Ч. 145 (14.394). Львів, середа 1. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудием. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Негус промовить перед Лігою Націй.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Абіс. делегація повідомила секретаріят Ліги Націй, що негус промовлятиме особисто на зборах Ліги в обороні абіс. справи. Він домагатиметься, щоб Ліга помогла йому вести війну проти Італії та виявить готовість виїхати до зах. Абісинії, щоб обняти провід над урядом у Горе.

БЕРЛІН, 30. 6. ПАТ. „Льокальанцайгер" подає з Женеви поголоску, що негус, як не дістане підтримки від Ліги Націй, наново організує оборону в Абісинії, а може навіть сам вернеться туди.

НИНІ ПОЧИНАЮТЬСЯ ЗБОРИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Нині в год. 17. почнуться 16. збори Ліги Націй. Нинішнє засідання буде чисто формальне, посвячене майже зовсім виборам председника (правдоподібно виберуть Ван Зелянда).

Припускають, що завтра й післязавтра йтиме дискусія, опісля комітет 18-ох опрацює формулу припинення санкцій, яку збори ухвалять без довшої дискусії. Сесія покінчиласяб під кінець цього тижня, не торкаючися питання визнання анексії Абісинії.

Збори зібралися на внесок Аргентини, але тепер ініціятива перейшла зовсім до европейських великодержав, які ведуть супроти Італії угодову політику.

АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЖЕНЕВА, 30. 6. ПАТ. Вчора дійшла французька делегація до повного порозуміння з британською, узгіднюючи тексти промов, які Іден та Блюм виголосять в середу на зборах Ліги. На председника зборів рішили вони висунути бельгійського премієра Ван Зелянда.

Повстання в Абісинії.

АДІС АБЕБА, 30. 6. ПАТ. У південній Абісинії вибухло повстання племени Ґалля. З Негелі вислали італійці самоходову кольону, щоб відтяла повстанцям довіз муніції.

АДІС АБЕБА, 30. 6. Стефані твердить, що населення зах. Абісинії ставиться прихильно до Італії та що ніякого незалежного уряду там нема.

ЯК ПРИЙДЕ ДОЩЕВА ПОРА.

ЛЬОНДОН, 30. 6. ПАТ. Абіс. посольство подало пресі листа, якого дістав посол д-р Мартін з Абісинії. З нього випливалоб, що населення непідбитих областей Абісинії готовиться до нових военних операцій, як лише прийде дощева пора.

ВІЙСЬКА ЗІ СХІДНОЇ АФРИКИ ВЕРТАЮТЬСЯ.

РИМ, 30. 6. ПАТ. Як повідомляють урядово, небавом відплине зі Сх. Африки до Ливорна дивізія Гавінана, до Месини один полк дивізії Пельорітана, до Неаполю 2 курені чорних сорочок.

Організують „людовий фронт" у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Гурт інтелектуалістів узявся організувати „людовий фронт", збираючи комуністів, соціялістів та лібералів. На перших зборах ухвалили вони резолюцію проти фашизму „та інших форм реакції".

ЛІКВІДАЦІЯ СТРАЙКУ.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Ліквідація страйків у цілому краю поступає. В пристанях Ґент і Антверпен а також у нафтовому басені Шарлеруа робітники вернулися до праці, подібно як у більшій частині металевого промислу. Зате у текстильному промислі в Ґенті страйк триває.

БЕЛЬҐІЙСЬКА ОПОЗИЦІЯ.

БРЮССЕЛЬ, 30. 6. ПАТ. Палата послів ухвалила урядові вотум довіря 119-ма голосами проти 51 („Рекс", фламандські націоналісти, комуністи, 5 соціялістів та 1 ліберал), від голосування стрималося 4-ох лібералів та 5-ох католиків.

Америка перед загрозою страйку.

НЮ ЙОРК, 30. 6. ПАТ. Синдикати металевих робітників домагаються, щоб звільнити зі служби неасиндикалізованих робітників. Організація працедавців на це не погоджується, тому слід сподіватися, що вибухне страйк, який обійме коло пів мільона металевих робітників.

МУРИН КОМУНІСТИЧНИМ КАНДИДАТОМ НА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

НЮ ЙОРК, 30. 6. ПАТ. Комуністична партія визначила кандидатом на президента Злучених Держав Ерлі Браудера, на віцепрезидента — мурина Джемса Форда.

Араби не переговорюють.

ЄРУСАЛИМ, 30. 6. ПАТ. З кол арабського комітету заперечують поголоску, немовби він вислав делегацію до міста Амман (у Кераку) на переговори з мандатною владою.

НОВІ БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА.

ЄРУСАЛИМ, 30. 6. ПАТ. До Єрусалиму прибув ще один піхотний курінь (разом є їх у місті вже 9) та одна змоторизована сотня ірландських гузарів, спеціяльно пристосована до операцій у важкому терені.

ПОЛОЖЕННЯ В КЕРАКУ.

НЮ ЙОРК, 30. 6. Райтер. Ситуація в Кераку (Трансйорданії) дещо покращала. Брит. уряд вірить, що емір Абдулла зуміє утримати у послусі своїх підвладних і не допустить до вигравання на Палестину.

Альжирські тубильці обстрілюють

ФРАНЦУСЬКІ ПОЇЗДИ.

ПАРИЖ, 30. 6. ПАТ. Коло 400 страйкуючих тубильчих робітників з копальні вугілля у Кувеца атакувало поїзд; жандармська ескорта відповіла вогнем: зранили одного напасника.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ ТРАМВАЄВИКІВ У БОРДО.

БОРДО, 30. 6. ПАТ. Персонал трамваїв вернувся вчора рано до праці.

Ґалісія хоче автономії.

МАДРИД, 30. 6. ПАТ. Вчора відбувся плебісцит у північно-західній провінції Галісія в справі автономії. Фреквенція була дуже велика, в деяких околицях доходила до 100 пр. Кажуть, що коло 90 пр. голосуючих висловилося за автономією.

Ред.: Населення Галісії мовою та деякими етнічними рисами ріжниться від решти еспанців. Після Каталонії та краю басків булаб це третя автономна територія Еспанії.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою склою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Дайте українській молоді український університет!

Рефлексії з приводу закінчення львівського судового процесу.

Львів, 30. червня 1936

Коли варшавський процес Бандери і товаришів прикував був до себе увагу польського громадянства, то львівський процес відбувався майже при повній мовчанці польської преси. Людина дуже легко до всього привикає, а з другого боку декому з наших сусідів, голосно тим, що сидять по редакціях львівських польських газет, може здаватися, що проблема української молоді найтісніше звязана з проблемою ОУН, якщо взагалі не перестала існувати, то бодай стала настільки „простішою", що до її полагодження майже вповні вистарчають самі репресійні засоби. Справді, на відтинку українського підпілля, залежного в краю цілком від націоналістичної молоді, настало деяке успокоєння; але причини цього не мають нічого спільного з репресійними заходами влади. Маємо тут до діла з процесом суспільної течії, з процесом політичної думки. Націоналістична молодь зревідувала своє первісне негативне відношення до конструктивної праці по наших установах. Здається що переоцінка торкнулась також питання про політичну доцільність та моральну допускальність метод терору, особливо супроти власних земляків.

Міг відограти деяку ролю зріст почуття лучности проблеми наших західних земель з загальноукраїнською проблемою. Нарешті українська молодь усіх напрямків, як ціле громадянство, стануло перед фактом спроби відповідальних політичних кол довести до налагодження польсько-українських відносин. Всі ці й ріжні інші причини склались на зріст раціонального чинника у настроях молоді, що досі керувались виключно чинником емоціональности. І ось, слід використати той період, що його переживає тепер наша молодь, щоб оздоровити відносини на цілому цьому відтинку. Надії на упадок української націоналістичної думки наївні. До зросту націоналістичних настроїв мусить причинитись передовсім зріст активности комуністів та дуже сильний і скрізь помітний зріст польського шовінізму, який проявляється на місцях у безлічі щоденних приказів.

Тому крайня пора подумати і про інші не тільки про дисциплінарні заходи, що могліб довести до злагіднення проблеми української молоді. Польська сторона швидше чи пізніше мусить завдати собі питання, чи вона зробила все те, що слід зробити, щоб зупинити молодь перед кроками розпуки, шкідливими для обох сторін. Не будемо тут входити в розгляд політично-національних та соціяльних причин існування підпілля, бо про це вже не один раз була мова на сторінках „Діла". Хочемо лише пригадати одну обставину, про яку ми теж завжди згадували, вичислюючи причини які — поруч з загально-політичними та соціяльними причинами — мусять впливати на психіку української студентської молоді: це атмосфера, яку наша молодь зустрічає у польських вищих школах. Хай навіть дрібні ті моменти, але вони безпосередньо впливають на молодь і тому саме цим своїм психольогічним впливом дуже важкі. Вже при вступі до вищих шкіл молодь наша му

сить пережити почуття понижения, шукаючи за протекцією, та обурення з приводу специфічного стосування засади нумерус клаузус до українців. Під час самих студій не один раз наші студенти прикро відчувають нерівномірність трактування їх з їх польськими товаришами чи то при іспитах, чи при поділі різного роду матеріяльних субвенцій то-що. Академічна Громада по нинішній день не легалізована. Та найважніша річ, наша молодь у польських вищих школах не може мати ніяких аспірацій до наукової кар'єри. Загал польської студентської молоді крайньо націоналістичний і раз-у-раз на різних з'їздах та зборах демонструє свої антиукраїнські погляди, дарма, що поодинокі наші студенти можуть жити у більшій чи меншій приязні з окремими своїми польськими товаришами. Цього всього не було би у стінах свого українського університету. Якаж відмінна атмосфера оточувала б нашу студіюючу молодь! Перед нашою молодю відкрились би перспективи найбільш благородної і привабливої творчої праці у великому масштабі, на добро рідної нації та рідної культури. Хто з нас, що теж колись були молодими студентами, не пригадує собі власних гордовитих аспірацій до наукової кар'єри. Мало кликати нашу молодь до творчої позитивної праці і одночасно закривати перед нею ці можливости на найважнішому відтинку.

Тому українське громадянство має одноміний і найслушніший у світі постулят під адресою польської сторони: *дайте нашій українській молоді український університет.* Х.

Клясифікація ґрунтів і наша байдужість.

Під увагу інтелігенції та селянам.

В осені минає вже рік, як у цілому краю почалася дуже важна акція, в першу чергу для хліборобів. Це клясифікація ґрунтів для ґрунтового податку. Основою до клясифікації ґрунтів є закон з 26. березня 1935 р. та кількадесять розпоряджень. Клясифікація потребує 4 і більше років. Щоправда час. „Сільський Господар" пише від часу до часу про цю акцію, але позатим не стрічаємо цього в іншій пресі. Загал легковажить собі цю справу і нею не цікавиться. А клясифікація ґрунтів для ґрунтового податку має першорядну вагу для нас, що в 80 відсотках живемо з хліборобства та платимо ґрунтові податки й додатки до них.

Основою виміру податків і додатків до них є в Галичині кат. цер, чи пак катастральний дохід, на північно-західніх землях гектари і морги. Один і другий спосіб є невідповідний для хліборобів. Катастер — вже перестаріла річ, бо датується ще від 1869 року і при устійнюванні катастрального доходу не мали впливу наші хлібороби. Ще поганіша справа з плаченням податків, напр. на Холмщині, бо там платиться від морга, незалежно від того, чи на полі родиться пшениця чи цукрові буряки чи жито й любін, чи це пісок або глинка. Доходить до такого абсурду, що господар по комасації ґрунтів платить інший податок, ніж перед комасацією, залежно чи дістав гірші чи ліпші ґрунти, як мав перед комасацією. Якщо дістав гірші землі, платить більший податок, якщо ліпші, менший податок, бо платиться від морга. В дійсности повинен платити такий, як перед комасацією, бо вартість землі не змінилася.

Тому слід би повитати перекласифікування ґрунтів і ревізію ґрунтових та інших податків. Але клясифікацією мусить зацікавитися кожний, що має землю і кожний, що має до діла з хліборобом. Не місце тут у короткій статті подавати докладні вияснення щодо клясифікації, процедури та оборони інтересів при клясифікації. Вистане почути від рільників, що панські ґрунти поклясифікували за низько, селянські за високо. Щоб за рік, два не стрінув нас такий факт!

Урядом, що переводить і вирішує клясифікацію, є повітова клясифікаційна комісія, в якої склад повинен входити представник наших хліборобів, виделегований Філією „Сільського Господаря". Яка Філія пристосувалася до поручень Централі „С. Г.", там є наш представник в комісії. У воєвідських клясифікаційних комісіях є наші представники „Сільського Господаря".

Клясифікаційні комісії полагоджують жеторично справу. Саму клясифікацію переводить клясифікаційний інспектор із землеміром у присутности місцевого солтиса та двох представників громадської ради. Може бути і повинен бути присутній власник парцелі, яку клясифікують і має право зголосити свої претенсії устно або на письмі при самій клясифікації або письменно до 14 днів до повіт. клясифікаційної комісії, яка є при скарбовому уряді. Представники підписують протокол з клясифікації, отже повинні допильнувати, щоб були вписані всі зголошені домагання зацікавлених хліборобів.

Господарі мають право згідно з законом боронити своїх прав в ході інстанцій перед комісіями, так перед рішенням, як і після рішення комісії, коли завважили, що клясифікація їх ґрунтів не є згідна з постановами закону. Тоді слід внести відклик до воєвідської клясифікаційної комісії.

Куди лекше і догідніше бути присутнім при клясифікації в терені. Але треба мати поняття про клясифікацію та вміти приготовити терен до клясифікації, як вибрати найвідповідніші місця на копання ям, щоби клясифікатор мав готову яму для провірки роду землі. Очевидно в інтересі селянина є, щоби зачислено його землі до законом приписаних кляс, а вже ніяким до вищих, щоб неужитки зачислено до неужитків і т. п.

Щоб подати хліборобам бодай поняття про клясифікацію і саму поведінку при клясифікації та як боронитися в потребі, видав „Сільський Господар" дешеву книжечку п. н. „Клясифікація ґрунтів" (ціна 1.25 зол. разом з пересилкою), яку повинен мати кожний господар.

Клясифікація ґрунтів іде вже повним темпом і кожного дня клясифікують по 50—100 га.

Звертаємо увагу на цю дуже важку акцію, щоб не було в будучности нарікань, що ніхто не знав, ніхто не повчив і т. д.

Інж. І. Лапчук.

І на Волині те саме.

Редакція „Діла" дістала вістку про те, що у Рівному влада покарала 14-денним військовим арештом та 3-денним адміністраційним Методія Максимчука з села Шпаннова, члена УНДО, за те, що при військовій поборовій комісії відповідав по українськи.

Отже 1) не вільно українському юнакові-волинянові говорити по українськи на українській землі; 2) військова влада карає 14-денним арештом людину, що ще не приділа до війська. Це вже третій випадок такої політики військових: перший був у Камінці Струмиловій з 7-ми днями військового арешту за те, що поборовий український студент спочатку підписав був протокол по українськи, хоч зараз же підписався і по польськи. Другий випадок — 10-денного військового арешту у Теребовлі за відповідь українською мовою на комісії. А третій — цей волинський, який хіба тим різниться від перших двох, що для правної певности відразу покарала українського юнака і військова і цивільна влада. Та, як пристало на волинські відносини, всипали хлопцеві подвійну порцію арешту в порівнянні з Галичиною: 14 + 3, разом 17 днів, так, як у Камінці й Теребовлі разом (7 + 10 = 17).

Дарунки з Москви.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 30. 6. ПАТ. Шеф тутешньої поліції заявив через радіо, що Белля Кун пливе з Оттоном Бравном до Бразилії, щоб з поручення комінтерну кермувати комуністичною акцією в Південній Америці. В квітні відплили зі СССР до Еспанії 4 кораблі зі зброєю та муніцією для Півд. Америки.

Українська Національна Бібліотека.

(Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

I.

Наукове Товариство ім. Шевченка може сміло величатися своєю бібліотекою. Ця бібліотека — гордощі не лиш самого Т-ва, але й усього українського народу, а для наших земель під Польщею це національна установа такого самого значіння, що і Всенародня Бібліотека України в Києві для східньо-українських земель чи пак для УСРР. Та й серед бібліотек Польської Річи Посполитої бібліотека НТШ вирізняється і кількістю своїх збірок і ще більше їх добором.

Повстала вона розмірно недавно, зараз по переміні колишнього літературного „Товариства імени Шевченка" на теперішнє **„Наукове"** Т-во (1892. р.), у статуті якого виразно зазначений обовязок „збирати матеріяли до музею й бібліотеки". Правда, й давніше були спроби такого збирання, але призбирана бібліотека не дочекалася реформи Т-ва: Загальні Збори 1886. р. ухвалили передати її „Просвіті"!*). І лише з реформою Товариства, коли на чолі його стали люди науки, бачимо поважні заходи коло основання при Товаристві наукової, головно українознавчої бібліотеки, такої потрібної для дослідницької роботи й підучування до неї молодих адептів української науки. Основники, чи то пак реформатори Наукового Т-ва почали відразу збирати книжки для бібліотеки. Перший відгукнувся відомий східньо-український діяч Олександер Кониський, що йому, разом із галицько-українським діячем Олександром Барвінським, належить і сама думка, зреформувати Т-во й переведення цієї думки в життя. Кониський прислав зараз 1893. р. кількасот книжок із своєї приватної бібліотеки, згодом іще кількасот дуже цінних українських та українознавчих видань, а вмираючи записав Науковому Т-ву решту своєї книгозбірні. За ним пішли Ол. Барвінський, Ол. Бородай, М. Грушевський, В. Лесевич, К. Паньківський, І. Франко і багато інших. Невдовзі бібліотека НТШ із скромних зав'язків виросла в поважну установу. Цей свій зріст вона, як і інші установи НТШ, завдячує головно покійному проф. Мих. Грушевському, що ставши р. 1894-го на чолі Т-ва, швидко поставив його нарівні з Академіями Наук інших народів. Грушевський завжди щиро опікувався бібліотекою й був властиво першим її керманичем. В 1895 р. проф. Грушевський звернувся до всіх Академій, Наукових Товариств і видавництв, пропонуючи їм обмін виданнями. Від того часу датується друге головне джерело поповнювання бібліотечних скарбів — обмін, що, як і жертви, зростав щораз більше з кожним роком. Значні субвенції, які діставало НТШ перед війною із краєвих і державних фондів, давали змогу бібліотеці доповнювати свої збірки систематичними закупнами. Не дивниця, що коли в першім році свого існування, при кінці 1894. р., начислювала бібліотека НТШ всього яких 600 чч., то по 20-тьох роках праці проф. Грушевського в Науковому Т-ві, з кінцем 1913. р., числила вона вже 70.000 томів.

Світова війна перервала цей розріст, а російська інвазія навіть заподіяла бібліотеці значні шкоди: розміщені в Академічному Домі, де містилася канцелярія бібліотеки й частина її зборів, російські жовніри понищили всі збірки газет із 1914-го р., частину катальогу та інвентарних книг, реверси, тощо**). На щастя рукописи й книжки бібліотеки перед самим вибухом війни перевезені з Академічного Дому до теперішнього її приміщення — зацілили. Не було вже часу їх упорядкувати й розставити по шафах і це в великій мірі врятувало її від загину. Аматори книжкових рідкостей — не москалі, а галицькі москвофіли, що їм вислугувалися, які вже гострили зуби на скарби бібліотеки, не могли зорієнтуватися у складених вязках книжок і рукописів, тим більше, що катальоги лишилися на старому місці, і відійшли, майже нічого не взявши.

В часі війни в великій мірі зменшився обмін, бо припинилися всякі взаємини з державами, що воювали з Австро-Угорщиною: коли напр. у 1913. р. з НТШ обмінювалося 260 наукових установ, у 1915-20 рр. було їх усього 75! Зате в тім часі дістала бібліотека НТШ великі й цінні дари, що значно надолужили ці страти, як от книгозбори

*) Див. звідомлення про загальні збори Товариства ім. Шевченка в „Ділі" 1886, ч. 41. Властиво рішено „прилучити бібліотеку товариства до бібліотеки товариства „Просвіта" з застереженням права власности", але пізніше це застереження пішло в непамять і лише в останніх роках „Просвіта", подарувавши або відпродавши по дешевій ціні значну частину свого книгозбору (старі галицько-українські книжки, або видання наукові) Науковому Т-ву, вирівняла аж надто колишню страту, спричинену бібліотеці нешасливим рішенням Заг. Зборів.

**) Тоді ж таки в Академічному Домі майже цілком загинув дуже цінний архів Етнографічної Комісії та секретаріяту НТШ, з якого збереглася тільки незначна частина і то в жалюгідному стані. Пропала напр. збірка українських народніх пісень, що походила з початку XIX в. і належала М. Драгоманову, дуже ушкоджена рукописна спадщина Й. Фельковича.

Івана Франка, Евгена Олесницького й проф. Юліяна Медвецького.

Та по закінченні війни, коли внаслідок стабілізації відносин почало наладжуватися наново наукове життя, стали відновлятися старі й чавязуватися нові взаємини. Обмін знову з кожним роком зростає. Значну позицію в цій рубриці творить обмін із Українською Книжковою Палатою в Харкові. Ще в 1922. р. Рада Народніх Комісарів УСРР признала бібліотеці НТШ обмінний примірник усіх друків УСРР, що призначені до вселюдного вжитку. Цей примірник дістає бібліотека й досі через Книжкову Палату в Харкові в заміну за висилані бібліотекою західньо-українські друки (з Галичини, Буковини, Закарпаття) та еміграційні видання. Давніше, за так званої українізаційної доби, це була вельми показна щодо кількости й досить значної якости позиція. Опісля, по смерти Скрипника, обмін цей припинився був на якийсь час, потім знову відновився, але друки доходять уже в далеко меншій кількості й дуже неправильно, особливо видавництва тягні й періодичні, яких скомплетування годі дорозитися*).

Рівночасно не перестає зростати і приватна жертвенність. В останнім часі дістала бібліотека НТШ цінні книгозбори покійних дійсних членів НТШ — проф. Ол. Барвінського та проф. Івана Верхратського від їх спадкоємців та книгозбір чеського ентнографа Фр. Ржегоржа від Т-ва „Просвіта" у Львові.

В. Дорошенко.
(Далі буде.)

*) Надто болюче відчуває бібліотека брак комплету „Літопису друку". Тимчасом як російська, тепер всесоюзна, книжкова палата скомплетувала свій „Літопис" від р. 1920 й посилає його бібліотеці далі дуже правильно, українська або не посилає зовсім, або посилає пяте через десяте, напр. за минулий рік бібліотека одержала всього тільки два числа (8 і 12)!

Нині у Великому Театрі: твір В. О. Соміна **„ЗАМАХ"**
Гостинні виступи **Театру Атенеум.** У головній ролі Стефан Ярач.

З якими труднощами бореться „Луг".

З ЖИТТЯ „ЛУГУ".

Лугова організація Бучаччини проявила за останній рік незвичайно оживлену діяльність. З заснуванням повітового „Лугу" в Бучачі, якого головою став дир. С. Винницький, пішла живіше організаційна праця серед сільської молоді в повіті. Постійні поїздки з анкетами не дали довго ждати на наслідки. По селах почали вирастати лугові т-ва, в яких закипіла руханково-спортова праця. Сільська молодь, позбавлена внаслідок відомих подій в 1930 р. своїх організаційних форм, привітала з радістю появу „Лугів" і стала в них гуртуватися. Стан „Лугів" в повіті постійно зростає і доходить тепер до 42 товариств. Старшина повітового Лугу влаштувала зимою десятиденний курс інструкторів, що дав повітові нову кадру технічних робітників-учителів вправ. Пішла оживлена праця під готови повітового лугового свята. Лугова анкета стягнула до Бучача коло 100 лугових відпоручників з повіту. Рішено одноголосно влаштувати повітове лугове свято в Бучачі. Так на щож! Все заповідалось як найкращий його успіх, коли не заборона адміністраційної влади, що відмовила дозволу. Це не перша цього роду перешкода в праці лугової організації від адміністраційних властей. Т-во „Луг" в Коропці задумало влаштувати окружне лугове свято для Коропеччини з участю дооколичних товариств. Староство заборонило похід і збірні вправи сусідніх товариств, обмежуючи програму до виступів місцевого „лугу, чим цілковито унеможливило виконання наміченої програми. Та сама доля стрінула і Т-во „Луг" в Слобідці Горішній, де староство дозволило вже в останній хвилині на лугове свято, але негайно опісля телефонічно дозвіл відкликало, наражуючи т-во на втрати у звязку з технічною підготовою свята. Труднощі від адміністрації виявляються ще от хочби в таких випадках. Т-во „Луг" в Петликівцях Старих верталося з вправ походом, співаючи пісню. Волосний війт покарав голову Т-ва п. Знака гривною 5 зол. за „заклущене публічного спокою". На інтервенцію дир. С. Винницького староста звільнив покараного від заплати гривни та заявив, що „Луг" може йти з вправ похо дом та співати пісню. Три дні пізніше прийшов до п. Знака ві староства карний наказ, яким староство покарало його гривною 10 зол. за той же похід. Т-во „Луг" в Бариші працює в дуже нестерпній атмосфері, що її витворив місцевий „Стшелец". Його робота обмежується до того, щоби нападати на домівку луговиків та їх по бивати. Оборонна постава луговиків викликала інтервенцію місцевої поліції, яка приарештувала потурбованого луговика Кобзана Никифора. Його скував пост. Буш, бив по лиці, а по переслуханні замкнув у місцевому арешті. Справа опинилась у городському суді в Монастириськах, який засудив стшельців на 8 днів, деяких луговиків на 14 днів арешту. Згаданий „Луг" в Бариші робить від двох літ старання, щоби дістати від громади площу до вправ. Заходи досі не увінчались успіхом. Не помогла нічого інтервенція голови повітового Лугу в староствї. Ось так виглядають труднощі адміністраційної влади. Може би цією справою занялася Українська Парляментарна Репрезентація.

ЗАБОРОНА ОСНОВУВАТИ НОВІ ЛУГИ.

Те саме діється теж у теребовельському повіті, де влада заборонила основувати вже четвертий з черги „Луг", мотивуючи між іншим тим, що один з членів основників носив ленту з вишиваним написом „Січові Стрільці" (Брикуля Стара). Влада не дозволила „Лугові" в Кобиволоках уладити свято весни, мотивуючи загрозою „безпеченьства публічнего". Чи це не дивогляд?

Розвал господарки совхозів.

(Ро). Вже давно не було тайною, що господарка по совхозах є найбільше дефицитовою большевицької рільної господарки. Низка реформ, що їх в останніх місяцях накавала перевести уряд і партія, не поправили дуже тяжкого становища. „Правда" з 26. червня ц. р. помістила статтю, в якій автор стверджує, що ще дотепер комбайни не мають спеціяльного приладу, при помочі якого комбайни могли би відразу очищувати зерно з полови. Це довело минулого року до масового знищення збіжа у т.зв. „посередніх" стаціях, де зерно мали чистити перед доставою для елевотора. Цього року влада рішуче заборонила цієї практики. Зерно мають доставляти безпосередньо до елеваторів. Совхози благають комісаріят совхозів, щоб доставив їм необхідних приладів.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація.

о. О. ПРИСТАЙ. 52

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

З вечірніх шкіл користали цікаві хлопці й дівчата всіх народностей, найбільше жиди, німці, шведи, чехи, французи, та найменше українці. Наші люди воліли „робити політику", їздити на віча і розбивати нарід на ворожі собі партії або на розсварені гуртки. Хоч були й серед української молоді бідні, але гідні юнаки, що змагали до освіти й до світлої майбутности.

Між іншими знав я таких двох у Пітсбургу, що самотужки вибились в люди й займали згодом чільні становища. Ними були: Василь Оницьків і Володимир Малієвич. Обидва походили з убогих селянських родин і замолоду приїхали до Америки. Були бідні, як турецькі святі, але мали охоту до науки, сильну волю і добру постанову позмагатись з невигодинами.

Хлопці взялися до праці і відразу почали собі щадити кожний зайвий цент. Маючи вже в банку трохи заощаджених грошей, записалися негайно на вечірні курси: В. Малієвич на інжинірію, а В. Оницьків на право. Минали літа, наука поступала, але і гроші розлізалися і врешті зовсім вичерпалися. Треба було знову вернутися до роботи. Оницьків, щоб допомогти собі у своєму скрутному становищі, оженився і дістав трохи гроша у віні. Відкрив крамницю, посадив у ній жінку за прилавок, сам пішов до школи і продовжав студії. Малієвич також оженився. Його жінка ходила на роботу, доки могла. У день заробляв він на проживок, а вечором ішов до школи. Працювали над собою і хоч не бавилися у високу політику, проте цікавились українським національним життям і брали в ньому активну участь.

*

По десятьох роках Володимир Малієвич був уже інжиніром і заробляв гарні гроші, а Василь Оницьків адвокатом і теж не мав найменшої причини нарікати на свою долю. Панство Оницькові й Малієвичі купили собі на спілку чепурний дім, де восени на „лейбур дей"[1]) гостили своїх знайомих. З приємністю згадую мої гостини в цих двох родин. На свято праці сиділи ми звичайно на горбку в саді, в тіні дерев та оповідали собі рідні спогади з Рідного Краю і зі студентських часів.

[1]) Labour day — американське свято (день) праці.

Про світлий життєвий шлях інж. В. Малієвича згадала навіть американська преса. Передаю тут дослівний переклад редакційної статті, що її надрукувала на своїх сторінках „Pittsburgh Post Gazette" 16. травня 1929. року:

ЗАРОБЛЯЄ І СТУДІЮЄ.

Коли Володимир Малієвич приїхав двацятьодин років тому до Америки, утримувався при житті з праці своїх рук, як звичайний український робітник. Тепер, маючи 42 роки та будучи батьком чотирьох дітей — наймолодшої 9-літньої, а найстаршої 19-літньої — є фаховим рисівником при одній великій пітсбургській будівельній компанії та здобув собі почесний титул цивільного інжиніра. До цього титулу зможе незадовго додати ще титул: доктора інжинірських наук. Малієвич дійшов до тієї великої почести тяжким трудом у вечірній школі карнеґського Технольоґічного Інституту, заробляючи водночас за дня виснажливою працею на свій прожиток і на удержання своєї родини. Тут показалося, як на долоні, яку велику нагоду дохрапатися чогось дає Америка. У своїй старій батьківщині міг Малієвич закінчити своє життя так, як почав, а його діти могли залишитись без просвітку. Один його син є студентом інжинірії в карнеґськім Інституті, двоє в ґімназії, а четверта дитина в народній школі. Приклад їх батька повинен бути для них надхненням! Нагода, що з неї він скористав, уже як людина в старшому віці, лежить перед його дітьми і їх товаришами в шкільному віці. Досягнення, що його добився боротьбою в старшому віці, для його дітей саме проситься. Карієра Малієвича не є ніяким винятком. Вона лише вказує на те, що люди сильної волі і самопевні, вирвинули з самих низів і становлять нині неабияку поважну частину американських громадян.

*

Всі наші „нещасливі" ґімназисти, семінаристи й учні виділових або фахових шкіл, що приїхали до Америки й хотіли без жадного вкладу праці стати відразу великими панами, гірко розчарувалися. Бо хоча й деякі „пішли в попи", мусіли також бити бриндзю. Їх парохіяни не вважали їх за тих, що ними вони бажали бути. Ставились до них так, неначе до своїх наймитів. Багато з них, огірчившись на свою недолю, кидало „попівську професію" і шукало собі простої фізичної праці, щоб не згинути з голоду разом із жінкою і дітьми. Інші спекулювали, щоб без праці і великих заходів стати провідниками робітництва, а врешті в нужді капарили своє життя.

Неодин ровесник інж. В. Малієвча, як прочитав про нього ту похвальну статтю в англійському часописі, замість вдаритися в груди й признатися, що змарнував свою молодість, сплюнув з досади крізь зуби та завісти.

(Далі буде).

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІНИ
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового Обороту“. 2-2

На остаточне викупно Українського Городу.

Початок загальної збірки трійковою системою.

Йдучи за думками, висловленими на нараді, скликаній „Соколом-Батьком“ дня 27. червня ц. р., та признаючи остаточне викупно Українського Городу справою наглою, уважаємо, що українське громадянство повинно причинитися впродовж двох-трьох місяців до зреалізування початого перед 25 роками діла. Хоч як ми тепер бідні, але „громада по нитці — бідному сорочка“. Найкращим і найдоцільнішим способом, що веде скоро до наміченої мети, уважаємо зібрання потрібної на викупно решти площі готівки **трійковою системою** з тим, що викликані правні особи повинні зложити чи то у формі датку чи у формі позички по 100 зол., а кожна фізична особа по стільки золотих, скільки в неї членів родини. Зате „Сокіл-Батько“ повинен на повищу ціль брати відтепер аж до дня викупна площі від кожної особи, яка входить на площу чи то на вправи чи на імпрези, за кожний день по 5 сот. спеціяльного датку, а українська преса повинна причинитися до цієї цілі безплатним оголошенням збірки.

Для започаткування цієї акції складають:

1) **Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“** зол. 100.— і кличе: Товариство взаїмних обезпечень „Карпатію“ і Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові.

2) **Кооперативний Банк „Дністер“** зол. 100.— і кличе Земельний Банк Гіпотечний і Центробанк у Львові.

Сен. Остап Луцький зол. 4.— і кличе дир. Івана Филиповича і дир. Миколу Капусту зі Львова. **Сен. Володимир Децикевич** зол. 3.— і кличе о. офіц. Олександра Ковальського і проф Івана Раковського зі Львова. **Інж. Юліян Мудрак** зол. 2.— і кличе інж. Івана Марковського зі Стрільбич і інж. Павла Дурбака зі Львова. **Ярослав Колтунюк** зол. 4.— і кличе д-ра Павла Кривуцького і д-ра Івана Гижу зі Львова.

Всі датки слід пересилати на адресу Центробанку, Львів, вул. Третього Мая 15 з дописком: „на викупно Українського Городу“, а „Сокіл-Батько“ чи вибрана в тій ціли комісія повинна занятися технічною сторінкою збірки.

Дирекція „Дністра“.

З організаційного руху.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД УНДО В КОЛОМИЇ.

Дня 18. м. м. відбувся річний Повітовий Народній Зізд УНДО при участи 100 делегатів, майже з усіх сіл Комарнищини. Зізд відбувся у салі Українбанку. Зіздом проводив голова Повітового Народнього Комітету УНДО д-р Олександер Пеленський, заступником предсідника Зізду був п. Ф. Фелик, секретарював п. Д. Федух. Крім звіту з діяльности Повітового Народнього Комітету, який відбув кілька віч у громадянських справах, 35 вічей і зборів підчас соймових виборів, порушив голова д-р Пеленський також сучасне положення українського народу у зв'язку з міжнародним положенням і основно зясував причину та ґенезу політичного потягнення Центрального Проводу партії у т. зв. нормалізації польсько-українських взаємин. По рефераті відбулася дискусія, в якій забирало голос кількох міщан і селян. Збори приняли низку резолюцій та ухвалили повне довіря політичному Проводові УНДО — повітовому і центральному у Львові.

З черги вибрано новий Повітовий Народній Комітет, у склад якого війшли: д-р Олександер Пеленський, як голова, та 14 членів: о. Евген Тимчишин, парох у Конюшках Королівських, пос. Гринько Терпаковець з Якимчиць, адв. д-р Остап Утриско з Комарна, Гринько Лакота з Голодівки, Осип Кос і Володимир Сітницький та Гринько Артимко з Комарна, Іван Добровольський з Горожанни Великої, Миколи Бень із Конюшок Тул., Степан Шишля з Нового Села, Данило Федух з Березця, Федь Трояк з Бурчі та Іван Ганушак з Татаринова.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ТЕРЕБОВЛІ.

Дня 23. м. м. відбулася повітова політична нарада Українського Національно-Демократичного Обединання при участи пос. З. Пеленського. Нараду відкрив д-р А. Заплітний і привитав пос. З. Пеленського, який виголосив звіт з діяльности УПР та про політичне положення українського народу. По рефераті відбулась ожившена дискусія, в якій брало участь богато учасників. Збрані приняли одноголосно резолюції, в яких висловили повне довіря УПР за її діяльність в соймі і сенаті та ствердили що домагання УПР є дійсним висловом потреб і змагань українського народу. На цій нараді стверджено тяжке економічне положення українського села, брак можности заробітків, заборону українським селянам купувати землю з парцеляцій великої земельної власности. При кінці на цій нараді запротестували проти колонізації перенаселеного українського села. Стверджуючи, що в тернопільському воєводстві нема ні одної середньої школи з українською мовою навчання, домагалися негайного реактивування повної гімназії з українською мовою навчання в Тернополі та відданнія їй давнішого будинку. Домагалися негайного скасування коштовних збірних громад і привернення давних подинокових громад. Присутні візвали всіх українців теребовельського повіту до творчої організаційної праці на всіх ділянках народнього життя. Було учасників 217, які заступали 33 місцевости повіту. На закінчення відспівано національний гимн.

Ширіть наш часопис!

МИРОСЛАВ КАПІЙ.

Препарація і поезія.

Товаришам з тернопільської української гімназії у 30-ліття матури на спомин.

Ще не затихли протяжні звуки розбитого та вщербленого дзвінка, яким у бічному коридорі, саме напроти пятої „А“ видзвонював помічник терціяна Андрух, ще не затих звичайний перед годиною у класі шум, шуряння ніг й скрипіт старих лавок, що неодно вже покоління витривали на собі, як Буряківський ввійшов у класу. Не йшов, а біг підстрибуючи дрібними кроками до катедри, тільки його лисина мигала поміж рядами лавок, з яких підойнялися спровола учні в міру того, як він минав лавки.

А на півдороги до катедри, вийшовши із своїх лавок, ждала вже на нього, його прибічна гвардія, чи тим *підлизайки, як* їх дражнила класа. Це ті, що не вміли латини і ликалися Буряківського, або знову такі, що попросту запобігали в нього ласки. Жлали, щоб виконати свою звичайну роботу перед лекцією Буряківського, що стало для них, так сказати, звичаєвим обовязком.

Насамперед Гриневич, худощавий, веснянкуватий хлопчина з першої лавки підбігав до Буряківського і з повагою відбирав від нього його чорний твердий капелюх „габі“, і поважно віс його на вішало. Часом стрінувши ним, або обтирав рукавом його витерті, засмальцьовані криси, а коли Буряківський відвертався, закладав собі його на голову і звертаючися до класи кумедно викривлявся.

Далі ждали Антонюк і Попович, оба високі хлопці, що розбирали Буряківського з пальта. Часом то і билися поміж собою за честь, хто має стягнути правий рукав, видирали собі пальто, хто має з усією святошністю його завісити на урядовім вішалі. Одного разу сповнили свою службу так ревно, що аж розібрали Буряківського із сурдута...

А раз Попович так сильно потягнув був за рукав від Буряківського пальта, що частина з нього лишилася в його руках...

Підчас того обряду Буряківський добросердо всміхався, перекладаючи тільки з одної руки у другу добрий оберемок шпаргалів — книжок та зшитків, які приносив до класи.

Коло катедри стояв уже Кужілка із ключиком і відчиняв шуфляду. Був це присадкуватий, незугарний хлопчище, з тупим лицем кретина, на якому виднів бараболяний носик. Витягнув шуфляду, виняв з неї денник, перо та чорнило і поклав усе це на своєму місці. Робив усе повільно, хоч при цьому тряслися у нього із поспіху руки і видко було, що вилазить із шкіри, щоб приподобатися Буряківському. Якась приниженість вдаряла із кожного його руху, із кожного повороту його незугарного тіла. Здається, вже з ранніх літ мав дуже гнучкий хребет, бо що хвилини кланявся, дригаючи при тому правою ногою, надаремно силкуючися видушити з себе:

— Цілую руці, пана професора!...

Гикався, а звук „р“ виходив у нього гей би хто горох по шклі заліпом.

Не любила його класа, бо був лизун і доносчик, супроти професорів поводився як собачка.

Відправивши кількох руки „гвардію“ на своє місце, Буряківський поправив на носі цвікер і вийшов на ступінь, де стояла катедра.

Був це маленький, старий дідок, з лисячою лисиною і сивою бородою, розчесаною на боки, круглим лицем, де пишався вічно червоний, кирпатий носик, вдягнений був у довгий чорний „пілєрок“, що світився на ліктях, із заяложеними полами майже до землі.

Лицем, а краще сказати борідкою, подобав Буряківський на камердинера з якогось панського дому або на емеритованого рахункового фельдфебля, що одягнувся про свято на чорно. Ніхто стрінувши його на вулиці не сказав би, що це ц. к. сублєнт, знавець класичних мов у державній гімназії імені австрійського імператора...

А такий був маленький, що хоч і стояв на високій естраді, то ледви його видно було із-за учнівських рядів. Стояв так хвилину, розглядаючись повад цвікер по класі, відтак витягнув із задньої кишені сурдута хустинку до носа, велику, червону у сині кратн, витер нею цвікер лисину і почав сякати ніс. Часами, коли „класа“ хотіла його подратувати, всі учні як на команду виймали хустинки і сурмили носами.

Стояв він оттак за катедрою а перед його очима розгорнулася ціла „пята а“, як шахівниця. Праворуч в останніх двох лавках сиділи *„махабунди“*, найстарші і найбільш непосидющі хлопці з цілої класи. Кремезні, широкоплечі, рослі хлопці, вже з першого погляду відбивали від блідавих, з запалими грудьми, міщухів. Так і видно було, що виростали їх широкі подільські, пшеничні лиця від Збруча аж десь по Золоту Липу. На їх румяних, засмалених подільським вітром лицях так і грався вічно, не то здлинивий, не то іронічний усміх, що його так не міг стерпіти Буряківський. Якась вічно бунтарська душа сиділа в тих хлопцях, що при кожній нагоді, при кожній дрібничці вибухали протестом.

Не було в них нічого з того загуслого мужика, в якого крові покутує унаслідження по предках почування нужди і кволости, якого спи ну згинає несвідомо страх перед кавчуками панського посіпаки, так комітний у синків сільської бідноти та нащадків звірських формалів.

Вони проводили класою на них дивилися всі, коли у класі щось помітного трапилося і їх то назвав Буряківський „махабундами“ за той непосидющий дух, що вічно кипів серед них.

Ліворуч, в окремому ряді лавок, приблизно до середини класи сиділи *„кавуни“*: всі ті Затурські, Берковичі, Кордиби, Підстригачі й Онуфрієвичі, сини тутешніх міщан, що все в школі і по за школою трималися разом. Селюхи називали їх „кавунами“ мабуть тому, що прибувши до школи, хваляться вони в розмові, якто на снідянок пють каву з булкою, коли селюхи мусіли задоволятися кашею яку батьки привезли їм із села. Був якийсь свого роду антагонізм між „кавунами“ й „селюхами“, хоч на загал класа крім поторійних підлизайків, виступала солідарно. Правда „кавуни“ держали себе гордо споглядаючи зверха на селюхів, бо це, мовляв їх гімназія, вони тут господарі, а не хтось там з якихось Кобиловолоків і пробували скрізь зазначувати свою міську вищість. Але між ними було багато гарних хлопців, з якими варто було товаришувати.

(Докінчення буде.)

Свята в краю.

Культ праці.

Зовсім справедливо можна так назвати *Повітове Свято в честь Івана Франка* у селі Романові в Бобреччині, де 12-го червня 1904. р. великий громадянин був гостем в читальні „Просвіти". Свято це прибрало характер культурної маніфестації, підкресленої приїздом голови Матірнього Товариства д-ра Івана Брика.

На дворі в Миколаєві в моменті приїзду поїзду заграла орхестра. Голова місцевої читальні о. Качоровський і делегат Виділу Філії в Вібрці м-р Грицина сердечно привитали голову. За двірцем в порядку уставлена бандерія з 220 коней з Романова, Щитородища і Підсоснова. Короткий рапорт провідника бандерії, оклики „Слава"! Села Миколаїв і Підсоснів уставилися довгими рядами вздовж дороги. Короткий постій у Підлянкові, де вийшло зустрічати гостя ціле село. Короткий привіт голови читальні і відповідь голови Матірнього Товариства. Далеко ще перед Романовом по одному і другому боці дороги непроглядні ряди від найменшої дитини до сивих дідів і бабусь, оплесками витають від'їжджаючих і підносять оклик: „слава!". Ставмо перед тріюмфальною брамою і читаємо напис: „Витай наш Голово". Тисячі народу в народніх строях, делегати Бобреччини. Церемоніял привітних промов, відповідя окликів та орхестрової гри відбуваються й у Вібрці та Романові. Оце величне повитання голови Матірнього Товариства було виявом культурности нашого народу, бо в голові Матірнього Т-ва нарід шанував працю „Просвіти" і її провідників.

Торжественне Богослуження у парохіяльній церкві з панахидою відправив місцевий парох о. деван Бартків при асисті двох священників. Після того голова Філії у Вібрці адв. д-р Дудикевич змалював значіння праці Івана Франка для народу і відслонив пропам'ятну таблицю змуровану в зовнішню стіну читальні з датою 12. червня 1904. р.

На майдані, на якому величезна естрада, на хилимі завішений портрет Франка, а над ним тризуб, по мистецьки сплетений з сосняків. На майдані взірцевий порядок, який удержують своїми списами соколи Вібрки-Глібович. Починається Академія: хор, зложений з 213 осіб з Романова, Селиськ, Підсоснова, Підгородища, Миколаєва, Звенигороду і Водник, під умілою батутою п. Прийлака співає „Єднаймось діти України". Гаряча промова голови Матірнього Товариства про значіння побуту Івана Франка в Романові та про обовязки просвітян. „Праця і віра в свої сили та успіх тої праці — це найкраще подяка і пошана для Франка". П. Сінгалевич відіграв на бандурі думу про Морозенка і кілька стрілецьких пісень. Молодий селянин Василь Стасюк з Романова ві зрозумінням відекламував пролог з „Мойсея". Орхестра з Романова відіграла взявнку „Стрілецьким шляхом". З великим признанням треба підчести працю орхестри і її диригента п. Стерухи, коли по трьох місяцях змогла вона похвалитися так гарними успіхами. Явдоха Прибила, заміжня Штига, та сама що як 18-літня дівчина декламувала перед Франком „Великдень" з Панських хартій — декламувала й тепер та своєю розумною і інтелігентною деклямацією підбила серця всіх учасників. Хор з Підгородища, Звенигороду, Підсоснова і Романова відспівав у честь Франка „Слава йому слава" — Сенниці. Потому виступили вправи Сокола з Вібрки списами та танці читальняного дорослу.

При гарній погоді ще Повітове Свято зробило на присутніх величаве враження.

День селянки в Стрию.

Філія „Союзу Українок" в Стрию, за короткий час своєї діяльности має вже 34 своїх самостійних кружків. В дні 28. червня ц. р. зробила перегляд своїх сил, який надзвичайно удався. Не говорю про те, що при зимній погоді цей день був вибо зимерінний. В місті вже від ранку рух. Збирається жіноцтво коло церкви, де вже в год. 10-ій зачався день селянки торжественною Службою Божою, яку на площі біля церкви відслужив місцевий о. парох в присутности делегатів місцевих і зайшлих установ згуртованого жіноцтва біля своїх таблиць і непроглядних мас народу.

Проповідь на тему: лиш віра святя і Церква може нас спасти, виголосив о. Гаврилишин. По богослуженні промовив ще відповідно до хвилини парох о. Винницький і нарід уформувався до походу. Влада позволила лише перейти найкоротшою дорогою на площу, минав поза містом. Через місто заборонила, не зважаючи на заходи всіх впливових чинників.

За чверть години уформувався похід, який вирушив в напрямі сільського гостинця на площу „Погоні" проти тартаку Гредля. На самім переді начальна командантка з двома адютантками, за ними орхестра стрийського Сокола, далі Виділ Філії „Союзу Українок", майже всі в селянських типових строях, між ними голова „Союзу Українок", п. Мілена Рудницька в гуцульськім строю: за ними делегати товариств а далі чети кружків Союзу, ціле весілля з Жулина на 5 фірах і женці на 2 фірах, разом 1,629 осіб. Кожна чета в хустках на голові іншого колїру, кожна таблиця з написом була ціла вишивана. По боках походу йшли непроглядні маси цікавих своїх і чужих, головно жидів.

Друга частина дня селянки на стадіоні „Погоні" почалася в год. 2.45 під звуки орхестри Сокола дефіладою. По відспіванні гимну „Союзу Українок" і одночасно підтягнули на щоглу український прапор. Перша привитала зібраних голова філії С. У. п. Весоловська, опісля говорила голова Централі С. У. По промові жінки з Жулина вийшло до вправ 800 дівчат з серпами під проводом п. Рибачевської.

На дальшу програму складалися гаївки, виступ жіночого хору, три вправи вільноруч і привіти та вправа 1.052 учасниць.

Задовгі перерви між поодинокими точками не дозволили вивести найцікавіших точок, а саме: весільного обряду в селі Жулині та обряд обжинок. Ця платна імпреза залишила гарне враження.

Учасник.

„ГМІНД"

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків трівожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з почтовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", **Львів, Ринок 10.**

ПОГОЛОСКИ ПРО МАРШ НА ДАНЦІГ.

„Еко де Парі" повідомляє про концентрацію німецьких відділів у Кеніґсберґу з метою використати пляновану переворот націонал-соціялістів у Данцігу і захопити це місто у свої руки. В Женеві побоюються, щоб Німеччина не створила нового довершеного факту. Малоб це статися до кількох тижнів.

Польська преса пише, що ті поголоски перебільшені. Подорожні, які приїжджають з Данцігу до Польщі запевняють, що в Данцігу спокійно і нема ніяких познак, щоб Німеччина підготовлялася до захоплення Данцігу.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложив в захристії о. Іван Лящинський з Борислава 5 зол. Дотепер зложено 837 зол.

— **Редакційні вісти.** З днем 1. липня ред. І. Кедрин виїздкає на кількатижневу літню відпустку. З усіми редакційними справами просимо звертатися до ред. д-ра І. Німчука. Щоб омикути евент. затримки, всі листи слід адресувати на загальну адресу Редакції, не називаючи імени того чи иншого редактора.

— **Окружні відділи** Українського Лікарського Товариства у Станиславові і Коломиї організують у жовкві Черче у днях 4-го (вечором) та 5-го липня ц. р. Товариський Зїзд, що на ньому читатимуть реферати. Централя Товариства долучується до цієї організації і просить всіх охочих Товаришів прибути на цей Зїзд. 2—2

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоружини 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелює білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 27-100

Йдучи назустріч побажанням моїх постійних бувальців, подавати буду з нинішнім днем у моїм ресторані і кімнатах до снідання тільки, відоме з добірної якости

ПИВО ОКОЦІМСЬКЕ

Поручаюся і надалі ласкавій памяті

К. ЛІНТНЕР

ЛЕҐІОНІВ 1. 2355

— **Круки.** У своєму часі надзвичайно хвалився табор, що нині є при владі, виклідом виборів до органів місцевої самоуправи. Особливо підчеркували тоді, що седо виповілось за листами тодішнього проурядового ББ. Щоправда, польська опозиція критично поставилась до виклїду виборів, між іншим вказуючи на те, що часто на проурядових листах фігурували невідповідні під моральним оглядом люди. У деяких місцевостях Польщі дійсність признала слушність цієї критики. Перед нами число з 15. червня п. р. двотижневика „Голос Гміни і Громади Вейскей", що виходить у Варшаві. Там у відділі: „З самоуправного життя" стрічаємо цікаву нотатку про курс для діячів самоуправи, який відбувся у Кельцах 28. квітня ц. р. З принагідної промови, що виголосив й на цьому курсі тодішній тамошній повітовий староста Порембальський, — тепер городський староста у Львові, — довідуємось, що „у цій хвилі 60 солтисів на терені повіту має справи у прокуратора за непошкану вання публичного гроша". Для пояснення треба додати, що в келецькім повіті є 17 волостей, а коли припустити, що пересічно у склад волости входить 10 сіл, то повіт має приблизно 170—180 сіл. І ось у 60 селах солтиси завинили на модну нині недугу, знану під чужим словом — „дефравдація". Ціла третина. Мимохіть пригадується народня приповідка: „хочеш зробити з чоловіка злодія, зроби його війтом".

— **Тимчасове припинення „Шляху Нації".** З Адміністрації місячника „Шлях Нації" дістаємо повідомлення, що цей орган перестає тимчасово виходити з приводу занедужання редактора журналу. Адміністрація журналу повідомляє цією дорогою шан. читачів, що „Шлях Нації" почне появлятися знову після цьогорічних літніх ферій.

— **Віче льокаторів у Львові.** У Львові відбулося у неділю віче льокаторів, купців і промисловців, на якому ухвалено просити уряд здержати виконування декрету Президента держави в дня 14. XI. м. р., що виключає мешкання більшекімнатні, царібкові льокалі, промислові й купецькі з під закону про охорону льокаторів.

— **Двогодинний жидівський страйк.** На вівторок 30. липня проголосили в усій Польщі жидівські працівники 2-годинний страйк, від год. 12-ої до 2-ої у звязку з подіями у Пшитиску та для запротестування проти протиєвейського антисемітизму й боротьби з жидами. Видали багато різних відозв, у яких взивали жидів узяти масову участь у страйку. У Львові всі жидівські крамниці, від найбагатших до найбідніших були зачинені. Навіть у найбільшій дільниці Львова, де крамар торгує за ввесь день усього 50 сот., праця також завмерла. Також усі жидівські установи, за виїмкою аптик, були нечинні. Страйк пройшов спокійно. У Варшаві жидокомуністи старалися використовувати страйк для своїх цілей і уладжували демонстрації. Поліція розганяла впертих демонстрантів і багатьох із них арештувала. Хід цього страйку в усій Польщі виказав, яка велика солідарність панує серед жидівського народу та як він уміє стануги в оборонї своїх прав.

— **Нова поштова аґенція.** З днем 1. ц. м. урухомлено в Купновичах пов. Рудки поштову аґенцію.

— **Новий костел.** У Турі Великій посвятили новопобудований костел. Посвятив о. прал. Ол. Ціцьо зі Стрия, у посвячені взяв м. ін. участь долинський староста Шверський, шкільний інспектор Ритель, голова управи пов. „Стшельца", який теж виголосив промову.

— **Зїзд абітурієнтів з р. 1926. б. української державної гімназії в Тернополі.** Високоповажаних Панів Професорів, Товаришок і Товаришів, до яких кілька днів тому вислали ми крім того окремі запрошення, — повідомляємо, що наш 10-літний товариський зїзд відбудеться нез-

Понад 80 літ

існує славний німецький родинний журнал „GARTENLAUBE".
Покоління читають й люблять його настроєві оповідання, його прецікаві романси з ілюстраціями. Жінки і дівчата часто шукають у ньому ради при хатнім господарстві і в кухні, кравцюють, гачкують на підставі його оживленої частини моди. Нині є він ще живший і більш змістовий як давніше. „GARTENLAUBE" є у всіх книгарнях і крамницях із часописами.
Ціна 1 прим. тільки 23 фенігів.

кличено дня 4. липня ц. р. в Тернополі. Коли деякі товаришки і товариші окремих повідомлень не дістали, то сталося це тільки тому, що ми не могли роздобути їх адреси. Просимо їх, щоби свою участь у Зїзді негайно зголосили, надсилаючи рівночасно 6 золотих на покриття коштів звязаних зі зїздом, на адресу: М-р Діонізій Чубатий, Тернопіль, вул. Жвірка 12. — За Комітет Зїзду: **Стефанія Троян-Дзядів, М-р Діонізій Чубатий, М-р Ярослав Шпяк.**

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. квітня до 30. червня ц. р. 238 каталёгові числа приросту до ч. 4269 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 156, етнографія 265, старі памятки 7, стара зброя 4, ікони 9, різьба церковна 5, церковне мистецтво 7, відзнаки-жетони 5, печатки 3, монети 2. Архів і бібліотека: книжки 71, стародруки 1, рукописні церк. книги 3, афіші 14, світлини 110, старі документи 3, акти XIX в. 2 фасц., часописи 502. Жертводавцями були: о. Білицький П., Білинський Я., гімн. Р. Ш. Стрий, Горницька, Городиська І., Дерфлєріана А., о. Дашо С., проф. Домбковський П., Добрянський К., Муз. Дзедушицьких, Зитос К., д-р Кобільник В., Кобільникова М., д-р Кубійович В., о. Канда Е., Корчинська Н., о. Левицький А., Максимчук Ю., д-р Максимчук І., Майковська, проф. Мартинець Г., Мруз Я., Меник М., о. Мизь І., Макеришин Г., Н. Т. ім: Ш:, Наукове Товаржиство Львів, Нац. Муз., М-р Рудницький Я., д-р Рабій Ю., д-р Січинський В., дир. Скорикова С., дир. д-р Скорик М., Соболєва Г., Ставроп. Інст., Ступницький В., Уруська С., Федакова О., д-р Фальковський Я., Черноцький, Чемиль В., о. Яремкевич І. — Управа Музею „Бойківщина", Самбір, вул. Тиха ч. 1.

— **Д-р В. Левицький вертається до здоровля.** Довідуємось, що жертва хуліганського нападу комуністів на Святі „Просвіти" в Бродах д-р В. Левицький з Підкаменя повертає до здоровля і його життю не грозить уже ніяка небезпека.

— **Львівська хроніка.** В цукорні Дудка занедужала раптом Ванда Серчинська, емер. учителька. — На вул. Зеленій сполошився кінь. Власник Вл. Островський упав із воза і зломив руку та розбив собі череп. — Ізаак Дербфляш та Ізраель Файгенбаум посварилися і побились. Дербфлеш трунув противника так нещасливо, що цей зломив собі руку. — До мешкання дентиста Малермана вломились злодії і вкрали срібне, столове накриття, два мужеські футра й дорогоцінности, все вартости 3.000 зол.

— **Арештування таємничого китайця.** Недавно арештували під Дрогобичем якогось китайця, у якого годі було видобути якінебудь зізнання. Виявилось, що паспорт був сфальшований, картки повидирані, а сам китаєць не вмів дати вияснення, що він робить у Польщі. Арештованого спроваджено до Варшави й тут при помочі перекладача вдалося від китайця дещо довідатись. При ревізії найдено деяку скількість опію і є підозріння, що цей китаєць є членом банди, що перепашковує опій до Польщі.

— **І поліцаїв обкрадають.** До емер. поліциста Літіча в Сасові вломились злодії і вкрали гроші й годинник, сполошені стріляли до власника.

— **Злодії стріляють.** У Підгірцях пов. Золочів трьох злодіїв украло 75 кг. муки з мешкання Марії Собків. В майданецькім лісі двох господарів старалося придержати злодїв, одначе ці втекли, відстрілюючися. В погоні за злодіями брала участь поліція і лісова сторожа. Злодії стріляли до гаївого Лободи. По взаїмній вимінї стрілів, які не заподіяли нікому шкоди, злодії втекли.

— **Нещасне кохання.** Андрій Шуль, рядовик 2 п. підгалянських стрільців у Сяноці вбив у Неличці пов. Самбір багнетом свою суджену Емілію Копчиківну, опісля сам застрілився. Рішився на це тому, що Копчиківна заявила, що не вийде за нього.

— **Смерть у млині.** В моторовім млині в Остапю пов. Скалат наступила експльозія пляшки до насичування воздуху, вбиваючи на місці 25-літнього моторового помічника Михайла Обрегальського.

— **Пожежа жидівського грища.** Невідомі люди підпалили паркан жидівського грища „Макабі" в Вильні. Пожежу вдалося вгасити, так, що тільки частина огорожі спалилася. Оподалік грища найдено пляшку з бензиною; видко, що хтось доцільно хотів підпалити паркан, щоб знищити таким чином ціле грище.

— **Геройство жінки для добра людства.** Кілька англійських університетів надало 35-літній Естері Келліх титул доктора „honoris causa". Її заслуга в тому, що жертвувала себе до переведення експерименту на силу гремучого газу. Відомо, що шкідливість цього газу у невеличких скількостях є мало шкідлива і гірники привикають зчасом до нього. Д-р Естеру Келлх замкнули в окремій камері і почали впускати поволі газ. Геройська жінка заховувала весь час притомність думки. Вона відчувала спершу сонність, відтак болі голови, болі в суглобах, все довкола неї почало крутитись, а в ухах безнастанно гуділо. Коли перед очима появились яскраві вогники, вона відчула, що ось-ось зімліє. Тоді дала знак, щоб її винесли в камери. Зімліду винесли й ствердили сильне затроєння газом. Наслідки небезпечного експерименту відчувала д-р Келліх ще 8 днів.

— **Монте Карльо у хмарах.** Світові обманці мають справді оригінальні плани. Недавно один із них, американець Кід в Льос Анджелес купив старий літак, велів його переробити а замість вигідних фотелів казав змонтувати круглий стіл із рулєткою. Очевидно, що ексцентричним американцям подобався цей оригінальний плян і вони за солені гроші викуплювали білети на 2—3 дні наперед, а відтак згривалися до останньої сорочки в користь підприємця. І все булоб у найкращім порядку, а банкове конто Кіда рослоб у безконечність, якби не лукава доля. Одного дня мусів літак причалити раптом із-під хмар на землю, причім одна із жертв Кіда поломила ноги. Очевидно, хто поломить ноги не може літати попід хмари і грати в рулєтку. Через те не мусить бути дисфретний і може свої враження оповісти поліції. Нещасливий грач зробив так і Кід помандрував до вязниці, а літак до свіжого ремонту.

— **Небувалий страйк.** Різні є страйки. Іноді як це було в Парижі, окупаційний страйк жіночих манекінів моди, мав пікантний посмак, коли страйкуючі модельки скинувши із себе уніформи праці (в тім випадку сукні, комплєти і т. д.) залишились так у склепових виставах а поліція мусіла цікавих розганяти. В Еспанії трапився ще більш оригінальний страйк. Робітники фабрики тютюну й папіросок у Вілляграція застрайкували, жадаючи обниження ціни тютюневих виробів при рівночасній підвищі платень. До страйку прилучилося місцеве населення і 6 тижнів ніхто не бачив в околиці Вілляграція курця з папіроскою в зубах. Тому, що фабрика спиралася майже виключно на місцевих потребах, управа побоюючись, щоб мешканці не відвикли від нікотини, уступила і обнизила ціни тютюну, а робітникам збільшила платню.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ НА ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ В ДАНЦІГУ.

Союз Українських Студентів „Основа" в Данціґу подає до відома гімназійним абсольвентам, що подання у справі приняття на студії на В. Т. Ш. в Данціґу на зимовий семестер 1936/37 можна вносити до 1-го листопада ц. р. Виклади розпочинаються з днем 2. листопада ц. р. В. Т. Ш. в Данціґу має такі виділи:

I. Виділ загальний: а) фільософічний, б) математично-фізичний, в) хемічний.

II. Виділ загально будівельний: а) архитектура, б) загальна інжинірія (водна, сухопутна, будова мостів, залізних доріг і т. п.).

III. Виділ: а) машиновий, б) електротехнічний, в) будова кораблів і корабельних машин г) будова літаків.

Умови приняття такі: 1) Матуральне свідоцтво з осьмої кл. гімн. усіх типів, в оригіналі та легалізований переклад на німецьку мову. Свідоцтва з Р.Ш. й Малої Семинарії признається як рівновартні державним.

2) Життепис (Lebenslauf) в німецькій мові.

3) Свідоцтво моральности підписане цивільним та парохіяльним урядами (або хоч одним), в оригіналі та легалізований переклад на німецьку мову, якщо між укінченням гімназій і вписенням подання минуло більше як пів року.

4) Посвідка з відбутої тривічної безперервної практики у фабриці машин або більшім технічнім заведенні й дневник праці (Arbeitsbuch), якщо петент хоче записатися на котрийсь факультет III. виділу.

Оплати на В.Т.Ш. в Данціґу: одноразове вписове 35 гульд., семестральна оплата около 450 гульд. Члени С.У.С. „Основа" можуть користати з допомоги на заплачення частини таксе до висоти 250 гульд. (1 гульд. = 1 зол.). Крім цього на вищих семестрах є можливе частинне а то й повне звільнення від оплат на підставі свідоцтва незаможности та свідоцтва пильности. Студії тревають від 4—6 літ.

Девізові трудощі звязані з висилкою грошей потрібних на студії в Данціґу полагоджує Виділ для всіх членів Союзу.

Виділ Союзу поручає абсольвентам студій на В.Т.Ш.—Данціґ і просить звертатися по ближчі інформації на адресу: **Verein Ukrainischer Studenten „Osnova", Danzig—Langfuhr. Technische Hochschule.**

Зі судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Дня 17. червня ц. р. перед луцьким окр. судом відбулася розправа проти І. Канади, вчителя, Ст. Кватерука й Ів. Дарчука, молодих хлопців зі с. Шельнова, горохівського повіту.

Акт обвинувачення закидав усім 3-м провину зі ст. 152 к. з., яку мали підсудні поповнить таким чином, що вжили вислову „прокляті ляхи" на Шевченківській академії в с. Кошів дня 24. березня 1935 р. Акт обв. каже, що І. Канада, який приготовив і зорганізував цю імпрезу від місц. „Просвітянської Хати ВУО", мав вжити поміж інших образливих слів у рефераті про життя й творчість Т. Шевченка. Ст. Кватерук мав їх ужити в деклямації прольогу до „Гайдамаків", а І. Дарчук в деклямації вірша „Буває в неволі іноді згадаю"... Крім цього І. Канаді акт обвинувачення закидав, що він взагалі вів протидержавну діяльність, організуючи молодь і дорослих по різних культурно-освітніх і кооперативних організаціях (народні хори, орхестра, змаг. й самоосвітні гуртки чи то при читальні „Просвіти", „Просвітній Хаті", чи гуртку „Сільського Господаря", спож. кооперативі, чи навіть при заложеній ними „Касі Стефчика").

На розправу покликано 4 прокураторських і 10 свідків оборони. Три прокур. свідки (місцеві поляки) зізнали, що в згаданому рефераті не говорилось проти теперішніх поляків, але ще про часи панщини. Спершу на питання прокуратора один з них відповів, що це все не було образливе, другий додав, що академія йому навіть подобалася. Одначе опісля заявили, що всякі ким висловом вони почулися ображеними. Четвертий свідок, комендант станиці поліції на академії не був, обосновував свої зізнання тільки конфіденційними даними згідно з актом обвинувачення. Завдяки цим „даним" слідство йшло спершу у напрямі приналежности до ОУН і хоч цього досі не стверджено, то всетаки внаслідок цього заміту І. Канада опинився в Березі Карт. Дальше слідство торкалося вже тільки згаданого виступу на академії.

Всі свідки оборони зізнали, (запримяжені), що в рефераті І. К. проти сучасного ладу в Польщі нічого не говорив, осуджував лад у давній, панщизняній Польщі. Щодо гноблення українського народу під сучасну пору, то говорив у рефераті тільки про большевицький гнет. Всі свідки зізнали одноздідно, що образливих слів „прокляті ляхи" ні І. К. в рефераті, ні С. К. і І. Д. в деклямаціях не вживали і що взагалі ціла академія була настаалена проти большевиків, не проти Польщі.

По розправі суд засудив І. Канаду на пів року вязниці, С. Кватерука й І. Дарчука по 3 місяці арешту. На основі амнестії дарував усім кару. У мотивах присуду суд подав, що академія могла образити поляка головно тим, що деклямації та реферат можна було виголосити з відповідною дикцією чи рухами.

Проти цього присуду внесено відклик

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 232-54.

ДИВОГЛЯДИ.

СОЮЗ ВЕЛИТНІВ.

Французький рибалка Еміль Катан з міста Сен Назер має 2 м. 15 цм. росту. Коли приїхав він до якогось більшого міста не міг найти в ніодному готелю ліжка, де міг би провести ніч — усі були за короткі. Це піддало йому думку видати поклик до всіх велитнів у світі. Велитень це людина щонайменше 1 м. 99 цм. заввишки. Першим завданням Союзу велитнів буде домагатись, щоб у кожному більшому місті був бодай один готель з ліжками для „великих" людей. По готелях прийде черга на крамниці з черевиками, одягами, біллям, на театр, лазні і т. д. Здається, що першим етапом боротьби велитнів буде, що вони дібються скрізь одного великого ліжка, одної великої ложі та одної великої ванни.

ВУЖІ — ДОМАШНІ ЗВІРЯТА.

У Ню Йорку дійшли до моди вужі. Не вужі як приправа, а живі. Американські дами вживають їх до товариства замість котів і собак. Вужі ці не кусають. Їх можна обкручувати довкола руки або шиї. Це надає жінкам демонічного вигляду. В Австралії жіноцтво ходить цього року на прохід з кенгурами. Зовсім не виключене, що по черзі прийде мода на звірята. Найкраще було би починати таку моду від телят. Телятка із дівчатками на шиї робитть на „файно кльоку" дуже приємне враження.

ЯКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТИ Є ДІТИ.

„Ізвестія" друкують у числі з 24 червня лист чотирьох совітських мамів такого змісту: „Три в нас жидівки заміжні за росіянами, одна росіянка заміжня за жидом. Усі маємо діти. Коли вписуємо їх до школи, завсіди маємо той самий клопіт: на яку національність їх записати. Одні означають у нас національність дітей від місця, де вони родились, другі на питання, якої вони національности, відповідають „інтернаціональні". Ми вважаємо, що в новій конституції необхідно розглянути справу национальности дітей".

ДИТИНА І ЗМИЯ.

Американські часописи приносять таку сенсаційну вістку: Малий Джек Бон бавився на траві і побачивши змію, що повзала лінивo по траві, схопив її руками і якусив. Дитину відвезли негайно до лічниці і тут по докладній обсервації ствердили, що дитині — напричуд — нічого не сталось. Зате змію найшли ще того самого дня неживу.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Дописи.

СОКАЛЬ.

Великдень відпуст на Білостоці пройшов цього року під знаком непогоди. Проте на храмі вилося понад 8.000 прочан із найдальших закутків Сокальщини. В навечерія храму відправив о. М. Заяць (уроженець Винників) тепер священик на Лемківщині, вечерню і молебен, проповідь виголосив о. М. Дороцький, равський декан. У храмове свято правив Службу Божу о. Дороцький при співучасті оо. Д. Баківського (Корчини), К. Меленького (Довжнів). Проповідь виголосив о. Ю. Мельницький з Ванева. До св. причасти приступило понад 2000 прочан. Велике враження робив страшний обхід Хрестної Дороги, на якім перевів страсти розважання о. дек. Дороцький. Храм закінчився пізно, коли всі люди мусіли розійтися з приводу дощу.

Загальні Збори найповажніших установ і товариств. В середу 16. м. м. відкрив З. Збори К. С., голова Ради К. С. о. дек. Кашубинський. Опісля дир. Ю. Шепарович склав звіт. На початку згадав, що саме цього року К. Союз може похвалитися деякими досягненнями, бо зріс збут збіжа. І так К. С. збув п. р. 164 вагони збіжа, себто 4.5 проц. продукції цілого повіту, але зате збут жита (гуцей, курей) спав до половини. Мусимо творити фабрики, себто варстати праці. Потрібно нам капіталу. Більші руки для тих, що не мають що робити на селі. З черги склав звіт директор організаційного відділу п. Гірчанко. В цьому році було 110 кооператив, на Волині 72. Загальне число членів 10.720. Н. Рада порозумівшись з управою внесла дотепер плачений 1 відсоток на організаційний фонд. В дискусії над звітами забирали голос: Фігас (Спасів), Лозинський (Сілець), Шевчук (Перятичі), Назар Із. (Миців), дир. В. Кохан. До Надзірної Ради вийшли: В. Охрим (Будинин), д-р С. Рінецький (Сокаль), проф. Г. Гудим (Сокаль), заступник: Іщук (Сішин). До Ревізійної Комісії: пос. Перфецький Р., о. Олексин В. та Фігас Іван (Спасів). Бюджет, що його зреферував дир. Шепарович З. Збори прийняли. Зобовязання Союзу супроти прив. осіб 300.000 зол. При кінці вирнула справа „Кооперативної Республики" й відомих подій в Нагуевичах. Промовець Лозинський запротестував проти вциплювання „К. Республикою" соціялістичних ідей у українській суспільности. До нього приключилися промовці: Марцинюк М. з Бобятина, Стецюк О. Їм відповідав д-р С. Рінецький, який боронив становище й особу д-ра К. Коберського. Дир. Кохан, вертаючи ще раз до справи відомих подій приключився до протесту Лозинського. — **Заг. Збори Філії С. Українок.** Одна з дальших філій С. У. відбувала в дні 13. м. м. свої дорічні З. Збори. Як звичайно водиться у нас З. Збори почалися з півторагодинним опізненням. В год. 11.35 відкрила Збори голова п-і Хомінська, витаючи численно зібраних представниць кружків, яких явилося не зважаючи на пекучі роботи в полі понад 110. До президії покликали пп. Кашубинську, Смагу і Рудь, на секретарку Ірину Кашубинську. З звіту голови присутні довідалися, що філія має 1,706 членок. По кружках іде жива діяльність. В дискусії прийняли одноголосно внесок п-і Кашубинської, щоби всі кружки стали членами Т-ва Фонд Укр. Інвалідів і Т-ва Українських воєнних вдів і сиріт. До нового Виділу вийшли: п. Хомінська як голова і як члени: пп. Хрущева, Демчукова, Решетилова, Кобылковська та інші. З. Збори мали діловий характер та покінчилися в год. 3.30 відспіванням національного гимну.

БУЧАЧЧИНА.

Свято в честь От. Симона Петлюри відбулося заходом філії Т-ва „Просвіта" при співучасті всіх культурно-освітніх установ Бучача в перший день Зелених Свят. На програму академії складався: вступне слово д-ра Саюзара, реферат м-ра Лозинського, деклямація п. Кізимович М. Їх переплітав своїми продукціями мужеський хор Т-ва „Сокіл" з Бучача та сольоспів стрілецьких пісень у виконанні п. Оксани Сегор-Воронкової. Безлоганно виведена програма задишила на присутних незатерте враження. Публика не дописала через цілий тиждень.

Марійська Академія, що її влаштувало 7. м. м. Марійське Т-во Пань в Бучачі, стягнула до салі польського „Сокола" доволі численну публику. На гарно прибрані сцені виступив мішаний хор з Бучача, який започаткував програму свята відспіванням марійського гимну. Далі йшла коротка та річева промова о. Розумійка ЧСВВ та різнородна програма. На неї зложились хорові продукції міш. хорів гімназії, Марійської Дружини з Бучача та Жизномира. Найкраще виявився зі свого завдання міш. хор з Жизномира під управою В. Стрільбицького, який відспівав „Молитву" Шевченка-Кудрика та „Майську пісню" Курцеби-Горама. Незвичайна опанованість голосового матеріялу як і висока техніка викликували бурю оплесків. З інших хорових продукцій змістив псальми Бортнянського „Блаженні людіе" та „Восхвалю імя" у виконанні міш. хору з Бучача. Мило настроювала публику п. О. Сегор-Воронкова, яка відспівала при звуках фортепіяну сольоспів „Радуйся Маріе" Шуберта та „Аве Марія" Баха-Гуно. Слабшою сторінкою свята виявилось завелике накопичування деклямацій та аж дві точки сольо-фортепіяну. Зате незатерте враження полишила кінцева точка, католицький гимн, відспіваний на тлі живого образу, що зображував Пречисту в кругі дітворн. Його композиція враз з добором красок як і світла творили гармонійну цілість. Немало вражали свисти та вигуки деяких людей в часі виконання поодиноких точок.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Десятьліття кооп. „Хлібороб" в Заланю. Дня 14. м. м. кооп. „Хлібороб" відсвяткувала своє десятьліття. Рано відправив Службу Божу о. Глинський з Дерешівки. В год. 12-ій відбулася академія під вільним небом. Академію відкрив о. Глинський. Мішаний хор з Заланя відспівав кооперативний гимн. Реферат на теми кооперативні виголосив д-р Палійчук. Підсумки десятьліттнього розвитку кооперативи подав Іван Летняк. Опісля йшли продукції хорів з Заланя та Дерешівки. Мішаний хор з Дерешівки під управою п. Евгена Пазничишина гарно відспівав пісню „Туман хвилями лягає" та „Стелися барвінку", хор з Заланя під управою п. Целевкли гарно відспівав між ін. „Засяло сонце" та „Вкраїно мати". По академії відбувся фестин, на якім вправляли „Луги" з Заланя, Семенова, Дерешівки, Довгого та Янова в числі 150 осіб. Гарно випали вправи дівчат хустинками та „Молитва", але на жаль поліцай не дозволив співати до молитви.

Заснування Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" в Теребовлі. Дня 16. м. м. відбулися Заг. Збори П. С. К. „Р. Ш.". Збори відкрив д-р О. Мохнацький і передав провід делегатові Головної Управи інсп. Гераскимовичеві, який з черги виголосив основний реферат на різношкільні теми. По рефераті вибрано головою д-ра О. Мохнацького, а до Виділу вийшли: проф. Тимощук, д-р Залітний, д-р Палійчук, п. Волчукова, інж. Радловський та інж. Будковський, як заступники вийшли: дир. Яцків Петро, Рибак Петро і Ковальчуківна Марійка. При кінці принято низку внесків. На нараді було 33 відпоручників Кружків „Р. Ш." з 16 сіл. Як на теребовельський повіт це абсолютно за мало, коли взяти під увагу, що теребовельський повіт має 56 місцевостей. Видно, що і селянам та інтелігенції рідношкільна справа не дуже рідна.

Концерт у честь Лесі Українки. Заходом філії Союзу Українок в Теребовлі відбувся 21. м. м. концерт у честь Л. Українки. Програма свята була коротка, але різнохарактерна. Зложились на неї деклямації та інсценізація в виконанні лише семох жінок та кілька хорових точок. Виділ філії вложив немало праці, щоб свято вилило як слід. Успіх свята повинен їх підбадьорити до дальшої праці.

СКАЛАТЩИНА.

Окружна господарсько-пасічнича анкета відбулася у Підволочисках 12. м. м. при участи коло 50 осіб. Про організаційні справи, про переховання і збут меду та воску референтували інж. Федорук та інж. Чемерис. Підволочищина, що перед двома роками авторизований район Скалатщини, завмерла тепер у збутовій ділянці (крім збуту вощі). Чи на довго?!

Збутова анкета відбулася у Скалаті 13. м. м., на якій були заступлені 24 села. Про конечність поправити якість с.-г. продуктів та ужиняти збут, головно воску, референтували інж. Чемерис та інж. Тертека. В повіті є ще цілі села, які тяжко притягнути до цієї праці. Є ще інші перешкоди, часами на жаль вина є в боку тих, що їх обовязком других освідомлювати. Не зважаючи на все те збутову ділянку таки поширюємо.

Кредитова нарада в присутности інсп. Павлюка відбулася в Скалаті 23. м. м. Присутніх в ярмарковий день 16 осіб є наглядним показчиком яке мале в нас зацікавлення кредитовою кооперацією. На 10 кредитівок в повіті менша половина заложена перед війною, решта в 1928—1930 році. Щойно від минулого року йдуть приготування до заснування 4-ох нових кредитівок. Побажанням було би, щоби в Україн-Банках працювали окремі урядовці, які не лише могли би зайнятися долею кредитової кооперації, але також знали як до цієї справи підійти. Також добре було би, щоб деякі провідники перемогли свою анархічну вдачу та навязали тісну співпрацю з іншими суспільними установами, вписуючи свою кредитівку в члени П. С. К. і т. д.

Свято в честь Головного Отамана Симона Петлюри відбувся в Колодіївці 14. м. м. По торжественній богослуженні і панахиді місцевий парох о. Цимбала та дир. Ференц виголосили відповідні до хвилини реферати. Поважна салі присутніх мала нагоду довідатися про велику постать цього, що положив своє геройське життя за кращу долю України. Всі присутні відходили до дому підбадьорені на дусі, а неодному з малярського зворушення котилися сльози...

І. Ч.

Спорт.

ЛЬВІВ. ПОГОНЬ — КІШПЕШТ 1:1 (0:0).

Львівська Погонь осягнула кращий вислід з мадярською дружиною, як репрезентація Львова, хоч могла дуже легко вийти переможцем. Мадяри показали в полі кілька прекрасних загр, поодинокі змагуни поєднувались технічними трісками, але під воротами виказували так як і Погонь безнадійну непорадність. Змагання були цікаві тільки в початкових і кінцевих пятнадцятьох хвилинах. Позатим гра доводі нецікава й без темпа. Ворота для Погоні добув Клюс, для Кішпешт Немеш. Суддя п. Кміцінський назагал добрий, хоч дещо кривдив гостей. Вилків небагато.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

Краковія — Рух 9:0! Небувала сенсація! Дружина, що в минулому році впала з державної ліги до А-класи перемогла тепер високоциферно весняного мистця Ліги Рух. Перемога вартісна ще й тим, що Рух грав у ненайгіршому складі, тільки переточлений змаганнями з попереднього дня.

ВАРШАВА. Легія — Гакоах (Відень) 2:2 (1:1). Другі змагання, що їх розіграла віденська жидівська дружина з Легією, покінчились нерішеним вислідом. Легія мала змогу виграти.

ЗМАГАННЯ ЗА „МІТРОПАКЕП."

По змаганнях минулої неділі чехи мають ще чотирьох дружин, що грають за чашу, Австрія й Італія вже тільки по дві, а Мадярщина одну. Швайцарія вже давно відпала від розгривок. До вертьфіналів виходять: Австрія, Відня, Спарта, Славія, Простейов, Рома й Уйпешті. Як осьмий вийде до чвертьфіналу переможець змагань Жіденіце — Амброзіана.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ ПРИВАТНОЇ КОЕДУКАЦІЙНОЇ ГІМНАЗІЇ ІМ. О. МАКОВЕЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ" У. П. Т. В ЯВОРОВІ за шк. рік 1935/36. Накладом власного фонду. Яворів 1936. Стор. 24, ф. 8°.

„ДІТВОРА СПІВАЄ, В САДОЧКУ ГУЛЯЄ". Співанки з руховими іграми для дітей, діточих садків та всенародних шкіл у двох частинах. Слова Василя Щурата. Музика та уклад ігор Богдана Вахнянина. Друга частина. Видання „Рідної Школи". Львів 1936. Стор. 12, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів, червень 1936. Р. IX. Ч. 2. Зміст: М-р Ярослав Падох: Ґрунтовий процес Гетьманщини XVIII в. — М-р Борис Капустій: Артикул 442 к. п. ц. — З організаційного руху: Сходини С. У. А. в Перемишлі. — Збори Делегатури С. У. А. в Стрию. — Загальні Збори секції адвокатів при С.У.А. у Львові і в Стрию. — Б. К.: За здійснення наших постулятів. — К. Л.: Міністр поміж адвокатами. — Гостина Начальної Адвокатської Ради у Львові. — Др К. Левицький: Колись давно, а тепер... — Термінологічна комісія. — Ореченця Найвищого Суду.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів 1936. Р. VI. Ч. 6. Зміст: В. І. Антонич: Фіялки; — Хоровід: — Т. Курпіта: Вечірне. — Р. Дурбак: Сільська церковця. — Н. Королева: Перші ферії. — о. др Й. Слюзар: Кембрідж і Оксфорд. — І. Атаманюк: ***, ***. — Др К. Чеховяч: Постать Мойсея в творчості І. Франка. — Др В. Залозецький: Авторитети в кривім дзеркалі. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЄТЕНЬ. — Львів, травень 1936. Р. III. Ч. 5.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 28. червня 1936. Р. XVI. Ч. 26.

СПОРТ, часопис Українського Спортового Союзу. Львів, 25. червня 1936. Р. I. Ч. 8.

МОЛОДЕ СЕЛО. Луцьк, 5. березня і 20. червня 1936. Р. VIII. Ч. 5 і 12.

Кому дорога стрілецька слава, той причиниться до впорядкування стрілецьких могил і до забезпечення інвалідів Української Галицької Армії.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Делятин:
І. VII. Інваліди.
II. VII. Циганський барон.
3. VII. Ніна тепа.

Великий Театр:

Середа, 1. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
Четвер, 2. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
П'ятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Театр Ріжвородностей:

П'ятниця, 3. VII год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Свальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Інтрига Фльоріс Бель".
АТЛЯНТИК: „Д-р Іос".
ВАНДА: „Дві Йоасі", „Останній вигнанець".
ГРАЖИНА: „Додик на фронті", „Маротравний син".
КАСІНО: „Вісім годин д-ра Моргана", „Любовні несподіванки".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей", „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з поste-рестанте".
МУЗА: 1) „Бригада відважних", 2) „Мужчини воліють мужаток".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Ґрунт то форса".
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЬОВЕ: „Таємнича дама" Ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Гайна чорної кімнати".
УТІХА: „Індійські піхотинці" та ревія".
ХІМЕРА: „Без пріявища".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Єгипет.

Закордонне радіо.

Середа, 1. липня 1936.

Відень (506,8) 17.00 Литовська музика, пісні, форт., 17.30 Сп. ресіталь Мілдинбауер мецосопр., 19.30 „Юпітрова Симфонія" Моцарта, 20.00 Австр. пісні, Шуман сопр., 21.00 Віденська опер. музика, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 17.40 Патетичний концерт Ліста, 19.20 Марші на чеські нар. теми, 21.00 Симф. концерт., **Париж** (816) 17.30 Симф. концерт, 20.00 Форт. ресіталь, 22.43 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Спів, 17.45 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика. 19.13 Дрібні форт. твори Шумана, **Лайпціг** (382,2) 20.45 Пісні вимкненість у вик. солістів, 22.30 Орх. концерт, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 17.00 „Цигани приїхали" вок.-муз. квд., 18.00 Концерт. **Будапешт** (549.5) 12.05 Віольончель, 17.30 Форт. ресіталь, 18.30 „Пані та" („Майоронок") оперетка Легара, 21.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 17.30 Розр. музика, 13.10 Орх. концерт, 22.15 Форт. ресіталь, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. музика, 20.35 Симф. концерт, 22.40 Танк. музика.

Четвер, 2. липня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Форт. ресіталь, нар. пісеньки, Засльо сопран, 22.10 Форт. тріо г-дур Брамса, **Братислава** (298,8) 18.10 Спів, 20.45 Форт. концерт д-моль Бетовена, **Прага** (470,2) 16.10 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Камер. твори Бетовена, 22.15 Сальон. музика. **Париж** (1648) 9.30 Орг. ресіталь, 11.00 Симф. музика, 17.00 Театр Уяви, 20.00 Спів, 20.45 „Фавст" драма Гетого з муз. Гунода, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 17.00, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 13.15 Концерт, 16.30 Соната г-моль Бухаля, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 нар. пісеньки, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресіталь, **Кельн** (455,9) 17.15 „Йоссвальцер" пісні на хор і форт. Брамса, 21.20 „Серенада" оп. Кавфмана, **Мінхен** (450,4) 17.03 Форт. ресіталь, 19.00 Веселі сценки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. квінтет, 18.30 Нар. пісні в супр. циг. музики, **Мілано** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.00 Вок. концерт, 20.55 Концерт симфонованої музики, **Рим** (420.8) 13.10 Розр. концерт, 17.15 Соністи, 20.45 „Ля фіглія ді Йоріо" оп. Франчетті до тексту Д'Анунціо.

Львівське радіо.

Середа, 1. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня ввідиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.55 Моди, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для мол. дітей: Добрийдень, чи добраніч?, 16.15 Музика, 17.00 Ян. Брохвичівна у своєму репертуарі, 17.20 Камер. концерт, 17.50 Анекдоти зі життя Ад. Асника, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Спів. ресіталь Ольги Росоцької з супр. форт., 18.25 „Любомль — місто любови", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 19.40 Арії та пісні у вик. Павла Прокопієні, бас-баритон, у супр. форт., 20.00 Технічна скриньна, 20.15 „Геройський мотив," гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції: Бжезіни, місто халупників, 20.30 Вечірній денник, 21.00 Кандидати Міжнар. Шопенівського Конкурсу, 21.50 „Китайський флет" камер. симфонія на сопран (Збоїнська-Рушковська) та 14 сольових інструментів, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Кавкові перегони на Черемоші, 22.15 Мистець бельканта, муз. репортаж; у перерві в год. 22.35 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 2. липня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.10 Музика в гр. пл., 7.20 Ранішня авд., 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Камер. орх., 13.55 Е. Кальман: „Княжна Чардаша" попурі, в гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 17.30 Хвилинка відпочинку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Репортаж із приїзду польських дітей із Німеччини, 16.10 Концерт орх; у перерві в год. 16.45 Чар воєнної пісеньки, 17.30 Сп. ресіталь Ев. Мая з супр. форт., 17.50 Мода як здоровний чинник, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Пів'ячів — забута закутина, 18.10 Культурне й мист. життя столиці, 18.15 Легка музика в гр. пл., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Пані вбиває пана", 19.30 Мала орхестра, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Фр. Бжезінський: Соната д-дур оп. 6. на скр. і форт., 22.00 Спортові вістки, 22.14 И. Рогачевський, Е. Зак із гр. пл., 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Дол. ам. 5.29—5.25.50, Дол. кан. 5.27—5.23.50, Франки фр. 35.08—34.92. Фр. шв. 173.23—172.40, Гульдени 100,20—99,80, Корони ч. 19,90—19.50, Ліри 35—33, Марки нім. 137.123, Шіл. австр. 99—98, Марки нім. срібні 145—140.

Девізи.

Бельгія 8990., Амстердам 359.60, Копенгаген 118.45, Нью Йорк чек 5.27.50, Нью Йорк кабель 5.27.75, Осльо 134.30, Париж 35.01, Прага 21.95, Стокгольм 136.80, Цюріх 172.90.

Акцій.

Банк пром. 40, Банк Польський 99, Ліль-поп 12.80, Страховичі 33.50.

Папери.

3 пр. інвестиційна 1 ем. 66.25, 2. ем. 67.50, серія 77, 6 дол. 68, стаб. 53.50—54.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30-го червня ц. р. кооперативам платив за: дьоно Львів.

1 кг. масла десерового бльох. без опакування	2.15 вод.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.50 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·13 „
1 к. вець	2.65 „

Тенденція на масло занижова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 30. VI. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірп птахомасарні („М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без острїг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні; тенденція на курята занижова, на індики. качки, курки хвилево вдержана.

ОПОВІСТКИ.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ НОВОЗБУДОВАНОЇ РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ В РОЖНІТОВІ

відбудеться 5. липня ц. р.

1) Служба Божа в церкві в Рожнітові.
2) Похід.
3) Посвячення будинку.
4) Академія на площі.
5) Привітн від Установ. 2343 3—3

ЗП. ПАНСТВО ІВАННА З ВДОВИЧІВ І М-Р КОРНИЛО БІЛОЗОРИ повідомляють, що їх вінчання відбулося дня 29. червня 1936 в Архиєрейській храмі Святого Юрія у Львові. Замість окремих повідомлень складають 30 зол. на Українських Інвалідів і 30 зол. на „Рідну Школу". 2356

ЛІТНИЩА

ВІЛЛЯ ДНІСТРОВИКІВ в Гребенові винаймає дешево балконові сонячні кімнати. Інформації: М-р В. Калинович, — Львів. Руська 20. Дністер. 2350 3—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ АБО ЗАМІНЯЮ І. пов. каменицю, неокінчену і 940 с³ городу у Львові, Огородницька 41, за більшу каменицю у Стрию, Станиславові або Коломиї. Зголошення: Львів, Задвірянська 10/І. м. 8. 2346 2—2

МЕШКАННЯ

ДВІ КІМНАТИ балконові для лікаря, на бюра, мешкання. Кохановського 16. А. 2364 1—1

РІЖНІ

ГОДИННИКИ, будильники і всяку біжутерію направляє прецизійно і дешево ВАНДЕР, ШАЙНОХИ І. 2278 1—3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.



Незрівняний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає пера
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна пуделка з пушком зол. 1.25.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникає при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 27-75

ПЛЯШКИ
літрові і півлітрові, чисті білі (монополівки)
купує — фірма
ЕДМУНД РІДЛЬ
Рутовського ч. 3.
2317 2-3

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ
заграничним течивом ВІД 5 ЗОЛОТИХ
виконує першорядно ТІЛЬКИ фірма
І. ШАДЕР
САЛЬОН ФРИЗІЄРСЬКИЙ
ЛИЧАКІВСЬКА 14, ТЕЛ. 107-15.
2385 1-3

Просимо **ПАМЯТАТИ**
що гарне, знаменито викінчене **БІЛЛЯ**
для ПАНЬ, ПАНІВ І ДІТЕЙ
купуємо в найдешевшій, відомій краківській фабриці „ПАВ"
ЛЬВІВ СИКСТУСЬКА 1.
2348 2-4

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Косіцк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 146 (14.395). Львів, четвер 2. липня 1936. Поштова оплата оплачена ґотівкою. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччо 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Гайле Селяссіе перед Лігою Націй.

ІТАЛІЙСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ І ЖИВЛОВІ ОВАЦІЇ.

ЖЕНЕВА, 1. 7. ПАТ. Збори Ліги Націй зібралися вчора в год. 17. Після вибору бельг. прем'єра Ван Зеланда на председника та вступних формальностей відчитали ноту італійського уряду, який описуючи хід абісинської справи, підмітив постійну добру волю та льояльність супроти Ліги Націй і теперішню культурну місію.

Опісля дістає голос Гайле Селяссіе. Коли він виходить повільним кроком на трибуну, 12 італійських журналістів витає його свистами. Поліція їх випроваджує, а публика приймає негуса бурею овацийних оплесків.

Негус сказав кілька слів по французьки, опісля виголосив промову по амгарійськи; перекладі її на французьку й англійську мову. Він описав хід італо-абісинського спору і страхіття газової війни, опісля домагався справедливости й помочі від 52-ох держав, що перед вісьмома місяцями ухвалили санкції. Негус жалівся, що деякі держави не виповнили своїх зобовязань супроти Ліги, натякаючи виразно на Францію. „Не йде про саму Абісинію, а про збірну безпеку та про істнування Ліги" — заявив Гайле Селяссіе. Він зі жалем згадав про ініціятиву приняти санкції і висловив домагання підмоги. Ані він, ані абісинський уряд, ані нарід не підадуться насильству.

Промова негуса була повна спокою і гідности, при цьому рішуча і драматична. Присутні оплескували її, доки негус не вернувся на своє місце; опісля відложено наради до нині.

САТИСФАКЦІЯ ДЛЯ НЕГУСА.

ЖЕНЕВА, 1. 7. ПАТ. Председник зборів Ліги Націй Ван Зеланд перепросив негуса за вчорашній інцидент — письмено, а на початку нинішніх нарад — устно.

ЖЕНЕВА, 1. 7. ПАТ. Після допиту шеф безпеки звільнив двох італійських журналістів, затримуючи під арештом шістьох.

ЖЕНЕВА, 1. 7. ПАТ. Управа союзу кореспондентів, акредитованих при Лізі Націй, висловила співчуття негусові та гострий осуд італ. журналістів, що зрештою до союзу не належать.

На основі швайцарського карного кодексу італ. журналістам загрожує кара до 2 літ вязниці і гривни до 2.000 шв. фр. за виступ проти представника чужої держави. В цій справі швайц. нач. прокуратор виїхав до Женеви. Правдоподібно італ. журналістів виселять зі женевського кантону.

Французька правиця не просить, лише погрожує.

ПАРИЖ, 1. 7. ПАТ. Вчора відбулася в палаті посол дискусія на тему розвязання „фашистівських лі". Правиця висувала правничі аргументи. Праві промовці не жаліючися на беззаконність, лише обіцяли витягнути висновки на майбутнє і так само поступити супроти лівих партій, як правиця дійде до влади. Найкращі були спромовані пос. Валлята, який начала погрозою під адресою мін. внутр. справ: „Остерігаю вас у моїм імені, що коли не перестанете нарушувати права людини і громадянина, французи уважатимуть своїм обовязком збунтуватися проти вас". Комуністи перериали кілька разів цю промову, правиця й центр приняли її гучною овацією.

ФРАНЦІЯ ТАКИ ЙДЕ ДО ІНФЛЯЦІЇ.

ПАРИЖ, 1. 7. ПАТ. Права преса стверджує, що введення 40-годинного дня праці мусить довести до збільшення державного урядничого апарату на 30 до 60.000. „Ля Ліберте" додає, що продовження шкільного віку вимагає, щоб прийняти до служби 6.000 нових учителів. Коли ще додати видаток 30-х мільярдів фр. на публичні роботи — стверджує „Ля Ліберте", побачимо, що заява комуністів, немозба вони були проти девалюації, є звичайною гіпокризією, бо практично змагають до неї.

ДОВІРЯ ДЛЯ ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 1. 7. ПАТ. Палата послів ухвалила 375-ма голосами проти 192-х довіря для уряду, сформульоване так: „Палата послів апробує заяву уряду і висловлює йому довіря щодо забезпеки ладу в державі суворим застосуванням законів про охорону республики. Відкидаючи всі поправки, палата переходить до денного порядку".

ЩЕ 160.000 РОБІТНИКІВ СТРАЙКУЄ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 1. 7. ПАТ. У всій Франції страйкує тепер ще коло 160.000 робітників, з того 28.000 металівців у промисловому районі Мозелі, 27.000 гірників і ткачів у департаменті Нор, 20.000 у деп. Рони; в Тульоні страйкують банковці. Тут і там вибухають спорадичні непорозуміння робітників з працедавцями; найповажніший — це відомий льокаут у рівіерських готелях, що відібрав працю 12 тисячам службовників.

Комуністи — вломниками.

БЕРЛІН, 1. 7. ПАТ. На днях арештували ватагу зложену з кількадесяти вломників, що колись належали до комуністичної партії. У звязку з тим у Берліні перевели арештування між 6. комуністами, з яких деякі вже були у концентрацій них таборах

Англо-перський спір перед Лігою Націй.

ТЕГЕРАН, 1. 7. ПАТ. Уряд Ірану (себто Персії) вислав до Женеви обвинуваченя проти Англії за те, що вона заняла острови Барейн, які Персія уважає частиною своєї території. Цей спір тревае вже дуже довго; Англія відкидає перські протести, бо для неї острови Барейн мають чимале значіння з огляду на нафтові поля, ловлю перл, а також як база політичних впливів на недалеке арабське побережа

Нині у ВЕЛИКОМУ ТЕАТРІ в год. 8-ій веч.:

ЯРАЧ і ПЕЖАНОВСЬКА у творі Соміна „ЗАМАХ".

Знаменита креація великого артиста!

ОЦІНКА ВАРТОСТИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ мешкальних і господарських будинків є тепер така НИЗЬКА, що не доходить навіть до половини дійсної вартости будинків. Тому НЕОБХІДНО ДОПОВНИТИ ЦЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, обезпечивши господарське знарядля, хатню обстанову, пашу й збіжжя, що їх під найкориснішими умовинами переводить

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Наука з недавно минулого.

Львів, 1. липня 1936.

Так сталося, що майже одночасно відбувалися три процеси: український Бандери і товаришів у Львові, жидівський у Радомі з приводу подій у Пшитику, та німецький у Катовицях, що теж уже закінчився. Три удари для трьох громадянств, що мають спільну назву національної меншини у польській державі.

Чи не найтрагічніший процес пшитицький, не стільки сам по собі, як через те, що він виявив дуже тяжку ситуацію жидівства у Польщі. Загально-польська атмосфера супроти жидівства справді дуже ворожа і нестерпна. Загрожена просто екзистенція загалу жидівства, направлена на образу їх честь та їх релігійні святощі. Тому не дивує та протестаційна акція, що її повели всюди жиди, включно до вчорашнього демонстраційного страйку.

Цікава у поведінці жидів одна риска, що свідчить про те, як і жидам при всій їх самопевности та ексклюзивности їх вдачі іноді тяжка бувае атмосфера відчуженості та самотности. Нинішня „Хвіля" принесла інтерв'ю свого кореспондента з сенатором О. Луцьким з приводу антисемітської акції, що ведеться між іншим на терені боршівського повіту. Кореспондент питав сен. Луцького про засадниче відношення української кооперації до антисемітської хвилі, що так широко розлилась нині по всій Польщі. Сен. Луцький зазначив, що український кооперативний рух своїм ідейним наставленням однаково суперечний і з антисемітизмом і з матеріялізмом. Тепер „Хвіля" похвалою і залюбки друкує цю заяву, хоч ще свіжі в нашій памяті статті у тій-же „Хвілі", де доказувано, що наш кооперативний рух у своєму заложенні пересякнутий антисемітизмом.

Згадуємо про це не на те, щоб робити жидам якінебудь закиди. Хочемо лише підчеркнути, що жиди, як видно з теперішньої їх поведінки, глибоко переконані в глибині своєї душі, що серед українців вони ще найскорше знайдуть підтримку в тих справах, де йде про право і справедливість. І тому не вагаються у критичних для них моментах звертатись до українців за цією моральною підтримкою.

У поведінці українців супроти жидів не виступають лише питомині риси української вдачі. Українці краще, як інші національности, розуміють ідею спільноти політичних інтересів серед усіх національних меншин. Правда, і серед жидів були люди, що ту ідею добре розуміли та дуже активно її пропагували й реалізували. Це був колишній посол Грінбавм та його група сіоністів, жидів з Конгресівки, що була під впливом російської культури з її принципово вістю у підході до всіх справ. Але і Грінбавм не пішов далі створення спільного виборчого блоку всіх національних меншин при виборах у 1922 р. Відомою річю є, що цей блок мав колосальний успіх у виборах. Тим дивніше було, що порозуміння між національними меншинами не пішло далі, хіба лише якби ще по інерції виявилося при виборах першого президента держави.

Але чим дальше, тим більше виступали ріжні партикулярні ріжниці політичного й економічно-соціяльного характеру між поодинокими національними групами, контрагентами спільного виборчого блоку, і на вид тих ріжниць забули вони за глибоку і дуже слушну в своїй основі ідею спільности політичних інтересів для всіх національних меншин у Польщі. За дерев не бачили ліса.

Крім всіх національних меншин зрозуміла ситуацію польська сторона і, зручно граючи на ріжницях між поодинокими національними групами, розбила також виборчий блок національних меншин при чергових соймових виборах у 1928 р. Памятаємо громові статті на тему виборчого блоку національних меншин у проурядово-санаційних офіціозах, де цю ідею названо без обмовків протидержавною. Очевидно, директиви цього роду мусіли відбитись і на виборчій практиці, такій рішальній у польській дійсности для висліду виборів. І тому ще і з цієї причини другий виборчий блок національних меншин при виборах у 1928 р. не мав відповідного успіху.

Але слід відмітити, що на цей раз блок не охоплював у цілости громадянства поодиноких національностей. І жидівське й українське громадянство пішло до виборів 1928 р. в розсипці. Треба тут ствердити, що ідея виборчого блоку всіх національних меншин найбільше спротиву знайшла саме в Галичині, особливо серед галицьких сіоністів з послом Райхом на чолі. Оскільки поза блоком національних меншин опинились у 1928 р. і українські радикали та сельробівці, то це сталося з партійної демагогії та доктринерського засліплення; зрештою — це були українські ліві групи, що підчеркують саме соціяльний мент у своїй діяльности. Інакше було серед жидів. Там проти блоку національних меншин виступили саме національні сіоністичні партії. А зробили це виключно з крайнього політичного опортунізму, наскрізь егоїстичного та нічим необмеженого.

Дальший розвиток подій у Польщі показав, що цей політичний опортунізм жидів був короткозорий і не дав їм того, чого вони сподівались. І в цьому лежить наука не тільки для жидів, але і для нас, оскільки пригадую я, що історія — учителька життя.

Присилайте передплату!

Українська Національна Бібліотека.

(Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

II.

З кінцем 1935. р. мала бібліотека НТШ скаталогованих коло 200.000 томів, 2.000 рукописів та 1.400 атласів і мап (стан на 1. I. 1936. р.). Отже, як бачимо, це вже справді велика бібліотека, але вартість її полягає, як уже згадано, не так у кількості її зборів, як у їх якості.

Серед інших бібліотек у Польщі виріжняється вона саме **добором своїх книжкових скарбів.** Має бо вона **передовсім найновішу й найсистематичнішу збірку Ucrainica:** як друків у мові українській, так і друків, **присвячених українознавству в ріжних чужих мовах,** головно російській. Під цим оглядом бібліотека НТШ перевищує й неодну з найбільших бібліотек Східньої України, а не то Польщі. Збірка українських друків XIX.—XX. ст. це головний її скарб. Тут заступлені всі українські етнографічні землі — Наддніпрянщина, Галичина, Буковина, Закарпаття, Зелений Клин та українські кольонії в Америці. Бібліотека може похвалитися комплетами перших видань усіх українських класиків та найповнішою на всій українській території збіркою української періодичної преси (газет і журналів), особливо з перед війни. На жаль світова війна, а опісля польська цензура сильно прорідили цю збірку. Має бібліотека також чималу збірку українських стародруків XVI — XVIII. ст., від Апостола Івана Федоровича (Львів 1574) до „Енеїди" Івана Котляревського (Спб. 1798).

Другий скарб бібліотеки це велика й незвичайно цінна **збірка наукової літератури з усіх ділянок українознавства** в ріжних мовах, а передовсім у мові російській. Шляхом обміну й купна придбала бібліотека НТШ комплєти видань мало не всіх російських наукових установ, головно передвоєнних, як центральних, так і провінціяльних: крім видань Петербурзької Академії, видання численних наукових товариств, університетів та інших високошкільних закладів, архівних комісій, з'їздів, ріжних приватних видавництв і редакцій. Розуміється, ці збірки цікаві не тільки для дослідника української мови, етнографії, літератури, історії, тощо, але й для кожного, хто студіює взагалі східньо-европейські проблєми. Крім того має бібліотека з обміну багато таких видань ріжних інших чужоземних наукових установ, що їх у Польщі ніде поза нею не знайти.

Також і з дарів має бібліотека багато цікавого й не для самого українїста, як от хочби цінну **фільософічну бібліотеку в ріжних європейських мовах покійного українського фільософа** Володимира **Лесевича,** яку опісля дістала також уже покійного адвоката д-ра Івана Франка; збірку геольогічної літератури, кількома ріжних дрібних відбиток „проф. [illegible] ського, або бібліотеку Івана **Франка** з [illegible] збірками також до історії західньо-европейської літератури, історії релігії, тощо.

Цінний також і **рукописний відділ** [illegible] де зібрані українські рукописи від X. ст. переважно церковні (євангелія, мінеї, тощо). Між ними найцікавішим набутком [illegible] кий пергаміновий рукопис із XIV. ст., так Библівський Апостол (із Библа коло Перемишля). Зі світських треба згадати кілька [illegible] головно XVIII. в. (між ними найцікавіші [illegible] ковського). Дуже гарно представлене [illegible] сько-українське письменство XVII—XVIII ст.

Між цими рукописами багато цікавих [illegible] історика українського письменства головно з його погляду, що вони виразно свідчать про неперервність уживання рідної мови в літературній обробітці. В Галичині ці спроби йдуть аж до т. зв. „Руської Трійці" (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький). З новіших часів має бібліотека збірки листів і взагалі паперів цілого ряду визначніших галицько-українських діячів Володимира і Олександра Барвінських, редакторів „Зорі" Івана Белея, Мелітона Бучинського, Івана Верхратського, Василя Ільницького, Володимира Левицького (Василя Лукича), Остапа Терлецького, Іляріона й Омеляна Огоновських, Кирила Окуневського, Костя Паньківського, Тита Ревакевича.

При зміні адреси [illegible] подавати й стару адре[illegible]

Адміністр[illegible]

МИРОСЛАВ КАПІЙ. 2

Препарація і поезія.

(Докінчення).

Добру хвилину стояв так Буряківський розглядаючи понад цвікер клясу, ще раз прочищуючи ніс, як сказав:

— Помолімся!...

Тихо стало в клясі. Молилися звичайно за чергою, та коли щораз частіше траплялося, що той, який мав молитися плутав молитву і нераз не міг докінчити Отченашу як ось Пастушенко, або Калинюк, що в „Богородице Діво" все вплутував „іжже вся биша", тоді кляса вибрала собі постійного молитовщика — бурсака, любимця отця катехита, Вербового. Діставав він за це щотижня два „шпорти", на які складалася ціла кляса.

Та сьогодні Вербового не було у клясі. Кожний озирався на другого, шукаючи кандидата. Нараз з останніх лавок озвався низький басок:

— Во ім'я Отця...

Це почав молитву Скородрач із останньої лавки, один із „махабундів". Поволі, слово за словом рубав низьким басом слова молитви, заложивши незугарно свої руки, що нервово затискалися і хрустіли.

Буряківський глипнув понад цвікер на останні лавки і якось мимохіть закліпав віями. Якийсь острах відбився на його лиці, бо ці з перших лавок почали тручати себе ліктями, підморгуючи значуче, ніби ненароком повертаючи свої голови назад. Нагадали собі, якто Скородрач молився раз перед лекцією Буряківського цілої пів години, переходячи „Вірую", „Помилуй мя Господи", тропарі та кондаки. Та Скородрач покинув тепер на „Богородице" і перехрестившися сів з такою силою в лавку, що аж засьрипіла під ним.

По молитві Буряківський ще раз підтер ніс, поправив цвікер і сів за катедру. Записав у деннику неприсутніх, замкнув його і вийняв із жмутка шпагатяних Овідія. Отворив книжку на тій сторінці, де була зазначена великою жовтою закладкою минішня лекція і поруч поклав грубий зшиток із препарацією, заялозений, помнятий, яким користувався може з яких двацять літ. На катедрі лежали перед ним три друковані переклади тексту Овідія, „Коментарії", як він їх називав, чи там „шахраї" або „брижи", як їх звали учні. Учням, відома річ, уживати їх було суворо заборонене. Було загально відомо, що Буряківський без „шахрая" не зможе перевести ні одного речення, навіть з Непоса і тому звичайно вчив від тільки у першій і другій клясі латини, а додатково ще каліграфії. Тільки цього року зложилося так, що вимятково поручив йому директор латину в пятій „А" і це наповняло Буряківського гордощами. Та що радість псували йому „махабунди", що нераз йому до печінок добиралися своїми жартами. Сиділи вони вібів тихо, кожний намагався прибрати вигляд, що для нього нова конюнктивами та партиціпіями ніщо у світі не існує.

Розложивши на катедрі свою лабораторію, кидав оком понад цвікер в їх бік, ніби бажав впевнитися, яким вітром віє в останніх лавок. Вийнявши з нагрудної кишені доволі грубий записник, узяв у ліву руку розгорнений підручник Овідія, положив на ньому „препарацію" і підвівся ізза катедри. Ще раз обкинув оком цілу клясу, зійшов із степениці і пішов поміж ряди лавок. Почав питати препарацію із перших двацяти рядків Овідієвого „De vita sua".

У клясі почався рух. Кожний учень старався зайняти таку позицію в лаві, щоб його не було видко зпоза сусіда і щоб ховаючися за ним, можна було тримати хоч беріжком відчинений зшиток із препарацією. Сипалися слова одно за одним „на вириваки". Ученики вставали, то сідали, як ляльки поприв'язувані шнурками. Хто відповів, той сідав вдоволений, що вибився біди, бо Буряківський перепитавши препарацію, вимикав для перекладу тексту саме тих, що не вміли препарації. Деякі відважніші коли їх відповідь була не така, якої бажав собі Буряківський, починали сперечатися. Дехто божився, що саме так, як він каже, стоїть у підручнику. Та Буряківський тримався свого і відразу приголомшував такого сміливця своїми невмирущими:

— Ти мі ту будеш! Слухай! Ей слухай! Дістанеш пальну третю, римську!...

Це була у Буряківського ультіма рацію, перед якою корився кожний.

Буряківський говорив своєрідним жаргоном. Сам з походження десь з під Грибова, сорок добрих тридцять літ проживав на Поділлю, не навчився ніколи говорити правильно по українськи. Його мова перетикана густо польськими мами в якій слівце „юж" разувало чергувалося з кумедним для уха подоляк наголосом, викликала спочатку регіт серед учнів. Та згодом звикли до цього.

Перепитавши слівця, забрався Буряківський до тексту. Викликав Бучакевича, а сам підійшов за катедру до своїх „коментаріїв", без яких не йшов йому переклад. Бучакевич підвівся лінивенько із свого місця, підніс своїми кремезними руками книжку до очей, при тому зручно підложив картку із свого „коментаря" на лівій стороні тексту і почав читати.

І поплила мельодійна Овідієва поезія, що в голосі Бучакевича набирала якоїсь ліричної закраски і мягкости, бо Бучакевич мав гарний голос, а в хорі співав тенором.

„Ille ego qui fuerim, tenerorum lusor amorum,
Quem legis, ut noris, accipe posteritas!..."

Тихо стало у клясі, увага всіх повернулася до читаного тексту. Навіть ті, що заняті були під лавкою писанням вправ на другу годину, підносили голови і вслухувались у ті немов різьблені у мармурі слова римського поета. Відчували ритм і настрій навіть ті, що не розуміли тексту.

Була така хвилина, що кляса розсипалась якоби від променя поезії — рідка хвилина, коли із шкільного підручника перебігає на учнів якоби іскра надхнення.

Та нараз почули ми голос Буряківського:

— Досить, а тепер толкуй!

ковича, Юлія Романчука, Остапа Терлецького, Корнила Устиновича, Івана Франка та ін.), з буковинських: Йосифа Федьковича й Сидора Воробкевича, з Відні архів сенатора М. Черкавського, тощо. Крім того в рукописному відділі переховується кілька архівів ріжних галицько-українських товариств й установ, передовсім студентських: „Академічної Громади", „Академічного Братства", „Дяжного Лихваря", „Ватри", „Медичної Громади" зі Львова та цілої низки „Січей" — львівської, віденської й черновецької, краківської „Української Громади", та ін., матеріяли й архіви до університетської справи; архів „Руської Бесіди", ред. „Правди", „Літ. Наукового Вістника", „Української Видавничої Спілки" — зперед війни та пізні воєнні й повоєнні збірки: таборів виселенців (Гмінд), Українського Горожанського Комітету, Пласту, Українського Університету у Львові, матеріяли й документи до історії Укр. Січових Стрільців та УГА, ріжні спомини з новішого часу, тощо. Треба також згадати за знадібки до біографій українських письменників і діячів, головно галицьких та буковинських (теки Онишкевича й особливо Ів. Ем. Левицького).

З Наддніпрянської України треба відмітити листи Шевченка, П. Куліша, М. Драгоманова й багатьох ін., архів Укр. Громади в 1-ій Державній Думі, Подільської „Просвіти", архіви М. Дикарева, В. Доманицького, О. Кониського, Богдана Ярошевського та ін. зперед війни, та повоєнні збірки паперів ріжних учасників останньої визвольної боротьби, матеріяли й документи до історії цієї боротьби.

Взагалі бібліотека має автографи багатьох великих українських письменників нової доби (Ст. Руданського, Д. Мордовця, І. Нечуя-Левицького, Лесі Українки, М. Коцюбинського, В. Винниченка та ін.).

Має також збірка мап України — старих (XVI—XVIII. ст.) і новіших.

Всі вичислені збірки бібліотеки НТШ роблять її необхідним джерелом передовсім для кожного, хто хоче студіювати українознавство, але до нього щораз частіше удаються дослідники й інших країн.

В принципі кілька цифр, що ілюструють розвиток бібліотеки. Насамперед про стан бібліотеки

З кінцем 1894. р., як знаємо, було всього 600 томів; перше бібліотечне звідомлення подає з 15. VII. 1900. р. вже **7.997** тт.; на 1. I. 1901. було вже 8.684 тт.; на 18. IV. 1905. числила бібліотека 10.134 тт.; на 1. I. 1911. було **53.024** тт., + 24 ркп.; на 1. I. 1914 — **70.238** тт. + 460 ркп.; на 1. I. 1921 — **75.443** тт. + 461 ркп.; на 1. I. 1925 — **91.416** тт. + 461 ркп.; на 1. I. 1930 — **124.030** тт. + 474 ркп.; на 1. I. 1936 — **184.974** тт. + 1452 ркп.

Коли до цього додамо ще окремий відділ Ів. Франка (5.893 тт. + 535 ркп), то матимемо скатальогованих, себто доступних для користування, 19.867 тт. + 1987 ркп. В дійсності бібліотека має коло 250.000 томів, якщо додати до цього числа ще велику збірку нескатальогованих книжок та дублетів.

Тепер пару даних про **приріст** бібліотеки:

Прибуло книжок:	з обміну НТШ	з обміну бібл.	дарів	купна	разом
1905 р.	904	—	673	338	1.915
1908 р.	1.952	—	2.376	679	5.007
1911 р.	2.002	100	4.027	1.671	7.800
1913 р.	1.816	105	6.494	1.724	10.139
1920 р.	123	2.242	2.226	97	4.688
1921 р.	486	250	1.084	251	2.071
1922 р.	848	312	1.469	248	2.867
1923 р.	2.800	149	2.489	135	5.573
1924 р.	1916	1.500	6.377	181	9.974
1925 р.	1781	845	4.126	162	6.914
1929 р.	2.396	7.133[1]	4.577	1.825[2]	15.931
1935 р.	2.428	1.185	10.850	105	14.568

Як бачимо, найбагатше джерело приросту це **дари, себто поміч самого українського громадянства**, далі обміни, а нарешті **купно**. Останнє від часу світової війни становить назагал мізерну позицію з огляду на неспроможність Т-ва. Цифра купна в р. 1929. — це винятковий випадок. Обміни перед війною щораз більшали, з війною підупадали, а з закінченням її почали знову поступово зростати і врешті в останнім році перевищили передвоєнну цифру.

Кількість наукових установ, що стоять в обміні з НТШ, представляється в ріжних роках так:

Перед війною:	1900 р. — 168	1905 р. — 177
Перед війною:	1910 р. — 226	1913 р. — 236
По війні:	1920 р. — 27	1921 р. — 46
	1922 р. — 57	1923 р. — 104
	1924 р. — 123	1925 р. — 174
	1929 р. — 216	1935 р. — 206

[1]) В тому від Кн. Палати 6.924.

[2]) В тому 1728 тт. з бібліотеки „Просвіти"

Число зменшення обмінних установ наступило головно коштом багатьох російських передвоєнних наукових інституцій, що їх поліквідували большевики.

Книжок визначено додому й у науковій читальні:

Перед війною: 1900 — 1.014 тт.; 1905 — 1.928 тт.; 1910 — 4.324 тт.; 1913 — 6.832 тт.

По війні: 1921 — 1.409 тт.; 1922 — 1.979 тт.; 1925 — 9.896 тт.; 1929 — 11.204 тт.; 1935 — 35.812 тт.

Так представляється дотеперішній розвиток бібліотеки Наукового Товариства. Бачимо, що це установа дуже й дуже поважна. Вона все посідала визначне місце в українському культурному, зокрема науковому житті, та спеціяльно тепер, коли через матеріяльні нестатки видавнича діяльність Товариства сильно підупала, бібліотеці доводиться майже виключно репрезентувати його в науковому світі.

Але бібліотека НТШ булаб установою ще імпозантнішою, ніж є, якби на шляху її розвитку не стояли ріжні труднощі. До розгляду цих труднощів — матеріяльного й політичного характеру й переходимо в другому розділі нашого нарису.

В. Дорошенко.

(Далі буде.)

Ювилей сенатора д-ра Антона Горбачевського.

Вдатна академія в салі „Сокола". — Комерс. — Що повинно бути найкращою памяткою ювилею.

Чортків, 29. червня.

За ініціятивою і заходом Ювилейного Комітету відбулося в Чорткові, як „Діло" вже повідомляло, дня 28. червня ц. р. ювилейне свято з приводу вісімдесятьліття життя і праці д-ра Антона Горбачевського як громадянина, політика адвоката, як тої людини, що має нині за собою поверх 60 літ упертої, послідовної і при тому простолінійної праці на народній ниві. Ювилей складався з двох частин: академії, що відбулася пополудні в салі „Сокола", і комерсу, що відбувся в салі „Брістолю". Учасниками ювилею були представники всіх сіл чортківського повіту і делегати сумежних повітів, інтеліґенти й селяни.

Як саля „Сокола" виповнилась по береги, члени Ювилейного Комітету ввели Ювилята, яких присутні повитали гучними й довгими оплесками. За Ювилятом увійшли на салю члени Української Парляментарної Репрезентації, між ін. голова Василь Мудрий, д-р С. Біляк, Зиновій Пеленський, д-р С. Баран, Д. Великанович, В. Болюх, д-р Р. Перфецький, д-р К. Троян, Завалицкут, а з ними д-р Теофіль Окуневський, д-р Бараник та о. Саврій. Ювилят заняв почесне місце на сцені, біля нього з одної сторони засіли д-р Окуневський, д-р Бараник і д-р Біляк, з другої сторони о. Саврій, В. Мудрий і З. Пеленський. Сцена була прибрана в килими, на задній стіні на тлі жовто-блакитного прапору тризуб.

Коли вичислені заняли місця на сцені, орхестра читальні „Просвіти" з Вигнанки відіграла „Ще не вмерла". Після того виголосив промову іменем чортківського громадянства д-р Хичій, голова Ювилейного Комітету. Крім даних про життя Ювилята змалював бесідник час і відносини, серед яких він виріс, серед яких сталив свою волю й характер, працював і працює без упину до нинішнього дня. Промову свою закінчив д-р Хичій побажанням для Ювилята многих літ, після чого хор „Чортківського Бояна" під кермою дир. Масевича відспівав „Многая літа", що присутні вислухали стоячи. Відтак посол Пеленський по короткій промові вручив Ювилятові іменем Матірнього Т-ва „Просвіта" у Львові грамоту почесного членства. По тій промові забрав слово посол Василь Мудрий, що витав Ювилята від УНДО й У. П. Р. У своїй короткій, але дуже змістовній промові бесідник накреслив шлях розвитку політичної думки в тій організації, в якій працював і працює Ювилят від наймолодших літ, не скривлюючи своєї політичної лінії ані на один момент. По промові вручив Ювилятові як відзначення почесну грамоту у мистецькій шкіряній оправі від УНДО й У. П. Р., на якій видніють підписи всіх парляментарних і політичних товаришів Ювилята (крім них підписувались на цій грамоті підчас комерсу також присутні гості). Відтак говорив від СУА д-р Біляк, що відчитав привіт, уложений на засіданні Виділу СУА. Його промова під оглядом змісту і форми була прекрасна. Іменем Коничинеччини й Гусятинщини промовляв адв. м-р Шахнович, іменем Борщівщини Петро Гораль, іменем Заліщиччини адв. д-р Бараник. Дуже гарну і щиросердечну промову виголосив о. Саврій як товариш Ювилята у праці на народній ниві чортківської округи і як представник нашого духовенства. Між поодинокими промовами виконував хорові продукції хор „Чортк. Боян". Хорові продукції були бездоганні.

По привітальних промовах дякував Ювилят присутнім за честь, за його відзначення і при тому сказав, що якщо він щонебудь робив, то робив по імперативу і з почуття обовязку. Звернув увагу на те, що найважнішим чинником у суспільно-організованому житті нашого народу є почуття солідарности і збереження її в кожному кроці, кочби й у дрібних починах, бо тільки солідаризований нарід, нарід, що не розсіває, не поборює сам між собою своїх власних сил — може і мусить добути свою політичну і господарську незалежність.

Всі промови, зокрема промову Ювилята, присутні приймали дуже довгими оплесками.

По промові Ювилята відчитував м-р Мартюк Сильвестер привіти, що надійшли на руки Ювилята і голови Комітету д-ра Хичія. Всіх привітів було 63, з того 35 телеграм і 28 листів. Дуже миле вражіння викликав привіт о. прал. Куницького, написаний щирим серцем при тому у високомистецькій формі. Рівний йому був привіт сен. Луцького. Привіт від оборонців з політичного процесу Бандери і тов. викликав так багато оплесків і окликів „славно", що публика довший час не могла успокоїтись.

По відчитанні привітів аложили Ювилятові бажання наші найменші, які своїми деклямаціями і китицями квітів дуже зворушили Ювилята і присутніх.

Академія покінчилась відспіванням національного гимну.

В год. 8. веч. відбувся комерс, у якому взяло участь понад 70 осіб. На комерсі серед співів і дружніх розмов промовляло ще багато бесідників; зпоміж них слід звернути увагу на дуже гарну й бадьору промову о. Фіголя та промову м-ра Оробця, який говорив від молоді. Одначе зпоміж усіх промов чи не найбільш замітна була промова адв. д-ра Росляка. Він то піддав думку, як ділаючий голова Кр. „Рідної Школи" в Чорткові, що найкращою памяткою вшанування Достойного Ювилята буде, якщо в цьому році Рідна Школа закупить для себе на гімназію будинок і змурує в ньому таблицю з написом, що будинок той куплено в ювилейному році д-ра Антона Горбачевського.

Цього бажає собі горячо не тільки Чортківщина, але й усі сумежні повіти.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ

КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ

готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники

А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 12—25

Епілог „заязду" в Мисленицях.

„Герой" ост. днів лідич інж. Добошинський, що як відомо, зорганізував збройний напад на жидів і на старосту у Мисленицях, кілька днів скривався. Кружляли навіть чутки, що він наложив на себе руку. Щойно вчора вранці стрінув один поліцай романтичного лідича на Бабиній Горі, недалеко чехословацької границі. Інж. Добошинський пробував утікати, але піддався, коли поліцай почав стріляти. Він легко ранений в руку і дуже втомлений — не хотів нічого зізнавати, просив лише, щоб дозволили йому відпочати. „Героя" „заязду" переслухує тепер краківський прокуратор.

Індивідуальне та колективне господарювання.

Із праць Чехословацької Хліборобської Академії.

На запрошення центральної комісії ЧСЛ Хліборобської Академії для соціології села на засіданні цієї комісії дня 19. червня ц. р. голова Т-ва Українських Інжинірів, доцент-суплент Віктор Доманицький відчитав реферат у чеській мові на тему: „Індивідуальне і колективне господарювання в сільському господарстві в історичній перспективі".

Референт подав спочатку дефініції та систематику колективів, опісля новіші старі спроби, як от общини Роберта Сука, Фурє, Кабе, релігійно-моральні братства й комуни, спинився на пережитках колективізму в українців (супряга, толока, громадська черед, чумацтво), у сербів („задруга") та москалів, далише два приклади статутарних колективів перелєнінської доби (арендні товариства в Італії, тощо для впорядження меж у Люксембургу, хліборобські артілі М. Левицького). Довше спинившись на хліборобських артілях і давши короткий нарис розвитку індивідуального господарства в колишній Росії на початку XX. століття (до війни), референт коротко змалював процес колективізації в УССР та СССР, зазначивши, що від р. 1928 почалася примусова колективізація, яка мала катастрофальний вплив на сільське господарство, а особливо на скотарство СССР та ілюстрував цей процес занепаду відповідними статистичними даними за роки 1919—1933. Вказавши на негативні наслідки трактеризації сільського господарства й в Америці, де 1930 р. було в хліборобстві 1 міліон тракторів, референт підкреслив, що в цілому світі перемагає та посилює свої позиції дрібне індивідуальне трудове господарство. На думку референта великі колективні господарства можуть мати лише тимчасове значіння в перехідові доби та й то в місцях нової кольонізації, — рідко заселених і з малою кількістю атмосферичних опадів, де провадиться ще „грабіжницька" господарка й де є особливо сприятливі умови для ведення збіжевих систем сільського господарства. СССР примушена буде перейти до індивідуального кооперативного режиму й тоді заснують правдоподібно сільськогосподарські кооперативи, а не колективи.

В дискусії реферат оцінено як дуже цікавий, в наслідок чого комісія рішила видрукувати його (в чеській мові) в „Вістнику ЧСЛ. Хліборобської Академії" і просити референта дати на осінь 1936 р. ще два реферати з тої царини.

Після „Свята Просвітянки" у Бродах.

Від нашого дописувача з Бродів дістаємо ще такі дальші подробиці у звязку з комуністичними авантюрами на „Святі Просвітянки" в Бродах:

Поліція почала слідство в цій справі і перевела цілу низку арештувань та трусів. Здається, що найбільше в підозрінні є одно спортове товариство, якого фірми вжили комуністи для своєї агітації та яке мабуть оплянували. У звязку з цими подіями розносяться далі поголоски, що двох знаних комуністів вишлють до Берези, а кількох відповідатиме перед судом. Безпосереднього справника нападу на д-ра В. Левицького не найдено.

Наш інформатор пише нам теж, що невірна була наша попередня вістка, немов би на сьяті очайшлися теж польські й жидівські комуністи. Таких там не було, а комуністичні галабурдники рекрутувалися, на жаль, зпоміж нашої таки спантеличеної молоді.

Загальні Збори „Народньої Торговлі".

В салі Сокола Батька відбулися 29. червня ц. р. звичайні Загальні Збори „Народньої Торговлі".

Збори відкрив през. Надз. Ради д-р **Кость Левицький,** перейшовши коротко історію „Н. Т." та згадавши її основника пок. інж. Василя Нагірного. Після того запросив до президії Зборів рад. **І. Громницького** та о. сов. **К. Ясеницького.**

З черги інж. **Юліян Павликовський,** як упр. директор „Н. Т.", зложив звіт з діяльности дирекції, обговоривши всі позиції друкованого звідомлення. Дир. **Мацькевич** референтував буджет, а о. крил. **Лопатинський** зложив звіт Контр. Комісії.

Представник РСУК дир. **М. Капуста** здав звіт з генеральної ревізії, що забрала 289 робочих днів. Ревізія охопила всі відділи „Н. Т."; вказала поправу в організації та в торговельній праці.

В дискусії над звітами забирали голос: проф. Бобяк (Бережани), п. Андрійович (Печеніжин), проф. Боднар (Тернопіль) і дир. Костик (Тустановичі). Дискутантам відповів дир. інж. **Павликовський.** Між іншим торкнувся взаємин із приватниками. „Народня Торговля" — казав бесідник — буде як гуртівня обслуговувати приватників там, де нема загально закупочних кооперативних осередків. Одначе не буде торгувати з манкарями. Щодо справи уділів, то її треба поставити рубом, бо досі вона не є якісь налагоджена — а вини і фізичних і правних членів. Те саме відноситься і до контрольних комітетів. Тут теж потрібна санація. Деякі вимагають навіть люксусових товарів... на борг. Щодо питання, хто накладає ціну: централя чи начальники поодиноких складів, повснює, що від грудня 1935. р. начальники дістали дозвіл обтяжувати товар на місці відповідно до риночних цін.

Після того відбулися вибори. До нової Надзірної Ради вибрали Заг. Збори від групи міських кооператив: 1) д-ра А. Строніцького, 2) А. Короця, 3) д-ра Мик. Чучмана, 4) З. Чучмана (заст.); від групи ріжних кооператив та установ: 5) д-ра Костя Левицького, 6) Ів. Кузева, 7) Вол. Дутку, 8) д-ра Ст. Чумака (заст.); від групи фізичних членів: 9) о. Д. Лопатинського, 10) д-ра Волошина Мих., 11) проф. Боднара Ів. і 12) Даниша Никифора (заст.).

Найвищу межу зобов'язань „Н. Т." означили Заг. Збори до кроти 2 міліонів золотих, найвищу межу кредиту для одного члена до 5-кратної висоти вплаченого уділу. Висоту презенційної марки для членів Надз. Ради означили Збори у висоті 10 зол. за одно засідання.

Збори покінчилися в год. 3-ій пополудні.

На зборах було приявних 45 уповноважених від фізичних членів, 6 представників від Центросоюзу та його підбудов, 18 представників міських кооператив і 31 гостей, разом 100 осіб. Пресу заступали: „Діло", „Г.-К. Часопис", „Українські Вісти" і „Торговля і Промисл".

Свята в краю.

Велике церковне свято в Дрогобичі.

В днях 20. і 21. червня п. р. уділив монастир ОО. Василіян у Дрогобичі, який спочасно управляє тутешньою парохією, празник Серця Христового. Вже в дні 20. червня стали напливати громадно до Дрогобича люди довколичних сіл, щоб приступити до сповіди причасти. Цілу ніч у парохіяльній церкві св. Трійці була виставлені Св. Тайни і цілу ніч церкв була битком виповнена вірними.

На другий день, себто 21. червня і р. прибули з сусідних і дальших околиць численні процесії, а саме: з Борислава, Бронниці, Волі Якубової, Губич, Дережич, Добрівлян, Мражі, Михайлевич, Модрича, Сільця, Святинки Стебника, Ліщині, Станилі, Трускавця, Колпи, Орова, Улична — кожна зі своїм парохом. Тожественну Службу Божу целебрував о. мітрат Базюк, співав хор дрогобицького Бояна. Підчас відправи посвячено прапор Братва „Апостольської Молитви", при чому о. ігумен Бараник виголосив прегарну проповідь.

По богослуженні уставилася непрглядна, величезна процесія, яку попровадив с мітрат Базюк зі Св. Тайнами, у супроводі численних священників до церкви св. Юра (старинної памятки нашої церковної архітектури, яю в давнині привезли сюди з Великої України). Кожна громада йшла зі своєю таблицею на передї зорганізованими широкими лавами. Початок процесії був давно на Юршині, а її кінець виходив ще з церкви св. Трійці. Взяло в ній участь понад 12.000 людей. По приході на розлогу площу біля церкви св. Юра відправив о. мітрат Базюк молебень до Серця Христового, о. Нищий ЧСВВ сказав до зібраних проповідь про посвяту Христові. Під проводом і за словами о. ігумена Бараника зібрані тисячі народу приікали свою службу Христові. Благальною молитвою та піснею „Боже Великий Єдиний" покінчилась ця частина свята. Поодинокі процесії знову уставились в ряди і знову такий самий великий похід змінувся враз з духовенством до св. Трійці.

Ціле свято пройшло серед великого пійо му духа у всіх учасників та було імпозантою релігійною та національною маніфестацією в чому заслуга тутешнього монастиря ОО. Василіян, його невтомного ігумена о. Баранка та духовенства дрогобицького повіту.

Народня честь наказує подбати про впорядкування стрілецьких могил і про забезпечення інвалідів УГА.

Понад 400 дол. на музей визвольної боротьби у Празі.

НЮ ЙОРК, 15. червня. (Вл. кор.). Вчора відбулося в Українськім Народнім Домі в год. 3. попол. зібрання для допомоги будові дому визвольної боротьби у Празі. Представлений др Мишугою висланник управи Музею, Евген Вировий з Праги, представив зібранним значіння музею для національної справи. Після того почалася збірка у формі перегонів. Гром. Василь Пуйде зложив готівкою 50 дол., а 50 обіцяв дати, коли зачнеться будова дому. При цьому сказав, що йому стидно, коли о. адміністратор Понятишин випередив його перед роком, висилаючи просто до Праги 100 дол. від себе, а крім цього ще від церкви та від інших установ. На це відповів учора о. Понятишин пожертвувавши даром 100 дол., а тоді п. Пуйде мусів додати таки на вічу других 50 дол. Коли зібрали дрібні жертви і показалося, що ще багато не достає до 500 дол., о. Понятишин додав ще 25 дол. від української катол. церкви св. Юрія в Нім Йорку та від себе 8 дол. Іменем Т-ва „Дністер" заговорив гром. Ілля Гузар жертвою 25 дол. т. від себе 10 дол., др Мишуга склав 10 дол. гром. Пуйде ще окремо 6 дол. Але не дійшли до 500 дол. і тому поведуть акцію ще далі.

Щезло 360.000 людей в одному році.

НЮ ЙОРК, 15. червня. (Вл. кор.) Щойно оголошено кількість населення міста Нью Порку: 7,363.624 осіб. Але недавно оголошено, що в Нью Порку живе 7,722.712 душ. Отже десь поділося 359.088 людей.

Цю загадку хочуть розвязати в той спосіб, що є дві методи обраховування числа населення. Статистичні експерти в бюрах рекордів подають цифру на 7,363.624 душ. Даний метода виказує другу цифру, більшу.

Попередньо обраховувано наспільне число населення так: Брали за підставу останню цифру з федерального цензусу (перепису) і до неї додавали кожного року по 128.000. Цю цифру діставали із пересічної річної цифри, яку можна було дістати на підставі цензусу впродовж десяти літ. Але останніми роками таке додавання наздогад приросту населення показалося сумнівне, бо число народин змалило а імміграція майже цілковито застановлена. Отже взялися до іншої пересічної цифри. За підставу взяли федеральні обчислення по 58.416 душ річно і таку цифру додали кожного року від 1930.

Найгустіше заселеним передмістям є Бруклин із 2,740.000 населення, найрідше заселеним є передмістя Ричмонд на острові Стейтен Айленд бо там усього 172.169 людей. Менгеттен має 1,730.000, Бронкс 1,441.582, Квінс 1,280.805 душ. На ділі всі ці цифри не докладні, а здогадні.

НОВА КНИЖКА!

Із жіночої психольогії

Химерне серце

Ірини Вільде.

Ціна 1.50 зол.

Порто 30 сот., висилає Адміністрація „Діла", Львів. Ринок 10.

З книжки про Пілсудського в Америці.

НЮ ЙОРК, 15. червня (Вл. кор.). Накладня Скота й Мора видала книжку п-н Грей Гумфрей „Пілсудський". Описаний життєпис польського маршалка з ентузіязмом. Порівнює авторка його з Вашингтоном, Гарібальдім та ін. подібними національними героями. Оповідає, як він у часі російсько-японської війни їздив у Японію шукати політичної допомоги для поляків. Хотів дістати грошеву поміч від Японії на польське пов встання. Японія відмовилась, кажучи, що з огляду на західньоєвропейські держави вона не може розпалювати такої небезпеки в Европі. Зате схвалював Пілсудський лінше трактування полонених поляків, як російських вояків.

Про „чудо над Вислою" оповідає п-а Гумфрей, що поляки були вже цілковито побиті большевиками. Аж французький генерал Вейган зреорганізував армію, влив у неї духа, подав свої плянн і... польська армія виграла. Про Пілсудського опісля пише, який то він був державний муж, при чому знав ріжні мови, між ін. теж розумів „діялекти" біло-руський та український.

Провірте ваше відношення до рідної Церкви!

З приводу замкнених реколекцій для мужчин-інтелігентів у Львові, в днях 3.—7. ц. м.

На Свят-Вечір 1934. загостив до підлъвівського села англієць Фойгт, ред. „Манчестер Гардіян", щоб приглянутися вашим різдвяним святкуванням. Оком досвідченого обсерватора приглядався він нашим церковним обрядам, святочним звичаям, казав собі пояснати зміст і символіку колядок, питав про зв'язок наших колядок з українською історичною буваличиною, з найвищими подіями, з працею нашого хлібороба; цікавився побожним поведінням селян у церкві та святочним настроєм по селянських хатах і раз-у-раз кликав з одушевленням: „Яка тут велич думки, яка у всім краса й поезія! Колиб так інший нарід мав такі цінності, він зумів би заблестіти ними перед цілою Европою, а ви не вмієте показати світові, що українці не тільки не заважають на широкім шляху людської історії, але й творять культурно-духові надбання, яких вже нині ніхто поза вашою церквою не вспіє витворити!"

Багато українських інтелігентів не задержувалося ніколи над цим високомистецьким і глибоко філософічним надбанням, яке створив і тепер творить на терені нашої рідної Церкви український нарід від св. Володимира аж по нинішній день. Треба, щоб аж чужинець, світова людина, звертав нам увагу, що таки чимось ми переросли Европу і можемо нашим церковним обрядом та звязаним з ним звичаєм імпонувати навіть найвибагливішій людині із Заходу.

Для нас, українців, не кінчається значіння рідної Церкви на величавости церк. обряду, на багатстві звичаїв, які від сірої старовини вилуть-ся в цим обрядом. Наша Церква, думаю українська кат. Церква, була і нині є одиноким місцем на землі, де ми не стратили ще своєї самостійности, де ми не в узалежненні національно ні від чужої творчости, ні від чужої адміністрації, ні від чужого законодавства. Відомо, що без самостійности бодай на одній ділянці життя, де міг би нарід виявити свій талант, тішитися своїми різними питоменностями, найти бодай частинне заспокоєння своїх нац. амбіцій, не може жити нарід, як не буде жити без воздуха і без їди. Інше сотворіння. Був час, що український нарід стратив був свою державну незалежність, свою провідну верству, свої національні мистки, навіть достойство людини за панщизняних часів. Українського імени не було! Існувала нужденним животінням сіра маса безіменного простолюддя, яку часто шляхотське панство уважало тільки живим інвентарем. Але навіть у цих найтяжчих для нас часах ставав наш бідний нарід самим собою на терені своєї вбогої, та рідної Церкви.

Давно розуміли це наші противники і старалися ріжними підлазами зробити вилом у нашій церковній самостійности: вимовляли наших предків на зміну календаря, вилали до нашого церковного обряду чужі форми, але український нарід боронився, як тоді вмів; уважав, що лекше буде йому перенести і переболіти страту тисячів пляхти, ніж повільну, але невимучу втрату цілого нац. життя в узалежненням своєї Церкви від чужих, як це сталося з нашою Холмщиною, або з племенами, які мешкали колись на територіях нинішньої Німеччини, Франції, Італії. Вони мусіли втопитися, бо все тягнуло їх на дно, ні на одній самостійній ділянці нац. життя не находили їх ноги твердого й певного опертя. В теперішности не страшна нам вже зміна календаря й тому противники підходять з атеїстичним насінням. Колиб воно принялося масово на нашій ниві і завдушило буряном українське церковне життя, під нами заралилась би остання опора нац. самостійности, ми полетіли би на дно стрімголов у пропасть небуття.

Як у минувшині, так і тепер не маємо місця нац. організації, де ми самі собою правили, тішили своїм інтересом служили, тільки до своїх цілей змагали. На одним тільки терені української кат. Церкви ми в повним слова значінні національно самостійні. Вся влада від парохіяльної маєткової ради аж до митрополита в українських руках. Під склепінням рідної Церкви дихаємо вольними грудьми незалежних громадян. Слушно уважає наш нарід своїм володарем найдостойнішого нашого Митрополита. Згадний вище п. Фойгт, вийшовши з послухання у Впреосв. Митрополита, заявив: „Мою пражніни, що перед хвилиною покинув я хороми котрогось з давніх ваших князів-імператорів. Такий величний маєстат сне з достойної Особи вашого Митрополита. Такою безпосередністю не лучіть між вашим владикою і вашими колишніми славними володарями. Напрвду, що скрізь інде на цій землі ви в комірнім, але скрізь у вашій Церкві — то ви в себе дома".

Пригадатиб ще, що нескований неволею нац. геній на терені Церкви створив прегарний український стиль деревляної церкви. В українському стилі розмальовуються тепер наші церкви по містах і селах. Вся утвар церковна по українських кат. церквах від ручника, обруса, хоругви, стихаря, дальматики аж до фелона — все розквітається прегарними українськими вишивками. Багато рідного в церковнім напівві, в релігійнім концерті, навіть у вимові богослужебного тексту. Усуньмо з наших національних музеїв усю церковщину, а вони будуть світити голими стінами, порожніми світлицями.

Увага на незаступну нац. вартість української кат. Церкви диктує українському проводові, всій нашій мужеській інтелігенції поставитись позитивно до нашої рідної Церкви, в радах Кат. Акції стати активним і творчим будівничим кращого українського Прийдешнього.

б. О. ПРИСТАЙ. 53

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Частина четверта: Дяковчителі.

27. АВТОНОМІЯ ЦЕРКОВ І ДЯКІВСЬКА ПОЛІТИКА.

Наші американські дяки мали перед собою не менше завдання від священників. Вониж виконували не тільки дяківські функції підчас відправ у церкві й поза нею, але й були вчителями у парохіяльних школах. Крім того дяк в Америці мав організувати в парохії церковний хор, аматорський гурток і разом зі священником влаштовувати театральні вистави, концерти, тощо.

До цієї роботи треба було мати відповідне знання, хист, добру волю та охоту. А того всього, за малими винятками, бракувало нашим американським дякам. Колиж і знайшовся десь здібний дяк, то він надибував звичайно такі великі перепони, що звязували йому, як то кажуть, ноги й руки, відбирали всяку охоту до праці а часто навіть до життя. Бо зразкові дяковчителі, таксамо як і зразкові душпастирі, падали в Америці жертвою тамошньої церковної автономії, що про неї ми вже згадували.

Та більшість дяків це були взагалі цілком непросвічені люди, що ніяк не відповідали своєму завданню. А знову між здібнішими зпосеред них було багато занадто гордовитих, що вважали себе за найліпших дяків і надзвичайно вчених, часом більше, ніж священики.

З ними, в наших американських відносинах, де царювала демагогія, мали часто священики хрест Божий. Бувало, що через такого зарозумілого й добре вишколеного в азиці демагога, мусів неодин священик покидати свою парохію та йти на іншу, хочби і гіршу, щоб спекатися дяківської напасти.

Але не тільки ті ліпші, чи пак здібніші дяки грішили переборщеною зарозумілістю і надуживали американської свободи. Гордовитости не бракувало також неукам і правдивим туманам. Вони впливали на своїх земляків-парохіян, що переважно самі спроваджували собі дяка зі свого села із Старого Краю. Зрештою священик не мав в Америці жадного впливу на вибір дяковчителя. Що більше, парохіяни приймали на посаду дяка, не тільки не питаючись про це свого пароха, але й часто проти його волі і йому наперекір.

Дяк у парохії мав до розпорядження більше засобів і способів дістатися до сердець кураторів та взагалі парохіян, ніж священик, що шанував свою гідність.

Нежонатий дяк робив надію кожному панові куратореві, що мав одну дочку або й дві-три. Дяк зятем церковного куратора... Цеж неабияке споріднення! В Америці, так само як і в Старому Краю, наші батьки вважали собі за честь, а своїй дитині за щастя, як віддали її за вченого пана. Молодий дяк використовував людську наївність і „дипльоматично" залицявся до кожної дівчини в парохії, коли її батько мав якийсь церковний уряд або вплив.

Проворний дяк намагався всіх або хоч більшість парохіян прихилити собі. Супроти кожного вдавав приятеля. А приязнь здобував собі здебільшого в „салуні" за чаркою. Він заходив до корчми, гарненько забавляв там гостей і часто сам „фундував" парохіянам, своїм хлібодавцям. Це подобалося їм і вони хвалили собі дяка, що не лише освічений, але й товариський.

Кажуть в нас: „Чия чарка на столі, того правда на селі". А в американських парохіях дяк ставив людям чарку на стіл і його була тут правда. В цім ділі священик не міг йому робити конкуренції. Тому дяк і не оглядався на свого священика та не потребував слухати його. Головне, парохіян мав за собою.

Позицію нежонатого дяка в парохії зміцнювало наше жіноцтво. Особливо ті жінки, що були вже під впливом американсько-українського „поступу", відплачували дяківські залицянки не лише афектами, але часто навіть любовю.

Не треба думати, що жонатий дяк не мав вже такого значіння в американській парохії, як нежонатий. Деж там! В нього хоча й була жінка й діти, він вмів так повести свою дяківську політику, що був навіть у вигіднішому положенні. Нежонатий дяк міг іноді мимохіть спричинити в парохії колотнечу через заздрощі й сплетні палких суперниць. Зате жонатий дяк мав до діла тільки з одною жінкою і в нього була спокійна голова. Мав він уже там тестя, тещу, шурина, вуйка, тітку і т. д., що творили природне ядро його партії. А як хрестив свою дитину, то брав собі в куми тузин впливових парохіян. Від них „капнуло" йому бодай кількадесять долярів „на крижму" і чимало дарунків для похрестника. За кожними новими хрестинами запрошував інших парохіян на кумів. Не диво, що подекуди дяк мав цілу парохію кумів, кумок і приятелів.

Дяки забезпечували своє становище в парохії ще й іншими способами. Як парохія на чолі з кураторами приймала до себе на посаду нового дяка, то його перше питання звучало: „А як довго є у вас отець духовний?" Річ у тім, що дяк боявся священика, що пробував довший час в тій самій парохії. Мовляв, такий піп зжився з парохіянами і має вже якийсь вплив на них. Отже проти нього булоб тяжко вести боротьбу.

А як дяк щойно обняв свою посаду в парохії, то його першим завданням було викурити старого священика, щоб прийшов новий.

Бувало досить часто, що дяк, запрошений своїми приятелями або знайомими, щоб прийшов до їх парохії на посаду, обіцював прийти під умовою, що проженуть дотеперішнього пароха і пошукають собі нового...

Ось так приблизно виглядала дяківська політика, що в Америці могла використовувати автономію парохій та людські дурощі. (Д. б.).

На жаль, нині ще у великій більшости стоїть наша мужеська інтелігенція осторонь всякої церковної, чи як католицької роботи на нашім терені, або таки гальмує і поборює її в ім'я перезрілого, нині вже грубо перестарілого, матеріялістичного світогляду.

У цілому світі йде переоцінка духовних і матеріяльних вартостей. Мужеська інтелігенція інших народів завертає з протицерковних становищ і веде свої нації під непобідні прапори Христа.

В реколекційних домах переходить сотки тисяч інтелігентних мужчин перевишкіл, релігійно обновляються, щоб стати направду пожиточним старшиною своєї нації. Наша мужеська інтелігенція позарана в огляду на виняткове становище української кат. Церкви у житті нашої нації провірити своє відношення до Христа і до рідної Церкви, направити те, що попсувалося у цім відношенні та відновити те, що постарілося.

Тому закликаємо всіх українських інтелігентів: Ідіть на замкнені реколекції! Відновіть ваше довіря до Христа! Затісніть вузол співпраці з рідною Церквою!

о. Йосиф Осташевський.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Підлісків під Микуличином

Потяг викидає вас на маленькім приставку, три кільометри за Микуличином. Опиняєтеся серед одного з найкращих краєвидів високих Карпатів. Широка долина Пруту у вінку лісистих шпилів: Хомяка, Явірника, Лішної, Загреблі. Мов колиска з могутнього маєстату гір і сочистої зелені смерекових лісів. До того невгомонний шум Прутових водопадів і сонце і повітря таке, як шампан.

Підлісків, маленьке сільце чи присілок, з розкиненими при дорозі і по збочах гір гуцульськими новими, гарними хатами та з кількома більшими приватними віллями. Серед гірських місцевостей на лінії Дора—Ворохта—Підлісків — це свого роду особливість. Тут нема ще досі тієї невідхильної атмосфери модного гірського літовиська, де так нерозлучно єднаються зі собою в одно: дух перфум, пришкварених сонцем тіл і задухи на обід цибулі. Таким принятьовим відпочинком було дотепер Ямне, що його на жаль з цієї причини вибрали собі були українці за свій літній виріл, але й тут в останніх часах, як практично майже всюди, змайоризували нас асимілятори меншини нашого краю.

Коли хто вагається, куди поїхати цього літа на фурії, най попробує осісти цим разом у Підлісневі. Мешкання (одна кімната з кухнею) в кількох вілях або гуцульських хатах вагаються від 50 і 100 зол. за сезон. При дорозі коло станції є дві крамнички, в яких можете дістати все найпотрібніше. Ведуть їх два гуцули. Не хочете вірити, що в цілім Підлісневі нема ніякого жида, ніодного жидівського дому, ні одної жидівської крамниці. Це теж щось варта. Містечко Микуличин віддалене три кільометри, півтора години ходу або 3 хвилини їзди залізницею. Там можна дістати щодня мясо і яринну.

Для старшого віку Підлісків може стати одним з улюблених полковищ вишмінкованої і випіжамованої української братії, яким вони вже є Дора, Ворохта, Татарів, почасти й Ворохта. Можна би ще дещо додати до цього і вдержати Підлісків в українське лічище, коли би ним більше зацікавилися українські літники.

В. Л.

НОВИНКИ.

— **Зміна адреси.** Видавнича Кооператива „Хортиця" у Львові цим повідомляє ВШ. своїх членів і відборців, що з днем 1-го липня 1936 вона перенеслася на **Ринок ч. 10, II. пов. на ґанку.** Рівночасно Кооператива просить відборців повісти А. Чайківського „Полковник Кричевський", книжки Есеад Бея „Змова проти світу" і збірки „С. Петлюра в молодости", негайно вирівняти свої залеглости за книжки чеком П.К.О. у Львові ч. 503.110. 2359 1—2

— **Повідомлення.** З днем 1-го липня 1936. Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України перенеслося на нове помешкання **на Ринку ч. 10 (будинок „Просвіти"), II. пов., вхід з ґанку.** Тво просить своїх відборців вирівняти залеглости за календар „Дніпро". Конто П.К.О. у Львові ч. 504.782. 2359 1—2

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на переховання з тим. 10—?

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 59-115

— **З нинішнім числом** передплатники „Діла" дістануть як безплатний додаток 13 число ілюстрованого двотижневика „Назустріч".

— **Коли вносити подання на львівську політехніку.** Кандидати на І-ий рік студій на львівській політехніці мусять піддатися лікарським оглядинам і після того зголоситись особисто з поданням до відповідних деканатів а саме: на виділі інжинірії сухопутної і водної 18 і 19 вересня; на виділі архітектонічнім 18 і 19 вересня; на виділі механічнім 21 і 22 вересня; на виділі хемічнім 23 і 24 вересня; на виділі рільничо-лісовім 23 і 24 вересня. По цих терміпах ніяких зголошень приймати не будуть. Докладні інформації подає Секретаріят Політехніки у Львові, вул. Сапіги 12. На відповідь треба долучити почтові марки й одну марку за 10 сот. за інформаційний друк.

— **На один день до Гребенова.** Дня 5-го липня ц. р. відіде до Гребенова популярний поїзд. Відїзд зі Львова в год. 6.45 рано, відїзд із Гребенова того самого дня, в годині 18.51. По цілотижневій праці гарна прогулька і не дорого, бо білет їзди туди й назад коштує тільки 6 зол.

— **З польського підпілля.** В липні ц. р. починається кілька процесів у провінціональних судах у Польщі за приналежність до розвязаного урядом польського „Обозу Народово-Радикального". Вже 2-го липня починається в окр. суді у Седльцах розправа проти кількох робітників, що належали до тої тайної організації.

— **Злодій — убивником.** Ходорів живе до нині під враженням події, яка трапилася цього понеділка. Нотований злодій Петро Калинець залицявся до 22-літньої дівчини Ксавери Павлюківної, доньки залізничника. З помсти, що Павлюківна його не хотіла, Калинець застрілив нещасну трьома вистрілами з револьвера. За якийсь час злочинець явився на цвинтарі та примусив грабаря показати йому трупа вбитої. Саме у тому часі прибула поліція й окружила Калинця. Душегуб якийсь час відстрілювався, врешті останню кулю спрямував собі в уста. В тяжкім стані перевезли душегуба до вязничної лічниці у Львові.

— **Страшні наслідки бурі.** Над частиною волости Микуличі володимирського повіту перейшла велика буря з громами, які спричинили пожежу. Згоріло девять будинків, а в багатьох будинків вітер позривав дахи. Також у засівах зробила буря великі шкоди.

— **Розгуканий ендек.** Окружний суд у Лодзі покарав тижневим арештом місцевого ендека Станислава Ставського. Обвинуваченний Ставський, викликував бійки з прохожими на вулиці та бив шиби в божниці. Обвинуваченний виправдувався тим, що був пяний, але суд у це не повірив.

— **Вильно — найдешевше місто в Польщі.** Статистики обчислюють, що Вильно — це найдешевше місто в Польщі зі співчинником 42.00. Далі йдуть: Барановичі — 42.5, Борислав — 42.9, Стрий 42.9 і т. д. Найдорожчим містом є Холм Люблинський зі співчинником 50.7. Пересічний співчинник коштів утримання в Польщі був у травні ц. р. 47.1, у квітні 45.9.

— **З весільної забави — до тюрми.** На селянськім весіллі під Варшавою найшовся між гостями один панок В. Вітковський і випивши, задумав звести давні порахунки з братами Шостаками. Але в темряві і по пяному, замість Шостака зранив одного з гостей, Маєвського. Маєвський помер, а Вітковський пішов на 4 роки до тюрми.

— **Совіти укріплюють кордони.** Секретар білоруської комуністичної партії Гикало подає у „Правді" з 25-го червня ц. р. відомости про воєнні роботи для укріплення совітського кордону на заході. Границі з буржуазними державами (Польща і Лотва), пише Гикало, заковані в залізобетон і замкнені на замок. Білоруське бездоріжжа зліквідовано настільки, що всі 90 районів Білорусі звязані зі собою прекрасними мурованими дорогами. Чисельність пограничної сторожі така, що ні одна закутина не залишається без охорони. На думку Гикала совітська Білорусь тепер неприступна твердиня.

— **Сектанство в Німеччині.** Теперішні відносини в Німеччині сприяють творенню щораз то нових релігійних сект. Недавно розвинула голосну діяльність секта евангелицько-католицьких лютеранів, яка голосить, що ніодна з християнських релігій не має „повної правди". На думку цих сектантів треба з кожної християнської релігії вибрати все, що найкраще й утворити нову релігію.

— **Совітські робітники — це агенти С.С.С.Р.** Делегати християнських професійних союзів у Женеві на конференції праці запротестували проти допущення на конференцію робітників совітських. Вони вказують на те, що при такій системі влади, яка тепер є у Совітах, нема там професійного представництва робітників і що совітські делегати — це в дійсности агенти совітського уряду.

— **Пішки... через море.** Англійський винахідчик М. Маркус робив недавно в Савтгенді пробу свого нового винаходу. Він придумав спеціяльний одяг і чоботи, в яких ходить по воді. Проба вдалася і винахідчик зробив пару кільометрів прогулки по воді, як по суші. Підчас цього експерименту вода сягала йому найвище до колін, хоч море не було дуже спокійне. Тепер М. Маркус чекає доброї погоди і хоче перейти пішки Лямаш.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

— **Руки й зуби зрадили.** Цікавий спосіб слідства перевів один із шотляндських судів. У великім складі вкрали гроші. Касієрка, що сиділа за віконцем, бачила тільки руки злодія і зуби. Підозрілим у крадежі 13 особам, що були в той час у складі наказали перейти перед касієркою з витягненими руками і відкритим ротом. Коли підійшов третій з підозрілих касієрка заявила: „Це він". Гарно одягнений добродій признався до вини.

— **Проказу можна вилічити.** До цього часу хорих на проказу не можна було вилічити. Тому що на проказу нездужають тільки люди, тяжко було переводити досліди. Мікроба цієї страшної недуги, т. зв. „бацціля Ганесна", не вдалось дотепер штучно витворити. Були випадки т. зв. „практичного вилічення", але хорий мусів бути ввесь час під лікарським доглядом і недуга часто відновлювалась. Тепер на острові Фіджі найшли лікарі новий спосіб лічення прокази. Девятьом вилеченим дозволили повернутись домів.

— **Літературна нагорода ім. Гетого.** Німецький університет у Кенігсбергу признав нагороду з фундації ім. Гетого письменниці Агнес Міґель, за найліпшу літературну творчість Сходу Німеччини. Лавреатка описувала у своїх балядах, піснях і новелях історію і побут населення німецького сходу.

— **І на австрійських університетах менша фреквенція.** Згідно з останньою статистикою, на високих школах в Австрії було в останньому півріччі 19.769 студентів, інакше кажучи на 839 менше, як у тім самім півріччі попереднього року. Із загального числа слухачів припадає 77 відсот. на університет, 15 відс. на високі технічні школи, і 8 відсот. на інші високі школи. Скількість студенток зменшилася на 5 відсотків.

— **Смерть за крадіж дітей.** Німецький суд присяглих засудив на смерть 32-літнього Едварда Гісе за крадіж дитини з наміром вимусити викуп. Гісе — це перший німецький дітокрад, що пішов слідами американських т. зв. кіднаперів. Німецький уряд видав закон, що дітокрадів будуть карати смертю.

— **Жито зперед віків.** Англійська наукова експедиція найшла під горою Арарат у Вірменії невеличкий лан, де росли невідані рослини. Досліди виказали, що найдені рослини — це ніщо інше, тільки первісний рід життя. Завдяки кліматичним умовинам цей „лан жита", що його люди покинули перед кількасот роками, через самовисівання перетрівав до наших часів.

— **Різні вістки.** В Німеччині засудили священника Еккерта з Франкфурту на 3 місяці тюрми за те, що не вивісив прапору на церкві в роковини першої спроби гітлерівського перевороту в Мінхені. — На острові Мальті засудили двох італійців на три роки тюрми за те, що намагалися видістати тайні військові документи, що торкаються оборони острова. — Крім англійського посла Бартона, виїхав також із Аддіс-Абеби бельгійський посол і японський уповноважений. — Лявель і Фро згодилися узяти до французько-німецького комітету, що має на меті культурне зближення між обома народами.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (145) числі „Діла" в рубриці „З організаційного руху" зложено помилково: Повітовий Народній Зїзд УНДО в Коломиї. Має бути: **„в Комарні".**

ДИВОГЛЯДИ.

МАТУРА НА САНІТАРНІМ ЛІЖКУ.

17-літній данський гімназист занедужав безпосередньо перед матурою на апендицит. Треба було перевести операцію. Прийшов день матури. Тоді, коли ждала його черга на іспит, він мав іти на секційний стіл. Якби не здавав іспиту зараз, утратив би рік студій. Він рішив, що шкода року. Шпитальний лікар дозволив відвезти недужого до гімназії в санітарнім автомобілі. Йому задали кілька питань з історії і відвезли негайно до шпиталю. Він лежав під наркозою, коли з гімназії принесли йому до операційної салі студентську шапочку на знак, що він здав іспит зрілости.

СОБАЧКИ У ЧАЙНИХ ЧАРКАХ.

На одній з останніх вистав у Римі люди оглядають з великою цікавістю мініятурні китайські собачки. Ці собачки важуть пересічно по 160 грамів і можна їх помістити у звичайній чайній чарці. Жіноцтво купує ці собачки масово. Найсмішніше те, що вони брешуть як інші собаки, але піяніссімо, так, що в кімнаті може чути їх тільки власник, а не злодій за дверима.

БУЗЬОК ЗАМІСЦЬ ТЕЛЄГРАМИ.

Як життя аранжує нераз історії, які можна найти тільки у книжках і то хитромудро складених, доказом на це одна недавня подія, яку передає каліфорнійська преса з Паольо Альто. Місцевий лікар д-р Ранвел виїхав у гори до недужого. Недуга пацієнта була поважна і він провів при ньому два дні. Залишаючи його, квапився дуже додому, бо залишив жінку, яка сподівалася дитини. У середині довгої, томливої дороги зайшов він покріпитись до одного ресторану. Коли вийшов звідти, побачив, що на його авті розсівся кульгавий бузьок. Він мусів птаха взяти із собою. У хвилині, коли входив із бузьком до хати, теща зустріла його звісткою, що він є щасливим батьком.

МАЛПА ЗЛОДІЄМ.

В одному індійському містечку трапилася цікава подія: З цирку втікла тресована мавпа і мандруючи по місті, дісталася до банку. Заки урядовці зорієнтувалися, мавпа вхопила з каси 500-фунтовий банкнот і втікла до ліса. Розшуки за малпою не дали ніякого успіху.

Дописи.

ЩИРЕЧЧИЧА

Як виглядає темне село. Наше село Сороки Ширецькі, положене 7 км. на захід від міста Ширця. Село має 77 хат, з цього 25 господарств більших, решта середні і каруватні. В селі є один жид та один справжній поляк. В Сороках Ш. є джерело сірчаної води, але воно досі не використане. Люди займаються хліборобством, молочарством і зачинають теж заводити сади. Молочарство у примітивному стані. Справді Маслосоюз хотів забирати сметану зі села, але несвідомі господарі відмовилися давати, бо, мовляв, Маслосоюз буде розбудовуватися за їх масло! А як купують молоко жиди і добре заробляють, то селяни нічого не кажуть. Жиди мають вступ до села і в неділю. В селі є церква, школа і громадський дім, у якому теж примішується кооператива, яка ледви кляпає, бо члени купують більше у жидів. Щодо освіти, то селяни ще досить темні. Тому нема ні читальні, ні ніяких товариств молоді (як Сокіл, Луг, КАУМ), хоч роблять заходи в цьому напрямі і о. парох і наш учитель. Заходом о. пароха вложено у нас недавно вино, зимі кружок „Рідної Школи" й одно церковне братство. Є справді кількох свідомійших господарів, які читають часописи, напр. „Народню Справу", але вони за нікчу народню роботу не беруться. Хлопці замість горнутися до читальні, читати книжки і часописи, крадуть вечка на „махорочку". Як прийде літо, то ганяють по чужих садах, виробляють збитки, верешать і шастують по ночах. А в зимі сходяться разом і грають у карти. Як зійдуться до кооперативи молоді господарі і хлопці, то також плетуть дурниці. Є у нас також „вогнева сторожа", а якій вся команда на „бачність". Ще й інші речі діються, що аж сорром про них писати. Тому закликую всіх до праці! **Правдомовець.**

ЗБАРАЖ.

Вистава оперетки „Перехитрили". Заходом чит. „Просвіти" та силами співацтва т-ва „Боян" у Збаражі відограно 28. м. м. веселу народню оперетку Крапивницького „Перехитрили". Підготовкою цієї оперетки занявся дир. Краснопера, який у короткому часі підготовив і вдатно вивів її на сцені. На окреме вирізнення в грі заслуговують: дир. Краснопера (Дранько), п. Гевко (Кумась) і п. Сумар (Нечипір). Вдоволяла також молода оркестра т-ва „Боян". Публіки досить, інтеліґенція, як звичайно, в комплєті, тільки міщанства було менше. З цією оперетою задумують аматори об'їхати більші і дальші села збаразького повіту. **П. Б.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Свій до свого".

Така вже тема нинішнього фейлетону, що ніяк не може змінити заголовку. А випадалоб, бо написав я вже два або й три фейлетони під такою назвою.

Але нема ради — ще тим разом мушу.

Українська крамниця.

Відчиняються двері, входить гість.

— Moje uszanowanie! — каже чемно.

— Sługa.

— Poproszę... те і те.

— Proszę bardzo.

— A jaka cena?

— To po złoty-pięćdziesiąt, to po dwa, a tamto trzy złotych dwadzieścia.

— Proszę zapakować.

Мова гостя є обовязуюча, але тільки до гостя. Зате до обслуги ні. Тому директор крамниці обернувся до хлопця і:

— Запакуй скоро і порядно, бо то здається Іде на провінцію.

Гість наставив вухо і підніс здивовано брови.

— То панове українці?

— Так, то українська фірма.

— Славно. А я й не знав. Так кажіть!... Ноно-но... — і сідає на ляду. — Хтоб то сподівався, що в нас уже є й такі артикули. Славно. На праву радію! — і перекладає ногу на ногу та витягає капшук і люльку.

— Якжеж іде гешефт?

— Нічого собі. Дякую.

— Ех, ви фільософи. Проїхали, що то бізнес, а ще до того „свій до свого по своє" і — грошики до шуфляди.

— Коби то всі розуміли гасло „Свій до свого"!

— Як то? Є ще такі?!

— О, девять десятих.

— Бійтеся Бога! Стільки пишеться в газетах, стільки всі і всюди говорять, а все таки... Русини, мій пане!... Треба ще довгого часу, заки зрозуміють у чім лежить сила і будучність нації.

Пикнув люльку, пустив клуб їдкого диму і похитав сумно головою.

— Так, так. В нас щось зробити, до чогось переконати — як з каменя.

Брешті зліз з ляди і нахилився до директора:

— Але зате ті, що тримаються гасла „Свій до свого" повинні мати якусь нагороду. Слухайте, ви щось мені за дорого порахували. Спустіть трохи, вияк українська фірма!

— Не можу. В нас тверді ціни.

— В такому разі, ви я не міг піти деінде. А все таки...

Не діждавшись нагороди за свій патріотизм вийшов набурений зі склепу.

Цікаво, чи ще коли заглянє?!...

Галактіон Чіпка.

РІВНЕ.

Посвячення церкви. В Рівному відбулося дуже врочисте посвячення православної церкви для української шкільної молоді. Церква міститься в будинку б. церковно-приходської школи при вул. Міцкевича. Богослужіння в цій церкві мають відправлятися виключно в українській мові. Настоятелем новопосвяченої церкви є о. Евген Барщевський, законовчитель української гімназії в Рівному

Спорт.

ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ С. Т. „УКРАЇНА".

Секція наколесників С. Т. „Україна" улаштує в неділю 5. липня прогульку до Бібрки. Збірка в год. 6. рано в Ринку біля „Народньої Торговлі". Гостям раді!

Сходини секції наколесників С. Т. „Україна" відбудуться в пятницю 3. липня в домівці „України". Рівнок 44 II. п. Охочих записатися в члени секції просять прибути на сходини.

В понеділок 29. червня відбулася прогулька секції до Брухович.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — СЬВІТ (МОЇСТИРИСЬКА) 4:3 (2:2).

Змагання за першенство Б-класи. Судив п. Кульмань. Ворота для Пролому добули: Якібчук, Андрейшин II. з карного, Кернякевич і Пяста.

До цих змагань виступив Пролом у складі: Андрейшин I, II, Багриновський II, Куліба, Кернякевич, Зубик, Демянчук II, І. Пяста, Урсакій II і Якібчук, отже без Мехева, а Кернякевичем у помочі й новим набутком з жидицького „Сокола" Пястою.

Хід гри сильно денервував симпатиків Пролому, бо вже в першій половині Сьвіт добуває двоє воріт не без вини воротаря й оборони, яка від довшого часу грає щораз гірше. Щойно два карні дають змогу Пролому вирівняти. По перерві спершу замітна перевага Пролому, якого атак виступив у зміненім складі, а саме Якібчук і Урсакій переміняли позиції. Вислідом перевага є двоє воріт. З того часу до голосу доходять гості, але добувають тільки одні ворота.

Переходячи до оцінки поодиноких грачів, слід підчеркнути дуже добру форму Демянчука II, якого добре використовував Пяста. Цей останній виказав добрий старт і неабиякий стріл та притомне ведення гри. Демянчук I, як звичайно працьовитий, але без ефекту, Якібчук неабиякий, Урсакій переходить спадок форми. Поміч у тому відставленні слаба. Кернякевичеві тяжко грати на середині повних 90 хв., Зубик зле чується на краю, а Куліба, як звичайно, багато дріблює, пхається до атаку, але цим радше перешкоджає, як помагає. В обороннім трьо міг задоволити тільки частинно Андрейшин II. Його брат на воротях і Багриновський слаби.

По цих змаганнях Пролом вкінунувся певно на перше місце, з якого ніхто вже не може його зіпхнути.

Гакоах — Бескид (Надв.) 5:1 (2:1).

Змагання за перш. Б-кл. Бескид грав дуже слабонько і програв заслужено.

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЄВРОПИ.

Амброзіяна — Жіденіце 8:1. До півфіналу входить Амброзіяна.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Евген Гринишин: КРИВАВИЙ ЗБРУЧ. Перемишль 1936. В-во „Самотужки". Стор. 48, ф. 16°.

Михайло Соневицький: МИРМІДОНСЬКИЙ ЛИЦАР. І. частина. Як пробудилася лицарська кров. Накладом „Рідної Школи". Стор. 52, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, липень-серпень 1936. Р. IV. Кн. 7-8. Зміст: Леонід Мосенз: Помона мілітанс А. Д. ДСССС XIX. — Евген Маланюк: 25. травня 1926 р. — Юрій Клен: Лесбія, Ветрище. — Сергій Кушніренко: ***; Спис. — Фредрик Говард: Губернатор уступає. — Анна Стюарт: Успішна смерть Миколи Берга. — В. Бірчак: Демагогія. — О. Т. В.: Такий я чоловік. — Л. Граничка: На полях Самчукової „Волині". — Герберт Н. Кассон: Статті і статтейки про успішність торговельних справ. — В. Дорошенко: Шкільні задачі Івана Франка. — О. Р.: Комінтерн в Союзі Народів. — *** Масонерія і фашизм. — Ж. Прощинн: Ромен Мак. — Мирослав Гоца: Гумо як організаційний ідеал. — Евген Маланюк: Поезія і вірші. — Роман Юнак: Збори і вісти. — Дм. Донцов: „Згода в сімействі". — М. Л.: З пресового фільму — Бібліографія. — Від Адміністрації.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів, липень 1936. Р. XII., ч. 13-14; Зміст: Марійка Підгірянка: Верховино, світку ти наш! — Туся Кочан: Американські парки. — Е. В.: Шляхом кооперативної пропаганди. — Таня Чайківська: „Мариса". — Таня Яросевич: День на кораблі. — Володимир Січинський: Українська порцеляна. — Мирослава Чапельська: Українська народня вишивка. — В. Л.: „Лис Микита" на сцені. — Л. В.: Школа „Труду". — Старша пластунка: Як працюють пластунки. — Ольга Р.: З справі дражливого питання. — Д-р Софія Парфанович: Сонце наш лікар і приятель. — Д-р Петро Білянюк: Чого ? чому малі діти кажуться? — Галина Корчинська: Дитячі питання. — Ст. Коржинський: Купіль немовлят. — Питання на чаші. — Від редакції. — Білля немовлятка. — Як шити сорочинку. — Олена Бережницька-Бузова: Чому любимо квіти? — Евгенія Косевич: Про ведення пансіонів. Приписи. — Софія Яблонська: Ніколи не запізно. — Модна стора. — Плетений пульовер. — Ручні роботи. — Вечір вишивання сукні. — Софія Русова: Мої спогади.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ з 1. липня ц. р. Зміст: Голі мовчать! — Фатальне непорозуміння. — Чи є підстави і можливости для організації нашого текстильного промислу. — Тривкі основи. — Торговельні представники (Т. Глинський). — Відношення людини до звання. — Організаційна форма гуртівень. — Нове векслеве і чекове право. — Бойкот жидів у західній Польщі і наші господарські справи. — З життя філій СУКУП-у. — Дещо про зміну доходового податку (д-р І. Гриній). — Нові видання. — Ринок і ціни.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя. Йорктон, Сеск, липень 1936. Р. VIII. Ч. 7.

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturniho zivota slovanskych statu a narodu. Praha cerven 1936. R. XXVIII. Cis. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Делятин:
2. VII. Циганський барон.
3. VII. Німа теща.

Великий Театр:

Четвер, 2. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Театр Різнородностей:

Пятниця, 3. VII год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Інтрига Фльоріс Бель".
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".
ВАНДА: „Дні Йоасі", „Останній цинга".
ГРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: „Вісім годин д-ра Моргана", „Любовні несподіванки".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте".
МУЗА: 1) „Бригада відважних", 2) „Мужчини воліють мужаток".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: Бекі Шарп".
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЕВЕ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Таїна рожевої кімнати".
УТІХА: „Індійські піхотинці" та ревія".
ХІМЕРА: „Без пріявища".

ФОТОПЛАСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Сеанс.

Закордонне радіо.

Четвер, 2. липня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Форт. ресіталь, 17.45 Нар. пісеньки, Засьо сопран, 22.10 Форт. тріо г-дур Брамса, **Братислава** (298,8) 18.10 Сим, 20.45 Форт. концерт с-моль Бетовена, **Прага** (470,2) 16.10 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Камер. кварти Бетовена, 22.15 Сальон. музика. **Париж** (1648) 9.30 Орг. ресіталь, 11.00 Симф. музика, 17.00 Театр Уяви, 20.00 Сим, 20.45 „Фавст" драма І етого з муз. Гунода, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 17.00, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 13.15 Концерт, 16.30 Соната г-моль Бузоні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісеньки, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресіталь, **Кельн** (455,9) 17.15 „Лібесвальцер" пісні на хор і форт. Брамса, 21.10 „Серенада" оп. Каврмана, **Мінхен** (450,4) 17.00 Форт. ресіталь, 19.00 Веселі сценки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. квінтет, 18.30 Нар. пісні в супр. циг. музики, **Мілано** (368,6) 11.30 Госп. музика, 17.00 Вок. концерт, 20.55 Концерт симфонізованої музики, **Рим** (420,8) 13.10 Госп. концерт, 17.15 Соліста, 20.45 „Ля філія ді Норіо" оп. Франчетти до тексту Д'Анунціо.

Пятниця, 3. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Веч. концерт, 20.30 Симф. концерт, 22.10 Популярна музика, **Братислава** (298,8) 12.45 Радіоконцерт, **Кошиці** (250,1) 19.50 Легка музика, **Прага** (470,2) 11.05 Концерт сальон. квартету, 21.10 Орфей — радіофільм. з муз., **Париж** (1648) 20.00 Сим, 20.45 „Алі-Баба" комічна опера, 22.55 Симфонічна музика, **Рига** (314,6) 18.00 Латвійські нар. пісні, 19.05 Оперетконая музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Від другої до третьої музика на світанку, 20.10 Чародійний флят, оп. Моцарта, **Кельн** (455,9) 18.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Давня еспанська музика, 22.30 Лісна самота — настроєві муз. картини, **Штутгарт** (522,4) 21.00 Легка і танцова музика, **Букарешт** (364,5) 17.15 Румунська нар. музика, **Будапешт** (549.5) 17.00 Сальонова музика, 20.00 Мадярські танці — концерт, **Мілано** (368,6) 17.15 Танцова музика, **Рим** (420,8) 17.15 Камеральний концерт, 20.20 Ромпікольо — оперетка.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

Львівське радіо.

Четвер, 2. липня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.10 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішня авд., 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Камер. орх., 19.35 Е. Кальман: „Княжна Чардаша" попурі, з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 17.30 Хвилина відпочинку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Репортаж із приїзду польських дітей із Німеччини, 16.10 Концерт орх; у перерві в год. 16.45 Чар польської пісеньки, 17.30 Сп. ресіталь Евг. Мая в супр. форт., 17.50 Мода як здоровий чинник, 18.00 Сільва веруш, 18.09 Піньчія — забута закутина, 18.10 Культурне й мист. життя столиці, 18.15 Легка музика з гр. пл., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Пані вбиває пана", 19.30 Мала оркестра, 20.45 Вечірній денник, 20,55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Фр. Бжезінський: Соната д-дур оп. 6. на скр. і форт, 22.00 Спортові вістки, 22.15 П. Рогачевський, Е. Зак із гр. пл., 23.00 Танкова музика

Пятниця, 3. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Російська симфонічна музика з гр. пл., 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 Сальонова музика, 16.45 Початки повстання Польської Військової Організації, 17.00 Популярні мельодії Петра Чайковського, 18.00 Через Румунію до Варни — відчит, 18.10 Новітурни з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.50 Рекламовий концерт, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 К. Грек і М. Демар у своїм репертуарі, 19.20 Фортепіяновий ресіталь, 19.50 „Калейдоскоп", 20.30 „Міст" оповідання з большевицької війни, 20.45 Вечірний денник, 10.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вечірний концерт, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Легка музика, 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	21.25	—21.50
Пшениця зб.	20.50	—20.75
Жито Стандарт І.	12.75	—13.25
Жито Стандарт ІІ.	12.50	—13.00
Горох Вікторія	24.00	—26.00
Горох пів Вікторія	21.00	—23.00
Горох пільний	15.00	—17.05
Горох зелений	18.50	—20.00
Горох Фольгера	1800	—20.00
Бобик	14.50	—15.00
Мука пш. гат. І. витяг.	36.00	—36.50
Мука пш. гат. І А	35.00	—35.50
Мука пш. гат. І Б	34.00	—34.50
Мука пш. гат. І Ц	32.50	—33.00
Мука пш. гат. ІІ А	30.00	—30.50
Мука пш. гат. ІІ Б	29.50	—30.00
Мука пш. гат. ІІ. Ц	29.25	—29.75
Мука пш. гат. ІІ Д	28.00	—28.50
Мука пш. гат. ІІ Е	26.50	—27.00
Мука пш. гат. ІІ Ф	25.00	—25.50
Мука пш. гат. ІІ Г	22.50	—23.00
Мука пш. гат. ІІІ А	18.00	—18.50
Мука пш. гат. ІІІ Б	17.00	—17.50
Мука пш. паст.	15.00	—15.50
Мука пш. разова до 0—95 прц.	25.00	—25.50
Мука жит. вит. 0— 30прц.	23.50	—24.00
Мука жит. гат. І 0—50 прц.	22.50	—23.00
Мука жит. гат. І 0—65 прц.	20.50	—21.00
Мука жит. гат. ІІ 50—65 прц.	15.50	—16.00
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	16.50	—17.00
Мука житня посл. понад 95%	12.50	—13.00
Висівки житні	6.25	— 6.50
Висівки пш. грубі	7.00	— 7.50
Висівки пш. середні	6.50	— 6.75
Висівки пш. міжні	8.25	— 9.75

Інші курси без змін.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89·48—89.05, Долярн американські 5.29 — 5.25.50, Долярн канадійські 5·27—5.25.50, Фльорени голянд. 360.32 — 358.60, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти англ. 26.69 — 26.43, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74, 117.90, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.13—136.15, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.72—11.60, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк пром. 40, Банк Польський 99—98 Ліхтнон 13.75—12.80, Страховичі 33.50.

Папери.

3 пр. інвестиційна 1 ем. 66.25, 2. ем 67.50; серіїн 77, 6 дол. 68, стаб. 53.50—54

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.13 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·13 „
1 п. яєць	2.65 „

Тенденція на масло занижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 1. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята занижкова, на індики, качки, курки твердо вдержана.

ЛІТНИЩА

ЗОЛОЧІВЩИНА над Прутом. Утримання 3.20. Пляжа — ліс. Микуличин Ділок, Гуменюкова. 2269 9—10

КУПНО - ПРОДАЖА

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла" під „Учитель 12 тисяч". 2334 4—10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

3 ДО 4 ТИСЯЧІ ЗОЛОТИХ позичу або вложу до рентовного підприємства у Львові або у більшім осередку на провінції. Праця з винагородою 150 золотих. Зголош. Адм. „Діла" під „Зредукована вчителька". 2334 4—5

РІЖНІ

ГОДИННИКИ, будильники і всяку бікутерію направляє прецізійно і дешево ВАНДЕР, ШАЙНОХИ І. 2278 2—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську занімаємо о на наймодніші матеріяли бельські. — ГЕЛЄФОН 270-25. 2357 1—1

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСЕЧ. ОО. ДУХОВНИХ! У робітні кравецькій Василя Гресяка у Львові, вул. Сикстуська ч. 23, є приналгідно до продання по зниженій ціні два нові чорні гарнітури англезові. 98 3-3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, наркові, проти усування матиці від гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 18. 1611 38-60

ПЕРША УКРАЇНСЬКА концесіонована робітня тапіцирсько-декораційна Степана Фещура, вул. Куток 15 (Яблонівська 10 а) приймає всілякі роботи тапіцирські і декораційні. 2264 6—6

ВЗОРИ ДО ГАПТУ, відбивання, артистичне виконання. ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 1-6

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 9-16

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53
отворений через цілий вакаційний час.
Знижені ціни.
2330 3-12

МЕБЛІ всіляких вінват дешево і солідні можна дістати у Виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 19-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни знижені. 2252 9-20

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ
заграничним течивом ВІД 5 ЗОЛОТИХ
виконує першорядно ТІЛЬКИ фірма
І. ШАДЕР
САЛЬОН ФРИЗІЄРСЬКИЙ
ЛИЧАКІВСЬКА 14, ТЕЛ. 107-15.
2345 9-9

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенз пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 28-73

Велике тягнення 1, 6, 7, 8 липня ц. р.
ГОЛОВНІ ВИГРИ
Золотих 500.000
і долярів 12.000 у золоті
Вплати 1. рату зол. 3.80 на ДОЛЯРІРКУ або 5 зол. на 5% ІНВЕСТИЦІЙНУ, а відворотне дістанеш документ продажі з приділом щасливої облігації на яку присугогує тобі відразу право гри, а яку найдеш тільки
в Домі Банковім
Г. і А. ҐРІНДЛІНҐЕР
ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 8.
Тел. 276-42. П. К. О. Ч. 413753.

ПЛЯШКИ
літрові і півлітрові, чисті білі (монополівки)
купує — фірма
ЕДМУНД РІДЛЬ
Рутовського ч. 3.
2347 3-3

Шукаєте праці? —
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і позивних	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 450·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 147 (14.396). Львів, пятниця 3. липня 1936. Рукописи вертаються оплачена гуссатем. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Селянські заворушення у Комарнянщині.

7-ох УБИТИХ, 3-ох РАНЕНИХ.

ВАРШАВА, 2. 7. ПАТ. В Острові коло Комарна (пов. Рудки) працювали у дворі сезонові робітники з інших повітів. Місцеві селяни домагалися, щоб згаданих робітників звільнили і не допускали їх до праці. Роботи перервано, доходило до постійних бійок. Вчора інтервеніював поліційний відділ. Юрба заатакувала його; поліція ужила зброї, убиваючи 7 осіб та ранючи 3.

„Авторитет Ліги Націй спав до зера".

ПІВДЕННА АФРИКА БОРОНИТЬ В ЖЕНЕВІ АБІСИНІЮ.

ЖЕНЕВА, 2. 7. ПАТ. На початку вчорашнього засідання Ліги Націй делегат **Південно-Африканської Унії гостро заатакував пропозицію знести санкції.** Невже — питав він — заяви французьких та британських державних мужів не мають ніякого значіння? **Пакт Ліги тріщить, розпадається.** 52 держави хотять виявити повне безсилля оборонити найслабшу зпоміж них від знищення. **Авторитет Ліги Націй впав до зера; держави, що допускають до цього, заперечують свою здібність дотримувати зобовязання.** Півд. Афр. Унія не може підписувати декларації, що на час кількох поколінь нищить всяке міжнародне довіря, тому устами свого представника **домагається, щоб утримати санкції і виявляє готовість продовжувати збірну акцію. Лише тим способом можна утримати Лігу як гарантію безпеки для її членів.**

Навпаки представник **Канади** домагався, щоб знести санкції як недоцільні.

Щоб затерти немиле враження, викликане повною розбіжністю між двома найбільшими брит. домініями, мін. Іден виголосив коротку промову, в якій властиво не сказав нічого більше, як недавно у палаті громад. Він висловив пошану для негуса і жаль, що Абісинії годі помогти, бо держави не можуть піднятися збройних санкцій, які одинокі були б доцільні. Пакт Ліги Націй треба буде піддати ревізії у вересні.

Промову подібного змісту виголосив Літвінов; після неї вчорашнє засідання замкнули.

ІТАЛІЙСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ УВІЛЬНИЛИ, АЛЕ ВИДАЛИЛИ З ЖЕНЕВИ.

ПАРИЖ, 2. 7. Авас. На основі переговорів італ. посла в Берні зі швайцарським міністром закорд. справ 8-ох італійських журналістів, арештованих за протиабісинську демонстрацію, випустили на волю, видалюючи їх з женевського кантону. Вони внесли відклик.

НАРАДИ „ЛЬОКАРНЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ" ЗА ТРИ ТИЖНІ.

ЖЕНЕВА, 2. 7. ПАТ. Блюм, Дельбос, Він Зеланд та Іден рішили скликати на 21. ц. м. до Брюсселі нараду сигнатарів Льокарна. Участь Німеччини зумовить від відповіди на британський квестіонер, участь Італії — від висліду теперішніх загальних зборів Ліги.

Британське посольство в Адіс-Абебі не зліквідоване?

ЛЬОНДОН, 2. 7. Райтер. Брит. посол в Адіс Абеби Сідней Бартон, який приїхав до Англії, заперечив перед представниками преси, немов би брит. уряд задумував зліквідувати посольство в Адіс Абебі; тепер керує ним в заступстві шарж д'афер. Бартон уважає, що абіс. питання можна розвязати лише в Европі. Лише частина Абісинії підбита — решта не думає піддаватися і є рішена до завзятої оборони.

Французи невдоволені промовою негуса.

ПАРИЖ, 2. 7. Авас оголосив півофіційний комунікат, протестуючи проти твердження негуса, немовби підчас римських розмов Франція погодилася на підбій Абісинії та вияснюючи, в яких умовинах йшли транспорти зброї валізницею Адіс Абеба — Джібуті.

Негусові заміти викликали помітне невдоволення серед французів; Гайє Селяссіе — мовляв — приписує надто велику відповідальність Лявалевій ініціятиві.

НОВІ ФРАНЦУСЬКІ ПАРТІЇ.

ПАРИЖ, 2. 7. ПАТ. Останніми часами пос. Доріо утворив „франц. людову партію", полк. де ля Рок „франц. суспільну партію"; пос. Різоні задумує обєднати т. зв. „незалежних радикалів" у т. зв. „франц. радикальній партії".

ЗАДОВІЛЬНИЙ СТАН ФРАНЦУСЬКОЇ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 2. 7. ПАТ. Мін. Делядіє ствердив у палаті послів, що теперішний моральний та матеріяльний рівень франц. армії зовсім задовільний, виключає всякі побоювання. Необхідно збільшити зусилля в напрямі механізації та моторизації армії, затримуючи її оборонний характер. Час активної служби та резерви необхідно покищо утримати, доки міжнародне положення не зміниться. Армію необхідно тримати далеко від політичного життя — вона мусить цілком посвятитися забезпеці краю.

Розбудова німецького летунства.

ЛЬОНДОН, 2. 7. ПАТ. На основі інформацій дипльоматичного кореспондента щоденника „Манчестер Гардіян", на початку цього року мала Німеччина 1.000 лінійних літаків і 1.000 резервових, крім того „Люфтганза" могла постачити армії ще 250 літаків. У травні збудували німці 250 літаків, у червні так само. Здається, що хотять утримати це темпо і на дальше, щоб мати в початком 1937. р. 3.300 лін. літаків і 2.800 резервових; кожна зі 110 нім. ескадр мала б бути збільшена до 15-ох літаків В тому часі Німеччина матиме 30 добре вишколених і вирядженних полків протилетунської оборони.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у Львові, пятниця 3. липня.
У ВЕЛИКОМУ ТЕАТРІ виступи Ст. Ярача і Пежановської „ЗАМАХ" Соміна.
У ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ премієра комедії „ВА БАНК"
Гостинні виступи Казимири Скальської.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".
БАЛЬЗАК
Чародійна шкіра
Переклад Василя Софронова.
ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.
„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго"
Гете, 11. жовтня 1831 р.

Дружні і недружні залицяння.

НАСТРОЇ МІЖ ВАРШАВОЮ і БУКАРЕШТОМ.

Букарешт, кінець червня.

Наші помічення, подані у статтях „Балтик — Чорне Море" („Діло" ч. 228/35 р.) та „Мінлива приязнь" (ч. 70/36 р.) про сумнівну польсько-румунську приязнь — теперішня дійсність оправдала в цілости.

Всі заходи польських урядових чи півурядових організацій закрити суперечність головних напрямків політики та економії варшавського уряду із Букарештом не осягнули бажаних успіхів. Сам проф. Стронський признав (в „Курієрі Варшавскім" із 25. V. ц. р.), що „змагання Польщі створити окремий блок полудневих держав та зблизити собі Малу Антанту не вдалися, бо польсько-мадярські братання віддалили від цього плану Прагу та Букарешт".

Вся румунська преса добачувала в частих поїздках польських політиків до Берліна, Будапешту, Білгороду та Софії тільки ревізіоністичні демонстрації, тільки заходи розложити Малу Антанту. Загальна думка провідних румунських щоденників така: „Польща воскресла на мапі Европи завдяки перемозі великих союзних держав. Вона стала незалежною державою тільки на підставі мирових договорів... а ці договори все поборювали мадяри, що мріють про воскресення старої австро-угорської монархії. Дивно нам, що в цій добі загальної непевности п. Бек заохочує мадярську ревізіоністичну пропаганду".

Подібні коментарі містила букарештенська преса із приводу хрестин одного польського торговельного корабля. А саме, охрестили у Гдині новий корабель именем короля Баторія, і то ще у приявї послів ревізіоністичних держав. Найбільше роздратувало румунську пресу вивішення мадярського прапору на кораблі „Баторія". Один румунський публіцист, колись палкий польонофіл, заводить тепер розчаровано: „Адже Польща мала не тільки чужих королів, вона мала державних мужів польського походження! Коли Польща бажає собі колоній — то чого вивішує на своїм кораблі мадярський трьохбарвний стяг?!"

Іронія долі хоче, що саме цей ославлений корабель призначили до чорноморської служби і він часто пригадуватиме у Констанці короля Баторія, що зпушався над румунським населенням Семигороду. Додамо, що і у французькій пресі, яка ревно підтримує закордонну політику Тітулеска, появилася в останнім часі низка цікавих статтей на цю тему.

„Ле Епрансіжен" радіє, що у Скровіштих (Букарешт) унеможливлено Польщі робити дальші інтриги між Букарештом та Білгородом або між Білгородом та Прагою. Проурядовий „Тан" на додаток подає докладний план мадярсько-польської державної злуки на кошт Чехословаччини та підкреслює заяву виленського проф. Бозевського, де він отверто проповідує поділ чехословацької території.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 мм. Тел. 252-54.

Такі поголоски стрівожили малоантантські уряди й тому прискорили стрічу голов генерального штабу Югославії, Румунії та Чехословаччини, що відбулася три тижні тому в Букарешті. Не менше значіння мав і конгрес журналістів Балканського Союзу — того „природного продовження" Малої Антанти — який відбувся також у Букарешті під проводом Тітулєска.

Як видно, заалармовано всі сили союзних урядів, щоб випередити діяльність середньоєвропейських ревізіоністів. Внаслідок цих подій вблідла нагло колись дуже розреклямована польсько-румунська дружба. Здавалося вже, що всі дотеперішні заходи польської „Ліги Моря" та діяльність „польсько-румунських товариств" пропали марно.

Щоб зберегти бодай останки цієї колись голосної приязни, польський посол у Букарешті відновив пропаганду для збереження цієї „столітньої сусідської дружби". Посол Арцішевський поїхав з тією метою до Клужу, головного міста Семигороду (де ще перед 15 роками велася розпучлива боротьба семигородських румунів із мадярами) і там святочно заявив, що „Польща не є ревізіоністичною державою"... Щоб зменшити недовіря своєї авдиторії, що виповнювала авлю клужанського університету, посол почав вихвалювати особу видомого семигородського діяча та мадярофоба д-ра Вайду Воєвода, теперішнього проводиря фашофільського „Фронтул романік". Крім цього заявив він у букарештенському радіо ще раз, що: „без огляду на всякі політичні розбіжности сусідська приязнь не змінилась". В додаток до цього класичного оптимізму, відбулися в останнім часі всякі святочні імпрези, виголошено палкі промови, приготовлено свіжу вимину студентської молоді тощо, щоб хоча частинно затерти згадані прикрощі, які викликала тут мадярофільська політика Варшави.

Наведемо кілька прикладів: У Букарешті гостила театральна дружина „ягайлонських студентів", що виставили середньовічну інсценізацію: „Коперник". Після цього йшли відчити про Пілсудського, про 3. мая, відкриття виставки польського мистецтва, тощо. До співучасти заохочували деяких румунських політиків проф. Йорга, проф. Траншу-Яш, п. Ардженторіка і при тій нагоді щедро роздано всякі відзначення („Польонія рестітута"). Ці символічні, обрядові демонстрації польсько-румунської дружби були трохи переборщені. Їх заперечує дійсність.

Правда, у Букарешті вчать на показ у трьох середніх школах (надобовязково) польської мови. Зате на Буковині, де є хоч трохи польської меншини, скасовано спокійно всі польські державні школи та введено румунську мову навіть для релігії. Але й торговельні зносини не ліпші. Кілька місяців йшли наради для оживлення польсько-румунської торговлі — і все залишилось у проблематичній тимчасовій стадії. Польща далі ввозить сірівці, збіжжя, овочі із „ревізіоністичних держав" — а Румунія промислові вироби передусім із Франції та Англії.

Сюрпта митна війна між Польщею та Румунією ведеться далі — чи то у формі митних (44 прц.!) надвишок, чи у форми контингентових обмежень та у конфлікті із „Польським Компенсаційним Твом". Замічується також гостра конкуренція румунських та польських корабельних ліній на Чорному Морі. Не диво, чому у квітні ц. р. прийшло до кривавих сутичок між румунськими та польськими моряками.

Ледве прогомоніли гучні промови з нагоди відкриття польського „Дому моряків" у Констанці — цього зародку польської торговельної бази, як трапився прикрий випадок: польські моряки напали і побили румунського граничера. І цю справу влада затушувала.

Зате трудно сховати прояви конфліктів на міжнародньому полі. З одного боку войовнича політика „бльокія", з другого боку вони охороняють існуванням Малої Антанти. Одні заохочують офензивний ревізіонізм Угорщини, другі підтримують оборону Чехословаччини.

До того всього додає влучно один відомий румунський публіцист, знавець польських справ, Лівій Ніста:

„Чи можемо ще числити на союз із Варшавою? Бо трудно назвати її поведінку хоч найскромнішим виявом платонічної дружби. А не до самого морального зобовязання, яке випливає із військового договору, дійшло між Польщею і Румунією."

Д-р О—ко.

Німецька меншина в Чехословаччині.

Чеська публічна опінія присвячує щораз то більше уваги своїй німецькій меншині. „Партія Судетських Німців" уладила в Хебі (Егері) виставу, на якій при помочі дбайливо, справді по німецьки опрацьованого статистичного матеріялу представила становище німців у Ч.С.Р. та свою власну ролю.

З 4,990.000 меншин Ч.С.Р. на німців припадає 3,400.000 душ. Вони становлять більшість у 3,398 громадах, 120-ох судових округах і 50-ох політичних. „Партія Судетських Німців" грає важну ролю у празькому парляменті. Вона здобула 1935 р. 15.2 прц. голосів, найбільша чеська партія (аграрна) лише 14.3 прц. Партія має 3.000 станиць і 450.000 зорганізованих членів; її преса має 200.000 передплатників.

Недавно дійшло у лоні партії до непорозумінь; провід зліквідував їх тактикою „залізної руки", виключуючи коло 100 визначних діячів. Провідник партії Конрад Генляйн докладає тепер зусиль, щоб здобути симпатії також робітництва.

Чеське громадянство не займає до німців якогось одноцілого становища: одні сподіються їх асимілювати, інші шукають угоди. Перешкодою до зближення є та обставина, що вожди „Партії Суд. Німців" постійно підчеркують нерозривну нац.-культурну єдність судетських німців з третьою імперією. Не зважаючи на свою дуже льояльну поставу до Ч.С.Р., до співпраці кількох нім. партій з урядом включно, — німецька меншина боронить завзято не лише проти національної асиміляції, але й проти асиміляції державної.

Українська Національна Бібліотека.

(Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

III.

Вище вже була згадка про те, як відбилася на бібліотеці світова війна.

Та далеко більше значіння в житті бібліотеки НТШ мали дальші події, передовсім зміна державної приналежности Сх. Галичини.

Хоч яка, здавалосяб, далека наша установа від життєвої боротьби, що кипить поза її мурами, то всеж від 22. XI. 1918. р., себто від часу полишення Львова українською армією, мала вона нераз нагоду витати в себе ніколи перед тим небачених гостей: явну й тайну поліцію, що шукала то зброї, то підозрілих людей. Остання така ревізія відбулася 23. IX. 1922. р. й була так само без висліду, як усі попередні. Цікаво, що майже безпосередньо по переведеній ревізії вибухла бомба, підкладена у сінях бібліотеки. На щастя, вибух не спричинив особливої шкоди, зокрема нічим не пошкодив бібліотечним зборам. На диво, злочинця, що підложив бомбу, не викрили, як не викрили і спричинників подібних вибухів у тому самому часі по інших українських інституціях у Львові (Просвіта, Жіноча гімназія СС. Василянок, Центросоюз, тощо) та на провінції. Але поминемо ці незвичайні явища в житті української наукової установи, а перейдемо до звичайної повсякденної адміністраційної практики, що, так сказати, нормувала її життя. Спинімся насамперед на цензурі.

Треба сказати, що спочатку, поки цензорами були урядовці старої австрійської школи, цензура була досить ліберальна. Інакше стало, коли прийшли люди, що не мали австрійських конституційних традицій. Вони, видко, не розуміли ваги бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка для науки, не лиш української, але й польської, тож трактували її як якусь першу-ліпшу народню читальню „Просвіти". Стоючи непохитно на ґрунті істнуючих приписів, вони не вважали можливим робити бібліотеці якісь полекші, закриваючися у своїй заборонній практиці наказами й розпорядками вищої влади, що, мовляв, не допускають ніяких винятків[1]). Таке тверде становище, очевидно, не могло не відбитися передовсім на закордонних набутках бібліотеки. Особливо сильно відчув його часописний відділ. До бібліотеки майже цілком перестали доходити закорд. українські газети та журнали, особливо видавані в Америці національні українські газети („Свобода", „Америка", „Народня Воля", „Український Голос" та інші).

Дійшло до того, що навіть солідні літературні (як от „Життя й Революція"), а то й чисто фахові журнали, що давніше доходили вільно цілими роками, тепер без жалю конфісковано.

В результаті цього в часописних збірках бібліотеки повстали величезні прогалини, бо дотичні часописи, замість до бібліотеки, мандрували на фабрику паперу. Аж в останньому часі цьому ненормальному явищу покладено нарешті край: 15. II. 1933. р. міністерство внутрішніх справ дало бібліотеці формальне право діставати по одному примірнику закордонних друків, заборонених у Польщі. Це очевидно, великий здобуток для бібліотеки. Рік пізніше прийшов ще другий, не меншої ваги, здобуток: 9. II. 1934. р. міністерство освіти й віроісповідань признало бібліотеці право на обовязковий примірник усіх українських друків, які появляються в Польщі. Бібліотека може тепер урядово стягати друки від друкарень, не потрібуючи їх купувати. Це дає змогу виловлювати й такі друки, що появляються десь по малих провінціяльних містах. Досі їх не те, що діставати, але й вистежити не було легко. На жаль, одержування цього примірника натикається в практиці на несподівані труднощі, не передбачені законодавцем. По закону бібліотека має діставати його безплатно, тимчасом друкарні часто-густо не хотять оплачувати посилок, і або цілком їх не посилають, або посилають не оплативши, а пошта домагається в такому разі оплати їх (та ще й збільшеної!) від бібліотеки. На це бібліотека, розуміється, ніяк не може погодитися не лише з причин засадничих, але й чисто практичних: буває аж надто часто, що вимагана оплата грубо перевищає ціну висланого друку. Крім того, деякі поштові уряди жадають від бібліотеки також оплати реклямацій, висиланих до редакцій, чи видавництв. Отож, з огляду на все це, булоб раціонально або звільнити друкарні від висилання до бібліотеки друків, або доставу цих друків покласти в обовязок староств. Так само й листування бібліотеки у справах обовязкового примірника теж слід звільнити від яких-будь оплат.

Довгий час багато журби завдавав бібліотеці також формалізм митного уряду, який накладав мито на надсилані бібліотеці з закордону друки, якщо є вони в оправі, або містять у собі ілюстрації, ноти, мапи, катальоги, тощо, не звертаючи уваги на завдання бібліотеки. Раз мито настільки перевищило ціну самої книжки, що бібліотека мусіла відмовитися від посилки. Бували при цьому й такі випадки, що мито накладали й на книжки, визначені бібліотекою якійсь закордонній науковій установі чи вченому. Через це бібліотека мусіла відмовитися від визичування своїх друків за кордон. В останньому часі, треба це підкреслити, ця дошкульна практика належить властиво вже до гірких споминів. На інтервенцію в центральному уряді місцева митна дирекція звільняє, покищо за кожноразовим проханням, від накладеного мита. Треба надіятися, що й міністерство скарбу піде незабаром слідом за міністерством внутрішніх справ, та видасть розпорядок, що раз назавжди забезпечить бібліотеці право без перешкоди, вільно від мита діставати закордонні друки.

Але поборений на одному фронті бюрократизм митного уряду дається відчувати на другому. Толкуючи формалістично накази та розпорядки міністерства торгу й промисловости, львівські митарі спинили були торік на довший час посилки ріжних друків із Німеччини, а недавно загалом усі посилки від наукових установ, що стоять в обміні НТШ.

[1]) Розуміється, крім змін чисто-персональних, велике значіння в загострені цензури спеціяльно щодо українських видавництв мав уніфікаційний курс, що після 14. III. 1923 р. щораз міцнішав. Те, що ще перед тим не підлягало забороні, тепер опинилося на індексі. Передовсім видання „Кобзаря", нові й давніші, напр. видання „Просвіти" 1902 й 1912 рр.; далі популярні нариси історії України (Грушевського, Аркаса, Д. Дорошенка та ін., навіть підручник д-ра Б. Барвінського „Оповідання з рідної історії", уживаний за Австрії в школах), курси географії та мапи України. Провінціяльна цензура, не обмежуючися конфіскуванням українських книжок, виданих за Австрії, часто кількадесят літ перед війною (напр. Календар Просвіти на р. 1906, Поділ Галичини Ю. Бачинського 1897 р., Твори Руданського тощо), нераз конфіскує речі, видані у Львові вже за Польщі. Особливо відзначилися на цім полі суди в Чорткові та Золочеві. А ще зовсім недавно сконфісковано український переклад Гоголевого „Тараса Бульби" — книжку, яку давніше поручували для шкільної лектури.

Згадані вище причини, а до них треба іще додати втрату колишніх державних і самоврядних дотацій, очевидно не могли не відбитися на розвитку бібліотеки НТШ.

Досить сказати, що бібліотека від часу війни не має свого буджету й неспроможна комплєґувати по давньому свої збори систематичними закупами Ucrainica, особливо чужих, або рідких старих. Та всеж бібліотека без огляду на всі трудноші, що стояли на її шляху, розвинулася в велику наукову установу.

На жаль, у парі з цим розростом не йде відповідне поширення її льокалю та збільшення персоналу.

Минулого року денно відвідувало бібліотеку по 40—50 осіб; траплялося нераз, що багато читачів мусіли відходити геть, бо не було де приміститися. Та не тільки читачі, але й сама бібліотека багато терпить від тісноти приміщення. З браку місця в читальні читачі заповняють робітні, заваджаючи службовцям у їх праці. Крім того робітні перевантажені полицями з ріжними друками. Це все створює незадовільні умовини для роботи і читачів і персоналю, що й без того сильно перетяжений працею.

Аджеж, не зважаючи на кольосальний розріст бібліотеки, персональ її в 1936. р. числом менший ніж перед війною! В 1910.—14. рр. було 4 урядовців і звичайно один діурніст та один возний; тепер тільки 4 урядовці й один фамулюс.

В магазині незадовго забракне зовсім місця на книжки. Швидко ніде буде їх складати! Для фолій уже нема місця. Не стає теж місця й на численні дублєти, які через це нищаться по пивницях, а тимчасом між ними багато дуже цінних річей. Що більше — не має відповідного приміщення й великий та цінний архів УНР. Він, на жаль, менше забезпечений, ніж якесь новітнє знаряддя або черепя в музеї!

Отож поширення льокалю і збільшення персоналю бібліотеки, як бачимо, справа вельми пекуча, просто таки невідкладна. Цього вимагають потреби й самої бібліотеки й читачів. Вимагає цього і наукова праця.

Та фінансові відносини Наукового Товариства ім. Шевченка тепер того роду, що бібліотеці загрожує небезпека не лиш зменшення й без того малих дотацій на її потреби, але й дальше зменшення персоналю та його нужденних платень. Отож утримання бібліотеки на рівні, гідній української науки, залежить у великій мірі від самого українського громадянства.

В. Дорошенко.

(Докінчення буде.)

Дві мірки.

Як громада м. Львова ставиться до церковних потреб своїх греко-кат. мешканців.

Українській суспільности загально відома справа будови церкви у Замарстинівській дільниці міста Львова. 10 літ тому тодішня громадська рада Замарстинова рішила дарувати на будову церкви 2-моргову площу. Одначе Повітовий Виділ на домагання місцевих поляків відмовився затвердити це рішення. В 1930 р. громадська рада Замарстинова поновила своє рішення у цій справі, але й тоді це рішення не було затверджене тому, що в міжчасі громада Замарстинів була прилучена до міста Львова. Зараз після прилучення Замарстинова до міста Львова замарстинівські греко-католики розпочали при помочі тодішніх українських міських радних заходи, щоб громада міста Львова дарувала площу під будову церкви. Президент міста Дрояновський обіцяв піти назустріч цим бажанням, одначе все виринали якісь нові труднощі. Нова міська управа, що перебрала урядування на основі переведених у 1934 виборів, поставилась до справи негативно і відступлення площі під будову церкви треба вважати як пропаще.

Зовсім інакше поводиться управа міста Львова супроти подібних справ, якщо йде про будову костелів. Ось у червні м. р. ухвалив Магістрат предложити міській раді внесок подарувати на будову нового костела на Богданівці площу 4.560 м², вартости 23.000 зол. А в кілька днів пізніше Магістрат ухвалив предложити міській раді внесок подарувати на будову нового костела оо. Місіонарів при вул. Дверницького і Сопківській площу 4.396 м², вартости 88.000 зол. Обі справи в найближчому часі увійдуть під наради міської ради, що без сумніву дарує ті грунти на згадану ціль.

Так само нерівномірно трактує місто Львів релігійні потреби мешканців міста Львова, як що йде про буджет. У буджеті на р. 1936/37 ухвалила міська рада, як і попередніми роками, 25.000 зол. субвенції на давно вже покінчену будову костела Остробрамської Богоматері в личаківській дільниці. Крім цього є ще в буджеті ось-такі субвенції: на будову нового костела в Сигнівці 5.000 зол., на будову нового костела у Знесінні 1.500 зол., на справлення дзвона до костела Остробрамської Богоматері 2.500 зол. Як марно виглядає супроти тих субвенцій сума 500 (словами: пятьсот) зол., призначена для церкви св. Миколая! І це одинока позиція на церкву в буджеті на р. 1936/37...

Подяка.

Всім Вп. Громадянам та національним установам, що зволили ласкаво привітати мене з 50-літтям, складаю ощим щиросердечну подяку.

Д-р Антін Горбачевський.

Свята в краю.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ І „ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В РАДЕФОВІ.

Філія „Союзу Українок" у Радехові влаштувала дня 28. червня повітове свято своєї організації, а саме „День Селянки" та посвячення прапору. Прегарна погода сприяла святові і „День Селянки" випав величаво, бо взяло в ньому участь 6.000—7.000 народу. Не тільки зорганізовані кружки „Союзу Українок", але й великі маси цілої Радехівщини взяли в ньому участь. На великій громадській площі підготовано все до свята. Прибрано вівтар на полеву Службу Божу, визначено місце на вправи, трибуну для промовців, будки на буфет, а це все замикала прегарна брама, на якій маяли жовто-блакитні прапори. Полеву Службу Божу відправило 3 священників з місцевим о. парохом і деканом повіту. Довкруги уставилися з прапорами 24 кружки „Союзу Українок". Співав жіночий хор під орудою п. І. Селезінківної. На чолі були гості і делєгати місцевих установ.

По Службі Божій посвячено прапор, при чому о. декан Карабович сказав дуже гарну проповідь та закінчив її побажанням дальшого розвитку філії „Союзу Українок". Опісля делєгатки кружків і гості приступили до вбивання цвяшків. По посвяченні прапору уформувався похід, що перейшов містом під Народній Дім. На чолі походу спеціяльні делєгатки несли прапор, при чому загальну увагу звертали два прегарні борщівські строї п. І. Селезінківної і впорядничці свята. В поході взяли участь 24 кружки з повіту, поверх 800 членів. На переді йшла радехівська Філія у прегарних народніх строях і дві орхестри, дальше чвірками усе жіноцтво та громадянство. Разом йшло 6.000—7.000 народу. Похід задержався під Народнім Домом, де з

ЙОСИФ БЕКЕФІ.

Абонаментові знайомі.

У книгах міського театру були такі дві позиції: партер 5-тий ряд, крісло 3, абонамент Ільона Шаркані. Партер 5-тий ряд крісло 4 абонамент д-р Фридрих Гусар.

Ільона Шаркані — секретарка у великім банку. Ближча до тридцятки як до двацятьпяти літ. Вигляд звичайний: ані погана, ані гарна. Трохи понад пересічний ріст. Пивні очі. Каштанове волосся. Великі уста. До театру ходить сама.

Її сусід — адвокат. Сильно понад 40. Точний. Пять хвилин перед виставою вже на своїм місці. Добре одягнений, але не чепурний. Голова пропорціональна. Обличчя не каже нічого. Рідко оплескує песу, але ніколи не нудиться. Заабонував одно місце, отже неженатий.

На перших трьох виставах вони не звернули одне на одного ніякої уваги. На четвертій давали комедію. Дівчина кілька разів голосно засміялась. Адвокат повернувся легко ліворуч і глянув на свою сусідку.

Так воно почалось. На найближчій виставі адвокат спитав сусідку перед песою:

— Чи ви маєте теж абонамент?

— Так — відповіла дівчина.

На перерві проходжувались разом у двоє. З прізвища адвоката вона затямила собі тільки одне „доктор". А він легко затямив собі ім'я „Ільонка".

Ще кілька вистав і вони обоє чекали в гардеробі і разом вийшли з театру. Адвокат провів сусідку до трамваєвої зупинки і попрощався.

Було це пів року тому.

*

Вистава важна для абонентів. Ільонка мала йти до театру. Передполуднем у бюрі почувала себе недобре. Вполудне пішла до хати недужа. Пополудне було їй краще, але до театру не мала сміливости піти. Хтось з банку міг її доглянути. Абонаменту було шкода, вона вложила білет до коперти і написала кілька рядків до своєї приятельки:

„Дорога Ільонко! Сьогодні ввечір не можу піти до театру, відступаю тобі білет. Якщо песа буде нудна, можеш порозмовляти собі із старим сусідом. Це така стара абонаментова прізнь. Він — доктор і джентельмен, тільки трохи нудний".

Доктор дістав того самого дня гостя. Це був один свояк із провінції, магістратський урядовець. Молодий, червополицний здоровий, завпильний. Ще й доктор нрав. До Будапешту приїхав для приємности. Д-р Гусар не міг піти до театру; мусів цілу ніч працювати; мав на другий день розправу. Кинув до свого гостя:

— Знаєш, іди до театру на мій білет. Це має бути дуже добра песа. Зрештою, маєш там чудову сусідку. Крісло число 3. Моя сусідка з абонементу. Правдива великосвітська дама. Те, що тобі треба. Можеш приємно провести вечір. Зветься Ільонка.

Ільонка число II. була червонолиця, весела блєндинка — тип, про який може мріяти магістратський урядовець на провінції.

*

Добрий вечір, пані Ільонко! — привітав її сусід у театрі. — Я тішився на знайомість з вами.

Гарний молодець — подумала Ільонка і сказала:

Дякую, ви дуже чемні.

Урядовець положив сусідці на коліно коробку цукорків:

Не гнівайтесь, що хочу вам осолодити життя, чим можу.

Дівчина сміялась. Уста мала нафарбовані. Але зуби — правдиві, свіжі. Підчас вистави присунулась до нього. На перерві ходили разом. По театрі пішли на вино до Офнера. Знайома була прегарна. Провінціальний урядовець мінше освідчився і в год. 1-ій увечі відвів її до хати.

Д-рові Гусарові сказав на другий день уранці його сестрінок:

— Я дуже тобі вдячний. Ця дівчина — диво. Я на твоїм місці вже давно з нею оженився би. Тепер уже запізно. Такої другої нема на світі.

Гусар дивився на нього влюблений

— Так, так... Ми були разом на вині. Дівчина співає як соловейко і трубить вино, як я.

— Що ти кажеш?!

— Я ціле життя мріяв про таку жінку! Ах, я забув, як називається та вулиця, де вона мешкає. Дай мені її адресу.

— Я не маю.

— Маєш тільки не хочеш мені її сказати.

І сестрінок вибіг на вулицю.

Д-р Гусар почав думати. Може той молодець каже правду?

Ільонка ч. II. теж вихваловала своїй приятельці свого сусіда. Було їй тільки прикро, що забула умовитись щодо найближчої зустрічі і прохала адреси. Секретарка банку вважала це за нахабство. Адвокат залицявся до неї, а та гуска уявляє собі, що може його їй відобрати, тільки тому, що провела з ним один вечір.

Моя кохана! Навіть якби я знала його адресу, то не дала би тобі її.

Так? То я сама собі її винайду.

І вибігла на вулицю.

Секретарка почала думати над цілою справою.

*

На найближчій виставі у театрі абоненти поздоровляли одне одного холодно. Ільонка стверджувала, що „доктор" дуже симпатичний і не такий то старий, за якого вона вважала його досі. Це певне її вина.

В очах адвоката Ільонка вигарніла. Він не запримітив досі, що вона гарна. І його була вина, що тримався від неї здалека.

Тепер треба буде інакше. Її поведінку пояснював собі просто і вона образжена, що він буцім-то залицявся до її приятельки.

Він глянув їй глибоко в очі. Коли він проводив її до дому, вона забула витягнути руку з його руки.

У театральних книгах найближчого сезону у відділі абонаментів були такі дві позиції: партер 5-ий ряд, крісло 3. абонамент д-р Фридрих Гусар. Партер 5-ий ряд, крісло 4, абонамент пані д-р Гусар.

Перекл. *в. г.*

балькону промовила п. І. Павликовська. По промові орхестра і присутні відспівали національний гимн.

Похід розвязався й учасниці відійшли в порядку на площу, де по обідній перерві відбулася друга частина свята. Другу частину свята відкрила в імені Філії п. Герасимякова. Присутні серед сердечних і гучних оплесків вислали привіт п. Селезінковій, що від 10 літ працює послідовно, як головна й організаторка Філії Т-ва на кожному полі суспільного життя. Це свято — головно її заслуга. На жаль, недуга не дозволила їй взяти участь у святі.

Після того ред. Кисілєвська зложила привіт від Головного Виділу „Союзу Українок" і Філії „С. У." з Коломиї та від редакції „Жіночої Долі" і далі виголосила бадьору та змістовну промову до зорганізованого жіноцтва, не жалуючи слів заохоти для тих, які ще досі стоять поза організацією. Потім зложив привіт посол Терешковець в імені посла Кузьмовича й У.П.Р. і делегати всіх місцевих установ. Прислали привіти Філії „С. У." у Сокалі, Раві Руській, Угнові, Рогатині й ін.

По привітах приступлено до властивої програми свята, як продукції хорів, вправи вінками, серпами та виведення весілля. Відспіванням національного гимну та гимну „С. У." пізно вечором закінчено це свято.

Враження зі свята якнайкращі. Гарно підготовані і зорганізовані кружки, численна участь громадянства з цілого повіту, солідно виведені вправи, вказували на добру працю проводу, зокрема головні п-ні Селезінкової. Видно, тішиться вона великою симпатією серед громадянства, бо коли всі члени тішились успіхом свята, то на згадку про її відсутність ставали сльози в очах учасників.

На окрему увагу заслуговували строї учасниць, що вправляли. Знаємо, що виступи в народніх строях на всіляких національних святах, тепер дуже поширені і рівночасно дуже часто нестилеві. В радехівському повіті місцевий стрій давно затратився, тому місцева Філія „С. У." мусіла солідно попрацювати над тою справою, коли всі пошили собі гарні строї з корсетками. Дальше треба зазначити, що поодинокі кружки, які не мали народніх строїв, мали всі однакові хустини і фартушки. На площі виглядало це прегарно (червоні маче мак, бордо турецькі та сині).

Свято можна признати дуже вдатним. Підем великий для будучої праці філії, в якій працюють майже виключно селянки та міщанство, бо місцевої інтеліґенції дуже мало. Це дуже додатній обяв. За 10 літ філія „С. У." під проводом п. Селезінькової осягнула дуже багато. Спершу йшла освітня праця серед жіноцтва, потім поширення дитячих садків і підвесення господарства, тепер справи народнього мистецтва. Свято виказало повний успіх тої праці. Побажаймо і на будуче такого розвою!

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Опір жде!

Що добре і миле — то скоро кінчиться. І я чушу вибтра покидати Гребенів. А мав я у першій мірі то вдоволення, що був першим мешканцем віллі, яку перед кількома місяцями придбав на власність „Маслосоюз". Чепурненько прибрана — в найближчім сусідстві дзвіця пишається гарною православною церквою та ідальнею, де можна дістати ярські страви. Нагорі чисті, вишивками розмальовані кімнати, аж хочеться тут мешкати. Надолині послугують три пані а всі у білих плащиках і вишиваних накидках на голові. Управа навязала вже взаємини з усіми пансіонами. Я добився до дівочого шатрового табору в лісі над Опором.

Уся долина Опору жде на гостей, свої ждуть на своїх. Маємо де поділися. Напроти стації елегантний пансіон п-і Яблонської. У кімнатах власниці бачимо цілий музей китайських річей.

Під лісом пишається священницьке вілля „Земінь", а над ним гори покриті зеленими плащами. Зараз за залізничим шляхом вілля службовців „Дністер".

Кілька кільометрів у напрямі Сколього, де Орава лучиться з Опором є місцевість Святослав. Коби відшукати могилу, де поховали тут убитого Святослава! А так лише спомин, який вічно повторює Орава, коли свої води з шумом вливає до Опору. Трошки далі на горі романтик Райтман вибудував туристичну оселю. Змагається з природою — зміняє краєвид, ломить скелі, будує і прибрашує середину будинків. Усе цікаве місце, романтично подумане. Не бачити Райтманівки, то значить не знати, як людська фантазія може гори украсити.

На середині Гребенова нова церква — розкішний бойківський стиль, а в середині деревляні складні луки, уже розмальовали іконостас.

Ідіть дальше! Маленька будочка — це стація Зеленівка. Лишаєте її і за 10 хвилин дороговказ покаже вам соснову алею, яка веде до Шматеріївки. А там для тих, що починають жалуватись на склерозу, злу перемїну матерії, перевтому — йодово-соляникова купіль. Хто хоче тушу, нехай їде над лошнівку, де добре дістане по плечах і вилізе увільні як рак червоний, хто хоче до Опору — нехай поступить кільки кроків дальше.

У смерековім газо розсіяні дискретно павільони, — ждуть на гостей — і то у першій мірі земляків. Але ті з Перемишля мають, здається, протекцію. Панство В. Шматери довгі літа там перебували і зєднили по собі милий спомин діяльних громадян. Тому до княжого города над Сяном мають великий сентимент. Кожного, хто звідти приїде витають по дружньому.

Коли йти на Зеленінь, треба задуматись бо він дуже сердитий. Пішло товариство з пяти осіб; погода чудова, але хмаринки. Але видно Зеленінь не був вдоволений, що так мало українців хоче



зловити його за чуба. Тільки осяяли вершок — а від сторони Сколього мов стріла надлетіла ясна хмарка, потім друга, блискавка перепорола небо, грюкнув грім, гори відповіли. Знизу мов із зачарованого кітла буквали білі мряки, далеко Сколе і Стрий були освітлені яскравим сумовитим полудневим сонцем.

Хоч іще далеко до 8. серпня — до дня нашого національного свята на Маківці — серце тягне туди. По дорозі не минайте байдуже прегарної церкви в Тухлі при дорозі на Маківку. Попросіть священника ключа і сам охотно до церкви вас запровадить. На горі Маківці нема написів на хрестах; вони в церкві на новій таблиці.

Однак на Маківку дістатися не така то легка річ. Це приватна власність, а панове Гредлі бояться, щоб українці не брали кільчастих дротів і з них трембіт не робили.

Заступив нам дорогу костерушковий і каже, що тоді пустить нас на Маківку, як фірма Гредлів дасть перепустку. А видають їх у Домі — щось около 7 кільометрів від Тухлі. Але чимо з Тухлі телефони? До пів години усе полагоджено, бо коханий Зенько, що на щастя має урядничу легітимацію, заручив за ціле товариство своєю головою. Маківка чогось на нас гнівалася. Росить дощик — аж до часу, коли ми побачили високий хрест а на нім віявлий вінок — могили з березовими хрестами без написів, посередині могил зломану гранатою сосну, а на могилах арніки суниці і цвіти. Коли наш провідник дізнався, що я з Перемишля, вказав на березову трибуну і сказав, що кілька літ тому в ній промовляв тодішній віцемаршалок сойму др Загайкевич. Від мене довідався, що суд присудив був йому три місяці, щоб мав час роздумувати над наслідками своєї промови. Не хотів бойко повірити.

В долині Опір жде, щоб і його відвідати та бодай струджені ноги у ньому замочити. Ах! Як скоро виходиш з його купелі легким та освіженим!

А тепер ти, кохана Перемишлянко, королево скільських гір! До тебе маю жаль, і то великий! Чому ти була для мене така недоступна, химерна і горда?

Коли я лиш поглянув на тебе — щоб тобі привидитися — ти все плакала, закутана у сірих хмар і потоки не міг приступити до тебе. Прощався з тобою на цілий рік.

За той час не скинь із себе шовкової зелені — своїх ялиць, — бо брати Гредлі під твій верх „колійку" повели і з твоєї пишної шати вирвають одну ниточку за другою.

І до тебе, Опоре, вернусь бо твоїм хвилям ніхто опертись не може.

Д-р Микола Рибак.

Большевики націьковують на галичан.

Харківський „Комуніст" (з 8-го червня ц. р.) подав, що в Славгороді новосибірського району, викрила влада серед місцевих українців протибольшевицьку організацію, яка мала звязок із Харбіном. Ревізія в передових комуністів Славгороду дала сенсаційні висліди — пише „Комуніст". Найдено велику скількість часопису „Молодий Українець", який виходить у Харбіні. В одного арештованого найдено револьвери і бомби японського походження. Слідство виявило будто би в проводі протибольшевицької організації стояв галичанин Петро Паньків, що був у Славгороді головою місцевої компартії. Паньків їздив часто в справах партії до Харкова, там зустрічався з деякими людьми, особливо з галичанами і доставляв для них книжки й часописи з Харбіна. З Києва вислали до Славгороду „спеців" на слідство.

При цій нагоді „Комуніст" не забуває цькувати на галичан та пише, що всьому винні тільки галичани, бо вони, мовляв, вводять фермент серед спокійного населення та бунтують його проти влади.

Таке писання „Комуніста" має на меті спровокувати нові переслідування галичан в СССР. Видно, кровожадні червові царі потребують нових жертв.

Кантонські війська наступають.

КАНТОН, 2. 7. Домеї. Праве крило військ провінції Квантсі заняло Кіянг і тепер посуває ться у глибину пров. Гунан, ліве крило перемогло урядові війська і зайняло м. Чінг

ЯПОНСЬКІ ВОЯКИ НА СОВІТСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

МОСКВА, 2. 7. ПАТ. 28. червня 4-ох японських кінноточників переїхало совітський кордон, совітська прикорд. сторожа їх притримала. Ян. амбасадор у Москві домагається, щоб згаданих ян. вояків увільнити тому, що большевики притримали їх на спірній території.

ПРИСУД НА ЯПОНСЬКОГО ЗАМАХОВЦЯ.

ТОКІО, 2. 7. ПАТ. Прохання ласки полк. Аізави, засудженого за убийство ген. Нагати, відкинули. Присуд виконають на днях.

Політичні репресії в Ірляндії.

ДЕБЛІН, 2. 7. ПАТ. На приказ військового суду поліція опечатала редакції республиканської преси та домівки жіночих і пластових організацій республ. партії.

Присилайте передплату!

Премієр учить точности.

ВАРШАВА, 2. 7. ПАТ. Нині в 8. год. рано прем. ген Славой-Складковський приїшов до будинку варшавської кураторії і застав у бюрі куратора та у пресовальному відділі 3-ох урядовців замість 24-х. У порозумінні з міністром віроісповідань та освіти премієр перервав відпустку кураторові та всім урядовцям кураторії. Після 8-ох дні персонал має приходити точно до бюра — про це куратор вголосить премієрові і щойно тоді могтимуть урядовці виїхати на відпустку.

Вибори у Фінляндії.

ГЕЛЬЗІНКІ, 2. 7. ПАТ. Вчорашні вибори до фінляндського парляменту мали спокійний хід. Міщанська та консервативна партія проголосили у програмі розбудову оборони держави, „Патріотична Ліга" виступає проти демократичного устрою: всі інші партії поборюють її.

На викупно решти паїв Українського Городу.

II. виказ.

На викупно решти Українського Городу вложили дальше:

Товариство вз. об. на життя „Карпатія“ зол. 100.— і кличе: Народню Торговлю і Маслосоюз у Львові.

Д-р Іван Гижа зол. 3.— і кличе: д-ра Любомира Макарушку і прок. Осипа Терлавського у Львові.

Д-р Макарушка Любомир зол. 3.— і кличе: інж. Олександра Пежанського й інж. Романа Сенишина у Львові.

Адв. Лев Петрушевич зол. 4.— і кличе дир. Миколу Заяцівського і Миколу Бонковського зі Львова.

Дир. Онуфрій Пяшак зол. 2.— і кличе: проф. Івана Смолинського зі Станиславова і проф. Михайла Пашака з Перемишля.

Дир. Омелян Плешкевич зол. 2.— і кличе: дир. Івана Охримовича і Зенона Поведя зі Львова.

Маріян Задорецький зол. 3.— і кличе: о. Омеляна Боберського з Болюхова Великого і дир. Івана Комаринського зі Львова.

Гриць Орищин зол. 5.— і кличе: о. Любомира Сенькового зі Славатина і дир. Василя Дуну з Вишків.

Михайло Царевич зол. 4.— і кличе: пп. Олексу Бригана і Миколу Ціцімірського з Яворова.

Степан Боднар зол. 3.— і кличе: пп. Зеновія Сушка з Добрусина і Миколу Попчка зі Львова.

Теодор Чорний зол. 3.— і кличе о. Івана Новосада і дир. Семена Українського зі Львова.

Дир. Іван Сполітакевич зол. 3.— і кличе: дир. Петра Шарка зі Львова й о. Теодозія Кудрика з Рогатина.

Микола Валько зол. 2.— і кличе: Григорія Олексина і Григорія Мартина зі Львова.

Д-р Іван Німчук зол. 3.— і кличе: дир. Евгена Чучмана, дир. Антона Ковалиська й інж. Дмитра Фориальчика.



Залізнича катастрофа коло Познаня.

Трьох убитих, пять ранених.

На станції Пачково неделеко Вжесні в Познанщині дійшло в середу 1. липня ц. р. до залізничої катастрофи при вїзді на станцію поспішного поїзду, що їхав з Варшави до Познаня. Причина катастрофи така: Від 1. липня змінили розклад їзди, згідно з яким поспішний поїзд мав вминути на станції Пачково північний експрес Кале-Париж-Варшава. Одначе машиніст поспішного поїзду не знав про зміну розкладу їзди і недалеко Гултови вїхав на сліпий шлях. При спинюванні поїзд вискочив з рейок та упав з насипу. Перші вагони і локомотива зовсім знищені. Машиніст і поштовий урядовець згинули під завалищами вагонів поїзду, другий урядовець помер у шпиталі. Пять осіб, між ним паляч і кондуктор, лежать у шпиталі в Познані.

В останній хвилині вдалося спинити міжнародній поїзд і завернути до Познаня, звідкіля він через Гнезно поїхав до Варшави. До катастрофи дійшло в год. 13.27. З Познаня виїхав рятунковий поїзд з комісією, яка веде слідство.

Хто будуватиме твердині в Дарданелях.

Большевицька преса гостро критикує Туреччину.

МОСКВА, 2. 7. ПАТ. Большевицька преса гостро критикує Туреччину за новий проект у справі проливів, що його предложила турецька делегація на конференції у Монтре. „Ізвестія“ пишуть: Проект нового договору у справі проливів, що його зложила турецька делегація, не можна вважати приємливим для СССР, бо він не бере під увагу найслушніших інтересів СССР, які вимагають перекидання фльоти з одного моря на друге. Створювання труднощів у цій справі може лежати в інтересі ворожих супроти СССР імперіялістичних держав. Закидаючи Туреччині, що вона під впливом „протибольшевицьких держав“, „Ізвестія“ пишуть, що згідно з їхніми інформаціями одна держава дістала від Туреччини замовлення на будову твердинь у Дарданелях і тут саме цей вплив дотичної держави на Туреччину. „Ізвестія“ не називають цієї держави. Далі домагаються абсолютної свободи для большевицьких кораблів запевняючи, що „турецькі пропозиції абсолютно не відповідають інтересам СССР“. Вкінці „Ізвестія“ іронічно висловлюються про куртуазійні візити фльоти позачорноморських держав на Чорнім Морі і заявляють, що тут „не йде про куртуазію, але абсолютно про щось іншого“.

„Правда“ помістила теж таку саму напастливу статтю.

35-ох жидів убитих у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 2. 7. ПАТ. Араби убили жида, що показував дорогу британський стежі. Це вже 35-ий жид убитий від початку заворушень.

фашистівська директорія.

РИМ, 2. 7. ПАТ. Директорія фашистівської партії збереться у ліктерських палаті в Римі 8. ц. м.

З українського життя в Німеччині.

ПОРОЗУМІННЯ УКРАЇНЦІВ У БЕРЛІНІ.

В останній добі серед української еміграції в Німеччині зросло бажання оздоровити тамошні внутрішньо-українські відносини. Під натиском життєвих потреб українського загалу та під враженням деяких самочинних і кон'юнктурних виступів кількох одиниць знайшло бажання до об'єднання серед берлінських українців уповні реальний ґрунт.

Засада здорової та ділової консолідації понад існуючими (і звичайно штучно загостреваними) ріжницями серед української еміграції перемогла над сварками. Можемо як позитивне явище притягати навязання ділової співпраці поміж двома головними українськими товариствами: „Українською Громадою“ та „Українським Національним Обєднанням (УНО) в Німеччині. Репрезентація українців назовні серед чужинців насліпком такої консолідації стане тепер належно більше поважна.

У звязку з новими важливими завданнями які повстали перед українською еміграцією в Німеччині, реорганізується та поширюється діяльність деяких українських товариств. Зокрема до реорганізації та оживлення своєї діяльности приступило згадане „Українське Нац. Обєднання“ на чолі з відомим громадським працівником д-ром Іваном Драбатим. Приступлення нових членів до товариства дає підставу сподіватися, що після недавніх величавих громадських імпрез цієї організації (академія й українська панахида по бл. п. С. Петлюрі) поширення впливу на неорганізовану досі більшість української колонії зростатиме.

Деякі нові загально-громадські імпрези підготовляє також „Українська Громада“ в Німеччині. Ця найстарша і найчисленніша українська організація в Німеччині звертає в останніх часах особливу увагу на організацію і національне освідомлення розпорошених по цілій Німеччині українських робітників. *„Волинянин“.*

БІЛОРУСЬКИЙ ВИКЛАД В „УНО“

Святочно прикрашена нова домівка *Українського Національного Обєднання* (УНО) в Берліні-Галензее (Кронпринцендамм 1) була 24. червня місцем небуденої події: в ній виголосив перед численно зібраними українцями й чужинцями білоруський журналіст Анатоль Шкутко виклад у німецькій мові про *Білорусь і білорусів*. Була це небуденна подія тому, що довгі роки нечисленні білоруські громадяни в Берліні про своє національно-громадське існування нікому публично не пригадували. Заініційований УНО-м виклад п. Шкутка був *новинкою* і для берлінських українців, не кажучи вже про те, що деякі з присутніх на рефераті німців, грузинів, болгарів та ін. чужинців не соромилися признатися, що того вечора вони вперше у своєму житті пізнавали собі загальну уяву про Білорусь і білоруський нарід. Дуже вдало витолоченний у гарній німецькій мові реферат вдалився напружену увагу слухачів навіть своєю формою. Як аручний провідець, зумів п. Шкутко (що є кореспондентом виленського „Нового Шляху“) обернути історичні, територіально-господарські та культурно-побутові факти з розвитку білоруського народу в тягучий суцільний образ. Приблизно 12 мілїонів білорусів живе сьогодні на цілому світі. Етнографічний білоруський терен займає площу до 300.000 кв. км. Значна спорідненість щодо походження й особливо спільнота долі, долі поневоленого і розпатланого народу звязує міцно білорусів з українцями. Політична історія і культурний розвиток обох народів переплітаються часто так тісно, що нерідко просто неможливо якнайкраще відокремити деякі білоруські історичні факти від українських і навпаки. Царська Росія, ця колишня справжня вязниця для поневолених нею народів, гнобила і нищила білорусів у неменшій мірі, як українців. А відновлений червоним Кремлем брутальний і захланний московсько-азіятський деспотизм поводиться з поневоленими народами ще гірше, ніж Росія царська. Відновлена в 1918. р. білоруська державність проіснувала два непотрібні роки і впала під натиском московсько-большевицької навали. Проте ця чергова неволя не вбила національної свідомости білоруського народу та не ослабила його волі до незалежного державного життя. Навпаки: білоруське самостійництво з упадком білоруської державности стало законом для широких білоруських народніх мас. Боротьба не вгавав і вже недалекий той час, коли незалежна Білоруська Держава зможе у творчій праці та в міцному союзі з Українською Державою довести цілому світові, що здатний і працьовитий білоруський нарід мав свою сконовічну культуру і має силу її відновити та поширити.

Вступне і кінцеве слово цілого вдалого вечора мав голову *УНО д-р Іван Драбатий*. Він оголосив м. ін. деяке поширення і реорганізацію діяльности „Укр. Нац. Обєднання“, що прямує до внутрішньої і ділової консолідації української еміграції в Німеччині. Новий недавній приплив свіжих сил до організації дає запоруку збільшення її праці.

Хорові та сольові (болгарські) пісні (в супроводі фортепіяну) і дружня товариська гутірка до пізної ночі закінчили цей перший — за довгі роки — білоруський публичний виступ у Берліні.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Зміна адреси.** Видавнича Кооператива „Хортиця“ у Львові цим повідомляє ВШ. своїх членів і відборців, що з днем 1-го липня 1936 вона перенеслася на **Ринок ч. 10, II. пов. на ганку.** Рівночасно Кооператива просить відборців повісти А. Чайківського „Полковник Кричевський“, книжки Ессад Бея „Змова проти світу“ і збірки „С. Петлюра в молодости“, негайно вирівняти свої залеглости за книжки чеком П.К.О. у Львові ч. 503.110. 2359 2—2

— **Повідомлення.** З днем 1-го липня 1936. Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України перенеслося на нове помешкання на **Ринку ч. 10 (будинок „Просвіти“), II. пов., вхід з ганку.** Т-во просить своїх відборців вирівняти залеглости за календар „Дніпро“. Конто П.К.О. у Львові ч. 504.782. 2359 2—1

— **Український Молодий Театр „Заграва“** під авт. проводом В. Блавацького виїжджає

ся цими днями в турне по Поділлю. З уваги на те, що вже два роки театр не мав можливости грати на Поділлі і приїзд його викличе напевно всюди велике зацікавлення, управа театру вибрала на цю обїздку дві найефектовніші пєси, а саме релігійну містерію „Голгота" й „Ой не ходи Грицю" в новій модерній постановці. Щоб дати можливість місцевій публиці заздалегідь підготовитися до цих вистав подаємо календарик поїздки театру, а саме: 4. VII. і 5. VII. Золота Слобода й Купчинці, 6. VII. і 7. VII. Тернопіль, 8. VII. Микулинці, 9. VII. і 10. VII. Теребовля, 11. VII. і 12. VII. Копичинці, 13. VII. і 14. VII. Чортків, 15. VII. і 16. VII. Скала над Збручем, 17. VII., 18. VII. і 19. VII. Борщів. Від 20. VII. Заліщики. Зокрема просить управа театру Всч. ОО. Парохів згаданих місцевостей та околиці, щоб були ласкаві занятися популяризацією вистави релігійної містерії „Голгота".

— **Аматорам фотографії до відома.** Адміністраційна влада видала обіжник із пригадкою, що прогульковцям заборонено фотографувати залізничні будинки, комунікаційні уладження та військові обекти.

— **Пану Яцкові в альбом.** В часописі „Всхуд", що, як сам пише, призначений для трьох галицьких воєвідств, пише якийсь др Яцек Едлінський про подъяські краєвиди і каже між іншим таке: „Характеристичні тут глибокі яри, на узгірях яких повставали численні замки, нині перетворені руїни, німі свідки смертельних змагань кресових лицарів із татарською чередою та **гайдамацькою дичю**". Гей, пане Яцку! Чи не гірша це дич ті, що воюючи пером, провокують українське населення? Та чи це гоноровo висувати свій загроєний спис ізза такого часопису, як „Всхуд"? Лицарі, про яких згадуєте, напевно цього не похвалили б.

— **Помер Ю. Макаревич.** У Кракові помер у середу 1. липня п. р. польський маляр Ю. Макаревич, а походженням українець. Для польської культури заслужився радше як технік консерватор, ніж маляр. По закінченні студій у Відні, Мюнхені і Парижі оселився у Львові, звідки виїздив на студії українського побуту. Тоді виконав теж чимало портретів і жанрових студій. Для української культури заслужився вмілою реставрацією середньовічних українських фресок галицької доби у Кракові і в Любліні. До українського народу відносився з симпатією, хоч уважав себе поляком.

— **Контроля набілу і мороженого.** Міська контроля харчів у Львові виказала, що на 492 проби молока, у восьмох випадках молоко було збиране, у трьох випадках була додана вода. Проба сиру виказала в 7 випадках за мало товщу. Масла в черві не було фальшованого. Контроля мороженого виказала, що назагал морожене добре і здорове. Тільки в кількох випадках стверджено, що воно було штучно закрашене.

— **Страшна спека у Львові.** В четвер рано спека дійшла у Львові до 35 степенів, у тіни 32 степені. Не диво, що люди просто мліють зі спеки і завидують тим, що вирвалися з львівських порохів на свіжий воздух, над річку чи до ліса, де прегарно можуть використати свій відпочинок. Зате львівські продавці мороженого і содової води роблять добрі інтереси. Метеорольогічний комунікат каже, що в пятницю буде легкий спад температури з невеличкими дощами і бурями. В кожному випадку спека потріває ще бодай кілька днів, бо до Польщі напливають теплі вітри з України і Росії.

— **Ціна соли.** Від 1-го липня п. р. обовязують нові ціни соли. Сіль біла не може коштувати більше як 32 сот. за 1 кг., сіль сіра 22 сот. за кг.

— **І на Волині закривають сметанкові збірні.** Дня 16. VI. рішенням повітового староства закрито сметанкові збірні в селах В. Підгайці, Гаряджа й Верхівка підлубецької гміни на Луччині, що належать до районової молочарні в Воротневі. До цих збірень доставляли молоко біля 200 господарів (до півтори тисячі літрів молока денно). Мотив закриття незголошення збірень згідно з арт. 14 промислового права. Треба зазначити, що збірні, згідно з довголітньою практикою, згоджені були згідно з арт. 7. цього права, так само, як і районова молочарня. Представники районової молочарні в Воротневі і згаданих збірень у складі кількадесяти осіб просили повітове староство 17. і 19. червня відчинити збірні. Того самого 19. VI. молочарня внесла відклик до воєвідського уряду.

— **Нові „косцюлки" і „доми людове".** В Зборові відбулося зібрання делегатів комітету будови „домуф людових", костелів і каплиць. Місцевий староста Коцуґ, що є куратором цього комітету, зложив звідомлення з діяльности. З цього довідуємося ось що: нові костели будують: у Ярчівцях, Реневі і в Ратищах. Нові каплиці: в Кудиновцях, Конопниці, Чистопадах, Серетні, Жабині, Норпинцях, Зборові та в Баровиці. „Доми людове" будують: у Білокернищі, Пресівцях, Гукалівцях, Пустоголовах, Волчківцях і в Млинівцях. Також в Озеринах ухвалили дідичі бучацького повіту вибудувати „дом людови", а в Кривчі Горішнім, борщівського повіту, відбулося недавно посвячення угольного каменя під „дім людовий" Т.Ш.Л. Також у Пшеничниках, станиславівського повіту і в Дмитровичах, львівського повіту, посвячено новий людовий дім, вибудуваний заходом Т. Ш. Л. — Дивно при цьому виглядають такі майже щоденні факти, що деякі наші селяни просять роками дозволу заложити у себе дигячий садок, але не можуть такого дозволу дочекатись.

— **Краєва хроніка.** У Брустурові, косівського повіту, арештувала поліція Олексу Пигчука, в якого найдено 17 штук фальшивих однозолотівок та прилади до фальшування грошей. — В лісі Липівки, коло Чорткова, найдено трупа рільника Антона Трибля. Лікарська комісія найшла в покійного 25 ран від ножа та рану від сокири на голові. — В Кончаках Старих, станиславівського повіту, придушила на смерть стіна розваленого дому Гриця Кримінського та його сина Степана, які працювали при розбірці старого дому. — Архимандрита Фільотея, православного декана в Галичині, перенесли до Варшави.

— **Пожежі.** В Тязеві, станиславівського повіту вибухла пожежа в Петра Ковальчука. Вогонь перекинувся на сусідні господарства та знищив їх до тла. У Хмелеві хтось підпалив господарство Миколи Ковалева. Завдяки успішній помочі згоріла тільки стодола. У Волчинці згоріла стайня і шопа Петра Олійника. Наші господарі повинні уважати, бо при теперішній спеці за пожежу не тяжко.

— **Смерть від ножиць.** Марія Конопельна, замешкала в Борщеві, посварилась зі своїм шваґром Михайлом Бакалярчиком. Підчас суперечки вдарила свого шваґра ножицями в груди так нещасливо, що Бакалярчик по кількох хвилинах помер.

— **Вимордували цілу жидівську родину.** Два кільометри за Переволоками, коло Бучача, найшли на дорозі вимордовану цілу родину. На возі лежав труп 12-літнього Лейби Поляка, недалеко від воза лежав труп матері дитини Гітлі та батька Самуїла. Стверднли, що вбивства доконано молотком до товчення каміння. Поліція веде доходження, які дуже утруднені, бо сліди вбивників затерті юрбою, яка приходила оглядати місце вбивства.

— **Сумна памятка.** При будові каплиць у Кракові найшли робітники кістяки мужчин, жінок і дітей. Здогадуються, що це один із малих цвинтарів, зперед кількадесяти літ, коли у Кракові ширилась епідемія холери. Кістяки були закопані дуже плитко, бо лише 30 цм. під землею.

— **Трагічна поїздка каюком.** Підчас їзди каюком потонула у Вислі Олена Дружджа, яка щойно три тижні тому вийшла заміж. Нещасна вибралася на прогульку з пятнацятьлітним хлопцем, що не умів добре кермувати каюком. Каюк перехилився і Дружджова впала до води. Хлопець вирятувався вчепившись переверненого човна.

— **Селяни на барикадах.** Недалеко Вильна в місцевости Волокумпії, дійшло до непорозуміння між селянами і автобусовим товариством. На бажання літників продовжено автобусову лінію. Дорога йшла між полями і страшні хмари піску й пороху осідали на збіжжа. Селяни запротестували, але коли це не помогло, поставили впоперек дороги фіри, затримуючи автобуси. Власники автобусів мусіли закликати до помочі поліцію.

— **Три кари смерти в Совітах.** Московська преса з 28-го червня п. р. подає присуд на 19 провідників українських професійних союзів, яких обвинувачувано за грошеві зловживання. Трьох головних обвинуваченних, Кравченка, Дубровського і Сільнікова, засудили на смерть, інших на вязницю від півтора до 10 літ.

— **Смертельний скок із легкопадом.** В Совітах розбилася при скоку з легкопадом Наталія Бабушкіна, яка свого часу була нагороджена орденом „червоної звізди" за справність у скоках. Це вже не перша жертва в Совітах, де навіть спорт робиться на „приказ".

— **Культурний рівень совітського студентства.** Співробітниця „Ізвестій" Сторгова поміщує в числі з 27-го червня п. р. песимістичні думки про совітське студентство. При контролі загального знання в одній вищій школі в Москві студенти давали такі відповіди, що „французька революція була в році 1732", — Іліяду написав якийсь „Адисей", „Неро був давнім богом" і т. д. Про Сократа відповіди були різні: одні говорили, що він був провідником паризької комуни, інші, що астрономом. Більшість студентів не чула ніколи про Шекспіра, Гетого і Дантого. Один студент написав щиро в анкеті: „Культурного рівня не маю".

— **Мурин кандидатом на віцепрезидента.** В Новім Йорку відбулися збори комуністів, які визначили своїм кандидатом віцепрезидента Злучених Держав Північної Америки, мурина Джемса Форда, який довгі літа працює як політичний діяч серед муринів. Розуміється, що та кандидатура має тільки демонстраційний характер, бо цього кандидата не виберуть віцепрезидентом тому, що він мурин і тому, що він комуніст.

— **Англійські політики в клопоті.** У звязку з наміреним поворотом негуса до незанятої італійцями частини Абісинії, англійські часописи зазначують, що це могло би викликати деякі політичні ускладнення. Негус мусів би переїхати англійську територію і це не дуже подобалось би італійцям.

— **Століття льондонського університету.** Перед кількома днями відбулося в Льондоні свято 100-ліття льондонського університету. У святі взяли теж участь чужинні делегати. З нагоди цього свята деякі особи дістали почесні докторати. Між іншими такими докторатами наділили католицького архиепископа Вестмінстера, відомого письменника Велса і проф. Айнштайна.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: *„ЗАМАХ"*, пєса на 3 дії *Соміна.*

Один із сірих, але енергійних діячів опозиційної лівої партії дожив до великої хвалинки коли починає йому осміхатися кар'єра — трохи кращі матеріяльні умовини і виглядн на ролю у партії. Саме тоді вбивав хтось міністра, проти якого він вів від довшого часу гостру кампанію. І хоч сам він принціпіяльний ворог смертної кари, підозріння щодо вбивства міністра може легко впасти на нього. Його побоювання зміцнене тою обставиною що замах на міністра перевели в місці, куди він саме переходив. Увесь драматичний конфлікт заведений до духової боротьби між чоловіком і жінкою, яка лякається за долю свого чоловіка.

Ці дві головні ролі грали Ярач і Пежановська. Глядач увесь час сподівається, що на сцену вийде ще третя особа і не його сполівання причиняється до драматичного напруження пєси. Афіші дискретно промовчали факт що вся 3-дієва пєса зводиться до діяльогу між двома особами; радіо і телефон заступають усі інші особи. Ярач дав креацію подиву гідну своєю природністю та силою експресії; він вдоволяється півтонами там, де інший кричав би і розмахував руками. Пежановська — дуже добра артистка, грала весь час в одному тоні, трохи занадто одноманітно.

Пєса складена дуже майстерно.

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО ВАРТ АБІСИНСЬКИЙ КИЛИМ?

У Льондоні арештували трьох аферистів, що за місяць зуміли обдурити чимало осіб на кілька тисяч фунтів штерлінгів. Вони робили це так: До багатого дому приходив представник фірми з пропозицією, щоб купити килим, привезений з палати негуса, ограбленої підчас італомих заворушень в Адіс Абебі. Килим коштував 300 фунтів і його залишали на кілька день на спробу. На другий день під той самий дім заїжджало багате авто. Висідав елеґантний добродій і молода гарна жінка; говорили американським акцентом. Це були амато ри старовини. Входили до голю і там звертали між іншим увагу на чудовий килим. Коли навіть хтось не пускав їх до середини, тоді вони просили дозволу оглянути дім з огляду на архітектонічні чи мистецькі його прикмети. Глянувши на абісинський килим пропонували його купити, кажучи як знавці, що він варт щось 450 фунтів і виставляли чек на дві дні вперед кажучи, що за килимом прийдуть. На другий день приходили пролаці і діставали готівкою 300 фунтів. Коли власники килима приходили з чеком до банку, виявлялось, що нікого конта не згадане ім'я нема. А сам килим не мав великої вартости

ПІД ПРАПОРОМ СТАРОДИВОЦТВА.

28. червня вибрались з усіх закутин Англії символічним маршем на Льондон старі панни. Із Бедфорду до Льондону їхав окремий поїзд, що брав подорожі учасниці цієї дивної прогульки. Чого домагались ті жінки, що не зазнали щастя в

подружі, а може й не знали його поза ним? Вони домагались зміни одного закону, щоб не чекати невеселої старости. Існує в Англії закон, що кожний, хто заробляє менше як 10 фунтів місячно, а щомісяця вплачує означену вкладку, той від 65. р. життя має право на пенсію. Вони домагались своєю демонстрацією, щоб таку пенсію діставати від 55 літ. Найбільший успіх у тій демонстрації мала суфражетка Аллісон, яка подавала точно, кілько гарбузів вона дала чоловікам, щоб залишитись вірною ідеалам стародівництва.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРО СТУДІЇ У ВИСОКИХ ТА ФАХОВИХ ШКОЛАХ У ПОЗНАНІ.

1. **Познанський університет.** Має 5 виділів: правно-економічний, лікарський з фізичним вихованням, гуманістичний, мат.-природничий з фармацією та рільничо-лісний. Вступні іспити обовязують на виділах: правно-економічнім, лікарськім, фіз. вихованні і фармації. Число принять на цих виділах обмежене.

Подання про прийняття вносити у вересні (докладніші речинці ще не устійнені). До подання долучити: а) саме подання на спеціяльнім формулярі, де пишеться також життєпис і наліплюється 2 знимки; б) метрику (в оригіналі); в) свідоцтво зрілости (в оригіналі); г) свідоцтво про відношення до військової служби; ґ) свідоцтво лікарських оглядин; д) евент. свідоцтво моральности (як була перерва у студіях); е) посвідку квестури, що зложено маніпуляційну оплату 10 зол. (+ 10 зол. за вступний іспит).

Правно-економічний виділ: студії трівають 4 роки. Ділиться на відділ правний та економічно-політичний. Цього року мабуть буде внесений вступний іспит.

Лікарський виділ: студії трівають 16 триместрів. Крім вступного іспиту (письменного) відбувається конкурс матур. Першенство мають кандидати з добрими матурами і ті, що здобудуть найбільше точок при вступнім іспиті (іспит загальних відомостей з — питання з рідних ділянок знання, н. пр. історія, література фізика і т. д.). Іспит відбудеться мабуть у першій двох жовтня.

Фізичне виховання: студії трівають 3 роки. Досить тяжко дістатися. Обовязує вступний іспит з фізичної спрямности, психометрична проба і лікарські огляди перед спеціяльною комісією.

На виділи мат.-прир., гуманістичний та рільничо-лісний приймають без вступних іспитів.

Фармація: обовязує устний та письменний іспит з математики або фізики (до вибору).

Оплати: На першому році обовязують такі оплати: маніпуляційна 10 зол., вступний іспит 10 зол., лікарські огляди 4 зол., вписове 30 зол., річне 270 зол. Річне платне у двох або трьох ратах. Можна старатися про відложення оплати на 10 літ.

У познанському університеті приймають ще найбільше число українців. Напр. мин. року приняли на медицину всіх кандидатів-українців (12 осіб). Тому треба, щоб наші абсольвенти використали це і численно подавалися на такі виділи, як медицина або фармація. Ближчі дані про речинці вношення подань і вступних іспитів подамо при кінці серпня.

2. **Висока Торговельна Школа** (W. S. H.): Студії трівають 3 роки. По одержанні абсолюторії треба писати дипльомову працю, спеціяльного титулу не дають. Тепер заводять 4-ий рік студій (для спеціялізації). Подання про прийняття вносити до 8. жовтня. Залучники такі самі, як в університеті. Вступних іспитів нема.

Оплати: вписове 30 зол., річна оплата 360 зол., дрібні оплати 12 зол. і друки 2 зол. (кожного триместру). Іспити: перший 12 зол., дальші по 6 зол. Цього року може будуть оплати знижені. Звільнення на першому році неможливе, на дальших залежно від іспитів.

3. **Вища Школа Будови Машин та Електротехніки** (**Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu, ul. Bergera 5**), Фахова школа вищого типу. Має два виділи: механічний та електричний. Приймає слухачів на підставі свідоцтва 6-ої кл. гімн. (або рівнорядного) і вступного іспиту з мат., фіз., польського та рисунків у засягу 6 клас гімн. Кандидатів по матурі також обовязує вступний іспит. Вік 16—19 літ. Устрій семестральний. Наука трівае 7 семестрів (3 і пів року). Абсольвенти дістають титул: технольог-механік або технольог-електрик.

Оплати (платні на початку кожного семестра) по 85 зол. сем., перше 105 зол. На підставі свідоцтва убожества можна дістати звільнення з оплати (але не на першім році). Сини урядовців можуть бути звільнені, якщо мають добре поведення і що-найменше достаточний поступ.

У В. Ш. Б. М. та Е. студіює багато українців. Наука і практичні заняття вимагають великого вкладу праці.

4. **Школа пістунства Червоного Хреста** (**Szkoła Pielęgniarstwa Polskiego Czerwonego Krzyża; Poznań, ul. Grottgera 5**). Наука в школі трівае 2 і пів року. Курс розпочинається двічі в році, у вересні та в лютім. Обіймає теоретичні виклади і практичні заняття по клініках. Для учениць є при школі інтернат, де вони мусять мешкати і де обовязує строгий внутрішній регулямін. До школи приймають кандидаток між 19 і 35 роком життя, які покінчили щонайменше 6 кл. сер. школи (або рівнорядн.) і мають відповідне здоровля. До подання долучити: а) метрику, б) свідоцтво громадянства, в) життєпис, г) виповнений формуляр (приспане школа), ґ) свідоцтво здоровля (для кандидаток з віддалі більшої як 100 км. від Познання може бути видане лікарем), е) свідоцтво щіплення віспи, ґ) 2 знимки. Подання вносити до 15. липня на осінній курс. Не зимовий також найкорше, бо є звичайно дуже багато зголошень. Кандидатки з матурою мають деяке першенство, але головно звертають увагу на здоровля. По прийнятті провірюють ще раз стан здоровля в закладі. Про прийняття чи неприняття школа повідомляє кандидатку. **Оплати:** вписове 50 зол. Місячна оплата за науку й удержання 80 зол. для стипендисток. Стипендію дістає кожна учениця, за що зобовязується 3 роки по скінченні школи працювати (платно) на місцях, які їй вкаже П. Ч. Х. Крім того 25 зол. річно на дрібні видатки і поверх 200 зол. на умундурування (в кількох сплатах підчас студій). Вписове мусить кандидатка вислати до 14 днів по завідомленні про прийняття. Школою повинні зацікавитись наші дівчата, бо в цій ділянці працює досі дуже мало українок. Праця корисна й оплатна.

5 **Державна Садівнича Школа** (**Państwowa Szkoła Ogrodnicza, Dąbrowskiego 159**). Наука трівае 3 роки. Перший рік приготовний, два дальші спеціялізація на виділах: а) городової продукції, б) декоративного городництва. Умовини приняття: свідоцтво покінчення 6 кл. гімн. (або рівнор.), не більше як 19 літ життя. Записи до школи в часі 15. VI.—15. VIII. (серпня). Наука розпочинається 15. IX., устрій триместральний. До подання долучити: а) життєпис, б) шкільні свідоцтва, в) метрику, г) дозвіл родичів, ґ) 3 знимки 4 × 5, е) евент. свід. моральности. Оплати: 10 зол. вписове, 25 зол. кавції і 200 зол. річне.

6. **Школа декоративного мистецтва й артистичного промислу** (**Szkoła Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego, ul. Świętosławska 5**). Наука в школі трівае 5 літ. 2 приготовні і 3 спеціялізація на 6 виділах: декораційного малярства і вітражарства, графіки та переплетництва, кераміки, різьби в металю, внутрішньої архітектури, текстильний виділ. Приймають до школи кандидатів по скінченім 15-ім р. ж., кандидаток по 16-ім, які мають 7 кл. нар. школи або 4 середньої. Вписи з початком вересня. Залучники до подання, як вище (без знимок). Обовязує вступний іспит з рисунків, що відбудеться в днях 10., 11. і 12. вересня. **Оплати:** вступний іспит 5 зол., вписове 10 зол., кожний семестр 100 зол. Діти урядовців і військових платять 50 проц.

Ближчі інформації щодо студій та життя в Познані подає Українська Студ. Громада. Звертатися на адресу: М. Крупська, Коломия, Скнихівка 68. Від 5. вересня відбуватимуться у домівці Української Студ. Громади в Познані при вул. Алеє Марш. Пілсудского 18, партер, щоденні дижури між 12—13 год. Всіх нових товаришів просимо зголоситись туди, щоби Громада могла мати перегляд, кілько українців на який виділ зголосилося. При письменних запитах долучити марку на відповідь.

Познань, 29. VI. 1936.

М. Крупська пол. реф.

Дописи.

ХОДОРІВ.

„День Весни" у Ходорові. В неділю 28. м. м. відбувся у Ходорові на міській спортовій площі „День Весни" при співучасти читалень, кружків Р. Ш. та „Сокола". На програму складалися виступи здучених просвітянських хорів з сіл Підністрян. Дуліб, Сутрова та Вербиці в числі коло 130 осіб під управою дир. С. Прокопяка, народні танці дівчат з Городища Цет., спільна деклямація „Земної Мадонни" хлопців з Молодинча та вправи списами соколів з Чорного Острова. На організацію „Дня Весни" присвятила філія Т-ва „Просвіта" в Ходорові не багато часу і тому свято вийшло блідо.

СТАНИСЛАВІВ.

Річний попис учнів та учениць Музичного Інституту ім. Лисенка у Станиславові відбувся 19. червня в салі „Сокола". Учні фортепіяну п. Крижанівської і Снігурівської виповнили 18 точок програми, учні скрипки проф. Семкевича 10 точок, один чеіст, учень дир. Недільського і скрипковий квартет доповнювали програму. Хоча переважали учні середніх і нижчих років навчання, то всеж таки виказали вони гарне технічне підготування та музикальність у виконанні своїх точок і тому ціла програма попису була виконана добре. Слід також зазначити, що програма була зложена з творів, що мають педагогічну й музичну вартість, не було дешевих ефектів, які нераз стрічаємо на подібних пописах. Програма була трохи за довга; краще було поділити її на два пописи. Публіка із зацікавленням прислухувалася продукціям молодих адептів мистецтва. О. З.

Спорт.

„РУСЬ" ПЕРЕД ВОРОТАМИ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

Як нашим читачам уже відомо, минулої суботи ужгородська „Русь" змірялась в найсильнішим своїм противником, чеською дружиною Вікторія Жіжков. Ці змагання „Русь" програла у відношенні 3:2 та проте була зовсім рівнорядним партнером празької дружини і в другій половині мала рішучу перевагу на гриші. Хто зна, який був би вислід цих змагань, якби „Русь" не мусіла була виставити резервового воротаря на місце раненого Бокшая, свого знаменитого воротаря. Тому свою незначну перемогу — пише чеська преса — Вікторія Жіжков може завдячувати лише цьому щасливому для себе випадкові.

Табеля пятьох дружин, які змагаються за вхід до державної ліги, виглядає так:

Вікторія Жіжков	3	2	1	0	8:4	5
Бати Злін	3	1	1	1	5:4	3
Русь	**2**	**1**	**0**	**1**	**5:5**	**2**
Градец Кральове	2	1	0	1	2:4	2
Мєріш Шенберг	2	0	0	2	2:8	0

Отже „Русь" має ще великі виглади дістатися до ліги, тимбільше, що до неї вийдуть дві з поданих вище пятьох дружин. Мусить тільки виграти всі дальші змагання (6) у себе дома, а на чужих грішах по змозі зремісувати!

РУХ — ПОГОНЬ.

Змагання Погоні з весняним мистцем Польщі зі мистецтво відбудуться в неділю 5. ц. м. Початок: год. 5.30 попол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, червень 1936. Р. XXXI, Ч. 6, Зміст: Роман Лисько: Слава Пресв. Богородиці у наших богослуженнях. — о. Микола Дідушик: Для успішности проповідей. — о. Андрій Лошній: Великий піст в річнім церковнім уставі. — о. д-р Г. Костельник: Чудесно візнов-лений образ Христового Розпяття у Глинянах. — Чи переслідування? — о. Теодор Цегольський: На актуальні теми. — Марія Коритко: Рефлексії з нагоди смерти сусідського священника. — о. Савин Дурбак: Посмертна згадка. — Що завдячуємо Христіянському Сходові? — Нові книжки. — Всячина.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, липень-серпень 1936. Р. VIII. Ч. 7-8. Зміст: Ф. Невестюк: Мій спомин. — Д-р Остап Грицай: Генерал Віктор Курманович — Юнгінт. — Василь Бачинський: Слід Чорткова на Бережанщині. — Святослав Шрамченко: Дещо з морської термінольогії. — Ф. Невестюк: Мати. — В. Січинський: Данський посол про козацьку Україну і Московщину. — Михайло Чех: Під командою четаря Івана Пушкаря. — Всеволод Петрів: Житомирська юнацька школа. — Теофіть Костроба: Князь Святополк „Окаянний". — Федір Дутко: Зміл Дніпра до Сени. — Український священник повітовим комісаром. — С. Яськевич: Кілька поправок до історії „Кам'янецької Спільної Юнацької Школи". — Ф. Мелешко: Бандурист. — Домінік Криштаповіч: „Нема то як наші". — Михайло Антонович: Новий документ до історії повстання Остряниці. — Бібліографія. — Від Адміністрації

Листування Редакції.

О. О. Б.: Адреса часопису „На сліді" така: Львів, Чарнецького 26. Прохаємо щось написати з Ваших околиць.

М-н, Прага: Обіцяну велику статтю просимо прислати.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Делятин:
5. VII. Ніка теща.

Великий Театр:
П'ятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
Субота, 4. VII. год. 8. веч. Виступ С Ярача „Замах".
Неділя, 5. VII. год. 3.30 Ціни звичайні. Виступ С. Ярача „Замах"; год. 8. веч. Виступ С. Ярача „Замах".
Понеділок, 6. VII. нечинний.
Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Юранда.

Театр Різнородностей:
П'ятниця, 3. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Субота, 4. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Неділя, 5. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Понеділок, 6. VII. год. 8 веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Вівторок, 7. VII. год. 9. в. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк"

Кіна.

АПОЛЬО: „Інтрига Фльоріс Бель".
АТЛЯНТИК: „Д-р Іос".
ВАНДА: „Дві Йоасі", „Останній ягвар".
ГРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Дочка ген. Панкратова".
КАСІНО: „Жінка без маски" і „Скандали міліонерів".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте".
МУЗА: 1) „Капітан Сорель", 2) „Нічні метелики".
ПАКС: Неділне.
ПАЛЯС: „Бені Шарп".
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЕВЕ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рюї кімнати".
УГІХА: „Індійські пікотинці" та ревія"
ХИМЕРА: „Без прізвища".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Рівера французька".

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за душу бл. п. Ернестини Габерової, вдови по нотарові відбудеться дня 4. липня (субота) в год. 8-ій рано у Волоській церкві, на яке запрошує Сповіщ і Зятьонних
Рідня.

Закордонне радіо.

Пятниця, 3. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Веч. концерт, 20.10 Інф. концерт, 22.10 Популярна музика, **Братислава** (1988) 12.45 Радіоконцерт, **Кошиці** (250,1) 19.50 Легка музика, **Прага** (470,2) 11.05 Концерт сальон. квартету, 21.10 Орфей — радіофільм. з муз., **Париж** (8164) 20.00 Спів, 20.45 „Алі-Баба" комічна опера, 22.45 Симфонічна музика, **Рига** (314,6) 18.00 Латвійські нар. пісні, 19.05 Опереткова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Від другої до третьої музика на світанку, 20.10 Чароднійний флет, оп. Моцарта, **Кельн** (455,9) 18.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Данця еспанська музика, 22.30 Лісна самота — настроєві муз. картини, **Штутгарт** (522,4) 21.00 Легка і танцова музика, **Букарешт** (364,5) 17.15 Румунська нар. музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сальонова музика, 20.00 Мадярські танці — концерт, **Мілянo** (368,6) 17.15 Танцова музика, **Рим** (420,8) 17.15 Камеральний концерт, 20.20 Ремпіольо — оперетка.

Субота, 4. липня 1936.

Відень (506,8) 19.15 Граємо віденські мельодії, 22.10 Квінтет ц-дур Шуберта, 23.15 Весела музика, **Брюсель** (483,9) 17.15 Легка музика, 21.00 Дон Кіхот — симфонічна поема, 22.10 Джезова музика, **Братислава** (298,5) 22.30 Весьоле закінчення тижня, **Кошиці** (259,1) 17.40 Радіоконцерт, **Прага** (470,2) 16.05 Танцова музика, **Париж** (1648) 18.30, 23.15 Легка музика, **Рига** (514,6) 19.05 Вечірний концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Народні танці і пісні, **Кельн** (455,9) 12.00 Опереткові мельодії, **Штутгарт** (522,4) 12.00 Веселий концерт, 14.00 „Цар і теслярі" — опера. **Букарешт** (17.15, 18.15, 21.45 Концерт, **Стокгольм** (426,1) 14.00 Сучасні мельодії, 15.30 Концерт солістів, 19.30 Веселі мельодії, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 20.40 Опера, **Рим** (420.8) 20.35 Чорні гори.

Львівське радіо.

Пятниця, 3. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Російська симфонічна музика з гр. пл., 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 Сальонова музика, 16.45 Початки повстання Польської Військової Організації, 17.00 Популярні мельодії Петра Чайковського, 18.00 Через Румунію до Варни — відчит, 18.10 Новітурни з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.50 Рекляновий концерт, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 К. Грей і М. Денар у своїм репертуарі. 19.20 Фортепіяновий ресіталь, 19.50 „Калейдоскоп", 20.30 „Міст" оповідання з большевицької нійни, 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вечірний концерт, 22.00 Спортові вісти. 22.15 Легка музика, 22.55 Останні вісти.

Субота, 4. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Проки інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонове тріо, 12.55 Огляд жіночих видавництв, 13.05 Полудневий денник. 14.30 Концерт, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Зі співом крізь Польщу, 16.00 Концерт солістів, 16.45 Початки польської военної маринарки на Балтику, 17.00 Пісенькарі нинішнього Парижа, 17.30 Сальонова музика, 17.50 Тухольська пуща, 18.00 Сільва веруж, 18.05 Фортепіяновий ресіталь, 18.25 Актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Літній вечір, 20.15 Гутірка для полюків за кордоном, 20.35 Вечірний денник, 20.55 Битва під Колодіями, 21.05 Спів. ресіталь, 21.55 Танкова музика, 22.55 Останні вісти.

Радіокутик.

ОЛІМПІЙСЬКІ РЕКОРДИ РАДІЯ.

Підготова до великих спортових авдицій.

1. серпня ц. р. на стадіоні в Берліні будуть відкриті XI. Олімпійські Змагання. В цей день радіофонії цілого світу будуть здавати іспит зі своєї справности. Спеціяльні технічні уряджения запевнять радіослухачам цілого світу найближчу участь у змаганнях при помочі радія.

50 народів.

Поміж 50 народів бере участь в Олімпіяді, а більшість трансмітує через свої радіостації власну олімпійську програму. Деякі держави не задовольняються одною програмою. Швайцарія напр., хоче трансмітувати одночас три програми у мовах: французькій, німецькій і італійській. Також Франція і Сполучені Держави, які мають численні приватні радіофонічні товариства, висилають власних репортерів, з яких кожен буде провадити незалежний репортаж для своїх радіостацій. Коло 18 европейських держав, а між ними і Польща, будуть трансмітувати олімпійську програму при помочі кабля. 11 держав заморських — при помочі німецьких короткохвильових стацій.

Олімпійський вогонь.

Першою цікавою трансмісією буде авдиція з одинокого у своєму роді штафетного біту Греція — Німеччина, учасники якого принесуть вогонь з гори Олімпу, щоб запалити традиційне полумя Олімпіяди.

Для цієї трансмісії німецька радіофонія делегує спеціяльний трансмісійний віз, який 12 днів і ночей цього величезного біту буде награвати на кружки найцікавіші моменти траси. Від передмістя Берліна віз цей, маючий короткохвильовий надайник, привітає олімпійського гонця, трансмітуючи безпосередньо на всі радіостації найцікавіший кінцевий етап біту.

Зрадіофонізовані стадіони.

Запевнення представників поодиноких радіофоній світу добрих технічних умов для радіового репортажу, ось тяжке завдання, яке спадає на господарів і яке виконала багата засобами німецька радіофонія і міністерство пропаганди.

Олімпійські стадіони покрили мережею мікрофонових інсталяцій, справозданчих кабін, інсталяцій знімнювальних і реєстраційних. З метою як найбільш емоціонального і безпосереднього відтворення ходу змагань, у спеціяльних вигідних навколо тору вінстальовано мікрофони „дошковідпорні", які будуть переказувати радіослухачам акустичне тло змагань, як напр., голос і стріл стартера, відгомін кроків і т. п.

Туди, де нема мікрофонів, дойдуть спеціально збудовані великі трансмісійні вози. Один з них може надавати водночас 10 різних радіопрограм, другий — на випадок, коли на терені нема каблів — є пристосований до награвання б-ти поодиноких авдицій.

Ряд мікрофонових кабін запевнює добрі умовини радіового репортажу: кожен справозданець має можливість водночас включення додаткового мікрофону кожної хвилини, або награння даного моменту на кружки.

Умовність часу.

Щоб уможливити тим мешканцям земної кулі, що в часі поодиноких змагань будуть смачно спати, вислухати радіові справоздання, зорганізовано спеціяльне бюро обслуги грамофонових кружків. Після дня повного спортових емоцій, в нічній тиші, відбуватимуться радіові „відновлення" для країн Австралії, Північної та Південної Америки. Наново забринять звуки олімпійського стадіону, що воскресне тим разом в етері.

1. серпня через мікрофони радіостацій світу зазвучать слова олімпійської присяги, що прирікає шляхетну спортову емуляцію. Радіо — нерв світу — почне переказувати спортові змагання олімпійського стадіону.

ОПОВІСТКИ.

О. Ол. Бачинський з Козівки зложив через Адм. „Діла" 10 зол. на Шпиталь ім. Митроп. Шептицького і 10 зол. на викупно Укр. Городу „Соколи-Батька".

КУПНО - ПРОДАЖА

БУДІВЕЛЬНУ парцелю зараз продам. Потоцького 14, господар. 2366



ФЛІТ НИЩИТЬ ВСІ КОМАХИ!

ФЛІТ вигублює скоро й докладно всі комахи й їх зародні. Стосуючи ФЛІТ звільняємо помешкання від носіїв усяких бацилів — мух та інших комах. ФЛІТ, хоч має сильні комаховбивчі прикмети, для людей і звірят нешкідливий та не валяє матеріялів. ФЛІТ-у треба жадати тільки в жовтих баняних коробках з чорною опаскою та жовнярниками.

Вистерігатись наслідування.

До нищення повзунів-комах уживайте комаховбивчого порошку п. н. ФЛІТ, всипуючи його в шпари і розколини.

FLIT найкращий засіб комаховбивчий!

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.48—89.05, Долярн американські 5.29 — 5.25.50, Долярн канадійські 5.27—5.23.50, Фльорени голянд. 360.57 — 358.83, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти англ. 26.57 — 26.41, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.59, 117.75, Корони норв. 133.48—132.50, Кор. шв. 136.93—135.95, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.60, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 100—99, Цукор 27.40—28, Вугель 15.25—14.50, Ліфпон 12.00—13, Норбдін 51.50—51.75, Страховничі 33.75.

Збіже.

Ціни збіжа Львів	від	до
Пшениця оди.	20.75	—21.00
Пшениця зб.	20.00	—20.25
Жито оди.	12.50	—13.00
Жито зб.	12.25	—12.75
Овес Станд. I	13.75	—14.00
Овес Станд. I. A	13.25	—13.50
Овес Станд. II	13.25	—13.50
Овес Станд. II A	12.50	—12.75

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2-го липня ц. р. кооперативам платив за: збіжа Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0-13 „
1 кг. яєць	2.65 „

Тенденція на масло занижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 2. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, збіжа подвірн птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Кури молоді без острігі І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні; тенденція на курята занижкова, на індики, качки, кури таки-само вдержана.

МЕШКАННЯ

МОЛОДИЙ ІНЖИНІР, українець, обійме нагляд над мешканням зараз або від серпня в українців, що їдуть на ферії поза Львів. Зголошення до 6. липня до „Діла" під „Солідний". 2365

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

УЧИТЕЛЬКА шукає лекцій, займеться домом. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення слати „Вчителька" Скнажава к. Злочова. 2367 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 29-75

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ
заграничним теплом ВІД 5 ЗОЛОТИХ виконує першорядно ТІЛЬКИ фірма
І. ШАДЕР
САЛЬОН ФРИЗІЄРСЬКИЙ
ЛИЧАКІВСЬКА 14, ТЕЛ. 107-15.
2345 3-3

ПЛЯШКИ
літрові і півлітрові, чисті білі (монополівки)
купує — фірма
ЕДМУНД РІДЛЬ
Рутовського ч. 3.
12.17 8-1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 148 (14.397). Львів, субота 4. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

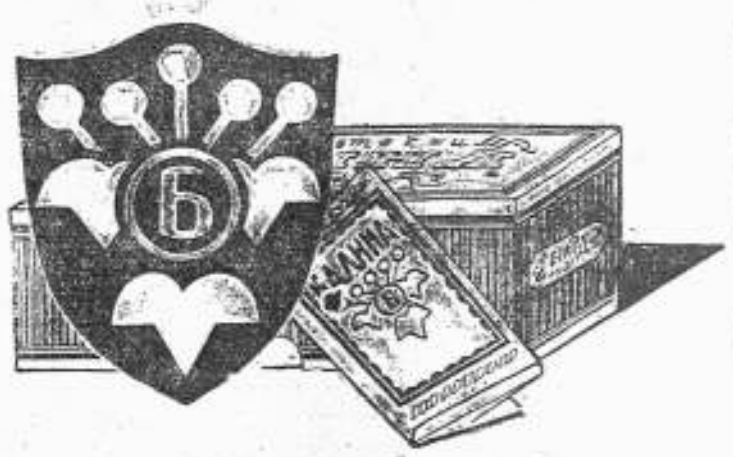
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина”



Поліція знову стріляє до селян.

6-ох УБИТИХ, БАГАТО РАНЕНИХ У ПЕРЕВОРЩИНІ.

ВАРШАВА, 7. 3. ПАТ. На приказ прокурат**ора приарештували вчора в Кречовичах пере**ворського повіту кількох страйкових агітаторів, що відмовляли робітників від праці. По кількох годинах перед поліційною станицею зібралася кількатисячна юрба, домагаючися, щоб арештованих увільнити. Коли поліція відмовила, **юрба напала на неї з колами, сокирами, мотиками і т. п., намагаючися роззброїти. Кількох поліцаїв ранили, одного навіть важко. Поліція вжила зброї, убиваючи 6-ох селян та ранячи кількох. Влада енергійними засобами намагається привернути лад.**

Подробиці про події в Комарнянщині.

Як це ми подали вчора, кровавї події в Острові Тулиголовському почалися від того, що місцеві селяни домагалися звільнення сезонових робітників з дальших сторін.

Покликаний з приводу цього відділ поліції зустрівся з грізною поставою юрби, що почала наступ на фільварок, де працювали сезонові робітники, руйнуючи уладження й господарські забудування та загрожуючи життю робітників. Селяни обкидали поліцію камінням і колами, при чому віддано з юрби кілька револьверових стрілів до поліції.

Поліційний відділ ужив слізних гранат, щоби розігнати юрбу, а коли це не помогло, віддав остерігаючу сальву в повітря. Відтак, коли це не помогло, поліція супроти дальше наступаючої юрби, віддала знову сальву — цим разом до юрби.

Як відомо зі звідомлення ПАТ-а, згинуло 7 селян, а 3-ох було ранених.

Прем. Славой-Складковський у львівському воєвідстві.

ЛЬВІВ, 3. 7. ПАТ. Нині рано приїхав до львівського воєвідства премієр. Він перевів інспекцію староства у Мостиських та разом зі старостою оглянув повіт. Опісля відбув інспекцію староства в Городку та відїхав на дальшу інспекційну подорож.

Внутрішня позичка в СССР.

МОСКВА, 3. 7. ПАТ. Виконавчий комітет і рада народніх комісарів розписали нову 4-процентову внутрішню позичку на 4 міліярди рублів та видав наказ про конверзію деяких давніших позичок за винятком тих, що є поміщені закордоном. Позичка триватиме 20 років.

Польща припинила санкції.

ВАРШАВА, 3. 7. ПАТ. У „Деннику Законів“ з 2. ц. м. появився розпорядок ради міністрів з 27. червня, що припиняє правосильність президентського декрету з 16. листопада 1935 про виконання 16. статті пакту Ліги Націй. Постанова увійшла в життя від учора.

САНКЦІЇ ПЕРЕД КАНАДІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

МОНТРЕАЛ, 3. 7. ПАТ. Канадійський парлямент радить над протиіталійськими санкціями. У політичних колах сподіються кінця санкцій.

РУМУНІЯ ПРИПИНИТЬ САНКЦІЇ?

БУКАРЕШТ, 3. 7. ПАТ. У тутешніх промислових колах з зацікавленням обговорюють справу припинення санкцій. Слід сподіватися рішення у найближчих днях.

Негус відлітає до Абісинії?

ЛЬОНДОН, 3. 7. ПАТ. Як подає „Дейлі Геральд“, негус відлетить до Абісинії літаком. Його пільотуватиме Моліссон з жінкою, що жде в Льондоні на інструкції. Правдоподібно Моліссон причалить в Судані.

АБІСИНСЬКІ ДОМАГАННЯ

ЖЕНЕВА, 3. 7. ПАТ. Абісинська делегація звернулася до Ліги Націй з проханням не визнати італійської анексії та загарантувати позичку на 10 міл. фунтів, яку Абісинія затягнулаб, щоб вести дальше війну

ЖЕНЕВА І ДАНЦІГ.

ЖЕНЕВА, 3. 7. ПАТ. Міністр Іден має опрацювати резолюцію, що поручить польському урядові полагодити непорозуміння викликане побутом німецької фльоти в Данцігу

Новий чехословацький міністр.

ПРАГА, 7. 3. ПАТ. Чеське кореспонденційне бюро повідомляє, що през. Бенеш призначив міністром безтеки посла Еовіна Зайчева, що заступатиме в уряді німецькі християнсько-суспільні партії. Вони побільшать урядову більшість 6-ма голосами в парляменті 3-ма в сенаті.

ГОРЯТЬ В ЧАСІ ПОЖЕЖІ НЕ ТІЛЬКИ БУДИНКИ, але й дорогі господарські знаряддя, хатня обстанова і т. п., тому мусите обезпечити від огню також свій мертвий і живий інвентар на повну вартість в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

З ТОГО БОКУ КАРПАТ.

Від горішнього Попраду на заході по горішню Тису на сході оба збічча Карпат замешкують від віків ті самі племена українського народу — на сході гуцули, по середині бойки, на заході лемки. Неоднакова була їх історична доля. Південні збічча Карпат опанували здавна мадяри і ця частина українських етнографічних земель від віків творила частину угорської держави, що очевидне мусіло залишити по собі помітні сліди. Північні карпатські збічча включно з Лемківщиною в загальній нашої державної історії творили суцільну частину нашого державного організму, опісля ділили спільну долю з рештою Галицької Волости у Польщі і дальше в Австрії.

Взаємні впливи на себе Галичини й Закарпаття були доволі сильні особливо в національно-церковній ділянці, зокрема від прилучення Галичини до Австрії, завдяки тій обставині, що і Закарпаття прилягло унії. У духовній греко-кат. семинарії у Відні і довгі часи у генеральній духовній греко-кат. семинарії у Львові виховувалися питомці з Галичини і Закарпаття, а професорами „Студіюм Рутенум“ при львівському університеті були теж і закарпатські земляки. Ще довгі роки до кінця шестої декади мин. стол., до часу державного усамостійнення Угорщини в 1867. р. та усунення німеччини з тамошнього шкільництва, чимало наших галицьких середньошкільників, що їм не поталанило у нас, кінчили свої студії на Закарпатті. На Угорщині в Будапешті друкувалася перша літературна листівка нашого національного відродження — „Русалка Дністрова“ М. Шашкевича і тов. в мурів львівської духовної семинарії.

Була навіть хвилина безпосередньо після здушення Кошутського повстання з 1848-9 рр. що Закарпаття могло зміцнитися у найбільш в усіх наших земель сприятливих відносинах для розвою своїх національних питомностей. Тодішній провідник угро-русів, цісарський гофрат А. Добрянський дістав широкі повноваженя від центрального віденського уряду щодо налагодження державної адміністрації на Закарпатті. Найкращі можливости скінчилися нічим тому, що і сам Добрянський і тодішня наша закарпатська інтелігенція стали речниками москвофільства. Епілогом була повна мадяризація з посиленням у часі світової війни навіть на богослужбову церк.-слов. мову у греко-кат. церкві, православна агітація під патронатом Москви в великим політичним процесом у Сиготі в 1913. р. та його відгомоном — процесом Бендасюка і тов. у Львові в 1914., що дещо нагадував процес доньки згаданого Добрянського Ольги Грабар і тов. у Львові в 1882. р.

Здавалося, що наше Закарпаття національно для нас пропало. Врятувало його возторощення Мадярщини. Сенжерменським договором в 1919. р. прилучено Закарпатську Русь до Чесько-Словацької Республики, як автономну країну з власним урядом і соймом. За такою розв'язкою заявилися більшістю голосів угро-руські емігранти у Злучених Державах Півн. Америки у пітсбурській конвенції в 1918. р. й опісля зединена Національна Рада в Ужгороді весною 1919. р., коли не було вже спромоги прилучити Закарпатську Русь до Західно-Української Республики, до чого змагали з початку наші закарпатські брати.

Сенжерменський договір і чесько-словацька конституція гарантують Закарпатській Україні

(офіціяльна назва: Підкарпатська Русь) доволі широку територіяльну автономію. Цих постанов юсі в цілости не виконано. Країною управляють чехи в чеським президентом кроз, а уряд губернатора, як голови краєвого правління, є ще й до нині номінальним постом. Склалися на це різні причини; найважнішою було національне неосвідомлення і недостача національно-політичної організації нашого тамошнього населення. Очевидно, велику ролю відграла тут і чеська політика, що вмішувалася чинно у вісі внутрішні справи, випираючи часто москвофільство проти української стихії. Не переведено як слід земельної реформи в користь тамошнього селянства, найбідніщого з усіх і визискуваного жидами. Некорисна для краю була й загальна господарська політика празького уряду і його місцевих чеських експонентів.

Не зважаючи на ті всі недостачі і нераз суперечні вітри з празької централі, національне відродження нашого Закарпаття, зокрема його східної частини, що адміністреційно відділена від Словаччини, йшло безупинно вперед. Піддержувана штучно (нераз і урядовими особами) москвофільська течія заломилася на цілій лінії. Переможно виходить українська національна стихія і дя перемога сьогодні вже неспірна. Закарпаття справді воскресло і йде безупинно і сміло до кращої майбутности.

Цей поступ слідний вже нині всюди. До нової держави прийшли наші брати голіруч. Нечисленна горстка інтеліґенції — майже одиниці — і бідні та неграмотні селяни. Ніодної справді своєї публичної школи хочби найнижчого типу, ніодного товариства чи якоїсь окремої національної організації (бо і греко-кат. церква була змадяризована) не принесли наші брати з мадярського режиму у нову державу. А нині? Маємо зеленодне, горожанське, фахове й середнє шкільництво, що у своїй великій більшости — особливо на селі — є під кермою національно освідомленого й активного українського вчительства. Маємо свою національну пресу, початки політичної організації, просвітянську, культурну, господарську, станову, а навіть пластову та спортову організацію під жовто-блакитними прапорами. І — що найважніше — є вже національно свідомий український актив серед селян. Твориться свої українська інтеліґенція, а й серед духовенства, у більшости змадяризованого й москвофільського, українська національна ідея здобуває щораз більше нових прихильників та оборонців. Чимало зробив там і відроджений чин оо. Василіян.

Наслідком европейської війни — нові міжнародні констелляції і союзи, в яких орбіту входить Чесько-Словацька Республика, величезна реваншістична пропаганда Мадярщини проти тріянонського договору з її „nem, nem soha" — „ні ні, ніколи", а численними прихильниками мадярського ревізіоністичного руху серед визначних людей в польського громадянства, роблять з нашого Закарпаття дуже важний обєкт — головно зі стратеґічних оглядів, як не менш з політичних і господарських.

Перемога національної української стихії у сполуці зі закордонною політикою чехословацького уряду не були без впливу на ближче національне визначення Закарпаттям цього уряду. В половині червня п. р. міністер внутр. справ д-р Черни відбув офіціяльну інспекційну поїздку по Підкарпатській Русі. У своїй промові виголошеній при відкритті нового будинку краєвого уряду в Ужгороді, між. др Черни заявив виразно, що Підкарпатська Русь закінчує саме свій перший етап розвою й організації, який її веде безпосередньо до здобуття територіяльної автономії.

Ще виразніше сказав про це недавно премієр др Годжа на зїзді словацьких учителів (сам д-р Годжа є словаком) у Штубнянських Теплицях. Він заявив тоді публично: „Не полишаю на боці ані такої проблеми як та, яку ставить перед нами оборона відповідальности за Підкарпатську Русь. Треба зізнати, що минуло стільки довгих років, заки ми приступили до вирішування окремих питань на Підкарпатській Русі. Не може бути ніякого й того найменшого сумніву, що свої зобовязання супроти Підкарпатської Руси, і ті, які на нас накладають мирові договори, і ті, що випливають з демократичного духа нашої держави, ми виконаємо. Першим і найважнішим кроком на цьому шляху є витворення такого губернаторського уряду Підкарпатської Руси, який сам собою буде мати всі технічні й організаційні можливости підготовити такий правний стан, який під частині чехо-словацької держави належиться. Не хочемо, щоб губернатор лиш репрезентував, ми хочемо, щоб він був дійсним губернатором країни у рамках дальших законів. Іншими словами: ми конкретно хочемо для вирішення місцевих питань шкільних, культурних, мовних і місцевої адміністрації створити компетентний урядовий чинник з тою повною запорукою, що місцева адміністрація піде шляхом правного і державного порядку. В найближчому часі буде державним розпорядком створений губернаторський уряд Підкарпатської Руси з такими власне компетенціями і з відповідними референтурами. Таким чином ми досягнемо першого етапу у розвязці підкарпатської проблеми".

Мин. місяця відбув теж офіційну подорож по Моравії, де німецький елемент сильно застуменний, президент д-р Бенеш. І він, як і його попередник президент-освободитель д-р Масарик, до німецького представництва промовляв усюди в німецькій мові, зазначуючи цим рівнорядність німецьких громадян і підчеркуючи потребу спільної льояльної співпраці в границях держави. Перед кількома роками д-р Масарик як голова Чесько-Словацької Республики промовляв польською мовою до польської депутації на Шлеську, шануючи національність невеликого числом відломку громадян чсл. республики польської народности. Оба вони — і д-р Масарик і д-р Бенеш — мають знайомих та особистих приятелів у крутах українських діячів. Оба вони доцінюють важливість української проблеми у її цілости. На фотелях міністрів у Празі засідали й засідають одиниці, що прекрасно володіють українською мовою в слові і письмі. При справді демократичному режимі нормалізація внутрішніх відносин не є словом у вітрах. Вона йде і на нашому Закарпатті, не зважаючи на дотеперішні промахи уряду в тамошньому українському національному житті. Обективно беручи, Підкарпатська Русь зробила за чеської влади величезні поступи у своєму національному відродженні й розвою, далеко більші, як у тому самому часі зробили це українські землі в інших державах. Може саме там і зародиться новий український національний геній?

А по цьому боці Карпат? Відносини й події з останніх літ нам надто відомі, щоб ширше про них згадувати і їх ще окремо аналізувати. Аналогію й висновки зробить собі кожний з читачів. Саме про цей бік Карпат згадую нині тому, що саме минає рік від поїздки по Східній Галичині в перших днях липня 1935. р. тодішнього міністра внутр. справ п. Косцялковського, що проголосив тоді нормалізацію польсько-українських відносин. У вересні м. р. відбулися вибори до сойму і сенату, зі спільних польсько-українських списків. Нова Українська Парл. Репрезентація навязала переговори з урядом і предложила йому низку практичних конкретних домагань, яких сповнення, на її думку, причинилося до бажаної нормалізації по українській стороні. Про цю нормалізацію говорив ще п. Косцялковський уже в характері премієра у соймі з початком зимулої буджетової сесії. І через пів року довга низка розмов з урядом.

Українська Парл. Репрезентація дисциплінувано й льояльно голосувала за державними конечностями. Висліл? В реалізації наших домагань лишилися з них „стшемпи", якого то слова радо вживає наслідник п. Косцялковського у премієрстві, ген. Славой Складковський. Польська громадянство, в першу чергу польська бюрократія у Східній Галичині, у практиці життя поставилися назагал зовсім негативно до спроб нормалізації польсько-українських взаємин. З нормалізації залишилися теж тільки „стшемпи" і то не з вини української сторони. Дійсна дійсність у багатьох ділянках гірша і чорніша, як перед роком, словом „нормалізація" надала специфічне значіння — інакше, як його звичайний зміст.

Цей невідрадний стан, ілюстрований щоденно фактами на сторінках української преси, треба ще раз стверднти публично з огляду на його конечні наслідки в ментальности нашого громадянства.

Недавно відбулася надзвичайна сесія польського парламенту саме в часі офіційних побаток по Чесько-Словацькій Республиці през. д-ра Бенеша, премієра д-ра Годжі і міністра д-ра Чєрного. Говорили вони про національну рівноправність громадян, а оба останні і про конкретні урядові приготування до введення територіяльної автономії на Підкарпатській Руси. У цьому самому часі пол. премієр ген. Славой-Складковський у своїй інавгураційній промові в соймі не згадав ні одним словом про українців у Польщі, яких рівно десять разів більше, як українців у Підкарпатській Руси.

Д-р Степан Борис.

Антисемітизм у всьому Леванті.

РОДОС. 3. 7. ПАТ. Тутешні моряки уладили велику протижидівську маніфестацію, домагаючись, щоб купці не уживали їх на послуги палестинських жидів.

САЙДА, 3. 7. ПАТ. Тутешня молодь знищила кілька тягарових самоходів, що везли бараболю до Гайфи. Такі випадки на ливанських шляхах дуже часті — поліція і жандармерія безсильна, бо до протижидівських актів прилучується все місцеве музулманське населення — представники влади бояться його провокувати.

БЕЙРУТ. 3. 7. ПАТ. Тутешні араби проголосили 24-годинний страйк для солідарности з палестинськими. Подібні страйки відбудуться в Триполісі і Сайді — їхній хід був спокійний.

ЗБІРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

ЄРУСАЛИМ. 3. 7. ПАТ. Влада наложила 2.000 фунтів кари на місто Геброн, де арабські повстанці ранили одного шотляндського старшину та одного підстаршину.

КОМУНІСТИ НА ЛИВАНІ.

БЕЙРУТ, 7. 8. ПАТ. Останніми часами скрилася комуністична пропаганда і комуністичні вплини у ливанській республиці (що разом з іншими сирійськими державами є під французьким мандатом). Недавно гурт комуністів заатакував поліційного комісаря, що, сам ранений, відстрілювався і важко зранив кількох нападників. Комуністична партія, де найбільше вірменів — розліплює по містах афіші, закликаючи населення до маніфестацій проти влади та поліції.

НОВА КНИЖКА!
Із жіночої психольогії
Химерне серце
Ірини Вільде.
Ціна 1.50 зол.
Порто 30 сот., висилає Адміністрація „Діла", Львів, Ринок 10.

Анґлія стягає фльоту зі Середземного моря.

РИМ, 3. 7. ПАТ. Як подають з Льондону, в половині липня адміралиція стягне більшу частину фльоти зі Середземного Моря — буцімто, щоб дати відпустки старшинам і моряцям.

СТРАЙК В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 3. 7. ПАТ. Кількасот робітників арсеналу у Вульвіч застрайкувало вчора рано, домагаючися підвишки платень; пополудні страйк покінчився.

НОВИЙ БРИТІЙСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ ДО МОНТРЕ.

ЛЬОНДОН, 3. 7. ПАТ. Парляментарний і фінансовий секретар адміралиції льорд Стенлі виїхав до Монтре, щоб там заступити льорда Стенсона; по дорозі побачиться в Женеві з мін. Іденом.

Конференція у справі чорноморських проливів продовжуватиме працю в понеділок. В офіційних кругах виказовлюються оптимістично про її хід та дотеперішні висліди.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Справа ґалісійської автономії.

БОМБИ І СТРІЛИ.

МАДРИД. 3. 7. ПАТ. Урядові обчислення визначують, що у плебісциті 63 пр. голосів висловилося за автономію.

МАДРИД, 3. 7. ПАТ. Вчора ввечір обстрілювали зі самоходу терасу кавярні, де збирається фашистівська молодь. У Барсельоні кинули дві бомби на самохід відомого республиканця полк. Морачо.

Посилайте передплату!

Українська Національна Бібліотека.

(Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

IV.

З поданого вище нарису, здається, ясно видко, що на таку громадську поміч бібліотека НТШ заслужила, як першорядне джерело для наукового досліду. Але наприкінці варто піднести ще інше значіння її для нас, як архіву українського друкованого слова.

Нічого розводитися, яке велике наукове й практичне значіння має само вже тільки збирання та реєстрація всіх друків, що появляються в українській мові. Цеж відзеркалення нашої культури даного часу, історія нашого духового розвитку, нашого росту, зацікавлень та досягнень на культурному полі. На жаль, така реєстрація переводиться не скрізь по тих державах, де живуть українці, напр. нема її в Америці, в Румунії, в Чехословаччині (не говорячи вже про еміґрантські видання, що виходять по всіх усюдах), а де й переводиться, як от у Польщі, або в СССР, то неповно й неточно.

Отож треба, щоб українці самі подбали про таку реєстрацію, про бібліографію українського друку. А це може робити тільки добра центральна бібліотека. На Наддніпрянщині є задля цього спеціяльні установи — Книжкова Палата в Харкові та Всенародня Бібліотека в Києві, у нас таке завдання поставила собі ще геть перед нами бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка, яке вже й видало кілька томів бібліографії українських друків, що появилися поза межами Східньої України. Тимто силкується бібліотека НТШ збирати по змозі все, що появляється друком в українській мові. На жаль, не має вона засобів, щоб купувати все, що виходить по українськи, та навіть не година цього довершити, якби й могла, бо українська друкована продукція в наших часах не тільки сильно зросла, а й дуже розкидана. Справді, де тільки тепер не виходять українські часописи й книжки — скрізь, не тільки на суто українських землях, але й на Далекому Сході (на Зеленому Клині) і за великим океаном — в Америці! Вже сама широчінь такої території нашої видавничої продукції не дає змоги стежити і збирати всі українські видання без помочі самого громадянства. А є багато таких друків, що про них навіть не дізнатися без помочі приватних людей (маємо на увазі ріжні дрібні друки, звіти, відозви, афіші, цінники, летючки й ін), навіть тут, у краю, а щож уже говорити про все те, що появляється десь за межами його, надто десь за горами, за морями...

Тож усі українські видавництва на цілому просторі західньо-укріанських земель та кольоній, взагалі скрізь поза УСРР, де гомонить українське слово і виходить українська книжка, повинні памятати про потреби української науки й посилати по два прімірники кожного, найменшого навіть видання до бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, бо один примірник бібліотека має посилати до Книжкової Палати в заміну за висилані нею друки. Тільки газет вистане по одному примірникові, бо їх до Палати не посилається. Відноситься це в рівній мірі до всіх видавців, авторів, редакцій, народніх установ, товариств і організацій, друкарень і приватних людей! Не тільки в краю, але й головно поза краєм, бо в Галичині більшість українських видавництв уже звикла сповнювати свій національний обовязок. На жаль, тяжко добитися чогось зпоза краю. Отож нехай не буде відтепер ніодної книжки, ні одної брошури, газети, ні одного найменшого друку в українській мові, до концертової чи театральної оповістки включно, якіб не були прислані до Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка!

Бібліотека бо НТШ збирає рішуче все, що виходить у нашій мові, незалежно від змісту видання, від національних, політичних, суспільних переконань авторів чи видавців, незалежно від правопису, яким це видання друковане (кирилицею, гражданкою) фонетикою, чи етимольогією (латинкою). Треба сподіватися, що всі, кому дорогі справи науки взагалі, а науки нашого народу зокрема, не відмовлять бібліотеці НТШ своєї помочі, та не вяжучися ніякими поглядами, партійними чи якими іншими, присилатимуть їй усякі видання, усякі друки в нашій мові, ким би й деб вони не були видані[4]).

Щоб розвіяти можливі непорозуміння, слід зазначити, що для бібліотеки мають вартість теж і всякі чужомовні друки (напр. часописи), коли тільки є в них хоч рядок по українськи, або про український народ та його справи.

Отож памятаймо всі про бібліотеку НТШ.

Адреса бібліотеки: Бібліотека Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького, ч. 24. Léopol, ul. Czarnieckiego 24, Pologne.

Література про бібліотеку НТШ. Крім звідомлень, друкованих у Хорніці Т-ва, дивн: **1) Вол. Гнатюк.** Наукове Товариство ім. Шевченка.ЛНВістник 1925, кн. 7/8, ст. 329—332, кн. 10, ст. 175—177. 2) **Вол. Дорошенко.** Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Київ 1913, ст. 22—32; **3) Іван Кревецький:** Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові: а) ЛНВістник 1905, кн. 8, ст. 152—157; б) Львів, 1923, 16⁸, ст. 16 (популярна брошура), в) „Життя і Знання" 1935, ч. 7/8, ст. 229—231.

[4]) Тому, що наші видавництва не розуміють як слід ваги громадження всієї української друкованої продукції в одному центральному книгозбірі, легко доступному для студій, видавний під фірмою НТШ. український атлас не матиме даних про повоєнний розвиток українського друкованого слова ни Закарпатті та в Америці. У відповідних діяграмах довелося для них спинитися на даних 1913 року! Може хоч отся стаття присоромить наших людей за горами та морями й спонукає їх доповнити збори бібліотеки тамошніми виданнями від часу війни, тим більше, що польська цензура вже не ставляє цьому ніяких перешкод.

Свята в краю.

ПОВІТОВИЙ „ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В ЯВОРОВІ

Філія „Союзу Українок" у Яворові уладила в неділю 28. червня повітовий „День Селянки". День почався богослуженням. Принагідну проповідь виголосив о. Микола Кушпіт. По богослуженні членки місцевих кружків „С. У." уставилися в чвірки і стрійними рядами перейшли містом до будинку гімназії Рідної Школи, що на її площі відбувся „День Селянки". Перед уставленою трибуною в тіні старезних лип, що памятають ще часи короля Собіського, відбулася дефіляда. Перемаширувало 250 чвірок з таблицями своїх кружків. По дефіляді отворила цей радісний день голова філії „Союзу Українок" у Яворові п. Галущакова У., що повитала відпоручниць зі Львова п. Білякову й Гургулівну, з Перемишля обі сестри Кульчицькі й ін. Опісля п. Білякова виголосила прекрасну промову, що її вислухали приявні жінки з надзвичайною увагою. По промові відчитала п. Великорська Марія привіти, що наспіли від замісцевих і місцевих українських установ. З черги жіночий хор, що складався з членок усіх кружків, відспівав під управою п. І. Шипайлівної гимн „С. У.", що його приявні вислухали стоячи. Опісля слідували ритмічні масові вправи, що їх виконали сільські кружки під звуки орхестри й пісень: „Заплету віночок" та „І шумить і гуде". Жіночий хор відспівав 3 пісні: „Ой стою, стою" (весільна), „Ой летіла зозуленька" (народня), „Поїхав Івасейко" (щедрівка). Вкінці членки кружків виконали танець „Криве коло" й гагілки: Вяжіться огірочки, Ой зацвили фіялочки, Воротільниця .Вправ вивчила п. П. Левицька. Першу частину дня закінчила промовою п. Фільцова Я.

Г. РЕНО.

Дзеркало душі.

10. червня.

Найдорожчий Томі!

Ти вписав мені до мого альбому: „Листи це дзеркало душі і завдяки ним можна бачити людей найкраще!" Ах, Томцю, я боюсь, що мій перший лист до Тебе може Тебе розчарувати! Ти ледве до свого 25-го року життя мусів дістати вже багато любовних листів. Але як я, Твоя майбутня жінка, сама не знаю, що треба писати, щоб був любовний лист, і щоб Ти з мене не сміявся! Я так довго гризла ручку пера аж найшла спосіб. Напишу Тобі попросту все, що діється довкола мене.

Наш маєток лежить на широкій-широкій долині, зовсім самотній, далеко від інших. Коли мені мій тато сказав, що хоче провести літо на селі, стало мені дуже сумно. Але мама мене потішила, що я не надовго розстаюсь з Тобою, бо і так уже наше весілля восени.

Дуже мене тішить, що тато бере Тебе до свого банку. Ти бідний мусиш сидіти тепер у бюрі над усякими рахунками і якимись нудними паперами, а я тут бездільно грію на сонці. Я чула вчора розмову тата з мамою. Тато вважає Тебе за дуже інтеліґентного, а мама при цьому сказала: „Нікому я не дала би своєї Лілі з таким довірям, як Томі, якого ми знаємо не від нині!"

Тут на селі нема ніякого молодого товариства. Недалеко є замок, куди ми вчора ходили з візитою. Кажу тобі смертельно нудно. Молодий барон у Твому віці поводиться зовсім як гімназист. На лиці має страшно багато веснянок і ввесь час дивився на мене. Але не потребуєш через це бути ревнивий, бо Твоя Лілі буде Тобі вірна навіки!

Як Тобі подобається отой зелений листовий папір? Я забрала зі собою цілу коробочку марок, бо за марками мусить наш старий Ляці їхати аж три години до найближчої пошти і напевне забув би їх наклеїти якби дістав гроші. Тепер я бодай спокійна, що лист дійде до Тебе. Ляці привезе мені листи від Тебе, на які так тужно чекаю.

Твоя назавсіди Лілі.

15. червня.

Дорогий Томі!

Ляці надурно їздив на пошту, бо не привіз мені від Тебе нічого. Чекав навіть на другий поїзд і вернувся аж уранці! Теж надурно.

Нині мої уродини! Кінчу 18 літ! Ти певне забув про це. Барон уже був у нас і приніс мені китицю чудових цвітів. Був такий зворушений, що аж тикався. Але його рожі чудові. Обіцяв мені позичити свого коня. Не потребуєш боятися. Буду їхати дуже обережно, щоб нічого мені не сталось.

Тато хотів би знати, чи Ти вже був на біржі, а Мама просить, щоб Ти пішов до пані Германової, яка має передати Тобі для неї комірець-імпріме.

Дорогий Томі! Правда, що Ти не підеш з донькою директора Мілера Евою на ту забаву до парку? Мушу признатись Тобі щиро, що не можу її стерпіти. У школі завсіди мені докучала. Вона тріскне з заздрости, коли ми восени побереморсь. На це тішиться вже тепер

Твоя Лілі

Томі! **21. червня.**

Ляці їздить щодня на залізницю і вертається без листів. Мушу Тобі сказати, що це не якийсь старий економ, а молодий меткий хлопець, навіть непоганий. Він щодня миє собі руки, коли приходить до мене.

Завтра вранці їду з бароном. Він знаменито їздить верхи і Мама говорить часто, що він з дуже доброї родини. Тато розмовляє з ним багато про жнива і запросив його до нас на зиму. Дуже тішусь.

Ох, Томі! я передчуваю, що Ти був у Мілерів, з Евою. Як ти міг мене так скоро забути? Мама каже, що завсіди вважала Тебе за несолідного і Тато є тепер тої самої думки.

Мій кінь дуже дикий. Я певна, що зі мною трапиться якесь нещастя. Лілі.

26. (!) червня.

ВПоважаний Пане!

Це мій останній лист до Вас і можете мені навіть не відповідати. Я вже навіть не беру собі до серця того, що Ляці знову вернувся з пошти з порожніми руками. Але майбутня баронова і так не повинна приймати листів від молодого чоловіка без виховання. Барон освідчився нині моєму Татові і Тато сказав, що і так не може приймати до своєї фірми якихось молодих людей, що не мають ніякого становища і нічого не вміють.

Я сама відвожу цей лист на пошту і одночасно відсилаю Вам заручиновий перстень, який Ви мені подарували на Різдво. Бажаю вам доброї забави з панною Евою Мілер.

Леонія Франк.

P. S. Прошу вибачити, що папір трохи мокрий, залишив плями. Дощ падав крізь вікно.

У перерві між першою і другою частиною оглядали всі учасниці виставу рідного промислу, розміщеного в будинку Рідної Школи.

Друга частина імпрези відбулася в Нар. Домі. Зложилися на цю частину: сільське весілля в с. Черниляві й показ народньої ноші. Перед виставою виголосила п. М. Велигорська відчит, що пояснив цілу програму, підкреслюючи значіння хороводів, гагілок, щедрівок, опісля весільних пісень і весілля та вкінці народньої ноші. Весілля відіграли членки й члени кружка „С. У." і читальні в Черниляві. Режисером і конферансієром був Вахулович Микола, знаний діяч з Черниляви. Усі актори вивязалися зі свого завдання знаменито й вивели перед очі видне старовину, що вже виходить з моди.

По весіллі відбувся показ народньої ноші, що усвідомив нам красу народньої ноші і слабодухам показав, що не треба стидатися народніх звичаїв і ноші та міняти її на фабричний крам. Поодинокі строї пояснила п. М. Велигорська, а один стрій з села Серафинець п. І. Гургулівна. Показано типи строїв: полтавського, сокальського, бойківського, лемківського, гуцульського, хворівського, буковинського й покутського.

Видна коло 3 тисячі. Цілість випала чудово. Дисципліна взірцева. Усі членки „С. У." виконали свій обовязок вдоволяюче і можуть бути горді на свою першу імпрезу. Погода була ідеальна. Впорядниці, що на їх чолі стояла п. Олена Харамбурова, сповнили своє завдання як слід. Загальний провід мала і програму дня уложила п. М. Велигорська.

10-ЛІТТЯ СЕЛЯНСЬКОЇ СПІЛКИ В БОГОРОДЧАНАХ.

Богородчанський судовий округ не велось на кооперативному полі. В 1928 р. збанкротував Повітовий Союз Кооператив, пізніше кооп. „Учительська Спілка", вкінці і кред. кооп. „Народній Дім" попала в стан нечинности й невиплатности. Одначе рівночасно тихо, але солідно працювала нова кред. кооп. „Селянська Спілка", основана 1926 р. Керуючі органи її мали пильний звязок з надбудовами, виконували дбайливо всі вказівки кооперативного проводу і не толерували несолідности в рядах своїх членів — це забезпечило їй постійний зріст і розвій, не зважаючи на непригожі обставини і перешкоди від того гурту осіб, котрий проводив в упадаючих кооперативах і в кількох інших засічених установах. В Селянській Спілці постійно зростали власні капітали і скількість членів, а солідність їх у сплаті зобовязань була така добра, що криза ніяк не захитала її живої позичкової діяльности. Тому у змаганнях за найліпші висліди кооперативної праці за 1935 р. РСУК признав Сел. Спілці перше відзначення у кредитовій кооперації. Тому святочний ювилей з приводу її 10-літнього істнування, уладжений 28. червня ц. р. був для Богородчанської округи великим моральним потягом: зібрані маси кооператорів переконалися, що навіть у найтяжчих обставинах совісне виконування обовязків керуючими органами кооперативи мусить принести добрі успіхи.

Ювилей почався панахидою по померших членах, яку відправив о. З. Кисілевський, парох Богородчан, разом з о. д-ром Василиком, віцеректором Дух. Семинарії у Станиславові та о. Микитюком, катехитом у Станиславові. По панахиді перейшов похід на площу в гарно положенім саді п. Д. Мартинця, де о. пар. Кисілевський відправив полеве богослуження, а о. віцеректор д-р Василик виголосив гарну проповідь у християнсько-патріотичнім дусі, з бесідницьким пафосом. Після того святочну академію відкрив член Надз. Ради Іван Гушул, селянин з Похівки, витаючи представників найвищого кооперативного проводу: сен. О. Луцького та дир. С. Кузика і представників інших кооперативних надбудов та культурно-освітніх установ. Перший промовив сен. О. Луцький, що з питомою йому недосяжною красномічністю подав зібранним ідеольогію української кооперації. По нім справник Селянської Спілки д-р О. Когут подав відомости про її 10-літній розвій, пояснюючи поодинокі ділянки на гарно вирисованих діяграмах, з котрих одна виказувала, що за перших 10 літ свого істнування Селянська Спілка дала зі своїх зисків 5.000 зол. на національні потреби. Велике моральне значіння для української кредитової кооперації має той поступок керуючих органів Сел. Спілки, що долярові вкладки виплатила вона своїм вкладчикам, не зважаючи на девалюацію доляра, у первісній висоті 8.90 зол. Опісля дир. С. Кузик незвичайно ясним і наглядним способом представив завдання і цілі кредитової кооперації взагалі й української зокрема. Відтак витав ювилейне свято дир. К. Вісьневський від Українбанку у Станиславові, адв. д-р М. Лабій від Пов. Союзу Кружків „Р. Ш." у Станиславові, Федір Савчин (Ст. Богородчани) від читалень „Просвіти" і Дм. Макар (Глебівка) від кооператив. Відчитано кількадесять письменних привітів, у першу чергу привіт від Українського Гва Допомоги Інвалідам, котре рівночасно прислало Сел. Спілці грамоту члена-добродія за жертвенність. Вкінці представник ОСУК у Станиславові дир. М. Швалюк, витаючи свято від ОСУК і від Філії „Сільського Господаря" у Станиславові, в коротких словах вияснив потребу тісної співпраці кооперації з „Сільським Господарем" та подякував священникам, представникам кооперативного проводу і гостям.

Відспіванням національного гимну закінчилося свято — вияв здорових та ідейних сил української кооперації і дбайливости національного кооп. проводу за її будуччину.

Учасник.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Швеції у Фамон відбувся 9. міжнародній зїзд пластунок.

Японські судна що раз то частіше ловлять безправно рибу на совітських територіальних водах. Влада СССР буде потягати японських капітанів до відповідальности.

Палестинський великий муфті заперечив вістку, немовби він предложив проект компромісу вдоволяючися хвилевим стриманням жид. імміграції.

Румунський військовий суд у Крайові судить 19-ох комуністів під проводом жінки совітського генерала Анни Павкер. Сподіються високих кар.

Німецьку поліцію централізовано під проводом шефа Штурмштафель, Гімлера. Вона буде тепер ділитися на умундировану — порядкову та неумундировану — кримінальну і політичну.

Чужинці у Палестині домагаються королівської комісії. Вони пропонують, щоб хвилево стримати імміграцію до Палестини і скликати жидівсько-арабську конференцію.

КРІВАВІ БОЇ З МЕКСИКАНСЬКИМИ СТРАЙКАРЯМИ.

МЕКСИК, 3. 7. ПАТ. Мексиканські урядові війська опанували місто Меріда після кривавих боїв зі страйкуючими шоферами автобусів і таксівок, що получилися з анархістами. 13 осіб убитих, багато ранених.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних більочків Р. Ш.

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА ПІДКАМІНЕЧЧИНИ К. БРОДІВ.

Дня 29. червня ц. р. відбувався у Підкамінні зїзд мужів довіря УНДО і представників тих місцевостей, які виділено з ПНК Броди в підкамінецький політичний район. Заступлених було 16 місцевостей 60-ти відпоручниками і 24-ма мужами довіря. На зїзд явився пос. **Володимир Кузьмович**, який у півторагодинному референті представив сучасне політичне положення українського народу і подав перегляд праць Української Парляментарної Репрезентації та Проводу УНДО. Після цього відбулась оживлена дискусія, в якій забирав голос цілий гурт промовців. На запити давав основні відповіди пос. Кузьмович. Замітні були голоси представників молоді, з яких деякі явилися зі сусідньої Залозеччини. Питання і сумніви молодих дискутантів торкнулись дуже далекосяглих ідеольогічних підстав української національної політики. Молоді дискутанти підійшли до питань т. зв. нормалізаційної політики поважно і річево.

Політична нарада покінчилась ухваленням резолюцій з висловом повного довіря й апробати діяльности Української Парляментарної Репрезентації і Проводу УНДО.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В СУХОВОЛІ. ПОВ. БРОДИ.

Тогож дня вечором на запрошення представників громади Суховоля, явився там пос. Кузьмович і відбув з ними нараду, яка торкнулася пекучих локальних справ. Після наради зреферував п. Кузьмович працю Української Парляментарної Репрезентації і теперішнє політичне положення українського народу. Дискусія була теж замітна тим, що в ній забирали голос два молоді студенти, з яких один виявив незвичайну політичну зорієнтованість і розумний підхід до політичних справ. Забирали теж голос місцеві селяни, що в числі коло 150 людей, мужчин і жінок, заповнили вщерть місцеву читальню „Просвіти". Селяни дякували послові за приїзд і просили заопікуватись важними для них місцевими справами.

Волинські дивогляди.

Істнує в Луцьку українська приватна гімназія, одна з трьох на весь Волинь. А директором у тій гімназії є п. Л. Білецький. Очевидно, що у гімназії викладають польську мову. Але чому на цю посаду запросив директор поляка п. Войцеха Воя, це вже не зовсім зрозуміле. Ще гірше, що цьому вчителеві п. директор зволили доручити становище виховника у другій класі нового типу, себто господаря класи, та ще й ролю керманича літературної секції при загально-гімназіяльній самоуправі учеників. І ось п. Войцех Вось має змогу виконувати свою історичну місію, як член польської суспільности — нести польську культуру в ряди українців — і це у станиці, що має бути національною твердинею. І виконує її ревно; ніколи інакше не говорить з учениками української гімназії, як тільки по польськи, бо навіть і не знає української мови. А як керманич літературної секції організації учеників, замість української літератури, студіює з ними виключно польську літературу. Для повноти образу слід додати що в І були у гімназії свої українські сили, що могли виконувати функції, які директор доручив п. Воєві Войцехові. Що більше, директор всупереч педагогічній засаді відібрав виховництво 2-ої класи від попереднього виховника тої класи та передав його п. Воєві.

І це все діється у гімназії, що держиться виключно матеріяльними зусиллями самого українського громадянства та лежить у центрі Волині, на очах совітської влади. Чи п. Білецький колинебудь застановиться над тим, що його тактика чейже не замикається лише в стінах гімназії, якої директором він є, а має вплив на всю освітньо шкільну політику уряду супроти українського громадянства?! А друге: чи п. Білецький відчуває свій обовязок іти разом з українським громадянством в його загально-національних змаганнях за рідну школу та рідного вчителя? Хай би взяв приклад для себе п. директор Білецький хоч би з того самого п. Войцеха Воя. Чи не розуміє п. Білецький, як він виглядає в очах своїх учеників на тлі порівнання його з тим-же учителем-поляком?

В КИТАЮ СПОКІЙНО.

ШАНГАЙ. 3. 7. ПАТ. Нанкінська й кантонська влада заперечують вчорашню вістку агенції Домеї про бої в Гунані. На ділі вони спокійно чекають рішення Куоміntангу, що має зібратися 10. ц. м.

30. червня.

Найдорожчий мій єдиний Томі!

Сиджу на пошті і не знаю, чи сміятись чи плакати. Я дістала тепер Твоїх шість листів і пять листівок усі нарез і страшно щаслива. Чи Ти знаєш, чому Ти досі не дістав від мене ані слова? Я зовсім не була хора, ані не забула Тебе, люблю Тебе так само, але наш парубок Ляці щодня їздив до шинку, коли ми висилали його на пошту і зовсім не висилав моїх листів. Сам нині признався, що відклеював марки з моїх листів, щоб мати за що випити, бо мав страшну спрагу. Мої родичі нічого не знають, що я досі не діставала від Тебе ніяких листів, бо були би цим дуже журились. Вони будуть дуже тішитись, коли Ти до нас приїдеш і привезеш Татові біржеві новини, а Мамі комірець від пані Германової.

Якби Ти знав, як я страшенне за Тебе боялася! У листах, які я висилала до Тебе щодня, Ти був би найшов усю мою тугу та найніжніші почування, яких певно не вміла так широ передати жодна жінка у світі. „Листи це дзеркало душі і завдяки ним можна бачити людей найкраще!" — Ти вписався мені так до мого альбому.

А мої листи, мої ніжні листи повні любови Ляці спалив!

Цілую Тебе 1000 разів і тішусь, що не потребую більше писати, бо і так приїдеш зараз.

Твоя Лілі.

Перекл. **а. б.**

Про те, чого не було.

У відповідь „Громадському Голосові".

„Громадському Голосові" і до війни і по війні наше сокільство не по нутру, хоча багато радикалів було членами сокільської організації. Як виходить із статті в „Громадському Голосі" ч. 25 з 4. липня під наг. „Цікавий народній фронт", що наше сокільство йде нібито рука в руку з комуністами. Щож не подобається „Громадському Голосові"? Чи те, що соколи складали вінки на могилі Івана Франка в дні 21. VI. з нагоди 20-ліття його смерти і не побили при могилі комуністів? Виходило би, що найбільше болить редакцію „Громадського Голосу" те, чому соколи не сprofанували могили. А що звітодавець „Громадського Голосу" не був на місці видно з того, як представляє хід цілої події.

А було воно так: Комуністи прибули по год. 11 на цвинтар і зложили свої вінки. Мабуть ждали на соколів, щоб довести до провокації. Соколи прийшли, зложили свої вінки у стіп пам'ятника і відійшли без ніяких окликів зі сторони комуністів. Всі комуністи очевидно говорили між собою по українськи.

Чи на думку „Громадського Голосу" мали соколи комуністам боронити вшанувати Франка? До того не мають вони права, а знимка з вінками найліпше свідчить, що ніхто вінків не пересував і не було ніякого порушення національних барв. Навіть досі вінки із стяжками лежать на своєму місці.

Дивно, чому „Громадський Голос" так розпинається нібито над зневаженою національних барв, коли того не було, дивне тому, що сам „Гром. Голос" більше любить інтернаціональну барву... Здається, ліпше було би, якби піклувався своїми „Каменярами", бо соколи вже повнолітні і мають давно свою напрямну та не плентаються в інтернаціональному „Сасі", як „Каменярі".

Blue boy.

Труднощі Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 3. 7. ПАТ. Кінець зборів Ліги Націй зближується — нинішнє засідання виповнили нецікаві промови представників Португалії, Еспанії, Куби, Еквадору, Перу та Франції. Труднощі почнуться щойно тепер, а насуває їх зредагування резолюції, що мала обняти дуже різноманітні погляди, які виявили теперішні збори. Франція при правдоподібній підтримці Англії бажалаб щоби резолюція була як найбільше приємлива для Італії — французька делегація комунікується з Римом, щоб узгіднити текст декларації. Не погоджуються на нову компромісову розвязку т. зв. невтральні держави, Мала Антанта та республики латинської Америки. З огляду на ці труднощі резолюцію зредагують і предложать до затвердження здається щойно завтра.

САМОГУБСТВО НА САЛІ НАРАД.

ЖЕНЕВА, 3. 7. ПАТ. Нинішне засідання Ліги Націй перервав гук револьверового стрілу, яким відібрав собі життя фотографічний репортер „Прагер Прессе" Степан Люкс, прогнаний з Німеччини жид. З листів, які самовбивник написав до англійського короля, французького президента і ін., можна вносити, що він зійшов з глузду.

НЕГУС НЕ ІДЕ ДО АБІСИНІЇ.

ЖЕНЕВА, 3. 7. Райтер. Абісинська делегація заявила, що питання повороту негуса до Абісинії взагалі ніхто не брав під увагу. Після зборів Ліги Націй він виїде до Льондону.

Ширіть наш часопис!

Премієр на терені кривавих подій.

РУДКИ, 3. 7. ПАТ. Премієр ген. Славой-Складковський зупинився у своїй інспекційній подорожі на 2 години у Комарницині на терені стрілянини та кривавих заворушень. Йому товаришить міністер рільництва Понятовський та львівський воевода Белина-Пражмовський.

Нині у Великім Театрі в год. 8. веч.

Передостанній виступ велнкого артиста **СТЕФАНА ЯРАЧА.**

У Театрі Ріжнородностей в год. 8. веч.

„В А Б А Н К" Гостинний виступ Казимири Скальської.

Сирівці і гроші як підстава міжнародніх конфліктів.

СИРІВЦІ І ЕКОНОМІЧНЕ ЗАМИРЕННЯ ЕВРОПИ.

Гітлер поволі приготовляє відповідь на англійський квестіонар. З німецьких поінформованих кол виходять поголоски, що цю відповідь буде супроводити меморандум, **„якого ціллю є економічне замирення Европи, а головну ролю в ньому буде відгравати питання сирівців".**

Питання сирівців це сама по собі проблема, яка тісно вяжеться з концепціями про монетарні системи взагалі, а зокрема з розумінням гроша як „товару" (капіталістична система), чи як тільки засобу товарообміну. Тому розглянемо питання сирівців у світлі боротьби між цими двома поглядами. Недавно питання сирівців порушив був англійський міністер закордонних справ С. Гор у звязку з проектом поладнання англійсько-італійського конфлікту у справі Абісинії. Як відомо, цей проект намітили у порозумінні з тодішнім французьким премієром Лявалем, який був також прихильником економічного замирення Европи. І що сталося? Під впливом Льондонської Сіті (осідку інтернаціональної фінансієри), яка домагалася санкцій проти Італії, Гор мусів уступити. А під напором французької лівиці, нині найбільше „правовірної" опори міжнароднього капіталізму в Европі, мусів уступити і Лявель. На їх місце прийшли — в Англії Іден, муж Льондонської Сіті, — а у Франції „соціяліст"-міліонер Блюм, який після великої перемоги у виборах не знайшов спільної мови з паном Аттлі, провідником англійської незалежної соціялістичної Лейбур партії, але знайшов спільну мову з Іденом, заявивши свою льояльність супроти вимог інтернаціональної фінансієри.

КАПІТАЛІСТИЧНА СИСТЕМА ЗАКОРДОННИХ ПОЗИЧОК І СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА КРІЗА.

Отже в сучасну пору йде в світі боротьба поміж двома таборами з протилежними поглядами на економічну політику. Один табор це прихильники старого ладу, себто інтернаціональної капіталістичної системи, якої вимогами є: зрівноважені державні буджети, активність білянсу закордонної торговлі (себто перевага суми експортів держави над сумою імпортів), золотий монетарний стандард, свобода вивозу і довозу золота (рівнозначна з підпорядкуванням монетарних систем держави під контролю і диктат міжнародних банкирів) та **свобода у признаванні закордонних позичок.** У жаргоні сторонників цієї системи ці засади називаються „здоровими фінансовими засадами". В краю ця система веде до монополізації, створення тяжкого промислу при рівночаснім знищенню хліборобства і ремісництва, до ослаблення покупної сили домашнього населення, до пролетаризації та безробіття. Звідси один крок до бюрократизації та серваліязму. Зріст тяжкого промислу і ріжних мамутових концернів веде до великої експансивности супроти інших країв та держав, до економічної боротьби за опанування світових закордонних ринків, а згодом часто і до збройних конфліктів. Досить пригадати роки безпосередньо перед р. 1914, коли-то велика експансивність німецького промислу і закордонної торговлі і через це страх англійського промислу та торговлі були одною з головних причин вибуху світової війни.

Щодо питання сирівців, то тут їх дистрибуція залежить виключно від закордонних позичок і спекуляцій міжнароднього капіталу, бо в інтересі інтернаціональної капіталістичної системи лежить **свобідне признавання закордонних позичок, себто** можливість льокувати капітал довільно в тих країнах, де ті позички мають забезпечений найбільший дохід. Давати закордонні позички можна тільки: 1) при вільній конкуренції щодо дистрибуції і цін товарів, 2) при свободі вивозу і довозу золота та 3) при умові, що держава, яка хоче дістати позичку, запровадить у себе монетарну систему сперту на золотий стандарт, щоб так забезпечити зворот позички з процентами в повновартісній валюті, опертій на золоті, а не у валюті обезціненій. Найліпшими клієнтами для закордонних позичкодавців є держави з найнижчими ціновими рівнями, себто де кошти продукції, головно робітничі платні, — найдешевші. Чому? Бо позички і проценти можна остаточно сплачувати тільки в товарах, які держава, що дістала позичку експортує до держави давшої позичку. Щойно коли експортовані товари не вистачають на покриття довжних рат, мусить довжна держава покрити ріжницю золотом. Одначе відплив золота з держави зі золотим стандардом потягає за собою — через зменшення грошевого засобу — дальшу знижку цін товарів, ослаблення покупної сили на домашніх ринках та таке обідніння, яке може остаточно довести до економічного краху. Тому дана держава буде старатися за всяку ціну сплачувати позичку в товарах, то значить, що мусить оферувати свої товари вірителеві дешевше, ніж інші край. Іншими словами: позичкодавець дістане за свою позичку більше товарів в державі з нижчими цінами, ніж у державі з вищими цінами. Тому власне позички йдуть найбільше до держав з найнижчими цінами. Інші держави, щоби не стратити ринку для своїх товарів, мусять також знижувати свої ціни і т. д.

Так першим і найголовнішим наслідком закордонних позичок є загальна знижка цін у цілому світі. Але знижка цін товарів є можлива тільки при знижці коштів продукції та обмеженні публичних видатків держави. Знижити кошти продукції можна або через знижку робітничих платень, або при помочі раціоналізації, себто упрощення продукції при помочі нових, більших машин, для обслуги яких потрібно менше людських рук, які тоді стають „безробітними". Обмежити публичні видатки держави можна знижкою платень урядовцям та омеженням публичних робіт і т. д. Отже дальшим наслідком закордонних позичок є загальна знижка робітничих та урядничих платень, обмеження державних видатків (щоб утримати буджет у рівновазі) та зростаюча безробітність. Все це дальше ослаблює покупну силу громадян і остаточно доводить до такої світової кріси, як ось сучасна, де при величезнім надбутку товарів люди голодують і без праці страждають.

СПРОТИВ.

Проти цього табору, **головнож проти практики закордонних позичок,** починає в останніх роках рости і набирати організованих форм новий табор реформістів, які є проти того, щоб монетарні і кредитові системи держав були під контролею інтернаціональних банкирів, але домагаються, **щоб грошева політика була під контролею держав.** Проти стабілізації монетарних систем на підставі золотого стандарду та проти колисання цін внаслідок вільної конкуренції (як цього вимагають міжнародні банкирі) вони ставлять домагання стабілізації цін товарів. Проти віри в потребу активности закордонного торговельного білянсу вони хотять зміцнити внутрішню покупну силу населення через пропорціональне вирівнання цін продуктів промислових та хліборобських. Вони є за якнайбільшою консумцією вироблених дома товарів, а торговля з закордоном повинна відбуватися простою вимінною надбутку деяких товарів одної країни за такі надбутки інших країн. Вони хочуть оперти заграничну торговлю на умовах між поодинокими державами, при стабілізації цін та при державних запоруках. Сюди спадає в першій мірі **питання сирівців,** питання їх справедливішого поділу поміж поодинокими націями. Нпр. між-

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

чержавна „умова" у справі сирівців означає, що самі держави регулюють і поділ і ціни сирівців, а це виключає капіталістичну вільну конкуренцію. Умова між державами може зробити зовсім **непотрібними закордонні позички,** бо товарообмін між тими державами відбуватеться під державними запоруками і кредитами.

Р. М.ий

(Докінчення буде).

Комунікат У. О. Р.

Подаємо до відома всіх інтересованих осіб, які в особистих справах зголошуються до поодиноких послів чи сенаторів, що коли хочуть дістати відповідь, повинні долучувати відповідну поштову марку на лист або на зворот документів.

У громадянських справах будемо друкувати відповіді у партійному органі „Свобода".

Секретаріят
Української Парляментарної Репрезентації.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

Закарпаття.

СТУДЕНТСЬКИЙ КОНГРЕС В УЖГОРОДІ.

З нагоди 15-ліття істнування „Союзу Підкарпатських Українських Студентів" відбувся в неділю 28. червня ц. р. в Ужгороді ювилейний конгрес закарпатського студентства з такою програмою: 1. В год. 8-ій Служба Божа в ужгородському катедральному храмі. 2. В год. 10-ій відкриття конгресу в Народньому Домі „Просвіти" — Ужгород, вул. Другетова ч. 21. 3. Реферати виголосили: д-р Стефан Росоха: „Організаційний розвиток українського закарпатського студенства"; студ. техніки Єлисавета Кузьмінова: „Соціяльне положення закарп. студентства"; студ. прав Василь Іванович: „Життя українського закарп. студентства у Братиславі" і студ. природн. наук Юрій Кене: „Завдання закарпатського студентства у праці серед народу". 4. Привіти. Дискусія над рефератами. Ухвалення резолюцій. 5. В год. 16-ій дискусійні сходини студіюючої молоді разом зі старшим громадянством у справі соціяльного забезпечення закарпатських висококшільників. Д-р Стефан Росоха виголосив реферат на цю тему й подав проект статутів „Товариства допомоги українським студентам". Вечором відбулися студентські вечерниці теж у Н. Домі.

Конгрес попередили звичайні річні загальні збори Союзу Підкарп. Українських Студентів у Празі дня 27. червня ц. р.

*

В шкільному році 1935/36 покінчили студії та осягнули ступінь доктора отсі члени „Союзу П. У. С.": доктори прав: Миколи Попович (Луг—Бичків), Степан Росоха (Драгово), Осип Рущак (Волове), Осип Січ (Хуст) і доктор медицини: Іван Сокач (Білки).

ЗДВИГ СОКОЛІВ В УЖГОРОДІ.

В днях 27—30. червня ц. р. приїхала на Закарпаття велика прогулька соколів з 8-ох моравсько-шлеських округ, щоб оглянути наші більші міста як Ужгород, Мукачів, Свалляву, Берегів, Хуст, Рахів та Ясіня. З цієї нагоди в неділю 28. червня ц. р. відбувся в Ужгороді великий здвиг 4.000 соколів і сокілок, який витало із захопленням населення Ужгороду, цивільна та військова влада. В поході соколів взяли теж участь українці, члени „Просвіти", які виступили з просвітянською орхестрою, жовто-блакитними і державними прапорами. Окрему групу в поході творили теж москвофіли. Крім того українські хори: учительський краєвий і „Бандурист" виступили спільно з двома точками на академії дня 27. червня ц. р. на площі клюбу УАЦ, а гурт наших танцюристів з народніми танцями. В неділю 28. червня ц. р. краєвий учительський хор улаштував самостійний концерт у салі кіна „Радіо".

По вправах соколів відбулася в неділю вечором святочна вистава в краєвім театрі. В поїзді ділок чеські гості поділилися на чотири групи і розїхалися оглядати Закарпаття.

Конференція Єпископату Гр.-Кат. Галицької Церковної Провінції.

В митрополичій палаті у Львові відбулася дня 27. червня ц. р. конференція наших владик. У ній взяли участь: Митрополит Кир Андрей, Преосв. Кир Йосафат Коциловський з Перемишля, Преосв. Кир Іван Лятишевський зі Станиславова, Преосв. Кир Григорій Лакота з Перемишля і Преосв. Кир Іван Бучко. Предметом конференції були актуальні церковні справи.

Іменування секретаря Конґреґації для Східної Церкви.

Св. Отець на останній Консисторії іменував кардиналом Евгена Тіссерана, віцепрефекта Ватиканської Бібліотеки, великого вченого і знавця Сходу. Одночасно Св. Отець іменував кард. Евгена Тіссерана секретарем Конгреґації для Східної Церкви. З його іменуванням звязує цілий Схід великі надії, бо кард. Тіссеран знаний зі своєї високої культури, ерудиції й ініціятиви.

Жертвами кривавих подій у Комарнянщині 6-ох українців.

Виїзд наших послів до Острова.

На терен кривавих подій в Острові коло Комарна виїхали посли: д-р Ст. Витвицький і Г. Тершаковець. Посли ствердили на місці, що між вбитими є трьох українців, а трьох тяжко ранених українців померло у шпиталі. В шпиталі лежить ще один ранений українець та 6 ох поляків. Убиті та ранені — це безробітні або малоземельні селяни зі сіл Погорець, Конюшок Королівських, Голодівки й Острова Погорецького.

В пятницю приїхав до Острова прем. Склад ковський і мін. Понятовський. В суботу приїхав до Острова інспектор праці з львівського воєводства, бо страйк рільних робітників тріває далі

Лише 4 жертви заворушень у Переворщині.

Як виходить зі спростування ПАТа, під час заворушень у Переворщині від поліційних куль згинуло не 8 осіб, лише 4.

З технічних причин не могли ми вже спростувати цієї цифри на 1. сторінці.

„Літаючі учителі" з Ужгороду у Празі.

Прага, 1. липня 1936.

Так написали чеські часописи, коли в пятницю 26. червня ц. р. прилетіла до Праги І. дружина Спортового Клюбу „Русь" з Ужгороду, щоб на другий день станути до змагань у копанім мячі з одним з найліпших чеських клюбів: Вікторія Жіжков. Між грачами переважали учителі та й від того ця назва. Вже довго передтим було велике зацікавлення ужгородськими грачами, а те зацікавлення ще збільшилось, коли вони перші зі спортовців прилетіли до Праги на змагання літаком. Були дуже сердечно привитані, а в Ужгороді на дорогу випроваджали їх з великою парадою, в якій брав участь сам губернатор Грабар, що щиро займається всіми проявами культурного життя своєї країни.

Чеський нарід знавець з того, що дуже плекає культуру тіла та займає визначне місце в міжнароднім спорті, тож могли бути побоювання, що наші будуть слабими суперниками знаменитих чеських грачів. Змагання відбулися за здобуття місця в державній лізі. Та побоювання були неоправдані, бо ужгородські змагуни показалися знаменитими грачами, які визначались незвичайною чуйністю, поготівлям і витревалістю. На початку гри були дещо повільні і радше пізнавали способи гри свого сильного противника, який мав і ту вигоду, що був у себе дома і знав добре кожну пядь землі; але в дальшій грі зручним ударом Крайняка здобули наші ворота. Вікторія лише з великим трудом здобула перевагу з кінцевим вислідом 3 воріт, коли Русь здобула 2 воріт. Слід згадати знамениту гру Кобзяра, що стрілив другого гола, та незвичайну чуйність і певність реверзового воротаря Федака. Грачі ввесь час уміли добре слідити за мячем, а в потребі по мистецьки відбивали головою. Їх програна є властиво виграю, бо треба знати, що мали до діла з грачами, в яких є всі найліпші прикмети гри. Спортовці Праги вже нині висловлюють свої побоювання, чи Вікторії пощастить удержати свою перевагу при найближчій стрічі з Русю на її грищі в Ужгороді.

На змаганнях було коло 6.000 гостей, які виявляли для Руси багато симпатії, що хвилинами перемінялась у бурливі й одушевлені овації.

Яр. Олексенко.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Найкращі лижі, пелеринки виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на перехованння літом. 10—?

— **Закінчення курсу садівництва УТГІ.** Дня 5. червня ц. р. в УТГІ вийшли з друку останні лекції — 19—20-а (сторінки 237—259 в 4°) **курсу садівництва овочевого та ягідного.** Цей курс написали чотири наші фахівці з царини садівництва, а саме: лектор Української Господарської Академії вчен. агр. Й. Мельник, інж. А. Гнатовський, інж. М. Боровський та дир. Т. Цебро-Дубровський. Зміст курсу редагувала Комісія в складі: проф. Б. Іванищький (л.л. 1—10), проф. В. Чередіїв (л.л. 1—16) та доц. Вікт. Доманицький (л.л. 1—20); редакцію мови перевів доц. Вікт. Доманицький. Курс ілюстрований 188 малюнками та рисунками які артистично виконав інж. В. Добровольський. Впис курсантів на цей курс, як і на інші курси УТГІ продовжується. Звертатися на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie. Оплата за цей курс (з підручником) — 80 кор. чесь. Самий підручник — 65 кор. ч. з пересилкою.

— **Підготовляються у Празі до вистави „Проданої наречені" в київськім театрі.** У Празі перебуває тепер делегація київського українського державного театру на студії відомої чеської опери „Продана наречена" Смегани, яку задумують виставити в Києві. До делегації входить: диригент Йоріш, режисер Манці і декоратор Хвостов. — При цій нагоді слід пригадати, що оперу „Продана наречена" виставляв у Києві прегарно театр Садовського, а в Галичині виставляли її нераз українські театри і перед війною і по війні.

— **Українська Спілка ім. Івана Мазепи (УСІМ) у Празі** відбула свої річні звичайні загальні збори в домівці „Просвіти" 27. VI. ц. р. Спілка має на цілі плекати культ Мазепи та збирати матеріяли про нього. По зложенні звітів з діяльности та касових рахунків вибрано нову управу, до якої ввійшли два нові члени. В плянї праці намічено низку викладів на осінь. (О—ко).

— **В роковини бою під Зборовом.** Минулого вівторка відбулося в Празі свято з приводу роковин бою під Зборовом. У святі взяли участь військові відділи і населення. В минулих роках приїздила звичайно делегація з Чехословаччини на могили полеглих чехословаків під Зборовом. Чи приїде й цього року, не відомо.

— **Вистава тканин.** У салях Промислового Музею (вул. Гетьманська 20) уладжено виставу льняних і льняно-вовняних тканин. Цьогорічні експонати відзначуються декоративною помисловістю і є дуже дешеві. Вистава отворена від год. 9-ої до 14-ої.

— **Кого вибрали віцепрезидентом м. Львова.** В четвер вечором відбулося засідання ради міста Львова, на якім вибрали Франціщка Іжика віцепрезидентом міста Львова.

— **Суд на відпустці.** Вчора почалися літні ферії в найвищих судових установах. Найвищий Адміністраційний Трибунал відложив розгляд усіх справ до 1. вересня ц. р.

— **„Львовскі Дзєннік Народови" проти Польського Радія.** Згаданий часопис виступає з обуренням проти Польського Радія за те, що, подаючи вісти про останні „подвиги" ендеків

дає рубрику: „Злочини членів народової партії". Часопис уважає це за нетактовне, бо радіо має багато абонентів між ендеками. Чому, питає автор статті, радіо не вводить рубрики „Злочини санації", або „Злочини жидів"?

— **Залізничі знижки до Ґдині.** З нагоди „Ґдинських Торгів", можна дістати 75-відсоткову залізничу знижку на поворотну дорогу з Ґдині. В тій ціли треба викупити карту участи в „Орбісі" або в Товаристві Спальних Вагонів. Де нема згаданих бюр, карту участи можна дістати в кіосках „Руху". Щоби знижка була важна, треба виїхати до Ґдині найпізніше 12-го липня, з поворотом найпізніше 15-го липня.

— **Велика морфіністична афера у Львові.** Поліція арештувала Озіяша Брандеса, вже караного за торговлю наркотиками, який після відбуття кари дальше займався своїм „шляхотним" ремеслом на спілку з Леопольдом Вольфом. Щоб здобувати клієнтів, спільники робили їм з початку застрики дуже дешево, опісля, коли зробили їх невільниками налогу, брали по 5 зол. за один застрик грама морфіни. Деякі жертви зовсім зруйнувалися матеріяльно, купуючи дорогий наркотик.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ЦИЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. ул. Ягайлонська ч. 24
Тел. 252-54.

— **До Палестини і з Палестини.** Через пограничну стацію Снятин-Залуче переїхав учора транспорт жидів із Польщі до Палестини в скількости 310 осіб. Рівночасно приїхало до Польщі 200 реемігрантів із Палестини.

— **Повінь у Станиславівщині.** Станиславівщину навістили в останніх днях бурі з дощами. Через те вода в дооколичних ріках піднялась на 3 метри і наробила багато шкоди. В самім Рипнім обчислюють шкоди на 200.000 зол. Долинський староста зорганізував рятункові експедиції для загрожених повітів.

— **Державні ліси в огні.** В районі надлісництва Карпилівка, пов. Луцьк, вибухла 1. ц. м. пожежа ліса, що знищила 500 гектарів державного ліса на шкоду 250 тис. зол. Пожежу загасили аж уночі. Гасило військо та довколичне населення.

— **Краєва хроніка.** В Сокирині, пов. Городенка, повісилась Олена Чурак. Причиною самогубства була затяжна недуга легенів. — У Белелуї, снятинського повіту, скочив до ріки Андрій Микитюк і втопився. — В Раківці, пов. Городенка, затруїлися грибами Василина Ротерман і Маланка Бігун. Після першої лікарської помочі відвезено обі жертви до лічниці, де борються зі смертю. — Микола Шипош з Устрік Долішніх відібрав собі життя, кидаючися під поїзд. — Три цистерни з ропою вискочили з рейок біля Старого Знесіння. — У купелевому заведенні в Моршині вибух котел важко ранивши двох робітників.

— **Любовна трагедія.** Тарас Сандуляк прийшов до хати своєї нареченої Марії Мардаревич у Станиславові і по короткій сварці стрілив до неї двічі, вбиваючи її на місці. Потім вибіг на подвіря і стрілив до себе. Тяжко раненого Сандуляка забрали до шпиталю. Причиною трагедії було те, що Мардаревич не хотіла вийти за Сандуляка заміж.

— **Трагедія безробітньої.** У Варшаві отруїлася аршеніком 23-літня студентка II. року прав Олена Блажанка. У листі виясніює, що відбирає собі життя тому, що не може ніяк найти праці.

— **Скажені пси у Варшаві.** На терені міста Варшави появилося багато скажених псів. Влада видала низку розпорядків, щоб охоронити мешканців перед нещасливими випадками. Між иншим вулицями будуть їздити авта для чищення міста з відповідною обслугою, яка буде вилоювати бездомні пси.

— **XV. конгрес „Пакс Романа" в Австрії.** Від 28. липня до 6. серпня ц. р. відбудеться у Відні, Зальцбургу і Клягенфурті XV-ий конгрес „Пакс Романа", в якому беруть участь делегати католицьких товариств у високих школах. В конгресі візьме також участь австрійський міністр освіти др Перінтнер, проф. Марітен із Парижа, проф. др Штрогаль з Інсбруку та інші поваги вченого світу. Конгрес закінчиться промовою австрійського канцлера Шушніга. На конгресі будуть теж українські делегати.

— **Жертва совітського „раю".** Великою сенсацією на пляжі в Ченстохові був якийсь добродій, що появився на піску в зимовім плащі й калошах. Він, не здіймаючи зі себе одягу, скакав сміливо до води, не звертаючи уваги на зібраних довкола нього людей. Виявилося, що цей несамовитий літник — це реемігрант зі Совітів, що завдяки тамошнім обставинам життя набавився умової недуги.

— **Знущання над робітниками в Совітах.** В місцевости Калінінв скінчила самогубством робітниця гарбарні Васільєва. Причиною самогубства було безпідставне підозріння в крадежі. Як подає „Правда", робітницю допитували повних десять годин у спосіб, що понижує людську гідність.

— **Нема кому „чистити".** Совітський часопис „Правда" (30-го червня ц. р.) вперше подає критику партійних справ у місті Іваново. „Правда" нарікає, що активні троцкісти дотепер займають відповідальні становища в партійнім комітеті. Часопис вичислює кілька осіб, яким удалося залишитись по „чистці". Один із троцкістів мав навіть доручення контролювати партійні виказки.

— **Свято учеників.** Дня 29-го червня відбулося в Москві свято учеників, на якому московські організації уладили гри і забави у звязку з закінченням шкільного року. Того самого дня відбулося отворення „Дому Піонерів", призначеного для дітей Москви. Та мабуть, як звичайно, з цього дому скористають діти совітських „достойників" і діти робітників далі залишать ся безприютними.

— **Національному героєві.** Турецький уряд постановив, щоб по всіх громадах, яких число сягає понад двацять тисяч, поставити памятник Кемаля-паші. Вже тепер більшість громад має такі памятники, в деяких крім цього є пропамятні мармурові таблиці, як доказ пошани для цього національного героя.

— **Державне манко в Америці.** Секретар скарбу півн. Америки виголосив через радіо промову про господарку буджетову і фінансову півн. Америки за минулий буджетовий рік, що закінчився 30. червня. Приходи держави за цей рік були 4.116 мілионів долярів, розходи 8.500 мілионів долярів. У той спосіб державний скарб півн. Америки зробив за минулий буджетовий рік майже 4.400 мілионів долярів дефіциту.

— **Несамовита добича.** Небуденну пригоду мали рибалки на морі Мармара. По кількагодинній лові ствердили, що полученим лодкам загрожує небезпека, бо якась велика добича тягне лодки у воду. Щойно коли настріла помічі, зібрим зусиллям 80-ти лодок повелося притягнути сіти до берега. Виявилося, що в сіти попав величезний кит, який важив поверх три тони.

— **Століття смерти Пушкіна.** В наступнім році припадає століття смерти російського поета Пушкіна. В Совітах вже тепер приготовляються до святкування століття смерти цього поета. В Ленінграді накручують фільму п. з. „Молодість поета", комісаріят пошт і телеграфів задумує видати спеціяльну серію поштових марок.

— **Жаль за Габсбургами.** Австрійський уряд повернув відзнаку, яку носили бурмістри Долішньої Австрії від 1908 р. Відзнаку, якою є медаль з цісарем Франц Йосифом, мають бурмістри носити підчас ріжних державних свят.

— **Дивогляд природи.** В однім американськім містечку зродилися дві дівчинки, що були зрослі при шиї. Одна з них померла пять годин по народженні. Один із місцевих хірургів піднявся зробити операцію, щоби врятувати другу дівчинку.

ВІДГУКИ ДНЯ

В місячну ніч.

Коли тільки місяць вийде на вечірнє небо і спиниться, щоб оглянути розмріяний Львів — пригадую собі... Черче. Чомусь не що іншого, а власне — Черче, український Карльсбад, чи як дехто твердить — український Марієнбад.

Вода і Черче, купелі і Черче, але чому місяць і Черче?!...

Бо найкращі мої враження з Черча були при місяці і — ніде правди діти — Черче при місяці найкраще презентується.

Вчора знову стояв на небі чудовий місяць і знову мої думки полинули в сірково-боровинковий закуток Рогатинщини. Там, над берегом річки-безіменки, стояло колись погане село, з болотнистими дорогами і мочароватим вигоном. Коли падав дощ, або світило сонце — ніхто не захоплювався ним, але коли виплив на небо місяць, а зійшлося під його промінням симпатичне товариство — можна було нахлипатись враженнь на цілі роки.

Памятаю, приїхали до Львова черчанські делегати, походили по банках і банковцях, а врешті зайшли до покійного Федя Федорціва. І тут щойно було вирішене, що Черче мусить стати „бадом".

А після того була місячна ніч у Черчі і симпатичне товариство, що приїхало подивитись і на собі випробувати спасенні води. Ще тоді ніхто не знав, що то „девятка", а що „вісімка", пили одну й другу і — обі помагали на гумор та на голос. Бо цих двох річей треба було конче в оту прекрасну місячну ніч.

Там, де тепер стоїть „водопійня", був конець вигону, два-три джерела і стара липа. А замісць лавочок були камінюки, що на них ставали прачки, качки і гуси.

В одну місячну ніч камінюки помандрували під липу і дали змогу першому хорові лікування присісти на лоні природи без страху за катер.

„Ой, у полі вітер віє..." — почала концерт наддніпрянка з золотим волоссям.

„Там на горі сніг біленький" — продовжав один з більших галицьких романтиків, що пропав оженившись.

А два стрілецькі трубадури, сидячи ще по вуха у воєнних спогадах, затягали щораз то „Дівчино, рибчино", то „Гей, видно село". (Нині ні один ні другий не моглиб цього співати, бо перший стратив дівчину, а другий з села вже мало що бачить — самі віллі!).

Місяць світив, село спало, а перший лікувальський хор співав. Хто зна, чи не застукав би їх ранок, якби якась неромантична автохтонка не вибігла з заулка і не виголосила реферату на тему здеморалізованих неробів з міста, що то „чорт зна пощо галасують і людям спати не дають"...

Але враженню не пошкодила, бо місяць саме докочувався до горба і за хвилю однако був би хор затих...

З того часу багато змінилося в Черчі. Качки, що бродили по вигоні та плюскалися в „девятці" — давно вже пішли на стіл, баби вже не перуть білля в „вісімці", а історичні каменюки прикрашують певно фундамент якоїсь віллі.

А хор? Сопрани стали вже десь альтами, тенори басами... Неодин рік причинювався до мутації...

А всеж таки, хто зна, чи не варто булоб зібрати ще раз перших співаків і в місячну ніч відтворити перший концерт у Черчі, хоч би для традиції.

Я його відтворюю в уяві кожний раз, коли тільки місяць спиниться над розмріяним Львовом.

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

ВЯЗЕНЬ ДОЗОРЦЕМ ВЯЗНИЦІ.

Недавно вислали з Парижа вищого урядовця до департаменту Жіронди, щоб він приглянувся вязницям. Коли він станув перед воротами одної вязниці, побачив, що ці середньовічні залізні ворота — відчинені. Перед ними сидів чоловік з в'язкою великих ключів. — Будь ласка, проведіть мене до директора — сказав паріський інспектор. — Дуже жалую, але пан директор виїхав на цілий день з міста. — То прошу покликати мені дозорця, бо я хочу оглянути вязницю. — Дозорець їсть тепер сніданок, а підчас сніданку він заборонив перешкоджати собі. — Гарні відносини! — сказав інспектор — директора ані дозорця нема... А хтож ви такі? — Я вязень, але до мене мають директор і дозорець повне довіря. Я до ваших послуг. Інспектор віднайшов дозорця, який сидів собі в місті у каварні. Коли він йому представився, дозорець з добросердою міною виявив правдивий стан вязниці: „Пане Інспекторе! ми на цілу вязницю маємо тільки одного вязня. Це волоцюга, який до нас часто вертається. Він дуже добре пильнує і себе і вязниці..."

СПОСІБ НА КІНОВИХ ГОСТЕЙ.

Власник великого кіна в Ню Йорку „Рекс" мав у себе кілька постійних клякеріа. Були це люди з широкими і сильними долонями, що у відповідно драматичний момент робили реклями фільмі. Після довшого досвіду прийшов він до висновку, що можна їх усіх заступити одною особою. Вибрав фільмову артистку Фльоренцію ГарденсПіперс, що мала великий успіх у фільмі „Моя дитинка". Вона так зворушливо плакала, що директор кіна запропонував їй 400 долярів на тиждень за те, щоб сиділа у його кіні і в відповідній хвилині починала плакати. Вона плаче так, що деякі слухачі не можуть стриматися від плачу; головно впливає вона на жінки

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЗАГРАНИЧНОЇ ТОРГОВЛІ (ЕКСПОРТІВЦІ) У ЛЬВОВІ.

Завданням В. Ш. З. Т. у Львові дати освіту студентам з ділянки **економічної та торговельної**, приготовити до праці в торговлі у краю і за кордоном, зі спеціяльною увагою на заграничну торговлю і працю в дипльоматичній службі.

Вписи на І-ий рік студій відбудуться від 18. до 25. вересня, висота оплат 350 зол. річно, платна в 2-х сплатах, на початку кожного семестру. Крім цього за іспит від кожного предмету платять студенти оплату по 6 зол.

У шкільному році 1935-36 було у В. Ш. З. Т 64-х студентів українців, обединених у своїм т-ві, яке засновано цього року, а саме „Самодопомогове Т-во Українських Студентів В. Ш. З. Т. у Львові".

За ближчими інформаціями у справі студій у В. Ш. З. Т. у Львові просимо звертатися на адресу секретаря Т-ва: **Паньків Орест, Вернн. п. Миколаїв н. Дн.**, від 15. вересня ц. р. особисто або письменно в домівці Т-ва при вул. Сакраментток 10 (будинок В. Ш. З. Т.).

На письменну відповідь просимо долучити поштову марку.

ЗА УПРАВУ:

К. Білинський, за голову, О. Паньків, секретар.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ. Париж-Варшава, март 1936. Нр. 23.

ВІСТИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ У БЕРЛІНІ, Берлін 30. червня 1936. Р. IV. Ч. 6.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота, 4. VII. год. 8. веч. Виступ С. Ярача „Замах".

Неділя, 5. VII. год. 3.30 Ціни звичайні. Виступ С. Ярача „Замах"; год. 8. веч. Виступ С. Ярача „Замах".

Понеділок, 6. VII. нечинний.

Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Оранда.

Театр Різнородностей:

Субота, 4. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Неділя, 5. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Понеділок, 6. VII. год. 8 веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Вівторок, 7. VII. год. 8. в. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана".

АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".

ВАНДА: 1) „Петербурські ночі", 2) „Чотирьох джентельменів".

ГРАЖІНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".

КАСІНО: „Жінка без маски" і „Скандали міліонерів".

КОПЕРНІК: „Роберта".

МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".

МІРАЖ: „Панночка з поste-restante".

МУЗА: 1) „Капітан Сорель", 2) „Нічні метелики".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Бекі Шарп".

ПАН: „Катерина".

РАЙ: „Втеча".

СВІТ: „Втеча".

СТИЛЯГІ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".

ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рої німати".

УТІХА: „Індійські піхотинці" та ревія"

ХІМЕРА: „Без прізвища".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(вул. Марійська 5.)

„Рівера французька".

Закордонне радіо.

Субота, 4. липня 1936.

Відень (506,8) 19.15 Гравко віденські мельодії, 22.10 Квінтет ц-дур Шуберта, 23.15 Весела музика. **Брюсель** (483,9) 17.15 Весела музика, 21.00 Дон Кіхот — симфонічна поема, 22.10 Джазова музика, **Братислав** (298,8) 22.30 Веселе закінчення тижня. **Кошиці** (259,1) 17.40 Радіоконцерт, **Прага** (470,2) 16.05 Танкова музика, **Париж** (1648) 18.30, 22.15 Легка музика, **Рига** (514,6) 19.05 Вечірний концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 народні танці і пісні, **Кельн** (455,9) 12.00 Оперетові мельодії, **Штутгарт** (522,4) 17.00 Веселий концерт, 21.00 „Цар і теслі" — опера. **Букарешт** (17.15, 18.15, 21.45 Концерт, **Стокгольм** (426,1) 14.00 Сучасні мельодії, 15.30 Концерт солістів, 19.30 Веселі мельодії, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циганська музика, **Мілян** (368,6) 20.10 Опера, **Рим** (420,8) 20.35 Чорні гори.

Неділя, 5. липня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симфонічний концерт, 17.40 Улюблені мельодії, 17.55 Веселий концерт, 20.05 Спіший пасажир, **Брюсель** (483,9) 17.00 Танкова музика, 22.10 Камеральна музика, **Братислава** 16.00 Полудневий концерт, **Кошиці** (250,1) 12.25 Радіоконцерт, 18.30 Романтичні арії, **Прага** (470,2) 7.00 Концерт, 9.05 Концерт салонового квартету, 19.05 Концерт військової орхестри, 20.10 Магнін — опера, **Париж** (5164) 14.45 Симфонічна музика, 17.00, 23.15 Легка музика, 20.45 Танарін — пєса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Спільна олімпійська авдиція, 18.00 Гарні мельодії, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 12.30 Музика вполудне, 20.00 Веселий вечір. **Мінхен** (405,4) 11.30 Веселі мельодії, 20.00 Чар інструментів, **Штутгарт** (522,4) 10.30 Концерт солістів, 20.00 Весела літня подорож, **Букарешт** (394,7) 11.45, 17.00 Румунська народня музика, **Стокгольм** (426,1) 20.45 Веселий концерт, **Будапешт** (549.5) 13.45 Циганська музика, 17.30 Сальонова музика, **Мілямо** (368,6) 17.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Вечір творчости Белінія.

Львівське радіо.

Субота, 4. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Прохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонове тріо, 12.55 Огляд жіночих видавництв, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Зі співом крізь Польщу, 16.00 Концерт солістів, 16.45 Початки польської военної маринарки на Балтику, 17.00 Пісеньвері нинішнього Парижа, 17.30 Сальонова музика, 17.50 Тухольська пуща, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Фортепіяновий реціталь, 18.25 Актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Літній вечір, 20.15 Гутірка для полаків за кордоном, 20.45 Вечірний денник, 20.55 Битва під Колодними, 21.05 Спів. реціталь, 21.55 Танкова музика, 22.55 Останні вісти.

Неділя, 5. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Гутірка для села, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 9.00 Богослуження, 10.30 Польська творчість в гр. пф., 11.45 За працю для артистів, 12.03 Ранішня музика, 15.00 Людовий обрядовий рік, 15.20 Реклямовий концерт, 15.30 Для розваги в гр. пл., 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр Уяви, 18.00 Підвечірок при мікрофоні, 20.20 Відвага пані Сетайф — скеч, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірний денник, 21.00 Весела львівська хвилина, 21.30 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.20 „Нехай маленькі діти солодко спять".

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.33—89.10, Долярн американські 5.29 — 5.25.50, Долярн канадійські 5.27—5.23.50, Фльорени голянд. 359.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти анга. 26.56 — 26.40, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.34 117.70, Корони норв. 133.48—132.50, Кор. шв. 136.98—136.00, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.60, Марки нім. 137 — 132, Песети еспан. 61.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 100—99, Цукор 28.00—28.50, Ліньон 12.75—13, Стараховичі 33.75.

Папери.

3 пр. інвестиційна І ем. 68.25, 2. ем. 69, серія 78, 5 конверс. 49.50, 6 дол. 68, 4 пр. дол. 48.75, 7. стаб. 5275, 53.25.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	20.50	20.75
Пшениця зб.	19.75	20.00
Жито Стандарт І.	12.25	12.75
Жито Стандарт ІІ.	12.00	12.50
Мука пш. гат. І. витяг.	35.50	36.00
Мука пш. гат. І А	34.50	35.00
Мука пш. гат. І Б	33.50	34.00
Мука пш. гат. І Ц	32.00	32.50
Мука пш. гат. І Д	30.00	30.50
Мука пш. гат. ІІ А	29.50	30.00
Мука пш. гат. ІІ Б	29.00	29.50
Мука пш. гат. ІІ. Ц	28.75	29.25
Мука пш. гат. ІІ Д	27.50	28.00
Мука пш. гат. ІІ Е	26.00	26.50
Мука пш. гат. ІІ Ф	24.50	25.00
Мука пш. гат. ІІ І	22.00	22.50
Мука пш. гат. ІІІ А	17.50	18.00
Мука пш. гат. ІІІ Б	16.50	17.00
Мука пш. паст.	14.50	15.00
Мука пш. рамова до 0—95 пр.	24.50	25.00
Мука жит. вит. 0— 30пр.	23.00	23.50
Мука жит. гат. І 0—50 пр.	22.00	22.50
Мука жит. гат. І 0—65 пр.	20.00	20.50
Мука жит. гат. ІІ 50—65 пр.	15.00	15.50
Мука жит. раз. до 0—95 пр.	16.00	16.50
Мука житня посл. понад 65%	12.00	12.50

Інші курси без зміни.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3-го липня п. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового блок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.90 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 п. вець	2.65 „

Тенденція на масло знижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко с подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Кури молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, кури хиндево вдержана.

Подяка.

Старшина Пов. Кружка Рідної Школи в Рогатині складає щиру подяку Торговельно-Промисловій Кооперативі „БУДУЧНІСТЬ" в Тернополі за уділену Кружкові субвенцію в квоті 100 зол. і заохочує все українське громадянство вживати тільки тутюк і папериців „КАЛИНА", бо вони якостево найліпші. Крім того Кооператива „Будучність" дає зі своїх чистих зисків субвенції на наші культурно-освітні установи. 2370

ОПОВІСТКИ.

В. Квасницький з Франції зложив через Адм. „Діла" 1.30 зол. на „Рідну Школу".

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ учеників на станцію в нижчих клас. Зацерковна, Потоцького 14. 2377

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА ПО СВЯЩЕННИКОВІ шукає місця господині у священника. Зголошення слати: Болехівці, п. Дрогобич, Неонілія Гвоздік. 2368 1—3

ЛЕКЦІЮ на селі в клас гімназійних приїму. Листи слати до Адм. під „Скромні вимоги". 2376

УЧИТЕЛЬКА шукає лекцій, займеться домом. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення слати „Вчителька" Сквазжава к. Злочова. 2367 2—3

КУПНО - ПРОДАЖА

КАМЕНИЦЮ нову, І. пов. городець (ділянка Листопада) продасть господар, св. Миколая 20/І. пов. 2372 1—2

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла" під „Учитель 12 тисяч". 2334 5—10

ЛІТНИЩА

ГУЦУЛЬЩИНА над Прутом. Утримання 3.20. Пляжа — ліс. Микуличин Ділок, Гуменюкова. 2269 10-10

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВЖЕНЮСЯ скоро з панною до літ 28, маю добру посаду, маєток, літ 35. Неаконимові, скорі оферти із знимкою слати до „Діла" під „ОКАЗІЯ". 2376 1—3

РІЖНІ

ЗАКЛАДАЙТЕ ПАСІКИ і багатійте як учить практична ілюстрована „НАУКА ПАСІЧНИЦТВА". Три книжки за 1 зол. висилає Йос. Застирець. Львів, Коснінерська 9. 2373

ВЗОРИ ДО ГАПТУ, відбивання, артистичне виконання, ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 2-3

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 10-9

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ асіяних кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 20-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни помірковані. 2252 10-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 30-75

РОВЕРИ

частини до них, також вирад ситківковий, футболевий та інше

купиш найдешевше у фірмі

РОЗЕНМАН

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.

Варштат до направ на місці. 2369 1-5

Тільки золотих 5·—

тривка ондуляція з 6-міс. гарантією.

САЛЬОН ЧЕСАННЯ ПАНЬ,

Сикстуська 8. (вхід через браму). 1-3

Шукаєте праці?

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 149 (14.398). Львів, неділя 5. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як воно було у Кречовичах?

60 СОТИКІВ ЗА ДЕНЬ ПРАЦІ!

ВАРШАВА, 4. 7. ПАТ. Первісно економічне тло страйку в Кречовичах набрало опісля політичного характеру. Хоча делегат Польської Академії Наук, що є власником місцевого двора, запевнив робітників, що піднесе платні, вони не перервали страйку. Юрба зажадала, щоб увільнити арештованих за підбурювання до страйку, колиж комендант поліційного відділу, що стеріг двора, асп. Пацерковський відповів, що їх уже відвезли до Ряшева, юрба заатакувала двір, ранячи асп. Пацерковського та кількох поліцаїв; тоді поліція вжила зброї. Страйк триває.

ПРИЧИНА ЗАВОРУШЕНЬ.

У кречовицькому дворі були умовини праці гірші як в околиці: за день праці платили всего 60 сотиків! Останніми часами робітники висунули домагання, щоб їхні зарібки піднесли до висоти платень у дооколичних добрах кн. Любомірських. Хід страйку був зовсім спокійний, щойно арештування страйкового комітету спровокувало селян до кровавих подій.

(Слід згадати, що в Кречовичах є грекокатолицька парохія та церква; місцеве гр.-кат. населення почувається українцями, хоча й уживає польської мови).

„Робітник" закидає поліції, що вона занадто поквапно вживає зброї.

ПРЕМ. СЛАВОЙ-СКЛАДКОВСЬКИЙ У ПЕРЕВОРЩИНІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 4. 7. ПАТ. Премієр вернувся з воєводою до Перемишля, там провів пів години у приватному характері, опісля через Ярослав виїхав він до Переворська і Кречович, а звідтіля до Ряшева. Там відбув нараду з львівським і краківським воєводою

Спеціяліст жіночих недуг і акушер

Д-р Володимир Станецький

вернувся і ординує

ЛЬВІВ, вул. ХОРУЩИНИ 12

Телефон 289-89. 3371 1-1

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Байдужість у Женеві.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ НАРАД.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Нині в год. 8.30 зібрався під проводом Ван Зеланда малий редакційний комітет; він склав текст резолюції, який президія зборів приняла в год. 9.30. В год. 11.30 зібралася пленарна сесія зборів, щоб затвердити резолюцію, на год. 15.30 скликано координаційний комітет, щоб вирішити технічні подробиці припинення санкцій; опісля Ліга займеться Данцігом. Як бачимо, Ліга полагоджує важкі справи з великим поспіхом: недбало, — наради йдуть в атмосфері байдужности й апатії.

Негусового внеску про позичку для Абісинії не розглядатимуть зовсім.

ФРАНЦІЯ ВДОВОЛЕНА З ПАКТУ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Мін. Дельбос виголосив на зборах Ліги Націй промову, висловившись рішуче проти ревізії самого пакту Ліги. Французький уряд годиться, щоб лише удосконалити пакт у практиці, а саме вважає, що санкції слід вводити не поступнево, лише одночасно господарські, фінансові та військові

ПЕРЕД НОВОЮ БАТАЛІЄЮ В ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, 4. 7. Райтер. В кулюарах палати говорять, що після повороту Ідена до Льондону опозиція приступить до генеральної дискусії про закордонну політику, зокрема про Лігу Націй, Дарданелі та Єгипет. В середу лейбуристи зложать внесок про незадовільний стан прохарчування робітничої кляси.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в вол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

Лугова Орґанізація та її досягнення.

З розмови з головою „Великого Лугу" д-ром Р. Дашкевичем.

Львів, 4. липня 1936.

В останньому часі принесла українська преса кілька вісток про те, що влада робить ріжні перепони у праці Лугової Організації. Зокрема читали ми про заборону в деяких повітах носити членам „Лугу" приписані лугові однострої, про заборону влаштовувати кільком луговим товариствам разом спільні вправи-пописи і навіть про відкидання в деяких старостваx статутів новоосновуваних „Лугів". Такі звідомлення з місць містило також „Діло". Зозуміла річ, що ці вісти сильно бентежили й непокоїли не тільки прихильників Лугової Організації, але й увесь наш загал. Тому ми вважали за вказане звернутись у цій справі за інформаціями до голови „Великого Лугу" д-ра Романа Дашкевича, який відповів дуже радо на наші запити.

На запит, **які перепони стрічає Лугова Організація у своїй праці,** почули ми таке:

— В останніх місяцях стрінулась Лугова Організація дійсно з ріжними перепонами у своїй праці в терені, як із забороною виступати кількох „Лугам" спільно до вправ на лугових святах чи фестинах та з забороною носити лугові однострої Але такі заборони мали місце тільки в кількох повітах: між ін. у Бродах, Золочеві, Бучачі й Чорткові влада не давала дозволу на спільні вправи-пописи, а „Лугам" у Бріщині й Золочівщині не дозволяли носити приписаних одностроїв. На інтервенцію „Великого Лугу" Міністерство внутрішніх справ видало в половині червня ц. р. розпорядок, що членам руханково-спортового товариства „Луг" вільно носити приписані статутом однострої і відбувати спільно менше чи більше масові вправи на лугових святах, фестинах чи пописах. Отже ті перепони в нашій праці усунено.

А як виглядає справа з незатверджуванням статутів нових лугових товариств?

— В цій справі не маємо в дійсности ніяких перепон: всі староства затверджують наші статути. Не приймають їх до відома тільки в таких випадках, коли між членами-основниками, які підписують статут, є люди судово карані (таксамо буває і з іншими товариствами). Таке мали ми в кількох повітах. В таких випадках члени-основники вносять вдруге статут — із заміною людей караних на некараних і тоді староство

Нова хвиля страйків у франції.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. На тлі спору про притосування збірних умов праці вибух страйк у кількох великих магазинах мод у Парижі як „Лявіен", „Моліє", „О бон марше" і ін. Крім того страйк обняв театр „Альгамбра". У великій рафінерії цукру дійшло до інцидентів. Скількість страйкарів зросла з 1400 на 7.940 осіб.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Коло 300 гірників з копальні нафти Пашельброн почало окупаційний страйк.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Орган фінансових кол „Журналь Індустріяль" занепокоєний страйковою агітацією серед рільних робітників. Ведуть її чужинці і то саме в порі найінтенсивніших робіт.

ЩЕ ОДНА ПРАВА ПАРТІЯ.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Б. провідник розвязаної організації „Французька солідарність" Жан Рено основав нову політичну партію п. н. „Французьке людове обєднання".

Араби погрожують походом на Палестину.

МЕККА. 4. 7. ПАТ. Пропаганда за збройною помічю палестинським арабам находить сильний відгук серед племен північного Геджасу. Король Неджду хоче зберігти повну невтральність, але готов боронити свого краю перед усяким нападом, тому зібрав у цих сторонах поважні військові та поліційні сили. У пристані Акаба (на границі Палестини, Кераку та Геджасу) стоїть кілька британських воєнних кораблів.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ЗА АРАБСЬКУ СОЛІДАРНІСТЬ.

АММАН, 4. 7. ПАТ. Брит. влада рішила видалити на деякий час з Керака сина місцевого еміра Абдуали, князя-наслідника престола Таляля за те, що він підтримував звязки з палестинськими повстанцями і навіть вибирався до Палестини з гуртом прихильників.

Вислід виборів у Фінляндії.

ГЕЛЬСІНКІ, 4. 7. ПАТ. Тимчасові обчислення виказують, що у фінляндських виборах соціялісти дістали 83 мандати (зискали 5), аграрна партія 54 (зискали 1), шведи 22 (зискали 1), консервативні 19 (зискали 2), людовопатріотична партія 13 (втратила 2), поступові 8 (втратили 3), людовці 1 (втратили 1), дрібні рільники, що в 1933 р. здобули 3 мандати, тепер не мають ні одного.

приймає статут до відома. Тільки в ярославськім повіті тамошнє староство відкинуло було статут двом сільським „Лугам", хоч між їх членами-основниками не було зовсім караних осіб; але в цих обох випадках внесено рекурс до Львівського Воєвідства і воно затвердило статути обох тих „Лугів".

Скількиж тепер „Лугів" обеднує лугова централа — „Великий Луг"?

— Всіх „Лугів" на новім статутах маємо до нинішнього дня точно 681. Тепер нема просто дня, щоб ми не дістали принайменше одного зголошення по статути. Маємо багато „Лугів", що працюють зразково і розвиваються дуже добре; більшість наших товариств працює в загальному добре, але є яких 20 відсотків „Лугів", що проявляють діяльність дуже слабку, або й ніяку. Вся праця в такому товаристві, як „Луг", залежить від того, чи є в дотичній місцевости людина коли вже не вишколена хоч як-так фахово, то принайменше відповідна до прозоду в руханково-спортовій організації. Коли такої людини на місці нема, то організація мусить шукати й запитувати. Щоб вишколити таких лугових провідників, улаштовуємо що року у Львові курс для інструкторів-делегатів з краю. Цього року влаштували ми такий 12-денний курс весною і мали на ньому 48 учасників майже з усіх східно-галицьких повітів.

Якжеж Іде тепер Ваша праця в краю?

— З нашої праці в краю ми в загальному вдоволені. Ми довели до того, що луговики у великій більшости вже умундировані; луговички виступають завжди в народніх строях. Вправи переводимо в усіх „Лугах", не занедбуючи очевидно й культурно-освітньої праці. Зокрема велику вагу кладемо на національне виховання: стараємось вишколити людей з твердими характерами, людей свідомих та непохитних, до того відпорних на всяку протинаціональну, передовсім комуністичну агітацію. І мушу Вам з радістю признатися, що в цій праці дістаємо тепер щораз більшу підтримку від інтеліґенції. Колись, ще недавно, ми спирались майже виключно на селянській і ремісничій молоді, яка горнулась до нас завжди дуже радо — тепер маємо вже до помочі цілі гурти молодших і старших інтеліґентів. Найкращим доказом цього — ціла низка повітових лугових осередків, що повстали в останніх часах і керують усією луговою роботою у своїх районах.

Скільки таких повітових осередків маєте?

Таких осередків, себто „Повітових Лугів", маємо тепер 15. Найкраще працюють „Повітові Луги" в Бучачі, Копичинцях, Теребовлі, Мостиських і Надвірній; незле ведуть працю „П. Л." в Бершеві, Чорткові і Товмачі; новоосновані „П. Л." маємо в Жовкві, Радехові, Бродах, Яворові, Бережанах і Заліщиках. Працю у львівському повіті веде сам „Великий Луг". Деякі з цих „Повіт. Лугів" мають під своєю опікою навіть понад 40 товариств. Тепер ідуть заходи в справі основання „Повітових Лугів" ще в кількох повітових містах.

А маєте які імпрези перед собою?

— Очевидно! Майже кожне товариство старається дати в літі принайменше один фестиполюс, а повітові лугові осередки збираються уладити в найближчому часі великі свята-пописки з участю всіх „Лугів" свого району. Ось саме в неділю 5. VII. відбудеться таке повітове лугове свято в Мостиських. Такі самі свята підготовляють у себе Теребовля, Бучач, Надвірна, Копичинці, Товмач, Чортків і т. д., взагалі всі ті міста, де існують „Повітові Луги". При цій нагоді скажу Вам, що й деякі сільські „Луги" працюють не тільки інтенсивно, але й доказують великих діл. Ось напр. „Луг" у Запитові, пов. Львів, здобувся на власну спортову площу, яку посвячено саме перед кількома тижнями і віддано до вжитку молоді всього села.

Почувши про спортову площу в Запитові, питаємо ще на закінчення **про гордість Лугової Організації — „Луговий Город"** при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича.

— Прошу колинебудь туди заглянути, а самі переконаєтесь, яка там краса і як приємно там посидіти в тіні дерев серед теперішньої спеки. До „Лугового Городу" сходяться тепер львівські луговики (чки) двічі в тижні, де управляють легку атлетику та відбувають рухові вправи. А в кожну суботу по роботі (під вечір) маємо у городі сходини всіх членів зі Львова: по відповідному рефераті йдуть дискусії, потім співи, жарти і т. д. Маємо там і велику площу-грище до копаного мяча, де майже щонеділі пополудні відбуваються мячеві змагання, і дві менші площі на відбиванку, кошівку тощо і площу теннісову, яка саме вимінчується, і власні туші натриски, і великі шатні, і спеціяльно побудоване деревляне руштування для танцюючих (народні забави кожної неділі пополудні), і власний буфет, і взагалі все, що в такім городі повинно для вигоди публики бути. Все те збудували самі луговики власними силами і працею власних рук. І таксамо хочемо й будемо працювати дальше — закінчив голова „Великого Лугу".

La commedia -- finita.

Відступ Англії і кінець санкцій.

Загальні збори Ліги Націй зближаються до кінця. У цій хвилині шановні дипльомати ломлять собі голови над резолюцією зборів: як погодити протиіталійське становище Південної Африки та латинської Америки з угодовим становищем Европи, що має вже тієї абісинської історії досить; як знести санкції, не визнаючи правно анексії Абісинії і т. д. Коли це число найдеться в руках читачів, ця нова женевська квадратура кола буде вже розв'язана, бо дипльоматія дещо гнучкіша ніж геометрія. Як буде сформульована резолюція, цього ще не знаємо, певне одно: що Ліга Націй припинить санкції.

Знову одна невдатна проба втиснути міжнародне життя у рямці права й етики, знову одно болюче розчарування для фанатиків Ліги Націй і пацифізму знову хвиля святого, хоча неоправданого обурення на „егоїзм" великодержав, зокрема Англії.

Коли Іден святочно заявив, що Велика Британія докладала всіх зусиль, щоб оборонити нападену Абісинію, ми йому віримо: ще восени писав я на сторінках „Діла", чому саме Льондонові на цьому так залежало. Англія справді сильно ангажувалася. Вона не вагалася робити різні демонстрації фльоти на Середземному Морі; не кидала їх і тоді, коли Італія у відповідь на них зосереджувала військо у Киренаїці — на кордоні зреволтованого Єгипту. Лише досвідчена дипльоматія з дуже тонким вичуттям статики, зуміє так далеко натягнути струну, затримуючи при цьому певність, що не урве її, що не сміє її урвати. Коли Муссоліні відгрожувався, що на нафтове ембарго або на замкнення Суезького каналу відповість війною, він справді був готовий до війни, але заразом мав певність, що Льондон не підійме його рукавички.

Абісинська справа — це було для Італії Гемлетівське „бути або не бути". Останній кусок справжньої Африки, привабливої своїм багатством та примітивізмом, залишився поза колоніяльними володіннями европейських держав. Вистало схитнутися, вистало кілька років заждати й Абісинія булаб перестала бути тим, чим є, бо Гайле Селяссіе досить здібний, щоб піти слідами перського шаха. Пагляві та змодернізувати свою державу, приготовляючи її як слід до оборони. Італія не могла ждати, аж двері обітованої землі перед нею замкнуться. Вона мусіла забезпечити терен експансії для свого бідного, надмірно густого населення — їй не залишалося нічого іншого, як поставити все на одну карту. Популярна назва „Ля Діспераta" характеризує цілу Італію ще краще, як ту одну італ. ескадру.

Для Англії абісинська справа була важна, але лиш одна з важніших справ. Англійський уряд готов був пожертвувати для неї багато, але не бачив причини ставити все на одну абісинську карту. Стара, досвідчена британська дипльоматія здійснювала вихісновувала всі минулі потягнення Мусоліні — а було їх чимало! Своїм надто голосним імперіялізмом, надто безпосередніми заявами про місію італійців як нащадків римлян він зробив з Італії символ імперіялізму, змобілізував проти неї публичну опінію світа. Зокрема середземноморські нації зовсім не спішились лягати під тріюмфальний віз людини з аспіраціями на нового римського імператора — вони обіцяли Англії підтримку, якщоб Італія її зaатакувала; але атакувати Італію перші вони не важилисяб. Так само не важились би на це Франція, всі уряди якої — не зважаючи на змінливу дозу англофільства та ліних впливів — не спускали ока з Райну і не закидали мрій про реставрацію фронту Стреза для оборони поситуного Льокарна. 52 держави піддалися впливові британського уряду, але не зважаючи на це, ввесь тягар санкційної кампанії лежав на плечах британської дипльоматії так само на плечі британських збройних сил був би впав увесь тягар військових санкцій. Свідомий своєї відповідальности уряд не міг наражувати своєї нації на війну, де вона сам на сам мусілаб була змірятися зі здесперованими італійцями.

Британська імперія є справді пацифістична тому, що її володіння, розкинені буквально по всіх континентах та океанах, зовсім не легкі до оборони. Для цієї цілі брит. дипльоматія найшла догідне знаряддя у Лізі Націй і коли Ідем запевнював, що брит. уряд віддає всі свої засоби до диспозиції Ліги Націй, він говорив правду: Англія справді веде пролігову політику щиро, бо у власному інтересі. Коли виявилося, що годі врятувати престіж Ліги, ведучи італійського напасника до Каноси, Англія рішилася врятувати Лігу таку, якою вона є, щоб зчасом зреформувати цю марну липянку, перебудовуючи її на твердиню збірної безпеки — точніше: безпеки британської імперії.

Все промовляло за тим, щоб струни дальше не перетягати, щоб не перефорсовувати женевської Ліги безплідними санкціями. Тому Ідем не вязався фальшивим стидом, коли признався до невдачі і зложив санкційну зброю. Він щиро признав, що ще одно зусилля ввести до міжнароднього життя право на місце сили не по щастило, що ще раз прийдеться зрегабілітувати переможного напасника та прийняти його до спільного стола, до участи у міжнародній відповідальности.

Такий вже твердий закон життя, зокрема міжнароднього життя, і він не терпить ніяких правно-моральних теорій ні мрій. Як не кваліфікуватиб учинку Італії з етично-правного становища, з політичної точки погляду залишається вона великодержавою досить сильною внутрішньо, щоб становити один з філярів европейської рівноваги. Небавом зберуться сигнатарі Льокарна — вони наспідку з Італією муситься заспокоїти Францію, щоб у своєму істеричному перелякові дальше не ховалася під большевицькі аплаки. Необхідний італійський делегат і у Монтре, щоб помогти Англії боронити Середземне Море від російського імперіялізму. Комінтерн та московський уряд уже й без того добре вихісновували кількамісячний роздор між европейськими великодержавами. Тепер приходиться за всяку ціну відбудувати безпеку Европи — хочаб по трупі бідної, далекої Абісинії.

(гал).

Закарпаття.

ПРЕЗИДЕНТ Д-Р БЕНЕШ ПРИЇДЕ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Президент Чехословаччини д-р Е. Бенеш рішив щороку перебувати якийсь час на Підкарпатській Руси. З уваги на те думали закупити для президента гарний замок гр. Шенборна недалеко Чинадієва, що лежить між Мукачевом і Свалявою, але до купна не дійшло, бо власник поставив надто високу ціну. Опісля думали примістити високого гостя в маєтку губернатора Грабара в Чертежі, але це вимагалоб основного ремонту дому. Кінець-кінців президент замешкає в новім величавім будинку краєвого уряду в Ужгороді, куди приїде з початком вересня. В Ужгороді побуде през. др Бенеш два тижні і звідтіля буде робити прогульки в романтичні околиці Підкарпатської Руси.

ПРЕГАРНИЙ БУДИНОК КРАЄВОГО УРЯДУ.

Дня 10. червня м. м. передали в Ужгороді до вжитку новий пятиповерховий будинок краєвого уряду, що його будували чотири роки коштом 30 міліонів чеських корон. Тут знайшли приміщення центральні адміністраційні уряди, які приміщувалися дотепер по різних будинках Ужгороду, тимчасове краєве заступництво, яке пізніше буде перемінене у краєвий сойм, якщо Закарпаття матиме автономію і т. д. В новому будинку, побудованому в модерному стилі є 600 кімнат, з того 340 канцелярій 10 репрезентаційних саль, люксусово уладжене помешкання краєвого губернатора і т. д.

На відкриття цього будинку приїхав в Праги міністер внутрішніх справ др Черни. Тому, що новий будинок відкрили без церковного посвячення, епископ А. Стойка на знак протесту не явився ні на самому відкритті, ні на гостині в готелі „Корона". Вечором у готелі „Корона" зійшлося 180 представників урядів і громадянства, де відомий наш закарпатський діяч др Михайло Бращайко заєзував становище закарпатських українців у справі автономії. У відповідь мін. Черни заявив, що уряд уже в най-

ближчому часі зробить великий крок у вирішенні справи автономії Підкарпатської Руси, яка є важною державною проблемою.

СВЯТО В ЧЕСТЬ ГОЛ. ОТАМАНА С. ПЕТЛЮРИ В М. ХУСТІ.

В роковини смерти Гол. Отамана українські пластові курені вшанували його память святочними сходинами в Хусті. По відспіванні пл. гимну провідник сходин короткими словами пояснив пластунам і пластункам, хто це такий Симон Петлюра. Опісля пластун Веселяк виголосив цікавий реферат, у якому подав короткий життепис Симона Петлюри, змагання українців за самостійну державу і нарешті сказав, чому слід закарпатянам схилити голови перед тлінними останками Вождя Симона Петлюри. С. Пугач прочитав з „Оси", часопису хустських пластових курінів, заповіт Петлюри, що зробив на пластову молодь помітне враження. Однохвилинною мовчанкою пластуни і пластунки вшанували память Петлюри, чим і закінчилася перша частина сходин, бо 2-га частина сходин була пластового змісту.

СВЯТО ВЕРХОВИНИ.

На Зелені Свята відбулося свято волівської Верховини: в с. Ізках посвячення читальняного жовто-блакитного прапору, в с. Студеним посвячення фундаментів під Народній Дім і теж посвячення прапору. Свято в Ізках почалося вже в суботу вечором. З Ужгороду прибув на це свято проф. др Е. Дунда та як делегат „Просвіти" В. Гренджа-Донський, який виголосив до селянської молоді при таборовому вогні довшу промову. Місцевий парох о. Яцькович не дозволив відслужити співану Службу Божу й о. проф. др Дунда відправив тиху Службу Божу та виголосив знаменну патріотичну промову про значіння жовто-блакитного прапору, бо не було дозволу його посвятити. Опісля з Ізок пішов похід до Н. Студеного. В поході йшло понад 3.000 учасників, головно селян-просвітян з Волового, Келечина, Пилипця і Подобівця. В брамі Н. Студеного ждала вже гостей кінна бандерія і делегація чит. „Просвіти" з Н. і В. Студеного. Посвячення фундаментів Нар. Дому та жовто-блакитного прапору довершив місцевий священник о. Евген Медвецький та виголосив до народу гарно обдумману, релігійно-патріотичну промову. Потім відбулися народні збори. На це свято прибуло дуже багато інтелігенції.

ЗАГ. ЗБОРИ ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ" В БЕРЕГОВІ.

Дня 24. травня ц. р. відбулися в Нар. Домі у Берегові заг. збори філії „Просвіти". Зі звіту секретаря І. Ковача виходить, що філія „Просвіти" має 67 членів, з того 25 читалень. Збори рішили одноголосно вести боротьбу за українську гімназію в Берегові і висловили побажання, щоб централя в Ужгороді зорганізувала окрему філію для читалень севлюшської округи. Головою філії вибрали: Івана Гриця, заст. голови Степанію Тисівську, членами виділу: проф. Іляшевича, учит. А. І. Івашковича, зал. урядовця Д. Кобулея, проф. Артимовського, учит. Мандзюка, господ. Медулича; заступниками: учит. Ю. Гертели і проф. Заклинського.

В БЕРЕГОВІ ПОВСТАНЕ ОКРЕМА УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ.

В Берегові гімназія має 2 відділи: український та мадярський. На домагання мадярів міністерство освіти видало розпорядок, на основі якого мадярський відділ буде самостійною гімназією.

Тепер мабуть український відділ перемінять теж на окрему українську гімназію в Берегові та не перенесуть її, як було задумано, до Севлюша. До І. кляси вписалося 105 нових учеників-українців, до інших кляс 70 нових учеників. Таким чином українська берегівська гімназія матиме в 1936/37 р. понад 400 учеників, коли в 1935/36 було всіх лише 246 учеників. Цей надзвичайний приріст українських учеників у берегівській гімназії є найкращим доказом, що українські відділи повинні стати самостійною гімназією, а в Севлюші слід відкрити нову вже 6-ту з черги українську гімназію на Закарпатті.

НОВА ГІМНАЗІЯ У ПРЯШЕВІ.

Дня 20. червня ц. р. єпископ П. Гойдич назначив директором греко-кат. гімназії у Пряшеві на Словаччині проф. Н. Бобика. До І. кляси нової гімназії зголосилося 80 учеників. В цій гімназії будуть учити: дир. Никола Бобак, Никола Ількович, Марта Дубай, Ольга Мидлик, Григорій Бобак, Гусар і Трика.



Всякі плями, прищі і нечистота шкіри уступає місця делікатній, свіжій і здоровій цері.
Виробник: Аптикар Дранч і Ска, Бельсько.

ЖИДІВСЬКА ГІМНАЗІЯ В УЖГОРОДІ.

В Ужгороді відбулося святочне посвячення фундаментів жидівської гімназії. У цій справі появилися в Ужгороді жидівські афіші теж українською мовою, текст яких починався: „...Витаємо вас". На святі посвячення фундаментів промовляв по українськи Павло Теняк, висловлюючи надію, що в жидівській гімназії будуть учити теж української мови.

ЕМІГРАЦІЯ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

В 1935 р. виемігрувало з ЧСР 5.686 осіб, з того на Підкарпатську Русь припадає 445. Між емігрантами було 122 українців, 3 німців, 25 мадярів та 295 жидів, які виемігрували до Палестини.

Хочете організовано нести поміч українським інвалідам, то впишіться в члени УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Річна вкладка 6 зол., або 50 сот.

Німеччина приготовляє оборону.

Одночасно зі збройнням, Німеччина приготовляє економічні й суспільні сили для найближчої війни. Вже виготовлений плян на час миру, якого ще ніколи не приготовляли на час війни. У воєнному міністерстві створено спеціяльний департамент для розроблення цього плану.

Цілий плян названо „оборонною господаркою". Він має на меті підбадьорити цілу націю до витримки воєнних сил. Тому треба співпрацювати й спрямовувати все життя в одному напрямку.

Видано загальні, які нагадують воєнні. Кожний дім мусить бути підготовлений з математичною точністю. Ніщо не сміє бути розтрачене. Так напр. є наказ щоб навіть зужиті тубки з пасти до чищення зубів збирати, бо цей матеріял може бути потрібний у часі війни.

„Перегляд Військової Науки", як орган міністерства війни, подає загальні напрямні оцінені „оборонної господарки". Вона обіймає такі точки: 1) Духове й умове підготування всіх підприємців і промисловців; 2) статистичне підготування всіх воєнних потреб; 3) забезпечення харчових припасів; 4) умілa управа в перехові сирих продуктів: збереження енергій, головно електричної; 6) організація промислу; 7) мобілізація одиниць, це значить класифікація людей, хто до чого надається; 8) управильнення вуличного руху; 9) приготування воєнних фінансів: забезпечена промислу перед шпигунами.

Журнал навіть вказує на потребу замикання деяких копалень, щоб зберегти потрібні металі на час війни.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

СІДНЕЙ ДЕНГАМ.

Палісандрова касета.

— На жаль, не можу сьогодні ввечір дотримати вам товариства.

Голос Перли у телефоні був чудовий; вона уміла відмовляти так, ніби приймала запросини або освідчини. Коли Бернард розмовляв з Перлою, він майже не слухав слів, тільки музику її голосу, що обіцював більше, як слова. Він тільки відхнув глибоко при телефоні почувши, що Перла не зможе піти з ним увечір на чай. Але при цьому сказала так солодко, ніби подавала до відома Бернарда найбільшу ласку:

— Ви можете зате зробити мені одну велику послугу, Бернарде.

— З найбільшою насолодою.

— Я хотіла би купити палісандрову касету, на яку звернула я увагу. Її виставили на ліцитацію у крамниці старовини Мартенса, на сьогодні, а я не маю часу туди піти. Вона позначена числом 27 і я конче хочу її мати.

— Розуміється, що я піду туди.

— Касета мусить бути дуже дешева — говорила Перла. — На таких ліцитаціях можна купити такі речі дуже дешево хіба, щоб були там професійні купці. Але я певна, що такою касетою ніякий купець не зацікавиться. Я бачила її недавно на виставі. Вона буде коштувати з десять шилінгів, найбільше фунта, але розуміється, я вам зверну.

— Але ж добре... добре. Цеж для мене велика приємність.

Він тішився, що може зробити Перлі якийсь дарунок, такий, що їй подобався. Від двох тижнів, від часу як Перла зупинилась у готелі Квантрі-сайд він тільки мріяв про те, чи вона не схоче чимось скромним віддячитись йому за його увагу для неї.

— Будьте добрі — говорила Перла далі — не дайте собі видерти з рук цієї касети через яких кілька шилінгів.

— Я куплю її певне і зараз після ліцитації прийду до вас. Чи будете дома?

— Напевне. Я скажу, щоб вже зараз пустили до мене, навіть якби були якісь гості. Я дуже цікава на ту касету і хочу ближче їй приглянутись.

Бернард послухав. У словах Перли відчув щось таємниче. Поглянув на годинник. Ліцитація за пів години. Крамниця Мартенса мала всякі мистецькі предмети, головно старовинні, які люди, що потребували грошей, заставляли в нього. Бернард пробився крізь юрбу, розгорнув каталог і прочитав: „Касета з палісандрового дерева, мистецька різьба з Індії".

Коли власник аукційного складу вийшов із своїм послужником, станули вони на підвищенні і почали виклицувати предмети. Бернард почав цікавитись продажею аж вона дійшла до касети.

— Палісандрова касета, по мистецьки різьблена. Хто що дає?

Хвилина мовчанка. Бернард знав, від якої суми він має починати. Хоч рішений він був видати не знати кілько, щоб зробити Перлі приємність, усеж не хотів він видати більш, як було необхідно.

— Ніхто нічого не пропонує! — спитав представник аукційного дому. — Отже зачнемо від двох фунтів.

Підніс касету вгору. Вона була завалошена на 40 цм. з явними чудернацькими вирізами божків.

— Чудова цяцька для дам. Хто з панів дає два фунти?

Бернард уже хотів підійти ближче, коли хтось за ним устав. Був це гарно одягнений молодець з жалою рожею у дірці піджака. „Купець" — подумав Бернард.

— Два фунти десять! — крикнув Бернард.

Купець усміхнувся, вдоволений, що інтерес іде вперед. Бернард був трохи налякався, що підбив так скоро ціну на десять шилінгів. Та в цій самій хвилині почув голос:

— Три фунти!

Бернард мусів здобути касету для Перли. Він не сумнівався, що вона зуміє йому зреванжуватись. Правда, подумав собі гірко про те, що вона так часто обіцювала йому зустрічатись і так рідко дотримувала слова.

— Чотири фунти! — крикнув

— Чотири фунти десять! — була відповідь

З присутніх ніхто не брав участи у перетарзі, тільки ці два молодці. Ціни підскакували стрімголов швидко. Заки Бернард отямився, його противник уже запропонував десять фунтів.

Бернардові стало від тої ціни лекше на серці. Тепер він зрозумів, що касета мусіла бути старовинна і її мистецька вартість безсумнівна. Дуже можливе, що в середині має вона якусь таємну вигадану заслону. Винахідник могла скрити якийсь скарб — золото або таємницю. Бернард чув нераз про такі касети. Він рішився взяти що не дасть собі її відібрати.

У найближчих десяти хвилинах він не здавав собі ясно справи, що з ним діється. Знав тільки, що весь час покидував головою, що було йому дуже гаряче і що він найохотніше був би зарізав того молодця з рожею. В аукційній залі стало тихо. Навіть купці почали прислухуватись до двобою. Деякі почали вже підсміхатись. „Пятьдесять фунтів за таку дрібничку! Нечувана річ!"

— „Нехай собі сміються здорові — думав

Одна рада для літників.

Це питання тепер на часі, бо почалися шкільні ферії та відпочинкові відпустки. Ідемо, куди хто може, після спроможности нашої кишені, щоби тільки відірвати думки від цілорічного заняття, а легені від міського пороху й диму. Найкраще їдемо в Карпати і то вперто тими шляхами: в долину Прута, Опору, Черемоша, Стрия чи Сяну. Чим дальше на Захід, тим менше туристів — розуміється, українців, хоч краса західних Карпат не менша, ніж східних.

Від кількох років збільшився туристичний рух і на Поділлі, головно в долині Дністра, де є багато сонця, погоди, тепла й овочів (у всякому разі більше, як у горах), а менше товариства, дансінгів і комфорту. Виїздять туди головно наші сусіди (одні і другі), яким „тецле Поділля" заступає Абацію, а його містечка нагадують тропіки Палестину.

Крім країв Дністра, Серету, Стрипи і Збруча, дуже гарні краєвиди мають подільські „гори" — Медобори. Хто не був на Поділлю, цьому раджу зробити туди прогульку, а певне цього не пожалує.

Крім цих прогулькових терепів, маємо ще одну гарну й оригінальну сторону для відпочинку і туристики а це наші північні землі: Волинь і Полісся. Мені довелося три роки тому мандрувати трохи понад Прип'ятю, Піною, Мухавцем, долішнім Бугом і по біловезькій пущі. Цією прогулькою був я очарований і до нині бачу в уяві місячні ночі серед лісових озер просторі поля а цвітучим лубіном мережку рік і каналів а вільною водою, стада корів, що плавають і т. д. Це краєвиди, які рідко видибуємо. Хто любить глибоку і спокійну воду та дешеву рибу (хоч би в ресторації), той повинен вибратися на таку прогульку. Розуміється, не забути заглянути до біловезької пущі, оглянути „народовий" парк, музей і палеовіжин, де живуть зубри. У Бересті чи Пінську в торговий день можна побачити цікаві типи поліщуків та їх домашні вироби. Нехай тільки ніхто не зражується вехіттю поліщуків до балачки з незнайомим. Мабуть мають сумний досвід.

При цій нагоді хочу кинути думку, чи не вдалось би зробити закацційної вимінки шкільної молоді з північними землями. Нехай би молодь пізнавала свій край і своїх братів. *О. З*

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ

УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН

улаштовує фірма

„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 1-01

Сирівці і гроші як підстава міжнародніх конфліктів.

(Докінчення).

„ПРОВИНА" ГОРА І ЛЯВАЛЯ СУПРОТИ ВИМОГ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКИРІВ.

Такі „нездорові" гасла, практиковані в якійсь державі, не можуть подобатися міжнародним фінансістам з Льондонської Сіті, бо виключають потребу закордонних позичок, з яких ці фінансісти живуть. Тому, коли Гор і Лявааль були за „угодою" у справі сирівців, вже тимсамим вони були проти інтересів капіталу. Крім того вони „провинилися" супроти капіталістичного центру ще й тим: цей „центр уже від довшого часу старається примусити уряди Італії і Німеччини, щоб вони покинули свої „еретичні" державні зазіхання і звернулися до економічного життя своїх країн. Для Німеччини найбільше пекучою і болючою справою є недостаток сирівців, яких вона не може на чужині купити, бо не дістане кредиту (позички) тому, що покинула золотий стандард і перейшла до грошової системи, контрольованої державою. Оцей недостаток сирівців і з нього дальші труднощі Німеччини використовує міжнародня фінансієра як засіб, яким сподівається примусити Німеччину привернути в себе назад „здорові фінансові засади" включно до міжнародніх позичок і т. д. А умова між великими державами світа у справі сирівців про яку мріяли Гор і Лявааль і до якої приступили би Італія й Німеччина, позбавив ті дві держави їх клопотів з недостатку сирівців і міжнародньому капіталові відібрав би з рук його зброю проти цих держав та остаточно довелаб до упадку системи закордонних позичок. Тому інтернаціональний капіталістичний центр у Льондон. Сіті, підтриманий французською лівицею, постарався, щоб ці два мужі відійшли.

І ось чому наприклад до недавна, коли керма в Німеччині була ще неподільно в руках прихильників і спільників інтернаціонального капіталу (др Шахт — генеральний штаб — тяжкий промисл), Льондонська Сіті всесильно підтримувала Німеччину і фактично навіть помогла їй озброїтися. Нині, коли до державної керми в Німеччині приходять інші люди і держава запроваджує всякі контролі девіз, золота і т. д. та сама регулює грош і кредит, міжнародній капітал ставиться вороже до Німеччини, а Льондонська Сіті не допускає до того замирення, яке потягнуло би за собою горожу системи закордонних позичок.

ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ. БОРОТЬБА ПРОТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСІЄРИ.

Але в цьому відношенні Німеччина не відокремлена. В інших державах спостерігаємо такі самі спротиви проти контролі міжнародніх банкирів над народньою господаркою. В Італії, Франції, Японії, Китаю щораз то сильніше заявляють проявлятися певні тенденції до свого роду економічних націоналізмів. Проти цих спроб поодиноких держав виступає цілою своєю масою і при помочі всіх можливих засобів міжнародній капітал. Дотепер капітал усе умів здолати всякий спротив проти своєї системи, аж у р. 1933. виступив проти нього муж, представник великої і самовистарчальної держави, якій незагроженої, яка могла позволити собі на отверту боротьбу з фінансовою плютократією. Цим мужем є президент Зединених Держав Північної Америки — Рузвельт. Почувши за собою таку сильну опору, могли й інші менші держави дозволити собі поставитися до вимог інтернаціональної капіталістичної системи. З того вивязалася завзята боротьба, яка є тлом сучасних економічних та політичних подій на цілому світі.

Ось так виглядає ситуація в загальних рисах. А тепер вернімся до Німеччини.

КУДИ ПІДЕ НІМЕЧЧИНА? ПЕРСПЕКТИВИ.

В Німеччині в останніх часах трапилися дві замітні речі. Одною, вже старшої дати, було заключення торговельного договору між Німеччиною і Польщею. Проти вимог міжнародньої фінансієри цей договір про товарообмін не спирається на жадній закордонній позичці, тільки йде під контролею і запоруками обох урядів як чиста вимінка надвишки продуктів одної держави за надвишку продуктів другої. (З польського боку співавтором цього договору був економіст Адам Роман, нинішний міністер торговлі в новому польському кабінеті). Цей договір є відбликом того загального „економічного замирення", про яке була згадка на початку.

Другою замітною подією є недавня настановa Герінга над д-ром Шахтом. „Файненшел Нюс" написали, що це рішення „фірера" прийшло в останнім моменті.., під натиском націоналних соціялістів Дарре, Кайзера і Гіммлера, які виступили проти бажання Шахта перевести меншу девальвацію марки і погляд яких на питання сирівців ріжниться тим від погляду Шахта, що Шахт є прихильником закордонно-позичкової системи, а тамті є прихильниками договорів між поодинокими державами. Щоб дістати сирівці, Шахт готов піти на переговори з міжнародніми фінансістами і приняти їх умови: закорд. позички, золотий стандард итд., тоді коли Дарре і тов. є проти цих вимог, але домагаються полагодження питання сирівців договорами поміж державами за запоруками держав і без позичок. Шахт запротестував проти назначення Герінга, а Гітлер, щоб осолодити йому трохи пігулку — пішов на деякий компроміс при іменуванні членів новоствореного спеціяльного комітету для сирівців, призначуючи до нього тільки двох прихильників нових економічних течій (Дарре і Керля), а трьох прихильників „правовірної" економічної системи (заступника тяжкого промислу князя Шверін-Кросіґка, шефа генерального штабу маршала Бльомберґа та дра Шахта).

Ослаблення впливу Шахта ослабить і позицію його союзників: тяжкого промислу і генерального штабу, себто двох найбільше експан

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Бернард — як я відчиню перед ними ту таємну висувку, тоді я пічну сміятись..."

Прийшло йому на думку, що Перла напевне мусіла вже знати про те таємне подвійне дно касети. Саме тому казала йому принести касету негайно до неї. Тепер мусить вона вийти з ним у спілку на 50 процент. Ліцитація йшла щораз вище і за пять хвилин в пятьдесяти фунтів ціна скочила на сто.

— Сто пять! — крикнув купець і клянув на Бернарда. Бернард подумав про таємне сховище. Алмаз і 105 фунтів. Чи примхи Перли так багато варті? — і кивнув головою.

— Сто десять!

— Сто десять раз, сто десять удруге, сто десять утретє!

Чути було три гострі удари молотка і хтось передав Бернардові касету.

Він виповнив чек, загорнув касету у папір і вийшов. Молодця з рожею вже не було. На Бернарда найшла спокуса, щоб зараз таки відчинити касету, але заволодів собою. Почимчикував простісько до Перли.

Коли входив до готелю Кантрісайд побачив, що перед ним іде якийсь панок. У вестибулю він запримітив, що це той самий молодець, його суперник в ліцитації.

Майже водночас підійшли вони до портіера:

— Чи пані Перла Летті дома? — спитав той молодець.

Бернардові забракло відиху:

— Я теж хотів би бачити пані Перлу...

Портіер поглянув здивований на обох:

— Пані Летті саме відїхала. Виїхала до Парижа, не залишивши адреси.

— Виїхала?! — крикнули майже в один голос.

Вийшли разом з готелю.

Дуже мені приятно, що я зробив вам такого клопоту при ліцитації — сказав до нього Бернард.

— Це не має вілкого значіння — відповів молодець з рожею, — коли пані Перла виїхала так несподівано.

— Як ви це розумієте?

— Пані Перла прохала мене, щоб я купив їй касету за всяку ціну. Але я не мав більше як сто фунтів і більше не міг би видати.

Бернард замішав. Він потребував довгої хвилини, щоб зрозуміти все те, що трапилось. Якто? Отже вона просила і того, щоб теж купив їй касету? Вони виступали один проти одного і боролись, а вона виїхала сама? Розірвав папір і придивлявся уважно касеті. У касеті не було найменшого сліду якоїсь скритої пружинки анї подвійного дна. Касета була щонайбільше варта десять шилінгів. Його суперник підійшов до нього і спитав:

— Що ви там шукаєте?

— Це дурниця! Але я хотів би знати, що та дівчина зробила з нами? Навіщо вона домагалась касети від нас обох?

— Вона імовірно забула, що вона вже раніше розмовляла зі мною. Вона дуже забудькувата та роспіяна.

— Забула? — крикнув Бернард. — Це неможливе! Я зараз їду до Мартенса. Ходіть зі мною. Я мушу знати...

Коли оба джентельмени вийшли до авкційної галі, ліцитація добігала до кінця. Портіер, що стежив за всіми предметами, дав чемну відповідь:

— Зараз цілам скажу. Число 27: палісандрова касета, різьблена, індійська. На продаж дістали ми її від одної молодої дами Перли Летті. Десять хвилин тому вона вийшла звідти і забрала всі гроші, які дістали ми за ту касету. Вона була дуже задоволена, що дістала таку гарну ціну.

Перекл. *в. г.*

сивних та імперіялістичних чинників в Німеччині. Як довго національний соціялізм ішов рука в руку з великим промислом та генеральним штабом, так довго він сам був експансивним і небезпечним супроти сусідів Німеччини. По відчуженні тяжкого промислу та генерального штабу національний соціялізм може набрати зовсім відмінного характеру. Це не звичайний собі припадок, що Гітлер та інші національні соціялісти тепер постійно і чим далі тим виразніше, говорять про мир та економічне замирення, тоді як скептиками під тим оглядом є Шахт і спілка. І мабуть не припадковою є й та обставина, що Гітлер більшість своїх промов не виголошує в Берліні, але в містах полудневої Німеччини, переносячи так — свідомо чи несвідомо — точку тяжести в Німеччині з Прусії на полудне. Не полудневаж Німеччина, але Прусія як осідок генерального штабу була все носієм імперіялізму. Здається, що такий чи інший дальший розвиток загальної европейської ситуації та питання війни і миру буде у багатодечому залежати від того, яка із двох економічних течій візьме верх у Німеччині. Бо система закордонних позичок і „вільна конкуренція" на міжнародніх ринках заводиться до боротьби одної держави проти другої за опанування закорд. ринків. Коли ж мова про „економічне замирення", то що може означати таке замирення, як не обмеження тої боротьби, корінь якої у закордонних позичках та вільній конкуренції?

Р. М-ий.

Касація від присуду у справі Степана Бандери і тов.

Як відомо, дня 27. червня ц. р. запав присуд окружного суду, як суду присяжних у Львові, яким засуджено Степана Бандеру на сумаричну кару досмертної вязниці. Така сама доля стрінула і Романа Мигаля. Решту відсудних у числі 19 покарано вязницею від 6 місяців до 15 літ.

Як довідуємося, обор. д-р В. Горбовий заповів від того присуду іменем Бандери і Равлика касацію. В році уосновання тої касації відбулась би восени ц. р. розправа перед Найвищим Судом у Варшаві.

Заборона „Окружного Освітнього Дня" в Манявій.

Заборона „Окружного Осітнього Дня" в Манявій.

Зорганізований та підготовлений Філією Т-ва „Просвіта" в Солотвині „Окружний Просвітний День", який мав відбутись у Манявій 7. 7. ц. р., на самого „Івана Купала", коли то семе відбувається тут рік-річно величавий відпуст у Скиті, на який приходять прочани з усіх сторін у непроглядних масах, *не відбудеться*, на превеликий жаль, бо староство в Надвірній того заборонило „з огляду на безпеку, спокій і публичний порядок тому, що ця урочистість має характер публичного збору під голим небом з походом, чого не передбачує статут Т-ва „Просвіта".

Виділ філії Т-ва „Просвіта" в Солотвині.

Пропаганда за участю у виборах.

У Ню Йорку починають безпартійну кампанію за участю у виборах. На чолі цього руху стануло організація „хрестоносців", яка від кількох літ веде протибольшевицьку акцію.

У звязві цієї організації сказано: На 60.000.000 громадян у Злучених Державах менше ніж половина голосувала при останніх президентських виборах. А врешті це обовязок кожного громадянина йти до виборів. Тому „хрестоносці" намагаються покінчити із тим скандальним явищем і пригадують кожному його найважнішій громадянський обовязок.

Протижидівський погром у Тунісі.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. У туніському місті Гафса жандарм проводив кількох арештованих учасників протижидівської демонстрації. Коли він віддав кілька стрілів до юрби, що намагалася відбити арештованих і убив одну особу, туземці кинулися грабувати крамниці. Військо ведо спокій, ранивши кілька осіб.

ФРАНЦУЗИ ЗАНЕПОКОЄНІ ПІВНІЧНОЮ АФРИКОЮ.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. У франц. пресі та публичній опінії помітне велике занепокоєння положенням у французьких північно-африканських володіннях, де тубильці ворохобляться під впливом лівої агітації. Генер. губернатор відбув у цій справі нараду з премієром та мін. внутр. справ. Крім того скликали на нараду послів та сенаторів, вибраних у півн. Африці.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

До селянських кріваві заворушень.

Хто тут завинив?

У двох українських селах рудецького та перевірського повіту кількох наших селян заплатили недавно своїм життям за право до життя та праці. Оскільки безсумнівно устійнена причина кріваві заворушень у приватнім маєтку Острові Тулиголовеським у Рудеччині, то заворушення в маєтку Краківської Академії Наук у селі Кречовичах, перевірського повіту знайшли тенденційно баламутне насвітлення в польській пресі. Офіційне повідомлення ПАТ-а занадто лякончне і викликує деякі сумніви; у кожному разі не можна на підставі його представити собі ясно характер цих трагічних подій. Ось висуває ясно недвозначну тезу: „Тло страйку початково економічне прибрало далі політ. характер". І на доказ цього наводить, що „не зважаючи на запевнення делегата Академії щодо виплати вимаганої заплати, страйкуючі до праці не приступили. У міжчасі прокуратор наказав арештувати кількох підмовників до непорядків. Юрба зажадала випущення арештованих", а потім силою пробувала їх звільнити, не повіривши запевненням, що цих арештованих вже в маєтку нема. Виходило би з цього, начеб економічні вимоги були лише принятою до чисто політичної акції, бо їх заспокоєння не припинило подій, якби далі не було у повідомленні самої ПАТ-ої двох важких слів: „Страйк триває".

Отже навіть на підставі цієї лякончної замітки не можна неґувати, що тло кріваві подій у Кречовичах мало передовсім економічний характер і щойно пізніше те, здається, не з вини самих лише селян події набрали політичної закраски. Характеристична одна замітка, що її подав кореспондент краківського „ІКЦ": село Кречовичі „може найбідніше у цілій повіті. Людність його малоземельна та мусить доробляти на утримання наємною працею. Відносини між двором і селом завсіди були поправні". Одначе платили селянам по 60 сотиків за день.

Тому якось дивно виглядають зусилля львівського „Дзенніка Польского" представити ці кріваві заворушення на селі, як специфічно комуністичну роботу. Ще баламутніше мовне образ подій допосував „ІКЦ". Він каже, що в середу 1. липня призвали страйкуючим вимагану підвишку, одначе в четвер коло 10. год. рано зібралась юрба селян, що через свою делеґацію завдала дальшої підвишки. В якомусь моменті серед натовпу поширилась вістка, що делеґацію арештувала поліція. Обурений натовп почав кричати: „Випустіть делеґацію!" Але прослухаймо, що пише кореспондент: „Коли делеґати вернулися, юрба розійшлася спокійно". А далі вже цілком незрозумілий опис подій: „Одначе годину пізніше поновно прийшло на фільварок коло 3.000 людей з мотиками і палками, зажадали ясної розмови з адміністратором інжиніром Зеґартовським і тоді — як deus ex machina — „з товпи падали оклики „Бити поліцію!" і люди почали нападати на поліціянтів". Отже „ІКЦ" навіть замовчує те, що признав ПАТ., а саме, що „в міжчасі" могло там місце арештування поліцією аґітаторів чи проводирів страйку.

Щодо того арешту підмовників, то ясно, з якої би то причини арештували проводирів страйку, коли економічні вимоги страйкуючих признавано слушними, а так представляє справу і ПАТ і інші джерела. У кожному разі поміж всякий сумнів стверджено, що факт арешту підмовників попередив активний виступ селян. Тому вина за те, що події у Кречовичах прибрали політичний характер, не падає на самих лише селян. Навіть їх чинний виступ в обороні своїх делеґатів чи проводирів мав не лише одну політичну закраску, але завдячує він і в обороною економічних інтересів працівників. Цілком тут очевидячки входить у гру оборона права на страйк. Право до страйку зафільовано проголошено, як одну з точок у програмі робітничих партій. Признає того—що важніше — польське законодавство та урядово-життєва практика. Недавно навіть чинники, що зі страйкуючими залізничниками у Стрию переговорював сам воєвода. Чомуж іншими поставились до страйкуючих у Кречовичах, не знати. Отже події у Кречовичах, українському селі — острові серед польського моря, ще чекають дальшого обективнішого насвітлення.

Значно ясніша справа подій у Рудеччині. Там безпосередньою причиною активної постави місцевих селян та селян з околичних сіл був факт що дідич спровадив наших-же бойків, не бажаючи піти на уступки місцевим селянам у їх економічних вимогах. Спротивив, хоч почище це його дорожче коштувало. Бо хотів раз на завжди зломити селян, щоб мати змогу пізніше диктувати їм свою волю. Слушно на цей раз „Дзенник Польскі" нападає на цього роду практику ні спровадкуванням на звичайнісінькі роботи робітників а інших, іноді далеких теренів, коли на місці багато безробітних чекає на будь-яку працю. Треба додати, що в Острові та його околиці місцевим робітникам-селянам платили всього-навсього по 50—60 сотиків за день!

Тому зрозуміло річю була страйкова акція за підвишення заробку, що перетим охопила була цілу околицю та відбулась у маєтках Ляницького, графині Тарнавської та перекинулась на маєтки Балл, до нещасного Острова. Цікаво, що всюди дідичі пішли на уступки селянам і тільки в Острові захотів дідич здемонтувати страйк українських селян за помічю самих-же українців, ще бідніших бойків, спровадкуючи їх до маєтку. Чи не не тому до деякої міри, що в інших маєтках Рудеччини, де страйк покінчився згодою на вимоги страйкуючих, головну ролю у ньому грали селяни поляки? Одно певне понад усякий сумнів: ініціятиву до страйку подали та найактивніший у ньому участь брали саме польські селяни.

Мачали теж у поділах своєї руки і комуністи, але їх ролі не слід перебільшувати, як робить це „Дзенник Польскі". Але він сам щодо подій в Острові не має сумніву, що тут завинила головно метода спровадкувати в боротьбі село робітників з інших околиць. „Дзенник Польскі" дбайливо шукає автора цієї системи, при цьому йде так далеко, що готов авторитет цієї методи приписати самому інспекторові праці у львівському воєвідстві. Одного дивним дивом не помічує „Дзенник Польскі", що чейже дідичі в Острові поступив згідно зі старою ендецькою, тепер уже й санаційною рецептою. Хіба то так давно більшість польської преси розписувалася про те, що ніден морґ землі у Галичині не повинен перейти в українські руки та що треба відновити польську кольонізацію і на неї виключно призначити гроші, що мали би піти на земельну суспільну парцеляцію?!

І тому, шукаючи за виновниками подій в Острові, повинен би вдарити себе в груди „Дзенник Польскі" та сказати: Mea culpa, mea maxima culpa.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Швайцарська федеральна рада затвердила постанову міністерства справедливости і поліції у справі відомих італійських журналістів.

Німецька національ-соціялістична партія святкує на замку у Ваймарі 10. роковини. На час свята (від 3. до 6. ц. м.) заборонили літакам перелітати над містом і околицею.

Британський уряд мабуть погодився забрати з Каїра військову залогу, що находиться там від 50-ох літ.

Б. литовського премієра Вальдемараса, що відсиджує 12-літню вязницю за державний переворот, засудили на кілька місяців вязниці за статтю протиурядового змісту.

Арабський страйковий комітет застановляється, чи не припинити би страйкової акції у Палестині.

Льокарненські держави заповіли конференцію, не означуючи покищо місця ані дати.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

На викуп решти паїв „Українського Городу".

III. виказ.

Маслосоюз зложив на викупно Українського Городу у Львові зол. 100.— і кличе до зложення такої самої квоти Народню Гостинницю у Львові і Коопер. Банк „Покутський Союз" у Коломиї.

Дир. інж. Палій Андрій зложив зол. 10.— і кличе дир. Шепаровича Юліяна, дир. Творидла Миколу, дир. Мартюка Івана, всіх зі Львова.

Дир. Мудрик Андрій зложив зол. 4.— і кличе дир. Кушка Степана зі Львова, дра Рибака Миколу з Перемишля і дир. Пашкевича Івана з Коломиї.

Текстильний склад Рудольф Світальський - Тадей Гаєр Львів, Баторія 20, готель Саський

Великий вибір першорядних матеріялів: мужеських, жіночих та Всеч. Духовенства.

Ціни виняткова низькі. Дотідні сплати. Кооперативам відповідний рабат

З українського життя в Румунії.

КОРОЛЕВИЧ МИХАЙЛО НА БУКОВИНІ.

Воєвода Михайло, наслідник румунського престолу, відбув у товаристві вищих старшин, своїх професорів та шкільних товаришів прогульку в гори полудневої Буковини. Підчас цієї прогульки відбули вони лекції географії та відвідали оселі гуцулів. Була нагода переконатися, що в околиці Кімполунг (який в румунських підручниках географії представлено як чисто румунський повіт) живуть також українці.

Звідти вибралися прогульковці до Семигороду, де обїхали між ін. повіт Мармарош. І таме, далеко на півночі Семигороду, стрічали мандрівних робітників — „рутенів".

А в місті Сиготі відбувся 22. VI. концерт учнів української школи із Тячева (Підкарпатська Русь). Сала Католицького Кружка була переповнена місцевими українцями, що оллесками приїхали своїх братів із чехословацької займанщини. На цім концерті був присутній воєвода Михайло й висловився дуже похвально про концерт української шкільної молоді із Закарпаття.

ДІТИ ЗГОЛОДНІЛИХ БЕСАРАБІВ ВЕРТАЮТЬСЯ ДОМІВ.

З причини голоду та плямистого тифу, що розширились по полудневих повітах Бесарабії (Тигина, Ізмаїл, Білгород), румунський „Червоний Хрест" перевіз дітей збіднілих бесарабців до кількох місцевостей Мунтенії, Добруджі та Семигороду. Ці колонії згололілої дітвори складаються в більшости з дітей українських хліборобів, які з причини шорічного неврожаю вийшли до крайньої нужди.

Цікаво, що такі колонії встановлено тільки в околицях із румунським населенням, а ні одної колонії не зоставлено серед українців на Буковині, які раді були б гостити діти нещасливих бесарабців.

Цього тижня відпустили частину дітей назад до Бесарабії. До Тигини вернулось із Семигороду поверх 300 дітей, із Плоешт 200.

Підчас побуту в згадочних місцевостях діти навчились рум. мову і втягнули в рум. національні строї...

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ В БУКАРЕШТІ.

Ще в минулім році згадували ми в „Ділі" про потребу зорганізування нашого громадянства в Букарешті. Дотепер вели там діяльність тільки організації еміґрантів УНР (під покровом „Громадського Допомогового Комітету") група ветеранів та студентське товариство „Буковина". Згадані три організації осередкували хіба тільки при нагоді якогось національного свята (Шевченко, 22. січня).

Щоби збільшити діяльність серед нашої колонії, треба збільшити не тільки ці три, своєрідно станові організації, але притягнути ще теж відсталих, неорганізованих українців (головно робітників із Буковини та Бесарабії). А це може статись, коли наша громада буде мати власну салю. В тій цілі створився вже комітет, який під умілим проводом д-ра М. Михальчукового певно невдовзі не наладить. Поспішно опрацьовується добровільно члени нашої колонії, щоби вже в короткім часі мати винаймити таку салю.

АРТИСТИЧНА ВЕЧІРКА ГЕТЬМАНЦІВ.

„Союз гетьманців-державників у Румунії", з осідком у Букарешті, влаштував 28 VI. вечірку із добірною програмою, на яку злізжалися прамоти, сольоспіви і нац. танці. Салю „Трансільванії" виповнила не тільки українська публіка, але й численні представництва румунів, німців, болгар та інших.

З ДІЯЛЬНОСТИ БУКОВИНСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Дня 29. VI. відбувся у чернівецькім Українськім Народнім Домі „Вечір народньої пісні". З програму походили народні танці та переплетені одинокі строї гуцульських, подільських, полтавських і т. д.

Дня 28. VI. відіграла драматична секція Т-ва „Кобзар" пєсу М. Чирського „Отаман Пісня". Ввесь дохід з цієї вистави призначено на докінчення будови „Українського Народнього Дому" в Глибокій.

На другий день, 29. VI. наші рухливі товариства „Жіноча Громада" та Музичне Т-во „Буковинський Кобзар" виставили спільно історичні картини „Чотири пори року". Перша картина представляла — весну праукраїнську добу; друга — літо; княжу добу; третя — осінь, весілля гетьманича Тимоша із Роксандрою, донькою молдавського воєводи Василя Лупула; четверта картина — зима, відбулася в палаті гетьмана Мазепи. В цій небуденній виставі брали участь пані: Н. Г. Русова, Г. Тимінська, Н. Василашко, М. Ясеницька та артисти: І. Душка, Е. Унґурян і інші. Управителем хору, оркестри та всієї обставини був відомий композитор М. Бойчевко. Вистава відбулася у великій салі Музичного Т-ва.

О—ко.

З нових видань.

Евген Храпливий: Сільське господарство галицько-волинських земель, Львів 1936, накл. фонду „Учітеся брати мої". Ст. 348 з численними мапками й графіконами.

„Село й селянство — це жива криниця Сьогоднішнього й Завтрішнього української нації" — з таким переконанням автор старається у своїй праці розглянути силу тієї підстави життя й розвитку нації, проаналізувати вагу й нужду нашого селянства, але й намітити шляхи до його кращої майбутности.

Назвою галицько-волинських земель обіймає автор усі українські землі, що найшлися в межах Польщі, встановляє докладно їх простір і число населення, щоб з тієї вихідної обхопити відтак якнайповніше хліборобський простір, якість і продукційну силу української землі. По черзі проходить він поодинокі природні й господарські (хліборобські й промислові) райони краю та їх прикмети. Розподіл культур ужиткової площини в нас у порівнянні з іншими европейськими краями зовсім корисний та некорисний суспільний розподіл землі й поодиноких культур на окремі групи землеволодіння (селянського і дідичівського й союзів публичного права). Інтенсивні культури мають більше уваги в селянина, ніж у дідичів і союзів публичного права. Ужиткової площини на галицько-волинських землях в руках селян є нині 53.7 проц., в руках дідичів 32.2 проц., в союзів публ. права 14.1 прц. Найбільш дідичівськими є Полісся, відтак Тернопільщина і взагалі вся Галичина, найменше Холмщина й Волинь. Далеко більше ужиткової площини в своїх руках має селянство в корінно польських землях (біля 70 проц.), як наше на своїй землі — висновок з того ясний.

Не маємо можливости докладніше перейти за автором поодинокі роди хліборобської продукції, їх добрі лихі сторони, та головне: вказівки автора, як зарадити недостачам. Більшість ріллі в нас займають хлібні рослини й бараболя, за мало окопових, пашних і промислових рослин. Статистичні таблички і графікони дають ясний погляд на їх продукцію, вивозові надвишки чи консумційні недостачі, а також на наші майбутні продукційні та вивозові можливости в нормальних господарських умовинах. Автор часто підкреслює таку важну в нашому суспільному господарстві потребу хліборобського промислу, переробу на місці хліборобської скровини. Дуже цікаві і зразково виконані порівняльні таблички і графікони нашої продукції в усесвітньо, з огляду на кількість і якість, про наше місце з польської продукції (в багатьох випадках вказує на велику нашу перевагу), більші труднощі має автор, щоб представити місце цьогобічних українських земель у всеукраїнському бі лянсі. Цікаво виходить методичне розмежування малих і великих господарств, як вони представляються у світлі цифр продукції і суспільної корисности.

Багато гірше як рілля, використана в нас пашна площінь і тому до неї треба в нас прикласти більше уваги. Це, як каже автор, перший крок до зменшення в нас голоду, з потребою рівночасного поширення в нас культури садів і городів, це найважніша проблема нашого сільського господарства.

Розділ про плекання сільсько-господарських тварин, це либонь найцікавіша частина книжки. В ній — здається, автор найкраще себе почуває. Тому тут більше підкреслений динамічний момент розвитку, найкращі графікони, найбільше вказівок на недостачі та скільки ще місця на годівлю в розвитку нашого сільського господарства. Розвиток годівлі, збільшення управи промислових рослин, розбудова хліборобського промислу, кооперативного збуту, поширення й піднесення культури садів і городів, бічних галузей хліборобства (пасічництва і ін.) таких, що можуть зайняти активну позицію в нашому бі лянсі, оце в висновках автора вказівки, як можна в нас доповнити брак землі і недобори в інших ділянках сел. праці. І дальший висновок: „Брак нашого купця, промисловця, ремісника чи то відповідних кооперативних організацій, бе безпосередньо нашого хлібороба. Отак один із шляхів направи господарського становища українського села йде через українське місто".

Землі наше хліборобське населення має дуже мало, розділена вона ще гірше: 60.5 проц. усіх господарств у Галичині має менше як 2 га і займають вони лише 13.5 проц. усієї ужиткової землі, на просторі всіх гал.-волинських земель 4/5 усіх господарств не мають більше як 5 га і разом займають тільки 22 проц. землі, тоді як 0.3 проц. дідичівських поверх 100 гектарових господарств займають 46.3 проц. усієї землі. З того одинокі можливости: брак еміґрації поза межі краю, заступити еміґрацією зі села в місто, брак землі заступити інтенсивністю хліборобської культури. Земля наша вимагає не лише любови, але й інтелігенції!

Оправдується вкінці автор, що не зміг ще повніше представити нам сільське господарство гал.-вол. земель. Праця його була приготована до повнішого наукового видання (була читана й апробована до друку на комісії національної економіки в Т-ві ім. Шевченка). Всеж і в такому популярно-науковому вигляді (може ще й краще) представив нам автор поважну роботу, якої в нас досі не було. Дякувати теж треба й Т-ву „Просвіта", що так дбайливо видало книжку такого обему.

Книжка д-ра Храпливого виказує нам недостачі вегетації пасивного консумента та розбуджує самопевність почувань свідомого, активного продуцента, й зміст і ідеї повинен присвоїти собі кожний освітний діяч, кооператор, економіст, політик.

Д-р І. Витанович.

† о. Михайло Романовський, парох Сопова, упокоївся у Господі по короткій і тяжкій недузі у 67-ому році життя, а 40-ому році священства. В. И. П.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Президія зборів Ліґи Націй приняла дві резолюції. Перша вимагає членів вложити до 1. вересня пропозиції, як уліпшити виконування постанов Ліґи. секретаріят має простудіювати ці матеріяли. Рада Ліґи вложить звіт найближчим зборам.

Друга резолюція висловлює побажання, щоб координаційний комітет запропонував урядам покінчити санкції.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Деякі уряди а саме півд. американські і т. зв. неутральні спротивилися проти поспішного голосування резолюцій; вони домагаються, щоб принятий президією проект резолюцій подати до їхнього відома на 24 год. перед голосуванням. На вчорашній сесії зборів Ван Зеланд відчитав текст резолюції; голосуватимуть над ним в год. 18., у міжчасі збереться Рада Ліґи.

Найближчі збори Ліґи відбудуться на 7. липня 21. вересня

Пять високих ґатунків папіросів без устників
„E S S E"
15 штук 38/18 2-2 **1 зол. 50 сот.**

Новий етап українського життя на Далекому Сході.

Як закінчився перший етап. Погром малоросійства. Підсумки минулого. Загальні Збори УНК. Сучасне становище. Дещо перспектив.

Харбін, 18. червня 1936.

Важко робити підсумки та короткий огляд минулого життя, де було так багато конфліктів і непорозумінь, коли доводилося брати активну чи пасивну ролю у вирішуванні гострих справ. Тому і після довгої перерви починаючи цей допис хотілось би зазначити, що перший етап українського життя в Харбіні закінчився. Зле чи добре, але закінчився.

Як відомо, у свій час група українських патріотів взялася активно до розбудови українського життя тут, коли здавалося вже нема жадних надій та коли всі між собою пересварилися, поділилися на різні політичні орієнтації. Це був 1925 рік. Тоді повстала „Просвіта", яка поставила своїм завданням вивести українське життя з мертвого та загрозливого становища, серед яких ми та ворожнечі.

Справа повелася і сьогодні маємо знов у своїх руках величавий український дім, ряд своїх організацій і поставлену поважно та на тривких підвалинах українську проблему Далекого Сходу.

Як дістали ми Український Дім, як улаштувались у ньому і як повстала загроза зверха, про це у свій час розкаже історія. Скликали Загальні Установчі Збори Української Нац. Кольонії у Манджу-Ті-Го. Цим закінчили перший етап і гадали, що нова Рада, що вперше прийшла до життя, поведе кольонію до нових здобутків. Але коли складали Раду, коли її вибирали, то мало звертали уваги на її склад, вважаючи, що першим і важним завданням є затвердити статут та текст декларації, яку зобовязаний не тільки підписати кожний член УНК., але її і підтримувати.

Тому не дивно, що у склад УНК пройшли головним чином старші кандидати колишнього Українського Клюбу, та додали до складу двох місцевих гетьманців, людей середнього віку та кілька випадкових членів. Склад Рев. Комісії весь із старих, представників давнього малоросійства. Отже першим завданням ця Рада і Ревкомісія вважали всякими способами провести в життя повну дискредитацію б. Управління У. Н. Дому та окремих членів „Просвіти", маючи для того виключно особисті порахунки.

Але всі обвинувачення, що їх склали вони на 56 сторінках машинового друку розхитались від доказів членів б. Управи УНДому і поодиноких осіб. Чекали на момент, щоб поставити крапку над „і", щоб раз на завжди покінчити з такими методами суспільної праці. Ніхто не робив опозиції Раді УНК, ніхто не перешкоджав її „праці", гадаючи, що пройде швидко рік, Рада признається в повній своїй непрацездатности і тоді легше буде вивести наше життя на постійний шлях. Та це не сповнилося.

Шукаючи хиб у діяльности б. активної Управи УНДому та не знайшовши їх, самі члени Ради забули, що серед них знайшовся чоловік, які тих хиб вид багато.

Так на 14. червня призначили перші звичайні Загальні Збори УНКольонії і тягались вони від 3. год. дня до 12. ночі. Перед зібраними членами УНК пройшли звіти старої Ради Ревкомісії, тощо.

Після довшої дискусії, коли і члени б. Управи та інші члени УНК дебатували, автор цього допису поставив резолюцію, підтриману членами „Просвіти", що в ім'я єдности української національної кольонії та тих завдань, які стоять перед УНК не дебатувати довго над діяльністю б. Ради УНК та Ревкомісії. Їх звіти просто без подяки прийняти, а справу б. Управи УНДому вважати за ліквідовану. Це пройшло абсолютною більшістю.

На самому початку Зборів вибрали на голову Зборів п. Паславського — довголітнього голову ф. т. „Просвіти". Його сала вітала щиро і довго бо старі висунули кандидатуру українофоса п. Кулабка-Корецького, б. гетьманського міністра, що тепер виконує обовязки декана московського інституту св. Володимира (?) політехнічного факультету та є активним представником малоросійства, під плащиком „українства". Вони зібрали тільки 27 голосів.

Гарно побудовану промову Паславського вкрила сала рясними оплесками.

До Ради ввійшли: з молодих: Заїка, Луковенко, Федоренко, Чуча та Яковець, середніх: полковник Ю. Рой та старих: Костенко — купець, Селюк — домовласник та Нетребенко — зуб. лікар. Так само склали і Рев. Комісію, куди ввійшли: Дзитар (молоді), Заблоцький (Просвіта) та Корсунівський (старі).

УНК вступила на шлях нового етапу. Чому нового?

Тому, що від тепер УНК почне жваві регулювати внутрішнє життя, відкриваючи можливість широкої праці для всіх активних земляків.

Малоросійство, яке підтримували частинок земляки із старих членів Укр. Клюбу, збалямучені „проводарями", зовсім розбито. Зробило ще останочну спробу дати інформації до українофобського московського органу „Наш Путь", але цензура статтю сконфіскувала. Це вже не перша спроба спровокувати український рух.

Так напр. у минулому році хотіли зареєструвати УНГромаду у Московському Бюрі еміграції, яке має тут дуже великі впливи та засоби, орієнтуючися на отамана Семенова, відомого з часів громадянської війни на Сибірі та на Д. Сході. Це Бюро покищо, кажуть, стоїть на загальних московських точках, але в вже почало що має в скорому часі визнати принцип „самовизначення народів".

Новий етап у житті української кольонії означений такими проявами: якнайвище підвесення ідеї соборности та державности і невинної української пропаганди серед азійських народів, де мало знають про нас та про наші визвольні змагання. Намічена теж праця поширення ідеї самостійности Зеленої України.

І. Приморець.

ДИМІСІЯ БОЛГАРСЬКОГО УРЯДУ.

СОФІЯ, 4. 7. ПАТ. Король прийняв димісію уряду та поручив дотеперішньому премієрові Іванові утворити новий кабінет.

—o—

АРХИКНЯЗЬ ОТТО У ШВАЙЦАРІЇ.

ВАРШАВА, 4. 7. Цього тижня приїхав до м. Базель арх. Отто Габебург зі своїм ад'ютантом гр. Лєгенфельдом і переговорював правдоподібно з президіником австрійських легітимістів бар. фон Вінерсом.

Безробіття у світі маліє.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Як виказує статистика міжнародного бюра праць безробіття помітно маліє у всіх краях за винятком Голяндії, Румунії та Швайцарії.

У Великому Театрі в год. 3.30 поп. і 8.-ій веч.
Останній раз Стефан Ярач у **„ЗАМАХУ СОМІНА"**
У Театрі Різнородностей в год. 8. веч.
„Ва Банк" Незвичайно вдала комедія, в чоловій обсаді артист.
Гостинні виступи Казимири Скальської.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

28. ТРАГІКОМІЧНІ ПРИГОДИ

Дурень знайде завжди більшого від себе дурня, щоб мав кого подивляти. Було.

В Америці хотів я, як у Галичині, працювати для своєї церкви й народу. Але часто ставали мені впоперек дороги тамошні дяки. Почавши вже від першої угрорусько-лемківської парохії в Мек Аду, мав я постійно заковику з ріжними дяківськими примхами й славільними вчинками.

В Мек Аду був кантором, значить дяковчителем, якийсь угрорусин, що здебільша „гуторіл" по словацьки або по мадярськи, а тільки іноді, в разі необхідности, говорив західно-закарпатським діялектом. Він учив у вечірній парохіяльній школі, де мав приблизно 30 дітей. У цій нашій школі мав я двічі на тиждень години релігії, але я заходив багато частіше до неї.

Одного разу прийшовши до кляси, сів я в лавку між дітворою і прислухувався, як дяковчитель вів навчання. Він, викликавши одного з найцікавіших і наймудріших хлопців до таблиці, дав йому крейду і сказав написати слово „псалом". Те саме мали зробити всі інші діти в лавках, але так, щоб одно другому не заглядало до зшитка. Кожне з дітей, записавши собі в зшитку „псалом", прибігало до мене з запитом, чи має добре написано. Всі написали правильно і раділи, як я похвалив їх. Але нагло рознісся по клясі захриплий голос сердитого пана кантора:

„Не так!"

Одночасно він викликав другого хлопця, щоб написав ліпше на таблиці, хоч попередній не зробив жадної помилки. Та цей другий і кожний дальший відходив від таблиці „з носом", бо вик не був задоволений їх писаниною. Розлютившись, він вирвав від останнього крейду і сам написав ось так:

ФАЛОМЪ

Потім крикнув:

„Патрайце сомари, як пісаць псалом!"[1]).

Серед дітей почувся шепіт і придушений сміх. Не знаю, з кого вони сміялися: з мене, чи з пана кантора. В кожному разі мені було дуже ніяково. А колиб я був догадувався, до чого воно дійде, радше й не показувався сюди і „маком" сидів би дома. Та жалувати не було як, але й годі було поправляти пана кантора перед його школярами. Бо можна булоб „наістися" ще більшого сорому, тим певніше, що в цього дяковчителя грала гаряча мадярська кров, а крім того він, бідачисько, постійно ходив підхмелений. Отже він міг щонайменше зневажити мене словом перед дітворою, а можливо булоб дійшло ще й до чогось гіршого.

Всеж ця подія у школі була вже свого роду сенсацією, що вітром рознеслася по містечку. Вечором говорили про неї в хаті майже кожного нашого мекадуського робітника, що бодай одна його дитина була тоді у школі. Всюди з великим зацікавленням обмірковували питання, хто зі світлодавців спотикнувся на „псаломі": „Пан кантор, чи пан превелебний?" Старі угрорусини признавали рацію своєму канторові, хоч ніхто з них не мав поняття про словянську азбуку. Але в їх уяві не могло поміститися, що їх кантор, що закінчив іще у Старому Краю дяківський курс і мав „дипльом" з дяківства, не знав, як пишеться „псалом". Затє галицькі лемки признавали, свідомо або й ні, мені правду, бо я був їх „краян з Галіції".

Зрештою, справа з тим „псаломом" не закінчилася на тім. Заступник председіника церковного (парохіяльного) комітету, родом лемко, людина письменна й розумна, шепнув мені зараз на другий день, що найближчий щомісячний кураторський мітінг буде дуже бурхливий саме через той „псалом"... Це справдилося. Ждав я на мітінг затурбований, але й ще з більшою цікавістю, хто видвигне цю справу і в який спосіб порушить її.

(Далі буде).

[1]) Дивіться, осли, як треба писати псалом!

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 13—25

НОВИНКИ.

— Магазин постелі **Р. Джала, Львів,** Хоругви 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 28-100

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 35-115

— **Подяка.** Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький зволив ласкаво жертвувати для Українського Народнього Музею „Гуцульщина" ім. о. Йосафата Кобринського при Народнім Домі в Коломиї три кубічні метри кедрини з решти своїх запасів на музейний інвентар. За цей цінний і шляхотний, тепер такий дуже рідкий матеріял Управа Музею „Гуцульщина" складає оцим Їх Ексцеленції щиру подяку.

— **Львовяни, позір!** В неділю, в понеділок і вівторок (5., 6. і 7. липня ц. р.) приступлять до Вас на вулицях і площах Львова (біля всіх наших установ і церков) збирачі „Рідної Школи" зі скарбонками-пушками та попросять у Вас жертви на „Рідну Школу". Не відмовте їм її, лиш дайте їм її так щиро та сердечно, як жертвенна й безкорисна і невинна є праця цієї установи для Львова, Львівського повіту та цілої нашої Батьківщини! Львовяни! Дайте доказ, що не лиш у словах ціните цю установу, але й діломжертвою вмієте за неї постояти! Хай-же Львів сповнить гідно свій обовязок і зложить у цих трьох днях тисячі на „Рідну Школу"!

— **„Голос Нації".** У Львові почав виходити ще один тижневик — „Голос Нації". За видавця підписаний Жигмонт Процишин, за відповідального редактора Роман Зацерковний. Перше число цього тижневика вийшло з датою 5-го липня 1936 р.

— **Чужинці у Львові.** За перші три місяці цього року приїхало до Львова 12.666 осіб, з того 11.880 польських громадян, 250 австрійських, 114 румунських, 100 німецьких, 55 чехословацьких, 29 мадярських, по 23 болгарських і британських, по 21 американських і латвійських, 18 французьких, 8 китайських, 3 перських і т. д.

— **Львівська статистика** виказує, що кожного дня у місті пересічно 7 пар бере шлюб, 12 дітей приходить на світ, 10 осіб умирає.

— **Роздор у П.П.С.** Справа „Фронту людового" і комуністів спричинила кризу в Польській Партії Соціялістичній. Партія поділилася на два табори: лівий і правий. У проводі лівого табору стоїть ред. Ширек і др Гертальс, у проводі правого — радн. Скаляк, Гадух і голова союзу міських урядовців Гофман. На останньому зібранню ППС. більшість творив лівий табор.

— **Сесія Академії Наук на Великій Україні.** 25. червня ц. р. почалася сесія Української Академії Наук. Сесію відкрив голова Академії Богомолець, який підчеркнув, що перед академією є тепер два завдання: реорганізація на підставі нового статуту і стеження за зростом соціялістичного будівництва. Секретар академії дав звідомлення, зазначуючи, що академія розвивається щораз краще.

— **Чи Соціялістично-Радикальна Партія є легальна.** Окружний суд у Рівному розглядав перед кількома днями відклик С. Паркевича і В. Семенюка, яких кремянецьке староство засудило на 25 зол. кари за нелегальні збори. Обвинувачені члени радикальної партії зібралися 21. листопада м. р. у домі Паркевича, де відбулася жалібна академія памяти М. Грушевського. Обвинувачені покликуються перед судом на арт. 18. установи про збрання, що на такі сходини дозволяє. Суд постановив зажадати від старости висвітлення, чи Соціялістично-Радикальна Партія є легальна.

— **Нові поштові агенції.** В Гуштині пов. Борщів заведено в місцевій агенції телеграфічну і телефонічну службу в обмежених денних годинах. — У Трибухівцях пов. Бучач урухомлено від 5. ц. м. поштову агенцію 3-го ступня.

— **За вірну службу.** Дня 29. VI. 1936 гостили у свого шваґра п. Станька, властителя дібр в Вишенці пов. Городок, презес відкличної палати скарбової у Львові п. Рушевич і Сікорський, власник дібр у Кулаві пов. Жовква. Вечором **вибрали** вони на полювання качок на новозаложеним рибнім ставі п. Станка. Щоби вигнати качки пісьми гаєвого місцевого господаря, Пилипа Мальця, який щоб нагнати качки вліз у воду. Кількинадцять кроків від берега гаєвий стратив грунт під ногами і почав тонути, благаючи рятунку. Коли фірман сказав, що гаєвий потапляє, пани сіли на візок і відіхали. Крик потапаючого чув його син, що був недалеко в полі, однак думав, що тато кричить на качки. Тіло Мальця видобули з води щойно другого дня. Рятунок був можливий, щоби тільки були кликнули на людей, а нещасливий потонув залишаючи жінку і діти. Такої подяки дочекався вірний слуга від своїх панів.

— **Новим борщівським старостою** на місце п. Мурмила, перенесеного до білостоцького воєвідського уряду, назначено п. Байдя-Бжостинського, б. начальника суспільно-політичного відділу білостоцького воєвідства.

— **Львівська хроніка.** На розі вулиць Рутовського і Скарбківської ударилися два самоходи, при чому інж. Шпербер важко ранений. — Різник Маріян Ольшевський у сварці стрілив до свого шваґра Степана Кучвари. — Стефанію Недоцітальську засудив окр. суд на 2 і пів року вязниці за те, що в грудні убила в суді Войтіха Дучмінського, який не хотів признати, що є батьком її дитини. — На вул. Городецькій невідомий шофер переїхав залізничника Михайла Панькова. — 19-літнього Володислава Войтинського пострілив болгарський огородник з Кривчиць, якого він намагався обікрасти.

— **Гімназійна абітурієнтка злодійкою.** У Станиславові засудили на 6 місяців вязниці з припиненням гімназійну абітурієнтку з Ченстохови Розалію Грін за те, що у залізничій почекальні намагалася обікрасти валізку. Обвинувачена заявила, що до крадежі довів її голод; від 6-ох місяців вона без праці.

— **Голодівка безробітних.** 50-х безробітних з міста Здунської Волі домагалося у міській управі праці. Коли їхні заходи виявилися безуспішними, вони розложилися під будинком магістрату і почали голодівку.

— **Любовні порахунки.** 30-літній парубок з околиць Ліська Іван Маюк поранив вистрілом з крісa 24-літню Анну Шоломийську, яка не хотіла за нього вийти, опісля рівнів її вітчима.

— **Варшава під водою.** Нині рано шаліла у Варшаві громовиця. Вода залила сутерени деяких нижче положених домів.

— **Дальші жертви „Феніксу".** Варшавська адвокатська рада припинила у правах виконувати звання двох адвокатів: Гутмана і Базилера, арештованих у звязку з аферою „Фенікса".

— **Жиди проектують бойкот мяса.** Минулого четверга відбулася у Варшаві нарада рабінів у звязку з проектованим розпорядком про ритуальний заріз. При тій нагоді виринула справа бойкоту споживання мяса. Цей бойкот хочуть жиди примінити, як протест проти згаданого зарядження.

— **Варшавський комбінатор.** Варшавська поліція арештувала особнячка, що під призвіщем д-ра Станислава Закшевського виступав як „тибетанський лікар". Він умів при допомозі своєї нешлюбної жінки зробити собі таку рекляму що наївні люди платили тисячі чудотворному лікареві з Тибету. По арештуванні виявилось, що це не лікар, тільки фризієр і називається направду Шльойма Пельтман.

— **Також „пріма апріліс".** У Варшаві засудили на пів року вязниці римаря Карла Вишомірського, що на 1. квітня „на жарт" дав своєму товаришеві напитися сірчаного квасу.

— **Десять тисяч ошуканців у Філядельфії.** Поліція у Філядельфії виготовила список обманців. Він обійме 10.000 імен, поміщених у 13 альбомах. Вони обіймають кишенькових злодіїв, готелевих ошуканців, грачів або й інших кримінальників. Все це робить поліція, приготовуючись до конвенції демократичної партії, яка починається тут на другий тиждень. Провідники демократичної партії зїдуться до Філядельфії вже з кінцем найближчого тижня.

— **Нові документи про Вагнера.** В архіві одної баварської школи найдено незнані досі документи Вагнера, а саме його лист і коректу фортепіянового витягу „Майстерзенгер"-ів. Останній документ цікавий тим, що поправки і замітки на партитурі вказують на спосіб праці Вагнера.

— **На вітрильниках через океан.** На днях вибирається з Ню Йорку цікава прогулька. Понад 30 вітрильників, що належать до різних національностей виїздить з Ню Йорку через океан до Савтгемптон (Англія). Довжина човнів, що беруть участь у прогульці, 17—18 метрів. У спортових колах сідкують за цією небуденною імпрезою зі зрозумілим зацікавленням.

— **Ювилейні свята у Белеграді** відбуваються на підставі уложеного пляну. Число паломництв і зїздів — головно в часі літних вакаційних місяців — росте, в беруть у них участь люди всіх станів і різних політичних переконань. Ювилейні свята зорганізовані на платформі неполітичній і загальнодержавній, при чому від початку цього року ведеться велику пропаганду при помочі преси, брошур, пошти та спеціяльно окремого бюлетину, що виходить у Белеграді. Не диво, що зацікавлення ювилеєм у цілій Чехословаччині велике. Впорядчики свят постановили використати те велике зацікавлення населення і повести між ним грошеві збірки на віднову величавого белеградського храму. З тією метою видано відозву до населення, що зачинається словами „Народе Ческосльовенски", підписану Апост. Нунціем Саверіем Ріттером, примасом Чех, кард. Кашпаром, моравським митрополитом архиеп. Пречаном, премієром Годжею, председниками обох палат чехословацького парляменту, усіми єпископами, в цьому числі й обома нашими грекокатолицькими, і найвизначнішими представниками політичного, наукового і мистецького світу. В днях 15—19 липня відбудеться світовий Уніонний Конгрес, на який вибираються і представники нашої Церкви.

— **Щоб бути горожанином — треба прислужитись державі.** Американський суд відмовив чотирьом людям горожанських паперів на тій підставі, що вони побирали допомогу з прилюдних фондів, отже не причинялися до скріплення сили Злучених Держав. Двох із них були італійці, один турок, один із Нікарагуї. Хто побирає допомогу, той не може підтримувати уряду Злучених Держав — міркував суддя Вейн Бора, що відмовляє права горожанства.

— **Як торгує Форд.** Від часу свого істнування, за 33 роки, Форд Мотор Компані продала 24,500.000 автомобілів та інших додаткових виробів на загальну суму 12 міліярдів. 951 міліонів, 338 тисяч і 28 дол. (12,951,338.028 дол.) З цих грошей виплатила компанія Форда 12.109,321.884 дол. за роботу, матеріяли й на податки. За весь той час заробив Форд на чисто 782.016.144 дол., отже менше, ніж видатки на втримання всього підприємства лише в однім останнім році. Такі цифри подав до прилюдного відома представник Фордової компанії Вільям Камерон, з Дітройт. Він обраховує чистий зиск Форда пересічно по 20 дол. на одним автомобілі.

— **Населення Румунії.** Як виказують найновіші обчислення, Румунія має тепер 19,196.071 мешканців.

— **Приятелі в нещастю.** Підчас останньої повені в Айзербайджані, найшли ученики в одній затопленій школі заяця і шакаля. Оба вони сховались між лавки, щоб перечекати небезпеку. Страх перед спільною небезпекою зробив із шакаля і заяця приятелів.

— **Термометер людських пристрастей.** Один американський інжинір придумав термометер, який міряє атмосферу... на зборах. Термометер має форму великої скляної рурки, що наповнена світляним червоним стовпиком. Поруч рурки уставлена дошка з поділкою від 1—100. Спеціяльні мікрофони получені з термометром реєструють всі звуки і шуми і залежно від них стовпик підноситься або паде. Пробу з цим термометром зробили в Америці на передвиборчих зборах. На зборах, де проголосили кандидатом на президента Рузвельта, термометер підскочив на 94 і тримався на цій висоті пять хвилин. На республиканських зборах термометер показував тільки 85.

У понеділок у Театрі Ріжнородностей весела комедія П. Франка
„ВАБАНК"
У головній ролі Казимира Скальська. Гумор. Знаменита гра. Гарне оформлення сценічне.

— **Папа про моральність фільмів.** Папа виславши до епископату Злучених Держав енцикліку в справі морального підвесення і виховного значіння фільм. В енцикліці похвалив папа поставу американського епископату і віриих суироти неморальних фільм. Папа піддає епископам думку, щоб вони щороку збирали від вірних приречення, що не ходитимуть на неморальні фільми. Одночасно пропонує укладати листи, які клясифікували б фільми на підставі їх моральної вартости. Такі листи слід оголошувати теж в інших краях.

— **Наполеонські роковини.** В 1937 році припадають 125-ті роковини походу Наполеона Бонапартого через Литву. З тої нагоди появиться в Ковні монографія, присвячена наполеонській армії на Литві. На домі, де мешкав Наполеон, вмурують памятковy таблицю.

— **Паша з... галузок.** Кому це видасться неймовірним, нехай прочитає совітську „Правду" з 1-го липня, де найде телеграму зі Самари про плян заготівлі паші з галузок. Підчас першої пятирічки в роках голоду, паша з галузок була признана, як одно з досягнень науки агротехнічної. Віда тільки, що результатом уживання такої паші була страшна смертність худоби. Це так, як той циган, що привчав коня, щоби кінь обходився без харчів. Довів до того, що кінь із денно тільки пів склянки вівса, ще трохи бракувало був би коня відучив і від цього, — але кінь здох.

— **Тортурами примушував до вірности.** В Парижі арештували одного альжирця, що знущався над своєю любкою та тортурами примушував її до вірности. Він зробив собі нагайку, якою збивав дівчину до непритомности. Потім сковував її руки на плечах і зав'язував на 48 годин на стелі. Альжирця арештували і найшли у нього нагайку, кайданки і шнури, що потверджувало зізнання його любки.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ВА БАНК!"
Комедія на 3 дії *П. Франка.*

Любов на перший погляд ударяє в голову, як грім і цим можна пояснити собі поведінку молодця, який маючи 10 шилінгів у кишені запрошує у великопанський готель на вечерю багату молоду даму, сідниці двох її знайомих мільонерів, ще тієї ніч залишається в тім самім готелі у найкращім княжім апартаменті, щоб відсунути таким княжим жестом найстрашніший момент свого пориву — речинець рахунку. Ситуація весела і гумор її зміцнює позашлюбний приятель молодого легкодуха, що хоче ратувати його перед скандалом і вайпцею, увесь час задихливий, схвильований і перелякany. Глядач тішиться двома можливостями: що молодця здемаскують і скинуть із сходів або він несподівано стане великим паном. Автор має ще третю можливість.

Комедія легка, безпретенсіональна, із дуже добрими артистами у чоловічих ролях. м. р.

Спорт.

УКРАЇНА — СКАЛА.

В цю неділю розіграє І. дружина України товариські змагання зі Скалою у Стрию. Початок: год. 5.30 пополудні. Ввесь дохід призначений на дитячі садки Р. Ш.

НОВА ПЕРЕМОГА „ДОВБУША".

Цьогорічний мистець копаного м'яча на Буковині, українське спорт. тво „Довбуш", збільшив знову число своїх перемог — мабуть на злість усім тим „невидимим силам", які стараються даремне спинити дальший розвиток нашої спортової установи. Дня 29. VI. „Довбуш" переміг букарештеньку лігову дружину „Спортул Студенцеск" 2:1. Як відомо, „Довбуш" виграв уже кілька змагань із передовими румунськими дружинами, але цим разом доказав, що не тільки здобув перемогу для своїх жовто-блакитних барв, але й уміє гідно та по спортовому протиставитись і технічно сильному противникові.

Бажаємо нашим амагунам дальших таких перемог, які переконали би Румунський Спортовий Союз, як недоцільно є робити „Довбушеві" всякі можливі трудноші в його змаганнях добитись до ліги. Вокзалтність і технічного вміння спортової дружини не зменшать відомі офіціяльні методи. Напаки.

Таксамо не по европейському було унеможливити виїзд „Довбуша" до Львова на ювілей „України" — і з другої сторони домагатись від української дружини щоби грала в користь всяких „загальних цілей"...

„Довбуш" мав свого часу і своїх „різних" противників, які добачували й теоретизували, що існування „Довбуша" в даних обставинах є „властиво шкідливе". Тішить нас, що ці замотувичені кирпиньки вже затихля, ба, навіть уже вихвалюють діяльність „Довбуша"... Добра постава і постійні виграні нашої дружини перекомали тих показових „патріотів", яку велику пропагендивну діяльність виконує „Довбуш", що навіть уже можливлюють його виправу „за границю". О-ко.

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖ. ЛИГИ.

В цю неділю (5. VII.) грає ужгородська Русь у себе дома за вхід до чеської державної ліги з С. К. Градец Кралове, а в Моравськім Шенбергу приймає С. К. Мерін Шенборг Вікторію Жіжкова. Батя Заїн у неділю не грає.

При цій нагоді зазначимо ще, що С. К. Русь розіграла в неділю 28. м. м. тов. змагання з Младоболеславським С. К., які покінчились ремісово 2:2 (2:0). Як попереднього дня у Празі, так і в Младоболеславі ужгородські змагуни здобули собі гарною, інтелігентною грою великі симпатії публики. Перед змаганнями у Младоболеславі дружина Руси відвідала могили двох гравців младоболеславського клюбу, що згинули у недавній автомобілевій катастрофі, поклала вінець на їх могили та відспівала „Вічную память".

Дорогу до Праги й назад відбула Русь трикоторним літаком чсл. державної еролінії, чим започаткувала нову еру в історії спорту ЧСР, переборюючи відділь у просторі й часі найдокладнішим засобом сполуки. Тому, що гравцям Руси не шкодили навіть висоти 4500 метрів, у якій вів літак аж до самої Нітри весілий і досвідчений пільот п. В. Корда, вирішив провід Руси й надалі користати з обслуги літаків, якщо кількість ціни коштів подорожі буде вигідна.

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Львів, липень-серпень 1936. Р. IX. Ч. 7-8. Зміст: Володимир Дорошенко: Олександер Потебня — з нагоди сторіччя смерти (1 порт.). — А. Потоцький: Острів тисячі мотузяків (4 обр.). — О... Кониський: Ой, поле, ви, поле! (вірш). — Др. Богдан Сапишкевич. — І. Вербицький: Нові погляди на плекування маток і робітниць бджіл. — Володимир Бірагура: Дитячі ігри та забави. — Я. М. Берлз: „Чуйся т... кінь, в п.рю" — обжинкові звичаї в с... Ворошиловградщині (3 обр.). — О. І. Бочковський: Палестина й жиди — проблеми та національне відродження (краєвид і мапа і 5 обр.). — Ярослав Рудницький: Українські відомості географічні назви. — Василь Пачовський: Князь волинських чи князь-правитель? (2 обр.). — Мусій Кононенко: Заповіт Ярослава Мудрого (вірш). — Ярослав Гординський: Українська повість на совітській Україні (7 порт.). — О. Лукашинський: Камфора та целюльоза. — Василь Пастушин: Про індоевропейські мови та індоевропейську прабатьківщину. — Юрій Крохмальюк: Рослини керування на відділ. — Вас. Десятьтітки: Пригоди в Харбіні (1 мапа і 1 обр.). — Др Антін Горбачевський — вісімдесятьлітник. — Л. Лисевич: Скільки коштує грім (2 обр.). — С.: Про народини та смерть людей. — М. Возняк: Олександер Кониський і Тит Омелянович (до зв'язків Кониського з Буковиною). — со: „Третя сила". — Б. Р.: Звізки взялися сірники. — дм.: Українська їжа на поліччя та поперчення. — С.: Спосіб на плямисті пальці. — Каліграт Добрянський: Цвіт папороті в українських народніх вірованнях (1 обр.). — В. Кінг: Легенда про японську мозоль. — Володимир Сінницький: Дещо про мистецтво найбільших народів (2 обр.). — В. Гнід: Де шукі хати на одну сім'ю (7 обр.). — Іван Чорняк: Водопровідні влаштування в ростин (4 обр.). — Стр.: Цукор із жержини (цукій, георгіній). — Іван Маркус: Стор... ...ореєв (1 обр.). — О. Шикановський: Волинські церкви-твердині (2 обр.). — Франц Коковський: Рибальство в енійському повіті (8 обр.). — Е. Жерський: XI. Олімпійські ігрища (1 обр.). — Додаток: Павло Аліяський: Подорож Патріярха Макарія (кінець). — Нові журнали та книжки.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Яремче:
6. VII. Дівча з Маслосоюзу.
7. VII. Лев з Абісинії.
8. VII. Циганський барон.
Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев з Абісинії.
11. VII. Циганський барон.
Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:

Неділя, 5. VII. год. 3.30 Ціни звичайні. Виступ С. Ярача „Запах"; год. 8. веч. Виступ С. Ярача „Запах".
Понеділок, 6. VII. нечинний.
Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Оранда.

Театр Ріжнородностей:

Неділя, 5. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Понеділок, 6. VII. год. 8 веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Вівторок, 7. VII. год. 9. в. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Середа, 8. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
П'ятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання пігмея".
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".
ВАНДА: 1) „Петербурські ночі", 2) „Чотирьох джентельменів".
ГРАЖИНА: „Уявний світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: „Жінка без масок" і „Скандали мілїонерів".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з поста-рестанте".
МУЗА: 1) „Капітан Сорель", 2) „Нічні метелики".
ПАКС: Неділне.
ПАЛЯС: „Без Шари".
ПАН: „Катеринка".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЕВЕ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рної кімнати".
УТІХА: „Індійські пікотинці" та ревія"
ХІМЕРА: „Без пріявища".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Різера італійська".

Закордонне радіо.

Неділя, 5. липня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симфонічний концерт, 12.40 Улюблені мелодії, 17.50 Веселий концерт, 20.05 Сценій пасажир, **Брюсель** (483,9) 17.00 Танкова музика, 22.10 Камерална музика, **Братислава** 16.00 Полудневий концерт, **Кошиці** (230,1) 12.25 Радіоконцерт, 18.30 Романтичні мрії, **Прага** (470,2) 7.00 Концерт, 9.05 Концерт салонового квартету, 19.05 Концерт військової оркестри, 20.10 Магнін — опера, **Парнж** (8164) 14.45 Симфонічна музика, 17.00, 23.15 Легка музика, 20.45 Танаріщ — пєса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Спільна олімпійська авдиція, 18.00 Гарні мелодії, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 12.30 Музика вполудне, 20.00 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 11.10 Веселі мелодії, 20.00 Чар інструментів, **Штутгарт** (522,4) 10.30 Концерт солістів, 20.00 Весела літня подорож, **Букарешт** (364,5) 11.05, 17.00 Румунська народня музика, **Стокгольм** (428,1) 20.45 Веселий концерт, **Будапешт** (549,3) 12.45 Циганська музика, 17.30 Сальонова музика, **Мілляно** (368,6) 17.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Вечір тан(чести Белліні.

Понеділок, 6. липня 1936.

Відень (506,8) 17.10 Дюфортепіянова музика, 21.00 Барвні мелодії, **Брюсель** (483,9) 17.00 Легка музика, 20.00 Радіоконцерт, **Братислава** (298,6) 12.13, 18.15 Радіоконцерт, 19.05 Танкова музика, **Кошиці** (259,7) 18.30 Словацькі народні пісні, 19.50 Концерт військової оркестри, **Прага** (470,2) 21.00 Концерт чеської філгармонічної орхестри, **Парнж** (1648) 17.30, 20.00, 20.45 Концерт, 23.15 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Пісні ...ші, 20.10 Концерт, 22.30 Нічна музика, **Мінхен** (405.4) 14.00 Гра разборів, 20.00 Прелюдія Шопена, Штутгарт (522,4) 20.00 „Слуга двох панів" — оперя, 22.30 Ноч... **Букарешт** (364,5) 17.00 Концерт [illegible] мерална музика, 22.20 Нічна [illegible] **Будапешт** (549,3) 17.30 Концерт, 19.20 Народні пісні, **Мілляно** [illegible] Цьвіт Гапзо — оперета, Рим [illegible] 20.40 Концерт симфо.

Вівторок, 7. липня 1936.

Відень (506,8) 22.10 Концертний концерт, **Братислава** (298,6) 14.15 Сим... ...нтрабасі, 18.10 Веселі мелодії, **Кошиці** (259,1) 18.00 Сім. Гарні мелодії, 11.05 Сальонна музика, 19.20 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 14.00 Гра разборів, 20.00 Прелюдія Шопена, Штутгарт (522,4) 20.00 „Слуга двох панів" — оперя, 22.30 Ноч... **Букарешт** (364,5) 17.00 Концерт [illegible] мерална музика, 22.20 Нічна [illegible] **Будапешт** (549,3) 17.30 Концерт, 19.20 Народні пісні, **Мілляно** [illegible] Цьвіт Гапзо — оперета, Рим [illegible] 20.40 Концерт симфо. **Букарешт** (364,5) 11.05, 17.00 Румунська народня музика, **Стокгольм** (428,1) 20.45 Веселий концерт, **Будапешт** (549,3) 12.45 Циганська музика, 17.30 Сальонова музика, **Мілляно** (368,6) 17.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Вечір тан(чести Белліні.

Радість зі знимок

камерою Voigtländer BRILLANT



Зимки цім камерою р. Зять незвичай ну приємність. Великий зимки образи у дзеркальнику дозволяє відразу осудити чи мотив варт зимки. Фотографування Брілянтом виходить дуже дешево, бо на звичайній плівці 6 × 9 дістанемо 12 зимків 6 × 6. В книжній фотографічній склади ра до задемонструють цю камеру. Кожний що отримає камеру Брілянт буде нею захоплений.

Проспекти висилає безплатно
ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ: ВАРШАВА, ХМЕЛЬНА 47 а.

Олімпійський репортаж. Мінхен (535.4) 18.00, 19.00 Популярна музика. Букарешт (364.5) 19.15 Скрипк. 20.30 Концерт Бетовена. Будапешт (549.5) 17.0 Сальонова музика 21.50 Циганська музика. Мілано (368.6) 11.30, 19.00 Легка музика. Рим (420.8) 22.15 Танкова музика.

Львівське радіо.

Неділя, 5. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.01 14.30 Гутірка для села, 8.45 Ранішній дениик, 8.55 Програма, 9.00 Богослужения, 10.30 Польська творчість з гр. пф., 11.45 За працю для артистів, 12.03 Ранішня музика, 13.00 Людовий обрядовий рік, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Для розваги з гр. пл., 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр Уяви, 18.0 Підвечірок при мікрофоні, 20.20 Відвага пані Сетлайф — скеч, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірний дениик, 21.00 Весела львівська хвилина, 21.30 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.20 „Нехай маленькі діти солодко спять".

Понеділок, 6. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня вадиція, 7.30 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Вокальне попурі з гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 При чорній каві з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Конкурс лісних співаків, 16.00 Популярний концерт, 16.45 Збірне харчування в лісі, 17.00, 18.00 Фортепіяновий рецталь, 17.30 Пісні, 17.50 Відпустка і лови, 18.20 Д. Рок про сучасну культуру, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 20.55 Актуальна гутірка, 19.00 Авдиція для воєнів, 19.30 Спів, 20.00 Легенда про місячну сонату, 20.30 Торпедою до Августова, 20.45 Вечірний дениик, 21.00 Оперетковa музика, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Вівторок, 7. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня вадиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Ракочі в музиці з гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 У веселім городні з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скрипька П. К. О., 16.00 Легка пісенька з гр. пл., 16.45 Гетьмани Жолкевський у Москві — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 Любчик — правда і легенда, 18.00 Сільва верум, 18.05 Скрипька для дітей, 18.16 Легка музика з плит. 18.25 Майор Т. Вирва-Фургальський, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселий концерт, 20.00 Дух воєводи — комічна опера; підчас першої перерви вечірний дениик і спортові вісти, другої перерви — варштат історичного повістяра.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.33—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/8 — 5.26, Доляри канадійські 5.27—5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти англ. 26.59 — 26.43, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Корони 137.18—136.19, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.72—11.55, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 143—140.

Акції.

Банк Польський 101, Ліґнопол 13.

Папери.

3 пр. інвестиційна 76, 1ин. серійна 68, серії 77, 3 конверс. 49.50, Дол. 68.75—Дол. 48, Стаб. 52—53.

Заставні листи: Банк Ділетечний 4 пр. 40—42, 4 і пів пр. 42—44, 5 пр. 50—52, Т. К. З. 4 пр. 38.50, 4 і пів пр. 41.50—43.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від 4-го липня ц. р. кооперативам платим за: льоко Львів.

1 кг. масла десертового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. нець	2.65 „

Тенденція на масло звижкова, на инші на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. VII ц. р. платим своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахомасарні „M. C." у Львові, (ул. Більчевського ч. 5) такі ціни:

Індики, індички 1. кл.	1.00 зо л
Качки товщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята звижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

ОПОВІСТКИ.

Видїл Українського Інституту для дівчат у Перемишлі прийме 200 інституток учениць середніх, фахових і народніх шкіл м. Перемишля. Оплата 60 зол. місячно (600 зол. річно), Вписове 25 зол. одноразово. Батьки, що мають дві доньки, дістануть знижки, а ті, що мають три доньки платять лише за дві. Подання в справі прийняття вносити найдальше до 20. липня ц. р. на адресу: Перемишль, Татарська 4. Подань батька, які мають залеглости в Інституті, Видїл розглядати не буде. Прийняті до Інституту дістануть повідомлення в перших днях серпня. 2356

ЛІТНИЩА

ПАНСІОН „МАЛЯВА" в Дорі к. Яремча поручає сонячні, бальконові кімнати з добірним харчем. Без долучення марки не відповідають. 2268 4—4

ДОРА. Першорядний пансіон „САРЕНКА" (в українській управі) в прегарному положенні, біля стації, поручає сонячні кімнати з великими верендами. Добірний харч. Ціни низькі. 2339 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

З ДО 4 ТИСЯЧІ ЗОЛОТИХ позичу або вложу до рентового підприємства у Львові або у більшім осередку на провінції. Праця з винагородою 150 золотих. Зголош. Адм. „Діла" під „Зредукована вчителька". 2334 3—3

ВДОВА ПО СВЯЩЕННИКОВІ шукає місця господині у священника. Зголошення слати: Болехівці, п. Логогбич, Несторія Гвоздик. 2368 2—3

ЖІНКА середнього віку шукає заняття ГОСПОДИНІ, найрадше у самітнього священника або старшого пана. На бажання може служити свідоцтвами. Зголошення приймає Анна Гребенюк, Камінне, п. Тисьменичани, повіт Надвірна. 2384

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВЖЕНЮСЯ скоро з панною до літ 28, маю добру посаду, маєток, літ 35. Неанонімові, скорі оферти із знимкою слати до „Діла" під „ОКАЗІЯ". 2376 2—2

ШУКАЄ ЖІНКИ, кравчині або панни з доброї рідні, яка внесла би до підприємства 5.000 зол. віна, кавалір з середною освітою, власник реальности і крамниці. Зголошення до Адм. „Діла" під „Дружина". 2388

КУПНО - ПРОДАЖА

ПАРЦЕЛЯ 380 сяжнів по 7 зол., догідні сплати. електрика, вода, чудовий вид з гори і гарне, спокійне місце. Вкаже: Людвик Бучинський. Кривчицька кольонія, вул. Утіхи 37 а. 2352 2—9

КОЛОМИЯ СЕРЕДМІСТЯ дім з городом до продання. Запити до Товариства Реклями, Краків, Фльоріянська 25, „Льоката". 17/98

ОКАЗІЯ! Продам дім, 4 покої кухня, комфорт, з фронту городець. Ціна 20 тисяч, вклад 16 тисяч. Зголошення: вул. Бічна Дунїн Борковських 8. Рісс. 2380

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МОЛОДОГО енергійного інжинїра-механіка або електротехніка з адміністраційним хистом прийме поважна українська установа. Зголошення під „Інжинїр". 7/9 1—2

МЕШКАННЯ

ДВОКІМНАТНЕ мешкання до винайму, Театинська 3. 2382

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, жиркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 59-60

МОТОЦИКЛІ „Triumph" цілі фабрично — продає МІХАЛЬСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ФРЕДРИ СІМ. 2338 3—5

ЗА КАРТКИ заставні, срібло, брилянти, біжутерію платимо якнайбільше — ВАНДЕР, ШАЙНОХИ 1. 2278 3—3

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолїв). 2295 5-10

ВАННИ ЦИНКОВІ, балї. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 3—10

ВЗОРИ ДО ГАПТУ, відбивання, артистичне виконання, ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 3-5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську заміню-ємо на найновіші матеріяли бальські. ТЕЛЕФОН 270-25. 2378

КУПЕЛЕВІ строї з нагрудниками виконує, молями знищені направляє. ТРИКОТАРНЯ, Пілсудського 27. 2379

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 4-12 **Знижені ціни.**

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, II.

Усуває аномалії цери, бородавки, пігменти, волосся, близни, дзьоби і плями, масажі, тривко усуває зморщки, жиляки і підмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ 2305 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 3—10

Просимо ПАМЯТАТИ

що гарне, знаменито викінчене **БІЛЛЯ**

для ПАНЬ, ПАНІВ і ДІТЕЙ

купуємо в найдешевшій, відомій краківській фабриці „ПАВ"

ЛЬВІВ СИКСТУСЬКА 1.

2348 3-4

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін і стель, „віруванця" і цинкування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 11-?

Велике тягнення 1, 6, 7, 8 липня ц. р.

ГОЛОВНІ ВИГРИ

Золотих 500.000

і долярів 12.000 у золоті

Вплати 1. рату зол. 3.80 на ДОЛЯРІВКУ або 5 зол. на 3% ІНВЕСТИЦІЙНУ, а відворотно дістанеш документ продажі з приділом щасливої облігації на яку прислуговує тобі відразу право гри, а яку найдеш тільки

в Домі Банковім

Г. і А. ҐРІНДЛІНҐЕР

ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

Тел. 276-42. П. К. О. Ч. 413733.

РОВЕРИ

частини до них, також вирад ситківковий, футболевий та інше купиш найдешевше у фірмі

РОЗЕНМАН

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.

Варштат до направ на місці.

2369 2-5

До консервування



Dr. OETKER

Заступник: Вольфрам і Розенкранц. — Львів, Пілсудського 11.

Просимо жадати постійно і всюди не зрівняної книжки з приписами Дра А. Еткера п. н. „Добра господиня сама пече". Дістати можна у заступника і в усіх книгарнях. Ціна 50 сот. 7/9

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ ПРИВАТНІ КУРСИ

„ЗНАННЯ" („Wiedza")

КРАКІВ, ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.

Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають записи на новий шкільний рік 1936/7 на:

1) Курс матури гімн.; 2) Курс матуральний піврічний, повторний; 3) Курс середній: 5-та і 6-та кляса гімн., 4) Курс нижчий: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспод. діставать що місяця цілий науковий матеріял і теми з б-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований. тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.

НОВІ КНИЖКИ.

ПАТРІОТИЗМ — Д. Донцова. Ц. зол. 1.—

ТАЄМНИЦЯ ОРГАНІЗАЦІЇ — Д. Вархака. Ц. зол. 1.50.

Дражливі питання: в чім сила дійсного патріотизму? В чім сила організацій? — порушені в цих книжках ЧВЕРТЬМІСЯЧНИКА ВІСТНИКА, як теж в останній VII—VIII книзі „Вістника", в якій м. ін. знайдете — крім поезій Мосендза, Клена, Маланюка і ін., оломини В. БІРЧАКА статтю про останні візди у Львові (Р. Юнака), про „Згоду в сімействі" (ДМ. ДОНЦОВА), про Комінтерн у Союзі Народів, про МАСОНЕРІЮ та інший багатий матеріял. — Ціна зол. 4.40.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Чарнецького 26, м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пуару „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

2185 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 31-75

Повідомлення.

Повідомляємо, що ми перенесли наш склад паперу, тектурм і переплетничого знаряддя із вул:

КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО 9.

до нового льокалю при

вул. Леґіонів 37.

в подвірю (Дім Рентшнера).

Тел. 261-67.

Я. Барах і А. Шнайдер.

Тільки золотих 5·—

тривка ондуляція з 6-міс. гарантією.

САЛЬОН ЧЕСАННЯ ПАНЬ, **Сикстуська 8.** (вхід через браму). 2-

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ НАКЛАД ДРУГИЙ

Ч. 150 (14.399). Львів, вівторок 7. липня 1936. Poczтowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Заборона просвітянських свят на Гуцульщині.

Діловий Комітет Ітго Просвітянського Здвигу Гуцульщини подає до відома, що з причини неодержання дозволу влади на просвітянські окружні повітові свята в **Жабю, Косові, Космачі і Маняві ці свята в назначених речинцях не відбудуться.**

Поєщо є надія тільки на одно свято в **Ямній пов. Делятин дня 26. липня.** Воно заповідається дуже гарно. Програму Комітет подасть у найближчому часі. Коли відбудеться решта свят ниві не можна подати речинця. Одначе підготова до них іде по всіх читальнях. Робляться проби хорів, деклямацій, танків, ритмічних вправ. Робота ця буде використана як не на Окружних Просвітянських Святах, то при нагоді инших імпрез, як фестини, ювилеї читалень і т. д., які незалежно від Комітету відбудуться по різних місцевостях на Гуцульщині. Тому на Гуцульщину цього літа в кожному разі варто приїхати!

Діловий Комітет просить дуже Шановне Громадянство й усіх прихильників Гуцульщини якнайбільше помагати йому в праці.

Не наша вина, що на своїй дорозі стрічають нас такі перепони.

Діловий Комітет.

На терені кривавих подій.

ЛЬВІВ, 6. 7. Всхуд. **В Острові Тулиг. і околиці вже успокоїлось. Зміцнені відділи поліції стежать за порядком. Безпосередньо по заворушеннях приїхав зі Самбора прокуратор окружного суду Тимінський, щоб перевести на місці слідство. Львівське воєвідство вислало радника Верштайна, щоб розглянув справу на місці.**

В неділю відбулася в Острові Тулиг. нарада заінтересованих чинників, щоби зробити нову умову між працедавцями і рільними робітниками. На нараді були присутні: радник воєвідства Верштайн, староста Сарнецький, інспектор праці Зволінський і від ключа Комарно Баль і Турнав. Рільних робітників заступали уповноваженці ними: пос. Тершаковець і б. пос. Пасіцький. По довшій дискусії підписано нову збірну умову, на підставі якої робітники згодились почати знову працю.

З доручення прокуратора Тимінського арештували в Тулиголовах та околиці низку осіб. Арештованих негайно переслухують, деяких звільнюють, інших відсилають до вязниці в Самборі.

ЛЬВІВ, 6. 7. ПАТ. **Органи безпеки арештували багато агітаторів, що довели до кривавих подій у львівському воєвідстві. М. ін. найшовся у вязниці один з головних керманичів страйкової акції Єдлінський.**

ЖЕРТВИ.

Підчас трагічних подій в Кречовичах згинули: М. Лях з Репина, І. Ленарт з Пежатич, Бр. Шумінський з Розбора, Гонората Суряк з Сенкова та І. Кендзьор з Лапаївки. По дорозі до шпиталю померли: Франц Худи з Рожнітова, ранений в ногу, та Фр. Амброжи з Журавичок, ранений в живіт.

У шпиталі в Ярославі лежить 14-ох важко раненних. Досі устійнено 27 прізвищ ранених на місці; зпоміж них декого арештовано.

СССР ... країна анальфабетів.

СОВІТСЬКА „РАДІСНА ТВОРЧІСТЬ".

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. Хоча большевики твердять, що анальфабетизм у них вже від трьох років зліквідований, тепер рада нар. комісарів та партійна влада наказала професійним спілкам за 1936—37 рр. навчити письма **одного міліона неграмотних та півтора міліона піваналфабетів.** В одній з копалень Донеччини (ім. Г.П.У.) навчили писати всього 7 прц. неграмотних, в інших копальнях в 4 до 35 прц. неграмотних.

МОСКВА, 6. 7. ПАТ. „Правда" ось як описує стан копалень Донеччини: Незремонтовані механізми працюють з перервами, підземний і надземний транспорт неправильний; комунікаційні лінії зле утримані, праця так зле зорганізована, що робітники тратять по 2—3 години денно. Поряд 1.000 інжинірів, що має працювати у шахтах, сидить по бюрах. На 1.000 шахт ледви 140 зорганізовано згідно зі стахановським планом праці.

Криваві демонстрації французької правиці.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Вчора вечором коло 1.500 членів розвязаних „фашистівських лік" зорганізували маніфестацію. **Вони заатакували поліцію кидаючи кріслами та іншими предметами з недалеких каварень і ранили 2-х комісарів та поліцаїв.** Арештовано 16-х маніфестантів.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Підчас свята в честь Юлія Феррі дійшло до кривавої бійки правої молоді та членами „людового фронту". Чимало ранених — нутро одної каварні знищене.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ЗРАДЖУЄ БОЛЬШЕВИКАМ ВІЙСЬКОВІ ТАЙНИ.

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. Міністр летунства Кот наказав ген. штабові та дирекції летунських конструкцій поінформувати большевиків про модель т. зв. скорострільної вежі, що уможливлює стріляти попри пропелер літака. З цього приводу пос. Керілліс зложив інтерпеляцію у палаті послів.

Програма нового болгарського уряду.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Уряд заповів у заяві, що продовжуватиме теперішню закордонну політику, зберігаючи вірність для Ліги Націй та змагаючи до зближення з Югославією і до добрих взаємин з іншими сусідами. У внутрішній політиці старатиметься він оживити господарське життя і довести до нормалізації відносин у краю. У другій половині жовтня відбудуться вибори до законодатних палат.

СОФІЯ, 6. 7. ПАТ. Премієром і міністром закорд. справ залишився Кіосе Іванов, внутр. справи обняв Моков, скарб — Гунев, торговлю — Велев, шляхи — Кожухаров, освіту — Мішайков, рільництво — Раді Василієв, справедливість — Караїосов.

Ширіть наш часопис!

ВИ ВИЇДЕТЕ НА ВАКАЦІЇ ЧИ ВІДПУСТКУ, але будете журитися постійно про Ваше мешкання, якщо не обезпечите його від крадежі-влому

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Спеціяліст жіночих недуг і акушер

Д-р Володимир Станецький

вернувся і ординує

ЛЬВІВ, вул. ХОРУЩИНИ 12.

Телєфон 289-89. 2371 2-3

Третій німецький міністр у чехословацькому уряді.

До тактики німецьких партій у Чехословаччині.

Минулого тижня през. д-р Бенеш призначив пос. Еріха Заїчека з німецької християнсько-соціяльної партії міністром без теки. Таким чином це вже третій німецький міністер у чехословацькому уряді: один з них д-р Чех (соц. дем.) є міністром здоровля, два інші, а саме д-р Ф. Спіна (аграр) і пос. Е. Заїчек міністрами без теки. Кожний з цих трьох міністрів є представником окремої німецької партії, які пішли на активну співпрацю з урядом.

Такими проурядовими німецькими партіями є: соціял-демократична з 11 голосами, християнсько-соціяльна з 6 послами й аграрна („союз хліборобів") з 5 посадами. Осторонь стоїть судетсько-німецька партія під кермою Конрада Генляйна, яка має в парляменті аж 43 послів, хоч і вона постійно підчеркує свою льояльність до чехословацької республики.

Півурядовий орган чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе" радіє з того приводу, що ім. христ.-соціяльна партія приступила до проурядового блоку, радіє не так заміненням урядової коаліції, як збільшенням активности тих німецьких партій, які підчас останніх виборів до парляменту втратили багато голосів і мандатів на користь судето-німецької партії Конрада Генляйна. Партія Генляйна робила заходи, щоб відтягнути християнсько-соціяльну партію від участи в уряді, але без ніякого успіху. Цей факт на думку „Прагер Прессе" є зворотною точкою в житті згаданих трьох німецьких партій, які з дефензиви перед судето-німецькою партією переходять тепер до наступу.

Але це не важне. Для нас цікавий сам підхід чеських державних мужів до своїх меншин, зокрема до німецької меншини та до проурядових німецьких партій. Хоч німецька меншина втішається у Чехословаччині усіми правами і має змогу розвивати вповні своє національно-культурне та господарсько-економічне життя на всіх ділянках, то проте під впливом далекосяглих змін у державному житті Німеччини по приході до влади канц. Гітлера, нові політичні течії опанували теж поважну частину німецького населення в Чехословаччині. Виявом цих течій була безсумнівно світла перемога нової судето-німецької партії К. Генляйна при минулорічних парляментарних виборах. Одначе чеський уряд не лише не змінив своєї тактики супроти німецької меншини, але навпаки: все залишив по старому. Колишні проурядові німецькі партії не тільки зберегли фотелі в уряді, але й дістали тепер ще одного міністра. Німецькі організації мають і далі велику підтримку держави у всіх своїх добрих починах.

Так поступає культурна держава зі своїми громадянами іншої національности.

В якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили,

щоби двигнути український нарід із теперішнього положення.

Стаття нагороджена на II. економічнім конкурсі „Діла".

...дне сьогодні гасло „economie dirigée" якби це можна перекласти, „економічне провідництво", має своє окреме оправдання для недержавної нації. Бо комуж більше треба оцаджувати кожний ерг національної праці, не затрачувати даремне сил і гроша, кому більше треба плянової і систематичної творчости, як нетому, хто позбавлений могутньої помочі й охорони власної державности? Та це „економічне провідництво" немисливе без основної знайомости іншої галузи людського знання й одного з капітальних предметів навчання новочасних факультетів економії: „економічної географії". Чогож навчає ця ділянка географічних наук? Вона студіює механізм імпорту й експорту і внутрішню поємність ринку всіх держав світу, стежить за можливостями економічної експансії, прослідкує географічне розміщення вартісних копалин і справність та спроможність транспорту, коротко: вона слідкує за економічним життям держави у його функції з географією фізичною і політичною даної области. Чогож учить нас, галицьких українців, економічна географія нашої території?

Розгорнім фізичну мапу західно-українських земель та одночасно мапу всієї сьогоднішньої Польщі. Вже перший погляд повчить нас, що наші землі у Польщі це наче трикутник, якого гострий вершок губиться десь повище пінських болот, зате широкою своєю базою він сперся сильно і певно об Карпати, від Криниці на заході аж десь по Кути і Заліщики на сході. Можна сміло сказати, що добра третина нашої національної території у Польщі — це гори або підгіря. Таке, хочби й дуже поверховне, прослідкування мапи Польщі (ба навіть і всієї східної Европи) повчить нас ще, що Карпати — це одинокі гори польської держави, коли не рахувати шлеської їх відноги й останній у середущій Европі гірський масив, так, що на схід і північ від них розтягається вже тільки безмежна площина аж по далекі: Крим, Кавказ та Урал.

Думаю, що у цій спеціяльній конфігурації нашої території мусимо, у першу чергу, шукати розв'язки питання: в якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили. Резумуймо вище сказане. Карпати, ця широка база нашого західно-українського територіяльного трикутника, це туристична область держави, що не має гір на своїй території. Кожного року могутня течія людей, що шукають порятунку здоровля чи спочинку, забави чи тільки рідкомарности гірських краєвидів, спливає на наші гори. Польська туристика, не враховую тут закордонної, що зрештою сьогодні практично не існує, йде головно у трьох напрямах: 1) побережжя, 2) Татри—Шлеськ, 3) середні і східні Карпати. Кожного року щонайменше третина всіх туристів 33-міліонової держави спливає на нашу територію і залишає тут добру, пайку своїх цілорічних ощадностей. Завтра, після промощення нових автомобільних шляхів, приїдуть ще й чужинці зі своїми фунтами і франками, чи тільки коронами. Яку користь, питаю, зуміли ми витягнути з цієї дивно корисної географічної ситуації? Мабуть ніяку. Літниська і живці на нашій території здебільша польські й жидівські, навіть прислуга у них спроваджена переважно з міста, а наші гуцули і бойки у кращому разі, миють по пансіонах посуду й обмітають стежки та подвіря.

Чи стан цей нормальний? Чи дійсно конкуренція тут аж така важка і ведення пансіону, готелю чи малої кавярні вимагає аж такої великої спеціялізації, рутини і знання, що ми, у країнці, до нього вовсім непридатні? Думаю: є саме навпаки. Конкуренція зі старим рутинованим польсько-жидівським купецтвом по містах, творення нових промислових варстатів у часах затяжної кризи і неістнуючого кредиту куди важчі від суперничання з молодим іще польсько-жидівським готелярством. Зрештою, коли там по містах мусимо відвойовувати сильні і від сотка літ закріплені позиції, то тут у горах, далеко не все ще зроблено. Скільки ще пансіонів, касин, спортових захистів, кавярень і молочарень не побудовано, хоч їх рентовности ніхто не може ставити у сумнів? Скільки чудових областей і вже відомих, але ще не експльоатованих джерел відкрив аж завтра перед українським підприємцем усі свої туристичні й експльоатаційні можливости, коли буде проведена заповіджена залізниця до одиноких у Польщі манґанових покладів здовж обох Черемошів аж до збочищ Чивчинських гір? Це музика майбутнього, та це майбутнє мусить знайти нас відповідно підготованими й обученими, щоб, хоч на цей раз, не дати себе випередити іншим.

А зорати цей переліг українського національного життя знову не так важко. Думаю, акція наша повинна піти спершу у трьох напрямах. На першому місці ставлю створення: 1) **української готелярської школи.** На цьому місці слід би повитати заповіджений курс п. Чапальської у Підлютому. Та Підлюте може надто далеке для широких кругів наших міщан і міщанок, що повинні виповнити цю школу. Пропоную Львів або Станиславів. Високі кваліфікації фахівців від куховарства і цукорництва булиб найкращою запорукою її доброго розвитку.

Другим завданням булоб: 2) **зорганізувати вже існуючі сили.** Це булоб у першу чергу **товариство кредитове українських власників та орендаторів пансіонів**, а у майбутньому банк,



що фінансував би кожну корисну ініціятиву у цій ділянці.

Коли ці перші вичислені мною завдання обійдуться без поважнішого ризика, то третє, що про нього зараз буде мова, вимагатиме основної дискусії і застановн. Досвід повоєнних часів учить нас, що вокрема кооперативна форма продукції оправдала себе в Галичині. Чи з огляду на брак одиниць-капіталістів, чи наслідком недостачі технічної і купецької рутини, чи може у висліді спеціяльних приємет вдачі галицького українця йому деколи важко приходилось конкурувати в індивідуальній конкуренції з чужим промислом і торговлею. Та скрізь там, де на кооперативних основах збірним, передумам усиллям повставали нові верстати праці, виглядали були якнайкращі. Чому те, що на 100% оправдало себе в інших господарських ділянках, малоб не вдатися в площині розбудови наших літниць і живців? Маю на думці: 3) **тип пансіонату-готелю, власність відповідно зорганізованої кооперативи,** якого реклямою і запорукою успіху булаб — зовсім так, як у крамницях Центро- чи Маслосоюзу — чистота, дешевість, солідність.

Іншою запорукою їх успіху булаб віра у власні сили. Чи всі ми надіялися, що Маслосоюзові вдасться опанувати внутрішній галицький ринок? Та прийшло кілька метких, жертвенних одиниць і „неймовірне" стало дійсністю. Саме тому, бо воно зовсім не було неймовірне. Бо при солідній калькуляції, відповідній системі контролі і збереженні основних правил гігієни й техніки сьогодні ще може вдатися галицько-українській кооперації. Сама природа назначила нам своєрідні економічні завдання в межах польської держави. Пора звернути пильний погляд на наші гори, майбутнє джерело добробуту наших нащадків! **Василь Долішній.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Злучені Держави Північної Америки святкували 160. роковини незалежности.

Італійський уряд признав марш. Бадоліові досмертну платню у такій висоті, як він брав її на становищі начального вождя у Східній Африці.

Китайського мільонера Чінга, б. міністра скарбу кантонського уряду, хтось застрілив; у цьому добачують політичне вбивство.

Англійський король Едвард VIII. вибирається цього літа на відпочинок до Австрії.

Французька палата послів приймила 357 голосами проти 215-ох закон про державний збіжевий уряд, що має змонополізувати торгівлю збіжжам.

Бандеру і тов. вивезли зі Львова.

В четвер 2. ц. м. вивезли засуджених у недавньому процесі С. Бандеру, Е. Качмарського, Р. Мигалл та І. Малюцу до варшавської вязниці, від коли їх пересилають до інших карних заведень за виїмком Святого Хреста.

—o—

Заборона кооперативного свята в Збаражі.

Дня 5. липня ц. р. задумував Окружний Союз Кооператив уладити в Збаражі кооперативне свято, получене зі святкуванням 10-ліття повітового кооп. осередка та поробив навіть підготовні заходи до того. Одначе несподівано стрінув тих перешкоди, що був примушений відвикликати всі підготовні заходи та зрезигнувати з уладження свята. Почалося з митарств, які треба було перейти, щоб дістати площу. Управа площі П. В. і В. Ф., яка з початку погодилася вже була відступити Союзові свою площу під свято, а невиявлених причин відвикликала свою згоду на те. Коли Союз дістав площу на вигонах за містом, адміністраційна власть категорично відмовилась дати дозвіл відбути свято на згаданій площі, бо — мовляв — не можна ручити за публичний спокій...

Нині у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ в год. 8-ій легка комедія Франка

„В А Б А Н К"

Гостинні виступи Казимири Скальської. Гумор — Дотеп — Гарна вистава — Концертова гра!

Ліга Націй приполила санкції.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. На кінцевому засіданні збори Ліги Націй приняли обі резолюції (про кінець санкцій та проект ревізії пакту) 44-ма голосами проти одного — абісинського; 4 делегації стрималися від голосування. Внески абісинської делегації відкинено.

ДАНЦІҐ ПРОТИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. На засіданні Ради Ліги Націй президент сенату Данціґу Ґрайзер гострим тоном заатакував високого комісаря Ліги Націй Леснера та саму Лігу, доказуючи, що її зверхність є для вільного міста лише зайвим тягарем. Рада взяла вис. комісаря в оборону. Ґрайзер покінув салю нарад з гітлерівським поздоровленням. Рада покликала до життя комітет з трьох представників Англії, Франції та Португалії, що має слідкувати за положенням у Данціґу.

„Хаос у Франції тривае дальше".

ПАРИЖ, 6. 7. ПАТ. У Франції страйкує тепер 120.000 робітників. Не зважаючи на збірні умови вибухають щораз то нові страйки. Прим. у Марсель вибух окупаційний страйк у друкарнях, також у Байон і Біярріц часописи не появилися. У Ліль робітники обсадили одну прядільню і тримали її директора кілька годин замкненого. У Руен вибух страйк ґаражевих робітників і т.д.

„Лер Нувель" реєструє ці події, звертаючи увагу на заяву уряду, мовляв: страйк уже зліквідований. „Хаос дальше триває — пише цей часопис. — Є в цьому щось ненормального, публична опінія починає непокоїтися".

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ СТРАЙК У ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН, 6. 7. ПАТ. Як протест проти нових постанов щодо продажі бензини вчора стримано у цілій Швайцарії самоходовий і мотоциклевий рух.

ВІЛЬҐЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРҐ.

Голос, що промовляє до серця.

Чотири роки була Сильвія заміжня; за ввесь той час вона дзвонила до свого чоловіка вполудні до його бюра. Спочатку були це любовні телефонічні короткі речення пізніше запити і відповіди, далі ділові справи, а тепер від шести місяців Сильвія відчувала зовсім виразно, що ті розмови стають щораз меншою потребою, бо і не мала вона про що розмовляти.

Нераз минав тиждень і два, заки вона перша підіймала до телефону. З деяким схвилюванням чекала вона, чи Павло сам не спитає її, чому вона не телефонує. Минуло два тижні і Павло не спитав її ні разу. Може не хотів своїм питанням нарушити гарного спомину її щасливого подружжя.

Одного дня Сильвія знову задзвонила до Павлового бюра. Його не було при телефоні, пів години за хвилину його покликали.

— Чи то ти Сильвія? — спитав утомленим голосом.

Сильвія в доброму настрою засміялась:

— Звідки? Яка Сильвія? Чи так називається та дама, на яку ви ждете, пане директоре?

Хвилина мовчанки; після цього той самий голос, але вже у веселішому тоні:

— Вибачте, з ким маю приємність?

— Вгадайте?

— Не маю поняття!

— Розумію що мого голосу ви не знаєте. Але знаєте напевне. Зі мною, правда, ви досі не говорили, але вже раз звернули на мене увагу... навіть дуже

— Ага! Може це та чудова дама з автобусу? — почула Сильвія у слухавці голос Павла вже зовсім зміненим, ніжний і теплий. — Невже це справді та моя чудова незнайома сусідка!

Сильвія глибоко відітхнула:

— Нарешті ви відгадали.

— О, яку прегарну ідею мали ви, що до мене зателефонували! Дуже вам дякую. Але звідки ви знали хто я такий?

— Я звернулась за інформаціями. Зрештою, маємо спільних знайомих. Навіть в автобусі були такі. Але не маєте чого тішитись. Я не шукаю вікої знайомости. Я хотіла тільки почути ваш голос, щоб переконатись, чи він відповідає тому враженню, яке я виробила собі на підставі вашого вигляду.

— Но, і...? Ви дуже розчаровані? — спитав директор з деякою тремою.

— Ні, я не розчарувалась.

— Дозвольте і мені сказати що за останніх шість тижнів я ввесь час дивлюсь про вас, за кожним разом, коли зустрічав вас в автобусі. І мушу вам признатись, що я щодня вранці стаю на тому самому місці, щоб не пропустити автобусу. Коли вас нема, то я чекаю, коли не прийде другий... і третій... І то тільки на те, щоб мати приємність десять хвилин їхати з вами в тому самому возі і щоб дивитись на вас.

— Зовсім, як гімназист, пане директоре...

— Ах, як ви чудово вмієте вести розмову.

— Це вам так тільки здається в телефоні.

— О, вибачте! Я вмію оцінити вартість жінки. Одно речення, одніське слово мають нераз більше значіння, ніж найдовша розмова. І не хочу повірити, щоб ви тільки так з цікавости телефонували до мене. Ми мусимо десь зустрітись.

— Виключене. І на доказ, що я не шукаю знайомости, не буду більше їхати автобусом. Можете мене там не шукати.

— Алеж пані!..

— Сильвія засміялась і повісила слухальце. Три дні пізніше знову зателефонувала до Павла.

— Відгадайте, хто говорить? — спитала вона веселим голосом.

Він не вагаючись, відповів радісно:

— Дама з автобусу.

— Браво! Це вже поступ.

— Хто раз чув ваш голос, той не може його віколи забути.

— Це для мене велика новина. Мушу вірити, що ви починаєте мною цікавитись. Чи за ті останні три дні ви не їхали автобусом?

— Ні. Від коли ви мені сказали що більше автобусом не поїдете, я їду автом своєї фірми.

— Дуже мені приємно, що ви мене послухали.

— Для вас можу зробити все. Але дайте мені нагоду доказати свою добру волю.

— Що ви собі уявляєте? Наша знайомість мусить скінчитися на телефонічних розмовах.

— У це я не можу повірити. У вашім голосі є так багато ніжности та доброти. Ви не належите до тих жінок, що тільки фліртують, щоб забити свою нудьгу. Ви жінка з поважною душею і в вашім голосі можна відчути велику тугу за справжнім коханням.

— І все те ви відчуваєте в моїм голосі?

Павло попав у мрійливий настрій:

— Так! Тепер я вже пізнав вас і не маю ніяких сумнівів. Мусите мені сказати, де і коли ми зустрінемось.

— Ні, ні! Я волію вам написати.

І Сильвія скінчила на цьому розмову.

Від того часу, коли він приходив щасливо вечір до хати, розмовляла вона з ним більше, ніж досі. Хотіла переконатись, чи він нічого не підозрівав. Але в його поведінці, трохи надутім, скритім настрою нічого не вказувало на те, що він догадується щонебудь.

Кільки днів пізніше написала вона до нього

Свята в краю.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗДВИГ У РОЖНІТОВІ.
(Посвячення нового величавого дому Районової Молочарні).

Дня 5. ц. м. був у Рожнітові величавий здвиг підгірян з нагоди посвячення нового великого дому Районової Молочарні. Великий поверховий дім молочарні панує над цілою околицею під Рожнітовом. Це модерна молочарська фабрика, в котрій перероблюється молоко з 27 доокольчних сіл.

На свято прибули масово селяни з цілої Рожнітівщини — дуже обережно числячи було **понад пять тисяч учасників** свята. Свято розпочалося Службою Божою, відслуженою о. митр. О. Базюком в асисті духовенства цілої округи. По Службі Божій пішли учасники походом на чоло з делегатами краєвих і повітових установ під молочарню, де відбулася дефіляда. По посвяченні дому зачалася забавлянка. Перший привітав гостей голова Нітл. Ради Р. М. д-р **Р. Курбас**. Директор молочарні **інж. Гр. Паляниця** подякував найбільше дбаючи при будові, в коротких словах розповів історію молочарні, яка за кільканадцять літ праці дійшла до сучасної модерної фабрики. Після того о. прелат Л. Кузьмицький промовив іменем духовенства. По ньому секретар Д. Великанович зачитав від У. Н. Р. кооперативних працівників та їх досягнення. Від Р. С. Б. К. промовив пос. **З. Пеленський**, що закликав до дальшої праці селян підгірян. Іменем молочарської краєвої централі „Маслосоюз" виголосив палку промову дир. інж. **А. Палій**. Дир. **Рубчак** промовляв від кооперації Калущини. Спілі йшли привіти від кооператив, читалень і „Луґів". Привіти переплітали хорові продукції.

Це величаве свято кооперації Рожнітівщини є черговим доказом великої творчої сили нашого села.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ГАЙЛЕ СЕЛЯССІЄ ВИЇХАВ З ЖЕНЕВИ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Гайле Селяссіе виїхав до Льондону з послом Мартіном та рясом Кассою. Рас Насібу і абіс. посол з Анкари виїдуть з Женеви нині або завтра.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24 Тел. 252-54.
ШЛІФОВАНЕ 30 х 100 цм.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла".

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":
Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: „Віднайдений рай" Стор. 165. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".
Софія Яблонська: „З краєм опію і рижу". Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої найдрібнішої. Кількадесять ілюстрацій.
Барде Д' Оревілі: „Чортиці". Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір великого письменника.
Бальзак; „Чародійна шкіра". Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.
Друкується: **Ольга Кобилянська: „Апостол черні"**, повість, два томи.
Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Чехословацький премієр про Закарпаття.

У празькому сенаті виголосив прем. Годжа довшу промову, у якій м. ін. заатакував провідника партії судетських німців Генляйна, а опісля торкнувся Закарпаття.

„З приязню симпатією — сказав він — слідимо моральний господарський та культурний розвиток населення Закарпаття. За 16 літ удалося під проводом і покровом республіки вищінти народові Закарпаття вміння користуватися громадянськими правами. Вдалося теж зменшити число неграмотних з 265.739 в 1921. р. на 155.911 в 1930. р. та збільшити дохід з хліборобства, що в тому краю є передумовною всякого промислового, торговельного та культурного розвитку. З вдоволенням глядимо, як молоде „карпаторуське" покоління щасливо розвиває вроджені здібности народу і стає спосібне перейняти відповідальність за провід та управу свого народу. Це пізнання дає республіці щасливу нагоду дальше ініціятивно продовжувати працю над цілковитим введенням у життя засад конституції у повній згоді з загальнодержавними й карпаторуськими інтересами.

Арештування „еспанської фалянґи".

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Поліція відкрила недалеко Мадриду тайні збори фашистівської „еспанської фалянги". За минулий тиждень арештували чимало членів цієї організації з великим обтяжливим матеріялом; їм закидують організування страйків.

БАРСЕЛЬОНА СПАРАЛІЖОВАНА СТРАЙКАМИ І ТЕРОРОМ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 7. ПАТ. Положення у місті погіршується з дня на день: страйки обіймають щораз то нові царини промислу й торговлі, акти терору, й саботажу щораз частіші. Недавно хтось застрілив британського громадянина, директора фабрики коронок, де тепер вибух страйк.

КІНЕЦЬ СТРАЙКІВ.

МАДРИД, 6. 7. ПАТ. Мін. внутр. справ заявив, що покінчився страйк залізничників у Вільянуева де Кастельон та рільних робітників у пров. Льогроно

На викуп решти паїв „Українського Городу".

IV. виказ.

Земельний Банк Гіпотечний, Львів зол. 100.— і кличе: Центросоюз у Львові та Українбанк у Тернополі.

Фабрика Свічок „Керос" зол. 100.— і кличе: Фабрику О. Левицька і С-ка і Фабрику клїїв „Дендра" у Львові.

Кооперативний Союз, Сокаль — зол. 30.— і кличе: Повітовий Союз Кооператив, Жовква і Повітовий Союз Кооператив, Рава Руська.

Інж. Павло Дурбак, Львів — зол. 5.— і кличе: пп. Михайла Стефанівського й інж. Ярослава Стефановича зі Львова.

В. Л. Лонкевич, Тернопіль — зол. 5.

Інж. Іван Марковський — зол. 3.— і кличе: радн. Омеляна Булика зі Львова і п. Миколу Ковалиська зі Стрільбич.

Проф. Михайло Пащак, Перемишль зол. 2.— і кличе: о. Івана Лящинського з Глинниць і др. Миколу Бажалука зі Сянока.

М-р Роман Шопа, Катовиці зол. 10.— і кличе: о. Мирона Колтунюка з Жукова і п. Миколу Козориса з Любачева.

Каролина Марковська зі Стрільбич зол. 2.— і кличе: інж. Морозову зі Старого Самбора і п. Ірину Мартинцеву з Осмолоди.

Д-р Роман Мармаш, Львів зол. 2.— і кличе: д-ра Богдана Карпевича з Рави Руської і м-ра Юрія Старосольського зі Львова.

о. Володимир Мармаш, Зашків зол. 2.— і кличе дир. Михайла Коновальця із Зашкова й о. дек. Омеляна Рагацкевича з Вишенки Великої.

Марта Доскочинська, Львів зол. 1.50 і кличе: Івашу Кітіану, Катрю Хомикову, Зену Кравціяну, Дарію Лотоцьку, Славу Сміщківну і Волод. Байталу.

Дир. Теодор Мартинець, Станиславів зол. 5.— і кличе: д-ра Льва Голінатого і д-ра Антона Перегінця зі Станиславова.

Д-р Іван Копач, Львів зол. 3.— і кличе: радн. Йосифа Даниляка і візитатора д-ра Володимира Лявицького зі Львова.

Д-р Павло Кривуцький, Львів зол. 4.— і кличе: дир. Володимира Сінгалевича і д-р Степана Волошиновського з Львова.

Мосора Галя, Синевидне Вижне зол. 3.— і кличе: с. Р. Рабія з Юровець та о. Омеляна Горчаньского зі Львова.

листа, змінивши письмо, хоч не так дуже щоб воно було зовсім різне. Свій стиль, яким вона писала всі свої листи як його наречена, затримала вона і тепер. Її лист виявився зовсім такий як пять літ тому, після того, як вони ближче познайомились в одному товаристві.

Сильвія дістала від Павла негайну відповідь на шифру поте-рестанте:

„Чудова Пані! Ще й досі відмовляєте мені щастя познайомитись з Вами. Спочатку був я захоплений Вашою появою в автобусі, потім Вашим голосом у телефоні. А тепер сиджу як гімназист перед Вашим листом і з нечуваною насолодою вдивляюсь у слова, які Ви мені прислали. Я розумію на графольогії. Письмо може сказати багато. Я можу відчитати з нього велику жіночу ніжність та безконечність у відношенні до тих, яких Ви любите. О, я не помиляюсь! Можу присягнути, що Ви могли би стати найкращою товаришкою життя! І тому я так довго не дам Вам спокою, доки Вас не віднайду. Ви не можете втікати передімною. Та ще цікавішим від того Вашого письма — Ваш голос. Повірте мені, що я ще ніколи не чув таких гарних і глибоких слів від ніякої жінки. Прошу Вас дуже дати мені вістку, коли я матиму те щастя, щоб Вас побачити".

Замість відповіди, вона зголосилась до нього на другий день телефоном.

— Ах, це ви! — крикнув він.

— Я дістала Ваш лист... Дуже гарний. Повний туги...

О, як Ви вмієте точно відчувати! Так, повний туги! Туга кричить у моєму серці...

— Тепер я майже рішена особисто познайомитись з вами. Але дуже боюсь, щоб ви не були розчаровані щодо моєї особи.

— Розчарований? Як ви можете!

— То обіцяйте мені, що без огляду на те, яка я справді, ви не розчаруєтесь мною?

— Обіцюю.

— Отже завтра в четвертій пополудні при останній зупинці автобусу. Нехай буде та сама дорога, на якій ми зустрілись уперше.

— Дякую. Четверта! Я буду точно.

Увечір спитала Сильвія свого чоловіка:

— Ти коли завтра вийдеш з бюра?

Він трохи збентежився.

— Завтра? Ах, добре, що ти мене спитала. Прийду мабуть трохи пізніше... можу навіть дуже спізнитись. Мушу ще перед вечірнім засіданням перевести одну розмову. Можеш на кожний випадок не чекати на мене. І не потребуєш хвилюватись, коли спізнюсь.

— Я спитала тому, що я теж мушу вийти. Добре складається, що не потребую на тебе чекати.

На другий день Сильвія вийшла в четвертій годині з автобусу на останній зупинці. Павло вже чекав там. Коли він її побачив, поблід і пробував сховатись за стовп з годинником. Але Сильвія просто підійшла до нього і подала йому руку. Хвилину мовчали. Вона перша вохнулась і сказала:

— Ти обіцяв мені, що не будеш розчарований, без огляду на те, якою я буду.

Павло все ще мовчав збентежений. Нараз обличчя його прояснилось і він сказав самовпевнено:

— Невже ти справді думаєш, що я не пізнав твого голосу? Чи міг я не пізнати такого ніжного, єдиного у світі голосу, що промовляє до глибини серця?

Важко було Сильвії повірити, що він пізнав її. А проте повірила. Бо жінка, яка кохає, вірить чоловікові навіть тоді, коли він каже неправду.

Перекл. *а. б.*

Присилайте передплату!

Калинович Володимир, Львів зол. 5 — і кличе сина Романа і свояка Володимира Калиновича.

Володимир Онуфрик, Львів зол. 5.—.

Михайло Білик, Львів зол. 2.—.

Проф. Дарія Навроцька зол. 10.— і кличе: проф. Савину Сидоровича і проф. Оксану Суховарську.

В. Панкевич 3 зол. і кличе: Теодора Єлішевського і Ф. Лявківницького у Львові.

О. Вальківна — 3 зол. і кличе: дир. Волод. Гаруха і ред. Романа Голіяна.

Семен Шуст — зол. 1.— і кличе: Василя Кригу в Підзубцях. Льва Штайнберга й Івана Давидка.

Вод. Квасниця — зол. 1.— і кличе: Василя Центелевича, Марію Ганцілівну й Ірену Ковалевичівну.

Роман Кміцикевич — зол. 2.— і кличе: Волод. Кміцикевича, Земельний Банк та Гриця Гарасимчука, Нар. Горголя.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15.

Острів Тулиголовський.

I.

Куди око гляне — двірські лани. — „Ні українців, ні поляків". — Жалібна процесія. — Вертеп священника в Конюшках Корол. — Незвичайні похорони. — Звідки пішов початок. — Масові зміни обряду. — 375 моргів землі на 183 родини! — Безуспішні агрономічні виклади. — Основою життя народу — земля.

Доїжджаю до Рудок. По одним і другим боці залізничого шляху видно одностайні широкі лани. До них немов гнізда прилипились села. Місцями до тої лінії, де замикається небосклін, видно тільки один лан.

В Рудках у Повітовім Союзі Кооператив довідуюся, що осередком подій з 2. липня ц. р. є фільварок Острів Тулиголовський та громади Конюшки Тулиголовські і Конюшки Королівські, тож їду туди. За містом знову двірські лани. Біля них вигнутими каблуками повідались у себе селянські загони по півтора метра широкі або розсілись по межі видимими малі зелені грядки. Їду майже 2 кільометри попри самі двірські поля.

Доїжджаю до Острова Нового. Зустрічаю чотирьох косарів не сіножаті і розпитую про вчорашні події. Розказують, що вчора (1. липня) на фільварку в Острові Тулиголовськім страйкуючі люди хотіли прогнати бойків, спроваджених до роботи. поліція бойків боронила і стріляла до людей. Збирається довкола мене громада господарів і жінок. „Пане — заводить жінка —в Погірцях убили 121 людей, в Чайковичах бються люди з військом, що з нами буде, де ми маємося діти?". „Ми за 70 гр. від ранку до ночі робити не будемо, бохонець хліба коштує 45 гр., а нас у дома семеро, я з жінкою і дітей пятеро" — перебиває дядько, що перед хвилиною пристанув до нас. І далі мій перший інформатор розказує мені про селянську нужду та згодом переходить на польську мову. Вказною йому, що я український посол. „Е, пане, у нас тепер нема ні поляків ні українців, народ порозумів справу, зеднався та подав собі руки і того вони злякались" — відповідає різко другий косар. Питаюсь куди дорога до Конюшок Королівських і Тулиголовських. запрошую туди своїх нових знайомих і прощаюсь. Минаю Острів Новий. На горі ново-вибудований костел на ньому напис: *„Dom mój — dom modlitwy jest"* Далі польська кооператива і двірський млин; не бачу ніякого українського напису, церкви нема. Острів Новий — громада в 3/4 частинах польська.

За чверть години наближаюсь до Конюшок Королівських, ліворуч залишаю суцільні Конюшки Тулиголівські. Передімною стоїть громада людей з чорними хоругвами та церковними іконами. Не чути співів, ні розмови. Не відомо: похорон це, чи церковна процесія. В селі край дороги розсілось кільканадцять парубків. Сидять теж тихо, без розмови. Витаюся — ніхто не відповідає, крім одного старшого господаря. На мості поспирались ліктями жінки і мовчки дивляться кудись далеко. Виняткова тільки вдоволять нас неприязно старші господарі.

Заїжджаю біля церкви на подвір'я приходства. Вже пізній вечір. Не бачу мешкання пароха і питаюсь, де тут мешкає священник. Виходить напроти мене пані дому і далі о. парох, запрошуючи до низенької, малої будівлі. що має вигляд вертепу. „Ось тут ми покищо мешкаємо, бо приходський дім щойно будується, а це давній шпихлір. На докінчення дому гроші збираються поволі, бо люди тепер не мають нізвідки на конкуренцію" — виправдується о. Тимчишин. Дізнаюся. що зпоміж сімох убитих двох було з Конюшок Королівських; поліція не видала ще тілесних останків убитих і десь небавом їх мають привезти та зараз опісля відбудуться похорони. Сідаємо під шпихлірем і починається наша розмова про вчорашню трагедію, її тло. причини, початок, акторів, наслідки.

Було чверть на десяту годину вечором, як обізвались церковні дзвони що привезли вже до села небіщників. За о. парохом подався я до церкви. По дорозі, познайомившись зі мною, витіснив мене господарі з незвичайною вичливістю. В церкві розступились зібрані громадяни і провели мене на місце перед уставленими домовинами. Правився довгий сільський похорон. Біля мене стояла дівчинка небіщика Миколи Репетила і заходилась від плачу. Ідемо на „послідне цілованіе". Хилиться людська лава довкола домовин, тиснуться до них люди і проходить одні за одними, мущини, жінки, всі чорні з виду, змарнілі, босі поміж ними маленькі діти з перелякашими чи радше счудованими личками. Беруть парубки домовини на плечі, йдемо на цвинтар. Біля мене за домовинами по обох боках ідуть два газди, кожний з великою свічкою в руках та освічують передімною дорогу, шукають за кожною грудкою чи ямкою, щоб я не спотикнувся, хоч я заєдно від тої їх заворушливої чемности всю дорогу випрошуюсь. За голосінням мало чути голос дзвонів. Сільський цвинтар — і кінець похорону, який трудно описувати.

З цвинтаря йдучи, згадують місцеві громадяни покійних. Убитий Павло Химяк (літ 29) був здоровий, сильний і дуже роботящий парубок, добрий для своєї стареньої мами. Куля поцілила його, як стояв здалека від юрби, що напирала на фільварок. Микола Репетило (літ 54) лишив жінку і трох дітей. Дуже жалували його господарі, що все своє життя „не мав навіть коровини"..

Вернувшись з похоронів, сіли ми з паном отцем та його панею докінчувати перервану розмову. — Те все, що сталося — оповідає о. Тимчишин — взяло свій початок з Холопів. Холопи — чисто польська громада і там є осередок доволі сильної в рудецькому повіті організації польських людовців. Там створено в червні цього року головний комітет для страйкової акції, який поширив свою діяльність на цілий повіт. У тій акції брали особливо живу участь сусіди Тулиголови, теж польська громада. Перед кількатьома роками була там ще одна третина українців, тепер є їх тільки чотири родини, — всі інші перейшли на латинський обряд, бо тодішній їх парох надто безоглядно стягав від них церковну конкуренцію, яку з трудном приходилося їм заплатити. В 1923 р. напр. перейшла в цілости на латинський обряд ціла громада в рудецькому повіті, Черних, якого населенню обіцяли, що за те між нього розпарцелюють більшу посілість. Переходить теж на латинський обряд фільварочна служба під загрозою

о. О. ПРИСТАЙ. 55

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

В означеному дні зявилося на мітінгу всіх 12 кураторів (шість галицьких і шість закарпатських). Після касового місячного справоздання, зстав куратор Лесівка, пословаччений парохіянин „греко-кафтолического обрядку" і почав мені дорікати, розуміється, словацькою мовою. Мовляв, я не знаю, що „псалом" треба так писати, як є надруковано в евангелії. А евангелія писав сам Ісус Христос. Тому, як я міг „дзецом уторицъ іншак"?! Дебата закінчилася на нічім. Проте угрорусини твердо захищали свого кантора й на їхньому мусіло стати.

В тій самій місцевості виступив інший угрорусин на кураторському мітінгу безпосередньо по Великодні й закинув мені, що в мене поганий „пуп" (пін)... Бо у Світлий Понеділок я не читав на утрені св. Євангелії.

Хоч ця історія не належить уже до дяківської сфери, але імовірно її викликав пан кантор.

*

В 1909—10. році пережив я ще ліпшу пригоду у Скрентоні, де поруч угроруської була також чисто галицька парохія. Тут на посаді дяковчителя був громадянин Підсадочний; чорнявий, середнього росту, трохи пригорблений і завжди задуманий. Він був в Америці вже вдруге. Вперше побув тут кілька літ, заробив трохи грошенят і вернувся до Галичини. Дякував у Книгиничах в о. А. Пеленського, зразкового пароха і народнього діяча. Він доручив Підсадочному теж провадити в селі кооперативну крамницю. Дяк був задоволений, бо мав побічний заробіток, а грошей потребував чимало: мав семеро дітей.

Біда спокусила Підсадочного ще раз спробувати щастя за океаном. Хотів там доробитися маєтку, щоб потім вернутись до родини й порядно загосподарюватися. В Америці звернувся він до мене за посадою, бо знав мене ще із Старого Краю. Саме тоді я потребував дяка, організуючи в Скрентоні другу греко-католицьку парохію. Перша, це була угроруська, що існувала вже десять років. Від неї відокремилися галицькі українці, бажаючи мати власного священика, щоб слухати слово Боже у рідній мові, а не в покаліченій старословянсько-словацько-мадярській.

Підсадочного я радо прийняв на дяка і ми разом працювали дальше над організацією молодої парохії. Спочатку все йшло досить гарно. До парохії прибувало щораз більше свіжих родин і церква кожної неділі щораз густіше заповнялася вірними. До нашої вечірньої школи записалося багацько дітей і їх почав учити Підсадочний, що зорганізував вже хор і взявся підготовляти аматорську театральну виставу.

Я радів з моїм дяком нашими успіхами. Зближалася пора річного парохіяльного мітінгу. На нього ждали ми спокійно, бо все було в порядку. Парохія існувала всього півроку, проте на мітінгу була повна саля людей. Касовий звіт був головною точкою програми. По ньому почалася нарада, чи пак диспута. Підчас неї підвівся парохіянин Мрикало, родом з Конюх бережанського повіту, та ні сіло ні пало став нарікати на Підсадочного; заявив, що йому треба виповісти посаду і прийняти іншого на його місце.

Всі остовпіли. Сердега дяк зірвався на ноги, як опарений, ухопився за голову і малощо не крикнув: „Щож властиво можете мені закинути?"

Я дозволив Мрикалові виговоритися до кінця. Однак щойно він сів, встав таки зараз за ним другий еміграят з Конюх і таксамо плів ні вдвоє ні втрое. Потім говорив ще один конюський земляк; всі три домагалися нового дяка.

Врешті забрав також я голос, як номінальний (лише в імени) предсідник парохії. Старався я зясувати людям, що можу, як священик, найліпше оцінити вартість дяка.

Не знав я і навіть не причував, що гурт крикунів з Конюх змовився проти Підсадочного, щоб прогнати його, а дати дяківську посаду своєму односільчанинові. Цей звався Сінгалевич і був на заробітках у Прусах. Мабуть йому не подобалося там і він захотів дістатися до Америки. Він листувався із своїми земляками у Скрентоні, що на власну руку запропонували йому дяківство. Свою обіцянку хотіли дотримати і підняли бучу вже на першім мітінгу щойно народженої парохії.

Люди притакували на мої виводи і здавалося, що справа вже покінчена. Нараз Мрикало почав доказувати, що Підсадочний не сповняє своїх обов'язків. Не штука брати з церкви гроші, вигукував злобним тоном Мрикало, „а перед церквою навіть не позамітати снігу зі сайдвоку й степсів..."[1]).

Снігу тієї зими не було, лише одного ранку трохи забілілася земля, наче від інею. І цей закид я відбив. Але тоді видвигнув товариш Мрикадо нову справу. Закинув Підсадочному, що він минулої неділі не запалив у церковній печі. Коли я ще раз забрав голос і поставив внесок, щоб дяка Підсадочного надалі залишити в нашій парохії, на салі повстав гомін.

„Ми платимо колекту! Ми утримуємо священика й дяка! І так як ми хочемо, так мусить бути!"

Голосування випало на некористь Підсадочного — йому виповіли посаду. А щоб ще більше подразнити його, мене і тих, що були за ним, заявив Мрикало та його компанія, що нам не треба при помочі анонсів шукати нового дяка, бо вони вже мають тут свого односільчанина, Сінгалевича... Його вже два тижні тримали між собою і тільки ждали на цей мітінг.

(Далі буде).

---

1) Side-walk = хідник; steppstone = сходи.

утрати роботи. В Тулиголовах є осідок дідича Бала, що має понад 3.000 моргів землі і між іншими фільварок на Острові Тулиголовськім. Страйковий рух поширювався з Холопів скоро на довколичні села з причини незвичайно низької винагороди за роботу і дуже лихих умовин праці. Поруч соціально-економічних домагань висувала організація людовців не менш рішуче часто політичні, вимагаючи зміни уряду, ревізії конституції, повороту Вітоса та його політичних товаришів і т. д. До цілої тої акції пристали масово деякі українські громади. Не помагали ніякі, хоч які переконливі аргументи місцевих священників що не слід нашим громадянам пристосувати до польських організацій. Після одної такої проповіді в одній церкві парохіяни відвернулися від свого священика, обвинувачуючи його у співпраці з буржуями. Очевидно, тому рухові пособляла незв. нужда. Села приналежні до парохії о. Тимчишина, Конюшки Тулиголовські і Конюшки Королівські, здані на заробітки у фільварку на Острові. Конюшки Королівські мають 150 селянських господарств і 442 морги селянської землі. Конюшки Тулиголовські мають 183 господарств і 375 моргів селянської землі. Оба села за зникаючими винятками українські. Від березня вже бракує у багатьох селян бараболь. У деяких хатах лічуть хліб тільки у велике свято. В Конюшках Королівських є 300-моргова фільварок, якого власник жид господарює дуже лихо, так, що багато поля марнується або заростає бур'янами. В обох селах є читальні „Просвіти", в Конюшках Королівських і кружок „Сільського Господаря". Минулими роками о. Тимчишин у кружку „С. Г." давав виклади селянам про піднесення рільн. культури. Селяни спершу слухали викладів з великим зацікавленням, опісля з щораз меншим і вкінці перестали їх зовсім слухати, допоруючи своєму прелегентові запитом: „А на чім будемо ми те все робити?" Страйковий рух обхопив в останніх тижні одні і другі Конюшки. Коли двір пропонував значну підвишку робітничих платень, о. Тимчишин дорадкував її прийняти, але його не послухали і страйкували дальше. Тоді двір спровадив боїшів, і проти них знялася хвиля народнього гніву...

Так ми розмовляли з пан-отцем до пізної ночі. Переживали ми своїми спорадами і те, що сталося у нас в 1340 р., і те, що діялося опісля в нашій країні цілих дальших майже 600 літ, і те, що було недавно, і те, що твориться тут нині. З особливою ясністю опанувала нашу свідомість правда, *що основою народу є земля*, та що під українським народом її щораз менше. Коли ми прощалися по добраніч — уже давно затих сільський літній вечір. Над селом стояв спокій душної ночі.

Д-р Стефан Витвицький.

(Докінчення буде.)

Довкола афери жінки президента

КРАКІВСЬКОЇ АПЕЛЯЦІЇ

В погоні за грішми. — Небуденне бюро. — Приспішені аванси

Справа зловживань Ванди Парилевич, сестри покійного мін. Перацького, жінки президента суду апеляційного в Кракові, стає щораз голосніша. Видно, що пані Ванда дещо признавася до своєї діяльности, бо арештують щораз більше осіб, які замішані в цю брудну аферу.

Як виказало слідство, централя цього небуденного бюра була в Тарнові. Там п. Парилевич мала приятельку, яка всі справи полагоджувала. Вона також інкасувала гроші за „услуги" і відсилала до Кракова. Платилося грішми і товарами. Купці, що мали якусь справу в краківській апеляції, йшли до пані Фл. у Тарнові, знаючи, що коли свою просьбу підтримають „відповідними" аргументами, справа виграна. Урядовці могли чекати цілі роки на аванс даремно, однак коли справу взяла в руки Ванда Парилевич аванс був певний. Нераз навіть тричі до року. При ревізії в Тарнові у приятельки п. Парилевичевої найшла поліція відтінки поштових переказів, записані в книжках, суми взятих хабарів і прізвища клієнтів.

Нема майже дня, щоб до вязниці в Тарнові не привели нову якусь особу, замішану яким небудь способом у діяльність Ванди Парилевич. В правничих колах говорять, що деякі давні справи краківської апеляції будуть розглядати наново, можлива також ревізія всіх урядничих авансів на терені краківської апеляції.

Велика грошева афера у Львові.

Президент Ремісничої Палати під ключем.

В неділю вечором арештували у Львові колишнього президента Надзірної Ради Центральної Каси Ремісничої й президента Ремісничої Палати Паммера. Арештування має звязок із великими зловживаннями в Центральній Касі Ремісничій, за які арештували директора тої каси Шпінетера. Слідство виказало, що Паммер вкупі зі своїм шваґром Шпінетером брав участь у трансакціях шутрової спілки, що наразило ремісничу касу на великі втрати.

САНКЦІЇ ДО 15. ЛИПНЯ.

ЖЕНЕВА, 6. 7. ПАТ. Координаційний комітет рішив скасувати санкції з днем 15. липня ц. р.

—o—

НОВИНКИ.

— **Чергове число „Діла", з уваги на наше свято у вівторок вийде в середу вечором.**

— Магазин постелі Р. Дікала, Львів, Хорущинчи 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 29-100

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Ганкевич Степан** зі Львова зложив через Адм. „Діла" 1 зол. на „Рідну Школу" і 1 зол. на видатки Укр. Городу.

— **Нова крамниця в Брюховичах.** В неділю 5. ц. м. відбулося посвячення споживчої крамниці „Секції Будови Школи на Личакові" в Брюховичах. Крамниця міститься в забудуваннях монастиря Сестер Студиток, що безкорисно віддали на цю ціль дві кімнати і таксамо безкорисно понесли частину видатків, звязаних з відчиненням крамниці. Посвячення доконав о. проф. Конрад у приявности коло 200 гостей зі Львова й околиці. Брюховицька крамниця Р. Ш. обслуговуватиме населення Брюхович.

— **За пів ціни на Волинь і Полісся.** Ліга Поширення Туристики постаралася 50 відсоткову залізничу знижку до деяких місцевостей, між іншим на Волинь і Полісся. На підставі набутої в Орбісі або в кіоску Руху карти участи, можна поїхати до одної з місцевостей Волині або Полісся на нормальним залізничим білетом і вернутися назад безплатно. На картах участи зазначено стації, до яких обовязує знижка. Відділ поїздки не може бути менша ніж 250 кільометрів, а вернутись можна не скорше ніж по тижневім побуті. Знижки важні до 30-го вересня ц. р.

— **Безплатні переїзди дітей на залізницях.** Від дня 13. до 23. липня ц. р., діти до 14 літ могитимуть їздити під опікою старших безплатно. Розуміється старша особа мусить для себе купити білет, але для дитини вже не треба. Ця полекша має на меті поширення туристики.

— **Чи буде повінь?** Для успокоєння літників подають відомости з Підкарпаття, що в горах прекрасна погода і на повінь не заноситься. Стан води в гірських ріках значно обнизився і небезпеки повіні нема.

— **Німецькі експонати на Східних Торгах.** В цьогорічних Східних Торгах візьме правдоподібно участь й Німеччина. Вправді ще нема офіційного потвердження щодо цієї участи, одначе уважають за майже певне. Поза офіційним представництвом Німеччини зголосилося кілька ганноверських фірм, що хочуть виставити експонати машин домашнього господарства.

— **Конверсія державних позичок** починається вже 15-го липня ц. р. Каси скарбових урядів приступають того дня до конверсії на 4-відсоткову консолідаційну позичку отсих внутрішніх позичок: 1) 5-відсот. державної ренти земельної серії I. 2) 4-відсоткової преміової позички інвестиційної, 3) 3-відсоткової преміової позички будівельної серії I, 4) 6-відсоткової позички народової. Облігації позички народової будуть приймати тільки від тих, що самі набули позичку, себто тих, на яких імя позичка була виставлена, а також від легітимованих спадкоємців і від осіб, що дістали позичку на підставі переливу, по думці обовязуючих приписів про оборот облігаціями цієї позички.

— **Пожежі.** В кількох місцевостях Бережанщини посуха спричинила пожежі: в Мечищевім згоріло ціле господарство Прибиловича. Також згоріло ціле господарство Прибиловича. Також згоріли господарські заб. у Дрищеві й Літятині згоріли господарські заб. будування Петра Атлаховича і Йосифа Худоби.

— **Вибух бензини.** На станції в Товмачі 16-літній Я. Курцман і 17-літній Роман Цедро запхали горючі сірники в отвори залізних бочок з бензиною і спіртом. Дійшло до вибуху газу. Курцман втратив ногу, Цедро почав горіти, але його відратували. Обох тяжко ранених відвезли до шпиталю у Станиславові.

— **Крайова хроніка.** На Волині, в селі Видрониця, вбили з кріса солтиса Василя Дейнку і його 5-літнього сина. Старшого сина тяжко зранили. — Над Надвірнянщиною перейшла вчора велика буря з громами і зливою. Вода в гірських потоках дуже прибула. Буря зірвала міст на дорозі Зелена—Рафайлова. — Іван Борина з Волі Нижньої пов. Сянік, так невміло їхав возом навантаженим камінням, що віз перевернувся і придусив на смерть нещасного фірмана. — В Буську, пов. Камінка Струмилова, закінчився страйк робітників при будові дороги. Робітники виборили собі підвишку. — Два невідомі людці намазались саджою і болотом та напали в полі на 53-літню Марію Лабай, замешкалу в Сокалі і загарбали в неї 214 золотих.

— **Помста учеників.** Минулої ночі вибили в помешканні дир. української гімназії в Городенці Онуфрія Яківчука десять шиб. Слідство виявило, що будьтоби вікна вибили Роман Тучак, ученик 4-ої кляси Рідної Школи в Городенці на спілку з учеником 7-ої кляси сяніцької гімназії Львом Захаркевичем. Обаз до цього призналися, подаючи за причину те, що директор заборонив належати ученикам до спортового клюбу „Пробій".

— **„Не дами земі".** Краківський „Куріерок" поміщує в числі з 6-го липня ц. р. статтю, в якій обурюється, що дідич Казимир Завістовський продав 400 моргів землі українцям. А продав українцям із тої простої причини, що вони більше заплатили. Видно, п. Завістовський мав уже досить куріерового патріотизму і волів готівку. Не штука „Куріеркові" кричати й обурюватись, коли він торгує своїм патріотизмом і збиває гроші, бушуючи на шовінізмі. „Ціла польська суспільність — пише „Куріерок", — обурена (але купити би певно не було кому) і навіть сам дан воевода (!) намагався вплинути на п. Завістовського, та це не помогло"...

— **Жид-гітлерівець.** У Відні відбувся недавно сензаційний процес сина відомого жидівського коміка Генрика Айзенбаха. Цей син Віктор якимось чудом залишився підхорунжим у гітлерівських штурмових відділах. Віктор Айзенбах був дуже зарозумілий на свою красу і навіть не допускав думки, що жінка може його зрадити. Тимчасом, як виказала розправа, жінка зрадила його таки в першу пошлюбну ніч. Походження Айзенбаха і його гітлерівський однострій робили сензацію серед зібраних у суді жидів.

— **Оригінальний протест.** Союз готелярів і власників ресторанів у Чехословаччині звернулися до влади з домаганням заборонити оголошувати в пресі й через радіо вістки про погоду. Союз нарікає, що метеорольогічні комунікати відстрашують туристів і прогульковців. Розуміється, що на таке домагання треба дивитися більше гумористично, ніж поважно.

— **Для товариства заграничної преси** вибудували в Римі спеціяльну палату, яку перед кількома днями святочно віддали до вжитку при участи Мусоліня. Палата збудована по модерному і має всі можливі технічні вигоди.

— **Бідні мужі або... жінки.** В той час, коли у нас щораз більше старих кавалерів, бо нема за що втримати жінку, в Єгипті ще досі процвітає багатоженство. Перша статистика єгипетського населення в Каїро подає також цікаві дані що до подруж та їх форми. Виявляється, що в перших місяцях 1935 р. заключено 302.862 подруж, у тому було 283.309 моногамічних, інші полігамічних. З цього в 17.950 випадках мужчини мали по дві жінки, в 1.456 — три і в 147 навіть кілька жінок. Найцікавіше те, що полігамія найбільше поширена між біднотою. Мабуть тому, що це рільники, які потребують безплатного робітника, яким є жінка.

— **Сорок три мільони італійців.** Недавній спис населення в Італії виказує, що разом з армією яка є тепер в Африці, Італія має сорок три мільони населення.

— І в Америці посуха. Не тільки в нас, але й в Америці панує старшна спека. Особливо тяжко відчуває це стейт Дакота. Температура тримається там уже довший час понад 40 степенів Цельзія. Посуха знищила цілковито всяку рослинність, що замінилася в попіл. Таким способом місцевість, яка все була шпихліром збіжжа опиниться цього року без хліба.

— І державні мужі бувають... На останньому засіданні Ліги Націй в Женеві був між іншими президент данцігського сенату Грайзер. Прощаючись з деякими достойниками він піднісив щораз руку догори з гітлерівським привітом. Це розсмішило деяких, зібраних у льожі журналістів і вони легенько підсміхались. Тоді президент Грайзер виходячи зробив із пальців „трубку на носі" й показав журналістам язик. Як на політика — це досить по штубацьки.

З листів до Редакції.

Високошановажний Пане Редакторе!

Прошу ласкаво не відмовитись помістити можливо в найближчому числі Вашого Хвального часопису отсе вияснення:

В ч. 137. часопису „Діло" в дня 21. 6. ц. р. анонімовий автор помістив допис у справі посвячення Народнього Дому в Кутах. Автор допису висказує жаль, що в поході на площу Нар. Дому не взяла участи церковна процесія та додає, що сталося це *„на виразний наказ епископа Григорія Хомишина"*.

Зі змісту цього допису можна набрати переконання, що епископський Ординаріят у Станиславові в тому конкретному випадку заборонив церковній процесії взяти участь у посвяченні Народнього Дому в Кутах. Як учасник торжества стверджую, що в тому конкретному випадку Епископський Ординаріят не потребував видавати спеціальної заборони щодо участи церковної процесії в поході до Нар. Дому тому, що в Станиславівській Дієцезії обовязує розпорядок Епископського Ординаріяту ще в дня 3. 1. 1935. р. ч. 81/4, котрим Епископський Ординаріят приказує Духовенству обовязуючу в Католицькій Церкві зборону вживати церковних процесій до цілей, незвязаних тісно з церковним культом, та що ніхто з членів будівельного комітету навіть не звертався до Епископського Ординаріяту з просьбою дозволити на участь церковної процесії в тому конкретному випадку.

З належною пошаною
О. д-р Лев Скобельський,
косівський декан.

Кути Старі дня 4. 7. 1936.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРАВНИЧА ГРОМАДА У ЛЬВОВІ.

Нарешті при кінці червня ц. р. сенат львівського університету по 5-літніх заходах повідомив членів основників про затвердження тая українських студентів правників „Правнича Громада" у львівському університеті. Ця нова організація буде найчисленнішою між нашими студентськими організаціями у Львові, бо обединуватиме коло 350 студентів правників. Тому обовязком кожного студента правника українця записатися до своєї професійної організації з початком нового шкільного року 1936/37. Адресу домівки Т-ва „Правнича Громада" подамо пізніше. Куратором нового тая призначений проф. М. Гонзатко.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВІДНЯ.

Виділ Українського Т-ва „Січ" у Відні подає абсольвентам середніх шкіл інформації про студії у В. Ш. Відня:

Медичний факультет: Студії тривають 5 літ, кожний рік два семестри. Семестральна оплата коло 300 австр. шилінгів, при добрих успіхах у студіях знижка. Вступних іспитів нема.

Техніка: Виділи: машиновий, будівельний, архітектурний, та загальний (в цьому останньому: обезпеченева математика 2 роки і мірничий відділ 3 роки). Студії тривають 4—5 років. Семестральна оплата 300 австр. шил.: знижка до 150 шил.

Вис. Торговельна Школа (Експортівка): Студії тривають 3 роки. Знижку можна теж дістати.

На удержання у Відні потрібно 100—150 шил. місячно.

Управа Українського Акад. Т-ва „Січ" радо спішить з усіми ближчими інформаціями дотично студій у згаданих та інших високих школах Відня. Кореспонденцію просимо слати на адресу: „Ukrainischer Akad. Verein „Sitsch", Wien I., Bankgasse 1/54. Osterreich. На відповідь долучити міжнародню почтову марку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дещо з малої політики.

Є в нас дві політики: велика і мала.

Велика, це посли сенатори, промови, віча, конференції, інтервенції, заяви, поїздки до столиць Европи, одним словом — політика.

А мала, це наше внутрішнє подвіря з усім, що звичайно на подвірю буває: десь-не-десь зелена травка, десь-не-десь деревце, якась пака, всяке барахло і ...старе та нове сміття.

Великою політикою займається в нас за багато людей, малою замало.

Перевернути партію, змінити орієнтацію, скинути якийсь провід — нема лекшої речі на світі. Все знайдуться до цього охочі і то на копи.

Але винести стару паку з національного подвіря, продати на „шмельц" нікому непотрібне барахло, а навіть підмести проти сміття — на це тяжко знайти добровольців. Цілими сотками літ стоїть подвіря нетикане, а як хто возьметься до замітання чи виношення, то летять на його голову горшки з вікон, або знову він сам, замість замітати, викорчує потрібне деревце, чи видре зелену травку.

Не маємо системи в чищенні подвіря, не любимо його чистити і тому й нижче підписаний або дерне мітлою не там де треба або загалом не рушить мітли — „страха ради". Боїться за свою голову...

Та все таки час до часу...

Є собі в нас директор одної інституції. Одні кажуть: крайна пора на склад, другі голосолять: незаступний, спаситель інституції!

Є у Львові „Союз українських власників реальностей", що до нього („Свій до свого по своє") повинні належати всі, хто має свою чи власну, чи підчинену собі громадську реальність.

Признаюся, що до нині я був переконаний про те, що бодай всі наші громадські хати належать туди. Показується, що ні.

Приходить у редакцію громадянин і питає за мною. А коли сів, видихався і закурив, почав розказувати:

— Приходжу, вважаєте, в одній справі до директора (імярек). Ледви завів балачку, входить якийсь чоловік. „Panie dyrektorze, ja za wkładką od Towarzystwa właścicieli realności". Директор заплатив, підписав, чоловік вийшов, а я очі з дива вирячив. Шож то, питаю, ви не належите до нашого союзу? „А ні, відповідає". Чому? — питаю. „Бо нічого не варте" — каже. А там навіть генерал Балабан належить!" І що вам з того? „Ну... все таки... вважаєте... своє робить!"

— Пане редактор, — кінчив громадянин — напишіть щось про те. Цеж очевидний скандал.

І я написав. Воно також робить своє, але чи своє зробить?!

Адже в нас забрати якусь стару паку, чи замести подвірячко тяжче, як перевернути партію, чи змінити орієнтацію!...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА СТРАВА — СІНО.

На льондонських ресторанах появились обяви, що там можна дістати... свіже сіно. Це не жарт і не страва для коней, а найвибагливіший харч для англійських аристократок, які хотять зберегти „лінію". Прийшов цей винахід з Голівуду. Американки-мільонерки перевірили на собі, що від сіна людина худіє. Найкращий доказ — коні, що ніколи не грубіють. Досі тільки не перевірили, чи сіно, хочби і найсмачаніше приладжене не має теж впливу на умовий розвиток і чи мозок від нього теж не корчиться.

ВАРТІСТЬ ВИНА.

У славній паризькій авкційній галі, де відбуваються великі ліцитації, продавали минулого тижня найстарші вина з дуже відомих льохів князів Ля Рошфуко та Мірата. Ішла там боротьба, якби ліцитували найкращі твори мистців. За одну пляшку вина фірми Мутон-Ротшильд платили по 230 фр., за старий коняк або ліквер „бенедиктинку" по 300 і 350 франків.

Дописи.

СОКАЛЬЩИНА.

Влада припинила діяльність чит. „Просвіти" у Старгороді тому, що між Виділом і членами вирінули непорозуміння.

Дитячі садки у Сокальщині. Повітовий Союз Кружків Р. Ш. і Філія Союзу Українок поробили заходи, щоб по селах сокальського повіту основано дитячі садки. З цією метою уладжено низку нарад з батьками та виголошено реферат про виховання дітей. Дотепер староство дозволило відкрити дитячі садки в таких селах: 1) Бобятин, 2) Волиця Комарева, 3) Бишів, 4) Завишня, 5) Зубків, 6) Копитів, 7) Лещатів, 8) Нисмичі, 9) Пархач, 10) Поздимир, 11) Старгород, 12) Угринів, 13) Хоробрів. Полагодження справи ждуть: 1) Городиловичі, 2) Клюсів, 3) Комарів, 4) Лещатів, 5) Лучиці, 6) Переспа, 7) Перятичі, 8) Поторицн, 9) Пиковацина, 10) Свасів. Провідницями садків є наші безробітні абсольвентки учительського семінаря. Деякі з них вели вже дитячі садки минулими роками і мають за собою найкращі успіхи.

Спорт.

УКРАЇНА — СКАЛА (СТРИЙ) 7:2 (3:1).

Недількі змагання України зі Скалою, які відбулися у Стрию на дохід Української Захоронки, викликали серед місцевого громадянства, яке в числі коло 1.000 осіб явилося на військовім стадіоні, помітне зацікавлення. По взаїмнім привитанні представників Української Захоронки і С. Т. „Україна" судія п. Катц розпочинає гру. З початку змагань грачі Скали грають дуже жертвенно, щораз атакують, так, що ніхто не передбачував такої високої виграної України. Одначе згодом змагуни Скали слабнуть, Україна щораз більше приходить до голосу та бомбардує ворота противника. Дуже добре диспонований Петрів сіяв велике замішання на заднх Скали, а Скоцень використовував прецизійні подання Гошовського, який цим разом грав на середині нападу. Голі стріляли: Скоцень 4, Петрів 2 і Гошовський 1.

МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Погонь — Рух 1:1 (0:1).** Погонь виступила до цих змагань без Нехцьола і здискваліфікованого Цімера. Гості мали перевагу так довго, доки з грища не зійшов їхній найкращий грач Відімовський розбитий. Ворота для Руху здобув уже в 5-ій хвилині Петерек головою, для Погоні Матіяс гострим стрілом щойно в 75-ій хвилині. Видів 5.000.

КРАКІВ. **Гарбарня — Варта 1:0 (0:0).**

СВЄНТОХЛАВІЦЕ. **Висла — Шлєнськ 2:0 (1:0).**

КАТОВИЦІ. **Домб — Легія 2:1 (0:1).**

ВАРШАВА. **Л. К. С. — Варшавянка 3:1 (1:0).**

В табелі веде певно Рух.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Погонь І Б. 4:2 (2:0).**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Польонія 4:2 (1:0).**

Мистецтво Окружної Ліги буде вирішене щойно у третій рішальній зустрічі між Польонією і Чуваєм.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

ПРАГА. Спарта — Рома 3:0.

ПРОСТЄЄВ. С. К. Простейов — Уйпешті 0:1.

ВІДЕНЬ. Австрія — Славія 3:0.

ВІДЕНЬ. Вієнна — Амброзіяна 2:0.

Відплатні змагання відбудуться в Римі, Будапешті, Празі і Мілянї.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

УЖГОРОТ. С. К. Русь — Градец Кральове 1:0.

М. ШЕНБЕРГ. Вікторія Жіжков — Меріш Шонберг 3 : 1.

По цих змаганнях С. К. Русь висунувся на друге місце, маючи 3 гри, 4 пункти і відношення воріт 9:5. За С. К. Русь слідують: Батя 3 гри, 3 пункти, Градец 3 гри, 2 пункти і Меріш Шенберг 3 гри, 0 пунктів. На першому місці стоїть Вікторія Жіжков, що має 4 гри, 7 пунктів і відношення воріт 11:5

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

СТОКГОЛЬМ. Швеція — Норвегія 2:0.

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень травень-червень 1936. Р. XII. Ч. 5-6. Зміст: М. Секретар: Альманах українських марок. — Г. Е. Зігер: Повітряна пошта Цепеліна „ЛЗ 129". — І. П. Шайнгава: Мореплавство на марках. — Альфр. Бріедіс: Декілька слів про російські печатки на марках Латвії. — Д-р Р. Зайхтер: Про українські надруки Київ I—III. Міжнародня філят. виставка у Нью Йорку. — Дрібні вісти. — Нові марки. — Критика і бібліографія. — Пресовий фонд „У. Ф." — Дарові премії. — Оголошення.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, липень 1936. Р. IV. Ч. 7.

УЧИТЕЛЬСКИЙ ГОЛОС, Ужгород, червень 1936. Р. VII. Ч. 6.

Театри

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Яремче:
7. VII. Лев з Абісинії.
8. VII. Циганський барон.
Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев з Абісинії.
11. VII. Циганський барон.
Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:

Вівторок, 7. VII. год. 8. веч. Хор Юранда.

Театр Різнородностей:

Вівторок, 7. VII. год. 9. в. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Середа, 8. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
П'ятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
БАНДА: 1) „Петербурські ночі", 2) „Четирьох джентельменів".
ГРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: „Жінка без маски" і „Скандали мільонерів".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Бюро пропавших людей" і „Тисяча тактів кохання".
МІРАЖ: „Панночка з поште-рестанте".
МУЗА: 1) „Капітан Сорель", 2) „Нічні метелики".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Бекі Шарп".
ПАН: „Катеринка".
РАЙ: „Втеча".
СВІТ: „Втеча".
СТИЛЬОВЕ: „Великий чародій", ревія „Китайський рай".
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Таємна річ кімнати".
ТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХІМЕРА: „Еволюція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Рівера італійська".

Найбільша у Львові
ФАБРИКА РАДІОПРИЙМАЧІВ
„EKRAVOX"
(ІВАН ҐІРШІНҐ)
АКАДЕМІЧНА 11.
поручає новітні приймачі до мережі і батерій
на дуже догідних умовах.
2386 1-3

Вівторок, 7. липня 1936.

Відень (506,8) 22.10 Камеральний концерт. **Братислава** (298,8) 14.15 Сольо на цитрабасі, 19.10 Весела музична авдиція, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів, **Прага** (470,2) 11.05 Сальонова музика, 18.20 Музика в Венеції, 20.00 Увертюри, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45, 23.15 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.30 Норвежські народні пісні, 18.30 Олімпійський репортаж, **Мінхен** (405,4) 18.00, 19.00, Популярна музика. **Букарешт** (364,5) 19.15 Скрипці, 20.50 Концерт Бетовена, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сальонова музика, 21.50 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 11.30, 19.00 Легка музика. **Рим** (420,8) 22.15 Танкова музика.

Середа, 8. липня 1936.

Відень (506,8) 20.30 Симфонічний концерт, 22.20 Популярна музика, **Брюсель** (483,9) 18.15 Сальонова музика, 20.00 Концерт радіоорхестри, **Братислава** (298,8) 14.10 Ресіталь скр., 20.50 Циганські пісні, **Кошиці** (259,1) 16.10 Легка музика, **Прага** (470,2) 17.40 Ресіталь віолін., 20.05 Музичні розваги, 21.15 Популярний концерт, **Париж** (8164) 17.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Німецькі народні пісні, **Мінхен** (405,4) 19.15 Весела музично-вокальна авдиція, **Штутгарт** (522,6) 22.30 Пісні й камеральні твори, **Букарешт** (364,5) 17.00 Легка музика, 21.08 Румунські нар. пісні, **Стокгольм** (426,1) 21.00 Скандинавська романтика, **Будапешт** (549,5) 19.30, 22.10 Концерт, 18.10, 23.20 Музика, **Мілянo** (368,6) 17.15 Камеральний концерт, 21.30 Концерт, **Рим** (420,8) 20.40 Симфонічний концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 7. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Рикочі з музиці з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 У веселім городці з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Легка пісенька з гр. пл., 16.45 Гетьман Жолкевський у Москві — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 Любчик — правда і легенда, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Легка музика з плит. 18.25 Майор Т. Вирва-Фуртальський, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселий концерт, 20.00 Дух воєводи — комічна опера; півчас першої перерви вечірний денник і спортові вісти, другої перерви — варштат історичного повістяра.

Середа, 8. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.15 Концерт репрезентаційної дуги оркестри, 17.00 Камеральний концерт 17.50 Анекдоти в житті брата Альберта, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, 18.25 Літо львівського передмістя, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пригода у Ґрінцінгу — оперетка, 20.00 „Тоска-Турандот" з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.30 Вечірний денник. 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Твори Ф. Шопена, 21.35 Ресіталь Ф. Макаліка, 12.05 Спортові вісти, 22.30 Концерт кам. оркестри.

Радіокутик.

СВІТОВА ПОТУГА РАДІЯ.

Радіо стає світовою потугою. На початку п. р. Европа, без Совітського Союзу, нараховувала коло 25 міл. зареєстрованих приймачів та коло 2 міл. радіохижаків. Зваживши, що на 390 мід. мешканців Европи коло 100 міл. є радіослухачами.

Кількість радіових апаратів на цілому світі, міжнародні статистики обраховують на 55.9 мід., не враховуючи радіохижаків, яких є правдоподібно кільканацять міліонів. Всього коло 225 мід. людей має радіо, що становить 11% загальної кількости населення земної куді.

Розвиток радія невпинно йде вперед. В І. чвертьріччі ц. р. в самій Европі зареєстровано міліон приймачів, що означає зріст слухачів на 4 міл.

Згідно із заявою Генерального Секретаря Міжнародньої Радіової Унії, у цьому році намічують будову 200 нових станцій.

Світова радіофонія є в теперішній стадії потужним знаряддям культурним і політичним. Інвестування величезних капіталів і затруднення великої кількости людей в радіовому промислі, робить з радія ділянку, яка у світовій господарці відограває дуже поважну ролю. Радіо створило для авторів і артистів поле для широкої і свобідної діяльности.

Для електричного промислу та для електростацій радіо також має велике значіння з огляду на величезну кількість уживаного струму.

Рільнича програма.

У вівторок 7. липня год. 12.55 — гутірка п. н. „Підготуймося до жнив".

У середу 8. липня год. 12.55 — „Рільнича скринька".

У четвер 9. липня год. 12.55 — „Куток для сільської молоді".

У пятницю 10. липня год. 12.55 — бесіда п. н. „Трохи думок на початку господарського року".

У суботу 11. липня год. 12.55 — Актуальна гутірка.

ЛЬОТЕРІЯ ДЛЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ПОКУПЦІВ ПРИЙМАЧІВ.

З метою оживити рух на радіовому ринку, Італійське Радіо організувало таку льотерію, що кожна особа, купуюча радіовий апарат у червні, дістане льотерійний білет, означений буквою і номером серії. Льосування відбудеться в липні і принесе ряд нагород, з яких перша дасть 6.000 ліврів. Купці, які продадуть апарати здобувцям перших нагород, дістануть також нагороди по 2.000, 1.000 і 500 ліврів.

Тому, що італійці люблять всякого роду льотерії, можна припускати, що така імпреза принесе радію користь.

ТРАНСМІСІЙНЕ АВТО, ЯКО ЗВЯЗОК З ЖИТТЯМ.

Як відомо нашим радіослухачам Польське Радіо має спеціяльне трансмісійне авто, яке влекшує контакт з актуальними подіями дня і уможливлює фіксування майже „на гаряче" різних подій у різних околицях країни.

Спеціяльно мешканці Варшави добре знають ясно-зелений автобус, де міститься складна апаратура для спеціяльних трансмісій, і де награвають на металеву стяжку репортажі.

Тепер і Бельгія вводить подібний віз, послуговуючися при тому досвідом чужих радіофоній.

Трансмісійне радіо в Бельгії може розвинути швидкість до 80 км. на годину, перевозячи в разі потреби 6 осіб, не рахуючи шофера.

Каросерія такого авта ділиться на три частини, сполучені з собою, але одна від одної ізольовані. Зперед обік мотору є місце для шофера і двох осіб, техніків або радіових репортерів.

Всередині є студія, де є щось як покрита шклом вежа, що дозволяє репортерові бачити все навколо. Стінки цієї студії творять кабіну досконало ізольовану від каросерії і охоронену від шуму зверха. В цій студії передбачене місце на дві особи, у часі постоїв третя особа зможе поміститися там стоячки.

Взаду находиться лябораторія, щоб записувати звуками сталеву стяжку навіть півчас бігу машини, ампліфікаторня, апарат висильний і приймальний на короткі хвилі. Там зможе поміститися двох техніків.

Як бачимо, цей новітний спосіб для актуальних відомостей і репортажів для радіослухачів здобуває щораз більші права громадянства.

ГУБЕРМАН НА КРУЖКАХ.

Один з найбільших скрипаків Б. Губерман буде грати в радію (авдиція з кружків) гарний концерт Чайковського. Цей твір у руках геніяльного виконавця, (авдиція 9. липня год. 17.20) буде правдивою насолодою для всіх радіослухачів.

ПІДВЕЧІРОК ПРИ МІКРОФОНІ.

„Підвечірки при мікрофоні", які чули радіослухачі, мали великий успіх у зимовому сезоні. Ці концерти, перервані на короткий час, будуть відновлені.

Перший „Підвечірок при мікрофоні" після перерви відбудеться 5. липня год. 18.30

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.35, 39.93, 89.17, Берлін 213.98, 212.97, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.00, 360.12, 359.28, Копенгаген 118.40, 118.68, 118.11, Льондон 26.55, 26.69, 26.85, 26.44, Ню Йорк чеки 5.28 і 1/8, 5.29 і 3/8, 5.26 і 7/8, Ню Йорк наб. 5.28 і 1/4, 5.29 і 1/2, 5.27, Осльо 133.10, 133.43, 132.77, Париж 35.21, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 136.70, 137.03, 137.37, Ціріх 172.93, 173.29, 172.61, Відень 99.20, 98.80, Медіолян 42.10, 41.80, Гельсінки 11.71, 11.65, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.26.75, 5.24.15.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/2 — 5.26, Доляри канадійські 5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.29 — 172.45, Фунти англ. 26.58 — 26.42, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.08—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 102—101, Цукор 28, Вугель 14—14.25, Лільпоп 12.75—12.90, Страховичі 33.50—33.25.

Папери.

3 пр. інвестиційна 1 ем. 66, серії 73 5 конверс. 49.57, 6 сол.рова 38.50, 4 прем.' дол. 48.50—48, 7 стаб. 51.75—52.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6-го липня ц. р. кооперативи платили за: **Львово Львів.**

1 кг. масла десертового більок без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 шт. яєць	2.65 „

Тенденція на масло знижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. VII. ц. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички 1. кл.	1.00 зол.
Качки тонщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки хвилево вдер

ОПОВІСТКИ.

Ганкевич Степан зі Львова зложив через Адм. „Діла" 1 зол. на „Рідну Школу" і 1 зол. на викупно Укр. Городу.

КУПНО - ПРОДАЖА

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, ремонтовий оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла" під „Учитель 12 тисяч". 2334 6—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МОЛОДОГО енергійного інжиніра-механіка або електротехніка з адміністраційними хистом прийме поважна українська установа. Зголошення під „Інжинір". 7/9 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА ПО СВЯЩЕННИКОВІ шукає місця господині у священника. Зголошення слати: Болехівці, п. Дрогобич, Неоміля Гвоздик. 2368 3—3

РІЖНІ

МУЖЕСЬКІ сорочки, найновіші, спортові оксфордові, сіткові, полотняні на міру і готові найдешевше поручає „Позиченська Шкільна" Львів, Казимира Великого 21. 2332 3—5

ГОДИННИКИ, будильники і всяку біжутерію направляє прецизійно і дешево ВАНДЕР, ШАЙНОХИ 1. 2278 3—

МОТОЦИКЛІ „Triumph" ціни фабричні — продає МІХАЛЬСЬКИЙ. ЛЬВІВ, ФРЕДРИ СІМ. 2338 3—3

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолія). 2295 6-10

ВАННИ ЦИНКОВІ, білі. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 4—10

ВЗОРИ ДО ГАПТУ, відбивання, артистичне виконання. ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 4-5

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробі Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 21-30

Чи є де краще, чи є де ліпше
провести літні ферії, як в
Гребенові в Зеленіні
Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни помірковані
2252 11-20

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін і стель, „вірування" і циклінування підлоги.
„НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 12-7

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 32-75

Тільки золотих 5·—
тривка ондуляція з 6-міс. гарантією.
САЛЬОН ЧЕСАННЯ ПАНЬ,
Сикстуська 8. (вхід через браму). 3-3

РОВЕРИ
частини до них, також вирад ситківковий, футболевий та інше купиш найдешевше у фірмі
РОЗЕНМАН
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.
Варштат до направ на місці.
2369 3-5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 151 (14.400). Львів, четвер 9. липня 1936. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Припинять екзекуції проти селян на час жнив.

Скарбові палати підготовляють розпорядки у справі обмеження екзекуцій проти селян у цілій Польщі на час жнив. Усі ліцитації за податки отримають від половини липня на 4 тижні на час жнив. Підчас жнив комірники могтимуть займати речі в селян за податкові залеглости, але не зможуть переводити ліцитації.

Зміна на становищі тернопільського воєводи.

Польська преса пише, що тернопільський воєвода Гінтовт-Дзевалтовський відходить з Тер. воєводства. Прем. Славой-Складковський запропонував становище тернопільського воєводи д-рові *Альфредові Біликові*, адвокатові в Лодзі, який прийняв цю пропозицію. Адв. д-р А. Білик походить з Бережан, підчас війни якийсь час був ад'ютантом ген. Ридза-Сміглого. По війні осів у Лодзі де відкрив там адвокатську канцелярію і займався суспільним та політичним життям. Якийсь час був президентом м. Лодзі, при минулорічних виборах до сойму кандидував з Лодзі, але послом не вийшов тому, що внаслідок абстиненції не оддано 10.000 голосів, якого то числа вимагає нова виборча ординація. Слід згадати, що адв. д-р Білик кінчив гімназію у Бережанах і володіє добре українською мовою.

* — —

„Всхуд" повідомляє, що воєвода Гінтовт-Дзевалтовський переходить у найближчих днях на визначне становище до міністерства внутрішніх справ.

„Змова Москви проти французької республики".

УРЯД НЕ ДОПУСТИТЬ ДО ОКУПАЦІЙНИХ СТРАЙКІВ.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні сенату відбулася в горячковій атмосфері дискусія про внутрішню політику. Сенатор Лемері (соц. радикал) заявив у своїй промові: „Стоїмо в обличчі заговору проти республики. Москва випробувала свою методу і тепер дещо успокоїлася, але потайки підготовлюється велика офензива; за кілька місяців стрінє нас рішаючий досвід. Інтернаціонали не скривають своїх намірів. Невже республика і теперішній суспільний устрій мають уступити перед совітизацією та інтегральним марксизмом? Уряд має обовязок боронити республики та свободи!"

Мін. внутр. справ Салянгро боронив уряду, описуючи заходи для утримання ладу; Влада переслідувала провокаторів, арештуючи 1.300 осіб та виселюючи за кордон 1.106. Притиснений гострими запитами соц.-радикальних сенаторів Лемері та Мартена, мін. Салянгро обіцяв не допустити на майбутнє до окупаційних страйків, уживаючи всіх можливих засобів.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Після вияснень мін. Салянгро на тему внутр. політики сенат висловив урядові довіря 225-ма голосами; 67-ох правих сенаторів стрималося від голосування.

СТРАЙКОВА СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Дирекція марсельських верфів підписала збірну умову з персоналом, що вернувся до праці.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Як вказують останні обчислення, у цілій Франції страйкує під цю пору 93.000 робітників.

Смерть Чічеріна.

МОСКВА, 8. 7. ПАТ. Б. народній комісар закорд. справ Чічерін помер у віці 64-ох літ. Як стверджує лікарський комунікат, він хорував від 1925. р. на цукрицю, ураження нервів та склерозу і безпосередньою причиною смерти була кровотіч у мізку.

Чи Італія візьме участь у нарадах „льокарненських держав"?

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Французька преса з неспокоєм застановляється, чи Італія візьме участь у недалеких нарадах „льокарненських держав" у Брюсселі. Як припускає „Тан", це залежатиме від того, чи допустять до участи в нарадах Німеччину.

Дарданельська конференція загрожена.

АНКАРА, 8. 7. Анатолійська Телегр. Агенція. Новий брит. проект конвенції чорноморських проливів викликав зле вражіння в Туреччині; бояться за долю конференції у Монтре.

МОНТРЕ, 8. 7. ПАТ. Конференція розглянула вже 15 з 26-ох точок брит. контрпропозицій конвенції проливів, м. ін. щодо перепливу воєнних кораблів підчас миру й війни. Пропорцію тонажу воєнних кораблів, які поодинока держава може тримати на Чорному Морі, змінили з 3/4 на 2/3.

МОНТРЕ, 8. 7. ПАТ. На вчорашньому пленарному засіданні радили над британським проектом. Можна припускати, що підводним човнам не дозволять на перепливи з огляду на спротив Туреччини і СССР; в інших справах турецька й англійська делегація творять спільний фронт проти совітської.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, 8. 7. Стефані. Італія не візьме участи в конференції у Монтре і взагалі стримається від міжн. співпраці на Середземному Морі, доки існує звернений проти неї середземноморський пакт.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 8. 7. Райтер. У розмові з британським амбасадором мін. закорд. справ Нойрат буцімто заявив, що коли б совітська фльота дістала необмежене право випливати на Середземне море, це нарушилоб англо-німецький морський договір тому, що Франція могла б перекинути частину своєї фльоти на Північне море. На думку льондонських кол це не давалоб Німеччині права домагатися ревізії морського договору з Англією.

Не заноситься на кінець палестинського страйку.

ЄРУСАЛИМ. 8. 7. Райтер: Надії на закінчення арабського страйку виявилися безосновні. Навпаки — під впливом скріпленої агітації більшість крамниць замкнено. Припускають, що йде тут про маневр у звязку з льондонськими переговорами.

ПАШУ і ЗБІЖЖЯ, ДОРІБОК ВАШОЇ ЦІЛОРІЧНОЇ ПРАЦІ обезпечіть негайно від огню в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Акція людовців серед українського селянства.

До подій у Кречовичах та Острові.

Львів, 8. липня 1936.

Оскільки офіційне повідомлення П. А. Т-а про трагічні події у Кречовичах та Острові Туліголовському було занадто ляконічне і не вияснювало вповні підложжа, на якому повстав страйк у цих українських селах, то тепер ця справа значно інакше представляється. Навіть і польська преса вже не криється з тим, що головним чинником у страйковій акції, яка охопила перевірський та рудецький повіт, були польські людовці. Вони втягнули наших селян до спільного з ними страйку.

Репортаж і звідомлення з місця посла д-ра С. Витвицького, що його закінчує друком „Діло" на іншому місці, подає цікаві подробиці щодо тактики людовців. Акція польських людовців закроєна на широку мірку. Людовці зручно використали одну прогалину у нашій політичній діяльности, а саме те, що у нас майже ніхто не цікавився такими життєвими для селян справами, як заробітня плата у дідича. Ніхто не займався організацією сільських робочих рук; ніхто не цікавився тим, чи існують збірні умови щодо заробітної плати між дідичами та селянами і ніхто не слідкував, чи дідичі додержують цих умов. Словом: ніхто у нас не цікавився і не пробував боротися з тим економічним визиском селян, що саме найбільший на наших землях та безсумнівно має і національно політичне підложжа.

Людовці і вдарили у це слабе місце. Вони у своїй акції виступають передовсім як реальні люди, що звертають увагу саме на насущні потреби селян. Ось напр. заробітня плата. Спробуймо реконструвати промову агітатора людовців та уявити собі, як вона діяє на українського селянина слухача! Агітатор людовців, часто селянин, не жалує у своїй промові фарб, малюючи визиск дідичів. Потім з переконанням, запалом і гордощами вказує селянам на непереможну силу зорганізованого обединаного селянства — без ріжниці національности. І тут вже є перша давка трутини, що має знечулити національну відпорність нашого селянства та защепити йому якийсь клясово-хлопський інтернаціоналізм. Кличе він далі до спільної боротьби — пропонує радикальний, зрозуміли для селян засіб змусити дідича до уступок. Ось — мовляв — рінак уже стоїть вижатий на полі; як не вийдете у поле на роботу, висиплеться він. Дідич буде мати велику страту; він мусить згодитись на ваші домагання. А далі промовець — часом в одежі ксьондза, як о. Панась у Комарні — вказує на широкі панські лани і говорить про парцеляцію цих ланів за дурно, без викупу. Ось, мовляв, і діти ваші будуть забезпечені від злиднів на віки, як дістанете землю. А дістати її зможете, як повстане уряд робітників і селян без ріжниці національности. Це друга давка отруї. Тоді Польща буде демократична, тоді запанують ріжні свободи. Не так, як сьогодні. І поляк людовець дозволяє собі таку прилюдну критику сучасного ладу і політики уряду, на яку ніякий

українець не відважиться навіть у приватній розмові.

Українські слухачі заворожені, підпадаються думанові. І коли пізніше священник пробує відвернути їх від спільного страйку з польськими селянами, вони кидають йому у лице: Ви, отче, тримаєте з буржуями... Священник білолаха даремне вказує українським селянам, що ось колонізацію мазурів у Східній Галичині перевели саме ті людовці на спілку з ПП.С, що парцеляція панських ланів нам, українцям, не принесе потрібної користи, бо, згідно з рецептою Вітоса, тільки плуг польського хлопа остаточно закріпить за Польщею Східну Галичину. Селянин на це не переконує: це теорія, абстракція. Він бачить інше, ближче, більш зрозуміле, конкретне. Ось польські хлопи своїм страйком тут і там виборюють підвищення плати — у Лянцкоронського, гр. Тарновської то-що. Чомуж би він не мав страйкувати? Найважніше, що священник безрадний. Він і сам дуже добре бачить цей нечуваний визиск наших селян польськими дідичами. Знає священник, що і страйк — звичайний засіб економічної боротьби фабричних робітників, якого навіть не оспорює влада. Якжеж відвернути селян від тої спільности з людовцями, коли серед українців ніхто не цікавився справою боротьби з економічним визиском селян і нікому зорганізувати цієї боротьби?! І священник не може дати ніякої ради.

А у селянина далі відбувається процес психічної підготови до страйку. Виграна, якщо взяти участь у спільному страйку, певна, а ризика — ніякого. Бо ось два чи не більше тижнів тривав страйк у панських маєтках в околиці; польські пани вже були погодились на вимоги селян щодо заробітної платні; але селяни вже почали були говорити навіть про парцеляцію поміщицьких ланів. І приїзджав сам староста чи якийсь там урядовець з міста та намовляв і просив селян, щоб пішли на уступки. Ось в якій нині силі селяни: чогож тут боятись? Селянин ніби вперше побачив таку реальну і певну дорогу до близької йому, такої важної цілі. Ще ніколи той селянин з Рудеччини не стрічав того від своїх, хочби й агрономів зі „Сільського Господаря". Агроном учив його господарити на ріллі, говорив та дуже навіть переконливо про гарні річи, тільки — бач одного не вказав: де взяти тої рілі та грошей на кращий інвентар живий і мертвий. Не говорив і за заробітну плату у панів. А ще й це зважити, як добре говорив той людовець про політику, як гостро критикував уряд! Наші пани посли та інші пани так гостро не говорять. І селянинові видається, що те, що він чув на посольських справоздавчих вічах чи повітових нарадах УНДО: про виборчий компроміс, про необхідність іти на порозуміння з урядом, що її витворив новий конституційний лад, та про велику концепцію спільної з Польщею боротьби проти Москви, — що все те дуже далеке від нього та незвязане безпосередньо з його життєвими інтересами, як ось заробітня плата у пана або земля без викупу. Зрештою, з промов на наших політичних нарадах міг селянин винести думку, що чейже і йому вільно вступити до спільної з польськими селянами страйкової акції. І наш селянин пішов за людовцями.

Вже не перший раз. Колишні українські та білоруські посли могли би багато дечого оповісти, яка це тяжка буда боротьба з „Визволенем" та П.П.С. на Волині, Поліссі, Холмщині і Білорусі підчас самих виборів до сойму у 1922 р. та за ввесь час каденції першого сойму. Ця акція вертається назад. Не треба собі її легковажити, особливо при тих настроях у масах, що їх викликала фактична відповідь польської сторони на новий політичний курс У. П. Репрезентації. Слід підкреслити тут — повторяємо — два моменти. Перший — це реальність гасел і реальність у методах політичної акції людовців. Другий — дещо дивний: польські людовці виступають начеб справжня українська опозиція до нового політичного курсу У. П. Р. А опозиція завсіди поплачує, особливо в часах, коли маси дійсно глибоко незадоволені своїм і господарським і політичним положенням.

З подій у Кречовичах та Острові Тулиголовськім рішуче треба нам витягнути для себе науку. Треба між іншим самим взяти у свої руки організацію сільських робітників та оборону наших селян перед економічним визиском польських дідичів, бо справді цей визиск на наших землях найстрашніший у всій Польщі.

Острів Тулиголовський.

II.

Польське віче в Комарні. — Рільничі страйки. — 25 грошів паперовими бонами за день роботи. — Безуспішні переговори. — Приїхали бойки. — Перемиря. — Таємничі летючки. — Похід на бойків. — Приступ. — Стріли. — Убиті і ранені. — Стріча з пос. Тершавцем і нарада з конюшецькими громадянами. — Рветься організація в Рудках.

Другого дня вчасним ранком приходять до мене члени страйкових комітетів з одних і других Конюшок. За ними збирається щораз більше громадян. Члени комітету розповідають:

Почалося те все вічем і маніфестацією польських людовців у Холопах в Зелені Свята. Там у тому часі зібралось було до 7.000 народу і відти пішли вони походом до Комарна. Кожна громада йшла лавами окремо, йшли також українські громади з польськими таблицями попереду. В Комарні посвячено в тамошньому костелі зелений прапор, і потім відбулось під голим небом віче. Промовляв кс. Панась. Говорив про необхідність виконання земельної реформи, про парцеляцію більших посілостей без викупу, про визиск рільного робітника дідичами, про низькі ціни на рільничі продукти, про шкідливе існування промислових картелів, про селянську нужду, закликаючи до оборони інтересів дрібноземельних рільників та рільних робітників, — і далі про конечність зміни польської конституції і виборчої ординації, про розвязання сойму та зміну уряду, про поворот Вітоса і його політичних товаришів з еміграції. Поліція не перебивала, учасники віча слухали з надзвичайним зацікавленням та спокійно розійшлись домів.

Зараз після того віча прокинулись серед селянства гасла за рільничим страйком. Всі оглядались на вказівки організації в Холопів, де почався страйк 20. червня; за ними пішли Тулиголови, далі інші села у Лянцкоронщині та рільні робітники по інших дворах. Страйкуючі вимагали перш усього підвишки робітничих платень, які досі були неймовірно низькі. За день роботи від години 6-ої ранком до години 9-ої вечором з 2-годинною перервою платили мужчинам по 70 сотиків, жінкам по 60 сот. У Погірцях напр. у дворі Тарновської платили дівчатам за цілий день роботи при машині по 25 сот., за роботу при бараболі по 40 сот. денно, — до того все те не готівкою, а паперовими приватними бонами! При тому з працюючими зле поводились. Напр. на фільварку в Острові Тулиголовськім замкнули перед робітниками в горячий день керницю. Отже страйкуючі домагались по 2 зол. денної плати для мужчин за повних 10 годин праці, по 1 зол. 80 сот. для жінок та по 1 зол. 50 сот. для малолітніх.

Додати треба, що в цьому році власники більших посілостей підвищили ціни за траву, що її купують селяни на пні для себе на сіно. За морг трави вимагали 80 до 100 зол. Таксамо подорожіла ціна палива з двірських лісів: за фіру дров, яка вистарчила на 4 до 5 неділь, брали по 7 до 8 зол. Отже селяни домагались обниження тих цін.

Заробітками на Острові Тулиголовськім живуть переважно дрібноземельні рільники з Конюшок Тулиголовських і подекуди з Конюшок Королівських. В дні 26. червня почали оба села страйкувати. В два дні пізніше дідич запропонував їм підвишку платень до 1 зол. 20 сот. денно для мужчин і до 1 зол. денно для жінок. Одначе це предложення відкинено і тоді власник фільварку на Острові дідич Баль в Тулиголов загрозив спровадженням бойків. І страйк тривав далі.

В дні 29. червня приїхали на фільварок в Острові Тулиголовськім наші бойки. На вістку про те вибрались з обох Конюшок чоловіки і жінки зі серпами на фільварок, заявляючи його управителеві, що вони йдуть жати ріпак. Людей задержала на двірськім подвірю поліція, а їх напливало щораз більше. Приходили з Холопів, Тулиголов, Погорець, Голодівки, Сусолова, Острова Нового, Чайковичі. Приїхав призваний на місце повітовий староста. Зібрані вибрали делегацію для переговорів і пішли довгі, кількагодинні пересправи. Двір, покликуючись на так звану збірну умову, предложив страйкуючим підвишку плат для мужчин по 1 зол. 50 сот., для жінок по 1 зол. 30 сот., для малолітніх по 1 зол. 20 сот. за робучий день. На це почулись окрики: „Не годимось!" і запити, чому щойно тепер друга сторона покликується на збірну умову, яка обовязує від років. Але найпекучішою виявою зібраних стало негайне прогнання бойків.

Нова орґанізація польського проурядового табору.

Польська преса подає інформації на тему нової проурядової організації, яку творить полк. Коц. Підготовні праці полк. Коца в цьому напрямі окружені тайною. Відомо тільки, що ця організація буде спиратися на нових, досі в Польщі невідомих формах. Новий проурядовий табор має дістати своєрідний характер.

Підставою організації має бути дібраних 100 осіб, що творитимуть „чолову кадру" провідників. Ця сотня має творити свого роду орден, який має реалізувати вчорашні марш. Пілсудського.

Ця сотня, до якої входили би люди, що мають найвище довіря, мала би бути так сконструована, що кожний член цієї сотні мав би обовязок створити дальший менший організаційний ступінь організації, покликуючи до життя нову сотню прихильників.

Цей другий організаційний ступінь був би численний і мав би обіймати 10.000 осіб.

Які будуть дійсні форми нової політичної організації, покищо невідомо.

Кантонські летуни переходять на сторону Нанкіну.

НАНКІН, 8. 7. ПАТ. 9 кантонських літаків причалило до Нанкіну, їх załogи піддалися тутешньому урядові. До Кантону прилетіло 40 кант. летунів, які заявили льояльність Нанкінові — кількадесять летунських старшин Кантону ну думає зробити так само. Цей інцидент підняв престіж Чанг-Кай-Шека.

РОЗМІЩЕННЯ ПІВДЕННИХ ВІЙСЬК.

ШАНҐАЙ, 8. 7. ПАТ. Південні провінції вже покінчили військову підготову; від 20. червня обовязує у них боєве поготівля. З 15-ох дивізій кантонської армії 4 стоять на пограниччі пров. Гунан, 4 унутрі краю, 4 на пограниччі пров. Фокієн, 3 увійшли до пров. Кіянгсі.

Анґльо-єгипетський договір приверне суверенність Єгипту.

ЛЬОНДОН, 8. 7. ПАТ. Завтра або позавтра підпише Анґлія з Єгиптом договір такого вмісту: 1) В. Британія забере військову залогу в Каїра до якоїсь місцевости недалеко Суеського каналу — правдоподібно до Ісмаїлії; коли єгипетська армія буде досить сильна, анґл. війська покинуть зовсім Єгипет; 2) В. Британія утворить в Олександрії велику морську базу і платитиме за неї аренду Єгиптові; 3) В. Британія зможе збільшити свої повітряні сили і збудувати кілька лет. майданів недалеко каналу; 4) Єгипет побудує кілька стратегічних шляхів за брит. вказівками.

Таким способом Єгипет стане суверенною державою. В. Британія відкличе з Каїра високого комісаря, заступаючи його амбасадором.

Присуд на японських революціонерів.

ТОКІО, 8. 7. Домеї: Тутешній суд засудив за організацію лютневого бунту 17 осіб (з того 4 цивільні) на кару смерти, 5 на досмертну вязницю, 81 на інші кари; лише 25 увільнив.

Як стверджують мотиви присуду, підсудні мали на меті перевести радикальні зміни у державному ладі, відбираючи владу упривілейованим верствам (політичним дідичам та бюрократії) і даючи необмежену владу цісареві.

Ширіть наш часопис!

ків. Врешті заключено свого роду перемир'я, що два дні не будуть робити ні бойки, ні місцеві робітники, а якщо після того місцеві стануть до роботи, то бойки відїдуть. Після такого покінчення переговорів зпоміж зібраної багатотисячної громади почався спів: „Nie damy ziemi; skąd nasz ród"; далі „O cześć wam, panowie magnaci", вкінці: „Jeszcze Polska nie zginęła", — при чому присутня поліція віддала належні гонори і всі розійшлися.

Може і були би страйкуючі станули до роботи, але все після таких переговорів з'являлись на їх хатах рачком приклеєні до стін летючки (не тільки в Конюшках, але й у цілій широкій смузі обнятих страйком сіл), які накликували безумовно видержати у страйку, під загрозою підпалу або убивства кожного, хто тому приказові не повинувався би. Ніхто авторів тих летючок не знає і ніхто досі їх не відшукав.

Вівторок 30. червня пройшов спокійно, роботи в полі не робили. В середу 1. липня ійшли страйкуючі на острівський фільварок вигнати бойків. Знову стала там збиратися щораз більша громада людей з довколичних сіл і почала облогу фільварку, щоб дістати у свої руки противника. Там саме по стайнях і стодолах похо вались перед ворогом бойки з Команчі. Знову вибір делегацій для переговорів і довгі, безуспішні розмови. А за той час облога збільшується, настрій і горячка наступаючих зростає з хвилини на хвилину. Ще доходять до них люди з Кружавця, яких по дорозі придержує поліція. „Пустити їх!" — сиплються окліки і одна група вривається відбити задержаних. Вивязується битва на полицейські палки і людські руки. Кружавецьких відбивають. Наступаючих огортає настрій перемоги, приступ на двір і на схо ваних там бойків пре з непереможною, здається, силою. В браму двора вривається кількадесять людей. Падуть густо сліпні бомби. Наступаючі не здержуються, але напирають ще дуж че. Паде сальва сліпих стрілів. Настрій приступу ще більше підіймається. Вкінці падуть гострі стріли.

На полі впало семеро убитих. Між убитими було шестеро українців: Іван Гривник з Сусулова, літ 24, Михайло Задорожний з Погорець, літ 26, Марія Лесишин з Погорець, літ 18, Микола Репетило з Конюшок Королівських, літ 54, Гринь Свідрик з Голодівки, літ 22, Павло Химяк з Конюшок Королівських, літ 29. Ранені у країні: Дора Павликовська, літ 20, Михайло Старищак, літ 18, Михайло Василів, літ 26, Петро Іванчак, літ 21, Текля Медовська, літ 27.

Після стрілів надтягала ще підмога з Холопів.

Так оповідали мені члени страйкових комітетів з Конюшок Тулиголовських і Королівських та очевидці подій з 1. липня ц. р. В часі того оповідання прибув до нас посол Тершаковець та оба з ним провели ми ще кілька годин наради із зібраними. Між іншим вияснювали ми їм, що польські селяни домагаються парцеляції більших посілостей без викупу не для українських дрібноземельних господарів. Щож до боротьби за умови праці, порадили ми їм стати до роботи після признання незначної підвишки понад предложену в переговорах плату по 1.50 зол. для мужчин, по 1.30 зол. для жінок і по 1.20 зол. для малолітніх, обовязуючись до інтервенції за підвишкою у дідича та повітового старости.

Розпрощавшися з гостинним панством Тимчишинами та з конюшецькими громадянами, поїхали ми оба з послом Тершаківцем до Острова Тулиголовського, щоб оглянути місце подій та побачитися з премієром Складковським, який мав там задержатись. Його ми вже там не застали. На фільварку зібрано багато поліції. Тут я після півгодинного побуту розпрощався з послом Тершаківцем і переїхав до Рудок. Посол Тершаковець мав поїхати до дідича Баля до Тулиголов.

В Рудках відбув я розмову з повітовим старостою. Після неї стрінувся я ще з нашими рудецькими громадянами, від яких довідався, що налагоджена підчас останнього політичного з'їзду братня організація рветься, що деякі люди між собою розійшлися, що філія „Сільського Господаря" не може працювати і взагалі не працює. Отже треба роботу налагоджувати наново.

Д-р Степан Витвицький.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: „Віднайдений рай" Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: „З країни опію і рижу". Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барде Д' Оревілі: „Чортиці". Стор. 295. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір великого письменника.

Бальзак; „Чародійна шкіра". Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: **Ольга Кобилянська: „Апостол чорні",** повість, два томи.

Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

З польської преси.

Аж два пресові органи „Курієр Поранни" та „Львовскі Дзенник Народови" у числах з 7. ц. м. принесли дві статті про нас.

ПРО МАСЛОСОЮЗ.

„Курієр Поранни" помістив статтю під наголовком „Станиці боротьби за добробут села в Галичині" (в оригіналі очевидно безглуздо з наукового погляду номенклятура: „Малопольске Всходней"). Стаття поза деякими моментами назагал обективна та річева. Беремо з неї цікавіші місця, де говориться про наш Маслосоюз. Автор пише:

„Побіч польських кооператив в останніх роках могутньо розрослися українські „Маслосоюзи", що їх ведуть енергійно та фахово. Що правда, легенди про їх силу блідкуть при ближчім пізнанні справи, одначе лишається переконання про велику і доцільну працю. „Маслосоюз" переважно бере верх організацією, зате якістю масла не може конкурувати (?! — Ред.) з продуктом, що його виробляють польські кооперативи. „Маслосоюз" увесь свій розмах завдячує праці кількох соток молодих українців, переважно синів священників, які покінчили у Польщі або у Чехії вищі чи середні торговельні або рільничі студії. Рішившись віддавна вернутись по студіях до села і там працювати, ці молоді люди подбали завчасу про відбуття кооперативної практики. Решту доповнили твердістю характеру. Нераз такий інжинір з рільничим дипльомом, що відбув практику у взірцевих чеських кооперативах, вертався до Польщі і на селі організував маленьку, біденьку кооперативу; спочатку сам задоволявся 50 золотими на місяць, щоб пізніше дійти до знаменитої платні. Інтелігенція та волеве зусилля, щоб випрацювати собі добру посаду, причинились до того, що керманич української кооперативи вав зято боровся за її розвій... Ця акція у значній мірі почала розділювати село під господарським оглядом на дві частини. Остаточно поляки, як елемент вищий культурою (?), почали організувати протиакцію та боронити свої старі права власности. Польські кооперативи у багатьох місцевостях відзискали силу і мають ту перевагу на довшу мету, хоч нижчість у боротьбі, що працюють для добра всіх громадян держави. І ця ідейна та жертвенна праця особливо заслуговує на признання. Одначе легко зрозуміти, що одночасно людський матеріял у польських кооперативах мусить бути першорядний".

У дальшому на прикладі одного села Деліва під Галичем автор малює образ здорової ривалізації на кооперативній ділянці між двома частинами села: польською та українською. Шкода тільки, що автор не витягнув відповідних висновків з тієї культурної ривалізації, бо чейже навіть з його опису видно, що ця ривалізація була наскрізь творча та не вплинула на погіршення відносин між обома частинами села. Чомуж у такому разі він таки не здержався від того, щоб замасковано пропагувати творення кооператив під „спільним дахом" (чи не на волинський взірець часом?), бо мовляв, така спільна кооперація, як ідейно вища, мусить перемогти?! Тільки би без помочі відомих політичних сил!

СЕЛО НА „КРЕСАХ".

Стаття на цю тему в органі ендеків типова для їх ментальности. Для автора не підлягає ніякому сумніву, що село на „кресах" чисто польське, і він, побіжно описуючи його, а особливою силою підкреслює, „скількож то слави (очевидно: польської) на цілий світ звідти йшло". Проте у автора деінде прориваються цікаві моменти, які наводимо.

Згадавши, що „кресове" село найбільше потерпіло підчас світової війни та помалу відбудувалось (але без ніякої помочі уряду. — Прим. Редакції), автор пише: „У першому ряді бачимо тут занедбання самої істоти людини, себто її духового та культурного життя (свята правдонька, але з вашої, ендеків, вини! — Прим. Ред.), а воно є джерелом всякої праці. Витрівало і ревно працює у тому напрямі вселюдна школа і передшкілля, одначе до цього часу не зуміли вони розбудити вищих аспірацій на селі та двигнути його на шлях самодільного і витрівалого прямування до загального і рільничого поступу. (Смішка з автора: такого чуда мав доказати теперішня чисто польська школа з поляком учителем та викладами релігії православним українським дітям у польській мові!). — Бачить і сам автор, що „кавал" зі школою йому не вдався, бо далі признається: „Треба ще багато зусиль, щоб перемогти питому цій людности замкненість у собі та брак довіря до нових (справді нових — прим. Ред.) людей". Здається, не поможе у цій справі і поліційна заборона на Поліссі набувати українські книжки та передплачувати українські часописи.

Далі автор, описуючи господарку селян, говорить, що „спосіб ведення господарки і рільничі знаряддя перестарілі, а частинно навіть належать до історії. Однак не завсіди причина тут лежить у самім селянині: одна з головних причин того занедбництва — це хибна земельна структура — шахівниця грунтів". Шкода тільки, що не згадав автор бодай кількома словами напр. про те, що „Сільський Господар" поза одним луцьким повітом ніде ні на Волині ні на Поліссі не може заложити своїх філій, бо це — мовляв — загрожує „публичній безпеці".

Кінчає свою статтю автор, як пристало на правовірного ендека, випадом проти посередництва жидів у збуті сільських продуктів та проти „ярмаркування". І знову соромливо промовчує те, що діється на Волині та Поліссі з українською кооперацією.

Італія підготовляє кольонізацію Етіопії.

Італія поділить майбутніх кольоністів для Етопії на 5 кляс. На першому місці є безземельні рільники, дальше йдуть власники малих господарств, далі пів-промислові робітники з Італії а на кінці етіопські рільники. Кольонізація відбуватиметься під доглядом італійського уряду.

До головної кольонізації вжинуть бідних безземельних італійців. Вони дістануть малі земельні наділи, але не будуть їх власниками, доки їх не сплатять. Ті малоземельні італійці, що мають трохи гроша, заплатять якусь частину за землю в Етіопії і стануть відразу до праці як на своїх господарствах.

У тих частинах Етіопії, де важко вести сільське господарство, приїдуть з Італії робітники і ці господарства будуть ведені як промислові. Земля буде належати до великих підприємств під нагладом міністерства кольоній. Будуть це свого роду колективи на російський лад.

Автохтонні етіопи будуть працювати у підтропікальних околицях то на пустині, де не можуть витримати італійці. Де етіопські господарства вже розвинені, там їх власники будуть незалежні; італійський уряд обмежить своє зацікавлення лише до конечної технічної допомоги через експертів.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 2-2

З організаційного руху.

Велика районова політична нарада УНДО в Болехові.

В дні 22. червня ц. р. відбулася велика політична нарада болехівської округи, в якій взяли участь відпоручники всіх громад Болехівщини під проводом свого духовенства. Нараду отворив один із наших найкращих громадських діячів, *о. крил. Сухий*, витаючи прибулих учасників та посла Дмитра Великановича. Провід передав у руки *о. Штайдена* а Лисович секретарював п. *Богдан Левинський*.

У півторагодинному рефераті посол *Великанович* обговорив сучасне положення у світі та в Польщі і подав також звіт із праць Української Парляментарної Репрезентації за бюджетову сесію в парляменті та обі надзвичайні сесії, як також обговорив взаємовідносини польського громадянства до нас і наше політичне положення під теперішню пору.

В дискусії забирали слово промовляли: Форович, Глинський Дмитро, Гнатик Дмитро, Штумпер Василь, Гаврилів Дмитро Данилів Степан, Равлюк, Токар Юрко, Дида Андрій та о. Штайден. Промовці порушували такі справи: важкість воєнного закону про пограничну смугу, неприймання нашої молоді до військових шкіл, великі адміністраційні кошти збірних громад і їх руйнуючу господарку через надмірні вирівняльні податки, усування українського вчительства з народніх шкіл та накидування польських учителів, які не знають або не хочуть знати української мови, нехтування голосів наших представників у самоуправних установах, неплачення відшкодування за шкоди зроблені дичиною у полі, невиконування сервітутів на терені цілого повіту, трудноші в доїздах на будову господарських будинків та хат і великі кошти будівельних плянів, дорогові податки та шарварки, змушування до виконування шарварків на повітових дорогах. На ті всі справи давав пояснення посол Великанович.

На внесення о. Штайдена присутні, ухвалили одноголосно довіря Проводові УНДО та Українській Парляментарній Репрезентації і вповні акцептували заходи нашого парляментарного представництва.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коцн, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 14—25

Століття льондонського університету.

Від понеділка 29. червня до суботи 4. липня відбувалися в Льондені святкування 100-ліття істнування льондонського університету, який властиво складається з поверх сорок окремих високих шкіл, злучених на федеративній підставі в одну велику установу під назвою льондонського університету.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Присуд на румунських комуністів.

БУКАРЕШТ, 8. 7. ПАТ. Военний суд у Крайові після 3-тижневої розправи засудив відому комуністичну діячку та двох інших обвинуваченних на 10 літ вязниці, інших 10-ох мужчин та 6 жінок на вязницю від 5-ох до 9-ох літ.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Британський міністер закордонних справ Іден виїхав на 1-тижневу відпустку; не мав її від 18-ох місяців.

Еспанські анархістично-синдикалістичні проф. спілки відкинули арбітражне рішення і продовжують страйк, у якому бере участь 50.000 робітників. В Астурії проголосили ген. страйк.

Англійський і французький представник у Берліні висловили у нім. міністерстві закорд. справ занепокоєння з приводу промови президента сенату Данцігу Грайзера в Женеві.

Французький міністер справедливости заряджує доходження проти осіб, що намагаються привернути діяльність „фашистівських ліг".

Британський уряд рішив домагатися 30 мільйонів фунтів кредиту на розбудову сухопутніх, морських та повітряних збройних сил.

Абісинське посольство у Льондоні розписало збірку 2-ох мільонів штерлінгів для уряду західної Абісинії.

Німецькі союзи б. комбатантів приняли запрошення від французьких взяти участь у святкуванні 20. роковин бою під Верден 12. і 13. ц.м.

В Єгипті страйкуючі трамваєвики намагаються вдертися до електрівні. В сутичці з поліцією ранено 4-ох поліцаїв та 15-ох трамваєвників.

Аргентинська поліція арештувала центральний комітет комуністичної партії.

—o—

ІТАЛЬО-МАДЯРСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА УМОВА.

РИМ, 8. 7. ПАТ. У Римі підписали договір у справі закупна мадярського збіжа для Італії.

§19.

З Повітового Староства в Жидачеві дістаємо таке спростування:

Повітове жидачівське староство ч. Б. А. 2/36. Жидачів, дня 6. липня 1936. До Редакції щоденника „Діло" у Львові. По думці § 19. пресового закону прошу помістити в найблизчому числі щоденника таке спростування нотатки з дня 30. IV. 1936. (ч. 94) п. н. „Фронтом до села":

Неправдою є, будто би промислові молочарські заведення, які належать до Районової Молочарні в Журавні, істнували вже правно, бо цих заведень не зголошено по думці промислового закону і вони не мають дотепер затверджених старостом проектів уладження. Правдою є, що супроти повищого нелегального стану тут. староство зажадало, щоб зголошено ці підприємства і пороблено заходи у справі затвердження проектів уладжень цих промислових заведень.

Неправдою є будто би повище рішення староства було нелегальне, бо згідно з постановами ст. 7. промислового закону хто починає вести промисл в постійним осіджом, повинен повідомити

ГАЛІНЦ ЛЮДВІҐ.

ЩАСНИЦЯ.

— Так, мій дорогий — говорив Міністр Ван Руйсель, задумавшись. — Щастя грає зовсім неймовірну роль в нашому житті. І найчастіше приходить воно до того, який якнайменше його сподівається.

Руйсель — багатий голяндський садовод лежав поруч мене на вигідному довгому фотелі. Елегантний, з сивиною на висках, нічим не нагадував він великого промисловця. Він зідхнув глибоко і говорив:

— Так-так, можете мені вірити. Коли кажу, то не підставі власного досвіду. Хочете? Оповім вам одну дрібну історію на доказ, що у досвіді своїм не помилився.

Я радо згодився, втрівачись вигідно на сонці на корабельному чердаку. Голяндець почав оповідати:

— Дивне річ, що моя історія теж починається на пароплаві. Я мав тоді 23 роки і в кишені дуже корисний контракт з „Голяндсько-Індійським Товариством". Хотів я перед тяжкою службою, що чекала мене, трохи відпочити. На кораблі я познайомився з величезного росту ірляндцем Дженсом, що скоро став моїм приятелем. Ми майже не розставались. Усі звали його „Голіятом".

— На кораблі панувала тиша, ми приятелювали із Джеком мирно аж до хвилини, коли появилась між нами Лілійка. Була це білявка, стрункa як русалка і пів години після знайомости з нею, ми закохалися, що довкола всі шаліють за нею. Найсильніше запала вона в серце Джекові і мені. На другий день стали ми ворогами. Та проклята білявка мала спеціяльну насолоду нацьковувати нас проти себе. Три дні пізніше чекали ми тільки хвилини, коли вибухне конфлікт між нами.

Одного вечора підчас танців майже рівночасно ми освідчились їй і прохали, щоб вона рішилась, кого з нас волів. Вона почала сагатись. Тоді Джек злобно вишкіривши зуби піддав думку, що ми повинні боротись за неї! Тон, яким він це сказав і погляд, яким подивився на мене згори з погордою подразнив мене так, що я був скажений. Мені стало соромно, що Лілійна може вважати мене за бонгуза і я згодився.

Очевидячки, що всі довкола заметушились. Мої знайомі з симпатій для мене пробували мене відвести від боротьби вказуючи заздалегідь, як вона сумно для мене скінчиться. Лілійна теж виступала як посередниця, але видко було, як їй приємно, що за неї двох хоче битись. Та я не міг уже взяти свого слова назад і був рішений на все.

На другий день наш пароплав переїздив мимо маленького острівця, може на яких 500 квадратових метрів завбільшки. Посередині росли три вигончасті кокосові пальми на тлі чудового блакитного неба. Ми рішили з Джеком висісти на беріг і тов звести бій. Нас мав відвезти малий човен. Усі засоби у боротьбі дозволені; хто перший упаде на землю без памяти, той зобовязується до кінця морської подорожі не виходити з кабіни і зараз після причалу до берега відійти не прощаючись.

Ми висіли на острів, поскидали із себе непотрібний одяг і почали змаг. Пястуки Джека відчув я, наче ковальські молоти. Я й так знав, що не маю найменшого виглядy вийти з такої боротьби на сухо.

Видко було, що Джек не має охоти скоро закінчити бійки. „Голіят" міг би був мене розторощити за кілька секунд, але він хотів зробити видовище для пасажирів корабля і показати їм уої прикмети своєї атлетики. Я боронився безвидільно, тоді як Джек заганяв мене щораз далі на середину острову під три чудові кокосові пальми. Тіло боліло мене страшенне. Сям-там удавалось мені відбитись одним чи другим ударом, але Джек тільки реготався.

Відчув я, що до кінця бракує мені небагато. Я пробував опертись об пень пальми, чекаючи на останній удар „Голіята". Останками сил, майже в розпуці пробував я боронитись пястуками. Вдалось мені вдарити Джека сильно в голову, але мій удар не міг збити його з ніг.

У тій самій хвилині побачив я, як з дерева паде величезний кокосовий овоч. Кокос відбився від пня і вдарив Джека коло висок. Він упав на землю як підрізаний велитень. Два тижні пізніше Лілійна стала моєю жінкою.

— Справді щастя! Тепер я розумію ваші слова, якими ви почали своє оповідання — відповів я йому.

Я був би ще щось сказав, але нашу розмову перебила поява одної жінки. Була це велитенська баба і так обросла салом, що ніякий корсет не міг би закрити її опасистости. Вона вийшла з каюти і підійшла енергійно до мого розмовця. Над її великими губами засіявся густий вусик.

— Зараз іду, Лілійно! — відповів він, а коли вона відійшла, звернувся до мене, кажучи:

— Ви помилюєтесь... той щасниця із нас двох був Джек. Бо він очунав після удару від кокосового горіха, я вже нареченний Лілійни.

Перекл. *в. г.*

промислову владу І. інст., а повідто виднати по думці ст. 14 промислового закону затвердження промислових уладжень вирібні, в яких відбувається перерібка молока на молочні перетвори, тимбільше, що тепер обовязуючий розпорядок міністерства суспільної опіки з дня 9. XII. 1932. р. про нагляд над молоком і його перетворами (Д. З. Р. П. ч. 19 поз. 128) обіймає спеціяльні постанови про поміщення в яких відбувається перерібка молока на молочні перетвори, призначені до продажі або до іншого обігу.

Неправдою є, що кошти у звязку з ловищими чинитьбеми сягають 1.361 зол., але правдою є, що ці кошти по обчисленні з управителем Районової Молочарні в Журавна (стемплеві оплати і т. д.) сягатимуть разом коло 360 зол., в яких є вже теж комісійні кошти коло 65 зол. для провірення придатности 21 промислових заведень.

Одночасно щодо нотатки з дня 5. 6. 1936. простую, що потрібні вияснення у справі коштів дало староство управителеві Районової Молочарні перед днем оголошення нотатки з дня 30. 6. 1936., отже неправдою є, що староство пішло на руку і наказало обнизити комісійні кошти щойно по нотатці з дня 30. 6. 1936.

Повітовий староста: *Галляс.*

Зїзд Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів в Ґлесґо

Дня 1. червня ц. р. відбувся в Ґлесґо у Шотляндії річний зїзд Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів. Представником Українських Товариств Прихильників Союзу Народів був проф. О. Шульгин, який підчас дебат зїзду вілька разів забирав слово.

Найважнішими темами дебат були: справа Абісинії, справа санкцій проти Італії справа реформи союзу Народів, конфлікт між Японією та Китаєм, справа боротьби з терором і т. д.

Від хвилини виступлення з англійського Товариства Прихильників Союзу Народів цілого гурту впливових членів, як льорда Кевінборо, сер Остена Чемберлена й інших, Товариство втратило багато зі своїх колишніх впливів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

З діяльности Меншостевого Конґресу в Льондоні.

Після зїзду Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів у Ґлесго відбувся в Льондоні зїзд і наради представників Меншостевого Конґресу, які в більшості були теж делегатами на зїзді в Ґлесго. Дня 9. червня уладжено в гостинному домі льорда Ноел-Бакстона вечірне принятя для представників Конґресу і для запрошених членів дипльоматичного корпусу та репрезентантів англійської і чужинецької преси. Піх кінець принятя посол Ґ. фон Сілле, представник мадярської меншости в Чехословаччині, виголосив коротку промову, на яку відповів льорд Ноел-Бакстон. Присутніх було кількадесять осіб.

Представники Меншостевого Конґресу відбули в Льондоні низку конференцій з англійськими політичними кругами, вияснюючи плани праці Конґресу. Президент Меншостевого Конґресу, кол. посол д-р Вільфен, з причин не від нього залежних не мав змоги приїхати до Льондону, тому наради в Льондоні вів віцепрезидент посол Ґ. фон Сілле, а йому до помочі станув кол. посол В. Гассельблят, представник німецької меншости в Естонії.

Намічено утворити постійне представництво Меншостевого Конґресу в Льондоні.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Нині у четвер у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ в год. 8-мій вечором:

Виступи Каэимири Скальської у комедії Франка „В А БАНК".

Із світа надзмислових явищ.

1. ВІД МАТЕРІЯЛІЗМУ ДО ОКУЛЬТИЗМУ.

В останній добі, головно післявоєнній, таємничі явища звернули увагу великого числа дослідників. Учені звернули свою увагу на ці явища з метою прослідити їх науковими методами. Розвязка їх тому нелегка, бо щоб підійти до них, треба в основі змінити ввесь свій дотеперішній підхід до них, — отже і цілий світогляд, що розясновував нам досі всі явища зверхнього і внутрішнього світу.

Живемо в добі матеріялістично-механістичного світогляду, в добі, коли переважає поки що мертвий раціоналізм, отже переконання, що правдою є тільки те, що можна бачити, дотикати, зважити або виміряти. Цей світогляд опанував у другій половині пятьнацятого віку західню Европу, та осягнув свою кульмінаційну точку при кінці XIX-го ст. Матеріялізм розцвітав зокрема сильно у Франції та Німеччині. Основником французького матеріялізму був Ля Метрі, що виложив свої погляди у книжці „Людина—машина". У Німеччині мав матеріялістичний світогляд великий вплив на природничі науки. Німецькі вчені пояснювали все, починаючи від найдрібніших проявів життя на землі аж до істнування всесвіту, при помочі закону причинности. Фоербах, один з найзначніших учених німецької матеріялістичної доби, зясував свій світогляд словами „Der Mensch ist, was er isst". Цей характеристичний для тодішніх часів вислав найшов багато прихильників. Всі вони вважали душу людини за своєрідну тілесну функцію а то й взагалі доказували, що поза організмом людина жадної душі не має і мати не може. Світогляд цей причинився у великій мірі до пізнання матерії а тимсамим до сильного розвитку природничих наук. А проте наукові досліди останніх десятиліть виказали нестійність, а в багатьох припадках неправдивість ріжних теорій та гіпотез, що опирались виключно на законах „мертвої матерії". Офіціяльна наука опинилась рівночасно перед фактами експериментально ствердженими, на які не було можна знайти ніякого наукового пояснення. Це недомагання наук побудованих на матеріялістично-механістичнім світогляді предбачував багато вчених.

Макс Пляик, один із найбільших сучасних фізиків, висказав свій погляд на цю справу словами*): „Фізика, що ще кількадесять літ тому належала до найстарших та найбільш зрілих наук, увійшла тепер у сильно бурхливу фазу, може найбільше цікаву з усіх дотеперішніх. Вона доведе нас не тільки до пізнання нових законів природи, але дозволить нам заглянути глибше в недосліджені тайни теорії пізнання. Можливе, що натрапимо на цьому полі на деякі несподіванки, при чому давно забуті погляди відживуть та наберуть для нас нового значіння".

Ріжноманітність найновіших теорій як теж нестійність давніших, що їх ще до недавна уважали вчені за найголовнішу основу природничих наук, потверджують уповні прогнозу проф. М. Пляика. Донедавна вважали учені „модель атому" — ідею англійського вченого Радерфорда єдиним найбільш правдоподібним поясненням будови атому. Однак небавком виявилось, що крім електронів, що так гарно кружляють довкола ядра атому на зразок планет нашої сонячної системи, — істнують ще інші дрібні частини атому т. зв. фотони та невтрони. Усе те порушається в етері, що виповнює увесь всесвіт. Та не всі вчені є тої самої думки. Деякі з них виказали на підставі експериментальних дослідів що етер не істнує. Хто цікавиться цією проблемою хай прочитає книжку дра Ґюнтера Ваксмута,**) де автор, як прихильник відомого антропозофа проф. Штайнера доказує, що істнує аж чотири роди світового етеру. Багато розладдя внесло до фізики ствердження змінливости гравітаційної сили.

Не втримались теж теорії про повстання та життя організмів. Точні досліди, переведені останніми роками над правдивістю закону про спадковість підкопали сильно його престіж. Ці та тим подібні прояви примусили вчених перевести ревізію дотеперішніх наукових теорій і гіпотез; вони причинились теж у великій мірі до створення нових поглядів на людину як теж на її психіку.

В другій половині девятнацятого століття приїхав до Европи американець Ґенрі Слейд, людина з високо розвиненими медіюмістичними нахилами. Тут пописувався він перед ученими ріжних країв як медій та ясновидець. Експерименти переведені під строгою контролею вчених виказали, що істнує можливість телекінетичних явищ, себто переношення поодиноких предметів з довільною скорістю без механічної помочі людей. Цельнер, професор астрономії та астрофізики у Ляйпцігу перший старався прослідити причини цих феноменальних явищ. З недикого скептика перемінився небавком у першорядного дослідника. Йому завдячуємо перші спроби наукового пояснення окультистичних явищ. Проф. Цельнер поставив теорію про істнування нового виміру, при помочі якого пояснював досить вдячно багато окультистичних експериментів. Його теорія викликала серед наукових кол сильний протест. Тодішня наука старалася все те пояснити або сугестією, або звичайним шарлятанством.

Досліди переводжені проф. Цельнером викликали широке зацікавлення. Викликування т. зв. „духів" при помочі столиків стало загально відоме та практиковане. Всюди почали творитись товариства, що займалися виключно спіритистичними проявами. Вони дали почин до ріжних релігійних сект, що старалися кожна на свій лад і спосіб найти пояснення цих таємничих явищ. Усі ці пояснення мали, та мають ще й досі містично-релігійний характер.

Інж. Роман Крохмалюк.

(Далі буде).

*) „Zeitschrift", „Naturwissenschaften" з 26. березня 1926, стор. 260.

**) Dr. G. Wachsmuth: „Die ätherischen Bildekräfte in Kosmos Erde und Mensch".

Де щастя -- у місті чи на селі?

— Розвиток міст, що почався при кінці середньовіччя, у XVIII. столітті дійшов до свого завершення. Місто сковане оборонними мурами мало вузенькі вулички і дуже негигієнічні умови життя. У другій половині XVIII. століття, виснажені міським життям, почали вищі верстви тужити за спокійним життям села. Повстали спеціяльні літні резиденції: Версаль, Сан Сусі, Вілляйя, де „могутні цього світу" переодягнені за чабанів, пасли вимудровані та розкішно причісувані овечки.

— Століття XIX — парова машина, електрика, бензинові мотори виступають працю людських рук. Розростаються міста, валяться скови оборонних мурів, повстає ціла наука про гигієну, потребу відпочинку по праці. Вимоги людей створюють театри, народні ігри, кіна і т. п. Люди села, що довгі літа зрошували своїм потом землю, починають чимраз більше тягнутися до міста, легкої праці, вигод і забав.

На засаді „кожна акція викликує протиакцію", вертається у XX. столітті тягнення до села. Воно стає доцільніше, як два століття тому.

Самоходи, каюки, збірні прогульки вилюднюють міста. Людина стає передбачлива, дбає про свої легені, нерви і мязи.

Та чи через те, не потребує вона подбати також про своє щастя? Чи вибираючи на село можна забути, що 16. липня починається тягнення другої класи. Чи краще, по цілорічній праці, в часі відпочинку, турбуватися думками, що ми самі зазначили собі дорогу для щастя, яке постійно чекає нас?

Відчит у Королівському Інституті Міжнародніх Справ.

Дня 26. ц. р. відбувся в Льондоні в Королівському Інституті Міжнародніх Справ виклад проф. Р. Смаль-Стоцького на тему „Змагання національностей в СССР." Присутніми були спеціяльно запрошені члени Інституту. Згідно зі статутами Інституту [illegible] мав строго довірочний характер.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

франція хоче порозумітися з Америкою про сплату довгів.

Франція задумує вислати півурядового делегата до Вашингтону, щоб порозумітися з урядом Злучених Держав про сплату довгів. Думають, що цим послом буде Жорж Бонне, кол. міністр фінансів. Спонукою до такого кроку вважають бажання Франції затягнути нову позичку в Америці.

Свята в краю.

ОКРУЖНЕ КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО В ДЕЛЯТИНІ.

Заходом кооперативи „Сила" й „Українбанку" в Делятині відбулося дня 5. липня ц. р. в салі парох. читальні окружне кооперативне свято. Програма свята складалася з двох частин: з промов і хорових продукцій та амат. вистави п. н. „Пан інспектор" Керницького.

По відспіванні „Кооперативного гімну" хором чит. „Просвіта" з Делятина в год. 3-ій попол. д-р О. Левицький відкрив короткою промовою свято, пригадав зібраним його ціль і привітав усіх учасників, у першій мірі тих, що серцем і ділом стоять у тісному зв'язку з кооперативною ідеєю. З черги делегат О. С. К. зі Станиславова п. Чубатий представив історичний розвиток кооперативної думки та духовий і матеріяльний зріст здобутків української кооперації. Дир. Евстахій Бехметюк у своєму рефераті змалював ідейні основи споживчої і кредитової кооперації, й великі завдання на шляху господарського розвитку української нації, підкреслив значіння опільности в суспільному і приватному житті та взиває усіх вступати в ряди великої української кооперативної родини. Коротку, ядерну промову, повну віри у власні сили українського народу та у велику майбутність української нації виголосила п. Лідія Мавіна з Дори. Хор чит. „Просвіти" з Дори під управою нач. Івана Кабарівського відспівав пісні: „За рідний край", „Ой за гори" і „Козака несуть"; хор читальні з Зарічна під управою п. Р. Пашулі: „Ой гай мати, гай" та „І по той бік гора"; хор читальні з Ослав Білих під упр. п. Б. Бущила: „Ой горе тій чайці" і „Коби скорше з гір Карпатів" і хор читальні з Делятина: „Де срібноплетий Сян пливе". Всі хори виявилися якнайкраще зі свого завдання. Гарна теж була деклямація 6-літньої дівчинки із Зарічна А. Абрамюк „До праці".

Комедія „Пан інспектор", яку відограли головно службовники кооператив, що була другою частиною свята, випала також задовільно.

Свято, що закінчилося в год. 7-ій веч., пройшло з повним успіхом як моральним, так і матеріяльним. Простора салю було виповнена по беріг селянством, міщанством та інтеліґенцією з округи. Організатори свята під проводом упр. кооп. Ярослава Сербина вложили багато труду і зусиль в організацію та підготову. Належною нагородою для них було саме це величаве свято, яке доказує, що кооперативна думка в Делятинщині з кожним днем кріпшає і здобуває собі нових прихильників.

ПЕРЕМОГА НАНКІНСЬКИХ ВІЙСЬК НАД КОМУНІСТАМИ.

ШАНГАЙ, 8. 7. ПАТ. Урядові війська перемогли у провінції Шансі комуністів, що втратили у битві 400 убитих, 200 полонених, 300 кріс'в та 18 скорострілів.

ЗМОВА НА КУБІ.

ГАВАНА, 8. 7. ПАТ. Поліція викрила змову проти шефа уряду полк. Батіста і перевела великі арештування.

МІЖПАРЛЯМЕНТАРНА УНІЯ ЗА СВОБОДОЮ ЕМІГРАЦІЇ.

БУДАПЕШТ, 8. 7. ПАТ. Конференція Міжпарляментарної Унії поручила (45-ма голосами проти 8-ох) своїм членам впливати на свої уряди в тому напрямі, щоб чим скоріше знесли еміграційні обмеження та позаключували двосторонні договори дотично збірної еміграції людей праці.

НОВИНКИ.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вісти особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— Порядок Богослужения у церкві Успення Пр. Д. Марії у Львові, зміненою на місяці липень і серпень (до празника) так, що в неділі і свята будуть читані Служби Божі в год. 7 (з проповіддю), 9. і 12., а співана в год. 10. з проповіддю.

— **Найкращі лисьі пелерини виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на перехованнє літом. 10—?**

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 54-11

— **До відома зголошеним на прогульку до Риму.** Організаційний Комітет прогульки до Риму просить повідомити всіх заінтересованих: Тому, що не вдалося виєднати безплатних паспортів, ідуть тепер заходи, щоб дістати пільгові паспорти. Ця справа повинна бути в найближчих днях остаточно полагоджена так, що в другій половині липня ц. р. можна сподіватися виїзду. Всі зголошені дістануть повідомлення про речинець присилки потрібних документів (що були заподані в другому комунікаті), як також про речинець виїзду прогульки.

— **Ректором Українського Вільного Університету у Празі** вибраний знову (шестий раз) проф. д-р Ол. Колесса. До Сенату входять: проректор проф. С. Шелухин, декан фільософічного факультету проф. Ф. Слюсаренко, продекан проф. В. Щербаківський, декан правничого факультету проф. А. Андрієвський та продекан проф. Л. Білецький.

— **Справа памятника по померших вояках УГА в Йозефові.** Тому, що на сторінках „Діла" б. товарищ обговорюючи справу памятника і спільної могили для померших старшин і стрільців УГА з табору в Йозефові, що лежать на йозефівському цвинтарі, звернув увагу також на мою особу, як таку, що має цією справою заняттися, подаю до відома, що справа памятника буде по ферієх вже у місяці вересні реалізована. — **Петро Будз.**

— **40-ліття читальні „Просвіти" в Павелчі.** В днях 11. і 12. липня ц. р. відбудеться величаве ювилейне свято з приводу 40-ліття істнування читальні „Просвіти" в Павелчі, станиславівського повіту. В святі беруть участь усі культурно-освітні товариства Павелча і станиславівської волости, як також буде присутній голова Матірнього Товариства „Просвіта" у Львові. Свято відбудеться з такою програмою: субота 11. липня ц. р. в год. 8 веч. драматична секція дає театральну виставу драми Бориса Грінченка „Ясні зорі"; неділя 12. липня год. 9. вранці врочисте богослужения за померлих членів читальні „Просвіти" в Павелчі: год. 10. перед пол. посвячення читальняної домівки; год. 11. святочна академія; год. 15. (3) попол. народній фестин із дуже ріжнородною програмою; в год. 19. (7) вечір народні вечерниці з танцями й ріжними несподіванками. Громадянство Станиславівщини повинно взяти численну участь у цьому небуденному святі зразкового села.

— **Український винахідник.** Нас повідомляють, що п. Угрин-Безгрішний з Рогатина винайшов новий спосіб огрівання водою. Він придумав водну піч, що відповідає всім вимогам: зуживає мало палива, огріває в зимі хату рівномірним теплом, варить страви, пече хліб та ін. ше. Кажуть, будьто до п. Угрина-Безгрішного зголошувалися вже люди з чужим капіталом, щоб фінансувати винахід, але винахідчик не хоче дати його в чужі руки. Він чекає, може наші установи зацікавляться цим і справу сфінансують.

— **10 осіб в одному переділі.** На основі розпорядку залізничої влади в літньому сезоні — коли рух на залізницях помітно збільшений — в переділі I. класи може їхати 6-ох пасажирів (замість 4-ох), в II. кл. 8-ох (замість 6-ох), в III. кл. 10-ох (замість 8-ох).

— **Тягнення 3-процентової премійної інвестиційної позички.** Дня 6. липня ц. р. впали виграні на такі числа: по 500.000 зол. серія 15456 — 26, 125.000 — 17167 — 25, 50.000 зол. 6574 — 1, 15409 — 48, 25.000 зол. 1127 — 35, 15504 — 23, 10.000 зол. 66351 — 1, 2427 — 14, 8078 — 24, 21455 — 14, 4426 — 50, 18746 — 7, 9077 — 40, 13347 — 36, 5571 — 1, 5564 — 22, 10880 — 12, 9508 — 5, 12949 — 41, 18151 — 35. 5.000 зол. серія 89 — 41, 81 — 30, 780 — 36, 1369 — 40, 3134 — 45, 3746 — 4, 2583 — 35, 3373 — 24, 5080 — 4, 2569 — 38, 4594 — 17, 5235 — 33, 6386 — 39, 7875 — 10, 1097 — 43, 6061 — 5, 7309 — 4, 7746 — 26, 7817 — 613, 7754 — 6, 7910 — 23, 7935 — 21, 8953 — 2, 9511 — 16, 10988 — 23, 11189 — 38, 11922 — 25, 12112 — 40, 12197 — 18, 9627 — 27, 12408 — 4, 13542 — 43, 13842 — 26, 13472 — 17, 17175 — 31, 15647 — 13, 17429 — 12, 18676 — 29, 18677 — 3, 18992 — 21, 18966 — 37, 19562 — 19, 20346 — 45, 20337 — 20, 20372 — 47, 21022 — 26, 21962 — 37, 22218 — 40, 22367 — 37. По 2.000 зол. ч. 2 серія: 7368, 14714, 17381, 20370, 21749, ч. 4 серія 3309, 5088, 12497, 15427, 17188, ч. 8 серія 4379, 6730, 8565, 9985, 11667, ч. 9 серія 3211, 3493, 12144, 19664, 19991, ч. 10 серія 5099, 7607, 16408, 21739, 22613, ч. 17 серія 6284, 11156, 15721, 18396, 19556, ч. 20 серія 9693, 10379, 15860, 18555, 21332, ч. 22 серія 2251, 2323, 10218, 16048, 17950, ч. 23 6715, 8806, 10354, 14309, 22061, ч. 25 серія 2473, 3128, 9866, 14865, 22585, ч. 26 серія 3985, 5855, 14440, 18143, ч. 28 серія 4568, 7889, 11028, 18599, 22437, ч. 31 серія 776, 3302, 5157, 7039, 7567, 7795, 64547, 20150, 21817, 22998, ч. 33 серія 1862, 2084, 3574, 5455, 8503, 8011, 10696, 13453, 14234, 22826, 3479, 4295, 4472, 4784, 4826, ч. 36 серія 99, 6255, 11807, 9184, 10967, ч. 37 серія 285, 5514, 5720, 18571, 22441, ч. 38 серія 454, 1138, 1978, 2073, 18892, ч. 39 серія 4306, 6867, 8415, 14485, 14495, ч. 40 серія 11741, 12642, 18345, 19296, 22552, ч. 42 серія 47, 554, 18431, 2839, 22300, ч. 45 серія 3671, 4084, 6007, 6166, 6468, 14024, 15031, 17796, 21288, 22185, ч. 46 серія 260, 3380, 4200, 6560, 14838, 16621, 17057, 17651, 19789, 20405, ч. 47 серія 2095, 8296, 13099, 17371, 22664, ч. 50 282, 4306, 5824, 8297, 10501, 17040, 19121, 19593, 19687, 22204. По 1000 зол. — ч. 3 серія 744, 1154, 1969, 4500, 6304, 7548, 11092, 11188, 11269, 12180, 13108, 13466, 19027, 19896, 22269, ч. 19 серія 159, 326, 416, 2765, 7961, 8654, 8719, 2171, 10062, 13146, 17369, 14150, 18498, 19402, 22897, ч. 22 серія 3536, 2688, 4421, 4421, 4491, 7371, 8779, 9997, 10453, 12860, 13666, 14752, 16554, 17883, 17932, 22966, ч. 29 серія 342, 3633, 4616, 6954, 10186, 12250, 63851, 14660, 15029, 16612, 18099, 19034, 19868, 20433, 22483, ч. 35 серія 1315, 1032, 1345, 4283, 6969, 7070, 9399, 10620, 11296, 11371, 15599, 15799, 15760, 15597, 16883, ч. 38 серія 2371, 3373, 6360, 8729, 8391, 9025, 10817, 61647, 11985, 12098, 14547, 14836, 15061, 15834, 22518, ч. 47 серія 1422, 3204, 3407, 6182, 9700, 10065, 12641, 13217, 13855, 14934, 15267, 17980, 69873, 21273, 22462, ч. 50 серія 3516, 6295, 4145, 4656, 7623, 7518, 8783, 64805, 15013, 17029, 17611, 18055, 20573, 20604, 21057.

— **Львівська хроніка.** Слідчий виділ пошукує за монтером Кардом Крамажем, що пропав 4. ц. м. — Д. Галамай побив свого вітчима Ш. Хребінського так сильно, що мусіло заопікуватися ним рятункове поготівля. — Двох злодіїв, яких здоганяли мешканці дому при вул. Паненській 9, сховалося до цукорні при вул. Замарстиновській 56. Присутні станули в їхній обороні; дійшло до бійки, у якій двоє осіб важко ранили. — У Львові арештували якогось волоцюгу; виявилося, що це небезпечний злочинець Давид Табоньчук, за яким шукає рівенська поліція. — Акушерку Каролину Смолінську арештували за недозволену операцію, що була причиною смерти жінки робітника Софії Сікорської. — У фабриці „Аїда" робітник Йонас Швайцер упав з II. поверха.

— **Адвокат Жигмонт Гофмокль-Островський дав сидить у вязниці.** Всі вістки про те, що його випустили за кавцією є неправдиві. Справді його оборонець робив заходи, щоби звільнили Гофмокля-Островського за кавцією, але ці заходи були безуспішні.

— **„Люби ближнього свого, як себе самого".** Управа конвенту оо. Домініканів парцелює маєток Зарудці на лінії Львів—Жовква. До парцеляції призначено коло 340 моргів орної землі й сіножатей. В оголошенні про парцеляцію зазначено, що купувати землю з цієї парцеляції можуть тільки римо-католики. Дуже дивно, що таких метод уживають оо. Домініканн, які, здається, не повинні робити ріжниць між ближніми та пропагувати любов ближнього, а не загострювати антагонізми.

— **Напад на страйколомів.** Будівельні робітники С. Цельта і М. Старжецький побили на вул. Баторія батька і сина Бесяковських, що як ендеки ставали в обороні страйколомів.

— **Ножами покололи студента.** На шляху між Болестраничами і Бушковичками під Перемишлем невикриті досі напасники так сильно покололи ножами абсольвента української гімназії в Перемишлі Евгена Дедеру з Черняви, що він згинув на місці. Дедера в критичному моменті вертався з Бушкович від свого товариша Вол. Мурди. Спочатку думали, що тло нападу політичне, але доходження ствердили, що Дедера впав жертвою пімсти з особистих порахунків.

— **Напад циганок.** Чотири циганки напали на дім дрогобицького купця Шенселя Бернардінера у якому була лише його 12-літня дочка, та почали грабувати. Сполошені Бернардінером, циганки повтікали.

— **Красва хроніка.** Над повітом косівським, надвірнянським і станиславівським перейшла страшна буря із градом. Град знищив збіжжа у

громадах Солотвина, Зарічча, Рахівець і Дзівяч. — У Рогізні, пов. Жидачів, утонула підчас купелі Ольга Бабій. — У Казанові, пов. Коломия, утонув 5-літній Василь Машюк. — В Корневі, городенського повіту, впав до криниці 3-літній хлопчик Ротерман. На крик інших дітей, що з ним бавились, позбігались люди, але витягнули хлопця вже неживого. — Магістратського возьного в Городенці Мончинського арештували за грошеві зловживання.

— **Одна мірка для шпигунів і комуністів.** Міська рада міста Гродна затвердила ухвалу управи міста, щоб звільнити з посади і взагалі з публичних міських робіт усіх тих, що були судово карані за комунізм або шпигунство.

— **Сад зацвів удруге.** В одній місцевости під Познанем зацвив удруге сад. Прегарно зацвили яблінки й на деревах, поруч овочів, пишаються гарні цвіти.

— **Жнива на Виленщині вже почалися.** В деяких повітах Виленщини, через посуху почалися передучасно жнива. Стан засівів дуже некорисний і збір жита заповідається на половину менший, як щороку.

— **Продав міністерство закордонних справ.** Варшавський „комбінатор" Мендель Гольчинський продав Яковові Мільштайнові з Соколова будинок мініства закордонних справ за 50.000 зол., беручи 220 зол. як завдаток.

— **Комунізм серед польської інтелігенції.** Поліція у Сосновці приступила до слідства проти трьох місцевих лікарів та двох адвокатів.

— **Акварелі Гітлера.** Відомий фотографічний репортер у Берліні, Генрик Гофман, видав течку з сімома акварелями, які малював канцлер Гітлер підчас світової війни. Акварелі представляють різні сцени з життя німецько-французського фронту, на відтинках занятих баварським полком, де служив канцлер Гітлер.

— **Швайцарські авта завмерли на 24 години.** Вночі в 12. год. з неділі на понеділок увесь автомобілевий промисл у Швайцарії завмер на 24 години. Професійні організації шоферів і власників авт проголосили протестаційний страйк проти обмежень і податків, які на автомобілевий промисл накладає влада. Влада хоче таким чином зменшити недобір, який дає залізниця. У Швайцарії завмер зовсім рух авт, мотоциклів, вантажних авт, автокарів, моторових човнів і літаків. Виняток зробили тільки для дипльоматичних і чужинецьких моторів. Союзи автомобілістів накликують до страйку також залізничників.

— **Школа стариків.** В Льондоні заснували „школу для стариків", до якої приймають мужчин і жінок не молодших від 70 літ. За кілька місяців до тієї школи вписалося аж 900 учеників і учениць. Найстарший ученик має 101 років, найстарша ученица 102 роки. 40 школярів має по 90 літ, а 300 по 80 літ. Завдання тієї школи, вчити й бавити стариків. Вони читають, грають шахи, варцаби і карти, ходять до театрів, пишуть задачі на доручені теми. Старі захоплені школою. „Ми не почуваємося тягарем для окруження" — говорить багато „учеників". Одна 98-літня жінка, яка вписалася до школи зі своїм 75-літнім сином, заявила, що від коли ходить до школи, ніби вдруге народилася на світ.

— **Людина, якої не чіпалася смерть.** У Капштадті помер у 81 році життя Ляйонель Філіпс, один із магнатів молодого африканського гірництва. Ляйонеля Філіпса, що був радником відомого Сесіля Родеа, знали як людину, якої не чіпалася смерть. Він брав участь у дуже багатьох битвах і завжди виходив ціло із смертельних небезпек. В 1896 р. попав у неволю буерів, які мали його розстріляти. Сидячи у вязниці Філіпс чув як на подвірю копали для нього могилу. В останній хвилині післанець приніс вістку, що його помилували. В 1913 р. на Філіпса напав російський терорист. Револьверові кулі пересіяли в кількох місцях одежу, але Філіпсові не вділяли нічого. Раз знову вірвалась з висоти 100 метрів вінда, якою Філіпс їздив до копальні: трьох людей згинуло на місці, четвертого ніщо навіть не задраснуло. Тим четвертим був — Філіпс. Іншого разу Філіпс впав у пропасть підчас експедиції в гори і вийшов ціло втративши тільки око.

— **Летунська комунікація в Абісинії.** Від 1. серпня отвирають правильну комунікацію Аддс Абеба — Асмара, дещо пізніше Рим — Асмара — Джібуті.

— **Летунська катастрофа.** На пограничні Єгипту та італійської Либії упав британський військовий літак; 7-ох військових згинуло.

— **Шораз більше фармерів в Америці.** З днем 1-го січня 1935 було у Злучених Державах 31,800.907 фармерів. У порівнянні зі скількістю фармерів у квітні 1930 р., число фармерів зросло майже на півтора мільона. Фармерський рух найбільше поширився у стейті Ню Йорк. Це мабуть тому, що безробітні з міста йдуть на село шукати хліба.

— **Бюлетин про здоровля папи римського.** З огляду на свій старечий вік піддався папа Пій XI. лікарським оглядинам, які ствердили, що здоровля папи задовільне. Папа поїхав на літо до свого замку в Кастель Ґандольфо.

— **Американська шляхта.** Шляхтичі, що приїхали з Европи до Америки, утворили клюб „благородних", завданням якого буде демаскувати ріжних обманців, що приїздять до Америки і подають себе за ріжних князів, баронів то що. Причиною створення такого клюбу було те, що в Америці пішла мода на „шляхту" і ріжні обманці робили себе шляхтичами, щоб женитися з багатими американками.

— **Радіові часописи.** Американська федеральна комісія для провірки фактів про комунікацію передбачує несподівані досягнення на полі радія й телевізії. Вже винайшли і випробовують апарат для пересилки друкованого слова радіом. Водночас передають образки. Тепер удосконалюють коротко-хвилеві малі апарати так, щоб їх можна було вживати для пересилки вісток навіть з приватних мешкань.

— **Оптимістичний міліонер.** Американський міліонер Джон Рокфелер скінчив недавно 97 років. У розмові з журналістами заявив, що коли скінчиться йому сто років, тоді щойно зачне жити наново.

— **Найбільше дітей мають японці.** Статистика виказала, що японські родини мають найбільшу скількість дітей. Згідно з останніми даними на 10 тисяч родин припадає 126.413 дітей, отже на одну родину 13 дітей. Тому нічого дивуватись експанзії Японії, яка не має де помістити свого населення.

— **Профіль Едварда VIII.** Згідно з традицією в Британії портрети на обігових монетах вибивали профілями в черговім порядку, раз лівим то знову правим профілем. Приміром королева Вікторія була звернена на монетах лівим профілем, Едвард VII — правим, Юрій V — знову лівим. Згідно з тою традицією теперішній англійський король повинен би мати портрет на монетах з правого профілю, але Едвард VIII казав зробити собі лівий профіль. Можливо, що молодий король, король моди, має лівий профіль гарніший.

— **Семилітній вбивник?** Поліція в Шікаго стоїть перед страшною загадкою. На комісаріят поліції прийшов малий Джіммі й заявив, що його маму вбили. Хлопець заявив, що він був при тому, коли величезний мурин розбив його матері, Фльорентині Кастль, голову цеглою. Слідство виказало, що ніякого мурина ніхто не бачив; не було також ніяких слідів. Дивне також те, що п. Кастль вбили коло півночі, малий Джіммі прийшов на комісаріят щойно в год. 9-ій рано. Підозрівають, що Джіммі сам убив свою матір. Сусіди зізнають, що хлопець ненавидів свою матір.

— **Замість „Боже царя храни".** „Красная Газета" з 29. червня ц. р. описує підготову до масових свят у парку ім. Кірова. У тих святах виступить хор із тисячі кращих співаків. На цих святах співатимуть вперше сталінський гимн. Зі слів гимну видно, що в Совітах може діятись тільки те, чого хоче Сталін. Ось слова, які написав поет Рильський: „Жизнь пурними огнями засіяла нам сейчас. Слово Сталінское с нами. Воля Сталинская в нас".

— **Хати оборони.** Совіти організують тепер по селах так звані „хати оборони". Це організація що вчить селянську молодь стріляти, военної гімнастики, їзди верхом. Крім цього вчать там як обходитися з технічними військовими машинами. Кожна хата оборони має бути центром, коло якого зосереджуються военно-спортові кружки.

— **Нехай буде по старому.** Совітський уряд підтримує в новій конотитуції плян дати охорону власникам домів. Ті, що будуватимуть нові доми, дістануть від уряду допомогу. Мало того, навіть теперішні кооперативні доми будуть розпарцельовані. Кожний робітник може купити своє мешкання на власність за готівку або на сплати. Лише частина домів по містах буде належати до держави, решта до приватних власників. І треба то було 15 років горя, крови нещасних жертв, щоб вернутися до старого?

— **Своєрідна кооперація.** Большевицька „Правда" подає допис із Харкова, що від мешканців кооперативних домів стягають крім чинш безпосередно безчіп „добровільних" подат-

ків, на ту ціль, коли та інше. Де і на що йдуть ті гроші невідомо.. Так то розуміють большевики кооперативну ідею.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „ЛЮБОВ ШПИГУНА".

Торговці зброєю, російський князь, співачка молода шпигунка, маляр — усе це трохи переплутане, щоб не можна зорієнтуватись, хто за ким стежить і хто кого переслідує, як ворога чи свояк почуванням. Як на шпигунську фільму, то мало тут сенсацій, що цікавили би глядача напруженими моментами, коли йде бій на життя і смерть. Зате є багато приємних для ока краєвидів ріжних міст, імовірно правдивих: Атени, Каіро, пальми та хмаринки на небі. Головні ролі грають: І. Петрович та Ярошла Новотна, пара добрих артистів, надобрих для пересічної фільми, де не мають вони нагоди проявити свого таланту.

ДИВОГЛЯДИ.

БОРОТЬБА ЗА ШТУЧНЕ ВОЛОССЯ.

Тисячі артисток у Голівуді погрожує страйком з такої одної причини, що одним боком зачіпає за моду, другим за підстави їх існування. Вони вже втрете звертаються до великих фільмових підприємців із проханням, щоб вони дозволили їм при їх виступах уживати перук. Річ у тому, що мода на колір волосся постійно змінюється: майже щороку, що два роки фільмові підприємці шукають жінок з „модним" волоссям. Через те статистки тратять хліб і не мають змоги найти собі іншого заробітку. Якби їм вільно було вживати перуки, тоді кінові підприємці не потребували би набирати склад інших співробітниць. У Голівуді фальшують красивди, попати, одяги, навіть голос тих, що не вміють співати, тільки шукають правдивого волосся.

ПАМЯТНИК КУРЦІ.

Недалеко Венеції поставили в одному селі бронзову статую з куркою. Цей памятник має нагадувати селянам і довкільним сусідам, щоб самі плекали курки, а не купували чужих яєць. До вибуху абісинської війни яйця приходили з Югославії. Від коли Югославія стримала довіз яєць, почали венеціянські селяни самі тримати курки на господарстві. Той свій успіх увеличали тим памятником.

ДИТИНА ПАДЕ З ТРЕТЬОГО ПОВЕРХУ.

В околиці міста Гренобль у Франції маленька дівчинка Бішон вилізла на вікно на третьому поверсі коли всі вийшли в хати. Упавши з вікна зачепилась вона за якийсь гачок на першому поверсі, впала на дах авта, що стояв під домом і відбившись з даху авта, впала просто в обійми якогось прохожого. Дитина не має ніодної рани ані навіть не відчула, що впала з вікна.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Академія в честь Гол. Отамана С. Петлюри в Чагрові відбулася дня 5. липня при участи хорів Колокодини під проводом студ. М. Семьковського й І. Семьковської. Перед академією о. сов. Семьковський та о. Лесик відправили панахиду за душу бл. п. Гол. Отамана. З програми слід відмітити виступи хорів із Колокодина, що направду можуть похвалитися гарними успіхами. Хори співані й мають гарний голосовий матеріял. Промова студ. Чайковського з гарним змістом і деклямація доповнили програму.

Яйце мудріше від курки. На академії для вшанування памяти Гол. Отамана в Чагрові трапився цікавий інцидент, що яскраво характеризує відносини, серед яких приходиться нам працювати в нинішніх часах. Коли хор відспівав виступ з опери „Бабський бунт", постерунковий з криком хотів розвязати академію. Треба було пів години йому виясновати, що староство дало дозвіл на цю імпрезу. Це опірчило страшенно поліцая і він з гнівом кричав: „Старостко може собі позволіць, а я не могем забронісь!"...

ДОЛИНА.

Ювилейна академія в честь Митрополита. Заходом окружного відділу Українського Католицького Союзу відбулася ювилейна академія в честь Митрополита Андрея 28. червня ц. р. Академію попередила Служба Божа, яку відправив о. дек. С. Шпіцер в асистї доокольичного духовенства; відповідну проповідь виголосив о. сов. Гаврилюк. Багато людей сповідалося і причащалося того дня на інтенцію Митрополита. На академії, що відбулася по Службі Божій в салі братської хати, виголосив др Дереш промову про заслуги Митрополита Громадянина. Далі співали церковні хори з Долини, Мізуня і Велдіжа, з яких останній зробив найкраще враження. п. Мирослав Антонович відспівав гарно баритоновим солью Лисенка: „Гетьмани" в супроводі оркес-

тра. В програмі виконано ще дві композиції: „Привіт Митрополитові" (виголосила мала сирітка із захисту) і В. Лісього: „В храмі св. Юра" (виголосив справді по мистецьки Юліян Чорнега). На закінчення відспівала публіка католицький і національний гимн. Участь в академії взяла вся місцева інтеліґенція, довколичне духовенство, свідоме міщанство і селянство. На жаль, не взяв участи місцевий „Боян".

Новий іконостас і два бічні престоли. До місцевої церкви справлено новий іконостас і два бічні престоли. Гарну різьбу виконав різьбар Нажепчений з Камінки Стр. (він різьбив також іконостас до церкви у Стрию). Іконостас і престоли позолочено солідно подвійним дукатовим золотом різьбар і позолотник І. Чиль з Болехова, а образи малював арт. маляр А. Манастирський зі Львова. Іконостас і престоли коштували разом 15.000 зол. Посвячення довершив о. мітрат Базюк ще в березні ц. р.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Вдатна вистава в Молодькові. Місцевий аматорський гурток при читальні „Просвіти" відіграв у неділю 28. м. м. песу Тобілевича „Наймичка". Гра аматорів зовсім задовільна, бож це все вже старі „актори", що виступають на місцевій сцені від шістьох років.

Гурток дорослу в тому селі, що перейшов в останніх часах під керму п. Дм. Кислика, працює над приготовленням хорових деклямацій „Конкістадори" (Франко) й „Король Гуцул" (Федькович) на велике повітове просвітянське свято.

Великий фестин у Надвірній улаштувала Рілля. Школа 28. м. м. З програми слід відмітити вправи „Луґу", що виказали немалу фізичну справність молоді.

Нові книжки й журнали.

О МОЛИТВІ УСПОКОЄННЯ СВ. ІВАННИ ДЕ ШАНТАЛЬ. Львів 1936. Стор. 16. ф. 16°. Накладом монаха жебручого закону Братів Йосафатів, бр. І. А. Строкова Лаврентія, Знесіння, парохіяльний дім.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев з Абісинії.
11. VII. Циганський барон.
Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:

Нечинна.

Театр Різнородностей:

Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Пятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
ВАНДА: 1) „Баль у Савой", 2) „Гра за жінку".
ҐРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: 1) „Подружжя на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Ґітлєр".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" в Сільвією Сідней.
ПАН: „Катерина".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кто вадіс?" з Янінґсом.
СТИЛЬВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рної кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

„Рівера Італійська".

Найбільша у Львові
ФАБРИКА РАДІОПРИЙМАЧІВ
„EKRAVOX"
(ІВАН ҐІРШІНҐ)
АКАДЕМІЧНА 11.
поручає новітні приймачі до мережі і батерій
на дуже догідних умовах.
2366 2-3

Закордонне радіо.

Четвер, 9. липня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 19.20 Віденські городи в пісні, **Брюсель** (483,9) 20.00 Гарна подорож, **Братислава** (298,8) 18.10 Мадярські опереткові арії. **Кошиці** (259,1) 17.40 Фортіссімо — попурі опереток Кальмана, **Прага** (470,2) 12.55 Сальонова музика, **Париж** (8164) 20.00 Солісти, 20.45 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Беседа музика, 20.10 Концерт солістів, **Кельн** (455,9) 17.15 Літній музичний репортаж, 20.10 Вечірній концерт, 17.00 Солісти, 22.45 Пісні, **Букарешт** (364,5) 17.00 Народня музика, 20.45 Сальонова музика, **Будапешт** (549,5) 18.30 Концерт міської орхестри, **Мілляно** (368,6) 22.15 Концерт орхестри, **Рим** (420,8) 20.45 Приятель Фріц — опера Масканя.

Пятниця, 10. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Якби я був королем, 20.49 Віденська музика, **Брюсель** (483,9) 17.00 Сальонова музика, **Братислава** (298,8) 22.10 Танкова музика, **Кошиці** (259,1) 19.20 Легка музика, **Париж** (16.48) 17.30, 20.00, 20.45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Пополудньова музика, 21.10 Оперетові мельодії, **Штутгарт** (522,4) 22.30 Вечірний концерт, **Букарешт** (264,5) 17.15 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Танкова музика, 20.30 Концерт, **Мілляно** (368,6) 20.40, 21.40 Ресіталь форт., **Рим**(420,8) 10.50 Розведениця — оперетка.

Львівське радіо.

Четвер, 9. липня 1936.

6.30, 7.40 Ран. авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонова орх., 12.55 Легка музика з плит, 13.05 Полудневий денник, 14.30 „На десер" — муз. ревія, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Липень на небі і землі — ґутірка, 16.00 Концерт, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Пісні Ґріґа, 17.20 Скрип. концерт, 17.50 Значіння гірського повітря для здоровля, 18.00 Сільва рерум, 18.05 В неділю пополудні, 18.15 Легка музика, 18.25 Літературні хвилини, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна ґутірка, 19.00 „Романс ескімоски" — авдиція, 19.50 Концерт, 20.15 Твори Р. Регера, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Ревієві і фільмові мельодії, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Залицинки — муз. авдиція.

Пятниця, 10. липня 1936.

6.30, 7.40 Ран. авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя регіональних товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Популярні мельодії, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 19.00 Музичні мініятури, 16.45 „Внутрішні праці П. О. В. в 1914—1915", 17.00 Спів. ресіталь, 17.20 Сальонове тріо, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 „Буркут" живець in partibus infidelium, 18.10 Пригн, 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Програмова ґутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами Польського Радія, 19.00 Концерт, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Актуальна ґутірка, 21.05 Музична мозаїка, 21.45 Спортові вісти, 22.00 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ҐРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельг. 89.33—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/4 — 5.26, Доляри канадійські 5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.29 — 172.45, Фунти анґл. 26.58 — 26.42, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.08—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Лєйки літ. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—140.

Акції.

Банк Польський 108, Ліґнозе 1.75—12.85, Старакомічі 35.15.

Папери.

3 пр. інвестиційна 1 кл. серії 74, 5 конверс. 42.50, 4 держ. пож. 68.50, 4 пром. пож. 48, 7 стаб. 32—32.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 8-го липня ц. р. [illegible] платитиме за дрібно упаковані:

1 кг. масла десертового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	[illegible] „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.15 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло занижкова, на яйця і на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дбоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Бідьченського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята занижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

Подяка.

Управа Відділу Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" у Дрогобичі складає щиру подяку всьому громадянству і вірним за масову участь 2. VII. ц. р. у похоронах бл. п. Франца Ортинського, довголітнього, зразкового члена нашої організації. Дякуємо за виявлене співчуття зложені на руки Управи.

Зокрема дякуємо Впр. о. Ігум. Баранникові, дек. Жукові, дек. Шевчикові; оо. Федунові, Баранецькому і Данишинові — за похоронні відправи; Вп. пп. Іваненкові, Сольчанникові, Панчишинові, Максиморичеві, Чаповському, Німиловичеві, Камінському, Городиському і Кічоровському та іншим — за звеличання похоронів хоровим співом; Вп. п. шк. інсп. дрові Янушеві — за кондоленцію та особисту участь у похороні; делеґаціям усіх установ Михайленич, в яких Покійник був душею та організатором — за участь і вияв жалю та вдяки... 2392

ОПОВІСТКИ.

На викупно Укр. Городу „Сокіл-Батько" зложив др Нижанківський, Дрогобич 5 зол.

На викупно Укр. Городу „Сокіл-Батько" зложив зол. 5.— п. Комісар Марин з Катовиць.

На „Рідну Школу" зложив 3 зол. п. Іван Зельський, Вроцлавек.

На „Рідну Школу" 5 зол. зложив о. Роман Цурковський, зібрані на приміщі о. А. Зарицького у Запечатині.

На „Рідну Школу" зложив п. Роман Пелех з Лютовиськ зол. 5.— замість квітів на могилу бл. п. о. Михайла Світельського.

КУПНО - ПРОДАЖА

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення **Адм. „Діла" під „Учитель 12 тисяч".** 2334 7—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА зараз господиня-кухарка на село. Платня на підставі умови. Зголошення слати до Адмін. під „Працьовита". 2389 1-3

ЛІТНИЩА

ПОШУКУЮ на час вакацій кімнати з повним утриманням у здоровій, гарній околиці — найкраще у священничім, спокійнім домі. Зголошення з подальшими умовами: Ґінінчакова, Львів, Длуґоша 3.

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ ґумові черевні, кирхові, проти усування матиці під гарантією виконує відомі **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УҐРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 40-60

ВЗОРИ ДО ҐАПТУ, відбивання, артистичне виконання. ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 5-5

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРИМАР

Д-р ШВАРЦ

недуги шкірні, венеричні і косметика лікарська,

СЛОВАЦЬКОГО 4. Телеф. 216-61,

проти гол. пошти.

2388 ВЕРНУВСЯ І ОРДИНУЄ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІҐИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 5-12 **Знижені ціни.**

Просимо ПАМЯТАТИ
що гарне, знаменито викінчене **БІЛЛЯ**
для ПАНЬ, ПАНІВ і ДІТЕЙ
купуємо в найдешевшій, відомій краківській фабриці **„ПАВ"**
ЛЬВІВ СИКСТУСЬКА 1.
2348 4-4

МЕБЛІ всіляких пімнат дешево і солідні можна дістати у Вирібні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 22-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з бальконами. Ціни помірковані 2252 12-20

ПІТ

НІҐ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 33-75

РОВЕРИ

частини до них, також виряд ситнівковий, футболевий та інше

купиш найдешевше у фірмі

РОЗЕНМАН

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.

Варштат до направ на місці.

2369 4-5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 152 (14.401). ЛЬВІВ. ПЯТНИЦЯ 10. ЛИПНЯ 1936. Рік LVII.

Поспішна оплата оплачена гуськом.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий Апостольський Адміністратор Лемківщини.

РИМ, 9. 7. ПАТ. Папа заіменував Апостольським Адміністратором Лемківщини станиславівського архидіякона о. Якова Медвецького.

У Рудеччині вже спокійно.

РУДКИ, 9. 7. ПАТ. На терені кривавих страйків спокій. Пільні робітники дістали підвишку | платні та приступили до праці, 58-ох сезонових робітників зі Сяніччини виїхало домів.

СССР погрожує зірванням конференції у Монтре?

МОНТРЕ, 9. 7. Авас. Як інформують з кол совітської делегації, Літвінов дістав наказ покинути конференцію у Монтре, якщоб засадничих домагань СССР не заспокоїли.

ЛЬОНДОН, 9. 7. Райтер. Літвінов заперечив вістку, немов би йому наказали покинути Монтре. Він переговорював з брит. делегатом лорд дом Стенлі, щоб усунути ріжницю поглядів.

РИМ, 9. 7. ПАТ. Італійські кола вважають, що з огляду на відсутність італ. делегації конференція у Монтре втратила практичне значіння. Англьо-совітські непорозуміння виявляють розбіжности поглядів між самими контрагентами.

На оборону Великої Британії.

ЛЬОНДОН, 9. 7. ПАТ. Нині рано оголосив брит. уряд висоту кредитів, яких домагається на оборону держави, а саме: 1,059.000 фунтів на военну маринарку, 6,600.000 на сухопутну армію, 11,700.000 на летунство.

ЛЬОНДОН, 9. 7. Райтер. У 1936 р. брит. уряд бажає збудувати 2 кружляки, 8 контрторпедовців, 1 летунську базу та 4 підводні човни. Повітряні сили збільшаться з 50 на 55 тисяч вояків. Літаків першої лінії матиме матірній край 1750, число заморських ескадр збільшиться до 1939. р. з 25-ох на 37.

ДОВІРЯ ДЛЯ ІДЕНА.

ЛЬОНДОН, 9. 7. ПАТ. Палата послів відкинула 359-ма голосами проти 139-ох внесок лейбуристів, висловити вотум недовіря міністрові Ідено за його політику.

Абісинці вимордували італійську військову місію.

РИМ, 9. 7. Стефані. 26. червня 8 італ. літаків приземлили біля Лекемті в окр. Уоллега; з них висіла військова місія, зложена з ген. Маліко, полк. ген. штабу Кальдеріні, отамана Льокателлі, інж. Прассо та Борелльо. Місцеве населення буцімто повитало їх прихильно, зате ватага розбишак, які висмикуються зпід контролі місцевих вождів напала негайно і вирізала італ. старшин: лише один з них утік і повідомив владу. **5. ц. м. вилетіли італ. літаки, щоб виконати масові репресії на виконавцях нападу.**

РИМ, 9. 7. ПАТ. Льокателі був дуже популярний в Італії: підчас світової війни він літав понад Віднем, опісля брав участь у поході на Фюме; 1925 р. підчас перелету над Атлянтійським Океаном упав у море, — вирятував його американський кружляк.

Скільки втратила Італія через санкції?

РИМ, 9. 7. ПАТ. В Женеві появилися вістки, немовби Італія втратила за час санкцій 39 мільонів фунтів своїх резерв у золоті. Міньо преси і пропаганди заявляє, що ця вістка неправдива: хоча за час санкцій Італія платила закордонові золотом, вона чимало закупів поробила у санкційних державах через т. зв. протисанкції.

РИМ, 9. 7. ПАТ. Міньо преси й пропаганди дементує поголоски, опубліковані у „Нюз Кронікл", немовби італ. уряд старався дістати кредит в Америці на закупна в Англії.

ШВЕЦІЯ ПРИПИНЮЄ САНКЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 9. 7. ПАТ. Шведський уряд рішив 15. ц. м. знести протиіталійські санкції.

Польща остерігає Данціг.

ДАНЦІГ, 9. 7. ПАТ. Вис. комісар Польщі заявив учора през. Данціґського сенату Грайзерові, що варшавський уряд не допустить до односторонної ревізії статуту і виступить проти всякої акції, що нарушувалаб обовязуючі договори і утруднювалаб польську торговлю.

Литва вертається до парляментаризму.

БЕРЛІН, 9. 7. ПАТ. Литовський президент скликав нововибраний парлямент на 1. вересня. | Буде це перше засідання лит. законодатної палати після 10-ох років.

Австро-німецькі переговори?

РИМ, 9. 7. Авас. Тутешні дипльоматичні кола вважають, що теперішні віденські перегово ри над наладнанням австро-німецького модус вівенді не дійшли ще до рішальної стадії. На думку італ. кол поголоски про плянованої стрічу Гітлера зі Шушнігом передучасні.

французькі страйки таки не вигасають.

ЕСПАНСЬКІ ТАКОЖ НІ.

ПАРИЖ, 9. 7. ПАТ. Вчора страйкувало у Франції разом 480.500 осіб.

МАДРИД, 9. 7. ПАТ. Рільні робітники у пров. Авіля (Стара Кастилія) почали страйк.

Після змови на Кубі.

ГАВАНА, 9. 7. ПАТ. Поліційний комунікат повідомляє, що за змову проти голови уряду арештовано 70-ох б. старшин і вояків з партії „автентікос".

У Єгипті оподаткують чужинців.

КАІРО, 9. 7. ПАТ. Міністер фінансів заявив у парлямент, що уряд знесе всі фінансові привілеї, якими користуються чужинці. Договір з В. Британією потягне за собою видаток мільона фунтів штерлінгів — годі, щоб сам Єгипет узяв на себе цей тягар.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Що вдалось урятувати Лізі Націй.

Женева, дня 6. липня 1936.

Минула сесія Ліги Націй показала виразно, що ця установа в її попередньому вигляді вже не існує, а для її перебудови не сотворено ще в політичнім житті Европи ніяких поважних передумов. Тимчасом Ліга Націй не є інтернаціональним органом здібним до якоїсь більш-менш виразно означеної акції, а полем політичної боротьби між поодинокими державами та їх групами. Перемога в цій боротьбі лишилась безумовно по боці Італії, тимчасом як Франція, Московщина, а почасти Англія, оскільки вона дала надужити себе для франко-московської акції, зазнали поважних політичних втрат.

Перемога Італії полягає в тім, що вона осягла від Ліги Націй скасування санкцій. Кінцевий уступ резолюції Зборів Ліги наказує Координаційному Комітетові зробити урядам всі пропозиції, щоб припинити заходи, які випливали в виконання 16. статті пакту. Політична перемога Італії тим більша, що вона осягла скасування санкцій не перебираючи на себе ніяких політичних зобовязань супроти Англії чи Франції, бо ці держави спротивились визнати „факт доконаний" Італією, відмовились покищо визнати Абісинію частиною Італії та полишили Абісинію надалі членом Ліги Націй. Це розуміється ані трохи не перешкоджує окремим державам визнати в найближчім часі „доконаний факт", тим більше, що Ліга Націй ані трохи не подбала про те, щоб оборонити малі держави від протисанкціоністичних рішень Італії. Це буде доброю наукою малим державам у їх відносинах до великих, а їх поваги до Ліги Націй ні в якім разі не збільшить. Восени Ліга Націй всеж доведеться вибирати між Італією і Абісинією, бо довший час представники Італії разом із представниками Абісинії в Женеві залишатися не будуть.

Другу, справді лише формальну, перемогу здобула Аргентина, що перебрала на себе почин скликання Зборів. Вона дістала виразне ствердження засади висловленої в резолюції американських держав з 3. серпня 1932 р., яка виключає полагоду територіяльних питань силою. Приявши цю резолюцію Ліга Націй омину ла можливости, що Аргентина та інші південно-американські республики виступлять із складу Ліги Націй.

Засаднича вартість цього рішення Ліги властиво дуже невелика, його наскрізь компромісовий характер занадто показує та обставина, що воно торкається лише майбутніх можливих територіяльних змін, але не до доконаних недавно. Приєднатися до цієї резолюції Італія могла цілком спокійно, не маючи на меті ніяких дальших територіяльних здобутків у найближчім часі.

Представникам Франції та Московщини минула сесія Ліги Націй принесла тяжкі розчарування: їх націй, що скасування санкцій та обережне зредагування резолюції зборів Ліги при-



тягнуть Італію до їх табору та дозволять їм повернути Лігу Націй знов у знаряддя франко-московської акції, не справдились. Красномовність Блюма та компліменти Літвінова на адресу Італії викликали в Римі дуже мале враження. Зокрема Блюм, що виступає вперше на міжнародньому терені, викликав своєю довгою, дуже патетичною промовою навіть деякі застереження серед місцевої преси. І справі промова Блюма була призначена у значно більшій мірі для „народнього фронту" в Парижі ніж для женевських зборів. Щодо промови Літвінова, то „його цікавила колєктивна забезпека. Він пропагував неподільний мир, формулу, яка провадить до загальної війни, а якої мають повстати революції побажані для III. Інтернаціоналу. Він намагався втягнути Лігу Націй до політики мілітарних санкцій при помочі системи регіональних пактів. Це старі методи..." Така є думка „Журналь де Женев" про франко-московську тактику в Женеві. Такої самої думки трималась очевидно і поважна частина самої Ліги Націй.

Намагання французького міністра закордонних справ Дельбо зробити конкретні висновки з промов Блюма та Літвінова для змін статуту Ліги Націй не мали найменшого успіху. Його пропозицію створити комітет для студіювання реформи пакту, щоб зміцнити статтю 11. (небезпека війни) та 16. (санкції) підтримав лише Тітулеску. Більшість бюра Зборів висловилась проти цих пропозицій. Дельбосові йшло про те, щоб помістити „взаємну допомогу" в рямки самого пакту Ліги Націй та заступити господарські санкції воєнними. Але проти цього проекту виступили представники Голяндії, Мадярщини, Швайцарії та Англії.

Таксамо мало успіху мали і намагання відбудувати фронт Стрези та притягти Італію до участи в конференції льокарнських держав, що має відбутися 21. липня у Брюсселі. Не пощастило навіть зробити малу австрійську демонстрацію проти Італії. Шушніг до Женеви не приїхав. Спроба вимусити від Німеччини прискорення відповіди на англійську анкету також не повелася. Майбутня конференція льокарнських держав без участи Італії Німеччину зворушує дуже мало. Таксамо мало вражіння зробила очевидно на Німеччину й данцігська демонстрація Ліги Націй, уряджена високим комісаром, Лестером. Представник Польщі не виявив ніякої охоти брати участи в цій демонстрації.

Єдиним політичним успіхом минулої сесії Ліги Націй є властиво те, що вона спромоглася частинно задовольнити Італію та республики латинської Америки, не дала виступити цим державам із Ліги, отже й урятувалась властиво від остаточного загину. Але абісинську справу вирішено лише почасти, а реформи Ліги зовсім не вирішено.

Коли ті, які все ще намагаються зробити Лігу Націй знов своєю політичною зброєю, сподіваються знайти її у вересні такою, якою вони її полишили в липні, можуть грубо помилитися. Два місяці час малий лише у тих, що не хочуть чи не можуть щось робити. Тимчасом Італія і Німеччина працюють горячково. У складі англійського уряду можуть зайти деякі зміни, та й сучасна соціально-політична боротьба у Франції може принести великі несподіванки. Незвичайні для Женеви інциденти на засіданнях Ліги Націй свідчать про те, що атмосфера починає розпалюватися навіть над Женевським озером.

М. Данько.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація.

НУЖДА НА СЕЛІ.

В останніх часах зареєстровано у нас багато випадків страйкового руху на селі, що нераз кінчився дуже трагічно. Деякі часописи та агенції пояснюють це виключно комуністичною агітацією. Безперечно, що большевики користають з кожної нагоди і посилають своїх агітаторів туди, де панує голод і невдоволення. Бо ці два чинники сприяють найкраще роботі платних агітаторів червоної Москви. Але не треба замикати очей на те, що селянські робітники та взагалі селянство терпить велику нужду і відруки селянських мас — це просто боротьба за своє існування. Про відносини села появилась на днях цікава стаття в часописі „Век Нови", яку з огляду на праздничний підхід до справи переповідаємо в нашому органі.

Села, віддаленого від міста, дуже часто не бере в рахубу реєстраційний апарат безробітних, який більш-менш докладно записує безробітних міста. Це одна з причин, що увійшло в звичай говорити, будто на селі нема голоду; а коли так є, то справа безробіття на селі неактуальна, бо безробітні творять, мовляв, таку маленьку скількість, що можна між тим перейти до денного порядку. Не треба забувати, що багато безробітних з міста вернулося на село і — що важніше — заробкова імігрєція, яка перед кризою доходила до 200 тисяч осіб, змаліла до кількох тисяч. В самому селі відпали заробітки, бо кожний дідич чи багатший селянин обходиться, як може і користає з робітників тільки в конечних випадках.

Очевидно, що у висліді на селі збільшилось безробіття. В офіціальних виказах безробіття не нотують безробітних селян. Ці кадри безробітних селян збільшуються ще через постійний приріст населення. Тих безробітних удержують ці селяни, які працюють бо для непрацюючих селян нема ніяких допомог з фонду безробіття. Трагізм села лежить головно в тому, що воно мусить тепер утримувати тих, які ще донедавна засобляли село в готівку (працюючи на еміграції, в фільварках, лісах). Безробіття села важко окреслити якоюсь цифрою менш-більш докладною. Однак ця цифра буде напевно величезна і застрашлива. Й. Пекалкевич обраховує так: хліборобське населення Польщі, що професійно працює, може дати річно, рахуючи 295 робучих днів, 3.800 міліонів днів праці. Тимчасом на всю обробку поля і господарства треба тільки 1.551 міл. днів, з того менша власність потребує 1.400 міл. днів і більші маєтности 451 міл. днів. Звідси висновок, що 48.7 прц. робучих рук на селі є використані, решта *51.3 прц. невикористана.*

Коли йде про устійнення безотказної цифри безробітних на селі, то цей рахунок буде такий: На 12.9 міліонів професійно чинних у хліборобстві 6.3 міліонів працює *увесь рік, а 6.6 міліонів увесь рік не працює*, живучи з праці тієї меншости, що працює.

Безробіття на селі представляється так: *6.6 міліонів людей, які могли би дати 1.949 міліонів днів праці річно.* Коли б порахувати за робучий день у хліборобстві як рівновартість тільки 1 зол., то безробітні далиб тому хліборобству *1.949 міліонів зол. річного доходу.* Тоді скінчилась би криза безсумнівно, бо хліборобство сталоб і покупцем і конзументом промислових виробів.

Ось де джерело кріз в Польщі, що є хліборобською державою.

ВІД НИТКИ ДО КЛУБКА.

Стаття нагороджена на II. економічному конкурсі „Діла".

В лютому 1934 р. був конкурс в „Ділі" на тему „Як створити або розбудувати нові варштати праці для українців у рідному краю?" Я написав статтю, але її не вислав, бо вважав такі статті тільки за теоретичні міркування. Та коли довідався я, що п. Тихий має намір фінансувати відповідне підприємство, то хоча те, про що пишу, може менше відповідає наголовкові теперішнього конкурсу, подаю проект під кожним оглядом можливий до вдійснення.

Річево і конкретно, але спочатку трошки поетично. Поглянемо на нашу дійсність. Загляньмо у зимовий вечір чи досвіта через замерзлу шибу до сільської хатини. В кожній хаті побачимо при слабім світлі під куделею жінок, дівчат, підлітків, що прядуть веретеном довгу, сіру нитку, як те їх сіре життя. Так цілу зиму, так ціле життя тягнуть сотні тисяч наших селянок ту довгу нитку, щоб підтримати злиденне існування і народню ношу. Невільнича то робота. Треба їх визволити, рятувати рідну ношу від загину, зробити ту працю приємнішою, легшою. Даймо їм машину. Маю на думці прядільки, що є подекуди на Україні і в Польщі. Виробляють їх в деяких околицях токарі. Уявім собі таке: Заложили люди школу-фабрику дерезного промислу в горах. Бистрий Черемош своєю енергією буде порушати пили, гиблі, токарні, сверли. Молоді гуцули будуть учитися токарства і столярства та працюватимуть означений протяг часу, набуваючи знання і заробляючи на утримання школи-фабрики. На початок потрібні нам тисячі прядільок, що їх можна збути зараз, бо українське село потребує їх і чекає на них. Вислав я прядільки за 700 км. з Польщі на Покуття і хоча пересилка коштувала дорого, то я не міг виконати замовлення одного села. Замовлень одного села. Замовлень було дуже багато (сотні), бо там таких річей нема. Ціна такої прядільки рівна около 50 кілям жита. Знаю два типи прядільок. На Україні і Волині — тип високий, доземний, а в центральній Польщі низенький, скісний. Оба добрі в ужитті. При масовій продукції можна їх змодернізувати, даючи деякі частини металеві (залізо, алюміній). Точити можна масово, машиново і автоматично, запрягаючи до праці, як я згадав, гірський потік чи подільський вітер. Розпродажею занялись би наші кооперативи і мали би гарний предмет до продажі.

Щоби дешевий і вигіднішій був транспорт, то можна частини перевозити до Повітових Союзів Кооператив, а там складати готові прядільки.

Такий був би початок. Решта виробів тої фабрики буде залежати від потреб і збуту. Але потреби є великі як: господарські (млинки, віялки, тощо) і кухонне знаряддя, шкільне приладдя, меблі, забавки тощо. Зачинаймо розбудову рідного промислу від того, що можна збути на українському селі і що піднесе культуру села, а рівночасно вишколимо кваліфікованих ремісників.

Д. Барчук.

Батьки і діти по відході зі школи Р. Ш.

Жмут відрадних фактів.

Др. Цимбалістий приходить на засідання Старшини Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка, складає щиру дяку учительському зборові за труди при вихованні й навчанні його сина, при чому підчеркує, що завважив велику зміну додатню і в поведенні і в способі виконування обовязків у свого сина за ті два роки, що ходив до хлопячої школи Р.Ш. ім. Т. Шевченка у Львові. При цій нагоді зложив на потреби Кружка Р. Ш. 7 зол.

Пі Шепаровичева Іванна по зложенні вступного іспиту до гімназії й сином Зеноном перші кроки свої спрямувала не до дому, але до школи, щоб подякувати учит. зборові за навчання й виховання сина, щоб разом з учителями поділити радість свою і дитини. Мама ця знає, що вчителі Р. Ш. люблять своїх учнів таксамо щиро, як люблять їх мами та цікавляться їхніми успіхами і тоді, коли вони покінчили вже школу та перейшли під опіку інших учителів. При цій нагоді зложила ця добра мама 50 зол. на потреби Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові, як збірку від знайомих осіб та установ.

Др. Панчишин складає щиру дяку учителям хлопячої школи Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові за кількарічне навчання його двох хлопців. При тому, як і попередніми роками, платить 40 зол. за вакаційні місяці, хоч хлопці вже до школи Р. Ш. ім. Шевченка не належать, бо перейшли до гімназій. Крім цього зложив на руки управителя хлоп. школи Р. Ш. ім. Т. Шевченка 100 зол. (сто зол.) на потреби школи.

Двацять учеників VI. кл. хлопячої школи Р. Ш. ім. Тараса Шевченка зложили до рук управителя школи 132 зол. на дїточі оселі з нагоди їхнього переходу до гімназій.

Якщо всі батьки так цінили би виховання в Рідній Школі, то її будучність була би запевнена, а збірки на Рідну Школу давали би значно поважніші квоти, як дотепер.

Економічний оглял.

Українська хроніка.

УТРАКВІЗМ ЗАСОБОМ ДО ГОСПОДАРСЬКОЇ СУПРЕМАЦІЇ.

Затримуючи ніби то утраквізм — поляки стараються опанувати також усе господарське життя Волині. Варто познайомитись з найновішою резолюцією ради „Зединочення Польскей Мисли Політичней на Волиню". В ній між іншим читаємо: В усіх проявах господарського збірного й індивідуального життя треба підносити якість, кількість і активність польського елементу. Ніодин із проявів господарського життя на Волині не може залишитись без уваги польського громадянства, яке мусить до кожного такого прояву занять активне становище. Начальним постулятом, особливо важним у теперішнім моменті, є як найактивніша участь польського громадянства в господарських мішаних організаціях. Треба прямувати до того, щоби якість, вага і рухливість польського елементу стояла на найвищому рівні в розвиванні економіки й добробуту як польського так і українського населення Волині. Треба приняти засаду, що госп. потреби загалу цього населення мають бути найчесніше і найкраще заспокоєні. Булоб непробачливою короткозорістю в політичному і госп. інтересі Польщі та в інтересі польського населення Волині, колиб у національности населення роблено якусь ріжницю. Є конечністю брати активну участь у кооперативному русі шляхом творення національно-мішаних кооператив".

Не треба доказувати, що режім утраквізму в кооперації підрізав смертельно господарську самодіяльність українських мас, що проявлялась у кооперативній формі. Для розбудови українського господарства залишився ще тільки шлях приватної підприємчивости і на цьому шляху мусить зосередитись активність волинських українців.

Польська хроніка.

ПІД ВПЛИВОМ ГАСЕЛ ДОЗБРОЄННЯ АРМІЇ І ФЛЬОТИ.

Господарські кола Польщі відгукнулись на гасла, що їх кинув ген. Ридз Смігли дотично зміцнення оборонности держави. Поготівля господарства — заявляють вони — має не менше значіння в часі війни, як поготівля мілітарне. Отож ідеться про те, щоби завчасу подумати про наладнення краєвої продукції, самовистарчальности сирівців, тощо. Очевидно господарські кола — обіцюючи дбати за оборонну спроможність держави — разом із тим висувають низку постулятів, важних для справного ділання господарського апарату, для рентовности промислових і купецьких станиць, тощо.

ПІСЛЯ СПИНЕННЯ ТРАНСФЕРУ ПОЗИЧОК.

Рух капіталів і товарів, охрещений англійським словом „трансфер", дістав — як відомо з коротких телеграм — черговий удар. Цим разом справа йде про обслугу заграничних позичок. У турботі за свій стан посідання в золоті, чи пак у валютах і девізах — Польща заявила, що спиняє сплату своїх заграничних довгів. Вона готова сплачувати їх, але не грошем, а товарами, себто вартостями, якими розпоряджає.

Завішення трансферу не є ніякою новою концепцією. Приноровило його вже багато країв, рятуючи решти золотих засобів. Щоправда є це річ невиплатности, що водночас спиняє всякий доплив капіталів іззовні. Та Польща тим не журиться, бо і так не могла дістати позички закордоном. Важне для неї примусити своїх вірителів-держави стати в більшій ніж досі мірі відборцем польських товарів. Англійські позички Польща дальше платить нормально, бо Англія більше імпортує з Польщі ніж до неї експортує. Але таких великодержав-вірителів як Англія більше нема. Активні обороти має Польща тільки ще з малими державами, як Австрія, ЧСР, Швеція, Голяндія, Бельгія. Та слід зазначити, що польські папери закордоном, хоч упали в курсі після проголошення трансферної постанови досить поважно, вблизились з поворотом до давнішого рівня. Це доказ, що на загр. біржах оцінюють крок польського уряду в справі трансферу доволі спокійно.

ВІРИТЕЛЬНОСТИ В ЧУЖИХ ВАЛЮТАХ.

Розпорядок президента з 12. червня 1934 р. дотично вірительностей в чужих валютах не дав відповіди на багато скомплікованих питань, связаних з довголітною в Польщі двовалютовістю. В підготовці є тепер виконавчий розпорядок до вище згаданого рямового розпорядку. Буде воно мати велике значіння для власників нерухомостей, що обтяжені гіпотеками в чужих валютах. Досі є це поважною перешкодою в диспонуванні нерухомостями через їх власників.

Світова хроніка

СЕРЕД ПРОБЛЄМІВ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

На порядку дня стоїть тепер цілий ряд актуальних питань, які насторожують увагу світу. І так: 15. ц. м. внесені будуть протиіталійські санкції (Польща знесла їх уже 2. ц. м., себто з днем оголошення ухвали Ради Міністрів). Як це прийме Італія і які будуть ближчі та дальші наслідки цієї женевської постанови? — Окреме питання зв'язане з Францією. Паризька біржа виказує помітну зниткову тенденцію на ренти й акції. Невжеж „ліпутний рузвельтизм" Блюма мав би принести спасенні для Франції реформи? Невжеж усі радикальні віщування англійців на тему девалюації франка, агонії золотого блоку і связаної з тим стабілізації валют, заміщення міжнародньої господарської співпраці, тощо, покажуться нереальні? Невжеж господарські і соціальні реформи Блюма спасять Францію? — З неменшою увагою слідкує світ за рухливістю міністра Шахта на Балканах, за спробами Німців змонтувати господарський блок від Греції по Норвегію. Світ очевидно доцінює значіння посиленої господарської експанзії німців на південь і північ Европи. — Не менше уваги приковує теж Америка. Буджетовий рік у Зл. Державах П. А., який закінчився саме на днях (30. VI.), дав нагоду секретареві скарбу проголосити деякі висліди, що являються справжніми американськими рекордами. Цифри головокружні. До чого доведе Америку рузвельтизм? Чи накручування кон'юнктури буде початком її добробуту чи початком небувалих політичних і соціяльних перемін? Рішно від повідають на це питання газетні референти державного буджету Зл. Держав. Покищо стверджують поважну господарську поправу.

ВАЛЮТОВА ПОЛІТИКА ІТАЛІЙЦІВ В АБІСИНІЇ.

Недавно оголосила Італія декрет, в якому визначила урядовий курс талєра Марії Терези на 5 лірів. Досі мав він вартість тільки 4 лірів. Домірковуються, що Рим хоче при помочі вищого курсу, при одночасній заборонї валютового експорту видістати з Абісинії як найбільше талярів для зміцнення свого металевого фонду. Впровадження на грошевий ринок Абісинії італійського ліра піде мабуть досить легко. Банк Етіопії вже зліквідований. На його місці є тепер в Аддіс Абебі відділ Банку Італії. Міцна рука завойовника слідна теж у фінансовій політиці.

В. Н—вич.



ПЕТЕР ВАЛЬДОН

Вломник і міліонерка.

Фред Бартон вскочив на вікно легко як пружинний кіт і зіскочив на м'який килим тихого салону. Зачинив уважно вікно, витягнув обережно свою ліхтарку з рефлектором і почав висвітлювати темну кімнату. Підійшов до дверей з такою самовпевністю, як особа, що знає добре ввесь дім. Фред Бартон був мистцем у своїй професії; робив він усе з методою і акуратністю. Вже від двох місяців стежив він за віллею „Янівка" у найбагатшій дільниці міста.

Навіть мешканці цієї вілли відповідали планам Фреда: — жив він тут до діла з самотною молодою дамою, яка замість великої служби мала одну покоївку. Ані чоловіка, ані навіть песика, що може непотрібно затявкати. Дама не мала навіть знайомих, — вона була американка. Найти доступ до неї було важко, але з покоївкою було легше. Для Фреда була це дрібничка; за два тижні став її нареченим. Його наречена Юлія не мала навіть єдиної прикмети — краси. Опасиста шотляндка із грубими ногами, стрепіхата. Фред потішався: „Заручитись, то ще не оженитись!"

Він довідався, що молода пані зветься Ґледіс Льорінг. Походила з бостонських міліонерів; через свої химороди зірвала з родиною і всіма знайомими. Так недовіряла людям, що не хотіла навіть своїх грошей ховати в банках. Усе майно тримала при собі. Ця остання її риса дуже Фредові подобалась.

Перейшов салон, всунувся тихенько на сходи і зупинився перед дверима, де, як довідався від Юлії, спала її пані — Ґледіс. Ще раз перевірив чи має при собі все знаряддя: револьвер, хльороформ, мішочок на діяманти і потиснув клямку. Зачинив тихенько двері і посувався у напрямі ліжка. Чув віддих особи, яка спить. „Спить, як дитина!" подумав і підійшов як знавець до шафи, де власничка дому тримала свої дорогоцінності. Виняв ліхтарку і почав освітлювати це місце.

У тій самій хвилині кімната розбликла повним електричним світлом і Бартон почув рішучий голос: — А! це ви! Так я і знала! Гов-бо стріляю, а я ніколи не пропущу стрілу!"

Бартон справді побачив дуло револьвера в руці дуже гарної, молодої жінки. Станув як заздубілий і приглядався їй непорушно.

— Я звусь Ґледіс Льорінг, а ви Фред Бартон. Моя Юлія це знамените медіюм і вона не має передімною ніяких таємниць. Коли тільки треба, я вспляю її. Що ви думаєте про гіпнотизм, пане Бартон? Чи не моглаб я заспати і вас?

Вломник не міг навіть ухопити звязку слів тої чудової бльондинки. Чув тільки, що якась таємна сила паралізує його мязи, думки та волю.

— Мушу раз переконатись — говорила дама і почала лівою рукою виконувати окружні рухи тоді як правою рукою спрямовувала револьвер падалі проти вломника. Вломник відчув на собі сталевий, гіпнотичний погляд.

Місс Ґледіс спитала:

— Як себе почуваєте?

Він відповів механічно:

— Дуже дивно — але голос його відразу ослаб, якби голос приголомшеного опівм.

— Ви справді незвичайне медіюм — сказала Ґледіс і нахилила свій револьвер. Винала з нічного столика папіроску і почала курити так, якби в кімнаті була сама.

Вломник піддався владі жінки і відчув полегшу із хвилинок, коли американка перестала на нього дивитись. Але чув теж, що вона якби читала всі його думки. Вона сказала:

— Свого револьвера ви вже не можете вжити. Пустила дим з папіроски якби всміхувала:

— І хльороформ вам не поможе. Він є у вашій правій кишені, правда? Не гнівайтесь, що я курю. Це решітки мого американського виховання. Я маю ледви двадцять літ, але вже як дитина знала я, що маю в собі магічну силу і в цьому напрямку розвивала свій хист. Тепер, коли я сама управляю своїм майном, мені помагає це дуже. Я приняла до себе Юлію тільки тому, що вона дуже добре медіюм. Але що я з вами тепер зроблю? Ага, вже знаю!

Вона потиснула електричний ґудзик.

— Кличу вашу наречену... Ось і вона.

Юлія станула у дверях у нічній сорочці. Для її нареченого був це вигляд так само неприємний, як револьвер у руках молодої міліонерки.

— Юліє — сказала вона — прийшов до тебе пан Бартон в одній справі. Ти відгадала його професію, але ти помилилась щодо одного — він не мав намір ділитись з тобою своєю добичею. Чи може ви таки погодитесь на поділ, пане Бартон?

— Не дам їй ані одного фрашка.

— І не хочете з нею оженитись?

— Волію вмерти — сказав він рішуче.

Юлія потиснула кулаки.

— Але ж Юліє! Чейже ти не кинешся на свого нареченого з пястуками!

Звернулась до Бартона:

— Пане Бартон! послухайте мене! Ідіть звідсіля просто на поліцію, скажіть там про все, що тут сталось, а завтра рано ми побачимось. Юлія вас відпровадить.

Юлія послухала. Коли обоє вийшли міліонерка докурила папіроску, згасила світло і заснула.

На поліції прийняли Бартона як божевільного і затримали його у вязниці цілу ніч. Уранці зателефонували до Місс Льорінг за інформаціями і вона заявила, що особисто все вияснить. Вона потвердила все те, що сказав Бартон і крикнула: „Прокиньтесь, пане Бартон!" Вломник глянув на світ здивованими очима. Вона бачила, що він зовсім обезсилений. Підписала протокол в цілої пригоди і вийшла.

Перед. с. 6.

З організаційного руху.

Повітова політична нарада УНДО в Долині.

В дні 23. червня ц. р. відбулася у Долині політична нарада представників судової долинської округи. Явилися головно селяни зі всіх громад, два священники та кількох інтелігентів. Збори отворив голова ПНК *д-р Дерш* та запропонував на провідника зборів п. *Тюна Тоʷу*, господаря з Белеєва і *Коблика Павла* на секретаря.

Реферат про наше політичне положення на всіх землях і про праці на терені парляменту і кулюю, які виконала Українська Парляментарна Репрезентація, виголосив посол *Дмитро Великовський*.

В дискусії промовляло багато учасників, які порушили цілу низку актуальних справ. Зокрема о. Чорнега завважив, що не має вражіння, щоб тактика нашого політичного Проводу була оправдана в той час, коли не шанують прав української мови, коли всі офіційні чинники на наших теренах не змінили свого наставлення до українського народу. По вощих щирих виступах іде дальше натиск на парохіяльні уряди, не відчуваємо ніяких господарських полекш, а ухвали польських резервових старшин з останніх днів не ворожать нічого доброго, навпаки: заповідається загострення відносин. Коли уряд не виконає домагань нашого представництва, то ледви чи скоро прийде друга така нагода до контакту уряду з українським громадянством, як тепер. Закликає до праці в церкві, читальні, кооперації та до організаційної роботи для скріплення національного духа.

Председник зборів пром. Тюн завважує, що селянство знає, що наша Парляментарна Репрезентація є надто слаба на терені парляменту, щоб могла протиставитись великій більшости поляків. Річ не в тому, що здобуде наш посол, але річ у тому, щоб ми організовано і сильно скріпили нашу Репрезентацію через належну поставу цілого громадянства і виявили солідарність з нашим Проводом. Ми повинні прямувати до якнайсильнішого обєднання і праць по установах, коли хочемо підмогти та скріпити працю нашого посла. Остерігає селянство й українське робітництво перед комунізмом та апелює до більшого звязку з політичним проводом.

Д-р Луців ствердив, що часи нормалізації польсько-українських відносин принесли погіршення, коли дійшло до того, що вимагають від наших установ вивішування польських прапорів на ріжні, навіть недержавні польські свята. Цього перед нормалізацією не вимагали. Бесідник заявив, що енунціація у справі нашого становища до буджету, зокрема до буджету військових справ, була передчасна, хочби тому, що уряд не облекшив у нічому нашого громадського життя та не змінив свого режиму навіть у такій ділянці, як шкільництво. Поляки, видно, хотіли нормалізації у площині волинських послів, які їх лише хвалили та вважали, що український нарід є вдоволений. Стверджує, що наш нарід щораз більше консолідується і до розєднання не доведе.

В дальшому промовляли: селянин Микола Михайлишин, що виступав проти збірних громад, які стають великим тягарем для населення. Сікан Михайло з Велдіжа нарікав на високі військові податки, які доходять до 100 зол. від особи та на те, що староста покарав читальні „Просвіти" гривною по 3 зол. за невивішення польського прапору на інших установах у часі польського свята. Федів Іван із Надієва нарікав на високий дорожовий податок, складаний до Повітової Ради та на те, що утруднюють людям відроблення того податку в натурі. Сова Іван із Мізуня жалується, що село Мізунь Ст. нараховує 5.000 душ, є воєвідство не хоче згодитися, щоб ця громада була для себе окремою волостю. Дальше йшли жалоби на великі оплати за будову сільських хат і будинків на переслідування за тризуб у церкві та на невиконування сервітутів.

О. Шпіцер завважив, що Українська Парляментарна Репрезентація сповняє свій важкий обовязок як слід. Ставить внесення ухвалити довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації, зокрема послові Великановичеві. Це внесення ухвалено всіма голосами крім одного гостя, який здержався від голосування.

Председник зборів закінчив нараду закликом до піддержання нашого політичного представництва і до обєднання у своїй політичній організації.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Із світа надзмислових явищ.

2. РОЛЯ МЕДІЮМА.

(Докінчення).

Постійний звязок з індіями викликав в Европі сильне зацікавлення експериментами, що ними пописуються індійські факіри. Зокрема англійці старалися перенести здобутки цієї старинної духової культури на европейський грунт.

Англієць Синет, що перебував довгі літа в Індіях, заложив разом із українкою Оленою Блавацькою „Теософічне Товариство".

Олена Блавацька, донька генерала, перебувала довгі роки в Англії, Америці та Індіях. Вона написала багато окультистичних творів, найповажніших з них її „Таємна наука", як інші, перекладений майже на всі европейські мови.

Олена Блавацька, безумовно найбільше медіюм із дотеперішніх, найшла контакт з індійськими факірами високої школи.

Теософія, як нова форма релігії найшла багато прихильників на цілім світі.

Неменше прихильників мають теж спіритисти. Вони пояснюють усі надприродні явища впливом духів померлих людей. Окремий гурт спіритистів спеціяльно працює над контактом із „злими духами". Є це секта сатаністів. Слід завважити, що всі вони доходять на своїх сеансах до справді „реальних" вислідів. Спіритисти дістають комунікати від духів, на їх поклик появляються їх ближчі і дальші кревні.

Зяви, які можна досить добре скопити на фотографічну пліваку, нагадують своїми рисами обличчя покійних.

Щойно парапсихольоги прослідили критично ті явища, та виказали наглядно, що тільки медіюм є єдиною безпосередною причиною всіх цих явищ.

В останніх роках відбули парапсихольоги кілька міжнародніх зїздів; їх цілею було не тільки обмінятись науковими поглядами, але й устійнити та розподіл ріжних наднормальних здібностей на поодинокі ділянки. Рівночасно створено наукові дослідні інститути та окремі катедри парапсихольогії на деяких більших університетах. Так повстала нова галузь науки. Німецькі парапсихольоги, з яких найбільш визначним є проф. Дріш, видають фаховий журнал „Zeitschrift für Parapsychologie".

У Франції виходить „Revue metapsychique", що його видають члени Міжнароднього Метапсихічного Інституту в Парижі.

Одним із найбільш знаним з французьких парапсихольогів є Рене Сідр.

Останні осяги експериментальної парапсихольогії виказали наглядно, що одинокою причиною окультистичних явищ є медіюм.

Медіюм це людина, що завдяки спеціяльним психічним здібностям викликує свідомо або підсвідомо паранормальні явища. Без ближчої або дальшої присутности медіюма не можуть відбуватися ніякі явища.

Паранормальні явища можна поділити на дві головні групи: перші це явища парапсихічні до яких слід зачислити: відчитування чужих думок, (телепатія) ясновидність на віддаль, ясновидність для минулих або прийдешніх подій. Тут теж належить психометрія, себто добачування минулих подій, звязаних із предметом, коли його медіюм тримає у руці.

До другої групи зачисляємо парапсихофізичні явища. Є це явища телекінези, себто самовільне переношування предметів, левітації — повільне переношування тяжких предметів та завішування їх в повітрі без людської помочі. З ними йдуть майже завсіди в парі акустичні та термічні явища. Це відомі усім стуки т. зв. „духів", холодні подуви вітру, тощо.

До найбільш ефектовних належать розпад матерії (гильоклястія).

Це явище знане загально під назвою апорту, коли нагло появляються або теж зникають предмети в замкнених місцях.

До парапсихофізичних явищ належать теж телеплястичні феномени. Є це зяви, що прибирають форми звірят, або людей. Вони порушаються, їх можна бачити та легко фотографувати.

Усі ці явища можуть відбуватися спонтанічно або можна їх викликати при помочі медіюма на сеансах. Доми в яких „страшить", є саме прикладом самовільного ділання медіюм. Вистачить тоді піддати критичній обсервації мешканців цього або поблизького дому. Між ними мусить находитись медіюм, що підсвідомо викликує всі ці феномени. Сеанси буцім-то з „духом" тут ні причому. Вони виснажують тільки медіюм та денервують присутніх.

Духів, що приходили би на кожний заклик менше або більш інтелігентного смертника не має, — зате існують забобони та незнання законів природи.

Медіюм послугується передовсім своєю **психофізичною енергією.** Існує багато теорій, що пояснюють усі ці явища. Байдуже теж як експлюатують вони цю енергію. Назви як флюїд, телеплязма та етеричне тіло торкаються одної і тої самої ще не зовсім прослідженої субстанції.

Психічна енергія медіюма не є звязана з простором. Вона може діяти на коротшу чи дальшу віддаль, виконує вище згадані явища, матеріялізується у формі зяв, світляних смуг тощо. При усіх тих експериментах находиться медіюм у глибокому трансі. Експерименти виконує підсвідомо підлягаючи часто думкам та підсвідомим бажанням присутніх осіб. Тим теж пояснюємо що в товаристві антиспіритистичнім — медіюм ніколи не може викликати т. зв. духів покійників. Безперечно, що велику ролю грає тут світогляд, який має медіюм.

Тому теж, коли йде про пізнання причини якогось явища, не досить тільки сама контроля медіюму підчас трансу. Тут слід запізнатися з найдрібнішими переживаннями медіюма з останніх днів, його вдачею, життєвими обставинами тощо.

Експерименти, що їх переводив др Шімса зі знаним празьким медіюм Вольфом потверджували зовсім повище твердження. Дрібні родинні непорозуміння, матеріяльні клопоти, вістка про нещасливий випадок якоїсь людини вичитана з часопису — усе те відзеркалювалось пізніше, коли медіюм попадало у транс.

Не всі медії можуть пописуватись одними і тими самими феноменами. Одні з них творять чисто психічні акти, послугуючись при тім телепатією. Майже кожне медіюм відчуває телепатично моральну вартість, та настрій чужої людини до себе. Парапсихольогія пояснює це промінюванням психічної енергії, що є прикметою кожної людини. Медіюм відбирає це промінювання та творить собі докладний образ про дану людину.

При помочі психічної енергії медіюм може відтворити теж і давноминулі події, при чому говорить у трансі питомим на тодішні часи діялектом, ба навіть чужою мовою.

Відома всім Тереса Нойман з Конерсройт говорила в трансі арамейською мовою.

Німецьке медіюм Гайнріх Мельцер говорить та співає у трансі по китайськи.

Деякі знову визначаються окремими органічними здібностями; вони відчувають або радше перебирають на себе змислові вражіння інших осіб, напр. вражіння смаку, дотику, далі змучення, ріжні болі тощо.

Медії викликують часто на своїм тілі рани, коли собі самі цього підсвідомо бажають, або теж побоюються.

В результаті дістають всякі рани, починаючи від синців аж до отвертих ран. Зокрема т. зв. релігійні медія підлягають легко бичуванню та дістають стигми на взір ран Христових.

Світляні ефекти, що появляються у формі смуг та дифузійного світла є найбільш переконливим доказом існування психічної енергії медіюма. Цей життєвий флюїд людини зміняє свою інтенсивність; воно живе, та пульсує ритмічно в

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

інтервалах, що відповідають переважно віддихам медіюм.

Коли медіюм є зворушене, світло буває ясніше. В останніх часах принесли часописи вістку про досліди над італійкою Анною Морено, що має вроджену здібність висилати із свого тіла промені. Подібними здібностями визначається теж Настя Волошин.

Життевий флюід є теж тою субстанцією, з якої медіюм творить **зяви-фантоми.** Зява — це зреалізований психічний акт, що відбувається у підсвідомости медіюма. Форма зяви та її поведінка залежна не тільки від психічного стану медіюм, але теж від психічного настрою людей, що є при цьому експерименті.

Зява — це сперсоніфікована реакція на внутрішні переживання. Медіюм проявляє свої душевні настрої та переживання, як зневіру, страх, журбу у формі фізикального явища.

Зяви викликують на посторонніх людей враження, що є це дійсно єство з іншого світа.

Стисла контроля виказала залежність між дрібними рухами рук, що їх виконує медіюм у трансі, а рухом зяви чи теж предмету.

Це можна запримітити теж при звичайних телекінетичних проявах, як нпр. стукоті, пересуві предметів тощо. Медіюм тремтить у трансі. Оці тремтіння переносяться на сусідні предмети, що починають порушатися та стукати з інтенсивністю стисло залежною від інтенсивности тремтінь медія.

Люди з медіяльними здібностями не всилі пояснити собі всіх тих явищ. Вони вірять, що це діяння якоїсь вищої сили, надприродного єства духів, померлих осіб тощо. Тому теж медіюм не говорить у трансі від себе, тільки як зовсім інше єство.

Йде тут про роздвоєння „я" людини, при чому обі частини душі людини представляють дві окремі інтеліґенції.

Усі ці явища є доказом про існування залежности між психічною силою людини і мертвою матерією.

Вони дозволяють нам теж заглянути глибше в оці непрослідженні тайни природи, що звязані із життевими проблемами.

Їх розвязка лежить у людині.

Інж. Роман Крохмалюк.

Комунікат „Молодої Громади".

В справі образи галичан у „Зимовому поході" О. Доценка

Тому, що в одній газеті появився замітка, мовляв, ніхто з колишніх військових не зареагував на образу, якої допустився п. О. Доценко у своїй книжці „Зимовий Похід" (вид. Українського Наукового Інституту у Варшаві), Рада Т-ва „Молода Громада" вважає своїм обовязком заявити ось що:

Після появи книжки О. Доценка п. н. „Зимовий Похід", Рада Товариства потягнула автора, як члена Клюбу „Молодої Громади", до відповідальности. П. О. Доценко признав свою помилку та склав у цій справі устну і писемну заяву, яку Рада Т-ва „Молода Громада" признала задовільною.

Рада Товариства станула відразу на становищі, що сучасний момент якнайменше годиться для того, щоб у якійнебудь формі відновлювати жалюгідні колишні галицько-наддніпрянські спори та що слід оминати всього, що моглоб довести до непорозуміння міждвома частинами одного народу. Тому вищезгаданої справи приємно не порушувала. Колиж тепер про неї говоримо, то тільки тому, щоб опрокинути закиди, які звертаються проти колишніх старшин УГА, що вони ніби байдужні на образливі для них публікації. Заявляємо, що справа давно ліквідована й обостороннью поладнана.

Рада Т-ва „Молода Громада".

Начальник Сухенек-Сухецький — воєводою.

Польська преса пише, що в найблищих днях уступає зі свого становища в міністерстві внутрішніх справ начальник виділу національностей Сухенек-Сухецький. В політичних колах кружляють поголоски, що Сухенек-Сухецький небавком буде назначений воєводою у Східній Галичині.

СЕРЕД КОЗАЧКІВ НА ОСТОДОРІ.

Сьогодні вернувся я домів з Остодору біля Підлютого, куди їздив відвідати свого Ірчика, який там є на вакаційній оселі ім. Митроп. Андрея. Образки з цієї оселі так і мерехтять мені заєдно перед очима. Остодір це справжня українська дитяча республика, для дітворн у дійсности — для нас у казці.

Коли доїзджаєте мотором з Брошнева, то на 43 км. праворуч на горі побачите гарну віллю, криту дахівкою, що вся тоне у зеленій повені безкраїх лісів. Це дитяча оселя.

Яких пять до десять хвилин дороги — і ви біля віллі. Здалека чуєте гамір. Виходите з лісів і перед вами широка поляна серед неї вілла, а перед віллею високочанний стовп з жовтоблакитним прапором. Саме була година відпочинку. Моє у пасіці бжілки заробилися ваші маленькі козачки. Є їх 80. Усі кудись біжать, веселі, здорові, усміхнені. За мою появою стійка зробила аларм. (Прецінь хтось чужий зявився на „Січі"!) Прибіг дижурний старшина і запровадив мене до команди. У команді заявився мною обозний, бо команданта не було. Пішов як добрий батько мія дітей погуторити з ними бо поза годиною відпочинку вони всі зняті під опікою впорядників. Обозний, інж. Домбровський — головний нерв усього табору. За кілька днів устиг уже пізнати усіх хлопчиків знає про кожного щось сказати, а всі до нього йдуть як до рідного брата. Згодом надійшов командант, поважний, як годиться кошовому, проф. Каменецький.

Мені дозволили бачитися з моїм Ірчиком — і ве хвилину він злетів веселий, урадований. Каже мені: „Тату! Нам тут так добре! Встаємо рано в 6. год., йдемо до потічка митися, потім на майдані молитва і підносимо при співі гимну прапор! Потім читають нам порядок дня, — і з нашими впорядниками, яких кличемо „братчиками" розходимося то на ріку, то у ліс, то на прогульку, то на якусь гору"...

До командного складу, крім команданта і обозного, належать ще: капелян о. Стерняк і лікар д-р Клюфас. Співу учить проф. Грицай. Табор поділений на вісім гуртків за віком, під проводом упорядників-братчиків. Вся старшина збирається щовечора у команданта табору на гутірку, який видає їм доручення на найблищий день. Командант, проф. Каменецький, обговорює з ними матеріял з історії, географії і природи України, що семе впорядники мають розказати нашим маленьким козачкам.

Лікар, д-р Клюфас, відбуває перегляд усіх дітей і свої спостереження передасть при вісці батькам, які дістануть з табору карти здоровля дітей. Команда має точно розроблений плян прогульок. Вкоротці оглянуть наші хлопчики Природничий Музей д-ра Савзича в Осмолоді, як також український народній резерват у Мшані. На закінчення оселі є у пляні академія в честь Митрополита і спортове свято для батьків силами самих козачків.

З різних сторін злетілась дітвора. Дуже багато є з заходу. Прилинули сюди, щоб побувати біля свого прапору, щоб наговоритись своєю найкращою з усіх — мовою, наспіватись найкращих з усіх пісень.

Збірка відбувається рано і ввечір. Найкраще враження залишає вечірня збірка. У віддалі горить ватра. Сонце сховалося за гори і скорим кроком зближаються сутінки. На майдані під прапором уставилися козаченьки у підкобу. Коли все готове — зявляється командант, приймає звіт обозного, і приказує знати і сховати прапор.

Виходять хорунжі і зачинають спускати прапор. Поволі-поволеньки знижується він, а табор співає Пластовий Гимн. З молоденьких хлопячих грудей лине пісенька далеко, всякає у ліси, наспівує мельодію горам і смерекам і нашіптує вашим старим серцям той запал, ту горячу любов, те завзяття і ту віру у діло, щоби вона ніколи у нас не погасла.

Повірте, що мені найшли сльози радости до очей, але було вже темно і якось воно було непомітно.

Хорунжі забрали прапор, як найбільший скарб табору і віднесли у хату сховати на ніч, щоб завтра вранці знов його винести.

Опісля молитва і сон.

Почуваюся до глибокої вдячности командному складові за його труд. Цього труду ніхто може не бачить, який він великий, який дуже важний і хосенний. Але теплі погляди ваших маленьких

Акція для зміцнення слабих підстав миру.

Учора запросив львівських журналістів на пресову конференцію делегат нової організації у Парижі „Бюра світового миру" — молодий американський професор Віліямс Дод. Він пригадав підготовчу працю такої організації, веденої від літ в Анґлії та Америці. Головно в Анґлії має вона багато прихильників. Льорд Роберт Сесіль, один з найбільших речників ідеї, що всі міжнародні конфлікти можна рішати мирово, зорганізував минулого року анкету в Анґлії і зібрав 11 міліонів підписів від осіб що щиро та рішуче бажають собі миру. Той голос громадянства мав навіть деякий вплив на політику уряду і найшов свій вислів у становищі міністра закордонних справ Гора, пізніше в акції Гора та Ляваля підчас абісинської війни.

Нема сумніву, що в різних державах і краях панує постійний острах перед загрозою недалекої війни. Цим пояснюється невпинне збройння для оборони перед ближчими і дальшими сусідами, давніми та сподіваними ворогами. Правда теж у тому, що в інтересі неодної держави лежить мир і то якнайсильніше закріплений. Там, де політика уряду йде в розріз із миром, часто широкі маси населення є проти політики, що тягне нарід до війни. „Бюро світового миру" старається використати в одних країнах урядові впливи, в інших настрої різних впливових організацій.

Між 3. і 6. вересня відбудеться Конґрес Миру в Женеві, на який різні краї та організації висилають своїх делегатів. В Анґлії та Франції приобіцяли участь у праці такої організації різні визначні діячі та письменники. 12. і 13. червня засідав у Парижі комітет, що радив над подробицями проектованого Конґресу. Чотири головні цілі Конґресу такі: 1) виборотн серед держав пошану для міжнародніх зобовязань; 2) обмежити збройння та вкоротити доходи тих, що мають фабрики муніції; 3) переорґанізувати Лїґу Націй для колективної забезпеки та взаємної допомоги; 4) створити у рямцях Лїги Націй відповідний апарат, що міг би мирними засобами впливати на міжнародні ситуації, які ведуть до війни.

Львівські журналісти інформували референта про трудноші заснувати таке товариство на нашому ґрунті, де перехрещуються різні інтереси та ідеольоґії ґруп, партій та організацій.

Народній комісар СССР
аристократ.

Ґрнгорій Чічерін уродився 1872. р. як син російського вищого чиновника і поміщика. Чічеріни — стара московська шляхта. Мала навіть титул баронів. Високі звязки та вроджені ерібності промостили Чічерінові шлях до блескучої каріери; вже у 18-ім році життя став він урядовцем у міністерстві закорд. справ. Та скоро він входить в контакт з революційним рухом, в 1897. р. стає членом нелеґальної російської соціял-демократичної партії. В 1904. р. він подається до димісії та виїздить до Німеччини й зах. Европи. Там стає секретарем зовнішньо-політичного бюра рос. соц.-дем. партії. Після большевицької революції 1917. р. його арештують в Анґлії, в січні 1918. р. вимінюють за арештованого в Москві анґлійського посла Бюкенена. В березні 1918. р. Ленін іменує його нар. комісаром закорд. справ. На цьому пості остає до листопада 1920 р. Найбільшим успіхом Чічеріна є рапальська умова з Німеччиною, підписана 1922. р., продовжена 1926. р. і 1932. р. формально ще й нині важна. Чим дипльоматичним актом випровадив він СССР з дотогочасної ізоляції; як дипльомат та політик зі широким світоглядом він перший зрозумів необхідність дипльоматичних союзів з „буржуазними" державами.

Нині у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

Казимира Скальська у веселій комедії Франка „В А Б А Н К"

козачків до Вас, панове Старшина, це найкраща пам'ятка для Вас. Їх очима глядить до Вас молода, нова, краща Україна. Іншої заплати не ждіть і вам не треба.

Гість з Остродору.

Зі судової салі.

УБИВСТВО АРЕШТОВАНОГО У ПОЛІЦІЙНІЙ СТАНИЦІ В МИЛЯТИНІ.

Перед окружним судом у Золочеві почалися нині розправа проти старшого постерунк. П. Зуба і пост. Ст. Обушки та Ст. Бельського. Прокуратор обвинувачує їх за те, що в червні 1933 року у поліц. станиці в Милятині убили цивіля. Був ним Павло Папрощький, якому закидували, що він обікрав нашу кооперативу в Новосілках. Переслухуючи, три представники служби публичної безпеки сильно побили вязня, а щоб затерти сліди провини, втопили жертву в ріці.

Комендант станиці Денисевич, який під ту пору був на відпустці, довідався про те і оповів комусь зі знайомих. Коли ця вістка дійшла до золочівського прокуратора, він приказав трьох злочинців у поліційних одностроях арештувати і перевів їх судові.

В справі збірок на Український Город у Львові.

КОМУНІКАТ СТАРШИНИ СОКОЛА-БАТЬКА.

На засіданні Ширшого Комітету для викупна решти паїв „Українського Городу", яке відбулося дня 8. липня ц. р., рішено передати провід над збірковою акцією, започаткованою Дирекцією „Дністра", членові Старшини Сокола-Батька п. д рові Петрові Прибитківському, Ринок 10/II, про що ним повідомляємо.

При цій нагоді Старшина Сокола-Батька висказує Хвальній Редакції сердечну подяку за дотеперішню підтримку веденої збіркової акції безплатним помішуванням на сторінках цінного часопису виказу жертводавців та просить і на будуче ласкаво помогти нам у цім важкім для нашого організованого життя ділі.

За Старшину Сокола-Батька:

А. Палій, заст. голови. Е. Благітка, справник.

Большевицькі інжиніри проти стаханівців.

„Правда" з 5. липня помістила велику промову Орджонікідзе, яку він виголосив на раді комісаріяту тяжкого промислу 29. червня. Орджонікідзе комісар тяжкого промислу ствердив, що інжиніри спеціялісти висунули поважні застереження проти стаханівського руху, які треба доконче взяти під увагу. Подеміна в головнім інжинірок Донецького басейну доказує, що уряд відступає із свого становища у справі стаханівського руху. Орджонікідзе підкреслював необхідність повороту до „ударництва" і теоретичної підготови правдивих стаханівців.

„За Індустріялізацію" з 4. липня у вступній статті обговорює відношення інжинірів до стаханівського руху. Ця стаття потверджує тезу про зміну відношення большевицької влади навіть до таких інжинірів, які виступають проти стаханівців. У противежності до давнішого брутального натиску на інжинірів стаття стверджує, що „майже всі інжиніри — це большевицькі люди, виховані партією і робітничою клясою, які хочуть стануги на чолі стаханівського руху". Якщо їм це не вдається, причини слід шукати в невідповідній підготові інжинірів до практики по копальнях і фабриках. (РО).

Всесвітня комуністична революція восени?

В Амстердамі кружляють чутки, що 30. червня відбувався у голяндському місті Бреда нарада представників комуністичних партій кількох держав. Вони буцімто радилися над тим, як перепровадити велику кампанію восени. Важніші рішення цієї наради є ось які: 1) провести розкладову працю серед органів безпеки та війська; 2) зорганізувати великі робітничі бойки; 3) усунути соціялістів і радикалів з проводу „людових фронтів"; 4) знищити капіталістичний устрій страйками. Нарада ствердила, що тепер дуже підхожий час на пробу всесвітньої революції, тому треба її перевести під кінець вересня або з початком жовтня.

Дипльоматична співпраця СССР. та Італії проти Англії?

ЛЬОНДОН, 9. 7. ПАТ. Настільки агресивна постава більш. делегації викликує здивування у брит. урядових колах. Вони припускають, що СССР хоче зірвати конференцію у Монтре, оперши нагадувати справу чорномор. проливів двостор. зог. з Туреччиною. Одночасно британські м'родатні кола довідалися про *переговори між амбасадором СССР у Римі Стоїном та мін. Чіяном.* Оба уряди — мовляв — наладнали співділання між ни: СССР буде шахувати Англію як учасник конференції в Монтре. Італія не візьме у ній участи; цим способом обі держави хотять поставити Англію у важке становище змушуючи її зревізувати своє становище на Середземному Морі та вирічися договору взаїмної помочі зі середземноморськими держ., заключеного у звязку з протиталійськими санкціями. Крім того домагання СССР виводити свою фльоту з Чорного Моря наражує Англію на те, що Німеччина зірве заключений з нею договір про пропорцію морських сил обох держав.

ЦАРГОРОД, 9. 7. ПАТ. Турецька преса, роздражнена різницями поглядів, що раз у раз виринають у Монтре — заявляє, що на випадок невдачі конференції Туреччина уфортифікує чорноморські протоки на власну руку.

Сензаційні подробиці афери Парилевічової.

ЩО КАЖЕ ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

ВАРШАВА, 9. 7. ПАТ. Дня 5. липня ц. р. відступлено справу Ванди Парилевічової та інших осіб слідчому апеляційному судді до справ надзвичайного значіння у Кракові Ст. Корусевичеві. Одночасно прокуратор окружного суду в Тарнові Ф. Левицький переслав теж акти слідчому судді.

Доходження прокуратора виявили ось що: Ванда Парилевічова, сестра пок. мін. Перацького і жінка президента апеляційного суду у Кракові, використовуючи свої взаємини і знайомства, займалася від довшого часу найріжнороднішими інтервенціями, з яких тягнула для себе значні зиски. І так були це справи: авансів і переношення суддів, призначування нотарів, виробляння монополевих концесій, посередництва при продажі державному скарбові промислових обектів, внедування громадянства, дозволів на фотографування, інтервенції у справі помилування і т. д. Парилевічова виконувала все те при допомозі посередників, між якими головну ролю грала Гелена Фляйшерова і далі Маврикій Фельд та Йосиф Голендер — усі з Тарнова. Саме за їх посередництвом зголошувалися до Парилевічової ріжні особи і через їх руки переходили гроші.

Після виявлення цієї афери президент Парилевіч вніс прохання, щоб його перенесли у стан спочинку.

Дотеперішній хід слідства виявив, що Парилевічова вела ці справи потайки перед своїм чоловіком. Судія Ст. Корусевич справджує величезний доказовий матеріял, щоб основно і безоглядно устійнити всі подробиці справи. Всі підозрілі особи перебувають у слідчій вязниці в Тарнові.

ЯК АРЕШТУВАЛИ ПАРИЛЕВІЧОВУ.

Ванду Парилевічову арештували не в Тарнові, але в Кальварії Зебжидовській, де вона замешкала під прізвищем Марії Дзевіцької. Зі станції казала вона відвезти себе до ринку. По дорозі оповіла візникові, що приїхала на літнище. Тоді візник запропонував їй, щоб замешкала в його сестри Граматикової. Парилевічова згодилася і замешкала у Граматикової. Кілька днів ходила по околиці, шукаючи за кращим помешканням.

Тимчасом поліція дістала приказ арештувати Парилевічову. Одначе наказу не виконала, бо не чула такого прізвища в Кальварії. Справа виявилася щойно тоді, коли одної днини до поштового уряду в Кальварії прийшов переказ з грішми на прізвище Парилевічової. Комендант поліції негайно пішов до помешкання Парилевічової, де застав здогадну Дзевіцьку, її доньку, сестрінницю та її нареченого, які день раніше приїхали до Кальварії самоходом. Дзевіцька, побачивши коменданта, хвилюючись запитала: „Пан прийшов мене арештувати?" Комендант відповів: „Так, мою наказ. Може підемо на станицю поліції. Маю самохід, може поїдемо". Парилевічова відповіла: „Добре". До самоходу всіли Парилевічова, її донька і комендант поліції. На станиці поліції комендант запитав її, чи хоче зізнавати. Парилевічова заперечила і заявила, що хоче зізнавати в іншім, більше відповіднім місці. За хвилину відїхали самоходом до Тарнова, де прокуратор переслухував її дві години й опісля наказав арештувати.

Парилевічову замкнули в келії для жінок у тарнівській вязниці, де вже першого дня агресивно поставилась до вязничної сторожі і викликала авантуру, кажучи, що стратить здоровля з вязничного харчу. Зажадала теж літніх суконок, мештів, часописів і т. д. Коли вели її до вязничної канцелярії, почала кричати на коридорі: „Чого від мене хочете? Алеж не лише я це робила. Яким правом мене тут тримаєте?" Опісля домагалася листового паперу і написала низку листів до впливових осіб з проханнями, щоб допомогли їй та взяли в оборону.

НОВИНКИ.

— **Порядок Богослуження у церкві Успення Пр. Д. Марії** у Львові, змінено на місяці липень і серпень (до празника) так, що в неділі і свята будуть читані Служби Божі в год. 7 (з проповідю), 9. і 12., а співана в год. 10. з проповідю.

— **Надзвичайні Загальні Збори Української Політичної Еміграції** відбудуться 12-го липня ц. р. в салі „Бесіди", вул. Рутовського 22 у Львові, в год. 9 рано з такою програмою: 1. Затвердження протоколу попередніх надзвичайних Загальних Зборів. 2. Застосування Т-ва допомоги емігрантам з Великої України до протесту проти виступу „Нової Зорі" до бл. п. Головного Отамана Симона Петлюри. 3. Біжучі справи. — **Управа Відділу У.Ц.К.**

— **Павло Ковжун,** відомий мистець-графік перебув після довшої недуги у середу 8. ц. м. тяжку операцію у львівському шпиталі. Нашому мистцеві бажаємо якнайскоршого повороту до здоровля.

— **В Гребенові** (за Стрием) знаній українській літниськовій місцевости буде в неділю 12. липня посвячення відділу „Маслосоюзу" (стрийського відділу) і в церкві посвячення церковного образу, подарованого до церкви в Гребенові „Маслосоюзом".

— **Ювилей українського академіка.** Дня 23. червня ц. р. святкували в Києві ювилей 30-літньої наукової праці секретаря Академії Наук У.С.Р.Р., проф. Павлуцька. Ювілят дістав як дарунок одно авто.

— **Позникали українські вивіски з крамниць.** Пишуть нам, що в останніх днях позникали з крамниць у Косові українські вивіски. Були вони на жидівських крамницях, фризєрнях і т. п. Тепер нема ніодної. Залишилося тільки кілька на наших кооп. інституціях. Зацікавлені тим, довідалися ми, що то поліція з доручення староства „порадила" позникати ці вивіски. Сподіємось, що не буде тепер у Косові українця, що замість купувати у своїй крамниці чи кооперативі, пішов би до чужої.

— **Вистава пластиків та еспанської графіки.** В палаті мистецтва на площі Східних Торгів відкрили весняну виставу мистців із цілої Польщі. Понад 50 мистців-малярів зложилося на поверх 300 експонатів, що є мистецьким надбанням останнього часу. Цілість вистави доповнюють гарні килими й перські дивани, що є приватною власністю ріжних авторів. Вистава відкрита щодня від 8-ої рано до вечора.

— **Які будуть оплати у високих школах.** Міністерство освіти видало новий розпорядок про оплати в державних високих школах, який обовязує від 1-го вересня ц. р. Оплата буде однакова на всіх роках студій і в академіях штук красних (академія мистецтва), буде — 160 зол., в університетах і академії стоматології — 200 зол., на політехніці, в головній школі сільськ-

го господарства, в гірничій академії та академії ветеринарійної медицини — 230 зол. річно. Слухачам будуть індивідуально розкладати оплати на 12 років. Із цих полекш можуть користати бідніші студенти, передовсім діти воєнних інвалідів, діти селян, робітників, військових і державних урядовців. Діти небагатих кавалерів ордену Віртуті Мілітарі будуть звільнені від оплати.

— **Монтівня самоходів у Львові?** Львівська міська управа та промислово-торговельна палата звернулися до фірми „Ліпопон" з проханням уладнити у Львові монтівню самоходів. Згадана фірма дістала від уряду концесію закладати монтівні самоходів у всій державі.

— **Самогубство служниці.** 25-літня Стефанія Гонтівна кинулася з III. поверху каменниці при вул. Листопада 21. і згинула на місці. Її наречений, кельнер, не міг найти праці, вонаж сама втратила службу і це було причиною самогубства.

— **Помер сенатор Левенгерц.** Польський сенатор др Левенгерц помер нагло в Будапешті, де брав участь в нарадах міжпарляментарної унії. Коли сенатор Левенгерц не виходив довше зі своєї кімнати в готелі, члени польської делегації ввійшли до кімнати Левенгерца, де найшли сенатора мертвого, який розлігненого в ліжку. Лікарські оглядини ствердили, що сенатор Левенгерц помер на удар серця.

— **Офіційний орган Православної Митрополії.** З днем 1-го липня ц. р. перестав виходити бюлетин „Православна пресова інформація", видаваний Православною Митрополією. Абоненти бюлетину діставатимуть замісць нього додаток до часопису „Слово" п. н. „Польська Сторінка".

— **Живцем похований.** Іван Мартищук із Гриняви, пов. Косів, вибрався на прогульку в Чорногору. Під верхом Піп Іван зісунулась на нього скала і за хвилину засипала його камінням. Тяжко раненого Мартищука, щойно другого дня найшли гуцули і відвезли до дому.

— **Маріявітський єпископ у вязниці.** Голосний з процесу в 1932 р. маріявітський єпископ Ковальський дістав наказ відсидіти 2 роки вязниці, на які його засудили за розпусту і зневагу католицької церкви. Ковальського посадили до вязниці в Равічі.

— **Краєва хроніка.** В городецькім повіті йде робота рівночасно на пятьох мурованих дорогах, які направляють. При тих роботах дали працю 600 робітникам. — В господарстві Степана Кишки, на львівськім передмісті в Городку вибухла пожежа, що знищила пасіку і стайню. — Від 1-го липня ц. р. уряд почтовий в Жабю є відчинений цілий день для служби телеграфічної й телефонічної. — Мадярський помічник Антін Лосусь, що працював у школі коло шкільного будинку в Блозві, поповнив самогубство. Він повісився в школі на вікні. Зо причину подають нервовий розстрій. — В Голоскові, товмацького повіту посварилися два сусіди за межу. У сварці вдарив Василь Данищук сапою свого сусіда Яковлика і вбив його на місці. — В Малехові, пов. Жидачів, хлопці побили Михайла Курася так, що ледви живого забрали його до шпиталю. — Василь Ткачук зі Слобідки Лісної пов. Коломия підпалив сам свою хату, щоби дістати асекурацію.

— **Жертва Пруту.** В Яремчі втопив підчас купелі 20-літній студент зі Львова Жигмонт Кремніц. Тонучи, він зловив корчево Ліпського, який хотів його рятувати і ледви сам спасся від смерти.

— **Найдене гарматне стрільно вбило 5 осіб.** Стільки вже було випадків зі знайденими гранатами і гарматніми стрільнами, але на жаль наші люди ще не навчились осторожности. Ось новий жахливий випадок: Селянин із Цецової, зборівського повіту, приніс до кузьні Володислава Количина найдене на полі гарматне стрільно. Коли почали стрільно розбирати, наступила експльозія, страшна в наслідках: Пять осіб згинуло на місці, дві особи тяжко ранені. Кузьню фознесло на кусники.

— **Звірство гаєвого.** Гаєвий в лісах графа Голуховського, Михайло Топольський, стрілив зі стрільби до Павла Борівця, що збирав у лісі малини. Борівця, тяжко раненого у голову і плечі, відвезли до шпиталю.

— **Нахабство комуністичних прихвостнів.** Вечором дня 4-го липня ц. р. відограв театр Сарамаги в селі Бушковичах, перемиського повіту, пєсу „На Соловки". По виставі вийшов один із акторів, молодий студент Дебера зі своїм товаришем Мурдзою, в якого мав переночувати. По дорозі напали на них якісь хлопчиські, які вбили ножами Деберу і ранили Мурдзу. Перед вистрілом приходили до управи театру делегати місцевих комуністів з домаганням не грати пєси „На Соловки". Це дало притоку до здогаду, що вбивства доконали місцеві комуністи. В тім напрямі веде слідство поліція, яка арештувала вже кількох хлопців у Бушковичах.

— **Під колесами авта.** Авто з Варшави, що ним їхав інж. Русецький, переїхало на дорозі Самбір—Рудки 18-літню служницю Магду Нирку. Нещасну жертву, потовчену на цілім тілі, відвезли до шпиталю.

— **Велика пожежа на Волині.** В Ковельщині в селі Верхи вибухла пожежа: Згоріло 98 хат і 155 господарських будинків. В полумінь згинуло кільканацять штук худоби. Чотири особи вийшли з пожежі з ранами на тілі. Шкода, спричинена вогнем, сягає 300 тисяч золотих. Сотки осіб опинились без хліба і даху над головою. Причина пожежі покищо невияснена.

— **Катастрофа в Одесі.** В одеській фабриці лінолею пожежа спричинила вибух, що убив 7-ох робітників, 10-ох важко ранив.

— **Польський київський театр у Москві.** Державний польський театр у Києві виїхав на виступи в Москву. В часі між 1 і 15-им липня дадуть такі вистави: „Побідниця смерти" — Миколюка, „Віндсорські молодиці" — Шекспіра, „Дами і Гузари" — Фредра і „Розбійники" — Шілера. Рівночасно перенесли в Києва до Москви виставу українського народнього мистецтва.

— **Гангстери убили посла** до стейтового парляменту Бостона. Він утікав самоходом зі скорістю 100 км. на годину, все таки бандити дігнали й убили його на одній з вулиць Шікаго.

— **Також спортовці!** Цієї зими совітські часописи багато писали про „історичне" досягнення червоних спортовців, що на лещетах перебігли трасу Москва—Петербург. Лещетарів прощали окремі делегації на старті, та ще більше ентузіястично витали їх у Петербурзі. Пішли телеграми на всі сторони, великий бенкет і промови. По повороті до Москви учасникам возвідали медалі та грошеві премії. Тимчасом тепер, по кількох місяцях виявилося, що спортовці більшу частину дороги (240 кільометрів) переїхали поїздом. Найцікавіше, що учасники цього маратонського бігу призвалися достойникам з фізкультури до свого „ухилу", але ці поради не призвавтись до цього прилюдно.

— **Оригінальний бенкет.** У Парижі відбувся недавно оригінальний бенкет, уладжований авіяційними товариствами різних країв. На бенкеті могли бути тільки летуни, що перелітали найменше один мілїон кільометрів. Присутніх було 73 особи, що репрезентували 11 національностей. Окрема комісія перевіряла документи летунів і докази, що летуни перелетіли не менше мілїона кільометрів. При перевірці одного американського летуна трапився цікавий випадок. Саме виявилося, що летунові бракує до мілїона 270 кільометрів. Летун негайно поїхав на летунський майдан, щоб перелетіти ще перед бенкетом необхідних 270 кільометрів. Тимчасом виявилось, що в підрахунку була помилка, бо американському летунові не бракувало 270 км., він мав 270 км. понад мілїон. Це дало причину до зайвого тосту в честь амер. летуна.

— **Вільна посада.** До Ірляндії належить острів Торі, що має зовсім самостійний уряд. Самий острів має поверхню 7 квадратових миль, зате має свого власного короля, якого вибирає місцеве населення. Недавно померла королева острову Торі, що виконувала самодержавну владу на острові 70 років. Тепер місце короля вільне, незадовго мають бути вибори нового короля. Але призвіще кандидата тримають у тайні і оголосять його щойно на тиждень перед виборами. Можливе тому, що боються супернництва якогось заграничного кандидата. А шкода, могли би деякі наші жадні слави і влади отаманчики внести туди поданця.

— **Острів щасливих.** Це острів Трістан да Купія, що лежить у полудневій частині Тихого Океану. Першими мешканцями на цьому острові були 7 матросів, два з них жонаті. По недовгім часі і решта моряків спровадила собі жінки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Слота з громами.

Буває іноді так: світить сонце, люди всміхаються до синяви неба, синява до них і враз — надлине чорна хмара, блисне бровами, зареве як розлючений тигр, а люди кажуть: грім з ясного неба.

А буває й так: Підійде сіра хмарюк на обід, зовсім не страшна, тиха і скромна як монашка. Люди навіть уваги на неї не звертають, нехай собі — мовляв — йде. А вона підповзує, ще й другу таку саму тягне за собою. І не сучешся, а вже пів неба сірою плахтою закрилось, а з неї починає трусити дрібний дощик. Люди кажуть: „Ой затягнеться воно на довго!"...

Але буває ще й третій випадок: виліже сіра хмарка, спершу тиха та смирна, а потім як не гримне грім, аж вікна дзвонять. Дикий вихор надженеться не звать звідки і давай гуляти та бешкети робити. Ломить гілля, малу деревину додолу пригинає, а нерідко й великого дуба з корінєм вирве.

Про цей третій випадок хочу сказати кільком слів.

Виповзла собі в Кракові мала, сіра хмаринка: „Жінка председника краківського апеляційного суду десь зникла".

— Буде мала слота і льокальна! — казали люди.

Але після того виповзла друга хмарка: „Пані Ванда Парилевіч знайшлася, а пан Парилевіч подався до димісії".

— Буде, здається, трохи більша слота, але все таки льокальна! — потішалися ті, що хотіли вічної пеколи над своїми головами.

А хмарки пили і пили: Пані Перилевіч уявнена, Голлендер, Фельд, Фташнерова... Ба! Коби тільки такі!... Але від овиді появилися далеко грубші хмари і почало гриміти. Далі зірвався вихор і — кажуть — одного дуба аже вирвав з міністерським корінєм, а ще кільна, також сильно вкорінених вирве.

— Ой, то слота довга і нельокальна! — осудили люди. — Любонь аж до Варшави дійде.

Краків — місто музеїв і девотек, не любить авантюр і скандалів. Тому останніми часами мав їх немало і тому старається якось вийти з цього — як потім каже — оборонною рукою.

Його часописи пишуть про цю справу так, немов би редактори повибирали рукавички. Тільки „Час", що покинув недавно город Кракуса і пані Ванди Перилевіч, пише більше як синові пілсвальського міста пристало.

В своїй непристойній щирости доходить до виновоку, що на міністра справедливости Міхаловського не все було в порядку і що „Час" про те давно знав.

Чому в такому разі не писав про те скорше? Шість років — не жарт! Але тепер — каже — це все безповоротно минуло і справедливість затріумфує від Шлеська до Полісся.

Мені здається, що „Час" трохи переборщив. Справедливість була все тільки різно інтерпретована.

Голактіон Чінка.

Британська фльота покидає Середземне Море.

ЛЬОНДОН, 9. 7. Райтер. Міродатні кола заповідають, що небавом переведуть деконцентрацію фльоти, зосередженої на Середземному Морі підчас абісинської війни: метрополітальна фльота верпеться до Англії, далекосхідня — до Азії.

ГІБРАЛЬТАР, 9. 7. ПАТ. Скількість суден, що мають відплинути, ще час, ще не означені. Завтра відчалить один кружляк, що вертається до Англії.

Абісинська офензива проти італійців

РОЗПІЧНЕТЬСЯ НА ДНЯХ.

ЛЬОНДОН, 9. 7. Як повідомляють з Горе за який тиждень почнеться великий протинаступ абіс. партизанів. Вони заатакували італійців на 5-ох відтинках, у першу чергу на залізничу лінію до Аділ Абеби, дальше на італ. залоги в Гондарі, Дессіе та Гаррарі. Рас Імру відтяв би Аділ Абебу від Еритреї, інша абіс. армія окружила б місто.

Тепер на острові 169 осіб, 93 мужчин і 76 жінок. Все це нащадки перших сімох пар і тому на острові тільки сім прізвищ. Один із англійських журналістів подає низку інформацій про цей острів: Грошей на острові нема, зате процвітає обмінна торгівля. Хати дуже приємні і чисто утримані. Жінки люблять одягатися яскраво й барвисто за модою, що була сто років тому. Харчі цих щасливих людей — це картопля, риба й молоко. Зате на острові нема ані краплини алькоголю.

— **Посол продає ярину.** Консервативний посол до брит. палати громад Лено Бойд основав у Льондоні склеп, де продаватиме ярину, яку купуватиме від селян зі своєї округи; зиск розділюватиме між своїх доставців. Цим шляхом хоче він доказати, що гуртівники ярин визискують селян.

Спорт.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ У ЛУЦЬКУ.

Орган волинського воєвідства „Wołyń" повідомляє, що волинський воєвода затвердив статут українського спортового клюбу „Ставр" у Луцьку, якого заг. збори відбудуться в найближчому часі. Як нас інформують, статут ждав дуже довго на своє затвердження, хоч клюб обмежений статутарно зі всіх боків і щодо терену й щодо змісту своєї діяльности. Така вже дійсність на Волині!

ПОГОНЬ (СТРИЙ) МИСТЦЕМ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

Вигравши з Покуттям 1:0, здобула стрийська Погонь мистецтво станиславівської округи і буде далі змагатись (очевидно — безуспішно) за вхід до держ. ліги.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Р. IX., ч. 7. за липень 1936. Зміст: Соколи Іванові Франкові. — Суперництво 1936. — Виховання через переживання. — П. Г.: Кілька хвилин у сокільському гнізді (фейл.). — Окр. сок. спортові змагання у Львові. — Сокільський алярм. — З сокільського життя. — З приводу одної „рецензії". — З краю і світу. — С. Гайдучок: Про це не говорилося. — Клич молодь усього світу! — Організаційні справи. — Розривковий кутик.

КАМЕНЯРІ: Львів, Р. V., ч. 6. за липень 1936.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Львів. Р.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, ч. 7. за липень 1936.

І., ч. 1. за липень 1936.

БЮЛЕТИН ТОВАРИСТВА ЗАПОРОЖЦІВ. М.-Жеф. Франція. Ч. 34 з 2. липня 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під муз. пров. Дмитра Котка.
10. VII. Радехів.
11. VII. Стоянів.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Ріжнородностей:
Пятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

КАВАРНЯ ДАНСІНҐ, БАР „ЛІДО"
ЛИЧАКІВСЬКА 24 А. Зупинка трамваю.
Першорядна орхестра.
2393 1-3 **Низькі ціни.**

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
ВАНДА: 1) „Бань у Савой", 2) „Гра на жінку".
ГРАЖИНА: „Уявлений світ" і „Донька ген. Панкратова".
КАСІНО: 1) „Подружжя на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Ішлю".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" з Сільвією Сідней.
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить, шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кво вадіс?" з Янінгсом.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рожевої кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Рівіера італійська".

Закордонне радіо.

Пятниця, 10. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Якби я був королем, 20.49 Віденська музика, **Брюсель** (483,9) 17.00 Сальонова музика, **Братислава** (298,8) 22.10 Танкова музика, **Кошиці** (259,1) 19.20 Легка музика, **Париж** (16.18) 17.30, 20.00, 20.45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Пополудньова музика, 21.10 Оперетькові мельодії, **Штутгарт** (522,4) 22.30 Вечірний концерт, **Букарешт** (264,5) 17.15 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Танцова музика, 20.30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 20.40, 21.40 Ресіталь форт., **Рим**(420,8) 10.50 Полудення — оперетка.

Субота, 11. липня 1936.

Відень (506,8) 15.45 Концерт хору, 19.30 Форт. ресіталь, **Брюсель** (483,9) 18.15 Кам. музика, **Братислава** (298,8) 18.15 Концерт хору, 19.15 Баронцигалів, **Кошиці** (259,1) 21.15 Твори на 2 форт., **Прага** (470,2) 16.05, 17.05 Концерт, 18.18 Відгомін родинного краю, **Париж** (8164) 18.30, 23.15 Легка музика, трансмісія з опери. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Нові народні пісні і танці, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 20.10 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 16.00 Веселе пополудне, **Букарешт** (364,5) 17.00, 18.15-21.45 Концерт, 20.15 Танкова музика, **Будапешт** (549.5) 22.15 Циганська музика, 23.10 Танкова музика, **Рим**(420,8) 21.15 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 10. липня 1936.

6.30, 7.40 Ран. авдиція. 7.35 Троїн інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя регіональних товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Популярні мельодії, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 19.00 Музичні мініятури, 16.45 „Внутрішні праці П. О. В. в 1914—1915", 17.00 Спів, ресіталь, 17.20 Сальонове тріо, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 „Буркут" живець in partibus infidelium, 18.10 Пригн, 18.25 Програмова сварнька. 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Програмова гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами Польського Радія, 19.00 Концерт, 20.20 Вечірній денник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Музична мозаїка, 21.45 Спортові вісти, 22.00 Танкова музика.

Субота, 11. липня 1936.

6.30, 7.40, Ранішня авд., 7.35 Троїн інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.55 Раз інакше, 13.09 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Над синім Дунаєм, 15.35 Господарські вісти, 15.45 Зі співом через Польщу, 16.00 Ресіталь скрипк., 16.30 Оперові арії, 16.45 Від ліхтарні до ліхтарні, 17.00 Концерт, 17.50 „Конток зубрівки". 18.00 Сільва реруш, 18.05 Концерт оркестри 14 п. вуланів, 18.25 Актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Авдиція 14 п. вуланів, 19.00 Вечір легкої музики, 20.15 Авдиція для поляків закордоном, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вальчики у форт. літературі, 21.30 „Напад при вул. де Сандр" — гумореска, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Радіокутик.

ПРИКМЕТИ РАДІОВОГО ПРИЙМАЧА НА СЛУХАЛЬЦЯ.

Визначна роля радія вже доведена і назагал признана. Особливо у Польщі радіо має велике значіння з огляду на недосконалість комунікаційних засобів, що потягає за собою труднощі пошти.

Це все питання, що не підлягають дискусії.

Однак і тут знайшлося одне „але" яке треба якслід висвітлити.

Немає вже в нас людей, які не хотіли б мати радія. Можна сказати, що є тільки люди, які можуть понести видатки на радіо, або не можуть.

А коли так, то відразу насувається питання, чому в порівнянні до інших країн, в Польщі так мало ще радіоабонентів?

Очевидно, що поважну ролю відограє тут неможливість для певної частини людей взяти на себе навіть такі дрібні видатки, як кошт детектора.

Не бракує і таких, які засадничо не люблять „спішитися". Вони добре знають, що радіо на сьогодні це вже річ необхідна. Але це — постійні „мародери" життя. Вони зроблять це „завтра" і — зроблять напевно, — бо саме життя їх до цього змусить.

Є врешті категорія людей, які з огляду на свої фінансові можливості висять, можна сказати, між небом і землею Вони можуть купити детектор, але хотять обов'язково мати ламповий апарат. Отже вагаються з дня на день і в результаті є позбавлені цього чудового винаходу.

Треба зупинитися над тим, чи дійсно детекторний приймач в порівнянні з ламповим є тільки апаратом, призначеним для громадян „другої класи", чи дійсно детектор є тільки „намістком радія?

Так не є, коли візьмемо на увагу всі обставини при слуханні радія, то дійдемо до переконання, що оба типи радіоваих апаратів, тобто приймач детекторний і ламповий, мають свої властивості, які можуть відогравати рішальну ролю при виборі.

Ламповий приймач — це можна сказати досконалий товариш забави. Він є в міру дискретний, не заважає нікого. Можна від нього відходити, можна слухати його з сусідньої кімнати, а навіть потанцювати при ньому в такт джезової музики.

Але його скромний товариш — детектор, — приносить з собою певні невигоди. Не можна рухатися з місця, — і це властиво все. Правда, у протилежність до першого, може його слухати тільки обмежена кількість людей. Однак це питання кількости, а не якости.

Зате, як правдивий приятель, він дискретний і нікому не накидається. Коли людина, що часто трапляється, хоче бути сама, детектор буває зайвим в культурним світом, але не має враження потрібної самотности, як при сильному тоні голосника.

Отже, нехай не турбуються ті, які не можуть купити собі лампового приймача. Це прийде зчасом. Покищо нехай скромний детектор займе своє властиве місце в кожному домі. Бо ж він не є апаратом купленим тільки для того, що ми не могли придбати дорожчого. Він багато разів буде нашим близьким приятелем.

А головно, що таке чи інше радіо, але в кожному домі, в кожній хаті повинно знайтися. А час на купівлю „детефону" є дуже відповідний. Тепер можна купити його „за дурно". Згідно з дорученням Міністра Пошт і Телеграфів кожний, хто купить „Детефон" або „Ехо" до 31. серпня б. р. — буде звільнений від вступної оплати, від абонаментової і від рат за приймач аж до 1. жовтня б. р.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.48—89.05, Дол. американські 5.29 — 5.35 і 1/2, Дол. канадійські 5.26.50—5.23.50, Фльорени голянд. 360.47 — 358.75, Франки фр. 35.05 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.45, Фунти англ. 26.58 — 26.42, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118.59, 117.75, Корони норв. 137.43—132.55, Корони шв. 137.03—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 140 — 135, Песети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 103. Цукор28—28.50, Ліль пон 12.75.

Папери.

3 конве,сс. 49.50, 6 долярова 68.50 4 прем. дол. 48, 7 стаб. 31—31.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9-го липня ц. р. кооперативам платив за: дьоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок, без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло занижена, на яйця і на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. VI. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, дьоко подвірн птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої якости. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята занижена, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

КУПНО - ПРОДАЖА

КАМЕНИЦЮ нову, І. пов. городець (дільниця Листопада) продасть господар, ся Миколая 20/І. пов. 2372 2—3

РЕАЛЬНІСТЬ з 2 і пів морговим городом, 5 миль від Львова, при залізниці — до винайму дуже дешево. Згодошення листовно до Адміністрації „Діла" під „Е мерит". — 2397

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА зараз господиня-кухарка на село. Платня на підставі умови. Зголошення слати до Адмін. під „Працьовита". 2389 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО З УКРАЇНЦІВ потребує старшого, самітного, практичного господаря? — Ласкаві зголошення: Іван Маланюк, Дрищів, п. Горожанка, коло Галича. 2394 1—2

МЕШКАННЯ

ДЛЯ ПРИЇЗДНИХ покої умебльовані — денно, на бажання і харч. Тереси 2, Б./7. 2396, 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент
пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 п. 34-75

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади I. II. і III. часть
Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 153 (14.402). Львів, субота 11. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-050. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення,

від крадежі з ломом: домашне уряджения, товарі в крамницях і складах, готівку, векслі, вартісні папери, уряджения церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п. 2065

Праця за двацятий сніп!

Пишуть нам з Калущини:

З хвилиною, коли настали жнива, виїздять селяни головно гірських сіл нашого повіту на пільні роботи до фільварків переважно на Поділлі. Умовини, на яких законтрактовують їх, є просто жахливі. **Праця від вчасного ранку до пізнього вечора за двацятий, а то й 24-ий сніп, і крім цього т. зв. „днівки", тобто 5—6 днів зовсім безплатної праці для працедавця. В додатку т. зв. „керони", тобто ті, що заключують умови з фільварками в імени своїх односельчан, побирають від них по 2 золоті.** І це все за марних 150 кг. до 250 кг. зерна, що їх такий селянський робітник-тельот заробить за всі жнива!

Цікаво, що тими страшними відносинами, супроти яких панщизняні бліднуть, не вацікавився досі ніхто, ніяка влада, зокрема інспекторат праці.

Арештовані страйкарі на волі.

ПЕРЕМИШЛЬ, 10. 7. ПАТ. На приказ прем'єра звільнили Парадща, Єдлінського і Светліка, арештованих перед кількома днями у звязи зі страйковою акцією в Переворшині. Прокурор веде дальші доходження.

Кінець середземноморського порозуміння.

Пакт 4-ох на овиді?

ПАРИЖ, 10. 7. Райтер. Франц. уряд повідомив Італію й В. Британію, що його зобовязання до цієї останньої на Середземному Морі вигасли з огляду на кінець санкцій.

ПАРИЖ, 10. 7. Авас. Франц. дипльоматичні кола не висловлюють думки, чи цей договір можнаб відновити і в якій формі. Франц. уряд дуже вдоволений, що британський перевів деконцентрацію своєї фльоти на Середземному Морі.

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. Також договори взаємної помочі з Югославією, Грецією та Туречиною тратять рацію істнування; імовірно і ці держави формально виповідять свої зобовязання супроти В. Британії. З огляду на те Італія повинна б взяти участь у дарданельській конференції в Монтре та в льокарненській у Брюсселі. „Морнінг Пост" припускає, що Мусоліні видвигне проект замінити Льокарно на консультаційно-гарантійний пакт чотирьох.

РИМ, 10. 7. ПАТ. В Італії приняли дуже прихильно деконцентрацію брит. фльоти, але офіційні кола ще не висловилися, які наслідки це потягне за собою.

В Абісинії шаліє партизантка.

Італія погрожує чужинцям репресіями.

РИМ, 10. 7. Стефані, б. ц. м. вранці **озброєні ватаги перервали залізничий і телеграфічний звязок між Акакі та Маггіо на залізничій лінії Аділ Абеба — Джібуті,** щоб ограбити (?) 2 поїзди, навантажені харчами. Італ. відділи, стягнені звідусіль, розігнали напасників, що потерпіли повижні втрати. Битва тривала цілу ніч.

АДІС АБЕБА, 10. 7. ПАТ. Князь Анкони прибув з Дессіе до Аділ Абеби; частину дороги його війська перейшли, частину переїхали самоходами. По дорозі нападали на них партизани.

Стефані наріжає, що у звязку з тим відповідальні чужинецькі кола поширюють в Аділ Абебі неправдиві або перебільшені поголоски. Італійська влада повідомила їх, що на майбутнє не потуратиме тому і спрямує репресії проти винуватців.

ЗГИНУЛО НЕ 4, ЛИШЕ 31 ІТАЛІЙЦІВ?

ХАРТУМ, 10. 7. Райтер подає ось які подробиці про подію під Лекемті: Коло 60-ох абіс. воїнів з амгарійського племени напало нічю на 3 італ. літаки у пров. Джімма. **31 італійців згинуло, один попав у неволю.**

РИМ, 10. 7. ПАТ. Урядові кола заперечують закордонні вістки про битву під Лекемті; там згинуло лише 4-ох летунів. Також події на залізниці Аділ Абеба — Джібуті не були більші, як це представив італ. офіційний комунікат. У битві між Акакі та Моггіо брали участь частини дивізій „Тевере" і „Сабавда" та 1. бригади аскарів.

Англія замикає Палестину для жидівської імігрції?

ЛЬОНДОН, 10. 6. ПАТ. „Дейлі Геральд" подає сенсаційну вістку: Брит. уряд буцімто повідомив арабських провідників, що спинить жидівську імміграцію до часу, аж до Палестини виїде королівська комісія; цю постанову подадуть до публичного відома за кілька днів, як оголосять склад комісії. Зате араби закинули страйк і терор. Урядового потвердження цієї вістки покищо нема.

ЄРУСАЛИМ, 10. 7. ПАТ. Як говорять у поінформованих колах, штаб арабських повстанців находиться в одній зі сумежних країн і відтіля керує страйковою акцією.

За відтяження наших сіл.

Львів, 10. липня 1936.

Український нарід — це нарід хліборобів, робітників і тонкої верстви інтеліґенції. Зате ремесло, торгівля і промисл, як і взагалі увесь фінансово-економічний апарат по наших містах находиться в чужих руках. Ми не маємо ще й досі сильного третього стану, або іншими словами: ми ще й досі не є повною нацією.

Коли переїхатись по галицькій волости, по наших селах і містечках, то можна замітити дуже невідрадне явище, на яке чомусь мало звертаємо уваги, а саме: *наше село чимраз більше пролетаризується*, щораз більше вільних рук не находить на селі праці. Господарсько-маєтковий стан нашого села не змінюється, а населення більшає (хоч природний приріст у нас сильно впав, але про це іншим разом). А що нема спеціяльного закону, який не дозволяв би дробити і так вже сильно карлуваті господарства (такі закони в напр. у Німеччині, Чехословаччині й ін. державах), то наш селянин, немісць застановитись над припиненням цього зла, викраює зі землі стежечки, а далі то хіба самими межами та борознами прийдеться обділювати дітей. Про висилку дітей на науку торговлі чи ремесла чомусь наш селянин не думає, хоч кожний знає приповідку, що „в ремісника золота рука"". Наступає цілковита павперизація нашого села — а до цього не сміємо ніяк допустити.

Погляньмо тепер на наші міста й містечка. Один-два ремісники, дві-три крамниці і вже все. Решта — то чужинці, найбільше, очевидно, жидів, які живуть нашим коштом. І над цим треба застановитися. Чи ми далі можемо тримthemся жебрацької торби, чи маємо вкінці вірвати з „традицією" і зажити по людськи? *Мусимо охочою молодю зі села заповнити наші міста й містечка і стати вкінці самовистарчальними.* Бо сором пече лице, що напр. у Львові досі не маємо ніодного свого парасольника, ювеліра, золотника і т. д. Про малі містечка вже й не згадую.

Тепер, у часі феріїв, треба повести по наших селах завзяту пропаґанду за поширенням фахового знання. Чим більше молоді піде на науку до міста, тим більше відтяжимо наше село, тим більше причинимось до добробуту цілої нації.

За всяку ціну *треба викорінити цей старий звичай поділу майна між усіх дітей*, бо цей звичай довів колись до упадку нашої княжої держави, а тепер доводить націю до жебрацької торби. Один син чи донька повинні залишатись на господарстві, решта дітей повинна знайти собі прожиток у інших фахах. Тоді не буде напевно такого перенаселення села, не буде тих сварок і бійок за межі на селі, а місто теж прибере інший аверхній вигляд.

Знаємо з історії, що ремесло й ремісниче верства суспільности зі своїми цехами відіграли в краях західної Европи дуже поважну роль. Не меншу ролю відіграло в середніх віках міщанство, а по переході наших земель під Польщу міщанські братства стали були одиною запорою „православної віри й руського народу". Але з ходом часу, внаслідок розбудови фабричного промислу,

ремісничі цехи стретили на своєму звичаєві. Збідів з тієї самої причини і ремісничий стан. Та коли взяти під увагу зубожіння цілої суспільности, то все таки ремісничий стан (маю на думці добрих ремісників), як також купці, є далеко краще ситуовані, як, скажім, дрібний урядовець. А коли порівняти найскромніше життя міщанина з нужденним животінням нашого селянина, то шо йно тоді побачимо, яка велика різниця між тими двома суспільними верствами. Пересічний міщанин має щоденно те на обід, що пересічний селянин раз у рік на празник. Докази, гадаю, зайві. Але не в цьому річ. Неприємніше те, що *ми не сміємо допустити, щоб тисячі нашої молоді марнувались, пропадали для нації* тоді, коли та молодь може відограти в житті нації дуже поважну, навіть рішальну ролю. Треба виходити з теперішнього стану річей і числитися з фактом, що ані в державних чи самоврядних підприємствах українська молодь праці не дістане, навіть при найліпших конкуренційних здібностях. *Працю може й мусить найти наша молодь на терені суспільно-господарського життя українського народу, зокрема по містах.*

Тому обовязком батьків і провідних одиниць на місцях подбати про те, щоб молодь, у першу чергу сільська молодь, яка не всилі кінчити високих шкіл, здобула економічну й технічну освіту таку, щоб могла творити для себе самостійні вартості праці. Правда, реалізуючи цю думку зустріне моєя віч-на-віч з непомолимою дійсністю, а саме, чи позволять матеріяльні обставини нашому селянинові післати сина до фах. гімназії, торговельної чи технічної школи. — Мабуть ні. Отже який вихід? Треба шукати інших шляхів, щоб за малі гроші та при найменших витратах дати фахове знання сільській молоді.

Для тих, кому матеріяльні умовини не дають можливости здобути фахову освіту у шкільних лавах, *ця можливість дає безпосередньо ремісничий вартат.* До ремесла, що правда, теж трохи утруднений доступ селянським дітям, бо польська держава, бажаючи піднести ремісничий стан, видала закон, який передбачує, що до ремесла треба мати скінчених сім кляс народньої школи. Існує примус посилати всіх терміноторів підчас науки ремесла до вечірньої промислової школи, до якої треба вже відповідного шкільного відготування. Але ця трудність не є така велика. Отже треба батьком подбати, щоб дитина конче покінчила 7-клясову школу, бо тоді вона скоріше дасть собі раду в житті, стаючи нпр. добрим ремісником.

Польський промисловий закон розріжняє такі роди ремесла: бондарство, білошкірництво, бляхарство, бронзівництво, виріб музичних інструментів, виріб оптичного шкла, гарбарство, пребійнарство, годинникарство, гончарство, граверство, декарство, інтроліґаторство (переплетництво), каміняpство, кафлярство, капелюшництво, колодійство, парасольництво, ковальство, кітлярство, кравецтво, кушнірство, кухарство, ликерництво, малярство, мулярство, мосяжництво, масарство, різництво і масарство кінського мяса, позолотництво, пекарництво, пильнярство, золотництво і кравіларство, пекарство, різьбарство, столярство, студнярство, токарство, цукорництво, кельнерство, готелярство, фотографіку, фризірство, римарство, щіткарство, шевство й інші ще роди ремесла.

Наш селянин не знає назагал організації ремесла, ані здебільша родів ремесла, отже тим самим і доходовости ремесла. І тому, як дає дитину до ремесла, то звичайно до кравця, шевця, або коваля, рідше столяра, а про інші роди ремесла, може й найбільше поплатні, висловлюються досить скептично. Звідси така аномалія, що *коли село будує церкву або Народній Дім, то мулярів, бляхарів, камінярів та інших ремісників мусить наймати чужинців*, бо своїх нема. А треба додати, що платня такого ремісника місячно дає йому більше, ніж неодному урядовцеві, що покінчив середню чи навіть високу школу.

Розбудова українського ремесла — це відповідання села і скріплення наших позицій по містах. Нація, яка хоче жити державним життям, мусить мати не тільки добре загосподарроване село, але перш усього *свої міста*, які в дійсности дають напрям цілій політиці і всьому господарському життю держави.

Для орієнтації скажу, що наука ремесла триває 3—4 роки, залежно від ремесла. Кошти науки дуже низькі (в порівнянні зі школою) і їх можна покривати сільсько-господарськими продуктами.

По скінченні терміну хлопець здає челядницький іспит перед спеціяльною комісією всевідської Ремісничої Палати. По іспиті мусить ще працювати 3—4 роки як челядник (уже з платнею), щоб добути право на самостійне ведення робітні. Вкінці здає іспит на майстра — тоді вже може приймати хлопців на науку ремесла і вести робітню під своєю фірмою.

До науки ремесла треба мати покінчених чотирнацять літ. Найкращий вік — 15 літ.

Тих кілька думок подаю, щоб стимулювати відповідальні чинники на місцях застановитись над цією преважною справою. *Молодь мусить набувати фахового знання*, мусить навчитися працювати. Неуцтво і байдужість треба основно викорінити. Треба рушити промадянство з мертвої точки і вказати селянській молоді шлях, який доведе націю до добробуту й гарязду та до кращої будучности.

Андрій Качор.

Взаємини України з Італією.

(З викладу доц. інж. Димінського в Українськім Науковім Інституті у Берліні).

(ВУНІ) Історія взаємин двох народів дає цінні вказівки для майбутнього, наскільки виявляє основні і постійно ті самі впливи. Наприклад географічне положення, природні економічні умови, расові прикмети, спільність і спорідненість первнів культурного розвитку влекшує глибше взаємне розуміння. Проте недоцільно починати від зносин римської імперії з чорноморським побережжам. Рим був тут геополітично зацікавлений не з погляду Італії, а як посідач земель пізнішої Візантії. В постачанні збіжжя Італії українські простори тоді не брали участи. На Україну впливала не своєрідно староримська культура, а культура світової імперії з сильними домішками грецькими і т. д.; вона лягла в основу розвитку всіх европейських народів та її впливи доказують краще приналежність України до „Европи" взагалі, ніж особливу інтенсивність її взаємин з Італією. Зовсім вже не належать до теми українські переклади чи наслідування латинських класиків.

Маємо дуже мало праць, які опрацьовували б матеріял цих взаємин. Збірку матеріялу маємо тільки в незвичайно цінній праці проф. Я. Гординського (Збірник Заходознавства т. II., Київ—Харків 1930, 72 стр.), але це стаття оглядова.

За Київської держави не було державно-політичних зносин з Італією. Руські купці туди не доходили; зате чимало італійських купців у Києві находить ще й після татарського розгрому

о. О. ПРИСТАЙ. 56

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

За місяць показалося, що новий дяк Сінгалевич був грамотний робітник і трохи розумівся на дяківстві, але церковного хору ніяк не не зумів зліпити. Тому парохія мусіла прийняти ще й окремого диригента, щоб провадив хор і вчив у вечірній парохіяльній школі. Тимсамим подвоїлись видатки новозаснованої парохії, бо замісць платити 80 долярів місячно одному дякові, треба було тепер оплачувати аж двох людей по 80 дол., себто разом 160 долярів. Це спричинювало вже недобори і так у небагатій парохії. А все це через „церковну автономію"...

*

У Пасайку Н. Д. приготовляв аматорський кружок першу аматорську виставу. Мав грати комедію Ол. Бобикевича „Настоящі", щоб показати несвідомим лемкам, як виглядають ті, що не вродилися москалями, а проте хочуть ними бути.

У винайнятій салі, призначеній на виставу, відбувалася остання, генеральна проба. На неї прийшов я подивитися і завважав, що пан режисер в особі нашого дяка Ягели переборщує. Він учив Боровичку, дієву особу в „Настоящих", пальцями висікати носа і потім обтирати об землю...

На українські вистави в Америці приходило досить багато поляків, словаків, москалів і навіть американців. Ці останні, хоч і не розуміли нашої мови, цікавились грою, національною ношею, співами й танцями. Я попрохав на бік дяка Ягелу і чемно та зовсім дружнім тоном звернув йому увагу, що не годиться демонструвати на сцені, а ще й перед чужими гостями таке брудне висікування носа. Чужинці вважатимуть нас за дикунів.

Дяк, чи там пан режисер, почервонів з досади. Не надумуючись, він заявив, що не виступатиме на сцені, коли буцімто не вміє вчити аматорів. Свою ролю і функцію режисера залишає мені. Потім зіскочив зі сцени і побіг на салю просто до церковних кураторів. А тимчасом аматори, не знаючи, що сталося, стояли на сцені й безрадно ждали на свого режисера.

Він поскаржився кураторам, а куратори „делікатно" попрохали мене, щоб я не мішався до „дяківського" бізнесу та лишив в спокою Містера Жака[1]). Бо він сказав їм, що як піп такий мудрий і мішається до несвого діла, то залишить попові вистави...

Містер Жак, як режисер, мав правду на своїм боці. Кураторам саме подобалось таке висікування носа. На виставі наші люди заходились від сміху, а мені соромно було сидіти. Я соромився глянути на чужинців, що бажали побачити українське аматорське представлення, а дивились на простацьку пародію.

*

Наші дяковчителі в Америці іноді так профанували українську культуру і побут, що навіть звичайні робітники згіршувались цим. Їх діяльність у ділянці театрального мистецтва часто рівнялася деморалізації. Для прикладу наводжу допис, що був поміщений у нюйорській „Свободі".

ЧУДЕРНАЦЬКА ВИСТАВА.

„Вже кілька тижнів розголошувано в нашій місцевости, що у нас має відбутись краєве весілля. Священик кілька неділь заповідав це в церкві, досить голосно. Казали, що наша церква в довгах то треба щось робити, щоб ті довги можна сплатити. Ну, і піддали гадку нашим жінкам, щоби зробити весілля.

Я думаю собі: Треба подивитися на те краєве весілля. У краю я не був та й не бачив. Не жалував 1 долара. Заплатив. Думаю собі: варта подивитись на весілля, та й ще говорили, що й вечеру дадуть.

Приходжу я на салю десь коло семої години вечором. Люди йдуть, сідають, другі стоять — всі чекають на весілля. Багато жінок в українських строях ходять між публикою, а інші там знов налипають в пайтівки,*) щоби було готове. Мені стало дуже цікаво, щоби якнайскорше те весілля починалось. Дочекатися не можу.

Нарешті підноситься куртина і я відразу побачив пайтівку. Сидить одна жінка. Інші приходять і говорять, що мають дочку і будуть робити весілля. Частуються та й частують. Не довго треба було чекати, і зачинають співати. Тягнуть здорово, одна одній перебиваючи.

Тим кінчиться перший акт. Зачинається другий. Знов у тім самім порядку, тільки більше жінок і більше пайтівок.

Приходить акт третій. Посадили молоду на середині сцени. Заложили якусь червоненьку перуку. Не знаю нащо. Чи не була молода лиса? Вбирають П. Приходить молодий, стає коло молодої; нічого не говорить. Опісля музики, дружки, дружби, тай ще який зо двацять своїх більше, словом, всі гуляють. Потім усі кричать, що їдуть до шлюбу. І знов мене непокоїть, куди підуть до шлюбу. Знов підноситься куртина. Зі сцени зробили церкву. Стоїть на середині престіл, на престолі горять дві свічки, лежить якась книжка. Вводять молоду. Музика ріже марша. Потім входять свахи і староста з костуром у руках і з когутом під пахою. Виходить піп із захристії, убраний у церковні ризи і червону шапку. Чи то, думаю, наш парох так по єпископськи вбрався? Ні, наш парох стоїть на галі разом з публикою. Піп на сцені кричить: „Де когут?" Староста дає попові когута. Той кидає когута до захристії. Хтось — з весільних закукурікав, щоб доказати публиці, що то був когут, а не курка. Потім беруться до шлюбу. Каже піп молодим клякати. Молода не хоче. Піп шарпає молоду і примушує клякати, бере за руки, складає на купу і говорить присягу, а молоді повторяють за ним. Староста накинув молодій костуром. Піп бере кропило і кропить молодих і публіку. (Далі буде).

[1]) Так звали лемки дяка.

*) Гальба, чарка

папський посол до Орди; передтим мусіло їх бути значно більше (згадка у Слові о Полку Ігоревім?). Чорноморську торгівлю захопили генуезці, менше венеціяни в XIII. і XIV. ст., коли вже українців відтиснули кочовники від побережжя. Між чорноморськими кольоніями італійців і українськими землями були живі торговельні зносини, але про якісь політичні чомусь не маємо вісток. І в сухопутній торгівлі, зокрема в західною Україною, були італійці активною стороною, осідали в галицьких містах і мали немалий вплив на господарський розвиток країни.

В козацькій добі італійські морські республіки були дуже зацікавлені в походах козаків на Туреччину, які прославлялися в численних італійських „реляціях" того часу. Дуже цікаві висліди мусілиб дати італійські джерела, з яких досі освітлено головно добу війни Венеції з Туреччиною за Кандію (1645—1669), що спадає переважно до Хмельниччини. Вступаючи в останній великодержавний бій, Венеція старалася втягти до війни з Туреччиною всю Польщу (посольство Тієполо), а коли пляни Володислава IV. розбилися об відпір шляхти, досягти хоч козацької диверсії на Царгород. Що й це робили через Польщу, зрозуміло, але що взагалі не підтримували ніяких безпосередніх зносин з козаками, це як на їх купецьку тверезість дивне. Щойно розчарування щодо поляків і поради віденського двору спричинили висилку окремого посла до Хмельницького. Не уряд Венеції, а її віденський посол (Сагредо) виставляє 1650 р. грамоту — з браку спеціяльних людей щойно відповідно підшуканому нунціем у Варшаві — венецькому священикові Альберто Віміна. Дуже цікава еволюція в нунція Торреса (подібно й у його наслідника Відоні) від вузького польсько-католицького становища до італійсько-християнського із зростаючою оцінкою козацького чинника. Дуже позитивна реляція Віміни, симпатична зустріч посла і відповідь хоч власне від моєна гетьмана, ще більше важке положення змінили зацікавлення венеціян. Наміченому висланню безпосереднього посольства на перешкоді стануло загострення польсько-українського конфлікту, який Венеція даремне старалася спинити і за ціну значних субсидій. Є деяка трагічна риса в тім, що в ідейно такій симпатичній справі як спільна боротьба з турками, того, що могли козаки, не могла українська держава.

Релігійні зносини з Римом як осередком католицького світа не можна утотожнювати із взаєминами України з Італією. Багато для цього зробили поїздки легатів, черців і т. д. зокрема оскільки це були італійці, як мінорит Плано Карпіні, що переговорював з Даниллом і Васильком про унію, або українці в Італії. Але спробу унії в Галичині 1214—1216 переводило угорське духовенство, працювали німецькі черці, на поміч проти татар папа закликав німців, чехів, угрів, тільки не італійців. Отже слід опрацювати дотичні матеріяли саме з погляду українсько-італійських взаємин, а не з церковно-історичного. Дуже цікаво булоб відповідно обробити подорожі (чи їх описи) італійців по Україні та українців по Італії, головно у студійних цілях.

У народній творчості, у казках і легендах, можна спокійно стверджувати широкі італійські впливи. Зате в літературі, зокрема з пізнішої доби, момент взаємин і числа літературних впливів не мусить бути тотожний і однакової ваги. Важно чи письменник і його твори мали вплив у рідній середовищі і були типові, чи навпаки; чи ідеї прийшли просто від італійців, чи через загально-европейську культуру. Навіть італійські слова в українській мові не завжди є висліднем зносин з Італією. Взагалі ж історія літератури і критика мають інший підхід до справи і свої методи. Подібно також мистецтво, музика та інші ділянки, де італійські впливи загально відомі.

Грабункова лісна господарка в СССР.

„Правда" з 4. липня ц. р. у вступній статті обговорює постанови центрального комітету і ради народніх комісарів про створення головного лісного уряду. „Правда" подає огляд грабункової лісної господарки в СССР. Майже ціле дорічча горішньої Волги є безлісне, бо ліси вирубано, а піски і болота причиняються до творення мілини. Те саме діється над Дніпром, де вирубують ліси без плану, а нових дерев не садять. Стаття остерігає перед жахливими наслідками і радіє зі згаданої постанови про створення головного лісного уряду, який припинить цю грабункову господарку. —

Старі большевицькі методи залякування селян.

Не зважаючи на демократичні жести у звязку з новою конституцією, большевицький уряд напередодні жнив знову вертається до старих метод залякування селян. Яскравим виявом цих метод є збудування памятника у Москві піонірові Морозові, якого в 1932 р. убили селяни за донос на голодних селян, які збирали колоски збіжжя. — *(РО).*

З життя української еміграції в Німеччині.

До статистики української еміграції в Німеччині. — Українська Громада в Німеччині й її праця. — За організацію всієї еміграції.

Еміграція повинна бути культурним лучником між рідним краєм і нацією, серед якої перебуває. Іншими словами: ті духові цінности, відповідно перетворені, які могліб причинитись до культурного підему рідного народу, слід би перецїплювати на батьківський ґрунт. Не сліпо, не механічно, але найчуткішим змислом добору. Якеж велике завдання української еміграції, що гостює у висококультурних націй! Через таке присвоювання, якого ціллю є перш за все зрушити в нас дрімучу потенціяльну силу, поступ і темпо рідної творчости у всіх напрямках та ділянках моглиб піти значно в гору; так робила еміграція інших націй, так теж діє українська еміграція. Випадає лишень дбати, щоб вона свої зусилля в тому напрямі подвоїла, потроїла, й навіть вдесятеро помножила. Ніколи не буде за багато, бо ми ще так багато-багато потребуємо!

Після цих загальних завваг приступаю до властивої теми. Хочу кинути дещо світла на українську еміграцію в Німеччині. Точної статистики українських емігрантів у Німеччині нема; приблизно нараховують їх коло 6000 душ. Є це переважно розкинуті по цілій Німеччині робітники, невелика група студентів та українські наукові сили, головно в Берліні (теж Ляйпціґ, Єна і Кіль). Українська еміграція в порівнанні з іншими здорова морально і під національним оглядом. Наскрізь навіяна українським національним і державницьким духом. Давніше значну її частину захопив був комуністичний дурман, та сьогодні останні події у Східній Україні (масовий голод і голодова смерть мільонів українців, самогубство Скрипника і Хвильового, розстріл 28. українських письменників, Соловки та інше) викликували наших тутешніх робітників з недуги марксизму. Чимало теж помогла до цього блискуча перемога націонал-соціялізму над комуною в Німеччині. Це все переконало нашого робітника, що не служити йому наймитом чужим богам та що він паном може бути лиш у своїй рідній землі, як невідривний творчий член власної могутньої нації.

Якеж представляється українська еміграція в Німеччині під організаційним оглядом? Одинокою організацією, що охоплює всі слої тутешньої еміграції (робітництво, студенти, інтелігентські фахи, службовці, професори й доценти і т. д.) є безспірно **Українська Громада в Німеччині.** Це найбільша українська організація в Німеччині. Обіймає вона кругло 120 членів. У порівнанні з загальною кількістю українців у Німеччині — це рішуче за мало. Але в порівнанні з іншими тутешніми групами, особливо коли взяти під увагу, що число членів Громади постійно росте та специфічні тутешні умовини праці і врешті якість самих членів, то це дуже багато. Українська Громада в Німеччині обединує у себе або в кругі своїх прихильників найкращий елемент, т. зв. ядро тутешньої еміграції. Тому респектують її чужинці й уважають за одиноку репрезентативну суспільну організацію українців у Німеччині. Причина розмірно доволі малого числа членів лежить головно в тому, що до мин. року Українська Громада обединувала лиш інтелігентський елемент, бо робітництво назагал держалось з вищеже згаданих причин осторонь. Тепер українське робітництво горнеться до Громади і таким чином Громада мусить поширювати свою діяльність на всю еміграцію в Німеччині.

Українська Громада дбає за своїх членів морально і матеріяльно. Імпрезами, як академії з нагоди великих національних роковин, відчитами, панахиди і т. п. плекає серед них національного духа, нагадує їм постійно серед чужого моря, що вони члени української нації, супроти якої на них тяжать великі обовязки. Заступається перед властями за своїх членів, помагає підшукувати працю та зі своїх скромних засобів дає навіть підмоги. Та не тільки членом, але й доволі численним біженцям чи висельцям нашим з інших країн стає до помочі. Розсилає членам друковані комунікати, щоб їх постійно інформувати про біжучі справи. Передбачене теж видавання періодичного бюлетину.

Уладження Громади від квітня цього року були такі: 1) академія в честь Т. Шевченка, 2) два виклади канадійського українця п. М. Гетьмона: „Українська еміграція в Канаді" і „Враження канадійського українця з поїздки до Галичини й Закарпаття". На окрему увагу заслуговує Служба Божа і панахида по Ігореві Лоському, б. членові Громади та всіх воїнах Української Армії, яку заходами Української Громади відправив в українській мові на Зел. Свята о. протоєрей І. Брилдзан, український православний парох Парижа. Це мабуть перша відправа в українській мові у Берліні. Співав хор Українського Наукового Інституту. Присутні були захоплені українською відправою. Академію в честь І. Франка, яку Громада мала святкувати в останніх днях червня, з причини надміру праці при кінці літнього семестру та різнородних місцевих уладжень, де заабсорбовані члени Громади, відложено на осінь ц. р., щоб таким чином її можна було якнайгідніше відсвяткувати.

Тому, що в останньому часі трапляються випадки, що різні німецькі уряди вимагають від українців посвідок про арійське походження, Управа Громади покликала комісію розсліду арійського походження, якою керує антрополог др Р. Єндик. Українська Громада в Німеччині, задумуючи запропонувати всій українській еміграції переведення національної статистики, приступила вже покищо у себе до переведення такої статистики серед свого членства. Також усі члени Громади дістануть незабаром спеціяльні членські книжочки (т. зв. своєрідний свій український документ) на основі мистецького проекту, що його виконав проф. Масютин. Члени Української Громади, що живуть у Берліні і його околицях, користають з бібліотеки Пресового Архіву і часописі Українського Наукового Інституту в Берліні.

Відношення між Громадою та Інститутом найкращі. Як Український Наук. Інститут уважається науковим осередком, так Українська Громада — осередною установою українців у Німеччині. Між обома установами йде гармонійна співпраця.

Головні трудноші в праці Громади полягають головно в неможливости здержати безпосередній контакт з членами через розпорошення їх по цілій Німеччині; є лиш одинокий засіб — це поїздки організаційних референтів і частий стиж з еміграцією, але це получене з коштами понад спроможність Громади. Більші гурти нашої еміграції находяться в Бремені, Гемельгені, Дельменгорсті, Гамбурзі і Гріммені (Поморя). Щоб цим українським робітникам, віддаленим далеко від Берліна, дати духовий корм, рішено наладнати для них висилку книжок. З помічю прийшло Бюро розсилки і вимінки книжок при Українськім Наук. Інституті, яке ставить до диспозиції запас книжок, що його має на складі.

Головою Громади є п. Ол. Скоропис-Полтуховський, вист. голови проф. І. Мірчук, дирек-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-34.

тор Українського Наук. Інституту, другим заст. голови і загально-орг. референтом дипл. інж. С. Лощенко, підполковник Української Армії, референтом організації робітництва п. Д. Феркуняк; головою Контрольної Комісії — проф. З. Кузеля.

З вових починів Української Громади в теперішній добі її діяльности можна тільки радіти. Ще трохи більше активности й посвяти, а в її рядах опиниться увесь передовий елемент зацікавленого собі робітництва та візьме активну участь у національній роботі. **Член Громади.**

АПОЛЬЛО: Нині роскішна комедія французька з Мері Гльорі
„Панна не хоче дитини".

Перед завершенням великого діла.

Дня 8. липня ц. р. відбулася чергова конференція наших центральних установ і важніших організацій у справі викупна решти паїв „Українського Городу" у Львові. Цим разом участь у конференції представників була численна, бо явилося 14 відпоручників, а саме: Митрополичої Консисторії, РСУК, Центросоюзу, Маслосоюзу, Дністра, Центробанку, Народньої Торговлі, Карпатії, Рідної Школи, Українського Лікарського Товариства, Українського Технічного Т-ва, Суспільного Промислу, КОМ-и і члени старшини Сокола Батька.

Інж. Хроновят, відкриваючи конференцію, засунав висліди попередніх нарад. Відтак дир. інж. Палій А. у ширших словах представив ще раз потребу викупна тої площі і начеркнув можливости та конкретні способи переведення того викупна. В доповненню до цього д-р Лициняк референував опрацьований ним проект умови спілки, яка мала би завязатися і зложити потрібну до викупна суму. Висота паю має бути 100 зол. з тим, що праці особи повинні би викупити що найменше 5 паїв.

По обох вгаданих референтах вивязалась коротка, річева і прихильна дискусія, у висліді якої рішено одноголосно заложити спілку, яка має відкупити від теперішніх спільників решту площі. Ту закуплену частину за відповідними гарантіями перебрав би до вживання С. Б., з тим, що зобовязався би в міру впливів викуповувати від спілки паї. Остання сплата поїв мала би бути найдальше до 15 літ. Спільникам забезпечать висоту відкупної ціни на основі її кожночасної вартости, так, що спільники не будуть наражені на евентуальні втрати, які могли би повстати у звязку з валютарними питаннями.

Відтак уконституовано ширший комітет викупна „Українського Городу", до якого увійшли представники всіх згаданих 14 установ та організацій. Ширший комітет вибрав одноголосно Виділ у складі 4 осіб: дир. інж. Палій А. — голова і члени: о. канцлер Ґаллят, представник Центросоюзу, д-р Бурачинський Тит і як правний дорадник д-р Лициняк. Ширший комітет доручив С. Б., щоби приступив до переговорів з дотеперішніми спільниками й обопільно установив висоту продажньої суми, речинця сплати та інші звязані з купном справи. Виділ комітет подякував дрові Лицинякові за опрацювання проекту умови спілки та дир. Колтуновові за започаткування помічної збіркової акції. Започатковану дир. Колтуном акцію збірки через виликування в пресі жертводавців рішено продовжати. Одначе тому, що переведення такої акції вимагає постійної евіденції, комітет доручив дальше ведення тої акції старшині С. Б.

З приємністю слід підчеркнути, що хід наради був незвичайно діловий. Представники виказали велике зрозуміння ваги справи і дали доказ високого громадянського почуття. Це, як теж особи, які увійшли у склад Виділу ширшого комітету, дають повну запоруку, що започаткуване велике діло взасться гідно завершити так, як цього вимагають потреби нашого молодого теперішнього й майбутнього покоління і потреби цілої нашої нації. *Д-р І. Федів.*

Ґен. Орліч-Дрешер інспектором повітряної оборони Польщі.

ВАРШАВА, ПАТ. У „Дзеннику Законів" оголошено декрет президента про покликання інспектора повітряної оборони Польщі при генеральнім інспекторі збройних сил. Інспектора повітряної оборони призначує президент Польщі на внесок міністра військових справ після порозуміння з генеральним інспектором збройних сил. Завданням інспектора повітряної оборони кермувати і наглядати над організацією і підготовою протилетунської і протигазової оборони держави. Ці свої функції виконує інспектор оборони з доручення інспектора збройних сил та співпрацює тісно з міністром військових справ. Обсяг праці та обовязків поодиноких міністрів у справах підготови протилетунської і протигазової оборони устійнить розпорядок ради міністрів.

Інспектором повітряної оборони держави призначив президент ген. Ґустава Орліч-Дрешера.

НОВИЙ КОМАНДАНТ VI. Д.О.К. У ЛЬВОВІ.

На місце ген. Літвіновича, який відійшов зі Львова до Варшави на становище віцеміністра військових справ і шефа адміністрації армії, прийде з Катовиць ген. др Й. Зайонц, який буде командантом VI. Д.О.К. у Львові.

—o—

183.000 комуністів у Франції.

ПАРИЖ, 10. 7. ПАТ. Пос. Торез заявив, що комуністична партія Франції має тепер 183.000 членів, з того 21.000 у самому Парижі. Організація ком. молоді обеймує 63.000 членів.

ФРАНЦІЯ І БЕРЛІНСЬКА ОЛІМПІЯДА.

ПАРИЖ, 10. 7. ПАТ. Палата послів ухвалила 528-ма голосами проти 2-ох мілїон франків кредиту на участь Франції у берлінській Олімпіяді.

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. Брит. публична опінія приняла прихильно деконцентрацію фльоти на Середземному Морі. Тепер Італія повинна би відкликати частину військ з Лівії.

В. Британія проти перепливу совітських воєнних кораблів крізь Дарданелі.

МОНТРЕ, 10. 7. ПАТ. Над совітським домаганням (підтриманим Францією та Балканською Антантою) свобідного перепливу для совітських кораблів через чорноморські пролиги йшла довга дискусія. Британська адміралиція рішуче спротивилася, покликуючися на британсько-німецький морський договір.

—o—

Кінцеві підсумки виборів у Фінляндії.

ГЕЛЬЗІНКІ, 10. 7. ПАТ. Як виказують остаточні обчислення, соціялісти здобули 83 мандати (колись мали 78), аграрна партія 53, шведи 21, консерватисти 20 (колись 17), патріотична ліга 14 (колись 15), ліберали 7 (колись 11), дрібні рільники 1 (колись 3), людовці 1 (колись 2).

—

Чехословаччина і Швайцарія припинили санкції.

ПРАГА, 10. 7. Чехословацьке Кореспонденційне Бюро. Рада міністрів рішила припинити санкції і видала відповідні постанови міністрам скарбу й торговлі та Банкові Чехословаччини.

Ширіть наш часопис!

БЕРН, 10. 7. ПАТ. Федеральна рада рішила ввести в життя рішення Ліги Націй про припинення санкцій.

РИМ, 10. 7. ПАТ. Тому, що санкції припинені, італ. уряд рішив від 16. ц. м. дозволити на свобідну продаж усіх досі обмежених продуктів.

Свята в краю.

ВІДКРИТТЯ ТА ПОСВЯЧЕННЯ ПАМЯТНИКА ПЕРШИХ КНИГОПЕЧАТНИКІВ НА БОЙКІВЩИНІ В СЕЛІ УГЕРЦЯХ ЗАПЛАТИНСЬКИХ.

Дня 5. липня ц. р. відбулося в Угерцях Заплатинських к. Самбора відкриття та посвячення памятника перших книгопечатників на Бойківщині, василіян Людковича та Сильвестра. Памятник поставлено в місці, де перед 300 роками друкували вони свої книги.

Будова та віддання памятника під опіку громадянства відбулись під протекторатом Т-ва „Бойківщина" в Самборі. При цій нагоді слід згадати, що вся заслуга в збудуванні того памятника належить передовсім проф. І. Фединяковові, від якого походить не лиш ідея, але він і зібрав на ту ціль фонди, постарався за дозвіл влади на будову та на посвячення і щасливо довів діло до кінця.

Памятник — це скромна бетонова плита з написом: Отцю Павлові Домжа-Людковичеві і еромонахові Сильвестрові, першим книгопечатникам 1618—1620 вдячні громадяни 1934.

Сумну дійсність пригадує нам цей памятник: там, де колись процвітала наша культура, сьогодні на ціле село всього чотири родини греко-католицькі. Решта вже не наша...

На це свято прибули більшим числом селяни, невеличка група інтелігентів зі Самбора та делегат оо. Василіян з Лаврова. По Службі Божій та посвяченні памятника, представив у короткій промові о. парох Ганасевич з Чукви значіння книжки для культури нашого народу та вплив Людковича і Сильвестра на історію нашої культури.

ДЕНЬ СЕЛЯНКИ В ЧОРТКОВІ.

Дня 5. ц. м. відбувся заходом Філії „Союзу Українок" у Чорткові величавий „День Селянки", який був дійсно великою національною маніфестацією цілого чортківського повіту. Програма свята почалась полевим богослуженням, що його відправив в год. 10. о. декан Воробкевич в асисті інших священників на площі „Сокола" в Чорткові. Богослуження вислухали всі зібрані, які понад тритисячною масою людей заповнили площу. По богослуженні виголосив прекрасну промову про значіння жінки й матері о. Оробець, парох з Росохача, опісля йшли привіти. Привіт від централі „Союзу Українок" виголосила п. Мілена Рудницька. Дуже гарний привіт виголосила селянка Катерина Заличківська з Білобожниці. Від повітових установ витав присутніх дир. Шмата.

По привітах відбулась дефіляда зорганізованого жіноцтва, яку відібрала в товаристві голови філії „Союзу Українок" п. Рослякової та інших почесних гостей п. Мілена Рудницька і п. О. Кисілевська. В дефіляді взяло участь понад 600 жінок, які представляли собою 18 зорганізованих у чвіркові колюмни кружків „Союзу Українок" чортківського повіту.

По півгодинній обідовій перерві ставнуло до ритмічних вправ понад 300 молодих дівчат, убраних у гарну народню ношу. У такт пісні й музики підносились дівочі рамена й усміхались радісно сотки-сотки очей глядачів. Ця точка була одна з найкращих. Дуже гарно випала інсценізація подільського весілля, виконана кружками „Союзу Українок" з Джурина й Базару. Увесь час пригравали дві орхестри: читальні „Просвіти" у Вигнанці й читальні „Просвіти" з Базару. Порядок був взірцевий.

По закінченні програми на площі відбулася вечором у салі „Сокола" святочна академія при співучасті славного в чортківськім повіті хору читальні „Просвіти" з Половець. Реферат про значіння жінки виголосила п. ред. О. Кисілевська, кидаючи глибокі думки в спосіб дуже приступний і легкий для слухачів. Найзамітніша точка в академії була інсценізована деклямація віршів Богдана Лепкого „Сповідь Землі". Декорацію до цієї інсценізації малював мистець Л. Левицький. Талановита рецитаторка п. Леся Стиранківна з глибоким розумінням віддеклямувала вірш Тичини „Скорбна Мати". Хорові продукції хору з Половець присутні довго оплескували. Гимн „Союзу Українок" відспівав хор „Союзу Українок" у Чорткові. На закінчення свята дякувала присутнім за участь і за труд і звеличання „Дня Селянки" п. М. Рудницька. Свято закінчено національним гимном.

„День Селянки" в Чорткові був великою маніфестацією зорганізованого українського жіноцтва і пройшов в повним моральним та матеріяльним успіхом.

Присилайте передплату!

Комунікат У. П. Р.

Пригадуємо всім П. Т. Членам Української Парляментарної Репрезентації, що дводенне засідання У.П.Р. починається в понеділок 13. липня ц. р. в год. 11-тій передполудням у кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії, Львів, вул. Підвалля ч. 7, III. пов.

Президія У. П. Р.

—o—

Хвиля страйків у Польщі.

Польська преса повідомляє: В Пултуску застрайкували в четвер усі робітники: пекарі, столярі, кравці, шевці і різницькі робітники. Стоять теж млини і тартаки. Метою страйку підтримати домагання страйкуючих робітників, які працюють при публичних роботах.

У Коньских 750 робітників почали окупаційний страйк у фабриці „Нептун" тому, що дирекція фабрики не дотримувала умовин праці і платні. У Влоцлавку страйкують теж робітники фабрики дроту, цвяків і сталевих линв. Дирекція фабрики оголосила льокавт, а робітники на знак протесту сидять днем і ночю перед фабрикою.

Тридення нарада в інспекторяті праці у Влоцлавку між представниками професійного союзу металівців і підприємцями металевого промислу у справі умовин праці і платні скінчилася без успіху і тому робітники оголосили страйк.

ОКУПАЦІЙНІ СТРАЙКИ ПРОВИНОЮ ПРОТИ ПУБЛИЧНОЇ БЕЗПЕКИ.

Головний інспектор праці інж. Кльот виславив обіжник до інспекторів праці підкреслюючи, що окупаційні страйки є провиною проти правовости і публичної безпеки. Тому теж інж. Кльот доручив інспекторам праці енергійно поборювати окупаційні страйки. Далі інж. Кльот виступив проти одностороннього зривання збірних договорів і працедавцями і робітниками.

—o—

Комунізм в армії.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 10. 7. ПАТ. Поліція відкрила комуністичну ячейку в 2. артилерійському полку, що тримала звязок з подібними організаціями в Сао Павльо і Ріо Ґранде де Сульо. У Ріо де Жанейро арештували 18-ох вояків, кількох старшин та секретаря префектури.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Поїздка до Гребенова.

Дня 5. липня ц. р. було загальна гуртова прогулька поїздом аі Львова до Гребенова. Рано в назначеній годині товпилися всі заголощені на третьому пероні, та поїзду не було, хоч година відїзду минула, поїзду ще не затягнули на перон. Але згодом заїхав ланцюг колишніх австрійських вагонів. все, що натовпилося, кинулося навмання до дверей вагонів, а вони були позамикані; рейвах, натовп, писк, який не змовкав ще якийсь час. Найбільше гармідеру робили, розуміється, члени національности із відомим східним темпераментом із клунками, дічками та кошиками. Було жидів бодай 75 %. Пхались і розпихались у вагоні на всі боки, присягали, що вже в такій загальній прогульці не поїдуть.

Оглядаємо обабіч шляху наші гарні краєвиди. Але ці бідні вуженькі низки і тисячелітні витоптані толоки, випалені сонцем, по свіжім вчорашнім дощі трохи ожили.

Проїздимо широкою наддністрянською рівниною аж ген поза Стрий. Недалеко за Стрием зачинається горбовате Підкарпаття. Чим ближче до Карпат, тим більше переважає на полі овес, бульба, жито. Появляються ліпші пасовиска і гарніші корови. Тут дощ був мабуть більший, бо ріка Стрий несе жовті води, а пільні дороги стали відразу болотнисті. Відсвіжене дощем повітря та подих недалеких гір робить людину якоюсь свіжішою, лекшою.

Але вже видно гори. Решткі лісів повідкривали лисини горбів початкових Карпат. Горби всюди говорять і пишуть про шкідливість теребленин лісів, та тут дальше їх голять „гейби злодїв".

У Сколім викинув поїзд багацько жидів і „некше вже йому було сапати під гору. Зі Сколім на Святославовій горі на зрубі бойчата збирають багаті цього року суниці та афини. І тут, хоч є всякі заклики в пресі, щоб не винищувати лісів, якби на глум голіють цілі плаї лісів за узбіччях і то узбіччях камінистих, засуджених на безлісся.

Але ось і Гребенів зі своєю гарною долиною, кітловиною над Опором . Довкола гарні гори розсілися на верхах як гребінь на голові когута. Гребенів чудове наше літнище, з гарною церквою в бойківськім стилі, з гарною віллею „Маслосоюзу", з кількома пляжами, найгарніша біля залізничого моста, з глибоким місцем до купелі.

У Гребенові досить наших віль, село чисто наше, досить заможне.

Літників досить, але помешкань ще багато незанятих. Жидів тут менше як в інших літнищах. Є тут пять наших крамниць, але вже Зеленинка, що лучиться з Гребеновом, має тільки дві наші крамниці, а жидівських понад десяток.

12. липня буде у Гребенові посвячення віллі „Маслосоюзу" і образу в церкві, дарованого „Маслосоюзом".

М. Миханько.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Китай заключить у найближчих днях договір з Великою Британією у справі достави зброї.

Французький парлямент почав наради над 500-міліонним кредитом на державну оборону.

Німецький суд у Гамбурзі засудив на кару смерти б. провідника „червоного фронту" Едгера Андре.

У французькому парляменті відкинули 403-ма голосами проти 162-ох внесок пос. де Керілліса, який домагався слідства проти мін. Кота за зраду совітам летунських тайн.

—o—

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ В РУДЕЧЧИНІ.

РУДКИ. 10. 7. ПАТ. На конференції в Рудках власники всіх фільварків в повіті заключили з представниками робітників збірну умову про платні; вчора всі робітники вернулися до праці. Цього тижня почалися в Рудеччині жнива.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на перехованнн літом. 10—?

— **Порядок Богослуження у церкві Успенним Пр. Д. Марії** у Львові, змінено на місяці липень і серпень (до празника) так, що в неділї і свята будуть читані Служби Божі в год. 7 (з проповідю), 9. і 12., а співана в год. 10. з проповідю.

— **Концерти на літнищах.** Дня 12-го липня в Делятині і 14-го липня в Яремчі (в салі Ґануса) відбудеться концерт нашої відомої співачки Івонни Шмериковської-Приймової при фортепіяновому супроводі м-ра Богдана Перфецького. В програму вечора увійдуть також композиції танки талановитої танцюристки Ірени Соколовської.

К. КЛЄМЕНС.

Зустріч із письменником.

Він хотів мати переділ для себе і дивився з вікна вагону на перон на подорожніх. Не треба було дуже боронити свого переділу, бо довгий поїзд був ледви наполовину заповнений пасажирами. З легким серцем сів у свій куток. У переділі було їх тільки двоє: — він і сусідка. Дуже обережно випоза берізків газети почав він приглядатись цій молодій жінці. Дівчина, (на таку виглядала) читала; мабуть журнал. Мала окуляри. Окуляри трохи збентежили молодця.

— Восьме чудо світа... — думав він про себе. — Чи чував хто таке, щоб гарна дівчина вживала окулярів? Чи гарна вона? Так, непогана. Мала окулярів? Чи гарна вона? Так, непогана. Мабуть носить окуляри, бо записав їй лікар. Що вона такого читає? Ого, вже помітила, що я хотів би це знати.

З великою силою волі відвернув молодець свій зір від товаришки подорожі і байдуже дивився крізь вікно на краєвид, що змінявся серед його очима. Скрізь тільки корови, вівці та вершки дерев.

Усміхнувся. Вже знає. Цеж той самий журнал, який він читає звичайно з приємністю. Поглянувши на сусідку, думав про те, що бодай одне єднає їх. Та як наблизитись до неї?

Тричі вхопився він рукою за кишеню камізольки і тричі голос його якби завмер у горлі. Та нараз рішучим рухом вийняв папіросницю і водночас, якби від того самого руху зявився в нього енергійний голос:

— Чи дозволите, пані...?

Вона глянула на нього спокійно зпонад журналу і відповіла:

— Ні, дякую, я не курю.

— А чи вам перешкоджає те, що я курю?

— Ні трохи.

Вона знову закрила своє обличчя журналом і він мусів подивляти у вікні корови та вівці. Вкожним разом, коли його погляд звертався у бік сусідки, міг він ствердити, що вона справді поглинула у лектурі.

Щось за хребтом його скоботало і він від нетерпячки зважився знову на розмову:

— Чи дозволите відчинити вікно?

Вона піднесла голову з усміхом:

— Будь ласка. Не маю нічого проти свіжого повітря.

Він устав і підтягнув шибу. Знову минуло чверть години одноманітної мовчанки і він не находив теми. Нарев Провидіння прийшло йому з поміччю. Рука сусідки не тримала досить міцно журналу, який вихопився їй і впав на землю.

Швидко нахилився і підніс журнал, що впав заголовною сторінкою в його бік. Серед різних заголовків змісту великими буквами був виписаний на обгортці один, що впав йому в око: „Нахабство" — Адріян Форест.

Обтрусив порох з журналу і передав його сусідці.

— Дякую дуже.

— Не гнівайтесь... але я хотів вам сказати, що так рідко трапляється мені зустріти когось, хто читає мої оповідання.

— Не розумію вас... — відповіла сусідка.

— Я зовсім випадково побачив, що ви маєте в руках журнал, де є моє оповідання.

— Справді?

— Но так... воно моє..: Моє імя Адріян Форест:

На якусь секунду блиснула дама поглядом, якби йому не вірила. Стягнула окуляри і якби хотіла скористати з такої незвичайної стрічі, сказала тепло:

— Дуже мені приємно. Це така рідка нагода стрінути справжнього письменника.

— Алеж пані — боронився він скромно.

— Кажу щиро. А головне приємно тут те, що це автор такої новелі.

— Чи вона вам подобається?

— Надзвичайно. Будьте добрі оповісти мені як ви находите свої теми.

— Зовсім попросту. Можу зробити порівняння з годівлею курок. Будиться чоловік і находить у голові, вече в курнику готове яйце.

— Ах, Боже! Якби я так могла! Але скажіть мені, як ви могли наприклад таку новелю видумати з голови — говорила жінка вся захоплена.

— Отжку? — спитав він, розтягуючи склади.

— Но так... Звичайна собі тема про молодого мужчину і молоду жінку, що їдуть разом залізницею...

— Справді?

— Но, не прикидайтесь тепер, що ви вже забули й зміст.

— Ні, не забув... а попросту переміщую фантазію та життя.

— Не вірю, щоб ви могли колинебудь зустріти в житті таку ідеальну дівчину.

Молодець завагався, чи має відповісти: „Досі ні", але відчув, що така відповідь була би занадто банальна. Волів іще раз витягнути папіросницю і спитав:

— Чи не закурите?

— Тепер з охотою... Гадаю, що ви не гніваєтесь за мою цікавість.

— Зовсім ні. Ви підхліблюєте мені. Ми — письменники пишемо так безпосередньо, часто не здаючи собі справи як це у нас виходить, що нераз приємно нам порозмовляти про такі справи.

— Чи потребуєте багато часу на таке оповідання?

— Ні, звичайно небагато.

— Яку ви мусите мати велику фантазію!

— Щож, ми — письменники живемо тільки фантазією!

— А чи наприклад подорож добре впливає на вашу фантазію?

— Кожного, кого зустрічаю зараз називаю якимсь іменем у своїй думці.

— Як це оригінально! А мене?

— Я назвав уже вас — Симпатією. Чи гарно?

Вона всміхнулась таємничо. Поїзд їхав як у сні. Доїзджали до Львову. Видно було сірі дахи.

— **Державним урядовцям обтинають платню.** Польські державні урядовці занепокоїлися остатніми вістками про обнижку платень. Кажуть, що висота обнижки буде 13 відсотків, зате на стільки само підвищать платню емеритам. Урядовці збираються вислати делегацію до Варшави з протестом проти обнижки.

— **Бензина подешевіє.** Тяку вістку подають з авторитетних джерел, звязуючи це зі спробою уряду вирівнати справу моторизації в Польщі. Поруч признання полекш для власників авт і концесій для монтажу авт, це вже третій крок для пожвавлення моторизації краю. Бензина коштуватиме на 10 сотиків менше за одну літру.

— **Починаються жнива.** В деяких місцевостях почалися вже жнива. Незагал урожай жита досить добрий. Тільки деякі повіти потерпіли трохи, бо град збив збіжжа і воно місцями вигнило.

— **Ревізії в жидівських організаціях.** Львівська поліція перевела вчора ревізію в домівці сіоністичної організації (при вул. Коперника) та в жидівській жид. установі при вул. Казимирівській 5, та у двох жид. студентів. Причину ревізій тримають у тайні — правдоподібно вони вяжуться зі слідством проти т. зв. протигітлерівського комітету в Перемишлі.

— **Львівська хроніка.** Безробітня слуга Марія Олійчик убила нешлюбну дитину при вул. Грибівській 2. — У Франі Бергаерк (вул. Полтавина 3.) вкрали одяг та полотно вартости 300 зол.

— **Митних ревізенток** приділили до прикордонних станиць у Снятині, Збоншині, Земґалі та Штеві. Вони мають переводити особисті труси у жінок у звязи з девізовими обмеженнями.

— **Пожежі у Бріджині.** У Волохах згоріла одна стайня та одна стодола; йшло про те, щоб дістати асекураційну премію. В Суховолі згоріло одно господарство, у Підкамені — чотири.

— **Краєва хроніка.** У Нижанковичах під Перемишлем закінчився страйк робітників. Робітники виборола збірну умову і підвишку на 35 в/дс. та 8годинний день праці. — В Болшівцях, пов. Рогатин, покусав скажений пес десятьлітню дівчину і громадянина М. Терлецького. — В Серниках Середніх згоріли господарства Василя Фірмака й Андрія Бурчака. — Петро Новаківський з Нараївщини зловив на своїй черешні 4-ох злодіїв; один з них застрілив Новаківського. — Василь Дибка зі Станиславчика (Бріджина) упав з дробини і забився. — Довгань з Гутинкович копнув підчас сварки Теодора Куту й убив його.

— **За кривду сестри.** 15-літній хлопець у Пабяниці застрілив свого шваґра Івана Міста. На слідстві виявилось, що вбитий обходився брутально зі своєю жінкою і нераз бив її до крови. Але були також докази, що жінка покійного намовляла свого брата до пімсти і купила йому револьвер. Зате засудили її на десять років вязниці, малолітнього вбивника віддали до дому поправи.

— **Батько убив троє дітей.** Муляр Анджеєвський з Кцині задусив свою 2місячну дитину та поломив їй руки і ноги. Влада наказала ексгумувати тіла двох інших дітей, бо підозрівають, що це він їх убив.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

— **Збунтовані вязні.** Торунь мав недавно небуденну сензацію. Збунтувалися кримінальні вязні, яких крик чули на вулиці. Вязні вибивали вікна й викидали крізь вікна ріжні предмети, як ідунки, щітки і залізні прути з ліжок. Щойно поліція в допомогою пожежної сторожі привернула порядок.

— **Дорога опіка.** Варшавська прокуратура поставила в стан обвинувачення З. Щуцьку та її сестріяницю Сінницьку за присвоєння чужого майна. Вони доглядали свою хору знайому так ревно, що по смерти хорої Вітальської, родина ствердила брак більшої готівки і біжутерії. Частину біжутерії найшли при ревізії в обвинуваченних.

— **Вигадливі варшавяки.** Влада викрила великі грошеві зловживання в поштовім уряді Варшава II. Поштові урядовці фальшували грошеві перекази з Франції. Про розміри зловживань говорить факт, що один із чотирьох арештованих поштовців мав на своїм конті в банку 30.000 зол.

— **Подружа у Голівуд** між артистами триває пересічно 4 роки і 6 місяців. Директори фільмових підприємств не такі скорі до розводів, бо живуть зі своїми жінками пересічно „аж 7 і пів року".

— **Жертви спек в Америці** переходять вже 300 осіб. У Ню Йорку було вчора 46° в тіні — в деяких дільницях навіть після заходу сонця. Вулиці зовсім пусті — коло мільона населення провело ніч на морському березі та в парку.

— **Бурі.** Над Голяндією шаліла сильна буря, вода залила деякі дільниці Амстердаму та Тарнікув. 6 осіб згинуло від громів. — У краківському повіті буря зробила великі шкоди на полях.

— **Число вірних в Америці збільшується.** Американська статистика виказує, що в році 1935 церкви приєднали 670.000 вірних, тобто такий приріст був у членах всіх деномінацій. Дорослих членів прибуло 538.800, отже 1.08 відсотків, значить більше, ніж загальний приріст населення в 1935 р., який виносив 1.05 відс. Найбільше зискали католики, бо 210.793 вірних, на загальне число католиків у Злучених Державах 20,609.302 вірних. Між ними є 14,797.479 дорослих, а решта діти. Це найсильніша віроісповідна група в Америці. Між протестантськими сектами найбільше зискали баптисти, бо 183.318. Усіх баптистів нараховують у Злучених Державах 10,191.697 вірних. Методисти зискали 91.069, а ціла їх сила сягає цифри 9,067.161. Далі йдуть лютерани із приростом 86.088 вірних на загальне число 4,168.300, потім менші секти, як Учні Христа, Церква з Назарету, Євангелики та ін.

— **Благодати совітських столовок.** „Ізвєстія", з 5-го липня ц. р. приносять відомість про масове затроєння в фабричних „столовках". Переведена ревізія у цих харчівнях виказала у них страшний стан санітарний. Всюди найдено повно бруду і несвіжих харчевих продуктів. Посуду залишають там немиту. Був випадок, що в комірці найшли кільканацять кільограмів риби, яку понадгризали щурі.

— **Хто найчистіший?** Англійське статистичне бюро подає дані про скількість уживаного мила в ріжних краях. Найбільше мила тоалетового вживає Данія, бо аж 682 грами на особу. Франція, де продукують найкращі перфумерії вживає тільки 368 грамів на особу. Простого мила уживає найбільше Голяндія, бо 14 кільограмів на особу річно. По Голяндії йдуть: Данія, Бельгія, Франція, Англія, Німеччина, Австрія, Італія і Мадярщина. Відомостей скільки мила вживають Совіти нема. Знаємо, що мило належить там до рарітелів. Про це зрештою пишуть й совітські часописи, які нарікають постійно на брак мила. Цим пояснюється своєрідний запах, який вдаряє ніс кожного европейця, коли опинився в юрбі совітських громадян.

— **Екзекутор у Фр. Галь.** До відомої фільмової артистки Фр. Галь прийшов екзекутор, але найшов у неї лише 20 шіляінгів, а я її чоловіка 10 шіл. Меблів не міг забрати, бо вона мешкає у пансіоні.

— **Проміння смерти** — це справа, над якою ломлять собі голову вчені цілого світу. Час до часу зривається сензаційна вістка про винахід цієї жахливої зброї, але потім виявляється, що винахід є тільки в проекті. Тому з застереженням треба приняти й останню вістку з Америки, будто в Каліфорнії вже є гармата, що стріляє промінями смерти. Гармата може на велику відаль топити металі, палити літаки й авта. Обслуга цієї гармати мусить мати спеціяльні одяги, щоб забезпечити себе перед великою напругою електрики, яка доходить до 4½ міліона вольт.

— **В обороні деревини.** Одною з особливостей Парижа є правдивий кедр з Лібану, що перетрівав 150 років. Його посадила голосна маркіза де Помпадур у 1788 р. Кілька разів хотіли кедр зрубати, але все в обороні дерева виступало населення і кедр залишався. Тепер старий кедр має упасти жертвою світової виставки, що відбудеться в Парижі в найблизчім році. Місце, де росте дерево, належить до терену виставки і там має стануги павільон. Тимчасом населення вислало до управи міста делегацію, яка знову випросила життя для деревини. Через те мусіли в дечому змінити плян забудування виставових теренів. Мимоволі насувається анальогія до господарки управи міста Львова, яка нищить без потреби дерева при вулицях та заводить пустарі.

— **Американські екстравагантности.** Одній молодій парі, розуміється в Америці прийшло на думку повінчатися в печері первісного чоловіка у стейті Орегон. Не мало було клопоту, щоб дістати на це дозвіл, бо печеру охороняють як музейну рідкість. Новоженці приїхали на вінчання у звірячих скірах. При таких одягах потішно виглядали окуляри молодого і пудерничка молодої, з якою вона не могла розстатися.

— **Скільки є кін в Европі.** Фільмовий інститут при Лізі Націй подає цікаві цифри про число кін в Европі: всіх кін є 33.188, а 13 мільонами місць для глядачів. Найбільше кін має Німеччина (5.243), далі йде Англія (5.058) і Франція (4.100).

— **Покараний комуніст.** У Мадриді склалася подія, що залишила по собі сильне враження у місцевої людности. Комуніст Агвілер почав безбожницьку агітацію, вихвалюючи комуністичні гасла. Для більшого ефекту закинув на придорожній хрест шнур, з метою зваляти хрест на землю. Тимчасом від потрясення злетіла з хреста бронзова статуя Христа і падаючи розбила голову безбожного комуніста, який помер на місці.

— **Бурі над Чорним Морем.** Над цілим побережжям Чорного Моря лютують страшні бурі. В деяких місцевостях дощі підмили залізничий шлях та наробили багато шкоди в господарстві. При направі залізн. шляху в чорноморській окрузі зайнятих тепер поверх 800 робітників.

— **Міжнародній зїзд жіноцтва в Будапешті** Архикнягиня Анна влаштувала в Будапешті міжародній „Тиждень жіноцтва". На конгрес приїхало 300 делегаток майже з усіх держав Европи.

— **Мозок як надавча стація.** Довший час учені застановлялися над тим, чи мозок підчас своєї праці витворює якийсь засіб сили. Стверджено, що серце, мязи і нерви висилають при своїй праці дуже ніжні електричні сигнали. Тому ще більше дивувались, що мозок, цей цен-

---

— Я вам дуже вдячний, пані, що ви дали мені нагоду провести так приємно час.

— Але ні, це я повинна вам подякувати за таку цікаву розмову про літературу.

Поїзд зупинився. Впинув перон.

— Чи можу покликати для вас авто? На мене мало чекати моє авто, але видко шофер спізнився.

— Ні, дякую дуже... Я волію йти пішки. Бувають такі дні, коли відчуваю потребу пройтись. „Ґуд бай"!

— „Ґуд бай"! Моє поважання!

Мужчина тримав у руці капелюх, кланяючись, а жінка щезла за хвилиною в юрбі подорожніх. Він почекав іще хвилину і зійшов поволі до підземельної залізниці.

Двадцять хвилин пізніше ввійшов він до великої фірми посередництва продажі ґрунтів.

— Но, якже там, пане Мейбрік, чи вдалось вам закінчити нашу продаж у Бірмінґгемі?

— Розуміється, пане шефе.

— Но, то гарно. Перегляньте ще всі ті папери і напишіть мені звіт.

— Зараз, пане шефе — і похилився над біорком.

Довгу хвилину не міг узятись до праці. Все ще бачив перед собою свіжі враження з подорожі.

Мойше в той самий час увійшла панна „Сімпатія" до бюра на одній тихій площі. Її привітав щире старший добродій, а теплим усміхом:

— Добридень, Міс Джонсон. Будь ласка, сідайте. Мушу вам з приємністю сказати, що ваші оповідання у нашому журналі дуже подобаються нашим читачам. Ваш псевдонім Адріян Форест став уже гаслом, символом для таких легких, приємних оповідань. Коли можу рахувати на найблизче ваше оповідання?

— Здається, до найблизчого числа, бо саме сьогодні в особі вайшла я дотепну тему.

Перекл. *в. г.*

Зі судової салі.

ПО ЩАЙ-ДУШЕГУБИ ПЕРЕД ЗОЛОЧІВСЬКИМ СУДОМ.

Вчора почався перед золочівським судом процес проти трьох поліцаїв **за убивство арештованого підчас переслухання.** Після відчитання акту обвинувачення — якого зміст подали ми вчора — зізнавали **підсудні, які відпекувалися від злочину,** заявляючи, що зовсім не били бл.п. Папроцького, бо він сам признався.

Обтяжив їх поважно св. Петро Шкарада, якого ці самі три поліцаї переслухували критичної ночі і **сильно побили;** м. ін. пост. Мацьків **зловив його за волосся і тонк головою об стіну, опісля бив по лиці.** Свідок чув теж, як **у другій кімнаті переслухували бл. п. Папроцького, що стогнав та просив милосердя. Те саме чули свідки Михайло Дідик і Теодор Азонів.**

тральний орган людини, не дає нікого знаку життя. Щойно недавно вчені розслідили, що мозок витворює підчас праці дуже ніжний електричний струм. Вченим удалося „зловити" ті хвилі, що їх висилають мізкові осередки, які виконують ролю гейби малих радіонадавчих станцій. Коли відповідний осередок, що впливає на зір чи слух, пригадує собі про минулі події, або коли наші мязи починають свою роботу, тоді у відповіднім місці чашки витворюється малий електричний струм, що сигналізує початок праці.

З кіна.

Кіно „Паляс": „Чар молодости".

Сильвія Сідней, що грає у цій фільмі головну ролю, має звичайно ролі трагічні; болісна гримаса довколо її уст та сумовиті очі, наче створені для трагічної постаті. Цим разом виступає вона в комедії. І тут роля її не дуже весела; вона грає бідну бюрову машиністку, що закохалась на смерть у своєму шефі — славному комедіописцеві, який диктує їй свої найкращі твори. Комедіописець уже доходить до 50-ки, хоч його легко посріблений волос і трохи втомлене успішним життям обличча, не роблять такого враження на молодих дівчатах. З хвилиною, коли комедіописець довідається про цю тайну від неї самої, він завагається, чи може починати нове життя... з іншою. Зате кожний новий удар і кожне нове розчарування зможе він відразу використати для нової пєси. Суперництво між старим досвідченим письменником і молодим спортсменом бачимо у кількох дуже вдатних сценах. Знаменитий тип старого, досвідченого льокія-джентельмена. Партнер Сильвії — добрий артист Маршал. Комедія у своїй темі та перипетіях не банальна.

ДИВОГЛЯДИ.

МУЗЕЙ ЛЮДСЬКОЇ ПОРОЖНЕЧІ.

У Ліверпулі заснували рідкий музей. Є там збірка всілякого приладдя, що від віків мало служити для прикраси людей. Відвідувачі можуть там оглядати гребені, щітки, перстені, ножички, всякі мазі, помади, шминки і ввесь той величезний апарат стрижійного мистецтва, яким від віків користується жіноцтво. Вже в 3200 р. перед Христом ужикали жінки такого самого олівця до уст, як нині!

СМАК МІЛІОНЕРА.

До Шербургу приїхав з Америки недавно один добродій, який має на меті призбирати всякі рецепти страв. Зветься він Поль Уайт, скінчив 60 літ, має мільони і двох синів. Мільони і своє велике підприємство залишає синам, а сам хоче спокійно дожити віку. Від довгих літ думав він про те, щоб зібрати найкращі приписи, як приладжувати вибагливі страви. Вже об'їхав різні стейти та міста Америки, а тепер об'їздитиме Европу з тією самою метою. Найкращі рецепти хоче він зібрати в окремих книжках, поставивши собі за ціль дійти до 100.000 рецепт. Він цікавиться смаком різних народів і зверне особливу увагу на національні страви.

Виїзд на літні табори.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді при Українськім Краєвім Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю подає ось такі речинці збірки і відїзду учасників організованих нею таборів другої зміни:

1. Остродір к. Підлютого (24. 7. — 21. 8.) дівочий.

Збірка: 24. VII. год. 6 (рано) у вестібулю гол. двірця у Львові.

Відїзд: зі Львова год. 7.15.

2. Старява к. Хирова (24. 7. — 20. 7.) хлопячий.

Збірка: 24. VII. год. 8.30 (рано) у вестібулю гол. двірця у Львові.

Відїзд: зі Львова год. 9.24.

Приїзд: до Старяви год. 12.24.

3. Сокіл к. Підлютого (24. 7. — 18. 8.) — хлопячий.

Збірка: 24. VII. год. 6 (рано) у вестібулю гол. двірця у Львові.

Відїзд: зі Львова год. 7.15.

4. Гуцульський табор під шатрами (24. VII. — 15. VIII.) — жіночий.

Збірка: 24. VII. год. 12.30 (в пол.) к. залізничого двірця в Коломиї.

Сокіл к. Підлютого для фахово працюючої молоді (21. VIII. — 31. VIII.) — мужеський.

Збірка: 20. VIII. год. 23. (в ночі) у вестібулю гол. двірця у Львові.

Відїзд: зі Львова год. 0.15.

Приїзд до Брошнева 21. VIII. год. 6.06 (рано).

Рівночасно К. В. О. М. повідомляє, що учасники оцих таборів зможуть користати з 66% залізничої знижки, якщо їхатимуть у визначених Комісією речинцях та зложать залізничу оплату на переїзд.

1. Остродір: Оплата за переїзд зі Львова до Брошнева 3.50 зол.

2. Сокіл: Оплата як для Остродору.

3. Старява: Оплата за переїзд зі Львова до Старяви 2.50 зол.

З огляду на те, що білєти треба купити день раніше, гроші на переїзд до вище наведених таборів слід вложити дня 22. VII. в домівці Комісії у Львові, вул. Чарнецького 26, партер у год. 15—19. Зависцеві, що хотіли би користати з тих знижок повідомляють про це Комісію письменно, а гроші на переїзд передадуть команді табору.

Учасники таборів 4) і 5) не користають із залізничих знижок, тому білєти закупляють самі.

Студії у Варшаві.

Університет ім. П. Підсудського має 9. Відділів: 1) В. теольогії католицької; 2) В. теольогії евангелицької; 3) В. теольогії православної; 4) В. правничий; 5) В. лікарський; 6) В. гуманістичний; 7) В. математично-природничий; 8) В. фармацевтичний; 9) В. ветеринарійний. — До подання на окремому формулярі долучити: 1) метрика (відпис); 2) свідоцтво зрілости в оригіналі; 3) військовий документ; 4) свідоцтво моральности (не обовязує тих, що в даному році дістали свідоцтво зрілости), 5) життєпис власноручно написаний; 6) 5 фотографій власноручно підписаних на відворотній стороні; 7) квіт з заплачення маніпуляційної такси 10.— зл. та за лікарські оглядини 4.— зл.; 8) також за вступний іспит конкурсовий 30.— зл., коли кандидат подається на Відділи: лікарський, ветеринарійний і фармацевтичний. — Іспит конкурсовий складається із 3-ох письменних праць: 1) повгодинний виклад ілюстрований рисунками та таблицями — за 30-хвилин опрацювати; 2) тема з біольогії, гигієни і ін.; 3) вільна тема; дві останні теми опрацювати теж за 30 хвилин кожна. На цих трьох останніх Відділах обовязує „нумерус клявзус". — Подання складати від 1—15. вересня. — Річна оплата 270.— зл., вписове 30.— зл.

Варшавська Політехніка має 6 Відділів, що діляться на підвідділи: 1) В. інжинірії; 2) В. механічний; 3) В. електричний; 4) В. хемічний; 5) В. архітектури; 6) Військові студії. — Студії тривають 4 роки на усіх Відділах. — Подання складати від 1—9. вересня. Перед приняттям обовязують конкурсові іспити. Оплати: за іспит 30.— зл., вписове 30.— зл.; річна 320. зл.

Стоматольогічна Академія — державна школа академічна. Студії 4 роки. Подання про принятя треба вносити від 1—15. вересня. При вступі обовязує конкурсовий іспит подібний як на В. лікарський У. Й. П. Оплати: за іспит 30.— зл., вписове 30.— зл., річна 270.— зл.

Головна Школа Торговельна. Студії 3 роки. Подання про принятя вносити від 1—15. вересня. Річна оплата 600.— зл., діти державних урядників платять половину; вписове — 30.— зл.

Головна Школа Сільського Господарства. Ціль школи: ширення наук рільничих, лісних, огородовиз. Має 3 Відділи: 1) Рільничий; 2) Лісовий; 3) Огородовий. Рік починається 15. вересня. Студії 4 роки. Подання про принятя складається від 1—31. серпня. Оплати: річна 320.— зл., вписове — 30.— зл.

Академія Штук Красних. Школа державна. Студії найменше 4 роки: а) 2-літній Відділ Загальний; б) 2-літній Відділ Окремий. Останній ділиться на підвідділи: Малярство, різьба, графіка, малярство декоративне й інші. Крім цього існує при А. Ш. К. студія для кандидатів на учителів рисунків у середніх школах; наука теж 4 роки. Подання про принятя треба складати від 3—12. вересня. До подання треба долучити власні праці з обсягу малярства або різьби. При вступі обовязує іспит з рисунків (живий модель та рисунок з памяти), від 17—22. вересня. Оплати: вступний іспит 50.— зл., вписове 25.— зл., річна 234.— зл.

Залучники до подань про принятя на: Політехніку, Стоматольогічну Академію, Г. Ш. Т., Г. Ш. С. Г., та А. Ш. К. як до подання на Університет Й. П.

Консерваторія — школа державна. Має 7 Відділів: 1) Теорія; 2) Фортепіян; 3) Інструменти смичкові; 4) інструменти дуті; 5) Навчання співу; 6) Педагогічний; 7) Музика. — Студії 3 роки. При вступі обовязує кокурсовий іспит; оплата за цей іспит завежно від Відділу від 5—15.— зл. Оплати: І. рік — 110.— зл.; II. — 150.— зл.; III. — 200.— зл.

Державний Інститут Театральної Штуки. Школа має два Відділи: 1) акторський; 2) режисерський. Студії тривають 3 роки. Приймають по 6 кл. гімн., але найкраще матури. При вступі обовязує іспит. На нього складаються: дискусія на вільну тему, виголошення з памяти вірша і виняток із прози, проба співу, танку, мімічна вправа й іспит з драматичної літератури. Дуже важною частиною іспиту є лікарські оглядини. Після іспиту обовязує піврічний час пробний. Оплати: на І-ому році — 200.— зл., II. — 150.— зл., III. — 125.— зл. в піврічних ратах.

Центральний Інститут Фізичного Виховання. Школа державна. Ціль школи: школення кадрів професорів рухливи в середніх школах гімназійного і ліцеального типу. Студії 2 роки. Умови приняття: 1) свідоцтво зрілости; 2) відбутий курс елімінаційний. На нього складаються проби здоровля, інтелектуальні, психотехнічна, фізичне виховання, проби справности вложені в вимаганих до державної спортової відзнаки. Подання складати до 10. серпня. Принятих кандидатів покликують на дванадцятиденний курс елімінаційний. Оплата за нього 65.— зл. Місячна оплата за студії разом з утриманням та мешканням в Ц. І. Ф. В. 120.— зл.

Державний Інститут Ручних Робіт. Ціль: школення кадрів професорів ручних робіт у середніх школах. Студії 2 роки. До подання про принятя, що його складається до 1-го червня треба долучити: 1) метрику; 2) свідоцтво зрілости; 3) життєпис; 4) 3 фотографії; 5) рисунок з природи і композиція орнаментаційна в довільній техніці (олівець, акварела і ін.); 6) свідоцтво лікарське. При вступі обовязує конкурсовий іспит, що зачинається 24. червня. Оплати: За іспит — 20.— зл.; річна 200.— зл.

Школа Політичних Наук. Ціль школи: ширення знання політичного і суспільно-економічного та приготовання до практичної діяльности. Школа має 4 Відділи: 1) Політичний (дипльоматично-консулярний); 2) Суспільний; 3) Державної і комунальної адміністрації; 4) Фінансово-економічний. Студії 2 роки на кожному відділі. Виклади від год 18—22. Умовою приняття свідоцтво зрілости; ті, що мають 6-клясову гімн. освіту, можуть вступати на Річний Підготовний Курс при цій школі. Оплата річна 265.— зл. — До подання, що складається в червні і вересні на окремих формулярах, на яких 3-ій сторінці подати життєпис (місце і рік уродження, національність та приналежність державна, релігія, заняття, дотеперішня діяльність), треба долучити метрику, шкільні свідоцтва, 4 фотографії та 25.— зл. вступну оплату.

„Польська Вольна Вшехніка" — з правами шкіл академічних. Школа має 4 Відділи: 1) Математично-природничий; 2) Гуманістичний; 3) Наук політичних і суспільних; 4) Педагогічний. До подання на окремому формулярі на ім'я ректора, долучити: свідоцтво зрілости, метрику, життєпис на формулярі, військовий документ, 2 фотографії. Оплати від 120—360.— зл., залежно від Відділу; вписове 25.— зл.

Курси Косметичні. Ціль: Теоретичне та практичне навчання косметики. Курс 4 місяці: а саме від вересня до січня і другий раз від лютня до червня. Приймають кандидатів(ок) від 18 літ. До подання на ім'я директора долучити: метрику, свідоцтво здоровя та щеплення віспи, 2 фотографії. Оплати: вписове 2.— зл., оплата за курс 400.— зл.; можливі далекойдучі знижки.

Крім цього є ще школи:

Вища Школа Дентистарська.

Інститут Артистичного Танку.

Середня Державна Школа Фотографічна.

Вища Державна Школа Будови Машин і Електротехніки (ім. Г. Баверберга і С. Ротванда).

Поручаємо студії у Варшаві з огляду на різнородність шкіл та ділянок і розмірно недороге утримання: покій від 30.— зл., обіди від 50 сот. з можливостями лекцій та іншим заробітком на прожиток та оплати.

Студентство у Варшаві є зорганізоване в „Українській Студентській Громаді", де треба звертатися за докладнішими інформаціями на адресу: Варшава Голована, скр. пошт. 625. Залучити марку на відповідь.

Дописи.

КАЛУШ.

Посвячення прапору філії Т-ва „Зоря" в Калуші. Т-во українських ремісників і промисловців „Зоря" в Калуші, що існує від 1932 р., святкувало мин. місяця (1/6. ц. р.) посвячення власного прапору. Свято випало дуже величаво. Після посвячення прапору в місцевій парох. церкві о. кан. Тисовським відбувався академія в Народнім Домі, на якій м. ін. голова Матірного Т-ва „Зоря" у Львові дир. Сидорак виголосив цікавий реферат про українське міщанство в минулому і його теперішні завдання та складали привіти делегати філій зі Львова, Стрия і Станиславова та представники місцевих установ. При кінці відбувся акт прибивання памятковик цвяшків. Після полудня приймало Т-во „Зоря" делегатів спільним обідом.

ТЕРНОПІЛЬ.

Гостина „Заграви". В дні 6. і 7. ц. м. гостив у Тернополі театр „Загравa". З великим успіхом відіграв театр двічі „Голгофту", якою публика була захоплена. На салі місцевої інтелігенції обман.

Страйк цегольняних робітників. Від понеділка почався вже другий з черги страйк робітників на обох

цегольнях. В часі страйку побито одного транспортового робітника, що не солідаризувався із загалом. Низькі платні є причиною страйку. Переговори з власниками цегольень не дійшли до ніякого успіху.

Нещасливий випадок при вул. 3. Мая. З вікна першого поверху при вул. 3. Мая випала цибка, протинаючи руку кільканітньої дитини до самої кости; до того цибка ранила й матір дитини своїми розписками. Обі жертви нещасливого випадку зімліли. Лікарської помочі удалено їм на місці. Що було причиною цього випадку, невідомо

СКАЛАТ.

Вишкіл крамарів. П. С. К. у Скалаті уладив дня 29/6. п. р. одноденний курс для крамарів. Референтами: дир. Ференц про історію кооперації, збут с.-г. продуктів та інші технічні справи крамаря й ін. Чемерис про завдання крамаря як кооперативного провідника та про те, як поборювати ріжні перешкоди при збуті с.-г. продуктів. Бажано було б, щоб на подібних курсах вели слухачі записки та щоб також в інший спосіб працювали над собою, читаючи приписану для них літературу. Бо який крамар — така кооператива.

Господарське навчання молоді. Секція „Х. В. М." в Качанівці уладила в дні 28/6. п. р. прогульку до Коршилівки. Присутні 24 учасники оглянули господарську рахунковість голови місцевого найдіяльнішого в повіті кружка „Сільського Господаря" Івана Радковського, кілька взірцевих станів, пасіку дир. Коненка та грядки „Х. В. М.", який завдяки опікунові Савці Лубянецькому добре розвивається. — Дня 5/7. п. р. „Х. В. М." з 5-ти сіл відбув прогульку до Вікна. Поверх 100 учасників прогульки оглянуло Райхозову Молочарню, взірцеві стайні, цукр. буряки, грядки „Х. В. М.", легендарні водні джерела т. зв. „Вікнини" й ін. При оглядинах всіх предметів на обох прогульках подавано відповідні пояснення. Вдоволені та призадумані молоді личка прогульковці були наглядним показчиком того, що прогулька — це один з найдоцільніших засобів всякого навчання та громадського виховання молоді.

Культурно-освітня праця серед жіноцтва. Заходом „Союзу Українок" у Вікні відбулося 5/7. п. р. „Свято Матері". П-ні Зарицька у своїм змістовім рефераті представила велике значіння для народу свідомої жінки-українки. Добре були підібрані також деклямації, що їх виголосили місцеві діти. На святі були присутні також учасники прогульки „Х. В. М.". Свята такі впливають виховно на наше жіноцтво і молодь, тому бажано, щоби кружки „Союзу Українок" та ріжні жіночі секції масово впроваджували „Свята Матері" по наших селах.

І. Ч.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów, dnia 1. lipca 1936. R. V. № 13. zawiera: W części urzędowej: Zarządzenie Prezydenta miasta w sprawie przydziału rejestracji rowerów. Obwieszczenie Zarządu Miejskiego w sprawie rejestracji rowerów. Obwieszczenie Zarządu Miejskiego o terminach dodatkowych Komisyj poborowych. Zarządzenie Prezydenta miasta w sprawie wykładni art. 9. ustawy samorządowej. Zarządzenie Prezydenta miasta w sprawie jednolitego uregulowania sposobu wypłaty wynagrodzeń pracowników miejskich. Zarządzenie Prezydenta miasta w sprawie przyjmowania nowych członków do Funduszu Emerytalnych Funkcjonarjuszów miejskich. — W części nieurzędowej: Protokół z uroczystego posiedzenia Rady miejskiej z dnia 16 czerwca 1936 r. Protokół z posiedzenia Rady miejskiej z dnia 24 czerwca 1936 r. Protokoły z posiedzeń Magistratu z dnia 19, 23 i 25 czerwca 1936 r. Sprawozdanie z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie z posiedzenia Komitetu Rozbudowy miasta. Komunikat Zakładów Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centr. wodociągu. Ogłoszenie przetargu na niektóre roboty budowlane w Muzeach Miejskich. Ogłoszenie przetargu na dostawę peleryn i płaszczów dla pracowników Zakładu Czyszczenia miasta. Ogłoszenie przetargu na wykonanie dobudówki w rakarni na Gabrjelówce. Ogłoszenie przetargów na budowę kanału w ul. Kochanowskiego i Pohulanka. Ogłoszenie przetargu na roboty konserwacyjne w Rzeźni Miejskiej. Ogłoszenie przetargu na skanalizowanie szkoły im. Słowackiego przy ul. Zamarstynowskiej. Ogłoszenie przetargu na wykonanie pogłębienia i budowę progu betonowego na Peltwi.

DLA ZDROWIA. Lwów, lipiec 1936. R. I. № 2.

GŁOS MŁODYCH NAUCZYCIELI. Warszawa, czerwiec 1936. R. I. № 1.

PLON. Chorzów, lipiec 1936. R. III. № 7.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 28. czerwca 1936. R. III. № 25.

Листування Редакції.

Вп. Допису вачеві в Калуші: Репортажу про повінь у Долинщині ми не дістали.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під муз. пров. Дмитра Котка.

11. VII. Стоянів.
12. і 13. VII. Сокаль, сала „Сокола".
14. VII. Белз.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Ріжнородностей:

Субота, 11. VII. год. 8. веч. Виступ К. Снядьської „Ва Банк".

КІНА.

АПОЛЬО: „Панна не хоче дитини".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
ВАНДА: 1) „Баль у Савой", 2) „Гра за жінку".
ГРАЖИНА: „Зацькована" та „Індійські піхотинці".
КАСІНО: 1) „Подружжя на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Ішлю".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" з Сільвією Сідней.
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить", шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кво вадіс" з Янінгсом.
СТИЛЬОВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Таїна рної кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Відень".

Закордонне радіо.

Субота, 11. липня 1936.

Відень (506,8) 16.45 Концерт хору, 19.40 Форт. реціталь, **Брюсель** (483,9) 18.15 Кам. музика, **Братислава** (298,8) 18.15 Концерт хору, 19.15 Барон цигань, Кошиці (239,1) 21.15 Твори на 2 форт., **Прага** (470,2) 16.05, 17.05 Концерт, 18.18 Відгомін родинного краю, **Париж** (8164) 18.30, 23.15 Легка музика, трансмісія з опери. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Нові народні пісні і танці, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 20.10 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 16.00 Веселе пополудне, **Букарешт** (364,5) 17.00, 18.15, 21.45 Концерт, 20.15 Танкова музика, **Будапешт** (549.5) 22.15 Циганська музика, 23.10 Танкова музика, **Рим** (420,8) 21.15 Концерт.

Неділя, 12. липня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Концерт оркестри, 13.00 Беседа музика, 15.40 Камеральна музика, 20,05 Арії і пісні. **Брюсел** (483,9) 20.00 Сальонова музика, 21.00 Концерт в Остенди, **Братислава** (298,8) 10.15 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470.2) 9.10 Кіолів. реціталь, 12.25 Концерт, 17.50 У танковім ритмі, 19.29 Військові марші і популярна музика, 20.20 Фінляндська музика, **Париж** (16.48) 14.45 Симфонічна музика, 17.30, 19.30, 23.15 Легка музика, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Олімпійська кантата, 14.30 Европейські пісні про весну і кохання. 18.30 Мельодія і ритм — концерт, 22.30 Нічна музика, **Букарешт** (549,5) 15.00 Румунська народня музика. 18.15 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 18.00 Циганська музика, 23.00 Танкова музика, **Міляно** (368,6) 21.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20,45 Людина сміху — опера.

Львівське радіо.

Субота, 11. липня 1936.

6.30, 7.40, Ранішня авд., 7.35 Троїх інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.55 Раз інакше, 13.09 Полудневий дневник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Над синім Дунаєм, 15.35 Господарські вісти, 15.45 Зі співом через Польщу, 16.00 Реціталь скрипк., 16.30 Оперові арії, 16.45 Від ліхтарні до ліхтарні, 17.00 Концерт, 17.50 „Контон зубрівки". 18.00 Сільва рерум, 18.05 Концерт оркестри 14 п. вуланів, 18.25 Актуальний фейлєтон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Авдиція 14 п. вуланів, 19.00 Вечір легкої музики, 20.15 Авдиція для полянів закордоном, 20.55 Актуальна хроніка, 21.00 Вальчиком у форт. літератури, 21.30 „Напад при вул. де Сандр" — гумореска, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Неділя, 12. липня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дневник, 9.00 Богослуження, 10.10 Велика опера, 11.45 Театральна всячина, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний ранок, 15.00 Три зірки екрану, 15.20 Рекламовий концерт, 15.36 Шукаємо радіофонічних голосів. 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр уяви, 18.30 Веселий концерт, 20.25 Що читати?, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній дневник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Вечір між польськими верховинцями, 22.00 Спортові вісти, 22.20 Сальонова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.48 — 89.05, Дол. американські 5.29,— 5.25 і 1/2, Дол. канадійські 5.26.50—5.21.50, Фльорени голянд. 360.47 — 358.79, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.45, Фунти анга. 26.58 — 26.42, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118.59, 117.75, Корони норв. 137.43—132.55, Корона 137.03—136.03, Ліри італ. 33—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 140 — 135. Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 140—140.

Акції.

Банк Польський 102—101, Страховичі 33.00.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 67, 5 конверс. 49.50, 15 зад. 47.75, 4 прем. дол. 47.75, 7 стаб. 50—50.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 10-го липня п. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·14 „
1 п. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко зниження, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 10. VII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки, тонщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята зниження, на індики, качки, курки хендлево здержана.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА зараз господиня-кухарка на село. Платня на підставі умови. Зголошення слати до Адміністр. під „Працьовита". 2389 3-3

ПАННУ до дітей, побожну — прийме свящ. Козак, Воля Задеревська к. Стрия. 2398, 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО З УКРАЇНЦІВ потребує старшого, самітного, практичного господаря? — Ласкаві зголошення: Іван Маланюк, Дрищів, п. Горожанка, коло Галича. 2394 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ дім, 3 кімнати, малий город і сад — вул. Пасічна 17 а. 2405

МАШИНУ писальну Аддлера, майже нову, українську, 200 золотих, продає Патицький, Львів, Чарнецького 10. 2400, 1—2

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську заміняємо на найновіші матеріяли бельські. Телефон 270-25. 2390, 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРИМАР

Д-р ШВАРЦ

недуги шкірні, венеричні і косметика лікарська.

СЛОВАЦЬКОГО 4. Телеф. 216-61.

проти гол. пошти.

2388 ВЕРНУВСЯ І ОРДИНУЄ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у Вирібні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 3, в подвірю. 2144 23-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова кухня, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни помірковані 2252 13-20

РОВЕРИ

частини до них, також виряд спитківковий, футболевий та інше купиш найдешевше у фірмі

РОЗЕНМАН

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.

Варштат до направ на місці. 2369 5-5

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СНІСТУСЬКА 7.

2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 35-7

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Із друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 154 (14.403). Львів, 12. неділя липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доллр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Криваві страйкові заворушення у Франції.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На знак солідарности з будівельними робітниками, що страйкують від 23-ох днів проголосили в Авіньоні 24-годинний генеральний страйк. Перед відчиненими крамницями та товаровими домами дійшло до інцидентів. Підчас демонстрації будівельних робітників перед префектурою дійшло до сутички з поліцією, яка ранила багато осіб, деяких навіть важко. Співаючи „Інтернаціонал", демонстранти вибили виставові шиби і сплюндрували кілька крамниць та обкидали камінням похід купців, дрібних підприємців, ремісників та селян, що переходив з префектури до ратуша. Поліція арештувала 6 осіб.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. В Ангулям застрайкувало понад 500 робітників, що працюють у 20-ох місцевих друкарнях. Два щоденники не вийшли.

„ЛЮДОВИЙ ФРОНТ" ПРОТИ СТРАЙКІВ.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. Т. зв. „делегація лівиці", зложена із представників партій обединаних у „людовому фронті" одноголосно завізвала робітників не робити окупаційних страйків ані нічого, що могло б наразити робітництво на втрату симпатії публичної опінії. Заява висловлює довіря урядові та взиває робітників не примушувати владу вживати сили, а підприємців взиває льояльно виконувати збірні умови.

Бельгія продовжує військову службу.

БРЮССЕЛЬ, 11. 7. ПАТ. Шеф ген. штабу ген. Ван ден Берген заявив перед військовою комісією, що з огляду на можливий несподіваний ворожий наскок необхідно тримати достить численну армію, тому треба продовжити час військової служби в піхоті, кінноті, полевій артилерії та у змоторизованих частинах до 18-ох місяців, у фортечній артилерії до 16-ох місяців.

ФРАНЦУЗИ БОЯТЬСЯ НІМЕЦЬКОГО НАПАДУ.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На сторінках часопису „Ле Пті Бле" ствердже сен. Лемері, що Німеччина має побіч 80-ох звичайних лінійних дивізій ще 10 змоторизованих та 3 панцирні, що самі мають більше артилерії, як уся нім. армія з 1914 р. Автор ставить питання, чи так вивінувана нім. армія не проломилаб лінії Мажіно та і чи не треба би збудувати за нею другої, ще більшої укріпленої смуги.

Галицька Каса Ощадности
у Львові
видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в нод. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.
ВКЛАДКИ
ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.
ФОНД б/45
резервовий понад 4,000.000 золотих.

Чи мін. Кот зрадив большевикам летунську тайну?

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні сенату послів відбулася дискусія у відомій справі видачі большевикам моделю летунської гармати з 1923. р. Пос. де Кірілліс, відомий летун зі світової війни повідав, що лет. гармата — це єдина успішна зброя проти ворожих повітряних фльот. Большевики її не потребують, бо ніякі летунські атаки їм не загрожують. Франко-совітському союзі може покінчитися і большевики можуть увійти в союз з ворогом Франції, як у Рапалльо з Німеччиною. Мін. Кот не смів видавати згаданого моделю посторонній державі без згоди найвищої военної ради.

Мін. Кот відповідав загальниками, оминаючи меритум справи, опісля поставив обвинуваченим пос. Кірілліса як питання довіря для уряду. Лівиця ухвалила його проти правих послів.

Італійці замкнули радіостації посольств в Адіс-Абебі.

ВАШИНГТОН, 11. 7. ПАТ. Італійська влада заборонила американському, британському, французькому та німецькому посольству в Адіс Абебі вживати 15 днів радіостацій. З трудом удалося американському послові дістати дозвіл відбирати радіотелеграми з Вашингтону.

У ПАЛЕСТИНІ ПО ДАВНЬОМУ.

ЄРУСАЛИМ, 11. 7. ПАТ. На шляху з Єнін до Наплюс автобус попав у засідку арабських повстанців, що вбили одного жида і ранили двох жидів та двох брит. вояків. Англійські частини намагаються окружити арабів, обстрілюючи їх. Вони убили чотирьох арабів, двох ранили та взяли у полон. Після битви біля Адапти араби втекли в гори, забираючи своїх ранених.

Провідники бразилійських комуністів арештовані.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 11. 7. Нім. Інформ. Бюро. Поліція арештувала провідника бразилійської комуністичної партії Хозе Ляго Молярес та секретаря партії Роберто Морена.

Югословянські атентатчики перед судом.

БІЛГОРОД, 11. 7. ПАТ. Перед трибуналом оборони держави почався вчора процес проти посла Арнавтовича, що виконав револьверовий замах на прем. Стоядіновича та проти його 6-х спільників. Головний обвинуваченний заявив, що він не стріляв до нікого, лише на протест. Процес потягнеться 4—5 днів.

Театр Різнородностей
У неділю і понеділок в год. 8-ій вечором комедія „ВА БАНК"
Гостинні виступи Казимири Скальської, пп. Венцковський, Левицький, Кшеменський, Гуттнер, Поспеловський, Шпігановіч.
Гарна вистава. Багатий стрій. Концертова грв.

Спеціяліст жіночих недуг і акушер
Д-р Володимир Станецький
вернувся і ординує
ЛЬВІВ, вул. ХОРУЩИНИ 12.
Телефон 289-89. 237: 3-3

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

1923 і 1936 р.

Кольонізація, чи сусідська парцеляція?

Кс. Панас, відомий людовець, говорив недавно на вічу в Комарні про земельну реформу, точніше: про парцеляцію панських маєтків без викупу. А комуністи в Рудеччині намовляли страйкуючих селян, щоб вони не згоджувались під ніякими умовинами на припинення страйку, бо — мовляв — за 14 днів поділять панську землю без викупу між селянами. А щоб панів скорше викурити з дворів, денеде почали підпалювати стирти ріпаку або стоги сіна й конюшини.

Безперечно в агітації людовців є дещо демагогії. Але всеж признати треба, що справа парцеляції панської землі знову стала у Польщі дуже актуальна. Просто обективні умовини вимагають земельної реформи. Село бідніє і впарі з тим все зростає безробіття на селі. Крім того щороку чи не пів мільона душ прибуває в населенні, переважно на селі. І тому запахло у повітрі парцеляцією панських ланів. Уряд, який словами премієра Складковського заповів, що селяни мусять бути ситі та взяти біду за чуба, не може поминути справи парцеляції панських маєтків. Само входження у склад кабінету міністрів мін. Ю. Понятовського рахують заповітом того, що знову живіше рушить з місця земельна реформа. Якщо її досі нема у більших розмірах, то це з браку відповідних фондів.

Цей брак гроша — одинока тепер надія дідичів. Хто слідкував за польською консервативною пресою, той завважив, що за ввесь рік турбота за стан посідання більшої земельної власности відзеркалювалась дуже ясно на сторінках цієї преси. Пробували великі пани звалити міністра Понятовського, потім хотіли відстрашити урядові круги та польське громадянство від планів земельної реформи навіть таким страшаком, що, мовляв, як почнуть парцелювати маєтки польських дідичів у Східній Галичині, то земля перейде в українські руки, бо чейже закон про земельну реформу передбачує передовсім поповнення місцевих карлуватих господарств. І тому ріжні графи та князі почали алярмувати: польська земля не сміє перейти в українські мужицькі руки, що властиво мало означати: не сміє бути державної парцеляції! Це вже хіба з розпуки кинулись великі землевласники на такий трік.

Треба ствердити, що консерватисти в справі земельної політики тепер опинились самі у блискучій ізоляції. Колишні їх союзники явно їх покидають. Опорою дідича раніше все був у селі польський ксьондз. Тепер саме вийшла

книжка одного ксьондза-єзуїта Півоварчика, в якій він висловлюється за парцеляцією панських маєтків. Який то знак часу! Ледви чи й ендеки підтримали тепер дідичів у боротьбі проти земельної реформи, як це було хоч би у 1923 р., коли спільними голосами дідичів і ендеків та українських і білоруських послів удалось у першому конституційному соймі припинити виключно польську кольонізацію на північно-західніх українських землях і на Білорусі. Не повторився б, здається, вже і 1924 рік, коли ендеція йшла разом з партією дідичів при ухвалюванні тепер обовязуючого закону про земельну реформу. А чи не найсильніше підважила засаду „святого права власности" на землю практика уряду, коли він за незаплачені податки забирає у панів землю. Напр. в ординації гр. Замойського забрано в цей спосіб поверх 40 тисяч гектарів землі. Отже захитались велика землевласність — і це перший цікавий момент в еволюції поглядів у Польщі на справу земельної політики.

Друге, дуже характеристичне явище — це надзвичайний зріст думки, що земля має перейти виключно в руки польських селян. Колись, ще в суверенним соймі у 1920 р., внесок про польську військову і цивільну кольонізацію згголосила саме П. П. С. на спілку з людовцями. Зовсім певно, що свого становища у цій справі польські людовці не змінили і тепер. Щодо П. П. С., то трудно сказати, якби вона тепер поступила. Теоретично річ беручи, не повинніб соціялісти поділяти з ендецією польської шовіністичної ексклюзивности. Але минулість пригадується дивне становище П.П.С. до справи церковної землі на Холмщині, однаково у соймовій каденції від 1928 до 1930 р. і в черговій від 1930 до 1935 р. Ця церковна земля у скількости понад 20 тисяч гектарів формально є в аренді у ріжних осіб, самих поляків-католиків і в більшости зайшлого елементу. ППС. все пляцувала до того, щоб переписати на власність цю аренду землю, дарма, що ця земля згідно зі своїм історичним походженням та по канонічному праву є співвласністю самої віруючої громади, отже православних українців Холмщини, нарівні зі самою церковною організацією. Як бачимо, не дуже то соціялісти соромились відбирати у наших бідних селян землю, щоб віддати її поляком, густо часто й не селянам чи робітникам. У соціялістів завсіди був би можливий такий викрут: Нам — мовляв — усе одно, в рука яких — польських чи українських — селян попаде панська земля; нам ідє лише про те, щоб у панів землю відобрати...

Щодо ендеків, то їх позиція чейже ясна: бачучи, що не вдасться дідичам зберегти землю, вони тепер проповідують, що земля на українських етнічних землях з рук дідичів має переходити та лише до польських селян. Правда, ендеки покищо думають про реалізацію свого гасла лише при приватній парцеляції, бо знають, що при державній парцеляції цьому на перешкоді стоїть сам закон про земельну реформу з 1924 р. Як відомо, ендеки проголосили у своїй пресі, що будуть затягати на чорну дошку, як національних зрадників, тих дідичів, які продавалиб свою землю українцям. Подекуди й місцеві урядові чинники помагають ендекам в їх акції. „Діло" недавно повідомляло, що на дідича Завістовського, який продав українським селянам 400 моргів землі, робив відповідний натиск сам воєвода.

Ще з більшою підмогою прийшов ендекам союз польських офіцерів резерви, що обединує 5.000 офіцерів з Галичини й Волині. як відомо, дуже впливова організація, близька до панівного тепер табору. Зїзд цих офіцерів у Львові ухвалив, що земля повинна переходити виключно в руки польських кольоністів, що компактною масою мають осідати на Волині й у Східній Галичині. Шож до державної парцеляції на підставі закону про земельну реформу з 1924 року, то її, на думку зїзду, слід припинити, а гроші призначені на цю парцеляцію, краще віддати на оборону держави, або... на виключно польську кольонізаційну акцію.

Отже бачимо, що тепер у 1936 р. зовсім змінилась у порівнянні з 1923 роком ситуація щодо суто виняткового, польсько-кольонізаційного закону з 1920 р. Тоді його у соймі припинили, хоч не було іншого закону про земельну реформу; нині — хочуть відновити та замінити ним існуючий закон про земельну реформу з 1924 р. Отже кольонізація — замість сусідської парцеляції. Зміна велика та дуже симптоматична.

Від середземноморського порозуміння до дардапельського непорозуміння.

(Показова лекція італійської дипльоматії).

ПОХИБКИ.

Промови Мусоліні на тему італійської експанзії, виголошені „голосом великим" у мальовничому одностроюта з іще більш мальовничими жестами, дуже добре „виходять" у кіновій тижневій хроніці. Зате важко булоб твердити, щоб на них добре виходила Італія.

Чи ті театральні ефекти були справді необхідні з погляду внутрішньої політики — сумніваємося, бо фашизм надто здоровий, щоб треба було його штучно підтримувати красномовною наркозою. Зате мали ми нагоду бачити вплив цього крикливого імперіялізму на міжнародне положення Італії.

У добре вихованому товаристві драстичних річей не називають по імени. Дипльомат має добре виховання, а іменник „експанзія" драстичне значіння. Тимто годі дивуватися, що сильні слова сильного італійського диктатора викликали сильне вражіння і певно сильніше ніж він сам бажав цього. Мусоліні так довго апотеозував імперіялізм, доки з Італії не зробив синоніму імперіялістичної держави і не стягнув на неї ненависти всіх слабих держав, загрожених якимнебудь імперіялізмом.

Це уможливило Англії переперти санкції, втягаючи до них і держави, яким Італія Богу духа винна, з другого боку зорганізувати для спільної оборони середземноморські держави. Ці успіхи могла британська дипльоматія завдячувати також виключно широким імперіялістичним жестом Мусоліня. У своїй закордонній політиці він не обмежувався до теоретичних викладів про експанзію, а загрозив нею таки реальним державам. Коли лишимо на боці італійські апетити, виявлені зараз після війни супроти Закавказзя, а в новіших часах — супроти Тунісу, побачимо, що зосереджувалися вони головно довкола держав, обединаних сьогодні у Балканській Антанті. Італія захопила Зару та Фіюме — пристані, що для неї мають хіба престижове значіння. Для Югославії вони далиб догідний вихід у море. Крім того італійці постійно пригадуючи свої претенсії до Далмації загрожували Югославії, яка могла втратити більшу частину морського побережжя. Італійські впливи в Альбанії більш, ніж це було необхідне, входили в дорогу інтересам Югославії та Греції; ту останню настроїли проти себе італійці свого часу наїздом на Корфу та невдоволенням серед грецького населення островів Доденанез, що належать до Італії від війни 1911. року. У тій війні придбала собі Італія, крім згаданих острівців та лівійських пустинь — смертельну ненависть турецького народу — зрештою послідовно підсичувала її повоєнними зазіханнями на південно-західню Анатолію, доки не кинула ворожу комунізмові кемалівську Туреччину під большевицькі впливи.

Як бачимо — у політиці супроти Близького Сходу Мусоліні дістав ненайкращу дипльоматичну спадщину, але і сам він не пропустив ніякої нагоди, щоб наразити собі три балканські держави: його, не Гора, ані не Ідеа, слід уважати за батька середземноморського пакту, що так дався у знаки італійській дипльоматії, яка виявила більше охоти до експанзії, ніж зрілости до її здійснення.

Тактика Мусолінія на міжнародньому форумі, тактика чолових атак при боєвих барабанах та ерихонських трубах, під девізою „іду на вас" — найшла прихильників у деяких правих колах навіть досить далеко поза Італією... Очевидно — навіть при поверховній аналізі мусимо признати, що ця тактика гірша напр. від японської, яка куди легше промощує шлях своєму імперіялізмові під сіреньким плащиком „пацифікації китайського бандитизму".

НАСЛІДКИ.

Залякані голосним італійським імперіялізмом, Югославія, Греція та Туреччина заключили з В. Британією т. зв. середземноморський пакт, що становив поважний козир у руках британської дипльоматії. Правда — морські сили, які він давав на послуги В. Британії невеликі: Туреччина, Югославія та Греція мають разом усього 2 лінійники, 5 кружликів, 7 підводних човнів, 1 летунську базу, 8 контрторпедовців та поверх 40 торпедовців, ще до того частина цих суден перестарілого типу. Може більші послуги могліб були віддати В. Британії сухопутні війська її середземноморських союзників, зокрема Туреччини та Югославії, якими можнаб було підсилити невелику британську залогу Єгипту проти наступу з Лівії. Та чи не найбільшу вартість малиб самі побережжя трьох держав з їх морськими базами: в прегарно розчленованої Дальматії можна досхочу нападати на Адрійське побережжя Італії, відтягаючи туди частину італійської фльоти, від Мальти, з турецьких і грецьких берегів та островів вигідно зашахувати італійську базу на островах Доденанез, що фланкує Кипр та Єгипет. До нафтових ані воєнних санкцій не дійшло, середземноморське порозуміння не мало нагоди вступити — та воно наче Дамоклів меч висіло над Італією, державні мужі якої не крили невдоволення та занепокоєння з цього приводу. Тим більше, за деякий час здавалося, що середземноморське порозуміння затратить свій тимчасовий санкційний характер і прийме тривкі форми з виразним протиіталійським вістрям.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 292-54.

ПОПРАВА.

Мабуть прикрий досвід не пішов на марне, бо цю петлю, закинену британською дипльоматією перетяла італійська дипльоматія зручним маневром. Коли можна вірити лєондонським колам, то Італія найшла пригідного союзника у СССР, якому Англія на конференції у Монтре ніяк не хотіла дозволити висилати военної фльоти поза Чорне Море. При підтримці Франції та її балканських сателітів Літвінов був у Монтре дуже певний себе і навіть загрозив, що коли Англія не уступить, тоді СССР покине конференцію і осягне свою мету двобічним договором з Туреччиною.

Така радикальна розвязка дарданельського вузла сильно нарушилаб престіж В. Британії та практично поставилаб її у прикру ситуацію. Совітська Росія здійснилаб завдання, якого царська Росія не могла здійснити від початку минулого століття: через Англію. Побережжя СССР булиб захищені перед нападом британської фльоти, зате совітська фльота моглаб безкарно нападати на британську на Середземному Морі, загрожуючи шляхові до Індії. Рівночасно розвязка дарданельської справи на думку Літвінова загрозилаб морським інтересам В. Британії на іншому аразливому терені — на Північному Морі. Як відомо, Англія забезпечила свої матірні побережжя перед небезпекою, яку в роках 1914—18 усунула морем крови пролитої у світовій війні, а саме морським договором з Німеччиною. Ця остання зобовязалася не перевищувати у розбудові своєї военної фльоти 35-ох відсотків тонажу британської, але лише під умовою, що розклад сил на Балтійському Морі не зміниться. Вія змінився би основно, якби большевики могли туди перекинути свою чорноморську фльоту, зложену з 4-ох кружликів, 4-ох контрторпедовців та 5-ох підводних човнів. Разом зі своєю балтійською фльотою (4 лінійники, 2 кружляки, 11 підводних човнів та 27 контрторпедовців) малиб вони силу, що поважно загрожувалаб Німеччину, тому не диво, що Німеччина забезпечилась би з цього боку, зриваючи морський договір з Англією та зоставляючи собі вільну руку у розбудові фльоти.

УСПІХ.

Домагання Літвінова влучає у два найважливіші місця британської імперії: шлях до Індії виставляє на большевицьку атаку, британські острови на німецьку. Вирятувати її зі скрутного положення, виступаючи одним фронтом проти СССР, може одинока Італія — сильна середземноморська великодержава, вільна від безпосередніх чи посередніх впливів Москви; великодержава, яка вже з огляду на своє географічне політичне положення здавна протистоїть російським імперіялістичним плянам на Середземному Морі. Щоб зєднати собі цього необхідного у Монтре союзника, Англія рішилася на широкий жест: вона забрала вперед довгочей червону плахту, ставлячи фльоту зі Се-

редземного Моря, що у свою чергу довело до виповідження середземноморського порозуміння. Складна дипльоматія виявилася сильнішою від простолінійної.

Візьмім під увагу, що цей відступ з догідної позиції зробила Англія у часі, коли в Абісинії починають падати дощі, а абісинські партизани починають велику протиталійську офензиву, а зясуємо собі, яку вагу привязують германичі британської політики до Дарданелів, до російської загрози з Чорного Моря, що її радикально може усунути лише політична сепарація України. (гал.).

НОВА КНИЖКА!
Із жіночої психольогії
Химерне серце
Ірини Вільде.
Ціна 1.50 зол.
Порто 30 сот., висилає Адміністрація „Діла", Львів, Ринок 10.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Японський уряд переніс у стан спочинку 8-ох генералів та 5-ох полковників, що займали відповідальні становища підчас лютневої револьти.

У Китаю 1. кантонська армія, що займає важні становища на північній границі пров. Квангсі, перейшла на бік нанкінського уряду; це сильно скріпило його престіж.

Швайцарська федеральна рада видалила остаточно 8-ох італ. журналістів.

За чотири дні...

У найближчий четвер починається тягнення другої класи тридцятьшостої Державної Льотерії. Не багато часу лишається на відновлення лісу: тільки тоді маємо право брати участь у тягненні, коли будемо власником лісу.

Тягнення тривatиме чотири дні, не рахуючи неділь ної перерви, і тоді рішиться, кому припаде десять тисяч виґр, вартости один мілюн сімсотдванацять тисяч і сімсотпядесять золотих. Між ними є виґри: дві по пядесять тисяч і двацять тисяч, чотири денні виґри по двацятьпятьтисяч кожна, десять по десять тисяч, пятнацять по пять тисяч золотих і т. д.

Виграші великі, але природно, тільки для тих, які мають ліси. Хто забуде його відновити, сам завинить собі, що щастя його минуло, хоча й було так близько.

Так зараз таки завтра спішім до колектури і полагодім ту справу, а може справді доля усміхнеться до нас.

Страйк у Мексику.

МЕКСИК, 11. 7. ПАТ. У федеральній державі Вера Круз застрайкувало 12.000 робітників британського нафтового товариства „Секвіля Ойл Компані". Страйк спаралізував продукцію 9-ох поважних нафтодайних осередків.

П. К. О.
Певність—Довіря
Кількість клієнтів:
2.212.775
Вклади зол.:
861.000.000
Власні льокати зол.:
730.000.000
Готівка у касах зол.:
132.000.000
Найбільша Ощадностева Установа у Польщі й одна з найбільших в Европі.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ В ЄГИПТІ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 11. 7. ПАТ. Трамваєвики закінчили страйк і вернулися вчині до праці.

—o—

ЕСПАНІЯ ПРИПИНИЛА САНКЦІЇ.

МАДРИД, 11. 7. ПАТ. Рада міністрів рішила припинити санкції в дні, який означила Ліга Націй.

МАРІЯ ГЕЛЛІНҐЕР.

Як найти заробіток.

Жив собі добросердний стрижій Томасіно такий добрий, що за ціле своє життя ні мухи не скривдив. Працював у маленькій крамничці на Тоймс Скверi. Малий, сивий, тихий, рідко коли заводив з ким розмову.

Його крісло для клієнтів стояло друге в черзі; крісел було пять. Шеф працював при першому. Коли входив новий гість, то всі помічники кидались живо, щоб показати свою меткість. Кожний з них кланявся, усміхався, підбігав, запрошуючи на своє крісло.

Власник підприємства Рікарді міг би був уже давно звільнити старого із служби, але не хотів цього робити, бо любив його. Знав теж, що його жінка була від літ спаралізована і що старий відкладав кожний сотик на лікування своєї дружини. Що найважніше: Рікарді мав сумління. Знав він, що як звільнить Томасіно, то він уже не знайде іншої праці. А так — нехай собі доживає тут віку.

Минали роки. Чим більше літ, тим менше гостей. Одної неділі попросив Рікарді Томасіна, щоб залишився ще у крамниці, коли ввечір закінчить працю. Коли всі інші помічники відійшли, сказав до нього:

— Слухайте, старий приятелю, я продав сьогодні свій інтерес. Виїжджаю з жінкою назад до Італії... Цілими роками чекали ми на це. Тепер здійснилась наша мрія. Я дуже журився, що з вами буде. Мій наслідник — дуже добрий фаховець, але і великий кумець. У цьому і вся біда. Ось чому хотів я звернути вашу увагу, що коли завтра прийде сюди сіньор Франконі, мусите старатись зробити на ньому добре враження. Усміхайтесь, зробіть якусь приємну міну, покажіть, що ви не такі старі. Я вже йому сказав, що ви в тім інтересі найліпша сила. Зрозуміли?

Старий стрижій кивнув головою й усміхнувся із вдячністю. Відчував у своїй душі, як це все скінчиться. Але дома не сказав ні слова про зміну. Поцілував свою жінку і навіть пробував жартувати. Коли сів до вечері, силувався, щоб з'їсти щонебудь, хоч страва не пролізала крізь горло.

На другий день уранці прийшов новий шеф сіньор Франконі, щоб оглянути штаб своїх співробітників. Був опасистий, лисий, носив за поясом великі ножички. Коли гості відійшли, звернувся він до своїх помічників:

— Я мушу у своєму інтресі поробити деякі зміни і відновити його. Коли ви дістанете в суботу від сіньора Рікарді свою платню, можете два тижні не приходити. За той час я повідомлю вас листом від коли я знову відкриваю інтерес і від коли буду вас потребувати.

Томасіно перелякався. Два тижні без заробітку! А пізніше?!

Минуло два тижні. Томасіно не дістав ніякої звістки від Франконія. Усеж пішов туди. Новий шеф був у крамниці. Нахмурився, коли Томасіно нічого не кажучи, одягнув на себе свій білий халат. Томасіно мав кількох гостей і працював. Після праці шеф узяв його на бік і каже:

— Ще тиждень можете в мене працювати, сіньор Томасіно. За той час можете пошукати собі іншого заняття. Я потребую у своїм інтересі тільки молодих, енергійних.

Аж тепер Томасіно добре розглядався по тій кімнаті, де працював майже ввесь день. Довкола нього були самі нові обличчя — суворі, непривітні, самі молоді.

Франконі боявся, щоб Томасіно не зважився на якийсь акт розпуки і заспокоював його:

— Не беріть собі цього так дуже до серця. Живемо в таких часах, коли не можемо слухати тільки самих почувань. Не можемо теж завсіди робити того, що хотіли би, як я у вашім випадку. Мусите попробувати всяких штук, починаючи від хитрощів. Говоріть усюди, де будете старатись за посаду, що ви мій найліпший стрижій. Коли хочете, то я можу навіть виставити вам якнайкраще свідоцтво. Нема часу думати над тим, як маєте шукати праці, а попросту мусите сказати собі, що її найдете!

Усякі штуки? Хитрощі? Чи можна такими способами найти працю? Нема ради. Щось треба конче пробити. Бо як ні, то може ще недужа жінка вмерти. Так багато літ він піклується нею... а тепер... ні, він не допустить до такої трагедії.

На другий день пробував він завести дипльоматичну розмову із своїм шефом. Пояснив йому, що саме тепер якось так склалось, що його найкращі клієнти роз'їхались тепер із Льондону. Боявся, що він має постійних, дуже вірних клієнтів. Чи сіньор шеф не хотів би його затримати у себе.

— Дуже мені прикро — відповів Франконі з чемною усмішкою — субота це останній день вашої праці у мене.

У суботу забрав Томасіно все своє приладдя і пішов до хати. Оповів жінці своє горе. Вона плакала разом із ним.

— Це страшне — говорила. — Ти старий і до праці беруть тепер тільки молодих. Я знаю, як виглядає життя. Я стала тобі тягарем...

XXXII. сесія Міжпарляментарної Унії в Будапешті.

I.

У цьому році відбулася 32-га з черги сесія Міжпарляментарної Унії у мадярській столиці Будапешті між 2. і 9. липня ц. р. Мадярська столиця приймала в себе представників парляментаризму з цілого світа вже вдруге. Перший раз відбулася там Міжпарляментарна Конференція у 1896. Були це щойно початки тієї міжпарляментарної організації. В цьогорічній сесії взяли участь, крім мадярських, парляментаристи Злучених Держав Північної Америки, Австрії, Бельгії, Данії, Єгипту, Еспанії, Фінляндії, Франції, Великої Британії, Греції, Італії, Японії, Люксембургу, Норвегії, Румунії, Швеції, Швайцарії, Чехословаччини, Югославії, Голляндії і Польщі. В сесії брали участь також представники Союзу Народів в особах двох членів Секретаріяту.

На денному порядку нарад сесії були такі справи: організація міжнародного торговельного розвемного судівництва і міждержавних мішаних трибуналів для ліквідації торговельних суперечностей; справа безробіття і можливости зароблювання: а) при допомозі організації приходових робіт, б) скорочення часу праці і в) еміграції; справа парляментарної контролі публичних фінансів. При цій останній точці обговорювано доволі широко справу спеціальних повноважень, якими можна наділювати уряди.

Вже дня 2. липня відбулося засідання Екзекутиви Міжпарляментарної Унії, а від 3. до 8. липня включно тривали щодня пленарні засідання передполудньом і пополудні. Крім того передостаннього дня, 8-го липня пополудні працювали комісії, а 9-го липня відбулося засідання новообраної Екзекутиви Міжпарляментарної Унії.

Мадяри обставили цілу ту міжнародню імпрезу величаво. Всі делеґати були до тої міри завалені ввесь час не тільки діловими працями, але й тими розривками, які для них поза засіданнями організували мадяри, що не мали змоги навіть як слід віддихнути. Коли завважити, що ввесь час сесії у Будапешті термометер показував 40° Ц. то кожному буде зрозуміло, що від надмірної перевтоми можна було навіть захворіти. Такі випадки були. Але найтрагічніший був випадок з б. ген. Левенгерцом, членом польської делеґації, який перед самим виїздом помер у своїй кімнаті на удар серця. Це без сумніву був наслідок перевтоми.

Офіціяльне відкриття сесії відбулося 3. липня в салі засідань мадярського парляменту, одного з найкращих у світі, положеного мальовничо над Дунаєм. На відкритті був присутній мадярський реґент адмірал Горті. Ціле ранішне засідання було присвячене виключно привітам з одної сторони делеґатів для гостинної Мадярщини та з другої сторони представників мадяр. парляменту й уряду для парляментарних делеґатів. Промовляли між іншими: б. президент міністрів Бельгії, тепер голова Міжпарляментарної Унії гр. Картон де Віярд який запропонував на провідника Конференції бар. Бальтазара Ланґа, вислуженого фельдмаршалляйтнанта, тепер посла до мадярського парляменту. Зараз-же по виборі виголосив бар. Ланґ довгу привітну промову, а по ним забрав слово мадярський міністр закордонних справ Каня, що побажав Міжпарляментарній Конференції якнайкращих успіхів. Нарешті виголосив обширну привітну промову французький сенатор б. міністр освіти Рустан.

Ділові наради почалися щойно пополудні того дня референтом генерального секретаря Унії п. Боасіє, в якому він складав звідомлення з праць Екзекутиви від 1. вересня 1935. до 15. травня 1936. р. Над тим звітом розвинулась обширна дискусія, що закінчилась аж на другий день. По тій генеральній дискусії пішли вже далі наради над поодинокими згори поданими точками денного порядку.

На Міжпарляментарній Унії репрезентував українських парляментаристів у Польщі голова УПР Василь Мудрий, який забрав слово в генеральній дискусії над справою еміґрації. Цю його промову була зреферована в усій мадярській пресі. З її текстом познайомимо наших читачів у черговому числі „Діла".

Дещо про сучасний стан на Білоруси.

Кожний нарід має свої великі ідеали, до яких безупинно прямує, про які мріє люді сни. Білоруський нарід, який підлягає тим самим незмінним законам життя, що й інші народи, спіраючись на своїй славній минувшині, коли він був незалежним, проголосив устами своїх представників 25. III. 1918 р. у Мінську, столиці свого краю, Білорусь вільною і незалежною державою, подаючи це до відома цілому світові. Цей акт, як досягнений плід білоруської національно-політичної думки, попереджувала праця багатьох білоруських одиниць і цілих організацій за час декількох поколінь.

Але тої проголошеної волі білоруського народу, що сусідує зі сильнішими народами, не пошановано. Вільсонівське „самоозначення народів" по думці гарантів версайського миру не відносилось до білорусинів, таксамо, як і до українців, і тому вони після світової війни опинилися в такому самому положенні, що й українці.

Риський трактат, що припинив війну між Польщею і Росією, поділив Білорусь таксамо, як і Україну. До Росії відійшли дві третини білоруської території з 8 мільонами білоруського населення; решта білоруської території відійшла: до Польщі з населенням поверх 2,5 мільйона, до Латвії з 200 тисячами білорусинів та у невеликій кількости до Литви

СОВІТСЬКА БІЛОРУСЬ.

Коли при кінці 1918. року большевицька армія заняла білоруські землі, то 1. 1. 1919 р. большевики проголосили незалежність Білорусі в формі Совітської Соціялістичної Республики. З цього часу в цій Білоруській Республиці володарями стали виключно тільки большевики, бо білоруський національний елемент був примушений емігрувати за кордон, а тих націоналістів, що лишились на місці, не допустили до державної і навіть до громадянської керманицької праці. Тому доля білорусинів під владою Совітів відома без дальшого пояснення — вона така сама, як і доля України за Збручем.

БІЛОРУСЬ ПІД ЛАТВІЄЮ.

По переведенні риського кордону через Білорусь частина Білоруси опинилась у межах молодої Латвії. За часів демократичного правління у Латвії вона гарно розвивала своє національне життя. Досить поважне число вселюдних білоруських шкіл, дві білоруські гімназії й учительські курси, якими кермував білоруський відділ при лотиш'ському міністерстві освіти, свідчили про толерантне відношення у цьому часі лотиш'в до білоруського народу. А білоруські культурно-освітні товариства з численними своїми відділами і громадсько-політична праця білоруських діячів свідчили про національну свідомість і політичну дозрілість білорусів на окраїнах своєї країни.

Але й на тих окраїнах Білоруси прийшов для білорусинів тяжкий час. З приходом до влади в Латвії лотиського фашизму зникають білоруські школи, счезає білоруський шкільний відділ при лотиському уряді, зникли білоруські гімназії, зникла білоруська культурно-освітня організація і перестали виходити білоруські газети. Словом, лотиський фашизм почав без стриму гуляти на білоруській території, силкуючись переробити білорусинів на лотишів. Очевидно — денаціоналізація лотишами білорусинів не вдасться.

БІЛОРУСЬКІ ЗЕМЛІ У ПОЛЬЩІ.

Після розмежування Білоруси риським трактатом велика частина Білоруси припала Польщі. Білорусини в Польщі підчас соймових виборів у 1922 р. провели до сойму й сенату 12 своїх представників. Це свідчить, що вже й тоді була велика національна і політична свідомість білоруських мас. Слід при цьому принятн під увагу, що до виборів у 1922. р. білорусини пішли під прапором Білоруського Національного Комітету, що повстав у 1919. р. у Вильні, й який працює авторитетно досьогодні; головним його гаслом є політичний ідеал білоруського народу, проголошений актом з 25. березня 1918. року.

I. Білоруський Національний Комітет.

Білоруський Національний Комітет — це репрезентація білоруських політичних і культурно-освітніх організацій, а також самостійних білоруських установ і професійних груп. Цей Комітет складається з представників білоруських організацій: по трьох від політичних та по двох від усіх інших.

Регуляміи Білоруського Національного Комітету у першому параграфі виразно означує, які організації можуть входити у склад цього Комітету: „Білоруський Національний Комітет складається з представників білоруських національних політичних, культурно-освітних, господарських та інших організацій і є репрезентантом зорганізованого білоруського громадянства Західньої Білоруси, яке прямує до осягнення права білоруського народу, проголошеного актом з 25. III. 1918. р."

Цей ідеал лучить білоруські організації під прапором Білоруського Національного Комітету і цією міркою білорусини міряють сьогодні діяльність своїх організацій та поодиноких діячів. Усі ті, що не підпадають під цю мірку, або спрямовують свою діяльність в інший бік, опиняються поза Комітетом. Тому в Білоруському Національному Комітеті нема ані комуністичних організацій ані польонофільських, і таких самих діячів. Тепер Білоруський Національний Комітет складається з 30-тьох представників білоруських організацій та установ.

II. Білоруські організації.

З політичних організацій, коли не рахувати нелеґальної КПЗБ, найбільше популярне Білоруське Національне Обединання. Це давніша Білоруська Християнська Демократія, що цього року в січні обновилася, зреформувавши свою програму в напрямі більшого демократизму й радикалізму та почала ширше охоплювати селянські маси, православні і католицькі, загострюючи при цьому боротьбу з клерикалізмом і фашизмом (її орган — „Белоруская Криница").

Політична партія „Селянський Союз" (група посла Яреміча), що існувала до недавнього часу, та Православно-Демократичне Обединання (група б. сенатора Богдановича) вже рік як не дають ніякого знаку життя. Крім цього позільно ворушаться білоруські націоналісти зпід стягу фашистів („Новий Шлях") та організується нова клерикально-консервативна група „Білоруський Фронт". З культурно-освітніх організацій найстаршим і найповажнішим є „Товариство Білоруської Школи" та „Білоруський Інститут Господарства і Культури". Перше з цих товариств (ТБШ) досі офіціяльно не належить до Білоруського Національного Комітету, хоча співпрацює з ним в окремих конкретних випадках (сучасний шкільний плебісцит). Обі названі культурно-освітні організації мають свої відділи й гуртки на провінції. До недавна сітка тих гуртків була досить густа. Теперішні умовини цю сітку значно проріділи, але загал настрій і дух не тільки не падає, але й помітно скріплюється.

НЕПОРОЗУМІННЯ.

Вихід з друку 1-го числа часопису „Білоруський Фронт", ріжні політичні знахорі поспішили назвати „поділом", „розломом" чи чимсь подібним. Так воно не є. Щож на дні сталося? А ось що: Свящ. Гадлевський, като-

---

Але Томасіно потішив її, що він знайде на це якусь раду.

Минуло три дні. Вівторок уранці на порозі хати Томасіно явився Франконі. Вшанувавши, сказів:

— Сіньор Томасіно! Я бачу тепер, що зробив помилку. Я не повинен був позбуватись вас. Можете вернутись до роботи до свого старого крісла, зараз поруч мого і я додам вам іще пять доларів тижнево. Ті смірі вітроголи не вміють так добре ходити коло гостей, як старші, досвідчені фаховці. Но, до побачення! Приїдіть завтра до роботи!

Жінка почувши про це радісно усміхнулась. Томасіно почав підсистувати політичну канцонетту.

— Франконі мусів мене наново залангажувати. Тут рішили мої клієнти. Так богато їх приходило і питали за мною.

— Не розумію. Які клієнти? Звідки ти міг їх за кілька днів узяти.

Томасіно відклав ніж і вилку, розсівся на кріслі і почав виклад:

— Моя дорога! Тепер зовсім інші часи. Коли хтось хоче найти посаду, мусить ужинати трохи хитрощів. Цю думку підклав мені сам Франконі і я пішов за його радою. Клієнтів я не мав ніяких, але всіх знав я від досить літ, від коли працював у Рікардія і вони теж мене знали. Коли Франконі мене викинув, я вибрався з візитою до всіх домів і від кожного позичив десять доларів, прохаючи, щоб у понеділок зайшли до мене, а я вверну їм гроші і замість процентту ще оболю та обстрижу. У понеділок цілий ринок клієнти питали тільки за мною і не хотіли нічого іншого!

Перекл. *е. е.*

хит польської жіночої монастирської гімназії, на спілку з ідейним польсофілом інж. Дубейківським, безпартійним магістром Шкелонком та ексклериком Папуцевичем видали часопис „Білоруський Фронт". Ніхто з цих „сецесіоністів" до ніякої білоруської партії не належав, а до Білоруського Національного Комітету входили і входять: о. Гадлевський як представник білоруського католицького духовенства, Дубейківський і Шкелонок як представники Білоруського Інституту Господарства і Культури (неполітичної організації). Отже тому не може бути мови про якийсь поділ: скорше хіба є це спроба організувати ті елементи, що досі політично були „дикі". Коли можна щонебудь про нову політичну групу о. Гадлевського сказати, беручи під увагу досі одне число „Білоруського Фронту" то хіба те, що ця група пропагує білорусько-литовсько-українське співробітництво та ідею тзв. „народнього фронту". Вже сьогодні цю групу називають клерикально-консервативно-угодовецькою. Тут треба зазначити, що о. Адам Станкевич, б. посол, видатний білоруський національний діяч, не згоджується з о. Гадлевським у справі „Фронту", сам він залишається, оскільки це йому як духовникові сьогодні можливе, по боці Білоруського Національного Обеднання. З голосів преси та з офіційних заяв Білоруського Народнього Обеднання виходить, що це Обеднання зайняло покищо вичікуючу та критичну, хоч обективну, позицію у справі тзв. „народнього фронту". За „народнім фронтом" досі ніяка білоруська політична група не заявилась.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.

Приглядаючись до сьогоднішнього білоруського життя в Польщі і порівнюючи його з українським життям, не можна не замітити великої ріжниці в розмаху і силі праці, однаково культурно-освітній, як і економічній. Там ще багато й багато треба зробити того, що на українському грунті вже зробила „Просвіта", „Рідна Школа", рідна кооперація і всі з нею так чи сяк звязані організації та установи. Поза пресовими органами, цими ідеольогічними клітинами життя, нема сьогодні в Польщі буйніших центрів білоруського господарського життя. Нема ніодної приватної білоруської школи, нема дитячих садків, захоронок, нема такої організації, як „Союз Українок", нема професійних союзів білоруських лікарів, інжинірів, адвокатів і т.д. Того всього і багато ще дечого нема. Але це не значить, щоб там не було людей, які це все розуміють. Такі люди є і їх число постійно побільшується. Одним із характеристичних явищ сучасного білоруського життя — є молодь. Всюди у всі організації допливають молоді люди, яким часто недостає життевої практики, але які радо й охотно вчаться. Цим тільки можна пояснити, чому національно-політична лінія у білорусинів, не зважаючи на великі покуси, і досі залишилася простою та незмінною. Це свідчить про величавий процес національного дозрівання у білорусинів, що непохитно веде ввесь нарід до його мети

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 1-2

З діяльности Музейного Товариства „Верховина" у Стрию за 1935 рік.

Управа Товариства в році 1935. складалася в таких членів: голова: дир. Осип Сілецький, заступник голови: проф. Тадей Залеський, секретар: Мечислав Бартків, скарбник: проф. Володимир Котович; члени Управи: дир. Ольга Бачинська, др Роман Домбчевський, проф. Олекса Харків, заступники: дир. Микола Марковський, м-р Володимир Луцівецький. Т-во має 34 членів. Річна складка 6 зол. Виділ мав 7 засідань.

Т-во діставало місячні підмоги: від „Української Бурси" 10 зол., „Пов. Союзу Кооператив" 5 зол. і „Взаємної Помочі Учителів" 5 зол., разом місячно 20 зол. Уся праця Т-ва була спрямована на придбання експонатів та інвентаря. Крім того упорядковано льокаль.

Заходом Товариства уладжено дня 20. жовтня 1935. р. показ народньої ноші. В цій імпрезі взяли участь села Стрийщини і Болехівщини; виступило коло 150 осіб. Подумана дуже щасливо, дала вона привід іншим околицям нашої землі уладити подібні свята. Одним з таких було свято народньої ноші у Львові.

Чвертьрічні звіти з діяльности поміщувало Товариство у стрийській „Думці"

З кінцем грудня 1935. виказував спис експонатів Музею 1.726 катальогових чисел, а 1.900 предметів. В році 1935. прибуло 727 катальогових чисел, але тут не вчислено 170 картонів з 500 вишивками.

В поодиноких відділах прибуток означується такими числами: археольогія 4, етнографія 182, ікони 8, медалі 21, відзнаки 41, монети 96, банкноти 80, пергаменти 3, альбоми 3, документи 80, різьби 2, печатки 3, збруя 1, світлини 90, оповістки 48, образи 3, книжки 57, річники часописів 5.

Приходи Товариства виказували в році 1935. квоту 1.140 зол.; розходи 1.074.97 зол. так, що залишилась готівка в квоті 65.03 зол. на рік 1935. р.

З початком травня 1936. р. льокаль музею відчинений для відвідувачів що четверга і неділі від год. 10. до 13. Товариство цікавилося топографією свого терену і місцями майбутніх розкопок. Задля цього звернулося до Повітового Виділу, щоб призначено і вставлено до буджетів самоврядних одиниць відповідні квоти на ведення цих розкопок.

Коли взяти на увагу різні суспільні верстви,

о. О. ПРИСТАЙ. 57

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Дітям то лиш подай щось такого. Аж скачуть, так тішаться, який то гарний плюб у наших старих контрах.**) А мені плакати хочеться, що нині в двацятому столітю, та ще й в Америці, люди такі шопки стружуть. Чи вжеж ми маємо свої обряди на сцену представляти і висмівати? Що та наша молодіж собі подумає?

Не кінець на тім. Зачинають і публіку гостити. Наші свахи вже й не довиджують добре від тих пайнтівок. Декуди пізнали своїх тай аж по дві пайнтівки ставлять на купу. Вже й третя година попівночи, а тут далі тої самої. Пийте горівку, пакове, більше заробимо та довг сплятимо.

Всі свахи видно були дуже вдоволені тай казали, що нам треба буде ще більше щось такого зробити. Я думаю, щоби таке більше не повторялося."

— — — — — — — — — — — —

Що діялося в душі українського інтелігента, от хочби і в самого священика, що сподівався побачити правдиву мистецьку імпрезу своїх парохіян-аматорів, а потім був свідком такого сороміцького видовища — можна догадатися.

29. ОТ СОБІ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЯК.

Бувало й таке в Америці, що жінки справді булиб видряпали своїм чоловікам очі через дяка, колиб він чомусь мусів покинути парохію. Одна баба так погрожувала тут своєму чоловікові: „Андрію, якби мені Матвіїв відійшов із Сиракюз, я бим тобі очі видряпала".

Діялося це в Сиракюзах, де в 1914. році вибудував я за 50.000 долярів нову, гарну, мурована церкву з червоної цегли. За дяка був у мене Вульчин, син мого старокраєвого парохіянина й одночасно війта в Підмихайлівцях, рогатинського повіту. Доклі у Сиракюзах була стара деревляна церковця, вистачав нам сяк-так Вульчин, що був радше підячий, ніж дяк. Але коли замісць неї станула монументальна церква з пятьма мідяними банями і прикрашена філярами, почав нарід щораз більше з усіх сторін горнутися до неї. Також число дітей в парохіяльній школі зростало; їх було досіль 35 і Вульчин міг іще з бідою учити. Але тепер треба було нам конечно нового, вишколеного дяковчителя.

Вульчин, як недовчений самоук, був дуже зарозумілий. Навіть сердився, коли хтось із школярів назвав його дяком, бо він вважав себе за „пана професора" і казав шкільним дітям, ба й старшим людям, щоб так його титулували. Однак американська шкільна молодь була дуже второпна. Порівнюючи своїх учителів з американської школи з паном Вульчином, хутко зорієнтувалися школярі і усі немилосерно кпили з бідолашного дячка. Сердега Вульчин не вмів дати собі ради і щохвилини прибігав до моєї канцелярії та скаржився мені на своїх школярів.

Хоч Вульчин був дешевий, (мав місячну платню 60 долярів), та я виповів йому посаду і розписав конкурс на нового дяковчителя, помістивши оголошення в наших часописах. Парохіяни були згідні зі мною в цій справі.

На моє оповіщення зголосився кандидат Михайло Матвіїв, що недавно приїхав удруге до Америки. Перший раз був тут пять років разом з жінкою. Потім поїхав з нею до Галичини, лишив там її і двоє дітей, та вернувся сам. Спочатку заступав місце хорого дяка в одній парохії. Від священика тої парохії приніс писемне поручення. Прочитавши, що він здоровий, енергійний і добрий диригент, я приймив його, потребуючи саме такого дяка. М. Матвіїв не мав ані зломаного цента при собі. Всі гроші витратив на подорож до Галичини і наповорот до Америки. Тому я дав йому в себе мешкання, харч і все інше, чого потребував до життя, радіючи, що з таким дяком успішно доведу до мети організацію парохії.

М. Матвіїв, з колиці Буська, був огрядний, здоровенний мужчина, з румяним і трохи капральським обличчям. Він мав сильний теноровий голос і відзначався елеганцією. Подобався всім, а особливо „красному полові", був завжди виголений і зі смаком одягнений, а в поведінці мав панські манери. Вмів виступити у товаристві, на похороні, весіллі, виставі, і перед своїми і перед чужинцями.

Бачив я, що наш М. Матвіїв потребував більше гроша, ніж мав платні (80 долярів) і діставав ріжні церковні приходи. Щоб він хоча трохи позбувся найконечніших видатків і зобовязань, дозволив я йому мешкати й харчуватися в мене ще один місяць задурно.

Та вже на другий місяць нашого спільного життя під одним дахом, почав щораз більше показувати свою правдиву „фарбу". Вже й не згадую, що він ані одним словом не натякнув бодай для форми, чи має заплатити за утримання. Про якусь подяку і згадки не було.

Зате став М. Матвіїв так поводитися у моїм домі, що здавалося, він тут господарем, а не я. Але найгірше те, що моя господиня почала нарікати на його поведінку. Погрожувала, що покине в мене службу, як дяк не випровадиться; мовляв, вона згодилася обслугувати — варити, прати, тощо на одну особу, не на дві.

Врешті я був приневолений виповісти дякові помешкання. Чемно попрохав його, щоб знайшов собі деінде нове. Але М. Матвієві не спішилося покидати мою хату, де все мав задурно. Щойно четвертого місяця знайшов собі хату, навіть жартом не подякував і не признавався він до сорока долярів, що їх був позичив в мене зараз по приході до Сиракюз.

Дяк, ніде правди діти, працював якслід у школі і церкві. Вишколив гарний хор, зорганізував аматорський гурток і вчив дітей. Парохія росла. Прибували нові парохіяни. Церква по береги заповнялася вірними в неділю і свята. Здавалося, що все буде добре, але пан дяковчитель М. Матвіїв почав занадто гуляти. Між людьми затягав позички, баламутив чужих жінок, залицявся до дівчат, представляючись їм, що він

**) Країнах

помітне велике зацікавлення справою музею серед селянства. Воно серед нього навіть більше, як можна було сподіватись, значно більше, як серед інтелігенції. Селяни дуже радо дають експонати, навіть дуже рідкі і цінні, як лише звернутися до них вміло і щиро і сяяснити їм справу. Вони, хоч бідні, часто справжні меценати музею.

Коли мова про інтелігенцію, то найгірше стоїть справа серед священників, які музеєм не цікавляться, а часто ставляться до нього вороже. Бували випадки, що місцевий священник довідавшись, що член „Верховини" у селі збирає експонати, замикав двері, а то й хотівся, або коли дозволив членові музею перешукати різні закутки і стрихи в церкві, заявляв, що не може вибраного предмету віддати музеєві „Верховина", бо мусить віддати його до музею Архиєпископії.

Свого часу заїхрунося музей „Верховина" до Митрополичого Ординаріяту у Львові, щоб управильнити працю обіжок для центрольних музеїв і музею „Верховина", але з цього нічого. Священники поникують на розпорядки Ординаріяту і в наслідку речі музейної вартости пропадають, не попадавши ні там ні тут. Було в церкві в Ходовичах стара вартна ікона з XIV. віку. Згоріла церква, провала в огні й ікона, хоч це діялося кілька літ тому, коли були вже не тільки центральні, а й обласні музеї. У церкві у Стрілкові є старі ікони і велика церковна утвар. В вищезгаданому році перед Великоднями святами намальовала церковна прислуга понад 40 ікон бронзами. Залишились незамальовані тільки 2 ікони. Золоте давне тло вимальовано тинктурою з бронзу і лякером, так, що по тій операції стікали з ікон цілі „слизняки". Зовсім намальовано запрестольний образ Богоматери, вартного вишідного письма. Таких і подібних випадків знає Управа музею на своїй області чимало.

Загальні Збори, що відбулися в грудні 1935-, вибрали такий новий виділ: голова дир. Йосиф Сілецький, заступник голови проф. Тадей Залеський, секретар Мечислав Бартків, скарбник проф. Вол. Котович, члени Управи: проф. Олекса Харків, дир. Ольга Бачинська, д-р Роман Домбчевський; заступники: проф. Калинин, дир. Марковський. Перевірна Комісія: інсп. Шаєний Соколовський, дир. Іван Куяїв нач. Лис.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 15—25

Чому хвилево перестали виходити українські та російські часописи у Парижі?

У звязку з останніми страйками у Франції закрито найбільшу в Парижі славянську друкарню „Навар". Це поставило в тяжкі умовини цілу низку самостійницьких українських і російських „Тризуб", „Українське Слово" Вільне Козацтво видань. У першу чергу мусіли припинити появу: тво" і „Прометей" (орган України-Кавказу-Туркестану), далі ціла низка менше відомих видань і взагалі великий російський часопис „Возрождение" зовсім зліквідований. З огляду на те, що з причини останніх страйків кошти друку у Франції збільшилися на 30—40 відсотків, дальший вихід великої кількости емігрантських видань поставлений під знаком запиту. Все таки є надія, що труднощі вдасться перебороти і більшість самостійницької преси знову буде виходити.

Оборонна акція купців, лікарів, інжинірів, адвокатів.

Господарські організації та організації лікарів, інжинірів, адвокатів і т. д. переслали меморіял міністрам: скарбу, промислу і торговлі та справедливости з домаганням, щоб постанови закону про охорону льокаторів розтягнути на промислові і торговельні льокалі ще на 3 роки. Меморіял підкреслює, що тепер, тяжке положення є великою небезпекою для істнування і розвитку промислових та торговельних підприємств, бо згідно з декретом президента власники домів можуть виповісти промислові і торговельні льокалі купцям, інжинірам, адвокатам і лікарям в днем 30. вересня ц. р. Тимчасом льокаль для деяких підприємств напр. аптик і для адвокатів, лікарів та інжинірів є життевою справою.

—o—

Адвокати не зможуть інтервеніювати у справі помилування.

Велике зражіння між адвокатами викликала вістка, що міністерство справедливости обмежить якінебудь інтервенції у справах помилування осіб, які мають уже правосильні судові присуди або рішення дисциплінарних органів. Дотепер у справах помилування вносили прохання адебільша адвокати. Тепер міністерство справедливости рішило, що всякі інтервенції у справі помилування є недопускальні. Цю заборону інтервенції викликала відома афера Ванди Пашлевічової.

Міністр скарбу заперечує вістки про обнижку платень.

У звязку з вістками преси про зміну постанов емеритального закону оголошено в пятницю такий офіційний комунікат: Міністерство скарбу виясняє, що тепер не обмірковують ніяких проектів посередньої або безпосередньої обнижки платень державних урядовців. Висота видатків на платні й емеритури є устійнена в державнім бюджеті на 1936-37 рік і ніяких змін в цій ділянці не буде.

кежонатий і почав дуже запиватися. Мої уваги і докори бундючно ігнорував. Мовляв, має вже своїх повних 24 роки і зрештою, це не мій „бізнес", а його приватна, чи пак особиста справа...

Свої дяківські обовязки виконував бездоганно, але те, що сьогодні доброго зробив для парохії, як дяковчитель, на другий день сам руйнував як непоправний пяниця. Своїм ганебним прикладом деморалізував усіх парохіян, а в першій мірі шкільну молодь.

Третього року його побуту в Сиракюзах, мав я сприятливу нагоду позбутися М. Матвієва з парохії. Однак у своїй добродушності і надії, що він колись таки поправиться, я залишив його й через нього сам заплатив я згодом утратою парохії.

Було воно так. Місцеве товариство „Січ" хотіло влаштувати театральну виставу і потребувало салі. Американцеві мусілиб заплатити за її винаєм на один вечір 25 долярів. Тому січовики попрохали мене, щоб я дозволив їм відіграти виставу у церковній салі й зобовязались дати 10 долярів на церкву за електричне світло й за користування костюмами.

Січовики або гайдамаками, як вони самі себе гордо звали, були меткі і свідомі люди, тільки вибрали собі не дуже то правильний шлях до своєї мети. До вистави приготовилися добре й запрохали на ню теж американських громадян — адвокатів, лікарів, ріжних підприємців. Саля була вщерть виповнена своїми й чужими гостями. Сама вистава вдалася січовикам знаменито. На сцені виступав також австрійський жандарм. Він необережно зачепив своїм багнетом заслону на сцені і зробив в ній невеличку дірку. З цього приводу розпочав зараз по виставі авантюру наш дяк, М. Матвіїв. Він встиг вже до безтями впитися і палав заздрістю, що січовичі з успіхом грали, хоч не мали між собою такого „дипльомованого режисера", як він. Пяний дяк підняв крик, закидаючи січовикам, що вони навмисне заподіяли церкві шкоду. На салі повстала метушня саме підчас того, коли гості виходили з неї. Щоб запобігти скандалові й не довести до бійки, я розігнав загонистих противників і силоміць усунув дяка, щоб його не „протрепали" січовики.

На другий день зявилася в мене депутація „Січи", зложена з трьох її найповажніших членів, що водночас були членами парохії. Вони зажадали від мене, щоб я прогнав дяка з посади. Та я був іншої думки. Хотів ще дати йому час і можливість поправитися. Пояснював делегатам, що кінь, хоч на чотирьох ногах, часом спотикається.

Я не прогнав М. Матвієва з посади, але він навіть не думав поправитись. Зате до року не тільки помирився із своїми недавніми противниками, січовиками, але і запрязнився з ними. Вони приєднали його до свого товариства, де він тілом і душею посвятився праці, занедбуючи церкву, хор, школу й наш аматорський гурток. Окрім того ще більше запився.

М. Матвіїв мав в Галичині жінку й двоє діточок. Але він не опікувався ними, не помагав їм і навіть не відписував на благальні листи жінки. Вона звернулася була до мене зі скаргою, що діти примирають з голоду, а їх тато ні словечком не обзивається до них. Пян дяковчитель найшов собі в Сиракюзах якусь замериканізовану француженку, зайняв мешкання і жив разом з нею, немов зі шлюбною дружиною, собі на сором, а цілій парохії на згіршення.

Нарешті урвався мені терпець. Було це у місяці травні 1917. року. Я спрямувався до банку, куди хотів віднести церковні гроші, що їх призбиралося кількасот долярів. На зупинці ждав на трамвай. Нараз спостеріг я знайому ірляндську дівчинку, що поспішала з чимось завиненим у папері. Я добре знав її. Вона товаришувала з нашими школярками. Бавилася з ними й навіть приходила вечорами в їх товаристві до української парохіяльної школи. Помалу сама навчилася по українськи говорити. Вона поздоровила мене, а я спитав куди вона йде, та що доброго несе.

— Горілку — відповіла дитина.

— Для кого? — спитав я зацікавлений, знаючи, що вона не має батька. Зрештою в Америці закон строго карав кожного, хто відважився посилати малолітка до корчми по горілку.

— Для вчителя — сказала отверта ірляндка й ще більше здивувала мене своєю відповідю. Невжеж її англійський чи там американський учитель післав би свою ученицю по горілку?! Це було для мене цілком незрозуміле.

— А як зветься той учитель? — Дівчинка заявила мені:

„Дат із йор тічер Матвіїв!"*)

Довідавшись про це, я був повинен передати цілу справу поліції, що й покаралаб пана дяковчителя й вигналаб його з міста. Легко й без турбот міг я позбутися пяниці. Але я не хотів пошкодити М. Матвієві та допустити до скандалу, щоб ще й американська влада довідалася, якого вчителя має українська парохіяльна школа.

Я виповів М. Матвієві посаду, однак замість нього, я мусів покинути парохію... Не знав я, що він, окрім француженки мав ще багато інших оборонців серед місцевого жіноцтва. Найбільшим його захисником була пані Андріеха, жінка заступника предсідника парохіяльного комітету. Вона як побачила в часописі оголошення, що сиракюзька греко-католицька парохія пошукує нового дяка, заявила категорично своєму чоловікові:

„Андрію, якби Матвіїв відійшов з Сиракюз, я бим тобі очі видряпала!..."

Андрій настрашився, щоб вірна дружина не виконала своєї погрози. Тому нацькував своїх прихильників проти мене. А в неділю всі вони разом з Андріехою зробили мені перед церквою по Службі Божій таку авантюру, що її досі, як довго я жив, не тільки не мав, але й ніде не бачив. Для охорони власної особи перед чинною зневагою, мусів я приликати поліцію. А за тиждень мене вже не було в Сиракюзах. Хоч і дяк М. Матвій був приневолений вибратися звідтіля, але це була для мене мала потіха. Через дяка-пяницю я втратив раз назавжди свою любу дитину — новозбудовану церкву, дві школи й зорганізовану парохію.

*) Це є ваш учитель Матвіїв.

(Далі буде).

Орґанізування внутрішнього мясного ринку.

НАГЛЯД НАД ТОРГОВИЦЯМИ.

В останньому часі йде широко закроєна акція у справі зорганізування внутрішнього мясного ринку.

З цією метою повстала у Варшаві головна надзірна комісія для торговиць, а по більших містах окружні комісії. В склад таких комісій входять представники територіяльної самоуправи, хліборобства, торговлі і ремесла. Завданням комісій буде прослідити й управильнити не лише технічні уладження, але також оплати на торговицях, організацію торговиць і різні, слідкувати за виконуванням постанов у справі обороту тваринами і мясом і т. д. Деякі комісії устійнюватимуть з доручення міністерства промислу і торговлі теж курс цін на тварини і мясо.

У Львові веде вже таку діяльність окружна надзірна комісія для торговиць під проводом інж. Т. Шварценбер-Черного. В склад комісії входить теж трьох українців, а саме: інж. д-р Евген Храплицький, дир. Юліян Шепарович та дир. Іван Шепарович.

Окружним інспектором і керманичем бюра згаданої комісії є інж. Ст. Боровець. Окружна комісія на перших засіданнях устійнила вже напрямні праці і співпраці з господарською і територіяльною самоуправою.



Виробник: Аптикар Драч і С-ка Бельсько.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

V. ВИКАЗ.

ЗЛОЖИЛИ В С.-Б.:

Проф. Іван Боберський — Югославія, амер. долярів 40.— і взиває, щоби всі члени сокільських гнізд закупили по 1/4 квадратового метра У. Г.

Проф. С. Гайдучок, Львів, зол. 100.— і кличе: д-ра Максимонька Льва у Львові і Михайла Сеницю б. упр. УГА, Гаїнини—Розворяни.

ЗЛОЖИЛИ В ЦЕНТРОБАНКУ:

„Народна Гостинниця", Львів, зол. 100.— і кличе: Видавництво „Українська Преса", Львів, і „Союзний Базар", Львів.

Дир. Шепарович Ю. зол. 10.— і кличе: інж. Льва Шепаровича, п. Івана Шепаровича, інж. Юрка Шепаровича, інж. Романа Шепаровича й інж. Омеляна Шепаровича.

Інж. Микола Творидло зол. 10.— і кличе: о. кан. Петра Ганінського в Дереняці, д-ра Мирона Коновальця у Львові і п. Марію Гарасимчукову в Перетоках.

Дир. Іван Мартюк зол. 10.— і кличе: дир. Маркіяна Кисілевського, Захара Рудика, нач. бухг. ЦС. і Володимира Панькова, предст. фірми „Лайнон", всіх у Львові.

Анастазія Мировичева, Дуба, зол. 5.—

Перун Юстина, Ділок-Микуличин, зол. 5.— і кличе: Іжак Прісю, Івана Витвицького, о. Любомира Сивенького, о. Вол. Кучабського і проф. Леонію Зайцлу.

Осип Іжицький, Струтин Нижній, зол. 2.— і кличе: Осипа Ільницького, упр. школи Руда Ястковіцка і Гриця Гречуха, Струтин Нижній.

Омелян Іжицький зол. 2.— і кличе: д-ра Василя Паляводи в Рожнітові й ем. суддю Осипа Зятика в Зорочеві.

Інж. Теодор Кіраїм, Торунь, зол. 4.— і кличе: д-ра інж. Манявича Воля і д-ра Франціна Василя, обо у Празі ЧСР.

Інж. Олекса Пежанський, Львів, зол. 3.— і кличе: дир. М. Кисілевського і д-ра В. Лицинця.

Іван Мороз зол. 3.—

Антін Ковалисько, Львів, зол. 3.— і кличе: д-ра Осипа Цюпку, Богуміл і дир. Осипа Станиміра, Перемишль.

Ольга Ковалиськова, Львів, зол. 2.— і кличе: Івашку Стойкову, Трускавець, Любку Савойкову, Львів і Любку Захарківку, Львів.

Павло Гулик, Томашів Маз., зол. 3.— і взиває всіх ВП. Заточенців, щоб свою матір-землицю побільшували.

О. М. Клодзінський, Путятинці—Рогатин, зол. 2.— і кличе: о. Йосифа Яворського, декана в Лучинцях та Олександра Гафтара, дир. шк. Путятинь.

М. Кужиль, упр. гімн., Рогатин, зол. 2.— і кличе: всіх управителів гімназій „Р. Школи".

Інж. Т. Горницький з Торуня зол. 2.—

Петро Мигович, Львів, зол. 2.— і кличе: К. Рилка Малахівського й інж. Сербина, усіх з Центросоюзу у Львові.

Д-р Левицький Володимир зол. 2.— і кличе: візитатора Михайла Грицака і радника Тадея Лучаковського.

М-р Рудольф Коченаш зол. 2.— і кличе: м-ра Богдана Галайчука, Львів і м-ра Жигмонта Процишина, Львів.

Радник Йосиф Дрималик у Львові, зол. 2

* * *

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15, з допискою: На „Український Город". Конто чекове ПКО. 143.467.

Гордість селянок Коломийщини.

Величаве повітове „Свято Селянки" в Коломиї.

(Від окремого кореспондента).

Дня 7. липня ц. р. зазначився для коломийського повіту небуденною, величавою памяткою: це місцевий „Союз Українок" святкував „Свято Селянки".

Уже з р.ання на площу 49. п. п. стали напливати зорганізовані гурти селянок, що ждали на полеву Службу Божу. Так теж із самого ранку організація свята наткнулася на безліч перешкод, що їх робила місцева влада. До того станиславівський владика ніяк не хотів дозволити, щоб Службу Божу відправили раніше, як у 12. год.; щойно о. декан Русин, який перервав лікування та нарочно прибув на свято, пересунув початок богослужения на год. 11.

До Служби Божої, підчас якої співав міщансько-церковний хор під управою проф. Николишина, станули окремі села у такому порядку: Березів Вижний, Пядики, Корнич, Раківчик, Воскресінці, Печеніжин, Шепорівці, Березів Середний, Балинці, Виноград, Вербіж Нижний, Товмачик, Перерів, Космач, Княждвір, Яблонів, Сопів, Слобода Рунгурська, Пилипи, Кіданч, Піски, Коршів, Бучачки, Бана-Березів, Трофанівка, Слобідка Лісна і Жукотин.

Праворуч чудесно килимами прибраної каплички уставились голови кружків „С. У.", просто вівтаря голова „С. У." п. М. Рудницька у празничній покутській ноші. Степениця і ціла площа довкруги заповнена селянством та місцевою інтелігенцією. На степениці в окремих ложах засіли представники установ, товариств і кружків. Від преси був лише кореспондент „Діла" та д-р Трильовський. У середущій ложі засіла президія свята, у якій ми бачили пані: Михайлюкову, Ставничу, Медьникову, Рубінгерову, Білозорову, що була головою організації свята, Шипайлову, Березовську, Гнатчукову, Кузьмову, Яхнову, Николишинову, Перегорецьку й ред. О. Кисілевську.

По Службі Божій всі гурти селянок перед-філювали перед головою „С. У." та президією свята. Оця дефіляда — це мабуть найкраща частина свята. Рівним, вправленим кроком ішли чвірки зорганізованих селянок у баранім покутській ноші, при чому кожде село відріжнювалося окремим стилем та барвою. Не дивниця, що щиро вихоплені гості витали деякі гурти просто овацийними оплесками. Найбільшу увагу звернули села: **Корнич**, де в чвірках ішли старші, поважні жінки поруч із молодю, **Пядики, Печеніжин**, у якому всі учасниці визначалися ношею, рослою поставою та гордовитою поставою, зав'язані дівчата з **Балинців**, селянки у гуцульській ноші з **Космача, Коршів**, де в першій чвірці йшла молода з дружкою в характеристичних вінках та у плітках, врешті **Виноград**, що звертав увагу вродливістю молодих дівчат.

Після того голова коломийського Кружка „С. У." п. Михайлюкова привитала голову „С. У." Відтак стала промовляти п. М. Рудницька. Хід гадок її промови, яку раз-у-раз переривали голосними оплесками та окликами „слава", такий: Не вільно забувати українським жінкам, що вони донька 40-мілїонового народу, народу з багатою історичною традицією, талантами, найурожайнішою землею від Сяну по Кавказ та від пинських болот аж по шпилі тогобічних Карпат. Далі пригадала промовниця обов'язки й завдання української жінки як матері, господині та громадянки, які повинні бути зразком в ідейних національних змаганнях та бути завжди там, де кипить національна праця. Ніякий нарід, говорила промовниця, не може піднестися вище свого жіноцтва, як вінка ріка не підне-сеться вище берегів. Кінчаючи свою промову, закликала промовниця кадри українських жінок, щоби в добі загального хрунівства (?!) були тверді та невступні, а коли наш політичний провід зійшов на манівці (?), то українська жінка мусить стануги на сторожі національної чести та зберегти національну гідність. Оце нетактовне закінчення помимо загалушило попередній зміст промови. Якжеж було говорити про здогади манівці політичного проводу, коли саме завдяки пос. Завалікутові, членові цього еманівченого проводу, вдалося перевести свято та побороти безліч перешкод?! Зате на степениці можна було чути завваги: Цікаво знати, чи якби так п. Рудницька вийшла була посолкою, то чи й тоді політичний провід був би найшовся на манівцях?...

По промові йшли окремі точки раніщьої програми: алегоричні вози, що представляли чотири пори року і так: весною дівчата з Березова і Воскресінець співали гаївки, літом Вербіж Нижний вправляв серпами, восени бачили ми весілля та народні танки дівчат із Лісок, а в зимі під ялинкою на санях співала молодь із Печеніжина колядки та щедрівки. Відтак усі кружки, числом 600 учасниць, станули до вправ, які під звуки печеніжинської дутої орхестри випали ефектовно та збирали бурю оплесків. Раніщня програма покінчилася гимном „С. У.", що його відспівали всі кружки.

У дальшому ході свята кружки уформувалися в похід, який пішов вулицями міста на площу Нар. Дому.

Пополудні в салі Щадничої Каси відбулася академія, на якій відчитували безліч привітів, п. О. Кисілевська виголосила знаменитий реферат, злучені хори відспівали пісню „До праці", дорість коломийського міщанського кружка виконав ритмічні вправи, п. М. Вовсулівна і Маланка Томенко з Сопова деклямували „Свято селянки" Уляни Кравченко, а при кінці кружок „С. У." з Печеніжина виконав за давнім народнім звичаєм картину „Вечерниці".

Свято, в якому взяло участь 1.200 зорганізованих селянок та кількацять тисяч народу, залишило якнайкраще враження та сильно зміцнило національну свідомість покутської селянки. Воно безперечно одно з найудатніших свят у краю.

Евген Ткачук.

Дрібні вістки.

Французькі пароплави утримуватимуть правильну комунікацію на лінії Гавр—Ленінград.

Еспанська поліція арештувала посадника м. Відлянгарде Льос Комунерос за те, що закликав населення до ген. страйку.

Б. бельгійський високий комісар при адіянтській комісії Надренії Полен Жакменс помер.

У Китаю в Шінгаю хтось убив японського громадянина Каяв. Яп. ген. консуль запротестував, а яп. військова влада приступила до репресій, уладжуючи поле вправ у дільниці Гонкію.

—o—

ЗНОВУ ВБИВСТВО НА ПОЛІЦИЙНІЙ СТАНИЦІ?

На поліційній станиці в Константині помер І. Турандт. Поліція видала його тіло, кажучи, що він наложив на себе руку. Тимчасом секція виявила, що перед смертю над ба. п. Турандтом мучилися: він мав здавлену грудну клітку, поломані кінчини та рану на голові. До прокуратури вплинула жалоба на поліцаїв з Константина.

Присилайте передплату!

Партизани окружили Адіс Абебу.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. Як подає „Пері Суар", від деякого часу не приходять з Адіс Абеби до Джібуті каравани. Партизанські загони, підчинені синові раса Касси нападають яких 40 км. від столиці на купців і селян, унеможливлюючи прокарчування столиці. Італійську моторизовану частину, що приїхала в місце, де партизани перервали шлях, повитали ці останні стрілами, убиваючи кількох італійців і ранячи коло 50-ох. По Адіс Абебі кружляють скріплені стежі на вулицях, всю ніч горять ліхтарні. Партизанною вермує — як кажуть — громадянин Куби дель Валле, що служив на дворі негуса.

ПАРИЖ, 11. 7. „Пті Журналь" подає, що рас Імру після кількох рейдів у глибину окупованої італійцями території підготовляє напад на залоги у Гондарі та Дессіє.

—o—

СУКНА

РУДОЛЬФ СВІТАЛЬСЬКИЙ — ТАДЕЙ ГАЄР
Львів, Баторія 20. — готель Саський.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПЕРШОРЯДНИХ МАТЕРІЯЛІВ МУЖЕСЬКИХ.
Ціни низькі. — Догідні умовини сплат. — Кооперативам відповідний рабат.

З листів до Редакції.

З Кречович, місця кривавих подій. Редакція „Діла" дістала листа, що його нижче друкуємо:

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

Читаю звідомлення про хід подій, які відбувались у нас, у Кречовичах, про які Ваш орган докладно подав. Дійсно у цих подіях активу ролю грало Людове Стронництво. Але Вам відомо, що і тут живуть українці, хоч напр. „Українські Вісти" про це грунтовно забули або й не знали, бо наше споконвіку українське село називають „Кшечовіце".

На жаль, наші селяни пішли за польськими людовцями. Чому?.. Приїзджав сюди Єдлінський, відомий тут діяч людовців, був б. маршалок Ратай, голова сторонництва людовців, був сам прем'єр Складковський. А деж наші люди? Неважеж байдужа їм українська кров, яка ллється тут, вже майже на Мазурах?

Бодай крихітки співчуття виявили б їм, щоб вони виділи і відчули, що наш нарід з ними. Я сам особисто думаю, що хтось з наших послів повинен би конче заглянути до нашої громади: так хотілось би знайти співчуття не у чужих, а у своїх!

Нехай би той бідний наш нарід, який тут вже не знає своєї мови, але відчуває всім своїм єством тісний взаємок з цілим укр. народом, прийшов до переконання, що він тут не покинений всіми, що є ще хтось там на Сході, що про нього думає і за нього не забуває в біді. Тому просимо дуже потішити нас у нашому тяжкому положенню!

З глибокою пошаною
(Два підписи.)

Кречовичі, 10. липня 1936.

—o—

СТРАЙК У СИНЕВІДСЬКУ.

СТРИЙ, 11. 7. ПАТ. Щоб запротестувати проти видалення 3-ох товаришів праці, робітники тартаку в Синевідську Вижнім покинули демонстраційно працю на пів години.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущинян 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 30-100

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 55-151

— **Правильник виборів до міських рад** змінений на основі міністерського розпорядку. Міста поділені на 4 категорії: до 10.000 мешканців, від 10 до 50, від 50 до 150 і понад 150. Кожна з цих категорій матиме інший виборчий календар.

— **Збіжжя дешевіє.** В останніх днях ціни збіжжя замітно обнизились. Недовго появиться на ринку нове збіжжя і тому купці та рільники продають в більшій скількості старе. Звертаємо увагу нашим рільникам, щоби у власнім інтересі оминали несовісних купців і в справі збуту збіжжя зверталися до наших сільсько-господарських установ.

— **Гербом міста Галича** є чорна кавка в золотій короні на золотому тлі. Цей герб затвердило міністерство внутр. справ.

— **Гоноровим консулем Данії** у Львові іменовано Станислава Шнецеля де Мерцавзен. Його терен діланя становлять 3 східньо-галицькі воєвідства.

— **Львівська хроніка.** За убивство льокаторки Марії Машталір засуджено сторожиху дому при вул. Янівській 117. Савкову на 2 роки вязниці. — У реальности при вул. Пильникарській 6. повісилася 72-літня жінка сторожа, хора на склерозу. — При вул. Городецькій 69. найшли тіло невідомого мужчини. — Купець Карп убив ножем другого купця Вітковського.

— **Лікар-комуніст.** Велике враження викликало у Станиславові арештування молодого лікаря Едварда Фріда. Його арештували на літниці і спровадили до Станиславова. Фрідові закидають комуністичну діяльність.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

— **Краєва хроніка.** Над Бориславом перейшла 9-го ц. м. велика буря з громами і хмароломом. Грім ушкодив телеграфічні проводи. — При розборі старих башт коло залізничого мосту Стрий—Ходорів завалилася стіна і придусила на смерть одного робітника. — До чого доводять сварки в подружжі вказує подія в Станиславові, де Марія Бурда у сварці з чоловіком вдарила його так нещасливо, що забила на смерть.

— **Пожежі.** У Глібівці, станиславівського повіту згоріло господарство Дмитра Замедика. Вогонь перекинувся на інші господарства і знищив до тла вісім господарств. — Підчас бурі вдарив грім у дім при вул. Потоцького у Стрию. Пожежна сторожа вгасила вогонь.

— **Польща на сірім кінці.** Під таким заголовком подає „І. К. Ц." статистичні дані про заграничну торговлю европейських держав. Коли брати під увагу заграничну торговлю 24 европейських держав, то в першім чвертьріччі 1936 р., Польща займала в експорті 11, в імпорті 14 місце.

— **Авто вбило коня.** Дорогою з Ланьцута до Ряшева їхав один із варшавських достойників так нещасливо, що наїхав на фіру селянина Шингера Михайла. Авто забило коня, за що достойник дав на місці відшкодування 370 зол. і поїхав дальше.

— **Від фляшки згорів ліс.** В браславськім повіті на Виленщині згоріло 450 гектарів ліса. Слідство виявило, що причиною пожежі була звичайна фляшка, що під промінями сонця відограла ролю сочки.

— **Жидівські радні дезертирами.** Ціла управа жидівської гміни в Сосновці подалася до димісії. Головною причиною цього є те, що доходи зменшилися і управа не може виконати буджету. Староста прийняв димісії з тим, що члени управи мають залишитися, поки не виберуть нової управи.

— **Страшний злочин матері.** До помешкання електромонтера Кужини в Варшаві впровадилася 35-літня Марія Олейчук як субльокаторка. По якімсь часі субльокаторка сказала, що вона хора на нирки і мабуть піде до шпиталю. Тимчасом вночі почули господарі стогін із кімнати Олейчукової. Жінка електромонтера побачила сліди крови, що вели до сходів стриху. Перед завізваним поліцаєм зізнала субльокаторка, що на стриху вродила дитину, яку потім забила і сховала до старого горшка.

— **Забагато законів викликує злочинність.** Колишній головний лікар американської вязниці Сінґ-Сінґ доказує, що зріст числа злочинних випадків треба приписати завеликому числу ріжних законів. Маємо два мільони ріжних законів і розпорядків в нашому краю — каже цей лікар — й фабрикуємо ще нові пересічно по кільканадцять тисяч річно. Між тими законами багато є таких, що їх не вспіє виконати, а це знову викликує погорду до закону. Особливо молода генерація не має терпеливости повинуватися законам і тому так багато між ними злочинців.

— **Американці тікають з дому.** Цьогорічну посуху спеціяльно гостро відчувають американці. Розпалені вулиці Нью Йорку зовсім опустіли. Мільон мешканців покинуло хату і ночує над берегами моря або в Центральному Парку, де спеціяльні відділи поліції стежуть за порядком. До тепер було в Америці понад 300 смертельних випадків соняшного удару. До цього прибуло ще страхіття сарани. Мільони комашні нищуть цілі околиці, не залишаючи одного зеленого листка. Влада зорганізувала поміч і ухвалила річну мораторію на всі рільничі позички в районах, що їх навістила посуха.

— **З морських гігантів на пігмеїв.** Велика Британія має новий рід моторових торпедових човнів, що можуть зовсім змінити дотеперішній спосіб морської війни. Ці човна дуже маленькі й дуже швидкі. Вони можуть плисти зі скорістю 40 миль на годину, мають 10 людей залоги, везуть дві торпеди, що їх можна пускати при помочі радіо. Таких 18 човнів коштує стільки, що один кружляк. Замісць дотеперішніх велитенських кораблів приходить час на мініятурні комунікаційні засоби.

— **Хто заробив на італійсько-абісинській війні.** В газетах появився фінансовий звіт підприємства Суезького Каналу. Звіт виказує збільшення зисків у 1935 р. на 31 мільонів франків, разом зиски дали 620 мільонів фр. Порівнюючи із прибутками з 1934 р. звіт виказує їх приріст на 39 мільонів. Звіт згадує, що одною з причин зросту прибутків є італійсько-етіопська війна, хоч і по-при це приходи збільшилися. Найважнішим продуктом, що його перевозять Суезьким Каналом є нафта і від неї підприємство побирає оплати за перезіз.

— **Загроза для французького рільництва.** У той час, коли в р. 1830 було у Франції 75 відсот. рільників, тепер є тільки 48 відсотків. Це правдоподібно наслідки збільшення промисловости краю. Через те майже 3 мільони гектарів землі стоїть цілі роки неужитками. Не дивлячись на те ціни рільних продуктів щораз нижчі. Втрати рільників наслідком обнижки цін рільних продуктів доходять до 50 мільонів франків.

— **Котячі перегони.** В Америці придумали новий спорт: на електричну миш випускають тресованих котів, щоб побачити, який скоріше добіжить. Розуміється при цьому йдуть заклади між публикою, що роблять нераз жебраків з маючих людей. В нас є приповідка: „Багачі як дурні, що хочуть, те й роблять".

— **„Гінденбург" над Льондоном.** До англійського міністерства летунства щораз частіше напливають письма англійських громадян, що домагаються заборони для німецького повітреплава „Гінденбурга" перелітати над Англією. В письмах згадується, що це не є припадок, коли „Гінденбург" перелітає все над місцевостями Англії, що мають стратегічне значіння. На офіціяльні протести Льондону німецький уряд відповів, що пасажерам „Гінденбурга" заборонено користуватись фотографічними апаратами при переїзді над Льондоном.

— **Мешканців Парижа** є згідно з останнім списом населення 2 мільони 800 тисяч. На передмістях Парижа мешкає 2.120.000 осіб.

— **Еспанський соціяліст про Совіти.** В одній еспанській часописі появилася стаття бувшого секретаря соціялістичної партії Зарета, що побував у Москві більше року. У своїх враженнях із Совітів пише Зарет, що нинішня Росія зовсім не виглядає так, як її змальовують совітські агітатори. Нужда сягає там до неправдоподібних розмірів. Хліб у Совітах має щонайбільше 25 відсотків збіжевої муки, решта ріжні відпадки. Мясо та інші харчі є тільки для червоних достойників. Зарет остерігає своїх земляків перед комуністами.

— **Чотириста наречених.** На острові св. Маврикія, тисячі кільометрів від Англії перебуває малий англійський гарнізон. Канонірові цього гарнізону, Гардсмітові, надокучило бути парубком. Він написав до бурмістра свого рідного містечка в Англії, щоб той винайшов для нього наречену. Бурмістр дав на брамі магістрату оголошення, на яке відгукнулося аж чотириста кандидаток. Тепер канонір Гардсміт є у клопоті, бо не знає котру вибрати.

— **Штучні нігті** увійшли в моду в Австралії та в Америці. Виробляють їх з непального целюлоїду і приклеюють на природні нігті.

— **Нагорода Французької Академії.** Велику нагороду Французької Академії 10 тисяч франків признали Петрові Камо, письменникові, поетові і критикові. Другу нагороду в 5 тис. франків одержав відомий повістяр Бернанос за повість „Записник сільського пароха".

— **Нова батьківщина бузьків.** В Англії зробили дослідники птахів цікаву спробу заакліматизувати на постійно бузьків. У графстві Кент прийшли на світ молоді бузьки, які висиділа... чапля, бо як відомо бузьки до Англії не прилітають. Тепер дослідники з великим зацікавленням чекають кінця цього експерименту: чи вдасться здобути для англійського краєвиду нову птицю.

— **Практичні методи німецької школи.** Згідно з виданим розпорядком у Німеччині, учениці середніх шкіл, щоб перейти до вищих класс, мусять виказатись відповідними відомостями з обсягу господарства, зокрема з куховарства. Подаючи цю вістку зазначуємо з приємністю, що про цю справу в нас дбає „Сільський Господар", що улаштував уже з успіхом кілька курсів домашнього господарства.

— **Цікаві імпрези у Відні.** Великий успіх мають у Відні так звані „памятникові імпрези". Перед найважнішими памятниками роблять публичні вистави, що характеризують життя і заслуги особи, якій здвигнено памятник. Якщо та особа була композитором, то орхестра виконує відповідні музичні твори.

— **Самогубство винахідника.** Англійський лікар Пудер-Стюарт, що винайшов щіпанку проти сухіт, попав у нужду і намагався відібрати собі життя.

— **Сонячна куріль і весняки.** Сонячна куріль, у висліді дослідів найбільших лікарських повар, є безсперечно, неоціненою кулілою здоровля для організму, завдяки термально-фізичним, ультрафіолетним сонячним промінням. Тому всі без ріжниці у горах, на морських пляжах, річних або купелевих басенах, чи навіть на сей, на літниці шукають відживної сонячної кулілі. Коли дотепер страх перед опоганюючими весняками, які повстають у богато осіб, зокрема жінок під впливом сонячних промінів, — стримував перед повним користанням сонячною кулілю, тепер новітня медицина і хемія, які стоять на послуги новітньої і дощільної косметики, найшли ряд засобів косметичних, які забезпечують і хоронять перед страховинним виглядом весняок. Між тими фабрикатами забивається на перший плян „Крем і мило Лешнішера", виріб відомої краєвої фірми Антикар Дранч і С-ка. Бельсько — які можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Весняки — завдяки тому охоронному засобові, не є вже тепер прикрою плямою гарних пань.

ДИВОГЛЯДИ.

ТРИ СЕСТРИ УПРАВЛЯЮТЬ ДЕРЖАВОЮ.

Складні та незрозумілі для европейця події величезної китайської імперії залежні тепер у чималій мірі від впливів трьох жінок і то трьох рідних сестер. Вони доньки великого мандарина і жінки маршала Чанґкайшека, міністра фінансів Кунґа і недавнього покійного президента республики Сунятсена. Їх батько мандарин Соонґ дав їм солідну освіту в Америці. Коли вони вернулись до Китаю, були першими жінками у 400-мільйоновім царстві, що почали брати живу участь у громадянському житті. Наймолодша Мей Ліґ, жінка Чанґкайшека та його секретарка бере участь у всіх державних нарадах і розмовах з чужими представниками чи дипльоматами. Маршал не робить нічого без її ради. Це модерна жінка, що до китайської мови вводить силу американізмів, а до пекінського строю паризьку моду. Мей Лінґ радиться із своєю сестрою Регіною, жінкою міністра фінансів. Регіна як великосвітська дама приймає завсіди чільних чужинців у своїй хаті як гостей. Третя сестра Чінґ Ліґ підтримує звязок з низчими класами, виступаючи як посередниця між багатими і бідними, щоб злагіднити боротьбу класи. Вона брала діяльну участь у війні і заснувала багато шкіл, звертаючи головну увагу на освіту селянства, яке знає її та любить. Усі нитки внутрішньої та закордонної політики находяться в руках цих трьох жінок. Ніодна держава у світі не знає нині прикладу такого порозуміння між трьома особами, що кермують політикою краю самі і через своїх чоловіків.

—o—

Найліпше морозиво у „PIKADILLY" Словацького 4. (проти гол. пошти)

ВІДГУКИ ДНЯ.

Добра книжка.

Є на світі книжки, що все ж таки попадають мені в руки. Скільки ріжних помилок, скільки хибних поглядів вийшло в мене через те!

Возьмім таку книжку: „Як найлекше дійти до богацтва?" Прочитав я її передучора і — тільки тяжко зітхнув. Боже, Боже! Чому я не стрінувся з тією книжкою тому пятнадцять літ?! Був би зробив маєток, а бодай... був би пробував зробити... Нині вже за пізно. Не лиш через кризу, але й через старість. Інше вже „психічне наставлення" — як каже мій приятель, Лев Лепкий.

А вчора знову попала мені в руки книжка, що дійшла до мене щонайменше з двацятьлітнім опізненням.

У Бібліотеці „Діла" вийшов том оповідань Барбе Д' Оревілі п. з. „Чортиці".

Автор цікавий, заголовок ще більше, а зміст...

Прочитав я книжку одним духом, бо і зміст її цікавий, дарма, що критик „Нової Зорі" офіціально запевнив, що страшно нудний.

Але не в тім сук.

В „Чортицях" зібрав Барбе Д'Оревілі такий збірник жіночих **капців**, що від їх отруйних пахощів аж голова крутиться. В кожнім оповіданні виступає якась грубша чортиця, що викидає такі штуки, що аж моров іде поза спину. Хто прочитає „Чортиць", той на вид кожної стрічної гуски дістає... гусячу шкірку, так як знову дівчата по прочитанні „Найгарнішого кохання Дон Жуана" мусять мати страх перед кожним кріслом.

Яка шкода, що „Чортиці" дійшли до мене так пізно! Мавши такі класичні приклади жіночого чортівства, я був би щасливо пішов іванцюю дорогою і не тільки до нині, але й до смерти був би лишився невинним парубком, як це майже зробив Барбе Д'Оревілі. Він знав добре, чим пахне жіноча порода, а як коли захитався в поглядах — їхав на село до свого брата-целебса, щоби знов утвердитися.

І саме цей закам'янілий старий парубок, людина, що вісімдесять літ була вірним католиком, що видав 26 томів критичних статтей, у яких сварив за неморальність ріжних авторів (гостріше, як наші католицькі критики), що ніколи не дбав за мамону і не дався себе нікому підкупити (як це в нас часто буває!) — саме — як кажу — той чоловік написав „Чортиць".

Для мене вони, на жаль, за пізно появляться в українськім перекладі. Але є ще багато молодших, що їм ця книжка стане в пригоді. Уявляй собі, якби вона помогла мені, коли я, наприклад, готувався на целебса. Побачив би з вісця, що нема за чим жалувати і шлюбував би вічне парубоцтво не тільки тому, щоби швидко дістати посалу.

Не розумію закидів „Нової Зорі" щодо неморальности Бібліотеки „Діла" і ліберальности „одного священника з Надзірної Ради".

Хто може сумніватися, що ґлибоковіруючий і пильно практикуючий католик — Барбе Д'Оревілі написав щось, чого не могловб друкувати ліберальне „Діло"!?...

Зрештою... хто за чим у пляці шукає. Я в ній шукав і знайшов осторогу перед спокусами жіночого племени — на жаль, трохи за пізно.

Галактіон Чінна.

Спорт.

РЕМІСНИЧА МОЛОДЬ У СПОРТІ.

Велику частину нашої молоді, що займається чинно спортом, творить реміснича молодь. Не будемо тут займатися тим, чи тій молоді треба спорту, коли вона весь день тяжко працює (Під ремісн. молоддю розуміти будемо в цій статті всю молодь позашкільну, т. зн. і практикантів у ремеслі, промислі та купецтві і т. д., зн. всіх, що не ходять до школи). Стверднемо лише, що в цілому світі є окремі ремісничі спорт. союзи й організації, які дбають про фізичне виховання ремісничої молоді та запобігають фіз. дегенерованню тої молоді. Чеж хіба всім ясне, що молодий хлопець, зігнений увесь день над машиною, чи згорблений під тягарем кількадесяти цегол, або хлопець, що ввесь день сидить (напр. кравець чи швець), — що той хлопець повинен, чи властиво мусить щодня, або бодай двічі-тричі в тижні розрухатись, випружити свої згорблені м'язи й кости. Протиставитись тому твердженню будуть хіба ті наші майстри чи директори, що їм фізична потуга нашого народу не дорога, маловартісна, над якою навіть не варто спинятись. А воно, на жаль, у нас дуже часто трапляється, що наставники ремісничої молоді не розуміють ваги фіз. виховання тої молоді навіть дуже часто перешкоджають тій молоді у виконуванні фіз. вправ.

Ми не є прихильниками девізи: „Спорт для спорту" і „Спорт понад усе". Ні! Ми дуже добре розуміємо й велику вагу прикладаємо до економічного надбання й розвитку, ми дуже добре знаємо, яке величезне значіння в житті народу має економічна ділянка! Але ми є противниками того, щоб економічна ділянка нашого життя розвивалась коштом другої преважної ділянки, якою є фіз. виховання. Ніколи не зрозуміємо й не згодимося з тим, щоб ремісничій молоді замкнено дорогу до раціонального фіз. виховання лише тому, щоб продукція не понесла шкоди на кілька золотих! Щож нам з того, що якась фабрика буде продукувати багато, коли робітники її будуть хирляві та слабі?! Слабих і хирлявих нам не треба! Хтож таких виховує — той хіба добре своєму народові не служить.

Отже як розвязати справу фіз. виховання ремісничої молоді? Дуже легко. Треба лише трохи доброї волі та зрозуміння в наставників тої молоді. Наставники ті мусять зрозуміти, що вони для справи фіз. виховання ще дуже мало роблять, коли час-до-часу пустять на тренінг чи змагання підлеглого собі хлопця, і то не самоцільно, але щойно на інтервенцію якогось „впливового" й на будучність „потрібного" директора чи кого там. Купець, фабрикант чи ремісник мусить передусім зрозуміти, що коли він буде мати здоровий персонал, то на цьому він лише зискає, а ніколи й у ніякому разі не стратить. Доказувати на прикладах хіба не треба, бож воно ясне та зрозуміле. Колиж ті люди це розуміють, то мусять виявити трохи доброї волі. І коли хлопець просить, щоб його пустити на тренінг, то тому хлопцеві не треба робити вимівок у роді: „А треба тобі ту пилку копати? І так з того жити не будеш", але слід того хлопця пустити на тренінг, визначивши йому доладно час.

Тут для обективности треба ствердити, що часом „спортовці" за багато вимагають від своїх наставників. Очевидно, що таких „спортовців" під теперішню пору українській нації не треба, бо нам треба нині спортовця-громадяна, зн. людей, що попри свою громадянську працю не забувають і про фіз. виховання. Таких „спортовців" можна і навіть треба усувати від правдивого спорту, бо такі „спортовці" — це зараза й колода, це зло, яке треба нищити. Ще раз виразно підчеркуємо, що спорт мусить нам виховувати під теперішню пору спортовця-громадяна, а не виключно спортовця-професіоналіз. При нагоді зазначуємо, що в свій час нам треба буде і спортовця-професіоналіз, але покищо про це й мови не може бути. Це ясно зазначуємо, щоб нас дехто не хотів зле розуміти.

Отже найкращою розвязкою справи було б завдання при фабриках чи більших верстатах спортових гуртків, які були б призначені виключно для персоналу. (З цього місця слід якнайрішучіше виказатися проти псевдо-фабричних дружин, які через те, що можуть дати посаду, забирають з інших дружин щонайкращих амятунів і в той спосіб розбивають працю в інших товариствах). В таких спорт. гуртках мусів би обовязково вправляти у визначених годинах увесь персонал.

В крамницях, чи менших верстатах, де працює лиш один хлопець-спортовець, власник повинен на час тренінгу сам того хлопця в крамниці чи в верстаті заступити. Часом трапляється, що пускаючи хлопця на тренінг, власник відчисляє тому хлопцеві за тиждень 5—6 голів і за них не платить; це нерідко є причиною, що хлопець, якому ті два-три золоті саме потрібні на життя, зрікається спорту. З погляду інтересів фіз. виховання українського народу — такий поступок зовсім непатріотичний.

Реміснича молодь мусить мати час на фіз. вправи бо нам треба людей дужих, здорових, енергійних і самостійних. А те все дає правдивий спорт.

Богдан Ліськевич.

ЗА ВХІД ДО ЧСЛ. ДЕРЖ. ЛІГИ.

В цю неділю (12. VII.) грає С. К. Русь—Ужгород за вхід до чсл. державної ліги у Зліні з С. К. Батя. С. К. Меріш Штеберг грає у Градец Кральове з клюбом тої самої назви. Відпочиває Вікторія Жіжков. — Якщо Русь виграє у Зліні, то дуже сильно скріпить свої шанси дістатись до ліги.

Нові книжки й журнали.

Аркадій Животко: УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПОГЛЯДАХ РОСІЙСЬКОЇ СУСПІЛЬНОЇ ДУМКИ. Відбитка з „Нашої Культури". Варшава 1936. Стор. 21, 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під муз. пров. Дмитра Котка.
12. і 13. VII. Сокаль, сала „Сокола".
14. VII. Белз.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Ворохта:
13. VII. Бешкет у раю.
14. VII. Лев з Абісинії.
15. VII. Інвалиди.
16. VII. Німа теща.
17. VII. Запорожець за Дунаєм.
18. VII. Прем'єра "Муж двох жінок.
19. VII. Циганський барон.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Різнородностей:
Неділя, 12. VII. год. 8. веч. Виступ К. Сольської „Ва Банк".
Понеділок, 13. VII. год. 8. веч. Виступ К. Сольської „Ва Банк".

КАВАРНЯ ДАНСІНГ, БАР „ЛІДО"
ЛИЧАКІВСЬКА 24 А Зупинка трамваю.
Першорядна орхестра.
2393 2-3 **Низькі ціни.**

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані не хоче дитини".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
БАНДА: 1) „Баль у Савої", 2) „Гра за жінку".
ГРАЖИНА: „Зацькована" та „Індійські пихотинці".
КАСІНО: 1) „Подружжя на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Папи".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Печинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" з Сільвією Сідней.
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить", шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Quo vadis?" з Янінгсом.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту" і ревю.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рної кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревю.
ХІМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Відень".

закордонне радіо.

Неділя, 12. липня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Концерт оркестри, 13.00 Беседа музика, 15.40 Камеральна музика, 20,05 Арії і пісні. **Брюсел** (483,9) 20.00 Сальонова музика, 21.00 Концерт з Остенди, **Братислава** (298,8) 10.15 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470.2) 9.10 Годин. реціталь, 12.25 Концерт, 17.50 У танковім ритмі, 19.29 Військові марші і популярна музика, 20.20 Фінляндська музика, **Париж** (16.48) 14.45 Симфонічна музика, 17.30, 19.30, 23.15 Легка музика, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Олимпійська кантата, 14.30 Европейські пісні про весну і кохання. 18.30 Мельодія і ритм — концерт, 22.30 Нічна музика, **Букарешт** (549,5) 12.00 Румунська народна музика. 18.15 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 18.00 Циганська музика, 23.00 Танкова музика, **Мілляно** (368,6) 21.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20,45 Людина сміху — опера.

Найбільша у Львові
ФАБРИКА РАДІОПРИЙМАЧІВ
„EKRAVOX"
(ІВАН ҐІРШІНҐ)
АКАДЕМІЧНА 11.
поручає новітні приймачі до мережі і батерій
на дуже догідних умовах.
2386 3-3

Понеділок, 13. липня 1936.

Відень (506,8) 20.00 Тирольська музична авдиція, 21.00 Концерт, **Братислава** (298,8) 17.40 Реціталь орг., **Прага** (470,2) 11.05 Концерт сальонового квартету, 17.05 Легка музика, 21.15 Камеральна музика, **Париж** (164,8) 17.30 Концерт, 20.00 Комічна опера „Ля Гранд Рут", 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела музика, 21.00 Австрійські мельодії, 22.30 Нічна музика, **Штутґарт** (522,4) 18.00 Веселий день, 21.00 Европейські пісні про весну і любов, **Букарешт** (364,5) 19.20 Сучасна двофортепіянова музика, **Будапешт** (549.5) 17.45 Джезова музика, 20.15 Концерт, 23.10 Циганська музика, **Мілляно** (368,6) 20.40 Оперетка, **Рим** (420,8) 21.50 Вечірка.

Вівторок, 14. липня 1936.

Відень (506,8) 20.00 Коли двоє любиться, 22.55 Танкова музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Сальонова музика, **Брно** (325,4) 20.50 Корневільські дзвони — комічна опера, **Кошиці** (269,1) 18.00 Авдиція для Підкарпатської Руси, **Прага** (470,2) 16.50 Форт. реціталь, 19.10 Париж вині співає і танцює, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20.10 Просимо до танцю, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 19.00 Невідомі твори Вагнера, 20.10 Концерт, **Штутґарт** (522,4) 19.00 Твори Шумана, 20.30 Народня авдиція, 23.00 Танкова музика, **Букарешт** (364,5) 20.30 Симфонічний концерт, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циганська музика, 19.00 Сольо на арфі, 21.30 Концерт, 23.00 Циганська музика, **Мілляно** (368,6) 20.45 Людина сміху, **Рим** (420,8) 22.20 Танкова музика.

Львівське радіо.

Неділя, 12. липня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дениик, 9.00 Богослужения, 10.10 Велика опера, 11.45 Театральна всячина, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний ранок, 15.00 Три зірки екрану, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Шукаємо радіофонічних голосів. 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр уяви, 18.30 Веселий концерт, 20.25 Що читати?, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній дениик, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Вечір між польськими верховинцями, 22.00 Спортові вісти, 22.20 Сальонова музика.

Понеділок, 13. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авд., 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Фантазії Шуберта на тему його пісень з гр. пл., 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Хусточка королевої — увертюра з гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Як будемо бавитися, 16.00 Концерт, 16.45 Вакації без виїзду, 17.00 Концерт, 17.30 Концерт мандолінистів „Каскада", 17.50 „Мисливська правда" — гутірка, 18.00 Авдиція шкільних дітей з Ліщан, 18.20 „Л. Пінінський" — у 50-ліття наукової праці, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Орлиним шляхом", 19.30 Старі танці, 20.30 „Під чаром Провансії", 20.45 Вечірний дениик, 20.55 Музей Теребовельщини, 21.00 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт орхестри.

Вівторок, 14. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.53 Вісім гарних байок, 13.05 Полудневий дениик, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скршька П. К. О., 16.00 Музична легенда, 16.45 „Цар Шуйський у Варшаві" — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Троянда" — гутірка, 18.00 Сільва ре руи, 18.05 Не роби нього. 18.15 Попурі на мот. оперетки „Орлов" з гр. пл., 18.25 „Панюся" з жіночої галерії, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів А. Гехт, 19.30 Концерт, 20.30 „Гумор познанських письменників з XIX в." — шкіц, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт французької музики, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.48—89.05, Доляри американські 5.29.50 — 5.26, Дол. канадійські 5.25.50—5.23.50, Фльорени голянд. 360.32 — 358.60, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.34 — 172.40, Фунти англ. 26.57 — 26.41, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118.59, 117.75, Корони норв. 137.43—132.55, Корони шв. 136.98—136.00, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 140 — 135. Пезети еспан. 63.00—61.00, Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 143—140.

Акції.

Банк Польський 101, Цукор 28.50—28.55, Стараховичі 33—32.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 66, серія 76.50—76. 5 дол. 66.50, 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб. 50.00.

Фірма промислово-торговельна шукає молодого, здібного урядовця до Кракова і Катовиць.
Вимагана кавція
Зголошення до Адміністрації під „Певна екзистенція".
2405 1—10

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11-го липня ц. р. кооперативам платив заг. льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.50 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·14 „
1 к. яець	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко зниження, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. VII. ц. р. платив своїм достанцам за 1 кг. живої птиці, дьоко подвірн птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята нижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержала.

Подяка.

Високоповажаному Пану Меценасові Др. Михайлові Волошинові складаємо цим глибоку подяку за безкорисну і успішну оборону нашого сина і брата Осипа Грицака у процесі „шістьох" у дні 1. квітня п. р.

Батьки і Сестра.

ОПОВІСТКИ.

— Замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося 17. травня б. р. у Сяноці, складають Ростислава Мар'я з Бучацьких і мгр. Іван Володимир Манастирські 10 зол. на „Рідну Школу", 10 зол. на Укр. Інвалідів 10 зол. на „Просвіту", 10 зол. на пол. газети, 10 зол. на дитячі пісосель.

КУПНО - ПРОДАЖА

КОЛОМИЯ СЕРЕДМІСТЯ дім з городом до продання. Запити до Товариства Реклями, Краків, Фльоріянська 25, „Льокатія". 17/98

МАШИНУ писальну Адлєра, майже нову, українську, 200 золотих, продає Патицький, Львів, Чарнецького 10.
2400. 2—2

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить легкою методою французької і німецької мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка цін. Домініканів 3, м. 1. 2403. 1—10.

МЕШКАННЯ

ДЛЯ ПРИЇЗДНИХ покої умебльовані — денно, на бажання і харч. Тереси 2. Б./7. 2396. 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПАННУ до дітей, побожну — приме свящ. Козак, Воля Задеревська к. Стрия. 2398. 2—2

РІЖНІ

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнадцять. 2331 5—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 41-60

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолія). 2295 7-10

МОТОЦИКЛІ „Triumph" ціни фабричні — продає МІХАЛЬСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ФРЕДРИ СІМ. 2338 4—5

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Д-р мед. З. Реннер
ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 8-16

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРИМАР
Д-р ШВАРЦ
недуги шкірні, венеричні і косметика лікарська.
СЛОВАЦЬКОГО 4. Телеф. 216-61.
проти гол. пошти.
2388 ВЕРНУВСЯ І ОРДИНУЄ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД
Осипа Зельцера
ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53
отворений через цілий вакаційний час.
2330 6-12 **Знижені ціни.**

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ
Д-ра О. Тушицького
ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, III.
Усуває аномалії пори, бородавки, пігменти, волосся, близни, дзьобн і плями, масажі, тривко усуває зморшки, жиляки і відмороження власною методою.
Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ
2305 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 4—10



Блощиці знищить радикально
СВІЧКА С-ГАЗ
„САНОС", Львів, Кн. Таньскої 3.
Всюди можна дістати інформації безплатно.

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники знегублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім жарядам. Виконуємо також чищення стін ... „вирування" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9, тел. 236-51. 2202 13-?

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пуару **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 п. 36-75

Варштат мех.-шлюсарський
Інж. О. Саламон і І. Марко
Львів, Личаківська 98.
виконує всякі роботи шлюсарські, механічні і будівельні.
2399, 1—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 155 (14.404). Львів. в'второк 14. липня 1936. Рік LVI.

Received on July 14 1936
Archbishop's Archives in Lviv

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нечуваний визиск селян-заробників.

З Белзчини пишуть нам:

Власник двора в Будинині Райсс спровадив на час жнив 42 селян (жінок і мужчин) зі села Смільчика, пов. Лісько. Умовини, на яких їх законтрактовано, такі: *праця від досвітку до пізнього вечора за 26-ий сніп.* За сезон можна заробити коло 250 кг. збіжа. Дорогу платить двір, але... це кожний має відробити, себто скосити 2 морґи двором. Крім того ті, що заключають умову з власником в імені своїх односельчан, беруть від них по 3 зол. Оплата 3 зол. мінімальна в порівнянні з коштами і трудом такого провідника, але ті 3 зол. платять селяни-заробники, яких заробіток є крайно нужденний.

Цими днями через Белз переїздила партія селян (32 людей) на час жнив до с. Угринова, пов. Сокаль, зі с. Ославиці пов. Санік. Умовини праці подібні, як у Будинині. Косять за 25-ий сніп. На рахунок коштів подорожі кожний з них має скосити півтора морґа. Провідник бере по 2 зол. від особи.

До с. Русиня, пов. Сокаль, приїхало 71 осіб, селян зі сіл Янівка, Княжівське, Рісяатин і Дуба, пов. Долина. Жнуть за 20-ий сніп, косять за 24-ий. Інші умовини, як і в попередньо вичислених селах.

Екзекуції проти селян припинені до 15. жовтня ц. р.

Щоб селяни не мусіли негайно по жнивах випродувати збіжа на податкові залеглости міністерство скарбу ввело такі обмеження в екзекуціях за податкові залеглости на час від 15. липня до 15. жовтня ц. р.

1) Стримати всі екзекуційні кроки щодо власників сільських господарств, яким вимір грунтового податку за ц. р. не перевищає 60 зол.;

2) Скарбові уряди могтимуть висилати від 15. липня до 15. жовтня ц. р. лише пригадки (упімнення) до тих власників сільських господарств, яким вимір грунтового податку за ц. р. перевищає 60 зол. Можна теж у згаданому часі займати в цих власників селянських господарств вірительности та рухомости, не виключаючи надвишок землеплодів та інвентаря (крім жита і пшениці, призначених під реєстровий застав для збіжевого кредиту). Інші екзекуційні кроки можна виконувати щойно по 15. жовтні ц. р.

Обмеження дальших екзекуційних кроків поза заняттям не торкається тих власників сільських господарств, (яким грунтовий податок за ц. р. вимірено у висоті понад 60 зол.), які мають податкові залеглости чи то за грунтовий податок чи то за інші державні або комунальні данини у висоті понад 60 зол.

Згадані обмеження екзекуційних кроків торкаються теж усяких інших належитостей і державних і самоуправних, суспільних обезпечень і т. д. від власників сільських господарств.

Німеччина приступить до римських протоколів?

ВІДЕНЬ, 13. 7. Авас: Вчора вечором ходили чутки, що Німеччина приступилаб до римських протоколів з 1934 і 1935. р.

„Моральний аншлюс" Австрії з Німеччиною.

БЕРЛІН, 13. 7. Нім. Інформ. Бюро: В суботу вечором мін. Гебельс повідомив через радіо, що **Німеччина заключила з Австрією договір такого змісту: 1) Німецький уряд визнає повну суверенність Австрії; 2) Оба уряди вважають внутрішньо-політичний устрій свого контрагента, отже й питання австрійського націонал-соціялізму — наскрізь внутрішньою справою і не будуть на нього впливати; 3) У політиці супроти Німеччини австрійський уряд буде вважати, що Австрія є німецькою державою. Це не змінить становища Австрії до римських протоколів та їхніх сигнатарів: Італії та Мадяршини. Щоб осягнути повне відпруження, оба уряди видадуть ряд необхідних постанов.**

ВІДЕНЬ, 13. 7. ПАТ. Подібний комунікат оголосили через віденське радіо. Опісля канц. Шушніг виголосив промову, в якій заповів політичну амнестію та обіцяв приймити до „патріотичного фронту" кожного австрійця без огляду на політичні переконання, який змагає до незалежности Австрії. Крім того підчеркнув, що заключений з Німеччиною пакт не нарушує зовсім римських протоколів.

ВІДЕНЬ, 13. 7. Авас: Щодо деяких справ, про які переговорював фон Папен з Шушнігом, рішення відложили. Йде тут про: 1) амнестію з деякими застереженнями; 2) скасування австрійських пашпортових оплат та злагіднення німецьких девізових обмежень; 3) право носити при деяких нагодах свастику для німецьких громадян; 4) імміграції до Австрії членів б. австрійського легіону.

ЩО НА ТЕ ІТАЛІЯ.

РИМ, 13. 7. Стефані. Мусоліні, якого Шушніг повідомив телеграфічно про заключення договору з Німеччиною, заявив у відповіді, що згаданий договір є поважним кроком у напрямі відбудови Наддунайщини та взагалі Европи. Італ. уряд та нарід вітає австро-німецький договір зі симпатією. Основою австро-італійських взаємин залишаться римські протоколи.

І АНГЛІЯ?

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Обсервера" називає австро-нім. договір „моральним аншлюсом". У Льондоні не викликало це здивування, бо там всі сподівалися, що Гітлер так саме зарезгує на зближення Франції та Чехословаччини до СССР. Інші часописи з вдоволенням стверджують, що зліквідувалося одно вогнище конфліктів, але боїться за долю брюсельської конференції сигнатарів Льокарна.

ІТАЛІЯ І ЛЬОКАРНО.

РИМ, 13. 7. Стефані. Як відомо, бельгійський премієр запросив італійський уряд до участи в конференції сигнатарів льокарненського договору і дістав відповідь такого змісту: Італ. уряд готовий причинитися активно до гарантій миру, але мусить рахуватися з істнуванням деяких середземноморських зобовязань, що утруднюють міжнародню співпрацю Італії. Крім того італ. уряд уважає, що до нарад необхідно запросити і німецьких представників.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. В тутешніх колах сподіваються, що обі італійські [illegible] будуть сповнені.

Три дальші держави припинили санкції.

БРЮСЕЛЬ, 13. 7. ПТ. Бельгійський уряд рішив припинити протиітал. санкції від 15. ц. м.

МОНТЕВІДЕО, 13. 7. ПАТ. Появився декрет, що зносить санкції.

БУЕНОС АЙРЕС, 13. 7. ПАТ. Аргентинський президент проголосив декрет, яким відкликує протиітал. санкції.

—o—

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАРЯДДЯ, ПАША, ЗБІЖЖЯ И СВЯТОЧНА ОДЖ це велике майно кожного господаря, тому безумовно треба обезпечити його від огню і від крадежі з вломом у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Може істнувати лиш одна назва!

Львів, 13. липня.

Польська преса цими днями принесла цікаву вістку. Один українець, що кінчив службу у польському війську, зажадав, щоб у військовій книжечці означили його народність терміном „українська", а не „руска". І пояснив, що слово „руський" українське громадянство вважає для себе образливим. Справа опинилась аж у Найвищім Суді, який постановив, що для означення національности українців можна вживати лише термінів: „русіні, руські, русіньскі".

Як відомо, в перших місяцях цього року пробувало полагодити справу польської термінольогії для означення українців Міністерство внутрішніх справ відомим своїм обіжником. Обіжник цей признав рівноправність обох термінів: „руські" й „українські" та узалежнив уживання того або іншого терміну від бажання самої заінтересованої особи. „Діло" тоді слушно зазначило, що і форма і полагодження справи (обіжник замісць закону) і сам зміст обіжника далеко не полагоджали цієї справи. Дійсність принесла тепер повне підтвердження слушности становища „Діло", що в цьому випадку висловлювало опінію всього українського громадянства. Цікаво булоб довідатись, який коментар до свого обіжника видасть Міністерство внутрішніх справ супроти рішення Найвищого Суду? Здається, що тепер вже і для самого Міністерства внутрішніх справ хочби з огляду на власний престіж не лишається нічого іншого, як видати закон, що управильнював би польську термінольогію щодо українців. Тому, що справа й нас торкається, хочемо подати деякі свої завваги з цього приводу, щоб і в законі, якщо він побачив би світ, не зроблено тих самих помилок.

Властиво, нема такого закону, що безпосередньо устійнював би польську термінольогію щодо національного означення українського народу. Той закон з 31. липня 1924. р., на який однаково покликується обіжник Міністерства внутрішніх справ і Найвищий Суд, тільки посередньо устійнює термінольогію, лише тим одним, що сам уживає такої, а не іншої термінольогії. А цікава ця термінольогія: вона подвійна — **ruski** і **rusiński**, дарма, що цей другий термін кожний поляк, що має почуття краси мови, слушно може назвати дивогляда. Але побутність цього дивогляду у законі ніяк не можна було, бо тут виступив на сцену ріжний зміст у слові „руські". Але історія терміну „руські" не була однакова у Конгресівці та Галичині, тому і зміст цього слова був ріжний. Кожний поляк з Галичини, коли почув слово „руські", то обовязково зрозумів, що тут іде про українців. Зновуж кожний поляк з Конгресівки як стій зрозумів термін „руські" у значінні „російський". І тому мусіли поляки з Конгресівки видумати цей дивогляд „русіньскі" від слова „русіни". Ось таким чином зявляється, що устійнення термінольогії у польській мові для означення українців — не передовсім потреба самих поляків і польської науки. І не є це явабудь концесія для українців.; у такій площині навіть не можна розглядати справи цієї термінольогії, що є передовсім чисто науковою проблемою. Польська наука вже її і вирішила і зовсім не по лінії ані рішен-



ня Найвищого Суду ані навіть обіжника Міністерства внутрішніх справ.

Перший забрав у цій справі голос на сторінках наукового журналу „Język Polski" проф. краківського університету Нітш. У своїй статті він спочатку означив вихідну точку при розв'язці термінольогії та підкреслив, що тут не вільно домішувати ніяких політичних тенденцій. Описуючи далі науковий підхід до справи термінольогій, проф. Нітш поставив дві тези: 1) Полякам *вільно* називати українців так, як цього вимагає дух і закони самої польської мови та потреба науки. 2) Але ця свобода *не є* необмежена; навпаки — не вільно полякам уживати такої назви, яка булаб образлива для українців або злослива, особливо політично-злослива.

Керуючись таким слушним критерієм, проф. Нітш у дальшій частині своєї статті цілком забув за ту другу умовину при устійнюванні термінольогії і тільки доказував, як поляки користають з повної свободи при устійнюванні назви для інших народів. Тому проф. Нітш не бачив нічого злого у слові „руські". Не якімсь часі проф. Нітш вдруге забрав голос і на цей раз признав уповні правильним термін „український". У міжчасі професор познанського університету Г. Улашин висловився без застережень за одинокою повноправністю терміну „український". Отже згідно з польською наукою треба вживати виключно терміну „українські", а не „руські".

Приймаючи таке рішення, польська наука просто не могла поступити інакше. Адже найважнішою умовиною кожного терміну є те, щоб він мав точно означений зміст. І тому слово, що має багато значінь, у тому усякі суперечні між собою, в ніякому разі не може бути терміном. А саме так є зі словом „руські". Воно у пристосуванні до Київської Держави Рюриковичів навіть у польській науці означає політично-національну відрубність народу цієї держави від інших народів. По уявку Київської Руси слово „руські" означало вже разом білоруський та український нарід, що входили тоді у склад Корони та Литовської Держави. Згодом, у міру того, як народні маси тратили своє політичне значіння, а повноправним народом рахувалась лише шляхта слово „руські" означало саме ту шляхту обох народів, українську-то і білоруського. А тому, що ця шляхта політично й культурно асимілювалась з панівною нацією та зберігала лише відрубність у вірі й обряді, то слово „руські" стало означати саме цю обрядово-релігійну відрубність. Отже цезаль зі слова „руські" ідея політично-національної відрубности.

Тому, коли наново повставала й відроджувалась ідея української козацької державности, слово „руські" вже не видавалось на національну назву українців. Тоді то виступає на сцену інша стара наша назва: „Україна" і вона заступає собою давній термін „Русь" з часів Київської Держави. Після доби Хмельницького термін „руські" підлягає у Польщі новій зміні, і то кардинальній. Перестає він обіймати собою білорусинів і відноситься виключно до нашого народу, при чому „Русь" означає вже тільки ту частину українців, що входила в склад польської держави. Поступенно, в міру арешту польських асимілятійно-політичних тенденцій, стає слово „руські" тільки свого роду провінціональною, нині би сказали, регіональною відміною „єдиного" польського народу. Лишек були особи, що звали себе „gente Ruteni, natione Poloni".

Після розділів Польщі знову прийшла зміна у значінні слова „руські". У Конгресівці слово „руські" стало рівнозначне зі словом „російський". Це був безперечно уже вплив на польську термінольогію термінольогії російської з її відомими асимілятійно-політичними тенденціями. Тому й неоднакове значіння, як уже вище було зазначено, має слово „руські" в Галичині та у Конгресівці. На наших очах еміґрація хоче надати ще інший зміст слову „руські". Вона з одного боку вживає терміну „руські" для означення українців по цей бік Збруча (за Збручем вже українці), отже слово „руські" — це тільки начеб регіональна відміна „єдиного" польського народу, щось у роді поліського слова „тутейший". Але з другого боку ендеція залюбки означує словом „руські" і москвофілів, що признають себе недвозначно росіянами. Тут уже мовою до діла з тією негацією нашої політично-національної відрубности, що її вложили в слово „руські" росіяни та російська державна рація. В цей спосіб дивно сполучені у ендеків два взаємно себе виключаючі поняття: руські-російський та „gente Ruthenus, natione Polonus".

Ясно, що з такою термінольогією, як слово „руські", що підлягало таким найріжнороднішим змінам і означає навіть вутрішньо суперечні поняття далеко не зайдеш. Тому просто в інтересі польської науки треба було поховати, а не легалізувати цього трупа, по вислову В. Липинського в його знаменитій розвідці на тему термінольогії „Ruś i Ukraina" в книжці „Z dziejów Ukrainy". А тим більше було необхідно це зробити, приймаючи під увагу, що слово „руські", яке означає повну негацію наших політично-національних справ і то однаково росіянами, як і поляками, справді стало синонімом нашої національної зневаги.

І тому у цій справі не може бути ніякого компромісу, ніякої рівноправности у польській термінольогії щодо нас між словом „українські" та словом „руські". Може існувати лиш один термін, а ним є: Україна — український, як це вже прийняв цілий світ крім... Польщі.

Тернопільський воєвода вже призначений.

През. Польщі призначив адв. з Лодзі д-ра **Альфреда Білика** тернопільським воєводою. В найближчому часі прийдуть дальші зміни воєводів. В політичних колах кружляють поголоски, що б. мін. Рачкевич по відпустці вернеться на становище воєводи. Шеф цивільної канцелярії президента д-р Свєжавський переходить до дипльоматичної служби.

ЛЬВІВ, 13. 7. Всхуд: Новий тернопільський воєвода обійме урядування 15. ц. м. Представникам преси висловив вдоволення, що працюватиме в области, з якої походить.

XXXII. сесія Міжпарляментарної Унії в Будапешті.

II.

ДІЛОВІ НАРАДИ.

У дискусії над звітом генерального секретаря мало хто з промовців не зачіпав тих справ, які обговорив справоздавець. А він обговорив працю екзекутиви, чи точніше секретаріяту Міжпарляментарної Унії та коротенько пригадав про висліди виборів до парляментів, що відбулися в минулому році в деяких державах, які мають своїх делегатів в Унії. У висліді цих виборів добачував він скріплення парляментаризму, тимсамим і скріплення основних змагань Унії, що прямує до міжнароднього зближення, братерського мирного співжиття народів, себто у його розумінні держав та до усунення війни як засобу при полагоді міждержавних спорів.

Зпоміж учасників дискусії слід зазначити промову чеського делегата сенатора Стодолі, який підкреслив великі зусилля през. Масарика для популяризації основних ідей Міжпарл. Унії не тільки в Чехословаччині, але й поза нею. Зазначив він заслуги Масарика й теперішнього президента Бенеша для справи міжнароднього миру і накінець запевнив, що теперішній керманич чехословацької держави премієр М. Годжа намагається довести до якнайкращого господарського співжиття і зближення з усіми наддунайськими державами.

Французький сенатор Рустан підкреслив, що найбільшу відповідальність за збереження світового миру несуть на собі великодержави. Заявився за тим, щоб усі держави мали рівнорядний голос у міжнародніх справах і виступив в обороні Ліги Націй, як міжнародньої установи, що повинна нормувати міждержавне життя. Запевнив, що Франція все буде боронити поваги Ліги Націй.

Представник Австрії, президент австр. союзного парляменту Гойос підкреслив австрійські приятельські почування для Мадярщини, з якою Австрія була тісно звязана в історії довгими століттями, висловив признання для генерального секретаря Унії за його обективізм і солідну працю та радість з того приводу, що Австрія по короткій перерві знов бере за посередництвом своїх делегатів активну участь у працях Унії.

Дуже песимістично оцінював теперішнє міжнародне становище грецький посол Папенастасію. Жалував, що передучасно помер Бріян, який щиро бажав здійснити свій плян Панєвропи. Звертався з покликом до всіх парляментів світу, щоб стояли непохитно на сторожі миру та робили все можливе для піднесення авторитету Ліги Націй, яку треба зреформувати і наділити її відповідними матеріяльними силами, необхідними, щоб могла вона переводити в життя свої постанови.

Єгипетський делегат Гуссейн Паша змальовав відродження парляментаризму в Єгипті; японський посол Іюї Каса представив у довгому рефераті розвиток Японії від феодалізму до парляментаризму. Зазначив, що японська політика трактує Манджурію як кольоніяльну область і прямує до узгіднювання з Китаєм усіх важних азійських справ. Великі внутрішні потрясення в Европі мають свій відгомін і в Японії. Японія грає нині передову ролю в азійській політиці і коли в найближчому часі буде вона святкувати 50-ти ліття свого парляментаризму, то Европа не може забувати того, що саме через Японію прийшла до Азії европейська цивілізація.

З інших промовців найцікавішою була промова мадярського соціялістичного посла Бухінґера, який став сильно в обороні демократії і парляментаризму, зокрема ж свободи преси та слова, правдиво демократичних, без натиску, і вільних виборів. Він сильно підкреслив, що найважнішим завданням Ліги Націй під теперішню пору є організація мира і в цій праці повинні їй допомогти всі парляменти.

Знову польський делегат посол Хойнський-Лєдушицький підкреслив, що теперішня сесія Унії відбувається у винятково важких відносинах. Права націй мусять спиратися на основах демократії і міжнародньої справедливости. Особливу увагу треба присвятити справі безробіття. Наради Унії не дадуть висліду, якщо уряди не виявлять доволі енергії, щоби відповідними засобами поборювати безробіття. Егоїзм ріжних господарських інституцій стоїть усе ще на перешкоді привернению рівноваги між працею і капіталом.

Мадярський посол Войнітіс присвятив багато уваги т. зв. пшеничній кризі, яка є трагедією сільськогосподарського світу.

Цілого ряду інших промовців навіть не називаємо, бо до загальної дискусії над звітом генерального секретаря вони нічого ні нового ні цікавого не внесли.

Оці уривки дискусії наводимо на те, щоб дати читачам бодай мініятурну ілюстрацію того, як ці дискусії відбувались і який вони мали характер. Слідкуючи за їх ходом набираєш глибокого переконання, що для кожного учасника дискусії не був найважніший сам її предмет, але виключно змога промовити перед таким міжнародним форумом про свій край. Отже пропаганда є на тих міжпарляментарних зїздах домінуючою ноткою і категоричним наказом поодиноких делегацій.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГОВЕЛЬНОГО МІЖНАРОДНЬОГО СУДІВНИЦТВА.

По тій дискусії прийшла на порядок справа організації торговельного міжнароднього судівництва. Це справа, яка займає міжпарляментарну унію вже від 1928 р. Тоді передано її для студій окремій правничій комісії, яка по довгій праці виготовила відповідні тези в тій справі в квітні 1931 р. Міжнародня Торговельна Палата приняла ці тези і навіть в їх дусі приступила до практичного наладнування міжнароднього розємчого судівництва у спірних торговельних справах. З уваги на те XXII. Міжпарляментарна Конференція доручає урядам, які ще цього не зробили, чим скоріше приняти або ратифікувати протокол про важність клявзуль розємного судівництва з дня 24. вересня 1923 р. а також протокол про поширення принятих за границею вироків розємчих судів, підписаний у Женеві 1927 р. Далі конференція вважає побажаним істнуюче розємче судівництво і судову проце-

дуру поглибити і поширити. Для держав, які бажають системи двосторонніх договорів для введення мішаних міжнародніх судів, зразком повинен бути принятий на будапештенській торговельній конференції в 1934 р. проект того роду договорів.

Ось і резолюція, яку приняла цьогорічна міжпарляментарна конференція у справі налагодження міжнароднього торговельного розємного судівництва і міждержавних мішаних трибуналів для ліквідації торговельних суперечностей і конфліктів. Як бачимо, то це тільки поклик до урядів, щоб приспішили в загальному інтересі наладнання цих справ. Дискусія над тією точкою порядку не була ані обширна ані надто цікава.

БЕЗРОБІТТЯ І БОРОТЬБА З НИМ.

Далеко живішою і цікавішою була справа безробіття і боротьба з ним. Референтом цієї справи був французький сенатор Турман. Він мотивував запроектовану комісією резолюцію. Світова господарська криза спричинила те, що в численних державах безробіття стало непроминаючим суспільним явищем. Допомога безробітним із державних фондів, а також пригідне і переходове урухомлювання всяких льокальних робіт проблеми безробіття на дальшу мету розвязати не може. Її можнаб розвязати тільки при допомозі створення численних міжнародніх палат праці, які мали б за завдання допомагати при організації постійних публичних робіт державного і міждержавного характеру, вкорочувати час праці і нормувати справи міграції, бож на світі є ще багато вільних, невикористаних земельних просторів, які треба заселювати саме надвишкою населення поодиноких країв.

Учасників дискусії над цією справою було доволі багато, а деякі з них ілюстрували цікаво цифрами стан боротьби з безробіттям у своїх країнах. Наприклад югославянський делегат подав, що в 1930 р. було там 150.000 безробітних, а в 1935 було їх уже 360.000. Причиною такого явища є та обставина, що еміграція зовсім припинена. Уряд вніс до буджету один міліярд динарів на будову 550 кільометрів автової дороги, що припадає на Югославію в запроектованому великому автовому шляху з Льондону до Стамбулу. Ця спеціяльно для авт призначена дорога буде йти через Францію, Бельгію, Німеччину (714 км.), Чехословаччину, Мадярщину, Югославію і Болгарію.

Італійський делегат Пенсеті сказав, що фашистівський уряд від першого року свого правління звернув на організацію публичних робіт особливу увагу. І так у буджет. році 1923/24 асигнував на ту ціль 1,368 міліонів лір, у р. 1934/35 2.500 міліонів лір. У 1926 р. використано для публичних робіт 2.201.348 днів, а в 1935 р. використано 7,227.279 робочих днів для публичних інвестицій.

Чехословацький делегат Марковіч (словак) заявив, що Чехословаччина, як промислова держава має з безробіттям особливі трудноші. Томуто в Чехословаччині організації публичних доріг присвячували все дуже пильну увагу. Наприклад у цьому році в буджеті передбачено на інвестиції чотири і пів міліярда чеських корон. В останніх двох роках зреалізовано двоміліярдову позичку т. зв. позичку праці і позичку на оборону, яку теж треба вважати позичкою праці. Велику ролю грає тут також організація публичних робіт самоврядуванням. Всі ці роботи веде держава власними засобами і це торкається також робіт, звязаних з обороною, „які на жаль, — говорив промовець, — але це не наша вина — нас обтяжують. Поголоски про те немовби то в Чехословаччині будували якісь бази для чужих мілітарних приготувань — фальшиві і безпідставні. „Далі мушу підкреслити — казав дослівно промовець — що при оборонних працях не беруть участи ніякі чужі мілітарні чинники". — (Ця кінцева заява словацького сенатора була правдивою сенсацією. І інтерпретовано там дуже ріжнородно.)

Від мадярського посла Гречшака ми довідались, яких засобів уживала Мадярщина на те, щоб зменшити в себе безробіття. Передовсім до буджету вносили рікрічно 30 до 32 міліони пенго на інвестиції. Крім того діставала Мадярщина річно по 15 міліонів пенге з трансферового фонду при допомозі комітету Ліги Націй, і нарешті за посередництвом новозорганізованої установи для організації промислових робіт 30 до 40 міліонів пенге позички.

Еспанський делегат Паскуель Леоне заявив, що в Еспанії безробітних фабричних робітників нема 700.000 тільки 400 тисяч, решта, себто 300 тисяч припадає на сільських робітників.

Цей делегат промовляв по еспанськи і тому відобрав йому провідник наради слово, заявляючи при тому, що згідно з традицією офіціяльними мовами конгресу є мови французька, німецька і англійська. В оборонні еспанської мови став один з делегатів Румунії Дювара і французький сенатор Рустен. Зібрані погодилися з обома делегатами й еспанець промовляв по свому.

Дебата над скороченням часу праці тривала коротко. При розвязці тієї справи необхідна відповідна міжнародня конвенція. Спроба в напрямі скорочення часу праці піднята Лігою Націй для важкого вугляного, залізного, сталевого, будівельного і текстильного промислу не увінчалася успіхом, бо цьому спротивилися делегати деяких держав як напр. Англії. У цілій дискусії йшло про принятя 40-годинного тижневого часу праці. В резолюції цієї цифри не названо.

ДИСКУСІЯ НАД ЕМІГРАЦІЄЮ.

Дискусію у справі еміграції започаткував референт італійський сенатор Франклін, що запропонував і відповідну резолюцію щодо наладнання справи зарібкової і поселенчої еміграції на широку міжнародню скалю на основі двосторонніх (білятеральних) договорів між заінтересованими в еміграції та імміграції державами.

Тут зараз по промові референта дійшло до доволі прикрого інциденту, а саме до слова зголосився представник Єгипту Харуд Бей. Він перш за все дав зрозуміти, що саме ця справа була причиною того, що турецька делегація не явилася на цьогорічній конференції. Від своєї делегації він заявив, що масова еміграція може на сході спричинювати важкі конфлікти і тому він ставить внесок, щоби цю точку в порядку денного зняти. Внесок викликав загальне збентеження. По коротенькій, доволі гострій дискусії цей внесок при голосуванні перепав.

У дискусії над цією справою забирали слово бельгієць Картон де Віярд, голова Міжпарл. Унії, грек Мильонас, мадярський посол Ашталь, англієць посол Рейнер, мадярський соціял-демократ Кертеш, японець Іуї Кісаі.

При тій точці промовляв і представник Української Парляментарної Репрезентації **Василь Мудрий.** Дослівний текст його промови такий:

„Нехай мені буде вільно докинути кілька слів до дискусії про безробіття й еміграцію. Я побоююсь, що навіть заграничні інтернаціональні роботи не усунуть того суспільного лиха, що зветься безробіттям з лиця землі доти, доки не буде принціпіяльно та основно налагоджена справа поселенчої еміграції. Коли зважити, що з одної сторони на світі лежить облогом ще багато доброї землі, яка чекає на працьовиті руки, а з другої сторони є міліони безробітних, які бажають такої праці — то можнаб зробити й осягнути багато, колиб довести в тій справі до порозуміння між заінтересованими державами. Адже є багато держав, які сильно заінтересовані в справах міграції, між ними є й такі, що бажають цю справу урегулювати.

„Якщо в найближчому часі не вдасться цієї проблеми розвязати, то світ може найтися нагло в ще більших трудношах. Бож є ще поважне число держав, які мають у себе більше число національностей, як напр. Польща, Чехословаччина, Румунія, Югославія та інші. Я репрезентую українців із Польщі. Перенаселення в таких державах, зокремаж на деяких їхніх територіях, як напр. у Польщі, спричинює дальші трудноші. Недостача землі, неможливість здорової експанзії й еміграції роздражнює національности і приносить у наслідках нездорові політичні й господарські ускладнення, словом спричинює поважний політичний фермент у недержавних народів. Я, як репрезентант чи не найбільшої національности в Европі, що належить до категорії національних меншин, а саме як репрезентант українців у Польщі бажав би щиро заапелювати до всіх репрезентованих тут націй, щоб їх парляменти виявили на тому міграційному відтинку цілу солідарність і загальне зрозуміння і вплинули на свої уряди, щоби вони цю важку і складну проблему чимскоріше розвязали та довели до якнайкращих вислідів".

КОНТРОЛЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ.

Останньою точкою порядку була справа парляментарної контролі державних фінансів. З дискусії виявилось, що справа державного буджетування представляється в деяких державах не так, як це ми звикли думати. Вона там доволі складна. Досить звернути увагу на те, що навіть у запроектованій резолюції підкреслено між іншим шкідливість і недоцільність ухвалювати державний буджетовий плян на два роки передовсім з уваги на трудноші парляментарної контролі за виконуванням такого буджету. Щож до особливих повновластей для урядів, то Міжпарляментарна Унія в окремій резолюції дала висів поглядові, що такі повновласти для урядів, ухвалювані парляментами, можуть мати свою рацію й оправдання тільки в часах кризи і то під умовою, коли ці повновласти точно зясовані.

На тому й закінчилися дня 8. липня пленарні засідання Міжпарляментарної Унії.

* * *

Крім комісій, які були досі (тим разом меншостева комісія взагалі не сходилася) при екзекутиві Міжпарляментарної Унії покликано в Будапешті до життя ще одну, а саме комісію для інтелектуальної співпраці між народами. Головою цієї комісії став французький сенатор Рустан.

III.

ПРИНЯТТЯ І ПРОГУЛЬКИ.

Дня 4-го липня передполуднем приймав усіх делегатів мадярський регент адмірал Горті на королівському замку. В год. 11. ранку зібрались усі делегати у великій авдієнційній салі. До них вийшов зі своїм почотом регент і виголосив коротку промову. Йому відповідав голова Міжпарл. Унії Картон де Віярд. Потім регент підходив до кожної делегації попорядку і переводив з кожною кількахвилинну розмову. Це принятя затягнулось кілька годин. Потім учасники оглянули королівський замок.

*

В неділю, 5. VII. зорганізували мадяри для делегатів прогульку до осідку мадярського кардинала примаса в Естергом. Там оглянули прегарну катедру і ввійшли в особистий контакт з князем примасом. Звідси парляментаристи поїхали автами до осередку мадярського вугляного промислу й осідку одної з найбільших фабрик гіпсу в Европі, а саме до міста Татабаня. По обіді поїхали всі до Бабольни, де оглянули державні стадниии чистокровних арабських коней.

Останнього дня нарад, 8-го липня під вечір відбулася на кораблі прогулька Дунаєм до місцевости Будафок, де учасники оглянули велитенські пивниці з вином мадярського міністерства хліборобства. При цій нагоді випробували також кілька родів вин.

Дуже виставно приймали делегатів обідами й вечерами: президенти обох законодатних палат, премієр ради міністрів (на обох тих приняттях як і на відкритті нарад унії був присутний і архикнязь Йосиф Габсбург та його жінка архикн. Августа), місто Будапешт, союз великих промисловців Мадярщини і торговельна палата.

З огляду на недостачу місця й часу годі ділитися особистими враженнями з побуту в Мадярщині та зокрема присвятити хочби кілька слів описові того прегарного міста.

В. М.

Пацифістична демонстрація на верденському побоєвищі.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Коло 20.000 французьких та чужинецьких б. комбатантів взяло вчора вечором участь у святі під Верденом. Присутні б. комбатанти присягли на своїх рідних мовах боронити мира.

Британська фльота покидає Олександрію.

КАЇРО, 13. 7. ПАТ. Британська фльота дістала приказ залишити після 15. ц. м. олександрійську пристань, де залишиться лише 17 воєнних кораблів.

3 НОВІ КУРЕНІ ДО ПАЛЕСТИНИ.

ЛЯ ВАЛЄТА, 13. 7. ПАТ. До Палестини вислали з Мальти 3 курені; небавом відплине туди ще один стрілецький курінь

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Разом британські збройні сили в Палестині будуть зложені з 11-ох піхотних куріїв, 1 змеханізованого кінного полку, 1 сотні легких танків та летунських військ. У нормальних часах було в Палестині лише 2 куріні.

Присилайте передплату!

Аграрний несповій в Сопоті.

Ділич відбирає селянам землю. — Оборона селян „бунтом". — Поліція зі скорострілом. — Масові арештування.

Мале гірське село Сопіт над горішнім Стриєм, положене 15 км. на північний захід від Сколього, стало видовищем напружених аграрних відносин між власником місцевих лісів Ментеном і громадою.

В часі світової війни один із попередніх власників Сопоту, Ізак Пістинер із Підгородець, побудував при помочі російських та італійських полонених лісову „колейку" задля експльоатації тих лісів. А що та залізничка йшла крізь селянські грунти, то в рекомпензату за нарушення їх власности він передав селянам у різних місцях сіножати до вжитку так довго, їж він звер не їм забрані під залізничку грунти, очевидно **в стані придатнім під управу.**

Після війни експльоатація лісів припинилась, Пістинер попав у судові процеси і залізничкою, яка розлетілась, більше не цікавився. Щойно перед кількома роками забрав шини, а людям звелів взяти собі назад грунти. Але грунти були переважно цілком знищені і перемінені в розсаджені скали та неужитки, що під якунебудь управу **зовсім не надавалися.** Через те й селяни на основі умови з Пістинером задержали аж досі сіножати, одержані як вивагороду за стрчені грунти.

В такому стані купив сопітські ліси на ліцитації п. Петер Ментен, голяндець, що говорить тільки по німецьки і живе у Львові. З весною ц. р. він розпочав будову вілі у Сопоті і при помочі свого управителя п. Новіцького та гаєвих розпочав боротьбу з громадою. Найперше хотів відобрати від громади пасовиско Кичеру (простором 110 моргів), яку вона правильно купила від його попередника. Одначе громада стануда завзято в обороні своєї власности, так, що справою занявся повітовий виділ із Стрия і громада має виглади задержати пасовиско.

Невдоволений цим Ментен почав відбирати від селян сіножати, які вони вживають за стрчені під колейку грунти. Він виходить із становища, що все те його власність і **колишня умова громадян із Пістинером його не обовязує.** Дня 8. ц. м. він напав разом з гаєвими на Гната Павлишина, що разом з кількома селянами косив сіно на своїй сіножати за фільварком, і заборонив йому косити. На крик збіглися жінки і станули в обороні чоловіків. Вивязалася драка, якій кінець зробила поліція, що прибула на місце з Підгородець.

На другий день, 9. ц. м., п. Ментен рішився відобрати полонину на Широкому верху господареві Дмитрові Клосовському і спровадив косарів із сусіднього села Довгого, яким звелів скосити сіножать. Одначе Клосовський, який уживав цю полонину з того самого титулу, разом зі сусідами зігнав тих косарів і гаєвих та скосив сіно для себе.

Тимчасом поліція повідомила повітову владу, що в Сопоті **вибух „бунт" селян** і ще того самого дня приїхав зі Стрия представник староства, інспектор праці, повітовий комендант поліції з кількома постеруновими, що до пізної ночі списували протоколи з людьми. На другий день, 10 ц. м., прибуло до села ще 25 поліцаїв **з одним скорострілом.** Після списання протоколів **арештували коло 30 селян,** між ними кільканацять жінок. Арештованих повели під штиками до Підгородець, де є постерунок поліції і волосний уряд. Там жінок пустили на волю, а мужчин серед злинного дощу завантажили на залізничу льору і відставили до Синевідська Вижного, а звідти залізницею до Стрия.

Всі ті події викликали в селі величезне розярення. Заноситься на дальший неспокій, бо ще багато інших селян має під засівом з того самого титулу колишню дворську землю.

Справою повинні занятись українські адвокати і посли.

Обсерватор.

Свята в краю.

СОКІЛЬСЬКЕ ПОВІТОВЕ СВЯТО В САМБОРІ.

Останні два роки в Самбірщині зазначилися зростом впливів сокільської організації. Завдяки послідовній акції гнізда в Самборі привернено до життя деякі недільні гнізда і наладнано працю в інших слабо зорганізованих гніздах. Виявом сили, зорганізованости й дисципліни сокільства Самбірщини було Сокільське Повітове Свято, що відбулося дня 12. липня ц. р. в Самборі. Участь у святі взяли всі гнізда Самбірщини, а саме: Самбір 12 побратимів і 10 посестер, Бусовиська 18 і 9, Терешів 13 і 8, Стара Ропа 19 і 11 і 6 (учасники), Лука 26 і 13 і 15, Доржів 28 і 19, Татари 17 і 17 і 11 та вкінці Хирів (пов. Добромиль) 15 і 9.

Вранці відбулася для соколів Служба Божа в парохіяльній церкві, а відтак на площі проба вправ. Пополудневий показ, з причини непогоди, розпочався з опізненням в год. 16-ій.

Під проводом нач. побр. Л. Максимюка стануди руховики відділами до звіту, що його приняв відпоручник Старшини Сокола Батька побр. М. Тріль. Орхестра відіграла сокільський гимн і голова гнізда в Самборі, побр. д-р Ю. Рабій, відкрив короткими словами Свято. Після того відпоручник С.-Б. зложив соколам Самбірщини привіт від централі у Львові. Відтак руховики передефілювали справним кроком перед сокільською Старшиною. На дальшу програму зложились: біг 60 м. учасників і посестер, здвигові вправи вільноруч побратимів (72 руховиків), аркан у виконанні побратимів з Хирова і Старої Ропи, вправи вільноруч посестер з 1936. р. (101 руховичок), вільні одинадцять-особові вежі побратимів з Хирова, дуже гарні й зовсім оригінальні вежі на кріслах посестер зі Самбора, стусан кулею, побратимів і посестер та вправи дручком учасників з Татар, Дорожова, Луки і Старої Ропи. Ця остання точка відбулася вже підчас зливного дощу. На закінчення зібрані на площі руховики відспівали вже підчас дощу сокільський гимн.

Під оглядом тілесного вишколу, як і зовнішнього вигляду (приписані однострої) соколи Самбірщини зробили від минулого року великий поступ. Організація Свята, що була в руках побр. заст. голови м-ра А. Сілецького (загальний провід) і побр. О. Івашка (легкоатлетика) справна. Місцева орхестра Т-ва „Бандурист" під особистим проводом голови побр. д-ра Ю. Рабія виявилась зі свого трудного завдання зовсім задовільно. Публики на Святі небагато.

М. Т.

—o—

З нових видань.

„Антологія сучасної української поезії". І. Поети 1920-их років. Редакція і вступна стаття Е. Ю. Пеленського. Львів, 1936. Накладом „Рідної Школи" й „Ізмарагду". Ст. 128.

Після передвоєнних дорогих „Акордів", складених І. Франком, що ширились тільки на сальонових столиках деяких багатших громадян, видав був колишню невеличку антольогію нашої поезії Б. Лепкий, що пройшла незамітно, і від того часу, не було в нас іншої. Як там стоїть справа з тою поезією, автори збірок та їх видавці знають найкраще: продали сотню примірників, сотню роздали рецензентам, рідні та приятелям і добре бодай, що публіка придбує собі прізвище такого марнотратника часу та паперу, званого поетом.

Може і не всім відомо, що після війни наша поезія розвинулась дуже сильно на Наддніпрянщині і що звідти прийшли впливи до Галичини. Але збірки наддніпрянських поетів доходили до нас дуже рідко, в останніх роках щораз рідше і загал галицької інтелігенції не знав і досі деяких прізвищ талановитих поетів епохи Збруча.

Перед нами перший випуск антольогії, що має заступити численні збірки ширшому загалові, який не має або часу або охоти знайомитись із різними творами поодинока. У невеличкому чепурно виданому томі маємо вибір 26 авторів, наддніпрянських і галицьких і кожний автор представлений кількома поезіями. Антольогію попереджує завзяла стаття Е. Ю. Пеленського, що вводить читача в історичне тло, на якому розгорнулись нові таланти і нові напрямки. Автор статті характеризує кількома словами тих, що стали представниками нових течій і дає приклади на нові „школи". Підзаголовок антольогії треба брати інформаційно: вібрані тут здебільша автори, що виступили вже по війні, так мовить покоління 20-их років. Молодше покоління йтиме під назвою поетів 30-их рр.

Хто колинебудь пробував ділити поетів на групи та напрямки, щоб таким способом улекшити зрозуміння поезій ляїкам, сам мусів відчувати, яке це важка і мороклива справа. Отже „Антольогія" принала поділ головно за радянськими кри-

Як у нас зростає польське населення.

Як відбувається у приспішеному темпі зріст населення римо-кат. обряду на нашому Поділлі з очевидною стратою гр.-кат. обряду, свідчить найліпше отсей документ, до якого коментарі вовсім зайві:

Starostwo Czortkowskie Nr. A. 24. Nadesłanie metryk urodzenia. Czortków, dnia 28. czerwca 1936.

Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafjalnego jako metrykalnego **w Kosowie.**

Pismem z dnia 22. kwietnia 1936 prosiłem Wielebny Urząd Parafjalny jako Urząd metrykalny o nadesłanie do urzędowego użytku w terminie do dnia 10. maja 1936 metryk urodzenia następujących osób urodzonych w Kosowie:

1) Michaliny Bidrewkiej, córki Łukasza i Rozalji Petrów, ur. 28. marca 1927;

2) jej siostry Stefanji, ur. 24. V. 1930;

3) i jej ojca Łukasza, lat 41, syna Fedia i Anny Piśmiennej;

4) Anny Łeśków, córki Jana i Antoniny z d. Myszczyszyn, ur. 18. I. 1924 i jej ojca Jana, urodz. 25. XII. 1882, s. Teodora i Melanji;

5) Eugenji Melnyk, córki Włodzimierza i Marji z d. Bęczarskiej, ur. 24. VII. 1928;

6) i jej ojca Włodzimierza, syna Piotra i Parascewji, urodzonego 16. IX. 1901;

7) Michaliny Szwec, córki Grzegorza i Marji, ur. 29. III. 1926;

8) i jej ojca Grzegorza, syna Hawryły i Marji z d. Petryło, ur. 5. X. 1893, wszyscy w Kosowie.

Ponieważ dotychczas metryki te nie wpłynęły do Starostwa, dlatego też na zasadzie §§ 1 i 8 Uniwersału z dnia 20. lutego 1784 zb. u. Pil. str. 30, oraz reskryptu b. austr. Min. S, Wewn. z 28. kwietnia 1891 l. 429 wzywam Wielebny Urząd Parafjalny jako Urząd metrykalny do przedłożenia Starostwu w terminie do dnia 10 lipca 1936 r. formalnych metryk urodzenia w/g. osób sporządzonych oddzielnie co do każdego aktu i zgodnych co do formy i treści z oryginalnymi wpisami w księgach metrykalnych.

Równocześnie zagrażam na wypadek oporu lub zwłoki zastosowaniem środka przymusowego, przewidzianego w art. 4. lit. c. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 o postępowaniu w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342) tj. wykonaniem zastępczem przez urzędnika Starostwa, który na koszt i niebezpieczeństwo Wielebnego Księdza Proboszcza jako urzędnika stanu cywilnego prowadzącego metryki sporządzi metryki w/w osób.

Od tego orzeczenia wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu przez Starostwo powiatowe w Czortkowie w terminie dni 14-tu licząc od dnia następnego po dniu jego doręczenia, jedynie z powodów wymienionych w art. 18 wyżej cyt. rozp. o postępowaniu przymusowem w administracji.

Za Starostę powiatowego: **Mr. Zbigniew Garlicki** wr., Wicestarosta powiatowy.

—o—

Буча на зборах англійських фашистів.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. На зборах у Гул, де вожд англійських фашистів промовляв до 5-тисячної юрби, дійшло до буч; поліція інтервенювала кілька разів. Двох поліцаїв та один фашист ранені.

Самогубство червоного достойника.

ТИФЛІС, 13. 7. ТАСС. Секретар центрального комітету комуністичної партії Вірменії наложив на себе руку. Недавніми часами не виявив він досить енергії у винищуванні контрреволюційних елементів, а не мав досить відваги, щоб направити ці „ухили".

Нині у Театрі Різнородностей в год. 8. веч.

Виступ Казимири Скальської **„ВАБАНК"** Від нині ціни найнижчі

тиками та впорядниками антольогій) на чотири напрямки: символістів, футуристів, неоклясиків і неоромантиків. Уже сама дефініція поодиноких цих напрямків нелегка; у нас літературні напрямки не завсіди покриваються з напрямками західньо-европейськими, звідки до нас вони прийшли, спізнені і рідко у тій чистій своїй формі, що рисувала про їх характер і назву. Коли взяти для прикладу „символістів", то те, що у французів було висліком довгої теоретичної боротьби та реакції на попередній напрямок, у нас мусіло втягнути зовсім інші явища та елементи. Футуризм заступив кілька інших крайніх напрямків, що розбивали віршову форму. А вже „неоклясики" і „неоромантики" не мають перед собою напрямків, на які могли б бути природною реакцією, як це було у західньо-европейських літературах; у нас ці терміни дуже своєрідні і зовсім умовні.

Антольогія рідко коли може дати повний погляд на літературу якоїсь доби; це скоріше китиця, складена з різних цвітів, що залишає враження дуже складного запаху і немов би напрошувала оглянути сад, де ростуть не тільки вибрані цвіти, але й інші. І в цього погляду антольогії сповняють своє літературне завдання. На Наддніпрянщині перед війною всі наші антольогії поезії мали великий успіх

М. р.

Важне для кандидатів на вчителів.

КОМУНІКАТ СЕКРЕТАРІЯТУ У. П. Р.

Всі кандидати на вчительські посади у всіх народніх школах, які дістали з Кураторії Львівської Шк. Округи запити, чи підтримують свої прохання щодо посади, нехай внесуть до Кураторії письмо, в якому мають заявити, що документи свої переслали до Міністерства Освіти через У.П.Р. та що своє прохання підтримують. До цього письма мають петенти долучити короткий опис свого життя.

Візитація Е. Митрополита Андрея в Солонці.

Вчора, в день Св. Апостолів Петра і Павла, виїхався Екс. Митрополит Андрей у товаристві о. крил. Ковальського на візитацію підльвівської парохії Солонки. На границі села вичікувала архиерея бандерія, при чому слід піднести гарний одяг козаків і чудові коні. При тріюмфальній брамі відспівав місцевий хор кантату і там привитано Митрополита хлібом та сіллю, а 4-літня дівчинка віддеклямувала привітний вірш. На дворі перед престолом промовив до архиерея місцевий парох о. Кліш. Митрополит подякував за прегарне повитання і виголосив проповідь про велике значіння християнської родини.

По відслуженні Служби Божої місцевим парохом і по відправі Екси. Митрополитом панахиди за всіх померших членів парохії, відіграв орхестра „Боже великий, единий", при чому всі присутні клячучи зносили благальні молитви.

Тогож дня посвятив Митрополит фундаменти нової церкви і при цій нагоді мав другу проповідь до народу на тему: Символічне значіння посвячення фундаментів церкви. По обході навколо церкви і по відспіванні архиереєві многоліття відвідав Митрополит на кілька хвилин пароха з родиною, після чого відїхав до Львова.

Митрополит почуває себе тепер знаменито і часто відбуває автом поїздки. Цими днями відвідав м. ін. монастир оо. Студитів в Уневі, монастир СС. Василіянок у Словіті, монастир СС. Студиток в Ясторові і Брюховичах, оба монастирі СС. Василіянок у Львові та ремісничу бурсу на Личакові.

Нині, в понеділок виїхав Митрополит на кілька днів до дальшої праці в краю, тому авдієнції у Львові в цьому тижні не буде.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

Чи панщина вже справді скасована?

На фільварку бють робітників, навіть робітниць.

18 дівчат і 9 мужчин, що працюють на фільварку Богуслава Гординського в Пядиках прийшло до коломийського старости пожалуватися на свого хлібодавця. Він годував їх гнилою фасолею, а його наставники били робітників колами, наганяючи до праці. Справді на плечах і раменах робітників та робітниць ствердив лікар сліди побоїв; в одної дівчини, вискочила ліктева кість, у другої плечі поранені. Станиславівський інспектор праці виїхав до Пядик, щоб перевести слідство.

СТРАЙКИ ТА ЗАВОРУШЕННЯ.

У Попельниках (снятинського повіту) вибух страйк рільних робітників, що працюють на фільварку. Вони домагаються, щоб їм давати що 12-ий сніп, не — як дотепер — що 18. Хід страйку спокійний.

В Оліевій Королівці (городенського повіту) управитель фільварку відмовився приймити робітників до праці тому, що вони спізнилися на один день і він вже приймив інших. Робітники накинулися на управителя фільварку, а дочку власника Ірину Гаспарську намагалися стероризувати, щоб вступила на батька, щоб приймив їх до праці. Поліційна стежа приарештувала 6-ох робітників.

На фільварку в Глубічку Великім (Поділля) застрайкували робітники, домагаючись замість одного золотого — півтора та осьмого снопа жита і десятого пшениці.

Сумне свято в Перемишлі.

Перенесення тлінних останків жертв мадярського терору.

15. вересня 1914. р. зарубали шаблями мадярські гонведи на вулицях Перемишля 44 наших людей, здебільша селян, арештованих нібито за москвофільство. Ця жорстока історія описана в своїм часі докладно в „Ділі".

Тлінні останки нещасних жертв звірських інстинктів мадярських вояків перенесено тепер заходом перемиських москвофілів до спільної могили на видному місці цвинтаря поруч гробівця перемиської капітули. Цей похорон відбувся дуже торжественно 30. червня ц. р. У катедрі відбулось богослуження, після чого рушив похід на цвинтар. Несено багато вінців, співало 5 селянських хорів.

На могилі промовив перший д-р Кирило Черлюнчакевич. Як подає „Русскій Голос" з 12. липня, бесідник заявив між іншим, що місцеве українське Т-во Охорони Воєнних Могил не забувало ніколи про жертви мадярського терору, влаштовуючи щорічно панахиду на їх могилах. Далі читаємо, що перемиські українці, в противенстві до їх однодумців в інших місцевостях (?), не тільки не робили перешкоди в похоронному святі, але навіть взяли участь у ньому, хоч до походу не станули.

Крім згаданого промовця говорили ще: Цебринський, Білинкевич (від молоді) і трьох селян, а 4-літній хлопчина віддеклямував віршик. Від родини подякував усім м-р М. Мохнацький, брат зарубаної мадярами гімназистки Марусі.

Вечором відбулася в поміщенні „Ниви" жалібна академія.

Еспанські фашисти заволоділи радіостацією.

МАДРИД, 13. 7. ПАТ. В суботу вечором 8-ох фашистів заволоділо радіостацією у Валенсії та подало це до загального відома. Сильний поліційний відділ приарештував їх.

Лівиця уладила стихійну маніфестацію, пізніше знищила й підпалила домівки правої партії, редакції та побила кількох діячів.

МАДРИД, 13. 7. ПАТ. Після нападу на радіостацію у Валенсії арештували 18 осіб, з яких 15 належить до „еспанської фаляги". Арештований теж провідник молодої „людової акції" Ляборда, у якого найшли текст відозви, виголошеної через радіо.

Еміграційні справи.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА ТЕРЕНАХ ПІДПРИЄМСТВА „ДАГНЕ КОНЦЕЙКАО А Ц-Я" В БРАЗИЛІЇ.

Еміграційний синдикат почав рекрутацію на кольонізаційні терени підприємства „Дагне концейкао а Ц-я" в Бразилії положені в муніципіях Санта Роса і Пальмейро у стейті Ріо Гранде до Суль у Бразилії.

Виїжджати на ті кольонізаційні терени можуть родини, що складаються щонайменше з трьох осіб, з яких дві мусять бути повнолітні, здібні до праці (подружа), третя особа може бути малолітня. До такої родини (засадничої) можна долучати особи додаткові, але тільки з кола найближчої родини (брати, сестри, родичі і т. п.), при чім мусить бути урядово стверджене їх посвоячення.

Ближчі інформації щодо формальностей, які треба виконати, коли хто дістане дозвіл на виїзд, дає бюро в Домі Еміграційнім, Львів, вул. Вишневецьких 6.

ТРАНСПОРТИ МОРЕПЛАВНИХ ЛІНІЙ ГДИНЯ—АМЕРИКА ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПІВН. АМЕРИКИ.

Еміграційний Синдикат дістав відомість, що кораблі мореплавного товариства Гдиня—Америка, які відїжджають із Гдині, м/с „Пілсудський" дня 11. і м/с „Баторій" дня 25. VIII. ц. р. не зупиняються в Галіфаксі. З тої причини виїздячі на виїзд до Канади, повинні приготовитися до виїзду кораблями вищезгаданого товариства, що відходять дня 22. липня ц. р.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИН, ЩО ЕМІГРУЮТЬ ДО КАНАДИ З КАПІТАЛОМ.

Польська влада закінчила на цей рік кваліфікацію осадничих родин, які виїжджають до Канади з капіталом 500, 750, і 1000 долярів.

Тому цього року зможуть виїхати до Канади тільки ті родини, які є вже закваліфіковані і зробили вступні приготування до виїзду.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

ОСТОРОГА ДЛЯ КАНДИДАТІВ ЕМІГРАНТІВ.

У відділі оголошень одного із варшавських щоденників було таке оголошення:

„Почтовим переказом за 7 зол. (якось незнане ближче товариство) дає скоро і докладно інформації про Бразилію і цілий континент Полудневої Америки".

Можливе, що таке оголошення буде також і в інших щоденниках. Еміграційний Синдикат повідомляє, що це товариство йому не знане і боїться, що хто звернеться туди по інформації може впасти жертвою аґітаторів, які чигають на легковірність кандидатів на еміґрантів.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЩО ВИЇЖДЖАЮТЬ ДО КРАЇВ: ГОНДУРАС, ГВАТЕМАЛЯ, САН САЛЬВАДОР, НІКАРАГУА, ПАНАМА, ВЕНЕЗУЕЛЯ, ЕКВАДОР.

Вже нераз були випадки, що влада деяких країв Середущої і Полудневої Америки відмовила права вступити на сушу і поселитися в тих краях еміґрантам з Польщі, хоч вони у своїх паспортах мали конзуляту такого краю на виїзд і побут.

Тому треба звернути увагу еміґрантам, які думають еміґрувати до одного із згаданих тут країв, аби не робили собі право виїзду за посередництвом кревняків або знайомих, що мешкають у тих краях — і упевнилися дуже докладно чи по приїзді їх не завернуть звідти назад до Польщі.

Треба остерегти теж еміґрантів, що з непередбачених причин можуть якомусь із них, коли приїде до одного із тих країв заборонити вступити на сушу і він мусітиме вернутись до Польщі.

РЕКЛЯМАЦІЇ ЩОДО ПРОПАВШИХ І НАРУШЕНИХ БАГАЖІВ ЕМІГРАНТІВ.

Деколи бувають випадки, що багаж пропаде, найчастіше у подорожі морською бо при вивантаженню його в портах. У таких випадках реклямували еміґранти втрату щойно по кількох днях або тижнях. Пізно зголошені реклямації часто вже безуспішні. На випадок, коли загубиться багаж або він зазнав шкоди, повинні еміґранти зараз у порті зголосити реклямацію в корабельній канцелярії і подати опис клунка, що було в ньому, як його нарушили, які речі знищені і їх вартість. Найкраще було би зголошувати реклямацію за посередництвом польського конзуляту або польського Патронату в Ріо де Жанейро чи Буенос Айрес, які вислали ту реклямацію до корабельної компанії і помагають еміґрантам у таких випадках.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Франція святкує завтра національне свято. З тої нагоди соціялісти й комуністи уладили забави для народу.

На міжн. конгресі суспільних працівників у Льондоні ствердили, що господарська криза загрожує по всьому світі основам суспільної політики.

Японські моряки намагалися занятн китайські касарні біля Тагку. Китайські міродатні круги заперечують вістку про цю сутичку.

Совітська влада увільнила 4-ох японських лінотчиків, що заблукалися 28. червня на сов. територію.

Італійське мініство преси та пропаганди запевнює, що в Абісинії спокій — італ. літаки контролюють цілу абіс. територію.

Міжнародній конгрес професійних спілок одноголосно осудив господарський націоналізм та демпінг і видвинув домагання міжнародного поділу сирівців та 40-годинного тижня праці.

У Сирії дійшло трьома наворотами до демонстрацій у Сайді. Жандармерія вжила зброї, ранячи важко 9 осіб.

—o—

ЕСПАНСЬКА ПОЛІЦІЯ ВБИЛА АРЕШТОВАНОГО ПРОВІДНИКА МОНАРХІСТІВ?

МАДРИД, 13. 7. ПАТ. Нині рано арештувала цив. гвардія визначного провідника еспанських монархістів і шефа монарх. парляментарної групи Кальво Сотеля. Дещо пізніше найшли його тіло на мадридському цвинтарі.

—o—

КІНЕЦЬ КАНТОНСЬКОГО УРЯДУ?

НАНКІН, 13. 7. ПАТ. Надзвичайна сесія центрального комітету Куоміньтангу рішила скасувати „політичну раду південних провінцій". Вірного Нанкінові команданта 1. кантонської армії ген. Юсеймо заміновано „комісаром для справ пацифікації" пров. Квантунг, ген. Лісунчана — таким же комісаром пров. Квангсі. Ген. Югеймо став начальним вождом кантонських військ на місце ген. Ченчітанга.

ШАНГАЙ, 13. 7. ПАТ. Крім летунства збунтувалася проти кант. уряду воєнна маринарка, яка відплила на північ, щоб підпорядкувати нанкінському урядові. Становище ген. Ченчітанга помітно захитане.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на перехованння літом. 10—?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло") поручає **ковдри,** матрацн, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 31-100

— **Українська авдиція львівського радія.** Львівське радіо надає дня 18-го липня ц. р. год. 18.05 українські пісні у виконанні **Марії Сабат Свірської.** У програму входять твори Барвінського, Людкевича, Стеценка, Лисенка, Козицького і Балтаровича.

— **Хор Котка обїздить Галичину.** З днем 10. липня ц. р. розпочав концертову туру по Галичині Український Національний Хор під артистичним проводом відомого у нас диригента Дмитра Котка. З огляду на обмежений час, яким розпоряджає хор, бо з початком концертового сезону має виїхати за кордон, хор у кожнім місті виступить лише з одним концертом. Всі аматори української пісні, особливож співаки та диригенти, повинні поспішити на ті концерти цілого зразкового хору.

— **Посол Вол. Кузьмович** виїхав на лікування і тому в липні не буде приймати ніяких інтересентів.

— **Новий директор гімназії у Ржевницях.** Чехословацьке міністерство шкільництва іменувало директором української реальної гімназії у Ржевницях коло Праги доц. Гр. Омельченка. Це є відомий кубанський діяч, що осягнув професуру на університеті в Петербурзі. З призначенням нового директора настануть в гімназії деякі зміни (особливо в професорському складі) й можливо, що ця наша одинока гімназія за кордоном буде навіть удержавнена, якщо українська еміграція в ЧСР зуміє інтереси окремих груп підпорядкувати загальній національній справі.

— **Сучасна ціна поезії.** У Луцьку почав знову виходити, по короткій перерві гр.-пол. часопис „Українська Нива". Розписала вона конкурс на оповідання, спогади та поезії. Читаємо там: „Бажаючи допомогти нашій молоді в літературній праці, як рівнож (!) виховати молоді літературні сили, редакція оголошує конкурс за найліпшу **поезію й оповідання з Волинського життя.** Останній термін надіслання літературного матеріялу — **15. серпня б. р. Нагороди: 1) За найкращі поезії: II—10. зол.; II—7 зол., 50 гр. і III—5 зол. 2) За найкращі оповідання: I—20 зол.; II—15 зол.; III—10 зол.".** 5 зол. нагороди за поезію! Скільки ж платять за неї без нагороди?

— **Рільники в боротьбі проти визиску.** На терені ярославського повіту в Добковичах і Заміхові дійшло до угоди між страйкуючими рільними робітниками і працедавцями. Результатом угоди було підписання збірної умови, згідно з якою робітники до 16 років дістануть денно 1.30 зол. замість 70 сот., до 20 років — 1.50 замість 80 сот. і вище 20 років — з косою 1.80 зол. замість 1 зол.

— **Нові „косцюлки".** В неділю 5-го липня ц. р. відбулося посвячення нового косцюлка у Вибраніці. Посвячення довершив львівський архиепископ Твардовський. Також у Турю Великім посвятили новий костел. Посвячення довершив пралат А. Цісло зі Стрия. В посвяченні взяли участь польські достойники зі Стрия і відділи стшельця. На Баторівці за янівською рогачкою посвятили минуло неділі площу, яку архиепископ подарував під будову нового костела.

— **Хліб подешевіє.** Цех пекарів повідомляє, що від середи 15. ц. м. кг. житнього разового хліба коштуватиме у деталічній розпродажі 20 сот., 1 кг. чисто житнього з муки типу „урядового" 26 сот. 1 кг. житньо-пшеничного з кменом (т. зв. люксусового) 32 сот., 1 кг. куликівського 37 сот., водна булка 50-грамова 3 і пів сот.

— **Львівська хроніка.** Юлія Гетнарович (вул. Сенявська 4.) напилася сублімату. — Цієї ночі вломники обікрали Б. Волянського (вул. Лелевеля 6) та Ш. Талера (вул. Під Дубом 7.) — 26-літня Степанія Войцех облила сільним квасом лице своєму колишньому любчикові Петрові Мандзюкові.

— **Краєва хроніка.** У Брюховичах згоріло вчора літнище, що було власністю урядничої обезпечальні. — 21-літній буковинець Тарас Сандуляк застрілив свою наречену Марію Мардаровичівну, що з ним зірвала, та пострілив себе смертельно. — В лісі б. Камінок Великих (Коломийщина) бандити зрабували Ефроймові Гольдові 141 зол. — У Камінній Горі (Рівенщина) 7-літній Іван та 3-літня Олена Савченки бавились сірниками і підпалили дім; дівчинка згоріла. — За крадіж грошевих переказів засудили Андрія Лепецького на пів року вязниці. — На мешкання Петра Олійника в Бергудах під Тернополем напали замасковані бандити, озброєні в кріси та револьвери та димусили від Олійника 64 зол. — В Тернополі Рудольф Стонога вдарив у сварці Петра Жаруського так нещасливо по голові, що Жаруський помер у шпиталі. — В Бучаччині впав великий град, що знищив збіжжя. Деяке біжжя, посічене на січку і змішане з болотом, не можна вжити навіть на підстілку.

— **Комуністичні хулігани нападають на парохію.** У Верчанах коло Стрия відбулося в неділю 12-го липня посвячення кооперативного дому. В програму цього кооперативного свята входив також фестин. Але місцева жидо-комуна рішила розігнати фестин і пополудні почала стягатися зі Стрия комуністична боївка з ножами і сокирами в руках. Між комуністичними босяками було чимало жидів. Комуняві почали наступ на наших хлопців, однак відкинені контратакою, рішили укріпитись в парохії о. Ференца. Комуністи вдерлися на подвіря, камінням вибили вікна і сокирами понищили двері. Щойно поліція прочистила поле боїв. Одного нашого хлопця зранили комуністи ножем. Нападом проводив жид, якого юрба хотіла видерти з рук поліції та злінчувати.

— **Самогубство батька і сина.** У Топіградах втопився Михайло Бичко, привязуючи до себе свого 5-літнього сина. Оба тіла виловлено.

— **Буря над Магеровом шаліла вчора;** град величини курячого яйця вибив чимало шиб та повбивав багато птиці. Шкоди великі. Населення в розпуці.

— **Вибрики пана постерункового.** Поліцай ч. 3167 наказав перекупці Гелі Шенкер забрати віз з овочами, що стояв на одній з вулиць Перемишля, коли жона заявила, що чекає на чоловіка, вивернув віз.

— **Наймолодший епископ** — це Павло Самсон, іменований недавно епископом дієцезії Порт — о. Пренс на острові Гаїті. Епископ скінчив недавно 35 років.

— **Совітські „педагоги".** На засіданні Ради народніх комісарів стверджено, що рівень совітських педагогів дуже низький. Із 333.950 учителів вселюдних шкіл тільки 38 прц. має середню освіту, менше між середню освіту має 18 прц., 43 прц. має тільки нижчу школу.

— **Письменник — вломником.** Поліція арештувала у Празі письменника Франца Шваба, автора кількох творів містичного змісту за кількадесять крадежей у приватних мешканнях і бюрах.

— **Венера Мільонська на поштових марках.** Грецька пошта видає нову серію поштових марок, на яких буде репродукція творів грецького мистецтва. Найдорожчою маркою буде марка з репродукцією Мільонської Венери.

— **Оцінка чаю у вязниці.** Найбільший знавець чаю у Сан Франціско, Едвард Вільсон дістався за якісь прогріхи на кілька місяців до вязниці. Його шеф, власник великого торговельного дому не міг обійтись без свого урядовця. Він звернувся до вязничної влади, щоб дозволила Вільсонові у вязниці пробувати щоденно 50 філіжанок напару рідких гатунків чаю. Тепер Вільсон продовжує своє урядування у вязниці.

Українська Висока Школа Політичних Наук.

Восени ц. р., з початком зимового семестру, Український Технічно-Господарський Інститут позавочного навчання (УТГІ) в Подебрадах розпочинає нову галузь у своїй діяльности. Професорська Рада на внесення Сенату Інституту ухвалила проект, вироблений Президією Економічно-Кооперативного Відділу, про заснування при УТГІ Високої Школи Політичних Наук; адміністративно і педагогічно ця школа буде підпорядкована Економічно-Кооперативному Відділові УТГІ, так, що деканом цієї школи буде керманич Економічно-Кооперативного Відділу.

Завданням Високої Школи Політичних Наук є підготовляти фахових працьовників на громадському і політичнім полі та в парині журналістики. Умовини вступу на студії до цієї школи такі самі, як і для вступу на Економічно-Кооперативний Відділ, з тою лише ріжницею, що для тих осіб, які не мають необхідної для вступу до високої школи середньої освіти, але досягли 25 літ і викажуться, що по свому загальному розвитку й активній громадській праці є здібні до студій, зроблено полекші — вони можуть бути прийняті в дійсні студенти, без обовязку складати додаткові матуральні іспити.

Навчальна програма Української Школи Політичних Наук побудована по типу відповідних західно-европейських шкіл із пристосуванням до українських потреб. Курс наук складається з предметів з обсягу загальної політики, правничих наук, соціольогії, соціяльної політики, теоретичної економіки, економічної політики, історичного і суспільно-політичного та господарського українознавства, теорії і техніки журналістики, теоретичних основ військової науки, техніки і ведення громадської та парляментарної праці, а також загально-освітніх та помічних дисциплін.

Курс навчання розрахований на три роки, тобто 6 семестрів. Навчання буде ведене позаочною методою. Курс усіх наук охоплюватиме понад 660 лекцій. Такси оплат за навчання передбачуються нижчі, ніж на Економічно-Кооперативному Відділі, приблизно 600—700 корон чеських у рік разом з підручниками. Підготовна праця до організації Школи Політичних Наук уже переведена, так, що восени почнеться нормальне навчання. Крім того підготовляється відкриття окремих курсів журналістики з циклю предметів, що входитимуть в обсяг програми про теорію і техніку журналістики у Школі Політичних Наук.

Зі судової салі.

УВІЛЬНИЛИ ТРЬОХ ПОЛІЦАЇВ ВІД ЗАМІТУ ВБИВСТВА.

У третьому дні золочівського процесу промовляв прокуратор **Валявський.** Він відкликав обвинувачення щодо вбивства бл. п. Папроцького зі ст. 230 к. з., зате піддержав акт обвинувачення щодо всіх трьох підсудних поліцаїв за заложивання владою зі ст. 286 § 1. к. з. Прокуратор не повірив св. Кльоцові, якого зізнання були суперечні. Зате повірив свідкам Качорові і Дідикові, що в деяких подробицях склали однозгідні зізнання до зізнань св. Кльоца. Оба ці свідки, які чули, як на поліц. станиці били Папроцького, чули крики „Єзус Марія" і благання дарувати йому життя. Не вільно говорити, заявив прокуратор, що польська поліція бє, але коли в поліц. рядах найдеться „паршива вівця", що компромітує биттям поліційний корпус, необхідно таку вівцю усунути. Тому прокуратор домагався гострого виміру кари для всіх підсудних поліцаїв.

По промовах оборонців, трибунал увільнив усіх підсудних а саме Павла Зуба, Станислава

Обушка, Стефана Бельського й Антона Мацькова, тому, що свідки не бачили на власні очі побиття бл. п. Папроцького, а стук і крики, що їх вони чули, могли мати іншу причину. Тому **прокуратор зголосив апеляцію від цього присуду.**

ПРИСУД У КРАКІВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

КРАКІВ, 13. 7. ПАТ. Нині вполудне оголосили присуд на винновників подій з 23. березня ц. р. Б. Скоміль дістав 1 рік і 6 місяців, І. Шіффель 1 р. 3 м., М. Гляссер 10 м., М. Надель 1 р. б., І. Ярош 1р., А. Відомський 10 м., Б. Гінтер 10 м., Л. Кінрайх 10 м., Л. Вайсбарт 1 р. 9 м., Н. Пінчовський 1 р. 3 м., І. Х. Подвуйни 1 р. 6 м., Ф. Грінштяг 1 р. 6 м., С. Пустельнік 1 р. 4 м., Х. Шахт 2 р., Є. Єгер 1 р. 8 м., С. Пайонк 1 р. М. Геллер 1 р. 3 м., М. Бодек 10 м. 10-ом засудженим від 5-ох до 11-ох місяців припинили кару, 10 підсудних увільнили.

ДИВОГЛЯДИ.

ДВА КІНОВІ РОЗВОДИ.

Американський громадянин Франк Девіто має 25 літ. Одного вечора в Ню-Йорку ввійшов він до ресторону, бо був голодний. Підійшла до стола кельнерка і подобалась йому дуже. Заки молодець докінчив замовляти страви, вже він освідчився; поважно, ділово, по американськи. Було це пів до девятої вечором. Хуаніта Анлігтон скінчила свою службу, Девіто чекав на неї на вулиці і вони пішли просто, по американськи, до мирового судді, що дає шлюби. Суддя спав, але його збудили для такої наглої справи. В год. 1ій уночі вийшла від нього нова подружа пара. Жінка мусіла дати своєму чоловікові гроші, щоб заплатив за авто, яким вони приїхали до судді. Почалась перша суперечка: „Якто женишся і не маєш навіть на авто?" — „Якто виходиш заміж і починаєш сваритись за таку дрібницю як ціна авта?!" — Сварка скінчилась поличником, вимірним жінці таки на вулиці. Півтора години пізніше пішов новоженець спати до вязниці. В годині 7-ій уранці пані Хуаніта Девіто внесла розводову скаргу проти свого чоловіка, закидаючи йому недостачу грошей на утримання, грубу поведінку і ніч проведену поза домом.

Американські фільми, які зображують нам такі сцени — не карикатурна вигадка, а взяті з життя.

Англійська преса передає звіт із свіжого розводового процесу в іншому стилі. Поруч того звіту бачимо фотографію прегарної 23-літньої жінки Діяни Мері Кеммінг. Вона внесла до суду розводову скаргу, теж наріжаючи на грубу поведінку свого чоловіка. На суді представила вона текст заяви, яку вона мусіла підписати чоловікові: „Я, нижчепідписана Діяна Мері Бард, приймаю супроти містера Кеммінг, який жениться зі мною такі зобовязання: Ніколи не буду з ним сварити, ані дразнити його, а завсіди буду його слухати. Коли трапиться так, що наше подружжя буде розвязане, не буду вимагати від нього ані аліментів, ані якоїнебудь грошевої підтримки. Це тільки мала частина з довгого реєстру вимог, які слухняна Діяна приняла: обіцяла завсіди вірити словам свого чоловіка, не красити своїх уст, не обсмикувати модними щипцями ані польцями своїх брів, не курити більше як 4 папіросок денно, вчитись щораз краще варити. Все це вона підписала на 4 дні перед шлюбом, бо наречений загрозив, що інакше не оженився. Крім цього вона була така закохана, що слухала його у всьому.

Англійський суд розвів пару, що почала робити собі все на збитки і не вважаючи на клявзулю жінки, що не буде домагатись ніяких грошей засудив її чоловіка на 22 фунтів (100 долярів!) тижнево на утримання жінки. І так хоч жінка підписала найбільше некорисний для себе контракт, не її чоловік, а вона зробила на цьому подружжі добрий інтерес.

Спорт.

МИСТЕЦТВО ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ: Польонія (Перемишль) — Чувай (Перемишль) 3:2 (1:1).

Треті вирішні змагання відбулися між цими дружинами у Львові і закінчились перемогою Польонії, яка здобула таким чином мистецтво львівської окружної ліги.

СТАНИСЛАВІВ: Гірка—Ревера 4:2 (2:0).

Змагання за мист. А- класи станиславівської округи, розіграні в мин. середу.

КАЛУШ: Погонь (Стрий) — Гірка (Станиславів) 4:0 (2:0).

Вирішні фінальні змагання за мистецтво А. класи стан. округи виграла на нейтральнім грищі стрийська Погонь, що тимсамим здобула мистецтво округи.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ: Гасмонея — Чорні 2:2 (2:0).

ТЕРНОПІЛЬ: Лехія — Креси 2:0 (1:0).

ТЕРНОПІЛЬ: Єгуда — Лехія 2:1 (0:0).

ХОДОРІВ: Зоря — Ходоровія 4:0 (2:0).

Гра українських змагунів була концертова, як окреме вирізнення заслугує Татомир. Голі стріляли: Татомир, Вербовський, Семигінівський та самобійча.

САМБІР: Корона — Дністер 5:2 (2:1).

Гра не стояла на високому рівні. Ворота для Дністра здобув Миколко II.

БОРИСЛАВ: Кадімаг — Ватра 6:1 (2:1).

Електрівня — Скала (Мостиська) 2:0 (1:0).

ДВІ ПЕРЕМОГИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПОЛЬЩІ.

КАТОВИЦІ: Польща — Вакер 2:0 (2:0).

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ: Польща — Вакер 5:1 (2:1).

В суботу перемогла репрезентація Польщі віденську дружину Вакер. Змагання тягнулися лише 48 хвилин, бо з приводу злих змагання двічі переривали.

Недільні змагання у Великих Гайдуках між згаданими дружинами стояли на низькому рівні. Олімпійська репрезентація Польщі грала слабо.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

РІМ: Рома — Спарта 1:1.

БУДАПЕШТ: Уйпешт — Простейов 2:0.

МІЛЯНО: Амброзіяна — Віенна 4:1.

Після цих змагань до третьої рунди переходять: Спарта, Уйпешт, Амброзіяна та переможець у відплатних змаганнях Славія—Австрія (0:3). Спарта грає з Амброзіяною.

ЗА ВХІД ДО ЧСЛ. ЛІГИ.

СК. Русь—Ужгород не розіграла в неділю змагань з С.К. Батя—Злін за вхід до ліги з причини злив. Змагання відбудуться в понеділок 13. VII

БЕЛЬГІЯ НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТИ В ОЛІМПІЯДІ?

Бельгійський Олімпійський Комітет рішив відкликати свою участь в Олімпійських Іграшках, якщо Німеччина не дозволить Бельгії платити за побут усіх бельгійських змагунів туристичними марками.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

NASZ WYRAZ, miesięcznik literacki młodych. Kraków, czerwiec—lipiec 1936. R. III. № 6—7.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, lipiec 1936. R. XV. № 7.

OKO W OKO, miesięcznik. Lwów, lipiec 1936. R. I. № 1.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 12. lipca 1936. R. III. № 27.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

КАВАРНЯ ДАНСІНҐ, БАР „ЛІДО"

ЛИЧАКІВСЬКА 24 А. Зупинка трамваю.

Першорядна орхестра.

2398 3-3 **Низькі ціни.**

Театри.

Український Національний Хор під. муз. пров. Дмитра Котка.
14. VII. Бела.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Ворохта:
14. VII. Лев з Абісинії.
15. VII. Інваліди.
16. VII. Ніна теща.
17. VII. Запорожець за Дунаєм.
18. VII. Премієра "Муж двох жінок.
19. VII. Цигансьний барон.

Великий Театр:
Неділний.

Театр Різнородностей:
Вівторок, 14. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані не хоче дитини".
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".
ВАНДА: 1) „Тигр Пацифіку", 2) Легіон відважних".
ІРАЖИНА: „Запікована" та „Індійські піхотинці".
КАСІНО: 1) „Подружжя на маніжцах", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Імлю".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Парнж співає".
ПАКС: Неділне
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" з Сільвією Сідней.
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить", танує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кво вадіс?" з Янінгсом.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".
УТІХА: „Наші хлопці моряки" і ревія.
ХІМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Ніч день".

Закордонне радіо.

Вівторок, 14. липня 1936.

Відень (506,8) 20.00 Коли двоє люблться, 22.55 Танкова музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Сальонова музика, **Брно** (325,4) 20.50 Корневільські дзвони — комічна опера, **Кошиці** (259,1) 18.00 Авдиція для Підкарпатської Руси, **Прага** (470,2) 16.50 Форт. реціталь, 19.10 Парижанин співає і танцює, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20.10 Просимо до танцю, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455.9) 19.00 Невідомі твори Вагнера, 20.10 Концерт, **Штутгарт** (522,4) 19.00 Твори Шумана, 20.30 Народня авдиція, 23.00 Танкова музика, **Букарешт** (364,5) 20.30 Симфонічний концерт, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циганська музика, 19.00 Сольо на арфі, 21.30 Концерт, 23.00 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 20.45 Людина сміху, **Рим** (420,8) 22.20 Танкова музика.

Середа, 15. липня 1935,

Відень (506,8) 19.30 „Вертер" — опера, 22.10 Смичкові квартети, **Брюсель** (483,9) 17.03 Танкова музика, 18.15 **Сальонова** музика, 20.00 Симфонічний концерт, **Братислава** (298,8) 18.15 Форт. реціталь, 19.20 Популярний концерт, **Прага** (470.2) 12.34 Сальонова музика, 20.20 Прометей, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 20.00 Французькі сонати, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Полудневий музика, 18.00 Концерт мадярських соністів, 21.15 Весела музика, **Мінхен** (405,4) 14.00 Вальчики Шопена, **Букарешт** (549,5) 20.35 Карнавал Шумана, 21.10 Пісні зі Соренто, 23.00 Легка музика. **Будапешт** (549,5) 17.00, 20.00 Концерт, **Мілано** (368,6) 20.40 Народні пісні, 22.45 Танкова музика, **Рим** (420,8) 17.15, 20.40 Концерт, 22.30 Танкова музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 14. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.53 Вісім гарних байок, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господраські вісти, 15.45 Скрипька П. К. О., 16.00 Музична легенда, 16.45 „Цар Шуйський у Варшаві" — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Троянда" — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Не роби цього. 18.15 Попурі на мот. оперетки „Орлов" з гр. пл., 18.25 „Панюся" з жіночої галерії, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Спів А. Гехт, 19.30 Концерт, 20.30 „Гумор познанських письменників з XIX в." — цикл. 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт французької музики, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Середа, 15. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 8.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 **Легка і танкова музика.** 12.55 „Золото на польських землях", 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.50 Господарські вісти, 15.45 Театр уяви: Від комініяра до годинникаря; 16.15 Сальонова музика, 16.25 Весняні пісні, 17.25 Концерт, 17.45 Адам Чарторийський, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Фортепіян. реціталь, 18.25 „Феномен авторської інтуіції — Рожер Вершель — 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 18.00 Весілля на Горішній Шлеську, 19.45 Сальонова музика з плит, 20.00 Технічна скринька, 20.15 Великі артисти — в гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Кандидати до Міжнародного Шопенівського конкурсу, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт сальонової орхестри.

БІРЖА.

Варшава 13. 7. (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.95, 61, 47, Берлін 213.48 3.98, 2.92, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.00, 61.17, 59.73, Копенгаген 118.14, 118.65, Лєондон 26.63, 26.70, 26.56, Ню Йорк чеки 5.28 і 3/4, 5.28 і 1/4, Ню Йорк каб. 5.29 і 3/4, 5.31, 5.28 і 1/2, Осльо 131.08, 133.42, Парнж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 137.30, 137.63, 136.97, Ціріх 359, 271, Гедьсінкн 11.77, 11.71, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.25.25, 5.25.75.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.33—89.40, Долярн американські 5.31 — 5.27.50, Дол. канадійські 5.26.50—5.23.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.39 — 172.55, Фунти англ. 26.70 — 26.54, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 119.14, 118.30, Корони норв. 134.06—133.10, Кор. шв. 137.63—136.65, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 143 — 139 Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 103, Ліянон 12.50 Страховичі 32.50—32.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65, серія 73, 2 ем. 65, серії 73, 6 дол. 56.25, 4 пром. дол. 47.75, 7 стаб 50—50.50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13-го липня п. р. кооперативам платив за: масло Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.30 „
1 л. молока	0·13 „
1 к. яець	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 18. VII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Гиляки, індички 1. кл.	1.00 зол.
Качки тонцеві 1. кл., наги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.8.) кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки хиткова вдержана.

Подяка.

Минулого місяця втратила я мого Найдорожчого Батька. Прикро мені, що з причини моєї слабости не могла я скоріше висказати слів подяки і вдячности всім, що старалися вшанувати Його память.

За слова потіхи і щирі слова памяти про мого Батька сердечно дякую Їх Екцеленції Митрополитові Кир Андрееві.

Дякую теж за слова співчуття Отцю Канонікові Теодорові Цегельському зі Струсова і Всесвітлішому О. Мітратові Йосифові Сліпому. Впр. О. Капелянові Йосифові Кишакевичеві дякую щиро за добайливу опіку над Батьком, приготованя на дорогу вічности, відправу похорона у шпитальній каплиці у Львові і великі послуги віддані мені у перших тяжких хвилинах. Одночасно дякую сердечно Вп. П. Д-рові Зільберманові за батьківське серце для хорого до останніх хвилин його життя та за всі заходи і труди при перевозі тлінних останків до Ладичина. Щиро дякую всім ВПреподобним Отцям, що ласкаво і так численно приїхали взяти із дальшої околиці на похорон. За провід і відправу похоронів сердечна подяка Впр. Отцю Канонікові Громницькому Володимирові, Впр. О. Канонікові Сайдецькому, Впр. О. Евгенові Герасимовичеві, Впр. О. Канонікові Степанові Мохнацькому, Впр. О. Деканові Маріянові Волошинському, Впр. О. Сов. Платонові Карпинському, лат. парохові Впр. О. Совітникові Павлові Гарещі, Впр. О. Сов. Йосифові Яримовичеві, Впр. О. Сов. Льву Кочієві, Впр. О. Сов. Евгенові Каролеві, Впр. О. Василеві Глуховецькому, Впр. О. Василеві Курилясові, Впр. О. Степанові Яцикові, Впр. О. Миколі Декайлові, Впр. О. Катехитові Степанові Ратичеві, Впр. О. Володимирові Слюзареві, Впр. О. Якову Білоскурському, Впр. О. Миколі Зубалеві Впр. О. Володимирові Терношільському.

Щиро дякую Впр. О. Сов. Евгенові Каролеві за прощальні слова при виносі з хати, Впр. О. Миколі Декайлові за правдиву, глибоко відчуту сильветку мого Батька виголошену сильними, зворушливих словами коло церкви, Вп. П. Послові Степанові Баранові за прощальні слова над гробом від Укр. Парл. Репрезентації, Вп. П. Професорові Ілярионові Бриковичеві за прощальні слова від Тов. „Просвіти" та інших терпоп. укр. установ, в яких працював Покійний, Вп. П. Докторові Миколі Фуртакови за дбайливе лікування мого Батька та щирі слова над гробом від укр. установ Микуличець, сердечно дякую.

Вп. П. Делегатам укр. установ Тернополи: Проф. Іванові Бодиарові, Вп. Директ. Романові Цегельському, Вп. Пані Мельниківій за участь у похоронах і слова співчуття, моя щира подяка.

Сердечно дякую Впр. О. Савинові Дурбакові, Впр. О. Платонові Карпинському, Вп. П. Степанові Баранові, Вп. Панові редакторові Романові Купчинському, що не злим щирим словом помянули мого Батька у часописах.

З глибини серця дякую Впр. О. Кан. Володимирові Громницькому, Вп. П. Професорові Кирилові Студинському, Вп. П. Директорові Йосифові Станимирові за відвідини і заходи облекшити Покійному самітні хвилини у шпиталі.

Глибоку вдячність почуваю для Вп. О. Якова Білоскурського та Вп. П. Романа Мельника богослова, що в часі моєї неприсутности видали потрібні доручення і занялися похороном. Нехай Бог нагородить їх труди і доброту.

Окремо дякую Вп. О. Я. Білоскурському, що не вважаючи на болото в 1 год. вночі виїхав з процесією кілька кільометрів зустрічати покійного пароха, зокрема за його сусідську поміч і добре серце в часі недуги Батька.

Високоповажаному Учительству: Вп. Дир. Нестерчукам, Вп. Панству Карвашам, Вп. Дир. Камінським, Вп. П. Дир. Водзінській, Вп. Пані Стасі Валятинській, Вп. Пані Олі Білинківій, Вп. П. Директорові Валендзі за участь у похоронах зі шкільною дітворою щиро дякую.

Вп. О. Волод. Слюзареві, Вп. Панству Зубрицьким, Вп. П. Антикареві С. Кацові, Вп. Панству Калинам, Вп. Пані Олі Білинківій, Вп. Пані Анні Іваницькій, Вп. Оленці Декайківній, Вп. П. Професорові Музиці, Вп. П. А. Трофінюкові арт.-мал. велика моя вдячність за їх поміч і труди для покійного Батька і для мене.

Цілим серцем дякую всім парохіянам Ладичина, Людвиківки, Конопківки і Кривок, що серед ночі вийшли процесійно кілька кільометрів, щоб спровадити свого пароха до дому. Великою відрадою в ному горі була їх поміч і співчуття та понад усе їх велике признання і любов до покійного Батька. Вони доказали у тій тяжкій годині, що не даремний був труд довгих літ Його самітного життя для своєї парохії. Нехай їх Бог благословить! Мої слова за слабі, щоби якслід їм подякувати.

Окремо дякую всім братствам церковним, хорові Микуличець і Ладичина за їх прегарний спів, та орхестрі під проводом дяка Фуртака Йосифа Теодорові Куріевичові, Андріеві Скакунрві і Богданові Гогусеві за їх сердечні слова над гробом від парохіян.

Моїй дорогій рідні, добрим приятелям та знайомим Батька і моїм, за їх співчуття словом чи письмом щире спасибі.

Ладичин 6/VII. 1936.

Марія Світенька.

2406.

Подяка.

Прибиті важким горем по втраті нашого найдорожчого мужа, зятя, брата, шваґра й вуйка бл. п. **МИКОЛИ ЮРГА**, б. четаря У. Г. А., управителя школи у Репеді на Лемківщині, що помер 19. червня б. р. у Львові, почуваємося до обовязку подякувати всім, які в якийнебудь спосіб старалися прийти нам з допомогою і порадою, щоб облекшити наше горе.

У першій мірі приносимо дякуємо **др. Здзіславові Меневському**, лікареві заведення для умово хорих у Кульпаркові як і **Сестрі Леокадії** і тим тихим безіменним героїням доглядачкам, які безкорисно з найбільшою посвятою доложили всіх зусиль, щоб рятувати молоде життя і щоб улекшити терпіння покійного.

Дякуємо теж тим усім громадянам у Репеді, а зокрема п. Іванові Халупі, які днями і ночами доглядали недужого.

Щиро дякуємо Всечесній пому парохові у Турниську о. Василеві Середовичеві, як і п. п. Петрові Лазарові солтисові і Андріеві Гаргаеві громадникові у Репеді, які не пожалували трудів ні коштів і прибули до Львова з далекої Лемківщини, щоб віддати останню послугу своєму дорогому приятелеві та учителеві, щоб показати світові, як глуха закутана Лемківщина зуміє виявити вдячність своєму довголітньому провідникові. Зокрема дякуємо о. Середовичеві і п. Лазорові за їх теплі слова над гробом покійного, як і за відправу поминально Служби Божої у церкві св. Петра і Павла у Львові в дні 22. VI. 1936.

Дякуємо парохові Зболок о. Романові Ганасові за його прегарну проповідь у церкві над домовиною покійного і за полегоду всіх формальностей звязаних з похоронами у Зболоках. Дякуємо також о. Жовнірчукові з Голоска і о. Шавелові редемптористові, як і орхестрі Зболок за їх участь у похоронах і провід тлінних останків на місце вічного супочинку, в о. Миколі Яросевичові за відправу панахиди над тілом покійного і за відведення похоронів до границі своєї парохії.

Дякуємо також Товариству „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" за виділення свого представника, який теплими словами попрощав на віки свого товариша і 24-літнього члена.

Дякуємо Товариству „УКТОДІ" за виділення свого делегата, який також віддав честь його членові, а своєму товаришеві збруї У. Г. А. як теж за слова співчуття, висказані рідні покійного.

Не можемо також поминути мовчанкою заслуги похоронного Заведення „Харіс", якого Управа доложила всіх зусиль, щоб утримати зразковий лад і виконати до найменших подробиць прийняте на себе завдання; дякуємо також за хор, який прегарно виведеними піснями звеличив похоронний похід.

Дякуємо ще сусідам, знайомим і всім громадянам Зболок за участь у похоронах і всім, які в якийнебудь спосіб причинилися до звеличання сумного обряду, як і усім тим, що устно чи письменно виразили своє співчуття рідні покійного.

Львів, 14. VII. 1936.

Бронислава Юргова, Мартинюки-Лаврівські.

Фірма промислово-торговельна шукає молодого, здібного урядовця до Львова, Кракова і Катовиць.

Вимагана кавція

Зголошення до Адміністрації під „Певна екзистенція".

3405 n—10

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. півріч 1936: (в золотих).

Львівське воєвідство:

Львів—місто: збірка 22/III. 493.90, Урядовці Центросоюзу в нагоди імяння дир. Ю. Шепаровича 100, І. Бережанська: Союз Укр. на Личакові, зб. 28.37, Нар. Гостинниця 10, В. Калинович 5, Др. М. Дзерович 5, проф. Др. Чубатий 5, В. і О. Гофрик 4, М. Гришина 4, О. Франко 4, по 3: А. Іваньович, І. Крук, по 2: В. Онуфрик, радн. Копач, М. Яцик, Я. Ільницький, П. Біда, о. Др. І. Чорняк, о. Др. О. Стасюк, С. Ігнат, Гошовські, Др. С. Дроздовський, А. Підгірний 1.50, по 1: о. М. Лада, К. Трембицька, С. Хандерис, І. Калитяк. Мр. В. Кривокульський, В. Оговоровський, В. Боровик, о. В. Грицай, Г. Барабаш.

Львів—повіт: Бродки Я. Василишина 6.10, А. Хомицький 8.51, Винники І. Царівна 21.40, Вислобоки В. Бахор 4.05, Вовків М. Мотник 13.40, Гаї Льв. І. Дмитрик 7, Германів 8.10, Глуховичі 3.40, Горбачі І. Рак 7.78, П. Чмир 2.10, Грибовичі Вел. І. Дропа і І. Шур 10.11, І. Білінкевич 6, Гуменець Г. Пароля 2.47, Дмитре Д. Бобеляк 6.17, В. Мицько 6.12, о. І. Миронюк 1, Добрини І. Коваль 10.51, Дорифельд І. Угрин 4.50, Запитів І. Сеньця і А. Цюпка 7.40, Зболська Д. Кудлатий 15.40, Каменоріль І. Дзюбик 2.20, Кужизів М. Білевич 2.75, Лисиничі І. Ціцяла 7.20, Лісневичі С. Карпяк 8.80, Лубяна В. Кушнірецький 8.20, Любінь Вел. Г. Чвартацький 2, Лішки Мур. о. І. Райтарівський 15, Малехів И. Малина 10.35, Миклашів о. И. Іваньць 6, Милошевичі О. Винарівна 5, Милятичі І. Земер 4.35, Містки М. Куза і Т. Дуліба 8.12, Острів П. Рибак 20.51, Підберізці М. Гарапа 4.11, І. Дмитерко 8.80, Д. Кернога 12.05, Піски В. Кузь і В. Синеньский 17.87, Полина о. І. Березюк 8.50, І. Верхівський 15.40, Попеляни М. Верхоляк 4.89, Г. Фітьо 3.52, Пустомити М. Кохановський 12.40, Ременів І. Тис 30.52, Рай. Молоч. 5, Кооп. Єдність 2, Рокитно пар. ур. 3.50, Руданці П. Рак 11.17, Рудно Е. Матурівна 20.20, Селиська М. Подвірний 1.95, Серлиця М. Міцько 4.22, Ситківів М. Файда 6.47, Солонка П. Білак 16.81, Сороки Льв. о. І. Райтарівський 13.20, Д. Пясецький 9.06, С. Михальчишин 6.85, Стропятин О. Воробець 9.06, Сороки Шкр. М. Бобеляк 1, Хоросно Ст. В. Билень 12.64, Цеперів П. Панкевич 7.10, Черкаси упр. шк. І. Сеннота 7.36, Яричів Нов. О. Бишневський 40.65, Яричів Ст. І. Куник 15.85, Яструбків М. Кулик 5.18, Ясниська церков 3.

Бібрка: О. Дудикевич зб.: Бакінці 3.10, Брянці Заг. 1.70, Будьків 6, Вибранівка 2.78, Вільховець 5.32, Водники 4.46, Волошина 2.15, Глібовичі Гор. 5.56, Глібовичі Дол. 9.58, Городиславичі 16.97, Девятники 5.68, Звенигород 8.04, Калинівка 1.02, Кологури 4.35, Коцурів 5.57, Лани 7.99, Ланки Малі 1.15, Лопушна 3.05, Любешка 3.68, Підмонастир 8.24, Підсосинів 1, Підярків 8.97, Пятничани 1.33, Репехів 3.45, Романів 17.22, Селиська 8.03, Севів 0.70, Серники 16.18, Соколівка 1.10, о. З. Кузьмовин 3, Стоки кольон. 1.20, Чижичі 3.37, Ятвяги 4.91, Старе Село 2.95, Шоломия 10, А. Кулинич Ходорів 5.

Городок: зм. дир. шк. І. Зелемірський 2, адм. К. Карачевський зб.: Артищів 7, Бартатів 8.99, Вовчухи 3, Воля Добр. 9.41, Галичанів 7.18, Годвишня 5.97, Добрини 11.14, Домажир 5.80, Дроздовичі 5.28, Добростани 2.25, Жорниська 2.51, Жбадини 3.90, Залуже 2.13, Завидовичі 4.36, Зашковичі 10.25, Зущині 3.62, Каменобрід 1.60, Керниця 8.62, Лісновичі 3.64, Любінь Мал. 1.20, Мальцинці 12.69, Мшана 33.53, Поріче Янів. 3.35, Повітно 6.50, Путятинці 3.90, Річичани 4.13, Сторона 1.60, Суховоля 12.82, Стоділки 1.90, Тучапи 13.62, Угерці Нов. 3.70, Цунів 4.91, Вишенка Вел. 5.90, Черляни 6, Янів 15.75, Городок Е. Кізлаківна 5.09, П. Сухий 3.75, С. Витошко 9.29, Г. Корогівна 16.85, А. Мурашець 1.97, Г. Стасишин Суховоля 3, Ворошів пар. ур. 11.12, Янів К. Пастушак 15.75, Страдч Р. Коваль 4.06, Вишенка Вел. Л. Корнбергер 5.30, І. Шаргот Карачинів 6.70, І. Чудяк 5.10, Домажир М. Хацко 5.40, І. Климович 1.30, Жорниська П. Кривута 1.50.

Добромиль: Др. В. Пеславський зб.: Боневичі 11.29, Військо 10.01, Губичі 4.28, Старява 2.30, Квасенина 6.78, Княжпіль 11.23, Коростенко 5.70, Конів 7.15, Комаровичі 2.68, Лісковате 6.40, Лицько 15.19, Мшана 1.25, Трушевичі 8.08, Поляна 1.73, Ригова 7.14, Передільниця 8.52, Посада Риб. 2.48, Пятничі 2.72, Сушиця Вел. 2.35, Тарботичі 1.30, Посада Новов. 5, о. Д. Качмар Старява 7, А. Курчак 1.50.

Дрогобич:

Д-р Р. Салойка 2, С. Нижанковська 1, Філія Союзу Укр. зб.: в місті 122.49, Бохівці 11.61, Борислав 14.95, Ф. Кульчицький І, О. Крохмальницький 5, М. Кулинич 10.20, Тустановичі Н. Терлецька 29.36, О. Зарицька 16, Мразниця Т. Бундзяк 4.95, Губичі 5.20, Гукова Гора О. Гавриляк 16.30, Воля Якубова М. Дорожівська 6.20, В. Бланкевич 13.36, Воробієвичі Я. Сливич 4.40, Волощ І. Нечипор 2.40, Гаї Вниж. А. Скоропад 6.67, Гаї Вниж. В. Маньків 3.25, Бійнич І. Кравець 4.36, Горушко М. Гонда 4.49, Грушів І. Бела 4.50, чит. Просв. 10, Добрівляни А. Дуцяк 2, Дережичі Я. Лучія 4.55, Доброгостів Н. Бенах 19, В. Гарасимик 3.65, Копець Я. Кішко 16.77, Лішня о. Канда 7.55, Медвежа Г. Совик 7.33, Медиличі Н. Мартиновська 10.04, Модрич М. Фегецин 7.20, Монастир Дер. Ю. Логин 3.50, Мразниця А. Добош 3, Опарі А. Біда 8.23, Орове І. Дубик 1.90, П. Горічко 3.25, Підбуж пар. ур. 11, Попелі о. М. Пеславський 4.63, К. Кунців 12.50, мр. М. Яременович 1.50, Раневичі М. Юзефів 2.48, Стебник О. Валюхова 31. Сторонна М. Кігічак 9.60, Східниця М. Журавчак 16.42, О. Журавчак 13.42, Трускавець А. Зачкевичева 25.65, Унятичі Е. Тустановський 3.45, Урож о. М. Заяць 5, Борислав—місто 86. 56.17. (Д. б.)

ОПОВІСТКИ.

ДЕСЯТЬ дитячих садків чекають на ДЕСЯТЬ ПРОВІДНИЦЬ на львівський повіт. Зголошуватись зараз особисто у Повітовім Союзі Кружків Рідної Школи у Львові, вул. Корнятків ч. 1. II. пов.

2409, 1—2

Б. СТАРШИН батерії сотн. Балтра — Впп. Кобилянського, Кисіля і Овнєва, Перинька прошу подати ласкаво свої адреси: Дмитерко Юліян Підберізці п. Winniki k. Lwowa. 2407

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую кореспонденцію. Позаміщевим листовно. **Низькі ціни. Голуфка 4., І. пов., м. 3.**

2403, 1—10

РІЖНІ

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолія). 2295 8-10

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 6—10

МЕБЛІ вспяних кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробі Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвірю. 2144 24-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Простор. кімнати з балькónами. Ціни помірковані

2232 14-20

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім вжиткам. Виконуємо також чищення-стін і стель, „вірування" і циклінування підлоги.

„НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 14-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 37-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 156 (14.405). Львів, середа 15. липня 1936. Poczt owa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41. Друкарні 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Німеччина зосереджує війська
у Надренії.

НІМЕЧЧИНА ФОРТИФІКУЄ ГЕЛЬҐОЛЯНД.

ЛЬОНДОН, 14. 7. ПАТ. Як подає „Дейлі Геральд", Гітлер рішив піднести залогу Надренії до чисельного стану французьких військ по тому боці кордону. Прим. залога міста Сарбріккен має збільшитися з 800 на 15.000 вояків.

ЛЬОНДОН, 14. 7. Райтер. У відповідь на інтерпеляцію в палаті громад зіцемін. закорд. справ Кренборн заявив: „Наскільки мені відомо, Німеччина укріплює Гельголянд, хоча не має до того ніякого дозволу.

Підступне вбивство провідника
еспанських республиканців.

ЖОРСТОКИЙ САМОСУД „ОРГАНІВ БЕЗПЕКИ" ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. Перед замкненням складу вчорашнього числа прийшла вістка про таємниче загадкове вбивство провідника еспанських монархістів Кальво Сотелльо. Подробиці цієї справи представляються ось як:

Коли вічю з 12. на 13. ц. м. хтось убив поручника цивільної гвардії Кастілльо, його товариші постановили за це помститися на діячах правиці. 20-ох цив. гвардистів поїхали на самоходах до провідника католиків Хіля Роблеса і монархістичного посла Гікольча, але не застали їх дома. Тоді відвідали посла Кальво Сотелля й арештували його, не дозволюючи зателефонувати до генеральної дирекції безпеки. Жінка арештованого довідалася, що ген. дирекція безпеки не видала зовсім приказу арештування.

Коло 4. год. над раном якісь люди привезли тіло Кальво Сотелля на цвинтар і сейчас відїхали. На тілі є коло 80-ох ран від багнету та дві від кулі — в оці та у серці.

НАРЕШТІ УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО ЛІКВІДАЦІЇ АНАРХІЇ.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. Вчора вечором уряд відбув нараду та оголосив комунікат, яким публично осудив убивства поручника Кастілльо та посла Кальво Сотелльо. Уряд готов усіми засобами запобігти того роду подіям на майбутнє не зважаючи, чи винуватці походитимуть з лівиці чи з правиці. При цій нагоді уряд заповідає багато арештувань.

Вчора вечором арештували 15-ох гвардистів з їх комендантом пор. Мореною під замітом співучасти в замаху на пос. Кальво Сотелльо. Вони належали до чети пор. Кастілльо, убитого в неділю ввечір.

Міністер справедливости поручив двом членам Найвищого Трибуналу перевести слідство у справі обох атентатів.

БОЯТЬСЯ ПРАВИЦІ.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. У столиці та богатьох провінціональних містах сконсигнували сильні поліційні частини. Бояться, що убивство пос. Кальво Сотелльо викличе сильну реакцію правиці. До вчорашнього вечора арештували 175 осіб.

Міністер внутр. справ припинив найбільший мадридський щоденник за те, що видав надзвичайний додаток з приводу вбивства Кальва Сотелля.

НАРАДИ КОРТЕЗІВ ПРИПИНЕНІ.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. Премієр замкнув на гниздень наради кортезів; провідник католиків Хіль Роблес протестує.

ТЕРОР ШАЛІЄ ДАЛЬШЕ

СЕВІЛЛЯ, 14. 7. ПАТ. Невідомі типи пострілили смертельно визначного діяча республиканської лівиці Хуана Арагона. Правдоподібно йде тут про непорозуміння комуністів з анархо-синдикалістами.

СТРАЙКИ НЕ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. У Барсельоні приступили до страйку транспортові робітники.

НАЧЕ У СССР.

МАДРИД, 14. 7. ПАТ. Комуністична парляментарна група рішила домагатися, щоб розвязати всі праві партії та припинити всі праві часописи.

Рука Комінтерну в Палестині?

ЛЬОНДОН, 14. 7. ПАТ. Як твердить „Дейлі Мейль", британська тайна поліція викрила, що Комінтерн у великій мірі субвенціонує палестинські заворушення. У Тель-Авів приарештували головну квартиру комун. партії, що діставала з Москви вказівки, як організувати заворушення.

НОВА БИТВА.

ЄРУСАЛИМ, 14. 7. ПАТ. Відділ арабів атакував саперів, що направляли телефонічні проводи біля Єнін. Відсіч окружила арабів звідусіль і убила 7-ох з них; один британський вояк ранений.

ТЕРОР.

ЄРУСАЛИМ, 14. 7. ПАТ. Партизантські загони тероризують арабські села, змушуючи їх платити контрибуцію.

Перед несподіваними потягненнями Туреччини
У ДАРДАНЕЛЬСЬКІЙ СПРАВІ?

ЦАРГОРОД, 14. 7. ПАТ. Премієр відбув нічну нараду з президентом республики і відлетів до Анкари на нараду уряду у справі проливів. Одночасно представник мінва закорд. справ відбув нараду з представниками держав, що беруть участь у конференції в Монтре. Як пишуть в Царгороді, турецька преса підготовлює тепер публ. опінію та дипльоматів, що радять у Монтре, до сенсаційних постанов, які тур. уряд має у найближчих днях видати у справі проливів.

МОНТРЕ, 14. 7. ПАТ. Мін. Поль Бонкур відбув нараду з мін. Рушді Арасом, ком. Літвиновим з брит. делегатом. Як говорять, згідно з останніми інструкціями з Льондону брит. делегація займе більш уступчиве становище до справи перепливу совітських военних кораблів через Дарданелі, зате не погодиться, щоб таке право мали також учасники держав, що належать або належатимуть до регіональних пактів.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і справжнім... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

„СИПАЧІ".

Від Редакції: З крутів українських оборонців діставмо отсю цікаву статтю, яку з уваги на вагу порушеної справи містимо радо в нашому органі.

В цілій низці політичних процесів за останні два роки звернуло на себе увагу громадянства явище т. зв. сипачів. Те явище не нове. Воно існувало спорадично все, від коли існують карні, зокрема політичні процеси, але в останніх часах воно виступає порівнюючи часто та іноді в дуже драматичних формах. Це підносить його до значіння „проблеми", над якою варто і треба застановитися.

Суть явища повторяється доволі одноманітно: обвинуваченій „заломлюється" психічно в якімсь моменті слідства і починає раптом зізнавати, обтяжуючи себе і своїх товаришів іноді всупереч дійсному станові справи. Відтак, дуже часто ще підчас слідства, іноді аж при розправі, він повертається до рівноваги, відкликує зовсім, або частинно ті зізнання і старається напротити зло, заподіяне собі й іншим, що, розуміється, не все вдається.

Те явище належить до дуже складних явищ криміналістики, зокрема кримінальної психольогії. Воно має свою фахову літературу, яка розглядає його зі становища психольогії та досліджує його причини і його значіння в карнім процесі.

Та не на цей бік проблеми хочу звернути тут увагу. Я хочу вказати на конечність та на обовязок не „фахівців"-судлів, оборонців, прокураторів, але широкого загалу передумати цю справу в особливо спокійною і критичною увагою.

В першу чергу треба розглянути ті причини, що родять це явище. Між ними є такі, що можна на них мати тільки посередній вплив — це причини тісно звязані з самим доходженням чи слідством, його довготреваліcтю, умовинами життя у вязниці, способом переслухування то-що. Але є причини, на які громадянство може мати вплив безпосередній — одинокою і старше громадянство і молодь. Великий комплекс питань чекає тут розвязки. Вони відносяться до умовин, серед яких зростає та живе, досріває, виробляє характери й розвиває діяльність наша молодь. Без сумніву — ті умовини створені у своїй основі не нами. Це треба розуміти, одначе розуміти не значить ще пасивно на все погоджуватись, але находити засоби боротьби з небезпеками, якими погрожує дана ситуація. Треба усвідомити собі, що небезпека істнує, що вона проявляється низкою конкретних випадків та що в потрібне протиділяння, боротьба не тільки з проявами, але й із тим, що ті прояви родить.

І треба може в першу чергу звернути увагу на деякі способи реакції, що легко можуть принести шкоду, замість користи. Мою на думці завелто скоре, з легкої руки та непередумуване осуджування „сипачів". Воно, що правда, психольогічне зовсім зрозуміле. Чим більша цінність порушена, тим сильніший викликає це порушення біль, образу, обурення і гнів. А чим сильніші ті почування, тим легше ми можемо стати під їхнім впливом несправедливі. Тоді може вистачити потолоска ще несправджена вістка, щоб ми видавали вже присуд. Згадати би для прикладу молодого студента Тараса Гуцалюка, що його осуджено на са

мім початку недавньої розправи на основі самого тільки акту обвинувачення, поки сама розправа та її висліди не встигли скорегувати того осуду. В часі можного досудового слідства скількиж то поголосок курсує про „спинання" і т. д. і скільки несправедливих осудів в опінії громадянства!

Але не тільки осуджуванням на підставі непровірених поголосок можемо людину кривдити. Також і тоді, де хтось справді заломився, не вільно судити, не знавчи всіх обставин, які мотивів, серед яких та з яких це сталося. Адже є величезна скаля, яка назверх для нас робить такий учинок зовсім іншим і яка тимсамим дає привід до зовсім ріжної його оцінки. Зрада „на зимно" з вирахуванням для власної користи — заломання наслідком фізичного примусу у найріжнородніших його формах — заломання наслідком найріжніших психічних мотивів — пастка — чиясь сугестія — необережність — найвність іноді неровужміння власного вчинку — чиж все те не освітлює найріжніше внутрішньої суті, психічного й оптичного змісту вчинків, назверх буцімто однакових? А характер самої людини, її вік, освіта, досвід, вироблений дотеперішні її переживання — чиж не грають тут при оцінці головної ролі і не творять основного мірила її вчинку?! „Si duo faciunt idem, non est idem" — це правда і тут вона має пристосування.

Яка ціль цих уваг? Невжеж оборона вчинків, що їх так слушно осудив загал? В ніякому разі. Вся оптична огида вчинків, про які тут мова, не сміє бути закрита тільки серпанком. Але осудження людини повинно бути все справедливе, повинно завжди відповідати винні. І особливо, коли життя так масово ломить людей, треба стерегтися, щоб несправедливим осудом не збільшувати ще трагедії і не ломити морально тих, що хоч прогрішились, залишаються морально чисті.

Довкруги глечика

знає вона все „GARTENLAUBE", вона приносить все нові обіди, пікантні закуски і знамениті печива на святочні приняття. Крім цього вона подає на своїх практичних сторінках поради для господарства і городу, моду для власного кравецтва і ріжнородні спонуки до плетення гачком, дротом, тощо. Ви дістанете — „DIE GARTENLAUBE" у кожній книгарні.

Ціна і примірчина тільки 43 фенігів.

НЕВДАЧА КАНТОНУ.

ШАНГАЙ, 14. 7. ПАТ. Виконавчий орган Куоміньтангу рішив відкинути внесок південного уряду у справі протияпонської експедиції.

—o—

АВСТРО-НІМЕЦЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ДОГОВІР?

ВІДЕНЬ, 14. 7. Райтер. Тутешні кола заперечують поголоски, немовби в австро-німецькому договорі були тайні військові клявзулі.

Чехословацько-польське відпруження?

Прага, липень 1936.

Як уже нашим читачам відомо з короткої телеграми ПАТ-а, в часі останнього засідання Ліги Націй відбулася довша розмова між міністрами закордонних справ Чехословаччини та Польщі п. Крофтою і п. Беком. Розмова ця, особливож з перспективи дотеперішнього чехословацько-польського напруження, викликала зрозуміле зацікавлення в європейській політичній опінії, зокрема ж у ЧСР. Тепер ця розмова набирає ще більшого значіння в тій атмосфері, яка витворилася після відомого виступу Ґайзера в Женеві. У Чехословаччині панує таке переконання, що цей виступ разом із цією розмовою чимало причиняться до вияснення чехословацько-польських взаємин.

У Чехословаччині появилась надія на недалеке вже чехословацько-польське відпруження, а погляди на цю справу тут загально такі:

Хоча нема точних даних про зміст розмови міністрів Крофти і Бека, то всеж є певні ознаки того, що ця розмова мала інформативний характер, покищо без політичних наслідків. Тимто не можна говорити про якунебудь ліквідацію дотеперішнього напруження між обома державами. Та всеж фактом є, що закордонно-політична ситуація змінилася пастільки, що нема вже речевих непорозумінь між Чехословаччиною й Польщею і здається, що ці закордонна політична ситуація вже не віддалює від себе обох держав так, як це було ще недавно. Закиди які Польща нині підносить проти Чехословаччини торкаються радше минулого. Під цим оглядом треба узяти під увагу напр. таку справу, як відношення чехословацьких урядових чинників до політичної еміґрації, передовсім української. Але і в цьому напрямі — як пише аграрний „Венков" — Чехословаччина виявила добру волю, щоб не терпіти у себе далі терористичних організацій і пішла назустріч домаганням польської влади". В основі чехословацько-польського непорозуміння лягло нині ще тільки питання польської меншини в ЧСР.

Щодо цього питання, то в підході до його розвязки були два зовсім різні становища. Чехословаччина була зовсіди готова непорозуміння, що виникали з цього питання, представити до вирішення якомусь міжнародньому органові так, як цього вимагають відповідні чехословацько-польські договори.

Польща стояла на іншому становищі. Вона відкидала всякий арбітраж бо вважала, що такий шлях ще більше розятрить — мовляв — непорозуміння. Крім цього своєю згодою на такий арбітраж Польща не хотіла дати прецедансу, щоб подібно підходити чи вирішувати питання меншин у себе.

„Само собою — каже в іншому місці цитований уже нами „Венков", — що вирішувати цього непорозуміння не може ні жадна одна інтересована сторона, але при добрій волі всеж можно найти спосіб, як усунути непорозуміння і то без усякого втручування одної держави до внутрішнього життя держави другої". І саме *тепер за таким способом* шукають і тому то розмова обох міністрів в Женеві не перший конкретний почин, який у зобудущому повинен привести до наладнання конкретних взаємин між обома державами. У Празі говорять між іншим про те, що вже в найближчому часі Польща призначить нового посла до Праги на місце відкликаного д-ра Ґжибовського і що шукає лише за людиною, яка найкраще зумілаб продовжувати і поглиблювати те, що почалося в женевських розмовах обох міністрів закордонних справ: Польщі і Чехословаччини.

Ось які настрої запанували у Празі після цієї женевської розмови, а тому-то наче рішкий дисонанс вкрадаються до них найновіші і то доволі сильні випади польської преси проти Чехословаччини з приводу вислідів нових виписів до польських шкіл у чеському Тешині. Річ у тому, що на шк. р. 1936-37 записалося до тутешніх польських народніх і виділових шкіл на 1400 дітей менше, ніж у минулому шкільному році, а це може довести до звільнення зі служби аж 35 учителів цих шкіл і до замкнення декількох кляс. Польська преса добачає в цьому явищі чисто політичне підложжя, коли чехословацька преса пояснює його господарською кризою, яка приневолила якусь кількість населення покинути промисловий Тешин і перенестися за заробітками до інших частин Чехословаччини.

—

М—н.

Перед новими господарськими завданнями.

Проблема сирівців для польського промислу.

Справа самовистарчальности сирівців нераз була темою міркувань і в господарських колах Польщі. Однак ніколи не стояла вона так гостро, як тепер, з уваги на фінансово-валютові труднощі і не рубом поставлену мілітарну обороноість держави. Коли появився декрет про девізові обмеження, урядові чинники запевнили, що вістря цього декрету звертається проти спекуляції і тезавризації і що господарське життя не відчує браку девіз, як теж не матиме труднощів у потрібному їх приділі. Однак події пішли іншим шляхом. Техніка приділу девіз й оцінки доцільности чи недоцільности ввозу сирівців показалась справою дуже складною, а самі сирівці стали предметом нової форми тезавризації. Виринула потреба не тільки ще сильнішої контролі ввозу сирівців, звязаного тісно з відпливом девіз, але теж потреба слідкування за самою торговлею сирівцями. Появились голоси невдоволення серед промисловців, нарікання на те, що бюрократія гальмує нормальний хід промислової машини. Появились теж нові плани і концепції. План, що його розглядала на днях Рада Закорд. Торговлі господарського самоврядування, має поставити справу імпорту сирівців і приділу девіз починаючи від 1. жовтня зовсім інакше. Видавання дозволів на привіз має бути здецентралізоване. Урукомлені контингенти будуть приділювати бранжові організації поміж своїх членів, а дозвіл на привіз давати будуть дотичні територіяльні Пром.-Торговельні Палати. Рівночасно з приділом контингентів устійнять теж приділ девіз.

Але таке чи інше оформлення техніки приділу імпортових контингентів і девіз не розвязує ще куди глибших питань, а саме:

1) в який спосіб заступити чужі сирівці власними і

2) які зміни перевести в торговельній політиці Польщі супроти закордону?

Розвязка першого питання не тільки важна для торговельного, а з тим і для платничого білянсу. Вона має далекойдуче значіння для оборонної спроможности Польщі на випадок війни, а це є сьогодні одна з найважніших турбот не тільки її, але й усіх країн та народів. Ця розвязка вимагає відповідних господарсько-політичних заходів, які створилиб відповідний „клімат" для краєвої продукції природних сирівців, а також для продукції сирівців штучних. Хоч про абсолютну самовистарчальність Польщі в ділянці сирівців не може бути мови, то проте має вона поважні виглядн на те, щоб можливо якнайменше бути в цій ділянці залежною від закордону. Фахівці твердять, що ситуація Польщі в сирівцях є краща, напр. ніж Німеччини, автім остання йде всіми силами до „самовистарчальности", здобуваючись навіть на подивугідні сирівцеві „ерзаци". Польща має досить вугілля, нафти, залізної руди, дерева, цинку, олова, соли, спірту, потасових солей, азотових сполук, товщів, тощо. Дещо зі сирівців має вона в обмеженій кількости (вовна, лен, коноплі, пірит і сірка). Не має вона зовсім: бавовни, кавчуку, міді, ніклю, цини, мангану, живого срібла, хрому, антимону і фосфоритів.

Як бачимо з повищого зведення важних сирівців — ситуація Польщі дійсно не є погана. При відповідних зусиллях можна би неодним закордонний сирівець заступити краєвим. Який це мало би вплив на вигляд торговельного білянсу, досить сказати осьщо: в 1935 р. привезла Польща сирівців за 361 мільйонів, в тому майже 60 прц. волоконних сирівців, а саме вовни (20.3 прц.) і бавовни (31.6 прц.). Коли візьмемо під увагу те, що Польща має свою вовну, що вона має лен і коноплі (все те тільки в обмеженій кількости), то бачимо, що чимало можна при відповідній акції осягнути в емансипації від закордону.

Всеж Польща змушена буде (навіть при найбільш пильному прямуванні до самовистарчальности, яке — до речі — тільки згодом може дати реальні наслідки) спроваджувати чимало сирівців з чужих держав. І це саме вимагає **нової структури** торговельного білянсу в джерелах імпорту. Йде про те, щоб купувати в держав, які є відборцями польських товарів, бо **Польща не в силі платити девізами.** Ось і друге питання, яке ми поставили вище, — питання, що дотичить польської торговельної політики. Розвязка його не легша, ніж розвязка першого питання. Діло в тому, що доставці сирівців (особливо заморські) є одночасно дуже слабими відборцями польських товарів, а найти на їх місце інших доставців — це справа дуже складна, а то й просто неможлива. Перед Польщею стоїть конечність підсилити вивіз товарів до держав-доставців, аби в той спосіб зактивізувати або бодай вирівняти торговельні баляси, які досі з ними є пасивні. Труднощі того містяться не тільки поза кордонами Польщі в дотичних державах (вони не потребують або не хочуть польських продуктів), але також в самій Польщі, в її торговельному апараті, який ще для широкої заморської експанзії не зовсім підготований.

Як бачимо — проблема сирівців для польського промислу не проблема плибока. Чим скоріше найдеться для неї відповідна розвязка, тим краще це буде для цілости господарства Польщі.

В. Несторович.

За утворення національного фонду.

(Стаття дискусійна).

Майже цілий світ у сучасному менті перебуває під загрозою нової світової війни. Зокрема в Европі нема тепер майже ніодної держави, ніодного народу, який би не приготовувався до оборони чи й наступу в майбутній війні. В тій підготові беруть участь не тільки уряди та армії, але до того втягають і широкі народні маси. Уряди домагаються в ріжні способи жертвенности від своїх народів. Кожного дня від ранку до пізньої ночі можна чути в радіо, як то один, то другий проводар палко закликає широкі маси до підготови в обороні своєї держави. Кожний нарід намагається бути готовим до національної оборони. Ніодин нарід не хоче залишитись позаду.

Одаче урядам та проводарям не вистарчає тих державних фондів, якими вони мають право розпоряджатись для оборони. Тому уряди домагаються від свого громадянства внутрішніх позичок та закликають широкі маси давати гроші для оборони.

В майбутній, здається, неминучій війні Україна має стати у великій мірі обектом війни. А щож ми, українці, робимо, щоб хоч трохи бути готовими до зустрічі тої війни? На жаль — майже нічого не робимо. Нічого не робимо ні в широкому світі, ні на тих землях, де ще можна щось робити для нашої національної оборони, бо всякі балачки та писанину ше не можна вважати оборонним ділом.

Але а тим більшою енергією ми повинні готуватись до своєї національної оборони. Державні народи приносять тепер для тої-ж ціли великі матеріяльні жертви. Ми не тільки не сміємо залишитись позаду, але, памятаючи на наше трагічне становище, десятерицею мусимо нести жертви для національної оборони.

тож мусимо боронитися зброєю словесною, друкованою, пропагандою, а на це також потрібні засоби.

Отже вже найвищий час, щоб ми негайно приступили до створення, я би назвав, **„Фонду національного розвитку та оборони“.** Пора вже в повній мірі розуміти не тільки на словах, а й на ділі, орієнтацію на власні сили!

І треба її показати не словами, а ділами. Мусимо памятати, що наше положення вимагає від нас напруження всіх духових, фізичних та матеріяльних сил. Ніхто з нас не буде вспілі оборонити як слід своїх окремих інтересів, поки ми не оборонимо наші загально-національні інтереси. І врешті-ж пора вже всім в однаковій мірі поставити загально-національний інтерес вище свого індивідуального. Від чужинців ми зможемо дочекатись допомоги та признання тільки тоді, коли будемо сильні. Щоб такими бути — залежить від нас самих. Біда вже повинна була нас навчити, що крайня пора всім триматися того, на чому для національного добра можемо помиритись, а не того, на чому на шкоду собі й на радість ворогам можемо перебувати в постійних сварках.

Без відповідних матеріяльних засобів, коли ми навіть і помиримося, з місця не рушимо. Наш національний розвій та наша оборона потребують грошей і ще раз грошей. І не можна сказати, щоб у нас не було жертвенности. Але перед нами стоять ще невиконані такі великі національні діла, що ми повинні й мусимо внутрішнім вільним примусом змобілізувати всі наші засоби. Уряди ріжних істнуючих держав переводять внутрішні позички на оборону. Ми того робити не можемо. Не маємо можливости й оподаткувати себе.

Зате ми можемо всі разом і кожний з нас зокрема оподаткувати себе доброхіть. Чим у більшій мірі це виконаємо, тим більшу покажемо нашу національну гідність. А щоб це таки сталося — потрібна широка та річева агітація. На жаль, ми не маємо не тільки для всіх в однаковій мірі авторитетної якоїсь установи, а й бракує нам одного трибуна-вождя, якого слово для всіх булоб законом, на заклик якого всі разом відгукнулисяб. Але ми маємо майже всі однаковий, один національний ідеал. І нехай же він стане для нас усіх „диктатором“, внутрішнім гоном до виконання обовязків на користь національного розвитку!

У нас переводять безліч ріжних збірок: на Рідну Школу, на Просвіту, на інвалідів, на український театр у Львові, на город Сокола-Батька, на Український Дім у Празі, на Всеукраїнський Нац. Конгрес і т. д. і т. д. Словом, на безліч національних потреб збирають у нас зокрема. На всі ті збірки йде стільки зусиль і коштів, що за них можна булоб вибудувати не один Український Дім... Майже кожний українець, особливо в містах просто таки засипаний проханнями та почт. складанками на ріжні цілі і це вже денервує людей. Тих прохань більшість звичайно навіть не читає. Вси та безліч збірок, особливо на всякі місцеві цілі, так запоморочує голови, що людина, хоч нераз і має добру волю давати, то просто не знає, на яку ціль у першу чергу має дати свою жертву.

Отже настав, здається, найвищий час, щоб, коли не всі, то принайменше велику частину головних збірок злито в одну збірку — на **„Фонд національного розвитку та оборони“** (чи може цьому дадуть якусь іншу назву). Для переведення цього необхідно: 1) утворити єдиний авторитетний центр, коли й не для всіх українців, то для більшости; 2) завести конта фонду у всіх землях, де тільки є українці та де буде можливо такі конта відчинити; 3) на кожний рік чи півроку малаб централа виготовляти кошториси національних потреб. Кошториси малиб бути заздалегідь опубліковані, щоб широкі громадські маси знали величину потреби в грошах на національні справи та щоб з тих кошторисів довідувалися, навіщо підуть їх внески. Але остання справа майбутнього. В першу чергу має бути переведена в життя точка перша — утворення авторитетного центру.

Ось уже другий рік минає, як ми врешті зрозуміли, що тільки в обеднанні може бути наша сила. Другий рік іде підготовна робота до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу. Тільки, на превеликий жаль, ця підготова йде дуже мляво. І в цьому конче необхідно

За душу бл. п. інж. Василя Гузія,

у перші сумні роковини смерти відбудуться

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

у Святоуспенській (Волоський) церкві у Львові і у парохіяльній церкві у Любичі Князях дня 17. VII. (пятниця) ц. р. в год. 7.30 рано, на які Рідню, приятелів і Знайомих запрошує ДРУЖИНА.

ЛЕО ПЕРРІ.

Донька короля консервів.

Молодець, що сидів при кермі авта, задиханий в яскраве світло рефлектора сказав:

— Не маєте чого лякатись, пані... — і чекав на відповідь, а не дочекавшись її, докинув: — Нічого вам не станеться, нічогісенько.

Кітті мовчала; гордо, як личило донці особи, що мала титул короля консервів. Титул її батька був зовсім заслужений. Містер Джон Марфі переводив контролю над усіма бляшаними коробками між Шікаго і Сан Франціско, байдуже, чи в них були оселедці, осетрина чи горошок. Апетитові своїх співгромадян на такі ласощі завдячував містер Марфі гарний маєток. Та це було тільки його побічне заняття. Головне було стерегти свою єдину доньку як ока в голові від перших літ, коли вона почала їздити на відпочинок між Пам Біч, Санта Моніка та Вайкікі.

Це ж була його єдина наслідниця, і то наслідниця мільонів, які може він сам не зумів би зрахувати. Ось сидить Кітті на авті поруч якогось зовсім чужого їй мужчини і мчить незнаними просторами. А він іще сміє казати їй: „Не бійтесь, нічого вам не станеться!“ Кітті має причину гордо мовчати.

Правда, мовчанка ця — тільки прибрана маска. Дівчина дуже задоволена такою ситуацією і серце біється їй на радощах. Уперше за ціле своє життя вирвалась вона з під опіки. Стеріг її батько так, що американські людокради думали покінчити самогубством із роспуки, якто досі не вдалось їм надибати доньку короля консервів! Ніодному з них не вдалось роздобути хочби скромненький викуп за її дорогоцінну особу!

Тепер вона в Европі, далеко від них.

Кітті тішилась страшенне, що нарешті хтось порвав її. Нарешті якась справді американська пригода, після півричного нудного побуту тут в Европі, де вона мусить із татом оглядати музеї, палати та розмовляти з людьми зажуреними кризою. А цей молодець придумав історію дотепно. Він знав, як братись до таких справ! Вона була переконана, що той інцидент з моторовим човном то теж його вигадка. Отак лежала собі на морі горілиць, вигідна і безжурна, аж тут промчався човен біля неї та залив її дужою хвилею. Перелякалась на смерть і напилась води, розмахуючи безрадно руки. Нараз якась сильна рука витягла її на поверхню. На березі стояв батько і цілий гурт людей, а молодець тільки гукнув: „Дрібниця!“ і плигнув наново у воду. Не мала навіть часу подякувати. Аж увечір підчас танців запросив її до танго. Чудовий танцюрист. Вона ніколи ще не танцювала такого танга. Тримав її ніжно, а проте вона відчувала ту саму міцну руку спасителя, що добула її з води. А сміявся, як опришок.

Чи було щось дивне в тім, що вона приняла його запросини у чудову місячну ніч переїхатись надбережною? Могла йому віддячитись такою дрібничкою. Аж тоді, як він скрутив в інший бік і перегнав усі авта на дорозі, зрозуміла вона, що він порвав її. Ах, яке чудове почування! Від Атлянтійського Океану до Тихого всі часописи принесуть на першій сторінці опис, як сталась така страшна річ „Донька короля консервів Кітті Марфі в руках бандитів!“ Поруч буде її фотографія. Її товаришки позеленіють із заздрости, а кідпапери не зрозуміють у чому річ. Той молодець заімпонував їй!

Єдина річ журила її: чи знає він, скільки вона варта? Чи не звільнить він її за якусь смішно малу суму? Це понизило би її вартість. Треба би було якось дати йому відповідну інформацію.

Перед якоюсь самотною хатиною в лісі авто зупинилось.

— Ми на місці — сказав молодець .Будь ласка, висідайте.

Кітті ввійшла до темних сіней. Пробувала заволодіти собою, бо хвилювалась. Тепер треба буде станути перед обличчям цілої ватаги його спільників. Пастка була якось хитро обдумана. У сінях нікого. Ні, визирнув якийсь тип і вклонившись чемно сказав щось про „панство, яке так пізно їздить“. Увійшли до шинкової кімнати. Тут спитав він їх, чого собі бажають. Кітті почала подобатись така комедія. Щож? вона може теж грати комедію з ними. Треба було тільки раз рішитись.

— Передовсім вибачте мені — сказав молодець —, що я занадто гостро та нечемно повівся з вами. Але я не міг інакше. Ви розумієте...

— Розумію дуже добре.

— Від тижня, від коли ви приїхали сюди над море, я зовсім переміннвся.. Життя набрало для мене зовсім нової вартости.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БНК** ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 252-54.
ШЛІФОВАНЄ 30 х 100 см.

му ділі все робиться по-нашому... Вже й громи гремлять, а мужики не хрестяться... Частина людей працює, а більшість стоїть осторонь. Не бракує й тих, що, як то в нас завжди буває, активно ту підготовну роботу критикують, агітують проти, розбивають ще добре необ'єднану єдність, бо мабуть бояться, щоб В. Н. Конгрес не підірвав авторитету їх вождів, центрів та центриків, до яких вони належать. Одначе всі перешкоди мусять бути переможені і В. Н. Конгрес конче й необхідно якнайкраще скликати, бо тільки через нього буде можливість утворити найвищий та авторитетний орган, який могтиме планово повести дальшу нашу національну оборону.

Отже національний фонд тісно вяжеться з В. Н. Конгресом. Але коли наперед не будуть зібрані потрібні фонди, то ніяка добра воля не поможе скликати Конгрес. Гадаю, що вже тепер можна почати складати свої датки на національний фонд і з того частина пішлаб на потреби Конгресу. В подробиці, де і як складати, я входити не буду. Це вже технічна сторінка і думаю, що знайдуться ліпші від мене фахівці в цьому ділі й усе як слід випрацюють. Розуміється, у нас часто звертають увагу не на те, яку справу хтось започатковує, а хто саме започатковує. Я довго чекав, що можливо цю справу започаткує хтось більше компетентний від мене, та не дочекався і тому мусів починати, бо того вимагає від мене моє сумління.

Коли я рішаюся зложити перший свою першу „ленту" на Національний Фонд, то тільки тому, бо вірю, що не буду в цім ділі першим та останнім. В цім ділі ніхто не повинен іти за чимісь прикладом, тільки виконувати свою національну повинність аж до глибини своєї кишені. А при цьому треба памятати, що ту повинність найкращі сини народу виконували аж до пролиття крови та жертви свого життя. Часи настають такі, що може скоро знову потече сторіками кров...

А щоб не подумали добрі люди, що мені на грошах не залежить і я можу зробити „лицарський жест", то признаюсь: Я не тільки нічого не маю і позбавлений нормальних заробітків.

Але й при цьому стані не забуваю: поки людина жива й захоче, то ніяка сила не зупинить її від боротьби та жертвенности.

Отже складаю свою першу жертву на **„Фонд національного розвитку та оборони"** в сумі зол. 12 (дванацять), які й депоную у видавничій кооперативі „Червона Калина" у Львові.

Маю глибоку віру, що знайдуться тисячі й тисячі українців, що будуть у цьому ділі щедріші від мене.

Ф. Мелешко.

Дня 26. червня 1936. р.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА АВСТРО-НІМЕЦЬКИМ ДОГОВОРОМ.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. Тутешня преса добачає у німецько-австрійському договорі кінця фрази Стреза; Італія вже не прилучиться до ніякого франко-англійського обединання, зверненого проти Німеччини.

Черговий крок до автономії

Підкарпатської Руси.

Прага, липень 1936.

Дня 8. ц. м. відбулися у Празі наради губернатора Підкарпатської Руси Грабара з премієром міністрів д-ром Годжею та міністром внутрішніх справ д-ром Черним. Їх наслідком є постанова про переміну уряду дотеперішнього краєвого президента Підкарпатської Руси в уряд заступника губернатора. Є це черговий поступовий крок у реалізації автономії Підкарпатської Руси.

Новостворений уряд заступника губернатора буде підпорядкований не міністрові внутрішніх справ, як це було досі з дотеперішнім урядом краєвого президента, але безпосередньо самому губернаторові, іменованому президентом держави та підпорядкованому голові ради міністрів.

Губернатором Підкарпатської Руси залишиться й надалі теперішній губернатор Грабар; його заступником призначать, здається, дотеперішнього першого заступника краєвого президента д-ра Мезніка.

Цю зміну, як говорять у Празі, введуть у життя мабуть щойно в другій половині вересня ц. р. Станеться це так тому, що з початком вересня святкуватиме теперішній краєвий президент д-р Росицаль своє 70-ліття і після цього щойно піде на пенсію.

При цій нагоді не від речі, здається, буде відмітити, що чехословацька преса дуже симпатично відгукнулась на недавню статтю посла д-ра Ст. Барана в „Ділі" про Підкарпатську Русь, підкреслюючи з особливим вдоволенням ту емфазу, яку автор статті перевів між відношеннями державних чинників Чехословаччини до Підкарпатської Руси і між українсько-польськими взаєминами в Польщі.

М—м.

ШУМ ВІД БЕРЕЗИ.

Сенсаційний процес. — Адвокат на лаві обвинувачених. — Гострий присуд.

Перед варшавським городським судом закінчився сенсаційний процес, що тревав два дні, **проти варшавського адвоката Гофмокль-Островського, за образу уряду.**

Справа бере свій початок від голосного свого часу виступу сенат. Серошевського за втручанням Березі Картуської. Редактор „Просто з мосту" п. Пясецький різко осудив сен. Серошевського, так різко, що справа найшлася в суді. Ред. Пясецького боронив відомий варшавський адвокат Гофмокль-Островський і між іншим у своїй промові назвав трусом (боягузом) того, хто видумав Березу. Уряд побачив у цьому образу і Гофмокль-Островського потягнули до судової відповідальности. Розуміється, що процес зацікавив варшавську сметанку, що заповнила вщерть салю розправ. Було також багато адвокатів. Обвинувачував прокуратор Желенський, якого напевно наші читачі памятають з розправи за вбивство мін. Перацького. Підсудний виголосив велику промову у своїй обороні та відповідав ще раз по майже тригодинній промові прокуратора. Публика на салі нагородила промовця оплесками. Суд засудив підсудного **на три місяці вязниці та заборонив йому на десять років виконувати адвокатську практику.**

15-ліття большевицької монгольської республики.

З приводу 15-ліття большевицької монгольської республики „Правда" з 11. липня друкує комунікат ТАСС-а з текстом привітних телеграм від предсідника центрального виконавчого комітету Калініна до предс. монгольської республики Докоома і предсідника ради народніх комісарів Молотова до предсідника ради міністрів Монголії Амора. Крім того „Правда" помістила велику статтю з привітом до „працюючого народу незалежної Монголії" та історичний фейлетон з нагоди 15-ліття.

Великі залізничі катастрофи.

СКАРЖИСКО-КАМЕННА, 14. 7. ПАТ. Вчора в год. 4-ій на залізничній стації Скаржиско-Каменна дійшло до залізничої катастрофи. На вантажний поїзд з Колюшок наїхала з правого боку льокомотива, яка малеврувала. Не зважаючи на сигнали, льокомотиви не вдалося спинити. Після удару вилетіла з рейок льокомотива і 10 вагонів. Один з кондукторів вискочив з поїзду, другий Зигмунт Стемпень з Мехова тяжко ранений. Його відвезли до шпиталю. Наслідком катастрофи один залізничий шлях був упошкоджений на 40 метрів. Перерви в комунікації не було. Загальні шкоди цієї катастрофи обчислюють на 80.000 зол. Залізнича і судова влада веде слідство.

СЕДЛЬЦЕ, 14. 7. ПАТ. Вчора вечором коло год. 8-ої вискочив з рейок вантажний поїзд на залізничім шляху Седльце-Черемха 14 км. від Седлец. 7 вагонів розбитих. На місце катастрофи виїхав зі Седлец ратунковий поїзд і комісія з представників залізничої влади, прокуратора та поліції.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. Вчора вечором на стації Понт Навой на шляху Шампанель-Ле Сомі поїзд наїхав на автобус, 3 особи згинуло, 8 тяжко ранених.

ЄГИПЕТ, ПОРТУГАЛІЯ І АРГЕНТИНА ПРИПИНИЛИ САНКЦІЇ.

КАЇРО, 14. 7. ПАТ. Єгипетський уряд касує санкції від завтра. Подібну постанову видала влада англо-єгипетського Судану.

ЛІСАБОНА, 14. 7. ПАТ. Урядовий денник повідомляє про скасування санкцій від завтра.

БУЕНОС АЙРЕС, 14. 7. ПАТ. Уряд заповів конгресові, що припинить санкції.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

— Сподіваюсь, високої вартости — перебила трохи злобно Кітті.

— Так, дуже високої... Усі мої думки тільки при вас. Я пробував наблизитись до вас, але ви не були ніколи самі. Я мусів триматись осторонь, вагався... Я говорив собі, що не маю ніяких виглядів.

— І це розумію.

— Але я не спускав вас цілий час з ока. Я чигав на хвилину, коли будете самі і надарем не. Знав, що ви виїжджаєте на другий день і був у роспуці. І ось трапилась така щаслива ситуація, що ви мало не потонули. Наче око Провидіння, сказав я собі. Мені вдалось використати таку нагоду і тепер ви тутсамі зі мною. Моє найсміливіше бажання здійснене.

Кітті спитала з запертим віддихом:

— Скільки ви домагаєтесь?

Молодець збентежився.

— Як ви це розумієте?

— Кажіть просто! Це-ж такий самий бізнес, як кожний інший. Як ви уявляєте собі викуп.

Молодець витріщив очі:

— Викуп?! Нічого не розумію!

Кіті стало моторошно, але вона рішила ставити справу ясно та різко:

— Кажіть попросту: навіщо ви завезли мене до цієї бандитської нори? Навіщо ви мене підрвали?

Тепер молодець засміявся:

— Я підрвав вас? Це-ж звичайна подорож для приємности. За пів години ви назад у себе дома. А тут ми у сільським заїзді.

— Я буду кричати! Чого ви хочете від мене.

Молодець був дуже збентежений і почав виправдуватись, змінюючи тон на щораз ріжучіший:

— Успокійтесь, пані. Я-ж привіз сюди тільки на те, щоб вам сказати, що я вас кохаю. Так, кохаю. Знаю, що це безглуздє і безцільне, що ви завтра виїжджаєте і що ніколи більше вас не побачу. Тиждень тому, коли я вас уперше побачив, наче грім у мене вдарив. Я не хочу від вас нічого. Не смію навіть просити вас цілунку... Хотів вам тільки сказати заки відідете, як я вас кохаю. Ось і все.

Ця сповідь прийшла так несподівано для Кітті, що їй забракло слів. Посиділа хвилинку і почала весело сміятись сама із себе. І від того сміху молодцеві стало ще прикріше.

Кітті встала: — Відвезіть мене до хати!

Мовчки їхали вони вдвилені у місячну ніч. Кітті була страшенне розчарувана. Цілими роками чекала вона на правдиву пригоду, на сміливого мужчину. Ось трапився такий симпатичний, сміливий юнак і замість використати таку чудову ситуацію, може єдину шансу свого життя, зіпсував її зовсім звичайними, банальними освідчинами. Ах, ця Европа! Той „старий світ" рішуче постарівся.

Підїздили до готелю. Кітті сказала холодно: „Моє поважання!" і на прощання подала своєму товаришеві подорожі руку. Авто якби трохи захиталось і вона подалась легко вперед. І уста якби мимохіть торкнулись уст молодця. Чи це був тільки припадок, чи він справді був такий хитрий? І „Моє поважання" перемінилось у якесь несміливе „До побачення!"

Перекл. д. ж.

Нині в АПОЛЬО

Фільмова оперета, на підставі голосної відомої сцен. оперети **Е. Кальмана**

КНЯЖНА ЧАРДАША

з Мартою Еггерт.

Літні ц'ни від 50 сот.

Гостина кардинала д-ра Кашпара в Ужгороді.

Празький кардинал д-р Карель Кашпар завітав у своїй поїздці по державі також до Ужгороду, де в суботу 11. ц. м. відправив торжественну Службу Божу. Передполудням кардинал відвідав усі церкви в Ужгороді, монастир оо. Василіян, церковну учительську семінарію для хлопців і дівчат, семінарію для питомців, шкільні інтернати і міський шпиталь. Вполудне приймав кардинал у гр.-кат. єпископській палаті представників державних властей і церковних організацій та численні делегації. Після того греко-католицький епископ А. Стойка гостив достойного гостя обідом. Пополудні відїхав кард. Кашпар до Прешева на дальшу візитацію.

Ресторан „АТЛЯС" ЛЬВІВ, Ринок 45 одинока на сході кнайпа мистецько-літерат. поручає княжу кухню і **Княжі Тиські Пива**

Перед посвяченням памятника поляглим у Раві Руській.

КОМУНІКАТ.

Зближається знову день, що став у рівському повіті всенародним святом. День, у якому все українське громадянство повіту шанує память Тих, що згинули у важких змаганнях за кращу долю українського народу.

Цьогорічний День Героїв матиме в історії рівського повіту велике значіння, бо в цьому році на могилах поляглих відбудеться також відслоненя і посвячення новозбудованого памятника поляглим.

Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Раві Руській і Високопреподобні Грекo-Кат. Уряди Деканальні в порозумінні з місцевим парохіяльним урядом повідомляють українське громадянство, що цьогорічний

ПОВІТОВИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ

відзначує громадянство повіту в Раві Руській у неділю 26. липня ц. р. в такому порядку: 1) точно в год. 10. рано відслужена буде торжественна Служба Божа і панахида у місцевій церкві; 2) по панахиді в год. 12. перейде процесійний похід при співучасти Всеч. Духовенства повіту на місцевий цвинтар до могил поляглих; 3) відслонення і посвячення памятника; 4) панахида і вложення вінків; 5) проповідь.

Для гідного вшанування цьогорічного Дня Героїв підписані прохають:

Всечесне Духовенство трьох Деканатів повіту: а) в неділю 19. липня відслужити у своїй парохії панахиду з відповідною проповіддю за Тих, що згинули у визвольних змаганнях і в цій нагоди зложити від себе і громадянства назначену в попередніх обіжниках квоту на сплату зобовязань за побудований памятник у Раві Руській; б) подати до відома громадянству, що в неділю 26. VII. відбудеться в Раві Руській традиційний День Героїв, получений з відслоненням і посвяченням памятника та заохотити його до численної і зорганізованої участи з вінками від усіх установ та приватних осіб. Одночасно прохаємо звернути увагу, що вінки з терниння, кільчастого дроту і з тризубами з оглядів поліційних до походу устаплені не будуть; громадянство має до походу уставитися чвірками; в) усіх Всеч. Отців Духовних в повіті покінчити у своїх парохіях Богослуження в дні 26. VII. до год. 7-ої рано і взяти ласкаво участь у відслуженні Богослужень того дня в Раві Руській у власних богатих ризах.

II. а) Усі освітньо-культурні, економічні, рухливі, зокрема співацько-музичні товариства підготовити себе гідно до участи і своїм зорганізованим виступом на призначеному нашим впорядчиком місці дати доказ пошани до поляглих, б) всі українські установи і приватні особи вислати до походу делегації з вінками на означене впорядчиком місце; в) рух.-спорт. т-ва повіту зорганізовано ставити вже в год. 8. р. біля церкви до помочі при здержуванні порядку; г) брацтва церковних парохій, віддалених більше як 2 милі від Рави Руської, конечно взяти участь у тім святі з церковними процесіями. Процесії повинні прибути вже в год. 9.30 рано до церкви в Раві Руській; г) усіх громадян по селах поучити, щоби ставали в поході під проводом назначеного нами впорядчика на призначеному нашим впорядчиком місці. Проводи установ по селах долучать усіх зусиль, щоб їх громадяни йшли в поході, а не так, як кому подобається.

При цій нагоді апелюємо цією дорогою вчетверте до наших установ та всього громадянства, щоби зложили на сплату зобовязань за будову памятника назначені на них у попередніх обіжниках жертви.

Вкінці подаємо до відома, що День Героїв відбудеться дня 26. VII. без огляду на те, чи буде погода, чи буде падати дощ.

Рава Руська, в липні 1936. р.

ЗА УРЯДИ ДЕКАНАЛЬНІ:
о. Михайло Дорощький.

ЗА ПАРОХІЯЛЬНИЙ УРЯД У РАВІ РУСЬКІЙ:
о. Антін Твердохліб.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У РАВІ РУСЬКІЙ:

Інж. Василь Терпелюк, голова. *Степан Совик,* секретар.

Усі часописи в краю і за кордоном прохаємо цей комунікат передрукувати.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Балтійські держави мають своїх приятелів у Франції, що утворили „Лігу Оборони балт. країв"; належить туди м. ін. Ерio та Поль Бонкур.

Французькі комуністи стараються скинути зі себе відповідальність за страйки.

Парагвайська поліція арештувала кількох старшин під замітом змови проти уряду полк. Франко, що — як відомо — сам дійшов недавно до влади через переворот.

Італійська армія відбуде від 20. до 30. серпня великі маневри на півдні краю.

Італійці вивісять завтра національні прапори з нагоди скасування санкцій. Так само вивішували вони прапори в дні введення санкцій.

У Китаю дальше неспокійно. Ґенерали кантонської армії заявили, що підуть проти нанкінських військ, які наступають на Кантон.

Американська поліція арештувала вищого старшину мариварки Джона Фарнворна під замітом шпіонажі для Японії.

КРІВАВИЙ ОКУПАЦІЙНИЙ СТРАЙК У ЄГИПТІ.

КАЇРО, 14. 7. ПАТ. Коло 3.000 робітників обсадило цукроварню Гавандія б. Каїра; вони обкидали кусками цукру поліцію, що намагалася їх усунути. Поліція та військо в силі кільо 1000 людей здобули цукроварню приступом, убиваючи та ранячи чимало робітників.

Заклик до маратонського бігу.

Проф. Боберський, пересилаючи 40 долярів на викупно решти полів Українського Городу, так кличе громадянство до участи викупна:

Остання частина бігу все найтяжча. Треба зібрати всі сили, щоб добігти до цілі. Скінчіть Ваш маратонський біг переможно! Не заломлюйтеся в останніх хвилинах, повишіться своєю витревалістю! Зберіть всі сили, присвятіть більше своїх думок і грошa, щоб у маратонському бігу перемогти і здобути решту свобідної землі під „Український Майдан".

Це Ваше участь у Всесвітніх Олімпійських Змаганнях. Займіть цілий майдан для української молоді, щоб вона ставала здорова і завзята, а остаточно в ряді олімпійських переможців.

І. Боберський.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

НОВИНКИ.

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46, почне знову приймати сторони перед початком шкільного року вже від 10. серпня ц. р.

— **Право прилюдности дістали гімназії Рідної Школи** в Дрогобичі (а), в Золочеві, Коломиї, Львові, Тернополі та Яворові.

— **В приватній жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі іспит зрілости,** що відбувся в весняному речинці ц. р. під проводом директора заведення, здали: Бех Теофіля, Загайкевич Дарія, Кицька Стефанія, Клапоущак Ольга, Клос Зиновія, Козій Ірина, Конистяпська Ольга, Кравчишин Ірина, Корнова Мирослава, Криса Лідія, Лебедович Марія, Лесик Евгенія, Ленартович Ярослава, Лининська Мирослава, Ліщинська Ірина, Малинович Катерина, Майковська Ольга, Михайлишин Ірина, Мудра Любомира, Патронік Тетяна, Скубиш Йосафата, Стельмах Ірина, Типа Дарія, Яремко Дарія.

— **„Бий жидів — спасай Польщу!"** Львівський „Дер Наер Морген" з дня 6. липня ц. р. подає, що недавній зїзд польських старшин резерви Східної Галичини, що відбувся у Львові, мав протижидівський характер. Промовці наклikували не лише до господарського знищення жидів, але — як говорить часопис — падали там також окліки „бити жидів" і наклikували до погромів. Одна із промовців сказав, що найбільшою несенітницею конституції — це точка про рівноправність усіх громадян. Видно польські старшини резерви пішли слідами московської „чорної сотні", що відограла за царських часів сумну ролю і як реакцію спровадила большевизм. Найсумніше те, що такі та подібні їм організації безправно виступають від цілої польської суспільности.

— **Ексгумація жерт Кречовичі.** Прокуратор окружного суду наказав судову ексгумацію жертв стріляниие в Кречовичах, що померли в перемиській лічниці.

— **Обірвалася хмара** над Ярославом і наробила страшної шкоди. До того ще впав великий град і знищив чимало збіжжа. Потоки води перемінили вулиці Ярослава в ріки. Шкоди дуже великі.

— **Дві нові жертви найденого стрільна.** Стільки разів писали ріжні часописи про небезпеку бавитись найденими стрільнами і не помагає. Ось недавно склалася нова катастрофа з найденою гранатою в Устю Зеленім, бучацького повіту. Чотирнацятьлітній Микола Шпирка і дволітній Михайло Балицький бавилися найденою гранатою, яка експльодувала і вбила обох хлопців.

— **Краєва хроніка.** В останніх днях можна запримітити, як поширюється у нас бандитизм. У понеділок вечором невідомі люди напали в лісі коло Сколього на Ст. Лановигу та ограбили його, забравши йому 20 зол. — Також на Євдоху іванів напали бандити на дорозі між Камінкою та Сколем і відобрали в неї 180 зол. — Нема дня, щоби не занотовано нової жертви купелі. У Станиславові, в Бистриці потонув Маєр Шмідт. У Снятині пішов купатися 9-літній хлопець одного господаря і не вернувся. Його одяг найшли на березі. — Підчас бурі завалилася в Бродах шопа, куди схоронився перед дощем Степан Орловський. Орловський придушений тягарем помер на місці.

— **Живцем спалені.** В Гостові, пов. Тоймач вибухла пожежа в Івана Янута. Не поміг рятунок, бо вогонь перекинувся на сусідні хати і знищив цілковито ще чотири господарства. Підчас пожежі в стодолі Григорчика спали дві його доньки. Стодола запалилась так раптовно, що дівчата не успіли вискочити зі стодоли і спалилися живцем.

— **Замість на Червоний Хрест** взяла на свої потреби кільканацять тисяч золотих з каси Чер. Хр. Анна Гехінгер, що була головою відділу Ч. Хр. в Іновроцлаві. А. Гехінгер укривалася перед поліцією від травня і щойно тепер найшли її в жіночому схоронищі у Варшаві.

— **Стріли крізь вікно.** На дім Марії Фарчук у Мишковцях, пов. Коломия, напали невідомі люди. Вони дали крізь вікно 8 стрілів, які поцілили сина Фарчукової Миколу і його товариша Петра Дасюка. Причиною нападу були мабуть особисті порахунки. Обох ранених відвезли до шпиталю.

— **Церковна чаша на дні ставу.** Одна селянка купався у ставі в Старім Місті під Лежайськом і нуркуючи найшов на дні церковну чашу та инші церковну посуду. Виявилось, що чаша належить до грекокатол. церкви у Старім Місті, яку два роки тому обікрали.

— **Атракція в цирку.** У Вжарі, під Варшавою розбив своє шатро мандрівний цирк. Страшна

Найкраща прохолода на спеку — це сміх!
Нині у Театрі Різнородностей по цінах найнижчих
„ВАБАНК“ з Казимирою Скальською

буря, що шаліла в неділю над Варшавою не пощадила і того цирку. Вітер зірвав полотняне шатро і 400 видів цирку опинилось без захисту серед страшної зливи. Вітер поломав щогли та вязання і публика почала в паніці тікати. Для деяких була це велика циркова атракція, бо буря цілковито знищила циркове підприємство.

— **Ліга охорони звірят** уладила відчит, щоб поучити візників, як обходитися з кіньми. В дискусії візники жалувалися, що коні чимало терплять через те, що управа міста разу-раз зриває бруки та не поливає вулиць.

— **Зїзд „Каменярів“** відбувся у Тернополі; до вправ стануло коло 500 хлопців та 400 дівчат.

— **Популярні поїзди** зникнуть в неділю 19. ц. м. зі Львова до Гребенова і Трускавця та зі Станиславова до Ямної.

— **„Велика Коломия“.** Міська рада Коломиї ухвалила домагатися прилучення до міста сільських громад: Дятківці, Вербіж Нижний і Королівка, частинно Шепарівців, Воскресінців та Пядиків.

— **Буря над Перемишлем.** Вчора шаліла над Перемишлем буря; град проміру коло 5 цм., кого 6 дкг. важкий, вибив чимало шиб та заподіяв незчисленні шкоди на полях і садах.

— **Відгомін квітневих заворушень.** Морица Большуха засудили на 8 місяців вязниці без припинення за те, що 16 квітня бив шиби в аптиці Етінгера та у Великому Театрі. Крім того стануть перед судом Амелія Фогель, що разом з іншими перевернула автобус на вул. Льва Сапіги та Яків Огоновський, що знищив склепи і бив шиби на Казимирівській вулиці. — Нині почалася апеляційна розправа проти 5-ох засуджених у першій інстанції на вязницю до 19-ох місяців за участь у заворушеннях та грабіж.

— **Львівська хроніка.** При вул. Коральницькій 8, померла 22-літня слуга Казимира Войцеховська, затроєна газом. — В аптиці при пл. св. Теодора вломихи вкрали 86 зол. та ліки. — З. Сольцу напали на вулиці якісь типи і поранили ножами. — На алеї Фоша зударилися два самоходи; жертв у людях не було.

— **Землетрус,** що навістив недавно провінцію Атакама в Чілє наробив багато шкоди. В деяких містах завалилися доми. Жертв у людях на щастя не було.

— **Що може заздрість...** В італійськім містечку Лєкче вибрали королевою краси 20-літню Емілію Сорелі, доньку селянина з околиці. Проти цього вибору повстали інші жінки, та із заздрости побили нещасну королеву. Розлючене жіноцтво вищипало Сорелі брови і вій та обтяли їй коси. Дівчина зі страху занедужала і тепер лежить у шпиталі.

— **Чехословацькі гімназисти большевиками.** На зборах чехословацької католицької народньої партії звернув о. прелат Сташек увагу, що Чехословаччина тоне в морі большевицької пропаганди. Ця пропаганда зробила в краю страшні спустошення. Між іншим зазначив о. прелат Сташек, що дві третини учеників середньої школи це комуністи. Він перестерігає уряд перед тим, щоби вязатися із большевиками, цими непримиренними ворогами демократії та католицизму.

— **Новий Льоренс для Англії** — це майор Гляб, якого слухає і боїться вся Трансйорданія. Це наглядно виявилося в часі палестинських заворушень, коли 60 тисяч озброєних бедуїнів збиралося йти на допомогу арабам у Палестині. Але передучасна була радість арабів. Майор Гляб зумів переконати бедуїнів, щоб залишилися дома. Він знає кожну закутину Трансйорданії, мешкає з бедуїнами під спільним шатром, їсть з ними з одної миски. Майор Гляб — це один з тих, що їм Англія завдячує свою силу і значіння.

— **Вартість тіла людини.** Один американський хемік обчислив, що тіло людини зі становища хемії варте 50 сот. Він устійнив, що з товщу людини можна зробити лише три кусні мила, із заліза тільки один цвях, цукру на одну ложечку, вапна стільки, що можна ним побілити один курник і т. д. Щасливі американці, що мають час і гроші займатися такими обчисленнями!

— **З кулею в серці.** Світова війна збагатила лікарське знання, даючи величезну практику спеціяльно для хірургів. Один з віденських лікарів припадково натрапив на пацієнта, що з кулею в серці жив 21 літ. Лікарські часописи в Берліні подають відомість, що в Німеччині живе поверх 500 учасників світової війни, що мають кулю в серці. Багато з них навіть про це не знає. Бувають випадки, що рана в серці гоїться дуже легко. Навколо кулі витворюються нові волокна, що гейби привязували кулю на місці. По якімсь часі серцевий мязень привикає до інших умовин і починає нормально працювати. Однак лікарі стверджують, що діється так, коли йде про ліву серцеву комору, рани у правій коморі бувають майже все смертельні.

— **Затроєна Румунія.** В останніх часах перепачкували через румунський кордон поверх тисячі кільограмів опію. Вживання опію увійшло в Румунії вмоду, і маса людей затроює себе цією страшною отрую. Перепачковуванням опію займаються жінки з товариства, що мають товариські звязки з відповідальними особами. Найгірше те, що молодь румунська малпує старших і щораз частіше бувають випадки поширення опію навіть серед шкільної молоді.

— **Які професії здоровіші.** Одно англійське обезпеченеве товариство проголосило цікаву статистику довговічности, в залежности від професії людини. Виявляється, що найздоровішим заняттям є рільництво. Та це не значить, що найдовше живе цей заголоджений рільник, але той, хто управляє. Найдовше живуть економи, бо пересічний їх вік доходить до 67 літ. По економах йдуть евангелицькі священники, по них католицькі (між ними мабуть також наші целебси). Найменше здорова професія це робітники в копальнях цини й міді. Робітники в копальнях вугілля живуть довше, ніж адвокати. Досить високу цифру смертельности виказують актори, музики, архітекти і журналісти. Щодо причини смерти, то рільники, огородники і люди подібних фахів умирають найчастіше на недугу кишок, священники на апоплексію, журналісти на недуги печінки і жовчі. До цих останніх недуг, мабуть доводять журналістів видавці.

— **Б. еспанський король Альфонс XIII** був кілька днів інкогніто у гр. А. Потоцького у Ланьцуті; йому товаришили князь і княгиня де Бурбон та французький посол з Букарешту.

— **Арештували 14-ох поштових урядовців за** недозволені маніпуляції при поштових пересилках з Франції, що наразили державний скарб на втрати.

— **Собачі артисти.** Продуценти фільми дійшли до переконання, що публіка найбільше любить фільми, що в них виступають пси та коти. Спеціяльно собачі артисти мають великий успіх на цілім світі, особливо в англосаських краях, де псів дуже люблять. В Лондоні фільми зі славним псом Рін-Тін-Тіном мали більший успіх, як фільми з Гретою Гарбо чи з іншою зіркою екрану. Це було причиною, що до царства Голівуду приходять сотні трапперів з Аляски і мисливих з Канади, що приводять зі собою псів-артистів. Та це справа нелегка. Пес мусить бути прекрасно тресований, фотогенічний і високо інтелігентний. Та найважніше, мусить бути гарний. Як бачимо, від собак вимагають у фільмі більше, ніж від акторок, бо крім краси також інтелігенцію.

— **Радіова печеня.** Один американський інжинір збудував апарат подібний до радіового. Одна лямпа трохи мідяного дроту і два металеві казани — це головні частини апарату, що можна вживати його замість кухні. Апарат влучується до електричної сітки, до одного казана дають мясо другим прикривають і печеня за коротку хвилину готова.

— **Феноменальний голос.** Коли вірити лондонській пресі, яка повторяє звістку за австралійською, у Сідней відкрили 19-літню співачку Неллі Шерідан, що має феноменальний голос; голос охоплює три і пів октави зовсім легко. Шерідан бере ноти досі недоступні ніодному сопранові. Горло в неї нормальне.

о. О. ПРИСТАЙ. 58

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

30. САМОЗВАННИЙ ПАН „ПРОФЕСОР“.

На парохії в Гартфорді був дяком мій недалекий земляк, Лаврентій Угрин, родом з Дрогобича. Про вдачу й характер цього пана „професора“ — так він завжди титулував себе й так на всіх письмах підписувався — найліпше нехай ствердять факти.

Лаврентій Угрин мав у Галичині стареньку маму і дві сестри, що з них одна була за української влади урядничкою при старості, а друга вчителькою. В 1919. році, коли Східну Галичину заняли польські війська, опинились вони без посади й прийшлося їм бідувати. В розпуці понаписували листи до двох братів: Лаврентія, що тоді був дяковчителем, чи пак паном професором в Ню Бритен, та до другого — робітника у Філядельфії і до сестри, що мала фарму (невеликий фільварок) в Канаді.

Канадійська сестра вислала на руки Лаврентія 200 долярів, щоб він купив за них корабельні карти для мами і галицьких сестер, додавши ще від себе трохи грошей. Лаврентій був тоді матеріяльно знаменито забезпечений, бо мав 150 дол. дяковчительської платні, поверх 150 дол. доходів з церковних требів і з власної курячої фарми та 200 дол. від компанії за ведення агенції. Отже місячно мав доходу цілих пятьсот долярів. Але він не тільки не допоміг ані одним центом своїй бідній мамі і безробітним сестрам, але ще й присвоїв собі тих 200 долярів, що їм післала через нього на корабельні карти його канадійська сестра...

Про характер мого найближчого співробітника в душпастирській праці, пана „професора“ Лаврентія Угрина, довідався я докладніше щойно від його рідних сестер у восьмому місяці мого співжиття з ним. А також він сам зраджував себе, бо мимохіть допускався промахів через своє грошелюбство, хоч у грошевих справах був зручний. Це все разом викликувало в мене недовіря до нього. Одначе я старався бути вирозумілий і обмежувався тільки до делікатних уваг. Рішуче не міг я виступити з тієї простої причини, що це була його приватна справа й покищо не мала, на око, жадного звязку з його дяковчительським урядом.

Головною засадою пана „професора“ було: моней, моней енд вонс мор моней!*).

Четвертого місяця його дяковчителювання в моїй парохії, позичив він у мене перед самим Різдвом у 1928. році 75 долярів. Говорив, що потребує на свята купити загортку для себе й жінки, а для двох дочок суконки й черевики. Обіцяв, що гроші напевно віддасть мені до визначеного речинця. Зрештою, мовляв, я маю його у своїх руках. Бо я підписую чеки й на мої руки приходить платня для нас обидвох.

„Не будь четвертим приятелем для того, що вже втратив трьох!“ писав мислитель Ляватер. Та я грішний не знав, скільки „професор“ Лаврентій мав уже тих приятелів, що розчарувалися в його приязні й відцурались від нього. Бо він кожного немилосерно натягав, позичаючи гроші, щоб їх більше не віддати.

Я дав йому тих 75 долярів та ще й чемно звернув йому увагу, що ці гроші були призначені на заплату в місяці травні премії за асекурацію на життя. Не прочував я тоді, що дальше буде. Але за яких два місяці почало мені терпнути біля серця.

Майже щотижня довідувався я щось нового і поганого про пана „професора“. Звідусіль, де він колись перебував, надходили сенсаційні вістки. Люди писемно зголошувалися до мене зі скаргами на мого дяковчителя, а їх віроломного довжника — Лаврентія Угрина. Він напозичався в людей по 15, 20, 50 або й 100 долярів, скільки лише влізлося. Тепер його віритслі прохали мене, щоб я відтягнув належну суму з дяковчительської платні і доручив їм на рахунок тих безконечних позичок.

Але також рідна жінка пана „професора“ Лаврентія почала мені непокоїти своїми жалями, що гартфордська парохія чомусь не виплачує їй мужеві повної платні. Він дає їй на ціле утримання родини всього 25 або найбільше 40 долярів місячно, оправдуючись перед нею, що парохія обриває йому гроші з платні за „якісь там залеглості“... (Далі буде).

*) Money, money and once more money — гроші, гроші й ще раз гроші!

— **Як радять собі американці.** Під час страшних спек у Ню Йорку місто виглядало, як одна купальня. Пожежна сторожа заливала раз по раз вулиці водою, поліцієнти стояли на своїх стійках у сорочках із закоченими рукавами. Люди забули за всякий сором і ходили по балконах, або стояли у вікнах зовсім роздягнені.

— **Криваві перегони.** У Бразилії в місцевості Сан Павльо відбувалися недавно автові перегони. Коротко перед закінченням одна з учасниць не зуміла втримати розігнаного авта на закруті. Віз влетів на публіку перевертаючись кілька разів. Наслідки були страшні: серед публики 5 убитих, 37 ранених. Учасницю перегонів із розбитим черепом відвезли до шпиталю.

— **Які шкоди нанесла посуха.** Згідно з урядовою статистикою страшна посуха в Злучених Державах забрала дотепер 1431 жертв у людях. Втрати збіжжя, городини і овочів досягають 300 мілюнів долярів. У Детройт, стейті Мічіган, трупарня переповнена небищиками, що померли від сонячного удару. Також у провінції Онтаріо дуже багато смертельних випадків. У Торонто так зросла скількість похоронів, що карозини мусіли позичати із сусідних міст.

— **Сумерк стахановщини.** Московська „Правда" з 11. ц. м. обговорює у вступній статті дотеперішній стан продукції в совітському промислі й підкреслює, що в цілій низці галузей не досягнено достаточних успіхів. Промисли нафтовий та вугільний не виконують плянів. В Донбасі й Кузбасі задоволилися першими успіхами стахановського руху і в останніх місяцях уже зазначився упадок продукції. В деревному промислі також занотовано незадовільні досягнення. Продукція легкого промислу не заспокоює потреб населення. Якість вироблених товарів нужденна; знову деякі металюргічні фабрики обмежуються до продукції найпростішого знаряддя, а не дбають про виріб більш скомплікованих машин, які часом передусім потрібні. Текстильний промисл дбає лише про те, аби випродукувати якнайбільшу кількість метрів матеріялів, без огляду на їхню якість. Стахановський рух — кінчить „Правда" — погано зорганізований і тому не дає належних висліпів, переживає кризу. З підприємств, особливо в Донбасі, надходять вісти про редукцію числа стахановців. Все це діється тому, що в проводі стахановського руху не стануди інжинірн, лише робітники.

— **КОМУНІКАТ. Приріст обороту чекового у П. К. О.** Стан на 76.622 чекових контах П. К. О. при кінці червня ц. р. виказав зол. 180,053.321.01; цим приріст у кінці місяця був на 7,746,828-14. Загальний оборот чекових за І. півріч ц. р. дійшов до суми зол. 13,343,196.394.26 проти зол. 13,199,813.800.98 у подібнім часі мин. року. Рівнобіжно до приросту обороту загального, збільшилася кількість полагоджених у півроці виплат і виплат, яка у порівнанні з І-ою половиною мин. року збільшилася на поверх 551 тисяч і осягнула до дня 30. червня ц. р. 22.757,673 позицій.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Королівська фаворита", „Подружжя на манівцях".

Після ріжних невдатних ролі за останній час Дольорес Дель Ріо зважилась на креацію Мадам Де Дюбаррі, фаворити Людвика XV. Як повідомляє виробництво цієї фільми, це сатира, а не вірна історична картина. Тимто Дольорес Дель Ріо могла дозволити собі на екрані на ті всілякі примхи, на які дозволив собі автор сценарія. Мала вона темперамент і гумор і мінлячі міни, щоб дотримати пари карикатурі Людвика XV, до речі дуже вдатній і дуже добре переданій. Знаменитим ідіотом вийшов „дофен". Фільма барвиста і не нудить.

Друга фільма „Подружжя на манівцях" це наскрізь американська історія про шибайголову, в якому закохується поважна у своїх почуваннях і погляді на світ жінка, з доброї рідні із добрим серцем. Її чоловік — напів фантаст, напів легкодух, не хоче ані працювати ані звязати себе з домом. Головну ролю грає дуже добра артистка Кей Франсіс. Її партнер Жорж Брент не має в наших очах тих усіх зверхніх прикмет, які могли би нам пояснити, чим він може захоплювати. Довга психольогічна історія із слабою акцією.

Кіно „Коперник": „Справа 444" і „Променада кохання".

„Справа 444" — кримінальна фільма, наче з Конана Дойля або Едгара Воллеса, заплутана так, що глядач може ввесь час думати надаремне над тим, чому пес бреше, молодий чоловік дістає невластенії і хто є справжнім злочинцем. У ролі детектива виступає тут молодий енергійний адвокат, який приймає справу для себе зовсім незрозумілу, може і нечисту, але від першої хвилини так завзято боронить інтересів свого кліента, якби був його змовником.

„Променада кохання" — історія про те, як донька американського генерала закохалась на явайських островах у звичайному гарному воякові і що з цього вийшло. Дві-три любовні сентиментальні сцени, два-три краєвиди, військова ревія, театральна аматорська вистава у військовій школі, всього потрохи, разом усього багато і досить нудно. Зате до довгої програми доданий метч Шмелінга з Люісом у кількацяти рундах і мабуть на цей метч спортовці сунуть юрбою. Сама боротьба мало цікава, без напружених моментів, ведена дуже академічно.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ДИВОГЛЯДИ.

ПАРИСЬКІ ЖІНКИ ЗАВЕРТАЮТЬ ДО ДИКИХ АФРИКАНОК.

У Парижі придумали чепурухи нову моду. Зрізавши брови заступають їх металевими нитками, арабесками з вузеньких стяжечок, навіть цвітами: незабудьками чи стокротками. Мода ця віддавна відома в Африці, де дикі племена начіпають на голу шкіру ріжні дрібнички. Друга новинка: до модної сукні з біло-чорної пепіти носять жінки величезні соломяні капелюхи, складені як шахівниця біло-чорними полями, від яких падає тінь на обличчя у тому самому стилі, що вся сукня. Третя новинка: панчохи треба носити гаптовані у ріжні цвіти та арабески або мальовані. Четверта: ноги повинні бути достосовані до рук, отже нігті прикрашують такими самими рисунками, як панчохи; коли на панчосі є великий орел, або крокодиль, тоді на нігтях гарно мати такий самий малий образок. Про те, що пси перестали бути модні і що їх місце заступають деякі хижаки, ми вже згадували. За прикладом австралійських мілюнерок „які багаті паріжанки спроваджують собі кенгурів. Кенгури дуже бонакі і треба їх вести на ланцюшку, навіть убирати у боксерські рукавиці, щоб випадково кого не вдарили.

ТАЙНА СКАРБУ ІНКАСІВ.

З Ріо де Джанейро приходить звістка про смерть найславнішої жінки цілого краю Емілії Кайоссо. Вона була гарна, молода і безмежно багата. Кілька років тому судили її за вбивство свого чоловіка, але її звільнили. Її життя подобає на якусь фантастичну криміпальну історію з бульварних романів. Кілька літ тому осіла вона у перуанському містечку Кузко зі своїм чоловіком. Жили вони самотно. Одного дня вибралась вона сама до „Сонячної святині", де, як усі впевняли, находились безцінні скарби інкасів. Їх власником чи сторожем був легендарно-таємний Ель Десіяно, страшний і погляд. Шість місяців не було Емілії Кайоссо. Стільки місяців потребувала, щоб заволодіти Десіяном, а може мусіла піддатись його погрозам. Одного дня знайшли її чоловіка неживим. Довгими місяцями тяглось слідство і нічого не могло доказати Емілії. Після смерти свого чоловіка, жила вона як королева, страшенне багата; подивляли її всі, як ту жінку, що зуміла видобути віками бережену тайну скарбу інкасів. Та тайна ця була теж причиною її таємничої смерти: вона знала за багато.

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

ЗЛІН: С. К. Русь (Ужгород — Батя Злін 2:2.

Змагання розіграні в понеділок. Після цих змагань С. К. Русь закріпився на другому місці, маючи 4 гри і 5 здобутих пунктів. На першому місці стоїть Вікторія Жіжков (Прага), маючи 4 гри і 7 пунктів. Отже виглядає Руси дістатись до ліги дуже добрі.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

ПРАГА: Славія — Австрія 1:0.

Змагання розіграні в понеділок. До третьої рунди переходить Австрія, яка у себе дома виграла зі Славією 3:0. Австрія гратиме тепер з Уйпешт.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Джордж Рессель: КООПЕРАЦІЯ І НАЦІОНАЛЬНІ ЗАВДАННЯ — переклад Пилипа Лисюка. Львів, 1936. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові. Стор. 72, ф. 8°. Зміст: Вступне слово: О. Лушницький; І. Проблема села; ІІ. Колись в нині; ІІІ. Необхідність основних змін в сільському господарстві; IV. Як зродилася сільська кооперація; V. Новий соціяльний устрій; VI. Місто і село; VII. Зорганізовані громади і політичне життя; VIII. Громадянин; IX. Співробітництво мужчин і жінок; X. Жінка-селянка; XI. Селянство і держава; XII. Ідеали нової сільської громади. XIII Найвищий рівень життя.

о. д-р Осип Кладочний: ЗМІНИ СВОЄ ЖИТТЯ! Накладом автора. Львів 1936. Стор. 48, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ:

СЛУЖБОВИК, місячник — орган „Супруга", Львів, липень—серпень, 1936. Р. XIV. Ч. 7—8.

ШЛЯХ МОЛАДЗІ. Вільно, червень 1936. Год. VIII. № 6

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Горохта:
15. VII. Інваліди.
16. VII. Ніна теща.
17. VII. Запорожець за Дунаєм.

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

15. VII. Угілн.
16. і 17. VII. Рава Руська.
18. і 19. Жовква.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Середа, 15. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".
Четвер, 16. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані не хоче дитини".
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".
ВАНДА: 1) „Тигр Пацифіку", 2) Легіон відважних".
ІРАЖИНА: „Заінтована" та „Індійські піхотинці".
КАСІНО: 1) „Подружжя на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський метч".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Папи".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Остання любов".
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить" також".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кто вадіс?" з Янінгсом.
СТИЛЬЗЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".
УТІХА: „Наші хлопці моряки" і ревія.
ХІМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОСПЛЯСТІКОН.

(на Марійській 2.)

„Відень".

Закордонне радіо.

Середа, 15. липня 1935.

Відень (506,8) 19.30 „Вертер" — опера, 22.10 Смичкові квартети, **Брюсель** (483,9) 17.05 Танкова музика, 18.15 Сальонова музика, 20.00 Симфонічний концерт, **Братислава** (298,8) 18.15 Форт. ресіталь, 19.20 Популярний концерт, **Прага** (470,2) 12.34 Сальонова музика, 20.20 Прометей, **Париж** (16.48) 17.30 Концерт, 20.00 Французькі сонати, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Пополудненна музика, 18.00 Концерт мадярських солістів, 21.15 Весела музика, **Мінхен** (405,4) 14.00 Вальчики Шопена, **Букарешт** (549,5) 20.35 Карнавал Шумана, 21.10 Пісні зі Сорента, 23.00 Легка музика. **Будапешт** (549,5) 17.00, 20.00 Концерт, **Мілямо** (368,6) 20,40 Народні пісні, 22.45 Танкова музика, **Рим** (420,8) 17.15, 20.40 Концерт, 22.30 Танкова музика.

Четвер, 16. липня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Пісні й арії, 22.10 Популярна австрійська музика, **Брюсель** (483,9) 18.15 Сальонова музика. **Братислава** (298,8) 18.10 Мадярські оперетові мельодії, **Прага** (470,2) 11.05 Сальонова музика, 20.05 Чеські нар. пісні, **Париж** (1648) 29.45 Симфонічний концерт, 22.45 Танкова музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела музика, 21.00 Концерт Шумана, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Весела музична авдиція, 20.10 Опера, **Букарешт** (364,5) 17.00 Румунська нар. музика, 20.15 Сальонова музика, **Будапешт** (549.5) 17.30 Циганська музика, 19.05 Соло на кларнет, 23.20 Танкова музика, **Мілямо** (368,6) 17.15 Вокальний концерт, **Рим** (420,8) 12.15 Весела музика, 23.15 Танкова музика.

Львівське радіо.

Середа, 15. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 8.35 Точна інформація, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Легка і танкова музика, 12.55 „Золото на польських землях", 13.05 Полудненна денниця, 14.10 Концерт бажань, 15.50 Господарські вісти, 15.55 Театр уявн Від комінтерн до годинникарні; 16.15 Сальонова музика, 16.55 Весняні пісні 17.25 Концерт, 17.45 Адам Чарторийський,

18.00 Сільва ерун, 18.05 Фортепіян. ресіталь, 18.25 „Феномен авторської інтуїції — Рожер Версель — 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 18.00 Весілля на Горішнім Шлеську, 19.45 Сальонова музика в плят, 20.00 Технічна скринька, 20.15 Вечірні артисти — з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Кандидати до Міжнародного Шопенівського конкурсу, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт сальонової орхестри.

Четвер, 16. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Класична музика балетова, в гр. пл., 12.55 „Чайковськіяна" в гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Як зварити яйце без вогню", 16.00 Концерт, 16.45 Відчит військовий, 17.00 Концерт камеральної орхестри, 17.50 Як використати діто для краси, 18.00 Сільва ерун, 18.15 Торги та яриарки на провінції, 18.15 „Відгомін літа" з гр. пл., 18.25 „Літературні хвилини". 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 19.00 „Радіова панночка", 19.30 Форт. ресіталь, 20.00 Еспанські народні пісні, 20.30 „Гост А. Гривада, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Форт. квінтет, 22.10 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Радіокутик.

СТОЛІТТЯ СМЕРТИ АВТОРА „МАРСЕЛЄЗИ".

Цього року припадає століття смерти автора одного з найславніших гимнів: „Марселєзи". З огляду на те, що ця пісня безпосередньо звязується з днем французької революції, 14. липня, слід пригадати повстання „Марселези", — символу визвольних течій останнього століття.

Одного квітневого вечора 1792 року вібрав у себе мер Страсбурга кілька старшин, які мали вирушати на війну проти Австрії. Серед загально оживленої розмови повстала думка скомпонувати якусь жовнярську пісню, яка додавала б духу і бадьорости вояцям.

Один з музикальних молодих старшин Руже де Ліль узявся за це. До ранку повстала горяча пісня. Сам творець напевно не припускав, чим вона стане для французів. З цією піснею на устах бігли через Париж марсильські жовніри на оборону границь своєї країни. В такт цієї пісні вдалали боєвики Великої Революції.

„Марселєза" відразу стала загальною власністю цілого французького суспільства і досі, хоча вже забули про її творця, вона є символом перших великих визвольних починів.

У день національного свята Франції 14. липня „Польське Радіо" надає концерт присвячений французькій музиці (о год. 21.00).

БІРЖА.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	18.50	19.00
Пшениця зб.	16.75	18.25
Ячмінь одн.	14.50	14.75
Ячмінь на мливо	14.00	14.25
Ячмінь паст.	13.00	13.25
Овес Станд. I	13.00	13.25
Овес Станд. I A	12.50	12.75
Овес Станд. II	12.50	12.75
Овес Станд. II A	11.75	12.00
Мука пш. гат. I. випяг.	34.00	34.50
Мука пш. гат. I A	33.50	34.00
Мука пш. гат. I Б	32.50	33.00
Мука пш. гат. I Ц	31.00	31.50
Мука пш. гат. I Д	29.00	29.50
Мука пш. гат. II A	28.50	29.00
Мука пш. гат. II Б	28.00	28.50
Мука пш. гат. II. Ц	27.75	28.25
Мука пш. гат. II Д	26.50	27.00
Мука пш. гат. II Е	25.00	25.50
Мука пш. гат. II Ф	23.50	24.00
Мука пш. гат. II Г	21.00	21.50
Мука пш. гат. III A	16.50	17.00
Мука пш. гат. III Б	15.50	16.00
Мука пш. паст.	13.50	14.00
Мука пш. разова до 0—95 прц.	23.50	24.00
Мука жит. вит. 0— 30прц.	22.00	22.50
Мука жит. гат. I 0—50 прц.	19.00	19.50
Мука жит. гат. II 50—65 прц.	14.00	14.50
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	15.00	15.50
Мука житня посл. понад 65%	11.00	11.50
Висівки жити:	7.00	7.50
Висівки пш. грубі	7.25	7.75
Висівки пш. середні	6.75	7.00
Висівки вчинні:	10.00	10.50

Інші курси без змін.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.85—89.40, Долари американські 5.31 — 5.27.50, Дол. канадійські 5.28—5.25.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.39 — 172.55, Фунти англ. 26.70 — 26.54, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 119,14, 118.30, Корони норв. 134.08—133.10, Кор. шв. 137.62—136.65, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 143 — 133. Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 103, Ліньоп 12.50, Стараховичі 32.50—32.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65, серія 74, 2 ем. 65, серії 73, 6 дол. 66.25, 4 прем. дол. 47.75, 7 стаб 50—50.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14-го липня ц. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15	вод.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 л. молока	0.14	„
1 кг. яець	2.30—2.35	„

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 14. VII. ц. р. платить своїм доставцам за 1 кг. живої птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00	вод.
Качки товщеві І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90	„
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00	„
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки твердо вдержана.

Подяка.

Подобалося Всевишньому Господу повикати до вічности нашого Найдорожчого Тата і Діда, бл. п. **о. Михайла Романовського**, пароха Сопова, коломийського повіту.

Горем прибиті складаємо цією дорогою найширшу подяку всім Суоідам і Знайомим, що в часі короткої недуги Покійного спішили до нас з щирими словами потіхи та розради.

Передовсім дякуємо Впр. о. Деканові Ол. Майковському, що перший поспішив до хорого, заосмотрив Його Найсв. Таїнами та не опустив нас увесь час недуги і врешті занявся похороном і відправив Покійного на вічний спочинок.

Дальше дякуємо Всч. о. К. Балицькому, парохові Молодитина, за останнє прощання Покійного над могилою та всім Всч. Отцям Деканату Пістинського і Коломийського, що своєю участю звеличили сумний обряд похорону Найдорожчого нашого Покійника.

Дякуємо також Чесному Братству Церковному і Сестрицям, Вп. Членам Читальні „Просвіта", якої Покійний був Головою, Вп. Членам Кооперативи, Союзу Українок і всім Парохіянам Сопова й Кійданча, що так численно явились віддати останню прислугу своєму довголітньому Парохові.

Діти і внуки.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. півріч 1936: (в золотих).

Львівське воєвідство:

Жовква: Союз Укр. М. Пеленська зб.: Артасів Д. Кнот 6.10, В. Вовкун 2.40, Борове І. Чорній 0.55, Г. Васько 0.25, Блищіводи: Олексин Теод. 0.95, Бутинин: Микилита Яросл. 4.60, Музика Марія 17.30, оля Високська: М. Гапада 5.14, А. Лісович 1.54, Главсько: А. Савуля 5, А. Шутяк 3, Двірці—Заріка: Батюк Іван 1.16, Двірці—Плосків: О. Воєвода 4.60, Добрусин: Р. Паска 7.73, И. Романчук 13.42, Жолдець: М. Чучвара 6.60, П. Підкова 4.69, Жовква: збірка до пушок 29.56, Замочок: М. Антоневич 1, Зіболки: Н. Долошницька 6.35, О. Бішко 3.28, Крехів: І. Заверуха 7.94, Кулява: Д. Витрикуш 0.80, Кунин: А. Розумійко 1, Мокротин: П. Процайло 3.17, Мацошин: А. Козакова 3.35, Мервичі: М. Босак 2.15, Мости вел.: О. Малко 1, Г. Грабар 2, С. Лозинський 14.30, А. Шийка 8.48, О. Крук 4.42, Оплитів: І. Пушинський 0.83, Пристань: М. Шульган — Чит. Просв. зб. 7.10, Провала: о. М. Борса 8.81, О. Кавецький 4.45, Реклинець: М. Карпів і А. Ільків 9.45, Скварява Ст.: М. Чепіль 2.55, Н. Звір 0.56, Скварява н.: Г. Модний 4.14, М. Бакун 0.30, Турилка: о. В. Рибалт 5.70, А. Кашуба 2.20, Купичволя: В. Яремко 5.95, Жовтанці: Д. Краковецький 12.56, А. Могиляк 12.90, Липина: І. Калініський 1.43, Вілька курин.: о. С. Крут 2.05, Дорошів В.: К. Пушкар 4.52, Йосиф Борис 7.05, Фійна: М. Куливець 4.42, Пристань: Чит. Просв. зб.: 7.10, Мости Вел.: В. Березюк 0.50.

Лісько: Т. Будзиновський зб.: Лісько 26.37, Лукавиця 5.65, Лукове 16.20, о. В. Кончило 5, Воля Пестолова 2.74, Вільхова 0.50, Воля Матяшова 16.20, Березка 18.15, Ванькова 5.35, Брелників 2.70, Роденка 5.65, Руденка 0.70, Лучки 1.71, Жерниця вижн. 3.25, Загочеве 5.95, Стежниця 5.20, Рябе 4.85, Устрики дол. 12.—, Береги дол. 11.74, парох. ур. 1.50, Гошівчик 1.12, Середниця 7.25, Стрижник 3.72, Рівня 3.11, Жолобок 2.64, Хміль: о. Гошак Мих. 2., Бандрів 22.73, Рябе зб. 1.10, Стефкова 6.25, Хрест о. Ф. Згорлякевич 3, Балигород о. Д. Панасевич 3, Пшик 5.20, зб. 13.70.

Любачів: О. Мисякова зб.: Любачів, Дуда Ст. 12.12, Дахнів, о. Черкавський 1.50, ук. парох. 3, Башня Дол.: С. Ханас 5, Башня Гор. О. Максимець 3.35, Олешичі старі: А. Кохалківна 3.45, Борова Гора: М. Якимович 5.10, Плазів: І. Мачай 4.40, Нове Село: О. Грабець 11.96, Суха воля: Д. Опишко 1.70, Шутків: М. Лінтович 3.52, Олешичі—місто: Г. Грендович 5.35, Олешичі Ст.: М. Назаревич 3.50, Міякі: о. М. Плахта 9, Олешичі: Т-во Сільський Госп. 3, Люблинець: о. С. Метелля 5, Лівча: ур. парох. 1, Селиська: М. Подвірний 6.11, Любачів: І. М. Шимко 1, Др. М. Микитин 2, І. Червінський 2, М. Козорис 2, Горавець: Г. Лебедович 1.

Мостиська: Дир. Байдала Степан зб.: Боляновичі: гр. кат. ур. парох. 2.50, Боевичі: М. Волошин, зб. 5.18, Черешва: о. І. Гринишин, зб. 36.80, Чижевичі: М. Пінжинський, зб. 3.12, Ганковичі: М. Шляпак, зб. 3.60, Гориславичі: Г. Галик, зб. 5.92, Гусаків: о. С. Кміцикевич, зб. 16.—, Кальників: І. Заплацінський, зб. 6.06, Лишки гост.: І. Кошик, зб. 10.63, Малнівська воля: о. М. Худа, зб. 2.59, Ралинці: о. Коритко С., зб. 7.34, Радохинці: о. Іван Яремко, зб. 9.55, Соколя-село: о. І. Шехович, зб. 5.14, Соколя-саракули: Б. Дзюбінський, зб. 4.66, Старява: о. А. Пшепюрський, зб. 20.—, Тарас Антоняк 1.—, Тишковичі: І. Торба, зб. 3.10, Завада: Г. Гільчак, зб. 3.50, Підліски: М. Савицький, зб. 4.45, Мостиська: А. Гуовковська, зб. 10.40, Орховичі: Ю. Федевич 3.—, Мостиська: Е. Чернева і М. Антоняк, зб. в Нар. Домі 36.80, Хоросниця: М. Маринович 2.—, Бортятин, гр. кат. ур. парох. 3.—, Дмитровичі: Гинтрасевич А. 2.—, Тулиголови: о. І. Заяць, зб. 7.—.

Перемишль: Філія Союзу Українок, зб. в Перемишлі і окол. 298.51, Перемишль: К. Котис 2.—, О. Кузьмів 2.—, М. Чайковська 2.—, І. Скоропада 2.—, Горохівці: кооп. „Сільський Господар" 7.—, Биків: о. Т. Середницький 2.—, Малковичі: гр. кат. ур. парох. 2.—, Дубецько: о. О. Стахняк 2.—, Вишатичі: о. І. Гринишин 5.80, Негрибка: Союз Українок, зб. 15.50.

Рава руська: Ростислава Богачевська, зб.: Рава руська 31.40, Корні 10.62, Любича камер. 18.55, Любича гр. 1.89, Любича деби 4.55, Любича кул. 7.55, Любича св. 3.46, Любича рудки 0.55, Мости малі 8.27, Гута люб. 3.50, Девятир 3.40, Ільки мав. 9.94, Верхрата 4.98, Верхрата мон. 5.80, Верхрата нім. 4.77, Річче 5.55, Голе равське 1.65, Синьковичі 4.62, Біла 8.49, Магерів 8.34, Немирів 9.01, Радруж 1.93, Улицько заруб. 3.30, Городище 5.91, Гребенне 8.55, Забіре 11.09, Камінка дубр. 3.15, Камінка мил. 17.25, Камінка боброїди 8.96, Камінка шират. 1.80, Потелич 25.69, Погарисько нижн. 2.—, Річки 1.98, Замок думичі 8.01, Селиська 0.80, Вербиця 22.55, Воронів 1.89, Деиисська 3.09, Корчів 1.75, Корчмин 9.33, Річиця 8.50, Салаші 1.65, Тягле 7.10, Ульгірок 15.87, Угнів 17.75, Заставе 6.50, Хлівчани 3.57, Хоронів 0.75, Щепятин 5.02, Рава руська 7.20, Кооп. Василів 5.—, гр. кат. ур. парох. 3.—, М. Гнідець, Любича кн. 1.50, Любича кор. учит. . Луцейко 2, Кривиця: Кружок Р. Ш. 4.80, Корні: Я. Магура 1.5, Немирів: Л. Дяковова 5, І. Ільницький 0.50, Потелич, гр. кат. ур. парох. 15, Рава руська: Філія С. У. зб. 16.99.

Рудки: Др. Волод. Климишин, зб.: Рудки: Мр. Ю. Гавришкевич 16.25, Болозва дол.: Ф. Палій 5.02, Ванькович: М. Самардак 5.30, Вистовичі: І. Хміль 3.17, Вощанці: М. Гранат 2.30, Кнігинічі: Г. Чіхрай 2.25, Коропуш: А. Гузіль 6.75, Кропильники: Г. Ваврін 7, Костільники: А. Оницак 5.08, Колбаевичі: Г. Білик 10.47, Загіре: Д. Сараха 5.08, Михайлевичі: М. Середницький 3.25, Угерці вин.: П. Іванишин 3.73, Підгайчики: М. Волинський 5.75, Романівці, С. Харцун 1.33, Остров: М. Саврун 4.15, Чайковичі: І. Городиський 8.70, Шоломиничі: С. Костишин 12.90, Хишевичі: Д. Бобеляк 9.03, Шептичі: М. Скочиляс 3.50, Рімно: І. Добровольський 2. Загіре: С. Слупський 1.60.

Далі буде.

ОПОВІСТКИ.

Замісць вінка на могилу бл. п. Найдорожчого й Незабутого Мужа Василя в роковини Його смерти, 5 зол. для наших Найбідніших складає

Ірина Гузій.

ДЕСЯТЬ дитячих садків чекають на ДЕСЯТЬ ПРОВІДНИЦЬ на львівський повіт. Зголошуватись зараз особисто у Повітовім Союзі Кружків Рідної Школи у Львові, вул. Корнятків ч. 1. II. пов. 2409, 2—2

ЛІТНИЦЯ

ХТО ЩЕ НЕ ПОЇХАВ на вакації, а хоче відпочати і викупатись у цілющій воді Черемоша, хай негайно їде до вигідно урядженої віллі **В. Будзиків** — Кути, вул. Тиха 5. 2416, 1—3

НАУКА

ФРАНЦУСЬКОГО до іспитів W. S. H. Z. і інших приготовляє дипльомована — Цлова 2/7, I. пов. (початок Пекарської) від 4—6 2413

РІЖНІ

МУЖЕСЬКІ сорочки, найновіші, спортові оксфордові, сіткові, полотняні на міру і готові найдешевше поручає „Повшанська Шкальня" Львів, Казимира Великого 21. 2332 4—5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську заміняємо на найновіші матеріяли бельські. Телефон 270-25. 2390, 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРИМАР

Д-р ШВАРЦ

недуги шкірні, венеричні і косметика лікарська.

СЛОВАЦЬКОГО 4. Телеф. 216-61.

проти гол. пошти.

2388 ВЕРНУВСЯ І ОРДИНУЄ.

КОНКУРС. Музичне Товариство ім. Миколи Лисенка в Стрию розписує конкурс на посаду управителя(льки) музичної школи або учителя(льки) фортепіяну. Вимоги: треба вчити науку фортепіяну на середніх курсах і теоретичних наук. Першенство мають диригенти. — Платня за умовою. 2410, 1—3

КОНКУРС.

Голова Українського Товариства Допомоги Студентам Українцям Вищих Шкіл м. Варшави цим оголошує конкурс на декілька вільних **безплатних** місць для найбідніших студентів в Інтернаті названого Товариства.

Прохання, з доданням до нього свідоцтва про маєтковий стан родичів чи опікунів і документу про те, що петент є дійсно студентом одної з Високих шкіл м. Варшави, подавати на ім'я Голови Т-ва, на адресу: Варшава, **Брудновська вул. 14, пом. 25/26.** Докладніші інформації про умови перебування в Інтернаті можна дістати листом, додаючи до запитань поштову марку на відповідь. 2301 2-4

КОНКУРС.

Потрібно доброго рідношкільного організатора для Повітового Союзу Кружків Рідної Школи у Бібрці. Ті, що мають за собою рідношкільну практику, мають внести подання до кінця липня 1936 прямо до Повітового Союзу Кружків Р. Шк. у Бібрці на руки Голови Д-ра Івана Венгльовського, адвоката у Бібрці, залучуючи свідоцтва відбутих студій (можна у відписі), поручення рідношкільних установ, де працювали або відомих рідношкільних діячів і докладний опис життя. При рівних кваліфікаціях матимуть першенство ті, що покінчили краєвий курс провідників Дорослу РШ. у Львові. Винагорода на підставі умови.

Рада Повітового Союзу Кружків Рідної Школи у Бібрці.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пуару **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 38-7

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 157 (14.416). Львів, четвер 16. липня 1936. Poczt.owa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дводенне засідання
Української Парляментарної Репрезентації.

(Комунікат У.П.Р.).

В понеділок і вівторок 13. і 14. липня ц. р. тягнулися повний день засідання Української Парляментарної Репрезентації, на яких обговорювано теперішнє політичне становище українського народу в Польщі і проаналізовано становище в краю у звязку із заініційованою нормалізаційною політикою.

Нарадами проводив голова У.П.Р. В. Мудрий. Він їх і започаткував політичним рефератом, у якому склав річевий звіт з усієї дотеперішньої праці У.П.Р., проаналізував внутрішні і зовнішні відносини і відкрив над цим звітом дискусію.

Обширна дискусія і звідомлення послів і сенаторів із терену дали У.П.Р. поважний матеріял для устійнення підсумків дотеперішньої політичної праці. Передовсім ствердженo, що польська політика на українських землях позбавлена всяких елементів сущільности і плянowости, а нормалізаційний курс не всюди унаглядниався у терені зміною на краще. В кожному воєвідстві інтерпретують духа нормалізації інакше, а на терені поодиноких воєвідств надають свою питому інтерпретацію нормалізації окремі старости. Таким чином у трактуванні українського національного життя і його потреб панує в адміністрації на наших теренах повний хаос.

Далі ствердженo, що на шкільному й господарському відтинку політика мало змінилася, а на земельному загострилася.

І так: справи реактивування розвязаної в часі пацифікації 1930 р. тернопільської гімназії не поладнано, української мови навчання у неправно зутраквізованих народніх школах не привернено, так само не зроблено нічого в справі зміни шкільного закону Грабського—Тугута; на господарському відтинку вівчиться часто дорібок власних сил і ведеться далі екстермінаційну політику у справах земельних, зокрема не затверджується контрактів купна землі для місцевого населення, натомість підтримується і переводиться кольонізацію на найбільше перелюднених галицьких теренах. Так само не зроблено нічого для забезпечення праці великій масі сільських безробітних або за мало звертають уваги на визиск рільних робітників.

Занепокоєння серед українського громадянства викликує закон про охорону границь держави, тимбільше, що у деяких прикордонних повітах уже тепер помітні спроби обмежувати діяльність українських культурно-освітніх і господарських установ.

Накінець ствердженo, що з висунених У.П.Р. домагань до уряду у справі заспокоєння найнеобхідніших потреб українського національного життя на ріжних відтинках, полагоджено досі дуже мало і то переважно незначних справ. Практика виявила, що темпо в розгляді і полагоді пильних потреб українського національного життя не стоїть у ніякій пропорції до їх конечности і нагальчости.

Місцеві чинники влади, як це видно з терену, далі підтримують москвофільство, зокрема на Лемківщині, а давно порішена в уряді справа Народнього Дому досі не доведена до кінця.

У самоуправній ділянці не шанують місцеві чинники адміністрації навіть міністеріяльних розпорядків про двомовні надписи на самоуправних установах. Ствердженo, що тягарі на адміністрування теперішніх самоуправних установ є понад сили нашого селянства.

Цей фактичний стан відносин рішено представити центральній владі, та домагатися усунення всіх тих перешкод, які стоять на шляху до нормалізації відносин, а також домагатися приспішення полагоди цілої низки справ, які є необхідні для потреб національного українського життя.

Українська Парляментарна Репрезентація висловлює признання широким колам українського громадянства за солідарну підтримку у боротьбі за українські національні права в Польщі, та рівночасно закликає до дальшої зміцненої праці на всіх відтинках українського зорганізованого життя.

Чергове засідання У.П.Р. рішено відбути дні 3. серпня н. р.

Похорони жертви комуністичного терору.

Пишуть нам зі Стрия:

Підчас нападу на приходство у Верчанах (біля Стрия) минулої неділі комуністи смертельно ранили Ярослава Барабаша, голову „Сокола" з Конюхова, що був гостем у тамошнього пароха. Кілька годин пізніше помер Барабаш у стрийському шпиталі, а вчора його похоронили при участи великих мас. У поході, який провадило 22-ох священників, несли повад 100 вінків.

Друга жертва комуністичного ножа бореться зі смертю в стрийському шпиталі.

Розширений пакт 4-ох
ПРОПОНУЄ МУСОЛІНІ.

ЛЬОНДОН, 15. 7. ПАТ. Як подає „Дейлі Геральд", Мусоліні хоче скликати на вересень конференцію 7-ох або 8-ох більших держав: В. Британії, Франції, Італії, Німеччини, Бельгії, СССР, Польщі та евентуально Малої Антанти. Її завданням булоб: 1) дійти до порозуміння у всіх питаннях, що загрожують европейському мирові; 2) підготовити поворот Німеччини до Ліги Націй, 3) порозумітися щодо реформи Ліги. Є це поширений плян пакту 4-ох. Мусоліні думає тепер запросити на конференцію також представників східноєвропейських держав з огляду на вагу питань Східної Европи. З огляду на Німеччину конференція відбулася би поза Женевою, але під покровом Ліги Націй.

БУДИНКИ в будові аж до часу їх викінчення й уживання, фабрики і фабричні будинки, млини більші водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового вжитку, будинки, де міститься театральна саля (кіно), якщо дотична саля займає бодай половину будинку (напр. салі „Народніх Домів", читалень „Просвіти") є вільні від примусу обезпечення в ПЗУВ. Ці будинки кожний українець мусить обезпечити на повну вартість у

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Одна з передумовин
нормалізації.

Львів, 15. липня 1936.

У польській конституції находимо святочну формулу, що держава є спільним добром усіх громадян. Отже повинна бути дійсна рівність усіх громадян держави без огляду на їх національну чи релігійну приналежність, не тільки в обовязках, але й у правах. Можна було надіятися, що започаткована б. премієром Костаревським та Українською Парляментарною Репрезентацією нормалізація польсько-українських відносин введе ту рівність і таким чином усуне причину затяжних непорозумінь і довголітнього невдоволення.

Львівський щоденник „Дзєнник Польскі" в 12. травня н. р. подрукував характеристичну постанову ради міністрів, яка дослівно звучить так: „В імя найвищого добра Річпосполитої та згідно з далекосяжною думкою марш. Пілсудського Рада Міністрів постановила серйозно взятися за політику щодо культурного й господарського розвитку східних земель".

Загальникова форма тієї енунціяції, що торкається саме наших земель у Польщі, не дає змоги проаналізувати її суті (змісту). Та з огляду на час і обставини можна було надіятися, що та „чинна політика" піде по думці голошених засад нормалізації відносин на місцях. На превеликий жаль, факти тих надій не виправдали.

Згадаймо хочби без ніякої вини українського громадянства скасовану в 1930. р. українську державну гімназію в Тернополі. Привернути ту одиноку на ціле Поділля українську державну гімназію, бодай у такому вигляді і стані, як її ліквідували — це був би акт простої справедливости. А всеж довголітній львівський куратор п. Гадомський зумів ту просту та ясну справу так затемнити, що в української гімназії зробив якусь причіпку до польської гімназії. Ясно, що таке вирішення справи не тільки нічого не направило, але й загострило настрої. Тому не дивуватися, що у витворених п. куратором Гадомським обставинах ані одна українська дитина не записалася до т. зв. української державної паралельки при польській гімназії в Тернополі. Одночасно до І. класи приватної гімназії Рідної Школи в Тернополі вписалось і здало поверх сто дітей! Характеристичне для тамошніх відносин, що при вступному іспиті до І. класи рідношкільної гімназії був приявний відпоручник Куратора Л. Ш. О., наче при матурі. Не зупиняючись довше над цією справою, треба тільки ствердити, що такий шлях до нормалізації відносин зовсім невідповідний.

Справа українського державного народнього шкільництва в Польщі — це найбільша рана нашого народу. Пригадуємо, що з загального числа 3.662 українських шкіл на наших землях по цей і по той бік „совальського кордону" на підставі даних офіціяльного міністеріяльного шематизму за 1930-31 шк. рік залишилось лише 134

Sygn. VI. 1. Pr. 157/36. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie, w składzie: Przewodniczący S.S.O. Dr. J. Locker, Głosujący: S. S. O. P. Dyslewicz i S. S. O. W. Stafiński, w sprawie konfiskaty Nr. 150, czasopisma pt.: „Dilo" z daty Lwów, dnia 7 lipca 1936 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 157/36, — na posiedzeniu niejawnem w dniu 10 lipca 1936 r., po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 6 lipca 1936 r., przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt.: „Dilo" Nr. 150, z daty Lwów, dnia 7 lipca 1936 r., zawierającego 1). w artykule pt.: „Wypadek czy systema?" w całości — znamiona występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. — Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1863. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Wspomniany artykuł zawiera świadomie fałszywe wiadomości o stosunkach językowych i polsko-ukraińskich w Polsce o tendencji wywołania niepokoju publicznego. — Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Dr. J. Locker wr. Protokólant: St. Pławski wr. Za zgodność: Z. Warzoszczak, pom. kanc.

українських народніх шкіл (новійшого офіціяльного шематизму нема!). Решту українських шкіл перемінено на польські або утраквістичні, що на одно виходить. Становище п. куратора Галомського до масового законного плебісциту за українською мовою навчання (протизаконне його доручення приймати декларації за українською мовою навчання „на вагу", а опісля відмовні вирішення, суперечні із присудом Найвищого Адміністраційного Трибуналу) загально відоме. У висліді вони нарід у Польщі, поза невеличкою зрештою скількістю — фактично не має вже українських шкіл. Привернути українські школи, очевидно з українським учительством, це так само акт простої справедливости, як привернути українську державну гімназію в Тернополі. Це одна з найпекучіших справ, що полагоджена справедливо, може дійсно причинитися до нормалізації відносин!

—

Та на це новітъ не заноситься, якщо зважити, що у п. куратора Галомського донині не можна добитися концесії на одну приватну народню школу найнижчого ступня в Космачі Пнюк, хоча там вже від 1932. р. є пригарний власний рідношкільний будинок, урядово признаний за зовсім відповідний для шкільних цілей, хоча та школа має все нове уложення, шкільне приладдя, бібліотеку для учнів і вчителів тощо. Численні інтервенції у цій справі залишились без успіху. Мало того: рідношкільних учителів, що згідно зі ст. 9. шкільного закону з 11. березня 1932. р. вчили в Космачі дітей дома — покарали арештом. І на цьому ще не кінець: До часу проголошення „нормалізації" було в державній школі в Космачі кілька учительських сил української народности. Одначе в минулому шкільному році всіх їх звідтам забрали і дали учительські сили польської народности. Очевидно — ці факти наводимо тільки прикладово для характеристики відносин у ділянці шкільництва.

Ще гірше представляється справа на Холмщині і на Поліссі, де українські діти мусять учитися лише в чисто польській, навіть не утраквістичній школі. Тепер релігію православні священники примушені викладати по польськи.

На Волині утраквістичні школи дедалі перемінюють на чисто польські і то по чисто українських селах, без ніякої домішки польського елементу. Зате просто ніодна польська дитина польських кольоністів не вчиться навіть в утраквістичній школі, тільки має запевнену науку в чисто польській школі. Як подає орган волинського воєвідства „Волинь", в новітньому шкільному році створять 62 нові учительські етати у школах на Волині виключно для дітей польських кольоністів. Таким чином усі їх діти у 100 прц. будуть учитися у чисто польських, переважно високо організованих школах.

Та на цьому не кінець. Як повідомляє польська преса, у звязку з етатом 2.000 нових учительських посад у Польщі 300 учителів-поляків з Познаньщини дістане від 1. вересня посади на Волині й Поліссі. А чи буде там місце для учителів-українців?

Про відому регіональну політику на Лемківщині з лемківськими букварями і т. д. згадуємо тут тільки мимоходом.

Якщо йдуть бодайже про нормалізацію польсько-українських відносин, то в першу чергу треба би привернути у нас українське шкільництво з українським учительством. Це ясне й очевидне для кожної тямучої людини.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай"** Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: „З краєм опію і рижу". Стор. 198. . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільнадесять ілюстрацій.

Барде Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чароділна шкіра"**. Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

рукується: Ольга Кобилянська: **„Апостол чорні"**, повість, два томи.

Кожний том у колоровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Між „аншлюсом" і реставрацією.

Заключений перед кількома днями австро-німецький договір зробив чимале враження у цілій Европі, перш за все у Середущій.

В Будапешті оцінюють його як перший та основний крок до дальшої можливої співпраці Австрії і Німеччини, що давалоб Австрії можливість стати головним посередником між Німеччиною й Італією, зокрема ж у балканському питанні. В Будапешті є теж тої думки, що такий австрійсько-німецький договір буде вихідною точкою зовсім нової ситуації в Середущій Европі. Панує теж і така думка, що Німеччина не бажає тепер „аншлюсу", але що їй іде про поступневе і приятельське проникання націоналізму до Австрії аж до тих меж, де затратилися б засадничі ріжниці між Австрією та Німеччиною. Дехто є навіть тої думки, що німецько-австрійський договір міг би питання реставрації Габсбургів значно віддалити.

Віденська преса цю вістку дементує, але дементує її якось дуже нершшуче, зазначуючи при цьому, що до таких конкретних переговорів могло б прийти щойно восени. Паріська преса подає цю вістку покищо без коментарів, а чехословацька, називаючи між іншим Австрію „таємничим і твердим горіхом Середущої Европи", звертає особливу увагу на питання реставрації Габсбургів. І так напр. орган партії премієр міністра Годжі „Венков" пише, що що торкається легітимістів, то нема ніяких більших розходжень між Берліном і Віднем. Німецькі монархісти — мовляв — радо привиталиб поворот Габсбургів. „Є в цьому — каже далі „Венков" — тенденція вбити клин між держави Середущої Европи в їх поглядах на габсбурське питання. Австрія покищо хоче зискати на часі відси це її балянсування між „аншлюсом" і Габсбургами.

Але коли ми вже при цих Габсбургах, то я дозволю собі нашим читачам подати ще одну таку сензаційну вістку, що її принесли деякі, навіть дуже поважні чехословацькі часописи ще перед заключенням австро-німецького пакту. А ця вістка знову така: В добре поінформованих австрійських кругах говорять про те, що югославянський уряд звернувся до Парижа і Берліна із запитом, чи Франція і Німеччина помогли б військово Югославії, коли б вона зі своєю армією увійшла до Австрії, щоб таким чином не допустити до реставрації Габсбургів. Здається, що відповідь Франції викликала величезне розчарування, бо французький міністер закордонних справ Дельбо нібито відповів, що в такому разі французько-югославянський договір не почав би діяти, іншими словами: Франція не допомогла б Югославії. Ба й навпаки, в такому разі до Югославії мусіли б прикласти 15. і 16. точку пакту Ліги Націй, себто санкції. І в Берліні й у Відні на основі цієї відповіди думають, що Франція до реставрації Габсбургів ставиться байдуже. Становище Берліна, каже далі ця вістка, покищо невідоме.

М—н.

Занедбана ділянка народнього господарства.

„Сільський Господар" займеться упорядкуванням лісних справ.

Мало хто серед нашого громадянства здає собі справу, яку вагу для національної економіки має **лісництво** та всякі звязані з ним промислово-торговельні ділянки. Панує у нас погляд, що серед модерно зраціоналізованого користування землі — лісництво тратить своє значіння, буцім то як неінтенсивний та нерентовний спосіб її управи.

Тимчасом саме навпаки — лісництво та всякі його ділянки — здобувають собі в модерних національних господарствах чимраз більше значіння і стають як рівнорядний партнер серед таких найважніших економічних ділянок, як рільництво, гірництво, залізний та хемічний промисл. Дерево як сирівець і матеріял можна застосовувати у щораз то нових формах в усяких напрямках промислу. Особливо збільшається його запотребування в хемічному, паперничому, та диктово-форніровому промислі; навіть дрібні паливо-будівельні потреби збільшуються із зростом населення та поступом урбанізації. В звязку з тим росте в усіх державах зацікавлення й опіка над лісами, розвивається наука і досвідництво в цій ділянці, і під ліс уживають усякі непридатні до іншої управи ґрунти.

Скаже хто: усе це далекі нам справи, не такі важні, бо лісів у нас ще багато, село господарить собі у них природним способом, а промислу, що запотребовує дерево, ми не маємо!

Тимчасом дійсний стан є інший.

Поверхня ліса на наших землях уже починає спадати нижче норми конечної для нормального запотребування населення та охорони землі від повіней, ліси нищаться від хижацьких вирубів, корчування та випасу худоби на тисячі гектарів річно — на дрібне паливне й будівельне запотребування села та містечка йдуть щороку в чужі руки міліони золотих, з деревного промислу й торговлі живуть достатно тисячі чужинців — (майже виключно жидів) — марнується на міліони ріжних невикористаних лісних продуктів, а наш промисл, що починає потребувати чимраз більше лісних сирівців, мусить їх купувати в лісах чужої власности і від чужих посередників.

Знову ж може впасти закид: ліси на наших землях переважно не нашої власности і не в нашій силі лежить наладнати таку справу.

Комуністичний вовк у міщанській вівчарні.

ПАРИЖ, 15. 7. ПАТ. Підчас вчорашнього свята на площі Нації представник комуністичної партії Дюкльо заявив що комун. партія дасть повну підтримку урядові Блюма і що вона змагав до повного замирення робітництва зі середнім станом. У цій промові добачують характеристичної політики комуністів що намагаються заспокоїти помірковані кола франц. суспільности та відтягнути їх від правих організацій.

—o—

Новий курс австрійської політики.

ВІДЕНЬ, 15. 7. ПАТ. З огляду на австро-німецьке порозуміння відложили процес проти 10-ох провідників тайних націонал-соціалістичних організацій в Турнім.

Наїзд бедуїнів на Палестину.

КАЇРО, 15. 7. ПАТ. **Як подають з Єрусалиму, з південного Кераку вдерлося до Палестини кількасот бедуїнів, що загналися у глибину краю аж по Геброн. Між Геброном та Бір-Шібою звели вони кількагодинну битву з британським військом, що потерпіло великі втрати.**

УЛЬТІМАТ ТРАНСЙОРДАНСЬКИХ АРАБІВ.

ЛЬОНДОН, 15. 7. ПАТ. Провідник трансйорданських арабів Амір Могамед ель Саля заявив представникові „Дейлі Телеграфу", що шейхи 20-ох племен Кераку (Трансйорданії) вислали до високого комісаря Палестини та Кераку ультимативне домагання сповнити до 10-ох днів домагання палестинських арабів.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Та вже приблизний підрахунок показує, що на просторі галицьких і волинського воєвідства є щонайменше 400.000 га лісів нашої приватної, громадської та церковної власности. Числячи згідно з теперішнім незвичайно низьким станом приросту в громадських лісах, що один гектар їх дає річно пересічно 20 зол. доходу, маємо з цих лісів 8 мільонів золотих річного доходу, який можна би кількакратно збільшити при вмілім їх загосподарюванню та зорганізувавши збут і переріб лісних продуктів. Це давало би можливости праці для кількасот наших технічних фахівців і промисловців. Та ця можливість розвитку нашого лісництва тільки тоді може бути реальна, якщо зустріметься з прихильністю й опікою всього громадянства і коли її поведемо пляново, з одного спільного осередку.

Оця конечність опіки й плянової акції для розвинення українського лісництва спонукала Крайове Господарське Товариство „Сільський Господар" створити у себе при централі лісний реферат, який має стати завязком майбутньої станової організації наших лісників.

В обсяг його діяльности намічено такі справи: збирати статистичні дані про стан нашого лісництва, поширювати дані про лісні справи серед власної суспільности — опікуватись і фахово наглядати над поодинокими категоріями наших лісів, заліснювати знищені ліси і нежитки, давати почин і посередництво в ділянках лісного промислу й торговлі, давати поради і заступати станові та лісні справи перед владою, сприяти науковій праці, що розглядає актуальні проблеми українського лісництва та охорони природи.

Не сумніваємося, що ця акція „Сільського Господаря" стріне ся з прихильним відгуком в усіх, що мають до діла з лісництвом. В усіх справах, що їх веде лісний реферат „Сільського Господаря" треба звертатись писемно на адресу: „Сільський Господар", Львів, Ринок 10.

Китай таки не визнає Манджурії.

ШАНГАЙ, 15. 7. ПАТ. На засіданні центр. комітету Куоміntангу марш. Чанкайшек заявив, що основою китайської політики буде і дальше втримання територіяльної цілости держави. Як від Китаю жадавали визнання Манджурії, всі китайці мусіли бути готові до найбільших пожертв. „Не хочемо долі Абісинії, але як це буде необхідне, не завагаємося перед завданням, яке взяла на себе Абісинія в обороні своєї незалежности".

З організаційного руху.

Політична нарада УНДО в Борщеві.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО на судову борщівську округу відбулася в середу 8. липня ц. р. політична нарада УНДО в Борщеві з посольським звітом д-ра Степана Барана. Присутніх було 203 учасн. та представників з 44 громад Борщівщини. Збори отворив і ними проводив голова Пов. Нар. Комітету о. *Гребенюк*, парох з Більча Золотого, секретарював дир. *Петро Горак*, секретар Пов. Нар. Комітету, політичний організатор УНДО Борщівщини. Крім цього до президії увійшли пп. *Олекса Кисіль*, господар з Ковалівки, *Андрій Стефанюк*, господар з Жилинець та *Ізидор Зелінський*, міщанин з Борщева.

Політичний референт разом зі звідомленням про діяльність теперішньої Української Парл. Репрезентації виголосив посол д-р *Ст. Баран*, обговоривши обширно спроби т. зв. нормалізації, яка не довела до нічого, і то виключно з вини польської сторони. Промовець підчеркнув, що ніякої умови політичного характеру між Українською Парл. Репрезентацією й урядом не було і нема, а був тільки виборчий компроміс, звязаний лиш із переведенням виборів до сойму й сенату у вересні м. р. Українська Парл. Репрезентація перевела цілу низку розмов з керманичами уряду Славека і Косцялковським та поодинокими ресортовими міністрами і предложила їм меморіял в справі наших конкретних домагань з різних ділянок нашого життя. Великої більшости цих домагань уряд не сповнив, хоч вони торкались якраз нормалізації не тільки відносин на українському фронті в Польщі, але теж і польсько-українських відносин взагалі. У вирішенні цієї важливої проблеми центральний уряд не виказав потрібної у цій справі енергії і навіть доброї волі, як це стало ся напр. з Народнім Домом у Львові і справою реактивування української державної гімназії в Тернополі, зі справою апостольської адміністратури на Лемківщині та й обсади, у різних господарських і шкільних справах, не кажучи вже про те, що не змінено цілковито дотеперішньої системи правління у Східній Галичині і взагалі на українських територіях у Польщі. Польська держава місцева адміністрація поставилась байдуже до нормалізаційної системи, не маючи жадних означених вказівок згори у цій справі. Багато низових державних адміністраторів вже вибочком по переведенні виборів у нічім майже не змінили своєї тактики супроти українського населення і його потреб, навпаки: перідко були в їх сторони спроби цю тактику загострити. При цьому слід ствердити, що така тактика низової адміністрації не спричалася о осудом вищих органів влади і ніодного з низових адміністраторів не потягнено за це до відповідальности. Відсутність точно означених інструкцій згори і брак санкцій за їх невиконання були причиною, що східно-галицькі воєводи і старости не робили собі багато із вали центрального уряду в українській справі і поступали по давньому, зокрема на відтинку виконання земельної реформи. Східно-галицьке польське громадянство поставилося палатал зовсім негативно, а то й ворожо до всіх нормалізаційних заходів, так що у практиці зі заяви премієра Косцялковського в сеймі дотично нормалізації польсько-українських взаємин не вийшло нічого. Це очевидно мало свій вплив і на психічне наставлення українського громадянства в Галичині, що старається сьогодні дуже критично до всяких урядових заяв, знаючи що треба опиратись тільки на власних силах і засобах, а всіх на тім переводити і скріпляти нашу внутрішню організацію. Критику поведінки уряду і його органів переводила Українська Парл. Репрезентація на парляментарному терені у промовах поодиноких послів і сенаторів і в заголошених внесках та інтерпеляціях. Цю критику переводила теж і преса УНДО у відріжненні до преси т. зв. Фронту Національної Єдности, яка займалася і займається нападами на УНДО, полишаючи на боці критику поведінки уряду. Положення УПР незавидне, хоч робила вона все, що було у її силах і спроможности, інтервенюючи бодай раз у різних урядових установах, щоб тільки полекшити наші незавидні відносини. Це взялося цілковито в справі інтернованих у Березі Картуській і в справі передтермінового авільнення засуджених на високі кари за політичні преступи. Зпенало лещо і в господарських справах (кредити), що мають бути зреалізовані у найближчому часі. Зрівняного білянсу не можна назвати додатнім і тут треба нам скріпити наш внутрішній фронт та нашу організацію на всіх ділянках життя, побороти різнучі й безпощадно всякі розкладові елементи серед нашого громадянства, передовсім елементи комуністичні.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. у фабриці М. БИК ул. Вітовського ч. 24 Тел. 252-54.

АДРІЯНА ДЕ ДЖІСЛІМБЕРТІ.

ЛІНІЯ СЕРЦЯ.

Розетта, блакитноока жінка з задиркуватим носиком і вишневими устами, склала мокру від сліз хустину і крикнула: „Ах, яка я нещаслива!" „Вірю тобі", відповів їй чоловік, наливаючи собі нову тарілку зупи, „але цей не моя вина, я роблю все, щоб ти була задоволена. Недавно купив я тобі футро..."

— Я не хочу футра!

— Знаю, ти хочеш великої любови. Чую це вже від місяця. Раніше ти була задоволена моїм зверхнім виглядом і моїм добрим настроєм, а тепер це тебе вже дудить і дратує. Шож я можу зробити? Коли я тобі освідчався, я виразно зазначив, що звусь Саверіо Піяні, а не Вертер!

— Але ти не сказав мені, що ти педантичний, як календар, точний як цифра, спокійний як став. Не кажу вже про таку страшну твою звичку, що ти хропеш уночі.

— Коли я сплю, то не знаю, чи хроплю. Збуди мене, то перестану.

— Ти вічно жартуєш! Бережись! Колись ти пережартуєш цілу нашу любов!

І Розетта вибігла до своєї кімнати. Чула, як чоловік вийшов по кімнаті і щось пересуває, нарешті вийшов. Тепер почувала себе Розетта ще гірше. Думала про те, як це сталось, що нараз до її життя вдівся Адемаро Чіофі, той блідавий мрійник і поет? Адемаро — шкільний товариш Саверія вернувся кілька місяців тому з чужини. Розетта відразу закохалась у ньому.

Телефон. Говорив Адемаро. Ще раз запрошував її, щоб зайшла до нього то оглянула чудову копію Гої.

— Нині? Я не знаю... Може.. Я ще зателефоную.

У цій хвилині влетіла до хати як вітер Лелія, темпераментна кузина Саверія.

— Ти відпочилась? — спитала Розетта знаючи, що Лелія приходила тільки тоді, коли знала, що Саверія напевне нема дома. Саверіо не скривав своєї антипатії до Лелії.

— Ти сама знаєш Розетто, що якби не Саверіо, то я відвідувала би тебе частіше. Маю тобі сказати щось дуже важне: я закохалась.

— І ти теж...? — вихопилось слівце Розетті, але вона зараз поправилась — знаю, що ти любиш свого чоловіка.

Лелія зовсім не реагувала на таку відповідь і говорила далі:

— Ти мусиш мені допомогти. Я стою на перехресних дорогах. Мусиш піти зі мною в одне місце... до вещі Широн.

— Широн? Ніколи не чула!

— Це славна хіромантка. Вона передсказала смерть Рудольфа Валентіно, Елісова та короля Афганістану. Вона велика спеціялістка від любовних справ. Я раз спитала її, чи я могла би любити Марчеля Савольді, славного джокея, а вона заперечила. І справді місяць пізніше, я не могла дивитись на Савольдія, хоч він мені дуже подобався. Він почав носити краватки у неможливих колірах. Але нині чомусь боюсь їти сама до вещі Широн. Якби сказала мені щось прикре, то я могла би дістати нервового розстрою...

— Но, добре, але ти мусиш мені полекшити...

— Покищо це все таємниця. Хутко одягайся.

Розетта вдягалась і пішла з Лелією. По дорозі радились обі, скільки можна дати хіромантці на дорогий гороскоп.

Пані Широн — товариська, говірка, вся помальована на блєнд, приняла їх в окремому салоні, тільки для вибраних гостей. Перша ввійшла туди Лелія. Після півгодинної конференції вийшла звідти вся щаслива:

— Учини собі Розетто! вона все відгадала!

— А як твої перехресні дороги?

— Я вже знаю, яку вибрати. Тепер твоя черга.

Пані Широн узяла руку Розетти і вдивлялась в лінії її долоні.

— Чудово!

— Що таке? — спитала Розетта, чуючи, як серце їй б'ється.

— Тут є лінія серця. Ви закохані і то від двох місяців. Вас не вяже з ним іще нічого близького, але коли почекаєте ще місяць, ви вийдете за нього заміж.

— Але це неможливе!

— Я знаю... ви заміжні. Але ваш чоловік не поживе довго. Може два тижні, може коротше.

— Мій Боже! Він-же такий здоровий!

— Здоровий зверху. Мусите бути приготовані на все. І мати терпеливість. Той, якого ви любите, має великі прикмети...

— А мій муж...?

— Спочуваю вам.

Розетта вийшла зовсім приголомшена. Лелія спитала:

— Що сказала твоя рука?

Що буду скоро вдовою.

— Ах, яка ти щаслива!

— Лелію! Як тобі не соромно говорити такі цинічні речі.

Залишила Лелію посередині вулиці, попрощавшись показано і побігла до телефону.

— Адемаро! Нині не можу. Мусите почекати трохи. Може за тиждень... за два::: не знаю.

І побігла до хому. Служниця зустріла її з журеним видом.

— Прошу пані... наш пан лежить у ліжку. Але прошу не боятись...

Сагерію лежав непорушно, весь червоний.

— Мій дорогий! — прошептіла Розетта.

Над звітом посла д-ра Барана розгорнулася кількагодинна дискусія, у якій забирали голос: о. Іван Деревінко, парох зі Скали, що порушив справу забрання поліцією хреста з могили стрільця на цвинтарі в Скалі; інж. Кошей з Борщева, що обговорював нашу внутрішню політику; Микола Дівонько, господар з Ґуштина, порушив справу парцеляції, до якої не допускають наших людей; цієї самої справи торкнувся теж і дир. Мотиль з Тулина, подаючи конкретні приклади; міщанин Шалацький з Борщева обговорив політику низової адміністрації супроти нас та підніс конечність боротьби з комуністами; м-р Іван Романівський, адвокат з Борщева, став рішуче в оборону УПР, підносячи, що вона в даних обставинах зробила все в обороні українського народу; о. Володимир Чубатий, парох з Шуварял, торкнувся теперішньої тактики комуністів на селі і вказав на потребу їх безоглядного поборювання та усунення їх і їх симпатиків з наших установ; міщани з Борщева Михайло Скорохід і Середюк обговорили різні шикани місцевої влади і поліції, що підносили теж інші промовці, подаючи конкретні приклади. Деякі промовці говорили в дискусії двічі і тричі. В дискусії порушили промовці теж справу вибиття шиб жидам у кількох громадах Борщівщини, подаючи, що деякі польські духовники віддавна вели протижидівську пропаганду, поширюючи протижидівські летючки з Познаньщини. Усі промовці осудили цю дику протижидівську акцію, зокрема биття шиб жидам і фізичний терор, завзиваючи присутніх протиставитися цьому.

Вкінці забрав слово дир. **Петро Гораль**, що обговоривши деякі льокальні справи, поставив резолюцій з висказами довіря для Української Парляментарної Репрезентації і посла округи д-ра Ст. Барана та признання за їхню діяльність у парляменті і в краю, проти парцеляційної політики уряду з домаганням допустити наших місцевих селян до парцеляції, за реактивування української держ. гімназії в Тернополі, за заміною самоуправних законів і скасуванням збірних громад — вкінці із зазивом до місцевого громадянства до дальшої самостійної творчої праці.

Зголошені резолюції прийнято одноголосно і закінчено збори відспіванням національного гимну.

*

В дні 10. липня ц. р. посол д-р Баран інтервенював у борщівському старостві у всіх справах місцевого значіння, що їх порушено на зборах.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ

УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН

улаштовує фірма

„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

Аґрарний конфлікт у Сопоті.

У справі арештувань у селі Сопоті, пов. Стрий, дістаємо такі ближчі інформації:

Арештовано цілу родину Клосовських, а саме: господаря Дмитра Клосовського і його чотирьох синів: Дмитра, Павла, Федя і Василя, дальше Гната Павлишина, зятя старого Клосовського, Івана Павлишина, брата попереднього й Микиту Стасишина. Родина Клосовських належить до свідомих громадян і всі є членами читальні „Просвіти“, при чому син Дмитро є дяком, а Павло диригентом читальняного хору.

Всіх арештованих поліція перевезла до Синевідська Вижнього, а звідтіль відвела до слідчого арешту в Сколім. Вела їх скованих по двох, як не знати яких злочинців. А тимчасом вони косили сіно на сіножатях, що їх уживали літами як винагороду за стрічені ґрунти під „колівку“, при чому в критичних днях 9. і 10. п. м. ні нікого не нападали ані нікого не били. Цілу аферу спричинив фальшивий аларм противної сторони, будьто би селяни „збунтувалися“ і „порізали двірську службу“. Наслідком того й вислано зі Стрия ани 25 поліцієнтів зі скорострілом і ручними ґранатами! Ситуація, яку поліція застала в селі, зовсім не відповідала аларамам, а арештування переведено наслідком неправдивих зізнань противної сторони. Все те викрие без сумніву судова розправа.

Справою позвані занятися негайно українські адвокати, щоб селяни, відірвані від такої пильної роботи, як косовиця, не сиділи довго у слідчому арешті. В родині Клосовських залишилась в хаті одніська жінка.

Чи рветься орґанізація в Рудках?

СПРОСТУВАННЯ.

Рудки, дня 13. липня 1936.

До Хвальної Редакції „Діла“ у Львові,
Ринок ч. 10.

Отсим прохаємо не відмовити місця у Вашому цінному часописі для отсього спростування:

У 151. числі Діла з 9/7. ц. р. поміщено репортаж з Рудеччини, підписаний п. послом д-ром Ст. Витвицьким п. н. „Острів Тулиголовський — Рветься організація в Рудках“, в якім п. посол помістив незгідні з правдою відомости про Рудеччину, що їх отсим спростовуємо:

Неправдою є, немовби п. посол д-р Степан Витвицький засигав якихнебудь інформацій у „рудецьких громадян“, хіба у таких, що стоять осторонь організованого життя в Рудках; неправдою є, що „наладнана підчас останнього політичного зібрання організація рветься“ — а правдою є, що опісля прийшло до консолідації всіх сил та установ для спільної праці в повіті; неправдою є, що „деякі люди між собою розійшлися“ — а правдою є, що люди, про яких думав інформатор, ніколи не сходилися і сходитися не потребують; неправдою є, що „Філія Сільського Господаря не може працювати і не працює“ — а правдою є, що філія „С. Г.“ може працювати, має фонди на вдержання агронома, лише Краєве Товариство „Сільський Господар“ у Львові не має покищо зайвого агронома ні навіть організатора, якого саме тепер філія підшукала у власному районі; неправдою є, що „треба роботу наново наладнувати“ — а правдою є, що настало ожвавлення в культурно-освітній і рідношкільній праці при моральній і матеріяльній підтримці свідомих одиниць і кооперації району.

З належною пошаною:

Повітовий Союз госп. спож. Кооператив з відповідальністю уділами в Рудках; „Районова Молочарня“, кооператива з відповідальністю у уділами в Рудках; Філія Господар. Товариства „Сільський Господар“ в Рудках; Філія Товариства „Просвіта“ в Рудках; Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ в Рудках; Кружок „Рідної Школи“ в Рудках; Філія Союзу Українок в Рудках.

Пересунення в судівництві.

В колах, зближених до відповідальних чинників говорять, що в найблизшому часі мають відбутися дальші персональні зміни в судівництві. Дотеперішній президент Торговельного Відділу варшавського Окружного Суду Ляєтер покидає своє дотеперішне становище й має обняти становище президента Апеляційного Суду в Любліні. Городський суддя Краснодембський, що розглядав справу адвоката Гофмокль-Островського, переходить до Окружного Суду. Має уступити зі свого становища прокуратор Оскар Міллер, що в Апеляційнім Суді був заступником б. апеляційного прокуратора Рудніцького. Крім цього передбачені в судівництві дальші пересунення.

Децентралізація приділів товарових континґентів.

Міністерство промислу і торговлі працює тепер над новим розпорядком, який введе далекосяглі зміни для імпортерів закордонних товарів. Зміна торкається децентралізації системи приділу товарових континґентів які дотепер приділювала привозова комісія у Варшаві. В майбутньому континґенти будуть приділювати торговельно промислові палати. Новий розпорядок буде обовязувати від серпня ц. р.

Дальші зміни на становищах воєвод.

Польська преса пише, що в найблизшому часі слід сподіватися дальших змін на становищах воєвод. І так колишній міністр внутрішніх справ Рачкевич обійме становище поморського воєводи в Торуні, а теперішній поморський воєвода Кіртіклїс перейде на становище білостоцького воєводи. Політичні кола впевняють, що білостоцький воєвода ґен. Паславський перейде на становище станиславівського воєводи після уступлення воєводи Старжинського, де тепер аґендами керує інспектор міністерства справедливости Савіцький.

Еспанські монархісти покидають кортези.

МАДРИД, 15. 7. ПАТ. Після наради провідників головних партій правиці монархістичні посли заявили, що покинуть кортези.

СЕСІЯ КОРТЕЗІВ ВІДЛОЖЕНА.

МАДРИД, 15. 7. ПАТ. Прем. Азана відложив наради кортезів на тиждень, щоб омминути партійної боротьби.

ПОХОРОНИ КАЛЬВА СОТЕЛЛЯ.

МАДРИД, 15. 7. ПАТ. На похоронах монархістичного посла Кальва Сотелля, убитого цивільною ґвардією, члени „еспанської фалянґи“, що виступали як впорядчики, не пустили на цвинтар послів. Поліція арештувала коло 60 осіб.

При цій нагоді спростовуємо друкарську помилку, яка вкралася до наголовка у вчорашньому числі: Кальво Сотелльо був провідником монархістичної, не республіканської ґрупи у кортезах.

Присилайте передплату!

— Не бійся, моя дорога. Це мала серцева атака. Я не хотів тобі досі згадувати про це, щоб ти не журилась.

— Як ти міг мовчати?!

— Я давав собі справу, що я для тебе невідповідний, що ти заслуговуєш на більше щастя. Я був такий дурний, що зразу тільки дражнив тебе.

Розетта плакала:

— Я не хочу жити без тебе!...

Розетта вважала за свій святий обовязок ходити ці останні два тижні коло свого чоловіка як найчутливіша пістунка. Він був ніжний і добрий для неї, добирав найкращі слова у розмові і особа Алемара відійшла кудись у тінь. Розетта стверджила, що Саверіо має гарні очі, взагалі гарний і рахувала сумно дні, які ще йому залишились на цій землі. Шойно тепер відчувала, як вона його дуже кохає. Сама думка, що він умре за кілька днів доводила її до розпуки.

Кілька днів пізніше Саверіо почував себе дуже добре. Серце Розетти було повне надії, коли побачила, з яким апетитом він смакує обід і як багато їсть.

*

— Гальо, то ти Лалія? То — я Саверіо. Розетта знову мене любить і то більше, ніж колинебудь. Я дуже вдячний тобі за таку щасливу думку з хіромантою. Якби не ти, то я напевне був би вбив Розетту і того Алемара! А тепер я дуже щасливий. Вибач мені, що я був для тебе такий нечемний...

— Вибачаю тобі і подякую найвість Розетти, що дала себе взяти на таку просту штуку. Що ти маєш у плянї на літо?

— Виїжджаю з Розеттою на Ріверу. Мушу відпочити, бо той твій план з дітьми позбавив мене за два тижні десять кіло.

Перекл. а. б

Новий львівський віцевоєвода

Міністр внутр. справ заіменував львівським віцевоєводою дрогобицького старосту Т. Хмелевського на місце цього останнього — Е. Верштенка з виділу безпеки львівського воєвідського уряду. Новий віцевоєвода обійме нині урядування.

—o—

Чому страйкарів з Кречович ранили у плечі?

До Кречович виїхала міністеріяльна комісія, щоб перевести на місці слідство та причину, чому демонстрантів ранено у плечі. 9. і 10. ц. м. був у Кречовичах представник міністерства внутр. справ інж. Яблоновський, щоб піднати тло рільничих страйків.

Мексик не виступає з Ліги Націй.

Кінець санкцій.

МЕКСИК, 15. 7. ПАТ. З нинішним днем уряд припинив санкції. Віцеміністер закорд. справ заперечив поголоски, немовби з тої причини Мексик покидав Лігу Націй.

БУКАРЕШТ, 15. 7. ПАТ. Вчора оголосили скасування протиіталійських санкцій.

БІЛГОРОД, 15. 7. ПАТ. З нинішним днем рада міністрів припинила протиіталійські санкції.

НАНКІН, 15. 7. ПАТ. Китайський уряд відкликав декретом протиітал. санкції.

—o—

Перед повною сепарацією Південного Китаю?

ШАНГАЙ, 15. 7. ПАТ. До Кантону скликують нараду центрального виконавчого комітету південних провінцій; припускають, що вони проголосять незалежність. Ген Ченчітанг не випускав з кантонської пристані воєнних кораблів, яких залога підчинилася Нанкінові; він забрав доходи з мит, złożені у кантонській філії Китайського Банку.

ШАНГАЙ, 15. 7. ПАТ. Кантонські війська укріплюють північну границю. Пров. Квантсі вислала 2 дивізії на підмогу Ченчітангові

—o—

Протокол розправи перед Громадянським Судом у Львові дня 2. липня 1936 р

П. Марія Колтунюкова дістала дня 6/XII. 1935. р. письмо Центрального Жіночого Товариства „Союз Українок" з дати: Львів, дня 5/XII. 1935 р. ч. 1959/35, підписане м. і. і п. Оленою Шепаровичевою.

Змістом цього письма почулася образжена п. Марія Колтунюкова і внесла карну скаргу до Городського Міського Суду у Львові до ч. Кг. XXXI. 2362/35. В ході цього карного поступовання обі сторони постановили передати розсуждення цієї справи Громадянському Судові, зложеному з двох суддів та одного суперарбітра.

П. Марія Колтунюкова вибрали на свого суддю п. сенатора Володимира Дещикевича зі Львова, а п. Олена Шепаровичева п. д-ра Льва Ганкевича, адвоката у Львові. Оба судді вибрали суперарбітра Президента д-ра Костя Левицького, адвоката у Львові.

Всі три судді вибір приймають і стверджують це своїми підписами.

Обі сторони визнали так вибраний і уконституваний Громадянський Суд за важний і компетентний до остаточного вирішення предметової справи, якому піддаються і це стверджують своїми підписами.

Львів, дня 23. червня 1936 р.

Ось так зложений Громадянський Суд відбув першу розправу з обома сторонами в дні 30. червня 1936 р. На цій розправі обвинителька п. Марія Колтунюкова обстоювала своє обвинуваченння проти обвинуваченої п. Олени Шепаровичевої за те, що обвинуваченна у письмі Головного Виділу Союзу Українок до п. Марії Колтунюкової з дня 5. грудня 1935. р., яке підписала і вислала п. Марії Колтунюковій, помовила її, ганеб її поведінка приносила Товариству „Союз Українок" нечесть, як також зневажила її висказом, що вона не є гідна бути членом того товариства, — представляючи дотичне письмо. На це обвинуваченння п. Олена Шепаровичеве признала, що те письмо підписала як заст. голови, та виправдувалася тим, що безпосередньою причиною виключення п. Марії Колтунюкової з товариства було письмо її до Головного Виділу С. У. з 24. листопада 1935. р., як також виясновала, що слова „нечесть" ужила в письмі з дня 5. грудня 1935. р. не в розумінні якихнебудь учинків, що приносили б нечесть у загально прийнятому значінні того слова.

По провіренні змісту обох тих писем і дворазовому вислуханні обох сторін зложив Громадянський Суд дальшу розправу на день 2. липня 1936 р., на котрій обвинуваченна мала предложити ще протоколи засідань Головного Виділу С. У., але їх не предложила, оправдуючись листовно, що їй це фізично неможливе. Зате п. д-р Лев Ганкевич, як суддя з вибору обвинуваченої п. Олени Шепаровичевої, поставив перед Громадянським Судом на розправі в дні 2. липня 1936 р. внесок переслухати ніду президію С. У. (чотири пані) на факти, на якій підставі і за що виключено обвинительку п. Марію Колтунюкову з товариства, — яких не фактів він не може подати, а які мають подати ті пані. Та коли цьому внескові спротивився суддя п. президент Володимир Дещикевич і до нього приступив заверхник Громадянського Суду п. д-р Кость Левицький, вказуючи на те, що причини виключення обвинительки п. Марії Колтунюкової з товариства С. У. докладно подані в згаданому письмі з 5. грудня 1935 р., що також потвердила обвинуваченна п. Олена Шепаровичева, та що годі допускати доказ на факти неозначені, — п. д-р Лев Ганкевич покинув розправу Громадянського Суду та при відході з салі нарад заявив, що оказже мандат судді.

Супроти цього останні судді: президент Володимир Дещикевич як суддя і д-р Кость Левицький як суддя заверхник Громадянського Суду почуваються до обов'язку **на підставі висліднів переведеної розправи одноздно устійнити,** що обвинуваченна п. Олена Шепаровичева підписанням як заст. голови і вісланням письма Головного Виділу Союзу Українок з 5. грудня 1935 року до обвинительки п. Марії Колтунюкової: **безпідставно** закинула їй поведінку, яка приносить Товариству нечесть та назвала її негідною бути членом Товариства, чим обвинуваченна **п. Олена Шепаровичева** помовила обвинительку п. Марію Колтунюкову про таке поступовання, що може повпанти її в публичній опінії, як також **зневажила її особисту достойність.**

Уоснуванни.

Письмом з 24. листопада 1935. року звернулася обвинителька п. Марія Колтунюкова до Головного Виділу Союзу Українок з заявою, що не може брати участи в засіданнях цього Виділу, висловлюючись критично про дільність Виділу, як також вказуючи на зневаги, яких зазнала від голови п. Мілени Рудницької, по думці рішення Мирового Суду з 14. листопада 1935 р.

Цей поступок обвинительки п. Марії Колтунюкової зовсім не потверджує тих поступків, які проти неї наведено у згаданому інкримінованому письмі з 5. грудня 1935 року та які не є згідні з правдою, а у всякому разі не дали підстави до того, щоб обвинительку п. Марію Колтунюкову, загально знану поважну громадянку, відсуджувати від громадянської чести,

ЗА ГРОМАДЯНСЬКИЙ СУД:

Д-р Кость Левицький вр. Володимир Дещикевич вр.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У совітських професійних спілках технічних працівників є ще 100.000 неграмотних.

Єгипетські робітники покинули після кількох днів окупаційного страйку цукроварню „Гаваміділя", яку урухомлять в четвер.

2 британські крижляки відплили з Олександрії: один до Англії, другий на Дальекий Схід.

Французьке національне свято 14. липня перейшло спокійної у малій сутичці на Елізейських полях ранили всього 5 осіб. Правиця збой котувала урядову маніфестацію на площі Бастилії і уладила свято коло могили невідомого вояка.

Румунський касаційний трибунал дав міністрові Тітулеску титул досмертного сенатора. Ходять чутки, що він зложив димісію.

Єгипетсько-британський договір, що його небавом підпишуть, обовязуватиме 20 років.

До Німеччини приїде на запрошення мін. летунства Герінга Ліндберґ.

Японські дипльоматичні представники в Европі мають зібратися в Парижі на нараду над теперішнім міжнародним положенням.

—o—

НОВИНКИ.

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна поправа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Вагова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 56-115

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський,** пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на перехованнн літом. 10—?

— **Українська Служба Божа для німецьких вірних.** Український греко-католицький парох Берліна о. д-р Вергун працює вже від довшого часу незвичайно відадно та успішно для пропаганди нашої церкви між німецькими католиками. Щоб хоч побіжно представити його всесторонню діяльність у цій ділянці, треба би на це окремої довшої статті. Цим разом хочемо обмежитись до одного лиш випадку. Дня 26. IV. ц. р. відбулась у церкві св. Канізія в Шарльотенбурзі, що її вщерть заповнили німці, українська співана Служба Божа. До зібраних вірних промовив о. д-р Вергун, пояснюючи їм суть нашого обряду, зокрема нашу Службу Божу. Після того відправив о. д-р Вергун Сл. Божу з діяконами. Ролю діяконів виконували зовсім поправно німецькі теольоги, що відспівали навіть по церковно-словянськи „Апостола" та „Вірую". До Служби Божої співав хор української греко-католицької парохії в Берліні під управою п. Зарицького. Подібні відправи, що їх час до часу влаштовує о. д-р Вергун по німецьких церквах, мають для нашої церкви та для нашого народу взагалі велике пропагандивне значіння.

Українка. Взаємини між Польщею, Україною, Кримом і Високою Портою в першій половині XVII. століття обговорили на основі цілої низки актів і документів Дм. Дорошенко і чех Ян Рипка в I. зшитку празького журналу „Časopis Národního Muzea" (1936). — „Der Metallgandwerker" (Берлін) у ч. 6. з 24. червня п. р. помістив гарно ілюстровану одно-сторінкову статтю д-ра Ґ. Вольфа під наг. „Пластаре ремісниче мистецтво в Україні". — У „Prager Presse" (ч. 188. з 11. ц. м.) поміщений фейлетон М. Ґ. з дуже прихильною оцінкою польського перекладу поезій Шевченка, що вийшов недавно заходом Українського Наук. Інституту у Варшаві.

— **Новий російсько-український словар.** Інститут мовознавства Академії Наук У.С.Р.Р. приготовив до друку російсько-український словар військової термінольогії. Крім цього приготовлюють до друку словарі термінольогії рільничої та географії.

— **Нові декани львівського університету.** Виділові ради львівського університету вибрали деканами на 1936—37. рік: на теольогічнім виділі кс. проф. Степу, на правничім виділі — проф. Людвика Ерліха, на лікарськім виділі — проф. Маріяна Франка, на гуманістичнім — проф. Ст. Лемпіцкого, на математично-природничім виділі — проф. Юліяна Токарского.

— **Службові дієти позникувано,** так що за день премієр діставатиме тепер лише 100 зол., міністри та перші президенти найвищого й адміністраційного трибуналу 50 зол. і т. д. найнижчий степень діставатиме по 5 зол. денно.

— **За пропащі поручені листи,** вислані за кордон, платитиме пошта по 85 золотих.

— **Стшельци провокують українське населення.** В неділю, 12. липня ц. р. в Буцневі біля Тернополя відбувався фестин „Каменярів". Входова брама на площу, де відбувався фестин, була прикрашена українськими прапорами. Це неподобалося місцевим стшельцам, які вдерлися на площу фестину, повалили входову браму, а українські прапори стали топтати та дерти. „Каменярі" на те ніяк не реагували. Коли ж місцевий господар Осип Кіямончук сказав „Таке може діятися тільки в нашому селі", тоді стшелець Володимир Сандлок пробив його ножем, важко ранячи. В важкому стані Кіямончука відвезли до лічниці. Стшельци безкарно відійшли.

— **Розхвалена кацапня.** В Підлісках Великих коло Львова відбулося на днях якесь кацапське свято. Розагітовані на ньому кацапи (Федько Олексишин з Вирова, Дмитро Магеровський з Ванютина та Грицько Курман з Неслухова) напали на українських хлопців у Соколі й двох з них (Миколу Дворянина та Михайла Безхлібника) тяжко поранили ножами.

— **Смерть від сірника.** В селі Камінна Гора рівенського повіту 7-літній Іван Савченко, користаючи з неприявности батьків, пішов з 3-літ

ньою сестрою Оленою на стрих і сірником підпалив хату. Підчас пожежі маленька Олена згоріла.

— **Над новелізацією закону про охорону льокаторів** радила нині міжміністеріяльна конференція. Міністер торговлі та промислу боронив домагань торговельно-промислових кол.

— **Головою „Польміну"** заіменував мін. торговлі і промислу Юліяна Загровського на місце ген. інж. Олександра Литвиновича.

— **Самогубство високого урядовця.** Начальник виділу організації мініства рільництва високочин через вікно з 4. поверха і небавом помер.

— **Буря вивернула 4 вагони.** Над Холмом розшалілась стихійна буря, що заподіяла багато шкід. Знищила кількаканять мешкальних домів, зриваючи дахи. Перервані також електричні і телефонічні проводи. На залізничій стації Холм буря вивернула чотири вагони. У селі Малисевичі Великі пов. Біла вдарив грім і спалив 11 мешкальних будинків та кількаканять господарських будинків.

— **За перетинання дротів.** Окружний суд у Станиславові засудив 13. ц. м. двох селян з Ямниці за перетинання телефонічних дротів, а самме: В. Івасючка на 2 і пів року вязниці та О. Івасева на 2 роки вязниці. Оба вони від довшого часу перетинали телефонічні дроти й опісля продавали їх у Станиславові. Ось так розправа нарешті виявила, що „саботажистами" були звичайні собі злодії. Може вже тепер громадяни з Ямниці матимуть спокій і поліція не буде до них присікатися за саботаж.

— **За грабіж склепів 16. квітня ц. р.** станула перед судом Марія Дзядек (вул. Шептицьких 16), у якої найшли крадені річи. За подібну провину відповідає Михайло Дацків та Іван Білинський.

— **Львівська хроніка.** Нині арештовано Фелікса Рубіна (бічна Львівська 8) і Андрія Саркавого (п. Різні 3), що продавали наркотики. При них найдено 10-грамові фляшочки з морфіною та прилади до встрикування. — У брамі дому при вул. Жовківській 30 найшли 3-місячного хлопчика. — 14-літній С. Козловський утік зі заведення для малолітніх (вул. Вітолда 5). — Михайло Марущак поранив ножем повію Антоніну Рось (вул. Мартина 42). — У різників Шопів на Богданівці й Сигнівці найшли мясо з покутського забою та підроблену печатку ветеринарної контролі. — 20-літній З. Дербинецький, арештований за волокитство, на поліції перетяв собі жили на руках.

— **Краєва хроніка.** Іван Хінальський та Дмитро Зубрит зі Струсова Вел. (Снятинщина) убили свою сестру Катерину Хінальську. — Воєвідське бюро до справ фінансів рільн. подає, що погоджоски про ліквідацію розємного уряду в Ярославі є неправдиві. — Староство в Бучачі покарало Маєра Крумера з Коропця на 500 зол. за те, що зорганізував приватну доставу листів і посилок. — Арендатора рибного реєру на Стрипі Хаскля Єгера покарали карою 500 зол. за те, що ловив риби в недозволеним часі. — Мулярі в Жовкві закінчили страйк, виборовши підвишку від 25 до 100 відсотків попередніх зарібків. — На забаві в Малім Гвіздни, пов. Станиславів побилися парубки й одного Петра Вівчарка пробили ножем. — В Дністрі на терені громади Березина утопив Петро Лютий. — У Микулинцях помер при чищенні комину робітник Іван Дуда, затроєний газами. — У Дрогобичі вибух страйк фризєрських челядників; після двох днів його ліквідовано.

— **Слідство проти Парилевічової** перервано тому, що слідчий суддя Корнусевич, якому воно поручене, захворів.

— **Вродила потвору.** Двацятьдвалітня Анна Бень з Белзця б. Равн Руської вродила дитину, що мала горішні частини тіла нормальні, але зовсім не мала ні ніг ні полових органів. Дитина-потвора мала 15 цм. довгий хвіст. Вродилася мертва.

— **Соціялісти тероризують робітників.** Соціялісти зпід знаку П. П. С. напали робітницю із краківської фабрики роверів Марію Судерову і побили її за те, що не хотіла співати інтернаціональний гимн.

— **Злодії обікрали Кооперативний Союз у Чорткові.** В ночі з 12. на 13. ц. м. злодії вломилися до бюр ОСУК-у в Чорткові, розбили вогнетривалу касу і забрали з неї 1800 зол. готівкою на шкоду Союзу, а на шкоду Кредит. Кооп. „Побіда" в Білім — у готівці 200 зол., 17 амер. долярів і дві облігації на 200 зол. Поліція веде слідство.

Кілько шкоди може зробити грім. Підчас бурі над громадою Чайки, кросноставського повіту, вдарив грім у мурована стайню і забив 11 коней, 156 корів і 60 овець. Шкоди доходять до 30 тисяч.

Нині останній раз у Театрі Ріжнородностей
„ВАБАНК" Весела комедія Франна.
Прощальний виступ Казимири Скальської.

Верчанські події в урядовому насвітленні.

СТАНИСЛАВІВ, 15. 7. ПАТ. Село Верчани, стрийського повіту має в доокольчних українських націоналістів опінію комуністичного, тому є предметом їхньої ненависти. На кооперативному святі 12. ц. м. дійшло до бійки між мешканцями Верчан та націоналістами з доокольчних сіл, що тривала 10—15 мінут. До стрийського шпиталю перевезли важко ранених Стефана Лесіва, Івана Іванишина та Ярослава Барабана, що небавом помер. Легко ранені Михайло Парута, Дмитро Максимів, Петро Бідайко і Станислав Райтер. Поліція веде слідство.

— **Не було короля.** Нинішний ПАТ спростовує вчорашню новинку про побут еспанського короля на замку в Ланцуті. В гостині у графа Потоцького був тільки князь Бурбон з дружиною княжною Цецилією з Любомірських.

— **650 жидів до Палестини.** Польським кораблем, що відпливає з Констанци 16. липня ц. р. виїздить з Польщі 650 жидів до Палестини. Поверх триста жидів виїхало з Варшави, решта зі Львова.

— **Страйкує 3.000 робітників.** У Лодзі приступило до страйку 3.000 сезонових робітників. Страйк постійно поширюється. З робітників, що працюють при каналізаційно-водних роботах, страйкує поверх 2.200, більше, як 1000 робітників, що не є під впливом страйкових комітетів, приступило до праці. При дорогових роботах працює ще поверх 2.300 робітників. Вчора застрайкували брукарські робітники. Заповіли інтервенцію воєвідської влади в інспектораті праці, щоб сезоновим робітникам підвищили платні.

— **Колишній староста — хабарником.** Влада почала слідство проти кол. влоцлавського старости Мурмила, якому закидають хабарництво і надужиття влади. Мурмила перенесли були в останнім часі до Галичини на якесь підрядне становище.

— **Купелева сіль у хлібі.** Санітарна комісія в Варшаві викрила, що деякі пекарні уживають до печення хліба купелеву сіль, що є багато дешевіша. Несовісні пекарі будуть покарані, бо купелева сіль має складники отрути, та крім цього, як обчисляють, держава втратила на цій афері кілька мілїонів золотих.

— **Марта Егерт — домовласником у Варшаві.** Польські часописи подають вістку, що відомий співак Кепура купив у Варшаві реальність за мілїон і чверть зол. Реальність буде записана на імя жінки Кепури Марти Егерт, відомої фільмової зірки, яка в цих днях має приїхати до Варшави.

— **Помер голова Всеросійської Академії Наук** та директор гірничого інституту Олександер Карпінський у 90. році життя. Він належав до найвизначніших російських геольогів та палеольогів.

— **І в Москві посуха,** якої не памятають найстарші люди. Дня 13-го липня ц. р. температура в тіни доходила до 34 степенів Цельзія.

— **50 жертв на годину.** Наспіли вістки, що число жертв посухи в Америці зросло до 2.300 осіб. Американські часописи подають, що в Америці вмирає денно 50 осіб, що не можуть винести горячі.

— **Морський велит** „Квін Марі" вернувся до Англії зі своєї першої подорожі до Америки. Знавці оглядають тепер його шруби, що правдоподібно будуть змінені, щоби пароплав міг мати більшу скорість.

— **600 мешканців без даху над головою.** В болгарськім містечку Бінско вибухла пожежа, якої жертвою впало 130 домів. 600 мешканців залишилося без даху над головою. Вони мешкають у провізоричних шатрах.

— **Кандидати до нагороди Нобля.** Президент Гаїті та диктатор республики Сан-Домінго кандидують на мирову нагороду Нобля. Своєю заслугою уважають вони те, що устаплили кордо-Гаїті та диктатор республики Сан-Домінго кайшли сварки.

— **Жахливі цифри.** Хоч в останньому часі большевицький уряд видав закон з заборонною переривати вагітність, то постанов цього закону ніхто не слухає. В „Ізвестіях" з 12. липня ц. р. проф. Ількевич помістив статтю п. н. „Ще про переривання вагітности", в якій виясняє большевицьким громадянам про доцільність цього становища. Автор ілюструє свою статтю статистичними даними з 1934 р. з простору московської соціялістичної республики. І так по містах було 573.593 уродин і 374.937 поронень, по селах 242.975 уродин, 324.194 поронень. В самій Москві в 1934 р. було 57.100 уродин і 154.584 поронень. В 1935 р. 70.000 уродин і 155.000 поронень. Іншими словами у Москві було поронень 2 і 3 рази більше ніж уродин.

— **В обороні традиції.** Дехто бачив, але напевно всі чули про славні Гандолі на венецькому Каналі. Недавно появилася на Каналі Ле Гранде перша змоторизована гондоля. Мешканці Венеції запротестували проти нищення відвічної традиції міста і префект Венеції казав забрати змоторизовану гондолю геть.

— **„Конституційний ентузіязм".** З яким захопленням приняли в Совітах нову конституцію і як поважно в неї повірили, вказує факт, що людей годі зібрати на дискусійні збори у справі конституції. Місцеві комісарчики вживають ріжних хитрощів, щоби зібрати авдиторію. В Самарі можна побачити на мурах афіші: „Програма": 1) Велика конституція — реферат тов. Долинка. 2) Концерт при участи ліпших артистів. 3) Танці й забави. Грає джезова орхестра, — добірний буфет на місці. Як бачимо не багато довіря мають совітські громадяни, коли треба приманювати їх танцями для вислухання проєкту нової конституції.

—o—

Відозви й комунікати.

ДО АМЕРИКАНСЬКИХ І КРАЄВИХ ПРИХИЛЬНИКІВ ЛЕМКІВЩИНИ СЕРДЕЧНЕ ПРОХАННЯ!

Як уже була про це згадка в українських часописях, відбулося недавно в одній дуже гарній закутині нашої забутої Лемківщини незвичайно важне церковно-національне свято. А саме дня 31. травня ц. р. в селі Красна, що лежить на самій границі коросняньского і ґорлицького повіту, посвячено угольний камінь під будову одноповерхового „Українського Народнього Дому", в якім крім театральної салі на 500 осіб знайдуть приміщення ріжні місцеві культурно-освітні та економічні установи.

В м. червні поступила праця коло будови швидко вперед. За гроші, що їх зібрали та прислали досі місцевому будівельному комітетові свідомі національно односельчани в Америці, здреновано й осушено будівельну площу, положену в сусідстві гарної, мурованої церкви та виведено мури при будинку вже під дах.

З огляду на те, що на викінчення цієї національної твердині, ціллю якої є піднести культурно, освітньо та економічно не тільки місцеве населення, але й сусідні українські села, треба ще кілька тисяч золотих, місцевий будівельний комітет звертається з горячим проханням до всіх дорогих земляків в Америці та в краю допомогти йому негайно пожертвами в цьому важному ділі. Хай кожний, кому лежить на серці двигнення із занепаду нашої загроженої Лемківщини, доложить свою цеголку до будови нашого Народнього Дому, а імена всіх жертводавців будуть записані золотими буквами не тільки в памятковій книзі, але й у вдячних серцях теперішнього населення і грядучих поколінь наших західних окраїн.

Складаючи щиру подяку всім дотеперішнім жертводавцям, просимо дальші жертви слати на адресу: О. Михайло Гайдук, Красна, p. Węglówka, powiat Krosno.

Красна, в липні 1936 року.

За місцевий Будівельний Комітет:
о. Михайло Гайдук вр., д-р Юліян Налисник вр., д-р Іван Зілинський вр.

Просимо дуже всі українські краєві та американські часописи передрукувати ласкаво цю відозву

Дописи.

Учительські.

30-ліття „Сокола" в Грибовичах Великих. В останніх часах і тепер „Сокіл" у Грибовичах Великих почало рухатись. 30 літ минає від оскування гнізда, яке раз більше, другий раз менше було рухливе. Остання неділя (12. VII.) була знаком основної праці в товаристві. Зранку відбулася Служба Божа для всіх соколів та громадян, яку відправив о. Гамас зі Збойськ та виголосив високо-патріотичну проповідь із закликом ставати усьому громадянству в зорганізовані ряди. Пополудні точно в год. 15, вийшли зорганізовані ряди соколів і сокілок та станули до звіту. Звіт здав начальник „Сокола" в Грибовичах Вел. Шур Іван начальникові Сокола-Батька О. Вальчикові. До звіту стануло 58 соколів і 50 сокілок з гнізд Львова, Ременова, Голоска та Грибович; бракувало тільки Пикуловича, які, не зважаючи на запевнення, не прибули. По звіті й дефіляді виголошено та відчитано привіти. Виховник гнізда п. Хрипяк відчитав добре опрацьований реферат „Історія „Сокола" в Грибовичах Вел.". Відтак почалися вправи. Посестри (50) виконали бездоганно вправи вільноруч „Як цвітки", побратими (5) вправи вільноруч „Будуймо" дуже добре. Львівські учасниці відтанцювали потім складно „Катерину". На закінчення відбулися вправи на дручнику роя Сокола-Батька та долікові вправи, які дали глядачам багато емоції та вдоволення.

Сокіл у Грибовичах повинен доложити всіх заходів, щоб цей рік був товчком до збільшення праці в гнізді, здобуття більшого числа вправляючих та справлення собі приписаних рухавкових одностроїв. Правильно одягнені були лише львівські руховіки. До вправ пригравала добре орхестра львівської „Зорі". Зі Львова прибула прогулька соколів у числі 65 під проводом начальника С.-Б. О. Вальчика. дзя.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

РАДЕХІВ.

До „Свята Селянки" в Радехові. Виділ Союзу Українок, Філія в Радехові, прохає спростувати й доповнити звідомлення про „Свято Селянки", що відбулося в Радехові дня 28. червня ц. р., а саме: Службу Божу відправив о. декан Петро Казанівський з Лопатина в окруженні оо. Михайла Зінкевича з Радехова й Івана Набережного з Кривого. — Провідницею походу і вправ була п. Михася Сенницька з Радехова, яка вложила багато праці в зорганізування Свята і вивчення вправ у Радехові та в повіті.

РАВА РУСЬКА.

Будова дому „Просвіти" в Любичі. Проводи культурно-освітніх установ у Любичі Камеральній від кількох літ збирали жертви на будову відповідного власного дому. Завдяки кільком громадянам, що постійно вели акцію за будовою власного дому, як і завдяки жертвенности громадянства, в цьому році приступлено до будови мурованого з цегли просторого дому, в якому найдуть приміщення не лише місцеві установи, але у збудованій просторій салі найдуть приміщення також наші мандрівні театри. Дім уже майже під дахом, та на жаль жертви, що їх зложили і складають громадяни Любичі Камеральної вже вичерпалися і комітет будови найшовся в дуже прикрому положенні, бо не має грошей на закуплення блихи на покриття дому. Щоби зложений гріш не пропав марно, громадяни Любичі Камеральної просять цією дорогою всі установи та все українське громадянство повіту, як також своїх односельчан за кордоном, прийти їм з матеріяльною допомогою, якщо не відповідним датком, то бодай у формі позички. Жертви і позички просять пересилати на адресу: Українбанк „Віра" або філія „Просвіти" в Раві Руській, вул. Міцкевича 12П, із зазначенням: На будову дому в Любичі Камеральній. Цей поклик просимо передрукувати всі часописи в краю і за кордоном.

Докінчення розмалювання церкви в Раві. З початком липня цього року відомий артист-маляр проф. Буцманюк приступив до докінчення малювання парохіяльної церкви в Раві Руській, що її розпочав був маляр бл. п. Ю. Магалевський. Тому, що кошти звязані з докінченням малювання церкви поважні, а з церкви в Раві Руській користає громадянство цілого повіту, як і тому, що равська церква є церквою репрезентаційною, бажано було б, щоб усе свідоме українське громадянство повіту прийшло церковному комітетові з матеріяльною поміччю.

Початок жнив. Цьогорічні жнива в равському повіті розпочали селяни вже дня 9. липня. Слід стверднти, що взагалі збіже і на солому і на зерно задовільне, за винятком кількох сіл, де збіже частинно знищив град.

ПІДГАЄЧЧИНА.

Відпуст у Зарваниці на св. Івана. Рік-річно відбуваються у славній відпустовій місцевости Зарваниці над Стрипою величаві відпусти, починаючи від св. Юрія й кінчаючи на св. Покрові. Подібний відпуст був на св. Івана Хрестителя в дні 7. липня ц. р. із ріжних місцевостей краю прибули 43 процесії паломників, разом коло 30.000 народу, 85 священників та єпископ Будка. В такі дні, як звичайно, не обійшлось і без випадків. Нечайно вполудне вибухла пожежа в Чорнія Антона, що перенеслася відтак на хату Гребенчука та на шинок Маєра Кенігсберга і знищила їх вповні. До дальшого розширення пожежі не допустили вогневі сторожі із Зарваниці, Вишнівчика й Сапова. Втопився також у Стрипі підчас купелі свідомий хлопець із Товмаччини. Цікаво, що на березі була велика юрба народу і ніхто з людей не зайшовся, щоб пішов потопаючого ратувати.

Протижидівські летючки. В день відпусту на св. Івана появились у Зарваниці на церковній мурованій огорожі та на будках торговців численні летючки, що виступали проти жидів. Летючки були друковані рукою. Поліція позривала їх та грозила, що заборонить відпусти в Зарваниці.

ЧЕРЧЕ, КОЛО РОГАТИНА.

Гостина „театру". Мин. суботи в салі „Пилявки" дав „ревію" „львів. український театр під проводом Славка Мельника" під шумною назвою „Симфонія гумору". Відразу мусимо зазначити, що та „симфонія" мала самі... фальші, бо видно якийсь дуже мізерний „композитор" її складав, „Артистичний ансабль" безнадійний, так що про виконання щось додатнього годі сказати. Зміст скетчів чи монольогів — сама порнографія і то в личаківському стилі, так що по кількох точках частина гостей вийшла з салі. Українська публіка булаб найрадше під землю запалась із сорому перед чужими, що у великій скількости були на тій „ревії". — Тут мусимо рішуче виступити проти ріжних таких „українських театрів", що то в немилосердний спосіб профанують добре ім'я українського театру й лише відстрашують людей від нього. Вже напрозду крайня пора скінчити з всілякого роду партачами в ділянці українського театр. мистецтва! Б. Л.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ

КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ

готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники

А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 16—25

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новий вариат праці.

Недільне пополудне в місті! Нудне воно як 120 прц. засідень наших товариств, як ювілейні академії, як шевченківські концерти. Не знати, що з тим пополудньом робити, куди його подіти, кому подарувати. Давніше ходили люди у відвідини і там... нудилися, колись ходитимуть за місто на прохід, тепер сидять по хатах і обганяються від думок як селюхи від мух.

Стягнути когось до себе тяжко, бо ніхто в нинішніх часах не хоче бавити за дурно господаря, а рідко хто з господарів може платити за забаву, все одно чим: горівкою, співом, чи гумором.

Щасливий припадок хотів, що я мав у себе кілька крапель алькогольного еліксіру і замінив на нього двох своїх приятелів. Хата порожня, рідня на селі — тільки я і пес. Свобідно, просторо і тихо.

Приятелі, дай їм Боже сто літ, прийшли. Випили щоправда ввесь еліксір, але зате розважували мене ціле пополудне.

Почалося, як звичайно тепер у нас, з нарікань на відносини, обставини й умовини, на кризу, директорів і нормелізацію.

— Чорт знає, що то вже далі буде! — почав один. — Заробітки чимраз менші, а й ті, що є — непевні.

— Треба шукати нових варстатів праці! — піддав думку другий, людина з укритим економічним хистом.

— Не штука: нових верстатів! Але чи є ще вони і які? Прошу, подай проект — я зараз!...

„Економіст" (по фаху маляр-баталіст, в призвичаєнні амант, а з конечности коректор) усміхнувся.

— Я маю кілька проектів, але не знаю ще, котрий вибрати.

— Перший в краю, аби добрий.

— Прошу дуже...

І почав викладати плян:

— Щороку виїздить щонайменше дві тисячі власників собак на вакації. З цього пятьсот бере собак із собою, а решта журиться, що зі своїми любимцями зробити. Лишають служницю, запрошують на той час тещу чи свекруху, а як ні, то ділятьсн вакаційним відпочинком: чоловік липень — жінка серпень, або навпаки.

— Цей останній припадок промовляє проти твого проекту — зауважив я. — Ніхто тебе не поблагословить, щоби ти йому поміг їхати з рідною жінкою.

Економіст зацукався.

— Воно... так, правда..: Я не брав цього під увагу... Але і без таких подруж є досить місця на мій проект. Отже я хочу заложити вакаційну оселю для псів. Їде хтось на відпустку, не має де подіти пса — до мене! А я пескові і їсти і пити і купіль і ліжечко...

— А як здохне?

— Нема ради... І таке може бути. Але подумайте! Золотого денно, тисячупятьсот псів — це робить на місяць 45 тисяч золотих! Возьмім, що мене це все буде коштувати сорок тисяч, пять тисяч чисто до кишені. Не знаю тільки, як зі смертними випадками.

Другий приятель слухав, медитував, а і вречті хлопнув себе по коліні.

— Маю! Маю новий варстат праці! Як золото!... Ти брате заложиш псячу оселю, а я обезпечене товариство. Кожний пес буде в мене обезпечений на життя і ренту. Здохне — премія. Тисячу пятьсот псів з самого Львова, по золотому на рік... Приймім, що в Галичині..:

І почав викладати скільки він може мати доходу

Коли я збудився, оба доходили до грубих мільонів, один мав яхт і плавав по Середземному Морі, а другий доїздив автом до Монте Карльо.

Галактіон Чінка.

Спорт.

СОКІЛЬСЬКІ ПРОГУЛЬКИ.

Рухавкова Секція Сокола-Батька влаштовує щонеділі прогульки до недалеко віддалених сокільських гнізд та закликає всіх соколів і сокілок, які є у Львові, до участи в прогульках.

В суботу 18. ц. м. в год. 15.30 збірка в Соколі-Батьку — прогулька на сокільське свято до Хоросна Старого (24 км. пішком); зі собою взяти коц, наплечник і харчі. Поворот у неділю 19.30 веч. Ті, що не можуть у суботу, йдуть у неділю рано. Збірка в Соколі-Батьку в год. 5. рано.

До участи в поїздках залізницею на сокільські свята в більших місцевостях эголошувати до канцелярії С.-Б. (на таблиці оголошень).

В неділю 19-го відбудуться сокільські свята: в Комарні, Гамянах та Хоросні Старім.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ: Ч. 14. 15-го липня 1936. Зміст: Роман Котик: Перші враження між хамродерами; Святослав Гординський: Поворот; Богдан Жарський: Кучеряві дні; Юрій Долина: Через СССР на Далекий Схід; Роман Тустановський: Всесоюзна кочегарка; Вол. Ласовський: Володимир Гаврилюк; Мик. Рудницький: Бракує нам Ібсена; Ярослав Верхліцкі: Троянда; Цінний дар для Наукового Т-ва ім. Шевченка; Оповідання Д'Оревілі і його погляди на літературу; З фільмового світу; Літературна хроніка — Українська хроніка; Літературний Бім-Бам.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник, Львів, липень—серпень 1936. Р. VIII. Ч. 7—8. Зміст: На окраю днів: Перед святом кооперації; МКС і політичне положення в світі; Резолюції МКС; Кооперація і капітал; Основні кооперативні засади; І ін. Девалювація (її типові спроби: в Англії, в Америці, в ЧСР і Бельгії). Кошти торгов. розподілу за особа поживи і кольоніальних товарів в кооперативних і в приватних крамницях. Контроля бюджету в ОСК.

Театри

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Борохта:
16. VII. Ніна теща.
17. VII. Запорожець за Дунаєм.
18. VII. Премієра "Муж двох жінок.
19. VII. Цигановський барон.

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.
16. і 17. VII. Рана Руська.
18. і 19. Жовква.
В короткому часі хор концертуватиме по дітницях.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Різнородностей:
Четвер, 16. VII. год. 8. веч. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".
ВАНДА: 1) „Тятр Пацифіку", 2) Легіон відважних".
ІРАЖИНА: „Запльована" та „Індійські піхотинці".
КАСІНО: „Багряний цвіт".
КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський метч".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Папи".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Остання любов".
ПАН: 1) „Онир", 2) „Кохає, любить" шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кво вадіс?" з Янінгсом.
СТИЛЬОВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".
УТІХА: „Наші хлопці моряки" і ревія.
ХІМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Відень".

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

Четвер, 16. липня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Пісні й арії, 22.10 Популярна австрійська музика, **Брюсель** (483,9) 18.15 Сальонова музика, **Братислава** (298,8) 18.10 Мадярські оперетові мельодії, **Прага** (470,2) 11.05 Сальонова музика, 20.05 Чеські нар. пісні, **Париж** (1648) 29.45 Симфонічний концерт, 22.45 Танкова музика. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела музика, 21.00 Концерт Шумана, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Весела музична авдиція, 20.10 Опера, **Букарешт** (364,5) 17.00 Румунська нар. музика, 20.15 Сальонова музика, **Будапешт** (549.5) 17.30 Циганська музика, 19.05 Соло на кларнеті, 23.30 Танкова музика, **Міляно** (368,6) 17.15 Вокальний концерт, **Рим** (420,8) 12.15 Весела музика, 23.15 Танкова музика.

П'ятниця, 17. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Реціталь скрип., 20.50 Ревія шлягерів, **Брюсель** (483,9) 21.15 Легка музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Концерт, **Прага** (470.2) 17.05 Квінтет, 19.55 Концерт, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 20.00 Солісти, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 16.00 Полудневі музика, 18.00 Сонати фортепіянові Шуберта, 20.10 Оперетові мельодії, **Букарешт** (349,5) 17.00 Соло на альтівці, 19.20 Мадярські нар. пісні, 23.05 **Сальонова музика, Міляно** (3666) 20.40 Вибір пісень, 21.30 Скрипреціталь, **Рим** (420,8) 20.50 Розведенція — оперетка.

Львівське радіо.

Четвер, 16. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Класична музика балетова, в гр. пл., 12.55 „Чайковскіана" з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Як зварити яйце без вогню", 16.00 Концерт, 16.45 Відчит військовий, 17.00 Концерт камеральної орхестри, 17.50 Як використати дітю для краси, 18.00 Сільва реруя, 18.15 Горги та ярмарки на провінції, 18.15 „Відгомін дня" з гр. пл., 18.25 „Літературні хвилини". 18.35 Програми на завтра, 18.40 Гєндмовний концерт, 19.00 „Радіова панночка", 19.30 Чорт. реціталь, 20.00 Еспанські народні пісні, 20.30 „Гост А. Гривальд, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Форт. квінтет, 22.10 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Пятниця, 17. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Сальонова дружина, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя обласних товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з неджунгии, 16.00 „В честь сонця" — муз. авдиція, 16.45 Відьна військова школа у Варшаві в роках 1914—1915 — відчит, 17.00 Східні настрої, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Шмарон над рікою терпеливости, 18.00 Ранок, полудне і вечір у Відні — в гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 „Великий літній концерт Ц. Р.", 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Симфонічний концерт, 20.80 Вечірний денник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Легка музика, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт польських лавреатів віденського конкурсу.



Є богато засобів комаховбивчих, та успішним є тільки FLIT



Закуп засобів комаховбивчих, фальсифікатів ФЛІТ-у, не приносить користи, бо ті фабрикати не винищують успішно комах. Треба памятати, що всі комахи та їх зародні цілком винищує тільки ФЛІТ. ФЛІТ продають виключно у жовтих бляшаних коробках з чорною опаскою і жовняриком. ФЛІТ не плямить. Герметично замкнена коробка забезпечує перед фальсифікатами.

До нищення комах-повзунків уживайте комаховбивчого порошку п. н. ФЛІТ, всипуючи його у шпари і розколини.

Фальсифікати спричинюють втрати — тільки ФЛІТ приносить користи.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. піврік 1936: (в золотих).

Львівське воєвідство:

Самбір: Марія Коєбур, зб.: Бабина: о. О. Сакнич і Е. Сарока 19, Биличі: М. Лилак і П. Форись 3.73, Береги: П. Пилипяк і М. Сандик 13.28, Бляжів: М. Ільницька і М. Кміт 5.14, Вільна вел.: М. Бінинська 5.30, Вицковичі: о. І. Петик 8.50 Воютичі: М. Волох 8.20, Викоти: М. Яремко і Панчишин 9.20, Гумінець, М. Андрійчко 4.66, Кульчиці шлях.: О. Сенчишин 8.40, Кульчиці руст.: М. Оліярник і М. Качмар 9.30, Кружики: М. Лазор і Г. Кульчицький 3.46, Корналовичі: о. М. Чума і А. Піщ 5.28, Корничі: П. Юрків 8.24, Лука: Я. Білінська 13, Биків: К. Дорожівська 12.48, Містковичі: М. Ладанай і М. Черевко 6.34, Мокряни: о. І. Волошин 4.79, Максимовичі: П. Миськів 4.45, Озимина мала: В. Гурій 1.98, Пруси, В. Мицалка 7.21, Новошиці, К. Стефанишин 7.03, Ракова, С. Маркусь 1.60, Спринь, П. Курило 5.48, Сілець, О. Созанська 8.67, Торгановичі, Г. Пляцок 5.83, Татари, А. Фідик і о. М. Бардахівський 9.07, Звір: А. Коміщак 2.80, Черхава, П. Квашиняк 10, Дорожів, о. П. Підляшецький 12, В. Бейба 5.04, Оріховичі, М. Чайківська 2.20, Самбір, Я. Білінський і Л. Рабійна 28.45, І. Гілевич 10.50, Збірка до пушок 27.05, Сілець, учит. В. Лазарів 1.—, Самбір, ем. дир. шк. І. Пукач 2, Др. Т. Соневицький 4, І Турхевич 2, Борковська М. 3, Садковичі: Т. Гойда 1, Стара сіль: С. Шавалова 1.80, С. Гринишин, Опака 1, Стрілки, зб. о. А. Гоза 4, Залокоть, ур. пароx. 3.06 зб.

Сокаль: Філія С. У., С. Хомінська, зб.: Поторицн 22, Завишня 25.21, Поздимир 8.61, Стенятин 9.10, Тартаківець 5.90, Городиховичі 5.57, Перхач 5.60, Сокаль 28.10, Тудорковичі 17.73, Хоробрів 10.19, Бобятин 3.65, Корчин 8.51, Спасів 11.70, Перятичі 13.65, Угринів 20, Лешатів 6.45, Яструбичі 22.48, Нємничі 7.40, Розджалів 14.69, Зубків 16.36, Волсвин 32.08, Кристинопіль 20.27, Копитів 6.30, Мошків 5.75, Комарів 11.74, Волиця ком. 7.40, Лучиці 24.70, Боратин 13.14, Сілець бела 12.36, Гоголів 1.82, Конотопи 24.47, Андрієвка 4.10, Добрячин 6.71, Вобятин, пар. ур. 2, Угринів, кооп. „Зоря" 5, Яструбичі Чит. Просв. 2, Кристинопіль, А. Занько 5.50, Лучиці, Г. Пліхота 0.50, Бела, Філія С. У. 8, Ур. пар. зб. 11.10, Цеблів, кооп. „Надія" 5, Старгород, Ляшук Л. 4.16, зб.

Сянік: Я. Блавацька, зб.: 16.26 Сянік, суд. І. Белей 2, Е. Константинович 1, Морохів, С. Матейчак 5, Турниско, о. В. Середович 1, Одрехова, о. М. Ковальчук 2, Шавне о. М. Гробельський 2.

Турка н/Стр.: Союз Українок, А. Баліва, зб.: 40,73, Волче, о. В. Яремкевич 2, Дністрик дуб., кооп. „Єдність" 5, Волосянка вел., А. Добрянський 2, Лібухора, М. Ковальський 2.

Яворів: Філія С. У., У. Гамущахова, зб.: Яворів 60.43, Чолгині, І. Луньо 1.50, Мужиловичі, М. Маликова 9.08, Бунів, А. Купновицька 9.01, Любині, М. Федунь 3, Серин-Мельшики, С. Негрибівчик 4.63, Жиків нов. о. Т. Зрада 3.70, Вільшанця, О. Лопацька 12.11, Залуже, В. Мурин 1.53, Гнійники, о. Осип Ліщинський 2, Манин, о. Г. Величко 4.57, Чернилява, Н. Ядлось 10.73, Липовець, о. І. Шерстило 9.94, Нагачів, І. Турок 10, Семирівка, О. Дин 2.80, Черчик, М. Струс 3.05, Віжомля, о. С. Наконечний, Рогізно, Е. Мельник 13.06, Жиків Ст., А. Падура 8, Щеплоти, В. Дашевський 2.80, Вербяни, Г. Сигловий 1.60, Завадів, М. Мельник 3.50, Воля Любинська, І. Мегас 4,12, Курники, пар. ур. 8.40, Шкло, М. Харамбура 1, Жиків ст., дир. Воєнік Мих. 0.50, Яворів, Т. Водяний 1.

Ярослав: Др. Волод. Гілицький, зб.: Ришкова Воля, Яріш В. 12.02, Сіяте, Д. Гресько 4.46, Сколощів, М. Чубота 5, Соснищ, І. Дуда 16.09, М. Роля 8.60, Частковичі, А. Афтинюк 6, Грабовець, Т. Брегін 5.49, Лази, Чит. Просв. 18.90, Харгини, О. Федірко 1.60 Бобрівка, П. Дуль 4.25, Маковисько, І. Онишко 5.05, Мякішовий, о. С. Мазяр 5.94, Ярослав, І. Гофманівна 13.50, Угорка, О. Ширба 1, Вязівниця, Т. Крубівна 3.74, Порохник, о. А. Кобрин 11.40, Ришкова Воля, В. Михайлюк 1, Маковисько, Д. Теребенець 1) Ярослав, С. Шикула 2, Куллнкова Із. І, Заналів, І. Литвин 8.62, Заліська Воля, о. А. Шепанський 5, Пискоровичі, о. В. Лях 7, зб.

Далі буде.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.83—89.50, Доляри американські 5.30.50 — 5.27, Доп. канадійські 5.28—5.25.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.44 — 172.60, Фунти англ. 26.64 — 26.48, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118,89, 118.05, Корони норв. 133.88—132.90, Корш. 137.28—136.80, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.74—11.60, Марки нім. 143 — 138, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 103, 102, Цукор 28, Ліньоп 12.50, Страховичі 12.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65.50, 2 ем. 65, 4 пром. дол. 47, 7 стаб 49.50—50.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 вол.
1 кг. масла десер. бочкового виключно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. виключно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·14 „
1 к. вапн	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „Ма С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 вол
Качки тощеві І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки хвилево задержана.

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на могилу бл. п. Дра Володимира Кульчицького, складає Тадей Лучаковський 15 вол. на „Рідну Школу".

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка легкою методою французької і німецької цін. Домагаличів 3, м. 1. 2403, 2—10

МЕШКАННЯ

ДЛЯ ПРИЇЗДНИХ покої умебльовані — денно, на бажання і харч. Тереси 2. Б./7. 2396, 1—?

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 42-60

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 7-12 **Знижені ціни.**

КОНКУРС. Музичне Товариство ім. Миколи Лисенка в Стрию розписує конкурс на посаду управителя(льки) музичної школи або учителя(льки) фортепіяну.

Вимоги: треба вчити науку фортепіяну на середніх курсах і теоретичних наук. Першенство мають диригенти. — Платня за умовою. 2410, 2—3

МЕБЛІ вітальних кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 25-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з бальконами. Ціна помірковані 2252 15-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЕКОТУСЬКА 7.

2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 39-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 158 (14.407). Львів, пятниця 17. липня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — а усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дарданельська конференція зближується до кінця.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Тутешня преса сподівається, що нині опрацюють проєкт дарданельської конвенції, яку підпишуть в понеділок або у вівторок. Туреччина дістане дозвіл уфортифікувати чорноморські протоки. Чорне Море буде зємкнене для держав, що ведуть війну, за винятком нападених і тих, що воюють виконуючи зобовязання, які випливають з пакту Ліги Націй або з договорів, які підписала також Туреччина. У цьому слід добачувати перемогу Літвінова.

ЯПОНІЯ ЗАЛИШАЄ МОНТРЕ?

ТОКІО, 16. 7. ПАТ. Нарада представників генер. штабу та мін'ва закордонних справ ствердила, що питання чорноморських проток має другорядне значіння для Японії, яка зрештою не належить до Ліги Націй. З огляду на це **японська делегація правдоподібно залишить конференцію в Монтре, домагаючися для Японії рівноправности з чорноморськими державами.**

Повне замирення над Середземним Морем.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Кореспондентові американської агенції Герста заявив **Мусоліні в інтервю, що небезпека англо-італійської війни вже зовсім минула.** Децентралізація фльоти на Середземному Морі помітно очищує атмосферу — небавом Італія відкличе поважну частину війська з Лівії.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 16. 7. ПАТ. Три британські воєнні кораблі відчалили, щоб покинути Середземне Море.

ІТАЛІЯ ДАЛЬШЕ В ОПОЗИЦІЇ.

РИМ, 16. 7. ПАТ. Італійська преса дальше веде гостру кампанію проти дарданельської конференції у Монтре та льокарненської у Брюсселі. В цій останній Італія не візьме участи без Німеччини.

Югославія покине Малу Антанту?

РИМ, 16. 7. ПАТ. Тутешні політичні кола сподіються, що з огляду на німецько-австрійський пакт і випливаюче ним італійсько-німецьке замирення, Югославія виступить з Малої та Балканської Антанти. Вона не може погодитися з франко-совітським пактом.

„Злочин представників влади".

МАДРИД, 16. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні постійної делеґації кортезів наслідник Кальва Сотелля на становищі провідника монархістів гр. Де Вальєльяно зложив заяву, в якій м. ін. сказав: „Монархістичні посли стримуються від участи в засіданнях кортезів. Представники влади доконали злочину, якому подібного не находимо в нашій історії. Доконали його завдяки поблажливости та підюджуванні до злочинів проти правих послів: сам премієр погрожував Кальвові Сотельо, що вважатиме його особисто відповідальним за все, що станеться в Еспанії. Ні хвилини довше не можемо сидіти побіч моральних винуватців злочину".

МАДРИД, 16. 7. ПАТ. Директор департаменту безпеки заявив, що у звязку з інцидентами на похоронах Кальва Сотеля арештували 150 осіб.

СТРАЙК ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 16. 7. ПАТ. Страйк обняв уже майже всі транспортові засоби і підприємства, у пристані вся праця стримана.

ВИНЯТКОВИЙ СТАН В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 16. 7. ПАТ. Постійна комісія кортезів ухвалила 13-ма голосами „нод. фронту" проти 7-ох правиці продовжити на місяць винятковий стан у всьому краю.

Манкінські літаки над Кантоном.

ШАНГАЙ, 16. 7. ПАТ. Не зважаючи на уліпшення засобів протилетунської оборони, вчора кружляли три великі манкінські літаки, що скидали летючки зі закликом відмовитися опору центральному урядові.

Загадкова крадіж тайних документів у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 16. 7. ПАТ. Підчас недавніх інтерпеляцій у парляменті посли католицько-народної партії „Рекс" зявилися, що вони мають деякі тайні документи. Міністр справедливости поручив генер. прокураторові перевести слідство, бо ці документи вкрадено. Провідник „Рекса" Дегрель заперечив цей замір. Звідки дістав документи цього не сказав, заслоняючися журналістичною тайною.

Дальші політичні сутички у Франції.

ПАРИЖ, 16. 7. ПАТ. Підчас учорашніх демонстрацій членів розвязаних „фашистівських ліг" поранили та побили 10-ох поліцаїв і 5-ох маніфестантів. Арештували 25 осіб.

Аванс фон Папена?

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Як подають вечірні льондонські часописи, фон Папена перенесуть зі становища посла у Відні на становище амбасадора в Льондоні.

Завтра, в суботу, у Театрі Ріжнородностей
Премієра „Малощо не ніч пошлюбна" Весела комедія Елліса.
Знаменита обсада.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклала Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

ПАЛЕСТИНА.

Національно-політичні й соціяльні антагонізми причиною кривавих заворушень проти жидів у Палестині.

Справа санкцій проти Італії ліквідується. Для Англії виростає тимчасом новий конфлікт у Середземному Морі: неспокої в Палестині у формі арабських заворушень і повстання проти жидів, що звернули нині на себе увагу цілого світу.

Розглядаючи палестинське питання чисто під кутом сучасности, слід відмітити осьякі основні факти конфлікту:

Передовсім Палестина не є якоюсь окремою, органічно очерченою одиницею. Є це частина Сирії, штучно і своєвільно виділена Францією й Англією. Нема природної границі, яка відділювалаб Палестину від решти Сирії. Під „природною границею" не розуміємо географічної границі (ріки, ланцюга гір), тільки хочемо цим сказати, що між Палестиною і Сирією нема якоїсь такої демаркаційної лінії, яка відділювалаб від себе два політично ріжні тіла. Нема такої лінії, яка відділювалаб і відріжнялаб Палестину від Трансйорданії чи від Лібанону, чи то від країни Дамаскенської. Палестина є частиною Сирії. Величезна більшість населення Палестини, як взагалі цілої Сирії, це магометани. Жиди і християни творять меншини. Проблема співжиття в Палестині цієї магометанської більшости та обох меншин не є питанням тільки Палестини, **але питанням цілої Сирії.**

Т. зв. „Бальфуровою декляр ацією" зобовязалася Велика Британія до деякої, не точно означеної, жидівської кольонізації в Палестині. На підставі тої декларації мають жиди дістати там „національну батьківщину". Але декларація так „дипльоматично" стилізована, що можна її довільно, широко чи вузько, пояснювати. Під „національною батьківщиною" можна розуміти **все,** починаючи від створення якоїсь малої провінції, в якій жиди жилиб під всесильною охороною Великої Британії, аж до створення незалежної жидівської держави і нації, що простягаласяб від Середземного Моря аж по береги Йордану (і навіть поза Йордан) та від Геброну аж по Гермонські Шляхи. Ця неточність декларації і можливість надати їй такий чи інший зміст у значній мірі комплікує проблему Палестини.

Жидівські кольоністи в Палестині, як і переважна частина жидів усього світу, уважають посідання Палестини не тільки чимсь бажанним, але й чимсь, до чого вони мають певне і повне право. Це значить, що жиди мають на оці таку кольонізацію Палестини, яка довелаб до того, що Палестина сталаб по змозі вповні жидівською.

З другої сторони фактом також є, що тубільче населення Палестини вважає жидівську кольонізацію ворожою інвазією, і то інвазією, яка не булаб можлива без ужиття насильства — очевидно не насильства самого жидівського народу, тільки **насильства Англії.** Автохтонігрантиби не тільки ненавидять жидівських кольоністів більше, як усіх інших ворожих чужинців, але

просто ними погорджують. Чи це почуття ненависти й погорди арабів до жидів і жидів до арабів оправдане і раціональне, чи ні, — це в цілій проблемі не падає на вагу. Фактом є, що така взаємна національна ненависть і погорда існують і що про якийсь компроміс не може бути й мови.

Увесь цей експеримент жидівської кольонізації Палестини опирається на силу, який на ім'я **гріш.** Жиди не завойовують Палестини — мечем і навіть не плугом. Вони викуповують землю від місцевого арабського населення, платячи за неї вищі ціни, ніж вона нині фактично варта. Це правда, що жиди викуплену землю прекрасно управляють і підносять її культуру. Але високими цінами і надією на легкий зиск вони демораліз**у**ють місцеве арабське населення, яке скоро позбувається своєї землі, згодом пролетаризується і стає матеріяльно залежне від своїх нових панів, яким обробляє недавно ще свою власну землю за заплату. Позбувшись матеріяльної незалежности, оці **араби стають наймитами-рабами нових панів-жидів на своїй землі.** Арабські чільніші люди бачать цей процес, у якому через атакування й заломання одиниць розпадається цілість. Вони передбачують невеселий кінець того процесу: Коли жиди остаточно викуплять усю, чи хочби більшість землі в Палестині, тоді араб стане рабом, а жид його паном! Така перспектива майбутнього викликає, крім національного та політичного антагонізму, ще й сильний соціяльний антагонізм, який і є найголовнішою причиною постійно існуючого напружения, що нині набирає розпучливих і катастрофічних форм збройного конфлікту.

Р. М—ий.



Комуністичний напад у Верчанах.

З поїздки на місце кривавих подій.

Трагічні події в селі Верчанах стрийського повіту цілком справедливо затривожили наше громадянство. Дійсна братовбийча різня.

В селі Верчанах від ряду літ загніздилися комуністичні впливи, які були на якийсь час притихли, а тепер знову зачали прибирати на силі під впливом стрийської інтернаціональної комуністичної ячейки. В селі є читальня „Просвіти", „Сокіл", Кружок „Рідної Школи" і т. д. — одним словом всі національні установи. Кооператива „Праця" здвигнула дійсно як на сільські умовини величавий мурований поверховий дім з великою театральною салею. Річ ясна, що комунізуючим елементам не подобалася національна праця свідомих громадян. Вони всякими демагогічними способами оплюгавлювали національних робітників, що розуміється безкритичній масі мусіло подобатися. Український інтелігент, хоча би селянський син зі села, в додатку безробітний — це „буржуй", „кровопивець" народу, зате поряднний той панок, що приходить з міста і ганьбить все, що рідне, національне. Той панок кріпкий в словах, всіх ганьбить —отже порядний і добрий „оборонець працюючих селян і робітників". Хто йому за це платить, що ходить по селах — безкритична маса не питає. Ясно, що і в селі є кілька одиниць, що мають грошеву допомогу з міста і в селі ведуть розкладову роботу. Звичайно це добрі крикуни, а як треба, то і різуни, що знають, як і коли терорізувати населення. Національно свідомим громадянам тяжко боротися з такими професійними демагогами, що мають за собою стрийських комуністів.

Серед цих тяжких умовин усеж зуміло село спромогтись на величавий кооперативний дім, а це не подобалося всяким „лівим" панкам.

На день 12. липня ц. р. назначено посвячення дому і районове кооперативне свято. Дім прибрано зеленню і національними прапорами, запросивши довколичні села до участи у святі. По соборній Службі Божій і проповіди громадяни пішли до кооперативного дому, де о. декан Гошовський в асисті духовенства посвятив дім і виголосив гарну проповідь. По посвяченню почалась Академія. Перший промовив селянин, голова Надзірної Ради і витав дорогих гостей, що приїхали спільно радуватись великим кооперативним дорібком. З черги виголосив привітпромову делегат Р.С.У.К. пос. З. Пеленський, дальше промовив дир. стрийського Кооперативного Союзу п. Мигович, від молоді склав привіт п. Дмитришин. Потім йшли привіти від сусідніх сіл. Промови переплітали хорові пісні і деклямації. Свято закінчилось національним гимном серед загального захоплення. Пополудневий фестин спізнився через зливний дощ. По дощі з орхестрою стрийського „Сокола" пішли місцеві громадяни і гості на вигін за село, де мав відбутись фестин. Наразі підчас вправ прилітає задиханий хлопчина і кричить, що в селі комуністи б'ють хлопців з Олексич, які приїхали підводою на фестин. З вигону досить далеко до середини села. Молодь кинулася бігцем в село на рятунок. Заки добігли, було запізно. Серед села зібрані комуністи кинулися на хлопців з Олексич, перевернули віз, відрізали посторонки і ножами зачали їх різати. Двох ранили дуже тяжко, Степана Лесева та Івана Іванишина, обох з Олексич. Вони тепер у шпиталі борються зі смертю. В той сам час друга група комуністів побігла на приходство, де вибила шиби і зачала сокирами добуватися до хати, де була лише одна старушка з дитиною, бо всі були на вигоні за селом. На це надбігли хлопці з вигону. Комуністи кинулися на них з ножами. Національна молодь зачала відбиватися та йти у протинаступ. Коло приходства пробив комуніст живіт **бл. п. Ярославові Барабашові** з Конюхова, 20-літньому хлопцеві. **Нещасний перевезений до шпиталю у Стрию помер в понеділок вранці.**

Тепер показується, що комуністи вже завдавлегідь лагодилися розбити свято і погрожували, що зроблять тут другі Нагуєвичі. В суботу вечором мала відбутися навіть у Стрию у Вільшині нарада, де складено плян нападу. В часі Академії комуністи не мали відваги зробити бешкету, бо видів сильну національно свідому масу. Тому рішили нападати на гостей, що їхали із сусідніх сіл. Однак трапилася нагода зачати від спізнених гостей, що їхали на свято.

Треба зазначити, що всі підміські стрийські села національно високо свідомі і лише у Верчанах загніздився комунізм, чи точніше розбишацтво. Національне свято закінчилось бра-

---

МІКЛЬОШ СУРАНІ.

Повоєнні професії.

Я — доктор медицини. Дипльом дістав я в останньому році війни і коли я скинув однострій, опинився я на вулиці з моїм пергаментом у холодний день, не маючи ні грошей, ні посади, ні хати із світлом і теплом, ні того всього, що потрібне до життя. Моя мама — вдова по залізничому інжинірі мешкала тоді в Шікльоші, комітаті Баранья, у маленькому домику з пів моргом винограду на збіччі гір Віллянї. Два місяці провів я в неї у теплому кубелечку, що пахло левадою, і за той час складав я листи з проханням посади та роботи, але навіть не виспівує їх. Боявся: ануж вони направду кудись мене покличуть!

Двічі денно пригадувала мені моя мама, що я повинен нарешті вивісити на дверах надпис: „Д-р Стефан Розгоні, лікар". Селяни напевне почали би приходити до мене із своїми болями, не кажучи вже про зуби, які я вмів рвати і про всі ті недуги, які може полагоджувати акушер.

Два тижні пізніше зізнав я своїй мамі, що злине місто, де можу жити — це Будапешт. На мою думку найкраще було би все продати і переїхати до столиці, де найму три кімнати — одну для мами, другу для себе, третю на лікарський кабінет: недужі зможуть покищо чекати у передпокою.

Пригадую собі: було 1-го травня, коли я здійснив цю гарну мрію. Надав я поменшання на першорядній вулиці Д'Уллю і на брамі, де вже були вивіски пятьох адвокатів і двох лікарів, завісив я скромну свою: „Д-р Стефан Розгоні, лікар". Від одного із своїх товаришів відкупив я Рентгенівський апарат, старий, зужитий, дуже примітивний, але і так пішли на нього великі гроші. Поменшання, обставина, Рентген — на це пішли мамині гроші до останнього сотика.

Почав я чекати на пацієнтів.

До брами входили на день два-три пацієнти, головно тоді, коли в місті появлялась якась заразлива недуга, але всі вони йшли до двох інших лікарів. Я пояснив собі це просто: один був акушер і мав титул асистента на клініці, другий — дентист рвав зуби на сплати на дванацять місяців.

Зайве казати, що в тому самому часі я закохався по вуха.

Я познайомився з нею на університеті. Звалась вона Вільма Льорінці. Працювала на гінекольогічному відділі шпиталю і мала дипльом акушерки. Саме недавно звільнили її у шпиталю і вона була безробітна. Але її каштанове волосся переходило у відтінки бронзи, а очі її промовляли добротою, мудрістю та коханням. Спочатку зустрічались ми тільки на вулиці; згодом відважились ми заходити до малої кавярні, де посідавши в дискретному кутику, сповідались із свого кохання та смутку.

Вона не мала грошей, щоб почати самостійну лікарську практику, бо її мама-вдова не мала навіть маленького домику з малим виноградником. Зовсім без виглядів на працю, почала вона розписувати листи і давала оголошення готова виїхати навіть на село як доглядачка. Очевидячки я був противний цьому. Щоранку сходились ми у кавярні, сідали у заглибині під вікном і переспівували на два голоси той самий мелянхолійний мотив:

— Боже мій! Що робити?

Потішали ми себе як могли:

— Треба терпеливо перечекати! Комусь з нас мусить нарешті усміхнутись доля.

— Чи ви вислали свої подання?

— Вислала. Але всі місця були вже заняті. Треба би було мати хіба якусь більшу протекцію.

— Я, на жаль, не маю нікого такого.

— Я приймму службу доглядачки. Як ви думаєте? А може відкрити практику акушерки?

Вільма вміла по французьки і трохи по англійськи. Вона могла була прийняти становище бони або дами до товариства. Щож? Безпосередньо після війни ніхто не потребував таких дорогих помічниць дома.

Минуло шість місяців і всі вони жінчились проектами. Ані Вільма не найшла посади, ані мій лікарський кабінет не бачив іще пацієнтів.

Не було виходу. Ми взяли шлюб. Тепер було нас четверо разом: двох молодих лікарів і дві мами, моя і Вільми. На брамі дому прибили ми нову вивіску: „Д-р Вільма Льорінці, лікар, б. інтерністка шпиталів у Будапешті, ординує у гінекольогічних недугах". Одначе в тих часах люди не могли дозволити собі на такі витребеньки як недуга або лікування в лікаря і воліли так попросту, як Бог приказав, умирати, ніж заносити свої гроші до лікаря або аптикаря.

Після довгих заходів удалось Вільмі дістати місце кореспондентки в одній новозаснованій фінансовій установі, а я перекладав оповідання з німецької мови на фейлетони до одного денника. Якось так дивно склалось, що фінансове велике підприємство і „мій" часопис збанкрутували одночасно. Я рішився здати іспит на шофера і вписатись до синдикату шоферів. Та це мені не вдалось. Вільма найшла посаду в одній біржевій конторі і від того часу у нашому житті наступила величезна зміна.

Я продав свій Рентгеновий апарат і за ці гроші почав грати на біржі.

Два роки пізніше я мав велике бюро посередництва на головній вулиці, власний триповерховий дім з 18 помешканнями, не враховуючи мого власного, складеного з 6 кімнат і бюра, де працювало двох урядовців, один адвокат і три машиністки. На дверах цього підприємства можна було прочитати величаву вивіску: „Стефан Розгоні, біржевик і посередник".

Вільма мала теж своє авто і почала скуповувати з захопленням мистецькі зразки старовини, дорогоцінні матерії та рідкий порцеляну.

(Докінчення буде.)

товбийством. Збаламучений комунізмом селянин кидається з ножем на брата селянина як на найбільшого свого ворога.

ПОХОРОНИ.

Вістка про смерть молодого хлопця, забитого комуністами, схвилювала місто і цілий повіт. Такого величавого похорону давно не пам'ятає Стрийщина. Похорони відбулися у вівторок 14. ц. м. в год. 2. попол. зі шпиталю. Провадили похорок о. прал. А. Пелеиський з Лисятич і о. декан І. Винницький, стрийський парох, в асисті 21 священників. Домовину з тліннми останками несло селянська молодь. Співали в поході три селянські хори з Добрян, Дуліб і Конюхова. Грали дві орхестри зі Синевідська і стрийського Сокола. **Несли 87 вінків.** Поклін молодому борцеві віддавала ціла Стрийщина. Збитими рядами йшло село за селом, учасників обчислюють на більш як шість тисяч. Порядок зразковий. Похорони перейшли головними вулицями міста до церкви. Всі без винятку крамниці були зачинені. Це був робучий день; жнива; десятками кільометрів йшли селяни на похорони молодого хлопця, щоб засвідчити національну свідомість і своє відношення до комуністичної гекгрени, що хоче розложити наш нарід. Над домовиною промовив о. М. Цурковський, Я. Падох і Петро Дмитришин. Похорони закінчилися в год. 7. вечором. Вже давно присипали землею домовину, а люди не розходилися. Немовби чогось чекали. Нарешті промовив гремким голосом старенький батько селянин. Дякував усім, що прибули на похорони сина. „Ніхто вже не віддасть мені живого тіла сина, — казав батько, — лишився лише його дух, що каже Вам за що він згинув. Дух молодого хлопця най не дасть Вам спочити у праці для українського народу".

„ІНФОРМАЦІЇ" П.А.Т. ПРО ПОДІЇ У ВЕРЧАНАХ.

Не знати, чому ПАТ у своїй вістці про події у Верчанах представляє справу так, немовби то національна молодь зі сусідніх сіл напала на місцевих комуністів. Факти свідчать за себе: забиті і ранені — це національна молодь. Цікаво, хто пускає такі інформації до П.А.Т.'а, Стрийське громадянство не може теж зрозуміти, чому держать в арештах студентів О. Каратницького і Масного у звязку з верчанськими подіями.

Америка депортує безробітних чужинців.

ВАШИНҐТОН. Адміністрація Приходних Робіт вирішила прогнати з допомогових робіт 120 тисяч чужинців, які живуть із цієї праці. З днем 30. червня скінчився дотеперішній адміністраційний рік у допомоговій роботі, а від 1. липня 6 ває нові фонди, ухвалені недавно конгресом.

Всі, що досі працювали при урядових проектах, а не були громадянами Америки, будуть депортовані до тих країв звідки приїхали. Досі уряд не робив різниці між громадянами й негромадянами і всім давав роботу чи допомоги.

Хто вибрав перші громадянські папери, не буде вважатися за чужинця і його не депортують, коли він навіть працює при федеральних проектах. Найбільше чужинців перебуває тепер в околиці Ню Йорку і на границі Мексика.

Нараховують тепер 3 мільони людей, що живуть із праці при нових проектах а нагоди безробіття. Між ними нараховують 4 відсотки чужинців. Між ними дві третини мають родини, які є американськими громадянами.

—o—

За і проти жидівського світового конґресу.

НЮ ЙОРК, 16. червня. Вл. кор.) В суботу й неділю, 13. й 14. червня відбувався у Вашинґтоні з'їзд делегатів на всесвітній жидівський конґрес, що має відбутися в Женеві (Швайцарія) в серпні цього року. Делегати із 32 стейтів заявилися за потребою й участю в конгресі. Було там 1000 делегатів.

Про це згадує заява групи нюйоркських визначних жидівських провідників, які є проти такого конґресу. З бюра адвоката Джеймса Розенберґа подано до нюйоркських газет оповістку із такими завагами:

„Пропонований жидівський світовий конґрес не поможе жидівській справі. Не всі жиди беруть у ньому участь. Багато жидівських европейських організацій є проти такого конґресу. Багато жидів в Америці не хочуть його. Тому конґрес не буде представляти всіх жидів". Під цією заявою підписані не лише визначні провідники з Ню Йорку, але і з інших американських стейтів.

З життя українців у Німеччині.

(Свято Петлюри. — Маніфестація національної єдности й дисципліни. — Українська панахида по бл. п. С. Петлюрі. — Величава академія „УНО". — Зелені Свята в Берліні. — Товариський вечір в ательє проф. В. Масютина. — Сходини і відчит. — Прогулька до Бранденбургу. — Плекання національно-громадської дисципліни веде до консолідації).

Вже вдруге пишемо ці рядки. Перед місяцем надіслали ми були до „Діла" допис на поднщу тему, але Редакція його не дістала. Поминутиж мовчанкою деякі нещодавні українські національно-громадські імпрези в Берліні булоб шкода. Зокрема жаль булоб не згадати (хочби із співенням) про велике Свято Петлюри, влаштоване в Берліні **загалом тамошньої української кольонії.** В краєвій нашій пресі не було про це свято ніякої замітки.

Свято Петлюри було для берлінських українців справжнім містком для національно-громадської консолідації. Була це перша за довгі роки **загально-громадська** українська національна імпреза в Берліні взагалі. Вшанування **памяти** покійного б. Головного Отамана згуртувало в підготові свята не лише обидві найчисленніші громадські організації українців у Німеччині **(„Українську Громаду" й Українське Нац. Обєднання")**, але також і численний гурт незорганізованих берлінських українців. Тому зрозуміло, що для місцевої української кольонії стало це свято маніфестацією національної єдности й дисципліни. Значіння свята було підкреслене особливо тим фактом, що для богослужебних відправ і панахиди приїхав спеціяльно з Парижа український православний **панотець о. прот. Іл. Бриндзан.**

29. 5. панотець відправив у катедральній православній церкві у Вільмерсдорфі врочисту українську панахиду по бл. п. С. Петлюрі. Хор Українського Наукового Інституту (під батутою молодого композитора **Е. Цимбалістого**) чимало причинився до піднесення почувань присутніх. „Молитву за Україну" вислухали присутні на колінах. Чимало присутніх мали рясні сльози на обличчі. Були зворушені також деякі чужинці (німці, представники поневолених народів б. Росії, американці, болгари, москалі та ін.). Присутній на панахиді відомий американський журналіст Кемпбел зацікавився особливо українським релігійно-церковним співом.

Тогож дня вечором відбулась у шарльотенбурському „Ляндверкасині" величава академія Українського Нац. Обєднання. Серед присутніх понад 120 осіб переважали чужинці, що здебільшого були представниками різних установ або товариств. Деневде були помітні також німецькі однострої і рясні відзнаки на грудях. Крім багатьох визначних німецьких представників відвідали академію м. ін. представники азербейджанців, вірмен, грузинів, тюрко-татарів, білорусів, болгарів, литовців, лотишів, фінців, вільних козаків, та ін. Деякі визначні німецькі установи та дячі надіслали були спеціяльні привітання і вибачення з приводу неможливости взяти участь в академії, бо саме в той день відбувалося державне німецьке (морське) свято в Кілі. Зпоміж таких численних вибачень слід згадати про вибачення шефа німецької держ. канцелярії, держ. мін. освіти Руста, б. віцеадмірала фон Троти, пруського міністра фінансів, ґен. дир. Державної Бібліотеки та ін. Деякі з представників чужинецької преси дістали підчас академії спеціяльний пресовий матеріял з інформаціями про чин С. Петлюри та про українську визвольну боротьбу. Чимало німецьких газет пізніше згадали про цю академію та про українців узагалі.

З мистецьким смаком впорядкована жалібна декорація салі, в якій відбувалась академія, приваблювала очі присутніх. На чорному тлі сеpед жалібних зелених рослин спокійно дивилися з величезного портрету (спеціально для академії намальованого проф. В. Масютиним) ясні очі пок. С. Петлюри. Понад портретом висів золотий український державний герб, а зелений вінок і 8 запалених півметрових свічок щасливо доповнювали жалібну декорацію.

Вступну промову виголосив голова „УНО" **д-р І. Драбатий.** Після нього виступив з гарним рефератом про С. Петлюру і боротьбу україн-



ців за державність відомий німецький дяч і довголітній прихильник українців, **ред. Аксель Шміт.** Після кінцевої промови голови „УНО" відчитано витяги з деяких привітальних листів або телеграм, що в скількости майже півсотні насипали з різних країв. Відспіванням нашого національного гимну закінчилась ця величава академія, що мала характер загально-громадського маніфестації одности українців у Німеччині.

Зеленосвятне вшанування українських могил у Берліні влаштувала цього року **„Українська Громада".** Дня 1. VI. делегація „Громади" поклала вінок на спільній могилі б. держ. секр. ЗУНР полк. Вітовського і його адютанта сот. Чучмана. Тогож дня відбулися на православному цвинтарі в Тегелі врочисті поминальні відправи на українських могилах. Богослуження і панахиди відправив **о. прот. І. Бриндзан.**

Побут о. прот. Бриндзана вшанував загал берлінських українців товариськими сходинами в ательє **проф. В. Масютина,** де крім членів „Української Громади" й „УНО" зійшлися також деякі досі незорганізовані земляки і німецькі приятелі.

Життя українців у Берліні проходило останніми тижнями дуже жваво з огляду на цілу низку цікавих українських сходин і відчитів, що їх улаштували були „Українська Громада" й „УНО". Систематичне влаштовування публичних викладів (в українській або нім. мові) **Українським Науковим Інститутом** у Берліні також значно впливає на національно-громадське виховання українських емігрантів.

7. ц. м. закінчив Український Науковий Інститут літній семестр прогулькою своїх співробітників, службовців, студентів і прихильників до Бранденбургу. Подорож туди й назад відбулася на пароплаві. Бранденбург (70 км. від Берліна) є славним у німецькій історії, багатим на старовинні мистецькі памятки і промисловим містом. Декілька десятків українців оглянули це місто вперше у своєму житті.

Життя української еміграції в Німеччині останніми місяцями проходить назагал під знаком нац.-громадської консолідації. Коли не рахувати декількох відомих серед берлінських українців еміграційних „отаманчиків", то загал української кольонії в Німеччині бажає згуртування для хосенної співпраці всіх місцевих українських громадських організацій та поодиноких українців. Засадою, що може привести навіть розсварених і розпорошених наших емігрантів до купи, є **плекання національно-громадської дисципліни.** Найбільша частина української еміграції в Німеччині ще досі залишається незорганізованою. До організації та національного освідомлення таких земляків приступила особливо активно „Українська Громада".

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається як живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

Ген. Ридз-Сьмігли першою особою по президенті.

Устне завіщання марш. Пілсудського.

Премієр ген. Славой-Складковський вислав до всіх міністрів і воєводів письмо такого змісту: „Згідно з волею президента проф. І. Мосціцького постановляю ось що: Ген. Ридза Сьмігłого, якого марш. Йосиф Пілсудський визначив як першого оборонця батьківщини, першого співробітника президента в управі державою, слід уважати і шанувати як першу особу в Польщі по панові президентові Польщі. Всі державні урядовці з головою ради міністрів повинні віддавати йому вияви пошани і послуху".

Зміст цього письма відчитали шефи ресортів і воєводи 14. липня ц. р. на сходинах підчинених собі урядів і доручили їм виконувати його. Зміст цього письма, як подає офіційний коментар, розуміють як подання до прилюдного відома та до виконання державному апаратові визнавлення волі президента, щоб подійсний стан, який бере свій початок з устного завіщання марш. Пілсудського, признано офіційно та щоб він обовязував усі особи, які займають урядові становища в державі. В змісті письма голови ради міністрів нема нічого нового. Особливі геополітичні умовини Польщі, як також історичний досвід наказують польському народові напружену увагу й орієнтацію в ділянці оборони краю та психічного і матеріяльного боєвого приготування його громадян. Тому то особа, яка виконує владу над комплексом сил і засобів, метою яких вдержати цілість і непорушність Польщі, займає в очах польського народу спеціяльне становище. Ця традиція, що має свій початок від першого і переможного начального вождя, буде продовжувана згідно з його волею, почуттям і потребою в народі. Це письмо ради міністрів є ствердженням такої волі президента у відношенні до визначеного марш. Пілсудським на свого наступника, ген. Ридза-Сьмігłого.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. В середу 15. липня ц. р. в год. 11-ій приїхав до президії ради міністрів генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Сьмігли, якого привитав при вході до будинку прем. ген. Складковський і після того відбув довшу нараду з президентом та міністром хліборобства И. Понятовським.

—o—

Зі страйкового терену в Комарнянщині.

Моє попереднє зізнайомлення скінчилося на переговорах у справі платні для рільних робітників, які закінчились умовою в Комарні 4. ц. м.

На день 8. ц. м. запросив рудецький староста всіх інших обшарників у числі 22 до Рудок а від політичних організацій мене і Паліцького. Крім цього на моє домагання запрошено голову ПНК УНДО о. Гедзевича, пароха Рудок. Конференція і торги між ділячами та представником Воєвідського Інспекторату Праці і нами трьома, як представниками працюючих селян, тривала 3 і пів години. Висліком переговорів було те, що ділячі умову прийняли з 4. ц. м., заключену в Комарні; крім цього устaлено жниво в натурі: жито, ячмінь, овес — за 10-ий сніп, пшеницю за 11-ий сніп. У тих дворах, де жнивo відбувається за сніп або там, де цього вимагають працюючі.

Зазначую, що 8. ц. м. почався заповіджений перед кількома днями комуністичними агітаторами страйк у громадах Дубаневичі, Андріянів Гошани, Лівчиці та в сусідньому селі львівського повіту Гуменці, в дворі Враніцького. Умовини праці рільних і сезонових робітників опираються, з винятком жнива за сніп, на обірних умовах, заключених поміж обома сторонами при посередництві Воєвідського Інспекторату Праці весени 1935. р.

Читаючи нині вступну статтю „Діла" під наг. „Акція людовців" і т. д., не можу погодитися з тим твердженням автора, будьто би долею українського робітника-селянина ніхто не займався та ніхто з українців не говорив про його кривди і про його визиск. Десятки разів на рідних зборах і вічах говорили про це українські посли й українські агрономи та ті інтелігенти, що працюють кожного дня між українським населенням. Але мабуть така вже вдача українського селянина, що він скорше послухає демагогії, як річевої промови. Ми бачимо, як він слухає комуністів і жидів при розбиванні нашої кооперації та при підриванні праці на інших ділянках нашого народнього життя. Він протверезіє, але знову на хвилину — як от і по цих подіях. Мій допис з віча у Старому Самборі (до речі: досині непомішений у пресі) досадно ілюструє, як український робітник горнеться до „Сільського Господаря", а як до „Звіонзку Роб. Рольних" у Стрийсамбірщині, та як кожна з тих організацій заступає українське рільництво. Але про це іншим разом.

Пос. Гринь Тершаковець.

Памяті заслуженого громадянина.

(З приводу смерти бл. п. В. Витвицького).

Недавно обігнала українську пресу жалібна вістка, що в Коломиї упокоївся (18. червня ц. р.) бл. п. Василь Витвицький, інспектор нар. і вид. шкіл. Постать Покійного заслуговує на те, щоб присвятити їй щире посмертне слово.

Щораз то менше між нами таких відданих народові щирих і безкорисних працівників, які, не зважаючи на всякі труднощі, не відступають від жертвенної праці для загалу. Зокрема щораз менше між нами тих, що виконували таку велику працю тому 40, 50 літ, коли наше село ставило перші кроки на дорозі свого освідомлення й організації. До таких працівників, високоідейних і повних посвяти, належав саме бл. п. інсп. Василь Витвицький.

Уроджений 1865 р. в Станиславові, вже від шестого року життя сирота, добивався власними силами шматка хліба. Виключений з 6-тої кляси станиславівської польської гімназії за участь у тайнім Шевченківськім Гуртку, переходить до учит. семінарії й стає вчителем. Гірке то було вчительювання. За ревну працю над бідним загубленим селом, за боротьбу з налогом пияцтва, за позов у процесах з ділячами, перекидають молодого вчителя з місця на місце повних девять літ.

Він не залишав села цілє своє життя, віддаючи свій час, свою працю і свій гріш, на те, щоб злобнішого Іванка або Гнатка післати „до школи" і своїм коштом вивести його в люди, чи то, щоб у розпяченім темнім селі заложити читальню „Просвіти" чи рідну крамницю, чи „Гурток Тверезости". Постійним учителем став вже по девяти роках в селі Гаврилівка, пов. Надвірна. І тут всесторонньою працею для села нажив собі місцевого ділича, що вжив заходів, щоб зненавидженого „бунтівника" усунути зі свого села. Але з огляду на свою зразкову працю як педагога В. Витвицького переносять з авансом до Коломиї. Тут першим його більшим ділом було відкуплення від „Т-ва Польських Учителів" книгарні і крамниці із шкільним приладдям, і ця станиця існує до нині. Занявся організуванням українського учительства і заохочував його до живішої праці для народу, дав перші почини до заснування Української Вчительської Семинарії Р. Школи в Коломиї, — як діяльний член „Просвіти" їздив по селах та закладав читальні, крамниці, каси Райфайзена, Кружки Рідної Школи і т. д. Як голова У. П. Товариства в Коломиї закупив для Т-ва гарну і велику площу (при вул. Українській). Великою заслугою В. В—ого було заснування Т-ва слуг „Будучність", курсів для неграмотних, Пластового Гуртка ремісничої молоді, та „Міщанської Каси". По 1. листопада 1918 р. українська влада покликала його на становище інспектора народніх і видільових шкіл. Зате пізніше, довелось відпокутувати тритінім безробіттям, а потім свого роду [illegible] у мале сільце на заході, на посаду вчителя в одноклясівці... Важкі умовини життя, далеко від рідної землі і близької рідні, підірвали його сили і приневолили його перейти в стан спочинку. По повороті між своїх дальше працює невпинно й щиро цікавився дорогими йому загальними справами аж до хвилини своєї смерти.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

ГРЕБЕНІВ.

Минулої неділі, в празник св. Ап. Петра і Павла, відбулося в Гребенові посвячення нової домівки Маслосоюзу. Знана вілля „Адрія", вибудована недалеко станції фунікером Ляменсдорфом, перейшла в наші руки. Купив її Маслосоюз, де улаштував в одній половині продажу набілу, в другій половині — харчівню, де подаються здорові ярські страви по найприступніших цінах.

Маслосоюз у своїй діяльности пішов знову один замітний крок вперед, бо не лише засновав нову торговельну станицю, але й поширив свою діяльність у напрямку, що так скажу, ресторанного промислу. Харчівня Маслосоюзу в Гребенові напрочуд симпатична, все там чистенько, мило, ну, і що найважніше: дешево. Літники свої і чужі мають у Гребенові гарний льокаль, де можна за дешеві гроші дістати ярині страви і першокласний набіл.

Маслосоюз, набувши у Гребенові право громадянства як власник реальности, почувався до обовязку заманіфестувати своє гребенівське громадянство замітною жертвою для місцевої церкви, закупивши для неї прегарну картину М. Осінь-чука Благовіщення Пр. Діви Марії, яку призначено на запрестольну ікону. Мин. неділі відбулося посвячення тієї картини. Чину посвячення довершили: о. крил. Дзерович, о. проф. Попель та о. парох Смачило, котрий опісля виголосив гарно обдуману промову, в якій на історичних прикладах доказував, що нарід, котрий потрапить здобуватись на постійні жертви — чи то для своєї культури, чи для Божої слави — ніколи не загине. Щойно тоді було би з нами зле, якби ми не були вспілі здобутись на — жертви.

Після посвячення образу відбулася торжественна Служба Божа, закінчена піснею „Боже великий". Співав місцевий церковний хор.

А після вечірні відбулося посвячення вілли Маслосоюзу, крамниці М. С., молочарні М. С. і пілої домівки. Посвячення довершив о. парох в асисті двох священників. На закінчення відбулося спільна фотографія всіх присутніх перед віллею М. С. Опісля був комерс у молочарні М. С.

На це свято Маслосоюзу в Гребенові прибули між іншим дир. Мудрик, дир. Хроновят, п-і дир. Бачинська з централі М. С. і зі Стрия від стрийського відділу п Лис.

Тут варто зазначити, що жертвований Маслосоюзом великий образ Богородиці припав Гребенові, парохії і громаді, яка не вміє жебрати та здобуває все власною працею: бо коли треба було в Гребенові будувати церкву, то Гребенів, мала громада, збудував її сам повіть без конкуренції. Гребенів збірно поставив домівку кооперативи в доглідному місці біля залізн. мосту; кооператива розвивається добре. Ще гарніший приклад праці й жертвенности дав один господар із Гребенова, який сам побудував читальню „Просвіти" в Гребенові. Так то вже по населені збирайсу в церкві і при домівці Маслосоюзу пізнати, що це покоління гордих колись оборонців своїх прав, яких оборону описав Франко в знаній повісти „Захар Беркут".

Літників у Гребенові цього літа не менше, ніж минулих літ — спеціяльно в тут багато шкільної молоді (вакаційні кольонії жидівські й польські); жаль, що наші педагогічні кола омийнають Гребенів, який не лише тим повинен бути привабливий для наших людей, що є одним з найкращих українських літниць, але й тому відповідав би добре на дитячі кольонії, що має ідеальну комунікацію зі Львовом, є недалеко Львова і тимсамим був би для молоді найдешевшою літньою оселею.

Гребенівська українська молодь, що гуртується біля читальні „Просвіти", приготовляє кілька імпрез, як фестини, театральні вистави і т. п., дохід з тих імпрез піде на докінчення будови читальняного дому. Слід сподіватись, що наші літники не полінуються підтримати морально і матеріяльно змагання гребенівської молоді, яке напрочуд гарно тримається і працює на народній ниві, хоч умовини тієї праці не завжди сприятливі.

Г. М.

Як виглядає „нормалізація“ в Збаражчині...

За часів нормалізації в Збаражчині діються річи, які навіть перед нормалізацією були не до осудження.

Кружок Р. Ш. в громаді Розношинці дістав таке письмо:

Zarząd Gminy w Kapuścińcach powiatu zba' raskiego L. 28/67. Kapuścińce, dnia 6. czerwca 1936 r. Do Zarządu Kružka „Ridna Szkoła" w Roznoszyńcach. Zarząd Gminy ze względu na bezpieczeństwo zakazuje urządzenia festynu dnia 7. czerwca 1936 r., mającego się odbyć w ogrodzie Kalby Piotra. Wójt Gminy W. Nowosielski m. p. W. Nowosielski.

В тім самім часі заборонено читальні в Розношинцях уладити забаву для членів теж з цих самих причин.

Читальня „Просвіти“ в Кривосільцях з якийсь час потім дістала таке письмо:

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. B 32/36. Zbaraż, dnia 30. czerwca 1936. Do Zarządu Czytelni „Proświty" w Krasnosielcach. Na zasadzie art. 13 rozp. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuję urządzenia festynu w dniu 12 lipca b. r. w Krasnosielcach. W myśl art. 75 ust. 3 rozp. P. R. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Такою самою забороною не дозволено читальні в Капустинцях уладити фестин.

Тому, що в заборонах не було ніяких мотивів, була інтервенція в старості в Збаражі в справі цих заборон і там вияснено, що причиною заборони є те, що населення капустинецької волости не платить податків і що такі заборони йтимуть дальше.

Тепер вже ясно, чому „decyzja nie wymaga bliższego uzasadnienia"...

Трапилось у селі Добромірка, збаразького повіту, нещастя. Згоріло обісти Гриця Берези.

Арештували зараз пшеницю й волоцюгу Івана Шурана під замітом підпалу і, як показують вступні доходження та вістка серед людей, тому він не зробив в особистої помсти.

Можнаб на цьому ставити та залишити остаточне вияснення справи судові. Та ні!

Зроблено вітер, що загадковий підпал — то саботаж на особі Берези, підлито не відповідним сосом, ну й очевидно в таких випадках винено підозріння, що його справниками є молоді інтелігенти, що вкорінялися на ферії, не зважаючи на те, що власне ті інтелігенти перші зачали гасити пожежу та рятувати, що було можна, а не орґи нам безпеки дуже добре відоме.

Забажалось якомусь кар'єровичеві зробити інтерес на українськім саботажі і тому, що його не було, то він його видумав. Думаєж його знайшла зараз свій резонанс у старості в Збаражі і наслідком цього були наглі заборони імпреz *еже дозволених* на день 12. 7. п. р.

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. B 32/36. Zbaraż, dnia 12/VII. 1936. Do Zarządu Czytelni „Proświty" w Łubiankach Wyższych. Na zasadzie art. 99 rozp. Prez. z dn. 22/III. 1928 o post. adm. cofam swą dedyzję z 4/7 b. r. oraz na zasadzie art. 13 rozporz. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuję urządzenia festynu w lesie Semena Buczyńskiego w dniu 12 lipca 1936 r. w Łubiankach Wyż. W myśl art. 75 ust. 3 rozp. P. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. B. 32/36. Zbaraż dnia 12/VII 1936. Do Zarządu Filji „Proświty" w Zbarażu. Na zasadzie art. 99 rozp. Prez. z dn. 22/III 1928 o post. adm. cofam swą decyzję z dn. 4/VII oraz na zasadzie art. 13 rozp. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933. r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuję urządzenia festynu w lesie Pawła Bohadczuka w dniu 12. lipca 1936 w Dobromirce. W myśl art. 75 ust. 3 rozp. P. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. z. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Крім цього такі свої заборони дістали ще Сухівці, яким заборонено посвячення домівки, Голошиниці (фестин) та Гнилиці (фестин).

Головно заборона фестину філії „Просвіти“, який мав відбутися 14 ім, від Збаража і яка то заборона прийшла щойно на кілька годин перед виїздом фір на місце, тоді, коли на підготовні праці вкладено вже кільканадцять золотих, що становить ефективну школу, якої ніхто не верне — була надзвичайно болюча, коли взяти під увагу ті великі матеріальні труднощі, з якими бореться філія. —

Коли голова філії адвокат д-р Кульчицький негайно по одержанні заборони інтервеніював у старости п. Ринга в Збаражі в справі цієї заборони, староста заявив йому, що заборони не відкличе ,що кошти філії його нічого не обходять і що так статись мусіло, бо саботаж він мусить у зародку здушити, а він знає, що в повіт приїхало 60 молодих інтелігентів з адвокатом на чолі, щоб робити саботажі. В дальшій розмові староста Ринг сказав адв. Кульчицькому, що він (староста) жде тільки, щоб увійшов у життя закон про охорону держави, а тоді він скаже випроваджувати подібних інтелігентів на границю повіту, велить кожному з них дати по 50 батів та гнати якнайдалі під збаразького повіту. Врешті закінчив свою розмову, завваживши, що українці всі однакові, що пацифікація 1930. р. але була переведена, бо треба було тоді 6,000 українських інтелігентів вивішати з Митрополитом Шептицьким на чолі, а тоді був би спокій і порядок...

Подаємо загадане до відома компетентних чинників і запитуємо: Чи людина з такою ментальністю й наставленням може успішно переводити нормалізацію і має право мати п. староста вневажати найвищого достойника нашої Церкви, для якого має пієтизм не тільки все українське громадянство, але який загально тішиться незаперечним авторитетом та повагою?!

Нашу Парляментарну Репрезентацію просимо зацікавитись ближче цією справою.

„Просвіта“ Гуцульщині.

З приводу появи одноднівки, присвяченої гуцульському племені.

Перед нами гарне, чепурне видання — одноднівка: „Просвіта" Гуцульщині. Призначене спершу для гуцульських свят, що їх мали влаштовувати цього року на Гуцульщині, це видання має трохи ширше завдання: зазнайомити коротенькими популярними статейками з життям цілого гуцульського племени з усіх держав, у рамах яких гуцули найшлися після світової війни. „Просвіта" здавна задумує видати велику популярно-наукову книжку про нашу Гуцульщину. Вже укладено плян, автори-фахівці порозбирали теми — до кінця червня цього року мала бути книжка готова. Виданням займався фонд „Учітєся, брати мої", що як відомо від 1934. р. його книжечки творять другу серію видань львівської „Просвіти", т. зв. „Науково-Популярну Бібліотеку" й виходить періодично (чотири книжки на рік). Але з різних причин ця книжка цього року появитися не могла. Найважніше — автори не доставили обіцяного матеріялу на час. Доведеться з виданням почекати бодай хоч рік...

А тимчасом книжка така дуже потрібна. Про Гуцульщину виходить польською мовою багато видань, що виставляють її не у правдивому світлі. Гуцульщина загрожена. Гуцульщина з року на рік бідніше. Гуцулів затягають у різні товари й деморалізують. Гуцул починає тратити своє гарне обличчя. Колишній гордий гуцул — бодай таким ми його знали з літератури — починає халтитися, тратить рівновагу, завертає свій хребет і душу. Потрібна пошч. І кожний це відчуває. Щось треба робити, щоб зберегти гуцула з його прекрасною мистецькою душею, з його своєрідністю, з його дуже давньою українською культурою, книжка, як її задумала видати „Просвіта", дуже потрібна: вона відкрилаб очі багатьом людям на Гуцульщину і своїм гуцулам допомоглаб щось боронитися перед напором. Та...

Не маючи змоги, не з власної вини, видати великої книжки, „Просвіта" задовольнилася зовсім мініятурним виданням задуманого нею збірного твору: з початком липня, у зв'язку з заповіданим заздалегідь „Святом Гуцульщини" появилась одноднівка: „Просвіта" Гуцульщині, в обсязі 32 стор., формату журналу-місячника „Життя і Знання", а віднедавна (на жаль, пізненько, якогось С. Л.: гуцул-неґуцул на дорогій німецькій кравці, а коло нього дівчина кудись показує пальцем...).

Видання робить дуже симпатичне враження: папір гарний, друк дуже чистий, ілюстрації чепурні, добре підібрані. На 32 стор. помішено багато статтейок, і всі вони присвячені виключно життю гуцулів. Усі вони популярно-наукові, виклад дуже доступний. Поміж науково статтейки вирозширено вибитки белетристичних творів, що торкаються Гуцульщини. Тут і О. Федькович (виїмток із поеми „Король-Гуцул"), і М. Черемшина (з оповідання „Карби"), і М. Коцюбинський (з повісти „Тіні забутих предків"), і О. Кобилянська (з нарису „Битва"), і Франко (з поеми „Терен у ході" — в нас майже невідомої, у яке входять тільки оповідання з тією самою назвою), й У. Самчук (з повісти „Гори говорять"). Крім цього поміщено ще й вибитки з „Гуцульщини у співанках", віршового твору гуцула Онуфрія Манчука, колишнього Українського Січового Стрільця, тепер культурно-освітнього робітника в Жабю (гуцульським говором) та — одну народню пісню (про скасування панщини).

А на саму науково-популярну збірку виходять такі статті: 1. Хто такі гуцули (з антропольогічного погляду) — Івана Раковського (гуцули — найчистіша українська раса); 2. До якого гуцули і як розміщені в горах, із докладними статистичними даними з усіх частин Гуцульщини, в Польщі, в Румунії та Чехословаччині (84 громади, що займають площінь 6.694 км²) — В. Кубійовича й далі, які народи живуть між гуцулами та чи збільшуються, чи зменшуються на Гуцульщині людність (приріст — дуже невеличкий від 8—17.5). — В. Кубійовича: 3. З історії Гуцульщини — І. Крипякевича; 4. Дещо про мову гуцулів — Ю. Генника-Березовського, учня проф. І. Зілинського; 5. Гуцульщина в письменстві, українським і чужоземним — В Романчука; 6. Господарський стан Гуцульщини й можливости розвитку — статтю дуже цінну, докладну, з цікавими даними й вичисленнями — І. Вигановича (тут порушені всі справи: домашній промисл, лісництва, паріжництво по лісах, скотарство, городництво, садівництво й пчільництво, кооперація і т. д.); 7. Мистецтво гуцулів (коротенька статті „Гуцулянство") — М. Федьова; 8. Гуцульський одяг — І. Гуґулівни; 9. Гуцульське дерев'яне будівництво — М. Драгана; 10. Початки освітньої праці на Гуцульщині (перші читальні — в Космачі 1906. р.) — В. Гафтовича й 11. Стан просвітньої організації на Гуцульщині (галицькій) тепер — В. Гафтовича (в косівському повіті читалень 21 з 1.134 членами; в коломийському — в гуцульському районі — 12 читалень із 940 членами; в делятинському — 11 читалень із 790 членами); 12. Про колишній січовий рух на Гуцульщині — К. Трильовського (Клим Обух) та 13. Гуцульщина у визвольних змаганнях — М. Горбового (про Гуцульську Сотню УСС та Гуцульський Курінь УСС).

Вже сам голий перелік статтей указує на багатство матеріялу, що його зібрано в цю невеличке видання. Всього, як бачимо, тринадцять статтей, що в загальних рисах обхоплюють майже все життя нашої Гуцульщини, галицької. Правда, дечого бракує — шкільництва, стану сучасного рухливкового руху, тощо. Аджеж, мірkуємо, видавці й так були сильно обмежені місцем. У такому виданні всього — не вмістиш. Так само нема багато дечого із життя буковинської та закарпатської Гуцульщини. Але серед теперішніх обставин дістати деякі матеріяли дуже важко. А проте дуже мило вражає, що Гуцульщина з усіх держав, де живуть наші гуцули, трактована у цій збірці як одне, нерозлучне ціле.

Накінець додамо, що статті — короткі, написані живо, використовують усе, що суттє, не вдаючись у подробиці, які в такому виданні тільки могли б зашкодити.

Тому треба з щирої душі подякувати „Просвіті" та редакторові збірки проф. д-рові Сімовичеві за це дуже цікаве й незвичайно потрібне видання. Одноднівка повинна б розійтись масово, тимбільше, що коштує вона всього 50 сотиків, а чистий дохід з її розпродажі призначений на культурно-освітні цілі Гуцульщини.

ПО ЦІЛОМУ СВІТІ.

Румунська рада міністрів висловилася вповні за політикою мін. Тітулеску.

Китайський центр. вик. комітет Куоміптангу наказав Чанкайшекові ліквідувати до місяця кантонський сепаратизм.

Італійці заняли місцевість Лявельо, опанувавши цим способом цілу провінцію Сідамо.

Литовський уряд ухвалив декрет про організацію бюра пропаганди, що складатиметься з відділів політичного, економічного і пресового та підлягатиме безпосередно премієрові.

Абісинський абуна (голова церкви) Кирилльос візвав своїх вірних до льояльности супроти Італії. Райтер заперечує, немов би Аддіс Абеба була ізольована і залізницю до Джібуті вже направили.

Американське міністерство справедливости заповідає дальші арештування у зв'язи з викриттям шпіонської афери в марипарці.

Французька палата послів радить над справою знаціоналізування военного промислу, щоб скріпити безпеку та відібрати байонські доходи фабрикантам зброї та муніції, що жирують на людській крови.

НОВИНКИ.

— **З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ передплатники „Діла" дістануть як безплатний додаток 14 число ілюстрованого двотижневика „Назустріч".**

— **Вияснення білоруського редактора.** У зв'язку з нашою статтею у ч. 154 „Діла" п. з. „Дещо про сучасний стан на Білоруси" дістаємо листа від о. В. Гадлевського, який просить нас завважити, що неправдивою є звістка, буцім то часопис „Білоруський Фронт", до редакції якого він належить, пропагує ідею т. зв. „народнього фронту", а навпаки згаданий часопис саме спрямований проти такого фронту.

— **Конкурси на аптики** мають на приказ мініства суспільної опіки розписати воєвідські уряди для місцевостей, що не мають аптики, а потребують її. Повстане коло 5.000 нових аптик, зменшуючи помітно безробіття серед фармацевтів.

— **Не буде обнижки патень.** У зв'язку з поголосками, що розійшлись недавно по краю, міністерство скарбу пояснює, що поголоски про обнижку патень урядовцям є безпідставні.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. льотерії клас. впали такі виграні: 10.000 зол. на ч. 11920, 5.000 зол. на ч. 78944 80121, 2.000 зол. на ч. 9662 17838 132596 184193, 1.000 зол. на ч. 41683 83673 179004, 500 зол. на ч. 50554 51675 66022 109086 117419 129130 148747 157514 172179, 400 зол. на ч. 6066 60928 93084 104195 153091 189175.

— **Площу Східних Торгів** порядкують у прискіпшеному темпі та будують на ній новий павільон.

— **Полекші для туристів**, що виїжджаються за кордон, думає ввести польський уряд. Туристи могтимуть вивозити більші квоти за кордон під видом акредитивів та діставатимуть пашпорти без обмежень.

— **Ще є орли в Карпатах.** Пишуть нам з Гребенова: Десь за верхом Підполянки (на захід від Гребенова) має орел гніздо. Літає він часто понад половиною „Площі" то понад верхом „Голинки". Деколи перелітає понад р. Опір високо на верх „Рівна", або на верх „Токарчик". Летить завжди з розпростертими крилами, дещо опущеними додолу на кінцях; крилами ніколи не махає. Це з роду тих менших чорних орлів. Такий орел випханий є в столовій віллі „Марія" у Гребенові.

— **Виноград у Заліщиччині та Коломийщині** зародив цього року дуже гарно. Він покриє все запотребування краєвого ринку на дешевший виноград.

— **Нові шляхи у Станиславівщині.** Зі субвенцій мініства комунікації та фонду праці перебудовують дорогу Станиславів—Богородчани і будують гостинець Станиславів—Товмач, крім того кільки мостів та перепустів. Коло робіт занято 600 постійних робітників та кількасот денних з підводами.

— **Німецькі учені в Бучачі.** В Бучачі була спинилася прогулька 12-ох осіб з бреславського географічного інституту.

— **Львівська хроніка.** Перед львівським судом стануть Анна Величкова, замужна жінка і мати двоїх дітей, яка боячися свого чоловіка, убила свою дитину, яку мала від якогось іншого мужчини. — Вломники украли з мешкання ін. Ромера (вул. Ревакевича 12) річи вартости 3.000 зол. — За влом до текстильного складу Дірера (пл. Голуховських 11) відповідає перед судом ватага вломників та пасерів.

— **Краєва хроніка.** Знову через военну гранату згинуло кількоро дітей. Тим разом 12-літній пастух у Слобідці під Тернополем найшов гранату, що розірвалася, вбила пастушка і ранила шестеро інших пастушків, між ними дві дівчини. — Над повітами долинським і товмацьким перейшла буря, підчас якої грім запалив одну хату і знищив костел у Долині. — В Загірю Книгиницькім, пов. Рогатин, 14-літній Василь Зуліньский підкопався під острий беріг піскової ями так нещасливо, що пісок придушив хлопця на смерть. — В купелевому заведенні д-ра Матушевського в Яремчі вибухла пожежа. — Книговода ярославського повітового виділу Олександра Штравса арештували за касові надужиття при веденні кольонії для дітей безробітних.

— **„У Польщі нічого не можна осягнути без протекції"** — сказав, покликуючися на промову подк. Славека д-р Сьвйонтніцький на судовій салі в Перемишлі. Він зізнавав як свідок на розправі проти д-ра Фройндліха, що зневажив його другом.

— **З Польщі.** Директора беконярні в Янівці б. Жийа арештували на основі скарги інспектора скарбової палати. — У Варшаві невідомий злочинець убив 72-літню старушку, грабуючи у неї 7 золотих. — Старшина пароплава „Лех" упов у отвір на покладі і убився.

— **Нещасливо експортував яйця** інспектор яєчного експорту промислово-торговельної палати у Варшаві Парлінський, бо в результаті найшовся у вязниці. Його обвинувачують у фальшуванні залізничих білетів. Разом з Пулінським арештовано ще кількох залізничників.

— **Замаскована Англія.** Англійський уряд асигнував додатково 4 мільони 6 тис. 250 фунтів штерл. на закупно протиґазових масок для населення, по 850 зол. штука. По довгих дослідах спеціялісти винайшли властивий зразок і на його подобу урухомлять масову продукцію. Маски будуть змагазиновані в більших осередках, інструктори будуть привчати населення обходитися з масками.

— **Податок за дзвонення.** В Еспанії починаються щораз острійі протиреліґійні репресії. Члени народнього фронту, що тепер є там при владі видумують всі можливі способи, щоб надокучити віруючим. Ці способи нераз дуже злосливі, як свідчить про це випадок у Касас Баяс, де бурмістр наложив податок на дзвонення по церквах. Цей податок ріжний, залежно від того, коли і на що дзвонять. Дзвонення на вечірню коштує 25 пезетів, на Службу Божу 50 пезетів, усі дзвони 100 пезетів і т. д. Тільки за дзвонення підчас пожежі звільнено від податку.

— **Літній ратуш у Ню Йорку.** Перший раз в історії міста Ню Йорку посадник міста вибирається урядувати в літнім ратуші підчас літньої спеки. Літній ратуш буде приміщений над морським заливом Полгем Бей поза північними границями міста. Є це палата, положена в Пелгем Бей парку. Урядування почнеться вже незадовго. Туди перенесеться посадник Ля Гардія і головні урядовці.

— **Комуністи організують страйки в Америці.** Комуністи, що зїхалися на свою конвенцію для призначення кандидатів на президента, займаються теж і плянами дальшої своєї тактики в Америці. Делегати організацій над Тихим Океяном, а також із фабрик бавовни на Полудні та з Детройту, обіцяли загальне поширення страйкового руху на цілій території Злучених Держав. Для цієї цілі комуністи хочуть ужити Американську Федерацію Праці.

Новий станиславівський воєвода.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. Президент призначив полишнього міністра внутрішніх справ В. Рачкевича поморським воєводою, дотеперішнього поморського воєводу Ст. Кіртіяніса білостоцьким воєводою і дотеперішнього білостоцького воєводу *Стефана Вістера Цеславського станиславівським воєводою.*

Замах на британського короля.

ЛЬОНДОН, 16. 7. Райтер: На поєзначенні прапора одного з ґвардейських полків у Гайд-парку якийсь чоловік вродерся до короля, але поліцаї сейчас його зловили і відвели до поліц. стоиниці; по дорозі найшли револьвер. Одна жінка бачила, як той чоловік зближався до короля з револьвером у руці, тому обезвладнила його разом з одним поліцаєм. Деякі свідки бачили, як він приложив револьвер до королівського коня, що став дуба.

ПОЛИЦИЙНИЙ КОМУНІКАТ.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. В год. 14.40 Скотленд Ярд видав комунікат такого змісту: *Коли королівський почот вертався зі свята вручення прапорів ґвардійському полкові коло Белінґтонового гаю вибіг з товпи якийсь мужчина. Не відомо, що було дальше, досить що на вулиці впав набитий револьвер; не пролунав ні один стріл. Замаскованця арештували.*

На викуп решти паїв „Українського Городу".

VI- виказ:

Зложили в Центробанку:

Ф-ма О. Левицька і С-ка у Львові зол. 100.— і кличе на довільну суму всіх українських промисловців, які на останній **спасі** не вплатили або не були ще викликані.

Покутський Союз в Коломиї зол. 100.— і кличе: Окружний Союз Станиславів та Окружний Союз Стрий.

Окружний Союз Кооп. Збаваж зол. 30.— і кличе: ПСК Тернопіль і ПСК Скалат.

Д-р Мирон Ніжанковський, Ківерці, зол. 10.— і кличе: д-ра Миколу Залеського, д-ра Мирона Зарицького і дир. „Нар. Торг." Мацика, всіх в Луцьку.

Кооп. „Свобода", Підгородище к. Бібрки, зол. 10.— і кличе: кооперативу в Рожанові і Звенигороді.

Д-р Володимир Бабій, Львів, зол. 5.— і кличе: д-ра Кулика, і Юзвинського З. у Львові.

Районова Молочарня, Чехи, зол. 5.— і кличе: сусідні район. молочарні.

Ольга Михальчишин, Любачів, зол. 5.— і кличе: Шалинську з Ходорова і Гучкову з Радруга.

Д-р Сірко Михайло, Броди, зол. 5.— і кличе: д-ра Василя Кашубинського у Львові, д-ра Степана Кушніра в Яворові і д-ра Дольницького в Рожнові.

Степан Кузик, дир. Ц. Б., Львів, зол. 5.— і кличе інж. Степана Поповича у Варшаві, інж. Остапа Крупського в Сяноку і дир. Івана Поритка в Рогатині.

З нагоди екскурсії в „М.С." у Львові: Районова Молочарня в Судовій Вишні зол. 5.—, дирекція Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, службовники Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, кружківкарі Р.М. в Судовій Вишні зол. 5,25 і кличуть тих самих з Р. М. в Яворові і з Р. М. в Рудках.

Іван Пашкевич, Коломия—Ямна, зол. 4.— і кличе; Михайла Берлада, дир. ОСК в Коломиї і директорів ОСК Чортків п. Василя Шпату й Антона Поморянського.

Інж. Володимир Бартош, Зимна Вода—Рудно, зол. 3.—.

Омелян Радкевич, Вишенка, зол. 2.— і кличе: Олександра Прихатка в Верешиці й о. пар. Миколу Воляковського зі Страдча.

Візит. Михайло Грицак, Львів, зол. 2.—.

Рад. Тадей Лучаковський, Львів, зол. 2.—.

Мікулова Марта, Калуш, дир. Пов. Торг. Сп., зол. 1,50 і кличе: Степанію Чорнітову, Ірину Решетилович, пир. Ступницького Івана та д-ра Сохацького Ів.

Мікула Осип, ПСК. Калуш, зол. 1,50 і кличе: дир. Рубшика Ярослава, Біленького Филимона, дир. Тисовського Володимира і дир. Матвіяса Володимира, всіх в Калуша.

Олександер Капко, Калуш, зол. 1.—.

Дмитро Павлів, Калуш, зол. 1.—.

Центелевич Василь, зол. 1.—.

Штайберг Лев, зол. 1.—.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи викликані, бо в цей спосіб заощадимо собі гроша і часу на часті й зайві приглядки.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15, з дописком: На Український Город. Конто чекове ПКО 143.467.

КНИЖКА ВІДЗНАЧЕНА ЦЬОГОРІЧНОЮ НАГОРОДОЮ „Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ"

ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ

ІРИНИ ВІЛЬДЕ —

що тільки одна дістала цього року літературну нагороду.

— **Смерть у мряці.** Пасажирський літак, що вилетів з Любляни, розбився недалеко села Крушиці. Пільот, механік і 5 пасажирів згинули на місці. Причиною катастрофи була страшна мряка, в якій пільот не доглянув вершка гори, до якої розбився апарат.

— **Жертва азарду.** В одному з лювдонських шпиталів померла перед кількома днями відома колись артистка Кейт Фут, що її в останніх часах називали „стара Кейт". Вона продавала на старість сірники та інші дрібниці при вході того самого театру, де колись збирала оплески. Славна колись артистка стала жебрачкою через рулетку. Великі гроші, що заробляла сама і які дістала по смерти своїх трьох чоловіків Кейт Фут програла в рулетку. Це і було причиною її нужди.

— **Місто про яке не знали.** Англійський летун натрапив припадково на незнане місто у джунглях на 150 кільометрів від Сінґапур. Англійці вислали комісію, яка ствердила що місто, про яке ніхто не знав, має 5 тисяч мешканців. Місто існує вже десять років і мешкають у ньому переважно китайці, що їх нужда і довги вигнали з Сінґапур. Щасливе це місто, де найвищою владою є самоврядна управа! Англійська влада почала порядкувати та європеїзувати місто, починаючи від податків. Розуміється, що мешканці міста не дуже вдоволені з такої опіки.

— **Щур вигриз дитині око.** В Кашубському селі Румія—Зігіря трапилась небуденна подія. До колиски, де спала півріча дитина селянина Будиша, вліз у ночі щур і вигриз дитині око. Дитину перевезли до шпиталю, де стверджено, що нема для ока ніякого рятунку.

— **Вкрали дорогоцінну скрипку.** Бр. Губерманові у Ню Йорку вкрали скрипку марки „Страдіваріюс". Цей інструмент дуже дорогий, бо на світі є тільки кілька штук тієї марки. Губерман визначив 2500 долярів нагороди за віднайдення скрипки. Скрипки тієї марки заквестіонувала поліція у львівських пасерів. Одна із тих скрипок показалась фальсифікатом. Либонь і друга не буде теж марки „Страдіварюс", хоч має на це всі познаки.

— **Дня 15-го липня 1936 року відбулося в Централі П. К. О. у Варшаві 41-ше льосування книжочок на премійовані вкладки ощадностеві Серії І-ої. По зол. 1.000 — дістануть власники цих книжочок:** 1154, 5965, 15733, 20401, 23698, 30195, 31768, 33586, 33979, 34077, 34532, 35213, 35547, 35574, 35655, 40183, 44819, 45097. Книжочка Серії І-ої, вильосувана дня 1. квітня п. р. досепер не зреалізована: Ч. 26.209.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ОСТАННЄ КОХАННЯ".

Сюжет нагадує славний „Епізод". Старший добродій, славний композитор, закохується у молодій дівчині. Десять літ не було його у Відні; вертається знеохочений до життя — від пяти літ уже нічого не компонує. Нарею зустрічає у товаристві молоду японку, що вчиться у Відні співати. Він захоплений її голосом неподібним до ніякого іншого. Може й поведінкою, такою дискретною і непримітною, що ледви можна сказати, чи вона взагалі „поводиться" у товаристві. Під впливом цієї японки він компонує нову оперу, яку вважає за найкращий твір свого життя. Випадок хоче, що сповняється теж його мрія і що ця молода японка зможе задебютувати в державній опері в його творі. Але диригентом опери є молодий, гарний мужчина, що теж закохується в тій молодій артистці, маючи нагоду постійно робити з нею проби. Старий композитор досить пізно відкриває ту тяжку для нього правду, що має такого небезпечного суперника. Вибір для японки — перівний. Історія кінчиться меланхолійним акордом.

Головну ролю композитора грає славний Бассерман, молодого диригента Ганс Ярай, японку справжня японка Мішіко Маїяль з оригінальним голосом. Чуємо вигадки з опери та пісні. Фільма з добрими артистами, але дуже пересічна.

ДИВОГЛЯДИ.

АПЕТИТ СЛОНА.

У віденському цирку Кроне у Пратері показують штуки 25 слонів. Найменодший із них Бірма, має великі симпатії серед жінощтва і дітей. Цими днями одна дама годувала його цукром; коли він зїв увесь цукор, сам підійшов до льожі і вирвав їй з рук велику срібну чашу, яку проковтнув. Директор мусів заплатити дамі 600 шилінгів відшкодування і купити величезну порцію рицинового олійку для свого вихованця.

РОЗВОДИ І ДІТИ У СОВІТАХ.

Совітська офіціяльна статистика стверджує, що в Москві на 4381 подруж з минулого року 2040 дістало розвід. Із 77 подруж, що дістало розвід у районі Москви залишилось 47 дітей, які не пішли ані за батьком ані за мамою, отже круглі сироти, буцімто на державній опіці, себто „беззахисні".

62-ЛІТНІЙ СЛАВНИЙ УЧЕНИЙ ХОЧЕ МАТИ ДОКТОРАТ.

У Відні промувався на „д-ра технічних наук" професор Технічної Промислової Школи Роберт Едлер, славний винахідник. Має він... 62 роки і був одним із 31 кандидатів до цього титулу, єдиним у такому віці і на такому становищі від довгих-довгих літ.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ҐРАЦУ.

Відділ Українського Студ. Т-ва „Січ" у Ґрацу подає до відома всім заінтересованим про студії у високих школах Ґрацу отсе:

Університет у Ґрацу обіймає факультети: а) філософічний, в обсяг якого входить фармація — 6 семестрів; б) медичний; студії трівають 10 семестрів і діляться на 5 передклінічних і 5 клінічних; в) теольогічний; г) правничий.

Висока Технічна Школа в Ґрацу обіймає відділи: а) інжинірії; б) архітектура; в) машиновий; г) хемічний. Ректоратові цієї школи підлягає теж **Гірнича Академія** в Леобені.

У всіх факультетах університету нема ніяких вступних іспитів.

Приймають теж абсольвентів з недержавними матурами.

Шкільна оплата на медичному відділі семестрально коло 180 шилінгів (180 зол.).

Початок шкільного року 1. жовтня.

До подання потрібні załучники: 1) свідоцтво зрілости в оригіналі і легалізований переклад у німецькій мові; 2) метрика; 3) свідоцтво убожества, потверджене громадським урядом; 4) 2 знимки; 5) 10 зол. на кошти вписів.

Вписи полагоджує Українське Студ. Т-во „Січ" у Ґрацу (**Ukrainischer Stud. Verein „Sitsch" in Graz — Universität. Österreich**).

Удержання в Ґрацу коштує від 100—150 шилінгів (100—150 зол.) місячно.

Всяке листування полагоджує Т-во зі своїми членами тільки за надісланням міжнародньої марки.

Відділ.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Луговий фестин-попис у Лужку Горішньому. У неділю 12-го ц. м. відбувся в Лужку Горішньому великий народній фестин, якого програму виповнили майже всецілo тюписи „Лугів" із сіл: Лужок Горішній, Лаврів, Топільниця, Нагачівка, Вишів, Галівка і Турє. Фестин почався дефілядою згаданих „Лугів". Перемаширувало 200 луговиків і луговичок, у цьому понад 50 луговиків у повних одностроях. Після цього організатор першого „Лугу" в Старосамбірщині, студ. теол. Татомир Олександер, виголосив коротку, але палку промову-привіт, звернену передусім до луговиків. Опісля йшли вправи: дівочого дорослу з Лужка Гор. до сліз „Боже Великий"; збірні вправи палицями луговиків, вправи хустинами лужецького дівочого дорослу; мішані вправи дівочого і хлопечого дорослу з Лужка; мішані вправи луговиків і дівочого дорослу з Лужка; вправи палицями луговиків з Лаврова і Нагачівки та вежі хлопечого дорослу з Лужка. Крім цього хори з Галівки і Лужка відспівали низку народніх та стрілецьких пісень. Свято закінчено відспіванням національного гимну. Хоч була несприятлива погода (майже ввесь час фестину росив дощ), прибуло понад 1000 гостей із багатьох доокольчних і дальших сіл. На окрему згадку заслуговує численна участь старосамбірської інтеліґенції. Усі присутні вивезли з фестину дуже гарне враження. Коли взяти під увагу, що крім лужецького і лаврівського „Лугу" інші засновано щойно в цьому, а почали вони вправляти щойно цього літа, то попис виявив дуже спорідно і вимагав багато послідовної волі організаторів і багато доброї волі луговиків(ок). Подібні збірні лугові фестини-пописи будуть відбуватися підчас ферій по черзі в кожному із сіл, де організовано „Луг", а при кінці літа відбудеться великий луговий попис „Лугів" старосамбірської області в Старому Самборі.

Учасник.

Спорт.

Про поперідкові змагання ужгородської Руси в Зліні з С. К. Батя подали ми своєчасно замітку на основі звідомлення чеського радія. Тепер містимо про ці цікаві змагання оригінальне звідомлення, що його прислав нам ласкаво др М. Яніа, — Ред.

ЗЛІН: „Русь" (Ужгород) — С. К. Батя (Злін) 2:2 (2:2).

Коли в год. 18-15 дня 13. ц. м. появилися на гриші С. К. Батя в Зліні грачі Руси до голового змагання за вступ до чеської державної ліги, мало хто з 4.000 учасників вірив у неспримітнений вислід для С. К. Батя. Думали загально, що Русь програє. Однак змагуни Руси своєю чудовою грою показали, що значить хотіти виграти.

Грачів Руси при їх появі на гриші сердечно привітала публіка. Симпатію глядачів, що її вспекали собі ужгородці вже на початку гри, вдержали вони аж до самого кінця.

Перед початком гри грачів Руси, ведених ужгородським старостою міста А. Дудашою та функціонарями, привітали голова Н. Z. P. Гамаль і Томаш Батя (син бл. п. фабриканта Баті). Обі дружини вимінялися між собою прапорці.

Після того суддя Вльчек з Праги, що добре суддівував, зачав гру. Гра була гостра. Вже в другій мінуті С. К. Батя стріляє гол, одначе суддя його не признав з причини „офсайту". В 4. мінут. Русь сильно наступає і Кобзар стріляє чудового гола. Русь натискає дальше і в 25. мін. Криж стріляє другого гола для своїх барв. У 30. мін. грачі С. К. Батя спамятались і надали ще гостріше темпо. Сильно наступають і в 40. мін. Відтак стріляє гола. А в коротшім часі, бо за 4 мінути, стріляє Дуєсн другого гола для С. К. Батя.

В другій половині перевага спочатку в по стороні С. К. Батя, що не вміє використати догідних позицій. При тім дуже добра оборона Руси, головно Товта, що вічить усі зусилля противника. Відтак ініціятиву бере в свої руки Русь. Кілька разів атакує ворота противника, що їх добре боронить Гавлік (воротар). В 32. мін. виходить з гриша Черьоні на приказ судді за небезпечну гру, так, що вже до кінця С. К. Батя грає лише з 10. грачами. У висліді вже ніщо не змінюється.

Загально можна сказати, що С. К. Батя вирівнався вищою технікою, зате грачі Руси — витревалістю та скорістю. Русь грала чисто і дуже фер, не провинилась ані разу проти правил, чого не можна би сказати про домашніх. Русь застосувала переважно німецьку гру. Якби не розбагнений терен, на якому грати дуже тяжко, висліл для Руси міг бути ліпший.

Стан табелі тепер такий:

Вікторія Жіжков	4	3	1	0	7	11:5
Русь — Ужгород	4	2	1	1	5	11:7
С. К. Батя — Злін	4	1	2	1	4	7:6
С. К. Градец Кральове	3	1	0	2	2	2:5
С. К. Меріш Шенберг	3	0	0	3	0	3:11

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУШОЇ ЕВРОПИ.

ПРАГА: Славія — Австрія 1:0.

Тому, що Славія у відплатних змаганнях виграла тільки 1:0, відпала від дальших змагань за чашу середушої Европи. На полі бою залишились тільки чотири дружини, представники чотирьох народів: Спарта, Австрія, Уйпешт та Амброзіяна.

В найближчу неділю грають: Уйпешт—Австрія та Амброзіяна—Спарта.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

ВИСТАВА СТРІЛЕЦЬКИХ ВОЄННИХ ПАМЯТОК 17. травня — 7. червня 1936.

SPRAWOZDANIE z działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krakowie za okres od 1. IV. 1935 r. do 31. III. 1936 r. oraz finansowe za rok 1935.

REZOLUCJE zebrania obywatelskiego w Warszawie 26-go kwietnia 1936 w sprawie niebezpieczeństwa czesko-bolszewickiego i konieczności ścisłego sojuszu polsko-węgierskiego. Warszawa, czerwiec 1936. Str. 32, 8°.

Листування Редакції.

Вп. Д-р М. Янів, Маленовіче, Ч-С.Р.: Дуже дякуємо за присилане, яке негайно використовуємо. — Статтю про початки організації українського студентства в Брні маємо в теці і при нагоді належно використаємо.

Дубовий Листок: Просимо прислати щось з Ваших околиць.

Театри.

Український Мол. Театр. „Загравa“ під арт. пров. Б. Блавацького.

Борщів.
17. VII. „Голгота“.
18. VII. „Ой не ходи Грицю“ (нова постанова).
19. VII. „Стефко“.

Заліщики.
20. VII. „Гарно вишитий фрак“.
22. VII. „Ой не ходи Грицю (нова постанова).
22. VII. „Стефко“.
23. VII. „Голгота“.
24. VII. „Маріюс“.
25. VII. Свято полуня“.
26. VII. „Дума про Нечая“.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Ворохта:
17. VII. Запорожець за Дунаєм.
18. VII. Премієра: Муж двох жінок.
19. VII. Циганський барон.

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

16. і 17. VII. Рава Руська.
18. і 19. Жовква.
В короткому часі хор концертуватиме по дітницях.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

П'ятниця, 17. VII. нечинний.
Субота, 18. VII. год. 8. веч. „Малощо не ніч подібна“, премієра.

Кіна.

АПОЛЬО: „Книжка Чарджа“ з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю“ і „Жінка двох чоловіків“.
ВАНДА: 1) „Тигр Пацифіку“, 2) Легіон відважних“.
ІРАЖИНА: „Зацькована“ та „Індійські піхотинці“.
КАСІНО: „Багряний цвіт“.
КОПЕРНИК: „Чарівниця“, „Золота дівчина“ та Боксерський мете“.
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь“.
МІРАЖ: „Авдієнція в Папи“.
МУЗА: „Доктор Ікс“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Останнє кохання“.
ПАН: 1) „Опір“, 2) „Кохає, любить“ шанує“.
РАЙ: „Рапсодія Балтику“.
СВІТ: „Кво вадіс?“ з Лайнгсон.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту“ і ревія.
ТОН: „Осуджений“ і „Вісім годин д-ра Моргана“.
УТІХА: „Наші хлопці моряки“ і ревія.
ХИМЕРА: „Людина столиць“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Відень“.

Закордонне радіо.

Пятниця, 17. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Ресіталь скрип., 20.50 Ревія шлягерів, **Брюсель** (483,9) 21.15 Легка музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Концерт, **Прага** (470.2) 17.05 Квінтет, 19.35 Концерт, **Париж** (16.48) 17.30 Концерт, 20.00 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Полудневa музика, 18.00 Соната ф-дур Шуберта, 20.10 Оперетові мельодії, **Букарешт** (549,5) 17.00 Сольо на альтівці, 19.20 Мадярські нар. пісні, 23.05 Сальонова музика, **Мілляно** (3685) 20.40 Вибір пісень, 21.30 Скрипресіталь, **Рим** (420,8) 20.50 Розведенниця — оперетка.

Субота, 18. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Козирі 1936 р., 20.10 В ритмі епох, **Брюсель** (483,9) 18.15 Камеральна музика, **Братислава** (298,8) 20.35 „Герої оперетки“ — опереткові мельодії, **Прага** (470,2) 16.05 Твори Штравса, 22.30 Концерт, **Париж** (1648) 18.30 Легка музика, 20.30 Опера. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Народні танці і пісні, 22.30 Нічна музика, **Міхен** (405,4) 20,10 Великий весенній вечір, **Букарешт** (364,5) 17.00 Румунська нар. музика 20.15 Танкова музика, **Будапешт** (549.5) 17.30 Ресіталь скрип., 18.30 Радіоконцерт, 20.00 Графиня Маріца — оперетка, 22.10 Циганська музика, **Мілляно** (368,6) 21.45 Вечір в шану Росінія, **Рим** (420,8) 21.30 Симфонічний концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 18. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35, Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Сальонова дружина, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя обласних товариств, 13.05 Полудневий дневник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 „В честь сонця“ — муз. авдиція, 16.45 Вільна військова школа у Варшаві в роках 1914—1915 — відчит, 17.00 Східні настрої, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Шимарон над рікою терпеливости, 18.05 Ранок, полудне і вечір у Відні — з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.45 „Великий дітній концерт П. Р.“, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Симфонічний концерт,

Субота, 18. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт легкої музики, 13.55 Огляд видавництва, 13.05 Полудневий дневник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Гр. плити, 15.35 Господарські вісти, 16.00 Концерт солістів, 16.45 „Балтик — водною пустинею“, 17.00 Концерт симфонічної орхестри, 17.50 „Рудницька пуща“, 18.00 Сільна реруя, 18.05 **Наша співачка Марія Сабат-Свірська відспіває пять пісень наших композиторів**, 18.25 Актуальний львівський фейлетон, 18.35 Програма, 18.40 Реклямовий концерт, 18,50 Актуальна гутірка, 19.00 Вечір легкої музики, 20.15 Авдиція для поляків в заграниці, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Спів, 21.30 Свєч, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Сальоновий квінтет, 23.00 Танкова музика.

Радіокутик.

АНТЕНА — ПЕРУНОХРОН.

Ми найшли тепер в період канікулів. Незвичайна спека виникає в цілій Европі електричне напружения. Часті бурі б'ють вогнистими громами в землю, потягаючи за собою численні пожежі і часті пораз людей електричним струмом.

В цьому часі треба памятати про одне: грім перестає бути грізний для дому, на верху якого знаходиться антена.

Всупереч різним спілкам, що ще й досі трапляються на селі і поширюються людьми темними і не мающими поняття про дійсне значіння атмосферичних явищ, ніби радіо притягує громи, треба категорично стверднти, що власне радіова інсталяція боронить дім і його мешканців від наслідків бурі. Грім — як відомо — є видадуванням електрики, якою є пересичена атмосфера у вигляді електричної іскри між хмарами і землею. Тому, що повітря є дуже поганим провідником електрики і утруднює дорогу електричній іскрі, вона шукає лінії найменшого опору, щоб дістатися до предмету який її притягує. Вибираючи найкоротшу дорогу, вона вдаряє передовсім у високі предмети, як церковні вежі, телеграфічні стовпи і т. п. На шляхах електричної іскри в повітрі лежать і інші чинники, як напр. повітряні течії, насичення вогкістю, масив заліза і інші.

Отже, часто трапляється, що грім вибирає собі верх дому чи хати, як найближчий пункт вилядування електрики.

Сумна назагал доля такого дому, коли його не забезпечує громовід. З досвідів знаємо, як легко тоді стають жертвою пожежі соломяні дахи.

Громовід — це, як відомо, висока щогла, яка має на верху металеве вістря, від якого веде також металевий провід до землі.

Ту саму ролю сповнює досконало радіова антена, забезпечуючи дах дому від удару грому. Маючи до вибору поганий провідник як дерево або солому, і добрий — у вигляді металевої лінии антени, грім не завагається ніколи і вдарить в антену. Коли вона правильно закладена і уземлена на час бурі, — жадна небезпека не загрожує ані домові ані його мешканцям.

Не даремне спікер приладує і заповідає кожного разу після закінчення авдиції про уземлення антени. Це важлива річ, особливо в ночі. Часто вибухають несподівані бурі, а тому перед сном треба забезпечити свій радіовий апарат.

РАДІОВА ШКОЛА У НІМЕЧЧИНІ.

Справа утворення спеціяльної радіової школи не перестає бути актуальною. Утворити таку школу поруч зі школою технічною, мають інше цього року.

В цій школі молодь, яка має артистичний хист, буде підготовлюватися до радіових завдань.

РАДІОВА ШКОЛА В АНГЛІЇ.

Англійська радіофонія має утворити радіову школу. Англійська радіофонія виходить з погляду, що кожен, що працює в радіо мусить мати цілість фахової підготови, тобто, технік мусить мати певний засяг відомостей з укладання програм, а літературний провідник повинен орієнтуватися в технічних проблемах радія.

На утворення цієї школи призначено 11 тис. фунт.

ФРАНЦУСЬКІ СТРАЙКИ І РАДІО.

Великий французький страй вказав посередньо на велику вагу радія, бо коли перестали виходити часописи то воно було одиноким джерелом інформацій для суспільности про наміри уряду. Новий премієр і його співпрацівники часто зверталися до суспільности при помочі радія.

Продавці радіових предметів стверджують величезний зріст попиту на радіові апарати, які в часі страйку набрали особливого значіння.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.63—89.80, Дол. американські 5.29.50 — 5.26.50, Дол. канадійські 5.28—5.25, Фльорени голянд. 360.97 — 359.25, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.35 — 172.50, Фунти анги. 26.54 — 26.48, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118,59, 117.75, Корони норв. 133.88—132.90, Корони 137.18—136.20, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.55, Марки нім. 143 — 138, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Баня Польський 100, Ліяьпоп 12.35—12.40, Страховичі 32.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2 ем. 65, серії 73.50, 2. ем. 64.50, серії 71.50, 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб 48,75—49.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 16-го липня ц. р. кооперативам платив за: ньоко Львів.

1 кг. масла десерового бочк. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.14 „
1 п. яиць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 16. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахокомсарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Гиньки, гиндички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні; тенденція на курята знижкова, на гиндики, качки, курки хиндево вдержана.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. півріч 1936: (в золотих).

Воєвідство Станиславів:

Богородчани, зб. до пушок: 31.24, Жураки, М. Пастівна 2, Саджава, уч. Н. Кметик 1, Глубоке, кооп. 5, Солотвина, адв. Е. Гординський 1.

Городенка, Філія Т-ва Просв. зб.: Вільховець, М. Прокипчук 4.80, Фільварковий кут, К. Бидкало 4-45, Котниківка, І. Муканик 3.20, Д. Кіндрачук 10,19, Галузівка, І. Бабчин 2.60, П. Токарик 4.26, Дубки, І. Хорт 1.15, Жуків І. Стасюк 7.07, Живачів, М. Слободян 4-66, Ісаків, А. Дідич 5.30, Копачинці, Л. Артиш 5.26, Коляки, Д. Андріяш 0.90, Лука, Б. Гаванський 5.25, Корнів, М. Іванків 6.10, Обертин, І. Яворський 2,33, А. Породіло 3-86, А. Кобилянський 2.80, П. Городчук 2.77, Передівне, М. Приймак 2.45, Петрів, М. Кушнерик 7.27, Поточиська, П. Дідич 6-14, С. Савчинський 7.30, М. Миленька 5.30, Р. Емчук 4.14, Підвербці, М. Ластович 4.60, М. Дубчак 1.43, Пробабин, Ю. Королюк 1.67, Рашків, Я. Сидорак 3,99, Рипужинці, П. Шевчук 4-40, Семаківці, Д. Крупева 6.92, Вознесенський Кут, Д. Яшан 1.81, Стрільче, В. Григорів 3.10, Семенівка, І. Лавровський 0.90, Топорівці, А. Кассіян 1.90, Торговиця, В. Шинкарук 20.80, Тишківці, Г. Бандурка 7-90, Ф. Дмитерко 7.35, П. Петруняк 13, М. Грималюк 5.40, Черняти, М. Гарасим 17.07, Ю. Лобан 14.60, Чортовиці, пар. ур. 7, Ясенів, М. Візінський 6-21, Якубівка, М. Гуменюк і М. Вівчарук 13, Городниця, Юрчишинова 2, Гарасимів, о. С. Вільчинський 20.77, Корнів, ем. уч. В. Дорош 2, Обертин, о. Д. Грабець 2, кооп. „Українська Каса“ 4.90, Поточиська, пар. ур. І, Черняти, Б. Томяк 1, Городенка, Повіт. Союз Кооп. 15.

Долина: Долина, Філія С. У. зб. 107.65, Грицай Мих. І. М. Іваськевич 2, Церківна, пар. ур. 2.10, Воля задеревацька, о. І. Козак 1, Рахиня, пар. ур. 4.31, Дуба, А. Мировичі 5, Чолгани, пар. ур. І, Ілемня, М. Гарилик 7.40, Людвиківка, П. Особа 2, Рожнятів, О. Іжицький 3, А. Гапанович 1.50, Сваричів, ем. упр. шк. І. Мендюк 1, Гошів, парохія 5, Суходіл, о. І. Жовтанецький 3, Вигода, Пациків, П. Яцур, зб. 5.54, Ломин, о. Т. Депутат 2.50, Крехівці, П. Корольчук 2, Цінява, зб. на вес. п. М. Комаря і М. з Максимовських 4.36,

Жидачів: Анна Юрків зб.: Гніздичів, 7.60, Заболотівці, 7.21, Туради 5, Держів 3.11, Волиця 1.60, Бережниця кор. 5.45, Покрівці 7.77, Цупиліяці 3.90, Рогізно 8.75, Межиріче 13.80, Пчани ст., і нові 7.10, Лівчиці 6-33, Іванівці 6.85, Жидачів 28.26, Стільсько, пар. ур. 4.70, Баличі подор., о. І. Тимків 6, Журавно, о. Л. Головацький 3.50, Миколаїв п/Дн., О. Корецький 1.50, Філія С. У. 16.25, Яблівці, о. Ю. Боднар 5, Жидачів, Д. Мороз 1, Анна Юрків 3.

Калуш: Філія С. У. зб.: 165, Калуш, М. Микулова 1, М. Рубчак 2, суд М. Стражницький 5, Станькова, уч. Ю. Гуменілович 5, Кадобна, М. Брикайло 1, Болохів, М. Козаківна 1, Рінія, пар. ур. 1.10.

Коломия: М. Мельникова зб.: Коломия 112.03, Космач 5.30, Баличі 15.50, Печеніжин 8.63, Березів—Баня 9.10, Воскресінці 14.35, Вербіж инж. 3.63, Бучачки 6-70, Сопів 10.50, Молодятин 10.20, Рунгури 2.77, Камянки м. 0.40, Ключів м. 19.26, Замулинці 18.30, Княжлюр гор. 3, Ключів в. 4,85, Добровідка 8.09, Годи 17, Пилипи 8.50, Назірна 6.98, Люча 12.15, Королівка 5.60, Корнич гор. 8.01, Княжлюр Баня 4.52, Ліски 2.02, Корнич село 11.40, Корнів 17-15, Др. З. Леванцький 5, Шепарівці 2.80, Хлібичин ліси 23.06, Товмачик 17, Семенівці 19.70, Турка 6.88, о. В. Кониньский 4, Мишин 1.75, Яблонів 14, Рахівчик 3.53, Коломия, ем. уч. В. Ломич 2, Д. Гвідан 2, Др. А. Коссак 1, ем. уч. Ю. Крупська 2.50, О. Кисілевська 2, Березів середн., о. М. Данилович 3, Баличі, П. Гелета 1, Коршів, о. І. Кобуз 5.

Косів: Др. П. Романк зб.: 28.05, Яворів, пар. ур. зб. 4,61, Розтоки, о. Г. Гнатів 7, Косів, М. Чорній 1, Соколівка, о. А. Волянський зб. 9, Жабе, М. Тимків 5, О. Мороник 1, Брустури, М. Дручків зб. 2, Білоберезка, о. І. Березовський зб. 6.38, Красноїла, пар. ур. зб. 25.30, Ясенів гор. о. А. Наконечний 2.35, пар. ур. 2,65, Рожнів к/Заб. Др. Б. Дольницький 3.80, Шешори, О. Вовокова і О. Липавська 5.

Надвірна: Г. Лилякова зб.: 218.51, Надвірна-м. М. Цимбалістий 1.50, О. Цибик 5, Суд. Д. Кондрацький 1, Делятин, О. Яновяч 6, М. Небелюк с. Петра 0.50, Гавриліка, о. А. Сірецький зб. 2.51.

Рогатин: З. Поташник-Воробець зб.: Рогатин 26.71, Залите, А. Гавриляв 3.30, Висна, М. Райнгардт 3, Деговя, М. Генета 10.10, Підвисе, М. Галуга 4, Підгороде, Н. Гладун 20, Залуже, Д. Воробець 16.40, Путятинці, М. Ейна 14.55, Княжничі, С. Бойко 13.85, Фрага, Йосиф Чорвій 11, Черче, П. Стек 15.54, Липиця гор. Ф. Довга 10.40, Загіре, А. Кузик 9.34, Любша, І. Рій 2,60, Ферлїв, В. Лодим 8.70, Кліщівна, А. Белей 9.19, Вишнія, М. Олексюк 3.92, Дібринів, Д. Мельник 14.80, Позопята, Н. Косович 16.55, Бабинці, А. Антоневич 2.94, Пуків, Д. Пазій 10.70, Стратин, К. Тичківська 4.51, Липиця дол. І. Скульська 13.72, Пеари, Ю. Мельник 7.18, Бабухів, П. Іванців 9.92, Уїзд, О. Мельник 3,67, Явче, С. Левицька 11.38, Підкамінь, Г. Рудницький 5-10, Чесники, А. Шеремета 11.74, Обельниця, І. Паркуць 1.70, Григорів, О. Нагірна 4.42, Мелна, М. Ломара 4.70, Васючин, Я. Сайкевич 15,69, Потік, Н. Процайло 10, Підмихайлівці, Т. Федорків 19.35, Жовчів, Т. Макогін 5.31, Журів, Г. Давидяк 9.84, Лучиці, К. Підхомна 16.58, Рогатин-м. о. І. Гаврик 3, С. Пилат 2, Вербилівці, о. І. Щербанюк зб. 8.82, Григорів, В. Салабан, І. Болшівці, О. Г. Остапчук 2, Липиця дол. Др. Д. Добротвір 2, Воскресінці, М. Панчишин 5.

Далі буде.

МЕШКАННЯ

ЧОТИРИ і пять покоїв, комфорт, середмістя, на мешкання або бюра до винайму, Сикстуська 14.

ПОКІЯ з бальконом, соняшний (мансард) для 1—2 осіб, з умебльованням або без — при вул. Болеслава Хороброго 8. — зараз до винайму. 2418, 1—2

ЛІТНИЩА

ХТО ЩЕ НЕ ПОІХАВ на вакації, а хоче відпочати і викупатись у цілющій волі Черемоша, хай негайно їде до вигідно урядженої віллі В. Бундзяків — Кути, вул. Тиха 5. 2416, 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС. Музичне Товариство ім. Миколи Лисенка в Стрию розписує конкурс на посаду управителя(льки) музичної школи або учителя(льки) фортепіяну.

Вимоги: треба вчити науку фортепіяну на середніх курсах з теоретичних наук. Перше(ство мають диригенти. — Платня за умовою. 2410, 3—3

ПІТ

МІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE“ 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 40-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 159 (14.408). Львів. субота 18. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



Заборонили Просвітянський Гуцульський Здвиг і в Ямнім.

Філія Т-ва „Просвіта" в Делятині подає до відома, що „Просвітянський Гуцульський Здвиг", який мав відбутися дня 26. липня ц. р. в Ямнім, *заборонило повіт. староство в Надвірній.* Тому цей Здвиг у цьому річниці не відбудеться.

Делятин, 16. липня 1936.

ЗА ФІЛІЮ Т-ВА „ПРОСВІТА" В ДЕЛЯТИНІ:
Д-р О. Навроцький, голова. *Дмитро Федик,* секретар.

Перед замкненням численних православних парохій на Волині?

Читаємо в „Новій Добі":

Ходять чутки, що в найближчому часі має бути зачинена значна кількість православних парохій на Волині і їхня земля буде розпарцельована не тільки між українців, але й між чужинців-кольоністів. Чи це правда?

ЗАЧИНЕННЯ ПАРОХІЇ В КОРЦІ.

Корецький гмінний уряд прикликав до себе 27. VI. ц. р. свящ. Пятницької церкви (св. Параскеви) на передмісті „Новий Корець" і повідомив його, що церковною землею має користуватись тільки до вересня ц. р., а далі „невідомо, що буде". Священник Герус чомусь передав гмінному урядові ділянки церковної землі, хоча вони належать до другої церкви.

Пятницька парохія, що правда, маленька (500 душ), але церква стара, збудована коштом селян у 1765 році. Один час була вона самостійною (1765—1844), потім належала до Кузьмо-Демянівської парохії (1844—1902), врешті знову зробили її самостійною (1902—1936). Дня 11. III. 1922 р. від неї забрали 40 гект. 5682 метр., а тепер думають забрати і решту землі (32 гект.). Селяни шепчуть, що ця церковна земля має бути передана кольоністам, а не українським селянам. Ідуть ріжні балачки. Що буде з притчем і з самою церквою, не відомо. (м).

Подробиці замаху на Едварда VIII.

АНГЛІЙСЬКА ХОЛОДНА КРОВ.

ЛЬОНДОН, 17. 7. ПАТ. Подія у ГайдПарку, про яку преса подала вчора досить хаотичне звідомлення, представляється ось як: Коли король на чолі військ вертався коло год. 12.20 попід Веллінгтонів лук до палати, якийсь тип протиснувся через юрбу і **кинув револьвер, що вдарив королівського коня у копито. Король спокійно відїхав дальше,** видаючи лише непомітно короткий приказ адютантові, що завернув на місце замаху, де поліція з трудом видерла замаховця з рук юрби, що кинулася бити його. Один поліцай сховав непомітно револьвер до кишені; цілий інцидент пощастило так зручно зльокалізувати, що люди, які стояли 100 метрів дальше, нічого не бачили ні не знали.

„ЗА НЕЛЕГАЛЬНЕ НОШЕННЯ ЗБРОЇ".

Замаховця замкнули в поліційній вязниці. Його адвокат запротестував проти заміту, що йшло тут про замах на життя короля. Виявилося, що револьвер довго не вживаний, на 5 набоїв, але перша комора була порожна.

ПЯНИЦЯ ЧИ МАНЯК?

Поліція, що арештувала замаховця, мала враження, що він не зовсім тверезий; він їм пояснював, що **„всьому винен мін. Саймон"**, який не звернув уваги на його листа.

Мотиви замаху невідомі. Припускають, що він маняк. Здається йде про те, що він програв якийсь цивільний процес; уважаючи це великою кривдою, він мабуть домагався у листі до мін. Саймона відшкодування, погрожуючи, що інакше він зробить щось невідповідального під час вчорашнього свята. Його піддали лікарським оглядинам.

ЛЬОНДОН, 17. 7. Райтер. Атентатчик ставив перед судом, що відложив розправу на 7 днів. У слідстві заявив він, що не хотів зробити ні якої кривди королеві, лише запротестувати. З професії він журналіст.

ГРАТУЛЯЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 17. 7. ПАТ. Вчора дістав Едвард VIII. звідусіль гратуляції.

АТЕНТАТЧИК Є ІРЛЯНДЦЕМ.

ЛЬОНДОН, 17. 7. ПАТ. Виконавець вчорашнього замаху зветься не Мек Магон, лише Джером Беннігам. Має він 33 роки і походить з ірляндського графства Тайн. На вістку про замах заявив його 80-літній батько, що Джером Беннігам є налоговим пяницею і що алькоголь знищив його нерви.

Нині, в суботу, у Театрі Ріжнородностей

Премієра **„Малощо не ніч пошлюбна"** Весела комедія Елліса.

Знаменита обсада.

Незвичайний успіх на сценах заграничних і краєвих

Три години ґураганного сміху.

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє уряджения, одяги, постіль і білля

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Німецько-австрійське порозуміння і його наслідки.

Женева, 14. липня 1936.

Повідомлення про німецько-австрійське порозуміння зробило і в Женеві і в цілій Европі враження справжньої політичної бомби. Сам факт німецько-австрійських переговорів не був таємницею; про підготову до якогось порозуміння газети писали досить, а робили ще більше дипльомати, щоб до нього не допустити: вказували на те, що противенство між Німеччиною та Італією ще надто велике для того, щоб якесь поважніше порозуміння було можливе, робили заходи, щоб відновити фронт Стреси, а принайменше, щоб притягти Італію до конференції льокарненських держав без Німеччини і таким чином Берлін ізолювати. Всі ці пляни й заходи тепер перекреслено. В Парижі панує цілковита безрадність. Льондон виявляє найбільшу стриманість; англійська преса оцінює віденську подію ріжно, взагалі досить прихильно.

Значіння цієї угоди лежить очевидно не стільки в ній самій, як поза нею. Порозуміння з Австрією ані господарського, ані військового значіння Німеччини не збільшує. Оскільки воно є відповідю Німеччини на відомі заходи англійського уряду, то цією відповідю західні держави можуть бути цілком вдоволені. Хто хоче, той може навіть бачити в цім порозумінні поразку політики „аншлюсу". Про нього в порозумінні нема й згадки, ніде для забезпечення австрійської „незалежности" ані французької, ані женевської гарантії не треба. Відсутність канцлера Шушніґа на останній сесії Ліги Націй у цьому відношенні досить багатомовна.

Німецько-австрійське порозуміння порівнюють деякі часописи з німецько-польським. Порівняння це слушне лише почасти; перше з них має більше посередне значіння, друге мало більше безпосередне значіння. Слушно чи ні, це питання інше, але батьком німецько-австрійського порозуміння в Женеві уважають Мусолінія. Вражіння викликане цим порозумінням полягає головно в тім, що його уважають рівно з тим і порозумінням між Берліном та Римом і початком тривкого політичного співробітництва між Німеччиною та Італією. „Коли Німеччина не робить ніяких уваг дотично австро-італійської приязни, то це тому, що вона уважає її рішуче корисною. В умові виразно зазначено римські протоколи, і Берлін приєднується в деякій мірі до малої потрійної спілки, до угрупування Рим—Відень—Будапешт. Можна навіть сказати, що порозуміння це простягається включно до Вершави. Таким чином ми булиб свідками утворення міцного угрупування в центральній Европі, яке обєднає авторитарні і напів-авторитарні держави та в силі зрівноважити кожний спротив. Берлін відтепер злучений з Римом. Мусоліні не пішле нікого на льокарненську конференцію в Брюсселі, коли Німеччини туди не запросять, і таким чином ці наради не матимуть значіння. Він буде намагатися, щоб реформа Ліги Націй, передбачена на вересень, приготувала помирення між Женевою та Берліном. Італія не є ізольована. Вона продовжує серію своїх дипльоматичних успіхів. Італійсько-австро-німецька приязнь з включенням Варшави й Будапешту ставить Европу перед нову ситуацію та можливостями, які тяжко передбачувати". Так оцінює редактор Бріке в „Журналь де Женев" поло-

тичну ситуацію в Європі, витворену німецько-австрійським порозумінням. І ця оцінка безперечно досить об'єктивна і слушна.

Цікавий також погляд лондонського допускача паризького „Еко де Парі", який уважає італійсько-австро-німецьке порозуміння цілковитою поразкою політики Ідена і навіть пророкує, що його сучасний відпочинок може закінчитись димісією. Його наступником мав би бути лорд Галіфакс, відомий прихильник порозуміння Англії з Німеччиною. В тім-же самім щоденнику Пертінакс висловлює побоювання, що Франція можливо буде поставлена перед вибором бути ізольованою, чи занятн другорядне місце в пакті чотирьох держав.

Зворот Італії у бік Німеччини спричинила в значній мірі, розуміється, англо-французька політика санкцій, але в очевидно і глибші причини італійсько-німецького порозуміння. Для переведення свого завдання в Африці Італія потребує ладу і спокою в Європі. Етіопія незвичайно богата країна, зона має все, чого Італія потребує — золото, залізо, вугілля, нафту, кольорові металі, ціні дикої кави, необмежені можливості для хлібороб'тва, плекання худоби, оброблювання рідких тропічних рослин і т. д.; але один вважець таможніх відносин, насерінь прихильний до Італії, пише, що по витраті величезних капіталів Італія матиме поважніший зиск зі своєї нової кольонії щойно хіба при кінці найближчого десятиліття. Осьлиник непоправна кольоніяльна господарка в часі теперішньої кріз, видно хоч би з того, що в Голяндії є прихильники того, щоб віддати голяндські Індії під зверхність Ліги Націй не лише тому, що володіння ними потягає за собою небезпеку збройного конфлікту з Японією, від якого досі боронила Голяндію Англія, але й тому, що управа цими кольоніями коштує голяндський уряд за багато.

Ладу і спокою в Європі не обіцяє Італії ані напівбольшевизована Франція, ані Англія, що ніколи не приєднується на постійне до якогось європейського угрупування, будучи державою світовою. Тому Італії властиво нічого іншого не лишається, як розпочати тривке політичне співробітництво з Німеччиною. Для українців цей зворот в європейській політиці має подвійне значіння. По перше: в італійсько-німецькім співробітництві має брати участь Польща, по друге: ми знаємо дуже добре, що поки Московщина має змогу визискувати українців та інші поневолені нації для своєї вищої в Європі, доти ані ладу, ані спокою на нашім суходолі бути не може. Отже кожне угрупування держав, що потребує ладу і спокою, раніше чи пізніше мусить звернутися проти Москви.

М. Данько.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 пм. Тел. 252-54.

Акти розпуки - грізним ментором.

Жахливе положення по наших селах. — Де шукати рятунку?

Недавні кривавні події у наших селах — в Острові Тулиголовськім, пов. Рудки і в Кречовичах, пов. Перемишль, є передвісниками нової хуртовини, що повисла над нашими селами. Невинна кров селян — це розпучливий поклик до рятунку нашого перелюдненого до останніх меж села, яке дуситься під тягарем страшного голоду землі, масового безробіття, нечуваного визиску рільних робітників (25—70 сот. денно, та ще дотого платних боновими, за 12 год. тяжкої праці в поті чола на панських ланах) і щораз то більших публичних тягарів (в останніх роках сильно збільшені видатки на вдержання збірних громад). Все те складається на дійсно сумнупресумну картину нашого села. А тому, що це страшне положення наших селян і нечуваний визиск панують на всіх українських землях у Польщі, кривавні події у згадуваних селах є грізним ментором для всіх тих, що вміють думати.

Нема сумніву, що лише розпучливим положенням наших верховинців-лемків, бойків і гуцулів, які голодують майже ввесь рік, а хліб їдять лише на велике свято, можна пояснити собі, чому наші демки з Сяніччини їдуть до Сокальщини і годяться працювати навіть за 26-ий сніп, себто за 200—250 кг. збіжжа за працю кількох місяців. „Годяться", бо мусять, бо від недоїдання (нема навіть мандибурки — баба роботь на ввесь рік на прожиток) діти пухнуть з голоду... І лише ота крайня нужда гонить о'цих наших верховинців з Бескиду чи Чорногори на доли до праці за будьяку ціну, щоб лише щонебудь заробити і бодай до Різдва гірко не голодувати. Їдуть ті верховинці, бо еміграція заморська і на сезонові роботи до Мадярщини, Румунії, до Прусії, Данії, чи навіть до Франції замкнена. Але й тут на долах теж нужда, теж безробіття і масове недоїдання і тому цих своїх бідних братів стрічають тут з нескриваним невдоволенням, а то й нападами, як не було хоч би в Острові коло Комарна.

Щож нам робити в цих дуже важких умовинах, яку раду дати крайньо подразненому нечуваним визиском рільним робітникам?

Наказом хвилини є витягнути правильні висновки з недавних кривавих подій — кинутись до праці над зорганізуванням усіх наших безземельних селян, які є саме цими рільними робітниками-визискуваними, що працюють за 26-ий сніп збіжжа! Таким наказом хвилини є стануть разом усім національно свідомим одиницям, інтелігентам, селянам та робітникам, і довести до того, щоб у кожному селі була сталова, масова організація наших селян — кружок „Сільського Господаря". Провід цієї організації повинен довести до того, щоб у кожному повіті дійшло до підписання збірних умов з дідичами; провід повинен стежити опісля уважливо, щоб ці збірні умови були додержані.

Таку акцію „Сільський Господар" вже веде. Найкращий приклад такої акції „Сільського Господаря" мали ми в Старосамбірщині, де завдяки „Сільському Господареві", який обєднав усіх лісних наших фірманів, доведено до значної підвищки їхньої заробітньої платні — і то без проливу крови.

Щойно тоді вдасться зліквідувати по наших селах раз на все впливи людовців чи комуністів. Щойно тоді, коли своя рідна організація розв'язуватиме з успіхом найпекучіші завдання тих визискуваних рільних робітників, вони не підуть за демагогією комуністів чи польських людовців. А ці завдання виконає напевно „Сільський Господар", коли в його рядах буде не 60.000 членів селян, — як сьогодні — але 800.000 членів. Це може статися, якщо ввесь актив нашої нації, головнож інтелігенти, зясують собі грізне положення нашого села і не будуть стояти осторонь, але солідно попрацюють над зорганізуванням села і взагалі нашого робітництва як у місті так і на селі.

Не час тепер на взаємні обвинувачення, але найвища пора взятися до дрібної важкої праці! Лише тоді усунемо впливи ворожих нам елементів, головно комуністів, які використовують нечувану нужду і не лише впихаються вже до кожного майже села, але й організують терористичні боївки й отих несвідомих наших рільних робітників уживають до поборювання всіх наших активних громадян.

Завданням політичного проводу скоординувати всю цю працю та вжити всіх сил і заходів, щоб усл ще вільна до парцеляції земля не лише перейшла в руки нашого безземельного і малоземельного селянства, але щоб припинено також повсім кольонізацію чужим елементом на наших землях.

В цій акції за землю, за варстати праці для основи нашої нації — селянства, стане одноду шно ввесь народ. Якщо влада злегковажить ще й тепер важкий голос нашого політичного проводу і земля переходитиме далі в чужі руки — розпука може попхнути наше зголоднілє село дійсно до необчислених актів, тим більше, що є люди й організації, які працюють у тому напрямі цілою силою пари.

Лише спільними силами всіх активних громадян зможемо врятувати наше село перед заливом комуністичної анархії та перед неповинним проливанням людської крови!

—o—

Велика летунська катастрофа під Орловом.

Смерть ген. Орліч-Дрешера і двох старшин.

В летунській катастрофі на польськім побережжі коло Орлова згинув у четвер пополудні інспектор повітряної оборони Польщі ген. Густав Орліч-Дрешер, підполк. Стефан Льот і капіт. Александер Лягевський, який кермував літаком. Подробиці цієї катастрофи такі: Ген. Орліч-Дрешер вилетів з Грудзьондза до Гдині, мабуть на стрічу своєї дружини, американки, яка верталась саме до Польщі. В год. 14.20 літак упав з невідомих причин до моря, 800 метрів на схід від пляжі в Орлові. Цю катастрофу завримітували численні літники. На рятунок виїхав негайно човен Польського Червоного Хреста і два каяки. Небавом надїхав данцігський корабель „Фальке", який закинув линви на літак і тягнув його до берега. В міжчасі надїхали з Гдині човни военної і торговельної марини, перебрали літак від корабля „Фальке" та дотягнули його до побережжа. Спроби витягнути всіх трьох осіб з літака ще на морі не вдалися, бо всі вони були міцно привязані поясами. Тому теж підчас катастрофи не вспіли вони вже вискочити з літака і виплинути на верха. На березі всяка рятункова акція і помич лікаря нічого не помогли. Орловський лікар д-р Покутинський ствердив смерть усіх трьох пасажирів. Тіла жертв катастрофи перевезли в год. 5-ій пополудні до команди фльоти на Оксиві, де примістили їх у морськім шпиталі военної марінарки. Почесну сторожу виконують моряки. Вечором численні делегації суспільних і військових організацій складали квіти на домовині. Кораблі схилили прапори на знак жалоби до половини держака. Саме підчас катастрофи дружина ген. Орліч-Дрешера приїхала в год. 3-ій пополудні на кораблі „Пілсудський" з Ню Йорку до Гдині. Генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Смігли надіслав на руки дружини ген. Орліч-Дрешера телеграму з висловами співчування.

В пятницю рано виїхала до Орлова з Варшави спеціяльна військова комісія, яка переведе слідство у справі цієї летунської катастрофи.

—o—

Православні москалі шукають малоросів.

Українська історія має чимало прикладів на те, що українська народня маса не тратила національної чутливости, себто здорового національного інстинкту навіть у найтяжчих добах поневолення України. Одним із таких прикладів служить відоме оприказка: „Тату, лізе чорт у хату. Дарма, *аби не москаль*". Так виявляє історично в устній народній творчости наш нарід свою щиру нехіть до Москви, до московського зазіхання на Україну і до кожної московської спроби спокусити українців. Українська інтелігенція не завсіди бувала відпорна супроти московських спокус і зазіхань. В таких випадках вона звичайно розминалась зі своїм народом і збільшувала ряди московських найманців на Україні або серед українців. Особливо маркантні такі явище в розвитку українського православія. Не зникли вони і сьогодні. На еміграції перебувають православні українці в особливо тяжких релігійних умовинах. Одиноким національно-українським православним осередком для всієї української еміграції в середній та західній Европі є, як відомо, настоятель української православної парохії у Франції. Подібної української православної парохії не мають українці ні в Чехословаччині, ні в Німеччині, ані в балканських державах. Більшість української православної еміграції силоміць затягається до юрисдикції московських (еміграційних) епископів, на чолі яких стоїть *відомий українофер митр. Антоній Храповицький*. Він і досі не залишив уживати титулу „митрополита Київського та Галицького". Провідним центром для московських епископів на еміграції є собор епископів у Сремських Карловицях в Югославії.

Митр. Храповицький заборонив перед світовою війною на Волині молитися за Т. Шевченка і наказував викидати з підвладних йому церков памятки старовинного українського церковного мистецтва. В 1917. р. він заборонив був у Харкові читати евангелію в українській мові, бо для нього українська мова, мовляв, лише мова „базарна". У 1919. р. після захоплення Києва Денікіном приїхав до Києва А. Храповицький з Бучача, куди була його заслала українська влада і відновив в столиці України свою протиукраїнську агітацію. У своїх памфлетах закликав він тоді „...не вдаватися із скритими ворогами православія — січовиками і всіми петлюрівцями, не піддаватися їх головним спокусам..." Тоді він відібрав від українців усі київські церкви (за виїмком т. зв. „Малої Софії"), заборонив та українським панотцям відправляти богослуження і приложив руку до

заслання архіеп. Аґапіта до монастиря. Одинадцять на еміґрації. Храповицький почав агітацію за відновлення в майбутній Росії династії Романових. Йому навіть вдалося перевести тезу ухвалу на першому соборі московських єпископів у Сремських Карловицях. У своїх публіцистичних брошурах (напр. про Достоєвського, про „шовінізм" і т. д.) виступав А. Храповицький в останніх роках як безастережний прихильник „єдиної неділимої", реакційно-чорносотенної Москви. В такому сенсі він активну співпрацю, напр. із авантурничими „всеросійськими фашистами на чолі з А. Вонсяцьким, з „млад-Росами" (Казембека), і з московськими монархістами („кирилівцями"). У часописі „Фашист" (в Америці) друкували московські чорносотенці похвали А. Храповицькому, який у свою чергу там таки схвалював московських фашистів, як націоналів... Мініна та Пожарського.

Ось вільна цвіток із запашної китиці А. Храповицького на память українцям.

В останньому часі митр. А. Храповицький і деякі підвладні йому московські єпископи почали робити далекосяглі заходи, щоб притягнути під свій вплив теж частину православних українців на еміґрації. Вони вишукують серед українців такі групи і такі одиниці, які готові єднатися з москалями. Сам митр. А. Храповицький змінив про око навіть тактику супроти українців. Він назверх у приватних розмовах з українцями висловлюється часом „центрально" про українські національно-побутові своєрідности і обіцює православним українцям певну автономію (автокефалію української православної церкви він плянує) в їх релігійно-церковних справах.

Свій облудно-улесливий підхід до православних українців формулюють московські єпископи ось як: —

Православія сьогодні перебуває тяжку кризу і занепад. Найбільше всього руйнує його більшевизм. Для порятунку „спільного" православія слід українцям порозумітися і обєднатися з москалями. Гуртуючися з москалями у спільній православній парохії, зможуть українці легше порозумітися з ними теж у справах чисто політичних. —

Для заохоти українців роблять часом поодинокі московські єпископи деякі обіцянки матеріяльного і правно-політичного характеру, натякають про можливість вживання українцями в московських церквах української богослужебної мови і т. д. В деяких осередках вже навіть роблять прискорені заходи для висвячення на священника українця з походження, льояльного до москалів. Незагал хотіли би московські ієрархи створити коло себе бодай якийсь гурток з православних українців. Деякі чужі чинники йдуть в цих спробах назустріч москалям і нехтують національно-церковними інтересами українських еміґрантів.

Становище українців у тих справах *може: з московським православієм і з московськими ієрархами православним українцям на еміґрації не подорозі.* Колись якісь одиниці чи групки пробудуть на український рахунок договорюватися з московськими єпископами і цим бажають зміцнити назверх своє збанкротоване політичне становище, то український загал зуміє якраз відповісти на всі такі спроби.

Волинян.

Політична нарада УНДО в Мельниці.

В четвер 9. липня ц. р. відбулася в Мельниці над Дністром борщівського повіту заходом Повітового Народнього Комітету УНДО мельницької судової округи політична нарада УНДО разом з посольським звітом д-ра Степана Барана при участи 64 запрошених громадян і громадянок з 14 громад. Зібрання отворив відповідною промовою голова Пов. Нар. Комітету радник **Петро Смаль,** адвокат у Мельниці і на його внесок покликано до президії о. крилошанина **Олександра Капустинського,** пароха в Мельниці і колишнього посла Борщівщини до галицького сойму, **Марію Зулякову** з Мельниці та **Івана Кревецького,** господаря з Волковець над Дністром; на секретаря дир. **Петра Гораля** з Борщева.

Реферат про політичну ситуацію і про діяльність Української Парляментарної Репрезентації виголосив **д-р Ст. Баран,** переходячи у рефераті всі важніші політичні моменти внутрішнього життя Польщі в останніх часах та заходи нововибраної Української Парл. Репрезентації на парляментарній арені і перед урядом щодо полагоди наших найважніших домагань та зміни дотеперішньої урядової системи супроти нас. При цьому посол д-р Баран підчеркнув, що до заповіженої перед роком бувшим премієром Косцяловським нормалізації польсько-українських взаємин у Польщі досі не прийшло та що виною цього не є українська сторона. Ненормальні відносини панують у нас дальше і ми на будуче мусимо зорганізовано боротися за їх усунення. Завдяки праці наших творчих елементів ми все таки йдемо вперед з непохитною вірою у нашу остаточну перемогу.

Після реферату посла д-ра Ст. Барана була довша дискусія, у якій забирали голос: о. крил. Дмитро Стек з Пановець, порушуючи шкільні і самоуправні справи; Микола Гуцуляк, господар з Михайлівки, справу відсування наших людей від парцеляції; о. Антін Кордовський з Біловець порушив ріжницю між державним і національним інтересом; д-р Іван Матіяшек, лікар з Мельниці, підніс доцільність тактики УПР, за що належиться їй признання і довіря; Захар Буркацький, господар з Кудринець, жалувався, на рядні шикани поліції, як і на те, що класифікацію коней переволять нераз у часі найпильніших полевих робіт; Іван Базюк, господар з Мельниці, порушив справу інвалідів, яким відбирають ренту і які роками змушені ждати на вирішення — найчистіше відмовне — своїх справ. Заслужений діяч і провідник Борщівщини й Мельниччини 76-літній о. крил. Ол. Капустинський у довшій промові підніс труднощі, серед яких приходиться працювати теперішній Українській Парл. Репрезентації, що на його думку веде правильну політику. Після того дир. Петро Гораль поставив резолюції: 1) з висказами довіря для Української Парл. Репрезентації і зокрема для посла округи д-ра Ст. Барана та признання за їх дотеперішню парляментарну діяльність; 2) против дотеперішньої парцеляційної політики уряду з домаганням парцелювати землю тільки між місцеве населення; 3) з домаганням реактивувати українську державну гімназію в Тернополі; 4) зміни самоуправних законів і скасування збірних громад і 5) з зазивом до місцевого українського громадянства до дальшої плянової організаційної праці. Резолюції ухвалено одноголосно.

На піднесені в дискусії запити й домагання відповів обширно посол д-р Баран і другого дня (10. липня п. р.) у виднесених конкретних справах інтервеніював у борщівському старостві.

Наради закінчено відспіванням національного гимну.

Самоволя постерункового.

(Допис із Дрогобиччини).

В селі Орове, дрогобицького повіту, як і в багатьох інших місцевостях, виринув між населенням протижидівський настрій. Він обявився тим, що селяни не йшли до жидів робити, молодь кільком жидам витолочила городовину, а одному господареві, що все таки дальше носив жидові молоко до Трускавця, вибили вікна. Надто жиди заявляли, що молодь кидала на них грудами. Такий був фактичний стан.

У неділю 5. липня прибув до села старший постерунковий зі Стебника, Рачинський, та почав своє урядування. Погостившись добре, коло год. 7.30 вечором вийшов без причини на розмовляючих на дорозі людей і пустив на них свого пса, що покусав кількох парубків. Опісля стрінув на дорозі тутешнього о. сотрудника, що, відправивши вечірню і вступивши на якийсь час до читальні, вертався в реверенді до дому і задержався коло хати одної селянки, з якою розмовляв у справі церковного товариства. В часі тої розмови приступив до нього постерунковий і піднесеним голосом зачав кликати до нього: „Rozejść się!", хоча більше нікого не було

МІКЛЬОШ СУРАНІ. 2

Повоєнні професії.

(Докінчення.)

На другий рік я мусів сародати дім, авто, перські дивани, зразки мистецької старовини, порцеляни і проголосивши банкрутство зробив я угоду зі своїми вірителями на 30 процент замість 100. Я сплатив чесно всі свої зобовязання, а щоб мавати дві кімнатки для себе та жінки і для двох наших мамів, я мусів продати у літі своє зимове пальто і футро Вільми.

Та ми не тратили надій. Ми знали вже, яка доля буває химерна. Я почав робити заходи, щоб моя мама могла діставати концесію на трафіку і на щастя не дістав її, бо увесь час сушив я собі голову защо я найму льокаль на крамницю і заплачу першу рату за доставлений тютюн. Зо той час прийшло мені на думку, що краще використать для себе заступництво різних чужинних паперосок і цигор, але тут державний монополь станув мені поперек дороги. Я почав безпосередньо звертатись до міністерства фінансів вказуючи на достатись до міністерства фінансів вказуючи на достатній інтерес, який можна зробити з великими німецькими фабриками, запровадивши у замін на німецький ринок мадярський тютюн. З міністерством не вийшло нічого. Я відкрив у себе дома бюро реклями і єдина перешкода в його розвитку була тільки та, що спершу треба було зробити собі самому рекляму, бо мене ніхто не знав. Та це коштувало би за великі гроші і треба було на авторекляму махнути рукою.

Я не тратив надій. Пробував я експериментувати одна свій винахід: на бальонах для дітей я використував малу цілого світу, щоб діти могли на такому глобусі вчитись легко географії. Тимчасом у державнім патентовім бюрі ніхто не зумів оцінити як слід такої гарної педагогічної ідеї.

Почав я торгувати старовиною. Не маючи грошей, я підшукував спершу клієнтів, щоб вони за моїм посередництвом купували мистецькі речі, розсипані по приватних домах збіднілої аристократії. У тому часі у Будапешті всі хотіли продавати, а ніхто купувати, отже кон'юнктура не була сприятлива. Я не тратив надій. Продав я свій годинник і дав до преси оголошення, що підшукую мешкання для тих, що його шукають і можу для них використать обстеновку, коли її не мають. Тимчасом помешкань не було тоді зовсім і щоб найти якенебудь, треба було мати великі гроші на підступне. —

Приходило до мене багато людей, що самі пропонували мені свої послуги як посередники або просили позичити їм гроші на процент, бо хотять взяти собі мешкання. Професія була неоплатна і я кинув її. Я мав іще кілька проектів, але всі вони були нереальні.

Кілька тижнів збирав я гроші, щоб заснувати хемічну лабораторію, винайшовши знаменитий спосіб, як вишнипувати всяку комашню та щурі. Трохи пізніше почав я експериментувати казеїну, займався літографічними продукціями, фотографією та філятелією. Пробував я теж щастя у фільмі, складаючи сценарії, але ніхто не хотів мені дати на них задатку. —

Я не тратив надій. Ходив я щодня до кавярні, де вів розмови з усякими промисловцями і мав навіть поважний намір виміґрувати до Туреччини, Канади або Південної Америки. Я не тратив надій, знаючи, що в житті все можливе. Як мав уже раз триповерховий дім на головній вулиці, чомуж не могло це повторитись кожної хвилини? Але віра Вільми не була така міцна. Вона була у правдивій розпуці. Я чув, що вона кілька разів тайком їздила до Обуди і казала ворожити собі з карт. —

Д-р Вільма Льорінці, лікарка, колишня асистентка столичною шпиталю, ходить до циганки! Моє серце захвилювалось. Я почув щось, що стояло понад часом і цілою сучасністю, що глузувало собі з науки, віри, безвірности, чесноти та щастя, я пізнав щось, що є таємницею всіх таємниць, дає славу, престіж і владу, матеріяльну та моральну.

Почав я жити серед атмосфери таємничої, такої, що неволежна від доби, коли одній силі підлягають всі: лікарі, поети, актори, державні мужі, воїни та фінансісти. Вільма спасла мене.

Я поїхав до Обуди разом з нею і двома нашими мамами і почав вести лікарську практику, але зовсім новим способом. Я почав лікувати звіриним магнетизмом, гіпнозою та суґґестією і я самого початку не приймав від пацієнтів ніяких грошей. Я схований свій лікарський диплом і проголосив себе головою нової секти. Вільма стала жрецею.

Успіх мій був незвичайний. Я здоровив здоровими тим, що недужали нервами, ревматизмом і серцем: придумавши чудодійний лік, якого рецепту не оснадував нікому. Одним казав я хреститись рачі, другим дивитись на місяць, іншим повторяти якісь місяців узад від грудня до січня. Я вживав магічної води, казав пити пацієнтам дистильовану воду, куди вкидав пірамідон, бром, креозот, кофеїну та хініну так, щоб кожний з тих лі-

крім о. сотрудника й селянки. Коли о. сотрудник спитав його, яка причина такого нечемного поведення його до особи священника, постеруновий відповів: Co, może mam powiedzieć: „Całuję rączki księdzu"? і зробив рукою відповідний рух. Опісля сказав: Ja już drugi raz w tygodniu przychodzę tutaj, a ksiądz nie wie, co się tutaj dzieje? Тоді о. сотрудник, думаючи, що постеруновий цими словами робить натяк на протижидівський настрій між населенням, відповів: Ми успокоюємо людей, а доказом цього є проповідь о. пароха попередньої неділі. Відповідю постеруновоого на цю заяву були слова: Wy co innego robicie w cerkwi, a co innego poza cerkwią.

Опісля постеруновий був мабуть на розмові в управителя тутешньої школи і вкінці по 9. годині вечором пішов зі своїм псом до місцевого о. пароха. Там, подібно як о. сотрудникові, під несеним голосом почав робити зажиди, чому не протиділає протижидівським настроям між своїми парохіянами. В часі розмови з о. пароxом постеруновий грозив, що постарається здерати будову Народнього Дому в селі, що саме розпочалася.

На другий день заарештував постеруновий тутешнього управителя школи Кичука і його трьох синів під замітом, що котрийсь з них писав лист із погрозою учителеві Янушові і його жінці. Арештованих відвів постеруновий на станицю державної поліції в Стебнику, звідки зараз їх випустили на волю, бо не було ані доказу ані свідків їх вини.

Покалічені псом парубки на другий день вибралися до Дрогобича і по лікарських оглядинах віддали справу до суду, а надто внесли устну жалобу на постеруновоого в команді державної поліції. Внаслідок того команда поліції у Стебнику зв'язувала пароха і його сотрудника до переслухання, на яке приїхав з Дрогобича комісар поліції і списав з ними протокол.

—o—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

САНАЦІЯ ПІДКАРПАТСЬКОГО БАНКУ.

Як подає „Прагер Прессе" з 12. ц. м., переведена буде тепер остаточна санація Підкарпатського Банку в Ужгороді. Банк має філії в Пряшеві, Хусті й Мужачеві. На основі санаційного плану акційний капітал буде підвищений з 3 міл. на 5,100 тис. к. ч. Безпосереднім акціонарем банку буде держава, яка дістане 1834 акцій старої емісії в заміну за субвенції. Нову емісію перейме „Банк Легіонерів". Він теж зобовязується передати Підк. Банкові дохідні інтереси своєї ужгородської філії і звязаних з тим інших банків. Начальним директором залишиться І. Гушек, який переводить санацію. Розвиток господарського життя Закарпаття — пише „Пр. Прессе" — вимагає великої грошової інституції. Підк. Банк після санації зможе сповняти вповні свої господарські завдання.

Польська хроніка.

Ч. ДЕВЕЙ ПРО СИТУАЦІЮ В ПОЛЬЩІ ТА В СВІТІ.

До Варшави приїхав б. фінансовий директор Банку Польського Чарль Девей. „І. Газета Гандльова" з 14. липня ц. р. видрукувала на першому місці інтерв'ю з цим визначним американським фінансістом. Про фін. ситуацію Польщі висловався Девей м. ін. осьтак: Осягнена від бути місяців буджетова рівновага є явищем незвичайно великої ваги, яке безсумнівно корисно вплине на дальшу фін. ситуацію Польщі. Також рестрикційні заряджения щодо валют і трансферу мають на цілі поправити шидко цю ситуацію і дати можливість нормально обслуговувати платничі зобовязання Польщі.

На питання, який його погляд на теперішню світову ситуацію, Девей відповів:

Нема сумніву, що світова криза була одною з найбільших, які колинебудь були. Однак Злуч. Д. П. Америки й Англії мають уже найгірший період за собою. Вони вступили в період „проспериті". Інші держави теж поволі поборюють наслідки болючої кризи, м. ін. теж Польща. Вважаю, що тільки знесення всіх перешкод, що утруднюють міжнародній обмін, причиниться до осягнення тривкої госп. поправи на цілому світі. Тому я не вважаючи на всі перешкоди — є оптимістом і вірю в близьку господарську поправу світу, яка започаткує нову еру всесвітнього „проспериті".

„СПОЛЕМ" НА СОЦІЯЛІСТИЧНИХ РЕЙКАХ.

Якщо вірити „Льв. Дзенник-ові Народовому", то польський союз споживчих кооператив „Сполем" усе більше підкреслює свою лівизну орієнтацію. Нагинаючи кооп. ідею до матеріялістичного еволюційного соціялізму, старається провід „Сполем" на чолі з пп. Воєвудським, Рапацьким і т. д. зробити польську кооперацію доменою марксистів.

„Останній зїзд делегатів „Сполем" — пише згадана газета — виказав, що у „Сполем" недобре діється. Деякі чинники намагаються зробити його інструментом акції лівиці, інструментом агітації інтернаціоналу".

ГОСПОДАРСЬКІ „КУЛЬТУРТРЕГЕРИ" ЗІ ЗАХОДУ І „ДЗІКУСИ" ЗІ СХОДУ.

Купці і ремісники з Познанщини рішили повести офензиву на схід. Рішили це зробити організовано, спираючись на підтримку своїх сильних станових обединань і різних патріотичних організацій (головно ендецьких). Цією акцією вже двічі займався орган СУКІП-у „Торговля і промисл". Одну його статейку на цю тему „Діло" свого часу передрукувало. Цим разом хочемо подати одно характеристичне місце з познанської кореспонденції „Курієра Поранного" з 13. липня, видрукованої під наголовком „Познань машерує на схід". Читаємо там таке: „Поляка (мабут у державному значінні) з „Малопольщі" називають у Познанщині не инакше, як людиною „з теплих країв". У тій іронічній назві, скривається деяка доза нехіті, чи радше побажливого вирозуміння людини вищої культури для якогось... „дзікуса" зі сходу".

До цих теплих країв ідуть познанці „погрітись", чи пак збогатитись. По деяких містах на нашій національній території вони вже торгують. Торгують незле і реклямуються навіть (як напр. у Бориславі) в українській мові.

ІНВЕСТИЦІЙНА АКЦІЯ У ЛЬВОВІ.

Управа Львова виготовила проекти для широких інвестицій на терені міста. Відносяться вони до нових водопроводів, каналізацій, механічної відчищальні каналових вод (важне для сіл, положених над Полтвою, аж по Буг), спалярні сміття, нових торговиць і торговельних галь тощо. Немалу увагу звернено в інвестиційних проектах на европеізацію Львова. Має вона проявитись заложенням нових парків, заліснением нових терен'в, збільшенням спортових площ, обсадженням деревами вулиць тощо. Все те має коштувати грубі мільони.

Світова хроніка.

ВПЛИВ САНКЦІЙ НА ТОРГОВЛЮ З ІТАЛІЄЮ.

Господарські санкції проти Італії вже не існують. Статистики пробують тепер схопити циферно, який був ефект цих санкцій. Неповні, але характеристичні такі цифри поміщені в публікації координаційного комітету Ліги Націй. Неповні, бо торкаються тільки часу до квітня і і то не однакової кількости держав. Та найважніші держави бере ця статистика під увагу. Для ілюстрації, як діяв санкційний механізм, подаємо тут за найновішою книжкою журналу „Польска Господарча" згадані цифри. Починаються вони від листопада 1935 р., коли ще фактично санкцій не було. Представляють вартість у тисячах зол. долярів. І так:

		Імпорт з Італії та з її кольоній	Експорт до Італії та її кольоній
листопад (69 держав)	1934	21.884	31.910
	1935	26.050	32.805
грудень (68 держав)	1934	21.942	30.479
	1935	17.482	21.945
січень (67 держав)	1935	19.470	26.793
	1936	10.168	15.292
лютий (62 держави)	1935	19.694	27.757
	1936	8.657	16.799
березень (38 держав)	1935	17.979	26.326
	1936	9.315	15.589
квітень (22 держави)	1935	12.185	15.580
	1936	5.061	8.296

З повищого бачимо, як сильно в порівнанні до аналогічних місяців попереднього року зменшились обороти з Італією та її кольоніями. На основі листопада можемо твердити, що нормально була тенденція до зросту як в імпорті, так і в експорті. Санкції вже в грудні спричинили наслідки зовсім наглядні.

ПЕРШИЙ МІСЯЧНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ БІЛЯНС КАБІНЕТУ БЛЮМА.

Нема сумніву, що теперішній уряд Франції повів експеримент господарський неподібний до експериментів інших держав. Одна закордонна газета осьтак висказується з приводу першого місяця того експерименту:

„Фінансова спадщина уряду щонайменше занепокоювала. Auriol, коли обняв свій портфель, найшов пусті каси і скриту інфляцію на крутую 14 міліярдів. Чудес не зробить ніякий міністер фінансів. З відвагою представив і Auriol це парляментові. Щоб каса стала елястичніша, розписує уряд позичку в сумі 10 міліярдів і це позволить йому господарити до Різдва. Більшість обсерваторів франц. фінансів була певна, що уряд буде примушений здевалювувати франка. Бо дійсно втрати Франц. Банку в золоті були в перших днях кабінету Блюма дуже поважні. Але в дальшому цей процес спинено і на франц. ринку девіз положення стало нормальне. Уряд надіється „накрутити" господарство і побороти кризу піднесенням покупної сили мас (соціяльні закони, підвишка заробітків тощо). Не виключене, що цей шлях покажеться успішним".

Повища характеристика репрезентує голос оптимістичних обсерваторів. Є теж такі, які дуже побоюються за успіх експерименту Блюма і його помічників.

В. Н—вич.

Дарданельська конвенція вже ухвалена.

Підпишуть її в понеділок.

МОНТРЕ, 17. 7. ПАТ. Вчора в год. 22. пленарне засідання конференції ухвалило остаточний текст конвенції проливів; нині розгляне його редакційна комісія. Останне засідання конференції відбудеться нині, а в понеділок в год. 15. святочно підпишуть конвенцію.

МОНТРЕ, 17. 7. ПАТ. На вчорашньому пополудневому засіданні вирішили клявзулі про перелет літаків над уфортифікованими смугами: Туреччина пішла на уступки. Одноголосно рішили залишити нову конвенцію з можливістю для Італії приступити до неї.

Страйк паризьких різників.

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. Персонал тутешніх різницьких і масарських підприємств почав нині страйк тому, що працедавці не притримуються недавно підписаної збірної умови

ків не мав зовсім ні смаку ні запаху аптики. Правду кажучи: я лікував усіх совісно, відповідно до свого медичного знання, але щоб зміцнити у пацієнтів довіря, я робив різні магічні рухи і не признавався до свого дипльому, волівчи повликуватись на свій контакт з таємними надлюдськими силами.

Два роки пізніше мав я вже пацієнтів апосеред найвищих товариських кол. Богатим казав я собі платити величезні суми. Тих, яким я не міг нічим помогти, відсилав я до добрих спеціялістів, виправдуючись, що вони „сегодні" вищої ласки. Так само всіх, які потребували операції відсилав я на клініку. Це збільшило мою славу та довіря до моєї чесности.

Я прибрав титул чудодійного лікаря. Згодом моє імя стало відоме навіть поза кордонами краю і я зібрав маєток. А тому, що я з природи сентиментальний і приязаний до традиції, то я купив за великі гроші той самий триповерховий дім, де я жив уже і який мусів продати на ліцитації.

Нині я — багатий. Я втік з малого містечка. Обудив і коли не дбав уже за клієнтів, признався їм, що я маю лікарський дипльом. Тоді вони розчаровані тепер моїх таємних сил відвернулись від мене. На своєму домі я знову прибив дві вивіски двох лікарів-пацієнтів.

Минуло вже три місяці від тої хвилини, коли ми почали орудувати у чудових кабінетах, де пищаються старовинні меблі, перські килими та порцелянові вази.

Досі ніодин пацієнт не сколамутив нашого спокою і не звикався спитати нашої поради.

Перекл. *а. б.*

ЗРІСТ ОЩАДНОСТИ.

Звідомлення в діяльности Т-ва „Ощадність" для господарности і добробуту, кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові.

25. червня ц. р. відбулися в салі засідань Центробанку IX. Звичайні Загальні Збори Т-ва „Ощадність" під проводом голови Надзірної Ради д-ра Михайла Волошина.

Звідомлення з діяльности Т-ва „Ощадність" за 1935. р. представив президент д-р Кость Левицький, в якому між іншим підкреслив що пропаґандово-організаційна праця Т-ва виказала навіть при господарському застою більші успіхи, ніж у минулих роках. Причинилася до цього плянова та інтенсивна діяльність Т-ва у Львові та у львівському повіті як також поширення ощадностевої акції в краю однодушними нормами при помочі комунікатів, інструкцій та організаційних поїздок.

Товариство „Ощадність" уладило з нагоди проголошення „Свята ощадности" в часі від 27. жовтня до 14. листопада 1935. р. у Львові святочні реферати в читальнях „Просвіти" на передмістях: жонківському, замарстинівському, на Снопківці, на Левандівці на Клепарові і на Личакові, в кооп. „Згода" при вул. Городецькій, в кооп. „Труд" для учениць цієї установи і в Т-ві „Будучність" при пл. св. Юра. Фреквенція на рефератах була численна та значне було зацікавлення, доказом чого були живі дискусії, підчас яких учасники висловлювалися одностайно за потребою масового ощаджування, хоч би і найдрібніших квот. На жаль, не всі наші культурно-освітні товариства мали це зрозуміння для ощадности, бо деякі з них не хотіли скористати з прелеґентів та не уладили сходин своїх членів.

„Свято ощадности" в краю перейшло під знаком зросту діяльности Українбанків, як повітових осередків, у напрямі організування збірниць дрібної ощадности у своїх округах. Належать сюди: Українбанк в Городенці, що з днем 31. XII. 1935. р. виказував 26 чинних збірниць в повіті. Крім цього засновано в повіті 5 нових Райфайзенок, яких уділовий капітал призбирано із дрібних ощадностей. Дальше виказувалися: Українбанк у Підгайцях, що в останніх місяцях виказав збільшену діяльність, Українбанк у Ходорові, Українбанк у Сокалі, Українбанк у Глинянах, Українбанк „Поміч" у Теребовлі, Українбанк „Віра" в Раві Руській, Українбанк у Бродах, Українбанк у Станиславові, Українбанк у Немирові, Українбанк у Бучачі, Українбанк у Жовкві, Українбанк „Народний Дім" у Белзі, Українбанк „Народний Дім" в Яворові, „Подільський Народний Банк" у Тернополі, Українбанк „Віра" в Перемишлі, Українбанк у Долині, Українбанк „Каса Поміч" у Городку, Українбанк, „Народний Дім" в Золочеві, Українбанк у Золотому Потоці та „Повітова Спілка Кредитова" в Добромилі — разом 31 кредитових установ осягнуло 152 збірниці дрібної ощадности. Одначе можна стверднти і це на основі проданих друків до ведення дрібної ощадности (самих тільки вкладкових карток розійшлося коло 25.000 штук), що вислід ощадностевої акції в краю є багато більший. Зовсім точного звідомлення не можна дати тому, що наші кредитові установи у краю все ще не вийшли до обов'язку складати звідомлень на обійники наших централь. З важнійших ощадностевих днів треба згадати: „Свято ощадности" в Ходорові, дня 15. XII., в Теребовлі 29. XII. і в Дарахові 13. X. м. р.

На окрему увагу заслуговує організація збірниць дрібної ощадности у львівському повіті. За звітовий рік зорганізовано там 25 збірниць на дрібні ощадности зібрали квоту коло 7.000 зол. Рух вкладок дрібної ощадности в поодиноких місцях виказує постійний зріст вкладкового капіталу при рівночасному зрості числа збірниць, що дає запоруку тривкости і користи початої акції.

Для узгіднення і одноцілого ведення збірниць, видало Т-во „Ощадність" відповідну інструкцію так, що сьогодні акція дрібної ощадности йде по одному плянові, що у великій мірі влекшує саму організацію збірниць. Через брак матеріяльних засобів не могло Т-во зорганізувати потрібної кількости організаційних поїздок по краю, одначе на будуче, справа організаційних поїздок, як конечного і необхідного засобу організації і пропаганди поставлена у плянах праці Т-ва, як справа першої ваги.

Т-во „Ощадність" помішувало на сторінках „Господарсько-Кооперативного Часопису" звідомлення з ощадностевої акції в краю та оголошувало свої комунікати.

Товариство „Ощадність" веде й надалі працю, якої не припинила господарська криза, а навпаки принесла корисну науку українському селу, спонукуючи людей шукати помочі у себе самих та дбати за дрібну ощадність при добрій волі, на що може спромогтись навіть найбідніший.

У дискусії над звідомленнями промовляли: дир. Ярослав Колтуняк, дир. Іван Филипович, проф. Березовський, дир. Кузик Степан, дир Зячківський Микола та дир. Кривущький Павло заявляючися одностайно за потребою дальшого ведення акції дрібної ощадности і поширення її на ввесь край. Були теж голоси, щоб пятнувати вчинки тих українських громадян, що свої ощадности льокують в чужих установах. З огляду на це Загальні Збори доручили Управі Т-ва „Ощадність" *оголошувати в українській пресі тих громадян, що складають свої капітали в чужих установах та приносять через це українському господарському життю великі шкоди моральні і матеріяльні.*

МЕКСИК БЕЗ ЕЛЄКТРИКИ.

МЕКСИК, 17. 7. ПАТ. Страйк тутешньої електрівні позбавив струму 8 мексиканських стейтів, де перерваний тепер трамваєвий рух, погасчання світла та телефонічний зв'язок.

ФРАНЦУСЬКИЙ ВОЄННИЙ ПРОМИСЛ ЗНАЦІОНАЛІЗУВАНИЙ.

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. Палата послів ухвалила 484-ма голосами проти 85-ох проект закону про знаціоналізування военного промислу.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

До Палестини приїхав з Єгипту 11. гусарський полк та відділ залізничих військ.

Французька палата послів ухвалила реформу Банку Франції.

В Румунії студенти убили 20-ма кулями б. посла Михайла Стелєску, редактора правого часопису „Круціяда Романісмуль", що виступав проти розв'язаної організації „залізної гвардії".

Японський цісар скасував від нині виняткový стан, що обовязував від лютневої революції.

На Литві засудили селян за заворушення на кари від 8-ох до 12-ох років вязниці.

Нова Зеляндія кандидує до Ради Ліги Націй.

Австрійський уряд репрезентуватиме на берлінській Олімпіяді кн. Штаремберґ.

Французький парлямент рішив вислати британському гратуляції з нагоди зрятування життя Едварда VIII. Всі партії приняли це рішення оплесками.

У Швеції помітне занепокоєння долею шведського амбулянсу Червоного Хреста, що перед кількома місяцями пропав у Абісинії.

У Палестині убили від 19. квітня до 19. ц. м. з цивільного населення 86-ох мусулманів, 4-ох християн та 38-ох жидів, крім того 1-го англ. поліцая, 2-ох мусулманських та 4-ох вояків.

Ширіть наш часопис!

Що діється в Абісинії?

ЛЬОНДОН, 17. 7. ПАТ. Як інформують з вірогідних джерел, Адіс Абеба була кілька днів відтята від світу. **Зливи** розмочили шляхи та летунський майдан, **унеможливлюючи рух літаків та самоходів, повстанці позривали рейки залізниці до Джібуті,** відкидаючи їх подекуди на 100 метрів. 6. ц. м. **абісинці заатакували поїзд між столицею і Діредауа, наражуючи ескорту на великі втрати.** Щойно вчора вдалося знову налагодити залізничий рух, і то лише до Діредауа. Італ. командування рішило „очистити терен" в околиці Адіс Абеби.

„ПОЛІЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ".

РИМ, 17. 7. Стефані. Вістки про неспокійну ситуацію в Абісинії безосновні, положення там зовсім нормальне, про що свідчать постійні чолобитні місцевих вождів. Операції поліційного характеру для зорганізування просторої области не оправдують ніяких алярмів.

Уряд вповні відповідає за вбивство Кальво Сотелля.

10 СПАЛЕНИХ ЦЕРКОВ ЗА 4 ТИЖНІ.

МАДРИД, 17. 7. ПАТ. На засіданні постійної комісії кортесів виступив провідник католиків Хіль Роблес проти виняткового стану, який зовсім не опановує анархії. Ось за 27 днів в Еспанії спалено 10 церков, убито 21 осіб, ранено 62, кинено 72 бомби, зорганізовано 13 генеральних страйків та 129 частинних.

Убивство Кальва Сотелля не було на думку Хіля Роблеса пімстою за убивство поліційного старшини; його приготовляли довго, з надумою, уряд несе за нього повну моральну відповідальність. „Голосите право насильства і тішитеся, що його виконують, та прийде день, коли насильство звернеться проти вас", закінчив Хіль Роблес.

ПОХОРОНИ ГЕН. ОРЛІЧ-ДРЕШЕРА В ГДИНІ.

Похорони ген. Орліч-Дрешера відбудуться в понеділок 20. ц. м. у Гдині, як цього бажав покійний. Його тіло виставлено в будинку команди фльоти. В день похорону зїдуть з Варшави до Гдині два популярні поїзди.

Політична амнестія в Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 17. 7. ПАТ. Палата послів ухвалила 125-ма голосами проти 42-ох (8 здержалося) амнестію за провини зроблені підчас недавнього страйку.

У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. Сенат ухвалив з поправками проекти законів про амнестію за політичні провини та за скривання майна за кордоном.

ТА В ІНДОКИТАЮ.

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. На основі амнестійного закону звільнять в Індокитаю 1.300 політичних вязнів; лише 600 залишиться по вязницях.

(Ред.: Як відомо, серед населення деяких кругів, що належать до французького Індокитаю, ширяться сепаратизм, який французи намагаються представити перед закордоном як комуністичний рух).

Бунт кантонського уряду.

КАНТОНСЬКІ ВІЙСЬКА ВІДСТУПАЮТЬ.

НАНКІН, 17. 7. ПАТ. Відмову Ченчітанка виконати рішення Куоміntангу, що усуває його зі становища начального вождя та ліквідує південно-західну політичну раду, уважають у тутешніх колах отвертим бунтом, що дає урядові право на законну інтервенцію.

ШАНГАЙ, 17. 7. ПАТ. Ген. Ченгітанг зложив учора присягу як начальний вождь протияпонських військ.

КАНТОН, 17. 7. ПАТ. Ген. Юганму, б. кантунський командант, що підчинився Нанкінові, зайняв без бою місто Шукуан.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на перехованнє літом. 10—?

— **Великий вибір слоїв та бутлів** — найкраще можна дістати у **„Кераміці"**, Галицька 5. у подвірю. 2421

— **З Рідної Школи** дістаємо таку оповістку до поміщення: Тому, що до І. кляси зголосилось у Львові до української державної гімназії більше учеників, ніж можна було принятн, відчинить Рідна Школа з новим шкільним роком 1936/37 І. кл. гімназій для хлопців. Просимо батьків, що хотіли б вписати до І. кляси дітей, зголосити це негайно на письмі в референтурі шкіл РШ., Львів, вул. Сикстуська ч. 46. Шкільні оплати, як у державних школах, для бідніших знижка.

— **Особисті вісти.** Тоня Лепківна, донька письменника Богдана Лепкого, здобула 10/7. ц. р. у краківськім університеті дипльом магістра фільософії.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай"** Стор. 165 . . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу"**. Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барде Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра"**. Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших новістарів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи.

Кожний том у колірові мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

— **Популярні поїзди** відїзджають у неділю зі Львова в год. 6.45 до Гребенова та Трускавця, зі Станиславова в год. 6.35 до Ямної.

— **Телефонічну та телєграфічну службу** в обмежених годинах завели в поштовій агенції Купновичі Нові (Рудеччина). — У Підзамочку (Бучаччина) урухомили поштову агенцію, до якої належатимуть громади Звенигород, Медведівці, Нагірянка, Новостівці, Пилава, Підлісся та Зелена, які дотепер діставали пошту з Бучача.

— **Міжмістові телефонічні розмови** приймати-ме тепер міжмістова централя, якої число є „0", а не — як дотепер — через бюро посередництва телеграмів ч. 103-90.

— **Не 100, тільки 70 зол. діет денно** діставатиме премієр міністрів. Перший президент Найвищого Суду, перший президент Трибуналу Адміністраційного і кожний міністер діставатимуть по 50 зол. денно. Далі йдуть діети від 45 зол. до 5 зол. залежно від службового ступня.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. кл. льотерії впали такі виграні: 20.000 зол. на ч. 116433, 10.000 зол. на ч. 3831 140631, 5.000 зол. на ч. 142693 162082, 2.000 зол. на ч. 59718 182116, 1.000 зол. на ч. 2730 67954 93137 103708 126192 144910 180310, 500 зол. на ч. 229 62870 76352 101657 106251 184533, 400 зол. на ч. 1088 135555 174920 176866 190790.

— **Безробіття в Польщі** зменшилося за першу половину липня о 15.159 осіб. Під цю пору є в державі 306.220 безробітних, перед роком було їх о 41.532 більше.

— **Ректорами у Високих Школах у Львові на** чергові три роки будуть: В університеті Яна Казимира — проф. др Ст. Кульчинський, у політехніці — проф. др Адольф Йошт, в академії ветеринарійної медицини — проф. д-р Юрій Александрович.

— **Гітлерівці у Львові.** Нині приїхало до Львова прогулька „Гітлерівської Молоді". По місті обводив її туристичний референт магістрату совник Тодт.

— **За підбурювання юрби** до бійки з поліцією та до будови барикад біля костела св. Анни підчас похорону Козака засудили Станислава Дудзінського на 20 місяців вязниці. — За агітаційні вигуки підчас демонстрації безробітних у Дрогобичі засудили Августа Хухра на 4 місяці вязниці.

— **Цікавий процес.** В суді апеляційнім у Львові відбувався цікава розправа проти бурмістра Миколаєва, Станислава Мошяка. Він висилав до ріжних державних і самоврядних достойників святочні побажання і замість марок прибивав урядову печатку, як службові листи вільні від поштової оплати.

— **Львівська хроніка.** Анну Величкову, обвинуваченну за вбийство дитини, суд увільнив. —

— **Краєва хроніка.** У Зарічі над Прутом (б. Делятина) самохід переїхав три 8-літні дівчинки з вакаційної кольонії; одна з них померла. — В поїзді зі Станиславова до Стрия арештували відомого опришка Михайла Ягельніцького. Його товариш Карло Домішевський, що втік з вязниці та скривається перед поліцією, вискочив з поїзду і втік, дарма, що сильно поранився. — Селяни з Чолган (Долинщина) важко поранили сторожів громади Воля Задеревецька, відбираючи селянську худобу, занятну на пасовиську Волі Задеревецької. — На лінії Коломия—Городенка поїзд наїхав на підводу Івана Непийводи і сильно поранив його сина.

— **Пожежі та громи.** В Хотині, пов. Калуш, згоріло ціле господарство Марії Радан. Вогонь перекинувся на сусідні господарства і зробив шкоду на кільканацять тисяч зол. — Підчас бурі над чортківським повітом грім ударив на пасовиську під Росохачем і вбив пастушка Яремчука та три корови.

— **Ще один „Дом Людови".** У Павшівці, чортківського повіту, посвятили перед кількома днями угольний камінь під новий „дім людовий" Т.Ш.Л. „Доми людові" ростуть у нас тепер, звичайно для кількох латинників як гриби по дощі, та це не перешкоджує сндекам урочисто, що мовляв, стан посідання поляків у Галичині корчиться.

— **„Била жінка мужика".** За голосом цієї відомої пісеньки пішла 17-літня Марія з дому Назарійчук, та почала бити свого чоловіка Михайла Шварца. Але що не могла сама дати ради, то запросила до помочі свою родину. Мабуть через те, справа не скінчилася весело як у пісні, бо суд засудив Марію на дім поправи, родину на вязницю.

— **Вогонь у солянково-купелевім заведенні** в Яремчу викликав вчора паніку серед літників. На щастя тільки потерпіла одна особа, яку відвезли до шпиталю. Кілька осіб тільки легко потурбовані лишилися в домашнім лічені.

— **Дві вдови — один спадок.** По смерти дир. Обезпечальні М. Вонсовича, що трагічно згинув в Лодзі, зголосилися по спадок дві його жінки. Перша з Кракова, з якою має двоє дітей і друга з якою взяв евангелицький шлюб, змінивши обряд. До спадку належить дім у Кракові, 6 тисяч відшкодування з Обезпечальні й вдовина рента. Щойно суд вирішить як поступити в цій справі.

— **Кістяки зперед 700 літ.** Підчас перекопування одної вулиці в Познані найшли робітники 23 кістяки без домовин, що були звернені головами на схід. Досліди виявили, що кістяки походять з XIII. століття, а навіть може і вчаснішої доби.

— **Відгуки „заязду".** Зі слідчого арешту у Кракові звільнили 30-ох учасників нападу інж. Добошинського. Небавом прокуратор викінчить акт обвинувачення — тоді випустять на волю також інших.

— **Несподіванку зробив жидам** по смерти сенатор Левенгерц. Жиди збиралися зробити йому похорон, тимчасом виявилося, що сенатор вихрестився тиждень перед смертю.

— **Внаслідок спек** померло у Злучених Державах до нині рівно 4.000 осіб, крім того ще більше розхворілося.

о. О. ПРИСТАЙ. 59

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

„Ми не маємо нераз кусника сухого хліба", оповідала мені Угринова, не згадуючи вже про те, що наші доньки, хоча студіюють, мусять ходити в подертих черевиках і в зовсім полинялому одязі".

А її чоловік, пригорщами згортав гроші з усіх сторін. В тім самім часі, коли він позичив у мене 75 дол., затягнув 100 дол. позички в парохіянина Івана Шостака, 30 дол. зібрав за просфору, що й розніс перед Різдвом наших людям, від приватної музичної школи дістав поручкового 225 дол. за 45 українських дітей, що їх придбав для неї на науку, а врешті дістав 200 дол. подвійної платні за біжучий місяць і за другий уперед.

Отже мав поверх 600 долярів прибутків тільки в одному місяці, а з того бідачисько „цикнув" на видатки для цілої родини всього 50 долярів, які жінка мусіла їх попросту видерти йому з великим криком. Згодом, як вона довідалася від людей про ріжні його вчинки, подала вона свого коханого чоловіка до гартфордського суду. В скарзі подала, що він занедбує власну родину, жінку й дітей, марнує гроші та має до діла з іншими жінками.

*

Щоб дійти до грошей, умів пан „професор" Лаврентій зручно наставляти на людей тенета. Мені він піддав гарну думку, що сам зорганізує парохіяльну орхестру, зложену з самих дітей, що гралиб на бенжо*) і скрипці. Це подобалося мені дуже, бо воно булоб великим придбанням для парохії.

„Колиб вам удався цей плян, ви малиб заслугу" сказав я до Л. Угрина. „Але чи зможете здійснити його?"

„Шюр!"**) заявив він рішуче. „Хай лише отець заповідять людям у церкві наш плян і заохотять їх, щоб вписували своїх дітей до музичної школи, а я вже постараюся, що до мая будемо мати власну дитячу орхестру!"

При тім обіцяв мені великодушний проектодавець, що сам подбає, щоб у місцевій музичній школі вчили наших дітей окремо, не змішуючи їх з чужинцями, та не більше, як по десять в одній клясі. Він, мовляв, ходитиме на лекції і допильнує, щоб наука відбувалася совісно й довела до успіху.

Я щиро перейнявся цією корисною і патріотичною справою. У церкві палко заохотив до неї парохіян. Закликав їх вписувати дітей до музичної школи, а в серці радів, що у травні матимемо в Гартфорді українську дитячу орхестру.

„Пан професор" Лаврентій теж не дармував. Увихався по місті, вишукуючи здібних хлопців і дівчат. Ловив їх, як до саку, та негайно записував кожну „рибку" до музичної школи, дістаючи від шкільної управи цілих пять долярів комішен***) за „штуку". Він зробив собі з нашої ідеї дохідний бізнес. Цілий його проект з тою орхестрою був тільки на те, щоб пан „професор", цим разом як агент музичної компанії міг собі заробити повер 200 долярів за приднаних дітей. Записавши їх до школи і дставши свою заплату, він потім взагалі не цікавився ними, а про дитячу орхестру мало що і згадував.

Родичі здебільша знеохочувалися, переконавшись, що „професор" Лаврентій лише використав їх і не думає сповнити своєї обітниці. Деякі навіть відбирали дітей зі школи. Тільки небагато парохіян не тратило надії і ждало надаремне на місяць травень; з дитячої парохіяльної орхестри вийшов, якто кажуть, пшик.

Правда, довелося пану „професорові" й агентові в одній особі дещо неприємного почути від обманених парохіян, але для нього це було стільки, що крапля дощу на мідяне чоло.

*

Правдива „гальопка" з паном Лаврентієм зачалася через його сестри, що приїхали насамперед до Канади, а щойно звідтіля дісталися до Сполучених Держав. Сестри приїхали зі своєю мамою. Спочатку жили якийсь час в Ню Гейвен у своєї братової, потім у Гартфорді у свого брата, „професора" Лаврентія, себто в мене на приходстві, бо і він був моїм співмешканцем. Вони не мали гроша і я приймив їх до себе до того часу, доки щось собі не зароблять. Відступив я їм дві світлиці на першому поверсі, де вже мешкав їх брат Лаврентій.

За посередництвом наших робітниць дістали вони працю. Вставали в 6-ій годині зранку і працювали у фабриці до 6-ої год. вечором, як звичайні робітниці, хоч у краю одна з них була вчителькою, а друга урядничкою. Проте тішилися, що взагалі мають заробіток і не потребують голодувати.

(Далі буде).

---

*) Музичний інструмент в роді гітари.

**) Sure — напевно.

***) Commision — поручкавичне (провізія).

— **Унійний Конгрес** відбувається тепер у Белеграді. Він почався 15-го і скінчиться 19-го липня ц. р. Конгрес присвячений памяти апостолів Кирила і Методія. Він має велике національне і релігійне значіння, бо його завданням є підготовити релігійну і церковну єдність. Конгрес займається вирішенням деяких важних питань догматичних, літургічних та історичних. В конгресі бере також участь о. ректор др Йосиф Сліпий. х

— **Нова церква на Білорусі.** 12. ц. м. в Альбертині під Слонімом (новгородське воєвідство) відбулося посвячення угольного каменя під грекокатолицьку церкву. Посвячення доконав Преосв. Микола Чарнецький. Того самого дня в Альбертині відбулося посвячення римокат. костела при співучасти варшавського провінціяла Єзуїтів Ст. Сопуха.

— **Жидівський конгрес у Женеві.** Від 8—14 серпня ц. р. буде радити в Женеві світовий конгрес жидів. Досі заповіли свою участь в конгресі делегати 32-ох країв. На денному порядку реферати: д-ра Наума Гольдмана, Положення жидів на світі; д-ра Ст. Візе, Проблема німецьких жидів; Якуба Лещинського, Госп. положення жидів у Середній і Східній Европі; Й. Фройкіна, Цілі й засоби жидівської акції самопомочі. Дальші реферати торкатимуться жидівської міграції, відбудови Палестини й організаційних справ.

— **Небуденна пригода** склалася в грабстві Гогенцолера у Віртемберґії. Селянин орав поле і підчас орки нагло запався кінь з плугом під землю. Перестрашений селянин побіг до села і вернувся з людьми. Але переконався, що „страх має великі очі" — бо на споді 8 метрів глибокої ями, що запалася стояв спокійно кінь з плугом і відпочивав.

— **Жалі англійських кравців.** Англійські кравці мають свій часопис. В одним числі цього часопису появилася стаття, в якій кравці жалуються на англійських джентельменів, що вони перестали бути вибагливі щодо одягів і тому кравці бідують. Цей часопис обчислює, що третя частина мужчин на славних перегонах у Аскот приходить у випозичених одягах. Скількість фірм, що випозичають одяги, зросла в Льондоні в четверо. Одна така фірма хвалиться у проспекті, що може відразу випозичити для 4.000 мужчин модних жакетових гарніту рів. У нас краще; бо хоч часом і не модне, але своє.

— **Навіть поліція страйкує.** В одній місцевости Франції був цікавий страйк. Поліцієнти невдоволені зі своєї платні заняли будинок магістрату, арештували бурмістра і заявили, що не вийдуть з будинку, доки не дістануть підвишки. Щойно на запевнення бурмістра і радних, що їх домагання будуть сповненні, поліцієнти покинули магістрат і почали робити службу.

— **Міжнародній конкурс на** памятник для Максима Горкого проголосив совітський комітет мистецтва. Памятники мають поставити в Москві та Ленінграді. Визначено 12 нагород, які можуть дістати також чужинні різьбарі.

— **Перед новою пшеницею в Канаді.** В Отаві відбулася конференція продуцентів пшениці й представників уряду, у справі нової ціни пшениці. Покищо скреснули стару ціну 87,5 центів за бушель (бушель, майже 36½ літри) і рішили встановити нову ціну щойно тоді, коли буде зовсім вияснена справа цьогорічного збору пшениці. В деяких місцевостях посуха дуже знищила засіви і тому сподіваються значної звижки цін пшениці.

— **Міжнародні танкові ігрища** почалися вчора у Берліні. Беруть у них участь представники 23-ох країв.

— **50-ліття памятника „Свободи".** Цими днями минає пятьдесять років, як при виїзді до порту в Ню Йорку поставили відомий памятник „Свободи". З цієї нагоди до Ню Йорку приїде делегація з міста Кольмар, де родився творець памятника „Свободи", Ф. Бартольді.

— **Фабрика Крупа в Румунії.** В промислових колах Румунії поширюються поголоски, що німецька фірма Крупа веде переговори з румунським урядом, щодо збудування в Румунії фабрики зброї. Кажуть, що переговори вже близькі до зреалізування.

— **Книжка, що осягнула найбільший тіраж** — це безперечно біблія. Британське біблійне товариство повідомляє, що збут біблій, в різних мовах, дійшов до небувалих розмірів. У самім Китаю роздали біблію у 1935 р. у чотири і пів мільонах примірників. Навіть в Абісинії розійшлось її у 1935 р. 6 тисяч примірників. Тільки в Італії скількість збуваних книжок біблій зменшилася.

— **Німецькі жиди їдуть до Америки.** Кораблем Вашингтон прибули вчора 150 багатих жидів із Німеччини, разом із своїми жінками й дітьми. Їх допущено в Америку на підставі дозволу стейтового департаменту у Вашингтоні. Вони заявили, що беруться відразу до інтересу в Америці, головно до кушнірства і продажі футер.

— **Бджоли перелетіли через океан.** Один латвійський пасічник захотів спровадити собі з Америки спеціяльну породу бжіл. Нормальний спосіб подорожі з Америки до Риги, ледви чи бжоли були витримали. Тому вулий з роєм бжіл і кількома „королевими" вислали воздухоплавом „Гінденбург" з Ню Йорку до Франкфурту, звідти знову літаками до Риги. Ціла дорога тревала 5 днів. Шестого дня бжоли вже працювали на пасіці латвійського пасічника як у себе дома.

— **Амнестія в Австрії.** В другі роковини вбивства австрійського канцлера Дольфуса, має бути проголошена амнестія для політичних вязнів. Амнестія буде проголошена 25-го липня ц. р.

— **Ню Йорк має** сім мільонів шістьсоттисяч мешканців, між ними около 2 мільони католиків. З професійних робітників найбільше у Ню Йорку шоферів, бо аж 106 тисяч.

— **В погоні за розголосом.** Про цікаву подію пишуть американські часописи. В місцевості Овенсбаро, стейту Кентукі є шерифом 43-літня вдова Фльорентина Томсон. Шериф це найвища влада судово-адміністраційна даної місцевости. Згідно зі звичаями в Америці шериф виконує також присуди смерти. Отже пані Томсон мала би повісити мурина, що його недавно засудили на смерть за вбивство. Пані Томсон не хоче користати з права найти заступника на ката, і заявила, що екзекуцію переведе сама. Тимчасом робить розголос з цієї справи і сподівається, що при добрій реклямі матиме авдиторію до трьох тисяч осіб.

— **Кількома способами можна заробляти гроші.** Французький статистичний уряд видав цікаву статистику про скількість професій, що ними заробляють люди гроші. З цієї оригінальної статистики довідуємося, що існує аж 1.240 способів заробити гроші. Цікаве те, що адвокатів, фільософів, членів Наукової Академії та... жебраків уважають тепер у Франції як людей без професії.

— **Замісць до колхозів — до власної кишені.** Совітські достойники починають „орієнтуватися" на власну кишеню. Большевицькі часописи щораз подають вістки про зловживання своїх достойників. Недавно засудили президента тресту Голубева на рік дому поправи за те, що не віддав до колхозу 40 тисяч рублів. Також члена управи кооперативи Нашіна засудили на 2 роки вязниці за те, що не віддав до колхозу 30 тисяч рублів.

дивогляди.

КОРИСТЬ ІЗ ЗЛОСТИ.

Американська преса тішиться одною такою дрібницею, яка трапилась рідні Моренс у Марцилтавні. 15-літня Іда Морнес хотіла йти на забаву танцювати. Батьки заборонили їй, кажучи, що вона замолода. Тоді дівчина попала в таку лють, що почала кидати предметами під рукою і бити віяна. Батьки стояли безсильні і дивились приголомшені на руїну вімнати. Коли дівчина кинула якимсь тяжким шкляним предметом на підлогу, заломилась дошка і з під неї визирнув пакет. Відчинили пакет і найшли там 1.210 долярів, які там сховали колись давні мешканці, може й гангстери. Моральний сенс а цієї пригоди ясний: Коли дитина попаде у злість, не треба їй перешкоджати; з цього може вийти і щось доброго.

ПОДОРОЖ ІНКОГНІТО.

Читаємо у чужинній пресі багато про подорож англійського короля на вакації. Він заявив, що хоче перебувати по Рів'єрі інкогніто. Це інкогніто виглядає так: знаємо всі, коли він приїде до Ніцци. Знаємо що на залізниці не зустріне його бурмістр міста Канн — Пурталес, комуніст. Знаємо, що король зложиться у готелі як князь Ланкастер і після зустрічі з президентом Лебреном, підчас якої буде королем, зараз знову стане приватною особою — інкогніто. Що більше: посол з Канн Пурталес зустрінеться з королем приватно. Не на те, щоб навернути його на комунізм, а в характері — садовода. Пурталес у садоводстві більший спеціяліст, як у марксизмі. Він доставляв минулого року цвіти королеві до його віллі і тим уже познайомився з Едвардом VIII. Саме проти віллі короля, де він тепер буде мешкати — находиться садоводна фірма Данталь; там страйкують робітники і вивісили червоний прапор. З огляду на прибуття короля соціялістичні страйкарі згодились в чемности стягнути червоний прапор, бо може це бути прикре для короля.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": *„БАГРЯНИЙ ЦВІТ".*

Фільма зроблена на підставі дуже популярної повісти англійської дуже популярної письменниці баронової Орці, що позавдячила лаврів обом братам Дюма. Є це історія про незастрашливого героя, великого англійського джентельмена, що під час великої французської революції вважав за свій найвищий обовязок ратувати людей перед гільотиною. Життя його було таємниче, як і слід змовникові, на якого життя чекала завдро тайна поліція та революційний трибунал. Звали його „Багряним цвітом". Романтична історія його боротьби із катами революції в тому, що його власна жінка не знав нічого про його діяльність і навіть готова видати його несвідомо на смерть, щоб ратувати його брата. Маємо тут сцени революції, погоні, змови, пастки, тайних агентів, тайні сходини, наче у „Графі Монте Крісто". Неймовірні пригоди кінчаться добре, щоб глядач надурно не хвилювався.

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Свято в честь Гол. Отамана С. Петлюри. Дня 5. липня н. р. відбулося заходом Філії „Просвіти" в Копичинцях скромне свято в честь Гол. Отамана. Пополудні відправлено в парохіяльній церкві панахиду і безпосередньо потім відбулася в Нар. Домі святочна академія. Хор „Копич, Боян" під проводом п. В. Жолкевича відспівав „Ой у лузі червона калина", „Визвольте брате мій" і „Як ми умірали". Дуже річевий, добре обдуманий реферат про Гол. Отамана виголосив п. Василь Пенцак. На сцені висів знаменитий портрет С. Петлюри над національним прапором, перепоясаним жалібною стрічкою. Дохід зібраний з добровільних датків призначено на бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

Театр „Заграва" відіграв у нас 11. VII, „Голготу" і 12. VII. „Ой не ходи Грицю". Не зважаючи на прекрасну гру артистів і відповідну реклямну, театр не стягнув багато публики. На „Голготі" було багато інтеліґенції з повіту.

РОГАТИНЩИНА.

Районове свято кооперації в Колоколині. Ідея української кооперації зєднує собі серед найширших верств українського народу щораз то більше симпатій. Доказом поширення її гасел було величаве районове свято в Колоколині 12. ц. м. На розлогій площі, прибраній жовто-блакитними прапорами, отворив свято голова Надзірної Ради кооп. „Зоря" в Колоколині о. сот. Д. Семьковський добре обдуманою палкою промовою. З черги довший привіт виголосив дир. Кузик, представник РСУК. Присутні з помітним зацікавленням вислухали річевого реферату і надгородили промовця рясними, довготріваючими оплесками. Привіт представника Повіт. Союзу Кооператив у Рогатині склав дир. Воробець. В другій частині свята виступав місцевий мішаний хор під управою студ. М. Семьковського. Реферат про стан кооперації в селі Колоколині виголосив С. Кравців. На чергові точки програми складалися: вязанка стрілецьких пісень, яку відограла дута оркестра в Рогатина та ритмічні вправи дорослих „Союзу Українок" під проводом студ. Г. Семьківської. Вправи місцевих „Кавеняріїв" не були приготовані наслід. Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

—o—

Спорт.

ЛУГ — СТЕП.

Відплатні змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 19. липня ц. р. в Луговому Город при вул. Ген. Івашкевича. Початок в год. 16-ій. Ціни вступу низькі.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

Леонід Бачинський: ЖАХЛИВІ ВОЛОДАРІ НЕТРІВ. Оповідання про вужів та їх життя. З ілюстраціями. Ст. 72. В-во „Світ Дитини".

Микола Погідний: БАЙКИ ДЛЯ ДІТЕЙ. Обрізали Мих. Фартуха, ст. 72. В-во „Світ Дитини".

Теодор Курпіта: У ДИТЯЧОМУ САДКУ. Сценки в 1 дії зі співами й танками. Ст. 16. В-во „Світ Дитини".

Театри

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Борщів.
18. VII. „Ой не ходи Грицю" (нова постанова).
19. VII. „Стефко".
Заліщики.
20. VII. „Гарно вишитий фрак".
22. VII. „Ой не ходи Грицю (нова постанова).
23. VII. „Стефко".
23. VII. „Голгота".
24. VII. „Марюс".
25. VII. Свято полуня".
26. VII. „Дума про Нечая".

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Ворохта:
18. VII. Прем'єра: Муж двох жінок.
19. VII. Циганський барон.

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

18. і 19. Жовква.
В короткому часі хор концертуватиме по літницях.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Субота, 18. VII. год. 8. веч. „Надто не пошлюбна ніч". прем'єра.
Неділя, 19. VII. год. 8. веч. Аб. 22 „Надто не пошлюбна ніч",
Понеділок, 20. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Вівторок, 21. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Середа, 22. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч",
Четвер, 23. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".
ВАНДА: 1) „Тигр Панчфіку", 2) Легіон відважних".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Багряний цвіт".
КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський метч".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Ізмаїлі".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Печинне.
ПАЛЯС: „Останнє кохання".
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить" шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтину".
СВІТ: „Кво вадіс?" з Яніпгсом.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту" і ревів.
ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".
УТІХА: „Наші хлопці моряки" і ревів.
ХІМЕРА: „Людина зі стома масками".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Відень".

„Закордонне радіо.

Субота, 18. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Козирі 1936 р., 20.10 В ритмі епох, **Брюсель** (483,9) 18.15 Камеральна музика, **Братислава** (298,8) 20.55 „Герої оперетки" — опереткові мельодії, **Прага** (470,2) 16.05 Твори Шуберта, 22.30 Концерт, **Париж** (1648) 18.30 Легка музика, 20.30 Опера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Народні танці і пісні, 22.30 нічна музика, **Мінхен** (405,4) 20,10 Великий весняний вечір, **Букарешт** (364,5) 17.00 Румунська нар. музика 20.15 Танкова музика, **Будапешт** (549.5) 17.30 Ресіталь скрип., 18.30 Радіоконцерт, 20.00 Графиня Маріца — оперетка, 22.50 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 20.45 Вечір в шану Росінія, **Рим** (420,8) 21.30 Симфонічний концерт.

Неділя, 19. липня 1936.

Відень (506,8) 10.00, 15.00 Фестіваль, 11.45 Концерт 12.55 Весела музика, **Братислава** (298,8) 11.00, 16.00 Концерт, **Прага** (470,2) 7.00 Концерт, 9.45 Сальонова музика, **Париж** (1648) 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Мельодія і ритм, 22.30 Нічна музика, **Мінхен** (405,4) 11.30 Концерт хорів, 12.15 Концерт військової орхестри, 15.05 Солісти, **Букарешт** (3686) 11.45 Легка музика, 21.30 Сальонова музика, **Будапешт** (549,5) 12.30, 21.30 Циганська музика, 18.30 Концерт, 22.35 Музичні пародії, **Мілянo** (368,6) 20.40 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 00,00 Данни італійська оперова музика.

Львівське радіо.

Субота, 18. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт легкої музики, 12.55 Огляд видавництв, 13.05 Полудневий дневник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Гр. плити, 15.35 Господарські вісті, 16.00 Концерт солістів, 16.45 „Балтик — водною пустинею", 17.00 Концерт симфонічної орхестри, 17.50 „Рудницька пуща", 18.00 Цільна перуш, 18.05 **Наша співачка Марія Сабат-Сайрська відспіває пять пісень наших композиторів**, 18.25 Актуальний львівський фейлетон, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18,50 Актуальна гутірка, 19.00 Вечір легкої музики, 20.15 Авдиція для поляків з закордону, 20.45 Вечірній дневник, 20,55 Актуальна гутірка, 21.00 Спів, 21.30 Скеч, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Сальоновий квінтет, 23.00 Танкова музика.

Неділя, 19. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.05 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дневник, 9.00 Богослужения з Лодзі, 10.30 „Пригода в музиці" — з гр. пл., 11.45 Кіно на вакаціях, 12.05 „З ріжних часів — з ріжних сторін" — концерт, 14.30 Авдиція для села, 15.00 Хор зі Сокільник, 15.20 Ревлямовий концерт, 15.30 Легка музика, 15.55 Трансмісія з Байрейт — початок музичного свята „Логенгрін" — опера в 3-ох актах Р. Вагнера, 17.05 Збіжжа — поетична чвертьгодина, 19.10 Відвага пані Сетляйф — скеч, 21.00 Політичний огляд, 21.10 Вечірний дневник, 21.20 Весела львівська хвиля, 21.50 Спортові вісти, 22.30 Танкова музика.

Подяка.

Прибиті важким горем по втраті Найдорожчого сина **Евгена Северина Дебери абсольвента гімн.**, ур. в 1916р., **якого замордували „невисліджені" доси злочинці в Бушковичах** під Перемишлем почуваємося до обовязку подякувати всім громадянам за масову участь в похоронах, які відбулися дня 8. липня ц. р. у Мостиських.

Дякуємо щиро Всч. О. Деканові Куцілові з Мостиськ, Всч. О. Кан. Гринишинові з Черпева, Всч. О. пар. Шехович ві з Сокалі, Всч. О. Кан. професорові Голинському з Перемишля за похоронні відправи над тілом покійного. — Всч. О. Кан. Професорові Голинському дякуємо зокрема за труди з Перемишля до Мостиськ і за прощальну промову над гробом покійного сина.

З глибини серця дякуємо ВПісп. Панству Лебедовичам з Мостиськ за щире співчуття для рідні покійного.

Зокрема дякуємо щиро п. Мих. Шупяному і всім п. п. співакам за труди і звеличання похорону їх прегарним співом похоронним.

Дякуємо щиро учительству, яке взяло численну участь у похоронах.

Цілим серцем дякуємо Вп. товаришам покійного, які з далеких околиць, навіть з Перемишини трудилися, щоб покійного відпровадити, а то й на плечах віднести на місце вічного спокою.

Дякуємо сердечно громадянам Черпева, які взяли участь в похоронах.

Дякуємо сердечно п. Шупяком і п. Хотинському з Черпева за поміч і поміч у горі смутком прибитим родичам. Дякуємо сусідам, знайомим і всім громадянам пов. Мостиського Перемишського та ін. за участь у похоронах і всім тим, які причинилися до звеличання сумного обряду, а також всім тим, що устно або письменно висловили своє співчуття для рідні покійного.

Іван і Софія Дебера, родичі.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, **Долярн американські** 5.29 — 5.26, **Дол. канадійські** 5.28—5.25, **Фльорени голянд.** 360.72 — 359, **Франки фр.** 35.08 — 34.92, **Франки шв.** 173 3/4 — 172.50, **Фунти англ.** 26.62 — 26.46, **Гульдени данцігські** 100.20 — 99.80, **Корони чеські** 20.20—19.70, **Корони данські** 118.71, 117.95, **Корони норв.** 133.73—132.75, **Корони шв.** 137.23—136.25, **Ліри італ.** 35—33, **Марки фінл.** 11.72—11.55, **Марки нім.** 143 — 13[illegible], **Песети еспан.** 63.00—61.00, **Шил. австр.** 99 — 98, **Марки нім. срібні** 150—145.

Акції.

Банк Польський 94, **Цукор** 27.50, **Вугіль** 13.75, **Ліяпон** 12.35, **Стараховичі** 32.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64.50, 2 ем. 64.50, 6 дол. 60. 4 прем. дол. 47.25—47, 7 стаб, 47.

Збіжжа.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	18.75	—19.25
Пшениця зб.	18.00	—18.50
Жито Стандарт І.	11.75	—12.00
Жито Стандарт ІІ.	11.50	—11.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 17-го липня ц. р. кооперативам платитиме за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.50 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0-14 „
1 к. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 17. VII. с. р. платитиме своїм доставцям за 1 живої птиці льоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчанського ч. 3) такі ціни:

індики, індички І. кл.	1.00 зол
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята занижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по поляглих членах УАГ. за І. півріч 1936: (в золотих).

Воєвідство Станиславів:

Сколе: Філія С. У.: (Нина Дольницька) Сколе, 27.56, Синевідсько н., Г. Кенич і І. Ценько 13.63, Головецько, І. Калинович 5, Корчин, ш. О. Яцкович-Корчинський 6,25, Коростів, В. Жолубович 1.25, Рожанка м., В. Ковалів і А. Кориневич 4.64, Любохора, Ю. Порохівник 1.20, Підгородці, В. Андрейків, Г. Чирак і Т. Прокопишин 11.62, Козьова, М. Климак, Ф. Михович 1, Ялинкоеате, Ф. Бистряник 2.80, Тухля, М. Мичержак, І. Яресів 8, Побук, А. Шукатака 10.50, Межиброди, І. Кеніця 3.39, Орава, В. Дуб 9, Славсько, Л. Павкович, В. Луців 12.50, Ямельниця, Т. Янів 5, Тисовець, Г. Чутинович 2.05, Грабовець скіл., І. Дасів 4.25, Корчин, Т. Кирчів 20.66, Стинава вниж., Д. Василів і Д. Ревків 12.05, Хітар, С. Лупацій 8.87, Плаве-Бриніка, О. Поманчин і І. Ковальчук 9.55, Плаве-Вандутівка, П. Гребовеч 8, Гребенів, Т. Галема і І. Глюдз 9.20, Синевідсько вниж., В. Доминець і М. Комарницький 38.20, Жупанє, М. Бурнчка і А. Костів 9.33. Романка Вниж. М. Шавд 1.70, Коростів, 5.25, Урич, Б. Сенишин і В. Пенів 10.16, Крушельниця, О. Чулевич і П. Коциба 6.66, Хітар, М. Блистів 6.16, Лавочне, І. Герега і В. Коруд 4.85, Тухолька, О. Хоминець і Я. Харитон 6,10, Труханів, Д. Хомин і О. ковате, о. І. Яблонський 1.50, Синевід-7.56, Кальне, І. Федькович 5.59, зб. Ялинкарпинська 11.16, Сопіт, Ф. Павлишинсько вниж. О. Держкова 1, Головецько, В. Гаврилів 2, Волосянка о. сот. П. Карвацький 12, Крушельниця, М. Кульчицький 1, Тухля, Пар. Уряд 7, зб. Тухолька, Вас. Литани 2, Сколе, проф. П. Рибчак 0,50, уч. В. Сербин 1, Т-во Просвіта 5.

Снятин: Союз Українок зб.: (О. Лисяк) Будилів, 3.45, Видинів, 31.61, Волчківці 32.19, Завалє, 6.40, Задубрівці, 34.71, Карлів, 6.22, Княже, 7.55, Красностави, 28.45, Микулинці 8.53, Потічок 13.40, Русів 34.11, Снятин 78.79, Стецева 40.85, Тулова 14.72, Усте 3,74, Белелуя 2, Будилів 6, Ганківці 18.06, Княже, о. М. Бабяк зб. 3.50, Залуче н/Черем. гр-кат. ур. пар. 72, Заболотів, пар, ур. 10, Снятин, М. Фірманюк 2.

Станиславів: Філія С. У. (А. Рублева) зб.: 427.20, Станиславів-м., С. Гарденська 1, В. Подільський 2; ем. дир. шк, О. Курдидик 0.50, Інж. В. Дутка 2, Інж. Ю. Мерунович 6, М. Комановський 1, Угринів гор. Чит. Просв. 12.03 зб., Шешори, о. В. Цмоць, зб. 15.50, Галич, Ф. Балицький 1, Єзупіль, пастор І. Пищук 1.

Стрий: Юлія Петріна зб.: Стрий зб. до пушок 97.61, Стинава 32.35, Голобутів 8.30, Дідушиці вел. 4.57, Луг лис. 4.40, Фалиш 4.64, Стрілків 6,42, Дашава 21.60, Дашава—Олексинчі 3.80, Семигинів 16.50, Холовичі 3, Грабовець 9.18, Слобідка 12, Долгодука 9.27, Конюхи 13.05, Лопатинки 2,10, Станькія 11.97, Гірне 10, Моршин 4,52, Добряни 17.62, Угорське 10.18, Нежухів 10.99, Жулин 10.56, Лисятичі 20.30, Вірня 13.52, Лукавиця вниж. 8.80, Верчани 8.51, Пукшинчі 6.69, Ярушинчі 3.70, Луг ходов. 3.05, Бретківці 17.01, Пятничани 9.56, Ділушинчі малі 3.88, Заплатин 2.50, Долге 5.87, Дуліби 16.01, Бережниця 5.60, Кавсько 10.76, Колодниця 13.53, Лукавиця вниж. 4.69, Кавчий кут 3,67, Монастирець 4.57, Сіхів дол. 2.54, Ланки сокол. 2.40, Завалів 13.35, Добряни, упр. шк. А. Мандзяк 2, Нежухів, Д. Винницький 1, Балинчі зар., Мельник 5, Лукавиця вниж. пар. ур. 12.

Товмач: Філія С. У. зб.: 166.40, Товмач, С. Зубрицький 2.50, Отинія, Філія Просв. 48.07, Марківці, уч. В. Іванець 2, Остриня, о. Г. Зінько 1.

Воєвідство Тернопіль:

Бережани: о. дек. Е. Бачинський зб.: Баранівка, Мих. Звойовський 4.45, Біще 2, Бишки, Г. Голяш 18.48, Вербів, С. Конрад с. Петра 11.13, Гнилівчі, Р. Кадайський 6,19, Двірці, П. Підлужний 1.91, Жолнівка, А. Хлопців 3.75, Кальне, М. Дяківський 7.63, Козова, П. Домбровський 12.50, Комарівка, І. Бабій 3.04, Котів, Л. Горохівський 3.60, Криве, А. Галаса 11.05, Курники, Ю. Комарянський 2.86, Куропатники, М. Тарновий 4, Красношуша, Ф. Когут 2.28, Геляківка, С. Божик 4.56, Лапшин, В. Петрович 3.37, Лісники, В. Худик 5, Мечищів, П. Смик 5.58, Нараїв-м. В. Фортуна 22.58, Надорожнів, Т. Комарянський 2, Пліхів, 1.90, Плауча м. о. М. Юхнович 10, Потік, С. Гавриляк 4.60, Посухів, І. Видойник 2.80, Потутори 11.80, Рекшин 3.50, Рибники 5.16, Т. Тростянець, М. Кізима 4.50, Шумлянн, В. Корніцький 2,64, Бережани-м. 42.32, Аламівка 15.90, Слобода зол. 7.30, Бережани-м. А. Бородайко 3, Урівань, о. С. Городецький 8, Плотича, о. Т. Долинський 2, Козова, церква 1.60, Лапшин, пар, ур. 4, Дібще, пар. ур. 10.16, Ценів, о. С. Стець 1, Августівка, пар. ур. 4.80.

Броди: Жовнірчук Марія зб.: Броди 33.29, Корсів, 8.65, Кадлубинська 9.31, Шнирів 9,29, Берлин 13.20, Смільно 9.23, Боратин 13.94, Конюшків 10.20, Дубе 5.85, Заболотці 23.50, Клекотів 9.53, Яличів 4.94, Лешнів 21.19, Броди, Др. М. Сірко 2, ем. надком. пошти С, Лещицький 3, Голосковичі, Ю. Кушка 2, Корсів, І. Чировський 2, Заболотці, о. І. Мацієвич 0.51, пар. ур. 2.99, Пеняки, о. В, Оберишин 6.10.

Бучач: Союз Українок (Е. Петрикевич) зб.: Бобулинці 3.43, Пищівці 11.42, Костільники 9.02, Нагірянка 24,75, Кійданів 9.54, Білявинці 7.45, Русилів 5.20, Доброполе 7.08, Курдибанівка 2.62, Перемолочне 24.92, Скоморохи 4.13, Петликівці н. 6.30, Рукомиш 1, Матеушівка 0.70, Броварі 6,35, Стінка млини 0.15, Кадобна 3.70, Коропець перев. 7.03, Коропець-м. 11.11, Олеша 4.18, Осівці 1.35, Заліся 6.09, Дерев'яни 2.80, Савалуски 2.85, Сколець 4.04, Грабина 4.97, Григорів 13,55, Лука 9.25, Усте зел. 15.80, Бучач, Марійська Дружина 10, Гамерські 4, Ю. Харецька 2, О. Воронкова 0.50, Данева 1, В. Петрикевич 1, Мельникова 0.30, В. Чеканівська 1, Г. Шлюзарева 0.50, С. Гринева 0.30, Е. Петрикевич 0.30, С. Хомицький 1, о. П. Коцюбинський 1, Усте зел., М. Козловська 1, о. М. Галабурда 20.77, Новоставці, о. М. Гомик 1, Броварі, церк. братство 10.

Далі буде.

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую коресподенцію. Позамісцевим листовно. **Низькі ціни. Голуфка 4., І. пов., м. 3.** 2403, 2—1

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ з балконом, сонячний (мансард) для 1—2 осіб, з умебльованнми або без — при вул. Болеслава Хороброго 8, — зараз до винайму. 2418, —2

ПІДПРИЄМСТВА

РЕНТОВНЕ ПІДПРИЄМСТВО у повному ході шукає спільника із вкладом від 2.000 зол. вгору для поширення. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Фабрика". 2419

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЄФОН 270-25. 2309 3—3

НА ФЕСТИНИ І ЗАБАВИ! Штучні вогні, конфетті, лямпіони, коверти на льоси, найдешевше у Шаффа, **Львів, Трибунальська 16.** 2422, 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ вспяних кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробі Меблів ФРАНЦ. ЗЄЛІНСЬКОГО **Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю.** 2144 26-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль вибагливий і здоровий харч. Простор кімнати з балконами. Ціни помірковані 2252 16-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 **Філія: КОПЕРНИКА 15 а.** 41-79

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 160 (14.409). Львів. неділя 19. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-61. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святкування 25-ліття Українського Пласту.

Комунікат Команди Союзу Українських Пластунів Емігрантів.

Команда Союзу Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ), одинокої від теперішню хвилину легальної та статутової української пластової організації, влаштовує в днях 28. і 29. листопада 1936 року в Празі (Чехословаччина) „Свято 25-ліття Українського Пласту". Мета свята: зробити підсумок виконаної дотепер праці, віддати шану всім тим, що причинились до розвою Українського Пласту, зясувати теперішнє положення та можливости і на їх основі намітити дальшу працю.

На програму свята будуть складатися: I. святочний, поширений Загальний Зїзд СУПЕ, що відбудеться в суботу 28. листопада пополудні. II. В неділю 29. листопада відбудеться ранком Пластова Ювилейна Академія (пластовий гимн, промови-привітання, святочний реферат, національний гимн). III. По Академії буде відкрита пластова виставка: „25 літ Українського Пласту в краю і на чужині".

З нагоди цього свята приготовляється видання ювилейного альманаху: „Український Пласт — 1911—1936". До співробітництва мають бути запрошені всі визначні пластові робітники — і ті, що з якихнебудь причин вже відійшли від Пласту. Зїзданням альманаху є: вірно схопити розвій Українського Пласту, зареєструвати досягнення та успіхи нарівні з невдачами, вшанувати память тих, що відійшли та всіх тих, що заслужилися для Українського Пласту.

Крім того вийде святочне, збільшене число „Пластових Вістей" — тепер одинокого український пластового періодичного часопису.

В проекті є видати памяткову відзнаку.

Матеріяли для виставки та до альманаху, листи, привітання, датки на влаштування свята та замовлення ювилейних видань слати на адресу: Sojuz Ukraj. Plastuniw Emigr., Praha 1, pošt. přihr. 210, C.S.R.

За К-мду Союзу Українських Пластунів Емігрантів:

Роберт Лісовський, комендант. **Ірина Посацька,** секретар.

Монархістичне повстання в Еспанії?

Телефонічна сполука зі закордоном перервана.

ЛЬОНДОН, 18. 7. ПАТ. **Від вчора від год. 21. телефонічна сполука Еспанії зі закордоном перервана.** Кореспондент „Дейлі Експрес-у" зателефонував до своєї редакції: „Я в телефонічній централі, коло мене цензор. **Урядово повідомляю, що уряд панує над положенням і що ужив усіх засобів для оборони республиканського ладу".**

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як подає „Ле Пті Парізієн" з Мадриду на основі інформацій, що їх дістав рано, **в Мадриді та в кількох інших містах вибух контрреволюційний рух. Уряд оголосив, що панує над положенням, що військо і цивільна гвардія залишилися йому вірні та зуміли здавити повстання монархістів.**

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як подають з Бордо, нині рано на франко-еспанській границі панував повний спокій. Залізнична та самоходова сполука не перервана.

МАДРИД, 18. 7. ПАТ. У Кінтанар дель Рей дійшло до кривавих заворушень. У Барсельоні не зважаючи на поголоски — панує спокій.

І ПО КОЛЬОНІЯХ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Кружляють непотверджені дотепер поголоски, що у південній частині еспанського Марока вибухли заворушення.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або імєнні, золотові або в зол. в золоті, платні на пожане жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

Диктатор Кантону втік.

ШАНГАЙ, 18. 7. ПАТ. **Нічю з пятниці на суботу заломилася оборона Кантону проти Наккіну. Ген. Юганінг (якого Куомінтанг назначив новим начальним вождом кантонських військ) зажадав у четвер від кантонського диктатора ген. Ченчітанга, щоб він до 24-ох годин зложив урядування і покинув Кантон. Ченчітанг відбув учора нараду зі своїми співробітниками та заявив, що під натиском публичної опінії подається до димісії; опісля на британській канонірці відплив до брит. кольонії Гонконгу.**

ШАНГАЙ, 18. 7. Домеї. Вістка про втечу ген. Ченчітанга до Гонконгу здається неправдива, зате нема сумніву, що передвчора він зрікся команду вання.

ШАНГАЙ, 18. 7. ПАТ. Вчора убили брата Ченчітанга, що був організатором збройної оборони Кантону.

КВАНҐСІ ДАЛЬШЕ БОРОНИТЬСЯ?

ШАНГАЙ, 18. 7. Домеї. Ген. Літсунген, один з вождів пров. Квангсі, заявив у відозві, що хоч би навіть ціла кантонська армія піддалася Нанкінові, війська пров. Квангсі боронитимуться дальше.

Анґлія фортифікує пограниччя Абісинії.

ХАРТУМ, 18. 7. ПАТ. У добре поінформованих колах сподіються, що з огляду на зміну положення в Абісинії Анґлія скріпить помітно свої війська у Судані незалежно від висліду переговорів з Єгиптом, крім того збудує там нові стратегічні шляхи та укріплення.

КАІРО, 18. 7. ПАТ. Надійшла відповідь з Форін Офіс дотично військових клявзуль англо-єгипетського договору. Нині розглядає її редакційна комісія англо-єгипетської конференції.

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ПОКИДАЄ ЄГИПЕТ.

ЛЬОНДОН, 18. 7. ПАТ. Більша частина британської воєнної фльоти покине Александрію: 8 кораблів відпливає нині на Мальту, 1 до Греції, так що лише 3 лишаються в Александрії.

І ҐІБРАЛЬТАР.

ҐІБРАЛЬТАР, 18. 7. ПАТ. Всі воєнні кораблі, що належать до метрополітальної ескадри, відплили до Анґлії. З корабельних доків звільнили нині 600 людей.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Як невтралізувати впливи чужої школи?

Наслідки реформи шкільництва. — Господарська нужда нашого села. — Завдання бурс і захоронок перед війною і тепер.

Львів, 18. липня 1936.

Недавня реформа шкільництва в Польщі та ще більше відома всім шкільна політика на наших землях майже внеможливлюють здібним дітям нашого селянства доступ до середніх шкіл різного типу: гімназій, торговельно-промислових шкіл чи різнородних ліцеїв. І нині який селянин, ремісник або дрібний купець відважився післати свою дитину до середньої школи, переборовши страх перед нечувано високими оплатами за шкільну науку, яка зовсім не менша від оплат за студії по високих школах, то мусить перебороти ще й нечувані перешкоди, що їх висунув новий шкільний закон. Такий відважний батько мусить записати свою дитину в першу чергу до семиклясової школи, які звичайно розміщені по містечках, а по селах дебільша у польських кольоніях, або у селах з перевагою польського елементу.

Чомуж це так? Бо згідно з новим шкільним законом лише абсольвенти семиклясової школи мають право здавати вступні іспити до гімназій, торговельно-промислових шкіл і ліцеїв, байдуже, державних чи приватних. І цієї перешкоди сільська дитина, що має у себе одно- або двоклясову народню школу, не перескочить хіба що вчиться приватно і здає опісля іспити в семиклясовій школі. Отже така дитина, якщо нема в ближчому містечку або місті семиклясової приватної школи Р. Ш., або коли батько не має змоги післати її до своєї рідної школи в більшому місті, опиняється не лише в зовсім чужій школі, але нерідко і в чужому середовищі. І дитина мимохіть підпадає під чужі впливи, відірвавшись від рідного села, батьківської хати і рідного середовища, що з успіхом невтралізували перші впливи чужої школи на селі. Підпадає не тільки під вплив чужої школи й чужих вихованків, які намагаються защіпити в молоду душу всіми можливими засобами нові поняття про батьківщину, любов до чужої традиції, історії з пониженням рідної дитині історії та традиції, але й набирається тих поганих манір, особливо, коли мешкає в якогось вельможного чи іншого державного або самоуправного службовика, або в якогось ревного „обивателя" міщанина.

Ось так поволеньки і під впливом школи та й инших метод і під впливом чужого середовища сільська дитина набирає диковинних та шкідливих манір, бо засвоює собі несамовито-панський, такий модний у ваших сусідів „шляхетський" спосіб життя на широку мірку, понад стан і т. д. Але найстрашніше те, що такі методи і таке чуже середовище викривлюють характери раз на все такої дитини зі села, яка до того часу жила під твердою, але справедливою рукою своїх батьків. А коли не така сільська дитина не в змозі та сама не попрацює як слід над собою, то швидше чи пізніше впаде по дорозі та заблудиться цілковито. Не сумніваймося ані хвилини, що правдиве та основне виховання і під національним оглядом і під оглядом практичного підготування до важкої боротьби в щоденному житті за істнування може дати і дає лише своя рідна школа, лише свої рідні учителі, осяяні великою ідеєю такої праці над вихованням

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

нам душі, вирощанням характеру і світогляду молодого покоління свого народу. Лише рідна школа і рідний учитель уміють розвинути ум дитини й дати їй потрібне знання і такі громадянські чесноти, які озброюють молоде покоління до творчої праці в користь свого народу.

Тому що наша шкільна молодь із сіл живе по містечках і містах здебільша відірвана від тепла батьківських домів та не має сприятливої атмосфери, щоб плекати відповідні почування і чесноти згідно з національним ідеалом, таку атмосферу мусить витворити та окружити нею свою молодь саме українське громадянство. З цією метою українське громадянство мусить розбудувати сітку постійних садків та захоронок для дітвори у дошкільному віці в усіх містах, містечках та селах, голосном у селах, загрожених денаціоналізацією. Для молоді в шкільному віці слід створити низку бурс, що були-б вивінувані як слід та — що важніше — мали правдивих виховників-натоятелів, які не лише розумілиб молодь, але своїм ідейним життям давалиб також приклад, як спартанськими методами треба й можна боротися життєві перешкоди та осягати свою ціль. Передовенний тип бурс, який дбав переважно лише приміщення молоді і механічними засобами хотів призвичаїти її до послідовної праці, дисципліни й послуху, не зовсім відповідає теперішнім умовинам життя.

На жаль, по світовій війні у нас справу бурс дуже занедбали. І тому можливий у нас навіть такий дивогляд, що в одному нашому повітовому місті вибудували ще перед війною солідний дім для бурси, який ще й дотепер стоїть невикористаний і навіть не докінчений — тоді як наша молодь не має де мешкати і тиняється по всяких норах або йде до польської бурси і денаціоналізується.

Матеріальна сторінка вивінування і ведення бурс чи захоронок не повинна бути головною перешкодою при розбудові їхньої сітки. Бо навіть наше збіднілe громадянство десть відповідні фонди й засоби на вивінування й ведення бурс та захоронок, якщо побачить корисні наслідки їх праці і батьківську руку у приготуванні молоді до твердого життя. Найкращим доказом цього — це сильна розбудова мережі дитячих садків по наших селах в останніх роках. Селянство, переконавшись про корисний вплив садків на своїх найменших, дає на садки радо останній сотик і тішиться разом зі садівничою успіхами малих діточок. Наслідок дитячих садків такий, що в багатьох місцевостях батьки роблять заходи, щоб засновувати в них постійні захоронки, в яких увесь рік дітвора була би під впливом виховниці-учительки.

З таким самим довірєм поставляться напевно батьки шкільної молоді і ширше громадянство до бурс, якщо виховники докладатимуть усіх зусиль над всесторонним вихованням молоді. Розбудова густої сітки бурс під теперішню пору дасть змогу нашому збідненому громадянству побороти всі труднощі внутрішньої шкільної політики та уможливить нашій незаможній молоді доступ до середнього шкільництва. Дешеве життя по бурсах дасть теж змогу примістити безплатно найздібніших дітей зовсім незаможних батьків, які марно пропадають зі шкодою для цілої нації. Тоді вдасться теж видобути лекше ті таланти, які скрито дрімають у народній масі і ждуть на випадок та мецената, щоб ними заопікуватися. А що ми не маємо меценатів — мусить заопікуватися найбідніщими і найздібніщими увесь нарід.

Напрям у цій праці повинні надати і перевести її в життя культурно-освітні установи, використовуючи безробітних висококваліфікованих учителів (ок) з середніми та високими студіями. Отже використаймо вакаційний відпочинок на те, щоб повести в терені відповідну підготову і по вакаціях засіяти ввесь наш край цілою мережею нових захоронок і бурс!

—

Організація держави збудована на насильстві.

З розмови із земляком, що втік із Совітів.

Припадок хотів, що я був присутній при тому, як до редакції одної з українських газет у Львові прийшов один пан, що недавно вернувся зі Совітів, де прожив досить довгі літа. Зрозуміло, що цього живого вістуна з другого світу обступили з цікавістю члени редакції та почалось довге розпитування. Падали запити за запитами.

Очевидно, почалось від найближчої для українців справи — про стан національної свідомости на Україні. Питали уста і в душі було бажання почути спрагнену відповідь, що там на Україні все готове до повстання проти Москви. Це часто так буває, що кожний з нас не тільки хотів би почути саме те, чого собі бажає, і взагалі розуміє звістки так, як це найприємніше йому відповідає.

Здається, нікого не вдоволила перша відповідь рідкого гостя, що там на Україні форма своя, українська, але зміст чужий, комуністичний. Це зрештою така вже шаблонова формула, що через свою збуденілість затратила для нас і свій зміст, хоч власне у цих знайомих витертих словах криється великий та бадьорий для нас сенс: український рух стає, коли його офіційно признали; українська форма — слово, пісня, книжка, газета, навіть устроєво-політична демагогія у вигляді окремих органів української влади — все робить свою роботу, яка при тому не йде по лінії москалів-окупантів. Словом, українство росте, хоч це не виявляється для нас в таких формах, як цього нам хотілось би.

Проте для мене було психольогічно зрозуміле друге питання наймолодшого з нас: а що це таке було в Одесі, з виступом українських націоналістів? І треба було побачити розчарування, коли впала відповідь, що цього виступу правдоподібно не було, бо большевики самі часто вражують вібито виступи контрреволюціонерів, коли їм треба або виправдати свої невдачі або застосувати терор у деяких місцевостях. З другого боку, на Україні не може бути тепер ніяких спільних, заздалегідь підготованих виступів. Там без перерви панує система нечуваного політичного терору, коли кожний непевний зні свого життя ні становища зні кватирку. Большевики до досконалости довели систему „слежки", слідкування за поведінкою одиниці — і тому в царстві комуністів кожний боїться своєї власної тіни, боїться брата або батька рідного. Маю вражіння, що цього ані не розуміє ані цілковито не оцінить особа, що сама не переживала того браку індивідуальної свободи. Автім тут криється Ахилева пята комуністичного режиму, і більшовизм вповні саме тому, що на довшу мету не можна відобрати від мілюнів людей того, що є найбільшим дарунком Неба людині — її індивідуальної свободи. Щоб краще це зрозуміти, варто перечитати у геніяльного Достоєвського в його „Братях Карамазових" розділ під назвою „Легенда про великого інквізитора", — це давне пророцтво про прихід большевицького раю чи найглибшу аналізу істоти комуністичної влади.

Попри нестерпний для людської гідности особистий гніт, що стихійно зроджує у кожному зокрема туту за свободою, у парі зі зростом тієї туги мусить відбуватись процес скріплення національної свідомости. Большевики це добре відчувають, і тим лише пояснюється масове заслання українців на Сибір у часі введення на Україні колективізації сільського господарства. Тоді на заслання вислали большевики до 25 відсотків українців — таку цифру подав нам гість зі Совітів. А тепер українців, що кінчають вищі студії на Україні, москалі посилають на працю вглиб Росії, а на Україну впроваджують переважно жидів, почасти москалів.

Після цих питань про стан національної свідомости на Україні — хотілось винести собі силу ворога, передовсім самої системи, що поставила собі метою розбудувати промисловість в державі та у зв'язку з тим дати населенню економічний добробут. І ось довідались ми, що упромисловлення краю поступає вперед і що якість продукції все зростає. Так само налагоджено і транспорт, на розстрій якого донедавна вказували, як на слабе місце у большевиків. Але промисл покищо в достаточній мірі забезпечив технічно лише совітську армію. Армія взагалі — це очко у большевиків і воякам дуже добре кормлять та одягають; значно краще, ніж за царських часів. Проте цікаво, що комуністи не дуже числять на свою армію, а більше хіба на дій покладають на союзників своїх на задах чужих армій, що їх має придбати для них надзвичайно скріплена робота III-го Інтернаціоналу. Це дуже сильно акцентував наш інформатор. І тут не міг він не висловити свого здивування, що так мало у Польщі та здається у сьому світі борються з комунізмом на власному грунті.

Совітська промисловість ще не може створити добробуту для маси населення, хоч економічне положення загальне і одиниці значно поліпшало. Найкраще живуть комуністи та урядовці, серед яких на Україні до 90 відсотків творять жиди. Робітництво неоднаково забезпечене; назагал воно ще живе значно гірше, ніж навіть безробітні у буржуазно-націоналістичних державах. Селянству ще гірше, ніж робітникам; тільки в деяких колгоспах живуть непогано. Слабе місце у большевиків у містах — брак відповідних і задовільних мешкань; міста надзвичайно сильно зростають і житлове будівництво не може поспіти за цим зростом.

Найкращий відтинок у діяльности большевиків — це культурно-освітній. Мережа шкільництва надзвичайно розбудована: кожна дитина обовязково проходить 7 кляс школу, а з нового року — це вже буде 10 кляс. школа. У школах усіх типів і ступнів дітям дають безплатно друге снідання із двох страв, дають всі книжки, зошитки, приладдя. У вищих школах всі студенти дістають стипендії. Цікава атмосфера панує в школі: попри педагогічну раду працюють ще комітети учеників та батьківські комітети. Батьківські комітети слідкують за харчуванням дітвори та за тим, чи відповідні відносини між педагогами та учнями. Цікавіша самодіяльність учеників, хоч вона зосереджена в комсомольських ячейках. Молодь дуже багато вкладає праці і зусиль, щоб піднести рівень школи та науки. Просто неймовірне те, що у школі нема ніякого зверхнього примусу, ніяких кар тощо. На учня стараються впливати психічно і це входить у круг обовязків педагогічного тіла і організацій самої молоді. Традиція старої передвоєнної середньої школи, що дуже високо стояла, як бачимо, затріюмфувала. Я особисто добре знаю передвоєнний педагогічний світ у царській Росії та переживав метаморфози совітської школи аж до 1922 р. — тому скажу, що вповні повірив цим інформаціям про шкільництво у Совітах. І саме тут добачую друге слабе місце комуністичного режіму: у школі чейже панує значно інша атмосфера, ніж у політичному житті. У школі нема гнету; одиниця свобідно розвивається, і тому не дивує мене, коли, читаючи різні описи подорожників по Совітах, все зустрічаю згадку про те, що молодь сильніше часом, як старші особи відчуває тугу за індивідуальною свободою, що прагне вона вільного повітря.

Побіч зі школою, до піднесення культурного рівня у Совітах значно причинились кіна, театри, радіо, музична та інша мистецька праця. Кіна, театри, радіо, концерти — всі обовязково мусять відвідувати: в кожній інституції є местком — місцевий комітет, що слідкує за цим і на зборах у клюбах розпитує кожного свого члена, чи був на даному концерті чи виставі, яке вивіз вражіння, що йому подобалось, а що ні, які його побажання на майбутнє і т. д. Безперечно, що цей культурницький примус, хоч він і вражає нас, мусить причинитись теж до зросту почуття власної гідности людини і тимсамим до зросту туги за індивідуальною свободою.

Цю тугу за свободою мусить скріпити ще одна цікава подробиця, про яку чув я з інформацій про Совіти. Більшовики поставили ставку на талановитих і дбайливо вишукують талановитих дітей, навіть серед лишенців, якими дбайливо опікуються, дають їм відповідну до здібностей освіту, тощо. „Дорогу талантам" — це нове гасло комуністів, або викличе еволюцію політичного режіму у Совітах, або доведе до революційного зриву.

Комуністичний режім насильства над свободою людини зможе перемогти лише вповні визволена і вільна людина.

С. Х.

—o—

У неділю і понеділок у Театрі Ріжнородиостей
в год. 8-ій вечором **Сміх і ще раз сміх**
на комедії Елліса **„Малощо не ніч пошлюбна".**
Знаменита забава. Комедія правдивих помилок. Ціни майнижчі.

Реальна підстава.

Як марнується наша інтелігентна молодь.

I.

Український нарід опинився дивним присудом долі під колесами історії. З великих революційних змагань виніс він державницьку традицію та ідейну, патріотичну молодь — єдину надію кращого завтра.

Тяжкі часи, в яких мусимо жити можуть наш нарід вивести на арену історії або присипати його пилом забуття. Це вже залежатиме від енергії молодої генерації нашої інтелігенції і її праці на всіх ділянках національного життя.

З усіх справ, які ворушать під теперішню увагу наше національне життя — найважливіша — **це проблема молодої інтелігенції** — її психіки та її **матеріяльного забезпечення.**

Коли доля нашої сільської, чи ремісницької молоді тяжка, але не безвихідна, бо з розвитком нашого господарського життя і переборенням кризи, — автоматично поліпшиться її життя — то доля нашої молодої інтелігенції просто жахлива. Для нас це тим сумніше, що її трагізм — це трагізм нації. Трагедія наших будніх у тім, що майже ціла інтелігентна молодь обох полів у віці від 25 літ вгору — хоч і кінчить гімназії, семінарії та інші високі школи позбавлена праці, не має можливости стати самостійною та створити собі верстатів праці. Змушена обставинами веде вона злиденне життя, сидячи по селах і містах на „ласкавім" хлібі, на шиї родини — по селах і містах і не працюючи продуктивно у своїй професії — зідає і так вже мізерні економічні засоби.

Ось жахливі цифри: 7.000—10.000 молодих інтелігентів — обох полів — без надії на кращe завтра.

II.

На цей трагічний стан нашого інтелігентного покоління зложився цілий ряд причин, з яких найважніші — політично-господарські.

Від 18. літ у нашім політичнім положенні — спихають нашу інтелігенцію з державно-самоуправних посад. Лише маленькій (1—2%) горстці — абсольвентів високих шкіл — удається якнайтак примоститися. Для величезної більшости (98%) замкнені ворота для якихнебудь державних посад.

Від 1930 р. рік-річно — парусот українських абсольвентів — середніх і високих шкіл — входить у життя і автоматично — стає в сірі ряди — безробітних умових робітників — безробітних від уродження (бо безпосередньо по скінченні науки). Перед цією молодю стає в цілій ширині марево безробіття і бездомности.

Зростаюча від 6. літ господарська криза, що підорвала основи господарського добробуту населення — довела до того, що і український господарський розвиток, його тіп, зменшився, а в парі з ним прийшов господарський застій, що викликав зменшене запотребування на умових працівників, а подекуди довів до редукції вже працюючих.

Хоч і українська кооперація поборює кризу і у свою орбіту втягає щораз то нові ділянки господарського збуту, однак вона через коротковзорість проводу, що занехав мобілізацію масових ощадностей від мільйонових мас у літах добробуту — не може якслід розгорнути своїх крил і стати єдиною монопольною експортовою станицею нашого села. Тому нині і кооперація з вище наведених причин може дати працю річно лише десяткам молоді.

Коли до цього додамо, що вільні професії як адвокатура є, у виняткових випадках, а адвокатські апліканти здебільша безплатно практикують, бо лише винятки заробляють на утримання — то образ нужди, роспуки та безрадности молоді — стане нам ясно перед очима.

III.

Опинившись на дні матеріяльних можливостей, лише дрібна частина молодого нашого покоління інтелігенції — станула на шлях життєвого реалізму. Вона кинулася до дрібної, муравлиної праці — творячи нові цінности, відповідно до своїх грошевих засобів — створила ряд нових верстатів праці у торговлі і промислі, при яких веде скромне, працьовите життя.

Величезну більшість нашої молоді, абсольвентів високих шкіл, — що сидять по селах і в містечках — опанувала через бездільне сидження у батьків на прошеним хлібі духова депресія та песимізм, і вона прислухується до якихсь вимріяних можливостей і конюнктур. Духова депресія цієї молоді викликує в неї нервове виснаження, подразнення, яке знову таки вилива ється в надмірній критиці і нарікання на всіх і на все довкола.

Меншу частину молодої інтелігенції — повну активізму — не зломила чорна дійсність нашого життя.

Вона пішла за гаслом **contra spem spero**, почала виживатися у сфері політичних ідей, а не навчена старшим громадянством до конструктивної праці — пішла за своїм темпераментом: Не маючи перед своїми очима ясних конструктивних гасел, опрацьованих планів — можливих до здійснення, — молодь замість бути запрягнена розумом батьків до розбудови національного легального життя і працювати теж на політичному полі, для культури, та економії — і на праця дала би їй в майбутнім працю і хліб. Тимчасом вона, щоб забити в собі нудьгу і почуття меншевартности, кинулася з роспуки на буруни політики. Не маючи засвоєних конструктивних гасел, молола наша інтелігенція — стає критикувати старших, виломлюватися з дотеперішніх форм нашого життя і просто підносить бунт проти обставин життя і старшого громадянства, неслушно приписуючи йому свою трагедію. Ця горяча, імпульсивна молодь кинулася в обійми революційного націоналізму, з наївною вірою, зродженою з роспучливого життя, що „хочу" значить „можу".



А епільог цієї трагедії? Сотні молодих інтелігентів за визначою решіткою, ряд березових хрестів на сірих могилах, маса звихнених існувань — ось наслідок акції, зродженої з роспуки молоді в погоні за щастям рідного краю і за особистим місцем — пристанню під сонцем.

Ця страшна гекатомба нашої молоді — змусила і найбільш гарячі голови до рефлексій. Минають роки, щораз більше відходять в даль і забуття 105% „методи діяння". Серед молодої інтелігенції беруть верх — цілком слушно **гасла конструктивної, муравлиної праці.** Щораз більше бачимо молоду інтелігенцію поруч посивілих голов їх батьків — при спільній, дружній національній роботі.

Одначе перед нею стануло страшне марево: **безробіття,** яке затяжіло над майбутністю.

IV.

Перед нашим громадянством стає величезне **завдання дня** — історична проблема — **не дати змарніти** нашій молодій інтелігенції — вихованій здебільша на західньоєвропейській культурі.

ЛЕОНІД ЛЕНЧ.

Чистий рахунок.

Молодий чоловік: совітський ударник, Паша Трофимов рішив розвестися із своєю жінкою Нюрою, з якою прожив повних сім місяців.

Це рішення освітило шатлату Пашину голову напередодні того дня, коли він звичайно раз на тиждень ходив до кіна „Аврора" і там мусів стояти у хвості. Нюра домагалась чотирьох тістечок, а вирахований Паша пропонував обмежити свої орудки до двох булок. Булки і тістечка підіймались на високий рівень дискусій, а дискусія перейшла непримітно у сварку.

Вони нічого не купили, станули собі в темному кутку кінового коридору оподалік юрби і там Нюра несподівано розплакалась.

— Ех ти, скупендряго! — кричала вона крізь сльози. — Для рідної жінки жаль тобі двох рублів! А коли залицявся до мене як наречений, то по пів кіля солодощів тягнув за собою. І навіть не моргнув!

Паша стояв увесь червоний, схвильований, подібний до побитого бойового півня і боронився енергійно:

— Ну і тягнув за собою! І що з цього? Дурний був і годі. Обітри сльози, дурна. Люди оглядаються на нас.

— Нехай оглядаються на такого хапуна! Сто літ живу з ним і прошу його купити мені пушистий берет... усіж носять пушисті берети: Клавка Кончикова, Дуся Поклепкина, а де мій пушистий берет, відповідай?

— Який берет? Що не все має спільного з беретом? Обітри сльози. Булки сто разів важніші від берета і всяких цукорків. Скажи мені, чого ти хочеш?

— Інший чоловік, то сам біжить до крамниці і купує для жінки це і те... А ти купиш що? Тримаєшся за кишеню. Як тільки виплатили тобі гроші, то ти зараз шамах у Мосторг і купуєш собі скарпетки!

— Мовчи дурна! Скарпетки скоро рапуться. Не можуж я як Лев Толстой ходити босо. Скажи, чого ти хочеш?

Не дочекавшись у кінці черги, щоб дістати білет, пішли вони додому.

Вранці Паша Трофимов пішов порадитись, як то там з тими розводами до свого приятеля Васьки Смичкова. Васька мав славу досвідного чоловіка в таких справах: женатий був пять разів і покищо заживав життя у парубочому стані. Той реєстрований Дон-Жуан сидів випадково дома. Не сидів, а стояв у лілієвих підштонцях і „рубашці" з краваткою, при своїм борку, прасуючи штани. Вислухавши Пашину скаргу, Васька сказав авторитетно, вимахуючи залізком:

— Само собою розводитесь. З тим характером як у твоєї Нюрки, ти ніколи собі пристойного убрання не змайструєш. Розводись! Заплатиш у Загсі трирублівочку і музика скінчена. Наліть можеш тимчасово мешкати в мене.

Від Васі Смичкова Паша вернувся додому спокійний, самовпевнений і трошечки святий. Розвід, розвід! До дідька з усякими сентиментами. А любов буває тільки у поезії.

Нюра прийняла Пашину заяву про розвід сміливо і холодно. Мала гордість врачу. Хоч устами в неї затремтіли та очі розпенились, вона заволоділа собою і сказала:

— Будь ласка. Хочби завтра.

Пішли вони брати розвід у 2-ій пополудні. До вечора Паша не мав роботи. Підчас перерви на обід він зайшов до крамниці, де працювала Нюра і десять хвилин пізніше сиділи вони у маленькій закратованій почекальні бюра реєстрації подруж. У тій самій кімнатці сім місяців тому вони дістали шлюбні документи. З тою різницею, що тоді мусіли входити у двері праворуч, а тепер у двері ліворуч. Сумно, сумно, товариші! І тяжко нераз жити на світі!

Нарешті з лівих дверей вийшов останній клієнт кімнати розводів — високий, опасистий мужчина з підпитаним лицем і підбитим оком. На його обличчі сяяла щаслива усмішка. Перелякавшись Паша і Нюра, немов би в холодну воду пірнули — у страшну кімнату.

За великим писальним столом у „розводовій кімнаті" сиділа груба румяна дівчина з веселими кучериками. Очі в неї сміялись мабуть від надміру здоровля.

— Хочемо розвестись, але скоро — сказав Паша Трофимов — бо не хочемо на службу спізнитись. Причина звичайна — характери невідповідні.

Нюра мовчки винула головою. Маленька сльоза впала на відкриту велику книжку і розлилась синенькою плямою.

— Дістати розвід не коротка справа — сказала опасиста старша жінка — але чи добре обдумали все, коли свої прийшли?

— Обдумали, обдумали — відповів Паша. — Або що?

Нюра знову кивнула головою і знову дві сльози впали на відкриту книгу розводів.

— Ну що ж? — відповіла реєстраторка — розведу вас

Подумала на мить і спитала:

— Тільки мусите знати, що тепер розвід коштує сто рублів, нова такса.

— Кілько? — спитав хрипко Паша.

Наказом цілого народу є дати працю молодій інтелігенції, бодай у можливити їй творення взірців праці. Не треба такої справи збувати фразами міркуваннями, але треба пам'ятати, що ця інтелігенція це майбутність нації. Цеж — будучі провідники, які мають заступити теперішню генерацію діячів та внести нового духа і нові цінності в наше життя. Прегарно — сформував цю думку Екс. Митрополит А. Шептицький — на ювилейній авдієнції 1936 р.: **Наша будучність залежить від того, що зробимо для нашої молоді".**

Ніхто — крім нас їй не поможе, бо нікому, крім нас **самих вона не потрібна.** Помогти мусить їй лише громадянство. Отже громадянство, чи точніше вибрані її представники повинні би в найкоротшому часі випрацювати план заняття для молодої інтелігенції та підшукати засоби на його здійснення.

Відійшли вже в сутінь історії часи доробутку, минулись давні методи пошукування праці self-man'ит. Нині у світі голосно дзвенить гасло про обовязок дати працю бездільним і безробітним.

Дати працю молодій генерації інтелігенції — уможливити їй життя — є обовязком і точкою чести цілої нашої нації.

Я. К. Ясеницький.

(Докінчення буде).

Турецька армія займе здемілітаризовану смугу позавтра.

ЦАРГОРОД, 18. 7. ПАТ. **Після підписання договору в Монтре, в понеділок вечором, вмашерують турецькі війська до здемілітаризованої смуги,** широкої на 19 кільометрів обабіч Босфору і Дарданелів.

НЕГАТИВНЕ СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, 18. 7. ПАТ. Турецький міністер закордонних справ заявив італійському представникові при Лізі Націй, що дарданельську конвенцію невдовзі підпишуть і що інші заінтересовані держави можуть до неї приступити. На те дістав відповідь, що **Італія має великі застереження щодо тієї конвенції тому, що не брала участи у конференції у Монтре.**

ПОЗИТИВНЕ ЯПОНІЇ.

МОНТРЕ, 18. 7. ПАТ. Всі домагання японської делегації заспокоєно. На її домагання дозволено віздити у Чорне Море лише підводним човнам чорноморських держав, новозакупленим або тим, що вертаються з направи.

Туреччина погодилася зачекати, доки японська прибічна цісарська рада заапробує договір, уповноважуючи делегацію підписати його.

ТОКІО, 18. д. ПАТ. Японський уряд поручив своєму делегатові у Монтре амб. Сато підписати договір, застерігаючи спеціяльне становище Японії.

ТА БОЛГАРІЇ.

МОНТРЕ, 18. 7. ПАТ. Болгарія підпише договір, не домагаючися ніяких змін у тексті.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

НА РІЧНОМУ СВЯТІ ХОЛМЩИНИ.

(Враження з Туркович).

(Від нашого кореспондента).

(КТВ) Холмщина — остання вітка нашого народу від заходу, живе, проявляє свій звязок з українською територією та ідеєю, хоче жити! Національне відродження післявоєнної Холмщини тісно звязане з Турковичами, де кожного року 14—15 липня відбуваються величаві відпусти в честь Божої Матері й де злітається раз у рік велика рідня земляків із Холмщини та сумежних земель.

Цьогорічне свято в Турковичах випало не менше величаво, як у минулі роки, хоч непевна погода (нарід і духовенство збираються там під голим небом, бо колишній турковицький монастир захопили римо-католики) перед святом і рання жнива відемно вплинули на скількість учасників. Всеж на день 15 липня нараховували ми яких 10 тисяч людей, що прибули з усієї Холмщини хресними ходами, пішки та фірами. Не бракувало ві братів—підляшан ні галичан, а передовсім волинянів. 14 липня ввечір прибув із Варшави єпископ Сава, що відправив того дня святочну Всеношну, а в середу 15. липня велику Службу Божу. На свято прибуло чимало місцевої, дооколичної й дальшої інтелігенції, особливо студентської молоді, що в турті з народом шукає тут нового цілющого духа, нових надій, якими скріплює населення холмської землі свої виснажені душі. Звичайно турковицьке свято пишається добрими церковними хорами; та цього року вони за слабі. Хор дяків, що його тепер зорганізовано, не став на висоті свого завдання. Також висвітлювання епідіяскопом релігійних картин у супроводі хору, який співав українські релігійні пісні, випало чомусь слабше. Проповіді виголошено в українській мові. Найкраще випали проповіді о.о.Коробчука і Цехана.

В організації свята давалось завважити багато занедбаних сторін; можна собі пояснити це тим, що організували його формальний хід духовники — не холмщаки, здебільша відомі москвофіли, а це й відбилось відемно на зверхній формі здвигу. За факт великої ваги треба уважати появу спеціяльно виданої книжечки одноднівки, вмілю і старанно зредагованої молодими журналістами-холмщанами при замітній допомозі заслуженого в тому напрямку магістра Коровицького. Книжечка та, продовжуючи попередні такі видання, приносить багато цікавого й вартісного матеріялу про життя, особливо духове життя холмської землі. Замітне, що вийшла вона за благословенням митрополита Діонісія в кількох тисячах примірників, на доброму папері та її роздали серед маси задурно. Розхопили її миттю, а найбільше питались за неї діти, „щоб", як казали, „вчитись по своєму читати" — і жінки, які знайшли там слова й ноти новоскомпонованих турковицьких релігійних пісень.

На кілька днів перед святом у Турковичах шалів буревій, що виломав цілий сосновий ліс, біля забраного католиками монастиря, при чому навіть не зачепив малої деревляної каплиці, збудованої українцями. Маса народу, що оглядали вщерть виломаний ліс, вважали цей факт за „кару божу". Серед видатніших одиниць, що прибули на свято, бачили ми б. посла С. Хрущ'кого, о. митрата Грушку з Луцького, о. Павелка та деяких представників преси.

Мексик дальше у темряві.

МЕКСИК, 18. 7. ПАТ. Страйк електрівень обняв не лише Мексик з околицею, але й 7 сумежних стейтів. Освітлені лише доми, що мають власне джерело тока, лише 90 прц. вуличних ліхтарень світиться. Деякі дільниці міста не мають води, військо стереже перед саботажами трамваї, що довгими рядами стоять на вулицях. Часописи не вийшли.

СТРАЙКОВА СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Поліція усунула 1000 робітників, що проголосили страйк, окупуючи каменоломи.

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Страйк 350.000 текстильних робітників у Ліль покінчився.

І В ЕСПАНІЇ У ДЕРЕВНОМУ ПРОМИСЛІ.

МАДРИД, 18. 7. ПАТ. Рішенням міністра праці введено 40-годинний день праці у всьому деревному промислі. З огляду на це, після одномісячного страйку у вівторок вернеться до праці 7.000 робітників.

— Сто рублів.

— Якже так, коли мій товариш казав мені, що три рубля?

— Раніше справді було тільки три, а тепер сто.

У розводовій кімнаті запанувала тиша. Паша Трофимов спитав непевним голосом:

— А для ударників знижки нема?

— Ніяких знижок нікому не даємо, громадянине. Правдиві ударники не розводяться направо і наліво. Щож будете розводитись, чи ні?

— Одна хвилинка — сказав Паша і потягнув Нюру в куток.

Чути було, як говорив

— Сто рублів! Гарні гроші! За сто рублів можна купити собі прегарний обрус. Той жовтий, памятаєш, з квітами?

— І берет — додала Нюра. — Такий пушистий, як у Дусі Поклежинівної.

— Ще й на скарпитки лишиться!

— Певно, що лишиться. Я, Пашко, люблю тебе, тільки мені неприємно, коли ти скупий. Куплю тобі лілеву піжаму.

— Я теж тебе люблю, Нюрко, тільки мені не подобається, коли ти бездумчиво розтрачуєш гроші. Треба вміти вибачати другому ріжні хиби. А мик напевне проживемо разом не менше 30 літ. Берет купимо завтра.

І вийшли з розводової кімнати, вже не попрощавшись із старою реєстраторшою. На вулиці було холодно. Падав перший сніг. Мав він у собі щось із запаху парфумів. Паша і Нюра пішли. Замітач вулиці моргнув якійсь старшій жінці, що пройшла мимо і сказав басом:

— Новожонці. Зараз видко.

Перекл. *в. г.*

Як переводять денаціоналізацію на Лемківщині.

Три тижні арешту за поздоровлення „Слава Ісусу Христу"

Села: Явірки, Шляхтова, Біла Вода і Чорна Вода — це найдальше висунені на захід чотири українські села, які входять до повіту Новий Торг. В згаданих селах були вселюдні школи з українською викладовою мовою, де вчили наших дітей теж українці учителі. Одначе з хвилиною нової політики на Лемківщині і введення перед трьома роками до шкіл т. зв. „лемківського букваря" краківська і львівська курія попереносила з Лемківщини майже всіх українських учителів. На їх місце прийшли поляки, які не мають зеленого поняття про українську мову і ввели до наших шкіл польську мову, хоч у дотичних селах нема ніодної польської дитини. Те саме сталося і в згаданих чотирьох селах. Дійшло до того, що лише наш священик викладає релігію дітям у матірній українській мові.

Всі заходи делегацій наших лемків у краківській курії, щоб до шкіл у згаданих 4-ох селах привернули українську мову навчання, не принесли ніякого успіху.

Останніми часами, як повідомляє „Наш Лемко", в селі Явірках, учителька полька зажадала, щоби шкільні діти при відході зі школи прощались з нею словами: „До видзеня пані". З цього приводу прийшло до напружених відносин між школою і дітворою, бо діти ніяк не годні вимовити такого поздоровлення. За це учителька побивала дітей, лишала їх на кару по науці, щоб таким чином примусити дітей здоровити її цим новим поздоровленням.

Одна учениця 2 ої кляси, **Марія Бурчак, не** зважаючи на побої і заліщення по науці не хотіла так поздоровляти і витала своїх шкільних товаришок та учительку християнським привітом: „Слава Ісусу Христу". З цього приводу управитель школи в Явірках візвав матір цієї дитини **Анну Бурчак** до школи та вимагав, щоб вона присилувала свою дитину говорити при виході зі школи: „До видзеня пані". Мати цієї школярки заявила, що в часі, коли вона ходила до школи, християнський привіт „Слава Ісусу Христу" вповні вистарчав. Тому вона не годиться на те, щоб її дитина інакше виталась. Крім того схвильована мати, стаючи в оборону своєї дитини, сказала до дітей, щоб вони тепер тільки християнським привітом здоровили себе і старших.

Справа опинилася в городському суді в Коростенку над Дунайцем, де Анну Бурчак засудили за те на **три тижні арешту.** Від цього присуду зголошено апеляцію до окружного суду.

Присилайте передплату!

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Відмайданий рай"** Стор. 165. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу"**. Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барде Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра"**. Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи.

Кожний том у колірові мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Похід проти „Лугів" у тернопільському воєвідстві.

Як у інших ділянках, так і в Луговій Організації стрічаємо великі перепони на терені тернопільського воєвідства. І ті великі перепони і навіть репресії падуть саме на організацію, яку й досі завзято поборюють 105% молоденькі націоналісти разом з Паліївською демагогією. Щоб не бути голословним, наводимо низку фактів з останніх тижнів на доказ, якою спеціяльною „ласкою" тішиться Лугова Організація у деяких старостів у тернопільському воєвідстві. І так:

1) Староста в Бродах не хоче згодитися на те, щоб б. посол Олександер Висоцький був головою „Повітового Луга" тому, що це колишній берестейський вязень. З цієї причини спиняється затвердження „Повітового Луга" й очевидно дальшу лугову організацію в повіті.

2) Староство в Золочеві покарало луговиків з Гологір, Замкова і Стінку гривною по 5 зол. за ношення лугового однострою. В справі ношення лугових однострої їздив до Варшави голова „Великого Луга" у Львові др Роман Дашкевич та інтервеніював у цій справі в міністерстві внутр. справ. На цю інтервенцію д-ра Дашкевича начальник Сухеник видав розпорядок під датою 29. травня ц р. до воєвідських урядів у Львові, Станиславові й Тернополі того змісту, що вільно носити лугові однострої на основі дотеперішніх взірців. Про це повідомлено староство в Золочеві з проханням, щоб відписало кару згаданим луговикам. У відповіді на це староство підвищило їм кару до 10 зол.

3) Старости в Борщеві, Бучачі, Чорткові і ще в кількох інших містах забороняють, щоб на лугових фестинах-пописах ставали до вправ „Луги" зі сусідніх громад; що найбільше може вправляти „Луг" цієї громади, у якій відбувається фестин чи попис.

4) Повітовий „Луг" в Бучачі хотів улаштувати в Бучачі повітове лугове свято. Староство не хоче дати на це дозволу.

5) Староство в Заліщиках не дозволяє на ніякі лугові імпрези. Вимагає воно, щоб подання найперше потверджував повітовий комендант П.В. і В.Ф. Коли до згаданого коменданта звернулися за потвердженням, він заявив отверто, що не буде потверджувати ніяких подань на лугові імпрези, бо „Луги" не є у нього реєстровані. Очевидно — „Луги" є реєстровані тільки в старості й не мають ніякого обовязку ще окремо реєструватись у повітового коменданта П.В. і В.Ф., а повище домагання заліщицького староства має на меті спаралїжувати діяльність „Лугів" у повіті.

Взагалі на терені тернопільського воєвідства разгураз ідуть дальші репресії на Лугову Організацію, хоч нач. Сухеник — один з кандидатів на одного зі східно-галицьких воєвідств (Станиславів) — заявив офіціяльно д-рові Дашкевичеві, що ніяких репресій проти „Лугів" не буде.

Лугові організації звернулися до посла д-ра Ст. Барана в Тернополі, щоб інтервеніював у тернопільського воєводи в справі припинення шикан і репресій проти „Лугів" на терені тернопільського воєвідства. Така інтервенція відбудеться у найближчих днях, коли новий воєвода др Білик увійде у фактичне урядування.

—o—

Все йде, все минає.

Пишуть нам з Борщівщини:

Чималу сенсацію викликало в борщівському повіті несподіване перенесення в нечинний стан борщівського старости п. Мурмила, проти котрого — як повідомляє преса — ведуться доходження за приймання хабарів і надужиття влади на попередньому місці в характері старости у Влоцлавку в центральній Польщі. Іменовано вже нового старосту — теж з центральної Польщі, котрий приїхав до Борщева, побув тут щось один день і не обявши урядування, відїхав з поворотом, бо — як кажуть — старається за інше місце. Аґенди старости ведe тимчасово віцестароста п. Палєс, фаховий правник, адміністратор, що [illegible] від довшого часу жде безуспішно на номінацію на старосту.

Усунений староста Мурмило, родом з Чернилева Мазовецького, тернопільського повіту, що розмірно дуже скоро зробив урядничу кар'єру, приїхав до Борщева з початком цього року і в характері борщівського старости перебув усього щось чотири місяці. Разом з жінкою старався він бути популярним у повіті, а його жінка на сільській забаві гуляла навіть з селянами. У відношенні до українців староста Мурмило поводився зовсім коректно — у противенстві до свого безпосереднього попередника п. Васевича, якого покликали, як кажеться в урядничих колах, „на склад" до воєвідського уряду в Тернополі.

Борщів мав за польської влади усяких старостів. Першим був п. Отшижовський (нині на емеритурі), якого урядування не забарчилося шиканами нашого населення й наших діячів. Коли напр. вернувся зза Збруча до Мельниці над Дністром тамошній парох і колишній посол Борщівщини до галицького сойму о. крилошанин Олександер Капустянський, наш заслужений діяч, і його арештували на донос місцевих поляків та вивезли до табору інтернованих у Домбю коло Кракова, що перевела сама військова влада, то після повороту з Домбя по чотирьох місяцях згаданий староста зняв негайно поліційний догляд над о. Капустянським і, не зважаючи на нашіптування декого з поляків, лишив його в спокою.

По ньому був старостою п. Пйотровський, передвчасно спенсіонований тому, що і в санаційних часах не крився зі своїми симпатіями до ендеції. Як адміністратор дбав про повіт і не переслідував українців та українських установ, що тоді саме були в стадії відновлення й розбудови. Те саме можна сказати і про його наслідника п. Шрайбера, теперішнього старосту в Теребовлі, який щойно на новому місці змінив свою поведінку супроти нашого теребовельського громадянства.

Іншим типом, а саме типом бюрократа-самодержця, був передостанній староста п. Васевич, від якого українське населення, що творить величезну більшість у повіті та українські установи і поодинокі діячі дістали неодну дуже болючу колючку. За його часів до рішального голосу приїхпов КОП, так, що витворилася своєрідна, законом непередбачена двоторовість влади в повіті — цивільної і військової. Пішли справдані нарікання українського населення на КОП, що часто-густо мішався у несвої справи, які належать виключно до компетенції цивільної державної адміністрації. Не легко було роздобути у старості червону карту вступу у прикордонну смугу навіть для відомих діячів з Борщева, не кажучи вже про те, що напр. Маслосоюз цілими роками мусів старатися в старості й опісля у воєвідському уряді в Тернополі про червону карту вступу для свого молочарського інструктора й ревізора. Про ті колючки і непотрібні нікому шикани розказували чимало своєму послові д-рові Ст. Баранові його виборці в часі недавніх парламентарних виборів у Борщеві і Мельниці.

Ера п. Васевича тривала близько шість літ і на щастя, вона вже за нами. Нагадувала вона дещо часи давнього панування убідного начальника Бодянука в Борщеві за російської окупації в рр. 1914—1917. Цей царський бюрократ-чорносотенець, з роду малорос з Волині вівся добре в сечінки наших свідомих громадян і хотів вивезти на Сибір місцевого пароха о. тамбелляна Малицького. По перевороті в березні 1917. р. згаданий убідний начальник Бодянук (нині проживає десь на Волині) приладав собі наразі своє українське походження і причінив собі навіть жовто-блакитну кокарду. Але це йому не помогло і його усунули.

Очевидно, ми не маємо впливу на номінацію старости чи старостинських або поліційних урядовців. Старостинську машину на повіті влаштовано так, що староста мусить бути дуже енергійний, обізнаний точно з адміністрацією і самостійний, щоб не підпасти під непереможний вплив двох людей, а саме: начальника публичної безпеки, котрим в найчастіше людина з нижчою — навіть не середньою — освітою з давнішої жандармської або поліційної служби — і повітовою командантa державної поліції, людини теж без вищої освіти. На терені борщівського повіту злоякилося так, що за часів ери п. Васевича рішальний вплив на вирішування справ національного або політичного характеру в повіті мали п. Мормуль, повітовий комендант державної поліції і п. Горватевич, начальник публичної безпеки, без котрих п. Васевич не зробив — як кажуть — ніодного кроку, так, що супроти них особа віцестароста, фахового правника-адміністратора п. Палєса, була фактично завжди у тіні. Вони обоє є дійсними співвиконавцями всіх дій п. Васевича.

Sic transit gloria mundi, або — як каже Шевченко — все йде, все минає. Це може найліпше сказати сам п. Мурмило, роздумуючи сьогодні у вязниці над постановами ст. 286 § 1 і § 2 карного кодексу про урядничі проступки.

ЛІТНЯ ПОСЕЗОНОВА

ВИПРОДАЖ

ОБУВИ І ПАНЧІХ

Del-Ka

ЦІНИ ЗНИЖЕНІ УЖЕ ПОЧАЛАСЬ.

аж до 50%

З товариського життя.

ТОВАРИСЬКИЙ ЗІЗД АБСОЛЬВЕНТІВ УЧИТЕЛЬСЬКОЇ МУЖЕСЬКОЇ СЕМИНАРІЇ В СТАНИСЛАВОВІ З 1871—1936 Р.

З приводу ліквідації державної мужеської вчительської семинарії у Станиславові відбувся дня 4. липня ц. р. товариський зізд абсольвентів тієї школи з 1871—1936 років. Того дня прибуло до Станиславова коло 300 бувших абсольвентів, щоб востаннє попрощатися з тою школою та чи не востаннє побачитися з товаришами зі шкільної лавки.

Наради зізду попередило поминальне богослужения за померших товаришів, яке відправлено у святинях обох обрядів та у жидівській синагозі, після чого відбулося в будинку семинарії відкриття зізду, якого доконав голова Комітету, директор Бабій. По виборі президії зізду та по відчитанні каталогів кількох річників абітурієнтів урядуючий директор семинарії п. Драбік подав коротку історію заведення, що 65 літ сповняло як слід своє післанництво. Відтак виголошено дві промови (по польськи і по українськи) та відчитано телеграми і привіти. Вкінці всі учасники зізду спільно відфотографувалися.

В 13-ій годині зібралися учасники зізду в льокалі кавярні „Уніон" на спільний обід, що протягнувся до години 17-тої. Підчас обіду виголошено кілька промов, у яких згадувано колишніх директорів та професорів заведення. Були це приємні спогади зі шкільних часів. Нагадування не свято закінчилось чайним вечором у кавярні „Уніон", на який прибуло поважне число учасників зізду.

С. К.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 1-9

Школа, про яку не тямлять батьки.

(З приводу вписів до захоронкової семинарії Р. Ш.).

Дуже часто чуємо нарікання, що теперішня наука дітей коштовна, довга, а вигляди абсольвентів шкіл зовсім невеликі. Це правда, але тим дивніше воно виглядає, що коли з шкільним роком 1935/36 Рідна Школа відкрила школу, що її покінчення дає безпосереднє заняття і заробіток, то ні восени ні тепер не зголосилося до вписів стільки дітей, якби можна було надіятися. Річ іде про **захоронкову семинарію Р.Ш.**

Є це **трилітня** середня школа для дівчат. Приймають до неї абсольвенток нар. школи у віці від 14—18 літ (старші за дозволом Куратор ії). По скінченні семинарії кандидатки стають учительками захоронок. А число захоронок, не кажучи вже про садки, зростає з року на р/к і буде зростати, бо і педагогіка звернула сьогодні велику увагу на дошкільне життя дитини, а з другого боку трудні умовини життя не дають спромоги батькам більше часу присвятити дітям. Тимчасом нині обовязує вже закон, що захоронки можуть вести лиш абсольвентки захоронкових семинарій і якщо не розбудуємо цієї ділянки, то можемо опинитись перед фактом, що мусітимемо замикати захоронки і не творити нових, бо не буде вчительок. Тож і з загальнонаціональних оглядів і з практичних позицій батьки якнайбільше спрямовувати свої діти до захоронкової семинарії. Зрештою ті абсольвентки семинарії, що матимуть охоту та спромогу дальше вчитися, можуть студіювати дальше в ліцеях та у високих школах.

До захоронкової семинарії можна зголошуватися ще й тепер у референтурі шкіл Р.Ш., Львів, вул. Сикстуська 46. (Оплати в школі такі, як у державних середніх школах — бідніші діставть знижку). У найближчому році вестиме Рідна Школа І. і ІІ. рік семинарії

—o—

Повстання лише в еспанському Мароку, не в самій Еспанії?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Еспанська амбасада в Парижі повідомляє, що у гарнізонах есп. Марока вибухли заворушення. В самій Еспанії спокійно.

ВІЙСЬКО ЧИ ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як повідомляють з Танжеру, у пристані Ель Аріт (есп. Мароко) вибухли поважні заворушення і дійшло до сутички між військом та еспанським цивільним населенням. Ходять поголоски, що військові кола намагалися зробити в есп. Мароку монархістичний державний переворот. Подорожних, що хотіли переїхати через есп. Мароко з Танжеру до французького Марока, не пускають.

БУНТ ЧУЖИНЕЦЬКОЇ ЛЕҐІОНУ ЧИ ЕСПАНСЬКИХ ЗАЛОГ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. З Рабату (франц. Марокo) доходять чутки, що збунтувалася чужинецька легія. В сусідних гарнізонах кипить.

НЮ ЙОРК, 18. 7. ПАТ. Прийшла тут вістка, що чужинецька легія відкинула з Мелілі загрожені частини. Уряд хоче вкарештувати монархістичних провідників у всьому краю, підозріваючи, що це вони плянували переворот.

ПОСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО.

ҐІБРАЛЬТАР, 18. 7. Райтер. Еспанський пароплав „Тофіно“ дістав приказ відплисти зі Сеути (Мароко) до Альжесірас (Еспанія), щоб забрати відтіля всі вільні військові частини. Як виходить з останніх вісток, **військовий бунт у** Мароку поширюється нагально.

ЧИ СПРАВДІ ЛИШЕ ТОМУ?

МАДРИД, 18. 7. Райтер. Уряд небавом скасує обмеження у телефонічній сполуці зі заграницею. Завів її вчора вечором, **щоб унеможливити повстанцям з Марока скомунікуватися з** Еспанією. Дотепер невідомо, чи повстання здавлене та якими засобами уряд старається це зробити.

І В ЕСПАНІЇ БОЇ!

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. **Подорожні, що нині рано відчалили з Барсельони, оповідають, що там йде перестрілка між рівними частинами цивільної гвардії.**

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

VII. виказ.

Вплатили в С.-Б.:

Ф-ма „Мота“, Львів, вул. Перацького 38 зол. 10.— і кличе на довільні квоти: фабрику ниток „Веселка“ і фабрику кредок „Етан“ та Механічні Верстати інж. Райтарівського, всі у Львові,

Районова Молочарня в Стібні зол. 10.— і кличе сусідні районівки.

Д-р Гр. Чвартацький, Любінь Великий, зол. 5.— і кличе: д-ра Мих. Мурянюка, д-ра Комариньского Мир., д-ра Івана Лемішку, д-ра Карпяка і д-ра Явного.

Дора Кошюбівна, Львів, зол. 2.— і кличе: проф. Левка Зайшла, Городенка, Омелянн Дражньовського, Львів та упр. шк. Павла Тильчака, Чернниця к. Бродів.

Д-р В. Музюк, Белз, зол. 2.—.

Дядів Іван 1.50 і кличе: д-ра Дядіва Осипа з Тернополя, Бартнова Андрія, Львів, Гринька Дзвінка зі Селиск і Максима Балуха, Львів.

Богдан Гвоздик, Львів, зол. 1.— і кличе: д-ра Ів. Мриця, Львів, д-ра Копича Р. й Анд. Голубовського, студ. мед. і Степана Кретівa, ем. учит.

М. Присташ зол. 1,— і кличе: м-ра В. Воробця, М. Рачинського і М. Лалака, всіх у Львові.

Володимир Кней, Жирівка, зол. 2.—.

5 громадян з Турки по 2.— зол., а саме: Андрій Горечко, лікар Богдан Гарбовський, парох о. Андріян Ленцький, інж. Степан Ліщинський і катех. о. Іван Федевич, разом зол. 10.— і кличуть по 2.— зол. 65 громадян з Турки і повіту.

Зложили в Центробанку:

Повітовий Союз Кооператив у Калуші зол. 20.— і кличе: ОСУК Станиславів і ПСК Стрий.

В. Паньків, Львів, зол. 10,— і кличе: інж. Р. Сенишина і дир. Степана Майковського.

о. Бабій Олександер, Пацików, зол. 4.— і кличе: о. Дидя Миколу й о. Стернюка Остапа.

о. Н. Білецький зол. 4.— і кличе: о. д-ра Йосифа Бабинка, катехита, Івана Марцінкова, ем. надлісничого Скоде, Василя Білецького, ем. учителя Стрий.

о. Іван Гаврик, Рогатин, зол. 7,— і кличе: о. Василя Максимця, о. Теодозія Кудрика, о. Степана Кіржецького, о. Михайла Блозовського.

Василь Джус, Станиславів, зол. 5.— і кличе: Леся Савюка, ем. учит. зі Станиславова.

Величко Микола, ем. упр. шк. в Ясіню-Перегінсько, зол. 4.— і кличе: Мартина Посацького, дир. з Новиці і Володимира Мацеха, дир. з Сівки Войнилівської.

Д-р Іван Раковський, Підбуж зол. 3.— і кличе: о. інж. Михайла Раковського з Жидачева й о. проф. Йосипа Раковського зі Львова.

Захарко Любов зол. 2.— і кличе: Середницьку Володимиру, інж. Чайківську Олену, інж. Фартуха Ярослава, інж. Базилевича Романа й інж. Грушкевича Тараса.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи виклакані, бо в цей спосіб заощадимо собі гроша і часу на часті й зайві пригадки. Підтримуйте нашу збіркову акцію! Зробіть її жвавішою! Нехай не забракне нікого у списку жертводавців. Цеж наш останній зрив!

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: „Центробанк“, Львів, Третього Мая 15, з допискою: На Український Город. Конто чекове ПКО 143.467.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Японські корабельні підприємства перестали висилати кораблі до Австралії з огляду на напруження між обома державами.

До палестинської пристані Гайфи причалили два нові британські курені.

Сенат Данцігу видав низку загострених постанов, щоб побороювати опозицію: превенційний арешт продовжено з 3-ох тижнів на 3 місяці, політичні поставови поліції не вимагатимуть судового потвердження, товариства, яких члени ведуть протиурядову пропаґанду, будуть розвязані.

У французькому Мароку в місті Рабат вибухла сутичка між жидівською та музулманською молодю; коло 20 осіб легко ранених.

Еспанський уряд назначив вождом військ в есп. Мароку генерала Мігуеля Нунез дель Прадо.

Грецька армія відбуде у вересні великі маневри в Македонії.

До французького парляменту вплинув проект надати жінкам виборчі права.

Грецький уряд повідомив Англію та Італію, що уважає середземноморське порозуміння вже необовязуючим.

—o—

НОВИНКИ.

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 57-115

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло“) поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 32-100

— **Голова УНДО й УПР Василь Мудрий** виїхав зі Львова на 6-тижневу відпустку. В усіх справах, що відносяться до нашого політ.-організаційного життя, заінтересовані нехай звертаються до канцелярії УНДО, Підвалля 7, де урядуватимуть увесь час дижурні.

— **Гість з Югославії в нашій редакції.** Після 10-літнього побуту в Югославії відвідав рідний край і завитав до нашої редакції о. Жигмонт Слиж, родом з Коломийщини, що вже 10 літ працює як священник між нашими переселенцями в Босні. Здовж залізничої лінії Брод—Дервента—Сараево—Мостар—Дубровник, на просторі 600 км., він обіжджає наші українські оселі, ширячи релігійну і національну свідомість, а народ спрагнений Божого і рідного слова очікує свого рідного священника. Після відходу до рідного краю о. мітрата Базюка наші люди на тому великому просторі були без духової опіки. Щойно від 1931 р. заходом Преосв. Нярадія засновано там гр.-кат. парохію з осідком у Дервенті. Обовязком пароха у Дервенті є обслуговувати тих людей та нести їм духовну поміч, добре слово та нераз і пораду.

— **Адміністрація „Тризуба“** повідомляє своїх передплатників, що страйк друкарні, в якій він складався, закінчився закриттям друкарні та що в скорім часі тижневик перейде до другої друкарні і буде виходити по старому. Таксамо адміністрація тижневика робить потрібні заходи, щоб повернути дебіт „Тризубові“ в Польщі і задовольнити своїх передплатників.

— **Піротехнічні ефекти над „Східними Торгами“** уладить одного вечора хемічна фабрика „Лігноза“. У повітря випустять коло 100 ракет.

— **Нечувані практики жидівського адвоката.** Пишуть нам з Камінки Струмілової про неймовірну поведінку жидівського адвоката д-ра Альберта Розенберга. Цей добродій, заступаючи українських клієнтів жадає перекладу з української на польську мову листів, що їх посилає противна сторона. І так у цивільному спорі перед Окружним Судом в Золочеві до сигн. І. Ц. 170/35, д-р Розенберг, як процесовий повноважник позовників українців Івана Задорожного, Ксеньки Воновичівни і Христини Дяковської зажадав перекладу на польську мову апеляційного письма, яке внесли позвані Тимко і Марія

Зубики в українській мові. Далі, в спорі веденім перед Городським Судом в Камінці Струмиловій до сигн. II. Ц. 359/36. др Розенберг, заступаючи позваних Івана і Андрія Андрущишинів, українських селян зі Спаса, проти гр. кат. приходства в Спасі, відважився на першій розправі поставити внесення на доручення йому позву в перекладі на польську мову. Однак на це суддя полік не згодився. Так поступає адвокат жид, ще й до того член П. П. С. Думаємо, що українці які йшли до такого адвоката напевно про це не знали. Сподіємося, що тепер займуть у тій справі відповідне становище супроти адвоката Розенберга, що живе коштом українців і рівночасно нехтує українську мову. Чи в Камінеччині нема наших адвокатів?

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. кл. льотерії впали такі виграні: 10.000 зол. на ч. 125868 168226, 5.000 зол. на ч. 31963 123953, 2.000 зол. на ч. 150720, 1.000 зол. на ч. 5054 61749 82810 11706 133442 171958, 500 зол. на ч. 6288 18099 11828 79133 150300 179387, 400 зол. на ч. 11783 20143 46868 62564 81091 112288 113431 122882 145451 158903 167386 173526 184561.

— **Інспекцію вязниць** переводить мін. справедливости В. Грабовський. Він завідів уже карні заведення в Пулавах та Люблині.

— **Львівська хроніка.** За крадіж в аптиці на площі Теодора арештували Ізака Авшусмана та Евгена Вісьневського. — Поліцай зловив Йосифа Безрака, що на вул. Шимоновичів вирвав Анастазії Сокіл торбинку з рук. — Зі складу хапелюхів Йосифа Рубіна (вул. Баторія 32) украв хтось годинник.

— **Краєва хроніка.** Перед судом стинув ветеринар з Куликова В. Малінз за те, що прибивав печатку санітарної контролі на мясі, яке походило з покутного заріэу. — У Рудеччині вибухли 3 пожежі: у Колбайовичах згоріла стодола Івана Гавриляка, у Погірцях дім і стодола Івана Задоріжного, у Гайковичах три господарства. — За крадіж 800 зол. засудив золочівський суд листоноша С. Беджарського на 2 роки вязниці з припиненням на 5 років.

— **З Польщі.** 5-ох типів намагалося обрабувати в Лодзі листоноша. Одного він сам убив з револьверу, інших арештувала поліція. — Двох дезертирів, намагаючися перейти границю, убили десятника КОПу. Одного з них засудили на смерть, другого на 13 літ вязниці. — Ірма Кіслер з Домброви (б. Бидгоща) спалила свою нешлюбну дитину. — В Отвоцку (б. Варшави) згоріла санаторія для хорих на сухоти: жертв у людях не було.

— **Скреслено з листи адвокатів** присудом дисциплінарного сенату при Найвищому Суді в Варшаві двох адвокатів: дра Баруха Фраера й д-ра Ізаака Сальомона Розенблят-Гута з Перемишля.

СУКНА Рудольф Світальський - Тадей Гаєр Львів, вул. Баторія ч. 20. тотедь Саський.
МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ, НАЙМОДНІШІ у великому виборі
Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Коопе ративам відповідний рабат

З організаційного руху.

Політична нарада в Тернополі.

Дня 8. липня ц. р. відбулася в Тернополі політична нарада представників УНДО з тернопільського повіту. Не зважаючи на розпочаті пильні роботи в полі, на нараді явилося коло 80 представників, а того 70 з сіл. Нарадами проводив заст. голови Повіт. Народнього Комітету проф. *Іван Боднар*, секретарював п. *Петро Зварич*, господар з Бірок Вел.

Про політичне положення українського народу в Польщі під сучасну пору виголосив обширний реферат посол *В. Білик*. Про організацію молоді в товариствах „Луг" і потребу поширення цієї організації в тернопільськім повіті говорив з великим темпераментом і переконливо п. *Микола Малицький* зі Шляхтинець. Про організацію УНДО в повіті референував п. *Антін Кунько* з Чернилева Руського.

По рефератах вивязалася річева і жива дискусія, в якій забирали голос: о. Винницький, о. Грицай, п. Зварич та інші. Присутні ухвалили отсі резолюції:

1) Зібрані одобрюють дотеперішню діяльність Української Парляментарної Репрезентації та висловлюють їй повне довіря.

2) Зібрані взивають Повіт. Народній Комітет негайно приступити до організування української молоді в руханково-спортових товариствах „Луг".

3) Зібрані взивають Українську Парл. Репрезентацію доложити всіх заходів, щоб покликані чинники скасували закон, що ввів збірні громади (волости) та привернули давні громади.

—o—

Пошанування „Хлопського Чину".

Людова партія видала відозву, в якій закликає до масової участи в зібраннях, які організує людова партія на 15. серпня ц. р. для пошанування річниці „Хлопського Чину". Ці збирання мають ухвалити резолюції з домаганням привернути селянству політичні права. Такі збирання будуть скликані в цілій Польщі й матимуть масовий характер.

Суддя і прокуратор у вязниці
під замітом зловживань.

Попри голосну сьогодні аферу Ванди Париевічової, жінки спенсіонованого недавно президента апеляційного суду в Кракові і сестри пок. міністра Перацького, на тлі хабарництва за посади й аванси, є ще і друга скандальна афера, у котру вмішаний бувший окружний суддя в Чорткові, остаточно у Львові — *Гонсьоровський* та бувший прокуратор в Чорткові — *Соколовський*. Обох їх арештували під замітом зловживань, а саме хабарництва й надужиття урядової влади і вони є тепер у слідчій вязниці окружного суду у Львові разом з *братами Бергманами*, з котрих один був посесором у Білій біля Чорткова, а другий купцем у Львові, що на велику скалю займався контрабандою через польсько-румунський кордон.

Ця афера викликала велике вражіння у Львові й Чорткові з огляду на арештування судді і прокуратора під замітом звичайних кримінальних учинків і цілої низки інших аферистів, що з ними співпрацювали, а які нині сидять теж у львівській вязниці. Слідство трівае вже довший час і мабуть не скоро скінчиться з огляду на дуже обширний слідчий матеріял. Розправа відбудеться перед карним трибуналом окружного суду у Львові і вона викличе звідалегідь велике зацікавлення

— **Льотерійний монополь** заведено у Польщі. Закордонних льосів не вільно купувати зовсім; щоб уладити одноразову фантову льотерію на добродійну ціль, необхідно мати дозвіл скарбової влади, яка порозуміється зі загальноадміністраційною

— **„Вінобране" в Чорткові.** В Чорткові склався цього року спеціяльний комітет, що займеться уладженням „дня винограду". В звязку з тим цікаву вістку приносить ПАТ, будьто одним із головних плянтаторів винограду в Чорткові є „Звйонзек Стшелецкі"

о. О. ПРИСТАЙ. 60

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Їх брат, Лаврентій, що грав ролю пана „професора", мав тоді ще власний самохід. Як правдивий джентельмен, відвозив сестри рано до фабрики досить далеко, а вечором привозив їх назад. Я подивляв його доброту, бо не знав, що вона була вдавана. Але вже по двох місяцях ситуація змінилася. Коли він занюхав у своїх сестер гроші, його любов до них прибрала напасну форму. Добрий брат, Льорцьо, якто його кликали сестри, завжди потребував грошей і тепер позичав їх у них, розуміється, на „вічне віддання".

Врешті сестрам було вже забагато цих „братніх позичок", тимбільше, що мусіли самі з чогось жити та утримувати свою маму. Коли старша відмовила одного разу Льорцьові, дістала від нього поличник. Одночасно він наказав обидвом сестрам, щоб негайно, ще таки в ночі, випровадилися з „його" хати...

В годині пів до десятої вернувся я з міста й застав дівчата заплакані, зажурені і без вечері. Мусіли наборзі шукати собі мешкання і знайшли його. А тепер мусять „муфуватися", тобто переноситися. Я втихомирив їх і не дозволив їм під ніч вибиратися з приходства. Сказав їм, що передовсім нехай знайдуть собі вигідне, дешеве мешкання близько фабрики. Щойно тоді можуть спокійно переселитися без зайвого поспіху.

Зате на другий день я виповів мешкання панові „професорові". Він зачав від тоді боротьбу на кілька фронтів: зі мною, з власними сестрами і з церковними урядовцями, але не з усіма, бо деяких уже встиг прихилити собі. В парохії повстала метушня. Люди поволеньки стали признаватися, що пан „професор" Лаврентій натягнув Шегду й Каганяка на 50 дол., Сороку, Степася й Шостака на 100 дол., Локтя на 145 дол. і т. д. Багато й не признавалося. Соромилися, що дали себе натягнути.

Проте одна частина церковних кураторів хвалила собі дяковчителя, мовляв, з нього добрий диригент і режисер, ...знаменито вчить" дітей у парохіяльній школі, бо вчить їх різних штук і забав на пікніках, купує їм цукорки, морозиво та дає їм правдиву „американську свободу". Вони роблять, що хочуть...

Деякі куратори були його вірителями й обстоювали, щоб його залишити в парохії. Сподівалися, що тут лекше зможуть відібрати собі в нього гроші. Боротьба через дяка тяглась у парохії від червня 1929. року до 16. січня 1930., значить, до вибору нового церковного уряду. Нові куратори виповіли посаду дяковчителеві Л. Угринові. Але не так легко було його позбутися. Угрин прочував, що буря вже недалеко і грім може кожної хвилини вдарити. Він сподівався, що його викинуть з дяковчительської посади, тому і старався забезпечити себе перед такою можливістю. Щоб мати підтримку в парохії, він зреорганізував хор, переміняши його, згідно з американськими законами, на самостійне статутове товариство з власною управою. У хорі мав своїх прихильників, здебільшого молодих хлопців і дівчат, а також кількох старших людей теж церковних кураторів. Це була його армія.

Саме передтим, як мав покидати посаду, занедужав він на ногу і пішов до шпиталю. Дехто говорив, що та недуга була вдавана. Проте нові церковні куратори показалися великими джентельменами, людяними, сказавши по нашому. В Америці істнує таке загальне правило, що тільки той дістає заплату, хто працює. Наприклад американське вчительство не діставало платні за два місяці щорічних шкільних вакацій. Угрин теж не повинен був дістати платні за цілий місяць, бо учив лише два тижні. Але мої церковні урядники заплатили йому платню за цілий місяць, хоч він у листі до церковного комітету назвав їх „шайкою". Прості українські робітники своїм шляхетним вчинком доказали, на скільки вище вони стоять від самозваного пана „професора"

*

Особисто зі мною втяв Л. Угрин ще ліпшу штуку. Був він мені винен гроші, призначені на заплату асекураційної премії за мою полісу. Несповна половину позички вдалося мені видістати від нього в той спосіб, що він возив мене своїм самоходом до прилученої парохії. За другою половиною я мусів упоминатися. Чемно пригадав йому, що минув уже річинець, коли я мав заплатити премію. На те мій довжник відповів мені з нахабним цинізмом:

— Отче, ви мені ще доплатите

(Далі буде).

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 17—25

— **ПерестеРігаємо** наших громадян перед злодійською парою, що придумала спосіб обкрадати мешкання. Високий, елегантний мужчина бльондин, ходить з молодою брунеткою переважно до мешкань наших лікарів, інжинірів та урядовців, вибираючи момент, коли господаря нема дома. Парочка говорить, що почекає на господаря і коли служниця чи господиня залишить гостей самих, вони забирають якийсь дорожчий предмет як годинник, обручку та інше і зникають.

— **Приріст населення в Польщі.** Головний Статистичний Уряд оголосив тимчасові дані про приріст населення за перше чвертьріччя ц. р. В порівнанні з минулим роком уродин було менше, зате і смертности було менше, так що в сумі приріст населення збільшився. Число зареєстрованих подруж було в середньому на 1000 мешканців 9,8, що також у порівнанні з минулим роком виказує знижку.

— **Прикра справа.** ПАТ подає за польською пресою, що з обуренням подає листу місцевостей на Шлеську польським, де польські назви змінили на німецькі як прим. Бальцаровіце на Шенвізе, Блотніца на Квельгрунд, Красова на Кляйнвальден і т. д. — Розуміємо обурення польської преси і співчуваємо. Для нас це тимбільше зрозуміла справа, що подібне було і в нас. Тепер певно і поляки зрозуміють наше почування, коли нам у Галичині змінили Вірлів на Урльоф, Підгаття на Подґаць та багато інших. Це прикре і болюче та крім цього навіть дуже непрактичне. Бо нехай наприклад підчас війни чи маневрів спитає якийсь старшина нашого селянина де лежить Урльоф, або чи далеко до Подґаці... Напевно не довідається.

— **Пекольна пімста.** Гірник з бендзінського повіту, Йосиф Дрождж мав особисті порахунки зі сторожем копальні Тубішом. Щоби пімститись, післав гірник сторожеві пекольну машину в поштовій пересилці. Пачку отворила жінка Тубіша. Наступила експльозія, яка жінку забила і тяжко покалічила дозорця.

— **Вкрали міст.** Дирекція гути в Новім Битомі повідомила поліцію, що невідомі особи вкрали міст, що був на дорозі, близько фабричних домиків. Видно для злодіїв нічого такого нема, чого не можна би вкрасти.

— **Не мудрий заклад** зробив візник Юрко Кучера у Бомщові під Варшавою. Він заложився, що випє відразу дві літри горівки. Але вже по одній літрі впав неживий на землю. Лікар стверднв затроєння алькоголем.

— **„Муф до мнє еще".** Польські часописи подають, що мешканець Познання Антоні Длугі написав до Мусоліні листа з гратуляціями по виграній війні та запропонував, щоби Мусоліні відступив кусень Абісинії на польську кольонію. На те дістав п. Длугі короткого листа від секретаря Мусоліні з подякою за гратуляції та з зазначенням, що справа польської кольонізації в Абісинії буде розглянена трохи... пізніше.

— **Як то жиди їхали до Абісинії.** В жидівській дільниці Нолевкі в Варшаві, завівся якийсь осібняк, що — як говорив — приїхав з доручення самого Мусоліні забрати багатших жидів до Абісинії на кольонізацію. Він називав себе Самуїлом Саваторе і мав секретарку, що говорила тільки по італійськи. Він обіцяв жидам терени зі złожами золота. Дорогу до Італії мусять заплатити емігранти, звідтам безплатно поїдуть до Абісинії. І власне на кошта дороги збирав цей „кольонізаційний делегат" і його секретарка. Скінчилося тим, що багато жидів втратило свої гроші, бо делегат зник, почувши, що за ним шукає полиція.

— **Починається...** На підставі розпорядку повітового старости в Браславі (Виленщина) вислали з прикордонної смуги на 3 роки Степана Седюкевича, що мешкав у селі Рисевичі.

— **Шаховий турнір у Подєбрадах** відбувається від перших днів липня. В турнірі бере участь 20 видатніших шахістів як Альохін, Фльор, Штальберг, Штайнер та инші. З польських шахістів бере участь П. Фрідман. Покищо гру веде Альохін, який щойно вчора висунувся на пів пункта перед Фрідмана.

— **Грекокатолицький обряд на Заході.** Німецька Католицька Унія утримує в Мінхені Духовну Семинарію византійського обряду: „Коллегію св. Андрея." Дня 29. червня ц. р. висвятили перших двох священників цієї Духовної Семинарії — Германа Беттера і Володимира Андрушкова зі Львова—Богданівки. Чину рукололоження довершив Преосв. Будка, делегований Митрополитом Шептицьким на просьбу ректора Колегії св. Андрея. Підчас свячення і на Службі Божій, що правилась у величезній церкві ОО. Бенедиктинів св. Боніфатія в Мінхені, було присутніх поверх 2.000 німців, що прислухувались і придивлялися із зацікавленням нашому обрядові.

— **Tempora mutantur...** У звязку з берлінською Олімпіядою, німецькі урядовці видали спеціяльну однодівку, де між иншим є й така відозва до польських урядовців, підписана головою Союзу німецьких урядовців: „Як провідник єдиної організації німецьких урядовців, витаю найщиріше всіх громадян Польщі, що як наші дорогі гості візьмуть участь у цьогорічній Олімпіяді в Берлині. Сподіваюсь, що польські урядовці скористають з нагоди відвідати Німеччину. Німецькі урядовці зі свого боку зроблять все, щоб польським товаришем було в Німеччині якнайкраще." Словом, правдива ідилля — тільки чи на довго.

— **Через Буковину до Совітів.** На останній румунській державній нараді під проводом короля Карла, рішено вибудувати залізничу лінію через Буковину до Чехословаччини. Таким чином буде Чехословаччина получена з Совітами.

— **Чотири і пів тисячі** осіб умерло в Америці від спеки. Вода в ріці Міссісіпі має небувалу температуру 31 ст. Цельзія.

— **Поліція і гангстери.** Арештовані за пірвання мільонера Гамінії признався, що з 100.000 долярів окупу відступили четвертину шефові поліції у Сен Поль Бровнові. Нині усунено цього достойника зі служби.

— **На світовий жидівський конгрес** зголосило участь 109 делегатів із 13 різних країв.

— **Засідання без револьверів.** Провідники еспанських парляментарних партій, за винятком Гіль Роблєса і соціялістів, рішили визначити делегатів, які мають відбирати зброю від послів, якщо хто мав би її при собі. Видно темпераментні еспанці не довіряють собі та волять обезпечитись на всякий випадок.

— **Недугу рака можна буде вилічити.** Управитель інституту медичних дослідів св. Томи, в Цінцінаті, Жорж Сперті відкрив спосіб уздоровлювання хорих клітин організму. Він зробив спроби примінюючи лучі ультрафіолетні та в багатьох випадках дістав дуже корисні. Це вказує на можливости успішного лічення недуги рака.

— **Папа римський дає протестантці апостольське благословенство.** Американська журналістка Довел відбула подорож до Риму і вдалося їй дістати авдієнцію в папи римського. По повороті до Америки написала низку статей в часописах, які тепер вийшли окремою книжкою п. з. „Моя авдієнція у св. Отця". Один примірник цієї книжки жертвували папі римському. Журналістка Довел дістала від папи римського подяку та апостольське благословенство.

— **Нову комету** 6. величини помітила токійська астрономічна обсерваторія біля констеляції малого льва.

— **І в Ковні редукують** мужаток, якщо вони разом з чоловіками заробляють 600 літів місячно. Міська управа в Ковні переведе редукцію вже в найближчих днях. Сподіються, що через те отвориться около 500 посад.

— **Треба бути ескімосом,** щоб могти дістати літературну нагороду данського товариства. Це товариство призначило 1.500 корон для письменника, що напише найкращий твір у мові ескімосів. Це може бути вірш, новеля, пєса, з умовою, що тема буде взята з життя ескімосів і автор теж мусить бути ескімосом.

— **Найбільшим композитором Бразилії** був Антоніо Карльо Голес. На терені цілої Бразилії почався 11-го ц. м. тиждень святкування століття уродин цього бразилійського Вердія. Комітет свята дістає привітні телєграми з усіх сторін світу.

— **Кінь за півтора мільона золотих.** Американська спілка купила для розплодової стайні найліпшого коня зі стайні магараджі Абі-Хана, що має найкращу стайню в Англії. Блемгайм, так називається цей кінь, виграв на славних перегонах у Дербі найбільшу нагороду в 1930 р. За коня заплатили 50.000 фунтів.

— **Клопоти англійських фабрикантів.** Англійські фабриканти порцеляни продукують величезну скількість тарілок, філіжанок та інших памятковних предметів з портретом короля. Тепер фабриканти в клопоті. Що буде, як король ще перед коронацією одружиться? Тоді ціла продукція до нічого, бо ніхто не купить памятки короля, якщо на ній не буде і королевої. Щоби забезпечитись перед ризиком, фабриканти обезпечили продукцію на велику суму.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

МІЛЬОНИ ЛЮДЕЙ СЛУХАЄ ОДНОГО КАРТОГРАЯ.

До Европи приїхав король бріджа Кальбертсон. Карієра цієї людини небуденна, а така дивоглядна, що тільки психозою сучасної доби можна розясгити собі, як майстер реклями зумів зробити мільйоновий маєток тільки тому, що мільйонам зумів защіпити бецпля гри. Елі Кальбертсон приїхав до Ню Йорку 18 літ тому. Його батько був копальняним інжиніром, що виїхав перед війною до Росії і там оженився з донькою козацького ґенерала. Після війни Елі вернувся до Америки шукати праці і жив з допомоги приятелів. Одного дня почув він, що один нюйоркський клюб шукав доброго знавця бріджа. Він зголосився туди із своєю жінкою і виявилось, що його знання гри дає йому змогу виграваті. Він почав давати лекції бріджа найбагатішим нюйоркським громадянам. Коли видав він „Блакитну книгу" — бріджевий підручник, успіх такої книжки був незвичайний. За тою книжкою пішли инші, всі про бридж. Його „Золоту книгу" бріджа продали в 7 днях у 36.000 примір. Нині він має пів міліона річного доходу і живе як мільонер. Бріджа грає рідко; він учить інших грати: дає інтерв'ю, пише систематично статті в найбільше читаних часописах; 15 мільонів осіб грає його системою, 400 „професорів Кальбертсона" є під його командою, щодня пише він статтю до „Ню-Йорк Таймса" за 100 долярів. Він не скриває метод своєї реклями і називає своє підприємство найбільшим щодо реклями і пропаґанди в цілому світі. Він використав опінію щодо умової вищости жінки і кинув гасло, що жінка може при бріджі показати свою перевагу над мужчиною. Кальбертсон пише тисячі листів і видає річно 30.000 долярів на самі почтові марки. Він видає окремий орган „Бріджевий світ", де щомісяця веде полєміку з усіми своїми суперниками. Він переводить іспити на бридж, учителів і видає дипльоми, приймає за 25 дол. членів до клюбу, в якому бріджисти раз на рік довідуються про його нові секрети гри. Все це зробив він своїм комерційним хистом. У Америці назвали його недавно „Барнумом бріджа", за назвою найбільшого американського церкового підприємця

✝ Посмертні згадки.

ВОЛОДИМИР ЛАВРІВСЬКИЙ

Скромну останню прислугу віддало львівське сокільство і відпровадило на вічний спочинок в дні 14. липня ц. р. свого члена основника, Володимира Лаврівського.

Повний енергії та охоти до громадянської праці, відограв В. Лаврівський поважну ролю при основинах першого львівського сокільського гнізда. Ось що каже про нього перший голова львівського „Сокола", інж. В. Нагірний, у своїх споминах (В. Нагірний „З моїх споминів", Львів 1935): „Гадку заснування руського „Сокола" піддав Володимир Лаврівський, комісар староства, син звісного діяча з шістьдесятих років". — Підчеркнути годиться, що В. Лаврівський не лише піддав гадку засновин нашого „Сокола", але й сам виробив перший статут, поборов усі перепони тодішнього австрійського намісництва і довів до того, що міністерство внутрішніх справ у Відні статут затвердило. Завдяки йому в р. 1894 почало своє життя львівське гніздо, яке дало товчок до розвою цілого нашого тіловиховного руху по цей бік Збруча.

Лаврівського вибрали перші загальні збори виниківського „Сокола-Батька" справником і він був рушієм діяльности Товариства. Хоча його влада єдиним оком гляділа на його працю та передчасно спенсіонувала — в своїй діяльности не подався. Вже в р. 1894. видає своїм коштом маленький „Календар Сокіл" на 1895 р. В ньому подає найконечнішу річ, а саме перший вповряд з українською словією. Коли зважимо,

що про впоряд „стражи народньої" з р. 1848 у нас зовсім забули, то його крок був дуже важний у початковій роботі сокільства. Такий самий календар видає він на рік 1897 і календар „Руський Сокіл" на рік 1899. В останньому подає перший наш підручник для пожежних сторожей, а також „Устав союза сокільських товариств". А треба знати, що в тих часах ми такого підручника до пожежництва не мали.

Тими скромними календариками зробив він, як на тодішні часи й обставини, поважну працю. Прислужився не лише для сокільства, але й для січової організації. Ось що каже „Громадський Голос" ч. 19 з 8. V. 1901 р. в статті „Засновуйте Січи!" (стаття за підписом дра К. Трильовського): „Додаю, що ті статуту (себто січові) переробленні по правничим вимогам зі статутів д. В. Лаврівського. Але раджу закупити у нього ті календарі „Сокола", де є приписи оборотів і пожежних вправ". З слівні Лаврівського перетрівав і до нині в деяких наших організаціях приказ: „вправо-вбік".

З нагоди спільних з русофілами нарад у справі святкування 50-ліття внесення помщини ось як згадує В. Нагірний про Лаврівського: „На одній із цих нарад, що відбулася в „Народньому Домі", зявив відпоручник „Сокола" В. Лаврівський, що „Сокіл" не буде святкувати цього ювилею разом із ренегатами, тобто з русофілами". Це становище Лаврівського стало притокою до того, що „Сокіл" перемінився в чисто національну установу.

Ще одну замітну працю на полі тіловихованя робить Лаврівський. В році 1900. зладжує і видає два підручники до англійських змагових гор: „Копана" і „Ляв теніс". Завдяки йому маємо ми далеко раньше літературу до цих гор, ніж деякі наші сусіди.

Майже в забутті і самоті доживав свого поважного віку В. Лаврівський, бо помер у 86. році життя. Нехайже рідна земля буде Йому легка!

С. Гайдучок.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Перше лугове свято в Тернопільщині. В неділю 12. липня ц. р. відбулося перше лугове свято в Шляхтинцях, повіт Тернопіль, заходом місцевого відділа п. Миколи Малицького і старшини місцевого „Луга", на яке прибув численний гурт тернопільської інтелігенції та посол тернопільської округи Василь Болюх. До вправ стануло 32 луговців і 32 луговички зі Шляхтинець. Виявили вони зовсім задовільно, хоч лугова організація існує там заледви кілька місяців. До вправ пригравала орхестра з Березовиці Великої. Після скінчення вправ відбулася дефіляда, котру відобрав пос. Болюх, п. М. Малицький і др Степан Чумак, що хоч сам соціялістрадикал, то як старий Усусус симпатизує з ідеєю яку репрезентує „Луг" а всіми наставленнями проти червоного соціялістичного інтернаціоналу. — В тернопільському повіті істнують тепер три „Луги" (Гроздин, Красівка і Шляхтинці) і отже був у Шляхтинцях перший публичний виступ місцевого „Луга". На нараді в Тернополі 8. липня ц. р. рішено заняться енергійно розбудовою лугової організації в повіті і провід у цій акції перебрав п. Микола Малицький зі Шляхтинець, що до лугової ідеї ставиться з великим ентузіязмом. Є всі дані, що лугова організація розвинеться в Тернопільщині якнайкраще.

—o—

Спорт.

ПЕРЕД ОЛІМПІЯДОЮ В НІМЕЧЧИНІ.

ПАТ подає вістку, що особи, які виїжджають на Олімпіяду до Німеччини, можуть користати з пільгових паспортів по 80 зол. Однак одержання паспорту залежить від купна кредитових листів, що їх можна дістати через Орбіс, Франкополь, Вагон Лі, або Польське Т-во для компенсаційної торговлі по курсі 213.45 зол. за 100 німецьких марок. Цих кредитових листів треба купити щонайменше на суму 20 міроК. давно.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Багато, але мало.

Кожна пісня, що появляється в нас для якогось товариства, установи чи іншого колективу — має в піднаголовку, або й у самім наголовку слово: „гимн". Отже є гимн Просвіти, Рідної Школи, Сільського Господаря, Кооперації, Союзу Українок, Союзу Купців, Т-ва Відродження, невдовзі буде гимн Товариства Журналістів, Центросоюзу, Маслосоюзу, Центробанку, Дністра, а ще пізніше Народної Гостинниці, Достави, Кіру, Бесіди та інших.

Не було б нічого злого в тім, раз — ми народ співучий, два — чим більше рідних пісень, тим ліпше, три — пісня найлішний засіб пропаганди.

Але є в тім одно слабке місце: Кожний гимн, що вилітає зпід друкарської машини, дає себе чути на концерті в рамцях якогось хору, а потім іде до архіву, чи в найліпшім разі до бібліотек хорів. Щоби його колись заспівала маса — на те майже нема надії. З різних причин, а найважніша та, що він... не надається до масового співу.

Зложить композитор пісню, згідно з усіми правилами гармонії, контрапункту і теперішних музичних вимог, зінтересована установа назве пісню гимном і на цім справа майже кінчиться.

Знаю один гимн одного товариства, якого не вміє заспівати ні голова, ні виділ, а вже про сіру членську масу, то й казати нема що.

Саме в цьому місці фейлетону вбіжав до редакції один урядовець одної краєвої установи.

— Чи ви знаєте гимн? — питаю.

— Очевидно. То ви не знали? — дивується.

— А як він виглядає.

— Я, бачите, „фіш" і не потрафлю вам його заспівати.

— То може слова. Як зачинається?

— Зараз... Щось про єдність...: В цій хаті ні... Рефрен якийсь такий цікавий...:

І не сказав.

Бо чув його тільки на концертах у виведенні „Бояна", „Бандуриста", чи „Сурми".

Був я недавно в своїм селі на однім святі. На початку академії співали гимн товариства. Ніхто не встав, в крім хору, ніхто його не співав. Кажуть, що гимн дуже правильно зложений і має мужичні вальори — коли його взяти під мікроскоп.

З нашим національним гимном маємо клопіт від літ (...„як роса на сонцегонці"...:), а з рідними новими гимнами маємо за мало клопоту, бо навіть неправильно їх не співають.

Тому я пропоную: „Ще не вмерла" вчити всюди і всіх (щоби вміли: ....„на сонці"...:), а всі решта гимни назвати попросту піснями, чекати ще на інші і щойно ту, яка найбільше поширить ся, прийняти за гимн даного товариства.

Бо мені від ранньої молодости вчується, що гимн мають співати не тільки стоячи, але і всі.

Галактіон Чінка.

Дня 20-го ц. м. в год. 12-ій опівдні запалять у містечку Олімпії вогонь, від якої знову запалять перший смолоскип, з котрим розпочне біг велика олімпійська штафета з Олімпії до Берліна.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки. Луцьк, червень 1936. Р. VI. ч. 5. Зміст: Пилип Пихальчук: Ночами. — Богдан Жарський: Елегія про плавучі роки. — Гр. Луцик — Муллин: Земляні діти. — Володар Крушенко: *** вірш. — Микола Гурко: Емма перейшла кордон. — Юрко Клевовий: Знад Случі. — В. Островський: Вогняне око, повість. — Теофан Лебідь: Влада на Волині в старі часи. — Роман Гучкалович: XI. Олімпійські ігрища. — Наталія Бизанька: Новітня жінка. — Старинний ратуш у Любліні. — Пилип Пихальчук: Ранок. — А. Скульський: „Русскій і москвитин". К. Рижий: Чуда техніки. Смішне в житті славних. — Про все потроху. — Сміх і розвага.

НА СЛІД. Львів, липень 1936. Р. I. Ч. 6.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, Варшава, липень—серпень 1936. Р. III. Ч. 20.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Борщів.
19. VII. „Стефко".
Заліщики.
20. VII. „Гарно вишитий фрак".
22. VII. „Ой не ходи Грицю (нова постанова).
22. VII. „Стефко".
23. VII. „Голгота".
24. VII. „Маріюс".
25. VII. Сяяте полуня".
26. VII. „Дума про Нечая".

Великий Театр:

Зачинений.

Театр Різнородностей:

Неділя, 19. VII. год. 8 веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Понеділок, 20. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Вівторок, 21. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Середа, 22. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".
Четвер, 23. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Надто не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Марою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".
ВАНДА: 1) „Тигр Пацифіку", 2) Легіон відважних".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Багряний пояс".
КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський матч".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь"
МІРАЖ: „Любовні маневри".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Останнє кохання".
ПАН: 1) „Опір", 2) „Кохає, любить" шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „День великої пригоди".
СТИЛЕВЕ: „Химера гарної жінки" і ревія.
ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".
УТІХА: „Наші хлопці моряки" і ревія.
ХІМЕРА: „Людина зі стона масками".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Берлін".

ДИРЕКЦІЯ ЗАХОРОНКАРСЬКОГО СЕМІНАРА СС ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ
при вул Потоцького ч. 95.

подає до відома, що додаткові вступні іспити на І. і ІІ. курс відбудуться після ферій дня 29. і 31. серпня. Подання треба вносити до дня 20. серпня ц. р.

2415. 1—2

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 19. липня 1936.

Відень (506,5) 10.00, 15.00 Фестіваль, 11.45 Концерт 12.55 Весела музика, **Братислава** (298.8) 11.00, 16.00 Концерт, **Прага** (470.2) 7.00 Концерт, 9.45 Сальонова музика, **Париж** (15.18) 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Мельодія і ритм, 22.30 Нічна музика, **Мінхен** (505,4) 11.30 Концерт хорів, 12.15 Концерт військової орхестри, 15.05 Солісти. **Бухарешт** (3686) 11.43 Легка музика, 21.30 Сальонова музика. **Будапешт** (549,5) 12.30, 21.30 Циганська музика, 18.30 Концерт, 22.35 Музичні пародії, **Мілянo** (368,6) 20.40 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 00,00 Давня італійська оперова музика.

Понеділок, 20. липня 1936.

Відень (506,8) 17.40 Пісні й арії, 20.00 Народні австрійські мельодії, **Братислава** (298,8) 19.30 Весела музична авдиція, **Кошиці** (259,1) 18.00 Авдиція для Підкарпатської Руси, **Прага** (470,2) 20.30 „Дідона й Енея" — опера, **Париж** (1648) 20.45 Симфонічний концерт, 23.30 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.00 Романтична камеральна музика, 16.00 Полудньова музика, **Бухарешт** (364,5) 17.00 Радіоконцерт, 20.05 Двофортепіянова музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Концерт сальонової орхестри, 20.50 Циганська музика, 21.40 Концерт оперової орхестри, **Мілянo** (368,6) Оперетка, **Рим** (420,8) 20.40 Камеральний концерт. 21.50 Всячина.

Вівторок, 21. липня 1936.

Відень (506.8) 17.30 Оперові арії, 22.10, 24.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 16.50 Сольо на флеті, 18.20 Німецькі народні пісні, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.15 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.00 Сучасна камеральна музика, 18.50 Фортепіянова музика, 20.10 Гарні мальчики — гарні пісні, **Бухарешт** (364,5) 18.55 Румунські народні пісні, 22.20 Нічний концерт, **Будапешт** (549,5) 19,00 Сальонова музика, 21.20 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 Колишня італійська оперова музика, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 21.15 Концерт.

Фото-апарат найвищої кляси



Voigtländer BESSA

із вбудованим далекомірем

обєктив з силою світла 1:3,5 далекомір найвищої точности, два формати в одній камері 6 × 9 і 4,5 × 6 цм. Язичок до миттєвої знимки на дні камери (замість кужика). Бесса із вбудованим далекомірем від зол. 351.— вже можна дістати в поважніших фотоскладницях.

Проспекти висилає безплатно

ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ: ВАРШАВА, ХМІЛЬНА 47а.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 19. липня 1936.

6.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дениик, 9.00 Богослужения з Лодзі, 10.30 „Пригода в музиці" — з гр. пл., 11.45 Кіно на вакаціях, 12.03 „З рідних сторін"— концерт, 13.30 Авдиція для села, 12.03 Хор зі Сокальщини, 15.20 Реклямовий концерт, 15.30 Легка музика, 15.55 Трансмісія з Байрейт — початок музичного свята „Логенгрін" — опера в 3-ох актах Р. Вагнера, 17.05 Зі-жжа — поетична чвертьгодина, 19.10 Відвага пані Сетайф — скеч, 21.00 Політичний огляд, 21.10 Вечірний дениик, 21.20 Весела львівська хвиля, 21.50 Спортові вісти, 22.55 Танкова музика.

Понеділок, 20. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Різні мельодії з гр. пл., 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Фрагмент з опери „Норма" з гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 Музика природи з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Дуже давна історія" — оповідання для дітей, 16.00 Популярний концерт, 16.45 „Життя у громаді" — молодь у таборах, 17.00 Концерт солістів, 17.50 Полювання в літі на птаство, 18.00 Спів К. Гросса; 18.20 „Літо в польській поезії", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Авдиція для воїнів, 20.30 „В столиці Румунії" — фейлетон, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Польські танці на фортепян, 21.30 Народня шкотська музика, 22.10 Спортові вісти, 22.25 Спогади І. Дункан — музична авдиція.

Вівторок, 21. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Популярний концерт, 12.55 „50 літ французької оперетки" — з гр. пл., 13.05 Полудневий дениик, 14.30 „При чорній каві" — з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 „Пісня і пісенька" з гр. пл., 16.45 Гетьман Холкевич — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Тиси" — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Якби я був королем — увертюра з гр. пл., 18.25 „Діти", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів, 19.25 Веселий концерт, 20.30 Дещо про недискретність авторів, 20.45 Вечірній дениик, 21.00 На селянськім весіллю, 21.30 Скрипк. концерт д-дур Бетовена з гр. пл., 22.05 Спортові вісти, 22.20 Танкова музика.

СИРИЙ БІЛЯНС ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ

на день 30. червня 1936.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім, П. К. О. і Держ. Банку і одним 71.174.39. Заграничні валюти 28,915.88. Цінні папери: а) державні позички 164.673.28, б) заставні листи 28.285.17, в) акції 4.517.60. Консорціяльні інтереси: 50.989.50. Краєві банки: 111.290,11. Заграничні банки 44.094.59. Векселі 1,323.812.55. Біжучі рахунки: а) забезпечені 556.742.02, б) незабезпечені: 59.494.99. Термінові позички: 3,173.878. — Належ. з конвергенційних договорів 1,459,926.70. Дім 474.469.31. Різні рахунки: 1,710.737.34. Кошти і т. п. 140.383.11. Відділи 117,924.28. Довготермінові гіп. позички 207.694.67. Різні гіп. відділу 41.174,96. Належитости з титулу трансакцій девізових на терміни. і репорт. — Разом: Зол. 9,770.228.45.

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5.000.000.—, б) резерв. 242.309.65, в) прочі резерви 31.482.84, г) амортизаційний 169.164,33. Вклади: а) термінові 1,052.741.07, б) а віста 1,049.630.10. Біжучі рахунки (сальда кред.) 375.623.80. Інкасові зобовязання 1.945,28. Реесконт 241.415.50. Дисконто акцепт. Акцепт Банку 723.076,— Краєві банки ——, Заграничні банки 1.316.90. Гіпотечні вірителі ——. Різні рахунки 281.969.54. Відсотки, провізії і різні вписи 229.818.47. Відділи 121,572.94. Застр. листи 207.694.67. Різні гіпотечного відділу 40.467.36. Акцепти ——. Зобовязання з титулу трансакцій девізових на терміни і репорт. —— Разом: Зол. 9.770.228.45. — Гарантії: 4.792,94. Інкасо: 25.375.31.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.33—89.10, Доляри американські 5.29 — 5.26, Доляри канадійські 5.28—5.25, Фльорени голянд. 360.72 — 359, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.34 — 172.50, Фунти англ. 26.62 — 26.46, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118,74, 117.95, Корони норв. 133.73—132.75, Корони шв. 137.23—136.25, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.72—11.55, Марки нім. 143 — 13½, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 95, Лідьпоп 12.25—12.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масосоюз" повідомляє, що в дні 18-го липня п. р. кооперативам платив за: **дрібно Львів.**

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового видрібно з бочк. опакуванням	2.80 „
1 кг. масла експорт. вкаючно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·14 „
1 шт. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко зниження, на яйця слаба.

Масосоюз повідомляє, що в дні 18. VI п. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, дрібно подвіря птахомасарні „Bl. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

індики, індички 1. кл.	1.00 зол.
Качки товщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймав птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймасно.

Ціни денні: тенденція на курята зниженова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ за І. піврік 1936: (в золотих).

Воєвідство Тернопіль:

Борщів: Комітет, М. Голубець зб.: Германівка, М. Зуляк 11.40, Нагр, М. Мамчур 3.97, Михайлівка, М. Маркевич 2.64, Кудринці, Г. Костина 7.45, І. Дорожинський 8.05, Боршківці, І. Ангелюк 4.58, Ю. Сандецький 3.96, Білівці, о. А. Кордовський 2.50, Трубчин, О. Марчак 4.53, Мельниця, М. Лоточинський 6.10, Вільхівці, П. Петрович 3, Кудиківці, М. Бодиарчук 3.20, М. Равличик 0.50, Устє ен., П. Ісаюк 5.22, Д. Ісаюк 14.10, Горошова, Г. Федоришин 3.30, Пилипче, Д. Стратійчук і М. Дутка 3, Бабинці к/Кривча, П. Андрійчук і П. Шкварко 20.27, Кривче гор., В. Маркевич і С. Яловега 8.23, Михалків, Г. Дуткевич 2.60, Бережанка, О. Бучок 4.38, Бурдяківці, В. Кухта 8.63, Т. Бабій 9.07, Вербівка, Д. Назарук 1.05, Т. Бабій 1.53, Жилинці, О. Струк і Г. Цимбалюк 10.66, Шишківці, В. Доскоч і В. Повик 9.87, Турильче, М. Трач і І. Бук 4.91, Худиківці, Г. Горбовий 4.42, Підфелиця, В. Російчук 1.72, Пилатківці, М. Стельмах 1.64, Верхняківці, І. Гринів і І. Стус 6.96, Гуштинка, М. Дівонька і В. Івасечко 7.94, Глубічок, М. Уличний і П. Кашуба 16.73, Іванків, І. Івасечко і П. Зюбрецький 14.95, Ланівці, І. Швидюк і І. Задорожний 18.61, Слобідка мушк., М. Липяк 5.42, Пищатинці, М. Монтика і Д. Гроховський 10.44, Скала, І. Кравчик і Є. Ковалишин 10.32, Скоморохи, А. Довгань 2.72, Цигани, А. Костюк і М. Кузишин 9.44, Борщів-м., С. Дроздовська і С. Куйдівна 22.37, Худиківці, С. Дутчак 4.08, Сапогів, С. Фещук 3.55, Пилатківці, М. Сверид 1.68, Борщів, В. Чупрун І. Колодрібка, пар. ур. 6.50, Ганьчова, пар. ур. 5, Плзуча вел., о. Др. В. Левицький 6, Капустинці, В. Ковч і, Скоморохи, пар. ур. 2.30, Мельниця н/Дн. о. О. Капустинський 2. Шишківці, о. С. Турчин І. Вовківці, о. І. Деркевич 15, Мушкатівка, о. М. Возняк 2.

Заліщики: М. Баранникова зб. 150 Заліщики-м. С. Конистинська-Попадюк 2.50, А. Дембіцька 5, Тлусте, П. Сидлецький зб. 55.80, Попівці зб. Марчишин 12, Солоне, Николин 8.12, Торське, Д. Бінинський 1, А. Українець 1, Устечко О. Дідичева 1, Шипівці, Г. Матвійчук 2, Кошилівці, о. І. Коник 2, Мовосілка, Кост., о. О. Бояр.ський І., Дуплинська, пар. ур. 3.50, Бережниця, о. І. Настюк 2, Лисівці, о. Т. Атаманюк 3, Синьків, о. В. Мандрусяк 3.06.

Збараж: О. Тарашукова зб. 329.95, Збараж, пар. ур. 9, Доброводи о. О. Чубатий. 0.50.

Зборів: К. Куликова зб. Грабівці 5.07 Маниівці 2.70, Озірна 9.51, Вірків 4.04, Підгайчики 6.91, Кобарівці 10.07, Тростянець 3.64, Коршилів 3.02, Кудиківці 1.88, Зарудця 2.55, Лавриківці 5.51, Годів 7.80, Присівці 5.90, Озерниха 5.38, Жуківці 3.80, Монашиха 4.05, Яцківці 5.52, Боєвища 7.75, Метенів 2.05, Осташівці 9.27, Футори 1.30, Зборів 10.20, Красна 1.80, Данилівці 9.55, Зборів-м. о. В. Кулик зб 2.85, Мільно, о. В. Корчинський 2.60, зб., Маркополь, пар. ур. 4.90, зб., Серетець, пар. уряд 2.71, Бистодоли, пар. ур. 6.

Золочів: Союз Українок зб. 50, Золочів-філія „Просвіти" 5, О. Зятин 5, кооп „Хлібороб" 5, В. Карабин 1, ПСК. 50 Підлисе, пар. уряд 14.18, Сасів, М. Петрасевич 1, Ожидів, пар. ур. 3, Щітна церква 4, Острів, пар. уряд 2.02, Законаре, пар. ур. 3

Камінка Стр.: Союз Українок (бд. п. Г. Лемішкова) зб. Камінка Стр 48.24, Буськ 44.20, Гадане 12.71, Желехів-м. 0.40, Янне 0.50, Милятин Ст. 10.50, Соколів 1.56, Сілець Вен. 4.48, Лодина Н. 1.38 Батятичі 4, Волиця Дер. 7.31, Желехів Вед. 12.05, Янинів 6.88, Вирів 11.30 Дернів 2.75, Стрептів 5.35, Спас 6, Убині 101.10, Стриганка 3.00, Гуменська 3.32, Нагірці-м. 6.22, Купче 6.58, Сілець Вен., пар. ур. 3, зб. Журатин. А. Гаврилюк 3.30, Кудиринці, о. Титомир 2.90, Побужани. о. І. Курчаба 8.50, Рахобутн, М. Ослан 5, Вербляни, М. Рогальський 2.50, Козлів, П. Матвіїв зб. 7, Полонична, о. І. Наумів 13, Л. Павлишин 2, Е. Білевич 2, П. Сопотницький 2. Буськ, Нар. Банк 10, Побужани, С. Кужель 1.50, Руда Сіл., о. І. Глодзінський зб. 2.10. (Д. б)

Коничниця, Філія „С. У." зб. Коничниця-м. 13.90, Бетьки 7.32, Гора 8.50, Кутець 5.65, Баворівщина 15.30, Хоминівка 7.50, Коцюбинці 5.16, Оришківці 18.68, Перемилів 2.34, Сорока 13.72, Сухостав 11,70, Яблонів 10.60, Гриньківці 7.30, Вигода 2, Коршинці 5.60, Калинівщина 5.19, Кривеньке 12.88, Клювинці 2, Чорновинці Вел. 11.37, Чорновинці Слоб. 4.85, Гусятин 14.35, Гадзинківці 14.80, Нараївка 1.14, Васильківці 5.36, Вільхівчик 4.75, Коцюбинчики 6.42, Сидорів 4.80, Нижборк н. 11.18, Босири 9.45, Чорновинці Волиі 6.29, Кабівці 10.67, Зелена 5.84, Увисла 12.30, Кривеньке, пар. ур. 10, зб., В. Остапчук І, Тудорів, о. Т. Соневицький 2, Сухостав, прот. В. Боровський І, Перемилів, пар. уряд 4. Шидлівці, пар. ур. 10.

Перемишляни. Філія С. У. (Е. Сахнова) зб. Перемишляни 50.92, Коросно 15.83, Боршів 15,94, Новосілка 4.90, Липівці 6.68, Біле 4.42 Чуперносів 7.01, Сивороги 2.20, Кремінчі 13.56, Гульків 4, Подусів 8.95, Утіховичі 4.80, Ушковичі 12.88, Пнятин 3.20, Гаївовичі Св. 6.36, Янчин 13.96, Добряничі 6.22, Тучне 4.98, Кимир 6.70, Осталовичі 3, Випинки 1.50, Дунаїв 7.96, Болотня 7.75, Волків 1.50, Сверж 2.45, Дусанів 9.62, Мериніа 0.81, Бачів 3.72, Унів 17.68, Ладанці 21.20, Перемишляни-місто. д-р М. Хаврома 1, Попюхі В. Г. Линик 5, Свірж, о. Т. Кизина 2.

Підгайці. С. Яворська зб. 251.23, Вербів 20, зб., Горожанка, о. І. Придаткевич 1, Сільце, Е. Боровкевич 5, Раковець, М. Кисіль 1, чит. Просв. 9.65, Литвинів, Л. Яснівський 6.80.

Радехів. Філія С. У., Н. Селезінкова зб.: Волиця Бар. 7.80, Хмільно 10.78, Ордів 4.83, Муканс 4.18, Дмитрів 3, Станин 4.32, Немилів 5.04, Холоїв 7.77, Стоянів 7.60, Середопільці 4.53, Завидче 11.21, Лопатин 19, Кустин 8.57, Тетерчинці 5.95, Витків Н. 10.05, Опідцко 4.38, Нивиці 8.06, Перятин 2.86, Радехів-м. 34.57, Сушно 14.50, зб. Холоїв, пар. ур. 2.72, Мильно, Л. Чучман 2, Радехів, В. Басюк 1.

(Д. б.)

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка легкою методою французької і німецької цін. Домагаличів 3, м. 1. 2403, 3—10

РЕФЕРАТИ: агрономічні, з домашнього господарства, організаційні та інші виготовляє скоро і дешево фахова сила. Зголошуватись під „Реферати" до Адм. „Діла". 1—3

ЛІТНИЦЯ

ХТО ЩЕ НЕ ПОЇХАВ на вакації, а хоче відпочати і викупатись у цілющій воді Черемоша, хай негайно їде до виглдно урядженої віллі В. Бундзяків — Кути, вул. Тиха 5. 2416, 3—3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

КОТРА ІНТЕЛІГЕНТНА ПАННОЧКА або вдова, середнього росту, до літ 28, допоможе скінчити студії абсольвентові мед. ветеринарійної. Ціль матримоніяльна. Фотографія бажана, зворот її запевнений. „Діло" для „Нострифіканта". 2424,

ВЖЕНЮСЯ з панною, котра поможе скінчити медицину, або розпочати торговлю. Козів, к/Коломиї, р. rest. „Alfa".

УРЯДНИК на державній посаді, літ. 35, кавалір, греко-кат., високий, дуже милий, пристійний — оженився з милою, лагідною, інтелігентною панночкою. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Непожалуєш". 2428 1—1

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ, комфорт, в середмістю зараз до винайму. Відомість „Сільський Господар", Ринок 10, тел. 230-53. 2427, 1—3

РІЖНІ

МОТОЦИКЛІ „Triumph" цілим фабричні — продає МІХАЛЬСЬКИЙ. ЛЬВІВ, ФРЕДРІ СІМ. 2338 4—5

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 43-60

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 7—10

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріоліа). 2295 9-10

КУПЕЛЕВІ строї з нагрудниками виконує, молями знищені направляє, ТРИКОТАРНЯ. Пілсудського 27. 2379

НАЙДЕШЕВШЕ ДЖЕРЕЛО матеріялів і знаряддя корсетових у новій фірмі Р. Шалет, Львів. Легіонів 41, в подвірю. 2423, 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 8-12 **Знижені ціни.**

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, III.

Усуває аномалії цери, бороданки, пігменти, волосся. близни, дзьобн і плями, масажі, тривко усуває зморшки, жиляни і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ 2305 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 5—10



Блощиці знищить радикально

СВІЧКА С-ГАЗ

„САНОС", Львів, Кн. Таньскої 3.

Всюди можна дістати інформації безплатно.

Варштат мех.-шлюсарський

Інж. О. Саламон і І. Марко

Львів, Личаківська 98.

виконує всякі роботи шлюсарські, механічні і будівельні. 2399, 2—3

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодять домашнім апаратам. Виконуємо також чищення стін і стель, „віруванна" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 15-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 42-79

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ ПРИВАТНІ КУРСИ

„ЗНАННЯ" („Wiedza")

КРАКІВ, ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.

Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають вписи на новий шкільний рік 1936/37 на:

1) Курс матури гімн.; 2) Курс матуральний піврічний, повторний; 3) Курс середній: 5-та і 6-та класа гімн., 4) Курс нижчий: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспод. дістають що місяця цілий науковий матеріял і теми з 6-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольокація) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований, тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 161 (14.410). Львів, вівторок 21. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччо 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-61, Дирекції: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці опанували еспанське Марокко і Балеарські та Канарійські острови.

ТАНЖЕР, 20. 7. ПАТ. Ген. Франко прилетів літаком з Лас Пальмас до Ляраш і обійняв команду над повстанчими летунськими військами, що воюють з урядовими літаками, які прилетіли з Еспанії, щоб бомбардувати Ляраш, Сеуту і Мелілю. **Повстанці є панами положення в еспан. Мароку.**

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. Райтер. **До марокканських повстанців прилучилося 20.000 вояків чужинецької легії. Урядові війська відчалили з Картагени на 2-ох воєнних кораблях.**

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. З Рабату подають: Повстанці арештували високого комісаря еспан. Марока. В цілій кольонії війська в русі; **Мелілля була вчора в руках повстанців.** В Тетуані, опанованому повстанцями, спокій.

ПОВСТАНЧИЙ КОМУНІКАТ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Як подають з Рабату, повстанчий вождь ген. Франко заявив крізь радіо, що **повстанці заволоділи цілою Андалюзією і провінціями Валедонд і Бургос.**

ТАНЖЕР, 20. 7. ПАТ. Літак збомбардував касарні у Ляраш, убиваючи кількох вояків.

Займають південну Еспанію.

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. ПАТ. З міродатних кругів подають, що **в Малязі вибухли заворушення;** згоріло чимало домів.

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. ПАТ. **Мароканські війська та чужинецька легія опанували околицю Гібральтару і ввесь час воюють з комуністами і синдикалістами. У Гібральтарі виразно чути стріли;** схоронилося тут коло 3.000 еспанських утікачів.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. **Під командою ген. Кієно де Ліяно повстала в Севілі 22. повстанча дивізія. Повстанча канонірка причалила до Альжесірас. Після 6. вистрілу на всіх державних будинках і касарнях появилися білі прапори. Усім простором на північ Гібральтару володіють повстанці. Втрати у людях великі.**

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. ПАТ. Прибуло багато утікачів з Еспанії; чимало з них ранених.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. 4 контрторпедовці дістали наказ відчалити до Марока. Залога одного з них відмовила послуху та перешкодила іншим відплисти.

І БАРСЕЛЬОНА ЗАНЯТА?

ЛІССАБОНА, 20. 7. ПАТ. **Барсельону зовсім опанували повстанці.**

ПОГОТІВЛЯ БРИТИЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. ПАТ. Як подають урядово, двом британським контрторпедовцям приказано залишитися в Гібральтарі, щоб берегти брит. інтересів в околиці.

СПОЛУКА ЗІ ЗАКОРДОНОМ ПЕРЕРВАНА.

ЛЬОНДОН, 20. 7. ПАТ. **Телефонічна сполука з Португалією та Гібралтаром перервана.** Представник мін-ва пошт і телеграфів заявив журналістам, що годі дістати полученнє з Францією.

Та машерують на Мадрид.

ЛЬОНДОН, 20. 7. ПАТ. Як говорять, **на Мадрид машерує монархістично-фашистівська армія, зорганізована у південній Еспанії.**

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. На думку паріської преси еспанське повстання розвивається **згідно з добре обдуманим пляном.** Повстанці перш за все утворили в Мароку певну базу, відтіля перекинулися до південної Еспанії та Барсельони, получаючися з тамошніми залогами і тепер задумують видати лівому урядові рішучий бій, машеруючи на Мадрид. З огляду на це уряд зосередив у столиці крім вірних військ та цивільної гвардії кілька тисяч астурійських гірників.

Коли йде про політичне обличчя повстання, то здається, що ведуть його **військові кола без ближчого порозуміння з фашистами.** Хіль Роблес перебуває тепер у Біярріц.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. З Гібральтару повідомляють: **До Кадізу причалили війська з Марока, що відійшли у напрямі Севілі, щоб получитися з тамошніми повстанцями і разом помашерувати на Мадрид.**

У Кадізі вірна урядові частина залоги заатакувала повстанців. Залога Тусльви не виконала повстанчого приказу йти на Севілю

Уряд уступив.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. **Еспанський уряд подався до димісії; Баріові поручили місію утворити новий кабінет, але він відмовився, тому премієром став Хіраль,** що рівночасно обняв теку маринарки. Закордонні справи дістав Азкарате, внутрішні справи Позас (ген. інспектор цивільної гвардії), війну Міяхас, скарб Рамос, працю де Льос Ріос, справедливість Гарзон, публичні роботи Ляра, шляхи Імоґі, рільництво Фетед, торгівлю і промисл Буяль, освіту Доміно. Роман належить до уряду як міністер без теки.

У новому кабінеті 5-ох міністрів належить до республиканської унії, 4-ох до респ. лівиці, 3-ох до націонал-республиканців, 1 до катальонської лівиці.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Як пише кореспондент „Фігара", криза уряду вибухла досить загадково вчора вранці. Б. премієра Кірогу невзяла діла правиця від часу вбивства Кальва Сотелля, тому виїхав він з б. міністром внутр. справ до французького кордону.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. Тутешня радіостанція повідомляє, що новий уряд видав кілька декретів, якими розвязує збунтовані військові частини та скасував стан облоги, проголошений повстанцями.

СТРАЙКИ — ЗБРОЄЮ ЧЕРВОНОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. Міністер внутр. справ візвав робітничі організації на просторах обнятих повстанцями до генер. страйку, доки уряд не переможе повстанців.

Міністри втікають?

ЛЬОНДОН, 20. 7. ПАТ. **Кружляють непідтверджені поголоски немовби частина еспанських міністрів та вищих старшин перейшла еспанський кордон.**

Урядові комунікати і дійсність.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. Урядовий комунікат запевнює, що повстанчий рух здавлено у трьох осередках, де він був найсильніший: у Барселюні, Севілі та Малязі.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Повстання зовсім заскочило уряд. Його комунікати, що голосять, начебто повстання у головних осередках здавлене, зовсім не годяться з приватними вістками з Гібральтару, Льондону і Танжеру.

Як подає кореспондент „Парі Суар" з еспанського погранича, у богатьох місцевостях повстанці перемагають. До повстанців прилучилися залоги на Канарійських та Балеарських островах.

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє урядженнє, одяги, постіль і білля

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Смертельна загроза для нації.

Львів, 20. липня 1936.

Ще ніколи, в нікому моменті нашої 2.000-літньої історії українська нація не переживала такої страшної, бо смертельної загрози для свого істнуваннє, як семе в останньому 20-тиліттї по світовій і визвольній війні. Навіть найдовше і найстрашніше лихоліття жорстоких татарських наїзди не було такою смертельною загрозою, бо татари й турки не розкладали основ нації із середини, не нищили психольогічних основ родини, підставової комірки всякої збірноти — роду, племени, народу і нації. Навпаки. Постійне механічне винищуваннє нашого народу захоплюванням здорових людей у ясир викликували протилежню реакцію: створеннє збройної сили — козацтва, яке не лише вгамувало дуже часті наїзди, головно татарських орд з Криму, але й підорвало зовсім віру в непоборність великої отоманської імперії в цілому світі та вкінці розбило цю силу. Правда, не ми збирали овочі цих трьохвіковних змагань, лише наші сусіди: Росія і Польща. Одначе козацтво не лише врятувало українські землі перед вилюдненнєм, але й підготовило шлях до кольонізації чорноморських степів аж ген по Кавказ та Каспійське Море. Словом: у своїй смертельній загрозі наша недержавна нація доказала чудес, бо на жорстоке насильство відповіла зорганізуваннєм власної військової сили, яка зломила це насильство. Нашим предкам наказував почати і вести цю нерівну боротьбу власними силами інстинкт самозбереженнє.

Нині переживаємо куди страшнішу добу в нашій історії. Нині ми свідками вже не винищуваннє, а послідовного розкладу основ цієї нашої здорової родини, головно селянської по той і — на превеликий жаль — вже й по цей бік Збруча. Вже майже 20 літ большевики переводять страшну вівісекцію на українськім народі за Збручем згідно з розкладовими гаслами „свідомого материнства" і „вільної любови". Знищивши до того матеріяльну основу життя нашого селянства насильною колективізацією, вони поставили цю нашу селянську родину над страшною пропастю, бо підготовили грунт під убиваннє дитини в лоні матері. Що це сумне явище прибрало вже масовий характер, видно з того факту, що навіть сам большевицький уряд, правда, під натиском своїх військових кол, видав закон зі забороною масового переривання вагітности. Видав закон, щоб у майбутній війні, до якої большевики систематично підготовляються від початку свого істнуваннє, не забракло їм того гарматнього мяса, яким царська Росія „платила" за свою технічну відсталість і непідготованість, а большевицький уряд заплатить за свої експерименти та за підготову світової революції. Видав закон, бо — як пишуть „Ізвестія" з 12. липня ц. р. у статті під наг. „Ще про перериваннє вагітности" — в самій Москві у 1935 р. було 70.000 уродин і аж 155.000 поронень, або іншими словами: у столиці СССР було поронень вдвоєтрое більше, ніж уродин.

На жаль, не маємо числових даних, які ілюстрували би стан уродин і смертности дітей на В. Україні. Одначе не помилимось, коли приймемо, що ця большевицька зараза бодай у такій самій мірі підриває основи нашої нації, як у Москві. Зрештою населення України переживає вже 18 років також нечуване в історії явище винищування газами та карання смертю невинних безахисних дітей, які не перевелися дотепер і гинуть на очах старших по містах, або у таборах на Соловках, як про це широко писав недавно утікач зі Соловок, москаль Солоневич на сторінках паризьких „Последних Новостей". До того двократний масовий голод, до якого большевики довели свідомо, щоб зломити завзятий опір нашого селянства проти колективізації, теж катастрофально вплинув на поглиблення цього загрозливого для нас явища, а саме на сильне зменшення уродин дітей та зріст штучного переривання вагітности. Якщоб цього масового явища не було, то большевицький уряд напевно не видавав би з весною п. р. згаданого закону із забороною переривати вагітність та не признавався би ось так посередньо до катастрофальних наслідків цього явища, а большевицька преса не переконувала би своїх громадянок про доцільність цього становища уряду. Це становище — річ ясна — не обовязує далі большевицьких головачів, які, як напр. тов. Димітров чи ген. Бліхер, розводяться навіть з правовірними товаришками-комсомолками і беруть собі нових...

Для нас, українців по цьому боці Збруча, загрозливе це явище тому, бо й по наших селах поширюється нечувано смертність дітей (у першому році життя вмирає до 25 відсотків), смертність жінок внаслідок переривання вагітности всякими повитухами, росте кількість бездітних подруж, а число одного-двоїх, найвище трьох дітей переходить уже в систему й у нашому селі. Без сумніву велика війна з постоями війська ріжних держав довела в нашому селі до занепаду моральности. Правда теж, що тяжке матеріяльне положення, страшне безробіття і голод на землю підорвали здорові донедавна основи селянської родини. Одначе нема двох думок про те, що зріст смертности жіноцтва від недозволених „операцій" поширився у нас значно і далі ширяться, між іншим також у звязку зі зле зрозумілими гаслами „емансипації" серед нашого жіноцтва з її невіддільним мов сіямські сестри гаслом „свідомого материнства". Не сміємо — як учать фальшиво деякі жінки з міста на анкетах по селах — запевняти своїх несвідомих сестер, що зменшенням уродин удасться поправити фізичний стан нашого народу. Ні! Така політика доведе лише до повільного вимирання нашої нації.

Щоб поправити фізичний стан нашого молодого покоління, всі жіночі організації, головно „С. У.", „Будучність" і т. д. мусять враз з Українським Лікарським Т-вом, Українським Гігієнічним Т-вом та Українським Протиалкогольним і Протинікотинним Т-вом „Відродження" опрацювати великий план боротьби зі страшними гігієнічними умовинами життя на селі та з лихим віджиблюванням немовлят. Треба навчити селянські жінки виховувати дітей так, щоб вони могли собі в світі дати раду і без поля та без виснажування своїх сил на панських ланах, наче чорні невільники на плянтаціях.

Тут саме лежить широке поле до праці для всіх жіночих організацій. Треба не тільки поширити культ жінки, доброї подруги та ще кращої, совісніщої матері, але й виховати в тяжких умовинах нашого життя тип розумної, здорової тілом і душею подруги й такої самої матері. Засукавши рукави, — наше жіноцтво могло би при послідовній праці довести до того, що не будемо видавати грубі мільони золотих щорічно на всякі „фаталєшки", на алькогольні напитки, тютюн і т. д., і таким чином можна би довести до поправи матеріяльних відносин у родині. Про ці життєві справи слід не лише балакати, але також своїм прикладом у щоденному житті порвати до перевиховання своїх менших сестер. Якщо ці справи у нас занедбані і щоразто більше забагнюються, зокрема через поширювання гасла „свідомого материнства", то наказом хвилини є стенути до боротьби з цим загрозливим лихом у першу чергу зорганізованим лавам жіноцтва.

Автім всі ми повинні памятати, що такі великі держави нації, як німецька, італійська та японська, не обмежують приросту свого молодого покоління, хоч дусяться у своїй вужчій батьківщині, але навпаки: всіми силами пособляють тому зростові та шукають нових вільних просторів під сонцем. Франція зробила навпаки та довела до вкорінення системи двоїх дітей у родині і нині в полудневій Франції великі простори землі заливають уже італійські кольоністи, а значіння і сила Франції паде в Европі з дня на день, не зважаючи на велику її перемогу у світовій війні.

Тому ясно, що ми не сміємо піти за гаслом „вільного материнства", якщо хочемо здійснити свій національний ідеал і виконати призначену нам історичну місію на Сході Европи.



Відновлення австрійсько-німецької приязни.

(Від нашого кореспондента.)

Від Ред.: На тему замирення між Австрією та Німеччиною привезли ми вже перед кількома днями статтю: „Ниві даємо ще голос у цій справі нашому віденському кореспондентові.

Відень, 17. липня 1936.

Про переговори, що від тижнів велися у Відні з німецьким послом Папеном, австрійське населення знало дуже мало. Наслідком уніфікації преси не писали газети про цю справу нічого. Що більше, всі вістки заграничних газет про цю справу відразу були дементовані. Тим більша була для психольогічно на такий переворот офіціяльної опінії зовсім не приготованої суспільности несподіванка, коли вечором 11-го липня проголошено суспільности „замирення" між Австрією та Німеччиною.

Оскільки можна пізнати зі змісту нової угоди та офіційних коментарів до нього, то ініціятива до покінчення майже трилітнього конфлікту між віденським та берлінським урядом не лежала ні тут, ні там, але в Римі. Но голосному „ні" Риму скінчилося свого часу питання „аншлюсу". З Риму летіли восени 1935. р. женевські заступники Австрії та Мадярщини директиви щодо спротиву проти санкцій. Рим є й тепер тим чинником, що не для гарних очей австрійців але з огляду на свою европейську політику вимагав від віденського уряду замирення з Німеччиною.

Німеччина, побачивши в моменті нового французько-англійського порозуміння свою користь із замирення з Австрією, пожертвувала ради кооперації з Італією тимчасом свої претенсії на приключення Австрії. Вона, як пишуть, зрікалася всякого вмішування у внутрішні відносини Австрії. Але всеж таки вдалося їй упхати одного німецько-національного політика, мін. Ґлайзе-Горстенав у склад австрійського уряду. Дальше їй удалося видістати кілька лідерів бувших австрійських національних соціялістів з вязниці, як напр. б. міністра Рінтелена та б. президента поліції Штойнгайзеля і сотки інших політичних вязнів-партійників. Крім того, що може й найважніше, віденський уряд зобовязався додержуватися спільної „німецької" лінії в загранічній політиці.

По австрійському боці видатніших користей нового „мира" покищо не видно, так, що годі припускати пресі, що австрійський канцлер Шушніг „переміг" Гітлера. Зобовязування не вмішуватись у внутрішні відносини Австрії не беруть у віденських кругах надто поважно. В кожному разі сподіються допливу німецьких нац.-соц. агітаторів після недалекого знесення 1000-марочної такси для подорожей в Австрію. А тягнути господарські користи з оживленого туристичного руху австрійські готелєрі тепер, у середині сезону, вже напевно не зможуть. Так отже в нового миру малощо позитивного для Австрії лишається. Ба, ще до того обмежено в ділянці заграничної політики ще більше, як досі, самозначення Австрії. Коли вже досі т. зв. римські протоколи примушували Австрію придержуватись постійного контакту (контролі) з Римом та Будапештом, то від тепер долучується сюди ще й Берлін. Якщо напр. австрійський уряд міг досі, грозячи реставрацією Габсбургів, вимогти деяку зовнішньо-політичну активність, то тепер відпадає така можливість принайменше на довший час. Габсбурське питання відкладено на невідпівший час. Ясно, що Австрію слід від тепер уважати тільки обектом, а ніяк уже субектом на політичній арені Европи. Її адеградували до ролі буферної держави між Італією та Німеччиною, та й то лиш доти, доки теперішня констеляція европейської політики вимагає італійсько-німецької кооперації. На постійне Австрія ніяк не може творити рівночасно вихідної точки німецьких та італійських аспірацій на Надунайщину та Балкан.

Покищо загально-політичне значіння австрійсько-німецької угоди з природи річи лежить ще й у чомусь іншому. Австрію включено саме тепер міцніше у склад комплексу держав, до котрого належить крім неї Німеччина. Італія, Мадярщина та правдоподібно й Польща в Европі і Японія в Азії. Це той блок держав, що представляє найсильнішу запору проти большевизації Европи, яка, як показують останні випадки у Франції та Еспанії, зробила безперечно нові поступи. Ведена Мусолінім та Гітлером політика, як говорять самі факти, прямує до того, щоб прихилити й Англію до тої протисовітської концепції. Не виключене, що це, не зважаючи на абісинські діференції, небавком здійсниться. Коментарі англійських щоденників до австрійсько-німецького миру в кожному разі значно більше прихильні, як коментарі французької або чеської преси, отже опінія тих держав, що є в тісних союзних взаєминах з червоною Москвою.

Віденець.

Реальна підстава.

Як марнується наша інтелігентна молодь.

(Докінчення.)

V.

Ми є свідками великої перебудови світу на нових основах. У всіх державних народів молодь, молода інтелігенція йде в перших рядах. З другої сторони всюди йде акція помочі для молоді, для молодої інтелігенції. На наших очах Німеччина, завдяки своїм таборам праці і публичним роботам, новим фабрикам і підприємствам іде назустріч потребам німецької молоді, головно молодої інтелігенції.

Недержавна нація — жиди перешколює у своїх гашарах тисячі молоді і пристосовує їх заняття до потреб Палестини та практичних можливостей праці на ріллі і в ремеслі. Для тої цілі створено централю і каси Ґмілат Хесед, які вишукують для молодих нові джерела утримання і на початок праці дають безвідсоткові кредити.

Живемо в часі політичного реалізму. Цей політичний реалізм вимагає зєднання молоді із старшим громадянством, а це зможе прийти щойно тоді, коли прийде актуалізація цієї проблеми. Нормалізаційна політика відкриває великі можливости планової праці на внутрішнім фронті нашого життя. Щоб розгорнути працю в широчінь, треба зєднати собі молоду інтелігенцію. Вона з природи речі виступить на фронт праці щойно тоді, коли собачить, що старше громадянство поважно розгортає плани занять для неї і послідовно шукає фондів на цю ціль.

VI.

Вдумчивий читач, читаючи ці завваги та знаючи нашу сумну дійсність, похитне головою та іронічна усмішка зявиться на його лиці. „Щож ми бідні можемо зробити для кращої долі нашої молодої інтелігенції, як можемо створити для неї реальну основу праці"?

Відповідаю: *дуже багато* — навіть нині — у цих наших злиденних обставинах можна зробити. Всі ці 7.000—10.000 наших інтелігентів — обох полів — могли би знайти хліб і працю серед громадянства вже в найближчих літах, якби наше

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

культурно-економічне життя ми зуміли піднести на вищий щабель розвитку. А це можливе тоді, коли ми як зорганізований колектив сотворимо великий план загально-національної *самопомочі*, коли опрацюємо програму розвитку кожної ділянки нашого життя на яких 10 літ. До праці у всіх її ділянках треба втягнути молодь, яка радо стане до праці, коли буде звязана забезпека її будуччини.

Щоб здійснити широкий план — треба великих грошей. Гроші міг би дати зорганізований в сільських кредитових кооперативах цілий нарід. І ось відкривається — вже нині перед молодою генерацією — конечність: стати чинними робітниками в ощадностевій роботі. Треба цю роботу зробити масовою, навчити загал ощаджувати. Пропаганду треба повести так, щоб кожний українець чи тут чи на еміґрації місячно ощаджував хоч би 1 зол. і ці гроші льокував у наших кредитових установах. Далі треба засновувати по всіх селах кредитівки під патронатом РСУК у Львові. Для тих, що не вірять у такий успіх, нехай село Ляшки біля Львова, що за 10-ть літ зібрало 60.000 зол. ощадностевих вкладів у кредитівці — стане прикладом праці на селі. Якби молодь хотіла вложити свою працю в такому напрямі, то таких кас, як у Ляшках матимемо сотні, а далі тисячі. Завдяки їм створимо то, від чого інші практичні народи Заходу зачинають національний капітал, який дійшов би до мільонів, а ці мільони можуть знищити біду на селі і в місті.

VII.

„Нічні маячіння, фантасмагорії" — скаже читач. „Деж це можливе у нас, народу що привик з фаталізмом дивитися на галицьку мізерію?"

Передовсім треба будити громадську думку; треба пропагувати думку спільної праці серед громадянства всякими засобами якими розполягаємо. Преса, віча по повітових осередках, сходини ось засоби пропаганди.

Ціла ця кампанія повинна бути осереджена у Львові, а почин повинен вийти від політичного проводу. Треба влаштовувати тиждень молоді з метою навязати з молодими інтеліґентними силами звязок і всі ці розсіяні сили зорґанізувати. Такі віяди можна скликати у всіх наших більших осередках.

Для переведення культ.-господарського плану і всесторонньої розбудови наших сил, мусимо пізнати увесь матеріял, яким можемо розпорядити. При допомозі преси можемо перевести докладну статистику всі безробітних інтеліґентів. Для цього у Львові повинно повстати *статистичне бюро*, яке підготовило би відповідний квестіонар, маючи на увазі такі моменти, як вік, пол, родинний і маєтковий стан фаховість.

Крім цього треба засновати у Львові Краєве Т-во „Українська Праця" вряд з філіями — в краю, яке мало би на меті 1) зорганізувати всю безробітну молодь, 2) самоосвіту, 3) науку практичних предметів через фахово-доповняючі курси, щоб уможливити працю в рільництві, ремеслі, торговлі. 4) творити табори праці. Повстання такого краєвого Т-ва „Українська Праця" у Львові з філіями в кожнім повіті втягнуло би молодь до конструктивної праці. Рівне відношення у такім товаристві до старших і до молодих (де Головна Рада і Повітова Рада повинна складатися по половині з представників старшого громадянства і молодшого), принесло би згідну співпрацю обох відламів нації.

Коли старше громадянство не займеться молодю, не зможе створити йому будучности— то даремні всі поклики, бо шорах більше прірве між поколіннями стане народньою загибіллю. І тоді наш нарід знов утратить провідну верству, а втративши її, ми з'ємось до часів перед 1848. р.

Я. К. Яснницький.

Звідомлення про присилку збірки.

До Хвальних Рідношкільних Організацій Львівського і Тернопільського Воєвідства.

За дозволом Воєвідств у Львові й Тернополі відбулася у днях 5.—7. липня ц. р. прилюдна збірка на потреби Рідної Школи. Головна Управа зобовязана здати звідомлення про вислід тієї збірки в означеному речинці.

Прохаємо і взиваємо всі Рідношкільні Організації (Кружки Р.Ш. й Повітові Союзи Кружків Р.Ш.) та всі інші громадські Установи, що **займалися переведенням збірки, щоб найдальше до 25. липня ц. р. переслали Головній Управі Р. Ш. зібрану готівку і коротке цифрове зіставлення за повіт чи за Кружок Р. Ш.**

З ощадностевих оглядів більшого уміщення не висилаємо. Тому, що дехто зі збирачів чи організаторів збірки міг би не завважити цієї оповістки, просимо тих ВП. Громадян, що її прочитають, звернути на неї увагу дотичним кругам на цей наш поклик.

Не тільки інтерес Рідної Школи, але й інтерес кожного збирача, а навіть усього громадсько-організаційного життя вимагає, щоби вся збірка прийшла в готівці до Головної Управи Р. Ш. та щоб були на час усі звідомлення з місць. **Головна Управа Рідної Школи.**

З польської преси.

Вивищення ґен. Ридза-Сьмігłого і конституція.

Нове становище генерального інспектора збройних сил викликало у пресі широкі коментарі.

„Варшавскі Дзенник Народови" стверджує з іронією, що „конституція, яку санаційна преса хвалила як таку тріяку, підпала ревізії вже по 15-ох місяцях... Між президентом та урядом повстає нова інстанція „першого співробітника президента, якому уряд підлягає а тим самим є перед ним відповідальний. Тим способом його відповідальність роздвоюється. Є це стан, невідомий в устрою ніякої з існуючих держав... Та в умовинах, у яких живемо, годі взагалі чому небудь дивуватися".

Також „Наш Пшеґльонд" називає авянс ген. Ридза-Сьмігłого зміною конституції; „входимо на шлях авторитативної держави". Можна сказати, що конституційний закон підпав еволюції від самого початку, що інтенції його авторів не здійснені, що знівечено наміри Славка: дати повну владу законові".

Автор згаданої статті вважає, що тепер ген. Ридз-Сьмігли займатиме до президента приблизно таке становище, як Мусоліні до короля. Дотепер був він лише членом триумвірату, разом з премієром та міністром закордонних справ — від нині разом з президентом приймати-ме премієра і міністрів. Всі державні справи

о. О. ПРИСТАЯ. 61

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Остовпівши, я ледве промовив:

— Що властиво ви розумієте під тим?

— Я вас добре „цулну" зі своєю жінкою, — грізно пан „професор". — Ви зробили пекло в моїй родині... Ви наговорили самі брехні моїй жінці... Ви находили її на мене і розсварили її зі мною... Ви відчужили жінку від чоловіка!...

Тепер я освідомив собі ясно, що впав до рук „голдапса"[1]), що наказує нападеному піднести руки вгору, а сам обшукує кишені і грабує. Та згідно з нашою умовою, я мав право стягати гроші на рахунок позички при кожній нагоді. Трапилося, що в парохії були два похорони. Ту частину винагороди за них, що припадала дякові, я задержав і дав йому тільки посвідку на 10 долярів, що були черговою сплатою позички.

В Америці не вільно затримувати заробленних грошей, що належаться робітникові. Їх треба виплатити йому. Про це право знав кожний і не було воно тайною також Л. Угринові. Він скористав з нагоди і віддав справу адвокатові, що наложив т. зв. „атачмент"[2]) на мою платню. Суд заборонив виплатити мені її, доки не віддам „покривдженому" дякові його заробітної плати. Так не дістав я цілий місяць моєї платні. Я звернувся до свого адвоката. Той сказав, що я мав повне право задержати тих 10 долярів, бо довжник був добровільно згодився на такий спосіб віддачі довгу. Мало прийти до судового процесу і я мав стати на термін та світити своїми очима і сивим волосом у суді!

Американці, треба признати, дуже поважали своє духовенство, зокрема католики. Як католицький душпастир, хоч і східнього обряду, тішився я серед чужинців великою пошаною, тимбільше з огляду на мій сивий волос. Жадний католицький священик не ставав тут перед судом і не процесувався, хіба, що справа була вельми важна й не залишалося іншого виходу.

Я не зважувався процесуватися, тимбільше через дрібницю, щоб не понизити свого духовного стану і не викликувати згіршення серед громадянства, що звичайно з цікавістю стежило за судовими розправами, та щоб не зразити собі тамошнього католицького єпископа.

Місцевий ірляндсько-католицький єпископ був зі мною особисто знайомий. Я був у нього кілька разів, як відпоручник нашого єпископа у справі греко-католицької церкви в Ню Бритен, що вела тоді процес з відступниками. Мене знало багато гартфордських громадян різних націй, конфесій і суспільних станів. Зважаючи те все, прийшов я до висновку, що доцільніше буде, як відріжу полу й утечу від біди, себто признаю „професорові" Лаврентієві геніяльність у його хитрощах і зречуся своїх грошей.

Коли я відступив від процесу, то деякі мої парохіяни взяли мені це за зле. Хоч більшість і то найповажніших признала, що моральна перемога на мому боці. В очах своїх людей і чужинців я виріс, як священик, що шанує свою гідність.

*

Церковний комітет виповів Л. Угринові посаду до визначеного речинця, але під умовинною, що як він не поправиться, то його можуть кожної хвилини видалити з парохії. Л. Угрин почав протинаступ. В парохіяльній школі намовив дітей, щоб перестали ходити до мене на катехизацію. Хотів показати, що дітвора не любить „старого", тобто мене, зате пропадає за паном „професором". Одночасно заповів проби хору для підготови Шевченківського концерту. І тут мав лише свій особистий інтерес; хотів почванитися, що і хор стоїть, як мур, за своїм диригентом. А якби церковний комітет спротивився його дальшій роботі в парохії, то всіх комітетових на чолі зі „старим" міг він назвати хрунями за те, що не люблять найбільшого українського поета Т. Шевченка.

Нарешті церковний комітет переконався, що з таким вигадливим „професором" далеко не зайде і виповів йому посаду. Виплатив ще йому сплатню на дальшого пів місяця, сподіваючись, що біда щезне і в парохії знову настане спокій. Але склалося інакше. Угрин заскаржив церковний комітет до суду за те, що йому не виплатили платні за цілий місяць. Окрім того дав видрукувати у кількасот примірниках крайно неграмотну і демагогічну відозву, яку розкинув по цілій парохії.

В той сам день, коли скликали протестаційне віче Лаврентія Угрина, відбувалося в нашій гартфордській церкві посвячення воскових свічок трьох трійць і двацять звичайних свічок, що їх повиливав парохіяльний урядник, гром. Чехович, з воску власної пасіки. По Службі Божій влаштували своїм коштом парохіянки А. Бойкова й М. Гриньчукова спільну товариську перекуску для парохіян і для тих, що „тримали світло" до посвячення. Ця гостина відбувалася в тій самій церковній галі, де хотів мати свій мітінґ наш виповіджений дяковчитель. На гостину прийшли теж деякі його прихильники. Вони враз з іншими перекусили, вислухали мою промову, заспівали „во здравіе і во спасеніе" добрим парохіянам та не знати вдоволені чи ні, але напевне ситі пішли собі додому.

Тоді було там більше людей, як звичайно, бо чимало сподівалося заповіджений мітінґу. Тому було і більше пожертв на церкву. Зібрали 32 дол. і 20 центів. А найгірше вийшов пан „професор", втративши добру посаду саме в тяжких часах великого безробіття. На ньому сповнилося слова Вчителя, що злих злі погублять їх. (Дзаї буде).

[1]) Hold up hands!
[2]) Attachment

підлягатимуть тепер його компетенції вже зовсім формально. „Варшавскі Дзенник Народови" уважає, що коли вже необхідно було ввести того рода зміну, лучше було вивищити преміера — суспільність виконавчої влади скористалаб на тому багато.

Цікаво, що проурядова преса уникає коментарів, вдоволюючися ідеольоґічними загальниками. Одинока „Польска Збройна" отверто натякає, що йде тут про застосування гітлерівського „фірерпрінціпу".

—o—

Шануймо себе перед світом!

„Якби ви вчились так, як треба, то й мурість би була своя" — так писав колись Шевченко, коли дивився на своїх земляків і паленів із сорому за їх неуцтво. Слова Шевченка не втратили ані крихітки зі своєї вартости, а навпаки: їх значіння щораз більше. Бо чиж инакші наші дні так дуже різняться від доби Шевченка?

Знання чужих, а головно клясичних мов у нашім громадянстві нині таке мінімальне, що справді треба нераз руки ломати. Коли старше громадянство ще знає хоч одну із чужих мов, головно німецьку, не рідко французську, а деколи й англійську, то молодше, вже повоєнне покоління, з неведичкими винятками не знає добре не то одної з чужих мов, але навіть своєї рідної. Видко це на кожному кроці. Коли нині доводиться студентові вчитися на вищих школах, він стає безрадний. Знаємо, що всякі науки, головно технічні, математично-природничі тощо, розроблені переважно в чужих мовах. Тому й не дивно, що всяка наука перед нашим молодим громадянином замкнена на чотири замки.

Так справа стоїть із нашим молодшим громадянством. Але щож йому дивуватися, коли навіть по наших редакціях брак нераз найелементарнішого знання чужих мов. Ось стояло на цілу довжину в „Українських Вістях" з дня 16. VII. ц. р. на одним з чільних місць написане „Furor Teutonica". Може це для когось дружарський чортик чи щось подібного, але для всіх, що хоч дещо вчилися латинської мови, це — дивовижа. Не пишу цього в якімсь злобнім намірі, але попросту сором, що такі речі можуть у нас появлятися друком. Та це не один спорадичний випадок, бо їх у нас повно на кожному кроці. Десь в котрімсь з зимових чисел 1935-36. р. одного нашого місячника появилася довша стаття, де аж кишить від помилок в латинській мові. Або знову перед роком чи може двома читаю в одним нашім популярнім тижневику статтю, де приходить імя „Деніс з Галікарнасу". Бідака автор не прочуваючи, що на світі істнував колись грек Діонизій Галікарнаський, переписав з якоїсь французької книжки дослівно „Deni". А чи може не чуємо нераз такі фрази, як **summa ius, summa iniuria**?

І такі речі читають не тільки свої, але й чужинці. Що вони собі про нас подумають? Яке ми свідоцтво видаємо собі про себе? Таж одна така фраза на чільнім місці часопису дискваліфікує і даний часопис і кидає тінь на культуру народу. Замало прочитати якусь книжку і зараз ставати вчителем народу. Треба передовсім самому вчитися, вчитися і ще раз вчитися. І чиж це поширювання знання серед широких шарів народу, коли ті, що повинні знати мову, не яку поклікуються, показують, що її не знають? Коли вже хтось хоче пописатися якоюсь чужою фразою, а не знає її добре, тож на це маємо книжки, всякі словники та енциклопедії. В Китаю за одну букву не на своїм місці в першім китайськім часописі і в Англії за таку саму помилку в першім виданні Біблії покарали смертю редакторів; а в нас навіть оком не моргне.

Пишу про те тому, бо ця справа болить кожного українця. Часопис іде у світ і поширює знання та не повинен його викривляти ані ним нехтувати.

Д-р Микита Думка.

Страхіття майбутньої війни.

Остання світова війна вжила в більшому розмірі боєві гази, які спричинили великі страти в людях, а саме у всіх воюючих державах було загазованих 1,009.038 осіб, з чого померло 78.390 осіб. Ще ширше використали гази в італійсько-абісинській війні, і головно завдяки газам та невмінню боронитися перед ними абісинці програли війну і втратили державну незалежність. У майбутній війні, яка ось-ось може вибухнути в Европі, гази відіграють важну роль, а їх наслідки будуть ще страшніші, як в останній світовій війні. Метою найближчої війни буде здеморалізувати та винищити передовсім цивільне населення при допомозі летунських та газових атак. Від них потерпить непригоговане до оборони цивільне населення, бо військові частини будуть вивіновані у всі засоби оборони, а одночасно будуть атакувати такою самою зброєю ворога і будуть менш більш приготовані на ворожі газові атаки.

Та найбільше потерпить у найближчій війні українське населення, бо досі властиво ніхто не старався освідомити широкі селянські маси про гази, як їх уживати підчас війни та про найпримітивніші способи самооборони перед газовими нападами.

І тому хочемо в невеличкій статті звернути увагу нашого громадянства на цю велику небезпеку. Читаємо в чужих газетах, що всі европейські держави крім інтенсивного приготування до газової війни одночасно мобілізують цивільне населення до протигазової оборони у відповідних товариствах, як напр. у Польщі, у Совітах, у Німеччині, Франції, Англії, Чехословаччині. Ті організації, що мають сотнітисяч, а то й мільони членів, повчають їх, як боронитися на випадок газової атаки, будують публичні протигазові захисти, організують тав. домові комітети для організованої оборони і протигазові захисти, де найдуть оборону мешканці в часі газового атаку. Та в нас ні інтеліґенція, ні село, не знають про це нічого. Приклад нещасливої Абісинії повинен відкрити очі нашій суспільности, щоб вона застановилася над тою дуже важною справою і старалася приготовитися на всякий випадок до протигазової оборони. Наше село цілком неосвідомлене може в найближчій війні впасти жертвою цієї несвідомости.

Хочу подати кілька страшних фактів із твору англійського публіциста Б. Нікольса п. з. „Дзвін на тривогу", що появився в Льондоні в р. 1933. і викликав таке зацікавлення, що до жовтня того самого року вийшло його ще чотири видання та одночасно появився він у перекладі майже у всіх европейських мовах.

Подаємо у скороченні IV. розділ з тої книжки, п. з. „Щоб вас охопив жах"...

„Багато нісенітниць написано про ролю, яку відіграє газ у майбутній війні. Газ — це слово, що цілком природно викликує істеричний переляк у людей, що про нього читають чи дискутують. Тому здається мені, що буде доцільніше, замість малювати пластичний образ немовлят, як їх обличчя чорніють від отруйливого газу в затишних англійських домах, посвятити увагу думкам знавців „воєнного газового ремесла", які на підставі дотепершніх досвідів із всесвітньої війни висказуються про те страшенне знаряддя смерти.

„Одним із найбільших англійських знавців у тій справі є проф. Й. Б. С. Гальдан, який подає, що в англійській армії було в часі великої війни 150.000 випадків затроєння газами, з яких померло серед страшних мук 4.000 осіб. На гадку проф. Гальдана, значна скількість вибухових матеріялів скинена на велике місто матиме страшні наслідки, і добре зорганізований повітряний напад викликав би необчислені шкоди матеріяльні і моральні. Поза випадками смерти від безпосередніх ударів шрапнелів або відламків металевих стрілен, богато цивільного населення удушилось би газами або згоріло би в домах, поцілених запальними бомбами. Підчас останньої війни, коли ще техніка повітряних нападів була недосконала, льондонська пожежна сторожа ледви могла опанувати всі пожежі пункти в Льондоні. Проф. Гальдан подає, що німці в першій атаці на Льондон 11. марта 1918 р. кинули на нього 150.000 іперитових бомб, які потягли за собою 4.500 смертних випадків, а одночасно далеко більша скількість цивільного населення покрита опареннями подібними до рака мусіло лікуватися по шпиталях. Населення Льондону не було як слід приготоване до повітряних атак, бо не мало ні захистів, ні протигазових масок.

Найважніші отруйливі гази можна поділити на чотири роди:

Гази першої групи затроюють організм, коли дістануться до легенів, але не шкодять шкірі. Підчас останньої світової війни найбільш уживаними газами того роду були **фосген і хльор.** Ще неодин жовнір памятає, як переходячи через мрячливі великі салі, наповнені хльором, віддихав смоком газової маски і видів, що лискучі предмети з металю ставали зелені. А тому, що проти тих газів можна оборонитися при помочі газової маски, то з певністю у новій війні їх не будуть вже уживати. Вони вже перестарілі, так як лук і стріли супроти машинових крісів та гамат.

Гази другої групи, яких теж уживали в останній війні, це гази, що витискають сльози з очей. Вони мають вартість тільки підчас несподіваних атак, коли військо не має газових масок або їх ще на час не вложило. Але й ті гази вже перестарілі, бо і від них можна оборонитися масками. Правдоподібно будуть їх уживати голсвно в часі атак на цивільне населення і то головно з двох причин. Поперше тому, що ті гази є розмірно ще „гуманні". Вони викликують лише тимчасову сліпоту на 48 годин, але вона получена із гострим болем очей. Тому здається можна буде їх уживати без остраху що до закидів нелюдяности. По друге, такий газ хоч і не смертельний, то може викликати у противника метушню; що нераз може рішити про вислід атаки.

Третя та четверта група газів — це ті гази, що їх властиво будуть уживати у найближчій війні. До третьої групи належать ріжні **арсенікові дими,** напр. **люізит.** В останній війні вживали їх небагато. Трудно собі уявити, що за наслідки вони малиб бо на оборону перед ними ще не винайдено маски, яка далаб бодай частину охорони перед ними. Один із знавців воєнних газів так описує діяння одного з газів цієї групи: „Як оповідають ті, що мали нещастя найтися в обсягу дії того газу, біль голови від нього пригадує більш, спричинений водою, коли дістанеться в часі купелі до носа, але він без порівняння страшніший. Ті прояви супроводить почуття гострого страху. Декотрих жовнірів затроєних люізитом, треба було пильнувати, щоб не покінчили самогубством. Другі діставали тимчасового замрячення ума і намагалися закопатися в землю, щоб сховатися перед уявленим переслідуванням".

Деякі пари з тих арсенікових сполук нищуть ткані легенів, внаслідок чого затроєний таким газом вкінці просто топиться у власній крові.

Четвертя група — це гризкі гази, з яких найстрашніший є **іперит.** Щоби мати поняття про дію того газу, вистане сказати, що коли на 5 хвилин положимо на рукав убрання папір з одною краплею іперіту, то сама пара з нього проникне через рукав і через сорочку та викликує таке опарення руки, що вона не загоїться раніше, як шість тижнів.

В додатку до своєї блискавкової скорости та здібности проникання, іперит розлитий на землі, ще тиждень зберігає свої страшні прикмети. Тому можна припустити, що сто іперитових бомб кинених на таке велике місто як Льондон, може спричинити страшне знищення."

Про інші страшні гази, вже винайдені та випробувані, і про ті гази, які випробовують, а про які дуже скупі вістки доходять до прилюдного відома, не місце тут росказувати. Хіба треббаб ще додати, що в р. 1935. в Америці винайдено газ, який перевищає всі тут згадані гази. Той газ має потрійне діяння: поперше, він викликує страшний кашель і спричинює смерть від удушення. По друге, коли жертва намагається вийти із терену його діяння, то на чистому повітрі ще збільшується його діяння. По трете, той газ теж вибухає, коли його зберетьсу у повітрі більша скількість. Він є без коліру, але із сильним запахом.

Іще одна небезпека загрожує цивільному населенню в найближчій війні, а саме бомби та малі посудини, наповнені заразними пошесних недуг. І хоч цієї „зброї" ще не вживали в останній війні, то тепер над тою можливістю задум-

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

муються бактеріольоги в Европі. І дуже можливою, що вже в найближчій війні ворожий летун буде з літака розсівати заразні чуми, носатини, холери або якоїсь иншої страшної зарази на запілля, а тоді жертвою впаде неосвідомлена маса цивільного населення, яка не буде знати, як перед тим нещастям боронитися.

Які висновки можна поробити з цих фактів?

Передовсім два: організувати цивільне населення до самооборони проти газових налетів летунів, а також, що особливо дуже важне: освідомлювати населення про газові засоби боротьби та про способи оборони проти них.

Ми, [illegible] що не маємо засобів до активної оборони, мусимо навчитися боронити себе і наше майно всіми пасивними способами, мусимо для цієї мети себе організувати. Особливо на інтелігентній верстві нашого народу спочиває велика відповідальність, коли воно занехає праці в цьому напрямі.

І. Ч.

Положення у Кантоні.

КАНТОН, 20. 7. ПАТ. Причалив відділ японських морських стрільців щоб хоронити японських громадян. Ґен. Югаїму відійшов зі 60 тисячами воїнів на південь.

ШАНҐАЙ, 20. 7. ПАТ. До Нанкіну причалила кантонська ескадра, що покинула армію Чен-чітанґа.

Жиди проти Данціґу.

ЖЕНЕВА, 20. 7. ПАТ. Голова жидівської делеґації д-р С. Візе вислав до міх. Ідена як председника Ради Ліги телеґраму, звертаючи його увагу, що зміна конституції Данціґу нарушує права тамошніх жидів, забезпечені Лігою Націй.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Англії на зборах фашистів дійшло знову до сутичок зі соціялістами.

Мексиканська електрівня дальше страйкує. Дирекція товариства, що експльоатує мексиканську електріяню (з осідком у Брюсселі та Льондоні) відкинула домагання страйкарів.

Турецький уряд уважає себе за звільненим від середземноморського пакту.

Німецька поліція видалила з Берліну всіх циганів до недалекого місточка Марцан.

Австрійський канцлер Шушніґ виїхав до С. Гільґен у Тиролі. Дуже близько, по другому боці кордону, у Берхтесгаден, перебуває Гітлер.

Міжнароднійй конґрес присвячений організації ферій та відпочинку збереться цього місяця в Гамбурґу.

З організаційного руху.

Повітовий Народній Зїзд у Золочеві.

Дня 6. липня ц. р. відбувся Повітовий Нар. Зїзд у Золочеві. Явилося 96 відпоручників 40 громад повіту. На зїзд прибув посол золочівської округи п. В. Кузьмович, який виголосив довший реферат про теперішне політичне положення українського народу та про працї Української Парляментарної Репрезентації. Після реферату була дуже оживлена дискусія, в якій забирало голос кільканацятьох промовців. Вислідом дискусії були такі резолюції, які Зїзд приняв одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ.

І. Повітовий Зїзд У. Н. Д. О. в Золочеві, вислухавши звіту посла В. Кузьмовича з парляментарної діяльности, висказує свому політичному проводові довіря.

ІІ. Одначе з огляду на те, що міродатні чинники проволікають залагодження мінімальних постулятів нашої Парляментарної Репрезентації, Зїзд взиває політичний Провід і Парляментарну Репрезентацію, щоб енергійно домагались виконання в означеному часі наших слушних домагань.

ІІІ. Повітовий Народній Зїзд уважає за вказане прямувати до нормалізації українсько-польських взаємин лише під умовиною повної рівноправности обох народів на всіх ділянках державного й суспільного життя.

Зокрема Зїзд домагається: 1) скасування всіх приписів, що обмежують уживання української мови; 2) припинення кольонізації українських земель польським елементом; 3) привернення свободи обороту землею і наділення землею українських безземельних рільників; 4) допущення українців на нашій території до обняття всіх державних і від уряду залежних посад в таким відношенні, яке відповідає чисельности українського населення.

ІV. Повітовий Народній Зїзд взиває українське населення до сконсолідування праці на всіх ділянках народнього життя та до енергійного поборювання всякого партійництва.

Визнаючи працю Рідної Школи, Просвіти, Сільського Господаря і кооперації за головні основи розбудови життя українського народу, Народній Зїзд взиває всіх українців повіту, щоб поголовно до тих організацій належали і сповняли вірно всі свої обовязки, звязані з приналежністю до згаданих установ.

V. В ділянці економічній Повітовий Народній Зїзд взиває українських рільників, щоб свої рільні продукти збували лише за посередництвом української кооперації, щоби в кожній громаді заложити і виплекувати збіжевий шпихлїр при кружку „Сільського Господаря", щоби всіми силами старались розбудувати районові молочарні в повіті.

VI. Визнаючи позашкільну освіту молоді за головну основу розвитку нашого народу, Повітовий Народній Зїзд взиває просвітянську і рільношкільну організацію та організацію „Сільського Господаря", щоби спільними силами влаштували самоосвітні гуртки і секції хліборобського вишколу молоді; Зїзд взиває українське населення, щоб постаралося про масову участь молоді в тій позашкільній освіті.

VII. В справі фізичного виховання нації уважає Повітовий Народній Зїзд за вказане створити однорідний провід для всіх руханково-спортових та пожежничих організацій і доручає Повітовому Народньому Комітетові, щобя в цьому напрямі поробив відповідні заходи на терені золочівського повіту.

VIII. Для сконсолідування й уздіснення народньої роботи в повіті Повітовий Народній Комітет у найблизчій майбутности скличе Зїзд, у якому вирішив би програму праці освітньої, економічної і господарської на терені повіту — під оглядом самооборони інтересів нації.

Після цього Зїзд вибрав нову повітову управу, до якої увійшли м. ін. о. д-р С. Юрик як голова, д-р Ваньо, д-р Безпалко і д-р Дороцький (як представник Олещини) та інші.

Ширіть наш часопис!

Коли буде розправа за ендецький „заязд".

Слїдство в справі нападу ендеків на Мисленіце під проводом інж. Добошинського ведуть у пяти повітах, що належать до судів краківського, вадовицького і новосанджецького. Будуть переслухувати до 500 свідків. Тому то і слїдство потрівае ще по два місяці. Можливе, що розправа буде щойно в початком нового року перед окремою каденцією суддів присяглих. Вязнична влада заборонила прислати інж. Добошинському книжки часописи. Не позволили також родині прислати харчі. З осіб, що брали участь у нападі, вятримали 47. Інші відповідатимуть з вільної стопи.

Туреччина укріплює Дарданелі.

ЦАРҐОРОД, 20. 7. ПАТ. Мін-тво війни опрацьовує програму ремілітаризації проливів що почнеться вже нині.

ЦАРҐОРОД, 20. 7. ПАТ. Населення обох берег чорноморських проливів приготовляє гаряче повитання військам, що займуть демілітаризовану дотепер смугу. Завтра відбудуться в Анкарі великі патріотичні збори.

Ю МІЛЛЄР.

ПРОТЕКЦІЯ.

Андрій вернувся пригноблений з міністерства освіти. Сказали йому, що вільна посада залежить виключно від міністра і що не можуть у цій справі приняти ніякого прохання. А для нього було би це ідеальне місце. Вже його дідо був довгі роки на тому самому місці директором шпиталю, но, і тепер він не мусів би тинятись кудись по провінції, а міг жити надалі в старому родинному домі. Як приємно було би сидіти розами у великому сальоні в бібліотекою, що займала ввесь партер і дивитись на сад!

Ходив по цьому сальоні сюди й туди, огірчений і прибитий.

Механічно взяв книжку з полиці, перекинув її і поставив на те саме місце. Взяв другу. Все це старі раритети з дідових часів, у гарних палітурках, важкі та солідні. Одна такий том похилиться і важко вирівняти цілий ряд. Щось зачіпилось на полиці. Він потягнув нервовим рухом ряд книжок і зараз упав зпоза нього маленький томик у жовтій шкірі з золоченими беріжками.

Мабуть не медичний твір. Ліричні поезії з 80-их років минулого століття. На першій сторінці присвята, написана чистим, гарним письмом, трохи дитячим: „Моєму щирому приятелеві, що спас мені життя в незабудь — Іфіґенія Ґотіе".

Ах, мав-же цей той його дідо пацієнток! Поставив том на полицю, сів за стіл, закурив папіроску і почав читати ґазету. Ґазета видалась йому нецікава. Все думав про свою посаду і того міністра, від якого вона залежала. Ну, і кумедне-же це імя „Іфіґенія"! Як можна називати так дитину?! В якому пятетичному тоні написала вона ту присвяту... Що могло їй бракувати?

Ґотіе, Ґотіе.. Таксамо називається той „його" міністер! Зовсім випадково таке саме прізвище. Цікаво, хто вона отта Іфіґенія і чи живе ще. Вона мусіла би мати тепер — поглянув на дату 1884. р. — ...о! стара дама, напевно вже мати. Шукав якогось звязку. Мав якесь таке почування, що треба щось шукати, дати собі раду.

Зателефонував до одного знайомого журналіста і довідався, що мати міністра справді називається Іфіґенія. При цій нагоді спитав теж, ким він, внук славного професора, не міг би добитись авдієнції в пані Ґотіе.

За короткий час прийшла відповідь, що вона прийме його. Андрій у піднесеному настрою, схвильований входив на другий день до дому пані Ґотіе.

Його приняла гарна, сива дама. Придивлялась йому іронізливо, якби зацікавлена його виглядом. Прочитала ще раз уївітолос його імя на білеті і легенько усміхнулась. Привітала його чемним кивом голови і спитала:

— То ви той молодий Андрій? А чому ви не носите гарної, чорної бороди, як ваш дідо!

— Бороди? Нині ніхто не носить бороди.

Провів мимохіть рукою по своїх лицях і по густому волоссю.

— Я тільки так подумала собі.. Це була дуже гарна мода і деяким було дуже до лиця з бородою. Правда, що вона минулась. Чим можу пояснити собі ваші відвідини?

— Я прийшов до вас з одним проханням, достойна пані. Я чув нераз про вашу велику дружбу з моїм дідом і досі ще маю у своїй бібліотеці один томик, з присвятою від вас для нього. Чи не могли би ви мені допомогти дістати місце директора шпиталю, нинішнього в честь мого діда? Про це становище рішає міністр освіти, ваш син. Чи не були би ви такі добрі промовити слово за мене? Я маю всі дані на це місце: і відповідні студії і кваліфікації і ця праця дуже мене цікавила.

— Дивіться, як це дивно? Отже ви кажете, що той томик з поезіями у шкіряній справі існує ще й досі? У тій самій кімнаті я вже раз розмовляла про ці поезії з вашим татом. Ваш батько відвідав мене і приносив мені, якто ваш дідо вирятував мене із небезпечної недуги. Ваш батько був тоді молодим архітектом і хотів дістати працю при світовій виставі. Мій покійний чоловік був тоді послом і мав великий вплив на цю справу. Я ніколи не використовувала становища свого чоловіка для протекції і зробила це тоді вперше раз. І мушу похвалитись, що я допомогла йому до тої слави, яку він здобув.

— Отже мій тато був у вас? Дивне, що він ніколи про це мені не згадував. Чи його захотіла до тої візити тоді мій дідо?

У кутках уст старенької дами знову заграла усмішка і вона сказала:

— Ні, ваш дідо не міг би був його вислати до мене. Але вертаймось до вашої справи. Чи ви все ще живете у старому домі, де така гарна бібліотека і такий гарний сад? Я пригадую собі ті місця так живо, якби їх учора бачила.

— Так, я мешкаю там тепер сам, люблю дуже той дім і важко було би мені його покидати.

— Тому, що ви самі звернулись до мене так щиро, то на цей раз мушу відступити від своєї

Повстанці заняли Мадрид?

ГІБРАЛЬТАР, 20. 7. Райтер. **Надійшли вістки, що повстанці заняли нині Мадрид.**

БАЙОН, 20. 7. ПАТ. З пограничя повідомляють, що міста **Малаґа, Валядолід і Бургос дісталися в руки повстанців.**

ПРОВІНЦІОНАЛЬНА ВЛАДА ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО ПОВСТАНЦІВ.

РАБАТ, 20. 7. ПАТ. Радіотелеграми повідомляють з Більбао, що **цивільна влада Астурії прилучилася до повстанців. Як оповідають утікачі, що схоронилися до Танжеру, мінво внутр. справ має до диспозиції лише пробоєві відділи та добровольців. На їх думку нині правдоподібно ситуація вирішиться.** Ген. Франко відлетів до Еспанії.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. **Радіо зі Севілі повідомляє, що повстанці заняли Андалузію, Кастилію (без Мадриду), Араґон і Навару.**

ЛЬОНДОН, 20. 7. ПАТ. Торпедовець Чуруца, який надплив з Мелілі, бомбардував учора Картаґіс. Вождь повстанців у Барсельоні піддався.

МІНІСТРИ НЕ ВТІКАЮТЬ, ЛИШЕ КОМУНІСТИ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Члени бувшого уряду не виїхали. Багато комуністичних послів перейшло французький кордон.

Революційний рух кріпне, повстанці йдуть на Мадрид.

ВІДОЗВА ВОЖДА ПОВСТАНЦІВ ДО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Ген. Франко вислав до мадридського уряду протест проти бомбардування запілля і заклик перервати зайвий пролив крови.

А ВОНИ ВСЕ СВОЄ.

МАДРИД, 20. 7. ПАТ. Всі радіостації надали урядовий комунікат, що уряд зовсім панує над ситуацією.

КАНТОН ЗДОБУТИЙ.

ШАНҐАЙ, 20. 7. ПАТ. З японських джерел повідомляють, **що передні сторожі нанкінських військ увійшли до Кантону.**

—o—

Нині у Театрі Ріжнородностей

„Малощо не ніч пошлюбна“

У спеку найменший дарунок — це тригодинний сміх.

превесела комедія Еллісa у найкращій арт. обсаді.

Ціни найнижчі!

НОВИНКИ.

— **Найкращі лисі, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на перехована літом. 10—?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо“) поручає ковдри, матраци, постельне білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 33-100

— **Дмитро Николишин,** відомий автор кількох пес, викінчив свою останню працю п. з. „Синя Квітка“. Дія у ній відбувається в 1918 році, в часах наших визвольних змагань. Музичну частину написав М. Гайворонський; переливаються у ній мотиви стрілецьких пісень.

— **Спиридон Черкасенко** написав історичну родинну трагедію на 5 дій п. з. „Ясновельможна пані Кочубеіха“, де постать героїні, як і її відношення до Мазепи, поставлені у дещо відмінному, ніж дотеперішнім, світлі. Обидві ці новинки віддали автори виключно до вистав у театрі Йосифа Стадника, — і вони появляться на сцені в найближчому часі.

— **48 ступ. Цельзія у сонці.** Таку температуру нотували в неділю у Львові. Половина мешканців Львова порозїздилась до недалеких підміських околиць, частина облягала формально місцеві купальні. Перестерігаємо матерей, щоби не залишали дітей без опіки підчас цієї страшної спеки. Дитина, що задовго бігає по сонці, може легко дістати соняшний удар.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. кл. льотерії впали такі виграші: 100.000 зол. на ч. 136803 97034, 50.000 зол. на ч. 56870, 20.000 зол. на ч. 190678, 10.000 зол. на ч. 88645 96723, 5.000 зол. на ч. 58408 118156 168215, 2.000 зол. на ч. 81180 111786 142241 142349, 1.000 зол. на ч. 4538 91131 127763 181137 181991, 500 зол. на ч. 24609 56050 108078 127466 176518 188259, 400 зол. на ч. 176 52467 84489 92527 98794 123529 133407 145779 146090 171321 173280.

— **Ощадність.** Міністр скарбу поручив центральним урядам висилати службово за кордон як найменше урядовців і то лише за згодою міністерства скарбу.

— **Зміни в поштових агенціях.** В поштовій агенції Львів-Персенківка завели телефонічну і телеграфічну службу в означених годинах денних. Нову поштову агенція відкрили в Бісковичах пов. Самбір.

— **Нова комета.** До землі приближається нова комета названа від свого відкривника Пельтіе. Якщо при кінці цього місяця атмосферичні умови будуть добрі, то комету буде можна побачити голим оком. Вона має форму дуже нерегулярну з коротким хвостиком.

— **Забагато газу** хотів напевно дати до бочок з пивом Оскар Екер з львівських броварів, бо з повітрям експльодував і відломки поранили незручного робітника.

— **Львівська хроніка.** Мечислав Василькія (Потоцького 36) ще 15. ц. м. вийшов з дому і дотепер не вернувся. — Таксівка ч. 7631 наїхала на трамвай лінії ч. 3. і легко ранила двох пасажирів. — Під впливом родинних непорозумінь Самуель Фрідман напився йодини. — Злодії вломилися до Жигмонта Марудого (Стрілецька пл. 2) та Іцека Каца (Голуховських 1).

— **Кривавий фестин.** В неділю 19. ц. м. підчас того, як відбувалося Сокільське Свято в Глиняних, в Задвірю кооператива та читальня „Просвіти“ влаштували фестин, на якому прийшло до бійки на ножі. Хлопці попилися та почали битися. Михайлюк Клим ранений ножем у серце негайно згинув, 4-ох бореться зі смертю. На фестині було присутніх около 800 людей.

— **Загадкове убивство.** Нині рано хтось застрілив через вікно 27-літнього Івана Климчука у Ставчанах б. Львова.

— **Злодії стріляють.** В Саджаві, пов. Станиславів, злодії застрілили Петра Мороза. Він сполошив їх підчас того, як хотіли обікрасти його хату. Як підозрілих затримали Дмитра Гуляна і Дмитра Басарабу з Ляховець.

— **За звірське вбивство** арештували в Черниці коло Бродів рільника Гриця Росоловського. Він заманив до хати купця Хаїма Кнобля, з яким торгував, зарізав його, забрав гроші, труп покраяв на кавалки і кинув до кльозету. Росоловський признався в слідстві до цього жахливого вбивства і описав його подрібно.

— **Краєва хроніка.** Мешканець Підгайчик пов. Рудки Г. Курило пробив смертельно багнетом у плечі 21-літнього Михайла Возняка. — В околицях Кут на полонині Прелужка приступив державний теольогічний інститут до дослідних робіт на теренах, де сподіваються найти манганові зложа. — Підчас бурі над Брошневом ударив грім у полі і забив двох рільників Миколу і Михайла Андрейкова. — Велика буря перейшла над Надвірнянщиною і наробила багато шкоди в полі. — В Олеші пов. Товмач, Павло Сосяк розбирав гранату, яка його розірвала. — Микола Сисак з Ісай їхав із колодями так нещасливо, що віз перевернувся і придушив необережного фірмана на смерть.

— **Злочинний жарт.** На залізничій лінії Коломия—Свобода Рунгурська пастухи положили великий камінь на шини. Саме переїздив особовий поїзд, машина вискочила зі шин і поїхала яких 15 метрів по деревляних порогах. На щастя ніщо никому не сталося.

— **Небезпечний кінь.** В с. Березиця, косівського повіту, підбіг до переходячого пасовиськом З. Ланевича кінь, який там пасся, і вкусив його в руку. Ланевич став утікати, але кінь дігнав його, кинув на землю й став його гризти та тратувати. З трудом відігнали цього коня від Ланевича. По дорозі до лічниці Ланевич помер. Що спричинило злість у коня, не знати.

— **Смерть у сні.** В Дубенщині наїхала жниварка у збіжжю. Від упливу крови та загального окалічіння Роговскі помер у лічниці в Рівнім.
ка підчас жнив на Тадея Роговского, який спав

— **„Циганська любов“.** Не тільки в оперетці, але і в житю буває, що чоловік залюбиться і стратить голову. В дослівнім значінню сталося таке з румунським циганом Марком Дрелінським, якого на підставі присуду суду в Араді недавно повісили за бандитизм. Він залюбився в красавиці Люні Мареску і для неї став бандитом. Всі грабунки, вломи та інші злочини він робив з тою думкою, щоби своїй любці залевнити добробут. Всю свою добичу складав до її ніг. Врешті піймали його в мешканні Люни Мареско. Марка повісили, Люна покінчила у вязниці самогубством.

— **Смерть за отроєння мужа.** В Льондоні засудили на смерть Шарльоту Бравт, що отруїла свого мужа. До останньої хвилини Шарльота клялася і запевнювала про свою невинність, але судове слідство зібрало такий обтяжливий матеріял, що вина отруйниці була очевидна. Це вже цього року друга жінка в Англії, що її засудили на смерть.

— **Аргентина без картопель.** Цього року в Аргентині неврожай. Парлямент ухвалив знасигнувати 1.5 міліонів пезетів на закупно картопель в Европі. З Буенос-Айресу наспіло запитання до Польщі в справі достави около 50 тисяч скринь картопель. Польські часописи пишуть, що це замовлення дістане Великопольща.

— **Сніг і спека.** В той час, коли в нас страшна спека, коли в Америці люди гинуть з горяча, у французькім селі Дорш близько містечка Дуе впав сніг і температура значно понизилась.

— **„Не пожадай жени ближнього твого“.** Про це певно забули голови двох бесарабських родин, що жили зі собою в приязні, та поміняли ся жінками. Вони заключили зі собою писану умову на пробних 6 місяців. Найцікавіше, що умову добровільно підписали також і жінки. Але проба не вдалася. Одна жінка почала жалуватися, що її муж „на пробу“ бе і зневажає. Коли її жадання звороту правдивого чоловіка не хотіли виповнити, вона дала знати на поліцію і оба мужі роздумують тепер у вязниці та покутують за свій неморальний вчинок.

— **Російський барон шпигуном.** Перед воєнним судом у Парижі йде тепер розправа проти барона Сергія Штакельберга, обвинуваченого в шпигунстві. По революції барон Штакельберг утік до Франції, та як говорить акт обвинувачення, продавав іншим державам французькі пляни оборони.

— **Чорна біржа в Совітах.** В той час, коли так званих політично „неблагонадьожних“ комуністи розстрілюють або висилають на Соловки, на ріжного роду спекулянтів дивляться крізь пальці та часто самі комісари мають з ними спілку. Славне російське хабарництво процвітає далі. В останніх часах жидівські спекулянти найшли нове джерело доходу. Дістати мешкання в Києві чи Харкові майже неможливо без маклера або чорної біржі. Такому маклерові треба заплатити 300—500 рублів, за право замешкати в найденім маклером помешканні платять кілька тисяч рублів відступного. Як бачимо все це вже там було.

— **Самооборона в кольоніях.** Англійці організують її у своїх кольоніях у Східній Африці. Для такої внутрішньої самооборони переводять реєстрацію всіх европейців у кольонії Кенія. Всі европейці, що замешкують кольонію

вчасли і допомогти вам. Я певна, що мій син мені не відмовить.

Андрій вернувся до хати у бадьорому настрою, гордий, що так енергійно взявся до діла. Він мав враження, що його зверхна повна та його красномовство рішило тут про все. Тому старій, добросерду бабусі легко було обвинути довкола одного пальця! Як це вийшло комічно, що вона пригадала собі таку дрібницю як якийсь томик поезій.

Він та його батько — одині, за яких вона заступилась. Чи не було справді якихось нитох між нею і його ділом? Оця бабуся мусіла бути колись дуже гарна. Як гарно могла виглядати її усмішка у молодости. Дивне, що дідо міг колись кохатись... Це могло зовсім легко вийти. Він лікар — вона пацієнтка і ніхто міг про це не знати. Ніколи раніше не прийшло йому це на думку.

Його дідо він колись лікарський щоденник. Тепер його зацікавило, чи не було там щось з його особистих заміток.

Прийшов до дому і почав нишпорити по бібліотеці. Шукав на полицях і шухлядах, по закутках, куди ніколи не вкладав заки не найшов щоденника. Увесь запорошений і задиханий, добув якийсь старий зшиток і там найшов одно місце на якому зупинився.

„11. жовтня 1884. Іфігенія Ґотіє. Неможлива кокетка. Поцінував чоловіка і дитину на те, щоб чінитись мене. Я відослав її після ділової лікарської розмови і передав опіці своєму асистентові“.

Черекл. *а. б.*

належатимуть до організації примусово. Організацію будуть уважати як помічне військо і вона матиме дві секції: мужчини до 30 років і старші. Члени першої секції будуть обовязані відбувати військові вправи

—o—

З листів до Редакції.

Просимо помістити в „Ділі" отсе наше ствердження:

У звязку з крадіжю касових книг Повітового Союзу Кружків „Р. Шк." в Сокалі Рада цьогож Союзу стверджує, що голова Союзу п. д-р Лев Хомінський, в якого адв. канцелярії поміщається безплатно і канцелярія Союзу, в нічому не завинив у цій справі та з загинінням цих книг нічого спільного не має.

Справу крадіжки книг провірювала комісія, вибрана Радою Повіт. Союзу Кружків „Р. Шк.", зложена з п. Осипа Демчука, адвоката і членів Ради пп. Гриця Климова і Володимира Звалюка. Комісія ця, якої матеріяли і протоколи переслано Головній Управі „Р. Шк.", не устійнила ані справчинка крадежі книг, ані причини крадежі.

Заразом рішила Рада Повіт. Союзу Кружків „Р. Шк." упросити голову Союзу п. д-ра Льва Хомінського, щоб канцелярія Союзу могла і на будуче поміщатися в льокалі його адв. канцелярії.

ЗА РАДУ ПОВІТ. СОЮЗУ КРУЖКІВ „Р. Ш."
СОКАЛІ:

о. Ст. Ничай — заст. голови.
В. Звадюк, — секретар.

Відозви й комунікати.

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМЯТНИКА НА МОГИЛАХ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ НА ЦВИНТАРІ В ЛІБЕРЦІ.

Українське Допомогове Товариство в Либерці звертається оцим до всієї української суспільности з таким закликом:

На цвинтарі в Либерці в ЧСР спочивають ті, що в рр. 1918—1920 померли як стрільці-скитальці бувшої Української Галицької Армії. Память їхню вшанували ми, їхні товариші, тим, що на їх могилах поставили ще 1926 р. величавий памятник. Але зуб часу робить своє і памятник поволи нищиться та вимагає постійної направи. Від великих морозів потріскали на ньому великі шклянні таблиці з написами. Їх треба негайно направити, щоб величавий памятник не втратив свого достойного вигляду і своєю руйною не приносив нам стиду у культурних чужинців. Самі ми не можемо цієї направи перевести, бо 70% членів нашого товариства є тепер без роботи і не можуть між собою зібрати потрібної суми, тому звертаємось за допомогою до нашої суспільности і на еміграції і в краю. Допоможіть нам, чим хто може! Дайте нам змогу зберегти памятку нашої славної Армії на чужині!

Жертви просимо пересилати на конто поштової щадниці у Празі ч. 34.529, в краю до Земельного Гіпотечного Банку, а за морем на конто „Zivnostenska banka v Praze, CSR" та всіх її фіяій з зазначенням: „Український памятник Либерець".

За Управу Українського Допомогового Товариства в Либерці, ЧСР: Андрій Савчук, голова; Гриць Гайоха, секретар.

П. С.: Всю українську пресу просимо передрукувати цей заклик.

—o—

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ЧАРІВНИЦЯ" і ЗОЛОТА ДІВЧИНА".

„Чарівниця" це фантастична фільма, що нагадує неодну з першої доби кінової продукції, коли кіно старалось використати свої технічні засоби і дати те, чого не може дати театр. Бачимо, наче правдиву подію, легенду про якийсь замок захований у недоступних горах із жінкою, що береже тайну вічної молодости. Замок находиться у країні первісних людей десь на межі вічних лодів і тропіків, а постать володарки цього народу звязана з вірою в реінкарнацію душ. Кількох англійських мандрівників відкриває шлях до цієї таємної країни, буцімто випадково, а поправді тому, що одного з них тягне туди якась прадідна таємнича сила; він є перевтіленим вибранцем таємничої „богині". Вся ця фантастична історія виведена так, що можна придивлятись їй, як дівочій виправі до невідкритого краю, хоч і на хвилину не забуваємо, що все це стилізована фантазія з цікавими декораціями і танцями.

„Золота дівчина" — лірична комедія з кількома дуже добрими характеристичними сценами з нью-йоркського побуту. Головні ролі грають Джінджер Робертс і Франк Ледерер.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ГРАМОФОН ЗАМІСЦЬ СОБАК.

Один паризький інжинір придумав новий спосіб проти злодіїв. Він виготовив грамофонові плити з гавкотом собак. Голос з них іде рівно що пів години чи години і злодії не мають певности, чи це голос справжньої собаки в хаті. Авта заступили коні, грамофони заступлять собаки, коти вже давно не ловлять мишей... Серед домашніх звірят починається справжнє безробіття.

КАПЕЛЮХ ЗАМІСЦЬ ГОЛОВИ.

Один американський фармер мріяв віддавна про подорож довкола світу. Коли Джон Саллей з Лейк Сан Крістобаль назбирав уже за десятки літ гроші на цю ціль і означив собі час подорожі — занедужав. Лікар заявив йому, що його здоровля не витримало би певногод довголасвітньої мандрівки. Саллей шукав когось, хто міг би його бодай частинно заступити і знайшов. Найближчою істотою, з якою він не розставався 20 літ, був його капелюх. Він розіслав листи до різних залізничних, корабельних і летунських товариств з умовою, що на його місці їхатиме капелюх і той капелюх має вернутись цілий назад до нього. У кожному місці капелюх дістане малу етикету на доказ, що там був. Невідомо, чи за білет капелюха заплатив американський чудак ту саму ціну, що за себе. Невиключене, що згодом найдеться ще і друге американське чудачище, яке відкупить капелюх з такими подорожніми враженнями до якогось музею.

Спорт.

ЛЬВІВ: Україна 15 — ТШЛ 4:3 (1:2)

Товариські змагання України 15 із ТШЛ. закінчились щасливою перемогою України. У першій половині гри переважає ТШЛ, що добуває двоє воріт. У другій половині спочатку рівнорядна гра; але опісля Україна бере провід у свої руки й добуває ворота зі стріл Скоценя, Грищькова й Зубова.

ЛЬВІВ: Степ — Луг 5:2 (3:0).

Відплатні змагання, розіграні в Луговому Городі, покінчилися заслуженою перемогою дружини Степу. На дружині Степу пізнати вже працю тренера; якщо дальше так піде праця, то Степ зможе зайняти одно з кращих місць у табелі за мистецтво цькання. Ворота для Степу добули: Ощудлик (2), Паньчишин (2) і Фуглевич (1), для Лугу: Жовнір І. і ІІ. На згадку заслуговують: зі Степу Гдуля, Фуглевич і Петріївський, а Лугу: Савчак і брати Жовніри. Судіював п. Худзікевич. Видів до 600.

ЛЬВІВ: Степ — Знесенчанка 1 :

БОРИСЛАВ: Сян — Кадімаг 2:2 (2:1)

У Бориславі розіграв Сян змагання з Кадімаг. У першій половині перемагали жиди. Та згодом Сян переважує під воротями С.К. Камінаг і зі стрілу Іванчицького добуває вирівнявші ворота

ДРОГОБИЧ: Юнак II. — Ватра 3:2. — Ватра—Стшелец 2:2.

КОЛОМИЯ: Погонь (Львів) — Репрезентація Б. і Ц-кл. 11:2. Погонь — ВК. Покуце 5:0.

САМБІР: Ф. К. Керілет III. — Корона 8:3.

Рівне. Мистецькі змагання „Маккабі" в Польщі: Маккабі (Варшава) — Гасмонея (Львів) 2:1 (0:1); Гасмонея (Рівне) — Гасмонея (Луцьк) 5:1 (0:1); Гасмонея (Рівне) — Маккабі (Варшава) 6:2 (4:0); Гасмонея (Львів) — Гасмонея (Луцьк) 1:0 (1:0). Перше місце зайняла Гасмонея — Рівне.

ВАРШАВА: Репрезентація Польщі — Фебус 3:1.

У суботу 18. ц. м. футболова репрезентація Польщі розіграла тренінгові змагання з будапештенським С. К. Фебус. По живій грі перемогли поляки 3:1.

ЛОДЗЬ. Фебус — Польща 4:4 (4:2).

Чергові змагання в Лодзі закінчились нерішеним наслідом 4:4.

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

СТРИЙ: Краковія — Погонь 3:0.
ЛЮБЛИН: Скода — Унія 4:0.
ЧЕНСТОХОВА: Бригада — ЛТСГ 1:
ТОРУНЬ: АКС (Хожув) — Гриф 5:3.
ПИНСЬК: ВК Рівне — Котвіца 1:0.
КАТОВИЦІ: РКС. — Польонія (Перем.) 2:0,

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

БУДАПЕШТ: Уйпешт — Австрія 1:2 (1:0).
МІЛЯНО: Амброзіяна — Спарта (Прага) 3:5 (3:3).

Величезний успіх чеської та австрійської дружин. Відплатні змагання відбудуться у Відні й у Празі. Вже нині можна передбачити, що за часу прийде до рішальних змагань поміж Спартою (Прага) та Австрією (Відень).

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖ. ЛІГИ.

ЗЛІН: С.К. Батя Злін — Меріш Шенберг 6:2 (2:2).

ГРАДЕЦ: С.К. Градец Кральове — Вікторія Жіжков 0:2 (0:2).

По цих змаганнях стан табелі такий:

Вікторія Жіжков	5	4	1	0	9	13:5
Батя — Злін	5	2	2	1	6	13:8
Русь — Ужгород	4	2	1	1	5	11:7
Градец Кральове	4	1	0	3	2	2:7
Меріш Шенберг	4	0	0	4	0	5:17

З табелі видно, що боротьба за друге місце розіграється остаточно між С.К. Батя—Злін та С.К. Русь—Ужгород. Хто з них здобуде друге місце, той увійде до держ. ліги.

В найближчу неділю грає С.К. Русь у Меріш Шенберг. 2. серпня у себе дома з Вікторією Жіжков. 9. серпня у Градец Кральове, 16. серпня у себе з С.К. Батя—Злін

ПРОГУЛЬКА ЛЬВІВСЬКИХ СОКОЛІВ НА ДНІСТРІ.

На водах Дністра плаває від 12. VII. кількими прогулька львівських соколів (С.-Б., С. IV. і С. V.). Участь бере 16 осіб на 8 каюках. Виїхали Вересницею вніз Комарна і 18. VII. минули Галич. Прогульку кінчать у Заліщиках.

Проф. І. Боберський повязано захорів на очі, так що мабуть на Олімпійські Ігрища не виїде

ПАШПОРТИ НА ОЛІМПІЯДУ.

Міністерство внутрішніх справ видало до всіх воєвідств обіжник у справі виїзду на берлінську Олімпіяду, такого змісту:

В днях від 1-го до 17-го серпня ц. р. відбуваються в Берліні Міжнародні Олімпійські Ігрища.

Особи, що бажають дістати пашпорт до Німеччини на Олімпіяду, повинні виказатись засвідченням Польського Т-ва Компенсаційної Торговлі, яке стверднть оплату відповідної квоти за кредитовий лист (або акредитиву). Засвідчення не стверджуватиме кількість заплачених днів побуту на Олімпіяді, а при збірних паспортах теж кількість осіб, що мають бути вписані до збірного паспорту. Кредитові листи оплачувані по курсі 213.45 за 100 нім. марок. При індивідуальних паспортах обовязує викупляння кредитового листа у висоті 20 марок за день. При збірних 10 марок за день. Спортові клюби, що хочуть дістати паспорт для своїх членів, повинні заплатити паспортову оплату по 80 зол. від особи за половину учасників вписаних на один паспорт (друга половина завізована).

На відвороті титулової сторінки паспорту буде поміщений напис: Олімпіяда.

Міністерство скарбу звертає увагу, що виїжджаючи на Олімпіяду, не вільно брати ніяких польських або чужих грошей окрім листа (акредитиви).

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stol. m. Lwowa. Lwów, dnia 15. lipca 1936. R. V. № 14. Treści: W części urzędowej: Regulamin pracy obowiązujący pracowników fizycznych zatrudnionych przy robotach Oddziału Drogowo-kanalowego Zarządu Miejskiego. — W części nieurzędowej: Sprawozdanie z zebrania wyborczego radnych miejskich z dnia 2 lipca 1936 r. Protokoły z posiedzeń Magistratu z dnia 2, 6 i 10 lipca 1936 r. Sprawozdania z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie Miejskiego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku za miesiąc czerwiec 1936 r. Komunikat Zakładów Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centr. wodociągu. Ogłoszenie przetargu na dzierżawę dwóch folwarków w Błotni. Ogłoszenie przetargu na sprzedaż drewna sosnowego w Brzuchowicach.

UKRAINISCHE KULTURBERICHTE des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes. Berlin, den 10. Juli 1936. Jahrg. IV. № 26.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, juin 1936. A. XXVII. № 6.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Копичинцях: Допису про перші заг. збори злучених ПСК ми не дістали.

Вп. Д. Горняткевич, Кривеньке: Матеріял, про який згадуєте, надається радше до журналу, як до політичного часопису.

„Філятеліст", Заліщики: Заклику не містимо, бо від 12 л.т виходить у Відні дуже добре редагований місячник „Український Філятеліст", який і так борється весь час з матеріяльними трудностями і повинен триматися правильно тільки завдяки жертвенній волі й витривалости видавця д-ра Іллі Турина. Отже які виглади може мати нове філятелістичне видавництво і який зміст його видавати?

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Заміцники.

:1. VII. „Ой не ходи Грицю (нова постановка).

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Вівторок, 21. VII. год. 8 веч. Аб. 22. „Мадонно не пошлюбна ніч".

Кіно.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.

АТЛЯНТИК: „Пекло Китаю" і „Жінка двох чоловіків".

ВАНДА: 1) „Маркіза Йоріссака", 2) „Пан з Чорного Клюбу".

ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".

КАСІНО: „Багряний цвіт".

КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський матч".

МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".

МІРАЖ: „Любовні маневри".

МУЗА: „Доктор Ікс".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Останнє кохання".

ПАН: 1) „Ошир", 2) „Кохає, любить" шанує".

РАЙ: „Шаленний поручник" і музична комедія.

СВІТ: „День великої пригоди".

СТИЛЕВЕ: „Химера гарної жінки" і ревія.

ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".

УТІХА: „Відважний конбой" і ревія"

ХІМЕРА: „Людина зі стома масками"

ФОТОПЛАСТІКОН.

(вул. Марійська 5.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 21. липня 1936.

Відень (506,8) 17,30 Оперові арії, 22.10, 24.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 16.30 Сольо на флеті, 18.20 Німецькі народні пісні, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.00 Сучасна камеральна музика, 18.30 Фортепянова музика, 20.10 Гарні вальчики — гарні пісні, **Букарешт** (364,5) 19.55 Румунські народні пісні, 22.20 Нічний концерт, **Будапешт** (549,5) 18.00 Сальонова музика, 21.20 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 Колишня італійська оперова музика, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 21.16 Концерт.

Середа, 22. липня 1936,

Відень (506,8) 11.00 Австрійський фестіваль, 20.00 Концерт оперетковоі музики, 22.10 Органова і фортепянова музика, **Братислава** (298,8) 11.05 Концерт, 19.50 Легка музика, **Прага** (470,2) 17.40 Сольо на саксофоні, 21.10 Камеральні твори Бетовена, **Париж** (1648) 17.30 Концерт симфонічної орхестри, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Весела музика, 16.00 Популярна музика, 20.10 Великий концерт оперетковоі музики, **Будапешт** (364,5) 17.00 Веселий концерт, 21.55 Спів, 21.15 Концерт сальонової орхестри, **Будапешт** (549,5) 18.10 Циганська музика, 21.00 Концерт, **Мілянo** (368,6) 22.00 Солісти, 22.45 Танкова музика, **Рим** (420,8) 20.45 Симфонічний концерт, 22.15 Весела музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 21. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12,03 Популярний концерт, 12.55 „50 літ французької оперетки" — з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 „При чорній каві" — з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скрипка П.К.О., 16.00 „Пісня і пісенька" з гр. пл., 16.45 Гетьман Ходкевич — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Тисн" — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.45 Якби я був королем — увертюра з гр. пл., 18,25 „Діти", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів, 19.25 Веселий концерт, 20.30 Дещо про недискретність авторів, 20.45 Вечірній денник, 21.00 На селянськім весіллю, 21-30 Скрип. концерт д-дур Бетовена з гр. пл., 22.05 Спортові вісти, 22.20 Танкова музика.

Середа, 22. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.55 Кілька рад лікаря на літо, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15,45 Про те, як кравець Ниточка став королем, 16.15 Фортеп. музика, 17.00 Сальонова музика, 17.30 Спів, 17.50 Анекдоти з життя А. Жулковського, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Польські пісні, 18.25 Жінка у фашистівській Італії, 18.35 Програма на завтра, 18,40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт народньої музики, 20.00 Північна музика — з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Ф. Шопена, 21,30 Спів, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкові форми в камеральній музиці, 22.45 Танкова музика.

Радіокутик.

ПРОГРАМОВА АНКЕТА „ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ".

У звязку з програмовою анкетою Бюра Студій, яка почалася 1. січня б. р. і закінчилася 1. квітня, надійшло до „Польського Радія" 14.000 відповідей від радіослухачів, на пересланих їм формулярах.

Такий формуляр має 63 питань, на які відповідали радіослухачі, висловлюючи свої уподобання та уваги на програмові теми або свої критичні завваги.

Скільки доброї волі виказала в цьому відношенні радіова авдиторія, скільки вкладено в цю працю запалу, свідчить факт, що поза відповідями на анкетових аркушах надійшло 1000 листів часто на кілька сторінок. Це були, так би мовити, старанно опрацьовані реферати **на** програмові теми радія.

Щоб опрацювати такий великий матеріял, зангажовано додатково 10 студентів, які разом із постійним персоналом Бюра Студій перевели аналізу надісланих відповідей.

Картотека Бюра Студій заповнена 70.000 карток рожевими, блакитними і білими, на які втягнено уваги радіослухачів. Рожеві картки містять похвали, блакитні — ради і пропозиції, а білі — більш гострі і критичні слова:

Остаточне опрацьовання анкети в формі повного справоздання, займе час до осени, поки зявиться брошура, яку радіослухачі зможуть дістати.

Матеріял, зібраний анкетою Бюра Студій буде невичерпаним джерелом досліду для Програмової Дирекції П. Р., яка зможе користати з нього, орієнтуючися в напрямних лініях уподобань радіослухачів. Це без сумніву вплине на щораз більше достосування радіової програми до побажань і вимог радіослухачів.

Щоб мати поняття про розмір праці виконаної Бюром Студій „Польського Радія" за кілька місяців, досить зазначити, що австрійська радіофонія опрацьовувала таку саму анкету за два роки.

БІРЖА.

Варшава 20. 7. (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.45, 63, 27, Берлін 213.98 2.92, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.20, 61.92, 59.48, Копенгаген 118.85, 19.04, 118.46, Льондон 26.61, 25.68, 26.54, Нью Йорк чеки 5.28 і 7/8, Нью Йорк наб. 5.29, 5.30 і 1/4, 5.27 і 3/4, Осло 133.70, 134 03, 3.37, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 137.30, 137.63, 136.97, Цірих 173.05, 3.39, 271, Відень 99.20, 98.80 Італія 42, 41.70, Гельсінки 11.76, 11.70, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.28.75, 5.26.75.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельгія бельг. 89.61—89.20, Доляри американські 5.30, — 5.27, Дол. канадійські 5.28.50—5.25.50, Фльорени голянд. 360.92 — 9.20, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.39 — 172.55, Фунти англ. 26.63 — 26.52, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 119,04, 118.20, Корони норв. 134.03—133.05, Кор. шв. 137.63—136.65, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.76—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. 65.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 6', серії 72—71, 3 конв. 47, 6 дол. 57, 4 прен. дол. 47, 7 стаб, 44.

Акції.

Банк Польський 94, 92, Цукор 26.50, Ліліпоп 12.10, Стариховичі 32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20-го липня н. р. кооперативні платять за:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0·14 „
1 к. яйц	2.50—2.53 „

Тенденція на масло сидьна, на молоко зниження, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 20. VI. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, якою подвірні птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймають.

Ціни денні: тенденція на курята зниження, на індики, качки, кури хвилево вдержана.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. півріч 1936: (в золотих).

Воєвідство Тернопіль:

Скалат. Дир. А. Ференц зб. Скалат-місто 42.40, Городниця 18.62, Жеребки Кор. 13, Жеребки Шлях. 6.54, Зарубинці 5.10. Іванівка 3.66, Колодіївка 14.45, Магдалівка 4.50, Новосілка Скал. 8.92, Пізнанка Гн. 3.45, Скалат Ст. 4.55, Качанівка 1, Криве 5.85, Турівка 6.30, Пащівка 17.95, Лука-м. 9.92, Остапе 9.46, Рожиська 13.38, Бірки м. 7, Волиця 4.85, Буцики 9.90, Вікно 10.67, Грималів 11.60, Зелене 9.70, Козина 2.50, Красне 3.70, Лежанівка 17.97, Пайка 4.20, Товсте 8.05, Оріховець 4.80, Мислава 6.95, Камінки 15.27, Мислава 10.75, Супрунівка 14, Росоховатець 4.58, Староміщина 11.99, Чернилівка 5.77, Колодіївка 11.64, Мовчанівка 1, Хмелиська 3.80, Глібів 23.65, Кокошинці 11.14. Богданівка 15.77, Задниківка 21.44, Скалат-м., Б. Онуферко 2, Інж. А. Чемерис 1, Кокошинці, пар. ур. 8.

Теребовля. Союз Українок. Н. Мохнацька зб. Теребовля 43.67, Бернадівка 0.80, Бринула Нова 8.91, Бринула Ст. 3.22, Вербовець 7, Винявка 5.81, Гуминська 7.87, Говндів В. 4.50, Деренівка 4.55, Довге 5.58, Застіночe 2.54, Заздрість Ст. 3.91, Зубів 2.48, Ілавче 3.80, Кобиловодки 1.15, Кудьчики 2, Лошнів 2.10, Малів 4.52. Могильниця Н. 63.84, Могильниця Ст. 16.49, Мшанець 8.81, Острівець 5.13, Попдани 1.25, Романівка 6.10, Різдвяни 8.26, Серецько 5.24, Семенів 4.01, Струсів 11.70, Слобідка Стр. 8.25, Янів 3.55, Я. Гошоватюк 2.40, Варваринці 1, Будзанів. уч. П. Дмидос 5, Теребовля, М. Заба 1.

Тернопіль Р. Цегельський зб. Тернопіль зб. на листи 90.30, зб. до пушок 82.76, Баворів 5.17, Байківці 1.40, Висипівці 3.45, Воробіївка 6.96, Городище-м. 5.95 Грядки 3, Глубічок Вед. 30.89, Денисів 16.65, Доманка 16.40. Доманорич 13.67, Дубівці 11.20, Забойки 4.05, Заруде 2.20, Іванчів Гор. 3.20, Іванчів Дол. 3.49, Ігровиць 8.64, Кипичка 10.89, Конопківка 5.84, Константинівка 1.05, Купчинці 14.85, Кутківці 6.15, Вадичин 22.01, Лучка 1.60, Людвиківка 6, Малашівці 16.50, Микулинці 14.10, Мшанець 1.10, Мастасів 6.70, Оборинці 2.20, Острів 13.20, Петриків, 7.39, Покропивна 3, Плесківці 4.90, Пронятин 8.26, Прошова 18.18, Романівка 6.25, Русанівка 4.40, Середняки 6.61, Серединці 3.35, Скоморохи 6.95, Слобідка 0.06, Стегниківці 12, Ступки 15.06, Товстолуг 8.55, Ходачків Вел. 3.10, Ходачків Мал. 15, Цебрів 14.59, Чернелів Руський 11.58, Черників 17.31, Чистилів 3. Чортория 2.05, Шляхтинці 10.05, Глубічок Вед. 1.25, — А. Говда, Київ, о. М. Горин 15.20, Буцинів, М. Заварич 21.77, Малашівці, гр. кат. церква 2.50, Тернопіль, Зегинович 0.1, М. Ковальчук 1, М. Никифорук 2, С. Врубельський 1.

Чортків. Гади Рослякова зб. 275.03. Лемківщина: Лапшут, д-р В. Кіндрачук 10, Стрижів, Г. Білинський 2, Лежайськ: П. Ковальчук 0.50, Рашів, Л. Посацький 5, Горшця, М. Кушнір 2, Сокільники к. Надбер., І. Любай 1. Жарнова, В. Загаровський 2, Грибів, Н. Лозинська 1, Воля, В. Вишницький 1, Кросно, М. Конистинський 2, Кшанка, Р. Бачинський 1.50, Іздебки, В. Цирінь 1, Динів, О. Дутчакова 1, Городисько, К. Васильченко 1, Гладишів, пар. ур. 11.50.

Волинь: Луцк, М. Єрмолаїв 1, О. Сональ 5, М. Орех 1, д-р Л. Зарицький 1, Рівне: уч. А. Вівчарук 1.50, д-р Р. Могильницькой 5, Мізоч, д-р М. Фридрих 2, Ліпе, С. Северинюк 1.50, Рудка—Дубно, О. Захалужний 1.

Польща:

Варшава; П. Сікора 2.50, Ф. Майстер 3, Др. Р. Смаль-Стоцький 6, Е. Кордубова 2, С. Лукасевич 2, І. Коцур 5, Інж. С. Попович 3, Краків: О. Сольчаник 1, Я. Шульган 3, Ченстохова, Інж. В. Бермек 2, Зузови, І. Шишка 1, Чемерники, А. Мандзій 1.50, Кобиле, В. Бундзяк 2, Грабовниця ст., Інж. Б. Дрималик 5, Воякова, І. Вовх 2, Влоцлавек, І. Зельський 1, Ключе, І. Гладишевський 3.50, Генрикія варш., Д. Щербинський 2, Пулави, Др. М. Лятишевський 3, Лубна, Н. і С. Гандзюки 2, Барани, С. Сохацький 5, Пшасниш, уч. В. Кузьмів 2, Катовиці, Р. Шора 5, Др. Ковальчук 6, М. Комісар 1, Брошеци, Ст. Кривик 1, Луків, М. Лукавецький 2, Кунява, І. Білоус 1, Пьотркія, С. Сенета 1, Пьотркія триб., С. Лотоцький 1.50, Цицю, М. Пастернак 1, Влощова, М. Блавацька 2, Бусько-Здруй, О. і Н. Меренівні 5, Вільно, Г. Трухан 3, Відбіря, С. Зарума 1, Ополе, Б. Кашуба 1.50, Гребів к/Прос., І. Довбенко 1, Моняки, С. Галан 1, Коморів, упр. шк. М. Пазідзор 2, Торунь, Інж. Т. Горинцький 2, Пажно, ем. уч. З. Марак 2, Лудзь, Інж. В. Дітковський 1, Паків к/Сташ., Л. Федович 1, Долешга, А. Купик 1, Люблин, О. Крохмалюк 0.80, Брянськ, Е. Хахуляк 1, Зятор, М. Ковальчукова 1, Курів любл., М. Лятчинець 1, Сицина, І. Скібінський 1, Воля мальк., Р. Гошовський 2, Стопніца, В. Євфімчук 3, Стравчин, А. Сайфайт 2, Мисленці, І. Яшан 2, Кропів. Вигода, Куруо А. 6.30, Гішовець, Інж. М. Ісаїв 1.30, Голонут, Р. Будзяк 1, Гоньовда, Мр. М. Ольховий 2, Руда пабян., уч. Е. і П. Костюки 2, Тарнів, В. Кіцак 1.

Заграниця:

Девойт Міш. У. С. А., П. і С. Боднарі 10 дол. ам,

Подяка.

Вп. П. Др. Максимовській складаю щиру подяку за безкорисне виїжджування мене з тяжкої недуги ока.

2429 **Назарева.**

ОПОВІСТКИ.

„Союз Українок" у Кустині замість вінка на могилу дорогої працівниці бл. п. Марії Нагурської, складає на „Рідну Школу" зол. 5.

На викупно Укр. Городу „Сокола-Батька" вложив в Адм. „Діла" Микола Негребецький з Рівного зол. 2.— і кличе адвокатів І. Корноухова, М. Багрієвського і лікаря Др. Р. Могильницького всіх з Рівного.

НАУКА

РЕФЕРАТИ: агрономічні, з домашнього господарства, організаційні та інші виготовляє скоро і дешево фахова сила. Зголошуватись під **„Реферати"** до Адм. „Діла". 2—3

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ, комфорт, в середмістю зараз до винайму. Відомість „Сільський Господар", Ринок 10, тел. 230-53, 2427, 2—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ ГАРНУ СОНЯШНУ ПАРЦЕЛЮ 114 сяжнів, побіч професорської колонії Горішній Личаків. Ціна 3700 зол. Відомість: Пірів 49, дім Барановського. 2431, 1—2

РІЖНІ

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолія). 2295 10-?

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії. **НАСІДІВКИ.** великий вибір **ЗАЯЦЬ,** Оссолінських чотирнацять. 2331 8—10

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 27-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни поміркувані! 2252 17-20

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін і стелі, „вірування" і циклінування підлоги. **„НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9.** тел. 236-51. 2202 16-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1258 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 43-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ЗО КОНФІСКАТІ ВИКЛАД ДРУГИЙ

Ч. 162 (14.411). Львів, середа 22. липня 1936. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудием. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Півріччо 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-43, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Неясне положення в Еспанії.

ПОВСТАНЦІ ЙДУТЬ ВПЕРЕД.

ЛІССАБОНА, 21. 7. ПАТ. Ходять чутки, що **повстанці опанували Андалюзію й інші провінції та посуваючися вперед, розбили курінь гірників.** Поїздів з Португалії до Еспанії не пускають.

ПОВСТАНЧА МОБІЛІЗАЦІЯ.

ЛІССАБОНА, 21. 7. ПАТ. **Головна квартира повстанців проголосила загальну мобілізацію всіх здібних до зброї на опанованих просторах.**

ЧЕРВОНІ ПРАПОРИ І ПОЖЕЖА.

ЛЬОНДОН, 21. 7. ПАТ. Англійські старшини, які приїхали до Гібральтару, оповідають, що Малаґа в руках комуністів. Над містом і пристанею мають червоні прапори, у місті сильні пожежі.

БОРОТЬБА В ЕТЕРІ.

СЕВІЛЛЯ, 21. 7. ПАТ. Тутешня радіостація оголосила дві ноти, у яких дементує урядові комунікати та звертає увагу, що уряд подає через інші радіостації фальшиві комунікати на тій самій хвилі, що севільська. Поправді повстанча акція розвивається пляново; один артилерійський полк, що прилучився до повстанців, занявлетунський майдан у Мадриді.

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. У комунікаті наданому в год. 3.15 уряд запевнює, що панує над положенням і що повстанці масово піддаються. Не годиться з цим запевненням заклик до міліції та поліції не витрачувати муніції, бо вона може придатися у поважніших хвилинах. Валенсійська радіостація оголосила соціялістичну відозву.

БАРСЕЛЬОНА, 21. 7. ПАТ. Вчора в год. 22. тутешня радіостація надала відозву соціялістичної партії такого змісту: „Робітникам слід нині приступити до праці та співділати з урядовими військами; зрештою слухати лише директив соціялістичної партії".

НА ФРАНЦУСЬКОМУ КОРДОНІ.

ПАРИЖ, 21. 7. ПАТ. З Анде повідомляють, що приїхало тут небагато подорожніх з Еспанії. Вони оповідають, що по дорозі стрічали збройні відділи, які ескортували їх до кордону. Урядові війська пильно стережуть кордон, помагає їм робітнича сторожа. Губернатор зі Сан Себастіян змобілізував усіх мужчин від 21 до 30 літ для оборони від повстанців. На шляхах до Навари збудовано барикади.

ПАРИЖ, 21. 7. ПАТ. Всі поїзди з Еспанії приїхали нині в часі означеному в розкладі їзди.

МАДРИД ЩЕ В РУКАХ УРЯДУ.

АНДЕ, 21. 7. Райтер. **Повстанчі війська є панами положення у Севіллі, Гранаді, Малязі та Бургос, зате в Мадриді утримався уряд.**

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. Залога міста Аїльокаляде Тенарес (б. Мадриду) прилучилася до повстання, опісля піддалася урядовим військам.

ГІБРАЛЬТАР, 21. 7. ПАТ. 4 еспанські кораблі обстрілювали Севту.

ТАНЖЕР, 21. 7. ПАТ. Причалило тут 7 еспанських кораблів, на яких моряки інтернували старшин, що хотіли прилучитися до повстання.

БРИТІЙСЬКІ КРУЖЛЯКИ.

ЛЬОНДОН, 21. 7. ПАТ. Два британські кружляки стоять на якорі, готові вирушити до Еспанії.

СТИНАЮТЬ ГОЛОВИ.

ЛЯ АНДЕ, 21. 7. ПАТ. Залізничого лікаря, відомого фашиста, хтось убив, обтинаючи йому голову.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТКИ.

ЛІССАБОНА, 21. 7. ПАТ. Вістки з Еспанії взаїмно заперечують себе. Уряд запевнює, що повстанці намагалися висадити десант лише в одній пристані, відкіля їх відкинули, зате інші джерела подають, що десант пощастив у кількох містах. Поголоски, немовби Мадрид попав у руки повстанців, не потверджені.

РОЛЯ РОБІТНИКІВ.

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. В год. 17. міністер внутр. справ наказав робітничим міліціям точно виконувати накази у боротьбі з повстанцями.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріально Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛОЖЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 21. 7. ПАТ. Тутешня преса пильно слідкує за подіями в Еспанії. Вона добре поінформована через кореспондентів, яких сам „Парі Суар" вислав 7-ох до Еспанії та еспан. Марока. Вона стверджує, що **повстання прийняло куди грізніші розміри, як до цього признається уряд у своїх комунікатах: воно охопило південну Еспанію та деякі північні провінції. Повстання може перейти у довгу громадянську війну** тому, що уряд роздає зброю між населення, зокрема між прихильників „людового фронту". **Озброєна комуністична молодь обсадила французький кордон,** усуваючи відтіля поліцію та граничну сторожу. „Енформасіон" боїться за долю французького Марока та застановляється, яке становище мають зайняти великодержави, бо як відомо пристань Танжер в еспан. Мароку становить нейтральну смугу під збірною гарантією Еспанії, Франції, Англії та Італії.

Греція в обличчі демілітаризації проливів.

РАДІСТЬ У ТУРЕЧЧИНІ.

АТЕНИ, 21. 7. ПАТ. Уряд заявляє в комунікаті, що статут грецьких островів положених здовж анатольського побережа і дотепер здемілітаризованих, вповні залежить від статута, який обовязує у проливах.

ЦАРГОРОД, 21. 7. ПАТ. Вчора вечором відбулася тут велика маніфестація з участю фльоти.

Мегафони повідомляють населення, що конвенцію у Монтре підписано.

АНКАРА, 21. 7. ПАТ. 30. ц. м. збереться народне зібрання на надзвичайну сесію

Англо-египетське непорозуміння.

ЛЬОНДОН, 21. 7. ПАТ. Підчас переговорів британська делеґація не хотіла погодитися на арабське домагання, щоб нові касарні та стратеґічні шляхи будували виключно єгиптяни, тому відкликалися до Льондону.

Араби не переривають страйку.

ЄРУСАЛИМ, 21. 7. ПАТ. На засіданні при зачинених дверях рішила вчора найвища арабська рада продовжувати страйк і запротестувати проти зброєння жидів.

В концентраційному таборі в Сарафенд замкнено 260 арабських провідників.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Як далеко у нас до дійсної нормалізації.

З приводу одної характеристичної заборони дитячого садку Р. Ш.

Львів, 21. липня 1936.

Річ іде про дитячі садки. Боротьба за таку — можна сказати — дрібничку, як організування і ведення сезонових дитячих садків для дітей у передшкільному віці, полишених в часі літніх робіт у полі без опіки дома, просто на ласку долі — тривала літами. За право організувати такі необхідні дитячі садки боролася Рідна Школа й У.П.Р., боролися українські батьки на місцях — і ця дуже хосенна та в наших обставинах необхідна акція натрапляла на найрізнородніші перепони.

Як виносили подання в такій справі до староства, як органу суспільної опіки, то воно передавало ту просьбу до шкільного інспекторату. Шкільний інспекторат трактував дитячий садок як постійне передшкілля і вимагав усіх тих тяжких і коштовних передумовин (з планами будинку, фаховими свідоцтвами і свідоцтвами льояльности, з усякими комісіями і т. п.), що їх шкільна влада вимагає до дозволу на заснування приватної школи, а яких полагодження тривае місяцями, часом і роками.

Одначе Рідна Школа і зацікавлені батьки не зражувалися такими і всякими іншими перепонами, але акцію дитячих садків вели безупинно дальше. Солідна опіка і доцільна праця в дитячих садках, здавалося, переконала вкінці компетентні польські чинники, що це не є ані не безпечна, ані шкідлива, але навпаки: дуже потрібна й корисна річ. Після того появився обіжник Куратор'ї Л.Ш.О. з 2. січня 1935 р. ч. I. 35.006/34, в якому стверджено, що в дитячих садках щиро опікуються дітьми, доживлюють їх і навіть зодягають та корисними розмовами, співами і забавами їх виховують. Тому доручено шкільним інспекторам „мати ті обставини на увазі, щоб не утруднювати гуманітарним установам їх важкої добродійної праці".

Здавалось би, що як Куратор'я Л.Ш.О. видала цей обіжник у січні 1935 р., то вже в літі 1935 р. не буде на области тієї Куратор'ї дотеперішніх перепон. Одначе ті перепони тягнулись цілий літній сезон 1935 р. з тої простої причини, бо... повищий обіжник появився в куратор'йному „Урядовому Деннику" щойно за жовтень 1935 р., себто в часі, коли вже сезон дитячих садків давно минув.

Якщо внаслідок подивугідного посліху Куратор'ї Л.Ш.О. з проголошенням свого власного розпорядку у справі дитячих садків не можна було в 1935 р. оминути перешкод, то здавалося, що в 1936 р. вже рішуче не буде ніяких перепон. На це Рідна Школа й українське громадянство рахували тим більше, що справу дитячих садків, як справу суспільної опіки, передано повітовим старостам.

Згідно з правдою треба признати, що деякі старости дійсно поводилися зовсім коректно та

дитячим садкам і їх провідницям не робили ніяких перепон. Але були й такі, що взагалі не хотіли згодитися на заснування дитячих садків у „їхньому" повіті, або не хотіли затвердити провідниць. Інші прикривалися вимівкою, що в їхньому повіті вже організують т. зв. „громадські дитячі садки" для всіх дітей без огляду на народність. А були й такі, що торгувалися: в тих і тих громадах мають бути тільки „громадські" дитячі садки, а знову в інших можуть бути дитячі садки Рідної Школи. Проти таких рішень, які обмежували організування рідношкільних дитячих садків, вношено звичайно рекурси, які розглядає воєвідський уряд.

Та найцікавіше рішення видав п. Марітчак, повітовий віцестароста в Березові. Як на прохання у справі дозволу на дитячий садок в Улючу свящицький Повітовий Кружок Р.Ш. не дістав відповіди, уряд кілька разів телефонічно до березівського староства, одначе без успіху. Зі староства давали стереотипну відповідь, що пан староста застеріг собі цю справу до свого виключного полагодження і дотичне подання тримає у себе. Вкінці староство доручило рішення такого змісту:

„Starostwo Powiatowe Brzozowskie.

L. Pol. 6/51/36. Brzozów, dnia 6. lipca 1936 r.

Do P. T. Tow. Ridna Szkoła
na ręce przew. Zarządu Dr. Wanczyckiego
w Sanoku.

Na wniesioną prośbę w sprawie zezwolenia na urządzenie ogródka dziecięcego w Uluczu odmawiam pozwolenia na urządzenie tegoż, ponieważ w Uluczu jest już urządzona i czynna półkolonja letnia dla wszystkich dzieci.

Kolonja ta jest urządzona przez Towarzystwo Szkoły Ludowej i uczestnikami kolonji są również dzieci ruskie, przeto nie zachodzi konieczność urządzenia ogródka przez P. T. Towarzystwo.

Od tej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po doręczeniu niniejszej decyzji.

Za Starostę powiatowego **Maritczak** wr. Wicestarosta".

Повітовий Кружок Р. Ш. в Сяноці вніс очевидно проти повищого рішення своєчасно рекурс до Львівського Воєвідського Уряду, а заразом і жалобу до п. преміера ген. Складковського на таку яскраво сторонничу поведінку березівського старости. Бо відмова дитячого садка українській установі в українському селі та одночасно дозвіл на такий садок „T. Ś. L.", добре відомому ще з передвоєнних денаціоналізаційних подань на українських землях і з повоєнних „мобілізацій" та „офензив" на завоювання душ української дітвори, дає цілій справі специфічний посмак.

Як ту справу вирішить Львівський Воєвідський Уряд, чи і як зареагує на це п. преміер Складковський — про це поінформуємо наших читачів, як тільки дістанемо дотичні відомости.

Всеж таки з повищого, як і з подібних заборон українських дитячих садків у тернопільському воєвідстві, бачимо наглядно, як далеко ще до дійсної нормалізації відносин на наших землях.

І. Г.

ФРИДРИХ КАРІНТИ

КРАВАТКА.

— Ернесте! Ти маєш дуже гарну краватку. Де ти купив її?

— Недалеко, в Ринку.

— Справді гарна. До побачення.

— До побачення.

Ернест ішов і кивав головою: справді гарну краватку має. Коли побачив себе випадково у вистановій шибі, випростувався задоволений.

Сонце знову визирнуло з-поза хмар. Ернест рішив що треба використати нагоду і замість піти додому, пройтись трохи. Він мав покупити ще одну орудку, але вона не була негайна. Прохід завсіди добре робить на настрій.

Перешкоджала думка про працю. Таке вже життя. Тоді, коли ти молодий і хотів би його якнайбільше використати, тоді мусиш найтяжче працювати, всього собі відмовляти і складати собі ціле життя з дрібниць, підготовляючи собі буцім то спокійну старість. Дивна річ. Чи життя це не прохід, безжурність, радощі, кохання, одне слово — молодість? А в реальному житті виходить зовсім навпаки: молодість це праця і боротьба за становище, за якесь місце, попросту: все не так, як повинно бути. Він пригадав собі якусь дуже мудру думку: „Життя є досконале тоді, коли людина у дозрілому віці здійснює для своєї старости те, що молодість поставила собі за мету". Аж голова холодом війнула, таке це було розумне.

А тут от» Ели справді гарна. Ганс саме щойно сказав... Але ні, Ганс говорив не про Елю, а про краватку... Шок щодо краватки —

І знов його думка завернула до Елі. Якби це гарно було тепер зустріти її посередині вулиці, але так, щоб вона перша помітила його.

Пішов уперед.

— Ернесте! Якто ви вже мене навіть не пізнаєте?

— Цілую ручки!

Обоє засміялись.

— Ви справді бурмило! Чомуж ви до мене не зайшли? Чи чекали може, ож я до вас...? Виходить так, що я мушу за вами бігати.

— Ні, це справді дуже гарно, що ви не завагались перші мене зачіпити, як ж так ішов...

— Зовсім звичайна річ. Коли ви ще так гарно і просто сунете попереж себе... но, і ще з такою чудовою краваткою!

— Алеж це собі звичайний такий штучний шовк, куплений у крамниці в Ринку.

— Я ніколи не була би повірила, що ви маєте такий добрий смак.

— Не варт і говорити! От собі така сама, як інші. Скажіть мені краще: куди ви так ідете?

— А ви може знаєте охоту супроводити мене? Коли дозволите, то з великою приємністю.

— Прошу. А як вам ведеться?

— Чи ви все ще мешкаєте в пансіоні сами?

— Певно.

— Коли так...

— А чи ви не захотіли би зайти на хвилинку на шклянку чаю до мене?...

Хтось штовхнув його.

Ах, усе це були мрії. Як можна так задуматись на вулиці! Здавалось йому, що справді ще хвилину тому бачив Елю і чув її голос. Попросту ідіотська думка, що міг би її зустрівати тоді, коли хоче. Ні, щастя в житті так не приходить від одної примхи, його треба вміти здогнати. І час треба мати. Добре, що він тепер трохи свобідний. У якому то пансіоні вона мешкає? Ага. Просто йде туди. Сам не помітив.

— Добрий день! Чи можу бачити паню Елю? Чи вона дома? Дякую, я можу почекати.

— Хто там? — чути голос.

— Це я.

—Який „я"? Ах, це пан Ернест Богнер. Звідки ви тут узялись.

— Я переходив мимо і дозволив собі на хвилину..

— Мусите тут хвилинку почекати... Бачите, я не можу, на жаль вас прийняти, бо маю в себе... одну приятельку... Але я вже думала собі про те, що мушу знову цими днями зайти з Ґердою до тої кавярні, де ми зустрілись разом. А зрештою, як вам ведеться, пане Богнер?

— Дякую. Дуже добре.

— Це дуже чемно з вашого боку, що ви не забули за мене. Дякую дуже. До побачення.

— Я був тут недалеко. На Ринку...

— До поба — —

— Оглядав вистави і мусів собі дещо купити. Хотів вас спитати, як вам подобається оця краватка.

— Дуже гарна. До побачення, пане Ернесте.

— Цілую ручки.

Ернест збіг униз по сходах, якби хтось за ним біг.

„Одна приятелька..." А він чув виразно чоловічий голос. Він пізнав свого приятеля. Чув, як вони пошепки нараджувались, чи взагалі відчиняти двері. А він, ідіот, що пробував затримати її товариською розмовою і своєю новою краваткою. Соромно і гидко.

Побіг на вулицю. Глянув іще раз у вистаовзу шибу на свою краватку. Та в тій самій хвилині відчув, ничеб вона його душила так, що не міг віддихати.

А поправді тільки: один прохід, одна мрія, одна така собі звичайна сцена.

Перекл. *в. б.*

Присилайте передплату!

„Час працює проти нас".

Серед численних і грубих томів про причини катастрофи російської імперії — (російські політики справедливо підкреслюють, що в 1917 році в Росії прийшла не революція, а катастрофа імперії), — є одна невеличка книжечка. Належить вона перу відомого історика земств (самоврядувань) в б. Росії п. Борису Веселовському. Цей Веселовський був призначений в 1917 р. головою дуже відповідальної установи, а саме — він став на чолі так зв. „Совещанія по подготовке к Всероссійскому Учредительному Собранію". І ось він-то у своїй книжечці розкриває і пояснює ті мало відомі або й зовсім невідомі причини й пружини, що обернули російську революцію, яка відкривала перед цією державою широкий шлях до поступу, у катастрофу великої імперії.

Льогіка подій у той час була така: прийшла революція, цар відмовився від престолу і владу в Росії перебрало Тимчасове Правительство, що тимчасово залагоджувало всі справи. Але мав прийти справжній „господар землі Русской" — „Всероссійское Учредітельное Собраніе" (Установчі Збори) і воно то мусіло мати всю повноту влади, щоб настановити в Росії новий лад і порядок.

І ось тут-то почалася драма. Всі ми — пише Веселовський — що зібралися для підготови всеросійських установчих зборів відчували, що в Росії, поруч позитивних революційних сил, працюють також руйницькі. Ленін уже приїхав із Німеччини і почав видавати свої деморалізуючі прокламації. І ми розуміли і відчували, гостро відчували, що мусимо поспішати, що між підготовною акцією до Установчих Зборів і акцією большевицькою починаються перегони. Хто скоріше? Чи закріплення устрою й порядку, чи анархія і Ленін? Одначе трудність положення була в тому, що довкола установчих зборів скупчилося занадто багато і занадто великих інтересів. Установчі збори мали втілити мрії поколінь російських революціонерів, вони мали задовольнити всі вимоги, потреби і бажання народів і станів величезної імперії. Тимто природно, у цій справі стали забирати голос партії, організації, самоврядування, стани та нарешті окремі землі й народи, до киргизів та інших „кочових" племен включно. Інтереси всіх треба було взяти на увагу при виборах до Установчих Зборів. Кожний мав свої претенсії, завваги, кожний субєктивно мав рацію, але ми бачили, що машина наша посувається занадто помалу і що події нас випереджують. Ми поспішали, ми робили величезні зусилля, щоб справа не затримувалась, але Ленін теж не спав, і тимчасом кожне нове внесення партій, кожне непорозуміння, навіть зупинка в друкарні, фатально затримували справу. Хоч як ми поспішали, — ми спізнювались і — трагічно спізнились. Епільог цієї історії відомий: Всеросійські Установчі Збори скликали на 5 січня 1918 року, а Ленін, з маленькою групкою людей, зробив большевицький переворот у Росії 25. жовтня 1917 року, себто на два місяці раніше. Це й вирішило долю російської імперії. Хоч Установчі Збори були мрією поколінь, хоч у виборах до них взяло участь 100 мілїонів людей різних народностей жидок Уріцький на приказ групки, **що прийшла скоріше**, в один день розігнав Установчі Збори і тим вирішив дальшу долю „шостої частини світу".

Це щире оповідання й признання п. Веселовського, — людини солідної й поважної, — нам часто пригадується, коли дивимось на нашу, українську, політику. „Українська політика — і час" — ось тема, що дожидає свого дослідника. „Темпо української політики", „Час, як складовий елемент української політичної акції" — ось теми, гідні національного конкурсу.

Оповідання п. Веселовського особливо для нас цікаве по певній своїй аналогії з „Всеукраїнським Національним Конгресом", з тою лише різницею, що п. Веселовський всеж за пів року зумів скликати Всеросійські Установчі Збори величезної держави, а своїх ми ще не зібрали і за півтора року. Аналогія, — тільки слабша, у тому, що тоді перегонив Керенського один Ленін, а нас нині — далеко більше „претендентів".

Справді, не можемо закривати очей, що сьогодні, як ніколи, українська справа стоїть гостро. Про це ми навіть любимо нині говорити й писати. Але мусимо щиро признати: в реальному українському політичному житті ми не бачимо ознак того, що справді з українською справою є так горяче... Доказом свідомости цього було передовсім „темпо" праці політичних партій і чинників. Тимчасом цього якось не видко. Можна сказати навіть навпаки: ріжного роду „загайки", „відтягання", „незясованість", „втрата контакту", як „на зміть", нині на порядку денному.

А може це доказ, що нічого такого спішного з українською справою не твориться? Відповідаємо: ні. Це „українська вдача", — перевірена на чисто історичних прикладах, хоч би з недавнього минулого. Маємо класичні приклади, що навіть найбільш круті повороти в українській історії не змінили нашого, освяченого історією, „темпа". Ми завсіди і у всьому „спізнювались", не попадали на час, приходили на шапкобрання. „Час" був нашим постійним і найбільшим ворогом. І головне, — непидним: українська політика ніколи не враховувала часу, як складового і необхідного елєменту кожної акції, отже і політичної.

Але колись цей згубний і неавдний „бацильо" треба витягнути на світ божий і добре йому придивитись...

Колишній гетьман П. Скоропадський у своїх споминах отверто признається: „Помилки, — може подекуди й катастрофічні у своїх наслідках у нас траплялись". Одною з тих помилок автор признає спізнення з організацією української армії.

Але в цій військовій справі, ми і поза ним увесь час спізнювались. Почитайте спогади ріжних людей, проаналізуйте, порівняйте і ви зможете підрахувати коли, з якою справою, чому і на скільки ми спізнились.

Доба Директорії по своїй суті була добою передовсім військовою. Але тут стає з нами в перегони вже Троцький. Порівнюючи з ним, ми мали навіть значні плюси (в Росії ще йшов розвал). В цих перегонах був сенс боротьби 1919—1920 років. Але мусимо признати: Троцький нас „догнав і перегнав".

Наші парляменти. Наші міністерські кріси...

Не дивлячись на війну, ці кріси були затяжні, — тяглись тижні, місяці, тоді, як повинні були кінчатись за два-три дні.

Травень 1920 року. Військо — на фронті. Похід на Київ, а тут — урядова криза. Два тижні, три. Цілий місяць. Переговори, балачки, торги і впертість, українська впертість...

Червень 1921 року. Тернів. Рада Республіки. Україна вся напередодні повстання. Чекає гасла: жита високі, ліси — не проглянеш. А тут — „міністерська криза". Місяць, два. Наслідки: Базар. 359. Терор на Україні.

Якаж **причина** цих інших фатальних спізнювань?

Гадаємо: наша вдача. **Упертість.** Селянська психольогія. Незвичка до швидкого порозуміння з людьми, до перетрактацій, до гнучкости.

Навіть про російського селянина, більш оборотного, Некрасов писав:

„Мужік — что бик —
Втемяшется ему какая блаж,
Колом ее оттудова
Не вишебеш..."

А анекдотична постать нашого дядька на ярмарку? Постановив ціну ще вдома і — ні з місця. Покупця трактує насторожено, мов ненприятеля на війні: його пропозиції „не чує", дивиться на бік, пахкає люльку і спльовує. Крам вертається до дому без жадних хитань і вагань, навпаки, з повною свідомістю виконаного діла: поставив на своєму.

Друга причина нашого політичного „темпо" — це наслідки чужого панування, або точніше: **психольогія безвідповідальности.** За часів панування російського чи австрійського свідомі українці, навіть сильні українські діячі, відповідальної практичної політики не вели, бо й не могли вести. Тому на перегони ні з ким не йшли й ніякими державно-політичними справами поважно не потребували турбуватися. Ділом російського чи австрійського уряду було слідкувати, щоб хтось їх не перегнав у збройних, турбуватись, щоб сходився бюджет, хвилюватись, щоб десь не поширився страйк і т. д. Для „нас" усі ці справи були байдужі. Навпаки: чим гірше, тим краще. Ми безжурно палили цигари, критикували і лібералькичали, добре памятаючи, що першого чи двадцятого кожного місяця дістанемо платню. Таким чином, „політика" тоді була для нас фактично одною приємністю: опозичником після урядової праці, нагодою „пописатися" ліберальними поглядами, красномовством. Щож до нашої власної, української, політики, то вона тоді була і могла бути занадто маленька, щоб бути відповідальною. Тому з нею

К. В.

—o—

Після здобуття Кантону.

ШАНГАЙ, 21. 7. ПАТ. 1.500 вояків ген. Юганму увійшло до Кантону. Нанкинський уряд вислав туди свого представника, щоб полагодити валютові справи.

Вожди армії пров. Квантсі перервали похід на північ і хотять переговорювати з ген. Юганму

„ДІВОЧА АРМІЯ".

ШАНГАЙ, 21. 7. ПАТ. У півд. Китаю воює відділ, зложений зі самих жінок. Він зветься „дівоча армія" і має сильні протияпонські тенденції.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

На Литві арештували 20-ох членів людово-соціялістичних дїячів за участь у заворушеннях.

Англія і Франція погодилися, щоб скликати льокарнеїську конференцію 23. ц. м.; Бельгія ще не висловила своєї думки.

У СССР творять союзні комісаріяти здоровля та справедливости. Дотепер ці ресорти належали до поодиноких республик.

У Мексику викрили терористичну змову на терені кількох стейтів. Переговори зі страйкуючим персоналом електрівні зірвані, положення загострилося.

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

зовсім нікуди не треба було поспішати. Вечірка в українськім клюбі могла бути сьогодні, але так само добре могла бути і за два тижні; українська книжка могла вийти за місяць, але могла вийти і за рік: все одно в російській чи австрійській державі нічого від того не мінялося. Отже тут, на наш погляд, — причина й нашого політичного „темпа“. Старі звички. Ми якось не усвідомили собі якслід, що після 1917 року ми вступили у фазу **„відповідальної політики“**, що ми хочемо стати підметом, а не предметом у міжнародніх перегонах, що для цього ми навіть дещо робимо. Робимо, але десь глибоко і підсвідомо твердо засіло старе переконання, що з українськими справами нема чого поспішатись. Почекають. Обід має бути на час, убрання мусить кравець пошити на час, але для української політики жодних речинців нема. І накше трудно собі пояснити „політику“ дуже багатьох українських політиків...

В. Приходько.

(Докінчення буде).

Перед радикальною земельною реформою в Польщі?

По недавній нараді генерального інспектора збройних сил ген. Ридза-Сьмігłого з прем. Славой-Складковським і міністром хліборобства Поратовським польська преса почала широко розписуватися про необхідність радикальної земельної реформи в Польщі. „Експрес Поранни“, орган зближений до уряду, пише отверто, що уряд уже підготовляє з цією метою відповідну новелю до закону про земельну реформу з 1925. р. Згаданий щоденник пригадує, що в останніх роках господарські і соціяльні відносини в Польщі основно змінились. І тому слід змінити закон про земельну реформу в тому напрямі, щоб зменшити дотеперішні норми 180-гектарових, а в деяких околицях 300-гектарових господарств для тих землевласників, які самі господарять. Мають зменшити теж норми великих промислових господарств, які нерентабельно управляють на широку мірку цукрові буряки і т. д.

У зв'язку з цими поголосками польська консервативна преса, головно варшавський „Час“, критикує гостро ініціяторів радикальної розв'язки голоду землі на селі. До цієї життєвої справи для нашого народу ще вернемося і помістимо в найближчих днях окрему статтю на цю тему.

—o—

Новий комендант VI. Д. О. К. у Львові.

До Львова приїхав з Кракова в понеділок по полудні новий комендант VI. ДОК ген. *Йосиф Зайонц*. На головнім двірці ген. Й. Зайонца привитали коменданти більших військових одиниць з терену львівського корпусу та зі Львова, воєв. начальник Квасьневський, городський староста Порембальський та ін.

—o—

Микола Рябовол, б. голова Кубанської Краєвої Ради.
(1883—1919.)

„Ми знаємо, що нас уб'ють, але ми не боїмося смерти і будемо далі чесно виконувати своє діло тому, бо віримо в його справедливість“.

(Із промови М. Рябовола).

28. червня цього року минуло 17 літ від того дня, як у Ростові на Дону в 3-ій годині вночі, розлягнувся стрілп, якими забито кубанського козака, видатного українського політичного діяча-державника, голову Кубанської Краєвої Ради — *Миколу Рябовола*.

Був це історичний червень 1919 року, коли Велика Україна крівавилася в тяжких боях з Росією большевицькою та добровольчою і коли ЗУНР переживала велику трагедію в змаганнях за свою державність. Тому стріли в далекому Ростові, на українських землях Північного Кавказу, не знайшли належного відгомону і навіть зрозуміння серед широкого громадянства. А це були стріли, вимірені в українське козаче серце й у велику українську національну ідею.

Треба правду сказати, українське громадянство як з Великої України, так і з інших українських земель, ще дуже мало знає і дуже мало цікавиться такою справою, як справа Кубані й українського Північного Кавказу. Не цім тлі життя, діяльність і смерть такої людини, як небіжчик Микола Рябовол, у свідомости цього громадянства перейшла майже непомітно. А міжтим українська національна політика вже багато заплатила і ще дорого заплатить за свою неосвідомленість і байдужість у справі своїх східних українських земель.

Правда, як ми зазначили вище, українська інтеліґенція з велико-українських і західно-українських земель була занадто заабсорбована своїми безпосередніми справами — й просто не вистачило для Кубані й сусідніх з нею українських теренів. Але треба сказати, що й за сімнадцять літ „спокійного“ життя ця передова українська інтеліґенція також не знайшла часу й потреби, щоб ближче зацікавитись цим українським краєм і нині, на жаль, у цьому відношенні панує така сама велика неосвідомленість і байдужість, як то було сімнадцять років тому.

За цей час різні охочі люди зробили й роблять (самі, чи під чужою кермою) з Кубанню та іншими українськими землями Північного Кавказу все, що їм подобається: усамостійнюють на всі лади, федерують з Росією, приєднують до Росії, творять з українського народу тих земель окрему „козачу націю“ чи „кубанський нарід“, окрему козацьку державу зі всіх північно-кавказьких земель під назвою „Козакія“ і т. п., — і лише голосу українських партій та політичних чинників усе ще не чути в цій справі: через близькі, але часто другорядні справи, вони знову не бачать або ніби не хочуть бачити цієї першорядної національної справи. А вона справді першорядна: бо йде про величезну українську територію, компактно заселену українською людністю, майже півтора раза більшу, як Галичина; йде про багатий Край — кубанський родючий чорозем, донецький вугляний басейн, азово-чорноморський степ, про береги Чорного та Азовського Моря і т. д.

Микола Степанович Рябовол — один із дуже видатних українських кубанських діячів за ввесь час існування Кубані. Життя М. Рябовола — провідника, народнього вожда і керманича, так міцно звязане з життям Кубані, що писати його життєпис означало би почти історію подій Кубані та української національно-визвольної боротьби на українських землях Північного Кавказу.

—

Щоб коротко означити, хто був Микола Рябовол і чим він є для України, треба сказати: це він був той, що в переломовій добі станув на чолі українського козацького краю, як незмінний голова Кубанської Крєвої Ради і виразно зазначив напрямну своєї національної політики зєднання Кубані й усіх північно-кавказьких українських земель зі всіма іншими українськими землями в одну сильну самостійну соборну Українську Державу. За це Рябовол згинув, згинув на варті, високо тримаючи національний прапор як великий український державник і соборник, залишаючи своїм чином і смертю цілу національно-політичну та ідеольоґічну програму для майбутніх поколінь українського народу північно-кавказьких українських земель.

Трудно уявити собі тяжчу ситуацію, ніж ту, в якій опинились українські східні землі з Кубанню на чолі в 1917. році. Національна та державно-політична українська свідомість на цих землях майже не існувала, української інтеліґенції з відповідною національною свідомістю було ледви кілька одиниць. Зате серед українського населення Кубані був значний відсоток московської інтеліґенції з центральної Росії. Правда, революція 1917. року пробудила тут сильний український стихійний національний та становий козацький рух, але большевицька революція в Московщині зробила те, що північно-кавказькі українські землі стали головною базою, на якій почали збиратись усі протибольшевицькі сили (т. зв. Добровольча армія Денікіна-Врангеля) для відновлення єдиної великої та неподільної Росії.

Можна собі уявити, в яке тяжке становище попала та ґрупка кубанської української свідомої інтеліґенції, — а на чолі її М. Рябовол, яка накреслила собі національну програму і прямувала до того, щоб Кубань вийшла з революції по-перше як українська земля, по-друге як органічна федеральна частина соборної Української Національної Держави.

Як бачимо, програми були занадто різні, щоб ті дві сили — московська й українська — могли погодитись. І Микола Рябовол упав — упав від куль московських большевиків зправа, що вийшли з рядів російської Добровольчої Армії...

Треба зазначити й підкреслити, що Микола Рябовол не є тим випадковим героєм-вождем, яких так багато родить революція. Навпаки, можна сміливо сказати: це була людина, за якою давно тужить Україна. Микола Рябовол був з тіста, з якого виходять справжні національні вожді. Це був провідник з Божої ласки — розумний, шляхотний, сильний духом і волею, відданий, енергійний і відважний. Це відчували всі й у всіх етапах його життя. Це дуже добре відчули наші національні вороги.

Як студент київської політехніки в 1905—6 роках, Рябовол був незмінним головою великої Української Студентської Громади і репрезентантом в усіх студентських організаціях, на Кубані в студентських роках — він видатний діяч на перших місцях у різних громадських, явних і таємних організаціях; ще зовсім молодий, маючи 28 років, він стає одним із виборних директорів чорноморсько-кубанської кооперативної залізниці; рівночасно — головою Кубанського Кооперативного Союзу, установ дрібного кредиту, провідником Кубанської Української Національної Ради і т. д. і т. д.

Коли ж прийшла революція, М. Рябовол стає (1917) головою Кубанської Військової Ради. А з проголошенням цією Радою кубанської области вільною кубанською Республикою (під назвою „Кубанського Краю“), яка є рівноправним суверенним членом федерації вільних народів Росії, Рябовол стає головою парляменту — Кубанської Краєвої Ради. Тут він — молода людина (33 роки) виявляє свій глибокий державний розум, добрий дипльоматичний хист, національно-політичну зрілість, надзвичайну енергію, сильну волю, відвагу й уроджені прикмети народнього трибуна і провідника.

—

На цій стійці М. Рябовол упав. Упав, як народній вождь і національний герой, майже цілком певний неминучости такого свого кінця в тодішніх умовинах. Але впав також у повній свідомости, що обраний ним шлях є єдино правдивий і що за ним нестримно підуть усі вірні сини його Рідного Краю — Кубані та північно-кавказьких українських земель.

Інж. В. Васюк.

Похорони ґен. Орліч-Дрешера.

В понеділок з великими військовими почестями похоронили ґен. Орліч-Дрешера, інспектора повітряної оборони Польщі, на цвинтарі в Оксиві, недалеко Ґдині. Президент Мосціцький удекорував особисто домовину ґен. Орліч-Дрешера великою стяжкою ордеру Польонія Рестітута та золотими хрестами домовини підполк. Льота і кап. Лагевського. Домовини цих двох станніх відвезли спеціяльним поїздом до Варшави. У похоронах трагічно померлого ґен. Орліч-Дрешера взяв участь президент Польщі, генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Сьмігли, прем. Славой-Складковський, контрадмірал Унрут, генералїція, вищі військові старшини, військові аташе чужих держав і безліч делеґацій з прапорами. Підчас похорону літала ескадра 15 літаків.

З сокільського життя.

РАЙОНОВЕ СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО В ГЛИНЯНАХ.

В неділю 19. VII. ц. р., вже з самого ранку почали з'їздитися соколи з дальше та ближче відалених міст. В год. 10. рано відбулася співана Служба Божа в старій церковці перед чудотворним образом Розпяття Христового. До Служби Божої стануло 5 священників: о. декан Василь Терещук з Полтав, о. Волод. Плашовецький з Курович, о. Григорій Бойко з Підгайчик та о. Волод. Левицький з Глинян. По Службі Божій о. Роман Ульванський з Перегонова виголосив перед церквою високо-патріотичну проповідь та закінчив її гімном: „Гараз", на що соколи тричі відповіли: „Гараз". Підчас Служби Божої співав дуже добре мужеський хор з Глинян під дир. п. Степана Кулицького. Опісля з під церкви вирушив похід. На чолі йшов відпоручник Сокола-Батька побр. Волод. Тихоліз, відтак голово глинянського гнізда побр. м-р Вол. Дичок та голова повітового гнізда з Перемишлян побр. д-р Ярослав Сахно. Далі йшла орхестра „Сокола" з Лаготова в числі 10, а за нею кольони побратимів у числі 299, орхестра „Сокола" в Глинянах в числі 19, а за нею кольони посестер у числі 332 та 56 учасників. Разом 728 осіб. Були заступлені такі гнізда: Боршів, Волків, Глиняни, Замістя, Коросно, Кривичі, Куровичі Лаготів, Ладанці, Ляшки Корол., Підгайчики—Дворищі, Погорілці, Переволів, Полюхів Великий, Розворяни, Ушковичі та Якторів — разом 17 гнізд. Похід перейшов найкоротшою дорогою на площу вправ.

Пополудні свято почалося в год. 16.30, себто півтора години пізніше, як було в програмі. Причиною було величезна спека, тому Старшина „Сокола" в Глинянах рішила перенести свято на пізніше. Це була головна частина свята, Побр. Вас. Івахів з Перемишлян вивів побратимів, посестер та учасників до звіту. Звіт перебрав голова гнізда з Глинян, який відпоручникові Сокола-Батька зголосив 512 вправляючих, у тім 224 побратимів, 232 сосестри та 56 учасників. По звіті побр. м-р Дичок Вол. привітав відпоручника Сокола Батька та всіх руховиків, побр. Вол. Тихоліз склав привіт від Старшини С.-Б. а побр. д-р Яр. Сахно закував ціль та завдання Сокільської організації. Опісля зарядив 1-хвилинну мовчанку в память Гол. Отамана Симона Петлюри, в якого честь відбувалося свято. По звіті і привітах відбулася дефіляда. Стрункo йшли сокільські ряди, випрямившись перед своєю Старшиною.

До вправ вільноруч посестер виступило 6 кольон, які гарно виконали „Боже великий єдиний" та „Чашу" і „Платки" зі збірки „Як цвітки" укладу В. Тихоліза. Вправи вийшли гарно, дивно лише, що виконано 2 вправи, а не 4. Потім побратими виконали (в 6 кольонах) дві вправи укл. М. Тріля з 1934 р. Учасники в числі 47 виконали певно дві вправи: „Лучник" і „Мстислав Удатний" укл. С. Гайдучка.

Підчас перерви відбувся різночасний масовий біг на 60 метрів учасників (ставало 16); перше місце добув Петро Гриців зі Замістя в часі 8 сек. У масовому біґу побратимів на 100 м. (ставало 24) перше місце добув побр. Кінаш Михайло з Коросна в часі 12 сек., друге місце побр. Свитий з Підгайчик у часі 12,2 сек.

По перерві рій глинянських руховиків (9) під проводом начальника Галана виконав досить тяжкі, зате ефектовні вправи на поручах; це вже завансовані руховики. Ця точка була найбільше оплескувана майже двотисячною публікою. До вправ вільноруч „Будуймо" укл. Я. Благітки стануло 10 побратимів з Лаготова та Кривич. Вправи виконані бездоганно.

На закінчення відбулися вправи на драбинку того самого рода що й на поручах. Відділ цей може стануть небавком грізним суперником для львівських руховиків.

Організацією свята занявся добре побр. Евген Хомула. Якщо були які недотягнення, то по вина деяких членів Старшини „Сокола" в Глинянах, які здержують працю інших. До вправ і походу пригравали дві орхестри: Т-ва „Сокіл" у Глинянах і в Лаготові; обі виявились зі свого завдання добре. Слід підкреслити, що лаготівська орхестра грала зовсім безкорисно.

Публики на святі понад 2.000. Дивно, що в сокільській організації у Глинянах нема студентів, яких там є досить. Навіть у хорі ніодин з них не співає. Коли студентство Глинян поможе в праці місцевим товариствам?

д. вл.

ЗМІНА У ЛЬВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

Львівський віцевоєвода Станіслав Сиска відходить на становище тарнівського старости.

Дмитро Балаким

горожанин міста Яворова

по довгих і тяжких терпіннях, прийнявши Найсв. Тайни, заснув у Бозі у понеділок дня 20. липня 1936 р. у 91-ому році праведного життя.

Похорони відбудуться 22. липня в год. 17. попол. з дому жалоби при вул. Св. Терези ч. 20. на Янівський цвинтар.

На той сумний обряд запрошує Своїх, Приятелів і Знайомих горем прибита

рідня.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

відправиться у четвер дня 23. липня в год. 8.30 рано у церкві св. Юрія.

Зачинається?

Дивні „анкети" у прикордонній смузі.

„Нова Доба" в ч. 16 приносить таку вістку від свого кореспондента:

„Як відомо, недавно сойм і сенат ухвалив закон про охорону держави. Мабуть у звязку з цим переводять у м. Корці, Межирічці й околичних селах анкети. Українців питаються: „Що тут робиш?" „Чи дуже привязаний до цієї місцевости?" і т. д. У тоні й нотках місцеві українці дочуваються погроз.

Чи не вважалиб належні чинники за потрібне дати необхідні вказівки тим, що збірають згадані відомости, щоб не викликати тривоги серед українського населення?"

Що чувати в Еспанії?

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. Вчора в год. 21.30 сегільська радіостація заявила, що повстанцям визначено речинець капітуляції, а саме нині, 12. годину. Від минішнього ранку харчеві крамниці мають бути відчинені.

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. Вчора пізним вечором урядовий радіокомунікат повідомив, що урядові війська перемогли повстанців у Мадриді; 3 дооколичні залоги піддалися. Будинок міністерства внутр. справ був деякий час занятий повстанцями — тепер на ньому мають республіканські прапори. На провінції поважна частина повстанців капітулює. За урядом стоїть поліція, летунство, маринарка, людові міліції та більшість сухопутньої армії. Дотепер урядові комунікати запевнювали, що у Мадриді взагалі не було ніяких боїв.

ПОВСТАНЦІ ЗБЛИЖУЮТЬСЯ ДО ФРАНЦУСЬКОГО КОРДОНУ.

ПАРИЖ, 21. 7. ПАТ. Як подають з Анде, в ході від год. 10. рано свищуть фабричні гудки. На зборах „людового фронту" видали останні постанови щодо оборони перед повстанцями. Сподіються, що вечором прийде до битви.

Крізь піски, машини і штучний дощ.

(Від власного берлінського кореспондента.)

Сорокачленну прогульку заграничних журналістів у Німеччині завів окремий автобус 26. мин. місяця до Вартенберга серед бранденбурських пісків. Тут головна школа машинової техніки в сільському господарстві з великим показом робучих машин, моторів і тракторів. Про перевагу гумових, пневмотичних коліс у тракторів дошкульно переконують куди більші хмари пороху від залізних коліс при орянці на пісках, у яких журналістичний обовязок велів брести мало не по коліна. Техніка, правда, більше переконує, що кавчукові колеса менше жують дороги, менше встрявають у землю і значно довше витримують, так, що хоч дорожчі, оплачуються краще.

Під шопою порається біля машин відвідуваці загального курсу (14 днів) — селяни від 16 літ угору. Пізнають під фаховим проводом, як обходитися з найбільше вживаними в сільському господарстві машинами, які в них найчастіше трапляються хиби, як і котрі можуть усунути самі та з котрими мусять звертатись до фахівця. Теорією їх не мучать і механіків з них силоміць не роблять. Нема тенденції витворювати окремий сільський машиновий пролетаріят. І в ремісничих курсах (теж 14 днів) переважно засвоюють нові здобутки й вимоги техніки сільським ковалем і вод. ремісникам. Вкажучи їм складати й розкладати мотори, вчительська злобність наємне „вбудовує" до машин хиби, які мусять находити й усувати. Прості робітники краще виконують ці праці, ніж „двудрагелі" — ваше керуючий інжинір, сам, розуміється, не з простих. Станки зовсім не тішаться фабричною досконалістю, тільки стоять вони так, як це буває по можливости на селах, от напр. у бувших стайнях. Колись стояли воли, тепер кінські сили моторів; з ясел поробили столи. В курсах кермування тракторами (4 тижні) обознайомлюють обовязково і з роботою машини, до яких запрягається трактор. Опіля школи кінчається з гуком: пресі демонструють розсаджування величезних каменюк і пнів, які дуже тяжко корчувати в цілости, накладаючи вибухові патрони назверх: верчення дір уже не обовязкове (хоч у пнів усеж доцільно).

Перед обідом, серед зелені городу, перманич школи дає ще добрий коротківсто і ясність думок виклад про завдання техніки в сільському господарстві: алагіднити ріст кошої коштів вищезгаданою земпшевою добутку з землі, відтяжити селянина, також селянку. Носити воду, душити бараболю для свиней — це дає вартість години праці 5—8 фенігів, тоді як найманна праця пінитьсся кільканадцять разів більше, отже краще помпи, електричні прилади. Ноють залишені їм на річну пробу електричні кухонні прилади селянки в 15 селах перебрали й заплатили: трохи дорожче, але чисто й вигідно. Таким чином, завдяки недопільного силування промислових робітників до сільської праці, втягається промисловість посередньо до дання за збільшення збутків сільського господарства — під цей час для Німеччини надзвичайно актуальних.

Маєток у Шлагентіні лежить 40 км. далі замочок і парк шестрюють ідилічно, але піски найгіршої сорти на полях полисковть, чому за останне століття тут 30—40 разів міняється власники. Тепер посіпна спілка зрошування черпає воду з близького озера — між бранденбурськими пісками озер безліч і це надає околицям своєрідної краси — та через пропелерові помпи, одну на кожних 80 кв. метрів площі, вистрілює високо водяну криву, з якої спадають во цілій її довжині краплини, творячи імгвисту заслону. Чудовий вид — корисні наслідки; незвичайно вражає контраст між гарним пасовиськом зі стадами корів і коней та з лютнами, соняшниками і т. д. на зрошених землях і виголеною вбогістю на незрошених пісках. Вимушуючи у природі більшу продайність, тут вчислюють і граматику: з неособового дієслова „ес регнет" (паде дощ) роблять „він регнет" (ми „дощимо").

Скок на улюблену в Пруссії каву до чудового над озером розложеного літнищя Буков і поворот через прогулькові місцевости Штравсберґ, Штаргміле і т. д. гармонійно доповнюють вражкову організовану екскурсію, яка під надзвичайно симпатичним проводом фахових інжинірів і пресових провідників п-і фон Колер і д-ра Фрайденберґера вміла улучити повчальне з приємним, точність з відпочинком, милу гостинність з рекламою для справи.

Дати в часі літа один фестин, одну аматорську виставу, один концерт, один попис, одну забаву чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

ЕСПАНСЬКИЙ КОРОЛЬ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 21. 7. ПАТ. Б. есп. король Альфонс XIII. перебуває у Кенігсварт б. Карльсбаду.

З країни опію та рижу

Софії Яблонської.

— Живо та барвисто описані ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ — з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол. Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10

Еміграційні справи.

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ ЕМІГРАЦІЙНОГО ІНСПЕКТОРА У ЛЬВОВІ.

На днях залишив Львів кол. управитель Експозитури Еміграційного Уряду у Львові, опісля еміграційний інспектор при львівському Воєвідському Уряді, д-р В. Вишинський, якого тепер призначили до Міністерства Суспільної Опіки у Варшаві. В ділянці еміграційних справ працював д-р Вишинський повних 13 літ і за весь час свого урядування дав себе пізнати як людина з великим суспільним наставленням. На час ведення ним еміграційних справ припадає жива діяльність суспільних товариств опіки над емігрантами, до яких він ставився незвичайно прихильно і ніколи не відмовляв їм своєї помочи, виявляючи при кожній нагоді багацько ініціятиви, розуміння та доцінювання еміграційної проблеми. Був душею будови такої важливої установи у Львові, якою повіть у часах еміграційного застою є величавий Еміграційний Дім, ініціював різні еміграційні імпрези у Львові, ставився до емігрантів і реемігрантів з повним відчуттям їх потреб, без огляду на їх національну приналежність.

В особі д-ра В. Вишинського суспільні організації опіки над емігрантами, між ними й Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, прощають свого сприяжного приятеля.

Функції д-ра Вишинського обняв тепер його довголітній заступник реф. Ф. Хоцей.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЩО ІДУТЬ НА КУБУ.

Еміграційний Синдикат дістав вістку, що влада на Кубі постановила дуже точно зберігати свої імміграційні приписи. Передовсім вимагатиме, щоб емігранти мали взамні (непередавнені) дозволи, що дають право вступити на сушу. Емігранти часто не мають того дозволу та легітимуються виключно афідавітом. У таких випадках мусять емігранти зложити в централі Еміграційного Синдикату або в його відділах показові суми у висоті 200 дол. від дорослої особи та від дітей у відношенні до куплених корабельної карти (від півкарти 100 дол., від чвертькарти 50 дол.). Ці показові квоти передає Еміграційний Синдикат корабельному товариству, якого кораблем емігрант їде і згідно з імміграційними приписами передається далі імміграційній владі в Гавані. Звертають ці гроші по двох роках від дати їх вложення.

Виняткова можуть вміхати емігранти з передавненим перміти, але передавнення це не може бути більше, як дві неділі. Та в такім випадку мусять емігранти зложити додатково показові суми. Такий дозвіл, що дає право вступити на сушу, є важний 6 місяців або 4 місяці (залежно від змісту). Афідавіт важний рік від дати його виставлення і не може бути передавнений більше, як дві неділі.

ПРИПИНЕННЯ РЕКРУТАЦІЇ ХЛІБОРОБСЬКИХ РОДИН З КАПІТАЛОМ ДОЛ. 1000—750 ДО КАНАДИ.

Еміграційний Синдикат пригадує, що польська влада припинила на цей рік дальшу рекрутацію хліборобських родин до Канади з капіталом 1000 і 750 дол. Рекрутація родин з капіталом 500 дол. у цьому році вже покінчена. Родини з капіталом дол. 1000 і 750, для яких надійшов уже дозвіл канадійської влади на їх виїзд до Канади і що дістали вже посвідку інспектора для еміграційних справ, можуть бути приняті до найближчих транспортів.

Всі інші родини з вище поданим капіталом повинні припинити всякі виїздові приготування аж до відповідного оголошення Еміграційного Синдикату.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Український Народній Музей ім. о. Йосафата Кобринського** при Народнім Домі в Коломиї дістав у часі від 1. квітня до 30. червня ц. р. 131 предметів, а саме: 2 церковні книги, 27 світських книжок; 1 афіш, 10 історичних памяток, 12 викопалин, 2 монети, 16 вишивок, 15 ручних виробів, 6 писем, 30 церковного мистецтва, 2 грамоти, 2 природничі предмети, 1 відзнака, 2 давні порцелянки, 1 гончарська посудина і 2 чумацькі вози. Жертводавцями були: сотник Курилюк, Б. Божемський, М. Костинюкова, проф. А. Мусянович, Н. Чайковська, М. Грабовецька, Н Новак, Б. Мигась — Коломия; І. Кузич, М. Геник-Березовський, Березів Нижний; І. Березовський Симчич Іванна (чумацький віз), Березів Вижний; В. Лящук, І. Хрестан, Я. Щербатюк, М. Вентилорох, І. Кухтар, Д. Кухтар, Саджавка; о. К. Балицький, Молодятин; Д. Николин, Люча; М. Лопущак та о. Ю. Кисілевський, Слобідка Пільна; Луговий, І. Федоришин, Ю. Туліка, В. Туліка, І. Бегеса, Вербіж Нижний; І. Ровенчук Петра Андрієвого (чумацький віз), о. Лоточинський, Печеніжин; Ю. Годованець, Княждвір, П. Сіщук, Корнич, Й. Печенюк, Стецева, Н. Ільницька, Б. Ільницький, Д. Мензанюк, Назірна, Й. Галярович, Епископське Усте; Угорчак, Івановичі; Районова Молочарня, Коршів 15 зол.; П. Лобурак, В. Лопущак, Слобідка Лісна; Уляна Фіглюс, Косів. У тім часі відвідало Музей 241 осіб, у цьому 8 прогульок. — За жертвовані предмети Управа У.Н.М. в Коломиї складає щиру подяку.

— **Температуру 59°** на сонці, а 37° у тіни занотовано у Заліщиках. Вода у Дністрі огрілася до 35°.

— **Не треба чекати довго на паспорт.** Тому, що тепер відібрали бюрам подорожі право полагоджувати паспортні формальності для туристів, всі староства дістали поручення, щоб видавали паспорти для туристів у скорому темпі. Як петент зложить усі документи, має дістати паспорт до трьох днів.

— **Нову поштову** агенцію отворили в місцевості Городище коло Самбора. До неї належатимуть громади: Городище, Катавання, Ступниця Польська і Руська, Кульчиці Рустикальні та Шляхоцькі, Сілець і Мокряни.

— **З Берези Картуської** виїхав після 3-денного побуту б. посол з ПКС Мацай. На основі недавно ухваленого закону про пограниччя заборонено йому перебувати на терені виленського та новогрудського воєвідства.

Для вашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

— **Корфанти вертається до Польщі.** При обговорюванні справи повороту був. берестейських вязнів, що тепер на еміграції, звернено увагу на факт, що Корфанти не має ніякого засуду. Мало того, проти нього дотепер не склали акту обвинувачення. Сподіються, що Корфанти вернеться до Польщі коло 10-го серпня ц. р., щоби взяти участь у святкованій річниці „чуду над Вісли" і другого повстання на Шлеську.

— **Пожежі.** Останнього тижня в Зодочині спалилася загорода Текли Лис в Опоках і дім Івана Вовка тамже, а також госп. забудування І. Білика в Новосілках. Шкоди великі, бо згоріло недавно звезене збіжжя.

— **Страйк рільних робітників** вибух на фільварку в Рожанівці б. Товстого. Робітники вернулися до праці щойно, коли замість 12-го снопа збіжа дістали 10-ий сніп жита і 11-ий пшениці.

— **Римські монети** найшли в селі Ривалд любачівського повіту. Монети найшли в глиняним горшку в скількости 1.000 штук. Вони зовсім виразні з портретами цісарів. Між ними є також монети золоті.

— **Жертви купелі.** Всі заборони і кари за купіль в недозволених місцях не помагають. Люди не зважають на перестороги і жертви щораз збільшуються. В літнищу Беремяни, коло Бучача, утонув ученик VII. кл. зі Львова, Мічковський, що купався в небезпечнім місці. П'ід час переправи Дністром з Возилова до Петрова Іван Гудима впав з малого човна і втопився. З ставі в Городку купався 18-літній Атаназій Стець і коли пішов на глибоке утонув. Також у Цвітовій, пов. Калуш, утонула 10-літня Текля Стефанюк, що купалася в Дністрі без опіки.

— **Втратив докторат.** Рада правничого виділу львівського університету відібрала докторський ступінь б. адвокатському аплікантові Максимілянові Лібіхові, засудженому за провину з жадоби наживи.

— **„Буря у двох склянках води".** Не треба думати, що це якась нова леса, — це тільки окреслення малої авантюри, що склалася минулого понеділка у Львові в парку Костюшка. До кіоску в парку прийшли дві молоді пані Пепі Вольфіш і Марія Бернгард і випили по одній склянці содової води зі сиропом. Коли кіоскарка зажадала по 10 сот. за склянку води, молоді пані счинили сварку і хотіли дати тільки по 5 сот. Зібралась публика і поділилась на два табори. Справа вияснилась щойно на комісаріяті, де виявилось, що обі пані разом мали тільки 10 сот. і тому настоювали на тому, щоби платити тільки по 5 сот. за склянку води.

— **Львівська хроніка.** 27-літній кельнер Іван Домбек вискакуючи на вул. Янівській з трамваю ч. 3. упав під інший трамвай і згинув. — На вул. Шкарповій втратила притомність якась коло 40-літня жінка; при ній не найдено ніяких документів, тому важко устійнити її ідентичність. — На пл. Стрілецькій якийсь тип так сильно ударив у лице 17-літнього Ю. Разга, що зламав йому щоку. — 64-літня Осипа Кузьмівська з Філядельфії упала з Високого Замку і сильно потовклася. — До поліційних арештів попали: Марія Пясецька за крадіж, Іван Чабан за прощацтво та Михалина Лукасік за нарушення публичного спокою.

— **Краєва хроніка.** Ва хриплинській пляжі б. Станиславова поліція перевела облаву, арештуючи 3-ох осіб; підозрілих у крадежі. — Василь Демчин зі Сільця (Камінеччина) побив свого сусіда Осипа Гусинського, заломлюючи йому череп. — У фабриці дріжджей в Лисиничах (б. Львова) вибух страйк.

— **Неоправдані жалі.** У Настасові (Тернопільщина) повстав комітет, що рішив не дозволити жидівським купчикам продавати на відпусті минулої неділі. Тернопільські жидки пішли пожалуватися до місцевої поліційної станиці, але там їм відповіли, що поліція не відповідає за те, якщо вони не підчиняться рішенню комітету. Цю вістку подає „Хвиля" під вимовним наголовком „Під адресою влади" та обурюється, що поліція не виступила проти комітету, який називає „самозванним". Цікаве, чи цей комітет мав залегалізуватися у рабінатському уряді, щоб не бути „самозванним" і чи поліція є обовязана силоміць вводити на християнське свято жидівських „ганделесів"?

— **Самогубство залюбленої.** 17-літня селянська дівчина Марія Данилів з Підборець протяла собі жили. Причина — нещасне кохання.

— **Скажений пес** покусав 13 осіб у селі Бабиних, ряшівського повіту. Провірка голови пса виказала, що пес був скажений, і тепер покусані мусять лічитися. Треба берегтися перед псами, бо в часі теперішньої спеки багато псів казиться.

— **„Сіямські сестри"** вродилися в Старім Селі в Західній Галичині. Близнята були зрослі животами та крім цього збудовані зовсім нормально. Не дивлячись на старання лікарів близнята по годині померли.

— **Централю фальшивих грошей** найшли в Зомбковицях. У проводі ватаги фальшівників стояла Сура Султанникова. Фальшівники робили 10 і 5 золотівки, які пускали в обіг на ярмарках і по крамницях. Запас фальш. грошей тримали на дні ставу. Коли спустили воду зі ставу найшли на дні 600 штук фальсифікатів.

— **Зловживання** викрили в міській пекарні у Варшаві. До часу переведення слідства приспинили з урядуванні директора пекарні Конрада Янушкевича.

— **Коштовний сон.** Якийсь Ю. Ягельський зайшов у Варшаві до парку Травгута і там, зняваши маринарку, змучений заснув. За якийсь час пробудився і ствердив, що нема вже його гардероби, ані грошей. Повідомив поліцію, а поліції вдалося схопити двох злодіїв, що вкрали речі Ягельського. Один із них не давався повести на комісаріят, а навіть укусив поліцянта в ногу.

— **Многонадійні.** 4-ох варшавських хлопців у віці 10 до 14 літ заманили до пивниці кількалітну дівчинку та знасиліували її.

— **На зразок американських гангстерів.** У Варшаві в домі при вул. Медовій 7. на Ю. Арксіяну, інкасентку, фабрики чоколяди, яка йшла сходами до канцелярії Гостшиньского викупити вексель, напав якийсь чоловік, ударив її в голову й схопив за горло, щоб задусити. Нападена звела борню з напасником, але вкінці впала безсильна на землю. Напасник вирвав їй течку з 2300 золотих і втік.

— **Порося з трьома вухами** прийшло на світ в одному дворі кемпіцького повіту. Третє вухо находиться на хребті.

— **Забила матір, яка була недоброю тещею.** На дорозі недалеко Вильна найшли трупа старшої жінки. Слідство виявило, що це була Олена Тарловська та що її вбила власна донька Мальвіна. Вона мала жаль до матері за те, що була недоброю тещею, через що чоловік покинув її та троє малих дітей.

— **У трупарні замешкала** вдова Водзяновська з 9-ма дітьми, яких виекспмітували з мешкання у Лодзі.

— **Тінь нареченого.** Молода англійка заскаржила до суду свого колишнього нареченого Джона Шіферда. Його провина досить цікава. Пять років тому дівчина зірвала з ним, але він ходить за нею як тінь пять років від рана до вечора і не говорить ані слова. Ця мовчанка ще більше денервує дівчину, ніж його переслідування. Родичі дівчини нераз просили Шіферда, щоб забув про неї, але це не помагало. Врешті дівчина рішила віддати справу до суду, а той відослав невдаху нареченого до шпиталю нервових недуг.

— **„Гіденбург" не буде літати над Англією.** Це рішення зв'язане з таким випадком: Під час останнього лету „Гінденбург" перелітав над англійським летунським майданом, в той час, коли кілька військових літаків робило вправи. В мряці, що повисла над містом, англійський літак малощо не зачіпив за гондолю повітреплава і не довів до катастрофи. Англійське командування попередило команданта, щоб на будуче попереджував про час свого перелету над Англією. Та командант рішив зректись з перелетів над англійською територією.

— **Безплатних пасажирів** мав зовсім несподівано німецький пароплав „Гамбург" їдучи до Ню Йорку. Недалеко Савітгемптон на корабель влетіла хмара голубів. Їх загнала буря і дощі; вони були такі безсильні, що навіть на крики моряків не вступався з корабельного чердака. Капітан казав замкнути до клітки і накормити голубів та при поворотній подорожі випустив їх на волю в тім самім місці, де голуби причалили до пароплаву. Розуміється, що випочаті та накормлені птиці скористали з цього і радісно полетіли до своїх гнізд.

— **На електричнім кріслі.** В американській в'язниці Сінг-Сінг стратили на електричнім кріслі 38-літню Франческу Крейтон та її любка Апільгета. Їх засудили на смерть за те, що отруїли чоловіка Франчески. Першу стратили жінку. Вона була така слаба, що до крісла принесли її на ношах і втратила притомність, заки її посадили на крісло. Її любок до останньої хвилини впевняв, що він невинен.

— **Італійський уряд** вислав до Сх. Африки 2 піхотні куріні та 1 артилерійський відділ.

„ГМІНД"

не було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків трівожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол, з поч товою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", **Львів, Ринок 10.**

— **Міжнародні шахові змагання в Подебрадах.** По розіграю у понеділок 20. ц. м. стан шахових змагань у Подебрадах такий: др Альохін 9 (1), Фльор 9 (1), Фрідман 8½ (1), Піріц 8 (1), Фольтис 8 (1), Штальберг 7½ (1), Петров 7 (1), Педікан 6½ (2), Еліскасес 6½ (1), Опочепський 6½, Ріхтер 6 (1), Менчикова 5 (2), Штайнер 5 (1), др Трейбаль 4, Ціннер 3½ (1), др Пазекаш 3, Томас 2½ (1) та д-р Скалічка 2½.

— **Землетрус знищив** місто Тугверес на кордоні Колюмбії та Екваодору.

— **Щоб не бачити совітського „раю"** поповнили самогубство три молоді комсомолки. Про це пише фейлетоніст „Правди" (18. липня н. р.). Такі самогубства трапляються в Совітах дуже часто. Цей факт яскраво суперечний тим запевненням большевиків про щасливе життя молоді. Причина самогубства — це будьтоби переслідування директора рільничих курсів, на яких були молоді комсомолки. Але між віршами легко вичитати, що дівчата не могли видержати цих страшних умовин праці степендистів, з яких совітські наукові заведення роблять совгоспних форналів.

— **Затроєне морозиво.** В Японії, в місцевості Осака, захворіли сотні людей, наївшись морозива. Дотепер умерло понад 25 осіб.

— **Що робить Ґанді.** Голосний колись політик індусів Магатма Ґанді відійшов у тінь. Він живе тихим спокійним життям у малій хатині в селі Шегаон недалеко містечка Варда, де мешкає теж його жінка. Кожного дня вранці й вечер Ґанді сідає на порозі своєї хати і молиться. Біля нього збираються мешканці села і моляться разом зі своїм пророком.

— **Не можна критикувати.** В Німеччині приготовляють новий карний кодекс, що передбачує острі кари для тих, що ширитимуть вістки, які могли би викликати неспокої. З окрема кара до двох літ вязниці грозить тим, що намагались би підбурити одну частину населення проти другої.

Нині і завтра у Театр Ріжн. родностей

„Малощо не ніч пошлюбна"

Весела комедія Елліса.
Знаменита обсада

ВІДГУКИ ДНЯ.

В спеку.

Голова висохла, фантазії ні за зломений шеляг. Рука охляла, лінивo водить пером по папері, а букви такі якісь поломані, такі нещасні... Піт капає з носа на папір і мішається з чорнилом, тому не дивно що в статтях так багато води. В редакційній кімнаті термометер виказує тільки само ступнів, скільки мав я, коли перший раз заїхався. Рідко коли відчиняються дрері, а як відчиняться, то хіба на те, щоби впустити друкарського хлопця що приходить за скриптом.

— Уф! — стогне на його вид редактор. — Зайди тобі наберу. Бачиш, що ледви жию. Почекай хвилю.

І друкарняний хлопець чекає, вдоволений що посидить у редакційній „тіни", бо в друкарні — чисте пекло.

А сонце стоїть над ратушем, аж біле, таке розпалене, полиняла синява неба пашить від горячі, а камінна рипка як кухонна бляха — тільки став сичак і вари.

— Що вам! — каже до нас сонце. — Галичина холодний край. Ви подумайте про редакції в Адіс Абебі, про кореспондентів у Тель-Авів в Бодай в Еспанії.

На загалку Еспанії трохи ожинаємо. І там народ подібний до нашого брата, дірма, що має одну з найстарших культур і найбільших літератур. Шорах робить революцію, роздає населенню зброю — потім вибирає її, сидить на престол короля — потім жене на чотири вітри, одним словом бавиться в Україну. Навіть провідник повстанців називається з українська — Франко... А може то потрапіть із вишніх Франків?... Було б цікаво!

Один скидав тризуб на славі свого великого діда Івана в Нагуєвичах, а другий може там... наступовляє короля. В найвищих часах можливе, що та сама особа робить і одно і друге.

Кажуть, що революції бувають тільки в холодну пору року. А ось яка горяч, а в Еспанії люди собі до очей скачуть. Видно коліж їм „Людовий Фронт" більше, як сонце.

І в тім велика ріжниця між ними і нами. В таку спеку як нині не уявляю собі в Галичині революції; навіть заворушень у Львові.

Хіба, коліж одного дня віхалися всі замужні жінки на відпічинки до своїх чоловіків, „нещасних соломяних вдівців"

Напрівду, тоді можливо відповідно зорганізовані жінки вчинили велике замішання.

Коли благодатний вечірний холод повів вулицями Львова — підіть у перший ліпший парк. На сто пар, що твердо засіли лавкові позиції, найменше 80 відсотків це солом'яні вдівці з жіночим доростом. Вони тепер панами ситуації не тільки в огляду на вогнивість Вп. Пань Дому, але й П. Т. Студентів. Він амантів помітно пересувається і доходить до шістьдесятки, а свиї волею пілашених апольонів не робить прикрого ґражіяння. Зрештою нічне освітлення у великій мірі тушує сліди заавансованого віку, а добрі цукорки осолоджують гіркуватість правди.

„Коли чумацький шлях
Сріблисту куряву постелить" —

підіть у перший ліпший львівський парк.

Але вибертіся ще за дня, бо потім не дістанете не то особної лавки, але й одного місця на найбільш відалених і найбільчій від дороги лавчині. А вам-же напевно треба два!

Я вчора вибрався заздало, явайшов отто і — очевидно мусів ореантувати.

Галактіон Чіпка.

— **Жидівське військо** твориться в Палестині. Як подають англійські часописи, палестинські жиди зорганізували самооборону, що має яких 50.000 членів. Вони мають кріси звичайні та машинові і сотні тракторів, що можна їх кожної хвилини переробити на панцирні авта.

— **Як красти — то красти.** Так собі подумали урядовці бухарештенського банку „Деалюль Спіреї". Їм закидають, що вони сфальшували книги, реєстри, векслі й чеки на шкоду румунського національного банку в висоті 20.000.000 леїв.

— **Як большевики закпили собі з американця.** Недавно їздив при помочі сов. бюра подорожі „Інтуріст" до СССР американський дописувач Л. Фішер. Тепер славить він совітські порядки по американських часописах, а в одному журналі написав таке: „Ми зайшли до свинського хліва в колхозі. Воздух був без закиду, свіжий; підлога посипана трачинням, а величезні поросні свині лежали в ідеальній чистоті, кожна в окремій перегородці, наладнаній в комфортом. Перед кожним коритом стояв вазон з квітами." Не знає наївний п. Фішер, що для загранічних гостей всякі ефекти згори приготовані. Поїхав би п. Фішер самий без „Інтуріста", то напевно побачив би брудні хліви, в яких живуть не свині, тільки люди, живуть в голоді і в нужді. Большевики — це спеціялісти туманити нарід.

Відозви й комунікати.

ДО ГРОМАДЯНСТВА БЕЛЗЧИНИ!

У звязку з жнивами тутешні двори спровадили цілими партіями селян-робітників на пільні роботи. Люди ті походять з наших підгірських повітів і в це за малими винятками *українці*, греко-католицького обряду.

Як знаємо, наші підгірські села найменше свідомі і то під оглядом релігійним, як і національним. Тож нічого дивного, що в це сприятливий грунт до праці для всяких темних духів — ворогів нашої Церкви й Народу. Тому то наша філія Т-ва „Просвіта" припоручила своїм клітинам — читальням та їх членам, щоб вони старалися пізнати тих наших найбідніших, щоби з ними яко мога частіше стрічалися, товаришували, співчували з їхньою недолею, щоб на них так вплинули, щоб вони відчули тепло наших сердець, щоб знали, що ми всі сини одної Церкви й одного Народу.

З тим самим проханням звертаємось до Вас Отці, до душпастирів тої пастви, що хоч коротко перебуває у Вашій парохії.

Підчас одного приватного збирання со. парохів нашої округи впала думка ось як розвязати квестію духовної опіки над тими вашими земляками: В міру спроможности со. парохи відправлять у першу неділю по їх приїзді і в останню перед відїздом у їх намірені молебен або акафист з відповідною до них зверненою проповідю. Богослужения треба би заповісти та обовязково попросити до численної участи Ваших парохіян.

Тому, що останніми часами на терені Белзчини комуністи почали живу діяльність і задумали опанувати тих сезонових робітників, просимо всіх дуже прихильно поставитись до згаданої акції духовенства, щоб ті наші брати не попали в „опіку" відвічного нашого ворога.

Бела, 13. липня 1936.

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т-ВА „ПРОСВІТА":
о. І. Гела, голова. *С. Романів*, секретар.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ЛЮДИ ЖЕНЯТЬСЯ В АМЕРИЦІ.

Американський стейт Теннесі що кілька літ тому „славився" величезним процесом з дискусією на тему теорії Дарвіна, тепер дав матеріял пресі двома сенсаційними шлюбами. Гарліс Рідер, 15-літній син фармера, ходив до школи. Вчителькою його 29-літня чителька Павлина Роберте. Одного дня місто довідалось, що вчителька домагається шлюбу з 15-літнім Гарлісом. Учителька, зовсім природно, може домагатись, а не просити або пропонувати. Зібралась „влада" вчительки, якась шкільна куратория чи інспекторія, і заявила „ні". Сказали їй з вирозумінням для всіх її мотивів, що мусить бодай почекати рік, аж хлопчина скінчить школу, або підросте. Панна Роберте сильна в параґрафах і любові, завважила, що нема у Зл. Державах закону, який заборонив би вчительці взяти заміж за учня, коли на це дозволяють його батьки. А батьки хлопця згодились. Шкільна влада програла. Оженився хлопчина із своєю вчителькою і ходив далі до школи. Вона питала його у класі, як інших учнів. То відповідати на запити жінці та вчительці це тільки пів біди. Коли приходила перерва, товариші Рідера глузували собі з нього. Не міг хлопчина витримати. Утік із школи. А до дому вже міг вернутись. У домі була вчителька. Втік до батьків на фарму. Тепер шкільна влада рішає вже іншу проблему: чи можна примусити Гарліса Рідера, щоб вернувся до школи і скінчив свою освіту, згідно із законом?

Це одна історія з міста, що зветься чудово „Індепенденс", (Незалежність). Друга з другого

міста того самого стейту. Найшлась там пара, яка рішила взяти шлюб у двох ледяних скринях. Священник не міг протестувати проти такого домагання, бо нема приписів, що це неморальне. Клопіт був тільки в тому, як пара подасть собі руки до присяги, щоб сарох міг вложити їм обручки. У ледяних скринях зробили дві ліри. Сотні людей прийшли до церкви на це видовище. Всі були цікові, чи новожонці не замерзнуть. Цей шлюб на тверезо скінчився так, що новожонці просто з церкви поїхали до готелю, де ждала на них гаряча купіль. Шлюб у ледяних скринях можнаб оцінтентувати як вихід на таке гаряче літо як цьорічне.

Спорт.

ВОГОНЬ З ОЛІМПУ

В понеділок 20. ц. м. в Греції в полудневих годинах, на мітичній Горі Олімп, де панував всемогучий Зевс, запалив Олімпійський Комітет при помочі сочки зимлясским. Вогонь перенесли зажитчані дівчата до старої олімпійської арени, на мармуровий вівтар перед статуєю Зевса. Звідси понесли символічний вогонь через Грецію, Болгарію, Югославію, Мадярщину, Австрію, Чехословаччину до Берліна, де прибуде остання штафета спортовців дня 1. серпня. — У святочнім запаленні олімпійського вогню взяли участь величезні маси народу, дипльоматичний збір, Олімпійський Комітет та багато спортовців. Свято розпочав міністр Ваккальопулос.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

WIADOMOŚCI LWOWSKIEJ IZBY ROLNICZEJ. Lwów, dnia 15. lipca 1936. R. III. № 1—3.

UKRAINIAN YOUTH. Philadelphia, Pa., June 1936 Vol. 4, № 4.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Заповідники

22. VII. „Стефко".
23. VII. „Голгота".
24. VII. „Марюс".
25. VII. Свято полуня".
26. VII. „Дума про Нечая".

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Ріжнородностей:

Середа, 22. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Малощо не пошлюбна ніч".

Четвер, 23. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Малощо не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.

АТЛЯНТИК: „Американські авантюри".

ВАНДА: 1) „Маркіза Поріссака". 2) „Пісні з Чорного Клюбу".

ГРАЖИНА: „Остання стійна" і „Що чоловік робить в ночі".

КАСІНО: „Багряний цвіт".

КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський метч".

МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".

МІРАЖ: „Любовні маневри".

МУЗА: „Доктор Ікс".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".

ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фліп і Фляп".

РАЙ: „Шаленний поручник" і музична комедія.

СВІТ: „День великої пригоди".

СТИЛЬОВЕ: „Химера гарної жінки" і ревія.

ТОН: „Осуджений" і „Вісім годин д-ра Моргана".

УТІХА: „Відважний ковбой" і ревія.

ХІМЕРА: „Людина зі стона масками".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 22. липня 1936.

Відень (506,8) 11.00 Австрійський фестиваль, 20.00 Концерт опереткової музики, 22.10 Органова і фортепіянова музика, **Братислава** (298,8) 11.05 Концерт, 19.30 Легка музика, **Прага** (470,2) 17.40 Сольо на саксофоні, 21.10 Камеральні твори Бетовена, **Париж** (1648) 17.30 Концерт симфонічної орхестри, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Весела музика, 16.00 Пополудньова музика, 20.10 Великий концерт оперетковой музики, **Будапешт** (364,5) 17.00 Веселий концерт, 21.55 Спів, 21.15 Концерт сальонової орхестри, **Будапешт** (549,5) 18.10 Циганська музика, 21.00 Концерт, **Мілянo** (368,6) 22.00 Селісти, 22.45 Танкова музика, **Рим** (420,8) 20.45 Симфонічний концерт, 22.15 Весела музика,

Четвер, 23 липня 1936.

Відень (506,8) 17.15 Концерт солістів, 19.00 Пісні й арії, 20.00 Піґмаліон — комедія Шова, 22.10 Концерт, **Братислава** (298,8) 18.10 Рецталь фортеп., **Кошиці** (259,1) 23.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 16.10 Популярний концерт, 21.10 Сальонова музика, **Париж** (1648) 19.00 Спів, 20.00 Пісні, 21.15 Симфонія ч. 7 Бетовена, 22.30 Концерт, 24.30 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.10 Пополудньова музика, 20.10 Веселий концерт, 23.00 Танкова музика, **Букарешт** (364,5) 17.00 Національна музика, 19. 0 Вокальн. реціталь, 20.10 Сальонова музика, 21.45 Пісні Штрауса, **Будапешт** (549,5) 17.00 Джезова музика, 22.00 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 22.15 Танкова музика, **Рим** (420,8) 20.45 Вечір опер.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 22. липня 1936.

6.30 7.40 Ранішня авізиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.55 Кілька рад лікаря на літо, 13.05 Полудневий дневник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Про те, як кравець Ниточка став королем, 16.15 Фортеп. музика, 17.00 Сальонова музика, 17.30 Спів, 17.50 Авегдоти з життя А. Жулковського, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Польські пісні, 18.25 Жінка у фашистівській Італії, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт народньої музики, 20.00 Північна музика — з гр. пл., 20.30 Мандрівка міс. ему по прозиції, 20.45 Вечірній дення., 21.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Ф. Шопена, 21.30 Спів, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкові форми в камеральній музиці, 22.45 Танкова музика.

Четвер, 23. липня 1936.

6.30, 7.30 Ранішня авізиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.35 VIII-ма рапсодія Ліста — з гр. пл., 13.05 Полудневий дневник, 14.30 Музична хвилинка — з гр. пл., 15.30 Господарські вісти 15.45 „Скарб у комині", 16.09 Популярний концерт, 16.45 „Устрій нових держав і проблема національної оборони — Совітська Росія", 17.00 Концерт легкої музики, 17.50 Найгірша пригода — гітарка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Нічо в городі Переяслава, 18.15 Виняткі з оперетки „Квіт з Гавани", 18.25 Літературно хвилинки, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00, Сільські заспівники, 19.10 Форт. реціталь, 20.10 Візія бабуні, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Наші пісні, 21.30 Форт. квінтет, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.63—89.20, Долярн американські 5.30, — 5.27, Дол. канадійські 5.28.50—5.25.50, Фльорени голянд. 360.92 — 9.20, Франки фр. 35.03 — 34.91, Франки шв. 173.39 — 172.55, Фунти анґл. 26.63 — 25.52, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони дапські 119.04, 118.20, Корони норв. 134.03—133.05, Корони шв. 137.63—136.65, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.76—11.60, Марки нім. 143 — 140, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, серії 72—71, 5 конв. 46, 6 дол. 57, 4 прем. дол. 47, 7 стаб, 44.

Акції.

Банк Польський 94, 92, Цукор 26.50, Ліпопол 12.10, Стараховичі 32.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	19.00	—19.50
Пшениця зб.	18.25	—18.75
Рінак зимовий ex 1936	30.00	—31.00
Мука пш. гат. I. вигяг.	34.50	—35.00
Мука пш. гат. I А	34.00	—34.50
Мука пш. гат. I Б	33.50	—33.50
Мука пш. гат. I Ц	31.50	—32.00
Мука пш. гат. I Д	29.50	—30.00
Мука пш. гат. II А	29.00	—29.50
Мука пш. гат. II Б	28.50	—29.00
Мука пш. гат. II. Ц	28.25	—28.75
Мука пш. гат. II Д	27.00	—27.50
Мука пш. гат. II Е	25.00	—25.50
Муки пш. гат. II Ф	24.00	—24.50
Мука пш. гат. II І	21.50	—22.00
Мука пш. гат. III А	17.00	—17.50
Муки пш. гат. III Б	16.00	—16.50
Мука пш. паст.	14.00	—14.50
Мука пш. разова до 0—95 прц.	24.00	—24.50
Мука жит. вит. 0—30прц.	22.50	—23.00
Мука жит. гат. I 0—50 прц.	21.50	—22.00
Мука жит. гат. I 0—65 прц.	19.50	—20.00
Мука жит. гат. II 50—65 прц.	14.50	—15.00
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	15.50	—16.00
Мука житня посл. понад 65%	11.50	—12.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 21-го липня б. р. кооперативам платити за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 кг. молока	0·14	„
1 кг. вершків	2.50—2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко зниження, на яйця слаба.

„Маслосоюз повідомляє, що в дні 21. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахокомісарні „Ал. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Гиляки, індички 1. кл.	1.00	зол.
Качки товщені 1. кл., ваги понад від 1.80 кг. вгору	0.90	„
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00	„
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята зниження, на індики, качки, курки тенденція здержана.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю перекляди і полагоджую кореспонденцію. Позамісцевим листовно. Низькі ціни. Голуфка 4., I. пов., м. 3. 2403. 4—10

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ ГАРНУ СОНЯШНУ ПАРЦЕЛЮ 114 сяжнів, побіч професорської кольонії Горішній Личаків. Ціна 3700 зол. Відомість: Пярів 49, дім Барановського. 2431, 2—2

ОВОЧАРНЯ, модерно уряджана до продання, інформації тел. 115-53. 2432, 1—3

МЕШКАННЯ

ДЛЯ ПРИЇЗДНИХ покої умебльовані — денно, на бажання і харч. Тереси 2. Б./7. 2434 1—?

ДО ВИНАЙМУ три покої на бюро або мешкання, з комфортом або без — Ринок 3. 2436, 1—4

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2433 1—2

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ СІТОК дротяних, ліжок, матрацїв і отоман в одним дні, також дезинфекція найдешевше у фабриці ЗАКС, Ліндого 6.

ЛІЖКО КУХОННЕ зол. 7, полеве 10, сіткове 15, пансіонове 20, дитячі 25, отомана 20, канапа 25, 3 подушки з трави 15, волосяні 40, тапчан 50 — тільки у фабриці Закс, Ліндого 6. 2437, 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 44-75

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Юліяна Штайнвурцля

чинний через цілі вакації під особистою управою,

ЛЬВІВ, БОГДАНІВКА 28.

(Увага на Ч. дому).

2430 1-3

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

ч. 163 (14.412). Львів, четвер 23. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перемога повстанців у північній Еспанії.

ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ САН СЕБАСТІЯН.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. **Як подають з Байон, до Сан Себастіяну увійшов повстанчий відділ під командою ген. Молі.** Утікачі з людової міліції втекли на пароплаві „Юлія" до Байон.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Два сторожі губернатора Памплемони, що приїхали тут учора, оповідають, що **повстанці заняли без бою Сан Себастіян. На їхню думку також Сарагоса, Хава, Гіпускоа, Фонторабія, Бургос та Валлядоліт також у руках повстанців.**

БАЙОН, 22. 7. ПАТ. 400 повстанців з Памплемони під командою полк. де Вілля Нуева збли жується до Бегобіе, якого боронять війська людового фронту. Радіостація у Сан Себастіян ще є здається у руках уряду, але місто вже окружене повстанцями.

Вчора в год. 22.30 **місто Еібар піддалося повстанцям.**

В ЧИХ РУКАХ СЕВІЛЯ?

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. Повстанці надали з Тетуану радіотелеграму, в якій повідомляють, що їхня концентрація у Севілі триває і що вони бороняться перед урядовими військами.

Мінво внутр. справ переловило цю телеграму і заявляє, що ця вістка неправдива тому, що урядова ескадра перетяла всякий звязок Марока з Еспанією.

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. Сильні відділи людової міліції вирушили з Толедо до Альказару, а з Сіюдад Реаль — до Кордови. Повстанці з Бадахоз уступили після 10годинного бою перед уряд. військами.

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. В годині 2.30 над ранком барсельонська радіостація оголосила відозву команданта 5. бригади до повстанців зі Сарагот, що погрожує бомбардуванням міста, як повстанці не піддадуться.

Змагання за столицю і південні провінції.

ПОВСТАНЧИЙ КОМУНІКАТ.

ПАРИЖ, 22. 7. Авас. Ген. Кіепо дель Ляно надає через севільське радіо дальші комунікати про **перемоги повстанців,** які м. ін. заняли важні стратегічні позиції у пров. Понтеверда. Ген. Кіепо дель Ляно повідомляє, що **наложив гривну 10.000 песетів** на часопис „Ель Лібераль" за поширювання фальшивих вісток з марксівською тенденцією.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ БОЄМ.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Як подають з Мадриду, у 5-ох урядових кольонах, висланих проти повстанців, є разом 150.000 вояків. **Повстанці зібралися в тунелі між Мадридом і Боргу. Там певно дійде до великої битви.**

200 УБИТИХ У МАЛЯЗІ.

ГІБРАЛЬТАР, 22. 7. ПАТ. Англійські й американські громадяни, що тут схоронилися, оповідають, що боротьба за Малягу була дуже завзята; з обох сторін згинуло коло 200 людей, ранили коло 1.000.

Тепер місто в руках урядових військ.

ЛІССАБОНА, 22. 7. ПАТ. Ген. Кіепо дель Ляно повідомляє через севільське радіо, що **між Кордовою та Кармоною повстанці розбили відділ людової міліції.**

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. Уряд. війська висадили міст під Торрельодонес, щоб не допустити повстанців зі Сеговії. Урядова міліція заняла дорогу до Сан Рафаель, 60 км. від Мадриду.

Морські та летунські бої.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. З Орану подають: **4 урядові кораблі обстрілювали Севту, прибережні батерії відповіли; дійшло до битви. Опісля урядові кораблі відступили. Також дійшло до перестрілки між повстанчими літаками й одним урядовим літаком.**

ПЕРЕД ЗНИЩЕННЯМ УРЯДОВОЇ ФЛЬОТИ.

ТАНЖЕР, 22. 7. Райтер. **Головна кватира повстанців з Севти зажадала від капітанату тутешньої пристані, щоб невтральні кораблі покинули Танжер тому, що повстанці хотять бомбардувати з літаків 10 военних кораблів еспанського уряду, які стоять на рейді в Танжері і не можуть відплисти, бо повстанці знищили їх припаси палива. Консулярний корпус зневтралізованої смуги Танжеру, радить, яку дати відповідь.**

ГІБРАЛЬТАР, 22. 7. ПАТ. Мешканці околиць Гібральтару, якими володіють повстанці, боятся, щоб урядова фльота їх не бомбардувала. Повстанці відгрожуються, що у такому випадку їхні літаки знищать урядову фльоту в Танжері.

Чужинці утікають.

ЧУЖІ КОРАБЛІ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Трьох урядовців амбасад втекли вчора вечором зі Сан Себастіяну, продерлися через кордон і схоронилися до Бордо. По дорозі їх обстрілювали.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. До Барсельони висилали 2 пароплави, щоб забрати відділя 3000 французських громадян.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. З Рабату відплив до Танжеру французький торпедовець „Тамнет".

ВАШИНГТОН, 22. 7. ПАТ. Державний департамент вислав до Еспанії 2 кораблі, хоча всі 528 американських громадян, що находяться в Еспанії є безпечні.

Загальне положення.

САМОГУБСТВО СТАРШИН.

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. В касарнях у Монтана найшли тіла 17-ох старшин, які відобрали собі життя, щоб не піддатися, коли побачили, що у їхній місцевості повстання здавлено.

У ЗАПІЛЛІ ПОВСТАНЦІВ СПОКІЙНО.

РАБАТ, 22. 7. ПАТ. У цілому еспан. Мароку спокійно, звязок Танжеру з Рабатом правильний.

ОПІНІЯ ЗАКОРДОНУ.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Вістки з Еспанії дальше розбіжні, уряд не щадить оптимістичних комунікатів. В понеділок вечором і у вівторок вранці здавалося, що щастя перехилюється на бік уряду, зате вчора вечором повстанці знову могли похвалитися новими успіхами, зокрема на півночі. Цивільний губернатор зі Сан Себастіяну втік до Франції, передаючи владу військовому губернаторові, відомому фашистові. Як подає французька преса, на Мадрид маширують дві армії, з півночі та з півдня; північна армія під командою ген. Молі віддалена від Мадриду на яких 50 кільометрів.

ГОЛОД У ГІБРАЛЬТАРІ.

ГІБРАЛЬТАР, 22. 7. ПАТ. Внаслідок напливу втікачів у місті забракло харчів. З огляду на те влада рішила допускати на британську територію лише англійців та еспанців, що працюють у Гібральтарі. Невтральна смуга повна утікачів, зокрема жінок, дітей і старців.

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє урядження, одяги, постіль і білля

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Як живуть українці в Югославії.

З розмови з о. Ж. Слижом, відповідальним редактором „Рідного Слова".

Перед кількома днями відвідав нашу Редакцію о. Жигмонт Слиж, відповідальний редактор „Рідного Слова", часопису для українців у Югославії, де він працює вже повних десять літ. Зрозуміла річ, що ми засипали такого рідного гостя цілою низкою запитів про життя-буття українців у королівстві Югославії. Відповіди нашого гостя подаємо нижче в тій надії, що вони зацікавлять усе наше громадянство.

На запит, **який чисельний стан греко-кат. дієцезії в Югославії,** що гуртує понад 90 відсотків тамошнього українського населення, сказав нам о. Слиж таке:

— Греко-кат. епархія в Югославії (т. зв. крижевацька — від місцевости Крижівці, де є осідок епископа) має до 50.000 вірних і понад 50 парохій. З того на Босну і Славонію, де живуть українські переселенці з Галичини, припадає яких 15 тисяч вірних, на Бачку і Срім, де живуть переселенці із Закарпаття (з пряшівської дієцезії), яких 20.000 вірних. Решту творять греко-кат. хорвати, що живуть недалеко Загребу в гористому краю Жумберку та в Македонії. Всі греко-католики в Югославії підпадають під юрисдикцію крижевацького владики Преосвященного Діонізія Нярадія, що має величезні заслуги для розвитку й розбудови своєї розлогої епархії. Сміло можна сказати, що тим, чим є Е. Митрополит Шептицький для нас усіх, тим є для всіх українців у Югославії Преосв. Нярадій. Вистане сказати, що напр. у Босні були до 1930 р. всього 4 греко-кат. парохії для галицьких переселенців, а тепер заходом невтомного еп. Нярадія маємо там вже 10 парохій.

На другий запит: **Як живуть переселенці з Галичини?,** почули ми таку відповідь:

— Галицькі переселенці розкинені на величезних просторах. Велика більшість живе в Босні на лінії Дервента—Приявор—Банялука, де, як уже сказано, маємо 10 гр.-кат. парохій. У Славонії живуть переселенці з Галичини головно в околиці Славонського Броду і там існують 3 греко-кат. парохії. Тому, що поза одиницями, які залишилися ще з часів небіжки Австрії, серед переселенців з Галичини нема ніяких українських інтелігентів, одинокими провідниками народу є силою обставин греко-кат. священники. Українські інтелігенти, будучи переважно державними урядовцями, розсіяні по всій державі на найріжнороднішіх становищах.

А як виглядає життя українських переселенців під господарським оглядом?

— В Славонії українці маються назагад добре, бо земля там дуже урожайна. Сіють тим переважно пшеницю, вдається там теж знаменита кукурудза. В Босні українське населення середньозаможне; там сіють і садять менш більш те саме, що в Галичині. Найкраще маються наші люди в Бачці. Зміч у, що землю в цілій Югославії може набути кожний з вільної руки і на це не треба ніякого дозволу від влади.

Про **культурно-освітні відносини серед українців** наш співрозмовець висловився так:

— Українці в Югославії по прикладу інших народів та своїх братів у рідному краю беруться в останнім часі до закладання власних просвітніх гуртків. Денеде мають уже власні читальні у Приявері і Девятині існують також україн

ські шадничі каси. Для українців з Галичини виходить у Дервенті двотижневик „Рідне Слово", що має к. 900 передплатників, для переселенців із Закарпаття тижневик „Руски Новини" (теж к. 900 передплатників), що друкується в їхнім діялекті, але стоїть на чисто українськім національнім становищі. Головним редактором обох тих часописів, що сповнюють величезну місію, є о. Михайло Фірак, відповідальним редактором — я. Перед кількома тижнями вийшов перший український альманах в Югославії; це доволі грубенька книжка, що містить твори всіх наших замітніших письменників (віршом і прозою) в бачванськім діялекті та в літературній мові. На першому місці тут твори о. д-ра Г. Костельника, що є без сумніву найбільшим письменником бачванських українців. Нема сумніву, що цей альманах причиниться теж до скріплення й поглиблення української національної свідомости, зокрема серед українських переселенців у Бачці, що вже близько 200 літ відірвані від рідного пня (українці з Галичини переселились у Босну перед великою світовою війною).

А як ставиться до українського населення державна влада?

— Югославянська влада ставиться до всіх національних меншин, як до власних громадян — не робить нікому ніяких перепон у культурно-освітнім та господарськім розвитку. Так напр. наші бачванські брати мають свої державні школи і в них всі підручники в своїм діялекті, мають теж очевидно і своїх учителів. Українці в Босні могліб теж легко мати рідні державні школи з українською мовою навчання, біда тільки, що не мають ні своїх учителів, ні підручників. У цьому напрямі слід би повести працю, яка повинна б увінчатися успіхом, бо в Югославії таке право, що на вимогу родичів 30 меншинних дітей відчиняють зараз окремий відділ для тих дітей. Таксамо добре поставлена і гарно розбудована „Просвіта" серед бачванців, тоді, коли серед переселенців з Галичини освітній рух почався щойно недавно. Між нашим централю „Просвіти" у Керестурі (найбільше осердя бачванців) приступила до закупна власної друкарні, на яку то ціль ідуть жваві збірки серед усіх українців Югославії.

На запит про **життєві відносини греко-кат. духовенства** в Югославії наш співрозмовець сказав нам таке:

— Між священниками греко-католиками і римокатоликами (хорватами) панують дружні відносини. В Югославії не можна переходити з одного обряду на другий і духовна влада такого переходу не приймає до відома. А світська влада такими справами не займається. Тому щодо цього нема там ніяких конфліктів. — Щож до матеріяльної сторінки, то священник може в Югославії прожити разом з родиною несогірше. Священники дістають там від держави не плат-

ню, а постійний щомісячний додаток — 600 динарів; крім того на кожного члена родини по 140 динарів. Це головний прихід (1 польський золотий = коло 9 динарів, але в Югославії життя дешевше, як у Польщі). Крім того в деяких наших парохіях є трохи поля, а й вірні помагають своїм священникам натуралїями, не кажучи вже про треби. Отже жити можна незле, але важніша тут, здається мені, та свобода, якою втішається і дорожить кожний громадянин Югославії. Варто тут ще додати, що в Югославії всі священники і їх жінки мають залізничні легітимації (50 відсотків знижки), подібно як усі державні урядовці.

А чи є у вас москвофіли, кирилинники, взагалі народні шкідники?

— Є вони й у нас, але на щастя без більшого значіння. За уряду Єфтича видавало кількох людей москвофільську газетку „Заря", щоб кирилити між нашими бачванцями. Після упадку Єфтича впала і „Заря", бо нестало субвенцій. А між вселенцями з Галичини веде розкладову роботу колишній василіянський братчик, пізніше дяк у Пряшеві, що по війні висвятився на православного священника і має тепер до помочі ще двох москалів. Перед сербами він фігурує як москаль, перед нашими людьми — як українець. Цій православній акції пособляє відомий митрополит Антоній, що резидує тепер у Сремських Карловицях. Ця спілка видає навіть „Православний Місіонарський Вістник", „орган Руського (рос. Московського) Українського Обединання в Югославії". Це видання ілюстроване і появляється двічі на місяць. Тепер ті „руссько-українські православні" приступили до будови великого дому в сусідстві грекокат. церкви у Пряшеві (Босна), де будуть мати свою церкву, якийсь монастир і т. д. Та не зважаючи на це, вони більшого значіння серед українських переселенців не мають, бо й серед наших людей зростає щораз більше українська національна свідомість.

Вкінці ще один запит: **Які виглядн для югославянських українців на будуче?**

— Українці в Югославії прямують тепер до того, щоб створити одну спільну організацію, що охоплювалаб усі ділянки життя, подібно, як це мають югославянські німці („Культурбунд"), словаки („Матіца") й ін. Та загальна організація малаб ріжні секції: культурно-освітню, господарську, взаємної помочи, жіночу, для молоді, так, щоб могла відповісти всім потребам народу. Очевидно — вся праця в задуманій організації повинна йти під крилами церков та під проводом духовенства, бо тільки таким чином зможемо здержатися при житті та обединати розкинену в цілій державі українську масу. Вірю, що таку організацію створимо вже небавком і притягнемо до неї всіх здорово думаючих людей.

Новий лемківський місіонар.

(З приводу побуту редактора „Оріенсу", кс. Урбана, на Лемківщині).

Недавно переводив візитацію Лемківщини редактор краківського „Оріенсу", езуїт кс. Ян Урбан, помагаючи в той спосіб римлянівському камерлерові, о. І. Полянському, в його місійній діяльности на лемківському терені. Автом бл. п. о. д-ра Масюха кидались оба місіонарі по ріжних закутинах Лемківської Землі; утверджували одних в кат. вірі, инших намовляли до повороту до гр.-кат. Церкви. Назверх виглядало все дуже красно і похвально. Враженнями зі своєї місійної діяльности на Лемківщині поділився кс. Урбан з читачами „Оріенсу" в статті п. наг. „ O Łemkowszczyźnie słów kilka", підписуючись загальником „Jacinnik", хоча зі змісту статті, її форми, поодиноких висловів та підходу до справи наглядно виходить, що її автором є сам шановний редактор „Оріенсу".

На цю статтю зареагували ми в 143. і 144. ч. „Діла", доказуючи м. ін., що твердження, чи висновки „латинника", немовби добро кат. Церкви вимагало дальше затримати Ап. Адміністрацію Лемківщини, опираються на фальшивих преміссах та що цю статтю подписувало „латинників" ще й інше „добро", якого „латинник" виразно не називає, але яке кожний уважний читач його статті напевне замічає. Цим „добром" — кажім отверто — є не лиш „добро" польської державної рації, але також — і то головно — „добро" перекабачити лемка в якусь національно несвідому масу, податливу до лекчих експериментів.

На спільну місійну поїздку кс. Яна Урбана й о. Полянського по Лемківщині звернуло увагу львівське православне „Воскресеніе" (ч. 6. з 1936), представляючи згадану візитацію так: „На днях приїхали до Терстяної (Королевищи-

Вище згадана стаття „Воскресенія" кінчиться коротко „наукою", чи радше закликом до о. Полянського, щоб він лишив православних у спокою. Вони йому не повірять, бо ще мин. року скомпромітувався він між ними своєю місійною діяльністю. Не повірять вони також і кс. Урбанові, бо — як заявляє „Воскресеніе" — він (себто кс. Урбан) „хорошо извѣстен всѣм нам лемкам и всѣм русским своим отрицательным, враждебным к нам отношеніем".

Від себе ще пригадаємо (що зрештою зазначено вже й на початку статті), що ці оба місіонарі були разом і в інших лемківських селах та щоб набрати надхнення до своєї місійної діяльности, їздили вони оба також і до монастиря оо. Бернардинів до Дуклі.

Хоч реверенції „Воскресенія" про конференцію о. Полянського й о. Урбана з православними з Терстяни є для нас досить цікаві, всеж таки ми ними ширше займатись не можемо, бо не знаємо, як далеко вони правдиві. Мало правдоподібним видається нам те, щоб кс. Урбан (езуїт і польський патріот) хотів поборювати православія на Лемківщині аргументом полонізації православного богослуження, хоч він добре знає, що лемки поляків не люблять.

Але за це висновок самого „Воскресенія", а саме, що кс. Урбан „добре відомий усім лемкам і всім русским своїм ворожим до нас відношенієм" — правдивий. Треба лиш цей висновок доповнити ще малою завагою, а саме, що ворожого становища кс. Урбана не можна обмежувати лише до самих „русских", але треба його поширити ще й на українців.

Що о. Урбан не є у відношенні до українців „білим круком" між польськими езуїтами (як це думав дехто в 1933 р., коли появилось І. ч. „Оріенсу"), але є таким самим, якими були в минувшині і якими є й тепер всі інші езуїти, свідчить про це м. ін. і недавній побут о. Урбана на Лемківщині. Авторитетні і достовірні особи одноголосно зізнають, що кс. Ян Урбан підчас свого побуту на Лемківщині висловлювався, що йому видається це дуже дивне, як українці чи русини можуть мати якісь претенсії до Лемківщини. Лемківщина — на думку о. Урбана — не може бути і не буде ані українське, ані руська, бо вона творить такий клин, який самим географічним положенням промовляє за польскістю тої землі, себто творить язичок, який врізується в Польщу і тому мусить належати лиш до Польщі.

Думаємо, що тут не треба великого напруження ума, щоб зрозуміти, що кс. Урбанові не йде про саму державну приналежність Лемківщини до Польщі, бо це не його справа, тільки державних політиків, але про національну асиміляцію наших лемків з поляками. А тому, що до цієї національної асиміляції наших лемків з поляками має, на думку державних чинників, причинитись м. ін. і Ап. Адміністрація, не дивно, що редагований кс. Урбаном „Оріенс" так дуже розбивається за ним, і то під покришкою добра кат. церкви, щоб Ап. Адміністрація не лиш істнувала дальше, але щоб її ще й поширити на який один чи два деканати.

Не про добро кат. церкви тут ідеться, але про національні справи, про асиміляцію лемківського племени.

Один з тих наших інформаторів, які подали нам вище наведені вислови кс. Урбана про Лемківщину, сказав від себе так: „З тих кількох слів о. Урбана можна поробити багато висновків про погляд езуїтів у справі Лемківщини взагалі та в нашій національній справі зокрема. А те все, що вони нераз пишуть про нас по своїх „Оріенсах" — це облуда, хочби як прихильно для нас і про нас написали..."

Отсю характеристику езуїтів і їх роботи мусимо все мати перед очима.

Лемко.

—o—

Абісинський наступ на Адіс-Абебу.

КАЇРО, 22. 7. ПАТ. **Міністерство закорд. справ дістало від консула з Адіс Абеби телеграфічну вістку, що сильні відділи абісинських нерегулярних військ ударили звідусіль на Адіс Абебу. Йдуть завзяті бої — сотки вбитих і ранених.** В другій телеграмі египетський консуль повідомляє, що **наступ на Адіс Абебу ведуть леї армії,** під командою раса Сеюма і раса Касси (*сина*).

Точніших вісток нема. Дощева пора в Абісинії дійшла вже до великої натуги.

Нарада льокарненських держав.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. У Парижі, Льондоні та Брюсселі оголосили рівночасно комунікат, яким скликано на 23. ц. м. до Льондону нараду представників трьох держав, „щоб найти найбільш підхожі засоби, якими можнаб здійснити змагання трьох держав до устійнення европейського мира шляхом загального договору".

ЛЬОНДОН, 22. 7. ПАТ. В склад брит. делегації на завтрішню нараду 3-ох держав входить мін. Ілен, льорд Галіфакс та прем. Болдуін, як предсідник.

Присилайте передплату!

„Час працює проти нас".

(Докінчення.)

Третя причина нашого спізнювання — **наша атаманія.** Знав я одного українського парляментаря. В житті він був молодшим помішником старшого діловода в якійсь провінціальній російській канцелярії. Підчас української революції став в одному з українських парламентів головою одної з невеличких фракцій. Подивились би ви тоді на нього! Це був „громовержець", „вершитель судеб"! Він закладав ногу на ногу й проголошував: „А моя фракція — не погоджується"! І все — ставало. Парламент переставав засідати. Уряд — втрачав рівновагу. Лідери партій і фракцій збивались із ніг, щоб запобігти державній кризі... А пан Н. лише величаво крутив головою і не погоджувався... На своїй російській посаді молодшого помішника старшого діловода йому і в голову ніколи не прийшлоб, що він міг би хоч щось писнути проти розпоряджень начальства. Навпаки, він був найперший і найліпший їх виконавець. Бо то була **чужа** держава і **чужа** справа. Але для **своєї** держави і для **своєї** справи багато наших політиків „змилування" не знають. Жадних компромісів, жадних уступок! Впруться один проти одного і нікого та нічого позатим не бачать. Тижнями, місяцями, роками. Не помічають одного: що складовим елементом політики, як і всякого діла, є **час.** І тоді, коли вони „працюють" один проти одного, **час працює проти обох,** себто проти української справи. Субєктивно — кожний має рацію, але обєктивно — **приходить спізнення і — поразка.**

З цього погляду цікаво дивитись на урядові кризи у ріжних народів, між іншим, у ближчих нам славян — чехів та поляків. Коли криза починається, то беручи на увагу всю протилежність інтересів деяких груп та загострення відносин партійних і персональних, гадаєш, приміряючи до українських відносин і звичок, що криза буде тягнутися безконечно, що нема надії й способу погодити противенства. А тимчасом дивишся — за тиждень, за десять днів справа готова. І відчуваєш, що у цих народів уже є „щось", — те невидне „щось", яке приходить в момент розгару буйних пристрастей і єдиним владним рухом — все припиняє.

Це „щось" це „державна рація". Або: „держава понад усе". І, характеристичне, що чим нарід більш політично вироблений, тим кризи у нього коротші.

Ще одною причиною нашого фатального спізнювання у політиці є наша національна пристрасть — **графоманія,** а при тім та риса, яку підмітив ще Гоголь: кого лише можна, — „прописати" в газеті, „батька рідного" — не пошкодувати.

Є це також, як і друга причина, наслідком нашого поневолення, — ще з тих часів, коли українці жадної дідової державної політики не провадили. Тоді ми лише могли писати в часописах, критикувати чужі порядки, висловлювати свої погляди й міркування. Але тоді це й було політикою, — власне, єдиним можливим способом української політики. І цей погляд на політику, єдино, **як на писання** й видавання часописів, так у нас вівся, що ми, по інерції, і нині вважаємо за найголовнішу політичну працю — писати в газетах статті. Дарма, що бачимо, як чужі відповідальні політики майже нічого не пишуть, а все лише зїжджаються та особисто **переговорюють.** Дарма, що наші українські політики нині вже багато дечого можуть робити, що в них є вже для чого сходитись і про що переговорювати. Отже — ні, ми до цього не звикли. Нам якось нецікавий отой простий і людський спосіб — зійтись і безпосередньо, в діловій балачці, за годину порозумітись, вичерпавши всі аргументи і можливі обставини. Нам подавай увесь освячений традицією ритуал: широко розвести справу по часописах, звести бій ще наперед з можливими противниками, виграньбити нинішніх ворогів, зачіпити по дорозі „дядька в Києві" і таким способом, як то в нас називається, „видвигнути справу на порядок денний". Тоді приходить черга на приятеля, що мешкає в сусідній вулиці, але також має свою газету. Він, очевидно, мусить „заняти становище", щось перекрутити, чогось по дорозі не зрозуміти, а взагалі поставити під сумнів, з натяком на „мотиви" ініціятора". Тоді починається „вияснення", з делікатною вказівкою на кретинізм і... пішло! Як у тій байці російського байкара Крилова: ще ні дощ, ні град не йде, а у приятелів, які посперечались, що буде з тої хмари, яка надходить — уже від бійки мокрі чуби і синяки під очима...

А час не стоїть! Така полеміка забирає місяці, роки, псує відносини, загострює настрої і це в той час, як при ділових методах, коли йде про саму справу, а не про галас довкола неї, можна її полагодити, особистим порозумінням, буквально за два-три зустрічі. Нині, коли темпо життя взагалі надзвичайно прискорене, коли на послугах у всіх наших можливих „партнерів" літаки, радіо та інші наймодерніші способи зносин та порозуміння, мусимо й ми зробити **рішучий крок** у напрямку прискорення наших політичних акцій і закинути спосіб пресової полеміки там, де можна договоритись особисто або листовно.

Зокрема, великою хибою є, що нині майже кожний наш партійний лідер є разом з тим редактором. Тут маємо своєрідне „collisio officiorum" — схрещення обовязків. Особливо нині, після конгресової „консолідації". Як **політик,** кожний такий редактор розуміє, що сьогодні нема часу свартися за дрібниці, а треба підготовляти націю до можливих подій. Але як редактор, такий політик — просто мученик. Подумайте, справді: раніше все було ясно: на першій сторінці передовиця, на другій політичний огляд, а дальше пішло, як по маслі: на третій — вилаяти УНДО, на четвертій — висміяти с'деків, на пятій „копнути" треба когось персонально. Все — легко, весело і читачам цікаво! І редактор уже наперед посміхався і руки потирав, як то воно у нього хитро зийде! А тепер — придумайте на це привичне місце якийсь інший цікавий матеріял. Просто мука! І нині не один політик, як редактор, „тяжко несе" конгресову консолідацію. А інші таки „не видержали" і після короткого „посту" так загуляли, що хоч святих виноси! Pereat Patria — vivat... редакція!..

Є нарешті ще одна причина нашого фатального спізнювання. А саме: хтось нам українцям непомітно від якогось часу підсунув вручну формулку: „час працює для нас"! Мовляв: „не журись, не старайся і не поспішай: справа українська певна, час працює на нас і за нас. І на цій підставі дуже багато патріотів згадали стародавню й випробовану українську „фортецю міцну" і полізли на піч. Витворився навіть певний „добрий тон": куди поспішати? Це тільки наївні й маленькі люди турбуються українською справою, кудись біжать, поспішають, а ось ми, дипльомати й високі політики, дуже добре обрахували, що час працює на нас і нікуди нам поспішати.

З цією формулою треба рішуче покінчити, як з явно шкідливою й підступною. Вона виправдує старих ледарів і збиває тих молодих, що цю формулу безкритично приймають і вірять їй... Треба сказати: так, справді, час працює на нас. Але як? В тому якомусь вищому, фільософічному розумінні, що все йде до кращого в цьому кращому зі світів; що колись „встане правда, встане воля" і „засвітить сонце і в наше віконце"; в тому розумінні, як буде працювати час і на абісініїв; що вони, мовляв, як народ, теж мусять колись добитись своєї правдоньки... Але в дійсности ми мусимо твердо памятати, що на кожному **конкретному** відтинку часу цей час і в історії і нині працював і працює не на нас, а **проти нас.** Себто: люди — можливі наші „партнери" — працюють значно ліпше і скоріше, ніж ми. Петро, Катерина, Ленін, Сталін... знаходяться в кращих умовах і мають ріжні можливости, що прискорюють і удосконалюють їх працю й т. д. Іншими словами: час, нинішній час, абсолютно працює проти нас. І коли ми хочемо, як нація, чогось досягнути, когось перемогти, від когось оборонитись, то мусимо зовсім **змінити наше дотепершнє темпо політичної праці.** Старі звички, методи й підходи, що були добрі чи байдужі, коли ми не робили відповідальної політики, треба рішуче відкинути, коли ставимо, чи вважаємо, що мусимо стати до міжнародніх перегонів.

Українська політика стала нині занадто поважною й відповідальною річчю, щоби в неї „бавитись". З такою чи іншою нашою політикою нині знадто звязані воля й неволя, життя і смерть мільонів нашої нації. Тому всякі сентименти треба нині забути. На чолі української політики мусимо поставити „Його Величність — годинник". Час працює на нас, але люди працюють проти нас. Тому мусимо працювати швидше й досконаліше від інших, аби використати те, що несе нашій справі сам час. Інакше — час рішуче проти нас...

В. Приходько.

„ПО НАШОМУ".

На кожному кроці чуємо довкола себе: вона говорить по нашому, це наш чоловік (в значінні: людина), наш нарід, наша молодь, наші книжки, наша преса, наша співачка, наші пісні — і тим подібне. Не знати чи мова тут про мелодії: сільську, міську, стрийську, дрогобицьку, шкільну, націоналістичну, чи може загально українську. За кожним разом слово „наш" можна розуміти інакше і з того очевидно повстають баламутства. Кожний гурток, освіт, кожна громада, партія, установа й родина може говорити: наші діти, наші інтереси і т. д.

Тільки втаємничені знають що ці „наш, наша, наші" мають означати: український, українська, українські. Чому таких невинних, баламутних висловів не вживають інші народи — а лишень українці?

Кільки пошкодили ці нещасні вислови підчас всесвітньої війни? Воїн чи полонений не називав себе властивою назвою, лишень заслонювався баламутним „по нашому" — а чужі розуміли це різно, як кому було треба, зі становища їх національних чи державних інтересів. Оскільки сильніша була би пропаганда, коли кожний воїн чи полонений був уживав назв: українець, по українськи (а наголосом на І)!

Назва „український" подає нам певний комплекс відрубних рис нації, її культури, мови, звичаїв, традиції та ідеалів на будуче. При вжитті тої назви відпадають всякі сумніви, вагання і недоговорення.

Знаємо дуже добре, що українець чи українка розуміють і відчувають інакше такі інтернаціональні доктрини, як фашізм або комунізм, ніж члени інших націй. Все знайдуться різниці, відтінки під впливом окремих національних душ, виросших на відрубних підложах думки й чуття. Пригляньмося психіці двох людей: комуніста-поляка й комуніста-жида. Чи можуть оба сказати зовсім щиро про комуністичну молодь обох народів: „наша" молодь? Вони радше скажуть: польська комуністична і жидівська комуністична молодь.

Українська преса заходить у найглухіші закутини, де вживають місцевих говірок — гуцульської, бойківської, волиської, лемківської. Там читають: „наша" мова і, не будучи на 100 відсотків свідомими українцями, думають про місцеву говірку. Коли б замість мрячних слів „наша" або „рідна" мова вживали часописи ясної, прецизної назви „українська мова", то та назва вкорінилась би всюди та викинула б невисні, мрячні назви: руський, русин, малорос, здешний, рідний і т. п. З розмислом треба наші національні назви „Україна", „український" популяризувати на кожному кроці і всюди. Перебільшення, думаю, не зашкодить!

Національна назва вроджує свого роду — гордість. Прислухаймося, з якою самопевністю і гордістю скаже поляк: „польська школа" або німець „дойтше шпрахе" — а ніколи не скажуть вони „наша" або „увнере". Вживання таких водянистих назв як: „наш" або „рідний", свідчить про невиразне розуміння свого „я", в це скок у безпідметовість, характеристична риса людей, що боються всякої мужеської відповідальности, це просто анонімність.

Цих кілька слів кидаю під розвагу кожній українці й кожному українцеві, щоб добре застановились, заки вжинуть словом чи письмом тих баламутних слів — у розумінні інших єдино доцільних національних назв.

Д-р Ол. Барвінок.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Несподіванка зі зїздом легіоністів.

Польська преса вже від довшого часу заповідала, що на цьогорічнім зїзді легіоністів виголосить генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Смігли велику політичну промову, в якій заторкне важливі проблеми з внутрішньої політики. Тимчасом несподівано ген. Ридз-Смігли видав приказ, що зїзд легіоністів відбудеться щойно 6. серпня 1937. р. Відложення зїзду мотивує тим, що недавно щойно почалася праця з новому організаційному устрою. Щоб працю виконати й опісля можна було її оцінити, треба довшого часу.

—o—

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 18—25

Унійний Конгрес у Велеграді.

В понеділок 20. липня ц. р. закінчив свої наради унійний конгрес у Велеграді, в якому від українців з Галичини брав м. ін. участь *о. мітрат д-р В. Сліпий зі Львова*. І отворення і закінчення конгресу відбувалось дуже врочисто. Імпозантно виглядав при отворенні похід 400 учасників конгресу до базиліки св. Кирила і Методія. На переді йшли питомці духовних семінарій, за ними богато священників та єпископів з усіх славянських земель. Був також о. Леонтій, православний єпископ з Шнаго. Інавгурацію нарад трансмітували через радіо. Започаткував трансмісії хор питомців в Оломунця, після чого промовив моравський митрополит Пречен, який відчитав також привітне письмо пани римського. Єпископ Леонтій зазначив, що для всіх славян нема іншої дороги, тільки через Рим, де спочивав св. Кирило і через Велеград, де апостолував і помер св. Методій. Він побажав здалеку успіху від православної митрополії Америки й Канади та склав побажання, щоб від причинився до зближення християн. Коли римський авторитет зєднається зі східною православною соборністю, тоді для атеїзму не буде місця. Він завважив у приватних балачках, що якби папа саме тепер скликав новий вселенський собор, на зразок останнього ватиканського собору з 1870. р. і запросив до участи в ньому єпископів неєдиновірних церков, то вдалось би легко довести до єдности католицької церкви з неєдиновірними церквами.

Черговий унійний конгрес відбудеться в 1938. р. з нагоди 500-их роковин фльорентійського собору, який проголосив унію між римо-католицькою і греко-католицькою церквою. В нарадах того собору брав теж дуже активну участь наш київський митрополит Ізидор, що погодився на унію православної церкви на Україні з Римом. Тому велеградський конгрес рішив, щоб постанови фльорентійського собору у справі унії якнайбільше популяризувати.

Черговий унійний конгрес займеться теж між іншим становищем православної російської церкви на еміграції і зокрема положенням православної церкви в СССР. Крім того конгрес звернувся до лат. єпископів, щоб плекали у себе східній обряд. Конгрес звернувся теж до Апостольської столиці з проханням, щоб назначила окремий святочний день у честь апостолів Кирила і Методія для славянських народів. Вкінці конгрес підкреслив, що слід боронити всіми засобами, головно в парляменті, неприязности подружжа і молитись за переслідування християн у СССР та за відвернення небезпеки від народів, яка їм грозить від безбожництва.

З організаційного руху.

Справоздавче віче д-ра Ст. Барана.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО на політичний коничинецький повіт відбулося в неділю 19. липня ц. р. публичне справоздавче віче посла д-ра Степана Барана в Чабарівці біля Гусятина, на яке явилося коло 400 громадян і громадянок зі сіл: Чабарівка, Вискликівць Вільхівчик, Суходіл і Трибухівці та наші інтелігенти з побличького Гусятина. Це районове віче отворив та опісля йому проводив *м-р Михайло Шахнович*, адвокат з Гусятина, що привитав посла д-ра Ст. Барана і на його руки передав привіт Української Парляментарній Репрезентації та проводові УНДО.

Політичний реферат разом зі звідомленням про діяльність теперішньої Української Парл. Репрезентації виголосив посол *д-р Баран*, обговоривши обширніше земельну справу і справу нашого шкільництва. В Чабарівці й околиці переведено по війні частинну парцеляцію дворських обшарів, при якій більшість землі набули польські кольоністи зі заходу, і то за безцінь. Перед війною була тут дуже сильна еміграція до Канади і це рятувало наше село перед перенаселенням, а в додатку скріпляло й економічно, бо загальна еміграція мала у значній частині сезоновий характер, при чому сезонові емігранти присилали або привозили до краю верез і поважніші грошеві квоти. Нині те все минулось, на селі заробітків нема ніяких, еміграція припинена і не можна навіть набути землі, навіть за добрі гроші, бо забирають її кольоністи зі заходу. Тепер знову мають дальше парцелювати кількасот моргів і ходять вістки, що з парцеляції можуть користати тільки поляки. Це очевидно робить дуже лихе вражіння на наших селян, отірчує їх страшенно і настроює ворожо до кольоністів. Є публичною тайною, що дідичі не були б від того, щоб продати землю нашим людям за соленний гріш коли кольоністам треба продати розмірно дешево. Так щож, урядові чинники, що мають вплив на хід парцеляції всіми способами натискають на дідичів, щоб продавали з вільної руки землю тільки полякам. На інтервенцію з нашого боку відповідають ті самі чинники, що парцеляція покищо є добровільна і вони не мають впливу на те, кому дідич хоче продати землю — місцевим чи чужим. Особливо неприхильно ставиться до наших парцелянтів земельний комісар при старості в Чортківі, до якого належать повіти: Бучач, Чортків, Заліщики, Борщів і Коничинці, у яких лежать великі латифундії Баворовських, Борковських, Яблоновських, Сапіїв, Потоцьких, Голуховських, Семенських та інших і де тепер найбільше осіло мазурів. При великому голоді на землю серед наших селян на південному Поділлі така поведінка урядових земельних чинників спричинила значне загострення польсько-українських взаємин по селі.

До цього загострення причинилася і друга справа, а саме урядова політика у шкільній ділянці. Українські вселюдні школи перемінено всюди на польські або утраквістичні, у дійсности теж польські. Нема також можливости творити власні приватні школи. Нпр. у Чабарівці, що нараховує коло 2.000 душ українського населення й коло 800 польського і де повинна бути вселюдна державна школа з українською мовою навчання, а є тільки польська, інше місцеве населення заходами діяльного й заслуженого місцевого пароха о. декана Анатоля Малиновського збудувало власними засобами великий мурований будинок з обширними шкільними салями, якого у нас не має велика більшість державних шкіл, виключно для приміщення приватної школи Р. Ш. Пороблено заходи у шкільному інспектораті і в Кураторії про дозвіл на отворення школи і минають роки, а такого дозволу нема і великий будинок стоїть сторожний. Всі заходи за приватною рідною школою в селі були досі безуспішні, що теж не причиняється до голошеного недавно „спулжиця". Навіть і дитячі садки Рідної Школи трактують у нас під кутом польської національної політики, бо урядові кола бажали би, щоб по наших селах були тільки громадські дитячі садки, що очевидно, були би в руках польських провідниць і причинялись би до польонізації нашої дітвори вже у передшкільному віці. Покищо на цей рік дістало дозвіл у коничинецькому повіті тільки 14 дитячих садків Р. Ш. (зголошень було значно більше), що є ведені взірцево, далеко ліпше, як польські Т. Ш. Л. (ЮП-у) чи громадські, що признає навіть сама влада.

В рефераті порушив посол д-р Ст. Баран теж і справу нового закону про охорону границь з огляду на те, що коничинецький повіт творить прифронтову смугу, яка досі обіймала шестикільометрову смугу, на якій безапеляційно царював ЮП, а яке по новому закону має бути поширена до тридяти кільометрів у глибину краю при рівночасному значному загострені превенційних постанов. Цей новий закон дуже лякає прифронтове населення і воно домагається деякого його злагіднення — головно усунення адміністраційних шикан — у виконавчому розпорядку, що небавком має появитися.

Над рефератом посла д-ра Ст. Барана переведено довшу дискусію у формі запитів, які ставили присяжні: Петро Починайко, господар з Чабарівки, Пилип Тоткалюк, господар з Вільхівчика, Н. Коморовський, господар з Васильковець і багато інших що порушували не тільки місцеві але й загально-національні справи, як шкільну, земельну, виховавчу (садки) і т. д. На всі справи, порушені у запитах, посол д-р Баран дав інтерпелянтам обширну відповідь.

З черги забрав слово радник *Осип Капустинський*, адвокат з Гусятина, що поставив уосновані резолюції з висказами довіря для Української Парляментарної Репрезентації і посла цієї округи д-ра Ст. Барана та признання за їх дотеперішню парляментарну і громадянську діяльність з одобренням їхньої дотеперішньої тактики та з вказівом, щоб дальше боронили прав нашого народу і вели провід у конструктивній роботі. Резолюції ухвалено одноголосно серед грімких оплесків.

Віче закінчив відповідною промовою предсідник м-р Шахнович, після чого присяжні відспівали національний гимн.

Черговe справоздавче віче посла д-ра Ст. Барана заповіджено в Городниці над Збручем у неділю 9. серпня ц. р.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

У справі Загального Збору Т-ва „Просвіта".

Вияснення голови „Просвіти" д-ра Івана Брика.

На письмо з 21. VI. ц. р. пп. редактора О. Павлова і С. Стахової, бувших членів Головного Виділу Т-ва, до мене як предсідника Загального Збору „Просвіти" з дня 11-го червня 1936 р., в якім вони ставлять у сумнів важність ухвал Загального Збору через те, буцімто учасники не могли виконати своїх статутових обовязків, що голосували неуправнені делегати, що Президія була необективна і що вкінці була в змові з якоюсь боївкою, — я почуваюся до обовязку дати відповідь, думаючи, що і це письмо і моя відповідь залишаться внутрішньою справою „Просвіти".

Колиж, не чекаючи на мою відповідь, п. Павлів уважав за **відповідне й доцільне** оголосити це письмо одночасно в „Громадським Голосі" ч. 24, приневолив мене домагатись поміщення моєї відповіди в найближчому числі того часопису.

Тому, що моя відповідь була вправді поміщена в „Громадським Голосі" ч. 26. з 11-го липня ц. р., одначе не повна, тільки у виїмках, та ще й до того в фальшивім насвітленні, в імя правди та добра такої установи, як „Просвіта", для **прикорчення баламуцтва й ширення незгідних з правдою вісток** уважаю за потрібне подати до прилюдного відома ось-який дійсний стан справи:

I. На підставі строго переведеної провірки актів Загального Збору і стенограм стверджую: 1) Зголошених делегатів було 954, а **приявних** на Загальному Зборі 422. З огляду на сподіване велике число учасників не можна було вже запрошувати представників установ, а число гостей, переважно з краю, було мінімальне, бо всього 14 та 11 заступників преси. 2) Всі учасники були вповні управнені і дістали **зелені карти** вступу. В сам день Загального Збору видано тільки 8 карт вступу — в тім дві на інтервенцію п. Павлова, і то переважно дуплікатів на місце загублених карт вступу. Гості і заступники преси дістали білі картки вступу. 3) При вході на салю працювала трикратна контроля і нікого, до участи неуправненого, не впускала. Тимсамим твердження п. Павлова, буцімто „назначена канцелярією сторожа при дверях пустила на салю групу з кількадесяти посторонніх людей, котрі зовсім не були легальними делегатами", треба трактувати як нічим необоснований його здогад, тим більше, що він у своїму письмі не назвав ніодного імени когось неуправненого.

II. Як предсідник я придержувався статуту, ухваленого правильника і загально обовязуючих парляментарних засад і старався бути вповні безстороннім, бо іншим предсідник бути не може. На підставі того, що я бачив і стенограм, стверджую:

1) Члени Президії були наскрізь обективні. Між іншим я як предсідник уцімнув бесідника, що особисто заатакував членів Головного Виділу і вкінці відібрав йому голос. Успокоював салю дзвінком і азивом. Кількакратно взивав занятн сидячі місця і двічі на кілька хвилин переривав хід нарад, доки на салі не запанував

спокій. Так само обективно поступали і заступники предсідника пп. посол Василь Мудрий і д-р Карло Коберський. Президія вжила цілої енергії, щоб у трьох випадках оборонити свободу слова бесідника. Маркатний приклад з д-ром Макухом. Не вдалося Президії це тільки в одному випадку, а саме, коли хотів промовити п. Павлів. Зрив негодування з причини сумних подій у Нагуєвичах, а ще більше насвітлення тих подій у „Громадському Голосі" ч. 21. з 6. червня 1936 р., був просто елементарний. Одначе, не зважаючи на крайне вороже наставлення переважаючої більшости учасників до особи п. Павлева, я як предсідник льояльно прочитав його заяву й учасники вислухали її спокійно до кінця. Зазначую, що коли д-р К. Коберський в якийсь час потім забрав голос, то говорив без ніяких перешкод від учасників Збору.

2) Сам вибір членів Головного Виділу і Контрольної Комісії був переведений легально, бо ві предсідник попросив найперше про внесок комісію-матку, якої голова відчитав проектований склад Головного Виділу і Контрольної Комісії. Відтак подав до відома зголошену делегатами зі салі листу другу і трету. Коли вже ніхто ніяких лист не зголошував, а листу другу внескодавець стягнув, піддав предсідник під голосування найперше листу першу, на яку впали всього 63 голоси на 422 присутніх делегатів. Колиж відчитану другу листу зустріто оплесками, предсідник усеж таки зарядив голосування. Піднеслося так багато рук із зеленими картами вступу, що покликані до перечислення голосів асесори ствердили кількакратно величезну більшість, що й подали до відома предсідника. Голосування „проти" виказало дрібну меншість голосів. З уваги на те заряджения поіменного голосування булоб тільки обструкційним засобом. Таксамо відбулося й голосування на заступників членів Головного Виділу та членів Контрольної Комісії.

3) Учасники голосували зеленими картами вступу, отже тільки повноправні делеґати, при вповні зрівноваженому настрою на салі, коли ніхто нікому не перешкоджав виконати його статутовий обовязок.

4) Щодо правильности голосування, не підніся на салі ніодин голос, ані не поставлено ніякого формального внеску, бо оклику зі салі „голосувати поіменно" хіба як внеску предсідник трактувати не міг.

5) Членом Президії і співвідповідальним за хід Загального Збору був теж і партійний товариш п. Павлова д-р Карло Коберський, який був би певно проти необективности ведення Загального Збору з місця запротестував.

З уваги на те, ані вислід голосування, ані кілька моментів за голосної реакції підчас дискусій, яка з вибором нічого спільного не мала, підважувати легальности вибору не можуть.

III. Заявляю з цілою рішучістю, що поведінка бувшого Головного Виділу, зокрема моя, була супроти бувших членів Головного Виділу радикалів від початку до кінця льояльна і чесна. Ініціятива складання листи майбутнього Головного Виділу і Контрольної Комісії була в руках комісії-матки. Відому п. Павлову листу вона проголосила і предсідник піддав її під голосування. Одначе його вислід залежав виключно тільки від рішення Загального Збору. Це п. Павлів може кожної хвилини перевірити на підставі оригінальних актів Загального Збору.

Через те його замір якоїсь подвійної гри я мушу з найбільшою рішучістю відкинути, як може вигідний для нього полемічний засіб, одначе несправедливий і безосновний.

Д-р Іван Брик,
предсідник Заг. Збору „Просвіти"
з дня 11. VI. 1936.

—o—

Два міністри на Волині.

ЛУЦЬК, 22. 7. ПАТ. Вчора приїхав до Луцька міністр освіти проф. д-р Свєнтославський і міністр хліборобства Понятовський. З Луцька виїхали оба міністри з воєводою Юзефовим і куратором Новіцьким до Кремянця. По дорозі оглянули замок у Дубні.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Відповідальність старостів за невірні інформації.

Обіжник прем. Славой-Складковського.

Прем. Славой-Складковський підписав до воєводів і старостів обіжник про правильні методи праці у старостах. Премієр підкреслив на основі своїх спостережень підчас інспекційних подорожей, що праця старости повинна спиратися на основнім знанні господарських, суспільних і політичних справ повіту. З цією метою староста повинен постійно вдержувати безпосередній звязок з населенням. Тимчасом інформації низової адміністраційної влади — підкреслює обіжник — є або надто песимістичні і перескравлюють відомо явища, або надто оптимістичні. Премієр заповів, що буде потягати старостів до відповідальности за помилкові і безкритичні інформації. Далі обіжник підкреслює, що добра адміністрація повинна бути плинова і скоординована з починами інших ділянок публичної адміністрації, далі повинна бути самостійна і не сміє відхилятися перед відповідальністю, постійно оглядаючись на зверхню владу. Адміністрація не повинна сягати по ноглі і дешеві ефекти. Вкінці премієр підкреслив в обіжнику, що старости повинні дбати про справи оборони держави та швидко й успішно поладнувати справи зацікавлених осіб, які зголошуються до староства.

Перед новими обмеженнями в адвокатурі.

Начельна Адвокатська Рада вибрала спеціяльну комісію пятьох, яка має владити проект новелі до закону про устрій адвокатури з 1932. р. Новеля обмежить доступ до адвокатури та зведе для адвокатських аспірантів примус судової практики.

Палестинські араби затроюють харчі?

КАЇРО, 22. 7. ПАТ. Як подають з Єрусалиму, міське населення боїться купувати харчі тому, що розійшлися чутки, немовби араби затроювали їх. Оповідають, що багато осіб розхорувалося після того, як їли мясо й набіл. Загально думають, що саме тепер увійде повстання в найгострішу фазу з огляду на невдачу арабської делегації в Льондоні.

ОДНА СТОРІНКА З ПОБУТУ НА СТУДІЯХ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Між славянськими студентами

І

Початки українського студентського життя в Брні датуються від 1920 року, коли то з табору в Німі. Яблонним, приходять на студії на вищі чеські школи колишні борці за кращу долю свойого народу. Наш гурток невеликий, — всього 10 чоловік, — з того 8 студентів високої ветер. школи (академії) і 2-ох медицини.

Ми вирізнялися від останніх студентів своїми одностроями української армії. Чехи не знали, що ми за одні. Зачисляли нас до врангелівців, інші до колчаківців, а були і такі, які думали, що це сербські воїни. З часом, понавязували ми ближчі зносини з чехами, пізнали, хто ми такі. При тім згадаю, що дозвіл на студії давало чеське міністерство війни в порозумінні з міністерством закордонних справ та мін. освіти. Студенти діставали з табору платну відпустку на цілий шкільний рік. Одначе на вакації мусіли вертатись до табору. Кожний а нас по приїзді до Брна мусів зголоситися на „Posadkovem Velihelshoi".

Чеські студенти ставились до нас дружно, а ректорати високих шкіл дуже радо йшли нам назустріч у потрібних справах.

Організаційне життя українського студентства зачинається щойно від 1921 року, коли то заснували Українську Студентську Громаду. На жаль по виборі виділових, не залишилось багато вільних членів. Домівку на сходини відступила нам чеська студентська Громада — у давніх військових бараках. Сходини відбувалися кождого тижня. Обговорювано на них ріжні організаційні справи, рішивши навязати ближчі зносини з чеськими студентськими організаціями, щоб обзнайомлювати їх членів з нашою справою. Деякі із студ. чехів-москвофілів ставились до нас досить стримано, одначе і з тих багато, почасі стали признавати слушність у українській справі. В тім-самім році виступає Українська Студ. Громада в оборону українського уряду Петлюри. Чехи, які взагалі не дуже визнавалися в наших справах, а головно в подіях на Україні в часі наїзду большевиків, виписували в газетах речі, які понижували гідність уряду Петлюри. Всяку сваволю ріжних отаманів і грабіжницьких банд вараховувала на рахунок Петлюри. Українська Студ. Громада вислала двох своїх делегатів до редактора „Lidovych Novin" для вияснення невірних інформацій. Редактор прийняв нас ввічливо, жалував, що подібна стаття появилася в його газеті та обіцяв при найближчій нагоді, подати спростування. На жаль ми не дочекалися обіцянки.

У літку 1921 р. приходять до Брна два українські військові, робітничі відділи, як також і дальші „таборити" на студії. Число українських студентів збільшилося до 15 чоловік. Вже находимо українських студентів на ріжних факультетах. На пропозицію мою та четаря Метельського, команданта одної робітничої сотні, рішили відсвяткувати роковини Т. Шевченка при співпраці стрільців обох робітничих сотень.

Салю на концерт відступила нам військова команда в бараках. Розіслали ми запрошення до військових команд, від яких прийшли делеґати.

В тому самому році постановлено вести просвітну працю серед стрілецтва. Я заголосився добровільно з викладами з історії України. Стрільці масово ходили на виклади і з цікавістю їх слухали, хоч виклади відбувалися пізно ввечір.

В літі 1921 року зазнайомився я з Svagl'ом, сербом, студ. техніки, сином високого сербського урядовця. З нашого знайомства повстали тісні дружні зносини. У нас обох виринула думка заложити спілку славянських студентів, використовуючи нагоду, що у Брні під цю пору студіюють заступники всіх славянських народів, крім полєків. Нашу думку подали ми обіжником до обміркування всім славянським студентським громадам. Скоро всі відгукнулися, крім росіян. Коли ми побачили, що славянське студентство радо прийняло нашу думку, тоді зложили ми при співучасти чеського делеґата від Студ. Громади статут Секції і знов розіслали обіжником до студентських Громад, щоб поробили свої замітки до поодиноких точок статуту.

Проект з малими змінами прийняли всі Акад. Громади, між іншим теж спілка російських студентів (демократів), які по якімсь часі вислали делеґатів до Славянської Секції.

Першим головою т. зв. „Славянської Секції" вибрано серба — Швагля. До першого виділу, що працював цілий шкільний рік, вибрано людей поміркованих, відданих цілою душею славянській ідеї. Від українців ввійшов до першого Виділу Козак і я. На чеській техніці кожного тижня відбувались сходини, де читано твори письменників поодиноких славянських народів. На жаль, крім виділових, ніхто на ті сходини не приходив. Майже те саме було і з мовними курсами, що тижня. Відбувалися також виклади з історії поодиноких славянських народів.

На виклад з історії України прийшли громадно російські студенти і дійшло до дуже гострої вимін думок. В оборону нашій станули деякі чехи, болгари та один серб. До таких самих „боїв" доходило теж між сербами і болгарами з приводу Македонії.

Славянська Секція давала також вечірки, були виведені народні пісні і танці ріжних славянських народів. На таких вечірках бувало досить чеської інтеліґенції. Щотижня уряджувала прогульки поза Брно.

Колиж дійшли вістки про голод в С.С.С.Р., а головно на Україні, тоді на пропозицію українського делеґата, — Славянська Секція пере-

бирає на себе обовязок збирати між студентами грошеву допомогу для голодних. Розіслано відозви до всіх студентських Громад як також до ректоратів з покликом допомоги для голодних в СССР. Відгукнулися всі акад. Громади, як також багато університетських професорів.

Від початку 1923 року культурна праця Славянської Секції підупадає з причини малого зацікавлення студентів. Ті, що Славянську Секцію заложили, здебільша виїхали із Брна, покинувши студії. Дальша доля Славянської Секції мені невідома. Загально сказавши, програма Славянської Секції найшла малий відгомін серед тодішнього славянського студентства.

Д-р Микола Янів.

(Докінчення буде).

З польської преси.

Ті, що приносять честь українській нації.

П. Яніна Будковська помістила у „Курієрі Віленськ-ому" з 20. ц. м. статтю п. н. „Українці в університеті Стефана Баторія". Авторка мусіла дещо і близько обсервувати наше студентство, бо виявляє рідке у польському громадянині глибоке пізнання української ментальности, змагань умотивів.

З їх коло 40, студіюють по ріжних факультетах: майже всі зорганізовані в „Союзі Українського Студентства". Українці, яких не приймають у львівський університет, утомлені напруженням національних антагонізмів, тішаться у Вильні атмосферою спокою. Тут набирають сил для завдань, які їх чекають.

Нечисленні слабші характери ломляться, вкапують в окруження, бояться повороту до краю, бо не почуваються на силах мішатись в національну і партійну боротьбу. Вони акліматизуються і стають філістрами.

Але більшість цих студентів це кадри майбутніх борців за незалежність України, це майбутні керманичі національного руху. Молодий українець у Вильні *ходить ревно на виклади, тримається здалека від політичного життя студентів,* але вертаючись на вакації до рідного села чи містечка, із запалом береться до культурної і політичної роботи. Студент на українському селі це неабиякий авторитет. Праці тут немало, й український студент в спеку чи слоту, возом чи піхотою або ровером їде, чи йде з села до села, скликає збори, дає відчити, роздає пропаґандову літературу.

Українська суспільність робить сильну моральну пресію на студентство; хто усувається від громадянської праці, дістає ятно галапаса-кар'єровича, його викидають поза рямці суспільности.

З початком шкільного року ці студенти знову вертаються до Вильна, живуть відкромлено від поляків, чужі і далекі, але пильно обсервують польське життя. Українці *радо стрічаються з білорусинами й литовцями,* зрештою чують культурну вищість над ними.

Коли українців запровадять до польського дому, вони зразу зберігають резерву, але коли поляки приймають їх сердечно, вони легко освоюються, і стають приязні та щирі.

Це молоде покоління українців дбає про форму і культурність. Стара раса легковажить товариські форми, та українські студенти у Вильні заховуються достойно, знаючи, що після їхньої поведінки будуть тут оцінювати цілу націю.

Українці у Вильні не запеклі вороги комунізму. Людина, яка зраджує свій нарід не викликує в них довіря, вони нею погорджують.

Ці українці імпонують широкою очитаністю і поважним розумінням політичних справ, добре оцінюють внутрішню ситуацію в Польщі. Вони мріють про війну, в якій можуть здобути все, а до стрічення не мають нічого.

Очима, що палають вогнем запалу вдивляються в ясний образ майбутньої вільної України, сфедерованої з Польщею (?), яка разом з цією останньою становитиме непоборну силу в Середній Европі.

Молодий український націоналізм — це сильний, здоровий рух, якого не можна легковажити".

Сумніваємося, чи шан. авторка справді стрінулася між нашими студентами з якимись федералістичними ідеями — зрештою мусимо признати, що образ, який вона начеркнула, вірний. Стаття п. Будковської заслуговує на те, щоб її уважно прочитали всі українці, що студіюють на чужині.

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він є, але несправний — там його оживіть!

Еспанський червоний уряд просить

ПОМОЧІ У ФРАНЦУСЬКОГО?

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Як подає „Журналь", до Парижа причалило вчора двох еспанських летунів з дипльоматичними пашпортами, які сейчас пішли до есп. амбасадора. **Ходить чутка, що вони в імені свого уряду мають просити, щоб франція помогла здавити повстанців.** В колах есп. амбасади цю поголоску заперечують і заявляють, що йде про закупно літаків.

ПОВСТАНЦІ МАШЕРУЮТЬ НА МАДРИД.

ЛЬОНДОН, 22. 7. Райтер. Дві повстайчі армії машерують на Мадрид: одна з Памплемонг, друга з Альжесірасу і Кадізу. Повстанці зняли деякі міста на півночі, — на півдні положення неясне. Зі 45-ох есп. провінцій повстанці заняли частинно 10: Валлядолід, Сарагоса, Навару, Толедо, Гуеска, Вітторія, Бургос, Сеговія, Кордова і Севіля.

БОЇ В САН СЕБАСТІЯН.

ПАРИЖ, 22. 7. ПАТ. Як подають з Анде, **на вулицях Сан Себастіяну йдуть завзяті бої.** Вчора над вечір повстанчі літаки розкинули над містом летючки, взиваючи до боротьби з урядом.

Французьку жандармерію над кордоном скріплено, щоб була в силі розброювати еспанські частини, які будуть переходити кордон.

ПОВСТАНЦІ ЗАВОЛОДІЛИ ҐАЛІСІЄЮ.

ЛІССАБОНА, 22. 7. Райтер. Пров. Ґалісії находиться в руках повстанців.

МАДРИД, 22. 7. ПАТ. В 7. год. рано міністерство внутр. справ видало комунікат, у якому заявляє, що повстанці дізнали невдачі у цілому краю, — тримаються лише в Сарагосі, Каллялід і Севіллі, де воюють з урядовими військами. Уряд. міліція обсадила нині шлях з Толедо до Мадриду. (У цьому комунікаті уряд признається, що втратив Сарагосу, — недавно це заперечував).

ҐІБРАЛЬТАР, 22. 7. ПАТ. З урядові кораблі причалили до Ґібральтару; під вечір будуть бомбардувати Альжесірас. — Під осло́ною вогня з двох кружляків уряд. війська заняли місто Альмерію.

БРИТІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ.

ЛЬОНДОН, 22. 7. ПАТ. Як повідомляє британська адміраліція, один брит. кружляк затримався у Пальмі (на острові Майорці); до Барселюни пливуть 2 кружляки і 3 контрторпедовці. В Аліканте і Альмерії є по одному контрторпедовцеві, у Валенсії один корабель.

Й. ПОТАПКА.

УТЕЧА.

Твердиню Fort l' Etoile врятували ми доломогою, що вспіла в останній хвилині. З цілої дівної залоги залишилось тільки 68 чоловіка, і тому по відпочинку дістали ми приказ від старого полковника Песівра переселитися до Ель Раділь, малого сільця, де тубільці вже давно переконалися про силу й перевагу французької республіки.

По пятиденнім поході осягнули ми призначене місце, де очікувала нас немила несподіванка. Аби доказати, що за нас не забули, прислала команда приказ, щоб ми підчас двомісячної відпустки збудували дорогу, яка злекшувала би сполуку з віддаленими твердинями, а в разі потреби, щоб помічні відділи могли в пору прибути.

Наш відділ розбили й перетеребили; тому доповнили його людьми з інших відділів. Поміж ними було також кількох чехів, а з тих тільки пятьох надавалося до виконання давно наміреного пляну — втечі.

Спільна думка злучила нас тісніше і ми стали засобливлятися в їжу й напиток, бо наша ціль — море, віддалена була від нас на 320 кільометрів.

До втечі потреба багато річей, а з них найголовніші: гроші, знання мови і напряму дороги, цивільне вбрання їжа та відвага. Про все подбали ми, крім цивільного вбрання, а в одностроях чужинецької французької легії годі було пройти непомітно.

Військовий однострій сховали ми під „бурнус" (арабський плащ) і при першій нагоді ойсяця, по вечері, вирушили ми в дорогу до нової цілі, щоб вернутись до життя. Було нас тільки чотирьох, бо двох залишилося в легіонах зі страху перед строгою карою, на випадок, якби нас переловили.

Нас чотирьох: Тонда Зобльовіділь з Брна, Коцоврек з Чаславя, жид Маєр з Устя над Лабою і я — перейшли першої ночі добрих пятьдесять кільометрів. Покріпилися нашими скромними запасами і лягли на відпочинок, бо дальше йти можна було аж уночі.

Сім годин по страшній горячій парні всемогутнього тропічного сонця... Гальо! Товариші! Вставати, йдемо далі! Коцоврек зник; видко вернувся і певно зрядив напрям нашої дороги! Порадились ми, що зміним напрям дороги, хоч би мали наложити 80 км., а всеж краще ніж вертатися у кігті новітнього невільництва, яким уважаю на підставі власного досвіду французькі чужинецькі легіони.

Друга ніч. Цю ніч перейшли ми більшу відділь, як попередньої. Над ранком знов лягли ми на заслужений відпочинок. При помочі знайденого верблюжого сухого калу розложили вогник та пригріяли консерви.

Нараз відділ кінних спагіїв наскочив за нами і почав нас обстрілювати з крісів. Одна кулька перейшла мені через рамя. Перейшла тільки мясом, на щастя — небезпеки не було.

Приблизилися до нас і я, не чекаючи на масакру, стягнув одного їздця з коня, сам вискочив в сідло і став утікати. Чую, що за мною мчиться другий їздець, оглядаюсь — а наш Маєр зробив те саме, що і я. Цілий день гнались ми навскоки до гір Джебель Мавріт, що синіли у далечині, а за якими було вже море, наше спасення.

Коні по скалах не мали сили йти, знесилились і попасти не було де. Скоротили ми їх муки, трьома кулями револьверовими. Щойно смерком осягнули ми висоту 700 метрів — і там підготовились до нічліву. Тут були ми безпечні — і хотіли лишитися на місці цілу ніч і день, щоб добре покріплені прийти до портового містечка „Трьох марабутів".

Маєрові докучав шлунок. Конське мясо і тепла вода спричинили недугу. Сердега терпів, плакав, а я не був усилі йому помогти, хоч ціль була віддалена лише на 30 км.

Ранком збудило мене гостре печення на цілому тілі; не великі мурашлі жалили немилосердно. Я розглянувся за товаришем, побачив його парудесять кроків далі: лежав — мертвий. Ця ніч була для нього остання, але була ліпша, ніж поворот до легії, де його очікувала не менше соромна смерть.

Його тіло прикрив я тяжкими каменями, щоб гієни не порозносили його по пустині, забрав у нього все те, що могло мені стати в пригоді — і вже тільки сам один вибрався в дальшу дорогу — останній етап.

Над вечором прибув я до пристані, де на щастя стояв югославянський корабель „Оребіч" — власність пана Йовановіча, який, довідавшися, у чому річ сказав, що допоможе мені виконати пляя утечі, і погостив мене щиро. Два дні спав я і скривався між скринями із крамом, а щойно, коли корабель почав плисти став я свобідно ходити по кораблі. Моряки подивляли моє щастя, бо знали, що втекти з чужинецького легіону вдається хіба одному на тисячу. У Греції подбав я в чеському консуляті за папери, потрібні до повороту в Чехословаччину.

Тепер я вже в Брні, а завдяки помочі редакції „Розквету" матиму змогу дістатися домів, до Праги.

Французька чужинецька легія основана ще в році 1829. За нею тужить ще й тепер багато молодців, надіючись пригод у боротьбі із львами та тиграми, багато з них іде туди невдоволений своєю долею або із звихненою кар'єрою. Між теорією і практикою є велика ріжниця, поминувши хочби те, що Африка не є Европа. Чужинецька легія — це пекло на землі повне небезпек гористої Аіфрики або просякнутої пошесними недугами Азії. Убивча дисципліна, нестерпний тягар самоти та безнадійности посеред розпаленого моря піску в Африці, або у бездонних багнах Тонкіну чи Камбоджі в Азії. Виснажливі марші, важкі бої, жахливі очайдушні пригоди! Це все закривається геройством або добровільною пятилітньою службою у повітній неволі!

Із чеського тижневика „Розквет" переклав *О. Б.*

Італійська армія в Абісинії відступає.

ХАРТУМ, 22. 7. ПАТ. **Війська ген. Джельозо, посуваючися до Амебо, мусіли звести багато боїв з великими партизантськими відділами. У висліді цих невдатних операцій італійці відступили до Мега. Більшість населення займає вичікуюче становище, ховаючи свої стада і майно.**

На викуп решти паїв „Українського Городу".

VIII. виказ:

Зложили в Центробанку:

Робітники фабрики мила Центросоюзу у Львові, зол. 34.— і кличуть: робітників Маслосоюзу, Луня, Дендри й Елеганту.

Інж. Платон Цісар, староста Союзу Українського Сокільства за кордоном, зол. 10.— і кличе: членів Союзу та гнізд Українського Сокільства за кордоном і його прихильників.

Захар Рудик, нач. букг. в ЦС. у Львові, зол. 10.— і кличе: інж. Івана Олексюка в Тернополі й інж. Ілька Семинчука у Станиславові.

Д-р Тарас Білинський, Збараж, зол. 10.— і кличе: д-ра Олександра Білинського в Ходорові, м-ра Ростислава Білинського в Збаражі й Омелина Білинського в Збаражі.

о. мітрат Олекса Базюк, Львів, зол. 5— і кличе: на таку саму квоту: о. кан. Івана Кератницького, пар. в Добрянах к/Стрия, о. кан. Василя Дубицького, пар. в Любінцях, о. кан. Андрія Дубицького, пар. в Лавочнім, о. Теодора Базюка, пар. в Марківцях к/Станісл., о. Миколу Коса, пар. в Сівці Войнилівській, а на половину квоти вже жертвованої: б. Миколу Дубицького, пар. в Розгірчі, б. Юрка Дубицького, ректора в Липиці Долішній, о. Іллю Яковського, пар. в Синечолі й о. Осипа Вацівського, завід. в Крушельниці.

Д-р Лев Чаплинський, Львів, зол. 5—.

Інж. Гуран Кветь, зол. 5.— та **інж. Ольховий Ілярій**, зол. 5.— і кличуть: усіх ревізорів РСУК.

Антін Поморянський, Чортків, зол. 4.— і кличе: Романа Петрицького, Василя Пешика і Романа Брикончина, директорів ПСК Конончиці та Олексу Коса, дир. ОСУК Чортків.

Інж. Міляпич, Львів, зол. 3.—.

Мальвіна Матейкова, зол. 2.— і кличе: Антоніну Ванасову, Львів, Марію Ростковичеву, Львів, Марію Комариньску в Городенці і Юлію Рудницьку у Львові.

М-р Б. Галайчук, зол. 2.— і кличе: м-ра Т. Кухара й інж. В. Думина.

Мотря Кіцера, зол. 2.— і кличе: дівчата з Бібрки.

Дмитро Жук, Павлова, пов. Ярослав, зол. 2.— і кличе: Марійку Кичурівну, Перемишль, о. Івана Кебуза, Майдан Сік. і Теодора Шкільника в Добрій к/Сянок.

Зложили в С.-Б.:

Д-р Осип Назарук, зол. 10.—.

Кр. Кооп. „Самопоміч", Сороки Львівські, зол. 7.90.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи виклікали, бо в цей спосіб заощадимо собі гроші і часу на часті й зайві пригадки. Підтримуйте нашу збіркову акцію! Зробіть її живіщою! Нехай не бракне нікого у списку жертводавців. Цеж на останній зрив!

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: „Центробанк", Львів, Третього Мая 15, з допискою: На Український Город. Конто чекове ПКО 143,467

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Турецький уряд обсадив смугу чорноморських проливів одним військовим корпусом та почав будувати укріплення. У Чанак-Кале задумує построїти найбільшу тур. радіостанцію.

У Палестині як жидівські так і арабські організації заперечують поголоску про угоду, на основі якої мелиб стримати жид. імміграцію до часу, аж приде королівська комісія.

У британській палаті громад відбудеться в понеділок велика дебата над закордонною політикою.

Гурт бельгійських воїнів демонстрував у неділю проти продовження військової служби; дійшло до сутички з жандармерією.

Італійський віцекороль Абісинії помилував 66-ох абісинців, яким грозила смерть за те, що не віддали зброї.

В Китаю опозиція південних провінцій зовсім заломена. Провідники пров. Квангсі піддалися і просять лише автономії для провінції.

Англійські гірники на конгресі ухвалили 1,283.000 голосів проти 238.000 внесок, щоб партія праці получилася з комуністичною.

У Франції страйк перекидається на рільництво — вже обняв 12 департаментів.

—xxxxxxxx—

НОВИНКИ.

— **Найкращі лисі пелерінки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на перехованнй літом. 10—?

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 58-115

— **Гість з Буковини в Редакції „Діла".** Нашу Редакцію відвідав сьогодні п. Олександер Турушанко, молодий український журналіст з Буковини, що вибрався на колесі на берлінську Олімпіяду.

— **Вечір деклямації в Черчі.** У пятницю 24-го ц. м. дає Л. Кривіцька свій вечір мельодеклямації у купелевому заведенні Черчі; у програмі теж актуальні куплети. Такий вечір буде приємною розвагою для місцевих гостей та довколичної інтелігенції.

— **Гостра стрілянина** відбудеться на військовій стрільниці на Замарстинові в днях: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 29 і 31 серпня ц. р. Небезпечна смуга буде окружена стійками.

— **Неуцтво чи шовінізм?** В числі 19. журналу „Ас", що видає його концерн „Курєр" у Кракові появилася стаття про вітражі. У статті вичислено польських мистців, що виконували свої праці в краківськім вітражовім заведенні. Як польського мистця зараховує автор статті також нашого відомого мистця бл. п. Петра Холодного, якого називає „Хлодним". Думаємо, що як хтось береться писати про мистецтво, то повинен би бодай знати прізвіща і національність мистців про яких пише.

— **Ще один податок** хоче ввести міністерство скарбу у Варшаві. Воно хоче видати розпорядок, що головні льокатори будуть обовязані викуплювати промислове свідоцтво, якщо схочуть винаймати кімнати. Подобає це на жарт.

— **Новий правопис** уводить польське міністерство освіти в польській мові. Він обовязує від 1-го вересня ц. р. та приймає ті зміни, що їх ухвалила Польська Академія Наук. Новий правопис вводитимуть поступнево. Старі книжки в школах залишаться ще якийсь час.

— **„Домек людови" будують** у Коринцах над Збручем, скалатського повіту. Перед кількома днями при участи урядових чинників зі Скали та посвятили угольний камінь.

— **Новий „костюлек".** У Комариних коло Турки над Стрием посвятили вуголний камінь під будову римокатолицького костела.

— **Нарешті дощ!** Так говорили у вівторок увечір львовяни дивлячись на очікуваний дощ, що дві години лив як з цебра. Воздух прочистився, стало лекше дихати; але не на довго, бо вже в середу з рана почалася знов спека.

— **Кому вірити?** „Дзенник Народови" з вівторка помістив відомість, що соціялістична боївка напала на кольпортерів ендецьких часописів і зчинила вуличну бійку. При цьому ранено б. посла Дібуа, що особисто кермував нападом. Інакше насвітлює знов цей факт „Русское Слово" в ч. 168. Воно подає, що вечором група кольпортерів напала на б. посла Дібуа, якого поранили чужаки.

— **Страйк у фабриці дріжджей.** У фабриці дріжджей в Лисеничах під Львовом, робітники проголосили окупаційний страйк. До цього страйку, що нім кермує З.З.З. приступило 70 осіб. Підложжя страйкової акції чисто економічне. Робітники домагаються відкликання редукції платень переведеної в квітні ц. р. і жадають 15 проц. підвишки заробітку.

— **Оригінальний „філятеліст".** В Калуші арештували Герцка Розенфельда за те, що наразив на шкоду державний скарб. На листах, що писав їх закордон, Розенфельд натирав значки милом, щоб їх не чіпалася поштова печатка. Ці значки казав собі присилати назад і уживав їх удруге.

— **Грім запалив нафтовий шиб.** У Биткові вдарив грім у нафтовий шиб фірми „Полянка". Шиб згорів за кількананість хвилин.

— **З любови — долотом у серце.** У Трибухівцях під Бучачем убив Гриць Дячишин Анну Невестюк. Він пробив її кілька разів тесльоким долотом. Тяжко ранену Невестюківну перевезли до шпиталю, де вона в муках померла. Вбийник сам зголосився на поліцію.

— **Таємне самогубство.** Комісаріят пограничної сторожі затримав на чехословацькім кордоні 23-літнього Теодора Бабієва, що перекодив нелегально кордон і віддав до вязниці в Ворохті. Затриманий Бабіїв повісився на поясі у вязниці, не лишаючи ніякої записки. Поліція веде слідство.

— **Вбивство за 4 метри сукна.** В Устеріках Косівського повіту невідомі бандити напали на дім удови Марії Яцковської, вбили 22-літнього сина з револьверу, потім забрали 4 метри сукна і втікли.

— **Велика пожежа на Холмщині.** В понеділок уночі в селі Вереще Велике, повіт Холм, спалахнула пожежа в госп. забудуванню Т. Бабінчука. Вогонь перекинувся на сусідні будинки. Згоріло назагал 66 мешкальних домів разом з госп. забудуваннями та з живим і мертвим інвентарем. Шкода є дуже велика й сягає 370.000 зол. Причина пожежі не є ще устійнена.

— **Домовини з Волині для англійців.** Не всім відомо, що англійці признають лише домовини з дощок, що не мають сучків. Це використав тартак у Смизі на Волині і витинає дошки без сучків, щоб висилати їх до Англії; там роблять з них домовини. Таким чином бодай по смерти мають англійці „тісний" контакт з українськими землями.

— **Шкарлятина в Варшаві.** У Варшаві стверділи багато випадків шкарлятини. Скількість занедужань раптово збільшується та імовірно влада мусітиме вжити якихось спеціяльних заходів предосторожности. Рівночасно з появою овочів, трапляється багато випадків занедужань на черевний тиф. Перестерігаємо наших читачів, що овочі треба обовязково мити перед їдженням, щоб не наразити себе на недугу.

— **Варшавські комуністи під ключем.** Варшавська поліція перевела масові ревізії серед комуністичних кол. При ревізії найдено багатий матеріял як комуністичні летючки, брошури, рукописи, тощо. Задержано 50 осіб, між ними багато комуністів, за якими поліція від давна шукала.

— **Не мав на похорон** своєї своячки мешканець Вильна Латушенко і тримав трупа в хаті. Слідство устійнило, що своячка Латушенка 70-літня Клековичева померла природною смертю, але не було за що її поховати, бо обоє жили в крайній нужді. Трупа, що почав уже розкладатися поховали на кошт міста.

— **Страхітливий спомин.** В Совітах роблять поминки з приводу 10-ліття смерти червоного ката найбільшого чекіста Фелікса Дзержинського. Большевицькі часописи містять статті повні похвал і зазначують, що Дзержинський працював для оборони гуманізму і людських вольностей перед „експльоататорами і драпіжниками". „Правда" пише, що колиб жив Дзержинський, то показав би які великі сили були в ньому, бо турбота про людину — це не фраза ані покликування до доброти, але це заклик до великої праці, великих плянів і великих чинів. Одне можемо на це сказати: добре, що Дзержинський не живе і шкода, що до нього не приклали заразу у першому році тих гуманних засад, яких він уживав; себто не поставили його „под стенку".

— **За образу Гітлера і Герінга** засудили в Німеччині дві особи з Кайзерлавтен на 10 місяців вязниці. Також у Людвігсгафен покарали кілька осіб вязницею від 4 до 10 місяців за образливі вислови проти німецьких достойників.

— **Між небом і землею.** Чотирьох туристів засипала в Альпах лявіна. Відділ, що його вислали на ратунок найшов їх під верхком Айгер. Вони зависли на линві і тільки один з них дає знаки життя. Покищо відділ не міг дістатися ближче, щоби ратувати нещасні жертви туристики.

— **Консервативний Китай.** Міністер народнього виховання в Китаю заборонив уживати вічні пера при іспитах у середніх школах. Перо-пензель уживаємо від віків, говорить китайський міністер, і це нам повинно вистарчити.

— **Подружню клініку** заложила в Ню Йорку п. Ковалі, що є головою жіночих клюбів. Як відомо Америка побила рекорд у скількости розводів. Пані Ковалі отворила спеціяльне бюро, якого завданням є годити розсварені подружжя. Кажуть, що за 2 роки вдалося цій клініці „зліпити" назад поверх три тисячі розведених подруж.

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО ЩЕ НЕДАВНО БУЛО ЗАБОРОНЕНЕ.

Щораз то нові заборони, які видають усякі уряди для своїх громадян, всякі дивоглядні обмеження та закази, пригадують одному паризькому журналістові, як то було давніше. Коли нині немо каву із свіжими булочками, не повірили би ми, що колись кава та свіжі булочки були — заборонені. Т. зв. „молочний хліб" відкрила кухарка Маргарети Медічі, жінки Генриха IV. У році 1603. сам парлямент мусів занятись винаходом кухарки і радити над розслідом білого хліба. Покликали знавців і знавці рішили, що білий хліб шкідливий для здоровля. Хліб заборонили. І з кавою було не інакше. Ландграф Гессенський видав у справі кави едикт, де стояло чорне на білім, що „кава задовольняє язик, але воно не тільки не продовжує життя, а то скорочує". Хто пив каву, платив кару 10 талярів, або сидів 14 днів в арешті. Едикт з 1781. р. іще підвищив цю кару. У XVI. віці забороновали суворо курити тютюн. Називали його „сухим" або „табаковим" пянством. У Ганновері за курення діставали громадяни вязницю на хлібі і воді або й сиділи три місяці у тюрмі. Хто повідомив поліцію про курця, діставав 25 талярів нагороди, а тим, що імя доносителя залишалось у тайні. Ще в першій половині минулого віку не вільно було в Ганновері та Гамбурзі курити на свіжому повітрі; в Ганновері тому, що боялись пожежі, а в Гамбурзі тому, що „дим з тютюну занечищує прохід для дам". Згодом гамбурська влада заборонила курити на вулицях папіроски, дозволяючи на люльки. Прусський король Фридрих I. окремим едиктом заборонив носити мягкі нічні капці тому, що „від того терплять шевці, які тратять шматок хліба". Хто носив капці, попадав до вязниці, де накладали йому на шию лянцюг, а громада платила за такого одного тихолаза 200 дукатів гривни до рекрутської каси. Коли в 1772. р. пруський міністр Целліц хотів увести до народніх шкіл географію, то цьому спротивилась воєнна влада тому, що знання географії може причинитись до збільшення дезертирства в армії. Не інакше було і з предметом писання в народніх школах. Підносились голоси, що коли всі навчаться писати, тоді урядовці не зможуть дати собі ради із скаргами, які наплинатимуть до урядів, а дівчата будуть писати любовні листи. Оце останне побоювання справдилось тільки частинно.

ЛЮДИ З ТРЬОМА ДУШАМИ.

У 1934. р. стояла перед судом у Шікаго молода вчителька Йоанна Ґрей. Її провини були списані на 100 сторінках: крадежі, фальшування векслів тощо. Вона проводила теж ватагою гангстерів. Психіятри та поліція ствердили, що Ґрей вела потрійне життя. У школі була вона зразкова, гуманна вчителька, її товаришки стверджували, що вона мала добрі манери, добре серце і помагала, кому треба. Від неї довідались вони, що вона багато вдова. Згодом звернули знайомі увагу, що вона перебуває у підозрілому товаристві. Ґрей робила дорогі дарунки своїм приятелям. Виявилося, що ці дарунки — крадені. Від вечора до ранку ніхто не бачив її дома; цей час проводила вона у спелюнках із бандитами, де взяли її як паню Форстер і не знали нічого, про її денну працю. Психіятри ствердили, що Ґрей неосудна, бо вона терпить на потрійне роздвоєння душі. Як учителька вона не знала нічого про вчинки яких доконує як бандит. Її віддали до санаторій нервових недуг.

Подібне явище ствердили лікарі на прикладі одного молодого хлопця, сина еміґранта, що змалку проявив незвичайний математичний талант. Після якоїсь недуги той талант майже щез і хлопчина не вмів виконувати звичайних рахункових вправ, зате проявив незвичайний музичний хист. Після музики кинувся він до вивчання чужих мов і нагадував геніяльних поліґльотів. Хлопчина вмер у 12. р. життя і забрав із собою в могилу таємницю своєї потрійної душі.

Нові книжки й журнали.

М. Мочульський: ОПАЛЕНА МРЯКА. Львів 1936 Вид. „Ізмарагд". Стор. 126. ф. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Завіщики.
23. VII. „Голгота".
24. VII. „Марюс".
25. VII. „Святе полуня".
26. VII. „Дума про Нечая".

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Четвер, 23. VII. год. 8. веч. Аб. 22. „Малощо не пошлюбна ніч".
П'ятниця, 24. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".
Субота, 25. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".
Неділя, 26. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Американські авантюри".
ВАНДА: 1) „Маркіза Йоріссака", 2) „Пані з Чорного Клюбу".
ҐРАЖИНА: „Остання стівка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Багряний цвіт".
КОПЕРНИК: „Чарівниця", „Золота дівчина" та Боксерський метч".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь"
МІРАЖ: „Любовні маневри".
МУЗА нечинне.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фліп і Флап".
РАЙ: „Шаленний поручник" і музична комедія.
СВІТ: „День великої пригоди".
СТИЛЕВЕ: „Витра" і ревія
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Відважний ковбой" і ревія"
ХІМЕРА: „Людина зі стома масками"

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 23. липня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Концерт солістів, 19.00 Пісні й арії, 20.00 Піґмаліон — комедія Шова, 22.10 Концерт, **Братислава** (298,8) 18.10 Ресіталь фортеп., **Кошиці** (259,1) 23.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 16.10 Популярний концерт, 22.20 Сальонова музика, **Парнж** (1648) 19.00 Спів, 20.00 Пісні, 21.15 Симфонія ч. 7 Бетовена, 22.30 Концерт, 23.30 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.10 Пополудньова музика, 20.10 Веселий концерт, 23.00 Танкова музика, **Букарешт** (864,5) 17.00 Національна музика, 19.20 Віолінч. ресіталь, 20.10 Сальонова музика, 21.45 Пісні Штравса, **Будапешт** (549,5) 17.00 Джезова музика, 22.00 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 22.15 Танкова музика, **Рим** (420,8) 20.45 Вечір опер.

Пятниця, 24. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Вечірній концерт, 21.00 Шубертівський концерт, 22.10 „Ернані" опера, **Кошиці** (259,1) 23.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) Сальонова музика, 19.20 Словацькі нар. пісні, **Парнж** (1648) 17.30, 20.45 Концерт, **Мадрид** (274) 14.00, 18.00 Легка музика, 15.00, 21.15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.50, 16.00 Музика, 20.10 Веденний веселий вечір, **Букарешт** (364,5) 17.15 Сальонова музика, 20.15 „Дон Паскуале" — комічна опера, **Будапешт** (549.5) 17.00 Сальонова музика, 20.00 Концерт будапештенської орхестри, 23.00 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 21.15 Скрип. ресіталь, **Рим** (420,8) 20.40 Оперетка.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 23. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.55 VIII-ма рондоля Ліста — з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Музична вязанка — з гр. пл., 15.30 Господарські вісти 15.45 „Скарб у коминї", 16.00 Популярний концерт, 16.45 „Устрій новіх держав і проблема національної оборони — Совітська Росія", 17.00 Концерт легкої музики, 17.50 Найгірша пригода — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Нічю в городі Переяславa, 18.15 Виняти з оперетки „Квіт з Гаваю", 18.25 Літературні хвилини, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00, Сільські вадищянки, 19.40 Форт. ресіталь, 20.10 Вісїа бабуні, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Наші пісні, 21.30 Форт. квінтет, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Пятниця, 24. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Два скрипаки, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Полудневий денник, 14.30 Легка музика, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 Камеральна орхестра, 16.45 Відчит, 17.00 Спів, 17.30 Співочі ковирі в гр. пл., 17.50 Спортова порадня, 18.00 Прогулька на Парашку, 18.10 Модні пісні, 18.25 Програмова скрипька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.45 Загальнопольська гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 15.00 Великий концерт, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Настроєва музика, 22.10 Спортові вісти, 22.25 „Напростець через вполінські гаї — дівьог

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.48—89.05, Дол. американські 5.29.50, — 5.26.50, Дол. канадійські 5.28.50—5.25.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.34 — 172.50, Фунти анґл. 26.65 — 26.49, Ґульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.30—19.80, Корони данські 118.89, 118.05, Корони норв. 133.78—132.80, Корш. 137.28—136.60, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.76—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 98, Ліліпоп 12.25, Страховичі 32—32.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, серій 75, 2. ет. 62, серій 74, 5 конв. 46, 6 дол. 57.50, 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб. 43—48.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 20. липня ц. р. кооперативи платитимуть за: масло Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.25 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0·13 „
1 п. яєць	2.45 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 22. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дворо подвіря птахомисарні „M. C." у Львові, (вул. Бідьчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.20 „
Качки молоді, товсті І. кл.	1.10 „
Курки без остріг І. кл.	1.00 „

Ціни денні

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

...ЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка легкою методою французької і німецької цін. Домагаличів 3, м. 1. 2403. 4—10

РЕФЕРАТИ: агрономічні, з домашнього господарства, організаційні та інші виготовляє скоро і дешево фахова сила. Зголошуватись під „Реферати" до Адм. „Діла". 3—3

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ, комфорт, в середмістю зараз до винайму. Відомість „Сільський Господар", Ринок 10, тел. 230-53, 2427, 3—3

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 44-60

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 9-12 **Зниженi ціни.**

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвірю. 2144 28-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з бальконами. Ціна помірковані

2252 18-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 п. 45-7

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка		
1/1	вол.	480·—
1/2	„	250·—
1/4	„	130·—
1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 164 (14.413). Львів. пятниця 24. липня 1936. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято на Маківці.

Свято на Маківці відбудеться в неділю 2. серпня ц. р. з такою програмою:

1) В год. 10.30 відправиться Служба Божа. Підчас Служби Божої буде виголошена проповідь.

2) Панахида за полеглих УСС.

Підписана Рада Філії зробила всі заходи, щоби Свято випало величаво й дістала на нього дозвіл від адміністраційної влади. В кожнім поблизькім селі завязався комітет, який має подбати про нічліги для учасників Свята. Виділ підписаної Філії запрошує українське громадянство взяти організовано численну участь у тім святі і просить підчинятися приказам порядників на Маківці.

— — —

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ОКОЛЬЮМУ:

о. Михайло Мосора вр. голова. *Володимир Вичкович* в. р. секретар.

Міжнародні ускладнення
у звязку з еспанським повстанням.

ЕСПАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ БРИТІЙСЬКІ КОРАБЛІ.

ГІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. Коли брит. торговельний корабель „Чітрел" випливув з Танжеру, **еспанські літаки обкинули його бомбами, що вибухали у віддалі 40 метрів. Повстанчі летуни бомбардували також корабель-цистерну „Бріtіш Ендейвор" і торговельний корабель „Маратта"**, правдоподібно підозріваючи, що вони постачають урядовій воєнній фльоті паливо.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА І НЕВТРАЛЬНІСТЬ ТАНЖЕРУ.

КАЗАБЛЯНКА, 23. 7. ПАТ. Італійський ген. консуль, що є предсідником контрольної комісії Танжеру, звернув увагу генералові Франкові на наслідки, які моглоб потягнути за собою порушення невтральної смуги і зажадав **від еспанського уряду, щоб він не вихісновував Танжеру як бази засобленя для своїх кораблів.**

Ходять чутки, що у Гібральтарському проливі один повстанчий корабель затопив урядовий торпедовець.

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. Як подають з поінформованих джерел, ген. Франко зобовязався пошанувати невтральність Танжеру під умовинною, що урядова фльота поступить так само.

БРИТІЙСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ГІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. Еспанські урядові воєнні кораблі покинули Гібральтар, якого губернатор остеріг, що повстанчі летуни можуть їх збомбардувати.

Влада і купці з Гібральтару відмовила їм постачання.

АНГЛІЯ ПОГРОЖУЄ.

ГІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. **Військовий атташе при тутешньому губернаторові заявив залозі еспан. кружляка „Сервантес", що на випадок нових боїв на британських територіяльних водах або над брит. територією кріпостна артилєрія прийме напастника вогнем.**

ГІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. **Заступник губернатора енергійно запротестував перед високим комісарем еспан. Марока та командантом тамошніх військ проти перелету еспанських літаків понад Гібральтаром.** Як відомо, були це повстанчі літаки, що бомбардували урядові кораблі.

20.000 УБИТИХ.

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. **Як повідомляють з Анде, офіційні обчислення подають, що в останніх днях згинуло в Еспанії понад 20.000 осіб.**

ДІВОЧА ПОЛІЦІЯ.

МАДРИД, 23. 7. ПАТ. На вулицях столиці виконують поліційну службу молоді дівчата, озброєні в револьвери, що ревідують проходжих і самоходи.

УРЯДОВІ КОМУНІКАТИ ЗДЕМЕНТОВАНІ.

ГІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. Вістки, немовби **урядові війська заняли Альжесірас і Ля Лінеу неправдиві. Мароканські війська під командою полк. Марша дальше володіють околицею Гібральтару.**

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. Севільське радіо дементує комунікати обох урядових радіостацій: мадридської та севільської. Сарагосса й Льоброно у повстанчих руках, які знову наладнали сполуку з Хака і Гуеска. Цивільні губернатори з Хака й Гуеска втікли за кордон. губернатор Саляманки арештований. До повстанців приключилася цивільна гвардія пров. Бадахоз та населення міст Віго, Орензе, Ля Корунья і Сантяго. В околиці Саляманка повстанці скоро йдуть вперед.

ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ БАДАХОЗ.

КАЗАБЛЯНКА, 23. 7. ПАТ. Повстанці заняли місто Бадахоз без більших трудощів. У всьому краю організують оборону перед ними.

БОМБАРДУВАННЯ САРАГОССИ.

БАРСЕЛЬОНА, 23 7. ПАТ. Тутешне радіо повідомляє, що літаки скинули коло 70 бомб на касарні занятої повстанцями Сарагосси і вернулися щасливо, не зважаючи на густий вогонь повстанчих гармат і скорострілів.

„ПОД СТЄНКУ".

МАДРИД, 23. 7. Авас. Міністер скарбу заявив, що тепер розстрілали генерала Валенцуелю та одного віцеадмірала, що від кількох місяців були арештовані за протиреспубликанську змову, крім того 8-ох полковників повстанчих старшин. Цей самий міністер оповів Авасовому кореспондентові, що уряд займається тепер прохарчуванням населення, і військ та що повстанці втратили Толедо і Гадалахару. Прем. Хіраль заповів бомбардування Тетуану.

Sygn. VI. 1. Pr. 139/36. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Przewodniczący S. O. Dr. J. Locker, Głosujący: S. O. P. Dysiewicz i S. O. W. Stafiński, w sprawie konfiskaty Nr. 156 czasopisma p. t. „Diło" z daty. Lwów, dnia 15. lipca 1936. do Sygn. VI. 1. Pr. 139/36, na posiedzeniu niejawnem w dniu 17. lipca 1936 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 15. lipca 1936. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Diło" Nr. 156 z daty Lwów, dnia 15. lipca 1936. zawierającego 1) w artykule p. t.: „Za utworennia nacionalnoho fondu (Stattja dyskusijna) a) w ustępie od słów: „może statysia" do słów: „nacionalnu armiju" b) w ustępie od słów: „Nas pozbawyły" do słów „zbrojeju też", c) w ustępie od słów: „Koły my" do słów: „sami w sobi". d) między słowem: „szczo" a słowem: „nasze, e) między słowem „Nasz nacionalnij" a słowem rozwij", f) w ustępie od słów: „bo ne znajemo" do słowa: „podatku", g) w ustępie od słowa: „awtorytetnoji" do słowa: „ustanowy", h) w ustępie od słów: „Koły ne możemo" do słów: „materijalni zasoby", i) w ustępie od słów: a. nawit" do słów: pid soncem", — znamiona zbrodni z art. 93. § 1 i wyst. z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1863. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wspomniany artykuł zawiera tendencje separatystyczne oraz świadomie fałszywe wiadomości o stosunkach polsko-ukraińskich z tendencją wywołania niepokoju publicznego. Według §§. 487, 489. 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Dr. J. Locker w. r. Protokulant: St. Pławski w. r. Za zgodność: wz Warzoszczak pom. kanc.

Присилайте передплату!

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між найвишуканішим і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Пляма на сонці.

Львів, 23. липня 1936.

У рідкий дощевий день, один серед сонящих довгих днів рідкий тепер у нашій редакції гість гість із провінції жалується між іншим, що коли припали дощі, то нудьга на літниці була така страшна, що хоч утікай до міста. Грали в карти, пригадували собі навіть старі дитячі забави з усякими „монастирями" та „самоварами", але довше, ніж два-три години, така забава не клеїлась. „А книжок не було?" — спитали ми. „Були там якісь, але такі, знаєте, старі та нецікаві перекладні з дешевої бібліотеки"...

Не треба було подрібніше респитувати. У великому гарному літниці куди широку придбає одного місяця добра сотня наших літників, нема нікої книгозбірні. Це якраз в нас загально поширене і коли ви побували у Косові, Гребенові чи Підлютім та мали нагоду проспіти там тиждень у дощ, тоді ви відчували страшенну тугу за книжкою. Пригадуємо собі ті гарні часи, коли галицька інтелігенція бралася со сотих засновувати читальні „Просвіти". Ще й досі при великих нагодах, коли треба популяризувати „Просвіту", повторяємо ту велику правду, що народ без книжки не має перед собою кращої будучности і що книжка в селі — це найкращий показчик культури.

Та ці гарні думки обмежили ми тільки до села. Уже там, де на селі збирається більший гурт інтелігентів, при такій святочній нагоді, як вакації, ота духова потреба, про яку так гарно вміють вони говорити у відношенні до простолюдя, цезає, коли діло йде про них самих. Чи книжка є найкращою мірою культури села, то про це можна би рівно говорити. Але про те, що вона є культурною мірою інтелігента, нема, здається ніякого сумніву.

Не маємо наміру боронити думки, що інтелігент, виїздячи на сільські вакації, має за свій обовязок доповнювати книжками свою освіту і щодня щось читати. Цю справу можна залишити кожному, відповідно до його особистих потреб, які він мусить заспокоювати, відповідно до обставин і тиску своєї праці. Зате така загальна культурна потреба, як бібліотека, це вже не особиста справа, так само, як нею не є аптека в кожному малому містечку, або ті необхідні гігієнічні умовини, що відріжняють людину від тварин.

Спитайте наших книгарів і почуєте, що літо — це сезон мертвий для книжки: влітку ніхто книжок не купує. Зате знаємо, кільки грошей йде на предмети рибарів, іноді й на панські витребеньки, звязані з дорогими розами спорту. Нераз дуже білі батьки мусять вкладати в довги, щоб заспокоїти примхи своїх дітей, що хотять мати дорогі тенісові чи кущелові строї, всякі причандали до гірських чи річних прогульок. У тому напливнику чи валізі, з якою виїздить наш інтелігент не лише пріроли, найдете нерідко дорогий предмет, що має на собі сліди нашої високої технічної культури. На десять таких предметів, які можна би заступити дешевшими і простішими, не найдете напевне одної книжки.

Зате глипніть у валізу пересічного американця, щоб не сягадувати представників західноєвропейських народів: — там завсіди лежать книжки, і то не зовсім вигадкові — остатні літературні новини, з якими він хоче познайомитись

тоді, коли на це дозволяє йому найкраща пора мандрівок. —

Ота маленька подробиця не дрібниця і не випадкове явище. Коли приходять вакації, тоді наш інтеліґент везе із собою на село найпоганіші звички, перебрані від знудженої багатої кляси наших сусідів і наслідує в них те, до чого має якнайменше матеріяльних засобів: — „великопанський" спосіб життя. Не відчуваючи великої потреби книжок у місті, тоді, коли він занятий своєю щоденною професійною працею, не відчуває він їх потреби й тоді, коли покидає місто. Аж зовсім випадково, під впливом такої зверхньої події, як дощ, нараз пригадує собі інтеліґент по літниці, що в такий інтеліґентний спосіб „забити час", як книжка. І тоді виявляється, що на 30 гостей нема 30 книжок і коли їх зібралась сотня, то ніхто не подумав для них приготовити бібліотеку.

Не будемо задумуватись над тим, кілько тижнів треба, щоб відпочити на селі після умової праці. Лектура красного письменства рідко коли може перетяжувати мозок і не може вона томити тих, що ведуть цілий рік зовсім іншу, напр. бюрову працю. Нас цікавить тут тільки недостача бібліотек в осередках, де збирається щороку наша інтеліґенція, як суспільне явище, що кидає світло на наші сучасні культурні відносини.

У тих чудових гарних оселях, селах і літницях, куди хмарою злітаються в літні місяці й чужині гості відбиває часто чорна пляма на сонці недостача бібліотек, зорганізованих нашими інтеліґентами для їх власних потреб. І те, що вони заспокоюють там свою фізичну потребу відпочинку, з культурного погляду має дуже мале значіння, коли фізичним потребам не відповідають одночасно духові. —



КРОВ НА АРЕНІ.

З приводу еспанського повстання.

У повісти під поданим вгорі наголовком відомий еспанський письменник Бляско Ібанез намагається оправдати питому його землякам жорстокість, що так разить чужинців, які глядять на боротьбу биків. Це — мовляв — еспанці тим способом зуживають надмір своєї енергії, яку колись спрямовували на боротьбу з маврами, опісля — на підбій нового світу; інші можливости замкнені для громадянина здекля связаної до ряду другорядних держав Еспанії.

Ця думка великого еспанського письменника розясняє дещо питання, яке не так легко зрозуміти людині з цього боку Піренеїв: як можна з такою послідовністю кидати бомби, стріляти людей, палити церкви, проголошувати страйки — без ніякої льогічної причини? Виховні методи намагаються спрямувати суспільно небезпечні інстинкти у нешкідливому напрямі, даючи змогу напр. вилядувати вроджений людині інстинкт боротьби на спортовому грищі. Еспанська педагоґіка до того не дійшла, еспанець мусить проливати кров — байдуже: мавра, індіянина, бика чи політичного противника. Зрештою треба признати еспанцям деякий поступ: більш гуманно вбивати політичного противника, що сам „пхає пальці між двері", ніж Богу духа винне безборонне звіря. Останніми часами побіч приватних людей виступила на арену еспанського кривавого спорту цивільна гвардія. Убийство Кальва Сотелля, якого допустилася (о іронїе!) „служба безпеки", становить нечуваний політичний скандал: еспанські поліцаї навіть не втопили своєї жертви ані не твердили, що вона наложила на себе руку...

Смерть Кальва Сотелля ствердила понад усякий сумнів, що влада в краю попала в руки людей не лише невідповідальних (в цьому вже здавна годі було сумніватися), але й злочинних, які не лише толерують злочин у своїй демаґоґічній трусливости, але й самі сплямили свої руки кровю.

У таких умовинах армія в Еспанії не може обмежуватися до ролї, яку грає в інших державах: сліпого виконавчого знаряддя в руках уряду, що без огляду на свою партійну закраску все репрезентує інтереси нації. У нестерпній ситуації, коли владу захопили люди з сутерин, армія — одинока в краю реальна сила, ще не загангренізована токсинами „людового фронту", вигодуваними у московській бактеріольоґічній лябораторії, та армія не мала обовязку ані навіть права тим людям повинуватись. Армії не залишалось нічого іншого, як рятувати край через збройний переворот „пронунсіямєнто", як воно зоветься по еспанськи (цього роду подія настільки питома для новішої еспанської історії, що навіть „має окрему назву!).

На оперативну базу вибрали собі повстанці Мароко — кольонію відділену морем від загангренізованої метрополії, але досить близьку, щоб висадити з неї десант на еспанських побережжях. Можливо, що не лише географічний чинник тут рішав, але й людський: залога неспокійної кольонії, загартована у довгій війні з повстанцями Абд ель Кріма та у постійних пацифікаціях, становить найздоровішу частину еспанських збройних сил.

З повені наскрізь суперечних вісток ніхто за кордоном не може собі виробити ясного поняття про положення. Одне певне, що змагання дуже завзяті, що вся Еспанія спливає кровю.

Еспанська нація переживає важкі хвилини, та тепер жалувати її не треба — на співчуття заслуговувала вона тоді, коли злощасні вибори кинули країну на поталу „людовому фронтові". Те, що тепер діється, мусіло прийти скоріше чи пізніше, бо „еспанська ведута" увійшла в стадію, в якій необхідно пустити дещо крови.

Подій у далекій Еспанії не можемо розглядати під кутом наших інтересів, хіба — симпатій. До нинішнього дня європейська преса не зуміла точніше очеркнути політичного обличча останнього „пронунсіямєнто", його відношення до поодиноких правих партій. З того, що знаємо, можна вносити, що повстання не є виразом якогось творчого націоналістичного руху, лише військових кол, куди більше здібних повалити давній злий устрій, ніж створити новий добрий. Не забуваймо, що військова диктатура ґен. Прімо де Рівери була прольогом до теперішньої драми і що до нині не помітили ми в Еспанії поважнішої правої політично-суспільної течії, здібної перевести основну санацію, подібну до тої, яку перейшла італійська чи німецька суспільність. Все таки без неоправданих ілюзій можемо ствердити одно: під цю пору на сухій високорівні Кастилії **якісь праві національні чинники** проливають кров, щоб підняти свою батьківщину з дна анархії, щоб визволити її з тенет Коминтерну. Тому наші симпатії по їхньому боці. **(гал.)**

ЗА ОКЕАНОМ.

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ У СТЕМФОРДСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ.

Дня 16. м. м. відбулося закінчення шкільного року в Української Католицькій Вищій Школі у Стемфорді. На це свято прибули українські громадяни із самого Стемфорду та з ближчих і дальших місцевостей, головно з Ню Йорку і Бруклина. А були навіть з Оберн та з інших громад стейту Ню Йорк, Ню Джерзі, Конектикат. Разом яких 200 учасників зявилося рано в год. 9 на архиерейській Службі Божій, відправленій Преосв. Кир Константином з оо. Антоном і Володимиром Лотовичем та о. Ф. Тарнавським й о. Баландюком як діяконом. Богослуження відбулося в гімнастичній галі новонабутого комплексу будинків зараз через дорогу від головного будинку, а свято закінчення відбулося в одній із шкільних саль.

У програму закінчення ввійшли співи українських та англійських пісень, виконані хором самих студентів, починаючи молитвою „Боже великий, єдиний" та кінчаючи національним гимном України. Вступну промову з признанням для учнів і подякою для вчителів та основника школи вголосив ректор о. Павло Процько, при чому зазначив, що наша стемфордська школа, що стоїть під наглядом католицького університету з Вашингтону, належить до перших серед інших катол. шкіл та є перша щодо успіхів у науці старинної грецької мови завдяки проф. Андрієві Микитякові, вчителеві цього предмету. Студ. Богдан Олесь виголосив прощальну промову по українськи з подякою для покровителя школи і настоятеля та вчителів за солідне її ведення; а тім самім дусі говорив теж о. Франсіс Смит, один із професорів школи, але в англійській мові.

Вкінці промовив по батьківськи сам владика Константин, висловлюючи свою втіху з успіхів науки та роздаючи 8 найстаршим учням дипльоми покінченої школи. Дипльоми дістали: Богдан Олесь, Мих. Стецик, Василь Шеремета, Михайло Стек, Микола Воленський, Едвин Дарлінґ, Рудолф Посікира, Григ. Савчин. Всіх учнів було 46, всі перейшли свої курси під проводом згаданих учителів, серед яких є ще Ол. Тиханський і М. Нагірний, які совісно і з любовю ведуть учнів та виховують їх всесторонньо, включаючи в науку, і спорт.

Після шкільного свята запросив владика гостей на обід до головного будинку, де господинями були вже СС. Служебниці, що ведуть кухню. Тут засіли у першу чергу, крім згаданих ще й такі священники: о. М. Залітак із Скрентону, о. М. Данилович із Ньюарку, о. Побуцький із Оберн, а перед від о. Ол. Пик, канцлер дієцезії із Філядельфії. При обіді йшла розмова в родинним настрою, започаткована владикою, який між ін. згадав про вагу виховання в національнім дусі нашої молоді і привітав дорогого гостя, ґром. Евґена Вирового, представника Музею Визвольної Боротьби із Праги. Після того о. Филимон Тарнавський вказав на Стемфорд, як наш культурний осередок, де крім школи порядкується теж українська бібліотека й музей; яке значіння має це для народу, може сказати наш гість п. Евґен Вировий. Справді п. Вировий був зворушений таким святом, висловив свою радість із приводу оглядження цієї школи, як культурного українського осередка в Америці, і побажав найкращих успіхів іменем політичної еміґрації Европи. В дальшому о. канцлер Пик не щадив слів поляки для владики за його великі труди, владика висловив велике признання для суспільности, зокрема для духовенства, за опіку над школою.

Великий, саме в повному розвитку зеленню закаітчаний парк довкруги школи дав нагоду гостям відотхнути свіжим повітрям та приватно розговоритися і розпізнатись особисто серед розмов про доцільність такої установи. Вона вповні сповняє свою місію і притягає вже й чужий елемент, бо учні з прилюдної міської школи переходять до української, як про це свідчить саме оцей шкільний рік.

ПРЕДСТАВНИК МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ У ПРАЗІ У ПРЕОСВ. КОНСТАНТИНА.

Дня 26. м. м. епископ Константин Богачевський приняв на довшій розмові представника Музею Визвольної Боротьби України в Праги, п. Евґена Вирового. Преосвященний докладно розпитував про організацію Музею і працю задля побудування власного дому та впорядкування цього всеукраїнського музею на чужині, а також про українське вище шкільництво в Чехії. Також обіцяв співпрацю першого Українського Музею в Америці, що недавно оснований у Стемфорді, з Музеєм у Празі. Преосвященний передав п. Вировому дар від себе в сумі дол. 100.00 на Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

КОНЦЕРТ З ПРИВОДУ 20-ЛІТТЯ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

Дня 10. м. м. відбувся у Стайвезент гайскул в Ню Йорку заходом Центрального Комітету Українських Національних Товариств концерт з приводу 20-ліття смерти Івана Франка при досить численній участи публики. Програму виповнив хор „ОДВУ" мужеський та мішаний, співаючи твори Кириченка, Сениці, Котка, Лисенка, Нєдільського, Гайворонського. Орхестра Гайворонського відограла твори Січинського („Не пора", співане теж цілою авдиторією). Гайворонського, Лопатинського, Леонтовича. В супроводі орхестри відспівала дві народні пісні п-на Марія Гела (сопран). Вступну промову сказав М. Мурашко, голова Центрального Комітету, по англійськи говорив В. Цільник, а святочну промову, незвичайно актуальну, що зясовувала долю Франка як учителя народу, вигол. сив др Лука Мишуга. При вступі продавано відзнаки з образком Франка і з них покрито кош.

ти уладження концерту. Час концерту приспішено тому, що при кінці місця позчо інших імпрез у Ню Йорку.

ПЕРША ПРОБА ДЛЯ ЗВУКОВОЇ ФІЛЬМИ „НАТАЛКА ПОЛТАВКА".

В студії Авраменка при 747 Бродвей відбулася 16. м. м. перша проба артистів, що мають грати для звукової фільми „Наталка Полтавка". Крім арт. Авраменка та його управителя п. Гона були присяжні: проф. Константин Шведів, бувший диригент Маріїнської опери в Москві. Він перед кількома роками вів українську оперу під дирекцією п'ні Машир в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку; він обняв тепер диригентуру музичної частини „Наталки Полтавки". Ролю Наталки обняла знана і в українських кругах оперова співачка в Метрополитен Опери п'ні Талія Сабаніева, що грала ролю Мотрі в українській виставі опери „Мазепа" перед 3 роками. Ролю Терпелихи обняла п'ні Олена Діброва, бувша солістка Національного Хору Кошиця, тепер оперова співачка, в Ню Йорку. Знаний оперовий бас, п. Михайло Швець, буде грати виборного, Петром буде п. Дмитро Крісна, той сам, що співав ролю Андрія в опері „Мазепа" у виставах поза Ню Йорком. Возним буде п. Михайло Водяний, знаний українській публиці, Миколу грає сам арт. Авраменко. У фільмовій виставі оперета Котляревського буде значно розширена.

40-ЛІТТЯ ПРАЦІ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.

Цього року минає 40 літ, від коли проф. Олександер Кошиць розпочав свою діяльність як організатор та управитель народніх українських хорів. Після покінчення семинарії молодий Кошиць пішов учителювати в церковну школу в селі Грузькім, київського повіту і там зорганізував свій перший народній хор, з яким співав у церкві. Після цього пішов на вищі студії в Академію в Києві і тоді розпочалась його музична карієра, яка постепенно дала спромогу Кошицеві стати директором Українського Національного Хору та обїхати цілий культурний світ з українською піснею. На закінчення 40-ліття проф. Кошиць виступив із найбільшим українським хором в Америці — теж із церковною музикою — в найславнішій музичній галі, Карнегі Гол. у Ню Йорку, в неділю 31-го травня. Нема сумніву, що українські хори вшанують відповідно 40-літню працю проф. Кошиця на полі українського хорового мистецтва, композиції та праці в етнографічній ділянці.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай"** Стор. 164 . . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: „З країни опію і рижу". Стор. 195 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільканадесять ілюстрацій

Барде Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір видатного письменника.

альзак: „Чародійна шкіра". Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи

Кожний том у колірові мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Приспішують земельну реформу.

Польська преса пише, що незалежно від приспішення земельної реформи зміняють основою постанови закону про земельну реформу з 1925. р. Після зміни згаданого закону міністерство хліборобства сподівається, що запас землі під рільну реформу збільшиться на 325.000 га. Запас землі вдасться побільшити таким чином, що новеля зменшить простір господарств землевласників, які самі господарять. Поки що не устійнили ще, чи зміну закону про земельну реформу переведе уряд шляхом декрету президента чи цією справою займеться сойм і сенат.

Перед зміною закону про девізові обмеження.

В міністерстві скарбу працюють від новелізацією декрету про девізові обмеження. В новелі візьмуть під увагу всі дотеперішні розпорядки центральної девізової комісії у справі девізових обмежень. Таким чином новеля скодифікує дотеперішні постанови у справі девізових обмежень. Розпорядок міністра торкнеться теж фінансових взаємин Польщі з закордоном.

Кружляють поголоски, що від 1. серпня п. р. особи, які виїзджають за кордон, зможуть взяти зі собою лише 250 зол., а не 500 зол. як дотепер. З цього 500 зол. можна буде виїхати до Австрії, Мадярщини та Югославії, бо з цими державами Польща має компенсаційні договори.

—o—

Хто буде новим львівським воєводою?

Польська преса пише, що теперішній міністр суспільної опіки Маріян Зиндрам Косцалковський обійме становище львівського воєводи. Дотеперішній львівський воєвода Беліна-Пражмовський уступить у найближчому часі.

Крім того кружляють поголоски, що стано вище львівського воєводи обійме начальник Сухенек-Сухецький з міністерства внутрішніх справ або ген. Заяицький, колишній міністр промислу і торгівлі.

Емісія більону збільшена до 470 міліонів зол.

На основі ст. 7. і 6. розпорядку президента з 13. жовтня 1927 р. про стабілізацію золотого та згідно з порозумінням з Банком Польським емісії срібних, нікелевих і бронзових монет устійнено з днем 16 липня п. р. на *470 міліонів золотих*. Дотепер емісія більону сягала 426 міліонів зол.

ø. О. ПРИСТАЙ. 62

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

81. У ВЛАСНОМУ НАСВІТЛЕННІ.

Виповівши посаду Л. Угринові, розписали ми конкурс на опорожнене по ньому місце. На наше оголошення у пресі вплинуло 13 подань, що більше нагадували гуморески, ніж прохання. Взагалі ці „писання" американських дяковчителів досить добре характеризують їх авторів. Тому наводжу їх тут кілька з ріжних часів, ні трохи не змінюючи тексту:

I.

Філядельфія, 14. 1. 1930.

Слава Ісусу Христу!

З нагоди дня нинішного подаю свою адресу, де ваше оголошення і в мене остало до уподоби. Я є той сам, чого не могу богато писати. Свідоства не даю, понеже при собі не маю, хиба на бажане то мусить бути. Коли і то буде потреба. За піяко може написав. Коли буде для мене місце, прошу дати відповід на адресу мою.

Здоровлю вас усіх до побачення засилаючий

Павло Г... 816 Франклін Стрїт Філядельфія.
Павло Г... Дяковчитель

II.

Все Чеснійший Отче!

Довідавем ся з газетів же для вашій парафії потрібно Дяковчителя. Отож я заголошую ся. Єстем родом з Якова Старого повіт Яворов билем в краю 12 років дяком а ту билем 6 місяців на Амбіг при Отсу М. Даніловічу. Отож если си желаєте мене доброго дяка мати то прошу ми тикет[1]) на трин[2]) прислати як в тій хвили до вас приїжджаю а вам за ваш тикет вам поверну, бо неото мися розходит же огроші тілько Я за готовим вашим тікетом борше до вас трафлю коли дістану отповідь од вас а розуміеся і зарвом і тікет то я зараз той час приїжджаю до вас а не пожалуете того і будете досит з мене задоволені.

Мое почтеніе Ѳеодор П...

П. С.

Адрес до мене то я вам подаю готову свою куперту тилько прошу о скорий отповід!

[1]) Білет.
[2]) Оплатити.

III.[3])

Писаний Рока 1915. марцун 5-го.

Сла Йсусу Христ а утних я буду чекати навікі Богу сатому

Та туй читав казету же комітет парохій г. к. во Бутлери Па. пак яким про читава от требаб йім дяко учителя та пишу я йім што я Б... Василь што я якби йіх треба та як собі ненайдут то я так розуміву што якби хотіли та яб мог того кон чити тай мадярских букв бих учив бо я уже учив руского писма и у краю діть та можна што мене би и туй полюбати я са угалашиав та якби мали дьаду те я можу ото ушитко кончити што йім треба то просньбих я йіх обибли такі добрі обими утписали насиси отвіт обх я знав ош штойензомнов и сего бо я собі буду глядати дайденде кит и сего нич та больше йіма назвами што писатиде поздра вляву йіх дуже красно тай ушитких членов которі там живут во Господі исуся куртими словами запираву лист най устанут здраві не пином богом Гут бай.

писав Б... Василий двайцять шість рочний.

IV.

Монессен Па. Февр. 6. 1909.

Слава Исусу Христу.

Всечестний Духовний Отче священиче а Пастиру Словесного стада оголошчую са Доних за півцо а учителя я походжу Из століци берецкой села Дусина я читав у свободі где було голошено ош тко розуміе хоральний спів на 2. гласи япрошу умене то не хор ше хоральний глас умене називатся хор на 4-ох гласов А. Б. Ц. Д. тот дапрошу некличу 2. гласний спів ошто хоральний умене то називатся простопінie за то прошу най будут ласкані услухати Мою науку навитру можу йім проказати перед колькома священиком а ле прошу изомнов Дуже тяшко служити во церкви изкажу вам накратко боя спіом хоральним неможу Иншак Долем Так як у Львові а Унгварі тай прошу записку укнигах стоит по платолу за учив школи у Унгварі і кус у Львові бтоса буде тинити ваше тобуля указано учи кет буде кому яйбо ьяса так надіяу што такого небуде крем ших штобим мігі Доказав — 1. читати руське писати лем так. Словенське и угерски Магіярски И кус Анґлицки потому тото ушитко Впереденю ошколу тряку першу школу малих дітей потому другу ошколу дорослих а так и побрачних знаву учити свіцки і религію из религії знотому Можу и дотеатралного предста вленьа учити йедним словом наковаший способ а не те іде што до другого пункта 2. спів Церковний 8. гласний надві страни на Галичанский И Угрорусский чистом простопінie церковнов. И так розуміеся опустительні і чудесні Иконам и болгарски И подобні самогласні стихирнымпадном словом будут видіти Моі должности як бог милостивий допоможе сонедшитися изним, то будут казати правда а так што думавут хвалитися йібо то треба хвалитися не весчим ипак и Мусит чоловік И указати тото Нечим Хвалится бтото діло что чоловік знатного буд

[3]) Третій і четвертий лист є від закарпатських дяковчителів.

Лугова Організація в память Гол. Отамана.

Започатковане у Львові величне Лугове Свято в десятьліття трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри дало товчок до таких свят по інших повітах та в поодиноких селах. Видно, що молодь села, зорганізована в „Лугах", доцінює ролю й заслуги Вождя. Ідея, що її носив у грудях Він і зросив її власною кров'ю, пролитою московським наймитом, більше викомжидовином, глибоко запала в душу кожної української дитини. Московські червоні царі забули про ту правду, що вбиваючи людину, не можна вбити ідеї. Чим більше ідея переслідувана, тим ціпкіше буде вона вкорінюватися в душі неофітів. Видно це у всіх проявах життя нації. Не помагають торгури, розстріли московської чрезвичайки, не помагають заслання на Соловки та виморювання голодом мільонів українських людей. Ідеї, за яку згинув Петлюра, знищити не можна.

Зорганізовані бронзові ряди Лугової Організації, які найбільше задержали не лише форму борців за волю, але й продовжують їх суть, святкують ці сумні роковини смерти свого Вождя у всіх своїх клітинах.

СВЯТО В МОСТИСЬКАХ.

Старшина „Повітового Лугу" в Мостиських ушанувала ці роковини Повітовим Луговим Святом дня 5. липня ц. р. В неділю рано рівним кроком машерують майже чужинним містом сміливі ряди луговиків, за ними пестрими рядами йдуть луговички. Ніхто їх не оплїскує, ніхто з міщан не вітає. Віки чужої опіки зробили своє. Міста на нашій землі — не наші. Там ген за містом великий майдан українського спортового товариства „Скала", що його за власні гроші уфундував Товариству один добродій. На цей майдан машерують „Луги". Їх також небагато, бо перед двома днями насунула чорна хмара і сипнула градом по дозрілих збіжжях. І пропав „перший" українського села...

Але, не зважаючи на сумні години, прийшли отсі „Луги": з Годині, Болянович, Ляшок Гост., Арламівської Волі, Бухович, Малнова, Підгаї, Пакости, Кальнишова і „Луг" з м. Яворова. На переді майже кожного „Лугу" двітри чвірки старших луговиків, що ходили враз з Головним Отаманом Правди шукати. Старшина „Повітового Лугу" порядкує їх. „Луг" а Годині господаром тут. Докінчує підготову площі.

Короткою промовою заст. голови „Пов. Лугу" м'р Мисюк Михайло привітав прибувших на це свято делегатів від „Великого Лугу" та „Лугів" з повіту. Голова „Пов. Лугу" п. Федина Осип здав звіт заст. голови „Великого Лугу" при звуках лугового гимну. Промову на цьому святі виголосив делегат „Вел. Лугу" п. Коваленюк Михайло.

В програму свята входили лугові вправи: палицями, хустинами, вільноручні та ритмічні, молитва і „Журавлі". Справно проходить точка за точкою програми. Глядачі наділюють виконавців гучними оплесками. А „там у Совітах край у руїні"... приковує всю увагу глядачів та нагадує сумну дійсність українського люду. Кожний зідхає. „Ми молоді ще і слабосильні" — виводять благальну молитву луговички: „Ти нам відвагу і силу дай!"... І шепче потихо коло мене за ними слово в слово, зложивши руки, старенький дядько: „І силу дай!"

Дефіладою Лугового Брацтва перед портретом пок. Гол. Отамана Петлюри закінчилася програма пре'арного Лугового Свята в Мостищині. А на закінчення заст. голови „Вел. Лугу" попрощав усі „Луги" та гостей, після того відспівано луговий та національний гимн.

СВЯТО В ЗАРУДЦЯХ.

Зарудці, львівського повіту, невеличке сільце. Але „Луг" у ньому має гарно зорганізованих 70 членів. Росте й розвивається культурно це село само. Самі селяне ведуть там освітню та культурну працю. І читальню і кооперативу і „Луга" ведуть самі без нічиєї помочі. Як уміють, так роблять, але „боронять віру батьків своїх". Сусідне велике село З. з претенсіями на „щось вище" у громадському житті, з інтелігентами та фаховими проводирами, завзято відчужується від Зарудець. Ба, що більше, т. зв. інтелігенти із с. З. замість у дечому допомогти зарудчанам, ходили розбивати „Луга" та відраджували організувати в ньому молодь...

І ось „Луг" у цьому скромненькому селі влаштував дня 12. VII. ц. р. лугове свято в десятьліття смерти Гол. Атамана Петлюри. „Луг" з Мокротина та Полянаї допоміг у цьому святі. О. сов. Стеблецький, парох Зарудець, відправив полеву Службу Божу, до якої співав місцевий хор.

Звіт відібрав від голови місцевого „Лугу" п. Пьмоха Миколи заступник „Вел. Лугу" п. Козланюк Михайло. Він також виголосив відповідну промову.

Пополудні почались пописи. Не виходили вони так рівно, як булоб бажано, та не вина в цьому Старшин „Лугів", ані луговиків та луговичок, тільки музики, що не могла найти спільного такту з правляючими.

Значно краще випали мішані вправи луговичок і луговиків та вправи зарудецьких луговичок хустинами і молитва. Глядачі наділили вправляючих заслужено рясними оплесками.

Дефіядою перед портретом Головного Отамана замінчилося це симпатичне лугове свято.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

СВЯТО В СОРОКАХ.

В неділю 12. липня ц. р. відбулося в Сороках біля Львова лугове свято в 10-ліття смерти Гол. От. С. Петлюри. На свято прибули „Луги" з Підлісок Малих (20 луговиків і 18 луговичок), Запитова (18), Малехова (18). Місцевий „Луг" у Сороках виставив 62 луговиків і 32 луговички. Всі луговики були в лугових одностроях, луговички в народніх строях.

Свято почалося панахидою, що її відправив о. Іван Райтарівський в год. 4. попол. на площі. По панахиді всі „Луги" та зібраний нарід передефілювали перед портретом Гол. Отамана. До дефіляди грали верблі.

Промову про Гол. Отамана Петлюру виголосив б. голова „Луга" та ще колишньої „Січи", старший десятник УСС Іван Мороз. Промова його була вояцька, так як говорить вояк про свого команданта.

По промові лугова орхестра зі Сорік відіграла „Видиш, брате мій", „Останне прощання" та „Ой Морозе, Морозенку". „Ой Морозе" відспівав теж місцевий хор. Дальше переведено лугові вправи мішані, палицями, хустинами і ритмічні „Молитва". По вправах лугова старшина відібрала дефіляду від усіх „Лугів" і на цьому це гарне свято закінчилось.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

писамо хвалити так наробит я уже чув чисто насвої уха штоміні изказавйеден півцо в учитель Американский ьз знаву што што ьв казав добрі будеме спів вести такій ьак ти знайеш час прийшло богу хвалу воздати, Воздавайме, але ьак так татакьак так атак йак качка думаву собі і кажу гдети учив так красно га де каже де так втак та учител та кажу ина биррат ити там вчитися а он міні каже Много треба платити там немог настерпіти далше кажуьа ндя пототи гроші штоти платив ьакиса учивтайак було такому тогди татак. И Изомновби било ьестапби чоловік похвалився а не зробив так ьак переже Испоминав И Хвалився. Учити хоральний спів начотиря гласи Воскресном пінїоу, пот титлов А, б, с, д. потому точно ушітні напіви о школу радоучуито ошколу увсяких науках Малих и больших потому вдоротлих прошу ьз льублу учити от 3. літ анагору До 100.00 роковВойнньв будущстности, катехиз малий инеликий и из біблії так само. Всяких потребах. Прошу ьако отца Духовного ьак мой скоро Додут ми назнамост апрошу утписати ьак най скоро боьа буду чекати уповідоміне ратбіх завьати олифант за осаду учителску. А тогди ъ би Присоьединилоса народа косвойому учительу Дай господи то а способи нас уралости и ублагодати наполучитися довійдна благослови господи учителей ведучихнас. буди господи милость твоя нанас йакоже Ми уповахом натьв сьчкого бо отвіта недоумююще сіюу ти ьако Молитву і т. п. хомидуй нас тепер прошу вас священнику В. С. грівнак Ивпоминаву Отписати Міні усякі пукцілі Обих ьз знав Мене тото необходит ошьак ьатуй оголошувау штоьа напови ьак угорскі так і галицкі ічче і Мадуарскі знаву отправу кончити тотойім усвітьлу Май науперет штотуи уписуву ятак И Доті незвуйму Півцо а Учителсконе становще И Діьяковску посаду Ито Кетукемо бирадо узнали они што то зачеловік оголошуйеса прошу Извістити Духовникам Евгеній Г. Пасаїк Н. Д. 2. Пастелі Монесен Па 3. Серегели Чернерой 4. Голосинаї тототое Извістьят їх за мене, ьа перебиваву отдлушсего часу Умериці а ьз ізчи инеженатий иноша поробок Слава Инзвіки Адреса накоферткі Дэугов сторонов задаву Мир здравіьа Намногьа и благайа діта.

Ось ці люди не тільки виконували дяківські обовязки, але й були світлодавцями — вчителями нашої молоді по парохіяльних школах. Чого-ж вони могли навчити її, коли самі були майже неграмотні? Не диво, що наші парохіяльні школи в Америці десятиріччами ніяк не відповідали своєму важному завданню. Те саме було і серед наших еміґрантів з Закарпатської України.

На лихо справі, грамотніші зпосеред дяковчителів, що трохи розумілися на нотах і сяк-так учили дітей у школі, часто соромилися бути товаришами тих цілковитих неуків. Вони здебільшого старалися „проскочити" в попи. Висвятившись, почувалися щасливі, коли могли дати посаду дяковчителя у своїй парохії колишньому свому товаришеві. У висліді виходило таке, що малограмотний панотець був наставником півграмотного дяковчителя. Обидва були задоволені собою і своїм становищем. Зате церква і школа терпіла велику шкоду.

За 19 літ моєго душпастирювання в Америці, мав я 19 дяків, а з того ледви три були чесні й добрі, два непогані, але без знання свого фаху, а чотирнацять до нічого. Та не лише я мав клопоти з ними; вони далися в знаки кожному священикові, що старався сумлінно сповняти обовязки свого місіонарського звання.

Єпископ С. Ортинський бачив ті вічні непорозуміння, хотів запобігти їм і зорганізував дяків та взяв їх під свою опіку, не допускаючи на посаду неуків, деморалізаторів і тих, що шукали тільки наживи. За його почином повстало „Товариство греко-католицьких українських дяків", але по його смерти це дяківське товариство підупало, а накінець стало своєрідною „семинарією", що з неї вийшли майже всі ніби-священики автокефальної української Церкви в Америці.

Частина пята: Фрагменти.

32. ПОНЕВІЛЬНА ОСАМІТНЕНІСТЬ.

Коли товариство є добре, тоді осаміжує воно лише уми, ніж книжки. **Ф. Оборн.**

Всі ми, українські еміґранти в Америці, без огляду на суспільне становище, у великій мірі уявляли собою галузку, відірвану від рідного пня, що перестала зеленіти, цвісти й жити. Лише якийсь час ще вегетувала, а потім вянула. Особливо наше духовенство в Америці жило в невідрадних відносинах, якщо йде мова про його товариське і взагалі духове життя. Під цим оглядом опинилися в однаковому положенні і жонаті священики і целєбси. Передовсім не всі жонаті мали змогу виеміґрувати сюди разом із своїми дружинами та дітьми. Багато священичих жінок, хоч і приїхало до Америки, не могли вони звикнути до тутешнього життя і вертались назад до Старого Краю.

Не мали вони тут сусідів ні товариства, а його таки потребує кожна жива людина. По англійськи не знали говорити й тому не могли ближче познайомитися з американцями, чи з американізованими німцями, французами, сирійцями і т. п. А серед нашого жіноцтва по парохіях не було тоді інтелігентних одиниць. Парохіянки, звичайно селянки, що обміщанилися, щонайбільше розважалися сплітками. Теж не могли себе відвідувати священичі жінки, бо одна від одної жила іноді у віддалі 200 американських миль або ще й дальше. Шов[1]), себто кіна рідко задоволяли своєю програмою. Американські фільми були переважно банальні. Тому европейські інтелігентки банували за тим духовим життям, що його залишили на батьківщині (Далі буде).

[1]) Shows — кіно.

Як то було в Буцневі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

До Хвальної Редакції часопису „Діло" у Львові.

В „Ділі" з 16. VII. ч. 157 появилася новинка про події на спортово-руханковім святі „Каменярів" у Буцневі, пов. Тернопіль, підчас якого напали „стшельци" і знищили вітальну браму, прибрану національними прапорцями. Тому, що допис був невірний, а при тім написаний так, що неслушно кривдив „Каменярів", просимо помістити правдивий допис, зладжений на підставі визнань місцевих свідків.

Дня 12. липня ц. р. відбулося спортово-руханкове свято „Каменярів" у Буцневі, пов. Тернопіль, в якім взяли участь „Каменярі" з Луки Великої і Прошови. Свято відбулося на вимайденій у громаді площі. До свята ніяк не хотіли допустити місцеві „стшельци" і тому перед святом увійшли безправно на площу і почали грати в копаний мяч. В год. 3-ій увійшли на площу „Каменярі", принесли зі собою вітальну браму, прибрану жовто-блакитними прапорцями і вкопали її при вході на площу. Рівночасно голова Союзу Каменярів п. Віблий віддав „стшельців", щоб вони опорожнили каменярську площу, на якій має розпочатися свято. Коли „стшельци" не хотіли зійти з площі, каменярі звернулись до місцевого солтиса, який підписав умову про винайм площі, щоб він площу опорожнив. Солтис зразу написав письмо, в якім зазначив, що площа належить до каменярів і „стшельци" не мають права її вживати. Коли „стшельци", визвані письмом, площі таки не опорожнили, прийшов солтис особисто. „Стшельци" його не послухали також і тоді каменярі силою витиснули „стшельців" з площі і розпочали свято.

В часі свята „стшельци": Ян Ясіньскі, Владислав Сандлок, Станіслав Моравскі, Владислав Оберляйтан та інші вдерлися на площу і розпочали галабурду. Між іншим вони кинулися на входову браму, звалили її і почали допчати жовто-блакитні прапорці. Присутні на площі каменярі кинулись на них і виперли на вулицю. Браму впорядковано, вставлено на місце і приступлено до дальшого виконування програми. Під охороною каменярських впорядників свято закінчено в спокою.

„Стшельци", виперті на вулицю, розпочали авантури з людьми, які здалеку пригляда́лися каменярським вправам. Підчас тих авантур стшелец Владислав Сандлок пробив ножем селянина Атамасчука. Такий є дійсний стан справи.

З належною пошаною

За Головну Раду Союзу Української Поступової Молоді ім. М.Драгоманова „Каменярі" у Львові:
О. Навроцький, голова, П. Костюк, секретар.
Львів, 22. липня 1936.

ОДНА СТОРІНКА З ПОБУТУ НА СТУДІЯХ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

МІЖ СТРІЛЬЦЯМИ.

II.

Щодо культурної праці серед стрілецтва, то вона більше періодично починається щойно в 1922 році, коли почався курс неграмотних при відділі сотника Газдайки. Учасників курсу було 28. У першім році праця обмежується до відчитів, (було їх 12), які я давав в неділю передполуднем. На відчитах пересічне число 60 чоловік. Треба також згадати, що Українська Акад. Громада у Брні не забула в 1922 році і на своїх голодних братів на Великій Україні. Улаштували концерти у Брні і околичних селах на цю ціль. На концертах крім хорових точок, виведено також українські танці.

У 1923 році, коли то до Брна приїхало на студії багато студентів, починається більше плянова праця. При Українській Акад. Громаді закладають „Просвітний Кружок", що мав теж за ціль просвітню працю між стрільцями. На перших сходинах Просвітнього Кружка складено плян просвітньої праці серед стрілецтва. Першим почином такої праці були курси для неграмотних, а саме: у відділах сотн. Газдайки і пор. Цурковського, де вчив Іван Федорович, і в відділі пор. Устиновича, де вчив В. Мельник. Крім науки, грамоти та рахунків, викладали там історію галицького князівства та географію. Для курсантів майже кожної неділі відбувались виклади на теми: історичні, господарські, з географії та медицини. Заходом Української Акад. Громади і Просвіти при українських робітничих відділах, зорганізовано для українських стрільців фахові курси з обсягу „сільського господарства і кооперативи на те, щоб стрільці, сільські хлопці, могли використати свій побут на еміграції у краю, з високою господарською культурою. Головним ініціятором цих курсів був інжинір, студ. ветер. Михайло Холевчук. У першій половині року відбувся кооперативний курс, у другім пасічничий, яким проводив професор Ветеринар. Академії у Брні др О. Гикеш. На курс ходило 37 стрільців і 35 склало іспит з добрим поступом. Святочне закінчення курсу відбулося в залі Ветерин. Академії при участи запрошених гостей та членів нашої еміграції. Промовляли професори та організатори курсу. Помічне приладдя, виробене курсантами, передано на памятку музеєві „Земського Устиледі".

Про дальшу просвітню працю серед українських стрільців не маю точніших інформацій. Знаю, що відбувався ще курс огородничо-садівничий та гарбарський.

Українські студенти не забули також обзнайомлювати чужинців з нашою культурою. З початком 1923 року улаштовано публичний концерт в роковини Т. Шевченка в салі чеської Господарської Академії. На концерт розіслано запрошення професорам університету та інших високих шкіл і визначнішим чеським громадянам. Концерт був досить здалеку підготовлений, з двома рефератами. Українська Акад. Громада хотіла обзнайомити чужинців, а головно чехів з нашою історією та літературою. За гроші моїх співсельчан в Америці, села Стрільбич, старосамбірського повіту, закуплено брошури, написані чеською мовою, з обсягу української історії та літератури, які розіслано всім студентським Громадам, як також бібліотекам поодиноких факультетів, і пізнє видання творів Т. Шевченка українською мовою.

На цьому місці ще раз сердечно дякую своїм співсельчанам, які живуть в Америці, за такий щедрий грошевий дар. — При Української Акад. Громаді був хор і секція копаного мяча.

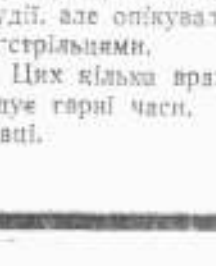
Слід згадати, що українські студенти жили в дуже дружніх відносинах з болгарськими студентами. Між іншим, деякі з них були членами Українського Акад. Хору.

З усього того виходить, що українські студенти у Брні дбали не лише про свої фахові студії, але опікувалися також і меншими братами-стрільцями.

Цих кілька вражінь писаних з памяти пригадує гарні часи, повних заплат і корисної праці.

Д-р Микола Яців.

Коли і чим? Перед



сонячною купіллю і то тільки

НІВЕОЮ

Крем НІВЕА від зол. 0.40—2.60
Олійок НІВЕА від зол. 1.—3.50

В. ЛІХТЕНБЕРГ.

СПАЛЬНЯ.

Фріцові пощастило добитись іще до одного місця на фестині при томболі. Хоч не мав він пересудів, добачував він щасливу свою звізду в тому, що його місце було біля препарної білявої дівчини. Дівчина не дивилась на сусідів, уся залежена перед себе на естраду, де сиділа дирекція томболі. Картку з числами тримала в руці перед собою і ногою вистукувала такт під музику трубової орхестри, що скорочувала людям час.

Фріц мав добрий настрій з огляду на своє сусідство. А що нудно йому було, то рішив почати розмову: „Ви дуже схвильовані?" таким приятельським тоном, що рідко коли мав успіх супроти чужих дівчат. Дівчина навіть не глянула на нього. Побачив, що ця метода недобра. За хвилину змінив тон:

— А чи ви знаєте, панї що у прі найбільше щастя має той, хто найсильніше вірить у своє щастя?

Це зробило деяке вражіння. Її нервовий стан, немов би минув і вона задумано відповіла:

— Коли так, то я мушу виграти спальню, бо я вірю в це дуже сильно.

Він скористав негайно з нагоди щоб представитись:

— Фріц Мансфрд.

— Анна Павльмая — відповіла вона.

— То ви хотіли б відразу здобути гольову виграну, дубову спальню?— спитав він з усміхом.

— Певно! А ви ні?

— Навіщо мені спальні! Я приїхав сюди для мотоцикла.

Щойно тепер Анна глянула на нього в весловом пневі осторонь:

— Ясна річ! Мотоцикль це ідеал сучасних молодих мужчин! — сказала.

— А щож ви маєте проти мотоциклів?

— Проти мотоциклів нічого, а проти молодих мужчин дуже багато.

— Ах страшно! — зажартував Фріц.

Анна дивилась поважно, з тихим семпатичним докором.

— Ех, знаю я вас усіх! Вам у голові тільки приємність, спорт а про поважне життя ніхто з вас не думає.

Фріц мусів засміятись:

— Вибачте, що поважне життя має спільного з дубовою спальнею?

— О, дуже багато! Що ви можете зробити з мотоциклем? Хіба розбитись з ним по вулицях! Здатні кільометри. Але коли наприклад ви хотіли би оженитись, то вещо вам мотоцикль?

— Але я не думаю женитись.

— В тому то і річ! — сказала сухо дівчина, ніби хотіла на цьому закінчити розмову.

Музика гриміла і заливала звуками широкий майдан. На естраді були виставлені нагороди. Хвилину пізніше сурми дали знак, що пічнуть викликувати числа. Юрба посунулась уперед.

— Починається! — сказала тихцем Анна і притиснула картку до грудей.

— Нехай живе мотоцикль! — зажартував Фріц злобно.

— Нехай живе спальня! — відповіла сусідка.

Сусіди попрохали їх замовчати. Директор томболі сказав коротку промову. За хвилину якийсь малий сирота почав витягати числа.

— Чотирнадцять.

Фріц закрив своє пречне число.

— Ви маєте щастя? — сказіла Анна, не підношши 14-ки на своїй карті.

— Щастя приходить туди, де є рахунок бажання — сказав Фріц, який з приємністю почав собі фантазувати з найвищої дівчини.

— Ех! — відгукнулась вона — серце вдатне число ще ніколи не принесло нікому щастя.

— А всеж це ліпше, як ніщо.

— Сидіть тихо і не перебивайте, ви мого цильонґеру!

— Ви самі почали перші розмову

— 78!

— Анна глипнула на свою карту

— Немо! — відповіла приголомшена

Фріц стверднв ділово:

— 78, другий ряд, у мене я.

— Знову? — покивала головою вдивована Анна.

— Так, так, два числа по черзі, то завсіди добрий початок.

— Ви зовсім не заслужили на таке щастя! — сказала Анна з глибокою поватою.

— Може і не заслужив, але маю його і цього мені досить. Видко, що щастя не дуже цікавиться спальнею.

— Коли так, то воно таке саме неповажне, як ви!

Викликали число за числом. І вже на короткий час Фріц покрив на своїй картці сім пять, тоді, як в Анни було покрите тільки одне.

— Біліа дівчина — сказав Фріц широ.

— Я справді не маю щастя — сказала меланхолійно Анна.

— Ви маєте нареченого?

— Ні. Чому питаєтесь?

Нині у Тетр' Ріж ор дностай сміх і ще аз сміх н к:медії

„Малощо не ніч пошлюбна".

Ціни найнижчі.

Велитенські школи непрактичні.

НЮ ЙОРК, 1. липня. (Вл. кор.) Підіймаються голоси проти зосереджування молоді у велитенських школах, що творять молоде мураш'ище із 10.000 та більше людей. Посадник Ню Йорку Ля Гвардія є тої думки, що ліпше будувати цілу низку менших шкіл довкруги одного головного будинку, ніж примішувати в одному будинку тисячі учнів. Відноситься це головно до „гайскул".

Таку засаду протовідує Спільний Виховний Комітет під проводом п-і Рігельман. Комітет обосновує свої висновки на підставі довголітніх студій відносин серед шкільної молоді. Комісія каже, що в менших організаціях є ближчий контакт між молодю й учителями і сердечніші відносини. На тім виграють учні і скорше могтимуть покінчити школу. Велитенські будинки напромадчують стільки молоді, що не можна її як слід доглянути і повести.

Коли йде про економічний бік справи, то може бути один головний будинок із великою салею на гімнастику та зібрання, але будинки із класами можуть стояти групами недалеко і бути самостійні.

Політична амнестія в Австрії.

ВІДЕНЬ, 23. 7. ПАТ. Нині оголошена амнестія вернула свободу 10 тисячам обвинуваченних і засуджених до 10-ох літ за державну зраду, змову проти безпеки держави, підбурювання за непослух і соціялістичний та гітлерівський переворот 1934. р. Більшість засуджених на 10—20 літ помилують також. У вязницях лишиться ще 224 політ. вязнів, між ними б. міністр Рінтелєн.

Анґлія висилає до Европи воєнну фльоту.

ВАШИНҐТОН 23. 7. ПАТ. Державний секретар Гел заявив, що правдоподібно *Злучені Держави вишлють на европейські води воєнну ескадру з огляду на те, що положення в Европі неспокійне*

Що діється в Абісинії?

РИМ, 23. 7. ПАТ. Італійське міністерство кольоній заперечує вістки про війну в Абісинії. Північ урядові кола додають, що „очищування" дальших теренів поступає і допускають можливість, що при тій нагоді італійці могли стрінутися з відокремленими частинами розбитих абіс. військ.

Самогубство анархіста Беркмана.

НІС, Франція. Олександер Беркман, знаний анархіст що був діяльний в Америці разом із Еммою Гольдман, поповнив самогубство вистрілом із револьверу. Його поховала Емма, що була депортована разом із ним до совітської Росії в 1919. р., але обоє потім втікали із Совітів закордон.

Беркман вславився в Америці замахом на президента Карнеґі Стіл Ко. в Пітсбурґу. Клея Фрік, в 1892. р. і за це відсидів у криміналі 13 літ. Помер у 66. році життя

—o—

Льокарненські наради.

ЛЬОНДОН, 23. 7. ПАТ. Нині в год. 10.30 почалися на Давнін Стріт наради представників 3-ох держав під проводом прем. Болдуїна. Прем. Болдуін з летунського майдану поїхав негайно на нараду, що покінчилася в год. 12.45.

РИМ, 23. 7. ПАТ. Льондонський і паризький уряд обіцяв повідомити римський про хід льондонських нарад.

—o—

Еспанський уряд уступив.

ЛІССАБОНА, 23. 7. ПАТ. **Севільська радіостанція повідомляє, що мадридський уряд уступив, передаючи владу революційному комітетові під проводом Азани.**

МАДРИД, 23. 7. ПАТ. „Газета де Мадрід" містить декрет, підписаний през. Азаною і прем. Хіралем такого змісту: Влада над провінціями Валенсія, Аліканте, Кастилія, Куенка, Альбасете і Мурсія переходить в руки делеґованого комітету, що матиме всі атрибуції народнього уряду.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на серень 1936 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ВСІ БОЄЗДАТНІ У ПОВСТАНЧИХ РЯДАХ.

ЛЯ АНДЕ, 23. 7. Нім. Інформ. Бюро. За вчорашній день не було на піренейському фронті важніших змін. Повстанчі війська ген. Моля, що там оперують, посуваються у глибину краю трьома кольонами, зложеними пів на пів з воїнів та цивільних добровольців. В околиці Новари і Пампемони лише старці й малі хлопчики лишилися по селах — всі боєздатні пішли у повстанчі ряди. Навпаки на північ від Андарлеса населення підтримує уряд.

БОЇ ПІД САН СЕБАСТІЯНОМ.

БАЙОН, 23. 7. ПАТ. Нині від рана чути сильну канонаду від м. Сан Себастіян. В околиці міста йде бій повстанців з пампемонською армії з урядовими військами.

ЧИ ФРАНЦІЯ ПОМАГАЄ ЕСПАНСЬКОМУ УРЯДОВІ?

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. Посол Доманж вніс з терпеляцію, домагаючися вияснення, чи справді французький уряд віддав до диспозиції еспанського зброю та муніцію і на якій основі.

ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ БРИТІЙСЬКІ КОРАБЛІ.

ҐІБРАЛЬТАР, 23. 7. ПАТ. Еспанські літаки кинули кілька бомб на брит. торпедовець біля Таріфи, але не влучили. Торпедовець відповів стріляни.

БРИТІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ У БАРСЕЛЬОНІ.

БАРСЕЛЬОНА, 23. 7. ПАТ. У пристані стоїть один брит. контрторпедовець; три дальші причалять ще нині.

РЕСПУБЛИКАНСЬКА ВЛАДА РЕКВІРУЄ ЦЕРКВИ І АРЕШТУЄ СВЯЩЕННИКІВ.

БАРСЕЛЬОНА, 23. 7. Авас. Каталюнський уряд опанував ситуацію в місті. Він зарекві рував від редакції правих часописів, катедру та кілька церков, що мають велику мистецьку вартість; на мурах вивішено написи: „зареквірована каталюнським урядом". — Ґубернатор Ґуельви наказав арештувати трьох священників, яким закидає, що вони боролися у повстанчих рядах.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У Мексику проголосило страйк 62.000 гірників для солідарности з персоналом електрівень.

Британський міністер кольоній заявив, що не зважаючи на дуже грізне положення в Палестині, уряд не змінить своєї політики у тому краю, доки не дістане звіту королівської комісії, яку заімснують найближчого тижня.

Японська преса занепокоєна положенням у Китаю тому, що після примирення південних провінцій Чанґкайшек буде занадто сильний.

Французькі робітники верстатів Пежо та металівці з околиць Бельфору проголосили страйк, що обняв 25.000 людей.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

— Бо хочете мати спальню.

— А чи я маю хотіти мотоцикль? Коли не маю нареченого, то можу його ще мати. Як є вже своя кімната, тоді легше вийти заміж.

— То певне. На мотоциклі до шлюбу не поїдеш.

Викликали ще одне число і Фріц пририв уже девяте на своїй картці. Тоді прийшла йому думка до голови і він поклав картку їй на коліна.

— Що це значить? — спитала здивована.

— Замінямось картками. Я бачу, що вам спальня потрібніша, ніж мені мотоцикль.

— Справді? Ви поважно...

— Зовсім поважно — і взяв від неї картку з одним закритим числом.

— Дякую дуже. Ви ліпші, ніж робите враження.

— Мене тішить, що ви можете поправити свій погляд про мотоциклістів.

Числа викликували далі. Тимчасом Фріц почав уже обкладати числа на новій картці і дійшов швидко до 12 чисел, тоді як на картці Анни не вийшло за той час ніяке нове.

— Ви скоро підете за своїм мотоциклем. Ви маєте більше чисел, ніж усі інші.

— Мені байдуже.

— О, вже вам байдуже?

— То ви гадаєте, що мотоцикліст не має права до спальні. Як теж можу колись оженитись. І тоді карта би мати спальню.

— Кінчна річ! — сказала Анна. — Що з вами сталося?

— Це все залежить від вигляду, якому чоловік піддається. Якби всі мотоциклісти мали нагоду вести таку розмову, то світ напевне виглядав би інакше.

— Ви кепкуєте собі з мене!

— Ані трохи. Якби я жартував собі, то я вже давно мав би мотоцикль.

— — Це правда — сказала переконана дівчина.

Томболя йшла далі. Але тепер карта Фріца стала якби зачарована. Останні три числа не виходили. Анна сказала поважно:

— Не треба легковажити собі щастя.

— Можете бути спокійні, я не дуже цим журюся.

Ще за хвилину дві перші виграні припали якимсь чужим людям. Іще хвилина і томболя скінчилась.

Коли Фріц та Анна вийшли з фестину був уже вечір. Вона йшла з похиленою головою, а він усміхався. Ішли поруч, як давні приятелі.

— Чи ми ще зустрінемося? — спитав він нарез, коли вийшли в одну малу вуличку

— Чи годитесь.

— Не маю нічого проти... Ви дуже симпатичні.

— Він стиснув їй сильно руку, а вона дуже щасливо вомхнулась.

— Шкода — сказала вона після мовчанки.

— Чого шкода?

— Що ви через мене втратили мотоцикль.

— Нічого не шкодить — сказав він з усмішкою. — Нащо мені другої нагороди на льотерії, коли я дістав першу?

— Не розумію — відповіла дівчина з розширеними очима. Хвилинку подумала і вомхнулась, зрозумівши.

Розпрощавшись, мало таке враження, якби вона та її приятель здобули на льотерії дві перші великі виграні..

Перекл. а. с.

Ще кілька днів нагоди оглянути казкрову фільмову оперету п. н.

Аполльо. „КНЯЖНА ЧАРДАША“

з Мартою Еггерт.

„Домініяльний День“ у Канаді.

ТОРОНТО, 1. липня святкували канадійці „Домініяльний День“ на згадку 69-ліття істнування конфедерації провінцій. Дня 1. липня 1867. р. злучилися разом провінції: Вища Канада, Ню Брансвик і Нова Скошія. Вони дістали від Англії права домінії і свою конституцію, звану „Законом Британської Північної Америки“. Після того приключилися постепенно західно-канадійські провінції. Із „Домініяльним Днем“ злучилися ще два інші памятні випадки. Минуло 60 літ від висилання першого заліничого поїзду лінії Інтерколоніяль Рейлвей із Галіфаксу до Долішньої Канади; крім того минуло 50 літ, як до Вінніпегу прибув перший трансконтинентальний поїзд заліничої лінії Канеліян Пасифік Рейлвей, званої коротко від перших букв „Сіпіяр“.

Англія будує найбільший корабель.

НЮ ЙОРК, 2. липня. (Вл. кор.) „Геральд Трібюн“ приносить вістку з Льондону, що Англія робить плани на будову найбільшого корабля із усіх, які досі істнують. Буде це „Кінг Джордж“, ще більший ніж недавно збудований „Квін Мері“ і буде мати 83.000 тонів місткости. „Квін Мері“ має 80.000, французький „Нормандї“ 82.000 тон місткости.

Повітряна оборона Аляски.

ВАШИНҐТОН. Департамент війни робить приготування до оборони Аляски тим, що улаштує в Аляскі постійні летунські станції для зайняття тисячки военних літаків.

Дощ у часі погоди.

У минулий понеділок панувала — висловлюючись стилем метеорольогічних комунікатів — сонячна погода, при незначнім захмарінню. А все ж впав дощ, навіть досить рясний.

Однак булоб помилкою, вважати це за щось незвичайного, напаки, повторюється таке явище точно щомісяця; різниця тільки у скількости „дощу“. Бо не є це звичайний дощ, перед яким люди хоронаться під стріхи або парасолі. Той дощ — це численні виграш, які падуть у тягненнях Державної Льотерії, а їх скількість залежить від класи тої Льотерії.

Саме 20-го ц. м. минув останній день тягнення другої класи тридцять шестої Льотерії. В цім дні вильосувано не тільки дві головні виграш по сто тисяч золотих і постійну денну виграш, але також ті зпоміж більших виграш, які лишилися ще у колесі. Остаточний вислід тягнення виглядає так:

По сто тисяч золотих виграли числа 97034 у Лодзі і 136803 у Познані, властиво у тутешній філії одної з варшавських колектур. Пятьдесять тисяч і двацятьпять тисяч золотих припали Кракові на числа 66840 і 64746; вкінці у Львові продано лос ч. 170678 на який впала виграш двацять тисяч золотих.

Як бачимо був це справді „дощ“ виграш, дощ, який з певністю не зіпсує нікому гумору. Хто хоче мати виглади, щоб і його зросив подібний дощ у найближчім місяці, хай не забуде відновити лосо третьої класи, якої тягнення розпочинається тринайцятого серпня ц.р.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Живець Черче, вілля „Надія“ — першорядний пенсіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 1—10

— Наш наймолодший чеміст Іван Барвінський виступить в суботу 25. ц. м. в год. 6.05 в радіо та відограє кілька творів Гендля та Жана Гіре. При фортепіяні п. Наталія Барвінська.

— Трамваї ч. 9. і ч. 10. не могтимуть завтра, 24. ц. м. після 23. год. переїздити вулицею Зиблікевича, тому „десятка“ доходитиме лише до вул. Зеленої, „девятка“ йтиме через вул. Котермика і Томішького.

— Львівська хроніка. Цієї ночі злодюжки обікрали професора політехніки М. Осінського (Мурарська 251), Д. Дідика (Сигнавка), К. Червінського (Річна 45), служницю Анастазію Шевчук (Сенаторська 4). — 26-літній співвласник ювелірського склепу в Марійської галереї Макс Кернер (Замарстинівська 50) намагався отруїтися в готелю „Континенталь“ (вул. Різницька). — Поліцай стрінув у ресторані при вул. Сонячній 19. двох злодіїв В. Маєвського і В. Сафінського і хотів їх арештувати, — тоді вони кинулися на нього; у власній оборонї поліцай вистрілив і поранив різника Фрідмана. Обох злодіїв арештували. — 16-літній Юліян Вільф зник від кількох днів. — Здзіслав Гардяк украв перстень Катерині Богуцькій, що не хотіла стрічатись з ним. — Ж. Стернак з Рогатина віхав мотоциклем на таксівку на площі св. Духа. — Цієї ночі обікрали Н. Горовіца (Я. Германа 6) і Б. Хоміцьку (св. Софії 38).

— Краєва хроніка. Умово хорий Я. Семянчук з Беремян убив Мозеса Геллера і тепер укривається. — 16-літній Іван Сухецький з Потока Золотого відібрав собі життя, бо... його стрий не хотів йому купити нового одягу. — Невідомі злодії викопали на цвинтарі у Вербині (Підгаєччина) домовину московського старшини і забрали відтам золоті медалі. — Війт Білої (Чортківщина) Корнель Сроковський упав до криниці, яку сам будував, і убився. — Бандити ограбили дім Шерлюка Ансельмана у Ляшках Королівських (Перемишлянщина) та Гриця Мельника, що віз муку. — В Пасічній коло Надвірної помер нагло гірник Стан. Сухай. Ведеться слідство. — Микита Фердуняк зі Старуні перевернув віз з дровами, яке придушило його на смерть. — Підчас помірів пасовиска в Бортниках, бучацького повіту, місцеві селяни напали на Василя Бойка і побили його до непритомности. — В Зеленій (Надвірнянщина) вибухла пожежа лісів. Мотор з двома інжинірами, що їхали туди, наїхав на залізничий віз і поранив його пасажирів. Секретар надлісництва Андрушевич сильно потовчений у голову й лице, його сестра має поломані ребра. — В Станиславові столярські робітники перервали страйк з хвилиною, як їм підвищили платні на 25 пр. — Самбірський суд покарав 8-ма місяцями вязниці Володислава Гука за те, що сфальшував залізничий білет і Розалію Вітко 7-ма місяцями за авантуру в дрогобицькій Суспільній Обезпечальні; Михайла Кравця з Губич на 10 місяців за крадіж курей та втечу з арешту. — Страйк у фабриці дріжджей у Лисиничах покінчився.

— Велика пожежа в Підгородцях, пов. Стрий, знищила господарство Дмитра Бутима і сусідські забудування. Згоріло кілька господарств і багато свіжо звезеного з поля збіжжя.

— Повітряна труба перейшла минулого вівторка над підваршавськими місцевостями Воломін, Кобилка, Лесняковизна і Осів та наробила багато шкоди. Рівночасно упав град величини курячого яйця. Буря повирівала дерева з корінням, позривала дахи та понищила збіжжя. В Кобилці вітер зірвав 20 метровий дах з цегольні, який придушив і поранив кількох робітників.

— З пантофлем — на учителя. Перед окружним варшавським судом відповідала Олена Холева за образу і побиття учителя Гермеса. Учитель покарав сина Холеви за невідповідну поведінку в школі. Хлопець поскаржився матері, яка прибігла з лайкою до класи підчас лекції та побила учителя знятим з ноги пантофлем.

— Африканська пригода під Варшавою. До А. Левандовського до села Ґоломбкі Стаpe недалеко Варшави приїхав у відвідини його давний знайомий з війська, сенегальський мурин Шарль Дравен. Кілька днів після його приїзду грім ударив у недалеку стодолу, що згоріла. Селяни дійшли до переконання, що мурин — це нечиста сила і що це він є причиною пожежі, тому юрбою пішли під дім Левандовського і зажадали, щоб Дравен негайно покинув село. Бідному муринові не залишалося нічого іншого, як погодитися з тим виявом гостинности і дати ногам знати, роздумуючи над культурою деяких европейських народів.

— Похована жінка вернулася до чоловіка. Варшавський музикер Бжезінський любив випити і випивши нераз і вибив жінку. По одній більшій суперечці жінка пішла з хати з дитиною і більше не вернулася. По кількох днях найшли на цвинтарі труна якоїсь жінки, якої лице було побите і напухле. Родина Пожезінської чомусь рішила, що це нещасна жертва подружжа. Справили похорони і поминки, але правдива Пожезінська вернулася по кількох днях і оповіла, що була в товаришки на селі. Тепер має клопіт, бо мусить переводити ріжні формальности, щоби признали її за живу.

— За шпіонажу розстріляли в Торуні стрільця 59 піх. полка Віллі Лінкс.

— Летунська катастрофа. Німецький літак мусів причалити між Прагою і Брезлавом, при чому розбився; оба летуни згинули. Також на празькому лет. майдані упав військовий літак; летун згинув.

— Конгрес есперанто відбудеться незадовго у Відні. На конгрес зїджаються делегати з цілого світу. Дотепер приїхали вже делегати з Японії, Судану, Нової Зеляндії, Канади та Індій. В честь делегатів відограють по есперантськи віденську оперетку: „Корчма під білим конем“. Дискусії будуть вести по есперантськи, але журналістам роздадуть переклади промов в европейських мовах.

— Вязниця за політичний дотеп. В Німеччині було кілька випадків, що за оповідання політичних дотепів покарали виновників вязницею від 6 до 18 місяців. В мотивах присуду трибунал підкреслив, що хто поширює політичні дотепи і анекдоти, є найбільшим ворогом держави.

— Лікарський німецький конгрес у Чехословаччині (в Острові) виказав, що чеські німці мають 3.000 лікарів; стільки членів має німецьке лікарське товариство в Чехословаччині. Як же ж бідно представляється наш дорібок у тій ділянці, хоч нас у Галичині щонайменше удвоє більше.

— Дитина — велитень. На французькім лікарськім конгресі в Перпіньяні проф. університету в Тулюзі д'р Кальве мав реферат про рідке явище в медицині. Під його доглядом находиться 5½-літній хлопчик, високий на 1 метр 28 цм., який важить 38 кг. Це є норма для 14-літнього хлопця. Низький голос хлопчика зовсім нагадує голос дорослого мужчини. Проф. Кальве говорить, що таких випадків скорого розвитку дитини дуже мало, бо в історії світової медицини є їх не більше як 200.

— Цінний дарунок дістане американський мільярдер Джон Рокфелер від Франції. Французький уряд рішив подарувати Рокфелерові маленьку капличку ім. св. Губерта, що походить з XV. століття, за часів короля Карла Переможця. Капличка є в селі Шовіре де Шатель. Місцеве населення запротестувало, щоби відбирати йому ту цінну старинну памятку.

— 40 мільонів дерев засадять у північній частині Злучених Держав, щоби захистити тамошні місцевости перед бурями, які щороку роблять величезні шкоди. Дотепер посадили вже 6 мільонів дерев. Цей новий ліс займе простір широкий на 160 кільометрів і довгий на 2.200 кільометрів.

— Кара смерти за катастрофу на заліниці. Спеціяльний кореспондент „Правди“ подає з Чіти на Сибірі про закінчення процесу винновників заліничої катастрофи на станції Карийская. Дижурного урядовця руху Волкова засудили на смерть, інших на вязниці від 3 до 10 літ.

— Гриповий бацил викрили в лябораторії одного із американських університетів. Бацил можно знищити насвітлюючи його ультрафіолетовими лучами.

— Цікава книжка про політику большевиків в Азії. Накладом та заходами міністерства закордонних справ Маньджу-Ді-Го вийшла цікава книжечка англійською мовою „Так іскує в Еша“. По змісту цю назву можна би перекласти на українську мову: „Вихід Азії“. Автор її, відомий знавець азійських проблем Джордж Бронзон Рі, радник уряду Маньджу-Ді-Го, американець по національности. В ній він обговорює низку важливих справ з життя Азії, цікавих також для нас, українців, і торкається політики та відношення до СССР. Він підкреслює, що СССР — це наш док старої царської імперії і політика большевиків покривається з політикою царів; далі каже, що вся ця політика була завжди некорисна для Азії і тому завданням Азії буде її заквідувати або унешкідливити.

— Міст Вашингтона на ліцитації. Скарбовий уряд повідомив нюйорську міську раду, що коли не заплатить податку за використання площі побережжа, новий міст Вашингтона піде на ліцитацію. Той міст, що його недавно викінчили, коштував 60 мільонів долярів і найбільший у світі. Американці з зацікавленням слідкують за цією справою, бо не було ще такої випадку, щоб

на ліцитації продавати міст. Крім цього невідомо, чи найшовся би аматор, що купив би цей міст.

— **Справленія помилки.** У вчорашній передовій „Діла" під наг. **„Як живуть українці в Югославії"** зайшла в передостанньому розділі одна помилка. А саме зложено там, що „Православний Місіонарський Вістник" — це видання ілюстроване. Має бути: **літографоване.**

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЧОЛОВІК ЗІДАЄ ГАДЮКУ

У большевицькім селі Подлугови селянин І. Рістіч проглинув підчас сну гадюку. Коли прокинувся, побачив поза устами хвіст, голова гадюки була вже у шлунку. Він перегриз її, але вмер від укусу гадюки.

СКЕЛЯ, ЩО ТРЕМТИТЬ.

Чимало американців, що виїжджає до Европи і шукає тут чудасій, відвідуючи Францію, зупиняється у Бретанії, щоб там поглянути на цікаві скелі. В околиці Гуельгот, де є величезні гранітові бльоки, є одна печера з озером, де камені творять форми різних домашніх посудів. Місцеві мешканці приписують цим предметам божеське походження, називаючи їх „Кухнею Богородиці". Недалеко цієї печери стоїть величезна скеля з одного каменя 7 м. заввишки і 5 м. завширшки, вагою 100.000 кільо. Можна на нього входити, але камінь такий чуткий, що мала дитина може порушити ним так, що він тремтить.

Нові книжки й журнали.

З ПРОСВІТЯНСЬКОГО ФРОНТУ НА ПІДГІРЮ Й ГУЦУЛЬЩИНІ — одноднівка. Солотвина, в липні 1936. Стор. 8, ф. 8°.

Листування Редакції.

Вп. Лемко: Дякуємо за дотеперішні посилки, які ми використали. На Ваше предложення годимось. Просимо писати частіше.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Заліщики.
24. VII. „Маріюс".
25. VII. Свято полуня".
26. VII. „Дума про Нечая".

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Пятниця, 24. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".
Субота, 25. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".
Неділя, 26. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Американські анантюри".
ВАНДА: 1) „Збіглець", 2) „Вундербар".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Схопили жінку" і „Ванесса".
КОПЕРНИК: „За хвилину щастя" і „Боксерські змагання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь"
МЕТРО: „Пісня козака" і „Ремо Сатан".
МІРАЖ: „Любовні маневри".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фріп і Фляп".
РАЙ: „Шаленій поручник" і музична комедія.
СВІТ: „День великої пригоди".
СТИЛЕВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Відважний ковбой" і ревія"
ХИМЕРА: „Людина зі стока миллями"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 24. липня 1936.

Відень (506,8) 19.30 Вечірній концерт, 21.00 Шубертівський концерт, 22.10 „Ернані" опера, **Кошиці** (259,1) 23.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) Сальонова музика, 19.20 Словацькі нар. пісні, **Париж** (1648) 17.30, 20.45 Концерт, **Мадрид** (274) 14.00, 18.00 Легка музика, 15.00, 21.15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.20, 16.00 Музика, 20.10 Великий веселий вечір, **Букарешт** (364,5) 17.15 Сальонова музика, 20.15 „Дон Паскуале" — комічна опера, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сальонова музика, 20.00 Концерт будапештенської орхестри, 23.00 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 21.15 Скрип. реціталь, **Рим** (420,8) 20.40 Оперетка.

Субота, 25. липня 1936.

Відень (506,8) 15.41 Хвилина тишини, 15.45 Смичковий квартет, 20.45 Концерт, **Братислава** (298,8) 19.15, 21.00 Концерт, **Прага** (470.2) 16.05 Танкова музика, 19.15 Концерт, 22.20 Сальонова музика, **Париж** 16.48) 18.30, 22.45 Легка музика, 20.45 Лірична драма Зола, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Популярна музика, 18.00 Тріо, 19.00 Народні пісні і танки, **Букарешт** (364,5) 17.00 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 21.50 Циганська музика, 22.45 Концерт сальонової орхестри, **Міляно** (368,6) 20.45 Вечір опер, **Рим** (420,8) 20.40 Комедія і концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 24. липня 1936.

6.30, 7.10 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Два скрипаки, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Полудневий дневник, 14.30 Легка музика, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 Кавердальна орхестра, 16.45 Відчит, 17.00 Спів, 17.30 Співочі позирі з гр. пл., 17.50 Спортова порадня, 18.00 Прогулька на Парашку, 18.10 Модні пісні, 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Загальнопольська гутірка, 18.50 Бюро студій розмовне зі слухачами, 19.00 Великий концерт, 20.50 Вечірній дневник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Настроєва музика, 22.10 Спортові вісти, 22.25 „Напростець через аполінські гаї — дідьо"

Субота, 25. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий дневник, 12.55 Чародій веселої уяви, 13.05 Полудневий концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.00 Концерт соністів, 16.45 Море — джерером життя, 17.00 Концерт, 17.50 Гірська пушя Чивчина — гутірка, 18.05 Віолінч. реціталь молоденького українця Івана Гарвінського, 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Вечір старих вальчиків, 20.15 Воля незалежної Польщі, 20.45 Актуальна гутірка, 21.00 Скрип. реціталь, 21.30 Скеч і монольог, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Легка музична авдиція, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Радіокутик.

МІЖНАРОДНІЙ РАДІОВИЙ ЖУРНАЛ.

Нове число радіового журналу „Радіодіффузіон" видане Міжнародньою Радіофонічною Унією. Ця унія групує рад радіофоній і зараховує до своїх членів майже всі радіофонічні товариства Европи. Її члени розсіяні також і по головних країнах інших континентів.

Міжнародня Радіофонічна Унія не має на цілі жадної діяльности торговельного характеру. Предметом її зацікавлення є навязання постійного контакту поміж поодинокими радіофоніями і централізування студій над усіма міжнародніми проблемами, які повстають на грунті розвитку радіофонії.

Метою журналу „Радіодіффузіон" є популяризація проблем, які можуть зацікавити поодиноких членів Унії, а завданням його — стежити за розвитком інформаційної служби, і над обговоренням цілости проблем.

Міжнародня Радіофонічна Унія застерігається, що журнал є вільною трибуною, так, що статті вміщені в ньому не є виразом переконань Унії, але виявом поглядів їх авторів, які виключно несуть моральну відповідальність за зміст поодиноких публікацій.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Валерія О'Конюр Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.— зол.	—
Улас Самчук: **Віднайдений Рай**	2— „	0.30
Софія Яблонська: **З країни ряжу та опію**	2.50 „	0.50
Д-р Василь Маковський: **Гмінд**	2.00 „	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.—ІІ.**	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	(а ичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	1·00 „	0·30
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·80 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Балей і Кониський**	0·80 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самозразковий закон**	0·50 „	0·15
	0·30 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, Долари американські 5.30, — 5.27, Дол. канадійські 5.28.50—5.25.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.34 — 172.50, Фунти англ. 26.65 — 26.49, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.30—19.80, Корони данські 118.80, 118.10, Корони норв. 133.83—132.85, Кор. шв. 137.33—136.35, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.75—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97, Лільпоп 12.25, Можжоїв 5.10, Стараховичі 32.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64.50, 2. ем. 63.25' 5 конв. 46.25—47, 4 пром.дол. 48, 7 стаб. 49—50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 20. липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десертового бльок. без опакування	2.25 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0·13 „
1 п. яєць	2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 23. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	1.20 „
Качки молоді, товсті І. кл.	1.10 „
Курки без остріг І. кл.	1.00 „

Ціни денні

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

КУПНО - ПРОДАЖА

ОБОЧАРНЯ, модерно уряджена до продання, інформації тел. 115-53. 2432, 2—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ три покої на бюро або мешкання, з комфортом або без — Ринок 3. 2436, 2—4

РІЖНІ

НА ФЕСТИНИ І ЗАБАВИ! Штучні вогні, конфетті, ляміони, коверти на льоси, найдешевше у Шаффа, Львів, Трибунальська 16. 2422, 2—4

ОГОЛОШЕННЯ.

П І Т

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 46-75

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480—
„ „ 1/2	„	250—
„ „ 1/4	„	130—
„ „ 1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 165 (14.414). Львів, субота 25. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охорону марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



КРАДУТЬ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ! Тому всі українські бюра, товариства Кооперативні Союзи, торговельні і промислові підприємства, канцелярії адвокатів і т. д. обезпечують від крадежі з вломом машини до писання і рахування на найкорисніших умовинах тільки в єдиному цього роду українському

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Бої за Мадрид.

МАДРИД, 24. 7. Райтер. **Після кількаденних завзятих боїв урядові та повстанчі війська стоять проти себе в горах на північ від Мадриду. Уряд поспішно висилає туди всі можливі резерви і видає заспокійливі комунікати, хоча повстанці у кількох місцях продерлися вперед.**

ЛІССАБОНА, 24. 7. ПАТ. **Севільське радіо повідомляє, що війська ген. Моля зблизилися на 25 кільометрів до Мадриду.**

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА ВТІКАЮТЬ ДО МАДРИДУ.

ВАШИНГТОН, 24. 7. Райтер. Положення у Мадриді дуже поважне, американська амбасада збирає америк. громадян у своєму будинку. Неспокій у місті викликує вістка, що **урядові війська програли битву на північ від Мадриду і тепер відступають у безладді.**

І за провінцію.

МАДРИД, 24. 7. ПАТ. Ген. Франко справджує з Марока 500 вояків чужинецької легії, щоб заатакувати Малягу.

ПАРИЖ, 24. 7. Авас. **Урядові війська здобули Сан Себастіян. Двірець згорів. Повстанці бороняться у кількох осередках.**

КІРОГА УБИТИЙ?

МАДРИД, 24. 7. ПАТ. Тут заперечують вістку севільського радія, немовби б. премієра Сеаареса Кірогу вбили.

Невтральність Танжеру.

УСУВАЮТЬ УРЯДОВІ КОРАБЛІ З ТАНЖЕРУ.

ТАНЖЕР, 24. 7. ПАТ. Міжнародній контрольний комітет зажадав, **щоб еспан. уряд забрав з Танжеру свої воєнні кораблі;** дотепер не дістав відповіди. Італійський посол бачився учора з Танжері з ген. Франко, який домагався, щоб еспанські кораблі залишили пристань.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Британська амбасада в Мадриді дістала наказ скомунікуватися з французькою і спільно зажадати, щоб еспанський уряд забрав свої воєнні кораблі з Танжеру. Тепер уряд уживає завтралізовану танжерську пристань як оперативну базу проти повстанців, тому ці останні погрожують, що займуть Танжер, якщо уряд. кораблі відтіля не відпливуть.

ПОВСТАНЦІ ПЕРЕПРОШУЮТЬ АНГЛІЮ.

ГІБРАЛЬТАР, 24. 7. ПАТ. Прічалила тут на моторівці ген. Кінделен і в імені ген. Франко висловив жаль губернаторові за те, що повстанчі літаки бомбардували британські кораблі.

АНГЛІЯ НЕВТРАЛЬНА.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Події в Еспанії викликують в Льондоні чимало зацікавлення. Уряд не виявляє своєї симпатії до повстанців, але й до еспанського уряду ставиться холодно і навіть — як говорять в урядових колах — відмовився постачати йому зброї та муніції.

Американці втікають.

ВАШИНГТОН, 24. 7. ПАТ. Державний департамент дістав від америк. консуля з Більбао телеграму з проханням вислати туди военний корабель, щоб забрати 150 америк. жінок та дітей. В місті й околиці йшли завзяті бої.

ВАШИНГТОН, 24. 7. ПАТ. Кружляк „Оклагома" відплив до Більбао, щоб забрати відтіля американських жінок і дітей. Як повідомляє америк. амбасадор в Мадриду, столиця має харчеві припаси на тиждень.

Франція підтримує еспанський уряд?

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Права преса і дальше твердить, що два еспанські летуни, які недавно причалили в Парижі, домагаються в імені свого уряду, щоб Франція: 1) дозволила есп. урядовим літакам брати бензину на французьких майданах в Мароку й Альжірі, 2) дозволила урядовій фльоті заосмотрюватися в паливо в Танжері й альжірських пристанях, 3) продала есп. урядові 25 бомбардуючих літаків, 12.000 лет. бомб і 15. 75-центиметрових гармат. Франц. уряд мабуть погодився лише на перше прохання. „Еко де Парі" остерігає його, що як не дотримає невтральности, Еспанія на випадок перемоги повстанців зблизиться до Німеччини.

СИМПАТІЇ ФРАНЦУСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ.

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Архієпископ Парижа кард. Вердіє містить у тижневику „Семен Релігієд" заклик до духовенства і вірних молитися за еспанських братів.

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Делегація лівих партій вислала до еспанських республіканців телеграму в висловами симпатії та побажанням перемоги.

ФРАНЦУСЬКА ОЦІНКА ПОЛОЖЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Французька преса ось як оцінює правдоподібне положення в Еспанії під кінець вчорашнього дня: Урядові війська перейшли до наступу і заняли міста: Гадалехару, Альмерію, Хіхон і Толедо та перемогли повстанців біля Сієрра Гадарама недалеко Мадриду.

Головні осередки повстання це Севілля, Сарагоса, Бургос і Кадіз. Повстанці володіють північно-західними провінціями і намагаються получитися з повстанцями з Навари. Великий бій іде коло С. Себастіяну. Дотепер згинуло 20 до 25.000 людей. „Пронунсіяменто" перейшло у справжню домашню війну.

—o—

НАШЕ СЕЛО І ЖИДИ.

В деяких селах кількох східногалицьких повітів були в останніх часах випадки протижидівських виступів, що проявлялися головно вибиттям шиб у жидівських домах. При цьому звичайно поміщувано ще й писаний зазив, щоб не купувати у жидів. Друкованих протижидівських летючок, як це було у поляків, тут не було і ввесь характер тих виступів не мав зорганізованого на більші розміри вигляду, як це було в центральних і західних воєвідствах Польщі. Були це виступи виняткові, в наших відносинах зовсім недоцільні, що їх осудили в місця українські відповідальні чинники.

Зі справою своєрідного льокального протижидівського виступу, звязаного з биттям шиб, стрінувся я недавно на мому посольському справоздавчому зібранні в Борщеві, де цю справу порушило в дискусії кількох промовців зпоміж духовенства і селян. В кількох громадах борщівського повіту були недавно випадки, що деяким місцевим жидам вибито в ночі шиби. Справців не викрили, а борщівське староство наказало дотичним громадам поставити перед жидівськими домами варту, до якої покликувано щоденно по кількадесять осіб з одної громади. У цьому самому часі докопано вечірньою порою вбивства одної молодої жидівки в Циганах, повіт Борщів, невідомо досі на якому тлі, бо можуть тут заходити й еротичні мотиви; це остаточно виясннть судове слідство. Те все викликало паніку між жидами в Борщівщині. Проти стосування терору до жидів виступили негайно українські відповідальні старші громадяни, передовсім наше духовенство публично у проповідях у церкві й остаточно цілу справу скоро зліквідовано, варти зпід жидівських домів стягнено і по селах настав спокій. До цього причинилося українське свідоме та зорганізоване громадянство, в першу чергу духовенство, якому жиди і навіть рабіни, за це окремо подякували. На згад'кому зібранні в Борщеві осуджено теж у промовах місцевих діячів спроби ширення протидівського терору, при чому звернено увагу, що по селах ширено протижидівські летючки в польській мові, друковані в Познанщині, із зазивом бойкоту жидів та що у цю акцію були вмішані деякі польські священники.

Це можливе. Велика більшість східноталичького польського духовенства причисляється до вшехпольського політичного табору і на місцях часто веде провід у протижидівській нагінці, якщо знайде свобіднішу хвилину від властивих собі протиукраїнських виступів. Одначе в суті річи притокою до протижидівських настроїв є не так національно-політичне чи расове підложе, як радше причини економічного і соціяльного характеру на селі й у місті.

Корінь лежить глибоко в історії колишньої Польщі, у її політичній і соціяльній будові, що була теж одною з причин козацько-польського зудару і в послідовности — упадку польської держави. Вже на досвітках польської історії, зокрема від другої половини 14. століття, на польські землі, опісля й на Східну Галичину та на литовсько-українські землі, прийшли зі заходу, головно з Німеччини, значна скількість

жидів, що принесли звідти й попсовану німецьку мову — сучасне „ідіш". Більшість осіла по містах, творячи там окремі жидівські дільниці, яких мешканці мали й окремий вигляд — довгі бороди і пейси та своєрідну одежу — халати, ярмулки та сабашівки. При закріпощенні селян з розростом фільварочної господарки значна частина жидів розбрилась і по селах як коршмарі, орендатори різних польських підприємств та фактори-посередники. При господарській бездільности польської земельної шляхти загорнали вони небавком економічне життя села і тягнули з нього непомірні зиски, творячи новий, часто й рішальний чинник між селом і панським фільварком. Хліборобством зовсім не займались, а зрештою аж до знесення панщини не вільно їм було набувати на власність панських маєтків.

З перемогою капіталістичного устрою з його індивідуальною свободою поширилося значно у нас поле жидівської експлуатації. Чимало панських маєтків — на думці маю у першу чергу Східну Галичину — перейшло в жидівські руки, або, як каже І. Франко у „Панських жартах" про жінку героя-ідіота цієї епопеї —

„І слід за нею замело,
А Мошко накупив село."

Коршма, кредити і торговля були й дальше у нас виключною доменою жидів. Галицьке село попадало щораз більше в руїну і для охорони селян Австрія мусіла видати в 70-тих роках мин. стол. окремі закони проти пияцтва та проти лихварства. Проти панування коршми виступило тоді чинно й наше греко-кат. духовенство під проводом митрополита Йосифа Сембратовича з пропагандою братств тверезости. Сільська коршма, як дохідне джерело для дідичів та їх орендаторів, стала святістю (відома „сьвента карчма"), якої берегли аж до остаточної ліквідації пропінаційного права в 1910 р. галицькі старости й жандарми. На наше духовенство сипалися репресії адміністраційної вдади, а сам керманич першої у нас протиалкогольної акції, митроп. Йосиф Сембратович, на домагання всесильної тоді польської шляхти мусів піти на заслання до Риму. „Сьвента карчма" вийшла тоді переможно і царювала ще кілька десятків літ.

Ще одно страшенне лихо руйнувало у довоєнних часах наше село. Випливало воно з постанов австрійського цивільного закону про подільність ґрунтів і з іпотечного та екзекуційного закону про невиділені частини нерухомої власности з можливістю свобідної їх продажі і купна. Невиділені пайки — звичайно родинні — скуповували за безцінь жиди і під загрозою їх екзекуційної продажі відпродували їх родині з десятькратним нераз зиском, або за безцінь набували цілу реальність на ліцитації. Живий ще між ін. колишній посол до галицького сойму й австрійської палати послів д-р Теофіль Окунєвський і він свідком, скільки до війни було даремних заходів наших послів у Львові й у Відні, щоби припинити чи обмежити торговлю невиділеними земельними пайками. Сталося це щойно в Австрії в часі світової війни через проголошення цісарського розпорядку про створення повітових комісій для обороту землею. Інакше більшість селянських ґрунтів у Галичині (і на Буковині) булаб опинилася при знесенні мораторії в жидівських руках.

Політичне і національне освідомлення нашого галицького села, його економічна зорганізована боротьба (хліборобські страйки з 1902/3 рр.), заробкова еміграція, врешті створення і зріст кооперативної організації дали в сумі початки економічної санації села, яка у повоєнних часах зробила помітні поступи.

Рівночасно війна й повоєнні відносини принесли дуже значні переміни у соціяльній і національній структурі східно-галицького села. Економічні обставини й саме польське земельне законодавство ліквідували й ліквідують дальше більшу земельну власність. Остання стратила безповоротно і давнішу політичну супрематію. Російська окупація знищила у великій мірі жидівські варстати праці по наших селах і містечках, а в жидівських домів не лицюється часто і сліду. Велика частина жидів виїхала перед російськими військами до західно-австрійських провінцій, передовсім до Відня. Частина там залишилась, а ті, що вернулись, вернулись нераз до руїн. Не зазнала гаразду й маломістечкова жидівська біднота, що лишилася в краю. І часто москалі виселювали, переганяючи з місця на місце та знущаючись над нею, особливо у прифронтових смугах.

По війні не стало фільварків у багатьох громадах, а конечности не стало жидів-посередників, бо, що більше, у величезній більшости громад не стало й давнішого символу поневолення й визиску села — „сьвентої карчми", на руїнах якої часто-густо збудовано нашу читальню „Просвіти" або Народній Дім. Крім гірської і підкарпатської смуги жиди покинули майже цілковито більшість наших сіл, або залишились там у незначній скількости. Зате зросло помітно жидівське населення по деяких східно-галицьких містах і місточках, побільшуючи там могучий жидівський пролетаріят та скріплюючи нужду і серед найнижчих слоїв жидівства. До нашого східно-галицького села прийшла значна скількість мазурських кольоністів, яка не принесла зі собою в село прожидівських симпатій.

Ми тепер у стадії конечної розбудови нашої соціяльної структури через витворення тих верств, які нам досі бракували, передовсім ремісництва і купецтва. До цієї переміни причиняється теж у значній мірі й наша кооперація. Те все ми мусимо витворити в інтересі правильного розвою нашого національного організму, без уваги очевидно на те, як до цього поставляться жиди і без потреби у нас якихсь протижидівських вигуків та виступів.

Перед жидами у Польщі, яка з три і пів мільйонову жидівською людністю (близько 11%) є велико-державою з найвищим відсотком жидів на світі, нема рожевої майбутности. Великий протижидівський рух, получений нераз з кровавими погромами у корінній Польщі, не ворожить жидам нічого добра. Антисемітизм у Польщі росте і кріпшає з дня на день і ставить жидівські маси перед питанням: що далі? Перебудови у соціяльній структурі жидів не вдасться в Польщі перевести. І розв'язкою може бути масова еміграція жидів з Польщі. І саме у цьому жидівська справа в Польщі перестає бути з огляду на свою масовість внутрішньою справою і переходить у ділянку міжнароднього політики.

Не ми будемо її вирішували. Але одно певне, що скорше чи пізніше наше східноталицьке село з причин, про які я згадав, не матиме нагоди загал у себе жидівських громадян. Це стається без пристосовування якогонебудь терору, а вже найменше без биття шиб та ширення протижидівських гасел, яких арештою український національний табор не поширював і не поширює. Тут зроблять своє самі невідкличні закони життя!

Д-р Степан Баран.

Творім нові варстати праці!

(Стаття надіслана).

Кооперація — це соціяльне явище, що в обороні широких мас суспільства веде боротьбу із всевладним капіталом, поборюючи визиск. Відома річ, що приватний купець чи промисловець нерадо веде підприємство, коли мусить задовольнитись мінімальним зиском. Його ціль якнайбільше заробити і тому творяться картелі. Зате кооперація вже по своїй природі не летить за зиском, тимто вона і приватний купецький світ — часто вогонь і вода.

До цього часу ми мали тільки свої кооперативні і промислові підприємства і тому боротьба на наших землях велась із чужим приватним купецьким світом, не тільки з економічного погляду, але також із національної конечности. Одначе тепер, коли починають творитись наші приватні торговельні підприємства, ми кооператори, відповідальні за економічну політику на наших землях, повинні цю справу добре обдумати, визначити точну межу між кооперацією і своїм приватним купецтвом та надати якийсь напрям приватній ініціятиві. Бо тоді нам, арештою й не доцільно поборювати своїх людей, які можуть дуже добре втиснутися в місто і відограти поважну ролю, завойовуючи його для нашої нації.

Село наше вже зорганізоване кооперацією і недоцільно було би, щоб там повставали приватні крамниці для поборювання вже істнуючих кооператив. Наші приватники мусять усвідомити собі, що кооперація витиснула і дальше витискає із сіл чужих купців з довголітнім досвідом, практикою і капіталом. А наш приватник не має такого досвіду і село наше не любить своїх торговців (може із заздрости) в селі. Зате приватний український купець у місті може скоріше числити на підтримку кооперації і своїх людей. Нехай наш приватник не пхається в село, нехай іде до міста і там творить нові варстати праці (можливости є великі), нехай місто прибирає український характер! Господарське життя на наших землях є ще таке неопановане нами, що приватний почин має велике поле до попису. Взаємини між приватним світом і кооперацією повинні так уложитись, щоб ми не тратили даремне енергії на взаємне поборювання та не ослаблювали себе на втіху тих третіх.

Пригляньмося торговлі в місті. Які крамниці не мають відповідників у нашій торговлі? Для прикладу: В кожному повітовому місті, навіть містечку, є по **кілька детайлічних крамниць з вапном і гіпсом**, але наших ніде нема. Когож ці крамниці обслуговують? Річ ясна — наше село. А чому чужинець має це робити? Тепер придивімся калькуляції такого торговельного підприємства. До ведення такого інтересу потрібний, не конечно власний, зовсім примітивний льокаль (навіть без вікон), або просто шопа, де можна би зложити вагон вапна і поставити вагу. Вагон (10 тон) вапна коштує яких 250 зол. Його можна продати без великого труду до тижня. Вапно продають чужинці в роздріб навіть по 0.12 зол. за 1 кг. Ми числім, що вапно буде продане по 0.04 зол. за 1 кг., себто за цей вагон дістанемо 400 зол. тоді, коли він коштує 250. Отже 150 зол. зиску буде з обороту вапном в однім тижні, або 600 зол. на місяць, не числячи обороту гіпсом, як також більшого обороту, як один вагон на тиждень. Справді це сезоновий інтерес, але і в зимі вапно в меншій скількости йде. Автім літній сезон забезпечить купця на зиму. Дивімся на чужинців, як вони собі нічого не роблять з того, що ходять по-криті вапном як мельники, але в суботу вони краще одягаються, як державні урядовці. Мають змогу і дітей своїх освічувати і жити краще.

Візьмім ще один приклад: **крамниця з фарбами, покостами, щітками, військовими відзнаками і т. п.** Такі крамниці є в кожному місті і звичайно є їх кілька, а наших ніде нема. В такій крамниці досить торгувати 30 зол. денно, щоб одна українська родина мала запевнений прожиток. Обороти такими товарами дають 100 проц. зиску.

Є ще багато інших бранж, які, здається, не скоро будуть у наших руках, як ось хочби **склади дощок і будівельного матеріялу.** А треба знати, що найбільші маєтки поробили чужинці саме на тих інтересах. Дальше згадаю залізні крамниці, мануфактурні, галянтерійні, дамську конфекцію, готову обув і т. д. і т. д.

Туди покищо наш приватник не йде (хіба з малими винятками), а береться за найменше реантовний і сильно конкуренційний інтерес, яким є якраз споживча бранжа. Дивімся на чужинців і побачимо, що купці з цієї бранжі не є такі богаті, як їх товариші з інших бранж.

Не тільки торговля мусить нас цікавити. Промисл теж повинні ми опанувати. Справді промисл вимагає великого капіталу і фаховости, а ми народ бідний і мусимо зачинати від малих річей. Нпр. **фабрикація содової води і лімонади.** На око дрібничка, але коли подивитись калькуляції і можливостям збуту, то ця дрібничка може дати на місяць 1.000 зол. чистого зиску і навіть більше. З цим підприємством можна получити крамницю з морозивом, тістечками та чоколядками „Фортуни Нової". Отже і наша вже істнуюча фабрика цукорків та помадок мала би кращий збут своїх виробів. Узимі в такій крамниці можна продавати виноград, помаранчі й овочі.

Калькуляції до фабрикації содової води і лімонади з ріжних причин тут не подаємо, зате **кожному охочому на поручення дотичного ПСК дам точні інформації.** Така фабричка лімонади заснована в цім році з почину Повіт. Союзу в Жовкві. Особи, які хотіли би ближче зацікавитись цією справою, мають нагоду відбути даровану практику і навчитись цього діла. Такі підприємства повинні обовязково повстати в кожному нашому місті й містечку.

Для таких безробітних, що не мають потрібного капіталу, щоб вести торговельні підприємства, є теж можливости заробітку. Нпр. у торгові дні можна дуже легко купити поодинокo на ринку 30—40 кіп яєць, а то й більше, залежно від місцевости. Гроші на скуп яєць може дати дотичний ПСК. Ріжниця між цінами ринковими на штуки і гуртовими все є яких 0.10 на копі, часом і більше. „Союз" яйця забере, а наш чоловік **заробить легко 4 зол. за день.** А де взяти тих 4 зол. і чому їх має обовязково заробити чужинець?

Те саме можна сказати про **збіжжя, фасолю, ключчя, кури** і т. п.

Якби ми направду зуміли зорганізувати бодай по одній крамниці з кожної бранжі та в

кожному місті, то ми мали би поважну скількість наших купців і тимсамим таку саму скількість безробітних менше. По кількох роках існування таких підприємств пробудилась би сама по собі національна енергія. Не треба би було розписувати у пресі конкурсів на статті, як розбудити цю покищо заспану енергію.

Мусимо з притиском підкреслити, що для нас, українців, кооперація не є тільки соціяльним явищем, але також національним двигуном. Тому мусимо підходити до економічних справ, не тільки з кооперативного погляду, а брати їх ширше. Як бачимо із прикладів, є багато вільних місць для нашого приватного світу без шкоди для кооперації, а з користю для самих приватників і взагалі для нашого народу як цілости.

Я певний, що колись, у далекій будучности, прийде до зудару кооперації з нашим приватним світом, бо це по самій природі мусить прийти. Але тоді це вже не буде шкідливе для нашого національного організму. Тоді ми зможемо собі на це дозволити, а тепер не сміємо ніяким робом розпорошувати своїх сил. Тому всі разом творім наше національне господарство!

Іван Дорота, дир. ПСК в Жовкві.

Монтре і права України.

В „Журналь де Женев" поміщена отся українська заява: П. А. Шульгин, колишній представник Української Народньої Республики при Лізі Націй, передав його ексцеленції п. С. Брісові, президентові конференції в Монтре, меморіял, з якого подаємо отсі витяги:

Конференція в Льозанні визнала права України та Грузії. Конвенція з 1923. р. (статтями 10, 11. і 12) мовчки дала їм місце в комісії проливів поруч з іншими прибережними державами. Делегат совітської Республики згодився на цей стан річей, бо в часі льозанської конференції СССР ще не був сформований; тимсамим Москва визнала незалежність України і Грузії.

Тепер делегат Совітської Унії хоче заступити всі совітські республики, в тім числі й Україну та Грузію. Але Україна ніколи не давала московському урядові уповажнення виступати в її імени. Совітський уряд уважають на Україні окупаційним.

Всі проблеми, що відносяться до Чорного Моря та проливів, мають першорядне значіння для України. Межі України, навіть такі, якими є вони тепер у Совітськім Союзі, охоплюють головні порти Чорного Моря, Одесу, Миколаїв і Херсон та сягають з боку Азовського Моря до Перекопу. Коли завважити, що Кавказ, край козаків (Кубань і Донщина) і Крим з їх українсько-татарським населенням прилучено лише штучно до совітської Московщини та що вони виявили також своє змагання відокремитись від Москви, то стане цілком зрозуміло, що коли Україна здобуде свою незалежність, то інтереси Московщини на Чорнім Морі будуть дуже обмежені, а навіть, що вона перестане бути прибережною державою.

Україна виявляючи свої традиційні симпатії до Туреччини, вікового ворога московського імперіялізму та визнаючи цілком слушними її бажання мати гарантію своєї забезпеки, гадає, що вільність проливів повинна бути умовиною добробуту всіх прибережних країв Чорного Моря.

Україна противиться рішуче старій тезі московського імперіялізму, який хотів би зробити це море московським, замикаючи його по змозі для решти світу.

Україна, край Середземного Моря і повинна мати морським шляхом безпосередні звязки з націями цілого світу.

Теперішня конституція СССР визнає своєю 4. статтею, також проект нової конституції визнає своєю 17. статтею, принаймнішe теоретично право України, як Білорусі, Грузії та інших республик Кавказу та Туркестану, право відокремитись вільно від Совітського Союзу. Коли Україна здійснить це право, вона гратиме дуже активну ролю в питаннях Чорного Моря.

—o—

З дня.

Дещо про гасло „Свій до свого".

Коли ми маємо дбати про розвиток наших установ та про переводження в життя гасла „свій до свого", то мусимо перестерігати, щоб у всіх наших установах був лад, чемність у відношенні до сторін, чесність та ретельність. На жаль, не всюди і не в усіх наших установах так є. Дуже часто дрібні несовісні потягнення причиняються до упадку установи, підривають її істнування. А ті, що до цього причиняються, може навіть не здають собі справи з того, що вони підрізують галузь, на якій самі сидять.

Ось напр. вже всюди звикли з овиду так зв. „напивки", а в наших установах ще часто домагається їх персонал і то нераз у нечемний, шахрайний спосіб.

Буває і таке що за ті самі річи побирає дехто з персоналу неоднакові ціни. В одній нашій крамниці у Львові раз побрали за те саме від одного громадянина більшу ціну, як від інших. Розуміється, що він уже більше там не пішов. Можна гадати, що таких фактів було більше. На запит була відповідь: Від цього пана завжди стільки беремо. Але кому це пошкодило?

Таких і подібних фактів можна би навести дуже багато. Деякі з них навіть доволі дрястичні (нечемний і грубий персонал, несолідність у виконанні і т. д.). Тому коли хочемо, щоб гасло „свій до свого" обовязувало всюди і всіх, мусимо бути не тільки рівні чужинцям, але й по змозі їх перевищати.

М.

Льокарненська конференція за співпрацею Німеччини й Італії.

ЛЬОНДОН, 24. 7. Рейтер. Англо-французько-бельгійська нарада покінчилася в год. 18. Всі три учасники дійшли до повного порозуміння, що доцільно скликати конференцію льокарненських держав у вересні або жовтні ц. р. та видали комунікат такого змісту: Консолідація европейського миру вимагає загального порозуміння, не поділу держав на ворожі табори. З огляду на це необхідно скликати нараду всіх 5-ох держав, що підписали льокарненський договір, щоб прийняти нове порозуміння на місце льокарненського і евентуально порушити інші справи, звязані з европейським миром.

Французьке протисовітське обєднання.

ШТРАСБУРГ, 24. 7. ПАТ. З ініціятиви національних і клерикальних політиків повстала в Ельзасі нова організація під назвою „Французького Протисовітського Обєднання", до якого вступили члени розвязаних „фашистівських лїг" та ельзаських клерикальних партій; подібну акцію ведуть у Льотарингії. Завданням обєднання — як стверджує комунікат — є „увільнити Францію від посторонньої інтереції совітів".

ПІДПОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ „КРУА ДЕ ФЕ".

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Як подає ліва преса, жандармерія викрила у Сартрувіль нелегальні сходини „Круа де Фе". Утікаючи, члени розвязаної організації відстрілювались і вбили одного жандарма, двох ранили; крім того одного жанд. старшину переїхали самоходом на смерть.

—o—

ЖОРЖ КУРТЕЛІН.

Золотий годинник.

З висоти автобусу, переїжджаючи Площу Етуаль, побачив я свого приятеля Брельока, як переходив на другий бік, з якоюсь такою дивною міною, що я рішився вислідити і зупинити його.

— Що чувати, приятелю? Чомусь у тебе дивно мелянхолійна міна, наче у крамниці, зачиненої через смерть власника?

Він відповів:

— І не згадуй мені. Я малощо не попав у вязницю.

Гадав я, що він має на совісти якесь злочинство і я скривився якби спочуваючи. Але він якби відгадав мої здогади, перебив мені:

— Ні, не гадай щонебудь злого. Я малощо не сиджу у вязниці через те, що найшов уночі на вулиці золотий годинник і чесно заніс його до поліційного комісаріяту. Не віриш, проте це правда. Зараз почуєш. Маєш пять хвилин часу?

— Для тебе — завсіди.

— Отже послухай і старайся скористати з мого досвіду.

Мовчи в руці гарний, золотий чоловічий годинник, з ініціялами, зайшов я в 9-ій год. ранку до комісаріяту на вул. Дюперре і прохав, щоб мене ввели до комісаря поліції. Той достойник, що сам кінчив пити свою чоколяду, дозволив мені ввійти і не сказавши навіть „добридень", ні не попросивши сідати, почав так:

— Чого ви хочете?

Я прибрав таку міну, як личило особі, що виконує гарний, чесний учинок і чекав, що за це нагородять її лаврами.

Кажу йому:

— Пане комісаре! Маю честь зложити на ваші руки годинник, який я найшов цієї ночі і який...

Я ще не скінчив як комісар підскочив на кріслі і крикнув:

— Годинник?!

Поруч двох поліцаїв, його прибічна гвардія, сиділи на лавці і грали пікета.

Він крикнув до них:

— Зачиніть знадвору двері. Сидиш тут як у млині, не чути ні людського слова!

І чекав аж виконають його сильний наказ.

Двері зачинили, він успокоївся, сів і каже:

— Прошу показати мені згаданий предмет.

Я показав. Він оглядав годинник добру мінуту, обертаючи його на всі боки, пробуючи, чи ходить і обнюхуючи. Врешті рішив поважно:

— Так це годинник. Щодо цього не може бути сумнівів.

Підійшов до великої каси, положив годинник досередини і замкнув її на потрійний замок. Я дивився як задубілий.

— Звідки ви взяли цей дорогоцінний предмет? — питає мене далі:

— Я найшов його на бульварі Сен-Мішель, на розі вулиці Месіє-ле-Прінс.

— На землі? На тротуарі?

Я притакнув. Він поглянув на мене підзорливо і каже:

— Це незвичайне. Тротуар це не місце, де люди кладуть свої годинники.

— Мушу завважити... — хотів я сказати, але комісар перебив мені:

— Я звільняю вас від усяких завваг. Я сам знаю свою професію.

Я замовк і перестав чемно усміхатись.

— Ви хто?

Я назвав своє прізвище.

— Де ви мешкаєте?

Кажу, що на площі Бланш 26-ма на першому поверсі.

— З чого живете?

Кажу, що з ренти

— В якій порі найшли ви цей годинник?

— Третій зранку.

— Не пізніше? — замартував іронічно комісар.

— Ні, — кажу — не пізніше.

— Коли так, то можу вам скласти свої гратуляції. Бачу, що ведете гарне життя.

На це відповідаю йому, що маю повне право жити як мені подобається, а він на це:

— Може і маєте, але і я маю право спитати вас, чого ви плентаєтесь в третій уночі по бульварі Сен-Мішель, коли ви, як кажете, мешкаєте на другім боці Сени і на другім кінці Парижа.

— Якто, як я кажу? — питаюсь. — Не тільки кажу, що там мешкаю, але таки мешкаю там справді.

— Но, це ще треба щойно доказати. Покищо будь ласка, не вибігайте від теми, а відповідайте чемно на мої запити, які я вам ставлю, згідно із своїм службовим обовязком. Я питаюсь вас, що ви робили в такій пізній порі у зовсім чужій собі дільниці.

Я відповідаю йому, що був у такій то кавярні з одною знайомою.

Він записує і питається:

— А хто вона, ця знайома?

— Особа з товариства.

— Яке її прізвище?

На це звертаю йому увагу, що вона не має нічого спільного з годинником, який я найшов сам і що він не мусить знати прізвища цієї дами.

— До кого ви говорите? — кричить він.

— До вас — кажу.

Комісар почервонів, аж став фіолетовий.

— Пане мій! — кричить — я вас навчу розуму. Ви говорите до мене у тоні зовсім невідповідним.

А по хвилині питається:

— Ви ніколи не сиділи у вязниці?

Це мене вже розсмішало і відповідаю:

ІЗ СОКІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

Сокільське свято в Хоросні Старім.

Товариство „Сокіл“ у Хоросні Старім, одно з передових гнізд у краю, урядило дня 19. ц. м. сокільське свято. Участь у ньому взяли крім місцевих соколів ще соколи з Лавів к. Ширця (9 побр., 4 пос.) та львівські соколи (14 побр., 6 пос.).

Свято почалося в год. 16. Звіт прийняв і виголосив привіт від Сокола-Батька відпоручник централі побр. Е. Благітка. По дефіляді, що вийшла куди краще, ніж можна було сподіватися, вправляли 32 посестри (вправи вільноруч) „як цвітки“, які загально вдоволили і виведенням і вичуттям такту, тимбільше, що орхестра не вивязалася наслід зі свого завдання. Вправи „Будуймо“, що їх виконали побратими вже на чистенння, випали ефектовно. Вправляло 30 побратимів. Несподіванкою були гарно виконані тяжкі й вищого ступня вправи на коні побратимів із Хоросна Старого, правда, лиш у пятку. Руховики С.-Б. під проводом побр. нач. О. Вальчика виконали, серед великого зацікавлення і подиву, низку еволюцій на дручинку, що його привезли зі собою Цей сам відділ представив новинку із тіловиховної дівчинки — вправи долівкові, які викликали у видців бурю оплесків. Вдале свято закінчено танком 8 пар („коломийка“ і „чумак“) у виконанні 8 побратимів у настроєвій інсценізації.

Т-во „Сокіл“ у Хоросні Ст. здало в повним успіхом іспит із сокільської праці. Гніздо ступає правильним сокільським щляхом, „не словами, а ділами“ закріплюючи віру в життєздатність сокільської ідеольогії. З належним признанням треба підчеркнути працю і заходи побр. Вол. Билення, що є душею Т-ва. У великій мірі успіх свята треба завдячувати таким ідейним одиницям.

Наківець слід згадати, що зі Львова прибула на свято прогулька соколів під проводом побр. О. Вальчика в числі 41. (бе.)

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Торговельне виховання.

Під увагу батьків і молоді.

Щоб відповісти на питання, до якої школи слід післати свою дитину, треба наперед зясувати собі дві речі: до чого ця дитина має замилування та здібности і яке звання дає найбільше можливостей на прожиток.

Коли мова про останнє, то тут, здається, треба поставити на першому місці торговлю. Торговельна освіта дає змогу при невеличкому навіть капіталі заложити своє підприємство, при чому можливий тут вибір між великим числом бранж. Коли нема власного капіталу, то можна найти працю в численних українських крамницях, різного роду кооперативах, банках, торговельних заступництвах, агенціях чи врешті у фабриках у характері книговода чи референта збуту. При тому треба додати, що число українських торговельних кооперативних і приватних підприємств постійно росте, що вже само собою створює щораз-то ширші можливости найти працю.

З уваги на те легко можна відповісти на перше питання: до якої школи посилати дитину. Відповідь моглаб бути: до торговельної школи.

Лише „моглаб бути“, бо тут входять у гру замилування та здібности дитини. Є фальшиве переконання, що до торговельної школи надаються менше здібні учні, що не зможуть собі дати ради в гімназії. В дійсности-ж річ має ся малощо не навпаки.

Торговля вимагає людей здібних, підприємчивих і розумних. Подібно й торговельна школа вимагає таких самих учнів. Вже хочби з огляду на великий матеріял. За три роки вичерпується тут матеріял загально-освітніх предметів, що відповідає меншбільш програмі гімназії, очевидно крім греки і латини, а далі йдуть тут торговельні предмети, як наука про торговлю і вексаль, кооперація, аритметика, господарська географія, книговодство, кореспонденція, наука про рекляму, товарознавство, стенографія, писання на машині, тощо. (В звязку з цим перемінюють тепер у Польщі середні торговельні школи на торговельні гімназії).

Одинока середня українська торговельна школа існує у Львові. Це 3-літня Торговельно-Кооперативна Школа „Рідної Школи“. Адреса школи: Львів, вул. Хшановської 9, тел. 274-13.

До школи приймають учнів та учениць, що скінчили 7 кляс вселюдної школи. Школа, що має бути в найближчому часі перемінена на торг. гімназію, має всі права державних шкіл. Оплата в школі 25 зол. місячно, при чому незасібні учні можуть дістати знижку. Вписове 10 зол.

Навчання в школі відбувається теоретичне згідно з поданою вище програмою та практичне в робітнях і кабінетах, у шкільній кооперативі, врешті у відповідних крамницях, де учні відбувають ще підчас науки практику.

Про успішність торговельної освіти свідчить і те, що величезна більшість абсольвентів школи скоро по зложенні кінцевого іспиту дістає заняття. В державній службі абсольвенти школи мають такі права, як абсольвенти гімназій (урядовці II-ої категорії).

При школі існує однорічний торговельно-кооперативний курс для абсольвентів середніх шкіл.

В Яворові існує однорічна торговельна школа для абсольвентів народніх шкіл.

Є. Ю. Пеленський.

Нова книжка про Совіти.

НЮ ЙОРК, 3. липня. (Вл. кор.) Полковник Маловський-Малевич із часів царського режиму видав другу книжку про Совіти. Перше його праця, написана безсторонньо, доведена до 1932. р.; теперішня від 1932. до 1936, але з цього року обіймає тільки три перші місяці.

Автор хоче представити досягнення Совітів і в дечому порівнює старі передреволюційні часи. Допускає і критику своєї власної праці та містить деякі завваги інших співробітників. Обговорює працю совітського уряду систематично, одну ділянку за другою.

В політичному напрямку слідно демократизацію — каже Малевський-Малевич. Але це лише демократизація виборів комуністичних кандидатів. Зміна в адміністрації зроблена на те, щоб скріпити центральний уряд у Москві.

В закордонній політиці слідно примирення Совітів із капіталістичними краями, не зважаючи на те, що Третій Інтернаціонал дальше поширює свої впливи для викликання революції в чужих краях.

Збройна сила Совітів, призначена для оборони, далеко більша і накладає велитенські додаткові тягарі на населення. Залізнична система дуже знищена і зовсім не вистачає для перевозу війська.

Здоровля народу не має належної охорони. Все, що Росія здобула від часу Петра Вел. до війни, розвалилося в часі революції, а те, що відбудоване, ледви досягнуло попереднього стану.

Знищення родинного життя прибрало алармуючі форми і стало грізне для істнування держави. Приходне виховання незадовільне. Дітей у школах більше, як за давнього режиму, але нема вчителів. Крім того різні „революційні експерименти“ зробили із шкільництва прості кпини.

Розвиток промислу, не зважаючи на „пятилітки“, не вистарчає для численного населення. Загалом совітська преса розреклямовує у світі досягнення, яких нема, а яких хіба можно собі бажати.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

— А ви?
Комісар підскочив.
— Ви нахаба!
— Ви ідіот!
І в цій хвилині я мав враження, що прийде до кривавої бійки, бо очі комісаря налились кров'ю і він почав ревіти:
— А я вам кажу, що скажу все замкнути! Що ви собі гадаєте? Ви глузуєте собі з мене, ображуєте владу! Ви перерахувались, коли гадаєте, що ви попали на дурня!
І бив пястуками по столі:
— Чи я можу вас знати? Чи я можу вам вірити ,що ви зветесь Брельок? Чи я маю докази на те, що ви мешкаєте на площі Бленш? Чи я мушу вам повірити, що ви живете з ренти! Прошу, покажіть мені ці капітали, з яких ви живете?
Я мовчав зовсім приголомшений, а комісар все ще кидався і кричав:
— Усе це для мене темна справа. Кажу вам, що я не маю певности, чи ви цього годинника не вкрали!
— Я вкрав?! — почав я вже кричати.
— Так! Я мушу мати певність — відповів комісар і прикликав двох поліцаїв.
— Обшукайте цього чоловіка! — сказав їм.
В одну мить я стояв перед ним як святий турецький. Підносили мені вгору руки, вивали розставляти ноги.
І коли мій приятель оповідав ті свої перипетії схвильованим нещасливим голосом, мене збирав щораз більший сміх і я широ реготався. А він закінчив своє оповідання:
— Нехай я ще раз знайду годинник на вулиці, побачить хто його! — і підніс до неба пястук, якби погрожував тій великій хвилині, що ще зустріне його.

Перекл. *а. б.*

Ще про світ надзмислових явищ.

Від Ред.: Поміщуючи оцю статтю м-ра П. Ісаєва, даємо очевидно місце й на відповідь інж. Р. Крохмалюкові.

В „Ділі“ з 9. і 10. VII. ц. р. помістив інж. Р. Крохмалюк статтю п. з. „Із світа надзмислових явищ“. В ній подав він, що правда, багато цінних і цікавих інформацій з ділянки парапсихольогії, особливо про медіюмістичні явища, одначе крім того спробував теж заінтерпретувати того роду прояви. З тією інтерпретацією, дуже слабо узасадненою, годі погодитися, на що хочу вказати в цій статті.

Автор згаданої статті відкидає ділання якоїсь вищої сили, напр. природного єства чи духів, коли медіюм у трансі, чи стигматик в екстазі говорить не від себе, а заявляє, що його устами промовляє зовсім інше єство. Таке явище інтерпретує інж. Р. Крохмалюк як „роздвоєння „я“ людини, при чому обі частини душі людини представляють дві окремі інтеліґенції“. Медіюм чи стиґматик, на його думку, не є всилі усвідомити собі того роздвоєння свого „я“ і йому видається, що ті всі явища походять від якоїсь вищої сили, а в дійсности — як твердить Р. Крохмалюк — так не є. Самопевно кінчить автор статтю, що „розвязка непрослідженних таїн природи лежить у людині“. — Така інтерпретація є мабуть тільки звичайним здогадом без наукового узасаднення, бо всі знані нам факти з тієї ділянки доказують саме щось протилежне.

Є два засадничі джерела психольогії, а теж і парапсихольогії, з яких черпаємо всі відомости у тих справах, а саме інтроспекція (себто огляд у свою власну душу й обсервація своїх переживань) та експеримент. Прослідити, чи справді істнує таке роздвоєння „я“ медіюм, за поміччю експерименту — годі, бо такого експерименту наука ще не придумала. Тому одиноким джерелом знання в тих справах залишається інтроспекція всіх людей, зокрема інтроспекція медіїв, а крім того, як у всьому, обсервація та льогічне міркування.

Інтроспекція всіх людей такого роздвоєння „я“ зовсім не знає. Навпаки, вона все стверджує тяглість і неперервність „я“ людини від дитинства до старости літ. По важких недугах може прийти тільки т. зв. афазія моторична або сензорична, це значить, що дана одиниця забула дуже багато річей і мусить наново їх учитися, але це не є ніяке роздвоєння, тільки забуття. Знаємо теж, що наші критичні осуди ведуть часто боротьбу з нашими хотіннями та пристрастями і навіть різні думки „бються із собою“, але ми все свідомі вповні одности свого „я“.

Роздвоєння „я“ противиться досі знаним засадам психоаналізи. Те друге „я“ при роздво-

Кіно АТЛЯНТИК від нині
Знаменита комедія совітська — Вироб. Ленфільм у Ленінграді
„ЛЮБОВ У ПОВЗІ"
Перша незвичайна комедія, повна гумору, севлаїй і дотепу з життя колгоспників совітських повзів.

ення могло би виринути хіба тільки з підсвідомости. Як знаємо, до підсвідомости спихає ніша душа різні речі зі свідомости, отже те друге „я" мусіло би бути колись у першім, ще нероздвоєнім „я", а воно (друге „я") буває чейже куди розумніше й інтелігентніше від першого „я" в котрімнебудь часі. Дальше, психоаналіза твердить, що видвигнені акти з підсвідомости у свідомість уже залишаються на поверхні свідомости, і до підсвідомости не вертаються, а тимчасом те будьто друге „я" по трансі зовсім зникає. Всі акти, що мали місце напр. у екстазі стигматиків, залишаються у їх свідомости (вони їх добре памятають), то чомуж тільки те друге „я" мало би зі свідомости зникати, якщо воно видвигнене з підсвідомости? Виходило би, що друге „я" по трансі зовсім відлучується від першого і виходить із тіла. Це значило би, що свідомости (душі) можуть множится через поділ, як одноклітинні животини, що очевидно аж надто неймовірне.

Якщоб навіть приняти, що друге „я" творить виняток і таки по трансі вертається до підсвідомости, чи то ховається в якийнебудь інший закуток душі, то й тоді виникають великі труднощі. Саме друге „я", раз виділившись, повинно би зберегти також свою тяглість та одність своєї свідомости, воно повинно би бути те саме в усіх випадках, у всіх трансах того самого медія, однородне, а не різнородне, а тимчасом, як відомо, так не все буває.

Роздвоєнню „я" також рішуче та дороечисто суперечить факт, що те друге „я" є куди могутніше й інтелігентніше від першого „я" і над першим „я" всеціло панує. І так напр. екстази Насті Волошин предсказує все наперед Ангел і справді в предсказаним часі Настя в екстазу попадає; а це значить, що Ангел над Настиним „я" панує і ним розпоряджає. Якщоб Ангелом було друге „я" Насті, повстале з роздвоєння її першого „я", то те друге „я", як кожна річ похідна, мусіло би бути слабше, а не сильніше. Годі хіба припускати, щоб менша енергія (сила), як фізична, так психічна, роздзоївшись, дала більшу, могутнішу енергію.

Сам автор тієї статті згадує, що „Тереса Нойман з Конерсройт говорила в трансі арамейською мовою", а „німецьке медіюм Гайнріх Мельцер говорить та співає у трансі по китайськи". Годі повірити, щоб це робила якась психічна сила самого медіюм, чи друге „я", повстале з роздвоєння, якщо медіюм тих мов ніколи зовсім не знало. Куди льогічнішим видається, що тут діяле скорше якась свідомість зовнішні медіюм, яка знає ті мови, ніж власна свідомість медіюм знутра його душі. А якби навіть таке нагле знання чужої мови було опановане власною енергією, то й так це могло би статися при помочі якоїсь сили зовні.

Тому приходиться таки признати за правдиві твердження самих-же медіїв, сперті на їх власній інтроспекції, **що тут** діяле якась свідомість зовні. Медії мають куди більшу змогу вглянути докладніше в свою душу, як обсерватор зовні, а то тимбільше, коли вони мають спеціяльні здібности вглядати в чужу душу й відчитувати чужі думки, схоплювати їх телепатично, коли є ясновидючі, тощо. Здається, що їх власній інтроспекції треба вірити, особливо, коли деякі медії є дуже правдомовні й усі інші ситуації та парапсихічні явища оцінюють зовсім вірно і правдиво та коли всі медії в справі тієї свідомости зовні є однозгідні і твердять це виразно з усією рішучістю, без ніяких вагань.

Пише інж. Р. Крохмалюк, будьто медії тому вірять, що в тих явищах діяле вища сила, бо „вони не вспіли пояснити собі всіх тих явищ". Якщо би справді сама незрозумілість несамовитих явищ казала медіям добачувати у них вищу силу, то годі всі незрозумілі й несамовиті явища, яких медії доконують, приписувалиб вони якомусь духові, а так не є. Медії виразно відріжняють свою власну чинність, хоч і яку несамовиту, від чинности духа. Напр. ясновидючість, відчитування чужих думок, вихід своєї душі з тіла тощо приписують вони своїй власній силі, хоч розбудженій, чи даровній вищим єством. Зате чинности в екстазі, появу апортів і т. ін. не приписують собі, тільки духові. Таке розріжнення заперечує, будьто сама незрозумілість і несамовитість явищ викликує у медіїв враження діяння якогось духа. Таксамо, якщоб сама незрозумілість явищ спричинювала такі пояснення медіїв, то всіми окреслювалиб того духа дуже невиразно й меншбільш усе однаково, а в дійсности вони відріжняють, котрий дух до них говорить, як напр. стигматики відріжняють без вагань, коли промовляє Ангел, коли Мати Божа, а коли Ісус Христос.

Як знаємо, в гіпнозі, а теж у спіритистичних сеансах, медії відчувають, що на них діяле якась свідомість зпоза них, від них незалежна і зовсім не помилюються — поза ними є волі гіпнозера чи учасників сеансу. Тож мабуть таке саме відчування свідомости зовні в інших подібних випадках також відповідає дійсности. Різниця тільки така, що при гіпнозі діяле свідомість гіпнозера у людському тілі, а в інших подібних явищах свідомість без людського тіла. Але саме й у цьому цілий сук. Приєднуючи такий погляд, треба конечно признати існування позагробового життя, існування свідомости без матерії. Одначе погодитися з такою думкою дослідникам окультизму з матеріялістичним світоглядом — важко і вони знайшли вихід, знайшли заслону, за яку конечно може-не-може сховатися — роздвоєне „я". Це щит, яким можна все боронитися в окультизмі перед приняттям позагробового життя. А приняти таке життя змушує льогіка фактів між іншим саме з ділянки окультизму.

Досліди над окультизмом стверджують, як про це пише й інж. Р. Крохмалюк, що існує безперечно якась надзвичайна енергія у медія, яка може виходити з тіла й матеріялізуватись у формі зяв, світлянних смуг, тощо, яка може навіть переносити матеріяльні предмети без людської помочи і т. ін. Якщож стверджено, що така психічна енергія існує і може вже за життя виходити з тіла та розумно діяти, то тим більше треба признати, що вона виходить з тіла по смерти. До цього змушує нас загально-людський закон, що ніяка енергія на світі не гине, тільки перемінюється в іншу енергію. Отже, якщо тієї енергії в тілі по смерти нема, а вона згинути не може, то залишається одинокий можливий висновок, що вона з тіла вийшла (як це робиться врешті за життя), але раз на все й існує без тіла, сама про себе — це значить існує позаР. КУПЧИНСЬКИЙ.

В рідним селі.

І я мав колись своє рідне село. Велике, багате, хати вже перед війною з підлогами, серединою битий шлях, а на боки камінням пристелені дороги. Серед села школа і корчма, а напроти церкви і приходство — „кільбанія" — як декуди кажуть.

А в тім приходстві великі, ясні кімнати, а в кімнатах велике серце і ясний усміх моїх батьків.

Перед хатою горіхи, під найбільшим лавочка, за хатою дві смереки-посестри, що стерегли входу на ґанок, а між ними стежечка через город аж ген — до річки. Річка невеличка, але калямутна, вилила собі на Броди, а нам, малим, на радість, крізь приходський пастівник і була для мене першою школою плавби і риболовства. До науки плавби треба двох речей: глибшої води і човна. Глибшу воду робили ми в той спосіб, що запиняли греблею в болота річку, а за човен служило нам корито, що в ньому під урочисте свято парили якорось підгодованого свинтуха.

Тож то краса була — така їзда! Зібрані води котили свої мутні хвилі, а наш човен гнався по них, попиханий дрючком, а то й двома аж до пристані — себто до самої греблі. Забава тресала нерви цілий день, доки не надійшов берегом рудий жидок, мельник в орнолівка Кучакова, і не впадав на греблю як лотруб на курятко і не розривав її руками та ногами.

Після того річка знову якийсь час молола прикладно равінку на Кучанові, аж нам приходила вдруге охота погуляти бобаком по „плинних валах".

Риболовство не потребувало спинювання води. Коли тільки посушне літо не випило до дна води, виходилась у річці риба, навіть завбільшки сельця. Старе решето, а в ліпшім разі кошик від бараболь заступали невід і ловили якусь грубшу штуку, що досі рятувалася від качок. Назагал риболовли не вилачувалися: я приносив до дому пригоршу риби, повівчене убрання і двітри рани в нові. Після того не то не їла риби, не то кривляв два дні, але й не дуже відважно сідав.

Коло приходства були дуже цікаві господарські будинки: нова стодола — перероблена зі старої стайні і стара стодола — майже ціла відновлена. Далі шапхлїр інтересний тим, що овес, виданий з нього служив ліпше фірманам, як коням, возівня з парадним „фаетоном", що постійно був накритий рядном і постійно трохи заболочений, в вікінці дровітня, що замикалася на дуже штудерну колодку а з боку при дверах мала в стіні діру — в сам раз, щоби вигідно перелізти.

Таке то було менш-більш село і приходство села...

Отут зачинається біда! Не знаю, як властиво моє село називається!...

Коли гляньте до шематизму, то там знайдете під „Брідський деканат" село Калдубиська, коли спитаєте людей, то вони скажуть: Калдубищі, а коли побалакаєте зі старими, то вони вам пояснятимуть так:

— У нашім селі було колись баґато пригнилих, обложених порохнавими дубами. Така кринниця називалася „калдуб". От звідси пішли Калдубищі.

Питався я вчених, шукав у словнику Грінченка і нічого не довідався.

Вчені крутили головами і записали собі слово „каллуб", а словник Грінченка подає тільки слово „калово" і не хоче докладно означити.

Я так і до нині не знаю як моє село називається і тому буду омивати саму назву, а писатиму „моє село".

Двадцятьлять літ минуло з тієї хвилі, як я вийшов з нього на широкий шлях, у далекий світ. Вийшов, бо моє село перестало бути моє бодай у тім вузчім румінні слова. Помер мій батько і треба було забиратися з приходства. Таке то вже доля священичої рідні, коли „по ксьондзові дзвонять — їмость з села гонять".

Не можу сказати, щоб хтонебудь гнав — калдубищани занадто себе шанують, щоб таке зробити. Навпаки ще більше уважливо відносились до осиротілої рідні. Перші господарі в селі: Кошуба, Скляpський, Баймак прийшли і занялися всім, немов би своїм власним. А село і широкі поля і дрова на цілий рік завезло. Нехай бодай по двадцятьлять літех світ довідається про це.

Але закон законом і що році поминув я своє рідне село — на довго, властиво на віки. Бо тільки серцем вертався до нього і тільки слухи доходили до мене.

Було моє село перед війною в девять десятих москвофільське. Коли це можна назвати москвофільством. „Ми не українці, ми тєрді русини!" — говорили ці москвофіли. А коли я зі старим Отецьком Кашубою зайшов на москалів, то він мені справу так пояснив:

— Русини собі екстра, а москалі собі екстра.

Але справи українці — русини не хотів ніяк зрозуміти і вперто доказував, що українців ще думали поляки.

Одна десята ще вже були свідомі українці — кілька статочних господарів і гурт молоді. Вони в 1911. р. власним коштом і власними руками поставили читальню „Просвіти", на якість девять десятим, що вірили в походження українців від графа Стадіона і воликів.

Прийшла світова війна, пішов я, пішли мої односельчани. Тільки одного з них бачив я на війні. Гарний був хлопець, називали їх Татеринові, бо й мали щось татарського в собі. На станції в Мукачеві минув його ешід наш і ми цілувалися, всміхнулись радісно, махнули до себе руками і тільки всього — згинув за кілька днів.

У Визвольній Війні моє село брало живу участь. Побачили русини, що українці не видумка і не інтрига. Приємно було мені почути, що в волочівській бригалі багато калдубищан і що вони добре служать справі.

А по війнах не мав я нагоди побувати в рідним селі. Де не їхав, де не бував — завжди здалека від брідських долів, а ще дальше від свого села. Аж ось цього року поїхав на десять-ліття кооперативи і побачив вкодно таке саме як лишив, але багато-багато дечого змінилося. Двадцять пять літ — не жарт, а ще таких двадцятьлять літ! Село було до тла зруйноване, а люди блукали по всім широкім світі.

Нині і завтра у Театрі Ріжнородностей

„Малощо не ніч пошлюбна“ Комедія Еллісa.

гробове життя, існує свідома психічна енергія з тіла визволена. Такий висновок зовсім науковий між іншим завдяки теж окультистичним дослідам, бо він поправно виведений з трьох науково потверджених заложень, а саме: 1. психічна енергія існує і за життя медія виходить із тіла та розумно діє, 2. ніякої енергії не можна знищити і вона не гине, 3. по смерти ніякої енергії в тілі нема.

Якщож свідомість у тілі інших осіб може діяти на медіюм, як напр. у гіпнозі чи при спіритистичних сеансах, то тим більше може діяти на нього свідомість без тіла (дух), бо вона мабуть могутніша та справніша, коли не має тілесних кайдан.

Віру в можливість такого діяння зустрічаємо в усіх народів, навіть серед найкультурніших, і серед науковців сучасної доби; таку можливість потверджує теж і св. Євангелія, коли пише про біснуватих. Якщо злі духи можуть вселитися в людей, то можуть на людей діяти й добрі духи.

Отже те, що медії приписують діянню вищої сили чи духів, мабуть справді походить не від роздвоєного „я“, а від свідомости поза медіюм, і то в одних випадках від свідомости в людському тілі (гіпноза, часом спіритистичні сеанси), або від свідомости без людського тіла (духа). Такий погляд не має в собі нічого ненаукового, навпаки: ціла низка науково потверджених фактів промовляє за ним.

Повстання стигм приписує автор тієї статті підсвідомости. Він твердить, що „медії викликують часто на своїм тілі рани, коли самі собі цього підсвідомо бажають, або теж побоюються“. Якщо справді безпосередньо викликує рани на взір Христових підсвідомість, то тоді тією підсвідомістю мусить кермувати якась надзвичайно інтелігентна свідомість, інтелігентніша від самого медія, як це бачимо на стигмах Насті Волошин. Передовсім рани виступають докладно в тих самих місцях і в таких самих формах, як у Ісуса Христа, а навіть рани від цвяхів на руках і ногах, з тієї сторони, звідкіля цвях входив у тіло, є більші, а звідкіля виходив — менші, як це справді буває, а чого собі Настя мабуть не усвідомляла. Дальше рани у неї виступали ступнево і нова рана появлялася все в день якогось свята — отже Настина підсвідомість мусіла би знати дуже докладно календар, і то навіть на години, зокремаж церковне правило, як про це свідчать факти, описані о. д-ром Г. Костельником у книжці про Настю на стор. 108-109. Також Настя все знала наперед від Ангела, коли і яка рана виступить у неї. Все це й ціла низка інших фактів, наведених у згаданій книжці, доказує, що процесом стигматизації Насті кермує не підсвідомість, яка звичайно діє безпляново й недоладно, як це бачимо в нервових недугах, спричинених підсвідомістю, тільки якась дуже розумна свідомість. Зокрема дуже важке питання, чому тільки в Католицькій Церкві появляються люди зі стигмами, а не було їх ніколи серед православних ні протестантів.

Тому розвязка непрослідженых надзмислових тайн природи лежить таки поза людиною.

Делятин, 20. VII. 1936.

М-р Петро Ісаїв.

Засудили аґентів Ґ. П. У., які слідкували за полк. Коновальцем.

ЖЕНЕВА, 24. 7. ПАТ. Перед трибуналом женевського кантону відбулася розправа проти 3-ох осіб, що нарушили заборону виконувати поліційно-слідчі функції на доручення чужих держав або політичних організацій, а саме проти швайцарця Плянка та двох типів, яких державну приналежність годі було устійнити: Норман і Штрена. Вони **на доручення совітської влади слідкували за полк. Евгеном Коновальцем**, якого большевики підозрівали, що він підготовлює замах на Літвінова. **Штрем і Норман, випущені на волю за кавцією 10.000 шв. фр., повтікали; суд засудив позаочно кожного з них на 18 місяців вязниці та вигнання зі Швайцарії. Перед судом станув одинокий Плянк, якого покарали — з огляду на відтяжуючі обставини — 6-тижневим арештом. Обвинуваченых боронив адвокат Дікер, відомий соціялістично-комуністичний дія.“**

(Цю вістку подав „Експрес Ілюстровани“ під наголовком „Засуд **спільників Коновальця (!)** невдатних („недощьох“) **убивників Літвінова**“. Нема то, як добре зоріентовані редактори...).

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький уряд плянує розбудову летунства коштом 150-ох міліонів франків.

На Кореї покарали смертю 18-ох комуністів за протияпонську діяльність у південній Манджурії.

Французький сенат ухвалив зміну статуту Банку Франції.

Б. німецький канцлер д-р Міхаеліс помер нині рано.

Французький, англійський та бельгійський дипльоматичні представники доручили італійському міністрові закорд. справ комунікат з льокарненської конференції.

—o—

НОВИНКИ.

— **Д-р МАРІЯН ПАНЧИШИН виїхав на літній відпочинок, а вернеться до Львова і буде приймати хорих від 20. серпня ц. р.** 2439

— **Найкращі лисі. пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Виїзд чотирьох Редемптористів до Канади.** Дня 17. липня ц. р. виїхало чотирьох Редемптористів на працю до Канади. Два священники і два братчики, а саме: о. Володимир Краєвський, 34 роки, родом з Березки, пов. Добромиль, о. Стефан Шавель, 26 літ, родом з Жиравки, львівського повіту, брат Олекса Березик, 41 літ, родом з Туря, пов. Рідехів, і Діонізій Савка, 29 літ, родом з Рудників, миколаївського повіту. Виїхали в далеку дорогу з благословенням Митрополита Кир Андрея.

— **Українська дисертація у львівському університеті.** Дня 25. червня ц. р. промувався на доктора фільософії з обсягу української літератури і словянської етнольогії Евген Ю. Пеленський. Його докторську працю приняла університетська влада в українській мові. Є це, як здається, перша праця в українській мові у львівському університеті від 1919 р.

— **Вікно у світ** — це в теперішніх часах безперечно паспорт. Та він для звичайної смертної людини майже недоступний. Дзенник Законів ч. 56 приносить нові паспортові приписи. Предбачено там також випадки, коли можна буде дістати полекшений паспорт. Паспорт видаватимуть на три роки з правом прольонгати до 5-ти років.

— **Для рільників нема безробіття.** Та не тільки короткий час жнив. З Бучаччини повідомляють, що тепер підчас жнив, відчувається недостачу рільних робітників. Навіть законтрактовані гуцули приїджають у малій скількости. В Трибухівцях законтрактували і задатковали 200 робітників, та приїхало тільки 40. Не мож-

о. О. ПРИСТАЙ. 63

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Приїхала в 1920. році з Галичини, значить з тяжких повоєнних злиднів, до Америки — вільної країни добробуту — вдова по священику враз з дочкою, щоб тут жити у свого сина, о. Курила. Він був пароҳом у Сиракюзах, що належить до більших американських міст. Але ніяк не могла його мама погодитися з тутешніми життєвими умовинами і вже по двох місяцях побуту покинула безжурне й вигідне американське життя у власного сина та разом з дочкою вернулася до вбогої, зате рідної Галичини.

Моя донька Оксана, студентка медицини віденського університету, приїхала до мене, щоб потішити мою 17-літню самоту в Америці. За рік опанувала вона англійську мову, мала товариство моє і студентської молоді обох полів. В каледжі висиджувала від 8-ої год. рано до 4-ої пополудні, а вечором від 7-ої до 10-ої год. ходила до вечірньої школи вчитись англійської мови. Крім того мусіла студіювати дома й вести мені цілий дім. Отже не було часу думати про маму і про товаришів та товаришок у Відні. Проте Оксана так затужила за Европою, що покинула гомінку і багату Америку та самітного батька й поїхала назад до Старого Краю.

В 1908. році навідалася до мене моя дружина, що залишила була наших двох хлопчиків, учеників І-ої і ІІ-ої гімназійної, під доброю опікою своєї рідної сестри. Однак вона не мала в Америці ні одної спокійної хвилини. Постійно турбувалася дітьми. Почувалася тут, як замкнена пташка в золотій клітці.

Мимохіть треба добавити, що наші галицькі емігранти нездужали в Америці не лише душевно, нудьгували й тужили за батьківщиною, але й тратили фізичне здоровля. Майже всі, молоді й старші, чоловіки та жінки, почувалися тут фізично слабші, ніж у Галичині. Найбільше підупадало здоровля серед молоді. Молоді емігранти приїздили до Америки зовсім здорові з румяними обличчями. Але вже по кількох місяцях блідли, марніли, тратили апетит, нарікали на болі голови, шлунка, серця і нирок та хорували на такі ріжні недуги, що у Старому Краю не мали про них навіть поняття.

Наші робітники в Америці дуже тяжко працювали по фабриках, копальнях, каменоломах і т. п., де наставники щохвилини підганяли їх, викрикуючи „гарян!“[1]). Тому відповідно до того мусіли теж відживлятися. З самого початку їли дуже багато й найчастіше мясо, що було ще в усіх кормів найпоживніше й найдешевше. Воно знаменито смакувало випощеним галицьким голодоморам, тим більше, що перед їжою попивали вони горілку, а по їжі дешеве американське пиво. Через те хутко товстіли, а іноді аж занадто прибирали на вазі. Однак це не було ще ознакою доброго здоровля. Навпаки! Такі люди, як випаслися, не їли вже багато, зате дальше пили віскі й пиво, а потім починали нездужати. На око здавалося, що такий огрядний чоловік мусить мати кінську силу й здоровля, як риба. Тимчасом він ходив уже до четвертого або й пятого лікаря і в ніодного з них не міг знайти помочі на свою недугу, що врешті навіть спричинювала смерть.

Найбільше хорували наші робітники на шлунок, кишки й нирки, мабуть тому, що їли забагато мяса й пили лихе американське пиво. Жінок іще більше чіплялись ріжні недуги. Бо на них відємно впливала нагла зміна життєвого порядку. У краю були вони призвичаєні до постійної і тяжкої праці та до скромної їжі. В Америці жило жіноцтво в добробуті і майже зовсім бездільно. Воно добре відживлялося, мало безліч вигід, але бракувало йому руху і тому часто хорувало. Інтелігентки не відчували в такій різкій формі змінених життєвих обставин. Бо годі сказати, що вони перейшли тут на „ліпший харч“ і більше їли, ніж у краю. Але й вони мали замало руху, а американські страви не сприяли їх здоровлю так, як старокраєві.

З тих причин чимало священичих жінок старалося якнайскоріше покинути гостинну Америку. Верталися до батьківщини з чоловіками або самі. Бо деякі священики не могли якстій залишити свою американську парохію. Одному не дозволяли на це його місіонарські обовязки, інший мав численну рідню, зокрема дітей у школах, що найбільше випорожнювали батьківські кишені і т. п.

Священича дружина, вертаючись до Старого Краю, звичайно брала зі собою також дітей. Тому й женатим священикам часто доводилося в Америці жити без рідні. Залишені на боже Провидіння, мусіли самі боротися з невзгодами та не піддаватись спокусам, що чигали на них на кожному кроці. Бо теж вони, хоч і священики, були сотворені з тої само глини, що й усі інші люди. І їх переслідували такі самі нахили та пристрасті, як і світських людей. Та найгірше дошкуловав нашим американським священикам брак відповідного товариства. Довгий час не мали ми за морем своєї інтелігенції і через те наші священики були там зовсім осамітнені.

(Далі буде).

---

1) Hurry up! — спішись!



Нову книжку з випробованими приписами на бажання вишлемо даром.
КНОРР, ПОЛЯНЬ, СТАРОЛЕНКА.

на покищо устійнити причини цього явища. Здогадуються, що це тому, бо через спеку всі відразу хочуть зібрати з поля збіжжа; крім цього багато робітників має тепер заняття при публичних роботах.

— **Експорт худоби з Польщі.** В травні ц. р. вивезли з Польщі 1426 штук худоби вартости 82.000 золотих. Минулого місяця вивезли 1169 штук вартости 550.000 золотих. Вивіз безріг був також більший, бо піднісся до 13.693 штук вартости 1.736 тис. зол. у відношенню до 12.896 шт. вартости 1.611 тисяч золотих у квітні. Биконів вивезли в травні 1.416 тон вартости 2.775 тис. золотих у відношенню до 1.775 тон і 3.497 тисяч золотих у минулому місяці.

— **Як молодий жениться зі старою.** Гринь Дятишин з Трибуховець, пов. Бучач, узяв собі жінку старшу від себе на одинадцять років. Видко, що співжиття не дуже було щасливе, бо перед кількома днями Гринь узяв веретено і пробив ним свою жінку в кільканадцятьох місцях у плечі та груди. Стан жертви безнадійний. Дятишин сам віддався в руки поліції.

— **На дах перед коморником** утік Станислав Гронський в Бжини (Новосандеччина), коли той прийшов з поліціянтом, щоб виконати на ньому особистий примус у формі б'денного аресту. Гронський кидав з даху камінням і коли коморник вилів туди за ним, хотів скинути його на землю. Суд засудив цього дорослого акробата на 4 місяці вязниці.

— **Тримай язик за зубами.** Про це щойно тепер будуть памятати два емерити з Лежайська, до яких у цукорні присівся поліціянт Ян Сафіновський, що приїхав до містечка на відпустку. Слово по слові й розмова війшла на тему „заїзду" Добошинського. Не знаючи, що мають до діла з агентом, емерити не крилися зі своїми думками й відважно висловлювали свої погляди на теперішні відносини в Польщі. Агент доніс про це владі і оба емерити попали до вязниці.

— **„Тож пропиймо малий домик нашої бабуні"** — співають аматори шиночків. Але 16-літня Тавба Левіт воліла готівку. Вона поїхала до своєї бабуні до Брюсселі, вкрала в неї 10 тисяч франків і біжутерію та вернулася назад до Польщі. На домагання бельгійської влади польська поліція заарештувала нелітню злодійку, що так погано віддячилася за гостину і відобрала від неї вкрадені гроші.

— **Краєва хроніка.** В Ланцутщині вже закінчилися жнива. На полі залишилося ще трохи вівса, що не можна було його зібрати ізза дощів, що падали в останніх днях. — Малий 12-місячний синок Павла Стасюка з Пийла, пов. Калуш, залишений без догляду, впав у криницю і втопився. — Сусіди підпалили з пімсти господарство Юрка Кобрина в Завадки.

— **З дороги, туз їде!** Так імовірно думав собі візник Тишковський у Варшаві та чекав, щоб трамвай уступився йому з дороги. Коли моторовий трамваю вияснював візникові правила поведінки, цей вдарив його батогом по голові. Тепер останнє слово в цій справі має сказати суд.

— **„Нова панщина".** Під таким заголовком подає варшавський „Час" низку завваг про шарваркові зловживання в повіті Острові Мазовецькім. У згаданім повіті власникові 25 гектарового господарства призначують 13 днів шарварку з парою коней, один день без коней на дорозі повітовій, 12 днів з парою коней на дорозі громадській. Крім цього за залеглости в 1935 році треба привезти на громадську дорогу 8 метрів каміння. Також у інших повітах селяни перетяжені шарварками.

— **Нічний наступ літаків на Варшаву** відбудеться для проби 31-го липня ц. р. Світла на вулицях будуть притемнені коло години 9-ої вечором, потім на сигнал через радіо та сирени погасять зовсім освітлення.

Італійська офіційна аґенція признає що в Абісинії йдуть бої.

РИМ, 24. 7. Стефані: Дивізії „Тевере" та „Лібія" що підчас війни воювали на сомалійському та гаррарському фронті, приїхали до району Аділ Абеби, щоби під командою ген. Ґалліна боронити залізничого шляху до Аділ Абеби. З огляду на те, лінію вдасться оборонити від партизанів, хоч вона довга на 700 км.

РИМ, 24. 7. ПАТ. У північно-західній частині пров. Шоа італійці розбили загін партизанів, що лишили на полі бою чимало вбитих і раненних. У тій самій смузі йде поліційно-військова акція, подібно як на півдні — здовж залізниці. Багато вождів зложило італ. владі чолобитню.

—o—

Замах на Едварда VIII. перед судом.

ЛЬОНДОН, 24. 7. Райтер. Генеральний прокуратор обвинуватив Мек Магона за те, що він **намагався зблизитися до короля з револьвером і вистрілити, щоб викликати і замішання і заалярмувати короля.** Як свідок зізнавала кельнерка бару, де обвинувачений часто бував. 15. ц. м. сказав він, що довго його не побачуть і що станеться щось страшного, про що писатимуть часописи.

Останні вісти з Еспанії.

ПОВСТАНЧІ РЯДИ РОСТУТЬ.

БАЙОН, 24. 7. ПАТ. До вербункового бюра ген. Моля в Пампемоні зголосилося вчора 1.500 добровольців, за останні дні — 15.000.

ЛІССАБОНА, 24. 7. ПАТ. Повстанці звільнили з вязниці сина б. диктатора Прімо де Ріверн та віддали йому командування над кольоною, що машерує на Мадрид.

Відому у всьому краю з краси та відваги комуністку, яку називають „Ля Пассіонарія", арештували в Саляманці у хвилині, коли промовляла до юрби.

У Севіллі розстріляли кількох старшин, що не хотіли прилучитися до повстанців.

МАРСЕЛЬ, 24. 7. ПАТ. На тутешньому рейді закинули якорі один еспанський торпедовець та один транспортовець. До якої сторони належить їхня залога покищо невідомо.

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Мін-во авкорд. справ комунікує півофіційно, що вивіз зброї до чужої держави вимагає дозволу згаданого мін-ва. Дотепер ніяке прохання у цьому напрямі від еспанського уряду не вплинуло.

ПАРИЖ, 24. 7. ПАТ. Французьке мін-во марінарки віддало до диспозиції франц. консулярних станиць в Еспанії кілька воєнних кораблів до евакуації франц. громадян. Кружляк „Дюверн" і контрторпедовець „Альбатрос" находяться коло східних еспан. побереж, кружляк „Еміль Бершен" і контрторпедовець „Ендомтабль" коло північних, 4. дівізіони торпедовців коло південних, контрторп. „Майбрез" і торп. „Тампет" віддано до диспозиції франц. високого комісаря в Танжері.

ПОВСТАНЦІ ПОСУВАЮТЬСЯ ВПЕРЕД.

АНДЕ, 24. 7. ПАТ. Передні стежі повстанців, що машерують з Пампемонт, посунулися на 15 км. на схід від Сан Себастіяну. Передні стежі людової міліції стоять на шляхах до Сан Себастіяну, за ними йде лінія окопів. Нині пополудні слід очікувати більшого бою.

ГІБРАЛЬТАР, 24. 7. ПАТ. Скількість утікачів з Еспанії доходить до 15.000.

БЕРЛІН, 24. 7. ПАТ. Німецькі панцирники „Адмірал Шер" і „Дойчланд" відплили до Еспанії, щоб забрати відтіля нім. громадян.

ФРАНЦІЯ ВИСЕЛИЛА ХІЛЬ РОБЛЕСА З БІЯРІЦ.

ПАРИЖ, 24. 7. Авас комунікує: З огляду деяких фактів, що зайшли останніми днями, влада наказала провідникові еспан. консерватистів Хілеві Роблерсові виїхати з Біярріц, де він тепер перебуває, до одної місцевости віддаленої на 100 кільометрів від еспанського кордону.

У Біярріц перебуває жінка ген. Моля.

—o—

— **Хліб із піском.** Таке ствердив апровізаційний відділ при варшавському магістраті. Деякі пекарні випікають останніми часами гірші роди печива. Одна з пекарень випікає хліб стухлий, і бохонці, що замість пів кіля важуть тільки 480 грамів. Часто хліб є темний, збитий і глинястий, з муки, що змішана з піском.

— **„Автор" скетчу в головній ролі.** Нотований злодій з Варшави Собкевич назвав себе автором і автором скетчів та замешкав як співлокатор з Юліяном Кравчиком. Тут видно відозвалася в Собкевича акторська жилка і він передягнувся „нібито припадково" в камізольку свого співлокатора, де було 650 рублів у золоті. Останню сцену до цього „скетчу" доробила поліція і суд, що засудив Собкевича на 2 і пів року вязниці та його помічника в злодійстві Качинського на один рік.

— **Шахові міжнародні змагання.** По розіграх у четвер 23. липня стан шахових міжнародніх змагань у Подебрадах такий: Фльор 11½, д-р Альохін 11, Пірц 10, Штальберг 9½, Фрідман 9, Фольтис 9, Еліскавес 8, Ріхтер 8, Петров 7½ (1), Пельжан 7½ (1), Штайнер 7½, Опоченський 7, Меншикова 7, д-р Скалічка 5½, Ціппер 5, д-р Трейбаль 4½, д-р Пазекаш 3½ і Томас 3. — Як бачимо, то за останні три дні стан змагань основно змінився. На першому місці стоїть чеський грач, а польський грач Фрідман уступив аж на 5-е місце.

— **Процес за підбігунову виправу.** Влітку 1934 р. виїхала з Копенгагену на пароплаві „Густав Гальм" наукова експедиція до східньої Ґренляндії, щоб там розслідити умови життя і вернутись перед зимою назад. Капітаном пароплаву був Вестмар, що вже нераз їздив до Ґренляндії, провідником науковим др Кох. Коли пароплав вернувся з гарною добичю, виявилось, що експедиція залишила на місці трьох своїх помічників-ескімосів, які ледви перезимували. Ці ескімоси почали процес проти організаторів експедиції домагаючись відшкодування за терпіння. Проф. Кох видрукував опис цієї подорожі розясняючи, що ніхто не винен їх терпінням. Літо 1934 було дуже непогідне, ввесь час з дощем і мрякою. Коли три ескімоси-мисливці відділились занадто на північ, др Кох остерігав їх завчасу перед несподіванками вчасної зими. Він пробував навіть допомогти ескімосам літаком і взяти їх назад, але вони загнались за далеку смугу леду. Ескімоси находились у меншій небезпеці, ніж інші групи виправи, яким треба було раніше прийти з допомогою. Щойно судовий процес рішить, чи вина тут на боці вченого. Данська преса реферує обективно обосторонні голоси.

— **Жертви тайфуну.** Підчас вчорашнього тайфуну згинуло в Японії 42 особи, ранено 27, пропало без вісти 24. Морські хвилі залили 9.000 помешкань, 500 домів зовсім знищених, 300 сильно ушкоджених. 38 кораблів затонуло, понад 50 осіло на підводних скалах і мілинах. Телефонічна й телеграфічна лучба перервана.

— **Смерть під звалищами дому.** На одній з головних вулиць Будапешту, недалеко східної станції завалився 4 поверховий старий будинок. В хвилині катастрофи у всіх помешканнях були люди, а в крамницях того дому було багато клієнтів. Під звалищами дому найшло смерть кількадесять осіб. Досі добули тільки 4 трупи, з того 3 жінки і 10 раненних. Руїни дому впали на вулицю, де було багато людей, які проходжувались. Одно авто, яке стояло перед домом також присипане.

— **Вже в камяній добі знали косметику.** У Грузії, підчас археольогічних розкопок печери Сакаджія, серед кістяків і ріжних предметів із кремення, що характеризують камяну добу, найшли спеціяльні мінеральні краски. Як говорять спеціялісти, давні люди вживали тих красок як свого роду косметики і натирали ними тіло.

— **На горяче літо,** як самооборону перед спекою поручаємо нашим читачам холодники. Нижче подаємо випробований перепис: **Підставовий перепис на холодники:** (на підставі того перепису можна приладити холодник з якихнебудь овочів). **Додатки:** 1 літра молока, 5 дк. цукру, 1. п. цукру ваніліевого, 2 дк. **Мондамін,** 1 жовтко, 1 білко, 1/4 до 1/2 кг. овочів (ягоди, сунич, малини). **Мондамін** і жовтко розпустити в 1/8 літри зимного молока, а решту молока, цукор і цукор ваніліевий зварити. До кипячого молока додати розпущений **Мондамін,** варити 3 хвилини, потім змішати з вбитим білком. До остиненої зупи додати вимитий і посипаний цукром (3 дк.) овоч. **Холодник з яблок.** Перепис як вище, 1/2 кг. яблок, 5 дк. коржиток.

Спорт.

СЕКЦІЯ НАКОЛЕСНИКІВ С. Т. „УКРАЇНА".

улаштує в неділю 26. липня прогульку до Бібрки. Збірка в год. 6. рано біля „Народньої Торгівлі" в Ринку. Гостям раді!

БОКСЕРСЬКА СЕКЦІЯ С. Т. „УКРАЇНА"

Тренінги боксерів С. Т. „Україна" розпічнуться вже від 1. серпня в салі Сокола-Батька. Охочих записатися в нашій секції приймають що п'ятниці в домівці С. Т. „Україна", Ринок 47, II. пов., від год. 7—8 веч.

УКРАЇНА — ПОДІЛЛЯ.

І. дружина України виїздить у неділю 26. ц. м. до Тернополя, де розіграє товариські змагання з Поділлям.

II. дружина виїздить у суботу на два змагання до Бродів.

ЛЬВІВ. КЕРІЛЕТ (БУДАПЕШТ) — ПОГОНЬ 2:1 (2:1).

Погонь виступила до цих змагань без своїх найкращих змагунів, які беруть участь в олімпійській дружині. Крім цього не грали Ціммер і Нехацьол. Мадярська дружина не заімпонувала. Від професійних грачів можна було вимагати багато більше. Заява перешкодила вести правильну гру і судія скоротив змагання 30 хвилин перед кінцем. Видів ледви тисячка. Судія п. Кавчикер.

ВИСВИСТАНИЙ ЗМАГУН.

Минулорічний переможець навколесного бігу довкола Франції Ромен Мес відступив цього року по малім неуспіху від змагань. В минулім році зустрічали його в Бельгії з великими парадами, а тепер на всіх етапіях висвистували його. Обурення бельгійської спортової опінії зовсім справедливе, бо хоч Мес стратив на одним з етапів кільканадцять хвилин і вигляда на індивідуальну перемогу, то всежтаки не повинен був відступити, бо тимсамим зневажував надії цілої бельгійської дружини, зокрема лідера, що теж називається Мес. Спортова опінія Бельгії скваліфікувала поведінку Меса однодушно як неспортову. Не тільки треба вміти перемагати, але й програвати!

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ФУТБОЛЕВИЙ ТУРНІР.

Технічна комісія О. І. визначила такі речинці змагань:

3. серпня: 1) Італія — Америка, 2) Норвегія — Туреччина.

4. серпня: 3) Німеччина — Люксембург; 4) Швеція — Японія.

5. серпня: 5) Польща — Мадярщина; 6) Єгипет — Австрія.

6. серпня: 7) Англія — Китай; 8) Перу — Фінляндія.

Елімінації:

7. серпня: 9) Переможець метчу 2. із переможцем 3. — 10) Переможець метчу 4. із переможцем 1.

8. серпня: 11) Переможці метчів 6 і 8; 12) 5—7.

Півфінали:

10. серпня: 13) грають переможці метчів 9 і 10.

11. серпня: 14) переможці метчів 11 і 12. — За третє місце грають переможені у змаганнях 13. і 14. у четвер 12. серпня.

Фінал:

Фінал гратимуть переможці змагань 13. і 14. у суботу 15. серпня.

СТОМЕТРІВКА НА ОЛІМПІЯДІ.

До бігу на 100 м. згоджилося 69 змагунів. Біг розіграють у 12-х передбігах. Три перші з кожного передбігу входять до дальших бігів, відтак два перші до півфіналів і три перші з півфіналів будуть змагатися у фіналі.

БОЙКОТУЮТЬ ОЛІМПІЯДУ.

Відома змагунка віденського „Гаковґу" Рут Лягер відмовилась від участи в берлінській Олімпіяді. Зате австрійський Плавацький Союз покарав її дворічною дискваліфікацією. Це вже друга австрійська змагунка-жидівка, що бойкотує Олімпіяду.

ОЛІМПІЙСЬКІ ГІНЦІ.

Олімпійські гінці, що несуть олімпійський вогонь до Берліна, наближились уже до границь Греції. Скрізь витають гінців з ентузіязмом. Дальша трасо гінців веде через Югославію, Мадярщину, Австрію і Чехословаччину до Німеччини.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ПРАПОР.

З Льос Анджельос, де відбувалась попередня Олімпіяда, привезли до Берліна олімпійський прапор.

ТУР ДЕ ФРАНС.

В етапі з Ніцци до Кан переміг Ейкера.

ЗА ЧАШУ ДЕЙВІСА.

У ситківкових змаганнях за чашу Дейвіса Австралія перемогла Німеччину 4:1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Заліщики.
25. VII. Свято полумя".
26. VII. „Дума про Нечая".

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

24. VII. Миколаїв н/Дн.
25. VII. Синевідсько Вижне.
26. VII. Гребенів (Стахова Вода).
27. VII. Сколе.
28. VII. Моршин (концертова сала „Гель").
28. VII. Болехів.

В дорозі до Ворохти хор виступить в одним концертом у Станиславові.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Ріжвородностей:

Субота, 25. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".
Неділя, 26. VII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Книжна Чардаша" в Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: 1) „Збігець", 2) „Вундербар".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Спокуси жінку" і „Ванесса".
КОПЕРНИК: „За хвилину щастя" і „Боксерські змагання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МЕТРО: „Пісня козака" і „Ремо Сатан".
МІРАЖ: „Любовні маневри".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фріц і Фланґ".
РАЙ: „Шаленний поручник" і музична комедія.
СВІТ: „День великої пригоди".
СТИЛЕВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Відважний ковбой" і ревія".
ХІМЕРА: „Людина зі стома масками".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Берлін".

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 25. липня 1935.

Відень (506,8) 19.41 Хвилина тишини, 15.45 Симфонічний квартет, 20.45 Концерт, **Братислава** (298,8) 19.15, 21.00 Концерт, **Прага** (470.2) 16.05 Танкова музика, 19.15 Концерт, 22.20 Сальонова музика, **Париж** (15.48) 18.30, 22.45 Легка музика, 20.45 Лірична драма Золі, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Популярна музика, 18.00 Тріо, 19.00 Народні пісні і танки, **Букарешт** (864,5) 17.00 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 21.30 Циганська музика, 22.45 Концерт сальонової орхестри, **Мілянo** (368,6) 20.45 Вечір опер, **Рим** (420,8) 20.40 Комедія і концерт.

Неділя 26. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дениик, 9.00 Богослуження, 10.30 Визнака Штрауса — з гр. пл., 11.45 Теперішність, минувшина і майбутність, 12.03 Музичний ранок, 15.00 Музика з гр. пл., 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 З ріжних сторін, 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Подєбський перлень у чужій музиці, 17.30 Сальонова музика, 18.00 Обласна авдиція, 18.35 Велике віденське попурі, 20.20 Що читати? 20.35 Політичний огляд, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Весела хлібобобська хвилина, 21.30 Доминки — сюїта, 22.00 Спортові вісти, 22.10 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 25. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий дениик, 12.55 Чародій веселої уиви, 13.05 Полудневий концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.00 Концерт солістів, 16.45 Море — джерело життя, 17.00 Концерт, 17.50 Гірська пуша Чивчина — гутірка, 18.05 Віолінч. ресіталь молоденького українця Івана Барвінського, 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Вечір старих вальчиків, 20.15 Воях незалежної Польщі, 20.45 Актуальна гутірка, 21.00 Скрип. ресіталь, 21.30 Скеч і моноложт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Легка музична авдиція, 23.00 Танк музика з гр. пл.

Неділя, 26. липня 1936.

Відень (506,8) 11.08 Фестіваль, 12.40 17.50 Концерт, 15.40 Смичковий квартет, **Прага** (470,2) 7.00, 11.00, 12.25 Концерт, 9.45 Сальоновий квартет, 19.05 Легка музика, **Париж** (1648) 14.45 Симфонічна музика, 19.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 15.00 Музика, 16.00 Популярний концерт, 19.00 Канеральна музика, **Букарешт** (364,5) 11.93, 18.15, 21.55 Музика, **Будапешт** (549.5) 12.30, 22.30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 29.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Опера.

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.58—89.15, Дол. американські 5.30.50, — 5.27.50, Дол. канадійські 5.29 — 5.26, Фльорени голянд. 350.72 — 359.10, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.49 — 172.65, Фунти англ. 26.66 — 26.50, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.30—19.80, Корони данські 119.04, 118.20, Корони норв. 133.93—132.99, Корони шв. 137.43—136.45, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.75—11.60, Марки нім. 143 — 140, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97, 95, Ліяпоп 12.25, Стараховичі 32.25, 32.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64.64, серії 63, 5 конв. 46.25, 6 дол. 47, 7 стаб. 48, 48.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масласоюз" повідомляє, що від дня 20. липня ц. р. кооперативам платитиме за: дьоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.25	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока	0·13	„
1 к. яєць	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. VII. ц. р. платитиме своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00	„
Курки без остріг І. кл.	1.00	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол.

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2433 2—2

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ СІТОК дротяних, ліжок, матрацій і отоман в одним дні, також дезинфекція найлєпшеіше у фабриці ЗАКС. Ліндого 6.

ЛІЖКО КУХОННЕ зол. 7, полеве 10, сіткове 15, пансіонове 20, дитячі 25, отомана 20, канапа 25, 3 подушки з травин 15, волосяні 40, тапчан 50 — тільки у фабриці Закс, Ліндого 6. 2437, 2—4

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідно можна дістати у виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвірю. 2144 29-30

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД
Юліяна Штайнвурцля
чинний через цілі вакації під особистою управою,
ЛЬВІВ, БОГДАНІВКА 28.
(Узяти на Ч. дому). 2430 2-3

Чи є де краще, чи є, де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з балконами. Ціни помірковані 2252 19-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 47-75

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 166 (14.415). Львів, неділя 26. липня 1936. Pocztówa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці заняли Сан Себастіян і Валєнсію?

Положення на півночі.

АНДЕ, 25. 7. ПАТ. **Повстанці заняли гірничий район між Леоном і Валєнсією та зістріляли під Самосіерою** тримоторовий бомбардуючий літак. **Сан Себастіян ще в руках уряду, але повстанці віддалені від міста лише на 5 км.** Як подає наварська радіостація, **нині досвіта повстанці увійшли до Сан Себастіян**; населення витало їх з ентузіязмом. Підчас бійденних боїв за Сан Себастіян згинуло там коло 300 людей, м. ін. жінка одного консуля.

Побережжа Біскаї та Астурії в руках повстанців. Їхню північну оперативну базу становить лінія Пампемона-Льогроно—Вітторія—Бургос—Леон, південний фронт переходить через Сорію—Валенцію, Валлядолід і Замору.

АНДЕ, 25. 7. Нім. Інформ. Бюро. **Говорять, що у Валенсії зробили десант частини чужинецької легії та мароканських тубільчих військ.**

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. Всі вістки вказують на те, що найбільші бої йдуть у двох осередках: у Сан Себастіян та в горах Гадаррама на північ Мадриду.

АНДЕ, **25. 7. ПАТ.** Вчора передполуднем **повстанці звели бій з людовою міліцією на південь від Ірану; втрати великі по обох сторонах. Повстанці посуваються вперед** — зрештою досить поволі: не хотять наражувати правих дячів зі Сан Себастіяну, яких людова міліція тримає як заручників.

Ген. Моля живе і особисто командує південною групою своїх військ, що йдуть на Мадрид. **Як запевнюють з вірогідних джерел, дисципліна і настрій у повстанчих рядах не залишають нічого до побажання.**

Велика офензива повстанців.

ЛІССАБОНА, 25. 7. ПАТ. З Кадісу, Саляманки та Севілі прийшла радіева вістка, що **повстанці на усіх відтинках перейшли до офензиви.**

АНДЕ, 25. 7. Нім. Інформаційне Бюро. **Війська ген. Моля заняли шосу Бургос—Мадрид, тепер віддалені від Мадриду на 50 кільометрів.**

На відтинку Саляманка—Сеговія—Гадаляхара повстанці почали офензиву на Мадрид.

АНДЕ, 25. 7. Нім. Інформац. Бюро. Вчора ввечір повстав у Бургос повстанчий уряд під проводом ген. Кабанеллеса, що володіє просторами, які заняли повстанці.

Людова міліція грабує.

МАДРИД, 25. 7. ПАТ. Міністерство внутр. справ довідалося, що людова міліція часто грабує, зокрема харчеві крамниці, тому погрожує за грабежі репресіями.

Галицька Каса Ощадности
у Львові
видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.
ВКЛАДКИ
ощадностеві вложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.
ФОНД 6/45
резервовий понад 4,200.000 золотих.

Часто трапляється, що людову міліцію обстрілюють з авт, тому влада заборонила людям, що їздять автами, мати при собі зброю.

УРЯД МОБІЛІЗУЄ... РІЗНИКІВ.

МАДРИД, 25. 7. ПАТ. Персонал міської різні дістав наказ негайно ставитися до праці; його уважають змобілізованим.

УРЯДОВЕ НАСВІТЛЕННЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 25. 7. ПАТ. Каталюнський уряд заявив, що людова міліція володіє Андалюзією за винятком Кадізу й Севілі; крім того в руках повстанців находиться Галісія, Стара Кастилія і частина Арагонії.

Всі предмети мистецької чи наукової вартости зареквіровано і передано під опіку комітетів людової міліції.

ТАЄМНИЙ ТОРПЕДОВЕЦЬ.

МАРСЕЛЬ, 25. 7. ПАТ. Есп. торпедовець „Сіюдад Арагона" стоїть дальше на рейді. Його двох старшин відвідало есп. консуля, що відмовив всяких виясснень на цю тему.

Посольства й амбасади загрожені.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. Відома надморська місцевість Сан Себастіян служить еспанському урядові як літня столиця, тому туди перенеслася частина закордонних представництв з Мадриду. Щоб їх охоронити і на випадок потреби вирвати з вогню боїв, деякі держави вислали туди свої воєнні кораблі. **Німецька, французька й англійська амбасада мабуть відтяті від світу.**

МАДРИД, 25. 7. ПАТ. У чілійському посольстві зібрався дипльоматичний корпус і вибрав комісію, що має опрацювати проект забезпечення дипльоматичних станиць на випадок небезпеки.

ЛІССАБОНА, 25. 7. Райтер. Італійський уряд запротестував перед еспанським проти спалення італ. консуляту в Барсельоні.

ІТАЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

РИМ, 25. 7. ПАТ. Італійський уряд, подібно як і інші, вислав до Еспанії кораблі, щоб дати охорону своїм громадянам в Еспанії й Танжері. До Маляги і Танжеру відплило по одному кружлякові, до Барсельони 2 кружляки, один шпитальний корабель та ще один човен, які забрали на чердак крім італійців ще й інших чужинців.

Альфонс XIII. уважає повстання націоналістичним.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Кореспондентові „Івнінг Стандарт" заявив б. еспанський король Альфонс XIII., що тепер перебуває у Чехословаччині, таке: *Те, що діється в Еспанії, є чисто національним рухом.* Монархісти й консерватисти хотять лише одного: щоб зовсім зникнули ліві партії, які наробили кревві стільки шкоди. Лише повне знищення всіх лівих партій зробилоб кінець домашній війні та запевнилоб Еспанії спокій. „Коли край мене покличе — закінчив б. король — буду готов".

Присилайте передплату!

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Занедбана ділянка

культурно-освітньої праці.

Про вагу української краєзнавчої літератури.

Львів, 25. липня 1936.

Недавно згадували ми в „Ділі" про вихід дуже цікавої збірочки про Гуцульщину, що її видала з приводу т. зв. гуцульських свят „Просвіта" у Львові. З приводу виходу цієї одноденівки була в нас згадка про те, як повстала ця збірка та про плянованє видання більшої популярно-наукової книжки про наших гуцулів та Гуцульщину, у звязку з акцією, яку ведуть у цій частині нашого краю деякі ворожі нам чинники.

Цікаво, що кілька тиждень перед появою збірки „Просвіта — Гуцульщині" вийшла величенька розмірами популярно-наукова розвідка Юліяна Тарновича — про Лемківщину. Автор, сам лемко, великий місцевий патріот та одночасно горячий український патріот, дав коротеньку монографійку цієї далеко на захід висуненої частини української землі з єдиною метою — показати, що Лемківщина спокон-віку українська земля, що наш лемко пережив величі і лихоліття, а таки залишився вірним сином свого народу. Книжка (290 ст. друку 8°), хоч і не вичерпує всіх питань, звязаних із минулим і теперішнім життям Лемківщини — залишиться на довгий час гарним підручником для всіх, що цікавляться Лемківщиною, працюють для неї та бажають їй якнайкращого розвитку в українському національному дусі. Вона виявляє, як лемко, поволи, але певно, визволюється з москвофільських пут, як він, вірний син свого народу, повсякчас зливається в одно з українською стихією.

Обидва видання дуже знаменні — і їх треба з кожного погляду привитати. Вони дуже на часі, коли в нас тепер розпаношилася мода на т. зв. регіональність, коли український національний організм беруться ділити й із одноцілого тіла викроювати окремі якісь народці. По школах на Лемківщині ввели окремі книжки, із яких лемків учать, що вони щось окреме — ту окремішність має зазначувати (й уже зазначувала) відділена від перемиського епископства т. зв. лемківська адміністратура.

Всього цього можна сподіватися і для Гуцульщини. Рік тому вийшов гуцульським говором гуцульський календар, який масово розкидано по Гуцульщині. Календар писаний досить добрим гуцульським говором, якого вчаться і яким говорять із гуцулами ті, що їм це потрібно — але ж крізь цілий календар проходить ясно для всіх, відома тенденція. Незабаром може подумають про букварі, складені гуцульським говором, про шкільні читанки, де теж буде фігурувати окрема гуцульська національність і т. д. Після того можна буде подумати про Бойківщину, Поділля, Наддністрянщину, й на нашій території появиться безліч різних мов! Що Волинь тепер уже зовсім регіональна, про це стараються й короткозорі землячки, що нездужають на страх перед Галичиною й галицькою національною свідомістю. І їм треба завдячити теж, що Волинь замикають перед іншими „регіонами". Про „тамтейший" народ Полісся теж нам усім відомо. Треба тільки ще окремих публікацій і все буде в порядку, все буде в дусі „регіональности".

Супроти цього походу єдина для нас рада — краєзнавча література в дусі тих видань,

про які ми щойно згадували. Завдання її — усвідомлювати громадянство західно-українських земель, що воно з антропольогічного, з історичного, з етнографічного, з мовного, з економічного, і з усякого іншого погляду одне-нероздільне, що воно частина української землі й українського народу, і що думки його та його прямування можуть бути одні. Проти сильної свідомости, такої свідомости, що її ніщим не зрушити — будуть безсильні всякі регіональні експерименти, спрямовані на те, щоб розбивати на частини український національний організм. А таку свідомість дасть книжка, збудована на чисто наукових фундаментах.

На жаль, краєзнавча література в нас іще, сказатиб, у пелюшках. На заході, наприклад чехи, боронилися нею перед зливом германізації. Нема там села, сільця, не говорячи про більші міста, що не мали би своїх монографій, списаних на основі наукових джерел. Кожний чех на основі такої літератури може науково доказати, котра місцевість поніметчина і що треба зробити, щоб вона повернулася до національного чеського посідання. Є окремі місцеві краєзнавчі журнали, присвячені виключно цій справі.

А в нас? Буа дуже гарний журнал перед війною „Ілюстрована Україна", що багато цією справою займався. Велику вагу для краєзнавства — з погляду історичного — мала „Стара Україна", що почала була виходити по війні й, на жаль, з браку фондів закінчила своє існування у другому році свого видання. Справі краєзнавства присвячує багато місця популярно-науковий журнал „Життя і Знання", що виходить уже десятий рік заходами „Просвіти". Товариство „Просвіта" у другій серії своїх періодичних видань, що виходять накладом фонду „Учітеся, брати мої", задумало в цілій серії книжечок видати монографії поодиноких наших міст та важніших місцевин. Між іншими вийшла вже така одна книжечка про Володимир на Волині, приготовляється праця про Галич, про Перемишль, про Гуцульщину. Окремо від „Просвіти" готує Белзчина огляд белзької землі від найдавніших часів до наших днів. Не так дуже давно появилася була цікава книжечка про Грималівщину д-ра Олійника, але з причин від автора цілком незалежних твір його до рук цікавих читачів не дійшов. Багато для краєзнавства Галичини працюють тепер місцеві музеї в Самборі, в Сяноці, в Коломиї, в Перемишлі, в Яворові та в Тернополі. Вони мають уже багато готових матеріялів для друку — але покищо вони так і залишаються матеріялами.

Про наші землі, про наші міста, історичні місцевини появляється сила-силенна публікацій польських, публікацій, що в них багатьом дуже далеко до науковости. А коли видання й поважні, наукові, то в них своє власне, неукраїнське освітлення. Досить указати на таке поважне видання, як „Ziemia Wołyńska": матеріялів для пізнання Волині дуже багато, зокрема багато про українське життя в минулому й тепер — але усі ці праці писані зі становища потреб польської національности на Волині, так і відчувається в кожній статті охота доказати, як глибоко ворювався і ворюється польський плуг у споконвік українську волинську землю...

Супроти того всього наше життя просто аж кричить: Давайте якнайбільше книжок із краєзнавства, заповняйте ними приватні й читальняні бібліотеки, освідомлюйте масово нарід із його минулим і теперішнім становищем! Коли вже пішло на регіональність, то давайте нашому народові свою регіональність, українську, що споювалаб його з прадідним дубом, а не обчімхувалаб із нього галузок!

Справді — українська краєзнавча книжка чи не найважніша книжка в теперішньому часі. Дбаймо якнайбільше про краєзнавчі видання!

НОВА КНИЖКА!
Із жіночої психольогії
Химерне серце
Ірини Вільде.
Ціна 1.50 зол.
Пюрто 30 сот., висилає Адміністрація „Діла", Львів, Ринок 10.

Еспанська наука для Франції та інших.

Женева, 22. липня 1936.

Еспанія в огні і крові. Коли ці рядки будуть друковані, світ знатиме вже мабуть, хто переміг: еспанський уряд „людового фронту" чи повстанці. Знатиме, чи генерал Франко буде диктатором Еспанії, чи вязнем або емігрантом. Але зміст науки теперішніх кривавих еспанських подій залежить лише почасти від того, хто лишиться переможцем в еспанській громадянській війні. Та й чи ця війна є виключно лише громадянська? Чи вонаціональний чинник у ній не приключається до господарських та соціально-політичних? Чи повстанці не ведуть боротьби і проти отруйного еліксиру, що його має Москва на „людовий фронт" Еспанії, таксамо, як і на нинішній французький уряд.

Порівнюючи Україну, нещасливу сусіду Московщини, з Еспанією, що лежить на протилежнім кінці Европи, може видатись неслушним парадоксом, але й Італія, Мадярщина та Баварія не були сусідами Московщини, як не є нею і напівзбольшевизована Франція. У великій грі національно-політичних сил Европи віддаль уже не має колишнього значіння. Еспанія з її напівфевдальними аграрними відносинами потребує реформи їх не менше, ніж Україна. Дуже потрібні також інші соціально-політичні реформи в Еспанії. Що вони не могли відбутися в часі світової кризи без повалення внутрішньої боротьби, зовсім зрозуміло. І оскільки ця боротьба могла б відбутись без зовнішніх впливів, у межах своєї Еспанії, вона без сумніву дала уже сказитиві висліди, не зважаючи на неодноцільний національний склад держави. На превеликий жаль, Еспанія не спромоглась оборонитися від впливів Москви, що намагається витворити всюди сознамінків своєї хижацької експансії, правлячи через анархію до диктатури своїх агентів під загально-відомим плащиком „людового фронту".

Московська опіка над Еспанією в останніх місяцях була незвичайно інтенсивна. Більшевицька преса присвячувала дуже багато уваги еспанським справам, зазначуючи перемоги „людового фронту", як совітські перемоги. „Ізвестія" приносили світлини членів перших еспанських колхозів і сільських совітів. Літературний агент московського уряду, Ілля Еренбург, повідомляв у безконечних фейлетонах „Ізв." з питомою собі балакучістю про свої авторушливі „бесіди" з еспанськими колхозниками та пролетарями. Московська пропаганда проти еспанських „фашистів та попів" не знала ані меж, ані перепон. Висліди більшевицької акції загально відомі.

Про теперішні криваві події в Еспанії слушно пише „Журналь де Женев": „Вибух був неминучий і нікого не здивував. Бітяне „людового фронту" в Еспанії був уже тяжкий. П. Хіль Робле повідомив кортеси, що в часі від 15. лютого до 15. червня зруйновано 160 церков; було 285 нападів на церкви; 334 убитих; 1517 ранених; 153 нападів на вулицях; 78 будов приватних і політичних локалів зруйновано; 106 загальних страйків; 320 частинних страйків; 10 цілковитих зруйнувань домів часописів; 33 нападів на будинки часописів; 271 положених бомб. У такий спосіб „людовий фронт" боронить волі. Признають, що вбиття п. Сотельон перепорнило міру терпеливости. Ситуація була неозерпна. Нездібність уряду вдержати повагу до закону, лад та суспільну безпеку мусіла довести до тяжких заворушень. Тепер ще не можна сказати, який висліл матиме рух генерала Франко. Еспанія ще не прийшла до кінця своєї кальварії".

Але вже й тепер можна з певністю сказати, що й у найгіршім випадку нинішній обезправлений рух, що його розпочала армія, не лишиться без добрих наслідків. Кров, пролита в боротьбі проти московської диктатури, розпалить усе паростки національного руху, без якого ніяке відродження держави та соціально-політичні реформи не можливі.

Теперішні події в Еспанії звертають наново увагу цілої Европи на руйнищицьку акцію московського імперіялізму. Зверпуть вони на себе очевидно й увагу французьких національних партій. Може вони викличуть у французьких патріотів сумнів щодо доцільности „легальної" боротьби проти партій, що зробили з французького парламенту машину до голосування, покірну з Москви. Кріваві події в Еспанії є очевидно в деякій мірі частиною того загального руху, що в різних формах прямує до тої самої мети: справжньої державної незалежности кожної нації, терористичної чи недержавної.

М. Данько.

Найпекучіша справа.

I.

Злегковаження недуги організму, за пізне чи невміле її лікування завжди кінчиться катастрофою для людини. Куди трагічніші наслідки викликує затяжна недуга цілої суспільности або бодай одної верстви народу. Злегковаження цієї затяжної недуги кінчиться завжди катастрофою для цілої нації, бо кидає її на дно революції, а нерідко доводить до упадку навіть сильну державу.

Такою затяжною недугою багатьох суспільностей було закріпощення та визласнювання селянства, такою болючою проблемою українського народу по цей бік Збруча є страшне перенаселення українського села та повне закріпощення большевиками українського селянства за Збручем.

Неполагоджена як слід селянська проблема вже нераз завважила на терезках доль багатьох історичних народів та довела їх до упадку. Саме тому завалилася могутня імперія римських цісарів, бо в хвилиною підбою багатьох народів, головно Єгипту, довіз дешевого збіжжа до Італії підорвав основно рільні варстати римських селян. Наслідок був такий, що збіднілі селяни масово покидали ріллю й емігрували до Риму, де збільшували юрбу голодного пролетаріяту, жадну panem et circenses — „хліба і розваг"; юрбу, що оплескувала кожного узурпатора-цісаря, який вмів більше роздати даром збіжжа та уладити величавіше циркові ігрища у формі боротьби гладіяторів або кидання християн на поталу голодним звірям. Ця деморалізація відбилася головно на дусі римських легіонів, до яких напливало щораз то менше загартованих римських селян, а деморалізований плебей з Риму вносив лише духа анархії до здисциплінованих римських когорт. Ось тому римські цісарі були принаволені наймати до оборони своїх довгих кордонів войовничих „варвар", недеморалізованих ще вигідним, легким життям у Римі. Вислід цієї політики розкладання підстав нації — селянства, був такий, що наємні війська германців збунтувалися, знеславили Римом і завалили західно римську імперію.

Так мститься доля на тих керманичах держав, які впору основними реформами не запобігають лихові, не вилікують доцільними реформами твердих основ кожної нації — селянства перед матеріяльною руїною і вслід за тим перед розкладом моральних чеснот селянства.

А вже класичним зразком злегковаження з переведенням своєчасно основних реформ для селянства була царська Росія. Так Царська Росія з велитеськими запасами управної землі відтягалась з аграрними реформами аж до першої революції в 1905 р. Започатковані Столипіном реформи з наділенням землею розкріпачених пів століття тому селян скінчилися з хвилиною його вбивства. І це страшне невдоволення селянство, головно на В. Україні, використали прекрасно большевики, щоб знищити не лише всіх своїх ворогів, але теж своїх грізних претендентів до влади — інтеліґенцію. Правда, червона Москва завела нову панщизну на селі перевівши насильно колективізацію та вигинивши штучним голодом міліони опірних селян, які спершу з зброєю в руці як повстанці, опісля пасивним спротивом боронились і далі борються перед безглуздими експериментами большевицького уряду. За ці свої експерименти заплотять ще комуністи морем крови при нагоді нової війни.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ул. Вайглівська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 30 х 100 см. Тел. 252-54.

Чого вимагатиме воєвода Білик від старостів.

Аг. „Вохуд" повідомляє: В пятницю відбувся у Тернополі з'їзд старостів тернопільського воєводства. Після звітів старостів про загальне положення в поодиноких повітах новий воєвода Білик подав свої напрямні до дальшої праці в ділянок: політичної, суспільної, господарської і суспільної опіки. Воєвода доручив, щоб старости у своїй праці спиралися на всесторонньо зрозумілім почутю справедливости і пошанування права а то в інтересі громадян без різниці релігії і національности. Воєвода спеціяльне зацікавлення виявив у справах рільної культури, зовнішнього вигляду міст та осель і освіти.

Вкінці воєвода підкреслив, що звідомлення старостів з терену мусять бути основні і правдиві. Після того віцеворода Непольчицький та начальники відділів обговорювали актуальні організаційно-адміністраційні справи.

Чудовим теж зразком загарбання з основними земельними реформами є Еспанія, в якій „лікарі" з „людового фронту" згідно з вказівками червоної Москви використали невдоволення селянства і при виборах до кортезів (парляменту) в початком в. р. здобули велику більшість та довели своїми соціялістично-комуністичними експериментами цілу державу над беріг пропасти, вкінці до страшної домашньої війни. Чи вдасться ще нині еспанським патріотам розірвати комуністичну петлю, яку закинув червоний Комінтерн на шию еспанської нації, щоб руками несвідомих її синів запалити нову заграву війни в Европі — покажуть вже найближчі дні.

II.

Тому не диво, що на тлі страшної господарської скрути, що довела селянство, взагалі рільну господарку до повної невиплатности, заговорили в Польщі в останньому часі про необхідність не лише приспішити, але також радикально перевести започатковану земельну реформу. Нема двох думок, що уряд хоче теж спечи при цій нагоді свою політичну печеню і приєднати собі ось так широкі кола не лише селянства, але також інтелігенції, тісно звязаної зі селом.

Якжеж виглядає справа парцеляції в Польщі? „І. К. Ц." з 25. липня ц. р. пише, що від 1919 до 1935 р. розпарцельовано в Польщі 2,326.000 га землі. З того простору воєвідські уряди (раніше, до кінця 1933 р. земельні уряди) розпарцелювали 568.320 га між 130.545 осіб, державний Рільний Банк розпарцелював 73.606 га між 12.958 осіб, землевласники розпарцелювали 1,540.998 га між 478.846 осіб і вкінці на просторі 143.067 га створено 7.848 господарств для військових. Крім того в тому часі переведено комасацію 589.000 господарств (головно в корінній Польщі) простором 4,052.000 га, з якого змеліоровано коло 400.000 га.

Щоб перевести тепер радикальну реформу уряд задумує збільшити запас вільної землі. З тією метою підготовляє зміну закону про земельну реформу з 28. грудня 1925 р. в тому напрямі, щоб зменшити дотеперішні норми 180 гектарових, а на східних землях 300 гектарових господарств тим землевласникам, які самі господарять. Крім того мають зменшити теж простір тих великих господарств, власники яких управляють на широку мірку промислові рослини, напр. цукрові буряки, ріпак і т. д. Далі мають розпарцелювати вільні запаси землі самої держави та різних самоуправних і публичних установ. Словом, земельна реформа — як пише „Польска Збройна", отже орган найбільше збли жений до теперішнього уряду, а передовсім до рішального чинника в Польщі генерального інспектора збройних сил ген. Ридза-Сьмігдого, — є найбільше пекучою справою, яка вимагає основної розвязки.

ОБЛІҐАЦІЇ

3% Преміов. Позички Будівельної
4% Преміов. Позички Інвестиційної
5% Державної Ренти Земельної
6% Позички Народової (від перших власників)

приймає до конверсії на

4% Позичку Консолідаційну

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE
SPÓŁKA AKCYJNA
ВІДДІЛ У ЛЬВОВІ
ВУЛ. ГЕТЬМАНСЬКА 10.

Здається, що нам, українцям, як селянському народові, слід лише приглянути актуалізації цієї дійсно найпекучішої проблеми — українського села, що вже дуситься від страшного перенаселення, безробіття. Здається, що нам слід бажати як найбільше радикальної реформи, бо нечувана нужда пхає українських безземельних і малоземельних селян, отих найбільше використовуваних робітників по панських дворах, до актів розпуки, до проливу крови (відомі події у Рудеччині і в Переворшині).

Але тут насувається негайно на думку прикрий досвід з парцеляцією в останньому столітті. Прикрий досвід, що вимовою злиденного животіння українського села пригадує кожній вдумливій людині, що це дійсно страшне положення українського селянства парцеляція лише ще більше загострила. Ось до світової війни, в роках 1852—1912, коли в Галичині не було обмежень з продажею землі, **українські селяни змогли докупити собі всього ледви 38.000 га.** Одночасно в роках 1880—1910 аж **237.000 га землі опинилося в руках польських кольоністів,** здебільша із Зах. Галичини, яких прибуло за згаданих **30 років на українські землі аж 318.589 осіб.** Сталося це тому, що тоді грав вирішну ролю національно-політичний чинник таксамо, як і тепер грає.

По війні скольонізовано в Галичині **знову 294.484 га між напливове польське населення.** Незалежно від того під військову кольонізацію занято на Волині до 1. січня 1923 р. **112.000 га,** на Полісі 133.000 га землі, головно православної церкви.

По війні до 1923 р., отже в часі найбільшого розмаху кольонізації на українських землях, не попав майже ніодин відсоток із згаданих розпарцельованих просторів в українські руки. Щойно пізніше в рр. 1927—1930 вже дещо землі попадає і в українські руки, бо землевласники не притримувалися норми, що лише 5% землі може перейти в руки непольських селян. Згодом господарська скрута припинила зовсім парцеляцію. Одночасно в тому часі український селянин за солені гроші відкупив трохи землі в д польських кольоністів, які дістявши землю майже даром, так господарили, що позалазили по вуха в довги. До того на таку продажу не треба було дозволу земельних урядів.

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він є, але несправний — там його оживіть!

Використаймо грибні багатства!

(Із статтей на економічний конкурс „Діла").

Карпатська Верховина разом із Підкарпаттям належить до найбагатіших грибних країн Европи. Ростуть тут у великому багатстві білі гриби, гриби підберезовики, козарі, сморжі, рижики, печериці, хрупілі білі (ці останні мало знані, бо ростуть під землею). Всі названі гриби належать до першорядних порід і надаються до промислово-торговельних цілей. На жаль не можу подати статистичних даних, кілько річно продається у нас грибів, бо урядова статистика не подає в окремій рубриці торгівлі тим продуктом. Однак можна припустити, що ця кількість буде доволі поважна. Автор цих рядків мав змогу переконатися і прослідити грибний стан лише в кількох селах Скільщини, а саме: Козьовій, Оряві, Погарі, Головецьку та Тухольці. На підставі лише дуже загального обрахунку згадані села можуть дати 8 тон грибної сушні, при середнім урожаю. Кількож є сіл у цій Верховині, де гриби також ростуть?

Грибна справа в нас занедбана і під оглядом науковим, і промислово-торговельним. Інші народи, як чехи, німці, французи, італійці і

ЮЛІЯН ОПІЛЬСЬКИЙ.

Нащадки Гіпократа.

Цей сатиричний образок на тему діягностики і засобів лікування дифтериту, якого старинні не відріжняли від шкарлятини і кору — автентичні.

У гостинниці „Під Пяним Дельфіном" на торговищі товару forum boarium було пусто, глухо, та саме тому мило і захисно. У вогнищі горів весело вогонь, при якому куховарила завзята стара невільниця „кавпона" Споруса і наповняла повітря апетитним пахом вудженої солонини, цибулі, морської риби та старої, перестоялої оливи з торішнього збору. Ця атмосфера була видко понутру господареві та його двом гостям, що сиділи на лежанках самітньо біля шинквасу в куті льокалю, бо лиця всіх трьох були незвичайно веселі й усміхнені.

— О, ти, найбільша зпоміж усіх богине! Завдяки твоїм Фльораліям уся наша голота вганяє по собачій жарі камяних вулиць і радіє достатками та щастям чепурунів і багачів, а нам залишає всю вигоду й тишу цього любого кутика!

Ці слова сказав чоловік у зрілому віці, одітий у подертий плащ і брудну туніку, та прикрашений гарним, нічим спілий гранат, лиску чим носом фахового п'яка. Був це Гермасе, родом грек, клієнт дому претора Грата і „тінь" його сина Люція.

— Справді, затишний це куток для таких „бібул" (пяниць) як ти, Гермасе, або як ученій Хрізолаос, та для мене, як власника цієї проклятої буди, є ще джерело всіх журб та прикрощів, якими Фурії у Тартарі карають душі злочинців і християн!

— Брешеш, друже, зерзеш, нічим раб, якого переловили на крадежі та положили на муки — відповів Гермас. — Збираєш динари і стерції до грубого мішка, позичаєш гроші на лихву і знаю, що маєш уже два комірні доми на „vicus Fuscus". Отже навіщож завуджуєшся у вонючій коршмі нічим вулкан під Етною, замість наповняти черево горохом, солониною й вином, лежати біля холодного „імплювію" та обманювати в грі в кости сусіда Карпіона?

— Ех! — боронився „кавпо". — Не гадай, Гермасе, що перелоги за Титовим Лукom є поросші асфоделями. Приглянешся краще, це бур'ян і кропива. А ще більше бережися там сісти, бо ще швидше встанеш і проклинатимеш хвилину, коли забажав ти шукати спочинку на ліжку Несса. Гріш з дня на день тратить вартість і чим більше його збираєш, тим менше маєш. За кілька динарів божеського Августа, Веспазіяна або навіть Траяна, зараз дадуть тобі цілу жменю гроша, з якого можна хіба поробити гудзики до плащів...

— Бо ти дурень, Споре! — обізвався тубальним голосом гість, який мовчав досі. — Якщо Цезар у своїй божеській мудрости розпускає срібло міддю, так чому не мав би ти підпустити вина — водою?

— На Фурії й Медузи! — перебив Хрізолаоса Гермас і з уданим жахом зірвався з місця. — Чи знаєш ти, що позавчора у вині нашого достойного приятеля закінчила життя риба, яку купив я живою на торзі? Стільки там могло бути води, що бідна тварина втопилася у рідній стихії? Щож зробимо, коли води буде ще більше?

Хрізолаос спорожнив чарку і старанно обтер бороду полою плаща.

— Я, — відповів, — не боюся зовсім втрати майна і то завдяки Меркурієві. Бо оглядний і обережний переможець Аргосу усунув із шляху мого життя всі добра, які могли би мій ум привязати до світової суєти.

— Зваживши, що ти сьогодня зїв достатньо „prandium" і пеш уже друге дзбанятко фалерну, гадаю, що й ти не є без гроша! — завважав „кавпо", кидаючи цікаві погляди на туніку гостя, яка сильно віддувалася на череві.

— Ось і розвязав ти загадку Сфінкса! Справді, маю гроші, а то завдяки засаді, якої навчив мене великий мій учитель Гіпократ. Бач я ніколи не забуваю, що:

В лікаря сила велика, більша ще міць у Гекати,
Але природи рука люд свій спасе від обох!

— Ах **правда! Видко заплатив тобі претор** Грат за лікування молодшого сина! — догадався Гермас. — Його старший брат це мій друг і казав мені вчора, що хлопчина ще живе, хоча було при ньому аж шість лікарів...

— Так, живе і буде жити, бо з цілої шістки залишився тільки я сам, — відповів Хрізолаос, а лице старого сатира злагіднило на згадку про хлопчину. — Люблю цю дитину, бо слухняна й винослива. Тому саме виголосив я нині у присяді претора-батька ось який дистих:

Хоча шість лікарів лікувало тебе, сину Грата,
Ти переміг їх знання; слава за це тобі й честь!

Тимто не дивно, що сухоребра моя мошонка виповнилася динарами, а дома маю ще новий плащ і дві барвисті туніки!

У цю хвилину в гостинницю ввійшов сутулуватий добродій зі закривленим носом, середнього росту у темній лацерні, одягнений чисто та багато. За ним ступав невільник теж з типово семітськими рисами обличча, та чорний ніччим гебан. Гість привитався з Гермасом і Хрізолаом, замовив вечерю, хліб та вино і повернувся просто до Хрізолаоса.

— Щож там з малим Гратом?

— Догоряє! — не загикнувшись відповів грек, — а я, як бачиш, славний Йосифе, втік перед гнівом батька до шинку!

Гість засміявся злісно.

— Знав я про це згори і радію, що Ескулап

т. д. давно вже зуміли її зорганізувати, так під оглядом перерібки, як і торговлі, через що здобули й опанували грибні світові ринки. У нас, на жаль ще досі грибна справа не зорганізована, а техніка перерібки стоїть ще на найнижчому ступні, бо жаден народ в Европі не сушить так грибів, як це в нас ще роблять.

Для прикладу візьмім хочби найважнішу перерібку, саме сушню грибів. Далеко в горах, де гриби найкращі та є їх найбільше, збирають наші верховинці, частину самі споживають, а решту сушать, доречі дуже зле і продають їх за марний гріш. Зле висушені гриби продають у найближчому місточку, або купує їх на місці купець-посередник. Дуже часто трапляється, що в горах ще й досі торговля грибами відбувається через заміну — за гриби нитки, голки, нафта, блаватні товари і т. д. — при чому не важать грибів, лише на „міру" вінець по пас, по коліна і продавець ніколи не знає, яку вартість і ціну має його товар, та які є вимоги міських консументів. Від посередника гриби переходять з рук до рук, аж вкінці дійдуть до гуртового складу, що торгує грибами лише тоді, коли є на них урожай та сприятлива кононктура. Від гуртовика переходять гриби за границю або до споживчих крамниць у більших містах, а звідсіля за солені вже гроші, бо кожний посередник мусить заробити, до рук консумента.

Першим кроком, аби рушити цю справу з мертвої точки, це пропаганда грибознавства, щоб збудити зацікавлення громадянства, тим самим побільшити кількість істивних порід, а через це збільшити консумцію. В теперішніх часах загальної кризи і зубожіння, буде це мало величезне значіння, бо дасть бідному населенню добру й дешеву їжу, що частинно заступає мясо, з другого боку дасть кращі доходи саме нашим найбіднішим, Богом і людьми забутим верховинцям.

Щоб використати багатства грибів треба зорганізувати перерібку грибів та втягнути її в рямці кооперації. У грибних околицях кожна кооператива повинна занятися скупом сирих грибів та їх перерібкою. До цього вона повинна мати власну сушарню, де можна би раціонально сушити гриби. Кооператива висилала би сушню грибів до централі, а ця до рук консумента або за границю. Централя опрацює і розішле до кооператив технічні вказівки, як сушити і сортувати гриби, водночас подасть способи опакування. Можна влаштувати у грибних околицях грибознавчі курси про збирання, сушення і перерібку грибів, аби спопулярнизувати цю ділянку та навчити як їх переробляти. Коли по таких напрямних піде робота у цій ділянці, то можна сподіватися, що в короткому часі навчимо наших верховинців раціонально сушити і переробляти гриби, втягнемо її у рямці кооперації та розбудуємо ще одну ділянку нашого національного промислу.

Який вигляд на розвій має ця ділянка?

Передовсім треба звернути увагу лише на сушення грибів, бо воно все буде поплатне і буде мати збут, без огляду на те, який буде врожай на гриби та яка буде їх подажа на ринках. Передовсім надається сушня у всяких видах на експорт, до Америки. Одначе, щоб цей ринок здобути, мусимо нашу перерібку грибів пристосувати до психіки американця, що звик до півфабрикатів і такий товар йому подати, що давно вже зробили інші народи, як французи, італійці, чехи і т. д.

Треба не тільки їх сушити, але й маринувати, покищо на домашний лад та для власної потреби. Зате солення грибів може відбуватися на велику скалю і з метою на експорт. Величезні багатства істивних рижиків у карпатській верховині загалом невикористані і вони з року на рік марнуються. Соленням грибів можуть занятися кооперативи. Стерилізація грибів також може гарні вигляди на майбутнє, а передусім, як фабрична продукція. Вкінці виріб грибної муки не вимагає жадних уряджень, зате має великий попит і збут за границею.

Грибна справа дуже актуальна, а її організація не надибує на трудноші. І коли це зробимо, то зробимо велике діло, бо прийдемо з поміччю нашим найбіднішим верховинцям і не допустимо до дальшого вимиру, як їх досі на грибах використовувано.

Теодор Фотинюк.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ

УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН

улаштовує фірма

„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 1-2

Чорноморські проливи й Україна швайцарськими очима.

Вступна стаття у 196. числі відомого щоденника „Журналь де Женев" містить під наголовком „Монтре, нації та меншини" і порушує питання, якого ми вже давніше торкалися на сторінках „Діла", а саме: зв'язку між справою чорноморських проливів і визвольними змаганнями України й Кавказу.

Шукаючи причини турецько-совітського напруження, що виявилося було підчас конференції у Монтре, автор згаданої передовиці пише: „Ізвестія", нарікаючи на Туреччину виявляють слабість і Ахіллеву пяту СССР, а Літвінов на самій конференції разу-ром твердив, що для Совітів необхідно замкнути проливи для ворожої фльоти. Поправді Туреччина не має чого боятися союзу з большевиками: не СССР буде боронити Туреччину, а Туреччина СССР і то в його найвразливішому, найбільш невральгічному місці. Тому большевики мають підставу боятися за вірність свого союзника, який у слушний момент може змінити фронт, отвираючи проливи противсовітським фльотам. Бо в інтересі Туреччини булоб мати сусідами по той бік Чорного Моря Україну і Кавказ — тоді не існувало би і само питання проливів.

Там находиться найбільш загрожене місце СССР. Майже всі совітські побережа Чорного Моря належать до союзних республик, заселених немосковськими народами. Москва саме тому так боїться за Чорне Море, бо вона знесовує собі небезпеку від ворожих націй, які вона гнете й експльоатує: української, грузинської та інших кавказьких; націй, що через проливи тримають звязок за Заходом і що разом мають 80 міліонів мешканців, себто половину населення СССР. У Монтре має рішитися, які сильні мають бути ті окови, яких ключ тримають непевні руки Туреччини. Совіти є спільниками царського імперіалізму; Літвінов розуміє, що друга кримська війна розбила б Сталінове царство".

Стаття стоїть справді на висоті цього поважного женевського щоденника, який у відрізненні до більшої частини західної преси — пильно слідкує за змаганнями України та інших чужонаціональних областей СССР і не жалує для них місця на своїх сторінках. Таку поважну аналізу сучасних дипльоматичних питань під кутом нових майбутніх визвольних змагань надибуємо на жаль нечасто на сторінках нашої преси.

СУКНА

РУДОЛЬФ СВІТАЛЬСЬКИЙ — ТАДЕЙ ҐАЄР
Львів, Баторія 20. — готель Саський.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПЕРШОРЯДНИХ МАТЕРІЯЛІВ МУЖЕСЬКИХ.
Ціни низькі. — Догідні умовини сплат. — Кооперативам відповідний рабат.

Культурно-освітній рух у Скільщині.

Корчин Рустикальний має у Скільщині свою славу в ріжному значінні. Цим разом приходиться згадати про нього додатньо без застережень. Заходом п. Омеляна Сойки, абсольвента учит. семінарій, відбувся тут 12. ц. м. концерт у честь Ів. Франка. Про значіння Франка як письменника і вченого виголосив популярний реферат місцевий парох о. Гр. Воскрес. Гарно співав мішаний хор, що під управою п. Сойки відспівав чотири концертові точки. В програму увійшли крім того два дуети й одна деклямація. Сала місцевого Народнього Дому була переповнена (коло 500 осіб), переважно літніками, що нагородкували кожну продукцію грімкими оплесками. На другу неділю, 19. ц. м., аматорський гуртик читальні „Просвіти" відіграв з успіхом комедію „Пошились в дурні", а на найближчу неділю, 26. ц. м. приготовляє „Одруження" Гоголя. Слід теж зазначити, що заходом місцевого Народнього Дому відбулися давніше концерти в память Бат. Олесницького і в честь Нат. Кобринської (заходами кружка Союзу Українок), а на будуче приготовляється поміс сіл Скільщини. Словом: культурно-освітня праця на цілій лінії!

В сумежному селі *Корчині Шляхотському*, що знаходився в останніх роках під сильним впливом поляків, іде теж культурно-освітня акція. Аматорський гуртик місцевої читальні „Просвіти" відіграв 19. ц. м. одну сценічну картину в стодолі Петра Корчинського. Сотнє, хоч уражінець, не хотів дати під виставу громадського дому, що стоїть пусткою. Читальня, що існує всього рік, розвивається без огляду на перешкоди і дала вже цього року три аматорські вистави.

Історичні урвиська скель, що як останки старовинного замчища приналежать віддавна туристів, світові більше знані, ніж саме село *Урич*, що своїми водами тягнеться до горішнього Стрия, а своїми господарськими інтересами до бориславського чи там східницького нафтового району. На території Урича находяться теж джерела нафти, що опинились, як звичайно, в чужинних руках. Одначе попри заробки на копальнях населення не забуває про культурно-освітні справи. Місцева читальня „Просвіти" не лишилась позаду інших читалень і дня 19. ц. м. влаштувала концерт у честь Шевченка. Починається головно мішаний хор, що під управою Богдана Сенишина відспівав удачно кілька пісень. Була теж деклямація. Читальняне сала була повна слухачів. Приготовляються дальші імпрези.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

так швидко і так діймово покарав тих, що сумівалися про знання й уміність його слуг. А тепер скажи „колега", чому висміваз ти у приявності претора наші ліки і виводи, та не дозволив малому спустити крови?

— Тому, що знав я, що ці виводи не мали змислу, а ліки не могли мати успіху, — відповів спокійно грек.

— Якто? — закукурічився Йозефус, — колега важиться твердити, що медицина...

— Тільки помагає природі, отже не повинна їй шкодити! — закінчив спокійно Хризолаос.

Йозефус пирхнув носом, але що „кавпо" приніс йому саме вечерю і хліб, то почав їсти. Їв голосно, плямкаючи язиком, як звикли їсти раби й жиди, а накінець віддав остачки невільникові, щоб доїв їх на порозі таверни. Опісля попив вина й перевів дух.

— Геврека! — крикнув, посмакувавши. — Вчора кушав я omphacium (квасець) якого треба мені було до ліків і на Бакха, знаю вже, що він походить з твоєї Споре, пивнице!

— Дивувася й я, — спокійно повагом відповів „кавпо", — чому стільки похоронів переходить в останньому місяці через „forum boarium". Тепер знаю вже, що це твоя праця і твоя заслуга, о, пане!

— На Юпітера! — вмішався Гермас. — Від голини слухаю про гроші, ліки та вино, а не знаю нічого про найважніше, задля чого прийшов я властиво до цієї вонючої ями. Всі знаєте, що тісні зносини важуть мене з „фамілією" претора Грата, я тут уже від пятьох днів „номенклятор" не хоче зголосити мене достойному Антистієві. Розкажіть-жеж мені про недугу малого Кая, щоб міг я відповідно повестись підчас найближчої розмови з претором, чи його старшим сином.

(Докінчення буде).

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 19—25

Апостольський Делеґат між канадійськими українцями.

Апостольський делеґат Екц. Андрій Кассуло, вертаючись з Евхаристійного Конґресу, що відбувся у Ванкувері, відвідав греко-католицьку парохію в Мондері і взяв участь у торжестві Прес. Серця 19. VI. ц. р. Разом з Апост. Делеґатом приїхав до Мондеру Преосв. Кир Василь Ладика. Напроти обох Достойних Гостей вийшла велика процесія зі світлом у руках: черці, Сестри Служебниці, Марійські Товариства, шкільна молодь і велике число вірних. Перед монастирем о. Севастіян Шевчук ЧСВВ виголосив привіт від монастиря з проханням благословення. В церкві о. протоігумен Нафкратій Крижанівський ЧСВВ відчитав і вручив Апост. Делеґатові привітну адресу від мондреської парохії св. Ап. Петра й Павла. Потім промовив Преосв. Кир Василь.

Апост. Делеґат промовив до зібраних, підкреслюючи, що український нарід у Канаді відзначується великою побожністю і сильним привязанням до катол. релігії і своєї Церкви. Вкінці уділив апостольського благословення. — Вітає Преосв. Кир Василь відправив архієрейську Службу Божу, підчас якої уділив діяконських священств Сильвестрові Гладкому. Багато вірних приступило до св. Причастія. Апост. Делеґат увесь час пильно прислухувався нашому богослуженню. Він висловився потім цими словами про наш обряд: „У вашім обряді висловлені всі найніжніші почування людської душі: сум і біль, покора, подяка, просьба, радість і тріюмф. Український нарід, що має такий чудовий обряд і виявляє таку щиру й живу побожність, певно не пропаде".

Пополудні Апост. Делеґат оглянув монастир і новіціят оо. Василіян, дім Сестер Служебниць та український шпиталь, де відвідав зокрема кожного недужого й уділив апостольського благословення. Прощаючись, Апост. Делеґат обіцяв розказати Св. Отцеві про життя і працю мондерських українців. („Українські Вісти" в Канаді).

—o—

Нині у неділю у Театрі Режисерських студій:
„Малощо же жіч пошлюбна", комедія Елліса.
У понеділок театр не чинний.

Наступ повстанців на Маляґу.

ДЕСАНТ ПІД ОСЛОНОЮ НОЧІ.

ҐІБРАЛЬТАР, 25. 7. Райтер. **Два повстанчі відділи переплили Ґібральтарський пролив на кораблях з погашеними світлами; вони висіли на беріг біля Альжесірасу і помашерували на Маляґу.**

СЕНЗАЦІЙНА ДИМІСІЯ.

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. **Еспанський шарже д' ефер в Парижі дель Кастільйо Кампос зложив димісію.**

В ПОДВІЙНОМУ ОСВІТЛЕННІ.

ЛІССАБОНА, 25. 7. ПАТ. Мадридська радіостанція подає, що частина повстанчих військ у Ґадарама розбита. Кіепо де Ліяно попав у Севіллі у скрутне положення.

Навпаки повстанча радіостанція повідомляє, що похід на Мадрид йде щасливо. Одна кольона йде зі Саламанки на Авілю, друга з Валлядоліду і Бургосу на Вілляляда, ген. Моля дійшов до Льозаріо, Прімо де Рівера — до залізниці Мадрид—Валенсія.

Невдала змова на острові Куба.

ГАВАНА, Куба. Військова влада відкрила, що тимчасовий президент Куби в 1933. р. д-р Рамон Грав Сан Мартін, є провідником нової ґрупи людей, що хоче викликати революцію. Він підготовляв бунт проти теперішнього президента Мігеля Ґомеза. У звязку з викриттям змови арештовано багато військових старшин, крім того видали приказ арештувати ще 150 інших.

Присилайте передплату!

Новий Ґібральтар.

Італія укріплює острів на Червоному Морі.

ЖЕНЕВА. — Стала голосною одна сенсація, про яку дуже тихенько говорили. Ще перед італійсько-абісинською війною тайним договором відступив французький міністер Пер Лявель кусень землі на побережу французької Сомалії, величини 800 квадратових метрів, а разом із ним маленький острівець Думейра для Італії. Тепер показується, що Італія укріпила цей острівець і могтиме заборонити Англії переїзд через Суезький канал до Червоного моря та до Індій. Правда, Англія має там свій укріплений острів Перім, але він віддалений лише 15 миль від італійського, отже італійська залога зможе обстрілювати англійську на випадок війни.

Цей маленький острівець називають італійським Гельголяндом, на лад німецького острову Гельголянд, відступленого Англією Німеччині на своє нещастя за царювання Вільгельма II.

Коли англійський уряд довідався про відступлення острівця Думейра Італії, почав робити приготування для зміни морської дороги до Індій. Мусить покинути Суез, а зробити головну базу в пристані у Полудневій Африці. В той спосіб приготувалися до італійсько-абісинської війни знищили значення Суезького каналу для Англії.

Думейра стане тепер італійським Ґібральтаром на Червоному морі.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Югославянський трибунал оборони держави засудив послів, що 3. березня робили замах на прем. Стоядіновича, а саме одного на 15 літ, інших на 5, 4 і 1½ року вязниці.

Італійці пацифікуючи околицю Ґаррару, розбили відділи б. абісинських військ. Після довгого, важкого походу військо ген. Джелассе заняли 22. ц. м. Агге Мариям в осередку Абісинії.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

Р. КУПЧИНСЬКИЙ.

В рідній селі.

(Докінчення.)

Маленька стація: Заболотці. Була вона колись для мене і дуже приємна і дуже осоружна — знежено від того, чи я приїздив на ферії, чи від їздив з них. Вже від Ожидова заглядав я крізь вікно, чи не вино заболотецького горбка, по якім вилася дорота до стації. І коли побачив його — я вже був дома. Зате, коли я їхав до Перемишля на дальшу едукацію (ще нині часом сниться вона!), то той сам заболотецький горбок доводив мене не до плачу. —

Нині стація Заболотці була мені тільки цікава. Як вона виглядає? Чи стоїть за будинком мурований бовдур до сушення сливок?!

Стація не то сама, кажуть, що більша, але мені видалася далеко менша. Те саме і щодо горбка за стацією і щодо битого шляху. Лишився в моїй памяти високий горб з широким шляхом, де все гальмували віз, а як відїздив з дому, то фірманові кілька разів наказували:

— А памятай, з горба добре загальмуй і помалу їть! А вважай но Лису, бо вона полошиться!..

Тепер мені той горбик такий смішний, а шлях такий вузенький...

Зовсім оправдане явище. Малі очі інакше міряють як великі, а дотого бачив я в житті стільки більших і великих горбів, стільки широких шляхів. Уявіть наприклад горб коли їздиться до Космача: станеш на горі, глянеш — аж у голові крутиться. Або шлях з Грузького до Єлисавету: можна по ним собудувати обісти, енкройти ланчик на господарку і ще по боках будуть два шляхи такі, як з Заболотець до мого села.

Виїхала по мене підвода справника кооперативи І. Курила. Виїхав сам власник добре вимощеним, гарно застеленим, господарським возом.

Їдемо...

Колись від стації до мого села тільки лани і лани. Їдеш літом, то як по срібнозолотім морі. Бють об вія срібні хвилі жита, золоті хвилі пшениці, а тільки на обріях зелені острівці сіл: на ліво Висіцька, на право Чех, так — Недзьбиці. А гентен далеко впереді зелений вал Воронятів чи їх відвоги — з Ясеновом і Пілґріцями.

Тепер не так. —

Що кільометер, то кольоніст, а під Висіцьком цілий орнсілок. Присів він на добрих полях, забезпечений кредитами і пробує господарити.

Питаю як кольоністи дають собі раду серед чужих людей і чужих обставин.

— Мало котрий добре господарить. Дехто продав дорого дешево куплене і вернувся назад звідки приїхав.

Тільки дехто. А багато хоч і недобре господарить, але земля добра — сидять.

Здалеку село моє таке як було. І гай праворуч. І могила в Стошні — здається козацька, і верби ліворуч над потічком. Але зблизька село як чуже. Продовжилось попри шлях, так, що взїзд зовсім інакший, а по війні відбудувалось так, що хат не пізнаю. Десь у памяти був високий пліт — нині хата при дорозі, десь була хата при дорозі — нині садок.

Церква, велика, трибашна, будована колись самими селянами без архітекта і затверджених планів — зникла з лиця землі. Якийсь час правили в приходській столові, тепер у тимчасовім бараку. Вже є плани і затверджені, але село грошей не має. Може й добре, бо я радив би десять разів міряти, заки вріжуть. Я бачив плани і не зашкодило — думаю — ще їх раз розглянути. Авжеж дасться ще щось змінити...

Коло бараку народ на Богослуженні, багато як на теперішні часи, мало як на кооперативне свято. Два священники місцевий парох о. Кінець і підгородецький о. Припляк.

Оглядаю народ. —

Змінився. Жінки в поганих блюзках, мущини в міським. Не видно вишиваних голів молодиць, очіпків у старших вінок, „либитових" запасок, вишиваних сорочок у дівчат. Зникли „чемерки" хлопців, довгі потоптинки в господарів. Нема ради — поступ...

Але завважую, і то так ясно як ніколи, що моє село инше. Фізично представляються люди далеко гірше. Шукаю оком високих дівчат, кремезних парубків, плечистих господарів — нема.

Деж поділся рід Кузьми — нашого довголітнього фірмана від „дугових" коней, що двома пальцями підносив чвертівку горівки до рід Кирика, чи як він звався, що два міхи пшениці під пахами витаскав на перший поверх млина в Бродах, де випадки, (забув назвище), що сімом хлопцям з сусіднього села порозбивав голови за те, що казали на нього „фіяк".

Нема їх. Куди не глянути — молодь мала, старші не дуже більші, а старих час приказує. Одним словом: не добре.

Моє село рахується за багацьке. Хліб іде на хліб і то питьований. Бідних, що примирають голодом зі свічкою шукати. Видно якісь інші причини цього сумного явища. Я не лікар, але чи одна з причин не те, що село тільки в себе женеться?!.. Тисячу, а нехай пятьсот літ — далі всі вже будуть кревними. „своє" — як у нас кажуть.

Стан багато гіршний від того, що я колись лишив.

Зате свідомість, освіта, організованість — куди куди! Тепер у селі і „Просвіта" і „Сокіл" і „Сільський Господар" і кооперативи.

На академії і добрий хор і добрі промови і вдалі деклямації, а по академії фестин.

На площі дівчата-сокілки в принисовім оди

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай"** Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зол
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу"**. Стор. 198. . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільканадцять ілюстрацій.

Барде Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 203. . . . . Ціна 2.50 „
Архітвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра"**. Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два том.
Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

IX. виказ

Зложили в Центробанку:

Союз Українських Кооператив у Копичинцях, осідок у Чорткові, зол. 50.— і кличе: Союз Українських Кооператив у Теребовлі, Повітовий Союз Кооператив у Борщеві, Українбанк у Копичинцях і „Побіду", кредитну кооперативу в Білій, осідок Чортків,

Кутковський Теодор, Львів, зол. 10.— і кличе: Бульбу Михайла і Гребенюка Михайла зі Сколього.

Марія Герасимчукова. Барзні Перетоки, зол. 10.— і кличе: о. Івана Логінського в Скоморохах, дир. А. Пелеха в Сокалі і д-ра Олекс. Льва в Тартакові,

Ярослав Стефанович, Львів зол. 5.—.

Д-р С. Шмігельський, Горлиці, зол. 5.— і кличе: д-ра Борисевича і Р. Кишакевича з Горлиць, о. дек. Лильовича з Мацини Великої, о. Злупка з Гладишова, о. Шуфлядка з Маластова, о. Дуду і д-ра Гижу з Вислок, о. Булата з Бортного, о. Гриця з Новиці, о. Середовича з Рихвалду, о. Ванка з Водиярки, о. Микиту з Розділя, о. Ардана зі Ждині, о. Юрчинського зі Смерекіщя й о. Хилика з Лося — всі з повіту Горлиці.

Д-р Мирослав Комаринський, Букачівці, зол. 5.— і кличе: д-ра Лотоцького В., Болшівці, д-ра Селянського Е., Кути, д-ра Чубатого В., Тернопіль, д-ра Шлемкевича П., Городенка, д-ра Шмігельського С., Горлиці.

Марія Шалинська, Ходорів, зол. 5,— і кличе: д-ра Івана Станька, о. Михайла Гірняка і Катерину Трембіцьку всіх з Любачева.

о. Мирон Колтунюк, Лукія, зол. 5.— і кличе Всеч. отців парохів сусідніх сіл.

Коваль Марія, Чортків, зол. 5,— і кличе: Ольгу Слапу в Струсові, Ольгу Кошобову в Сосулівці, Текслю Яхницьку в Павшівці і Марію Павлінкову в Теребовлі.

Петро Жук, зол. 4.— і кличе: Коцана Михайла і Магощького Осипа.

о. Микола Гриньовський, Коломия, зол, 2.—.

Прокіп Трач, ем. упр. шк., Конюшки, зол. 2.— і кличе: Миколу Романа й Іллю Шалацту в Рогатині.

Зложили в С.-Б.:

Районова Молочарня, Новосілки-Підгайці, зол. 40.— і кличе: сусідні районівки.

Д-р Ів. Рижій, Бібрка, зол. 6.— і кличе: д-ра Дудикевича, д-ра Кульчицького і д-ра Венгльовського, всіх з Бібрки.

Фелікс Лясківницький, зол. 3.— і кличе: Івана Лясківницького, Львів, Галю Романівну. Гай-Чижики к. Львова.

М-р В. Воробець, Львів, зол. 2.— і кличе: Романа Скреготу і Теофіля Вішку, Львів.

*

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи виключили, бо в цей спосіб зекономимо собі гроші і часу на часті й зайві пригадки (почтою). Підтримуйте нашу збіркову акцію! Зробіть її жвавішою! Нехай не бракне нікого у списку жертводавців! Цеж наш останній зрив.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: „Центробанк", Львів, Третього Мая 15. Чекове конто 143.467 з допискою: На Український Город.

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

Як спиняють працю „Лугів" у Теребовельщині.

(Допис з Кобиловолок).

„Луг" у Кобиловолоках, пов. Теребовля, інтенсивно підготовлявся до „дня весни" на 21. червня ц. р. Два тижні наперед Старшина „Лугу" внесла подання до староства за дозволом на це свято. На інтервенцію заступника голови І. Духницького в старостві заявили, що дозвіл буде на другий тиждень. Тому заступник голови казав видрукувати 100 афішів з програмою свята і їх поровносили по сусідніх селах. Тимчасом останнього тижня перед святом староство три дні по черзі казало приходити післанцеві з „Лугу" за дозволом на свято і вкінці відмовило дозволу з уваги на „політику" в Кобиловолоках. Не помогли теж інтервенції посла З. Пеленського у старостві.

Ця заборона пригнобила декого, але більшість луговиків і луговичок далі послідовно працює над собою. Нема дня, щоб на луговій площі луговички і луговики не грали ситківки сини", які за гроші вступили до „Стшельца". Заходом Старшини „Лугу" в Кобиловолоках удалося заснувати „Луг" у сусідніх місцевостях Янові, Деревиці та у присілку Кобиловолок Папірні. З хвилиною заснування „Лугу" в Папірні поляки заснували того самого дня вночі „Стшельца" і повели агітацію між нашими несвідомими хлопцями, щоби вписувалися до „Стшельца". На жаль, знайшлися ще деякі „русини", які за гроші вступили до „Стшельца". Заходи, яких уживають поляки, щоб приєднати наших хлопців до „Стшельца", найкраще ілюструє такий факт: Коли до „Лугу" вписався наш хлопець Крушельницький, „стшельци" негайно вловили його, завели до своєї домівки, засвітили свічки і голова „Стшельца" Міхал Сулимка та заступник голови Франко Гребенюк примусили його скласти присягу, що він (Крушельницький) ніколи не вступить уже до ніякої української організації, а свому присягу збереже в тайні. Після того новоспеченому „стшельцові" Крушельницькому дали гроші на черевики.

Крім того „стшельци" постійно нападають на луговиків та луговичок і бють їх, знаючи, що їм такі бійки минуться безкарно. І так 21. червня ц. р. напали стшельци зі солтисом Людвиком Туркевичем на луговиків підчас їх повороту з вправ і тяжко побили двох луговиків І. Келлера та Михайла Мельника, якому поломили руки, а також луговичку Марію Мельник. Ще того самого вечора тяжко ранених возили до лікаря, опісля привозили лікаря до М. Мельника.

Старшина „Лугу" в Кобиловолоках звертається до Української Парляментарної Репрезентації з проханням, щоб поробила відповідні заходи перед компетентною владою, щоб влада вглянула в ці ненормальні відносини та приборкала самоволю „стшельців" і дала змогу спокійно працювати луговим товариствам.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Англійське військо покидає Каїро.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Вчора високий комісар В. Британії та премієр Єгипту підписали військової клявзулі договору, на основі яких британські війська залишать Каїро і перейдуть до дальших місцевостей.

Америка не може себе ізолювати від світу.

Традиційна американська політика, що стоїть за волю моря, може довести до війни — таку засаду обороновав в інституті політики при університеті Вірджінія британський банкір П. В. Алмі.

Власне воля моря завела Америку у світову війну, а не бажання зберегти демократію, як це звичайно говориться.

„Ви бачили найд Бельгії і не підвели ні пальця; ви приглядалися, як Франція тратила свої території; як Англія була вже майже побита і падала на коліна — а ви, американці, зберігали свою невтральність і не спішилися нікому сомагати. Це виглядало на цинізм засади „лессе фер" („хай буде, як хоче") — промовляв пан Алмі. Але як затопили Люзітанію, а на ній багато американців, тоді щойно Америка зрозуміла, що тут іде про її шкіру. Тоді вона зрозуміла свій інтерес станути на боці аліянтів проти Німеччини.

„Таке саме буде і в черговій світовій війні" — міркував на закінчення пан Алмі. Тому саме Америка не повинна ізолювати себе від решти світу, а змагати до забезпеки миру разом з іншими народами.

гу справно виконали ритмічні вправи, хлопці в гімнастичних сорочках скакали через „коня", тільки не багато людей дивилося на те все. Видно ще не цікаві на того роду пописи.

Вдома оркестра пригравала, власний буфет продавав чого тільки душа на селі зажрагне.

А проше оркестри...

Кожний музикант купував за свої гроші інструмент і — ясна річ — не могли інструменти бути в одної фабрики. Я не музика, але мені здається, що такі інструменти не можуть дати ідеального акорду.

Чи не подумалоб над тим „Музичне Тво" і не взялоб у свої руки достави однородних інструментів до наших сільських оркестр?!

В тім часі, як відбувалась академія і фестин — місцеві москвофіли зібралися у своїй читальні на нараду. Приїхав і їх покровитель Сенстуновичь, давніший управитель школи в селі. До його приходу нащадство до решти засівчувалось, а його приходом недобитки зібрались до купи і... самі не знають чого хочуть. Казали мені, що є між ними члени УГА. Шкода, що я не мав нагоди котрогось з них стрінути, був би зайшов у балачку про Чортків, Бережани, Вінницю, а то й Київ. Неодне згадував би з радісним усміхом і признав би, що таких згадок не можуть мати пани Свистуновичі...

Вечір застав мене на прихолстві. Високий, худощавий о. Кіналь нагадував мені батька, кімнати ті самі, навіть обставова подібна.

Чи можна подумати, що я зараз заснув, коли навіть спав у тій самій кімнаті, що колись, тому чвертьстоліття?!..

А довкола прихолства спало те саме село.

Те саме і не те саме...

В дечім гірше, в дечім ліпше, назагал інакше.

НОВИНКИ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— Затверджені владою **КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гавриєвич під проводом Д-ра Е. Дурдецла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухонки. 2445 1—15

— **Живець Черче,** вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 2—10

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 34-100

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 59-115

— **Виставу українського народнього мистецтва** відкрили 15-го ц. м. у Москві в центральнім парку культури. По промовах комуністичних достойників виголосили свої вірші присвячені Сталінові, Максим Рильський та Микола Бажан.

— **В Заліщиках** уведено телеграфічну і телефонічну поштову службу від год. 7-ої рано до 12-ої вночі, але тільки до 30-го вересня ц. р. — З Лобізві, пов. Ліско, ввели телеграфічну і телефонічну службу в обмежених годинах.

— **Пора скінчити з самоволею поштових урядовців.** Одна з дуже поважних українських фірм дістала дня 2-го липня ц. р. післяплату зол. 22.50 надіслату поштовим урядом в Яворові. Післяплата була надана помилково на адресу цієї фірми. Шоб справу вияснити, згадана фірма звернулася негайно письмом до поштового уряду в Яворові та залучила оплачену картку на відповідь. Ціла справа лежала лише в інтересі пошти, яка мала змогу похибку направити. Фірма видала певні квоти на порта, папір, працю і т. д. лише, щоб улекшити завдання пошті. Але уряд поштовий в Яворові не розглянув письма фірми з дня 2/7. 1936. р. і повернув його з дописком: „Uprasza się nadesłać pismo w języku państwowym. Jaworów, 3/7. 1936. — Nie przyjmuje." Печатка уряду поштового в Яворові з дня 3/7. 1936. р. та нечиткий підпис. Чи справді до урядів поштових можна на підставі закону висилати письма лише в польській мові? Та чи в інтересі пошти, як зарібкової інституції лежить ображувати своїх клієнтів та нехтувати їх права? Можеб відповідні чинники занялися тим доморослим „диктатором" яворівської пошти і з безробітної інтелігенції вибрали відповіднішого урядовця, що мав би не сіно, а мозок у голові.

— **Пожежі.** В Підгородцях біля Сколього вибухла 17. ц. м. пізним вечором у стайні Дмитра Бутима пожежа. Вогонь охопив швидко цілу його загороду й перекинувся на сусідні будинки Мик. Коника, Івана Ригала і Дорці Коника. Шкода почасти обезпечена. — В Галерчині, громади Пониква пожежа знищила дім і стодолу Романа Песюка. — Грім ударив у стайню Степана Матьовського в Маткові, де відкрили недавно мінеральні джерела. Пожежа перекинулася на сусідні будинки. Є кілька тисяч шкоди.

— **Хлопець, чи дівчина?** Польська змагунка в киданню ратищем Сментківна з „Варшавянки" піддасться цими днями операції, яка зміннть її пол. Сментківна стає мужчиною, як це трапилося з чешкою Ковбкою й англійкою Вістон. У спортових колах уже від довшого часу відносилися з великими застереженнями до жіночости Сментківної. Вона визначалася мужеською будовою тіла, мужеським зростом і голосом. При цій нагоді польські спортові часописи домагаються обовязкових оглядин усіх без виїмку змагунок.

— **Жирували на побожности** виключені типи з чину Братів місіонарів III. Ордену. Вони основували в Тернополі нелегальний Чин Кресових Братів-Місіонарів, якого одинокою діяльністю були... збірки на власну кишеню. Спритні ошуканці мали квестарські книжечки, навіть дозвіл адміністраційної влади; дістали м. ін. по 50 зол. від президента держави і з мін-ва закорд. справ. Під оком „спрежистої" влади йшла ця „добродійна" акція не менше ні більше, але повних 3 роки...

— **70-літній пастух** Ганс Кеніг із Розлуча дістався під поїзд перегаяючи худобу через залізничі рейки. Колеса паротягу розшарпали нещасливого.

— **Краєва хроніка.** У Трибухівцях, пов. Бучач злодії обікрали місцеву кооперативу на суму 100 зол. В кілька годин пізніше обікрали війта Трибуховець Е. Жданського, в якого вкрали гардеробу і 50 зол. готівкою. — Робітник Станислав Жук зі Старих Бродів поповнив самогубство. Причиною самогубства затяжна недуга.

— **Спека в Америці** пересунулася із заходу на схід. Вона така докучлива, що худоба гине в стайнях. Уряд нараховує 200 мільонів шкоди від посухи. Тут і там упав дощ. Але це тільки крапля там, де треба потопу. Колиб тепер і впав дощ у Норт та Саут Дакоті, Міннесоті та Небрасці, буде вже запізно, щоб урятувати жнива. На полі видніють лише сухі стебла збіжжя, хоч недавно були ще зелені. Пасовиська згоріли і земля червоніє. Худоба не має поживи, гине з голоду. Загалом посуха навістила половину землі Злучених Держав. У 10 стейтах навіть і дощ не поможе. Розпочалася акція за безпосередньою допомогою для 204.000 родин. Уряд наказав роботу на дорогах та проектах для збереження води. Тисячі фармерів дістануть тимчасово працю. Водночас уряд скуповує худобу на заріз, щоб запобігти винищенню і цілковитому зубожінню населення. Навіть у таких стейтах, де повно води, цього року фармері потратять жнива.

— **Канадійські безробітні облягають парлямент.** Більш ніж 1.000 безробітних заняли будинок парляменту стейту Альберті і примали його 10 годин, хоч проти них змобілізовано поліцію й коротівську канадійську міліцію. Вони домагалися праці. Дивним дивом, хоч провідники казали, що вони комуністи, не прийшло до звичайних комуністичних сутичок і вандалізму. Провінціяльний премієр Е. С. Манкінг приняв делегацію від демонстрантів і обіцяв зробити все можливе для злагодження безробіття. Тоді безробітні розійшлися, але обіцяли прийти назад.

— **Зріст фашизму в Америці.** Як подають американські часописи на заході Злучених Держав зростає число ріжних тайних організацій, подібних до „Чорного Легіону". Всі вони мають на цілі поборювання жидів, мають свої видавництва, роздають навіть летючки та брошури видавані „Імперіяльною Фашистівською Лігою" в Льондону. Намножилася ціла сотня таких організацій, які збираються тайно. Щоб ті організації стали поважним чинником в Америці, треба лише відповідного вождя.

— **День незалежности в Америці,** що його святкують 4-го липня кожного року дає в бійці багато жертв у людях. Цього року згинули з нагоди дня незалежности около 300 людей. Це в більшості жертви нещасливих випадків з автами, постріляння при „фєєрверках" та утоплення підчас морської купелі. В околиці Ню Йорку число смертельних випадків було цього року менше, бо поліція завдалегідь подбала про засоби рятунку.

о. О. ПРИСТАЙ. 64

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Під цим оглядом жили багато краще священики еміграції ірляндської, німецької, польської, французської, шведської і т. д. Ці народи мали в Америці досить своєї інтелігенції, що організувала для своєї розваги ріжні товариства і клюби на зразок наших „Бесід". У клюбі були часописи, більрд, шахи, карти й що найважніше — добране товариство. Окрім того духовенство інших народів мало свої станові організації, що дбали про духове життя своїх членів при помочі сходин, відчитів і т. п. Бодай чотири рази на рік відбувалися для них реколекції, де по грудах місіонарського звання, можна було освіжити свою душу й серце. Ці священики мали також свої манастирі, сестри служебниці та інші релігійні установи, що позитивно впливали на їх життя і ніяк не давали їм відчувати їх самітности. Їх сирітські захисти влаштовували театральні вистави, концерти, вечірки, тощо. На них приходили не лише куратори цих захистів, але і місцеві та сусідні панотці. Ось так минав їм час за душпастирською працею, переплітаною невинними та легкими розривками у приємній атмосфері культурного товариства, яке конче потребує для освіження ума кожний працюючий інтелігент.

Не так воно було в нас. Ми, таксамо як наші емігранти-робітники, відірвалися від пня в батьківщині, але ще ані на волос не зросдися з чужим американським суспільством. Та навіть українські робітники, що жили в гуртах з односільчанами, або познайомившись з іншими земляками і покумавшись з ними, не відчували в такій великій мірі відірваности від рідного пня, як священики. Робітників було більше, іноді цілий гурт з одного села, а також вони мали часто рідню і взагалі більше можливостей, щоб утихомирити свою тугу за батьківщиною і звикнути до нових життєвих умовин.

Український священик мав у своїй парохії звичайно непевного дяка й простодушного, але й темного паламаря або церковника, що був прихильний йому, доки не підбунтували його проти попа. Крім них, не було ніодної особи, що з нею парох міг би поговорити й обмінятись думками, бодай про актуальні справи, не згадуючи вже про якісь там високовчені проблеми. Ще було йому дуже добре, коли мав біля себе свячку, що вела йому хатню господарку. Розмовляв з нею у вільних хвилинах, згадував „ліпші" старокраєві часи і за розмовою забував трохи на свої турботи. Але як взагалі нікого не мав у хаті, то мало чим він ріжнився від праздивого відлюдка, хіба тим, що з обовязку мусів показатися серед людей, шоб виконувати душпастирські обовязки.

Здебільшого українсько-американський священик був вязнем приходства, звідкіля не вільно було йому виходити. Бо, не дай Боже, як приніс бузько якомусь парохіянинові до хати сему або восьму потіху родини, а щасливий батько, калатнувши собі кілька чарок для гумору, пішов на приходство у справі запису до метрики, та щоб повідомити, що хоче ввести новородка на лоно Христової Церкви і — не застав священика дома! Вмить розлетіласяб страшна вістка по цілій парохії, що єгомость не тримається хати і не пильнує парохії. А вона терпить на цьому, бо люди відходять потім до цареславної церкви, що сусідує з греко-католицькою.

До театру або кіна не смів священик ходити. Колиб так хтось з „побожних" парохіян підглянув його там, зараз вдарив би у великий дзвін, що їх отець духовний заходить в такі місця, де дівчата „вифицкують ніжками". Ніхто не застановлявся, чи це поважний театр, та що взагалі в ньому грають. Безбожницьким демагогам вистачало протиставити два слова: піп і театр!...

Ще найбільше булоб подобалося парохіянам бачити свого священика щовечора в салуні при чарці, за одним столом разом з ними. Тут повинен він угощувати їх і забавляти. Але як міг би вдоволити всім? Всім годі постійно „фундувати"; кишеня хутко тріслаб від таких гостин. А покривджені, малиб право дорікати парохові на річному церковному мітінгу, що одним отець духовний справляють трактамент, а другим ні, хоч і вони належать до парохії.

Неможливо було також священикові вписатися навіть до найповажнішого американського товариського клюбу. По перше, якби довідалися про це парохіяни, почалисяб негайно цькування, що наш піп уже знюхався з американськими капіталістами, щоб „загирити до крихти трудящу масу українського народу"... По друге наші панотці не володіли англійською мовою, не стараючись, з якоїсь незрозумілої і дуже дивної причини навчитися по англійськи, хоч жили в Америці навіть кількаканцять літ. А без знання англійської мови не було найменшої користи належати до якогонебудь американського клюбу. Зрештою також членська вкладка в такому клюбі американців на рік 200 долярів і вище, була непідсилу для наших парохів. В них часто не було й дутка в кишені, тимбільше в тих, що не мали щастя парохувати на добрих парохіях, бо їм захочувалося організувати нові церкви та Україну в Америці.

•

Духовна влада влаштовувала раз на рік духовні вправи — реколекції у двох протилежних якнайдальше висунених місцевостях Сполучених Держав, щоб наші священики з усіх сторін могли взяти участь та спільно обмірковувати церковні справи. Однак це ніяк не вистачало. Бо цілий час реколекцій використовував отець прелєгент на науку для священиків, звичайно вивчену з книжки й виголошену без особлившого зацікавлення. Крім того була ще сповідь, причастія і приписана мовчанка,

— **„Сила в радости".** Під такою назвою існує в Німеччині Товариство, що займається організацією туристичних прогульок, відпочинку в санаторіях, культурних розваг та спортових імпрез, спеціяльно для тих, що виснажливо працюють фізично та умово.

— **В Еспанії конфіскують католицькі часописи.** Серед щоденників, яким еспанський уряд сконфіскував друкарні та редакційні льокалі, находяться також католицькі часописи „Ель Дебате" і „Шпельйор А". Самі часописи є під державною контролею, редакційний провід відданий лівим журналістам.

— **Одяг важніший від хліба.** Так рішили англійські жінки, що не дивлячись на безробіття, не хочуть вступати на службу до поліції. На оголошені посади в жіночій поліції прийшло менше подань ніж було вільних місць. На нинішні часи — це досить рідке явище. Англійці пояснюють це тим, що жінкам не подобався поліцейський однострій, що вбиває жіночу красу.

— **Несвіжим мясом отруїлося** коло 90 осіб з Ель Матанія б. Каїру; 10 з них вже померло.

— **Школи на вільнім повітрі.** У Білефельд і Ганновері радив Ш. міжнародній конгрес шкіл на вільному повітрі. Конгрес приняв ухвалу пропагувати будову нових шкіл у залісених дільницях великих міст, щоб якнайбільше можна стосувати засаду навчання під голим небом. Між іншим в Англії багато вже шкіл веде науку на дворі, деякі навіть взимі.

— **30 мільонів відшкодування** заплатить магістрат у Букарешті тим, що понесли шкоди як завалилася трибуна підчас королівських свят. Віцепрезидента міста засудили за недогляд будови трибуни на рік вязниці, архітекта, що будував трибуну на півтора року вязниці кожного.

— **Не можна довго сидіти на сонці!** Так перестерігали 21-літню англійку, що була у своїх свояків у Неаполі. Але вперта дівчина не послухала і сиділа на пляжі 10 годин. Наслідки були жахливі: вернувшися домів зомліла. Лікар ствердив, що нещаслива крім попарення осліпла і зійшла з розуму.

— **Чи стерилізація суперечить релігійним поглядам.** Цю справу розглядав суд у Мінхені та вирішив, що плянове примінення стерилізації — це найбільша гуманність суспільности і релігійні міркування повинні допровадити до признання цього німецького закону. Твердження, будто стерилізація це незаслужена кара, треба безумовно відкинути.

З листів до Редакції.

Глиняни, дня 23. липня 1936.

До Редакції часопису „Діло" у Львові.

У звязку зі статтею в „Ділі" ч. 162. з дня 22. липня ц. р. п. н. „Районове Сокільське Свято в Глиняних" просимо спростувати отсе:

1) Організацію повітового Сокільського Свята (здвигу) в Глиняних, що відбулося в дні 19. липня, завялася Старшина Т-ва „Сокіл" у Глиняних.

2) Неправдою є, щоб члени Старшини Т-ва „Сокіл" у Глиняних здержували працю інших, навпаки, всі члени Старшини приложили багато своєї праці при підготові вище згаданого Сокільського Здвигу і завсіди працюють спільно та скоординовано.

3) Старшина Т-ва „Сокіл" у Глиняних стверджує отсим, що місцеві студенти, яких є кількох, є членами сокільської організації в Глиняних.

4) Стверджуємо отсим, що стаття в „Ділі" ч. 162. п. н. „Районове Сокільське Свято в Глиняних щодо помічень, які відносяться до місцевої Старшини Т-ва „Сокіл", [illegible] на невірних і неправдивих інформаціях.

ЗА СТАРШИНУ Т-ВА „СОКІЛ" У ГЛИНЯНАХ:

М-р Дичок Степан, голова. *Евген Хомуло,* справник.

ДИВОГЛЯДИ.

НІЧОГО НЕ ЧУТИ ПРО СПЕКУ У ВАШИНҐТОНІ.

В Америці згинуло досі від спеки 5.000 осіб. У південній Дакоті було двоїний час 45 ст. у тіні, а в інших стейтах 40 ст. (Цельсія). Поруч нас із усіх місць, де люди гинуть від спеки, не було досі згадки про Вашинґтон. Чи тому, що там так холодно? Навпаки у Вашинґтоні — тропічний клімат. Улітку там не сила жити. Тільки мурини можуть там витримати. Американська раса — дипльоматична. Вона не хоче пригадувати світові, що їх предки заснували столицю там, де люди улітку не можуть думати. І так у Вашинґтоні люди вмирають, наче в Монте Карльо: — непомітно, без згодок.

ЯК МОЖНА ВТРАТИТИ МІЛЬЙОН.

Відний паризький поспій Прунє виграв на кінських перегонах мілон. Його фотографію помістили часописи. Всі знали заздалегідь, що він має саме те число. У день виграш він шез. Не було його два дні. Тепер він оповідав свою трагедію. На три дні до тягнення продав він свій білет за 250 тисячів франків якомусь приладковому знайомому, що мав принести гроші. Знайомий щез з льотерійним білетом. Прунє пішов пішки до міста Руан, ночував під мостами, під голим небом і вернувся без грошей додому.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Ванесса", „Схопили жінку".

Перша з цих фільм довга, зворушлива історія про закохану пару, яку розєднують обставини. „Вона" дістає деспотичного чоловіка, що згодом божеволіє, „він" не находить щастя у подружжі ні на війні. Героїня — тип жінки, що вміє жертвувати собою і ждати терпеливо, поки не прийде відповідна хвилина, що дозволить їй скористати із свого „права до щастя". Роберт Монтгомері веселий партнер Норми Ширер, ним разом грає з артисткою Гаєс, дуже поважну, майже трагічну ролю.

„Підрвали жінку" це кримінально-поліційна фільма з парою добрих акторів: Джо Мек Крі та Морін Салівен. Невинну дівчину засудили на вязницю за вбивство. Молодий адвокат із симпатії для її зверхнього вигляду, бере її під свою опіку і сам попадає у невелику небезпеку. Сцена за сценою переходить як у романі Едгара Воллеса при повній напрузі уваги глядача.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Виступ хору Д. Котка в Раві Руській. В днях 16. і 17. ц. м. гостив у Раві Руській із своєю новозорганізованою співацькою трупою, що складається з 25 співаків, відомий диригент п. Дмитро Котко. В двох днях відбувся в салі „Сокола" два концерти з добірною програмою, що пройшли з повним моральним і матеріяльним успіхом. З уваги на те, що група складається з самих інтелігентних співаків, вкладно було, щоб українське громадянство на місцях приймало співаків з допомогою бодай у формі вічлігів і не допускало до того, щоб співаки змушені були замешкувати по брудних готелях. З Рави Руської відїхав хор до Жовкви, звідтіля до Ширця, а далі вже до літніх осель.

Нова господарська станиця в Раві Руській. Від двох місяців будує Районова Молочарня в Раві Руській гарний мурований дім. Роботи веде українська Кооператива Інжинірських Робіт зі Львова, наглядає над роботою виконує інж. Жук. Слід підкреслити, що Ра-

---

хоч її кожний мав уже достатком в себе дома. Шість днів реколекцій хутко минуло. Учасники ледви познайомились зі собою, ось так лише мимохіть, і вже мусіли розїздитися.

Товариському співжиттю серед українського священства в Америці не сприяли самі американські відносини, де одна наша парохія була сотні миль віддалена від другої. Тяжко було відвідувати себе взаємно та обговорювати свої церковно-парохіяльні та особисті справи. Та всеж до смерти єпископа С. Ортинського існувала деяка солідарність і товариськість серед священників. Перед його приходом і за його часів рекрутувалося наше священство з людей, що мали університетську освіту. Але вже сам єпископ С. Ортинський висвятив двох дяків на священників. Це, очевидно, ослабило сердечні товариські взаємини, бо старші священики, що закінчили теольогічні студії, не могли признати дяків, як рівних собі у священичому званні.

По смерті єпископа С. Ортинського відносини серед духовенства ще більше згіршилися. Коли-ж дієцезією адміністрував о. П. Понятишин, висвятилося знову на священників кількох не то дяків, не то якихось інших „боїв"[1]), що так годились до духовного стану, як мул до карети. Одні з них народились уже в Америці, другі від дитинства були тут виховані, але всі разом мали дуже скромне поняття про наш обряд і його красу. А деякі з них навіть не володіли українською мовою і страшно її калічили.

Старші, старокраєві священики вимирали, а їх місця займали молоді, американські вихованці, що щораз більше розходилися в розумінні значіння і завдання релігії та нашого обряду для народу. Церква сходила помалу до ролі „парохіяльного бізнесу". А священики старшої дати тим більше відчували тепер брак товариства і людей, що з ними могли-б поділитись своїми поглядами.

*

Великі віддалі між окремими нашими парохіями стояли на перешкоді товариським зносинам серед українського священства. Але в одній і тій самій місцевості жило часто поруч себе кілька католицьких священників різних національностей. Здавалося, що єдність віри повинна зближити їх, а різниця обрядів ще більше зацікавити собою. Тут навіть не треба було завжди володіти англійською мовою, бо наприклад священик українець, поляк і словак могли порозумітися зі собою. А проте між ними не було майже ніякого співжиття. Вони часто не були й особисто знайомі, хоч сусідували з собою та знали себе взаємно з виду, зустрічаючись на вулиці.

Польські священики, хоч здебільша вже американського виховання, старим звичаєм дивились зпід лоба на „русінуф". Тому українські панотці не пхалися до них.

*

Дуже багато було в Америці ірляндських священників. Та про них нема чого й говорити. Вони вважали нас, українських греко-католицьких священників, за страшних єретиків і в їх очах ми були „соблазнею" для католиків римського обряду. Бо ми, українці, були жонаті й мали, замість господинь, свої родини біля себе. В нас бігали в хаті наші діти, а ми, їх законні батьки, не лише явно признавалися до них, але й прилюдно показувалися з ними на вулиці. На думку ірляндських священників ми деморалізували (!) їх парохіян, що не звикли бачити родинного життя у своїх священників.

До речі зовсім інакше думали про нас і про наших жінок самі ірляндські парохіяни. Приходили-ж вони іноді до наших священників і ні трохи не згіршувалися, що ми живемо з шлюбними жінками, а навпаки, ще й хвалили собі це, приговорюючи: „Дат із найз!"[2]). А водночас наводили не зовсім похвальні приклади з життя їх нежонатих священників.

Загалом беручи ірляндське духовенство не грішило широким світоглядом і очитаністю. Поза своїм бревіяром, парохією, школою і Сестрами Служебницями не мало теми до розмови. Поведінкою були ірляндські священики непривітні, зимні, надуті й немов здивовані, як до них звернувся священик іншої народности. Загостивши до них такий брат у Христі, здавалося, робив їм страшну непріємність. Бо ніби перешкодив в якомусь дуже важному ділі, хоч бувало вони не мали жадної роботи. Особливо товариство українського священика було для них небажане.

В 1911. році, по великих клопотах і трудах при організації нової парохії в Пассаїк Н. Дж., перейшов я на відпочинок до маленької парохії в Гренвіл Н. Й., що складалася із сотні угроруських родин. Вони лупали в горах лупець на дахівки. Гренвіл, це була маленька місцевість, де жило приблизно 1.000 душ. Тут не було ані театру, ані наріть кіна, а це належало до рідкости. В Америці майже кожна місцевість мала т. зв. кіно; без цієї „американської спеціяльности" не могла ніодна з них обійтися.

Моя дружина і двоє дітей виїхали до Галичини, а я залишився сам саміський. Навіть господині не міг я тримати, бо парохія була бідненька, а моя платня була всього 100 долярів. Тому я харчувався у невибагливому ресторані. У вільних хвилинах учився англійської мови й читав. Але врешті сприкрилося мені постійно сидіти над книжками. Щоб вічно не жити відлюдком на самоті, хотів я навязати товариські зносини з двома місцевими священиками римо-католицького обряду. Один з них був ірляндець, другий поляк.

В першу чергу пішов я відвідати свого ірляндського панотця сусіда. На відвідини вибрав, як годиться, передполудневу пору. Застав я його на ґанку, де він сидів. Привітався і представився йому. Говорив я, як умів, по англійськи. Вже з самого початку повіяло від мого господаря якимось „ірляндським холодом.

(Далі буде).

---

[1]) boy — хлопець.

[2]) Це гарно!

йонова Молочарня щойно недавно перенесла свій осідок з Потелича до Рави Руської. Крім згаданої молочарні існує в равському повіті на немирівський судовий повіт Райобова Молочарня з осідком у Воробляничі і Районова Молочарня з осідком у Камінці Лісній. Добре було би, щоби громадянство Угнівщини подбало про створення такої станиці в Угнові.

Магерівщина пробуджується. До недавна містечко Магерів, равського повіту, вроз із околицею спало сном блаженних. Молодь у неділі і свята — у вільний час від праці — волочилась по місті або пересиджувала по жидівських хатах. Тодішній парох Магерова пок. о. Решетило, подібно як і інші священники з околиці (о. Венгринович, о. Кмициневич), проповідували тільки боротьбу за „святу Русь" і зрештою нічим не займались. По смерти о. Решетила почалася в Магерові нова доба культурного життя. Дня 15. листопада 1932 р. основано у Магерові чит. „Просвіти" і головою вибрано о. Шумила Ростислава, тодішнього завідателя. Тяжко приходилося вести працю в читальні, бо громадянство за винятком кількох одиниць стояло осторонь читальні. Нове обличчя прибрав Магерів завдяки енергійній і жертвенній праці теперішнього пароха о. Михайла Кульчицького та його дружини п. Надії з Дорошьких Кульчицької, заходам якої основано 1933 р. у Магерові кружок „Союзу Українок". Молодь, яка доведавна не цікавилася книжкою ні часописом, нині гуртується в істнуючих установах та свій вільний час проводить на хосенній культурній праці. Заходом чит. „Просвіти" і кружка „Союзу Українок" уладжено 15. II. ц. р. виставу „Зрада", 19. 4. і 6. 5. ц. р. „Три герби", 26. 4. спільне свячене, 31. 5. і 19. 7. ц. р. величаві фестини. Усі згадані імпрези пройшли з повним моральним і матеріяльним успіхом. Дня 23. м. м. відбулося отворення дитячого садка дуже врочисто. Рано відслужив о. Кульчицький Службу Божу, в якій взяли участь родичі і діти, провідниця садка та представник Ради Повітового Союзу Кружків Рідної Школи з Рави Руської. По богослуженні в домівці читальні виголосили реферати про значіння дитячого садка, зокрема про його виховну ролю, о. Кульчицький і представник Р. Ш. дир. Совик Степан. До садка ходить понад 30 дітей, веде його відома провідниця п. Леся Козюпінка. Побажано булоб, щоб за прикладом Магерова пішли інші села в околиці. Тоді напевно буде запорука, що ціла Магерівщина дорівняє вже небавком іншим округам равського повіту.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Бють шиби. В ночі з 18. на 19. ц. м. вибито в чит. „Просвіти" в Лошневі, повіт Теребовля 16 шиб вартости коло 20 зол. Шиби повибивали невідомі справники з рамами та ушкодили й самі вікна. Слід відмітити, що це не перший випадок вибиття шиб у місцевій читальні, бо в останніх роках повторилося це вже чотири рази. Цікаве те, що поліція обмежується тільки до списання протоколу, а винновників ніколи не находить, хоч загальною відомо, з якого середовища вони рекрутуються. Треба знати, що Лошнів є в 75 проц. польським селом і має щось до 200 стшельців. Саме ці стшельци постійно викликують авантюри під чит. „Просвіти", або навіть у самій читальні. Одначе ніхто зі сторожів публичної безпеки цих авантюр не бачить. Найвищий час, щоб ці нестерпні виступи вже раз влада припинила та приборкала самоволю стшельців.

Нещасливе подружжа. Кілька років тому мешканець села Гумниська Михайло Концур виїхав до Аргентини, залишивши свою молоду жінку вдома. Весь час посилав він жінці гроші. Тимчасом жіночка, маючи багато грошей, водилася з іншими мужчинами. І так тривала ця ідилля аж до дня 14. ц. м., в якому перпунся муж з Аргентини. Одначе жінка не хотіла його приняти, кажучи, що вона любить іншого. Підчас сварки схельований Концур ударив жінку палицею, а жінка вхопила ножа і пригородила ним чоловіка. Тоді Концур відобрав ніж та завдав 18 ран жінці і собі 5. Жінка по двох годинах померла. Чоловіка в безнадійному стані відвезли під поліційною ескортою до шпиталю. Залишилася 8-літня дівчинка.

Ліквідація почтової агенції. З невідомих причин дирекція почт ліквідує почтову агенцію в Острівці. З повстанням збірних громад придільно село Слобідка Струсівська до почтової агенції Дарахів, село Зубів до почт. уряду у Струсові так, що до Острівця належить лише Застіночє. Громадянство дуже незадоволене тому, що згадана агенція в Дарахові є дальше віддалена. І так з села Слобідка Струс. до Дарахова є 7 км., зате до Теребовлі 5 і пів км. Листи в агенції Дарахів приносять два рази на тиждень, часом тільки раз і як хто передплачує щоденник, то дістає разом аж шість чисел.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Великоміські клопоти підчас спеки.

(Лист із Львова на село).

Дорогі Приятелі! Дякуємо вам за память і тепле слово у ці теплі дні і тішимось, що ви далеко від бюра та уряду податкового насолоджуєтесь свіжим сіном і сільським сіяником, далекі від наших великоміських клопотів. Ми потішаємо себе, як можемо: вичитуємо щодня бюлетини про спеки в Америці та еспанську революцію, підраховуючи вбитих і ранених, раді, що не виходимо на львівських вулицях ні одного трупа ні від сонячних ні від революційних шрапнелів. А коли впаде дощ, то тішимось ним, як безплатним міським тушем, бажаючи собі і вам на селі, щоб ішов бодай увесь липень, бо тоді для нас, що виїздимо на серпень, буде певніша погода.

Коли половина львівських мільонерів виїхала над море і в гори, місто стало таке симпатичне, що варто би в ньому навіть ще раз уродитись. Вечорами те скромне жіноцтво, що задоволяється променадою від памятника Фредра до „Каси Ощадности", показує модні босі ноги в сандалах і гарно опалене від газових лямп обличча — готове кожної хвилини вісти пяту порцію морозива. Власники кін стоять на порогах і княжим жестом пропонують спеціяльну програму, що з огляду на величезні спеки заморожує кров у жилах. У ресторанах навіть горілку ставлять нам у лід, щоб не могли ми нарікати на вакації, позбавлені неодного члена родини, з яким мусіли ми не з власної вини розстатись.

Коли по обіді позсідаємо в прохолодних довгих салях нашої кавярні, оповідаємо собі новини з широкого світу. Неодна з них певно до вас не доходить.

Чи чули ви напр. про те, що Віолетта Гаштон вийшла за Джеймса Мура? 5.000 осіб було на шлюбі. Ага, хто така Віолетта? Це сіямська сестра, що зрослась хребтом нероздільно змалку із своєю сестрою Дейзі. Цілий рік тягнувся у Ню Йорку процес про те, чи може виходити заміж одна, коли вона завсіди „сіямська", себто ще й з другою? Один із наших приятелів, що хоче покинути журналістику для акробатики, вже вислав до Техасу лист з освідчинами до другої ще вільної сестри. Не стримало його навіть те, що після шлюбу Віолети, дехто завважила журналістам: „Я так само щасливий, як Віолета".

Не меншу сензацію учинив між нашими журналістами винахід „машини до думання", зробленої професорами університету в Єйль. Машина ця має батерію замість мізку і відтворює процес думання собаки, коли їй простягають кусень мяса; коли мясо простягають — засвічується лямпочка. Винахід цей може мати величезне застосування підчас спеки, коли людський мозок по-собачому корчиться і саме тоді придалась би лямпочка, щоб його освітила. Один такий гарнітур уже має одна із наших редакцій.

Хоч як усі тужимо за відпочинком на селі, то в останньому тижні деякі з нас завагались, чи можна на селі справді відпочити. У Львові хотів подати в суд свого сусіда один мешканець затишного передмістя за те, що той мав у себе великий курник. Коли пошкодований скінв на фіонограф ранній крик півнів і пустив його в суді, суддя признав, що великоміський рев авт і сирен — це невинна музика у порівнянні з тим пронизливим піянням, яке могло би мертвого скинути з ліжка. А проте нема закону, який заборонив би когутом піяти на селі і тому не можна проти них процесуватись!

Чи можна вам, дорогі приятелі, додати ще щось до цих наших найповажніших вакаційних клопотів? Убрання та килими пообкладали ми нафталіною, всі загальні збори повідкладали на осінь і навіть ніхто на вулиці не спитає нас: „Що чувати?" — так у Львові затишно та любо. Якби кого з вас вибрали до почесного комітету при місцевім фестині або якби мав хто які враження з подорожі на найближчий вершок гори — присилайте матеріял, видрукуємо дуже радо. Не знають, кажу вам, наші посли, коли виголошувати промови. Тепер кожна промова із самими статистичними цифрами і навіть подрібним життєписом промовця могла би піти товстим друком. І редактори й посли були би щасливі, і читачі мали би час їх спокійно простудіювати.

Діоген Бочка.

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В пятницю пополудні У. С. Т. „Поділля" з Тернополя відкликало змагання з першою дружиною України. Тому Україна, маючи вільний день, розіграє в неділю 26. ц. м. в 5-ій год. пополудні товариські змагання з Лехією на її грищі на Погулянці. Ціни звичайні.

ЛУГ — СТШЕЛЕЦ.

Змагання І. дружини Лугу з Бжлясовим Стшельцом відбудуться в неділю 26. ц. м. в Луговому Городі при вул. Вузенькій. Початок: год. 4. пополудні. Вступ 25 сотиків.

СТЕП — ЧОРНІ (ЮН.).

В неділю 26. ц. м. розіграє Степ товариські змагання з дружиною юніорів Чорних. Змагання відбудуться в 9. год. рано на грищі Чорних.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

ПРАГА. Вчора в пятницю розіграла Вікторія Жіжков на грищі Славії змагання за вхід до державної ліги з С. К. Батя Злін які вирішила по завзятій боротьбі у свою користь з висліком 1:0 (0:0). Тимсамим Вікторія Жіжков запевнила собі вже майже на 100 відсотків вхід до ліги. Зате Батя Злін, що має вже на 6 гор 6 стрічених пунктів, сильно ослабила свої виглядн дістатись до ліги. Коли С. К. Русь-Ужгород переможе завтра С. К. Меріш Шемберг на його грищі і вийде переможцем з дальших змагань на своєму власному грищі в Ужгороді, то вийде теж до ліги, куди входять ці перші дружини того напруженого турніру, за яким слідкує з найбільшою увагою ввесь спортовий світ Чехословаччини.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Заліщики.
26. VII. „Дума про Нечая".

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

26. VII. Гребенів (Стахова Воля).
27. VII. Сколе.
28. VII. Моршин (концертова сала „Гель").
28. VII. Болехів.
В дорозі до Ворохти хор виступить в одним концертом у Станиславові.

Великий Театр:
Неділя.

Театр Різнородностей:
Неділя, 26. VII. год. 8. веч. „Мало що не пошлюбна ніч".

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. пересл. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.



Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: 1) „Збіглець", 2) „Вундербар".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Спокуси жінку" і „Венесса".
КОПЕРНИК: „За хвилину щастя" і „Боксерські змагання".
МАРУСЕНЬКА: „Четвертий заповідь"
МЕТРО: „Пісня козака" і „Ремо Сатан".
МІРАЖ: „Любовні маневри".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фаін і Фаш".
РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".
СВІТ: „І. Ф. І. не відзивається".
СТИЛЕВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Відважний ковбой" і ревія"
ХИМЕРА: „Людина зі стома масками"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 3.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 26. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авіація для села, 8.45 Ранішній денник, 9.00 Богослуження, 10.30 Вязанка Штрауса — з гр. пл., 11.45 Теперішність, минувшина і майбутність, 12.03 Музичний ранок, 13.00 Музика з гр. пл., 13.20 Рекламовий концерт, 15.30 З рижих сторін, 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Польський первень у чужій музиці, 17.30 Сальонова музика, 18.00 Обласна авдиція, 18.35 Велике віденське попурі, 20.20 Що читати? 20.35 Політичний огляд, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Беседа хлоборобська хвилина, 21.30 Доживки — суіта, 22.00 Спортові вісти, 22.10 Танкова музика.

Понеділок, 27. липня 1936.

Відень (506,8) 17.35 Нар. пісні з цілого світу, 22.20 Реціталь клав., 23.15 Концерт, **Брюсель** (483,9) 20.00 Легка музика, 21.15 Популярний концерт, **Братислава** (298,8) 16.10 Концерт, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 17.40 Віолінч. реціталь, 20.50 Концерт чеської філгарм. оркестри, **Париж** (16.48) 17.30 Концерт. 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Соністи, 15.00 Кам. музика, **Букарешт** (864,5) 17.00, 18.15 Сальонова музика, 21.15 Концерт, **Будапешт** (549) 17.30 Сольо на фляті, 18.20 Сальонова музика, 20.00 Циганська музика, 21.00 Аіда — опера, **Мілано** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.40 Опера, **Рим** (420,8) 20.40 Віолінч. реціталь, 21.20 Концерт, 22.30 Танкова музика.

Вівторок, 28. липня 1936.

Відень (506,8) 17.45 Інтермецца Брамса, 19.05 Сальцбурський фестіваль, 22.45 Віденські мельодії, **Брюсель** (483,9) 18.15 Орест, 21.00 Мадам Батерфляй — опера, **Братислава** (298,8) 17.45 Словацькі нар. пісні, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Мадрид** (274) 21.15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Музика вполудне, 18.00 Музика, 19.15 Світ слухає Олімпійських ігрищ, **Букарешт** (364,5) 22.15 Концерт, **Будапешт** (549,5) Концерт, 22.05 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 20.40 Чар вальчика, **Рим** (420,8) 22.15 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 26. липня 1936.

Відень (506,8) 11.08 Фестіваль. 12.40 17.50 Концерт, 15.40 Смичковий квартет, **Прага** (470,2) 7.00, 11.00, 12.25 Концерт, 9.45 Сальоновий квартет, 19.05 Легка музика, **Париж** (1648) 14.45 Симфонічна музика, 19.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 15.00 Музика, 16.00 Популярний концерт, 19.00 Камеральна музика, **Букарешт** (364,5) 11.03, 18.15, 21.55 Музика, **Будапешт** (349.5) 12.30, 22.30 Концерт, **Мілано** (368,6) 29.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Опера

Понеділок, 27. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.08 Прольог з опери „Паяци", 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт, 14.30 В Еспанії — з грам. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Як будемо бавитися, 16.00 Концерт, 16.45 Подвірячко і світ, 17.00 Славні надбички з гр. пл., 17.30 З вудкою на бистрій воді, 18.00 Колисанки, 18.20 Критична творчість О. Ортвіна, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Фортеп. реціталь, 19.30 Арії і пісні, 19.55 Легенда про місячну сонату Л. Бетовена, 20.30 Бетрильний човном через поморську землю, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт.

Вівторок, 28. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Фантастичний світ у музиці з гр. пл., 14.30 На десер з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Тріо Польського Радія, 16.45 Стефан Чарнецький, 17.00 Концерт, 17.50 На англєзи лозини — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Хлопчина знад моря, 18.15 Пісні без слів з гр. пл., 18.25 Необхідне заняття для жінки, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Соната фіс-дур Е. Гріга, 19.30 Концерт, 20.30 Поезія спорту, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Фортеп. реціталь, 21.20 В погідну ніч — концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.



Звертайте увагу на опакування, купуючи ФЛІТ

рішуче успішний засіб комаховбивчий

Закуп засобів комаховбивчих фальсифікатів ФЛІТУ, не приносить користи, бо ті фабрикати не винищують успішно комах. Треба памятати, що всі комахи та їх зародні цілком винищує тільки ФЛІТ. ФЛІТ продають виключно у жовтих бляшаних коробках, з чорною опаскою і жовняриком. ФЛІТ не плямить. Герметично замкнена коробка забезпечує перед фальсифікатами.

До нищення комах-повзунів уживайте комаховбивчого порошку п. н. ФЛІТ, всипуючи його у шпари і розколини.





Фальсифікати спричинюють втрати — тільки ФЛІТ приносить користи.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: **Бельги** бельг. 89.58—89.15, **Долярн американські** 5.31 — 5.28, **Дол. канадійські** 5.29 — 5.26, **Фльорени голянд.** 360.82 — 359.10, **Франки фр.** 35.08 — 34.92, **Франки шв.** 173.49 — 172.65, **Фунти анга.** 26.65 — 26.49, **Гульдени данцігські** 100.20 — 99.80, **Корони чеські** 20.30—19.80, **Корони данські** 118.95, 118.10, **Корони норв.** 133.83—132.85, **Кор. шв.** 137.43—136.45, **Ліри італ.** 35—33, **Марки фінл.** 11.75—11.60, **Марки нім.** 145 — 140, **Песети еспан.** 65.00—61.00, **Шил. австр.** 99 — 98, **Марки нім. срібні** 152—147.

Акції.

Банк Польський 95.50, Цукор 27.25, Ліпаюн 12, Стараховичі 51.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 63, 5 конв. 46, 6 дол. 61.50—61.75, 4 прем. дол. 47.75, 7 стаб. 48, 48.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 20. липня ц. р. кооператнвам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.25 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.13 „
1 кг. вецв	2.35 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 25. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірп птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більчанського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00 „
Курки без остріг І. кл.	0.95 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викупно Укр. Городу „Сокола-Батька" зложив через Адм. „Діла" зол. 20.— Др В. Кіндрачук, Лящути.

На „Рідну Школу" зол. 11.— від Укр. інвалідів зол. 5.— разом зол. 16.— збірка на іменинах п. Б. Іванці Курчаби в Побужанах — зложив через Адм. Степан Кужіль.

ДО ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ АТЛЯСУ УКРАЇНИ І СУМ. КРАЇВ.

Повідомляємо, що появився І. випуск Атласу (18 карт). Вп. Передплатники, що замовили цілість можуть одержати видрукувані карти і окладинки в Адміністрації В-ва (Львів, Городоцьких 1/III пов.), або в книгарні Н. Т. Ш. і Рідної Школи.

Випуск висилаємо тільки тим, хто вплатив уже найменш девять зол. Цілість висилати будемо тільки по вплаті всієї належности.

Пригадуємо, що з удогіднення (дарова окладинка і оправа) зможуть користати тільки ті Вп. Передплатники, що вплатили готівку, або ті, що точно будуть платити щомісячні рати, себто не будуть залягати ані одного місяця з ратою.

Ціни, подані у проспектах, це ціни передплати. По закінченню друку продажна ціна буде підвищена.

В-во „Укр. Видавничий Інститут".

КОНКУРС.

У шкільному році 1936/37 найде приміщення кілька учениць фахових шкіл у Дівочій Реміснячій Бурсі у Львові, вул. Кошарова 12. Місячна оплата 30 зол. Письменні зголошення приймається до 12. серпня 1936. 2440

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і позаголоджую коресподенцію. Позаміщевим листовно. **Низькі ціни. Годуфка 4., І. пов., м. 3.** 2403, 3—10

ФРАНЦУЗЬКОГО до іспитів W. S. H. Z. і інших приготовлює дипльомізана. Цілове 12/7, І пов. (початок Пекарської) від 4—6.

КУПНО - ПРОДАЖА

ОВОЧАРНЯ, модерно уряджена до продання, інформації тел. 115-53. 2432, 3—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ три покої на бюро або мешкання, з комфортом або без — Ринок 3. 2436, 3—3

РІЖНІ

НАЙДЕШЕВШЕ ДЖЕРЕЛО матеріялів і знаряддя корсетових у новій фірмі Р. **Шалет, Львів, Легіонів 41,** в подвірю. 2423, 2—2

ВАННИ ЦИНКОВІ, балї. НАСІДІВКИ, великий вибір **ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнадцять.** 2331 9—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, виркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15.** 1611 45-60

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 9-16

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, III.

Усуває аномалії цери, бородавки, піґменти, волосся, близна, дзьоби і плями масажі, тривко усуває зморшки, жилки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ 2305 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 6—10

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 10-12 **Знижені ціни.**

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Юліяна Штайнвурцля

чинний через цілі вакації під особистою управою,

ЛЬВІВ, БОГДАНІВКА 28.

(Увага на Ч. дому). 2430 3-3



Блощиці винищить радикально

СВІЧКА С-ГАЗ

„САНОС", Львів, Ул. Таньської 1.

Всюди можна дістати інформації безплатно.

Варштат мех.-шлюсарський

Інж. О. Саламон і І. Марко

Львів, Личаківська 98.

виконує всякі роботи шлюсарські, механічні і будівельні.

2399, 3—3

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиць, молі, також усі шкідники винищує хемічними газами в кількох годинах під гарантією. — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін ... „вірування" і циклінування підлоги.

„НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 17-7

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 48-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 167 (14.416). Львів, вівторок 28. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Арештування д-ра Ів. Кульчицького в Збаражі.

В суботу 25. липня ц. р. в год. 11. передполуднем явилася поліція в канцелярії і мешканні адвоката д-ра Івана Кульчицького в Збаражі й по переведенні основної ревізії його заарештувала та відвела на поліційну станицю. Зислід ревізії не дав нічого позитивного, та проте д-ра Кульчицького задержали на поліції і переслухували до вечора. Дальша його доля невідома.

Адвокат др Іван Кульчицький належить до наших провідних громадян у Збаражчині, є головою філії „Просвіти" в Збаражі і членом управ різних наших тамошніх установ та загально поважаним громадянином.

Причини ревізії та заарештування не подано. Тут пригадаємо, що в „Ділі" ч. 158 з 17. липня ц. р. появилася стаття під наголовком „Як виглядає „нормалізація" в Збаражчині, де наведено оригінальні документи збаразького староства дотично обмеження діяльности філії й деяких читалень „Просвіти" і наведено теж устні погрози старости Рінга під адресою української інтеліґенції та митрополита Шептицького. Ця стаття зробила великий шум у краю і була основою інтервенції посла Володимира Целевича іменем Президії Української Парл. Репрезентації у воєводи Білика в Тернополі в середу 22. ц. м., бо все, що наведено у тій статті, відповідає правді.

Битва під Малягою.

ГІБРАЛЬТАР, 27. 7. ПАТ. Як повідомляють з Альжесірасу, **900 повстанців, машеруючи на Маляґу, стрінуло біля Естемони 300 озброєних комуністів. У завзятому бою згинуло 100 комуністів і 20 повстанців.**

ГІБРАЛЬТАР, 27. 7. ПАТ. З Марока причалили до Альжесірасу повстанчі резерви. Сильний відділ повстанців, що йде на Маляґу, розбив урядові війська.

КАЗАБЛЯНКА, 27. 7. ПАТ. Сполука з Танжером через есп. Мароко знову перервана. Від Кадізу по Маляґу ніхто не запалює маяків.

В Мелілі, Тетуані та Севті формують нові частини з мароканських арабів та еспанців.

Збомбардували Пальму.

МАДРИД, 27. 7. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що урядові гідропляни збомбардували місто Пальма на острові Майорці; підводні човни зловили кільканацятьох повстанчих провідників, що пробували втікати на човнах

МЕЛІЛЮ

МЕЛІЛЯ, 27. 7. Райтер. 3 урядові кораблі бомбардували вчора Мелілю, але не зробили більшої шкоди. У місті спокій.

І ТЕТУАН.

КАЗАБЛЯНКА, 27. 7. ПАТ. Урядовий літак, бомбардуючи Тетуан, знищив мечет, убиваючи 9-ох арабів та ранячи 15-ох. Тубільче населення дуже обурене

Еспанський консулят — комуністичною централею.

АНАРХІЯ і НАСИЛЬСТВО

КАЗАБЛЯНКА, 27. 7. ПАТ. У бюрах еспанського консуляту в Танжері викрито комуністичну централю, що була під опікою самого консуля. Серед населення сильне обурення.

ЛІССАБОНА, 27. 7. ПАТ. Як оповідають утікачі, у пров. Бадахоз повна анархія: озброєні ватаги дозволюють собі на жорстокі насильства над землевласниками, священниками та жінками.

„ВІДДАЙ БОГОВІ, ЩО БОЖЕ".

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Як подає „Даріо де Наварра", міська рада Памплони (що находиться під владою повстанців) наказала завісити ікону Розп'яття у всіх шкільних салях.

Цей сам часопис повідомляє, що в Бургосі повстав „комітет національної оборони", що тимчасово, доки проголосять військову диктатуру, буде виконувати обовязки уряду та репрезентувати Еспанію перед закордоном. Головою комітету, що підлягає безпосередньо ген. Молі, є ген. Кабанельйос Феррес

Еспанська закордонна служба покидає уряд.

БРЮССЕЛЬ, 27. 7. ПАТ. Еспанський шарже д'афер та секретар амбасади в Бельгії подалися до димісії.

РИМ, 27. 7. Стефані: Морський та військовий аташе тутешньої еспанської амбасади повідомили ген. Франка, що прилучуються до його повстання.

ЛІССАБОНА, 27. 7. ПАТ. Еспанський консуль Валенсаньйо подався до димісії тому, що не погоджується в деякими постановами еспанського уряду.

РАБАТ, 27. 7. ПАТ. Еспанський генеральний консуль в Мароку і віцеконсуль в Рабату подалися до димісії.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Радник еспанської амбасади Кастільйо і Кампоо зложив димісію.

Уряд пропонує угоду?

ЛІССАБОНА, 27. 7. ПАТ. Португальський радіоклюб повідомляє на основі певного джерела крізь радіо, що Барріо запропонував ген. Молі теку війни у центрово-правому уряді, який Азана хоче утворити. Повстанчий вождь відмовив і заявив, що тепер проголошено в Еспанії військову диктатуру і що повстанці не припинять боротьби аж до рішучої перемоги.

ДВА КОМУНІКАТИ.

МАДРИД, 27. 7. ПАТ. Уряд видав вчора вечором комунікат, у якому повідомляє, що його війська заняли важні стратегічні точки під Самосіеррою. Положення повстанців у Сарагоссі нестерпне.

СЕВІЛЛЯ, 27. 7. ПАТ. Тутешнє радіо оптимістично оцінює повстанчі операції. Повстанці віддалені лише на 40 км. від столиці, яка не може довше боронитися. Уряд сподівається, що як положення стане критичне, буде можна виїхати через Сан Себастіян.

ОЦІНКА ВАРТОСТИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ мешкальних і господарських будинків є тепер така НИЗЬКА, що не доходить навіть до половини дійсної вартости будинків. Тому НЕОБХІДНО ДОПОВНИТИ ЦЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, обезпечивши господарське знаряддя, хатню обстанову, пашу й збіжжя, що їх під найкориснішими умовинами переводить

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Посилення польської акції на „кресах".

В останніх тижнях зайшли на арені внутрішньої польської політики знаменні події, що вже в недалекій майбутности матимуть поважне значіння для розвою чи зміни відносин на сході й південному-сході Польщі у першу чергу у польсько-українських взаєминах. Тими важливими подіями є: 1) поставлення генерального інспектора польських збройних сил ген. Ридза-Сьміглього в характері надрядного чинника між президентом держави і премієром чи ніж радою міністрів; 2) творення віцемін. Коцом проурядової партії; 3) заповідь скорої радикальної зміни у виконанні земельного перевстрою; 4) енунціяція ради міністрів про скріплення урядової чинної політики на східних землях — врешті 5) активізація польського громадянства на українських землях з явно агресивними намірами, передовсім під проводом старшин резерви та польських селян у людовій партії.

Справа звищення ген. Ридза-Сьміглього належить до устроєвих — конституційних питань хоч переведено її адміністраційним шляхом, а не законодатною зміною обовязуючої конституції з 23. квітня 1935. р. Цю зміну перевів премієр ген. Славой-Складковський письмом до всіх міністрів і воєводів такого змісту: „Згідно з волею президента проф. І. Мосціцького, постановляю ось що: Ген. Ридза-Сьміглього, якого марш. Йосиф Пілсудський визначив як першого оборонця батьківщини, першого співробітника президента в управі державою, слід уважати і шанувати як першу особу в Польщі по панові президентові Польщі. Всі державні урядовці з головою ради міністрів повинні віддавати йому виявн пошани і послуху".

Попередня польська конституція з 17. березня 1921. р. постановляла в ст. 2, що верховна влада в Річпосполитій Польській належить до Народу, якого органами є у законодатній ділянці сойм і сенат, у виконавчій — президент разом з відповідальними міністрами, у ділянці виміру справедливости — незалежні суди. Зовсім інакший принцип — т. зв. президентський — уводить в ст. 2 нова конституція постановою, що на чолі держави стоїть президент Річпосполитої, в якого особі зосереджується одноцільна й неподільна влада, а органами держави (ст. 3), що є під зверхністю президента Річпосполитої, є: 1) уряд, 2) сойм, 3) сенат, 4) збройні сили, 5) суди і 6) державна контроля.

Як бачимо, квітнева конституція не передбачує окремого органу в особі генерального інспектора збройних сил. Та проте цитованим розпорядком премієра повстала тепер між президентом і урядом нова інстанція „першого співробітника президента", якому уряд підлягає і тимсамим є перед ним відповідальний. Мотивів цього далекосяглого устроєвого розпорядку уряд не подав, тільки з часописних коментарів особливо польської опозиційної преси, можна здогадуватися, що Польща вступає у ряди авторитативних держав та що нове становище ген. Ридза-Сьміглього у жит-

тевій практиці до президента держави може бути приблизно таке, яке у фашистівському устрою займає Мусолініі супроти італійського короля. До недавна був ген. Рідз-Сьмігли лише членом тріюмвірату разом з премієром та міністром закордонних справ — від нині разом з президентом приймати-ме премієра і міністрів і всі справи підлягатимуть тепер його компетенції вже зовсім формально. Все те зроблено „ад персонам", бо, як каже військовий орган „Польска Збройна", йде тут про застосування гітлерівського „фірерпринціпу".

Про цю устроєву зміну згадав я тому, що без сумніву матиме вона вже у найближчому часі рішальний вплив на ходи політичного життя Польщі, отже тимсамим і ми відчуємо її у практиці.

Очевидно, нова зміна відобється середовищем на формуванні польських політичних організацій. Не здали іспиту твори пп. Славека, Царя і Подосського — себто нова конституція та виборчі ординації до сойму й сенату разом з регуляміном нерад. Треба їх ревізії і отсе вже й переведено одну з дуже важливих ревізій квітневої конституції. Новий устрій влади потребує теж і підтримки промисловських чинників. Безпартійний Блок зліквідував сам його творець — п. Славек. Не буде він вайрцем і для нової проурядової формації, яку творить полк. Коц.

Підготовні праці полк. Коца щодо утворення нової політичної формації окружені тайною. Не відома ще й ідеольогія, як і сама внутрішня технічна структура — блок чи одноцільна партія? Мабуть радше остання форма, при чому нова організація мала-б бути усамостійнена — у противенстві до ББ — від державних адміністраційних чинників. Відомо тільки з часописних вісток, що нова проурядова організація буде спиратись на нових, досі в Польщі невідомих формах. Новий проурядовий табор має дістати своєрідний вигляд. Підставою організації — як кажуть — має бути дібрених 100 осіб, що творитимуть „чолову кадру" провідників. Ця сотня має творити свого роду орден, який має здійснювати напрямні пок. марш. Пілсудського. Ця сотня до якої входитиме людей що мають найвище довіря, мала-б бути так сконструйована, що кожний член цієї сотні мав би обовязок створити дальший менший організаційний ступінь організації, покликуючи до життя нову сотню членів, так, що властива організаційна одиниця мала-б обіймати 10.000 осіб.

Які будуть дійсні форми нової польської політичної організації, поки що не відомо, хоч ходять уже слухи, що до неї мають вербувати й у країнців, як це було з волинянами ББ. Поки що і за „кресах" з цього приводу слідно деяку метушню, особливо між тими, що давніше творили тут ядро колишнього ББ.

Нова устроєва зміна має вже і практичні висліди. Недавно відбулася нарада ген. інспектора вбройних сил Рідза-Сьміглого вже у новому його характері з премієром Славой-Складковським і мін. хліборобства Понятовським на тему приспішення переведення земельної реформи. Має вийти новеля до закону про виконання земельної реформи з 1925. р. в радикальним характером, що дуже настрашило „кресових" дідичів. Тут нині згадую про це тільки мимоходом, бо цій життєвій для нас справі присвячу окрему статтю.

Одним з офіційних найсвіжших доказів оживлення польської політики на наших землях у напрямі підтримування та скріплювання польського елементу на них є також спеціяльна ухвала ради міністрів, що звучить: „В імя найвищого добра Річпосполитої та згідно з далекосяжною думкою марш. Пілсудського рада міністрів постановила скріпити чинну політику щодо культурного й господарського розвитку східних земель". Ця ухвала чи заява не вносить у справу по суті річи нічого нового, бо й та польська перед і післятравнева політика на східних „кресах" була завжди активна, рішне було хіба й населення — відповідно до хвилевої тактики і фінансових зобов'язань. Сьогодні старається вона попасти в один тон з польським „кресовим" громадянством, якому ніколи зрештою не бракувало у новій Польщі активности, якщо справа йшла про нас, українців. А те все дуже й дуже далеке від голошених недавно спроб нормалізації польсько-українських взаємин.

Обсерваторові відносин на українських землях у Польщі кидається нині в очі велику активізація тутешнього польського громадянства, зокрема в останньому часі. Не тільки вшехпольська — ця, так сказати, зі свого офіційного обовязку — преса, але також проурядова преса різного авторамету від вшехпольсько-санаційного львівського „Дзєнніка Польского" по проурядовий краківський „Ілюстр. Курєр Цодзєнни" разом підготовує польське громадянство марєвою катастрофи, яка, мовляв, робить йому з українського боку. Свідомо тенденційним і невірним представленням справи держить воно польське громадянство у безнастанній тривозі, що у свою чергу зраджує поденервування й питому на „кресах" психозу, що без причини творить у поляків алярмове наставлення, непригожо ніяк до нормальної конструктивної праці. Внаслід того також, що не лише тутешня польська сіра маса, але й передові інтелігенти вірять сліпо у всілякі „райбергешіхти", якщо тільки йде в них мова про українців чи про українські установи й організації або й поодиноких діячів. Виняток творять тільки нечисленні одиниці, переважно з найбільш тут політично зрілого та зрівноваженого табору і ті справді білі круки поміж тутешніми поляками, що читають „Польсько-Український Бюлетин".

Високе „д" у протиукраїнській орії заспівали недавно у Львові на з'їзді „Звйонку офіцерів резерви". Цей впливовий союз польських резервових старшин — більшість його членів — це державні урядовці у чинній службі — перейшов своїми рішеннями та своєю тактикою у виразну пробовку формацію на польсько-українському відтинку. Поруч польське римо-кат. духовенство — справжню „екклезію мілітанс" — згаданий союз стоїть нині у проводі протиукраїнського наступу зі своїм пробовним гаслом: „Ані пяди земли в українські руки, ані одної української школи!"

Не лишаються позаду й людовці. В деяких повітах Східної Галичини поспішається акція людовців, що багато нагадує нашівболшевицьку маловців, що багато нагадує нашівболшевицьку маловців, що багато нагадує нашівболшевицьку малов

Новий документ заборони „Рідної Школи“ на Волині.

В нинішніх часах, коли Польщі не під силу заспокоїти потреби шкільництва державними школами — як це ствердив б. премієр Єнджейович на засіданні буджетової комісії 18. січня 1934. — і мілюн двіста тисяч дітей у шкільному віці засуджено згори на безграмотність, бо для них нема ані шкіл ані учителів (хоча тисячі учителів тиняються без роботи), коли такий стан куди гостріше виступає на східних окраїнах Польщі, отже на наших землях, — здавалось би, що така заслужена установа, як „Рідна Школа“, не натрапятиме на перепони, коли хоче повести ту освітньо-виховну акцію, якої не веде і не може вести державний апарат. Особливо на північно-західних наших землях (Волинь, Полісся, Холмщина і Підляшша) така акція необхідна. Та всякі спроби тамошнього українського громадянства заснувати в себе станиці „Рідної Школи“ і повести хосенну рідношкільну працю на тамошніх запущених нивах стрічалися з рішучою забороною адміністраційної влади.

У статті п. н. „Рідна Школа“ і сокальський кордон, з нагоди замітки „Бюлетину Польсько-Українського“ („Діло“, ч. 94 з 30. квітня 1936) виявили ми на підставі документів, що всі ті заборони були безосновні і протизаконні. Здавалось би, що після того тамошня адміністраційна влада буде придержуватися постанов закону про товариства і розпорядків до нього та не робитиме перепон у закладанні кружків „Рідної Школи“. Та ось! Перед нами новий документ такої заборони. Члени-основники кружка „Рідної Школи“ в Микуличах, хотячівської волости, дістали від повітового старости у Володимирі Волинськім заборону такого змісту:

Starosta Powiatowy Włodzimierski
L. B. — 6/36. Włodzimierz, dn. 10 czerwca 1936.

Do Sylwestra Mamoshuka
zam. w Mikuliczach gm. chotiaczowskiej.

Na podstawie art. 14 i 41 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27/X. 1932 r. w przedmiocie prawa o stowarzyszeniach (Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 808) oraz art. 75 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22/III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. Ust. R. P. Nr. 36 poz. 341) zakazuję założenia w Mikuliczach gm. chotiaczowskiej oddziału stowarzyszenia p. n. „Ridna Szkola“, ponieważ przedłożony mi egzemplarz statutu stowarzyszenia nie odpowiada postanowieniom art. 19 prawa o stowarzyszeniach, pozatem stwierdzeniem, że część tamtejszej ludności ustosunkowuje się do projektowanej organizacji zdecydowanie wrogo, w związku z czem zachodzi uzasadnione przepuszczenie, że uruchomienie w Mikuliczach oddziału „Ridnej Szkoły“ mogło by spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju publicznego.

Od decyzji niniejszej służy prawo odwołania do Urzędu Wojewódzkiego Wołyńskiego. Odwołanie wnieść należy za pośrednictwem tutejszego Starostwa w terminie czternastu dni od daty otrzymania decyzji.

Starosta Powiatowy (Hubert Stempowski).

P. M.

Повище рішення — протизаконне, бо наведені в ньому мотиви — протизаконні, а саме:

Твердження, що, мовляв, статут „Рідної Школи“ не відповідає ст. 19 розпорядку Президента Річипосполитої (з силою закону) про товариства з 27. жовтня 1932 р. (Д.З.Р.П. ч, 94 поз, 808) є незгідне з фактичним станом річей. „Рідна Школа“ — це не якесь нове товариство з новим статутом, але давне передвоєнне товариство, якого статут затвердила й польська адміністраційна влада ще перед появою згаданого президентського розпорядку про товариства. На підставі §. 1. виконного розпорядку Міністерства Внутрішніх Справ з 17. грудня 1932, Д.З.Р.П. ч. 116 поз, 964 всі товариства, що правно існували в Польщі до часу введення в життя президентського розпорядку як закону про товариства з 1932 р., є повноварні. Отже ніяких змін ані доповнень статутів правно існуючих товариств до нових вимог нового закону з 1932 р. ані самий закон, ані повищий виконний міністеріяльний розпорядок не передбачує і не вимагає. Якщо кружки „Рідної Школи“ можуть бути на терені краківського воєвідства, бо навіть у самому Кракові і це законне, то таким самим правом можна засновувати кружки „Р. Ш.“ і на Волині, бож закон про товариства уніфікований та обовязує в цілій польській державі.

Як другу причину подає повітовий староста у Володимирі Волинськім, що частина громадян села Микулич рішуче вороже ставиться до кружка „Р. Ш.“, який громадяни того села задумали заснувати. Передовсім сумніваємося, чи засягнені інформації п. старости в тому напрямі стійкі. По друге інформації адміністраційної влади, якщо вона вважалаб такі за необхідні, можуть відноситися до того, чи постанови статуту даного товариства не містять у собі чогось протизаконного, та чи члени-основники такого товариства є власновільні, чи на них не тяжать наслідки якоїсь правосильної кари за нечесні діла або якісь докладні конкретні факти їх протидержавної діяльности.

В цьому випадку всіх тих моментів нема. Статут „Рідної Школи“, затверджений польською адміністраційною владою, очевидно не має в собі нічого протизаконного, а й 55-літня хосенна діяльність „Рідної Школи“ говорить так проречисто сама про себе, що під цим оглядом нема й не може бути ніякого сумніву. — Зновуж члени-основники кружка „Рідної Школи“ в Микуличах — це люди поважні, власновільні, на яких не тяжить ніяка кара і яким у додатку ніхто не може закинути ані фактичне не закидає ворожого відношення до польської держави. Отже й під цим оглядом нема ніякого фактичного закиду, а вслід за тим нема передбаченої законом причини до заборони Кружка „Рідної Школи“ в Микуличах.

Згідно з § 11. статуту членами „Рідної Школи“ можуть бути тільки особи української народности, отже про якісь терти з приводу національних розбіжностей не може бути мови. Зрештою належати до якогось товариства — це річ неодмінна і залежить від доброї волі тих, які бажають належати до легального товариства. Хто цього не бажає, той просто не вступає до того товариства і справа скінчена.

Ніякий закон не передбачує, щоб перед заснуванням якогось товариства старостве вишукувало людей зовсім до того товариства неприналежних.



ЮЛІЯН ОПІЛЬСЬКИЙ 2

Нащадки Гіпократа.

(Докінчення.)

Оба лікарі знали добре, що Гермас це тільки галапас або т. зв. тінь молодого гуляки Люзія Ґрата, та ні один, ні другий не вважав цього соромом. Бож громадянина соромить тільки праця для зарібку... Тому оба радо занялися темою, при якій могли виказати свою вченість і похвалитися успіхами, а водночас осмішити суперників.

— Знаєте може, — почав Йосефус, — що коли весною останки вогкости спливуть до частин, положених нижче носа, то повстає дуже небезпечна недуга, яку зовуть „кіпанхе“ (дифтерит або круп). Інші медики називають її „сіванхе“ (шкарлятина), або твердять, що причиною її є затикання віддихових доріг жовчевими випливами, а внаслідок цього життєвий вогонь, якого не можна якслід перевітрити, спалює гарячкою тіло. Ось така то важка недуга впала на малого Кая Антістія Ґрата, тому батько покликав мене, Хризолаоса та чотирьох інших лікарів, яких йому хтось поручив.

Йосефус попив вина, обтер уста і розказував далі:

— Гарячка була дуже сильна, хлопець кидався по ліжку, так що годі було його вдержати, тому казав я йому пустити кров. Після цього дитина заспокоїлася, але водночас показалися прищі в горлі, так що не могла навіть проковтнути води з медом, або молока. Тоді зарядив я полоскання з вивару морви з сіркою, содою, екстрактом мощу і вивару зі зелених волоських оріхів. На жаль хлопець закашлявся відразу і нізащо в світі не хотів удруге взяти ліку до уст. Гарячка росла, а з нею упір хлопця. Я бачив, що дитина душиться, отже казав ще раз пустити йому кров із-під язика і витяти в горлі язичок, бо боявся, що набубнілий язик задушить недужого. При цьому продиктував я знамениту рецепту на прищі в горлі...

— Позвольте, колега... — почав Хризолаос, одначе захоплений бесідник замахав тільки руками.

— Мовчіть, колега! — гримнув, витріщаючи круглі жовті очі. — Не мовчав ти тоді, коли було треба, то мовчи тепер і не виправдуйся запізно.

— Алеж я взагалі не гадаю виправдуватися перед тобою, Йосифе, — з удаваною розпукою в голосі закликав Хризолаос.

— Уявіть собі тільки, amici! — перерував Йосефус. — Хризолаос заявив батькові, що хлопець не видержить другого спусту крови та обіцяв вилікувати його окладами, виваром із галясівок і медом. Ха, ха, ха! Із жахливої „кіпанхе“, перед якою хилить чоло сам мистець Гіпократ, признаючи свою безсильність. Абдера! Абдера! Абдера!

— Може бути, що вилікувати цю жахливу недугу нашими ліками неможливо, — признав з повним спокоєм Хризолаос, усміхаючися, — та коли так, то навіщо дратувати недужого й затроювати йому останні хвилини злиденного життя?

В голосі грека звучало спочування і щирість. Зразу мовчали всі.

— На Ескуляпа! — закликав Гермас, — ось справжній лікар, приятель людства, вірний учень великого Мистця!

— А я! — озлобився Йосефус, — благаю безсмертних богів, що дали тобі такого лікаря, коли важка немич увійде під твою покрівлю! Коли вхопить тебе розпука, що всяка лікарська штука показалась безсильна, щойно тоді оціниш мої ліки!

— На розпуку немає ліку поза молитвою! — повагом погладив бороду Хризолаос. — А там, немає за нами права лагодити нашу розпуку коштом чужого терпіння.

— Вернеш, amice! Забуваєш, що божеський Марк Аврелій уже від двох літ не живе і філософія вже не на часі. Вернешся як стоїш, або християнин. Краще послухай рецепти, яку написав я для малого Ґратуса.

Йосефус широко розставив пальці лівої руки, а правою відчислював на них усі складники придуманого ліку.

— Отже я казав вимішати товчені галясівки зі соком морви, долив шафрану, мирри, виннного квасу та вчуху, а щоб злагодити гостроту змішав я те все з медом і люкрецією. Опісля взяв я по одній унції гадюки, крову, загулинця, рути, ситникового цвіту, сушених пелюсток рожі і цинамону і додав осаду з шафранової масті і три унції попелу з ластівок. Мішанину всіх цих ліків заправив я попередньо і бажав вимастити нею шию, залози і прищі в горлянці недужого. У випадку невдачі мав я ще кипрійський сірчан заліза зі соком акації і негашене вапно з вовчою печінкою до випалювання верелів. Поза тим можна було ще вжити розпаленого заліза. На жаль, усіх цих знаменитих ліків не міг я вжити і недужий вмирає, чи вже давіть умер! Його смерть не діло Хризолаоса й його заслуга! Я вмиваю руки!

З важною міною Йосефус розперся на лежанці за столом і з нескривданою злобою глядів на Хризолаоса.

— Не гнівайся „колега“, — відповів цей. — Признай, що не віриш у можливість вилікувати „кіпанхе“ цими ліками!

— О, навпаки, вірю і лікую її вже від десяти літ.

— Хай буде! Лікувати можна, одначе чи зміг ти хоч раз недужого вилікувати?

— Алеж певно, що так!... Хоч не зразісди!

— Ні разу! Колега, ні разу! Тільки тоді, коли „кіпанхе“*) розливається на груди, лице й шию, або сама уступить після кількох днів тільки тоді можна її вилікувати, але лікарем є

*) шкарлятина.

чаних, що не хотілиб чи не малиб права вступити до нього і на такій підставі заборонялиб заснування цього товариства! В такий спосіб не можна би взагалі ніде засновувати ніякого товариства, бож, якщо комусь на тому залежить, усюди може піднайти дійсних чи підставлених людей, що не „бажатимуть" даного товариства! Вслід за тим і цей другий мотив володимирського старости відпадає як законно нестійкий.

В ч. 28. „Бюлетину Польсько-Українського" ред. Вол. Бончковський, обговорюючи справи широкої польської політики у відношенні до 160-мільйонового кольосу СССР, зачисляє український нарід „до наших природних та органічних союзників". Тому пропонує „примирливу політику", бо великої польської політики не можна спірати на „кількох десятках тисяч найлідлішого (!) руського-українського елементу як на **новиx поляках**", мобілізуючи одночасно проти себе ввесь багатомільйоновий український нарід!

Безперечно — ті засади ред. Бончковського розумні і доцільні, та — на жаль — вони зовсім розходяться з практикою життя, а „сокальський кордон" з усіми його болючими наслідками — це найкраща ілюстрація дійсних неунормованих відносин. Якщо справа унормування польсько-українських взаємин має вийти поза рямці теоретичних міркувань, то за гарними словами мусять доконче прийти дійсні факти. **Одна з таких передумовин нормалізації відносин — це скасування „сокальського кордону".**

І. Г.

Лугові свята в краю.

МОКРОТИН, ПОВ. ЖОВКВА.

В неділю 26. ц. м. улаштував „Луг" у Мокротині свято-попис у 10-ліття смерти Гол. Отамана Симона Петлюри. Крім мокротинського „Лугу" в складі 56 луговиків і 25 луговичок взяли участь у святі „Луги": з Зарудець 27 і 13, з Батятич 12 і 4, Фійми 12, Полин і Крехова 13. Разом до вправ стануло 139 луговиків і 42 луговички.

Свято розпочалося вбіркою „Лугів". Звіт прийняв делегат Головної Старшини „Вел. Лугу" мґр В. Жовнір. Грімко залунав на площі відзив луговик лав: „Слава Лугові, Батьківщині слава!" Відтак „Луги" передефілювали жалібним маршом перед портретом бл. п. Отамана, гарно прибраним зеленю і національними прапорами.

На провізорично побудовану естраду виступив хор мокротинського „Лугу" (одни з найкращих хорів у повіті) та відспівав низку пісень. У мінчасі виголосив делегат „В. Л." мґр В. Жовнір коротку і змістовну промову про Симона Петлюру.

Відтак відбулась руханкова частина свята. Виведено всі приписані лугові вправи. Найкраще вийшли і найбільше оплескувано вправи луговичок. По вправах лугова Старшина прийняла дефіляду зібраних лугових товариств. На закінчення свята делегат мґр Жовнір звохотив зібрані „Луги" ще кількома словами до дальшої інтенсивної праці. Ще раз пролунало грімке „Слава Лугові, Батьківщині слава!" і луговики разом із публикою відспівали луговий та національний гимн. На святі грала дута орхестра „Лугу" зі Сорік, львівського повіту.

На загал з цілого свята у луговиків, як і в численно зібраної публики, залишилось якнайкраще враження. Але й тут не обійшлось без інциденту. По закінченні свята кількох місцевих комунарів-недобитків пробувало внести замішання. А саме коли відходив до дому „Луг" із Зарудець, кількох комунарів, засівши в городі за парканом у горосі, кинули на зарудецький „Луг" кілька камінів. Та ця напасть скінчилась фатально для самих нападників; чотирьох з них зловили луговики і добре відплатили їм луговики палицями

ПОРШНА, ПОВ. ЛЬВІВ.

Луговий фестин-попис у Поршні, львівського повіту, відбувся в неділю 26. липня. На фестині виведено лугові вправи, приписані на 1936 р., які випали дуже гарно. Велике враження зробили особливо ритмічні вправи „Молитва". Свято закінчилось дефілядою вправлюючих, яку відібрав представник „Великого Лугу" віст. Пукас Степан разом з місцевою старшиною.

МАЛЕХІВ, ПОВ. ЛЬВІВ.

В Малехові, пов. Львів, відбувся фестин-попис, на якім також виведено лугові вправи, приписані на 1936 р. Фестин закінчився дефіляду місцевого „Лугу", яку відібрали представники „Великого Лугу" віст. Тригук і дес. Скибівна С. та голова місцевого „Лугу".

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 21
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Нечуваний виступ постерунконого.

Постерунковий з псом на кооперативнім святі. — Пес кусає людей. — Апель до компетентної влади.

В неділю 26. липня ц. р. кооператива „Сила" в Доброгостові, дрогобицького повіту, святкувала своє 10-ліття. На свято прибули дооколичні села, представники повітових установ і делегат Р.С.У.К. посол З. Пеленський. По богослуженні, яке відправив о. ігумен Бараник та о. декан Микелита в асисті духовенства, відбулася у великій салі читальні кооперативна академія. Академію відкрив місцевий парох о. Банах. З черги виголосив промову справник кооперативи п. Гарасимяк, подаючи історію і розвій кооперативи. Довший популярний реферат про кооперацію виголосив делегат РСУК посол З. Пеленський. Дальше йшли привіти: д-ра Блажкевича від економічних установ Дрогобича, інж. Дединського від „Сільського Господаря", п. Городиського від „Рідної Школи" і „Просвіти". Поодинокі промови переплітали хорові пісні. На закінчення свята промовив голова Надзірної Ради ПСК. у Дрогобичі посол С. Витанцький, що вказав на вагу обеднання в кооперативній громаді.

На цім гарнім святі сталась нечувана річ. Як представник влади прийшов туди старший постерунковий ч. 471 Рачиньский зі Стебника. За хвилину, протискаючись через юрбу, увійшов до читальні якийсь панок, що провадив великого пса-вівчука на линві без каганця, убраний лише в сорочку, підперезаний ременем, на котрім звисав великий револьвер. У капелюсі на голові увійшов він до читальні. Коли йому звернули увагу, що не можна входити з псом і в додатку в капелюсі, відповів: „Я сам вем, що робем". Після того підійшов до постерункового віддав йому пса, а сам відійшов. Поява пса серед людей зробила, річ ясна, всіх нервовими, бо пес дивився непевно і виглядало, що кожної хвилини на когось скочить. На увагу місцевого пароха, що не можна водити пса там, де багато зібраних людей, постерунковий відповів піднесеним тоном, що то його справа. Постерунковий у часі поодиноких точок програми розказував псові голосно: „сядаць" або „встаць"! А коли він станув з псом так близько входу на сцену, що не можна було туди увійти, посол Пеленський звернув йому увагу, щоб забрав пса, бо люди бояться. Постерунковий відповів, що прийшов з псом на приказ. На це запитав посол, на чий приказ. Постерунковий сказав, що не розуміе, що до нього говорять, бо до нього треба говорити „панськовим єнзиком". Також на увагу о. ігумена відповів у нечемний спосіб, трактуючи о. ігумена пер „пан" („Чи пан не ве, гдзе пйы жие?"). О. ігумен відповів, що знае. Зараз після того легітимував п. Городиського також в дуже грубій формі.

При кінці академії зявився знову той самий панок і зажадав від поліцянта, щоб він легітимував п. Новосельського, бо він мав казати йому зняти в салі капелюх. Тоді зажадали від постерункового, щоби сказав, хто є той пан, на що постерунковий відповів, що то „Юзеф Муйстра з Орови"; на питання, хто він такий, сказав, що „без заньця"; на дальші питання, чому приходить з револьвером сказав, що то револьвер „его ойца" і ніхто не має права питати, чи він має дозвіл носити зброю.

По скінченні академії, коли громадяни стали розходитись домів, **постерунковий пустив пса, який покусав справника місцевої кооперативи Івана Герасимяка, Кортіжка Василя з Доброгостова, Івана Дубика з Орови і дівчину Хварину Фесю.** Згадані мають знаки від укушення, подерті сподні, а дівчина спідницю і панчохи.

Поведінка постерункового, що явився на святі з псом-вівчуром, викликала зрозуміле негодування населення. Треба було персвазії та успокоєння. **Це дійсно нечувана річ, щоб постерунковий на академії зявлявся з псом, а погім ще той пес кусав людей!** Не знати, чи той пес не скажений і требаб негайно дати його на ветеринарійну обсерваторію.

Думаємо, що команда поліції вгляне в цю справу і звільнить громадян від постерункового, що позволяе собі на подібні виступи.

„ГМІНД"

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поч товою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", **Львів, Ринок 10.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Німеччина скасувала посольство в Адіс Абебі, заступаючи його генеральним консулятом. Римські політичні кола добачують у цьому акті визнання анексії Абісинії.

Японський уряд задумує утворити генеральний штаб летунства, що буде рівнорядний зі штабом сухопутньої армії.

В Мексику покінчився страйк робітників в електрівні, що унерухомив був 32.000 заведень з 200.000 робітників.

В Палестині згинуло 10-ох зрабів у битві з британським військом.

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

тоді природа, а не ми. Саме тому справу треба передати Богові.

— Якому? — зацікавився Спорус.

— ...А ми, лікарі повинні приносити тільки тимчасову полекшу недужому, облекшувати його біль. Сам Гіпократ признає отверто, що ці недужі на „кінанхе", яких він бачив, повмирали, всі, без винятку. Видко були це самі важкі випадки. Не вдаваймо, що знаємо щонебудь, коли не знаємо нічого! Може бути, що колись навчимося лікувати і цю недугу, але поки один Бог може принести здоровля такому, кого вхопила його „кінанхе". Отже не занечищуймо болючого горла всякою поганю і не забираймо недужим крови!

— На Юпітера! — крикнув Спорус, — про яке то божество говориш?

— Міркуеш „колега", немовби ти справді вилікував хлопця і добув славу більшого медика, ніж сам Йозефус із Александрії! — кпив Йозефус.

Хризолаос допив вино, добув ізза туніки бокату мошонку й кинув її на стіл на превелике зачудування свого суперника.

— Не бажаю я слави, „колего". Малого Кая вилікувала природа за божою ласкою, а я допоміг їм тільки медом та вином із галясівок. Але що природа не потребуе грошей, то батько дав їх мені! Споре! Плачу за вино і страву!

Хризолаос вийшов із шинку, лишаючи лютого Йосифа й остовпілого Гермаса, який з їдким усміхом сказав:

— Перволе! Малий Кай тобі завдячуе спасення, бо не хотів приняти твоїх ліків „медіце"! Хризолаоса гроші повинен був за це дістати ти, о, вчений нащадку Гіпократа!

— А я гадаю, — вмішався Спорус, — що треба підпоїти Хризолаоса і витягнути від нього ймення того божества, якому він приносить жертву! Це може придатися не тільки лікарям, але й нам!

Поготівля французького летунства над еспанським кордоном.

АНДЕ, 27. 7. ПАТ. На летунському майдані у Біярріц зосереджено більшу скількість літаків. Вони підлягають віцеміністрові летунства, що може кожночасно вислати їх на підмогу франц. громадянам в Еспанії, коли довідається через кравничні станиці, що вони загрожені.

ЗБІРНИЙ ДЕМАРШ У МАДРИДІ.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Дипльоматичні представники з Мадриду спрямували спільно до тамошнього уряду домагання охоронити їхні домівки, заосмотрити їх у харчі та запевнити свободу контакту між собою та зі своїми урядами.

Англійський уряд рішений затримати нейтральність супроти подій в Еспанії.

ЕСПАНСЬКА ДОМАШНЯ ВІЙНА І ЖИДИ.

КАРЛЬСРУЕ, 27. 7. Нім. Інформаційне Бюро До Кель приїхало 22-х німецьких утікачів з Еспанії; вони описують жорстокий напад лівих еспанців на людовий дім німецького фронту праці в Барселюні. З їхніх оповідань виходить, що цей напад юрби зорганізували прогнані з Німеччини жиди.

(Львівська жидівська преса, описуючи еспанські події, виявляє недвозначну неприхильність до повстанців, що проявляється як у доборі вісток, так і в стилізуванні наголовків).

УТІКАЧІ.

ГЕНУА, 27. 7. ПАТ. Пароплав „Прінцеса Марія" з італійськими утікачами на чердаку причалив до тутешньої пристані.

ПАРИЖ, 27. 7. Авас. Як повідомляє мінво закордонних справ, кілька урядів звернулося до французького з проханням заопікуватися їхніми громадянами в Еспанії. Мінво видало відповідний наказ французьким консулям.

ГІБРАЛЬТАР, 27. 7. ПАТ. Контрторпедовець „Базеа" висадив на сушу 150 англійців, американців і ін., яких забрав з Малаги. Вони оповідають, що в місті знищено яких 300 найбільших будинків, убито 500, а ранено 2000 осіб.

Контрторпедовець привіз із Туельви 112 утікачів, що по дорозі бачили, як 2 підводні човни обстрілювали Таріфу.

ВАШИНГТОН, 27. 7. ПАТ. Американський консуль в Барсельоні домагається, щоб негайно вислати з Малаги до Барсельони американський кружляк Кінсі.

ГІБРАЛЬТАР, 27. 7. ПАТ. На прикази британського уряду 7.000 еспанських утікачів покинуло територію Гібральтару. Можна було побоюватися, що між ними вибухне епідемія.

ІТАЛІЯ НЕ МАЧАЛА ПАЛЬЦІВ.

РИМ, 27. 7. ПАТ. Італійська преса з обуренням відкидує підозріння деяких закордонних часописів, немовби Італія вислала літаки на підмогу ген. Франкові.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ДО ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 27. 7. ПАТ. Міжнародній комітет Червоного Хреста запропонував поміч еспанському Червоному Хрестові, але дістав відповідь, що покищо це зайве.

Львівський воєвода уступає?

У варшавських політичних колах говорять, що воєвода Беліна-Пражмовський перейде незабавом на емеритуру. На його місце прийшов би президент найвищого військового суду ген. Мареш або шеф військ. жандармерії полк. Балабан; оба кандидати шкільні товариші ген. Ридза-Сьмігłого.

Величаве всенародне свято в честь поляглих у Раві Руській

Народ напливає. — Торжественна Служба Божа і панахида. — 300 вінків і 10.000 народу. — Відслонення пречарного памятника Поляглим. — Посвячення памятника. — Незабутня хвилина — присяга під памятником. — Пропозідь і закінчення.

(Від власного висланника.)

ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ.

Доїжджаємо до Рави Руської і з вікон вагону видно, що дорогами раз-у-раз їдуть фіри з жінками, мужчинами, дітьми та молодю, святочно в гарних народніх строях, або з гуньки одітими, а стежками, які виринають між збіжжем, поспішають теж масово люди до міста, немов на відпуст. До бадьорих, хоч утомлених важкою працею при жнивах селян усміхається золоте сонце а безхмарної блакитні небе, припрівав так, немов би хотіло підогнати мандрівників. Спека і духота. На станції в Раві Руській голова філії Т-ва Охорони Воєнних Могил інж. В. Терпелюк витає двох делегатів з Виділу Головного Т-ва О. В. М. в особах секретаря О. Карпінського та члена Виділу інж. Я. Гузара і двох спеціяльних кореспондентів „Діла" та „Неділі", які приїхали теж на це свято. Увага приїзних звертається на відділ поліціянтів у повному озброєнні та в шоломах, що теж щойно приїхали на свято... аж зі Львова. Відділ 24-ох поліціянтів відмашерував до міста, а на станції лишаються поліційні агенти, теж зміцнені львівськими, які уважливо слідкують за приїзними.

По дорозі до міста стрічаєте щораз то більше селянської молоді з припнятими жовто-блакитними стяжками на грудях. За хвилину з подвір повітової команди поліції вирушив на місто відділ новоприбувших поліціянтів, які перейшли вулицями до ринку в напрямі цвинтаря. Поліція в шоломах викликує зацікавлення головно синів та донька вибраного народу, які вже від ранку заляглі вулиці, балькони та вікна своїх домів.

У ЦЕРКВІ.

Зате повоєнний настрій українських мас лише збільшився і вони зі скупленим духом поспішали з усіх боків до церкви, де вже в год. 10-ій почалася торжественна Служба Божа, що її відправив о. дек. М. *Дорощький* з Потелич в асисті о. *Заяця* (Любича Князі) та о. *Білівського* (Коримни). Діяконували о. *Кулинич* (Камінка Криве) та д. *Дацько* (Тенетниська). Співав селянський хор з Потелич під управою п. Мастиканя. Просторий майдан ...о церкви заповнили щедрі маси вірних, бо невелика церква, до того ще в пристуженнями в середині для малярів проф. Буцманюка, якими її розмальовує, не могла помістити запливу вірних. Треба признати, що виключний іконостас кисти покійного вже мистця Ю. Магалевського в розмальованою на зразок нашого старого церковного мистецтва частиною церкви над престолом може дійсно захопити кожного своєю гармонійною мистецькою цілістю.

В церкві духота нестерпна, але ми сиділи терпеливо аж з обома львів. делегатами в крилосі на церкві, до якої аж до кінця Служби Божої надходили церковні процесії з поблизьких сіл, майже всі з пречарно вишитими хоругвами. І так на це свято прибули церковні процесії в сіл: Потелич, Гребенного, Річок, Тенетниськ. Забіря, Селиськ, Гійча і Голого Равського. Всеж треба признати, що хоч у церкві було повнісько людей, завдяки впорядникам не було зовсім натовпу ні замішання. Впорядниками була студентська молодь з Равщини, побратими зі сокільських гнізд в Раві Руській, Річок, Делятину і Потелич та лучовики в однострою з Камінки-Боброїди.

По Службі Божій точно в год. 12-ій вполудне отчувло 18 священників під проводом о. *сов. Щасного Раставецького* (Гребенне) до панахиди перед символічною домовиною, уставленою на середині церкви перед тетратозом, яка вся потонула у вінках. На передні домовини вкинув пречарний металевий вінок з дубового листя від Головного Т-ва О. В. М. у Львові. На широких жовто-блакитних стяжках цього вінка напис: *Поляглим в Равщині* — Тво О. В. М. у Львові.

Збірна панахида за поляглих, жалібні пісні і відправа 18-ох священників під проводом старенького срібловолосого о. Раставецького залишили дійсно незатерте враження. Радісно було на душі, коли втомлені обличчя вірних вслухувалися в кожне слово молитви і самі живосильні горячі молитви за поляглих, між якими багато було мабуть з їх найближчих, які згинули геройською смертю під Равою Руською або таки на вулицях цього міста. Радісно було на душі, коли діти на жилавих руках батьків та матерей за прикладом старших теж простягали ручинята до „Бога", а їхні очі світились дивним блеском. Дійсно незабутня картина!

ПОХІД З ПРОЦЕСІЯМИ.

На жаль, повітове староство в Раві Руській рішенням з 23. липня ц. р. заборонило уладити похід та публичну збірку на кошти будови памятника. Зате дозволило перейти церковним процесіям без зорганізованого походу з церкви на цвинтар, щоб там відслужити панахиду. Заборонило теж вести вінки з трибунами, а кільчастого дроту або рікші транспаренти. Тому властиво зорганізованого походу не було. Пристосовуючись до виданого рішення староства, з церкви вийшли точно в год. 12.20 вполудне делегації з вінками. На самому переді несли оба львівські делегати п. *О. Карвінський* та інж. *Я. Гузар* дуже гарний вінок від Т-ва О. В. М. у Львові. За ними ступали повагом ще 223 делегації з вінками з квітів, збіжжа, овочів, деревини і т. д. з написами від студентства в Равщині, від усіх установ і товариств у Раві Руській, далі з Жовкви, Яворова. Мостів Великих та від рільних товариств з сіл Равщини з написами у честь поляглих. Звертало на себе увагу кільна великих вінків з гарно підібраними написами від націоналістичної молоді кількох сіл повіту. По дорозі за цвинтар прилучилося ще до походу понад 70 делегацій з вінками, так, що всіх вінків на цвинтарі нарахували коло 300. За церковними процесіями ступало 22-ох священників під проводом двох деканів: рівського о. *М. Дорощького* і немирівського о. *Б. Гучка*. Перед і за процесіями та духовенством ішли три хори, а саме з Потелич, Вербиці та Піддубець і трубна орхестра з Немирова (всі музиканти мали сині шаравари й вишивані сорочки) і вінці маса народу, яку йшла здебільша чвірками так, що хідниками йшли лише ті, які спішилися до церкви. Процесійний похід перейшов через ринок і попри костел на цвинтар. За процесіями йшло найменше 7.000 людей. Вистане згадати, що коли священники дійшли двокільометрову дорогу з церкви на цвинтар в год. 1.40 пополудні і почали відправляти молитви біля памятника, народ надходив ще на цвинтар майже до кінця свята. Всіх учасників нарахували до 10.000 осіб.

НА ЦВИНТАРІ.

Довкола трьох спільних могил, у яких спочиває понад 100 стрільців У. Г. А., обрамованих бетоном, з квітниками і з плитами з виритими роками 1918—1919 станули делегації з вінками і впорядники в чотирокутник, щоб осьтак уможливити священникам посвятити величавий памятник. Заслону з памятника відкрив голова філії Т-ва О. В. М. у Раві Руській інж. *В. Терпелюк*, передав його в опіку греко-католицькому духовенству й церкві і попросив, щоб сс. декани зі священниками посвятили памятник. Промова голови філії відпала, бо староство заборонило її виголосити.

АЛЄГОРІЯ УКРАЇНИ.

З відслоненням памятника багатотисячна маса народу мов зачарована вдивлялася у маєстатичну постать жінки (алєгорія України) — з убитим стрільцем — долота відомого нашого різьбаря *С. Литвиненка*. Це безумовно найкращий памятник того різьбаря. На квадратовому цоколі, високому 3.30 м., широкому 2 м., жінка спочиває ще на двох сильних фундаментах, поміщена на верху група з двох осіб, скомпонованих у трикутнику. Перша з них — це сидяча постать жінки (алєгорія України), яка тримає на руках убитого стрільця. Лівою рукою пригорнює голову стрільця до своїх грудей, правою міцно оперта на скелю. Голова жінки в гордому русі звернена на схід, а вираз неспожитої енергії в устах, болю, завзяття й одночасно рішучости в очах. Голова і шия жінки накрита немов намітною жінок із залізницького повіту, яка нагадує скоріше княжий діядем. Ціла постать жінки в стилізованому українському одязі. Різким контрастом до енергійної постаті жінки є фігура стрільця, у стрілецькому однострою, повна безладу і знесилення. У стрільця дійсно гарна мужеська голова, яка усіми своїми рисами висловлює стоїчний спокій після сумісного сповнення свого найбільшого обов'язку.

Цілий матеріял цього маєстатичного памятника, високого на 5 метрів, це штучний масивний, сильний та ефектовний граніт. Обі постаті і долішні фундаменти шліфовані, середня частина — цоколь необіканий. Робить враження природньої скелі. За дійсно мистецьку працю при будові цього памятника поляглим, яка тревала 5 місяців, гратулювали сердечно мистецькі різьбареві **С. Литвиненкові** численні інтеліґенти та священники. Комітет вдоволений теж, що вибрав саме цей проект зпоміж 5-ох інших проектів цього мистця.

На памятнику вгорі видніють вирити золотими буквами такі слова св. Євангелія: „Більшої любови не має, як хто життя своє віддасть за друзів своїх".

По середині цокала напис: **Поляглим 1914—1920, Громадяни Равщини, філія Т-ва О. В. М.**

Після посвячення памятника **о. дек. Дорощький** перебрав памятник в опіку греко-кат. духовенства і візвав вірних до одноховилинної мовчанки-присяги, якщо „хочуть вольної волі". І впали всі на коліна, простягаючи руки до неба.

По панахиді виголосив ще **о. О. Кульчицький** проповідь про культ поляглих, орхестра відограла національний гимн, делегації поскладали вінки на спільних могилах, а хор з Вербиці відспівав ще декілька пісень.

Безумовно душею здвигнення прегарного памятника і підготови цього успішного свята були: інж. **В. Терпелюк та дир. Ст. Совик,** голова та секретар філії Т-ва О.В.М. у Раві Руській. На секретареві спочивав на святі весь нагляд над збереженням ладу. Тепер слово за установами й організаціями Рави Руської й повіту, які повинні виявити подяку ініціяторам та невтомним робітникам при виконанні цього діла таким чином, що більшими грошевими датками допоможуть філії Т-ва О.В.М. сплатити майже ще половину довгу за памятник.

В год. 3.30 пополудні скінчилося свято і присутні підбадьорені на дусі розійшлися спокійно до дому.

*

По дорозі з цвинтаря поліція арештувала трьох членів хору. Причина арештування невідома. **М. Х.**

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 35-100

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на перехованння літом. 10—?

— **Живець Черче,** вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 3—10

— **„Т-во св. Андрея" у Львові купило власний дім.** З кругів духовенства інформують нас, що згадане товариство священників Львівської Архиепархії „Т-во св. Андрея" купило у Львові невеличкий поверховий дім при вулиці св. Терези ч. 38 для власних цілей Т-ва. В тім домі приміщено вже канцелярію Т-ва і бюро Т-ва „Власна Допомога", а на днях по ремонті дому буде там отворений нічліговий дім для членів та їх родин. Дім куплено за квоту 34.000 зол., переносна такса й оплати дійшли до 4.000 зол., так, що за 38.000 зол. мають священники для себе і своїх цілей відповідний дім, вигідний ще й тим, що положений близько св. Юра. Характеристична річ, що духовенство, яке у нас дало почин до всіх майже українських народніх установ, щойно тепер, у часі найтяжчім, подумало про себе і свої родини. Щасть Боже!

— **XV. Конгрес „Pax Romana".** Міжнародній Студентський Католицький Конгрес „Pax Romana" відбувається в днях 28. VII. — 6. VIII. ц. р. в Австрії (Зальцбург, Клягенсбург, Відень). На Конгрес виїхала українська делегація в такому складі: о. др Іван Гриньох, духовник „Обнови", проф. др Микола Чубатий, член Сенїорату, п. Іван Паук, голова „Обнови", п-на Марусся Білинська, заст. голови „Обнови" і ред. Богдан Катамай, голова „Ліги Української Молоді" в Америці.

— **За поширювання антипольської літератури** закрила адміністраційна влада у Вильні філії литовського товариства ім. св. Казимира в Мелябіжовичах і Данбежишках. Ці товариства замкнено тому, бо виявилось, що вони загрожують публичному спокоєві на Виленщині, а саме викликують національні конфлікти та поширюють антипольську літературу.

— **За пів року — 8126 пожеж.** Головне Заведення обезпечень від огню подало зазначену цифру пожеж за останній піврік. Шкоди, що повстали від цих пожеж переступають суму 10 і пів мільонів зол.

— **Епідемії шкарлятини** у Львові нема; міська влада занотувала лише спорадичні випадки.

— **Страйк.** 24-ох робітників, що будують дорогу зі Львова до Грибович застрайкували тому, що їм виповіджено працю.

— **Львівська хроніка.** Амалії Брадштетер (Рейтана 4) украли білля вартости 2.000 зол. — Е. Шенфельда (Берка Йосельовича 8), А. Гудая (Знесіння) і С. Люфта арештували за крадіж мешгів у Баті; Ш. Ландеса (Джерельна 63), та І. Штимплера за крадіж годинника у купелевому заведенні. — На вул. Панєнській таксівка переїхала 9-літню Софію Кашубу. — 35-літня служниця Евгенія Хмельнік (Яблоновських 36) і якась невідома 20-літня жінка наложили на себе руку — перевезено їх до шпиталю. — Якась Борацікова напала на любку свого чоловіка; власник помешкання, у якого ця остання мешкає, побив сильно заздрісну жінку та зломив їй руку. — Софія Опатовська побила свого б. нареченого С. Слиша, що йшов зі своєю жінкою вулицею 3. Мая. — У складі порцеляни при вул. Трибунальській 14. вкрадено товар вартости 150 зол. — При вул. Курковій ч. 61 злодії крізь відчинене вікно влізли до хати бідного заробника Степана Кінаша і забрали мужеську та жіночу гардеробу вартости 200 зол.

— **Страйкарі перед судом.** Стрийська окружна прокуратура обвинила 7-ох стрийських залізничників, діячів ППС за те, що зорганізували залізничий страйк.

— **Заборонили мешкати в Солотвині** на основі закону про прикордонну смугу Миколі Никифорчиному. Він був просвітянським організатором Солотвинщини і єдиний закид, що проти нього найшли — це те, що Никифорчук був засуджений 1930 р. на три місяці вязниці за ведення пласту.

— **За убийство в божниці** засудили Сальомона Фрухта на 3 роки і 4 місяці вязниці. Апеляційний суд затвердив присуд.

— **Краєва хроніка.** Мости Великі почали европеїзуватися. Міську торговицю упорядкували, підвищили її на 4 метри і виложили камінням. Будують стражацьку вежу на 18 метрів високу. Також у Жовкві почав громадський уряд акцію над упорядкуванням середмістя. — Невідомі люди зломилися до каси в громадському уряді в Красній, пов. Золочів, але сполошені зідійшли з нічим, напрацювавшись над розповідійцим з нічим, напрацювавшись над розповіданням каси. — Приватній коедукаційній гімназії в Турці продовжили право прилюдности на рік 1936/37. — В Дублянах утонув 27-літній робітник А. Антонишин, в Зимній Воді 16-літній учень А. Антонишин, в Зимній Воді 16-літній Бітник А. Антонишин, в Зимній Воді 16-літній учень С. Станкевич. — За погімназист з Левандівки С. Станкевич. — За погимназист з Левандівки С. Станкевич. — За погимназист з Левандівки С. Станкевич. — За погим

— **Міжнародні шахові змагання в Подєбрадах закінчені.** В неділю 26 липня закінчилися в Подєбрадах 3-тижневі міжнародні шахові змагання з таким висліком: Фльор 13 пунктів (на 17 можливих до осягнення), д-р Альохін 12½, Пірц, Штальберг і Фольтис по 10½, Еліскавес і Фрідман по 9½, Пелікан і Ріхтер по 9, Петров і Штаффнер по 8½, Опоченський 8, Меншикова 7, Ціннер 6½, д-р Скалічка і д-р Трейбаль по 6, д-р Фазекост і Томас по 4. Найбільше грачів було чехів: Фльор, Фольтис, Пелікан, Опоченський, Меншикова, Скалічка і Трейбаль.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація.

— **Добрий шпиталь.** В однім шпиталі в Москві затроїлось 85 недужих і двох санітарів, що зїли при обіді кисіль.

— **Кіндер, кіхе, кірхе.** Таку засаду проводять німці супроти німецького жіноцтва. В останньому часі німецький уряд рішив усунути жінок від судівництва.

— **Всьому винні залози.** Сер Вальтер Бравн професор університету в Кеймбрідж видав велику працю про вплив залоз на здоровля, на характер і вдачу. Є такі залози, що спричиняють утому, мелянхолію, навіть божевілля, інші рішають про те, що людина має нахил до крадежі, брехні або підпалів.

— **„Хто не ризикує, то й не сидить у криміналі",** каже народня приповідка. Але з американцем Карлом Еріксоном було навпаки. Він мав присуд на досмертну тюрму і кілька років уже навіть відсидів. Та склалося так, що вчені університету в Кольорадо потребували чоловіка, що згодився би зацїпити йому туберкульозу для випробування нової методи лікування. За добровольцями для цього експерименту шукали у вязниці. Досмертний вязень Еріксон згодився бути „кріликом" для дослідів тимбільше, що на випадок, якщо залишиться живий, йому дарують решту кари. Досліди тяглись два роки і Еріксон вийшов здоровий на волю. Тепер через радіо оповідає свої переживання.

— **Корона на міру.** Англійський король Едвард VIII. і на далі залишився елегантом. Він не хоче коронуватися в старій короні, що трохи на його голову завелика і тому дав її переробити. Також королівські клейноди будуть відчищені та відновлені. Тому, що вони представляють незмірні багатства, їх відослали до чищення до Глесгов до ювиліра Конеля літаком під спеціяльною ескортою.

— **Не буде цього року хліба** подостатком у Югославії, бо в деяких місцевостях злива і дощ знищили збіжжа на 75 відсотків.

— **Студентам не можна мішатися до політики.** Такий проект закону випрацювали в Румунії. Закон забороняє політичну пропаганду серед студентської молоді, студенти не можуть брати активної участи в політичних зібраннях окремих партій. Закон передбачує також гострі кари за непослух супроти рішень, що їх видає наукова влада.

— **Можна критикувати тільки самого себе.** Таке сказав у своїй промові большевицький комісар Гриць Орджонікідзе. В одному місці своєї промови Орджонікідзе звернув увагу на нову конституцію та сказав, щоб загал був обережний в поясненнях обіцянок Сталіна, начеб при виборах якась партія могла усунути совітський уряд від влади. „Кожна критика наших змагань може походити лише від нас самих" — сказав на кінці Орджонікідзе.

— **Льондонські гангстери** йдуть слідами своїх американських товаришів. У самім центрі Льондону розіграласъ перед кількома днями сцена, що нагадує способи грабунку американських бандитів. На вантажне авто напали в білий день бандити, оглушили шофера і конвоєнта, забираючи скриньку із золотом на суму 3.700 фунтів штерлінгів. Бандити відїхали особовим автом і слід за ними пропав. Все це діялося на очах публики і тревало тільки кілька хвилин.

— **Дня 25. липня 1936 р. відбулося в Централі П. К. О. у Варшаві 30-те з черги льосування книжочок на преміовані вклади ощадностеві Серії II-ої.** По лос. 1000 пістануть власники цих книжочок: 50.098, 50.234, 50.745, 51.201, 52.078, 52.723, 53.230, 54.172, 54.242, 55.481, 56.524, 56.526, 56.579, 59.253, 59.285, 59.811, 60.033, 60.727, 61.364, 62.214, 63.403, 64.192, 64.449, 65.619, 65.740, 66.233, 68.089, 68.548, 68.745, 70.466, 70.844, 71.283, 71.745, 75.772, 76.872, 76.966, 77.730, 78.472, 78.671, 80.300, 80.516, 82.164, 83.963, 84.283, 84.387, 84.701, 85.453, 85.489, 87. 685, 88.159, 88.258, 88.480, 88.743, 90.514, 91.284, 91.335, 91.655, 95.690, 96.135, 96.483, 98.465, 100.050, 100.178, 100.829, 101.662, 102.455, 102.736, 102.991, 103.182, 104.111, 104.270, 104.780, 104.825, 105.178, 106.408, 107.306, 108.092, 108.151, 112.214, 113.386, 113.564, 114.160, [illegible] 115.923, 117.377, 117.669, 117.792, 118.198. і 118.636. Та 0. Дві преміовані Серії II-ої видьосувані до квітнуток з 1 вересня ц. 77.395 і 81.202.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „КОХАННЯ У ПОВЗІ"

Совітська комедія ленінградського виробництва. Сполука така модна тепер у совітській літературі: машини і кохання, себто бойового будівництва та відношення до того другого полу, що згідно із законом зовсім рівний, а проте трохи ріжний у дійсности. Завязка проста. До маленького містечка приїзджає на вправи відділ із повзунами і один з молодих ударників найме собі кімнату в домику якогось старого урядовця, що має молоду донькутїмнавістку. Симпатія з першого погляду переходить у перше дівоче кохання, повне себелюства, гордощів і тепячого захоплення. Незвичайно тонко передана гра двох вражених сердець, з яких ніодне не хоче проявити своїх почувань. Дотепні сценки суперництва товаришів, які теж хотіли би почванитись „перемогами" і на військових вправах і в залицянні.

Фільма має великі мистецькі прикмети: чудову акторську гру і препарі знимки природи, крім цього незвичайну простоту в композиції.

КІНО „ПАЛЯС": „САМОХІД Ч. 99"

Кримінальна фільма, що показує сміливість та організацію американської поліції у боротьбі з гангстерами і витадки бандитів. У центрі дії молодий кандидат на поліцийняка, що проявляє велику інтелігенцію, орієнтацийний хист і відвагу. Без вибраної дівчини, яку треба спасти з рук бандитів — у такій фільмі не обійдеться. Сценарій складений вручно. До фільми кілька додатків: між іншим муринська симфонія, з ілюстрацією живої дії до музики.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

ДИВОГЛЯДИ.

КОЛИ ЧОЛОВІК СВИЩЕ...

У Віадсорі біля Льондону жила кілька літ подружня пара. Жінка Емілія Стерджен подала в суд розводову скаргу з мотивом, що її чоловік на всі її запити та прохання відповідає вже два роки свистом. Коли йому щонебудь треба, то він не говорить, а пише записку. Суд дав розвід жінці і чоловік за те, що свище, мусить платити 15 шилінгів тижнево.

БІБЛІЯ НА ОДНІМ АРКУШІ.

Мешканець югославянського міста Крагуєвац довгі місяці працював над тим, щоб помістити на одним звичайним аркуші папіру ввесь сербський переклад Біблії. Тепер він чекає поки Англійське Бібліїне Т-во не купить від нього такого зразка.

ДРІБНІ ФАКТИ.

Коли виставили вперше оперу Вебера „Фрайшіц" у паризькому театрі „Одеон" — тоді її висвистали. Дирекція театру не припинила виставу і вже на третій виставі заробила на чисто 100.000 франків.

Американець Персі Гавсбрук має збірку книжок найменшого формату. В одному торісі лежить цілий „Декамерон" Боккаччія і в одному камені перстеня лежить книжечка з „Піснею Пісень" Соломона".

Після 30-літньої війни забракло чоловіків і не було кому розвозити пошти. Тоді на поштарів узяли дівчата. Але вибирали тільки препогані, щоб поштарк, коли доручив листа, ніхто не затримував дома.

У 1920. р. помер у Льондоні у 90. р. життя мільонер Кокс. Коли його спадкоємці відчинили його касу, найшли там здивовані та розчаровані сотні ріжних ліків. До них додана була записка: „Ці отрути записували мені цїле моє життя ріжні лікарі. Якби я був усі знюхав, то не був би дожив до такого пізнього віку".

Найбільший гонорар за свої виступи дістала італійська співачка Анджеліка Каталяні, що померла у 1849. р. Вона співала перед Наполеоном тільки двічі у замку Сен-Клю і за це дістала 5000 фр., запрошена на два концерти у паризькій Опері за 50.000 фр. і... досмертну пенсію.

В одному давньому німецькому кодексі є закон, що злочинців, коли вони недужі не вільно мучити. Єдиний виняток це ті, що терплять на подагру, бо тортура помагає на цю недугу.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Зі судової салі.

ЗА СПРОТИВ ВЛАДІ НА ЦВИНТАРІ.

На розпорядок тернопільського воєвідського уряду ексгумували на цвинтарі тіла польських вояків, похоронених у Смиківцях, щоб перенести їх на тернопільський цвинтар. Місцева українська молодь не дозволила розкопати одної могили, у якій спочиває не польський вояк, лише український і не уступила, не зважаючи на кількаразовий заклик поліції. Воєвідський уряд наказав тої могили не розкопувати. Всетаки поліція обвинила 20-х молодих українців за спротив владі, а тернопільський городський суд покарав їх безоглядним арештом від 4-х до 6-х тижнів.

Дописи.

СТРИЙ.

Вакаційна оселя. Батьківський кружок при Рідній Школі у Стрию влаштував для дітвори Рідної Школи вакаційну оселю в Ровзах на Вижлі. Жертвенність учительства й українських установ є доказом, що при добрій волі можна зробити з бігата. Близько 60 дітей зможе перебути, за мінімальну оплату 20 зол. вакацій в користь для тіла й духа, бо оселя має педагогічну і лікарську опіку. Це перша спроба, за якою, сподіємося, піде дальша на ширшу мету зачрезчайно праця для добра молоді.

Брак церковного хору. Місто Стрий, давно одно з найбільше музикальних міст Галичини, тепер не має зрозумілим для ваги доброго церковного хору, що піднесе би музичну культуру. Маємо кількох старших диригентів та кільканацятьох молодших, одначе почути згармонізований добрий хор у церкві належить до рідкости. Байдужність інтелігенції, отупіння міщанства, якась апатія серед ширших кругів повинна заставити призадуматись у всіх відповідальних людей чи не можнаби оживити у нас доброго церковного хору. Удержання диригента могли би взяти на себе заможніші установи Стрия.

По вечанським комуністичним нападі. Смерть молодої людини від комуністичної бойки у Вечанах збудила приспану чуйність цілого повіту. Свідома молодь має тепер легку працю в освідомлюванні замотеличених тут і там одиниць — а щонедільні фестинописи у всіх майже селах Стрийщини побільшують національну свідомість і примушують аранжерів приготовляти всякі імпрези так, щоб вечанські сумні події більше ніде не повторились.

Викінчення Українського Сирітського Захисту. Завдяки жертвенній праці нового виділу Т-ва „Український Захист" у Стрию, викінчується гарний поверховий мурований будинок для сиріт. Як зачуваємо, по модерному уладжений будинок буде містити ремісничі робітні, де сироти зможуть навчитися ремесла і стануть опісля хосенними членами суспільности. Сподіємося, що українська суспільність підпоможе працю Виділу жертвами на таку корисну ціль.

ТУРКА н. СТР.

Курс для учителів. Заходом шкільного інспекторату відбувся в Турці в часі від 6. до 18. липня ц. р. вакаційний учительський курс. Взяло в нім участь сорок учителів (ок), у тім половина українців, у більшости з турчанського повіту. Викладали на курсі: управитель ка дівочої школи з Борислава п. Лещинська і проф. учительської семинарії зі Самбора п. Емеріх. Учасники поза фаховим знанням на курсі найшли милі розривки на дальших прогульках до Сянок, Завадки і Розлуча. Курс завдів візитатор Дворський.

ПІДЛЮТЕ.

Фестин „Рідної Школи" з Долини. Заходами дра Дереша і кружка „Рідної Школи" в Долині відбувся дня 19. 7. ц. р. фестин у Підлютім. Була чудова погода. Велика сила учасників, що приїхали деякі возами фірми Глезінгер з Брошнева і гості на літовиську могли мило і в рідній атмосфері провести час. Тільки пожежа ліса Митрополії, правда, у відділі 10 км. від фестину, що почалась по 5-ій годині пополудни, непокоїла учасників, чи зможуть вернутись на час до дому. Одно побажання до аранжерів: Слід було зладити ще Службу Божу для учасників, що поїхали поїздами з Брошнева, тимбільше, що в тім місці була храмовина празник у монастирі в Підлютім на Клінку.

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ УКРАЇНА — ЛЕХІЯ НЕ ВІДБУЛИСЯ.

В неділю 26. ц. м. заповіджені були змагання України з Лехією. Змагуни явилися в означений годині на грищі, одначе за Лехією слід застиг. Ніхто не знає, чому змагання не відбулись, бо управа Лехії, не могучи скомплетувати І. дружини, не повідомила про відкликання змагань України. Чи це по спортовому?

ЛЬВІВ. Чорні (юніори) — Степ 3:0. Степ грав слабо, зате молодики Чорних грали значно краще й виграли заслужено.

ЛЬВІВ. Луг — **Стшелец 2:2 (0:1).** Змагання товариські, що мали тренінговий характер, розіграні в Лузі новому Городі. Більше з гри мав Б-клясовий Стшелец, але лугова дружина вспіла виборотн перішений вигід. Голі для української дружини стріляли Загородний і Жевпір І. Судця п. Сівчак. Видців до 300.

ЛЬВІВ. **Чорноморці — У. Р. С. К. 6:2.** Обі дружини відмолоджені. В Чорноморцях заступають молодшівські тягуни давніх „прімадок" якнайкраще.

БРОДИ. **Україна II. — Івязда-Штерн 2:0.**

БРОДИ. **Україна II. — Богун 2:2.**

В суботу й неділю гостила у Бродах II. дружина України, що перемогла в суботу Івязду-Штерн 2:0 та ремісувала в неділю з українською дружиною Богун 2:2 В обох днях видців багато.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Кресн 0:3.** Поділля грало в першій половині доволі добре, зате в другій половині обмежувалось тільки до спорадичних випадів. Увесь час сильне темпо, одначе гра велась за гостро. Судця п. Гіль слабий.

ЯРОСЛАВ. **Огнісько — Погонь (Львів) 3:2 (2:1).**

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Краковія — Польонія 3:1.** Краковія виграла другі з черги змагання і вже сьогодні ясно, що ні стрийська Погонь, ні Польонія не перейдуть хресної дороги до Ліги.

СТРИЙ. **Погонь — Р. К. С. (Велнкі Гайдуки) 3:0**

ЛОДЗЬ. **Л. Т. С. Г. — Умія 3:1,**

ВИЛЬНО. **ВКС Сьмігли — В. К. С. Гродно 5:3**

ВАРШАВА. **Сходя — Бригада 2:1,**

ПОЗНАНЬ. **Н. Ц. П. — Гриф 3:1.**

СЛАВНО, РУСЬ!

МЕРІШ ШЕНБЕРГ. **С. К. Русь — М. Шенберг 6:2.** Змагання за вхід до чеської держ. ліги покінчились високою перемогою Руси. По цій перемозі виглядн Руси на вхід до Ліги скріпились дуже сильно; можна сказати, що Русь має 90 проц. можливостей.

Стан табелі за вхід до чеської ліги:

1.	Вікторія Жижков	6	5	1	0	11	14:5
2.	**Русь (Ужгород)**	5	3	1	1	7	**17:7**
3.	Батя Зліи	6	2	2	2	6	13:9
4.	Градец Кральове	4	1	0	3	2	2:7
5.	Мерїш Шенберг	5	0	0	5	0	7:23

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

ВІДЕНЬ. **Австрія — Уйпешт 5:2.**

ПРАГА. **Спарта — Амброзіяна 3:2**

По цих розіграх до остаточного вирішного бою прийде поміж Спартою (Прага) й Австрією. В минулому році чашу середущої Европи здобула Спарта. Хід змагань Спарта — Амброзіяна висилала чеська радіостанція. Амброзіяна грала твердо, а судця, австрієць кривдив Спарту. Видців у Празі було 35 тисяч.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ ЗА МИСТЕЦТВО.

16. 8. Корона (Самбір) — Україна;
23. 8. Україна — Чувай;
30. 8. П. Сокіл — Україна;
13. 9. Ресовія — Україна;
20. 9. Україна — Лехія;
27. 9. Р. К. С. — Україна;
4. 10. Погонь І Б — Україна;
11. 10. Україна — Чорні;
18. 10. — Україна — Гасмонея;
25. 10. Україна — Огнісько.

Мистецтва Окружної Ліги відбуватимуться тепер в осінній і весняній турнї.

ОЛІМПІЙСЬКІ ГІНШ В БОЛГАРІЇ.

Олімпійські гінці дійшли вже до Софії, столиці Болгарії, де їх вигало здовж дороги овапійно все населення, а в столиці всі урядові чинники.

ШМЕЛЛІНГ — БРАДДОК.

Перед кількома днями почались офіційні перегоовори між дотеперішнім мистцем світу Джемсом Браддоком і Шмелінгом у справі боксерських змагань. Браддок і Шмелінг у справі боксерських змагань. Браддок єдиним кандидатом до титулу мистця світу є тепер Шмелінг.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх Львів, 15. липня 1936. Р. V. Ч. 13—14. Зміст: Біляве шкільного року. — Весілля в селі Мужиловичах. — Д. Коренець: Неукраїнські фахові школи. — Д. Коренець: Вищі школи в Польщі. — Д. З.: Праця над пізнанням рідної землі в школі. — Ст. Конрад: Школи поміч. — Необхідна книжка. — М. К.: Українське шкільництво у Франції. — Батьки і діти по виході зі школи Р. Ш. — Д-р О. Філяс: Підручник харчування в садку. — І. Г.: З рідношкільного вчителя на Поліссі. — духовник на Волині. — Вол. Белушко: Про гінназії і музеї. — І. Г.: Походом учит. Семінарії в Станиславові. — Культурний подвиг селянина. — Захоронкова семінарія Р. Ш. — Педагогічна виставка. — Бібліографія. — З життя Рідної Школи. — Рідні вісти. — Переписка Адміністрації.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Львів, липень-серпень 1936. Рік XI. Ч. 7—8

—XXXXXXXX—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобінча.

Косів.
28. VII. Циганський барон.
29. VII. Дівча з Мадососоюзу.
30. VII. Інваліди.
31. VII. Ніна теща.
1. VIII. Лев з Абісинії.
2. VIII. Катерина.

Український Національний Хор під муз. провод. Дмитра Котка.

28. VII. Моршин (концертова сала „Гель".
28. VII. Болехів.
В дорозі до Ворохти хор виступить з одним концертом у Станиславові.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Вівторок, 28. VII. год. 9. веч. „Малощо не міг полюбна".

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: 1) „Збігнець", 2) „Вундербар".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Скопити жінку" і „Ванесса".
КОПЕРНИК: „За хвилину щастя" „Боксерські змагання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь"
МЕТРО: „Пісня козака" і „Ремо Сатан".
МІРАЖ: „Все для переможця".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фріц і Фанн".
РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".
СВІТ: „І. Ф. І. не відзивається".
СТИЛЬОВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Нічна стежа".
ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 28. липня 1936.

Відень (506,8) 17.45 Інтермеццо Брамса, 19.05 Сальцбурський фестіваль, 22.45 Віденські мельодії, **Брюсель** (483,9) 18.15 Оресг, 21.00 Мадам Батерфляй — опера, **Братислава** (2988,) 17.45 Словацькі нар. пісні, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Мадрид** (274) 21.15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Музика вполудне, 18.00 Музика, 19.15 Світ слухає Олімпійських ігриш, **Букарешт** (364,5) 22.15 Концерт, **Будапешт** (549,5) Концерт, 22.05 Циганська музика, **Мілянo** (568,6) 20.40 Чар вальчика, **Рим** 2420,8) 22.15 Танк. музика.

Середа, 29. липня 1936.

Відень (506,8) 17.15 Ресіталь, 17.40 Пісні й арії, 21.00 Двофорт. музика, **Братислава** (298,8) 18.15 Скрип. ресіталь, **Прага** (470.2) 17.40, 19.20 Концерт, 20.05 Народні пісні, **Париж** (16.48) 17.30 Концерт, 20.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Відкриття виставки, 15.00 Твори Шумана, **Букарешт** (864,5) 17.00 Легка музика, 21.45 Сальонова музика, **Будапешт** (5549) 17.00 Сальонова музика, 23.05 Циганська музика, **Мілянo** (568,6) 17.15 Соліста. 20.40 Вечірка, **Рим** (420,8) 20.40 Симфонічний концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 28. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформації, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Фантастичний світ у музиці в гр. пл., 14.30 На десер в гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Тріо Польського Радія, 16.45 Стефон Чарнецький, 17.00 Концерт, 17.50 На листю лозинки — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Хлопчина знад моря, 18.15 Пісні без слів з гр. пл., 18.25 Необхідне заняття для жінки, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Соната фідур Е. Гріга, 19.30 Концерт, 20.30 Поезія спорту, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Фортеп. ресіталь, 21.20 В погідну ніч — концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Середа, 29. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформації, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з оперетки „Графиня Маріца", 12.13 Полудневий денник, 12.23 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Театр уяви, 16.15 Гр. пляти, 17.00 Концерт, 17.30 Дуети, 17.50 Анегдоти з життя Пастера, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Оперова музика в плит, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт, 20.00 Пісня про життя в гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Кандидати до міжнародного шопенівського конкурсу, 21.30 Смичковий квартет, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Памятник Ізидори Дункан.

БІРЖА.

Варшава 27. 7. (ПАТ

Девізи.

Бельгія 89.35, 53, 17, Берлін 213.98 2.92, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.10, 61.82, 59.38, Копенгаген 118.94, 56, Льондон 26.59, 26.66, 26.52, Нью Йорк чеки 5.29, наб. 5.29, і 5/8, 5.30 і 7/8 і пів. 5.29 і 3/4, 5.28 і 1/2, Нью Йорк 28 і 3/8, Осльо 133.60, 133.93, 3.27, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.94, 21.98, 21.90, Стокгольм 137.00, 138.33, 136.67, Італія 42, 41.70, Гельсінки 11.75, 11.60, Гельсінки 11.75, 60, Мадрид 72.70, 72.40, Монтреаль 5.29.25' Відень 99.20, 98.80 26.75.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.34.50 — 5.27.50, Дол. канадійські 5.29 — 5.26, Фльорени голянд. 360.82 — 359.10, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.57 — 172.73, Фунти англ. 26.66 — 26.50, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.30—19.80, Корони данські 118.94, 118.10, Корони норв. 133.93—132.95, Корони шв. 137.33—136.55, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.75—11.60, Марки нім. 145 — 140, Песети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97.50, Осьтровець 29,

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.05, 2. ем. 63.50, 5 конв. 46, 6 дол. 61, 4 прем. дол. 47.75, 57.50, 7 стаб. 47;50, 48.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 27. липня ц. р. кооперативам платити за: ЛЬВОВО Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.25	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока	0·13	„
1 м. яєць	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 27. VII. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвірп птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл., щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	1.00	„
Курки без остріг 1. кл.	0.95	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ПРИЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка. Легкою методою французької і німецької мови. Домагалнчів 3, м. 1. 2403. 5—10

РІЖНІ

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирицять. 2331 10-10

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-РА БАРАНЕЦЬКОГО У ЛЬВОВІ вул. Миколая 23, пір вул. Зиблікевича — НЕЧИННЕ через вакації до 24. серпня 1936. 2446 1—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ три покої на бюро або мешкання, з комфортом або без — Ринок 3. 2436, 4—9

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у вир-бні Меолів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 30-30

Чи є де краще, чи є де ліпше

провести літні ферії, як в

Гребенові в Зеленіні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Простор кімнати з балконами. Ціни помірковані 2252 10-20

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники винищує хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім звіратам. Виконуємо також чищення стін, стель, „віруванка" і цинкінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 18-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 49-75

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 168 (14.417). Львів, середа 29. липня 1936. Рік LVI.

Рекляма оплата згідно тарифом.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вільно носити лугові однострої. Можна влаштовувати районові лугові пописи.

Деякі східно-галицькі старости, зокрема на терені тернопільського воєвідства, видали заказ носити лугові однострої на основі взірця, який свого часу затвердила сама влада. У звязку з тими заказами були навіть адміністраційні кари за ношення лугового однострою, напр. в золочівському повіті де староство укарало грівною луговиків з Гологір, Замкова і Стінки за те, що носили приписовий луговий однострій. Як відомо, в справі ношення лугових одностроїв їздив до Варшави у травні ц. р. голова „Великого Лугу" у Львові др Роман Дашкевич та інтервеніював у цій справі в міністерстві внутрішніх справ. На цю інтервенцію начальник Сухенек видав розпорядок під датою 29. травня ц. р. до воєвідських урядів у Львові, Станиславові й Тернополі того змісту, що вільно носити лугові однострої на основі дотеперішніх взірців. Про це старости мабуть ще урядово не знали, бо напр. золочівський староста, хоч подали йому до відома дотичний розпорядок міністерства внутр. справ з 29. травня ц. р., не тільки не відписав кари, наложеної на згаданих вище луговиків, але її ще й подвоїв.

В справі заказу носити лугові однострої в деяких повітах інтервеніював у тернопільському воєвідському уряді посол др От. Баран. Справа боротьби проти лугових одностроїв скінчилася так, що на зібранні старостів у Тернополі 23. липня ц. р. новий тернопільський воєвода п. Білик подав офіційно до відома старостів, що луговики можуть носити свої дотеперішні приписові однострої при нагоді своїх публичних виступів та що за ношення лугового однострою не можна їх карати.

В другій луговій справі, у якій інтервеніював посол др Баран, а саме в справі заказу деякими старостами влаштовувати районові пописи „Лугів", дістав пос. др Баран вияснення, що старости на будуче не будуть робити трудношів, якщо „Луги" хотять улаштовувати пописи не тільки місцевого „Лугу", але і при участи інших „Лугів", як це зрештою і досі часто бувало.

ПЕРЕМОГА ПОВСТАНЦІВ

НА ПІВНОЧІ.

АНДЕ, 28. 7. ПАТ. Як повідомляє повстанче радіо, повстанці перемогли урядові війська біля Гадарами. У гірничому басейні Пеннароя повстанці розбили зовсім озброєні відділи гірників. Ходять поголоски, що війська ген. Моле навязали лучбу з повстанчою залогою Сан Себастіяну і з того вносять, що це місто вже недовго буде боронитися.

І НА ПІВДНІ.

ГІБРАЛЬТАР, 28. 7. Райтер. У битві під Естебеною (пров. Маляга) полягло 600 вояків, ранено 1200. Урядові війська втратили 400 людей і тепер відступають, воюючи завзято. Зі Севілії вислано кількасот вояків чужинецької легії на підмогу повстанцям.

ГЕРОЙСЬКА ОБОРОНА АЛЬКАЗАРУ.

ТОЛЄДО, 28. 7. ПАТ. У відомій мавританській палаті Альказар забарикадувався перед кількома днями гурт повстанців з жінками та дітьми. На кількаразові заклики піддатися вони відповідають, що воліють згинути разом з родинами.

Мадридові загрожує голод?

СЕВІЛЬЯ, 28. 7. ПАТ. Ген. Кіпо де Льяно повідомляє, що у Мадриді не стає харчів. Частини ген. Моле опанували джерела в Льосоя, відкіля Мадрид дістає воду, тому положення столиці критичне. Поголоски, немов би до столиці доставляли харчі з Валенції, не правдиві, бо шляхи з Валенції до Мадриду в руках повстанців.

МАДРИД, 27. 7. ПАТ. Цивільний губернатор Мадриду завдав, щоб харчеві гуртівні подали спис харчевих припасів подрібних крамниць і погрожує суворими карами за фальшиві інформації. Йде про справедливий розділ харчів.

МАДРИД. 28. 7. ПАТ. Революційний комітет збирав всіх безробітних шевчок, щоб шили однострої для людової міліції, подібні до летунських комбінезонів.

МАДРИД, 28. 7. ПАТ. Вчора вранці приїхало до Мадриду 330 возів з харчами з Валенсії, Аліканте та Мурсії.

АНДЕ, 28. 7. ПАТ. Ліссабонське радіо повідомило нині вранці, що у Кордобі та Севілії панує повний лад; положення Сарагосси зовсім не є критичне.

МАДРИД. 28. 7. ПАТ. В Мадриді викрили 40 тайних радіостацій, що надавали фальшиві відомости, прихильні для повстанців.

Німецький протест.

ДАЛЬШІ НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ ДО ЕСПАНІЇ.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Німецька амбасада енергійно запротестувала перед еспанським урядом проти знищення ним. людового дому в Барселоні; вона домагається відшкодування.

Еспанський віцеміністр перепросив та обіцяв на майбутне запобігти подібним випадкам.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. До Еспанії відплив крижак „Кельн" та ескадра торпедовців.

ПІДМОГА НІМЕЦЬКИМ ЕМІГРАНТАМ.

БЕРЛИН, 28. 7. ПАТ. Гітлер подарував 50.000 марок на підмогу для німецьких утікачів з Еспанії.

ВАШИНГТОН, 28. 7. ПАТ. До Аліканте плине американський кружляк „Люїней", щоб забрати відтіля кількасот американських громадян.

—o—

Присилайте передплату!

Sygn. VI. 1. Pr. 162/36. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Przewodniczący S. O. T. Będaszewski, Głosujący: S. O. W. Stafiński, i S. O. W. Frankel, w sprawie konfiskaty Nr. 156 czasopisma p. t. „Diło" z daty, Lwów, dnia 22. lipca 1936. do Sygn. VI. 1. Pr. 162/36, na posiedzeniu niejawnem w dniu 24. lipca 1936 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 15. lipca 1936. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Diło" Nr. 156 z daty Lwów, dnia 22. lipca 1936. zawierającego w artykule p. t.: Po pochyłij płoszczi" w całości wraz z tytułem, znamiona występku z art. 170 k. k. zarządził zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 n. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1863. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wspomniany artykuł zawiera świadomie fałszywe wiadomości o stosunkach panujących w cerkwi prawosławnej w Polsce z tendencją wywołania niepokoju publicznego. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: T. Będaszewski w. r. Protokulant: St. Pławski w. r. Za zgodność: wz Warzoszczak pom. kanc.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і стрімхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

БРІССЕЛЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

Женева, 24. липня 1936.

Це ані журналістичний дотеп, ані друкарська помилка, це лише політичний дивогляд, характеристичний для сучасних міждержавних відносин в Европі. Конференція, про яку багато писали й говорили і яка мала відбутись у Брісселі, відбулась нарешті в Льондоні, бо від початкового пляну цієї конференції не лишилось майже нічого. І це треба було підкреслити, змінивши навіть місто де вона мала відбутися. Відбулась вона лише тому, що англійський уряд уважав потрібним виконати принаймненше номінально те, що було умовлене після вступлення німецького війська до Надренії хоч тепер властиво ця конференція втратила всякий зміст і значіння.

А початковий плян цієї конференції був досить широкий в цій мали взяти участь Франція, Бельгія, Великобританія й Італія та витворити нове порозуміння, що мало заступити льокарненський пакт. Зміст цього порозуміння, спрямованого проти Німеччини, мав би бути гострішим, ніж у Стрезі. Плян цей ударемнила Італія, незадоволена висліданми лиґневої сесії Ліґи Націй, що довели остаточно до спільного погляду Риму та Берліна на сучасне політичне становище в Европі. Італійський погляд що думці „Журн. де Женев" такий, що без Німеччини ніяке відпруження в Европі неможливе. Цей погляд у значній мірі поділяє Англія. Льондон слушно відмовляється протиставити франко-англо-бельгійський блок з чеського-совітським додатком на сході новому порозумінню Рим-Берлін-Відень-Будапешт. Англійське міністерство закордонних справ відмовилось розпочати рішучі переговори в Брісселі у відсутности німців та італійців... Бельгія, здається, приєднується до англійського погляду.

Думка женевського денника цілком слушна, але сосередницькі заходи англійського уряду не мають тимчасом багато виглядів на успіх. Офіціяльне повідомлення, видане при кінці конференції в Льондоні, дуже загальне. Виражає в лише рішення запросити Німеччину та Італію на нову конференцію, що мабуть відбутись у середні. Незважим розходження між англійськими та французькими плянами очевидно дуже великі. В самому повідомленні є лише досить невиразні натяки на те, що коли внаслідок майбутньої конференції будуть сприятливі, то обсяг дискусій буде поширений і на загальноєвропейські проблеми, а до участи в ній будуть запрошені й інші зінтересовані держави. Що треба розуміти під цими проблемами та які „зайнтересовані" держави є тут на думці, вражує необережно „Ле Тан", що в справах внутрішніх стоїть у гострій опозиції до сучасного уряду, але в справах закордонних підтримує його так само вірно, як „Паслєдня Новості" підтримують московський уряд. Провідний французький часопис вимагає від Англії „кращого Льокарна", постійного мілітарного забезпечення, виразного порозуміння, спрямованого проти Німеччини. Він домагається, щоб до нового льокарненського порозуміння включити й пакти про взаємну допомогу між Францією з одного т. Польщею, ЧСР і Совєтською Росією.

тами з другого боку. „Про відокремлення західної забезпеки від східної, до якого прямує Німеччина, не може бути мови вже з огляду на східні сов'єтські границі Франції..."

Посередницьке завдання, яке перебрала на себе Англія на конференції в Льондоні, показалося справді дуже невдячне. В Берліні та Римі поставились до самого факту конференції також неприхильно. Німецька преса вказує слушно на те, що попередня конференція трьох держав нічим чином не може улекшити пізнішої конференції пятьох держав. Ще гостріше висловлюється італійська преса, зокрема „Трібуна", що критикує гостро французьку політику, зазначуючи, що Франція перебрала на себе тяжку відповідальність, не поставившись належно до пропозиції Німеччини з 7. III. підписати пакт ненападу між Німеччиною, Францією, Бельгією та Голандією.

Нема сумніву, що політичне становище Франції в порівнянні з серединою цього року значно погіршилося. Франція віддалилась не лише від Англії, а й від Бельгії, міністр закордонних справ якої заявив, що в обороні якихось засад його країна в ніякій війні участи не візьме. В тім самім часі відбулось поважне зближення між Німеччиною та Італією. Залежність Парижа від Москви тимчасом така велика, що про участь Франції в пакті 4-ох великих держав не може бути мови. Отже коли Англія не захоче бути фактичною союзницею Москви, їй залишиться вибирати між порозумінням з Німеччиною й Італією, або не брати участи в европейській політиці взагалі.

Конференція в Льондоні була може останнім джентельменським жестом Англії на адресу Парижа. Багато більше Англія без великої власної шкоди для Франції зробити ледви чи може. А якими небезпечними шляхами прямує французька закордонна політика, доказує між іншим офіціальне постачання зброї урядові еспанських лівих: властиво комуністів, що може довести до поважного конфлікту між Францією та великими державами, які на московську акцію в Европі дивляться інакше, як Франція.

М. Данько.

Комунікат.

Всі Повітові Союзи Кружків Р. Ш. та Повітові Кружки Р. Ш. подадуть негайно Головній Управі Р. Ш. назви місцевостей, у яких основано, або мають основувати дитячі садки та вкажуть скількість дітей у кожному садку

Головна Управа Рідної Школи.

Арештування двох українських адвокатів у Збаражі.

„Діло" вже повідомляло вчора, в суботу 25. липня ц. р. передполуднем перевела збаразька поліція домашню ревізію в адвоката *д-ра Івана Кульчицького* і що її переведені його арештувала та відставила на поліційну станицю в Збаражі, де придержали його до понеділка 27. липня ц. р. рано. При ревізії заквестіонували копію відозви, яку поміщено в часописі „Народня Воля" з 26. травня ц. р., що виходить у Злучених Державах Північної Америки. Зміст цієї відозви був зверненнй до українських громадян в Америці, зокрема до уроженців Збаражчини, щоби прислали датки на довінчення будови Українського Народнього Дому в Збаражі. У змісті цієї відозви міста бути теж і критика сучасних відносин у Польщі, серед яких приходиться працювати місцевим українським установам. Згаданий часопис з 26. 5. 1936. дістався в руки польської влади, яка на його основі перевела ревізію у дра Івана Кульчицького, що є головою Т-ва „Український Народній Дім" у Збаражі й опісля його ориарештувала.

Місцеве українське громадянство факт арештування д-ра Івана Кульчицького вязало зразу зі змістом репортажу в „Ділі" ч. 158. з 17. липня ц. р. про його розмову зі збаразьким старостою Рінгом на тему спиняння діяльности деяких читалень „Просвіти" збаразької філії „Просвіти", котрої др Ів. Кульчицький є головою та про виказки цього старости, поміщені у згаданому числі „Діла", що „пацифікацію в 1930. р. зле переведено, бо треба було тоді 6.000 українських інтелігентів вивішати з митрополитом Шептицьким на чолі, а був би спокій і порядок та що він — староста — жде тільки, щоб увійшов у життя закон про охорону держави, а тоді він скаже випроваджувати поодиноких інтелігентів на границю повіту, велить кожному з них давати по 50 буків та гнати якнайдальше від збаразького повіту" (див. несконфісковане „Діло" ч. 158. з 17. липня 1936. р.). Як виходило, згаданий допис не був причиною арештування д-ра Ів. Кульчицького, тільки збаразька відозва в „Народній Волі" в Америці з 26. травня ц. р.

У звязку з арештуванням дра Івана Кульчицького арештували в год 3. пополудні в неділю 26. липня ц. р. і *дра Володимира Гамаля*, адвоката в Збаражі і відставили негайно на місцеву поліційну станицю, де вже від попереднього дня сидів др Іван Кульчицький. Адвокат д-р Гамаль є членом управ чи виділів різних місцевих українських товариств та установ, між іншими й секретарем виділу Т-ва „Український Народній Дім" у Збаражі, котрого головою є др Кульчицький. Дра Гамаля підозрівають у співавторстві згаданої відозви.

Обох арештованих адвокатів збаразька поліція відставила раннім поїздом у понеділок 27. липня ц. р. до слідчого уряду в Тернополі, який того ж дня ще передполуднем відставив їх до слідчої вязниці окружного суду в Тернополі, де з приказу прокуратора завісили над ними превентивний арешт. Прокураторські доходження веде віцепрокуратор Вінцковський

—o—

Розбудова нашого промислу і література.

Відомий факт, що промисл якогось народу розвивають і розбудовують, і можуть розвивати й розбудовувати, тільки вищі, засібніші верстви. Вони мають до цього потрібні матеріяльні засоби та освіту і мають ширший погляд, який каже їм дбати не тільки про себе, але й про широкі верстви народу, бо знають, що добробут чи зубожіння населення однаково відбивається на їх власнім добробуті, а так само мають більші, ніж у інших верств егоїстичні спонуки, які кажуть кожному, хто багато посідає, старатися посісти ще більше. Розуміється, що й зиски з промислу тягнуть у першу чергу ті вищі, засібніші верстви, але цього їм ніхто, очевидно, крім ідеольогів нижчих верств і самих нижчих верств, не бере за зле, бо знає, що від промислу підноситься загальний добробут народу і скріпляється політична сила й міжнародне становище його. За це й вищі верстви в кожного народу займають вище моральне становище в опінії громадянства.

Так є в інших народів, але не в нас. У нас, як це хіба кожний знає, думають передовсім, що промисл розбудовує і має розбудовувати ввесь нарід, як такий, а далі що його треба розбудовувати з патріотизму. Відпадає і те, щоб той, що особисто розбудовує промисл за свої гроші і своєю головою та працею, особисто найбільше з нього користав, і щоб тим, що розбудовують промисл, признавати особливі заслуги. А вже про те, щоб та вищо, засібніша верства чи ті всі засібніші одиниці як збірне тіло тішилися в нас якимсь особливим, моральним вищим становищем серед громадянства, нема мови.

Так усі заслуги за засновинами, веденням та утримуванням нашої „Народньої Торговлі", чи „Дністра", „Земельного Банку", „Масло-" і „Центросоюзу" і т. д., взагалі всіх наших вищих, столичних і провінціяльних, промислових, торговельних і кредитових установ приписуємо виключно народові, а що найвище тим „організаторам", „ініціяторам" і „патріотам", врештою безіменним, які дали спонуку до їх засновин, тільки виключаючи тих, які дали на це свої гроші. Так само й зиски з тих установ має тягнути ввесь нарід, а не спеціяльно ті одиниці, що їх заложили й утримують.

Проти твердження, що ввесь нарід як такий розбудовує свій промисл і що його розбудовують із патріотизму, не можнаб нічого мати. Нпр. воєнний промисл кожний великий нарід, як англійці, німці і т. д., дійсно розбудовує сам для себе, на свою славу і на свою майбутню колективну користь, отже з патріотизму. Але ніяк не можна признати, що заслуга за воєнний промисл належиться цілому народові, всім його одиницям і верствам. Бож відомо, що всі антимілітаристи і взагал усі нижчі верстви є проти воєнного промислу, отже якже їм признавати заслугу за той промисл? Навпаки, тут заслуга належиться виключно вищим верствам, як таким, що воєнний промисл за свої гроші і своїми зусиллями розбудовують, а так само вищі, засібніші верстви є першими, які з воєнного промислу мають і повинні мати найбільшу користь.

Те саме треба сказати і про всякий інший промисл.

Правда, в кількох останніх літах і в нас починає пробивати собі шлях думка, що в розбудові промислу найважнішу ролю грають, а з тим і найбільше значіння і заслуги мають гроші і засібні люди й верстви, які свої гроші у промисл вкладають. Це бачимо з того, що наше громадянство тут і там починає улаштовувати ювілеї та святочні роковини в честь тих наших померших і живих громадян, основників наших господарських установ і підприємств, які, так би мовити, нічим іншим не причинилися для справи, як тільки своїм майном і своїм вищим суспільним становищем. Ті ювілеї та роковини треба розуміти так, що громадянство робить їх з вдячности для тих людей і щоб захотити інші заможніші одиниці, нехай так само вкладають свої гроші у наш промисл.

Але саме в тім діло: якщо ми хочемо дійсно розбудувати свій промисл на більшу скалю, — а ми знаємо, чого нашому промислові найбільше бракує: виробництва, що вимагає великих грошей, — то замало того, щоб у ньому брали участь тільки одиниці. Тут мусить згуртуватись загал наших засібніших людей, ціла наша „вища" верства, і до цього замало самих тільки ювілеїв і роковин у честь особливо заслужених людей. Ми мусимо шанувати цю нашу вищу верству як таку, шанувати її загально та постійно, щоб тим її неначе морально зобовязати, нехай вона гідно та збірно виповнить свій громадянський обовязок, як його виповнюють вищі верстви інших народів, вкладаючи свої гроші у промисл свого народу і взагалі дбаючи про його господарський розвиток.

Бо в дійсности який у нас нині стан? Багато, властиво більшість наших засібніших людей, державних урядовців, людей вільних професій, багатших селян і міщан, земельних власників, купців і промисловців вкладає свої гроші в чужі підприємства й банки або держить гроші затезаврозані і навіть свої господарські потреби заспокоює в чужинців. Ми знаємо, чому вони так роблять: бо чужинці дають ліпші умови й льокати в чужинців певніша. Але правда є також та, і може навіть більша ніж перша, що вони це роблять тому, що в нас не знають люди ціни гроша і взагалі матеріяльних дібр і не мають пошани для тих людей, для того, що вони цими грішми могли би зробити. Я питаю: Як може загал наших засібніших людей вкладати свої гроші в наші підприємства і мати довіря до нашого громадянства, коли громадянство не має до них довіря і взагалі має їх за ніщо?! Тут наші засібніші люди тільки відплачуються громадянству рівною міркою.

Та коли так, то річ ясна, заки ми, укр[illegible] інці, зможемо думати про те, щоби справу розбудови нашого промислу поставити на всю ширину, себто, щоб дійсно упромисловити нашу територію, і можливо всі ділянки промислу на нашій території перебрати у свої руки, дати хліб і заняття нашим безробітним людям, — мусимо раніше перевести підготовчу працю. Кожний розуміє, що треба, щоб увесь наш національний капітал, себто всі гроші й усі інші матеріяльні засоби, як находяться в руках наших засібніших верств і одиниць, зайняти в нашім промислі. Заки зможемо про те думати, мусимо наперед довести до того, щоб ми навчилися цінити матеріяльні добра людини з погляду їх вартости і значіння для придбання реальної сили нації і навчилися шанувати наші вищі, засібніші верстви так само, як цінять матеріяльні добра і шанують свої вищі верстви інші народи.

Як до цього довести і хто цю роботу на себе має взяти?

(Докінчення буде.)

Іван Билина.

Нині у Театрі Ріжнородностей в год. 8-ій вечором знаменита комедія Елліса

„Малощо не жіч пошлюбна".

Ціни найнижчі.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

Де тепер Троцький і що робить?

Прага, липень 1936.

Недавно рознеслася була в европейській пресі вістка, що на конференції, яка відбулася в Голяндії прийшло до згоди між т. зв. троцькістами і III. Інтернаціоналом. Незабаром після цього сам Троцький цю вістку здементував.

І ця вістка і це дементі знову звернули увагу світа на того глибокою тайною окутаного емігранта, якого „працю всюди відчувають“ — як сказав про нього недавно один визначний французький комуніст — „але про якого ніхто нічого певного не знає“.

Наші читачі певно добре пригадують собі, якто перед двома роками маленька пригода якогось мотоцикліста звернула увагу цілого світа на віллю Кер-Монік недалеко Барбізону і на її таємних мешканців: Троцького та на його найближче оточення. Тоді счинився шум довкола його особи. І чого тоді не писали в европейській пресі! Але недовго. Після цієї пригоди Троцький скоро покинув паріську околицю, виїхав спершу кудись на південь Франції, опісля, коли декілька держав відмовили йому своєї гостинности, виїхав до Норвегії.

Від цього часу запанувала знову мертва тиша довкола особи Троцького, його плянів і його діяльности аж до останніх трьох-чотирьох тижнів, коли то одні часописи принесли з Осльо вістку про тяжку недугу Троцького, навіть про можливість його скорої смерти, другі ж знову про його згоду з III. Інтернаціоналом.

Що в дійсности робить цей „таємничий емігрант“? — питають. Про це подає цікаві відомости чеський журнал „[illegible]“ в невеличкій статті Люціен Корсі: „Доля Льва Троцького“.

Автор статті стрінувся недавно в Парижі з кимсь, кого вже довго знає як довіреного приятеля Троцького. Той чоловік вернувся саме з Норвегії, де прожив декілька тижнів у колишнього співробітника Леніна і багато розказував про нього.

Троцький поважно недужий, зломаний і мабуть вже ніколи не вернеться до держави, яку колись помагав будувати. Троцький мешкає в невеличкім сільськім дворі, віддаленім 18 км. від Осльо. Дім, подібно як і ця вілля Кер-Монік, зовсім окритий від людей і так само окутаний повною тайною. Береже його днем і вночі шість чи сім великих, злющих псів. Це невідступні товариші Троцького і спеціяльно випресовані його охоронці. Недавно відвідав Троцького один із його старих норвеських приятелів. В часі балачки приятель якось голосніше заговорив, а в тім моменті пси, думаючи, що гість нападає на їх пана, кинулися на нього і якби не скора і рішуча інтервенція Троцького, хто знає, що булоб сталося з гостем.

Дім, де мешкає Троцький має вісім кімнат і всі вони заповнені та закидані книжками та часописами. Це властиво робітні Троцького. Троцький не вважаючи на тяжку хоробу нирок і часті серцеві атаки дуже пильно працює, уважливо слідить за світовими подіями, а зокрема за розвитком того руху, що носить назву „троцькізм“. Троцький знає дванацять світових мов і статті, які пише для російських, німецьких, французьких, англійських, еспанських „троцькістицьких“ часописів, пише сам у цих мовах. Троцький ясно здає собі справу з того, що від часу формування т. зв. народніх фронтів у ріжних державах Европи і від моменту зміни тактики III. Інтернаціоналу супроти соціялістичних партій, кількість його прихильників всюди мале. Але всеж він нараховує їх ще на три міліони, а більшість їх у Польщі та в Еспанії.

Головним часописом Троцького і його прихильників є „Вперьод“, колишній часопис Леніна в Парижі. Нині „Вперьод“ це найзавзятіший ворог Сталіна.

На питання, чи не думає Троцький покористуватися майбутньою амністією і чи не вернеться до СССР, приятель Троцького відповів: „Я переконаний, що Москва радо погодилась би на поворот Троцького тим більше, що й широкі комун. маси в СССР радо прийняли б його, якби тільки він „зрікся всієї дотеперішньої своєї опозиційної діяльности“.

Дуже замітний під цим оглядом такий факт: Коли недавно появилося в СССР друком декілька, досі ще недрукованих праць Леніна, то всюди до тих місць, де говорить він про Троцького, додали лише таку заввагу: „славний революціонер від цього часу живе на чужині“.

Найбільше непокоїть Троцького те, що вже від довшого часу не має він ніяких вісток від свого сина, що живе десь у Сибірі та від двох своїх зятів, що теж десь перебувають в азійських країнах СССР. Це погіршує стан його здоровля, а стан цей такий поганий, що Троцький ясно здає собі справу з того, що дні його життя вже недовгі і що не діждеться дня тріюмфу своїх ідей, в які все ще твердо вірить.

Коли його недавно хтось запитав як, на його думку, виглядав би нині СССР, коли б не був помер Ленін, Троцький відповів гірко і різко:

„Коли б Ленін ще жив, то певно був би тут разом зі мною редагував свій „Вперьод“ і чекав на упадок Сталіна“.

М—н.

Як виглядає поділ лікарських практик.

Міністерство Освіти щороку розділює між студентами медиками старших курсів платні лікарські практики підчас літніх вакацій. Це робить департамент вищих шкіл на представлення медичних деканатів. Але очевидно опінії медичних деканатів не можуть вязати міністерства. Тому поділ лікарських практик слушно можна поставити на рахунок самого міністерства.

Тим цікавіше виглядає розділ лікарських платних практик на медичнім факультеті львівського університету в нинішньому році, себто в році т. зв. нормалізації польсько-українських взаємин. Всього приділено 34 літні практики. І з тих 34 практик 32 практики дали полякам римо-католицького віроісповідання; 1 дістав греко-католик, правдоподібно москвофіл та 1 православний москаль з Рівного. Цікаво, що всі ці рубрики щодо національности та віроісповідання фігурують у списі студентів, що дістали платні лікарські практики. Ще цікавіше, що серед тих лікарських практик, що їх дістали поляки-латинники, є всі практики у шпиталях, що існують на етнічно українських землях. А найцікавіше, що від міністерства освіти не дістав платної лікарської практики ніодин українець-медик з того університету, що мав бути українським.

Нові зміни в девізових приписах.

Тільки 200 зол. можна вивезти за кордон.

27. ц. м. появився „Денник Законів“ з розпорядком міністерства скарбу про грошевий оборот із заграницею та про оборот заграничними і крайовими платничими засобами.

Розпорядок вводить низку змін в обовязуючі досі приписи. Перш усього поширені в деяких напрямках компетенції девізової комісії.

Одна з найважніших змін — це обнижка квоти, яку можна вивозити за кордон без окремого дозволу. Як відомо, досі вільно було вивозити 500 зол. на особу за вилегітимуванням окремим пашпортом. Тепер вільно буде вивозити тільки 200 зол. На вивіз вищих квот буде необхідний дозвіл девізової комісії.

Новий розпорядок входить у життя з днем 1. серпня ц. р.

До відома Членів У. П. Р.

Пригадуємо, що засідання Української Парл. Репрезентації відбудеться у Львові 8 серпня 1936. р.

ПРЕЗИДІЯ У. П. Р.

—o—

Свято в Підлисю.

Традиційне щорічне свято на Білій Горі відбудеться дня 9. серпня ц. р., а на випадок зливного дощу в неділю 16 серпня. Того самого дня підчас Маріянового свята організує філія „Сільського Господаря“ в Золочеві повітовий Зїзд „Вишколу Хліборобської Молоді“.

—o—

З ВАКАЦІЙНИХ ВРАЖІНЬ.

60 км. на колесі.

Як думаємо про вакації, то все за тими думками нишком-нишком підсуваються мрії про подорожі, Фйорди, Варна, Сопоти, Шлеськ, Татри, або вкінці Ворохта, так і лучається водно, стають перед очі і кличуть до себе.

Ще десь у квітні чи травні залебедить тобі жіночка: — „Найдорожчий! Наші сусіди вже мають проспекти прогульок з Wagons Lits, а ти нічого на це.

— „Найдорожчий! Той знайомий інжинір з Чех охотно відступить нам помешкання біля Щирбського озера. Він тим робить коло доріг, все буде дешевше...“

Ти знову нічого на це.

Бо і щож тут казати, як годі кінці повязати?

Але ми зробили інакше. Ми вибралися з хати і бачили неодне місце з тих тут згаданих. Ось послухайте.

Виїхали ми в год. 5. пополудні роверами з Дрогобича. Напроти нас висунулася лиховісна хмара, але ми їхали відважно проти неї, готові на всякі несподіванки.

Минули Лішню й Унятичі, а в 6. год. наближалися до Нагуевич, родинного села І. Франка. Дорога з Унятич до Нагуевич прекрасна. Гостинець іде горою — внизу яр, за яром непроглядні ліси, а там десь далеко стоять густою лавою бориславські шахти. У присілку перед Нагуевичами стоїть по лівій руці таблиця, де написано:

„Тут народився І. Франко“...

Злізли ми оглянути це місце. Хати нема, на місці, де була хата стоїть стодола, за нею мала площинка, де так славно святкували цього року в травні память смерти Поета. За яких десять хвилин були ми біля церкви і аж тут захопила нас чорна хмара та наказала заїхати на приходство.

Чоловік віздив пів Европи, але такої гостинности, такого родинного тепла, такої щирости, як по наших священичих домах направду ніде нема. Таким домом є дім панства Єдинаких, і так нас тим приняли. На милій гутірці, при фортепіяні і при безнадійнім дощі зійшов нам вечір. Найбільше нас дивувало, що барометр показував чудову погоду, а дощ лив як з цебра. Рівночасно переконалися ми, що комбінація: курятка, бараболя, мізерія, квасне молоко і чай — зовсім собі не перешкоджають і ми це все знаменито погодили.

Раненько рішили ми встати і хоча це зробили, то не могли зараз відїхати, бо годі було допитися знаменитої кави. Щойно по 9. год. рушили ми в дальшу дорогу. Але вже по двох мінутах їзди збентежила нас нова таблиця з лівого боку усередині села. На таблиці стокло по українськи:

„Копальня роли „Маруся“.

Прецінь є хтось, що не продав за кілька процентів рідного продукту. Ми оглянули копальню і вся управа і всі робітники та інжинір, все свої люди, вертять у своїй землі і тягнуть свою роботу. І скажіть, чи це не диво?

Ідемо дальше. Село Урож. Здаляється як Хрещатика у Дніпро. Високі береги, а там просто на міст, що провадить через Бистрицю до водотягового заведення, яке доставляє води Дрогобичеві. Тої самої води, за яку платите, панство дрогобичани, місячно по 10—20 зол. незалежно від того скільки випете, а залежно від того скільки маєте кімнат. Таку дорогоцінну воду треба оглянути і ми заглядали до величезних чотирьох керниць, але ніяк не могли зрозуміти у чому єсть така висока її вартість. Тайна залишилась тайною.

Від тих водопоїв махнули ми понад Бистрицю у напрямі Підбужа. Дорога добра. По дорозі сільце Підмонастирок. Там перетяли ми Бистрицю мостом, а під мостом зажили купелі якої напевно нема в самих Сопотах. Над рікою

Славні німецькі поети

відомі письменники беруть участь у розривковій частині „GARTENLAUBE". Вони оповідають у своїх творах про німецький нарід і німецьку країну та передають свої прецікаві оповідання і захопливі романи в цьому родинному журналі. — — „DIE GARTENLAUBE" дістанете у кожного торговця книжками й часописами.

Ціна 1 прим. тільки 25 фенігів.

стрінули ми кілька гуртків дітвори з оподаль положеної вакаційної оселі дрогобицької захоронки. Прегарна вілля положена по правій стороні дороги, джерело здоровля, радости і літніх розкошів для наших дрогобицьких дітей. Діло невтомного радника Горницького.

Ідемо дальше. Підбуж як Підбуж. Підбужанці возять дрова і снопи, підбуженки жнуть, підбужанята зганяють з дороги гуси, а час до часу сиплють нам порох в очі. А понад беріжками — вилежуються дочки і синки Ізраеля в обтислих костюмах і в зелених окулярах на східних оченятах, обпалюють своє тілечко вишим сонцем і змивають його нашою бистричною водою. Чи не дивує Вас цей поділ праці?

Минули ми декілька жидівських хат — та опинились знову — деж би? — на приходстві. Потрапили добре, бо саме на обід. Отця не було, бо не вернувся із Самбора. Але добра Імость погостила нас, а Дарця і Славко попровадили в закутину Підбужа, яку сміло можна назвати Ніягарою. Є тут потік. А той потік, що спливає з неабиякої висоти, має 10 мурованих великих запор, одна від другої віддалена на 40 метрів. Ці запори творять 10 великих водопадів, під якими почуваєтеся краще як під гидропатичною струєю у Криниці — бо у Криниці ¼ години гидропатії коштує 2.50 зол., а тут маєте задурно скільки хочете. Ця Ніягара зветься „Шипітки".

Коло год. 6. приїхав о. парох Теофіль Татомир, — і між іншим показав нам прегарно відмальовану церкву. Цими днями кінчить тут маляр свою працю.

На другий день подякували ми гарненько за хліб і сіль і рушили далі на Заложоть — Опака. Дорога пнеться чимраз вище вгору. Більше треба йти, ніж їхати. Минули ми праворуч Заложоть і махнули ліворуч догори — до Опаки. Коли вже були на горі в ярі розстелилась між кучерявими садами прегарно положена розлога Опака.

„Село і серце одпочине
Село на нашій Україні —
Неначе писанка село —

Так і пхається до уст. В Опаці вступили на квилінку до пенстві Тимкевичів, попоїли молочка, хліба і знаменитого меду та пустилися вгору на Діл, звідки серпентинами мали зїхати до Мразниці. Довкола непроглядні ліси. Їх поважного пошуму ніщо не булоб в силі нарушити, якби не тут і там розкинені шахти, що скрипять погано і нагадують недалеке бориславське пекло. З Ділу були ми за 15 мінут на долі у Мразниці. Праворуч прегарна церква з ще гарнішими вітражами Холодного. Але скромно схована у якійсь долині, мабуть щоби не впадала в око. Зате 500 м. дальше на центральнім місці пишається в українській Мразниці новочасна будівля латинського костела. А що була субота, то ми хутко проїхали крізь Борислав. Бо жиди святкували, і не було кому перешкоджати, не було руху.

Коло год. 8. вступили у Губичах до дир. Григорійчука, — звідки по добрій вечері — дїхали на год. ½10 ввечір до Дрогобича.

Зробили ми 60 км. Побачили багато гарних наших закутьїв. Небавком вибираємося на другу „туру". Радимо і вам так робити: оглядати ті ріжні дива довкола вашого міста, яких є певно багато

Наколесник.

Славній памяти генерала Н. А. Ходоровича.

Посмертна згадка.

21. липня ц. р. умер у Празі у 80 р. життя генерал Н. А. Ходорович, якому віддали великі почести чехословацькі легіонери й суспільність. На це він уповні заслужив.

28. II. — 3. III. 1917 року в Росії стався державний переворот: цар зрікся престолу, звільнив усі народи від присяги підданства і сенат, опублікувавши акт царської абдикації, формально перетворив його в закон. В Києві в тих часах командуючим Київською Військовою Округою був генерал Н. А. Ходорович, походженням українець. Всім, особливож українцям-самостійникам треба було знати, як поставиться до подій і нової ситуації ген. Ходорович, в руках якого була величезна військова сила. Інформації про його особу були добрі: добрий чесний вояк, людина глибокого розуму, великої освіти, широкого світогляду, прихильник свободи, права і справедливости, противник безправного насильства, славянофіл напрямку не московського, а українського по програмі Кирило-Методіївського Братства з 1847 року (Шевченко, Костомаров та ін.).

Тому ген. Ходорович уже з початку війни 1914 р. поставився до чехословацької організації в його окрузі і взагалі до чехословацької організованої визвольної акції з великою симпатією. З моменту абдикації царя також прихильність він проявив і до українського визвольного руху та не ставив українцям ніяких перепон організуватися. Час його влади в Київській Військовій Окрузі і в Києві залишився світлим в українській памяти.

На відносини між Московією й Україною ген. Ходорович держався погляду петербурського проф. В. Сергеєвича. В своїх „Лекціях и Изследованіях" проф. Сергеєвич у 1910 р. надрукував, що по Переяславському договору з 1654 р. між українською Республикою і московським царем про військовий союз між ними й особисту протекцію царя Україна залишилась окремою державою зі своїм самостійним устроєм, урядом, військом, законодавством, судом (тоді прикмета суверенности), зносинами з чужими державами. В Московською Державою, пише Сергеєвич, „Україна не злучалася", і єдиним звязком між ними була особа царя на договірних з ним умовах мілітарного союзу між ними і взаємних прав та обовязків. Цей „союз каже Сергеєвич, повинен тягтися лише до того часу, поки на престолі сидітиме потомство царя Олексія Михайловича". („Лекціи и Изслед." проф. В. Сергеєвича, СПБ 1910 р., с. 115-116).

Цей погляд ученого спеціяліста цілком відповідає українським традиціям (Орлик, Дівович та ін.). Царські узурпації і порушення не могли перетворитися в право і договір 1654 р. правним способом ніколи не був знищений, анульований. І тому, як стався акт царської абдикації, то суверенні права українського народу вернулись до нього цілком і правно відновилася самостійна Українська Республика по правилах реституції; Україна по своєму власному праву вернулась автоматично в своє державно-правне переддоговірне становище 1654 року, в становище самостійної української республиканської держави. Їй треба було організувати свій державний апарат самостійної незалежної республики, військо, зносини і т. д. та усталити межі відповідно до нових часів.

Все це ген. Ходорович розумів. У Києві швидко творилась Українська Центральна Рада, парламент революційної формації. Ген. Ходорович поставився до цього з такою симпатією як і до творення чехословацької визвольної організації. Тимчасовий петербурський уряд на чолі з Керенським, російським соц. революціонером, поставився інакше — цілком вороже. Він наказав обезброїти чехословаків і розвезти їх по російських просторах на північ. Щодо України, то і Керенський, і Мілюков, і уряд їх забули про права та свободу, вважаючи Україну інкорпорованою в Московську Державу, а Росію „единою неділимою", український нарід позбавленим своїх прав і свободи та поставленим у залежність від московського народу, його грубої сили і чисельної переваги. Але під московським народом Україна ніколи не була і ніяких прав на неї він ніколи не мав, а внаслідок абдикації царя всі народи однаково стали вільними й рівноправними, в тім числі й московський нарід, і ніодин з народів актом абдикації царя не придбав собі прав над яким би там не було народом. Тому й московський нарід не мав ніяких прав над українським народом. Керенський, Мілюков та ін. просто рішили по московськи йти до своїх замислів противправними і недемократичними узурпаціями та насильствами і тому пішли на позбавлення українського народу належних йому прав і свободи та знищення рівноправности народів, як було до революції за царської влади. Таке відношення тимчасового уряду до українського народу, його прав і свободи не вплинуло на ген. Ходоровича. Проголошуваги всім свободу й панування права і в тому ж часі на ділі позбавляти український нарід належних йому його власних прав і свободи та йти до уярмлення українського народу московським — це повне заперечення і державного перевороту в Росії, і здобутого визнавлення народів, і проголошених самимже тимчасовим урядом прав та свобід. Ген. Ходорович не міг уважати це правомірним і чесним. Не міг він погодитися з цим і тому, що правні підстави чехословацького руху, якому він помагав, були такі самі, як підстави українського руху. Тому поставитися до українського руху інакше, як до чехословацького, він не міг, бо тимсамим став би в повну внутрішню суперечність із самим собою.

Коли 10. червня 1917 р. в Києві Українська Центральна Рада проголошувала свій перший Універсал, то з наказу ген. Ходоровича на всіх військових установах вивішено українські прапори, а деякі військові помешкання для зібрань були ще й декоровані по українськи. Особливо імпозантний прапор висів над Інтендантством. Самже ген. Ходорович виїхав на білому коні на Софійську площу перед Софійський Собор та памятник Б. Хмельницькому, де читали Універсал, і нарід вітав його одноду шно окликом: „Слава"!

Це не подобалось Керенському та його урядові. Генерала Ходоровича за його чехословацькі та українські симпатії звільнили з посади командуючого Київською Військовою Округою, а на його місце призначили російського соц. революціонера, україноненавистника, ворога українського руху і свободи — полковника Оберучева, і полилася в Києві українська кров патріотів, борців за волю України. Коли український полк Полуботківців відїздив з Києва на австрійський фронт і розташувався на залізниці по вагонах на ніч, його несподівано обстріляла підлегла Оберучеву військова частина. Було багато вбитих, між ними були й такі, що вже спали.

Уряд Керенського видав наказ і проти чехословків, але У. Ц. Р. спротивилася і, навпаки, українці дали їм зброю та все необхідне для воїнів.

Пішовши на еміграцію, ген. Ходорович опинився в Югославії, але був там лише до 1922 р. і переїхав до Чехословаччини. В Югославії він відчув тяжку атмосферу проти деяких словянських народів і просто ворожість до носіїв славянської ідеї Кирило-Метод. Братства — до українців, які зїхами проливали свою кров за визволення та свободу сербів і не знайшли у них притулку, опинившись у такому ж становищі, з якого рятували своєю кровю й життям сербів. Ген. Ходорович переїхав до славянської культурної Чехословаччини, де скупчилась українська еміграція і де й він знайшов дійсно славянський дух свободи і славянських симпатій, чужий московському чорносотенству, що взело собі гніздо в Югославії.

В Києві українські міністри у грудні 1918 р. на своїй нараді постановили переводити в здійснення славянську програму Кирило-Методіївського Братства і розпочати це негайно з Чехословаччини та Югославії. Українці, що їхали за кордон з України, дістовали інструкцію підготовляти грунт для утворення Славянського Союзу. В першу чергу рішено було завести найтіснїші звязки з Чехословаччиною та Югославією, розпочавши з Чехословаччини, як з етнічно безпосередньої славянської сусідки. Премієр-міністр Чеховський про це повідомив усіх через пресу, давши для того інтервю, надруковане в київській „Трибуні" 25. І. 1919 р., в числі 28, під наголовком: „Союз з Чехією і Югославією". Це було мрією й покійного ген. Ходоровича. І від Югославії, і від Чехословаччини він мав нагороду — вищі військові ордери

Вічна Йому Память!

Був. член Української Центр. Ради
С. Шелухин.

З нових видань.

АТЛЯС УКРАЇНИ И СУМЕЖНИХ КРАЇВ

І. зшиток.

Наука географії тоді дає відповідні успіхи в праці, коли молодь користується рідним атласом, виконаним своїми силами. Досі такого атласу ми ще тут не мали. По вичерпанні дотеперішніх наших атласів повстала взагалі невиповнена люка.

Аж завдяки зусиллям доцента дра Кубійовича Український Видавничий Інститут приступив до видавання такого атласу. По важких зусиллях і довгій праці появився отсе **перший зшиток**, що в ньому находимо ось-такі мапи: Густота людности; Міста й міська людність; Українці; Густота українців; Українці в Азії; Українські говори; З мандрівки; Еміґрація з України до Азії; Рілля; Засіви пшениці; Засіви жита; Засіви ячменю; Засіви вівса; Пересічний урожай жита; Забезпека людности збіжжям і картоплею; Лучби; Віддаль від залізничих шляхів; Ізохрони Києва. Всіх мап виконано 49.

З наголовків бачимо, що атлас освітлюватиме всі ділянки нашого життя. Тимто й кожний повинен мати в себе цей неправду дуже цінний атлас. Картографічне виконання: рисунок, добір красок тощо — мусить вдоволити й найбільш вибагливого знавця. Невелика ціна (25 зол.) повинна заохотити кожного українця купити цей вещоденний твір.

Докладнішу оцінку атласу сподіємось подати в найкоротшому часі.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Японії переведено великі особисті зміни в армії й адміністрації; коло 3.000 становищ обсаджено новими старшинами.

Британський король вибирається цього літа на прогульку до Скандинавії.

Жиди не вийдуть цього року у роковини знищення Соломонового храму під „стіну плачу".

Англьо-єгипетські переговори почалися знову вчора вечором; вони присвячені Суданові.

У Перу викрили революційну змову, що мала вибухнути вині, в дні національного свята.

Міжнародня рільнича комісія радить тепер в Осльо; бере в ній участь 150 делегатів з 20 держав.

Б. абісинський міністер пошт Текле Маркос, що визначився у боях з італійцями, зложив чолобитню маршалові Граціяні.

В Палестині направлено нафтові рурортяги з Іраку, які повстанці двічі перервали.

Жорстокости громадянської війни.

ЛЯ ЛІНЕА, 28. 7. Райтеровому кореспонденто**ві** заявив представник повстанців, що воякам чужинецької легії наказано не брати полонених, тому вони убивають всіх зловлених до неволі противників. У битві під Ля Лінеа повстанці втратили 60 вбитих, людова міліція — нїлькасот.

„ПІРАТИ".

МАДРИД, 28. 7. ПАТ. Появився декрет м-ва марини, що скреслює з листи военної фльоти кружляк „Альміранте Сервера", якого залога виступила проти уряду. Цей корабель уважатимуть піратським.

ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗВЯЗКИ.

ТАНЖЕР, 28. 7. Райтер: Повстанці заімеували своїм послом у Танжері Хуана Пече І Кабередевіна; він ще не зложив увірительних листів. Предотавником мадридського уряду в Танжері є Прієто дель Ріо.

ЛІССАБОНА, 28. 7. ПАТ. Ґен. Франко повідомив португальського консуля в Танжері, що в Бургос утворено повстанчий уряд. Це закомунікують всім державам.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Посол Ґарсія Конде, що є радником есп. амбасади в Льондоні, зложив димісію.

ПОЛОЖЕННЯ ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 28. 7. ПАТ. Перебуває тут представник повстанців; він ось як змальовує ситуацію. Не зважаючи на великий ентузіязм, підлегла армія посувається поволи, бо боїться завору-шень у запіллі, крім того загрожує її урядова фльота, що панує над гібральтарським проливом. Пров. Бедахоз у руках людової міліції, зате положення повстанців у Севіллі певне.

ҐІБРАЛЬТАР, 28. 7. Райтер. До Альхесірасу причалило зі Севілі 200 вояків чужинецької легії.

Брит. кораблі евакуювали в Каталонії 784 особи, з того 41 брит. громадян.

АНДЕ, 28. 7. ПАТ. Повстанці, що замкнулися в касарнях м. Льополі біля Сан Себастіяну, капітулювали вині в год. 10.45.

„ПРОЛЄТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЬ!"

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Начальна рада трейдюніонів та партія праці взяли підтримати есп. робітників „у боротьбі за демократію" та збирають на них гроші. Рівночасно домагаються, щоби брит. уряд дозволив есп. урядовим кораблям брати паливо в Ґібральтарі.

Прислайте передплату!

„Просвіта" в Керестурі закупила друкарню.

В доповненні до недавнього нашого інтервю з о. Слимом повідомляємо, що „Просвіта" наших бачванських братів у Керестурі купила вже власну друкарню в Дяково. Тепер будують бачванські українці дім на цю друкарню. Збирають на ту ціль жертви. Друкарня почне працю 1-го жовтня ц. р.

Майбутня війна та оборона цивільного населення.

І. НЕБЕЗПЕКА ЗАГРОЗИ ВІЙНИ У СЕРЕДИНІ КРАЮ.

Війна, що вибухне в Европі скоріше чи пізніше, мати буде цілком інший характер від тої, що ми її пережили в рр. 1914—18. Її будуть вести не лише при помочі гармат, машинових та ручних крісів і багнетів, але при помочі ще страшнішої зброї — боевих трійливих газів і бомб. Розкидуватимуть їх літаки, тепер уже такі удосконалі, що можуть перелітати великі простори на дуже значній висоті без осіду на землю. Катастрофи літаків не більші, як напр. на залізницях.

Найближча війна не буде знати ріжниці між фронтом і запіллям, між воюючою армією і цивільним населенням далеко за фронтом. Уже остання світова війна вживала тої страшної зброї, але ще не такої удосконаленої і не так широко застосованої. Дуже блідий образ того, як буде виглядати майбутня війна, дала нам абісинсько-італійська війна в Африці. Часописи день у день повідомляли, що італійці вживали тої нової зброї у небувалих в часі світової війни розмірах та нищили газовими й трійливими бомбами цілі села разом із населенням та їх майном.

Летунські напади в часі світової війни доконували при помочі бальонів, званих Цепелінами, уживано також і літаків, звичайно більшими гуртами, по кілька і кількадесять разом. Їх спрямовано проти військових відділів на фронті, проти військових та промислових обектів, що находилися в недалекому запіллі армій, на етапи, а також проти цивільного населення в глибині краю, головно на більші міста та промислові осередки. Летунські напади спричиняли великі шкоди в людях, в матеріялах та в майні, але спричиняли теж великі моральні шкоди для загалу цивільного населення та воюючої армії.

В теперішньому часі летунство так розвинулося, що можливости й сила летунських нападів

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

о. О. ПРИСТАЙ. 66

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

На третій день дістав я вістку, що о. Шорт[1]) згодився сповнити моє бажання, а ще й добавив, що йому булоб вельми приємно особисто бачитися з „грік-католік прістом". В умовлений день я приїхав вечором до Альбіону і таки зараз вступив до о. Шорта, що видко виглядав мене крізь вікно. Бо як тільки я ввійшов на ганок, він сам отворив мені двері і привітню попрохав мене до хати.

В сальоні явилася стрункa й старша віком пані з інтелігентним виразом обличчя. Її представив мені о. Шорт, як свою матінку. Обоє, мати й син, показалися відразу дуже ввічливі, щирі та гостинні. Я був утомлений далекою дорогою і перемерзлий, але сердечне привітання в цім домі піднесло мене на дусі й підбадьорило.

Подали вечерю. Домівники перепросили мене, що сам істиму. Вони не могли так довго ждати і вже повечеряли. Зате для товариства пили разом зі мною чай. Опісля балакали ми аж до півночі, бо було й про що. Отець Шорт цікавився нашим народом, обрядом, еміґрацією, українськими церквами в Америці і т. п. Він надзвичайно втішився, коли почув від мене кілька прізвищ славних історичних осіб ірляндського народу.

Паніматка лишила нас і пішла вчасніше спати. Від її сина довідався я, що вона вже довгі роки терпіла на затяжну шлункову недугу. В дальшій розмові переконався я, що її недуга була така сама, як моя. З неї я не міг цілих вісім років вилизатися. Щойно один адвокат (а не лікар!) дав мені приписс лікарства, що йому колись вернуло здоровля. Воно вилікувало мене. І тепер я вже радів у душі, що цим лікарством зможу віддячитися добрим людям за їх щиру гостинність.

На другий день о. Шорт враз зі своєю матінкою приглядався в церкві з хору до наших обрядів. Були вони на Службі Божій і на вінчанні. Все для них було дуже цікаве. При обіді я обіцяв пані Шорт прислати лікарство на шлунок. А на прощання обдарували вони мене сиропом з „мейпел трі"[2]).

По місяцеві дістав я від пані Шорт з Альбіону листа і в ньому пять долярів на Службу Божу за її здоровля. В листі дякувала вона мені за лікарство й прохала, щоб я ще прислав їй його або бодай рецепту. Бо від одної коробки того лікарства так їй поліпшилося, немов удруге на світ народилася. Терпіла цілих десять років на недугу шлунка і хто знає, чи не мусілаб дальше терпіти, якби була не прийняла у своїм домі українського еміґранта.

Напевно не сподівалася старенька ірляндка, що той український священик, що йому вона заступала своїм серцем власну маму, також серцем віддячиться і допоможе їй вилікуватися з тяжкої недуги.

*

В 1910. році перед Великоднем поїхав я із Скрентону, де тоді парохував, до Луїставн, щоб висповідати наших людей. Їх було там понад 30 робітничих родин. Вони не мали в себе церкви ні свого священика. Тому запросили собі мене на сповідника. Очевидно, подбали, щоб місцевий ірляндський, римо-католицький священик відступив мені на один день свій костел.

Наші земляки в Америці навчилися багато речей, про що в Старому Краю не мали найменшого поняття. Вони знали вже, що один священик не може самовільно вїзти до церкви другого і в ній відправляти Службу Божу, сповідати і т. п. На це треба мати дозвіл і вони випробляли собі його ще перед приїздом свого священика.

Зі Скрентону до Луїставн їхав я цілих 50 миль залізницею, а потім,

---

[1]) Short = короткий. Так звучало прізвище ірляндського пароха в Альбіоні, хоч він, огрядний і досить чисть очей високий мужчина, позвисер був зватися саме Довгаль.

[2]) Дерево, що його у великій скількості плекали фармери. Напрасівші березняк вивертчували дірки в цих деревах і закладали дутки, а ними витягали сік. Його перетворювали, доки він не згусне, як звичайний бджільний мід. Тоді їли його найрадше з пальчиками з гречаної муки, печеними на сковороді

дуже збільшилися. Збільшився засяг літаків, при одночасному збільшенні їх несности. Віддаль, яку може перелетіти літак без пересіду і вернутись назад на своє летовище доходить тепер до 1000 км. при обтяженні літака 1—2 тон вибухового матеріялу. Осягнені досі летунські рекорди ще більші, а кожний день приносить в тому напрямі ще дальші уліпшення.

Летунські напади на край є тепер складовою частиною війни. Мета тих нападів — нищити осередки господарської і промислової праці, яка заспокоює в першій мірі потреби фронту, опісля цілої держави на випадок війни. Тому летунські напади будуть спрямовані на фабрики і склади муніції, харчів, будівельних матеріялів, а також на залізничі перехрестя, на залізничі двірці, мости, летовища, дороги та взагалі на всі комунікаційні засоби, що підтримують силу фронту.

Але й населення в більших місцевостях, де находяться адміністраційні чи промислові осередки, буде також предметом летунських наїздів, при чому ворожі летуни матимуть за мету знищити його морально і матеріяльно.

І коли хочемо бодай частинно приготовити наше населення на страхіття майбутньої війни та бодай в частині дати йому в руки якусь-таку оборону проти ворожих налетів, мусимо освідомлювати найширші кола населення про ту нову страшну зброю та навчити його боронитися і хоронитися перед її наслідками.

Щоб пізнати, що загрожує населенню в середині краю в часі таких налетів, мусимо усвідомити собі передовсім цілі тих налетів, в часі яких ворожі летуни будуть бомбардувати теж і запілля, спокійне цивільне населення, що не бере безпосередньої участи у війні.

2. ЦІЛЬ ЛЕТУНСЬКИХ НАПАДІВ НА КРАЙ.

Ворожі летуни будуть атакувати не тільки жовнірів на фронті, але будуть старатися перелітати понад голови фронтовиків на край, нераз у віддалі десяток, сотень і тисяч кільометрів. А що це можливе бачимо хочби з того, що тепер в Европі перелітають правильно, наче залізничі поїзди, великі пасажирські літаки між столицями Европи, як: між Варшавою, Берліном, Віднем, Прагою, Будапештом, Римом, Парижем, Льондоном, Букарештом, Москвою і ін. і то нераз без зупинки. Що більше маємо тепер уже правильну повітряну комунікацію між Европою та Америкою, понад широкі та глибокі моря.

Якіж цілі тих ворожих налетів на глибоке запілля держави в часі війни?

Ворог при помочі своїх літаків, що можуть взяти більшу скількість залоги і велику скількість бомб, вагою 1—2 тон ваги, буде нападати на фабричні осередки, на залізничі лінії і вузли, на мости, на биті дороги, летовища, порти, взагалі на всі засоби комунікації, щоб у той спосіб унеможливити правильне функціонування цілости господарського, промислового та державного життя держави

Позатим ворожі летуни будуть атакувати і цивільне населення у всіх його осадах, почавши від столиці і великих міст, а скінчивши на селах. Тут буде ворогові йти головно про те, щоб постійно докучаючи населенню держави, головно нічними нападами, вивести його з рівноваги та сіяти серед нього страх і переполох. Ворог розуміє добре, що коли доведе до такого загального страху та переполоху в державі, то йому лекше буде виграти війну, бо населення не зможе виконувати своїх щоденних обовязків у такій мірі, як повинно, а врешті доведене до крайніх меж переполоху буде вимагати від свого уряду, щоб скоро закінчив війну. Дальше ворог знає, що залякані і перемучені постійними нападами родичі, жінки, діти жовніра, що бореться на фронті з крісом у руці, будуть його постійно повідомляти в листах про всі нещастя, що на них спадають в дома. А той жовнір, що й так живе на фронті у страшних умовах, коли ще довідається, що його рідня дома у небезпеці, то стратить свою боєздатність і здібність до опору на ворожі атаки. Знаємо всі цю правду, бо винесли ми її з часів світової війни зі стрілецьких ровів: там найважнішою моральною поживою для жовніра є вістки з дому. Коли вони злі то зрозуміло, що його боєздатність цілком зломана. А власне ворогові йде про те, щоб психічно зломити ворожий фронт.

Коли задуматися над структурою нашого громадянства, то можемо ствердити, що найчисленнішим, а одночасно найважнішим під господарським оглядом є рільництво, середняки й малоземельні. Воно власне становить черв нашого народу, з нього черпаються резерви всіх наших станів, себто інтеліґенція світська й духовна, ремісники та промисловці. Тому загал селянства повинен здавати собі справу з того, яке воно має значіння для народу як цілости, врешті і для держави, де воно живе. Від його праці, менше чи більше успішної, залежить добробут держави в часі миру, та вислід війни. Прецінь нічия праця, як тільки робучих рук селянина, годує всіх нині: мешканців міст, фабричних робітників, урядовців, військо. Селянин буде годувати в часі війни своїх синів-жовнірів, що будуть стояти на фронті в часі війни. Можна сказати, що від постави рільництва залежить у неменшій мірі щасливий вислід війни, як і від армії, що стоїть на фронті.

Добре знає про це і ворог і тому буде старатися знищити рільниче населення морально й матеріяльно. Ворожі летуни будуть намагатися викликати в рядах сільського населення переполох, будуть старатися відірвати його від праці на ріллі, знищити його плоди, щоб в той спосіб позбавити армію і цілий нарід хліба. Своїми налетами ворог зжене з поля рільника, знищить його працю не тільки у стодолах, шпіхлірах та стиртах, але й на полі, ще на лані спалить йому збіжжа. Бо він знає, що без хліба війни не можна провадити.

Українське населення переважно рільниче. тому може найбільше потерпіти в часі летунських газових атак, тим більше, що власне українське населення замешкує пограничні смути держави. Остання світова війна доказала, що власне український нарід, головно село, непідготоване до війни, терпить найбільше. І тому саме треба нам працювати над освідомленням нашого села про майбутню війну та про засоби, які будуть у ній ужиті, а передовсім про літаки, отруйливі гази та бомби. Цією працею повинні зайнятися освітні дїячі по селах, читальні „Просвіти", „Луги", „Сокіли", жіночі організації та ін. освітні організації на селі повинні влаштовувати відчити про майбутню газову війну не лише для своїх членів, але й для широкого громадянства, щоб бодай у той спосіб приготовити наше село на загрозливі небезпеки майбутньої війни.

І. Ч.

„ГМІНД"

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поч товою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", **Львів, Ринок 10.**

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Україніка.** У швайцарському щоденнику „Ляксіон Насіональ", що виходить у Женеві, находимо у числі 166 велику статтю п. з. „Десятиліття вбивства Симона Петлюри", де описаний життєпис отамана, його смерть та хід паризького процесу.

— **Як заробляють робітники в Польщі.** Головний Стат. Уряд у Варшаві ствердив, що пересічний заробіток за годину робітника-мужчини у фабричному промислі є найменший у станіславівському й новгородському воєвідствах, бо тільки 35 сот., у волинському 36 сот., в тернопільському й поліському 43 сот. Зате в Варшаві він є 1.02 зол., на Шлеску 63 сот., а в лодзькому воєв. 75 сот. Те саме відношення є й з заробітками робітниць, хлопців і дівчат.

з двірця, ще поверх сім кільометрів на двох колесах, так званою богою[1]), що його тягнув один кінь. Заки доїхав я на місце, порядно змерз і в шлунку грали мені цигани голодний марш. Хотілося вже дістатись до теплої хати в гостинних людей.

Також цим разом мав я щастя. Ірляндський священик в Луїстави прийняв мене дуже гостинно. Він жив разом із своєю старенькою мамою. Не мав господині, як це здебільшого бувало в римо-католицьких священиків. Господиня, це чужа особа, що — мимохіть сказавши, — звичайно не дуже була рада гостям, ще й іншої народности. Не так мама. Вона все зробить для своєї дитини, що лише в її силі, щоб вдоволити сина чи доньку. Окрім того, я думаю, що мусить десь бути написане, сказав Діккенс, що чесноти мами переходять на її дітей, так само, як і гріх їх батька.

Перемерзлий, зголоднілий і з кваснім настроєм, як зелена сливка, вступив я до хати незнайомих мені людей. Але від них повіяло таким приємним, наче весняним теплом, що я відразу почувався тут, як дома.

Мило усміхнений священик поміг мені роздягнутися з плаща й навіть сам узяв від мене капелюх. Потім увічливо запросив мене до парлору-вітальні, куди незабаром увійшла його мама. Втрьох ми повечеряли й завели приємну балачку. Мати й син, як ревні католики, цікавилися українським народом, церквою і обрядом. Знали вже дещо від наших робітників. Але були деякі речі, що їх робітники не вміли їм зясувати, як ось те, чому українці не греки. Бо їм не було відомо, що ми тільки прийняли від греків обряд, та що нашу Службу Божу відправляли ми не по латинськи або по грецьки, тільки у старослав'янській мові і т. п. Розповідав я їм про Україну й наша розмова затягнулася до пізньої ночі.

Багато літ минуло з того часу, проте приємного побуту в тім домі привітних ірляндців ніколи я не забув. І скільки разів траплялося мені гостити чужинця у своїй хаті, завжди старався я зрозуміти його положення та докладав усіх зусиль, щоб мій гість почувався так добре в мене, як я колись в ірляндського священика і його мами в Луїстави. Але не завсіди міг я бути такий гостинний, як сам бажав, та як супроти мене були інші. Бо в мене не було тут ні мами, ні дружини. Мав я в себе господиню. А вона не завжди так думала як я, коли прийшов до хати гість. Бувало господині показувалися дуже негостинні; просто не давали прийняти гостя, згідно з вимогами староукраїнської гостинности.

Одного разу прийшли до мене три особи на гостину, а моя господиня сховалася перед ними до пивниці. Мені заявила, що доти не вилізе звідти, доки не заберуться з хати нелюбі їй гості. Я мусів сказати їм неправду, що вона буцім то кудись пішла і для мене була це дуже неприємна ситуація.

*

На місії було хоч стільки приємности, що виїзджалося нераз на провінцію між своїх людей, незіпсутих ще великоміським життям. Вони були добродушні й сердечніші від міських парохіян. Однак на провінції годі було довше залишитися, ніж цього вимагало виконування душпастирських обовязків. В парохії міг хтось народитися або померти підчас неприсутности священика, а це негайно використали церковні куратори й неприємність булаб готова. Свідомість цього тяжіла й зменшувала радість, проте провінція таки відсвіжувала міського пароха.

Місцевість Деферіет була правдивим американським селом, де можна було віддихати повними грудьми й згадувати щасливі хвилини, пережиті в батьківщині. Від мого тодішнього осідку в Сиракюзах було Деферіет віддалене на 50 американських миль. Туди я приїхав в 1912 році перед великодніми святами, щоб висповідати українських емігрантів, що працювали в місцевій фабриці паперу. Було їх там 60 родин, з того 16 родом з Галичини.

Переночувавши в нашого земляка, відправив я на другий день Службу Божу й запричащав висповіданих попереднього дня. Найближчим поїздом вернувся я до Сиракюз, бо час великого посту — духовних жнив для священика, не дозволяв довше залишатися, хоч околиця надзвичайно мені подобалася. Добрі люди запримітили це й запросили, щоб я загостив до них на Зелені Свята. І я приїхав.

Проходжувався я по лісі й полях, возився човном по ріці й оглянув фабрику паперу. Вона належала до найбільших в Північній Америці.

(Дальші буде.)

[1]) Бричка — візок на двох колесах.

— **Зріст промисловости в Польщі.** На рік податковий 1936 викупили промислових свідоцтв загалом 637.817 себто на 30.477 більше ніж минулого року. Більшість свідоцтв припадає на підприємства торговельні.

— **Як живуть достойники.** Про це згадує „Львовскі Дзенник Народови", який подає замітку, що б. премієр і міністер освіти Єнджеєвич підтримує туристику не тільки з аматорства. Як президент Ліги прихильників туристики бере він ненайгіршу платню, бо аж 2½ тисячі золотих місячно. З такими грішми можна дивитись на світ згори, навіть не вилізаючи на гори.

— **У телеграфічно-телефонічному уряді в Надвірній** ввели північну службу замість цілоденної; уряд буде обслуговувати сторони до півночі, а не — як дотепер — до год. 21.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

— **Адвокат Гофмокль-Островський апелює.** Він зголосив апеляцію щодо обох присудів першого на три місяці арешту і другого на 1.300 зол. кари.

— **Забуте село** це Кривчичі, тепер передмістя великого Львова. Забуте тому, що вже давно ми про нього забули й село колись насторіз українське, тепер майже польське. Сліди українства це старенька церковця й кілька родин. В найближчу неділю відбудеться в кривчицькій церковці празник св. Іллі і тоді зможуть львівські українці пригадати себе кривчицьким українцям. Діло справді корисне і при тім ще й приємне, бо Кривчичі положені в прегарній околиці за старим Знесінням, в правдивій львівській Швайцарії.

— **Град у Рудеччині** був уже цього літа гричі. Цим разом наробив багато шкоди в громадах: Колодруби, Ричигів, Новосілки і Тершаків. Також над Золочівщиною перейшла градова буря, що наробила шкоди на 27 тисяч зол.

— **Страйки в Тернополі.** 50-ох робітників, що працюють над меліорацією ставу, застрайкувало, домагаючися підвишки платень. Таке саме домагання видвигнули будівельні робітники; інтервенція інспектора праці не дала покищо висліду.

— **Затроєні керниці в Станиславові.** У Станиславові було в останніх часах кілька випадків затроєння рибами, каляфіорами, а то й водою. Досліди води в деяких керницях виказали, що вода в них у великім відсотку затроєна і нездорова.

— **І Коломия має сензацію.** Під крамницю ювеліра Фаерштайна підкопалися злодії, розпороли огнетривку касу та забрали біжутерію на кількадесять тисяч зол. Докладно не можна устійнити шкоди, бо власника нема в Коломиї. Видно по роботі, що крадежі доконали „специ", такі, що із якоїсь столиці виїхали на гостинні виступи.

— **Через річеньку, через биструю,** а саме через Стрий звели хлопці двох сіл стрийського повіту Добрян та Верчан битву, обкидуючи себе взаїмно камінням. Не обійшлося без інтервенції поліції.

— **Під колесами поїзду,** що їхав із Тернополя до Львова згинула якась жінка. Прізвища нещасливої не можна устійнити, бо не мала при собі ніяких документів.

— **Без мами** відбувся шлюб панни Парилевичівної, дочки колишнього президента апеляційного суду в Кракові, що вийшла за д-ра Яніцького. Мама не могла прийти на шлюб доньки, бо сидить в арешті.

— **Цікава розвязка жидівської проблеми.** Існує в Варшаві таке товариство, що називається „Сполечне Товажиство Культура і Праца", у проводі якого є якась Марія Шибінська. Це товариство чекало два роки на затвердження статуту і коли врешті дочекалось, почало свою діяльність від проекту управильнення жидівської справи. Делегація названого товариства вручила в державнім комісаріяті міста Варшави меморіял, де стверджує, що єдиною розвязкою жидівської справи в Польщі є охрестити всіх рабінів, які зі свого боку потягнуть за собою своїх одновірців. Як бачимо, згадане товариство стоїть на високому рівні щодо умового розвитку своїх членів. Недурно чекали два роки на дозвіл, щоб почати свою діяльність.

— **Виставa дробу.** В Лайпцігу відкрили недавно VI. міжнародній конгрес дробу, в якому бере участь коло 3 тисячі представників із 42 держав. Рівночасно відбувається виставa дробу.

— **Спекулянти гуляють у Совітах.** В кількох совітських містах арештували спекулянтів, що купували в державних крамницях усякий крам (протекційно) і перепродували на базарі по високих цінах. Спекулянти перепродували головно мануфактуру, взуття і одежу.

— **Без паспорту до Австрії** виїхав німецький жид Рехтман. А виїхав з конечности, бо за ним шукала полиція. Витадливий жидок брав від емігрантів гроші на облегчення виїзду до Палестини. Розуміється, що емігранти не бачили ні грошей ні Палестини. Не помогло Рехтманові те, що втік за кордон, бо і там найшли його та спровадили до Польщі. Тепер у вязниці матиме час роздумувати над невдячністю своїх однодумців.

— **Багаж і товар до Канади** не можна ввозити в старих мішках чи полотні. Такий розпорядок видала канадійська влада. Тому емігранти, що їдуть до Канади повинні свої речі пакувати до скринок, щоб не мали непотрібних непорозумінь.

— **Трагічна прогулька американського студента.** Два брати Мельвіль з Ню Йорку, що відбували прогульку по Европі, опинилися в Варшаві та замешкали в готелі „Польонія". Один із них пішов на забаву, з якої вернувся трохи підпитий. Щоб охолодитися вийшов на балькон і перехилившись втратив рівновагу та впав із пятого поверху і згинув на місці. Про випадок повідомили телеграфічно батьків померлого.

— **„Не буду більше красти"** — обіцює засуджений на три роки варшавський ошуканець і аферист Станислав Матушів. Він дістав по батьках більшу спадщину і просить, щоб звільнили його з вязниці та обіцяє поправу. Не відомо тільки, як до цього поставиться суд.

— **Б. міністра Міхаловського атакують.** Катовицька „Польонія" гостро заатакувала б. міністра справедливости Міхаловського. Автор статті домагається, щоби б. мін. Міхаловський заголосився до прокуратора. Він виходить з заложення, що міністер справедливости є безперечно особисто відповідальний за кожного президента апеляції.

— **Самосуд на селі.** В селі Ситіхів у центральній Польщі зловили селяни злодія. Підчас погоні за ним злодій зранив одного селянина револьвером. Це так роздратувало інших, що юрба в 200 осіб забила злодія патиками і камінням.

— **Автобусова катастрофа** трапилася під Пйотрковом. 4 особи важко ранені, коло 20 легко.

— **Над чим радить рада комісарів на Україні.** Агенція „ВУ" подає, що 21-го липня відбулося засідання ради народніх комісарів У.С.Р.Р., на якому вислухали реферату проф. Зюкова про трансфузію крови, як лічничого засобу проти шкарлятини. Крім цього рада розглянула такі справи як ремонт автомобілевих акумуляторів та справа мешкань студентів. Як бачимо „політичні" управнення народніх комісарів на Україні досить широкі, бо кожний повірить, що від ремонту акумуляторів залежить доля українського народу.

— **Журналіста засудили на досмертну вязницю, бо не вмів мовчати.** Таке стрінуло німецького журналіста Швердтфлетера за те, що за гроші зрадив закордонним журналістам секретні інформації, що їх німецька преса дістає щоденно від ріжних державних урядів. Швердтфлегер є сином німецького генерала і мабуть тільки тому не засудили його на смерть.

— **Примусовий перестанок.** В понеділок вечором перейшла в околицях Мінчену страшна буря, що спричинила великі шкоди. Буря перевернула пять возів пасажирського поїзду причім кількох пасажирів поранило. Шість возів мандрівного цирку буря викинула на поле. Вози поломились і кілька осіб з циркового персоналу тяжко поранили.

— **Коли жінка шоферує...** Підчас перегонів у Бразилії трапилась катастрофа відомій французькій автомобілістці Гель Ніс. Один із гавдачів дістався на трасу і упав під авто. Автомобілістка раптово загальмувала і самохід у розгоні перекрутився кілька разів у воздусі і упав на зібрану юрбу. Наслідки були страшні: Пять осіб згинуло на місці, 34 ранені, сама автомобілістка дуже тяжко ранена і стратила память, може і на завжди.

— **На великій сибірській залізниці** вискочив з рейок поїзд між стаціями Харбін і Погранична. Два вагони III. кл. і поштовий вагон злетіли з насипу. Є багато жертв у людях.

— **Діти без батьків.** У Голяндії досі існує закон, що коли хтось хоче взяти до себе на постійне виховання чужу дитину, то мусить виїхати до Англії, Франції або Бельгії, щоб її там адоптувати. Рікрічно адоптують голяндські родини з пів сотні французьких і пів сотні англійських дітей. Діти, згідно із законом, залишаються до повнолітности, громадянами тої держави, де їх адоптують. Це спричинює великі клопоти і тепер Англія не хоче дозволити голяндцям вивозити адоптовані діти, щоб не попадати у конфлікт із голяндською владою. Бездітні голяндці, що радо беруть приймаків, хотять ужити заходів, щоб голяндський уряд змінив старий закон.

— **„Руский закон как дишло, куда повернул туда і вишло".** Так говорили в Росії за царських часів, але й тепер не ліпше. Мало того, ніхто не знає в Совітах чи те, що вчора було добре, сьогодні не є контрреволюцією. Люди бояться своєї тіни і не вірять один одному та до всього ставляться з недовірям. Редактор часопису „Стадіо" дістав телеграфічно проект нової конституції. В редакції не могли вирішити: друкувати в часописі чи ні? Рішили й дожидати. Коли врешті редактор хотів видрукувати проект конституції, йому сказали, що таке спізнення може зробити погане вражіння. Тоді редактор, щоби рятувати ситуацію та нікому не наразитись, купив у другій редакції відбитки проекту конституції та післав у своїй часописі як безплатний додаток.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

В світ за очі.

Ще день, ще два і врешті попрощаю Львів. Поїду в незнане, зайду десь, де нема телеграфічного стовпа не чути навіть перед дощем побаду, а почта заглядає раз на тиждень. Сяду собі над річкою і сидітиму бездумно цілий божий день, час-до-часу оглядаючись, чи не наближається яке товариство. Коли тільки доглядну когось — ноги за пояс і в корчі. Там перечекаю небезпеку і знову над річку, або горілиць у траву і дивитисьму на блакить неба. Час до часу (але рідко) пішлю кудись тією синявою клапоть думки — нехай пливе як запізнена хмарка. А прийде вечір — рахуватиму зірки, що в серпні так рясно падають як доспілі спасівки.

Перо, олівець, книжки — лишаю у Львові, часописом подам фальшиву адресу і може на місяць забуду, що є на світі незаписаний редакційний, а незадрукований книжковий папір.

Революція в Еспанії досить лиховісно йде, то й не станеться за місяць нічого надзвичайного. Щоправда жидівська „Хвіля" розбиває щодня поставичу армію в пух і прах, а ендецький сенатор „Дзенник Львовскі" здобуває для повстанців місто за містом, але я отою посередині: одні і другі мусять і програвати і вигравати. Бачив кілька різних революцій, то маю досвід. Думаю, що по місячній відпустці буде ще досить часу на оцінку ситуації і діягнозу.

В рідній політиці теж великих змін не передбачаю. Політики також люди і хочуть відпочинку, анормалізація йтиме силою свого розгону далі. Може ще й трапиться якийсь випадок, подібний до історії з поліційним псом, кооперативним свитом і пос. Пелеховим та Витицьким (гляди „Діло" ч. 167.), але воно буде локальне і хто зна, чи дійде урядовою дорогою до Варшави, бо ця дорога, хоч дуже широка, але вибоїста і закручена.

Тяжко, щоб і в товарпеському житті Львова зайшов якийсь небуденний випадок. На сватку за горячо, на женячку за холодно, на самовбивство за нудно, а на більший скандал за пусто. Малі скандалики так само нецікаві, як і в зимі чи в осени, тож можна собі їх подарувати. Зрештою їх стільки, що вистане тих, які вирвуть по моїм приїзді.

Одно, що цікавить мене: чи магістрат напрaвить до того часу Вулецьку вулицю? Тепер треба одного доброго авта, щоб затроїти позаїмникам життя на пів години, а їх груди і одіння запросити на цілий день. Але марні моі надії. Після відпустки буде те саме, хіба... що стоїться чудо.

І саме про те чудо хотів би я дістати вістість.

Наприклад так:

„...А ще повідомляю Вас, що на Вулецьку вулицю спровадився вчора один магістрацький достойник...

Тоді йду в заклад, що до місяця — вулиця як не та.

Покищо на достойника нема виглядів і я спокійно можу їхати.

Галактіон Чімка.

Нові книжки й журнали.

о. Юрій Кінта: ТАБЕЛЯ АКОРДІВ на 6-ти струнну гітару російського строю. Наклад: Ярослав 1936.

ДИВОГЛЯДИ.

ЧОЛОВІК, ЯКИЙ ЗАРОБЛЯЄ НА СТРАЙКАХ.

Великий промисл у великих державах мусить рахуватись із робітниками, які мають одну величезну зброю у боротьбі з капіталом: страйк. Зломити страйк — нелегка справа, лекше можна збанкрутувати. Є у Злучених Державах підприємець, не від фабрик, а від страйку. Зветься він Бергоф, що вже від 17 літ веде бюро „страйколомів". Він має за собою тисячі робітників, які являються до якоїнебудь праці і заступають страйкарів. Перль Бергоф має 52 літ, руде волосся і дачю добру професію — детектива. Він бореться із страйком не для ідеї, а для гроша. За 20 літ він зломив 172 страйків. Він прийшов одного дня до пересвідчення, що там, де не може дати собі раду уряд з військом, дадуть собі раду інші робітники. А проте підчас останніх великих девяти страйків, які Бергоф пробував зірвати — вбили 20 страйкарів і 10 страйколомів, в 1934 р. було вбитих 42. Спеціяльність Бергофа — залізниці, копальні, транспортові підприємства. Він має в себе професійних страйколомів, шпигунів, „вояків", кожної хвилини готових на його послуги. Відповідно до потреби він підписує контракти з тисячами безробітних і з підприємцями на величезні суми — 25 і 50 тис. дол. Є в його контрактах теж завсіди пункт, що він зрікається такої-то ціни, коли зломити страйк йому не вдасться. В останніх роках придумав він іще один новий спосіб проти страйку: скрізь до великих підприємств уміє у відповідній хвилині на домагання власника вислати робітників, які противляться проти страйку, коли страйк має вибухнути. Він насилає теж до робітничих домів своїх агітаторів, які вміють робітників переконати щодо шкідливости страйку.

Ширіть наш часопис!

Спорт.

РАПІД (ВІДЕНЬ) — ПОГОНЬ (ЛЬВІВ).

В днях 1- і 2. ц. м. розіграє віденський Рапід два змагання з львівською Погонею. Після того Рапід гратиме ще в Кракові з Гарбарнею (5. 8.), в Катовицях з Домбом (8. 8.) і в Лодзі з Л. К. С. (9. 8.).

СТОКГОЛЬМ: НОРВЕГІЯ — ШВЕЦІЯ 4:3.

Змагання, розіграні в присутности 18.000 глядачів, закінчилися неждіяною перемогою Норвегії.

ОЛІМПІЙСЬКІ ГІНЦІ.

Олімпійські гінці перейшли в неділю болгарсько югославянську границю. В понеділок рано осягнули гінці Білгород, в ночі Будапешт, а в хвилині, коли цей ряд ці Білгород, в ночі Будапешт, а в хвилині, коли цей ряд ки дійдуть до рук читачів, будуть вони вже у Відні.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ СМОЛОСКИП ЗАГАС?

До Відня наспіла вістка, що олімпійський смолоскип загас, як переносили його югославянські спортовці близько села Поят. Вони зараз вернулись автом до найближчої контрольної станції та запалили смолоскип сірниками. Цей факт викликав серед спортовців пригноблення, бож це загас олімпійський вогонь, що його запалили в Греції від сонця.

„ТУР ДЕ ФРАНС".

В 16-тім етапі переміг бельгієць Мес у часі 7:12,152 (Цьогорічний лідер називається так, як і минулорічний переможець).

Листування Редакції.

Вп. Д. Котко: Нікого донису від о. О. ми не дістали.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілича.

Косів.
29. VII. Дівча з Маслосоюзу.
30. VII. Інваліди.
31. VII. Ніна теща.
1. VIII. Лев з Абісинії.
2. VIII. Катерина.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Ріжнородностей:
Середа, 28. VII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбив.

Кіна.

АПОЛЬО: „Княжна Чардаша" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: 1) „Збігець", 2) „Вундербар".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що годовік робить в ночі".
КАСІНО: „Схопили жінку" і „Ванесса".
КОПЕРНИК: „Чу-Чінг-Чао" з Анною Мей-Вонг.
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МЕТРО: „Пісня козака" і „Ремо Сатан".
МІРАЖ: „Все для переможення".
МУЗА: „Доктор Ікс".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Самохід ч. 99".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фліп і Фляп".
РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".
СВІТ: „І. Ф. І. не відзивається".
СТИЛЕВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".
УТІХА: „Нічна стежа" і ревія.
ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Берлін".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 29. липня 1936.

Відень (506,8) 17.15 Ресіталь, 17.40 Пісні й арії, 21.00 Двоферт. музика, **Братислава** (298,8) 18.15 Скрип. ресіталь, **Прага** (470.2) 17.40, 19.20 Концерт, 20.05 Народні пісні, **Париж** (16.48) 17.30 Концерт, 20.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Відкриття виставки, 15.00 Твори Шумана, **Бухарешт** (864,5) 17.00 Легка музика, 21.45 Сальонова музика, **Будапешт** (5549) 17.00 Сальонова музика, 23.05 Циганська музики, **Міляно** (366,6) 17.15 Соністи. 20.40 Всячина, **Рим** (420,8) 20.40 Симфонічний концерт.

Четвер, 30. липня 1931.

Відень (506,8) 16.05 Ресіталь, 19.10 Віденські мельодії, 22.10 Легка музика, **Брюсель** (463,9) 21.00 Великий симфонічний концерт, **Братислава** (298,8) 18.10 Сучасні мадярські пісні, 19.30 Весела музична авдиція, **Прага** (470,2) 16.30 Спів, 21.10 Мазепа — муз. Чайковського, слова Байрона; Гюго, 22.15 Сальонова музика, **Париж** (1648) 20.00 Музична подорож по світі, 20.45 Симфонічний концерт, **Мадрид** (274) 18.00 Музична всячина, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.00 Камеральна музика, 16.00 Концерт, **Бухарешт** (364,5) 17.00 Легка музика, 19.20 Соло на флеті, 20.10 Сальонова музика **Будапешт** (549,5) 20.10 Князь Боб — оперета, **Міляно** (365,6) 12.00 Камеральний концерт, **Рим** (420.8) Океанія — музична комедія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 29. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з оперетки „Графиня Маріца", 12.13 Полудневий денник, 14.23 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Театр уявн. 16.15 Гр. плити, 17.00 Концерт, 17.30 Дуети, 17.50 Анегдоти з життя Пастера, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Оперова музика в плит, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт, 20.00 Пісня про життя з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Кандидати до міжнародного шопенівського конкурсу, 21.30 Смичковий квартет, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Памятник Ізидори Дункан.

Четвер, 30. липня 1956.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з творів Легара в гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Стилізований танок з гр. пл., 15,30 Господарські вісти, 15.45 Вакації матусі, 16.00 Концерт, 16.45 Про працю жінок для оборони держави, 17.00 Концерт, 17.50 Легкий фейлетон, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Літо у львівських ділкових городцях, 18.15 Музика в плит, 18.25 В липневу ніч, 18.35 Програми на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр уявн, 19.35 Польські пісні, 20.05 Подорож в ухві до Бразилій, 20.35 Репортаж, 20.45 Вечірні денники, 20.55 Симфонія г-моль Падеревського, 22.00 На два дні перед Олімпіядою, 22.15 Олімпійські вісти, 22.30 Беседа пісенька з гр. пл.

Подяка.

У тяжкім горю, спричиненім невдіяною смертю нашого найдорожчого Батька бл. п. ДМИТРА БАЛАКИМА, великою розрадою для нас були вияви співчуття ближчих і дальших Сусідів, Приятелів і Знайомих. Під вимогою нашого серця складаємо всім сердечну подяку за ласкаві вияви співчуття, участь у похоронах і прислуги віддані якимпебудь способом Покійному. У першу чергу дякуємо за слова співчуття Високопреподобному о. Мітратові Базюкові, Всеч. о. Канонікові Ковальському і Всеч. оо. Білинському. Белеєві і Йойкові. Зокрема Всеч. о. Белеєві за відправу панахиди і похоронний супровід, Всеч. о. Білинському за відправу поминального Богослуження. За участь у похоронах дякуємо Вп. Панству Доллечкам, Подолюкам і Вп. Панні і Панам Гевковій, Кремеровій, Зубовій, Тимошевій, Федуняковій, Е. Лескому, І. Вентикові, проф. дрові О. Пелеиському, проф. Гілевичові і багато іншим незнайомим з прізвища. Вп. П. Директорові дрові Степанові Федакові дякуємо за ласкаву участь у поминальним Богослуженні і за відчитання Апостола. Диригентові Вп. П. Радишові Купчинському і Вп. Членам хору дякуємо за гарний похоронний спів, а Похоронному Заведенню „Харіс" за дбайливе і совісне уладження похорону і розложення коштів похорону за довільні сплати.

Усім щире Спасибіг!

У Львові, дня 27. липня 1936 р.

Проф. Михайло Балаким і Рідня.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.33—89.10, Дол. американські 5.34.50 — 5.27.50, Дол. канадійські 5.29 — 5.26, Фльорени голянд. 360.82 — 359.10, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.57 — 172.73, Фунти анга. 26.66 — 26.50, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.30—19.80, Корони данські 118.91, 118.10, Корони норв. 133.93—132.95, Кор. шв. 137.33—136.35, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.75—11.60, Марки нім. 145 — 140, Песети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97.50, Островець 29,

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.50, 2. ем. 62.50, 5 конв. 46, 6 дол. 61, 4 прем. дол 47.75, 57.50, 7 стаб. 47,50, 48.

Збіже.

Ціни збіжа Львів	від	до
Пшениця оди.	18.25	18.75
Пшениця зб.	17.50	18.00
Жито Стандарт I.	12.00	12.25
Жито Стандарт II.	11.75	12.00
Овес Станд. I	12.75	13.00
Овес Станд. I. A	12.25	12.50
Овес Станд. II	12.25	12.50
Овес Станд. II A	11.50	11.75
Кукурудза кр.	11.75	12.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 28. липня ц. р. кооператівам платив за:

		дьоко Львів.
1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.25	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.30	„
1 л. молока	0.13	„
1 п. яець	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 28. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвірм птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	1.10	„
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00	„
Курки без остріг І. кл.	0.95	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої клясн. Гірших сортів рішуче не приймає.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложили учителі-заточенці через Дирекцію Маслосоюзу при нагоді побуту у Львові 13 зол. Щира подяка від Головної Управи.

На викупно Укр. Городу „Сокола-Батька" зложив через Адм. „Діла" зол. 2— адвокат Омелян Гординський з Сколотвин.

ДО ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ АТЛЯСУ УКРАЇНИ І СУМ. КРАЇВ.

Повідомляємо, що появився І. випуск Атласу (18 карт). Вп. Передплатники, що замовили цілість можуть оглядати видруковані карти і окладинки в Адміністрації В-ва (Львів, Гродзіцьких 1/Шпов.), або в книгарні Н. Т. Ш. і Рідної Школи.

Випуск висилаємо тільки тим, хто вплатив уже найменш девять зол. Цілість висилати будемо тільки по вплаті всієї належности.

Пригадуємо, що з удогіднення (дарова окладинка і оправа) зможуть користати тільки ті Вп. Передплатники, що вплатили готівку, або ті, що точно будуть платити щомісячні рати, себто не будуть залягати ані одного місяця з ратою.

Ціни, подані у проспектах, це ціни передплати. По закінченню друку продажна ціна буде підвищена.

В-во „Укр. Видавничий Інститут".

РІЖНІ

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ СІТОК дротяних, ліжок, матраців і отоман в однім дні, також дезинфекція найдешевше у фабриці ЗАКС, Ліндого 6.

ЛІЖКО КУХОННЕ зол. 7, полеве 10, сіткове 15, пансіонове 20, дитячі 25, отомана 20, канапа 25, 3 подушки з трави 15, волосяні 40, тапчан 50 — тільки у фабриці Закс, Ліндого 6. 2437, 3—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2444 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 50-75

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 169 (14.418). Львів, четвер 30. липня 1936. Pocztowe opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудником. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. н. — в усіх прочих краях по 1·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дозвіл збирати збіжжя в неділі і свята.

Канцелярія Митрополичої Консисторії просить ласкаво помістити в найближчому числі Вашого часопису таке розпорядження:

Всечесне Духовенство Архиепархії повідомить вірних, що з уваги на цьогорічні приспішені посухою жнива й рівночасне дозрівання всього збіжжя Митрополичий Ординаріят дає душпастирям владу дозволяти вірним забирати з поля збіжжя й сіно в неділі і свята, щоб охоронити їх перед висипанням чи замоченням. Праці можуть бути виконувані по головній відправі в парохіяльній церкві, яку то відправу в міру потреби, повідомивши про це наперед вірних, треба скінчити дещо скорше. Цей дозвіл даємо на час жнив аж до їх скінчення, але він торкається виконування таких праць, як вязання, сушення, складання в копи і звоження, а не відноситься до жатви й косьби.

† *АНДРЕЙ, Митрополит.*

Еспанські повстанці проти французького уряду.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. Як повідомляє „Берлінер Тагеблят" з Гібральтару, ген. Кіпо де Льяно заявив у промові, що **як повстанці дійдуть до влади, зірвуть взаємини з лівим французьким урядом. Генерал просить Англію, Німеччину й Італію достарчити йому літаків та обіцює платити готівкою.**

ПОВСТАНЦІ В БАДАХОЗ.

ЛІССАБОНА, 29. 7. ПАТ. В Бадахоз очікують повстанців; над містом мають білі прапори.

ТА В ГУЕЛЬВІ.

ПАРИЖ, 29. 7. ПАТ. Севільське радіо повідомляє, що повстанці зі Севілі заняли пристань Гуельву та здобувають тепер Аямонте на португальському кордоні. І в Галісії положення повстанців добре. Кольона ген. Мола посувається на Мадрид. Ген. Льяно сподівається, що за кілька днів оборона урядових військ покінчиться.

„ПОД СТЄНКУ".

ГІБРАЛЬТАР, 29. 7. ПАТ. Вчора чути було від Ля Лінеї стрілянину. Один повстанчий сотник заявив, що це розстрілюють 60-ох членів цив. міліції зі Сан Рок, де вчора зведено завзятий бій.

БАРСЕЛЬОНА, 29. 7. ПАТ. Кольона людової міліції збижується до Сарагосси.

БОЇ НА ПІВДНІ.

ЛІССАБОНА, 29. 7. ПАТ. Як повідомляє радіостація в Тетуану, повстанчі війська, що марширують на Малягу заняли м. Льобріго. У Сан Рок прихильники уряду завтажували касарні повстанців, погрожуючи репресіями на їхніх родинах. З Альжесірасу надійшла відсіч, що звільнила обложених, витинаючи в пень напасників. У м. Роте (пров. Кадіз) повстанці розстріляли одного полковника й одного поручника урядових військ.

МАДРИД, 29. 7. ПАТ. У Ля Рок (б. Кадізу) повстанці піддалися людовій міліції.

ХІЛЬ РОБЛЄС МОВЧИТЬ.

ПАРИЖ, 29. 7. ПАТ. Хіль Роблес заявив, що його поворот до Еспанії залежить від дальшого розвою подій. Про еспанську домашню війну не хотів висловити думки.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. Німецький панцирник „Адмірал Шер" причалив до Барсельони.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

АНДЕ, 29. 7. ПАТ. Як повідомляють з пограниччя, загальне положення в Еспанії представляється ось як: Під володінням повстанців находяться провінції, Навара, Алява, Леон, Сорія, Галісія, Бадахоз, Стара Кастилія, Гадалахара, Сарагоса, Гуеска і Лєріда. Повстанці зближуються до Мадриду — вже заняли провали на північ столиці. Північна повстанча армія потерпіла невеликі втрати: навпаки про долю південної Еспанії годі сказати щось певного, бо одинокі вістки доходять через севільське радіо. Уряд панує ще над полученням з Мурсією та Аліканте. Найтрудніше положення повстанців к. Альбасете.

II. ІНТЕРНАЦІОНАЛ І ЕСПАНІЯ.

БРЮССЕЛЯ, 29. 7. ПАТ. II. Інтернаціонал та федерація профес. спілок устійнили на спільному засіданні текст відозви, якою взивають до солідарности з еспанськими робітниками, що беруть участь у кривавих змаганнях демократії з фашизмом.

У Франції переслідують протикомуністичний рух.

ПАРИЖ, 29. 7. Авас. У домівці новоутвореного „комітету протисовітського обєднання" перевели ревізію, передаючи слідчому судді найдені документи.

ПАРИЖ, 29. 7. Авас. Виявилося, що розвязані „фашистівські ліги" намагаються знову почати свою діяльність, тому переведено кілька арештувань.

У бюрі протикомуністичного комітету переведено ревізію тому, що там підготовлювано діяльність розвязаних ліг.

ЗАТЕ ТОЛЄРУЮТЬ КОМУНІСТИЧНИЙ ОСЕРЕДОК.

ПАРИЖ, 29. 7. ПАТ. Як повідомляє „Ле Матен", до Парижа перенесено з Москви бюро Комінтерну під проводом Прімакова, що під псевдонімом ген. Ліня зорганізував першу китайську армію.

Велика битва в Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 29. 7. ПАТ. Британська поліція завела бій з арабськими повстанцями на узгірях коло Набльос. —

ЄРУСАЛИМ, 29. 7. ПАТ. У бою під Наблюс, що триває вже 12 год., беруть участь брит. літаки. Це найбільша битва у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 29. 7. ПАТ. Під Наблюсом згинув один англієць та 3-ох арабів.

Минає 100 днів, відколи в Палестині почалися заворушення. З тої нагоди повстанча і саботажна акція скрішилася

—o—

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення,

від крадежі з вломом: домашне уряджения, товари в крамницях і складах, готівку, векслі, вартісні папери, уряджения церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п. 2065

Primum non nocere.

Проти дальшого заогнювання соціяльних відносин на українських землях у Польщі.

Львів, 29. липня 1936.

I.

Не лише в медицині, при лікуванні недужого організму, але ще більше в суспільно-політичних справах мусить обовязувати засада primum non nocere — „в першу чергу не шкодити" Такою саме засадою — як влучно підкреслює варшавський консервативний „Час", що помістив і далі поміщує на тему плянованої радикальної земельної реформи низку цікавих статтей, річ ясна, проти здійснювання рідкажданої реформи з огляду на теперішне положення в Польщі — повинні комунітись рішальні чинники. Так, повинні добре застановитися над наслідками, якщо радикальна земельна реформа на українських землях мала би йти взагалі по лінії найменшого опору, себто якщоб невеликі вже запаси землі великих землевласників на українських землях мали переходити далі виключно в руки поляків, та ще й до того зайшлих кольоністів. Для кольоністів не було ніколи, нема тимбільше тепер ні одної вільної п'яди землі. На українських землях у Польщі не можна теж взагалі переводити дальше кольонізації, якщо не хочуть доводити далі до актів розпуки, які вже охопили безземельне і малоземельне селянство, головно в перелюдненій Галичині, де земельний устрій дійшов до абсурду. Тут з одного боку аж поверх 80 відсотків селянських господарств видіє на наших очах на кусник городу при хаті, або в найкращому випадку веде зниджене животіння на кількох грядках — вузеньких нивках, до того розкиданих ще окремо, немов на шахівниці. Безумовно таке саме сумне положення є теж на українських північно-західних землях.

II.

Але хай говорять самі цифри: В Галичині на 883.026 усіх господарств аж **60.5 прц. господарств мають менше, ніж по 2 гектари землі** (на всіх українських землях у Польщі пересічний відсоток таких господарств перевищає вже 45,9 прц.). Між цими господарствами є більшість таких, що мають ледви хатину та кусень городу. Їх власники вряд з рідною, себто безземельні селяни з дітьми, мусять за песій гріш іти на панський лан і працювати від сходу сонця до саміського вечора за 25—80 сот. денно, як це виявили кривавні події в Рудеччині чи Переворщині. Одначе в Галичині є теж такі околиці, де число господарств нижче двох гектарів ще більше. Сюди належить саме Станиславівщина, де відсоток таких господарств сягає аж 70,9 прц. Ясно, що продовжування кольонізації на таких теренах мусить довести таких безземельних селянських робітників-гельотів до актів розпуки і хронічну земельну болячку — як пише інж. Евген Храпливий у своїй найновішій популярно-науковій книжці „Сільське господар

Присилайте передплату!

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, доріжки, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 20—25

ство галицько-волинських земель", з якої беремо нижче наведені числа (до речі, її кожний тямущий українець повинен негайно прочитати!) — ще більше розятрити. На українських північно-західних землях, де всіх господарств є 468.321, відсоток цих найменших господарств дещо менший; найгірше виглядає він на Холмщині, бо сягає 23,1 прц.

Напівсамовистарчальних господарств від 2 до 5 гектарів землі, на яких селянин може ще животіти з тяжкою бідою, є в Галичині ледви 29,8 прц. усіх господарств. На північно-західних українських землях цей відсоток дещо кращий і доходить до 40,3 прц. Відсоток самовистарчальних господарств, простором **5 до 20 гектарів,** у Галичині дуже мізерний, бо доходить ледви до 8,8 прц. На північно-західних землях цей відсоток дещо кращий, бо доходить до 38,9 прц.

Таким чином господарства до 5 гектарів творять на українських землях у Польщі 79,3 прц. усіх господарств і мають лише **22 прц. землі.** Іншими словами: 4/5 господарств і приблизно **таке саме число сільського населення українських земель у Польщі мають дещо більше, ніж** 1/5 частину землі. Отже тієї землі стільки, що не можна вмерти зараз голодовою смертю, але й не вистає зовсім, щоб можна було бодай найскромніше жити.

Зате господарств землевласників з поверхнею поверх 100 гектарів є ледви 0.3 прц. усіх господарств і ці землевласники займають аж 46,3 прц. усієї землі. Не диво, що нечуване загнення земельних відносин на українських землях у Польщі можна зрозуміти лише тоді, коли порівняємо цей високий відсоток 46,3 прц. землі у руках землевласників з 4/5 селянських безземельних і карловатих господарств поверхнею до 5 гектарів, які мають ледви 22 прц. землі.

III.

Тому катастрофальне положення українського села, про що дуже вимовно говорять вище наведені цифри, вказує ясно на те, що на українських землях слід припинити всяку колонізацію, зате чим швидше треба перевести справедливий і з господарського боку єдино доцільний розподіл землі, який давав би не лише змогу прожити селянським масам, але й одночасно забезпечував би продукційну спроможність нашого сільського господарства. Тому радикальна земельна реформа нам доконче потрібна, але лише тоді, коли її уряд розумно перевів би. Жахливе положення нашого села вимагає не колонізації, не творення нових вартстатів праці для зайшлих колоністів, але в першу чергу **сусідської парцеляції,** щоб карловаті господарства перемінити на здорові самовистарчальні господарські одиниці, перевести комасацію та меліорацію і зміннти спадщинний закон так, щоб тих самовистерчальних господарств не можна було наново роздрібнювати.

Якщоб використати ввесь вільний запас земель великих землевласників, державних і публичних установ, то можна би дістати ще понад 900.000 гектарів ріллі і цією землею можна би перевести бодай найконечнішу направу карловатих господарств українського селянства. Правда, з цього запасу землі бодай 20 прц. залишилось би при господарських школах та досвідних господарствах. Всеж таки коло 700.000 гектарів можна би призначити при радикальній земельній реформі на мінімальне доповнення карловатих господарств українського селянства. Мінімальне тому, бо самих господарств до 2 гектарів є в нас аж 620.000 і якщоб ми хотіли доповнити ці господарства бодай по 1½ гектара на господарство, то вичерпалиб не лише ввесь вільний запас землі, але ще недостало коло 250.000 гектарів. Отже навіть така механічна земельна реформа необхідна, бо вона бодай на якийсь час злагіднила би вже нестерпні відносини по українських селах і припинилаб розмах та цертичну роботу всяких темних духів або звичайних агентів червоної Москви. Така розумно подумана реформа розвязалаб нечуване мільонове безробіття українського села бодай на якийсь час, бо лише повоєнні господарства можуть найкраще використати надмір робітних рук на селі і зменшити катастрофальний у своїх наслідках фермент між безробітними й малоземельними селянами.

IV.

Якщо земельну реформу має би уряд використати на радикальну кольонізацію українських земель зайшлим елементом, як до цього наклікують увесь час не лише вшехполяки, але навіть проурядові організації, як напр. союз польських старшин резервістів („Ні пяди землі в руки українських селян!"), то така реформа не лише не злагіднилаб польсько-українських відносин, але саме навпаки. Така реформа з новою кольонізацією — як писав вдумливий польський публіцист Ст. Лось у „Бунті Młodych" з 10. квітня ц. р. — **доведе до того, що український безземельний зарібник на панських ланах і форналь та малоземельний селянин ....,або викупить землю від зайшлого кольоніста за всяку ціну, або буде з ним боротися на ножі і підпали... Це не буде навіть національна боротьба, це буде звіряча боротьба за існування, а національний мотив буде тільки співчинником, що лише змішнить завзяття цієї боротьби..."**

До того й така радикальна польська кольонізація не зміннть уже основно обличчя українських земель у користь поляків. Ні! Щонайбільше польський елемент зміцниться на 2—3 відсотки. Але це не буде розвязка ні заплутаних до неможливости національно-політичних ні господарських відносин на українських землях у Польщі. Навпаки. Така радикальна реформа з кольоністами, як до цього підбехтують постійно україножерні „Куріерки" з львівським „Дзенніком Польским" на чолі, буде тільки іграшкою з вогнем.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-34.

Нічого, лише дальшого заогнення польсько-українських взаємин бажають собі товариші Сталін і Димітров. А що вони вміють використати всякі заплутані відносини, аграрні зокрема, найкращим доказом цього хочби кривава революція в Еспанії. У нас над витворенням подібних відносин працюють не лише комуністи, але й людовці та вшехполяки, а навіть деякі „реформатори" зі союзу старшин резервістів з їх рецептами нової кольонізації українських земель та (о, іронія!) найбільше шовіністичне польське духовенство, як це виявив прекрасно в Рудеччині кс. Пінась. Так, так! Земельна реформа може або злагіднити нестерпні аграрні відносини, або розбурхати пристрасти до краю. Tertium non datur — іншого виходу нема.

С. ГАЙДУЧОК.

У ПІДЛЬВІВСЬКІ ЛІСИ.

Пустомити — це мала залізнична будинка. Вона ми її минали. Тим разом вислі тут в поїзду. Поправили наплечники і звідти мандрували. Вже в селі стануди перед будинком кооперативи. Цілу історію розказували нам люди про дозвіл на неї, а відтак про заборону прибудівки. Вигоювризися і легше їм на душі стало.

Навіть двох кільометрів ми не перемашерували. Звабив нас оголочений горбок на схід села. На ньому серед ранньої синяви ми пристали. Білів горбок лапами розцвілої гречки. Груди кавальським міхом надувалися; соблися медяним повітрям. Вона комашня гаморила вічем. Як наш селянин літом, так вона запопадливо працювала. На безробіття не жалувалася, а в нас неодну думку будила.

Зором повели ми довкола. Щирецька гора неприступним замчищем вирнула перед нами. Церква на ній білими стінами заясніла. Як кажуть, турки колись її облягали. Досі чотирокутним, оборонним муром обведена. А про золоту качку, що скрилася вгорі — чували ви? — Нарід таке оповідає. Так правда то. Тільки не ми, а ляхи до тої качки докопалися вже давненько. Нас виручили. Копають в тій горі, гіпс палять і на золото обертають.

Даремно шукаємо за місцем, де історична людина свою кремінну пилку загубила. Люта музіла вернути на хотрусь з поблизьких піскових видм до хати. Про тую пилку д-р Пастернак у своїй археології українських земель згадав те й нам очі на бувальщину тих земель отворив.

Над Мазурською Семенівкою довгенько дебатуємо. Погодимуємося, що теперішня назва „Семянуфка" недоладна. В XV. віці „генуарієм" її був німець Тобія Кунат. Від Семена можна було назвати оселю Семенівкою, але Семки ледви чи який був. Мабуть і оселя мусіла бути колись українська. Так принаймнні твердять у довколичних селах. Дотого ще до нині в селі памятають яку провідну ролю там грала родина Диких.

Жалували ми, що не пішла з нами п. Оля. Вона любить торфовиська. Історію землі в них відшукує. А пасовиська Семенівки — торфовиська. Часом буває, що необережні пастухи огонь розпалять, то з трудом землю погасять. Починає горіти; бувало і три дні горить. Від недавна пастухи на лад тибетанців вогонь розкладають і баранболю печуть. Назбирають сухих коров'ячих кізяків і в них вогонь палять. Ліси далеко. Вміють собі порадити.

Нам час в дальшу дорогу на схід. Десе хлопчина дві корові в придорожньому рові й виспівує:

Їхав пан через лан,
Бричка туркотіла...

Ми підтягуємо вуха. Пісня тільки для етнолога.

Став у Підсадках оріхом заблистів. Жалуємо, що ми без каюк. Могліб піонірами каючництва в тих околицях стати. Спортове наше товариство з соблинської Порошині вже десять літ існує і не додумалося до цього спорту.

В недалекій Віняві церкви нема. Тож селяни з нас посмішковуються і питають: „Чи на Віняву до церкви їдете?" Всеж їде там до ліпшого. Черниці осіли в присілку Берези. Людям піпору дають. Хлопчина з Лициків до них за поралою маджав.

Зоманив нас нагорянський ліс. Пірнули ми в нього. По верхівях тиха дума ходила, а ми пиляли ярками в ліси Бенедиктинок. Святошної тиші не переривали. Ліс полонив думку й серце.

За І. Франком могли ми повторити:

„Той ліс — правок ще первісного світу,
Де нікому природу маскувать;
Морозом бита, ярим сонцем гріта,
Вона лиш те живить, що має міць тривать.
У всю красу, у весь свій стрих одіта, —
Однако їй корить і рубнувать".

Під зеленим склепінням грабинок і кленів всихали гробки, які не встигли видертися вверх на сонце. Решітки пір'я лисом спольованої птахи потверджували Франкові думки.

У смерічині на відпочинок ми присіли. Не смакувала папіроска, так живицею повітря розпарилося. Вивірка обгриzком шишки на нас кинула та немов Кіплінгів Мавалі, подалася верш кронами смерік у свою путь. Десь подальше від нас пікарем обстукував хоровите дерево довбак.

В полудневе сонце мандрували ми зрубами. Поважними ґаздами стояли задумані дуби. Радістю пташиного співу видзвонював зруб. Порожні гніздочка що хвилини нам попадалися. Зливою сонячного тепла насолоджувалися три серни. Дитячими очима глянули в наш бік і скоком пропали в гущовнику. На часок зі стежки ми за ними збочили і повернули назад на неї. Жерепом спутав ноги грабовий молодняк.

На краю ліса чубатий вудвудок спід ніг вирпорхнув. Коси пересвистувалися як львівські вуличники.

Над річкою Зубрею присіли ми при хлопцях риболовах. Вудками на щупаки чигали, а ловили коблики. Своїми оповіданнями про поблизькі села душу нам підбадьорили. Одні з нас річку перескочили, другі перебродили. Тепер пропали ми в лісах Потоцького. На свіжих зрубах заходили ми в гуцульські колиби. Ілюзію Карпат переживали. Гуцули зимою два тисячі сягів на паливо тут виробили. А в лісі на „Могилах" над самітним гробом галицького стрільця спинилися ми. В лісах самотньо помер. Руки гасавих його похоронили. Вже тепер мало хто про його гріб памятає.

Ліси у своїй шаті мінялися. Раз голими зрубами переходили, то знову у бір попадали, модрина нам отрийський пашок пригадувала. Хтось по розточену кробами баранючу головку (рід губ) схилився, під вечір у бекання сернюків вслухувалися; у берсукові ями теж заглядали. На поляні мабуть ліс зник перед нами.

Хоч лісами могли ми аж до Бережан зайти вечором у Підмонастирі на поїзд сісти. Не жалували, що пішки 35 км. за день лісами зробили. Полюбили їх. Їх життям жили. У безмірній книзі природи читали.

Аполльо.

Нині прем'єра епохальної фільми п. н.

„Швайцарія в огні“ вільгельм тель.

В головній ролі **Конрад Файт.**

Німецький воєнний плян проти Чехословаччини.

Прага, липень 1936.

Один із французьких військових фахівців, що скрився під псевдонімом Стратегос, помістив у паризькому „Л'Ентрасежан“ студію про німецький воєнний плян проти Чехословаччини. Цю свою студію назвав він „Похід на Прагу“ і хоча чехословацька преса поставилася до неї з повною резервою, то всеж таки про неї розписується, як про один з доказів на те, що у Франції дивляться на теперішню ситуацію дуже поважно.

Воєнний плян Німеччини проти Чехословаччини є ось — як пише Стратегос — готовий. Спирається він на договорі з Мадярщиною і з Польщею і виглядає так:

Основною базою виходу Німеччини проти ЧСР є Нірнберґ і Бреслява. Відси мають німецькі воєнні сили ударити на Чехословаччину зі сходу і заходу. Крім цього є ще й другий напрям нападу: німецькі війська мають увійти до Австрії, а звідти на Мораву. Головною метою цього німецького нападу був би масив моравських гір, при чому одна частина німецьких військ була би спрямована на міста Шумберк і Тржебіч, друга на Оломоуц і Брно. В Німеччині панує таке переконання, що Морава не буде ніяк сильніше боронитись, головно тому, що в більших її містах є багато німецького населення. Щож торкається самої Чехії, в переважаючою більшістю чеського населення, то німецький плян передбачує дану саму ситуацію, яка була в 1866. р. Німецька армія напалаб на чехословацьку армію в Долішнього Шлеська, а від Словаччини відрізалиб її головні німецькі сили. Таким чином цілий простір довкруги Праги був би замкнений німецьким військом.

Разом з цим німецьким нападом на Чехію і Мораву пішов би удар мадярських військ на Словаччину здовж цілої границі. Таким чином поражена Чехословаччина булаб поділена, бо політичною метою цієї війни булоб цілковите знищення ЧСР як самостійної держави. Німеччина дістаналаб Чехію, Моравію і буший австрійський Шлеськ, а Тешин відійшов би під Польщу. Польща зобовязаласяб задержати в часі тої війни повну „приязну невтральність“. Німеччина вірить, що Европа не реагувалаб ні на цю війну, ані на такий поділ Чехословаччини. Далі в Берліні гадають, що ця війна булаб зовсім льокальною війною і не пошириласяб на цілу Европу.

На думку відповідальних чинників райхсвера ця війна проти Чехословаччини булаб лише підготовою до здобуття Румунії. Ґерінґ заявив довірочно, що Німеччина конечно потребує безпосередньої дороги через Прагу і Будапешт, щоб дістатись до Румунії, а Румунії Німеччина потребує конечно для використання нафти і збіжжа для майбутньої війни. „Без здобуття Румунії — сказав Ґерінґ — ми не можемо й думати про вирішну війну“.

Чужинець, якому Ґерінґ мав це сказати, питався опісля одного визначного старшину вім. ґенерального штабу про цю підготову Німеччини до південно-східної війни. Старшина цей — каже Стратегос — не тільки не заперечив такої підготови, але навпаки: відповів: „Ми конечно потребуємо Румунії. Але це ще далекі речі... може ще два роки...“

М—н.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

Розбудова нашого промислу і література.

(Докінчення.)

Хтось може сказати, що цього взагалі не треба робити, тільки наші засібніші люди й верстви повинні собі наперед заслужити на пошану й довіря серед громадянства, виконуючи свій громадянський обовязок, як його виконують вищі верстви інших народів, вкладаючи свої капітали у промисл рідного народу. Так, це було би слушне жадання, але льогіка та психольогія вчать нас, що раніше громадянство набере пошани до своїх вищих верств, ніж вищі верстви наберуть любови до громадянства і вложать свої гроші в наш промисл. У першім випадку громадянство жертвує лиш одною річю — своїми почуваннями, у другім вищі верстви жертвують двома речами — почуваннями й матеріяльними засобами.

Далі, можнаб сказати, що тому, що це громадські справи, пропаґанду пошанування наших засібніших верств повинна на себе взяти якась політично-партійна організація, яка вела би цю роботу у пресі живим словом і у практиці. Можнаб не мати нічого проти цього, одначе, як це хіба кожний розуміє, практичне переведення цієї думки в життя у нас булоб ще завчасне. У нас нема ще до цього підготови ні матеріяльної ні духової, і якби насильно переводити цю думку в життя то це моглоб довести до протилежних наслідків, і знищити вже ті організаційні форми, які у нас є досі.

Цю роботу повинна взяти на себе наша література.

Передовсім література робиласяб цю роботу дискретно й непомітно, так, що громадянство навіть не счулося би, що переходить велику духову метаморфозу, замінюючи суспільницький світогляд на національний. Далі, література є саме відбитком і відзеркаленням матеріяльних відносин, громадських і всяких інших поглядів і переконань, так само є й повинна бути промотором і пропаґатором нових громадських поглядів народу, як на це часто звертають увагу самі письменники, чутливі на нові ідеї.

Одначе наша література має ще особливий обовязок. Як відомо, вона в протилежности до інших літератур є переповнена громадськими проблемами, які справила розвязує в лівім замислі. Це має великий вплив на громадянство. Так, по правді кажучи, наша література є найбільше винна тому, що в нас нема пошанування до наших вищих верств і нема зрозуміння для того, що матеріяльне добро людини має вирішне значіння для придбання реальних сил нації. А якщо наша література винна, то мусить свою вину направити!

Загально відома річ, що наша література майже в цілости є, як ми це називаємо, народолюбна, поправді простонародолюбна, а це ніщо інше не значить, як тільки, що вона своїми симпатіями стоїть по сторонї нижчих верств проти вищих. Ми навіть чванимось, що у цьому лежить відрубність нашої літератури від інших, особливо польської й московської.

Нас не обходить те, що на це зложилося. А зложилася, як знаємо, наперед наша історія, що віддала нас під панування чужих родів і то чужих вищих верств, знищивши наперед нашу вищу верству, далі, зложилося те, що наше національне відродження має своє духове джерело в симпатії до нижчих верств, себто селян. Наші перші пробудники хотіли двигнути селян із матеріяльних злиднів і морального пониження, наша література почалася від збирання і записування простонародніх дум, пісень і приказок, далі те, що наш найголовніший пробудник, національний ґеній, Шевченко, — сам селянського походження, далі сюжети й персонажі нашої літератури переважно селянські, так що вже через те саме відхід її мусить бути сприятливий для нижчих верств, а неприхильний до вищих і взагалі дуже важне те, що фактичним творцем і носієм нашої громадської ідеольогії є частина нашої інтеліґенції, безпосереднього або найближчого селянського походження.

Та щонебудь на це зложилося, факт залишається фактом, що підхід нашої літератури є такий і не інакший і в тім напрямі вона впливає на громадянство.

Щоб докладно зясувати собі, яке становище займає наша література до нижчих і до вищих верств і як на громадянство впливає, доволі пригадати імена Шевченка, Франка, Стефаника й Винниченка. Найвиразніша й найголосніша струна, яка бреніть у творчости Шевченка, це любов до „найменшого брата“, тобто селянина, й упередження до „паничів“, що „творять ідилії“. Франко перший з наших письменників впровадив до нашої літератури соціялістичний мотив і міський пролетаріят, Стефаник ніколи не вийшов поза селянську долю, звичайно, халупницьке, а Винниченко зовсім затісниться в рямцях класової ненависти.

А те саме треба сказати про кожний наш твір, що має сюжет і персонажі селянські і взагалі з нижчих верств, особливо, коли ще його автор є сам низького походження.

Одначе хтось скаже: ми маємо і твори, в яких нема вже селянських сюжетів, персонажів та ідей. Тут маємо на думці всі ті наші твори, повісти, драми, новелі і лірику, що мають сюжети, персонажі і світ ідей інтеліґентські. Отже саме мені йде більше про цю інтеліґентську частину нашої літератури, ніж про „селянську“, тому, що щойно на ній добре виявляється ідеольогія нашого громадянства, зокрема те, як ми ставимося до вищих і нижчих верств і до матеріяльних дібр людини.

Передовсім, що це за тип, який Нечуй-Левицький і Грінченко до нашої літератури впровадили, а інші наші письменники до найновіших включно продовжали і начеб то удосконалювали, і кого той тип з нашого громадянства нині представляє? Це тип, як це кожний хіба розуміє, нашого інтеліґента, звичайно громадського діяча або такого, що хотів би чи повинен би ним бути, на всякий випадок більшого або меншого, українського патріота. Той патріот, його світ ідей і бажань, найкраще виступає в нашій найновішій, націоналістичній ліриці.

Отже мусимо ствердити, що це не є вірний і правдивий тип наших нинішніх чи нашої нинішньої, дійсної, вищої верстви. Бо кого ми нині можемо й мусимо зарахувати до наших вищих верств? У першу чергу нашу родову аристократію, яка в нас до нині доховалася, далі, наших більших, бо великих у нас зовсім нема, земельних власників, які в нас тут і там показуються, враз із нашими дужчими 50—100 морґовими селянами-хліборобами, далі, наших приватних і кооперативних купців і промисловців, що мають більшу готівку і які в останніх часах у нас, можна сказати, на очах ростуть, далі ліпше матеріяльно забезпечених державних урядовців, духовенство і вільні професії, як лікарів і адвокатів, а щойно на самім кінці інтеліґентів-„інтелектуалістів“, хоч їх у нас чисельно найбільше.

Але якщо так є, то це значить, що наша література наші дійсні вищі верстви якби нехтувала, а це значить, зовсім те, якби ставилась до них неприхильно. Виходить таке, що самі інтеліґенти літературу творять і самі себе в ній хвалять і вивищують, поминаючи інших, що для придбання реальної сили нації мають більше значіння ніж інтелектуали.

Диспропорцію між нашими дійсними вищими верствами і їх типом у літературі зазначує ще те, що навіть той інтеліґент-інтелектуал, що його бачимо зображеного у літературі, як це кожний мусить признати, хто цьому приглядається, не є нашим дійсним інтеліґентом-інтелектуалом, а тільки таким, яким його хотять мати наші письменники.

Далі те, що наш вищий громадський тип у літературі не є взятий з життя, а тільки свобільно письменниками підібраний, є причиною того, що наша література не може розвинутися, не маючи змоги створити свій сильний, вищий громадський тип. З тої теж причини навіть такі, самі по собі могутні, постаті нашого великого Франка, як Мойсей і Вишенський, вийшли бліді й недожровні, не говорячи про постаті інших наших письменників. Одиноким Винниченко хотів збліжитися до життя, вибираючи на своїх героїв наших дійсних представників вищої верстви, та через класову ненависть той тип тільки спартачив.

Одначе неприхильне становище нашої літератури до наших вищих верств проявляється не тільки в тім, що вона їх вихтує, не признаючи їм існування. Те неприхильне становище виступає теж у нашій літературі безпосередньо, як відомо нині ворожий настрій до всяких засібніших людей, як осуджування, обезцінення із громадського становища та осмішування людини, що має якесь майно і ним дорожить.

Наші письменники можуть виправдувати себе тим, що, мовляв, у всіх чужих літературах не є інакше. Але так ми себе виправдувати не можемо. Бо в чужих літературах є безліч творів і то великих, які виховують громадянство, в яких ті справи є зображені із зовсім протилежного становища, а в нас таких творів зовсім нема. *Іван Билина.*

Майбутня війна та оборона цивільного населення.

3). БОМБАРДОВЕ ЛЕТНИЦТВО.

Всі держави без винятку розуміють тепер значіння летництва, доказом чого є його розвиток до нечуваних досі розмірів і розбудова повітряних фльот. Тепер найсильнішу повітряну фльоту має Італія, яку випробувала вона в абісинській війні, потім іде Франція, Англія, Совєти та ін. В останньому часі розбудовує її в сильному темпі і Німеччина.

У військових колах тепер щораз більше починає перемагати погляд, що повітряна фльота буде мати на випадок війни рішальне значіння. Тому всі держави утворили з летництва окремий відділ війська, зовсім підчинили летництво військовости, надаючи йому характер з одної сторони оборонний, з другої зачіпний.

Розвиток летництва для військових цілей пішов уже так далеко, що маємо цілий ряд його спеціяльних родів, із спеціяльним характером, призначених до особливих воєнних цілей — до нападу на ворога чи до оборони перед ворожим нападом. Отже маємо літаки тзв. лінійні, ловецькі, врешті руйницькі.

Кожний із тих родів літаків має своє окреме завдання і призначення. Лінійні літаки мають завдання співпрацювати із піхотою та кінотою армії, отже розсліджувати ворожі терени, направляти стрільна артилерії, здіймати при помочі відповідних фотоапаратів плани й мапи ворожих теренів, стратегічних обектів, перевозити звідомлення, накази, перевозити ранених, навіть у потребі перевозити цілі відділи війська та висаджувати їх в запіллі ворога для спеціяльних цілей, себто тзв. військові десанти. Ловецькі літаки, з природи річи деякі, з невеликою обсадою, мають на меті поборювати та проганяти ворожі літаки в часі нападу й налету на фронт чи на запілля.

Але найважніше завдання має сповнити окремий рід літаків, а саме руйницькі. Вони мають завдання бомбардувати обекти й оселі на ворожому терені, а саме ті місця, які мають спеціяльне військове значіння. Пригадуємо, що теперішне летництво має дуже великий засяг лету, тзн. що воно може перелітати великі простори без осіду на землю. Тепер уже не має в Европі місця в жадній державі, куди б не могли долетіти ворожі літаки, навіть тяжкі, із великим набором воєнного матеріялу і більшим числом обсади.

І в Польщі нема вже тепер такої місцевости, над якою в часі війни не показались би ворожі літаки, що мають на меті спалити метушню, знищити магазини, склади, фабрики, мости, залізничі двірці, дороги, летунські порти і т. д. Цей рід літаків є більших розмірів, що можуть вони нести на собі не сотні, але тисячі кільограмів ваги бомб, нераз і кілька тон, та ще до того потрібну військову обслугу. Пільоти тих літаків уміють незвичайно зручно керувати літаком, уміють орієнтуватися при помочі відповідних приладів навіть у ночі. Отже летництво найбільше дошкулить цивільному населенню, бо воно буде везти на собі всі роди бомб, переважно бомби наповнені отрійливими ґазами та бомби призначені до нищення і розвалювання обектів.

Тут треба ще памятати про те, що нинішні літаки того роду мають незвичайно точне уладження, при помочі яких летун може обкидати кожну місцевість з великою точністю і з максимальною певністю прицілу.

Ті бомбардові літаки мають за завдання бомбардувати в дослівному значінні того слова. Вони будуть кидати бомби на населення по містах й селах, на робітників у полі, на відділи війська у переходах, на залізничі поїзди із транспортами військ, на підводи і т. д. Вони мають на своїх покладах машинові кріси, гарматки, стріли, розпилячі до газів, димники тощо.

З цього видно, що роля летунства в найближчій війні велика і дуже ріжнородна. Воно має до розпорядження всі руйницькі засоби і може змогу значити страшну у своїх наслідках діяльність. Тимто і не диво, що тепер всі держави горячково розбудовують свою повітряну фльоту, коли від їх стану і чисельности залежати буде висліл війни.

4). БОМБАРДУВАННЯ ВНОЧІ І ВДЕНЬ, ЛЕТУНСЬКІ ДЕСАНТИ.

Вже згадано, що пільоти, які керують тими великими літаками, спеціяльно вишколені і можуть ними керувати навіть уночі. Ворожі літаки мають змогу робити наліти не лише в день, коли можно буде населення остерегти перед їх нападом. І це найстрашніше: населення не сподівається нападу вночі — хоч протигазова оборона передбачує і такі випадки — аж тут нараз зявляється над містом чи селом ворожий летун, освітлює околицю рефлектором, обкидає бомбами важні обекти і зникає без сліду. Така нічна атака може тривати всього кілька мінут, але кілько шкоди може вона принести населенню! Може знищити за кілька хвилин ціле місто.

В майбутній війні денні і нічні атаки будуть мати на меті запровадити дезорганізацію в мобілізації, знищити адміністраційний і господарський апарат, перервати комунікаційну артерію, врешті знищити моральну силу населення, його гарт і віру у перемогу. Такі літаки можуть перевозити цілі відділи ворожого війська в глибину краю, що матиме завдання знищити все, що може причинитися до успішного ведення війни, а навіть атакувати армії з плеча. Це тзв. десанти, до яких уживають власне тих великих літаків, що можуть на своїм покладі примістити крім достаточної скількости бомб і зброї також більшу скількість жовнірів.

Протилетунська зачіпна і відпірна оборона, оперта на загальній самообороні населення може не дати осягнути бажані успіхи при десанті ворога. Тому треба числитися з реальною можливістю перелету озброєних ворогів в глибину краю, щоби можна їх відповідно принятн. Озброєний ворог в глибині краю і в запіллі армії може оперувати так, як звичайний сухопутний відділ.

Отже летунський десант це перевіз при помочі літаків озброєних відділів війська на ворожий терен для переведення певних, означених згори військових цілей.

Летунський десант можна до деякої міри порівняти з кавалерійським рейдом (загоном) або змоторизованим відділом, який ведучи назначену операцію в запіллі ворога є самовистарчальний і по виконанню завдання вертається назад до власної армії.

Вже в часі світової війни літаки перевозили на ворожий терен поодиноких людей, шпіонів і диверсантів. Знаємо прим. випадок, що французький майор Еврард з одним поручником і жовніром при помочі літака „Воазіен" висів у ворожому запіллі і при помочі вибухових матеріялів знищив цілий ряд обектів сіючи паніку в німецьких етапових командах. Виконавши своє завдання той малий десант вернувся щасливо до своєї армії.

Стан новітнього летунства, цього найбільш модерного транспортового засобу, дає змогу перекидати десанти цілих відділів, вивізуваних у всі засоби боротьби на землі. Можливість виконати летунський десант ствердили нераз уже по світовій війні у часі військових маневрів, як теж у часі кольоніяльних воєн. Ще недавно тому розписувалися часописи, що большевики в часі військових маневрів коло Києва поза фронтом, в „запіллі" ворожої армії висадили при помочі літаків та легкопадів чимало війська, що мало виконати відповідне доручення. Десанти в більших розмірах перекидали при помочі літаків також італійці в абісинській війні.

Метою летунських десантів є знищити залізничі перехрестя, мости, комунікаційні засоби, фабрики, магазини з харчами й муніцією, електрівні, водотяги, телефонічні централі і чим більше знищать таких предметів у глибині краю — тим сильніший матиме це моральний ефект.

Висадити летунів можна навіть на ворожому летовищі, де значевя можна заскочити ворога, на відомому заздалегідь терені, на ріках, озерах і в тому випадку уживають до тої цілі водних літаків, тзв. гидроплянів. Осід на воді є найдогідніший.

Але десант може висісти на ворожому терені і без літаків, при помочі легкопадів.

Осід літаків може мати місце в кількох місцевостях, при чому висад десанту може відбувитися при одночасному бомбардуванню тої або сусідньої місцевости, щоб відвернути увагу від наступу.

Десантові відділи озброєні в кріси, вибухові матеріяли, машинові кріси, бомбомети і т. д., як теж знаменито засобізені в муніцію, а навіть у засоби льокомоції, прим. в моторові ровери.

З хвилинною осаду десанту він оперує в запіллі ворожої армії згідно з засадами сухопутної армії.

Летунські десанти ще й тим важні, що вони можуть показатися в запіллі ворога в кожному місці, отже цілком несподівано.

Протидіяти десантам має військо, до нього належить теж його поборювання, та щоб та оборона була успішна і не заскочила військові команди, до цього потрібна співпраця цивільного населення. Передовсім треба можливо як найскоріше повідомити про появу летунського десанту найближчий військовий відділ, який уже виступить, як треба.

І. Ч.

Народнє вчительство і його організація.

Вияснення до статтей п. н. „Українське Вчительство на розпутті".

Перед цьогорічним Загальним Збором Т-ва „Взаїмна Поміч Укр. Вчительства", що відбувся 25 і 26 червня ц. р. появилася 20, 21 і 23 червня 1936 р. в ч.ч. 136, 137 і 138 „Діла" стаття під заголовком „Українське вчительство на розпутті".

Коли порівняти речинець згаданих статтей з речинцем Загального Збору Т-ва ВПУВ, так і слідно, що авторам ішло про те, щоб несподіваним наступом заскочити провід Т-ва ВПУВ, поставити його перед „доконаний факт" і не дати йому часу помістити в пресі спростування чи вияснення, щоб члени Т-ва могли їх перед Заг. Зборами прочитати.

Коли йде про сам відгомін, що його викликали статті нашої щоденної преси на Заг. Зборі Т-ва ВПУВ — можнаб обійтися без поміщування цього вияснення. Всеж признали ми потрібним надрукувати оце вияснення, щоб запобігти нічим неоправданій опінії, яка під впливом цих статтей могла би витворитися серед нашої суспільности про учительську організацію, особливо серед тих членів Т-ва, які не були присутні на Заг. Зборах і не чули ходу їх нарад.

По цих вступних завважах переходимо до мериторичної відповіді на закиди та завваги статті п. н. „Українське вчительство на розпутті".

„Від кількох літ" — каже автор статті, — (що треба розуміти від часу не вибрання наново б. головн. Т-ва бл. п. т. Стронського Івана, — і одного члена директора Т-ва і може 1—2 членів Головної Управи) — „підносяться трівожні голоси серед нашого громадянства на ріжних сходинах і в пресі, що українське вчительство усувається від громадянської праці, ба навіть відчужується від свого народу. Дійшло до того, що теперішнє українське вчительство, як суспільний стан дійсно перестало бути, як колись впливовим і провідним чинником українських провідних мас. В часі, коли наші сусіди саме на своє вчительство кладуть ставку і на нього спирають всяку працю на наших землях, — відсепарування українського вчительства від українського загалу, — це трівожний обяв, якого не можна промінути мовчки."

Автор шукає причини цього стану і знаходить дві: одну зверхню, — себто „дуже важкі правно-суспільні обставини", що на їх зміну не маємо на жаль ніякого впливу. Це булоб вірне щодо причини лиха, зате перебільшене щодо розміру „душевного заломання" і взагалі чорних тонів малюнку. Безперечно відпало від учительського активу дещо одиниць, були теж прикрі випадки заломаних характерів, але це були тільки поодинокі випадки, не масові. Це все бувало і буває також серед інших кол нашого громадянства, бувало і буває впору безладдя кожного народу. Зате правдою є, що вчительство мусіло перестати бути провідним чинником українських мас, але впливовим чинником таки дальше залишилось, хоч не всі хочуть і вміють це бачити та оцінити. Самі народні маси оцінюють справу дуже влучно і в численних випадках навіть просять українських вчителів надмірно не експонуватися. Другою причиною „зневіри, депресії і занепаду вчителів як загалу" мав би бути (від 25-літнього ювилею) тодішній провід, а від 3/7. 1932 р. новий провід Т-ва. У рожевих барвах купались до-

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

воєнні роки діяльности Т-ва ВПУВ, коли провід Т-ва „організатор сотень та тисячів безправних і беззасібних заляканих і поневірюваних учителів" довів до того, що ВПУВ росла в силу моральну й матеріяльну та вела переможну боротьбу з трусливістю, пазузництвом та безхарактерністю і то здебільша з успіхом, бо чимало блудних синів повернуло на правдиву путь".

Ми дуже далекі від того, щоб обезцінювати вартість дійсної організаційної праці попередніх проводів усіх від початку основання ВПУВ. Усі внесли частину праці в повільну розбудову організації, багато зробили на ділянках, що їх стаття називає, однак, згідно з дійсним станом треба підкреслити, що довоєнним проводам повелося при всіх зусиллях обєднати в Т-ві ВПУВ максимум 867 членів, решту праці задишили на повоєнні роки, які виявили зріст числа членів Т-ва від 1920 р. 1521 членів, в р. 1921 — 1541, в 1922 р. — 1798, в 1923 р. — 2078, в 1924 р. — 2212. Відтак іде однорічна перерва, бо Т-во завішене в урядуванні, в 1925 р. — 2311 членів, в 1926 р. — 2370 чл., в 1927 р. — 2380 чл., в 1928 р. — 2430 чл., в 1929 р. — 2563 чл., в 1930 р. — доходило до 3.000 членів, але багато зпоміж них належало тільки духово з огляду на ювілейний рік. Від трьох років обовязує новий загострений статут Т-ва. Він постановляє, що член, який винен тримісячну членську вкладку, перестає бути членом і тратить усі права до Т-ва. Статут ухвалили Заг. Збори в такому змісті з огляду на права до посмертного фонду.

В адміністраційнім році 1935 мало Т-во платних членів 2112.

Всі ці подані сухі цифри найкраще ілюструють стан і розвій Т-ва перед війною, по війні та тепер і розвівають усі голошені і ширені легенди, буцімто Т-во наше перед війною розвивалося надзвичайно, а нині підупадає.

Не розуміємо, як автори статті можуть порівнювати відносини з часів довоєнних із сучасними відносинами. Хоч, правда, і перед війною нелегкі були обставини вчительського життя, і шкільної та громадянської праці. А проте, яка незмінна ріжниця! Не можемо в цензурних причин подрібно засовувати всіх ріжниць правопорядку, можливостей оборони громадянських прав вчительства і застосовуваних засобів боротьби тоді і тепер. Якжеж можуть автори порівнювати ролю і свободу сусіднього вчительства з ролею і свободою українського вчительства? Неначе впалиб на нашу нещасну землицю з Марса. Годі приняти, щоб ці рядки статті писав хтось у добрій вірі і без наміру атакувати провід Т-ва усіма докорами, яких тільки можна причіпитись.

Автор статті чомусь-то вважає, що „по персональній чистці" 1932 р., себто по не вибранні бл. п. І. Стронського і ще деяких членів Проводу Т-ва, прийшло „душевне заломання, депресія і зневіра членів ВПУВ, приняла застрашливі розміри".

Автор подає, будьтоби бл. п. І. Стронського і деяких інших членів усунули з проводу тому, що вони закликали товаришів, щоб завернули свою організацію з блудної дороги. Нічого подібного не було! Бл. п. Іван Стронський уступив з проводу тому, що зайшли непорозуміння між ним і іншими членами проводу — на тлі винайму мешкання в камениці Т-ва, де міститься захист для членів, якого він жадав для себе. Ті непорозуміння вплинули на тодішнім Заг. Зборі некорисно на вислід його вибору до Головної Управи Т-ва.

Інший член Управи провадив двічі чи тричі підчас ферій з припорученя Головної Управи харчівню Оселі у Ворохті. Ця функція наразила його на непорозуміння із членами Т-ва, і це згодом вплинуло некорисно на вислід вибору того члена до Гол. Управи. Отже не заклики тих осіб до товаришів, щоб вони завернули свою організацію з блудної дороги були причиною, що вони уступили з проводу Т-ва, а причини були зовсім іншого роду. Також ті заклики не могли торкатися проводу Т-ва, бо тоді у проводі були саме ще ті люди, яких вислід виборів з проводу усунув.

Треба би спитатися, до кого були звернені заклики? Яку вартість і значіння мають і мали подібні заклики до членів, що жили і живуть у невідрадних відносинах, що у неспокою лягають спати і з трівогою про своє майбутне завтра прокидаються? Чи за це має відповідати провід Т-ва? Чи він є у спромозі сам направити лихо?

Вплинути на зміну, направити зло можуть лише сили протилежні до тих, що згадані явища викликали, Т-во ВПУВ тих сил не має і лиха вповні не направить. Провід Т-ва робить, що може, щоб утримати високо прапор організації та моральні сили членів на шляху незміненої ідеольогії. Але всеж чуємо дзвін трівоги, що українське вчительство від громадської праці усувається, ба навіть відчужується від свого народу. Це невірне! Але питаємо, чи інші державні службовики беруть замітнішу участь у громадській праці? Місто Львів має найбільше українських інтелігентських сил, державних і приватних службовиків, які повинні брати участь в громадській праці в львівському повіті. Заг. Збори львівської філії „Просвіти" засвідчили зовсім що іншого. Але суть справи в тому, що преса з цього приводу закидів нікому не робила! Може треба би навіть і деяких членів редакцій запитати, чи всі вони беруть участь у громадській праці? Чомуж такі домагання ставить преса тільки до українського народнього вчительства, якщо це державні урядовці, а такою обмеженою свободою руху, як і інші державні урядовці української народности? Автор статті вважає, що причиною всього зла, долі й недолі народнього вчительства а також і того, що народне вчительство відсувається від громадської праці є недомагання його організації, а головно репрезентаційна система і комісіяматка. Вважає, що не маловажною причиною є брак на Заг. Зборах ідеольогічних і організаційних рефератів, невідповідне редагування „Учит. Слова", невміла правна оборона, зле зорганізована Оселя у Ворохті, адвокатижиди, кафлярінеукраїнці, уступлення з Т-ва бл. п. Івана Стронського, а також і те, що один член Дирекції в чинній службі і організував свято „регіонального Шевченка". В самому засновку, в самій новостворенній, дивоглядній, організаційній виборчій системі лежить корінь лиха. Бажаючи уздоровити відносини треба передовсім змінити ту систему."

Дирекція Т-ва ВПУВ.

(Далі буде).

З організаційного руху.

ВІЧЕ В СТАРІМ САМБОРІ.

Заходом Повітового Народнього Комітету в Ст. Самборі відбулося дня 26. м. м. в Ст. Самборі в домі філії „Просвіти" посольське справоздавче віче, на якім посол **Гринь Тершаковець** зложив звідомлення з діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Віче відкрив голова П. Н. К. б. сенатор **о. Юліян Татомир**, парох Лужка Горішнього. Проводив вічем заст. голови П. Н. К. п. **Пукач, господар** зі Стрільбич, секретарював п. **Михайло Фарило** з Старої Ропи.

У своїм звідомленні з діяльности У. П. Р. горкнувся посол **Тершаковець** справи польсько-української нормалізації, справи висунених У. П. Р. до уряду домагань та промов на терені сойму й сенату. Над звідомленням вивязалась оживлена дискусія, в якій забрали голос: о. декан Бекцін зі Старого Самбора, п. Рудзінський Іван зі Старої Ропи, п. Іваницький з Бусовиськ, п. Пелішкевич з Турчинович, п. Волинець, війт у Ст. Самборі, о. Татомир, б. сенатор, що як останній бесідник поставив відповідні резолюції. Багато бесідників указувало на те, що замість нормалізації на долах (в повіті Турка) настало загострення, на що вони наводили цілу низку фактів. Постанов мовного закону з р. 1924, ухвалюваних громадськими і волосними радами в справі ведення протоколів також в українській мові і в справі двомовних орієнтаційних таблиць дотичні органи не виконують. Мало це місце напр. у Стрілках і Лінниці, де війти не виконали ухвали волосних рад у справі двомовних орієнтаційних таблиць і протоколів волосних рад. Дальше секретар волости Стрілки накладає податки так, як сам цього хоче, не керуючись ухвалою волосної управи. Повітовий виділ скреслює у громадських буджетах суми, вставлювані на заложення громадських шпихлірів, як це мало місце у громаді Лужки Горішні і Бусовиська. Дальше нарікали промовці на великий визиск власників лісів у Ст. Самбірщині, а саме фірми Шелля й інших, де за доставу дерева з ліса до стації платили від 4.50—5 зол., значить дуже мізерну ціну, бо селяни тратили при тім цілу днину зі запрягом. (В цій справі інтервеніював у самбірського старости посол Тершаковець і дістав відомість, що справу поладнано корисно для працюючих). Також турчанський староста інтерпретує воєвідський обіжник у той спосіб, як і добромильський староста та забороняє хорові або аматорському гурткові брати участь в імпрезах поза своєю читальнею і селом. Цього в інших старостах не практикують. Це наражує не тільки на страту тої читальні, але й гамує всяку співпрацю на культурному полі. При тім несвідомість селян використовують ріжні „Звйонзки Роботнікув Рольних" і втягають наших селян до цієї орга-

нізації, побираючи по 1.20 зол. вкладки місячно тоді, як при кружках „Сільського Господаря" є отворені секції охорони рільних робітників, а вкладка там всього 1 зол. на цілий рік.

По дискусії давав вияснення посол **Тершаковець** у політичних та господарських справах і вказував на деякі практичні речі з ділянки громадської самоуправи і податків. На внесох о. Татомира ухвалено одноголосно такі резолюції:

1) Зібрані на вічу громадяни Старосамбірщини висказують довіря послові Тершаківцеві й У. П. Р. за дотеперішню діяльність на терені законодатних установ.

2) Зібрані видвигають домагання, щоби влада виконала постулати, предложені У. П.

3) Зібрані заявляються за внесенням збірних громад, у практиці зовсім непотрібних, що своїми буджетами надмірно обтяжують населення.

4) Зібрані протестують проти штучного підтримування на терені Ст. Самбора нежиттєздатних москвофільських організацій в цілі розбиття громадянської співпраці українського населення і закликають свідоме старосамбірське міщанство рішуче протиставитись деструктивній роботі москвофільських одиниць.

5) Зібрані взивають увесь загал Ст. Самбірщини протиставитись розкладовій комуністичній роботі через скоординування праці українського громадянства на всіх ділянках національного життя.

ЗАЯВА.

Від Ред.: З Верчан, місця недавніх кривавих подій, дістаємо таку збірну заяву з проханням помістити її на сторінках „Діла".

Ми, нижче підписані: Громадська Рада, Українські Установи і доставці молока у Верчанах заявляємо солідарно отсим, що непомірно страшні трагічні події, які мали місце дня 12. 8. 1936. р. у Верчанах з нагоди Районового Кооперативного Свята, пятнуємо й осуджуємо без милосердя. Зокрема осуджуємо якнайрішучіше бандитський виступ напівдичілих і до крайности скомунізованих особняків з Верчан.

Кільканацять тих одичілих особників, які допустились бандитського виступу аж до пролиття невинної братньої крови, не мали і не мають нічого спільного з громадським життям у селі Верчанах. Тому ми підписані уважаємо, що не може спадати моральна відповідальність на нас за тих злочинних людей, коли ми не мали і не маємо з ними нічого спільного.

Верчани, дня 23. липня 1936.

Кость Гаврильців, солтис, Печатка: Громада Верчани, Солтис Гміна Дашава.

Печатка: Кружок „Сільського Господаря" у Верчанах — О. Кавшан, голова (підпис).

Печатка: Торговельно- і Господарсько-Споживча Спілка „Праця", кооператива зар. з обмеженою порукою у Верчанах — Кухтій Гриць, м-р Яців Дмитро (підпис).

Осипа Кавшан, гол. К. С. У.

Печатка: Кружок „Сокіл України" у Верчанах.

Печатка: Кружок „Рідної Школи" у Верчанах — о. Михайло Ференц (підпис).

Спортово-Руханкове Т-во „Сокіл" у Верчанах — м-р Яців Дмитро (підпис).

Печатка: Читальня „Просвіти" у Верчанах — Кость Гаврильців, Панько Білайко, секр. (підп.).

Громадська Рада: О. Кавшан, Іван Максимів, о. Михайло Ференц, Гриб Гринь, Кришталь Гринь, Сенів Стефан, Петро Сенів, Гриць Гаврильців, Іван Маркощ, Олекса Білик, Матвій Цап, Теодор Мельник, Кухтій Гриць.

Іван Максимів, Іван Маркощ, Панько Білайко, Андрій Галій, Бабій Михайло, Климець Гринь, Петро Попович, Яць Козак, Василь Небесний, Столяр Андрій, Олекса Максимів, Михайло Дяба, Гринь Гаврильців, Антонів Федьо, Яців Іван, Дмитро Пекар, Василь Богавець, Різник Дмитро, Дмитро Маркощ, М. Стець, Коцина Михайло, Василь Пасемко, Петро Гаврильців, Олекса Бічик, Мельник Стефан, Петро Лозарук, Козак Дмитро, Матвій Цап, Василь Кащій, Петро Мельник, Теодор Макорек, Стефан Гарасимів, Стасів Дмитро, Яць Пасемко, Кухтій Гриць, Михальчишин Матвій, Антонів Гринь, Кавшан Іван, Пасемко Петро, Гриб Гринь, Кришталь Гринь, Дмитро Михальців, Гаврильців Михайло, Петро Вельгош, Козак Микита, Кость Гаврильців, Михайло Іванків, Гриць Стасів, Сенів Степан, Андрій Іванків, Столяр Федьо, Пекар Іван, Гринь Газда, Петро Бучинський, Михайло Кораль, Тарах Мельник, Пекар Гринь, Анна Бабій, Настуня Столяр, Кася Чихрій, Анна Макара, Паранька Бас, Михайлюк Андрій, Климець Гринь, Федьо Тирчук, Король Гринь, Бойко Анна, Герта Данило, Керш Степан, Анна Стасів, Яців Йосиф, Стасів Михайло, Марина Ткач, Дмитро Галянтина, Дроздоска Марія.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдення рай"** Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З краєвим опію і рижу"**. Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра"**. Стор. 160. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи.

Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

60-ліття ген. Віктора Курмановича.

Відень, дня 16. червня 1936.

До Редакції часопису „Діло" у Львові.

Вельмишановний Пане Редакторе!

Оцим просимо Вас зволити помістити в одним з найближчих чисел Вашого цінного журналу повідомлення про те, що на днях заснувався у Відні за почином тутешнього Академічного Т-ва „Січ" ініціятивний комітет для пошанування припадаючого в цьому році ювилею 60-ліття нашого заслуженого військового діяча, *ген. Віктора* Курмановича. Ціллю того комітету є підготовити відповідне свято в честь Ювілята та подбати про грошеву збірку на вкінцевий дар ген. Курмановича як тривкий знак памяти нації про його заслуги в епоху наших останніх визвольних змагань.

При цій нагоді дозволюємо собі вказати, що по думці дотеперішніх постанов комітету було б дуже бажано, якщо відповідні чинники додбали негайно і в краю про заснування таких-же комітетів.

Всі українські часописи просимо передрукувати.

З належною пошаною.

ЗА КОМІТЕТ:

Д-р Остап Грицай, голова — *Д-р Павло Маценко*, секретар.

Від Ред.: Містячи з найбільшою приємністю отсей комунікат, висказуємо тільки здивування, що лист Ініціятивного Комітету, датований у Відні 16. червня ц. р., дістали ми приватною дорогою до наших рук щойно нині, 29. липня 1936.

Італія візьме участь в льокарненській конференції.

А НІМЕЧЧИНА?

ПАРИЖ, 29. 7. Авас. Як інформують з доброго джерела, мін. Чіяно урядово повідомив амбасадора де Шамбрен, що Італія візьме участь у нараді льокарненських держав. Що відповість Німеччина — невідомо, хоча французькі кола сподіються позитивної відповіди.

ТАКОЖ САНКЦІЇ.

РИМ, 29. 7. Стефані. Як подає преса, Італія перестала купувати румунську нафту тому, що мін. Тітулеску обидив у Женеві італійських журналістів.

—o—

1.00 абісинців згинуло в бою з італійцями.

АДІС АБЕБА, 29. 7. ПАТ. Абісинці під командою Авера Кесом заатакували на шляху Адіс Абеба-Дессіє італійський відділ, що відбив їх з великими втратами; у бою полягло коло тисячі повстанців. Тубільці підтримували італійців.

АДІС АБЕБА, 29. 7. Стефані. Відділи абісинських партизанів заатакували італ. залогу на південь від Адіс Абеби; відкинено їх з великими втратами.

Нині у Театрі Ріжнородностей в год. 8-ій вечором знаменита комедія Елліса

„Малощо не між пошлюбна".

Ціни найнижчі.

Успіхи еспанського уряду.

ВЕРЛІН, 29. 7. Нім. Інф. Бюро. За останню добу помітна легка зміна у положенні на користь урядових військ.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. Ген. Франко просить морську владу в Гібральтарі, щоб британські воєнні кораблі не зближувалися до еспанських і не наражували себе на випадок летунського бомбардування. Урядові війська осягнули перемогу біля Сен Себастіяну.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Єгипетський уряд опрацював проект амнестії, з якої скористалоб к. 2.500 політичних вязнів. До політ. убивників вона не відносилась би.

Французький сенат рішив продовжити науку у народніх школах на 1 рік, пересувающи границю шкільного віку з 13. на 14. літ.

Німецькі дипльоматичні кола радять з Гітлером, яку відповідь дати на запрошення на льокарненську конференцію.

Китайці убили у Бей-Пао 2-ох японських поліцаїв та 3-ох манджурських.

Турецький парламент ратифікував новий договір у справі проливів. Тур. дипльоматія лукає зближення до Англії.

Сенат Куби ухвалив політичну амнестію для засуджених після 1. травня ц. р.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

КОЛИ БУДЕ СОЙМОВА СЕСІЯ?

В політичних колах поширюється поголоска, що на вересень скличуть надзвичайну соймову сесію. Здогадуються, що на цій сесії пробували би створити підстави для ширшої акції проурядового табору.

Ліві гуляють!

З Дрогобиччини пишуть нам:

Подвиги лівих у Нагуевичах і Верчанах всім добре знані. На щось подібне заносилося дня 19. липня також у Стебнику, пов. Дрогобич. Того дня уладила „Робітнича Громада" в городі фестин. Забава була широка й весела, а хоч критичні часи і велике безробіття, то напитків було досить. Приправала музика місцевої копальні. Пополудні надтягнула хмара гостей мойсеєвого віроісповідання — піхотою, фіякрами й автами з Дрогобича, Борислава та з околиці. Гостей приймали з почестями і спільна забава затягнулась до години восьмої.

В тім часі в салі церковного дому діти в садку „Р. Ш.", убрані і закалітчані, розпочинали виставу „Серед квітів". Нараз прибігло трьох молодих членів „Робітничої Громади" які заявили: „Саля має бути опорожнена, бо ми маємо тут дальшу забаву". До сіней стала пхатися маса чужої молоді, за нею посунуло понад 200 гостей жидів. Всякі персвазії не помогли. Щоб не допустити до проливу крови, виведено дітей і гості, які закупили білети на виставу, покинули салю.

„Робітнича Громада" має цього року також свій окремий садок — і дітей там учать „доступово". ніби що іншим разом.

Дрогобицький.

Жнива вже кінчаться.

Як випав збір збіжжа?

Цьогорічна спека приспішила жнива майже на три тижні і в перших днях серпня ц. р. вони закінчаться. Гарна погода сприяє тепер при звожені збіжжа. Назагал цьогорічний збір збіжжа кращий, ніж минулорічний. І так збір жита у тернопільськім і станиславівськім воєводстві випав дуже добре, у львівськім дещо гірше, але в кожному випадку краще, ніж минулого року. Офіційні вістки кажуть, що з 1 га господарі зібрали цього року 15 сотнарів, у господарствах з високою культурою 20 до 25 сотнарів з гектара. Пшениця, ячмінь, овес і ріпак випали дуже добре. Картопля, бураки, кукурудза і конюшина заповідаються теж добре.

—o—

НОВИНКИ.

— **Живець Черче**, вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 4—10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 60-115

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на перехованнє літом. 10—7

— **Українське Національне Обеднання (УНО) в Німеччині** присвятило свої чергові сходини дня 29. липня в домівці „УНО" (в Берлині — Галензее, Кронпрінцендамм 1) обговоренню справи заснування української православної парохії в Німеччині.

— **Пашпорти за 50 зол.** Як ми вже згадували в попередніх числах, від 22. серпня обовязуватимуть нові пашпортові приписи. Ходять чутки, що полекшені та безплатні пашпорти будуть обмежені до кількох категорій передбачених законом. Давній сороказолотовий пашпорт коштуватиме коло 50 зол., кожний день поза речи нець важности пашпорту 1 зол.

— **Забагато в Польщі залізних студентів.** Вийшла статистика студій у вищих академічних школах. З неї довідуємось, що на правничім факультеті в Польщі є понад 15.500 студентів, на філософічнім — 13.300, на медичнім — 4.150, торговельні науки — 3.500, рільництво і лісництво — 2.650, механіка і електротехніка — 2.600, на комунікації та інжинірії — 2.200. Найбільше дипльомів дістають студенти по 4, 5, 6 і 7 роках студій. Однак великий відсоток кінчить студії щойно по 9, а то й більше роках, це так звані „залізні" студенти.

— **Зміна поштової агенції.** Від 31. липня ц. р. ліквідують поштову агенцію Лука коло Самбора, на її місце отворять нову агенцію в Дорожеві, до якої будуть належати громади: Дорожів, Ортиниця, Майнич, Лука Шляхотська, Лука Рустикальна, Билина Велика і Татари.

— **Стан посідання Львова корчиться.** Віцеміністр освіти, проф. др Уейський, що цими днями був у Львові, делегації Польського Лісничого Товариства заявив, що справа лісового виділу львівської політехніки вирішена і що цей виділ буде зліквідований.

— **Авто переїхало дівчинку.** На Замарстинівській вулиці у Львові, шофер переїхав 5-літню дівчину Марію Арабську. Слідство виявило, що шофер їхав дуже осторожно, але дівчина залишена без опіки хотіла перебігти через вулицю і дісталася під колеса авта.

— **Львівська хроніка.** Під брамою Х. поліц. комісаріяту арештовано якогось типа, що терором змусив Теодора Онишика відкликати зізнання проти іншого типа, що вкрав Онишикові скіряну куртку. — У К. Мітельського (Львівська 27) вкрали гардеробу вартости 85 зол. — Вчора перевела поліція облаву в середмісті, арештуючи кільканацятьох прошаків. — У купелевому заведенні на Залізній Воді вкрали Е. Жаборській течку. — Робітник Й. Круль впав до каналу глибокого на 4 метри і сильно побився.

— **Завмерле містечко.** Ним є літнище Фриштак короснянського повіту, де панує тепер епідемія черевного тифу. На підставі осуду лікарів адміністраційна влада заборонила улаштовувати у Фриштаку ярмарки, зібрання, ввозити і вивозити харчі. Також заборонили мешканцям виходити з містечка і замкнули доступ до нього.

— **Два роки вязниці за телєфонічний кабель.** Суд у Станиславові засудив О. Івасяка й В. Іваночку на два роки вязниці за те, що вони протя[гли] телефонічний кабель Варшава-Бухарешт.

— **Епідемія сказу між псами** поширилася в Бучачі. Місцева влада пригадала мешканцям про відповідні приписи та повчила про обовязок зголошувятись негайно до повітового лікаря на випадок, якщо когось покусав би пес.

— **Краєва хроніка.** Грім забив у Славську Грицю Марцуна, що підчас бурі схоронився на дерево. — На паленище одної з тернопільських цеглень підложив хтось ґранати, які зрештою в пору помічено й усунено. — 25-літній Пфефер зі Заболотного помер на сонячний удар. — 43-літня жидівка Геня Фур наложила на себе руку, заголоджуючи себе на смерть на могилі своєї матері. — Від грому згоріло господарство Михайлини Міськів у Смільні (Брідщина). — Зла будова комина була причиною пожежі господарства А. Олексюка в Пониквi (Брідщина). — В Заболотові утонув підчас купелі 11-літній Василь Зомерій. — Федь Шапкайло та Ілько Петришак із Дідушиць Великих, пов. Стрий, напали на нічного сторожа Федя Бомбика і побили його колами.

— **Жертва каякового спорту.** Е. Франке, 38-літній промисловець з Ченстохови, що був на літниці в Заліщиках, вибрався на прогульку по Дністрі каяком. Пливучи назад положився на каяку, щоб опалюватися. Коли доплив до місця, де сходять на пляжу, каяк звернув на румунський бік, де глибінь Дністра є 6 м. Франке підвівся, щоб завернути на польський бік, але в тій хвилині каяк перехилився, а Франке впав до ріки і втопився. Його трупа досі не віднайшли.

— **З ким одружиться король Едвард VIII.** Англійського короля знову почали сватати. Англійці дуже цікавляться своїм королем і між англ. громадянством раз-у-раз виринають здогади і плітки про будучу королеву. Ці здогади відновились тепер у звязку з приїздом до Лондону молодшої доньки колишнього німецького престолонаслідника княжни Цецилії Вікторії. Молода княжна має 19 років, вона дуже симпатична брунеточка і велика спортсменка.

— **Столітні цигара.** Відомо, що старе вино найліпше. Незадовго можна буде устійнити чи гаванські цигара з роками стають лапші. На площі Фреюнг у Відні мають усунути бронзові статуї, що їх різьбив славний різьбар Томас Швантaлер. Він відлював ці статуї в Мінхені приблизно сто років тому. В той час були гаванськ. цигара дуже дешеві в Мінхені, зате дуже дорогі у Відні. Мистець Щванталер вложив у середину статуй багато цигар, маючи на думці те, що сам буде приявний при будові статуй у Відні і цигара пригадає. Тимчасом занедужав і статуї уставили без нього. Щванталер, пристрастний курець, жалував ціле життя, що не міг видістати цигара з цього оригінального сховища.

— **Кому завдячує жіноцтво свої прикраси.** Напевно ніодна жінка, що накладає на себе фальшиву біжутерію та фальшиві бриліянти не подумала ніколи, кому завдячує, щонавіть найбідніша може позволити собі на королівський дяндем — із фальшивих бриліянтів. Історія походження фальшивих самоцвітів сягає часів Марії Терези. Підчас карнавалу в 1750 р. у Відні, появилися на „народньому балю" три жінки в костюмах туркинь. На них блистіли бриліянти незвичайної величини. Зовсім зрозуміло, що всі почали допитуватися, звідки звичайні жінки могли дістати такі дорогоцінности. Скоро було всім відомо, що це дружина і дочки Йосифа Штрасера, якого негайно поліція арештувала. На допиті Штрасер заявив, що робить бриліянти з піску, олова, чистого поташу, соди і арсенїку. Справа стала голосна і дійшла до цісаря. Штрасера привели перед цісаря Франц Йосифа і цісареву Марію Терезу. Цісар дав Штрасерові більшу суму грошей і замовив копії королівських бриліянтів. Штрасер скоро розбагатів, але переселившись до Франції помер у нужді. Секрет роблення фальшивих бриліянтів продали спадкоємці винахідчика і скоро фальшива біжутерія появилась у всіх краях. В Німеччині діамянті називають фальшиві самоцвіти „штрасерами".

— **Найменші люди радять.** У Будапешті скликують свій конгрес карлики. Для цього склався окремий комітет, що ним проводить Юліюс Гута, карлик 75 цм. заввишки. Мадярщина це правдива країна ліліпутів, бо живе там багато карликів. На кожних 30 тисяч мешканців припадає один карлик. Юліюс Гут, син і внук карликів, дав ію вже стремить до того, щоби утворити всесвітній союз карликів. Тепер його мрії мають здійснитися. На конгресі будуть обговорюватися такі точки: домагання закону, що забороняв би мішані подружа, себто карликів з нормальними людьми. Збільшити кари для тих, що штучно стримують ріст дітей, щоб їх потім експльоатувати. Признати для карликів „дитячі" знижки на поїздах, у театрах і кінах.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПАТРІОТИЧНА МАНДРІВНИЦЯ.

Австралійська громадянка Робертсон Буд має 90 літ і незвичайний рекорд за собою. Вона уроджена шотляндка, але від 64 літ живе в Австралії. За той час не пропустила вона ніодного року, щоб не привіхти до Шотляндії і їздила з Австралії до Шотляндії досі 68 разів, здорова та бадьора.

БУДДА І ФРАНЦУСЬКІ ПОЛІТИКИ.

У колах французьких ученних, що займаються дослідом незвичайних явищ, стежать від якогось часу за одною індійською статуеткою, з якою звязана незвичайна історія. У 80. р. минулого віку подарував один індійський духовний малу статуетку Будди одному французькому археольогові; статуетка була власністю одного магараджі. Індійці вірили, що статуетка має в собі міць допомагати людині в карієрі, але і загрожує йому постійно смертю. Археольог подарував статуетку французькому політикові Карно, що швидко став президентом республики і кілька літ пізніше згинув забитий. Статуетка перейшла згодом до Пуанкаре, якого вибрали президентом республики ік після того, як він її дістав. Тому, що він був забобонний, спекався скоро цього предмету. Тепер вона знову в руках одної людини, за долею якої стежать втаємничені в історію цієї статуетки.

‡ Посмертні згадки.

МАРІЯ З ОНИШКЕВИЧІВ НАГУРСЬКА.

Несподівано, бо ледви в 37. році життя відійшла від нас у силі віку Марія з Онишкевичів Нагурська, дружина греко-католицького пароха в Кустині, радехівського повіту. Неспожиту енергію, яку одідичила по своєму батькові о. Ст. Онишкевичеві та небуденний організаційний хист виявила М. Нагурська на всіх ділянках народнього життя. Підчас наших визвольних змагань зорганізувала в Каменоброді відділ війська на допомогу до Львова. За ту діяльність Покійної вивезли о. Нагурського як заручника, а приходство обстріювали навіть з гармат. По повороті зза Збруча бл. п. Марія Нагурська не опустила рук, але з подвійною енергією взялася до праці. В с. Лонь організує разом з чоловіком церковні братства. За її діяльність підчас виборів забирають знову о. Нагурського, тим разом до бережанської вязниці, щоб залякати молоду його дружину, яка залишилася в хаті з маленькою дитиною. Одначе найбільшу діяльність розвинула бл. п. Марія Нагурська в Бирилові і Кустині, темних селах радехівського повіту, де до її приходу не було ніякого сліду зорганізованого життя. Покійна помагала недужим і поклала основи під „Просвіту", „Рідну Школу", кооперативу та кружок „Союзу Українок", зорганізувала хор, давала вистави, концерти та народні свята. Одночасно знайшла ще час, щоб призбирати фонди і закупити в „Доставі" у Львові утвар до церкви та інші речі. За працю при організації селянок до участи в останніх виборах дістала цеглою від несвідомих елементів і ледви врятувала життя. Та це не зломило її. За один рік праці в темнім селі Кустині змінила його обличча зовсім. Тому на вістку про смерть любленої всіми зразкової громадянки всі товариства в Кустині вивісили жалібні хоругви і пересадили 5 зол. на Рідну Школу замість вінка своїй „Найдорожчій Провідниці". Смерть бл. п. Марії Нагурської відчули дуже болюче громадяни і церква. Нехай буде земля пером Тій, що так любила цю свою рідну землю!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Українським купцям і ремісникам під увагу. На багатьох кулецьких чи ремісничих вивісках бачимо дуже скромні написи по українськи, або зовсім їх нема. Яка причина цієї скромности, коли вивіска велика на чотири метри і призвище українця по польськи написане великими буквами, а зовсім невиразно по українськи? Чим більші написи по українськи помічують чужонаціональні купці. Ще сумніше, що деякі українські фірми не мають зовсім українського напису. Чому воно так? Чому саме українські купці й ремісники добровільно зрікаються права задокументувати український характер міста? При цій нагоді одно побажання до централі Союзу Українських Купців, а саме, щоб вона устійнила зразки вивісок і щоб малярі, які не знають української мови, не плюгавили її в останній спосіб. Більша частина вивісок в українській мові — це переклади з польських і тому такі дивогляди. Найвищий час подбати про гідну рекляму наших купців і промисловців!

ХОДОРІВ.

Посвячення угольного каменя під Районову Молочарню. В суботу, 25. липня ц. р. відбулося посвячення угольного каменя під Районову Молочарню в Ходорові. Акту посвячення доконав о. кан. Долгий з Хатарова. Р. М. в Ходорові повстала на руїнах Р. М. в Жукові й Р. М. в Бережівцях. Через брак відповідного даху над молочарню Р. М. приступила до будови власної, зразкової громади. Будову веде кооп. КІР зі Львова під наглядом інж. Заставного. На зиму має закінчитися будова і Р. М. перенесеться до власної хати. Щасть Боже!

САМБІРЩИНА.

Фестин у Кружиках. Заходом членів читальні „Просвіти" в Кружиках відбувся 19. ц. м. на громадській площі над Дністром великий фестин з такою програмою: 1) вправи „Каменярів" з Корнилович, 2) вправи „Каменярів" місцевих, 3) вправи дівчат „Союзу Українок" з Кульчиць Шляхотських. 4) вправи дорослих хлопців з Корнилович, 5) вежі, 6) відбиванка, 7) перегони в мішках, 8) фантова льотерія. Слід підкреслити, що молодь у день тяжко працювала на полі при жнивах, а в ночі справила. Фестин відбувся в найбільшому ладі, без ніяких інцидентів чи сварок. Це слід підкреслити тому, що одну з точок виконували дівчата з Кульчиць Шляхотських. Від давних часів існує між тими двома селами антагонізм, який так вдучно змалював Андрій Чайковський у повісті „Олюнька". На щастя, колишні пересуди „шляхотські" молодь викорінює. Всі вправи вийшли добре. На фестині приграваля дута орхестра Т-ва „Бамдурист" зі Самбора, а вечором на вечерницях симчика з Радлович. На початку фестину орхестра відограла національний гимн. Опісля молодь виконувала справно одну точку програми за другою. Вечерниці тревали до ранку. Буфет у власній управі. Чистого доходу було коло 100 зол. При цій нагоді слід би подумати, чи не краще було би, щоб виділ читальні „Просвіти" за гроші з річних імпрез купував поволи будівельний матеріял, а не давав грошей на позички, яких опісля не можна стягнути навіть на основі судових присудів. Виділ повинен усіми силами примушати до будови власної домівки.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів вул. Сикстуська 46.

Спорт.

УКРАЇНА — Р. К. С.

В неділю 2. серпня ц. р. відбудуться товариські змагання між цими дружинами на грищі Р. К. С-у на Богданівці. Початок змагань в год. 5-ій пополудні.

В год. 3-ій попередять змагання молодших дружин.

РУСЬ — ВІКТОРІЯ ЖИЖКОВ.

В неділю 2. серпня грає Русь у себе з Викторією з Жижков (у Празі Русь програла 2:3). Якщо Русь виграє, вже вхід до ліги майже запевнений.

У. С. Т. „ПРОЛОМ" ПЕРЕД ФІНАЛЬНИМИ РОЗГРИВКАМИ ЗА ВХІД ДО А-КЛ. СТАН. О. З. П. Н.

Справа добуття Проломом першенства станиславівської групи Б-кл. перерішена. Вправді перед Проломом ще одні змагання з українським Бескидом у Надвірній (2. 8.), але вони вже не можуть вплинути на місце Пролому. Рішають вони тільки, хто займе II. місце: Биструца чи Бескид (обі дружини з Надвірної). А справа ця дуже важна, бо й друга дружина станиславівської групи Б-кл. сам бере участь ураз із першунами груп: станиславівської і стрийської у фінальних змаганнях. Вже навіть вилосовано порядок змагань. І так:

9. 8. II-а друж. стан. групи — Стшелец (Брошнів).
15. 8. Стшелец — **Пролом.**
16. 8. Стшелец — II-а дружина.
23. 8. **Пролом** — II-а дружина.
30. 8. **Пролом** — Стшелец.
6. 9. II-а дружина — **Пролом.**

Пролом є безперечно фаворитом у цих змаганнях. Одначе останні змагання виказали поважний упадок форми і поодиноких грачів і дружини як цілости.

Передовсім разить слаба постава поміч, якої склад у сезоні кількакратно змінювано; на нашу думку всі дальші перемін були чимраз гірші. Пролом має кількох грачів у цій формації, з яких найкращі: Демянчук І. Зубик і Куліба. В такому складі повинна поміч грати.

Дальші поважні застереження викликує оборона. Багрянюваський з кожним виступом слабший. Його місце декларують до того ступня Андрайшина І. на воротях, що він пропускає часто найлекші мячі. Одиноким постійним грачем оборони є Андрайшин II. На жаль, Пролом не має резерв у тій лінії, тому грачі мусять на тревіягах вирівняти оті заваги форми.

Напад Пролому є безперечно найкращою його частиною. Демінчук І. і Якібчук на крилах не викликують ніяких застережень: обоє вони в формі. Щодо обсади трійки, то є кілька комбінацій. Найкраще — це хіба Пяста, Урсакий і Данів. Правда, помічено тут Клюкинича, але він направду в останніх змаганнях грів дуже слабо.

Яку дружину виставить провід Пролому, не знаємо. Зачуваємо тільки, що в зв'язку із незадоволенням дисципліною у декількох і то навіть кращих гравців провід задумує поступити дуже гостро, вичеркуючи тих людей з дружини.

Якщо би ІІ-е місце зайняв напівпрофесіональний Бескид, то він не матиме просто цінних нагород, бож його рівень зовсім низький.

*

В неділю 2. 8. грає репрезентація Ліги з репрезентацією Станиславова. Капітан Ст. О.З.П.Н. виставив такий склад: Огоновський, Габера (Погонь Стр.), Фінік (Рівне), Шофер, Йосьчи (Ревера), Юнг (Покуття-Коломия); Здобиляк (Рівне), Легашевський, Засадський (Погонь) і Грабаль (Рівне). Суддею тих змагань буде п. Вацик Кужар.

СПОРТОВЕ СВЯТО В РОГАТИНІ

Заходом Спорт. Комітету відбулось тут мин. неділі спорт. свято. На програму зложились: біг 6) м. дівчат і отсі конкуренції мужчин: біги 100 м., 400 м., метр ратищем і кулею, скоки вгору й жердкою, змагання у відбиванці та змагання в коп. мячі „Лисоня" (Бережани) — „Зоря" (Холорів).

Хоч як воно дивно, то ми всеж таки спортових вислідів із того свята подавати не будемо, бо вони нічим не цікаві, а подамо радше свої враження й завваги.

Отож передовсім мусимо із прикрістю стверднти, що організатори зробили медвежу прислугу українському спортовій святі замість дати пропаганду спорту — перемінилося в щось зовсім протилежне. Не дивно, що один із визначніших соколів Рогатинщини сказав: „Це в Рогатині таке свято перший раз, але хіба й останній". В чому ж причина?

Головну причину невдачі того свята добачувати треба в нефаховости й непідготованости організаторів і самих змагунів. Виною організаторів було те, що через свою нефаховість (хоч доброї волі тут нікому не відбираємо) не приготовили до змагань площі, не постарались про примітивні речі (напр. порядні втички до дручка при скоку вгору, через що разураз треба було переривати конкуренцію, шукаючи патичків у піску; замість бодай одної лопатки до копання ямок, дали змагунам звичайний великий рискаль), не подумали докладно над мінутовою програмою і тому певно, багато-точок відпало. Судді були теж слабі (з коп. мяча і відбиванки навіть!), через що і змагання в коп. мячі та у відбиванці не скінчилися, що знову з другої сторони свідчить про брак дисципліни у змагунів. Так, хоч як воно прикро, організатори „іспиту зрілости" не здали і ще багато мусять попрацювати та навчитись, щоб таких помилок не повторяти на будуче.

Щодо змагунів, то на їх додатне конто також нема що виписувати, „Лисоня" (Бережани), провідний клюб у Рогатинщині, медвежу прислугу зробила і організаторам і собі, а українському спортові найбільше, бо зійшла з грища, коли суддя зовсім слушно подиктував кари того. Легкоатлети поза великою охотою і доброю волею виказались надто слабим приготуванням. Оце помилки й вислідки, коли хтось гасло „спорт у маси" кидає в маси непригоговані й із спорт. ідеєю необзнайомлені. Не маємо тут на увазі слабих вислідів (бо вони можуть поправитись), але оте незнання примітивних річей (як копання ямок, бодай сякий-такий стиль при скоках, метах чи бігах) потверджує, що українські спортовці йдуть невідповідною дорогою і в такому випадку про раціональний розвиток ділянки фіз. виховання не може бути й мови. Щоб добре писати, треба знати граматику, але азбуку передовсім!

Гадаємо, що тих кількох, хоч терпких і прикрих, але щирих завваг приймуть ті, до кого вони спрямовані, під розвагу і черговє спорт. свято Рогатинщини буде якнайкраще, чого із щирої душі й серця бажаємо.

Б. Л.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Милайло Антонович: КНЯЗЬ РЕПНІН, ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОР САКСОНІЇ. Український Науковий Інститут у Берліні. Берлін 1936. Стор. 86, ф. 8°.

Володимир Дорошенко: УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА (Бібліотека Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові). Львів 1936. Накладом Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові. Стор. 24, ф. 16°.

Іларіон Свенціцький: НАЗВА „РУСЬ" В ІСТОРИЧНОМУ РОЗВИТКУ XIII-го ВІКУ. Друкарня ОО. Василіян у Жовкві 1936. Стор. 32, ф. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ПРОСВІТА, місячник освіти, виховання, культури. Львів липень—серпень 1936. Р. І, Ч. 4—5. Зміст: На ясний шлях... (з приводу Заг. Зборів „Просвіти"). Читання: І. Крч.: Ярослав Мудрий (з нагоди 900-ліття єднання українських земель). О. Одесь: Ярослав Мудрий (вірш). І. Купчинський: Стрілецька пісня. В. Ковальчук: День національної праці. Вв.: Не тільки світа, що в вікні. Вв.: Великий громадянин (з нагоди 100-ліття народин О. Конисього). „Молода Просвіта": м. д.: Що робити на сходинах „Молодої Просвіти"? А. Курдидик: Десять заповідей „Молодої Просвіти" (вірш)! м. д.: Що „Молодій Просвіті" читати? Бібліотека: Б. Ч.: Записки з бібліотечної праці. Н. Дорошенко: Наші осяги і змагання в бібліотечній ділянці. Театр — Хор — Музика: В. Ковальчук: Лісовий театр. Я. М. Береза: Обжинки — всенародній образок у піснях. М. Д.: Кілька практичних вказівок про обжинкову дію-образок. Б. Вахнянин: Дещо про ритміку, ритмічні вартості, про ноти та паузи. Б. Кудрик: Наші читальняні оркестри. Поуки й поради: І. Завадович: Розваги та їх місце в осв.-вих. праці в Читальні. Б. Лепкий: Не хилійте вділ прапора (вірш). Календарець праці — на липень і серпень. З життя „Просвіти": М. Б.: З приводу Зїзду освітників. Теза Зїзду освітників. С. Магаляс: Важніші постанови Заг. Зборів Т-ва „Просвіта". М. Бриданський: 10-ліття Філії Т-ва „Просвіта" в Харбіні. ***: „Просвіта" Гуцульщині і Перші жертви з краю на поміч Гуцульщині. М. Б.: Просвітянські округлки. Забави й розваги. (п. д.) „Ковалі". „Перебивanка", „Листар", „Що везуть?". „Відбиванка"; Загадки й відгадки (5), розв'язка загадок і нагороди. Оповістки: До наших Читачів і Прихильників. Різне.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Косів.
30. VII. Інваліди.
31. VII. Німа теща.
1. VIII. Лев з Абісинії.
2. VIII. Катерина.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
30. VII. Долина.
31. VII. Калуш.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Рівнородностей:
Четвер, 30. VII. год. 8. веч. „Мадощо не ніч пошлюбна.

Кіна.

АПОЛЬО: „Швайцарія горить — Відьгельм Тель", у головній ролі Конрад Файдт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: „Буря над Андами".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Бродвей Біл".
КОПЕРНИК: „Чу-Чінг-Чав" з Анною Мей-Вонг.
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці". і „За хвилину щастя".
МЕТРО: „Пісня кохана" і „Ремо Сатан".
МІР АЖ: „Все для переможця".
МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „На ягарищах щастя" і „На хвилі спогадів".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фріц і Фріц".
РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".
СВІТ: „І. Ф. І. не відзивається".
СТИЛЕВЕ: „Папуа" і ревія.
ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропащих людей".
УТІХА: „Нічна стежа" і ревія.
ХІМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 30. липня 1936.

Відень (506,8) 16.05 Реціталь, 19.10 Віденські мельодії, 22.10 Легка музика, **Брюсель** (483,9) 21.00 Великий симфонічний концерт, **Братислава** (296,8) 18.10 Сучасні мадярські пісні, 19.30 Беседа музична хвилина, **Прага** (470,2) 16.30 Сніп, 21.10 Мазепа — муз. Чайковського, слова Байрона; Гюго, 22.15 Сальонова музика, **Париж** (1648) 20.00 Музична подорож по світі, 20.45 Симфонічний концерт, **Мадрид** (274) 18.00 Музична вечірка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.00 Камеральна музика, 16.00 Концерт, **Букарешт** (364,5) 17.00 Легка музика, 19.20 Сольо на флеті, 20.10 Сальонова музика **Будапешт** (549,5) 20.10 Князь Боб — оперетка, **Мілано** (365,6) 12.00 Камеральний концерт, **Рим** (420,8) Океанія — музична комедія,

Пятниця, 31. липня 1936.

Відень (506,8) 17.00 Форт. реціталь, 20.00 50-ті роковини смерти Ліста, 22.10 Органова музика, **Брюсель** (483,9) 20.00, 21.15 Концерт, **Братислава** (296,8) 21.50 Великий концертовий дует Вебера, **Прага** (470.2) 19.20 Популярний концерт, 12.15 Сонатіна Крейчі, **Париж** (1648) 17.30, 20.00 Концерт, 20.05 Комічна опера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Концерт солістів, 10.00 Народні пісні й танки, **Букарешт** (864,5) 19.20 Сучасна двофорт. музика, **Будапешт** (5549) 19.05 Сальонова музика, 22.30 Фестіваль Ліста, **Мілано** (368,6) 17.15 Танкова музика, 21.15 Фортеп. реціталь, **Рим** (420,8) 20.40 Розведениця — оперетка.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 30. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з творів Легара з гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.25 Стилізований танок з гр. пл., 13,30 Господарські вісти, 15.45 Вакації матусі, 16.00 Концерт, 16.45 Про працю жінок для оборони держави, 17.00 Концерт, 17.30 Легкий фейлетон, 18.00 Сильна рерум, 18.05 Літо у львівських ділкових городцях, 18.15 Музика в плит, 18.25 В днпневу ніч, 18.35 Програми на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр уяви, 19.35 Польські пісні, 20.05 Подорож в уяві до Бразилії, 20.35 Репортаж, 20.45 Вечірні денник, 20.55 Симфонія г-моль Падеревського, 22.00 На два дні перед Олімпіядою, 22.15 Олімпійські вісти, 22.30 Беседа пісенька з гр. пл.

Пятниця, 31. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформації, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Популярний денник, 12.23 Пісні і танці, 14.30 Популярна музика. 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 16.00 Концерт легкої музики, 16.45 Як вибирати заняття, 17.00 Сучасна оперетка, 17.30 Спортовий порадник, 18.00 Устріки Дохішні, 18.10 Попурі з творів Цірера, 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Гутірки, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.05 Фальштаф — опера, 19.40 Про завдання спорту, 21.50 Вечірній денник, Актуальна гутірка і Спортові вісти, 22.10 Мікрофони Польського Радія на стадіонах XI. Олімпіяди в Берліні — репортаж, 22.25 Олімпійські вісти, 22.35 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.30.50 — 5.27.50, Дол. канадійські 5.29 — 5.26, Фльорени голланд. 360.82 — 359.10, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.54 — 172.70, Фунти англ. 26.65 — 26.49, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.80, Корони данські 118.90, 118.10, Корони норв. 133.83—132.85, Кор. шв. 137.38—136.40, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.75—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97.50, Лільпоп 12.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 7 стаб. 47 — 47.75, 5 конв. 45.50, 4 прем. дол. 47.50,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 29. липня ц. р. кооперативам платить за: льоно Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.25	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока	0·13	„
1 кг. яець	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 29. VII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоно подвірн птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00	„
Кури без остріг І. кл.	0.95	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую кореспонденцію. Позаміським листовно. Низькі ціни. Голуфна 4., І. пов., м. 3. 2403. 5—6

РІЖНІ

МУЖЕСЬКІ сорочки, найновіші, спортові оксфордові, сіткові, полеляові на міру і готові найдешевше поручає „Полянська Шевальня" Львів, Казимира Великого 21. 2332 5—5

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, яєчкові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 46-60

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-РА БАРАНЕЦЬКОГО у ЛЬВОВІ вул. Миколая 23, ріг вул. Зиблікевича. — НЕЧИННЕ через вакації до 24. серпня 1936. 2446 2—

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2444 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7
1285 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 51-75

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 170 (14.419). Львів, пятниця 31. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Португалія підтримує дипльоматично повстанців?

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Португальський міністр закорд. справ виїхав несподівано до Льондону. З того приводу кореспондент „Еко де Парі" твердить, що ціллю подорожі є: вияснити британському урядові, що перемога червоного уряду не годиться з португальськими інтересами та порадитися, як охоронити Португалію від комуністичної небезпеки.

ПОВСТАНЦІ КОКЕТУЮТЬ.

ТАНЖЕР, 30. 7. Райтеровому кореспондентові заявив ген. Франко: „Наша справа набрала вже міжнароднього характеру, Англія, Італія та Німеччина повинні ставитися до нас зі симпатією. Особисто я зовсім безкорисний; якщо наше повстання причиниться до того, щоб здушити комунізм, то буду вдоволений". Ген. Франко заявив, що повстанцям не бракує гроша і взагалі проявляє оптимізм.

ГОЛОВНА КВАТИРА У СЕВІЛІ.

ЛІССАБОНА, 30. 7. ПАТ. Севільське радіо повідомляє, що ген. Франко переніс головну квартиру до Севілі, португальське радіо, що французький уряд продав еспанському більшу скількість літаків та що німецькі кораблі будуть демонструвати, якщо есп. уряд не дасть належної охорони нім. громадянам.

ДАЛЬШІ ДИМІСІЇ ЕСПАНСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

БЕРЛІН, 30. 7. ПАТ. Еспанський амбасадор у Берліні, другий секретар амбасади та військовий атташе подалися до димісії. Морського атташе звільнив із служби сам уряд

Повстанчий гидроплян затопив підводне човно.

ГІБРАЛЬТАР, 30. 7. ПАТ. Вчора пополудні коло східнього берега Гібральтару дійшло до бою повстанчого гидропляна із двома урядовими підводними човнами. Один з них затонув, другий утік до Маляги.

ГІБРАЛЬТАР, 30. 7. ПАТ. Вчора пополудні „Ц 3", влучений бомбою з гидропляна, пірнув під воду і вже не показався на поверхні.

Населення Гібральтару дарувало повстанцям 2.000 пачок тютюну та багато бандажевого матеріялу. Получення з Альжесірасом наладнане, повстанці неглядають за рухом пароплавів.

ПОВСТАНЧИЙ КОМУНІКАТ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Севільське радіо оголосило цієї ночі довший комунікат, яким повідомляє, що урядові війська відкинені на всій лінії, всі місцевости по Аямонте (пров. Гуельва) дістався у руки повстанців. Залізниця Мадрид-Валенсія загрожена, що утруднює прохарчування столиці. Ген. Кіепо де Льяно заперечує, немовби після перемоги він задумував зірвати взаємини з Францією та іншими державами.

Анархія в Катальонії.

БАРСЕЛЬОНА, 30. 7. ПАТ. Катальонський президент Компаніс робить всі можливі зусилля, щоб утримати в порядку анархістичні та злочинні елементи. Не зважаючи на те, грабіжі та підпали приватних домів стають щораз то частіші, зокрема домів фашистівських діячів. У більших Ліль відбуваються часті ревізії, підчас них — як кажуть — наглі екзекуції.

БАРСЕЛЬОНА 30. 7 ПАТ. Німецький кружляк „Адмірал Шер" причалив до Барсельони. Його капітан відвідав катальонського президента Компаніса.

В Палестині ллється кров.

КОРОЛІВСЬКА КОМІСІЯ.

ЄРУСАЛИМ, 30. 7. ПАТ. Озброєний арабський загін напав учора на військову ескорту; 22 ох арабів згинуло.

ЄРУСАЛИМ, 30. 7. ПАТ. Підчас вчорашніх боїв у Набльос і Тулькарем згинуло 16 арабів.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Мін. кольоній оголосив учора в палаті громад склад королівської комісії, що в жовтні виїде до Палестини, розглянути тамошню ситуацію. Її предсідником є визначний державний муж, що нераз уже був членом уряду, льорд Пі

Англьо-турецьке зближення.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Британський амбасадор у Ангорі висловив турецькому урядові надію, що новий договір про чорноморські протоки буде вихідною точкою англьо-турецької співпраці. Відповідь мін. Рушді Араса була подібного змісту.

Діти гинуть масово у большевицьких шпиталях.

„Правда" з 27. липня ц. р. помістила статтю Лавреніва про жахливі відносини у большевицьких шпиталях для дітей. Ці шпиталі переповнені. Нові докончє потрібні. Комісар охорони здоровля Камінський вислав обіжник про необхідність будови нових шпиталів для дітей, але його кинули до кошa таксамо як це діється з повінню інших обіжників. Нечувані умовини по шпиталях підвищують відсоток смертности недужих дітей. Ще гірше виглядає справа ізоляції дітей з пошестними недугами. Доходить до таких парадоксів, що по віддїлах для пошестних недуг перебувають діти виздоровленці через цілими місяцями, бо служба ними зовсім не опікується ні не цікавиться.

Неграмотні секретарями районових комітетів.

„Правда" з 28. липня з кореспонденції зі Саратова подає характеристику одного з районових секретарів півальфабета, який між іншим бере постійно участь при іспитах зрілости в середніх школах. „Правда" пише, що таких півальфабетів у Саратовщині, які є секретарями є аж 32-ох. Всі заходи підвчити тих напівальфабетів секретарів розбиваються об спротив самих зацікавлених, які не хочуть признатися до свого напів анальфабетизму.

Присилайте передплату!

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і стрічливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Український інтелігент і село.

Львів, 30. липня 1936.

З вакацій вертається „перша партія" міська інтелігентів ті, що провели принаймні час, серед найкращої погоди на селі, і могли би нам оповісти дещо, як наше теперішне село живе, чого бажає і чого сподівається. Загальні настрої села легко переходять до містечок і міст, — знаємо, що всюди там страшна скрута і що незавидні матеріяльні обставини впливають на політичні настрої із сильною соціяльною закраскою.

Село починає жити власним життям. Після війни воно зуміло проявити величезний організаційний хист, підготоване довголітньою передвоєнною освітньою працею, збіцене у своїй національній свідомости великими воєнними та революційними подіями. Та саме від тої хвилини, коли наша інтеліґенція ствердила силу самостійної сільської праці, її становище до села перейшло начеб то на ділове відношення. Наші громадські діячі та організатори, їдучи на село, виступали тим дебільша як представники різних установ та організацій і верталися до міста, як після виїзду „урядової" подорожі.

Бувало, перед війною, коли приходили вакації, інтелігент, що сяктак цікавився громадською роботою, вважав за свій обовязок використати час побуту на селі, щоб наладнати контакт із місцевими селянами, заглянути до читальні, дати там відчит, у приватних розмовах пояснити селянам загальне національно-політичне становище і взагалі дати почин до розбудження освітньої праці на селі. Маємо враження, що ця потреба нашої інтелігенції занікає так, начеб село зовсім не потребувало тепер помочі, або якби наш інтелігент не вважав за виказане „приватно" брати участь у громадській роботі.

На село виїжджає нас щораз більше. Коли давніше з сільського побуту в літі користали тільки одиниці, — тепер на феріях перебуває на селі наша інтелігенція масово, для відпочинку і для спорту. І саме в тих наших осередках, що стали літницями, де тої інтелігенції найбільше, можемо помітити дуже характеристичне явище, що всі ці наші літники, відомі діяльні громадяни чи зовсім звичайні гості та молодь, тримаються дивно осторонь місцевих селян так, немов би належали до загальної міжнародньої маси інтелігенції. Коли ці наші земляки вертаються до нас із звичайних сіл, де живуть поруч селян, здебільша в їх хатах, мало хто з них привозить із вакацій свіжі враження, той матеріял, що міг би стати підставою для зрозуміння, як і чим живе наше теперішне село.

Правда: у післявоєнних роках збільшився непомірно у нашій пресі матеріял, що його кількорічно вживаємо у дописах. Із цих дописів читач вправі має враження — і воно відповідає правді, — що ми відійшли великими кроками від тої передвоєнної доби, коли театральна вистава в читальні, Шевченківський концерт або якийсь реферат були у селі великою подією. Це тепер нормальні явища, висліл нормальної культурної праці та місцевих духових потреб свідомого селянства. А проте, читаючи часто такі дописи та звіти з сіл,

залишаємось із переконанням, що там праця йде своєю чергою, що її ведуть послідовно якісь люди на місцях і що ми, міські інтелігенти, маємо до тої праці дуже мале відношення.

Наша теперішня інтелігенція, занята своїми професійними обов'язками, трохи призабула, що до її обов'язків належить у нас за доброю традицією цікавитись також освітньою працею на селі та прислухуватись до матеріяльних і духовних потреб селянства саме в тій порі, коли інтелігент має найкращу нагоду зблизитись з селянином і щодня потрохи придивлятись до його буденного життя. Коли зважити, що тисячі наших інтелігентів виїзджають на село влітку, бодай від черв'яня, то ці три місяці можна би зібрати величезний матеріял про всі закутини наших земель і мати якнайточніший образ тих перемін, які відбуваються — якто кажуть — на наших очах, але попразді за нашими плечима.

У теперішніх часах уже і в менших селах можна подибати інтелігентів, що сидять там увесь рік, часто як зовсім безробітні. Треба признатись із сумом, що вони підтримують слабий зв'язок з міськими середовищами і рідко коли інформують пресу та всякі організації про те, що діється довкола них. Від безробітних і прибитих злиднями одиниць не можна вимагати ширшої безкорисної праці. І саме тим більший обов'язок лежить на тих, що мають матеріяльні засоби та відповідне становище, могли би легко, коли приїжджають на село для дозвілля, навязати зв'язки з місцевими селянами — читальнею, кооперативою, спортово-рухливим товариством, місцевим парохом, взагалі з народньою організацією села.

У своїх великих гаслах і широких програмах, які так легко видаємо і з такою самовпевненістю розробляємо по містах, відійшли ми від простої, щирої праці наших батьків і дідів, які вважали за головну громадську та політичну працю безпосередній контакт із тим, що є підставою всього нашого організаційного й культурного руху та єдиною запорукою нашої будучини: — селянином. А відійшовши від тої праці, затрачуємо теж за теоріями тверезий погляд на дійсні умовини нашого національного життя, яке плине поруч нас занадто пишною ходою і занадто колямутною хвилею.

Якби ми вміли вернутись до давніх добрих засад громадської праці наперед війни, то і ми знали би більше про село і село про нас.



Новий лад у високих школах СССР.

Прага, липень 1936.

Як довідуємось із совітської преси, рада народніх комісарів і центральний комітет комуністичної партії СССР за підписами Сталіна і Молотова видали низку розпорядків, які регулюють життя й діяльність високих шкіл у СССР. Розпорядки ці мотивують тим, що при існуванні дотеперішнього високошкільного ладу підготова абсольвентів була постійно невистарчальна. Крім цього читаємо в мотивації нових розпорядків і про те, що й само приймання студентів у високі школи СССР не відповідало вимогам нормальної праці високих шкіл.

Нові розпорядки торкаються таких пятьох основних сторінок життя й діяльности високих шкіл: 1) приймання до високих шкіл СССР; 2) організація навчального часу; 3) організація навчальної праці; 4) керми високими школами і 5) організації дисципліни у високих школах.

Право вступити до високих шкіл СССР мають мати всі громадяни СССР між 17—35 роком життя, які викажуться свідоцтвом повнчення середньої школи і які крім цього ложать ще окремий іспит для вступу у високу школу. Іспит цей має складатися з російської мови, літератури і граматики, з політичних наук, з математики, фізики та хемії, а від 1937. р. ще й з одної з чужих мов — англійської, німецької або французької.

Кожний, хто бажає записатись у високу сільськогосподарську або народньогосподарську школу, мусить ще крім цього скласти вступний іспит з географії, а кандидати до історичних, філольогічних та правничих факультетів — іспит з географії та історії. Крім цього розпорядок уводить вступні іспити ще з деяких спеціяльних предметів при вступі до спеціяльних шкіл різних типів.

Приймати до високих шкіл СССР будуть лише восени. Теж і перехід з одної високої школи одного якогось типу до другої чи з одного якогось факультету на інший може відбуватися також лише восени, себто на початку навчального року. Перехід у високу школу іншого типу дозволяють лише студентам двох перших семестрів.

Навчальний час у високих школах встановляють так: Шкільний рік зачинається 1. вересня і кінчиться 30. червня з перервами: на зимові ферії від 24. січня до 6. лютого і літні від 1. липня до 31. серпня. Академічна година має тревати 45—50 мінут з перервами від 10—15 мінут.

Одиноким мірилом успіху студентів високих шкіл мають бути лише іспити з приписаних дисциплін та іспити практичних праць. По скінченні студій мусить кожний абсольвент скласти ще спеціяльні випускові іспити при окремій державній комісії. Комісія ця має право видавати дипльоми двох ступнів: першого ступня для абсольвентів, що повінчали високу школу з успіхом „визначно" найменше в трьох-четвертин усіх приписаних предметів і другого ступня для студентів, що всі високошкільні студії повінчали з успіхом задовільним. Одні і другі мусять ще й оборонити свою — як розпорядок її називає — дісертаційну працю.

Як бачимо, не помогли нічого різні-прерізні нові експерименти голосної большевицької педагогіки, бо життя примушує навіть найбільш загорілих реформаторів таки поволи повертатись до старих, але вікома випробованих форм. *М—н.*

На терені сопітських подій.

Посол др Троян між покривдженими селянами.

В днях 24. і 25. ц. м. приїхав до Сопоту біля Сколього посол др Троян, щоб розглянутися у відомому конфлікті між місцевими селянами і дідичем Ментеном. Три справи ворушать тепер громаду: 1) справа грунтів, одержаних від двора за колійку; 2) справа арештованих 8 громадян і 3) справа пасовиська Кичери.

Пос. Троян приступив відразу до діла й оглянув давній залізничий шлях, побудований на селянських грунтах як віднога від вузькоторової, тепер ще активної колійки, що веде із синевідського тартаку на 40 км. у глибину великого лісового району між Сколім і Туркою. Він стверднв вдочно, що тільки в деяких місцях селяни змогли переробити свої грунти зпід колишньої колійки, а взагал вони перемінились раз на все в неужитки. Опісля оглянув спірні орні грунти і сіножати, які селяни одержали від двора в заміну за свої втрачені грунти, та врешті обійшов гористе пасовиськоо Кичеру простором 110 моргів, набуте громадою шляхом заміни від попереднього власника Агопсовича за громадський ліс.

Вечором пос. Троян скликав до читальняного будинку кількадесять інтересованих громадян і громадянок, щоб вислухати їх зізнань. Тут привитав др Трояна голова читальні, місцевий парох о. Лн. Ісайчук, представляючи зібраним посла із стрийської виборчої округи, що піклується теж інтересами місцевої громади. Пос. Троян заявив, що вже старався поінформуватись в урядових і приватних колах у Стрию та Сколім про справи, які довели до відомого конфлікту між дідичем Ментеном і населенням Сопоту. Він стверднв, що справа пасовиська Кичери находиться в руках повітового виділу, який обовязаний стояти на сторожі інтересів громади. Покищо ця справа припинена і громада може спокійно вживати Кичери як свого пасовиська. Інтервенюєва теж у справі 8 сопітських громадян, арештованих перед двома тижнями під замітом опору владі, і є надія, що незабаром вони знайдуться на волі.

Щоб добути докладні інформації про сопітські справи, пос. Троян просив зібраних громадян, щоб оповіли йому як то було особливо з тою колійкою та предложили по змозі документи в цій справі. З оповідань і паперів поодиноких громадян показалося, що лісову колійку здовж села Сопіт побудувала підчас світової війни при допомозі военних властей австрійська військова влада, щоб доставити з місцевих лісів матеріял до будови военних окопів. Тодішній власник тих лісів, Ізак Пістинер із Підгородець, відступив радо на ту ціль свої ліси, бо дістав добре відшкодування та в додатку залишилась йому готова колійка до дальшої експльоатації тих лісів після війни. При тій нагоді він відступив селянам тут і там двірські поля й сіножати як відшкодування за селянські грунти, забрані під колійку, на так довго, аж доки знерухомлять їм їхні грунти в стані, пригожому до вжитку. На жаль, справи тієї заміни грунтів не полагоджено зі всіми господарями однаково та в приписаній правній формі. Двір використав несвідомість селян, а властиво селянок, яких чоловіки відійшли до армії і справу полагодив без потрібних документів, а в деяких випадках тільки устно. Немалу ролю відіграла тут неписьменність самих селян, як свідчить один документ, де кількадесять громадян підписалось тільки хрестиками. Справу винагороди селян за втрачені грунти пробував ще рез упорядкувати в 1921 р. стрийський староста Гольчевський, що прибув на місце і списав з кожним інтересованим громадянином протокол у справі полагоди його винагороди. Дотичні документи находяться тепер певно в архіві стрийського староства. З того часу минуло 15 літ, коли селяни вживали без ніякої перешкоди заміняні двірські поля і сіножати. Аж новий власник сопітських грунтів і лісів, п. Петер Ментен, що купив їх майже за безцінь на ліцитації, захвестіонував право вживання не тільки грунтів і сіножатей, відступлених селянам за колійку, але навіть право громади до пасовиська Кичери, набутого зовсім правильно в заміну за громадський ліс.

П. Ментен не почувається до ніяких зобовязань, даних його попередниками, тим більше, що вони не занотовані якслід у грунтових книгах. Його претенсії улекшила в додатку сама громада, яка не виступила з відповідними застереженнями при нагоді, коли судовий комірник вводив п. Ментена в посідання всіх; при тім і спірних грунтів. Витворилася трудна для селян ситуація, де моральна слушність і людський сентимент є по стороні громади, а формальне право по стороні дідича, який використовує безпощадно давні занедбання і правні недотягнення селян. Справа вимагає дальших студій документів та совісного розглянення компетентної влади. Посол Троян, який досліджував цю справу на місці дуже пильно і випитував селян навіть на другий день, обіцяв зробити все можливе, щоби громада вийшла з тої справи без кривди.

Треба признати, що сопітські громадяни виявили у своїм конфлікті з дідичем велику солідарність і подивугідну рівновагу духа, вірячи свято в слушність своїх прав. Особливо жіноцтво виказало велику силу громадянсько-суспільного духа і веде провід в обороні громадських прав. Воно теж найбільше горнулось з довірям до свого посла і хотіло задержати його в селі довший час. На жаль, пос. Троян відїхав на другий день до Сколього, щоб занятися долею арештованих 8 громадян, між якими аж 5 осіб належить до одної родини Клосовських.

Вкінці слід зазначити, що справою сопітських подій зацікавився теж пос. др Витвицький, який зараз після арештувань інтервенював у компетентних урядових чинників і досі пильнує цієї справи.

О. К.

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

29. липня — уродини Е. Митрополита.

Дня 29. ц. м. з нагоди уродин Е. Митрополита Кир Андрея відправив на його інтенцію в катедрі св. Юра о. мітрат Бевзюк співану Службу Божу. Тогож дня зібралася в Митрополита трійка останніх у Львові крилошан і о. крил. проф. др Лаба промовив до Е. Митрополита ось-якими словами:

Ваше Високопреосвященство!

Маленьким вакаційним гуртком приходимо до Вас, Ексцеленціє, з привітом, поклоном і найсердечнішими побажаннями з цієї нагоди, що В. Е. переступають сьоме нині з першого у другий ювилейний рік Вашого всім нам так дуже цінного життя. Св. Письмо назначує людині пересічну міру життя 70-ку літ з сюнурим застереженням: а що понад те — то „труд і болізнь". З подивом і з правдивим збудуванням глядимо на Вас, В. Е., що Ви трудитеся, начеб не були 70-літнім Ювилятом, ще і в надолугою, що терпите, начеб у Вас ніякої болізни не було. Господь Бог, видно, назначив Вам, Ексцеленціє, іншу, звичайкову міру, так, як і Ви зичайкова Людина всіми своїми приміта ми і своїм зичайковим посланництвом у зичайкових часах. Так ми собі толкуємо волю Господа Бога і так Господа Бога просимо, щоб Він зберіг Вас для нашої Церкви і для нашого українського народу ще довгі літа. Пок. Товариш Владика еп. Гебей сказав про Вас, Ексцеленціє, на зїзді владик у Львові незабутні слова: „Ви наша слава, Ви наше сонце!" Кілько разів прийдемо до Вас, Ексцеленціє, в роковини Ваших уродин, хочемо заставити Вас таким бадьорим, як нині, та відходити від Вас з радісним почуванням душі, що наше Сонце ще високо.

По тих словах о. крил. Лаби о. Митрополит сердечно подякував за бажання. Присутні завважили, що Митрополит почуває себе незвичайно добре. Це потвердив і сам Митрополит, що небувалі горячі дні роблять йому дуже добре.

Народнє вчительство і його організація.

Вияснення до статтей п. н. „Українське вчительство на розпутті".

II.

Приглянемося і розберім вище наведені закиди і кілько в них правди? На першім плані є „репрезентаційна система". Репрезентаційну систему впровадили в себе Т-ва Просвіта, Рідна Школа, Ревізійний Союз, Маслосоюз і інші установи та організації. Всюди вона добра й нікому навіть не в думці вважати її за лихо цілої установи. Така сама репрезентаційна система в Т-ві ВПУВ — є найбільшим злом? Цю систему не накинено зверху — її приняли великою більшістю голосів Заг. Збори і то за часів та з почину давнього проводу в 1925 і 1928 р. Чи автори не були тоді членами Т-ва ВПУВ, що цього не знають? Отже нащо ширити баламутство?

„Він, член Т-ва, знав, що не є тим манекіном, не є бездушним грамофоном, що говорить на віддаль, але й має право голосування, та що його голос може вплинути на поправу відносин в Т-ві. Введення репрезентаційної системи, яка полягає на висилці делегатів від окружних Відділів, при чому дуже часто попадають туди люди, або випадкові (хто має свою справу у Львові) або спеціяльно дібрані і поділ членів ВПУВ на відповідних і невідповідних, на повноправних і обезправнених, все це зменшило круг безпосередньо зацікавлених своїм власним становищем Т-вом і для ВПУВ мало фатальні наслідки. Половина українського вчительства, яку можна було приєднати в члени, осталась на жаль поза бортом ВПУВ. Добрий провід Т-ва не повинен нійже боятися голосу загалу цієї „черні низової". Цеж так само интелігентний елемент, як і ті в проводі, цеж ті самі товариші вчителі."

Однак твердження автора, що делегати це випадкові люди, само собою цілком випадкове. Не провід Т-ва іменує делегатів. Їх вибирають Заг. Збори Окружних Відділів звичайною більшістю голосів. І саме тому, що тих а не інших вибирають, можна погодитися з думкою автора, що делегати це люди „спеціяльно дібрані". Але так воно буває у всіх тих установах, що ввели в себе репрезентаційну систему. Ми вважаємо, що випадкових делегатів зовсім нема, а є лише спеціяльно дібрані.

Щоби перевести поділ членів на відповідних і невідповідних, повноправних і обезправнених, автор згаданої статті промовчує нарочно вище загальне добро, промовчує те, що всяк кожний член Т-ва має статутом запорученє право брати участь у Заг. Зборі, промовляти, інтерпелювати, ставити внесення, бути вибраним до всіх управних органів Т-ва. Підпадає він тільки одному обмеженню і то в користь загального добра: не має права голосувати, бо цим правом наділені тільки делегати, на кожну 10-ку членів 1 делегат повітового Відділу Т-ва, члени Г. У. і члени Контр. Комісії. „Добрий провід Т-ва" дійсно зовсім не боїться голосу загалу членів, як автор каже „черні низової" і дійсно уважно прислухується до цього голосу, який широко лунає на кожних Загальних Зборах у дискусії при кожній точці порядку нарад, багато краще і корисніше, ніж по статтях і брошурах кількох невдоволених осіб, які непотрібно волять чомусь-то на Заг. Зборі мовчати. Уділюючи голосу Президія Зборів ніколи не питала й не питає чи зголошений бесідник є делегатом чи ні. Автор мабуть бажав би Загальний Збір з діловою програмою замінити на віче. Розуміємо, що це для **декого** було би догідне, але для добра Т-ва напевне ні.

Автор статтей не погоджується також на теперішню Комісію-Матку. „На цілому світі, каже він, водиться так, що Комісію-Матку вибирає сам Збір якоїсь установи. Навіть великі всенародні установи, що начислюють сотні тисяч членів звичайно не вибирають більше як 10 членів комісії-матки. Одна комісія-матка ВПУВ не є виборна, отже не є виявом Заг. Зборів. Вона постійно складається з голов усіх Відділів Т-ва і їх заступників (коло 40—50 членів), значить з осіб, яких діяльність мають обмірковувати й осудити дотичні Заг. Збори."

Окрім того були ще й особливі мотиви, що промовляли за введенням репрезентаційної системи. Члени Т-ва ВПУВ розкинені по цілій Польщі. Осідком Т-ва є Львів. Тут відбуваються Заг. Збори Т-ва ВПУВ. Члени Т-ва, що живуть ближче Львова приїжджають на Збори майже всі. Менше членів приїжджає з дальше віддалених околиць Львова, а майже ніхто з далеких сторін, бо це получене з великими коштами. В цім випадку рішальний вплив на провід Т-ва без репрезентаційної системи мали би члени, що живуть у прильвівських повітах, або таки

Ф. А. ЗАЙФЕРТ.

УСМІШКА ЩАСТЯ.

Шофер Франц Бенеке позіхнув.

І це має бути життя! Часом трапиться якийсь гість, часом даремне ждеш і нема нікого. Часто стоїш цілими днями та ночами на дощі та холоді без сотика зарібку. Десь-колись трапиться якийсь нічний гість, якого повезеш на далеке передмістя, а відтак знов ждеш даремно! І це називається життям! Якби так приміститися де в якому богатому домі за сторожа — але де; ледви зявиться якесь вільне місце, як уже цілі сотні кандидатів аж бються за таке місце!

Важкі часи! Та чи прийдуть коли кращі?

Франц Бенеке позіхнув іще раз, пересунув свій шкіряний кашкет на потилицю і почав розвивати папір, де були два кусні хліба, що йому дала його мати, як ранком збирався до гаражу.

— Ви вільні? Завезіть мене до „Европейського готелю"!

Шофер оглянувся. Біля нього стояла молода дама. Елегантна була, навіть дуже, починаючи з широко викроєних ясних пантофликів, аж до капелюшка засуненого глибоко, що огортав наполовину кокетливе, ніжно вкрите пудром личко.

— Европейський Готель — повторила ще раз незнайома, сідаючи в авто.

Сніданок зник у кишені шофера, що в тому самому моменті сидів уже на своєму місці.

— Европейський Готель — повторив він відповідаючи. Мотор загудів, авто рвонуло і покотилось. Підчас їзди майнула у шоферовій голові думка: „Я немов та машина. Приходить, приказують і я їду. Як уже доволі мають їзди, я стаю, зупиняюсь з боку на вулиці і жду, аж знову буде мене хто потребувати. Я живу не як людина, а радше, як складова частинка моєї машини. Те, чого інжинір не міг уже змайструвати, щоб віз повертався сам на закрутах, щоб вимагав прохожих, це роблю **я**. В найкращому разі я є тільки додатком до машини в авті ч. 365. І це також зветься життя"!..

Та треба було вважати, не було часу думати. Переїздив трамвай, переходили прохожі. Увважати треба, щоб яке лихо не скоїлось!

На розі поліцай підняв руку вгору. Спинився довгий ряд авт, тільки мотори тремтіли вистукуючи свої оберти на місці.

Франц Бенеке повернувся і глянув на свого гостя. Яка гарна була ця дівчина, яку оце віз він по блискучому асфальті! Хто вона, тутешня чи чужинка може? Її вимова скидалася на чужинецьку. Може вона одна з тих, що швендяються по світі, багаті, незалежні, ніякої жури не мають, зате мають багато грошей! Тоді як інші десь там мозоляться, щоб утримати те їх багатство і побільшити його. Певно має її батько копальні якісь чи фабрики та багато грошей!

Шофер нагнувся дещо на своєму місці, ще раз кинув оком на неї. Дійсно гарна дівчина! Коротко пристрижені кучерики, що визирали зпід капелюшка були чорні, аж фіолетово-чорні і блискучі. Червоно підмальовані уста тремтіли за кожним порухом мотору. Дивилася на струю, що перепливала впоперек вулиці — струю авт та возів.

Дійсно, ця дівчина, або може молода жінка, зуміла з цілою рафінованістю зробити із себе особу гарну та гідну пожадання.

Якесь гірке почування огорнуло Франца Бенеке.

Чи такі люди, — думав він, — знають, як живеться такому бідоласі, як він?

Став думати про дівчата, свої знайомі. Були й гарні поміж ними, та ніодна не могла рівнятися до тої красуні, яку він віз. Про одяг вже і не згадуючи.

Поліцай дав знак і знов ожив отой ряд, що завмер був у тимчасовому дожиданні. Великий „Пакард", що находився безпосередньо перед Францовим возом, заколихався і рванув вперед. За ним поїхався Франц

І знову охопили його ті самі думки, що раніше.

Якби так зажити, як живуть багаті люди, якби так мати таку дівчину, як оця...

Якже інакше виглядав би тоді світ?

Авто котилося все вперед і завернуло в бічну вулицю. Дама підняла руку.

„Европейський Готель".

Стоп! Мотор задриготів. Вона легенько вискочила з авта.

— Заждіть, я зараз вертаюсь!

Шофер Беннеке глянув на таксометер.

— Довго буде це тривати?

Вона всміхнулася, зрозуміла мабуть у чому річ, бо беручи в руки торбинку, спитала:

— Скільки?

— Сімдесятьпять фенігів.

Вона подала йому марку.

— Ось прошу! Сховайте решту! Заждіть, я зараз вертаюсь!

Портієр відчинив широко ошклені двері. Дама зникла в готелі.

Бенеке аж почорнів від люті, коли побачив, що портієр, якого ліврея аж блистіла від золотистих нашивок, оглянувся за його гостею. Ну, так, що вона і **йому** подобалась, це було зрозуміло — та чи мусів **він** аж так явно це показувати? Такий старуган, певно в дома у нього жінка й копиця дітей!

Біля готелевого входу стояв старий чоловік з газетами. Цілий перед його сухорлявої постаті був обвішений газетами. Вигрівався терпеливо у сонці при готелевій брамі.

Бенеке сидів на своєму місці, і дивився на розносчика газет. Здавалося, що сенаційні наголовки поодиноких газет аж кричали на цілу вулицю.

— Союз Народів! — Літні перегони! — Конфлікт в Альбанії! — Десять тисяч марок нагороди!..

Шофер похилився дещо в бік, щоби краще читати. Дійсно **десять тисяч** марок нагороди!

(Далі буде).

у самім Львові. Так було перед введенням репрезентаційної системи і з цього приводу були голоси невдоволення.

Помиляється автор, коли твердить, що комісія-матка не є виборна і не є виявом волі Заг. Зборів. Голова, заст. голови Відділу, а в випадок, як він перешкоджений, іншого уповажненого Відділом делегата вибирають Заг. Збори свого Відділу, отже є виявом волі членів даного Відділу. Отже воля всіх членів Т-ва є в Комісії-Матці зовсім представлена, тимбільше, що до неї кожний Відділ висилає тільки одного члена, і в сумі є їх стільки членів Комісії, кількo є Відділів. Різниця та тільки, що коли звичайно вибирають К.-М. на Заг. Зборі (дуже часто випадково), то тут вибирають її далеко ще перед Заг. Зборами, бо на Заг. Зборах Окр. Відділів. Члени К.-М. мають час подумати, кого потім пропонувати до вибору. На Заг. Зборах Окружних Відділів члени дають директиви й висказують свої побажання делегатові до Комісії-Матки, як і всім іншим делегатам. До того ж Заг. Збори ВПУВ не обмірковують діяльности делегатів до К.-М. (їх діяльність, як голов Окр. Відділів обмірковували вже Заг. Збори Окр. Відділів), тільки діяльність Гол. Управи і дирекції.

Дивує автора й те, що К.-М. відбуває засідання день перед Заг. Зборами. Практика виказала, що це дуже хосенний практичний спосіб, щоб утримати поважний настрій і діловість самих Заг. Зборів. Передовсім відпадають усякі торги на Заг. Зборах про членів Комісії-Матки. Також більше число членів Комісії-Матки дає запоруку доцільнішого спису кандидатів на членів Гол. Управи, яких Заг. Збір на другий день вибирає без зміни або із змінами, без зайвої дискусії. На Комісії-Матці, яка є рівночасно конференцією голов повітових Відділів Т-ва, є реферати ідеольогічного та організаційного характеру. У спокійній атмосфері йде дискусія. Члени Комісії-Матки звідомляють потім членів Відділів про зміст рефератів і дискусії на сходинах Відділу. На самих Заг. Зборах нема часу на реферати, — дискусія відбувається поквапно, щоб можна було вичерпати порядок нарад Заг. Зборів. „Сквапуприсланну" численну Комісію-Матку з її засіданнями день перед Заг. Зборами покликала до життя потреба і довголітній досвід, а не примха, або побічні цілі. Торічний Заг. Збір устійнив усіми голосами основи складу Комісії-Матки та її завдання в одноцілім обовязковім правильнику нарад Заг. Зборів, тому тепер Заг. Збори відбуваються справно, значно заощаджуючи час на позитивну і ділову дискусію, на якій усім проводам Т-ва повинно залежати.

Коли щось пожиточне — ми не цікавимося тим, чи є воно ще в кого на земській кулі, чи ні. Закид, що члени „Дирекції мають, чи не вирішний вплив на приїздних постійних членів Комісії-Матки щодо добору членів Надзірної Ради вважаємо дещо образливим для членів Комісії-Матки, себто голов повітових Відділів Т-ва. Як-то автор оцінює їх інтелектуальну вартість, коли голосить такі дикості? Автор нарікає, що свого часу члени Комісії-Матки викинули були за двері мандатову комісію, яка з доручення Заг. Зборів прийшла провірити правосильність мандатів членів Комісії-Матки. Це сталось раз, ще за попереднього Проводу. Уведення Комісії-Матки на теперішніх основах, узятих у правильник, усунуло можливість повторення подібного випадку.

А тепер дещо про „Учит. Слово" та „Правну пораду", які автор безпощадно скритикував, щоб доказати, що вони не сповняють свого обовязку. Автор пише от що: „На жаль в останніх літах „Учит. Слово" не виконує ролі речника українського вчительства, ані не є його оборонцем та трибуною у правдивому значінні цього слова. Воно прямо омиває ті найбільше життєві безпосередні справи українського вчительства". В тому самому часі „Глос Научицельскі", орган „Звйонзку польського вчительства" переповнений описами недолі польського вчительства, а з вільній Трибуні „Глосу" аж кишить від звідомлень про переслідування вчителів і надужиття інспекторів. Основну ідею творців ВПУВ дати моральну підтримку українському вчительству в першу чергу друкованим словом та перішня управа знехтувала. При порівнянні тих двох станових органів читач мусить мати враження, немовби відношення шкільної влади до учителів українців було куди краще, ніж до поляків. Колиб хтось хотів відтворити собі прибляжений образ важкого життя-буття українського вчителя за останніх 10 літ, то буде приневолений шукати за цим у щоденній українській пресі і по інших наших журналах, бо описів мартирольогії укр. вчительства в його сгновому органі „Учительське Слово" не найде". Шануємо добру волю автора, що бажає вказати проводові добрий шлях. Однак не можемо ніяк зрозуміти, як міг він писати про речі, про які чи не знав, чи не хотів знати. Автор не задав собі труду перегляднути хочби тільки останніх 6 чисел „Учит. Слова" за рік 1936. В кожному числі знайшов би щонайменше 2, а то й 4 статті з життя-буття вчительства, або описів його мартирольогії. До цих чисел „Учит. Слова" відсилаємо цікавих. Чи багато є статтей в щоденній пресі на теми мартирольогії українського вчительства? Нехай би автор уладив спис таких статтей.

Всі вище подані статті вказують, що автор осудив управу у знехтуванні ідеї творців Т-ва несправедливо. „Учит. Слово" є головним оборонцем прав учителів української народности на працю й на життя. Народне українське вчительство свідоме того, що численні кола української суспільности недоцінюють значіння української школи і рідного вчителя. Тимто теж українське вчительство мусить покладатись переважно на власні сили і дорожить своїм органом. Учительство знає, що тільки „Учительське Слово" стоїть безупинно на сторожі його прав і гідности. Автім — немає нічого ідеального на світі. Не є теж ідеально редаговане „Учит. Слово" і „Шлях виховання й навчання", як і багато-багато інших журналів. Але поліпшення і доповнення недостач найкраще виконати співпрацею у видавництвах.

Автор порівнює „Глос Научицельскі" з „Учительським Словом". Яке невідповідне порівнання! Чи те, що вільно „Звйонзкові" і „Глосові Научицельському" вільно теж „Взаємній Помочі У. В." і „Учит. Словові"? Був випадок, що в „Учит. Слові" передруковано живцем статтю з „Глосу", без ніяких коментарів. „Учительське Слово" сконфісковано, а відповідального редактора присуджено на 7 діб арешту. Чи забув автор теж про припинення діяльности Т-ва в 1923 р.? Ми розуміємо, що 7 діб арешту це дрібна справа, але вище понад 7 діб арешту вважаємо саме існування хочби і неповноправної організації. Т-во ВПУВ має великі всесторонні зобовязання супроти своїх членів. Чи на випадок розвязання Т-ва займеться суспільність чи якась інша установа долею народнього вчительства та його родин? Чи забезпечить його перед матеріяльною нуждою. Напевно ні! Доказом цього хочби матеріяльне незабезпечення вчительства Р. Ш. До нинішнього дня українського народнього вчителя, державного чи рідношкільного, громадянство легковажить і чомусь стрічає з нехіттю. Вищі кола громадянства конче хочуть, щоби народній учитель стояв проти них низенько. Доказом цього хоч би факт, з яким вдоволлям українська преса містить статті незнаних авторів проти „Взаємної Помочі" й її Управи. Чи поставилась би українська преса в цей спосіб до іншої української установи? Вона знає наше положення, що боронитися нам трудно — ба й писати не все можна, й тому у висловах стає завсідно свобідна.

Автор атакує провід за статтю поміщену в „Учит. Слові" в місяці жовтні 1933 р. Він навів кілька речень зі згаданої статті і готовить з них зброю проти проводу. Ця справа надто делікатна, щоб можна прилюдно широко про неї писати і справу висвітлювати. Перипетії з появою цієї статті Провід Т-ва виносив свого часу перед покликаним форум і з конечности прийняв на себе неповинно наслідки за появу цієї статті. Автім — такі і подібні „засядничі речі" трапляються й іншим часописам. Автор статті в „Ділі" повинен про це знати, коли ближче цікавиться подіями на терені Т-ва. Колиж знав, а проте зачіпив цю справу, так це тільки знак його злої волі. Легко було бл. п. Т. Стронському і ред. М. Таранькові прилюдно відсепаруватися від того роду енунціяції офіціоза ВПУВ, „які компромітують увесь учительський стан", бо вони вже не відповідали офіційно за долю Т-ва. Але так не міг зробити провід. Міг тільки забезпечитись на будуче від подібних несподіванок, що випливали зі старого режиму в Т-ві і це новий провід зробив.

Автор вибирає із статтей „Учит. Слова" не тільки окремі речення, але вирває поодинокі слова, як от „назадники, колоди, шкідники, самолюби", без огляду до чого вони відносяться. „Такі епітети" — пише автор — „одних знеджують, інших ображають". Ужиття слів у відношенні до вчителів **незорганізованих** в Т-ві, що це „асуспільний елемент, блудні лицарі" — називає автор лайливим нечленів. Цеж технічні терміни на означення неорганізованих осіб, які рішуче у житті нації і в житті даної професійної групи не можуть становити вартости. Миж слабі саме потуранням цього роду явищам. Сам автор в іншім місці пише, що ВПУВ до війни вела переможну боротьбу „з трусливістю, плазунством та безхарактерністю самого таки українського вчительства". Чи це версальські слова? Ми і тепер не критикуємо автора за ці слова, бо чейже деякі поняття треба означувати підхожими термінами. Чи тепер погляди автора змінилися і він мусить брати в оборону нечленів Т-ва, яких сам осуджував ясними висловами, споминаючи довоєнні часи?

Дирекція Т-ва ВПУВ.

(Докінчення буде).

Тракторів не вміють обслуговувати, а коней не мають.

„Ізвестія" з 26. липня помістили довший репортаж М. Осінського з інспекційної подорожі по Совітській Україні та інших полудневих землях СССР. Цікаву характеристику подав Осінський про працю комбайнів. Виявляється, що так звана рекордоманія в СССР саме обнизила видайність праці машино-тракторних станцій та збільшила страти просто тому, що трактористи, комбайнів і т. з. темна маса не вміє обслуговувати. Керманичі комбайнів у погоні за стахановськими рекордами підіймаються обовязків, яких опісля не можуть виконати. Крім того зовсім без нагляду машинами кермують слабо викваліфіковані керманичі, які зовсім не знають механізму. Дуже погано відбивається на праці комбайнів неналадна організація транспортової обслуги. Спеціяльно відчувають у совхозах недостачу коней. Якщо йде про збір збіжжя Осінський запевняє, що збір є такий самий, як минулого року, а в богатьох випадках навіть кращий.

13 СОКІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

Районове Сокільське Свято в Богородчанах.

Богородчанський район починає рухатись. Неділя 26. ц. м. була доказом, що сокільська організація йде вперед, перерганізувавши своє внутрішнє життя.

Площа до вправ „під Горою" у Старих Богородчанах була дуже гарно прибрана. Вправи почалися звітом перед відпоручниками Сокола, Батька побр. Волод. Тихолінюм зі Львова та побр. проф. Заславським зі Станиславова і дефіладою вправляючих (224). До вправ вільноруч 8-такт. укл. проф Заславського стануло 81 побратимів. Вправи вийшли задовільно. Посестри в числі 119 досить легко відтворили збірку „Як цвіти". Деякі зміни у вправах знищили їх легкість. 4-ої вправи не справляли. 24 учасників виконало 4-тактові вправи шабельками — непідготовані, до того уклад музики не надавався до їх виконання. До трійкових веж стануло 54 побратимів. Вежі розроблені на 8 веж по 2 такти з 4-тої вправи „Будуймо" укл. Благітки. Найгарнішa точка програми — це вежі (12 побр.) гніздa Саджава. Побратими та посестри богородчанського гнізда відтанцювали гарно „Гопака", „Катерину" та „Запорожця". До дуже цікавих точок треба зичислити біг вколесянків на просторі 9 км., що відбувся при великому зацікавленні. Стартувало 8 Біг скінчило 8: — 1) Підлуський Ярослав (Сокіл — Богородчани) в часі 10 хв. і 15 сек.; 2) Мороз Микола (Сокіл — Саджава) в часі 10 хв. 27 сек., 3) Мартинець Роман (Сокіл — Богородчани) 11 хв. До змагань поза конкурсом станув змагун У. С. К. Станиславів Зубаль, який повівся підчас бігу дуже не по спортовому. На цьому місці треба такий виступ напятнувати. Думаю, що У. С. С. витягне з цього відповідні консеквенції. Національним та сокільським гимном закінчено це пегарне свято.

Потім відбувся ще масовий біг на 100 м. Стартувало 27 побратимів. 1) Надрага Дмитро (С. Саджава) 12.2 сек., 2) Середюк Михайло (С. Саджава) 12.3 сек., 3) Середюк Дмитро (С. Саджава) 12.5 сек. У змаганнях у відбиванці Сокіл Станиславів І виграв по тяжкій боротьбі зі Соколом Богородчани (17.15, 15:11) 2:0. Крім цього відбувся ще скок увисочінь учасників.

Під вечір запалено ватру, при якій відбулася гутірка на сокільські теми.

Свято полишило незатерте враження.

По святі відбувся вечеринці, де соколи з усіх гнізд провели кілька годин у гарному настрої

вол.

Соняшна радість.

Репортаж з відвідин дитячих півосель у Львові.

Цим разом ні словечка про еспанську революцію, ні про політичні конфлікти, навіть про Абісинію й негуса не буде в цьому репортажі згадки.

Соняшна радість загніздилась не в полудневих краях, чи хочби в гірських літницях, але на передмістях запорошеного й розпеченого як цеглярська піч Львова.

Соняшна радість кипить на дитячих півоселях, що їх рік-річно уладжує Т-во „Українська Захоронка". Про ці півоселі дуже мало знає українське громадянство, а навіть, коли знає, не дуже ними цікавиться.

А шкода! Хто тільки раз приглянувся життю дітвори на півоселях, відразу зрозуміє їх виховне значіння. Адже більше як **пів тисячки** української дітвори має сім вакаційних тижнів, те, про що цілий рік хіба тільки мріяти може. Повний і смачний харч, прогульки якнайдальше від трійливого задуху великого міста і **свою рідну, повну посвяти опіку.**

СТРІЧА ПІВОСЕЛЬ.

На запрошення енергійної голови Української Захоронки п-ні Рякової вибираюсь на стрічу трьох півосель на Святоюрській Горі. На просторому подвірі засіла дітвора до підвечірку. Тому, що мало столів, частина дітей бавиться в „царівну", інша частина співає улюблену півосельну пісоньку „Чумайда". Гостей витають діти хоровим, веселим „Гараздо"!

Приємно дивитися на розсміяні, безжурні личка дітей, що немов курята обступили свої „пані" й кожне на свій лад хоче щось оповісти. Всі говорять і всі мають слушність і всіх треба погодити.

Гості, значить представники українських редакцій, дістають теж підвечірок. Какао й пампухи. Апетит дітвори справді зараливий і забідаємо смачно підвечірок, приглядаючись при тім дітям. Бачимо, що малі ротики ховаються раз-у-раз за горнятками ріжної величини й барви і що хвилини чиясь голівка відривається від столика й біжить до „газдині" по „репетку".

КІЛЬКА ЦИФР.

Користаємо з нагоди, що з нами сидить тех нічна управителька всіх півосель п-ні Ільницька, і тому, що самі не маємо серця просити „репети", щоб не кривдити дитячих апетитів, просимо подати нам кілька даних про українські півоселі Львова. Очевидно, що ті дані дістаємо з приємною усмішкою.

Всіх півосель у Львові є **девять**, а саме: на **Богданівці, Сигнівці, Левандівці, на Городецькім, у святім Юрі, на Клепарові, Жовківськім, Личакові та Знесінні.**

Кожна півоселя має свою управительку й педагогічну силу. Всі управительки й помічниці — це учительки, що мусіли ще крім того перейти воєвідський півосельний курс. Кожна півоселя має свою кухарку. Півоселі тривають сім тижнів. Діти сходяться вранці в год. 8.30 і перебувають разом до години 5-ої пополудні та дістають друге сніданнє, обід із трьох страв і підвечірок. Багато дітей, як пояснює нам управителька, це такі бідаки, що те, що їдять на півоселі, це їхнє цілоденне удержання, бо в іншім випадку пригорнуляб їх вулиця, а їлиб раз на день або й ні. Всіх дітей, як ми вже згадали, є поверх пів тисячки. Прохарчування одної дитини денно коштує 35 сотиків. Значить, на 1 дитину припадає за час цілих півосель приблизно 15—18 зол. Рахуючи згрубша прохарчування всіх дітей, ледви можна вдоволитись цифрою 10.000 зол. А інші видатки?

ФОНДИ.

Фондів на веденнн півосель не має Комітет майже ніяких. Кожного року дає частину грошей добродій української дітвори Екси. Митрополит Шептицький, дещо „капне" з прилюдних збірок... і дещо дає „ласкавою" рукою львівський магістрат (субвенція 10 сот. на дитину в харчах, але міські польські півоселі дістають повних 35 сотиків на дитину, даровий переїзд трамваями і т. д.).

За решту фондів мусять дбати самі управительки, уладжуючи ріжні імпрези. Слід ще притім згадати оплати, по 6 зол. від дитини, але майже ніхто більше не платить як 1 зол. вписового. — Не платять, бо не мають! — пояснює наша інформаторка.

Вкінці прощаю святоюрську півоселю й обіцюю собі заглянути ще й на інші півоселі, де справді ніхто не турбується тим, що важкі події колибають бабусею Европою, це журиться навіть тим, що за кілька тижнів знову треба буде вернутись у голодні мури сутерин.

Тут справді царює гомінкий, безжурна, соняшна радість. А тієї радости так у нас мало!

Р. С.

З українського життя в Німеччині.

Як працює Українське Національне Обєднання.

Українське Національне Обєднання („УНО") в Німеччині повстало в 1933 році після здобуття влади німецькою національсоціялістичною партією. Основоположники УНО доставили були перед собі занадто великі завдання, але з поширенням організаційного досвіду саме життя виявило, що треба обмежитись до чогось малого, але реального, і що з того малого треба починати.

Ідучи за вимогами життя, обмежило УНО після смерти свого першого голови, бл. п. Федора Королева, свою діяльність на таких завданнях: 1) прямувати до усунення розбіжностей серед українців у Німеччині, оживити громадське життя і старатися зблизити поміж собою поодиноких українців взагалі та членів УНО зокрема; 2) влаштовувати частіше виклади; 3) навязати близькі приятельські відносини з протибольшевицькими представниками поневолених народів у СССР; й) поглиблювати приязні відносини з німецьким громадянством; 5) закласти мандрівну бібліотеку для полекшення національної праці серед розкиданих по Німеччині українців.

В міру змоги старалось УНО повищі завдання здійснити. За рік праці відбулося 20 ширших сходин. Крім того влаштовано в 1935 р.: урочисту панахиду по бл. п. С. Петлюрі, свято 1. листопада, Святий Вечір та ін. і в 1936 р.: свято 22. січня та врочисту панахиду й академію в десяті роковини вбивства С. Петлюри.

На товариських сходинах та інших імпрезах УНО виголосив цілий гурт відомих українських громадян 17 рефератів („160-ліття народження Петра Прокоповича", „Український Національний Конгрес", „Харківський Університет", „Всеукраїнське значіння 1. листопада", „Повстання 15. 9. 1918 р.", „29. листопада 1920 р. (останній перехід через Збруч"), „Зимовий Похід", „22. січня", „Нечуй-Левицький", „Перший Всеукраїнський Національний Конгрес у Києві (19—21. квітня 1917 р.)", „Гадяцька Умова", „Українська еміграція у Франції", „Життя гетьмана Івана Мазепи", „Білоцерківська Умова", „Правний бік 1. листопада", „Котляревський", „Українські воїни в московській армії"). З викладів, які виголосили на урядженнях УНО у німецькій мові чу-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 2
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

д. О. ПРИСТАЙ. 67

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Фабрика в Дефіріет займала площу величини кількох акрів землі. Папір виробляли в ній з дерева. Передовсім впадало в очі багацько стосів, зложених з довших обкорених полін. Сотнями сплавлювали їх по воді до тартаку, де одна пила розрізувала їх на менші поліна, друга на малі кусники. Звідтіля знову вода несла їх на своїм хребті до великих залізних кадей. Тут варили дерево у воді, що була змішана з хемічними квасами, щоб воно зовсім розварилося на „папку". В цій частині фабрики панував такий їдкий випар і сморід, що годі було довго витримати. Робітники не працювали там, тільки час-до-часу приходив один з них в маскою, щоб переконатися, чи машини в порядку.

Розварене дерево, що виглядало, немов рідке тісто, перепускали до іншої каді й додавали до нього всяких хемічних сполук. А потім далі варили, доки розварене дерево не зробилося клейкувате, як каук. Цю масу впускали ще до іншої каді, де вона гусла, й врешті до циліндрів, що водночас висушували її, вальцували й викидали довгі та широкі пласти готового паперу.

По оглядинах фабрики, освіжившись гарним повітрям піль і лісів, мусів я знову вертатися до гомінкого й закуреного димами міста. Така поїздка на провінцію була відпочинком, особливо для нервів. Тому залюбки їздив я на місійну працю до наших емігрантів, розкинених по провінціональних американських оселях. Але згодом і це перевелося. Бо приїхало більше священиків до Америки й вірні також там зорганізувалися в самостійні парохії, та мали вже власних душпастирів. Це було корисне для загальної справи св. Церкви, однак враз з тим міські священики не мали вже нагоди вирватися бодай на день-два з міста і віддихнути чистим воздухом на лоні природи та серед щирих людських сердець.

Життя ставало щораз одноманітніше й прикріше. Не диво, що нераз хотілося попрощатися з американською землею, подякувати їй за хліб і сіль та вернутися до своєї голодної, але й милої батьківщини. Колиб тільки вона була вільна! А то радше вже терпіти ріжні прикрощі розперезаного автономного устрою українсько-католицької Церкви в Америці, ніж вертатися по неволі.

34. II ВЕЛИЧЕСТВО НІЯГАРА.

Все, що я видів, учить мене вірити в Творця того, чого я не бачив. Емерсон.

При кінці літа 1925. року був я примушений обставинами покинути парохію в Карнегі й перейти до Бофала[1]), що лежить в нюйоркськім стейті, в північній частині Сполучених Держав на пограниччі англійської домінії Канади. Саме місто Бофало, як зрештою всі великі міста, було чисте в середмісті, хоча й по широких та добре вимощених вулицях не бракувало паперів ріжного роду й величини, часописів, коробочок від сірників, цукорків, морозива, тощо. Предмістя і бічні завулки були у стані гідному спожаління. Там валялися старі черевики, гамбузи[2]), розбиті горнята, бляшанки від консерв тощо. Іноді можна було залізти по коліна в баюру або спотикнутися на купі смердячого сміття, впасти, поваляти одяг і поранитися шклом.

Деякі будинки були тут гарні, а між ними пишалося кілька малих хмародерів на 8 і 10 поверхів. Були тут школи, музеї, бібліотеки, галерії образів і банки. Недалеко за містом — можна було їхати тудн й пішки — був звіринець, де крім овець, сери, лисів, вовків і медведів, необхідно був теж пан буйвіл, як визначна міська особливість, бо від нього прийняло місто свою назву[3]). Колись в давнину, ще за первісних мешканців Америки, випасалися на бофальських преріях, заростих буйними травами, величезні стада диких буйволів. А тепер не залишилося з них ні-ві́ть сліду в цих околицях, коли не рахувати самої назви міста і буйвола в міському звіринці.

Одним з найкращих творів архітектури, як вислів новітньої інжинірії, є велитенський залізнобетоновий міст на ріці Онтаріо. Він єднає Сполучені Держави П. А. з Канадою. Вибудували його по війні коштом кількох мілїонів долярів.

В Карнегі було всіх мешканців 14.000, а в тім лише українців 400 родин. Зате в Бофало було 600.000 мешканців; самих поляків приблизно 225.000. Але українців-католиків жило там всього 80 родин. Отже бофальська парохія була чисельно багато слабша і якісно гірша від карнегіської.

*

[1]) Моє душпастирювання по всіх американських парохіях вношу докладно в черговому томі своїх споминів.

[2]) Gamboge.

[3]) Buffalo (Бофало), це значить по-нашому буйвіл.

у самім Львові. Так було перед введенням репрезентаційної системи і з цього приводу були голоси невдоволення.

Помиляється автор, коли твердить, що комісія-матка не є виборна і не є виявом волі Заг. Зборів. Голова, заст. голови Відділу, а на випадок, як він перешкоджений, іншого уповноваженого Відділом делегата вибирають Заг. Збори свого Відділу, отже є виявом волі членів даного Відділу. Отже воля всіх членів Т-ва є в Комісії-Матці зовсім представлена, тимбільше, що до неї кожний Відділ висилає тільки одного члена, і в сумі в їх стільки членів Комісії, кільо є Відділів. Різниця та тільки, що коли звичайно вибирають К.-М. на Заг. Зборі (дуже часто випадково), то тут вибирають її далеко ще перед Заг. Зборами, бо на Заг. Зборах Окр. Відділів. Члени К.-М. мають час подумати, кого потім пропонувати до вибору. На Заг. Зборах Окружних Відділів члени дають директиви й висказують свої побажання делегатові до Комісії-Матки, як і всім іншим делегатам. До того ж Заг. Збори ВПУВ не обмірковують діяльности делегатів до К.-М. (їх діяльність, як голов Окр. Відділів обмірковували вже Заг. Збори Окр. Відділів), тільки діяльність Гол. Управи і дирекції.

Дивує автора й те, що К.-М. відбуває засідання день перед Заг. Зборами. Практика показала, що це дуже хосенний практичний спосіб, щоб утримати поважний настрій і діловість самих Заг. Зборів. Передовсім відпадають усякі торги на Заг. Зборах про членів Комісії-Матки. Також більше число членів Комісії-Матки дає запоруку доцільнішого спису кандидатів на членів Гол. Управи, яких Заг. Збір на другий день вибирає без зміни або із змінами, без зайвої дискусії. На Комісії-Матці, яка є рівночасно конференцією голов повітових Відділів Т-ва, є реферати ідеольогічного та організаційного характеру. У спокійній атмосфері йде дискусія. Члени Комісії-Матки звідомляють потім членів Відділів про зміст рефератів і дискусії на сходинах Відділу. На самих Заг. Зборах нема часу на реферати, — дискусія відбувається поквапно, щоб можна було вичерпати порядок нарад Заг. Зборів. „Славну-преславну" численну Комісію-Матку з її засіданнями день перед Заг. Зборами покликала до життя потреба і довголітній досвід, а не примха, або побічні цілі. Торічний Заг. Збір устійнив усіми голосами основи складу Комісії-Матки та її завдання в однозцілім обовязковім правильнику нарад Заг. Збору, тому тепер Заг. Збори відбуваються справно, значно звощаджуючи час на позитивну і ділову дискусію, на якій усім проводам Т-ва повинно залежати.

Коли щось пожиточне — ми не цікавимося тим, чи є воно ще в кого на земській кулі, чи ні. Закид, що члени Дирекції мають, чи не вирішний вплив на приїздних постійних членів Комісії-Матки щодо добору членів Надзірної Ради вважаємо дещо образливим для членів Комісії-Матки, себто голов повітових Відділів Т-ва. Якто автор оцінює їх інтелектуальну вартість, коли голосить такі дикості? Автор нарікає, що свого часу члени Комісії-Матки викинули були за двері мандатову комісію, яка з доручення Заг. Зборів прийшла провірити правосильність мандатів членів Комісії-Матки. Це сталось раз, ще за попереднього Проводу. Уведення Комісії-Матки на теперішніх основах, унятих у правильник, усунуло можливість повторення подібного випадку.

А тепер дещо про „Учит. Слово" та „Правну пораду", які автор безпощадно скритикував, щоб доказати, що вони не сповнюють свого обовязку. Автор пише от що: „На жаль в останніх літах „Учит. Слово" не виконує ролі речника українського вчительства, ані не є його оборонцем та трибуною у правдивому значінні цього слова. Воно прямо оминає ті найбільше життєві безпосередні справи українського вчительства". В тому самому часі „Глос Научицельскі", орган „Звйонзку польського вчительства" переповнений описами недолі польського вчительства, а у вільній Трибуні „Глосу" аж кишить від звідомлень про переслідування вчителів і надужиття Інспекторів. Основну ідею творців ВПУВ дати моральну підтримку українському вчительству в першу чергу друкованим словом та теперішня управа знехтувала. При порівнянні тих двох станових органів читач мусить мати враження, немовби відношення шкільної влади до учителів українців було худи краще, ніж до поляків. Колиб хтось хотів відтворити собі прибливний образ важкого життєбуття українського вчителя за останніх 10 літ, то буде приневолений шукати за цим у щоденній українській пресі і по наших наших журналах, бо описів мартирольогії укр. вчительства в його становому органі „Учительське Слово" не найде". Шануємо добру волю автора, що бажає вказати провідові добрий шлях. Однак не можемо ніяк зрозуміти, як міг він писати про речі, про які чи не знав, чи не хотів знати. Автор не задав собі труду переглянути хочби тільки останніх 6 чисел „Учит. Слова" за рік 1936. В кожному числі знайшов би щонайменше 2, а то й 4 статті з життєбуття вчительства, або описів його мартирольогії. До цих чисел „Учит. Слова" відсилаємо цікавих. Чи багато є статтей в щоденній пресі на теми мартирольогії українського вчительства? Нехай би автор складив спис таких статтей.

Всі вище подані статті вказують, що автор осудив управу у знехтуванні ідеї творців Т-ва несправедливо. „Учит. Слово" є головним оборонцем прав учителів української народности на працю й на життя. Народне українське вчительство свідоме того, що численні кола української суспільности недоцінюють значіння української школи і рідного вчителя. Тимто теж українське вчительство мусить покладатись переважно на власні сили і дорожить своїм органом. Учительство знає, що тільки „Учительське Слово" стоїть безупинно на сторожі його прав і гідности. Автім — немає нічого ідеального на світі. Не є теж ідеально редаговане „Учит. Слово" і „Шлях виховання й навчання", як і багато-багато інших журналів. Але поліпшення і доповнення недостач найкраще виконати співпрацею у виданництвах.

Автор порівнює „Глос Научицельскі" з „Учительським Словом". Яке невідповідне порівнання! Чи те, що вільно „Звйонзкові" і „Глосові Научицельському" вільно теж „Взаїмній Помочі У. В." і „Учит. Словові"? Був випадок, що в „Учит. Слові" передруковано живцем статтю з „Глосу", без ніяких коментарів. „Учительське Слово" сконфісковано, а відповідального редактора присуджено на 7 діб арешту. Чи забув автор теж про припинення діяльности Т-ва в 1923 р.? Ми розуміємо, що 7 діб арешту це дрібна справа, але вище понад 7 діб арешту вважаємо саме існування хочби і неповноправної організації. Т-во ВПУВ має великі всесторонні зобовязання супроти своїх членів. Чи на випадок розвязання Т-ва займеться суспільність чи якась інша установа долею народнього вчительства та його родин? Чи забезпечить його перед матеріяльною нуждою. Напевно ні! Доказом цього хочби матеріяльне незабезпечення вчительства Р. Ш. До нинішнього дня українського народнього вчителя, державного чи рідношкільного, громадянство легковажить і чомусь стрічає з нехіттю. Вищі кола громадянства конче хочуть, щоби народній учитель стояв проти них низенько. Доказом цього хоч би факт, з яким вдоволяям українська преса містить статті незнаних авторів проти „Взаїмної Помочі" й її Управи. Чи поставилась би українська преса в цей спосіб до іншої української установи? Вона знає наше положення, що боронитися нам трудно — ба й писати не все можна, й тому у вислозах стає завадто свобідна.

Автор атакує провід за статтю поміщену в „Учит. Слові" в місяці жовтні 1933 р. Він навів кілька речень зі згаданої статті і готовить з них зброю проти проводу. Ця справа надто делікатна, щоб можна прилюдно широко про неї писати і справу висвітлювати. Перипетій з появою цієї статті Провід Т-ва виносив свого часу перед покликаним форум і з конечности прийняв на себе неповинно наслідки за появу цієї статті. Автім — такі і подібні „засадничі речі" трапляються й іншим часописам. Автор статті в „Ділі" повинен про це знати, коли ближче цікавиться поділями на терені Т-ва. Колиж знав, а проте зачіпав цю справу, так це тільки знак його злої волі. Легко було бл. п. Т. Стронському і ред. М. Таранькові прилюдно відсепаруватися від того роду енунціяції офіціоза ВПУВ, „які компромітують увесь учительський стан", бо вони вже не відповідали офіційно за долю Т-ва. Але так не міг зробити провід. Міг тільки забезпечитись на будуче від подібних несподіванок, що випливали зі старого режиму в Т-ві і це новий провід зробив.

Автор вибирає із статтей „Учит. Слова" не тільки окремі речення, але вириває поодинокі слова, як от „назадники, колоди, шкідники, самолюби", без огляду до чого вони відносяться. „Такі епітети" — пише автор — „одних жахають, інших ображають". Ужиття слів у відношенні до вчителів **незорганізованих** в Т-ві, що це „асуспільний елемент, блудні лицарі" — називає автор лайнням нечленів. Цеж технічні терміни на означення неорганізованих осіб, які рішуче у житті нації і в житті даної професійної групи не можуть становити вартости. Миж слабі саме потуранням цього роду явищам. Сам автор в іншім місці пише, що ВПУВ до війни вела переможну боротьбу „з трусливістю, плазунством та безхарактерністю самого таки українського вчительства". Чи це версальські слова? Ми і тепер не критикуємо автора за ці слова, бо чейже деякі поняття треба означувати підхожими термінами. Чи тепер погляди автора змінилися і він мусить брати в оборону нечленів Т-ва, яких сам осуджував ясними висловами, споминаючи довоєнні часи?

Дирекція Т-ва ВПУВ.

(Докінчення буде).

Тракторів не вміють обслуговувати, а коней не мають.

„Ізвестія" з 26. липня помістили довший репортаж М. Осінського з інспекційної подорожі по Совітській Україні та інших полудневих землях СССР. Цікаву характеристику подав Осінський про працю комбайнів. Виявляється, що так званє рекордоманія в СССР саме обнизила видайність праці машино-тракторних станцій та збільшила страти просто тому, що тракторів, комбайнів і т. д. темна маса не вміє обслуговувати. Керманичі комбайнів у погоні за стахановськими рекордами підіймаються обовязків, яких опісля не можуть виконати. Крім того зовсім без нагляду машинамь кермують слабо виваліфіковані керманичі, які зовсім не знають механізму. Дуже погано відбивається на праці комбайнів неналадна організація транспортової обслуги. Спеціально відчувають у збіжжах **недостачу коней**. Якщо йде про збір збіжжя Осінський запевняє, що збір в такий самий, як минулого року, а в богатьох випадках навіть кращий.

ІЗ СОКІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

Районове Сокільське Свято в Богородчанах.

Богородчанський район починає рухатись. Неділя 26. ц. м. була доказом, що сокільська організація йде вперед, перерганізувавши своє внутрішнє життя.

Площа до вправ „під Горою" у Старих Богородчанах була дуже гарно прибрана. Вправи почалися звітом перед відпоручниками Сокола, Батька побр. Волод. Тихолізом зі Львова та побр. проф. Заславським зі Станиславова і дефіладою вправляючих (224). До вправ вільноруч 8-такт. укл. проф Заславського стануло 81 побратимів. Вправи вийшли задовільно. Посестри в числі 118 досить легко відтворили збірку „Як цвітки". Деякі зміни у вправах знищили їх легкість. 4-ої вправи не справляли. 24 учасників виконало 4-тактові вправи шабельками — непідготовані, до того уклад музики не надавався до їх виконання. До трійкових вежі стануло 54 побратимів. Вежі роздроблені на 8 веж по 2 такти з 4-тої вправи „Будуймо" укл. Благітки. Найгарніша точка програми — це вежі (12 побр.) гнізда Саджава. Побратими та посестри богородчанського гнізда відтанцювали гарно „Гопака", „Катерину" та „Запорожця". До дуже цікавих точок треба зачислити біг наколесників на просторі 9 км., що відбувся при великому зацікавленні. Стартувало 8. Біг скінчило 3: — 1) Підлуський Ярослав (Сокіл — Богородчани) в часі 10 хв. і 15 сек.; 2) Мороз Микола (Сокіл — Саджава) в часі 10 хв. 27 сек., 3) Мартинець Роман (Сокіл — Богородчани) 11 хв. До змагань поза конкурсом станув змагун У. С. К. Станиславів Зубаль, який повівся підчас бігу дуже не по спортовому. На цьому місці треба такий виступ напятнувати. Думаю, що У. О. С. витягне з цього відповідні консеквенції. Національним та сокільським гимном закінчено це пречарне свято.

Потім відбувся ще масовий біг на 100 м. Стартувало 27 побратимів. 1) Надрага Дмитро (С. Саджава) 12.2 сек., 2) Середюк Михайло (С. Саджава) 12.3 сек., 3) Середюк Дмитро (С. Саджава) 12.5 сек. У змаганнях у відбиванні Сокіл Станиславів І виграв по тяжкій боротьбі зі Соколом Богородчани (17.15. 15:11) 2:0. Крім цього відбувся ще скок увисочінь учасників.

Під вечір запалено вогнищі, при якій відбулася гутірка на сокільські теми.

Свято полишило незатерте враження.

По святі відбулися вечерниці, де соколи з усіх гнізд провели кілька годин у гарному настрої.

дзл.

Соняшна радість.

Репортаж з відвідин дитячих півосель у Львові.

Цим разом ні словечка про еспанську революцію, ні про політичні конфлікти, навіть про Абісинію й негуса не буде в цьому репортажі згадки.

Соняшна радість загніздилась не в полудневих краях, чи хочби в гірських літницях, але на передмістях запорошеного й розпеченого як цегларська піч Львова.

Соняшна радість кипить на дитячих півоселях, що їх рікрічно уладжує Т-во „Українська Захоронка". Про ці півоселі дуже мало знає українське громадянство, а навіть, коли знає, не дуже ними цікавиться.

А шкода! Хто тільки раз приглянувся життю дітвори на півоселях, відразу зрозуміє їх виховне значіння. Адже більше як пів тисячки української дітвори має сім вакаційних тижнів, те, про що цілий рік хіба тільки мріяти може. Повний і смачний харч, прогулькн якнайдальше від трійливого задуху великого міста і свою рідну, повну посвяти опіку.

СТРІЧА ПІВОСЕЛЬ.

На запрошення енергійної голови Української Захоронки п-ні Рякової вибираюсь на стрічу трьох півосель на Святоюрській Горі. На просторому подвірі засіла дітвора до підвечірку. Тому, що мало столів, частина дітей бавиться в „царівну", інша частина співає улюблену півосельну пісоньку „Чумайда". Гостей витають діти хоровим, веселим „Гарада"!

Приємно дивитися на розсміяні, безжурні личка дітей, що немов курята обступили свої „пані" й кожне на свій лад хоче щось оповісти. Всі говорять і всі мають слушність і всіх треба погодити.

Гості, значить представники українських редакцій, дістають теж підвечірок. Какао й памлуди. Апетит дітвори справді заразливий і зїдаємо смачно підвечірок, приглядаючись при тім дітям. Бачимо, що малі ротики хованються раз-у-раз за горнятками різної величини й барви і що хвилини чиясь голівка відривається від столика й біжить до „газдинці" по „репетку".

КІЛЬКА ЦИФР.

Користаємо з нагоди, що з нами сидить тех нічна управителька всіх півосель п-ні Ільницька, і тому, що самі не маємо серця просити „репети", щоб не кривдити дитячих апетитів, просимо подати нам кілька даних про українські півоселі Львова. Очевидно, що ті дані дістаємо з приємною усмішкою.

Всіх півосель у Львові є девять, а саме: на Богданівці, Сигнівці, Левандівці, на Городецькім, у святім Юрі, на Клепарові, Жовківськім, Личакові та Знесінні.

Кожна півоселя має свою управительку й педагогічну силу. Всі управительки й помічниці — це учительки, що мусіли ще крім того перейти воєвідський півосельний курс. Кожна півоселя має свою кухарку. Півоселі тривають сім тижнів. Діти сходяться вранці в год. 8.30 і перебувають разом до години 5-ої пополудні та дістають друге сніданнє, обід із трьох страв і підвечірок. Багато дітей, як пояснює нам управителька, це такі бідаки, що те, що їдять на півоселі, це їхнє цілоденне удержання, бо в іншім випадку пригорнулаб їх вулиця, а ілиб раз на день або й ні. Всіх дітей, як ми вже згадали, є поверх пів тисячки. Прохарчування одної дитини денно коштує 35 сотиків. Значить, на 1 дитину припадає за час цілих півосель приблизно 15—18 зол. Рахуючи згрубша прохарчування всіх дітей, ледви можна вдоволитись цифрою 10.000 зол. А інші видатки?

ФОНДИ.

Фондів на ведення півосель не має Комітет майже ніяких. Кожного року дає частину грошей добродій української дітвори Екси. Митрополит Шептицький, дещо „капне" з прилюдних збірок... і дещо дає „ласкавою" рукою львівський магістрат (субвенція 10 сот. на дитину в харчах, але міські польські півоселі дістають повних 35 сотиків на дитину, даровий переїзд трамваями і т. д.).

За решту фондів мусять дбати самі управительки, уладжуючи різні імпрези. Слід ще притім згадати оплати, по 6 зол. від дитини, але майже ніхто більше не платить як 1 зол. вписового. — Не платять, бо не мають! — пояснює наша інформаторка.

Вкінці прощаю святоюрську півоселю й обіцюю собі загляднути ще й на інші півоселі, де справді ніхто не турбується тим, що важкі події колибають бабусею Европою, не журиться навіть тим, що за кілька тижнів знову треба буде вернутись у голодні мури сутерин.

Тут справді царює гомінко, безжурна, соняшна радість. А тієї радости так у нас мало!

Р. С.

З українського життя в Німеччині.

Як працює Українське Національне Обєднання.

Українське Національне Обєднання („УНО") в Німеччині повстало в 1933 році після здобуття влади німецькою націонал-соціялістичною партією. Основоположники УНО доставили були перв'єно собі занадто великі завдання, але з побільшенням організаційного досвіду саме життя виявило, що треба обмежитись до чогось малого, але реального, і що з того малого треба починати.

Ідучи за вимогами життя, обмежило УНО після смерти свого першого голови, бл. п. Федора Королева, свою діяльність на таких завданнях: 1) прямувати до усунення розбіжностей серед українців у Німеччині, оживити громадське життя і старатися зблизити поміж собою поодиноких українців взагалі та членів УНО зокрема; 2) влаштовувати частіше виклади; 3) навязати близькі приятельські відносини з протибольшевицькими представниками поневолених народів у СССР; 4) поглиблювати приязні відносини з німецьким громадянством; 5) закласти мандрівну бібліотеку для полекшення національної праці серед розкиданих по Німеччині українців.

В міру змоги старалось УНО повищі завдання здійснити. За рік праці відбулося 20 ширших сходин. Крім того влаштовано в 1935 р.: урочисту панахиду по бл. п. С. Петлюрі, свято 1. листопада, Святий Вечір та ін. і в 1936 р.: свято 22. січня та врочисту панахиду й академію в десяті роковини вбивства С. Петлюри.

На товариських сходинах та інших імпрезах УНО виголосив цілий гурт відомих українських громадян 17 рефератів („160-ліття народження Петра Прокоповича", „Український Національний Конгрес", „Харківський Університет", „Все-українське значіння 1. листопада", „Повстання 15. 9. 1918 р.", „29. листопада 1920 р. (останній перехід через Збруч"), „Зимовий Похід", „22. січня", „Нечуй-Левицький", „Перший Всеукраїнський Національний Конгрес у Києві (19—21. квітня 1917 р.)", „Галицька Умова", „Українська еміграція у Франції", „Життя гетьмана Івана Мазепи", „Білоцерківська Умова", „Правний бік 1. листопада", „Котляревський", „Українські воякн в московській армії"). З викладів, які виголосили на урядженнях УНО у німецькій мові чу-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 2
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-34.

Д. О. ПРИСТАЙ. 67

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Фабрика в Дефеліет займала площу величини кількох акрів землі. Папір виробляли в ній з дерева. Передовсім впадало в очі багацько стосів, зложених з довших обкорених полін. Сотнями сплавлювали їх по воді до тартаку, де одна пила розрізувала їх на менші поліна, друга на малі кусники. Звідтіля знову вода несла їх на своїм хребті до великих залізних кадей. Тут варили дерево у воді, що була змішана з хемічними квасами, щоб воно зовсім розварилося на „папку". В цій частині фабрики панував такий їдкий випар і сморід, що годі було довго витримати. Робітники не працювали там, тільки час-до-часу приходив один з них в маскою, щоб переконатися, чи машини в порядку.

Розварене дерево, що виглядало, немов рідке тісто, перепускали до іншої каді й додавали до нього всяких хемічних сполук. А потім далі варили, доки розварене дерево не зробилося клейкувате, як карук. Цю масу впускали ще до іншої каді, де вона гусла, й врешті до циліндрів, що водночас висушували її, вальцували й викидали довгі та широкі пласти готового паперу.

По оглядинах фабрики, освіжившись гарним повітрям піль і лісів, мусів я знову вертатися до гомінкого й закуреного димами міста. Така поїздка на провінцію була відпочинком, особливо для нервів. Тому залюбки їздив я на місійну працю до наших емігрантів, розкинених по провінціональних американських оселях. Але згодом і це перевелося. Бо приїхало більше священиків до Америки й вірні також там зорганізувалися в самостійні парохії, та мали вже власних душпастирів. Це було корисне для загальної справи св. Церкви, однак враз з тим міські священики не мали вже нагоди вирватися бодай на день-два в міста і віддихнути чистим воздухом на лоні природи та серед щирих людських сердець.

Життя ставало щораз одноманітніше й прикріше. Не раз хотілося попрощатися з американською землею, подякувати їй за хліб і сіль та вернутися до своєї голодної, але й милої батьківщини. Колиб тільки вона була вільна! А то радше вже терпіти різні прикрощі розперезаного автономного устрою українсько-католицької Церкви в Америці, ніж вертатися до неволі.

34. Її ВЕЛИЧЕСТВО НІЯГАРА.

Все, що я видів, учить мене вірити в Творця того, чого я не бачив. Емерсон.

При кінці літа 1925. року був я примушений обставинами покинути парохію в Карнегі й перейти до Бофала[1]), що лежить в нюйоркськім стейті, в північній частині Сполучених Держав на пограниччі англійської домінії Канади. Саме місто Бофало, як зрештою всі великі міста, було чисте в середмісті, хоча й по широких та добре вимощених вулицях не бракувало паперів різного роду й величини, часописів, коробочок від сірників, цукорків, морозива, тощо. Предмістя і бічні завулки були у стані гідному спожалїння. Там валялися старі черевики, гамбузи[2]), розбиті горнята, бляшанки від консерв тощо. Іноді можна було заліти по коліна в баюру або спотикнутися на купі смердячого сміття, впасти, поваляти одяг і поранитися шклом.

Деякі будинки були тут гарні, а між ними пищалося кілька малих хмародерів на 8 і 10 поверхів. Були тут школи, музеї, бібліотеки, галерії образів і банки. Недалеко за містом —можна було їти туди й пішки — був звіринець, де крім овець, серн, лисів, вовків і медведів, необхідно був теж пан буйвіл, як визначна міська особливість, бо від нього прийняло місто свою назву[3]). Колись в давнину, ще за первісних мешканців Америки, випасалися на бофальських преріях, заростих буйними травами, величезні стада диких буйволів. А тепер не залишилося з них навіть сліду в цих околицях, коли не рахувати самої назви міста і буйвола в міському звіринці.

Одним з найкращих творів архітектури, як вислів новітньої інжинірії, є велитенський залізнобетоновий міст на ріці Онтаріо. Він єднає Сполучені Держави П. А. з Канадою. Вибудували його по війні коштом кількох мілїонів долярів.

В Карнегі було всіх мешканців 14.000, а в тім лише українців 400 родин. Зате в Бофало було 600.000 мешканців; самих поляків приблизно 225.000. Але українців-католиків жило там всього 80 родин. Отже бофальська парохія була чисельно багато слабша і якісно гірша від карнегіської.

*

[1]) Моє душпастирювання по всіх американських парохіях опишу докладно в черговому томі своїх споминів.

[2]) Gamboge.

[3]) Buffalo (Бофало), це значить по-нашому буйвіл.

жинці, слід передовсім згадати про реферати: д-ра Тагіра Шакіра (Важніші моменти з культурного розвитку Туркестану, ред. Акселя Шмідта (Симон Петлюра і справа визволення України), ред. Анатоля Шкутка (Білорусь і білоруси).

Слід підкреслити, що реферати в українській мові виголошували назагал так, щоби всебічно висувати той чи інший історичний момент і показати, як треба поводитися в подібних ситуаціях у майбутньому.

Крім цього брало УНО активну участь у влаштуванні Шевченківського святвечірки **„Назар Стодоля"**, на якому голова УНО д-р Драбатий виголосив у німецькій мові довший реферат про Тараса Шевченка і його творчість.

Сходини та інші урядження УНО відвідували крім українців також представники поневолених народів: азербейджанців, білорусів, грузинів, ізельуральців, туркестанців, вірмен'а та ін. і також німці, італійці, шведи, болгари, швайцарці, американці та ін.

З іншої діяльности УНО треба згадати про заснування української мандрівної бібліотеки, надсилку поодиноким українцям у Німеччині української літератури, правні поради, допомоги тощо.

Слід сподіватися, що в майбутньому діяльність **Українського Національного Обєднання в Німеччині** поширяться і буде ще активніша, як дотепер.

Повстанці окружили Мадрид.

ЛІССАБОНА, 30. 7. ПАТ. З головної квартири ген. Молі повідомляють, що Мадрид зовсім окружений повстанчими військами і не має звязку з іншими містами, де затрималася влада уряду.

ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ АЯМОНТЕ І ПРОВІНЦІЮ СЕВІЛЮ.

ЛІССАБОНА, 30. 7. ПАТ. Повстанчі війська взяли м. Аямонте на португальському кордоні.

СЕВІЛЯ, 30. 7. Авас. Ген. Кіепо де Ллано повідомляє через радіо, що його війська заняли цілу севільську провінцію.

І ВАЛЄНСІЮ.

ГІБРАЛЬТАР, 30. 7. Райтер не може справдити, чи поголоска, немовби повстанці заняли Валєнсію, правдива. У близьких повстанчим колах уважають її правдоподібною.

РАБАТ, 30. 7. ПАТ. Урядові кола заперечують чутку, немовби залізничий звязок з Танжером через заняте повстанцями еспанське Марокко був перерваний.

ЕСП. УРЯД ЗАЙМАЄ БРИТІЙСЬКІ БАНКИ?

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Британська влада намагається справдити чи правдиві є поголоски, немовби еспанський уряд наказав занятн філію деяких брит. банків у Барсельоні.

ЕСПАНСЬКА ДИПЛЬОМАТІЯ МАСОВО ПОКИДАЄ УРЯД.

РИМ, 30. 7. ПАТ. Еспанський амбасадор Аріре де Карсер подався до димісії.

БУЕНОС АЙРЕС, 30. 7. ПАТ. Еспан. військовий атташе отаман Мартос подався до димісії.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧУЄ, НЕМОВБИ ПОМАГАВ ЕСПАНСЬКОМУ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Перед сенатською комісією закордонних справ Блюм і Дельбос рішуче заперечили, немовби франц. уряд постачав еспанському літаків і военного матеріялу.

А ТИМЧАСОМ...

ПЕРПІНЯН, 30. 7. ПАТ. Як повідомляє щоденник з Монпеліе „Еклер", у вівторок вранці ескадра зложена з 6-ох мисливських літаків та 1 бомбардуючого перелетіла еспанський кордон в напрямі до Барсельони.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

На викуп решти паїв „Українського Городу".

X. виказ.

Зложили в Центробанку:

Районова Молочарня в Рудках зол. 20.25, а саме: Р. М. зол. 5,—, дирекція Р. М. зол. 5.—, службовики Р. М. зол. 5.—, кружківкарі Р. М. зол. 5.25 і всі вони кличуть тих самих з: Районової Молочарні Горожанна Велика, Р. М. Комарно, Р. М. Городок, Р. М. в Завадовичах і Р. М. в Беретах.

Союз Кооператив у Стрию зол. 20.— і кличе: ОСК Прогобич і ОСК Рогатин.

Кооп. „Єдність", Медвичі, зол. 5,— і кличе всі сусідні кооперативи.

„Бріджіти" з Варяжа через м-ра Г. Футуйму зол. 5— і кличуть „Бесіду" в Сокалі.

Олена Білинська, вдова по лікарю, Збараж, зол. 5.— і кличе: Е. Білинську, директорову, Бохенську, мецинасову і Боліновську, дружину пароха, всіх зі Збаража.

Д-р Василь Лотоцький, Болшівці, зол. 5.— і кличе: нач. суду Кипріяна Левицького, д-ра Якима Кузика, м-ра Медвінського, Михайла Крайківського, всіх з Болшовець, м-ра Евгена Жизневського зі Львова, Дмитра Вертсу з Галича, директора Литвина з Жежбір і Василя Семегена з Липиці Долішньої.

Районова Молочарня, Ходорів, зол. 10.— і кличе: всі довколичні Районові Молочарні.

Інж. Степан Яріш, дир. Р. М., Ходорів, зол. 5.— і кличе: дир. Данилюка і дир. Василака.

Маньо Володимир, служб. Р. М. Ходорів, зол. 2.— і кличе: Фітеля Василя з Молошкович і Печеняка Василя з Жовкви.

Добровольський Сидір, практ. Р. М., Ходорів, зол. 2.- і кличе: Олю Шульгівну з Глинян і Сясю Кухарську з Стрия.

Д-р Осип Дзядів, Баворів ад Тернопіль, зол. 4.— і кличе: д-ра Осипа Бородчака, Рожнітів, д-ра Василя Дичка, Поморяни, д-ра Володимира Когутяка, Лисець ад Станиславів і д-ра Тадея Свя. Іванів Горішний ад Тернопіль.

Василь Пенцак, Копичинці, зол. 4.— і кличе: Володимира Войчака, Львів, Володимира Радловського, Теребовля, Гриця Безкоровайного, Копичинці.

Філія „Союзу Українок" у Старім Самборі зол. 3.— і кличе на довільну суму: Філії „Союзу Українок" у Самборі, Дрогобичі і Перемишлі.

Д-р Іван Сохацький в Калуші зол. 3.—.

Олександер Горницький, Дрогобич, зол. 3.—.

Степан Горницький, Дрогобич, зол. 2.—.

Зілинська Марія, Станиславів, зол. 2.—.

Д-р Василь Паліцвор, Рожнітів, зол. 2.— і кличе: Юзіяна Антеневича, Тимка Мацькова, суддів у Долині, Пилипа Гайду, проф. гімн. в Тернополі і д-ра Михайла Мельника, адв. в Скалаті.

Зложили в Соколі-Батьку:

Районова Молочарня в Боднарові зол. 25.— і кличе: Районові Молочарні в Калуші, Войнилові, Галичі і Вигорові.

Іван Павлик, Якубів, зол. 5.—.

Кооп. „Прут" у Ланчині к. Делятина зол. 3.—.

Районова Молочарня в Турі Великій зол. 4.—.

Попель Зенон, Львів, зол. 2.— і кличе: д-ра Ст. Людкевича і д-ра Б. Кудрика, Рогатин.

У виказі IX-ім мильно подано імена і назвища осіб, викликаних п. Кутковським Теодором на зол. 10.—. Має бути: кличе: Бумбу Михайла і Гребеняка Василя зі Сколього.

*

З огляду на те, що решта паїв зуситъ бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи викликані, бо в цей спосіб зекономимо собі гроші і нас на часті й зайві пригадки. Підтримуйте нашу збіркову акцію! Зробіть її живішою! Нехай не бракне нікого у списку жертводавців! Цеж наш останній зрив.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15. Чекове конто ЛКО ч. 143.467 з допискою: На Український Город.

Про славний водопад великої американської ріки Ніягари знають мабуть усі наші інтелігенти, що вчилися в школах, а також ті, що залюбки читають цікаві описи країв. Проте мало є земляків, що мали щастя і змогу власними очима оглядати ріжні дива природи, як ось: вулкани, що безупину димлять і часто викидають зі себе вогонь та жарку лаву, гейсери, що витрискують на кількадесять метрів струями гарячої води, краї вічного літа або вічної зими, де ніч і день ділять рік і т. д. До цих Божих див можна безвагання зачислити й водопад Ніягари в стейті Ню Порк на самому кордоні Сполучених Держав і Канади.

Вже в 1908. році, коли то була приїхала до мене з Галичини до Америки моя дружина, вибрався я на прогульку до ніягарського водопаду в товаристві дружини, двох наших донечок, 8-літньої Наталі й 5-літньої Оксани, та тодішнього монткармельського пароха, о. Л. Сембратовича. Це було літньою порою. День був гарячий. Нашим провідником і перекладачем був о. Л. Сембратович, старший уже віком наш „американець". Прогулька була гарна, однак дуже коротка. Тоді мали ми далеко до Ніягари й мусіли рахуватися з часом. Отже й оглядали все тільки при хапцем.

Дня 1. вересня 1925. приїхав я на постійний побут до моєї нової парохії в Бофало. Звідсіля можна було частіше виїзджати до водопаду Ніягари, віддаленого всього пять европейських, значить, двацять американських миль, що на американські комунікаційні відносини означало, як один скок для зайця. Але зараз на початку годі було вибратися на якунебудь прогульку. В парохії панував чистий большевицький „рай" і я мусів порядно прикласти руки, щоб хоч трохи завести в ній лад. А моя дочка Оксана знову мусіла чимало набігатися, щоб полагодити всякі формальности й записатися в місцевому університеті, що в Америці не належить до легкої справи.

Щойно 15. січня 1926. могли ми сповнити своє бажання. Встали вранці й приготовили собі на дорогу харчі, знаючи з досвіду, що в прогулькових місцевостях попросту живцем здирають шкуру з гостей. В 10-ій годині вийшли ми таки перед нашою хатою до трамваю і поїхали на ринок. Там купили два білети по 60 центів з Бофало до водопаду Ніягари і півгодини ждали під голим небом на свій трамвай. Ми змерзли, бо надворі тиснув несогірший мороз.

Врешті зявився наш трамвай: ми розсілися на мягкому сидженні і загрілися. Американські трамваї, як і взагалі всі інші засоби перевозу людей, дуже гарно уряджені. В трамваях було тепло: їх опалювали: була там тепла й зимна вода для вжитку пасажирів і розношик продавав перекуски, ласощі й напої.

Трамвай швидко гнався просторими бофальськими полями, вкритими білим рядном свіжого снігу. Задивившись на цей білий красвид, здавалося, що летимо на невидних крилах понад білими хмарами. За годину ми були вже в місті Ніягара. З трамвайової стації пустилися, якто кажуть, per pedes apostolorum.[1])

Прогульковців було мало, бо це був будний, чи по американськи „бізнесовий день". А всі американці цупко тримаються принятого нащадками старих енків і освяченого традицією принципу: „Business before pleasure!", „Передовсім інтерес (діло), а потім приємність!"

По кількох хвилинах вільного ходу стали ми над провалом ріки Ніягари.

Широким коритом котилися хвилями помалу, лінивo, але гордо води Ніягари й над самим берегом пропасти перевалювалися темною масою вниз, немов на свою згубу. Але вже на самім заломі тратила вода свою темну барву, перемінюючи її на барву сірого полотна, що тільки місцями було ніби вибілене.

Я мав таке враження, що на самім вершку водопаду був під тією масою води велитенський валок. А по нім хтось таємничою рукою зсував сіру плахту води, немов би хотів намотати її на другий валок у стіп водопаду.

Приглядаючись до цього дива природи, відчували ми на обличчі й на руках якийсь холодний і вогкий подих, що морозними дрижаками перебігав по цілому тілі, начеб на нас дихав якийсь казковий опир. Це вода, що падала з височині до глибокої безодні, розбивалася на міріяди пилин, а вони густою мрякою осідали тут на все, не поминувши нас. За хвилину покрилися нам руки й обличчя зимною росою. Мої очиці зробилися непрозорі, ніби зайшли полудою і я хотів обтерти їх хустинкою, але й вона була вогка.

Картина ніягарського водопаду чомусь-то пригадала мені давні, дуже приємні хлопячі часи в Трускавці. Думками я вернувся туди й бачив там засніжений горбок, де хлопці санкувалися. Одні зїзджали вниз саночками, інші просто на дощинках. Іноді було обмаль снігу. Тоді перед заходом сонця заливали ми горбок водою, що на другий день стиналася ледом і совганка була ще карколомніша.

(Дальші будуть)

[1]) Пішки, як колись ходили апостоли.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький комітет народньої оборони рішив заложити інститут високих студій нар. оборони, призначений для старшин ген. штабу та деяких цивільних урядовців, що студіюватимуть політичні, господарські і ін. питання під кутом народньої оборони.

Румунія мабуть буде домагатися скасування міжнародньої комісії, що керує плавбою на Дунаю, обмежуючи суверенні права прибережних держав.

У французькому департаменті Нор підписано збірну умову, що кладе кінець страйкові 37-х тисяч рільних робітників.

В Англії відбуваються маневри протилетунської оборони.

Австрійські націонал-соціялісти зробили вороржу демонстрацію підчас олімпійського свята у Відні. З тої причини між ними переведено масові арештування і припинено амнестію.

Англо-совітські морські переговори покінчені: небавом підпишуть договір.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Ювилей Філії „Просвіти" і Кружка „Р.Ш." в Жовкві. Філія „Просвіти" і Кружок „Р. Ш." в Жовкві улаштовують дня 23. серпня ц. р. ювилейне свято з нагоди 30-ліття свого істнування. В програмі: посвячення прапору Філії „Просвіти", похід, ювил. академія. Тому, що приїзд гостей з інших повітів недозволений, просимо висилати письменні привіти на адресу: Філія „Просвіти", Жовква, Ринок ч. 21. — **Комітет.**

— Увязнення священника. На доручення органів прокуратури у Новому Селі (пов. Збараж) почав у цих днях відбувати в монастирі ОО. Студитів в Уневі кару 9-місячного арешту о. Петро Петриця, 65-літній парох села Токи, збаразького повіту. Справа о. Петриці датується ще від голосної у свому часі візитації Єп. Івана Бучка у збаразькому повіті. Дійшло тоді до поважних непорозумінь та сцисій поміж українським населенням та польською адміністрацією. У звязку з цими подіями засуджено о. Петрицю за прилюдну критику поведінки розпорядків збаразького старости. Хоча ціла справа мала яскравий політичний підклад і хоча амнестія з дня 2. І. 1936 р. скасувала всі виміряні кари за політичні проступки до висоти 2 років, проте, на засаді тієї амнестії зменшено засуд о. Петриці лише на половину. Другу половину кари таки мусить відсидіти.

— Почтову агенцію Черхава, пов. Самбір, ліквідують від 1. серпня ц. р. На її місце відкривають нову під назвою Блажів. До неї належать: Блажів, Черхава, Лопушка, Луквиця, Манастирець Горішній і Долішній, Вільшаник, Сгринька, Волянки і Сприня Велика.

— Ще один „косцюлек" посвятили 19. липня у Гребенові.

— Нова скарбова палата у Тернополі. Розійшлись поголоски, що в Тернополі отворять нову скарб. палату. Про це старається тернопільське воєвідство, що для справности праці адміністрації, хоче централізувати справи скарбово-податкові. До цієї нової палати належалоб 20 скарбових урядів, які тепер належать до Львова.

— Пошта не любить економії. Мінґво пошт пояснює: За збірну поручену пересилку (у якій є листи чи картки від кількох осіб або адресовані до кількох осіб), пошта буде домагатися відшкодування у висоті 10-кратної оплати за кожний лист зокрема; крім того надавець збірного листа буде наражений на карно-адміністраційну відповідальність.

— Гуси до Німеччини. Згідно з польсько-німецькою умовою почали експорт гусей до Німеччини. Цього року вивіз гусей до Німеччини почався скоріше, ніж звичайно.

— 53,1 ступнів тепла в тіні записала львівська обсерваторія політехніки дня 29. липня ц. р. На сонці температура доходила до 55 ступнів. Аж до пізної ночі не було ніодного холодного подуву. Незвичайно важко відчували спеку і склядачі „Діла", що працюють ще і при розігрітих машинах, тимто нехай читачі не дивуються, коли у гарячі дні найдуть більше друкарських „чортиків", як звичайно.

— Моторові залізничі вози курсуватимуть здається від 3. вересня зі Львова до Тернополя і Борислава. Вони скоротять час переїзду до Борислава з 4-ох на 1.5 години, до Тернополя з 4.5 на 2.

— Загублені люди. Леонія Присяжнюк вийшла ще 10. ц. м. з дому (Львівських дітей 46) зі 6-літньою донькою і ще до тепер не вернулася. — Таксамо не вернувся до бурси при вул. Собінського гімназист з 2. кл. Границь Фішіо. — 16-літній Мануїл Шенек утік зі скрітського захисту при вул. Витовта 9.

— Гофмокль-Островський вийшов на волю за кавцією у висоті 1.000 зол. Він зобовязався не виступати як адвокат, доки його присуд не стане правосильний.

— Братовбивство. 26-літній фризієр Жигмонт Цімерман убив у четвер над раном у домі родичів (Шпитальна 15) свого 29-літнього брата Моріца, власника крамниці з оселедцями. Правдоподібна причина злочину — сварка на грошевому тлі.

— Смерть невідомої. Нічю з 19. на 20. ц. м. захорувала у Львові на вул. Шкарповій якась 50—60-літня жінка, що небавом померла у шпиталі. Не знайдено при ній ніяких документів, тому тепер годі устійнити, хто вона. Померша висока на 151 центиметрів, має чорне, по мужеськи обстрижене волосся, довге обличча з вистаючими костями, без зубів. Була одягнена у лахміття, на шиї мала медалик з образом Богоматері.

— Послужника з гардероби з готелю Жоржа арештовано за крадіж вина вартости 590 зол.

— Рабін визискує малолітних прошаків. Зловлені підчас вчорашньої облави прошаки 12-літ. Давид та 8-літ. Хаїм Парнеси признавались, що рабін М. Штернбах висилає їх на жебри, назіть дає їм бляшану пушку. „Зароблені" цим способом гроші забирає, зате дає своїм „клієнтам" утримання та учить їх гебрайського. Щож — бізнес іс бізнес!

— Львівська хроніка. Перед судом стануло двох портіерів готелю „Земянського", Гнат і Мозес Ліндвурми, які приводили для мешканців готелю повій, брали від них 40 проц. заробку та змушували до фальшивих зізнань під погрозами побоїв. — У мешканні Мони Готелес-Адлерової (Якуба Стшеме 14) викрили тайне касино гри. Рулетку вартости 2.000 франків сконфіскували, з грачами — що походять з інтелігентських кол — списали протокол. — Під впливом родинного непорозуміння 23-літня А. Гачельська (Збіжева пл. 3) напилася йодини. — С. Тиранський та Марія Зих побили В. Гука (Панеңська 38).

— Підпали. 45-літня Марія Кмещік з Яшурової (пов. Коросно) підпалила господарство Михайла Ожги. На переслуханні призналася, що це зробила тому, що вид полумя робив їй велику „приємність". Лікар ствердив, що вона умово ненормальна. — Станислав Веналєр з Коросна з мести підпалив дім своєї теші Катерини Юрчик, яка не записала йому свого майна.

— Краєва хроніка. Над Надвірнянщиною перейшла 29. ц. м. велика буря з громами. В деяких місцевостях громи спричинили пожежі, як напр. у Тарновиці Лісній, де згоріло 6 господарств. — У Гущі коло Порогів (Станиславівщина) на зрубі фірми Глезінгер пожежа знищила 270 куб. метрів рубаного дерева. — В Коношкові, пов. Броди, згорів паровий млин Якова Тобіяса. Млин і уладження згоріли до тла. Підозрівають підпал. — На дорозі коло Пониави, пов. Броди, найшли трупа Михайла Марчуня, мешканця Пониковиці. На тілі вбитого найдено рани від ножа і синяки від тупого заліза. Як підозрілих у вбивстві арештували Стефана і Костя Пастухів. — 42-літній Н. Гериз з Рівенщини убив у приступі гніву батогом 15-літнього О. Гнесюка.

— Обікрали поліціянта. У Бродах закрався злодій до мешкання постерунькового Реймана і забрали поліційний однострій, службову легітимацію та інші дрібні предмети.

— 100.000 зол. шкоди зробила пожежа в містечку Держне, костопільського повіту. Згоріло 11 мешкальних домів і майже нічого не вдалося з домів винести.

— Обірвалася хмара у Сквиртному і Квітоні, повіт Горлиці, на Лемківщині, вчора в полудне. Величезні маси води залили поля Сквиртного, Квітоня, Устя Руського й Климкова. Ріка Здиня ушкодила тартаки в згаданих місцевостях. З водою поплило понад 1000 м³ дерева й дошок, що лежали коло тартаків. Рівень води в р. Попі піднісся за кілька годин 3 м. понад нормальний стан.

— Перша червоношкіра свята. У ватиканських колах говорять, що папа римський хоче зачислити до числа святих червоношкіру індіянку із племені Могаук, що була охрещена 1675 р. і вела місіонарську працю з величезною самопосвятою під іменем Катерини. Це булаб у католицькій Церкві перша свята червоношкіра

— Памятник першому гузареві Мадярщини. У Будапешті ставлять памятник першому гузареві фельдмаршалові графові Гадику, що жив за часів Марії Терези. Про нього оповідають ті ці легенди. Він виховувався в єзуїтів і мав стати монахом. У двацятім році життя покинув манастир і вступив до гусарського полку, з яким пішов на війну проти турків. Потім брав участь у семилітній війні, де доконував чудес хоробрости. Недалеко Франкенштайна граф Гадик, маючи кількасот гузарів, розбив велику пруську частину війська. Потім перебився через фронт, увійшов до Берлина, стягнув високу контрибуцію і покинув місто, заки прийшла підмога для Берлина.

— Кожного дня — свіжа трава. Двох англійців Гастінгс і Давшуд винайшли спосіб робити сіно без землі. Недавно вони робили покази свого винаходу в англійськім міністерстві хліборобства. Винахідці насипають зерно на залізних великих підставках, над якими висить посуда із спеціяльною хемічною рідиною. Щоденно на три хвилини хемічна рідина зрошує зерно і воно дуже скоро кільчиться і десятого дня вже виростає трава така висока, що можна її вживати для корму худоби. Таким способом на площі одного моргa можна за один рік виделекати стільки трави, на яку нормальним способом треба було б 1.500 моргів. Словом, якщо цей винахід не покажеться блахманом, то можна буде сидіти в кімнаті та приготовляти сіно для худоби. Невідомо ще також, чи виплатиться така „хемічна" продукція сіна.

— Большевицька господарка. Часопис „За Індустріялізацію" обговорює справу марнування металів у совітськім промислі. Він зазначує, що в деяких фабриках металеві відпадки доходять до 35 відсотків, у деяких промислових заведеннях навіть до 60 відсотків. Також лісний промисл розвивається дуже погано. В першім чвертьріччі виконали місячний плян тільки у 82 відсотках, у другім ще менше. Замісць вивезти 50 тисяч куб. метрів дерева, вивезли тільки 13 тисяч. Недостає робітників тому, що лісний комісаріят не вміє створити „можливих умовин" праці для робітників.

— Летунську дослідну академію отворили в Німеччині з доручення Гітлера. Академія займеться дослідами у всіх ділянках повітряної комунікації. Провід цієї академії обняв премієр Герінг.

— 93 тисячі жидів покинуло Німеччину від 1-го лютого 1933 р. З цього числа 18 тисяч, як громадяни інших держав вернулися до свого краю, 22 тисячі розїхалось в різні сторони, 31 тисяч виїхало до Палестини і 22 тисячі до Злуч. Держав і Полудневої Америки.

— Памяти полеглих канадійських вояків. У Франції в місцевості Вімі улаштували величаве свято для вшанування памяти 11 тисяч канадійських вояків, що полягли підчас світової війни. На свято приїхав англійський король Едвард VIII, президент французької республики Лєбрен, канадійські міністри та багато інших достойників. Головні союзних держав зложили вінки під памятником полеглих.

—o—

дивогляди.

ГРАМОФОНИ ЗАМІСЦЬ ДЗВОНІВ.

У Англії в графстві Гантшір, місті Іфорд, вибудували церкву, де нема дзвонів. Буде це перша така церква на світі. Її будівничий, славний архітект, хоче зібрати на грамофонових плитах найкращі звуки дзвонів в усіх церков світа та вживати їх у церкві. У стінах церкви вмурують голосник, що буде передавати змінені мельодії церковних дзвонів.

49 КУФРІВ ПРІМАДОННИ.

Марлена Дітріх, що приїхала з Голівуду до Парижа та Льондону, мала із собою 49 куфрів.

—o—

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА

Одно внесення з Задвіря. Дістаємо таке письмо: Неправдою є, що дня 19. ц. м. підчас того, як відбувалось сокільське свято в Глинянах, кооператива та читальня „Просвіти" в Задвірю влаштували фестин. Згаданий фестин улаштувала чит. „Просвіти" сама, а кооператива до того фестину не мала ніякого відношення, бо як торговельне підприємство не влаштовує ніяких розривкових імпрез. — З кооперативним привітом „Власна Поміч", кооператива з обм. порукою в Задвірю.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Попис дитячого садку. Гарно зорганізоване село Крехівці коло Станиславова. Є там читальня „Просвіти", „Сокіл", „Союз Українок", кооператива з 2ма кра-

вицями, кружок „Рідної Школи" та інші. А цього року започатковано організацію дитячого садка. Запрошено провідницю в особі п. Мойсин Іванни, яка веде його з посвятою. Тяжко було з площею для дітвори. Місцевий парох о. Ісаїв заборонив виравняти на парохіяльнім неогородженім грунті, так що делегація селян мусіла просити дозволу у старості. Дозвіл одержано. Число дітвори зросло від червня до сьогодні до 80. Як висліх праці з дітворою був похід дня 26. VII., який показав, що потрапить зробити одна людина з майже сотками дітвори. Збудовано на подвірю сцену, на якій дітвора на початок відспівала „Вже бубон грає". Маленький Ярхо Яновський віддеклямував гідно „Я малий козак". Претерпий був балет „Русалчин танок" укл. п. Мойсиніної. Дуже гарно випала „Моя чета" — 16 малих козаків з крісами. А Нуся Костюк прегарно віддеклямувала „Рев курочка". Ще багато було точок і кожна гарніша від другої. Національним гимном закінчено свято наших найменших. Жертвенна праця наших садівничок допоможе до гарних висліхів. Тільки кружки повинні подбати і про відповідну нагороду за цю справді жертвенну працю. До того 1 особа на 80 дітей — це за мало. Тут треба що-найменше 2 особи. На всякий випадок провідниця з цього свята може бути дуже вдоволена. **г.л.**

—o—

Спорт.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО У ЛЬВОВІ.

Ніде так болюче не відчувають недостачі фізичного виховання, як у масах ремісничої молоді. Ця молодь, яка працює часто по кільканацять годин денно по негігієнічно уладжених верстатах і фабриках, фізично нилів, не маючи змоги добути фізичної заправи і набрати сил до виконування своїх фахових обовязків. Також під моральним оглядом ця молодь не має змоги виховатися на здисциплінованих членів громадянства, бо не має де заспокоїти тих важних для суспільности прикмет.

Фізичне і моральне виховання, здисциплінованість і гарт духа може нині дати лише спортове товариство, яке, вміло й фахово ведене, зможе виховати молодь на здорових морально і фізично членів суспільности.

Т-во українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря" у Львові, маючи все те на увазі, приступило до заснування спортової секції при Товаристві. Маючи великий людський матеріял, має Т-во змогу в скорому часі перевести в життя намічені плани в ділянці організації ремісничої молоді у спортовій секції. Покищо створено дружину копаного мячу, столової ситківки і відбиванки. Дружина копаного мячу вже сформована і в найближчих днях задебютує на зеленій мураві. Зложена вона з грачів, які вже грали в своїх і чужих клюбах, тому є надія, що вона докаже, що в ремісника може бути також дуже добрий спортовець. Дружина заголосила своє приступлення до Л.О.З.П.Н. і вже в половині серпня буде грати в Цвлясі за мистецтво цієї групи.

Домівка спорт. секції Т-ва „Зоря" міститься при вул. Вірменській ч. 25, I. пов. і там можуть охочі заголошуватися щоденно від год. 8-ої веч.

Бажаємо новостворенній спортовій секції „Зорі" як найкращих успіхів в організуванні спортових дружин по всіх містах і містечках, де тільки працюють філії Т-ва „Зоря". Ми переконані, що нова дружина копаного мячу згуртує швидко у своїх рядах усю ремісничу молодь, яка, граючи в чужих клюбах, пропадає для української нації. Тому беріться до інтенсивної праці, щоб перевиховати нашу молодь на добрих спортовців і на добрих членів української нації!

ЯК УРЯТУВАЛИ ОЛІМПІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ.

Вістки у пресі про те, що олімпійський вогонь по дорозі погас, виявилися неправдиві. Була небезпека, що на території Югославії вогню не зуміють утримати, але завдяки помисловости одного спортовця вогонь урятовано. Ось що про це пише „Фелькішер Беобахтер":

„На просторі приблизно 25 кільометрів, на території Югославії, розділили смолоскипи, що в чотирьох або в пятьох мінутах згоріли аж до держака. Це, здається, в пятьох мінутах згоріли аж до держака. Це, здається, були пробні смолоскипи. Їхне світло є червоне. Жаліб були пробні смолоскипи. Їхне світло є червоне. Жаліб було по зідає полумінь запальний матеріял. За скоро вже гасло по зідає полумінь запальний матеріял. За скоро вже гасне. Дуже зажурилися члени Олімпійського Комітету, коли дуже зажурилися члени Олімпійського Комітету, коли Повні відповідальности вискакують зі шкіри соколи. Повні відповідальности вискакують зі шкіри соколи. Повні відповідальности висікають зі шкіри соколи. Повні відповідальности висікають зі шкіри соколи. Повні відповідальности висікають

Ч. 171 (14.420). Львів, субота 1. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41, Друкарня: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ ТУТОК (повноваток)

„Калина"



Італія посилала літаки для повстанців.

ОРАН, 31. 7. Авас. **З Сардинії летіло до еспанського Марока 6 (як кажуть інші — 7) тримоторових італійських літаків. На пограничні французького Марока й Альжиру 3 з них мусіли причалити — один розбився.** З його залоги 2—3 летунів згинуло, 3 ранені. Літаки не мають ніяких чисел, ні знаків; вони навантажені зброєю та муніцією.

Як подає кореспондент „Пті Парізієн", італійські летуни заявили підчас допиту, що вони мали перевезти літаки та муніцію до Сеути і Мелілі.

РИМ, 31. 7. ПАТ. Урядові кола рішуче заперечують, немовби італійський літак воював по боці повстанців.

Повстанці заняли Валєнсію?

БЕРЛІН, 31. 7. ПАТ. Преса подає комунікат ген. Молі, який повідомляє, що повстанці заняли Валенсію й околицю. З урядові кольони відступили у неладі. Ген. Молі обсадив гірські просмики на шляху на північ від Мадриду.

МАДРИД, 31. 7. ПАТ. Уряд рішуче заперечує вістку про бунт залоги Валенсії та втрату цього міста. У Вільнуева де ля Серена повстанці піддалися, тому лучба між Мадридом і Бадахозом привернена.

ПАРИЖ, 31. 7. ПАТ. Паризька преса потверджує на основі вісток зі севільського та ліссабонського радія, що у **Валенсії вибухло повстання та що до нього прилучилася ціла околиця. Повстанці розбили на прах три урядові кольони, вислані з Барсельони проти Валенсії.**

БОЇ НА ПІВДНІ.

ЛІССАБОНА, 31. 7. ПАТ. Повстанці заняли село Ґадарама, де була головна кватира урядових військ.

ТА НА ПІВНОЧІ.

БАРСЕЛЬОНА, 31. 7. Авас. Урядова кольона з 5.000 вояків з артилерією приступила до наступу на важні стратегічні і дуже добре укріплені повстанчі становища між Бієтнао і Монтарго.

МАДРИД, 31. 7. ПАТ. Урядові війська заняли огнища повстання в районі Оярзун і Бевсайн та взяли до неволі 22 вояків ген. Молі.

БОЇ В ПОВІТРІ.

ҐІВРАЛЬТАР, 31. 7. ПАТ. Комендант повстанчих військ у Альжесірас полк. Родріґез заперечує поголоску, немовби підчас бою з урядовим підводним човном у Ґібральтарському проливі затонув повстанчий літак.

ПАРИЖ, 31. 7. Авас. потверджує вістку, що після завзятого бою повстанці знову заняли м. Оярзун.

ЩО Є НА ДІЛІ?

АНДЕ, 31. 7. ПАТ. Відділ карлістів (монархістів) занив м. Оярзун.

Дальші димісії дипльоматів.

ЛИМА, 31. 7. ПАТ. Еспанський посол у Перу зложив димісію.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 31. 7. ПАТ. Тутешній еспанський консуль подався до димісії.

БЕРЛІН, 31. 7. Авас. Еспанський посол зі Стокгольму дістав наказ негайно обняти провід амбасади в Берліні.

МАДРИД, 31. 7. Авасовому представникові заявив мін. закорд. справ Барсіє, що більша частина еспанських дипльоматів, акредитованих у Німеччині (чи лише? прим. ред.) станула по боці повстанців. Танжеру уряд не вважає як бази постачання, але не може дозволити на те, щоб ген. Франко мав якінебудь звязки з Танжером.

РОЗСТРІЛИ.

АНДЕ, 31. 7. ПАТ. Урядові війська розстріляли коменданта і 20-х вищих старшин відділу, що боронив касарень ім. Льополі.

БАРСЕЛЬОНА, 31. 7. ПАТ. Говорять, що урядова коаліція в Каталюнії поширить на крайні ліві партії та робітничі організації

Британська фльота зосереджується в Ґібральтарі.

ЛЯ ВАЛЄТ, 31. 7. Райтер. Кораблі до довлення мін, що мали перейти до резерви, озброєно знов і вислано разом з іншими кораблями на еспанські води.

ҐІБРАЛЬТАР, 31. 7. Авас. Більша частина британської фльоти відплила з Мальти до Ґібральтару.

Замирення на єгипетсько-лібійському кордоні.

КАЇРО, 31. 7. ПАТ. На пограниччі Лібії скасовано нині всі воєнні постанови; британські залоги були там від 10-х місяців на воєнній стопі.

АНҐЛЬО-ЄГИПЕТСЬКИЙ ДОГОВІР.

КАЇРО, 31. 7. ПАТ. Текст англьо-єгипетського договору у справі Судану парафузатимуть у понеділок на пленарному засіданні обох делєгацій.

Присилайте передплату!

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАРЯДДЯ, ПАША, ЗБІЖЖЯ И СВЯТОЧНА ОДІЖ це велике майно кожного господаря, тому безумовно треба обезпечити його від огню і від крадежі з вломом у

ТОВАРИСТВІ ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Збірні громади — прокляттям наших сіл.

Львів, 31. липня 1936.

Признатись до помилки є ще більше вимагають правильні висновки зі своїх помилок — це справді рідка, але тим цінніша прикмета, яка вказує в першу чергу на розум, характерність і чесність людини. Якщо до своєї помилки признається суспільний діяч або державний муж — це найкращий доказ, що такий діяч чи державний муж підходить до суспільних і політично-державних справ з повним розумінням своєї відповідальности за їхні далекосяглі наслідки для суспільности чи держави.

Ця прикмета доконче потрібна головно адміністраційним урядовцям кожної *правової* держави. Потрібна тому, бо адміністраційний урядовець є тим чинником, який має найбільший вплив на вкорінення засад правовости у громадян держави, або, навпаки, на викорінення цього почуття правовости. Але в цьому остаточному випадку між громадянством починається фермент, що доводить до революцій.

Класичним зразком невдоволення громадянства з практик адміністраційної влади себто з поведінки державних урядовців, жандармерії і т. д., словом невдоволення з всієї існуючої системи була царська Росія, яка впору не вміла основно змінити цієї системи. Не диво, що підчас большевицької революції загальний вибух гніву дратованого народу звернувся проти всіх царських „чиновників", жандармів і волосним писарем починаючи, на губернаторах і міністрах кінчаючи. Не диво, що у вирі страшної громадянської різні наложило головами теж багато „білих кругів", себто чесних, совісних урядовців. Вони заплатили своїми головами за цю деморалізуючу систему хабарництва, підкупства, односторонности і несправедливости при вирішуванні буденних справ щоденного життя. Ця ненависть проти царських „чиновників" на просторах, замешкалих поневоленими народами, була стократ більша за проводження в життя насильної русифікаційної політики. Наслідок такий, що цар з родиною заплатили головами, потекло море крови і впала зненавиджена царська система. Правда, червона Москва створила куди гіршу адміністраційну систему, яка масовими розстрілами і плановим голодом та засланнями на Соловки винищує масово всіх своїх противників. Але без сумніву і ця система зникне з лиця землі, а нинішня большевицька олігархія піде слідами царських опричників — Скуратових. Гнів обурених селян і робітників вимірить собі кривавку справедливість.

Класичним, але протилежним зразком адміністраційної системи є англійська. Так, Англія здержувала і здержує високий престіж у своїх кольоніях саме завдяки розумній адміністраційній системі, яка полягає на тому, що адміністрація користується силою тільки у крайньо заплутаних випадках, а позатим підтягає суспільне життя у кольоніях на вищий щабель у всіх ділянках життя. Якщо всеж таки невдоволення кольоніяльних народів доведе до збройного конфлікту з адміністраційною владою В. Британії, то звичайно негайно після жорстокого здавлення кривавих заворушень, англійський уряд висилає спеціяльні комісії, щоб основно прослідити причини невдоволення і йшов на далекі уступки невдоволеним кольоніяльним народам. Повстання бури, під

дуси і — зайняве в недалекій будуччині — палестинські араби. Такими устуєками назустріч необхідним вимогам реального життя зміцнює уряд В. Британії ще більше свій авторитет. Одночасно цими практичними лекціями перевиховує вперту чергу своїх адміністраційних урядовців.

Отже не по лінії найменшого опору, але згідно з вимогами щоденного життя повинні підійти рішальні чинники до такої важливої й одночасно пекучої справи, якою є нині *збірні громади*. Вони не виправдали покладених надій і *лягли важким тягарем на цілому житті цілого села*. Не дивно, що після їх однорічного існування в Галичині, у краківському, поморському та познанському воєвідстві польська преса повела звяту кампанію за їх скасуванням. Це найкращий доказ, що механічне перещіплення збірних громад російського зразку до Галичини і згаданих трьох воєвідств, отже земель, де самоуправне життя процвітало саме завдяки тому, що в управі самоуправних установ брали участь найширші верстви населення і безпосередньо були зацікавлені розвитком тих установ — виявилося непрактичним і недоцільним, а навіть шкідливим. Чому? Просто з цієї причини, що широкі верстви населення страшенно невдоволені от хочби *непомірним обтяженням* на втримання збірних громад. Населення невдоволене, бо в часі страшної господарської скрути буджети збірних громад не лише не меншають, але саме навпаки: щораз то зростають з року на рік і вимикують до краю навіть багаті села. Пересічно, бу джети збір. громад вагаються між 20—40.000 зол. І всю цю суму громи здають платні війта (150—300 зол місячно), секретаря — з двома-трьома під секретарями, солтиси, екзекутори, возьні та інші „достойники". Не дивно, що на поодинокі громади припадає 2.500—5.000 зл. на здержання бюрократичного апарату збірної громади. Ці нові непомірні тягарі викликують у селян, які не мають чим платити, не мають солі, не мають ні чобіт і одежі для рідні, не мають зошитків для дітей, велике обурення.

Це невдоволення зростає з кожним днем ще в очах на невраховану просто *політику нової бюрократії* по наших селах. Ось на приклад деяких війтів (річ ясна поляків, бо війтів-українців зі свічкою в білий день ледви чи знайдете) обниження по залеглі оплати за пасовиська і за аренду громадських грунтів. Але саме тут закопана, бо поляки-селянам в правилі відписують всі такі залеглі оплати, і мовляв, нема з них що стягнути, зате з українських селян стягають безоглядно у 3/4 усіх залеглих оплат або в найкращому випадку дозволяється вищим селянам великодушно відробити ці залеглости. Зате куди більше невдоволення виклинує масова передача громадських грунтів в аренду — з малими виїмками — лише полякам та ще й до того без відома загалу населення і без розписання публичної ліцитації. Одночасно війти наказують копати рови, щоб відводнити всі громадські пасовиська, здатні під управу рілі з тією метою, щоб ті пасовиська вирендувати. Думка дуже добра й голодний на землю укр. селянин, який мучиться за 25—30 сот. від ранку до вечора на панському лані, копає рови з тією надією, що саме він вирендує це пасовисько. Але тимчасом без ліцитації чи конкурсу такі грунти попадають виключно у руки поляків. Якщо така політика війтів потревае кілька років, то високі оплати на здержання необхідного бюрократичного апарату з одного боку, аренда громадських грунтів і пасовиськ полякам з другого боку, може довести до таких самих актів розпуки, до яких довело вже використовування рільних робітників себто безземельних і малоземельних селян у Рудеччині чи Переворщині.

Одночасно війти, секретарі, солтиси і т. д. розвивають нечувану акцію за будовою нових польських „людових домів", коцюлків, засновуванням „кулек рольничих", польських молочарень і т. д. *у найкрізь українських селах* щоб цією „суспільною патріотичною" працею доказати польському громадянству та урядові, що збірні громади „необхідні". Ми нічого не мали би проти такої праці поляків війтів по *польських селах*, якби одночасно ця бюрократія не ставила нечуваних перешкод у праці українських товариств та організацій по наших селах. І так до буджетів збірних громад поодинокі наші села платять по 200—400 зол. на „ціле осьмятове" (крім шкільного буджету), за ці гроші засновують збірні дитячі садки під проводом учительок поляк. та тячі садки під проводом учительок поляк. та *одночасно забороняють засновувати українцям дитячі садки*, улаштовувати різні імпрези читальняні, кружки Р. Ш. і т. д. та взагалі творять своєрідну — односторонню — „співпрацю" „на культурному полі". Ба, що більше! Війти, секретарі та солтиси в правилі не виконують ухвал волосних рад у справах ведення протоколів волосних рад в українській мові і в справі орієнтаційних таблиць, зате скреслюють навіть найдрібніші суми на українські культурно-освітні цілі.

Словом бюрократія збірних громад не лише висисає матеріяльно бідне українське село, але й заогнює і так дуже заплутані до краю національно-віроісповідні відносини на українських землях у Польщі. Cui bono?

Тому єдиним виходом з цього нестерпного положення — це скасування чим швидше збірних громад, цієї єгипетської язви наших сіл.

—o—

Еспанія на міжнародній шахівниці.

Хто пече печеню на еспанському вогню?

Коли вождь еспанських повстанців ген. Кіпо де Льяно сказав, що еспанська справа вже перестала бути чисто національною і набрала міжнародного характеру, він не помилявся. Правда, супроти Европи займає Еспанія, відділена піринейським валом, чисто периферійне положення; зате її геополітичне значіння у відношенні до морей першорядної ваги: вона відділює Атлантійський Океян від Середземного Моря, північну і західну Европу від південної і східної Европи, від Азії та від північної і східної Африки. Її значіння в порівнянні до Середземного Моря можна схематично порівнати до положення Туреччини супроти Чорного Моря. Правда, широкий, але короткий Гібральтарський пролив не так легко замкнути, як довгі, вузькі Дарданелі й Босфор; правда також, що у Гібральтарському проливі лежить британський Гібральтар та знеутралізований Танжер; все таки знальогія залишається сильна. Еспанія, подібно як і Туреччина, займає оба береги проливу. На африканському побережі мала вона здавна кілька малих твердинь, т. зв. Презідіос; колиж Мароко втратило незалежність, його північна частина над Середземним Морем припала Еспанії, щоб побережа Гібральтарського проливу находилося в руках слабої невтральної держави. На сторожа такого важного місця, як Гібральтарський пролив, підходила знаменито Еспанія у своїй дотеперішній формі: досить слаба, щоб могти самій нарушити Гібральтар, досить сильна, щоб не підпасти під впливи іншої держави. Потенціяльна роля Еспанії над проливом чимала. З хвилиною, коли вона забажала би взяти пролив під обстріл своїх гармат, нова морська база виросла б побіч Гібральтару — байдуже: в Севті чи Таріфі, так як дрібна рибацька пристань Ассаб виростає на грізного

Ф. А. ЗАЙФЕРТ. 2

УСМІШКА ЩАСТЯ.

Газетчик зійшов із свого місця, і сідлянув до вікна. Думалось йому:

— Цей певно кушить

— Правда вона розуміла свою річ? Але й відважна, нема що казати!

Газетчик сміявся, аж тряслася його жовтавобіла, брудна борода.

— Хто її спіймає, цей буде паном!

— Кого?

— А ось з ранішньої газети. Десять тисяч дістане той, хто спіймає злодійку.

Він узяв одну газету і подав шоферові.

— Десять фенігів.

Не надумуючись, сягнув Беннеке до кишені і передав йому монету.

На такий видаток можна собі позволити.

Газетчик кивнув головою і завернув на своє місце. Беннеке розгорнув газету. Почав читати.

— Десять тисяч нагороди! Сміливий грабунковий напад в ювелірській крамниці Піралью й Сини.

„Вчора вечором, кілька хвилин перед семою, виконано сміливий грабунковий напад у знаній ювелірській крамниці Піралью й Сини, при Валовій вулиці. В тому саме часі ввійшла в крамницю елегантно одягнена дама і зажадала показати собі неоправлені бриліянти, бажаючи, як говорила, дати собі зробити бриліянтову запинку.

Були довший час у крамниці, оглядала подані їй бриліянти та не могла рішитися, який би їй вибрати. Власник крамниці, що за той час неодин раз не бажаючи втратити покупця, витягнув ще одну колекцію бриліянтів і розложив перед нею. Нараз витягнула незнайома з кишені револьвер і міряючи у власника крамниці і його помічника крикнула:

— Руки вгору!

Держучи обох їх під загрозою револьвера, загорнула вона із крамничного стола бриліянти та інші дорогоцінності вартости яких 150.000 марок і почала втікати.

Зляк переляканий купець і його помічник змогли попрохати помочі, аникла вона без сліду серед прохожих на вулиці, яка в тій порі звичайно аж роїться від прохожих...

Шофер відложив газету на бік.

Десять тисяч марок! Таку спіймати, це штука! Десять тисяч марок, цеж гарний гріш. Булоб гарне авто та тоді їздив би він на свій рахунок!...

Цікаво, кому це щастя всміхнеться? Десять тисяч марок! Оте велике щастя, яке часом пересунеться біля людини, що й не знаєш коли... Щастя, пригоди, великий світ, богаті люди! Чи всміхнеться воно тому, що у злиднях родився, у злиднях свій вік коротав, свої сили витратив, що на вулиці дожидати мусить, поки не покличе його хтось що не хвилину його потребує?

Франц Беннеке був свято переконаний, що його життя і проминає так скоро, безслідно, як проминає життя богатьох інших людей.

Підняв знову газету.

Ще раз спинився на описі злодійки, поданім у газеті:

Молода, елегантна, вовносірий плащ, коротко пристрижене гарне волосся...

Беннеке засміявся. Мабуть гарна дівчина була ота злодійка. Цікаво, чи була така гарна, як та пані, яку тут привіз та на яку оце ждав. Він глянув на браму готелю.

Велитенські двері ворухнулись, в них показалася дама, на яку ждав. В руках мала жовту течку. Мабуть квапилось їй, бо йшла скоро, не повертаючись навіть до якихось двох панів, що вийшли за нею і здавалося, щось до неї говорили. Один навіть чи не простягнув руку, щоб її задержати.

Чи не думає вона її зачіпити? — майнула в шофера думка. Він кинувся, щоб взяти з її рук течку, та вона тільки кивнула рукою і скочила в авто.

— Їдьте!

— Куди?

— Їдьте, але скоро!

Мотор заторохтів і Беннеке рушив з місця.

— Куди маю їхати?

На двірець, або ні — просто. Або нехай буде. їдьте на двірець! Тільки скоро, як тільки можете!

— Що це — — — ?

Дальше говорити він не міг, бо жах здушив горло, а тріскіт мотору і так глушив його слова. Коли повернув на мент голову у бік красуні, яку віз, побачив, що вона підняла із сідала; в її руках заблестів револьвер. Дуло було так стрямоване, що стріл мусів його влучити.

— Їдьте! Коли тільки схочете зменшити скорість, то вже по вас!

І Беннеке їхав. Мотор рвав уперед із тріскотом, аж цілий віз тряся. Колеса швидко обертались, ледви доторкаючись землі. Дивувався собі, що ще не прийшло до катастрофи! Ось закрут, ще один, ось перехрестя вулиць!

Авто гнало як шалене. Беннекова рука тремтіла на кермовому колесі. На перехресті стояв поліцай з піднятою вгору рукою, на знак, щоб зупинитись. Беннеке хотів уже натиснути гальму та в тому самому моменті незнайома простягнула ще дальше свою руку з револьвером так, що холодне залізо дула майже доторкало його скрані.

— Вперед переїхати!

Поліцай відскочив із криком. Як блискавка перелетіло щось біля нього і тільки шкіряна шапка Беннекова злетіла йому з голови, зачеркуючи довгі круги у повітрі, покотилась десь під ноги прохожих.

І тільки шум, лоскіт мотору та тріск шалення!..

Вулиця тільки мигнула. Авто летіло стрілою все вперед і вперед.

Доми, дерева, ліхтарні, блискучі шиби вистав вих вікон, все те танцювало довкола в якомусь шаленому крутіжі.

(Докінчення буде.)

—o—

конкурента гордого Адену. У своєму геополітичному положенні крає Еспанія безчисленні можливости, тому не дивно, що тепер, коли вона в огні домашньої війни переходить трансформації, висліду яких тепер ще годі передбачити, ввесь світ з напруженням глядить на далекий іберійський півострів.

Ген. Кіепо де Ллано здементував поголоску, немовби він відгрожувався, що на випадок перемоги повстання нова права Еспанія зірве взаємини з лівою Францією, але рівночасно підкреслив свої симпатії до Англії, Італії та Німеччини. Дві перші заявили невтральність, остання надто далека, щоб потребувала взагалі декларувати своє становище. Хоча воно булоб зовсім природно, якщоб котрінебудь з цих трьох держав підтримала повстанців, ліквідуючи тим огнище комуністичної небезпеки, грізне для Европи, поза вчорашнім перельотом італійських літаків до еспанського Марока, годі навести факти, що вказувалиб на закордонну поміч для повстанців.

Та є часописи, що вміють ставити дуже сміливі твердження, не шукаючи ані фактів, ані льогічного ходу думок. Ось автор передовиці у „Прагер Прессе" з 28. липня твердить зі самопевністю, що „повстанці під претекстом міжнароднього протимарксівського фронту не скривають наміру йти разом з Німеччиною" і навіть малює конкретно небезпеку для Франції від німецької морської бази на Балеарських островах. Все те дуже гарне і дуже переконливе (у західній дрібноміщанській ментальности Німеччина має монополь на варварське военне хижацтво, так само, як Франція — на оборонця культури і свободи), біда лише, що шан. автор не подав фактів, на яких будує ті такі далекі висновки; еспанські генерали висловлювалися зі симпатіями про Німеччину, але з неменшими і про Англію та Італію. Шойно, коли дальше читаємо твердження автора, мовляв, „легальний" уряд має безоглядну підтримку мас та пораду для тогож „легального" уряду, після перемоги зовсім переорганізувати (читай: збольшевизувати) армію, нагадуємо собі, що „Прагер Прессе" черпає натхнення у празькому міністерстві закордонних справ, цеж останнє у московському наркомінделі.

Жидівська преса призвичаєна годувати своїх читачів чимсь „конкретнішим", тому пускає сенсаційну вістку, що Німеччина хоче ні менше ні більше, лише занятн еспанське Мароко; доказ: вонаж вислала на еспанські води два кружляки та ескадру торпедовців. Не будемо звертати уваги, що інші великодержави, які менше потерпіли в Еспанії, як Німеччина (сплюндрування „Ням. Дому Праці" в Барсельоні), вислали туди куди більші ескадри; що нинішня III. Імперія не важилася би пхати пальці між марокканські двері, де перед війною II. Імперія обірвала такого прочухана, висилаючи канонірку до Агадіру. Не беремося нікого переконувати, тим більше людей, для яких істнує лише льогіка з краківської площі.

А проте ми не заперечуємо, що від Еспанії істнує небезпека для Франції; річ у тому, що ця небезпека лише потенціяльна і що лише Франція сама може її стягнути на себе. Атакуючи паріський уряд за підмогу для мадридського, права французька преса остерігала його: Як переможуть повстанці, новий еспанський уряд мусітиме чути жаль до Франції та може взяти курс на Берлін. Тоді всі загрози, так гарно змальовані у „Прагер Прессе", стануть перед Францією: і фронт на Райні та на Піренеях і німецька морська база на Балеарах; але тоді п. Блюмові не залишиться хіба нічого, як заспівати: „Ніхто не винен, тільки я..."

Правда, він завзято заперечує поголоски про підмогу для еспанського уряду, але найшлися недискретні люди, які бачили, як понад границею недалеко Перпіньяну перелетіла у напрямі Барсельони ціла летунська боєва ескадра. Нащо вона туди летіла? Хіба не на підмогу генералові Франкові? Хто їх вислав? Хіба не Гітлер!

Жидівська преса намагається прислонити факт, що одинока постороння держава, яка справді мачає пальці в еспанській справі — це Франція. Якими наслідками це грозить — це паріські державні мужі хіба так само добре знають собі, як і їхні празькі союзники.

Коли відвічний мирний сусід Франції обернеться проти неї, коли на Піренеях виросте новий фронт — пп. Блюми відповідять за це перед історією. Здається, тоді мотимуть хіба одно оправдання: „Ми лише виконали наказ Кремлю".

(гал.).

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
тліфоване 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Народнє вчительство і його орґанізація.

Вияснення до статтей п. н. „Українське вчительство на розпутті".

(Докінчення).

III.

Автор старається теж повчити Провід Т-ва, як він повинен поступати в оборонні вчительських справ. „Справи треба вести так, щоби учителі й учительські кандидати бачили в Т-ві організацію, яка боронить їх інтересів і бореться за їх інтереси". Т-во ВПУВ сповняє це завдання без перерви 31 літ. Саме тому воно згуртувало в собі все активне свідоме українське вчительство. Але що іншого сама оборона, а що іншого її засоби та способи. Автор не хоче знати, що засоби оборони добрі в довоєнні часи, нині зовсім змінилися. Українське вчительство знає, що тепер дуже трудно боронитися давніми методами. Було би добре, якби автор завдав собі труду і заглянув у службову практику народнього вчительства. У ній побачить він, що вчительство не має властиво жадних прав, тільки самі обовязки і відповідальність. Владі вільно перенести вчителя без подання причини на инше службове місце; вільно поставити його в нечинний стан; вільно без подання причини звільнити; вільно перенести в стан спочинку на підставі рішень лікарської комісії. Державному вчителеві, якщо попаде перед дисциплінарну комісію, не вільно дібрати собі іншого оборонця крім товариша в чинній службі. В таких умовинах оборона теж мусить бути своєрідна, відмінна від оборони тих, що мають виразно означені права. При обороні не тільки не помагає голословне заперечування, обурення чи теж хоча би найвірніше представлений дійсний стан справи, але навпаки це все приносить часом обжалованому шкоду. Дисциплінарні комісії — це не цивільний суд, тільки суд адміністраційної влади, яка має свою ціль і свої засоби.

Автор не перестудіював докладно „Учительського Слова" і каже, що якби прийшлося відтворити образ важкого життя-буття українського вчителя за останніх 10 літ, то треба би шукати за цим у щоденній пресі і по інших українських журналах. Виходилоб, що крім „Учительського Слова", ще хтось інший боронить це вчительство. Однак цієї оборони якось не видко! Може автор застановився би над причиною такого стану? Для доповнення скажемо, що українське народнє вчительство має оборону, якою є Укр. Парляментарна Репрезентація. Але й вона мало що помагає і від її заходів відносини не дуже то поліпшилися. Чому воно так, нехай автор запитає саму Українську Парляментарну Репрезентацію. Якщо автор направду хоче знати, як боронить своїх членів сама організація, нехай спитає учасників конференції відпоручників Відділів з дня 26 грудня 1935 р. Вони йому це скажуть. Довідається від них про цікаві способи оборони і з огляду на зміст, і на форму її та засоби. Довідається від них про доцільність оборони і працю в тому напрямку. Про це все автор не розвідав і йому відай тільки так здавалося, що організація своїх членів не боронить. А це замало для права на критику.

За недомаганням реферату правної поради (нема нічого досконалого на світі) Г. У. стежить і старається його направляти. Не менше, як авторові статті, так і Г. У. прикро, що не все може робити так, як бажала би у справі мартирольогії українського вчительства і шкільництва. На це складаються всякі причини. Поперше мало таких членів Т-ва, які бажали би, щоби їх службові покривдження оповіщати друком, і без їх згоди Г. У. цього робити не може. Бояться вони просто ще гірших наслідків. Подруге: писати статті про мартирольогію без конкретних фактів, — це трудна і ризикована справа. Потретє: навіть теоретичні статті про мартирольогію укр. вчительства і шкільництва друковані у щоденній пресі, давали у висліді більні плями. Кажемо: нам не менше прикро, як авторові, що немає в „Учит. Слові" того, що він з ділянки правної оборони хотів би бачити.

Як далеко автор неознайомлений із працею Т-ва ВПУВ свідчить про це також подана ним цифра 100.000 зол., яку будьтобн члени складають рік-річно на потреби Т-ва. Хоч ми не обовязані на цім місці складати касового звідомлення (воно видруковане в „Учит. Слові" ч. 5. з 1936 р.), то щоб показати невірности, якими повне автор, подаємо, що членських вкладок за 1935 р. зложили члени на 41.254.25 зол. Сума, яка загалом перейшла через рахунок каси дійшла ледви до 75.510,48 зол. Звідки взяв автор цифру 100.000 зол., — цього відай він сам не знає. Зате певно знає, що 1.75 зол., у деяких місцях 2.75 зол. з кожної членської вкладки (3.50, деколи 4.50) треба вживати на точно означені допомогові видатки для членів Т-ва, а тільки решту на діяльність і дальшу розбудову Т-ва. Г. У. поміщає кожного року касові звідомлення та господарить на підставі прелімінарів, ухвалюваних на Заг. Зборах.

Автор порушив також справу Оселі. Признаємо, що вона справді спричиняє Г. У. багато клопотів. До Оселі їдуть звичайно багатші члени. Менше заможні члени — а тих є більшість — про Оселю навіть і не думають. Багатіші, що їдуть до Оселі, бажають доброго і достатнього харчу, ще й розкірно дешевшого, як в інших пансіонах у Ворохті. Харч достатній, добрий, а притім дешевий приносив Т-ву недобір. Цей недобір треба було покривати з член. вкладок. Віддавна щороку були теж різні непорозуміння проводу з завідуванням харчівнею Оселі. Щоб ці непорозуміння і нарікання серед членів усунути, а також омишути видаток на покриття недобору та інших зайвих клопотів, Т-во ВПУВ тепер віддає ведення харчівні Оселі своєму членові, на його рахунок, за відповідною грошевою винагородою на річ Т-ва. До Оселі приймають тільки членів Т-ва. Ситуація така не змінилася від часу попереднього проводу. І члени літники мають „у своїй хаті за свій гріш атмосферу власної хати". Г. У. контролює тільки управителя, щоб харчував оселян згідно з ухваленими списами страв і їх ціником. Головна Управа радо послухає конкретних порад автора статті на тему ще кращої розвязки справи завідування оселею і харчування оселян. Цей третій рік „аренди Оселі" одному членові Т-ва дійсно приніс Г. У. „спокій" і рівновагу в адміністраційних видатках, але спокій і менші кошти приніс теж оселянам.

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

Автор статті, хоч застерігається, що його інтенцією не є виявляти якусь особисту неохіть до деяких членів Управи, і що не бажає під нікого підкопуватися ані нікого викурювати, всеж висуває ніби то річеві аргументи проти деяких осіб Управи, в тім випадку проти обох директорів. Всі члени ВПУВ знають, хто є ті директорія і як вони називаються, тому не треба було авторові аж так застерігатися.

Зокрема звертає автор увагу, що голова Т-ва є людиною замісцевою. Автор мабуть не знає, що не було ніодного засідання дирекції, на якому не був би приявний голова або заст. голови Т-ва, хоча вони люди позамісцеві. Засідання дирекції відбуваються в міру потреби. В діловім році 1935 відбувалися вони правильно кожного місяця. Про кожну справу, яку постановила дирекція без приявн голови, повідомляла вона негайно голову Т-ва письменно. Голова Т-ва бував один або й більше разів в місяці в Т-ві і Дирекція протокольрно здавала звідомлення про праці в Т-ві. А хоч про все це можна вичитати в „Учит. Слові", у звідомленнях з діяльности Дирекції й Головної Управи, то всеж автор статті нераз зраджує, що ці справи йому невідомі, а це вказує на те, що автор не є активним членом Т-ва ВПУВ, і не стежить за ходом праць Т-ва. Про те, щоб Дирекція ставила Головну Управу Т-ва перед доконані факти, чи про якийсь автократизм у нинішнім проводі Т-ва, немає й мови.

Читаємо далі: „Звичайні епітети, якими адорують себе взаємно члени редакційної колегії, що є заразом і членами Дирекції або Нади. Ради, це: „ідейна, відповідальна, інтензивна, культурна, освітня, економічна, всебічна, всесціла, оперта на здорових основах і т. д. праця і діяльність, яку ніби вони ведуть". Бо дійсно така праця є. І названі терміни ужиті на властивім місці і в льогічнім звязку є приметами зовсім доцільними, що добре означують дане поняття. Але хоч ми ще раз для певности переглянули останні річники „Учит. Слова", не найшли статтей, де названі прикметники були ужиті у зви-

У другі сумні роковини смерти
М-р Олександра Кріля
учит. упр. держ. гімн. у Коломиї, б. поручника У. Г. А.
відправлять
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
дня 4-го серпня в год. 7.30 рано у Коломиї і дня 4-го серпня в год. 7.30 у Дрогобичі у церкві св. Трійці.
Жінка.

чинні взаємної адорації між членами проводу. Автори вживали їх у звязку з відомостями, про хід праці Г. У. у поодиноких ділянках, до яких означення ці прикметники доцільно підходять. Г. У. тільки реєструє в „Учит. Слові" працю, щоб члени знали, що робиться. Себе не похваляю, але і не може своєї праці ганити, бо такий звичай, хоч принятий у Китаю, був би у нас смішний.

Справа „Учительської Спілки" торкається вже дійсно давної Надзірної Ради Т-ва ВПУВ, де засідали ще бл. п. І. Стронський, а також частина осіб, яких тепер у проводі Т-ва нема. Хто і що було причиною занепаду „Учит. Спілки", про це говорить дуже прорічисто стаття в „Учительському Слові" за рік 1931 (стор. 286, 308 і 309). Однак автор статті в „Ділі" покликується на цю статтю зовсім хибно, бо вона насвітлює справу занепаду „Учит. Спілки" зовсім інакше. Стаття з 1931 р. непотрібно викликала отвертий лист п. П. Ч. („Діло" ч. 139 з дня 24. 6. 1936 р, п. н. „З листів до Редакції").

„Учительську Спілку" зліквідовано судово і викреслено з реєстру Окружного Суду дня 27. XII. 1933 р. ч. 1595/33 без карних санкцій і доплат членів за тодішнього проводу на підставі ревізії РСУК з 22. VIII. 1929 р., з 24. IV. 1931 р. і ревізії Ради Спулдзельчей у Варшаві, що тревала від 26. 6. до 1. 7. 1933 р. Дивно тому, що автор виднигає цю ліквідацію тепер, як головний кортир проти теперішньої Управи.

Цікавий також закид громадського характеру, проти Дирекції Т-ва, що вона віддала правне заступництво проти льокатора проф. Ш. Г. в домі при вул. Якуба Стшеме 11 адвокатові жидові д-рові Ф. Якщо автор був би поцікавився дійсно станом справи, то був би довідався, що Т-во купило в 1931 р. (ще за давнього проводу), камяницю при вул. Якуба Стшеме 11 властиво від Комерційного Банку в Кракові, якого представником був сам д-р Ф. Цей зобовязався вичистити камяницю від усіх віритслів і сервітутових льокаторів (проф. Ш. Г.). Силою цього факту Т-во ВПУВ мусіло залишитись із д-ром Ф. у конечнім контакті. Всі інші справи Т-ва вели й ведуть адвокати-українці.

Подібно, не провірivши справи, автор закидує Дирекції, що кафлярські роботи в „Учит. Домі" віддала кафляреві неукраїнцеві. Віддаючи роботи, Дирекція старалася найперше дістати кілька оферт на ці роботи. В тім випадку вибрала найдешевшу оферту і віддала роботу кафлярському майстрові п. К., якого назвище й адреса подані у „Провіднику українських фірм" на 94 стор. ч. І на рік 1935, як кафляра українця у Львові. Якщо він не є українцем — то це вина Редакції „Провідника українських фірм", що назвище цього кафляра в „Провіднику" помістила. І в цю саме сторону повинен автор звернути свої заміти.

Та вже вершком незнання всіх ділянок праць в Т-ві ВПУВ. є бажання автора, щоб усі члени Управи були емеритами і людьми незалежними. Ще покищо в Т-ві є більше членів залежних (у державній службі), тому Т-во в першу чергу мусить обстоювати їх інтереси й їх права. Емерит хочби був у свій час найкраще ознайомлений з життям українського вчительства в чинній службі, згодом від цього життя відстає, зривае з ним звязки, тому й не може відчути того, що мліоть душу члена в чинній служжбі. Тай успіх тих вільних людей може не все відповідав би інтересам українського вчительства в чинній службі. Тому до Управи Т-ва члени ВПУВ. вибирають здебільша таки членів у чинній службі, а в меншості емеритів. Може це не до вподоби авторові, але досі була така воля Заг. Зборів. Якщо би було навіть правда, що один із членів Дирекції був співорганізатором Регіонального Шевченківського Свята, то ще не така велика провина в нинішних часах. Не знаємо напр. чи автор взагалі коли небудь улаштовував Шевченківські свята у школі по війні. Чи цей член Дирекції взагалі улаштовував Шевченківське свято — автор не знає — а говорить те, що йому здається — як про всі інші справи, про які у своїй статті писав. Вже сам факт, що автор скрив своє назвище, позбавляє вартість його завваг. Читачі закидів радіб знати, кого слухають. Бажання реформ в організації нікого не дискредитує. Слушна критика все потрібна. Але також і явність діяння.

Сформулованих на кінці статті пяти домагань автора не взяв Загальний Збір на увагу — хоч і дебатував над ними, дарма, що всі ці домагання, крім четвертого належали до виключної компетенції Заг. Збору. Цим зазначив Заг. Збір, що вважає ці домагання недоцільними. Четвертим домаганням „змінити систему і редакційний напрямок „Учит. Слова" постійно журиться Г. У. але не в розумінні зміни напрямку, тільки в значінні поліпшень. Остаточно розважують справу всіх закидів чергові Заг. Збори на підставі звідомлення Комісії вибраної на бажання Г. У. цьогорічним Заг. Збором для всебічного розгляду закидів, що їх у безіменних статтях піднесла шодення преса. Ця комісія провірить теж вірність нашої відповіді.

Дирекція Т-ва ВПУВ.

Преосв. Нараді в Галичині.

Преосв. Діонізій Нараді, гр.-кат. єпископ у країнців у Югославії, приїхав, як щороду, до Галичини, щоб відвідати своїх духовних дітей, кандидатів на черців у галицьких монастирях. В неділю, 26. *липня* ц. р. Преосв. Діонізій відправив співану Службу Божу в каплиці монастиря СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95. Після св. Євангелія владика виголосив прегарну проповідь про потребу єдности і культ своїх святих. Треба торжественно святкувати день св. Ольги і св. Володимира так, як це величаво святкують серби свого святого Саву, мадяри св. Стефана, ірландці св. Патрикія, німці св. Боніфатія. Крім того треба також святкувати память великих словянських апостолів св. Кирила й Методія. Відтак владика згадав промову Св. Отця до всіх єпископів цілого світу і до католицьких редакторів підчас відкриття світової виставки католицької преси у Ватикані. Св. Отець перестерігав перед зростаючою небезпекою комунізму і взивав до єдности, потрібної в боротьбі з комунізмом. Підчас Служби Божої співав гарно хор монахинь.

Владика побуде два тижні в Галичині. По відвідинах кандидатів з Югославії завитає до Підлютого, літньої резиденції ВПреосв. Митрополита Кир Андрея.

Вислані з прикордонної смуги.

Співробітникові „Нової Доби" довелося зустріти в Луцьку вже двох мешканців Рівенщини, яких повітовий староста в Рівному вислав на 3 роки за межі рівенського повіту на підставі існуючих приписів про прикордонну смугу.

Один з висланих — б. учень кремянецької гімназії (скінчив 7 кляс) з с. Даничева. Він домірковується, що йому пошкодило між іншим те, що він боротьбу за українізацію церкви з місцевим священником-малоросом.

Правда, обидва вислані були карані вязницею: перший за те, що помагав людям переходити кордон, а другий (з Даничева), що сам, позбавлений можливости скінчити гімназію, втім був на Радянщину, надіючись там докінчити освіту, але вернувся звідти зневірений назад на Волинь.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Адвокатські гаразди.

В останніх літах скарбові уряди, коли переводили екзекуції проти адвокатів, звільнювали писальні машини, виходячи притім із становища, що в адвоката машина це річ, необхідна для відповідного виконування адвокатського звання.

Аж ось в останніх тижнях заняв скарбовий уряд у Стрию в канцеляріях кількох стрийських адвокатів саме машини. Коли інтересовані та голова делегації адвокатської львівської Ради у Стрию, здивовані таким способом, інтервенювали у начальника уряду, почули, що це зроблено на виразне розпорядження Міністерства Скарбу. Міністерство не вважає машини до писання за знаряддя безумовно потрібне адвокатові при виконуванні свого звання. Стоїть воно на становищі, що таке знаряддя потрібне необхідно тільки ремісникові, а не умовому працівникові, як адвокат, що може писати рукою чи теж диктувати писареві.

Міністерство Скарбу не бере на увагу усяких реальних життевих моментів, от хочби того, яку ролю відограє сьогодні машина саме у процесі духової творчости культурних людей. Передовсім машина значно прискорює „процес продукції" — писання чи диктування, тимсамим і влекшує умовому працівникові значно й саму продукцію. Це прискорення полягає не тільки на скороченні часу, потрібного на ручне написання якоїсь речі, але ще у змозі мати водночас відповідну скількість копій, рівновартних — при нинішній продукції паперу і т. д. — з оригіналом письма.

Далі: машина заступає людську руку і ощаджує людську працю, вводить ощадність до канцелярій, бо можна ту саму працю, що її при ручному писанню виконує двох-трьох писарів, виконати завдяки машині одною особою. Колиж візьмемо під увагу ще й рутину, яка виробилася при істнуванню писальних машин в методах передавання матеріялу, опрацьованого в думці, на папір, мусимо прийти до переконання, що при сучасних умовинах писальна машина у праці адвоката це справді необхідна річ. Такої думки була ще до недавна скарбова адміністрація. Але чомусь нагло, без якоїнебудь слушної причини, вона змінила її. Яка рація такої зміни, годі відгадати. Забираючи адвокатові машину змушують його здорожувати кошт продукції, т. зв. режі своєї канцелярії, бо при браку машини він, довжник скарбу держави, мусить або платити за взяку переписку письма на чужій машині, або наймати відповідну скількість писарів. Ясно, що практичний віритель повинен по змозі, не утруднювати сплату довгу. Скарбова влада думає очевидно інакше, коли йде про зубожілу теперо до краю адвокатуру, коли утруднює їй заробок. Скаже хтось: треба переписувати судові письма, коли треба копій, на копійчаному папері, хемічним олівцем. Отже при нинішних вимогах щодо форми судових писем, їх виглядУ, акуратности тощо, при сучасному стані техніки також в тому відношенні можна наразитися на судові гривни за зневажливе відношення до суду. Перед кількома роками ця справа була вже — здавалося — корисно полагоджена завдяки інтервенції провідних адвокатських чинників. Безумовно потрібна нова інтервенція цих самих чинників і соймових послів в цій важній для зубожілої адвокатури справі.

Р. Д.

В Абісинії ніякого уряду нема

КАЖУТЬ ІТАЛІЙЦІ.

РИМ, 31. 7. ПАТ. „Джіорнале д' Італія" пише: вістки з англійської преси, немовби у західній Абісинії істнував уряд з владою над племенами Галле і Аммара неправдиві. Всі галлійські племена визнали італійську владу; в цій провінції запанував спокій, коли не брати під увагу інциденту в Лекемті, де були сліди провокацій з боку европейців (?).

А ТИМЧАСОМ...

АДІС АБЕБА, 31. 7. Стефані. 28. ц. м. італійці розбили повстанців, що зібралися в лісах довкруги Адіс Абеби. В полон попав м. ін. абуна (єпископ) Петрос.

Ширіть наш часопис!

З польської преси.

Летунський скандал у Франції.

„Газета Польска" з 30. м. м. приносить цікавий допис власного кореспондента з Парижа, з якого подаємо оцей витяг:

Перед кількома днями подала французька преса вістку, що на летунським майдані в Етамп чекають французькі літаки з замальованими вже державними емблемами і знаками на експедицію до Еспанії. Доставою мала заняти ся летунська фірма „Потез", яка буцімто відкупила літаки від міністерства летунства й мала їх доставити еспанському урядові. Дивні закарлючки цієї трансакції та поспіх, з яких замальовано французькі знаки на літаках, розбудив чуйність французької опозиції, яка вчинила з того приводу великий шум у правій пресі і тепер по кількох днях, вилізло шило з мішка. Виявляється, що відомий уже з передачі Совітам військових тайн міністр Кот і тепер на власну руку, без порозуміння з урядом, велів приладити бомбові літаки й бомби, щоб порятувати червоний уряд Еспанії. Не числився при тім з обовязуючими міжнародніми договорами, які забороняють вмішуватися в домашню війну, не числився навіть із тим, що така поведінка грозила б дипльоматичними конфліктами і зорганізував доставу літаків якнайбільше дискретно.

Ні міністр Дельбо, ні Делядіє не знали нічого про Котівську конспірацію, в якій очевидно мачав пальці французький „людовий фронт", а премієр Блюм дав на неї свою словну згоду.

Великим ентузіязмом мін. Кота для справ комінтерну поцікавилися не тільки праві дінчі, але й відомий із своїх радикальних поглядів адвокат Анатоль де Моїсіє, що помістив у часописі „Журналь" свої завваги, в яких гостро скритикував поведінку міністра летунства.

Тричі — пише він — забула Франція про міжнародні зобовязання і вмішувалась у домашні війни. За кожним разом попеклась. І тепер, побоюється Анатоль де Моисіє, що летунська конспірація під диктатом комінтерну може принести Франції необчислені шкоди. Факт, що англійський король Едвард VIII. відкликав свій приїзд до полудневої Франції, говорить сам за себе. Адже за важко булоб англійській поліції охороняти свого короля, коли через еспанську границю переходять за згодою французького уряду ріжні підозрілі індивіди, відомі зі своїх комуністичних переконань.

В цілій халепі з літаками впадає в очі те, що французька поміч була зорганізована поправді не для еспанського уряду, який і так у частині Еспанії стратив свою суверенність, а навпаки — повстанчий уряд добув посередне офіціяльне признання держав, зацікавлених у мароканським статуті держав, але для носіїв комуністичних доктрин.

Атже тепер, коли правдиве обличча „людового фронту" в Еспанії не насуває вже ніяких сумнівів, шило комінтерну вилізло й із французького мішка. Напевно найближчі дні принесуть ще неодну вістку, яка скріпить переконання про останню большевицьку ставку на заході Европи.

З нових здобутків науки.

БОРОТЬБА З РАКОМ.

„Schweizerische Medizinische Wochenschrift" містить в 27. числі з 4. VII. ц. р. три варті уваги статті про лікування пістрякової хороби (рака). Досі знаємо тільки два успішні засоби проти пістряка (рака), а саме операцію й лікування променевою енергією. Щодо інших засобів для лікування пістряка треба сказати, що вони не виправдали надій, що на них покладали. Одначе наведені статті цінні з двох поглядів. По-перше з уваги на місце, де вони появилися, далі тому, що з досліджінків ,що зробили доступними для лікарів новий лікувальний засіб „Aristotrop", німця Ф. Блюменталя, директора поліклініки в Білгороді, раніше директора Інституту для дослідів над пістряком у Берліні й генерального секретаря німецької центральної комісії для дослідів й побороювання пістрякової недуги, вважають загально за одного з найліпших знавців цього предмету. Проф. Блюменталь разом із своїми співробітниками Едвардом Якобсом (Париж) та Гутом Розенбергом (Базилея) оповіщує у вступних виводах про те, що за вихідний матеріял послужили печінка, шлунок, підшлункова залоза, кишки й селезінка свіжо зарізаних авіят. Відповідно до цього йде про гормоновий препарат, отже про субстанцію з тієї групи, що в неї чимало разів безуспішно пробували витворити засіб для лікування пістряка.

У своїх великих і докладних спробах бачили дослідники лікувальні наслідки у щурів із пістряковою хоробою. Ці успіхи дали їм право лікувати 114 безнадійних пістрякових хорих людей інекціями, таблетками, мазями, що мали в собі мішанину гормонів. Вони визнають хорих, опріч 10 випадків пістряка шкури, за далеко посунені випадки, що вже зовсім непридатні до операції або лікування променевою енергією, отже йде про випадки, де втрачена можливість допомоги. Це були або пістряки, що через кровяні або лімфатичні посуди перенеслися в інші орґани, утворюючи тим т. зв. метастази або випадки, де оперативно усунули пістряка, але до вже прийшло до метастаз. Вони пишуть: „Ще не можна сказати в якій мірі це гістольогічне вилікування означає також клінічне вилікування та як довго воно трівае. Але можна сказати, що багато осіб у безнадійних випадках відзискує своє здоровля, чимало інших щонайменше доходить до стану досить якої поправи". Це йде про лікування за час пять місяців; отже про час, що як автори виразно кажуть ще не дає право говорити про вилікування. Але вони додають „Хоч ще існують деякі сумніви, передаємо нашу терапію лікарям тому, що в численних безнадійних випадках ми бачили такі великі лікувальні висліди, що воно є корисно для численних подібних хорих, щоб уможливити дальші висліди цього лікування".

Відтак Якобс описує подрібно клінічні висліди. Вони справді блискучі. Між 114 випадками з 19 пістряків простої кишки (carcinoma recti) і 9 пістряків кишкового тракту, що непридатні до оперативного лікування. Між 10 шлунковими пістряками мали два випадки метастази в печінці, один випадок метастази в печінці та підшлунковій залозі, один випадок мав метастази в костях, один випадок метастази в легенях. Між 18 пістряками грудної (молочної) залози було три випадки метастаз у хребетнім стрижні, три випадки метастаз у легенях. Інші пістряки були між іншим у підшлунковій залозі, на язиці, у стравоході, в нирках, у бронхах і раз у мізку. Якобс пише: „Чимало із тих пацієнтів, що в них взагалі не можна було ніяк думати про можливість вилікування находяться нині на шляху найкращої поправи; частина з них вернулась вже до нормального життя, себто вільна від болів та недомог і коли це можна стверднти від своїх лихих новотворів". З тих 114 безнадійно хорих померло досі тільки чотири, з яких одного доставили в умираючім стані. Вартим є факт, „що 3 випадки метастаз у костях хребетного стрижня, що виступили по операції грудної залози та один пістряк уразу (carcinoma uteri) з метастазами в хребетнім стрижні стали вільні від усяких скарг. Вони не потребували вже морфія. Трьох з тих, що лежали непорушно в дуже сильних болях, можуть сьогодні майже без труднощів ходити свобідно та просто".

Метастази в легенях зникли дивно скоро, як це виявив Рентґенів дослід. Всі випадки були клінічно докладно обсервовані при помочі всіх можливих метод. Дальші клінічні проби відбуваються в шпиталях Бінетр і Сен Люї в Парижі, на медич. факультеті в Руен, у хірургічній клініці в Женеві (проф. д-р Енцер) і в поліклініці для хорих на пістряка в Білгороді (проф. др Блюменталь). Вкінці др Кейо, професор патольоґічної анатомії в Руен оповіщує про своєрідні мікроскопійно-гістольоґічні регресивні процеси, на вийнятих підчас лікування частинах новотворів у авіят та людей. Він бачив крім дегенерації й загину клітин пістряка також зарубцювання кровяних посудів, що відмовляють новотвір та дегенерацію дотичних посудинних нервів. З тих дуже докладно описаних станів, що їх записали мікрофотографії, робить висновок проф. Кейо, що продукти внутрішньої секреції ділають на нервову систему кровяних посудин, а тона на стінки самих кровяних посудин і що в тім взаїмнім впливі треба шукати повстання пістряків та нормального росту.

о. О. ПРИСТАЙ. 68

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Одного разу мій добрий приятель в забавах, Іван Білас, загнався на своїх саночках аж до груші, що стояла під горбом. Порядно гримнув головою до пня і вхопився сердега за голову та став голосно бідкатися:

„Ой, лобику, мій лобику!"

З того часу ми, хлопці, прозвали Івана Біласа Лобиком і ним залишився він уже до старости. Тільки раз люди чули прилюдно його правдиве прізвище, як отець парох оголошував у церкві його оповіді. А потім знову він був Лобик, таксамо як і його діти та внуки.

•

Замість трускавецького засніженого горбка, бачив я ніягарський водопад. Мимохіть подумав, колиб так санчатами поїхати на цьому водяному полотні, то стрілою полетів би вниз! Але там внизу не стояла стара груша, а пекольна безодня.

Води Ніягари, що спускались водопадом, як довжезні розпущені коси заклятої царівни, перемінювалися внизу на бурхливий вир розщалілих і запінених, не то хвиль, а цілих водяних гір. Вони прискакували одна до одної і пожирали одна одну, мов потвори.

Зїхати на санчатах по цій плахті водопаду до кипячої, хоч і зимної води, що несамовито клекотіла в своїм кітлі, це не те саме, що спуститися санками з трускавецького горбика!

Сміливі енки пробували втяти цю штуку. Один зїхав човном з вершка водопаду Ніягари до його стрімкої пропасти, а другий у спеціяльно зробленій бочці. Та по них всякий слід пропав. Навіть трісочки не знайшли з човенця, ані клепочки з бочки. Про цю сенсаційну подію розписувалася широко американська преса. Тому я добре затямив її. А тепер признав, що інша річ санкуватися на трускавецькому горбі, а зовсім інша стрімголов летіти водопадом Ніягари.

Внизу, де ріка Ніягара втопила свої розплетені коси, а дикі крутіжі поскручували їх в дивовижні кучері хвиль, спостерегли ми двоє осіб. В цю мить і нам захотілося там бути. Але як дістатися туди? Очевидно, тунелем. Тільки, де вхід до нього? Розглянувшись кругом, побачили ми невеликий, але чепурний мурований дімок, покритий дахівкою. Догадалися, що там є вхід до ніягарського Гадесу. Спрямувались туди й за пять хвилин опинилися в ньому. В коридорику перед круговоротом, що ним службовець впускав прогульковців, заплатили ми по 10 центів від особи й увійшли до вінди. Нею зїзджали кілька хвилин вниз.

Вінда зупинилась і ми висіли з неї та коридором вийшли надвір. Тут, біля самого водопаду, була земля літньою порою завжди мокра, а в зимі покрита ожеледдю і слизька. Бо від водопаду долітала сюди рясна розпилена роса і скропляла все. Зимою вона замерзала і творила заскорузлу зіркату ожеледь, покриту снігом. Тому досить тяжко йшлося. Треба було помагати собі та йти по слідах, що їх уже виколобили у свіжому снігу попередні прогульковці.

Хоч небо було погідне і світило сонце, падав на нас з гори від водопаду рівномірний, густий дощик-капусняк і немилосердно сік нас в обличчя. А приблизно пів кільометра від крутіжів водопаду видвигнулася півкругом понад землею ясна багатобарвна веселка й неповорушно стояла над Ніягарою. З немалим трудом дістались ми аж до самого берега біля крутіжу, що його творила грімко спадаюча вода. Ціла наша одежа покрилася росою, що почала стинатись ледом. Наші плащі зробились ледяні. Моя деревляна палиця була тепер, як з леду. А мої очиці покрилися грубою ледовою поволокою. Я мусів їх зняти і сліпати голими очима, які також було треба обтирати час до часу, бо повіки злипалися від замерзлої роси.

В місці, де вода спадала з гори, повстали всякі чудові ледяні фігури. Вони були так майстерно повирізьблювані, що ніяка людська рука не зумілаб виконати чогось подібного. Різьби сяяли в промінні сонця, немов обсипані бриліянтами. Біля ледяного стіжка піднеслася скеля

Засіб проти пістряка мусить атакувати взаємне ділання тієї системи і приводити до дегенерації кровяні посуди, що підживлюють новотвір так, що тоді клітини пістряка через недостачу крови гинуть.

Коли б ця нова теорія мала завести, то вона захитає добрим іменем дослідників і журналу, що подав ці висліди. Коли вона не завжде, то через те видумання пістрякових хорих ще далеко не доказане. Щойно обсервація підчас літ зможе доказати, чи вживаючи нової методи лікування, можна сподіватися, коли не повного видужання, то бодай успішнішого як досі лікування пістрякової хороби.

Варт було би опублікувати незакінчені, сумісно перевірені висліди, щоб не набирати безвинно хорим жадної дороги лікування.

Др Роман Гоцький.

—o—

Із НАШИХ ЛІТНИЩ.

ЧЕРЧЕ.

З історії заведення. — Малярська вистава. — Деклямаційно-музичний вечір.

Із усіх купелевих місцевостей щораз більше розвивається і підноситься Жвинець-Черче.

Вже здавен-давна приїздили до Черча хворі і купалися в боровині. Аж у 1905 р., коли в Черч. відбувалися великі військові маневри, лікарі зацікавилися лікувальними прикметами черчанських болот. Дійшли до висновку, що є там багато цілющих складників. Тому повели пертрактації, щоб із Черча зробити другі Піщани. Навіть заключили були із громадою контракт на тридцять літ, одначе тодішній Краєвий Виділ умови не затвердив. Щойно по війні кількох господарів за почином управителя місцевої школи П. Бігуса заложили приватну спілку, щоб вихіснувати лікувальні сили Черча. Але через брак капіталу спілка не могла якслід розвивтися і найшлася у великих фінансових труднощах. Саме тоді приїхав до Черча теперішній головний директор Заведення Л. Лепкий та ред. Ф. Федорців і дотеперішні спільники звернулися до них, щоб вони рятували їх почин.

І справді оба вони почали пропаганду у пресі і при допомозі през. К. Левицького заснувано нову спілку із більшим капіталом. Тяжко приходилося спочатку працювати, щоб не тільки утримати заведення, але і щоб його поступнево уліпшувати. І так через незвичайно ощадну господарку (дирекція кілька літ не брала платень) сплачено всі довги і приведено заведення до гідного стану. Тепер щораз збільшається фреквенція гостей.

Крім незвичайних лікувальних спроможностей дає Черче і гарно проведений час. Ось саме тепер відбувається у віллі п. Турини вистава образів наших найкращих малярів. На перше місце вибивається С. Гординський; його праці незвичайно чіткі і повні внутрішнього життя. Найбільше виставив молодий маляр Іванюк, якого монотипії роблять гарне вражіння на гостях.

Дещо замазану картину дає цикль праць Хмелюка. Крім гарних і чистих речей, як портрет бандуриста Ємця, кількох актів і пивактів, решта виглядає досить нецікаво.

Сам упорядчик і ініціятор вистави Турин виставляє теж кілька своїх праць. Його пейзаж налитий гарячим життям; має теж інші праці, як „мертву природу".

Перфецький дав проекти ілюстрацій до драми: Пропаща грамота. Бутович виставив цікаві композиції костюмів до народнього вертепу. На одно із перших місць на виставі вибивається могутня картина — візія О. Кульчицької: „УСС" і портрет стрільчині.

Музикова виставляє пейзажі з Ніцеї та Парижу, а Рубісова гарні графіки.

Назагал вистава робить дуже корисне вражіння і напевне всі, що перебувають в Черчі, її оглянуть.

Другою імпрезою був концерт скрипачки Шлапаківни Зборовської. Хоч техніка у неї вироблена, але твори в її виконанні виходять дуже грачасті, рубані.

Здавна заповіджений і всіми нетерпляче сподіваний мистецький вечір Лесі Кривіцької при співучасті Рени Яросевич і д-ра Нижанківського прийшов із великим успіхом у пятницю 24. VII. при битком набитій салі Палатки.

Леся Кривіцька, дотепер найкраща українська драматична артистка, посвятилася в останніх часах годовно деклямації та рецитації. І так, як на сцені викликувала бурю захоплення своєю високомистецькою грою, так і тепер збирає лаври деклямацією. Про висоту мистецького рівня її деклямації можуть послужити слова нашого визначного письменника Б. Лепкого, що розплакався від надміру вражіння, коли Кривіцька продеклямувала його „З чужини". Кожна рецитація була прецизно вишліфована, а мельодеклямації ще раз свідчили, що наша сцена втратила одного із своїх найбільших мистців."

Крім Кривіцької виступила ще із сольоспівом молода, незвичайно талановита співачка Рена Яросевич, що справді із мистецьким відчуттям та фінезією відспівала Шопенів „Жаль". Голос солістки це широка гама тонів, які так і домагаються, щоб їх упорядкувати, вложити у відповідне для них місце, а щойно тоді задзвенять вони повноголосно і викінчено. Треба їй ще доброї школи, бо направду голосові спроможности у неї величезні і шкода булаб, якби такий гарний голос пропав безслідно.

Третя частина мала дещо веселіший характер. Творили її куплети укладу Кривіцької та Галактіона Чіпки. Почули ми про целебса з „Роксоляни", що хотів би розважити себе та не знає, звідки почати, про місцевого Дон Жуана д-ра О., солодкого „дзядзя", що все ходить із цукорками та про всякі черчанські новини.

Побажане було б, щоб такі імпрези відбувалися частіше. Варто було теж або поширити салю Палатки, або ще краще вибудувати нову, бо ця вже не може помістити надміру гостей, і треба було доставляти крісла, а багато гостей відійшло від каси без білетів. **о. х.**

У справі одної конференції.

У звязку з новинкою та статейкою у „Новім Часі" з 1-го серпня про конференцію у справі Всесвітнього Конгресу Миру в Женеві, що відбудась у Львові в четвер 30. ц. м., годжусь зовсім із здвованим запитом редакції „Нового Часу", звідки на цьому запрошенні взялось моє прізвище як члена „Організаційного Комітету". Організатори цієї конференції видрукували запрошення з моїм підписом, не тільки не повідомивши мене про це, але ще й після виразних моїх застережень, що я до ніякого такого Комітету не вступлю і цими справами займатись не буду. Український текст запрошення, яке видрукували без мого відома, мало такі цвітки, як „четверо" або „перебіг (!) конференції". Три тижні тому був у Львові як делегат нової Міжнародньої Мирової Організації у Парижі утвореної під проводом льорда Р. Сесіля, американський професор Дод, запросивши представників преси на журналістичну конференцію. З журналістичного обовязку був я на цій конференції і помістив про неї в „Ділі" інформаційну згадку. Організаційний львівський комітет для цього Конгресу звертався до мене кілька разів за різними інформаціями, пропонуючи мені з ними співпрацю, але я, вказавши їм на різних наших відповідальних діячів, заявив кілька разів рішуче, що сам до Комітету не ввійду і в ніякому разі взяти не міг би без порозуміння з різними нашими організаціями, до яких належу. **М. Рудницький.**

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

з леду. В ній були повирізьблювані казкові печери, що мерехтіли різними барвами, як зачарований княжий терем. Здавалося, що ось-ось і вийде з нього якась княжна або володар морей Нептун із золотою короною на голові, у смарагдовім плащі та з блискучим тризубом у руках. Кругом цих ледових скелистих гір були глибокі вижолобини, наче сховища для водних русалок, що звисали з гори або вистрілювали в гору ледові сталяктити і сталягміти, прикрашені срібними кучерями та фресками.

Від чаром оповитих картин годі було відірватись. Вічно подивляв би їх, якби не морозний вітер і проникливий дощ. А то, чим ближче підходили ми до стіп водопаду, тим густіше скроплював нас густий дощ і вітер звалював з ніг та запирав віддих. По одязі спливали вже цілі струї води. Лице пашіло вогнем, руки заковяли і студена дриж проникувала ціле тіло. В ухах шуміло нам з такою невгавною силою, неначе невидний дух водопаду промовляв до нас, як колись Господь до Мойсея: „Не підходи сюди, бо місце, де стоїш, це свята земля!"

Ми послухали того таємничого голосу і зворушені видом вернулися помалу до теплої почекальні. В ній загрілися і трохи висушили одяг. Потім піднеслись ліфтом угору і вийшли надвір. Гостинцем спрямувалися до мосту, щоб через нього перейти на другий бік кордону до Канади. Цей луковий залізний міст, що сполучує дві держави, — довгий, 77 м. високий і легкий та стилевий своєю знаменитою конструкцією.

На мості заплатили ми так зв. мостове по 20 центів від особи туди й назад, дістали від пограничної сторожі Злучених Держав П. А. довжелезну й вузьку митну посвідку та перейшли на другий бік ріки. Там канадійська сторожа розірвала ту посвідку на дві частини. Одну з них взяла собі, другу вернула нам. Ми опинилися в Канаді.

Канадійський водопад Ніягари зветься Горе Шуз[1]), тобто Кінська Підкова, бо він має її вигляд. Дорога до нього веде так, що з недалекої віддалі можна було спокійно, без вітру, дощу та оглушливого шуму, приглянутися обом водопадам. Тільки іноді долітав з вітром „капусняк" і легенько скроплював нас.

Зблизька був ніягарський водопад повний жаху. А коли було дивитися на нього оподалік, він ніби усміхався і привітно запрошував до себе. Достоту, як обманливий приятель, що шкірить зуби до тебе, коли нічого не просиш в нього. Але звернися до нього в потребі, то зараз забуде свою приязнь та ще й вилає...

За чвертьгодини ходу зрівнялись ми з канадійським водопадом і були віддалені від нього приблизно на триста кроків. Пред нами відкрився чудовий вид. Канадійський водопад був ширший від американського[2]), що його ми вже передтим оглянули. А також він був багатс імпозантніший. Здалека Горс Шуз приманював до себе своєю небувалою красою. Але зблизька погрожував. Гримів і шумів, як несамовитий. Вода в ньому пінилася в дикий крутіжах і хмарою краплин зрошувала землю, а в зимі покривала її та дерева намороззю. Околиця була через те дуже мальовнича. Дерева виглядали так, немов розцвітались густим сніжно-білим цвітом. Навіть придорожня лямпа покрилася ледом і з неї звисали різної величини та довжині ледові скапи.

На голубому небосхилі сяяло зимове сонце, що розсипало рясне золото проміння і мінливими барвами вогню запалювало самоцвіти на снігу, наморозі, ледових скапах і на хвилях води. Всюди горіли в леді святріздвяні зірки.

А там на горах, над деброю, плила поважно широкою струєю горда Ніягара, та полискувалася на сонці, як просторий лан подільського жита. Хвилями котила свої води над саму пропасть, куди вони падали з шаленим грюкотом і шумом.

Тут і там видніють на Ніягарі острови, мов свіжо зоране, чорне подільське поле. На них кілька голих дерев. По обох берегах ріки розсілися, як вздовж широкого гостинця, чепурні американські хатки і приглядаються до себе у дзеркалі води.

(Далі буде).

[1]) Horse shoe = „Дім. солодкий дім!"

[2]) Канадійський водопад Горс Шуз є 578 м. широкий і 48 м. високий, а мериканський водопад є тільки 325 м. широкий і 50 м. високий.



ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

До китайської провінції Квангсі плине одна американська канонірка та одна британська, щоб заопікуватися чужинцями.

Палестинський найвищий суд скасував контрибуцію 5.000 фунтів, яку високий комісар наложив на місто Газу, переступаючи свої повноваги.

В Англії відложено розправу проти замаховця Мек Магона до найближчої сесії трибуналу зі суддями присяжними.

Німецьке посольство у Відні звертає увагу в комунікаті, що між 50-ма арештованими за маніфестації підчас олімпійського свята є лише один німецький громадянин.

Англія заключила новий торговельний договір зі СССР.

У Німеччині почався в Дармштаді процес проти 7-ох членів анархістичної організації.

В Палестині ушкоджено у 2-х місцях нафтовий рурогін.

ВАЛЄНСІЯ ТАКИ В РУКАХ УРЯДУ?

ЛЬОНДОН, 31. 7. Райтер. Не зважаючи на поголоски з повстанчих кол, **Валєнсія залишилася в урядових руках і має правильну сполуку з Мадридом.**

РИМ, 31. 7. ПАТ. Кореспонденгові видання „Попольо ді Рома" сказав ген. Франко м. ін.: „В наших руках уся Андалюзія та атлантійські й середземноморські побережа за винятком Малаги.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелєринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на перехування літом. 10—?**

— **Живець Черче,** вілла „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 5—10

— **Не треба легковажити** найменшої рани ані скалічення, бо занечищена землею рана дуже часто є причиною тяжкої недуги. Особливо часті бувають випадки недуги стовпняка, яка в 75 відсотках є смертельна. В таких випадках треба застосувати вприск проти стовпняка. Бацилі цієї недуги живуть дуже довго в землі. Таку пересторогу дає санітарна служба здоровля для літників.

— **Жінки у високих школах.** На загальне число слухачів 16 академічних і 8 неакадемічних вищих шкіл припадає в Польщі 13.447 жінок, що становить 28 відсотків. У порівнянні з іншими європейськими краями це найвищий відсоток, коли зважити, що у високих школах Чехословаччини студіює 13.4 прц., Німеччини 13.7 прц., Італії 14 прц., Англії 23.6 прц. Одні тільки Совіти мають більший відсоток жіноцтва на вищих студіях, бо аж 36.5 прц., але ледви чи ті школи можна назвати високими.

— **Урядові години по всіх державних урядах** будуть від тепер тривати від год. 10. до 12. Таке зарядив премієр, щоб уможливити інтересантів від втрати часу, на яку вони наражені, коли розпитують про урядові години у тому чи іншому бюрі. Сторони з провінції слід приймати і поза урядовими годинами.

— **Кілько кін у Польщі?** Згідно з даними фільмового бюра було в 1935 р. у Польщі 722 кіна, з них 628 звукових, обчислених на 257.370 місць.

— **Без печі, щоденно свіжий хліб.** Це можна зробити тоді, коли найдеться спосіб, щоби хліб не черствів. Хліб черствіє не тому, що сохне, тільки тому, що крохмаль, який є в муці, склейстрований при печенню, кристалізується назад у крохмаль. Щоби ту кристалізацію спинити, треба тримати хліб у температурі повище 30 ступнів. Такі спроби переводив один німецький інжинір. Ціла заковика в тому, що продукція такого зимного леду, який фабрикується з скропленого двокисня вугля коштувала би більше ніж свіже печення хліба.

— **І підчас посухи ростуть „домиі людове" на галицьких землях.** Недавно посвятили вугольний камінь під „людовий дім" у Зубрці, пов. Бучач. У селі Вовківцях, пов. Збараж, закінчили будову дому людового, в заліщицькім повіті побудували людовий дім у Лятачі та Бураківці, починають будувати в селі Якубівці. Доми людове будують часто по селах, де є кілька поляків. Дуже часто в таких селах нема читальні „Просвіти", хоч село в більшости українське.

— **„Стара шляхта — в новій шаті".** Газета „Всхуд" описує з великим ентузіязмом посвячення площі під будову костела в Комарниках, турчанського повіту. При тій нагоді довідуємося, що в Турчанщині істнує навіть „Комітет шляхти загродовей". Словом, і на шляхту прийшла мода в демократичній Польщі. Довго чекали „шпрачки", аж врешті дозволили їм стягнути навіть близько пана старости, згідно з традицією, що „шляхціц на загродзе рувни воєводзе", хоч, що правда, воєводи там не було. Одне тут тільки цікаве: Що сказали би предки цієї шляхти з Комарник, які мали зовсім інші релігійні й національні вірування?!

— **90.000 дітей** переїхало залізницею в одній тільки львівській дирекції, підчас безплатних поїздок у місяці липні.

— **Дощ у Львові почав падати** в четвер вечором і падав кількома поворотами цілу ніч. В пятницю стало лекше віддихати, бо не було вже спеки. Захмарення і духота заповідають дальші дощі.

— **Вовчиця загризла на смерть хлопця.** Цей страшний випадок склався в Зимній Воді у віллі „Мруфка". Спущена з ланцюха собака-вовчиця кинулась на 5-літнього хлопця Романа Храмцева і перегризла йому горло.

— **Пані рабінова Ляйферова хотіла перепачкувати** 80 фунтів штерлінгів, виїжджаючи з Чехословаччини через Вороненку, а зловлена оправдувалася, що хотіла лише переїхати до Румунії, та всіла до нетранзитного воза та що не знає польських девізових приписів. Засудили її на 2 тижні арешту і 20 зол. гривни.

— **Польські селяни хотіли злінчувати** пяного робітника зі села Чонсьовізна, що ранив двох товаришів. Поліція, що його ескортувала, дала сальву до юрби, ранила 3-х робітників.

— **Страйк робітників тартаків** у Синевідську Вижнім поширюється. Первісно обняв він 700 робітників „Малопольської Державної Спілки", опісля прилучився до них персонал тартаку „Гоцуля". Йде про підвишку платень.

— **Скільки мешканців у Рівному.** Як каже останій статистичний бюлетень, рівенський магістрат нараховує на 1. червня ц. р. постійних мешканців м. Рівного 52.734.

— **Вертаються до релігій.** „Чеське Слово" подає цікаву вістку, що в Празі можна завважити останніми роками масовий поворот безвірісповідних до релігій. В році 1934 тільки 80 осіб покинуло релігію, зате 2710 осіб повернулося до релігій. Завважили, що до релігій вертаються люди між 30 і 50 роком життя, покидають релігію молоді люди, що не мають навіть 30 років.

— **Ванду Парилевичеву перевезли до вязниці** св. Михайла в Кракові. Мотив перенесення обвинуваченої — це свобода і вигода слідства, як пояснюють відповідальні чинники. Де відбудеться процес, — ще невідомо.

— **Ще один Барановський.** Перед варшавським городським судом ведеться розправа проти якогось Андрія Барановського, обвинуваченого за шантаж. Барановський, як „фордансер" нічних льокалів шантажував жінки, домагаючися грошей за утримання в тайні романтичних переживань своїх жертв. Обвинуваченій до вини не признається, однак у його мешканні найшли багато листів, що його компромітують.

— **Добрий спільник.** Варшавський „комбінатор" Вольф Курлянд хотів легким способом дійти до маєтку. Він вишукував багатих спільників і будував доми. Коли дім уже був побудований, Курлянд давав підписувати наївним спільникам чистий папір, на якому виписував потім декларацію, що спільник не має жадних претенсій до новозбудованого будинку. Врешті справою занявся суд і тепер Курлянд матиме спільників, але вже в домі вязничнім.

— **Замісць золота — нафта** стала гарячкою американців. Американські геольоги рішили, що на Алясці є нафтові джерела. І вже утворилося в Льос Анджельос акційне товариство з капіталом 300 тисяч доларів. Не є виключене, що почнеться тепер знов мандрівка ризикантів на Аляску за нафтою, як колись гнала їх туди гарячка золота.

— **Німеччина гостить** у себе 33 учительки і 36 учителів з Туреччини, що хочуть запізнатися зі способами виховування молоді в цілій Німеччині. Близько міста Кольонії отворили вакаційний табор, до якого приїхали французькі студенти, щоби приглянутися, як виглядає теперішній господарський устрій нової Німеччини.

— **Люди, що не люблять кіна.** Істнують в Европі держави, в яких зовсім нема кіна. Це мале князівство Ліхтенштайн на кордоні Австрії та Швайцарії, що має близько 11 тисяч мешканців і незалежна республіка Сан Маріно в Італії, що має 14 тисяч населення. Один підприємець, що заложив був кіно в Сан Маріно збанкротував по трьох місяцях.

— **Важна причина.** Черновецький „Час" подає, що румунська влада відсунула громадські вибори на Буковині на необмежений час, бо не має на це грошей.

— **Малолітні кати.** До чого доводить марксівське виховання, зокрема комуністична етика, вказують не це недавні події в Еспанії, які заморожують кров у жилах. У Мадриді істнує міліція, до якої належать підростки від 14 років і вище. Вони мають у своїх руках погранічну владу і мають навіть право розстрілювати підозрілих противників „людового фронту". Розуміється здегенеровані підростки користають з цього і стріляють до людей як до зайців. Занимаються тим також молоді дівчата...

— **До таборів.** Справу прокадзувальників підчас процесів було все тяжко розвязати. Треба було добре застановлятись скільки і яких найконечніших речей взяти із собою, щоб надто не обтяжувати себе, хоча і так усе ще було всього за багато. Справу кулінарну розвязують ідеально зупи у кістках у 20 родах, грибковий сос у кістках, кістки буліонові, горохівки у звоях зі знаком Кнорр, тому, що вони не тільки знамениті, смашні і легкі до приладжування, але також тому, що до них не потреба вже жадних інших принрав. Їх ідеально перевозити, при тім вони незвичайно дешеві. Кухарка непотрібна, бо перепис є на кожнім опакуванні. Завдяки легкому приладжуванню кожної страви, кістки Кнорр дають змогу кожному легко прохарчуватись.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „НА ЗГАРИЩАХ ЩАСТЯ", „НА ХВИЛІ СПОГАДІВ".

Перша із цих фільм любовна історія, перемішана із війною, картинами сільського побуту та т. зв. сальонковими сценами, а дуже гарними моментами, головно картинами природи. Друга фільма з Гері Купером це знову після „Ібетсона" одне з найкращих креацій цього талановитого артиста. Сюжет запозичений з якоїсь американської пєси, цікавий, добре переведений. Бачимо тут тип змарнованого зайдиголови та зобілки, що через нещасливе кохання стає пяницею, а водночас завдяки незвичайній дбайливости своєї доброї, чесної жінки перероджується духово. Майстерно вображена оцена спогадів, які виринають в умі молодого дентиста, коли він має перед собою як пацієнта свого колишнього суперника, що відобрав йому кохану. Дуже добре передала ролю кокетки Фей Рей.

КІНО „КОПЕРНИК": „ЧУ ЧІН ЧАВ".

Казка про купця Абібабу та 40 розбійників зображена, як проведена подія, зовсім реалістично. Фільма зроблена на підставі англійської пєси, що безпосередньо після війни мала небувалий успіх у Льондоні, де грали її 5 років без перерви щодня. Пєса ця нагадує опера, нагадує балет а проте має дуже живу, цікаву акцію. Фантастичні моменти використані так, щоб глядач не мав вражіння звичайної казки, а правдивої історії, що й досі може трапитись у тих арабських країнах, де живуть люди з безмірними маєтками, невільниками, верблюдами та на тлі екзотичної природи. Фільма може захопити однаково старших, як і дітей. Дві головні ролі грають німецький артист Фріц Кортнер та китаянка Мей Вонг.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ОДЯГ НА 50 КІЛЬО.

В англійській фільмі „Вогонь над Англією", яку виставили недавно в Льондоні, головну ролю королеви Єлисавети грала артистка Фльора Робсон. Треба було зберегти історичну традицію й одягти артистку „вірно". Перед кожною фільмовою знимкою вона починала одягатись кілька годин раніше. Двірська сукня королеви важила... 50 кільо!

МАШИНІСТКИ В РОЛІ СТРІЛЬЦІВ.

У місті Канзас вийшов розпорядок, щоб усі машиністки і стенотиписткі, які працюють у поліційних бюрах почали вчитись стріляти. Наказ цей вийшов у звязку з фактом, що в останніх часах гангстери напали на бюро машиністок і ограбили бюро, а вони не могли боронитись.

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Новий шкільний рік. Українська гімназія в Кременці, перебороловши тяжку матеріяльну кризу останніх років, розпочинає з новим шкільним роком навчання з добірним складом учителів. Оплата науки значно знижена. Здібні учні матимуть ще спеціяльні знижки. Є надія на привернення прав державних шкіл. (Тепер здавали матуру при духовній семінарії).

Нове товариство. Адміністраційна влада не дала дозволу на заснування „Т-ва Вихованців Української Гім. назви у Кременці". Зате зареєструвала статут „Т-ва Приятельників Кремянецької Української Гімназії".

ЧЕРЧЕ.

Рідношкільний фестин відбувся у Черчі в неділю дн. 7. в поблизькім лісу. Всі точки були дуже солідно приготовані. Велике враження зробила вистава „Степові казки", підготована студ. М. Гіцьким. Гарного настрою не зіпсували злобно-некультурні випади місцевих „людовофронтівців", які намагалися зменшити успіх рідношкільної молоді, що із шаблями та крісами (справді деревляними) стрункo стояла на „позір", коли маєстатично йшли звуки національного гимну.

—o—

Спорт.

ГОМІН ОЛІМПІЙСЬКОГО ДЗВОНУ.

Сьогодні загорить від олімпійського смолоскину вічним полумям олімпійська ватра на величавім берлінськім стадіоні, а гомін дзвону сповістить світові про початок Олімпіяди.

Очі всіх спортовців світу звернуться в сторону Берліна і в думках бачитимуть, як переможець маратону на першій повоєнній Олімпіяді, грек Спиридон Льоіс, перебігає останній кільометр великої дороги і останнім вогнем запалює олімпійську ватру.

Попередня Олімпіяда в Лос Анджельос не викликувала такого могутнього захоплення, що теперішня, хоч американці мистці в уладжуванні й реклямуванні спортових імпрез.

Популярність берлінської Олімпіяди не випливає з реклямових тріків. Її причини куди глибші, а саме Олімпіяда в Німеччині найкраще з усіх переведених досі олімпійських змагань підтворює кастрій давніх грецьких олімпійських ігрищ. Німці, не забуваючи про те, що Ігрища є теж важним чинником міжнародньої пропаганди, в першу чергу звернули увагу на те, щоб олімпійські ігрища в нічому не затрачували характеру гігантної спортової імпрези. Найкращий доказ — це участь 6.800 німецьких змагунів в ігрищах! Спортове життя молодих німців в різних спортових, рухливових чи військових союзах найкраще відповідає побутові давньої Еллади, а вони самі є немов відзеркаленням геленських спортовців.

Цьогорічна Олімпіяда заповідається імпозантно, хоч жиди й ріжні „людові фронти" доложили чимало зусиль, щоби збойкотувати Олімпіяду в гітлерівській Німеччині. Як знаємо, деякі змагуни (між іншими теж деякі польські жиди) відмовились від участи в Олімпіяді, зате багато держав вислало сильно заступлені репрезентації. Дуже чисельна є американська дружина, що має 500 осіб! Неодин світовий рекорд буде побитий неодин новий упаде. Сензаційно заповідається виступ спортовців Далекого Сходу: японців і китайців.

Програма олімпійських ігрищ обіймає всі ділянки спорту, а саме: легкоатлетику, дужання, бокс, ключництво, стріляння плавання, спортові ігри, руханку, веслярство, шерм і т. д. і т. д. Крім цього кожного дня відбуватимуться конгреси в поодиноких спортових ділянок.

Замкнення Ігрищ і роздача нагород відбудеться 16. серпня. Українці на Олімпіяді є в ролі посторонніх глядачів, бо участь в Ігрищах беруть тільки державні народи. Українські змагуни виступають на Олімпіяді, як американці, румуни... і ні в олімпійськім селі, ні на стадіоні не матимуть жовто-блакитні прапори.

Всеж таки українці спортовці не сміють зражуватися цілими перепонами, але працювати далі над піднесенням рівня українського спорту, щоб тоді, коли й ми матимемо брати участь в Ігрищах, не були ми посміховищем на останніх місцях, але реваляцією, щоб український спорт був на устах всіх. Одначе тут не поможе ніякі напружання, тільки треба послідовної і витревалої праці!

Р. С.

УКРАЇНА — Р. К. С.

В неділю 2. серпня ц. р. відбудуться товариські змагання між цими дружинами на ґрунті Р. К. С-у на Богданівці. Початок змагань в год. 5-ій пополудні.

В год. 3-ій попередять змагання молодших дружин.

ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ В ЛУЦЬКУ.

В змаганнях взяло участь 6 спортових організацій Луцька: український клюб „Стир", „Т-во Веслярське", жид. „Гасмонея", клюби поштовий, військовий і поліційний.

Перше місце здобув український клюб „Стир", зокрема: **І. місце** (В. Харченко) в плаванні на 100 метрів класичним стилем; **ІІ. місце** — на 400 м. (В. Харченко). **І. місце** — на 2000 м. (В. Харченко); **ІІ. місце** в скоку з трамполіни (Пашук).

Треба додати, що й І. місце в плаванні на 400 м. здобув для поштового клюбу теж українець — Холявірський. (Нова Доба).

ШМЕЛІНГ — БРАДДОК.

Боксерські змагання між Шмелінгом і Браддоком за мистецтво світа відбудуться остаточно 26. вересня ц. р. у Нью Йорку.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Львів, липень-серпень 1936.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС Львів, неділя 26. липня 1936. Р. XVI. Ч. 29-30.

—o—

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Косів.

1. VIII. Лев в Абісинії.
2. VIII. Катерина.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

1. VIII. Станиславів.
2. VIII. Надвірна.

Великий Театр:

Неділя вимкнений.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 1. VIII. год. 8. веч. „Мало що не між пошлюбна".

КІНА.

АПОЛЬО: „Швайцарія горить — Відьгельм Тель", у головній ролі Конрад Файдт.

АТЛЯНТИК: „Любов у полі".

ВАНДА: „Буря над Андами".

ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що годовик робить в ночі".

КАСІНО: „Бродвей Біл".

КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чав" з Анною-Мей-Вонг".

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвацину щастя".

МЕТРО: Леди вчора" і „Людина, що продала голову".

МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додеж на фронті".

МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".

ПАКС: Неділя.

ПАЛЯС: „На ятариицах щастя" і „На хвилі спогадів".

ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Флін і Флін".

РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".

СВІТ: „Наскок на Конго".

СТИЛЕВЕ: „Ніч на трансатлянтику" і ревія.

ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".

УТІХА: „Нічна стежа" і ревія.

ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Бенанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Субота, 1. серпня 1936.

Відень (506,8) 18.00 Концерт, 19.10 Старовіденська комедія, 23.25 Танкова музика, **Брюсель** (483,9) 17.15, 23.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 16.50 Сольо на саксофоні, 17.15 Сучасна швайцарська музика, **Париж** (1648) 18.30, 23.50 Легка музика, 20.30 „Ля Травіата" — опера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 6.00 Олімпійські фанфари, 11.30 Торжественний акт посвячення, 14.00 Популярна музика, 16.00 Відкриття XI. Олімпійських Ігрищ, 15.00 Солісти, 22.15 Нічна музика, **Букарешт** (364,8) 17.15, 21.15 Концерт. 20.20 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 17.25 Сальонова музика, 22.10 Циганська музика, **Мілянo** (365,6) 20.45 Океанія — муз. комедія, **Рим** (420,8) 21.30 Симф. концерт.

Неділя, 2. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.00 Сальцбурський фестіваль, 12.40 Вступ до Олімпіяди, 11.40 Камеральна музика, **Брюсель** (483,9) 17.00 Танкова музика, 20.00 Камеральна музика, **Прага** (470,2) 12.45 Легка музика, 20.40 чеські нар. пісні, **Париж** (1648) 14.45 Симфонічний концерт, 17.00, 23.30 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Беседа музика. 20.00 Вечірня муз., **Букарешт** (364,5) 11.45 Національна музика, 20.00 Сальонова музика, **Будапешт** (549.5) 13.55, 22.30 Циганська музика, 20.40 Оперетові мельодії, **Мілянo** (368,6) 20.40 Концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Опера, 22.00 Хореографічна байка.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 1. серпня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд видавництв, 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вісти, 15.45 Авдиція для молодших дітей, 16.00 Фортеп. реціталь, 16.30 Спів. 17.00 Відкриття Олімпійських Ігрищ, 18.00 Сільва рерук, 18.05 Легкі пісні. 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальні гутірка, 19.00 Концерт, 20.15 Авдиція для полячів за кордоном, 20.45 Вечірній дневник, 10.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрип. реціталь, 21.30 Радіова гротеска. 22.00 Олімпійські вісти, 22.30 Спортові вісти, 22.35 Легка музика.

Неділя, 2. серпня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.05, 14.30 Авдиція для села, 8.45 Ранішній дневник, 9.00 Різні мельодії — з гр. пл., 10.00 Посвячення прапору, 11.00 Польська творчість з гр. пл., 11.45 Людина, яка купила образ, 12.05 Музичний поранок, 13.00 Обрадовий народній рік, 15.20 Концерт з гр. пл., 15.25 Реклама P.P.O., 15.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 17.30 З XI. Олімпіяди в Берліні — біг на 10.000 метрів, 18.05 „Підвечірок при мікрофоні" — концерт, 19.55 Скрип. реціталь, 20.25 Легіонова поезія, 21.00 Осіння галузка, 21.45 Легка музика, 22.00 Вісти з XI. Олімпіяди у Берліні, 22.30 Спортові вісти, 22.35 Танк. музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.73—89.30, Доляри американські 5.31 — 5.28, Дол. канад. 5.29.50 — 5.26.50, Фльорени голянд. 361.07 — 359.35, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.39 — 172.75, Фунти анґл. 26.69 — 26.53, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.01—19.80, Корони данські 119.09, 118.25, Корони норв. 134.03—133.00, Кор. шв. 137.58—136.60, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 96, Вугель 13.25, Ліліпоп 12, Габербуш 42.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63. 4 прем. 48.25—47.95, 7 стаб. 46.50—47.

Збіже.

Ціни ввоко Львів	від	до
Пшениця одн.	18.50	19.00
Пшениця зб.	17.75	18.25
Жито Стандарт І.	12.25	12.50
Жито Стандарт ІІ.	12.25	12.50
Ячмінь одн.	14.75	15.00
Ячмінь на мливо	14.25	14.50
Ячмінь паст.	13.25	13.50
Ріпак зимовий ex 1936	33.00	34.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 31. липня ц. р. кооперативам платив за: ввоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0.14 „
1 к. яєць	2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 31. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, ввоко подвір птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.05 „
Курки без остріг І. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів різнуве не приймає.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Дім Банковий

Г. і А. ҐРІНДЛІНҐЕР

У ЛЬВОВІ

переніс свої бюра до нового льоналю при вул.

ЛЕҐІОНІВ 9. Тел. 275-42

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка легкою методою французької і німецької цін. Домагальчів 3, м. 1. 2403, 2—0

РІЖНІ

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ СІТОК дротяних, ліжок, матрацїв і отоман в одним дні, також дезинфекція найдешевше у фабриці ЗАКС, Ліндого 6.

ЛІЖКО КУХОННЕ зол. 7, полеве 10, сіткове 15, панцірове 20, дитячі 25, отомана 20, канапа 25, 3 подушки з трави 15, волосінні 40, тапчан 50 — тільки у фабриці Закс, Ліндого 6. 2437, 4—4

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 33-73

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 172 (14.421). Львів, неділя 2. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Еспанські посольства визнають повстанчий уряд.

БУДАПЕШТ, 1. 8. ПАТ. Еспанський шарже д' афер дон Карльос Аркос Куадра віддав посольство і консулят в Барсельоні до диспозиції тимчасового повстанчого уряду в Буріос.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛІ, 1. 8. ПАТ. Перший секретар еспанського посольства подався до димісії; від тепер буде він заступати повстанчий уряд з Бургос.

АСУНСІОН, 1. 8. ПАТ. Еспан. посол і секретар посольства подалися до димісії.

РИГА, 1. 8. ПАТ. Еспанський шарже д' афер подався до димісії.

БРЮССЕЛЯ, 1. 8. ПАТ. Вістка про димісію еспанських дипльомат. представників при бельг. уряді потверджується. Вони не хотіли співділати при закупні зброї для мадридського уряду.

КАЗАБЛЯНКА, 1. 8. ПАТ. Ген. консуль Еспанії в Рабаті Онтіверос і Ля Плява та віцеконсуль де Гаріс зложили димісію.

НОТИФІКАЦІЯ ПОВСТАНЧОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Представники повстанчого уряду повідомили уряди В. Британії, Італії та Франції (та передвчора також Японії та Португалії), що в Бургос уконституувався уряд під назвою „хунта національної оборони".

Італійські літаки в еспанському Мароко.

ОРАН, 1. 8. ПАТ. Як подають з Мелілі, з 21 літаків що вилетіли з Італії, 18 причалило в еспанському Мароко.

ПАРИЖ, 1. 8. Авас. До м. Надор (еспан. Мароко) причалило 14 італійських літаків того самого типу, що літак, який розбився в Альжирі.

ЛІТАКИ Є ПРИВАТНІ.

ОРАН, 1. 8. ПАТ. 6-ох італійських летунів, що причалили з Альжирі, заявили, що їх винайняла одна італійська фірма, щоб конвоювали літак.

ЩО НА ТЕ РИМ?

РИМ, 1. 8. Авас. Тутешні міродайні кола заявляють, що їм нічого невідомо про перелет італ. літаків до Марока. Римський уряд зарядив слідство.

І ПАРИЖ?

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. У своїй великій промові на тему закордонної політики мін. Дельбос згадав м. ін., що мадридський уряд муситься уважати легальним. До Еспанії, що лучить Францію з її північно-африканськими кольоніями, мусить франц. уряд ставитися прихильно, але ніякої зброї туди не посилав.

У справі італійських літаків мін. Дельбос не хоче висловлюватися, доки не знає висліду слідства.

СТАНОВИЩЕ БЕЛЬГІЇ.

БРЮССЕЛЬ, 1. 8. ПАТ. Бельгійська рада міністрів ствердила, що еспан. уряд замовив у Бельгії зброю. Більшість міністрів є за тим, щоб заборонити вивіз зброї до Еспанії.

Перед міжнародньою конференцією в еспанській справі?

ПАРИЖ, 1. 8. Авас. Розійшлися чутки, що французький уряд поставить внесок скликати міжнародню конференцію у справі Танжеру, у якій три заінтересовані великодержави: Франція, Англія та Італія зобовязалися би не мішатися до еспанських справ. Франц. уряд вирішить цю справу нині.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на ложе жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві вложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

70 ЧУЖИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ У ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Як подає „Ле Жур", на еспанських водах є під цю пору 30 британських морських одиниць, 12 французьких, 7—8 італійських, 4—5 німецьких, 2 американські та 2 португальські — разом 60—70 воєнних кораблів, не беручи в рахубу британських, висланих з Мальти до Гібральтару. Така концентрація воєнної фльоти не має — на думку часопису — прецеденсу в історії нашого століття.

Димісія катальонського уряду.

БАРСЕЛЬОНА, 1. 8. ПАТ. Премієр Каталонії Компаніс подався до димісії, щоб дати змогу утворити уряд на ширшій основі, що відповів би теперішнім завданням та знищив фашизм. Предсідник катал. парляменту Казановас творить новий кабінет.

Бої у Ґібральтарському проливі.

КАЗАБЛЯНКА, 1. 8. ПАТ. Кружляк „Хаїме I" заявив головній кватирі повстанців, що хоче їй піддатися. Повстанці поставили такі умовини: залога має арештувати теперішню команду і підчинитися старшинам. Відповіди дотепер нема.

6 підводних човнів з базою в Танжері намагається не допустити транспортів з Марока до Еспанії, тому повстанці пересилають інтенсивно війська понад проливом літаками. 28. липня затоплено республиканський нафтовий транспортовець. Того самого дня урядові кружляки бомбардували Севту й Мелілю; серед цивільного населення чимало збитих і ранених. Повстанчі літаки і батерії завзято відстрілювалися і ушкодили один республиканський кружляк.

ПОВСТАНЦІ ПІД МАДРИДОМ?

ЛІССАБОНА, 1. 8. ПАТ. Повстанці твердять, що постійно зближуються до Мадриду; одна кольона заняла Ель Пардо (18 км. від столиці), інші віддалені від Мадриду не більше як на 30 км.

РАБАТ, 1. 8. ПАТ. Війська ґен. Франко заняли місто Кастельйон де ля Пляна, якого залога прилучилася до них. Тепер наступають на Теруель.

ЕСПАНСЬКИЙ КНЯЗЬ КРОВИ СЕРЕД ПОВСТАНЦІВ.

МАДРИД, 1. 8. ПАТ. З Анде повідомляють, що до Еспанії виїхав князь Дон Карльос

Присилайте передплату!

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

ДВА ФРОНТИ.

Львів, 1. серпня 1936.

Коли серед формуючої української політичної думки виринула насамперед теза, що світ іде до поділу на два ворожі фронти — совітський і протисовітський — і що місце українців у тому останньому, протисовітському фронті, — то у відповідь чули ми чимало іронічних уваг. Головний замах проти такої тези це буцім то упрощування справи: годі, мовляв, проводити крізь держави й народи якусь одну генеральну лінію поділу, коли інтереси тих держав і народів страшенно складні поплутані й взаємно зазублені. Як найважніший аргумент, що ніколи до такого поділу на два великі світові фронти дійти не може, чували ми пригадку на історичні факти про міжнародню співпрацю держав з цілком різними, інколи взаємно суперечними суспільними устроями. Знаємо: адже з Росією Олександра III. заключив військово-політичний союз той премієр III-ої французької республики (Фрейсіне), в якого кабінеті засідали навіть французькі радикали, а у світовій війні станули проти себе Німеччина і Росія, обидві мілітаристичні імперії з близько посвяченими династіями. Знаємо, що першою европейською великодержавою, що навязала „приязні" звязки з Совітами, була фашистівська Італія і що досить було „аншлюсового" камінчика, щоб спотикнулось об нього приязнь ідеольоґічно споріднених держав, Італії та Німеччини, безпосередньо після голосно реклямованої зустрічі Гітлера й Муссолінія.

Все воно відомі речі. Відома теж річ, що не зна у всесвітній історії, в історії держав і суспільних рухів, ніяких непорушних і цуглих норм і що міжнародніх відносин не можна втиснути у ніякі формули. Пливкість напрямків і течій це просто відбитка вічно мінливого життя. А проте існує льоґіка подій та обовязує до висновків: ті висновки у свою чергу можуть бути тільки гіпотезами, які не діждуться здійснення, — але й можуть бути дороговказами на шляху націй. Сьогодні не тільки нема ніяких даних, що теза про назріваючий поділ світа на два фронти, ця теза, яка лягла в основу сучасної української політичної думки, це тільки плід фантазії і висліз власного побожного бажання, але навпаки: розвиток подій дає що раз більше доказів на її правильність. Не слід тільки відходити до великих історичних явищ з годинником у руці, треба позбутись психіки боєка, який бачив перед собою тільки маленький відтинок фронту і рахував світову війну вирішував відповідно до успіхів чи невдач на тому відтинку, — треба врешті рахуватись з тим, що чимало подій, які стають сенсаціями політичного дня, це тільки малозначні епізоди. Треба теж завжди тямити, що політичні цілі скриті інколи дуже глибоко й дбайливо за тактичними маневрами.

Покищо всі знаки на землі й небі вказують на те, що характеристичною рисою післявоєнних часів це конфлікт поміж тими вимогами, які ставлять геополітичні умовини поодиноких країв, — географічне положення і сусіди, — та натиском новіх ідеольоґічних течій, невідомих у минулому столітті, в усякому разі неістнуючих, як міжнародній чинник. Передвоєнні методи дипльомації по суті залишились ніби ті самі, бо паравану „лояльности" Ліги Націй ніхто чейже вже не бере поважно. Але явився такий новий чинник як III. Інтернаціонал: коли II. Інтернаціонал збанкротував у моменті, як німецька соціял-демократія голосувала за збільшенням військовим будяетом, всі соціялісти світа пішли боронити не своїх національних проґрам в конфлікті своїх батьківщин —

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 21—25

то III. Інтернаціонал дбав вже про найтіснішу практичну кооперацію лівих елементів в усьому світі. Геніяльний маневр VII. конгресу Коміntерну з проголошенням „спільних фронтів" довів до практичних наслідків, які у свою чергу посунули еволюцію подій добрий кусень вперед: вперед, в дорозі *ідеольогічної диференціяції світа.* І в цій диференціяції щораз виразніше виказується, що давні погляди на інтереси поодиноких держав мусять підлягати ревізії: що приходиться шукати не тільки сокників згідно з вимогами своєї географії, але і *згідно з ідейним змістом своєї держави.* Кампанія, яку повели у всьому світі большевики у звязку з абісинською історією проти Італії не як проти держави, а як проти фашистівського центру, — поміч, яку тихцем лівий французький уряд дав лівому урядові Еспанії, і тенденцій, що існують в Італії та Німеччині прийти в якийсь спосіб з допомогою еспанським повстанцям, щоб завдати болючий удар комунізмові, — польсько-німецьке порозуміння та ліквідація (бодай на деякий час) австрійського предмету спору між Німеччиною і Італією, — ось ті останні події, які вказують, що на місце гасла ревізіонізму й антиревізіонізму, що досі визначувало місце державам, родиться нове гасло: *за і проти Совітів, за комуну і за націоналізм.*

Народини цього гасла не проходять легко і без болів. Ми далекі від упрощування справи: знаємо, що при поділі світа на два засадничі і непримирні ідейні фронти приходить до чимало трагедій. Такою трагедією є *трагедія демократії.* Бо посередині поміж комунізмом і націоналізмом стоїть демократія: та демократична ідея, яка протиставиться і комунізмові і сучасному націоналізмові. І ту демократію торощать з обох сторін — і комунізм і націоналізм. І на це нема ради. *Стара* демократія, вірна своїм засадам, не зуміла протиставитись успішно, доцільно, комуні. Класичним виразом тієї демократії стала Керенщина. Протиставився комуні щойно націоналізм. Колиж сьогодні різні відміни соціялістів (між ними й наші соціял-демократи і соціял-радикали) зробили своєю методою підтягати всі несоціялістичні групи під фашистівський ярлик („УНДО-фашисти"...) і вважають, що це найпогляніша образа, забувають, що ніхто інший не зродив націоналізму в його нинішній гострій формі, як саме міжнародні соціяльні демократи, своєю млявою і безсилою поставою супроти агресивности комуністів, і що спершу існував російський комунізм, а щойно після нього італійський, мадярський, німецький чи еспанський націоналізм. Націоналізм, як реакція проти комунізму, єдиний у Західній Европі почав боротьбу з комунізмом, таку боротьбу, якої методи зачерплені саме з большевицького арсеналу: агресивність, нетерпимість, терор і насильство.

Ці методи страшні, вони осоружні демократії, бо суперечні з істотою демократії. Але які інші методи можливі і практично доцільні в боротьбі з комуною?! Хто їх перший винайшов, де їх первісне джерело?! І вони мусять існувати, як довго існує московський могутній осередок міжнародньої комуни. Щойно тоді, коли провалиться в усьому світі комуна, щойно тоді, коли затріюмфує здоровий патріотизм народів, і не кляса, а нація стане панівним чинником, щойно тоді прийде і мусить прийти час і на демократизацію нинішніх західно-европейських націоналістичних течій. Сьогодні ситуація така, що не фашизм має відстрашувати людей, а большевизм. Мобілізація протикомуністичного фронту мусить в одну лаву поставити всіх, що є ворогами большевизму. На невтральних нема місця у могутньому процесі диференціяції ідейного обличчя світа.

ік.

Великодержавна політика СССР і комуністичні засади.

Варшавський місячник „Всхуд" видав прецікаву брошуру п. н. „С.С.С.Р. — дійсність". Черпаємо з неї ці уваги, подаючи тільки орієнтаційні наголовки. — Ред.

МІТ І ЛЕГЕНДА ПРО БУДОВУ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ.

СССР можна загально схарактеризувати висловом: подвійність. Бож ця подвійність, найбільше характеристична і неначе фатальна прикмета історичної Росії, ще виразніше виступає з суцільности нинішнього її совітського варіянту.

В першу чергу подвійністю відзначається політика теперішнього большевицького уряду. З незвичайною зручністю (якщо не казати досадніше) ця політика змагає одночасно у двох напрямках: 1) у напрямі доволі льогічної і виразно влекшеної **віднови** історичної Росії на просторі СССР, яка, внаслідок цілої низки причин, була, є і може бути едино півмістичною **автократією** у постаті своєрідного, сцентралізованого **комуністичного февдалізму,** 2) у напрямі підтримування за всяку ціну **легенди соціялізму,** нібито будованого в СССР і **міту пролетарської держави,** яке „вперше в історії людства здійснила мрії найбільших геніїв", себто дивоглядку і погубну для нашої цивілізації теорію Карла Маркса.

Другий напрямок мітотворчої совітської політики має великого союзника поза Совітами. Одначе тому, що входимо знову в ділянку „метафізики" — перестаньмо лише на ствердженні того знаменного факту, надто відомого нині вже усім, які тверезо дивляться нині на загальносвітове положення*).

Щож торкається легенди і мітотворчої (наскрізь комінтернівської) лінії совітської політики — то вона надто відома усім, щоб над нею спинятися.

Слід лише підкреслити, що минулорічні комінтернівські „угодові хопи" щодо „західної демократії" приняли деякі держави (навіть одна велика держава) як „еволюцію совітської політики у напрямі стабілізації Росії" (пригадатиб лише радість деяких французських членів правиці з приводу „апробування" Сталіном французької армії!). Тепер, коли ці „хопи" й „апробати" довели у висліді лише до зміцнення просовітських сил („єдині" і „народні" фронти) згадані держави (й одна великодержава) починають поволи вертати до притомности, хоч до нині ще намагаються спирати свої дипльоматичні потягнення на дуже проблематичній для них мілітарній „могутности" СССР.

*) Ця метафізика взагалі і метафізика московської душі та її світогляду — це надто складні речі та вимагають окремої студії.

ЗАМИЛЮВАННЯ ОЧЕЙ.

Саме тепер, коли пишемо ці слова, ореол „угодовости" та „еволюції" СССР починає виразно бліднути, при чому Москва зовсім не вважає за відповідне цей ореол далі підтримувати, бо мабуть нині після реалізації комінтернівської „угодовости" в центрі Европи, почувається доволі міцно.

Ось напр. енунціяція комінтернівського „чеховака", якогось К. Ґотвальда (гляди: Комуністическій Інтернаціонал ч. 2 з дня 25. І. ц. р. ст. 15—32), яка не залишає ніяких сумнівів щодо закінчення етапу комінтернівської „угодовости". Ґенеральна лінія Коміntерну, опортуністично викривлена зі страху перед Німеччиною та Японією, тепер підлягає „випростуванню" черговій „штивности" у напрямі „систематичного зміцнення **клясової боротьби** на Заході" і планового **саботування** армій навіть в найбільше „демократичних" (себто протинімецьких — підкреслення автора М.) державах, як озброєного „знаряддя буржуазії".

„Чехословак" К. Ґотвальд у своїй енунціяції що звучить мов декрет совітського губернатора, строго забороняє партії, що нею кермує — всякої співпраці з буржуазією — з огляду на „отруту" (Ком. Інт. ч. 2 тамже). Отже знову гострота лінії, комуністична самостійність, праця між „масою", в міру потреби використовування і натягання буржуазних та соціялістичних урядів і боротьба, боротьба по старому до „остаточної перемоги пролетаріяту".

Цю енунціяцію редакція „Ком. Інт." помістила з такою допискою: „Справи, що їх порушив тут тов. Ґотвальд, переступають **локальні межі** комуністичної партії Чехословаччини і **набирають** міжнароднього значіння. Висновки тов. Ґотвальда надзвичайно важні не лише для К. П. Чехословаччини, але також для **всіх інших секцій** Комінтерну".

З цього видно, що легенду соціялізму і міт пролетарської держави — не зважаючи на як-раз недвозначні совітські потягнення в ділянці внутрішньої політики СССР, які виключають усякі „міти" — Москва буде на зовні далі продовжувати. Бож годі виречися засобів і „хопів", які так майстерно піддержують і виславляють **закордонну** політику СССР. Москва не сумнівається (і має основи до цього), що її мітотворча комінтернівська політика і далі буде мати на Заході достаточну кількість „переємців", наївних і зовсім ненаївних, наставлених зовсім „матеріялістично".

ВІДНОВЛЮВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ РОСІЇ.

З огляду на значіння і темпо внутрішніх совітських потягнень у напрямі відновлення історичної Росії (отже зовсім не „марксистівської") мусить видаватися, що число наївних переємників соціялістичної легенди на заході надто зменшується... саме на рахунок цих „менаївних". Бож у короткому часі, хочби за останніх кілька місяців, зайшли такі подивугідні зміни, такі розторощуючі всякий „соціялізм", що не міг їх передбачити (бодай їх темпа) навіть найбільше впрявний обсерватор життя СССР.

Знаємо, що большевики ввели поняття „батьківщина", яка давно перестала бути „батьківщиною всіх працюючих" або „міжнароднього пролетаріяту". Від менше більше пів року є вона попросту **„нашою** великою батьківщиною". Але якось держалися ще **„народи** нашої батьківщини". Пізніше геніяльні уми з Кремля користаючи з нагоди, що російське слово „нарід" не має означеного змислу (бо і „люд" є „народом" і „юрба" є теж „народом"; народом теж є приватний гурт цікавих глядачів на вулиці), винайшли термін **„совітський** нарід", щось у роді передреволюційного „общеросса". Але вкінці і цього було замало урядові СССР. І ось доходить знову до сензаційного звороту, тісніше — „хопу".

В день відкриття у Москві другої сесії В. Ц. К., орган В. К. П. „Правда" помістила велику помпатичну вступну статтю п. н. „Р.С.Ф.С.Р." (Російська Совітська Федераційна Соціялістична Республика). Ціла ця стаття була щонайстичним гимном на честь **„великоросійського"** народу, першого народу Союзу, народу, якого „революційний розмах є життєвою силою, що творить думку, яка поступає наперед, руйнує минувшину і дає перспективу", природно „для цього світу".

В констеляції совітських республик РСФСР є зорею першої величини. На її велитенському просторі — від Балтику до Спокійного Океану — рука в руку з великим російським народом живе і процвитає численна родина інших народів. Але першим між рівними є **„російський"** нарід (**„русскій"** — підкреслено в оригіналі, **російські** робітники, працюючі росіяни, „русскій"), яких роля є виїмково велитенська. („Правда" з 1. II. ц. р.).

Далі маємо не менше патетичну, хоч не дуже льогічну дискусію, яка зовсім не доказує про геніяльність всього, що „істінно-русске" — з Гітлером, який правду кажучи, не без слушности заявив, що російська державність завдячує у великій мірі свій розвиток германському елементові (від мешканців Німецької Слободи з московських часів аж до Біронів, Палемів, Кляйнміхелів і Шпакельбергів з петербурських часів). Ще дальше автор статті тим самим стилем дискутує з японцями, які сміють міркувати, що „вартости росіян для Азії нема що навіть обговорювати".

ТЕОРІЇ РЕАКЦІЙНИХ ЦАРСЬКИХ ІСТОРИКІВ ВІДЖИЛИ.

Але не цікаве число „Правди" з 1. лютого містить не лише російські гимни у стилі небіжчика Пуришкевича, але і щось більше реального, щось, що переходить межі „русскої" теми статті. І так московська „Правда" присвячує фейлетон, бодочій мабуть справі, „підручників історії СССР" (себто „Росії" як цілости), бо існуючі підручники і ті, які обовязують на „самостійно-республиканських" теренах, „нероздільних частинах великої батьківщини", зовсім — як доказує автор — не відповідають своєму „педагогічно-науковому" завданню.

Найважнішою хибою підручника („Історія СССР для середніх шкіл") є факт, що автори не виказують достаточного („постепенного") значіння „збирання русскіх земель", створення російського („русского") ядра національної

ДАЛЬША ЗНИЖКА ЦІН
В ОСТАННІМ ТИЖНІ
ПОСЕЗОНОВОЇ ВИПРОДАЖІ
ВЗУТТЯ і ПАНЧІХ
Del-Ha
КОРИСТАЙТЕ З ДЕШЕВОЇ ПРОДАЖІ!

держави. В підручнику говориться лише про насильства і грабежі московських князів і тому ученики не розуміють, що створення **національної московської держави** („великоруської") було кроком наперед в історичному розвитку. Не зясовано теж позитивного значіння боротьби Мініна та Пожарського (тлінні останки Іловайського, тіштеся! — підкреслення автора М.).... Зовсім не виясенено великої ролі Петра І-го.... Справу реформи 1861 р. зясовано так, що по реформі селяни нібито були ще більше покривджені, ніж перед 1861 роком (цеж був головний большевицький закид ще донедавна! — М., „Правда" з 1. II. ц. р.).

Але ціла смішність в тому, що автор фейлетону свої аргументи, зовсім питомі Іловайському (найбільшому реакційному російському історикові, — прим. Ред.) опирає на „правильним" розумінні „геніяльної" науки Маркса—Леніна—Сталіна і на засадах „діялектичного матеріялізму".

При цій нагоді автор осудив навіть історичні праці комуністичного проф. Покровського, якого вважали до останніх часів за офіційного, непомильного совітського Карамзіна.

ЖИДИ — УЧИТЕЛЯМИ ПАТРІОТИЧНОЇ ІСТОРІЇ.

Характеристичний факт, що в цілій цій справі „соціялістичного" перероблення історичних підручників беруть участь жиди, як Радек-Собельсон, який вчить нове покоління СССР російської патріотичної історіософії. Це саме найбільше суттєва прикмета московського національного руху в СССР. В історичній Росії патріотичну ролю вже згідно з традицією грали завсіди земляки Радека-Собельсона: від канцлера Петра І. — Шафір (ов)а, аж до Азефів, Дубравінів (діяч чорносотенного союзу рускаво народу), Гурляндовів (віцеміністер Миколая II.) і Троцьких.

Ясно, що несподіване „самоозначення великорусскаво народу" знайшло в СССР широкий відгомін, а російська еміграційна преса („Возрожденіе", „Послѣднія Новості" і т. д.) аж захлистуються з радости.

Ширіть наш часопис!

Українська православна парохія у Берліні.

Наша Редакція одержала з Берліна обіжник *Української Громади в Німеччині*, який (підписаний від Ол. Скоропис-Йолтуховським та інж. Ол. Згорлянківичем) запрошує православних українців у Німеччині висловитися щодо справи заснування української православної парохії в Німеччині. Цей позитивний крок берлінської „Української Громади" напевне найде належний відгук серед тамошніх православних українців. Але при цій нагоді виявились деякі справи, що ставлять православних українських еміґрантів у складну і тяжку ситуацію.

На підставі постанови собору московських православних епископів у Сремських Карловицях та церковної ради православних російських еміґрантів у Німеччині з 28. X. 1935. визначний голосою російсько-православної церкви в Німеччині епископ Тихон (Лященко). Німецька держимена влада цю постанову одобрила та признала єп. Тихонові певні державні кошти на його єпархію та для будови нової російсько-православної катедралі в Берліні. На утримання цієї єпархії буде незабаром зобовязаний платити спеціяльний церковний податок також кожний православний українець, що перебуває в Німеччині. Цікаво, що сам єп. Тихон формулює своє право на релігійно-церковний провід і серед православних українців ось як: „На підставі уховів останнього всеросійського Церковного Собору з 1917 року, ухвал, які були затверджені Всеросійським Патріярхом і тим самим дістали для всіх православних, як духовних так і мирян з бувшої російської держави, силу закону, — українці мають право засновувати свої парохії..." (в межах „всеросійської правосл. церкви").

На українського православного пароха в Берліні вже передбачений п. Андрій Лівчий (з Овруцького повіту на Волині), який скінчив російські богословські студії в м. Пловдіві в Болгарії і тепер студіює протестантську теольогію у берлінському університеті. Єп. Тихон підтримує цього кандидата на українського православного пароха. Цілу цю акцію підтримує, як нам відомо, також група був. гетьм. Скоропадського, що вібн має з єп. Тихоном якесь порозуміння. Ця остання обставина спонукує до найбільше підчої обережности. Активність московської еміґрації та зміхання втягати до „общаво катехізіс" українців під усякими покришками — це відома річ. М. ін. у Берліні існує вже декілька місяців також „Управління по делам російской еміґрації в Германії" во чолі з ген. Біскупським, яке має ті самі тенденції.

Тому, повторяємо, — ідея заснування української православної парохії у Німеччині для тамошніх православних українців — добра. Тому з оригінальним можна казати про обіжник, підписаний пп. Скоропис-Йолтуховським та інж. О. Згорлянківичем, в якому говориться м. і. про „велике моральне й естетичне вражіння", викликане богослуженнями, що їх править в українській мові тернопільський православний парох о. протоєрей І. Бриндзан. Але — з другого боку — ославлені об'єднительні тенденції московського епископату, на якого чолі стоїть на еміґрації дальше відомий україножер митроп. Антоній Храповицький, каже стовпитись до кожної співпраці з тим епископатом з великим недовірям та обережністю.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм. у фабриці М. БИК ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 252-54.

Німеччина й Італія візьмуть участь у льокарненських нарадах.

БЕРЛІН. 1. 8. ПАТ. Мін. фон Нойрат заявив представникам В Британії, Франції та Бельгії, що *німецький уряд приймає запрошення на нараду 5-ох держав над новим західним пактом*. Передтим необхідно обговорити справу дипльоматичним шляхом.

РИМ, 1. 8. ПАТ. Мін. Чіяно повідомив французького амбасадора та британського і бельгійського шарже д' ефер, що Італія візьме участь у конференції льокарненських держав.

—o—

Перед новим політичним процесом у Львові.

Прокуратура у Львові зладила вже акт обвинувачення проти Миколи Лебедя і Андрія Долинського за напад на поштовий уряд у Городку в 1932. р. Підс. А. Долинському, який сидить у львівській вязниці, доручили вже акт обвинувачення, підс. М. Лебедеві післали до вязниці у Св. Хресті. Розправа проти обох підсудних відбудеться перед судом присяжних щойно в осени. Боронитимуть мабуть оборонці: д-р Ст. Шухевич зі Львова і д-р В. Горбовий з Долини.

Ф. А. ЗАЙФЕРТ. 3

УСМІШКА ЩАСТЯ.

(Докінчення.)

Венеке ледви зважувався зиркати на блискуче дуло револьвера, все ще спрямоване в нього і бачив тільки перед собою дорогу, що вилася змією у далечінь, окраєць вулиці, що розгорнулася по обох її боках і довгі тіні від домів, що клалися на ній подовгастими смужками. А там безконечна далечінь, в яку немов вгризався він з якоюсь шаленою скорістю та силою, якій здавалося ніщо протиставитись не може.

Важкі краплі поту заперлилися на його чолі. Здавалось йому мов якісь холодні кігті впилися в його потилицю і душать її. Вихор із свистом розвівав його кучері та всеж мав він враження, що його волосся стає йому дуба.

На шляху замигтіли обриси якогось вантажного авта, ще момент і майнуло воно, — тільки маленька сіра смужка зосталася по ньому. Там знову вирнула несподівано, саме впоперек вулиці яскраво червона лімузина, вчас ще відсуваючись на бік із скиглячим ревом сирени, бо ще хвилинка і булиб тільки кусні з неї лишились.

Венеке з трудом силкувався захопити віддих, в голові йому крутилося. Десь, там далеко був той світ, де був він колись шофером, що керував таксівкою ч. 365. Як давно це вже було, тепер не сказав би! А цей прокляний револьвер все ще націлявся в його голову, хоч авто мало вперед, підскакувало, стогнало... За хвилину вирнув перед ним дверець, Венеке хотів стиснути гальму.

— Ні! Ідьте дальше! — Не ставати — Ідьте там, геть за місто —, тільки вперед!

Вона мусіла кричати, щоб він почув її слова. Одною рукою притримувала жовту течку, у другій був револьвер.

Промайнув ліворуч дверець, Венеке ще дужче похилився над кермою, здавалося цілим своїм тілом налягає на неї.

Якась дивна втома стала його огортати. Довкола було тихо. Десь чути було шум великого міста, здавалося якась тиша огорнула світ, хоч мотор все ще працював повним газом.

Вперед, тільки вперед — це одно вирнало ще в його свідомости.

Якісь іскорки замигтіли в його мізку. Мріялось йому, що він з якоюсь шаленою скорістю жене кудись у всесвіт. Зірки миготять. Сонце висить поміж ними як велитенська, до грані розпалена куля та обертається з шаленою скорістю довкола себе. І здавалось йому, що він везе якогось пана, якого дім стоїть на місяці, з нічної гуляйки домів. Загулявся цей панок, припізнився і приналюе до поспіху. Ах щоб той місяць вже раз зійшов!

Вперед! вперед!

Авто хиталося, підкидаючись по дорозі. Прокинувся із своїх мрій, почувши, що рука незнайомої торкнулася його рамени.

Були вже далеко, ген серед піль, місто сіріло за ними в далині. Край дороги вирнали тут і там поодинокі віллі серед зелені. Геть праворуч затемніла смуга лісу, що вирнав із-за обрію.

Вона сміялася до нього.

— Гарно списалися!

Револьвера не було в її руці.

Венеке здивовано глядів на неї, силкуючись зібрати свої думки. Як це воно взагалі сталося?

Вона знову всміхалася. Бачив її білі зуби.

— На дверець, бачите, годі було, там мабуть стережуть.

Вона погладила рукою свою жовту течку таким приязним, вдоволеним рухом!

Колеса котилися і підскакували на нерівній дорозі, густі хмари пороху лишалися за автом вкриваючи придорожні кущі.

— Знаете дорогу до Найдорфу?

— Так.

— Отже звертайте до Найдорфу на дверець. Там зупиниться поспішний!

Вона вдоволено всміхнулася до себе.

Дорога ставала щораз більше нерівна, так що із трудом міг управляти своїм возом.

Ліс, кілька самітних дімків, відтак міст, сільські хати. Це був Найдорф! Ритмічно котилося авто, мінялися та мигали придорожні дерева, хати, будинки. Ритмічно цокотів і шумів мотор як машиновий кріс...

Дверець.

Блискучі змійки рейок, що губилися десь у далині. Звідкись від ліса знявся шум і тріскіт, це надходив поспішний поїзд. Якоюсь несамовитою потворою, гадюкою з казки видавався цей довгий ряд вагонів, що стукотів по рейках.

— Поїзд, я мушу його зловити!

Венеке кивнув тільки головою, затиснув щоки, що аж зуби заскреготали. Повним газом, хоч би довелося...

Силкувався дотримати кроку з тією залізною потворою, що сунула по рейках. Саме в тому моменті як поїзд звільнюючи біг, підїздив до

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 1-2

Кари на священників всупереч постанові Найв. Адміністраційного Трибуналу.

Нижче подаємо текст документу, який є характеристичним причинком до „нормалізації" польсько-українських взаємин у краю. Ось його текст:

Starosta powiatowy kosowski. Nr. AA 8/36.
Kosów, dnia 16 lipca 1936.

Do Wielebnego Księdza, gr. kat. Proboszcza Kejwana Mikołaja w **Brusturach.**

Zarządzeniem z dnia 23/3 1936 Nr. AA 8/36 wezwałem Wiel. Ks. proboszcza do przedłożenia Sądowi Grodzkiemu w Kosowie wyjaśnienia w sprawie metrykalnej w języku państwowym w terminie nieprzekraczalnym do dnia 30 kwietnia 1936 pod zagrożeniem ukarania na zasadzie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22/3 1928 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342 o postępowaniu przymusowem w administracji grzywną w kwocie **20 zł.** na wypadek zwłoki lub oporu. Zarządzeniem z dnia 9/4 1936 Nr. AA 8/36 zwróciłem Wiel. Ks. proboszczowi wyciąg z księgi metrykalnej przesłany Sądowi Grodzkiemu w Kosowie, ponieważ został sporządzony w języku niepaństwowym i wezwałem do przedłożenia tego wyciągu w języku państwowym w terminie do dnia 20/4 1936 pod zagrożeniem nałożenia na zasadzie art. 46 wspomnianego wyżej rozporządzenia **kary 20 zł.** na wypadek niedotrzymania zakreślonego terminu i dalszego oporu. — Zarządzeniem z dnia 18/4 1936 Nr. AA 8/36 wezwałem Wiel. Ks. proboszcza do przedłożenia Sądowi Grodzkiemu w Kosowie w języku państwowym wykazów wypadków śmierci, zaszłych w r. 1935, a zwróconych Wiel. Ks. pismem Starostwa z dn. 5/3 1936 Nr. AA 8/36, w terminie nieprzekraczalnym do dn. 15 maja 1936 r. pod zagrożeniem ukarania na zasadzie art. 46 wspomnianego wyżej rozporządzenia grzywną w kwocie **20 zł.** w razie dalszego oporu lub zwłoki. — Zarządzeniem z dnia 12/5 1936 Nr. AA 8/36 wezwałem Wiel. Ks. proboszcza do przedłożenia Sądowi Grodzkiemu w Kosowie wypadków śmierci i wykazów nieślubnych dzieci w języku państwowym w terminie do dnia 30/5 1936 pod zagrożeniem ukarania na zasadzie art. 46 wspomnianego wyżej rozporządzenia grzywną w kwocie **20 zł.** na wypadek dalszego oporu i niewykonania w terminie powyższego zarządzenia. — Zarządzeniem z dnia 18/5 1936 Nr. AA 8/36 wezwałem Wiel. Ks. do przedłożenia wykazów wypadków śmierci i spisów nieślubnie urodzonych dzieci Sądowi Grodzkiemu w Kosowie w terminie do dnia 10 czerwca 1936 z równoczesnem zagrożeniem ukarania na zasadzie art. 46 wspomnianego wyżej rozporządzenia grzywną w kwocie **30 zł.** w razie dalszej zwłoki. Zarządzeniem z dnia 8/6 1936 Nr. AA 8/36 wezwałem Wiel. Ks proboszcza do przedłożenia wyjaśnienia Sądowi Grodzkiemu w Kosowie w języku państwowym w terminie do dnia 20/3 br. pod zagrożeniem ukarania na zasadzie art. 46 wspomnianego rozporządzenia grzywną w kwocie 30 zł. w razie dalszego oporu i zwłoki. —

W związku z tem zawiadamiam, że Urząd Wojewódzki stanisławowski orzeczeniem z dnia 4/VII 1936 r. Nr. OA. 18/12/36 — na zasadzie art. 20 wspomnianego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu przymusowem w administracji, tudzież art. 93 rozp. Prez. Rz. P. z dnia 22/III 1928 (Dz.U.R.P. Nr. 36 poz. 341) o postępowaniu administracyjnem — **nie uwzględnił odwołań Wielebnego Księdza Proboszcza,** wniesionych przeciw powyższym zarządzeniom egzekucyjnym i utrzymał je w mocy jako prawnie uzasadnione. — W myśl wspomnianego wyżej orzeczenia Urzędu Wojewódzkiego stanisławowskiego — zarządzenia egzekucyjne Starostwa, nie są sprzeczne z przepisami ustawowemi i rozporządzeniami b. władz austrjackich, do dziś dnia obowiązującemi na terenie Małopolski, a następnie z konstytucją, oraz z Konkordatem, zawartym między Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską. — Ustawą z dnia 20/2 1784 (Zbiór ustaw Pillera Nr. 30) prowadzenie ksiąg metrykalnych poruczono jako funkcję administracji państwowej proboszczom pod nadzorem władz administracyjnych. — W niniejszym przedmiocie wydano przepisy prawne: 1) rozporządzenie gubernialne z dnia 26/3 1830 L: 13431, 2) dekret gubernialny z dnia 21/X 1836 L: 58446 i z dnia 8/5 1844 L. 24081 oraz b. austr. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych reskrypt z dnia 16/9 1865 L: 1767 ogłoszony obwieszczeniem b. Namiestnictwa dla Galicji z dn. 25/9 1875 L. Dz. u. kr. Gal. Nr. 66 oraz reskrypt b. austr. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28/4 1891 L: 429 obowiązują nadal na terenie Małopolski i w świetle tych przepisów prawnych, duszpasterze katoliccy jako prowadzący księgi metrykalne występują wobec władz administracji Państwa nie jako organa autonomicznego kościoła katolickiego, lecz pozostają do niej w stosunku analogicznym **do stosunku funkcjonarjusza państwowego** do władzy przełożonej.

Do wskazówek i zarządzeń władz państwowych, wydanych w ramach jej kompetencji winni katoliccy duszpasterze bezwzględnie się stosować. W stosunku tym, nie wprowadza żadnej zmiany ustawa konstytucyjna z dn. 23/4 1935 Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 277 jak również Konkordat, zawarty między Rzeczypospolitą a Stolicą Apostolską.

W myśl art. 1. ustawy z dnia 31/7 1924 Dz.U. R.P. Nr. 73 poz. 724 językiem państwowym jest język polski, przeto duszpasterze katoliccy, jako prowadzący metryki w zakresie poruczonym przez Państwo mają przedkładać sprawozdania i wyjaśnienia w języku **państwowym,** a więc w języku polskim. Nie sprzeciwia się zasadom prawnym, zawartym w Konkordacie, by proboszczowie, otrzymujący probostwo na terenie Rzeczypospolitej przestrzegali ustaw i rozporządzeń polskich na równi z innymi obywatelami Państwa Polskiego. — W konsekwencji tego, nie można uważać duszpasterzy katolickich za eksterytorjalnych, a zatem by do zarządzeń nakazów i zakazów władz administracyjnych, wydanych przez nie w celu wykonywania ustaw i rozporządzeń nie potrzebowali się stosować. —

Wobec powyższego, nie można odmówić władzy państwowej polskiej kompetencji, by rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu przymusowem w administracji z dnia 22/3 1928 Dz.U.R.P. Nr. 36 poz. 342 nie stosowała na równi z innymi obywatelami Polski także i do księży proboszczów. — Podając sentencję orzeczenia Urzędu Wojewódzkiego stanisławowskiego, do wiadomości oraz zawiadomiając, że

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".
БАЛЬЗАК
Чародійна шкіра
Переклад Василя Софронова
ЦІНА 2.50 ЗОЛ. З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.
„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".
Гете, 11. жовтня 1831 р.

1806 р.; ще за життя Прача 1815 р. вийшло третє видання, — буквальне повторення другого. Розбираючи критично дані до біографії І. Прача Х. Ст. стверджує його чеське походження; далі старається означити відношення Прачевого збірника до попередньої збірки українця **Василя Трутовського** „Собраніе русских простых пѣсен с нотами" у чотирьох частинах (I. — р. 1776, II. — 1778, III. — 1779, IV. — 1796), що в III. ч. містить 6, а в IV. ч. 10 українських пісень. Трутовського характеризує Хв. Ст. як дилетанта супроти Прача, музики „солідно підготовленого та із серіозним зацікавленням тією народньою піснею, що її обробляв у своєму збірнику". Як збирач і гармонізатор народніх пісень Прач перевищав під кожним оглядом свого попередника, хоч від нього перейняв 7 українських пісень до свого збірника. Стешко спиняється головно на питанні, де, коли й від кого міг Прач записати українські пісні своєї збірки. Спираючись на свідоцтві Ф. П. Львова, одного з сучасників нашого збирача, що „Прач записував голоси пісень до співу охочих та родичів Микола Львова", (одного з петербурських меценатів, любителя народніх пісень, що написав передмову до Прачевого збірника з 1790 р.), — Ст. перечислює українців, що бували в домі того самого М. Львова, як: **В. Трутовський, Вас. Капніст, Дмитро Бортнянський.** Та коли в XVIII. в. по домах вельмożів, ба навіть на царському дворі удержувано українських співців, хористів та бандуристів, то й Прачеві легко доводилося почути та записати українську пісню, що була тоді, так сказавши, у моді серед петербурзького панства, що згадаємо напр. кн. Потьомкіна, дім Наришкіних, у якому бував Прач. **придворну капелю, якою управляв Бортнянський,** та про яку говорить один із сучасників ось що: „Вообще в сем хорѣ, начиная с Директора, всѣ почти земляки между собою и по большей части **дорожат отечественными своими обычаями и языком,** к которым привыкают и немногие входящіе в сіе сословіе из великороссіян. Они живут истинно по братски. Многіе, знающіе любезную простоту и кротость малороссіян, предпочитаются, и справедливо, нѣкоторыми особенностями в обращении и произношеніи языка сего потомства древних Демественников Кіевских". Недармо цю капелю характеризують як „куточок України" в Петербурзі.

Могли бути відомі Прачеві також дуже популярні в тому часі співанику, деякі навіть із нотами, що містили чимало українських народніх пісень, як напр. виданий акад. В. Перетцом співник Рудницького, в якому знаходимо між іншим стару, знану з українського вертепу пісню „Ой під вишнею" (з мельодією), заведену й до Прачевого збірника.

Замітна річ, що Прач правильно виділяє українські пісні в окрему групу, та в передмові до другого видання свого збірника вказує на **„відмінність української народньої пісні від російської й зазначає її високі вартості:** її мельодійність, більшу, ніж у російських піснях, і правильність форми".

Хв. Стешко ставиться критично до замітів, які роблено Прачеві, нібито його записи неточні, та покликується на слова самогож збирача, що показують, як він ставився до пісенного матеріялу: „Сохраняя... все свойство россійскаго народнаго пѣнія, издатель ласкается, что собраніе сіе имѣет достоинство подлинника. **простота и цѣлость онаго ни украшеніем музыкальным, ни поправками иногда странной мелодіи нигдѣ не нарушены".** За гармонізацію невідповідну духові народньої музики не можна строго осуджувати Прача, зважаючи його добу, бож це проблема і досі ще вповні не розв'язана.

Вкінці Стешко зазначує **потребу перевидання старших збірок укр. народніх пісень,** що належать уже до бібліографічних рідкостей, подекуди навіть тяжко доступних. Доброю стороною Стешкових розвідок треба вважати його совісність і точне зазначування джерел, із яких він бере щонебудь, притягаючи до досліду багату літературу.

При цій нагоді годиться зазначити, що Хв Стешкові доручено зорганізування **Музею Словянської Музики** при Словянському Інституті (Slovansky Ustav) у Празі, та що з тою метою обїздив він південно-словянські краї й навязав живі взаємини з словянськими музиками.

Тепер зайнятий Хв. Стешко складанням словянської музично-наукової бібліографії за рр. 1934—35 та приготуванням до видання найдавнішої пам'ятки церковного співу на Україні, т. зв. „Благовіщенського кондакарія".

Коли вже йде бесіда про українське музикознавство, то годиться у тому зв'язку згадати, що при Історичній Секції Наукового Тов. ім. Шевченка заснувалася на весну 1936 р. **Музикознавча Комісія,** яка під проводом д-ра Ст. Людкевича згуртувала українських музикознавців та намітила плян своєї діяльности. Треба радіти, що праця в обсягу музикознавства приймає вже й у нас зорганізовані форми.

У Космачі, 24. VII. 1936.

decyzja ta jest ostateczna w administracyjnym toku instancji — proszę Wielebnego Ks. Proboszcza, by wymienione na wstępie zarządzenia egzekucyjne Starostwa, **wykonał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 lipca 1936,** gdyż po bezskutecznym jego upływie wymienione w tych zarządzeniach egzekucyjnych prawomocne grzywny — zostaną w drodze egzekucji pobrane.

Starosta powiatowy: K. Fiała.

Ось так о. **М. Кейвана,** пароха у Брустурах покарало косівське староство від березня до половини липня ц. р. за зладжування відписів з метрикальних книг, посмертних виказів померших осіб та нещлюбних дітей в українській мові чотири рази гривною **по 20 зол.** і чотири рази гривною теж уже **по 30 зол.** Цей документ найкраще доказує, що хоч Найвищий Адміністраційний Трибунал у Варшаві прихилився до відкликів багатьох наших священників, яких адміністраційна влада карала високими грошевими карами за кореспонденцію з нею в українській мові, старости карвють далі. Тому від таких рішень влади покарані повинні вносити далі відклики до Н. А. Трибуналу.

Ювилей скромного діяча-журналіста.

З приводу 35-ліття літературно-громадянської діяльности ред. Володимира Островського.

Сказав хтось, що культуру народу можна мірити числом ювилеїв його визначних громадян. Якщоб наведений вислав вважати за правду, ми українці, могли б собі сміло гратулювати: 1936. рік приніс нам незвичайно багато особистих свят наших провідників, яким менше й більше врочисто загал українського громадянства віддав пошану.

Бувають ріжні ювилеї: офіційні, урядові, родинні. Але бувають ще й такі, що їх не мірюють формою чи скількістю куртуазійно-трафаретних побажань, **але які є** справді тихими, радісними святами людини чи громади та репрезентованого нею діла, створеного впродовж усього ювилейного часу.

У такій тихій, майже родинній атмосфері, при редакційному столику святкував три дні тому свій ювилей 35-ліття культурно-громадської діяльности — **Володимир Островський.**

Ім'я Володимира Островського не є невідоме. Знають його і в Галичині і на Волині. Особливож популярне воно на межових українських землях — у Холмщині і Підляшші, де ювилят, як холмщак з походження, був піоніром, каменярем відродженецької найтруднішої праці. 35 років — період для українського діяча й письменника, журналіста й публіциста безумовно довгий, тимбільше, що перейшла його людина невсипущої праці й обовязку; людина — для якої день постійно закороткий, а перепони й хвилеві заломання не існують.

Не бажаємо тут славити В. Островського, не беремось також давати повної авторської бібліографії, що її неможливо помістити в інформаційній пресовій замітці. Хочемо тільки бодай кількома словами пригадати дійсні, тривкі й небуденні заслуги того довоєнного холмсько-волинського діяча, що як сеніор тамошньої нашої провідної інтеліґенції до сьогодні безупину працює.

Сердечний звязок Володимира Островського з холмською княжою землею помітний в тематиці його літературних творів. Червоною ниткою вється по безчисленних, незвичайно цікавих „Легендах" і „Нових легендах Холмщини", живе в душах „Вівцях і пастирях", кермує „Хлопськими синами" й дзвенить в „Громі на багнах". Волинь, в якій і для якої працює автор-ювилят від 1928. р. найшла в його повістях не менший тематично-змістовий відгомін, хоч би згадати „Хрест о. Василя", чи видані „Ділом": „Сміх землі" та „Сільське страхіття", що так влучно, правдиво і глибоко відтворюють душу волинського села, злиднів тамошньої інтеліґенції та її змагання.

Одначе Вол. Островського не можна вважати холмським чи волинським „регіоналістом"; перечить цьому низка цікавих загальніших творів, збірок поезій і повістей, пройнятих ідеєю української соборности.

В. Островський — письменник є завсіди й одночасно громадянином: учитель, педагог, етнограф, адміністратор, кооператор. А вже бодай найцінніший Володимир Островський — як журналіст, публіцист та особливо видавець і редактор в одній особі. Мабуть справді ніодин з наших журналістів не проявив стільки видавничого романтизму. Від редагованих довго перед війною видань російською і мішаною мовою, які часто потрібно треба було маскувати в очах російської цензури, до редакційної праці на Вел. Україні (щоденик „Наш Шлях" у Виннці), у Варшаві („Нарід"), від популярних тижневиків та політично-інформаційних щоденників до старанної праці над літер.-наук. журналами („Наша Бесіда") і спеціялізації в ділянці фахової преси („Духовний Сіяч", „Нова Скиба"). Подив бере, коли глянути на видавничий дорібок тої людини, що зуміла працювати в найріжнородніших обставинах і місцевостях та перейшла неодну лиху хвилю, а всеж не піддалася і завжди бадьора продовжує свою працю. (В. Островський видає тепер, як відомо, в Луцьку одинокий волинський незалежний український тижневик „Нова Доба" та літ.-наук. місячник „Наш Світ").

Український волинський чи холмський загал не всилі створити своєму заслуженому працівникові сприятливих обставин і він тепер, як зрештою ціле життя, залишений виключно самому собі, своїй подивугідній енергії та праці. Проте українське громадянство по той і по цей бік сокальського кордону належно цінить працю неструдженого громадянина, який був і є одним з перших, що кордон цей ламають. Володимирові Островському людині праці, письменникові й трибунові українських північних земель, слід бажати ще **довго в такою самою,** нереклямованою й плідною діяльністю продовжувати свої творчі зусилля на добро і славу народу, для якого так віддано працює.

КТВ.

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

НІМЕЧЧИНА В ОЧІКУВАННІ НА ВОГОНЬ З ОЛІМПУ.

Незамітне, мале граничне містечко Гелендорф переживало в пятницю один із незабутніх днів в історії свойого істнування. Тут перейшов границю останній чеський бігун і тут почав розставний біг зі святим олімпійським вогнем перший німецький бігун 31-літній митний урядовець Ґольдаммер.

На границі збудували спеціяльний вівтар із жертівником. Останній чеський змагун запалив своїм смолоскипом вогонь на жертівнику, виголошено при тім святочну промову й потім німецький змагун перебіг перших 1.000 метрів німецької землі. Ціла траса бігу з Гелендорфу через Дрезден до Берліна прикрашена транспарентами, прапорами й фестонами. Всі місцевости що положені на трасі олімпійського бігу старанно були приготовились до привитання олімпійського вогню.

Гелендорф ще ніколи не переживав такого наїзду чужинців, як у минулу пятницю. Німецький митний уряд відчинений був цілу ніч, щоби кермувати сильним рухом чужинців. Чеська, німецька поліція і прикордонна сторожа працювали в найкращій згоді.

В год. 11.45 останній чеський змагун перейшов границю. Чверть години пізніше вибіг німецький змагун у дальшу дорогу.

Змагунів до перших чотирьох кільометрів виставив Гелендорф.

БЕРЛІН В ОЛІМПІЙСЬКІЙ ГАРЯЧЦІ.

Столиця Німеччини уявляє собою небувалий вигляд. Тисячі прапорів прикрашують вулиці мі

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Ф. А. ЗАЙФЕРТ. 3

УСМІШКА ЩАСТЯ.

(Докінчення.)

Бенеке ледви зважувався зиркати на блискуче дуло револьвера, все ще спрямоване в нього і бачив тільки перед собою дорогу, що вилася зміею у далечінь, середець вулиці, що розгорнулася по обох її боках і довгі тіні від домів, що клалися на ній подовгастими смужками. А там безконечна далечінь, в яку немов вгризався він з якоюсь шаленою скорістю та силою, якій здавалося ніщо протиставитись не може.

Важкі краплі поту заперлилися на його чолі. Здавалось йому мов якісь холодні кігті впилися в його потилицю і душать її. Вихор із свистом розвівав його кучері та всеж мав він враження, що його волосся стає йому дуба.

На шляху замиготіли обриси якогось вантажного авта, ще момент і майнуло воно, — тільки маленька сіра смужка зосталася по ньому. Там знову вирнула несподівано, саме впоперек вулиці яскраво червона лімузина, вчас ще відсуваючись на бік із скиглячим ревом сирени, бо ще хвилинка і було б тільки кусні з неї лишились.

Бенеке з трудом силкувався захопити відних, в голові йому крутилося. Десь, там далеко був той світ, де був він колись шофером, що кермував таксівкою ч. 365. Як давно це вже було, тепер не сказав би! А цей проклятий револьвер все ще націлявся в його голову, хоч авто рвало вперед, підскакувало, стогнало... За хвилину вирнув перед ним дверець, Бенеке хотів натиснути гальму.

— Ні! Їдьте дальше! — Не ставати — їдьте там, геть за місто — тільки вперед!

Вона мусіла кричати, щоб він почув її слова. Одною рукою притримувала жовту течку, у другій був револьвер.

Прожайнув ліворуч дверець, Бенеке ще дужче похилився над кермою, здавалося цілим своїм тілом наліг на неї.

Якась дивна втома стала його огортати. Довкола було тихо. Десь чути було шум великого міста, здавалося якась тиша огорнула світ, хоч мотор все ще працював повним газом.

Вперед, тільки вперед — це одно вирнало ще в його свідомости.

Якісь іскорки замиготіли в його мізку. Мріялось йому, що він з якоюсь шаленою скорістю жене кудись у всесвіт. Зірки миготять. Сонце висить поміж ними як велитенська, до грані розпалена куля та обертається з шаленою скорістю довкола себе. І здавалось йому, що він везе якогось пана, якого дім стоїть на місяці, з нічної гулянки домів. Загулявся цей панок, припізнився і прискорює до посміху. Ах щоб той місяць вже раз зійшов!

Вперед! вперед!

Авто хиталося, підскакуючись по дорозі. Прокинувся із своїх мрій, почувши, що рука незнайомої торкнулася його рамени.

Були вже далеко, ген серед піль, місто сіріло за ними в далині. Край дороги вирнали тут і там поодинокі віллі серед зелені. Геть праворуч затемніла смуга лісу, що вирнав із-за обрію.

Вона сміялася до нього.

— Гарно списалися!

Револьвера не було в її руці.

Бенеке здивовано глядів на неї, силкуючись збрати свої думки. Як це воно взагалі сталося?

Вона знову всміхалася. Бачив її білі зуби.

— На дверець, бачите, годі було, там мабуть стережуть.

Вона погладила рукою свою жовту течку таким приязним, вдоволеним рухом!

Колеса котилися і підскакували на нерівній дорозі, густі хмари пороху лишалися за автом вкриваючи придорожні кущі.

— Знаєте дорогу до Найдорфу?

— Так.

— Отже звертайте до Найдорфу на дверець. Там зупиниться поспішний!

Вона вдоволено всміхнулася до себе.

Дорога ставала щораз більше нерівна, так що із трудом міг управляти своїм возом.

Ліс, кілька самітних дімків, відтак міст, сільські хати. Це був Найдорф! Ритмічно хотилося авто, мінялися та мигали придорожні дерева, хати, будинки. Ритмічно цокотів і шумів мотор як машиновий кріс...

Дверець.

Блискучі змійки рейок, що губилися десь у далині. Звідкись від ліса знявся шум і тріскіт, це надходив поспішний поїзд. Якоюсь несамовитою потворою, гадюкою з казки видавався цей довгий ряд вагонів, що стукотів по рейках.

— Поїзд, я мушу його зловити!

Бенеке кивнув тільки головою, затиснув щоки, що аж зуби заскреготали. Повним газом, хоч би довелося...

Силкувався дотримати кроку з тією залізною потворою, що сунула по рейках. Саме в тому моменті як поїзд звільнюючи біг, підїздив до

ста і творять ріжнобарвний ліс. Доми губляться в повені зелених гірлянд зроблених з дубового листя. Всі чужинці є гостями Берліна і справді можуть почуватись як у себе вдома. Всі поліцисти, обслуга трамваїв, автобусів, залізниць, кельнери й інші перейшли спеціяльні курси чужих мов, так, що кожний чужинець могтиме порозумітися в Берліні своєю рідною мовою. Навіть китайці, японці, перси, турки та інші мешканці Азії й Африки найдуть тут провідників, що розумітимуть їхню мову.

На вулицях міста сотки мешканців. Всі вистави купаються в повені ярких електричних ламп, бо берлінська електрівня признала купцям величезні полекші за додаткове освітлення крамничних вистав у часі Олімпіяди.

ПРЕСОВА СЛУЖБА.

Німецькі часописи переповнені статтями, фейлетонами і репортажами про Олімпіяду, один із часописів проголосив окремий конкурс на описи переживань чужинців у Берліні. Інші часописи поміщують для вигоди чужинців описи і справоздання в чужих мовах.

Навіть в олімпійському селі є окремий щоденник „Дер Дорфботе", що містить усі олімпійські сплетні, а навіть статті олімпійців у їхніх рідних мовах.

ОЛІМПІЙСЬКІ ГОСТІ.

Почесним гостем німецького олімпійського комітету є Паавo Нурмі, найкращий змагун світа всіх часів, переможець на попередніх Олімпіядах (крім останньої) та національний герой Фінляндії. Нурмія витали оваційно тисячі народу.

Крім цього приїхали до Берліна ріжні заміжні політичні діячі і члени володіючих домів. Як знаємо, в олімпійському комітеті засідає данський князь. Приїдуть ще наслідники престолів шведського і грецького та держ. секретар англійського міністерства заграничних справ сер Роберт Вансітарт.

ВИКЛЮЧИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕЛЕГАТА

Міжнародній Олімпійський Комітет рішив виключити американського делегата з Комітету, за те, що він писав проти канцлера Гітлера і націонал'соціялістичного устрою.

КЛОПОТИ З ПОГОДОЮ.

Від кількох днів є в Берліні непевна погода з дощами і зливами. Навіть німецький метеорольогічний інститут не заповідає змін на краще. Одначе німецькі спортовці не тратять віри у своє щастя, яке не покидало їх у зимі в Гарміш.

ХТО СТАРТУЄ НА ОЛІМПІЯДІ?

По замкненні індивідуальних зголошень на берлінську Олімпіяду, показується, що зголочено 4.844 змагунів, з цього 4.503 мужчин і 341 жінок.

Найбільше учасників зголосила Німеччина, бо 382 мужчин і 45 жінок. На другім місці Америка — 323 мужчин і 44 жінки. Дальші місця займають Мадярщина — 266 учасників, Англія — 240 учасників, Франція — 238, Італія — 231, Швайцарія — 230, Австрія — 219 і Чехословаччина — 195.

Понад 100 змагунів зголосили: Бельгія, Данія, Фінляндія, Голяндія, Японія, Югославія, Канада, Польща і Швеція.

СУКНА

РУДОЛЬФ СВІТАЛЬСЬКИЙ — ТАДЕЙ ГАЄР
Львів, Баторія 20. — готель Саський.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПЕРШОРЯДНИХ МАТЕРІЯЛІВ МУЖЕСЬКИХ.
Ціни низькі. — Догідні умовини сплат. — Кооперативам відповідний рабат.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Гребенів у моді.

Радо поміщуючи цей допис, просимо при цій нагоді українських громадян, літників із ріжних літниць та живців, присилати нам свої помічення з місцевого життя та рефлексії. Будемо щиро вдячні за матеріял до рубрики „З наших літниць"! — Редакція.

Гребенів цього літа переповнений. Заняті всі селянські хати до найменшої клітини, заняті всі пансіони, багато літників, що приїхали з клунками, не постаравшись заздалегідь про помешкання, вертаються з нічим — шукати місця по інших літницях.

Що вплинуло на велику фреквенцію у Гребенові, годі сказати, — чи спека, чи девізові обмеження, чи таки краса Гребенова. Фактом є, що Гребенів повний, та що збільшилась цього літа фреквенція християн-літників.

Багато писатиб про Гребенів, бо є в ньому світла й тіни, є багато змін на краще, та в дечому є зміни на гірше.

Почну від порядків, які вводить збірна громада Славсько. Досі ми самі були господарями у своїй хаті, тепер господарює в нас волость Славсько, яка накладає ріжні оплати і драчки, а коли взяти під увагу ще оплати податкові, оплати патентів за винаймування кімнат, оплати для повітового виділу у Стрию, то просто в голові крутиться людині.

Замітним явищем гребенівського сезону є те, що з напливом літників до Гребенова напливає до Гребенова хмара екзекуторів, комісій, ріжних „вивядовців", які не лише саранею лягли на місцеве населення, але добираються і до кишень літників, бо не лише треба платити літниськову таксу, але ще й льокаторський податок. Місцеве населення стогне від надмірних податків, оплат, мярварків, неодин чекає на сезон, що за комірне від літника поправить будинок, поробить якісь інвестиції, потрібні для гігієни, чи для естетичного вигляду; та не доводиться, бо на вторговане комірне чекає екзекутор.

Є в Гребенові хати, які від кількох літ стоять з позабиваними дошками у вікнах, бо власник не має за що викінчити хати. А екзекутори не виходять зі села, топчуть кожному по пятах і затроюють кожному відпочинок.

І коли б так натиск податків і драчок змалів, то громада не журилась би тіснотою, літники знайшлиб ще багато місця, бо люди будувалиб, а що найменше викінчилиб те, що почали.

Гарною новиною для літників є те, що побудовано нову дорогу з Гребенова до Зелемянки — попри залізничий шлях, стоїть безліч лавок по стежинах, а на Кинашівці приладжено для дітвори щось у роді „забавового парку".

Молочарня „Маслосоюзу" проперує дуже гарно, за дешеві гроші можна мати здоровий харч, чисто тут і привітно, що признають навіть польські редактори, які спочатку нарікали, але тепер вони є постійними гістьми М. С. та пишуть дописи до „Дзенніка Польского" таки у домівці М. С., признаючи льояльно, що тут і мило і гігієнічно, нарікають лише, що назагал Гребенів „опанований" українцями і жидами, так, неначеб це не українське, а якесь мазурське село.

З признанням треба піднести, що місцева гребенівська молодь взялася до праці на економічному полі — аж любо глянути. Йдеш дорогою й бачиш — один торгує овочами, другий „фіякрує", третій посередничить у винаймі помешкань, інший розвозить печиво, інший винаймає власного виробу лодку на пляжі, — всюди рух, всюди свої хлопці. Дівчата теж не дармують, одні помагають в торгівлі, інші приймають білля до прання, все, що живе, хоче в сезоні щось заробити. А ще краще явище то те, що вся молодь вечором день-вдень до пізної ночі забавляється в місцевій читальні „Просвіти", приготовляє на найближчу неділю якусь імпрезу, щоб заробити на дошки, потрібні для викінчення новобудованого дому.

Щодо жидів, то місцеві жиди хай торгують собі, вони теж мають свою клієнтелю, але приїзжим жидам-торгівцям не повинно дати місцеве населення поля до попису. Вся торгівля повинна бути в наших руках.

На майбутнє треба за всяку ціну подбати, щоб на місці, де зараз під порогом кооперативи „Кичерка" розсівся стрийський жид зі споживчими товарами, (які є в своїй кооперативі), — відчинено на черговий сезон напр. українську фризієрню. По перше у центрі Гребенова потрібний фризієр, а по друге, якщо може втриматися 3 фризієрів жидів, то буде ще місце для українського фризієра, тим більше, що одинокий фризієр у долішньому Гребенові Ляменсдорф — так „спанів", що навіть українські вивіски поскидав!

Посвячення новозбудованого косцьолка в Гребенові відбулося без місцевих латинників. Улаштували цю імпрезу літники-поляки, знехтувавши місцевих латинників, які з цього приводу є огірчені, так, що на посвячення костела навіть відмовились дати квіти на престіл; колиж військова музика, що приїхала на цю параду, звернулась до місцевих польських пансіонів, щоб її прийняли обідом, за що хотіли віддячитись концертом на вільному воздусі то місцеві поляки знехтували цю пропозицію і щойно український пансіон Яблонських дав оркестрі обіди; оркестра льояльно концертувала при цьому пансіоні аж до виїзду вечірних поїздів.

Гр. М.

—o—

двірця і чути було скрегіт його гальм, Бенеке спинив тремтючими руками свій віз перед двірцем. Віз зупинився із стогоном, в якому вчувалося щось гейби зідхання полекші.

Вона вискочила скоріше на землю, ніж він устиг піднятися із свого місця.

— Дякую, дуже, дуже дякую!

Почув, що всунула йому шелестливий папірець у руку.

В його ухах гуділо, очі зайшли млою.

— Я... — почав він, і не міг говорити далі.

Нараз вона підбігла до нього, обняла його своїми руками і поцілувала в уста.

— Дякую тобі!...

Сталось це так неждійно, що як він отямився, вона вже минала входові двері до двірця і зникла в ту саму мить за ними.

Роздався свист. З шумом покотилися колеса поспішного поїзду.

В одному з вікон передостаннього вагону появилося схвильоване, усміхнене личко. Простягнулася з нього рука в попелястій шкіряній рукавичці, яка кивала в його сторону.

Ще один кивок і поїзд зник у далині. Франц Бенеке стояв іще довго на своєму місці, вдивляючись у дві червоні цятки ліхтарень останнього вагону, що зникали у далині. Повільно отворив руку, в якій стискав помяті три стомаркові банкноти. Думав про ці свіжі уста, що доторкнулися на такий короткий момент його уст.

— Десять тисяч марок!

— Десять тисяч марок!

Ніколи у світі не довідається ніхто про його пригоду!..

Переклав Емка.

Із світа надзмислових явищ.

У відповідь м-рові П. Ісаєві.

В 165-ому числі „Діла" появилася довша стаття м-ра П. Ісаїва, в якій автор прихильник спіритистичної гіпотези виступив рішуче проти парапсихольогії.

Відколи існують паранормальні феномени, існують теж два засадничі погляди, що при їх помочі люди стараються пояснити собі причини їхнього повстання. Спіритистична гіпотеза бачить причину існування паранормальних явищ в акції духів померших людей; медіюм є тут тільки посередником між обома світами.

Другий погляд — це анімістична гіпотеза. Анімісти дошукуються причини в душі самого медіюм та живих людей. Вони рішуче відкидають вплини духів на медіюм. Парапсихольогія не приймає згори ніякого з цих поглядів. Її ціллю — прослідити на основі наукових екзактних даних надзмислові явища та найти — якщо це можливе — їх пояснення. Над тією проблемою працює ціла низка вчених европейської слави.*)

Ціллю моїх статтей (гляди „Діло" ч. 151, ч. 152) було поінформувати читачів „Діла" про найновіші осяги цієї дуже цікавої науки. Мабуть необзнайомлений вповні з парапсихольогічною літературою приписує м-р Ісаїв попсування паранормальних явищ, що їх вичитав у моїй статті, мені самому. Це тільки наглядний доказ, що шановний автор слабо орієнтується у цій ділянці. На мою думку автор рішуче повинен був перестудіювати перед написанням своєї статті парапсихольогічну літературу. М-р Ісаїв запевняє у своїй статті, що парапсихольоги поборюють спіритизм. Та в дійсности воно не так. Парапсихольогія не має на меті збива-

*) гляди Zeitschrift für Parapsychologie, 1934, та La Ricerca Psychica, Milano, 1933.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

Нова книжка. Бібліотека „Д ла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

ми, зокрема спіритистичну гіпотезу. Думаю, що якби наукові досліди виказали, що деякі паранормальні явища повстають справді під впливом діяння померших людей, парапсихольоги напевно признали би спіритистичну гіпотезу. На жаль дотепер не вдалось цього ствердити, але навпаки, багато явищ можна пояснити відчитуванням думок. Тому теж парапсихольоги усунули слово „медіюм" (посередника між людьми та духами), а ввели назву „метагном".

Не знаю, де автор вичитав, що парапсихольоги це дослідники окультизму з матеріялістичним світоглядом. Мабуть не читав він уважливо першої частини моєї статті, бо прийшов би був до зовсім протилежного висновку. Полеміка на теми віри в існування позагробового життя, думаю, тут теж ні при чому; можна вірити в існування позагробового життя, не признаючи спіритистичної гіпотези.(*)

Парапсихольогія, подібно як кожна екзактна наука, має на меті пізнати правду, поширити наше знання та піднести мораль людини.

Автор запитує мене, відки береться у медіїв знання, що ним вони в трансі, чи теж на яві, попису ються. Паранормальним є тут не само знання лише сам **спосіб**, що при його помочі медіюм, вірніше метагном, це знання набуває. Метагном „хоче" поправді тільки підсвідомо приймати знання. Це знання (подібно як думки) перебирає від других осіб на ближчу, або дальшу віддаль. В багатьох випадках стверджено, що метагном висловлює свої відомости із підсвідомости людини.

Тим можна теж пояснити, що, коли метагном перебуває напр. в товаристві духовних осіб висказує часто глибоке знання релігійних догм, Святого Письма і т. д.(**)

Паранормальні здібности можна в людині розвивати, а навіть частинно викликувати штучно. Так наприклад ствердили, що мексиканська ростина „пейотель" викликує по спожитю у людині деякі паранормальні здібности. Сильне зацікавлення паранормальними явищами причинилося до основування товариств, яких ціллю є науковий дослід згаданих феноменів. Участь у них беруть ріжні учені. Між ними є теж визначні теольоги. З католицьких теольогів заслуговують на увагу статті проф. теольогії у Фрейзінгу Августа Людвіга,(***) з евангелицьких статті проф. Густава Енца. Також в нас повинно повстати товариство, яке займалось би науковими дослідами паранормальних явищ. Аж тоді і ми могтимемо прослідити, критично всі здобутки парапсихольогії.

Проф. Дріш каже у своїй книжці: Існують три наставлення до парапсихольогії: перше позитивне, друге негативне, третє критичне. Значіння має лише це останнє.

Інж. Р. Крохмалюк.

—o—

(*) глядн Prof. Hans Driesch, Die Wissenschaft von den „okkulten" Erscheinungen. 1932.

(**) Dr. Osty: La connaissance supranormale.

(***) гляди: „Zeitschrift für Parapsychologie".

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: „Відзайдений рай" Стор. 165. . . . . Ціна 2·00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: „З країни опію і рижу". Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої кандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: „Чортиці". Стор. 205. . . . . Ціна 2·50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: „Чародійна шкіра". Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: **Ольга Кобилянська: „Апостол черні"**, повість, два томи.

Кожний том у колоровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золот. х.

Лугові свята в краю.

Свята в 10-ліття смерти Гол. Отамана С. Петлюри.

В **Новоставці**, пов. Бучач, 19. м. м. відбулося скромне свято в 10-ліття смерти Гол. Отамана С. Петлюри тому, що староство заборонило Лугам зі сусідніх сіл станути разом до збірних вправ. Рано зібрані луговики й луговички відмашерували з домівки чит. „Просвіти" до церкви, де відбулася Служба Божа. По Службі Божій луговики і луговички перемашерували селом на площу. Доокольчні Луги прибули на свято, але тільки як гості, бо до вправ не ставали. На гарно прибраній площі відбулася дефіляда перед портретом Гол. Отамана Петлюри, а голова Лугу Петро Мощик виголосив коротку промову про значіння Гол. От. Петлюри. Опісля відбулися вправи місцевого Лугу вільноручні, мішані, хустинами і „Молитва". Не обійшлося без малої пригоди. І так свято не подобалося місцевим стшельцам, які зробили засідку при вході до села. Коли молодь зі сусідніх сіл (побратими і посестри з Т-ва „Сокіл" з Зарвинець) ішла на свято, стшельци обкидали її камінням. Один камінь поцілив у голову одну дівчину-сокілку так, що вона втратила притомність і мусіли її негайно відвезти до лікаря в Бучачі. Такі напади стшельців у Новоставці бувають часто. І так на Йордан вибили стшельци вікна місцевому священникові і в чит. „Просвіти", а вечором небезпечно вийти одному луговикові на село.

Перед повітовим святом в Яворові.

В неділю 9. серпня ц. р. відбудеться повітове Лугове свято в 10-ліття смерти Гол. От. Петлюри в Яворові. Свято уладжує Пов. Луг в Яворові. **Візьмуть в ньому участь** Луги яворівського повіту. В програму свята ввійде похід Лугів через місто на площу, де відбудеться дефіляда перед портретом Гол. От. Петлюри, промова про С. Петлюру та **попис лугових вправ**

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ДОВІРЯ ДЛЯ ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Після закінчення дискусії над закордонною політикою палата ухвалила 379 голосами проти 200 такий денний порядок, представлений радикалом Кампінші та комуністом Дільос: Палата, апробуючи заяву уряду, висловлює йому довіря в справі веденої акції, яка зміряє до оборони світового мира та безпеки Франції.

о. О. ПРИСТАЙ. 69

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Ніягара розпустила своє буйне волосся, вітер підхопив його на високому порозі водопаду й кинув у прірву, замотав і пірвав на кусники. Потім, як опир, заспинився і зареготався в крутіжах, у стіп водопаду.

Колись герцювали ось так і води нашого Дніпра на його скелистих порогах. Але це було тоді, коли то вольний Дніпро дружився ще з хоробрими Запорожцями і століттями оспівував шумом вод їх славу. Та нині він покищо мовчить і лише досадливо стогне й проклинає неволю. Бо москвини з жидовою закували його самого та його Матір в тяжкі кайдани.

Червоне сонце клонилося на західні обрії і на відхідне освічувало ще яскравими рефлєксами цілу панораму водопаду. Він горів мерехтливими барвами світел і нагадував величній храм — якусь монументальну катедру, що її не були всилі ніде у світі збудувати люди. Водопад Ніягари, це був нерукотворний храм природи, що його здвигнув той Архітект, що збудував цілий світ. Він був прикрашений власним задумом Всевишнього, тому були тут усі скарби мистецтва. Однак до середини цього храму не сміє вступити жадний смертник; міг стояти тільки оподалік і повторяти слова ізраїльського народу, звернені до пророка Мойсея: „Ти говори нам, а ми слухатимемо! Хай не промовляє до нас Господь, щоб ми була не повмірали!"

З верха водопаду перевалювалися безупинно хвилі вод, осяяні червоним жаром заходячого сонця. Здавалося, що церковник розсвічував у тім храмі свічки на відправу вечірні. А знизу підносились хмари диму. Це напевно вже вийшли тисячі дияконів з кадильницями та обкаджували престіл Божий.

В тихому непорушному повітрі було чути одноманітний і сумовитий шум водопаду, що нагадував шум бору й одночасно був подібний до плоскоту зливного дощу і до хлюпання води. Це була дивна мішанина гонів. Водопад шумів понуро і з суворим жахом. По його боках сторчали грубі та нерівні ледяні стовпи, як свічки у церкві.

По двогодинному побуті біля ніягарського водопаду огортав людину якийсь неспокійний і подражнений настрій. Дух утомився, а тіло прозябло. Велич і краса чарівної картини мимохіть щезала вперед очей. Нараз і сонце сховалося та надходила ніч з усіма своїми правами.

Від водопаду до міста Ніягари можна було взяти собі авто. Але не кожне авто було огріте. А нам і так було вже холодно. Тому хоч їхалиб ми автом, як американські пани, але напевно дзвонилиб зубами, як галицькі паламарі. Отже воліли піти пішки. За 20 хвилин дійшли до міста. Розігрілись ходою гарненько та ще й заощадили собі два доляри, що для українського місіонаря в Америці мали велику вартість, тимбільше, коли зі страждальної Вітчини доходили голоси розпуки: Рятуйте, бо гинемо!

В місті Ніягарі зайшли ми до теплої почекальні й покріпилися гарячою кавою та тістечками, що все разом коштувало нас 50 центів. Купили ми собі білети й за кілька хвилин ми сиділи вже в теплому трамваю, що хутко мінав засніжені простори, зачаровані в блідому місячному сяйві. Але ми не звертали на них майже ніякої уваги й сиділи в мовчазній задумі під сильними враженнями, що їх назавжди записав нам у душі могутній водопад Ніягари. За три четвертини опинились ми у своїй — хоч і не власній — хаті, що про неї американці співають: „Гоум, суіт гоум!"[1]), тобто нема-то, як дома!

35. У СТІП НІЯГАРСЬКОГО ВОДОПАДУ.

Світ, це велика книга, що з неї читають лише одну сторону ті, що віде не вміджлюють. Августин.

До доброго сусіда можна би ходити в гостину що-другий день, якби тільки не урвався терпець тому доброму сусідові та не викинув він з хати такого внадженого гостя. Так і мене кортіло частіше навідуватись до своєї недалекої сусідки Ніягари. Був я в неї вже двічі в літі 1908. р. і зимовою порою в 1926. році. Перша гостина була занадто коротка, не з куртуазії, мовляв, етикета наказує коротенько відбути перші відвідини, але з тієї причини, що тоді ми, як гості з далеких сторін, мусіли спішитися назад. Другим разом було це в зимі, коли ми порядно померали, а пані Ніягара була чомусь надута і взагалі в поганому настрою. Вона фукалася, опльонувала нас своєю піною і показувалася всім негостинна...

[1]) Home, sweet Home „Дім, солодкий дім!"

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

XI. виказ:

Зложили в Центробанку:

Окружний Союз Українських Кооператив — Станиславів зол. 50.—.

Юліян Глушевський, Львів зол. 10.— і кличе: Луфанів Андрія, Берна Теодора, Шавлюка Гриця зі Львова Сохана Антона, Ходорів.

Інж. Ілько Семянчук, Станиславів зол. 10.— і кличе: д-ра Миколу Биха, адвок., д-ра Осипа Гробельного, лікаря, Теод. Грицика, проф. — всіх зі Станиславова.

Д-р Ярослав Дудикевич, Бібрка зол. 6.— і кличе: Володимира Рудавського в Битькові і Романа Кочержука з Бібрки.

Інж. Володимир Дутка зі Станиславова зол. 5.— і кличе: директорів: Станиславів: І. Семянчука, МС. інж. Трача, Ук. Б., С. Вишневського, філії Зем. Банку Т. Мартинця, д-ра Калуського В. Стрий, директора Дениса Коренця Львів, д-ра Я. Грушкевича Станиславів і д-ра К. Воєвідку Станиславів.

Іван Поритко, дир. Союзу в Рогатині зол. 5.— і кличе: дир. Івана Кузіва Стрий, дир. Бакальця Підгайці, дир. Д. Хоптяка і дир. В. Вартового в Рогатині.

Д-р Іван Козак, адвок. в Угнові зол. 5.— і кличе: інж. Льва Дорожинського в Угнові, о. Дмитра Бакіського в Корчині, д-ра Степана Козака з Белзу, д-ра Осипа Мар'яна Волощука, інж. Омеляна Богачевського і Степана Совика в Раві Руській, Андрія Рачинського в Ульгівку.

Слава Лашкевичева, Сокольець зол. 5.— і кличе: Надю Онишкевичеву, Орисю Рудавичеву, Оксану Кашфосову, Марійку Реанікову — всі зі Львова. Зеню Іванисикову з Довгої Вел. і Віру Савкову з Элексич.

о. Степан Метельський, Лисятичі зол. 5.— і кличе: о. Василя Вірчака, п. Льонку Пилипович, о. Ілью Васильківського.

о. Андрій Пеленський, Лисятичі зол. 5.— і кличе: о. Дамяна Лопатинського Львів, Івана Винницького Стрий, о. Івана Головкевича Тейсарів, о. Івана Хавалку Хмільно, о. Антона Флюнта Угерське, о. Ст. Метельського.

Д-р Володимир Кошюба, Отинія зол. 4.— і кличе: д-ра Степана Дрогомирецького і д-ра Евгена Боднарука з Отинії.

Роман Брикович, дир. ПСК Копичинці зол. 4.— і кличе: д-ра Палійчука Петра, дир. СУК в Теребовлі, Рудовича Олеся, власт. реальн. у Львові, інж. Винницького Юліяна, агрон. в Сухоставі і Горинтковича Дамяна, маляра в Кривеньким.

М-р М. Крайчик, адв. зап. Устрики Дол. зол. 4.— і кличе: д-ра Семьківського, дир. Василя Мричка і дир. Миколу Негребецького — всіх з Устрик Долішніх.

Захарія Гнат, Чехи зол. 3.50.

о. Степан Кіркецький, Бабинці п. Рогатин зол. 3.— і кличе на довільну квоту: о. Ст. Городецького Урмань, о. Ст. Хабурського Кудиниці і о. Івана Прокоповича Лежайівка.

Зофія Гучко, Радруж-Горинець зол. 3.— і кличе: Коженкову в Коровиці і І. Пизюрову з Башні Долішньої.

Шашкевич Володимир, Золочів зол. 3.—.

Іван Білоус, учит. Кунява зол. 2.50 і кличе: Евс. Дорожинського з Городенці, Ів. Зельського учит. з Влощавку, Кор. Монастирського з Кольбушової, Гр. Гетьмана учит. з Лучинців-Рогатин і Вол. Хованця Бурштин.

Галя Білоусова, Косьцелєц к. Іноврощавя зол. 2.50 і кличе: М. Кулиничеву Покропивну, Мар. Заячківську Збараж, Л. Фликевичівну ад Доброснн, Ганю Михалевич учит. Ковель, і Катрусю Сидорівну з Любачева.

Крамар, кооп. „Народний Дім“ в Ліську зол. 2.— і кличе: свою дирекцію в особах: дир. Юрія Мартинюка, емер. уряд. скарб., д-ра Ореста Ярославича, справника, дир. Тадея Будзиновського, емер. управ. шк.

Андрій Занько, Кристинопіль зол. 2.— і кличе: всіх учителів українців сокальської округи, членів сокальського і белзького Відділу Ви. Помочі Українських Учителів як теж товаришів емеритів з Сокальщини, а на більшу квоту Дирекцію Тов. Ви. Пом. Укр. Учит. у Львові.

Тадей Феденишин, студент Чехи зол. 2.— і кличе: на довільну квоту: проф. С. Кузика, проф. д-ра Е. Грицака, проф. І. Поповського з Перемишля і проф. В. Олійника з Лодзі.

Іван Дідич зол. 2.— і кличе: Стоцького і Корпана на таку саму квоту, а радника Костишина і директорів: Яворського і Цьоня на довільну квоту.

Ковалиське Микола, Стрільбичі зол. 2.— і кличе: о. Володимира Горяницького в Біличу і Степана Солука упр. школи Стрільбичі.

Андрій Качор, Львів, зол. 2.— і кличе: Івашу Чернецьку зі Львова, о. Ощипка Василя з Борщовичі і Лопушанського Володимира зі Стрілецьк Нових.

Зложили в С.-Б.:

Т-во „Сокіл“ Богородчани зол. 32-56 і кличе: сусідні сок. гнізда.

Т-во „Сокіл“ Вербів к. Нараєва зол. 5.— і кличе: сусідні сок. гнізда.

Просимо за дальші вплати. До цей пори зібрано заледви 5 проц. тої квоти, яка потрібна на викуп решти паїв „Українського Городу“, а збираємо вже місяць. Темпо збірки повинно бути живіше. Просимо викликувати тільки тих, що вплатять і подавати їх точні адреси, щоби ми могли їм евент. пригадати.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3-го Мая ч. 15. Чекове конто ПКО банку: 143.467. Зазначувати: На „Український Город“.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

СССР ратифікував конвенцію про проливи, префоровану в Монтре.

Китайська провинція Квангсі дальше боронититься перед нанкінськими військами, а навіть переходить до офензиви проти пров. Квантунґ.

Турецький уряд ратифікував конвенцію з Монтре.

Проте ми вибралися до неї втретє. Я, дочка Оксана й добрий наш сусід о. І. Жук зробили на американський спосіб коротенький мітінґ та ухвалили на ньому всіма трьома голосами, що 28. червня 1927. р. поїдемо на прогульку до Ніягари. Цим разом і кошти подорожі були куди менші, бо добрий сусід, о. І. Жук — мабуть і тому добрий, що мав свій власний самохід — повіз нас ним і нічого не взяв за „фірманку“. Вдобавок самоходом їхали ми вигідно, по-панськи, чи пак справді по американськи.

Була літня пора, чудова американська погода й нас троє, а в Трійці й Бог перебуває. Моя донька приготовила на дорогу ріжних балабушків, щоб і „мацько“ був задоволений, і щоб не випорожнили наших кишень лихварські ціни продавців у прогульковій місцевості. Всі ми були в золотому гуморі.

Прогулькувати серед гарних та цікавих околиць, це означає освіжувати свого духа та додавати тілу здоровля. Серед сірої буденщини людського життя прогулька подібна до чару весняної ночі, залитої сяйвом мерехтливих зір або повновидого місяця. Вона живе вічно в споминах.

Коли щойно переїзджали ми широкою бофальською долиною, покритою зеленю, відчуло вже велику полекшу моє тіло, охляле від міського життя, зокрема душа, що в ній відбивалися всі життєві турботи, громінкі парохіяльні мітінги і т. п.

За нецілі три четвертини години доїхали ми до міста Ніягари, де в безпечному місці примістили авто і покріпилися содовою водою. Звідтіля пішли ми вже власними ногами до водопаду Ніягари, що в літню пору мав зовсім інший вигляд, як у зимі. Був він тепер далеко лагідніший, приємніший і таки багато культурніший...

Ніягара не мала на собі ледяних оков. Щезли з неї ті чудернацькі короткі „спіднички“ з леду, ріжного фасону й крою. Навіть лице не було в неї „напудроване“, а природне, чисте, свіже та ясне. Коси мала розчесані й спущені, неначе в молодої в день вінчання. Вони сягали їй до пят. Кругом її голови зеленівся свіжий і гарно сплетений вінок. Навіть сусідні електричні ліхтарні не мали на собі ледяних шапочок і скапів. Хоч були вони заплакані, мокрі, мов хлющ, проте без тих подертих штанців з леду, виглядали досить пристойно, як інші американські ліхтарні. Прибережні дерева були в зелених шатах. Ті, що стояли ближче її Величества Ніягари, мали на собі, як личить придворним дамам, зелений одяг темнішої барви, ніж ті подальше.

Навіть шум Ніягари не був такий тяжко понурий і не пронизував так, як узимі. Водопад, щоправда, шумів незбияк, може й гучніше, ніж зимою, але в цім шумі не було тієї дикої понурости. Внизу водопаду, куди Ніягара спустила свої буйні розплетені коси, спадаюча лявіна води творила бурхливі крутіжі, що плювали на всі боки піною. Звідси підносилися товсті клуби пари. Вона, не досягнувши верха водопаду, розпливалася і зникала в повітрі.

Ми зійшли в долину й підійшли близько до водопаду, щоб приглянутися йому, задерти носа вгору, немов дитина, коли дивиться на свого тата. Доступ сюди був лекший, ніж зимовою порою. Під ногами не було ожеледи й водопад не бив нас в обличчя густою ледовою росою. Щоправда час-до-часу, особливо як сильніший вітер залетів до носа і поскоботав в ньому, водопад рад-не-рад мусів здорово пчихнути на нас дрібнесенькими бризками води. Але це пчихання було коротке і нічогісько не шкодило нам. Навпаки, ми були вдячні водопадові, що своїм пчиханням приємно охолоджував нас і то зовсім задурно, якби знав, що ми українці, і по звичаю хочемо все мати задурно...

Ми оглянули Ніягару з усіх сторін: згори, знизу з американського й канадійського боку. Потім вернулися на гору й хотіли знайти місце на відпочинок. Підчас того зайшли глибше до невеликого ніягарського парку й там, з боку над самим водопадом, спостерегли чепурний деревляний дімок, що був схожий на літнинськову вілю. Кругом нього були лавки й більший гурт веселих прогульковців, що розмовляли, жартували і проходжувалися, немов очікуючи чогось. Це зацікавило нас і ми приближилися до них, та таки зараз довідалися — на що то Бог дав людям цікавість! — що в тім дімку є ждальня з гардеробою для тих, що бажають зійти вниз до стіп водопаду і звідтіля докладно приглянутися йому.

Моя донька та о. І. Жук, вчувши це, аж скрикнули з радости і без вагання постановили теж зійти до того ніягарського Гадесу, та ще й мене старого потягнути до тієї авантюрницької „візити“. Я хвилину завагався. Подумав собі, що ніхто з моїх родичів, ні тато, ні дід ні прадід, не робив такої дурниці й не лазив кудись під туш Ніягари. Проте якось газдували, тішилися в людей пошанівком, діждались глибокої старости і з гонором, без авантюр, перенеслися на той світ. Але враз з тим прийшла мені до голови друга думка, що мої предки були неграмотні селяни, жили в Галичині, небагато знали про Америку і взагалі нічого про якусь там Ніягару. Тимто не було чого їм дивуватись. Зате мені можна булоб і за зле взяти, що я жив в Америці, був біля самої Ніягари, і боявся чи лінувався зійти вниз, щоб у стіп водопаду глянути на нього.

(Далі буде).

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Медичні та фармацевтичні студії у львівському університеті.

Виділ Т-ва „Медична Громада" подав до відома абсольвентом гімназій інформації про студії на медичному факультеті львівського університету на фармацевтичному відділі цього ж факультету.

Медичні студії тревають VI. триместрів, фармацевтичні 4 роки. На перший рік студій приймають тільки обмежену кількість студентів (нумерус клявзус). Зацікавлені складають у квестурі університету (вул. Косцюшка ч. 9.) оплати: матрикуляційну 10 зол і за лікарські оглядини 4 зол., разом 14 зол., дістають посвідку на вплачену квоту, карту до лікарських оглядин, бланкет на подання у справі приняття та індивідуальну карту. Після того оддаються лікарським оглядинам, що відбуватимуться від 7—16 вересня включно — для студентів в годинах від 8—10 і від 16.30—17.30 у клініці внутрішніх хоріб при вул. Піярів ч. 4., для студенток від год. 8—9 і від 16.30—17.30 у Пшиходні Пшеціврузьличней при вул. Піярів ч. 6, в такій поазбучній черзі: 7. IX. A, Б, Ц, Д, Е; 8. IX. Ф, Г, Ґ, І, Й; 9. IX. К, ЛЬ, М; 10. IX. Н, О, П, КВ, Р; 11. IX. С, Т, У, V; 12. IX. В; ІКС; ИПС, З, Ж. До лікарських оглядин треба предложити докладно виповнену карту, що її дають при вплаті вступних оплат.

Подання у справі приняття слід вносити у днях 7—16. вересня до деканату лікарського виділу (вул. Маршалківська ч. 1). До подання слід долучити: 1) метрику, 2) свідоцтва з кляси VII. і VIII., 3) свідоцтво зрілости, 4) посвідку вплачення вступних оплат, 5) посвідку відбутих лікарських оглядин, 6) докладно виповнену індивідуальну карту. 7) Якщо кандидат є у війську, що обовязує до військової служби: військові документи, 8) якщо кандидат не не є цьогорічним абітурієнтом: свідоцтво моральности, 9) курікулюм віте, 10) якщо кандидат переходить з іншої високої школи в Польщі: свідоцтво відходу. — Всі документи і залучники до подання про приняття, мусять бути в оригіналах (або в дублікатах, вірогідних оригіналам), бо подань, до яких замість оригіналів, будуть долучені відписи, деканат взагалі не буде розглядати.

В найближчих днях по 12. вересня п. р., в речинці і черзі, що буде оповіщений на таблиці оголошень лікарського деканату, кандидати мусітимуть піддатися вступному т. зв. кваліфікаційному іспитові метою якого ствердити загальне приготування кандидатів до медичних студій. Оплата за кожний вступний іспит 10 зол.

Виділ Т-ва „Медична Громада" просить усіх кандидатів, що вноситимуть подання у справі приняття на медицину і фармацію у львівському університеті, щоб зголошувалися особисто або письменно у дижурного „М. Громади" в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26. I. пов. (II брама): Дижурний урядуватиме в днях і годинах, що їх оголосимо в габльотці Т-ва в університеті та в щоденній українській пресі. Відповіди на письменні запити будемо полагоджувати відворотною поштою: на відповідь просимо долучити поштову марку. Коли Виділ „Мед. Громади" матиме якнайточнішу **евіденцію кількости** внесених подань, зможе успішно інтервеніювати в університетської влади за приняттям більшої кількости українців.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „МЕДИЧНА ГРОМАДА":
Я. Олесницький, секретар.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Редакційні вістки. Вернувся з відпустки і перейняв провід Редакції ред. І. Кедрин. Літню відпустку розпочали д-р І. Німчук і д-р Михайло Рудницький. Пригадуємо всім ш. дописувачам, щоб свої кореспонденції надсилали на загальну адресу Редакції, а не на імена окремих її членів.

— Д-р Т. Бурачинський виїхав на тритижневу відпустку. 2456

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 36-100

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 61-115

— Український календар-термінар. При кінці серпня п. р. появиться український тижневий календар-термінар, необхідний у бюрі кожної установи для щоденних записок, звязаних з діяльністю, а також і кожній приватній людині, що мусить нотувати все те, що треба в означеному терміні виконати. Досі всі ми послуговувалися чужими календарями-термінарями тому, що українських не було. Торговельно-промислові фірми й культурно-освітні установи, що хотіливб мати більшу кількість календаря для своїх клієнтів, може навіть з фірмовою етикетою, зволять ласкаво порозумітися в тій цілі з Адміністрацією „Назустріч", Львів, Ринок 10.

— Газові руротяги довгі на 32 кільометри збудувала акц. спілка „Газоліна" між Дашавою (Стрийщина) і Ходоровом. Працю найшло 200 робітників.

— До Палестини виїхали через Снятин жидівські емігранти в числі 380 осіб. Рівночасно приїхав транспорт жидівських реемігрантів у числі 40 осіб.

— Градові бурі перейшли в четвер через долинський і коломийський повіт. В Семечеві пов. Долина грім ударив в дім і поразив 6 осіб. В деяких місцевостях упав град величини курячого яйця.

— За нищення крамниць підчас квітневих заворушень засуджено на півтора року вязниці Осипу Калиняк, що проводила юрбою зі 150 осіб, що грабували склепи на пл. Голуховського.

— Пробився на дишлі 25-літній Рудольф Гурський з Катовиць. Він їхав зі своїм товаришем мотоциклем на заднім сидженні. Дишель пробив йому наскрізь грудну клітку, так що він умер на місці. Катастрофа трапилася в ночі, а її причиною був дефект електричної ліхтарки.

— Львівська хроніка. Злодії вломилися до мешкання інж. Вархола при вул. Богуславського 18. Покищо невідомо, що вкрали, бо власника нема у Львові. — Стефанія Бутинець повідомила поліцію, що невідома їй жінка просила її на площі Теодора потримати хвилинку тритижневу дитину. Як пішла, тільки її і виділи. Тепер поліція шукає за доброю матірю. — В суботу вранці повісився в кльозеті при вул. Гротгера ч. 2. Яків Нестерський, поштовий підурядник. Причиною його розпуки були матеріяльні клопоти і нервовий розстрій.

— Краєва хроніка. На коломийській пляжі виловили тіло новонародженої дитини у повному розкладі. — 18-літній Казимир Піскозуб утонув біля Коломиї. — Від грому згоріла у Винниках стодола І. Кремяти. У Дметиші — Ф. Гавриляка. — У Брюховицькому лісі найдено розложене тіло висільника; ніяких документів при нього не було. — Невідомі особи затримали барикадою на шляху б. Березова самохід директора копалень „Польміну" інж. Белєвича та зранили його важко револьверовою кулею, а шофера убили.

— В синагозі в Хотимирі було гарячо. В часі молитви побились побожні на тлі непорозумінь в справі господарки в жидівській гміні. Побиті є Яків Шуберт, Озіяш Шуберт і Юда Шварц.

— Доброго голову має комітет будови школи в Сухівцях пов. Рівне. Головою комітету був Сава Опанащук. В часі будови почав зникати будівельний матеріял і хоч добре пильнували, злодія годі було викрити. Аж слідство виказало, що тим „невідомим" злодієм є сам голова, котрий з другим комітетовим крали матеріяли і продавали.

— Арештування комуністів. В останніх днях перевела поліційна влада цілий ряд ревізій і арештувань серед комуністичних дівчів у Варшаві і в краю. Арештували багато осіб.

— Сектярська назала в Польщі. До Варшави приїхав з Америки творець т. зв. польського „косьцьола народового", Франц Годур. Тому, що секта Годура в Америці розлетілась, Годур намагається закріпити свої впливи в Польщі. Це не на руку іншому провідникові сектярів Фаронові, який вважає годурівців за небезпечних конкурентів, зокрема в доходах. Головне джерело доходів — це удільовання безправних розводів. Як знаємо сектярство чимало лиха чинить і серед українців, зокрема на Волині. Заслілені наші „сектяри" несвідомі цього, що вони є сліпим знаряддям у руках сектярських каріеровичів і набивають їм своєю кервавицею мошонку.

— Хотів конче стати арійцем. Німецький жид Адольф Розенблюм із Берліна хотів добути концесію на ведення імпорту польських фільмів до Німеччини. На це треба було посвідки арійського походження, і тому Розенблюм попросив Юзефа Куча, власника фільмової фірми в Катовицях, щоб цей вистарався потрібні документи. До „гешефту" втягнули урядовця катовицького магістрату Квасьного і за 6.000 марок мав Розенблюм посвідку арійського походження. Одначе з документів він не був задоволений, переслав їх знову до Катовиць і тут афера викрилась. Тепер катовицькі махери відповідають перед судом, а Розенблюм мусів зрезигнувати з концесії.

— Промова Гітлера по... жидівськи. В жидівській ділянці Ню Йорку, де глядачі знають англійську мову дуже слабо, висвітлювано „дубльовані" фільми в жидівській мові. Так теж було при висвітлюванні промови канцлера Гітлера, котрий, на такий спосіб, промовляє з екрану по... жидівськи. Жидівські глядачі викликали авантуру, а рівночасно німецький амбасадор рішучо запротестував, щоби підкладати жидівський текст під слова Гітлера.

— Нове чудо в Люрд. Французька монахиня Маргарета Хорувалі на запалення очеревної, до якої долучилась ще чахотка. Монахиня виїхала до Люрд і тут дві пані з шотландської прогульки занурили її в чудотворній воді. І тоді рана в боці, що повстала в часі недуги, нагло зникла і недужа відразу видоровіла. Лікарі ствердили, що цю наглу перемину не дається пояснити ніякими законами природи. Монахиня залишилася в Люрд доглядати недужих.

— Уродини Шова. Кілька днів тому обходив Бернард Шов свої 80-літні уродини. Коли з цієї нагоди прийшли до нього деякі журналісти, Шов розсичався до них, мовляв, уродини це його особиста річ і нікого вони не повинні нічого обходити. З нагоди уродин одержав Шов багато ріжних дарунків. Актори, що грають у його пєсі „Жанна д' Арк" рішились справити Шовові збірний дарунок. Коли Шов довідався про це, згодився, щоб кожний артист купив йому дарунок не дорожчий трьох пенсів, це значить 35 грошів. Його бажання сповнили згори дослівно, і між іншими дарунками Шов дістав тузин жидеток до голення, які йому непотрібні, бо носить довжезну бороду. Шов теж поробив дарунки. До акторського запомогового фонду післав 100 фунтів і випустив нову пєсу, що називається „Женева" і торкається всіх ходів „високої" політики.

— Китайський єпископ. Папа римський іменував апостольським вікарієм Китаю монс. Йосифа Тшінга. Новий китайський єпископ має леди 37 літ і є автором кількох праць з ділянки гагіографії і апольогетики.

— Тигр на вулицях Токія. Із зоольогічного городу в Токіо вирвався на волю величезний тигр, що його подарував до городу сіямський король. Радіо і надзвичайні видання часописів сповістили населення японської столиці про небезпеку. Дільницю положену близько зоольогічного городу окружили сильні поліційні відділи. Військові стежі почали докладні пошукування за згубою з поліційними собаками. Хоч звірі в великих городах не є дуже небезпечні, одначе шум і гамір великого міста наводить на них смертельний жах і тоді вони є дуже небезпечні. Серед населення запанувала паніка. Вулиці опорожніли якби хто позамітав. Не тільки діти, але й старші не показувались на вулицю. Ціла історія скінчилась щасливо. Тигра найшли в одним із каналізаційних проводів скуленого зі страху. Без труду вдалося спровадити його знову до зоольогічного городу.

— Електричне життя зорганізовано в місцевости Дрансвіллі в Злучених Державах. Це „електричне життя" на господарській фармі полягає на тім, що електрична машина доїть корови, дроти напущені електричною струєю відмежовують поля, щоб худоба не входила в шкоду, електрична машинерія ловитиме в стайнях мухи. Воздух буде прохолоджуваний електрикою, а фармер буде голитися електричною бритвою і т. д. і т. д. Ціла інсталяція коштуватиме 5.000 долярів.

— Арештують за хрест. В Мексику арештували цілу родину тому, що поліція найшла в часі ревізії хрест, статуетки святих і книжки до молитви. В Мексику, як відомо, не вільно священникам ходити до приватних домів на молитви. Родину, що дає в себе приміщення священникові негайно арештують а її майно переходить на власність держави.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Косів.

2. VIII. Катерина.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

2. VIII. Надвірна.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Неділя, 2. VIII. год. 8. веч. „Мадощо не пошлюбна ніч".

Понеділок, 2. VIII. год. 8. веч. „Мадощо не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Швайцарія горить — Вільгельм Тель", у головній ролі Конрад Файдт.

АТЛЯНТИК: „Любов у повзі".

ВАНДА: „Бурі над Андами".

ГРАЖИНА: „Остання стінка" і „Що чоловік робить в ночі".

КАСІНО: „Бродвей Біт".

КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чаа" з Аннею-Мей-Вонг".

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хмилину щастя".

МЕТРО: Ледви вчора" і „Людина, що продала голову".

МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додеп на фронті".

МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „На згарищах щастя" і „На хвилі спогадів".

ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фаїн і Фаїн".

РАЙ: „І. Ф. І. не відзивається".

СВІТ: „Наєзд на Конго".

СТИЛЕВЕ: „Ніч на трансатлантику" і ревія.

ТОН: „Королівська любовниця" і „Бюро пропавших людей".

УТІХА: „Нічна стежка" і ревія.

ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 2. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.00 Зальцбурський фестиваль, 12.40 Вступ до Олімпіяди, 11.40 Камеральна музика, **Брюсель** (483,9) 17.00 Танцова музика, 20.00 Камеральна музика, **Прага** (470,5) 12.15 Легка музика, 20.40 Чеські нар. пісні, **Париж** (1648) 14.45 Симфонічний концерт, 17.00, 23.30 Легка музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 9.00 Весела музика. 20.00 Вечірня муз., **Букарешт** (384,5) 11.43 Національна музика, 20.00 Сальонова музика, **Будапешт** (549.5) 13.55, 22.30 Циганська музика, 20.40 Оперетові мельодії, **Мілано** (368,6) 20.40 Концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Опера, 22.00 Хореографічна байка.

Понеділок, 3. серпня 1936.

Відень (506,8) 13.16, 19.20 Олімпійський репортаж, 17.30 Пісні й арії, Ервальд мецосопран, Лявберґ барит., 20.00 Веселі авст - нар. мельодії у вок. виконанні, **Брат - слава** 298,5) 17.15 Слов. народні мелюдії, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17.40 Форт. реціталь, 19.10 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, 20.30 Камер. твори Бетовена, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Симф. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. реціталь, 19.50 Нар. пісні, 20.30 „Адіє Мімі", оп. Пуччіні. **Берлін** (356,7) 8.00 З часів Моцарта, орх. конц., 10.00, 16.00 Розр. музика, 15.00 Кам. концерт, 20.00 „Веселі кумоньки з Віндсору" ком. оп. Ніколаї, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 8.00, 14.00 Музика, 9.00 Солісти, 17.40 Народні пісні, 18.00 Розр. музика, **Будапешт**(549,5) 12.05 Концерт, 13.30 Спів, 18.45 Форт. реціталь К. Бартока, 21.00 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Попул. музика, 20.45 „Катря танцюристка" оп. Гільберта, **Рим** (420,8) 18.50 Легка музика, 20.40 Форт. реціталь Віго ля Вольне

Вівторок, 4. серпня 1936.

Відень (506,8) 10.45 Орг. музика, 13.15 Опівн. репортаж, 15.40 Оп. арії Ніколь-Мусіль сопр., форт., 22.10 Пісні й арії, **Прага** (470,2) 17.15 Концерт д-дур Моцарта на флет і орх., 18.15 Шуманові пісні й дуети, 19.30 Муз. розривки, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 20.00 Шви. Африка, словно-муз. авд., 22.45 Танц. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів, 20.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00, 10.00, 13.00 Музика, 15.00 Лоенґрін пісонька, 15.30 Форт. реціталь, 19.30 Пісні Гуг. Вольфа, Пістер сопр., 20.56 Веч. музика, танки й пісні різних народів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 9.00 Вес. мельодії, 12.00 Баварські пісні й мельодії, 20.10 Нар. музика. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.00 Сальон. музика, 20.00 Камер. музика. **Мілано** (368,6) 13.20 Легка музика, 20.45 „Ля ноте де Зораїма" оп. Монтемеціа, „1001 ніч" хореогр. казки Сабата, **Рим** (420,8) 16.40 Розр. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 2. серпня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авдиція для села, 8.35 Ранішній дениик, 9.00 Різні мельодії — з гр. пл., 10.00 Перелання прапору, 11.00 Польська творчість з гр. пл., 11.45 Людина, яка купила образ, 12.03 Музичний поранок, 15.00 Обрядовий народній рік, 15.20 Концерт з гр. пл., 15.25 Реклама P.P.O., 15.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 17.30 З XI. Олімпіяди в Берліні — біг на 10.000 метрів, 18.05 „Підвечірок при мікрофоні" — концерт, 19.35 Скрип. реціталь, 20.25 Легіонова поезія, 21.00 Одинна галузка, 21.45 Легка музика 22.00 Вісти з XI. Олімпіяди у Берліні 2230 Спортові вісти, 22.35 Танк. музика.

Понеділок, 3. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Ґуцанка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній дениик, 7.35 Трохи інформації, 7.40 Квінтет ім. Гольда з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сусп. ґутірка, 12.05 Літ. хор; „Орфей і Евридика" у вик. М. Ольщенської з гр. пл., 12.13 Полудн. дениик, 12.23 Квінтет, 14.30 Година спогадів, гр пл., 15.30 Госп. вістки, 15.45 Про павука, що з голоду не вплесу сітку, оповідання для ст. дітей, 16.00 „Шлем з гронами: Смак спільної вправи, 17.00 Концерт орх., 17.50 Королівська риба пструг, 18.00 Скрипковий реціталь у супр. Форт., 18.20 Сатирична поезія, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна ґутірка, 19.00 Воєцька ґутірка, 19.30 Смичк. квартет д-моль оп. 64 Глазунова, 20.00 Дуети та пісоньки, 20.30 Легенди Косцюшка й легенда Пілсудського, 20.45 Веч. дениик, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Концерт орх., спів, рецитацій, 22.00 Трансмісії та вістки з XI. Олімпіяди в Берліні, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Спів. реціталь Ант. Комана, 23.00 Закінчення авдиції.

Вівторок, 4. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Ґуцанка, 6.50 Концерт орх., 7.20 Ранішній дениик, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сібеліюс: Фінляндія, гр. пл., 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Концерт камер. орх., 14.30 При чорній каві, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Трансм. з XI. Олімпіяди в Берліні, 16.05, 17.40 Скрипка ПКО, 16.20 Світ рослин у музиці, І. Ільницька сопран; флет, форт., 16.45 Гетьман Ів. Тарновський і бій під Обертином, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Хвилина ботаніки у придорожному рові, 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Чудодійний кристал" опов. для дітей, 18.15 Зі Львова під Кельці, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна ґутірка, 19.00 Форт. реціталь, 19.30 „Івась" опера Вол. Желенського; у перерві ок. год. 20.50 Веч. дениик, Актуальна ґутірка, 21.40 Чого сподіємося від молодого покоління, 22.00 Трансмісії і вістки з XI. Олімпіяди з Берліна, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгія бельг. 89.73—89.30, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Дол. канад. 5.29.30 — 5.26.50, Фльорен голянд. 361.17 — 359.65, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.59 — 172.75, Фунти англ. 26.67 — 26.51, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.80, Корони данські 119.05, 118.20, Корони норв. 138.98—133.00, Кор. шв. 137.46—136.45, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.76—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95, Цукор 28. Вуґоль 13, Норблін 56, Стараховичі 30—30.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 4 прем. дол. 47.50 7 стаб. 45.

Заставні листи.

4 і пів проц. Гіпот. 40—40 і пів прц.; 4 прц. Гіпот. 37 і пів — 38 прц.; 5 прц. Гіпот. 45 і пів — 46 прц.; 4 і пів Т.К.З. 40—40 і пів прц.; 4 прц. Т.К.З. 37—37 і пів прц.; 4 і пів а. в. В. Г. К. 61—61 і пів прц.; 4 прц. а. в. В. Г. К. 61—61 і пів прц.; 4 і пів прц. Ком. В. Г. К. 49 прц.; Кол. В. Г. К. 43 і пів — 44 прц.

Долярівка 47—48; 3 прц. прем. 1. ем. 61—62; 3 прц. прем. 2. ем. 60—60 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 1. серпня ц. р. кооперативам платитиме за: львоко Львів.

1 кг. масла десертового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0-14 „
1 к. яєць	2.35 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 31. VIII. ц. р. платитиме своїм доставцам за 1 кг. живої птиці, льоко подвірн птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.05 „
Кури без остріг 1. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті 1. кл.	1.00 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

30-літній зїзд товаришів-матуристів коломийської гімназії з 1906 р. відбудеться дня 20. серпня 1936 р. в Коломиї з таким самим порядком дня, як останній 25-літній. Згоошувати на адресу: Дм. Николишин, Коломия, Дідушицьких 24. 2459 1-2

Філія „Просвіти" у Бібрці шукає організатора. Згодошення з підписами свідоцтв і почт. маркою на відповідь до дня 10. серпня ц. р. 2452

На викуп Укр. Городу „Сокола Батька" зложив через Адм. „Діла" Нестор Петро з Люблина зол. 2.—

КУПНО - ПРОДАЖА

КАМЕНИЦЮ нову, І. пов., городець — бічна Гроховської — продасть власник, вул. св. Миколая 20. І. п. 2461 1—2

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ, кухня, фронт, півкомфорт, І. пов. Стахевича вісім (кінець Гроховської) держ. урядовцям зараз винайму. Вкаже Сазова. 2460 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНЦИПІЄНТА АДВОКАТСЬКОГО рутинованого зараз приймуть. Неприняті зголошення без відповіди. Зголош. до Адм. „Діла" під „Конципієнт". 2453

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДА інтелігентна жінка займеться домом самітнього. Дора, Малява. Ірв Любович. 2454

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МОЛОДИЙ 32-ЛІТНІЙ, енергійний, пристійний учитель гімназійний, на постійній державній посаді VII. катег. у Познанщині, пізнає інтелігентну, симпатичну, богату українку до літ 26 у цілі матримоніяльній. Зголошення до Адм. „Діла" під „Добре серце". 2457 1—2

РІЖНІ

МАШИНУ писальну, майже нову, 200 золотих продає Патицький, Чарнецького 10. 2458 1—2

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую кореспонденцію. Позамісцевим листовно. Низькі ціни. Голуфка 4., І. пов., м. 3. 2403. 6—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, шкіркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 47-60

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-РА БАРАНЕЦЬКОГО У ЛЬВОВІ вул. Миколая 23, ріг вул. Зибликевича — НЕЧИННЕ через вакації до 24. серпня 1936. 2446 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ДИРЕКЦІЯ ЗАХОРОНКАРСЬКОГО СЕМІНАРА СС ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ при вул Потоцького ч. 95.

подає до відома, що додаткові вступні іспити на І. і ІІ. курс відбудуться після ферій дня 29. і 31. серпня. Подання треба вносити до дня 20. серпня ц. р.

Семінар має права державних шкіл. 2415 2—2



Спеціяліста корсетів

ГЕРМАН ПІСЕН

повідомляє, що на час реконструкції дому при вул. Ягайлонській 4 переніс свій льональ

ПАСАЖУ ГАВСМАНА

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, ІІІ.

Усуває аномалії цери, бородавки, піґменти, волосся, близни, дзьоби і плями, масажі, тривко усуває зморшки, жиляки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ 2305 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 7—10

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Вшковуємо також чищення стін і стель, „вірування" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Севаторська 9. тел. 236-51. 2292 19-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 53-75

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ ПРИВАТНІ КУРСИ

„ЗНАННЯ" („Wiedza")

КРАКІВ, ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.

Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають вписи на новий шкільний рік 1936/37 на:

1) Курс матури гімн.; 2) Курс матуральний піврічний, повторний; 3) Курс середній: 5-та і 6-та класа гімн., 4) Курс нижчий: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспод. дістають що місяця цілий науковий матеріял і теми з 6-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований, тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4.50 зол., з почт. перес. 5.— зол.

Окрема частина по 1.50 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 173 (14.422). Львів, вівторок 4. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова провокація комуністів на Маківці.

Один з учасників вчорашнього жалібного з'їзду на Маківці повідомляє нас телефонічно зі Стрия, що дійшло там до кривавої бійки між комуністами й національною молодю, у якій згинув Андрій Люкс з Борислава та Андрій Шолопата зі Сколього, обо мабуть комуністи; крім того важко ранено якогось Шнаєра, що бореться зі смертю у стрийському шпиталі. У паніці, яка вибухла серед юрби, мабуть задушено одну дитину. Причиною кровавої події була провокація комуністів, що підчас богослуження кричали „пиньба" та намагалися вивісити червоний прапор.

До Тухлі виїхав зі Сколього городський суддя др Закшевський з лікарем д-ром Вітліном.

Виселюють українців з граничного пояса!

В дні 18. липня ц. р. увійшов в життя закон з 9. липня 1936 В. З. Р. П. ч. 55, пов. 397 в справі зміни декрету президента з дня 23. грудня 1927 р. про границі держави В. З. Р. П. ч. 117, пов. 996. Є це третя новеля до згаданого декрету, що вводить далекойдучі зміни й незвичайно обмежує особисту діяльність громадян граничних повітів (так званий граничний пояс сягав 30 кільометрів від граничної лінії в глибину краю), свободу їх рухів, можність набувати нерухоме майно й виконувати звання та діяльність товариств, союзів і кооператив. Все те сьогодні залежне від доброї волі й оцінки адміністраційної влади, при чому її рішення не потребують навіть умотивування. Це може відбитися дуже відемно на житті й розвою наших товариств й кооператив у граничних повітах, особливо тих, що межують зі Совітами або Чехословаччиною, з якими Польща у ненайкращих сусідських відносинах.

У світлі постанов знов'язованого декрету про граничні держави недавні слова збаразького старости Ріпке про виселювання з повіту можуть прибрати зовсім конкретні форми, як що не було б на це деякої корректури згори. Таке виселювання розпочалося вже в копичинецькому повіті, де староство видало наказ цілому рядові громадян у ріжних громадах продовж двох-трьох днів залишити граничний пояс на основі ст. 11. згаданого президентського декрету про границі держави тому, що були судово карані за протидержавну діяльність. Такі накази дістали між іншими Микола Величенко, Степан Федусь син Івана і Юліян Євчук син Івана — усі з Коцюбинчик, Марійн Ропій зі Суходола, Н. Туткалюк з Вільхівчика і інші з копичинецького повіту. Накази є негайно викональні і дотичні громадяни мали залишити граничний пояс до 1. серпня ц. р. на час трьох літ без уваги на те, що у тих громадах родились, є там приналежні, мають там нерухоме майно і родини. З ними мусять виселені розлучитися на три роки, не знаючи, де знайдуть змогу прожитку та чи взагалі зможуть його знайти, бо незаможні родини не будуть всилі їх так довго удержувати.

В справі згаданих виселювань як і взагалі в справі способу виконування постанов президентського декрету про границі держави інтервенював посол др Ст. Баран у тернопільського воєводи п. Білика, представивши йому потребу деякого злагіднення у практиці ригорів декрету, зокрема ригорів останньої новелі з 9. липня ц. р., щоб у виконанні адміністраційної влади не стали вони непотрібною шиканою для поодиноких громадян, як теж для товариств, союзів і кооператив. Воєвода прирік справу розглянути, а нею ближче зазнайомитися і зробити все, що буде в його спромозі.

Оба збаразькі адвокати дальше у вязниці.

Як відомо поліція арештувала двох українських адвокатів зі Збаража, др'а Івана Кульчицького і др'а Володимира Гамаля під замітом злочину зі ст. 109 карного кодексу і оба вони є від 27. липня ц. р. у слідчій вязниці окружного суду в Тернополі. Закидають їм, що перший як голова, другий як секретар відділу товариства „Український Народний Дім" в Збаражі зредагували відозву до українців в Америці, зокрема до уроженців Збаражчини в справі датків на викінчення будови згаданого „Українського Народного Дому", в якій теперішнє положення українського народу в Польщі мали представити свідомо в невірному несвітленні в українському часописі „Народня Воля" з 26. травня ц. р., що виходить в Злучених Державах і то у такому, що може пошкодити інтересам польської держави за кордоном; а те все виповнює якраз кваліфікацію знамен зі статті 109. к. к., за що грозить кара вязниці до десяти літ.

Прокураторське слідство веде віцепрокуратор Вонцковський і він наказав превенційний арешт проти др'а Ів. Кульчицького й др'а Вол. Гамаля. На цю прокураторську постанову внесли арештовані зажалення до окружного суду в Тернополі, котрий на своїй тих званій господарській сесії в пятницю 31. липня ц. р. згідно з внеском прокуратора відкинув зажалення арештованих адвокатів, супроти чого вони на дальше остались у слідчій вязниці.

Абісинці заняли Адіс-Абебу і Дессіє?

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Кореспондент „Ексцельзіора" з Джібуті повідомляє: На основі вісток з Абісинії та оповідань мандрівників: **Абісинські войовники заатакували Адіс Абебу і Дессіє. Боротьба в тих районах триває, але з огляду на дощ італійські літаки не можуть брати у ній участи. З деяких інформацій виходилоб, що повстанці заняли Адіс Абебу та Дессіє. Що останню місцевість захопив буцімто рас Сеюм після завзятого бою, у якому згинуло 7.000 людей.**

РИМ, 3. 8. ПАТ. Урядово заперечують вістку про упадок Дессіє; положення в Абісинії нормальне.

ХТО ФІНАНСУЄ АБІСИНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ?

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Представникові „Сендей Кронікл" заявив негус, що вернеться до своїх військ у південно-західній Абісинії. Женевські невдачі його не знеохочують: він дістане гроші з іншого джерела. Дотеперішні успіхи дуже вдоволяючі.

ГРЕЦІЯ ВИДАЛИЛА ВЕГІБА ПАШУ.

АТЕНИ, 3. 8. ПАТ. Грецька влада рішила видалити з краю ген. Вегіба Пашу, б. оперативного дорадника абісинського командування. Офіційно заявляють, що не зробили цього під натиском ніякої постороньої держави.

БУДИНКИ в будові аж до часу їх викінчення й уживання, фабрики і фабричні будинки, млини більші водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового вжитку, будинки, до містяться театральна саля (кіно), якщо дотична саля займає бодай половину будинку (напр. салі „Народніх Домів", читалень „Просвіти") є вільні від примусу обезпечення в ПЗУВ. Ці будинки кожний українець мусить обезпечити на повну вартість у

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

МОБІЛІЗАЦІЯ нового походу на „кресову" землю.

Як відомо вже зі сторінок „Діла", появилася недавно у польській пресі вістка про конференцію між генеральним інспектором збройних сил Ридзом Сьмігли, вже в його новому характері співробітника президента, і премієром Славоєм-Складковським та міністром хліборобства Понятовським на тему приспішення земельної реформи, яку переводять в Польщі на основі земельного закону з 28. грудня 1925 р. Згадано там теж, що уряд приготовляє новелю до цього закону з радикальним характером. Це має проявитися головно у значній обнижці норми щодо безлісної хліборобської площі (нормально 180, на сході і в горах 300 га), яка не підпадає під парцеляційний примус, та у полекшенні процедури у купні землі парцелянтами. Мають це перевести шляхом новеліязації згаданого закону з 28. грудня 1925 р. у формі президентського декрету, чи звичайним законодатним шляхом у найближчій соймовій сесії в осені ц. р.

Без сумніву проектована земельна акція уряду стоїть у звязку з недавною ухвалою ради міністрів про скріплення чинної політики щодо культурного й господарського розвитку східніх земель, про що згадав я обширніше у своїй статті в „Ділі" (ч. 167) „Посилення польської акції на „кресах".

На сторінках „Діла" (ч. 166) появилася теж стаття „Найпекучіша справа" про земельне питання в Польщі, де за польською пресою подано дотеперішні парцеляційні осяги за час від 1919 до кінця 1935 р. і подрібну статистику. Ввесь розпарцельований у тому часі обшар у цілій Польщі обхоплює великанську цифру 6951 тисяч га землі, якої більшість лежить у східніх і південно-східніх — етнічно непольських воєводствах. Очевидно, розпарцельована тут земля перейшла **у великій більшості випадків у польські руки** й скріпила значно польський елемент на українських землях.

Не циферна земельна статистика буде предметом нинішньої статті — її можна обговорити докладно тільки в окремій обширній статті, — лише загальні напрями польської земельної політики, які вказують наглядно, що ведено її **проти життевих інтересів українського народу,** якщо мова йде головно про розподіл власности землі. Тут слід згадати, що земельна реформа обіймає ріжні ділянки, унормовані окремими законами. На перше місце йде очевидно парцеляція більшої рільної земельної власности з метою створити нові селянські господарства (осаднича парцеляція), як теж доповнити карловаті господарства (сусідська парцеляція). До ділянки земельної реформи належить рівнож комасація для усунення шахівниці у володінні селянських ґрунтів, дальше меліораційні праці, скасування



грунтових сервітутів, охорона й узаконення земельних орендарів, а в Галичині управильнення гіпотечного стану набутих при парцеляції наділів. Посередньо до аграрної законодавчої ділянки треба причислити теж і віддовженеве законодавство, що мало на меті врятувати хліборобство від руїни, яка грозить йому від віриделів.

Суто політичний характер мають властиво тільки ті аграрні закони, що торкаються безпосередно розподілу власности, бо інші закони з аграрної ділянки мають характер технічно-аграрний або правно чи фінансово аграрний і національно-політичний момент виступає тут не так наявно.

В історії кожного народу у корені його існування є справа землеволодіння. Хто є власником землі, цей паном країни. Не інакше було і в історії польсько-українських взаємин. Нездорові відносини у землеволодінні на українських землях історичної Польщі були одною з рішальних причин польсько-українського зудару, що в наслідку скінчився розгромом і упадком Польщі. Ці причини існують тут у великій мірі й у відновленій польській державі, що не вважаючи на змінені політичні, економічні й соціяльні обставини продовжує по суті передрозподільну політику. Доказом цього сучасна польська аграрна політика щодо розподілу володіння землею на т. зв. кресах від 1919 р. по нинішній день.

Земельною реформою занявся варшавський сойм-конституанта вже в перших місяцях свого існування у 1918 р. Тоді впала у соймовій дискусії відома заява провідника польських людовців Вітоса, що аграрна реформа конечна тому, щоби скольонізувати „креси", бо на сході тривкі границі Польщі може означити тільки плуг польського хлопа. Законом з 2. серпня 1919 р. сойм уповажнив раду міністрів видати розпорядок зі силою закону про оборот землею. Такий розпорядок вийшов 1. вересня 1919 р., на основі якого земельні власти мали давати або й ні дозвіл на набуття землі рустикальної (селянської) і домініяльної (дідичівської). Тенденція була ясна. Йшло про те, **щоби не допустити до переходу землі з польських рук в руки українського хлібороба.** Законом з 6. липня 1920 р. утворено повний кольонізаційний апарат у виді головного земельного уряду (опісля міністерства земельних реформ) та окружних і повітових земельних урядів, від яких залежав ввесь оборот власністю землі.

Були це часи збройної большевицької загрози. Якраз у часі, коли большевицька армія дійшла вже недалеко Варшави, сойм для приєднання польського селянства й мас пролетаріяту до участи в оборонній акції держави ухвалив 15. липня 1920 р. земельний закон, що вже в осінніх місяцях того року, після відтиснення большевиків на схід, став підставою широкої кольонізаційної акції українських земель польським елементом зі заходу при помочі держави й авторизованих нею польських парцеляційних установ, а державною установою „Паньствови Банк Рольни" у проводі.

Що більше. Ця сама конституанта видала 17. грудня 1920 р. закон про **військову кольонізацію українських, білоруських й литовських земель в Польщі,** який належить до **унікатів** у сучасному аграрному законодавстві й не має відповідника в ніодній з европейських держав та живо нагадує принципи аграрної політики римської держави з кінця республики й початків цісарства з кольонізацією римських „кресів" військовими ветеранами. Він і викопав між поляками й українцями в Польщі цю глибоку пропасть, якої не в силі засипати вповні ніяка „нормалізація".

Сипалися дальше наче з питля у млині безчисленні закони, новелі й розпорядки у ділянці аграрного законодавства, яких головним завершенням був закон з 28. грудня 1925 р. про виконання земельної реформи з їх пізнішими додатковими законами й новелями до них. Остаточним висліком їх є перехід по кінець 1935 р. 6,951.000 га більшої земельної власности в руки дрібних хліборобів, на українських землях у великій більшости **польських.** Переведено не тільки аграрний переустрій, але й зміну у соціяльній і національній структурі, посилюючи у нас значно польський елемент **зі шкодою місцевого українського** та витворюючи дуже грізний фермент на будуче у хліборобській країні з великим селянським перенаселенням і грізною армією місцевого сільського пролетаріяту.

Військові осадники і кольоністи не принесли зі собою до нас вищої культурної техніки й організації — її здебільша вчаться щойно на місці від наших селян на Волині і в Галичині, — зате змобілізували проти себе загал місцевого селянського населення. Витворюється загрозливе положення, що може вже в недалекій майбутності викликати величезну політичну й соціяльну катастрофу для тих, що її приготовили сучасною аграрною політикою.

Найбільш хліборобським воєвідством в Польщі є тернопільське воєвідство, яке виказує найвищий відсоток карловатих господарств, та рівночасно (особливо у середущій і південній частині Поділля) є осідком величезних дідичівських латифундій з рільним, нелісовим характером. Перенаселення хліборобської площі є тут найсильніше з усіх країв Европи й може рівнатися під цим оглядом хіба з деякими хліборобськими околицями Китаю. Про кольонізацію цього воєвідства зовнішнім елементом не повинно бути й мови, бо дідичівської землі далеко-далеко не вистало тут для уздоровлення місцевих дрібних господарств. Однак цей економічний імператив остався без значіння, бо якраз **у нечувано перенаселене тернопільське воєвідство спрямовано сильну хвилю кольоністів з заходу.**

Про розподіл земельної власности у типово хліборобському тернопільському воєвідстві з найвищим в Галичині відсотком безлісної рільної управної площі говорять цифри по початок 1934 р. урядового реферату начальника рільного виділу і земельних реформ в тернопільському воєвідському уряді інж. Ющика, що його виголосив на зібранні послів і сенаторів тернопільського воєвідства в Тернополі 12. листопада 1935 р., який роздано приявним. З нього вибираю нижче подані цифри.

В 1919 р. загальний обшар великої посілости понад 180 га на терені тернопільського воєвідства мав 539.717 га, у цьому лісів 203.860 га (на осн. спису з 1921 р.) так, що загальний обшар агрономічних ужитків виносив 335.857 га. Від 1919 р. по 1. І. 1934 р. розпарцельовано 151,182 га, тому сьогодні більша власність тернопільського воєвідства має 184,675 га агрономічних ужитків і 184,376 га лісів. Однак не значить це, щоби тих 184,675 га було запасом землі на ціли аграрної реформи, бо від повищого обшару треба відчислити в 400 земельних маєтках по 180 га, що по думці ст. 4. закону про виконання земельної реформи з 28. 12. 1925 р. є вільні від парцеляційного обовязку. Робить це 73,000 га. До цього треба відчислити включення зі ст. 5. згаданого закону в глибальній сумі по 1. І. 1934 р. — 15,338 га, то фактичний запас землі має в дні 1. І. 1934 р. 96,337 га агрономічних ужитків, що підпадають парцеляції на ціли земельної реформи.

Зате земельні відносини малої власности на терені тернопільського воєвідства представляли ся в 1921 р. так:

Обшар господарств	Число госп.	%
Понижче 2 га	138.941	55.2
від 2—5 га	78,477	31.2
від 5—20 га	31.552	12.5
від 20—50 га	1,183	0.5

Як з повищого зіставлення виходить, селянські аграрні відносини не представляються корисно з причини великого числа карловатих господарств, значного перелюднення села, слабого упромисловлення краю та великого роздрібнення селянських грунтів.

Як представляється тут санація селянських аграрних відносин? Від 1919 р. по 1929 р. утворено в тернопільському воєвідстві 9,721 нових господарств на обшарі 53.127 га з пересічним обшаром новоутвореного господарства пять і пів гектара. У тому самому часі доповнено 38,124 карловатих господарств обшаром 55,584 га з пересічним додатком на доповнення одного господарства по півтора гектара.

Багатомовні цифри інж. Ющика, що кричать про нечуваний земельний голод селянських мас в тернопільському воєвідстві. Число карловатих нижче пятигектарових нежиттєздатних господарств виносить тут великанську цифру 217,438 або 86.4 проц. З цієї цифри шляхом парцеляції більшої власности доповнено всього 38.124 господарств або **17.5 проц. Земельна реформа не обняла зовсім 175.294 карловатих нижче пятигектарових господарств або 82,5 проц.** Обіймає воно кольосальне число населення 876.470 душ, числячи тільки по пять душ на одно господарство. До цього слід додати сільський безземельний пролетаріят з дуже скромною цифрою 200.000, так, що малоземельне і безземельне сільське населення рахує 1,076.470 душ на около півтора міліона загалу населення, себто приблизно 70 проц. усієї людности воєвідства. На ту усю міліонову сільську бідноту було 1. січня 1934 р. всього 96.337 гектарів рільних ужитків, підпадаючих під парцеляцію або пересічно по пів гектара на одно карловате господарство, не кажучи вже про безземельних!

Мова повищих цифр звільняє мене від ближчих пояснень. А гасло „ні пяди землі в українські руки" лунає тут дальше і трубить його на алярм знову „Звйонзек офіцерув резерви". Для приєднання польських хлопських мас розпочато новий наступ на землю на „кресах", зокрема на Поділлі. Я сам бачив в липні ц. р. на широких панських ланах біля Івання Пустого в Борщівщині буди польських кольоністів зі заходу, що прийшли там вже цього року і то в околицю, де карловаті господарства сягають 90 проц. Тут співпрацюють і урядові земельні чинники, що натискають всіми способами на дідичів, щоб не продавали землі українським селянам. Під натиском вони це й роблять. Недавно була в польській пресі згадка про дідича з Купчинець в Тернопільщині п. Завістовського з докорами національної зради, що зважився продати місцевим українським селянам „аж" сорок моргів землі. А скільки докорів і шикан витерпів він за це від самих урядових чинників! А якщо і припадково трапиться, що наш селянин купить тепер морг грунту при парцеляції, то земельні власти дуже часто не затверджують такого купна, або й сам дідич звертає нашому покупцеві побрану у нього ціну з виразним виправданням, що робить це на приказ згори.

Життя перевело деяку ремедуру й частина землі кольоністів опинилася в руках наших селян за високі гроші. Однак у тих випадках, де був довг у Держ. Рільному Банку, банк цей виповідає нашому набувцеві всю свою вірительність і жадає сплати цілої суми до кінця ц. р.

Проголошується новий наступ для здобуття кольоністами зі заходу чи місцевими поляками всього вільного запасу землі, тому слід і нам придумати й перевести способи оборони рідної землі!

Д-р Степан Баран.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК**
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. ул. Ягайлонська ч. 24
Тел. 252-54.

Єгипет і Судан.

КАІРО, 3. 8. ПАТ. В суботу парафовано англо-єгипетський договір, що привертає у Судані політичнопревний стан з перед 1854. р. Єгипет матиме свого представника у раді при губернаторі Судану і військову залогу; єгипетські урядовці увійдуть до суданської адміністрації. єгиптяни мотимуть емігрувати до Судану. 15. ц. м. підпишуть цей договір у Парижі дефінітивно.

Домашня війна в Китаю шаліє дальше.

НАНКІН. 3. 8. ПАТ. 300.000-на армія центрального уряду окружила збунтовану провінцію Квангсі, готова до наступу. Кажуть, що марш. Чан Кай Шек обійме провід над нею.

ШАНГАЙ, 3. 8. ПАТ. Війська пров. Квангсі заатакували вірні Нанкінові кантонські війська. Дійшло до завзятих боїв.

Консолідація Европи = без Совітів.

Основним завданням дипльоматії є: охоронити свою державу від ізоляції, забезпечуючи їй як найсильніших і якнайпевніших сокозників, або ізолювати ворогів, розбиваючи аліянс, що творився би між ними.

Большевицька закордонна служба, зорганізована досвідченим царським дипльоматом Чічеріном і тому вільна від доктринерського балясту, що паралїжує всі ділянки внутрішньої совітської адміністрації, стоїть на висоті свого завдання. Бо одночасно воно користується комінтерном, як найчільнішим помічником і послідовно та доцільно змагає до всесвітньої революції ось якими засобами:

1) Розкладає „буржуазну" сімю народів, викликуючи у її лові недовіря, розсаджуючи інтригами всі спроби порозуміння.

2) Націковуючи одні держави проти других, вона зокрема намагається ізолювати дипльоматично держави, які з огляду на свій націоналістичний характер і велику внутрішню спійність та експансивну спроможність є найсильнішими основами немарксівського політичного світу і можуть стати кристалізаційними осередками для евентуального протисовітського фронту; вкінці

3) Закладає виходові бази, з яких одні є політичні для дипльоматичної й агітаційної розкладової акції, інші суто мілітарні, для збройного наступу на капіталістичний світ. До такого наступу ведеться тепер політичну „артилерійську підготовку".

Практичну реалізацію таких напрямних не важко помітити. Перш за все Москва вміло вихіснує жах перед реваншем, цей своєрідний прояв політичної істерії, що робить деякі суспільности подібними до нервових жінок. Залякані імперіалістичними апетитами „відродженої римської імперії" турки перші ховаються під червоний покров, віддаючи большевикам ключ їхнього побережжа та нападову позицію на Середземне Море, артерію капіталістичного світу. Непритомну від переляку гітлерівською свастикою французьку Маріянну ловить Літвінов похапно у свої обняття, демократична Чехословаччина ніче нетля — киває на червоне світло з Кремлю занаркотизована старою декадентською мрією: втопитися у всеславянському морі. До Парижа перевозиться окопана в Берліні екзекутура Комінтерну, видовжену чехословацьку територію перемінюють большевицькі інжиніри то старшини у ланцюг летунських баз, оперативних шлях для майбутнього наступу червоної армії просто у серце Европи. Роздор у Середущій Европі, викликаний взаємним довкруги Австрії, переляком Малої Антанти перед „аншлюсом" і поворотом Габсбургів та італьо-німецьким напруженням (яке тепер щасливо минається), витворює каламутну воду, де большевицькій дипльоматії не важко ловити рибу.

Крім того свою позицію у Женеві вихіснував Літвінов, щоб опалахнути святим обуренням, коли Італія чи Німеччина дозволили собі на яку „неблагонадьожність" — над горішнім Нілем чи над Райном та націковувати всіх і вся проти небезпечних для реалізації ідеї Маркса націоналістичних великодержав. Дійшло до того, що з европейських великодержав одинокий СССР мав вільні руки — решта Европи замоталася у густі сіти вістерно помотаних конфліктів. Вихіснувуючи безсилля „буржуазного" світу, Кремль хитро підготовив дипльоматичну атаку на Дарданелі та з вдоволенням глядів, як льокарненські держави, покинені Італією, не мають змоги мирно вирішити ренську законину. Без співділання Італії Англія сталула у льокарненській справі перед прикрою альтернативою: або заангажуватися совсім по боці Франції, заотвюючи взаємини з Німеччиною, або лишити Францію безпомічну — тим самим безвастережно у большевицьких обіймах.

Дипльоматичний гордівський вузол заплутався так сильно довкруги Европи, що лише широкий, сміливий, повний самозаперечення жест міг його розтяти. Британська дипльоматія, яка все вміє сягати зором поза нинішній день, та яка свідома своєї відповідальности не лише перед імперією, але й перед Европою, нечайно покинула санкційну позицію, якої дотепер боронила з таким сильним — і зрештою оправданим з погляду імперіяльних інтересів — завзяттям. Кінець санкцій та середземноморського порозуміння вивів Італію з її образженого „сплендід ізоляшен": вона погодилася взяти участь у льокарненській конференції. Не могучи продовжувати свою акробатичну гру на напруженій лінії, розпнятій між Римом і Лондоном, Німеччина швидко пристосувалася до цілковито загальної ситуації та зробила два понимові жести: у сторону Риму — закидає

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

чи пляні військового аншлюсу, та Льондону — приймаючи запрошення на льокарненську конференцію.

Рівночасно британська дипльоматія спаралїжувала правничі совітські успіхи у Монтре, задкуючи собі Туреччину, знову підсовсну до стовпа сторожа чорноморських проливів.

Кілька тижнів минуло від припинення санкцій, а вже Літвінов не пізнає політичного обличчя Европи. Ще лише Франція та Чехословаччина конвульсійно тримаються червоного престола, насторожені проти Німеччини, — решта Европи щораз більше консолідується.

Дипльоматична конфіґурація з природи рухливо, тому й теперішню ситуацію слід оцінювати на холодно, без зайвого оптимізму. Всетаки можна радіти, що тепер, коли еспанське повстання ліквідує найсильніше в західній Европі огнище большевицької революції, Кремль не має вже тої дотідної дипльоматичної позиції, тої свободи рухів, що колись. *(вал.)*

ПОДЯКА.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „Карпатія" у Львові за дуже скоре виплачення повної обезпеченої суми по моїй бл. п. дружині Евгенії Пунко. До здоження цеї публичної подяки почуваюся тимбільше зобовязаний, що моя бл. п. дружина була обезпечена у Товаристві заледви від літа 1935 р.

Таке кулянтне поступовання Товариства уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя найширшим кругам української суспільности.

Іван Пунко,
учитель у Підмихалю.

2463

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Аргентина запросила на днях всі американські уряди на панамериканську конференцію, що відбудеться в листопаді у Буенос Айрес.

Австрійська поліція ствердила, що демонстрацію на олімпійському святі зорганізувала тайна централя націонал-соціялістичної партії. В заворушеннях брали участь також комуністи.

В Альжирі убили великого муфтія у хвилині, як виходив з мечету. Убийство має політичне підложа.

Повстанцям забракло муніції?

МАДРИД, 3. 8. Авас. Ліве крило республиканських військ посувається вперед, не стрічаючи опору. Правдоподібно повстанцям забракло муніції.

СЕВІЛЛЯ, 3. 8. ПАТ. Повстанчий радіокомунікат повідомляє, що на північ від Мадриду положення без змін. Повстанці укріплюють новоздобуті позиції.

ЦИВІЛЬНА ҐВАРДІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ДО ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 3. 8. ПАТ. Ген. Кієпо де Лляно заявив через радіо, що за два останні дні чимало відділів цивільної ґвардії перейшло на сторону повстанчих військ.

БІЙ ПІД ҐІБРАЛЬТАРОМ.

ҐІБРАЛЬТАР, 3. 8. ПАТ. Вчора дополудні недалеко Ґібральтару 2 повстанчі гідроплани бомбардували 2 республиканські кружляки, що відповідали вогнем. Перестрілка тривала коло 40 мінут, але не дала ніякого висліду.

ПОВСТАНЦІ ЛЕТЯТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Як повідомляють з Тетуану, 3. дивізія чужинецької легії приготовані до транспорту повітряним шляхом до Еспанії.

Як подають з Ліссабони, республиканські війська спалили засіви здовж португальського кордону.

НЕВДАТНА ВИПРАВА АРИСТОКРАТІВ.

ЛІССАБОНА, 3. 8. ПАТ. Кольона, зложена з 1500 еспанських еміґрантів, з того 900 аристократів, намагалася получитися з військами, що наступають на Мадрид, але недалеко Саляманки республиканські війська її відкинули.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Еспанські урядові літаки відлетіли з Танжеру до Европи, що помітно злагіднило ситуацію.

Шеф штабу повстанчих військ отаман Армадо заявив, що повстанці не замовляли закордоном ніяких літаків. Італійські гідроплани прилетіли лише, щоб забрати італ. громадян.

ЧУЖІ ЛІТАКИ.

ҐІБРАЛЬТАР, 3. 8. ПАТ. Подорожні, які приїхали з Танжеру, бачили гідроплани чужих держав, що причалювали до різних пристаней еспанського Марока.

Британський амбасадор покинув Еспанію.

ДИПЛЬОМАТІЯ ЛЬОКАЛІЗУЄ ЕСПАНСЬКУ ПОЖЕЖУ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. **Британський амбасадор з цілим персоналом амбасади приїхав до Анде.**

РИГА, 3. 8. ПАТ. Еспанський посол в Ризі повідомив латвійський уряд, що з огляду на події в Еспанії подається до димісії.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 3. 8. ПАТ. Еспанський консуль в Сантос подався до димісії.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Як повідомляють добре поінформовані британські кола, французький амбасадор доручив учора брит. урядові ноту з пропозицією переговорів над договором, яким держави зобовязались би не встрявати в еспанські справи. Заінтересовані міністри вже телефонічно радилися над французькою нотою, що зробила на них добре перше враження.

Ґранати з церковних дзвонів.

МАДРИД, 3. 8. ПАТ. Міністер торгівлі та промислу заявив, що еспанські фабрики муніції продукують денно коло 800.000 набоїв. Скон фіскованих церковних дзвонів уживають до виробу ґранатів.

ХТО ХОЧЕ, МОЖЕ В ТЕ ВІРИТИ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Секретаріят французької комуністичної партії видав на прохання центр. ком. еспанської партії комунікат такого змісту: **Еспанський нарід не задумує вводити диктатури пролєтаріяту, лише боронить республики** при пошанованні свободи. У цій справі обєдналися всі працюючі верстви населення та організації не лише ліві, але й одна кооператива — а саме баскійська, зложена з католиків.

КОНФІСКАТА ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як подають з Мадриду, уряд загрозив, що сконфіскує всі торговельні та промислові підприємства, яких власники утікли і які не будуть урухомлені до 48 годин.

ПОЩО МАДРИДСЬКИЙ УРЯД ПОСИЛАЄ ЗОЛОТО ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як подає „Аксіон Франсеа", за час повстання еспанський уряд вислав до Парижа три посилки золота вартости 60,000.000 франків, з того 9,000.000 переказав до антверпійського відділу Паризько - голяндського Банку. Еспанський шарже д' афер у Брюсселі здається тому зложив димісію, що еспан. уряд закуповує зброю у Франції.

НЕДИСКРЕТНИЙ ЧАСОПИС.

МАДРИД, 3. 8. ПАТ. Поліція сконфіскувала суботнє число щоденника „АБЦ", у якому появилася знимка людових міліцянтів, що виносять різні предмети з церковної крипти. Директора часопису арештовано.

Оцінка положення.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як виходить з мадридських комунікатів та зі звітів кореспондентів паризької преси, останніми днями положення не змінилося. Фронт на Сієрра Ґадерама не пересунувся. Щоправда, мадридський кореспондент Авасу твердить, що повстанці відступили там на 7 кільометрів, але кореспондент „Парі Суару", що сам оглядав фронт, оповідає, що повстанці заняли відомий провал Сомосієру і тепер находять ся на 12 кільометрів на південь від нього.

На півночі з повстанчої кольони машерують на Більбао і заняли м. Ортуна.

З української преси.

„Не гасіть святого вогню!“

В останньому числі „Кооперативного Молодництва“ за липень—серпень ц. р. находимо під отсим вище наголовком вступну статтю, яка цікаво характеризує підхід українських масових низів до кооперативної ідеї і праці та одночасно кидає жмут світла на відносини внутрі кооперативного світа. Тому, що та стаття вартісна однаково провідними думками, як теж авторитетна з уваги на особу її автора, керівника одної з найповажніших українських кооперативних централь, передаємо її в невеличкими скороченнями.

Хто вміє дивитись, та хто хоче бачити — цей мусів запримітити в останніх часах величавий підйом серед нашого загалу на селі у відношенні до кооперативних змагань та національного життя взагалі. Не менш уважливо ставиться до тих питань вище міське населення. Хто тільки раз мав змогу приглянутись до якогонебудь кооперативного свята, сільськогосподарської або іншої імпрези в цьому році, на якому тисячні маси свідомо, твердо і витривало маніфестували свої почування, той мусить поважно застановитись над причинами і висліджами тих проявів. Це безперечно величавий зріст зрозуміння ваги і глибока пошана до всякої національно-творчої праці серед нашого загалу, а вслід за цим незломна, сильна воля прямувати дальше по обраному й одиноко доцільному шляху.

Щож на той стан зложилося? Не можна заперечити, що в тому всьому в багато підсвідомого вичування на підставі т. з. „здорового хлопського розуму“, який приглядаючись внутрішнім і зовнішнім проявам, відчуває своєю кров'ю, своїм цілим єством, що рідне, а що чуже, що добре, а що лихе. Але всеетаки у подавляючої більшости наших громадян є це на підставі існуючих основ свідома оцінка великої ваги власної кооперації не тільки для добра обдарованих селян, але передовсім для всього загалу і прядучих поколінь.

Минулись безповоротно повоєнні часи кооперативного „романтизму“, від якого часто, внаслідок хибної пропаганди, очікувало наше населення мало що не чудес. Коли сподівані, по декуди несовісно обіцяні чудеса не приходили, то наслідком того наступило в нашій кооперації деякого роду збайдужіння. Аж на чергу прийшла „переоцінка цінностей“, наші кооператори замість мрій зачали ставити перед очі тверду, але певну працю, що у своїм висліді дає може не дуже ефектовні, але переконливі і благородні творн.

Годі теж заперечити, що в тому всьому помогли нам чимало зовнішні чинники, що у своїй короткозорости ставили подекуди перешкоди там, де їх з загальногосподарського становища найменше можна було сподіватись.

Нині є вже свідома і підсвідома народня стихія, яка вислід оцінює досягнення, а ще більше здає собі справу про намічені цілі. Вся ка стихія не знає вже ніяких перешкод, і коли навіть на деякі наткнеться, то вона їх безпощадно торощить.

Тепер ціла штука в тому, щоб ось цю здорову стихію спрямувати на правильний шлях в інтересі одиниць та загального добра. З цього повинні собі здавати справу ці, кому слід, що всякі спинювання і придушування стихії — це тільки передишка на те, щоби непогамована стихія пробилася в іншому місці зі здвоєною силою.

Про це повинні передовсім тямити наші кооператори, що мають перед собою величавий людський творчий капітал і від них саме залежить, чи вони його як слід зрозуміють та зуміють вивести на висоту благородних змагань і осягів.

Ці хиби кооператорів, які звикли виправдувати свої господарські невдачі малою свідомістю загалу і вакриваються такими фразами як напр., що „загал домагається високих вичетів, загал не годиться на вплачування удїлів, загал не має зрозуміння для потрібних інвестицій в кооп. молочарстві, загал ставиться з резервою до інтеліґентського працівника на селі, загал грозить, що відійде, а дехто навіть відходить від рідної установи“... і т. п., — це звичайне непорозуміння.

В таких випадках можуть бути тільки дві причини невдачі і то виключно з вини тих кооператорів: 1) У першому випадку *вони самі до сьогодні не зуміли оформити напрямних існуючої стихії, не поставили перед очі загалу ні цих остаточних змагань і їх цілі и всю широчину.* Коли ж вони самі стараються притягнути все населення до кооперативної співпраці такими дрібничками, як обіцянки вичетів, вищої винагороди, нестягання удїлів і т. п., то щож дивуватись менш досвідченим селянам, які починають думати тими категоріями, бо нічого більше не бачать в цій рідній кооперативі, крім дрібничкового матеріялістичного бляхмана. Ба, навіть у цих останніх випадках шаржування словами „загалу“, є тільки звичайним самообманом бо, як уже вище сказано, наш справжній загал свідомо чи підсвідомо вже перестав так дивитись на кооперацію. Тут маємо певне до діла зі слабовільними, хиткими, в глибині душі особисто не вірячими у велич нашої праці провідниками кооперації, для яких голос кількох крикунів є рівнозвучний з голосом загалу. Хайби вони раз наважились на пробу твердого і послідовного поставлення справи, коли йде про речі великі і справді для добра загалу! Тоді певне переконаються по короткім часі, що дійсний загал будуть мати по своїй стороні.

2) Інша причина *невдачі кооперативи лежить часто в неправильній особистій і громадській поведінці поодиноких кооперативних провідників.*

Коли провідник уважає кооперативне підприємство за своє „подвірячко“ і поводиться так, немов би це був його власний „фільварок“, на якому господарить як сіра гуска, то нічого дивного, що тоді свідомий загал відноситься до такого підприємства, як до чужого.

З другого боку, коли кооперативний провідник у своєму особистому і громадському житті поводиться так, що рівночасно заперечує всі проповідувані ідеали, що так скажемо, „на експорт“, то хайже не дивується, що й загал не хоче вірити у ці ідеали.

Збираючи це все, приходиться нам ще раз стверднти, що в нашім народі саме під цю пору існує величавий засіб стихійної творчої енергії, який треба нам всесторонно використати, тому кличемо до всіх: не гасіть цього святого вогню!

А. Палій.

XV. Міжнародній Конгрес

„Pax Romana“ в Австрії.

Загальні враження. — Учасники. — Привіти. — Ділові наради. — Велика політична промова канц. Шушніґа.

Прегарний, старовинний Зальцбурґ — місто першого місіонаря між германами св. Руперта, осідок архиепископа, що до нині зберігає титул „primas Germaniae“, в новіших часах — це місто Моцарта, цей австрійський Веймар заріївся вже 28. липня від сотк академічної католицької молоді різних рас, народів та мов. Крім студентів університету можна побачити велике число старших католиків, протекторів, т. зв. сеніорів різних католицьких академічних організацій. Число учасників вже вечором 28. липня дійшло до 600 людей, які репрезентували 37 націй. Найчисленніша делеґація французька, ок. 50 людей, доволі численна англійська, та польська (понад 20 осіб). Українців репрезентує 6 осіб, отже як на націю без власної держави кількість зовсім поважна. Зі старших у склад української делеґації входить о. **д-р І. Гриньох,** духовник „Обнови“, **проф. М. Чубатий** від сеніорів „Обнови“, зі студентів голова „Обнови“ студ. І. Паук, студентка М. Білинська. Українське студенство з Бельгії репрезентує Микола Граб і його дружина п-ні Граб, бельгійка.

Неофіційна частина конгресу почалася товариськими сходинами в ресторані на т. зв. Mönchsberg-у. Електрична вінда витягає сотки учасників на 80 м. високу скелю, що панує над містом, освіченим рефлекторами з цієї гори. Після привітних промов господарів та духовного асистента „Pax Romana“ о. Гремо (швайцарця) затяглася товариська гутірка після студентської пісоньки „Gaudeamus“ далеко поза північ.

На другий день (29. VII.) відбулося святочне відкриття конгресу в салі „Карабінієрі“. Конгрес відкрив теперішній голова організації д-р Теодор Файґер (австр. німець), зясувавши учасникам головну тему конгресу „Католицький академик у культурі сучасности“. Опісля конгрес витав бурмістр Зальцбургу, краєвий начальник, місцевий архиепископ д-р Вайц. Після того відчитано привітні письма від папи Пія XI, президента Австрії Мікласа, канцлера Шушніґа, кардиналів: віденського Інніцера і польського Гльонда, архиепископів паризького, англійського з Вестмінстеру та Митрополита Андрея Шептицького. З черги цілу низку привітів виголосили представники делеґацій в цілости або частинно у своїх рідних мовах. Сенсацією (головно для славян) було, коли перший з огляду на поазбучну чергу в імені бельгійської делеґації явився на трибуні з жовто-блакитною стяжкою українець п. Граб та став промовляти (по французьки) в імени бельгійців, яких репрезентацію йому поручено. Далі слідували привіти в поазбучнім порядку країв делеґацій. В імени українців витав конгрес голова „Обнови“ Паук, в українській та німецькій мові. Промовець указав на окремішню ролю України на межі Сходу і Заходу, на межі большевицького варварства і християнської культури Европи: Як колись проти азійського варварства, так і нині — говорив промовець — Україна несе на своїх плечах головний тягар боротьби з большевизмом, тому гаряче витає всесвітню організацію католицької академічної молоді „Pax Romana“ як певного помічника в нашій боротьбі проти безбожницького комунізму.

Зрештою конгрес в Зальцбурзі не був важнішої ділової праці. Пополудне (29. VII.) минуло на оглядинах міста. Опісля відбулося засідання секції студенток „Пакс Романа“; українок репрезентувала п-на М. Білинська і п-і Граб (бельгійка). Вечором учасники взяли участь в симфонічнім концерті (серенада Моцарта), а на другий день в 10. год. рано окремим поїздом учасники виїхали до Клягенфурту, де йшли ділові наради конгресу. Через чарівні запинкові Альпи віз електричний поїзд учасників т. зв. Fauerbahn до Клягенфурту, де в 5 год. пополудні почалися дальші праці конгресу загальними зборами в салі Musikverein'у. По привітах місцевих представників влади виголосив велику, майже півторагодинну політичну промову канцлер Шушніґ, що з огляду на недавне замирення з Німеччиною, набрала спеціяльного значіння.

Канцлер Шушніґ у своїй промові, виголошеній з вервою і патосом, що в деяких хвилинах нагадували промови Гітлера до радія, підкреслив, що Австрія має бути нині осередком католицької та цієї німецької культури, яка вміє теж шанувати і культури других народів і особисту свободу одиниці. Окрему ролю в середущій Европі мала стара і має нова Австрія. Стара Австрія мала місію кольонізувати великі простори і поширювати німецьку культуру між іншими народами. Завданням старої Австрії було розвязати якнайкраще національне питання в середущій Европі. **Вона його щоправда — говорив канцлер — не розвязала, але всеетаки як найкраще розвязувала, краще як сукцесійні держави, яким канцлер доброї розвязки бажає зі щирого серця.**

На руїнах старої Австрії повстала нова Австрія. Вона нині має два завдання: оборону своєї незалежности і оборону мира в середущій частині Европи. Австрія боронить у себе свободи одиниць на її переконання. Це торкається теж австрійських націонал-соціялістів. **Національний соціялізм може істнувати в Австрії, але тільки при позитивнім наставленні до самостійности Австрії; всякі інші компроміси виключені.** Ми бережемо Австрію для розвою християнського і німецького сумління. Не йде тут про політичний католицизм, але Австрія не піде ні проти Церкви, ні не перейде до порядку над засадами католицької віри. Отсі старі, правдиво німецькі традиції хоче канцлер розворушити в серцях і душах австрійського народу. Нема двох думок, що ця промова виголошена перед численною міжнародньою авдиторією, надасть до радія, матиме велике політичне значіння.

Вечором цього дня учасники обговорювали ще організаційні справи „Pax Romana“ та вислухали звідомлення Ґенерального Секретаріяту.

В пятницю (31. VII.) почалися реферати до головної теми конгресу. Реферати виголосили професор фільософії в паризькім Католицькім інституті Марітен та проф. укін. в Інсбруку Строґаль. Конгрес радитиме у Клягенфурті до 3. липня, опісля переноситься до Відня, де 5. серпня покінчить свої наради.

Присилайте передплату!

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЯДИ.

В суботу, 1, ц. м. почалися в Берліні ріжні святочні обходи, звязані з відкриттям Олімпіяди. Вранці, в год. 10-тій передполудням відправив папський нунцій Орсеніго в берлінській катедрі Службу Божу, на якій були присутні члени міжнароднього олімпійського комітету, провідники окремих олімпійських дружин і почесні гості Олімпіяди. Окреме богослуження відправилось у евангелицькім костелі. По богослуженні пішли всі гості й делегати під памятник полеглих, де зложили вінці на могилі невідомого жовніра. В год. 12-тій вполудне приняв премієр Геринг в старім музею членів Олімпійського Комітету. Відтак всі пішли на відкриття табору гітлерівської молоді. Участь у таборі бере 25.000 молоді.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ У БЕРЛІНІ.

В часі відкриття табору гітлерівської молоді прибігли до Берліна олімпійські гінці з вогнем із Олімпу. Гінців витали на вулицях десятки тисяч осіб. Змагун, що ніс вогонь, перш за все пішов до палати президента, де привитав канцлера Гітлера, а відтак у супроводі привітальних окликів переніс олімпійський вогонь до табору гітлерівської молоді.

АВДІЄНЦІЯ В КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА.

Перед відкриттям самих Ігриш відвідали канцлера Гітлера члени міжнароднього олімпійського комітету і почесні гості. Президент олімпійського комітету подякував канцлерові в імені цілого комітету за імпозантну організацію Ігриш. Всі уладження на олімпійськім стадіоні — як сказав президент олімпійського комітету граф Лятур — переступають границі найсміливіших мрій. Всі учасники Олімпіяди повернуться з Олімпіяди домів із найкращими спомина- ми. Канцлер Гітлер висловив свою радість з цього приводу, що може гостити в Берліні представників усіх народів світа. Притім запевнював, що німецький уряд старатиcьме з усіх сил, щоби участь в Олімпіяді причинилась до дальшого мирного зближения усіх народів. Потім канцлер подякував німецькому олімпійському комітетові за взірцеве уладження Ігриш. По авдієнції приняв канцлер гостей сніданням. Із канцлерської палати поїхали всі гості вулицею „вія тріюмфаліс" на відкриття Ігриш. Авта їх посувалися поволи між шпалірами, уставленими на довжині 10-ох кільометрів. Останній виїхав канцлер Гітлер.

XI. ОЛІМПІЯДА ВІДКРИТА.

Точно в 16-тій годині відбулось відкриття XI. Олімпіяди. Вже дві години перед відкриттям стадіон був виповнений до останнього місця. Погода видавалась від самого ранку прегарна, але перед самим початком дрібний дощ зросив стадіон і тисячі парасоль виросли над стадіоном. Над стадіоном плив маестатично повітреплав „Гінденбург". Перед почесною трибуною уставився баталіон райхсвери. На трибунах розсілися гості з цілого світу. Між іншими був теж відомий шведський подорожник Свен Гедін, перший переможець Атлянтику полк. Ліндберг із жінкою, представники дипльоматичного корпусу, члени міжнароднього й німецького олімпійського комітету. Кілька хвилин перед четвертою уставили біля вежі батерію гармат. Представники всіх народів уставились на стадіоні в двох рядах, а перед кожною групою держав один змагун транспарент з назвою держави.

Точно в год. 4-ій приїхав канцлер Гітлер у товаристві міністра внутрішніх справ д-ра Фріка, перейшов перед чолом почесного баталіону і при звуках фанфар заняв місце в льожі. Канцлера привитали оплески стотисячної товпи. По правій стороні Гітлера сидів граф Лятур, а по лівій президент німецького комітету Левальд. Орхестра відіграла німецький національний гимн і „Горст Вессель Лід".

ПРАПОРИ ЙДУТЬ УГОРУ.

Зграли олімпійські дзвони і прапори всіх народів, що беруть участь в Ігришах заманіли високо над стадіоном. Відтак почалась дефіляда, що тривала 40 хвилин. На початку дефіляди ішли греки. Грецьку дружину провадили: наслідник престолу князь Павло, президент грецького комітету і маратонський переможець першої Олімпіяди 65-літній старець грек Люіс. За греками ішли египтяни в червоних фезах, аргентинці, австралійці, бельгійці, мала дружина бермудських островів, Боливія, Бразилія, Болгарія, Чіле, Китай, Костаріка, Колюмбія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Велика Британія, Гаїті, Голяндія, Індія, Ісляндія, Італія, Японія, Югославія, Канада, Латвія, Ліхтенштайн, Люксембург, Мальта, Мексик, Монако, Нова Зеляндія, Норвегія, Австрія, Перу, Філіпіни, Польща, Румунія, Швеція, Швайцарія, Полудньова Африка, Чехословаччина, Туреччина, Мадярщина, Уругвай, Америка, й на самім кінці Німеччина. Найсильніше оплескували глядачі дружини Греції, Італії, Австрії, Фінляндії та, очевидно, Німеччини.

Привіт XI-ій Олімпіяді, творця Олімпіяди, барона Кубертен награвши на грамофонових кружках, Канцлера Гітлера і гостей привитав п-р Левальд і просив канцлера відкрити Ігрища.

Серед глибокої тиші проголосив канцлер Гітлер відкриття XI-ої Олімпіяди. При звуках фанфар і гарматних салів піднесли на головну щоглу олімпійський прапор. На всі сторони світа випустили 30 тисяч голубів, що мають сповістити про відкриття Ігриш.

ОЛІМПІЙСЬКА ВАТРА ГОРИТЬ!

Орхестра відіграла олімпійський гимн, а грек Люіс вручив канцлерові Гітлерові оливну галузку як символ **Миру** й олімпійської **Перемоги.** В тім моменті вбіг на стадіон німецький змагун у заступстві старенького Люіса і запалив смолоскипом олімпійську ватру, що горітиме на берлінськім стадіоні 16 днів і 16 ночей.

В імени всіх олімпійських змагунів зложив Рудольф Ісмаер олімпійську присягу такого змісту: „Присягаємо, що на олімпійських ігрищах будемо змагатися по лицарськи, згідно з правильником, для слави спорту і прапорів наших держав!" На тім покінчилося святочне відкриття Олімпіяди.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОНКУРС.

У звязку з відкриттям Ігриш признали в пятницю 31. м. м. нагороди в ріжних ділянках спортового мистецтва. Найбільше нагород добули німці (5 золотих, 5 срібних і 2 бронзові медалі).

ЧОМУ ВИКЛЮЧИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕЛЄГАТА.

В пятницю 31. м. м. закінчилися в Берліні засідання міжнароднього олімпійського конґресу. Як це ми вже подавали Міжнародній Комітет виключив американського делегата за ворожу діяльність у відношенню до канцлера Гітлера і Гітлерівської Німеччини. Мотиви цього рішення щойно тепер подали до відома і мають вони сильні політичні ціхи. Представник Америки Янке був проти відбуття Олімпіяди в Берліні з мотивів наскрізь політичних і вів у тому напрямі гостру пропаґанду. Вже передтим радив йому предсідник міжнароднього комітету граф Лятур, щоби він зрікся свойого становища в Комітеті, тому що всі інші члени одноголосно рішили вибрати Берлін. Тепер на засіданню в Берліні Лятур поставив внесок вичеркнути Леа Янке з листи міжнароднього комітету за зломання принципів цеї інституції. Внесок ухвалили, при чому цікаве, що навіть два інші делеґати Злучених Держав не голосували проти внеску, тільки здержались від голосування. При тім треба зазначити, що Янке зовсім до Берліна не приїхав.

ЕСПАНІЯ І ЛИТВА НЕ БЕРУТЬ УЧАСТИ.

Еспанський олімпійський комітет повідомив організаторів, що з причини теперішньої політичної ситуації в Еспанії, еспанська дружина не може приїхати на Олімпіяду. Натомісць не повідомила зовсім організаторів Литва, що теж не прислала дружини.

НАЙБЛИЖЧА ОЛІМПІЯДА В ТОКІО.

На засіданню Міжнароднього Олімпійського Комітету рішили, що найближча Олімпіяда в 1940 р. відбудеться в Токіо. Конкурент японців, фінляндія відпала, добувши меншість голосів.

РАДІСТЬ У ЯПОНІЇ.

На вістку про визначення Токія на місце осідку XII. Олімпіяди, настала в Японії небувала радість. Фабричні гудки й корабельні сирени сповістили цю радісну вістку японському населенню. На вулицях Токія уладили штучні вогні. В неділю відбулося в Токіо спеціяльне олімпійське свято, в якому взяли участь всі олімпійські організації. На пятьох площах горіли штучні вогні. На трамваях, автах, залізницях і літаках понамальовували олімпійські емблеми. Ціле місто потопає в повені національних і олімпійських прапорів.

ЗАМІСТЬ ЛАВРОВОГО ВІНЦЯ — ОЛІВЕЦЬ.

Американську змагунку Елінор Голм виключили були з дружини за те, що вона на кораблі постійно і витревало випивалась. Коли уп'яніння нічого не помогли її виключили з дружини. Амбітна американка приїхала таки до Берліна. Появилась була навіть поголоска, що її помилували, одначе вона виявилась фальшивою. Все-таки на цілім скандалику вона заробила, бо ласі на рекляму американці зоріентувались, що на тім можна заробити і скомпромітовану змагунку заангажували на спортову кореспондентку американської пресової агенції „Трансконтінентал Нюс". Пані Елінор Голм мешкає тепер у найкращім, люксусовім, берлінськім готелі „Адльон" і замість добувати олімпійські лаври на стадіоні, добуває їх з олівцем у руках на журналістичній трибуні.

ВЗІРЦЕВА КОМУНІКАЦІЯ.

Олімпійська гарячка не покидає Берліна ні на мент. Берлінська поліція здала взірцево іспит з кермування вуличного руху. Тисячі авт переїздять разураз у своїх напрямах, не задержуючись у місці ні хвилину. Із перонів надземної і підземної залізниці викидають спеціяльно побудовані підойми тисячі глядачів відразу на стадіон. В неділю стадіон виглядає уже зовсім інакше як у суботу. Біжню визначили білими лініями і в ріжних місцях вибудували окремі схови для фільмових апаратів, так що робитимуть оригінальні знимки бігів з долини. Для ілюстрації гарячкового руху в Берліні слід відмітити, що до Берліна приїхало приблизно 2.000 надзвичайних поїздів. В місті приготовили 240 тисяч приватних кватир і 25 тисяч ліжок у ріжних готелях і пансіонах. Берлінські ресторани приготовили страви до смаку своїх гостей. Ріжні національности можуть дістати свої улюблені страви.

ОЛІМПІЙСЬКІ ТАЛІСМАНИ.

Спортовці теж мають свої пересуди і свої повіря. У звязку з тим описують берлінські часописи ріжнородні талісмани, які змагуни носять із собою. Один індійський гаківковий грач все ходить у блакитнім турбані. Один египтянин носить на золотім ланцюшку скарабея, що нібито приносить йому завжди щастя. Інший знову змагун носить у шкіряному портфелі листи своєї судженої і з ними ніколи не розстається. Ще інший видавоное десятками ріжних медаліонів, замкнених у бляшаній коробці, що він її носить під пахою. Одначе найоригінальніший талісман це пляшечка води з Гангесу, защита в турбані. Деякі змагуни жалуються, що вже мають мозолі на пальцях, стільки автограмів мусіли ріжним ентузіястам олімпіяди дати.

Властиві спортові імпрези почалися аж в неділю. На них осягнули змагуни прегарні осяги, що про них пишемо в нашій спортовій рубриці.

НОВИЙ ІНСПЕКТОР ПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ ПОЛЬЩІ.

В понеділок 3. серпня призначено ґен. Заїонца, новоіменованого команданта VI. О. К. у Львові ґенеральним інспектором повітряної оборони на місце трагічно помершого ґен. Орліч-Дрешера.

Командантом VI. О. К. у Львові призначений ґен. Токажевський.

ТАЄМНЕ ВБИВСТВО.

ПЕРПІНЯН, 3. 8. ПАТ. З Барсельони надійшли вістки, що невідомі справники застрілили з револьверу голову професійного союзу робітників у Катальонії. В Барсельоні побоюються, що це вбивство доведе до розламу народнього фронту.

СТИХІЙНІ КАТАСТРОФИ.

ПОРТО АЛЄГРЕ, ПАТ. Із Сан Борія повідомляють, що перейшов там сильний буревій, що знищив 40 домів, поздирав електричні проводи на просторі 5 км., поздирав з дахів касарень майже всю бляху і кинув її на 600 м. далеко і повирував із корінням столітні дерева. Є один убитий, багато ранених.

ТОКІО, ПАТ. Над півд. частиною Корей перейшла катастрофальна злива. 17 осіб згинуло, 7 пропало без вісти, а около 100 було ранених. Матеріяльні атрати великі, вода забрала ок. 130 домів.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа. Львів, вул. Сикстуська 46.

Нині у Театрі Ріжнородностей в год. 8-ій вечором
знаменита, повна дотепу комедія Елліса **„Малощо не ніч пошлюбна“.**

УПРАВА ТЮТЮНУ У ПОЛЬЩІ.

Відчит інж. З. Межеєвського, виголошений на авдиції Польського Радія у Варшаві дня 11. V. 1936. р.

Для багатьох слухачів радія управа тютюну є з певністю мало відомою справою. Однак управа тютюну у Польщі сягає дуже давних часів, бо вже за володіння Стефана Баторія тютюн перенесли зі Стамбулу до Польщі, спершу як рослину для прикраси, гідну королівських і магнатських городів. У розмірно короткому часі управа тютюну поширюється до того, що вже за часів Яна Собеського вироблено умову з Людвіком XIV. на доставу тютюну з Польщі до Франції і то тютюну дрібнолистного, цілохотного, прозваного „Саханівським“ від місцевости Саханівка, що була тоді головним осередком управи.

У році 1764 находимо вже перші сліди податку від тютюну, що його ухвалив Конвокаційний Сойм. Кількадесять літ пізніше продукція краєвого тютюну доходить до мільона кг., що приносить Державному Скарбові приблизно 1 і ½ мільона золотих доходу.

Перед світовою війною управляли тютюн на польських землях у всіх трьох займанщинах і покривали потреби тільки найнижчих родів. Світова війна знищила майже цілком управу тютюну, так, що в часі від 1918 до 24 року управляла тютюн тільки для власного вжитку, без ніякої організації ні напрямної.

Щойно коло у році 1922 Сойм ухвалив закон про Польський Монополь Тютюневий, де заборонив управу тютюну для власного вжитку. Дирекція Монополю взялась за відповідну організацію управи тютюну. Маючи досвід малий, початок був тяжкий, при цьому більша скількість давніх ферментаційних магазинів була знищена, а фабрикаційні потреби Польського Монополю Тютюневого були інші як давніше у займанських державах. Тимто був скромний осяг управи у першому році її відбудови у 1924 р., коли управляли тютюн тільки на 679 га при пересічнім урожаю 982 кг. з гектара і загальнім зборі 630.000 кг. Однак з часом більшала скількість гектарів, де садили тютюн, збільшався пересічний його збір з гектара, а далі з року в рік кращає і якість краєвого сирівця.

Тютюневий Монополь творить власні досвідні станиці, на зразок наукових заведень, також власну станцію дослідів, де шукає якнайширшого застосування для краєвих сирівців.

Десять літ праці над розвоєм краєвої управи тютюну дали вже поважні висліди і дають змогу покрити 50% фабрикаційних потреб краєвого сирівця.

Побіч махорки та угорського городового тютюну впроваджують нові роди тютюну, тяжкий Кентуккі і Віржінію, у великім розмірі упромисловлюють орієнтальний тютюн як Пикулак і Трапезунд. Тепер управляють також Герцеговину.

У році 1935 управа тютюну займала простір 8380 га, де зібрали пересічно 20,5 сотнарів з гектара, при загальнім зборі 11 мільонів кіля, за що заплатив Монополь поверх 10 мільонів золотих.

Управу тютюну у Польщі норме розпорядок Міністра Скарбу з дня 19. VI. 1932 р. і розпорядок з дня 30. березня 1935 р., на яких підставі створили 11 Заведень Управи Тютюну з осідками у Люблині, Кракові, Кремянці, Гродні, Грудзьондзу, Водзіславі, Заболотові, Тернополі, Борщеві, Ягольниці і Монастириськах.

Розпорядок Міністра Скарбу докладно означує „територіяльні властивости“ поодиноких Заведень Управи, та означує точно межі теренів, де дозволено управляти і в яких Заведення Управи можуть давати концесії на управу тютюну.

Концесії є поіменні і означують докладно простір, на якім вільно управляти тютюн, також подають назву відповідної відміни тютюну.

Після збору, плянтатор обовязаний випродукований тютюн висушити і в цілости доставити Монополевим Заведенням, де його класифікують і купують по ціні, яку усталює що року розпорядок Міністра Скарбу — „про норми рільничі і ціни викупу тютюневого сирівця“.

Ціни, які платить Монополь за тютюн обчислюють так, що залежно від якости, при управі веденій фахово і зі знанням дають дуже поважні доходи. Збір на 5.320 гектарах управи тютюну приніс плянтаторам у році 1935 поверх 10 мільонів золотих, зн. пересічно близько 2.000 зол. з гектара, а порівнюючи з усіми іншими землеплодами, є осягом, якого не сила добути.

Щоправда, управа тютюну потребує великих інвестицій і знання, багато людських рук, одначе всі ті вклади находять відповідний рівноважник у ціні, при продажі Монополеві випродукованого сирівцю. Десять мільонів золотих лишається у краю, зміцнює господарства близько 25 тис. плянтаторів і достаточно та щедро винагороджує працю сотень тисяч рук, занятих при плеканні і зборі тютюневого листя.

У той спосіб поборюється безробіття села.

Коли управа цукрового буряка потребує яких 120 днів праці на 1 гектар, управа тютюну тяжкого зуживає приблизно 500 днів, а тютюну на папіроси поверх 700 на гектар.

На 25.370 плянтацій, 25.273 займали нижче 1 гектар, це доказує, що управа тютюну є майже у руках малоземельних і у боротьбі з безробіттям села є незвичайно важним чинником.

Управа тютюну вимагає спеціяльного знання, у тій цілі Тютюневий Монополь зорганізував у своїх Заведеннях більшу кількість інструкторів управи, котрі переводять контролю над плянтаціями і ознайомлюють докладно з усіма етапами розвою, від початку до кінця росту, аж до збору, також сушення і приладжування тютюневого сирівця до достави.

Крім цього вже від трьох літ виходить періодичний орган „Огляд управи тютюну“ під редакцією доцента д-ра Казновського, де у коротких і приступних статтях пригадують і пояснюють читачеві, які заходи і чому треба на час і докладно виконувати.

Наклад „Огляду“ поверх 14 тисячів примірників доказує, що редакція зуміла пристосувати характер і зміст видавництва до потреб читачів. Адреса „Огляду“: Пулави, Державний Науковий Інститут Сільського Господарства.

Не всі селяни-рільники можуть управляти тютюн. Тому ті, які найшлись на списі привілеєних, повинні старатися не тільки про найкращу якість сирівця, про найбільшу користь, але також про те, щоб дістати концесії на дальші роки і щоб у той спосіб створити фахово-вишколену групу плянтаторів, яка запевнила б їм тягліть праці.

З огляду на своєрідний характер управи тютюну, треба перестерігати селян-рільників, щоб не ламали і не нарушували нераз дещо трудних приписів щодо охорони монополевих рослин.

Зуживання тютюневого листя на власні потреби, або недозволена продаж ріжним спекулянтам є провиною що підважує добро Державного Скарбу. За ці провини карають якнайгостріше на підставі закону і відбирають на завсіди плянтаторові концесію.

Держава старається допомогти селянинові постійним поширюванням просторів під управу, однак мусить також охоронити власні інтереси і застосовувати якнайвідповідніші засоби для забезпеки.

У порі, коли десятки тисяч працьовитих рук розсаджує тютюневі рослини, коли за кілька тижнів покриються плянтації жовтним і червоним квіттям — починає родитись спокуса. Нехай тоді повстане у рядах плянтаторів сильна, збірна боротьба зі шкідниками, які спричинюють шкоди Державному Скарбові і спинюють дальший розвиток управи тютюну у Польщі.

—o—

НОВИНКИ.

— **З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ дістануть передплатники „Діла“ як безплатний додаток 15. число ілюстрованого двотижневика „Назустріч“.**

— **Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на перехована літом. 10—?**

— **Живець Черче,** вілля „Надія“ — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 6—10

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло“) поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 37-100

— **Д-р Бабій Володимир,** стомат.-дентист, Львів, вул. Академічна 14/I. пов. — **виїхав і верне 15. серпня.** 2462 1—2

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдеяла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рукавки. 2445 2—15

— **П-на Мирослава Ганчерюківна** осягнула дипльом абсольвентки вищого концертового

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Пригода Міловзорова.

(З посмертної спадщини гумориста.)

На перекір всім правилам льогіки та літературних традицій, хочу це оповідання розказати „в кінця“, а не в початку, як це звичайно буває...

Вранці по цій „пригоді“ не міг слуга секретаря фінансового департаменту Гарасима Міловзорова добудитися його хоч як сіпав ним і тряс ним.

— Ваша милість, вставайте! Вставайте вже! Боже, що з вами?

— Ах.., що це? яка година? — спитав заспаний Гарасим.

— Одинацята!... Ви заспали, а тут треба до бюра йти!...

Міловзоров з трудом розкрив очі. Голова боліла, мало не тріскала, в горлі пекло, звичайний настрій по перепитій ночі...

— Дай мені ще трошки переспатися! — проси він свого слугу.

— Ваша милість, таж у гостиній жде на вас якихось двох панів!

— Гарно, нехай ждуть! Якого біса вони хочуть?

— Казали, що мусять у дуже важній справі з вами говорити...

— Добре... Я зараз там прийду!...

Коли слуга вийшов із спальні, накинув Міловзоров на себе шляфрок і пішов у вітальню. Там застав двох незнайомих собі панів.

— Добрийдень, панове! Чим можу вам служити?

— Добрийдень! Ми прийшли з поручення власника дібр Сапунова! — відповіли холодним тоном незнайомі.

— Вибачте... я цього пана не знаю!

— То пригадайте собі вчорашній інцидент в „Акварії“... Ви прецінь визвали пана Сапунова, а ми його секунданти!

— Алеж, мої панове, — кликнув Міловзоров не на жарт переляканий. — Що це? Поєдинок? Я про нічо не знаю!

— Вчора вдивлялися ви в „Акварії“ довший час нахабно в нашого приятеля, відтак назвали його прилюдно ідіотом, а коли він підійшов до вас й зажадав вияснення, ви наступили йому на ліву ногу.

— Яку ногу? — спитав схвильованим голосом Міловзоров.

— Це не має нічого до речі. Замість, щоб оправдатися перед нашим приятелем, ви кинули йому в лице списком страв і кричали голосно:

— Я дуже радо прошю вам кулею вашу голову!...

— Алеж, мої панове, я впевняю вас під словом чести, що нічого собі не пригадую!...

— Це нас нічого не обходить! — запримітив один із секундантів. — Ви визвали нашого приятеля і мусите тепер нести наслідки вашої поведінки. Якщо ви відмовитесь дати нашому приятелеві сатисфакцію, то ми повідомимо про все ваше начальство.

У кімнату вийшов слуга і сказав:

— Ваша милість, якийсь мурин хоче з вами говорити!

— Хвилинку! — звернувся Міловзоров до обох панів. — Будь ласка зайдіть отут в цій кімнаті, — сказав, відчиняючи двері до бічної кімнати. — Я зараз!

Міловзоров вийшов з гостинної, а за ним слуга. Нараз запримітив, що в його слуги заплакані очі.

— Що тобі, голубчику? — спитав він спочутливо.

— Ви приняли на моє місце цього мурина і я буду мусіти забиратись від вас. Це певно за ту розбиту філіжанку! Яж був би й відкупив...

Міловзоров подивився на нього, не розуміючи у чому річ, вийшов до сіней і тут побачив мурина.

— Ви чого? — спитав він подратований.

— Містер мені учора в „Акварії“ говорити: „Кинь свій „тустеп“, ходи до мене за лакея, будеш мати гарне життя! Дістанеш сто рублів в місяць“! І я тут прийти! Я покинути моє місце в „Акварії“...

— Гарно! — відповів стурбованим голосом Міловзоров. — Ідіть туди в кімнату коло вітальні. Там жде вже двох панів. Я прийду зараз.

(Докінчення буде.)

курсу у фортепіяновому відділі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Іспит здала з відзначенням у присутности міністерського візитатора п. Богумила Сідоровича з Варшави. Перед молодою піяністкою, що визначається феноменальною інтерпретацією, отвирається шлях незвичайної музичної каріери, оскільки вона продовжить свої студії за границею.

— **Вийшли на волю.** Із слідчого арешту в городському суді у Скольому випущено 31. липня ц. р. вісьмох селян із Сопоту, арештованих перед трьома тижнями у звязку з аграрним спором дідича Ментена з громадою. Вийшли на волю пятьох Клосовських (батько з чотирма синами), Гнат Павлишин, Іван Павлишин і Микита Стасишин. Слідство проти них і ще двацятьох інших селян та селянок, навіть молодих дівчат, ведеться в напрямі проступку насильства на особі дідича та знарушення його маєтку. Цікаве, що за висилання поліції в силі 30 людей, озброєних в ручні гранати і скоростріл, до Сопоту, адміністраційна влада порахувала собі 300 зол., які стягнула з громадського депозиту в касі повітового виділу в Стрию.

— **Проти ліквідації лісового відділу** на львівській політехніці ведеться жива протестаційна акція міродатних кол. Протестує міська рада, що заповіла спеціяльне засідання, протестує польське політехнічне товариство, а навіть технічна молодь, що скликують в найближчому часі задля цього віче. Кружить чутка, що вплив на ліквідацію лісового відділу мав один вершавський достойник, абсольвент б. середньої лісової школи у Львові, який перед кількома роками пробував здавати іспити на львівській політехніці, щоб осягнути титул інжинірa, одначе іспиту не здав з причини недостаточного знання. Звідси його ненависть до цього лісового відділу та його професорів і бажання за всяку ціну його зліквідувати.

— **Відобрали дебіт.** Міністерство внутрішніх справ відобрало дебіт у Польщі українському календареві для селян на 1936 р., виданому в Канаді. В календарі є кількадесять статтей, яким спротивилася польська цензура.

— **Почта в неділі й свята.** Міністерство почт і телеграфів наказало, щоб почтові уряди й агенції видавали посилки адресатам в урядових годинах також в неділі й свята.

— **Кінець старим 5-золотівкам.** Польський Банк подає до відома, що з днем 30. вересня ц. р. минає останній речинець вимінн 5-золотових срібних монет великого формату, емітованих перед семи роками. Після цього речинця старі 5-золотівки втратять свою вартість.

— **Українка.** Загребський щоденник „Hrvatska Straža" ч. 173 і 174 з 30. і 31. липня ц. р. приніс переклад оповідання Василя Стефаника п. з. „Basarabovi".

— **Телефон на рати.** Польська Телефонічна Акційна Спілка дає полекшу при закладанні нових апаратів. Належитість за апарат можна заплатити у двох ратах. Половину платиться при інсталяції апарату, а решту за місяць.

— **Не вільно підносити ціни соли.** Міністерство внутрішніх справ наказало підчиненим органам пильнувати, щоби торговці не підвищували встановлених цін соли. В роздрібній торговлі 1 кг. кухонної соли коштує 32 сот. Хто бере більше, підпадає карі.

— **Арештування почтовців.** Влада безпеки у Львові арештувала ем. почтового контрольора Ів. Гловацького та почтовців Н. Покурського, Адама Ольпінського й Адама Чайковського. Відставили їх до диспозиції слідчого судді. Закидають їм, що неправно продавали почтову макулятуру, яка мала бути знищена. Почті заподіяли вони тих шкод на 1.000 зол.

— **Комінярі страйкують.** Союз комінярських працівників у Львові проголосив з днем 3. ц. м. страйк. Вони не дістають від своїх працедавців ніякої винагороди і живуть тільки з оплат, які дістають від мешканців за чищення кухонь і печей, а це не дає їм навіть мінімум екзистенції.

— **Хмаролім** навістив 1. ц. м. попол. Синевідсько Вижне, Корчин Рустикальний і Шляхотський та Крушельницю біля Сколього. Найбільше потерпів Корчин Руст., де вода залляла всі нижче положені поля і дороги, творячи великі озера. Багато домів опинилося серед бурхливих хвиль, що позривали огорожі, стіни і мости. Шкоди великі.

— **Самогубство промисловця.** У Станиславові скінчив самогубством у понеділок в год. 6.45 рано 60-літній Юрій Микитей зі Львова, який займався трансакціями нафтових шибів. Причиною самогубства невідрадні матеріяльні відносини.

— **Краєва хроніка.** У Наконечнім, пов. Яворів, Палагна Бийова в суперечці випалила очі вітріолем своєму 25-літньому братові Осипові. — На дорозі коло Явичова Нового грім ударив біля переїжджаючого воза, та поразив купця Лейбу Кріга, а Авр. Кріг упав із воза та помер наслідком заломання черепа.

— **Залізничі зловживання у Воронянці.** Перед карним трибуналом окружного суду в Станиславові розпочався скандальний процес залізничих урядовців, яким закинено зловживання урядової влади задля наживи. На лаві обвинувачених засіли залізничі урядовці Йосиф Домановський, Йосиф Гавлінський та Адам Олесу, а також Василь Щербанюк і Іван Мочерняк власники великих полонин з Воронянки пов. Надвірна. Згадані три урядовці вкрали із залізничого магазину на станції Воронянка 294 баранячі шкіри, які від них купили Щербанюк і Мочерняк. Обвинувачені призналися здебільша до вини. Розправу відложено, щоби перевести докази.

— **Пожежі.** В Перемишлянах згоріла загорода листаря Івана Шипулка, яку хтось підпалив з пімсти. — У Станиславові згорів склеп Ізака Гайхера, що обезпечив був товари на високу суму. Його арештовано під закидом підпалу, щоб одержати відшкодування. — Містечко Новоселицю на границі Буковини і Бесарабії навістила катастрофальна пожежа, що знищила 15 домів і 12 магазинів. Шкоду обчислюють на 15 мілїонів левів.

— **Жертви грому.** У Глубокій пов. Заліщики ударив грім у фільварок Ляйбіха Браєра, вбиваючи четверо осіб та ранячи четверо. Згинули жінки дворських форналів, Юлія Конішевська й Анна Коцур та 28-літні робітники Микола Негрич і Марко Фосич. Дім, в який ударив грім, згорів.

— **Самогубство лікаря.** В Комарові пов. Томашів повісився у своїм кабінеті лікар д-р Володимир Мартинець. Причиною були родинні непорозуміння й матеріяльні клопоти.

— **Б. мужчина став мамою.** До одного варшавського хірурга приїхав тому два роки із Ломжі 18-літній Нахман Т. по лікарську пораду, бо не чувся добре в ролі мужчини. Оглянувши його, лікар перевів на ньому операцію, завдяки якій він стався жінкою. Опісля вона пішла до свого метрикального уряду, де перемінили їй ім'я Нахман на Нехе, а незабаром і вийшла замуж. Перед кількома днями вона ангажувалася на положничу клініку у Варшаві і повила хлопця. Обоє почуваються добре.

— **Летунська катастрофа.** У французькому департаменті Тарн розбився в горах почтовий літак, що курсував на лінії Бурже—Тулюза. Залога, зложена з трьох людей, погибла. Одною із жертв катастрофи є знаменитий пільот Женен, спеціяліст у нічних летах.

— **250 осіб заразилось скаженином.** Як повідомляють з Букарешту, в румунському селі Отлаці покусав скажений пес кільканацять овець. Власник затаїв це перед владою і продав мясо тих овець людям. Наслідок був такий, що 250 осіб занедужало серед проявів скаженини. Мусіли удатися до найближчого інституту Пастера, але дальша доля їх непевна.

— **Не хоче вмирати самітним.** В Лестер в Англії 80-літний Артур Смит оженився з 60-літною вдовою. Старенький „пан молодий" заявив, що це його сема жінка, бо досі поховав уже шість товаришок життя. З кожною жінкою був такий щасливий і вдоволений, що не хоче вмирати самітною людиною.

—o—

З листів до Редакції.

Відгук Академії у честь пок. В. Липинського.

Дістаємо такого листа: „Підписані звертаються до Хвальної Редакції з просьбою помістити таку заяву:

„У звязку з влаштуванням Академії для вшанування памяти Вячеслава Липинського появилася в „Українських Вістях" з дня 19. червня 1936 р. замітка під заголовком „Законспірована Академія", в якій сказано, що „запрошення (на Академію) вислано лише до деякого, переважно до ундівськими категоріями думаючих людей, т. з. тих, що ворожо ставляться до ідеольогії Липинського".

Комітет улаштування Академії подає отсим до відома, що вислав запрошення на Академію до всіх чільніших громадян і прихильників ідей В. Липинського без ріжниці переконань, за винятком тих дуже нечисленних одиниць або часописів, що посередньо чи законспіровано підтримують бувшого Гетьмана П. Скоропадського, тому, що з його емігрантського оточення вийшли негідні та обезчещуючі клевети на В. Липинського, що намагались понизити імя великого українського громадянина.

За комітет улаштування Академії:

М-р П. Ісаїв. Д-р В. Метельський.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „БРОДВЕЙ БІЛ".

Закоханий у вільному бурлацькому житті мужчина жениться з донькою мілїонера і стає совіжолі директором фабрики паперових коробок. Одного дня він таки не витримує і кидає все (а жінкою) і виїжджає на село з улюбленим конем, якого хоче підготовити до перегонів. Перегони залишились у цього спортсмена як спомин „свободи", коли він заробляв на них як грач. Та як підготовити до великих перегонів коня без тренінґу? Звідси починаються клопоти спортовця і коня. „Бродвей Біл" — так називається кінь — стає головним героєм. Його вилляд, інтеліґенція і дружба з погутом справді незвичайні. Є моменти, що хвилюють і зворушують. Знимки з перегонів зроблені прегарно. Історія спортсмена, його братової та двійтри сцени з родинного життя мілїонерів дуже цікаві.

Дописи.

ТУРКА к. С.

Культурно-освітня праця. З осліх діяльности „Просвіти" і КОК-а в Турці слід відмітити: 1) в дні 19. 7. нараду в Головському, де під проводом пароха о. І. Захарія-севича після рефератів д-ра М. Кондрата і А. Горечка з Турки обговорили присутні всесторонньо справи місцевої читальні і кооперативи; 2) тогож дня нараду в Кіндратові, де за почином згаданих референтів прийнято ухвалу основати споживчу кооперативу і 3) в дні 26. 7. виставу „Хмари" в Ільнику заходом читальні „Просвіти" з Турки під режисерією невтомного А. Горечка з участю гуртка інтеліґенції і при активній підмозі о. М. Петрівського. На вирізнення заслугують теж аматорська вистава „Ой, Морозе" в 12. 7. в Ісаях під умілим керівництвом Л. Крисіяної і відкриття дитячого садка у Вовчім.

Д-р М. К.

Спорт.

УКРАЇНА — Р. К. С. 2:2 (1:1).

Не вдалося Україні повторити весняного вислїду. Р. К. С. грав незвичайно амбітно, а зокрема напад, що доволі часто загрожував воротам України. Україна не вдоволила своїх симпатиків. Дуже слабо грала помім без Гошовського. Перші ворота добуває Р. К. С. з карного копу за руку Скоценя І. В 6 хв. вирівнює Магоцький з гарного пробою. По зміні добуває Р. К. С. знову ворота. До кінця матчеве Україна, але добуває тільки одні ворота зі стрілу Мікльоша. Судив п. Бішухов'ський.

УКРАЇНА II — Р. К. С. II. 2:1 (0:0).

Ворота для України добув Сиротюк. Судив п. Канчикер.

„ЗОРЯ" — „ЛУГ" 3:2 (0:1).

Товариські змагання цих молодих українських дружин, які розіграли в неділю 2. ц. м. в Луговому Городі покінчилися перемогою „Зорі". Обі дружини заповідаються доволі добре і є надія, що в мистецтвах ґі-кляси відограють поважну ролю. Судив п. Tinne

ПЕРЕМИШЛЬ. РУХ — СЯН 3:0 в.-о.

Змагання за чашу підкрути. Сян спізнився, тому віддав пужти без гри. В товариських змаганнях виграв Рух з ослабленою дружиною Сяну 2:1.

ЗАПОРОЖЕЦЬ (НИЖАНКОВИЧІ) — БЕРКУТ (ПЕРЕМИШЛЬ) 4:0 (2:0).

ДРОГОБИЧ. СЯН — ЮНАК 1:1.

Товариські змагання. З початку переважає Юнак, а відтак вирівнана гра. Сян запровадив багато підворітних ситуацій. В другій половині вельми напружає Сян. Юнак грає за гостро. Судив п. Ейзерович з Самбора.

СЯН — ВАТРА 8:1 (3:0).

Нецікава гра при сильній перевазі Сяну, що не сходив зпід воріт Ватри. Судіював п. Цукер із Борислава.

ТЕРНОПІЛЬ. ЄҐУДА — ПОДІЛЛЯ 2:1 (0:0).

Обі дружини в ослаблених складах. В Поділлю добре грала оборона. В другій половині Подолля грає в десятку і тоді Єґуда добуває ворота. Поділля вирівнує зі стрілу Бороцького. При кінці добуває ще Єґуда ворота з карного. Судіював слабо п. Розенштох.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІҐИ.

УЖГОРОД. С. К. Русь — Вікторія Жіжков 1:2 (1:2)

ЗЛІН. Батя Злін — Градец Кральове 12:1 (5:0).

По цих змаганнях стан табелі такий:

1. Вікторія Жіжков	7	6	1	0	18	16:6
2. Батя Злін	7	3	2	2	8	25:10
3. Русь (Ужгород)	6	3	2	1	7	18:9
4. Градец Кральове	5	1	1	4	2	3:19
5. Меріш Шенберг	5	0	0	5	2	7:23

С. К. Русь грає ще 2 гри, а саме: 9. серпня в Градец Кральове, а 16. ц. м. з С. К. Батя Злін; обоє змагань у себе вдома. Слід надіятися, що змагання з Градец Кральове Русь виграє, отже буде мати перевагу одного пункту над С. К. Батя Злін так, що про вхід до ліги рішатимуть змагання з С. К. Батя Злін. С. К. Русь повинна доложити усіх старань, щоби виграти ці змагання і увійти до чеської ліги.

ЛЬВІВ, 1. і 2. ц. м. **РАПІД — ПОГОНЬ 5:1 і 4:1.**

Віденські фахівці дали в оба дні показову лекцію гри. Висока техніка чергувалась із мудрою тактикою і знаменитим стартом до мяча. Змагання виграв Рапід зовсім легко.

ЗМІНА РЕЧИНЦІВ ЗМАГАНЬ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Тому, що вильосовані речинці не відповідають усім клюбам вильосують мабуть інші речинці.

ТУР ДЕ ФРАНС СКІНЧЕНИЙ.

В неділю скінчився гігантний наколесний біг довкола Франції. Переміг бельгієць **Сільве Мес** у часі 142 год. 47 м. і 31 сек.

БРАДДОК — ШМЕЛІНГ.

Боксерські змагання цих боксерів відбудуться вже 2. вересня, а не 26. як це ми писали.

ПЕРШІ ВИСЛІДИ З ОЛІМПІЯДИ.

В неділю відбулися передбіги і міжбіги на 100 м. Американський мурин Овенс осягнув **рекордовий час 10,2.** Слід відмітити, що майже всі часи в передбігах були нижче 11 сек.

Скок увисочінь: Перші три місця добули американці: 1) Джонсон 2.03 м. (олімпійський рекорд); 2) Альбр'ттон 200; 3) Мелльо.

Біг на 10 км.: У бігу перемогли: 1) Сальминен 30:15,4. 2) Асколи 30:15,6. 3) Ізоголью 30:20,6. 4) Муракодо (Яп.), 5) Борис (Анг.), 6) Забаля (Арг.). — Поляк Ної прийшов на 14 місці.

Мет кулею: Висліди кулі такі: 1) Вельке (Нім.) 16.20 м. (олімпійський рекорд; старий 16 м., Секстон (Ам.) 1932 р.). 2) Берлюнд (Фін.) 16,12. 3) Штек (Нім.) 16,66. 4) Франція 15.45 м., 5) Торанс 15.38 м., 6) Заяць 15.32. (Світовий рекорд Торанса: 17.40 м.).

Мет ратищем жінок. Був це конкуренція, де багато змагунок стояло на рівні українських змагунок і осягали ледви по 20 м.! Виходить, що з нашими змагунками не є ще так зле! У меті перемогли: 1) Фанішер (Нім.) 45.5 м. (олімп. рекорд; старий: 43.69 м. Діріксон (Ам.) 1932 р.). 2) Крігер (Нім.) 43.29 м. 3) Квасьневеська (Польща) 41,90 м. (світовий рекорд: 46,74 м. Гіндель (Ам.) 1934 р.).

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація.

Нові книжки й журнали.

РУСКО-УКРАЇНСКИ АЛМАНАХ БАЧВАНСКО-СРИМСКИХ ЧИСАТЕЛЬОХ. Видатель Руске Народне Дружство у Р. Керестурі 1936. Стор. 204, ф. 8°. Зміст: Вступне слово. — Передмова. — Поезії: о. Ґ-ра Ґабора Костельника (від стор. 13—40), Матея Вицая (41—52) та Янка Фейси (53—55). Приповедки (оповідання, нариси, новелі): о. Ґабора Костельника (59—90), Михайла Ковача (91—125), Максима Буїли (127—136), Силвестра Саламона (137—156), Фрушкогорки (157—176), Йосифа Костельника (177—190) та Оленки Ковача (191—197). Оповідання, нариси і новелі писані українською літературною мовою і діялектом бачванських українців; поезії — лише говором наших переселенців в Югославії.

—o—

Листування Редакції.

О. О. Б.: „На сліді": Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Різнородностей:
Вівторок, 4. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".

Кіна.

АПОЛЬО: „Швайцарія горить — Вільгельм Тель", у головній ролі Конрад Файдт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повні".
ВАНДА: 1) „Гануся", 2) „Погоня за гією".
ҐРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Бродвей Біт".
КОПЕРНИК: Чу-Чім-Чан" з Анною-Мей-Вонґ".
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвилину щастя".
МЕТРО: Ледви вчора" і „Людина, що продала голову".
МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додек на фронті".
МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „На згарищах щастя" і „На хвилі спогадів".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фаїн і Фаян".
РАЙ: „Амок".
СВІТ: „Наскок на Конго".
СТИЛЕВЕ: „Ніч на трансатлянтику" і ревія.
ТОН: „Шанґгай" і „Жінка двох чоловіків".
УТІХА: „Кабінет воскових фігур" і ревія.
ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 4. серпня 1936.

Відень (506,8) 10.45 Орг. музика, 13.15 Олімп. репортаж, 15.40 Оп. арії Нікель-Мусіль сопр., форт., 22.10 Пісні й арії, **Прага** (430,2) 17.15 Концерт д-дур Моцарта на флет і орх., 18.15 Шуманові пісні й дуети, 19.30 Муз. розривки, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 20.00 Пізн. Африка, словно-муз. авд., 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів, 20.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00, 10.00, 13.00 Музика, 15.00 Ловецькі пісоньки, 15.30 Форт. реціталь, 19.30 Пісні Ґуґ. Вольфа, Кінстер сопр., 20.56 Веч. музика, танки й пісні різних народів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Вес. мельодії, 12.00 Баварські пісні й мельодії. 20.10 Нар. музика. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.00 Сальон. музика,

Середа, 5. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.29 Розр. концерт, 17.30 Солісти, сопран і форт., 21.00 Зальцбурський фестіваль, 22.50 Легка віденська музика, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.40 Пісні, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 20.00 Муз. подорож довкола Европи, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 19.50 Сп. реціталь, **Берлін** (356,7) 8.00 Нар. музика, 16.00 Барвна музика, 18.05 Камер. муз., 19.00 Дута орх., **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.30 Розр. концерт, 13.00 Барвна музика, 20.10 Концерт військ. орх., **Будапешт** (549,5) 12.05 Сп. реціталь, 17.30 Циг. музика, 18.55 Форт. реціталь, **Мілянo** (365,6) 11.30 Тріо, 17.15 Скрипка, 20.40 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 13.20 Розр. музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.30 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 4. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Концерт орх., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сібеліюс: Фінляндія, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт камер. орх., 14.30 При чорній каві, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Трансм. з XI. Олімпіяди в Берліні, 16.05, 17.40 Скрипка ПКО, 16.20 Світ рослин у музиці, І. Ільницька сопран; флет, форт., 16.45 Гетьман Ів. Тарновський і бій під Обертином, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Хвилина ботаніки у придорожному рові, 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Чудодійний кристал" опов. для дітей, 18.15 Зі Львова під Кельці, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна ґутірка, 19.00 Форт. реціталь, 19.30 „Ізась" опера Вол. Желенського; у перерві ок. год. 20.50 Веч. денник, Актуальна ґутірка, 21.40 Чого сподіваємося від молодого покоління, 22.00 Трансмісії і вістки з XI. Олімпіяди з Берліна, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 5. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Моди, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Колірові сварики, для дітей, 16.15 Концерт духової орх., 17.00 Спів. реціталь Е. Шабранської в супр. форт., 17.20 „На мужицькому весіллі" нар. суїта Фел. Рибіцького, орх., солісти, 17.50 Анекдоти з життя И. І. Крашевського, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Арії та пісні в вик. Арт. Біччо (бас) у супр. форт., 18.25 Все актуальне, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Трансм. з Берліна з XI. Олімпіяди, 19.10 Авд.: Пісні легіонів, 20.00 Техн. скринька, 20.15 Легка музика з гр. пл. і Реклям. концерт, 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.46 Вечірній денник, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Твори Ф. Шопена у вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Сп. реціталь Вікт. Бреги в супр. форт., 22.00 Трансм. з XI. Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Концерт орх., 23.00 Закінчення авдицій.

Спис жертв на Будову Шпиталя ім. митрополита Андрея.

Виказ ч. 50.

Зложили: 500 зол. Капітула Архід. львівського, 200 зол. УКТОДІ як рата на IV. ліжко, по 29 зол. дохід з ювіл. концерту у Жидачеві і пар. ур. Жукі, 24 зол. д-р Козакевич як дохід з ювіл. концерту у Коломиї, по 20 зол. Бактер. Інст. як неприятий гонорар від д-ра Чвартацького, кооп. „Правда" Грусятичі, філ. „Просвіти" Золочів і ПСК Жовква, 13 зол. дек. ур. Бібрки (два рази), по 10 зол. о.О. Врачинський Хойніце і рад. Маркевичів Львів, по 6 зол. Кружок КУМ у Медині, збірка у парх. Підвисоке і о. Е. Мацелюх Чернилівці, 5 зол. парх. ур. Уваточі і 2 зол. пар. ур. Руська Рісна, 800 зол. філія Укр. Гіб. Т-ва Теребовля, як рату на VIII. памяткове ліжко, 5000 зол. Суперіорат С.С. Вінцентія а Пандьо на закупно білля для шпиталя. — Всім Жертводавцям складає Управа Народної Лічниці подяку.

БІРЖА.

Варшава 3. 8. (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.43, 89, 23, Берлін 213.98 212.92, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 360.45, 61.17, 59.73, Копенгаген 118.90, 119.19, 118.61, Льондон 26.62, 26.69, 26.55, Нью Йорк 5.31 і 1/8, 5.29, і 5/8, Нью Йорк каб. 5.31, 5.32 і 1/4, 5.29, і 3/4, Осльо 134.13, 133.47, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.94, 21.98, 21.90, Стокгольм 137.40, 7.73. 7.07, Швайцарія 173.28, 3.62, 2.94. Відень 99.20, 98.80, Італія 41.99, 41.75, Гельсінки 11.77, 11.71, Монтреаль 5.30.25, 5.27.75.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.61—89.18, Доляри американські 5.32 — 5.29, Дол. канад. 5.30.50 — 5.21.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти анґл. 26.69 — 26.53, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.80, Корони данські 119.19, 118.35, Корони норв. 134.13—133.15, Кор. шв. 137.73—136.75, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95,56, Нобель Стрийовичі 30, Габербуш 41.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, 2. ем. 91, серійна 75—72.50—74, 5 конв. 44—44.50, 6 дол. 61, 4 прем. дол. 47.75—48, 7 стаб. 46.50—47.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. серпня ц. р. кооперативам платить за: льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0.14 „
1 к. вець	2.35 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вагу	1.05 „
Курки без остріг 1. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті 1. кл.	1.00 „

Ціни денні.
Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

30-літній зізд товаришів-матуристів коломийської гімназії з 1906 р. відбудеться дня 20. серпня 1936 р. в Коломиї з таким самим порядком дня, як останній 25-літній. Зголошуватися на адресу: Дм. Николишин, Коломия, Дідушицьких 24. 2459 2-2

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.



Спеціяліст корсетів
ГЕРМАН ПІСЕН
повідомляє, що на час реконструкції дому при вул. Ягайлонській 4 переніс свій льокаль до
ПАСАЖУ МІКОЛЯША

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МОЛОДИЙ 32-ЛІТНІЙ, енергійний, пристійний учитель гімназійний, на постійній державній посаді VII. катег. у Познанщині, пізнає інтелігентну, симпатичну, богату українку до літ 26 у цілі матримоніяльній. Зголошення до Адм. „Діла" під „Добре серце". 2457 2—2

РІЖНІ

МАШИНУ писальну, майже нову, 200 золотих продам Патицький, Чарнецького 10. 2458 2—2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2455 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент
пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 55-75

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 174 (14.423). Львів, середа 5. серпня 1936. Poczтowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччо 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 225-61, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Еспанська республиканська фльота в руках комуністів.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Як подає кореспондент „Ентрансіжану" з Малаги, там зібралася еск. прот урядової фльота, що змусіла покинути Танжер, щоб омминути міжнародних ускладнень. На всіх кораблях (4 кружляки, 6 підводних човнів та мітлка контрторпедовців) *мають червоні прапори з невеличким прапорчиком національної краєки в розі. Фльота має чисто комуністичний характер; не підлягає мадридському урядові, лише „Конфедерасіон Насіональ дель Трабах"*. До ген. секретаря тої конфедерації належть вся влада над містом; уряд лише предкладає йому свої побажання. Над містом мають червоні прапори. Службу безпеки виконують організації комуністичної молоді. Повстанці віддалені від Малаги всього на 30 кільометрів.

Суперечні вістки з фронту.

ПОВСТАНЧИЙ ПЕРСТЕНЬ ДОВКРУГИ МАДРИДУ ЗАТІСНЮЄТЬСЯ.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Севільська радіостація повідомляє: Зі Заморн вирушила нова повстанча кольона до Заморн, не стрічаючи ніде опору. Вона має виповнити перстень повстанчих військ довкруги Мадриду. Провінція та місто Кастейон де ля Плана та залога Валенсії приєдналися до повстанців.

ПЕРЕМОГА ПОВСТАНЦІВ НА ПІВДНІ.

ЛІССАБОНА, 4. 8. ПАТ. Повстанча кольона, що вирушила з Валенсії, розбила республиканські війська та „людову міліцію" під Сепільо б. португальського кордону. 12 республ. старшин і 25 карабінерів перейшли до Португалії, де їх інтернювано.

У пров. Гвіпускоа военні операції припинені. Не зважаючи на зливи й дощі, над Сан Себастіяном кружляють літаки.

НЕВДАТНИЙ НАСТУП ПОВСТАНЦІВ.

МАДРИД, 4. 8. Авас. Вчора в год. 5. рано повстанці завтакували республиканські позиції. Міліція під командою Фр. Галяна перейшла до противступу, відкидаючи ворога, що втратив 300 раненних і вбитих. Республиканці втратили 30 людей.

БАРСЕЛЬОНА, 4. 8. Авас. Республиканські кольони посуваються до Сарагоси та відпирають повстанців, що намагаються відбити м. Састего; вони заняли м. Заїда, віддалене на 47 км. від Сарагоси. Інші частини займають Сіетамо.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Повстанчий комунікат заперечує вістку, немовби урядові війська вирушили з Бадахоз на Севіллю. Республиканці потерпіли великі втрати під Сарагоссою, також своїх позицій під Мадридом вони довго не втримають.

ПОЗИЦІЙНА ВІЙНА.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Як повідомляють кореспонденти тутешніх часописів, положення в Еспанії не змінилося, війна переходить на позиційну. Повстанці чекають підмоги з Марока та муніції; республиканці збирають припаси харчів та муніції. Обі сторони укріплюють позиції.

Республиканці нищать історичні будівлі.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. В год. 3. рано гол. квартира генерала Кіепо де Льяно запротестувала через радіо проти республиканських ескадр, що збомбардували історичні будівлі в Сарагосі.

БАРСЕЛЬОНА, 4. 8. ПАТ. Шеф урядового летунства повідомляє, що його ескадри збомбардували Сарагосу та цілий повстанчий фронт в Арагонії. В кількох випадках повстанчі відділи ховалися в історичних будинках, через те урядові літаки зробили чимало шкоди.

Еспанці купують зброю в Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 4. 8. ПАТ. Покликана радою міністрів комісія ствердила, що як еспанські республиканці, так і повстанці поробили чимало закупи зброї у бельгійських фабриках. Закон ухвалять урядовий внесок про контролю виробу зброї, уряд буде видавати дозволи на вивіз зброї.

ДИМІСІЯ.

ЛІССАБОНА, 4. 8. ПАТ. Еспанський консуль і віцеконсуль в Альвеас подалися до димісії.

ЕСПАНСЬКЕ ЗОЛОТО ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Як подає преса, на летунському майдані в Ле Бурже приземлив знову еспан. літак з 1.200 кільограмами золота.

ЗАМАХ НА ЕСПАНСЬКУ АМБАСАДУ.

МЕКСИК, 4. 8. ПАТ. Вчора експльодувала бомба біля еспан. амбасади. Припускають, що підложили її прихильники еспан. повстанців.

Адіс Абеба не занята,
але довкола неї йдуть завзяті бої.

ДЖІБУТІ, 4. 8. ПАТ. Як повідомляють з Адіс Абеби, абісинські загони під командою деджака Аберра завтакували столицю, але їх відкинено. По обох сторонах дуже великі втрати. Сподіються, що за час дощової пари партизани нераз нападуть на Адіс Абебу.

ПОРТ САІД, 4. 8. ПАТ. Як подають з вірогідних джерел, останніми днями йшли завзяті бої за Адіс Абебу, яку через деякий час навіть окружено. Дотепер невідомо, чи до міста є доступ зі всіх сторін. Італ. влада запевнює, що панує над положенням. Абісинці під командою деджака Абера завтакували столицю зі сторони Десіе, але відступили — як кажуть італ. джерела — з великими втратами.

З інших джерел подають, що за минулий тиждень абісинці знищили 60 італ. вантажних самоходів і вирізали 200 італ. дубатів. Італійські війська з Моджо відмовили наступ на залізничну лінію. Офензива на Адіс Абебу почалася в дні св. Юрія і тревала понад 36 годин. Місто атакували з 3-ох сторін. Ціла залога брала участь в обороні, з Діредауа прислали на відсіч 3-моторні літаки; один з них абісинці зістрілили. Хоча італійці відкинули наступ, у Порт Саїді думають що положення в Адіс Абебі непевне.

ІТАЛІЙЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ АБІСИНСЬКОГО ЄПИСКОПА.

ПОРТ САІД, 4. 8. ПАТ. Як повідомляють з абісинських джерел, абісинського епископа Петроса розстріляли на основі присуду полевого суду за те, що брав участь в наступі на Адіс Абебу. Це сильно обурило населення, тому італ. влада наказала замкнути крамниці і заборонила тубільцям виходити з домів. По вулицях кружляли військові стежі.

—o—

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з них кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

Після Нагуєвич і Верчан — Маківка.

Львів, 4. серпня 1936.

Це вже не „право серії", — це не та низка припадкових подій, що їх люди вяжуть в одно та які надають якось надприродне походження. Нема тут ніякої „вищої" кермуючої сили, ані ніякої припадковости: те, що тепер діється у нашому нещасному краю, та плянова, свідома, послідовна і на зимно передумана та реалізована робота. Це послідовний наступ на край, який з титулу свого географічного положення і національного характеру має величезне політичне і військове значіння для східного сусіда — це послідовний наступ на український нарід, який самою тільки своєю екзистенцією є вічною і найбільшою загрозою для великодержавної Московщини. Коли ми ще недавно, кілька місяців тому, писали про ареш комуністичної розкладової роботи у краю та про небезпеку, яку викликує большевицька робота, що находить собі найподатливіший грунт у масах, зрадикалізованих пануючими національними і соціяльними відносинами, то ми чували в польського боку, що це просто така нова наша тактика: залякувати поляків комуністичним страшилом, щоб в той спосіб добувати собі якісь „концесії"! Не знаємо, чи й трупи належать до тактики. Зате знаємо напевне, що тих трупів, що тієї крови, яка ллється по українських селах наслідком агресивности комуністичного елементу, який настільки зріс у силу, що може вже щораз сміливіше виступати назовні, — що тих жертв щораз більше.

У Негуєвичах збаламучені комуністичною агітацією одиниці зневажили український національний герб. У Верчанах зробили галабурду з нагоди посвячення Народнього Дому, при чому адемовлювали приходство, вбили одного молодця та кількох поранили. На національно-релігійному святі на Маківці, підчас самого богослуження, гамебними окликами намагались розбити свято. Тільки цим разом бійка скінчилась трагічно для її спричинників. На іншому місці подаємо опис події, поданий авторитетним учасником недільного свята на Маківці. Можливо, що точно ведене слідство виявить нові подробиці. Можливо, що виявиться, що серед метушні потерпіли й невинні. Зате устійнити можна два фєкти: 1) виконуючи приказ своєї верхівки, (на якої чолі стоять не українці), комуністичні ячейки у краю (складені здебільша теж з не-українців) використовують кожну нагоду, щоб вносити розклад в українське організоване життя, не цураючись перед профанацією найбільших українських, національних та релігійних святощів; 2) українські маси, головно українська національна молодь, спершу зацукані тим наступом, перестають бути пасивним предметом провокації та жорстоко відповідають на провокації. Колись Галактіон Чіпка писав саркастично: „...Ніяка провокаційна сила, ніякий провокаційний випадок не зуміє вивести нас з ледяного спокою: в почуття недосяжної вищости, з убійчим усміхом маловаження приймаємо будь яку часть тіла чи душі й вогнів скоп не кліпнемо..." Як виказує недільна подія на Маківці — скінчилась старо-українська традиційна „відпорність на провокацію". Зате тривав надалі старо

українська трагедія: тріщав внутрішній міжусобиця і ллється українська кров.

З приводу недільної трагедії вирікають ті самі рефлексії, що вирікали вже при подібних попередніх нагодах, яким — на жаль — не видно кінця. Передовсім: ніколи комуністична агітація не мала і сотої частини того успіху на українському селі, що його має тепер, коли про „нормалізацію" польсько-українських відносин не треба говорити тільки у „лапках" і коли тамошні соціальні відносини находили у польській стороні іншу оцінку та інші рецепти, як лише ті, що їх проповідує „Związek oficerów rezerwy", „ІКЦ" чи „Dziennik Polski". Очевидно що може серед польського громадянства існують одиниці, які з приводу кривавих сутичок між українськими комуністами і патріотами радіють: адже „русини" взаємно собі кров спускають та дають добру нагоду польській адміністрації грати ролю судді, що буде „пацифікувати" обидві частини українського громадянства. Можливо, що дехто має такі рахунки. Однак нам здається, що це небезпечна забава. Що страшенне небезпечно втримувати податне під ру-

цивілізацію настроїв підлягає і що *ніякі адміністраційні засоби соціальних болячок не вирішать і гострих суперечок на ґрунті протилежностей собі вдіяти не зможуть.* Ослаблення українського національного організму комуністичною розкладовою роботою ніколи не може вийти польській державі на добро, — тій державі, яку той сам комунізм намагається розложити в усіх центрах, на всіх її землях.

У неділю згинув один український робітник і дав життя. Як уже згадано, яку ролю кожний з тих там того дня, звідки і для яких цілей там появся, це все докладно устійнить слідство. В усякому разі нема чого радіти, що свято на Маківці призначене для віддачі пошани тінням героїв, було спрофановане кривавими інцидентами. Але й сумувати нема чого: український нарід живе на такому місці глобу, на якому не може мати ідилічного спокою. Коли сьогодні йде наступ на ту частину українського народу, що живе тут, у Галичині, то слід із ним рахуватись як з фактом і проти того наступу озброїтись: нашою зброєю є національна ідея і та міць, яку та ідея дає.

—o—

Риманівський канцлер в теорії і в практиці.

В останніх часах появилось про Лемківщину кілька публікацій релігійного, національно-суспільного, історичного та етнографічного змісту.

Тут звернемо увагу на дві публікації, а саме ті, які вийшли з підписом риманівського канцлера о. І. Полянського. Одна з них це брошура п. з. *„Про верховну власть св. Апостола Петра і Его послідників в Христовій церкві та про признавання тої власти на лемківській Руси"*, а друга це *„Слово до всіх Всч. Отців, що віддались священничій праці на території церковної Области Лемковщина"*, поміщене в IX. ч. „Вістей Ап. Адміністрації Лемковщини".

Ми тому зазначили, що ті обі публікації вийшли з підписом о. Полянського, бо на Лемківщині існує загальне переконання, що автором всякого друкованого слова, яке з канцелярії Ап. Ад—ції розходиться по „дорогой лемковской Руси" не є сам о. Полянський, тільки один з членів курії Ап. Ад—ції, чи рідше від сучасну пору генеральний секретар о. Полянського „куріяльно-канцелярійний новік". — В кожному випадку все те, що підписане о. Полянським, мусить йти на його рахунок, так як на його рахунок пішла сумної памяти статтейка, поміщена в 5. ч. крииицького „Лемка" п. з. „Про Апостольську Адміністрацію Лемковщини", в якій о. Полянський оклеветав перемиську духовну владу, немов би та остання була причиною „страшного морального занепаду Лемковщини".

Перша зі згаданих публікацій („Про верховну власть і т. д."), написана диковинним „язичієм" і етимольогічним правописом, цікава для нас м. ін. тим, що тим о. Полянський плаче над народнім і релігійним розбиттям чи роздвоєнням лемків в останніх роках; знову „Слово до всіх Всеч. Отців і т. д.", написане мовою і правописом комунізуючої „Землі і Волі" та м. ін. в той спосіб формулює церковну політику Адміністратури:

„ — Лемківщина очікує (розумій: від священників) дальшої праці, нових жертв і терпінь, нових трудів для себе, однак з застереженем, щоби ся праця числилася з її питомими потребами і домаганнями; щоби узгляднила її відмінні переданя, традиції і звичаї; щоби респектувала і докончє шанувала *відмінні* від поглядів многих душпастирів, котрі тут працюють, *форми* її культурного розвитку та її *національного* світогляду (?!), котрі то форми она тоже в природнього закону має право плекати, розвивати й посідати..."

В передостанньому уступі того „Слова" заявляє авторитетним тоном о. Полянський, що ті всі священники на Лемківщині, які не будуть повинуватися вкладеним у „Слові" параграфам, дістануть вічний засуд і кару (себто підуть до пекла), а тут на землі „проклене їх історія, народ і вітчина".

Приглянімося трохи ближче тим обом публікаціям о. Полянського. З брошурки „Про верховну власть..." виходить, що тут о. Полянський, сидячи хвилево на стільці калітульного вікарія Ап. Ад—ції, хотів забавитись в дійсного епископа і вшкварити до своїх вірних „послание", яке булоб історичним документом та доказом високого становища о. Полянського в церковній ієрархії. Не дурно і так дехто (як прим. „Оріенс") постійно називає о. Полянського „пралатом", хоч він в дійсности ним не є.

Плач о. Полянського над народнім і релігійним роздвоєнням лемків зовсім не нагадує того щирого плачу Єремії над знищеним Єрусалимом, болю Івана Вишенського у його посланнях, плачу Мелетія Смотрицького у його трено-сі, чи хочби навіть треніїв Кохановського, бо той плач о. Полянського це ніщо інше, як лиш крокодилячі сльози. Прецінь риманівський канцлер знає дуже добре, що релігійне роздвоєння та національні суперечки серед лемків **це діло його, о. Полянського, політично-партійних однодумців, москвофільських лемківських вожаків**, всяких Криницьких, Хилякія, Чайковських, Копчаків і інших.

Не хочемо вірити, щоби о. Полянський, загорілий москвофіл, міг щиро боліти над тим, чого хотіли, над чим працювали і що вкінці частинно осягнули його політично-партійні однодумці, тимбільше, що деякі його ходи виразно вказують на те, що він з лемківсько-москвофільськими вожаками йде рука в руку і разом з ними веде спільну політику.

Воно правда, — як пише о. Полянський у своєму „Слові" — що „священник не може бути слугою ніякої політичної партії" та що „любов до свого народу не сміє ніколи вироджуватись в ненависть, погорду й нетерпимість до інших народів, або і до інших членів того самого народу, які мають відмінні дочасні погляди та відмінні дещо форми свого духового розвитку й культури". Це все свята і неоспорима правда; але чомуж саме той учитель, який береться публично учити тої правди, нею не перейнявся і не поводиться згідно з нею у своєму житті та урядуванні?!

Чи любов до „русскаво народа" не вироднилась в о. Полянського в ненависть, погорду й нетерпимість до української нації, себто тої нації, з якої сам вийшов та яку тепер ненавидить всіми фібрами своєї душі?!

Хтож як не о. Полянський знищив матеріально ще весну цього року непотрібними переміщеннями на інші місця кількох ідейних священників-українців, ревних душпастирів? Чи не грала тут ролі партійна кацапська нетерпимість до українців і чи не занадто маркантно показував тут свої роги політичний чортик, коли аж сам ап. нунцій уважав за відповідне заборонити о. Полянському дальше переносити священників?! Чи такою самою ознакою ненависти, погорди і нетерпимости до українців не було те, що о. Полянський викинув без причини з канцелярії Ап. Адчії двох українців та на їх місце взяв собі двох москвофільських шовіністів? Чи це не політична злоба о. Полянського до українців, коли він недавно відібрав двом (дуже респектованим навіть бл. п. о. Масцюхом) деканам-українцям: о. В. і о. Ш. деканальне урядування та передав це урядування двом старим, немічним москвофілам, яких якраз лиш по одному найшов у тих обох деканатах та з яких один під ніяким оглядом до того уряду не надається?! А чи згадувана вже тут стаття о. Полянського в 5. ч. криницького „Лемка", де оклеветано перемиську духовну владу, не є ознакою ненависти, погорди і нетерпимости о. канцлера до інших членів того самого народу?

Дуже цікаве й характеристичне місце вище згаданого „Слова" є те, де автор жадає від священників, щоби вони респектували відмінні від поглядів многих священників форми лемківського „національного світогляду". О. Полянському залежить головно на тім, щоби священники спинили стихійний розвиток української національної свідомости на Лемківщині, зате респектували вповоні ще перед війною в деяких лемківських селах московського духа та вповоні переконання про нац. єдність лемків з москалями.

Не священників-українців (по яких адресі написане згадане „Слово") „проклене колись історія, народ і вітчина" за їх повну посвяту та ідейну, оперту на великій любові, працю для релігійно-національного добра лемківського брата, але та „історія, народ і вітчина" проклене колись таких як о. Полянський і тов. за культивування ними на Лемківщині нац.-московського духа та за їхню ненависть, погорду й нетерпимість до нашого обездоленого, українського народу.

Альфа.

З польської преси.

Я. Кавецький і В. Бончковський.

На сторінках „Польсько-Українського Бюлетину" аж у трьох числах (29—35) тягнулася дискусія над тим, чи існують у Польщі українці чи русини і яку політику повинна вести Польща супроти українців тут і за Збручем. Цю дискусію започаткував якийсь львівський крипто-ендек Ярош Кавецький своєю статтейкою п. н. „На марґінесі квестії руської". Редакція „Бюлетину" у примітці до цієї статтейки заявила, що не погоджується з висновками автора і заповіла свою відповідь у цій справі в черговому числі. Так теж і сталося, але відповідь головного редактора В. Бончковського викликала теж репліку обираженого автора Я. Кавецького. Подаємо короткий огляд з трьох статтей „Бюлетину", бо вони заторкують напрямні не лише внутрішньої політики Польщі супроти українського народу тут, але теж до СССР.

Отже Я. Кавецький слушно підкреслює, що на полудневому Сході можуть вже незадовго зайти такі події, які висунуть українську (в оригіналі „руську") справу у Польщі на перше місце і тому вже тепер слід подумати над її основною розв'язкою. Слід призадуматися вже тепер тому, бо „на багнетах сидіти не можна". Свята правда. Далі вилазить уже ендецьке шило з мішка й автор зраджує повне незнання важливої української проблеми не лише під аспектом міжнародньої політики, але що більше — саме зі становища розумної внутрішньої політики Польщі. І тому автор радить називати всіх українців у Польщі „русинами", бо „на Волині і Червоній Руси не було від прадовіка і нема ні українського народу ні України". Яким терміном називають тепер або будуть називати землі за Збручем ще „молодих (поляків — прим. Ред.) не об-

ходить. Якщо вже завтра займе ці землі під держ. незалежність братній нарід, з яким бажаємо жити в найближчій приязни, треба у Польщі вже нині усувати причини політичної загостренности і суперечности, сварок і непорозумінь, до яких доходить саме на тлі"... термінів: український і руський.

Після тієї деклямації на тему згіданого співжиття Польщі з майбутньою українською державою за Збручем, Я. Кавецький попав у менторський тон, накинувся на Українську Парламентарну Репрезентацію і пос. Ст. Барана за їхне становище до ритуального забою та навчає наших політиків політичної далекозорости, лякаючи страшаком, що „жидівський мозок керуючий 130 мільйоновим велитнем і по варшавськи розправився з відрухами української самостійности, а зорганізованим голодом винищив у Київщині пять мільонів селян".

Як можна було сподіватися, редактор „Бюлетину" В. Бончковський мав легкий поєдинок з Я. Кавецьким хочби тому, що цей останній не орієнтується зовсім в українській справі. Відповідь ред. В. Бончковського нагадує радше батьківську науку синові. „Уявім собі, пише ред. В. Бончковський, що всі українці стались прихильниками бл. п. співробітників російської амбасади у Відні з половини минулого віку і нині ними заопікувалися білі та червоні філії Комінтерну? Тоді наше положення (читай: поляків і Польщі — прим. Ред.) було би куди гірше, бо „русини" були би експонентами не безтериторіяльної, винищуваної тут і там думки про українську незалежність, але експонентами **великодержави** з повнотою матеріяльної влади і тотальним диверсійним планом до закордону. Вкупі цього

зить цитат з львівського „Рускаво Голосу", який „імени русинів трьох полуднево-східних воєвідств" заявляє, що „як росіяни, мусимо любити Росію, як польські громадяни — повинні орієнтуватися на Москву". Задушевні мрії цих недобитків галицьких москвофілів, а саме — могуча Русо-Польонія, від Балтику до берегів Тихого Океану — читаємо далі, пригадує знаменитий дотеп про те, якто тов. Сталін-Джугашвілі прилучив Росію до Грузії і нині панує над Русо-Грузією на славу гористої батьківщини королеви Тамари.

Чи не краще — пише далі В. Бончковський — реалізуючи примирливу політику, творити підвалини до неминучої нашої розгрівки з московським Сходом, з яким 15 наших (читай: польських — прим. Ред.) поколінь від XV в. починаючи, на XVIII в. кінчаючи — звело 16 великих воєн"... Росіяни називають себе: **ми русскіе.** Фонетично це виглядає: ми **рускіе.** Отже **руська** проблема це справа тих, які називають себе **русскими.** Чи в державному інтересі Польщі є комасувати проблему непольського населення споконвічної Червоної Руси і Волині - - з проблемою русского населення у Великій (і „Малій") Росії?"... „Чи польська пруруська політика мірує, що добре би було мати таку велику Березу Картуську на 3—4 міліони русинів? Чи теж може краще мати приязні (менше або більше, або навіть нам неприхильні, але ворожі Москалі) українські легіони?!"

Така є проблема і на неї може бути лише одна політична відповідь.

Ред. В. Бончковський пригадує, що польська наука в українській справі добре відчула, де правильність і слушність і всі словарі польської мови знають лише назву: **український.**

Вкінці ред. В. Бончковський накликує молодих поляків, щоб зговорилися нарешті на тему польської внутрішньої і закордонної політики та перестали вести місцеву внутрішню і закордонну політику: львівську, шлеську і т. д.

Я. Кавецький не лише не приняв батьківської науки ред. В. Бончковського а в своїй відповіді боронить далі своїх поглядів. На його думку Польща не повинна оглядатися за союзником в обличчі грізних подій, але в першу чергу зміцнювати свої сили, тоді знайдуться вже приятелі і союзники. (Словом — Я. Кавецький пропонує адійснювати **імперіялізм** на місці згідно з рецептою не лише вшехполяків без маски, але також і примазаних до проурядового табору. Такий імперіялізм — це дальша кольонізація українських земель у Польщі зайшлими кольоністами, дальша польонізація шкільництва та інші „благодати".

—o—

АПОЛЛЬО
Велика атракція — фільмовий архитвір з **Бриґідою Гельм**
п. н.
КНЯЗЬ ВОРОНЦОВ

Величаве свято на Маківці.

Трівожні поголоски. — Нарід напливає. — Хід свята. — Прикрі інциденти.

(Від спеціяльного кореспондента.)

Вже кілька днів перед святом у честь полеглих стрільців на Маківці кружляли трівожні поголоски у Скільщині, що комуністи, заохочені своїми подвигами у Нагуєвичах, Бродах і Верчанах підготовляють новий кривавий напад на Маківці. У Стрийщині, схвильований подіями у Верчанах, такі поголоски викликали особливе обурення на всіх прислужників Москви. Але ті поголоски не тільки не відстрашили доокольчних людей від участи у святі на Маківці, а може й ще більш заохотили до неї.

Тому на Маківку, яку 21 літ тому Стрільці вкрили своїм трупом у боротьбі з найбільшим ворогом нації, напливали маси народу вже від ранку не лише зі Скільщини, Турчанщини, Стрийщини, Долинщини, Дрогобиччини, але і з подальших околиць, як Львівщини, Рогатинщини, Боброччини, Жидачівщини, а навіть зі Сокальщини. Поблизькі села коло Маківки вже в суботу були переповнені масою прочан. Загально обчисляють кількість учасників на близько 20.000.

Вже в год. 10-ій рано відпоручники українських товариств та організацій з доокольчних сіл та поблизьких містечок вкрили братню могилу і 22 могили густо вінками та китицями цвітів. На цоглі коло спільної могили, на якій стоїть високий хрест, повівав національний прапор.

З приходом на гору церковних процесій з Головецька і Славська почалася урочиста Служба Божа, яку відправив парох Опірця о. крилош. Юхнович в асисті п. Яновича з Головецька й о. Литвина з Побука. Ввесь час співали наперебій чотири селянські хори, а саме: з Опірця, Волосатого, з Гірного та Конюхова. Хор з Гірного вибивався гарними дівочими голосами, хор з Конюхова мужеськими голосами. До того склад кожного хору доходив майже до 50 співаків. Не диво, що відгомін їхнього співу відбивався від столітніх смерек пригарним акордом. Недалеко престолу бачили ми голову комітету д-ра Малиняка з пос. д-ром К. Трояном та більшу скількість інтеліґенції. Маси народу стояли спокійно за огорожею могил. Підчас Служби Божої трьох священників з о. Карвацьким на чолі збирали жертви на воєнних вдів і сиріт.

По Службі Божій виголосив пригарну проповідь о. Карпінський, молодий парох з Трухановa. „На Маківці — говорив о. проповідник — розігралася 21 літ тому завзята битва українських воїнів із відвічним ворогом України. Ця битва показала світові, що росте змагання України до волі: лишила синам України заповіт, що нема жерта надто високих, коли йде боротьба за волю. Нехайже жертва, яку на Маківці зложили молоді українські герої, лишиться незабутньою в серцях українського народу. Нехай перед нею щезне незгода і нехай в її блежу виростає любов до батьківщини й свободи. Тіни полеглих на Маківці взивають потомків: Ждіть години визволення. Український нарід ніколи не забуде жертви героїв Маківки. Українська молодь матиме на Маківці вічний приклад найкраще сповненого обовязку супроти Батьківщини".

Маси вірних зворушені слухали проповіди. Серед того настрою нещасне стріл залунав оклик якогось мужчини „ганьба". В одну мить повстала метушня, бо грянула вістка, що це сигнал комуністів до кривавої авантюри. В першій хвилині годі було зорієнтуватися особам, які стояли побіч священників за огорожею біля могил, в чому діло. Видко було, що маса подалася вниз і при цій нагоді потратовано декілька жінок та дітей.

По богослуженні трьох священників відправило ще панахиду. Похоронний марш та стрілецькі пісні відграла орхестра зі Синевідська Вижнього.

По 2-ій год. пополудні нарід розходився поволи більшими гуртами, щоб оминути сутичок з комуністами. По дорозі зі стрілецьких могил, ми довідалися, що оклики „ганьба" підносив комуніст Гринь Шолопата і за це юрба його затовкла на смерть. Те саме сталося з фотографом Люксом.

К. Т.

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО. 2

Пригода Міловзорова.

(З посмертної спадщини гумориста.)

(Докінчення).

Він пішов до спальні, кинувся на канапу і стискаючи руками чоло, сидів так хвилину. Так застав його слуга, що знов зявився.

— Ваша милість, прийшла якась гарна молода дама і хоче зараз з вами говорити.

— Любчику, деж ти, моє серденько? — відозвався дзвінкий, веселий голос з сіней і в ту саму мить війшла в кімнату гарна молода дама з пристриженими, ясними кучериками. — Де тут можна зложити мої речі? А де кімната для мене? Коли пічнемо нашу науку?

— Яку науку? — кликнув Гарасим здивовано.

— Алеж голубчику! З тебе забудько! — стала вона сміятися. — Прецінь вчора ти приняв мене на свою вчительку французької мови, сказав, що буду вести твою господарку, навіть зачет дав мені на платню!... Як можна мати таку коротку память? — щебетала вона.

— Гарно, гарно! Йдіть у вітальню, зараз туди прийду!...

Міловзоров сів у крісло і задумався. Та знову ввійшов слуга.

— Ваша милість, посланець приніс клітку з молодим львом! Маю взяти від нього?

Міловзоров зірвався, як шалений і побіг до сіней. Там стояв посланець й тримав величезну клітку в руці, з молодим левиням.

— Ви звідки? — гукнув Міловзоров на посланця.

— З „Акварії". Отут рахунок. Це правдиве африканське левиня. Я дістану за труд пять рублів!

Міловзоров дав йому гроші, кинув клітку в кут і побіг до спальні.

У спальні виняв Міловзоров з кишені свій портфель і почав займати з нього банкноти та перечислювати. З сімох тисяч рублів, які дістав учора за продаж своєї землі, лишилося йому ще пять тисяч. Міловзоров пішов до шафи, одягнувся й нагадавши собі своїх гостей, що ждали його у вітальні, хопив спішно капелюх і плащ та вибіг тайком з хати. На вулиці зупинив перше стрічне авто і кликнув:

— Шофер, на двірець, а скоро!...

І першим поїздом, що відходив, виїхав з Петербурга.

*

А тепер розкажу вам першу частину цієї історії, тоді все зрозумієте!

— Ви добре продали свій маєточок! — сказав до Гарасима його приятель, урядовець у гіпотечному банку. — Такий добрий інтерес треба би облити гідно!

— Розуміється! — кликнув Міловзоров і обняв приятеля. — Ходімо! Кілька соток не зробить мені різниці!

Спершу снідали вони в гостинниці „Під медведем", відтак побували в „Люврі", а вечором опинилися в „Акварії". Пили шампана, були в чудовому настрою, запивали побратимство! Добре вже підпитий боковий урядовець спитав Гарасима:

— Слухай, а читав ти Дюма?

— Так, але вже дуже давно! Чому питаєш?

— Це чудовий письменник! Він малює життя, як ніхто інший!.. Його герої пють вино, закохуються в гарні жінки, поєдинкуються!...

— Що там мене обходить твій дурний Дюма! — сказав Міловзоров.

— Е, в Дюма все є елегантне, благородне, за кожну дрібницю бють по пиці, відтак поєдинкуються!... Знаєш, в бульонському лісу! Абож і в околиці Трієнон... Також і в інших письменників... А тут, що тобі за люди? Глянь-но там, біля цього столика? Є в нього які ідеали?...

— Цей — ідеали?, Таж це кретин, — ідіот! Ідіот, кажу тобі!...

Міловзоров сказав ці слова так голосно, що ціла саля затихла і повернулася в сторону цього столика.

Незнайомий панок, що сидів за ним, підвівся й підійшов до них:

— Мій пане, чому це я ідіот?...

Міловзоров устав з трудом та колихаючись непевно на ногах, наступив на ногу незнайомого і засміявся йому в лице.

— Пане, просіть вибачення! — кликнув люто незнайомий.

— Я? виправдуватись? Перед ким? Смішно! — кликнув Міловзоров. — Мій пане, я — визиваю вас, чуєте, ви-зи-ваю — будемо битися на шаблі в Бульонському лісу!... Жду ваших заступників. Тут маєте мій білет!

І кинув йому списком страв у лице.

— Це було, як належиться! — запримітив урядовець весело.

— Ти, голубчику, поступив, як французький маркіз!...

Як перейшли до ресторанного саду, помітив там Міловадов мурина. Підійшов до нього і спитав:

— Ти як звешся?

— Томмі!

— Кожний маркіз має за слугу мурина! Нажени свого льокея і візьми цього мурина! — порадив приятель.

— Томмі, я беру вас до себе. Двісти сто рублів в місяць! Від завтра можете почати свою службу. Ось тут моя адреса!...

*

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ҐАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

З ОЛІМПУ ДО ТОКІО.

Вістка про призначення XII-ої Олімпіяди до Токія — викликала, як це ми вчора подавали — величезний ентузіязм в Японії. Представник Японії в Олімпійськім Комітеті заявив, що японський комітет призначив уже 15 міліонів єн на організацію Ігрищ у 1940 р. Появились теж поголоски, що Японія проектує фантастичний плян перенесення олімпійського вогню з Греції до Японії. Траса цього гігантного штафетового бігу велаб з Олімпу до Атен, Піреїв, відтак через Александрію, Каїро, Суез, Бомбай, Калькутту, Сінгапур, Шанґай, Нанкін, Пекін до Токіо. На морських відтинках перевозили вогонь японські воєнні кораблі під доглядом почесної, олімпійської сторожі. На суші несли би вогонь спортовці тих країв, що через них вестиме траса бігу. Над цією справою радить мабуть тепер японський і міжнародній олімпійський комітет.

ОЛІМПІЙСЬКА КУХНЯ.

Очевидно, олімпійці не заїдають амброзії, значить мусять їсти, як пересічні смертельники. Тому теж одною з важних справ організації Олімпіяди було прохарчування. І тут, так, як у всіх інших ділянках німці впоралися із цього завдання якнайкраще. Кухня міститься у величезній будівлі. Має вона 38 куховарських кімнат і багато їдальних саль. Тут вариться їда для всіх олімпійців. Працюють у кухні люди з обсяги „Норд Дойтшер Льойд“. Змагуни кожної національности мають свою окрему кухню. Варить їм власний кухар, привезений із батьківщини.

Різні змагуни мають свої звички і свої улюблені страви. Наприм. голяндські змагуни їдять тільки один раз денно теплу страву. На сніданок й обід зїдають багато голяндського сиру, пополудні сир із хлібом та маслом і різними родами ковбас. Крім цього їдять ще багато яєць. На вечеру: ярина, бульба і зелена салата.

Австралійці й індійці їдять дуже багато м'яса навіть три рази денно.

Вернулися знов до ресторанної салі. Замовили вечерю. Опосліля сиділа кабаретова шансонетка з ясним, Тиціянівським, коротко стриженим волоссям. Банковий урядовець вдивився в шансонетку залюбленим поглядом і відозвався:

— Ви, графине, парлє ву франсе?

— Уй! — відповіла вона, блиснувши при цьому кокетливо очима.

— Слухай, Герасиме, це булаб для тебе сам раз добра вчителька. Графиня, при тому вражуня, могдаб тебе по фрінцуськи навчити, вести твою домашню господарку. При цій нагоді би ти благородних манер! Мусиш її взяти до себе!

Міловзорові подобалась мала, пікантна француженка і тому, не надумуючись багато дав їй свою адресу.

Як виходили з „Акварії“ запримітили клітку з молодими львами.

— Кожний аристократ має свого лева! — сказав банковий урядовець. — Показуєш, брате своїм знайомим лева, це по панськи! Граф Монте Хрісто мав також лева!

— Я сам є Монте Хрісто! — відповів Міловзоров. — Купімо цього лева! Нехай живе в мене! Слухайте, — звернувся він до продавця — пришліть мені одного лева завтра вранці в мою хату. Тут вам моя адреса!...

*

Щоб це все зрозуміти, треба знати, що наші приятелі того дня випили. Підсумовуючи з грубшого виходилоб таке: 2 коняки горілки, 4 пляшки червоного вина, 3 пляшки лікеру, 2 пляшки білого Сотерн і 3 пляшки шампанського.

Роздумайте тепер над цим, а зрозумієте, чому Міловзоров мусів на другий день вояці покинути Петербург.

Переклав Емка.

Шведські змагуни не вирекліись би за ніякі гроші свого твердого хліба. Данці — це смакують рідового хліба, натомість Італійці і французи пропадають за білим хлібом.

ОЛІМПІЙСЬКІ ГІНЦІ В КІЛЬ.

В неділю вечором вибігли з Берлина гінці з олімпійським вогнем до Кіль, де відбувається веслярська Олімпіяда. Гінці прибули до Кіль у понеділок вечір.

АВАНС ЗА ОЛІМПІЯДУ.

Десятник берлінської поліції Вельке добув перше місце і золоту медалю для Німеччини за мет кулею. Премієр Ґерінґ іменував Вельке-а поручником і переніс його до поліційного спортового реферату при міністерстві внутрішніх справ.

„ҐМІНД“
це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях ваших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку
д-ра Василя Маковського
під наг.
„ҐМІНД“
Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поч. товою пересилкою 2.50 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла“, **Львів, Ринок 10.**

НЕЩАСЛИВИЙ БЕФШТИК.

Польський змагун Ної, на якого поляки покладали величезні надії в бігу на 10 км., завів на цілій лінії, бо не тільки не добув першого місця, але взагалі ніякого пункту. Тепер польські часописи подають гумористичне оправдання неповодження Ної. Цею причиною є бефштик, що його Ної зїв кільна годин перед змаганнями усупереч пересторогам своїх провідників. За свій апетит мусів він відпокутувати, бо в часі бігу дістав кольки і шлункові болі. Вже по чотирьох кільометрах був він „скінчений“ і з тяжким трудом скінчив біг.

ЯК НІМЦІ ПІДДЕРЖУЮТЬ НАСТРІЙ СВОЇХ ЗМАГУНІВ.

Німці не забувають ні на хвилину про те, щоби піддержати якнайкращий настрій серед своїх змагунів і змагунок. До олімпійського села заглядають щодня визначні державні і військові особи. Перед двома днями відвідав олімпійську оселю спортовий диктатор фон Тшамер унд Остен, а в неділю був навіть маршал Маккензен. Канцлер Гітлер приїздить кожного дня на змагання і за кожним разом підносять прапор зі свастикою на головну щоглу. Гітлер веде дуже часто розмови з поодинокими змагунами і цікавиться їх вислідами. Його присутність — це без сумніву важний чинник у піддержанні доброго настрою німецьких олімпійців. У Фрізенгофі міститься оселя німецьких змагунок, т. зв. „спортовий монастир“. В неділю уладили мешканки оселі тріюмфальне привитання німецьким змагункам, що в меті ратищем здобули два перші місця. Німецькі спортовці принесли обі пані Фляйшер і Крігер на руках. Тут обкидали їх квітами. Був там теж батько панни Фляйшер, різник із Франкфурту, що розрадований, довго не пускав доньки з обіймів.

ОЛІМПІЙСЬКА МЕДАЛЯ ЗАСЛУГИ.

Канцлер Гітлер установив олімпійську памяткову медалю. Медаля буде зроблена з білого металю, матиме на одній стороні свастику, і чотирибічну вежу з олімпійськими колами і дату „1936“. На другій стороні буде німецький напис: „За повну посвяти співпрацю в олімпійських ігрищах 1936“. В долині дубова галузка. Медалю носитимуть на ленті широкій на 3 цм. у бутонерці, або на грудях по лівій стороні.

*

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Італія — Америка 1:0.

В понеділок почався олімпійський турнір копаного м'яча. Італія мала весь час перевагу.

Норвегія — Туреччина 4:0.

Туреччина грає дуже примітивно.

Фінал бігу на 100 м.

Як уже можна було надіятись переміг легко американський мурин Овенс у часі 10,3 сек., добуваючи золоту медалю. Другий прибіг до мета теж мурин Меткалф 10,4 сек., а третій голяндський змагун Осендарп 10,5 сек.

Мет молотом.

У фіналі мету молотом перше місце й золоту медалю добув німець Гейн, що устійнив своїм метом (56,49 м.) новий олімпійський рекорд.

Біг на 800 м.

В першій групі переміг мурин Вудруф (Америка) 1:52,7 сек. Другий прибіг поляк Кухарський 1:54,7 сек. Третє місце осягнув аргентинець Андерсон 1:54,8 сек. **В другій групі** переміг американець Вілямсон 1:53,1 сек. перед австралійцем Бонгузом.

В третій групі переміг американець Горбосів 1:53,2 сек. перед італійцем Лянчі 1:54,1 та англійцем Маккабе 1:55,4 сек.

Передбіги 100 м. жінок.

По емоціях мужеської отометрівки приходить черга на жіночу. І тут Америка виставила жіночого „Овенса“ молоденьку змагунку Стефенс, що свій передбіг перебігла в новому світовому рекорді 11,4 сек. В інших передбігах перемогли: Валлєвіч (П) 12,5 с., Альбус (Н) 12,4 с., Іскок (Ав.) 12,6 с., Краво (Нім.) 12,1 с.; Долінгер (Н.) 12 секунд.

У півфіналах перемагає: І. півфінал: 1) **Стефенс** (А) 11,5 с., 2) Краво (Н.) 11,9 с., 3) **Альбус** (Н) 12,2. — ІІ. півфінал: 1) Долінгер (Н) 12 с., 2) Валлєвіч 12 с., 3) Рожерс (Ам.) 12,1 с.

У фіналах переможе мабуть Стефенс. Зірка Валлєвічівни починає заходити. Польські часописи вже тепер оправдують її евентуальне неповодження.

У півторок грають у копаний м'яч Німеччина — Люксембург і Швеція — Японія.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм. ул. Ягайлонська ч. 24
Тел. 252-34.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Австрії засуджено учасників демонстрацій підчас олімпійського свята на внязницю від 8 днів до 2 місяців.

Арабський начальний комітет виїхав до Амман на нараду з еміром Кераку Абдуллою.

Жиди погрожують, що збойкотують королівську комісію, якщо перед її приїздом влада припинить імміграцію до Палестини.

У Франції в Гаврі застрайкували продавці часописів фірми Ашета.

Міжнародній конгрес гірників рішив домагатися, щоб в гірництві всюди введено 6-годинний день та 36-годинний тиждень праці.

Французький людовий фронт уладив проти німецьку демонстрацію над нім. кордоном біля Сарбрікен. Авас заперечує.

Хто виховує французьку дітвору?

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. На конгресі у Ліль 1000 делегатів, що репрезентують 85.000 народніх учителів ухвалено через аклямацію вислати 10.000 фр. на еспанські республиканські війська.

Делегата федерації еспанського нар. учительства повитали франц. педагоги співом Інтернаціоналу та комуністичним поздоровленням.

—o—

Нині, у середу, у Театрі Ріжнородностей
превесела, повна дотепу та гумору комедія Елліса **„Малощо не ніч пошлюбна“**

Охорона границь держави.

Розпорядок Президента про границі держави.

ЗАГАЛЬНІ ЗАВВАГИ.

У Вістнику Законів Р. П. з 18. липня 1936 р. ч. 55. поз. 397 оголошено закон з 9. липня 1936 р. в справі змін розпорядку президента з дня 23. грудня 1927 р. В.З. Р.П. ч. 117. поз. 996 про границі держави, що вводить у ньому основні зміни й додатки. Є це третя новеля до згаданого розпорядку президента, бо перша новеля у формі президентського розпорядку вийшла 16. березня 1928 р. В.З.Р.П. ч. 32, поз. 306, а друга теж як президентський розпорядок з 3. грудня 1932 р. В.З.Р.П. ч. 109. поз. 894. Новий закон з 9 липня ц. р. обовязує від 18 липня ц. р. і на основі ст. 2 цього закону міністер внутр. справ є уповажнений до оголошення у Вістнику Законів повного тексту розпорядку президента з 23 грудня 1927 про границі держави з узглядненням пізніших новель і зі застосуванням нової нумерації поодиноких статтей та їх частей.

Згаданий зновелізований розпорядок президента з 23. грудня 1927 р. має велике значіння для населення, організацій й установ прикордонних повітів з огляду на передбачені там великі обмеження щодо побуту поодиноких осіб, свободи рухів, занять в торговельних і промислових підприємствах, припинення або заборони діяльности на просторі граничного пояса кожного товариства, союзу або кооперативи чи їх відділів, є теж значні обмеження в будівлях та користуванні водною силою та навіть у праві власности у нерухомостях й рухомостях та у правних актах між живими й на випадок смерти. Уведено врешті збірну відповідальність громади за шкоди, якщо не можна вислідити того, хто зробив шкоду, й загострено значно кари арешту та гривни.

Словом, є дуже багато обмежень у різних ділянках життя та у правних відносинах, які скріпила значно остання новеля з 9. липня ц. р. та які болюче відчує прикордонне населення, зокрема щодо виселення осіб, яке вже започаткували деякі староства пр. в Копичинцях, Турці і т. д. Відчують незабаром ті обмеження наші товариства, кооперативи й організації, бо про все рішає свобідно адміністраційна влада, часто без права відклику і зі силою негайного виконання та навіть без подання мотивів рішення. Отвирається тут дуже широке поле до самоволі, тому Українська Парляментарна Репрезентація виступила в останній надзвичайній сесії сойму і сенату дуже рішуче проти деяких постанов проекту згаданої новелі і голосувала проти нього. Однак більшістю голосів ухвалено і новеля увійшла в життя як закон в дні 18. липня ц. р.

Граничний пояс обіймає в цілости усі прикордонні повіти і займає 30 кільометрів, до якого включається на тім просторі також громади сусідних повітів, які самі не лежать безпосередно при кордоні, при чому міністер внутрішніх справ може розширити граничний пояс на всі або деякі повіти, що межують з прикордонними повітами, або на їх части.

Скількість тих повітів, де обовязує це спеціяльне право про границі держав, є на українській етнографічній території дуже велика. Попри прикордонні повіти Полісся і Волині граничать зі Совітами в Галичині повіти Збараж, Скалат, Копичинці і Борщів; з Румунією повіти Борщів, Заліщики, Городенка, Снятин і Косів; врешті з Чехословаччиною повіти: Косів, Надвірна, Калуш, Долина, Стрий, Турка і Лісько, а на Лемківщині повіти: Сянік, Коросно, Ясло, Горлиці, Новий Санч і Новий Торг — разом 20 повітів в Галичині, в яких мешкають українці. До них кожної хвилини можуть долучити таку саму або й більшу скількість сусідних з прикордонними повітів, що може дуже значно спутати наше особисте й національне життя у тих повітах.

ГРАНИЧНА ЛІНІЯ.

Границю держави творить гранична лінія, устійнена в спосіб, передбачений міжнародніми умовами, що відділяє обшар Польської Ріппospолитої від сусідних держав. Морську границю означують окремі закони (ст. 1).

ПЕРЕХІД ГРАНИЦЬ.

Переходити границю держави можна тільки на основі властивих документів і тільки на митних дорогах або у визначених місцях. Для літаків визначується летунські лінії (ст. 2).

ОХОРОНА ГРАНИЦЬ.

Для забезпеки охорони границь устійнюється на цілому просторі границь держави: а) пояс граничної дороги, б) надграничну смугу і граничний пояс (ст. 3).

ПОЯС ГРАНИЧНОЇ ДОРОГИ.

Пояс граничної дороги, установленої здовж граничної лінії, обіймає простір грунту широкий найбільше 15 м., числячи від граничної лінії, і служить як обходова дорога для сторожі, що виконує службу охорони границь (ст. 4). Таку службу на совітській і литовській та латвійській виконує Корпус Охорони Пограниччя (КОП), на румунській і чехословацькій митна сторожа, а на німецькій гранична сторожа.

НАДГРАНИЧНА СМУГА.

Надгранична смуга обіймає обшар, що лежить здовж граничної лінії два кільометри завширшки, числячи від граничної лінії. У випадках, коли цього вимагає характер терену, надграничну смугу можна розширити до 6 кільометрів або звузити нижче 2 кільометрів. Границі надграничної смуги означуються в терені окремими знаками.

Міністер внутр. справ може шляхом розпорядку увести на цілому обшарі надграничної смуги або на деяких її відтинках обмеження руху, потрібні для охорони границь, зокрема може узалежнити від дозволу адміністраційної власти побут у надграничній стрефі осіб, що не живуть там постійно.

Від обовязку посідання дозволу є вільні:

а) польські громадяни у тих місцевостях, що лежать у надграничній смузі, в яких мають нерухоме майно, або там постійно мешкали найменше 6 місяців перед тим, заки цей розпорядок увійшов в життя, а також члени їх родин, що спільно з ними живуть;

б) державні і самоуправні урядовці та військові особи, що мають службові легітимації та роблять службу в надграничній полосі та члени їх родин, що спільно з ними живуть;

в) особи, що мають відповідні документи подорожні (паспорти, граничні пропуски) та задержуються там для переходу границі або для митної контролі.

Воєвода або уповажнений ним староста може заборонити поодиноким особам замешкувати і перебувати на просторі надграничної полоси на означений час або на постійно, якщо цього вимагає безпека або охорона границі (ст. 6). Ця заборона є новістю, яку уводить остання новеля і яка є найбільше загрозлива для постійних мешканців надграничної полоси.

Міністер внутрішніх справ може видати розпорядки для цілого простору надграничної стрефи або для деяких її відтинків, які покажуться конечні для забезпеки охорони границі, напр. щодо посідання вибухових матеріялів і пальної зброї, ловецтва, реєстрації звірят, нічного руху, способу користання з доріг, евіденції і контролі руху людности, посідання і вживання фотографічних апаратів, уладжень і інших середників, що дають можність порозумітися на віддаль (ст. 7).

Нові будівлі, перебудова старих будівель та переведення усяких тривалих уряджень в надграничній полосі вимагають згоди староства незалежно від згоди інших властей. Нові водні будівлі над граничними водами, ужиття тих будівель (напр. млинів), вод і берегів, що мали би спричинити зміну у дотеперішньому стані берегів граничних вод, вимагають дозволу воєводи видаючого в порозумінні з начальником митної влади II. інстанції і командантом корпусної сторожі, незалежно від звичайних дозволів, вимаганих водним законом (ст. 8).

Нерухомости, що є в надграничній стрефі, потрібні для цілей охорони границь, можна вивласнити на річ державного скарбу в спосіб, передбачений в обовязуючих постановах про вивласнення (ст. 9).

ГРАНИЧНИЙ ПОЯС.

Граничний пояс обіймає цілий простір повітів, що межують з границею держави разом з міськими повітами, положеними на цьому обшарі. Оскільки ширина граничного пояса не осягає в цей спосіб 30 км., влучується до граничного пояса також ті гміни, (волости) сусідних повітів, яких простір лежить в цілости або в части у віддалі 30 км. від граничної лінії. Міністер внутрішніх справ може, якщо цього вимагатимуть огляди безпеки і охорони границь, розширити простір граничного пояса на всі або деякі повіти, що межують з прикордонними повітами, або на їх части (ст. 10).

ВИСЕЛЕННЯ.

Особам, які указано правосильним судовим присудом, або правосильним орєченням адміністраційної власти, або митної чи скарбової, за їх протидержавну діяльність, контрабанду або за проступки вичислені в ст. 19 і ст. 22 цього розпорядку, може староство заборонити мешкати і перебувати у граничному поясі зі час від одного року до трьох літ, а до десяти щодо осіб, укараних за проступки щодо безпеки держави. Рішення староства є викональні негайно (ст. 11).

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ЧУЖИНЦІВ.

У граничному поясі недозволено чужинцям, чужим правним особам, як теж краєвим правним особам, де в склад управ або інших вищих провідних або контрольних органів входять чужинці, або де хочби частина уділів або акцій належить до чужинців:

Михайлина з Харків Назаревичева

дружина директора Задатнового Т-ва в Яворові

заснула у Бозі по довгих і тяжких терпіннях, приявши Найсвятіші Тайни, у неділю дня 2. серпня 1936 р. у 49 році трудящого і праведного життя.

Похорони відбудуться у вівторок дня 4. серпня в год. 4. попол. з дому жалоби при вул. Міцкевича ч. 44 А. на місцевий цвинтар гр.-кат. обряду. — На той сумний обряд запрошує Приятелюк і Знайомих Муж і Родина.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

відправиться у середу дня 5 серпня 1936 р. в год. 8-ій у церкві св. Юра в Яворові.

а) набувати нерухомости шляхом правних актів між живими;

б) задержувати дальше нерухомість, набуту шляхом спадщини, на підставі правних актів, зладжених на випадок смерти, оскільки обдарований не був би покликаний до спадщини зі закону.

У граничному поясі може воєвода з огляду на безпеку держави або публичний порядок заборонити особам, вичисленим в першому уступі цієї статті: а) посідання, аренду, ужитковання торговлі і промислу, в) керування й експльоатацію робіт і підприємств; якщо заходять обставини гідні узгляднення, дає дозвіл міністер внутр. справ у випадках в уступі I (щодо набуття або задержання власности нерухомости), у інших випадках староство. В дозволі можна ставити умовини, від яких виконання узалежнюється трансакцію.

Фізичні і правні особи, про які була згадка в першому уступі, що набули нерухомість у граничному поясі без дозволу міністра внутр. справ перед тим, заки цей розпорядок увійшов в життя, або які набудуть в будуччині нерухомість шляхом спадщини, мають в речениці 12 місяців від дня, як цей розпорядок увійшов у життя, або від дня відкриття спадщини, вносити прохання про дозвіл, якщо хотять задержати власність нерухомости. Внесення прохання по упливі цього речениця є рівнозначне з його невнесенням.

На випадок невнесення прохання в речениці або одержання відмовного рішення повинен чужинець або инше згаданя правна особа продати нерухомість до 12 місяців. Невиконання цього обовязку потягає за собою примусову продаж нерухомости.

Обтяження нерухомостей, положених у граничному поясі, грошевими або незвичними в користь осіб, вичислених в першому уступі, вимагає дозволу воєводи.

У випадках, передбачених у другому уступі (а до в) особи, що виконують вже права у живинні, як цей розпорядок увійшов у життя, повинні до 3 місяців від дня входу в життя цього розпорядку внести прохання до староства про дозвіл.

На випадок невнесення прохання в поданому речениці або одержання відмовної відповіди, повинні ті особи занехати виконування занять, вичислених в другому уступі цієї статті, а то до 3 дальших місяців, числячи від дня, коли минув речениць до внесення прохання або від дня одержання відмовного рішення (ст. 12).

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ПОЛЬСЬКИХ ГРОМАДЯН.

Міністер внутрішніх справ може, якщо цього вимагають огляди на безпеку держави або охорону границь, увести на цілому обшарі граничного пояса або його частини:

а) заказ набувати польськими громадянами або польськими правними особами нерухомости шляхом правного акту між живими або на випадок смерти, оскільки не заходить випадок спадщини зі закону, як теж посідати, арендувати, ужитковати і управляти нерухомостями або частями нерухомостей, без попереднього дозволу воєводи;

б) заказ виконувати польськими громадянами або польськими правними особами торговлю і промисл, як теж керувати і експльоатувати роботи і підприємства без попереднього дозволу воєводи.

Уділення дозволу можна узалежнити від виконання інтересованим вказаних владою умов. Відмова дозволу не вимагає узасаднення (ст. 12а).

Усі правні чинности, зроблені з метою обійти обмеження, передбачені в ст. 12 і ст. 12 а) є неважні. Про неважність рішають суди на жадання староства (ст. 12 б).

В граничному поясі може воєвода заборонити затруднювати поодиноких осіб в торговельних і промислових заведеннях, як теж і інституціях публичної уживаточности, якщо цього вимагають огляди на публичному безпеку або охорону границь.

Заказ затруднювати, виданий перед приняттям даної особи до праці, є викональний негайно. Дотично вже занятих осіб розвязання умови про працю слідує з упливом законного речениця виповіді, однак не довшого як три місяці, хочби умову заключено на довший час. Однак на випадок, коли останній час не вистарчає

як умовні, виключення на означений час, покажеться потрібним від властивого речника влади, умова розв'язується з уплином того часу. Рішення видані на підставі уступу 1- доручується працедавцеві і працівникові. Речинець виповіли розпочинається від дня доручення рішення працівникові.

Рішення воєводи не вимагають узасаднення (ст. 12 ц).

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ТОВАРИСТВ, СОЮЗІВ, КООПЕРАТИВ І ІХ ВІДДІЛІВ.

Воєвода може припинити або заборонити діяльність на просторі граничного пояса кожного товариства, союзу чи кооперативи або їх відділів, якщо признає, що ця діяльність не є оказана з оглядів публичної безпеки або охорони границь.

Рішення воєводи не вимагає узаєднення (ст. 12д).

Статті 12а, 12б, 12с і 12д уводить вперше щойно ост. новела з 9. цвітня 1936 р. Перейма статти 12 відносилася тільки до чужинців, чужих правних осіб, або таких країн, де в управі були чужинці, або де був чужий заставовий капітал в цілости або частинно. В наших відносинах торкалось це хіба наших еміґрантів. Згадані вище обмеженця відносяться до громадян польської держави, що постійно мешкають на просторі граничного пояса та до установ на цьому обшарі, які створили і ведуть громадяни польської держави.

ПОШИРЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ НАДГРАНИЧНОЇ ПОЛОСИ НА ДЕЯКІ ПРОСТОРИ ГРАНИЧНОГО ПОЯСА.

Міністер внутрішніх справ може шляхом розпорядку ввести на означений час обмеження, передбачені для надграничної полоси, на деякі простори граничного пояса (ст. 13).

ВИЗНАЧЕННЯ І ОЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГРАНИЦІ. ГРАНИЧНІ ЗНАКИ ТА ІХ ОХОРОНА.

Власники й посідачі ґрунтів, що лежать у надграничній полосі, не можуть заборонити:

а) особам, покликаним до охорони границі, як теж властим при уладженні або удержанні границі, доступу до границі держави через їх ґрунти, уставлювання на тих ґрунтах потрібних знаків, як стовпів, камінів, кіпців, вісь і т. д.;

б) переведення на їх ґрунтах конечних чинностей, звязаних з означенням, уладженням і охороною границі як викошення рова, викопання вирубів і лісних просік, викорчування пня, усунення повалених дерев з стятих галузей і т. д.

Чинности, вичислені під б) можуть виконати самі власники за згодою і під наглядом властивої влади.

У надграничній полосі може компетентна влада вирубати цілковито ліси в пасі ширини найвище до 1 км. від граничної лінії з тим, що поновне залісненя може відбувати тільки за дозволом властивої влади. Вирубані ліси належать до обовязку власників лісів. В разі невиконання ними цього обовязку вирубується ліси засобами держави на кошт власників лісів (ст. 14).

За дійсні шкоди, що повстали внаслідок застосування постанов, вичислених в ст. 13, уст. б) і в третьому уступі, інтересований має право жадати відповідного відшкодування, якого може доходити звичайним шляхом права, оскільки не дійде до добровільної угоди з владою, що видала відповідне зарядження. Відшкодування не може обіймати стрячених зисків.

Право жадати винагороди гасне по упливі одного року від дня, коли повстали шкоди або страти (ст. 15).

ОРГАНИ ПОКЛИКАНІ ДО ОХОРОНИ ГРАНИЦІ І ГРАНИЧНИХ УЛАДЖЕНЬ.

Охорону границі доручається властивим органам, покликаним до цього окремими приписами.

Міністер внутрішніх справ може шляхом розпорядку наложити на населенне замешкале на обшарі надграничної полоси, обовязок давати органам, вичисленим у статті 1, поміч в охороні границі в спосіб і в обсязі, які означить цей розпорядок (ст. 16).

Закладання граничних знаків належить до міністра шляхів, удержання до воєвідських властей, охорона до органів публичної безпеки (ст. 17).

Контролю особового руху на граничних переходових пунктах і митних дорогах виконують органи, покликані міністром внутрішніх справ (ст. 18).

КАРНІ ПОСТАНОВИ.

Хто переходить границю держави без потрібних документів або у непризначеному для цього місці, або при замкненні граничного руху, підпадає карі арешту до одного року або гривни, або обом карам (ст. 19).

Хто переступає заключені у цьому розпорядку або виданні на його підставі заборони або накази, підпадає в адміністраційному поступуванні карі арешту до трьох місяців або гривни до трьох тисяч золотих або разом обом тим карам (ст. 20).

На випадок нарушення постанов ст. 4, уст. 3, ст. 8 і ст. 14 вищшого розпорядку або знищення знаків або граничних уладжень адміністраційна влада наказує виконання чинностей на кошт справника, потрібних до привернення попереднього стану, на кошт винновника.

Якщо не можна вислідити справника, виконання потрібних робіт слідує на кошт громади, на якої просторі зроблено шкоду (ст. 25).

До нерухомостей, положених на просторі граничного пояса, не стосується закону з 24. березня 1920 про набування нерухомостей чужинцями (В. З. Р. П. з 1933 р. ч. 24, пов. 202) (ст. 27).

Міністра внутрішніх справ уповажнено видати повний текст згаданого зновелізованого президентського декрету з новою нумерацією статтей.

Такого одноцільного тексту досі не видано. Так виглядають постанови зновелізованого декрету президента про границі держави, з якими наше населення надграничних повітів зі Совітами, Румунією і Чехословаччиною повинно точно зазнайомитися, зокрема з тими постановами, на які вже вище звернено увагу.

Д-р Степан Баран.

Совітські дипльомати.

На 27 держав — 16 жидівських послів і амбасадорів.

Совітський Союз заступають закордоном такі „дипльомати": **В Англії** — Майський (Штайнман), Іван Михайлович, жид; **Німеччина** — Суриц, Яків Захарович, жид; **Бельгія** — Рубінін, Евген Володимирович, жид; **Норвегія** — Якубович, Гват Мойсеєвич, жид; **Фінляндія** — Усмус, Ерик Адольфович, жид; **Латвія** — Братман-Бродовський, Лев Борисович, жид; **Литва** — Карский (Брайтзайн), Олександер Олексієвич, жид; **Австрія** — Льоренц, Аркадій Іванович, жид; **Італія** — Штайн, Борис Єфимович, жид; **Греція й Альбанія** — Кобецкий, Михайло Веняминович, жид; **Афганістан** — Штарк, Лев Александрович, жид; **Зовнішня Монголія** — Таіров, Борис Ісаєвич, жид; **Манджурія** — Славуцкій, жид; **Ніппон** (Японія) — Юренев (Ганфман), Константин Константинович, жид; **Зєд. Держави Півн. Америки** — Трояновский, Олександер Олександрович, жид; **Польща** — Давтян, Яків Христофорович, вірменин, **Угорщина** — Бексади, Артем Мойсеєвич, вірменин; **Туреччина** — Карахан, Лев Михайлович, вірменин; **Франція** — Потемкін, Володимир Петрович, москаль; **Данія** — Тихменев, Микола Сергієвич, москаль; **Швеція** — Коллонтай, Олександра, московка; **Естонія** — Устінов, Іван Михайлович, москаль; **Чехословаччина** — Александровский, Сергій Сергієвич, москаль; **Болгарія** — Раскольников, Федір Федорович, москаль; **Іран** — Черних, Михайло Андрієвич, москаль; **Китай** — Богомолов, Дмитро Васильевич, москаль; **Румунія** — Островскій, Мойсей Семенович, жид.

Разом: 16 жидів, 3 вірмен і 8 москалів, яких національність арештою також не всіх певна.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і отрясхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Ґете, 11. жовтня 1831 р.

Єгипет у Лізі Націй?

Амнестія в Єгипті.

КАІРО, ПАТ. Парлямент ухвалив одноголосно політичну амнестію. Британсько-єгипетська комісія розгляне, згідно з міжнародніми трактатами та пактом Бріян-Кельог, умовини приняття Єгипту до Ліги Націй. Внесення це підержить Англія.

ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ.

НА ШПИЦІ.

Плян прогулки на Шпиці і в кінці Ґаджини складали ми ще в зимі, сидячи під теплою піччею та мріючи про літній відпочинок і чудові чорногірські краєвиди. Прийшов очікуваний час відпочинку а з ним дощева пора немов в Абісинії. Та завзяття до прогулки було у нас таке, що навіть дощ не спинив нас.

Сидимо у поїзді, що їде зі Станиславова в напрямі Ворохти. Подорожних, як на початок сезону, небагато, може й тому, бо нині субота. Пані здебільша у вишиваних сукенках і ми дивуємося, відколи то українки поробилися такими туристками. Щойно з розмови пізнаємо, що це не „наші", а наші сусіди, ці з простими і горбатими носами. (Це новий спосіб пізнавання рас). В дорозі зайшов у наш переділ якийсь гуцул, але не сів на лавку, тільки пересунувся несміло поміж подорожних і став у кутику вагону, щоби нікому не перешкоджати. Не пізнати, що це він господарем на цій землі, зрошеній потом його і його предків. На котрійсь станції, мабуть в Микуличині, входить до воза залізничий урядовець та питає подорожних, чи хто не найшов флета, що його забув у переділі якийсь подорожний. Розглядаємося по лавках і полицях, а урядовець нам ще пояснює: флет до грання певно у футералі. Нема флета й урядовець виходить, а за хвилю чуємо під вікнами голос другого урядовця, що якийсь подорожний забув у нашім возі „плед". Повстає загальна веселість і крізь вікно показується чиясь рука із зеленим накривалом-пледом, а один з подорожних влучно зауважує, що краще було не називати річи чужим словом, а сказати прямо: „коц".

Приїздимо у Ворохту; на дворі трьох гуцуликів виграють якесь модне танго на привіт гостям. Хочемо довідатись, коли йде вузькоторова залізничка до Форощенки і звертаємось до „інформатора", що урядує на пероні. Дістаємо відповідь, що залізничка йде кожного дня. (В розкладі їзди написано, що тільки в четверги, свята і неділі). Однак ми невірні Томи, а радше навчені досвідом питаємо ще другого інформатора, що урядує в кіоску тутрянського товариства біля дворця і від нього довідуємося, що в неділю залізничка не їздить. Маємо, як то кажуть, віз і перевіз. Постановляємо йти до тартаку на стацію залізнички і там дізнатися напевно, їде в неділю чи ні. По дорозі бачимо виписку Маслосоюзу а радше запримічуємо симпатичну панну Зеню („дівча з Маслосоюзу") і вона дає нам добру раду, щоб порозумітися з управою тартаку телефонічно. Ми не здогадалися, що такі культурні здобутки як телефон дійшли вже до Ворохти, тимбільше, що наші попередні інформатори нам цього не зрадили. Користаємо з чемности власнички крамниці, що сусідує з Маслосоюзом, і після ріжних перипетій з числами, дістаємо авторитетну відповідь, що в неділю залізничка їде. Ми подумали, зіскумували усі інформації і пішли до тартаку, щоби на місці ще раз почути: їде чи ні. (Досі мали ми чотири інформації: дві „за", дві „проти"). В тартаку сказав нам сам шеф залізнички, що в неділю, себто слідуючого дня, залізничка поїде. Заспокоєні пішли ми оглянути Ворохту.

Хто не був кілька літ у Ворохті, то певно запримітить, що тепер робить вона гарне враження. Головна вулиця чиста і добре вимощена, а широким хідником, вечором освітлена, багато крамниць та пансіонів і ресторація, як також модерні будинки-віллі надають їй вигляд справжнього літнища. Є також українські крамниці Маслосоюзу, Окр. Союзу Кооператив із Станиславова та дві з гуцульськими виробами, є й український ресторан Комунницького. Українські фірми повинні дбати про рекляму у часописах, щоби кожний, що їде в цю місцевість, знав наперед куди йому йти полагоджувати закупна. Нема тільки крамниці з українськими часописами, і тільки деякі з них можна часом дістати в „Рух"-у. За це на стації малі гуцулики викрикують назви ріжних „Гоньців" і „Врублів на даху". Мабуть нема кому занятися продажею українських часописів, листівок і подібних редметів, хоч безробітних доволі.

В гарнім місці на горі пишається нова церква, побіч неї невеличкий український Народній Дім, а напроти них, нижче, при головній дорозі — величавий будинок польського „Дому людового", адаптований головно грішми і будівельним матеріялом української громади Ворохта й українського повіту Надвірна.

Тимчасом дощик, який падав вже від трьох тижнів (так казала панна Зеня), почав своє урядування і ми поспішили до симпатичного пансіону „Черемшина", щоби покріпити тіло і найти нічліг.

(Докінчення буде).

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай** Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зол
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З каїїни опію і рижу".** Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільнадесять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: **„Чортиці".** Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра".** Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол чорні"**, повість, два томи.
Кожний том у колірові мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Коли держави не мішатимуться до справ Еспанії?

Французький амбасадор у мін. Нойрата.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: Міністер закордонних справ фон Нойрат приняв сьогодні вранці французького амбасадора Понсета. Політичні кола впевняють, що Німеччина не буде бачити труднощів для переговорів у справі устійнення принципу, щоб держави не встрявали до справ Еспанії, коли СССР пристосується також до цього принципу.

Моральна піддержка повстанців.

РИМ, 4. 8. ПАТ. Аген. Стефані повідомляє: Адмірал Кардьос, комендант німецької фльоти в еспанським Мароко зі старшинами склав візиту ген. Франко і конферував з ним 3 години, опісля залишився на снідані в ген. Франка. Головна кватира ген. Франка виявила симпатію до старшин німецької маринарки.

МЕТУШНЯ ФРАНЦІЇ І МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 4. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Британська відповідь на французьку ноту у справі невтральности до справ Еспанії буде доручена французькому амбасадорові у Льондоні мабуть ще нині. Франція не скриває, що бажає якнайшвидше відповіди, бо сподіється спільної акції кількох держав. Побут німецьких старшин у ген. Франка збільшив ще більше неспокій Франції.

РИМ, 4. 8. ПАТ. Аген. Стефані повідомляє: Міністер закордонних справ гр. Чіяно приняв учора французького амбасадора де Шамбрена, який передав йому ноту французького уряду за збереженням невтральности супроти Еспанії. Гр. Чіяно заявив, що дасть відповідь по нараді з Мусолінім.

МОСКВА, 4. 8. ПАТ. Тасс повідомляє: 2. і 3. серпня ц. р. у Москві і Ленінграді відбулися численні віча, на яких висловлювали симпатію до еспанського народу. Рішено зорганізувати грошеву збірку. 3. серпня відбулася у Москві на Червоній площі велика маніфестація 120.000 осіб, яку скликали професійні союзи. Вислано привітні телеграми до президента Еспанії Азани та премієра Хіраля.

ПОВСТАНЧИЙ КРУЖЛЯК БОМБАРДУВАВ ДЖІХОН.

ПАРИЖ, ПАТ. Повідомляють із Байони: Повстанський кружляк „Альміранте Червера" бомбардував Джіхон. Є чимало жертв серед цив. населення. Міська влада повідомила команданта кружляка, що колиб бомбардування не припинили, розстріляють 2.500 членів опозиційних партій. Негайно після того бомбардування припинили. В околиці Джіхон нар. міліція є вповні паном положення.

ПОКІНЧИЛИ ЕВАКУАЦІЮ БРИТІЙСЬКИХ ГРОМАДЯН.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє: Адміралїція звідомляє, що евакуація британських громадян, які бажають покинути Еспанію, покінчилася. Тому, здається частина британських кораблів покине еспанські води.

НІМЕЦЬКА ЗАЛОГА У ЦЕВТІ.

ГІБРАЛЬТАР, 4. 8. ПАТ. Радіостація в Цевті повідомила, що вчора пополудні висіла там залога німецького кружляка „Дойчлянд".

ВЛОМ ДО ЕСПАНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

МЕКСИК, 4. 8. ПАТ. У Тампіко вломилося кілька осіб до бюра еспанського консуляту підчас неприсутности консула, яке докладно переглянули. Здогадуються, що справники забрали тайний шифр, який вживають у дипльоматичній службі.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ.

— **Підчас пануючої спеки** найкращим засобом на прохолоду є пастеризоване і заквашуване молоко „Маслосоюзу". Це молоко є не-збавлене всяких хороботворчих бактерій, а натомість защеплене чистими культурами молочного квашення, які як відомо, впливають додатно на здоровля. Молоко „Маслосоюзу" є дешевше, а при тому дуже відживне у порівнянні з іншими прохолоджуючими засобами. 1—3

— **Д-р Бабій Володимир,** стомат.-дентист, Львів, вул. Академічна 14/I. пов. — **виїхав і верне 15. серпня.** 2462 2—2

— **Ексц. Митрополит Шептицький** виїхав у вівторок, 4. ц. м., врешті на кількатижневий побут до своєї літньої резиденції у Підлютому. З огляду на потребу повного відпочинку, Митрополит абсолютно ніяких інтересентів приймати у Підлютому не буде.

— **Ранішні авдиції львівського радія** будуть припинені з приводу перебудови радіостації на цілий серпень.

— **Зміни у львівськім воєвідстві.** Агенція „Всхуд" подає, що дотеперішнього начальника суспільно-політичного виділу воєвідського уряду у Львові, віцевоєводу Мечислава Сиску іменували повітовим старостою в Тарнові. На його місце іменували прокуратора окружного суду в Самборі д-ра Йосифа Тимінського. В дні 4. ц. м. д-р Тимінський почав урядувати.

— **Лісовий відділ львівської політехніки буде вдержаний.** М-ство віроісповідань і освіти повідомило ректорат львівської політехніки, що лісовий відділ рільничо-лісового відділу львівської політехніки буде вдержаний.

— **Зміни в поліційних одностроях.** Поліційні знаки носитимуть тепер на щитиках, понашиваних на грудях. Покищо не буде ще зміни на поліційних шапках, бо нема ще стільки евіденційних значків. Евіденційні числа носитимуть на грудних кишенях поліційних блюз. Також офіцири поліції носитимуть нові однострої. Зміна наступила вночі з вівторка на середу.

— **Автомобілева катастрофа недалеко Львова.** У вівторок рано трапилася біля Куровичів автомобілева катастрофа. На закруті під Куровичами наїхало авто на селянську фіру. Шофер не міг уже задержати авта. Рятункове поготівля відвезло до Львова Рафала Ляндмана, Міндю Воль, Тинцю Шрагер і Зляту Шрагер.

— **Арешти для малолітніх у Львові.** У Львові появилась уже деяка скількість поліціянток в однострої. Їхнім завданням є нагляд і контроля над малолітніми. В поліційних казармах при вул. Казимирівській уладжено кімнати для придержаних до 14 літ. Всі малолітні, що їх придержать поліціянтки, матимуть у тих кімнатах 48 годин опіку й догляд аж до вияснення їх походження і приналежности. В цих дитячих арештах уладжено лазню і натриски, де всі малі волоцюги та злочинці мусітимуть на вступі викупатися їхні убрання будуть їм відбирати, а на час придержання дістануть вони полотняні піжами. По стверджені походження і приналежности волоцюгів скермують до заведень поправи а малих злочинців передаватимуть судові для малолітніх. Харчі діставатимуть тричі денно з поліційної кухні.

— **Львівська хроніка.** Н. Регер повідомила поліцію, що вкрали їй торбинку, в якій мала 100 дол. і 40 зол. — Андрій Голубський працював у цегольні Гіпотечного Банку за Зеленою рогачкою. В часі праці присипала його глина і він зломив собі ногу. — До мешкання Адама Купчинського зломилися невідомі злодії і вкрали гардеробу й білля вартости 2.000 зол.

— **Фільмовою зіркою** може кожний бути, хто заплатить 10 зол. за скрипти фільмових наук. Таке придумали Юзеф Радзік і Міхал Розенберг і помістили оголошення, що фірма „Еліза-фільм" потребує кандидатів і кандидаток до фільмової гри. До цього кожний мусів прислати знимку і 1 зол. на кошти пересилки. Кожний із кандидатів діставав відповідь, що знаменито надається до гри, тільки мусить прислати 10 зол. на фільмові, наукові скрипти. Багато легковірних висилало гроші. Зате діставали вони ріжні витинки з фільмових журналів. Тепер опинились нефортунні творці польського Голівуду під ключем.

— **Фальшивий єпископ** у Ченстохові попису-вався „великою релігійною місією" та збірками. Його, очевидно, арештували і виявилось, що він називається Тарловський, але крім свого назвища мав ще кілька інших у запасі. В Мілані подавався він за польського єпископа і збирав величезні суми на релігійні цілі аж поки його не посадили в тюрмі. Відтак випливнув у Варшаві, як утікач із большевицького пекла і теж добре заробив на своїх терпіннях. Вдалося йому навіть вкрутитися на авдієнцію до тодішнього папського нунція монс. Мармаджія. Аж у Ченстохові скінчив свою „духовну" карієру.

— **Нітше з Катовиць** не бавився у філософію, тільки шантажував на право й ліво, поки не повинулась йому нога і не посадили його до тюрми відсиджувати кару 6-ти місячної вязниці. В біді не забув про своїх знайомих і написав на них кілька донесень до прокуратурн. У висліді тих донесень, арештували урядовців прокуратури Респондка Ригельського та безплатного судового практиканта Ленгера. Ця справа викликала величезну сензацію. Арештували всіх за те, що вони скривали судові акти якогось Іванського, що зна бути на підставі тих актів покараний. Махінації арештованих мали допровадити до цього, щоби Іванському вичислити амнестію. Тепер всі відповідатимуть перед судом за свої вчинки, але Нітше пише далі донесення, які викрнють ще не одну аферу.

— **Злодійську академію** основав у Каїрі Ашур Ібрагім, що відсидів три роки в тюрмі. Академія існувала під невинною назвою „Вечірня школа для дорослих". В академії були два відділи і підготовчий курс, що на нього ходили діти від 8—15 літ. Пан професор посилав дуже часто своїх учнів до багатої дільниці міста на „практичні лекції", а яких вони приносили ріжні речі. Украдені речі набував сам пан професор оцінюючи їх на свій лад і виплачуючи адептом половину ціни. Це теж було причиною упадку „академії". Один із учеників приніс йому дорогий нараменник. Ашур оцінив його на 100 пястрів і запропонував учневі половину. Ця оцінка видавалась учневі за низька і він пішов до золотника, який давав без торгу 60 фунтів. Отірчений на Ашура учень повідомив про все поліцію і ця „накрила" „академію" в мент, коли Ашур пояснював, яким способом можна відтяти жінці торбину.

— **Марлену Дітріх** витали в Льондоні як княгиню. Начальник стації стрічав її убраний в цилїндер як на привитання коронованої голови і випровадив її бічними дверми просто на вулицю, де ждало на артистку авто. Кількатисячна товпа була неприємно розчарована. В готелі ждали на Марлену десятки фотографів, які поробили знимки артистки і її чоловіка та партнера фільмів Роберта Даната.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВІТНІЙ КОВЧЕГ НОЯ.

Віллям Грінвуд старий американський моряк вчитувався пильно в біблію і на підставі деяких місць набрав переконання, що в 1934. р. мусить прийти нова потопа. Щоби перед нею охоронитися, побудував він на підставі біблійного опису ковчег. Потопи не було і Грінвуд признав, що помилився в обчисленнях. Нова світова потопа почнеться в січні 1938. р. Старий ковчег сильно знищився у вичікуванні потопи і тому тепер старий моряк будує новий ковчег „ч. 2.", що матиме більше комфорту як старий.

ФІЯЛКИ ВИСОКІ НА 1 М.

На острови Нової Зеляндії виїхала наукова експедиція, щоби перепровадити досліди, які европейські рослини приймуться на новозеляндській

ській почві. Звідомлення цієї експедиції подають фантастичні вістки про небувалі висліди експериментів. Наприкл. фіялки виросли високі на одно-метрові кущі з листям у четверо більшим, як в Европі. Цікаве, що хоч самі кущі є великі і мають багато квітів, самі квіти є такі самі, як в Европі. Також квіти далій виросли величезні, але квіти залишились нормальні. Натомісць порічки і малини зазиділи і зовсім не принялись.

Спорт.

УКРАЇНА — ГІРКА.

В неділю 9. серпня ц. р. відбудуться у Львові від-платні змагання між згаданими дружинами. Гірка, це найсильніша польська дружина у Станиславові.

Попередить ці змагання стріча України II. з Лугом на зеленій мураві.

СПОРТ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Бескид 2:5 (1:3). Ворота добув Данів. До останніх змагань за мист. Б-кл. (для Пролому без значіння, бо мистецтво вже давно має забезпечене) виступив Пролом в резервовому складі, бо деяких змагунів провід Т-ва покарав внутрішньою дискваліфікацією за нечесність. Бескид виграв заслужено, граючи дуже амбітно, бо від цієї виграної залежала його участь в змаганнях за вхід до А-кл. Б. Л-

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

5. VIII. Микуличин.
6. VIII. Ворохта.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Різнородностей:

Середа, 5.VIII. год. 8. веч. „Малощо не між пошлюбна".

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бритідою Геальм.
АТЛЯНТИК: „Любов у повзі".
ВАНДА: 1) „Гануся", 2) „Погоня за тінню".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Бродвей Біг".
КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чаю в Анною-Мей-Вонг".
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвилину щастя".
МЕТРО: Ледви вчора" і „Людина, що продала голову".
МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додек на фронті".
МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „На згарищах щастя" і „На хвилі спогадів".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фліп і Фляп".
РАЙ: „Анюк".
СВІТ: „Наскок на Конго".
СТИЛЬОВЕ: „Ніч на трансатлантику" і ревія.
ТОН: „Шанґгай" і „Жінка двох чоловіків".
УТІХА: „Кабінет воскових фігур" і ревія.
ХІМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 3.)

„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 5. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.09 Розр. концерт, 17.30 Солісти, сопран і форт., 21.00 Зальцбурський фестіваль, 22.50 Легка віденська музика, Прага (470,2) 12.15 Сальон. музика, 17.40 Пісні, (1648) 11.00 Легка музика, 20.00 Муз. подорож довкола Европи, Білгород (437,3) 13.15 Нар. пісні, 19.50 Сп. реціталь, Берлін (356,7) 8.00 Нар. музики, 16.00 Барова музика, 18.05 Камер. муз., 19.00 Дуга орх., Кенігсвустергавзен (1571) 10.30 Розр. концерт, 15.00 Барова музика, 20.10 Концерт військ. орх., Будапешт (549,5) 12.05 Сп. реціталь, 17.30 Цит. музика, 18.55 Форт. реціталь, Мілян (365,6) 11.30 Тріо, 17.15 Скрипка, 20.40 Концерт нар. музики, Рим (420,8) 13.20 Розр. музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 21.30 Танцова музика.

Четвер, 6. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.30, 21.40 Концерт, 17.15 Солісти, альт, форт., 20.05 німецькі романтики (концерт із зальцбурського фестивалю), Кошиці (259,1) 18.00 Спів. реціталь Підгаєцького, Прага (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 19.10 Концерт військ. орх., 19.50 Сюїта на нар. теми Баха, 12.15 Сальон. музика, Париж (1648) 11.00 Легка музика, 17.00 „Ль'он в бой фортім" комедія Бароня. Білгород (437,3) 17.20 Нар. музика, 18.30 Нар. пісні, Берлін (356,7) 8.00 Концерт дуової орх., 10.00 Легка музика, 11.00 Солісти, сопр., баритон, віольонч., форт.. 13.00 Веселя музика, 19.00 Камер. музика, Кенігсвустергавзен (1571) 9.00 Солісти, 14.00 Музика, 20.10 Бах-Бетовен-Брамс, Будапешт (549,5) 13.30 Форт. реціталь, 19.10 Сальон. музика, 20.30 Цілий концерт, 21.25 Цит. музика, Мілян (365,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Вок концерт, мецосопр., баритон., 20.40 „Адіо дженнеца" комедія Камасія і Оксілія, Рим (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 19.45 Легка музика, 20.45 Три комедії Гольдоні.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 5. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.35 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник. 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.05 Моди, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Колірові скравки, для дітей, 16.15 Концерт дуової орх., 17.00 Спів, реціталь Е. Шабранської в супр. форт., 17.20 „На мужицькому весіллі" нар. сюїта Фел. Рибіцького, орх., солісти, 17.50 Анекдоти з життя М. І. Крашевського, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Арії та пісні в вик. Арт. Бічко (бас) у супр. форт., 18.25 Все актуальне, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Трансм. з Берліна з XI. Олімпіяди, 19.10 Авд.: Пісні легіонів, 20.00 Техн. скриньки, 20.15 Легка музика з гр. пл. і Реклям. концерт, 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.46 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Ф. Шопена у вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Сп. реціталь Вікт. Бреги в супр. форт., 22.00 Трансм. з XI. Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Концерт орх., 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 6. серпня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Концерт орх., 7.20 Ранішній денник. 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.05 Голостан: Румунська рапсодія, гр. пл., 12.15 Полудневий денник, 12.23 Сальон. музика, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Серед дітей, що проводять вакації в місті, 16.00 Граніч-Штедтен: Попурі з оп. „Орлов", гр. пл., 16.10 Трансм. з XI. Олімпіяди, 16.30 Легка музика з гр. пл., 17.00 Пісні в вик. міш. хору, 17.15 Військові марші, 17.50 Вакації в Миколайчику, фейл. виголосить Жигм. Новаковський, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Легіонова ідея у Сх. Галичині, 18.15 Сібеліюс: Лебідь із Туонелю, гр. пл., 18.25 Легіонова поезія, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „6. серпня 1914", відчит, спів, 20.05 Німецькі романтики: Трансм. із зальцб. „Моцартеум" симф. орх; у перерві ок. год. 20.45 Вечірній денник, 21.30 Віртуози факту, гр. пл., 22.00 Вістки з XI. Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Польські танки Жигм. Носковського, форт. на 4 руки.

Радіокутик.

РАДІЄВІ АВДИЦІЇ В ЛІТІ.

Уважніші радіослухачі напевно спостерегли, що літом найбільше віддалених радіостацій не чути з такою самою силою, як зимою. На щастя новочасні приймачі мають часто уладження, які дозволяють автоматично змінювати ослаблену силу відбору, так що багато радіослухачів не здають собі справи з різниці в напруженні голосу. Придбання апарату з автоматичною регуляцією сили голосу оплачується саме на літній період.

При відборі дуже віддалених станцій виявляється, що відбір, одержаний завдяки автоматичному регуляторові, не підлягає ослабленню, але не є чистий. Особливо перед вечором відбір авдиційних таких станцій псується докучливими шумами. Ці перешкоди у відборі повстають, так само як і тріск підчас блискавиць, наслідком випадувань в йонізованих верствах повітря і не дають усунути. Завдяки багатьом сильним станціям, які покривають вже тепер густою мережою цілу Европу, вплив атмосферичних перешкод на силу відбору в літньому періоді зменшився особливо в останніх роках. Тепер можемо вже свобідно слухати радієві авдиції з кожної країни в Европі, бо кожна держава має бодай одну велику високу станцію так великої сили, що тільки винятково сильні електричні випадування викликають деформацію відбору.

Назагал ми привикли до відбору закордонних станцій тільки вечором, а впродовж дня вдоволяємося відбором ближчих станцій, віддалених до 300 км. Інакше є, коли маємо апарат, пристосований до відбору коротких хвиль, при обороті галки конденсатора знайдемо тільки зрідка розсіяні радіофонічні станції. Здебільшого будемо мати діло зі станціями радіотелеграфічними, що надають знаки Морзе.

Радіофонічні станції не є розміщені рівномірно на цілому просторі скалі, так, що виступають групами в певних місцях, а саме, при 19, 25, 31 і 49 метрах. Коли відразу наставимо аналізку скалі апарату на згадані довжини хвиль, то напевно на протязі дня почуємо станції англійські, французькі, італійські і т. п. з дуже цікавою програмою. Вечором після год. 20-ої можна почути навіть американські станції на просторі від 19 до 25 метрів.

ТРАСМІСІЯ ІЗ ЗАЛЬЦБУРГА.

Цьогорічний музичний фестіваль у Зальцбурзі буде доступний слухачам цілої Польщі. Вечір 6. серпня (год. 20.05) принесе твори німецьких романтиків, передовсім Шумана і Брамса. Оркестрою віденської фільгармонії диригуватиме Бруно Вальтер.

Головними точками програми будуть: „Весняна Симфонія" Шумана і Брамса Симфонія ч. 2. Ці твори мають характер погідний звязаний з найкращими періодами року — весною і літом.

ТЕЛЄВІЗІЙНИЙ ТЕЛЄФОН У НІМЕЧЧИНІ.

Телевізійний телефон істнує вже на лінії Берлін-Лайпціг і буде поширений на цілу Німеччину. Для дослідження прецизії переказуваних образів переведено розмову поміж двома глухонімими. Образи були такі виразні, що порозуміння не робило розмовцям ніяких труднощів. Вдалося одержати фотографії осіб, віддалених на 500 км. Відомий карикатурист Горот міг навіть нашкіцувати на віддаль тренуючого боксера Шенрата.

50-та РІЧНИЦЯ СМЕРТИ Ф. ЛІСТА.

„Франц Ліст — борець за романтичні ідеали", так звучить титул авдиції, яку „Польське Радіо" надає 7. серпня в год. 19.00. Буде це авдиція, що відбігає у своїй формі від звичайних авдицій цього типу, бо має носити характер монтажу, який сполучує у собі літературне і музичне опрацювання на тему творчости Ліста. Ліст — це постать всебічна, талану, що виходить поза звичайні музичні рамки та обіймає також літературні ділянки. Не тільки композитор безсмертних творів, але й творець нових музичних форм, а навіть цілої пізно-романтичної школи.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґія белъг. 89.61—89.18, Долярн американські 5.32 — 5.29, Дол. канад. 5.30.50 — 5.21.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.69 — 26.53, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.80, Корони данські 119.19, 118.35, Корони норв. 134.13—133.15, Кор. шв. 137.73—136.75, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95,50, Норблін 56, Старахович 30, Габербуш 41.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2. ем. 61, серійна 75—72.50—74, 5 конв. 44—44.50, 6 дол. 61, 4 прем. дол. 47.75—48, 7 стаб. 46.50—47.

Заставні листи.

4 і пів проц. Гіпот. 40—40 і пів пр.; 4 пр. Гіпот. 37 і пів — 38 пр.; 5 пр. Гіпот. 45 і пів — 46 пр.; 4 і пів Т.К.З. 40—40 і пів пр.; 4 пр. Т.К.З. 37—37 і пів пр.; 4 і пів а. з. Б.Г.К. 61—61 і пів пр.; 4 пр. а. з. Б.Г.К. 61—61 і пів пр.; 4 і пів пр. Ком. Б.Г.К. 49 пр.; 4 пр. Кол. Б.Г.К. 43 і пів — 44 пр.

Долярівка 47—48; 3 пр. прем. 1. ем. 61—62; 3 пр. прем. 2. ем. 60—60 і пів.

Збіжжя.

Ціни дрібно Львів	від	до
Пшениця одн.	21.00	21.50
Пшениця зб.	20.25	20.50
Жито Стандарт I.	13.25	13.50
Жито Стандарт II.	13.00	13.25
Ячмінь одн.	15.75	16.00
Ячмінь на мливо	15.25	15.50
Ячмінь паст.	13.25	14.50
Овес I.	13.25	13.50
Овес I A	12.75	13.00
Овес II	12.75	13.00
Овес II A	12.00	12.25
Рінак зимовий	34.00	35.00
Рінак літний	32.00	33.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 4. серпня ц. р. кооперативам платив за дрібно Львів:

1 кг. масла десертового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового виключно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. виключно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 к. молока від 10. VII . . .	0.14 „
1 к. вець	2.35 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дрібно подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.05 „
Курки без остріг І. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті І. кл.	1.00 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ФІЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить легкою методою французької і німецької мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка цін. Домагальчів 3, м. 1. 2403, 7—10

МЕШКАННЯ

ЛОКІЙ, кухня, фронт, вікомфорт, І. пов. Стахевича вісім (кінець Гроховської) держ. урядовцям зараз винайму. Вказке Сапова. 2460 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

КАМЕНИЦЮ нову, І. пов., городець — бічна Гроховської — продасть власник, вул. св. Миколая 20. І. п. 2461 2—2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ІНТЕЛІГЕНТНА, ніжна, пристійна, висок. росту, гарно збудована, 50-літн. урядничка нар. установи, з гарною платнею і кількатисячним майном — шукає у цілі супружа українця поверх 50 літ, бездітного вдівця або кавалєра, культурного, латідної, інтелігентної вдачі, високого, пристійного виглядку, на становищі або емерита. Зголош. зі знимкою до Адм. „Діла" під „Серіозність". 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЕКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 56-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 175 (14.424). Львів, четвер 6. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято на Білій Горі.

Традиційне Свято в честь Маркіяна Шашкевича на Білій Горі (біля Підлисся) відбудеться в неділю 9. серпня ц. р., а на випадок непогоди 16. серпня ц. р., з такою програмою:

I. частина: 1) Привітання єпископа й похід на Білу Гору. 2) Відправа Полєвої Служби Божої з проповіддю й панахида на гробі Невідомого Стрільця.

II. Частина: 1) Промова. 2) Продукції хорові, танкові й оркестральні.

Комітет зробить усі заходи, щоб Свято вийшло величаво. Комітет просить Українське Громадянство взяти численну участь у цьому Святі й підчинитися приказам впорядників на Білій Горі.

Перед комуністичним повстанням у Греції.

Воєнний стан. — Парлямент розвязаний.

АТЕНИ, 5. 8. ПАТ. Лєві профес. спілки проголосили нині 24-годинний генеральний страйк. Союз консервативних робітників візвав своїх членів не переривати праці.

АТЕНИ, 5. 8. Атенська Телеграф. Агенція. **Уряд в порозумінні з королем проголосив воєнний стан тому, що станув у обличчі зорганізованого комуністами поважного повстанчого руху, що грозив краєві пролиттям крови. У всьому краю панує повний лад.**

Парлямент розвязаний, дата нових виборів ще не усталена.

Англія годиться на міжнародню конференцію в еспанській справі.

ЛЬОНДОН, 5. 8. ПАТ. Французький шарже д' афер дістав учора пополудні відповідь на французьку пропозицію міжнародньої конференції в еспанській справі такого змісту:

Брит. уряд в засаді погоджується і пропонує, щоб Англія, Франція та Італія устійнили спільно становище до еспанських подій, а крім того звернулися до Німеччини і Португалії, евентуально й до інших держав з пропозицією, щоб також не мішались ніяким способом до еспанських справ.

Під „іншими" державами здається слід розуміти СССР, Бельгію та Чехословаччину.

ДИПЛЬОМАТИ ВИХАЛИ З ЕСПАНІЇ.

АНДЕ, 5. 8. ПАТ. З Мадриду виїхали до Анде дипльоматичні представники Англії, Злучених Держав, Німеччини, Італії, Аргентини, Норвегії та Чехословаччини.

Чи є в Мароку італійські літаки?

ГІБРАЛЬТАР, 5. 8. Райтер. **Брит. морська влада стверджує на основі обсервації, що над проливом перелетіли виключно еспанські, а не італійські літаки.**

ТАНЖЕР, 5. 8. Авас. Отаман Армада, співробітник ген. Франка, заявив, що **не італійський, лише еспанський літак бомбардував республиканський кружляк серед Гібральтару.**

ТАНЖЕР, 5. 8. ПАТ. На летунському майдані в Тетуані **є 6 італійських літаків, 3 німецькі та 6 інших,** які приготовляються до оборони транспортів республиканської фльоти.

ПАРИЖ, 5. 8. ПАТ. Соціялістичний „Популер" повідомляє з Міляно, що у летунському заведенню „Бреда" працювали день і ніч, усуваючи написи з готових бомбардуючих літаків. 12 з них вже буцімто відлетіло до Сардинії, дальших 12 — до інших околиць.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ДО ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 5. 8. ПАТ. Щоденник „Стар" повідомляє, що цими днями продано до Еспанії деяку скількість літаків.

ЧИ СПРАВДІ ЛИШЕ ТОМУ?

ПАРИЖ, 5. 8. ПАТ. Французькі комунікаційні літаки виконали від 27. липня до 4. ц. м. 18 спеціяльних інспекційних подорожей над Еспанією, щоб забрати відтіля французьких громадян

Республиканці обстрілюють німецький корабель.

Республиканці обстрілюють німецький корабел

ТАНЖЕР, 5. 8. ПАТ. Республиканський контрторпедовець „Альміранте Вальдес" обстрілював німецький корабель „Севіля", що прибув з Гамбурга і вивантажував товари. Прибережні батерії та повстанчі літаки прогнали контрторпедовець. Капітан „Севіллі" повідомив про цю подію кружляк „Дойтшлянд".

НІМЕЦЬКІ ВІЗИТИ.

ГІБРАЛЬТАР, 5. 8. ПАТ. Німецький торпедовець „Люкс" причалив до Альжесірасу; його капітан відвідав місцевого команданта повстанців полк. Кіко, опісля відплив до Мелілі.

ФРАНЦУСЬКА ГОСТИННІСТЬ.

АНДЕ, 5. 8. Нім. Інформаційне Бюро. Чимале здивування викликав факт, що французька влада без труднощів перепускала на свою територію автобуси з еспанських областей, опанованих комуністами. Комуністичні й анархістичні діячі, що тими автобусами приїхали, почали без перешкод з боку поліції свою акцію, братаючись з французьким „людовим фронтом".

Транспорти повстанців до Европи.

ТАНЖЕР, 5. 8. ПАТ. До Сеути надійшли вчора з Лярату, Шетуану і Тетуану транспорти війська і воєнного матеріялу. У пристані стоять 3 кораблі, навантажені воєнним матеріялом — правдоподібно переплили пролив.

ГІБРАЛЬТАР, 5. 8. Райтер. На поміч марокканським військам, зосередженим у Сан Рок, приплили добровольчі відділи монархістичних організацій, що розмістилися в Ля Лінеа та Альжесірасі; є їх там 3.000. Цього тижня має причалити з Марока 2.000 нових добровольців. З Кадізу надійшли гармати й муніція. Пунта Кармеро і Таріфу повстанці укріпили та установили там протилетунську артилерію, бо сподіються, що республиканські кружляки й літаки збомбардують околицю.

Присилайте передплату!

КРАДУТЬ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ! Тому всі українські бюра, товариства Кооперативні Союзи, торговельні і промислові підприємства, канцелярії адвокатів і т. д. обезпечують від крадежі з вломом машини до писання і рахування на найкорисніших умовинах тільки в єдиному цього роду українському

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Чому Фонд „Народової Оборони?!

Львів, 5. серпня 1936.

Існує президентський декрет про основання у Польщі „Фундушу Оборони Народової" (Ф. О. Н.) на цілі, з якими звариться назва того фонду. А саме: Ф. О. Н. на ділі має скріпити військовий буджет, що не вспів вміститись у рямцях загального державного буджету без нарушення його рівноваги, — має скріпити оборонну здатність держави, має дати змогу компетентним державним чинникам приготовити державу на найгірші можливости воєнного зудару, якого небезпека зростає в міру поступу збройневих перегонів, що їх уявджують всі ближчі і дальші сусіди Польщі. Іншими словами, у нинішніх часах мілітаризації всього світа, серед нинішньої ситуації, в якій нема дня, щоб часописи не кричали до читачів алярмуючими наголовками про міжнародні конфлікти, — справа оборони держави це перша й найбільша журба її керманичів. Керманичів **держави**, в якій живе не тільки один польський нарід. І саме тут починається конфлікт: держава має претенсію до всіх громадян, щоб брали участь в її обороні перед зовнішніми ворогами, держава стягає податок майна і крови, вимагає максімум льояльности, крім того стукає до кишень **всіх** громадян, без ріжниці віроісповідання і національности, щоб збільшити фонди, призначені безпосередньо на оборонні цілі. І одночасно витворюється вражіння, що це річ іде не про найбільшу потребу **держави**, лише про імпрезу **одної національности.** Очевидно, що воно мусить насторожити інші національности, мусить згори настроїти їх щонайменше недовірливо до збіркової акції: адже пересічний громадянин не читає всіх законів і декретів та орієнтується здебільша по назвах, по гаслах, всяких масових акціях.

Збірку на Ф.О.Н. зроблено масовою акцією. Ось напр. саме на завтрішній день заповіджено прилюдні збірки по всьому Львові, в яких активну участь братимуть здається ріжні державні достойники, йтиме масова продажа вінових наліпок, зокрема — очевидно — йде відповідна акція щодо всіх установ на всьому терені держави. Навіщо надавати цій акції зовнішні познаки **польської національної** збірки, коли це суто **державна** справа, нормована **державним законом** та контрольована **чинниками влади?!** Яка з цього користь для суті справи, якою є чейже призбирання фондів на цілі оборони держави?

Утотожнювання назви „національний", „державний" у Польщі не нове. Адже у першій конституції Польщі казалося „ми, польський нарід". В той спосіб творено **фікцію національної держави,** якій перечить і національна статистика держави і зріла свідомість своєї національної окремішности близько 40% інших народів, що складаються на населення держави. Нова конституція Польщі з цією фікцією зриває бодай остільки, що зараз у першій статті

говорить „Польська Держава є спільним добром усіх громадян", через що викреслено первісне символічне означення польського народу, як панівного чинника, як „господаря" держави, супроти якого всі інші складові частини населення мали б — логічно — поводитись наче „гості". Однак думка утотожнювати польську державу з польською національністю залишилась надалі: вона залишилась, як завітня і провідна ідея польської народової демократії (читай: польського боєвого націоналізму), що змагає до перетворення Польщі в національно однородну державу при збереженні — очевидно — теперішніх її кордонів, які так далеко відбігають від польської етнографічної лінії. Іншими словами — гасло „панъства народового" це гасло польської національної експансії, це гасло політики національної асиміляції та екстермінації. Річ ясна, що як довго неполькі суцільні національні колективи існуватимуть у межах Польщі і заселюватимуть цілі подоси краю, творючи на них національну більшість, так довго вони будуть і мусять всіми можливими способами протиставитися ідеї перетоплювати їх в один польський національний організм.

Задалеко завело нас міркування, наскільки польська націоналістична ідея находила впродовж останніх кількацяти літ відгук у внутрішній політиці та взагалі при всій будові польської держави. Бо тоді треба би казати про всі устроєві перипетії до сучасних включно, про національну політьку в ріжних ресортах, про колишні й актуальні тенденції, про історію польської політичної думки. Всі ці речі не належать до теми нинішніх уваг. Нинішні уваги обмежуються до ствердження одного факту: При оснуванні Фонду Оборони Держави вжито фальшивої назви, перелутуючи номенклятуру національну з державною. Таких помилок робити не смід, нащо державі (її керманичам) залежить на успіху справи. Проти того, щоб „національний" і „державний" стали у Польщі синонімами, так як напр. у Франції, мусять боротися, згідно з вимогами своєї національної раці і своєї національної чести, всі ті, які не зачислюють себе до польської нації і сторожко дбають за збереження своєї національної окремішности. Гадаємо, що в інтересі польської держави є те, щоб до таких непорозумінь і конфліктів не приходило.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 252-54.
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм.

Бачать чуже під лісом.

Французька преса про українців у Румунії.

Нескомунізована французька преса збентежилась несліцками совітського співжиття не тільки ні у Франції, але й по мало-антантських державах. Правий французький щоденник „Ль'ордр" помістив недавно цікаву статтю про „розріст комуністичної пропаганди в Румунії". Автор цієї статті, п. Жорж Есколь насуває способи цієї пропаганди та постійні „монстрові" процеси „антифашистів", „червоних помічників" і т. д. а в додаток підкреслив відношення комуністичної агітки до національних меншин що живуть в Румунії.

„В північно-західному Семигороді, заселеним переважно мадярами, агенти Комінтерну виступають в ролі оборонців покривдженої мадярської меншини та часто вибаралюють свої комуністичні гасла мадярськими національними барвами, бо мають відпаковку ревізіоністів". Подібно працює Комінтерн і в південній Добруджі, яку заселюють переважно болгари. І тут підшиваються висланники Москви в пробудників болгарського ірредентизму. Дальше п. Е. не забуває про Буковину, де „проявляється відосередкові рухи рутенів (!)".

І тут перетягнув наш француз струни. Перелаканий новим наступом комунізму у Франції, п. Е. бачить його всюди — і там, де його ще нема. До большевицької акції в Румунії він зачислює „відосередкові рухи рутенів".

Не перечимо, що Комінтерн рад вживає витілої методи „оборони національних меншин", але тільки по інших державах. Правдою також є, що в останніх часах відбулись по румунських військових судах демонстраційні процеси „антифашистів", де провідну ролю грали, крім властивих „пролетарських піонірів" жидів, ще й мадяри або болгари. Також серед румунів появились ріжні комуністичні „демократичні", „допомогові" комітети, та навіть „людові фронти". Зате буковинські чи бесарабські українці, які живуть в далеко гірших матеріальних обставинах як інші меншини в Румунії, досетаки підпали під вплив комуністичної пропаганди.

Мадяри, наприклад мають в Семигороді сильно розвинений промисл і торговлю, мають сотки народніх шкіл, десятки середніх шкіл. Їх підтримує не тільки ріжний капітал із Будапешту, але й румунський уряд що ріжними уступками старається ослабити ревізіоністичну політику заграничних мадярів.

Навіть в тих 400.000 болгар, що заселюють полудневосхідне пограниччя Румунії, мають значне число своїх шкіл. Про німців та жидів, не треба розводитись. Їхні організаційні здібности та капітал звані. Навіть і недержавний малий нарід вірменів має десятки своїх нижчих і середніх шкіл.

Тільки українці, що живуть компактними масами й числять і мілліон душ, вони від 15 літ не мають рідної народної школи, де обов'язково вчили б дітей і толщу на тиждень української мови! Про Совети Сіоні, читальень, кооперничих товариств і не згадати. Їх розвалено ще в 1919. р. А в останньому часі погіршився й матеріальний стан українських селян. Голодують не тільки гуцули, що й за Австрії жили в нужді), але й колись багаті хліборобні Бесарабії. Такий матеріальний та культурний стан міг би стати сприятливим полем для комунізму. А проте заходи комуністів „освідомлити" українців остались даремними.

На всіх комуністичних процесах, що постійно ведуться перед румунськими військовими судами не було ніодного підсудного комуніста українця. Навіть серед передових членів ріжних комуністичних організацій не найдеш хочби одного показового українця. Марно пропали гроші Комінтерну на видання ріжних часописів в українській мові, як „Боротьба", „Борець", „Нове Життя" і т. д. Всі вони вже не виходять. Недавно завмерла й „Українська Трибуна", що виходила в Бухаресті. Причина? Ніхто не хотів її читати. Навіть серед передових членів комуністичних організацій не найдеш хочби одного показового українця. Марно пропали гроші Комінтерну на видання ріжних часописів в українській мові, як „Боротьба", „Борець", „Нове Життя" і т. д. Всі вони вже не виходять. Недавно завмерла й „Українська Трибуна", що виходила в Бухаресті. Причина? Ніхто не хотів її читати. Навіть серед передових членів ріжних „українських" секція при соц.-демократичній партії Буковини. Її члени розбрелись по всяких „буржуазних" румунських політичних партіях, які раніше ревно поборювали.

Як поінформовані автори французьких репортажів, видно й із того, що й не згадують про тих румунських українофілів, які вже втихомирились бо бачать, що насильна асиміляція користи не приносить.

Одним таким передовим вапловим асимілятором був колишній премієр проф. університету Н. Йорга. Йому дорівняв хіба ще Грабський. А тепер, по десятилітнім теоретизуванні асиміляції „рутенів", „русинів", „гуцанів" (гуцулів) і т. п. проф. Йорга змінив свій погляд. В дуже вручний спосіб скориставши цю невдачу говорив він у французькому деннику в Бухаресті „Ле Момен", таке:

„Українці (наресті присвоїв собі й п. Йорга цей „неольогізм"!), що живуть на Буковині й у Бесарабії, не роблять нам вже вінких труднощів". Це місце підчеркнув п. Й., коли порівнив домагання українців із завзятою ревізіоністичною пропагандою мадярів та болгар. А далі оповідається наш опікун так:

„Ми не маємо ні причини ні інтересу робити те, що перед нами робили інші: змагати до винародовлення українців". І тут признав проф. Йорга, те, що перед тим сам поборював.

15 літ тревала еволюція поглядів таких провідних румунських одиниць, але це невинне для переполоханих комунізмом французьких публіцистів

Д-р О—ко.

Нині у Театрі Ріжнородностей
„Малощо не пошлюбна ніч" гумор — дотеп — сатира. **Знаменита обсада**

Україна і конференція проливів у Монтре.

Меморіял проф. О. Шульгина.

Проф. О. Шульгин, представник еміграційного уряду У. Н. Р. при Лізі Націй, подав голові конференції проливів у Монтре меморіял, що знесуває погляд України на проблему проливів. Зміст його такий:

На конференції в Льозанні взяли були на увагу права України і Грузії, хоча ці держави й не були на конференції заступлені. Конвенція залишила для них місця в комісії проливів поруч з іншими побережними державами Чорного Моря. Делегат совітської республики мусів прияти такий стан річей, бо, коли конференція в Льозанні була скликана, Союз Совітських Республик не був ще устійнений; тим самим Москва визнавала незалежність України і Грузії.

Інакше є положення в 1936 р. на конференції в Монтре: Делегат Совітського Союзу намагається репрезентувати всі совітські республики, отже й Україну та Грузію. Вже багато разів ми вносили в Женеві наші протести, вказуючи членам Ліги Націй на те, що національна Україна ніколи не давала повновласти московському урядові виступати в її імені, бо цей уряд вважається на Україні урядом окупаційним.

Проблеми, що торкаються Чорного Моря і проливів, мають першорядне значіння для України. Кордони України, навіть у тому вигляді, як вони тепер встановлені Совітським Союзом, охоплюють головні пристані північного берегу Чорного Моря, як Одеса, Миколаїв і Херсон, та йдуть далі по берегах Озівського Моря, сягаючи далеко за Перекоп. Якщо взяти на увагу той факт, що Кавказ, Козацькі Землі (Кубань і Дон), Крим, з його українсько-татарським населенням, мають лише штучний звязок з Совітською Росією і що вони також вже довели свою волю відірватися від Москви, стає ясним, що як тільки Україна знову здобуде свою незалежність, інтереси Росії на Чорному Морі будуть зведені до мінімум, чи, навіть, Росія взагалі перестане бути побережною державою Чорного Моря.

Інтереси України в проблемі проливів цілком відмінні від інтересів колишньої російської імперії та її спадкоємниці, совітської Росії. Національна Україна, що відчуває традиційну симпатію до Туреччини, відвічного ворога російського імперіялізму, вважає, що свобода проливів є необхідною умовиною процвітання всіх побережних країв Чорного Моря. Україна рішуче не погоджується зі старою тезою московського імперіялізму, що Чорне Море мало б бути російським морем, зачиненим для інших держав. Вона вважає, що нема підстав утворювати для Дарданель і Босфору режім відмінний від того, який принято у справі Гібральтарського проливу чи Суезького каналу. Оскільки Чорне Море є лише продовженням Середземного, штучне відрізання його від цього моря і від океану означалоб для його побережних країв поважне зменшення їх ваги. Україна як середземноморська країна, мусить мати морським шляхом безпосередні зносини з усіма націями світу.

Сучасна конституція СССР визнає бодай теоретично, за Україною, а також за Білорусю, Грузією й іншими республиками Кавказу і Туркестану, право свобідно відділитися від Совітського Союзу. Того дня, коли Україна зможе використати це своє право, вона заграє дуже активну ролю в чорноморських проблемах. Тому вважаємо своїм обовязком зробити так, щоби в момент, коли конференція в Монтре встановлює новий статут проливів, вона почула голос України. Маємо надію, що комісія проливів буде захована і що місця, які були в ній зарезервовані для України і Грузії, будуть для тих держав затримані й надалі.

Цей меморіял був видрукований в ріжних органах західно-европейської преси, між іншим у „Журналь де Женев" (з 19. липня), який в тому числі присвятив цій справі свою передовицю, з якої ми подаємо витяги:

Майже всі совітські побережні території Чорного Моря належать до федерованих республик і ніодна не має автохтонного російського населення. Якщо Москва почуває для себе небезпеку на Чорному Морі, це значить, що вона боїться ворожнечі націй, яких вона гнобить і яких експльоатує, України, Грузії, Кавказу, націй, що майже всі мають звязок з Заходом через проливи та мають разом до 80 мілліонів населення, половину цілого населення СССР. Конвенція в Монтре має закувати їх в кайдани, але ключ від цих кайданів залишається в нечесних руках турків. Совіти є правдивими наслідниками царського імперіялізму і Літвінов надяг чоботи Миколи

На підставі розпорядку Президента Річпосполитої з дня 24. X. 1934 р. про конверсії і упорядкування земельних довгів Д. З. Р. П. Ч. 94. уст. 841, який зновелізовано декретом Президента Річпосполитої з дня 3.. вересня 1935 р. Д. З. Р. П. Ч. 71, уст. 449 і проголошено бдноцілим текстом Д. З. Р. П. Ч. 5. з року 1936, уст. 59. розпорядку Міністра Скарбу з дня 3. IV. 1935 р. про означення довгоречинцевого кредиту, з правом виконування конверсій Д. З. П. Р. Ч. 26, уст. 195 і рескриптон Міністра Скарбу з дня 8. VI. 1936 р. Ч. Д. II. 11213/3/36.

Товариство Кредитове Земське
(Towarzystwo Kredytowe Ziemskie) у Львові
оголошує

що буде давати гіпотечні пожички конверсійні на сплату земельних довгів згідно з вижче поданими приписами та що оголошення про майбутні конверсії — незалежно від повідомлювання зацікавлених — буде поміщувати у „Дзєнніку Львовскім", як органі, що виходить в осідку установи.

Товариство Кредитове Земське у Львові, вул. Коперника ч. 4.

II, але він знає, що друга кримська війна розбила б імперію Сталіна.

Сучасна структура Совітського Союзу є наслідком тієї боротьби, яку ведуть з Москвою поневолені народи. Кремль концентрує свою армію на Україні (28 дивізій) і то робить деякі уступки цим загрозливим націоналізмам, то починає на них нові нагінки. З боязни й ненависти до Москви національні меншини в Польщі порозуміли ся з Варшавою. Але союзники СССР навпаки втягаються до політики ворожнечі до своїх меншостей та до їх пригноблення.

Конференція в Монтре відбулася в критичний мент. Вона погіршує становище поневолених народів СССР, ускладнює положення національних меншин і зробить ще більш неспевним вже захитаний европейський мир".

—o—

Польський наступ на Гуцульщину.

Одночасно, коли Рідна Школа літами не може добитися концесії на приватну народню школу, коли на Гуцульщині адміністраційна влада не дозволила ані на один дитячий садок, коли систематично забороняє просвітянські свята на Гуцульщині, — іде посилений наступ з польського боку дуже широким фронтом. В цьому наступі активну участь бере не тільки місцева й довколична польонія, але посилають туди варшавяки а в остатньому часі навіть великополяни з Познанщини.

ЛЄГЕНДИ ПРО ГУЦЛЬСЬКІ ДЖУНГЛІ.

„Мали Дзеннік", католицький орган, що виходить в Непокалянові біля Варшави і доволі почитний також у Східній Галичині, приніс в чч. 188 і 189 дві статті під такими наголовками: „Завше чуйна Велькопольска висила обуз санітарни на Гуцульщизне" і „Гуцульщизна в шпонах жидовскіх". До тих статтей додана світлина гуцулки на коні з підписом: „Амазонка знад Черемошу". Зміст цих статтей такий.

Перша стаття: Польща має країни, що своїм занедбанням і недостачею всяких хочби найпримітивніших новочасних уладжень пригадують дикі африканські пустині. До таких сумних резерватів належить Гуцульщина. Гігієнічні відносини тут нечувані. На цілій Гуцульщині нема ні одного осередку здоровля, ні одної поради („пшиходні"), ні одного лікаря.

ГРОТЕСКОВІ САНІТАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ.

Великопольща рішила провірити ті забуті сторони і заповнити ті сумні прогалини. Під протекторатом віцевоєводи Валіцького, проф. дра Йоншера і багатьох інших визначних осіб з лікарського світу зорганізував медичний виділ познанського університету з Кружком Медиків табор 22 студентів, що кінчать медицину, під проводом проф. дра Ружицького.

Цей табор починає свою мандрівку від Делятина через Бистрицю, Жабє, Кути, Косів, Снятин аж до Заліщик. Мандрівка обчислена на сім тижнів.

Крім таборового виряду мають молоді санітарі епідіяскоп і фільмовий апарат з величезним запасом пропагандових фільм і рисунків. Учасникам прогульки ходить про всесторонне піднесення гуцулів. Щоб осмілити гуцулів і навязати з ними сердечні взаємини, члени познанської екопедиції будуть мати ріжні дрібнички, як почтівки, люльки і т. п. Бо організатори прогульки мають на меті не тільки прослідити відносини на Гуцульщині, але також промостити дорогу молодим лікарям, що повинні там осісти.

ПРОМОЩУЮТЬ ДОРОГУ ПОЛЬСЬКИМ ПРОМИСЛОВЦЯМ.

Зміст другої статті Ціле господарське життя Гуцульщини опанували жиди. Викупили ліси і худобу, а гуцулів затруднюють як пастухів. Гуцул приневолений іти до ліса („до бутина"), там зрубує дерево, обробляє його, стягає, сплавляє і достарчує своїм працедавцям. Невеличкий заробок залишає в „магазинах" (кредитових склепах дотичних фірм), наслідком чого заробок гуцула вертається до власника підприємства, який його виплатили робітникові. Таким способом 100.000 вільних і заможних гуцулів перемінилося в бідних робітників. Цікаво, що в цілій долині Прута нема ні одної кооперативи.

Треба тому зарадити, бо інакше гуцул стане податний на українські підшепти, а причин своєї економічної недолі шукатиме в польській державности, ідентифікуючи її з жидівським визиском. До того не сміємо допустити, поки ще час.

Як зарадити тому? „Мали Дзеннік" (ч. 188) в найкращих красках представляє, як то населення Вилєнщини і Полісся „радісно витає" великопольського купця, що позволи, але систематично підносить там „християнський стан посідання" та уздоровлює торговельні відносини, очевидно з метою ущасливити таким великопольським купцем також Гуцульщину. При тому говорить і про експанзію також інших вільних фахів на Схід!

Словом, по рецепті „Малого „Дзенніка" відносини на Гуцульщині можна „уздоровити" в той спосіб, що усунеться з Гуцульщини жидів, а на їх місце спровадиться і поселиться великополяни.

Розгляньмо тепер, як порушені „Малим Дзенніком" справи представляються на Гуцульщині в дійсності.

Передовсім Гуцульщина зовсім не дикий край африканських джунглів. Навпаки гуцули — це українська вітка народу з вродженою інтелігенцією та високою мистецькою культурою і саме тими прикметами імпонує кожному чужинцеві.

ПРОТИУКРАЇНСЬКА САНІТАРНА ПОЛІТИКА.

Також санітарні відносини на Гуцульщині не є такі безнадійні, як це представляє непоінформований „Мали Дзеннік". Передовсім осередок здоровля є в Жабю побудований коштом 130.000 зол. В плянї є будова осередків здоровля в Космачі і в Яблониці над Білим Черемошем.

На Гуцульщині є „порадні" (пшиходнє) для венерично хорих, а саме: в Жабю, Яблониці, Річці, Косові, Пістині, Печеніжині, Делятині і Микуличині. Також в Космачі була така порадня з українцем-лікарем д-ром Питликом. Та від січня 1935 р. усунули того лікаря без ніякої фахової причини і розписали конкурс в надії, що подасться якийсь поляк. Одначе це так мало платна посада, що ніякий лікар поляк не хотів конкурувати. Вправді обіцяв прийняти ту посаду лі-

---

ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ. 2

НА ШПИЦІ.

(Дожинчення.)

Другого дня, не зважаючи на досить неспевну погоду, пішли ми раненько до тартаку та всіли до залізнички, що їде в напрямі Заросляка. Це державна залізничка, що їздить правильно, без огляду на скількість подорожних, мабуть для піднесення туристичного руху; їзда коштує біля 1 зол. Подорожних нині небагато, мабуть тому, що заповідався дощ. В годині 7-ій виїздимо і по годині їзди ми на кінцевій стації Ворощенка. По дорозі з Ворохти до Ворощенки стрічаємо численні гурти польських пластунів і пластунок, що розтаборилися тут по обох сторонах залізнички. З Ворощенки дві години ходу до захисту на Зарослику, який належить до Польського Татранського Товариства. Перед будинком стрічаємо знову трьох гуцулів-музикантів. (Не знаю, хто платить одних і других музикантів, можливе, що грають з власної охоти — може так розбирає їх радість і добробут). Захист збудований в гарнім, хоч трохи тінистім, місці серед ліса з видом на Говерлю під Козьмецькою полониною, добре уладжений і загосподарований, але дорогий. Ліжко у збірній спальні коштує 2 зол. за ніч, а в окремій кімнаті 3 зол. Їжа також дорога і не дуже смачна. Другий захист, який ми стрічали, на Марішевській полонині належить до львівського Лещетарського Товариства, багато кращий під кожним оглядом. В захисті на Зарослику лишаємо наші наплечники і йдемо згідно з нашим пляном до джерел Прута під Говерлю. Погода для нас ласкава (мабуть знає, що ми два роки плянували цю прогульку, бо хмари зникли десь у провалах і сонце освітило нам чудовий чорногірський краєвид. Ідучи за знаками доходимо до горішнього водопаду Прута. Перед нами величаві каскади води, що спадає ступнями з кількадесятиметрової висоти поміж кущі жерепу й гірської низької вільхи. Праворуч повижна Говерля, по якій, немов рухомі точки, пасеться маржина. Ліворуч лагідний Брескул поховав у північних заглубинах білі латки снігу. На протилежній стороні (північній) залите сонцем Козьмецька полонина, а між тим усім темні ліси, що доповняють гармонію красок краєвида. Чудово! Тут дійсно можуть відпочати і очі і нерви, тут можна скоро відзискати рівновагу духа.

Камянистим узбіччем йдемо вгору і входимо в котел, що його колись витворив ледняк (так впевняє мене мій товариш прогульки). Серединою кітла пливе Прут, який повстає з кількох потоків, що сливають з узбічей кітла. Посередині кітла горбок, остінки колишньої ледникової морени. Ідемо ліворуч, хочемо вийти на верх Брескула. Тут стрічаємо відцвітаючий рододендрон, (гордість Чорногори), та жовту фіялку. Відпочавши на вершку Брескула, вертаємось до захисту, щоб відпочати перед завтрішньою мандрівкою.

Наступного ранку зачинаємо нашу дальшу мандрівку гарним лісовим плаєм, опісля виходимо на Пожиревську полонину, минаємо ботанічну стацію та дві великі стаї, переходимо попід Джициш та входимо в долину дикого потока під Гомулем. Мій товариш фотографує гірний деревяний хрест, що його поставили два гуцули на могилі ватаґа (пастуха). Покидаємо плай і потоком, перескакуючи з каменя на камінь, з берега на беріг, доходимо попід захмарений Гомул на плай, що веде до Несамовитого озера. Тут стрічаємо дві пари туристів, мабуть із заходу, бо нарікають на погані туристичні провідники по східних Карпатах, хвалючи за це татранські. Входимо у котел під Кізлами. Великі й малі Кізли, це два стрімкі хребти із фантастичними скельними гранями, що нагадують дійсно сильвету Кізла. Звертаємо ліворуч та поміж жерепом продираємося в долину нового потічка, щоби дістатися на узбіччя Шпиць. Направо бачимо цілі поля, покриті цвитучим рододендроном рожевої краски. При помочі ніг і рук спинаємося на скельну стіну і поволи виходимо на лагідний бік Шпиць, покритих буйною високогірською рослинністю, серед якої стрічаємо знану вже нам жовту фіялку, гірський браток, купальницю (жовта рожа — Trollius) та ріжні роди трав. Втираємо рясний піт з чола і відганяємо рої мух, що причепилися до нас; минаємо дещатарську стежку, визначену жердками, переходимо стрілецькі рови і дротяні застави та стаємо над обривом величезного кітла Ґаджини. Признаюся, що голова закрутилася мені і коло серця щось стиснуло, коли поглянув у діл; мимохіть обернувся в сторону Гомула, щоби не дивитися на цей страшний провал, що зачинався під нашими ногами. Згодом очі привикли і ми переждавши хмари, що заступили нам вид на провал, пішли дальше збочем Шпиць в напрямі західної стіни кітла Гаджини. Перед нами побачили ми широкий котел, замкнений від пол. сходу Кедроватим, від полудня Ребрами, а від півн. заходу Шпицями, які кінчаться дикою гранею скельних зубів. На півн. схід простягається отвертий вид на долину потока Бистреця та полонину Марішевська. Мій товариш розложив два фотогра-

кар поляк Недзьведзь, одначе, одержавши кращу посаду в Надвірній, зрезигнував з Космача. На другий конкурс також не подався поляк, тільки українець і жид, отже тої посади до нині не обсадили. Мабуть розпишуть третій конкурс тоді, коли будуть мати запевнення, що подасться якийсь поляк — по змові з познанського університету...

Тільки два лікарі українці ведуть ще поради для венеричних хворих, а саме в Пістині і Яблониці. Цей виняток можна пояснити собі тим, що за ведення поради в Пістині бере лікар нужденку винагороду 60 зол. місячно, а Яблониця віддалена 70 кільом. від залізниці, отже нема охочих кандидатів поляків на такі непопулятні „посади". Якщо матеріяльні відносини там покращають, або вибудують осередки здоровля, то очевидно на ті посади найдуться вже поляки, як це було в Жабю.

При цій нагоді не від речі буде пригадати, що давніше поради для венеричних недуг були влаштовані багато краще ніж тепер, а саме був то час, коли фондація Рокфелера жертвувала була на поборювання венеричних й епідемічних недуг більші суми. Одначе від 8 літ та фондація не дає вже нічого і тому побори лікарів тих порадень зменшилися до 30 проц. попередніх.

Крім того є лічничі заведення в Косові і в Делятині. Отже з тими гуцульськими джунглями не є так зле..

Неправдивий є теж замітка „Малого Дзенніка", що, мовляв, на Гуцульщині „нема ані єдиного лекаржа". В самому Жабю є 4 лікарі (2 українці, 1 поляк і 1 жид), у Ворохті 4 (2 поляки і 2 жиди), в Татарові 1, в Микуличині 2 (1 поляк і 1 жид), в Яремчу 1 (німець), в Делятині 5 (2 поляки і 3 жиди), в Космачі 1 (українець), в Яблонові 2 (1 українець, 1 поляк і 1 жид), в Пістині 1 (українець), в Косові 8 (1 українець, 1 „оуеский", 3 поляки і 3 жиди), в Яблониці 1 (українець).

Слід замітити, що в Яблонові від двох літ необсаджена посада окружного лікаря. Теоретично заступає окружного лікаря д-р Ткачук. Два рази розписували конкурс на ту посаду. Подалися були: д-р Ткачук, поляк Богайський і 1 жид. Одначе в міжчасі вибрали д-ра Валішевського, міського лікаря в Коломиї послом, п. Богайський став заступником міського лікаря в Коломиї і зрезигнував з Яблонова, а що посади окружного лікаря не хотіли обсадити ані українцем ані жидом, то ця посада необсаджена й до нині.

Наприкінці не від речі буде згадати, що філія Українського Гігієнічного Товариства в Коломиї удержує власними засобами поradню (диспанзер) для незаможного населення без огляду на народність. На цю поradню не одержує філія „У. Г. Т." ніяких допомог з публичних фондів ані зі Львова ані з повіту, а українські лікарі др Козакевич і др Білозор працюють там безкорисно.

Як бачимо, плянований наступ великопольських лікарів з Познанщини санітарних відносин на Гуцульщині не поправить, бож і не задля цього вони туди вибираються. Вирядженні у фільмові апарати, епідіяскопи, люльки, дзеркальця та інші дрібнички, вони — як це зазначує „Малий Дзенник" — мають на меті ширшу пропаґанду, а яку саме, легко догадатися. Очевидно адміністраційна влада тому всьому як могла пособляє.

Зате всяка акція з українського боку натрапляє на непереможні перепони. Клясичним прикладом може послужити такий факт. Свого часу др Питлик зголосив виклад в Жабю у замкненому льокалі про венеричні недуги. Косівське староство на той виклад не позволило нібито з причини червінки, про яку в громаді ніхто не чував. Що не червінка, але інша причина викликала заборону, свідчить факт, що тої самої днини відбув Петро Шекерик без ніяких перепон прилюдне віче в Жабю під голим небом.

Правда, що на Гуцульщині особливож дітвора не має відповідної ані педагогічної ані лікарської опіки. Таку опіку можуть дати рідні школи з рідним учительством і добре ведені дитячі садки. Та, на жаль, шкільна влада літами не хоче дати концесії на отворення шкіл Р. Ш., а адміністраційна влада не позволила ані на один дитячий садок на Гуцульщині, хоча найшлися би до того відповідні педагогічні і лікарські сили. Також при будуванні дитячої захоронки СС. Служебниць в Жабю робила адміністраційна влада довший час великі труднощі.

ПРОТИ ЕКОНОМІЧНОЇ САМОПОМОЧИ ГУЦУЛІВ.

З господарського боку представляється Гуцульщина дуже невесело, то правда. Одначе тих відносин не можна поправити, імпортуючи на Гуцульщину купців, промисловців, ремісників, лікарів та інші „вільні фахи" з Познанщини. Український гуцул може піднестися тільки власними українськими силами. І тепер також повстають на Гуцульщині кооперативи, або отвирають самостійні крамниці самі гуцули та повалі витворюють свій власний гуцульський купецький стан. Та на превеликий жаль не бачимо тут не то допомоги від тих, що у святочні дні мають стільки солодких слів для гуцула, але навіть рівномірного трактування гуцулів, що власними силами поправляють своє положення, в порівнянні з жидами, на яких „Мали Дзенник" сипле громи обурення.

Щоби не говорити на вітер, подамо один маленький, але вимовний приклад з життя: Є в Космачі склеп мішаних товарів Гольдштайна у його власнім домі. Недалеко гуцул Гаврилюк відчинив в маленькій будці крамничку мішаних товарів. Очевидно ані запаси товарів ані торги бідного гуцула Гаврилюка не можуть рівнятися зі склепом і торгами добре загосподарованого Гольдштайна. Всеж таки скарбовий уряд надзначив податку Гольдштайнові 30 зол., а гуцулові Гаврилюкові 60 зол.! А такі приміри особлившої опіки над нашим гуцулом є на Гуцульщині на дневному порядку.

Можна і треба би перевести на ширшу скалю будову доріг та регуляцій рік і потоків на Гуцульщині, очевидно не спроваджуваними з Великопольщі робітниками, але власними гуцульськими силами і таким чином можна дати гуцулам змогу чесного заробітку і якого-такого поліпшення матеріяльних відносин. Одначе ще дуже далеко до зреалізування тих необхідних робіт...

ІНВАЗІЯ ЧУЖИННОГО ЕЛЕМЕНТУ.

Зате великопольський наступ на Гуцульщину вже почався. Познанський авангард вже виїхав на проглядження терену гуцульських „африканських" джунглів і за недовгий час можна надіятися вже десанту великополян, що мають виперти жидів і самі усадовитися на їх місце та заняти всякі прорідні місця на Гуцульщині.

Очевидно така інвазія чужого елементу на Гуцульщину ані на волос не поправить тамошніх відносин, а буде тільки жировищем на живому гуцульському організмі, не поправою, але погіршенням і так уже понад міру важких відносин.

Верховинець.

рати, щоб утревожити хоча дрібну частину цієї величі гір на фотоплівці. На жаль, не можемо довго любуватись красою, бо від Марішевської гонить вітер темні хмари, одні попід наші ноги, другі через нас і заслонює нам вид та окриває вогким серпанком, а вкінці моцним рядном дощу. Хоч маємо на собі „непромокальні" плащі і хоронимось під кущі жерепу, дощик, слава Богові, коротенький, промочив нас таки добре. Ідемо зрошені по коліна мокрою травою до лещетарських знаків і сходимо на плай, що проходить до захисту на Марішевській. Входимо у ворота, привітані трьома сторожами: вовчуром, сибірським хортом і гуцульським вівчарем; обнюхують нас і впускають до будинку. Як тільки увійшли ми до їдальні (ми були одинокі гості у цьому) почалася громовиця і густий дощ і ми дякували Богові що маємо дах над головою.

Захист своїм положенням і будовою робить дуже гарне враження. Є це двоповерховий будинок з деревляних брусів, збудований в гуцульськім стилю, положений на сонячнім місці з гарним видом на ціле майже пасмо Чорногори. Нічліг і харч тут дешевший і кращий ніж на Заросляку. Гарна їдальня прикрашена жафлями, що зображують сцени з життя Гуцульщини у давнину.

Після дощу пішли ми оглядати сусідню ставу і бачили подій овець і кіз, що вертались вкрай з полонини.

Другого дня вінцьом ми плаєм через Марішевську в долину Прута коло станиці граничної сторожі, а звідти на стацію залізничку до Ворохти, щоби подивитися на гудулію. Був це день св. Івана

—o—

Здемаскування безсоромної брехні.

(Причинок до журналістичної етики Іл. Курієра Цодзенного).

Краківський „Курієрок" з 24-го липня приніс передовицю під шумним наголовком: „Запомняне душе. На польскей земі гіном твердзе польске скосьці". В цій статті, підписаній криптонімом „Сар", „Курієр" бє на алярм, що „фатальна політика довела (у Сх. Галичині) до здевастування дорібку поколінь і до нараження польської стихії на загладу та затопленя в українській стихії".

На доказ наводить пан „Сар" між іншим „факт" з Яворова. Цей „факт" хочемо дещо висвітлити й виказати, якими брехнями оперує „Курієрок" тоді, коли цькує на українців і „будить" чуйність свого громадянства. Але зацитуймо наперед дотичне місце з „Курієра". Отже: „В останніх часах в Яворові єдине забороло польскости в тих сторонах, гарний „Польський Дім", побудований ще перед війною жертвенністю місцевих поляків, є виставлений на ліцитацію. Куплять його без сумніву „русіні". Ця твердиня польскости станеться станицею ворожої агітації".

Фактичний стан є такий, що згаданий дім по-перше — не є єдиним заборолом польскости в тих сторонах, бо навіть в самому Яворові мають польські установи кілька інших великих обєктів, як напр. бурси, дім Сокола, „стшелєцький" і ін.; по друге — дім, про який мова в статті не є ніяким „заборолом" тільки звичайною одноповерховою **чиншовою каменицею,** положеною в Ринку та **замешкалою жидами!** Дім вправді збудований давно перед війною, але не „жертвенністю місцевих поляків", лише приватними **жидівськими капіталами** і належав до жидівських родин — Мойсея Гляса, Мойсея і Хаї Прецель, Нухима Голєндра, Лєї Голендер і Таненбавмів. В 1888. р. перейшов на власність української родини Щирбів і Ст. Крука. Опісля Гр. Щирба сплатив своїх спільників і ставши повним власником дому, продав його зі заробком у 1909. р. жидівській родині — Мехлеви й Рифці Клянг, Ті Клянги та їх діти володіли домом до 5. серпня 1920. р. Тоді відкупив цей дім від них купець Григорій Бутент, що прибув сюди з Калуша. В Калуші був він ще українцем, в Яворові відсунувся від рідної нації. Він продав цей дім контрактом з 17. травня 1922. року (!) польському товариству, що називалося „Тов. Польскего Дому ім. круля Яна III. Собєскего в Яворове". Це товариство основалося щойно в 1922. р. на підставі рескр. льв. Воєв. ч. 13355/I/Б/22 з 25. IV. 1922. р.

З повищого виходить: дім був перед війною в жидівських і українських руках а ніколи в польських; дім не був перед війною „заборолом польскости", лише жидівською та українською чиншовою каменицею, врешті — тов. „Польскі Дом" засноване щойно по війні, в 1922. р. Одиноко правдивим в цитованім уступі статті „Курієрка" є те, що дім виставлений на ліцитацію. Ліцитує його Банк Господарства Краєвого за незаплачені від 1931. р. банкові рати в квоті щось коло десять тисяч золотих, а це від позички, що її згадане товариство затягнуло в Банку в квоті 42.000 зол. ще в 1929. р. Вдаряє тут одна цікава обставина, а саме — дім куплено в 1922. р. а позичку затягнено аж у 1929. р. З того виходить, що позичку затягнено не на сплату ціни купна, а на щось іншого, але позичкою обтяжено дім. В цілі сплати ціни купна товариство віднеслося до жертвенности загалу. Видано окрему друковану відозву, що її поширено в цілому краю. Відозва взивала всіх поляків **до складання датків** на ту „твєрдзу" й дала в результаті значну готівку. Отже не лише тої „твєрдзи" не збудовано перед війною, але не збудовано її теж „жертвенністю місцевих поляків"; навпаки на зазив відозви складали датки поляки з цілого краю.

Затягнувши позичку 42.000 зол. до сплати піврічними ратами з 7% відсотками в часі 21 1/2 років, довжник користав двічі з деяких полекш, а саме: раз розложено довг на 36 літ, другий раз на 46 літ з обниженням висоти рат і відсотків. Та видно, що без уваги на публичну жертвенність й полекші віддовженого закону рати не сплачувано правильно, а це довело до ліцитації.

Але „Польскі Дом" має ще один довг: 25.000 австр. корон, що його затягнули ще Клянги. Банк Госп. Кр. перечислив його на 2.390 зол. і

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація.

розложив до сплати піврічними ратами на 10½ років. Очевидно, що те обтяження взято під увагу при ціні купна, і через те ціну купна зроблено догідніщою для нового власника — „Польського Дому". Але й тих малих рат (по 153.60 зол. + відсотки) не сплачувано правильно, бо в цілі стягнення залеглих від 1931 р. рат установив суд в 1933 р. на внесок вірителя — **примусовий заряд!**

Ось так представляється закулісова сторона цієї справи. Але є ще деякі неясности в цитованому уступі згаданої статті, а саме: Звідки „Куріерок" має ту певність, що цей дім куплять „bez wątpienia rusini"? Якщо „Куріерок" має аж такі далекосягні інформації та знає навіть те, про що ніхто з українців досі не думав, то повинен би знати теж і про те, що Банк Госп. Кр. **ще дня 22. червня ц. р. припинив ліцитацію,** а алярмуюча стаття „Куріерка" написана аж 24. липня!, отже в місяць після того, як припинено ліцитацію та усунено від дому „небезпеку". Ціль того алярму може бути подвійна: 1) підготовити серед польського громадянства грунт до нової збіркової акції на підмогу „загроженій твердзи" й спонукати банкові чинники до нових уступок і 2) представити ще раз українців, передусім яворівських, ворогами польськости. А з цілої статті виходить таке, що польськість у Сх. Галичині гине, українців протегується, отже треба вже раз положити тому кінець... Чи не накликує „Куріерок" до нової пацифікації?

Ми навмисне взяли одну краплю з того болотяного озера „Куріеркових" інформацій і дали цю краплю під мікроскоп, щоб сотий раз виказати, які отруйні бацили брехні в ній находяться. А це лише одна крапля з цілого озера!

Н.

Нова велика битва в Абісинії.

ПОРТ САІД, 5. 8. Райтер. Біля Гондару дійшло до великої битви між італійцями та абісинцями, якими командував син раса Касси деджас Вауд Бавассан.

ДИПЛЬОМАТ — ВОЖДОМ.

ПОРТ САІД, 5. 8. Райтер. Командантом абісинського загону, що наступав на Адіс Абебу, є б. абісинський делегат до Ліги Націй Текле Гаваріят.

РАС ДЕСТА ЛЬОЯЛЬНИЙ.

РИМ, 5. 8. Стефані заперечує поголоски про ості італійських військ біля Дессіе з 7-ма тисячами партизанів під проводом раса Дести. Цей останній відвідав маршала Граціяні і невдовзі вдруге зложить вірнопідданчу чолобитню.

З життя на Буковині

Румунські партії обмотують наші села.

В неділю 19. липня ц. р. до села Погорільці приїхали представники партії Кузи на посвячення кузистичного прапору. На цю комедію прийшли на жаль наші селяни з доокольичних сіл. Представник цієї партії Роб зі своїми прихильниками виголосив по румунськи велику промову, обіцюючи нашим селянам грушки на вербі. Дивно, що темних наших селян ніхто не освідомить перед цими вовками в овечій шкірі. Партія Кузи, як теж інші румунські партії, не признають взагалі українського народу, називає українців зайдами та змагає до повного нашого винищення.

В неділю 26. липня ц. р. в Чернівцях відбулися збори повітової організації націонал-царистичної партії. До управи вибрали кількох українців.

Партія молодих ліберелів під проводом Г. Братіяну видала відозву в українській мові, щоб спопулярізувати програму партії між українським населенням.

Всі румунські партії пхаються тепер на наші села та обіцюють селянам золоті гори, бо зближаються вибори і румунські партійники потребують українських голосів, щоб здобути владу у свої руки і щоб опісля винищити український нарід.

Найвищий вже час, щоб по гірких досвідах на Буковині та в Бесарабії всі свідомі українці об'єдналися та своєю жертвенною працею обєднали своїх темних братів у своїх організаціях та товариствах. Не службою чужим богам, але важкою працею на всіх ділянках нашого життя вдасться здобути кращу долю.

(„Хліборобська Правда").

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

ПРОПАГАНДИВНИЙ ХАРАКТЕР ІГРИЩ.

Всі заграничні кореспонденти подають у своїх звідомленнях, що німці перейшли самих себе в організації Ігрищ. Кожне потягнення було продумане до найменших подробиць. Німці памятали, що Олімпіяда мусить бути найкращим засобом пропаганди гітлерівської Німеччини серед чужинців і зробили все, щоби це осягнути. Справній організації Ігрищ не можна нічого закинути, а всетаки організатори далі дбають про те, щоби впроваджувати щораз інші нові уліпшення, щоб кожний чужинець почувався як у себе в дома. Урядовий комісар Берліна проголосив відозву, щоби ніхто не поважився на час Олімпіяди підвищувати ціни за споживчі артикули, зокрема в ресторанах і кавернях. За такий проступок визначили гострі кари.

Німецьких громадян переконали, що за порядок і успіх Олімпіяди відповідають усі одною міркою: так як трамваєвий кондуктор, так теж кожний член організаційного комітету. Окремі відозви накликали німців, щоби вони для всіх були ввічливі й гостинні.

— Твій усміх — пишуть у тій відозві — засвідчить перед цілим світом, що ти в Новій Німеччині щасливий. Твоя ввічливість і прихильність переконає чужинців про прихильне відношення Німеччини до всіх. Твоє поведення буде свідоцтвом німецької культури.

Очевидно, що німці придержуються всіх заряджень і відозв якнайточніше і звертають пильну увагу, як реагують чужинці на відносини в Німеччині і як маніфестують свої прихильні почування. Годиться при тім відмітити, що на відкриття Олімпіяди сто тисяч німців із замкненим віддихом чекало, котра з дружин привітає в дефіляді Гітлера піднесеним руки. Таке було, коли дефілювала австрійська дружина. Коли перед почесною ложею витягнули австрійські спортовці з привітом руки догори, відповіла їм буря оплесків і одно могуче „Гайль!". Зокрема стараються німці зекріпити серед своїх гостей переконання про мирне наставлення Німеччини. Тому теж використали всі моменти Олімпіяди, в яких підчеркується мирний символічний характер Ігрищ.

МУРИНИ НА ОЛІМПІЯДІ.

Американці привезли цього року рекордову скількість муринів. Куди більше є тепер мурина, як на попередніх Ігрищах в Льос Анджелюс. Давніше виставляли американці мурини тільки до коротких бігів. Тепер бачимо змагунів на середніх і довгих дистансах, та змагунів

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

ЕВГЕН ГЕЛЬТАЙ.

КАРМЕН.

Вона мала чорне, як галка волосся, лискучі вогники очі й червоні, ген кров уста. Була типом правдивого, нічим не шмінками нефальшованого, еспанського демона, хоч уродилась у Будапешті. Вона скінчила музичну школу й кінцевий іспит зложила в приладнім, шкільнім пописі. Від разу приняли її до опери. Інтендант, директор, капельник і всі корепетитори говорили захоплені між собою, а навіть їй в очі:

— Вона уроджена Кармен! Ці слова рішили про її долю. Вона переписала собі ролю й чекала, коли її дістане. Але справа дещо проволіклась. А між тим вона вдоволялася ролями старих наївок, цитаток і чарівниць. Так завжди буває в молодими співачками. Вона малювала собі шминкою глибокі риси на лиці, одягалася у старе лахміття, а буйне, як чагірник, чорне волосся скривала під гидкою, сивою перукою. Зате в буденному житті виступала її краса з усіма привабами. Вона була вже „вампом" тоді, коли американським фільмовцям ще не снився такий тип. Тільки, що вона була таким малим, чарівним „вампом", коханою дівчинкою, доброю дитиною своїх родичів і невибагливою артисткою. Мужчини її зовсім не цікавили. Її розумні веселими блисками очі й вишневі уста жили тільки єдиною мрією, єдиною метою і всі її зусилля були скерковані на те, щоб доказати, що: „Вона уроджена Кармен!"

Вона жила у вічнім поготівлі, у вічнім вичікуванні на ролю Кармен, терпелива й повна життєрадісних надій. Якщо тепер ще нічого з цього не вийшло, напевне вдасться це в найближчому сезоні. Обіцювали їй цю ролю вже три роки. Ясно, що вкінці мусітимуть цю ролю їй дати. Від першого свого виступу зробила величезні поступи, бачто навчилася, голос її набрав гарної, зрілої краси, вона сама теж пишно розцвілась. Цілими днями сиділа в домі при фортепіяні і грала партію Кармен, або з папіросою у тонких білих пальцях сиділа перед дзеркалом. Іноді вбирала на голову широке еспанське сомбреро, запашну рожу і пестила її довго, довго своїми червоними як кров устами. Найрадше цілувала вона саме себе у дзеркалі. Боже! Що це буде діятись, коли вона тратить ролю Кармен на сцені! Глядачі потратять для неї голови. Вона обертала кокетливо голову й дивилась крізь рами довгим, пестливим поглядом. Кармен! Правдива Кармен, така, яку ми собі уявляємо на сцені, про яку мріємо у снах... А тимчасом вона далі грала наївок, цитаток і чарівниць у гидкій сивій перуці. Поганим вона була Кармен. І мала святе переконання, що кожний це повинен знати, що ролю Кармен тільки вона одна може грати. Уявляла собі, що глядачі зовсім не здивуються, коли вона раптом скине свою перуку й лахміття стане перед ними уся чорна й лискуча й солодкозворушливо заспіває:

„Коли я тебе покохаю — бережись!"...

Капельник застукав своєю паличкою і скаже до орхестри:

— Бізет, мої панове, Бізет,... не Верді

Кожний буде оплескувати, кожний матиме переконання, що переживає щось небувале; щось, що раз на сто літ трапляється: Перемогу справедливости.

Одначе справедливість не перемагала. Минали літа, змінялись директори, диригенти, корепетитори, нові Кармени кидали папіроски за старі куліси, змінялися актори, змінялися гості... Вона далі студіювала свою улюблену ролю і вдень і вночі, так само як інші студіює французьку чи англійську мову. Чимраз краще опановувала вона всі тайни ролі, чимраз дужче мавріло її захоплення, чимраз сильніше закріплювалось переконання, що вона єдина найкраще до цієї ролі надається... і чимраз дальше тікала від неї можливість заграти цю ролю. Щораз менше театральні критики згадували про неї. Чому? Чи може якісь чинники театральної політики, примхи, ліпноші, грали тут ролю, чи може з огляду на несприятливі умовини?... Так іноді в житті буває, що актор не осягне того, про що ціле життя мріяв. Чим більше він чогось певні, тим більше воно від нього тікає.

Які жертви покладала вона для цієї своєї мрійної ролі?! Своє ціле „я" віддала вона ролі, вичікуванню і надії. Нічого поганим для неї не існувало! Із затисненими зубами чекала вона своєї черги. І все блистіли в очах радісні вогники. Так!... А літа минали, директори й капельники змінялися. Приходили нові зміни і знову минали. Жінки мастикували собі свої уста на колір крови, а волосся обтинали... Вона носила далі довге волосся, щоб ним причарувати глядачів.

Навіть тоді причісувала дбайливо волосся і ним любувалась, коли десь-не-десь заблистіли срібні нитки.

Вкінці покрилась ціла голова срібними нитками і не потребувала вона вже грати ниньок у перуці.

Аж одного разу трапилось, що відома співачка відмовилась співати в останнім акті партію Кармен. Це трапилось у 7-ій год. вечором і в посліду не було нікого під руков, хто міг би цю партію заспівати. Старому інспіцієнтові впало на думку її покликати. Вона мала ще стільки часу, щоб обтяти своє довге, своє волосся і влетіти до гардероби, щоб заложити чорну перуку.

Вона співала Кармен без одної проби. Без найменшого закиду!

Одначе ніодна рука на салі не підвелась до оплеску. Глядачі були огірчені, що відпав виступ славної співачки. Всі!

А ніхто не знав, що до цього виступу Кармен приготовлювалась повних тридцять літ.

Переклав *Роман С—в.*

у скоках у височінь та далечінь. Очевидно найкращим є мурин Овенс, що кандидує до трьох золотих медаль. Другий американський бігун Меткалєр відзначається великою побожністю. Він хреститься перед кожним стартом. Навіть, коли був т. зв. „фальстарт", Меткалф хрестився удруге.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Футболевий турнір

Японія — Швеція 3:2. Величезна несподіванка. Шведи провадили вже 2:0, але амбітні японці надробили стрінені ворота.

Німеччина — Люксембург 9:0. Німеччина без труду перемогла слабий Люксембург.

Півфінали 800 м.

В дальших олімпійських у бігу на 800 м. відбулись два півфінали. У першому півфіналі переміг Вудроф (Ам.) у часі 1:52,7 с., 2) Кухарський (Польща) 1:54,7 с., 3) Андерсон (Арг.). — У другому півфіналі перемігт: 1) Вільямсон (Ам.) 1:53,1 с., 2) Бекгаз (Ам.), 3) Едвардс (Ам.) — Третій півфінал: 1) Горнбостель (Ам.) 1:53,2 с., 2) Лянці (Іт.), 3) Мекнеб (Ан.).

Передбіги бігу 3.000 м. з перешкодами.

Біг відбувся на стадіоні; змагуни мусіли перебігати через плоти й рови (виповнені водою). У першому передбігу переміг Домперт (Нім.) 9:27,2 с., 2) Матіляйнен (Фін.), 3) Вікполье (Латвія), 4) Довзон (Ам.). — У другому: 1) Іногольо (Ф.) 9:34 с., 2) Малінг (Ам.), 3) Гейн (Н), 4) Голмкіст (Шв.).

Передбіги на 400 м. плітки.

У передбігах у бігу 400 м. через плітки перемогли: Кольч (Мад.) 63,7 с., Ноторок (Нім.) 54,7 с., Вайте (Филипіни) 53,4 с., Петерсон (Ам.) 54,4 с., Мандакас (Греція) 53,8 с., Гардін 53,4 с. — Із кожного передбігу два перших входить до півфіналу.

Фінал на 100 м. жінок.

У фіналі перемогла 1) Стіфенс (Ам.) 11,5 с., 2) Валесевіч (П.) 11,7 с., 3) Краус (Н.) 11,9 с., 4) Долінгер (Н), 5) Роджерс (Ам.), 6) Альбус (Н).

Мет диском жінок.

Перемогла мастець світа німка Мауермаєр 47.63 м., (олімп. рекорд), 2) Вайсзінз (П) 46.22 м. (рекорд Польщі), 3) Моленгавер (Н) 39.80 м., 4) Накамура (Ян.) 38.24 м., 5) Коіма (Ян.) 37.21 м., 6) Люндстрем (Шв.) 35.82 м.

Фінал 800 м.

По трьох передбігах — зійшлася в фіналі ожеванна „гальф-міллерів"; переміг 1) Вудроф (Ам.) 1:52,9 с., 2) Лянці (Іт.) 1:53.3 с., 3) Едвардс (Кан.) 1:53.6 с., 4) Кухарський (П) 1:53.8 с., 5) Горнбостель (Ам.) 1:54.6 с. 6) Вільямсон (Ам.).

Слід підкреслити несподіване друге місце італійця Лянці! Крок Вудрофа доходить до 3.15 м.!

Скок удовжінь.

Феномен світа мурин Овенс, у фіналовому скоці осягнув новий олімпійський рекорд 8.06 м., на 7 цм. кращий від власного світового рекорду. 2) Льонг (Нім.) 7.87 м 3) Таіма (Японія) 7.84 м.

Передбіги бігу 5.000 м.

У трьох передбігах у бігу 5.000 м. перемогли: І. передбіг: 1) Церагі (Іт.) 15:01 с. 2) Зіферт (Дан.). 3) Лаш (Ам.) 4) Сальмінен (Фін.). 5) Ріве (Ам.).

II. 1) Гекерт (Фін.) 15:10,2 с., 2) Кльоа (Ан.) 15:10,6 с., 3) Ноі (Польща), 4) Гельстрем (Шв.).

III. 1) Йонзон (Шв.) 14:54 с., 2) Муракоза (Ян.) 14:56.6 с., 3) Вард (Ам.).

Передбіг 200 м.

У передбігах у бігу 200 м. мурин Овенс (Ам.) осягнув 21,1 с. (олімп. рекорд). У міжбігах перемогли: Ван Банерен (Гол.) 21,7 с., Ор (Кан.) 21,2 с., Овенс 21,1 с., Робінсон (Ам.) 21,2. Крім них до півфіналів входять: Генні (Шанлц.), Паккард (А.), Теніссен (П. Афр.), Гумбер (Кан.), Фі, Грумбок, Озендарп і Некерман (Нім.).

Фінал 400 м. плітки.

У фіналі бігу 400 м. плітки перемігг: 1) Гардінг (Ам.) 52,4 с., 2) Льорінг (Кан.) 52,7 с., 3) Вайт (Филипіни) 52,8.

40.000 абісинських вояків іде вперед.

ЛЬОНДОН, 5. 8. ПАТ. Аг. Райтера повідомляє з Порт Саіду, що згідно з вірогідними вістками рас Імру, бувший командант абісинських військ на північно-західному фронті, зреорганізував свою армію і тепер із 40.000 вояків посувається вперед на захід від Адіс Абеби. Війська раса Імру заатакували та знищили кілька вигнаних італійських станиць.

Згідно з вістками із тих самих джерел, абісинські сили в околицях Горекс здобули багато зброї і муніції підчас наступів на Адіс Абебу. Наступи ті відбувалися під проводом дедасмача Аберра, сина раса Касси, який є тепер у Вортінгу.

АНГЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР У КАНЦ. ГІТЛЄРА.

ЛЬОНДОН, 5. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна, що державного підсекретаря у Форін Офіс Вансітарта прийняв нині канц. Гітлер. При розмові був присутний фон Рібентроп.

Також педагоги.

Вчора згадали ми коротко про комуністичне обличчя конгресу французького народнього учительства — нині приглянемося цій справді цікавій імпрезі дещо ближче.

Зїзд розпочався співом інтернаціоналу й оваціями для еспанського вчительства. Опісля ген. секретар союзу Дельма виголосив промову, в якій гостро **критикував уряд за його недостаточну енергію в боротьбі з правими елєментами.** Дельма виступив проти сенату як установи, що саботує програму „людового фронту". „Що сказав би — запитав він — сенат, колиб під його вікнами людовий фронт уладив демонстрацію пів міліона своїх членів?" Це викликало обурення не лише соціялістів, але й комуністів. „Людові маніфестації — пише „Юманіте" — повинні бути спрямовані проти фашистів, не проти республиканського сенату з радикальною більшістю.

В дискусії бесідники домагалися **розоружения Франції, навіть тоді, колиб ніяка інша держава не хотіла розоружитись.**

У вівторок делегат кольоніяльного вчительства домагався, щоби перевести ухвалу **протиставитись мобілізації без огляду на обставини.**

Делегат деп. Роні Форет заявив, серед бурі оплесків,: „Провідникам люд. фронту необхідно знати, що **не хочемо машерувати на війну навіть з червоними цвітами на крісах".**

В політичних кругах Франції хід конгресу викликав сильне пригнобления. Навіть соціялістична й комуністична преса висловлює з приводу становища франц. учителів своє негодування.

Годі глядіти з оптимізмом на майбутнє суспільности, у лоні якої панує таке наставлення. Щож тоді, коли згадаємо, що ці люди заражують своїм босяцьким анархізмом та трусливим пацифізмом, дорість французької нації, який входить у громадянське життя „дідично обтяжений" найбільш розкладовими елементами. Французькі патріоти не можуть без жаху згадувати Бісмаркових слів: „Війну з Францією 1871. р. виграв народній учитель".

Ширіть наш часопис!

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ У БЕРЛІНІ.

СОФІЯ, 5. 8. ПАТ. Болгарська телеграфічна агенція повідомляє: Король Борис перебуває інкогніто у Берліні з королевою, яка перейшла на одній з клінік легку операцію.

р. О. ПРИСТАЙ. 70

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

„Хто слухає одного дзвону, чує лише один голос, висловився славний белзійський католицький єпископ-патріот Мерсіє. А я подумав собі: хто списує свої спомини, нехай усе переживає, щоб мав що цікавого розповідати.

І я заявив мому товариству словами польської галицької шляхти, коли зверталася перед війною до найясніщого цісаря Франца Йосифа І.: „При тобі, пане, стоїмо і стояти будемо!"

Раз мати родила!...

За яких 20 хвилин явилася перед тим дімком громадка розвеселених людей, що були одягнені, як старокраєві коминярі або морські нурці. Виглядали, наче повороткі чортики, тільки без хвостів і ріжків. В кожного з них цюрком лилася вода і кожний був зачервонілий, як буряк. Своїм живим гумором вони нас добре настроїли. Ми ждали вже нетерпляче тієї хвилини, коли вирушимо туди, звідки вернулася з гомоном попередня партія прогульковців. Незадовго вийшли вони з гардероби у своєму звичайному одязі, а ми купили собі білєти вступу по одному колярові від особи. Втім розніеся гугнявий голос:

„За 30 хвилин під'є чергова партія під туш! Прошу йти до кают перебратися!"

Всі, що ждали, посунулись до будинку. Там розділив нас урядовець, зовсім як у евангелію, на два гурти, одних „одесную", а других „отщую"[1]), тобто чоловіків до чоловічих, а жінок до жіночих гардероб. Одяг дістали ми всі однаковий: полотняні штани з очкурами і плащі з каптуром на голову.

На даний знак урядовця пустилися ми босоніж в дорогу в напрямі до східців. Поперед нас ішов провідник. Дві перші секції східців, що вели вниз водопаду, не відзначалися нічим особлившим. Час до часу наносив на нас від водопаду легкий теплий вітер мряку розпиленої води. Але з кожним ступнем вниз зростала сила вітру і мряка робилася щораз густіша та дошкульніша. На долішній частині східців перемінився вітер у вихор, а з хмарин дрібної роси, чи там „капусняку", витворились великі хвилі повітряної води. Ці хвилі води напирали з вітром на нас, валили з ніг, били немилосердно в обличчя, що аж нам не ставало віддиху. Ми мусіли відвертатися від водопаду у протилежний бік і набирати повітря до легенів, щоб не подушитися. Це повторялося постійно по кожних двох-трьох кроках. Ми захлипувалися і душилися, як дитина, хора на кашлюк. З тяжкою бідою діпхались ми до останніх східців, що навіть не доходили до самого водопаду. Бо нема у світі такого майстра, що був би в силі побудувати якийсь доступ аж під саміську лявіну води, що спадала згори. Її сила така могутня, що не бачивши її, годі собі навіть щось подібного уявити. Рев водопаду тут пекольний.

Довго не можна було видержати у стіп ніягарського водопаду. Вихор нагально рвався на всі сторони й вода так щедро заливала нас, що треба було цупко держатися поручня обидвома руками. Іноді чоловік чіпився б його і зубами!... Тому хутко почали ми відступати звідсіля й верталися назад, якто кажуть, „поспішним поїздом".

Неприйтно прийняла нас у себе грізна своєю стихійною силою Ніягара. Проте ми часто ще навідувались до неї і приглядалися їй, але, розуміється, оподалік, не наближуючись більше безпосередно до стіп водопаду.

З того часу минуло багато років, а мені постійно ще причувається той гучний шум Ніягари. Та може це тільки так уявляється мені, а в ухах шумить вже від старости. Бувало-ж часто за моїх часів, що вішали коваля, хоч завинив був слюсар. Таке саме могло статися і тут, що я, замість приписати той шум на рахунок мого старого віку, пригадував собі невинну в цім ділі стару знайому Ніягару.

36. ПРОГУЛЬКА ДО КАНАДИ.

Три роки перебував я в Бофало на окраїнах, чи пак на „кресах" Злучених Держав П. А. в сусідстві другої, великої американської держави-домінії Канади. Тому й виринуло в мене бажання при першій лишій нагоді „скочити" в ті сторони, щоб побачити канадійські міста й села, та довідатися на місці, як там живуть наші переселенці. Тимбільше хотів я поїхати до Канади, бо мав в себе доньку Оксану, що як кожна молода й інтеліґентна людина, цікавилася світом і залюбки прогулькувала, щоб збирати враження, побільшувати своє знання і досвід.

Та в Канаді поблизу кордону не мав я знайомих, куди міг би заїхати й побути кілька днів. Отже мусів ждати, доки не матиму сприятливої нагоди, щоб дістатися туди. Незабаром таки дочекався її. В 1926. році приїхав з Відня до Америки доктор фільософії о. Дмитро Гулин, що був сотрудником при віденській українсько-католицькій церкві св. Варвари. Він був іще з Відня знайомий з моєю донькою Оксаною, що раніше там студіювала, та з о. Сарматюком, парохом у Торонто, що лежало по тому боці кордону, в канадійському стейті Онтаріо. Приїхавши до Америки, загостив о. д-р Д. Гулин до нас у Бофало. Ми сердечно витали цього гостя, як і кожного нового земляка, що в повоєнних часах щойно приїхав із Старого Краю, чи з Відня, та привіз із собою свіжий подих батьківської землі. Зокрема від інтеліґента можна було багато цікавого довідатися про пережиті часи світової війни й наших визвольних змагань та про політичні, економічні й освітні справи.

(Далі буде).

[1]) Праворуч і ліворуч.

Еспанські кораблі обстрілюють британські гидропляни.

ГІБРАЛЬТАР, 5. 8. ПАТ. Воєнні еспанські кораблі обстрілювали вчора два британські гидропляни, які летіли з Альжиру до Англії.

БОЇ.

ГІБРАЛЬТАР, 5. 8. ПАТ. З повстанчих джерел подають, що повстанці заняли м. Ронда, 80 км. від Альжесірасу. Втрати великі.

БАРСЕЛЬОНА, 5. 8. Авас. Як повідомляють з республиканських джерел, під Азанією республиканці здобули 4 повстанчі батерії.

МАДРИД, 5. 8. ПАТ. Кольона Мангада перемогла під Наваль Пераль повстанців, що втратили 80-ох убитих.

МАДРИД, 5. 8. ПАТ. Мадридський уряд повідомляє, що його війська заняли місцевости Сан Рафаель та Бертієнте на північ від Сієрра Гвадарама.

ПОВСТАНЧИЙ КОМУНІКАТ.

ПАРИЖ, 5. 8. ПАТ. Як подають з Бургос, тамошній повстанчий уряд оголосив новий комунікат про хід воєнних операцій, згадуючи про **кілька перемог повстанців. Він протестує проти бомбардування церкви Богоматері де Біляр в Сарагосі та неукріплених міст Гуеска і Пальма.** Слід очікувати повної перемоги. Рівночасно головна кватира повідомляє, що 2-ох сотників, 6-ох поручників та 200 цив. гвардистів, що здерті з Сіюдад Реаль, зголосилося до повстанчого команданта полк. Ескамеза.

Залицяння перевертня В. Заїкина до українців.

У 160-ому ч. „Українських Вістей" з д. 15. липня ц. р. помістив Вячеслав Заїкин „Оповістку" про те, що він перестав співпрацювати в російському журналі „Воскресеніе", будь то би через те, що в цьому органі Правління Львівського Православного **Брацтва появилася** стаття „Православні лемки на сторожі" з гострою протиукраїнською тенденцією. У 29-ому ч. „Русск-ого Голос-у" **з д. 2. ц. м. появилося** вияснення відповідального редактора „Воскресенія" А. І. Яськова, що причина відходу Заїкина з редакції була зовсім інша. При тому Яськов зазначує, що передтим Заїкин сам читав статтю „Православні лемки на сторожі" і перед ніким з членів редакційної колегії ні словечком не заїкнувся, що йому не подобалася стаття з гострою протиукраїнською тенденцією; навпаки статті пера Заїкина у „Воскресені-ю" та інших виданнях „були писані в далеко більше гострою протиукраїнською тенденцією".

Ми не переповідали цієї полеміки Заїкина з редакцією „Воскресенія", якщоб не факт, що тип, який давніше працював в українських католицьких часописах („Нова Зоря", „Дзвони"), згодом на сторінках варшавського „Слова" та львівських „Русского Голосу" і „Воскресенія" лив помиї на все, що українське і католицьке. Колиж побачив, що нема йому багато наживи серед галицьких москвофілів, „русскій" Заїкин перевернувся знов на українця й почав містити у варшавському „Слові" статті українською мовою, виступаючи вже не так проти українців, тільки проти унітів. Врешті забуваючи про свої протиукраїнські виступи зважився помістити в „Українських Вістях" „Оповістку", в якій приписує редакції „Воскресенія" те, що він властиво сам робив. Відай Заїкин думає, що цією „Оповісткою" ще раз набере українців і йому знов дадуть хліб, як свого **часу, на те, щоб** він, наситившись, перейшов знов до *їхніх ворогів плювати на них.*

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Затверджені владою **КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдоли та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухонки. 2445 3—15

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на перехованння літом. 10—?

— Живець Черче, вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 7—10

— На уфундування вітражу в Успенській церкві з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили у захристії п. Кульчицька зол. 5.— і п. Коцюбинська 5 ам. долярів.

— Організація столярських шкіл. Міністерство Освіти оголосило статут державної столярської школи (Урядовий Дневник Міністерства Освіти з 27. липня 1936, ч. 5), завданням якої підготовляти фахово до виконування робіт з ділянки столярства. Наука тревае три роки. До першої кляси приймають фізично розвинених хлопців, які кінчать 14 років і не переступили ще 17 років та предложать свідоцтво скінчення IV. кл. народньої школи, або інше свідоцтво, яке шкільна влада признасть за рівноважне. Якщо ученик зле вчиться, мусить повторяти клясу. Такого ученика може педагогічна рада усунути взагалі зі школи. Одну клясу можна повторяти лише один рік. Після скінчення трилітньої школи абсольвенти можуть здавати іспит на челядника.

— Поширення личаківського цвинтаря. На засіданні міської ради Львова рішили докупити 16.800 м. кв. поля в ціли поширення личаківського цвинтаря.

— Відкрили у Львові стару башту. При будові каналів на Марійській площі натрапили робітники в глибині 4 м. на оборонну башту. Відкриття не було випадкове. Будівельний уряд Львова має старий план міста, нашкіцований на новім і на підставі цього плану орієнтується, де можна попасти на слід старих памяток Львова. Будівельні підприємці зобовязалися кожночасно повідомити будівельний уряд про своє відкриття. Так теж було перед кількома днями. Інж. Долинський ствердив, що е це стара пятикутна башта з XVIII ст., що була при низькім мурі. Стояла вона над самою Полтвою, ціла побудована з тесаного каміння. Положення башти виказує як сильно піднісся терен міста в тім місці.

— Гайне-Медіна і червінка. В Польщі зенотували кілька випадків дитячої недути т. зв. гайне-медіна. В одним тижні зголошено аж 12 випадків цієї недуги в центральній Польщі і східних воєвідствах. Також поширилась червінка.

— Зміни в поштових агенціях. У поштових агенціях Яківці коло Тернополя й Трибухівці, повіт Бучач, завели телефонічну й телеграфічну службу в обмежених денних годинах.

— Краєва хроніка. В Голино п. Калуш Францішок Гаврович убив ножем Івана Мельника. Гаврович тяжко ранений. — В Делятині прийшло до особистих порахунків між Едмундом Томасіком і Леоном Вирвою. Томасік порізав Вирву ножем. — На дорозі Майдан—Битків напав Василь Левицький із пятьома товаришами на Людвика Жепку і розбили йому камінням череп. Жепка вмер у шпиталі.

— Врятував дві дівчинки. Олександер Ганкевич, ученик 4-ої гімн. кляси в Чорткові, купався в Серет. Нараз завважив, що 13-літня Клара Мендель і її сестра Етті, літ 10, топляться. Не надумуючись довго, Ганкевич скочив до води і витягнув обі дівчинки на беріг. Припадкові приглядалося багато людей з берега, але ніхто не прийшов дівчатам з поміччю. Витягнувши дівчат з води, Ганкевич привернув їм штучним відихацням свідомість.

— Жертва купелі. В Лімниці на терені громади Мединя пов. Станиславів утонув підчас купелі 52-літній Юрій Сігмонт, власник дібр Павликівка. — Підчас купелі в Черемоші біля Гринявп пов. Косів утонув Іван Бойчук, попавши в глибінь, з якої не міг видобутися.

— Трійливі мухи появилися в околицях Варшави. Муха вкусила 23-літнього робітника Ігнага Камінського. Його знайшли в стайні непритомного. Ствердили, що рано вкусила його в часі праці муха в лице, яке зараз йому запухло. Зараз візвали лікаря Камінський стратив притомність. Лікар ствердив закаження і велів відвезти покусаного негайно до шпиталю. На жаль поміч прийшла запізно й Камінський вмер не відзискавши памяти. Новим родом трійливої мухи зацікавились лікарі. Виявилося, що в тій місцевости було вже більше таких випадків.

— Відень вимирає. Старинне і славне місто Відень вимирає. *Не відразу, але постепенно.* Вимирання починається від зменшення числа народин. В 1909. р. було 32.498 випадків смерти, а 41.590 народин. У 1935. р. померло 24.235 людей, а народилося лише 10.000 дітей. Перед війною пересічно 20.000 пар річно заключувало подружа. В часі війни це число змаліло, але по війні, в 1920. заключено 31.164 подруж. Це число постійно падало, аж в 1935. р. лише 13.418 пар заключило подружя. Це сталося внаслідок протирелігійної агітації соціялістів; в 1927 р. виступило 28.837 осіб з Католицької Церкви. Тепер іде агітація в протилежному напрямі, але треба літ праці, щоб направити те, що знищили соціялісти. Впродовж трьох літ 50.000 відступників перейшло назад до католицької Церкви.

— Арештували високого американського старшину за шпигунство. У Вашингтоні арештували колишнього поручника-командита американської фльоти, Джана С. Фарнсворта. Йому закидають, що він продав японському урядові тайні документи американської фльоти. Американська тайна поліція слідкувала за роботою Фарнсворта місяцями, поки його арештували. Він їздив до чужих країв, а тайна поліція мусіла за ним там їздити. Його усунули зі служби перед роками і тому мав час на поїздки. Перед 10 днями забудили в Льос Анджельос Гаррі Тамсона за шпигунство, але досі не стверджено, чи Фарнсворт стояв у якім звязку із діяльністю Тамсона.

—Свині люблять музику. В університеті Корнел у стейті Ню Йорк замкнули в кімнаті свині і дали їм фонограф із граючими плитами. Під ритм музики машерували свині довкола стола, викручуючи своїми хвостами. Так було, коли свиням грали Бранденбург Концерто ч. 3. Але, як їм заграли композицію „Музика грає кругом", вони закрутили свої хвости і вивтікали із кімнати.

— Хотять висушити море. Італійські інжинїри пропонують обнизити рівень Середземного Моря на 200 метрів, але треба замкнути Гібральтар і Дарданелі, будуючи відповідні греблі. Праця тревала би 10 літ і мала коштувати 125 міліярдів франків. Якби цей плян виконати, то Европа скористала би 80 тисяч квадратових кільометрів урожайної землі. Покищо зачисляють його тільки до фантазій.

— Конґрес преісториків почався в Осльо. Бере в ньому участь 500 учених із 40 різних країв.

— 130 літ має Салїм аль Ґандані з Ґаджіру біля Асуану. Він їде щодня вранці зі своїм ослом до віддаленого 3 км. містечка Ідфу, на торг, має 60 дітей живих, померших не памятає. Ціла його родина з внуками, правнуками і праправнуками числить більше, як 400 осіб.

— Боротьба за материнство. В Торонто (Канада) мають цими днями вирішити, кому припаде премія за материнство. Адвокат Вайнс-Міллер записав суму 500.000 долярів тій матері, котра за десять літ після його смерти приведе найбільше дітей. Міллер умер 31. жовтня 1926 р., отже 10 літ минає аж 31. жовтня ц. р., значить ще не одна кандидатка може зявитися. Покищо перше місце займає міс Кенні, що зі своїх 16-ти дітей 12 уродила в згаданім десятиліттї. На жаль вона не може виказатись метриками уродження своїх дітей. На другім місці е якась пані Тімлек, що може почванитися 11 діточками за 10 літ. Вона теж не має всіх метрик, але обіцює на час постаратися про докази, що заступатимуть метрики. Інша жінка має тільки девятеро дітей і всі правно зареєстровані. Вона надіється в найближчім часі близнят, що скріпилоб її шанси.

— Судова розправа у Ватикані. Утрете переводили у Ватикані судову розправу. Судили італійця Еція Моріджа за те, що вкрав із ватиканської бібліотеки книжки. У Ватикані е окрема тюрма з трьома ясними, просторими кімнатами. До одної кімнати замкнули Моріджа. Під цю пору він е одиноким вязнем у ватиканській вязниці. Під дверима стоять два папські жандарми в капелюхах із когутячими перами. На розправі зібралося багато цікавих. Суддями були три поважні ватиканські громадяни. Коронний свідок обвинувачення якась жінка заявила, що Морідж не е зовсім студентом, бо вкрав власним безвартісні книжки, коли в бібліотеці стоять рядком самі цінні унікати, що на них полакомився б кожний бібліофіл.

— 7-літній хлопчина палієм. В Александрові згорів дім Марії Яхимчевої. Слідство устійнило, що вогонь підложив малий 7-літний хлопчина Ришард Зачек, син льокаторки в сусіднього дому. Хлопчина хоріе на т. зв. піроманію і підпалив дім тому, що хотів приглянутися пожарові. Його віддали до дому поправи.

— Рікні вістки. Під Девуновом завалився міст, яким переїздив поїзд, причому кілька вагонів упало в ріку. 20 осіб тяжко потовклося. — Великі зливи і повінь знищили місто Мегабад у Курдистані. Завалилося 500 домів, погибло багато людей. — У складі динаміту при будові дороги між Шешуаном і Гунаном склалося експльозія, що вбила сто кількалесять людей.

З кіна.

КІНО АПОЛЬО: „КНЯЗЬ ВОРОНЦОВ".

В головних ролях Бригіда Гельм, Гансі Кнотек, Віллі Біргер і Фріц Адемар. Фільма — яких багато на теми переживань російської аристократії на еміграції. Всі вони нудні, засолоджені нудким коханням і плітоньками інтригами. Фільма „Князь Воронцов" дещо відбігає від шаблонових „російських" фільм і це є теж її плюс. Багато сентименту, доволі добра гра акторів і зручно скомпонована акція роблять із цієї фільми зрівняну розривку в серпневій канікулі. **р. с.**

КІНО „АТЛЯНТІК": „СОНАТА".

Історія великого підприємця та багатія, очевидячки американського, що перейшовши поза 50 років, нараз закохався у молодій, інтелігентній, талановитій жінці. Ця жінка подобається йому головно тому, що нагадує йому власну жінку, як була ще молода. На перепоні до щастя мільонера стоїть факт, що має він молодого суперника — композитора. Він є той, що зєднав собі серце своєї ровесниці, дарма, що вона незвичайно прив'язана до чесного та доброго свого „старшого опікуна". Як скінчиться боротьба? Чи чоловік у небезпечному віці розведеться із своєю жінкою та оженився з молодою? — ось і вся завязка цієї сальонової пересічної фільми. Головну ролю грає Елісса Лянді; її партнер Шільдкраут не робить враження красуня. Дуже добрий характеристичний актор Франк Морган не підходить до ролі зрівноваженого, поважного джентельмена.

Присилайте передплату!

ДИВОГЛЯДИ.

МІЛІОНЕРСЬКА ЗАБАГАНКА.

В одним із льондонських готелів умер недавно мільонер Генрі Вельком, що полишив величезне майно. Мільонер мав свою прегарну віллю, однак він у ній не мешкав, тільки приходив туди щодня вранці, відбирав газети й листи і вертався до готелю. Господарями віллі були сами коти, що без перешкод лазили по двацяти кімнатах і балевій салі. Всі меблі покриті були покрівцями з брунатного пакункового паперу. На кожнім меблі видніла печатка Велькома. Кожну нову річ, що її привозили до віллі обгортали зараз папером і причіпали табличку з написом, що ця річ собою уявляє і де вона повинна стояти. Кількох слуг, що жили в цім домі не мали іншої роботи, як доглядати й кормити котів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

6. VIII. Ворохта.

Великий Театр:

Нечинний.

Театр Ріжнородностей:

Четвер, 6. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч подібна".

кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.

АТЛЯНТІК: „Соната".

ВАНДА: 1) „Гануся", 2) „Погоня за тінню".

ГРАЖІНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".

КАСІНО: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар.

КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чаю" з Анною-Мей-Вонг".

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвилину щастя".

МЕТРО: Леди вчора" і „Людина, що продала годову".

МРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додек на фронті".

МУЗА: „Любовні канікули" і „Все для перемоги".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Аршильовай", „Руки на столі".

ПАН: „Кохаю всі жінки" з Келурою.

РАЙ: „Анок".

СВІТ: „Наскок на Конго".

СТИЛЯВЕ: „Без назвища", ревія „Олімпіада весельчаків".

ТОН: „Шанггай" і „Жінка двох чоловіків".

УТІХА: „Кабінет воскових фігур" і ревія.

ХІМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Египти".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 6. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.05, 13.30, 21.40 Концерт, 17.15 Солісти, вальт, форт., 20.05 піснями романтики (концерт із задунайського ресторану), **Кошиці** (259,1) 18.00 Сніп. рециталь Підгаєцького, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 19.10 Концерт військ. орк., 19.50 Сюїта на нар. теми Баха, 12.15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 17.00 „Ль'он в бон фортін" комедія Барона. **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. музики, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00 Концерт дутої орк., 10.00 Легка музика. 11.00 Солісти, сопр., баритон, віольонч., форт.. 13.00 Весела музика, 19.00 Камер. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Солісти, 14.00 музика, 20.10 Бах-Бетовен-Брамс, **Будапешт** (549,5) 13.30 Форт. рециталь, 19.10 Сальон. музика, 20.30 Цілий концерт, 21.25 Циг. музика, **Мілянo** (365,8) 11.30 Розр. музика, 17.15 Вок. концерт, мецосопр., баритон, 20.40 „Адіо джоконеца" комедія Камасія і Оксілія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 19.45 Легка музика, 20.45 Три комедії Гольдоніа.

П'ятниця, 7. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.30, 22.20 Концерт, 15.20 Тріо на форт., скр., віол. Бетовена, 17.50 Солісти, скр., форт., 20.00 Комедія, **Прага** (470,2) 16.10, 17.15, 20.45 Концерт, **Париж** (1648) 11.50, 13.00 Симф. музика, 20.45 „Імась флеґнст" ком. оп. Гана, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 13.15, 17.00 Сп. реціталь, 22.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00 Розр. музика, 13.00 Солісти, форт., баритон., 17.35 „Крайзляріяна" на форт. Шуманна, 19.00 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Солісти, баритон., форт., скр., гітара, 14.00, 15.00 Музика, 21.00 Танці всього світа, **Будапешт** (549,5) 13.30, 21.25 Циг. музика, 18.30 Форт. реціталь, 20.30 Скрипка, **Мілянo** (365,8) 11.30 Легка музика, 13.10 Популярна музика, 20.40 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Джіоллете" оп. Легара.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 6. серпня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Концерт орк., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.400 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудень: Румунська рапсодія, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Сальон. музика, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Серед дітей, що проводять вакації в місті, 16.00 Гранів-Штедтен: Попурі з оп. „Орлов", гр. пл., 16.10 Трансм. з XI. Олімпіяди, 16.30 Легка музика з гр. пл., 17.00 Пісні в вик. міш. хору, 17.15 Військові марші, 17.50 Вакації п. Миколайчика, фейл. виголосить Жигм. Новаковський, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Легіонова ідея у Сх. Галичині, 18.15 Сібеліюс: Лебідь із Туонелю, гр. пл., 18.25 Легіонова поезія, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „6. серпня 1914", відчит, спів, 20.05 Німецькі романтики: Трансм. із пальоб „Моцартеум" симф. орх; у перерві ок. год. 20.45 Вечірній денник, 21.40 Віртуози флету, гр. пл., 22.00 Вістки з XI. Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Польські танки Жигм. Носковського, форт. на 4 руки.

П'ятниця, 7. серпня 1936.

12.03 Туристичний інформатор, 12.05 Життя товариств. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Танок в опері, гр. пл., 14.30 Щось на десер, гр. пл., 15.30 Спортові вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Концерт солістів, форт., скр., 16.45 Варшавські акад. школи, 17.00 Концерт камер. орк., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Нема краю над Подніпрям, відчит Карпа Курилюка, 18.10 Музика з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.45 Актуальна гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Фр. Ліст — борець ром. ідеалів, словно-муз. монтаж. 20.20 Із Голготи легіонів, Андр. Струга, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Розр. концерт камер. орк. і солістів, 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно,— продажа: Бельги бельг. 89.73—89.30, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Дол. канад. 5.30.50 — 5.27.50, Фльорени голянд. 361.42 — 359.70, Франки фр. 35.05 — 34.92, Франки шв. 173.64 — 172.80, Фунти англ. 26.73 — 26.57, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.29, 118.45, Корони норв. 134.23—133.25, Кор. шв. 137.73—136.75, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.78—11.60, Марки нім. 143 — 139, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, 2. ем. 62, 5 конв. 44.75, 6 дол. 60, 4 прем. дол. 47.75—48.50, 7 стаб. 46.50—47.50.

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 46, 4 і пів прц. Гіпот. 40.50, 4 прц. Гіпот. 38, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 37.50, 4 і пів прц ВГК. 61.50, 4 прц. ВГК. 61.50, 4 і пів прц. Кол. 49, 4 прц. Кол. 44.

Долярівка 47—48; Прем. 1. ем. 62—62.50, Прем. 2. ем. 61—62.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 5. серпня ц. р. кооперативам платив залізницю Львів:

1 кг. масла десерового блок. і без опакування	2.35	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII	0.14	„
1 п. яєць	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що з дня 6. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.00	„
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.95	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викуп Українського Городу „Сокола-Батька" зложив через Адм. „Діло" проф. Денис Коренець зол. 5.— і кличе на довільну квоту пп. Володимира Устиновича з Головецького, д-ра Володимира Загайкевича з Перемишля, Максима Дубівця зі Стрия, д-ра Юліяна Коренця і Олександра Цісаровського зі Львова.

Ще один табір! Комісія виховних Осель і Захорівок при українськім Краєвім Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові уладжує 10-денний **табір для працівників у Гуртках** Дорослу. Табір відбудеться в часі від 25. серпня до 5. вересня 1936 р. у Старяві к. Хирова. Оплата за табір виносить зол. 12. Стація залізнична у місці. У таборі обовязує туристичний стрій. З собою треба взяти коц і простирало. Число місць огранічене. Зголошення слати на адресу: „Шлях Молоді" Львів, вул. Сикстуська ч. 46 до дня 15. серпня ц. р. До зголошення залучити посвідку дотеперішньої праці у Дорості і опінію котроїнебудь української культурно-освітньої установи.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ ІНСТРУКТОРА сонісного і терпеливого для сина з норм. шкіл. Письменні згодошення з поданням умовин слати: о. Гр. Хрущ, Новосілки Гостинні, р. Rudki. 2465

КУПНО - ПРОДАЖА

СКЛЕП КОРІННО-ОВОЧЕВИЙ у дуже добрім положенню до видержавлення. Відомість: Львів, Тарнавського 46. 2470

НА ПРОДАЖ мурований дім, електрика, 2 морги городу у гарнім положенню на дульці біля Лугового Городу. Відомість у канцелярії адвоката Жезневського, Львів, Сикстуська 14. 2467

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю перекладні і полагоджую кореспонденцію. Позамісцевим листовно. **Низькі ціни. Голуфка 4., I. пов., м. 3.** 2403, 7—10

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бальські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2455 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

Знижені ціни.

2330 11-12



Спеціяліст корсетів

ГЕРМАН ПІСЕН

повідомлює, що на час реконструкції дому при вул. Ягайлонській 4

переніс свій льокаль до

ПАСАЖУ МІКОЛЯША

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4.50 зол., з почт. перес. 5.— зол. Окрема частина по 1.50 зол.

ПРИМАР

Д-р А. ЛЮФТМАН

окуліст

ЛЬВІВ, КРАШЕВСЬКОГО 9.

Тел. 226-36.

ВЕРНУВ.

2468 1—9

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого **патент пудру „CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 57-75

ПРЕДСТАВНИКА

виключної продажі

ФАБРИКИ ОПОН І ҐУМ

до самоходів і роверів на Воєв. Львівське, Тернопільське і Станиславівське

ШУКАЄМО.

Оферти під „Повна гарантія" до бюра денників „Нова Реклама" Львів, Шайнохи 3.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". Друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 176 (14.425). Львів, пятниця 7. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарня: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці почали офензиву.

ГІБРАЛЬТАР, 6. 8. Райтер. **Вчора почалася повстанча офензива.** Ботисячний відділ вирушив тягаровим самоходом зі Севілі в напрямі Бедахоз. Друга кольона посувається на північ, відбиваючи республиканцям ряд місцевостей. **Акція з метою заняти долину Гвадальквівіру робить поступи.**

ПОЖЕЖА РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ?

ЛІССАБОНА, 6. 8. ПАТ. Залоги кораблів, що тут причалили, бачили вогонь і дим у базі есп. республиканської фльоти в Картагені та чули відділя відгуки сильних вибухів.

УРЯД ХВАЛИТЬСЯ ПЕРЕМОГАМИ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 8. ПАТ. Командант республиканського летунства повідомляє, що урядові війська посунулися 15 км. в напрямі Сарагосси, а під Гуеска розбили 2-тисячний повстанчий відділ.

МАДРИД, 6. 8. ПАТ. Комунікат мініства внутрішніх справ стверджує успіхи республиканців на всіх фронтах.

ПОВСТАНЧИЙ ТАКОЖ.

ПАРИЖ, 6. 8. ПАТ. Головне кватира повстанців з Бургос оголосила комунікат, повідомляючи, що повст. кольона заняла м. Альколеа дель Ліїнар на шляху з Мадриду до Сарагосси. Повстанці облягають від пятниці м. Тольозу.

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ ЗДЕЗАВУОВАНИЙ.

ПАРИЖ, 6. 8. ПАТ. Мадридський уряд хвалився в комунікаті, що війська Галісії розбиті. Тепер губернатор цієї провінції заперечує це, стверджуючи, що її війська злучилися з націоналістами партіями до боротьби за визволення країни, загроженої большевизмом

ЕСПАНСЬКІ ІНФОРМАЦІЇ.

ПАРИЖ, 6. 8. Авас. Сумні еспанські події мають у собі дещо гумору. Ось Авасів представник звіджував відтинок фронту на Сіерра Гадарама б. Сан Рафаель, де тоді йшов великий бій. Один республиканський старшина заявив, що бій ще не покінчений, але повстанці вже переможені. З трудом дістався відважний кореспондент на другий бік, де повстанчий командант відтинку ген. Понте запевнив його, що перемога по стороні повстанців. Кореспондент сам уважно розглянув позиції і дійшов до переконання, що у положенні нема ніякої зміни.

Шрапнелі над Ґібральтаром.

ГІБРАЛЬТАР, 6. 8. ПАТ. Республиканський контрторпедовець приплив з Малаги, щоб забезпечувати два кораблі, якими 2.000 повстанців перевезено прозив. Повстанчі літаки прогнали контрторпедовець до Естампа, повстанці причалили до Альжесірасу. Підчас бою великий набій з контрторпедовця упав на перегоновий майдан у Ґібральтарі, 200 метрів від табору британських утікачів, 500 м. від касарень шотляндського куріння. Жертв у людях не було.

Масові димісії дипльоматів.

БУКАРЕШТ, 6. 8. ПАТ. Тутешній есп. посол зложив димісію в імені цілого посольства.

ЖЕНЕВА, 6. 8. Авас. Тутешній есп. генер. консуль і делегат Еспанії подався до димісії; певбавом так само поступить шарже д' афер і секретар посольства з Берна

ПРИЧИНА.

ВІДЕНЬ, 6. 8. ПАТ. На запит еспанського уряду перший секретар посольства у Відні та торговельний аташе на Австрію, Мадяршину і Чехословаччину дон Роман Оявун відповів, що виповідає послух тому, **що не годиться з політикою теперішнього мадридського уряду, який щораз то більше переходить під впливи і володіння комуністичних та революційних елементів, що є ворогами релігії, батьківщини та свободи.** В цих умовинах він воліє утратити становище ніж увійти в конфлікт зі своєю совістю. **Він солідаризується з повстанчим рухом і відається до диспозиції уряду з Бургос.**

Хто фінансує республиканців?

МОСКВА, 6. 8. Авас. На поміч еспанському урядові субскрибовано тут 12,150.000 рублів. Їх замінять на франц. франки та перешлють на адресу премієра Хіраля

А ХТО ПОВСТАНЦІВ?

СЕВІЛЛЯ, 6. 8. ПАТ. Посинокі підприємства дарували повстанчому командуванню 350 тисяч пезетів на закупно літаків закордоном.

Релігійність повстанців.

ПАМПЕЛЮНА, 6. 8. Авас. Більшість повстанців, карлістів і фашистів, носить поверх одягу медалики Богоматері або святих, підкреслюючи цим способом релігійний характер війни. Всі повстанці настроєні дуже оптимістично. Їхні сили на півночі обчислюють на яких 100.000, з того 30.000 в Наварі. Вони не починають офензиви лише тому, що хотять виступити рівночасно з південною групою

ЦЕРКВИ ГОРЯТЬ.

ПАРИЖ, 6. 8. ПАТ. Комуністи заволоділи містом Гіхер і підпалили там церкву, монастир Капуцинів та урядову палату.

ПІДСУМКИ ЖЕРТВ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 8. ПАТ. Урядово подають: В боях на вулицях Барсельони згинуло разом 511 осіб. Не вдалося устійнити ідентичности 193 осіб.

Програма нового грецького уряду.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ГРЕЦІЇ?

АТЕНИ, 6. 8. Стефані. Новий віцепремієр Завізіянос заявив представникові часопису „Гестія", що новий уряд негайно візьметься до реформи адміністрацій, щоб усунути з неї партійного духа, а також дбатиме про поліпшення умовин життя службовників та про господарську відбудову краю

БІЛГОРОД, 6. 8. ПАТ. Телефонічна сполука з Грецією перервана, кордон замкнений, тому подробиці про положення невідомі. Правдоподібно до воєнного стану і розвязання парляменту довів Метаксас, що відлавна змагає до диктатури; його противники намагалися до цього не допустити через ґенер. страйк

Італійці про положення в Абісинії.

РИМ, 5. 8. Стефані заперечує вістку, немовби рас Імру сформував 60-тисячну армію, з чого 40.000 машерує на Дессіе. Також чутки, немовби абісинці напали на Аділ Абебу та взяли багату добичу, неправдивні. В Абісинії нема ніякої акції, хіба нерегулярні ватаги граблять, але італійці з ними розправляться, як лише покінчиться тошева пора

Нова книжка. Бібліотека „Д ла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

За поправу долі учителів-заточенців.

Львів, 6. серпня 1936.

Поза границями Сх. Галичини працює під нинішню пору кілька соток українського учительства, яке можна поділити на дві нерівні групи. Перша з них це велика скількість тих учителів і учительок, які через брак варстатів праці на своїй землі або відмовну відповідь шкільної влади були приневолені шукати хліба між чужими. І нині немає мабуть повіту в цілій Польщі, де не булоб таких, вібито добровільних, але напевно неприхильною долею загнаних працівників, які шукаючи праці на чужині, хотіли відтяжити будженти своїх родин, стати самостійними і не марнувати своєї молодости без праці, а знання, набуте в школі, використати в практичному житті.

Незавидна нераз доля тих молодих людей, що серед чужого оточення мусять переживати дуже гіркі хвилини, доки не загартують своїх нервів і грохи освоються з новим життям. Кожний з них думав про скорий поворот на рідну землю, але звичайно ті бажання залишались тільки у світі мрій, бо майже всі вони живуть дальше на чужині. Деяке вдоволення дає їм може матеріяльна сторона, бо всеж вони забезпечені, всеж журба про кусень хліба, про дах над головою у них відпадає. Всі вони працюють совісно і нераз знаходять у влади признання, а навіть похвали. Деякі серед чужого моря вибились у своїй педагогічній праці і заняли досить відповідальні становища. Тільки деякі з них, приневолені різними причинами, залишили орацю, вернулись до свого краю і тут шукали для себе чи то в приватному шкільництві, чи в інших варстатах праці. Незагал всі вони люди молоді, причому мало серед них женатих чи замужніх, що тепер є часте явище, хоч на чужині причиняються не до того й спеціяльні обставини.

Якеж відношення тих кількасот інтелігентних людей до своєї батьківщини, до свого народу і до тих всіх вартостей, що складаються на поняття „нація"? Є між ними люди для свого народу втрачені, люди, які на чужині через різні обставини проміняли свою віру і народність. Належать сюди переважно такі, що поженились або повиходили заміж за не своїх. Їхні звязки з рідним краєм, зі своїм народом, а навіть з рідною майже ніякі. Попри них більше є таких, що не зірвали зі своєю народністю ані вірою, але досить слабо реагують на прояви українського національного життя. Вони зайлітматизувались, обходяться без української книжки, газети, духово чуються на чужині досить добре, а побут серед своїх не має для них ніякої привабливости.

Інші знову заточенці знають, хто вони і залежно від характеру явно та сміло або менше відважно признаються до свого народу, дорожать його теперішнім і майбутнім. Одні з них читають свою пресу, свої книжки, належать до своїх професійних, освітніх, культурних товариств. Другі через різні обставини стримуються від зверхнього виявлювання своїх почувань, але безперечно їх серця і душі належать до нас. Всіх їх лучить однаково велика туга за рідним краєм і всі вони у своїх серцях леліють мрію, коли зможуть вернутись на все до своїх.

Але є ще інша група заточенців, чисельно менша, бо нараховує всього кілька десятків душ

Є це учителі і учительки, яких „для добра школи" в ріжних часах і серед ріжних обставин відірвано від рідного краю і кинено в корінно польські сторони. Є це люди старші, які вераз зо кільканадцять а то й більше літ працювали в рідному краю, зжились зі своїм народом. Люди з малими приятками звичаї, а родинними обовязками. Тому вирвання їх від дотеперішніх вогнищ праці, знищення родини мусіло відбитись тяжко на їх духовому і матеріяльному стані. Старші люди живуть все іншим життям: дім, більша родина, діти в школі й інші обовязки не дозволяють подячитись з місця на місце. Кільо то сліз вераз пролили мами діти і важурені дружини, коли їх батька і мужа нагло і несподівано покликано на нове службове місце по сотки кільометрів від дітей і родини! Бідний муж і батько їхав в невідоме в великою журою, що буде з його дітьми та родиною. Зі собою забрати не міг, а лишити не було де. Так само було, якщо обоє працювали: одно їхало з жалем, друге оставалось з чорною розпукою. Все те відбивається фатально на душі перенесеного. Але в виводки, що обох, чоловіка і жінку перенесено і то в інші сторони та що вкупі ніяким заходам не можуть навіть на чужині получитись. Багато духових сил зідає туга за рідними сторонами, а явними з вихованими поколіннями і з тим всім, що їх повязь на рідній землі лучило, не дають здатись з новими обставинами. Думка про поворот у рідні сторони не покидає їх ніколи. Через змінені обставини праці вони не можуть вповні використати свого довголітнього практичною набутою знання, а через погіршення матеріяльного стану не мають змоги доповнювати своєї освіти, а то викликує у них бездужість, притуплює розмах у праці.

Взагалі матеріяльне сторона заточення виглядає нужденно. Як сказано, дуже часто вони мусять вести два доми, і то нижче рівня, мусять посилати своїх дітей до шкіл в давніх осідках праці, поїхати бодай два рази до року в рідні околиці, а через все те і так скромне життя заточенців погіршується і зближується до дуже міверного животіння. Учитель заточенець, який лишив свою дружину з кількома діточками в більшому місті Галичини задля школи дітей, не може позволити собі навіть на такий люксус, як відвідати два до три рази до року свою родину, хоч сам живе гірше ніж скромно. Через те на великий жаль заточенців мусять нераз перерватись звязки з рідними товаришами й установами, мусять відмовити собі того конечного корму душі, яким є на чужині рідна книжка і газета.

Нині, коли стільки мови про якусь нормалізацію відносин і коли навіть вязниці для богато вязнів отворились, наше громадянство повинно постановитись над долею учителів-заточенців, а обовязком нашої Парляментарної Репрезентації є заняпись тією справою і заяснувати її відповідним чинником. Справу можна без ніяких коштів, без порушення нормальної праці хочби тільки шляхом заміни, вирішити позитивно, тимбільше, що майже всі перенесені були „для добра школи", без дисциплінарного слідства, на підкладі хвилевих політичних подій, передовсім на підставі доносів, плевет і особистих порахунків.

Сорок учителів насильно відірваних від рідного ґрунту, від праці серед рідного народу й від власних родин, є одною з найболючіших, які мусять бути полагоджені.

—o—



Дві французькі революції: 1848 і 1936.

У „Журналь де Женев" появилась знаменита стаття Рене Люпена, яку ощим передаємо майже у цілости. — Ред.

Деякі публіцисти добачуються схожости між французькою революцією 1848. р. та подіями після упадку Лявлевого уряду. Вони підмічують такі аналогії як: попередний спадок цін, розвиток машинізму, надпродукцію, фінансові та політичні скандали, корупцію, більш або менш щире обурення інтелігенції.

Є ще й інші схожости. Весною 1848. р. у Франції упали ренти — і за наших днів бачимо тим біржеву знижку; тодішній уряд намагався ліквідувати безробіття т. зв. „національними верстатами" — нині великими публичними роботами; 1848. р. повстало міністерство „поступу і праці" — 1936. р. „розрядок і відпочинку". Як тоді так і тепер замаяв у Франції червоний прапор, як тоді так і тепер робітники видвигають домагання економічного й політичного характеру, яких сами не розуміють. Всі революції тим подібні до себе, що у них одиниці свідомі своєї цілі ведуть за собою засліплені та залуркані мілїони, бо навіть інтелігентніші одиниці тратять у юрбі особисту здібність до рефлексій та здоровий погляд.

Та не менш цікаво і не менш хосенно буде розглянути різниці між обома революціями, вишукати те, що 1936. рік приніс нового.

Перше: революція з 1936. року — а цього вислову можемо ужити без перебільшення, коли візьмемо під увагу, які великі потрясення трапились у Франції від травня до липня ц. р. — перейшла дотепер майже без проливу крови, якої стільки пролилося в лютому та червні 1848. р.

Друга і це важніша проблема: це закордонне походження нової французької революції. Коли революція 1848. р. була часто французькою, винішня становить предмет імпорту, проти якого думали охоронитися інші держави — байдуже чи республіканські, чи монархістичні — куди більше дотінені господарською скрутою та безробіттям. Під оглядом сучасних французьких подій пеший терор завісла над всесвітом мировим, вона несе всю працю та всі передбачування дипльомації. Організація миру переволиться на площині національних симпатій і антипатій. Колиж мир і війна залежатимуть від внутрішніх перемін — завтра суспільних, позавтра релігійних, зміжнародне життя стане надто плинке, щоб його можна було охопити і дипльоматія в таких умовинах так само не може охоронити світ від війни, як громовідвід від пожеж.

Третє: не рідкий підхід до праці. Перед 90-ма роками Луїзик Блянк від свій рух під гаслом: право до праці. Сьогодні комуністичні лідери роблять все можливе, щоб спинити працю, скасувати її — уряд намагається відібрати запевнити свободу і безпеку людям, що хотять працювати. Значить, замість „права до праці", маємо нині „право скасувати право". Скасувати приватну власність — це одна з основних точок комуністичної програми, скасувати працю — це щось нового. Коли візьмемо під увагу, що й „республіканці" (а комуністи відмежовуються від них рідко!) обстоюють „ідею" скасування праці, що підчас добровільних страйків впасигнується 20 міліярдів на поміри у стратосфері, побачимо, що якийсь шал оснував французьку суспільність, що вона вже сама за себе не відповідає.

Ще більше характеристичних прикмет можнаб найти при цьому порівнянні двох суспільних переворотів, але три вищенаведені нам вистарчать, щоб запитати: до чого воно йде?

Революцію 1848. р. підготовляли теоретики довгими роками, а всетаки вони не зуміли всього передбачити, коли вилякана нами революція покінчилася монархією та реакцією. „Чоловік стріляє, а Бог кулі носить" — могли тоді хіба сказати шановні народні трибуни.

Чи люди, що нині тримають у руках керму Франції, більше відповідають за хід подій, чи можуть вони передбачити, чим покінчиться революція 1936. р.? Ледви. Залишається їм хіба шукати аналогій у сучасному світі. Найдуть їх без труду недалеко — у нещасній Еспанії свої сини взаємно себе вирізують, де всевладно тріюмфує ненависть. Може цей приклад протверезить французів, яких память надто коротка, щоб пригадати події 1848. року.

(„Журналь де Женев") *Рене Пьонен.*

ВЛАСНОГО ВИРОБУ — ЦІНИ ФАБРИЧНІ
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала, пошевки, білля, полотна, коци, капи, дивани, обруси, ручники
А. Петрушевський, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. Цінники даром. 22—25

Ще про події на Маківці.

Ми дістали сьогодні ще одну кореспонденцію про свято на Маківці, також від одного дуже поважного громадянина, учасника свята. Пропускаємо широкий барвистий опис має, що брали участь у святі: їх загальну скількість подано тут теж на ок. 20·000 осіб. Зате, з огляду на величезне враження, що його викликали в краю кріваві недільні інциденти на Маківці, подаємо останній уступ того допису. Те, що представлений у ньому стан справи покриваєтьсяя цілком з описом події, поміщеним у нас передучора, вказує на правильність наших первісних інформацій. — Ред.

...Точно в 10.30 розпочалася торжественна співана Служба Божа; кільки сільських хорів співало наперемінку.

Дощик перестав падати, навіть сонце часом пригрівало, але горячо не було. Цілу Маківку обсіли люди густо аж майже по сам вершок, а біля могил товпилися маси людей — густіше, як у церкві на празник.

Службу Божу закінчено в год. 12. піснею „Боже Великий"... Сл. В. відправляли 3 священники з доокольичних сіл. Опісля вийшов на проповідальницю один поставний, з добрим голосом і доброю знмовою священник і виголосив пригарну проповідь. Проповідь була дійсно патріотична, не така, як звичайно чуємо, а подібна до палких проповідей на польських святах. Місце на Маківці дуже акустичне, то й чули кожне слово проповіди всі тисячі людей, а так пильно слухали, що було тихо, хоч мак сій, всюди аж ген поза надложені стрільнами смереки. Мимохіть після проповіді посипалися гучні оплески по всій Маківці. Хоч це невідповідний вияв захоплення, а проте викликаний патріотичним підйомом. Саме тоді, коли орхестра почала грати, якийсь чоловік з юрби подальше крикнув *„ганьба!"* і простягнув руку з кулаком угору. На нього миттю кинулись і повалили на землю, але так, що він вже не встав. Це, як опісля сказалося, був зі Сколього якийсь Шолопата, ніби швець ніби муляр (родом зі Стрия), *а який уже наші хлопці стрінулись були в Ногневичах.* Мало бути ще більше голосів: „ганьба" за куцій, а одну панну поцілив в лице камінь неначе звідки. Розярення людей було страшне. Цей настрій вели колишні події у Нагуєвичах і у Верчанах біля Стрия та поголоски, що на Маківку прийдуть комуністи, щоби розбити свято.

Повстав переполох серед юрби, яка завалила частоколи і вивалилася на гроби та стратувала одну українку, студентку з Бориславa, яку на ношах занесли до поїзду і відвезли до дому. Люди погубили обуву, парасолі, плащі тощо; опісля в проповідниці це все роздавали. Але швидко все вспокоїлося і після відспівання: „Ще не вмерла Україна" відбулася панахида, до якої стануло 10 священників. Потім ще орхестра заграла і на дяний знак трубкою свято на цім закінчено.

Зовсім спокійно почали люди розходитись до дому. Нижче пари стежці лежав тяжко ранений фотограф з Бориславa (хвилево в Гребенові) Люкс, який мав казати, щоби люди не купували і не вірили в те, що пишуть в українських книжечках, які там продавали. Чув я поголоску, наче поліція найшла при ньому револьвер і червону шлахту, а також, що це був окружний командант комуністів. Цілу дорогу всі вертались в ладі і порядку. Лише за Сколем ще ранили якогось вязника, що не хотів зїхати з дороги і щось кричав до хлопців.

М. М.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. ул. Ягайлонська ч. 24
Тел. 252-54.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Аргентинські радикали рішили не приступати до „людового фронту" тому, що там є також комуністи.

Трансйорданський емір Абдулла ще раз пробує посередничити між палестинськими арабами і В. Британією.

У бельгійському парляменті військова комісія рішила удержавнити воєнний промисл.

12 британських гидропланів вилетіло з Мальти до Гібральтару.

Соціялісти супроти СССР.

Голоси партій Соціялістичного Інтернаціоналу про політику соціялістів в разі вибуху світової війни.

З приводу „Тез" Бауера, Дана і ін., які змі'ряють до того, щоб на випадок війни фактично всі соціялістичні партії сьіта станули в обороні Совітів, як „твердині соціялізму", — кілька пар'тій, приналежних до Соціялістичного Інтернаціоналу (Ітто), подало свої заввження у писаній формі. Подаємо витяги з цих меморіялів.

ГРУЗИНИ.

Грузинські соціял-демократи зазначують у своїм меморіялі (листопад 1935 р.) про запропоновану авторами „Тез" тактику:

„Вони закликають Інтернаціонал прийти на поміч тій державі, якої внутрішній устрій їм здається приємним. Можливо, що в Росії тепер є такий устрій, але завтра можуть також інші країни приняти відповідний устрій...

— Ми знаємо, що уряди не вічні і що режими швидко зміняються, особливо в часі війни. Самі „Тези" признають можливість понадпартійного державного перевороту в Росії в часі війни: Соціялістичний Інтернаціонал вмішався б у війну, щоби помогти Сталінові, а одного гарного дня на місці Сталіна зявляється генерал із своїм генеральним штабом, або якийнебудь інший уряд. Щоб запобігти цій непередбачений ситуації, уже не досить обороняти Сталіна перед його зовнішніми ворогами; мусите йому дати поміч і в боротьбі проти його внутрішнього ворога. Таким чином Соціялістичний Інтернаціонал дійшов би до ролі ГПУ, яку грає Комінтерн. Цілком ясно, що совітський уряд, падаючи, потягне за собою і Комінтерн; але якби ми призначали для нашого Інтернаціоналу ту саму ролю, то ми поставилиб його у таку саму небезпеку...

Переважна більшість соціялістів Совітського Союзу завжди проголошує, що соціяльна політика Совітів не має нічого спільного з соціялізмом; що людина і суспільство в цій країні не мають значіння і що вони підчинені абсолютистичному режимові держави та бюрократії. За найлютішою тиранією проти робітників прийшли голод і переслідування, які коштували більше людського життя, як світова війна. Сталінова диктатура спрямована не проти поміщиків та капіталістів, яких уже давно нема, але проти трудящих мас.

Будемо невинно означати, що совітський режим стоїть на вулкані соціяльних, політичних і національних суперечностей, що може колинебудь вибухнути. Ніодин нарід, ніодна нація совітської держави не стоїть ни дальше ні істнування. Інтереси оборони країни вимагають насамперед зміни режіму, щоб його могли прийняти дотичні племена і нації. Працювати в тім напрямі, значить працювати для країни. Боротись проти цього, значить працювати для тиранів проти країни.

ГОЛЯНДЦІ.

Голяндська соціялістична партія в своїм меморіялі до Соціялістичного Інтернаціоналу з 26. листопада 1935 р. уважає, що Союз Народів може відіграти позитивну ролю у заходах проти війни. Щодо СССР голяндські соціял-демократи зазначують:

„Ми не маємо такого необмеженого довіря до політики Совітської Росії, щоб наперед заявити, що схочемо стати в кожнім випадку по стороні цієї держави. Хто нам скаже, які держави будуть союзниками Сов. Росії та які її ворогами? Навіть не виключене, що Сов. Росія і Німеччина будуть одна одній помагати. Чи не можуть найтися на стороні ворожій до Сов. Росії такі держави, що ми будемо мати до їхніх народів та їх демократичних порядків більшу симпатію, як до терористичної системи Совітів? Цілком можливо, що перемога Сов. Росії віддасть інші країни на поталу большевицькому теророві.

Блюм хоче надати Соціялістичному Інтернаціоналові відповідні права, щоб Інтернаціонал в критичний момент міг визначувати політику приналежних до Інтернаціоналу соціялістичних партій. Це, здається нам, річ цілком неможлива і колиб це й було можливе, то воно небажане.

У критичних обставинах, коли чужі літаки і війська зближаються до границі країни або вже через них переступили, це річ неможлива, щоб соціялістична партія, яка має вплив у цій країні, дозволила назначати собі свою поведінку у якійнебудь міжнародній організації. В таку хвилину діють такі сильні почування і такі могутні інстинкти, а відповідальність така невимовно тяжка, що будьяка партія ні в якім разі не може підпорядкувати свої власні почуття та свою власну думку рішенню президії Соціялістичного Інтернаціоналу або його більшости. Колиб яканебудь партія зобовязалася навіть підпорядкуватися, то в критичний момент виявилось би, що це було безвартісне зобовязання. Тільки в одним випадку, колиб рішення Соціялістичного Інтернаціоналу було таке незаперечне, що всюди його вважалиб за правильне, його гасла булиб приняті. Але для такого випадку постанова є зайва.

Уявім собі, що соціялістичні партії заявилиб в разі війни будемо віддавати рішення щодо нашої тактики в руки президії Соціялістичного Інтернаціоналу. Ні в одній країні громадська думка не похвалить такої поведінки соціялістичної партії, що має вплив в державі. „Як", скажуть з повним правом, „коли рішається справа життя і свободи народу, то ви хочете допустити, щоб кілька чужинців вам наказувало, що ви маєте робити?" Ніодна політична партія не може в своїй країні здобути довіря або його зберегти, якщо це про неї може бути сказане. Вона мусить нести свою власну відповідальність і про свою тактику сама рішати.



МОСКАЛІ.

Російські соціялдемократи у своїм меморіялі з 23. грудня 1935 р. повторюють в основі думки, висловлені в „Тезах" Бауера, Дана і тов.; російські меншевики висловлюють надію (!), що „політика совітського уряду сама не викличе контрреволюційної небезпеки, яка булаб особливо фатальна у воєнній ситуації, але що вона буде спрямована на задоволення інтересів найширших працюючих мас, як робітників так і селян, до примирення їх з революцією, до розвязання їхньої революційно-демократичної енергії і самодіяльности".

Цими словами російські соц. демократи несміливо й делікатно вказують комуністам, що треббаб змінити режім, бо в разі війни біда буде. Бо якже може Сталін „визволити світ від капіталізму і фашизму", коли після майже 20 років комуністичної диктатури мусять меншевики писати про потребу „примирення з революцією" (себто з большевицькою владою) робітників і селян"?!

Група російських соціялістів-революціонерів видала відозву з 8. січня 1936 р. у Парижі з підписами Лебедева, Сухомліна, Сталінського і інших.

Відозва кличе членів партії до „оборони рідного краю", причім у межах „рідного краю" для них включається і захоплена большевиць-

---

ФРАНЦ ПАВЛЬ.

Клейноти пані Вери.

I.

Вузьке, лискуче „торпедо" мчало безшелестно вулицею.

Перед одною із камениць м'яко зашуміли гамульці.

З переднього сидження вискочила не зовсім уже молода, але ще привабліва руда блондина, витягнула з воза елегантну шкіряну касету, приманула мотор і бистро вбігла до найближчої кам'яниці.

На першім поверсі натиснула енергічно тричі гудзик електричного дзвінка.

Відчинив їй двері молодець одягнений із надмірною елеганцією.

— Веро, нарешті! — привитав блондину. — Я вже напів мертвий із нетерпячки.

— Не гнівайся, Фреді! — і подала йому ручку до цілунку. — Я не могла скоріше. Тиж знаєш, що я мушу бути обережна!

— Чи ти все принесла зі собою?

— Так — тут! — Вона поставила касету на столі. — Він сам отворив мені сейф, коли я заявила, що хочу віддати свої клейноти ювілерові до відчищення.

Фреді пестив гаряче її руки.

— Знаменито! А тепер поможи мені скоро спакуватися! Найвища пора!

Пані Вера навіть не порушилась.

— Що такого? — здивувався він.

— Вислухай мене, Фреді, — почала вона справдуватись. — не можемо їхати пополудневим поїздом, бо...

— Бо? — запитався гостро. — Адже так ми домовились.

— А всеж мусимо наше рішення змінити.

— В останній хвилині? — На його обличчі мигнула тінь гніву.

— Подумай, Фреді — лагідно пояснювала вона йому, — коли мене не буде при обіді, мій чоловік напевно задзвонить до золотаря, чи я ще там. Золотар відповість, що мене зовсім не було... і будемо мати цілу халепу. Він напевно заалярмує поліцію, бо відразу попаде на слід — або й подумає ще щось гірше. Вкінці я вийшла з хати з касеткою дорогоцінностей, а це моглоб неодного спокусити, правда?

Подивилась йому допитливо в очі.

Фреді гумнув спантеличений на неї і здвигнув раменами.

— Тому — говорила вона далі, — краще буде, коли ще раз піду тепер домів. Тоді він бачитиме мене при обіді й не буде мати ніякого підозріння. Ввечір піде він до свого клюбу й вернеться пізно вночі. Коли тоді відкриє мою втечу — буде це вже нам байдуже. Вечірній експрес відїздить у годині 8-ій і за три години перевезе нас через границю. Там уже не потребуємо боятись ніякої небезпеки. Як думаєш, чи не левніший мій плян?

— Чудесний! Я був би на нього ніколи не впав. Ти дотепніша ніж я.

— Це тебе дивує? — сміялась вона кокетливо. — Адже я старша від тебе.

— Ех, цих кілька літ! — махнув він легковажно рукою.

— Скажи! — і повисла раптом йому на шиї. — Скажи мені, хлопче, ти... кохатимеш мене завжди? Скажи!...

Він намагався говорити найлагіднішим тоном:

— Боже, тиж знаєш, що крім тебе я ніякої іншої жінки не хочу знати!...

— Бо бачиш... Я рішилась віддати тобі все, що маю, — упялилась очима в його очі. — Мій дім, мою честь, моє майно!

Фреді зморщив чоло.

— Не маєш до мене довіря?

— Що це ти? Чиж я віддавалаб тобі в якім разі свої клейноти?

Його погляд помандрував у напрямі касети.

— Це на кожний випадок! — запевнював її. — Не можемо з пустими руками їхати. А там я вже роздобуду грошей. В Ріо зовсім инакше як тут. Вірю, май це на увазі...

— Так, так, Фреді, — перебила вона. — Я переконана, що ти їх роздобудеш! Тепер мушу йти. Касету лишаю в тебе.

— Як уважаєш, — відповів він із посміхом.

— А в семій годині я прийду знову. За той час можеш спокійно спакуватися. Отже, покищо — до побачення!

— До побачення!

У дверях вона ще раз оглянулась.

— Я ще про одно забула. Мушу тобі дати гроші на білети.

— Ажеж не тепер! Маєш час увечір!

Пані Вера вложила йому жмут банкнотів у руку.

— Візьми, Фреді! На кожний випадок!...

II.

Дві мінути перед відїздом поїзду прибіг до касового віконця стрункий, надмірно елегантний молодець.

— Один білет до Монте Карльо!

Із шкіряною касетою у руці перебіг перон і скочив до найближчого купе.

Льокомотива важко сапнула.

Поволі викочувались вози з гал.

Ізза тіни фільяру висовгнулась жіноча постать.

— Отже так, — шепнула огрівена, — з моїми клейнотами хотів він їхати, але не зі мною.

Випрямилась.

Злорадісна усмішка заграла на устах

ким зійськом зовнішня Монголія (територія понад 1 мілїон квадратових кільометрів) і Кавказ і Україна. Відусіль виважається російським есерам „кривда" для Росії; тільки того гноблення, що є в межах СССР, вони не хотять бачити. Нема у їх відозві ні словечка про теперішній режім в СССР, не сказано, що той режім завинив сучасне положення, коли не тільки між „інородцями" в СССР, але і між самими росіянами шириться „пораженство".

Відомо, що тепер у СССР іде широка пропаганда „любови до батьківщини", до „совітського отечества" (ніяких Украін, Грузій і т. п., бо то „закордонна інтрига"!).

Відозва російських есерів може бути з користю для комуністичного режіму поширена в СССР. Також царський уряд дозволяв ширити „оборончеські" відозви Плеханова, Алексінського, що були на еміграції в часі світової війни.

—o—

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІНВАЛІДИ.

Всі польські олімпійці — як подають часописи — нарікають на ріжні недуги. Як уже відомо нашим читачам Ної занедужав на печінку, Валясевичівна з'їхала мізи в возі, а на цю саму недугу нарікають бігуни Машевський, Бенцковський і Гонсовський. Також боксер Хмелевський нарікає на болі в руці. З цього приводу польські часописи підняли великий шум, називаючи своїх олімпійців інвалідами, а експедицію спортовим скандалем.

8 ЛІТ ЧЕКАВ НА УСПІХ

Сальмінен, фінський довгодистансовець чекав вісім літ на добуття олімпійської медалі. На Олімпіяду в Амстердамі і Льос Анджельос не хотіли його вислати, хоч він не був гіршій від своїх краянів. Цього року визначили його тому до олімпійської дружини, що в Фінляндії осягнув в останніх часах знамениті висліди. Фінляндська змагуни уложили собі з гори „плян праці" — як це вони завали тепер журналістам. Сальмінен вирішив, що Асколя пильнуватиме дуже грізного японця Мураюсо. Зробив це він тому, що не вірив у можливости Асколі і хотів його посвяти, щоби улегчити собі й Ісо-Галі перемогу. Про бронзову медалю фіни навіть не думали. Асколя біг так, як йому веліли. Але краяни не доцінювали Асколі. Завдяки знаменитому фінішові Асколя прийшов другий.

СПРАВНІСТЬ БЕРЛІНСЬКОЇ ПОШТИ.

Берлінська пошта має в часі Олімпіяди повні руки роботи. Зокрема пошта в олімпійській оселі мусить виказувати взірцеву справність. І слід признати, що свої завдання виконує вона знаменито. Щодня поштарі розносять по оселі цілі оберемки листів і карток, у яких ріжні люди просять змагунів власноручних підписів. В цих днях вивязалась берлінська пошта з дуже заплутаного завдання. На одній поштовій картці замість адреси був нарисований змагун у скоці в далечінь, під ним цифри „26, 8, 1/4.., 100 м... 200 м. Олімпік тім... Берлін". Цю шифровану адресу розвязала берлінська пошта в цей спосіб, що англійську міру 26,8„1/4 порівнали з метрами. Тоді одержали 8,13 м. — це є світовий рекорд, що його добув Овенс. Дальші цифри вияснювали, що адресат — це коротькодистансовий бігун (100 і 200 м.). Розвязка була ясна. Адресатом був Овенс.

ЯК ПРОГОЛОШУЮТЬ ВИСЛІДИ?

Організація проголошування спортових висліднів є теж знаменита. Висліди проголошують мегафонами. Крім цього кожний виспід проголошують на чотирох спеціяльних таблицях, розміщених у чотирьох рогах стадіону. Вкінці проголошують ще висліди на величезній таблиці на східній стіні стадіону.

ДЕ ВІДБУДЕТЬСЯ ОЛІМПІЯДА В 1944 Р.

Ще не притихли запопадливі старання ріжних держав за право уладження Олімпіяди в 1940 р., а вже побиваються за те саме право в 1944 р. ріжні держави. Право першенства має Фінляндія, що в цьогорічнім голосуванні перевала на користь Японії. Крім Фінляндії мають ще деякі виглядн на успіх Англія, Італія й Швайцарія. Це доказ, що ідея олімпійських ігрищ приймається чимраз більше і ворожба графа Лятур, що олімпійські ідеї причинюються до зближення народів, видається зовсім можлива до здійснення.

•

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Мет диском.

У фіналі переміг Карпентер (Америка) 50,48, 2) Дунн (Америка) 49.96,*3) Оберейгер (Італія) 49,23.

Біг 110 м. з перешкодами.

В передбігах перемогли:

I. передбіг: 1) Левері (Полудн. Африка) 15. 2) Коп'нер (Канада) 15,1.

II. передбіг: 1) Фалярд (Ам.) 14,7, 2) Тартон (Англ.) 15 сек.

III. передбіг: 1) Фінлай (Англ.) 14,7, 2) Муракамі (Японія) 15,3.

IV. передбіг: 1) Сталей (Ам.) 15, 2) Ляненас (Аргентина) 15,1.

V. передбіг: Лідман (Швеція) 14,9, 2) Кальдана (Іт.) 15,1 сек.

VI. передбіг: 1) Тюнс (Амер.) 14,5, 2) Вегнер (Нім.) 15,1 сек.

Передбіги на 1500 м.

I. Кунінгам і Ні поділились першим місцем 3,54'8. 3) Ботчер (Нім.) 3,55. Фінляндець Теїлєрі прийшов аж четвертий. II. 1) Венцке (Амер.) 4,00,4. 2) Корнес (Англ.) 4,00,6. 3) Ловельок (Нова Зеляндія) 4,00-6. III. 1) Беккалі (Іт.) 3,55,6. 2) Шабо (Мадяр.) 3.55,6. 3) Едвардс (Канада) 3,56,2. IV. 1) Гоас (Франц.) 3,54- 2) Сен Романі (Амер.) 3,55. 3) Шумбург (Нім.) 3,55,2. До фіналу входить трьох перших із кожного передбігу.

Фінал 200 м.

1) **Овенс 20,7** час кращий від олімпійського рекорду. 2) Робінзон (Ам.) 21,1. 3) Оссендарп (Гол.) 21,3. Цікаве, що в коротких бігах перші два місця заняли мурини.

Хід на 50 км.

1) Вітлок (Англ.) 4-30,4 год. 2) Шваб6 (Швайцарія) 4.32.02. 3) Бубенко (Латвія) 4.32.42. Польський змагун Береговой прийшов осьмий. (Інші звідомлення подають, що він прийшов девятий.)

Копаний мяч.

Польща — Мадяршина 3:0. Польська дружина була ліпша від мадярів, що грали дуже гостро. В Польщі добрі помічники, зокрема Васевіч (зі Львова). Найкращий на грищі Мартина.

Австрія — Єгипет 3:1.

Гаківковий турнір.

В турнірі земної гаківки Франція перемогла Швайцарію 1:0; інші висліди такі: Данія — Афганістан 5:6 і Голяндія — Бельгія 2:2; Японія — Америка 5:1; Індія — Мадяршина 4:0.

— Пожди, мій хлопче, зробиш ти великі очі, якщо ти в касеті не знайдеш нічого більше як старі черепки...!

III.

Пані Вера вийшла до кімнати чоловіка у чарівно барвистім кімоно. Чоловік стояв перед дзеркалом і одягав смокінг.

— Ти виходиш? — запиталась буцімто здивована.

— Так, до клюбу, моя кохана.

— Правда, сьогодні твій день. Я зовсім про це забула.

— Чи ти може бажаєш собі чогось?...

— Ох, нічого великого... от хотіла так собі трошечки... поговорити.

Він задержався збентежений.

— Гм... може я залишуся дома?..

— Алеж ні, ні, не відмовляй собі своєї розривки.

Обернулась до відходу.

Котячими рухами зарисувались гнучкі лінії тіла під мягким, тонесеньким шовком.

— Алеж для мене правдива приємність перебути вечір із тобою, — запевнював він з посміхом. — Навіть дуже велика.

Пані Вера кинула йому довгий погляд прижмурених пестливо очей.

— Справді?

— Егеж! Ми чомусь так рідко буваємо разом....

Його жалісний тон зворушив її. Винувато звернула до нього голівку.

— Це правда. В останніх часах я занедбувала тебе.

Її покірливість приємно дразнила.

— Ех, воно не було так зле... Гарна жінка мусить мати свої примхи... Я це розумію!...

Пані Вера підвела голову і засміялась спокійним, давнім і щасливим сміхом.

Переклав **Роман С—а.**

З польської преси.

Нормалізація не може залежати від імпровізації урядовців.

У варшавськім двотижневику „Мисль Польска" (ч. 13., 1—15. серпня 1936. р.) появився цікавий репортаж пера Ф. Загори з його поїздки до Бережан п. н. „Над Золотою Липою".

Бережани притягають в останньому часі увагу навіть варшавських журналістів з тієї простої причини, що в-бережанській гімназії виховувався внинішній начальний вождь і рішальний чинник у Польщі ген. Ридз-Сьмігльий. Бережанці горді з цього факту. Цілий гурт ровесників генерала і старших від нього — пише автор — з пієтизмом зберігають найдрібніші памятки по нім і з радістю пригадують тамті „добрі часи".

Подавши кілька рефлексій про боротьбу під Бережанами і за Бережани колись то в останній війні, згадавши кількома словами про історію бережанського замку, автор снує такі думки на тлі опису Бережан:

...„Гарне, сховане в зелені містечко — чигаємо далі — і мальовничі околиці, здавалось би, спочивають у тихім квітизмі і зі спокоєм дитини моляться за сонішне завтра. А проте щось тремтить під покришкою спокою, щось нуртує і гнобить. Може це відгомін давних і недавних боїв та еманація крови, яка проклякнула землю.

Проблема цієї землі притаїлася в новіх чи добре відновлених будинках бережанських урядів, у сільських дімках і в селянських хатах та на густо розсіяних цвинтарях. Притаїлася в людських душах, часом проявиться, вибухне і знову дрімає у здогаднім спокою. Проблема політична, культурна, суспільна і господарська й одночасно національна проблема.

Поляки й українці — відвічно тут осілі народи — не оговтались ще спогодів недавнього збройного зудару і, це у великій мірі перешкаджає їм налагодити нормальне життя у рямках польської держави. Місцеві поляки не хочуть признати національної і культурної окремішности українців, ба! навіть назви „українець" — не респектують. Русин, пане добродію і стільки. А українці — завзяті, переїжджені і тепер уцоті — найзабітніші вечорніки в уявні приписують своїй національній приналежности, найменший нетакт чи промах з польського боку виростає в їх понятю до розмірів шпикання і гноблення.

Гроби дуже впливають на формування психіки місцевого населення і в засобом демонстрацій. Симпатичний бережанчик, який водив мене по гарній цвинтарі, висловився, що тут саме здійснився і компроміс і „польсько-руська" згода. Дійсно — перепліталися напробивки з польськими й українськими написами, поміж польських воїнів спочивають українські вояки — збратані смертю. А проте полягався мій чічероне... І тут кипить боротьба: боротьба живих при допомозі гробів.

В українській психіці зберігся культ до могил, спиних на гробах переможців. Отже сиплять могили на правдивих і уявлених гробах, прикрашують їх вінцями з кільчастого дроту, квітами і прапорами та з вдоволенням відправляють на них протипольський сабат. Влада забороняє, карає... Це підсилює могила — курганове захоплення, безсумнівну гідне кращої справи. Доходить до того, що таємні руки демолюють могили польських воїнів, щоб ще руйнацією могил сіяти ненависть. Бурями ненависти ростуть росте проблема.

Як її злагіднити, зменшити і вкінці розвязати? Чи здатися на добродійство часу і ждати, аж порозпадаються гроби та якимсь чудом розпадуться претенсії наших побратимців?

Радше ні, бо такі пристрасти довго горять і навіть вічно можуть горіти, вміло підсичувані спільним нераз нам ворогом. Слід допомогти

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товарист-

часові і розумно приступити до направи. І то в усіх ділянках життя.

Може найтруднїша політична ділянка. Беручи загально — необхідне тут всесторонне знання проблеми і його перспектив та залізна *послідовність* у поведінці. *Не вільно нормалізації пускати самопас на хвилі імпровізацій різних урядовців, які постійно змінюються і завсіди різняться на цю саму справу.* До проблеми слід підходити з точки добра громадян у рямах добра Польщі і не з перспективи старих окопів над Золотою Липою".

Далі автор радить створити нові підприємства, користаючи з розлогих, хоч уже перетеребленних лісів фундації гр. Я. Потоцького, щоб притягти з допомогою дооколичному населенню. Ділом треба заперечити різним потоскам і плітками, які кружляють в околиці на тему різних комітетів та управителів маєтком. Правда про „неадаптуючих" людей і там дійшла. Боятся, щоб різні комітети, які з помпою відкривані не опинилися вкупі... у вязниці.

—o—

Заява пос. В. Мудрого у справі ф. О. Н.

ЛЬВІВ, 6. 8. ПАТ. Віцемаршал сойму В. Мудрий заявив представникові ПАТ-а у Львові, що Українська Парляментарна Репрезентація і українські установи постановили піддержати фінансову акцію „Фонду Оборони Народової".

—o—

Митарство з українською мовою в самоуправних установах.

Деякі громадські і волосні ради рішили згідно з постановами мовного закону з 31. липня 1924 ввести в себе урядування теж в українській мові. Так зробили волосні ради в Комарні і Купновичах Нових.

На ці рішення дістали вони таке письмо:

Wydział powiatowy w Rudkach L. dz. 2612/35. Rudki, dn. 6. lipca 1935 r. Do Pana Wójta w Komarnie. Uchwałą z dnia 2. b. m. tamt. Rada gminna postanowiła wprowadzić do urzędowania, obok języka państwowego, częściowo język ukraiński mimo wydanego przezemnie osobiście zarządzenia, by ze sprawą tą wstrzymać się do czasu wyjaśnienia jej i unormowania przez Pana Wojewodę. — Powzięcie wspomnianej wyżej uchwały było aktem nielojalności w stosunku do mojej osoby jako Starosty i Przewodniczącego Wydziału Powiatowego i jest dowodem braku karności i dyscypliny ze strony Rady gminnej. — Wykonanie uchwały zawieszam do czasu unormowania tej sprawy przez Pana Wojewodę. — Przewodniczący Wydziału Powiatowego: Sarnecki. — Panom wójtom wszystkim w powiecie przesyłam do wiadomości z poleceniem wstrzymania się w podejmowaniu uchwał związanych z ustawą językową. Przew. Wydz. Powiat. Sarnecki.

Хоч мовна справа унормована законом і міністерським розпорядком, а воєвода не має що в цій справі інтерпретувати, проте волосна рада в Купновичах Нових ждала до кінця січня ц. р., коли староста Сарнецький дасть вияснення у цій справі. Коли такого вияснення не було, волосна рада вислала відклик до воєвідського уряду у Львові. Цей відклик лежав у старости аж до травня ц. р. і щойно після того відослано його до Львова. Одночасно староста прислав таке письмо до волосної ради:

Wydział Powiatowy w Rudkach. L. 807/36. Rudki, dnia 5. maja 1936 r. — Do Zarządu gminy w Kupnowicach Nowych. Wydział Powiatowy w Rudkach działając na zasadzie art. 90. rozp. Prezydenta Rzp. z dnia 22. III. 1928 o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341) ogłasza swoją decyzję z dnia 6. czerwca 1935 Nr. 2612/35 w sprawie języka urzędowego gminy Kupnowice Nowe i zezwala wyłącznie na: 1) używanie języka ukraińskiego w prowadzeniu obrad Rady gminnej, 2) prowadzenie księgi protokołu Rady gminnej w języku ukraińskim. — Przytym zaznacza się, że księga protokołów musi być prowadzona w języku państwowym, a dopiero po drugiej stronie księgi protokołu w języku ukraińskim. — Przewodniczący Wydziału Powiatowego: I. Sarnecki.

Якже буде з написами на дороговказах, орієнтаційних таблицях, з оповістками і т. д.? Всі ці справи порушено у відклику. На однім засіданні Повітової Ради староста обіцяв вислати до всіх громад обіжник у справі польської та української мови на дороговказах, при рік видати нові дороговкази в польській та українській мові і тому поручив війтам на сесії стриматись з виготовленням дороговказів. Чи може п. староста дістав вияснення від п. воєводи в цій справі?

—o—

Польське видавництво для Галицької Землі.

(„Ziemia Czerwieńska).

У статті „Занедбана ділянка культурно-освітньої праці" („Діло" з д. 26. VII. 1936, ч. 166) звернено увагу на потребу української краєзнавчої літератури та згадано про український дотеперішній дорібок і мимоходом про польські змагання в цій ділянці. Кінцеві висновки цієї статті були такі, що треба нам якнайбільше книжок із краєзнавства для масового освідомлення народу з минулим його землі.

В згаданій статті названо польське наукове видання, присвячене дослідам Волині, помилково „Ziemia Wołyńska"; в дійсности польські наукові праці з різних ділянок про Волинь появляються у видаваному від 1930 р. у Рівному управою Волинського Окружного Союзу Польського Вчительства (Wołyński Zarząd Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego) — „Rocznik-у Wołyńsk-ому" (досі 5 томів).

Але не треба думати, що поляки звертають свою увагу тільки на Волинь. Багато польських публікацій з історії Галичини появилося в останніх роках, а від 1935 р. львівський відділ Польського Історичного Товариства почав видавати піврічник, присвячений дослідам історії Галичини п. н. „Ziemia Czerwieńska".

Саме попав нам у руки останній зшиток цього видавництва (1-ий зшиток II-го річника) й ми можемо подати читачам його зміст.

У відділі розвідок Ева Малечинська представляє покійного ініціятора цього видавництва проф. д-ра Станислава Закшевського як дослідника галицької історії. Покійний виявляв велике зацікавлення історією Галичини й українським питанням, але небагато написав з цієї ділянки; досліджуючи головно історію Польщі за перших Пястів, пок. проф. Закшевський тільки доривочно пробував висвітлити деякі справді важливі проблеми з минулого Галичини. У статті „Ziemia Czerwieńska w polskiej kulturze muzycznej XVI. w." Адольф Хибінський подає життєписи Григорія з Сянока і Севастяна з Фельштина, Лука Курдибаха подає історію італійського роду Бандінеллі у Львові в XVII. ст., зайнятий до Львова Роберт Бандінеллі організував тут у 1629 р. почту. Витовт Зембіцкі обговорює смерть відомого ворога козацтва Яреми Вишневецького, що помер на шлункову недугу внаслідок обжирства. Поважною є розвідка Маркила Гандельсмана про польські впливи на галицьких українців в 3-ому і 4-ому десятиліттях XIX. ст., хоч у короткій статті автор, очевидно, не вичерпав усього матеріялу до польсько-українських взаємин у 30-их і 40-их рр. минулого століття. Розвідка Стефана Кеневича про кн. Адама Сапегу й Галицьке Господарське Товариство в 1860—1862 рр. напередодні польського січневого повстання виявляє, як зуміли поляки використати це товариство для своєї політичної роботи та звязок галицьких поляків з Конгресівкою.

У відділі статтей подає Войцех Гейнош вістки про побут чеського релігійного діяча д-ра Вячеслава Мітманка в Дідилові (коло Львова) і Зарудді (коло Зборова?) в половині XVI. ст. Францішок Бесядецкі обговорює герб міста Рогатина, при тому подає історію міста за часів колишньої Польщі. Врешті річева стаття Карла Бучека на маргінесі виданих проф. Л. Багровом перших мап України з XVII ст.

У відділі бібліографічних оглядів обговорює Казимир Левицкі „літературу до історії козаччини за 1918—1935 рр. Цей огляд не вичерпує всієї української літератури; до деяких порушених автором питань пропущена важніша література, подекуди невірні бібліографічні відсилачі. Також огляд літератури до історії галицького шкільництва за 1918—1935 рр. Антона Кнота не є добрим бібліографічним покажчиком; відай невідомий є авторові зміст усіх зареєстрованих ним праць, коли він взяв до свого реєстру розвідку І. Бровера „З історії австрійської школи на Україні". Ця розвідка зовсім не відноситься до історії галицького шкільництва за австрійської доби — як думає Кнот; тільки в ній говориться про економічну теорію, відому під назвою „австрійської школи" або „теорії граничної корисности". Вкінці Йосиф Скшипек подає хроніку польських наукових товариств у Галичині.

Як бачимо, деякі статті цікаві для ширшого загалу, деякі тільки для спеціялістів. Але підбір матеріялу такий, щоби можна було виказати польськість Галичини; багато місця присвячується періодові історії Галичини в добі її приналежности до Польщі перед 1772 р., а поминається зовсім княжу добу в історії Галичини, про український національний рух говориться тільки у звязку з польськими впливами на нього, а навіть в огляді літератури до історії галицького шкільництва видно польське тенденційне становище автора. Сторонній читач після перегляднення „Ziem-і Czerwieńsk-oї" винесе враження, що в Галичині панує виключно тільки польська культура.

Аби протидіяти тому, слід подбати про українське видавництво, присвячене дослідам Галичини.

М. А.

Еміграційні справи.

ПРИПИСИ БЕЛЬГІЙСЬКОЇ ВЛАДИ У СПРАВІ ПРИЗДУ НА ЗАРІБКИ.

По думці нових приписів бельгійської влади, що обовязують від 9. квітня ц. р., бельгійський працедавець, який хоче прийняти робітника чужинця, повинен наперед дістати для нього іменний дозвіл на працю.

В тій цілі бельгійський працедавець виповнює у трьох примірниках спеціяльний формуляр і посилає до бельгійського міністерства праці й суспільної опіки. Якщо міністерство годиться на заробкування в Бельгії робітника чужинця, для якого виповнено формуляр, то свідчує їх, після чого один примірник формуляра посилає працедавцеві, а один до управи бельгійської громади, компетентної територіяльно, щоби вистарати робітникові чужинцеві іменний дозвіл на роботу, очевидно з фотографією й урядовою печаткою.

Іменний дозвіл на працю введено обовязково на місце вживаних у таких випадках контрактів праці, яких відтепер ані бельгійське міністерство праці й суспільної опіки і дотичний польський консулят не будуть легалізувати. Додаткове підписання контракту працедавцем і робітником може допускатися, оскільки обі інтересовані сторони бажають собі цього.

Оскільки ходить про робітника, який живе в Польщі, працедавець, діставши для нього дозвіл на працю в Бельгії з громади, пересилає його до властивого польського консуляту. Консулят прибиває на дозволі печатку: „важне для одержання еміграційного паспорту" і посилає його інтересованому робітникові просто або за посередництвом працедавця. Така посвідка консуляту коштує 46 франків.

Предкладаючи дозвіл на працю, робітник дістає у старості еміграційний паспорт, а опісля в бельгійському посольстві у Варшаві візу на виїзд до Бельгії. Видання цього віза залежне від предложення свідоцтв: лікарського й моральности.

Отже без дозволу праці не можна нім приїхати до Бельгії на заробки.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ З ПОЛЬЩІ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ В БЕЛЬГІЇ.

На основі нових приписів бельгійської влади, що обовязують від 9. квітня ц. р. всі робітники чужинці, зайняті в Бельгії, повинні мати іменні дозволи на працю (permits de travail), видані за згодою бельгійського міністерства робіт і суспільної опіки управою громади в місці їх побуту. За дозвіл на працю для всіх робітників чужинців за винятком робітників портових, готелевих, жіночої прислуги домашньої служби та домашніх робітників повинні старатися їх працедавці. Після дня 9. квітня ц. р. працедавець чи підприємство не може прийняти до праці нового робітника чужинця, оскільки не дістане передтим дозволу бельгійського міністерства робіт і суспільної опіки.

Це не значить, щоби напр. гірникам не вільно було змінити місця праці. Гірники, що хотіли би перенестися до іншої копальні, повинні лише впевнитися, чи дирекція полагодить для них формальности, потрібні для одержання іменного дозволу на працю. Та ще й треба їм памятати, що роботу змогуть розпочати щойно тоді, коли дістануть той дозвіл.

При визнанні дозволів на працю для робітників чужинців, що є репатріанті в Польщі і мають нормальну ідентичну карту ідентичності, бельгійське міністерство робіт і суспільної опіки не буде робити ніяких перепон.

Робітники чужинці, що: 1) живуть у Бельгії безперервно і без перерви від 10 років, 2) живуть у Бельгії легально і без перерви від 5 років та одружені з бельгійками. 3) є подружені з бельгійками і мають з ними діти вроджені в Бельгії (в цьому випадку не вимагають скількости літ перебування), дістають дозвіл на працю типу А на час необмежений.

За дозвіл типу А робітник чужинець платить таксу 35 франків та окремо 5 фр. в користь місця замешкання.

Робітники чужинці, що мають нормальну карту ідентичности та живуть в Бельгії коротше як 10 років, дістають часові дозволи на працю типу Б на час найбільше двох років з правом продовження. За таке продовження слід постаратися 30 днів перед тим речинцем. За дозвіл типу Б робітник чужинець платить таксу у висоті 15 франків, окремо 5 фр. в користь громади, оскільки дозвіл важний щонайменше на рік, або таксу 35 фр., окремо 5 фр., в користь громади, оскільки дозвіл важний на довше як один рік.

Працедавці й підприємства (копальні, фабрики, промислові заводи і т. ін.), що займають робітників чужинців, які розпочали працю перед 9. квітня ц. р. повинні упорядкувати положення цих робітників, постаравшись для них вчасні дозволи в праці, вносячи в пору письма до бельг. міністерства робіт і суспільної опіки.

Робітники чужинці (портові, готелева служба, жіноча прохідна служба домова і домашні робітники) мають самі старатися за дозвіл на працю. Задля цього треба внести прохання до бельг. міністерства в часі від 1. серпня до 15. вересня ц. р.

Так робітники дістануть індивідуальні дозволи на працю типу Ц з правом продовження. Дозвіл на працю для робітника чужинця має остемпльовану фотографію та є важний лише при рівночасному предложенні важної карти ідентичности. Видання нового дозволу (дуплікату) на випадок загублення або знищення попереднього дозволу підлягає тій самій оплаті, що видання першого дозволу.

На всяку зміну професії, а навіть категорії в професії треба мати згоду міністерства. Робітник чужинець, якому бельгійське міністерство відмовить видання дозволу на працю або дозвіл відбере, має право (як і його працедавець) подати апеляцію до председника апеляційної комісії для справ робітників-чужинців, а рішення цієї комісії є неміцкличне.

Присилайте передплату!

ДВОЛИЧНА ГРА МОСКВИ.

МОСКВА, 6. 8. ПАТ. Тасс повідомляє: Шарже д'афер Франції Паярт повідомив 5. серпня ц. р. комісаріят закордонних справ, що Франція бажає, щоб СССР приєднувався до засади невтручування до внутрішніх справ Еспанії і чи СССР привлучиться до договору в цій справі між Францією, В. Британією, Італією та Німеччиною.

Большевицький уряд відповів, що готовий привлучитися до цього договору, але бажає, щоб до нього приступила Португалія та інші держави. На думку большевицького уряду слід стримати всяку допомогу, яку виявляють деякі держави повстанцям.

Італія проти замаскованої допомоги еспанському урядові.

РИМ, 6. 8. ПАТ. Стефані. Міністр закордонних справ гр. Чіяно дав нині таку устну відповідь французькому амбасадорові у справі невтручання до внутрішніх справ Еспанії: 1) Італія приймає в засаді тезу невтручання 2) Італія запитує, чи солідарність з однією з воюючих сторін, яку виявляється публичними маніфестаціями, пресовою кампанією, грошевими збірками, вербуванням добровольців і т. д. не є некрасою і небезпечною формою інтервенції? 3) Італія хоче знати, чи приречення невтручання має загальний характер і чи обовязує лише уряди чи також приватні особи. 4) Італія хоче теж знати, чи уряд який пропонує стримався від інтервенції, передбачив теж способи можливої контролі виконання цього зобовязання.

Еспанські дипльомати далі уступають.

ЛЬОНДОН, 6. 8. ПАТ. Другий секретар еспанської амбасади в Льондоні Фернандо Вілляверде подався до димісії.

НЮ ЙОРК, 6. 8. ПАТ. Генеральний еспанський консуль у Ню Йорку Фелікс де Ітурріяга подався до димісії тому, що не годиться з політикою мадрядського уряду.

Відозва грецького премієра до народу.

АТЕНИ, 6. 8. ПАТ. Грецький премієр Метаксас оголосив відозву до народу, в якій м. ін. стверджує: Парламент, вибраний в січні 1936. р. вияв нездібним повикати уряд. Це зрозуміли комуністичні елементи, які хотіли вихіснувати це для себе. Оживлена діяльність комуністів, що грозилася навіть до приготування держ. перевороту, створювала грізну небезпеку для суспільного устрою. Події, що склалися в травні в Солуні, були до деякої міри заповідю державного перевороту. Активність комуністів виявлялася м. ін. у пропаганді серед війська в касарнях, де розкидали серед воїнів летючки, що взивали до громадянської війни. Запримічено теж розкладову комуністичну пропаганду у школах і серед службовиків. Протидержавна діяльність комуністів використовувала господарську кризу країни, до якої довели у великій мірі попередні уряди. В обличчі суспільної небезпеки і національної катастрофи уряд постановив завдати рішучий удар переворотовим струям, які намагаються вивлинути в краю кроваву громадянську війну. Уряд буде діяти скоро й енергійно, для обезпечення суспільного добробуту й заопікується всіми. Кожний спротив проти діла нац. відродження Греції має започатковане теперішній уряд, здавлять без милосердя.

—o—

У ГРЕЦІЇ СПОКІЙ.

АТЕНИ, 6. 8. ПАТ. Вчорашній день минув в Атенах зовсім спокійно. В усьому краю не було теж ніяких інцидентів.

НОВИНКИ.

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем **поручає Юліян Ломага — Львів, ул. Вялова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 62-110

— **Право прилюдности** на рік 1936—37 надав львівський шкільний куратор приватній, народній 6-ти клясовій школі СС. Василіянок у Львові.

о. О. ПРИСТАЙ. 71

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

З моїм новим знайомим, о. д-ром Д. Гулином, що був цікавою, маломовною і дуже самопевною людиною, я хутко збратався. По кількох днях нашої щирої балачки, що в Америці можна було справді класти на загу золота, рішили ми зробити прогульку до недалекої Канади й відвідати в Торонто о. Сарматюка.

8. вересня вибрався я в дорогу разом з о. д-ром Д. Гулином і з моєю донькою Оксаною. Поїхали ми до Ніягари, звідтіля дальше трамваєм до найближчої пристані озера Онтаріо. Наш трамвай гнався, як шалений вдовж ріки Ніягари. Їхав постійно вниз. Викручувався вужем там, де Ніягара мусіла закрутами обминати скелисті гори і їх стрімкі узбіччя, щоб дістатися до свого призначення — озера Онтаріо і в ньому розплистись та закінчити своє авантюрницьке життя.

Їхати такою карколомною дорогою в дуже швидкому трамваю, що мав причіплених до себе чотири вози, належало справді до приємности, сполученої зі страхом і трепетом божим. Бо ціла та авантюра могла кожної хвилини скінчитися ще більшою несподіванкою, ми могли зненацька влетіти до озера і вмить перенестись на лоно Авраама... Трамвай перебігав із великою скорістю місцями понад самим берегом озера. Хто задивився крізь вікно на плесо води, мав враження, що трамвай не їхав по рейках, а летів по бурхливих хвилях озера. Мимохіть відчували ми, немов би поза спиною розлізалася ціла гурма тих червоних, дрібних і кусливих муравлів. Брр, брр, як страшно і приємно, ще й тепер, коли згадую і пишу про це.

Несповна по одногодинній їзді, де чергувалися приємні враження зі смертельним жахом, доїхали ми до пристані, де всіли на кораблик „Корона" й поплили по озері Онтаріо просто до Торонто. Саме тоді віяв зимний вітер, а ми були по літньому, легко одягнені й тому не могли довго бути на чердаку корабля, щоб любуватися гарними видами. Донька Оксана, що фотографувала з чердака: озеро, краєвиди та ін. кораблі, перестудилася і почала сильно кашляти. Вечором прибули ми до Торонта.

З Канади винесли ми небагато нових вражінь. Бо краєвиди, дороги, міста, церкви й люди були такі самі, як і в Зл. Державах П. А. Навіть англійська мова була та сама. Тільки села мали інший характер. У Злучених Державах П. А. взагалі нема сіл в нашому розумінні. Тут є тільки так звані плейзи, тобто місцевости, де є фабрики й невеликі фарми[1]) з полями, що їх управляли. Лише в деяких східних стейтах було видно трохи управленних піль, зате в західних стейтах було досить управленого поля і пасовиськ.

У Торонто була гарна мурована українська церква, хоч тоді ще недокінчена. Помешкання священика було вбоге. Сам парох, як було по ньому видко, також не жив у гараздах.

На другий день по нашому приїзді до Торонта, влаштували там виступ козаки. Між ними були й українці, мабуть донці. Пописувались їздою на конях. Вскакували на коня в повному бігу, зіскакували, перекидались тощо. А на закінчення пускали різнобарвні ракети, що й було найгарнішою точкою цілого того попису.

37. ЦЕРКОВНЕ СВЯТО В ЛАКАВАНІ.

Життя великих людей пригадує нам усім, що кожний з нас може стати великим і щось зробити своїм життям, якщо лише схочемо подбати про те. **Лонгефелов.**

Від 1925. до 1927. року почав я скитатися по Америці, тобто переходити з одної парохії до другої і з одного клопоту до іншого. Під матеріяльним оглядом були це дуже кепські часи для мене. А що добробут людини вельми впливає на її душевний стан, то й не диво, що в тих невідрадних умовинах не міг я собі дати ради з пригнобленням. Воно могло довести людину до божевілля, колиб не писання споминів, читання книжок і зацікавлення подіями поза парохією, те все, що давало заняття думкам і трохи відвертало увагу від життєвих невзгодин.

В тих часах я шукав кожної нагоди, щоб побачити й почути щось цікавого й повчального для нас. Одного разу довідався я з англійського бофальського часопису, що в близькім сусідстві Лакавані має відбутися святочне посвячення нового ірляндського римо-католицького костела. Часопис широко та прихильно розписався про витревалість у праці й про успіхи діяльности лакаванського пароха о. Бейкера. Я постановив поїхати туди й приглянутись там досягненням бодай в ірляндській парохії, коли годі було їх діждатися у своїй власній.

25. травня 1926. р. одягнувся я в рясу і в 10-ій год. передполуднем поїхав трамваєм до Лакавани. За годину був я вже на майдані перед справді величавим костелом. Тут було понад 30.000 народу. З великим трудом міг я перепхатися до самого костела й то лише завдяки тому, що був у священичім одязі. Перед вступом до костела стояв кордон поліції, що зі світських людей впускала тільки тих, що мали білети вступу. Інші стояли кругом костела, а молодь вилізла на телєграфічні стовпи, дерева та дахи домів.

[1]) Хутір або фільварок.



— **Проща до Риму відкликана.** Без огляду на кількакратну інтервенцію Митрополичого Ординаріяту й українських послів не вдалося виєднати паспортів, тому Організаційний Комітет подає до відома усім зголошеним, що заповіджена проща до Риму з нагоди Всесвітньої Виставки Католицької Преси не відбудеться.

— **На пошті не хочуть розуміти української мови.** Урядничка І. С. поштової агенції в Новошичах, самбірського повіту, не хоче розуміти чомусь української мови, а українцям ще з іронією відповідає так: „że to tak samo, jakby do pana mówił ktoś po chińsku". Попередня урядничка, хоч походила з заходу, але дуже чемно поводилася з українськими інтересентами і старалася зрозуміти їх мову. Можеб так поштова Дирекція повчила урядничку І. С., як вона має поводитися з українськими інтересентами.

— **Районове кооперативне свято** „Районової Молочарні" в Ременові відбудеться в неділю 9. серпня ц. р. На святі відбудеться посвячення дому „Районової Молочарні". Перед полуднем відбудеться в місцевій церкві торжественна Служба Божа, відтак дефіляда й посвячення дому. Пополудні, дальша частина програми відбудеться на сокільській площі.

— **Інспекція станиславівського воєводи.** Агенція „Всхуд" подає, що станиславівський воєвода генерал Паславек перевів дня 3 ц.м. в год. 8. вранці в станиславівськім скарбовім уряді і в окружнім гірськім уряді інспекцію, щоби стверднти, чи всі урядовці придержуються точности.

— **З Березн на волю** вийшов д-р Мех, віцепрезидент Стронництва Народового у Кракові. Його вислали були по „мисьленіцкім заязді".

— **Львівська хроніка.** Авто ч. 818 наїхало на 14-літнього хлопця Сальомона Каца, який зломив ногу. Шофер відвіз хлопця до шпиталю. — На вулиці Бальоновій напало трьох невідомих особників на Короля Громка і пробили його ножем. За ними шукає поліція. — До склепу Цімермана при вул. Сапіги 5а вломилися злодії і зрали галянтерійний товар вартости 1.143 зол. Тої самої ночі обікрали теж Ізраеля Шварца при вул. Кентшинського 15. Шварцові зкрали 10 пар муж. черевиків і 20 пар пантофлів.

— **Украли небіжку.** Минулої неділі вмерла на відпусті в Кентах Марія Гадова. Тіло небіжки відставили до трупарні в Бельську. На другий день ствердили, що невідомі люди зкрали в ночі труна. Слід притім відмітити, що небіжка не мала ближчої рідні, ні знайомих.

— **Краєва хроніка.** Ученица 8-ої кляси самбірської гімназії, Катерина Крокосінська з Дубина втопилась підчас купелі в Бистриці. — У державному тартаку в Завої біля Калуша викрили надужиття на кількадесять тисяч зол. У звязку з тим арештували директора тартаку Йосифа Вольфрама та замкнули його у станиславівській вязниці. — У Семянівці пов. Львів повісився 41-літній робітник Франц Дзєдзіц з причини параліжу ноги. — Біля Станиславова кинувся під поїзд Микола Іваницький з Калуша, що недужав на сухоти. Колеса відтяли йому обі руки. Нещасного відвезли до шпиталю. — Микола Гайдук і Стан. Домбський з Петликовець Старих, пов. Бучач, дістали атаку божевілля з причини спеки. Інтервенював повітовий лікар. — У почтовому уряді в Станиславові пострілився з револьверу почтовець Іван Франковський. — В амбулятоpії залізничої лікарні у Станиславові підрізав собі горло й жили залізничий емеритт Севастіян Слободян. — У лісі гром. Суходіл (Станиславівщина) найшли трупа Юрка Магаса, вже майже зогнилого, тому годі устійнити причину смерти. Як підозрілого в убивстві арештували Ів. Свища, що пас вівці з Магасом.

— **Злодії — пристрасні курці.** У Львові почалася судова розправа за крадіж 89.000 штук „дамесів" на шкоду тютюневої гуртівні при вул. Цловій. Розправу відкладали вже двічі, тому що не було головного винновника Йосифа Бубелю, вивезеного ще в квітні до Берези. Бубелю привели на розправу свіжо виголеного, елегантно одягненого а ондульованою прическою. Крім нього обвинувачують ще кількох львівських і тернопільських пасерів.

— **Самогубство поліціянта.** Пшодовник поліції Владислав Кинсяк, літ 60, повинув собі на ружу один кінець дроту, а до другого привязав камінь і перекинув його через трамвайові проводи і згинув на місці.

— **Поїзд розторощив фіру,** на якій їхала жінка і шестеро дітей. Через залізничі тори переїздила Малгожата Цьвек і 6 дітей. Раптом надїхав особовий поїзд. Залізничий сторож намагався задержати коня, одначе це йому не вдалося. Жінка хотіла ратувати дволітну дитину, зіскочила з фіри й упала просто під льокомотиву. Дитину вирятував а останній хвилині залізничник. Інші діти ранені. Вина за нещастя спадає а будника Борсалка, якого теж арештували.

— **Хуртовина перекинула людей до СССР.** У несвіжському повіті лютувала пів години хуртовина, що заподіяла великі шкоди в 10 селах. Ломи позамулювали огороди, тому пошищені засіви. Скільки людей згинуло покищо невідомо. Вихор перекинув на большевицький бік кількаднадцять осіб.

— **Землетрус в Ужгороді.** В неділю 2. серпня ц. р. коло год. 9,30 вечором мешканці Ужгороду відчули сильний землетрус, який тривав дві-три хвилини. Від землетрусу побудилося багато мешканців зі сну, а кухонне начиння попадало на землю. На вулицях попадали на землю вивіски з багатьох крамниць. Легкий землетрус відчули в Ужгороді минулого четверга. Оба землетруси мають свій центр у вулканічних масивах Карпат Вигорляту. Державний Геофізикальний Інститут у Празі звернувся з покликом до всіх, які чули землетрус, щоб надіслали йому свої поміченя.

— **Не хоче, щоб цілувати її в руку.** В одним із латвійських щоденників у Ризі появилася на днях оповістка такого змісту: „Прохаю ввічливо, але зовсім рішучо всіх, хто має зі мною приватне чи урядове діло, при привітанні та прощанні не цілувати мене в руку. Альма Гірш". Слід зазначити, що Альма Гірш у Ризі відома громадянка та є віцепрезиденткою великого акційного товариства.

— **Прилюдна мораль підчас спеки.** Румунська поліція в Чернівцях заборонила жінкам ходити на вулицях без панчіх і з короткими рукавами, а мужчинам без маринарок і в сорочках з короткими рукавами. Крім того заборонили розпинати сорочки на грудях. Неслухняних же кара. Слід пригадати, що в Чернівцях спека доходить до 50 ст. на сонці.

— **Шаховий турнір** у Зандвоорт (Голяндія) покінчився перемогою американського шахіста Фінебса, що добув 8 і ½ пункту. Друге місце занав еспанець др Есве. Новий мистець їде до Англії на турнір, що в ньому гратимуть Альохін, Капабланка і інші.

— **Залізнича катастрофа в Болгарії.** Під Девуновом завалився залізничий міст у мент, коли ним переїздив поїзд. Кілька вагонів упало до ріки. Поверх 20 осіб поранилось, з цього 8 тяжко.

— **Малу Шерлі** намагалися схопити т. зв. відпери. Американська поліція арештувала 16-літнього Віллярда Повела, що намагався схопити малу фільмову зірку Шерлі Темпль. Батько малої Шерлі заявив поліції, що він одержав письмо, в якому домагаються від нього, щоб він полетів літаком у стейт Небраска і скинув біля міста Грант пакет із 25.000 долярів. Якщо не виконає цього, його доньку викрадуть. Поліційні агенти устійнили на підставі листового паперу місто й крамницю, де куплено цей папір. Таким чином попали на слід Повела, який теж признався, що вислав лист, але заперечив, буцімто він домагався грошей. Це покищо перша погроза. Родичі малої Шерлі стараються, щоб вона жила, як усі інші діти і в вільнім часі від фільмувань мала Шерлі, що має тепер 8 літ, ходить до школи.

— **Пам'ятник Леонідові.** Після XI. Олімпіяди в Берліні відбудеться в грецькому місті Спарті велике народне свято. Греки, які живуть в Америці, зібрали великі гроші, за які на головній площі Спарти побудують величавий памятник першому грецькому народньому героєві Леонідові та його 300 воякам. З нагоди того свята будуть відбуватися ріжні ігри, що пригадуватимуть геройського оборонця Термопільського просмика. М. ін. виступить 300 молодих спартанців в одягах колишніх спартанських гоплітів, при звуках старинної грецької військової музики. Як у старинних грецьких часах був звичай, обсипляють воїнів цвітами жінки й дівчата спартанки із бальконів домів. Потім 300 дівчат приступить до ювяків і кожна стане поруч одного й оба гурти на перемінку співатимуть старинні грецькі пісні, які співали при розлуці воїнів із їх рідними, як відходили у бій. Опівсли юнаки — самособою лише символічно — підуть у бій до Термопіль. Відограється, також лише як ігра, і сам бій у термопільському просмику. Цю точку програми виконає баталіон евзонів, що стоїть залогою у Спарті. На закінчення свята засадять триста кипарисів, які підлюють водою з Еврогоса, на спогад 300 спартанських синів, що згинули тому 2416 літ.

— **Ріжні вістки.** В Парижі помер відомий піонір авіяції Людвик Блеріо, що в 1909 р. першим перелетів попад канал Ля Манш. — В австралійських школах установлено новий предмет: як вварити, — обовязковий не тільки для дівчат, але й для хлопців.

— **Час прогульок, то час радости.** Одним тих кількарадісних хвилин може звівечити кожній прогульковець, бо прогульковець мусить думати про це, в який спосіб до малого наплечника взяти відповідну кількість поживин, щоб наплечник не дошкуляв в часі прогульок своїм тягарем. Щойно тоді можна довільно насолоджувати прогулькові приємності, коли заберемо на прохирчування легкі, поживні і смашні зупи у кістках, бульйонові кістки, грибковий сос, горохівку у зернах Кнорр бо вони займають небагато місця, а дешеві і кожну страву можна легко приладити. Харч Кнорр повинні находитись у кожнім наплечнику і кожній кишені. Тепер можна дістати кістки бульйонові Кнорр з прогульковими опакуваннї по 12 штук.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА СХОПИЛА МУЖЧИНУ

Колись це належало навіть до „доброго тону" схопити собі жінку. Сьогодні змінилися часи, змінюються теж погляди. Такого переконання набрала парикмахерка Івонна Болїо і рішилася схопити свого коханого, 28-літнїй Адольф Арлєн, який працював одним із відділів великого магазину. Івонна залюбилась у ньому по самі вуха. І Арлєн не був від цього, тільки вроджена зверхність стояла йому на дорозі до щастя. Він хитався у своїх любовних переконаннях, тим більше, що побоювався жінок сильно вистрогованих. Івонна рішила сама покермувати долею. Запропонувала Арлєнові невеличку прогульку літаком. Івонна мала власний літак і гордилася тим, що вміє ним керувати. — Ми полетимо тільки над беріг моря, а на вечір будемо в Парижі.

Вилетіли з летовиска в Бурже. Адольф тішився летом, як мала дитина. Однак, коли почали летіти понад морем, а береги дедалі скрилися у синій мряці, Арлєнові зробилось дещо моторошно. Коли вже зовсім стемніло і в далі заблистіли вогні, він несмілливо запитався: — Скоро будемо в Парижі?

І щойно тоді енергійна летунка призналась:

— Ми доволі далеко від Парижа. Перед нами вогні норвежських сіл. Якщо не будете хвилюватись, можемо знизитись над цим прегарним фіордом.

Івонна була не тільки добрим летунком але й добрим знавцем людської душі. По цьому цілі справи обоє скінчились.

—o—

Дописи.

САМБІРШИНА.

Будують костели по українських селах. В українській парохії Пруси-Новошичі, самбірського повіту, жило до війни кілька українських родин латинського обряду, непольського походження, які дітей своїх хрестили в церкві й між українцями обох обрядів панувала зразкова згода. Негайно по війні вибудовано доволі величавий костел на полі війта Стшелецького в Новошичах і цей костел кільканадцять літ був замкнений, бо нікось не можна було знайти фондів на удержання польського священника, який мав обслуговувати людей кількох родин. Щойно в неділю 26. липня ц. р. відправлено перше богослуження в присутности самбірського старости. Побіч нього зявив теж місцевий гр. кат. парох о. Н. Гарбовський, який у своїй церкві відправив тиху Службу Божу і негайно відїхав самоходом війта до костела. Підчас проповіди новий польський священник вичислив доволі численні села, які належатимуть до його парохії, а в яких крім поляків-учителів нема інших поляків. Сам ксьондз замешкав на постійне в домі місцевого війта. Недалеко, бо 3 км. від Новошич є друга польська парохія в Дублянах. Треба згадати, що в Новошичах вибудували по війні „Дом Людови", а теж кооператива „Кулка рольнічего", а цього року зорганізували польський дитячий садок. До цього садку ходить теж українські діти, бо там дають даром три рази денно їду. Тепер місцеві латинники відвернулися від українців, вважаючи себе за громадян вищої кляси. Чому українські установи, а в першу чергу Бружок „Рідної Школи" в Самборі не зацікавиться долею українських дітей в Новошичах?

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина хору Д. Котка. Мин. суботи виступив хор під проводом Д. Котка в сал. „Сокола" з одним концертом. Слід зазначити, що публіка приняла концерт з захопленням, хоч хорові ще повищо далеко до цієї першої „вишпилятки" перед кількох літ. Маємо надію, що по доповненні хору (особливо басів), виступ цього хору за кордоном не принесе нам встиду. Б. Л.

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він є, але несправний — там його оживіть!

ЯРЕМЧЕ.

Концерт хору Д. Котка. Цього року в Яремчу був тільки один концерт п. І. Шмериковської-Приймової. Зате наші курсіяни — прілні й неарійці — часто влаштовують мистецькі імпрези. 4. серпня ц. р. приїхав до Яремчі хор Дмитра Котка і дав один концерт. Програма концерту багата й різноманітна. До програми входили твори наших композиторів, народні та козацькі пісні і инші. Деякі точки (Стеценка „Прометей", Ніщинського „Он закувала", навт „Страшний Суд", „Через поле шире" ар. Котка) викликували у слухачів бурю оплесків. Теперішній склад хору Д. Котка зовсім новий. Сили свіжі, молоді, голосово різнородні. На увагу заслуговують добрий баритон і гарно-м'який ліричний тенор. Зачуваємо, що цими днями ввійде в склад хору добрий басо-кантаїст. Салю виповнили самі українці-літники з Яремча, Дори, Ямного, Кзміни Довбуша, Поляки і жиди були солідарні, бо іншого не було. Добра наука для нас! Хор їде на дальші виступи до Микуличина, Ворохти, Жабя, Косова, Кут, Снятина і т. д. Бажаємо успіхів. **м. п.**

Спорт.

УКРАЇНА — ГІРКА (СТАНИСЛАВІВ).

Відплатні товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 9. серпня ц. р. в год. 5. попол. на грищі Чорних. Гірка, це мистець Станиславова, а він. мистець станиславівської округи, тепер в дуже доброй формі і хоче доконче зреванжуватися за весняну с.т.ра-у з Україною на власному грищі в Станиславові (7:1). Тому змагання будуть дуже цікаві.

В год. 3. попол. розпочнуться змагання: **Стен — Україна II.**

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Краєві ситківкові змагання організує цього року на поручення Українського Спортового Союзу Львівський Клюб Ситківкарів. Змагання відбудуться у Львові в днях 28, 29. та 30. серпня на токах Л. К. С. на площі Сокола-Батька. Зголошення до змагань надсилати до дня 25. ц. м. на адресу: М-р Степан Рожанковський, Львів, вул. Домінїканська 11. (Змагуни зволять теж, чи потребують нічліги).

Львівський Клюб Ситківкарів подбав про осучасну направу токів на пл. С.-Б. і вже в найблизчу неділю відає їх до ужитку наших ситківкарів. Подаємо до відома, що члени Львівського Клюбу Ситківкарів користають з 50 проц. знижки так, що оплата за 1 годину грає лише 25 сот.

Сподіваємося, що наші ситківкарі часто відвідуватимуть наші токи, користаючи з великої знижки. Головно змагуни, що бажають виступити на краєвих ситківкових змаганнях, будуть мати змогу перевести свою зимову працю вже на змаговому тоці.

Еже третій рік не було у нас ситківкових змагань. Тому цьогорічні краєві ситківкові змагання викликують незвичайне зацікавлення і між змагунами і між приколишніми ситківкового спорту. На цьогорічних змаганнях буде боротьба між молодими змагунами та старими ситківковими ветеранами.

ШМЕЛІНГ ПОЛЕТІВ ДО АМЕРИКИ.

Макс Шмелінг полетів на повітроплаві „Гінденбург" до Ню Йорку, щоб заздалегідь приготовитися до змагань з Браддоком. Негайно по приїзді почне він пильний тренінг.

Нові книжки й журнали.

Jan Żurad: PRACOWNICZE ZAROBKI i ustawowe potrącenia w przedsiębiorstwach prywatnych od 1. lutego 1936 roku. Gotowe wyliczenia do list płacy i wypłat zarobków pracowników umysłowych i robotników. Warszawa, ul. Chłodna 37, 1936. Стор. 49 ф. 8°, в цій книжечці подає автор коротенькими робітниками найпотрібніші вістки про заробітки, публічні чинності, таблиці вимірів про заробітки та ріжних оплат умовних робітників в при платі податку та ріжних оплат умовних робітників в при платі від 30 до 2.000 зол. місячно. Подав теж перечислення місячних заробітків на тижневі і процентову таблицю зходового податку від платень, який сбирають від 1. с-ня ц. р. Ціна 2 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
9. VIII. Яблонів.
10. VIII. Козьмин.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Різнородностей.
Пятниця, 7 VIII. год 8. веч. „Надто не подобна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната".
БАНДА: 1) „Гануся", 2) „Погоня за тінню".
ГРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСИНО: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар.
КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чав" з Анною-Мей-Вонг".
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвилину щастя".
МЕТРО: „Тепер і завсіди" з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа".
МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додек на фронті".
МУЗА: Нечинне з причини реконструкції.
ПАРК: Нечинне
ПАЛЯС: „Аристократ", „Руки на столі".
ПАН: „Кохаю всі жінки" з Кепурою.
РАЙ: „Амок".
СВІТ: „Наскок на Конго".
СТИЛЬОВЕ: „Без назвища", ревія „Олімпійда веселячків"
ТОН: „Шанхаї" і „Жінка двох чоловіків".
ТІХА: „Кабінет воскових фігур" і ревія.
ХІМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 7. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 15.30, 22.20 Концерт, 15.20 Тріо на форт., скр., віол. Бетовена, 17.50 Солісти, скр., форт., 20.00 Комедія, **Прага** (470,2) 16.10, 17.15, 20.45 Концерт, **Париж** (1648) 11.30, 13.00 Симф. музика, 20.45 „Іпась фантіст" ком. оп. Івана, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 13.15, 17.00 Сп. ресіталь, 22.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00 Розр. музика, 15.00 Солісти, форт., барит., 17.35 „прайлєрівна" на форт. Шумана, 19.00 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Солісти, барит., форт., скр., гітара, 14.00, 15.00 Музика, 21.00 Танки всього світа, **Будапешт** (549,5) 13.30, 22.25 Циг. музика, 18.30 Форт. ресіталь, 20.30 Сюїтка, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 12.10 Популярна музика, 20.40 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Дзиголетте" оп. Легара.

Субота, 8. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.35 Концерт, 16.00 Концерт цитристів, 17.05 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, **Прага** (470,2) 11.05 Легка музика, 21.20 Скрипка, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 21.00 Вок. квартет, 22.45 Танкова музика, **Білгород** (437,3) 22.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00 Концерт: сопран, скр., форт., 10.00 Розр. музика, 14.00 З опер: „Нічліг у Гренаді" оп. Кройцера, „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, „Продана наречена" оп. Сметани, 16.00 Весела авдиція, 18.00 Музика з часів Бідермаєра, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Розр. концерт, 12.00, 14.00, 22.45 Музика, 20.00 Веселий вечір, тенор, бандоніон, саксофоністи, **Будапешт** (549,5) 12.30 Форт. ресіталь, 19.00 Опіа, **Мілянo** (368,6)11.30 Легка музика, 16.40 Розр. музика, 20,45 „Ля ботега де кафе" „Сюр Тодаро Бронтольон", „Ля баруфе кіозоте" ком. Гольдоніа, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. музика, 16.40 Вок.-інстр. концерт, 21.30 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 7. серпня 1936.

12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств. 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Танок в опері, гр. пл., 14.30 Щось на десер, гр. пл., 15.30 Спортові вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Концерт соліста, форт., скр., 16.45 Варшавські акад. школи, 17.00 Концерт камер. орх., 17.30 Спорт. порадник, 18.00 Нема краю над Подолля, відчит Карла Курилюка, 18.10 Музика з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.45 Актуальна гутірка 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Фр. Ліст — борець ром. ідеалів, словно-муз. монтаж, 20.10 із Голготи легіонів, Андр. Струга, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Розр. концерт камер. орх. і солістів, 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, 23.00 Закінчення авдиції.

Субота, 8. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд видань, 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 „Два Михайли на вакаціях" гутірка для дітей. 16.00 Концерт солістів, скр., баритон, форт., 16.45 Рибарським байдаком на риболовлю, 17.00 Концерт симф. орх., 17.30 Берегами Пруту до Говерлі, инж. Михайлина Грекович, 18.00 Сільна реруи, 18.05 Арії та пісні в супр. форт., 18.25 Фейлєтон Ліст і Польща, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., спів, 20.15 Літні інвестиції, 20.45 Вечірній дениик; 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Форт. ресіталь. 21.30 „Ленюметер" гумореска, 22.00 Трансм. з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, в вик. орх. 23.00 Танкова муз. з гр. пл.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.73—89.30, Дол. американський 5.32.50 — 5.29.50, Дол. канад. 5.30.50 — 5.27.50, Фльорени голянд. 361.47 — 359.75, Франки фр. 35.05 — 34.92, Франки шв. 173.74 — 172.80, Фунти англ. 26.73 — 26.57, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.29, 118.45, Корони норв. 134.28—133.30, Кор. шв. 137.73—136.75, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.78—11.60, Марки нім. 143 — 139, Песети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95,50, Цукор 28.50, Старахович 30.75—31.25, Габербуш 41.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, серії 75, 5 прц. конв. 45—45.25, 7стаб. 45.50.

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 46, 4 і пів прц. Гіпот. 40.50, 4 прц. Гіпот. 38, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 37.50, 4 і пів прц. БГК. 61.50, 4 прц. БГК. 61.50, 4 і пів прц. Ком. 49, 4 прц. Ком. 44.

Долярівка 47—48; Прем. 1. ем. 62—62.50, Прем. 2. ем. 61—62.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	20.00	20.50
Пшениця зб.	19.50	19.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масласоюз" повідомляє, що від дня 6. серпня ц. р. кооперативи платитимуть за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням два зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . .	0-14 „
1 л. вершок	0.35 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на инші вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. VIII. ц. р. платитиме свої доставщики за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахошкарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. шойно від 0.80 кг. угору	1.00	„
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.95	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОСАДУ від зол. 150 місячно дам за пожичку до підприємства від зол. 7,000 вгору. Оголош. до „Діла" під „Певність". 2476 1-3

Подяка.

Всім, що виявили нам співчуття у тяжній хвилині передчасної смерти нашого Найдорожчого Мужа і Батька, і взяли участь у похоронах бл. п. Покійного — адвоката Мр. Жигмонта Івана Ерденбертера у Стрию дня 28. VII. п. р., зокрема о. парохові Климницькому, о. катехитові Хирівському, о. катехитові Лишиському і пп.: Др. Дуликові і Др. Пресерові, делегатам Ради Адвокатської — складаємо цим щиру подяку. **Рідні.**

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ІНТЕЛІГЕНТНА, жінка, пристійна, високого росту, гарно збудована, бездітна, українська нар. установи, з гарною платнею і кількатисячним майном — шукає у цілі супружа українця поверх 50 літ, бездітного вдівця або кавалєра, культурного, статної, інтелігентної вдачі, високого, пристійного вигляду, на становищі або емерита. Зголош. зі знимкою до Адм. „Діла" під „Серіозність". 2—3

РІЖНІ

КАПІТАЛ ДО 12 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ ШУКАЄ ПРОПОЗИЦИЙ. Зголош. до „Діла" під „Гарантія". 2474 1-3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові чорні, шкіркові, проти усування матиці під гарантією виконує відомі УКР. **ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 46-60

ОГОЛОШЕННЯ.

ОПЕРАТОР
Д-р Х. Шараґе
Львів, вул. Ягайлонеська 20.
вернув.

П І Т
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 88-72

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 177 (14.426). Львів, субота 8. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.050. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

РОЗПУЧЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ В МАДРИДІ.

РОЗПУЧЛИВІ ТЕЛЕГРАМИ ДИПЛЬОМАТІВ З МАДРИДУ.

ЛІССАБОНА, 7. 8. ПАТ. Португальський радіоклюб перехопив таку радіотелеграму чілійського амбасадора у Мадриді: **Нечисленні вже в Мадриді посли й амбасадори приневолені покинути місто, бо положення розпучливе. Кожна хвилина може довести до поважних випадків. Якщо не вдалося би дістати дипльоматичного поїзду до Португалії або до Валенсії, дипльоматичний корпус збереться в одній з амбасад і і звернеться до урядів, щоб літаками надіслав охоронні відділи. Влада мадридського уряду лише номінальна, в дійсности управляють червоні синдикати і команданти міліції. Втрати міліції сягають тисячів. Фронт не має получення з Мадридом так, що ніхто з Мадриду на фронт і навпаки не може дістатися.**

ЧЕРГОВІ ЗМІНИ В МАДРИДСЬКОМУ І КАТАЛЬОНСЬКОМУ УРЯДІ.

МАДРИД, 7. 8. ПАТ. През. Азана підписав декрет з димісією міністра війни і державного підсекретаря міністерства війни. На їх місце призначив полковника у стані спочинку Хуана Фернанда Сараві і майстра піхоти Леопольда Менендеса.

БАРСЕЛЬОНА, 7. 8. ПАТ. З катальонського уряду уступило трьох соціялістичних міністрів. Премієр Касанова заявив журналістам, що новий уряд приспішить діяльність военних судів та переведе чистку в публичних організаціях. Ми доволі відважні, щоб зорганізувати нову Каталонію і загарантувати вольности, що їх здобув збройно нарід.

ПОВСТАНЦІ ВИПЕРЕДИЛИ КОМУНІСТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

ЛІССАБОНА, 7. 8. ПАТ. Спеціяльному кореспондентові щоденника „Діярю де Манган" заявив у Севілі ген. Кіепо де Лляно ось що: **22. липня мало вибухнути в цілій Еспанії повстання комувістів. Щоб йому запобігти, ген. Франко виступив до боротьби.** Перемога військових не вистане і треба буде Еспанію очистити раз на все від злочинців, які є на послугах Москви.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ БОЄМ В ПОЛУДНЕВІЙ ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 7. 8. ПАТ. На основі вісток, які надійшли до Парижа, урядовим військам вдалося лише частинно заняти м. Сан Рафаель, положене на узбіччах гірського ланцюга. **Наступ урядових військ на Сан Рафаель є розпучливим зусиллям перервати петлю повстанських військ, яка щоразто затягається довкола Мадриду.** В Парижі переконані, що до вирішного бою дійде в короткому часі між урядовими військами і повстанцями в полудневій Еспанії. Положення повстанців на півдні значно покращало після приходу підмоги з Марокка. Повстанці починають наступ на Мадрид з полудня. Одночасно друга кольона повстанців з танками підготовляється до наступу на Малягу.

СИЛЬНА ПІДМОГА ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

ТАНЖЕР, 7. 8. ПАТ. Ген. Франкові вдалося перевести з Сеути до Еспанії 500 вояків чужоземної легії, 500 вояків тубільців зі самоходами і таборами на трьох кораблях під охороною 12 літаків. Урядові кораблі „Пініо" і „Альміранте Валлес" намагалися перешкодити переправі, але летунські ескадри цільним бомбардуванням при допомозі прибережних батерій прогнали урядові кораблі. Канонірка „Пініо" пішла на дно. Ушкоджений підводний човен намагався схоронитися до Гібральтару, але британська влада не дозволила вїхати до пристані. Вночі вдалося перевезти дальше 4.000 вояків.

ЛЬОНДОН, 7. 8. ПАТ. Райтер повідомляє, що **ген. Франко приїхав з Марока до Еспанії.** Його місце побуту окутане тайною. **В останніх днях повстанці перевезли з Африки до Еспанії коло 8.000 вояків.**

І КОРАБЛІ ПРИЛУЧУЮТЬСЯ ДО ПОВСТАНЦІВ.

РИМ, 7. 8. ПАТ. Стефані. Спеціяльному кореспондентові час. „Трібуна" в Тетуані ген. Франко заявив, що сили повстанців зростають, бо до них прилучилися кораблі у Ферроль, а саме: лінкор „Еспанія", 4 крижляки і 2 допоміжні кораблі. **Повстанці не мають зовсім торпедовців, контрторпедовців ні підводних човнів і тому не можуть видати вирішного бою урядовій фльоті. Зате повітряна фльота повстанців постійно зростає. Літаки повстанців слідкують за рухами урядової фльоти і часто її бомбардують.**

ПЕРЕМОГА ПОВСТАНЦІВ НА ПІВНОЧІ.

БУРГОС, 7. 8. Авас. Як повідомляє головна кватира повстанців, кольона зложена з піхоти, кінноти й артилерії вирушила з Вітторії та заняла місцевости Ордуна, Вілля Реаль та Аллва, перетинаючи звязок Вітторії з Більбао. Республіканці відступили на Армузо.

БЕЗНАСТАННІ АРЕШТУВАННЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 7. 8. ПАТ. Поліція в Барсельоні переводить безнастанно ревізії й арештування. Між арештованими є Й. Міля і гр. де Монтсені, монархіст, голова катальонського уряду за диктатури. З Герон привели до Барсельони 60 військових командантів з ген. Фернандом Аміліном, які виступили проти мадридського уряду. Арештованих приміщено на кораблі „Уругвай", який уряд перемінив на вязницю.

ХОВАЮТЬСЯ ДО ГРОБІВ ПЕРЕД КОМУНІСТАМИ.

МААРИД, 7. 8. ПАТ. Від кількох днів 5 молодих людей приходило на цвинтар з квітами. Цвинтарна сторожа перевела ревізію і стверднла, що під квітами були харчі для 7-ох фашистів, які скривалися у гробівцях. Арештовано 12 осіб.

БЕЗНАСТАННІ ГРАБЕЖІ. МАСАКРИ ЧЕРЦІВ.

ПАРИЖ, 7. 8. ПАТ. „Парі Міді" повідомляє з Барсельони: Грабежі цивільного населення, озброєного до боротьби з повстанцями не вгавають. Грабіжники вбили багатьох черців. Деяким зпоміж них вдалося втекти і вони скриваються перебрані.

МАДРИД, 7. 8. ПАТ. На приказ уряду спровадили до Мадриду черців монастиря в Ескуріяль. Під ескортою міліціянтів привезли теж черців з монастиря св. Августина з Сентонци. В цьому монастирі міліціянти почали слідство, яке протягнеться кілька днів.

Таємний влом до віллі Троцького.

ОСЛЬО, 7. 8. ПАТ. Минулої ночі невідомі особи дістались до віллі Троцького в Гонефосс біля м. Ослю, які приїхали туди самоходом і почали перешукувати бюро. Коли дівчина звернулася телефонічно до поліції за допомогою невідомі утекли. Поліція негайно приїхала і затримала самохід, але тотожности справників не устійнила. Здогадуються, що ними були члени місцевої фашистівської організації.

—o—

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє урядження, одяги, постіль і білля в Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Хто по чиїй стороні?

Кінець невтральности супроти еспанських подій

Женева, 5. серпня 1936.

Сьогодні вже кождій людині у широкому світі ясно, що значіння сучасних кривавих подій в Еспанії сягає далеко поза її межі. Все більше виявляється, що це зовсім не боротьба між еспанським урядом та повстанцями, а боротьба між національними силами Еспанії з поважною частиною війська на чолі з одного боку та большевицьким осередком, кермованим з Москви та Парижа, що криється за офіціяльною фірмою еспанського уряду т. зв. людового фронту. „Ізвестія" з 22. м. м. писали цілком отверто: „Дальший хід подій залежить від того, оскільки маси, що дістали зброю в свої руки, спроможуться **примусити** уряд перевести проти бунтівників ті рішення та заходи, які він обіцяв у своїм заклику до народу". Озброївши комуністів, злочинців звільнених з мадридських вязниць для поборення національного руху та цілє великоміське шумовиння, уряд передав фактично цілу владу в руки новоствореного „комітету рятунку", який є нічим іншим, як верховним мадридським „саветом". Провід нового еспанського війська, виборний від сержанта до найвищого старшини на взірець колишнього большевицького війська, отже про владу еспанського уряду над цим „військом" не може бути й мови. Ним кермують лише московські агенти. В руках цих агентів є також і ціла влада в Барсельоні, де озброєні комуністи допускаються страшних розбишацтв. Всі церкви за виняткою катедри, яка залишилась на показ з огляду на свою велику мистецьку вартість, зруйновано й спалено. Багато підприємств еспанських і чужинецьких, зокрема німецьких, пограбовано і зруйновано. Проти цього німецький уряд гостро запротестував і його перепросили та запевнили, що дадуть відшкодування.

Акцію, розпочату на велику мірку вже в березні цього року, продовжує комінтерн цілою парою. Комуністичне радіо подає директиви короткими хвилями; кермує ним президент еспанської секції комінтерну Хуан Гарсія і закликає творити совіти по всій Еспанії. Як повідомляє „Матен", керманичі московської акції Димітров, Коларов, Кіненес та інші переводять давно вироблений план збольшевизування Еспанії та північної Африки, щоб опанувати західну частину Середземного Моря. До паризької большевицької централі прибули нові спеціялісти громадянської війни, Примаков, що пописувався в Еспанії вже в березні, озявлений чекіст, латиш Лаціс, що славився свого часу терором на Україні й написав пізніше книжку п. н. „Методи червоного терору", німець Вальтер, відомий з виступу большевиків у Баварії в 1920 р., австрієць Штілерман, командант Оттакрінгу в часі останньої большевицької революти у Відні, італієць Буонаротті та інші.

У Франції московські агенти наймають за великі гроші „червоних добровольців" для Еспанії і формують з них „франко-еспанську міліцію". Французів справді заголошується дуже мало, але значно більше еспанців, що мешкають у Франції, італійських антифашистів та інтернаціонального безробітнього шумовиння, якого в Парижі тепер дуже багато. Цих добро-

вольців відвозять автобусами до еспанського кордону та передають до рук большевицького центру в Еспанії.

Але головну допомогу еспанському урядові дає французький уряд літаками, зброєю та грішми. Обурення французьких національних партій та преси з цього приводу таке велике, що офіційно Франція вдається про свою невтральність, але „приватної" ініціятиви у справі військових постачань не стримує. З 300 літаків замовлених еспанським урядом в останніх днях післано 50 до Барсельони та 20 до Мадриду. „Приватним" шляхом іде до еспанських большевиків і всяка зброя та муніція.

Зі своїми симпатіями до еспанських большевиків французькі міністри зрештою зовсім і не криються. Премієр Блюм і міністер летунства Кот готові були на власну руку післати літаки до Еспанії, і лише обурення преси, а можливо й неофіціяльна інтервенція щось з держав стримали їх від цього. Міністер здоровля заявив на публичних зборах, що обовязком французького людового фронту є зробити все, щоб „нацування еспанських попів та генералів не вернулось", і додав, що міністер фізичного виховання та деякі інші такої самої думки як він.

При таких обставинах розмова англійського амбасадора в Парижі, сера Джорджа Клерка з французьким міністром закордонних справ, Дельбосом, про події в Еспанії та майбутню конференцію пятьох держав має деяке симптоматичне значіння. Події в Еспанії цікавлять Англію не менше ніж Францію. Дотеперішній стан в Еспанії очевидно не повернеться. Переможуть там або військові націоналісти, або еспанські большевики під проводом Москви. На випадок перемоги перших національна рада в Бургосі погрожує вже тепер зірвати дипльоматичні зносини з Францією. Отже в цім випадку Еспанія наблизиться до інших націоналістичних держав: Італії та Німеччини, а це буде скріпленням впливів націоналістичних держав, у першій мірі Італії, в західній частині Середземного Моря. На випадок перемоги большевиків в Еспанії, вони стали би відтіль панами не лише в цілій західній частині Европи від франко-німецького кордону до Атлянтику, але і в цілій північній Африці, і англійський Ґібралтар став би островом у большевицькому морі. Як перша так і друга можливість мусить спонукати англійський уряд шукати на майбутній конференції пятьох держав зближення з націоналістичними великодержавами Европи більш активно, ніж він робив це досі. Події в Еспанії зроблять також більш зрозумілим для Льондону рішучий спротив Німеччини бачити представників Москви на якійсь конференції европейських держав.

Отверте повставання большевиків з усіми його руйнищськими наслідками в Еспанії та Франції без порівняння менше небезпечне для державних та повоєнних націй Европи ніж скрите користання Москви величезними збройними силами Франції та її спільниць поруч з інтригами московської дипльоматії на міжнародним терені. Явна небезпека є вже половинною небезпеки. Велика послуга, яку робить Европі національне повстання в Еспанії полягає в значній мірі в тім, що воно примусило Москву відкрити завчасу свої карти, розпочати рішучу боротьбу в Европі, швидше, ніж приготовано як слід грунт в Англії та малих державах, що стоять під її впливом. Як далеко сягає реакція викликана в Англії розбишацтвом большевицьких банд в Еспанії озброєних мадридським урядом, показує між іншим і той факт, що навіть московфільський „Менчестер Гардієн" закликає, що правда заремно, французький уряд придержуватись невтральности супроти кривавих подій в Еспанії. Ясна річ, що поміч, яку Франція дає Мадридові, мусіла підштовхнути Італію та Німеччину поспішитись з поміччю повстанцям. Переліт італійських літаків до Марокка та маневри німецьких кружляків з маніфестаційною візитою німецького адмірала у ген. Франка (3-годинна нарада) страшенне схвилювали французький уряд. Він намагається тепер мерцій спутати свободу рухів тих держав окремою конвенцією про невтральність. Але хто примусить СССР зберігати справжню невтральність супроти акції, яку сам він, Сов. Союз, заініціював і від успіху якої залежить посередньо його екзистенція?! Годі теж вимагати від такої напр. Португалії, щоб вона була строго невтральна, коли совітизація Еспанії грозить їй внутрішнім переворотом, а то й утратою самостійности? І чи приємно Італії мати під боком комуністичний котел? Тому прецеденс, який створили Москва й Париж — мститься на них самих. Про невтральність нині вже мови не може бути.

М. Данько.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



У справі другого покоління.

У справах нашого національного дорасту писалося у нас передусім на сторінках „Діла" багато і тому не буду тут повторяти широко обговорених вже річей. Хочу докинути від себе тільки осьщо:

До передостаннього року 95 прц. всього нашого дорасту, молоді у віці від 14—18 літ (йде тут передусім про маси нашого сільського дорасту), отже у віці найживішої і найбільше рішаючої кристалізації, росло, таки сказати, зовсім дико. Воно тратило здебільша навіть те, що виносило із дитячих літ, отже знання читати й писати та попадало у поворотний аналфабетизм.

Нині в цій ділянці є вже трохи краще. Останніми часами, головно в останніх двох роках, можна завважити у нас старання зайнятися справами дорасту. Чуємо вже про гуртки, секції, відділи і т. д. „дорасту" Рідної Школи, Просвіти, Сільського Господаря, Сокола, Лугу, Союзу Українок. Та все те покищо і під оглядом скількости і ще більше під оглядом якости, десята частина того, що ми мусимо зробити, щоби почати бодай як-так впливати на напрям розвитку всього нашого дорасту.

Здається, що це нас не дуже жахає, ні перекопує. Ми стільки століть були останніми на всіх майже ділянках національної організації, що те, що у нас якась ділянка національного розвитку стоїть зовсім чи майже зовсім облогом, для нас звичайна річ, нормальне явище. Зокрема справа справді масового виховання нашого дорасту і нашої дітвори, справа розбудови розуму і характеру народу через вплив на нього там, де він найбільше податливий, пластичний, отже через виховання найширших мас дітвори і дорасту не має в нас ніякої традиції, а ми в деяких справах великі консерватисти.

Та підійдім до тієї справи з другого боку. Уявім собі, з якими надіями могли би ми дивитися у наше майбутнє, якби ми знали, що не пятнацять чи двацять тисяч, як це є тепер, але пів міліона нашого дорасту є під нашим виховним впливом, читає, набирає світогляду і знання в українських бібліотеках для дорасту, гуртується в хліборобських, спортових гуртках, секціях чи відділах і т. д. та що за 10—15 літ цього пів міліона, пів міліона високо свідомих, очитаних, поступових, зорганізованих українців увійде у життя!

Великі осяги добувається тільки великими зусиллями. Великими не тільки самою сухою сумою праці, але теж свідомістю мети і засобів, доцільністю, плановістю, координацією акцій. І, безперечно, ми тільки під тою умовиною зможемо почати виховувати й організувати найширші маси нашого дорасту, що всі заінтересовані товариства й організації порозуміються в цій справі і спільними силами розпічнуть справді широку, планову, скоординовану акцію.

І тому хочу тут ще раз підчеркнути величезну вагу вище згаданого почину, як першої у нас спроби справді повно розвязати справу нашого дорасту. Щоби ця спроба мала успіх, повинні всі наші заінтересовані в цій справі інституції, товариства й організації, а далі й ціле громадянство поставитися до неї з найбільшою увагою.

При цій нагоді хочу підчеркнути величезне значіння чи пак величезні можливости друкованого слова як засобу виховання найширших мас нашого дорасту. Щоби вповні освідомити собі, яку величезну ролю як засіб виховання дорасту може і повинно відограти у нас друковане слово, треба підійти до тієї справи під таким кутом:

Чи маємо ми стільки людей, які були би здібні, могли би і хотіли би виховувати наш доріст, скільки треба, щоби почати виховувати увесь наш доріст, пів міліона? Напевно не стало би їх навіть для одної пятої нашого дорасту.

Але водночас **при відповідній пляновій і скоординованій акції наших товариств та організацій ми могли би в кожному місті, містечку і в кожному селі знайти бодай одну свідомішу й ідейну одиницю, яка могла би 2—3 години тижнево присвятити бібліотеці для дорасту в своїй місцевості та кольпортажі літератури для дорасту.** При цьому лежить зовсім у границях можливого і тільки від нас залежить, щоби маси нашого дорасту знаходили у таких бібліотеках не тільки книжечки „про козаків" чи про Довбуша або Шугая, але також циклі книжечок із ділянки хліборобства, садівництва, пасічництва, шовківництва (із зацікавлюючим, легким підходом; пр. питання виложені у формі пригод, мандрівничих оповідань і т. д.) ріжних ділянок ремесла, торгівлі, ріжних наук і т. д. Оці два моменти: 1) що бібліотеки для дорасту це одиноский засіб, при помочі якого можемо почати виховувати справді найширші маси нашого дорасту і 2) що такі бібліотеки це засіб виховання дорасту, який криє у собі величезні можливости уліпшування, промовляють за тим, що в програмі цілої акції питання друкованого слова як засобу виховання нашого дорасту слід поставити на першому місці і розглянути з найбільшою увагою.

Наприкінці хочу підчеркнути, що коли акція у справі започаткування виховання й організації найширших мас нашого дорасту має увінчатися повним успіхом і дати можливо найкращі висліди, мусить опертися на відповідно зорганізованій акції нашого духовенства. Цю справу порушив в минулого року широко на сторінках „Діла" у циклі статтей п. з. „Наше духовенство і наша дітвора" і тут підчеркну ще тільки остаточний висновок: Наше духовенство є наймогутнішим у нас виховним апаратом. У кожному нашому місті, містечку і селі є наш священник, одиниця з окремим педагогічним вишколом. Коли при тому освідомимо собі авторитет нашого духовенства серед широких мас нашого загалу, його будьщобудь найбільшу у нас матеріяльну і політичну незалежність та вкінці те, що воно представляє незвичайно глибоко сцементовану організацію, бачимо, що в організації виховання і в самому вихованні найширших мас нашого дорасту наше духовенство не тільки індивідуальним діланням, але теж організованою акцією може відограти найповажнішу ролю.

Ярослав Татомир.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм. у фабриці **М. ВИЛ** ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 252-34

Еспанські комуністи розстрілюють німців.

Гострий протест Німеччини.

БЕРЛІН, 7. 8. ПАТ. 24. липня на передмісті Барсельони Сан Мартен т. в. „народній трибунал" засудив на смерть 4-х німців, які самоходом відїздили з Еспанії.

БЕРЛІН, 7. 8. ПАТ. Німецький консуль у Барсельоні склав гострий протест перед каталянським урядом з приводу цих розстрілів і домагався негайного слідства.

БЕРЛІН, 7. 8. ПАТ. 4. серпня торпедовець „Альміранте Вальдес" обстрілював 45 хвилин у Лярош, в еспанському Марокo, німецький корабель „Севілля" без ніякої причини і без остороги. Проти цього нарушення права німецький уряд рішуче запротестував. Крім того контрадмірал Карльс склав протест на руки комманданта уряодової еспанської фльоти.

Пастирський лист Митрополита Шептицького проти комуністів.

Андрей Шептицький, Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський, Єпископ Камяниця Подільського Всечесному Духовенству і Вірним Божий Мир і Архієрейське Благословення*).

ХТО ПОМАГАЄ КОМУНІСТАМ ЗРАДЖУЄ ЦЕРКВУ, ЗРАДЖУЄ НАРІД..

Небезпека теперішньої хвилі каже менї звернутися до Тебе, дорогий мій Народе, з оцими словами остороги:

Хто помагає комуністам в їх роботі ,навіть чисто політичній, зраджує Церкву. Треба ту правду пригадувати всім вірним і цілій українській суспільності тим сильніше в наших часах, коли комуністи, щоб збаламутити й здурити вірних християн, удають віруючих людей і святотатськo приступають до св. Таїн, дістявши такі прикази з Москви.

Хто помагає комуністам у переведенні їх планів спільного т. зв. народнього чи людового фронту зі соціялістами і радикалами, зраджує свій нарід. Ту правду треба тим сильніше повторяти вірним і цілій українській суспільності в хвилині, коли комуністи для наложення нашому народові свого ярма обдумали в Москві комедію „народнього фронту", щоби в радикалах і соціялістах знайти несвідомих помічників у виконанні свого наміру знищити український нарід і стерти його по змозі з лиця землі.

Хто помагає комуністам у якійнебудь їх акції, та особлившим способом у зорганізуванні т. зв. народнього чи людового фронту, той зраджує справу убогих, терплячих і кривджених у цілому світі. Шю очевидну правду треба тим сильніше і тим частіше приповідувати цілій українській суспільності, коли большевики, винищивши голодом Велику Україну, починають нищити убогих, скривджених і терплячих серед нашого безталанного народу на всіх українських землях у Польщі.

СИСТЕМА, ОПЕРТА НА БРЕХНІ.

Від початку християнства не було на світі ніякої секти ані релігії ані політичної партії, яка би в такій мірі була ворожою для Божого Обявлення і для всякої релігії, та особливо для релігії Ісуса Христа і Його св. Церкви, большевики мають за найголовнішу засаду знищити Церкву. До тої цілі вживають викликання революції, серед якої удається їм церкви палити, священників і вірних християн убивати і нищити в людських душах віру в Бога і його св. Обявлення.

Комуністи є безбожниками та в їх програмі нема точки, в якій би вони були щирішими, як у тій одній: у боротьбі проти Бога. Большевики щирі не є, навпаки, ціла їх система опирається на засадничій, всесторонній і безнастанній брехні. Тому нема мабуть змоги дійти собі справу з того, що колись ставеться з большевизмом. Він перетворюється в релігію, в якусь матеріялістичну й поганську релігію, що Леніна і йому подібних уважає наче півбогами, в брехню, обман, насильство, терор, гноблення вбогих, деморалізування дітей, пониження жінки, знищення родини, знищення селянства і доведення всього народу до крайньої нужди вважає принципами свого панування, хоч усі ці принципи прикриває брехливими, просто протилежними назвами. Трудно зрозуміти, до чого змагають комуністи, бо дотеперішній, девятнацятилітній досвід викликує як на долоні, що коли большевики говорили про свободу, розуміли неволю, коли говорили про добробут, тим словом визивали — голод, коли говорили про ради (совєти) — тим словом називали систему, в якій нікому не вільно висказувати своєї думки, коли говорили про владу селян — розуміли систему, в якій селяни змушений до безплатної роботи, за яку не дістає навіть достаточного кусника сухого хліба. А коли говорили про владу пролетаріяту, то пролетаріятом називали касту, що кров з народу витискає..

Для знищення релігії замикається церкви. Часом уживаючи комедії „висказаного народом бажання", але частіше без тої комедії. Церкви замінюється на кіна, а де нарід досить сильний,щоб задержати церкву і церковного служителя, там накладається на церкву такі неможливі податки, що це робить удержання церкви неможливим. Священникам заказують учити дітей катехизму, а молодь піддають під провідну діявольську систему деправації, деморалізації дитини від наймолодших літ. Ціла педагогія і ціле шкільництво комуністів зводиться до одного: псувати дітей, вчити їх брехні, нечистоти, бунту проти родичів, доносити до поліції, що родичі дома говорять, і вносити в молодечі душі думки, що Бога нема, що релігія є отрутою.

А що ціла та політика мусить бути злучена з основою большевизму — брехнею, — комуністи хваляться, що під їх владою процвітає просвіта, школи, університети, література, тощо. Та, щоби доказати, які то вони є толерантні, уряд старається завсіди одну церкву чи секту протиставити другій так, що може завсіди показати якусь церкву не тільки толеровану, але й протеговану.

ПІДСТУПНА ТАКТИКА СУПРОТИ ЦЕРКВИ.

Такі є большевики в совітській Росії і в поневоленій радянській Україні. Такими самими показуються вони також у своїй акції за кордоном. Де тільки вдасться їм викликати якесь замішання і революцію, там негайно виступає ціла та московська програма, давно вже в Москві виконувана. Так було і є в Мексику — так було і є в Еспанії. Де покажуться комуністи-большевики, там зараз починають горіти церкви і кров невинних ллється обильними потоками. Їх сліди всюди значені кровю невинних жертв. Чи не є річю очевидною, що таким ворогам Христа помагати — є зраджувати Його і зраджувати Його св. Церкву. Тому ту правду треба людям повторяти, бо багато є таких, які даються звести, вірять большевикам і думають, що без тяжкого гріха можна їм помагати. Десь навіть мала увірватися секта християнських комуністів, що хотіли засоби комунізму злучити з принципами Евангелія. Очевидна річ, що ту секту зараз церковна Влада зі Св. Отцем, Римським Папою, осудила як єресь. Ті християнські комуністи були, здається, тільки новою брехнею большевиків. Вони хотіли до себе християн притягати, а боялися, що християни, пізнавши добрий у частині їх науку і їхній спосіб поведінки, будуть від них утікати як від найгіршої зарази. З Москви пішов приказ до всіх комуністів цілого світу: верховна московська влада приказує комуністам, що походять з християн, себто є похрещені, удавати якнайпобожніших і якнайкращих християн... Тим способом, кажуть їм їхні проводирі, — будете могти успішніше підбурювати нарід проти священника і проти Церкви, будете ось могти сказати: „Я і сам християнин і то добрий християнин, я і сповідаюся і причащаюся, але того не можу стерпіти, щоб ми дістали священника не того, якого ми хочемо", або щоби священник не так робив, як ми хочемо, або щось подібного. Щоб дурити християн, варто й ужити ще більшої брехні — ось скажеться напримір дуже побожно людям: „Я готов за вас терпіти, я готов датися розпяти для добра народу, за нарід за вас". І така брехня може свої овочі принести. В таких часах і серед таких обставин треба дивитися не лише на те, хто сповідається і причащається, але треба дивитися і на те, як хто жие і що говорить. Гось вам правило: якщо хтось признається до комунізму, якщо хвалить комунізм, комунізму боронить — християнином не є, а може лише християнина удавати. Комуніст а християнин — то як вогонь і вода, що разом на одному місці не можуть бути.

„ЛЮДОВИЙ ФРОНТ" І СТРАШАК ФАШИЗМУ.

...Рівночасно зі зміною тактики, наказаної комуністам щодо віри і св. Таїн, — видумала Москва ще другий спосіб маскувати свої властиві цілі і успішніше змагати до поневолення народів. Наразі на приказ Москви, змінюють комуністи у всіх краях Европи своє становище супроти інших опозиційних політичних партій. Досі відносилися вони до давних своїх товаришів, соціялістів-демократів і соціялістів-радикалів з такою безоглядною погордою, з такими кпинами про них говорили й писали, що соціялісти і радикали видавалися найбільшими противниками комуністів. У самій Росії від першої хвилини стали большевики нищити соціялістів і радикалів без огляду на те, якими назвами вони там називалися, майже чи вони в консервативними партіями, чи монархістичними, чи царськими, чи буржуазними. Так само до них відносилися і в інших краях Европи. Тепер обдумали в Москві дійсно премудрий спосіб опанувати всі опозиційні партії. Тим шляхом є т. зв. народній чи людовий фронт. Поміркує стають комуністи умірковані, терпимі і по приятельськи починають відноситися до всіх людей невдоволених з теперішніх порядків і через те привабливих до ріжних відтінків опозиційних партій. Щоби справдити потребу злуки всіх опозиціоністів, представляють і побільшують те, що називають небезпекою фашизму. Хоч Муссоліні і фашисти були першими, що заключили пакт з комуністами, проте фашизм представляють тепер комуністи як найбільшого ворога народнього добра, поступу, свободи, тощо. Навіть там, де ніякого фашизму нема, як напр. у Франції, Еспанії, ЧСР, большевики починають голосити про небезпеку фашизму та про конечність, щоб усі невдоволені злучилися разом перед тим маревом неволі фашизмом, — що неначе чорна хмара грозить народам Европи.

Словом фашизм називають комуністи народні партії, усіх націоналістів у всіх краях. Націоналістами їх не називають, передовсім для того, бо не привикли річи називати так, як усі їх називають. Система брехні наказує їм річи називати не так, як їх люди називають. Якщо б своїх противників називали націоналістами, не здобули би для боротьби з націоналізмом нікого. Але коли націоналістів, чи всі народні партії, разом з християнством, з Церквою і церковною Владою назвуть фашизмом, то проти так названого спільного ворога зможуть може зорганізувати усіх невдоволених... Тим невдоволеним представляють, що причиною усякого лиха є фашизм, це думка, можна сказати, геніяльна для зорганізування усіх невдоволених в могутню партію, котрої ціллю комунізм. Очевидно до тої партії мусять увійти соціялісти-демократи й соціялісти-радикали. Вони з комуністами мають теоретичну програму спільну. Всі вони є учениками Маркса. Всі заперечують приватну власність, є засоби продукції хотіли би зробити власністю цілого суспільства чи держави. Однак різняться у засадничих точках. (Далі йде мова про еволюціонізм соц.-дем. і соцрад.)

Від хвилини, коли появилися большевики зі своєю програмою революції, терору, нетерпимости, браку всякої дискусії і переведення свого плану перевороту найскрайнішими способами, мусіли соціялісти-меншевики, як їх у Росії називали, почуватися дуже моторошно. Соціялістам почало робитися лячно. Вже через появу комунізму вони тратили неначе монополь оборони угнетених. Тратили монополь крайньої лівости. Якже то стерпіти, щоби якась ліва партія могла їм — соціялістам закинути, що вони опортуністи. До того тактика терору, агресивности, нетерпимости, не лицювала з їх демократизмом і робила їх чимраз більше несмілими. У положенні, де треба наради, віча, парляменту, дискусій, агітацій — прийшли большевики і зі своїм — „по сему быть" — без дискусії накинули всім свою волю. Але назверх заховують престіж селянських і робітничих рад. Революція будь-що-будь була теж потрохи ідеалом соціялістів, саме слово — таке миле, таке гарне, тільки треба цій революції надати демократичний характер. Бож хто не демократ, той ретроград, аристократ, клерикал — одним словом поза демократією нема правдиво людської програми. Соціялісти здавали собі добре справу, що з комуністами в одній партії далеко не підуть. Але коли ці комуністи піднесли прапор злуки всіх невдоволених, якжеж не брати участи в цім „народнім" чи „людовім фронті"? Якжеж могли соціялісти були вдоволені? Тим самим стали би вже буржуями. Навіть тоді, коли у Франції дістали своє правительство і змогу перевести всі реформи, яких лише забажають, вони ще невдоволені. І треба признати, вони мають і причину бути невдоволені, бо їх випередили комуністи.

ЗАМАНЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ДО „ЛЮДОВОГО ФРОНТУ".

Наших соціялістів і радикалів перед опануванням комуністами боронить лиш одне, що лишилося в них з національних почувань. Їм лячно лучитися з людьми, яких руки закровавлені ще теплою кровю мільонів наших земляків на Великій Україні. Навіть тоді, коли вони є соціялістами-демократами чи радикалами, щось не дозволяє їм цілком забути на те, що їх батьки були українцями. Передбачуючи ці скрупули, кривава Москва надала своїй програмі назву „народнього" чи „людового фронту", хоча поправді він повинен називатися „протинародній фронт", бо його метою є накинути народам ярмо червоної себто кровавої Москви. До „народнього" чи „людового фронту" запрошують і нашу молодь по селах. І треба признати, що не легко нашим хлопцям зорієнтуватись в европей-

*) Подаючи цей Пастирський Лист з пропущенням деяких уступів, завважуємо, що повний текст (на повних 4 стор. друку) появляється одночасно в „Мет" Ред.

ській політиці, щоб опертися покусі „народнього фронту". Найблагороднішi й найгарніші речі видять, а досвідчують на собі й на батьках много несправедливостей, прикрости, і мають сто причин бути невдоволеними. Не можна безпосередніше грапляти до їх душ, як коли до них говорити як до невдоволених. Це є величезним засобом успіху для комуністичної пропаганди. Бо пропаганда „народнього фронту" є комуністичною пропагандою навіть тоді, коли ця пропаганда є в руках людей, що зрештою не мають нічого спільного з комуністами. **„Народній" чи „людовий фронт" є організацією комуністичною й мусить виключно служити цілям комунізму, себто мусить іти до накинення народові ярма.** Якщо большевики назвали той фронт „народнім" чи „людовим фронтом", те саме вже вказує, що він є протинародним, себто противним народові.

Могло би видаватися, що в організованих „народніх фронтах" перевагу буде мати більшість, і нашим хлопцям видається, що коли їх буде більшість, вони нададуть „фронтові" напрям і характер. Так було би, колиб світ ще держався демократичної системи більшости, голосування, тощо. Комуністи все це викинули і зуміли створити державу, в якій маленька меншість держить в лютій неволі величезну більшість. Вонижнавчили Европу, що кількох або кільканацять людей добре зорганізованих може за лоб узяти тисячі. Бо вони людей навчили, що брехнею, криком, терором, а як потреба то й голодом можна з людей зробити тихі ягнята, що не мають ані змоги ані охоти противитися.

РУКА МОСКВИ У ВЕРЧАНАХ І НАГУЄВИЧАХ.

У Франції люди, що на справу дивляться, мають сотні й тисячі доказів на те, що провід французького „народнього фронту" іде з Москви. В нас, в одному й другому селі трудно буде спостерегти, чи той напрям з Москви. Треба на річ дивитися загально й одним поглядом все обняти, щоб зрозуміти, що у Верчанах, чи в Нагуєвичах, чи у Львові — усюди одна мета й одна тактика вказує на одного вождя. А коли ці події наші порівнаємо з тим, що діється у Франції, Еспанії, Мексику, совітській Росії й Україні, знайдемо у всіх тих подіях одну руку, що зраджує один провід. Маємо вже й у Галичині багато доказів на те, що тим провідником є червона Москва, що „народній" чи „людовий фронт" чи у нас, чи на Волині, чи на Білій Русі — має ту саму мету, яку мали большевики на Великій Україні, коли голодом віддали мільйони українців на смерть. При такому положенні наступила хвиля, в якій треба безнастанно пригадувати, що „народній" чи „людовий фронт" є протинародній, що хто помагає і співпрацює з комуністами в зорганізуванні „народнього фронту", зраджує свою Батьківщину, віддаючи її в руки найзавзятіших й найнебезпечніших її ворогів.

До вас тепер моє слово, дорогі хлопці по селах і містечках. Уважайте на того, хто вас хоче втягнути в якусь організацію. Добре придивляйтеся тому „фронтові", до якого вас запрошують. Маєте благородні бажання, хочете добра для себе, для своєї рідні, для свого села, для своєї Батьківщини, але ваше молоде око не бачить зради, яку піддають вам вороги. Вони вас нераз дурять, приходять до вас зі солодкими словами, робять вам гарні обітниці, а якщо за ними підете, впадете в неволю, з якої вже може не вирятуєтеся. На кожний спосіб станете чужими для свого народу, і гірше ніж чужими, бо можете стати його зрадниками. Навіть не спостережетеся, коли в організації, яка вам видавалася доброю, перейдете у службу тиранів, що захотять ужити вас до служби кривавої Москви.

(Дальше йде осторога перед соціялістичними й комуністичними письмами)

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КАПІТАЛІЗМ.

Комунізм хвалиться тим, що поборює, а в себе навіть цілком усунув капіталізм з усіми його несправедливостями. На це треба рішучо сказати, що большевики є за капіталізмом і навіть за найгіршим капіталізмом, бо змонополізованим в одних руках. Вони допровадили капіталізм до найдальше ідучих консекванцій і побільшили майже в безконечність усі несправедливости тої економічної чи грошевої системи, яку називаємо капіталізмом. Ніхто не сумнівається, що капіталізм має відємні сторони і що він є причиною багатьох несправедливостей на світі. Але большевики роблять щось гірше.

(Звсувавши суть капіталізму в Америці, лист переходить до большевицького капіталізму).

Большевики беруть монополь продукції в свої руки і тим способом змушують усіх мешканців краю платити їм безіменний і укритий податок від усього, чого уживають. Большевики уживають капіталізму у найгіршій формі, яка може бути, бо капіталізму змонополізованого в одних руках. З комори кожного громадянина виберуть до останнього сотика того дрібного капіталу, що має той селянин. Він міг заробити хоч би 100 карбованців, і ті 100 карбованців перейдуть в кишеню большевиків, а бідний селянин майже не спостереже, коли і як. Большевики борються з капіталізмом у користь свого капіталізму, значить у користь своєї кишені.

Большевики продукують усі вироби дуже дешево, бо мають монополь та вживають безплатних робітників, вязнів, селян, які навіть на своїх грунтах мусять працювати для уряду і не дістають навіть достаточного кусника хліба, щоби жити. Крім того є в Росії сотки тисяч людей, які змушені до праці без ніякої заплати.

Капіталом у ширшому значінні можна назвати й усі засоби продукції, фабрики і землю. Большевики і в тім ідуть прямо до своєї цілі. Змонополізували всю землю. Земля стала власністю держави, отже большевиків. Щоби до того дійти, мусіли звести тяжку боротьбу зі селянством, щоби звести його на пролетарів. Не можемо очевидно описувати тих усіх фаз боротьби. Уживали всіх способів. Рівночасно всюди бунтували дітей проти родинів, молодших проти старших, убожших проти багатших, старючися всюди кинути своє пекольне зерно ненависти, роздору, сварні, безбожництва, неморальности, підозрінь, процесів, злочинів, убивств і всіх інших можливих отрув. Владу в селі очевидно всюди віддавали найгіршим елементам, яких виховували на доносчиків, шпіонів, одним словом, чекістів. Молодь у селі організували у так званім комсомолі і провадили їх до того, щоби з них зробити безбожників. Це ідеал большевицького уряду.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РАЙ.

Вкінці почали запроваджувати т. зв. „колхози", себто колективні господарства. Всі грунти в селі творять одну цілість, господарять на них большевицькі урядники, а селяни мають слухати й робити те, що їм прикажуть. Нехай бідні люди запротестують! Процес короткий: чекісти окружують село і підпалюють його, не позволяючи нікому втекти з горючих хат. А коли побоюються, що такий протест дійде до відома якихсь чужинців, то протестуючих селян вивозять на Соловки, на важкі безплатні роботи в державних лісах. До кількох літ вимирає половина з голоду або недуги.

Як до того додати, що церква в селі часто замкнена, спалена або замінена на склад чи кіно, що на 10—15 сіл є один священник, бо інші вбиті, або доведені до такої нужди, що як жебраки ходять по світі, — маєте образ того, що називається большевицьким раєм. Ось мета „народнього" чи „людового фронту", всіх ячейок, усіх комуністичних газет, брошур і летючок. Вони хотять нас до того довести.

А хто роботі большевиків помагає, чи то працею для „народнього фронту", чи киданням летючок, чи читанням газети, чи пропагандою засад і оборони перед іншими — помагає їм до того, щоб усюди могли завести той свій рай.

НИЩАТЬ СУСПІЛЬНУ МОРАЛЬ.

Само собою розуміється, що не знати, які томи треба би писати про большевиків, щоб представити всю їх систему. Тому додам ще хіба таке. Вони війну видали родині. Змагають до того, щоб жінка чи дівчина була загальною власністю. Тому супружество замінили на контракт, який заключається перед комісаром і який можна односторонно зірвати кожної хвилини. З того йде, що нещасні матері, покинені несовісними мужами, часто убивають дітей ще ненароджених або коротко по народженні. Убийство дітей стало таке загальне, що сам уряд настрашився того страшного явища і шукає способу на те, щоб його здержати.

Що при такій системі трудно про дівчину чистість поміж дівчатами й молодечу невинність поміж хлопцями, само собою розуміється.

У християнських суспільностях лише християнські чесноти справедливости й любови ближнього можуть робити нешкідливими або менше шкідливими лихі інституції чи лихі системи, так як ось напр. капіталізм. Справедливість і любов ближнього спричиняє, що люди не так використовують, або й не використовують зовсім своєї економічної переваги, зі совісти, з почуття справедливости, або з чесноти любови. А в родинному життю й у вихованні молоді, на людські пристрасти християнство намагає гальму у совісті, виробленій вірою в чеснотах чистоти, вірности, присязі, обовязковости, тощо. Як буде виглядати суспільність, яка всі ці чесноти скреслить, то покаже щойно будучність. Але вже сьогодні деякі прояви того зіпсуття машини суспільного життя свідчать про те, як глибоке це зіпсуття. На цілій території, де панують большевики, виробляється поріллю, де панують большевики, виробляється поріллю, де панують большевики, виробляється воліі стан цілком диких людей. Сотки, тисячі й десятки тисяч опущених дітей ростуть дико на вулицях, як звірята. Всюди ці товпи беззахисних дітей переходять з місця на місце, живуть очевидно тим, що десь арабують, вкрадуть або знайдуть. Многажеться поміж ними всі недуги. Ніхто не знає, коли, де й як вони умирають; ніхто не знає звідки котре походить і ніхто ними не журиться.

НЕ ВІРТЕ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ АГЕНТАМ.

Ви зустрінете може нераз наших хлопців вже трохи старших людей, які будуть вам твердити, що самі там були, виділи і знають, що там є добре. Придивіться зблизька життю тих людей, що так говорять. Легко може бути, що їм за те платять, щоби так говорили. Бо то знана річ, що большевики втягають до своїх шкіл молодих, яких учать комунізму, в яких впоюють принципи Леніна, Маркса чи Сталіна. Такі школи є і в глибокій Росії і в українських містах. Такі школи є правдоподібно і на Закарпатській Україні, в Празі, тощо. Вихованого агента, готового агітатора посилають большевики на наші села до нашої молоді, і він очевидно хвалить систему большевиків. Коли такого здибаєте, подивіться передовсім на руки, чи не закровавлені кровю убогих і терплячих, чи не закровавлені кровю Батьківщини, яку зраджують за гроші кровавої Москви.

Чи можете мати причину не вірити мені? Який я міг би мати інтерес вас перестерігати, якби большевики дійсно вели до добра наш нарід? Те, що вам говорю, цілий світ знає, бож то факт стверджений сотками німців, французів, американців — те, приміром, що на Україні в голоду вигинуло більше як три мілїони людей, або те, що большевики війну видали селянам, або те, що на Соловках гинуть тисячі й тисячі наших земляків з України. Тих фактів ніхто не заперечує, вони оголошені в цілій европейській та американській пресі. Це заперечують лише ті, що за це гроші беруть, щоб так говорити, ті, що продаються, ті, що зраджують Батьківщину продають її, ті, що за гроші зраджують Церкву, що продають Христа як Юда Іскаріот.

Хоч нелегко молодій, навіть мудрій і письменній людині пізнати правду в таких всесвітніх справах, як справа III. інтернаціоналу, комінтерну чи комунізму, то все таки я переконаний, що хто з вас по християнськи візьметься до пізнання тої справи, той дійде до пересвідчення, що воно дійсно так є, як вам пишу. Я не жадаю віри в мої слова, бо віра належиться лише словам Ісуса Христа й словам св. Церкви. Коли голошу науку Ісуса Христа, проповідаю Богом об'явлену науку, тоді жадаю, в імені Христа, віри в ту науку. А коли мені тої віри відмовляєте, думаю, що мене кривдите. Однак я не перестану говорити вам ще: не вірите мені, шукайтеж людей, що знають, що виділи, читайте книжки тих людей, що там були, що там терпіли, і не вірте кожному, що вам захвалює систему большевиків. Таж то річ знана, річ доказана, чим є та система та що є тисячі людей платних большевиками. Зуміїте розріжнити їх бесіду від правди.

Дано у Львові в день після св. Пророка Ілії 1936. р

† АНДРЕЙ,
Митрополит.

Анґлія зміцнює збройні сили в Ґібральтарі.

ЛЯ ВАЛЄТТА, 7. 8. ПАТ. Британський панцирник „Барґем" приготовляється, щоб відплисти на грецькі води, коли прийдеться охороняти брит. інтереси.

ПАРИЖ, 7. 8. ПАТ. До Альжіру прилетіло 12 англійських гідропланів. Здогадуються, що вони відлетять до Ґібральтару, де Анґлія концентрує свої збройні повітряні сили.

Нині і завтра у Театрі Ріжнородностей сміх і тільки сміх!

„Малощо не пошлюбна ніч"

Ціни найнижчі !!!

Вибагливий готель у Львові.

Кожний прохожнв який опиниться на пл. Марійській, звертає увагу на дійсно престарний витлял „Европейського Готелю", що його в останньому часі поширив і відновив підприємчивий та відомий у Львові промисловець Антоні Увера. Відновлений „Европейський Готель" є не лише окрасою Львова, але також і найбільш модерно і вибагливо уладженим готелем у Львові, який може вдоволити найбільші вимоги культурного европейця. Численні европейці, які заїджають у Львові до „Европейського Готелю", вибагливі на повний комфорт, технічні удогіднення та внутрішню естетику, напевно будуть вдоволені на сто відсотків. Комфорт і вигода „Европейського Готелю" зараз а дискретним люксусом зовсім не уступають цього роду найбільшим заокордонним підприємствам.

Око прохожого манить у першу чергу білий фронтон чотириповерхового будинку „Европейського Готелю", вдержаного в наскрізь модерних стилі. Крізь просторі входи легко пройти до великого, з мистецьким смаком уладженого голю і до рецепційної салі, яких уладження виконані з хрому, алюмінуму та кавказького горіха. Сітка догідно розміщених коридорів, постійно в русі, модерно уладжені вінди уможливлюють швидку і вигідну мандрівку у величенському будинку. Одно і двокімнатні мешкання з прегарним видом на середмістя, умебльовані з найновішим комфортом, успокоюють найкрощо надпарпалі нерви і дають вимріяний спокій тимбільше, що мальовнича кімнат вдержані в одній спокійній красі. До того кожна



кімната має мединці з холодною та горячою водою, а двокімнатні помешкання — крім передкімнати — ще ідеально чисто лазничку. Слід теж підкреслити, що в кожній кімнаті поміщено згідно з новішими винаходами техніки світлову сигналізацію, яка — у противежности до дзвінків — не шарпає нервів ні обслуги ні гостей готелю. У відновленому „Европейському Готелі" є аж 80 кімнат, себто, як на Львів, дійсно поважне число. Реконструкцію проектував архітект Фердинанд Касслер, а перевели її найповажніші львівські фірми, які виконали свої праці в вибагливою елеганцією. Тому нема двох думок, що „Европейський Готель" буде дійсно притягати найвибагливіших гостей з краю та зза кордону.

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ОЛІМПІЙСЬКИЙ СТАДІОН.

Олімпійський стадіон має вигляд еліпсоватої чаші, що її протинають промінями з долини до крис, сходи. Долішня половина стадіону вмурована в землю і до неї сходиться на долину, горішня половина над землею і до цих сиджень виходиться на гору. Входи на долину означені буквами, виходи в гору числами.

Стадіон вибудований 10 кільометрів на полудне від Берліна. Видці надходять від сторони міста з трьох боків і вже пів кільометра перед стадіоном відбувається провірка карт, щоби при стадіоні не було натовпу. Прислуга в білосиніх одностроях з рожевими вилогами вказує дорогу й місця. При західнім кінці стадіону стоять дві вежі з годинниками, які творять Маратонські Ворота. На другім кінці еліпси напроти Маратонських Воріт видніє над східними воротами чотирокутна таблиця з сірих скляних шиб. Вона має оголошувати висліди змагань. Над таблицею розмістились на платформі світлинці з світлинними приладами.

По середині полудневої сторони видніють білі крісла для представників влади, вгорі над ними 50 критих льож для преси. Одинокі журналісти забезпечені від сонця і дощу. Ціла будівля з каменя і цементу вдержана в темнавій, камінній красі, лавки деревляні на залізних підпорах, потягнені сірою краскою. Майдан в долині порослий старанно виплеканою травою, а від зеленого травника відбиває шлях довкола майдану, викінчений в темно-оранжевій красці не з піску, але з якоїсь хемічної мішанини попелу з землею, яка не чіпляється черевиків і не порошить.

Видці захоплені виглядом гармонійно виведених лукастих і прямих ліній величавої будівлі, що може помістити понад 100.000 осіб. Стадіон закінчений на горішних крисах високими щоглами, що на них мають прапори.

ОЛІМПІЙСЬКІ ОДЯГИ ПООДИНОКИХ ДРУЖИН.

Дружини подані в цім списку в такім порядку, як виступали вони на олімпійськім стадіоні 1. ц. м.

1. Греція, 46 змагунів, без шапок, темна куртка, білі штани, темні мешти.
2. Єгипет, 69, темно-червоний фез, синя куртка, білі штани, білі мешти.
3. Афганістан, 19, темно-зелена куртка, білі штани.
4. Аргентина, 69, білий кашкет, синя куртка, білі штани.
5. Австралія, 39, зелена шапка, зелена куртка, білі штани.
6. Бельгія, 87, сірий одяг.
7. Бермуда, 7, білий шолом, білий одяг.
8. Болівія, 3, білий одяг.
9. Бразилія, 66, без шапки, синя сорочка, сірі штани.
10. Болгарія, 31, білий кашкет, синя куртка, білі штани.
11. Чіле, 58, білий капелюх, синя куртка, білі штани.
12. Китай, 78, білий, соломяний плоский капелюх „Жірарді", темно-синя куртка, білі штани, темні мешти.
13. Колюмбія, 6, без шапки, синя куртка, сірі штани.
14. Коста Ріка, 1 (один), білий одяг.
15. Данія, 136, білий кашкет, червона куртка, білі штани.
16. Естонія, 42, білий кашкет, темно-синя куртка, сірі штани.
17. Фінляндія, 71, без шапки, білі сорочки, по сорочці синя камізолька, сірі штани.
18. Франція, 192, темно-синій берет, темно-синя куртка, білі штани, білі мешти.
19. Британія, 168, темно-синій білий одяг.
20. Гаїті, 1 (один), соломяний мягкий капелюх, сіра куртка, білі штани.
21. Голяндія, 73, сірий кашкет, синя куртка, сірі штани.
22. Індії, 30, блідо-синій турбан, блідо-синя куртка, ясні сірі штани.
23. Ісляндія, 21, без шапки, чорна куртка, сірі штани, чорні мешти.
24. Італія, 238, біла шапка, ясно-синя куртка, білі штани, білі мешти.
25. Японія, 223, сіра шапка, темно-синя, жовто обрублена куртка, сірі штани, чорні мешти.
26. Югославія, 55, без шапки, ясно-синя куртка, білі штани.
27. Канада, 147, без шапки, червона, біло обрублена куртка, білі штани.
28. Латвія, 34, без шапки, білий одяг.
29. Ліхтенштайн, 7, без шапки, темний одяг.
30. Люксембург, 31, червона куртка, темні штани.
31. Мальта, 19, білий кашкет, білий одяг.
32. Мексик, 61, без шапки, білий светер із зеленою стрічкою впоперек грудей, білі штани, білі мешти.
33. Монако, 7, білий берет, білий одяг.
34. Нова Зеляндія, 8, соломяний білий капелюх „Жірарді", чорна куртка, білі штани.
35. Норвегія 94, білий соломяний капелюх „Жірарді", синя куртка, сірі штани.
36. Австрія, 259, білий кашкет синя куртка, білі штани, білі мешти.
37. Перу, 69, без шапки, синя, біло обрублена куртка, білі штани.
38. Філіпіни, 34, високий, соломяний, білий капелюх, ясно-сіра куртка, білі штани, білі мешти.
39. Польща, 127, біла рогатівка, червона куртка, жовтаві штани.
40. Португалія, 37, соломяний капелюх, ясно-сіра куртка, білі штани.
41. Румунія, 51, без шапки, білий одяг.
42. Швеція, 145, соломяний, плоский капелюх „Жірарді", темно-синя куртка, білі штани, білі мешти.
43. Швайцарія, 180, чорний кашкет, темно-синя куртка, білі штани.
44. Південна Африка, 31, соломяний, білий капелюх „Жірарді", темно-зелена куртка, білі штани, темні мешти.
45. Чехословаччина, 123, ясно-синя шапочка, ясно-синя куртка, сірі штани.
46. Туреччина, 74, білий кашкет, сіра куртка, білі штани.
47. Малярщина, 165, соломяний високий капелюх з червоною стяжкою і волосяною китицею, білий одяг.
48. Уругвай, 64, чорна шапка американського крою, сірий одяг, темні мешти.
49. Зединені Держави Америки, 408, білий соломяний плоский капелюх „Жірарді", темно-синя куртка, білі штани, білі мешти.
50. Німеччина, 397, білі кашкети, білий одяг.

Загальне число — 4.300 осіб.

Берлін. **Іван Боберський.**

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Трискок.

1) Таїма (Японія) 16.2, 2) Гарада (Яп.) 15.66, 3) Меткалф 15.50, 4) Вельнер (Нім.) 15,27.

Мет ратищем.

1) Штек (Нім.) 71.84, 2) Ніканен (Фінл.) 70.77, 3) Тоіванен 70.72, 4) Аттерваль (Швеція) 69.20, 5) Ервінен (Фінл.) 69.18. Поляк Льокайський зайняв семе місце.

Фінал 80 м. жінок.

У цій конкуренції про перше місце вирішила знимка. До мети прийшли 4 змагунки в однаковім часі. На підставі фільмової знимки устійнили такі висліди: 1) Валля (Італія) 11.7, 2) Штоер (Нім.) 11.7, 3) Тейлор (Канада) 11.7, 4) Тестоні (Італія) 11.7.

Найкращий біг Ігрищ.

Фінялу на 1.500 м. вичікували всі з нетерплячкою. До біту ставили самі ася такі, як Ловельок, Беккалі (переможець на Олімпіяді в Льос Анджельос) та американець Кеніттем. Вже по старті було ясно, що світовий рекорд упаде. І справді новозеляндець Ловельок прибіг у часі кращім від світового рекорду 3:47,8, новий рекорд. 2) Кеніттем 3:48.4 (час теж ліпший від старого рекорду). 3) Беккалі (Італія) 3:49,2.

Копаний мяч.

Англія — Китай 2:0. Китайські змагуни грали добре і деякий час протиставилися англійським копунам. Зате були слабі фізично. Англійці грали добре, тільки виказали слабу стрілову диспозицію.

З Англією грає Польща.

Перу — Фінляндія 7:3.

10. ц. м. відбудуться перші півфінали, а 11. ц. м. другі півфінали.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа. Львів, вул. Сикстуська 46.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяті їх вистави з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою

ДВІ ПОУКИ.

Часописи подали вістку про зловживання, які спричинив колектор Державної Льотерії у Важесьві, якийсь Хаїм Шинкельскі. Та справа має ться так: Генеральна Дирекція Державної Льотерії дістала приватне повідомлення, що Шинкельскі, хотів ошукати грача, заявивши йому, що за його лист впала виграна 250 зол., замість 2.500 зол. Генеральна Дирекція не чекала на рекламацію зінтересованого грача, а зараз таки виделегувала до Важесьві свого інспектора, котрий провірив на місці, що колектор вашкробив в урядовій табелі одно зеро у числі 2.500, крім того вже давніше не виплатив цьому самому грачеві дрібної виграни.

Завдяки цій інтервенції, грач нічого не втратив, а Шинкельскі перестав бути колектором і його особою зацікавився прокуратор.

Хоча Генеральна Дирекція Державної Льотерії в принципі винищувала подібні прояви, все ще трапляють ся часом несовісні колектори. Що правда рідкі це випадки, бо взагалі колектори, це солідні і відповідальні купці. Не буде таких випадків майже зовсім, коли грачі будуть співпрацювати з Генеральною Дирекцією в пізнаванні їх та будуть негайно повідомляти про всі зауважені неправильности. Цеж лежить в їх власному інтересі.

Наприклад: перед трьома роками трапилось, що один грач мав чвертку льосу, на який впала більша виграна. По законнім відтягненню двацять відсотків, належалося йому тридцять тисяч золотих. Однак до грача прийшов буцімто колектор, якийсь Давид Гольдберг з Варшави і заявив, що йому прислуговує „провізія“ пять тисяч зол. та відтягнув собі ту квоту від виграни. Грач, здається, не прочитав уважно приписів, що є на відворотній сторові чвертки льосу і які виразно подають, що жадних інших відтягнень, крім двацять відсотків робити не вільно. Щойно по якімсь часі зоріентувався, що впав жертвою ошуканця. Почав старатися про відзискання втрати, однак відписав й щойно тоді, коли звернувся за помічю до Генеральної Дирекції. Коли б вчинив це скорше, не чекав би так довго на гроші, мимо цього, що Генеральна Дирекція вже давно відібрала Давидові Гольдбергові колектуру, зважаючи, що він не заслуговує на довіря.

З того, що сказано вище виходять дві поуки для грачів: треба зазнайомитися з приписами гри льотерійної, які можна переглянути у кожній колектурі і які у скороченню є подані на кожній чвертці льосу. Також треба у всіх випадках, де було відозріння зловживань негайно повідомити Генеральну Дирекцію Державної Льотерії.

Про ці поуки просимо памятати при відновлюванню льосів третьої класи, якої тягнення починається 13. ц. м.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

Міліярдові фонди і добровольці
на допомогу еспанським комуністам.

Сенсаційні ревеляції „Матена“.

ПАРИЖ, 7. 8. ПАТ. Паризький „Ле Матен“ помістив сенсаційні ревеляції про участь Комінтерну в останніх еспанських подіях. Допомогу еспанським комуністам організував Комінтерн при допомозі профінтерну, себто комуністичних професійних робітничих синдикатів. У справі цієї допомоги відбулася перша нарада Комінтерну і політичної секції профінтерну 21. липня у Москві. В цій нараді взяло участь багато політичних головачів. З черги скликано нараду до Праги під претекстом „боротьби за мир“. 22. липня вісвано до Праги шифрованою телеграмою французького посла Гастона Моннуса, председника европейської управи комуністичного профінтерну. На нараді прийнято такі рішення: 1) Створити фонд 1 міліярда франків на допомогу еспанським комуністам. 9/10 цієї суми зобовязалися дати совітські робітничі синдикати, керовані Шверніком, „добровільно“ оподаткувавшись на цю ціль. Державний банк СССР і комісаріят фінансів одночасно зобовязалися, що дадуть Шверникові відповідну кількість девіз, щоб переслати ці гроші до Еспанії 2) До управи цим фондом вибрано спеціяльну комісію у складі 3 осіб, до якої ввійшли: Ібрколі, Дольорес Ібарурт, Хосе Діяз, Ларго Кабаллеро і Торес 3) Рішено створити „міжнародній корпус робітничих добровольців“ у складі 5.000 людей, а відповідно сильною летунською секцією, щоб мати самостійно вести збройні операції. До сформування вищих кадр старшин вибрано 6 інструкторів зпоміж відомих комуністів. Ці добровольці мають вибратися: в Тулюзі, Бордо, і Перпіян, звідкіля перевезуть їх поодинокими відділами до Еспанії. Озброєння дістануть ці добровольці щойно в Барсельоні. Виконанням цілого пляну має заняти ся французька комуністична партія, яка визначила до цієї акції таких комісарів: Вайе, Крістофоля й Амельота. Частину цього міліярдового фонду передано до диспозиції паризького бюра Комінтерну.

БЕРЛІН, ПАТ. Берлінська преса подає сенсаційні вістки про висліди грошевої збірки у Совітах на допомогу мадридському урядові. Дотепер зібрано 12 міліонів рублів, які перечислено на франки в сумі коло 36 міліонів франків. Цю суму франків в сумі коло 36 міліонів франків. Цю суму переслав державний банк СССР мадридському урядові. До Копенгаги надійшли вістки, що в Совітах примусово стягатимуть три місячні з платень робітників на допомогу еспанським комуністам. Дотепер стягнули робітникам коло 60 міліонів рублів

ЧЕСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ СПІЛЬНОЇ АКЦІЇ З КОМУНІСТАМИ.

ПРАГА, 7. 8. ПАТ. Управа комуністичної партії звернулася до чеських соціяльних і національних демократів, щоб усі ці три партії уладили маніфестацію солідарности з еспанською демократією. Обі партії відмовилися від спільної маніфестації з комуністами підкреслюючи, що не будуть уладжувати ніяких спільних акцій. Національні соціялісти додали, що не будуть уладжувати спільних маніфестацій з прихильниками диктатури.

о. О. ПРИСТАЙ. 72

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

В середині просторого й гарно прибраного костела було приблизно 3.000 людей, в тім числі майже 1.000 білого й чернечого духовенства та черниць. Акту посвячення довершив нюйоркський кардинал о. Патрік Геес у супроводі пятьох ірляндських епископів, вісьмох мітратів і т. д. Серед вірних виріжнялася шкільна молодь, хлопці, зокрема дівчатка в біленьких суконках наче стадо лебедів, а також Лицарі Колюмба[1]) в гарних одностроях і при карабелях.

Костел робив прегарне враження своєю стилевою будовою і високою мистецькою красою його взвітарів, образів, настінних фресків і т. п. Зрештою ясно, що мусів він імпонувати, коли вибудували його коштом двох міліонів долярів під умілим проводом та руками досвідчених будівничих і добрих мистців.

Свято посвячення було величаве. Однак не його описуватиму, а розповім щось іншого, якто одна людина може з малими фондами, ба спочатку навіть без жадних грошевих засобів, виконати при сильній волі і працьовитістю великі діла.

Купив я собі в Лакавані в одного священника книжку про життя, діяльність та успіхи лакаванського пароха о. Нелзона Г. Бейкера. Написав її його вихованець, о. Тома А. Галвін, що був свідком його посвяти та трудів, тому міг дати найвірніший образ тієї людини великих діл.

Місцевість Лакавана віддалена приблизно 15 американських миль від міста Бофала. Це був, можна сказати, малий присілок, де жило несповна 80 родин ірляндських католиків, що колись мали тут невеличку деревляну церковцю, шпиталик для кількох дітей і один метрикальний дім для пахора, другий для Сестер Служебниць.

До повстання Лакавани дала привід одна компанія (підприємство), що відкрила тут так зв. фандру, тобто відливарню заліза. В той спосіб взагалі повставали американські оселі у вугляних околицях і розростались згодом, робились великими містами та промисловими осередками.

Коли перед 50-ти роками прийшов до Лакавани о. Бейкер, застав там у парохії таку бідноту та матеріяльну скруту, що тростісь, значить дирекція місцевого сиротинця пропонувала зараз по його приході, вже на першім мітінгу, щоб через брак фондів зліквідувати цю корисну соціяльну установу. Та новий парох відрадив своїм церковним урядовцям говорити про ліквідацію сиротинця. Зате заохочував їх до праці та витревалости, а все інше, мовляв, дасть їм Бог. І сам узявся з ними до роботи.

По 50-ьох літах свого душпастирювання в Лакавані тішився о. Бейкер разом із своїми парохіянами ось такими цінними придбаннями:

1) Захист для сиріт, 2) Парохіяльна школа, 3) Реміснича школа, 4) Гімназія, 5) Бурса для хлопців-сиріт, гімназійних учеників, 6) Шпиталь для поліжниць, 7) Шпиталь пошесних недуг, 8) Заведення опіки над працюючими католицькими юнаками, куди приймали й не католиків, 9) Парохіяльний дім, 10) Заведення для Сестер Милосердя і 11) Церква-базиліка Пречистої Діви Марії. А крім того лакаванська ірляндсько-католицька парохія мала фарму з усіма потрібними господарськими будинками й лани поля. Разом її маєток варт був 12,000.000 долярів!

Хоч заздрість належить до сімох головних гріхів, про що я не тільки знав, але й інших мав відвертати від цього четвертого головного гріха, проте сам мусів я позаздростити о. Бейкерові його величезних надбань для свого народу. Краще було би, якби мені були заздрили інші!

Вертався я з Лакавани додому піднесений на дусі й одночасно з сумними рефлексіями. Бо мусів порівнювати нашу мізерну дійсність з блискучими досягненнями запопадливих лакаванських ірляндців... Повернувшись з посвячення чужої церкви, поїхав я до одного свого парохіянина, щоб у його хаті охрестити йому дитину. Там застав щось десять наших людей, що вже ждали на мій приїзд. Вони саме вели живу дискусію про „атаномію“, себто про автономію українських церков в Америці, що тут була завжди аж занадто актуальною темою.

Я хотів упевнитися, чи була не помилився. Може тільки причулося мені, або так здавалося. Тому я запитався, про що так палко розмовляють.

„О атаномії нашої церкви“, відповів один з передових „язичників“ і хотів ще й мені доказувати, що нема ліпшого газдівства на цілій кулі земній від того, як те, що нарід сам собі зробить. Але я не запускався у таку дуже мудру розмову з доморослими фільософами. Зате розповів своїм парохіянам-„атономістам“, де я був того дня, що видів і довідався про маленьку, але зразкову парохію лакаванських ірляндців, де без церковної автономії, а працею і єдністю осягнули вони більших успіхів, ніж усі разом наші розєднані „атономічні“ парохії. Коли ж я закінчив оповідати, спішучись на вечірнє богослуження, зідхнули глибоко всі присутні і кожний зокрема вистогнав:

„Гей, Боже, коби-то так було в нас українців!“

„Буде!“ сказав я на відхіднім, „але не скорше, аж у нас, українців, буде так, як у людей, а саме коли голови робитимуть свою роботу, а хвости теж свою!“

(Далі буде).

---

[1]) Knights of Kolumbus Лицарі Колюмба, це найсильніша релігійна ірляндська організація, де гуртуються ині реваніші католики. Вона має поверх мільйон членів, теж із впливових і заможних кол. Наприклад, до неї належать багаті купці, фабриканти, професори, лікарі, посли, сенатори і т. п.

Величавий Конґрес Української Католицької Молоді.

„Український Робітник" повідомляє: від 17. до 19. липня в Філядельфії відбувся конґрес української катол. молоді в Америці. На конґресі було 150 дел. і багато гостей. Реферати про значіння релігії, про небезпеку комунізму прочитали С. Мамчур, Тихан, Вагнер та інші.

В неділю, 19 липня єпископ о. Богачевський відправив полеву Службу Божу. Конґрес закінчився банкетом при участи 500 осіб.

Ширіть наш часопис!

Умовини співпраці В. Британії з Японією.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Домеї повідомляє: Льондонський кореспондент „Асагі-Шімбун" телеґрафує, що мін. Гор подав такі умовини співпраці В. Британії з Японією: Японський уряд потвердить непорушність засади відкритих дверей у Китаю і потвердить права, які добула В. Британія в Китаю. Між В. Британією та Японією дійде до переговорів у справі полекши у вивозі японських товарів на британський ринок. Японія приступить до нового морського договору, підписаного в Льондоні. Плян мін. Гора передбачує теж переговори між В. Британією та Японією у справі визнання Манджу-Ко та спеціяльних інтересів Японії у північнім Китаю. Канцлер скарбу Невіль Чемберлен заявив кореспондентам, що звіт Ф. Лейт-Роса, делеґата англійського уряду, (який їздив студіювати відносини в Китаю — прим. Ред) передбачує наладнання співпраці між В. Британією та Японією і скликання міжнародньої конференції у справі стабілізації валют при участи Японії.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдедла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочадися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 4—15

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— Живець Черче, вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 8—10

— Ірляндець-канадієць співає українські пісні. На пробі звукової фільми „Наталка Полтавка", що її приготовляє студія Васильа Авраменка, пробував своїх сил ірляндський тенор Джан Бідл, уроженець Канади. На здивування присутніх він відспівав зовсім поправно композицію „Цвітка дрібная", тільки з вимовою букви „ль" має деякі трудноші. Але він пояснює це тим, що в кожній іншій мові має він такі самі трудноші із вимовою цієї букви. Бідл буде виступати в українській звуковій фільмі.

— Філія „Просвіти" в Жидачеві влаштовує 13. IX. ц. р. в річницю свого 30-літнього істнування і праці на жидачівській землі ювилейне свято з такою програмою: соборна Сл. Божа, похід, академія і фестин. Просимо всі наші установи, в першу чергу жидачівського району, по змозі й дальші, взяти масову участь.

— Львівський воєвода на інспекції. Воєвода Беліна-Пражмовський перевів люстрацію староства і інших урядів у Рудках. З Рудок виїхав до Самбора.

— Воєвода на інспекції. Станиславівський воєвода ген. Паславський перевів у днях 4. і 5. ц. м. інспекцію громадської управи й купільного заведення в Делятині. Опісля злюстрував громадські управи й кліматичні комісії в Яремчу, Микуличині та Ворохті, звертаючи спеціяльну увагу на чистоту купільних заведень і пансіонів.

— Постачання рільних продуктів на потреби армії. Військова влада видала розпорядок, щоб рільничі продукти для армії купувати безпосередньо від продуцентів або кооперативних організацій. Жито й овес закуповують інтенданту ри безпосередньо або за посередництвом своїх складниць. Всі інші продукти закуповують самостійні адміністраційні одиниці.

— Новий польський правопис в урядах. З доручення премієра ген. Складковського всі міністри вислали до підчинених урядів обіжник, що вводить від 1. вересня ц. р. новий польський правопис, устійнений польською академією наук.

— Польський атлет Циганевіч загинув в Еспанії. Відомий польський атлет Збишко Циганевіч виїхав перед вибухом повстання до Еспанії. Від того часу слід за ним загинув. З Еспанії приїхало до Антверпен, де цей атлет мав виступати, багато втікачів, але ніхто не може про Циганевича подати ніяких даних.

— Масакра в цегольні. В Сихові біля Львова посварилися в пятницю вранці робітники Станислав Шаліньскі і Станислав Конопачек. Сварка почалась з того, що оба вони зустрілись на вузькій дошці, що нею возили цеглу та інші будівельні матеріяли. Один другому не хотів уступити і Конопачек ударив цеглою свого противника з усіх сил по голові, так що цей упав без чуття. Свідком інциденту був брат Шаліньского. Коли Конопачек зорієнтувався в ситуації, почав утікати. За ним пустився брат побитого Юзеф Шаліньскі і стрілив тричі з револьверу. Ранений Конопачек доволікся до поліційної станиці, де розказав про цілу подію. Шаліньского забрало поготівля, але він по дорозі помер. У друге приїхала каретка за Конопачеком. Коли Конопачек підійшов до цегольні, щоб тут зажлати на поготівля, вискочив Шаліньскі брат і застрелив раненого цілою серією стрілів. Стан Конопачека безнадійний. Шаліньского арештували.

— Львівська хроніка. Любив випити, та не любив платити за це, що випив Евген Добжаньскі, без постійного місця замешкання, що відмовився заплатити рахунок у ресторані при вул. Коперника. — Військове авто наїхало на площі Голуховського на трамвай. На щастя обійшлося без жертв. — Марія Янів повідомила поліцію, що її сестра Катерина Мартин вийшла рано з дому й більше не вернулася. — Ізаакові Бавман украли на трамваєвім перестанку малу валізку з векслями на суму 20.000 зол. Векслі виставили селяни трубешівського повіту.

— Краєва хроніка. В бориславському шпиталі померла Павлина Дрочак, що перед мешканням свого нареченого напилася сірчаного кваcу. — В потязі зі Львова збожеволіла наслідком спеки вчителька Г. і висівши в Ярославі почала деклямувати вірші Міцкевича. — Під Тисьменицею переїхав залізничий потяг віз Матвія Пеличкана, що заснув підчас їзди. Коням і візникові нічого не сталося.

— Жертви купелі. В Дністрі коло Нижнева втопився в часі купелі почтовий асистент Соломон Авербах із Товмача. Коли топільника добули з води, на його голові стверджено дві рани якби від удару головою в камінь. Крім того утонув черинець ОО. Кармелітів з Вадовиць, 28-літній Антін Мурашка, що перебував у Нижневі у рідні. В ріці Лімниці в околиці Підгорець утонув робітник з копальні потасових солей, Ілько Мисюра.

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він е, але несправний — там його оживіть!

— Цікава находка на Кашубах. На березі Балтійського моря під Почернином знайшли, як повідомляють із Пуцка, величезний ріг якогось звіра із четвертої ледової епохи. Оглядини виказали, що це ріг пражубра, який жив тому 200 тисяч літ. Ріг находився у ділювіяльній верстві у глибині 6 метрів.

— Ще небіжка не застигла, а вже її родина побилась над нею за спадщину. Таке трапилось у Варшаві, де померла Гінда Чарна, яка на смертельній постелі заявила своїй рідні, що написала завіщання й сховала його в матераці. Зараз по її смерти кинулась кохана родина на матерац, розпорола його і прочитала завіщання. Коли виявилось, що небіжка записала частину майна своїй внучці, а частину синові, інші спадкоємці почулись покривджені й почали бійку а завіщання подерли на дрібні кусні. Внучка внесла через своїх хресняків позов до прокуратури.

— Убив жінку при помочі гадюк. В Льос Анджельос засудили на кару смерти стрижія Джемса та його помічника Гопа за незвичайне душогубство. Джемс рішив позбутися своєї жінки, щоб дістати асекураційну премію. При помочі Гопа він присилував її встромити ногу в скриню, в якій находилися дві гадюки. Від укушення нещасна померла. На суді показалося, що вона була пятою жінкою Джемса. З двома першими він розвівся, третю знайшли неживу у ванні і він дістав асекураційну премію. З четвертою жінкою знову розвівся, а пята стала жертвою жахливого злочину.

— Свиня вбила пастуха. Сталося це в мадярській місцевости Домбовар, де розярена свиня напала на свого пастуха. Вивязалася завзята боротьба, що скінчилася перемогою величезної свині. Вона так покалічила пастуха, що він незабаром помер.

— Жахлива катастрофа в копальні. В англійській копальні вугілля недалеко Барнслей наступила в четвер ц. м. експльозія вуглявого пилу. Експльозія завалила цілу штольню. Досі вирятували тільки одного робітника. В копальні було в хвилині катастрофи 67 людей. Рятункова акція йде дуже пильно, бо всі получення зі серединою копальні перервані, а крім цього завалюють проходи щораз нові зложа вугілля.

— Американська посолка вийшла замуж за чужинця. Єдина американська дипльоматична посолка, пані Рут Браєн-Овен, що була головою американського посольства в Данії, вийшла замуж за данського капітана Берге Роде. Шлюб відбувся в Гайд Парку у присутности родини президента Рузвельта. Пані Браєн-Овен була вдовою. Перед шлюбом зрезиґнувала із свого становища, але президент не принав зречення. Тепер вона буде дальше уживати свого імени Браєн Овен як посолка, хоч приватне її імя буде по чоловіці. Вона має 50 літ, а її чоловік 41 літ.

— Приготування до паризької вистави. В програму міжнародньої вистави мистецтва й техніки в Парижі, що відбудеться на другий рік, входять між іншим імпрези, в яких основну ролю тратимуть світляні ефекти. Приготовляють цілу низку великих пленерових „симфоній", що будуть відтворені непрактикованими досі способами. Сценою для них будуть кільометрові простори виставових терінів, а світло і звук акторами видовищ. В ділянці світла будуть використані всякі можливі ефекти, а зоровий вражіння буде ілюструвати музика. Музичні частини виконають спеціяльні орхестри, а вели тенські голосники будуть передавати їх на властиві місця. При відтворюванні кожної „симфонії" мусить співдіяти 35 різних осередків а спеціяльне переємне студіо на Секвані лучитиме їх в одну цілість. Дотеперішні проби дали вдовільні висліди.

— Совітські летуни летять з Каліфорнії до Москви через Аляску. Вони прилетіли вже до Еклану.

ДИВОГЛЯДИ.

КОРІННЯМ ДО ГОРИ.

В Рибінську одяли в городі фабрики жилин дерева. Якийсь шутківр посадив одну жовту акацію і рябину галуззям до землі а корінням до гори. На диво, дерева прилялись і корінки випустили зелені пагости. З обох корінів виросли тінисті широкі гілля.

ДИТИНА ВЕЛИТЕНЬ.

У Франції під доглядом д-ра Кальве є 5 і пів літний хлопчик, високий на 1м. 28 цм., що важить 38 кг. і говорить низьким голосом мужчини.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Заснування ремісничої бурси в Коломиї. 13. м. м. засновано в Коломиї ремісничу бурсу. В склад Ради ввійшли: радн. Богдан Дідицький — голова, о. Микола Вонсуль — І. заст. голови, дир. Городко Василь — ІІ. заст. голови, Михайло Білик — секретар, Микола Новак — скарбник, дир. Зайцівий Григорій — господар, дир. Гумінілович Володимир — контролюр і п. Теофіля Миланюкова, пос. Завалікут Іван, дир. Сазків Іван — члени Ради. Як заступників вибрано: п. Косакову Олену, дир. Микитюка Михайла, Гнідаша Володимира, ур. ОСК, Березюка Карла та Дудака Петра, міщан. Членами Провірної Комісії вибрано проф. Адольфа Мусянівича, д-ра Антона Кузьмича і дир. Побігущого. Від 1. вересня ц. р. будуть відкриті: Реміснича бурса для хлопців в домівці, яку відступив Вилія Брацтва Св. Арх. Михайла заходом о. прилата Русина та Інтернат для дівчат зі середніх, народніх і фахових шкіл та курсів в домівці. Захоронки, яка на ту ціль відступає цілий перший поверх великого будинку. До придбання фонду на уладження і ведення обох бурс всі установи повітового характеру скликують в коломийському повіті

9 районових анкет для приділення масового членства в повіту і для спопуляризування преважної цієї справи. Дві анкети вже відбулися: 2. серпня в Печеніжині і Базинцях для довколичних громад. 9. серпня в год. 12. впополудне відбудуться в: Гвіздці, Товмачику, Коршові і Кемачі і 16. серпня ц. р. в: Яблонові, Матійцях і Коломиї. Спільну відозву підписали і розіслали такі установи: філія „Просвіти", Рідна Школа, філія „Союзу Українок", філія „Сільського Господаря" і Рада Української Бурси. Обовязком всіх установ в повіті є стати зичайними членами Т-ва „Українська Бурса" з вкладкою місячно бодай 50 сот. Також наші священники, учителі і свідомі селяни повинні масово вступати в члени Т-ва „Українська Бурса". Крім того згадані установи звертаються до наших сіл, щоб в серпні і вересні ц. р. уладили в себе фестин, виставу чи концерт на закупно інвентеря для бурси. Дня 13. вересня ц. р. відбудеться в Коломиї святочне відкриття і посвячення домівки ремісничої бурси, на яке повинні прибути з поблизьких сіл масово, а подальших бодай більші делегації. Цього дня відбудеться теж великий фестин у міському парку. Є надія, що Коломийщина доложить усіх зусиль, щоб цю новозаснована бурсу належно виникувати. Сподіємося, що за цим добрим приміром підуть всі ті міста, де є середні школи. **Учасник Зборів.**

*

Одночасно Рада Української Бурси в Коломиї розписала конкурс на приняття з днем 1. вересня ц. р. 15 хлопців ремісників, промисловців або купців до ремісничої бурси; до інтернату для дівчат у місцевій Захоронці — 30 дівчат, прив. гімн. Р. Шк., нар. школи, фахової школи і курсів крою і шиття. Зголошення Рада приймає лише до 25. серпня ц. р. і їх слід слати на адресу: Українська Бурса в Коломиї, Нар. Дім. Оголошено теж конкурс на настоятеля ремісничої бурси. — **Рада Української Бурси.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ, підручник для провідниць українських дитячих садків. Зредагували Лев Ясінчук. Львів 1936. Накладом Головної Управи Р. Шк. т-ва. Є це обемистий підручник (342 сторін, ф. 8-ки), що обговорює виховання української дитини в її дошкільному віці під оглядом умового й фізичного розвитку та подає цілу масу методичного й річевого матеріялу. Тому, що справа дошкілля в нас тепер дуже на часі, а нема в нас ще дотепер суцільного матеріялу в тій ділянці, то книжка ця є великим і цінним набутком у нашій виховно-соціяльній літературі. Без неї не зможе обійтися ніяка садівничка (провідниця дитячого садка), ані мягкий Кружок Р- Ш., що адержує садок і має обовязок піклуватися ним. Потребу такої книжки вже давно відчували всі ті, що мають моральний чи фаховий нагляд над дитячими садками. Вона стане помічником для виховників, вчителів захоронирських семінарій, а навіть для тих батьків, що хотіли би помогти своїй дитині розвинутися правильно так, щоби вона могла надужати кроком за теперішним швидким поступом. Набути цю книжку можна в Головній Управі Р. Ш. (Сикстуська 46) або в книгарні Р. Ш. (Сикстуська 20) по ціні 3-50 зол. за примірник. При замовленнях окремо 50 сот. на пошту.

ЖУРНАЛИ.

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва і науки. Луцьк, червень 1936. Р. VI. ч. 6. Зміст: Пилип Похальчук: Ночами. — Богдар Жарський: Елегія про плинучі ріки. — Гр. Луцик-Мулик: Земляні діти. — Володар Крушенко: ***, вірш. — Микола Гурко: Кмась перейшла кордон. — Юрко Кленовий: Знак Случі. — В. Островський: Вогняне Око, повість. — Теофан Лебідь: Влада на Волині в старі часи. — Роман Гучванович: XI. Олімпійські гриша- — Наталія Балицька: Новітня жінка. — Старинний ратуш у Люблині. — Пилип Похальчук: — Старинний ратуш у Любліні. — Пилип Похальчук: — Старинний ратуш у Любліні. — Пилип Похальчук: — Старинний ратуш у Любліні

Ч. 178 (14.427). Львів, неділя 9. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската всіх церковних дібр та майна повстанців.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. Шеф виділу справедливости катальонського уряду зарядив конфіскату всіх дібр, що належать до церков, монастирів та повстанців.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в вол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві здожені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

ТЕРОР ШАЛІЄ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. У місті Таррасa опубліковано 20 назвищ промисловців, розстріляних на основі рішення місцевого революційного комітету і замордованих лівими елементами.

У м. Таррагоні переслідують перш за все духовенство. Єпископам Таррагони і Церони вірні помогли утікти.

УРЯД БЕЗСИЛИЙ СУПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. Катальонська влада без перешкод видавала пашпорти, даючи цим способом змогу громадянам втікати за кордон від терору „революційних комітетів", через який терпить чимало невинних. Тепер поліція мусіла під натиском „комітету протифашистівської міліції" заборонити еспанським громадянам виїздити за кордон.

Рівночасно заборонено вивозити харчі, сигарети та більше грошей як 500 пезетів.

ЧЕРВОНІ ДОБРОВОЛЬЦІ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. З Франції приїхало 200 добровольців-чужинців, що негайно відійдуть на фронт, головно під Сарагосу.

Перемога повстанців під Бадахозою.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. Як повідомляє повстанче радіо, повстанчий відділ занявм. Меріду, перетинаючи лучбу між Бадахозом і Мадридом.

І ПІД САРАГОСОЮ

ПАРИЖ, 8. 8. ПАТ. Як повідомляють з Ліссабони, повстанці розбили на прах республиканські частини, що машерували з Барсельони на Сарагосу.

АЛЬЖЕСІРАС В РУЇНАХ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Цілий вчорашній день республиканські кружляки обстрілювали Альжесірас. Багато будинків згоріло, подібно як і магазин у пристані.

РЕСПУБЛИКАНСЬКИЙ ДЕСАНТ БІЛЯ АЛЬЖЕСІРАСУ?

ГІБРАЛЬТАР, 8. 8. ПАТ. Кружляють чутки, немов би кружляк „Хаймe 1" висадив республиканські війська недалеко Альжесірасу.

БОЇ.

БУРГОС, 8. 8. ПАТ. Комунікат повстанчої головної кватири повідомляє, що вчора ніч була на цілому фронті оживлена активність передних сторожей. На фронті Гвадарами зістріляно два республиканські літаки. На півдні причалюють нові транспорти повстанчих військ.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. Мініство війни повідомляє: Урядові скоростріли на фронті Гвадарами зістріляли великий повстанчий літак до бомбардування; залога згинула. Республиканці розбили під Овіедо повстанчий відділ, що втратив 50 убитих і 150 ранених.

БОМБАРДУЮТЬ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Урядові кораблі бомбардували вчора двічі Альжесірас і Ля Лінеу, бо помітили там мароканський десант.

РЕСПУБЛИКАНЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ 500 БРАНЦІВ

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. У Порт Магон (Міорка) вибух бунт 500 увязнених повстанців. Їх всіх розстріляли.

ПОВСТАНЧА РОЗВІДКА.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. В Мадриді знову викрито дві тайні радіостації повстанців; арештовано чимало осіб.

ГЕН. ФРАНКО КОМАНДУЄ ПІВДЕННИМ ФРОНТОМ.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. Ген. Франко приїхав зі штабом до Ліссабони та обняв командування повстанчими силами південної Еспанії.

Перед німецькою інтервенцією?

ЛЬОНДОН, 8. 8. Райтер. Шарже д' афер Франції та Німеччини відвідали Форін офіс. Німецький представник звернув увагу, що **положення в Еспанії може змусити Німеччину видати спеціяльні постанови для охорони її громадян.**

Французькі кола потверджують поголоску, що німці постачають зброю повстанцям, що німецький шарже д' афер формально заперечив. Німецькі кола виключають можливість німецьких військ у Барсельоні для охорони тамошніх німецьких громадян.

МАДРИДСЬКИЙ УРЯД БЕЗ ЗАКОРДОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

ГЕЛЬЗІНКІ, 8. 8. ПАТ. Еспанський шарж д афер в Естонії Хозе Гомез Асебо подався до димісії.

Новий грецький уряд.

АТЕНИ, 8. 8. ПАТ. У новому уряді премієром є Метаксас, що обняв також закордонні справи, війну, маринарку та летунство, віцепрем. Завітзавйосові віддав скарб і господарку, Скалікакі тові внутр. справи, Льоготетісові — справедливість.

ГРЕЦЬКІ ПАРТІЇ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

АТЕНИ, 8. 8. Авас. Перед виїздом на Корфу король приняв представників партій, які запротестували проти введення диктатури та розвязання парляменту. Припускають, що король виїхав на Корфу, щоб не потребувати давати запоруки відповіди. У делеґації не було Софуліса мабудь тому, що йому король обіцяв недавно не допустити до диктатури.

Пополудні провідники партій відбули нараду і ствердили, що вони готові утворити парляментарний уряд та рішили домагатися скасування диктатури, военного стану та скликання парляменту і коронної ради. Як кажуть, вони **рішені активно виступити проти диктатури, якщоб вона затягнулася довше як місяць.**

АТЕНИ, 8. 8. ПАТ. Король відплив военним кораблем на острів Корфу, де проведе один місяць.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Найважніша причина антисемітизму.

Львів 8 серпня 1936.

Надзвичайна, просто хороблива вразливість і перечуленість жидівської преси, коли річ йде про оцінку поведінки та положення жидів якщо тільки та оцінка на 100% не покривається з їх власним становищем, — та перечуленість належить до найбільш відомих жидівських прикмет. Коли кілька тижнів тому засвоєно на цьому місці об'єктивно і безпристрасно аріст антисемітизму у Польщі і всі ті складні причини, які склались на просто трагічну нинішню ситуацію жидів, — коли стверджено там, що польські міста не можуть по кищо без жидів обійтись, і коли там осуджено найрізкіше методи хуліганських бійок, — то все воно не мало ніякого значіння: досить було, щоб автор тієї статті стверднв що жиди дійсно оцінювали деякі ділянки торговлі і деякі інтелігентські професії непропорціонально до відсотку, який творять у всьому населенні держави, і досить було заявити, що українське село справді може без жидів обійтись та що гасло „Свій до свого", яким воно воює це гасло творче й позитивне, — щоб жидівська преса (львівський „Навр Моргєн") невважала ту статтю різко антисемітською а на автора накинулась навіть особистими лайками. Що й казати: вже й посол Ст. Баран став для того часопису антисемітом, який посередньо ніби благословить протижидівський терор, — тільки тому, що висловився критично про методи торговлі жидівських шинкарів, крамарів і посередників на українському селі, підтримуваних польськими дворами, особливо у часах панщини і безпосередньо після них. Особливий гнів заданого жидівського часопису на „Діло" викликала увага, що до зросту антисемітизму причиняється „безспірний величезний відсоток жидів у комуністичному русі в Польщі, безспірний фактичний провід жидів у комуністичній пропаганді та всій комуністичній діяльности" („Діло" ч. 129. з 12. VI. вступ п: н: „Жиди"). „Дайте жидівській молоді хліб" — писав тоді жидівський часопис" — а не треба буде парікати на радикалізацію її настроїв.

Свята правда: нужда завжди радикалізує масн, а з мас у першу чергу — молодь. А проте зводити справу жидівської молоді у Польщі чи деінде будь іншому краю — це найвна примітивізація проблеми. (До речі, коли йде вже мова про нужду серед молоді, то хоч вона чимала серед жидів, просимо порівняти уможнити, в яких живе середньошкільна й університетська молодь жидівська й українська: чи взагалі можливе тут порівнання?! З того виходило хіба, що вся поголовне українська молодь повинна находитись у комуністичних радах!) Причини симпатій та всього внутрішнього тону жидів до комуністичного руху — багато глибші.

В останніх тижнях появилась чергова публікація Владислава Студніцького „Справа польсько-жидівська*). Очевидно, жидівська преса назвала ту книжку антисемітською, тим більше, що її автор не має у жидів симпатії через своє відоме політично-германофільське становище. (Ідея польсько-німецького порозуміння була для жидів дуже приємна тоді, коли Німеччина оберігала гопаль

*) Władysław Studnicki. „Sprawa polsko-żydowska" Накладом книгарні Й. Завадзького. — Львів. 8° стор. 129

ський союз і коли жидівська фінансієра та жидівські інтелектуалісти мали там величезний голос, — тоді німці не були такими запеклими ворогами Польщі, як тепер, коли обовязує польсько-німецький пакт!) А проте через таку оцінку цинізка не тратить своєї вартости: вона орудує величезним фактичним матеріялом і переконлива готовно тому, що разу-раз покликується на голоси самих жидів. Отож є в тій книжці окремий відділ: „Жидівський революціонізм і большевизм". Находимо там м. і. цитату з книжки жида, Якова Цімемана, „Сіонізм і жиди": „...Треба обективно признати що міжнародній характер соціялізму, який так часто є найвищою ілюзією космополітизму, відповідав духово тим верствам жидівської інтеліґенції і півінтеліґенції, яка відірвана від коріня традиції національного життя, схилялась охоче до асиміляції, спершу національної до сусідів, та пізніше, зі зростом шовіністично-антисемітських течій, до асиміляції міжнародного утопійного космополітизму." Чи це значить, що комуністами стають лише ті жидівські одиниці, які національно не почувають себе жидами і є податливі на асиміляцію? Навпаки: „Жидівський націоналізм (пише В. Ст.), через свою ворожість до народів, серед яких живуть жиди, є підсвідомим джерелом революційности і змагань соціялістичних та комуністичних жидів". Пригадавши, що „німецька революція 1918. року була доконана під натиском жидівських соціялістів і спроба большевицького перевороту в Баварії була їх ділом", пригадавши врешті ролю жидів у російській революції, автор доходить до висновку, що „важко стрінути жида, незалежно від його суспільної позиції, щоб у ньому не було якоюсь первня симпатії до большевицької Росії.."

Прикро слухати національним жидом, чи ні, але це — правда. І правдою є, що жиди англізувались масово по стороні міжнародного соціялізму тоді, коли не було ще сучасної націоналістичної антисемітської течії: так було у Німеччині, так було й у Польщі (1920). Але залишмо історію. Фактом є, що сьогодні все міжнародне жидівство поставило на Совіти і комунізм: жидівський національний інтерес зійшовся разом з інтересом большевицького інтернаціоналізму і не заперечать цьому ніякі арґументи, що комунізм є ворогом сіонізму та що на большевицькій революції в Росії втратив жидівський купецький стан (вате повстав небуваний до того часу стан посідання жидів у державній бюрократії всіх ресортів і всіх щаблів, здебільша найвищих і провідних).

Яке дивне явище: з вибухом революції в Еспанії моментально, як на виклик чародійної палочки, вся жидівська преса у світі, не тільки органи Поалей-Сіону і Бунду, але всі найбільш відповідальні національні сіоністичні часописи від першого дня заявилися по стороні лівo-соціялістичного уряду в Мадриді, того уряду, який толерує і санкціонує найгірші переслідування релігії і духовенства та спирається на терорі озброєної вуличі. Здоровий націоналізм, у підставі якого лежить любов рідного народу, не проголошує ненависти супроти інших народів. Жидівському націоналізмові прозвіть те, що він стане знаряддям тієї інтернаціональної течії, яка розбиває всі інші національні організми. Не знаємо, чи і наскільки здають собі з цього справу відповідальні сіоністичні провідники. Але той факт, що сіоністична преса отверто заявляє сьогодні симпатії до комуністичних урядів і переворотів та що не веде абсолютно ніякої акції, щоб стримати жидівську молодь від масового напливу до комуністичних рядів, — той факт, що жиди не роблять нині нічого, щоб відмежувати себе в очах світа від комуни. — мусить зродлювати і скріплювати антисемітизм там, де він зовсім зайвий. Можливо, що у тому крутіжі світових подій і течій, який нині йде у світі, серед того розпалення людських пристрастей жидівський національний інтерес скаже всім жидам у світі орієнтуватись на світову революцію: але чи в остаточній розправі світа християнської цивілізації зі світом інтернаціонального большевизму вийде національному жидівському рухові на добро — це інша справа.

—o—

Чи Німеччина помириться з ЧСР.?

Прага, серпень 1936.

Вже від яких двох тижнів пробігають європейською пресою вістки, що Німеччина зробить Чехословаччині пропозицію договору про ненапад на десять років. Після порозуміння з Австрією мав би це бути ще один спосіб посередньої відповіди Німеччини на відоме англійське меморандум.

Замітне, що найбільше місця цим вісткам присвячує англійська преса. Коли взяти під увагу підхід англійської закордонної політики до Німеччини після зірвання локарненського договору і її відношення до т. зв. середущо-европейської проблеми, то це явище зовсім зрозуміле.

Треба ще тут підкреслити і той факт, що властивим джерелом цих вісток є теж англійська преса. Вона теж подає найширші коментарі до них. І так дипльоматичний дописувач „Морнінґ Посту" пише: „Вже в найближчому часі має прийти новий німецький мировий хід. Берлін має запропонувати Празі договір про ненапад на десять літ, а зате має жадати виконання таких трьох умовин: 1) Вирішити скарги німецької меншини, 2) Створити в ЧСР федеративний устрій, який німецькій меншині дав би повну автономію і 3) Анулювати чехословацький договір зі Совітами".

Пропозиції завалючити договір на цих умовинах були, як подає цей дописувач, вроблені неофіціально німецькими провідниками з ЧСР. Двох із них, Генляйн і Рутя, відбули недавно подорож до Льондону, де мали наради з деякими відповідальними англійськими політичними чинниками. Метою цієї їхньої подорожі було: прослідити англійську політичну опінію й шукати підтримку для німецької пропозиції. Сама пропозиція виплив уже від самого Гітлера.

„Що уявляв би собою такий німецько-чехословацький договір?" — питає дописувач „М. П.".

З тактичного погляду був би він сильною картою у грі Гітлера з західними великодержавами. Після вирішення австрійського і чехословацького питання і при дальшому існуванні польсько-німецького договору, позиція Гітлера в загально-европейській ситуації ставалаб дуже сильною, а це облегшилоб його становище у дальших переговорах із західно-европейськими державами. Німеччина змагав до того, щоб усі переговори обмежити лише до західної Европи і виключити з них Совіти та менші держави.

„Само собою — читаємо далі в „М. П." — тяжко припустити, щоб Чехословаччина погодилася і приняла умовини німецької пропозиції, особливож ті, які торкаються питання німецької меншини в ЧСР". Теж саме треба сказати і про домагання Німеччини анулювати договір з СССР. (Чому „само собою" — це тайна дописувача). „Якщо пропозиція Гітлера дійсно щира, то ніколи не може настати така ситуація, в якій чехословацько-совітський договір, який на ділі є лише оборонним(?!) договором, був би практично використаний". Англійський кореспондент промовчує, що Німеччині не залежить на нападі на Чехословаччину, лише на ізоляції Совітів.

Цікавий теж голос дипльоматичного кореспондента „Менчестер Ґардіяну" у цій справі:

Німецька пропозиція договору з Чехословаччиною змагає до того, щоб викликати вражіння, особливож в Англії, що Німеччина бажає собі приятельських взаємин теж між Берліном і Прагою. Рівночасно німецьке міністерство пропаганди підготовляє цілу кампанію проти ЧСР. Метою німецької політики є: поставити Чехословаччину перед конечністю вибору між Німеччиною й Совітами, при чому Німеччина розраховує на те, що Чехословаччина вибере остаточно таки ню першу альтернативу, бо ця друга, себто тісна кооперація з СССР, не далаб їй в рішальному моменті належної допомоги, а навпаки виставилаб дише ЧСР на велику внутрішню і зовнішню небезпеку. Головним і безпосереднім завданням німецької політики остає і надалі зєдинення Німеччини й Австрії і створення німецько-італійсько-польсько-мадярського блоку. Договір з Чехословаччиною мав би Німеччині забезпечити менший спротив з цього боку при реалізуванні обох цих завдань.

Стільки вісти і комбінації. Яке є офіціяльне чехословацьке становище до всіх цих вісток і комбінацій, видко найкраще з вияснення, яке дав міністер закордонних справ ЧСР др К. Крофта кореспондентові паризького „Екцельсіору". Мін. Крофта заявив: „Це неправда, що Німеччина запропонувала Чехословаччині договір, подібний до договору з Австрією, хоча Німеччина вже кілька разів заявила, що радо заключилаб договір з нами. Є це частина німецької програми двосторонніх пактів про ненапад зі східними сусідами. Якщо Чехословаччина одержалаб в майбутньому таку пропозицію з Берліна, розглядалаб її в порозумінні зі своїми союзниками і в рямках Ліги Націй. Теж вістки про існування німецького пляну нападу на Чехословаччину (про нього ми недавно реферували нашим читачам — М-н) треба вважати перебільшеними. Можливо, що десь в архівах німецького ґенерального штабу такий чисто теоретичний план є — цеж звичай ґенеральних штабів. Але годі повірити, щоби Німеччина мала дійсно в плянї напад на Чехословаччину. Не лише тому, що Гітлер вже неразрішуче заявив, що не має в гадці нікого нападати, але головно тому, що на ділі нема нічого, що Німеччина моглаб жадати назад від Чехословаччини. Територія, яка колись належала до Німеччини, а тепер є частиною Чехословаччини, така маленька, що війна з її приводу булаб зовсім неоправдана і просто смішна. Не треба теж забувати, що Чехословаччина не Абісинія, щоб її можна було перемогти за місяць. Ми вже нині настільки сильні, що змогли б встоятись і проти найсильнішого удару так довго, поки наші союзники не прийшлиб нам в допомогою".

Цікаве теж те, що сказав мін. др Крофта про чехословацько-совітський договір: „Цим договором Чехословаччина комунізму не боїться. Господарські і соціяльні умовини в Чехословаччині є нині такі, що виключають всяку небезпеку з боку комунізму (?). Неправдою є теж вістки про обмін старшин між ЧСР і СССР. Всі дотеперішні взаємини між ЧСР і СССР обмежувалися лише до формальних візит (?), так як і з іншими державами.

Що торкається питання австрійсько-німецького співжиття і його майбутнього розвитку, д-р Крофта сказав знову таке: „Австро-німецький договір віддалює бодай на якийсь час небезпеку воєнного конфлікту в Европі. З другого боку він не виключає зовсім можливости т. зв. „аншлюсу" мировим шляхом. Чехословаччина вважала ніколи „аншлюс" чехословацьким питанням. „Аншлюс" це загально-европейська проблема і чехословацька політика в цьому напрямі стояла і стоятиме далі на тому становищі, що розвязка цієї проблеми залежить одиноко від великих держав (чому не від німецького народу?! — Парм. Ред.). Їхне становище буде теж вирішне і для політики Чехословаччини в цьому напрямі".

Наконець торкнувся д-р Крофта і питання німецької меншини в ЧСР:

Німецька меншина в Чехословаччині ділиться на чотири партії. Три з них мають своїх міністрів, а четверта т. зв. судетонімецька партія Конрада Генляйна (багато більша від усіх трьох інших укупі!) спирається на нац.-соц. ідеольоґії і через те стоїть в роздорі з основними ідеями чехословацької демократії. Генляйнова партія не є в цілому ірредентна, бо складається з дуже різнородних елементів. Автім і сам Генляйн неодин раз вже заявляв, що його партія є льояльна до чехословацької держави. Тяжка господарська криза, яку так болюче зідчуває промислова частина ЧСР, заселена німцями, є для Генляйна одним із головних арґументів його бурхливої опозиційної політики, але від такої кризи терпить немеше болюче і нєнімецьке населення. Тяжко працювати з партією, якої провідна доктрина так дуже різниться від провідної доктрини державної політики, але все-таки треба сподіватися, — каже мін. Крофта — що в майбутньому найдеться спільна мова і з цією частиною німецького населення в ЧСР.

Нема сумніву, що та мова найшласьбиї що ЧСР й Німеччина, як сусідні держави, теж дійшлиб до порозуміння, якщо ЧСР не йшлаб по лінії політики Барту—Літвінова та не, вязалася з Совітами. Совіти не є спасенним союзником ЧСР, а її головною перешкодою для вирішення всіх її болючих закордонних і внутрішніх питань.

М—н.

Інтервенція арабських королів у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 8. 8. ПАТ. Королі Геджасу, Іраку та Ємену ведуть мабуть тайні переговори з начальним комітетом палестинських арабів, щоб довести до замирення в Палестині.

БІЙ.

ЄРУСАЛИМ, 8. 8. ПАТ. У битві під Наблюсом полягло 18 арабів.

ВЗАЄМИНИ ЄГИПТУ З ГЕДЖАСОМ.

КАІРО, 8. 8. ПАТ. Після довшої перерви знову навязано дипльоматичні взаємини Єгипту з Геджасом.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ПАНЦЩИНА У СОВІТАХ.

З брошури п. н. „СССР — дійсність", яку видав варшавський місячник, подаємо в перекладі цікаві уступи, додаючи тільки орієнтаційні наголовки. — Ред.

Французького правого журналіста (який ставиться неприхильно до большевиків) пос. Анрі де Керіліс, підчас його поїздки до Москви, відомий совітський публіцист К. Радек, (перед війною жид з Тарнова Собельсон) привитав такими словами

— „Читаю Ваші статті і я щасливий, що можу стиснути Вам руку. Саме тепер Ви є мило бачений у нас. Ми є патріотами, **отже легко нам порозумітися.**

І вкінці К. Радек у приступі щирости додав: **Я є в першу чергу російським патріотом...**

Опісля Анрі де Керіліс повторяє майже дослівно те саме, що менше більше перед 100 роками написав про Росію маркіз де Кустен' „Ввесь край — це зорганізований військовий табор... Французький селянин або робітник не міг би цього знести".

ПРЕЦИЗІЙНО ЗОРГАНІЗОВАНИЙ ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

А тепер перейдім на терен України, бо там найбільше можемо навчитися. В цій велитенській дослідній лабораторії, в цій операційній салі совітської національної і господарської патольогії, якою є Україна, ще виразніше спостерігаємо поворот СССР до „святої Росії", в України до „нероздільної частини нашого Союзу", себто до стану „Малоросії".

Прецизійно зорганізований голод на українському етнографічним просторі в роках 1932-33, який був куди гіршим повторенням голоду з 1922 року, дав, як відомо, знамениті висліди і на весну 1934 р. оголошено „ліквідацію" голоду. В широкій совітській статистиці на жаль нема згадки про людські жертви. Тому не знаємо ні скільки українських істнувань коштував відомий, але вже частинно замулений, біломорський канал, ні який цифровий „ефект" дав останній голод на Україні. Знаємо лише, що померших в голоду начислювали на міліони. Знаємо теж, з якою метою переведено цю операцію. Треба було витягнути господарство України з пропасти, штовхнути наперед большевицьку (сік!) українізацію. Під безпосереднім проводом тов. Сталіна партія розгромила клясово-ворожі недобитки, гнізда українського націоналізму і націоналістичних недотягнень, на чолі яких стояв Скрипник. Тов. Постишев спеціяльно підкреслив необхідність скоцентрувати вогонь на українському націоналізмі, який становить тепер **головну небезпеку** („Вісти" ч. 20 з 24. січня 1934).

У звязку з цим неначе „ударним" завданням, на просторі України перед Совітами стоїть інше завдання — старе і дотепер не виконане: викорінити з психольогії населення навіть **інстинкт** власности. Це завдання, як відомо, майже зовсім не істнує на просторах РСФСР, бо населення північної частини СССР від віків має у великій мірі абстракційне поняття про право власности.

Якщо акція за введенням **господарського феодалізму і державної панщини** на півночі вдалася дуже легко, то на просторі України (як також на Кубані і частинно у скольонізованих українцями полудневонадволжанських округах) — ця трудна, але для Совітів **конечна** акція зустрічає майже непоборні труднощі.

А під тим оглядом совітський апарат не має у нічому стриму.

Доволі поглянути ще раз на карту голоду в 1933 р., щоб уявити собі розміри совітської вівісекції, переведеної на тілі цілого народу. Бож простір голоду на терені СССР зовсім покриває ся у першу чергу з **українським етнографічним простором.** Експеримент не легко вдався. Ефект нарушено двома самогубними стріляни: **письменника Хвильового і комісаря Скрипника.** Ці стріли не були випадком або відірваним наміщем. Вони були безсумнівно голосними проявами процесів, яких цілість покищо для нас невідома. Сліди цих процесів находимо у промові Постишева, яку він виголосив на XII. зїзді КП(б) У. дня 20. січня 1934 р. Постишев ствердив такі факти:

Процес С. В. У. („Союзу Визволення України") виявив, що найсильніші гнізда націоналістичної контрреволюції були у вищій і середній школі, в Академії Наук, у видавництвах і в організаціях письменників. В 1931 р. викрили т. зв. Український Національний Центр. Була це боєва націонал-фашистівська організація. Її завданням була консолідація національних сил і підготова до **повстання.** З початком 1933 р. Г.П.У. викрило нову організацію „Українську Військову Організацію". Щойно тепер видно, як далеко ця болячка вспіла поширитися на тілі Совітської України. Можу рішуче ствердити, що Скрипник був не лише **парабаном,** але також і безпосереднім знаряддям національних сил. Треба було вже давно сказати: бий Бадана, не бійся, бий Сірка, не бійся, бий Черняка, бий Оверського*), не бійся. Бий тих націоналістичних драбів, бий сильніше!...

Вже сьогодні слід передбачувати, що націоналістична контрреволюція піде тепер ще глибше у підземелля і ще ліпше буде скриватися.

Викрити й остаточно ліквідувати націоналістичні ухили в Комуністичній Партії більше вників України — це **засадниче наше завдання.** („Вісти", ч. 20 з 24. І. 1934).

ПОГРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ.

Тому одночасно з акцією винищування голодом населення України, ведено дійсний погром не лише більших середовищ української інтелігенції (Академія Наук, видавництва, письменники), але також обласної комуністичної партії — нижчої провінціональної, отже більше „асимільованої з місцевим населенням". Хоч як бачимо на прикладі Скрипника, потерпіла на цьому теж комуністична еліта на Україні.

У висліді цього з початком 1934 р. треба вважати, що український совітський регіоналізм скінчився (бодай легально). Головно, якщо візьмемо під увагу знаменний проект нового партійного статуту, що його запропонував Каганович на XV. Зїзді В. К. П. (січень 1934), який його прийняв. Цей „закон Кагановича" остаточно петрифікує і неначе „мобілітує" найвищий поверх всесоюзної еліти совітської держави, як зорганізовану бюрократично - аристократичну касту, в роді колишнього всеросійського „дворянства". Різниця така, що в теперішній Росії не може навіть бути мови про ніяку органічну плинкість, про ніякий природній доплив нових людей до рядів партійної шляхти. Ця каста, із зовсім означеним національним складом — є покищо немов герметично замкнена.

Льогічним розвиненням цієї „генеральної лінії" на Україні є перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва.

Слава цієї національної столиці, навіть в часах державної незалежности, була віддавна устійнена у совітських сферах: „осине гніздо петлюрівців", себто „українського націоналізму". Черга на ліквідацію цього гнізда прийшла з хвилиною розгрому легальних українських сил у Совітах, коли харківське і лівобережне запілля після колективізації та голоду менше більше опановано і запевнено.

Це стратегічне потягнення в українській політиці Совітів, навіть під оглядом **поширення** впливів на західні етнографічні терени, неначе „з ближчого віддалення". Це офіційне потягнення дуже точно і широ виявляє така заява влади:

*) Прізвища членів комуністичної партії, які підлягли націоналістичним ухилам і їх або розстріляли, або вислали на заслання.

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він є, але несправний — там його оживіть!

Л. БУРАЧИНСЬКА.

Празник у Криворівні.

Криворівня!

Гори розступилися, щоб буйна опир-ріка могла втяти кілька викрутасів. По їх лисих узбіччях вються білі стежки, неначе гадючки. Зникають за верхом, або в темних смугах смерік. З лісу лишилися лише невеличкі клаптики. Від цього гори якісь неначе ширші, череваті, як привітні, усміхнені свахи. Навіть нецікаво вилізти на верх; напевне знаєш, що з другого боку вона така сама.

Та й небо сьогодні якесь привітне, голубе. Таке чистеньке й сине, немов би воно вимилося на цей день. Кажуть, що воно тут зрадливе. І не стямишся, як надбіжить хмарка, одне, друга...

Але що тут шире? Он у долині річка. Плине собі, крутиться по зарінку, поміж лози. Весела, спокійна. Хіба лише бистрі хребти хвиль зраджують її силу. А нехай вам розгуляється! Ого, побачите, що це не жарти!

У цій котловині церква. Притулилася до узбіччя гори своїм темним, поросшим дахом. Біля неї таке саме темне приходство. Довкола кілька розкинених хат.

Це Криворівня. Коли ще з кожної довколишньої гори збігали з самого верху вниз ряди смерік, жив тут Франко. На тихому водному плесі закидав свої сіти і чекав терпеливо на вдобич. Або в вогкі парні дні ходив у лісні сутінки шукати грибів і знаходив відпочинок.

На затишній веранді приходства, коли там цвіли ще голубі квіти клематису, мріяв колись Коцюбинський. Перед ним лежала чорною тінню Синиця, що вирвалася міцно в ріку своїм темним стрімким боком. Чи ходили туди мавки? Мабуть, що так. Бо звідкіля взялись би вони в „Тінях забутих предків"?

А срібні хвильки Черемоша, коли він ще біг вузенькою кришталевою стяжкою, розказали казку. Про дикий та нестримний похід опришків, про легіня красного ,,да попадю молоденьку... Підслухав її Хотькевич та вирізьбив із неї „Кам'яну душу".

Оце Криворівня. Сьогодні тут празник.

Церква невеличка. Зперед стоять півколом газди з хоругвами, старші браття. З вимащених чубів піт ллється цюрком, але кожуха ніхто не скидає. Ззаду маком зацвіло жіноцтво, хустки червоні й жовті як полумя. Стоять і хрестяться, бо саме час Євангеліє цілувати.

Важка, сріблом окута книга підноситься над головами ґаздів. Барвисті хустки схиляються до неї, побожно і з пошаною. Хилиться й годівки дітей, піднесеними матерями, але хватають ручками за краї: така це лискуча цяця! Поважне лице молодого священника вкривається румянцем. Але дитячі свавільні ручки сильніші від його гніву; навіть поважні старші браття всміхаються злегка.

Правдивий празник перед церквою, на муравї. Тут засіли „жебівські" гості, що то їх „криворівські" будуть сьогодні гостити. Стара Гафія Гаврилючка так вивязала голову, що молода молодиця би не втяла. Хустка жовта, як кукурудза, у квітки, з шовковими тороками. На шиї повно старих „талярів", аж груди вкрили. Сорочка біло вишита, старосвітська. Очі вузькі, хитрі, добре бачать. Біля очей зморшки, коли Гафія всміхається. Але сьогодні їй невесело, бо вивиділа оту „охаблену" Юрінючку, оту стару відьму, що їй переходу не дає.

Стара Юрінючка також прибралася. І запаски поклала якісь нові, зелені, що їх Гафія ще не бачила в неї. І хустку якось так по-молодецьки зав'язала гейби не стара баба. Але там ота гадина невістка, та Явдоха! Це й робота!

Стара Юрінючка присіла на цвинтарі экраю, там де ялинки завели тужну пісню. На цьому клаптику муравн, у підніжжі якогось гробу можна почути від неї всю історію. Її втомлене пооране обличчя неначе оживає, оповідаючи про свою кривду.

Бог би її любив, оту Гафію! Через неї усе лихо на неї впало! Через її гадючі очі, що ними вона все крутила та чоловіків зводила з розуму!

Згадуючи свого чоловіка Юрінючка відхає. Покійний любив випити, царство йому небесне! Але добрий був чоловік, не можна казати. Гей „мнікий" був трохи, пальцем її не рушив ніколи. Може й це зле? Ліпше був би бив та „поневірев", але хати тримався, ніж мала його та Гафія опутати. А так „мнікий" був до неї та й „мнікий" до Гафії.

Явдоха, пишно вбрана її невістка, сідає поруч. Вона мовчить, невдоволена свекрушиним базіканням. Є що всякому оповідати!

Але що робити, коли стару Юрінючку пече сама згадка. Вона мусить комусь розказати те, що засіло в глибоких ямах її очей.

Отже покійний, ще як вона ходила з другою дитиною, з Куприлом, зкумався з Гафією. На Куприла, як народився, навіть не дивився. Гафія тоді вже вдовою була та за собою хвіст парубків водила. Що їй за біда! Ні дітей, ні чоловіка, маржинку кутає челядь, хату обходить мама. А вона лиш по ярмарках та празниках гуляє. А мужчини таке люблять, ой люблять! Як пішов бувало на празник, або на весілля, то жотався

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 1-2

добити остаточно класового ворога, добити український націоналізм, який є тепер головною небезпекою, **перемінити УССР в нероздільну частину СССР.** Все це осягнено в Києві, в цій непересічній передній сторожі СССР супроти Заходу („Вісти“, 22. I. 1934).

У звязку з тим XII. Зїзд КП(б)У не припадково вислав спеціяльний маніфест до Комуністичної Партії Західної України (Вісти, 12. I. 1934).

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І ПИСЬМЕНСТВА.

Характеристичне, що коли на просторі Р.С.Ф.С.Р. большевицький апарат переводить свої рішення в дусі чистого „діялектичного матеріялізму“ (діямат.), переважно в господарсько-адміністраційній ділянці, то на просторі України, всупереч догмам марксизму, Совіти змушені до праці головно в духово-культурній ділянці, отже в ділянці, яка на думку Леніна-Маркса, не існує. Коли дня **23. IV. 1932 р. Совіти оголосили у Москві відомий декрет про „свободу“ письменницької творчости (від письменника вимагається лише „льояльности“, не комунізму), то з цієї „свободи“ користає, як виявив досвід, лише російська література. Щож торкається України, то цей ліберальний декрет, який формально обовязує на просторі цілого СССР, фактично започаткував ліквідацію всякої української літератури, ліквідацію у приспішеному ході.** Тепер „українська“ література УСРР складається **на 90 відсотків з перекладів з російської мови,** до того зладжених якимсь дивним совітсько-малоросійським воляпюком. Наглядним наслідком цього ліберального декрету є збогачення російської літератури такими прізвищами, як **Павленко, Авдіенко, Василенко** та інші.

СССР ЗАЛИШИВСЯ „СВЯТОЮ РОСІЄЮ“.

На сірім і нудним, але у своїй дійсности фантастично жорстокім тлі життя СССР слід стверднти кілька незаперечних фактів, які поглиблюють синтетичну формулу Анрі де Керілліса, що **Совітська Росія залишилася цією „святою Росією“, якою була завжди.**

Отже з кінцем 1934 р. СССР стабілізується як держави з **февдально-военним устроєм,** з прикріпленням селянства до колхозів і совхозів, міського населення — до фабрик, копалень та інших промислових варстатів. Отже маємо поворот до **панщини** в стилі менше-більше московського царя Бориса Годунова.

Процес правного заведення панщини, започаткований дещо пізніше ніж **колективізація, яка зрештою автоматично створила фактичну панщину.** Процес привернення панщини відбувається постійно і послідовно, хоч талас довкола колективізації, як „соціялістичного“ потягнення, здається прислонює цей процес перед очима европейської преси.

Декретом центрального виконавчого комітету з 17. березня 1933 р., доповненого пізнішими розпорядками і постановами комісаріяту тяжкого промислу і „совіту праці та оборони“ (2. VIII. 1934), **скасовано право самостійного шукання праці та відходу з колхозу.**

Прикріплення селянства до колективів і робітників до фабрик переведено скоріше, бо декретом з 3. вересня 1932 р. Одначе декрет з 17. березня 1933 р. і ві спеціяльним декретом з 28. квітня 1933 р. (про паспорти) виразно передбачує санкції на винуватців, які „самовільно покинуть колхоз“ і „вступлять до фабрики без дозволу“. Ця санкція — це засуд на голодову смерть, бо позбавляє права до купна харчів, по відсиджені 2 років у вязниці.

Селянин у „першій на світі соціялістичній державі“ в XX. в. є в неменшій мірі (якщо в не більшій!) власністю „колективного“ пана і товаром, як за часів московських або перших всеросійських царів. Партійна бюрократія управляючє лише поділ цього людського товару між колхозом і фабрикою.

Без сумніву введення по 70 роках волі — панщини на просторі Росії не буде миле для населення. Одначе страшніша і куди більше вбийча є ця панщина на просторі України, де остаточно завершила П царина Катерина II.

А проте саме Україна в цій господарській системі відограє ролю найбільшого в СССР державного маєтку, з якого грабіжник-господар випомповує без милосердя збіжжа, зовсім не цікавлячися здоровлям і життям українських невільників.

НАВІЩО ВВЕДЕНО ТРАКТОРИ І КОМБАЙНИ?

Характеристична подробиця: Дискусія на сторінках совітської преси виявила факт, що **механізацію сільського господарства при допомозі дорогих комбайнів (обєднання жниварки з молотілкою) введено на Україні лише тому, щоб запобігти розкраданню збіжжа перед вимолоченням і підчас молочення виголодніли колхозниками.**

Цей політично-господарський напрямок Совітів — від реквізиций і НЕП-у до колективізації і панщини теперішнього февдалізму — є настільки твердий і конечний, щоб вдержати большевицький режім та устрій, що лише недвозначна японська небезпека приневолила раду комісарів СССР оголосити 11. грудня 1935 р. такий сензаційний декрет:

Від 1. січня 1934 **на цілім просторі Далекого Сходу** звільнено колхози і колхозників (sic!) від примусових достав збіжжа **на 10 років,** одиничних господарів **на 5 років** („Ізвестія“ з 12. XII. 1933, ч. 301). Інші частини СССР можуть лише мріяти покищо про такий декрет.

В державі панщинного февдалізму XX. в. все підпорядковане **военно-стратегічним інтересам,** включно до масової продукції тракторів. На цій точці політика совітів дуже чутлива і з цим тісно вяжеться несподіваний поворот до „батьківщини“.

Заворушення на Мадері.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. На тлі подорожіння молочних продуктів дійшло на Мадері до кривавих заворушень. Інтервеніювало військо, є вбиті та ранені. На острів вислано два воєнні кораблі з військом та пароплав „Марія Амелія“, що має привезти до Ліссабони виновників заворушень, які стануть перед військовим судом.

—o—

Шеф французького ґенерального штабу приїзджає до Польщі.

ВАРШАВА, ПАТ. В найближчому часі прибуде до Варшави шеф французького ґенерального штабу ґен. Ґамелін з візитою до ґенерального інспектора збройних сил ген. Ридза Сьміглого. Приїзду ген. Гамеліна сподіються між 12. і 15. серпнем п. р. Ген. Гамелін побуде кілька днів.

за тиждень. Та все кривдував собі. І хата нефайна і жінка не газдиня і діти якісь підкинені. А вона все догоджує та мовчить, може нарозуміться. Але ні! Він усе зачіпки шукає. Та тягне з хати, що де було. Гроші їй носив та й одежину, та й маржину почав продавати. Аж як у селі був празник, у Жабю є на Покрови — то він запросив її та й усю її „фамілію“, себто тих парубків, що вона з ними водилася. Та тоді Юріночка не витримала. Не могла дивитися, як вони її кервавицю пропивають...

— Тої таки ночі зібрала я дітей, Курило ще був у колисці, а Аничка ледве ходила. Та й пішла. Лишила їх у великій хаті, де вони пили, співали та „вівкали“. Тільки взела що на себе. Несла оті діти та й плакала.

— Дедьо насварив та й хотів відвезти назад. Але не було до чього. Єк лишила їх певних, вони пішли в танец та здерли світло із стіни. Займився один кожух та другий та й хата зачила горіти. А вони пені сміются, ратувати ни ратують. Вішли на двір та шьи приспівували.

— Та ек згоріла хата, ни було де вертатись. Тівзна покійного взела Гафія до себе. Та й никуди не пускала, аби зо мнов не здибався. Та й витримала, аж доки ни попродав усего поля та не пропив з нею. А потім хвалилас по селу, що з ласки то тримає. Але як умер, то похорон красний справила, красний! Аби кожний бачив, що вона не жалуе нічого.

Та й вона тоді помирилася з нею. Піщла та й вклонилася їй у пояс. Подякувала, що за Іваном ходила та файно поховала. Бо вона своє на гадці мала.

Гафія втішилася та й обіймила її, поцілувала. Та й казала, що дітей вивізуе, Аничці дала моог поля та й весілля справила. Купилови дала пів моргa й хату. Курило вже був та не хотів брати. Казав, що піде до адвоката та й вона всю батьківщину їм зверне. А вона знає, що судом ще ніхто не розбагатів. Ліпше було поклонитися та й дістати своє, аніж ходити по судах та й на адвокатів тратитися.

Правда, Гафії тепер жаль подарованого і вона минькуе ніби то назад відібрати. Уже пустила по селу, що її похорон стільки коштував, що й Іванове поле та що нам більше не належиться. Але Курило казав, що до самого Львова поїде, а їй не попустить.

Юрінючка втерла сльозу та й задумалася. Мимоволі тягнуло подивитися на Гафію, що її яркa хустка аж за очі брала. Вона сиділа з двома молодицями коло входу до бабиця та й широко щось розводила. Жінки входили та виходили, але біля неї все хтось зупинявся. Кинув слово, другеє, а то й на балачку стане. Ось Гафійні зморщки складаються в тонку підлесливу усмішку: видно, що хвалить дівчиньку, яку молодиця провадить за руку до церкви. Або йде дівчина в чільці, вистроєна як пава, нібито „відданиця“. Гафія щось сказала і ввесь гурт вореготався.

Явдоха, що слідкувала за моїм поглядом, рвучко встала і зійшла вдолину. Зла вона на мене чи на свекруху?

Мабуть на мене. Правда, я не дивилась на Юрінючку зо співчуттям, ні! Але мимоволі здригнула, коли побачила чорні, запалі очі, що в них тремтіли сльози. І похнюплену постать, що сиділа самітно на муравї.

Явдоху стрінула я багато пізніше. Обійшла вже ввесь празник: і там де крамарі продають рожеві цукорки і годинники по десять грошів і там, де кучькі міщанки розложили сливки а тютюдівські свої сопілки. Минула й жида з фотографічним апаратом, що саме увічнював молоду пару, яка тримала себе міцно за руки. Аж зовсім несподівано, взаду коло плота, там де тримають осідланих коней, стрінула Явдоху. Коло неї була друга молодиця, так само пишно вбрана. Лиш та від спеки, а може й нехотя, розвязувала хустку, так що сливала їй на плечі. Явдоха лускала горіхи, що подавав їй за плота молодий парубок.

— Шос ви сегодни цілий день румигаєте, — сказала Явдоха до парубка, хоч це не він їв горіхи, а вона. Друга молодиця засміялася загадково.

Що відповів парубок, я не дочула. Не хотіла їм перебивати розмови. Юрінючка далі сиділа згорбдена на цвинтарній муравї і давала внучці їсти. Курила не було на празнику, він пішов на білу ріку дораби гнати.

Пополудні стихав гамір. „Жебівські“ йшли у гості на обід, або вертались повагом додому, чоловік наперед, а жінка три кроки взаду. Але забава тягнулась до вечора. У коршмі дрібно грали цимбали, вихром летіли бовтиці та бряжчало намисто. На вулиці стояла фіра без погонича, похнюплені коники жули сіно. До воза притулилася пара: парубок обняв сильною рукою молодицю.

Може це була Явдоха? Може й її кров заграла у цей душний осінній вечір?

Нічого дивного. У цій країні живе лише те, що має силу. Те, що бере саме собі від життя, просто й безцеремонно. А ні — вступайся з дороги! Інакше потопче тебе життя й викине — на край цвинтарної муравї. Сидітимеш там із сльозавими очима й оповідатимеш стрічним своє горе.

Жалюгідна поведінка двох духовників.

Доведавна йшла в Чортківщині і на терені повіту і в його центрі зорганізована громадсько-національна праця на загал правильним ходом без зіяких непорозумінь і суперечок на внутрішньому відтинку. Оба провідні чинники громадського життя, себто керманичі світських установ та церковний чинник в особах активних священників, працюючи у взаємному порозумінні, оминали тактовно всякі виступи, що могли б внести подразнення та розлад і в цих умовинах могли ми записати в більансі народнього життя повалкі успіхи. Не числячи дрібних льокальних імпрез як концерти та фестини, в яких брало участь все громадянство без огляду на те, чи дохід імпрези призначений був на „Рідну Школу", чи на фонд будови церкви, на потреби „Просвіти", чи на дохід церковного братства, ми були свідками й учасниками величавого релігійно-національного свята під гаслом „Українська Молодь Христові", що його уладжено в Чорткові в 1934. р. спільним зусиллям і духовенства і світських громадян; виступали в ньому як активні учасники не тільки найповажніші громадяни зі світської інтеліґенції, але і цілі організації. Вулицями повітового міста переливалася тоді маса людей у процесіях з церковними хоругвами, а на будинках українських установ і на приватних домах українських громадян маяли національні прапори. Ось такі виступи виявляли нашу національну силу в єдности і зорганізованости та викликали пошану наших політичних противників.

Так воно було, аде за недовгий час почали ці гарні взаємини між релігійним і національним життям в центрі повіту, на жаль, псуватися. Хоч українська інтеліґенція як збірнота, ні окремі її члени не дали ніякої притоки, зазначилися в Чорткові такі виступи проти цієї інтеліґенції, що їх дотепер годі було просто собі подумати. Зачалося від одної процесії, уладженої десь у травні цього року, в якій українська інтеліґенція не могла прийняти участи з огляду на те, що на той сам час, що і процесія, назначений був заздалегідь приготований фестин на „Рідну Школу". Віродостойні учасники згаданої церковної процесії стверджують, що місцевий парох о. Ч., залякуючи в процесії відсутність української інтеліґенції, вважав за відповідне перед численно зібраними людьми зареаґувати на це лайкою під адресою української інтеліґенції, зорівнюючи її перед народом „з батярами", себто з типом людей загально погорджуваними. Ця нетактовна і не на місці поведінка о. пароха зробила на присутніх прикре враження. Навіть від міщанства падали слова, які не мали нічого спільного з одобрюванням поведінки о. пароха. Дальшим етапом акції о. пароха проти інтеліґенції була неділя 28. липня ц. р., де як атакуючий виступав новопризначений сотрудник о. Василина, який підчас проповіди в церкві у Вигнанці назився на „патріотів", як противників церкви, церковної єрархії і Христа та закликав зібраних вірних, щоб цих „патріотів" не слухали та їм не вірили. Не сказав справді конкретний проповідник, кого він розуміє під „патріотами", але хто знає місцеві відносини, не може мати сумніву, під чиєю адресою були сказані згадані слова.

Нема сумніву, що зміст згаданої проповіди не причиниться до обєднання та зміцнення громадсько-церковного життя. Полишаючи на боці етичний характер такої поведінки, яка сама собою дискредитує і компромітує дотичну акцію, яку вище намічено, треба висказати жаль, що вище згадана екція йде в тому напрямі, щоб довести до повного розєднання між церковним чинником та українською інтеліґенцією саме в теперішню пору. Кожний, хто об'єктивно дивиться на факти теперішнього політичного життя в національній і церковній ділянці, мусить стверднти, що теперішня хвилина стоїть до цілої української суспільности вимогу якнайтіснішого і всесторонного зміцнення та концентрації. Не треба хіба додавати, що виступи, звідкілясь вони не походили, метою яких розбиття національного фронту, зустрінуться з осудом за підважування національного і церковного інтересу.

А. Г.

Новий
ГОТЕЛЬ ЄВРОРЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Пливка тепла і зимна вода
Телєфон — Центральне огр вання
Вінда — Просторий голь
Ціни помірковані.

МАДРИДСЬКИЙ УРЯД УТІК?

„Морнінг Пост" повідомляє, що республиканський уряд утік потайки з Мадриду та схоронився до Валенсії. На военному кораблі, що стоїть на якорі, урядує преміер Азана і міністри. Радіостацією вдержують звязки між урядом і Мадридом і так видають прикази. Мадрид заволоділи вповні комуністи, по місті бушують комуністичні боївки, безупинно йдуть арештування й екзекуції. Людей розстрілюють без судів.

Дім для державної школи чи для Т. Ш. Л.?

Таємнича історія з плянами будови школи, яких не знають громадські радні.

Пишуть нам з Калущини:

В нашім повіті є присілок Кулинка, що в 1934 р. став осібною громадою, прилученій до збірної волости Верхня. Замешкують його в 3/4 греко-католики, а в 1/4 латинники. Жиди ті мешканці в найкращій згоді, перед війною і по війні. В передвоєнних роках за урядування старости Буковського з фондів, зібраних з цілого повіту за шкільні кари (за непосилання дітей до школи), закуплено в Кулинці площу під будову школи. В останніх часах повітовий виділ в Калуші наказав громаді Станькова, до якої Кулинка належала давніше, дати матеріял на будову школи і Станькова зі свого ліса такий матеріял дала.

Між населенням Кулинки ходять тривожні слухи, що на місці, призначеним під будову школи, має стануги великий будинок, в якім будуть міститися крім шкільної салі та мешкання для учительки також кімнати для поміщення Т. Шк. Л. Запитані радні в громаді Кулинці та у збірній волості Верхні заявляють, що нічого подібного не вирішили. Ухвала запала тільки в справі будови одної класи та мешкання для учительки. Запитуємо цим компетентні чинники, які плани затвердили для будови школи в Кулинці, бо радні планів досі не бачили.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Політичне вбивство у Чернівцях.

ЧЕРНІВЦІ, 8 8. ПАТ. Невідомі люди убили в міському парку, на очах прохожих, члена правої організації студента богословії Ігоря та важко ранили учня ліцею Лайфаса. Припускають, що вбивники — це комуністи

—o—

В. ФОН КУРОВСКИ.

Івонна має добру методу.

Сізі отворила телеґраму: „Приїду сьогодні 18. полудневий двірець — стоп — до веселого побачення — стоп — Моріс". Личко дівчини зарясилось радісною усмішкою.

— Отже так! Вакаційна пригода з Біярріц починає прибирати цікавого посмаку.

Сізі обкрутилась із радости на обцасі. В тім менті спинився її погляд на знимці, що стояла на нічнім столику і раптом трішки збентежилась.

— А що буде тепер із Рене? Цеж такий симпатичний хлопець і при тім, здається, справді мене любить. Моріс приїздить місяць запізно. Щож я маю робити? Оба мені однаковісінько подобаються, тільки ціла різниця в тім, що Рене — скромний банковий урядовець, а Моріс міліонером. З цим першим могла б колись подружитись, а з тим другим... хіба ні.

— Що мені діяти? Мушу на котрогось рішитись... Але на котрого?

Сізі рішилась забігти до своєї приятельки Івонни й порадитись укупі з нею.

— Подумай, Івонно, Рене нераз говорив мені, що не стерпів би дівчини, що розділює своє кохання між кількох мужчин. Н-ячу і Моріс вимагає вірности... І я теж була йому вірна, але, що я вважала нашу сезонову любов за скінчену, не надіялась, що він справді приїде до Парижа за мною. А тепер він так раптом впадає. Як ти радиш, Івонно, покинути Рене?

— Що це тобі стрімило до голови? — відповіла Івонна. — Алеж ти не маєш потреби зміняти свого відношення ні до одного з них! Цеж нічого не шкодить кувати два заліза при однім вогні. Якщо зацікавлення одного покажеться тимчасовою примхою, тоді матимеш другого в запасі!

— Алеж вибач! Я не можу рівночасно з обома ходити! Коли тільки один про другого довідається, прийде до катастрофи.

Івонна поплескала Сізі по плечах:

— Не бійся! Щоб до цього не прийшло, є прегарна метода. Скажеш Рене, що твій шурин приїхав до Парижа і ти не зможеш тепер кожного дня бачитися з ним. А Морісові скажеш, що ти мешкаєш тут під опікою свого брата, котрий хоче знати про кожний твій крок. Якщо навіть якогось гарного дня зійдуться вони оба разом, не маєш чого боятися. Бо мужчини, що ще не мають ніяких поважних замірів тримають себе взаємно на відповідній віддалі.

Сізі голосно розсміялась.

— Можу покористуватись твоїм телефоном?

— Прошу дуже!

Жалісливими нотками бренів голос Сізі:

— Коханий Рене, ми не можемо — на жаль — сьогодні стрінутись. Маю неконче приємну візиту мого шурина з Ліону. Ясно, що мушу сьогоднішний вечір перебути з ним. Як? Егеж, це той самий неотеса, що мене так гостро тримав, коли я ще мешкала в моєї сестри. Що такого? Чи завтра побачимось? Алеж очевидно. Все буде як досі, тільки будемо дещо обережніші, бо я не хотілаб, щоб мій шурин довідався про нашу приязнь. Отже до завтра, коханий!

Звернулась із цікавими очима до Івонни:

— Спасибі, серце, за твою знамениту пораду. Рене не догадується ні крихіточки. Я оповіла йому про шурина з Ліону, який справді існує. Але тепер мушу спішитись.

І вибігла як метелик.

*

Полудневий двірець — кілька хвилин перед 18-ою. Із засуненим на непокірні, вогні кучері капелюшком, з китицею мімоз у вуці, в новім осінім костюмі ходила Сізі по пероні туди й сюди. Гордою усмішкою відповідала на повні захоплення зачіпки мужеських очей і завидні погляди жінок. Це прегарна річ бути убраною від ніг до голови за взірцями останньої моди, почуватися молодою і гарною і ждати на звеличника, що за хвилинку вискоче не з переділу третьої чи другої класи, але з першої.

Різкий свист озвався недалеко і до стаційної галі вкотився з шумом поїзд. Сізі подалась у напрямі вагону першої класи і по кількох секундах спочивала в раменах молодого, крепкого елеганта.

— Сізі, мала чарівнице! Ти чудесно виглядаєш. Я страшенно радий, що знову тебе бачу. Очевидно загарбаю собі тебе на ввесь час мого побуту в Парижі.

— Ох, коханий, які прекрасні, чудові години переживатимемо! Тільки мушу тобі сказати одно: я не можу віддавати тобі усього мого часу, бо я мешкаю тут у Парижі під гострим доглядом мого брата.

Для Сізі почались радісні, щасливі дні. Вона поділила свій час із гідною подиву докладністю між обох приятелів. З одним ходила вона на балі, концерти, до опери, до найкращих нічних дансінгів, а з другим ходила до кіна, на місячні проходи по Бульонським Ліску, або проводила з ним розкішні вечорі в затишнім мешканні. Рене нетерпеливився іноді, що шурин так довго не відїздить, а Моріс кидав густо-часто громи на невирозумілого брата, але позатим метода Івонни показалась знаменитою.

А тимчасом прийшли іменини Сізі і вона тремтіла з нетерплячки. Рене — урядовець обдарував її прегарний перстенець на дарунок, а молодому міліонерові дала доволі виразно до зрозуміння, що їй конче потрібний наручний годинничок.

*

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

КОРИНТІЙСЬКИЙ ШОЛОМ ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦЯ МАРАТОНУ.

Власник грецького часопису „Враділі" з Атен п. Арабантінов жертвував організаційному комітетові берлінських олімпійських ігрищ, пригарний коринтійський шолом із VI. ст. Шолом призначив жертводавець для переможця в олімпійськім, маратонськім бігу. Організаційний комітет у порозумінні з міжнародним комітетом рішився цей дарунок прийняти.

ЩЕ ОДИН АВАНС.

По десятиннику Вельке, що його іменували за олімпійську перемогу поручником, тепер знову іменували поручника летуна Гандріка сотником за перемогу в пятиборю. Переможця приняв на авдієнції канцлер Гітлер і мін. Герінг, як мін. летунства.

ОЛІМПІЙСЬКА ВАТРА В ГРІНАВ.

В Грінав відбуваються олімпійські кайкові змагання. Туди теж принесли олімпійські гінці вогонь із олімпійського стадіону і запалили ватру на регатовім торі. Після одноханлинної мовчанки промовив німецький спортовий диктатор ф. Тшаммер унд Остен і відтак перенесли вогонь на гору Міггель, що лежить на другій стороні озера Ляйпзее. Пригарний був вид, коли вогонь перевозили в „канадійці", що її гнало десять весел. Довкола цього човна плило ще пять інших човнів. Коли вогонь перевезли на другу сторону, гінці повезли його до вежі Бісмарка на горі Міггель. В год. 16.30 загорілa олімпійська ватра. Її видно з цілої околиці.

ТІЛЬКИ СИНІ ОЧІ!

Цікаве явище можна завважити при ріжних олімпійських обходах, зорганізованих при співучасти німецької молоді. До почесних шпалірів, що їх творять хлопці і дівчата гітлерівської молоді, беруть тільки дівчат, що мають найменше 158 цм. висоти, ясноволосих із синіми очима.

*

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Фінал бігу на 5.000 м.

В цім бігу четирьох змагунів поправило олімпійський рекорд. Кінцевий вислід такий: 1) Гекерт (Фін.) 14.22.2, 2) Летінен (Фін.) 14.25,8, 3) Йонзон (Швеція) 14.29, 4) Муракосо (Японія) 14.30, 5) Ноґ (Польща) 14.33,4.

Польо-

Аргентина — Англія 11:0. Аргентина добула золоту медалю, а срібну Англія. За бронзову медалю змагатимуться Мадярщина й Мексик.

Гаківка.

Німеччина — Данія 8:0; Голяндія — Швайцарія 4:1.

Фінал 400 м.

Переміг фаворит Віліємс (Ам) в часі 46,5 с. 2) Браун (Ан.) 46,7 с. 3) Люваль (Ам.) 46,8 с. 4) Робертс (Ан.) 46,8 с. 5) Фріте (Кан.) 47,6 с. 6) Льорінг (Кан.) 48.2 с.

Десятизмаг.

Першого дня десятизмагу відбулися: біг 100 м., скок удовжінь, стусан кулею, скок увисочінь, біг 400 м. По першому дні змагань веде: 1) Кларк (Ам.) 4.194 точок (100 м. — 11,9 с., довжінь — 7,62 м., куля — 12.68 м., гора — 1.80 м., 400 м. — 50 сек.). 2) Морріс (Ам.) 4.192 т. (11.1 с., 6.97 м., 14.10 м., 1.85 м., 49,4 с), 3) Паркер (Ам.) 3.888 т. 4) Брассер (Гол.) 3.873 т. 5) Ерлінен (Фін.) 3.787 т. 6) Гуль (Ша.) 3.760 т. Поляк Плавчик є на 8 місці з 3.652 т.

Клясифікація держав.

Легкоатлетичне точкування по дотеперішніх змаганнях виглядає так: 1) Америка 146 т. 2) Німеччина 83.75 т. 3) Фінляндія 51.25 т. 4) Японія 39,5 т. 5) Італія 35,5 т. 6) Англія 24 т. 7) Канада 22 т. 8) Польща 19 т. 9) Швеція 16 т. 10) Голяндія 11 т.

Змагання в кошівці.

Висліди змагань у кошівці: Італія — Польща 44:28. Естонія — Франція 34:29. Чіле — Туреччина 30:16. Швайцарія — Німеччина 21:12. Америка — Еспанія 37:14. Мексик — Бельгія 32:9. Перу — Єгипет 36:22. Уругвай — Латвія 17:12. Канада — Бразилія 27:17. Японія — Китай 35:30.

Порванка.

Німеччина — Мадярщина 23:0. Австрія — Румунія 13 : 3.

Шермові змагання.

У дружинових змаганнях у шпаді вислід такий: Польща — Португалія 9:1. Польща — Швайцарія 8:8. Канада — Польща 8:8. Польща — Англія 8:3. Америка — Данія 8:1. Голяндія — Данія 8:6. Англія — Чіле 12:2. Франція — Чіле 8:0. Єгипет — Австрія 9:7. Швеція — Австрія 9:1. Єгипет — Німеччина 8:8. Франція — Англія 9:6.

У фльоретї олімпійське мистецтво добув Гавалні (Іт.), 2) Гардер (Фр.), 3) Боччіно (Іт.), 4) Казмір (Нім.), 5) Гевара (Іт.), 6) Бріл (Бельгія).

Змагання каюків.

По запаленні олімпійського вогню в Грінав, де відбуваються всі веслярські змагання — вистартували змагуни до двійкового бігу штивних каюків на 10 км. Перемогли: 1) Німеччина 41:45 с. 2) Австрія 42:05,4 с. 3) Швеція 43:06,1 с. 4) Данія, 5) Голяндія, 6) Швайцарія.

У каюковому бігу одинок переміг німець Кребс 46:01 7, 2) Ляндертінгер (Ав.) 46:14,7 с.

У складаках переміг мистець Европи австріець Градецки 50:01,2 с., 2) Еберґард, 3) Герман.

У двійкових складаках перемогли шведи Йоганзен і Блятстрем 45:48,9 с., 2) Німеччина 45:49,2 с., 3) Голяндія.

У бігу канадійських двійок перемогла Чехословаччина.

Підношення тягарів.

Середня вага: 1) Тоні (Єгипет) 397,5 кг. (світовий рекорд), 2) Ізмаїр (Нім.) 352,5 кг. 3) Вагнер (Нім.) 352,5 кг., 4) Гангель (Австрія), 5) Кратковскі (Ам.), 6) Волле (Австрія).

Важка вага: 1) Менгер (Нім.) 410 кг. 2) Пшенічка (Чех.) 402,5 кг. 3) Люґаер (Анг.), 5) Моктар (Єгипет), 6) Земан (Австрія).

Копаний мяч.

Норвегія — Німеччина 2:0. „Олімпійська" сенсація: Німеччина готовилась до фіналу і зовсім несподівано спотикнулась на Норвегії. Програну німецької дружини оглядало 100.000 глядачів і сам канцлер Гітлер. Німецька дружина заломилась по перших воротах і грала дуже хаотично.

Італія — Японія 8:0. Теж несподіванка, бо ніхто не сподівався такої високої перемоги Італії.

СОКІЛЬСЬКІ СВЯТА В КРАЮ.

10-ЛІТТЯ СОКІЛЬСЬКОГО ГНІЗДА В КОМАРНІ.

До довгого ланцюга сокільських свят в краю долучилося ще одно звено — Комарно. Дня 26. VII. п. р. відсвяткувало це гніздо 10-ліття своєї повоєнної сокільської праці. Сокільську централю репрезентував начальник С.-Б. побр. О. Вальчик.

Свято почалося звітом начальника побр. Гелемея перед головою побр. Вигнанським, а цей з черги перед відпоручником С.-Б. До звіту стануло 5 гнізд в Комарна, Суд Вишні, Гуменця, Якимчиць і відділ побратимів в СБ, разом 150 вправляючих. По підвесенню національних прапорів і відіграню сокільського гимну, почалася дефіляда, яку відобрав відпоручник СБ зі старшиною гнізда. Програма свята складалася з двох частин: рухівкової і спортової. В першій, виведено вправи вільноруч побратимів „Будуймо", вправи вільноруч посестер „Як цвітки", вправи учасниць, вправи на поручах і вправи на високому дручнику та долівкові. Назагал усі вправи виконали вдоволяюче, зокрема вправи вільноруч посестер і учасниць. Соколи зі Львова закінчили першу частину вправами на дручнику й долівковими.

Другу частину програми виповнили легкоатлет. конкуренції, як біг на 100 м., гінці 4×100, скок у довжінь і вгору. Стартувало 30 змагунів.

100 м. — стартує 9. три передбіги; 1) Козачок О. (СБ) — 12.8 сек., 2) Литвинський І. (Судова Вишня) — 13 сек., 3) Дашкевич (Комарно) — 13.1 сек.

Гінці 4×100. Стартує 4 дружини: СБ, Сокіл Суд. Вишня, Сокіл Комарно І. ІІ. Фінал виграв СБ в складі: Рольбах, Лобіщак, Козачок, Вальчик; друге місце — Комарно І.: Кос М., Мисаковець Р. Карабин Я., Дашкевич В.

Скок угору — стартує 4-ох змагунів: 1) Козачок О. (СБ) — 1.50, Рольбах (СБ) — 1.33, Мисаковець (Комарно) — 1.23.

Скок в довжінь — стартує 10 змагунів: 1) Козачок О. (СБ) — 5.15, 2) Литвиновський І. (Суд. Вишня) — 5.12, 3) Мисаковець Р (Комарно — 4.83.

По святі відбулися сокільські вечерниці і роздача дипльомів змагунам, які здобули кращі осяги. Організація свята завдяки побр. др В. Лещієві справна. Оркестра комарнянського гнізда виявилася зі свого нелегкого завдання зовсім добре. *О. В.*

10-ЛІТТЯ СОКІЛЬСЬКОГО ГНІЗДА В РІЧИЧАНАХ К. ГОРОДКА ЯГ.

В неділю 2. серпня відсвяткувало сокільське гніздо в Річичанах 10-ліття свого існування. На свято прибуло багато гостей із дооколичних сіл і з Городка Ягайловського, що хотіли побачити вислід десятилітньої праці.

Саме свято починається звітом начальника перед відпоручником С-Б побр. О. Козачком, а відтак відбувається перегляд відділів. По перегляді підносять національний прапор і при звуках сокільського гимну відбувається дефіляда. По дефіляді виходять відділи до вправ вільноруч в такому порядку: побратими, посестри і учасники. Найкраще вправи вправи вільноруч посестер „Як квітки" і вправи учасників „В єдности сила". Дуже гарне враження зробив відділ учасників під проводом учасника О. Ратушного. Це дуже точний і карний відділ. По вправах вільноруч, річичанські посестри виконують дуже гарно танок „Аркан". При кінці львівські побратими показали долівкові вправи і вправи на дручнику. Ці вправи викликали велике захоплення серед глядачів. У святі брали участь тільки соколи з Річичан і львівські соколи, які прибули під проводом побр. інж. Я. Блавіцкого. *О. К.*

Вранці цього замітного дня стрінулись у модного золотаря на Рі де Ля Пе два молоді панове.

— Моріс, коханий кузене, що за несподіванка? Чи тета Юлія теж приїхала з тобою? Чому ти мене не повідомив?

— Я думав, що ти в Льондоні. Мама залишилась у Ціріху. Я тут сам... правду кажучи... у серцевих справах. Як тобі подобається цей годинничок на руку?

— Пригарний! А що ти скажеш на цей перстень?

— Можу тобі погратулювати доброго смаку. Маєш час? Маю стільки новинок для тебе!

— На жаль, Моріс, сьогодні не можу. Тепер мушу вертатись до банку, а ввечір маю побачення. Але завтра можемо зустрінутись.

— Знаменито! Поклич мене, я мешкаю у Ріца.

Обоє заплатили за свої орудки, вийшли з крамниці і на найближчім розі попрощались.

По нецілих двох годинах складав Моріс у кавярні бажання своїй привабливій приятельці і вручив їй при цій нагоді елегантне етуї. Розрадувана вимяза Сізі в етуї пригарний пляти новий годинник і почала його запинати на лівій руці. І раптом Моріс зробив великі очі:

— Від кого маєш цей перстень?

— Це іменинний дарунок мого брата, — відповіла легко збентежена дівчина.

— А-а, так! — і раптом проясилось йому в голові.

— Що тобі, коханий? Чому ти так змінився? Чи тобі недобре?

— Алеж ні! Тільки я пригадав собі, що я маю ще одну важну справу полагодити і мушу негайно вийти.

Добрий настрій Сізі пропав без сліду. Збентежена пішла домів. Точно в 6-ій годині завинся Рене з китицею червоних рож. Зігнувся до рук дівчини і скрикнув:

— Відки ти маєш цей дорогий годинник?

— Від мого шурина.

— О-о! Такий щедрий твій шурин? Знаєш, жди на мене за годину на лавці перед памятником Доде. Я маю дещо важного залагодити.

Розгорячкований молодий чоловік вбіг до голю готелю Ріца:

— Чи можу бачитись із паном Дюваль?

— Прошу дуже, він є тепер в їдальні.

— Моріс, вибач, не міг би ти мені сказати, кому дарував ти той годинник, що його сьогодні купив?

— Чому ні? — відповів цей — Думаю, що тій самій дамі, якій ти дав перстень.

Рене сплеснув руками.

— Отже — це ти є той шурин?

— А ти — брат?

Кузени стояли хвилину сгудовані і раптом почали так сердечно реготатись, що гості з сусідніх столів оглядались за ними.

*

Занепокоєна Сізі вступила по дорозі до Івонни й обі сиділи на лавці перед памятником Доде. За чверть години надійшов Рене, вклонився і холодно заговорив:

— Вибачте, панно Сізі, але приїхав мій кузен Моріс Дюваль із Ціріху. Очевидно мушу бути йому товаришем. В найближчих днях їду з ним до Швайцарії, тому прошу принятн від мене побажання якнайкращих успіхів на будуче. Адіє!

Сізі звернулась люта до товаришки:

— Ти, із твоєю методою!

Івонна здвигнула раменами:

— Метода добра, але коли обі звеличники є косняками, то мусіла провалитись.

Переклав Роман С—а



Всі п'ють тільки
ПАСТЕРИЗОВАНЕ І ЗАКВАШУВАНЕ
МОЛОКО
„МАСЛОСОЮЗУ"
бо воно дає здоровля
і прохолоду.

Троцький і Беля Кун у Мадриді.

ЛЬОНДОН, КАП. Спеціальний кореспондент льондонського „Сандей Кронікл" повідомляє з Мадриду на основі вірогідних вісток, що між совітськими емісарами, які прибули до Мадриду, є Троцький і Беля Кун.

У Мадриді загально переконані, що на випадок перемоги уряду, залишиться при владі лише президент Азона, а всіх інших членів есланського кабінету заступлять комуністи. Якби червона міліція та урядові війська перемогли, тоді комуністи без милосердя порозстрілюють усіх своїх політичних противників, якими заповнюють в'язниці у Мадриді і Барсельоні.

БОЇ В АЛІКАНТЕ.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. Згідно з вістками, що тут наспіли, прийшло до сутичок у незахопленій ще громадянською війною провінції Аліканте. В Алької урядова міліція заатакувала касарні, в яких скрилися вищі старшини та прихильники правиці. Арештували 36 старшин, підозрілих у симпатіях для повстання. В сутичці згинули два майори, багато осіб було ранених.

УСПІХИ ПОВСТАНЦІВ В ПОЛУДНЕВІЙ ЕСПАНІЇ.

БУРГОС, 8. 8. ПАТ. Головна квартира повстанців у Бургос оголосила такий комунікат: Вчора була менша активність на фронтах, ніж минулими днями, лише літаки бомбардували. На північнім фронті нові відділи повстанців вступили перетомлені в боях відділи. Такі самі пересунення у відділах урядових військ. Урядова артилерія обстрілювала повстанців назагал без успіху. На полудневім фронті ген. Франко обняв команду над повстанчими військами, які почали наступ на Мадрид і звели два переможні бої під Бадахос і Сасерес. Битва під Бадахос була коротка. Повстанці відіпхнули урядові війська, взяли до неволі багато полонених. Цивільна гвардія у Бадахос перейшла до повстанців. У битві під Сасерес повстанці здобули багато зброї, між іншим панцирні самоходи і взяли до неволі багато полонених. До повстанців перейшло трьох летунів, які з двома літаками прилетіли з Гетафе до Бургос.

ЖАНДАРМИ ПОКИНУЛИ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 8. 8. ПАТ. До Гендаю прийшло нині рано 27 жандармів з жінками та дітьми. Ці жандарми покинули повстанчі відділи заявляючи, що не хочуть боротися проти урядового війська.

КОМУНІКАЦІЯ З КАНАРІЙСЬКИМИ ОСТРОВАМИ ПЕРЕРВАНА.

ЛЬОНДОН, 8. 8. ПАТ. Із Капгавну повідомляють, що комунікація з Канарійськими островами, які є в руках повстанців, перервана. Кабель, щоправда, ненарушений, одначе нечинний. Зачувати, що населення виступило збройно проти повстанців і що на островах є загальний страйк робітників.

АЛЬЖЕСІРАС ГОРИТЬ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Пасажири кораблів, які нині рано приїхали з Марсилії, а вночі перепливали через Гібральтар оповідають, що Альжесірас горить. Місто бомбардувала вчора урядова фльота. Пасажири, які приїхали з Малаги, оповідають, що там сконцентровано 50.000 цивільної гвардії і „людової міліції". В пристані Малаґа стоїть німецький контрторпедовець „Люкс" і французький кружляк „Мейльбрез"

20.000 ПОВСТАНЦІВ — ГОТОВИХ ДО ВИЇЗДУ.

ЛІСАБОНА, 8. 8. ПАТ. „Діаріо де Лісбоа" приніс інтервю свого спец. кореспондента з ген. Кейпо де Ллано. В інтервю цьому сказав генерал, що з Марока привезли досі 6.000 людей, а готових до виїзду є ще 20.000 людей

ГЕН. РИДЗ-СЬМІГЛИ ПОЇДЕ ДО ПАРИЖА.

В політичних колах у Варшаві розійшлася вістка, що після візити ген. Гамеліна, шефа французького генерального штабу у Варшаві, ген. Ридз-Сьмігли виїде з кінцем вересня ц. р. до Парижа.

ТУРЕЦЬКИЙ ПОСОЛ КИДАЄ АДІС АБЕБУ.

РИМ, 8. 8. ПАТ. Згідно з вістками з Адіс Абеби турецький посол дістав приказ вернутися до Анкари й оставити в Адіс Абебі консулярного представника.

ЗАТРОЇЛОСЬ 2.000 РОБІТНИКІВ.

ТОКІО, ПАТ. Аг. Домеї звідомляє, що 2.000 докових робітників у Кавасакі затроїлось після обіду у фабриці.

УДЕРЖАВЛЕННЯ ЦЕРКОВНИХ І МОНАСТИРСЬКИХ ДІБР.

МЕКСИК, ПАТ. Уряд оголосив розпорядок кро удержавлення церковних і монастирських нерухомостей. Розпорядок дозволяє духовенству мати трохи землі для власного вжитку.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ШПИГУНОМ.

ТОКІО, 8. 8. ПАТ. Відомого письменника і знавця совітських справ Оґтаке арештували нині рано під замітом шпигунства. У хвилині арештування Оґтаке намагався скінчити самогубством. Письменника арештували після візити в секретаря совітської амбасади.

Приємна та цікава лектура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол
Замовляти в Адміністрації „Діла" (Ринок 10.

о. О. ПРИСТАЙ. 73

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

38. ДУХ АМЕРИКАНСЬКОЇ МОЛОДІ.

Першим нашим обовязком супроти дітей є зробити їх веселими. Якщо не зробимо того, то скривдимо їх. Бо ніяке інше добродійство не заступить їм радости.

Буктон.

Дуже часто можна почути, як люди собі говорять, що чоловік на старі літа сходить на дитячий розум. Хоч я не був ще такий надто старий, щоб це можна було вже й про мене сказати, бо мав тоді „лише" 63 роки, проте трапилося й мені стати дитиною.

Було воно зимовою порою в 1926. році. Я йшов з листами на почту, щоб їх поручити. Був чомусь вельми пригноблений, хоч повинен був саме тоді бути веселий і бадьорий. Бо того дня я дістав повідомлення із скрахованого чи збанкротованого банку в Карнегі, що цей банк[1]) виплачував своїм вкладникам-депозиторам одну десятину із тих їх грошей, що вони вложили. Я мав дістати щось понад 300 долярів.

В голові шуміло мені, хоч і не був біля водопаду Ніягари. В очах темніло. Було достоту так, немов би я загорів чи зачадів. Якось заплентався я на почту. Віддав рекомадованого листа з цертифікатом до банку в Карнегі й вертався додому. Ще в аптиці мав щось купити для доньки. Переходив я попри гарний, великий будинок, обвішаний велитенськими сенсаційними плякатами в яскравих барвах і мимоволі підніс очі та зупинився на хвилину.

Це був кінотеатр „Савой". На оголошенні стояло виразно написано: „Вступ для старших 10 центів, для дітей 5 ц." Дешево! — подумав я собі, неначе перед війною, коли то й для старих і для малих коштував вступ 5 центів. Бо в повоєнних часах було все подорожіло в Америці й білети до другорядного кіна коштували 25 ц., а до ліпших кін 50 ц. Виглядало воно тут, немов би назад вернулися старі добрі часи...

Витягнув я з кишені 10 центів, заплатив вступ й опинився у великій салі, де було всього тридцять дітей. Цеж було щойно тричверти на другу, а початок був назначений аж в 2-ій годині. Я вибрав собі догідне місце для мох очей, сів, добре обмотав собі шалик на шиї, щоб не пізнати, що я „пріст", (священик)[2]) і ждав, міркуючи, чи була не пошився я в дурні. А воно справді так виглядало...

До салі сунулася шнурком сама дітвора. Мені стало трохи „омкно".. Ніяково залишитись між дітьми, але й годі втікати, бо шкода шустки — десять центів, що витратив я на білет. Зрештою діти належать також до людського роду й цікаво побачити, яку фільму висвітлюватимуть для них, та як вони реагуватимуть на неї. Поправив я ще ліпше шалик на шиї, щоб хтось не доглянув обойчика й не сказав, що старий „пріст" зсунувся з глуздів і зійшов на дитячий розум.

На салю ввійшло теж кілька старших осіб і мені було вже відрадніше. Я стежив за поведінкою майбутніх американських громадян, що з усіх боків входили на салю юрбою. Були між ними чорняві, напевно італійського, грецького або сирійського походження. Деякі були такі чорні, немов обмазані, а їх чорносмолисте волосся спліталося в таких густих і буйних кучерах, що вони живо нагадували мені баранців мого батька. Можна було додуматися, що ці кандидати на американських громадян належали до муринського народу. Маленькі американські негрі! Були тут і круглолиці, пузаті, з руденьким волоссям і з румяним обличчям, обсіяним веснівками. Це, очевидно, молоденькі ірляндці. Їх дуже легко пізнати по крепкій будові тіла, здорових обличчях, ясному, а часто й рудому волоссю і надиво поважнім газдівськім ході. Де-не-де показався хлопчик або дівчинка із скісними очима, жовтим обличчям і взагалі жовтою шкірою, з трохи перкатим і таки добре приплесканим носиком. Кожний вгадає, що це були малі японці або китайці. Не бракувало також семітських типів — нащадків Авраама, Ізаака і Якова, що зраджували себе загнутим носиком, грубими устами, бистрими очима і розколиханими рухами цілого тіла.

(Далі буде)

[1]) First National Bank

[2]) В Америці священики рідко ходили до кіна, а навіть до театру мало що казувалися, щоб не згіршати вірних. Така то була американська моральність, що священикові годі було без згіршення вірних закурити на вулиці або на придвірнім місці папіросу чи цигару.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Віднайдений рай"** Стор. 161. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Возьми".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу"**. Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Вражіння з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: **„Чортиці"**. Стор. 203. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра"**. Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи.

Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Еміґраційні справи.

СВОЯКИ ОСІБ ПОСЕЛЕНИХ У БРАЗИЛІЇ, ЩО ІДУТЬ НА ІХ ВІЗВАННЯ.

Часто трапляється, що особа (мужчина чи жінка), що живе в Бразилії, взиває до себе з Польщі свою сестру разом з її чоловіком, себто шурином. З такого візвання користає покищо сам шурин і виїздить сам, а жінку лишає в старому краю, хоч вона саме має візвання від свояка чи свячки, що живе в Бразилії.

Тепер Еміґраційний Синдикат дістав з Бразилії повідомлення, що на випадок якби такий еміґрант приїхав сам до Бразилії, його задержить поліційна влада та негайно його відішле назад. Отже до транспорту Е. С. будуть від тепер приймати таких еміґрантів лише в тому випадку, коли їх жінки ідуть разом з ними.

ВІДІЗДИ ТРАСПОРТІВ ЕМІҐРАНТІВ ДО КАНАДИ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У СЕРПНІ Ц. Р.

Корабельні лінії „Гдиня-Америка" організують транспорт до Канади і Злучених Держав А. П. на пароплаві „Косцюшко" дня 30. серпня ц. р. з Гдині.

Еміґранти, які ідуть до Канади, мають бути в Варшаві 24. серпня; ті, що ідуть до Злучених Держав Північної Америки дня 26. серпня ц. р.

„Косцюшко" причалить до Галіфаксу дня 8. вересня, до Ню Йорку 10. вересня ц. р. Корабельне Товариство Cunard White Star Limited організує транспорт в кінцем серпня ц. р.

Приїзд до Варшави устійнено на день 22. серпня, виїзд до Гдині на день 25. серпня, виїзд з Гдині кораблем „Варшава" на день 27. серпня, а відїзд кораблем „Авранія" з Авру на день 4. вересня ц. р.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 63-110

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполльо") поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 38-100

— **Д-р Бережницький** виїхав на відпочинок вернe 24-го серпня. 2477

— **Авдиція про Довбуша.** В неділю дня 9. ц. м. передаватиме львівське радіо на цілу Польщу цікаву авдицію, яку виповнить „Довбушеве весілля". Це — драматичний малюнок, ложений молодим нашим письменником Вол. Ковальчуком (якраз видає свій твір про цього опришка „Лицар чорних гір"), до якого музичні рямці й інтерпретацію дав один з кращих львівських композиторів З. Ліпчинський. І творці і тема тієї авдиції повинні зацікавити українських радіослухачів, тим більше, що як подано у програмі, в основу музичної обробки „Довбушевого весілля" ввійшли гуцульські пісні й гуцульська музика. Час авдиції 21.30—22.00.

— **Наукові викопки на Гуцульщині.** Заходом інституту праісторії львівського університету і Т-ва прихильників Гуцульщини вибереться 10. ц. м. на Гуцульщину наукова виправа, зложена з проф. Сулімірського і д-ра Смішка. Виправа їде в околиці Яблонова, пов. Коломия, де в місцевости Мишина вже торік відкопали кільканадцять курганів, що походять із часів мандрівки народів (IV. ст. по Хр.). Цьогорічні праці будуть продовженням торічних. Та частина краю, у відріженні від терену львівського воєвідства, не є ще під праісторичним оглядом досліджена. Трохи більше на північ, бо в північній частині Надвірнянщини досліджував терени директор музею ім. Шевченка др Пастернак, одначе праісторія Гуцульщини відома тільки фрагментарично. Згадані вчені з інституту праісторії займалися раніше дослідами околиць Делини, але не знайшли нічого цікавого.

— **Оплати у вищих школах.** Міністерство освіти видало розпорядок про нові оплати у вищих школах на новий академічний рік. Студенти мають платити 10 зол. манипуляційних коштів, за кожний предмет вступного кваліфікаційного іспиту по 10 зол. і 4 зол. за лікарські оглядини. Вписове для принятих 30 зол. Річна оплата на політехніці і ветеринарії означена на 230 зол., на університеті 200 зол., причому незаможні студенти, особливо діти державних урядовців, селян і військових можуть дістати полекші. Виділові ради признаватимуть відложення на 12 літ, від кінця академічного року числячи. Розпорядок обовязує від 1. вересня ц. р.

— **Директором державного видавництва шкільних книжок** у Львові, перенесеного з Варшави назад до Львова, після уступлення з цього становища б. віцеміністра Перацького, став ем. майор Помаранський. В останніх часах він був у державній цивільній службі.

— **Пашпорти подешевіють.** В найближчому часі оголосять новий пашпортовий закон, на основі якого заграничний пашпорт буде коштувати 30—40 зол., на два місяці подвійно і т. д. Безплатні пашпорти і зі зниженою оплатою будуть знесені.

— **Бензина подешевіє.** Хоч економічний комітет міністрів ухвалив знижку податку від бензини, досі бензина не подешевіла тому, що бензинові розливні мали ще значні засоби, оподатковані на основі попередніх норм. Нова ціна бензини обовязуватиме від 10. серпня ц. р.

— **За протижидівські виступи.** В Космачі пов. Надвірна арештовано Михайла Герина, Дмитра Гринишака, Івана Семенова й Ів. Зибильця під закидом протижидівських виступів. В останніх часах були випадки, що хтось вибив шиби у жидівських домах і палив сьогорічні земле плоди.

— **За вбивство жінки.** Військовий суд у Перемишлі розглядав справу вахмайстра Семйонтковського, обвинуваченого за вбивство жінки. Одної ночі в квітні ц. р. вона згинула в ліжку від кулі. Чоловік наробив крику й оповідав перед сусідами, що його жінка відобрала собі життя. Одначе секція тіла виказала докази проти Семйонтковського. Дальші доходження ствердили, що їхнє співжиття було погане та що чоловік часто грозив жінці револьвером. Його арештували, а лікарі ствердили, що він психопат і має зменшену відповідальність. Під кінець слідства Семйонтковський признався до вбивства. Суд засудив його на 6 літ вязниці.

— **Розбудова електрівні в Кремянці.** Міська рада м. Кремянця рішила призначити 90.000 зол. на розбудову міської електрівні, що має доставити електричну струю до Дубна. Крім того рішила затягнути позичку з інвестиційного фонду на будову електричної лінії з Кремянця до Дубна.

— **Жертви грому.** В Березівці біля Монастириськ грім убив Миколу Татарина, якого заскочила буря при накладанні конюшини на віз. Одночасно поразив жінку і сестру Татарина, що борються зі смертю. Грім спалив по залізних вилах, якими Татарин накладав конюшину.

— **Краєва хроніка.** В Турці відкрили новий міст на ріці Стрий, довгий на 46 метрів. — В Завою пов. Калуш арештували за грошеві зловживання Йоселя Вольфрама, директора держеного тартаку. — В Калуші застрілився емеритований урядовець магістрату М. Волощук. — У Воли Висоцькій (Жовківщина) згоріли будинки Федя Гузара. Вогонь спричинив 8-літній Михайло Гриців, що бавився сірниками. — У Нагірцях, пов. Жовква вдушилася 7-місячна дочка Михайла Яха, яку мати оставила на ліжку дитина зачепилася завязаною на шиї хусткою, а спадаючи вдушилася.

— **Згоріла лазня.** В жидівській лазні в Монастириськах вибухла грізна пожежа, що знищила будинок з уладженням на шкоду 3.000 зол. Перед кількома днями згорів від грому дім Михайла Старика. Втрата коло 1.000 зол.

— **З Польщі.** Окружний суд у Познані засудив на півтора року вязниці Фанні Гешвінд за те, що хотіла перевезти за границю чек на суму 1.030 доларів і 100 доларів готівкою. — У Варшаві шириться червінка.

— **Наукові зїзди і конгреси.** В Оксфорді розпочався міжнародний педагогічний конгрес Монтесорі. — В Берліні відбудеться в днях 17—22 ц. м. міжнародний отоларингольічний конгрес, на який вибираються теж українські та польські делегати. — В днях 16—29 ц. м. буде радити в Софії зїзд славянських географів і етнографів. Чи хто з українців туди вибирається не знати, відомо тільки, що до Софії поїде кількадесять польських професорів. — В Копенгазі відбудеться в часі 10—15 ц. м. міжнародній конгрес досвідової цитольогії (науки про живинну клітину). — В Маріенбаді відбудеться в часі від 16 до 19 вересня ц. р. зїзд, присвячений синтетичним доєвідам життєвих справ. У зїзді возьмуть участь визначні лікарі, біольоги, фільософи і психольоги. — У Відні відбудеться в днях 8—15 ц. м. міжнародний конгрес есперантистів.

— **Палестина дістала 15.000 жидів за півроку.** Д-р Ізраель Гольдман, предсідник злученої кампанії для Палестини, оголошує звіт із жидівської імміграції в Палестину за перший піврік 1936 р., а властиво від 1 січня до 1 травня 1936 р. Звіт каже, що в тому часі прибуло в Палестину 14.707 жидів із цілого світу. За перші чотири місяці прибули з Німеччини 764 жиди, а всіх жидів з Німеччини виїхало в тому часі 1.724. Між тими, що прибули в Палестину, було 3.945 звичайних робітників, 4.632 були свояки тих, що вже передтим прибули в Палестину; 3.991 записали себе як капіталісти, 331 як реміснйки, 501 як рабіни, а 621 як студенти.

— **Відкрили останки старинного міста.** На піскуватій пустині в стейті Небраска в північній Америці відкрили руїни старинного міста, подібного до Вавилону, але вчетверо більшого від славної столиці Асирії. Руїни займають простір 4 милі завдовшки і півтора милі завширшки. Місто істнувало ще тому 4.000 літ. Археольоги знайшли в руїнах камінні ножі, вози з невипаленої глини і горшки з фасолею і збіжем. Американський уряд висилає експедицію, що має розслідити прастаре місто на пустині.

—o—

Всячина.

СМЕРТЬ ВІД ВЛАСНОГО ВИНАХОДУ.

Міський урядовець у Сао Паольо займався залюбки поза урядовими годинами хемічними і фізич. дослідами. Він збудував апарат, що мав, на підставі його обчислень, помогти йому перейти ріку чи став і вдержатись весь час на поверхні води. Він звірився про свій винахід перед фаховим інжиніром і цей звернув увагу, що тягар апарату є такий великий, що мусить на підставі фізичних правил затонути у воді. Аматор-винахідник не дав себе переконати і рішився сам на собі випробувати „епохальний" винахід. Одначе тягар апарату потягнув його до води і безталанний винахідчик утопився.

ХТО ПЕРШИЙ НОСИВ ШОВКОВІ ПАНЧОХИ.

Льондонські часописи подають, що англійські учені й історики ведуть тепер дискусію, хто перший і де почав носити шовкові панчохи. До XVI. ст. носили в Европі тільки полотняні і вовняні панчохи. Навіть королі й княгині не знали іншого прикриття ніг. Першим англійським королем, що почав носити шовкові панчохи, був Генрих VIII., що дістав їх як дарунок від якогось еспанського князя. Одначе інші англійського, королівського двору далі носили вовняні панчохи, аж до часів Єлисавети, доньки Генриха VIII., яка вправдила до двірської моди шовкові панчохи. Історики з Трое, головного міста продукції панчох у Франції подають, що саме цього року минуло 400 літ від часу, коли „відкрили" шовкові панчохи. Панчохові промисловці в Трое рішили уладити цього року в цієї нагоди величаве „панчохове свято". Головною атракцією цього свята буде дефіляда, на якій буде представлений розвиток шовкових панчіх за останніх чотиристо літ.

СУКНА Рудольф Світальський - Тадей Ґаєр Львів, вул. Баторія ч. 20, готель Саський.
МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ, НАЙМОДНІШІ у великому виборі
Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Кооперативам відповідний рабат.

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „КОХАННЯ ДЛЯ НОВИКІВ".

Молоду дівчина танцює в кабареті. Саме тоді там убивають когось. Вона з остраху, щоб поліція не взяла її на допит, утікає з міста, хоч зовсім не винна. Попадає до малого містечка, де існує великий університет. Випадково беруть її під свою опіку два студенти, сини багатих батьків. Тому, що поліція шукає за дівчиною скрізь, її присутність у домі студентів доводить до неприємних конфліктів. Кримінальна історія переміниється у звичайну фарсу.

КІНО „ПАЛЯС": „АРХИЛЬОКАЙ"; „РУКИ НА СТОЛІ".

Перша з цих фільм історія англійського льокая, якого його пан, лорд, програв у карти і мусів його відступити своєму зовсім випадково знайомому, звичайному фармерові з Техасу. Той фармер приїхав до Парижа забавитись, а його жінка хотіла надати йому европейської політури. Саме для такої політури був потрібний льокай, вихований з діда-прадіда для цієї професії, у постійних взаєминах з аристократією. Прибувши на дикі американські степи між ковбоїв, він довго не може зрозуміти, що люди не признають тут ніяких товариських „манер" і вважають усіх за рівних. У його душі наступає перелім. Фільма повна гумору, з незвичайно веселими сценами. Головну ролю грає славний англійський актор Чарльз Лафтон, — цим разом відтворює тип не жорстокий, а веселий.

Друга фільма „Руки на столі" це історія гарної бідної манікюристки, що мріє про „добру партію" з якимсь мільонером і молодого гарного вітрогона, що теж хотів би зробити так само кар'єру. Легка, погідна комедія з гепі-ендом.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Заболотів:

9. VIII. Ой не ходи Грицю.

Тулуків:

9. VIII. попол. Запорожець за Дунаєм в році Карася І. Рубчак.

Заболотів:

10. VIII. Муж двох жінок.

Зі Заболотова їде театр до Снятина.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

9. VIII. Яблонів.

10. VIII. Коломия.

Великий Театр:

Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Пані президентова", фарса Генекена й Вебера.

Театр Ріжнородностей:

Понеділок, 10. VIII. год. 8. веч. „Мало що не пошлюбна ніч".

Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Мало що не пошлюбна ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.

АТЛЯНТИК: „Соната" в Е. Ляпді та Й. Шільдкраут, „Божевільний цар".

ВАНДА: „Наше сонічко", „Тайна експресу ч. 6".

ГРАЖИНА: „Мелодія великого міста", „Гайми Пераку".

КАСІНО: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар. „Кіднаперн".

КОПЕРНИК: 1. „Адіє", 2 „Малі герої".

МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіє", 2. „Малі герої".

МЕТРО: „Тепер і завсіди" з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа".

МІРАЖ: „Те, що любять мужчини", „Не нада баба клопоту".

МУЗА: Нечинне з причини реконструкції.

ПАКС: Нечинне.

ДИВОГЛЯДИ.

САРАНЧА—ПОГНІЙ.

Найбільшим нещастям і прокляттям селян є крім посухи і повені — саранча. А ось тепер доходять із Йоганісбургу вісткy, що завдяки саранчі мають там прегарні живність. В минулім році навістила околиці Йоганісбургу жахлива маса сарани. Цілі жнивa пропали. Селяни винищували богнем величезні маси саранчі. Знищені поля мусіли вони знову орати і засівати. Аж тепер виявилося, що нежива саранча в звичайним погноєм і цього річних жнив відбили собі йоганісбурські рільники минулорічні страти утроє.

НАЙБІЛЬШИЙ МІСТ СВІТА.

Найбільшим мостом світа є міст із Сан Франціско до Окляйду. Він довгий на 13.27 км; працювало над його будовою 6.500 робітників і коштував він 77 міл. долярів. З обох сторін моста стоять сталеві башти, високі на 214 м. За годину може переїхати мостом 360.000 авт.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

Спорт.

УКРАЇНА — ГІРКА.

Сьогодні відбудуться в год. 5-ій попол. на грищі Чорних цікаві товариські змагання станиславівської Гірки, під цю пору — найсильнішої дружини в Станиславові, а другої в цілій окрузі. Ці змагання заповідаються дуже цікаво, бо буде це генеральна проба перед мистецтвами Окружної Ліги.

Попередять неменше цікаві змагання України II. з новою українською Ц-клясовою дружиною „Степ". Початок: год. 3. попол.

РОГАТИН. УСК ЛИСОНЯ (БЕРЕЖАНИ) — СТШЕЛЕЦ (РОГАТИН) 6:2).

Лисоня перемогла заслужено рутинованого противника, хоч виступила до цих змагань в ослабленім складі.

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

ПРАГА. Вікторія Жіжков — Мерліш Шенберг 3:1.

По цих змаганнях Вікторія Жіжков закріпила себе на першому місці, маючи 8 гор і 15 пунктів, перед Батью Злін з 8 п. і Русею з 7-ма пунктами і 6 грами.

В неділю 9. серпня п. р. „Русь" виїздить до Грацец Кральове на змагання з дружиною С. К. Градец Кральове.

Останні змагання 16. серпня п. р. розіграє „Русь" на своєму грищі в Ужгороді з С. К. Батя Злін. Слід сподіватися, що „Русь" доложить усіх зусиль, щоб виграти змагання з обома цими дружинами і вийти до чеської ліги.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Остап Грицай: ЩУРОЛОВ З ГАМЕЛЬН, давний переказ. Ілюстрації Вікгора Цимбала. Львів 1936. Накладом В-ва „Світ Дитини". Стор. 40, ф. 8°.

Леся Буковинка: ВНУТРІШНЯ УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА. Чернівці 1936. Накладом „Жіночих Справ". Стор. 24, ф. 16°.

Уляна Кравченко: СПОГАДИ УЧИТЕЛЬКИ. Коломия 1936. Накладом „Загальної Книгозбірні". Стор. 316, ф. 16°.

Дмитро Николишин: ІРОД ВЕЛИКИЙ, історична драма. Коломия 1936. Накладом „Загальної Книгозбірні". Стор. 112, ф. 16°.

о. М. Каровець ЧСВВ.: ВЕЛИКА РЕФОРМА ЧИНА СВ. ВАСИЛІЯ В. 1882 Р. Частина третя. Друкарня оо. Василіян у Жовкві. В-во ЧСВВ. в Жовкві 1936. Стор. 516 + 18, ф. 8°.

Богдан Галайчук: КАРТЕЛІ. Відбитка з „Кооперативної Республики" за травень і червень 1936. Львів, 1936. Стор. 16, ф. 8°.

Інж. Юрій Крохмалюк: ВОЄННИЙ ШЛЯХ САГАЙДАЧНОГО НА МОСКВУ 1618 р. (Стратегічно-тактична студія). Львів 1936. Стор. 24, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене Лугівським справам, просвіті і науці. Львів, червень-липень 1936. Р. XI. Ч. 6-7. Зміст: Лугове Свято в 10-ліття смерти Головного Отамана Військ України Симона Петлюри у Львові. — Головний Отаман Симон Петлюра. — Лугова пісня. — Обіжники, квестіонарі, рахунки. — Улаштуйте свята в 10-ліття смерти Головного Отамана Симона Петлюри. — Присилайте фотографічні знимки Вашого Лугу. — З листів до Редакції. — З життя Лугової Організації. — Посмертна згадка.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, серпень 1936. Ч. 8.

НОТИ.

РОЗВИВАЙМО СТЯГ ВЕСЕЛО. Мішаний хор, слова У. Кравченко, музика Я. Ярославенка. Стор. 3. Музична накладня „Торбан" у Львові ч. 280.

СОНЦЕ ГЛЯНУЛО ЗЗА ХМАР. Мішаний хор, слова У. Кравченко, музика Я. Ярославенка. Музична накладня „Торбан" у Львові. Ч. 280. Ціна за оба випуски 1 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ПАЛЯС: „Архильокай", „Руки на столі".

ПАН: „Кохаю всі жінки" з Кепурою.

РАЙ: „Амок".

СВІТ: „Наскок на Конго".

СТИЛЕВЕ: „Без назвища", ревія „Олімпіяда веселячків".

ТОН: „Шанґгай" і „Жінка двох чоловіків".

УТІХА: „Кабінет воскових фігур" і ревія.

ХИМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОМ.

(пл. Марійська 5.)

Баварія.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 9. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт 13.00 Розр. музика, 20.35 Зальцбурський фестіваль: Релігійна музика, сопр., альт, тенор, бас, органи, **Братислава** (296,5) 22.35 Нар. пісні циг. орк., **Кошиці** (259,1) 18.25 Сп. реціталь, **Прага** (470,2) 7.00, 9.45, 11.00, 12.25, 20.45 Концерт, **Париж** (1648) 13.45 Концерт орк. 19.30 Вок. концерт, **Білгород** (437,3) 13.00 Пісоньки, 22.30 Орх. концерт, **Берлін** (356,7) 9.00, 10.00 Музика, 14.00 Барвна китиця мельодій, 18.00 Квартет, 10.00 Нар. музика, 20.00 „Пімста лиліка" оп. І. Штрауса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Бажурний поранок — солісти, 15.00 Військ. орк., 20.00 музика, **Будапешт** (549.5) 12.30, 17.00 Концерт, 15.30, 21.30 Циг. музика, 18.30 Реціталь на флеті, 22.40 Форт. реціталь, **Мілано** (368,6) 12.20 Камер. музика, 17.00 Орх. концерт, 21.40 Симф. концерт, Анцельоті сопр., **Рим** (420,8) 13.00 Розр. програма, 20.45 „Сесилія" оп. Рефічія.

Понеділок, 10. серпня 1936.

ВІДЕНЬ (506,8 16.50 Співи, Ангергольцер сопран, 17.30 Арії та пісні, Рідль альт, 19.10 Сільське весілля у Зальцкамергуті, 20.00 Вес. авдиція, 21.20 Симф. концерт, БРНО (325.4) 18.20 Моцартові пісні у викон. Столейдової, 21.20 Форт. твори Ліста, КОШИЦІ (259,1) 18.30 Сп. реціталь Бородій-Черкавської, ПРАГА (470,2) 16.10, 19.35 Концерт, 18.20 Пісні Ріка, ПАРИЖ (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Вок. концерт, БІЛГОРОД (437,3) 12.00 Популярні мельодії, 17.20, 19.50 Пісоньки, БЕРЛІН (356,7) 8.00 Нар. музика, пісоньки, 10.00, 11.30, 15.00, 16.30, 20.20 Музика, співи, 16.00 Солісти, два фортепіяни, КЕНІГСВУСТЕРГАВЗЕН (1571) 14.00 Музика, 23.00 Німецькі нар. пісні, БУДАПЕШТ (549,5) 12.05, Концерт вок. квартету, 17.00 Мад. пісні в супроводі циг. орк., 18.00 Форт. реціталь, 20.35 Орх. концерт, МІЛЯНО (368,6) 11.30 Популярна музика, 13.20 Камер. музика, 20.45 „Сесилія" оп. Рефічія, РИМ (420,8) 19.20 Легка музика, 20.40 Камер. музика.

Вівторок, 11. серпня 1936.

ВІДЕНЬ (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Солісти, Шрот сопр., Іаіч тенор, 19.05 Зальцбурґський фестіваль „Кореджідор" оп. Вольфа, 22.30 Концерт: Австр. композитори, ПРАГА (470,2) 16.10 Тажк. музика, 18.15 Гумор. твори Брандля, співи, 19.10 Військ. орх., 21.05 Камер. твори Бетовена, ПАРИЖ (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Співи, форт., 20.45 „Ля Газет де Монмартр" вес. словомуз. авд., **Білгород** (437,3) 17.20 Скрипка, 19.50 Оп. арії, 21.30 Пісоньки, БЕРЛІН (356,7) 9.00 Сопр., форт., скр., 14.00 Нар. мельодії, пісні, 17.00 Музика наших днів, КЕНІГСВУСТЕРГАВЗЕН (1571) 9.00 Музика, 20.10 Розр. концерт, орх., тенор, два форт., БУДАПЕШТ (549,5) 12.05 Орх. концерт, 17.30 Концерт сальон. орх., 22.00 Циг. орх., МІЛЯНО (368,6) 13.20, 17.15, 19.00 Музика, 20.40 Симф. концерт, РИМ (420,8) 17.15 Розр. музика, 22.15 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 9. серпня 1936.

11.35 Театральна гутірка, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Відень — місто музики" концерт: орх., сопран, форт; у перерві ок. год. 13.15 „Мобілізація в п. в. Галичині перед світовою війною" Вітаїна, 14.30 „Рінак у малому господарстві", „Обезпека плодів і худоби", 15.00 Музика для села, 16.00 Польські думки в гр. пл., 16.20 Рекламовий концерт, 16.30 Репортаж із маршу кадрівки, 16.45 Репортаж із життя, 17.00 Концерт орхестри, співів, 19.00 Театр Уяви в Англії „Чоловік призначення" п. Шопа, 19.50 Камер. концерт, 20.25 Що читати, 20.40 Політичний огляд, 21.00 „Вівія бабуні", старі мельодії, співи, форт., 21.30 Довбушове весілля, хор і гуцульська орхестра, 12.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика в гр. пл., 23.00 Закінчення авдиції.

Понеділок, 10. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.8 Пучіні: Фантазія з оп. „Богема", гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Тисяча тактів музики, 14.30 Веселий муз. куток, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.40 Для мол. дітей: У що будемо бавитися, 16.00 Орх. концерт, 16.45 Невід'ємна гармонія таборів, 17.00 Пісні відсп. Лосакевич-Моліцька у супр. форт., 17.20 Музика з гр. пл., 17.50 На качки, 18.00 Іги. Ліліен: 6 пісень до поеми Тувіма „Петро Плаксин", 18.20 Давня історія, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Сальон. музика, 19.30 Спів у супр. форт., 20.00 Форт. твори Ліста, 20.30 На водах Полісся, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт орх., 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вісти кн. 22.35 Твори на піяніно д-мола, вик.

Іван Ряковський; у перерві в год. 22.55 Останні вістки радіоделовника, 23.00 Закінчення авдиції.

Вівторок, 11. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.05 Супе „Легка кавалерія", увертюра, гр. пл., 12.13 Полудневий дневник, 12.25 Із рідних країв, гр. пл., 14.30 Легка музика в гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 Розр. музика, шлягери, 16.45 Іван Замойський і бій під Бичиною, 17.00 Концерт симф. орк., 17.30 Із обективом на доли, 18.00 Сільва реруи, 18.05 Пригода з коровицею, оповідання для дітей, 18.15 Офенбах: попурі з оп. „Гарва Олена", гр. пл., 18.25 Дитинська, світ спогадів Арт. Гроттера, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклями концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт. орк., мандоліністи, солісти, 20.30 Як я зазнайомився з Ніцше, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт камер. орк., віольончеля, 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки радіоделовника, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.83—89.40, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.09 — 34.93, Франки шв. 173.64 — 172.80, Фунти англ. 26.76 — 26.60, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.44, 118.80, Корони норв. 134.43—133.45, Кор. шв. 137.93—137.00, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.79—11.60, Марки нім. 143 — 139, Песети еспан. не котовані, Шил. австр. 99 — 96, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95.50, Островець серія б 28, Старахович 32—32.50, Габербуш 40.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62.75, 2. ем. 61.50, 4 прц. інвест. 2 ем. 72—72.50, 6 конв. 45.50, 6 дол. 60, 4 прем. дол. 47.25—47.50, 7 стаб 47—47.75.

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 47—49, 4 прц. Б. Гіпот. 41 і пів — 42, 4 прц. Б. Гіпот. 39—39.50, 4 і пів прц. ГКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 38, 4 і пів прц. БГК. 62—63, 4 прц. БГК 60—63.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62 2. ем. Прем. 60.50—61.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 8. серпня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0·14 „
1 к. яець	2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. VIII. с. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахозасарні „М. С." у Львові, (пл. Відьченського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг І. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті І. кл.	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Ще один табір! Комісія виховних Осель і Мандрівок при українськім Краєвім Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові улаштує 10-денний табір для працівників у Гуртках Дорасту. Табір відбудеться в часі від 25. серпня до 5. вересня 1936 р. у Старяві к. Хирова. Оплата за табір виносить зол. 12. Станція залізнича у місці. У таборі обовязує туристичний стрій. З собою треба взяти коц і простирало. Число місць ограничене. Зголошення слати на адресу: „Шлях Молоді" Львів, вул. Сикстуська ч. 46 до дня 15. серпня н. р. До зголошення залучити посвідку дотеперішньої праці у Дорасті і опінію котройнебудь української культурно-освітньої установи.



На викуп Українського Городу „Сокола-Батька" зложила через Адм. „Діла" п. Юлія Фединич з Черкева 5.— зол.

Замість квітів на могилу пок. Володимира Фрондзея зложила на „Рідну Школу" зол. 10.— Марія Рубчак.

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить легкою методою французької і німецької мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка ціни. Домагаличів 3, м. 1. 2403, 6—10

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ІНТЕЛІГЕНТНА, ніжна, пристійна, високого росту, гарно збудована, 30-літн. урядничка нар. установи, з гарною платнею і кількатисячним майном — шукає у цілі супружа українця поверх 30 літ, поважного вдівця або кавалєра, культурного, заїдної, інтелігентної вдачі, високого, пристійного вигляду, на становищі або емерита. Зголош. зі знимкою до Адм. „Діла" під „Серіозність". 3—3

НАВЯЖУ переписку з українкою до літ 30. Ціль матримоніяльна. Першенство — вчительки. Зголош. до „Діла" під „Д-р". 2482

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ пятьімнатний дім, город, поле. Гошів, Болехів, Долинщина — Крехівецька Евгенія 2481

РІЖНІ

КАПІТАЛ ДО 12 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ ШУКАЄ ПРОПОЗИЦІЙ. Зголош. до „Діла" під „Гарантія". 2474 2-3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 49-60

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 10-7

ОГОЛОШЕННЯ.

ОПЕРАТОР

Д-р Х. Шараґе

Львів, вул. Ягайлонська 20.

вернув.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	пересилка
Валєрія О'Коннор Відінська: **Лисенки й Старицькі** . .	1.— зол.	—
Софія Яблонська: **З країни ржиу та опію**	2.50 „	0.50
Д-р Василь Маковський: **Гмінд**	2.00 „	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.—ІІ.** . .	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями** .	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький . .	(в нечерпане)	
Проспер Меріме: **блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „ 1·50 „	0·25 0·30
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна** . .	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Коммський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон** . . .	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці

„Діло", Львів, Ринок 10

та у всіх книгарнях.

ПРИМАР

Д-р А. ЛЮФТМАН

окуліст

ЛЬВІВ, КРАШЕВСЬКОГО 4.

Тел. 226-36.

ВЕРНУВ.

2468 2—3

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3. ІІІ.

Усуває аномалії цери, бородавки, піґменти, волосся, бланзи, дьобби і плями, масажі, тривко усуває зморщки, жиляки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 8—10

2305

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

Знижені ціни.

2330 12-12

КОНКУРС.

Районова Молочарня у Калуші оголошує конкурс на урядуючого директора-організатора.

Першенство мають інжинірі-агрономи (годівельники) з молочарсько-кооперативною практикою і організаційним хистом.

Належно удокументовані подання з перебігом життя і дотеперішньої праці вносити на адресу: Район-Молочарня у Калуші — до 15. серпня ц. р. Праця до обняття негайно. Винагорода згідно з умовою. 9/94

Лікар жіночих недуг і акушер

Д-р Цвіллінґ Едгар

ВЕРНУВ І ординує ВУЛ. БРАЄРІВСЬКА ч. 7 — від год. 3-ої до 5-ої.



Блощиці нищить радикально

СВІЧКА С-ҐАЗ

„САНОС", Львів, Ка. Тайської 3.

Всюди можна дістати інформації безплатно.

ШОВКОВІ ПАНЧОХИ

БЕЗ СКАЗУ ЗОЛ. 1.30

тільки у

ФІЛЯ

ВОЛЯЧКИ ВОВНИ

ВУЛ. СЕРБСЬКА 4.

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ



Блощиці, молі, також усі шкідники винищує хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін і стелі, „віруванна" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 20-?

ЦУКОРНЯ

ГОЖЕВСЬКОГО

ПІЛСУДСЬКОГО 6

по цілковитім відновленню

ВЖЕ ОТВОРЕНА

і поручає своїй відомі вироби.

2480 1-2

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і поміж	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„ 0·60

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
„ „ 1/2	„ 250.—
„ „ 1/4	„ 130.—
„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 179 (14.428). Львів, вівторок 11. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Закарпатські українці на пластовому джемборі.

БУКАРЕШТ, 10. 8. ПАТ. Вчора отворили у Бронков джемборі (міжнародній пластовий зїзд). Бере у ньому участь делегація закарпатських українців у козацьких одностроях, з жовто-блакитними прапорами. Крім того у джемборі беруть участь делегації: мадярська, югославянська, чехословацька, египетська, французька, естонська та латвійська у складі 5 до 10 осіб. Польська делегація найчисленніша, бо має 250 членів. На отворенні джемборі були члени уряду та дипльоматичного корпусу і король а кн. Миколою, оба у пластових одностроях.

Дипльоматичний успіх повстанців:

республиканські кораблі видалені з Танжеру, міжнародня комісія визнає повстанчі візи.

ЛЬОНДОН, 10. 8. ПАТ. Як подає дипльоматичний редактор „Сандей Діспечу", ген. Франко заявив міжнародній контрольній комісії Танжеру ультінативно, що коли республиканські воєнні кораблі не покинуть до 48-ох годин Танжеру, він зробить відповідні кроки, щоб їх відтіля усунути.

ТАНЖЕР, 10. 8. ПАТ. Комітет міжнародньої контролі (зложений з консулів заінтересованих держав) рішив: 1) **візвати еспанський уряд, щоб його кораблі більше не причалювали до Танжеру;** 2) дозволити еспанським урядовцям перебувати у міжнародній смузі в цивільних одягах; 3) **узнавати важніші візи, які видає повстанча влада в Мароку.**

Представник Мусолінія у Бургос?

ПАРИЖ, 10. 8. ПАТ. Як подає „Фігаро", в суботу вечором приїхала до Бургос літаком одна особа з близького окруження Мусолінія та відбула ряд конференцій з членами тимчасового уряду.

НІМЕЧЧИНА НЕВТРАЛЬНА.

ЛЬОНДОН, 10. 8. Райтер. Німецький шарже д' афер заявив, що ані нім. уряд, ані нім. громадяни не доставчають повстанцям воєнних матеріялів і не думають їх достарчати. Німецькі кораблї мають оминати всяких кроків, у яких можнаб добачувати вислови симпатії для повстанчого уряду.

АЛЬФОНС XIII. ПОДОРОЖУЄ.

ВІДЕНЬ, 10. 8. ПАТ. Затримався тут Альфонс XIII, що їде до Пертах.

Напрямні повстанчої офензиви.

ПАРИЖ, 10. 8. ПАТ. Як подає тутешня преса, на півночі армія ген. Моля примається, не зважаючи на завзяті атаки республиканців, на горах Сієрра Гвадарама та жде наказу від ген. Франка, щоб почати наступ на Мадрид. На півдні ген. Франко переводить великий окрилюючий маневр, щоб замкнути Мадрид зі заходу; повстанці твердять, що Бадахоз уже попав у їхні руки, республиканці не заперечують. Рівночасно армія ген. Франка підготовлює у найближчому часі наступ на Малаґу як сухопутніми так і повітряними військами. Ці останні вже дорівнують силою республиканським, з яких три літаки недавно причалили до Бургос. Лише воєнна фльота поможе вірна мадридському урядові.

Вістки про успіхи обох воюючих сторін і дальше суперечні, на всякий випадок бої йдуть на всіх відтинках.

Хто перемагає під Гуескою?

БУРГОС, 10. 8. ПАТ. Повстанчий уряд ще раз заперечує поголоску, немовби республиканці заняли Гуеску та Кадіз. Ген. Кіепо де Лляно повідомляє крізь севільське радіо, що під Гуескою повстанці взяли до неволї коло 1.000 людових міліціянтів.

Генерал висловлюється скептично про французький проект невмішування в еспанські справи.

БАРСЕЛЬОНА, 10. 8. ПАТ. Республиканці здобули Монте Араґон біля Гуески.

РЕСПУБЛИКАНСЬКА ОФЕНЗИВА НА БАЛЄАРИ.

МАДРИД, 10. 8. ПАТ. Республиканці здобули остров Форлентеру (Балеари), беручи до неволї старшину і 30 вояків. Опісля вирушили на остров Ібізу; остров, якого командант не хотів піддатися, збомбардовано.

БОМБАРДУВАННЯ АЛЬЖЕСІРАСУ.

ТАНЖЕР, 10. 8. ПАТ. Підчас нового бомбардування Альжесірасу 6 цивільних осіб убито, 20 ранено. Всі батерії від Альжесірасу до Понте Карнеро знищені, їхня обслуга вибита. В околиці Альжесірасу зовсім знищені всі дороги, у пристані згоріли чимаші запаси коркового дерева. Державні будинки та деякі консулати поважно ушкоджені.

Республиканці правдоподібно хотять висадити десант і здається тому саме минулої ночі Альжесірас, Сан Рок і Ля Лінеа тонули в темряві.

І МАЛЯГИ.

ГІБРАЛЬТАР, 10. 8. Райтер. Повстанчі летуни вбомбардували вчора пристань у Малязі в хвилині, коли була там більша скількість республиканських літаків. Більших шкід не було.

УПАДОК ІБІЗИ?

МАДРИД, 10. 8. ПАТ. Мін-во війни повідомляє, що столиця острова Ібізи піддалася республиканцям.

КАДІЗ У РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

ГІБРАЛЬТАР, 10. 8. ПАТ. Як виходить з останніх вісток, поголоски неначеб Кадіз піддався республиканцям, безосновні. Відтіля висадили до Альжесірасу кілька батерій, щоб заступити знищені при бомбардуванню. Кружляк „Хаіме I." має на чердаку більший сухопутній відділ, який задумував висадити в Альжесірасі.

Які пляни мали грецькі комуністи?

АТЕНИ, 10. 8. ПАТ. Як це ствердило слідство переведене дирекцією поліції, комуністи плянували на б. ц. м. генеральний страйк та велику вуличну демонстрацію. На вічах комуністи заповідали кривавий порахунок з владою і підготовлювали напади комун. боївок на міністерства.

І ЗОЛОВЯНСЬКА ФЛЬОТА НА КОРФУ.

КОРФУ, 10. 8. ПАТ. Вчора причалило тут 6 югославянських воєнних кораблів.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ВИ ВИЇДЕТЕ НА ВАКАЦІЇ ЧИ ВІДПУСТКУ, але будете журитися постійно про Ваше мешкання, якщо не обезпечите його від крадежі-влому

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Два кінці демократії.

Львів, 10. серпня 1936.

Коли в останніх днях берете в руки якінебудь часопис правого напрямку, належно довідуєтеся з нього про велику перемогу еспанських повстанців, так само, як кожний лівий або жидівський часопис запевняє вас щодня, що повстанці розтерті на порох. Такий шабльоновий підхід займає і ліва і права преса не лише до самих фактів, але й до їхньої характеристики. Права добачує у теперішніх еспанських подіях змагання патріотичних елементів з міжнародним комунізмом, ліва й жидівська: оборону *демократії* перед реакцією та міжнародним фашизмом. Цей масовий погляд на одну справу насуває деякі рефлексії, та нам до них перейдемо, засуїмо собі перш за все, що уявляють собою теперішні еспанські поля меріторично, які національні та міжнародні чинники виступають на кріваві еспанській аренї.

Публична опінія залюбки чіпляється поверховних аналогій. СССР підтримує всюди комуністів значить — Італія й Німеччина так само мусять поступити супроти націоналістів по чужих краях. Маленька різниця лише у тому, що СССР уважає себе зав'язком всесвітньої комуністичної держави і як такий узгіднює свою політику з лінією Коміntерну, коли тимчасом Німеччина ні Італія ніякому „Націнтернові" не підлягає і зовсім не дбає про переціплювання своїх устроєвих форм іншим державам, бо свою національну державу уважає найвищим завершенням суспільно-політичним твором. Тому і в Еспанії Німеччина ні Італія не можуть мати ніяких позитивних цілей: насадити теку чи іншу державну форму, хіба негативну: *знищити зав'язок комуністичної держави*, що там творитьсяя. І коли ці дві великі держави справді осоружають повстанців, то виступають вони не проти стрічкої добродушної демократії, лише проти молодого грізного комунізму, що криється під етикетою сучасної еспанської демократичної республики. Приглядаймось тій еспанській псевдо-демократії ближче.

Азанья президент Еспанії, на вступі обіцює так основно розторощити фашистів і реакціонерів, що людовий фронт напевно буде вдоволений: це реалізована у практиці свобода політичної думки. Раз у раз стан облоги, цензура: це особисті громадянські вольности. Комуністи домагаються, щоб припинити всі праві часописи і розвязати всі праві організації; уряд мерщій розвязує Еспанську Фалянгу, конфіскує праву пресу, толерує підпали справних реакційних домівок: це свобода друкованого слова та організації. Церкви горять: це свобода віроісповідання. Горять і приватні доми, робітники насильно займають фабрики і фільварки: це пошана приватної власности; що тижня десятки людей гине у політичних порахунках, при активній участи поліції, яка зрештою убивством лідера монархістів Сотелля дала гасло до революції: це охорона життя громадянина. А вся та дилля зветься: *вчорашня* „демократична" еспанська республика.

Нині вона зробила чимший поступ. Як подає „Фігаро" уряд в найближчих днях поділиться владою з робітничими синдикатами, себто попросту совітами. Зрештою вже й тепер приватної власности він не признає. Редакції правих і центрових партій передано комуністам і анархістам, мова



стирі й церкви замінено на насипні червоної міліції та на вязниці; врешті останніми днями уряд взявся конфіскувати приватні підприємства, яких власники повтікали, ратуючи життя, і через те не можуть їх упорядкувати у приписаному урядом річищі. Низка сіл скасувала приватну власність і встановила комуну. Каталюнський уряд конфіскував усі церковні й монастирські добра.

Над фільтою мають не іспанські прапори лише червоні: вона в руках комуністів. Більшу частину „збройних сил легального уряду" становлять випущені з вязниць злочинці та міське шумовиння, якому уряд дав у руки зброю, віддаючи себе заразом на його ласку й неласку.

Яке *завтра* жде іспанську республіку, що вже осягнула такий високий щабель „демократизації"? На те відповідає передовиця у „Журналь де Женев" в 26. липня: „Комуністи й анархісти задумують демократичну й національну республіку заступити диктатурою совітською чи якою іншою: на всякий випадок диктатурою класи. Уряд людового фронту поступає так, начеб він задумував абдикувати, складаючи владу в руки одної класи. *Хібаж можна тоді ще казати, що він боронить республіку?" І демократію?* — додамо.

Колиж не звважаючи на все велика частина европейської преси та публичної опінії не бачить праздного обличча іспанської республики, коли такий ґрим, лейбурівський посол Неель Бейкер кричить з трибуни льондонської палати громад, що Хіраль і Комп. борються „за велику справу свободи й демократії", тоді ставмо в обличчі масового явища дивної суспільної недуги, якої симптомом є повна атрофія елементарного критицизму. Такий містер Бейкер чи його побратим з „Громадського Голосу" або іншого подібного „Робітника" зразкує розброюючу наївність, яка не дає йому змоги сформулювати логічної відповіди на два зовсім прості питання: 1) Чи справді в Европі йде боротьба за демократію? 2) Чи само слово „демократія" таке недоторкане, що без огляду на його конкретний вміст треба воювати за нього скрізь і всюди? Здається не треба аж надто великої бистроти, щоб зрозуміти, що про демократію в сучасній Еспанії можемо говорити хіба, коли під словом „демос" будемо розуміти чернь.

Демократія — гарна річ, але лише, як довго тишемо її через мале „д", як довго не забуваємо, що це лише одна з устроєвих форм. Як форма, як засіб, демократія заслуговує на найбільшу пошану у краях, де вона відповідає ментальности, темпераментові та *рівневі політичної зрілости населення*, що вміє при повному збереженні національно-державних інтересів забезпечити широкі вольности одиниці, як це бачимо в англо-саксонських та скандинавських державах. Та в інших, інакше уформованих суспільностях демократія швидко викривлюється і тратить свій первісний благородний вміст. На ґрунті демократичного устрою можуть зародкуватись такі лиха, як корупція, особисті амбіції та інтереси, приватні війни і насильства партійних кациків. Трудність зберігти демократію від тих лих використовує саме тепер Москва: користаючи з демократичних засад свободи рухів — розвиває демократію. В цій ситуації, коли демократичні принципи мають уможливити перемогу смертельному ворогові демократії — булоб божевіллям воювати за демократію для народу, що її не вміє шанувати!

Між людьми, що нині лають сипи чи пак пера в обороні „еспанської демократії", можемо виріжнити дві категорії: тих, що обманюють і тих, що дають себе обманювати. Між тими, що обманюють можемо у першій мірі вирізнити жидів та комуністів. Що у большевизмі жиди *безпосередно* кермують політичним життям держави, що здається надто відома річ, щоб треба було її доказувати. Проголошена недавно досить статистика участи жидів у совітському дипльоматичному та старшинському корпусі не залишає щодо цього ніякого сумніву. У демократичному устрою жиди здобувають повний вплив на суспільність *посередньо*, формуючи публичну опінію через велику пресу, що майже всецїло находиться в їхніх руках. Лише у націоналістичних державах жиди не мають доступу до влади. Тому й еспанські повстанці находять у них таких завзятих ворогів, а „легальний" уряд — таких ревних оборонців. Щодо комуністів то чейже демократичний устрій дає їм змогу творити „людові фронти", — як же їм не розпинатися за демократію?

Завдяки сильно розвиненій здібности адаптації комуністи, свідомі того, що всі стежки ведуть до червоного Риму: поза межами СССР не бояться ухилів і з демократії зробили собі на заході таку саму насідку, як на Сході — з націоналізму, а то й феодалізму. І тут як не дивно, а то й соромно воно не булоб — треба признати політичну вищість східним народам. При помочі большевиків Туреччина, Персія, Афґаністан та почасти Китай виборли собі суверенність отрясаючись потім з комуністичних гасел, при помочі того самого большевизму Еспанія зійшла вже на дно, а Франція поспішає за нею семимильними кроками.

Не дивно — европейські маси досить вже дозрілі, щоб читати пресу інспіровану жидами або комуністами, але замало дозрілі, щоб читати її критично. Тому вони творять великий табор тих, *що дають себе обманювати* і суґерувати, тих, що думають не конкретними поняттями, лише готовими схемами, спрепарованими жидами і комуністами, тих, що не вміють глядіти власними очима і бачити дійсности. *(вл.к.)*

Горе села і радість комуни.

Страшне положення українського селянина. Землі, цього одинокого варстату праці, так мало, що з дива не можемо вийти, як з тих клаптиків загінчиків можна вижилити себе й дітей. Вдаватись тай до того доплатити всі суспільні тягарі.

Приріст населення, хоч як він упав у нашому селі, збільшує цю недолю. Дітям треба щось дати, як подружаться, щоби й вони мали з чогось жити. Іншого варстату праці крім землі нема. Отже наділюють землею. Ділять тим, чим є. Прикупити нема за що, та найважніше — нема в кого купувати. Землі панські, дворські парцелюють кольоністам мазурам, а не збіднілому українському селові, якому ця земличка належиться.

Повести раціональну господарку нема як, бо це не ниви, не городи, а розкинені (як в кого і є) вузенькі ленточки, що можна їх перескочити просто межа коло межі. Словом, це не ниви, не ґрунт, а біда селянина, від якої ані відірватись та втекти, ані обробляти, бо нема що.

Заробітків в краю нема. У дворах, як де ще є, платять так, як це подавали у своїх звітах наші посли по 25 до 80 сотиків за 14 годин праці. Виїхати до Америки, Канади або Німеччини як колись — не вільно. Навіть ті роботи на дорогах присіли робітники з міста й українському селянинові вони недоступні. Журяться тим, що на селі біда, урядовим чинникам нема чого, бо, як кажуть пани і міщани з міст, а навіть і ті робітники, що забрали селові заробок, що, мовляв „хлопські — а йому досьне" то нащо йому заробітків. Тим, що на селі половина людей безробітна і голодує, так само не турбується ані влада, ані робітництво.

Українське селянство зведене до гельотів. Мусить слухати, мовчати та виконувати різні забаганки всякої урядової краски, що хоче „проявляти діяльність". Рівність громадян перед законом проявляється тоді, коли його треба засудити. Бо рівних прав на кущо землі, хоча це запевняють конституційні параґрафи, нема.

Отже українське селянство, доведене до крайности, кидається в розпуці як риба в сітці і затаює себе до комуністичної дурійки.

Америки не відкриваємо, бо це, що пишемо, стара правда. Однак хочемо звернути увагу нашого громадянства на небезпеку, яка на так підготованому ґрунті виростає. А виростає буйно кукіль московського комунізму. Хитро, тихо, без розголосу, наче зозуля, комуністи складають свої яєчка у чужі гнізда. Опановують під покришкою „вселюдськости", „гуманности" і заступництва покривдженого села, наші установи. Там трибуна і готове поле до праці. Плани московських володарів проводять точно. Навіть у церкві використовують проповідальницю.

От образок з одного села З. Село велике, мішане, але українці зорганізовані добре. Культурно-освітню роботу ведуть самі селяни. Чит. „Просвіта", кооператива дуже гарна, Українська Райффайзенка, є й Сокіл, Кружки Сільського Господаря, Рідної Школи, Союз Українок, „Кулько рольніче" та „Сільрец", що доведенна були ще мертві, нині ожили. Із двох приватних крамарів, яких кооператива своєю вмілою політикою завалила, нині один збанкрутував. Місцеві інтелігенти українці, одні нездари сліпухи, інші вели недавно ще сектантську розкладову працю не лише на полі релігійному, але й в громаді та українських товариствах. Нині ці люди на вершку в українських товариствах. До читальні приходять українські часописи, але часто хтось киває газету із Совітської Росії. Вечорами, читаючи газети, відповідно насвітлені. І нема рубця сухого на всім, що українське. Піддурили навіть священника, який у доброї вірі поручив з проповідниці аматорську виставу, що показалась комуністичною агітков.

В недалекому містечку „Сокіл" робив свято в роковини смерти С. Петлюри. Комуністам ця маніфестація не до смаку. Отже давай відмовляти людей, щоби не їхали, бо це неполітично. І читальня за їх намовою робить фестин з гульками у себе, бо „нам треба грошей". Люди, навіть свідомі, не стямились, як виконали ворожу роботу. За що кирпню ніхто не спробував потягнути до відповідальности старшину „Сокола" чи виділ читальні „Просвіти". Філія „Просвіти" з містечка через свого урядовця замість теки діла соганьбити не виявляє ніякої енергії. І так усі з парохом на чолі зачинають там працювати у решеті, якими крутять московські наймити.

Поступити ригористично в таких випадках, як це роблять Центросоюз або Луг, що роблять нетайну чистку, нема відваги. „Шкода, мовляв, з людьми зідратись. Воно якось само минеться".

Проводити золоту середину тепер дуже небезпечно. Бавитись в лібералізм у таких випадках недобре. Треба ставати до боротьби з виробленим пляном. Треба, щоб центри держали пальці на живчику підчинених їм установ і всякі шкідливі потягнення чужих наймитів усували зараз. Треба по товариствах наріч освідомити, що жахливе його положення є тільки тому, що він і ми опинились у чужій хаті. Бо дійшло до того, що людина на селі, яка має 8 моргів землі, вихвалює московський колективізм. „Як мені заберуть землю, то дадуть їсти, вбратись, чисту хату, кіно, театр, буду мати два місяці вакацій, поїду над море, то й що, але мені буде?" Щоденне говорення й вияснювання комуністів, насвітлювання і натинання всіх подій під одним кутом московського комунізму робить своє. Люди зачинають вичікувати „на них".

Тому треба би вирушити всім на фронт до боротьби з московськими наймитами і рятувати від московської гангрени наше село. Рятувати найсвідомішу частину українських земель. „Нейтральні" мало коли виграють, пасивністю заженеться в неволю. А час страшний, нелегкий і хто зна, чи й не вирішний.

М. С. К.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

В Італії підвищують робітничі платні.

РИМ, 10. 8. ПАТ. Від кількох тижнів заключують в Італії нові збірні умови, що вводять підвишку платень робітників і службовиків у звязку з подорожінням коштів утримання після абісинської війни. 300 тисячам текстильних робітників піднесено платні на 5 до 8 пр., підносить також заробітки металевих і деревних робітників.

Нині у Великому Театрі сміх і тільки сміх, на премієрі превеселої комедії
„Пані Презесова" Геннекена та Вебера.

З ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

„Поляки та українці".

Цікава стаття у великому французькому журналі.

У червневому випуску відомого паризького місячника „La Monde Slave" („Слов'янський світ"), одного з дуже начитаних французьких періодиків, що стараються обективно та вичерпуючо інформувати про европейський Схід, находимо цікаву статтю п. н. **„Поляки та українці".** Автор, що криється під псевдонімом „Польонус", дійсно є якимось поляком, досить прихильно настроєним до українців та опозиційно до теперішнього режиму. Це мабуть один із варшавських соціялістичних публіцистів, який не виявляє фільосовітських тенденцій, але й з великою нехіттю ставиться до Німеччини. Уступ про чільного німецького журналіста у Варшаві, який ніби то мав звязкові функції з ОУН (?!) — вказує на те, що автор допису користувався теж негідними сплетнями чи особистими анімозіями. У дописі переплутаних багато подробиць, про речі поважні й маловажні, вірних і невірних, але назагал ціла стаття позитивна, бо говорить про українську проблему поважно та залишає враження, що тієї проблеми не слід легковажити й у міжнароднім масштабі.

Стаття написана з приводу варшавського процесу Бандери і тов. і широко обмірковує цей процес, подекуди критикуючи становище прокуратури та закидаючи їй односторонність через відмову від розгляду політичного підложжя української терористичної акції. Обмірковуючи міжнародні моменти в акті обвинувачення, автор висловлює своє невдоволення з приводу промовчування в ньому ролі Німеччини. Одночасно підкреслює, що німці достосовуючись до нової політики, „видали Польщі співвиновників убийства, хоча до цього не були обовязані".

Дальше автор подає перегляд обвинувачених і висловлює такі рефлексії:

„Ці факти — мовляв — кидають світло на трагедію частини української молоді. Сам прокуратор Рудніцький признав, що підсудні були спановані ідеалізмом, який межував з фанатизмом. Словами „це не оборона підсудних," лише осуд, бо вони взялися до діла, якого наслідків навіть не могли оцінити", він висловив підсвідомо чимало зрозуміння для трагічного положення української молоді".

Дальше автор наводить великий цитат зі статті І. Кедрина з „Бунту Молодих" та переходить до точної характеристики О.У.Н., її історії та діяльности, на основі акту обвинувачення. Опісля передає оборону поодиноких підсудних (цитуючи часом навіть цілі їхні фрази, тактику оборонців, напрямні промови прокурагора та мотиви присуду).

Він уважає — покликуючися на промову пос. Целевича та голоси „Діла" і „Роботніка" — що надто суворий вимір кари зовсім не причиниться до поладнання українсько-польського непорозуміння, яке характеризує ось як:

„Головною перешкодою у польсько-українському замиренні є становище уряду, який не хоче визнати українців окремою суцільною національною групою, лише відрізнює галичан від волинянів та подолян, трактуючи їх зовсім інакше. Обі частини української меншини завзято поборюють себе і діляться в парляменті на дві групи: східногалицьку та волинську. Коли осінню мин. року волинський провідник Певний запропонував голові УНДО утворити спільний клюб, цей відповів, що волинські посли не є правними відпоручниками місцевого населення, а мандати дістали лише з ласки варшавського уряду. Протектором цього „волинського українства" є воєвода Юзефський, що намагається воскресити здавна вимерлий тип „gente Rutenus, natione Polonus" та пірвати населення свого воєвідства до боротьби проти Росії" (цей останній висновок — повна новина. — Ред.).

Дальше автор наводить цитати зі соймових промов послів Целевича і Тимошенка, що характеризують становище обох груп та переходить до критики політики Юзефського.

„Навіть впливові політики виступили проти лінії Юзефського. Підчас дискусії над бюджетом міністерства внутр. справ у сенаті 20. лютого гр. Ростворовський заняв до цієї справи таке становище: З огляду на історичну еволюцію допускальна деяка ріжниця у трактуванні галичан та волинянів, але фікцією є утримувати штучно сокальський кордон, бо національна свідомість серед населення Волині кріпне з дня на день і ця фікція саме спричинює заколот, що панує на Волині від довгих років. Не зважаючи на всі розбіжности, галицькі українці вповні годяться з волинськими у ворожому становищі до совітської Росії. У большевиках добачують вони традиційних ворогів та мріють про боротьбу проти них, як це сен. Луцький повідав представникові „Мисьлі Народової": „Прийшов момент, коли необхідно твердо стати на протиросійській та протибольшевицькій позиції, тому треба йти разом з тими польськими партіями, що орієнтуються не на Росію, лише на Німеччину". Українські легальні партії гляділи на Німеччину як на ворога, як довго вона вела закордонну політику по лінії Рапалля, зате зблизилися до гітлерівської Німеччини з огляду на її протиросійське становище. Тим способом у закордонній політиці концепції Унда і мін. Бека годяться".

„Через ворожнечу до Росії рішили українські посли та сенатори голосувати за військовим буджетом" лише автор та цитує велику частину промови сен. Луцького на цю тему.

Автор песимістично дивиться на виглядн польсько - українського порозуміння. Стверджує: „Не зважаючи на обіцянки, дотепер не заспокоєно ще ніякого українського домагання. Українське питання і дальше жде розвязки" — кінчить автор.

З совітської хроніки.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ АГІТУЮТЬ ЗА МАДРИДСЬКИМ УРЯДОМ.

„Правда" з 6. серпня ц. р. подає низку гасел та думок, які найкраще характеризують становище комуністичної партії та уряду СССР до еспанських подій: „Боротьба проти бунтівників Еспанії є боротьбою проти облудного обскурантизму, варварства і середневіччя. Німецькі та італійські фашисти посилають воєнні кораблі і бомбометні літаки, щоб розстрілювати відважний еспанський нарід. Зміцнити ряди спільного національного фронту. Фашистівський терор не зломить революційного духа боєвиків за волю щастя Еспанії". Далі „Правда" та інші большевицькі щоденники подають перші висліди грошевої збірки на піддержку еспанських урядових військ. Далі московська преса подає урядовий комунікат про те, що французький уряд бажає згоди СССР у справі невтручування до внутрішніх справ Еспанії.

Большевицька преса переповнена вістками про „співпрацю" населення Еспанії з військами мадридського уряду і розписується про ненависть до загального ворога". (РО).

КРАДЕНИМ ЗБІЖЖЯМ РЯТУЮТЬСЯ ПЕРЕД ГОЛОДОВОЮ СМЕРТЮ.

При цьогорічних жнивах у СССР селяни далі розкрадають збіжжа. З рішення центрального

В. ЮР-ВИЧ.

Між вільним козацтвом.

...Сонце висмоктує з нас всі життєві соки, ми втомлені до краю, та десь недалеко шумить уже Лімниця. — Купаємось. Робимо кілька знимок з порогів Лімниці, щоб показати товаришам з міста, що ми були десь „у світі". Вдягаємо мандрівні одяги. З гори кличе нас Юрко, до казанка покріпити свої сили. Приймаємо цей заклик дуже охотно і внедовзі казанок стоїть порожний та чекає щоб причепити його до наплечника. Ідемо далі.

Ось могутні скелі, що нависли над Лімницею, уступаючись лиш переможному динамітові, що вибив просмик для залізнички. Місток і скручуємо на дорогу, якою пливе річка. Цікаво!

Це тутешні „тубильці" спрямовують на дорогу річку, щоб було їм лекше тягнути з гір і лісів колоди. Будка і ми вже на порозі „козацької республики" — у таборі на Соколі.

Зо стійкової будки виходить здоровий, опалений сонцем юнак, питає нас чемно, чи хочемо йти до гори, до табору. Почувши наше бажання, дмяв з шиї свистак і засвистав так, що нам в ушах залящіло.

В тій хвилині згори збігає другий юнак і порозумівшись з стійковим, веде нас на гору. Ідемо по каменистій дорозі, щораз вище, врешті східцями, що їх зробили самі таборовики. Дивуємось, як пластуни могли тою доріжкою винести тому кілька літ митрополита Шептицького на своїх раменах!..

Напроти нас виходить п. обозний, знайомимось. Глядимо на всі боки і дивуємось, що в короткім часі виросла така велика „кольонія", що її сама молодь здвигнула.

В горі стоять два курені, де мешкають таборовики, перед куренями височенний маштшоглда, на якій колихається жовто-блакитний прапор.

З боку, з двох сторін, кухня і команда управа оселі. В долині площа на відбиванку і кошиківку, а далі велика читальня, де і сцена і помешкання для інструкторів. П. обозний веде нас на команду, тут знайомимось з п. комендантом, він сердечно нас витає і оповідає про таборове життя.

Сидимо на веранді команди, дивимось на площу, що хвилини біжить якийсь таборовик до своєї роботи. Тепер у них фізична праця. Стесують і вирівнують площу, роблять всюди порядки. Тимчасом слухаємо далі оповідання п. коменданта про життя таборовиків:

— Будяться раненько, будить їх свисток дижурного, що на зміну зі своїм заступником і стійковими сторожать цілу добу, а день і в ніч. Без огляду на погоду (часом, як паде великий дощ, ідуть до салі) біжать всі просто з ліжок на холодне ранне повітря і тут руханка. Опісля всі біжать з рушниками на Лімницю і тут рання купіль під проводом інструкторів.

Хоч у Лімниці вода зимна, ще не трапилась ані разу в таборі яканебудь простуда. Так загартовані юнаки біжать тепер до курінів, збираються чистенько, щоб стати в стружку лаву перед щоглою.

Тепер підноситься на щоглі прапор, спільна молитва, після неї розпорядження команди у звіті. По звіті сніданок: не тільки приємна хвилина, але й для ока барвистий образок, який вартний того, щоб його зловити на фільму. (Шкода, що нема тут карток з світлинами з таборового життя, а то вони були дуже цікаві і попалатні). По сніданку збираються всі на впоряд. Тут вправний інструктор творить з незорганізованої маси кадри здисциплінованої молоді, що на одно слово змінюють свою поставу. Дальше йде фізична праця і заслужений другий сніданок. Кілька гутірок, що підготовляють юнаків на завдання мандрівників, виповнює час перед обідом. Побіч чисто фахових гутірок: як піонірка, картографія, ратівництво і т. п., у таборі ведеться багато гутірок з українознавства.

Вкінці обід. Ціле таборове брацтво в погідний день разом з комендантом засідає на мурави, де зроблено доволі оригінальний стіл з камінців і з конюшинкою „МС". По обіді відпочинок. Далі знову викладигутірки, гри і забави. Вечором ватра, звичайно присвячена якійсь історичній події. При ній сталять юнацтво свої характери і набирає з тієї ватри силу перетривати цілий черговий рік. Полумя таборової ватри спалює всі лихі прикмети, які не личать новітнім лицарям. Але бувають і веселі ватри, де в цілім блеску вибухає таборовий гумор, переплітаний піснями, веселими сценками і руханковими показами.

По ватрі молитва, здіймають прапор, що за ним стежить набожно сотня юнаків в лаві. Опісля спочинок, лиш нічна стійка пильнує безпеки товаришів. В салі читальні блимає ще світло: це інструктори приготовляють на другий день плани гутірок, прогульок і т. п.

Ось так весело і цікаво минає тут час, шкода тільки, що так мало молоді цікавиться таборами. Звідси виходять одиниці, загартовані тілом і духом.

Дякуємо за інформації, оглядаємо ще курені, де на причах поукладано сінники, рівненько в порядку, так як у війську.

Кожний стрічний таборовик бе в „дах" перед п. комендантом, а він сердечно відклоняється.

Переходимо коло кухні, де звиваються молоді кухарчики, ріжуть дрова, помагають головному кухареві при варенні. Прощаємо всіх і ще довго дивимось в заходанні на ту нову „козацьку республику".

виконавчого комітету В. К. П. з червня ц. р. виходить, що більшовицька влада не відважилася зменшити цього року релігійної армії „сторожів", які берегуть збіжжя від пні, вижатого збіжжа і зерна. „Правда" з 6. серпня ц. р. повідомляє в телеграмі з Куйбишева про масове розкрадання зерна. В ночі колхозники забирають снопи з поля, потайки молотять і зерно хо вають. Сторожі боятся нагодитись в ночі. „Із вестія" з 5. серпня пишуть про арешт ворожих вистрів колхозників проти розбійників. (РО.)

МАСОВІ ПОЖЕЖІ ЛІСІВ.

„Ізвестія" з 5. серпня ц. р. подають вістку з Архангельська про катастрофальні пожежі лісів у північних частинах СССР. В останніх 2-х місяцях занотовано 300 великих пожеж лісів; менших пожеж лісів годі навіть обчислити. Такі сильні вітри надійшли в околиці Перму. „Гудок" повідомляє про страшні пожежі лісів і торфовищ вздовж казанського залізничного шляху. Г. П. У. вігнало тисячі людей, щоб погасити пожежу в околицях станції Черусті. Інша станція Урша не зважаючи на великі зусилля, щоб її рятувати, згоріла до тла. (РО.)

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної організації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ДО МОЛОДІ СВІТУ.

З приводу XI. Олімпійських Ігрищ у Берліні, передало Українське Студентське Товариство „Зарево" в Берліні меморіял в імени студентських організацій в Америці, Канаді й Далекому Сході, німецькому канцлерові А. Гітлерові, дипльоматичним представництвам у Берліні, міжнародним олімпійським властям, поодиноким національним дружинам та міжнародній пресі. Хоч українська молодь, як недержавна, не бере участи в цьогорічній Олімпіяді, шле молоді незалежних держав світу палкий привіт і виявляє сподівання, що на наступних Олімпійських Ігрищах пролунають слова олімпійської присяги і українських змагунів, спільно стануть найкращі з молоді до шляхотного змагу за лавровий вінець олімпійської перемоги, а на олімпійських щоглах між прапорами молоді державних народів замає український жовто-блакитний прапор. „Нас, української молоді, нема на XI. Олімпійських Ігрищах в Берліні, — читаємо в кінцевім уступі меморіялу, — але духом ми з Вами, олімпійські борці! Між усіма вражіннями, які повезеш, Олімпійська Молоде, з оцих Ігрищ у свої країни — повези й це наше слово молоді нації не зломаної, вичеркуваної при всіх нагодах із кола культурного світу, але серцем і душею прив'язаної до ідеалів цього світу — молоді повної віри у своє право й у своє майбутнє!"

ОЛІМПІЙСЬКА ОРХЕСТРА МАШИН.

Багато давних змагунів, як Кусоцінський, Нурмі, Керніг, Шторц, беруть тепер участь в Олімпіяді, як... журналісти. До спортових журналістів належить теж поневолі відома вже Елінор Голм.

На трибуні журналістів грає у часі змагань оригінальна орхестра машин до писання. Коли на грищі царить безоглядна тишина перед стартом до якоїнебудь цікавішої імпрези, кількадесять машин вистукує різким дисонансом музику спортових звідомлень. Ця музика така силина, що її чути навіть тоді, коли багато тисяч глядачів захоплюється змаганнями. Крім Елінор Голм що має „золоту медалю" оригінальности, на журналістичній трибуні, є ще б. змагун Гоф, що колись перескочив із жердкою більше як 4 м., тепер радо оповідає своїм товаришам журналістам давні пригоди. Гоф відомий був теж із ріжних несподіванок і фантазій. В часі одного свого турне по Америці витратив усі гроші, які йому виплатили на поворот до краю. Гоф порадив собі в цей спосіб, що скакав в американських кабаретах із жердкою в... шапокляку і фраку.

МИСТЦІ ЖЕРДКИ.

Правдивими мистцями скоку з жердкою є на цьогорічній Олімпіяді японці. Могліб вони — як кажуть знавці — осягнути багато кращі виники, якби мали довші жердки. Їхні жердки є задто короткі пів метра від американських. Японці — це мистці жердки — стверджують однозгідно знавці.

ДВОМЕТРОВІ ГРАЧІ.

Олімпійський турнір кошівки, що в ньому бере участь 22 держави, цікавий не тільки тим, що за 8 днів мусять розіграти 46 змагань, але й цим, що в ньому бере участь американська дружина, яка має не тільки найкращу техніку, але й найкраще під оглядом фізичним дібрану дружину. Майже кожний змагун високий на 2 м., а важить пересічно по 90 кг.

ПЕРЕПИСНА ЗАПРАВА.

Гліп Моріс, американський змагун у десятизмагу, тренував вже від 12-го року життя. Легкоатлетичну заправу відбував він під наглядом тренера, що мешкав у віддалі 1.000 миль від Моріса. Свої вказівки подавав тренер Моріссові на письмі й цей відбував свою заправу з „інструкціями" тренера Гамілтона в руці.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ТАЛІСМАН.

Американський бігун Викоф має оригінальний талісман, що з ним возиться по всіх змаганнях. Є це мала лопатка до копання стартового долу. З цею лопаткою не розстається пересудний американець ще від Олімпійських Ігрищ в Амстердамі.

ОЛІМПІЙСЬКІ ОСЯГИ.

Десятизмаг.

В суботу 8-го закінчилися остаточно конкуренції в десятизмагу. Перші три місця зайняли американці: 1) Морріс 7.900 пункт. (новий світ. і олімп. рекорд), 2) Клерк — 7.601 п.; 3) Перкер — 7.275 п. Польський змагун Плавчик занив девяте місце.

Десятизмаг закінчило 17 змагунів. Стартувало тринятьколько.

Стрілецькі змагання.

Дня 8-го серпня минув третій і останній день олімпійських змагань з малокалібрового кріса. Перше місце зайняв норвежець Рогенберг, що здобув 300 пунктів на 300 можливих; 2) Берзові (Мад.) 296 п.; 3) Карась (Польща) 296; 4) Джібзон (Філіпіни) 296 п.; 5) Трайденд (Браз.) 296; 6) Мацойе (Фр.) 296 п.

Фінал бігу на 3.000 м.

Незвичайно цікавий біг, повний драматичних моментів. Фіни намагалися добути всі три перші місця. Пере-

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

ЛЕОНІД ЛЕНЧ.

РОЗВІД.

Молодий чоловік, Паша Трофимов рішив розвестися зі своєю жінкою Нюрою, з якою прожив у подружжі повних сім місяців.

Оце рішення зродилось у чубатій голові Паші у просторім передсінку кінотеатру „Аврора", перед буфетним столиком.

Нюра мала охоту на чотири канапки, алеощадний Паша пропонував обмежити закуски до двох булочок. Очевидно, квестія булочок і канапок забрала принципіяльного становища і дискусія помітно оживилася.

Обоє відійшли в темний кут, нічого не купивши, і тут Нюра розплакалась рясними сльозами.

— Поганий скупар! — говорила з трудом, ковтаючи обильні сльози. — Для рідної жінки..: жалує..: дві канапки..: А тоді... як зализлася..: то кільові носив... ... І слова не казав..: У-у::

Паша стояв червоний, надутий як побитий кокут і відповів лютo:

— Ну й носив! Так щож? Дурний був, тому й носив. Обітри сльози, дурна! Люди дивляться: Чого слинишся?!

— А хай дивляться на такого скупендряга! Сто літ із ним жию, прошу: купи мені пушисту беретку. Всі носять пушисті беретки: Клява Копчикова. Дуся Поклепкина..: А де моя пушиста беретка, скажи.

— При чому тут беретка? Обітри, дурна, сльози! Будеш сто разів лінні, тьфу! В чому річ?

— Інший чоловік сам побіжить до склепу, накупить жінці і це й те... А ти купиш: Ешеж, почекай! Ти по виплаті вараз шусть у Мосторг і скарпиток собі накупиш.

— Та замовчи, дурно! Алже вони друться! Не можу босий ходити, як Лев Толстой. В чім річ?

Не дійшовши сквеєру, пішли домів. А вранці пішов Паша Трофимов радитись у справі розводу свого приятеля Васі Смичкова. Вася був досвідним парнем у таких ділах. Вже пять разів був женатий і саме тепер був знову в парубоцькім стані

Нащастя, був у дома. Стояв у лілля підштанцях і в сорочці з ковнірцем та прасував на бюрку штани. Вислухавши жалів Паші, авторитетно заявив:

— Очевидно, розводись! З такою вдачею, як у твоєї Нюри, ти ніколи собі приличного вбрання не справиш. Розводись, Пашка! Віддам в Загсі заяву і кінець! А тимчасом житимеш у мене.

Від Васі повернувся Паша домів заспокоєний, повний надій і трішечки на підпитку. Розвід, розвід! До біса, в сентиментами! Любов є тільки в поезіях!

Нюра прийняла спокійно рішення Паші розвестись. Вона була амбітна. Правда, уста в неї задрожали, в очах заблистіли сльозинки, але вона негайно спам'ятавалась і сказала:

— Будь ласка! Хочби й завтра.

Розводитись пішли вони в другій годині. Паша був вільний до вечірної зміни. В обідню перерву зайшов до склепу де працювала Нюра і за 10 хвилин сиділи обоє у жидківні Загсу. В тім самім Загсі перед семи місяцями зареєстрували вони своє подружжя. Тільки тоді входилось у кімнату праворуч, а тепер ліворуч. Сумно й невесело, товариші! Як важко жити на світі!

Вкінці з лівих дверей вийшов останній клієнт кімнати розводів, заживний мужчина в поцарапаною пикою і підбитим оком. На його обличчі сяла щаслива усмішка. Налякані Паша й Нюра увійшли в страшну кімнату, як у холодну воду!

За великим бюрком сиділа кругленька, румяна дівчина зі сиавільними кучерями. Її очі весело сміялись, можливо, що з надміру здоровля.

— Розводимось — врячно сказав Паша — тільки скоро, бо спізнимось на роботу. Причина: не сходимось вдачами.

Нюра мовчки кивнула головою. Сльоза впала на відкриту, дрібно записану книгу й розлялась [illegible] плямою.

— Розвестись, не штука, — сказала кругленька — але чи ви передтим добре надумались, коли сюди прийшли?

— Надумались надумались. В чім річ? — застогнав Паша.

Нюра знову кивнула головою. Ще дві сліжки впали на відкриту книгу розводів і потекли тонкими чорнильними струмочками.

— Ну, щож, — зітхнула урядничка, — розведу вас.

Хвилинку подумала і вдруге сказала:

— Тільки майте на увазі, що розвід коштує тепер 100 рублів. Нова такса.

— Кілько? — захрипло запитався Паша.

— Сто рублів.

— А чомуж мій товариш казав: три?

— Давніше, справді було три рублі, а тепер — сто.

В кімнаті запанувала мовчанка. Відтак Паша Трофимов несміливо запитав:

— А для ударників нема знижки?

— Ніяких знижок никому не даємо, громадянине. Ударники не розводяться на право й ліво. Ну, щож розводитесь, чи ні?

— Одну хвилинку, — перепросив Паша і потягнув Нюру в куток.

— Сто рублів — зашептав він на цілу кімнату, — легко сказати! За сто рублів ми купимо собі нову скатерть. Жовту! Зі серветами..: В чім річ?

— І берет, — докинула Нюра. — Пушистий, як у Дусі Поклепкиної.

— І берет! І, вибач, ще й на скарпитки залишиться.

— А певно, що лишиться. Я, Панєнько, люблю тебе, тільки не люблю, як ти скупиш... Я тобі шовкові куплю.

— І я тебе люблю. Нюсю, тільки мені не подобається, як ти без потреби гроші розкидаєш. Треба, Нюро, щоб ми одно, одному вибачали. Ми ще, бодай із 30 літ, повинні разом жити. А берет купимо післязавтра.

Вони вийшли з кімнати розводів не пожартувавшись із урядничкою. На вулиці було холодно. Почітав перший сніг. Пахло від нього, як зимою, морбузами. Вони поцілувались. Сторож, що замітав піщеход, сказав до якоїсь жінки в хусті:

— Тільки що скрутились голубята!

Переклав *Роман С-а.*

шкодив їм зовсім несподівано німець Домперт, який висунувся в останній хвилині наперед, перегнавши своїх противників. Вкінці прийшов на третім місці і під нечуваний крик захоплення німецької публики, паде на ме ту зовсім вичерпаний аї сил. Його підводять санітарі на подіюм. Перше місце зайняв всежтаки Іво Гольо (9:06,5); 2) Туомінен (Фінл.) 9:06,8 і 3) Домперт 9:07,2. Всі три побили дотеперішний олімп. рекорд.

Гінці 4 × 100 (мужчини).

Фінал 4 × 100 приніс новий фантастичний світовий рекорд. Перше місце, завдяки Оуенсові здобула Америка в часі 39,8 сек., 2) Італія — 41,1; 3) Німеччина — 41,2 4) Аргентина — 42,2; 5) Канада — 42,7; 6) Голяндія.

Час гінців справді небувалий, бо поодинокі змагуни мусіли бігти сто метрів хіба в рекордовому часі, нижче як 10 сек.

Маратонський біг.

Біг провадив цілий час Забаля (Арг.), побідник із Льос Анджелес. Щойно на 30-му кільометрі на чоло виб'ивається японець Сон. Вислід бігу такий: 1) Сон (Яп.) 2:29.19,2; 2) Герпер (Анг.) 2:31.23,2; 3) Нан (Яп.) — 2:31.42; 4) Таміля (Фінл.) 2:32.45; 5) Мінсмен (Фін.) 2:33.46; 6) Колемен (Півд. Афр.) 2:36.17; 7) Робертсон (Анг.) 2:37.06,2; 8) Джібсон (Півд. Афр.) 2:38.04; 9) Тарккіяйнен (Фінл.) 2:39.33; 10) Онохсон (Шв.) 2:43.12.

Забаля, переможець із Льос Анджелес, зацофався з бігу на 32-ім кільометрі.

Гінці 4 × 400.

В штафеті 4 × 400 здобула олімпійське мистецтво **Англія**, в часі 3:09 сок., 2) Америка — 3:11; 3) Німеччина — 3:11,8; 4) Канада — 3:11,8; 5) Швеція — 3:12,3; 6) Мадярщина — 3:14,8.

4 × 100 жінок.

У фіналі жіночої штафети 1 × 100 перше місце зайняла Америка перед Англією й Канадою.

Скок увисочінь жінок.

Перше місце здобула Чакі (Мад.) 1-62 м.; 2) Одім (Анг.) 1.6; 3) Каси (Нім.) 1.58.

Плавання 100 м. довільним стилем.

Недільні змагання на 100 м. довільним стилем дали такий вислід: 1) Чік (Мад.) 57.6; 2) Юза (Яп.) 57.9; 3) Арай (Яп.) 58 сек.

Поривання.

Німеччина — Мадярщина 23:0. Австрія — Румунія 18:3. Мадярщина — Америка 7:2. Швайцарія — Румунія 8:6.

Боротьба.

Японія — Польща 43:31. Чіле — Бразилія 23: Канада — Латвія 34: Італія — Німеччина 58:16. Швеція — Чехословаччина 25:13. Америка — Естонія 52:28.

Водний м'яч.

Мадярщина — Мальта 12:0. Німеччина — Чехословаччина 6:1. Англія — Югославія 4:3. Швеція — Ісландія 110. Бельгія — Голяндія 1:1. Австрія — Швайцарія 8:0. Америка — Уругвай 2:1. Франція — Японія 8:0.

Копаний м'яч.

Польща — Англія 5:4. Драматичні змагання Польща провадила вже 5:1! Англійці не мали нічого до стрчення і притиснули при кінці польську дружину так сильно, що ця бажаючи вдержати вислід оборонялася викопами на бічняк. Ця перемога дає Польщі змогу грати у півфіналі проти Перу.

Перу — Австрія 4:2. Змагання продовжили пів години, бо в нормальним часі дали вони нерішений вислід.

—o—

ГЕН. РИДЗ-СЬМІГЛИ — МАРШАЛОМ?

Закордонна і за нею й варшавська преса принесла вістку, взбито під час свята польського воїна 15. серпня ген. Ридзові-Сьмігльому вручать маршалківську булаву. Ридз-Сьмігли є генералом дивізії, а щоб осягнути ранґу маршала, мусів би перескочити ранґу генерала зброї.

—o—

ЕВАКУОВАНІ НІМЦІ.

БЕРЛІН, 10. 8. ПАТ. Досі з Еспанії евакуювати 4.130 німецьких громадян.

—o—

СТАНОВИЩЕ ПОРТУГАЛІЇ В СПРАВІ ЕСПАНІЇ

ЛЬОНДОН, 10. 8. ПАТ. Рейтер повідомляє: Англійський шарже д'афер у Лісбоні одержав від португальського міністра закордонних справ Монтеіра вістки про становище Португалії у справі французького предложення про невстрявання до справ Еспанії. Португалія в основі приймає предложення, одначе домагається, щоб перед заключенням умови розглянули такі справи: 1) участь СССР в умові, 2) запевнення незайманости міжнародньої полоси у Танжері воюючими сторонами, 3) забезпека незайманости Португалії на випадок введення комуністичного устрою в Еспанії. В цьому останньому випадку Португалія домагається окремих запорук від Франції та Англії.

Нечувана провокація наймитів Москви.

Комуністи спрофанували церкву св. Петра і Павла у Львові.

В неділю 9. серпня ц. р. комуністи допустилися профанації парохіяльної церкви св. Петра і Павла у Львові. До цього ганебного вибрики платних агентів чи затуманених слуг Москви дійшло в неділю коло год. 8. рано перед закінченням тихої Служби Божої, яку відправляв **о. сотрудник Годунько.** При кінці Служби Божої о. Годунько вийшов перед тетрапод і виголосив коротку проповідь, остерігаючи вірних перед протирелігійною акцією ворогів Церкви, яку вони ведуть головно друкованим словом. Як конкретний примір такої акції проти релігії вказав на видання баптистів та інших сектантів, за якими дуже часто стоять **комуністи, які осьтак намагаються підважити основи вірн, щоб опісля легко поширити в масах комунізм і безбожництво. Саме у хвилині, коли о. Годунько це говорив, невідомий тип підняв угору затиснутий пястук і крикнув: „To wszystko, co ksiądz powiedział, nieprawda".**

В першій хвилині численно зібрані вірні остовпіли такою нечуваною профанацією святого місця. На щастя притомніший п. С. вмить зорієнтувався в чому діло і усунув при допомозі інших мужчин провокатора з церкви. **І тут вилізло шило з мішка, що це плянована провокація, бо і другий особняк** при усуванні **першого провокатора з церкви почав викрикувати слова** вуличної лайки. І цього „товариша" як стій усунули з церкви. Надворі виявилося, що на обох комуністичних провокаторів ждало ще двох „товаришів". Тут підняли вони вгору затиснуті пястуки (привіт комуністів — примітка складача) і теж викрикували вуличними словами під адресою священників, церкви та вірних.

Виявилося далі, що оба комуністичні наймити прийшли до церкви підхмелившись, щоб додати собі відваги до авантюри. Здогадуються, що оба темні типи прийшли до церкви, сподіючись, що священник буде відчитувати Пастирський Лист Митрополита Шептицького проти комунізму, щоб при цій нагоді викликати авантюру. Коли о. Годунько згадав про комуністів, оба наймити Москви почали зневажати святе місце.

Ця профанація викликала страшне обурення між вірними, які наглядно переконалися, що комуністи влазять уже навіть до церков, щоб там вести свою акцію. Одначе нема двох думок, що комуністи зустрінуться з рішучою протиакцією цілого українського народу.

З польської преси.

Автономія чи польонізація?

У „Польсько-Українським Бюлетині" з 9. серпня ц. р. ред. В. Бончковський помістив цікаву статтю п. н. „За сучасний стиль молодих" як реплїку на відповідь якогось ендека Я. Кавецького зі Львова, яку ми минулого тижня зреферували вже на сторінках „Діла". Вперто му ендекові і заторілому прихильникові асимілящійної політики польського уряду супроти українського народу — ред. В. Бончковський по батьківськи далі вияснює що

(„нам — читай: полякам — прим. Ред.) треба і *нових* річей і *твердих* постанов, як твердою є по-передовшім наша доба. Річей і ясних слів, яскравих і напружених, переможних своєю простотою, *мужеських* на сто відсотків, без *сякстак*, без — *і так і ні*.

„І тому в українській справі мусимо репрезентувати або андрусівську програму Лешка Дуніна-Борковського: „Немо Руси — є лише Польща і Москва" і згідно з цією тезою пропагувати взаємне польсько-московське винищування українізму по обох боках Збруча, або виходячи з заложення, що таке гасло може з успіхом вдійснювати лише напів-азійське Москва, але не може цього доконати західньо-европейська Польща, яка індивідуалізує одиниці те народи, мусимо відважно стануги на становищі бити „в маяк українського єлїна". Іншого виходу нема.

„...Не слід теж — читаємо далі — боятися, що українці „підуть у свати *белокаменной*" (Москви — прим. Ред.) і заквадають пізніш свого „галицького і волинського віна".

„Нам (читай: Польщі — прим. Ред.) *йде саме про те, щоб за це віно боролася з нами 35-мілїонова незалежна Наддніпрянська Україна, а не пишна чи завтрішня 160-мілїонова Росія, яка черпає свою силу з богатих українських, кавказьких та інших земель* (всі підкреслення Автора).

Чому? „Бо з 35 мілїоновою Україною — пише В. Б. — легко дамо собі раду. В добі незалежної України будемо державою в впливами на Чорному Морі; у взаєминах з Кавказом матимемо можливість польсько-московського порозуміння проти України на випадок київського берлінського „Рапалля".

Далі автор відпирає можливі противлежні аргументи, що *щойно* Україна зголосить свої претенсії за це „віно", а Росія не зголошує і не втолосить їх.

Такі запевнення — можливі лише у сучасного старшого покоління поляків, в яких зникає зовсім історичний інстинкт. Пригадує, що Москви завжди і в кожнім положенні репрезентувала *мінімальний* плян: обєднання всіх „русів" (великомало- і білорусів); максимальний плян: злиття словянських ручаїв до російського моря; і „космічний" плян — Комінтерну, підбою цілого світу. Не потверджує не лише польська історія, але також російська історіографія „устами відомого історика російської культури — П. М. Мілюкова, який виразно стверджує, що *суттю російської історії — це підбої*. (Як незбитий доказ імперіялістичної політики Росії автор наводить табелю, яка ілюструє проречисто, як швидко зростав простір Росії. І так, коли в 1425 р поверхня Росії сягала 400.000 кв. км., то в 1914 році її поверхня сягнула вже 23,000.000 кв. км.).

„Крім того в 1919—22 рр. Росія підбила вояшно Монголію, в 1920 р. задумувала підбити Польщу, передтим і після того знищила незалежність України, кавказьких та інших держав.

Автор запитує свого противника: „чи інтерес Польщі наказує бити „в український маяк" чи теж вести політику на чотири фронти, політику *і так і ні*, протимосковську і русофільську, українську і русину (в оригіналі: русинську — прим. Ред.), при якій всіх зраджуємо собі і нікого не притягаємо до себе крім дорогих запродавців і найфальшивіших приятелів.

Ясна відповідь — читаємо далі — буде одночасно відповідю на питання: *автономія чи польонізація?*

Боротьба за велику Польщу, чи теж шлях найлекшого опору — шлях поширювання не коштом здобуття признання і симпатії, але при збільшуванні ненависти до себе і моральнім деклясуванні себе. Чи можна здецидуватися, що програма польонізації є програмою, яка йде по лінії культурної атракції Польщі?

Історія вчить нас про щось протилежного. Наш протиматеріялістичний змисл виясняє нам зовсім це явище: чим більше будемо далекосяглими в нашій праці, чим дальші цілі ми значимо нашому (читай: польському — прим. Ред.) національному пізнанництву, тим легше захоплювати. *Бож пам'ятаємо, що ніщо так не усвідомило козаків і грекоорієнтальних у XVI—XVII. вв., як саме асимілящійні і навіть хочі „католицько"-новітністичні польські програми в добі декаденції, ті програми, які йшли „простою дорогою" до ідеалу „одноцілої Польщі" аж довели її до „єдиної і неділимої" Москви* (підкреслення наше — прим. Ред.).

Ось так батьки дали нам добру науку.

„Навчили нас своїми нереальними асимілящійними плянами віри в чистоту народу, навчили нас правди, що асимілящійна програма, це палиця з двома кінцями нерівної ваги: асиміляторів бе заразою „приєднаних" запродавців, знову асимільованих — очищує і таким чином зміцнює в перспективі. Старі це правди" — кінчає автор.

Вони теж зовсім нестрашні для загорілих ендеків, які при допомозі всяких україножерних „Курієрів", „Дзенників Польських" підбехтують далі польську суспільність до насильної польонізації всіми можливими засобами українських сил, включно до нової кольонізації зайшлим елементом.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Про студії у високих школах у Брні Ч. С. Р.

Управа Українського Академічного Т-ва в Брні, подає до відома зацікавленим абсольвентам, (-кам) гімназій інформації про студії у високих школах у Брні, в зимовому семестрі 1936/37 р.

У Брні є такі високі школи: університет, чеська техніка, німецька техніка, висока ветеринарійна школа, висока агрономічна школа, консерваторія та інші вищі і середні фахові школи.

Університет. Факультети: медичний, правничий, фільософічний і природничий. Медичні студії тривають 10 семестрів (5 літ). Семестральна такса коло 460 кч., крім цього чужинці платять ще спеціяльну чужинецьку таксу 1000 кч. семестрально, від якої на основі свідоцтва убожества звільняють звичайно до 300—500 кч. Вступних іспитів нема. Чужинців всіх приймають тільки 5%, з цього українці можуть мати 3—4 місця. Вписи звичайні тривають від 24. вересня до 7. жовтня, додаткові за оплатою 100 кч. до 5. листопада.

Чеська техніка. Виділи: а) будівельно-інжинірський (сухопутна і водна інжинірія), б) машиновий, в) електротехнічний, г) архітектура, ґ) землемірство (3 роки), д) хемічний. Студії тривають від 8—10 семестрів. Семестральна такса 300 кч., крім того чужинецька оплата 350 кч. на семестер. Від шкільної і чужинецької такси можна бути в більшости звільненим, на першому році на основі свідоцтва убожества і матурального свідоцтва (добрий поступ), на вищих роках в міру успіхів в науці. Вписи звичайні починаються від 25 вересня і тривають для чужинців до 9. жовтня, додаткові за оплатою 100 кч. до 31. жовтня. Вступний іспит здається з начеркової геометрії (конструкції кривих, мети, клади, обороти, тіни). Іспит можна здавати тільки раз, до 15. жовтня.

Німецька техніка. Має всі ті самі виділи, що і чеська техніка, крім цього ще виділ загальний і дворічний асекураційний курс. Такси так як і в чеській техніці. Вписи тривають до 20. жовтня за оплатою 100 кч. Вступний іспит треба здавати з начеркової геометрії і вільноручних рисунків.

Ветеринарія. Після найновішої реформи, яка цього шкільного року входить в життя, студії значно поширені і тривають 10 семестрів. Приняті на студії можуть бути ті, які мають покінчену клясичну або гуманістичну гімназію, абсольвентів природничо-математичної гімназії не приймають. Семестральна оплата приблизно 360 кч., крім цього чужинецька 350 кч. на семестер. Від чужинецької оплати можна бути частинно або в цілости звільненим. Вписи звичайні тривають від 24. вересня до 7. жовтня, додаткові до 31. жовтня за оплатою 100 кч.

Агрономія. Виділи: а) аграрний, б) лісово-технічний (лісовий). Студії тривають 4—5 літ. Вписи і такси такі, як у чеській техніці.

До вписів потрібні в усіх школах такі документи: 1) матуральне свідоцтво (добре, легалізований чеський переклад), 2) метрика уродження, 3) свідоцтво приналежности і паспорт, 4) дві фотографії, 5) свідоцтво моральности, як що була перерва в студіях.

Про посвідку тимчасового приняття до будь-якої вис. школи в Брні, потрібну для одержання паспорту, треба звертатися за посередництвом чеського консуляту у Львові, вул. Корнеля Уейського 4; абсольвенти з Волині через чеський консулят у Варшаві, вул. Кошикова 18. До консуля треба післати подання разом з документами: 1) матуральне свідоцтво з клявзулею важности з міністерства освіти в Польщі, 2) метрику уродження, 3) свідоцтво приналежности або легалізований відпис.

Для одержання візи в чеському консуляті треба зложити зобовязання родичів або опікунів, що вони можуть і зобовязуються удержувати сина (дочку) на студіях в ЧСР. Зобовязання має потвердити громадський уряд і староство або суд. За візу в чеському консуляті платиться згідно з найновішим розпорядком 25 зол.

Мешкання і прожиток у Брні 100—140 зол. місячно. Умовини до студій добрі.

За докладнішими інформаціями просимо звертатися на адресу: Ukrajinsky Akademicky Spolek, Brno, ul. Tivoli 48. (Restaurace U. Capku) C.S.R. На відповідь слід долучити міжнародню почтову марку.

За Управу: Я. Онуферко, заст. голови.

§19.

Городське староство у Львові надіслало таке спростування:

Городське львівське староство, ч. поль. Б. 5ДХ — 182/36. У Львові, дня 5. серпня 1936.

До Редакцій й Адміністрації час. „Діло"
у Львові, Ринок 10.

У звязку з поміщеною в ч. 158 часопису з 17. липня 1936 статтею Як виглядає „нормалізація" у Збаражчині прошу на основі § 19. пресового закону з 17. грудня 1862 р. (австр. к. п. ч. 6 з 1863 р.) помістити в найближчому числі часопису у відповіднім місці і відповідним друком таке спростування.

Спростування.

В ч. 158 з 17. липня 1936 час. „Діло" появилася стаття п. н. „Як виглядає „нормалізація" у Збаражчині", в якій незгідно з правдою представлено відношення повітового збаражського старости Казимира Рінга до української суспільности і проявів його діяльности у збаразькім повіті. В цій статті наведено зокрема факт здогадного шиканування старостою Рингом українських імпрез і розмову, яку він мав в цієї причини у двійку з головою філії „Просвіти" у Збаражі, адвокатом д-ром Кульчицьким. Отже до вище згаданого виясню ось що:

1) Неправдою є, щоб повітовий збаражський староста не дозволив на посвячення Народнього Дому в Сухівцях, заборонив уладити фестини в Голошинцях і Гнилицях. Зате правдою є, що всі ці імпрези відбулися 12. липня ц. р. за дозволом повітового збаражського старости.

2) Неправдою є, що повітовий збаражський староста, згадуючи в розмові з д-ром Кульчицьким про українську інтелігенцію, звязував частий побут у повіті адвоката з 60 молодих інтелігентів зі саботажами. Зате правдою є, що повіт. збаражський староста заявив д-рові Кульчицькому, що заборони уладити фестин у Добромирці не відкличе з огляду на добро слідства у справі пожежі, а на його надягання висловив згоду, щоб цей фестин перенести на 26. липня й уладити фестин у Збаражі 19. липня ц. р.

3) Неправдою є, неначеби пов. збаражський староста заявив, що же на те, щоб новий закон про охорону держави увійшов у життя, який дозволив би йому викинути інтелігентів поза межі повіту і дати кожному з них по 50 буків. Зате правдою є, що пов. збаражський староста згадав, що збаражський повіт є прикордонним повітом, в якому слід звернути більшу увагу на діяльність приїзжих і що тепер з уваги на невидання нового закону про охорону кордону нема основи до виселювання з повіту людей, незвязаних з тим повітом, а шкідливих для публичного ладу.

4) Неправдою є, неначеби на закінчення цієї розмови повітовий збаражський староста висловився, що пацифікація в 1930 р. була зле переведена, бо треба було тоді повісити 6.000 українських інтелігентів з Митрополитом Шептицьким на чолі. Зате правдою є, що коли др Кульчицький жалувався на здогадне шиканування української інтелігенції, головно підчас пацифікації, тоді пов. збаражський староста заявив, що панахиди, які уладжують гр.-кат. священники навіть у св. Юрі за страчених саботажистів, не ведуть до нормалізації

—o—

НОВИНКИ.

— З нинішнім днем відчинений бляхарний магазин „Мануфактура" **під управою Й. Стефановича** (б. співучасника фірми Р. Зубик) Ринок 37, побіч „Народньої Торговлі".

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушеаського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Магазин постелі Р. Джада, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 39-10

— **Живець Черче, вілля „Надія"** — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438, 9—10

в. О. ПРИСТАЙ. 74

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Зійшлися тут діти ріжних рас. А проте всі вони своєю вдачею, поворотністю, голосом, криком, звичаєм й обичаями були одні й ті самі. Ніхто не сказав би, дивлячись на них ззаду, що це новітня, американська[1]) вежа народів.

На салі було вже майже тисячу дітей, але завжди ще прибували нові. А я залюбки приглядався цій молоденькій публиці, рухливій, як живе срібло. Мою увагу звернув на себе малий, присадкуватий, пузатий американець, що з шапочкою в руках ішов сміло самопевним кроком і розглядався по салі своїми бистрими оченятами, немов би шукав когось зі знайомих.

Посередині салі спрямувався він наліво й почав зручно пересуватися поміж кріслами, щоб дістатись на саму середину, де вже сидів один хлопець. Зблизившись до нього, гість положив йому на плечі свою невеличку, але як на його вік, таки здорову руку, а другою, що в ній тримав шапку, вказав у напрямі дальших крісел. Мовляв, перейди на інше місце, а я тут сяду! Так я зрозумів цю сцену й так воно було. Нахаба! — подумав я. Стільки ще порожніх крісел, а він непокоїть того хлопчину, що спокійно собі сидів. Потурбований підніс свої очі вгору, наче зносив і на домагання влізливця, заперечливо потряс головою, та ще цупкіше прикучнув на сидженню, як квочка на гнізді. Однак молоденький влізливець не відступив від свого заміру. Він ухопив спокійного хлопчину одною рукою за обшивку, другою під паху і силоміць примусив його звільнити місце, де сам сів. Покірливий перенісся на інше місце.

Га, подумав я собі, недурно кажуть, що дурного і в церкві бють.

Одночасно стрілила мені до голови якась несамовита думка: хто вна, чи цей покірливий раб Божий, що мусів відступити своє місце тому самопевному сміливцеві, не був син одного з моїх парохіян? Вони-ж від діда-прадіда засвоювали собі рабську вдачу і поводились в життю дурною „фільософією", мовляв, покірне теля дві корови ссе... От і маєш покірне „теля", що навіть в кіні мусить уступати перед самовпевненим і сміливим!

Вистава була назначена на другу годину, але почалася щойно чверть на третю. Власник кіна, проворний член вибраного ізраїльського народу, знав, що цим разом виплатиться йому знехтувати американською точністю, такою строгою тут, як закон. Отже я мав змогу докладніше розглянутись по дрібній публиці.

Деякі зпоміж неї сиділи вже спокійно на своїх місцях, мов справжні джентельмени та лейдіз (панове й пані). Ці маленькі пані, по прикладу тих дорослих, розглядались на всі сторони, начеб шукали когось зі знайомих і постійно щось шушукали між собою. Хлопці вставали, клали на крісло шапку або нагортку на знак, що місце зайняте і висувались з лавок. Ішли до своїх приятелів чи приятельок. Говорили та фліртували. Дехто таки із свого місця прикладав два пальці до дрібненьких уст і посилав там комусь солодкий цілунок.

Один товстенький хлопчина підвівся з місця і виставив свій язик, як пранк, та ще й рукою замахав, щоб звернути увагу особі, якій була призначена ця нечемна „посилка". Другий, стрункий і з буйною чуприною на голові, сидів у глибокій задумі. Одну руку мав перевішену через лавку позад себе, другою відрухово згортав собі волосся на голові, постійно поправляючи його. Мріяв. З таких бувають теж великі люди. Описуватиме він колись авантюрниче життя ковбоїв, а може буде президентом Злучених Держав П. А? В Америці, як ніде у світі, все можливе! Тут майже всі великі люди вийшли з незаможніх верств населення.

Маленький і кучерявий мурин, мов чорний баранець, увихався поміж кріслами, викручувався, вимахував руками, як большевицький агітатор і світив своїми чорними вугликами-очима з білою молочною обвідкою. Показував своїй вдячній публиці ріжні штуки й супроводив їх великими жартами. А дітвора аж заходилася від реготу. Навіть мене розсмішив цей чорний американчик так, що я сміявся аж до сліз.

(Далі буде).

[1]) Підкреслюю, американська вежа, а не вавилонська, бо коли в біблійному Вавилоні були помішані языки, то в Америці запанувала для всіх народів тільки один язик: загально прийнята англійська мова.

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, сціаси, шлункових, ниркових, злої переміни матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 1—10

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдакла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухавки. 2445 5—15

— **Початок шкільного року 4. вересня.** У звязку з недалеким річницем, коли розпічнуться заняття у вселюдних і середніх школах, мін. освіти Свєнтославський устійнив початок науки на 4. вересня ц. р. Попереднього дня, 3. вересня ц. р. відбудуться шкільні богослуження.

— **Коли замикати брами?** Управа м. Львова виладила нові санітарно-порядкові приписи, між іншим і в справі вечірного замикання брами. На основі цього проекту брами домів мають замикати літом в год. 11-ій, зимою в 10-ій. Нові приписи будуть предметом нарад міської ради.

— **Нові знижки до Міських Театрів.** Дирекція Міських Театрів у Львові повідомляє, що союзи, товариства, організації і т. д. можуть дістати нові знижки в секретаріяті Великого Театру. В новому сезоні (від 11. серпня ц. р.) всі ті, що купують білети раніше в касах передпродажі користають з 5 проц. знижки.

— **Нові людові доми** мають побудувати у Свиржі і Липівцях пов. Перемишляни. Перше місце вість напів польська, друга майже чисто українська.

— **Регуляція Пруту й Черемошу.** На Пруті біля Заболотова ведуться регуляційні роботи коштом додаткового кредиту 16 тисяч зол. В інших місцях устійнюють русло ріки. На Черемоші будують дві тами, щоб оруховнити береги в Жабю та Устеріках.

— **Нову поштозу агенцію** відкрили в Затварниці пов. Лісько. Належать до неї громади Затварниця, Хміль, Руське Гійське, Кривча, Творильна і Студенниця.

— **Потяг „Люкс-торпеда".** З новим розкладом залізничої їзди, що входить в життя 3. вересня ц. р., введуть у Галичині кілька моторових потягів „Люкс-торпеда", між иншим на лінії Львів—Стрий—Борислав". У звязку з тим окрема залізнича комісія провірює цю лінію.

— **Урядовці без освіти.** В одному східному воєвідстві перевели анкету в справі освіти працівників громадської адміністрації. Показалось, що в цьому воєвідстві тільки 7 прц. загалу громадських працівників має середню освіту або т. зв. матуру, 65 прц. має освіту нижчу, інші не мають ніякого цензу. Здається, що й в інших воєвідствах освітній рівень громадської адміністрації не вищий.

— **Латвійський дослідник.** У Сх. Галичині перебуває студент риського університету Антін Падовіц, що студіює звичаєві й релігійні відносини народів. Він є стипендистом латвійського уряду й заїдав досі шість держав.

— **Жертви залізниць.** Обчислено урядово, що торік на польських залізницях було 73 зударів між потягами, у 108 випадках потяги вискочили із шин, 261 випадків на проїздах і 933 інших випадків, не числячи тих, де люди кинулися під потяг. Наслідком тих випадків згинуло 991 осіб, ранені були 804 особи.

— **Не позволяють співати національний гимн.** В Миклашеві пов. Львів відбувалася в неділю пополудні в читальні „Просвіти" забава діточого садку. Під такт музики дріботали ніжки наших найменших, виводячи танки під проводом п-ни Олі Палажійової. Лунали гарні діточі пісні і безжурним гамором наповнювали салю діточі ігри і забави. Кожний їх виступ нагороджували присутні, переважно родичі, рясними оплесками. Ціла забава проходила в погіднім родиннім настрою. На закінчення зібрана публика почала співати національний гимн „Ще не вмерла Україна". Ледви прочеслися перші слова гимну, як присутний на салі постерунковий Фудалі (з поліційної станиці в Білці Шляхотській) з криком „прошен не співаць тего, не било в програме" кинувся між співаючих, стараючись криком їх стеророзувати і перешкодити у відспіванні національного гимну. На салі счинився рух; плакали діти, недавно ще так веселі, а тепер перелякані криком і біганиною постерункового. Однак громадянство Миклашева не дало себе стеророзувати. Гимн відспівано до кінця. Слід завначити, що постерунковий Фудалі находився в підхмеленім стані і хіба тільки тим можна пояснити його агресивний, зрештою нефортунний виступ. Бо чейже загально відомо, що національний гимн не творить осібної точки в програмі імпрези і тому його ніколи не зазначується як точку в поданні до староства. Це мабуть повинно бути відомим представникові адміністраційної влади. — **Очевидець.**

— **Самоходові катастрофи.** На стрийській шосі біля Сокільник під Львовом наїхало авто на Іллю Холода, господаря із Солонки. Холод розбив собі об камінь голову і помер у львівському шпиталі.

— **Львівська хроніка.** На залізничому шляху біля двірця Львів—Клепарів знайшли переїхане тіло коло 25-літньої жінки з відтятою головою. Правдоподібно це самогубство. — До ставку на кінці вул. Львівських Дітей кинулася 49-літня Катерина Плацида, держачи за руку 5-літнього синка. Обоїх виратовано і відставлено поліційно до місця приналежности в Ясельщині. — На головному двірці повстав у товаровому вагоні вогонь і знищив ріжні аптичні хемікалії. — На подвірі при вул. Ткацькій вибухли каналові гази, причому тяжко потерпів 38-літний робітник Іван Бавзацький. — На полі біля Персенківки знайшли серед бараболь тіло 3-літньої дитини в повному розкладі. Правдоподібно хтось напередь її вбив і кинув у бараболиння.

— **Краєва хроніка.** Коло Журавна пов. Жидачів викинув Дністер тіло якоїсь жінки в повному розкладі. Мала на собі останки синього светера, вишиваву сорочку, а на голові останки чорного волосся. — Служниця в аптиці в Товмачі, Єлисавета Козьор, завівшись в любови, замажила більшу скількість алькоголю й скочила до ставу. Прохожі її виратували.

— **Зловживання в повітовій господарці.** Старосту дубенського повіту на Волині припинено в урядуванні у звязку зі зловживаннями при будові збіжевих магазинів. Крім того арештовано війтів чотирьох громад. Слідство у справі господарки в дубенському повіті перевела окрема міністерська комісія з Варшави.

— **Катастрофальна буря на Поліссі.** Над косівським повітом на Поліссі перетягла велика з громами і градом буря і наробила великої шкоди в лісах, полях, городах і в ріжах. В районі телеханської громади знищило 11.000 гектарів ліса. На Вигановському озері громи вбили 80 сотнарів риби вартости коло 30 тисяч зол. Над каналом Огінського вивернуло 600 дерев. На просторі 22 км. перервало телефонічні дроти. Загальні втрати обчисляють на 600 тисяч зол.

— **Справа оснування української православної парохії в Берліні.** Спілка Українців у Німеччині присвятила сходини „Живої Газети" в четвер, 6. ц. м. (досі в „ЖГ" приняло участь понад 1200 слухачів!) обміркованню „Обіжника", що його розіслала Українська Громада в Німеччині до православних українців. Хоча саме тепер у Берліні відбуваються олімпійські змагання, на сходини прийшло чимало українок й українців, членів Спілки, Громади й УНО та незорганізованих. Голова Спілки дав реферат про рух православних українців перед і після 1917 р. та про всі спроби берлінських українців протягом останніх 15 років оснувати власну православну парохію. В дуже жвавій дискусії брали участь майже всі присутні. Одностайно висловилися всі за потребою оснування української парохії, але осудили заходи Української Громади в Німеччині, щоби підпорядкувати православних українців російським церковним чинникам.

— **Новий рукопис про Мазепу.** Як повідомляє Офінор, в Ленінграді, при розбірці архівів, що торкаються повстання „декабристів", відкрито невідомий досі рукопис російського поета Рилеєва, який є планом задуманої ним поеми з життя гетьмана Мазепи. Рилеєв, не менш талановитий ніж Пушкин, був в молодому віці засуджений на смерть по невдалім повстанні і через те його літературна спадщина дуже незначна. Він мав великі симпатії до самостійної України, які висловив в прегарній поемі „Войнаровський", що через утиски російської цензури стала бібліографічною рідкістю. Поема „Мазепа" мала бути апотеозом Мазепи, як героя боротьби проти завойовників. Є відомости, що ці україножильські твори молодого поета головно причинилися до присуду смерти



Коли любите свої діти, то не жалійте їм у часі спеки пастеризованого і заквашуваного

МОЛОКА

„МАСЛОСОЮЗУ"

бо воно дає здоровля і прохолоду.

— **Італійський письменник про Україну.** В Медіолянї вийшли з друку нові книжки відомого журналіста Кароля Аграті, присвячені двом його подорожам в СССР. В першій книжці під назвою „В країні Леніна" автор дуже широко спиняється на Україні та на її терпіннях під большевицьким ярмом, причому з захопленням описує красу природи України та артистичну вдачу її народу. Друга книжка під титулом „Совітський Кавказ" присвячена головно враженням автора з подорожі по Кавказі й автор описує яскраво боротьбу кавказців проти російської навали. А що в цій подорожі він відвідав також Київ та Харків, то подає враження, які зробили на нього ці чудові міста, знищені большевиками. Книжки Кароля Аграті є дуже доброю інформацією італійської опінії про українські справи, а також про непевність внутрішнього устрою Совітського Союзу, загроженого в першій мірі національними змаганнями поневолених націй.

— **Смерть Люї Блеріота.** В Парижі помер у віці 80 років Люї Блеріо, перший після братів Райт піонір летунства. Простий механік, він від 1904 р. захопився авіяцією і поставив кілька рекордів на апараті, який сам зробив. Найславнішим його рекордом був переліт каналу Ля-Манш у 1908 р., який він виконав за 25 хвилин. На той час цей переліт дорівнював щодо значіння перелетові Линдберга через Атлянтик. Дістявши нагороду 25.000 франків, Блеріо заложив невеличку фабрику літаків і покинувши літати, віддався цілковито технічній праці. Він справедливо вважається батьком сучасної французької авіяції і його роля підчас війни була величезна. Хоча маленька його майстерня перемінилася на одно з найбільших у Франції підприємств, хоча його величезні заслуги перед державою були всіми визнані, але такі парадокси сучасної економіки, що два роки тому він був напередодні замкнення майстерень і був змушений згодитися піти у старому віці у найми до Форда, покинувши на завше батьківщину. Лише велика пресова кампанія перешкодила цьому і його фабрики перебрала держава. Блеріота поховали з великими почестями на державний кошт.

— **Ріжні вістки.** Спеки, які панують у Зл. Державах, спричинили пожежі лісів, причому згинуло багато осіб. Шкоди обчисляють на кількадесять мільонів долярів. — В Англії впав тримоторовий літак, що відбував лети між Льондоном і Парижем, причому згоріли чотири особи. Згоріли теж два доми, біля яких склалася катастрофа. — Китайське місто Нончан навістив тайфун і знищив 500 будинків, причому згинуло 300 осіб.

— **ДАЛЬШИЙ ПРИРІСТ ОЩАДНОСТЕВИХ ВКЛАДІВ У П. К. О.** У місяці липні стан ощадностевих вкладів у П. К. О. збільшився на 5.758.942 зол і лівнов у дні 31. липня 1936 р. до суми зол. 650.833.223. Впарі з приростом ощадностевих вкладів збільшилася також у тому часі і кількість вкладників. На протязі липня П. К. О. видала 41.287 нових ощадностевих книжок, дійшовши у дні 31. VII. 1936 р. до загальної кількости 2.139.443 книжок.

ДИВОГЛЯДИ.

ОРИГІНАЛЬНІ ПАТЕНТИ.

Американське патентове бюро обходить цього року 100-ліття свого істнування. За той час видало воно 2,045.000 патентів. Деякі з патентів були не тільки оригінальні, але й комічні. Напр. якийсь винахідник патентував винахід, який призначений до курячого хвоста мав стемплювати яйце негайно як його тільки курка знесе, датою знесення і числом курки. Інший опатентував летунську машину, що її мали тягнути в повітря запряжені орли. На інший листі винахідників є між ін. назвище Томи Джефферсона і Авраама Лінкольна. Перший опатентував фотель-тойлетку на пружинах, а другий прилад до підношування кораблів, що застряги на плиткім дні моря. Прилад цей спертий на засаді повітряної порожнечі.

ДИВОВИЖНИЙ РЕКОРД.

Один ремісник у Мостарі написав на одним зернятку фасолі цілу молитву „Отче Наш". Таке писання практикували досі нераз на поштових значках, де записували цілі твори. Один поляк записав на малесенькій книжечці з листками не більшими поштового значка, цілу польську конституцію. Одначе рекорд терпеливости, чи глупоти побив японський хлібороб Сьйто, що за 1935 рік зловив більше, як 600.000 мух.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — СТШЕЛЕЦЬ ГІРКА (СТАНИСЛАВІВ) 2:3. (2 : 2).

Гандячі, що прийшли у слоту на ці змагання нарікали не тільки на погоду, але в першу чергу на Україну, яка розчарувала своїх симпатиків своєю грою. Не штука грати, чи показувати високу техніку „на болоті", але треба теж уміти виграти. Невесела ворожба для мистецьких змагань, що починаються в найближчу неділю. Україна перемогла Гірку на весні зелокошферно й тепер легковажила собі противника. Одним із „успіхів" були ворота, що їх Гірка добула завдяки Гуцулові, що боявся холодної купелі і боронив стріл нападника... ногою. Окрему слід згадати Міклъоша, що набрався манер передміського грача і „кинувся" в безконечність, взоруючи в цей спосіб гру цілого нападу. При тому Міклъош повинен памятати, що коляний мяч це не дівочі іграшка і до мяча слід старатувати гостро й відважно. Якщо Міклъош не позбудеться цих двох своїх хиб — придержування мяча й мягкої гри, не повинен грати в першій дружині. Україна кращча технічно від Гірки, виявала на цих змаганнях стрілову недисповицію. В другій половині грав Краєвський, але на цьому ніхто не зіграв ще слідні недуги.

Гра почалася доволі цікаво. В першій половині Україна мала ввесь час перевагу. Вже з 6-ій хвилині Скоцень II стрілив ворота, але за кілька хвилин Гірка вирівнала зі стрілу Козловського завдяки воротареві Гуцулові. Це використав противник і таким чином здобув перші ворота. Ворота для України стрілив теж Скоцень II, який мав учора свій добрий день. Напад Гірки обмежувався до спорадичних випадів, в яких один використав Шуман і вирівняв.

По перерві до голосу прийшов противник, але здобув одні ворота лише тому, що воротар Гуцул ловив уже краще мяч, ніж у першій половині.

Суддював *п.* Бик.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Лисоня (Бережани) 3:3 (3:1).** Змагання стояли на низькому рівні. Їх попередили змагання молодшої дружини.

Поділля II — Єгуда II 1:1.

СТАНИСЛАВІВ. Гасмонея — Ревера 3:2 (1:1).

БОРИСЛАВ. Кадімаг — Чувай (Перем.) 3:1 (2:1).

БОРИСЛАВ. Корона (Самбір) — Стшелец 5:0 (2:0). Ці змагання відбулися в суботу.

ЗА ВХІД ДО ЛИГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Погонь (Стрий) — Позьонія (Перемишль) 1:1 (0:1).

КРАКІВ. Краковія Р. К. С. (В. Гайдуки) 13:0 (4:0).

ВАРШАВА. Сконда — Унія (Люблин) 2:4 (1:2).

КАТОВИЦІ. АКС (Хожів) — Гриф 5:3 (2:1).

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛИГИ.

ГРАДЕЦ КРАЛЬОВЕ. С. К. Градец Кральове — С. К. Русь Ужгород 1:1.

Після цих змагань стан табелі такий:

Вікторія Жіжков	8	7	1	0	15	19:7
Батя Злін	7	3	2	2	8	25:10
Русь (Ужгород)	7	3	3	1	8	19:16
Градец Кральове	6	1	2	4	3	4:20
Меріш Шенберг	6	0	0	6	2	8:26

Якщо С. К. „Русь" хоче вийти до державної ліги, мусить виграти останні змагання з С. К. Батя Злін, що має лише краще відношення воріт. Ці останні змагання розіграє „Русь" з С. К. Батя Злін в неділю 16. серпня ц. р. на власному грищі в Ужгороді.

—o—

Нові книжки й журнали.

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКИЙ ЛІТОПИС, частина перша. Переклав і полсним Теофіль Коструба. Львів 1936, Накладом Івана Тиктора. Стор. 128, ф. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під директ. проводом Дм. Котка.

11. VIII. Святин.
12. VIII. Городенка.
15. VIII. Заліщики.

Великий Театр:

Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Пані президентова", фарса Генекена й Вебера.

Театр Ріжнородностей:

Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Мадонно не подобаєш ніч".

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната" з Е. Ляндї та Й. Шільдкраут, „Божевільний цар".
ВАНДА: „Наше сонічко", „Тайна експресу ч. 6".
ГРАЖИНА: „Мельодія великого міста", „Тайни Пераку".
КАСІНО: „Візьми моє серце" з Джіґою Альпар. „Кіднаперн".
КОПЕРНИК: 1. „Адіє", 2. „Малі герої".
МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіє". 2. „Малі герої".
МЕТРО: „Тепер і завсіди" з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа".
МРАЖ: „Те, що любять мужчини", „Не мала баба клопоту".
МУЗА: Нечинне з причини реконструкції.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Архиєпископ", „Руки на столі".
ПАН: „Кохаю всі жінки" з Кенуром.
РАЙ: „Амок".
СВІТ: „Щоразу инше", „Що може Париж".
СТИЛЕВЕ: „Без назвиска", ревія „Олімпіяда веселячків".
ТОН: „Сеньоріта з масці", „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудженця", ревія „Чін-Чон-Чан".
ХИМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
Баварія

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 11. серпня 1936.

ВІДЕНЬ (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Солісти, Шрот сопр., Івіч тенор, 19.05 Зальцбурґський фестіваль „Кореджідор" оп. Вольфа, 22.30 Концерт: Австр. композитори. ПРАҐА (470,2) 16.10 Танк. музика, 18.15 Гумор. твори Брандля, спів, 19.10 Віськ. орх., 21.05 Камер. твори Бетовена. ПАРИЖ (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Спів, форт., 20.45 „Ля Газет де Монмартр" вес. словно-муз. авд., Бітґород (437,3) 17.20 Скрипка, 19.50 Оп. арій, 21.30 Пісоньки, БЕРЛІН (356,7) 9.00 Сопр., форт., скр., 14.00 Нар. мельодії, пісні, 17.00 Музика наших днів, КЕНІҐСВУСТЕРҐАВЗЕН (1571) 9.00 Музика, 20.10 Розр. концерт, орх., тенор, два форт., БУДАПЕШТ (549,5) 12.05 Орх. концерт, 17.30 Концерт сальон. орх., 22.00 Циг. орх., МІЛЯНО (368,6) 13.20, 17.15, 19.00 Музика, 20.40 Симф. концерт, РИМ (420,8) 17.15 Розр. музика, 22.15 Танкова музика.

Середа, 12. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.05 Зальцбурґський фестіваль: „Реквієм" Брамса, сопран, баритон, орґ., хор, 16.55 Форт. реціталь, 17.55 Десять пісень О. Верхи, Меркер сопран, 19.35 Веселі віденські мельодії, **Прага** (470,2) 17.40 Скрипка, 20.45 Звук. образки, 22.15 Нар. пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Муз. мандрівка по світі, 20.45 „Антиґона" траг. Софокля, **Берлін** (356,7) 8.00 Сільська музика, 10.00 Молодь грає і співає, 14.00 Розр. музика, 16.00 Вок. дуети і сьмічк. тріо, 18.00 Симф. музика, 20.20 Вечір танцю, орх., спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Розр. музика, 12.00 Музика, спів, 20.45 Балетова музика, **Будапешт** (549.5) 12.45 Пісні в супр. форт., 18.30 Скрипка, **Міляно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Камер. музика, 20.40 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, **Рим** (420,8) 13.20 Легка музика, 21.30 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 11. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суппе „Легка кавалерія", увертюра, гр. пл., 12.13 Полуденний денник, 12.23 Із ріжних країн, гр. пл., 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 Розр. музика, пісоньки, 16.45 Іван Замойський і бій під Бичиною, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Із обективом на лови, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Пригода з коровицею, оповідання для дітей, 18.15 Офенбах: попурі з оп. „Гарна Олена", гр. пл., 18.25 Дитяча, світ спогадів Арт. Гротґера, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна ґутірка, 19.00 Розр. концерт, орх., мандоліністи, солісти, 20.30 Як я зайнайомився з Ніцше, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Концерт камер. орх., віольончеля, 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика; у перерві о год. 22.55 Останні вістки радіоденника, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 12. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Спорт. ґутірка: Небезпека води, 12.24 Легка музика, 14.50 Концерт бажань, 15.50 Господарські вістки, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.15 Концерт солістів: скрипка, Московський спів, 17.00 Концерт, 17.50 Анекдоти з життя Фр. Смольки, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Форт. реціталь, 18.25 Обжинки в давній Польщі, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямова ґутірка, 18.50 Актуальна ґутірка 19.00 Муз. образець: Американський віканд, 20.00 Моцарт: Симфонія ес-дур ч. 35, з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Твори Фр. Шопена вик. Іван Бережинський, 21.30 „При місяці" настроєві пісоньки й мельодії, спів, ґітара, скрипка, 22.00 Трансм. з Олімпіяди, 22.30 Спорт. вістки, 11.35 Танкова музика з гр. пл.; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава 10. 8. (ПАТ)

ҐРОШІ.

Куповно — продажа: Бельґія бельг. 89.78—89.35, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорен голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.75, Фунти англ. 26.78 — 26.62, Ґульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.55, 118.70, Корони норв. 134.85—133.60, Кор. шв. 138.03—137.05, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 142 — 138 Пезети еспан. не нотовані, Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 97, Лільпоп 12,75, Островець серія б 28, Стараховичі 32.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62.75, 2. ем. 61.50, 3 прц. інвест. сетійни 2 ем. 71.50, 5 конв. 45.50, 46.25, 4 прем. дол. 47.25—47.30, 7 стаб. 46.75—47.50.

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 47—49, 4 прц. Б. Гіпот. 41 і пів — 42, 4 прц. Б. Гіпот. 39—39.50, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 38, 4 і пів прц ІБГК. 62—65, 4 прц БҐК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62, 2. ем. Прем. 60.50—61.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	19.50	20.00
Пшениця зб.	18.75	19.25
Ячмінь одн.	15.15	15.25
Ячмінь на мливо	14.50	14.75
Ячмінь паст.	13.50	13.75
Овес I	12.75	13.00
Овес I а	12.25	12.50
Овес II	12.25	12.50
Овес II а	11.50	11.75
Гречка на мливо	14.50	14.75
Гречка паст.	13.50	13.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 10. серпня ц. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.35	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока під 10. VII . . .	0.13	„
1 п. несць	2.60	„

Тенденція на масло вдержана, на молоко і на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 10. VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірп птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	зол.
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю перекляди і полагоджую кореспонденцію. Позаміщевим листовно. Низькі ціни. Годуфка 4., І. пов., м. 3. 2403. 8—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОСАДУ від зол. 150 місячно дам за пожичку до підприємства від зол. 7,000 вгору. Зголош. до „Діла" під „Певність". 2476 2-3

РІЖНІ

КАПІТАЛ ДО 12 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ ШУКАЄ ПРОПОЗИЦІЙ. Зголош. до „Діла" під „Гарантія". 2374 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Дротяні вклади оліжок і волосіння на матраци власного виробу продає найдешевше
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Леґіонів 25, в подвірю. 2487 1-6

ПРИМАР
Д-р А. ЛЮФТМАН
окуліст
ЛЬВІВ, КРАШЕВСЬКОГО 9.
Тел. 226-36.
ВЕРНУВ. 2468 3—5

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і пешкідливого патенту пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. (0-7)

ЦУКОРНЯ
ГОЖЕВСЬКОГО
ПІЛСУДСЬКОГО 6
по цілковитім відновленню
ВЖЕ ВІДКРИТА
і поручає свої відомі вироби. 2260 2-2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 180 (14.429). Львів, середа 12. серпня 1936. Рік LVI.

Poca.cma opnata oplacona ryczaltem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чверть річно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-61. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Гострий протест Ватикану проти масакри священників і паленя церков.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. „Оссерваторе Романо" пише: Апостольська Столиця не занедбала енергійно запротестувати проти варварських убивств священників у Мадриді і Барселоні, які не мають нічого спільного з політикою. Апостольська Столиця не могла інакше поступити в огляду на постійне нищення і паленя церков, профанації гробів і тілесних останків померших. Всі чесні люди сподівались, що мадридський уряд припинить жалюгідні ексцеси або бодай прилюдно висловить спочування з огляду на акцію богохульства і відмежується від справників, які відповідають за цю акцію.

До боротьби з большевизмом в Еспанії.

Протест найбільшого еспанського письменника фільософа М. де Унамуна.

ПАРИЖ, К. А. П. Французька преса живо обговорює заяву відомого еспанського письменника і фільософа Мігуеля де Унамуна, одного з найзаслужніших оборонців республіканського руху в Еспанії та оборонця демократичної системи. Унамуно у своїй заяві гостро осуджує все те, що тепер діється в його батьківщині. Обурюється, що гасла й ідеали, які широко по упадку монархії завзяті демократи, до яких він сам належав, потоптав крайній радикалізм, що межує з анархією. Тепер іде про оборону західної цивілізації, яка є у великій небезпеці. **Не зважаючи на свій поважний вік заявляю, що стаю в ряди армії національної оборони проти офіційного большевизму. Повторяю, що треба рятувати християнську цивілізацію, якій загрожує заглада.**

По оголошенні цієї заяви від двох днів кружляє поголоска, що червона влада в кожній хвилині може арештувати старого фільософа і республиканина.

Мадрид мусить упасти.

АРМІЯ В РОЛІ ХІРУРГА

ЛІССАБОНА, П.А.Т. Райтер. Ген. Франко, вождь еспанських повстанців, заявив, що на випадок перемоги повстанців, в Еспанії запанує корпораційний устрій на зразок Португалії, Італії та Німеччини. Армія відограє ролю хірурга, який хоче врятувати життя Еспанії. Військова диктатура буде так довго тревати, як це буде конечне.

МАДРИД УПАДЕ.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Кореспондент Авасе розмовляв у Памплюні з колишнім міністром справедливости в кабінеті Леру Рафаїлом Айспуном. Він докладно подав, які провінції і міста є в руках повстанців, а які в руках урядових військ. Севілля, Кордоба і Малага творять окремі фронти. Крім того є дві енклави: урядова на захід від Овіедо і повстанців довкола Гранади. Звідкіля розпічнеться переможний наступ тяжко сказати, бо це військова тайна ген. Моля і Франка. На каталюнському фронті ген. Хіль Хусто старається вдержати свої позиції. На фронті провінції Кіюпускоа три кольони повстанчих військ мусять боротися з гірниками Астурії і на жаль з баскійцями. Міста Сан Себастіян не мусять здобути перед вирішною битвою. Війська під проводом ген. Понте боронять Сомосієрри і Гвадарами і вони виграють війну. На полудні кермує військом особисто ген. Франко. Він має найкраще військо. Після здобуття м. Бадахос Мадрид окружать з трьох боків. Якщо уряд ще тоді рішиться боронити столиці, на Мадрид наступатимуть з усіх боків і він мусить упасти. Генерали повстанців зроблять усе, щоб війна скінчилася з можливо найменшою кількістю жертв.

ЧЛЕНИ УРЯДУ ВТІКАЮТЬ З МАДРИДУ.

СЕВІЛЛЯ, 11. 8. ПАТ. Ген. Кіепо де Льяно заявив: Сім міністрів мадридського уряду виїхало до Валенсії, щоб відплисти кораблем.

СТРІЛЯНИНА У МАДРИДІ.

ВАШИНГТОН, 11. 8. ПАТ. Державний департамент дістав відомости від шарже д' афер у Мадриді: Положення у столиці дуже прізне. Недалеко американської амбасади чути стріляниву. Останніх 20 американців виїхали до Валенсії, де всіли на корабель „Кінесі".

КОМУНІСТИ ВТІКАЮТЬ ДО ПОРТУГАЛІЇ.

ЛІССАБОНА, 11. 8. ПАТ. Літаки повстанців бомбардували вчора Бадахос. Між „червоною міліцією" вибухла паніка. Багато міліціянтів утікло до Португалії, де їх негайно розброїли та інтернували. Радіостанція Бургос повідомляє, що повстанці заняли м. Монтіхо між Меріда і Бадахос.

РОЗСТРІЛЯЛИ ТОВАРИША ПРЕЗ. АЗАНИ.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Надійшли вістки, що червона міліція розстріляла у Мадриді колишнього міністра внутрішніх справ у двох перших республиканських урядах, Мігуеля Мавру, який був соціял-демократичним діячем і товаришем теперішнього през. Азани.

РОЗСТРІЛЯЛИ 4-ох АРГЕНТИНЦІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 11. 8. ПАТ. Аргентинський уряд дістав вістку від свого амбасадора у Мадриді, що там розстріляли 4-ох громадян Аргентини. Проти цього амбасадор згодосив новий протест перед еспанським урядом.

21 ЛІТАКІВ ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

ТАНЖЕР, 11. 8. ПАТ. Штаб повстанчих військ потвердив вістку, що до Тетуану прилетіло вчора 21 літаків, підкреслюючи, що це еспанські апарати. У бюрах штабу запримітили кількох цивільних німців, а на вулицях міста багато вояків-тубильців. Всі прикордонні станиці вміцнено, ревізії загострено.

САН СЕБАСТІЯН БЕЗ ВОДИ.

БАЙОН, 11. 8. ПАТ. Потверджується вістка, що повстанці позбавили Сан Себастіян джерельної води.

ОКУПАЦІЯ ПАЛАТИ ЕСПАНСЬКОЇ АМБАСАДИ.

РИМ, 11. 8. Увесь персонал еспанської амбасади при італійському уряді з амбасадором де Сарсер подався до димісії. Тому мадридський уряд вислав до Риму як шарже д' афер дотепершнього посла у Берліні де Агуінага. По приїзді до Риму де Агуінага не міг дістатися до палати амбасади, бо її обсадив персонал амбасади, який подався до димісії. Палату бережуть італійські карабінери.

НЕЧУВАНІ ЗВІРСТВА ЕСПАНСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 8. ПАТ. На основі числа трупів, що їх привезли до трупарень поодиноких шпиталів, обчислюють, що еспанські комуністи розстріляли минулого тижня 300 своїх політичних противників.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. По битві під Констансіяна, в якій повстанці розбили червону міліцію, комуністи перед своєю втечею замкнули в копальні 250 арештованих і вибухом динаміту засипали копальню, під звалищами якої згинули всі арештовані.

В м. Льора Дельорія повстанцу знайшли на вулицях 187 убитих мужчин і жінок. Костели переповнені трупами розстріляних. У м. Бадахос розстріляла міліція 195 осіб.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і стрехітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Трагедія меншин.

Як каталонці і баски попали під червоні прапори?

Львів, 11. серпня 1936.

Українське громадянство з оправданим неспокоєм глядить на каталюнців і басків, що у теперішній еспанській домашній війні проливають кров за „легальний", чи пак большевицький мадридський уряд. Не хочемо розглядати теоретичного питання, чи еспанські меншини мають обовязок підпорядковувати свої національні інтереси таким міжнародним, як оборона культурної християнської Европи перед комуністичним варварством. Призадумаймось тільки, чи шлях співпраці в комуною справді веде до здійснення їхніх національних ідеалів.

Що завело каталюнських самостійників і навіть баскійських католиків під червоні прапори та чи вина лише по їхньому боці?

Кожний націоналізм змагає до того, щоб зробити державу якнайбільш внутрі суцільною. Коли держава з огляду на свій національний склад виявляє сильні внутрішні розбіжности, націоналізм панівної нації всіми засобами намагається їх усунути — часто шляхом насильної, механічної нівеляції. За прикладами нам не далеко шукати. Так воно було і в Еспанії. Не дивно, що супроти цього надії еспанських меншин звертались до більш ліберального центрового та лівого табору. У парляментарному устрою можливо зберігти конституційні вольности, а то й поширити їх, а проти „сильної руки" нема до кого відкликуватись. Крім того національна більшість має в диктатурі грізну зброю проти всяких відосередкових течій, проти яких демократія, при своєму традиційному лібералізмі та гуманности, не може уживати таких радикальних засобів.

Довгий час дійсність потверджувала такі міркування. Перша еспанська революція дала **Каталюнії** автономію і видвигнула на денний порядок питання автономії для **баскійських** провінцій. Друга революція — якою слід уважати останні вибори, що дали більшість „людовому фронтові" і були початком теперішньої трагедії — воскресила каталюнську автономію хоча в дещо скромних розмірах, які розчарували каталюнських патріотів. Вона видвигнула теж знову справу автономного статуту баскійських провінцій і Галісії. Навпаки правиця, кілько разів лише була при владі, приносила гнет меншин. Сумно згадують каталюнці диктатуру Прімо де Рівери, якого первісно навіть підтримували. Диктатор, дарма, що сам „gente Catalonus, natione Espanus", зліквідував каталюнську самоуправу т. зв. Манкомуніту". Так само, коли молода еспанська республіка ввійшла на шлях стабілізації, коли верх взяла правиця, вернувся знову гострий централізаційний курс: баскійських націоналістів почали переслідувати, патріотично наставлені баскійські посадники попали до вязниці за те, що твердо обстоювали вольности своїх громад. Ще більше відчули „сильну руку" еспанської правиці каталюнці. Коли автономний уряд Каталюнії побачив, що в Мадриді до влади доходять пра-

ві, централістичні елементи, він пробував пірвати звязок з Еспанією революційним шляхом у жовтні 1934 р. Але еспанське військо відразу розбило дрібні, невишколені вбройні сили Каталюнії. Автономний уряд попав до вязниці, диктаторську владу над Каталюнією перейняв еспанський генерал. З каталюнської автономії не залишилося ні сліду.

Автор цих рядків мав у руках протест проти ліквідації каталюнської автономії та реакції, що після того слідувала. Протест був підписаний каталюнськими інтелектуалістами, друкований шапірографом на скромненькому папері та ще більш скромно, несмілливо зредагований. Ясна річ, що доля того протесту була подібна до долі всіх українських чи грузинських поклик ів „до культурного світу". Культурний світ має покищо багато інших клопотів і санкціонує всі малокультурні акти, якщо лиш стоїть за ними — сила.

Виходило, що від правої Еспанії нічого ждати іберійським меншинам, що консолідація Еспанії виключає заспокоєння їхніх національних домагань; залишалася лише орієнтація на центр і на лівицю. На жаль, теперішній етап змагань еспанських меншин припадає на час, коли центр розлітається під натиском обох крайніх крил. Як потопаючий, що хапається бритви, звязали себе каталюнці та баски з еспанською лівицею.

Каталюнські кола зясовували собі, як небезпечний такий мезальянс. Коли після смерти Маєрса каталюнської автономії полк. Масія, чужинці висловлювали співчуття знайомим каталюнцям, могли почути такий погляд: „Без сумніву, Масія дуже заслужена людина, але найбільшу прислугу зробив він Каталюнії вмираючи. Звязуючи каталюнську національну справу з еспанським марксизмом, він занапастив її".

Майбутнє потверджує таку критичну оцінку. Лівиця, з якою звязали себе баски і каталюнці, це не були колишні помірковані соціялісти, лояльна „опозиція його маєстату", лише нинішній людовий фронт. Як і по інших краях, збанкрутований через свою шлункову безідейність соціялізм щораз сильніше орієнтувався на червоний Рим, а каталюнці й баски волікліся за ним, доки не доволіклися в ряди „людової міліції", що нині в огні та крови топить християнську Еспанію. **(гал.).**

Пожад 80 літ

існує славний німецький родинний журнал „GARTENLAUBE".
Покоління читають й люблять його настроєві оповідання, його прецікаві романси з ілюстраціями. Жінки і дівчата часто шукають у ньому ради при хатнім господарстві і в кухні, кравцюють, гачкують на підставі його ожившеної частини моди. Нині є він ще живший і більш змістовий як давніше.
„GARTENLAUBE" є у всіх книгарнях і крамницях із часописами.
Ціна 1 прим. тільки 23 фенігів.

Люди й хліб у СССР.

По кампанії за збільшенням худоби прийшла кампанія за збільшенням людности. Цей порядок „кампаній" зовсім не значить, що хліборобство СССР дає досить збіжжа вже не тільки для населення, а й для худоби. Зовсім ні, на хлібнім фронті властиво без змін, але населенню суворо наказано множитись. За перервання вагітности загрожують лікарям кари до 4 років вязниці. Зате за кожну сьому дитину жінка дістає 2000 руб. нагороди впродовж пяти років. Розвід утруднено за перший платиться 100 руб. замість 3 руб., за другий 300, за третій навіть 500 руб. Поважно збільшено аліменти, а ще більше кари за їх неплачення. Видно силу сильну указів про поліпшення умовин побуту та лежання немовлят. А позатим „Ізв." повідомляють з Донбасу, що дітей робітників у захоронках годують так, але, що батьки масово забирають звідти дітей, хоч і самі очевидно їсти мають небагато. Тимчасом управа захоронки видає тисячі за уладжування большевицьких свят. А становища селянських дітей, як відомо, без порівнання гірше як робітничих.

Що збільшення населення СССР може відбуватися лише в парі зі зростом голоду, знають чудово й самі кремлівські можновладці. На конгресі трактористів у грудні минулого року Сталін між іншим казав: „Ми збираємо в цім році 5 і пів мільярдів пудів збіжжа. Цього року цілком вистарчає, щоб прогодувати населення та поробити резерви. В старі часи, перед революцією, наша країна збирала 4—5 мільярдів пудів збіжжа. Чи цього вистарчало, чи ні, це вже питання інше". Але коли б Сталін не був звичайним демагогом, він міг би легко обрахувати, що коли 5 мільярдів не вистарчало на тодішнє населення, що мало 120 мільонів, то й на теперішнє з 160 мільонами душ 5 і пів мільярдів пуд. збіжжа може вистарчити ще менше. Оскільки совітські обчислення відповідають дійсному станові, це вже звичайно питання інше. Скількість збіжжа в державі обчислялі, коли воно було ще на полі, а про спосіб большевицьких жнив на Україні самі „Ізв." писались що в областях Дніпро-Петровській та Одеській, на Північнім Кавказі та в Азовсько-Чорноморськім Краю, як і в інших частинах України жнива переведено дуже недбайливо, що частина скошеного збіжжа лишилась під дощем навіть неповязана. А коли уряд жадав, щоб зерно постачали просто зпід молотілок, то колхозники віддавали його з 30, 40, а навіть 50 проц. сміття. Тож писала совітська преса з початком серпня минулого року.

В цім році Сталін наказав зібрати що найменше 7 до 8 мільярдів пудів збіжжа. І його напевне оберуть... на папері.

А тимчасом між колхозами та окупаційною владою на Україні розпочалась знову запекла боротьба за збіжжя. Московський уряд намагається витиснути з України можливо скорше й можливо більше збіжжа, а селяни боронаться, намагаючись затримати його можливо довше, і тим самим і можливо більше. Колхозники ставляться до хліборобських машин дуже неохоче, коли тимчасом уряд виплатив моторно-тракторним стаціям в минулім році 1.600.000.000 руб., а скільки виплатить в цім році, ще невідомо. „Ізвестія" з 30. липня ц. р. пишуть: „Передусім треба зазначити невистарчальну якість жнив в багатьох краях та областях. На Україні на останнім місці по роботі комбайнів стоять харківська та донецька область, де по обчисленнях до 20. липня припадає по 86 гект. на комбайн. Дуже зле справились також і курська область та Калінінівський край.

Різниця між кількістю скошеного та вимолоченого збіжжа дуже велика особливо на Україні та на Північнім Кавказі. Україна наприклад винесила вже 12.214 тис. гект., а вимолочено збіжжа лише з 4.435 тис. гект. Невдовільно переходять молочення також Казахстан, Білорусь, Курщина та Воронізчина. Мале темпо молочення офіціяльно пояснюють тим, що селяни виконують але червневу постанову ЦК, яка наказує розпочинати молочення 3—5 днів після сочатку косовиці.

В численних районах не дбають про збір збіжжа, як це доказують відомости, що в багатьох випадках на полі лишається незібраним 1.5 до 2 сотнярів збіжжа на гектар". З огляду на те, що в СССР навіть на Україні більше як 12 сотн. з гектару не збирають, можна бачити, які поправки треба буде зробити до совітських звітів про успіх жнив цього року.

Варто також звернути увагу на те, що вістки совітської преси про боротьбу селянства проти совітської влади походять майже виключно з земель поневолених націй — України, Білорусі, Північного Кавказу, Казахстану і т. і. Московська влада намагається, як бачимо, витиснути збіжжа з селянства поневолених націй, найскорше й найбільше. І в цій боротьбі гине поважна частина збіжжа, яке могло б урятувати сотки тисяч населення від голоду. Зайвий раз совпадає дає доказ, що голод на землях поневолених націй тревати ме дотоді доки вони не увільняться з московської неволі.

М. Данько.

Швайцарія проти комуністів.

Світова боротьба поміж комунізмом та націоналізмом, яка в деяких державах приняла дуже гострі форми, помічається в останніх часах і в тихій, культурній Швайцарії. Заколот, який комуністи вносять у громадське життя та засадничо відразу швайцарців до всяких диктатур, привели до того, що федеральний парлямент приняв проект закону, який має поставити комуністичну партію поза законом. Як тільки відповідний закон вступить в силу, комуністи мають бути видалені з усіх державних посад, а також позбавлені права учительської праці, навіть в приватних установах. Передчуваючи біду, більшість комуністів записується до соціялістів, що незабаром може зробити соціялістичну партію знову найдужчою у парляменті.

З польської преси.

„ІКЦ у ролі спеца від Лемківщини і Нар. Дому.

„ІКЦ" знову шаліє. Нема дня, щоб не було одної-двох заміток, чи статтей з грубезними наклепами, які нацьковують польське громадянство і уряд проти українців. Що діяти: пп. редактори „ІКЦ" належать до тої категорії джентельменів, які знають моральні гамульці тільки супроти сильних і вміють тільки сильним — коритися, а супроти слабих розперезані „во всю". Тимчасом українці не мають навіть стільки сили, що данцігський сенат, якого редакція того ассольотічного часопису мерщій перепросила, коли річ ішла про... ратування дебіту. Там, де тій газеті не грозить втрата дебіту, там де вона може безкарно ображувати й виписувати останні нісенітниці, там „ІКЦ" недосяжний.

Недільне число „ІКЦ" дає на це прекрасний доказ. Маємо в ньому аж дві квітки. Одна з них, це ціла стаття, з субтитулами, ілюстрацією (вид Сянока) і всією пихомою тій газеті технічною бомбастикою. Стаття має крикливий наголовок „Українська диверсія на Лемківщині". Якийсь Казімеж Павлевські, який „вже давнійше цікавився лемківськими справами", переповідає свою розмову в потязі з якимось місцевим адміністраційним достойником. Та розмова гідна „ІКЦ" і його звеличників і чудово свідчить про рівень лемківських адміністраторів. Отож товариш подорожі п. Павлевського оповідає йому, які страхіття діються на Лемківщині: польські заплави не ширяють, зате „українська агітація не припиняється". Терном тієї „агітації" стала Лемківщина від 1920 року:

„Споконвіні лемки довідувалися раптом, що вони українці! Тож то був скандал!"

Сам п. Казімеж Павлевські також заскочений тим „скандалом": „Як то — питається він — звідки тут українці? Адже лемки, згідно з етнографічними дослідами наших етнографів, є племенем руських гуралів, висуненим найдалі на захід..."

У висліді розмови таких двох інтелігентних подорожніх, які покликуються і на науку і на досвід державної адміністрації, автор статті кличе обуренний: „у Польщі нема місця на диверсії..." І т. д., і т. д., таких теревень на дві сторінки газети.

Цікаво, що сказали б всі ті кореспондентські спеца, як би так хтось написав репортаж з подорожі по Шлеську чи впоперед кашубів і закрикував ади-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. Тел. 252-34.

вовано: „який скандаль — кашуби раптом довідалися, що вони поляки!" Чому п. Павлевські не обурюється на німців, що вони ведуть „німецьку агітацію" напр. серед — баварців.

Таке саме „фахове" знання справи виказує львівський кореспондент „ІКЦ" п. (Х) у замітці „Чи Народній Дім стане твердинею вояючого українства?" Як на авторитетне джерело своїх інформацій покликується п. (Х) на комунізуючу „Землю і Волю", що попала в паніку з уваги на можливість, що Народній Дім перестане бути твердинею москвофільського обскурантизму. Кореспондент „ІКЦ" приймає за добру монету і сам підтримує такі аргументи, як — мовляв — що відібрання москвофілам Нар. Дому булоб „порушенням права власности" та мобілізує „цілу польську опінію", щоб „польськими руками не будувати нової твердині вояючого українства..."

Яка безмежна сміховість, получена з ігнорацією! „Земля і Воля", москвофільсько-большевизуюча рептильна це достаточне джерело мудрости кореспондента, який на цій підставі обвинувачує поль-

ську прилюдну опінію, що не орієнтується у справі. Чи не краще було обурюватися, що „польськими руками" кільканадцять літ утримується твердиня москвофільства, що кільканадцять літ український нарід позбавлений своєї власности, яка стала доменою малої кліки, що використовує великий маєток для суто політичних цілей, які не мають нічого спільного ані з культурою, ані добром народу

Одинокий здоровий і відживчий напиток
це
ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО
„МАСЛОСОЮЗУ".

Конгрес східних студентів в Італії.

В Больоні, як повідомляє Офінор, відбувся під головуванням відомого вченого, королівського академіка проф. Формікі, перший конгрес студентів із Сходу. Відкриваючи конгрес, голова зазначив, що Італія через своє положення в Середземному морі все була мостом, який зучив Схід з Заходом, та що призань зі східними народами все була історичною місією Італії, місією, яка була тимчасово перервана, щоб тепер відродитися з новою силою. Ця традиція, перервана в часі упадку Італії, була відновлена особистою працею Мусолінія, який дбає про навязання тривких звязків з народами Сходу. Ці звязки мусять йти по лінії розповсюдження латинської культури та світової цивілізації і під таким кутом треба саме розглядати абісинську експедицію.

У конгресі взяли участь египтяни, китайці, араби, вірмени, сирійці, іранці, а також жиди з Палестини (на жаль українці не додумалися взяти участь у цій міжнародній маніфестації) і дебати велися над необхідністю скористати з допомоги Італії для навязання постійного обміну культурними цінностями поміж Сходом та Заходом. Конгрес вислав привітальні телеграми з подякою за прийняття на адресу короля та Мусолінія. Подібні конгреси мають відбуватися що року і будуть правдоподібно притягати все нові народи

Мексик перед фашистівським переворотом.

МЕКСИК, 11. 8. ПАТ. Кружляють чутки, що під впливом еспанських подій фашистівська організація „золотих сорочок" приготовляє державний переворот. В її домівці найдено листу складок від закордонних промисловців. Лівиця організує для оборони відділи робітничої міліції. Переворот мав би вибухнути під кінець серпня, тому на 15. ц. м. генеральна конфедерація праці планує демонстраційний генеральний страйк.

—o—

Ґен. Ґамелєн виїхав до Польщі.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Ґен. Ґамелєн, шеф французького ґен. штабу і заступник предсідника найвищої военної ради відїхав до Варшави з двома старшинами.

Нині і завтра у Великому Театрі превесела комедія
„Пані Презесова" Геннекена та Вебера.

Проти комунізму і партійництва.

Промова грецького диктатора.

АТЕНИ, 11. 8. У промові, виголошеній через радіо, премєр Метаксас заявив: Нарід повинен бути вдячний королеві за це, що проголошуючи диктатуру, увільнив Грецію від тиранії протидержавних елементів та партій, що обмежували волю народу. Треба приготовитися до жертв для добра батьківщини, щоб запевнити їй лад, та щасливе майбутнє і новий розцвіт грецькій культурі. Віримо в успіх і доведемо почате діло до кінця, домлючи всякий спротив у зародку.

АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ.

АТЕНИ, 11. 8. ПАТ. Офіційно повідомляють, що від проголошення военного стану арештовано в Атенах 36-ох комуністів.

Доля учителів-заточенців.

У звязку з вступною статтею в „Ділі" (з 7. ц. м.) „За поправу долі учителів-заточенців", дістаємо зворушливого листа, в якому читаємо м. ін. таке:

„...Сердечно дякую за статтю поміщену в „Ділі" в оборонї заточеного учительства; дякую тим більше, що Взаїмна Поміч Українського Вчительства такими справами перестала вовсім цікавитися. Читаючи статтю лекше тут стає чоловікові, бо в той спосіб відчуваємо, що наші брати-земляки не перестали уважати нас відрубаними від пня галузками, нікому до нічого непридатними. Гадаю, що таку глибоку вдячність за добре слово відчув і подумав кожний заточений учитель-українець.

Мене тут перенесли в 1933 р. без ніякого слідства та присуду, без ніякої дисциплінарки. Причиною перенесення було фактично те, що я не хотів удержувати товариських зносин з поліціянтами з місцевого постерунку. Зате вони доносили на мене неімовірні витадки, наслідком чого треба було йти . . . . (пропускаємо місцевість з уваги на безпеку автора листа — прим. Ред.). Мене перевезли по 25-тьох роках служби і розлучили з родиною з якою і досі не можу зійтись під одним дахом.

До тутешніх обставин ані в школі ані в громаді привикнути не можу. Діти тутешні зовсім інші між нами — мені годі зрозуміти їх душу. І яка з цього користь для виховної справи, коли українська дитина дістає польського вчителя (вчительку) який її не розуміє, а польська дитина — українського?!

Дуже прошу написати ще в „Ділі", щоб нам дали право святкувати наші свята, бо таке право мають і жовніри у війську і вязні в тюрмах, а ми заточенці його не маємо. Нам вільно святкувати лише Великдень і Різдво, хоч польська конституція запевняє свобідне виконування релігійних практик для вірних католицьких обрядів.

Говориться, що Вс. П. У. В. вживає заходів, щоби заточенці могли вернутися на свою землю, але коли я спитав про це одного з наших діячів-учителів, то почув відповідь, що старші віком учителі мусять вже вимирати на чужині, бо вони вже за старі, щоби вертатись. Прошу подумати, як заболіло в чоловіка серце, коли почув „не трать же куме сили"

ПЕТЕР ФАБРІЦІЮС.

Ірхові рукавички.

— Я ще не бачила більше безсоромних мужчин на літниці, як тепер! — заявила Марґарета, вигідно розложившись у лежачку. — Вони думають, що флірт належить до відпочинку, як свіже повітря, тепла вода в лазничці та в вставленій у ціну цілоденного удержання.

Вона лежала на балькові своєї сонячної кімнати, біля подруги Марцелі. Марцеля слухала радо цієї цікавої теми, напружливши очі за зеленими окулярами.

— Це ще дурниця — ділилася думками Марґарета — найгірше, що всі вони подібні до себе, як авта одної серії. На перший погляд здається, що всі вони мудрі, дотепні, елегантні в добрій поведінкою і що мають найкращі знайомости. Говорять жінкам все однакові гарні словечка й імпонують їм бистротою думки, а коли ти на те прийдеш, що все тільки блюф і обман, відпустка кінчиться, і ти провела ферії в вельможним тишом, до цього ще жонатим, який вичитав усі свої афоризми з Оскара Уальда.

По короткій надумі мовчала вона далі говорити.

— Іноді помагають нам дрібниці, тільки треба вміти їх використати. Одного разу я мала щастя зараз другого дня по приїзді згубити свою рукавичку.

— Щастя?

— Хвилинова увага! За порадою готелевого портієра уложила я таке оголошення: „Вчора загублено білу, іркову рукавичку по дорозі з корта до парку. Хто найшов би цю рукавичку, зволить ласкаво віддати її в портієра готелю „Вікторія". Оце оголошення прибили на одним дереві в алеї. Ще того самого дня прийшов один молодий чоловік, що прочитав оголошення, перешукав докладно цілу дорогу і найшов рукавичку.

— Ах, зворушлива запопадливість!

— Ех, не знаєш ти людей! Чогож доказує ця запопадливість? Дрібничковости і педантерії. Він був напевно урядничиною в якімсь малім підприємстві. В кожнім разі — не для мене. За вечірню годину пізніше приїшов молодець ч. 2 і приніс мені рукавичку.

— Адже її вже найшов цей педант.

— Так. Але ч. 2 прочитав оголошення і прийшов до висновку, що це я сама спричинила згубу. Тому, що я припала йому до вподоби ще попереднього дня, рішився він по нараді в товаришами, використати нагоду познайомитися зі мною.

Отже він купив пару рукавичок і приніс мені одну.

— Чудесно! Мужчина з дотепом!

— В кожнім разі на цілу класу лішний від попереднього. Не дурний, бо не легко було вгадати, на думку, що це я сама є виновницею згуби. Думка купити пару рукавичок доказує безсумнівну оригінальність, яку я в мужчин люблю. Вкінці міг рішитися на таку витрату, бо іркові рукавички не такі дуже дорогі. Але...

— Якеж тут ще: але? — глипнула Марцелля цікаво зпоза зелених окулярів.

— Це „але" криється в тім, що він привязався відразу до купівлі рукавичок. Він підчеркнув жертву, якої я не вимагала. Це ще нічого. Треба бути добрим психольогом! Йому здавалося, що він відразу зацікавив мене своєю поведінною і вміє відгадувати мої думки. А я не могла йому відразу заявити, що мені його план подобається і я прийняла його холодно з іронічною усмішкою. Це його так розізлило, що він негайно затівавний поправився. Я мала враження, що він хотів таким чином перевести на мені інвестицію капіталу. По кількох хвилинах прийшов третій.

— Отже ще один, що знав на думку купити рукавичку?

— Він намагався переконати мене, що він її знайшов. Але я ще не впала ані головою! Його попередник лишив мені праву рукавичку на столі, а цей новий приніс мені ліву такої самої барви, форми, величини і крою. Теж було ясне, що тимтой, коли йому не вдався експеримент, відступив у такій самій цілі другу рукавичку, можливо що за винагородою. Будючого панка, що хотів мене задивувати купленою ідеєю, викинула я за двері і заборонила йому і його приятелеві показуватись мені на очі. В такий спосіб я мала вже дві пари рукавичок. Ще добре не замкнулися двері, за третім, як прийшов четвертий. І він намагався мене переконати, що він знайшов рукавичку і що радіє щасливому випадкові, який позволив йому познайомитись зі мною і вручити привабливій власниці малу згубу. Відтак подав мені рукавичку щонайменше одно число меншу.

— Не до віри! — викликала Марцеля. — Стільки знахідників, і ніхто не прийшов тобі до вподоби?

— Останнього „знахідника" я задержала — сказала задумано Марґарета. — Я фліртувала з ним цілі ферії і не жалую цього.

— Адже ти кажеш, що він приніс тобі багато меншу рукавичку від твоєї?

Марґарета усміхнулась:

— Він мав те, чого іншим не доставало: Найвищий ступінь ввічливости супроти жінок та вміє відгадати жіночу сторону.

Переклав *Роман Сі*

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

В тутешньому повіті чимало українців-учителів. Всі учительські родини, в яких чоловік і жінка є учителями, є розділені, себто чоловік працює в іншій школі, і жінка деінде дарма, що в кожній школі є вільна єдність.

Існує спеціяльний обіжник з міністерства освіти, щоби учительські родини розділені лучити. Тут про те не хочуть чути. Я в цій справі писав до Взаїмної Помочі Українських Вчителів, але на це ніхто навіть не відписав мені: видно тамошні вельможі мають поважніші справи на голові...

З приводу Шематизму Лемківщини.

На днях появився у Львові друком „Шематизм греко-католицкого духовенства Апостольської Адміністрації Лемковщини 1936 р.“. Мова його така сама як у „Вістей Апостольської Адміністрації Лемковщини“.

Але цей шематизм, треба признати, є складений цікавіше від усіх дотеперішних шематизмів наших греко-католицьких епархій. Бо залишаючи на боці тенденційність у вступній статті „Короткий огляд історії Лемковщини“, питому москвофільським кругам Апостольської Адміністрації Лемківщини, треба з признанням підкреслити спробу короткого історичного нарису кожної окремої лемківської парохії; певне, не всюди є вичерпані основно джерела й література, але вже зібрання вісток, що їх зберігла місцева народня традиція, принесе велику користь для майбутніх укладачів Українського Географічного Словника. Попри те є подані згадки про культурно-освітні й економічні установи в парохії та про те, які інтелігенти вийшли з неї; по змозі світлини церков, а навіть приходств.

Коли відмічуємо ці прикмети лемківського шематизму, то тільки з побажанням, щоби консисторії наших епархій подбали про видання своїх шеметизмів з такими історично-географічними матеріялами для кожної парохії. Адже цим можна зацікавити кожного пароха більше його парохією, поглибити його духовий звязок з парохіянами. А мимоходом скажемо, що дотеперішні шематизми наших епархій не все подавали вірні дані навіть про чисельний стан своїх вірних у парохіях: нераз цілими роками чисельні дані якоїнебудь парохії у шематизмі не змінялися, хоча ніхто не може собі уявити, щоби люди в парохії не вмирали, ні не родилися. Хочемо вірити, що майбутні шематизми наших греко-католицьких епархій принесуть для кожної парохії цінний статистичний та історично-географічний матеріял; останній хоч, у таких розмірах, як це ми бачимо у лемківському шематизмі, виданому, на жаль, людьми неприхильними до національних змагань власного народу.

Др Мик. Андрусяк.

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

МІКРОФОНИ НА ОЛІМПІЙСЬКІМ СТАДІОНІ.

У скляній кабіні, завішеній високо над залізобетонами головного олімпійського стадіону — блиснуло тричі світло. Це був старт. 30. липня почалися спеціяльні авдиції „Польського Радія“ з Берліна.

Ще ніколи в житю ніхто з радіорепортерів не промовляв з такої студії. З висоти кількадесяти метрів радіорепортери дивилися на чудесну сцену, яку творив олімпійський стадіон. Унизу, на зеленому килимі майдану, окруженого червоним поясом, хоружі на команду похиляли прапори.

Кабіна, яку отримало на час Олімпіяди „Польське Радіо“, чудесно надається для трансмісій, напомість багато гірша, як студія. Капітальною новинкою, яку застосували німці при уладженню цих кабін, є мікрофони умішені на довгій металевій рурці і завішені ніби на шкіряних поясах, які вдягає репортер. Це дає велику користь у тому, що репортер може обертатися на всі сторони, не боячися, що його голос буде звучати тихше або голосніше, так як це буває при звичайних мікрофонах. Крім цього в кожній кабіні міститься цілий сигналізаційний апарат до ампліфікаторні, що позволяє подавати команду про необхідність перелучення цих чи інших мікрофонів, умішених у різних місцях на стадіоні.

Кількадесять радіових репортерів майже всіх народів розгостилися в цих кабінах „Рундфунку“ на олімпійському стадіоні. Дротами, або хортокохвильними стаціями їх слова ідуть до далеких, розсіяних майже по цілому світі, радіостацій, щоби врешті дійти до голосників і слухавок радіослухачів.

Радіорепортери обходять всі майдани, оглядають всі становища, дивляться, розмовляють, нотують. Здається, що Олімпіяда не моглаб без них обійтися.

Радіові репортери, так як і журналісти мали тяжку службу в часі гарячих олімпійських днів. Треба зясувати собі справу з величезних просторів Берліна, на яких розкидані різного роду спортові терени. Сам головний стадіон, званий „спортивим полем держави“ міститься 15 км. від центра міста. Не близько також і до Грінав, де відбуваються водні змагання. Стадіон у ділянці Моабіт був місцем змагань копаного мяча, а знова інше місце було призначене для боксу і гімнастики. Врешті є окремий тор для автомобілевих змагань, на якому відбувся фінаш марафонського маршу і змагань наколесників.

Німецьке Радіо вибудувало спеціяльно на час Олімпіяди бараки поруч із головним своїм будинком і примістило там штаб усіх радіевих олімпійських екіп. Змобілізовано кількадесять авт зі всіх німецьких радіостацій, даючи в цей спосіб змогу поодиноким репортерам швидко переїздити з місця на місце.

Крім цього по Берліні, або по „олімпійському селі“ безупинно курсують трансмісійні вози, награвоючи на кружки ріжні авдиції, призначені як для німецьких радіостацій, так і для закордонних.

Щойно тут у Берліні можна зясувати собі вагу, яку прикладають до радіофонії на Заході. Недаром міністер пропаганди Німеччини др Геббельс, промовляв на бенкеті для закордонної преси, радіевих справоздавців і інших гостей, обговорюючи значіння сучасних засобів інформації, застосував таку чергу: радіо, преса, фільма.

ОЛІМПІЙСЬКА ФАНФАРА.

Всі вістки, трансмісії чи радіові репортажі, які надають з терену берлінської Олімпіяди, попереджує знана вже на цілому світі олімпійська фанфара композиції Павла Вінтера.

Про цю фанфару висловився композитор так: „Коли я виходив з товаришами на якусь лещатерську прогульку, завсіди звучала мені в ухах одна й та сама мельодія, яка мала для мене таку силу, що дозволяла мені перемагати найбільші перешкоди. Це явище повторювалося завсіди й при інших спортах. Тоді я рішився узяти цю мельодію у форму могутньої фанфари.

В цьому часі мінхенська радіостація проектувала скомпонування засадничої мельодії-сигналу, який би попереджував і закінчував всі відомості, надавані з зимової Олімпіяди в Гармиш-Партенкірхен.“

Мельодія, яка в тому часі народилася в творчій думці Павла Вінтера, зробилася пізніше олімпійською фанфарою.

Олімпійська фанфара складається з двох частин. Фанфара I. — є зовом до боротьби і гаслом до напруження всіх сил, фанфара II. — висловлює ніби увінчання перемоги і промінювання олімпійського духа на цілий світ.

Павло Вінтер каже таке про неї:

„Мистецтво росте з життя і набравши форми мусить до життя повернутись. Я скомпонував вже багато мельодій, однак ні при одній з них не відчував так, як при 19-тактовій олімпійській фанфарі могутнього і таємного сполучення мистецтва з життям і природи з душею. Цю мельодію зрозуміли, як знавці, так і ляїки, а цей спосіб, як я її подумав, значить, як могутній зов збірного гасла до творчих сил життя“.

ЩЕ ПРО ОЛІМПІЙСЬКИЙ БЕФШТИК

Польський олімпійський комітет проголосив радіевий комунікат, в якім вияснює, що вістка про бефштик, що його буцімто зїв змагун Ної перед бігом на 10 км. є неправдива. З того приводу польські часописи обурюються і пишуть, що ця заява є безосновна, бо всі добре знають, що Ної поправді не перебіг останньої рунди, а в тім заява самого змагуна, який до всього признається, повинна бути міродатна.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ

Плавання.

По легкоатлетичних змаганнях — всі цікавляться тепер плавацькими змаганнями. Тут грозить жовта небезпека; японці зуміли так далеко зайти в своїх уміловстях, що стали панами води.

Гінці 4 × 200 м.

Вже в передбігу гінців 4 × 200 м. японці осягнули новий світовий рекорд 8:56,1 с., поправляючи свій власний світовий старий рекорд на 2 сек.! 2) Німеччина, 3) Швеція, 4) Югославія, 5) Єгипет.

У другому передбігу перемогла Америка 9:10,4 с. 2) Мадярщина, 3) Англія, 4) Данія, 5) Польща.

У третьому: 1) Франція 9:21,7 с., 2) Канада, 3) Бразилія.

100 м. жінок.

У фіналі 100 м. жінок перемогла 1) Мастенбук (Гол.) 1:05,9 с., (рекорд). 2) Кемпбел (Ан.). 3) Арекат (Нім.).

Водний мяч

Уругвай — Голяндія 1:1.

Кошівка.

Польща — Латвія 28:23. Бразилія — Китай 32:14. Мексик — Єгипет 32:10. Чехословаччина — Німеччина 20:9. — Польща вийшла до фіналу.

Змагання наколесників у бігу 100 км.

Наколесний біг на 100 км. розіграли змагуни в дуже шпидкому темпі. Переміг француз Шарпентіє в часі 2 год. 33 м. 5 с.; 2) Ліпаві (Фр.) 2:33.05,1. 3) Нівергельт (Швайц.) 2:33.05,4. 4) Шеллер (Нім.). 5) Голянд (Англ.). 6) Доргебрей (Іт.). У дружиновій клясифікації перемогла Франція 7 год. 39 м. 16,2 сек. (час перших трьох). 2) Швайцарія 7:39.02,1. 3) Бельгія 7:39.02,5. 4) Італія. 5) Австрія.

У бігу тандемів на 2 км. перемогла Німеччина. 2) Голяндія, 3) Франція, 4) Італія.

У бігу 1 км. на час переміг Ван Фліт (Гол.) 1:12 с., 2) Жоржет (Фр.), 3) Карш (Нім.).

Боксерські змагання.

У понеділок зачалися вже боксерські змагання. Висліди такі:

Вага мухи: Накано (Яп.) переміг Савалятіяно (Фін.) Бергганзель (Норв.) Расля (Анг.).

Півсередня вага: Піттірі (Іт.) програв до Манда (Мад.), Сувіо (Фін.) переміг Рікейна (Яп.).

Вага мухи: Собковяк (П.) знокаутував Кулера (Ав.).

Вага когута: Оркіз (Мекс.) переміг Лихала (Кан.), а Барнес (Анг.) Долежаля (Ч.).

Півсередня вага: Кук (Австр.) переміг Писарського (Пол.), Гусконен (Фін.) Анана (Піад. Афр.). Чортек (П.) переміг Бонкета (Фр.).

Півтяжка вага: Гольм (Дан.) переміг Швайфорта (Австрія), Фок (Гол.) Вангюляна (Кит.), Гарлей (Ав.) Бєрома (Швайц.).

Фінали важкоатлетичних змагань.

У фіналах грецько-римського дужання перемогли:

Вага когута: 1) Льорінц (Мад.), 2) Свенсон (Шв.), 3) Брендель (Нім.).

Вага пера: 1) Оркан (Тур.), 2) Реїні (Фін.), 3) Карльсон (Шв.).

Легка вага: 1) Йогансон (Шв.), 2) Швайкер (Нім.), 3) Пальотас (Мад.).

Півтяжка вага: 1) Калік (Шв.), 2) Бретаге (Лотва), 3) Нео (Ест.).

Тяжка вага: 1) Палюсалю (Фін.), 2) Нюман (Шв.), 3) Горнфішер (Нім.).

Клясифікація по здобутим медалях виглядає ось так: 1) Швеція 11 т., 2) Фінляндія 7 т., 3) Естонія, 4) Німеччина, 5) і 6) Мадярщина й Туреччина, 7) і 8) Латвія і Чехословаччина.

Фінали парусових змагань.

Вісімки: 1) Німеччина, 2) Італія, 3) Швеція і Норвегія.

Шістки: 1) Швайцарія, 2) Норвегія.

Категорія „Стар“: 1) Німеччина, 2) Швеція.

Олімпійські йольки: 1) Коннґілен (Гол.), 2) Крогман.

У загальній пунктації: 1) Німеччина 8 т., 2) Голяндія, 3) Швеція.

Копаний м'яч.

Італія — Норвегія 3:0 в. о. Сенсація! Хоч Перу перепоторить свій успіх, одначе в 30-хвилинній догривці перемогла Італія. Отже першою дружиною, що буде змагатися у фіналі, буде Італія.

Австрія у півфіналі.

Австрія — Перу 3:0 в. о. Сенсація! Хоч Перу перемогло Австрію, про участь у дальших розгривках рішив... зелений столик. На змаганнях Австрія — Перу, що їх виграло Перу 4:2, частина американських глядачів вдерлася на грище і побила австрійського грача. Тому комітет рішив ці змагання уневажнити і визначив на понеділок повторення цих змагань. Одначе Перу не ставилось на грищі і судля відсвистав вояжер. Таким чином Польща грає з Австрією.

—o—

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

ТАТАРІВ.

Остання залізнична стація перед Ворохтою — це Татарів. Наші громадяни чогось сторонять від нього, дарма, що не тільки не поганіший він від інших літнищ у прославленій долині Прута, але — на мою думку — вибивається своєю мальовничістю на одно з перших місць у цій долині. Ніде мабуть не відчуваєте так маестату гір, як саме в Татарові, де вони зовсім близько і тісно окружили всю оселю, здіймаючи свої залітнині верхи ген-ген високо, а бувае теж доволі стрімко. Це справжні „верхи гір, що сягають зір". Щоправда у горішній половині Татарова обабіч гостинця розсілись вдебільша малопринадні жидівські доми і буди. Але коли підете у глибінь бічних доріг і доріжок, то зустрінете багато естетичних будинків і комфортових віль, що їх побудували постороні, навіть із далекої Варшави.

Гуцулів у літовині вже майже нема. Вони „сидять" вище, на склонах гір, у скромненьких чи навіть бідолашних хатинах. У житті літниського Татарова їхня роля така, як скрізь по літнищах, себто: чорна робота, служба, продаж молока і ягід... Тільки, здається, двох гуцулів залишилось зі своєю більшою власністю на долах: Михайлюк із його „Говерлею" в жидівській аренді і Кифяк з його віллею, якої кімнати винаймає у власній управі. Решта гуцулів тільки згадує, що колись їх батькам належав увесь Татарів, у якому до часу, поки не збудували залізниць здовж Пруту, було всього дві жидівські родини... Сьогодні характер Татарова, так як і Яремча, Ямни й Микуличина, майже наскрізь жидівський. Поселилось у ньому багато жидівських родин на постійне, а в літньому сезоні вщерть заповняють його жидівські літники. Християнських літників у Татарові небагато і за ними зітхають нечисленні християнські власники віллій і пансіонів.

Коли вийдете на високу дорогу т. зв. Бощанку, що веться у половині гори Греблі, де ще найбільше гуцульських хат, розгортається перед вашими очима величава панорама цілої оселі з лискучою і крутою лентою Прута. Тоді забуваєте на все те, що лізе вам зблизька в очі чи бентежить ваші думки. Перш за все на те, що в долині Татарова нашого аже небагато: деревляна церковця при битому шляху, в якій ворохтянський парох править у неділю раннім ранком Службу Божу для гуцулів, зараз побіч гарна (найкраща в Татарові) крамниця станіславівського О.С.У. Кооператив і недалеко овочарня приватника-українця Малкуша. Ось і все. Слід зазначити, що обі українські крамниці — приватна і кооперативна — ведені вміло, а через те мають дуже численну клієнтелю. Зате нема в Татарові ніякої культурно-освітньої установи (читальня фактично неділяльна). Нечисленні полиці мають і випозичальню книжок Т.Ш.Л. і „Звйонзек стшелецкі", тощо. Очевидно, є і гарний косцюлок, постійно відчинений також у будні для віруючих.

З Татарова до Ворохти недалеко. Залізницею 10 хвилин їзди, а пішки витідним гостинцем яка година. В долину близько є стація Женець (7 хвилин їзди), звідкіль розходяться туристичні шляхи на Хомяк і на Синяк. Взагалі з Татарова легко доступні всі найкращі гірські партії. Однак треба зазначити, що дирекція залізниць дуже недотепно складає розклади їзди: останній потяг у будні йде в долину в 6. годині вечором. Туристи, яким доведеться зійти пізніше з гір до залізничної стації (а не часто трапляється) не можуть користати вже цього дня зі залізничної комунікації і мусять платити дорогий нічліг. До речі — такий нічліг найти не було легко в цьому сезоні ані в Ворохті, ані в Татарові. Нам самим довелось бути бездомними, хоч гроші були в кишені. Близько тиждень чекали ми в схоронищі Т. Т. у Заросляку під Говерлею, доки вільна буде замовлена кімната в Татарові...

Наприкінці згадаємо ще дещо про назву Татарів. Оповів нам про неї гуцул Петро Гундяк, що — не зважаючи на його 80 літ — міцний ще і бадьорий. Зустрінули ми його в неділю на дорозі, коли вертався з церкви. Запитались м. ін. про походження назви Татарів, оповів нам осьщо: Колись жив тут сильний загін татарів. Мав він свій табор у лісі д' горі річки Татарівчик (тут вказав він рукою на просмик між Ягодиною і Стрімкою, куди пливе ця річка). Було раз так, що ввесь загін кудись пігнався. Тоді інші люди постановили їх підступом вибити, бо зброї не мали. Вони „слабили ліс" (себто попідрізували пні дерев). Коли татари повернулись — пустили гуцули нічю на них дерева, що відтак одні других валили, вбиваючи татарів. Цим способом позбулись раз на все озброєних чужинців. Залишилась тільки назва. Але на зміну татарам прийшов інший нарід зі сходу, який дав себе і дається взнаки місцевій гуцулії не гірше татар.

В. Н—вич.

Еміґраційні справи.

В СПРАВІ ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ СВІДОЦТВ МОРАЛЬНОСТИ

Еміґраційний Синдикат подав до відома інтересованих, що бразилійська влада вимагає, щоби особи, як. хотять виїхати до Бразилії на сталі віднині від свояків, мали посадку, що ніколи не виступали проти уряду, ані проти суспільного ладу та не є з переконання комуністи. За таке свідоцтво моральности повинні заінтересовані клопотати через Еміґраційний Синдикат, а не вносити прохань до бразилійського консулятту. Бразилійський консулят залеґалізує таке свідоцтво моральности щойно тоді, коли документ той буде посвідчений польською владою до Міністерства Заграничних справ включно. Легалізування у бразилійськім консуляті коштує 21 зол., кошт посвідки польської влади відповідає нормальним стемплевим оплатам.

Залеґалізований бразилійським консулятом документ треба післати до кревняків у Бразилії для перезвеження на португальську мову, що коштує там около 10 зол.

ОПАКУВАННЯ БАҐАЖУ ДО КАНАДИ.

Канадійський департамент хліборобства видав розпорядок, що забороняє звозити товари і багаж, опакований у старе полотно або вживані мішки. Еміґранти мусять безоглядно пристосуватися до цього розпорядку. Найкраще пакувати багаж у коші й скрині, коли ж багаж защитий у полотно або мішки, то мусять вони бути нові й невживані.

ГЛЯДАННЯ.

Генеральний консулят в Ліль звернувся до міністерства суспільної опіки з проханням, щоби віднайти Романа Стахуру, уродженого 27. II. 1902 р. в Комарові, що жив в останніх часах у Франції. Він виїхав мабуть до Польщі, а консулят шукає його в справі випадкової ренти. (Хто знав би його теперішню адресу, зволить її подати до Еміґраційного Синдикату у Львові вул. Вишневецьких 4).

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Плавба тепла і зимна вода
Телєфон — Центральне огр вання
Вінд з — Просторий голь
Ціни помірковані.

„Трибуна Роботніча" проти українських робітників.

Львівський тижневик „Трибуна Роботніча", ніби орґан ППС (видавець п. Ширек), фактично прибуває большевизуючих польських пропаґаторів „молодого фронту", у числі з 9. ц. м., у замітці під прикладним заголовком „Перестерігаємо робітничу клясу", „остерігає" українське робітництво Львова у зв'язку з появою летючки, підписаної організаційним комітетом, що складався з членів довголітнього українського робітничого товариства „Сила" у Львові. Наводжу уривки тої „сенсторони":

„Український фашизм, якого джерелом є шовіністичне УНДО,відоме зі своєї діяльности на публичному терені з заключування різного рода умов коштом українського робітника і селянина, кидає свої зрадницькі сіти на клясові робітничі організації, бажаючи розбити єдність пролетаріяту та ослабити сили організованих робітників"... І дальше: „Хочемо виказати факти, що українське обшарництво, клир, і капіталістичні сфери слушно лякаючись хвиль зростаючої робітничої єдности, хотять проїхатись на націоналістичному коньику та тою самою дорогою, що ендецькі блазни, розсадити робітничу силу"... Після таких безличних фраз, пп. з „Трибуни Роботничої", ідуть звичайні погрози супроти „панів зі „Сили", щоби на власних костях не пізнали силу львівського робітника".

Здається, що досить тих трьох уривків, щоб орієнтуватись з ким тут діло.

Загально відомо, що український робітник у Львові живе серед жахливих моральних і матеріальних злиднів. Відомо, що ніхто інший, тільки польський робітник цькує та доносить працедавцеві, що той і той, це „русін" — „гайдамака". Український робітник мусить протистоятись безупинному натискові, який іде на нього, щоб він змінив обряд чи вписався до стшельца. Коли взяти під увагу, що той натиск ведеться такими засобами, як вічні погрози вилетіти спірного на вулицю з праці чи з помешкання у суторінах (кожний мусить заллгати з комірним!), боротьба українського робітника за збереження свого національного „я" серед польського середовища, межує зі справжнім геройством. І саме цієї відпорности нашого робітника ніяк не може стерпіти большевицька „Трибуна Роботніча".

Гуртом самозванчих вожаків спрашить нашого робітника українським фашизмом „обшарниками" (де вони у нас?!), клиром і буржуазією і вірить на саму думку, що український робітник у Львові може відмовитись іти на шнурку польсько-жидівської демагоґії.

Тимчасом українське робітництво Львова обездолене від 10-ох літ у загальній Організації українців м. Львова та у станових товариствах „Сила" і „Воля". (На жаль не змогло воно скласти включно з ремісництвом своїх цехових організацій, бо у цьому саме ніхто не стоїть на перешкоді, як польські ремісники та робітники.). Коли тепер „Трибуна Роботніча" дозволяє собі попрокувати фізичним терором, то це повинно викликати зовсім протилежний ефект, ніж його бажають собі польсько-жидівські большевики: це повинно спонукувати всіх українських робітників солідарно й масово обєднуватись у взаємних, українських організаціях, які не підлягають чужинецьким диктатам

А. Д.

Каталонія в руках анархістів.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. З Барсельони наділшли вістки, що відносини між соціялістами та комуністами з одного боку та анархістами з другого боку постійно загострюються. Побоюючись анархістів цивільна гвардія дістала приказ розброювати по менших містах, де це легше перевести, озброєні відділи анархістів. У відповідь на цей приказ анархістично-синдикалістична організація та іберійська анархістична організація видали такий наказ своїм відділам: „Стріляйте до кожного, хто хотів би вас розброїти". Виявилось, що анархістів годі тепер розброїти, бо вони є найсильнішою політичною групою. Радіостація у Севілі повідомляє, що каталонський уряд безсильний і не може вдержати ладу. Від хвилини озброєння червоної міліції у Барсельоні розстріляли 300 священників.

ПОВСТАНЦІ ЗДОБУЛИ ПРОВІНЦІЮ САНТАНДЕР.

ЛІССАБОНА, 1. 8. ПАТ. Повстанці здобули місто і провінцію Сантандер.

ПОВСТАНЦІ МОБІЛІЗУЮТЬ РЕЗЕРВІСТІВ.

БУРҐОС, 11. 8. ПАТ. Голова правлячого комітету повстанців ген. Кабанелляс оголосив відозву про мобілізацію резервістів із 1933, 1934 і 1935 р. Від обовязку ставитися звільнені робітники, занятні в установах, звязаних із обороною. Хто не ставиться, відповідатиме за те згідно з військ. законами.

Слово „українець“ прогнане з проповіди?!

Дістаємо такого листа:

Мандруючи по околицях долини Прута зайшов я 2. ц. м. під вечір до Підлісневої, недалеко Мамуличина, бажаючи відвідати знайомих. Біля крамниці Бонка довідався я, що незабаром відбуде з гори процесія і що поставлять пам'ятковий хрест з приводу закінчення місії. І справді — швидко завважив я великий гурт людей з хоругвами, що співаючи сходив до залізничої станції. Посередині походу несли гуцули на хрестових раменах величезний хрест, що мав стануги недалеко цій дерові. Картина була дійсно гарна, особливо коли процесія дійшла до місця призначення, коли увесь ріст поставлено заквітчаний і прибраний хрест, коли баранета юрба обступила з горіючими свічками духовників-місіонарів, прислуховуючись уважно до релігійного навчання. Зокрема незабутньою була сцена присяги, що гуцули не слухатимуть підшептів сектярів і сцена палення книг суботників (у Підлісневої поширилась міцно секта суботників і з цього приводу відбувалась місія). Все було гарне, зворушливе і мальовниче на тлі вечірнього неба і високих гірських масивів. Та проте вислухавши уважно проповіди місіонара-редемториста, питали ми себе: невже це правильний шлях виховання має — оминати старанно назви українець і український, заступаючи це скрізь назвами: ми і наш (правильні були недавно на цю тему думки дра Баранівка в „Ділі“!), як теж говорити народові, що „нашої батьківщини“ нема на землі вона — вповлив — є в небі?“ А таке було в проповіді о. місіонаря, що зрештою була гарна думками і способом виголошення.

В. Н-вич.

Нова зміна в мадридському уряді.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Португальському радіоклубові вдалося схопити вістку про димісію мадридського уряду під проводом прем. Хіральо. На чолі нового еспанського уряду станув провідник помірканих соціялістів, колишній міністер публичних робіт Індалесто Прієто.

ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ ПРОВІНЦІЮ ЕСТРЕМАДУРУ.

ГЕНДАЕ, 11. 8. ПАТ. Радіостація в Бургос повідомляє, що повстанці заняли всю провінцію Естремадура.

НАСТУП ПОВСТАНЦІВ У ПІВНІЧНІЙ ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Війська повстанців почали нині наступ у провінції Кіюпускоа, щоб заволодіти кількома місцевостями на високині недалеко Іруну, які мають велике стратегічне значіння, пануючи над шосою Ірун — Сан Себастіян. Урядові війська покинули м. Тольосу та обсадили довколичні гори, які панують над околицею. Згідно з інформаціями команди повстанців урядові війська задумують втягнути повстанців до Тольоси, щоб звести з ними бій. Тольоса віддалена 26 км. від Сан Себастіян, де панує спокій. Населення позбавлене води і черпає її з криниць.

ЗІСТРІЛИЛИ УРЯДОВИЙ ЛІТАК.

ЛІСБОНА, 11. 8. ПАТ. Генерал Кейпо де Ллано повідомив через радіо, що в Пуерто де Леон зістрілили урядовий літак. Урядові літаки бомбардували Альгамбру у Гренаді. Скинули 17 бомб, із яких вибухла лише частина, тому заподіяні шкоди незначні.

МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ ПІД ОБСТРІЛОМ ЛІТАКІВ.

У північно-еспанській пристані Більбао, яка є в руках військ мадридського уряду, дійшло до мячевих змагань між залогою британського контрторпедовця і змагунами баскійського спортового союзу. Підчас змагань появились над містом літаки повстанців, які крім летючок скинули три бомби. Тому змагання перервали.

ВБИЛИ ГОЛОВУ КАТОЛ. РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

БУРГОС, 11. 8. ПАТ. Кажуть тут, що провідника католицьких робітничих організацій Діяніса Мадаріягу вбили комуністи.

ПЕРШИЙ СОВІТСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ В ЕСПАНІЇ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 8. ПАТ. Приїхав тут перший кореспондент совітської преси в Еспанії Михайло Кольцов, письменник і фейлетоніст „Правди“.

ПЕРЕД ЗВОРОТОМ В АФЕРІ ПАРИЛЄВІЧОВОЇ

В суботу і в понеділок у Кракові влада перевела ревізії у звязку з аферою Парилевічової в бюрах і помешканнях кількох осіб, які займають відповідальні становища. Висліди слідства тримають у тайні. Як запевняють, у справі Парилевічової дійшло до сенсаційного звороту. Нових вияснень слід сподіватися у найближчому часі.

—o—

РІБЕНТРОП НІМЕЦЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 11. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна, що фон Рібентроп призначений німецьким амбасадором у Льондоні.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У всіх італійських громадах вмурують 18. листопада ц. р. пропамятні таблиці з датами початку і кінця санкцій.

Американський президент Рузвельт радив з державним секретарем маринарки та адміралом Стендлі, чи не вислати би знову на європейські води американської ескадри.

Манджурія і Монголія відновлюють 25. ц. м. переговори у справі ліквідації граничних конфліктів.

НОВИНКИ.

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р“ — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 1—15

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гихту, ревматизму, ішіясу, шлункових, ниркових, злої перемінни матерії і жіночих — в осінному сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 2—16

— **З Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові** повідомляють нас, що конференція Прихильників Охорони Природи відбудеться в днях 16.-18. серпня в Осмолоді і на Заповіднику.

— **Ген. секретар УНДО** посол Володимир Целевич розпочав з днем 10. серпня ц. р. кількатижневу відпустку. Заступає його посол Дмитро Великанович.

— **Нові назви вулиць у Львові.** Львівський магістрат надав нові назви кількадесятьом вулицям Великого Львова. Є це переважно прізвища сборонців Львова та інших осіб, що заслужилися для польськости міста. Отже маємо вулиці майора Татара-Тшесньовського, майора Альбіна Флешара, полк. Снядовського, ген. Тадея Розвадовського, пор. Йос. Мазановського, през. Наймана, майора Ідзіковського й інших. Про якусь українську назву вулиці не було навіть бесіди, хоча українці творять пяту частину мешканців міста.

— **Позбавлені адвокатської практики.** Львівська адвокатська палата позбавила права практики дра Гута Розенблята і дра Фрвера Баруха, адвокатів з Перемишля та адвокатського апліканта Йосифа Ценгебота зі Стрия.

О. О. ПРИСТАЙ. 75

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Зрештою дітвора поводилася в міновій салі перед виставою таксамо, як старші. Розуміється, була трохи свобідніша й голосніша, але багато культурніша, ніж я уявляв собі. З досвіду знав я такі річні парохіяльні мітінги, де було багато більше хрaплівого крику старших і доарілих людей, ніж ось тут між цими малими американськими дітьми.

Як почалася вистава, залунав салею веселий крик і рясні оплески дитячих рук. По кількох реклямових оголошеннях, зявився на екрані напис „Перегони псів“, а за хвилинку показались два великі та стрункі гончі пси. Дитина й собака, цеж від віків два щирі й невідступні приятелі. Тому й не диво, що тисяча пар дитячих рук сплеснула в радости так сердечно, мов би залопотіло стадо нагло сполоханих голубів. Дітвора побачила на екрані своїх приятелів забави!

По кількох хвилинах висвітлювали другий образ, якто давно померлий президент Теодор Рузвелт[1]) вертався з своїм сином Гермітом в полювання на тигрів та інших небезпечних звірів в африканських джунглях. Діти ще рясніше почали плескати в долоні.

У третьому образі була подія в якоїсь американської дитячої казки про піратів — морських розбійників. Пірати захопили на свій корабель одного молодого хлопця і хотіли вже його втопити, побоюючись, щоб він не зрадив перед владою їх злочинів. На тім самім кораблі був другий юнак, як показалося, шкільний товариш того зловленого та засудженого на смерть. Пізнавшись, друзі розповіли собі, яким чином опинилися вони на розбійничому кораблі, та яка доля чекала кожного з них. Капітан корабля, тобто ватажок піратів, не знав, що один з його підвладних є приятель схопленого та закованого в кайдани юнака. Цей пірат визволив засудженого на смерть. Перемогу доброго над злим прийняли діти з великим задоволенням і щиро її оплескували.

На четвертому образі показалася американська Свобода, знана символічна монументальна статуя у Ню Йорку з написом: „А що за нею?!“ Дітвора, як опарена схопилась з місць і зняла такий крик, що я мусів заткати собі вуха. Оплескам, тупанню ніг й свистові не було кінця. Ось з якою дитячою радістю витала американська молодь символ Свободи. А мені це давало багато до думання.

Врешті прийшов на чергу останній образ, що мав забарвлення соціяльного роману. Нюйоркський пшеничний магнат себто великий торговець пшеницею, хотів визискати фармерів на далекому американському Заході. Він намагався всякими штучками приневолити їх, щоб продали йому свою працю — збіжжя по такій ціні, що її він сам накинув їм. Фармери старалися знову дістати належну ціну, що оплатилаб їх працю. На цім тлі прийшло до боротьби. Відбувалися один за другим фармерські мітінги, де фармери радились, як їм обстоювати свої інтереси. Але і пшеничний магнат не дармував. Він був „тяжким“ уділовцем - акціонарем усіх тамошніх банків і мав широкі впливи та змогу подбати про те, щоб жадний банк не дав фармерам потрібної їм на живця позички.

В цій бізнесовій боротьбі зявилося двоє молодих людей, а саме син того магната, син з ліберальними поглядами й дочка предсідника фармерського комітету. Вони залюбились і через них прийшло згодом до порозуміння між фармерами і пшеничним магнатом та до вінчання залюбленої пари.

Ця соціяльно-економічна гра була гарна й повчальна, хоч мабуть за тяжка для дітей. Однак вони зацікавилися нею і завжди стояли по стороні покривджених, не жалуючи їм оплесків, та голосно обурювалися на спричинників кривди. Захланному пшеничному магнатові не щадили окликів: Шейм! Давн уіс гім![2]) За весь час вистави в кіні, а ще більше по ній не міг я обігнатися від настирливих і прикрих рефлексій. Хоч сидів я в кіні серед дітей в Америці, дивився і стежив за образами на екрані, та слухав і чув сміх, дитячі вигуки радости або обурення, проте своїм духом летів я за море в рідні сторони — між любу українську дітвору. Передімною вирівнали ті маленькі українські гусі, пастушки худоби, погоничі при оранні й ті, часто голодні 8-літні робітники при полевині, сінокосах і т. п. Тих, що рабами на рідній землі калічать собі дитячі ноги по колючій стерні й сіножаті, що їх у школі калічать чужі вихователі-вчителі, примушуючи нехтувати рідною мовою і вчитись чужої та про чужу славу, відрікаючись власної славної минувшини, тих молоденьких, а вже таких безталанних, правдивих мучеників порівнював я мій мохіть із свобідною американською дітворою, що в життєрадісній безжурности виростає на самопевних і свідомих громадян. (Далі буде).

[1]) Він був президентом від 1901. до 1909 р., а помер в 1919 р.

[2]) Shame! Dawn with him = Ганьба! Долів з ним!

— **З причини поганої погоди** Маркіянове Свято на Білій Горі, заповіджене на 9. ц. м., не відбулося. Його відложено невідкличко на неділю, 16. серпня ц. р.

— **Сконфіскували мілюн зол.** Девізова комісія одержує безупинно звіти від надграничних митних станиць про конфіскату чужих валют, які пробували перевезти пасажири. Від часу встановлення митної контролі, т. зн. від 26. квітня ц. р. сконфісковано польської і чужої валюти на поверх мілюн зол. У звязку з тим ведуться карні дохождення проти 200 осіб за нарушення девізових приписів.

— **Страйк будівельних робітників у Тернополі.** Після недавного страйку цегольняних робітників, що скінчився підвишкою платень, застрайкували 8. ц. м. в Тернополі будівельні робітники. Припинено працю по всіх більших і менших будовах. Декуди приневолено робітників залишити роботу. Позатим усюди панує спокій.

— **Нещасливий попис.** В Тернополі відбувся в днях 8. і 9. ц. м. попис пожежних дружин на обозах, де побудовано спеціяльні будівлі. На одній з них, триповерховій стався нещасливий випадок. Пожежник, привязаний линею до пояса, сбірався на височині другого поверху і впавши на землю, зломив собі хребетний стовб. На другий день він помер.

— **Кари за самосуд.** В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти Стефана Гриціняка і тов. з Керниці пов. Львів, засуджених окружним судом на ріжні кари вязниці за намагане вбивство Теодора Баса, якому закидували конфіденціональну службу в поліції. Напасники завтакували з палками і ножами, завдаючи йому 17 ран. Трибунал затвердив кару 3-літньої вязниці, вимірені Грицинякові, а иншим обнизив кари на основі амнестії.

— **Львівська хроніка.** Перед городським судом станув 25-літній Михайло Луців із Замарстинова, що вимантив від служниці Антонини Пікуляк 415 зол., обіцюючи з нею оженитись. — Самовбивницею, що згинула під колесами потягу на Клепарові під Львовом, показалася 23-літня служниця Анна Біловус, родом із Маличкович Вел. пов. Городок. В останніх часах вона була без заняття й жила в нужді.

— **Невже чогось навчаться.** До бобрецького повіту приїхали два доценти рільного виділу берлінського університету, Йоахім Вігон і Рольф Берг, щоб оглянути господарські уладження в повіті.

— **Подружа трагедія.** В Луці пов. Городенка Михайло Целевич в погоні за жінкою, яка втікала від нього, впав до дому Дмитра Загрійчука, і намовляв її, щоби вернулася до дому. Коли вона відмовилась, він добув багнет і кількома ударами в плечі і груди положив її трупом. Целевича арештовано.

— **Стрільно зі світової війни.** В Підгородю пов. Снятин кількоро дітей знайшло в корчах артилерійське стрільно з часів світової війни. Діти вложили його до запаленої ватри, а 13-літній Іван Снігура ще й штовхав його зі всіх боків. Тоді стрільно вибухло, а його відломки розірвали йому черево. Снігур згинув на місці.

— **Судові містерії.** З Вильна повідомляють, що спеціяльна міністерська комісія досліджує справи тамошніх судів, окружного й апеляційного. Досі переслухано 22 суддів і прокураторів. Переслухання і слідство тревають дальше.

— **Краєва хроніка.** В Косівщині арештовано Станислава Зомбка, що представляючись за лікаря, видурював від людей гроші. — В Новім Селі пов. Жидачів Вацлав Вайс зробив при помочі Фр. Петрука засідку на Адольфа Кестлера, що удержував зносини з його жінкою, й заколов його ножем на смерть. — До Криворівні пов. Косів прибула компанія саперів, щоби будувати міст на Буковині. — В Станиславові підрізав собі гордо емеритований залізничник Себастіян Слободян, не могучи з рідньою вижити з місячної пенсії 18 зол. — В Яворові пов. Косів 44-літній Михайло Столащук убив ножем 58-літнього сусіда Лукима Павлика підчас спору за кернницю. — У Стрию застрілився під вікном своєї любки Роман Шуховський, підреферендар зі Львова. — В Купичках пов. Жовква обікрали церкву й кооперативу. — В Мостах Великих згоріли три доми, власність д-ра Тірка, Ізр. Чайковського і Мойсея Бавма. — В Деревні пов. Жовква арештовано Івана Когута, що пострілив свого брата. — Учень VII. кл. стрийської гімназії Ришард Краль врятував Маріяна Брика, Ванду Кульчицьку і Ванду Баран, що тонули підчас купелі в ріці Стрий.

— **Бузьки відлітають.** З Катовиць повідомляють, що зі Шлеська відлетіли масово бузьки на полудне. Місцеве населення пояснює передчасний відлет бузьків можливістю вчасної зими(?).

— **Видержавив жінку.** До судової відповідальности у Варшаві потягнули зредукованого урядовця Станислава В. за те, що видержавив свою жінку товаришеві. Оба підписали умову, якою збіднілий чоловік видержавив на означений час свому багатшому товаришеві свою жінку за 200 зол. готівкою і 300 зол. векслями. До спору прийшло, коли Станислав В. упімнувся за сплату векслів. Тоді держатель повідомив поліцію і Станислава В. потягнено до карної відповідальности.

— **Загадочна смерть урядовця.** Жінка міністерського урядовця Рачинського у Варшаві повідомила свого часу поліцію, що її чоловік відобрав собі життя. Одначе після похорону Рачинського влада дістала довірочне повідомлення, що його вбито. Переведено ексгумацію тіла й секція виказала справді, що Рачинський згинув насильною смертю. На днях арештували Рачинську під закидом, що вона вбила свого чоловіка.

— **Вибух петарди під вязницею.** Під будинком судової вязниці в Мисловицях вибухла в ночі петарда і вирвала із завісів браму та ушкодила мур. Крім того вилетіли всі шиби у вязничному й судовому будинку. Здогадуються, що є це діло комуністів, які хотіли задемонструвати проти вязнення комуністичних діячів. У звязку з тим арештовано кілька осіб.

— **Міжнародній курс публичної гігієни в Празі** організує союз чехословацьких шпиталів від 29. серпня до 6. вересня ц. р. Викладатимуть визначні представники чехословацького й закордонного світа. Учасники курсу звідають чехословацькі лікувальні і кліматичні місцевости, більші шпитали, медичні встанови і т. п.

— **Японці проти латинки.** Японський уряд відкинув проект латинізації японського письма, яку приготовила спеціяльна комісія а предложив міністер освіти. Нема ніяких виглядів, щоби цей проект перейшов, бо не тільки члени уряду, але й вся преса та публична опінія поставились до нього неприхильно.

— **Краще пізно ніж ніколи.** Відома російська анархістка Ема Гольдман, знана українцям через свою ролю в процесі Шварцбарта, коли вона робила агітацію в лівих колах на користь большевиків і проти українців, виступила, як повідомляє Офінор, в американській пресі з протибольшевицькими реверляціями. В низці статтей авторка доказує те, що є давно відомо кожному, а саме, що большевики обдурили весь світ, що вони є імперіялісти та ніякі демократи. Але з того вона не виводить висновку, що так довго була дурна, а навпаки думає, що лише вона та Троцький є справжні демократи і мусять керувати світом. Шкода, що не кличе до компанії і Шварцбарта.

— **Дві молоді доглядачки жертвою еспанських вояків.** Французька преса з обуренням описує факт звірського вбивства, якого допустилися червоноармійці на двох молодих французьких доглядачках, що в приватному шпиталі в Сан Себастіян опікувалися раненими. Добувшись до шпиталю, вояки від порога спрямували кріси до дівчат і застрілили їх на місці.

— **Перший місіонар на бігуні.** В 1935 р. вирушив о. Генрі із чина Облатів здобувати північний бігун у супроводі кількадесять ескімосів. Після цілорічної мандрівки дійшов недавно до мети. Це перший священник, що появився на бігуні.

— **Щастя без культури.** В південній частині Тихого океану находиться архипелаг Трістан да Кунга, що складається з трьох більших островів і кількадесять маленьких скалистих острівців. Люди живуть тільки на островах більших, що не перевищають простору 100 кв. км. Є це переважно втікачі з ріжних країв, що схоронилися тут перед світовим гамором і ріжними благодатями культури. Є їх небагато, 169 осіб, з того 93 мужчин і 46 жінок. Вони не знають грошей, ні судів, ні вязниць. Живуть серед гарної природи й почуваються щасливими.

— **Мешканці Олімпійської Оселі під доброю опікою.** Певне всі знають, що кожна група спортовців має в Олімпійській Оселі свого власного кухаря. Він дбає про це, щоб кожна приписана страва була вірно зберігана. Однак не всі знають, що олімпійський комітет клопотався також про рід мила, якого вживають в Олімпійській Оселі. Про дрібничкове приготування кожної річи докацує факт, що вибрали мило, яке не подразнює шкіри і робить її свіжою і еластичною. Загально відоме, що в часах Грецької Олімпіяди змагунів натирали оливою. Нині кожний мешканець Олімпійської Оселі найде у своїй кімнаті кусник мила Пальмоліве, до якого виробу вживають багато оливкового лійку. Це мило вживають олімпійські змагуни так загально, що з 12.000 кусків не лишилося вже ні слїду, так, що мусіли подбати про новий запас.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Візьми моє серце", „Кіднапери".

Перша з цих фільм із відомою співачкою Ґретою Альпар, це оперетка на тему ролі славної Дюбаррі — великої оборонниці бідних, з яких вона вийшла. Гарна декорація та костюми, кілька сперових арій, — ось і все. Друга легка комедія суто американська: про те, як перевозять контрабандою дитину із Злуч. Держав до Мексика. Катастрофи, небезпеки, стріли, напади, хигрощі, але є в цьому всьому і веселі сцени.

Кіна „Коперник" і „Марусенька": „Малі герої", „Адіє".

Перша це історія великої мільонерки, яка всі свої гроші витрачає на свого улюбленого пса, не признаючи ніяких кревників. Кревняки хотіли перебрати її майно і на підставі її безглуздих учинків посадити її до дому божевільних. Тимчасом вона несподівано щезає. Нею опікується бідна рідня у тому самому місті, де вона живе і поліція та детективи довго не можуть її віднайти. Інтрига цієї фільми збудована дотепно і вся історія має неодну веселу та зворушливу сцену. Головну ролю грає знаменита артистка, поруч неї кілька артистів теж дуже добрих. Друга фільма „Адіє" це довга сентиментальна історія пари закоханих, зовсім „некінова", що нагадує банальну повість.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

КЛІНІКА ДЛЯ САМОВБИВНИКІВ.

Епідемія самогубств осягнула в Японії такі розміри, що уряд був приневолений відкрити окрему клініку для самовбивників. Директором цеї клініки є д-р Ріносуке Когаяші, якого називають у Токіо „спеціялістом від самогубств". Його головним завданням є те, щоби вговорювати кандидатів на самовбивників. Д-р Когаяші має вже деякий досвід у цім напрямі. Найкраще визнається він на „шиншу" це значить любовних самогубствах. Д-р Когаяші веде теж окремі курси для лекторів, які вестимуть у цілім краю пропаганду проти самогубств. Острів Ошіма, де є вулкан Мігара-Ема замкнули для туристів, бо тут залюбки кидались до кратеру закохані пари. Улюблене місце самовбивників у Токіо — це Гінзе, найвища будівля японської столиці. В 1931 р. кинулось із даху цієї будівлі 18 мужчин і 7 жінок. В 1932 р. — 22 мужчин, 14 жінок, в 1933 р. — 25 осіб, в 1934 р. — 16, в 1935 р. — 20. Тепер береже цей будинок в день і в ночі поліція, а на даху поставили високу дротяну огорожу. Цього року ще ніодин самовбивник не продерся на дах.

ОЛЕНЬ НАПАВ НА АВТО.

В Семигороді трапився такий випадок. Один автомобіліст, що їхав у ночі, побачив раптом у світлі свого рефлектора оленя. Олень стояв по середині вулиці не прочуваючи небезпеки та зовсім не мав заміру втікати. Щоби приневолити оленя зійти з дороги, погасив шофер свої рефлектори. Наслідок був такий, що олень завтакував авто і рогами розторощив холодільню. Щоби відмінути диких нападів, шофер завлучив задний біг і вїхав до придорожного рова. Щойно тепер покинув олень, урадований успіхами свого нападу, поле бою. Із одного рога, що його олень стратив при нападі, пізнали, що це був величезний шестирічний самець. Авто потерпіло притім теж чималі шкоди.

—o—

Всячина.

БОРОТЬБА З БЕЗДОМНИМИ СОБАКАМИ.

Вже більше як рік ведеться у Стамбулі затяжна боротьба з бездомними собаками, що стали правдивим нещастям. Псів труять, вистрілюють, виловлюють, одначе їх скількість не тільки не зменшилась, але подвоїлась. Виявилось, що ця ненадійна „песяча підмога" прийшла з тракійської провінції. Хоч воно видається дивне, але притягаючою силою є тут обильність відпадків і безчисленні закамарки. Щоби не допустити до дальшої інвазії собак порозставляли при міських мурах живолупів, які мали вилавлювати зайдів. Одного вечора скоїлась при міськім мурі жахлива подія. Зголоднілий і здичілий пес напав на живолупа. Хоч живолупові вдалося застрілити собаку і положити трупом ще кілька собак, якінці знеможений перевагою нападників, намагався схоронитися на мур. Однак це йому не вдалося і собаки роздерли його під міським муром на дрібні кусні.

Спорт.

КРАЄВІ КАЮКОВІ ЗМАГА...ня

Спортовий Реферат УСС. пригадує, що Краєві Каюкові Змагання відбудуться 16. ц. м. на Дністрі між Миколаєвом і Жидачевом. Старт біля Миколаєва під залізничим мостом, а мета в Залесцях біля Жидачева на деревляним мості. Збірка змагунів у год. 10-ій рано в Розвадові в чит. „Просвіти". Зголошення слати до 14. ц. на адресу УСС. Львів, Підвалля 7.

ПРОЛОМ — ПОКУЦЄ 2:2 (1:1)

Ворота добули: Даній і Андрійшин II. з карного. — Склад: Андрійшин I і II, Багрииовський II, Куліба, Керникевич, Зубик, Ліськевич, Паста, Урсакій II, Даній, Якібчук I.

Перед тижкими змаганнями за вхід до А-кл. розіграв Пролом тов. змагання з А-клясовою дружиною „Покуття" в Коломиї. В Проломі не було слабих м'ясць, усі грали амбітно й жертвенно. Та всетаки найкраще грав Андрійшин I на воротах, що має один зі своїх найліпших днів. Приємною несподіванкою була теж добра гра нападу, який тільки наст. безладійного суддюванпя п. Муля, що відсвистував ріжні вільні й відсторонів, не м'г здобути заслужених воріт.

Хід змагань доволі цікавий, з технічною перевагою Пролому, що далеко свобідніше почувався на болотнистому терені від Покуття. При кінці змагань суддя не признав Проломові правильно добутих воріт. Це зайвий доказ, що п. Муль повинен перестати суддювати.

НАДВІРНА. БЕСКИД — БРОШНІВ 0:1

Змагання за вхід до А-кл. програв Бескид на своєму грищі й тимсамим стратив усю надію, бо годі думати, щоб у змаганнях з Проломом і реванжі з Брошневом добув потрібні пункти. Б. Л.

ГАСМОНЕЯ (ЛЬВІВ) — РЕВЕРА 3:2.

Зовсім незаслужена виграна Гасмонеї, що нічого цікавого не задемонструвала. В Ревері найліпший новий набуток Новак.

ПООЛІМПІЙСЬКІ ЗМАГАННЯ В ДРЕЗДЕНІ.

На стадіоні в Дрездені відбулися легкоатлетичні міжнародні поолімпійські змагання при участи переможців Олімпійських Ігрищ. Висліди:

100 м. жінок: 1) Стівенс (Ам.) 11.5 с., 2) Волянська, 3) Крок.

Мет диском: 1) Шрейбо (Нім.) 47.87 м., 2) Дан (Ам.) 47 м.

Скок удовжінь: 1) Лайхум (Нім.) 7.30 м., 2) Гарлан (Зх.) 7.07 м.

Куля: 1) Франсіз (Ам.) 15.92 м., 2) Дан.

Біг 800 м.: 1) Вудруф (Ам.) 1.52.8 с., 2) Кухарський.

Біг 1500 м.: Канінггем (Ам.) 3:59. 2) Штаблер.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
12. VIII. Городенка.
13. VIII. Заліщики.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобінча.
Снятин:
12. VIII. Циганський барон.
13. VIII. Лев в Абісинії.
14. VIII. Ніка тенца.
15. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
16. VIII. Ой не ходи Грицю — стара постановка.
Карлін:
16. VIII. год. 3. попол. „Дівча з Маслосоюзу".
Снятин:
17. VIII. Муж двох жінок.
18. VIII. Інваліди.
Зі Снятина їде театр до Городенки.

Великий Театр:
Середа, 12. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Четвер, 13. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Пятниця, 14. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Субота, 15. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Неділя, 16. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Різнородностей:
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната" з Е. Линді та Й. Шільдкраут, „Божевільний цар".
ВАНДА: „Наше сонічко", „Тайна вексресу ч. 6".
ГРАЖИНА: „Мельодія великого міста", „Тайни Перакуї".
КАСІНО: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар. „Кіднаперн".
КОПЕРНИК: І. „Адіє", 2 „Малі герої".
МАРУСЕНЬКА: І. „Адіє". 2. „Малі герої".
МЕТРО: „Тепер і завсіди" з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа".
МІРАЖ: „Те, що любить мужчини", „Не мала баба клопоту".
МУЗА: нечинне з причини реконструкції.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Архиєпохай", „Руки на столі".
ПАН: „Кохаю всі жінки" з Кепурою.
РАН: „Анок".
СВІТ: „Щораз вище", „Що може Парнж".
СТИЛЕВЕ: „Без назвища", ревія „Олімпіяда весельчаків".
ТОН: „Сеньоріта в масці", „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудженца", ревія „Чін-Чон-Чав".
ХІМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
Баварія.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 12. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.05 Зальцбурський фестіваль: „Реквієм" Брамса, сопран, баритон, орг., хор, 16.55 Форт. реціталь, 17.55 Десять пісень О. Верли, Мерцер сопран, 19.35 Веселі віденські мельодії, **Прага** (470,2) 17.40 Скрипка, 20.45 Зкумпоровани, 22.15 Нар. пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Муз. мандрівка по світі, 20,45 „Антигона" траг. Софокля, **Берлін** (356,7) 8.00 Сільська музика, 10.00 Молодь грає і співає, 14.00 Розр. музика, 16.00 Вок. дуети і змішн. тріо, 18.00 Симф. музика, 20.20 Вечір танку, орк., спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Розр. музика, 12.00 Музика, спів, 20.45 Балетова музика, **Будапешт** (549.5) 12.45 Пісні в супр. форт., 18.30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Камер. музика, 20.40 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, **Рим** (420,8) 13.20 Легка музика, 21.30 Симф. концерт.

Четвер, 13. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Солісти, Цубер сопр., 20.00 Концерт, 22.10 Весела авд., **Мор. Острава** (269,5) 19.10 „Вікторія і її гузар" оп. Абрагама, **Прага** (470,2) 16.50 Віольончель, 22.15 Концерт, **Париж** (1648) 11.00 Концерт симф. орк, 20.00 Народні пісні. 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 18.30, 22.30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 9.00 Музика. 10.00 Весела програма, 15.00 Камер. музика, пісні, 20.20 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 18.00 Музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Цит. орхестра, 17.30 Форт. реціталь, 20.20 Спів, **Мілямо** (365,6) 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Маріо Марія" ком. Попеза, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, сопран, форт., 19.20 Легка музика, 21.45 „Іоеская" оп. Гранадоза, „Льозніте інатезо" ком. Пік-Манджагалія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 12. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Спорт. гутірка: Небезпека води, 12.24 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.50 Господарські вістки, 15.45 Весела авдиція для дітей, 16.15 Концерт солістів: скрипка, Московський спів, 17.00 Концерт, 17,50 Анекдоти з життя Фр. Смольки, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Форт. реціталь, 18.25 Обжинки в давній Польщі, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямова гутірка, 18.50 Актуальна гутірка 19.00 Муз. образець: Американський вінєнд, 20.00 Моцарт: Симфонія ес-дур ч. 33, в гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Фр. Шопена вик. Іван Бережницький, 21.30 „Пір місяці" настроєві пісеньки й мельодії, спів, гітара, скрипка, 22.00 Транси. в Олімпіяди, 22.30 Спорт. вістки, 11.35 Танкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Четвер, 13. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з оп. Кальмана: „Графиня Маріца", 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Концерт орх., 14.30 Для розривки, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15,45 Для дітей: Природа в серпні, 16.00 Концерт орх., 16.40 Відч.: Дух вітчизни, 17.00 Форт. реціталь, 17.30 Музика з гр. пл., 17.50 Кореспонденція з літництва, 18.00 Сільна рерум, 18.05 Недомагання спорту, 18.15 Супне: „Гарна Галятея" увертюра з гр. пл., 18.25 Літер. хвилинка: з „Божеського фільософа", 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уявн: Мандрівка в інший світ, 19.30 Еспанські мельодії, орк. пісеньки в супроводі гітари, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні відсп. Меч. Зудар, баритон, у супр. форт., 21.25 Муз. авд.; Неділя за дрючком, 22.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.78—89.35, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.78 — 26.62, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.84, 118.70, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.03—137.05, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 142 — 138 Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції

Банк Польський 97, Ліґньоп 12,75. Островець серія б 28, Страхованчі 32.75.

Пеперн.

3 інвест. 1. ем. 62.75, 2. ем. 61.50, 3 пр. інвест. серійна 2 ем. 71.50, 5 конв. 45.75, 46.25, 4 прем. дол. 47.25—47.50, 7 ставб. 46.75—47.50.

Заставні листи.

3 пр. Гіпот. 47—42, 4 пр. Б. Гіпот. 41 і пів — 42, 4 пр. Б. Гіпот. 39—39.50, 4 і пів пр. ТКЗ. 40.50, 4 пр. ТКЗ. 38, 4 і пів пр. БГК. 62—65, 4 пр. БГК. 60—63.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62, 2. ем. Прем. 60.50—61.

Збіже.

Ціни збіжа Львів	від	до
Пшениця одн.	19.50	20.00
Пшениця зб.	18.75	19.25
Ячмінь одн.	15.15	15.25
Ячмінь на мливо	14.50	14.75
Ячмінь паст.	13.50	13.75
Овес І	12.75	13.00
Овес І а	12.25	12.50
Овес ІІ	12.25	12.50
Овес ІІ а	11.50	11.75
Гречка на мливо	14.50	14.75
Гречка паст.	13.50	13.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 11. серпня н. р. кооперативні платить за: Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.35 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло здержана, на молоко і на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. VIII. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг І. кл.	0.9.)	„
Качки молоді, тонсті І. кл.	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОСЯДУ від зол. 150 місячно дам за пожичку до підприємства від зол. 7,000 вгору. Зголош. до „Діла" під „Певність". 2476 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

ВПИСИ

на однорічний, помітний курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управильнини фахової освіти через три роки аж до визволення. Також приймає на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля, також всі роботи в ділянки жіночих одягів.

З провінції приймає з цілим утриманням і з наукою за зол. 90.

Інформації дає

Марія Пісарська

Львів, вулиця 8. II. пов. 2478 2-4

Подяка.

Прибиті тяжким горем по втраті Найдорожчого Мужа, Брата і Вуйця о. Антона Целевича, пароха Лозини складаємо щиру подяку Всім, котрі у часі недуги Покійного і по Його смерти виявили нам своє співчуття. Щиро дякуємо Їх Ексцеленції Кир Йосафатові Коциловському за відвідини Покійного у часі недуги. Отцям Василіянам з Крехова і Впр. Отцю совітникові І. Лаголі, парохові Дубровиці дякуємо за часті відвідини Покійного і виручування Його в обовязках пароха. Отцю Василіянинові Демчукові, що приготовив Покійного на останню дорогу, а нас не опустив у так прикрій хвилині. Дякуємо Впр. Отцям Василіянам і Отцям кондеканальним за участь у похоронах. Впр. Отцю Луцикові за прощальні слова при виносі тіла з дому. Впр. Совітникові о. Лаголі за прощання у церкві, Впр. совіт. о. Мармашеві, парохові Зашкова за надгробну промову. Отцю Деканові Е. Радзикевичеві, Впр. совіт. о. І. Харламповичеві, Впр. совіт. містодеканові о. Й. Александровичеві, Впр. совіт. о. Р. Охримовичеві, Впр. совіт. о. М. Кушкевичеві, Впр. совіт. о. М. Вонковському, Впр. совіт. о. Гр. Мариовичеві, о. М. Заяцеві, о. С. Пясецькому, о. Р. Мисевичеві дякуємо за звеличання похоронних обрядів. Щиро дякуємо василіянському хорові з Крехова під управою о. Борси і хорові з Дубровиці за ласкаву участь у похоронах. Високоповажаним Панам Мармашевій зі Зашкова, Александровичевій з Домажира, Дові Сембратович, вчительці зі Ставок, Вп. Пашеву Герольдам, вчителям з Лозини і В. Гліпнер, вчительці зі Середнього Горба дякуємо за щирі слова співчуття й участь у похоронах. Також почуваємося до обовязку зложити щире Спасі-Біг Парохіянам Лозини, котрі виявили дійсний синівський жаль по втраті свого довголітнього отця духовного і не тільки словами, але і ділом дали доказ своєї любови до Покійного. Дякуємо Парохіянам і шкільній молоді за зложення вінків на домовині. Дякуємо Всім, що поспішили віддати Покійному останню послугу.

Олена — дружина, Теофіль Гуглевич — сестра, Ольга Питлик — шваґрова. Уляна, Ірина, Мирослава — сестрінки.

ПРИМАР
Д-р А. ЛЮФТМАН
окуліст
ЛЬВІВ, КРАШЕВСЬКОГО 9.
Тел. 226-36.
ВЕРНУВ.
2468 4—5

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 61-75

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 181 (14.430). Львів, четвер 13. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Арештування адвоката м-ра Ів. Зваруна.

Арештовані перед близько трьома тижнями збаразькі адвокати д-р Іван Кульчицький і д-р Володимир Гамаль під замітом злочину зі статті 109 карного кодексу (поширення неправдивих вістей за кордоном з метою шкодити інтересам Польщі) сидять ще дальше у слідчій вязниці окружного суду в Тернополі. Прокураторські доходження вже покінчено і віцепрокурор Венцковський передав справу окружному слідчому судді Копиті в Тернополі, який веде вже формальне карне слідство проти д-ра Ів. Кульчицького і тов. в напрямі злочину зі ст. 109 к.к. до Sygn. Akt S. 107/36.

Не скінчилося на арештуванні згаданих двох адвокатів зі Збаража за виготовлення відозви іменем Укр. Нар. Дому в Збаражі до американсько-української преси у збіркових цілях. Дня 26. липня п. р. придержано теж **адвоката з Нового Села** в Збаражчині, **м-ра Івана Зваруна** під замітом сповнення разом з д-ром Ів. Кульчицьким в характері секретаря Укр. Нар. Дому в Збаражі повищого злочину і відставлено до Збаража, де після кількагодинного придержання на поліції його переслухано і випущено на волю. М-р Зварун ще як адвокатський аплікант з Збаражі був в рр. 1929 до 1932 секретаром виділу Укр. Нар. Дому і в 1931 р. на спілку з д-ром Ів. Кульчицьким мали зредагувати одну збіркову відозву до Америки, у якій прокуратура доглянулася знамен злочину зі ст. 109 к. к. Проти м-ра Зваруна уведено карно-судове слідство і покликано його до слідчого судді в Тернополі в характері обвинуваченого. По приїзді до Тернополя був м-р Зварун у посла д-ра Ст. Барана і по конференції з ним явився у слідчого судді Копита, котрий зарядив над ним слідчий арешт і велів відставити його до вязниці. Проти слідчого арешту зголосив адвокат Зварун зажалення.

Довідуємося в останній хвилині, що зажалення взяли під увагу і м-ра Зваруна випущено на волю. Слідство йде дальше.

В Барсельоні розстріляли двох ґенералів.

БАРСЕЛЬОНА, 12. 8. ПАТ. На воєнній кораблі „Уругвай" воєнний суд засудив учора ґенералів Годеда і Буріеля за те, що на чолі численних старшин брали участь в останньому повстанні у Барсельоні. Ґен. Ґодед прийшов на розправу в одностроєю, ген. Буріель в цивільному одязі. На розправі було кількох журналістів членів „червоної міліції" і моряки. Судові проводив полк. Вена: прокуратор закидав обом ґенералам бунт проти республики. Оба підсудні ґенерали заявили, що повстання не було звернене проти республики, лише проти анархії. Суд засудив обох ґенералів на кару смерти. Їх розстріляли нині рано в год. 6.20 на форті Монт Хуіх

Пімста за розстріляних ґенералів.

ЛІССАБОНА, 12. 8. ПАТ. Португальський радіоклюб подає: Повстанчий уряд у Бургос наказав розстріляти всіх старшин урядових військ, які є або попадуть до неволі, якщо мадридський уряд допустить до виконання присуду смерти проти обох ґенералів

Наступ повстанців.

АНДЕ, 12. 8. ПАТ. Вчора в год. 20,30 чути було голосні вибухи. Виявилося, що артилерія повстанців бомбардувала форт Ґвадалюпе і довела до експльозій. Пізним вечором на побережі Ірун дійшло до стрілянини, яка тягнулася довший час з перервами.

РОЗБИЛИ СИЛЬНУ КОЛЬОНУ УРЯДОВИХ ВІЙСЬК.

ЛІССАБОНА, 12. 8. ПАТ. Колюмна урядових військ, яка йшла з Мадриду на допомогу відділам міліції у Бадахос, в половині дороги під Мерідою стрінулась з кольоною повстанців під проводом полк. Кастехон, зложеної з вояків чужоземної легії і мароканців. По кількагодинним завзятім бою повстанці розбили урядові війська, які в неладі відступили, залишаючи 950 убитих, багато панцирних самоходів і велику скількість зброї та муніції. Ця битва уможливить швидше занятя повстанцям м. Бадахос, де відділи міліції відчувають недостачу муніції і зброї. Вислані мадридські війська не дійшли з допомогою.

БУРҐОС, 12. 8. ПАТ. Комунікат головної кватири північної армії подає, що вчора була оживлена акція на фронті Ґвадарама. На фронті Сомосієрра був спокій. Кольони повстанців заняли північну провінцію Кіпускоа і м. Тольосу, де знайшли члена цивільної ґвардії, привязаного до скорострілу. Перед відступом урядові війська розстріляли 14 нотаблів. По занятті м. Тольоси сподіються упадку м. Сан Себастіян. Кольони з Бургос перемогли у Бельхіте. Повстанці у Галісії посуваються наперед не зважаючи на спротив противника. Полудньова армія розвиває свою акцію з Андалозії на схід, а з Естрамадури на північ.

УРЯДОВА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ ПОЛУДНЕВІ МІСТА.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Ґібральтару: Два урядові воєнні кораблі бомбардували інтенсивно форт повстанців на полудневім побережжі Таріфу. Три літаки скидали бомби на ріжні будинки, але здається не трапили. Вчора пополудні в Ля Лінеа висіло 1.000 мароканських вояків з артилерією. 10.000 урядова армія вийшла в Малаги, щоб завтакувати Ля Лінеа.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПОКИНУВ МАДРИД.

ПАРИЖ, 12. 8. ПАТ. Аргентинський амбасадор Ґарсія Мансі приїхав з персоналом амбасади до Сан Жан де Люї.

СЕВІЛЛЯ ПЕРЕПОВНЕНА ЛІТАКАМИ.

ЛІССАБОНА, 12. 8. ПАТ. Летун комунікаційного літака на шляху Ліссабона—Севілля заявив кореспондентові Райтера, що тепер на летовищі у Севіллі є так багато літаків, що нема місця, щоб осісти.

ЩОДНЯ КРІЗА В УРЯДІ.

БАРСЕЛЬОНА, 12. 8. ПАТ. Ґенеральний комісар безпеки у Барсельоні Ескофет подався до димісії; на його місце прийшов комендант штурмових відділів Ґомес.

РОЗСТРІЛИ БЕЗ КІНЦЯ.

ПЕРПІНЯН, 12. 8. ПАТ. У Барсельоні власники фабрик і взагалі багаті люди ходять перебрані за робітників. При дорозі, яка веде з Барсельони до клюбу Рібассада, де граються в гольфа, якого членами є головно англійці та багаті еспанці, панують страшні грабежі і вбивства.

ПАШУ І ЗБІЖЖЯ, ДОРІБОК ВАШОЇ ЦІЛОРІЧНОЇ ПРАЦІ обезпечіть негайно від огню в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Ґен. Ґамелен у Варшаві.

Львів, 12. серпня 1936.

Саме коли пишемо ці рядки, на головному двірці у Варшаві зібрались належно найвищі представники польського військового і політичного світу, щоб привитати з приїздом шефа французького генерального штабу, фактичного вождя французької армії, ген. Ґамелена. Ці відвідини, обрахувані на цілих 4 чи пять днів стали, як видно з голосів чужинецької преси, справжньою міжнародньою сенсацією. Офіціяльно заявляється, що візита ген. Ґамелена має чисто куртуазійний характер, що ген. Ґамелен приїжджає тільки як делегат союзницької армії на „свято польського воїска", визначене з нагоди роковин перемоги під Варшавою, та що ці відвідини (в офіціяльному комуніке виразно підкреслено це) не мають ніякого політичного значіння. Однак, відома річ, прикладна опінія, ставиться завжди до всіх офіціяльних комунікатів дуже скептично і не бракнавіть теорій, що офіціяльні комунікати бувають редаговані в той спосіб, щоб подавати правду через її заперечення. У даному випадку людей цікавить одно: чи і наскільки відвідини ген. Ґамелена у Варшаві та заповіджена ревізита ген. Ридза Сміґлого у Парижі означають якусь зміну польської закордонної політики?

Очевидно що всі міркування на цю тему можуть обертатись тільки у сфері гіпотез, опертих частинно на прикладі дотеперішніх фактів, частинно на — льотиці нинішньої міжнародньої ситуації. Дотеперішні факти такі, що справді шляхи Франції і Польщі в останніх роках помітно розходились. Нічого прикадувати відомі речі: боротьбу марш. Пілсудського за усамостійнення польської політики, щоб вона не стояла в тіні чужинецьких інтересів, тільки було ейсловом власної державної рації. У живій памяті ще ті прикрі слова, які падали з тої нагоди з обох сторін польської і французької: обидва союзники, які взаємно добре себе знали, сказали собі тоді голосно стільки правди в очі, що й сам сокіл почав набирати пташих форм без змісту. Франція, тревожачи за свою гегемонію на европейському сухідолі та пірно оберігаючи політику окружування Німеччини вінком своїх союзників, не рахувалась з інтересами Польщі, яка не могла нічо витримати у ролі протинімецького жандарма — в російсько-совітським жандармом за спиною. Бо ми Польща на власну руку забезпечила собі бодай за 10 літ спокій від Німеччини. Франція не гналась заступити її місце Совітами. Візита історія проекту східного пакту, що довела пасінці до франко-совітського і чесько-совітського союзу. Повстала така парадоксальна ситуація, що найстарший і ніби завжди не існуючий французький союзник вирвався на ескарпатя совітських старшин та найбільший патяк робив і робить на другого польського союзника. Румунію, щоб дати дозвіл на перемарш совітських військ крізь свою територію, іншими словами, щоб створила найбільшу небезпеку не тільки для середньої Европи, але й у першу чергу — для „союзницької" Польщі.

Приязнь, а не підлеглість, співорація, а не сліпий послух, — ці престіжові засади устійнив марш. Пілсудський у відношенні до Франції, підносячи справді вартість Польщі як самостійного міжнародньо-політичного чинника. Після смерти

Пілсудського ті засади залишились незмінними і не змінилася закордонна політика Польщі, ведена тою самою людиною, яка від самого початку свого урядування стрічалась на паризькому ґрунті з найбільшою нехіттю. Наближення Польщі до Німеччини, Італії й Угорщини дістало в останньому часі моральну апробату у розвитку подій у західній Европі, головним у самій Франції та подекуди й Еспанії. Коли далека Франція стоїть сьогодні безпосередньо перед небезпекою найгіршого внутрішнього потрясення, як прямого наслідку приязни з Совітами, коли половина французького громадянства вчуває причати на алярм з приводу большевизації всього французького народнього вчительства, — Польща може сереконливо покликуватись на ті рожеві виглядини які чекалиб її, коли вона дозволила собі на таку приязнь зі своїм найближчим східним сусідом. Чи це значить, що Польща мусіла рішуче й остаточно відвернутись від Франції та піти „на цілого" на політику союзу з Німеччиною?

Очевидно, що це пересічниця. Міжнародні відносини не признають штивних, цупких, формінших міжнародня ситуація вимагає теж дуже гнучкі елементи. Чи можна вже остаточно казати про якісь виразні фронти, напр. про і протисовітський фронт? Чи можна нині казати вже про остаточну розвязку франко-німецького спору, про остаточну злагоду між Італією і Англією, про те місце, яке в Европі займе Німеччина, про винесену ситуацію у східній, середній і західній Европі?! Скрізь існує ще хаос, всюди ще можливі найдальші зміни. Виникає: чи місце Франції у міжнародній конфігурації теж уже остаточно визначене? Як це давно коли п. Ляваль виразно саботував політику свого попередника, п. Барту, і ставився з найбільшою нехіттю до порад співпраці долю Франції на приязні з Совітами?

І коли сьогодні до Варшави приїжджає шеф французької армії, то це далеко не значить, що приїжджає речник просовітського фронту та речник протинімецького обручу. У якійсь польській газеті вичитали ми фразу „...військові себе краще розуміють, ніж політики..." Нема сумніву, що розмови між командантами двох великих армій будуть ведені іншою мовою, ніж кулуарні розмови женевських дипльомотів. Нема сумніву, що ці розмови не можуть не мати політичного значіння, передусім з уваги на особу польського господаря, який є нині у Польщі першою особою не тільки в армії. Не дармо приймав теж ген. Гамелєна перед його відїздом з Парижа міністр закордонних справ Дельбос. Кажуть що вже Дельбос і Блюм це не те саме, — тим більше можна припускати, що не є те саме Блюм і — ген. Гамелєн. Саме кілька днів тому широким відгомоном пройшла стаття у „Фіґаро" про настрої у французькій армії: і без тієї статті всім було відомо, що з одного боку совітський союзник найперше своєю місією вважає здобути вплив серед французької армії, та що з другого боку це йому не дуже вдається і що передусім французький старшинський корпус настільки патріотичний, що комбінації „людового фронту" абсолютно до нього неприступні. Здається, що й ці внутрішні французькі відносини теж треба брати під увагу при підході до оцінки значіння подорожі французького ґенерала до Варшави.

Зрештою, це не перша така подорож. Правда, марш. Фош приїздив ще у 1923 році при цілком іншій ситуації. Але член найвищої військової ради у Франції ґен. Дебеней був у Польщі у 1934 році, а на похороні марш. Пілсудського був марш. Петен і теж провадив якісь розмови. Приїздив теж неодноразно ґен. Ґерінґ. Чи можна твердити, що котрась із тих подорожей була зворотною точкою у відносинах даних двох держав, Польщі і Франції та Польщі й Німеччини? Треба буде довгого часу, щоб могти стверднти політичні наслідки подорожі ґен. Гамелєна. В кожному разі не бачимо нікого, хто міг би сказати, які казали би вже тепер робити в цій подорожі сенсацію на експорт. Можна тільки обмежитись до висловлювання побажання, щоб варшавські розмови двох високих військових достойників причинились до зацуження і устійнення складу, що найбільшим ворогом і Польщі і Франції і всього світа християнської культури є східний сусід Польщі, нинішній французький союзник.

І можна побажати собі та всьому культурному світові, щоби ті два військові достойники, які в неділю приймуть ревію військ з нагоди роковин перемоги над большевиками під Варшавою, брали також участь у перегляді другого та остаточного розгрому російсько-большевицького імперіялізму. ік.

Зміна становища російської еміґрації до большевиків.

З брошури п. н. „СССР - дійсність", яку видав варшавський квартальник „Всхуд", подаємо в перекладі ті цікаві уступи, які зясовують суттєві зміни у відношенні російської еміґрації до большевиків, додаючи тільки орієнтаційні наголовки. — Прим. Ред.

СМЄНОВЄХОВСТВО — ПЕРШИМ УСПІХОМ БОЛЬШЕВИКІВ.

До проблеми совітської „батьківщини" варто докинути декілька слів, які зясовують ідеольогічну еволюцію деякої частини російської еміґрації, бо ця совітська „батьківщина" є одним з перших поважних точок перехрещення ідеольогічних ліній: російської еміґрації — з одного боку і Совітів — з другого. Загально відомо, що величезна частина російської еміґрації (подібно зрештою, як і велика частина західньоєвропейської опінії) підлягла спокусі „великодержавно-національної політики" Літвінова зокрема, большевиків взагалі.

Цей процес почався між російською еміґрацією не від нині. Інстинктовно відчуваючи вагу панівного націонал-московського чинника у комплексі большевизму, еміґрація відважна зраджувала тенденцій до ідеольогічного обєднання „Росії" і „большевизму" в одну, меншеабільше органічну цілість. Тому в роках 1922-23 повстав між національно сильнішою частиною еміґрації „смєновеховський" рух, який у наслідку довів до повороту цілої групи визначних еміґрантів до краю (письменник А. Толстой, учений Устрялов, адвокат Бобріщев, Пушкін та інші).

ЄВРАЗІЙСТВО — НОВА ІДЄОЛЬОГІЯ.

Пізніше між найвищою частиною інтеліґенції „всеросійського" типу повстав голосний „евразійський" рух. Свій вершок він осягнув коло 1928-29 р., коли большевики почали його майже отверто піддержувати (часопис „Евразія"). Якщо цей рух не причинився до масового повороту еміґрантів (вернувся між иншими критик і колишній лектор російської літератури в університеті в Оксфорді — кн. Д. Святополк-Мірський), то проте здобув багатьох ентузіястів евразійської ідеольогії. Майже всі ідеольоги цього руху перебувають на еміґрації (як Трубецкой, проф. Г. Вернадський, проф. В. Фльоріньский та офіційний репрезентант руху — П. Савіцький) і поглиблюють цю ідеольогію завчасу на **універсальну** (на випадок упадку большевиків у СССР) ідеольогію російського імперіялізму, ширшої, ніж дотеперішнє „православіє", „патріотизм" або „комунізм".

Генеза всіх спроб російської еміґрації у напрямі ідеольогічної згоди з теперішньою дійсністю в СССР, була менше або більше **романтична**. Основою цих прямувань було живе почування патріотизму (Трубецкой) або просто московського націоналізму (Толстой), хоч ідеольогію евразійства створили росіяни **Українського походження** (Суварінський і Савіцький).

Зате осторожну, раціонально-повільну, але не менше послідовну еволюцію в цьому напрямі почала віднедавна переживати ліберально-демократична частина російської еміґрації.

Треба признати, що в цій еволюції в останніх кількох роках зайшла вона дуже далеко. Символом тієї частини еміґрації та її ідеольогічної еволюції є П. Міюков та орган, який він видає у Парижі до спілки з деякими представниками тієї частини російського жидівства, яка опинилася на еміґрації.

Тому між позитивно-наставленою і безсумнівно дуже впливовою ліберально-демократичною частиною російської еміґрації, совітський „трбк" з „батьківщиною" мав надзвичайно велике, майже вирішне значіння. Від того часу орган П. Міюкова „Послєднія Новості" виразно переходить на становище свого роду „легальної совітофільської опозиції".

СИНТЄЗА БОЛЬШЕВИЗМУ І МОСКОВСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ.

Від кількох років існує теж у Парижі, між російською еміґрацією т. зв. „союз младоросов". Є це по-евразійська група, яка змагає у своїй ідеольогічній діяльности до синтези большевизму і „націоналізму" (старороссійського): „ленінізму" і „столипінізму". У своїй практичній діяльности ця група основно наслідує совітські форми пропаганди, організації, включно аж до термінів і назв. „Вождь младороссов" називається Казем-Бек, його заступник — Єліта-Величковський, решта младороссього штабу складається теж меншеабільше з таксамо „корінних" россіян.

Слушно міркуючи, що цей або інший царизм є єдиною можливою формою влади в Россії, младороссы хитаються зі своєю симпатією між Століном та емігрантом, великим князем Кирилом, найстаршим з живучих Романових, тим самим, який перший у 1917 р. причіпив собі червону кокарду і який в офіційнім органі младороссов „Младоросская Іскра" оголошує свої „маніфести" як цар in partibus. Слід теж підкреслити, що цей орган робить вражіння типового совітського органу: те саме „ударничество", „пляновость", „лицом к родіне" і т. п.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. у фабриці М. ВИВ ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 252-54.

ЗА ЦІЛІСТЬ РОСІЇ І МОГУЧІСТЬ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Отже після підписання союзу між Францією та СССР, організація младороссов офіційно звернулася до французької публичної опінії з почуваннями живого вдоволення, яке відчувають російські націоналісти у звязку з підписанням договору", **що „є лише відновленням старого приятельства між французьким та російським народом".** Ця заява викликала протест невеличкої частини російської інтеліґенції, ворожої до большевиків і живий відгук велитенської частини еміґрації на чолі з Мілюковим, яка менше або більше симпатизує з СССР та піддержує большевиків відданна як „фактичний уряд дійсної Росії".

Але на цьому не скінчилося.

У французькому щоденнику „Ґан" (14. червня 1935) появився звіт зі сходин „одного гуртку" російських еміґрантів, в яких брав участь кн. Кирило і відомий з афери Распутіна кн. Дмитро Павлович. Перший з Романових заявив, що „підтримує організацію молодих росіян", яка є „партією младороссов". Зате другий (кн. Дмитро) висловився більше конкретно. Він заявив дослівно ось що (спростування дотепер не було): „Наш патріотизм не є лише патріотизмом минувшини, але також теперішности. **Цей патріотизм каже нам любити батьківщину незалежно від її політичного устрою. Погром червоної армії не лише не доведе до відродження нашої батьківщини, але завдасть страшний удар Росії та її національній чести".**

Таке святочне признання для Сталіна як царя, посилають з еміґрації репрезентанти династії Романових. Але і СССР не лишається довжним: влада червоного царя робить відповідну міну до заступників білого царя.

ПЕРЕХІД НА ПОЗИЦІЇ ЦАРСЬКИХ БЮРОКРАТІВ.

Наслідник Кірова, теперішній ленінградський ґубернатор Жданов у своїй промові до партійного активу дня 14. червня 1935 р. (що за збіг обставин!) витягаючи висновки з убийства Кірова висловив таку сензаційну думку:

„Ворожі елементи, які користають з короткозорости комуністів, безкарно затроюють свідомість нашої молоді... До чого це доводить, що наша молодь знає краще Желябових, Рисакових і Перовських, ніж героїв, яких висунула комуністична партія". („Правда" з 19. червня 1935 р.).

І далі Жданов ще раз підніс алярм проти „традицій Желябових, Рисакових і Перовських", проти прихильників політичного терору".

Якщо пригадаємо собі, що вище згадані прізвища належать до найвизначніших терористів колишньої Росії, вбивників царя Олександра II, що ці прізвища ще донедавна вимовляли достойники СССР з найбільшою пошаною і побожністю („святі революційні мученики") — **зрозуміємо розмах і темпо відновлення Росії в теперішнім СССР.**

„Комуністичний" цикль замикається „з обох боків". Відновa давньої Росії у відповідному першому виданні, хочби не на довго (буде це зали-

жати, річ природна не лише від СССР), це є чергового року, як це може видаватися вірувним у совєтів.

Однак не слід підкреслити такий факт:

В „Ізвестіях" з 3. липня 1935 р. поміщено звіт зі засідання Совнаркому, в якому між іншим читаємо: „Совітська влада приступає до **передачі грунтів** колхозам на безречинцеве, себто **вічне** користування. Хліборобські органи СССР, перед видачею колхозам відповідних державних актів, переведуть необхідну комасацію та мірничі праці, щоб устійнити межі і простори рільничих „артелей" (сік!).

Залишаємо цей документ без коментарів, бо його значіння, змисл, а в першу чергу відвічно московська „фільософія" (земля належить до держави, чи пак до „Бога і царя", „цар обдаровує", а людина є безправним числом у господарській системі державного маєтку) — вимагала би ще одної статті.

В кожному випадку ця „земельна реформа" совітського уряду є **велитенським** кроком (назад!) до віднови царської Росії під поводирською комуністичного СССР".

—o—

Одно пополудне на Олімпіяді.

Може хочете знати, як виглядає одно пополудне в стадіоні?

Нині, в неділю 9. VIII. тривали змагання від 3-тої до 7.15.

Головною точкою програми був маратонський біг, на спомин грецького жовніра, що біг сповістити про перемогу греків над персами, передав вістку в Атенах і впав мертвий з перетомлення. Маратон — це біг на 42 кільометри 195 метрів, по визначеній передтим дорозі, через Груневальдський ліс, там і з поворотом.

Точно в 3-тій год. вибігають змагуни 28-ох народів. Кожний зазначив в одязі барви своєї держави, а крім цього має на плечах білий платок з чорним числом.

Коли 57-ох молодих жилавих людей біжить битою дорогою берегом озера, опісля асфальтованим шляхом автомобілевої дороги, крізь сосновий ліс, у стадіоні відбуваються інші змагання. Вісімнацять дівчат від 13-ох народів змагаються в скоці увисочинь. Ці змагання в скоці тривають дві години і двацять хвилин, бо кожна дівча має право до 3-ох скоків, а жердку підносить прислуга від 1.40 м. висоти до 1.62 м. по 10, по 5 і по 2 цм. після вказівки суддів, які в числі 10-ох, у білих одягах оцінюють розбіг, перескок і зіскок.

Рівночасно відбуваються біги на шляху довкола зеленого майдану. Темно-жовтий шлях поділений білими пругами на шість стежок, так що побіч себе може бігти шість бігунів. Судді визначують жеребом стежки для учасників бігу.

В годині 3.15 розмістились до розставного бігу Аргентина, Німеччина, Голяндія, Америка, Італія і Канада. Кожна держава по 4 бігуни — кожний бігун має перебігти 100 м. і подати слідуючому короткий ціпок. Цілий шлях довкола зеленого майдану має 400 м.

Голос із голосника проголошує число шляху, імя держави, число й імя кожної штафети. В американськім гуртку були студенти-муринці, що вже в попередніх бігах всіх перегнали. І тепер перемогла американська дружина. Чотирьох американців передало ціпок на просторі 400 м. у 39 секундах і вісім десятих секунди. Дотеперішній рекорд на цей простір був круглo 40 секунд.

По бігові оголошує голосник порядок, у якім бігуни прибігли до цілі; Америка, Італія, Німеччина, Аргентина, Канада. Уневажнено Голяндію. За кілька хвилин подав голосник час бігу кожного гуртка. Канада, як остання потребувала 42 і 7 десятих секунди.

В год. 3.30 уставились дівчата до розставного бігу, по чотири учасниці від Англії, Італії, Америки, Німеччини, Канади, Голяндії. Віддаль така сама як у мужчин — 400 м. Німецькі дівчата випередили всіх інших. Третя була дуже швидка, колиж передавала ціпок четвертій, передача не вдалась. Ціпок впав на землю. Перша прибігла Америка, опісля Англія, Канада, Італія, Голяндія. Час Америки — 46 секунд 9 десятих сек. Вже передтим трапилась подібна пригода мужчинам при розставнім бігу. Голяндці пустили ціпок на землю і згубили біг.

Година 15.45. Мужчини уставляються до розставного бігу. Кожний гурток складається з 4 людей, кожний учасник має перебігти 400 м., це є цілий майдан довкола.

На шістьох стежках темно-жовтого шляху уставляються бігуни Швеції, Німеччини, Мадярщини, Америки, Канади і Англії, це порядок від середини площі до краю. Високий, плечистий судля в довгім білім плащі, Міллер дає знак вистрілом із електричної пістолі і змагуни, що пригнулись з опертими до землі руками до вибігу, кидаються вперед. Першою є Англія в часі 3-ох мінут і 9 секунд. Останньою є Мадярщина. Бігуни перебігають на стежку від середини майдану, щоби заощадити собі дороги.

А між тим скоки жінок відбуваються далі. Звинністю відзначається стружко збудована англійка, русява, в білім светрі з червоною і синьою пругою впоперек, без рукавів, в червоних коротких штанцях. Лунали оклики англійців, що сиділи на ліво. Глянула на них і піднесла рамя і усміхнулась. Замовкли, щоби не перешкоджувати, бо скок вимагає великого нервового напруження. Треба знати відак розбігтись, треба відчути інстинктово де відбитись.

Легко, з незвичайною принадою, скакала француженка, чорнявка, в коротенькім синім одязі. Із сильним розмахом у руках скакала німкиня ч. 858. З очевидною напругою повторяла скоки на тій самій височині мадярка в білім одязі з червоною стяжкою довкола голови. Вони чотири залишились з 18 учасниць, які відпадали в міру цього, коли поперечка на скочні підносилась чим раз вище до 1.60 м. При останнім скоці вирішили судді, що всі три осягають висоту 1.60 м., однак золоту медалю признали мадярці, срібну англійці, бронзову німці.

В часі скоків дівчат і в перервах між розставними бігами оголошували з голосника „славу переможців" в цих галуззях змагу, які вже закінчили змагання. Це відбувається так: Голосня оголошує: Відзначування переможців! З перегонах канадійських човнів на двох веслярів, переможці: Чехословаччина, Канада, Австрія".

Всі три уставляються на підвищенню, перед степеницею влади. Три біло одягнені пані і два мужчини із олімпійського комітету подають їм руку і вручають медалі. Перший переможець одержує ще вазон з малим дубом, що його повезе до своєї батьківщини і посадить на своїй землі. Орхетстра грає національний гимн першого переможця. Стотисячна публіка стоїть цілий час відзначуваць і підносить на привіт праве рамя скісно вгору.

Таких відзначень відбулось нині для переможців у веслованню аж вісім. Крім цього відзначили ще переможців бігу і скоків. В стадіоні відіграли гимни: австрійський, чеський, шведський, канадійський, мадярський, американський і німецький. У веслованню добули чехи дві золоті медалі, Австрія три золоті медалі, Німеччина дві, Канада одну.

Голосник подає стан маратонського бігу поза стадіоном: по кільометрах 4, 6, 8, 10, 12, 18, 21, 28, 31, 39. Глядачі дивились на змагання в стадіоні, брали участь у звеличуванні переможців, читали їх імена й осяги на великій склянній таблиці і слухали з захопленням звітів із маратонського бігу. Голосник подавав все перших десять бігунів. На переді біг аргентинець, за ним португалець, англієць, японець, американець і т. д.

На велике здивування видців наперед висунувся японець Сон, за ним видержав англієць Гарпер, а третім був японець Нан.

Перший, японець Сон, вбіг на стадіон в 5.31 год., а перебіг простір 42.195 м. в часі 2 годин 29 мінут 19 секунд і 2 десятих секунди. Це новий світовий рекорд.

Заки дівчата скінчили скоки і заки прибув перший бігун з маратонського бігу, увійшли на стадіон точно в год. 5. відділи до руханки і розмістившись довкола зеленої мурави.

Скоки дівчат і прихід маратонських бігунів набрав незвичайно празничного вигляду. Чотири тисячі руховиків взяли участь у звеличенню переможців Маратону, опісля відбули вправи, що тривали 45 хвилин. Були це свобідні вправи мужчин, жіноцтва і вправи на німецьких приладах. Коли вбігав перший маратонський бігун, вежі кидали вже тіни на майдан і сонце осяйчувало тагідним блиском великанський стадіон із стотисячною товпою, яка пережила нині могутні вражіння змагань і перемоги. Вправи закінчились хороводом жіноцтва у довгих білих сукнях з німецькими прапорами в руках.

Берлін, **Іван Боберський.**

Нова книжка. Бібліотека „Д'ла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

ПЕРУ ВІДСТУПИЛО!

Перу відступило з приводу уневажнення змагань із Австрією від дальших змагань у копаним мячі і від дальшої участи в Іграшах. Президент міжнароджього олімпійського комітету заявив, що міжнародній комітет не має ніякого впливу на рішення в справі Перу. Подібну заяву зложив і німецький олімпійський комітет, що стверднв, що він займається тільки технічною сторінкою Олімпіяди, а справу уневажнення змагань Перу вирішила міжнародня техічна комісія Футболевої Федерації і що німці ніякого впливу на це рішення не мали, бо німцям, очевидно, залежало, щоб Олімпіяда відбувася без ніяких інцидентів. Комунікат міжнародньої федерації колаиого мяча подає, що слідство в справі змагань Австрія — Перу відбулося внаслідок протесту Австрії. Слідство виказало, що змагання велися у справді ненормальних умовинах, зокрема по продовженню змагань.

ЗАЯВА ПЕРУ.

Представники Перу висказують здивування з приводу уневажнення змагань без оправданих причин. За те, що один із глядачів копнув австрійського змагуна, не повинна рішуче відповідати дружина Перу, що поводилася на грищі зовсім правильно і теж правильно змагання виграла, тільки за лад на грищі повинні відповідати організатори і впорядчики, а в ніякім випадку дружина Перу.

ПРОТИНІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПЕРУ.

Рішення олімпійського комітету в справі уневажнення змагань Австрія — Перу, викликало в Лімі та інших містах Перу сильне негодування та огірчення на німців. В Лімі відбулися великі протестаційні віча і маніфестаційні походи на головних вулицях міста. Шкільна молодь перервала науку, а портові робітники проголосили бойкот німецьких кораблів. В німецькім і австрійськім консуляті повибивали вікна, а з будинку австрійського консуляту здерли олімпійський прапор.

ПЛАВАННЯ.

Передбіги 100 м. жінок (горілиць).

1. передбіг: 1) Сенф (Гол.) 1:16,6 сек. (нов. рекорд) 2) Брунштрем (Данія).

2. передбіг: 1) Бріджес (Ам.) 1·19,2 сек. 2) Кіркместер (Гол.).

3. передбіг: 1) Мартріж (Амер.) 1:21,0 сек. 2) Мастенбрек (Гол.).

400 м. мужчин (довільний стиль).

1. межибіг: 1) Ута (Японія) 4:48,4 сек. 2) Флянаган (Америка) 4:56,4 сек.

2. межибіг: 1) Медіка (Ам.) і Негаші (Японія) в рівнім часі 4:46,2 сек.

Скоки

Олімпійське мистецтво у плавацьких скоках добув американець Дігенер перед своїми земляками Вайном і Гріном. Четверте місце добув японець Шітагара, пяте німець Вайс.

4 × 200 м. у плаванні.

У фіналі гінців 4 × 200 перемогли японські пливаки в часі 8:51,5 сек. (новий рекорд!). Друге місце добула Америка 9:03, а третє Мадярщина.

200 м. жінок (класичний стиль).

1) Магата (Японія) 3:03,6 сек. 2) Генеберг (Нім.) 3:04,2 сек. 3) Серенсен (Данія) 3:07,8 сек.

ВОТЕРПОЛЬО.

Голяндія — Англія 4:4. Мадярщина — Бельгія 3:0. Німеччина — Австрія 3:1.

КОШІВКА.

Філіпіни — Естонія 39:21. Італія — Чіле 27:19. Мексик — Японія 28:22. Польща — Бразилія 33:25. Америка — Швайцарія 27:9. Уругвай — Чехословаччина 28:19. Бразилія — Китай 32:16. Мексик — Єгипет 32:11. Чехословаччина — Німеччина 20:9.

ВЕСЛЯРСТВО.

У вівторок почалися елімінаційні веслові змагання в Грінав (під Берлином). Переможці передбігів входять безпосередньо до фіналів; інші розіграють ще одні змагання й тоді лиш переможці входять до фіналу.

Біг одинок.

У передбігах одинок перемогли Верей (Польща) 7:31,1 с. перед де Пальмою (Бразилія) 7:37,7 с., Шефер (Ніи.) 7.17,1 перед Газенераль (Австрія), Руф (Шв.) перед Бенос (Фр.), Варен (Ам.) перед Штайнлехнер (І.).

Біг чвірок з норманичем.

У передбігах перемогла Голяндія 6:59 с. перед Бразилією, Німеччина в часі 6:41,1 перед Францією (Польща прибула на 4-му місці за Югославією) і Швеція 6:41,8 перед Італією й Мадярщиною.

Двійки без керманича.

У передбігу перемогла Польща 7:29,9 перед Швайцарією, Мадярщина 7:18 перед Данією й Німеччина 7:12,6 перед Аргентиною.

ФІНАЛ ШПАДИ.

Великою сенсацією було те, що всі три перші місця добули італійці: 1) Рікарді, 2) Раніо, 3) Каріоля, 4) Дрохенберг (Швеція).

КОПАНИЙ МЯЧ.

Австрія — Польща 3:1 (1:0).

Польща, що перемогла в попередніх змаганнях із своїми сильними противниками, зовсім несподівано програла з Австрією, яка мабуть була чи не найслабша між півфіналістами. Польща програла тому, що напад рішуче не вмів здобутися на якусь енергічнішу акцію, а молодий Муселяк, грач А-клясової дружини з Познання не міг заступити Шерфкого. По тій програній Польщі полишилась надія на третє місце і на бронзову медалю, коч поляки уже числили на участь у фіналі.

Ширіть наш часопис!

Національний мавзолей на Підлисецькій Горі.

(Дискусійна стаття).

Щоби якнайкраще вкорінити, закріпити й зробити всі вищу національну історичну традицію серед українських широких мас на наших західніх землях повинно наше громадянство подвигнутися пропаганді **створення на цих землях українського національного мавзолею.** Цей мавзолей зовсім не буде місцем збереження найдорожчих наших національних памяток, які зберігають в собі історичну традицію всіх трьох діб нашої державности, а то: княжої, козацької й найновішої доби.

Як зреалізувати це діло?

Цей національний мавзолей повинен стануги на Підлисецькій (Білій) горі. Тут вже від 1911 р. стоїть величавий, високий залізний хрест, збудований в 100-літню річницю уродин пробудника Галицької України Маркіяна Шашкевича.

Як відомо, два місця на цілій Україні обдаровує своїм пієтизмом українська нація: Канівську гору над Дніпром, а від 1911 р. також Підлисецьку гору в Галичині.

Коли на Канівську гору відбуваються громадські прогульки продовж цілого року, то у нас від 1911 р. принялся звичай святочних обходів на Підлисецькій горі раз до року: в листопаді до війни, а в серпні в повоєнних літах.

Та коли на Канівській горі находиться **справжня могила** з тлінними останками найбільшого сина України, Тараса, то на Підлисецькій горі стоїть тільки високий далековидний **хрест,** а сам творець національного відродження Наддністрянщини Маркіян, спочиває у Львові, за брамою, у незамітнім кутку Личаківського цвинтаря.

Громадянство Наддніпрянщини сповнило заповіт Тараса і похоронило його там, де він бажав. Громадянство Наддністрянщини похоронило Маркіяна у Львові. У цім Львові, де приходилося поетові за життя стільки переболіти й перетерпіти, хоч поет оспівуванням своєї улюбленої „Підлисецької гори білої" вказав місце вічного відпочинку.

Щорічні обходи на Підлисецькій горі в честь поета без його могили, являються мало що не абсурдом, головно обходи релігійного характеру. Живучі ще ініціятори спровадження тлінних останків поета з Новосілок не на Підлися, але до Львова пояснюють, що це перенесення мало на меті прорубати шлях для української національної ідеї, до москвофільством ще тоді перейнятої духовної і світської старшої інтелігенції в центрі-столиці західних українських земель з одного, а скріплення цієї національної ідеї серед українофільської ще нашої молоді, з другого боку.

Якщо така роля була намічена ще й по смерти поетові, то вона сьогодня покінчена. Тому тепер належить подумати над поверненнам Маркіяна Підлисецькій горі, за якою він за життя все тужив та до якої у найтяжчих хвилинах він з пієтизмом звертався.

Тоді щойно обходи над справжньою могилою поета на Підлисецькій горі наберуть повного змісту, а Маркіянова гора з тлінними останками поета стане дорогим місцем для західної вітки нашої нації тимбільше, що Львів має вже свою власну могилу Івана Франка, якого діяльність тісно з ним звязана.

Перенесення тлінних останків Маркіяна дасться тим лекше зреалізувати, що Богословська Академія у Львові за почином свого ректора с. п. митрата д-ра Сліпого, постановила на Підлисецькій горі серед кількаморгового народнього парку збудувати церкву.

Ця церква сталаб при добрій волі нашого громадянства цим нашим національним мавзолеєм.

В ній повинні крім тлінних останків Маркіяна спочити у відповідних гробівницях-саркофагах тлінні останки галицького князя Льва, похованого в монастирі в Лаврові, а може й Данила, якщо далосяб відшукати його тлінні останки в Дрогичині.

Ці тлінні останки малиб пригадувати і утверджувати традицію нашої державности **княжої доби.**

Цю саму ролю щодо традиції нашої державности **козацької доби** сповнялиб тлінні останки гетьмана Івана Виговського, перевезені туди із зруйнованого Скиту Манявського.

Зложені вже тлінні останки невідомого Стрільця на Підлисецькій горі, перенесені до криптиди церкви засвідчувалиб живучість історичної традиції нашої державности **останньої** (селянської) доби.

Музей враз з бібліотекою при церкві серед парку скріплювалиб атмосферу гарячого пієтизму для цієї Мекки українського народу на його західних землях.

Тому пропагуймо діло нашого національного мавзолею на Маркіяновій Горі.

Гр. Микетей.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

Комуністи підготовляють революцію в кількох державах.

Сензаційні ревеляції шведського часопису.

Шведський часопис „Ніа Дагліт Аллеганда" помістив на основі вірогідних джерел сензаційний звіт про „революційні плянн Комінтерну в Европі". З цього звіту виходить, що Москва підготовляє революцію в кількох державах. Проголошення совітської республики в Барселоні буде початком до вибуху комуністичних заворушень у Марсель, Парижі та північній Франції. Опісля комуністи задумують викликати революцію в Бельгії, Швайцарії, Чехословаччині і в Австрії. У Франції комуністи приєднали не лише робітників, але також частину армії і передовсім моряків, нижчих урядовців і елітенську більшість учителів. Головним завданням Москви втягнути Европу у военний хаос.

Жидівські крамарі на українських церковних відпустах.

Кілька думок про організацію власної відпустової торговлі.

У постійній рубриці, призначеній на нотування виссаних із пальця проявів „українського антисемітизму", жидівська преса приносить час до часу факти, які повинні нас зацікавити. Ось перед двома місяцями в Городенщині селяни потурбували кількох жидівських мандрівних торговців, що втиснулися на церковний відпуст. Минулого місяця в одному селі в Тернопільщині повстав окремий комітет, що не допустив на відпуст жидівських ґанделесів; минаходом кажучи, вони пішли пожалітися на поліцію, що зрештою порадила їм чимскорше забратися зі свідомого села.

Наша сільська молодь слушно відчуває, що з грекокатол. церковними святами, якими є відпусти, жидівські крамарі не гармонізують, і проголошує своєрідний „економічний протекціонізм". Ця ділянка господарського життя не має надто широких виглядів та вимагає дещо твердого, скромного життя, а проте може запевнити існування великій частині наших безробітних.

У самій львівській архієпархії є 1294 церков, отже стільки празників річно. Як це бачимо з архієпархіяльного шематизму, ці празники відбуваються в одному зі 63-ох днів, бо саме стільки є св. Патронів. Того самого Патрона має ріжна скількість церков, від одної до 136-ох; пересічно випадає по 20 церков на одного Патрона. Значить, що 6 днів, себто частіше, як щотижня відбувається у львівській архієпархії яких 20 празників; якщоб на кожний з них вибралося лише по двох торговців, найшлоб заробіток 40 людей. Станиславівська та перемиська діецезія мають разом 2129 церков, отже півтора разів стільки, що львівська; супроти того у цілій Східній Галичині празнична торговля дала би постійний прожиток якій сотні родин.

Вже це, зовсім загальне, зовсім схематичне обчислення виказує **суспільне** значіння відпустової торговлі — при поборюванні безробіття. Та цікава вона і з економічного погляду. Її предмет: девоціоналії, релігійні образки і книжки, а з другого боку солодощі, печиво і т. п., це здебільша річи, які продукують наші підприємства; через українських мандрівних торговців моглиб вони помітно поширити свій ринок збуту.

Відпустова торговля легка, не вимагає великих вкладів гроша ні знання. Але тому саме, що нею займаються найбідніші та найменш кваліфіковані, вона вимагає опіки з боку покликаних до того кол, які зорганізувавши цю ділянку. Перш за все необхідно оказати відпустовим торговцям, де можуть вони набути товар на найліпших умовинах, як спровадити його найдешевше. Не від речі булоб, колиб повстала для них окрема гуртівня, яка з часом могла навіть сама продукувати деякі предмети, прим. святі образи. Цим шляхом можнаб витиснути з хати нашого селянина і міщанина ординарні друки чужого виробу, заступаючи їх стилевими, пристосованими до нашого обряду та нашого мистецтва, образами кисти наших малярів, що тепер живуть у нужді. Таку „відпустову гуртівню" моглаб утворити чи „Достава", чи спеціяльна кооператива, якої ініціятива повиннаб вийти з наших духовних або торговельно-промислових кол.

Того роду установа малаб ще й друге завдання: скеровувати мандрівних торговців якслід на ринок, орієнтуючи їх у часі та просторі. Необхідно булоб скласти календарець відпустів для поодиноких околиць і на його основі визначити „маршруту" для торговців так, щоб вони без потреби не входили собі в дорогу і тратили якнайменше часу й гроша, переїджаючи з одного відпусту на другий.

Останній час, щоб тінь Зельмана зникнула зпід наших церков.

Присилайте передплату!

ПЕРЕД МОНГОЛЬСЬКОЮ ОФЕНЗИВОЮ НА КИТАЙ?

ПЕКІН, 12. 8. ПАТ. Як подають з китайських джерел, монгольські війська зосереджуються на границі провінції Суґуян, якої збройні сили інтензивно приготовлюються до оборони. Японці заняли м. Чанґпей б. Калґану.

Нині у Великому Театрі знаменита, превесела комедія

„Пані Презесова" Геннекена та Вебера.

Лугові свята в краю.

СВЯТО В 10-ЛІТТЯ СМЕРТИ ГОЛ. ОТ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ.

Коропець на Перевозі, пов. Бучач. В неділю, 2. серпня ц. р. відбулося свято в честь Гол. Отамана С. Петлюри. В год. 10-ій рано відправив Богослужения о. І. Скорохід та виголосив проповідь про Гол. От. Петлюру та значіння Лугової Організації. В год. 12. вимашерував Луг ізпід церкви з орхестрою на площу вправ. На свято прибув ще Луг із Вістря. Мали взяти участь ще й інші Луги, але староство в Бучачі не дозволило на участь дальших Лугів, і на участь Лугів із товмацького повіту. На свято прибув Василь Бринський, заст. голови Повіт. Лугу Товмаччини, але влада не дозволила йому виголосити промови про Гол. От. С. Петлюру. Тому свято обмежилося тільки до вправ. Вправляло 127 луговиків і 64 луговичок. Виведено вправи палицями, хустинами, мішані і вежі. Найбільше вражіння зробили ритмічні вправи луговичок, а головно слова „Там у Совітах край у руїні, навіть молитись ворог не дасть". При кінці відспівали луговий гимн, а луговики продефілювали перед портретом Гол. От. Петлюри. За цю дефіляду перед портретом Гол. Отамана потягає адміністраційна влада до відповідальности голову Луга Омеляна Мельника, та голову Луга з Вістря Михайла Маркова.

Публики на святі з дооколичних сіл було около 1500 і свято мимо обмежень полишило незатерте вражіння.

ЛУГОВЕ СВЯТО В ДЕЛИВІЙ.

Лугове свято в 10-ліття смерти Гол. Отамана С. Петлюри відбулося в неділю 26. м. м. в Деливій пов. Товмач. На свято прибули Луги з Олеші — 90 луговиків і луговичок, з Одаїв — 30, Будзина — 55, Коропця пов. Бучач — 74 і Космирина пов. Бучач — 42, а місцевий Луг виступив в силі 104 луговиків і луговичок. Промову про Гол. От. С. Петлюру виголосив заступник голови Повітового Лугу в Товмачі Василь Бринський. Переведено всі лугові вправи. Найкраще випали мішані вправи, до яких стануло 395 луговиків і луговичок. На закінчення відбулася дефіляда перед портретом Гол. От. С. Петлюри, відспівано луговий та національний гимн.

Оживлена пропаґанда комуністів в армії і маринарці.

АТЕНИ, 12. 8. ПАТ. Уряд ген. Метаксаса призначив 10 мільонів драхм на купно будинків в Атенах, Піреєві, Сальоніках, Петрас, Велле і Каваллі на видатки при творенні владою робітничої організації. Вийшов розпорядок про заборону продажі і консумції мяса в середу і в пятницю щоб зберегти девізи. Преса пише, що в армії і в маринарці комуністи ведуть оживлену пропаґанду.

Шведський амбулянс найшовся.

СТОКГОЛЬМ, 12. 8. Шведська Телегр. Агенція. Дирекція шведського Червоного Хреста дістала з Морсатіну (британська Кенія) телеграму, якою шеф шведського амбулянсу Черв. Хреста повідомляє, що всі 8 членів шведського амбулянсу та 4 норвеського дісталися до Кенії під осьоною абісинських військ. Вони перейшли через області ще незаняті італійцями — що дорозі загубився у. весь вирад.

Присуд на італійських летунів.

ПАРИЖ, 12. 8. ПАТ. Перед судом в Удаї стануло італійські летуни, що причалили на території французького Марока, конвоюючи літаки для еспанських повстанців. Їх засудили на місяць вязниці зі заміненням на 200 фр. гривни за транспорт літаків і воєнних матеріялів без дозволу. Літаки та вантаж сконфісковано.

—o—

Міністр кольоній в Палестині.

КАІРО, 12. 8. ПАТ. Нині приїхав до Олександрії британський міністр кольоній. Він негайно відлетить до Єрусалиму — правдоподібно щоб видати необхідні розпорядки.

Перед зміною арабської політики в Палестині?

ЄРУСАЛИМ, 12. 8. ПАТ. Нач. арабський комітет відчитав телеграми від королів Іраку та Геджасу, після того скликав на 20. ц. м. нараду 24-ох місцевих комітетів, щоб вирішити напрямні дальшої акції в Палестині.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Російський православний патріярх Антоній помер в Югославії у 73 році життя.

Італійський кружляк „Горіція" причалив до Кімо, його залогу приймають як гостей у Беруліні.

Британський міністер війни Даф Купер приїхав до Венеції.

Жидівський конгрес відбув своє перше засідання, присвячене виключно палестинським справам.

ЧАНКАЙШЕК У ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ, 12. 8. ПАТ. Марш. Чанкайшек прилетів до Шангаю. Він хоче особисто видати розпорядження у звязи зі сполукою південного Китаю з рештою держави та вести переговори з владою пров. Квангсі.

ЗАМАСКОВАНА МОБІЛІЗАЦІЯ У С.С.С.Р.

МОСКВА, 12. 8. ПАТ. Тасс повідомляє: Центральний виконавчий комітет і рада народніх комісарів рішили: 1) покликати до війська молодь від 19 року життя замість від 21 і 2) поручити народньому комісареві до справи оборони, щоб у 4-ох роках від 1936 до 1939 р. покликував до активної служби половину контингенту 19-літніх; від 1940 р. покликував повний контингент.

Цей розпорядок мотивують тим, що розвиток фізичного виховання і спорту між молоддю осягнув високий рівень і тому швидше покликання до війська дасть змогу молоді продовжати без перерви вибрану професійну працю.

—o—

БЕЗПОСЕРЕДНЯ СПОЛУКА С.С.С.Р. ІЗ Ч.С.Р. ЧЕРЕЗ РУМУНІЮ.

БЕРЛІН, 12. 8. ПАТ. Румунське посольство в Берліні повідомляє, що безосновні є вістки частини закордонної преси про те, нібито заду мують увести безпосередню злуку СССР із Чехословаччиною через Румунію та задля того побудують кілька нових залізничих ліній. В дійсности перебудують існуючу вже залізничу лінію, яка лучить Чехословаччину з Румунією, з одноторової на двоторову.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і стрясаючим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК

КНЯЖИМИ СЛІДАМИ.

Стара народня традиція — це той могутній чинник, що його використав всенд нинішньої молодої Італії для відродження свого народу та не завівся на ньому. Для її оживлення не жаліє він проща на різні археольогічні розкопи, велить бурати цілі ряди мешкальних домів, щоб добути аспід них на денне світло руїни палат цезарів, їхні святині, театри і терми, а все на те, щоб Рід в обличчі своєї давньої могутности змірав до неї й в теперішній час, щоб не чувся нижчим у сімї інших народів та не допускав до себе почуття слабости й маловартности супроти сильніших сусідів.

Думаю, що стару народню традицію як такий могутній чинник підйому можна з успіхом використати й у нас. Бо була й у нас своя світла минучинів часи міжнародньої сили й значіння. Сліди княжих теремів — це для нас руїни палат римських цезарів, фундаменти церков їхніх владик — це останки пишних римських святинь, а сліди княжих осель, стародавні цвинтарища та всякі дрібні знаходи княжих часів — це для нас ті різні памятки класичного життя й мистецтва, що їх так часто добувають із землі на терені Італії чи Греції. Отже є нам чим похвалитися, буває що гордимо, але до того треба сповнити одну найважнішу умовину, треба все те добути із землі на денне світло, до вселюдного оглядання й користування. Крім того треба всі ті цінні для нас памятки нам самим добути, бо якщо їх інші добувають, то до них доступ далеко тяжчий, недно невірно насвітлюється, а то й затаюється (Городло, пересопницький могильник і т. п.).

Місцем, де памятки нашої першої державности на західних українських землях виступають у найбільшім скупченню та найцінніших оказах, є безперечно княжий Галич, теперішне село Крилос, і належно добре здавав собі справу з досі сказаного Його Ексцеленція Митрополит А. Шептицький, коли на весну 1934 р. поручував мені вести Його-ж коштом нові, систематичні розкопи на всьому терені колишньої столиці галицько-волинської держави.

Перший почин до цього дав о. Лев Лаврецький, парох Залуквя, який ще у 1880 р. звернув був увагу нашого визначного історика проф. І. Шараневича на існування під землею руїн давніх кам'яних будівель на терені його парохії. Протягом кільканайцяти літ розкрили вони тоді обі фундаменти шістьох княжих церков оборонних, що розташовані були широким ланцюгом кругом столиці від сторони Лімниці те Мозолевсто Потока. Одначе зовсім не прослідженo терену кругом цих церков, приналежних цвинтарищ та евентуальних останків монастирів — слідів осель біля них, а тим самим годі було дати відповідь на підставі самих їх останків (не давніх фрагментарничих історичних вісток), як довго вони спонаялли свою роль та коли перестали існувати.

Що ті досліди були доривочні, та не виходили бодай від докладного оглядження цілої найближчої околиці, вказує найкраще той фект, що між головними їх речниками вівся довго спір, чи княжий Галич був на місці нинішнього Галича (о. А. Петрушевич) чи на залуквіських полях (Шараневич) і щойно у 1890 р. вказав д-р А. Чоловський зовсім правильно на величезні земляні укріплення у Крилосі як на цент останки княжої столиці.

До того самого висліду дійшов і д-р Осип Пелеський, також дослідник Галича, автор цінної монографії про його княжу архітектуру (1614).

Та всі ті досліди не дали нам ще далеко повного образу колишньої галицько-волинської столиці дотично її топографії, розміщення усіх знаних з історії будівель поселення, слідів хат, їх форми й конструкції, різних господарських будинків, збіжевих та відпадкових ям, керниць, цвинтарів, доріг і т. п. Крилоська, підгородецька та залуквіська земля криє в собі також ще багато дрібних памяток церковного та світського призначення, нераз великої мистецької чи історичної вартости, які рівнож можуть кинути нечуваний зовсім нове світло на історію княжого Галича, його духовних достойників (головні пільгоби) та політичних чи торгівельних звязків із сусідніми державами.

Вкінці виявили мої дотеперішні розкопи, що терен колишньої нашої столиці є багатий різнородні і у доісторичні памятки, які позволяють нам реконструювати те культурно-історичне підложе, яке витворило конечність заснувати столицю тут, якраз на тім, а не на іншім місці.

Усе те виявило необхідну потребу прослідити ще два основно систематично цілий терен княжого Галича.

Про виклід моїх розкопів з двох попередніх років писав я вже на сторінках „Діла". Сьогорічні розкопи знов кільки інтересних моментів, між ними одну, з якою народня традиція звязує гріб Насті Чагрової, любки князя Ярослава Осьмомисла. Одначе, як це часто буває, розкопи виявили щось інше. Показалося, що місцина похорону ще з самого початку бронзової доби (бл. 2000 до Хр.) і в ній лежав на підторамитровім

Приїзд ґен. Ґамелєна до Варшави.

ВАРШАВА. 12. 8. ПАТ. Нині приїхав до Варшави ґен. Ґамелєн, шеф французького ґенерального штабу. В Польщі ґен. Ґамелєн буде 5 днів як гість ґенерального інспектора збройних сил ґен. Ридз-Сьміглього. Ґен. Ґамелєн відвідає президента Мосьціцького, складе вінок на могилі невідомого воїна, відвідає Краків та осередки військового виховання. З ґен. Ґамелєном приїхали майор Петбон з ґенерального штабу і кап. Леляке, керманич польського відділу в міністерстві війни.

На дворці ґен. Ґамелєна ґен. інспектор збройних сил ґен. Ридз-Сьмігли в товаристві міністра ґен. Касперицького ґенералітет та вищих старшин штабу. Явилася ґен. французька амбасада в комплеті.

Ґен. Ридз-Сьмігли представив ґен. Ґамелєнові присутніх. Після переходу перед фронтом почесного відділу, який віддав військові почести, ґен. Ґамелєн відїхав до Європейського Готелю.

*

ГОЛОСИ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ ПРО ВІЗИТУ ҐЕН. ҐАМЕЛЄНА.

БЕРЛІН, 12. 8. ПАТ. Німецька преса не перестає цікавитись візитою ґен. Ґамелєна у Польщі. „Льокаль Анцайґер" покликуючись на добре поінформовані французькі кола заповідає, що ґен. Ґамелєн обговорить з ґен. Ридзом-Сьмігльим всі справи, які можуть виникнути зі співпраці обох армій згідно зі союзом між Францією і Польщею.

ПАРИЖ, 12. 8. ПАТ. Паризька преса одобільно передруковує голоси польської преси на тему згадової візити і про взаємини між Польщею та Францією. „Ті Парізієн" помістив статтю свого варшавського кореспондента, який широко розписується про велику вартість польської армії.

„Ер Нувель" у статті „Франція і Польща" підкреслює, що між обома державами існували непорозуміння з вини обох держав. Тепер і Париж і Варшава вдоволені з візити ґен. Ґамелєна.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. „Дейлі Телеґраф" стверджує щирий тон польської преси під адресою Франції і ґен. Ґамелєна.

150 найсильніших у світі літаків.

ВАШИНҐТОН, 12. 8. ПАТ. Держ. департамент для справ війни підписав на днях контракт на доставу 150 найсильніших у світі літаків. Замовлення дістала фірма Рейт Аеронавтікел Корпорейшен у Патерсоні. Літаки призначні до летів на вел. висоті. Це машини типу Цикльон Дуплєкс, 1000 гп. Уряд заплатить за них 1,327.200 дол.

Перед замкненням доступу до адвокатури.

Схвильованим між адвокатськими аплікантами викликала пістка, що Начальна Адвокатська Рада з доручення міністра справедливости Ґрабовського підготовляє новелю до закону про устрій адвокатури. Начальна Рада вибрала спеціяльну комісію, до якої ввійшли адвокати: Новодворський, Гадомський та Еттінґер. Кружляють поголоски, що практика адвокат. аплікантів буде продовжена з 5 до 7 років з тим, що частину практики треба буде відбувати в суді. Листу адвокатів і аплікантів замкнуть на обмежений час. Далі Начальна Адвокатська Рада буде у майбутньому вказувати місце практики молодим адвокатам після зложення адвокатського іспиту. Адвокат. апліканта буде мати записати на практику у своїй канцелярії тільки адвокат, який має найменше 7 років практики.

—o—

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XII. виказ.

Зложили в Центробанку:

Кооперат. „Правда", Грусятичі зол. 20— і кличе: всі кооперативи бобрецького повіту.

Майковський Степан, Старогард зол. 10 — і кличе: д-ра Русина З., д-ра Майковського Г. і дир. Ґлібчука П. всіх з Тчева.

Модест Каратницький, Львів зол. 10.—.

Павло Димідас, учитель, Будзанів зол. 10 — і кличе: д-ра Антона Базара і д-ра Осипа Скварка обох з Будзанова.

Д-р Б. Питлик в Космачі, жертви від пацієнтів зол. 17.—.

Д-р Питлик в Космачі зол. 5— і кличе: д-ра Володимира Білозора в Коломиї, д-ра Степана Савочку в Пістині і д-ра Дмитра Ткачука в Яблонові.

Іван Головкевич, Тейсарів зол. 5.— і кличе: Івана Сеника, ем. ліс. в Стрию, о. Омеляна Погорецького в Жовкві, Омеляна Гординського в Солотвині, о. Івана Скоробогатого в Цуциловцях і о. Павла Чехута в Іванівцях.

Воробець Дмитро, Тернопіль зол. 5.—.

Юрій Опвака, Дрогобич зол. 5.— і кличе: д-ра Остапа Бурку Дрогобич, проф. Будзиновського Ліско і проф. Андрушкова Городок Ягайл.

Скрипка Микола, Львів зол. 5.— і кличе: Галярезника Юліяна Львів Н. Т. Нестора Осипа Дрогобич Н. Т.

Нестор Осип, Дрогобич зол. 5.—.

М-р Костишин Антін, Львів зол. 5.— і кличе: Кебузинського Михайла Перемишль, Трача Олександра, Тернопіль і Сінгалевича Ярослава, Стрий.

Інж. Юліян Нанасси, Львів, зол. 5.—.

Микола Козорис, Любачів зол. 5.—.

Борисевич Андрій, Перемишль зол. 5.

Інж. Остап Крупський, Сянік зол. 5.— і кличе: Степана Хомяка, Самбір і о. Степана Венгриновича, Сянік.

Д-р Муринюк Михайло, Снятин зол. 5.—.

о. Іван Іванчук, Тоуств зол. 5.—

Іван Мосевич, Торунь зол. 5.— і кличе: всіх заточенців з району Торунь.

Д-р М. Литишевський, Інст. Наук. Пулави зол. 5.—.

Каса Стефчика, Угорське п. Стрий зол. 5.— і кличе всі каси Стефчика в стрийському повіті.

Василь Дума, управ. шк. Виписки як признаний йому генерар за злівідувальна школи **Г. П. зол. 5.—**

Г. П. зол. 5.—.

Василь Софронів-Левицький, Львів зол. 5.— і кличе: інж. Юліяна Нанасього, ред. Романа Купчинського, д-ра Петра Панченка, всіх зі Львова.

(Докінчення буде).

Повстанці приймуть усунених ґенералів.

БУРҐОС, 12. 8. ПАТ. Влада повстанців оголосила, що по захопленню м. Тольози населення покидає м. Сан Себастіян. З вулиць міста зникла міліція. Магістрат попередив мешканців, що населення повинно засобитися в воду з криниць поза містом тому, що повстанці відтяли водотяги від джерел води.

Головна квартира повстанців оголосила, що всі ґенерали, усунені декретом през. Азани, можуть вступити до армії повстанців з затриманням належних їм військових ранґ.

ЛЕТУНИ З ДВОМА УРЯДОВИМИ ЛІТАКАМИ ПЕРЕЙШЛИ ДО ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 12. 8. ПАТ. Португальський радіоклюб оголосив, що полк. Бегіто заняв Гвадалаяхару, 55 км. від столиці. 19 літаків повстанців з Бурґос бомбардували Сомосієру, де наїхали міліції поважні втрати і зістрілили два урядові літаки. Кольона ґен. Понте заняла Сан Рафаель і Еліспігар. Це місто підпалили комуністи перед своїм відступом. Коло Сарагосси повстанці відбили відділи міліції, які залишили 100 вбитих і 300 раненних. До Севіллі прилетіло два урядові літаки і віддалися під прикази ґен. Франка.

ПІДСИЛЕНА АКЦІЯ У ФРАНЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МАДРИДСЬКОМУ УРЯДОВІ.

ПАРИЖ, 12. 8. ПАТ. Ліва преса, головно „Популер" і „Юманіте" ведуть завзяту акцію проти невтральности Франції і за допомогою мадридському урядові, бо мовляв Італія та Німеччина без перерви доставляють зброю повстанцям.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЗИЧКА ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Бурґос: Національна позичка, яку розписав повстанчий уряд, проходить з великим успіхом. Трьох великих магнатів (ґрандів) склали минулого тижня 12 мілїонів пезетів золотом з проханням не оголошувати їх прізвища. Один селянин склав 25 пезетів, відмовляючись прияти посвідку. Одночасно при передачі грошей складають устні або письменні патріотичні заяви. Ті, що підписують позичку, висловлюють віру у перемогу повстанців. Гроші на позичку надходять навіть з провінцій, які є під владою мадридського уряду, з іспанських кольоній, з Аргентини і Каліфорнії. Минулої суботи вплинуло до скарбу повстанців понад 2 мілїони пезетів.

ЕҐОЇЗМ Є ЗЛОЧИНОМ.

ПАРИЖ, 12. 8. ПАТ. Ґен. Хіль Юст у Сарагоссі видав декрет підкреслюючи, що команда повстанців прикладає найбільшу вагу до соціяльних питань, до яких підходить у найбільше поступовому дусі. Підприємці обовязані придержуватись суспільного законодавства і засад суспільної справедливости, як „основ іспанського визвольного руху". Декрет забороняє зменшувати заробітні платні і робити трудноші при приниманні робітників до праці. Ґен. Хіль Юст заповідає гострі репресії супроти підприємців, які не будуть придержуватися постанов цього декрету, кажучи, що „тепер ЕҐОЇЗМ Є ЗЛОЧИНОМ". Подібний декрет оголошено в усіх провінціях, які є під владою повстанців

підсипі обрядово скорчений небіжчик, а біля нього були дари на той світ: гарно орнаментований горщок, кремяна сокира, кам'яний топорець, дві кремяні стрілки кільком кремяних відщипків, а також прикраса з грубого бронзового дроту на шиї та дротяна цивка спіральна, вплетена свого часу певно у волосся.

На збочу поля „Юрівське", де у княжій добі стояв напевно оборонний монастир чи церква (фундаменти ще не найдені), можна було частинно прослідити приналежний до цього цвинтар, на якім небіжчики лежать без домовин з руками витягненими попри тіло, очевидно всі головами до заходу.

Лежачи під Юрівським „Гумище" — це мабуть княже гумище, не „гонище", бо глибша полева доріжка, що веде його хребтом, є зовсім пізнього походження. На ньому найшов я тепер інтересну відпадкову яму (отже слід замешкання, не комунікації) з фрагментами кераміки, цілими бронзетів, лунаковим прясличком, залізними ножиками та навіть одною морською мушлею. Княжий Галич мав видно якийсь звязок з Чорним Морем. Крім того найшлася на „Гумищі" мала напірка з рештками вапна, у якому були черепки з княжої доби.

На свою чергу прийшло цього року також найближче оточення парохіяльної церкви Пресв. Богородиці у Крилосі. Сондуючи цей терен приїшов я по південнім боці церкви на три метри грубий, а шість метрів довгий мур, перетятий фундаментами церкви якого призначення далеко означити мабуть як тоді, якщо за ним можнаб слідкувати у середині церкви. Кілька кусків цегли в ньому вказує приблизно на XVI—XVII-століття.

По тім самім боці церкви найшовся рівнож цвинтар з XVI. ст., датований кількома черепками під одним із небіжчиків.

Та найбільшою сенсацією сезону було відкриття біля старовинної дзвінниці, муруваної мабуть ще дідичем-боярином Марком Шумлянським на початку XVI. ст. Сондуючи терен по її північнім боці, натрапив я у глибині трьох метрів під грубою верствою будівельного румовища, на два рівнобіжні, півтретя метра грубі мури з опоки, а біля них на підлогу у трьох верствах над собою: спідня із жовтої глини моз тіж, середуща із розмащеної мулярської заправи та верхня із кам'яних великих плит.

З уваги на те, що цілковиту аналогію до цих трьох підліг найшов я свого часу у одній із романських церков серед III. подвіря на Градчанах у Празі а мури внущені глибоко у княжий терен, на якому безпосередно ці підлоги лежать, уважаю, що відкриті два мури та підлоги серед них — це по всякій правдоподібности останки якоїсь княжої церкви. Із загальної ситуації виходить, що в такім разі могла би це бути тільки катедра Ярослава Осьмомисла, заложена ним десь у половині XII. ст., у якій він був похований у 1187 р. Обставини злożилися так, що цілковите відслонення цих незвичайно цікавих мурів прийшлося відложити до слідуючого року. А тоді, як ще будуть справді фундаменти вчерне дозі популярної першої галицької митрополичої катедри і якщо саме у 750-ту річницю смерти Ярослава Осьмомисла пощастилоб знайти рівночасно й тлінні останки його, так не буде небувала щаслива подія не лиш для української археольоґії, зокрема церковної, але й для цілого українського народу і створиться святиня народньої традиції, якої у нас досі не було.

Але покищо не випереджуймо фактів.

ЯПОНСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ КРЕДИТІВ.

ТОКІО, 12. 8. ПАТ. Міністр закордонних справ Аріта, обговорюючи цілі і завдання закордонної політики японського уряду вказав на необхідність пристосувати японсько-совітські взаємини до умовин і положення на Далекому Сході. Одначе переговорів у цій справі не можна буде вести, як довго японські сили у Манджуко будуть слабші від совітських сил на Далекому Сході. Ці сили постійно загрожують Манджуко та Японії. Рівновага сил Японії і СССР є загадничою передумовиною підписання пакту про ненапад між Японією і СССР. Японія слідкує уважливо за можливостями зближення між Японією та СССР та розглядає справу створення буферної смуги між Китаєм і Манджуко. Зміцнення національної оборони є одним з найпекучіших завдань.

Коментуючи заяву міністра політичні кола вважають, що мін. Аріта прилучився до політики міністра війни Теравчі, який вже місяць веде кампанію за призначенням нових військових кредитів, всупереч міністрові фінансів Бага. Деякі політики здогадуються, що по цій заяві мін. Аріта дійде до кризи в уряді.

—o—

ПРОПАЛО ДВОХ ЯПОНСЬКИХ СЛУЖБОВИКІВ У МОСКВІ.

ТОКІО, 12. 8. ПАТ. Агенція Домеї повідомляє про те, що в Москві згинуло двох хлопців, зайнятих у бюрах японської амбасади. Одного з них арештували большевики у хвилині, коли ніс урядовий документ з амбасади до комісаріяту закордонних справ. Шарже д' афер Японії у Москві склав протест у большевицькому уряді.

—o—

КОНФЛІКТ МІЖ ІТАЛІЙЦЯМИ й ДУХОВЕНСТВОМ ЕТІОПІЇ.

КАЇРО, 12. 8. ПАТ. З Адді-Абеби повідомляють: Взаємини між Митрополичою консисторією Етіопії та італійською владою щораз більше загострюються. Ген. Граціяні зажадав, щоб духовенство підчас богослуження згадувало короля Віктора Емануїла, як раніше цісаря Гайле Селяссіє. Одначе архиепископ Кірільос устійнив власну формулу молитви, в якій згадується про уряд Італії.

—o—

НОВИНКИ.

— **Д-р Бабій Володимир,** стомат.-дентист **Львів вул. Академічна ч. 14, І. пов. в е р н у в с я** і ординує від 4—7 попол. 2462 1—2

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдевла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 6—15

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 64-115

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ішіясу, шлункових, ниркових, злої переміни матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 3—10

— **Живець Черче,** вілля „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2438 10-10

— **До відома Громадянству.** Ми одержали офіціяльну вістку, що святкування 10-ліття Т-ва „Просвіта" в Харбіні (Манджурія) переложено на дні 20—21. вересня ц. р. Щоб цьому ювилеєві надати відповідне значіння та підбадьорити наших братів на Далекому Сході, просимо Громадянство й усі Установи в краю та за кордоном та взиваємо нашу організацію, в першу чергу усі філії, вислати відповідні письма-привіти на адресу: **Ukrainian Assoc. „Prosvita", P.O. Box 25-Harbin Manchou-Ti-Kuo, Asia, vie Siberia.** Потрібні інформації про це т-во можна найти в журналах „Просвіта" та „Життя і Знання" за липень-серпень ц. р. — **Товариство „Просвіта" у Львові.**

— **Свято на Білій Горі.** Комітет для влаштування Свята на Білій Горі біля Підлисся в честь пробудника Галицької Землі — Маркіяна Шашкевича, доводить цією дорогою до відома українського громадянства, що згадане свято дня 9. серпня ц. р. не відбулося з причини безперервного дощу. З огляду на те, що дозвіл на влаштування свята є важний ще на 16. день серпня ц. р., свято відбудеться в тому дні з незміненою програмою, одначе вже **невідклично,** без огляду на стан погоди. — **Комітет.**

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові (Сикстуська 46) почавши від 15. серпня ц. р. щодень від год. 10 до 13. дає поради у справі вибору звання на основі психотехнічних і лікарських дослідів, інформації про фахові школи, фахові й загальноосвітні, та умовини приняття до них. Письменні інформації дає лише тим інтересантам, що долучують до листів почтову марку за 50 сот.

— **Душпастирський курс** уладжує в днях 25—26. ц. м. окружний відділ Т-ва св. Андрея в Золочеві у салі дому ім. Маркіяна Шашкевича. Удержання 2 зол. денно. Зголошуватись у секретаря о. Ст. Фітя, пароха в Плугові, або у гр. кат. уряді в Золочеві.

— **Поліський ярмарок,** велика туристична імпреза, відбудеться в Пінську від 15 до 31. ц. м. з нагоди великого відпусту Спаса. На цей відпуст у дні 19. ц. м. прибуває населення човнами з найдальших закутин Полісся, а на ріці Піні відбувається єдиний у своїм роді ярмарок. Карта Туристичної Ліги дає 75-процентову залізничу знижку в поворотній дорозі і 50 проц. знижки на водні прогулькн.

— **Туристично-санаторійно-літнискова** вистава відбудеться в часі від 15. серпня до 6. вересня в будинку гірничої академії в Кракові. Вистава цікава для тих, що інтересуються розбудовою лізниць на Підкарпатті. На основі карти туристичної Ліги можна мати 75-проц. залізничу знижку у поворотній дорозі. Такі карти видають бюра подорожі або станиці Руху.

— **Нова польська ортографія у шкільних виданнитвах.** Міністерство освіти видало розпорядок про введення нової польської ортографії в підручниках для кляс III і IV вселюдних шкіл першого ступня та для VI кл. вселюдних шкіл другого ступня. Нові підручники появляться з початком нового шкільного року. У всіх підручниках, що будуть затверджені до шкільного вжитку після 1. вересня, може залишитися давна ортографія. Книжки, що находяться в бібліотеках і написані давною ортографією, можуть залишитися аж до знищення.

— **Вийшли з Березн.** З ізоляційного табору в Березі Картуській звільнили в останньому часі 6 осіб, м. і. Голуба, редактора „Голосу Покуття" з Коломиї і його співробітника Бойчука. Крім того звільнено двох робітників зі Львова, одного із Дрогобича та одного з Кракова.

— **Вода в Ріках прибуває.** Наслідком безнастанних дощів, що тревають від минулого тижня, на цілому Підкарпаттю прибувають у ріках води. Гірські потоки позривали мости а стан води у ріках такий, що кожної хвилини можна надіятись повени. Загрозливо представляються Сян, Стрий, Бистриці і Прут.

— **Емерити в Польщі.** На основі останніх обчислень емеритальну платню з державного скарбу та з фондів деяких державних підприємств і монополів у Польщі бере 192-530 осіб. Емеритуру з державного скарбу дістає 87-958 осіб, з того 69.208 емеритів цивільних і 18.958 військових. В числі цивільних емеритів находяться 57-578 польських емеритів і 11.635 з інших держав разом із вдовами і сиротами. З військових емеритів припадає 16-990 на Польщу, 1.800 з інших держав. Із державного емеритального заведення беруть плату 572 особи, з фонду залізничого, почтового і лісового 94.682, з фонду монополів 7.887 осіб.

— **Громадські шкідники.** Після переведення люстрації в господарці збірної громади Чорнокінці Вел. пов. Копичинці арештовано касіера І. Нідинського. Шконтрум касових книг виказало недостачу 3.000 зол., які Нідинський проїдував. — Перемиський окружний суд засудив солтиса громади Ришкова Воля пов. Ярослав, Стефана Шайка і писаря Ліса по 8 місяців вязниці з утратою громадянських прав на два роки за спроне вірення та інші зловживання в громадській господарці.

— **Російський емігрант ошуканець.** Старосамбірський суд займався кілька разів російським емігрантом Дмитром Александреєвим, що подаючись за студента політехніки та б. старшину армії Колчака, допускався в краю різних ошуканств і крадіжей. Свого часу засуджено його на 6 місячну вязницю за крадіж на шкоду гр. кат. пароха в Переросли. Та ще не відсидів тієї кари, як поставили його знову перед суд за ошуканство на шкоду кількох священників у Надвірнянщині. М. і. явився на весну ц. р. у о. Левицького в Зарічу біля Делятина і представившись як василіянин (був одітий в рясу), гостив у нього цілий тиждень. У цьому часі вимантив у нього кількасот зол. і як пізніше показалось, украв ріжні дорогоцінности. Врешті в часі одної розмови видався о. Левицькому дуже підозрілим і тому парох попросив його, щоби відправив вечірню. Ошуканець зміркував відразу, що не має бути проба його духовних кваліфікацій, і несподівано щез. Одначе поліція його зловила і передала судові. Цим разом засудили його на рік вязниці.

— **Вивезли інжиніра на тачках.** У фабриці залізних виробів Зеленевського у Варшаві панували напружені відносини між робітниками та управителем фабрики інж. Самсоном. Робітники закидували Самсонові, що зле з ними поводиться. Перед кількома днями окружило його кількадесять робітників і закинувши йому мішок на голову, всадили до тачок і вивезли на вулицю. Браму за ним замкнули, щоб не міг вернутись до фабрики. На вулиці зробилось велике збіговиско і щойно прохожі добули Самсона з мішка й тачок.

— **Міжнародній шаховий турнір** розпочався минулої неділі в Нотінгем при участи 4 англійців і 11 чужинців. Грають не тільки всі живучі мистці, як д-р Алехін, д-р Еве, Капаблянка і д-р Ласкер, але й цілий ряд рівних їм шахістів, як Бєголюбов, Ботвінік, Фіне, Фльор, Решевський, д-р Тартаковер і д-р Відмар. На нагороди призначена сума 2.500 фунтів штерлінгів.

— **Канал Москва—Волга.** Як повідомляє совітська преса, будова каналу Москва—Волга кінчиться. Канал довгий на 128 км. і має 450 великих будівель, між иншим 11 шлюз, 5 велитенських помп, 7 залізо-бетонових гребель. Здовж каналу закладають парки. Біля Москви створили штучне озеро з двома пристанями для пасажирського і товарового руху.

— **Неврожай в Америці.** Міністерство рільництва у Зл. Державах Північної Америки оголосило звіт про фатальний стан жнив. Передбачуваний збір пшениці вистарчить тільки на покриття внутрішнього запотребування. Збір кукурудзи такий низький, що подібного не було від 1881 р. Брак паші приневолить фармерів продати значну частину худоби на заріз.

— **Ріжні вістки.** У Венеції розпочався міжнародній показ фільм. Із 60 надісланих допущено до висвітлення 47. — Біля пристані Барлі на Чорному Морі затонула підчас бурі моторова барка з 10 прогульковцями, які всі згинули. — В Чемнаю страчено прилюдно 60 китайських бандитів, засуджених на смерть за грабунки і вбивства.

З театру.

Великий Театр: „Пані Презесова",
комедія на 3 дії Гензельта і Вебера.

Ця комедія має добрих 30 літ і насмішила вона за той час неодну авдиторію. Начальник суду у глухій провінціяльній закутині має жінку, колишню кухарку і непохитні моральні засади. Згідно з цими засадами силою своєї влади він викидає з гостинниці париську кабаретову артистку, що приїхала на гостинні виступи і деморалізує своєю поведінкою його співробітників-суддів. Ця артистка спрямується до його хати, саме тоді, коли його жінка виїде у Париж, щоб допомогти йому у карієрі. І в той самий вечір прийде на контролю суду до цієї закутини новий міністер справедливости і зупиниться теж у домі начальника суду. Кабаретова артистка виступатиме як жінка начальника і міністер залюбиться в ній; справжня „пані презесова" прийде на авдієнцію до міністра в Парижі саме тоді, коли він сподівається служниці, щоб зробила порядок. У дорослій домі „презесової" закохається секретар міністра і довго не буде розуміти, як вона може мати таку молоду маму, як кабаретова артистка.... Одне слово: що сцена — непорозуміння, що ціла особа то комічна постать. Як в усіх цього роду французьких фарсах — неймовірні ситуації і дуже добрими типами.

Грали пєсу легко та свобідно: Богданська у головній ролі з Лелівою, Махальський і Нічевська у другій парі, інші в менших ролях так само добре.

М. В.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОХОРОНИ НА МІСЯЦІ.

Рекорд дивовижних завіщань побив Едвард Гінна з Клевеленд, який у своїм посмертнім завіщанню призначив 20.000 долярів на похорони свойого тіла і жінки ...на місяці, якщо тільки вдасться нав'язати контакт землі з місяцем і буде налагоджена комунікація між обома світами.

Інший дивак, др Дюфресне, що вмер ще в 1905 р., призначив своє майно у висоті 8 міліонів франків на заложення добродійної інституції в Сабавдії. Однак він зробив застереження, що з цієї інституції могтимуть користати тільки ті округи, де нема консумції алькоголю. Рада департаменту приняла запис. Двацять літ був запит безкорисний, бо не було ніодної округи, ні навіть громади, де не споживалиб алькоголю. Тоді рішили змінити умовини запису і в порозумінню з іншими спадкоємцями небіжчика, заложили захист для старців умово недужих і сиріт із цієї округи, що в ній замешкав небіжчик.

Ще дивніше завіщення полишив власних дібр у Ле Ман, Шамбр, котрий помер у жовтні 1917 р. Шамбр призначив на лікарні в Ле Ман 2.000 франків з умовиною, що ті гроші будуть уміщені в державних 3% вартісних паперах. З відсотків, що виносилиб 60 фр. річно мали опла чувати людину, що доглядалаб гробу небіжчика. „Хочу — писав Шамбр у завіщанню — щоби моя гробениця була завжди в добрім стані. Що тиждня треба повичищувати всі предмети внутрі гробниці. Крім цього двері гробниці слід що два роки наново відмалювати такою краскою, яку я вибрав за життя".

Міська рада в Ле Ман відкинула одноголосно цей запис, що половину з нього небіжчик зарезервовував для себе.

ЧАСОПИС ВОЛОЦЮГІВ.

Кожне більше місто, кожна політична партія, майже кожна професія має сьогодні свій часопис. Навіть діти мають безліч ріжних дитячих журналів. Тільки одні волоцюги не мали досі свого пресового органу. В Румбурзі в північній Чехії появилося перше число нового часопису, призначеного для волоцюгів Чехословаччини. Видавцем і редактором є якийсь Едмунд Лібшер. Вступна стаття подає, яка є мета цього дивовижного часопису: „Ми хочемо збудувати міст для невинно виключених із людського товариства і хочемо їх туди знову повернути". Часопис виходить щотижня. Його ціна — 60 сот. Це черговий дивогляд сьогоднішних буднів.

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
15. VIII. Заліщики.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Снятин:
13. VIII. Лев з Абісинії.
14. VIII. Ніна тетя.
15. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
16. VIII. Ой не ходи Грицю — стара постановка.
Карлін:
16. VIII. год. 3. попол. „Дівча з Маслосоюзу".
Снятин:
17. VIII. Муж двох жінок.
18. VIII. Інваліди.
Зі Снятина їде театр до Городенки.

Великий Театр:
Четвер, 13. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Пятниця, 14. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Ріжвородностей.
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната" з Е. Лянді та Й. Шільдкраут, „Божевільний пар".
ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".
ГРАЖИНА: „Мельодія великого міста", „Тайни Пераку".
КАСІНО: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар. „Кіднаперн".
КОПЕРНИК: „Героїська фортеця Доуаумонт" і звукові додатки.
МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіс". 2. „Малі герої".
МЕТРО: „Тепер і завсіди" з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа".
МІРАЖ: „Те, що любять мужчини", „Не мала баба клопоту".
МУЗА: нечинне з причини реконструкції.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Архиьонай", „Руки на столі".
ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".
РАЙ: „Амок".
СВІТ: „Щораз вище", „Що може Парнж".
СТИЛЕВЕ: „Без назвища", ревія „Олімпіяда весельчаків".
ТОН: „Сеньоріта з масці", „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудженця", ревія „Чім-Чон-Чан".
ХІМКРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 2.)
Баварія.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 13. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Солісти, Цубер сопр., 20.00 Концерт, 22.10 Весела авд., **Мор. Острава** (269,5) 19.10 „Вікторія і її гузар" оп. Абрагама, **Прага** (470,2) 16.50 Віольончела, 22.15 Концерт, **Париж** (1648) 11.00 Концерт симф. орх., 20.00 Народні пісні. 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 18.30, 22.30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 9.00 Музика. 10.00 Весела програма, 15.00 Камер. музика, пісні, 20.20 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 18.00 Музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. оркестра, 17.30 Форт. ресіталь, 20.20 Спів, **Міляно** (365,6) 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Марія Марія" ком. Попеза, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, сопран, форт., 19.20 Легка музика, 20.45 „Гоєская" оп. Гранадоса, „Львоніте матево" ком. Піо-Манджагалія".

Пятниця, 14. серпня 1936.

Відень (506,8) 32.00, 15.20, 22.10 Концерт, 16.35 Спів, Керн сопр., 20.05 „Іроспана" ком. Горста, **Кошиці** (259,1) 18.00 Дні Закарпаття, **Прага** (470,2) 46.00 Сальон. квартет, 18.00 Ост. фільм. пробовники, 21.00 Камер. музика, спів, **Париж** (1648) 11.00, 13.00 Симф. музика, 17.30 Концерт орх., 20.00 Спів, форт., 20.45 Вечір оперетох, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки й мельодії, 17,20 Форт. ресіталь, **Берлін** (356,7) 8.00, 9.00, 11.04, 15.00 Музика, 17.00 Німецькі пісні й танки, 20.20 Голоси народів, танки, пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Баркна музика, 20.10 Сучасна музика, **Будапешт** (549.5) 13.50 Спів, 17.00 Хор, 20.10 „Янош Вітез" муз. неса Качора, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 16.40 Скрипка, 21.30 Пісоньки, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 19.20 Розр. музика, 20.40 Оперетка.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 13. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Попурі з оп. Кальмана: „Графиня Маріца", 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Концерт орх., 14.30 Для розривки, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15,45 Для дітей: Природа в серпні, 16.00 Концерт орх., 16.40 Відч.: Дух війни, 17.00 Форт. ресіталь, 17.30 Музика з гр. пл., 17.50 Кореспонденція з літниця, 18.00 Сільва веруи, 18.05 Недомагання спорту, 18.15 Супне: „Гарна Галятея" увертюра з гр. пл., 18.25 Літер. хвилина: з „Божеського фільософа", 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.90 Театр Уявн: Мандрівка в інший світ, 19.30 Еспанські мельодії, орх., пісоньки в супроводі гітари, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні відсп. Меч. Зудар, баритон, у супр. форт., 21.25 Муз. авд.: Неділя за дрючком, 22.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.36 Танкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Пятниця, 14. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.06 Життя товариств, 12.13 Полудневий дневник, 12.25 Фантастичний світ у музиці, гр. пл., 14.30 Концерт бажань, 15.30 Із Олімпіяди, 16.00 Гутірка з хорини, 16.15 Мала орхестра, 17.00 Відчит для матуристів: Академічні провінціяльні школи, 17.15 Пісні в вик. хору, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Карпатські мандрівки, 18.10 Легка музика з гр. пл., 18.35 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Літній конкурс Польського Радія, 18.50 Бюро студій розмовне зі слухачами, 19:00 Музична позаїка, 19.50 „Початок світової війни на Україні" фрагмент із повісти Вацл. Чосновського „Кровавиця", 20.10 Вечірній дневник, 20,25 Зальцбурський фестіваль: „Нірнбергські співці" III. дія, 22.22 Легка музика з гр. пл., 22.35 Із Олімпіяди, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.78—89.35, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.77 — 26.61, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.44, 118.60, Корони норв. 134.45—133.80, Кор. шв. 137.98—137.00, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 142 — 138 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Атракційні вечерниці у Черчі.

Атракцією сезону у Черчі бувають звичайно вечерниці, уладжувані Комітетом Лікувавців. Цьогорічні вечерниці відбудуться у

неділю 16. серпня ц. р. в год. 9. вечором

у салі „Палатки". У програмі крім вибору МІС ЧЕРЧА на рік 1936, богато несподіванок. — Черчанська орхестра під орудою Яблонського.

Акції.

Банк Польський 97, Ліпопіп 12,75, Страховичі 33.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.50, 2. ем. 62, 5 конв. 46, 6 прц. дол. 61, 7 стаб. 47—47.75.

Заставні листи.

3 прц. Гіпот. 47—49, 4 прц. Б. Гіпот. 41 і пів — 42, 4 прц. Б. Гіпот. 39—39.50, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 38, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62, 2. ем. Прем. 60.50—61.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 12. серпня ц. р. кооперативам платив за: львоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.35	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII	0·13	„
1 шт. яець	2.60	„

Тенденція на масло вдержана, на молоко і на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 12. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, львоко подвірря птакомасарні „М. С." у Львові, (пл. Бізьченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг 1. кл.	0.80	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої якости. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викуп Українського Городу „Сокола-Батька" зложив через „Діло" інж. Роман Шепарович зол. 10 і кличе: дир. Берлада з Коломиї, дир. Новосельського з Дрогобича і дир. Губчака з Калуша.

МЕШКАННЯ

УМЕБЛЬОВАНУ КІМНАТУ тільки для кавалєра або панночки винайму за зол. 20 місячно. Мадис Кипріян, вул. Дольна ч. 9. побіч Остробрамського костела.

ТРИ ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт — 80 зол. Гарновського 43. 2493 1-3

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт, сонашні. Остроленська 17. бічна Потоцького, при трамваю. 2492 1-3

КУПНО - ПРОДАЖА

ШЕЗЛОНГ ДИВАН 220×300 продам оказійно. Зголошення з поданням адреси до Адміп. „Діла" під „Диван". 2491

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить легкою методою французької і німецької мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка цін. Домагаличів 3, м. 1. 2403, 9—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА ДО ПОМОЧІ для господи у більшім господарстві жінка у силі віку обізнана зі сільським господарством і може бути вдова по священнику. Платня після умови. Згодошення під „Городниче заведення" до Адміністрації. 2490 1-2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, жіркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 50-6

ОГОЛОШЕННЯ.

Меблеві покриття ХІДНИКИ, ЦИРАТУ, ЛІНОЛЕУМ, КОЦИ І ФІЛЬЦИ

а також **артикули тапіцирські**

поручає

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 25. в подвірю.

2487 1-5

ПРИМАР

Д-р А. ЛЮФТМАН

окуліст

ЛЬВІВ, КРАШЕВСЬКОГО 9.

Тел. 226-36.

ВЕРНУВ.

2468 5—5

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 62-75

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 182 (14.431). Львів, пятниця 14. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Всеамериканська мирова конференція.

НЬЮ ЙОРК, 13. 8. ПАТ. Уряд Злучених Держав прийняв формальні запросини Аргентини на всеамериканську мирову конференцію, яка відбудеться 1. грудня у Буенос Айрес. В цій конференції візьмуть участь всі уряди держав Середущої і Південної Америки.

Протест Манджу-Ко проти большевицького уряду.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Представник манджурського уряду Рен Гі-Ліпен склав на руки ґенерального консуля СССР у Харбіні Славуцького протест проти замкнення плавби до м. Пальковка на Амурі, 24 км. на півн. захід від Чен-Го. Манджурський уряд підкреслив, що це нарушення айгунського договору з 1858 р.

Збірні договори праці у Греції.

АТЕНИ, 13. 8. ПАТ. У присутности прем. Метаксаса підписано договір між представниками робітничих спілок та працедавців про мінімум винагороди та про евентуальний урядовий арбітраж.

Дві третини Еспанії в руках повстанців.

ВИПРОШУЮТЬ ГОСТИНУ УРЯДОВИХ КОРАБЛІВ.

ТАНЖЕР, 13. 8. ПАТ. Внаслідок другої інтервенції головної кватири повстанців комітет контролі у Танжері рішив зажадати від уряду в Мадриді, щоб усунув фльоту з пристані Танжеру і не давав нагоди до нарушення невтральности міжнароднього міста Танжеру. Вчора вечором усі воєнні урядові кораблі покинули Танжер. Нині рано знову приплили до порту два урядові кораблі, але по короткій зупинці на домагання комітету контролі відплили до Ляраше.

НЕВДАЛА СПРОБА РЕВОЛЬТИ.

ТАНЖЕР, 13. 8. ПАТ. Підчас бомбардування м. Ляраше фльотою мадридського уряду 9. ц. м. доконано спроби революти між повстанцями. Нагляй суд засудив на кару смерти 2-х старшин, 4-х підстаршин і 6-х вояків. Присуд негайно виконали. Революту здавлено.

ПОХІД ПОВСТАНЦІВ НАПЕРЕД.

ЛІССАБОНА, 13. 8. ПАТ. Генерал Кіепо де Ллано заявив, що війська повстанців вирушили вчора рано з Ля Ронда і посуваються згідно з оперативним пляном у напрямі Малаги. Вечором ці відділи опинилися в Антекера, 138 км. від Кордоби. Тепер в руках повстанців є вже 2/3 території Еспанії.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ФЛЬОТИ ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 13. 8. ПАТ. Радіостація в Коруння повідомляє про реорганізацію фльоти повстанців. Найсильнішою одиницею повстанців є лінійний корабель „Еспанія" (місткість 15.000 тон), далі кружляки „Канаріас" (12.000 тон) та „Альміранте Сервера" (10.000 тон). Радіо з Тенеріф (канарійський архипеляг) повідомляє, що війська ген. Беніто заняли Гвадаляру. Аргентинський уряд вислав кружляк „25 де Майо" до Сан Себастіян, щоб забрав аргентинського посла.

НАСТУП НА МАЛЯГУ.

БУРГОС, 13. 8. ПАТ. Кольона повстанців зі Севіллі заняла м. Антекеру, 60 км. від Малаги. Ген. Кіепо де Ллано видав відозву з зазивом до цивільної гвардії в Еспанії, щоб перейшла до повстанців.

КОМУНІСТИ ВТІКАЮТЬ З БАДАХОС.

ЛІССАБОНА, 13. 8. ПАТ. Провідника комуністів у Бадахос Ісаака Рубіо арештували на кордоні в Ельвас. В Альмантара затримали більшу кількість карабінерів, які втікли з Валенсії.

Урядові війська з Серени і Лямайор вислали емісарів до Гранади, щоб сговорити з повстанцями умовини капітуляції. В околиці Бадахос приїхали відділи повстанців з Асанскік і Кастехон.

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Ліссабони: Не зважаючи на сильне бомбардування з літаків і на вуличні бої, Бадахос є ще в руках урядових військ. Міліція взяла до неволі провідника повстанців Гонзалеса Рамона і його розстріляли.

ПРИКОРДОННА СТОРОЖА ПЕРЕЙШЛА ДО ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 13. 8. ПАТ. З Бургос повідомляють, що колишнього міністра і провідника республиканської групи консерватистів Мігуеля Маврa застрілили у хвилині, коли хотів сховонитися до будинку аргентинського посольства. Еспанська прикордонна сторожа прилучилася до повстанців.

РАДІСТЬ ВИЗВОЛЕНОГО НАСЕЛЕННЯ.

БУРГОС, 13. 8. ПАТ. В Бургос велика радість з захоплення м. Тольоси, промислового осередка провінції Кічускоа. Повстанці під командою полк. Кастя Ляфорра звели тригодинний бій в околиці м. Тольоси і вчора рано ввійшли до міста. Населення витало повстанців з захопленням окликами: „Нехай живе Еспанія". Урядові війська в числі 4.000 відступили на північний схід і заняли нові позиції. М. Тольоса крім великого стратегічного значіння, є теж важним осередком металюргічного промислу. Повстанці наступають тепер з Тольоси на Сан Себастіян і на Ірун.

ПОВОРОТ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Повстанча радіостація у Севіллі подала вчора в год. 1-ій вполудне такий комунікат: Мадридський уряд подає неправдиві вістки з фронту. Бадахос зовсім відтятий і найпізніше завтра займуть його повстанці. Акція злучення армій ген. Моли і ген. Франка поширюється з кожним днем. В руках повстанців є провінції: Галісія, Леон, Естремадура крім м. Бадахос, Кастілля, Андалюзія крім Малаги і Хаен, Арагонія, Наварра та Астурія. В усіх цих провінціях є спокійно, селяни і робітники вернулися до праці.

БАРАБАННИЙ ВОГОНЬ.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. З еспанського пограничча повідомляють, що недалеко Ірун голосна артилерійська стрілянина. Вечором три літаки повстанців перелетіли над частиною французької території і скинули над місцевостями Ірун, Фонтарабія, Рентерія і Сан Себастіян щоденник повстанців „Діяріо де Наварре". Повстанці заняли м. Ейбар між Тольосою та Більбао, осередок волоконного промислу.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Боротьба за Вітоса і підготова „людового фронту".

Львів, 13. серпня 1936.

Поруч із ППС та Стронництвом Народовим (ендецією) — Стронництво Людове, зложене з давнього Пяста, Визволення і Стронництва Хлопського, це третя польська поважна опозиційна група. Треба признати, що спроби розбити її розколами не вдалися і що через перехід до урядового табору кількох провідників при останніх виборах (сен. Руг і ін.), табор людовців не розлетівся, навпаки, в останніх місяцях і тижнях виявляє значну метушливість. Нужда селя влекшує людовцям роботу: можна послуговатись демагогією, що паде на дуже податливий ґрунт. І ця демагогія святкує справді тріюмфи; вона почина є бути домінуючим елементом в акції людовців, яка для нас тим цікавіша, що обхоплює не лиш національно мішані повіти Західної Галичини, головну домену їх впливів, але й закрадається у суто українські повіти Східної Галичини.

Кріваві події у Кречовичах, майже безпосередньо попереджені політичною маніфестацією у с. Гржонска та військово-політичною парадою у Новосільцях переворського пов., — надали акції людовців особливий розголос. Питання, яке до того часу стояло у площині можливостей порозуміння теперішнього режиму з людовцями через якусь демократизацію режиму та спеціяльні уступки (зем. реформа), щораз більше переходить у площину — участи людовців у підготові у Польщі „людового фронту", себто блоку з ПНС і комуністами. Пригадаймо факти:

29. червня у с. Новосільцях уладжено велику параду на честь Міхала Пижа, навпів мітичного героя ще з часів наїзду татар, буцім то тамошнього війта: парада дістала військовий та політичний характер з огляду на присутність самого ген. Ридза Сміглого. Називалося, що вирішний сьогодні у Польщі чинник сам безпосередньо навязує зязок з польським селом і що це переломовий момент для замирення з опозиційною польською селянською партією. Тимчасом людовці використали нагоду, щоб цю „угодовецьку" спробу перетворити у маніфестацію на честь Вітоса з перепачкуванням вимог, які з селянською долею не мають таки нічого спільного. Отож у сусідньому селі Гржонска Стр. Людове уладило напередодні свята у честь Пижа величезне віче, чи радше польський селянський зїзд, якого резолюції передано ген. Ридзові Сміглому у Новосільцях: у цих резолюціях-постулятах казалося у перших точках не тільки про необхідність застосувати амнестію до Вінкентія Вітоса, але й потребу змінити закордонну політику у користь Франції й Чехословаччини, но й, очевидно, Совітів. (До речі: Вітос перебуває у Чехословаччині, десь зараз за кордоном, напроти Щакниці). Арешти серед місцевих головачів людовців, що послідували після кречовицьких подій, сильно притьмарили вигляди на ідилію. І всі познаки вказують на те, що з тієї ідиллі таки нічого не вийде: що ліва течія серед людовців, серед якої ве-

тику ролю грає організація польської селянської молоді „Вісі", має багато більші впливи ніж течія, що бажалаб примирення з урядом і правлінням, та що серед тієї внутрішньої ідеольогічної боротьби і гарячкової боротьби за впливи у масах — демократичні принципи тієї партії щораз більше затрачуються у користь принципів таки цілком недемократично-большевицьких.

Ось у „Газеті Польській" з 11. ц. м. у замітці п. н. „Червона відозва" читаємо, що по польських селах уже від кількох місяців широко кольпортується летючку, друковану на червоному папері, затитульовану „Дродзи пшияцеле" та підписану „Вінценти Вітос". Зміст тої відозви (читаємо у тій замітці), у цілому того слова значінні протидержавний, має деякі звороти живцем зачерпнені з бібули Комінтерну. Крім того це мішанина патетичної деклямації з ординарною демагогією... „Газета Польська" запитує чи це фальсифікат чи ні? — але дуже дивується, чому досі провід Стронництва Людового не ствердив з цілою рішучістю, що це фальсифікат, коли трудно припускати, щоб той провід про факт масової кольпортажі такої летючки нічого досі не знав.

Але мавіщо покликуватися на польські джерела, — ось перед нами письмо, що не менш яскраво характеризує теперішні напружки й настрої серед людовців. Грекокатолицька парохія у Кречовичах пов. Перворськ хотіла уладити 9-го ц. м. фестин з доходом на закупно дзвонів до місцевої церкви. Тимчасом місцевий пароx дістав від голови „Кола Стронництва Людового" у Кречовичах листа, який надається до музейного архіву, як своєрідний документ часу. Підписаний „презес", який починає листа від „велебни ксенже пробощу" та кінчає „з високим шацунком і чцьом", в середині листа лається без ніякого „шацунку", що за жертви (мовляв), що впали у кречовицьких подіях, проголошено жалобу, а тут „кршечовіцке хами жакаць бендом по крві" (!). Далі йде цілком недвозначний натяк, чим може скінчитися фестин і що „ксьондз пробощ бендзе в то вмешяни", та просьба, щоб парох відвів „вархолув" від думки фестину. „Як церпець, то вшисцы. Нема ту русіна ані поляка, сом тилько хлопі..." Не знаємо, наскільки атмосфера у Кречовичах цілком дозволяє на уладження фестину. Але, як інформують нас, скрізь у сусідніх селах відбуваються такі фестини і забави з тою різницею, що уладжують їх — самі людовці, з своїми вічевими промовами та під своїм патронатом. І ніхто так добре не знає, як ми, що ті самі людовці іноли чудово вміють відріжнювати „другосинів" і поляків: коли йде про кольонізацію східногалицьких чи волинських повітів, в яких українські селяни гинуть із голоду землі і куди кольонізація зайщим польським елементом ведеться саме під польськими патріотичними гаслами, в відкиненням до коша гасла селянської класової солідарности.

Нині це останне гасло у людовців модне. Нині людовці йдуть на демагогію, що — на їх думку — заведе їх до влади з обожаним Вітосом на чолі, але покищо заводить простим шнурком під прапор „людового фронту", з гаслом уряду „селян і робітників". ГІПС у місті, Стронництво Людове на селі має промощувати дорогу панованню диктатури „хлопів і робітників" — без хлопської та робітничої участи.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см.
у фабриці М. БИК ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 232-54.

Трагічна помилка каталонців і басків.

Вибух домашньої війни поставив еспанські національні меншини на розпутті. У сучасній війні затрачується лінеарний фронт і завдяки летунству майже ціла територія воюючої держави стає терепом воєнних операцій. Крім того спеціяльно у громадянській війні цивільне населення наражене не лише на бомби і бойові гази але й на кровані самосуди солдатески, вулиці та тайної поліції. Не дивно, що в умовинах громадянської війни поодинокі меншини, часто навіть нетериторіяльні, творять міліції для самооборони, як прим. 1918 р. жиди у Львові, або вірмени у Вірну. Раз меншина озброєна, наражена на участь у боях, мимохіть засувається питання, чи не будо для неї доцільніше взяти активну участь у змаганнях і перехилити перемогу на ту сторону, від якої можна очікувати чогось кращого та здобути собі й вдячність.

В еспанських умовинах такий активістичний підхід оправданий. З того, що тамошня громадянська війна так сильно затягнулася і навіть перейшла на позиційну, бачимо, що сили обох противників приблизно рівноважаться. Конкретно у баскійському краю утворилося сильне прогурядове огнище, яке відтягає з гвадарамського фронту чималі повстанчі сили. Ще більшу ролю грає Каталонія, яка, флінкуючи ліве крило північної повстанчої групи адовж ріки Ебро, створила цілий довгий фронт — т. зв. арагонський. Бачимо, що меншини грають вині в Еспанії ролю язичка у ваги. Можна лише спитатися, чи жертву своєї крови склали вони на відповідному вівтарі.

Під цю пору сили обох сторін приблизно рівноважаться — можемо їх означити рівнанням: червоні плюс баски і каталонці рівні повстанцям. Значить — самі червоні слабші ніж повстанці і то показно слабші, коли навіть з допомогою меншин поволи відступають. Вважатися зі слабшою стороною небезпечно взагалі, бо на випадок програної наражується на грізну месть від переможця.

Очевидно — сама квантитативна оцінка не рішає, важніше само політичне обличчя, якісний критерій. Які мотиви напровадили еспанські меншини на аліянс з центрово-демократичним табором — на те ми старалися відповісти оподі (гл. стаття „Трагедія меншин", „Діло" ч. 180 з 12 ц. м.). Нині підмітимо хіба, що аргументи, які промовляли за співпрацею з демократією, тратять зовсім вагу, коли демократія еволюціонує у напрямі большевизму, як це діється саме в Еспанії. Абстрагуючи цілковито від національних інтересів мусимо стверднти, що коли права диктатура відбирає громадянинові лише політичні права та деякі особисті (недоторканість помешкання, листування і т. п.), то диктатура пролетаріяту крім того робить з людини невільника, ліза з чоботами у найінтимніші глибини його душі, накидає його життю касарняні пори. Можна зрозуміти, що не зважають на те каталонці, між якими тепер взяла верх вулиця, але дивним стає що за устійнення комуни в Еспанії возюють також баскійські католики. Правда, уряд обіцює для їхніх провінцій релігійну толеранцію, але треба справді богато святої наївности, щоб у ті обіцянки повірити. У 1918 р. большевики визнали українську державу, 1920 р. грузинську, але це зовсім не перешкодило їм знищити як одну так і другу, дарма, що до самого найзду утримували вони з Грузією приязні взаємини. Коли звичайним клаптиком паперу, називався *міжнародній договір*, підписаний московським *урядом*, що справді панував над ситуацією — чогож тоді можна сподіватися від звичайної *внутрішньої обіцянки* збанкротованого мадридського уряду, якому владу давно вже вирвали з рук вулиця і Комінтерн?! Якщо баскійські політики сподіваються, що цим способом охоронять свою маленьку католицьку батьківщину від долі, яка грозить Еспанії, вони перерахуються, запутуючись у власні тенета „малоруських хитрощів". Правда, політична етика, яка нині керує державами й народами, ставить національний інтерес вище між-

РАМОН ДЕЛЬ КАСТІЛЛЬ

Тайна запропащеного ключа.

Ми сиділи при добрім вині і розказували собі різні цікаві історії. Рідонький дощик, що сік дрібненьким тактом по скляних вікнах кавярні і стікав вузенькими струмочками, перестерігав перед ховзькою холодною і неприв'ітною вулицею. Тепло кальориферів і товариська атмосфера кавярні настроювали до гутірки. Комісар мадридської поліції Гарсія затягнувся глибоко димом невідлучної люлечки й почав своє оповідання:

Донну Ельвіру вважали в товариських колах Мадриду за найкращу жінку столиці. А й чоловік чванився перед усіми, що він за свої гроші купив собі не тільки красавицю, але і її серце. І справді Донна Ельвіра була взором вірности. Одного дня познайомилася вона з Генріком Еспіналь, що мав сёред жіноцтва небувалий успіх. І Донна Ельвіра швидко з ним заприязнилась.

Одної прегарної ночі візвали телефоном мене до віллі пана Корцуельо, чоловіка Доньчи Ельвіри. Не гаючись, поїхав я туди своїм автом. Зустрінув мене сам господар.

— Прошу вас, щоби ваша приявність залишилась якнайбільшою тайною, — заявив мені на вступі, — бо тільки таким чином матимемо змогу прослідити справу. Тут, у моїй віллі трапилась дивна крадіж. Сьогодні уладив я величавий баль, і мені здається, що хтось користаючи з великої скількости гостей і оживленого руху поважився вломитись до моєї кімнати.

Пан дому повів мене на другий поверх.

— В моїм домі сколось щось нечуваного! — жалівся він. — З моєго сейфу взяли мені більше як пять тисяч песетів у банкнотах.

— Чи не можлнб ви мені дещо докладніше про це розказати?

— Як бачите, моя каса стоїть тут, у моїй робітні. Біля 11-ої завважив я, що ключ від каси зник із моєї кишені. Негайно прибіг я сюди. Двері були замкнені. Це мене дещо заспокоїло, але все-таки я рішився заглянути до каси. Другий ключ ховаю в касеті моєї жінки. Цим другим ключем отворив я касу і відкрив, зі стрехом і здивуванням, що нема 50 штук банкнотів по 1000 песетів.

Неспевним голосом замітив ще дон Корцуельо:

— Я думаю що тільки одна із гостей міг собі на такий вчинок дозволити. Чоловік іноді не знає кого впускає до хати...

Ми війшли оба до балевої салі, де господар повідомив своїх гостей про крадіж.

Орхестра втихла і хвилинку заляпла салю ідеальна мовчанка. Відтак добрий десяток мужчин підбіг до господаря:

— Ми домагаємось, щоби в кожного з нас перевести особистий трус!

Коли я вже обшукував кишеню десятого, чи одинадцятого мужчини, почув я раптом у руці ключ.

— Це ключ від моєї каси! — заявив твердо господар.

Вістка полетіла лискавкою по салі.

Я почув як кілька голосів глухо зашептало: „Генріко Еспіналь"..

А елегантний мужчина, що я в нього вийшов ключ, стояв по середині салі жахливо бліднт... і неменше счудований від усіх інших.

— Це не мій ключ — заявив він — і не знаю відки він у мене взявся!

— Мій пане, сказав я лагідно, але при тім рішуче — я мушу вас, на превеликий жаль, просити піти зі мною.

— Дуже радо, — відповів приперханий.

Коли я вже з цим молодим чоловіком виходив із віллі, завважив я в одній віконниці гарну як образок жінку що дивилась зі страхом у слід за нами...

Тут комісар Гарція перервав на хвилинку своє оповідання, обтер із чола піт, що спливав вузькими струмочками по чолі, як дощ по кавярняним вікні, набив знову викурену люльку і зітхнувши важко продовжував далі цікаве оповідання.

— Я ще не бачив у своєму житті такого нещасливого виразу лиця!

А Генріко Еспіналь підходив повільними кроками до мого авта.

Мовчанка не тривала довго.

— Пане — сказав нещасний — я ще не вкрав ніколи, навіть одної сірнички!

Бог мені свідком, що і я не підозрівав його, і коли він дав мені слово, що не втече, я дозволив йому перебути цю ніч у власнім мешканню. Тільки для певности я вимагав, щоби на сторожі зостався через ніч у його мешканню агент.

Вранці зголосили мені, що Генріко Еспіналь застрілився. Полишив він таку записку:

„Тому, що мабуть жінка, яку я надісе люблю, вважає мене теж злодієм, кінчу зі своїм життям. Думаю, що за ціну життя змию цю пляму, що на мені тяжить. А цього нещасного ключа я ніколи не мав у своїх руках".

*

Рідонький дощик сік дрібними тактами по скляних вікнах кавярні і стікав вузькими струмочками... Вулиці вблискувались вогким камінням у світлі електричних ліхтарень. Комісар Гарсія велів гарсонові принести свіжу пляшку бургунда і тепло дощільно не договорював кінця оповідання. Вкінці сказав:

— Ні злодія, ні прошей ми не найшли. Спідство тягнулося доволі довго і чим довше воно тягнулось тим більше набирав я підозріння, що ключ украв дон Корцуельо сам у себе. Сьогодні я майже в цьому переконаний, та щоби доказів не можу на те дати, бо Генріко Еспіналь не жив.

В такий спосіб позбувся дон Корцуельо свого суперника.

Перекладав *Роман С-ко*.

народового. Вона толерує кон'юнктуральні аліянси правих держав з большевиками, але лише як із міжнародним постороннім чинником, що не може вирішно впливати на внутрішній політично-суспільний стан нації. Та цей випадок не заходить у басків: їхня батьківщина є частиною Еспанії, тому й ділитиме її долю. Ніякий „санітарний кордон" не може відділити дрібного баскійського краю від червоної Еспанії, тому на випадок перемоги червоних, баски зможуть хіба сказати, парафразуючи Шевченкові слова: „Еспанія впала, але й нас завдавила". Зрештою, не треба ждати майбутнього: не зважаючи на зобов'язання уряду, червені банди вже тепер, коли поміж баскійських католиків їм потрібна, не щадять церков ні духовенства.

Якже представляється справа з погляду національних інтересів що певне мали вирішний вплив на визначення становища обох меншин? Ленінівська розв'язка національного питання на око, куди більш приваблива ніж фашистівське „єдиноподільництво". Та це не значить, щоб меншинам необхідно було ставати під червоним прапором. Не знаємо, яку лінію національної політики приймуть еспанські комуністи — можемо хіба вдоволитися припущенням, що буде вона орієнтуватися на СССР. Якщо так, становище того чи іншого народу підчас громадянської війни не матиме вирішнього впливу на його долю під червоним режімом. Коли баски й каталонці стануть по боці повстанців, в офіціяльній большевицькій термінольогії значилоб це, що буржуазія меншини стануда в обороні своїх шкурних інтересів та вспіла збаламутити частину працюючих мас, яких класово-свідомлева більшість стануда спонтанічно під червоні прапори і т. д. Так чи інакше, на випадок перемоги комуністів Еспанія залишиться Еспанією, еспанська нація залишиться пануючою як російська у СССР, а меншини будуть примушені вдоволитися автономними республіками чи областями; Мадрид буде так само свобідно ріпати про їхні межі та розміри самоуправи, як Москва про волзькі черкеські чи сибірські автономні области.

Тому визначуючись по стороні повстанців, меншини булиб до деякого ступня забезпечилися на обі можливости. Коли повстанці переможуть при теперішньому укладі сил, вони правдоподібно займуть до басків і каталонців екстерминаційне становище як до розкладового елементу, що розкладує в Еспанії комунізм так, як колись в Німеччині жиди. Інакші виглядиби малиб меншини, колиб були станули по стороні повстанців. Кладучи свої кости під фундаменти відродженої Еспанії, яку все-таки вважають своєю ширшою батьківщиною, булиб вони стали моральним вірителем нової еспанської національної держави. Даючи правиці поміч у скруті, могліб вони були в заміну дістати далекойдучі зобов'язання забезпеки їхніх національних прав. Баскійські й каталонські національні частини, що воювалиб по стороні повстанців, становилиб реальну гарантію для обох меншин при наладжуванні їхніх взаємин до еспанської держави, яка виснажена революцією та громадянською війною, все одно не малаб фізичної спроможности накинати руки на окраїни.

Зрештою, чи вона конечно хотілаб цього, чи конечно мусілаб вести політику механічного централізму? Причиною теперішньої еспанської трагедії було заочене суспільно-економічне, а дальше національне питання, яких дотеперішня права диктатура (військова або двірська) не розв'язала, трактуючи їх per non est. Щоб не вихіснувати болючого досвіду сучасних подій, треба хіба подиву гідної наївности і короткозорости. Якщо національній Еспанії судилось залишитись при житті, врятувати її може хіба творчий націоналізм, який зуміє не лише втопити у крові комунізм, але й радикально усунути найдальше коріння лиха, тому буде примушений розв'язати аграрне і національне питання. *(гал.)*

Слово від заточенців та еміґрантів.

В останніх часах читається доволі часто про українських заточенців та еміґрантів у Корінній Польщі. На сторінках „Діла" ведеться досить оживлена дискусія на цю тему. Видно, що справа стається щораз більше актуальною серед нашої суспільности.

Тому прошу позволити сказати своє слово й мені, якого лиха доля вигнала на далеку північ, бо рідна земляцямати не всилі спромогтись дати мені бодай шматок хліба. А таких є багато. Більшість з них це ті, що колись рішили були зложити свої молодецькі голови в жертву свободі, ті, що перенесли безмір злиднів і страждань у „чотирокутнику смерти", ті, яких поцадила ворожа куля та злощасний тиф. Решта, це переважно молодші, але й для них дитячі та молодечі літа не були солодкі.

Як почуваються всі ті заточенці? „Вони мають працю", „вони не читають українських газет", „вони винародовлюються" — читаємо у пресі. Воно ніби правда. Але вглянете глибше в душу цього еміґранта, запитайте його так по щирості а довідаєтесь дещо іншого. На еміґрацію виходили і виходять переважно ті, що їх перенесла влада, або ті, що їх приневолила до цього попросту нужда. Перші з них мають вже напевно власну родину, а другі, що стягнулись нераз з останнього гроша, щоби покінчити науки й довели до біди батьків та рідню, тепер чуються зобов'язаними віддати бодай частки. Заробітки тепер не такі великі. Не знати властиво, де діти дістануть марний гріш, що знайдеться часом у кишені еміґранта. Чи дітей учити, чи батькам післати, чи собі відложити, щоби колись вирватись до рідної землі й отворити собі сякий-такий осередок праці. Може бувають винятки, але їх не багато.

А те, що еміґранти замало читають українських газет, то не все їх вина. Декому видається смішним, що багато еміґрантів просять адміністрації часописів, щоби висилали їм часописи в добре замкнених посилках. Адміністрації звичайно не можуть цього зрозуміти. Нехай, мовляв, всі знають, що є українська преса, що вона має читачів всюди. Це дуже гарно. Але для еміґранта воно не так. Прошу собі уявити приміром такого учителя, що живе сам один серед села, віддаленого 20, 30, 40 км. від міста. Окружений він цілою масою чужого населення і різних „опікунів", які бистрим оком стежать за кожним його рухом. Вистарчить маленьке нераз непорозуміння з кимсь; може кому не вклонився або виказав когось на кару, тощо, щоби такий „опікун" зараз не підходив цієї хвилі проти учителя. А як побачать, що до нього приходить українська газета, тоді вже цілком але. (Почта тут на все дивиться).

Не хотячи наразитись на лихо, волить зректись газети. Треба зазначити, що дуже багато на еміґрації читають свої газети в той спосіб, що присилають їм їх кревняки або знайомі власне в замкнених посилках.

Може це побоювання щодо присилок українських видань є за великє, може в багатьох випадках і не булоб таких злих наслідків для українського заточенця, але це вже така психоза витворилася у тої людини, може й тому, що не має моральної підтримки від своїх. Що поганшу погубить теперішня криза, бо що буде робити один-другий еміґрант, як стратить працю? В кого дістане кусок хліба? І так минають дні за днями, роки за роками. А ті, в кого є діти, переживають зараз гіркі хвилі, головно тоді, як ті діти звертаються до батьків чужою мовою. Так, діти виховувані в чужому середовищі, часто при допомозі чужих, винародовлюються. Це гірка правда. Дитина бачить все чуже, чує виключно чужу мову, не хоче вірити власним батькам, що вона не те, що всі довкола. Дитина зростається з окруженням, тим більше, як не має змоги часто бувати серед своїх, на рідній землиці.

Дуже великою болячкою у наших заточенців є те, що їм бракує релігійного проводу. Дехто зливається під релігійним оглядом з окруженням але багато є таких, що не можуть цього зробити. Волять не ходити на богослуження, не приступати до св. Тайн цілими роками.

Поватнм туга та відчування самоти не дає їм спокою. Коли таке життя тягнеться роками, еміґрант або стається щораз більше апатичним, байдужим на все, стається таким тільки півчоловіком, або поринає щораз більше в течії місцевого життя і пропадає...

Якого ратунку бажають тепер еміґранти? Думаю, що треба в першій мірі помогти заточенцеві зорганізуватись. Переважно буває так, що не знається, чи є недалеко якийсь другий українець. Звичайно мало таких, що перед чужими, незнаними людьми признаються, хто вони. Приміром в моїм повіті знаю тільки дві українські родини, хоча живу тут вже довгих 12 літ. Один, це учитель віддалений від мене 36 км., а другий адвокат, в повітовому місті. Був я раз у нього. Дуже поважний, старший і заслужений наш громадянин, але в розмові обережний, бо боїться провокації. Часом чується приязно одно-друге прізвище українське, але трудно стверднти хто він.

Отже думаю, що хтось в краю повинен зібрати повні дані про стан українських еміґрантів (тільки не провокаторів) в кожному повіті. Опісля треба всіх у даним повіті повідомити про адреси інших українців. Тоді треба потворити гуртків, хочби невеликі, але дібрані. Цих гуртків не треба вже реєструвати, це булиб такі собі товариські гуртки. В цих гуртках буде проявлятися життя інше від окруження, життя українського еміґранта. Там буде можна поговорити по українськи, заспівать може й прочитати дещо.

Друга річ це релігійна допомога. Висилається місіонарів у „дикі" краї, може булоб добре прислати нам чи до часу священника. Щоби бодай двічи до року приїхав священник до повітового міста і тут в хаті того чи другого еміґранта відправив богослуження та уділив релігійної підтримки. Розуміється, що про таке богослуження мусілиб знати еміґранти в повіті наперед.

Кольонії для еміґрантської молоді теж не булиб злі, але це справа коштовна. Серед еміґрантів небагато таких, щоб самі могли понести кошти висилки дітей до таких кольоній, а в краю також потреби є великі і багато бідної дітвори нидіє по сутеринах.

Адміністрації українських часописів повинні таки прихилитись до бажань еміґрантів і вислати свої видавництва в замкнених посилках, якщо свої видавництва бажають. Краще так ніж взагалі недопускати рідного слова до хати заточенця.

Цих кілька слів далеко не характеризує цілого стану нашої еміґрації, ані не виповнює їхніх потреб. Це тільки кілька думок, опертих на помічуваннях із життя знайомих мені еміґрантів. Але маю надію, що вони причиняться до зрозуміння українським громадянством нашого гіркого еміґрантського життя і викличуть дальшу дискусію на сторінках преси.

В. М.

Українські соціялісти й Сов. Союз.

Меморандум Української Соціял-Демократичної Партії про небезпеку війни.

Виконавчий Комітет Соціялістичного Інтернаціоналу (II-го) ухвалив звернутися до всіх соціялістичних партій Інтернаціоналу з просьбою, щоб вони на письмі подали свої погляди щодо політики Соціялістичного Інтернаціоналу в боротьбі проти небезпеки світової війни. Закордонна делегація УСДРП (еміґрація) склала 24. II. ц. р. меморандум, що його ось оголошуємо в інформаційних цілях у нашому органі. Інша річ, що більшість II. Інтернаціоналу, ведена французькими й німецькими соціялістами, схиляється нині цілком до „тез Бауера". Протибольшевицька група там щораз менша. — Ред.

На питання, якої тактики мають додержуватися соціялісти різних країн та Соціялістичний Інтернаціонал (III-ий) в разі вибуху нової европейської або світової війни, різні секції Соціялістичного Інтернаціоналу дають неоднакову відповідь. По одним боці висловлюється погляд, що головним завданням Соціялістичного Інтернаціоналу, в разі вибуху нової світової війни, мусить бути спільна акція в тім напрямі, щоб війна силами робітничих та інших інтернаціональних організацій була як мога швидше ліквідована. З другого боку є в Соціялістичному Інтернаціоналі група, яка хоче поставити для всього міжнародного соціялізму спільну воєнну мету, передбачуючи, що головними противниками в новій війні будуть: фашистівська Німеччина зі своїми протидемократичними спільниками та совітська держава, в союзі з демократичними країнами Европи.

Виразом цього другого напрямку є „тези щодо воєнної небезпеки", підписані Бауером, Даном, Жиромським і ін. з липня 1935 р.

Загальний підхід Соціялістичного Інтернаціоналу до питання небезпеки війни є спільний для всіх секцій Соц. Інтернаціоналу. Оскільки практичні заходи, запропоновані деякими партіями Соціялістичного Інтернаціоналу для боротьби з воєнною небезпекою, вважаємо за корисні й доцільні, остільки „Тези" Бауера й товаришів викликують з нашого боку низку критичних завваг. Мусимо зазначити, що автори „Тез" дали в них вираз воєнно-революційної романтики подібної до тої, що ширяла у фантазії російських большевиків в 1917 і в пізніших роках. Відомо, що російські комуністи вже з р. 1918 покладали великі надії на свою чер

ному армію, як знаряддя світової революції. Автори „Тез" дійшли до подібного погляду зі значним запізненням. Ставши на позицію майже однакову з Комінтерном, автори „Тез" висловлюють своє переконання, що в СССР терористична диктатура большевицької олігархії будує соціялізм. Подібно до того, як російські большевики 1917 р. використали воєнну ситуацію для захоплення влади в свої руки, так автори „Тез" вірять, що нова світова війна приведе до повалення капіталізму в країнах фашизму та в демократичних державах. Автори „Тез" покладають свої надії, в разі вибуху світової війни, на мілітарну силу СССР та на перемогу совітської армії. Бауер і товариші зневірилися в силах демократії і бачать в основі тільки дві сили, що боротимуться за панування у світі: пролетарську диктатуру з одного боку і капіталістичну фашистівську диктатуру з другого боку.

Українська Соціял-Демократія є того погляду, що всякі прогнози щодо воєнного конфлікту, який загрожує вибухом в Европі, не можна вкласти у просту формулу: „Фашизм проти демократії", „капіталізм проти соціялізму" або „реакція проти революції". Невиключене, що СССР, в разі нової світової війни, буде мати своїми союзниками фашистівські держави (напр. Туреччину, Литву, може й Італію). На той випадок революційна місія СССР, в яку закликають нас вірити автори „Тез", зустрілаб великі перешкоди з огляду на державний інтерес комуністичної диктатури. Чи булоб в інтересі Сталіна валити фашистівську владу в союзних країнах, оскільки революція неминуче внеслаб дезорганізацію у воєнну силу союзника? На нашу думку це булаб фатальна помилка, коливб Соціялістичний Інтернаціонал базував свою політику на тій надії, що нова світова війна приведе до нової соціялістичної революції з допомогою СССР. Ми переконані, що в разі нової світової війни демократичні режіми виявлять більшу стабільність, ніж диктатури фашистівського чи большевицького типу. Беручи на увагу всякі можливости, ми, в інтересі перемоги соціялізму, не сміємо ставити перед народніми масами дилеми — фашистівський режім або большевизм — і вважати, що демократичним способом дійти до соціялізму не можна. Навіть російські комуністи, після 15 років боротьби проти демократичного соціялізму, як проти „головного ворога", нарешті мусіли, хоч на словах, визнати, що демократія має свої дуже цінні сторони для робітничої класи. На приказ з Москви Комінтерн почав пропагувати „єдиний людовий фронт" з соціялістичними та буржуазно-демократичними партіями в ріжних країнах для боротьби проти фашизму і навіть кидає в робітничі маси гасла „единої партії". Але цієї зміни комуністичної тактики не треба брати поважно. Адже недавній 7-ий Конгрес Комінтерну ухвалив резолюцію, що безпосереднім завданням комуністів ріжних країн є „установлення диктатури пролетаріяту у формі совітів". Нову тактику Комінтерну щодо соц. партій поза межами СССР один з керманичів цієї організації, Мануїльський, пояснює так: „Ми висуваємо цей клич (єдности), бо комуністичний рух дозрів, бо він може поставити перед собою вже не тільки завдання збольшевизувати комуністичні партії, але й збольшевичити робітничі маси. В цім є політичне значіння гасла единої партії" („Большевик", Москва, 30. вересня 1935 р.).

Політичний авантюризм Комінтерну після світової війни спричинив руїну демократії в багатьох країнах Західної Европи, головно через продиктований з Москви розкол соціялістичних партій. Ідейною капітуляцією перед Комінтерном та ілюзіями щодо „соціялістичного будівництва" в СССР (в це друге лежить в основі „Тез" Бауера і тов.) партії Соц. Інтернаціоналу поставилиб свої здобутки і змогу дальшого розвою під величезну загрозу.

Українська Соціял-Демократія не може прилучитися до ілюзій авторів „Тез" щодо совітського „соціялізму", який є в дійсности найжорстокішим державним капіталізмом, опанованим комуністичною бюрократією, в нечуваним визиском працюючих мас.

Для соціялістів поневолених народів СССР як глум звучать слова авторів „Тез", що вони, мовляв, „не заперечують права на національне самоозначення для українців, грузинів та вірменів, так само як і для кожного іншого народу".

Кілька рядків після цього читаємо в „Тезах" вимогу до соціялістичних партій поневолених народів СССР, що ці партії „мусять виступити за революційну оборону держави без умов і застережень". Автори „Тез" присвоюють собі право погрожувати, що колиб соц. партії поневолених народів СССР не пішли на таку капітуляцію перед російською диктатурою, то для них не буде місця в Соціялістичним Інтернаціоналі! Навіть Троцькі, Зінов'єви, Скрипники, Енукідзе та тисячі інших комуністів не хотять „безумовно і беззастережно" йти за політикою Сталіна і платять за свої „ухили" еміграцією, засланням і навіть життям. У цих обставинах спроба авторів „Тез" диригувати політикою соціялістичних партій СССР викликує у нас тільки здивування і справедливе обурення. Нам здається, що якраз ті люди, що свою тактику зближують до Комінтерну, самі себе ставлять за межі Соц. Інтернаціоналу; в кожнім разі не їм лицювалоб відмовляти місця в Соціялістичним Інтернаціоналі тим партіям, що остаються вірні його принципам і не хотять капітулювати перед комуністичною партією.

Мусимо тут „про домо нострa" зазначити, що Українська Соціялдемократія була в час революції на Україні виразницею національного і соціяльного визволення працюючих мас українського народу. Піти нам за радою авторів „Тез" і відмовитися від права свого народу на національне самоозначення — це значилоб власними руками підписати присуд політичної смерти.

Ми знаємо добре, що не тільки російський імперіялізм хоче задержати своє панування над українським народом. Ми зовсім реально оцінюємо небезпеку, що грозить українському народові від його ближчих і дальших сусідів. У цих обставинах гаслом української соціялдемократії і широких працюючих мас українського народу є боротьба за вільне, демократичне самоозначення проти всіх чужих сил, що тепер панують, або що хотять запанувати над українським народом.

Для соціялістів поневолених народів не в меншій мірі, як колись, директивне значіння має погляд Енгельса, висловлений в листі до Каутського 1882 р. з приводу боротьби польських соціялістів за національну свободу: „Польські соціялісти, що не ставилиб визволення своєї країни на чолі своєї програми, видавались би мені такими, як німецькі соціялісти, котрі не хотіліб домагатися насамперед скасування закону проти соціялістів та свободи преси, союзів і зборів".



о. О. ПРИСТАЙ. 76

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Наш дрібний цвіт народу вяне на очах під ледовим подихом таких учителів, що навіть не знають мови своїх школярів. На власній землі в чотирьох її частинах, щільно відокремлених мурами непрохідних кордонів, плекають той дрібний цвіт чужі руки і чужим духовим кормом.

Вертаючись з кіна, я ішов, як тінь. Нікого не бачив і нічого не чув. За все забув і тому теж донці не купив в аптиці того, чого вона прохала мене. Бо в думках я ще дальше чув ті рясні оплески американської дітвори, що ними вона вітала свого покійного президента Т. Розвельта і статую своєї Свободи.

„No one is a slave, whose will is free" якто гарно висловився Т. Максімус: „Не може бути невільником той, що має свою вільну волю!"

В моїх старих очах закрутилися знечевя сльози, як я подумав: Коли-ж нарешті українські діти з таким захопленням витатимуть в столичному Києві свого президента чи гетьмана Української Держави та статую своєї Свободи в Одесі над українським Чорним Морем!

Частина шеста: Два дива в Шикаго.

39. ЕВХАРИСТИЧНИЙ КОНГРЕС.

> Поганство було шуканням релігії, юдаізм сподіванням релігії, а християнство є здійсненим того, чого шукало поганство, й на що надіявся юдаізм.
>
> **Лютгардт.**

Ум слід часом розірвати, щоб він став ліпше думати — висловився мислитель Федрус. А мені тієї розривки ума було якнайбільше потрібно, особливо серед моїх невзгодин та по всяких власних і загально-національних невдачах. На моє щастя рік 1926-ий належав до тих найсприятливіших часів за весь час мого побуту на іміграції, коли-то приходила одна нагода за другою, що дозволяла виїхати з хати між людей і відвернути свій втомлений ріжними прикростями ум від „скислої" буденщини, освіжуючи його враженнями подорожі та оглядання таких рідких речей, що їх не завжди й не кожному смертникові, а ще й українському дає змогу оглядати химерна людська доля.

Водопад Ніягари навчив мене розуміти слова пророка-псальмоспівця: „Я — нічого іншого, тільки земля і порох!" Кілька місяців по подорожі до Ніягари, віслав мені Бог другу й ще ліпшу нагоду вирватись з Бофала від збірки між людьми грошей на сплату парохіяльних довгів, від мітінгів, диспут шановних церковних урядовців та їх ухвал, та виїхати собі на цілих пять днів і то аж на далекі „вести"[a]) до самого славного на ввесь світ своїм гангстерами, авантюрами, грабіжами й вбивствами — Шикаґа на Евхаристичний Конгрес.

Якщо Ти, дорогий читачу, мав у своїм житті клопоти, що не тільки гнули Тебе до землі, але малощо не зламали, то й без мого опису зрозумієш ті великі й благодатні впливи на втомлений життям ум, що їх приносить подорож, зміна способу життя всі ті новини, що їх стрічаємо по дорозі. Хто-ж не зазнав життєвих ударів, той не повірить мені або не зрозуміє мене, хоч я переповідав би словами самого Золотоустого.

Цілий католицький світ, а в першій черзі американські католики докладали всіх зусиль, щоб на 21. червня 1926. заповіджений 28-ий Евхаристичний Конгрес в Шикаго випав якнайвеличавіше. Американці знані вже із своєї виставности й засобів, що ними розпоряджають, коли хочуть чимнебудь зарепрезентуватися. Вони не потребували послугуватися сусідською помівкою: „застався, а постався!" Вони мали тих долярів більше, ніж неодин з них волосся на голові і могли дозволити собі, щоб показати цілому християнському світові й зокрема католицькому, що Америка завжди й у всьому перша!

Але ні багатство, ні сила до нічого не придадуться, коли нема порядку. Тямто католицько-американська єрархія вже шість місяців перед святом заснувала в ріжних околицях Америки Евхаристичні Комітети, що мали свою Централю у Вашінґтоні.

Як приготовилася українсько-католицька єрархія в Америці до Евхаристичного Конгресу, не можу про це писати, бо не знаю. Але з вислду показалося, що наші Комітети не дуже ламали собі голови над тим, щоб наш українсько-католицький, чи пак східній обряд поставити підчас Евхаристичного Конгресу на належній йому висоті.

Не знаю, звідки довідався один з членів Українського Евхаристичного Комітету, а саме шикаґський парох церкви св. Миколая, о. Ф. Тарнавський, що я мав виступити з відчитом на тім Конгресі. Бо, до речі, мені ніхто не доручив цього і я нічого не чув, що на мене припала честь мати відчит.

(Дальше буде)

a) West — західні провінції Злучених Держав П. А.

Само собою, свою тактику кожна партія мусить намічати у конкретних обставинах відповідно до вимог даного часу. Ворожити тепер, як буде виглядати ситуація Европи й світа в разі нової світової війни і яку політику малиб вести поодинокі соціялістичні партії та Соціялістичний Інтернаціонал, вважаємо за річ зайву. Може статися, що реальна дійсність перечеркне всі теоретичні міркування авторів „Тез", як це бувало нераз із подібними світово-революційними прогнозами.

Це головний дефект „Тез" Бауера і тов., що вони поставили собі завдання теоретично знайти єдину, визначену до подробиць тактику для соціялістичних партій поодиноких країн та для цілого Соціялістичного Інтернаціоналу. Ці теоретичні пошукання, як ми бачили, завели їх в обійми воєнно-революційного романтизму і спонукали їх увижати криваву тиранію Сталіна, що всевладно панує над мільонами голодних і безправних пролетарів та селян, за майбутнього спасителя світового пролетаріяту перед загрозою фашизму.

УСДРП такої тактики не може прийняти. Ми є того погляду, що завданням всіх секцій Соціялістичного Інтернаціоналу було і є — спільними силами боротися проти воєнних небезпек. В разі вибуху війни партії Соціялістичного Інтернаціоналу вжуть усіх заходів, щоби якнайшвидше ліквідувати війну на основі вільного *самоозначення народів і в інтересі загального демократичного розвитку.*

В інтересі цілого поступового людства є, щоби Соціялістичний Інтернаціонал і надалі провадив свою діяльність як від нікого незалежна організація світового пролетаріяту, що має велику творчу будучність.

За Закордонну Делегацію Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії:

П. Феденко. *І. Мазепа.*

Ціни харчів ідуть в гору.

ЖЕНЕВА, 13. 8. ПАТ. Світові припаси сирівців виявляють поважну знижку. Під кінець червня ц. р. припаси пшениці доходили до (в тисячах тон) 7.677, а січні ц. р. 14.400; кукурудза черв. 1.159, січ. 1.860; цукор черв. 6.523, січ. 6.740; чай черв. 94.2, січ. 117.5; бавовна черв. 1.230, січ. 1.720; каучук черв. 545, січ. 607.

З огляду на те слід сподіватися підвишки цін.

КАНАДІЙСЬКА ХУДОБА ЗАГРОЖЕНА

МОНТРЕАЛЬ, 13. 8. ПАТ. Уряд провінції Альберти повідомив домініяльний уряд, що посуха викликала там недостачу паші, тому худоби загрожує загибіль; у деяких околицях почали вже її масово різати.

Прем. Азана з урядом утік з Мадриду?

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Спеціяльний кореспондент „Ле Жур" повідомив нині з Байон, що през. Азана з сімома міністрами покинув Мадрид і відїхав до Валенсії. Президент кортезів Мартінес Баріо находиться на кораблі в Картагені, бо його заходи створити уряд з репрезентантів міст, які є під владою мадридського уряду, ударемнили комуністи й анархісти.

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Райтер повідомляє, що еспанська амбасада в Льондоні телефонічно получилася з Мадридом й опісля рішуче заперечила вістки про втечу уряду з Мадриду до Валенсії.

ВЕЛИКИЙ НАСТУП ПОВСТАНЦІВ.

ГІБРАЛЬТАР, 13. 8. ПАТ. Райтер повідомляє, що ген. Франко почав великий наступ у напрямі Маляги. Першою метою повстанців є місто Естепона. Ген. Франко вирушив із одною колюмною із Ля Лінеа в силі 600 вояків зі скорострілами й артилерією. Друга колюмна вирушила із Сан Роке в силі 500 вояків і добровольців та великою скількістю вантажних авт. Сподіються великого бою, як повстанці матимуть боєві звязки з проурядовими силами в Малязі.

ПРИСПІШЕНИЙ ПЕРЕВІЗ ВІЙСЬКА.

ТАНЖЕР, 13. 8. ПАТ. Згідно з вістками з Тетуану в місті і в околиці спокій. Відчувають недостачу бензини, що спиняє самоходовий рух. Цензура дуже гостра. 12 літаків кілька разів денно перевозить військо повстанців з еспанського Марока до Еспанії.

МАДРИДСЬКИЙ УРЯД ПРО СВОЇ УСПІХИ.

МАДРИД, 13. 8. ПАТ. Урядові війська заняли Льоя і Ортіва, 50 км. від Гренади. Міліція навязала взаємини з міліцією в Хаен. Міліція з Кастельон де ля Пляна заняла вчора м. Сегорбе. В палаті епископа викрили тайну радіостанцію і документи, які стверджують участь епископа у змові.

Провідник кортезів Мартінес Баріо виїхав з Аліканте до Льорка на інспекцію урядових військ у провінції Мурсія.

У МАДРИДСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

МАДРИД, 13. 8. ПАТ. У найбільшій мадридській вязниці є 1.800 вязнів, у цьому 400 вищих старшин, а між ними генерали Фанхуль, Капез і Монтесінез. Крім того є у вязниці 700 членів фашистівської фалянги, а між ними провідники Руіз де Альда Санчез Мазас. Арештовані теж від кількох днів провідник лібералів Молькіядес Альварез і провідник аграріїв Мартінез де Велязко.

ФРАНЦІЯ ВИСИЛАЄ ДАЛІ ЛІТАКИ МАДРИДСЬКОМУ УРЯДОВІ.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. „Фігаро" повідомляє, що на днях відлетіло з Тулюзи 16 військових літаків найновішого типу. На 16 літаків було 8 мисливських одноплощинників і 8 великих 2-моторових літаків. Кожний літак мав скорострільні. Щоденник підкреслює, що в Тулюзі перебувало кілька еспанських літаків. Мабуть тому правительний посол Ксавіє Валля згодосив інтерпеляцію, чому французький уряд доставляє літаки мадридському урядові вже по оголошенні невтральности Францією.

ПОЛОЖЕННЯ НА БАЛЄАРСЬКИХ ОСТРОВАХ

БАРСЕЛЬОНА, 13. 8. ПАТ. Положення на Балеарських островах таке: Майорка в руках повстанців, які відмовились піддатися. Її бомбардують далі летунські ескадри з Барсельони. Мінорка сама опанувала повстання і заявилася за урядом. Наступ на Мінорку був би тяжкий з огляду на сильні фортифікації побережжа. Острівець Сергера піддався за намовою одного летуна, який мусів осісти. Острівець Формептера не ставив ніякого спротиву. Пристань Ібізу бомбардувала два дні летунська ескадра з Барсельони та Валенсії. Бомбардування перервали на домагання военного корабля, щоб забрати чужинців. В ночі зі суботи на неділю урядові кораблі висадили на острові моряків, які по короткім бою заняли західне побережжа острову. Після того населення розброїло залогу, пристані Ібізи і влекшило занити цілий острів. Частина провідників повстанців втікла, двох скінчило самогубством.

ПРОТИРЕЛІГІЙНІ КНИЖКИ У ВОГОНЬ.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Головна кватира повстанців у Бургос видала такий комунікат: Повстанці заняли в Астурії два села, які є важними стратегічними позиціями. В Тольосі в руки повстанців попало багато полонених і военного матеріялу. В м. Тольосі оголошено военний стан. Повстанці спалили на кострі протирелігійні книжки, які знайшли в місцевій школі. Тольоса була 20 днів під владою совітської диктатури. В Галісії посуваються повстанці наперед. Зістрілено два урядові літаки. Полудньова армія посувається переможно наперед у провінції Естрамадура.

ОБІД У КАНЦ. ГІТЛЄРА ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ ПОЛІТИКІВ.

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що канц. Гітлер гостив вчора вечором обідом закордонних політиків, які приїхали до Берліна на Олімпійські Ігрища. На обіді був: англійський державний секретар сер Роберт Вансітарт, француз гр. Байле-Латур, польський віцемін. Шембек, мадярський міністер, югославянський міністер освіти д-р Рогіч, полудньо-африканський міністер ван Ренсбург і Конрад Генляйн. На обіді було теж багато членів німецького уряду.

НАРАДА ГЕН. ГАМЕЛЄНА У ВАРШАВІ.

В політичних колах у Варшаві звертають увагу, що ген. Гамелен негайно по приїзді склав візиту в генеральнім інспектораті збройних сил ген. Рида-Сміглому і відбув з ним в чотири очі довшу розмову. Опісля ген. Рида-Смігли ревізитував ген. Гамелена в готелі, при чому ця візита тревала ледви кілька хвилин.

В четвер ген. Гамелен склав вінок на могилі невідомого вояка. Ген. Гамелен відвідає осередок вишколу піхоти в Рембертові і вишколу летунства на Окенцю. В неділю прийме його президент Мосьцицький.

Нові сензації в афері Парилєвічової.

Агенція „Іскра" повідомляє: Дня 11. ц. м. вернувся до Варшави керманич прокуратури при міністрі справедливости, прокурятор Найвищого Суду Ольгерт Кричинський. Він був у Кракові, щоб запізнатися зі слідством у справі Парилєвічової. Це слідство почалося 4. липня. Ведуть його з усією енергією. Спеціяльно скликали слідчий апарат під проводом апеляційного слідчого судді для справ надзвичайної ваги Корусевича, якому додали до помочі слідчого суддю Тадея Ресторфа.

Слідство дало багатий матеріял, зібраний підчас прокураторських доходжень і ревізій. Незалежно від потягнення до карної відповідальности поведено у звязку з цією справою на терені краківської апеляції дисциплінарне доходження проти рівних осіб, при чому одного з окружних суддів примінили в урядуванні, а проти одного з нотарів почали дисциплінарне слідство, поєднане з внеском примінити його в урядуванні.

Крім того слідство виявило, що Парилєвічова присвоїла собі більші грошеві суми на шкоду суспільних організацій, в яких працювала, м. ін. на шкоду „Земянзку Праці Обивательства Кобет і Родзіни Сондовей".

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XII. виказ

Зложили в Центробанку:

Теофіль Бурасевич, Сосновець зол. 5.— і кличе: д-ра Олександра Кривого, ем. нач. ур. скарб. в Сосівці, д-ра Франца Букачла, лік. вет. в Катовицях.

Осип Павлинський, Грудятичі зол. 5.— і кличе: Івана Савкова, ем. упр. шк. в Коломиї і Анну та Олександра Кулинчів в Ходорові.

Д-р Богдан Дольницький, Рожнів к. Заболотови зол. 5.— і кличе: д-ра Василя Стефуряка з Косова і д-ра Володимира Трутяка з Печеніжина.

Д-р Іван Матіяшек, Мельниця н. Дн. зол. 5.— і кличе: д-ра Б. Герасимова з Болехова, д-ра Я. Шалапуту з Борщева, Надію Макух-Кукуревич з Горошови.

Ольга і Григорій Волки, учит. в Шешорах зол. 4.10 і кличуть: Цюцюрів з Кобак, інж. Леся Охрима з Лесю Охрим з Будзанова і д-ра Ілію Сазагуба з Белзу.

М. Мазурок, Станиславів зол. 3.— і кличе: Трачука Василя і Телепка Івана, обох з Чорткова. Маслосоюз.

о. Теодозій Кудрик, Рогатин зол. 3.— і кличе: о. Содовія В. з Пукова і о. Яцкова М. з Винник.

Мирослава Ковальчуківна, Затор зол. 3.—,

Яцик Максиміліян, Львів зол. 3.—,

Скрегота Роман зол. 3.— і кличе: мґра Цегельського Лавра, мґра Рижого Володимира, мґра Ясенницького Волод. Дрогобич, Діонізія Воловця та інж Кіндзю Кости Дрогобич.

Марійка і Василь Яцульчаки, ем. упр. шк. Синевідсько Вижне зол. 3.— і кличуть: Леонарду Вашук, ем. упр. шк. в Синевідську Вижнім, д-ра Коршила Вашука, адв. в Делятині, о. Льва Вашука, пор. в Стрілках, Ольгу Островську і Ліну Крохмальницьку, власт. реальн. Львів.

Думін Яків, упр. шк. в Літині зол. 3.— і кличе: дир. Барана Михайла з Ролева і дир. Стецькова Івана з Грушова.

Віра і Степан Калиневичі зол. 6.— і кличуть: Стефанію Царикову і Мажейку Логазову обі зі Львова і Марію Давидовичеву з Павлові.

Вішка Теофіль зол. 2.— і кличе: інж. Хоніського та мґра Малиновича Жидачів.

Юлія Рудницька, Львів зол. 2.— і кличе: Янку Пазію Львів і Марійку Рудницьку з Городенці.

Микола Рома.. Рогатин зол. 2.— і кличе: Михайла Вереса з Пукова та Дмитра Ковальського в Жовкві.

Софія Гординська, Солотвина зол. 2.—,

М. Брикайло, Кадобна н. Голинь зол. 2.—,

Володимира Середницька, Львів зол. 2.—,

Антін Строкон, Львів зол. 2.—,

Ю. Д. зол. 2.—,

Жигмонт Пошинин, Львів зол. 2.—

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа. Львів, вул. Сикстуська 46.

Скочилас Павло, Свяпольно (Поморє) зол. 2.—,
Марія Дубенська, Стодоли зол. 2—,
Павло Вусач, Стодоли зол. 2.—,
Семен Макух, Гуцеко Яворницьке зол. 2.—,
Іван Павлюк, Коломия зол. 2.—,
Роман Мазуркевич, Косів зол. 2.—,
Болеслав Шуликевич, Перемишль зол. 2.—,
Ярослав Ткачик, Чемерники (воєв. люблінське) зол. 2.—,

Марія Кишакевичева, Ряшів зол. 2.— і кличе: о. Л. Кишакевича, Львів, о. Дигдалевича М., о. Л. Ваня, Л. Кишакевича, Б. Гелещінського і читальню „Просвіта" в Лежайську, Михайла Посацького, Франка і Гамерського в Ряшеві, Ковальчукову, Затор і Біланську, Стрижів.

Цьонь Василь, Львів зол. 2.— і кличе: Дмитра Кавимиру, Золочів, Дмитра Стецишина з Олеська і Михайла Шумського, Львів.

Корпан Гавриїл, Львів зол. 2.— і кличе: Павла Біду і Василя Мацька та Михайла Карчовського зі Львова.

Д-р Бажалук, Синік зол. 2.— і кличе: радника Белея і д-ра Вол. Карановича обох у Сяноці.

Филимон Біленький, Калуш зол. 2.— і кличе: інж. Юрка Шепаровича, Сокаль, проф. Ст. Малецького, Станиславів, дир. Антона Возняка з Калуша.

Стефанія Мартинюк зол. 2.— і кличе на довільну суму: д-рову Рибачевську зі Стрия, д-рову Сахнову з Перемишляп, д-рову Гриньовську зі Львова, Наталку Вальчицьку, дружину пар. зі Стрептова, Стефанію Матвійчукову Львів, Марусю Сваричевську з Тернополя, Госю і Стефу Михалюківні, Олю Колісник, Ірину Котович, Іванну Бойцун зі Львова.

Рубчак Ярослав, Калуш зол. 1.50 і кличе: Возняка Антона і Максимяка Павла в Калуші.

Іван Затварський Здолбунів
о. Юрій Кікта, Ярослав зол. 1.—,
о. Василь Яворський, Лучинці зол. 1.—,
Зложили в С.-Б.:
***Районова Молочарня* в Первятичах зол. 15.—** і кличе: всі сусідні райоківки.

„Сокіл" Хоросно зол. 10.— і кличе: Народній Дім в Бродах, о. Думанського М. в Добрянах.

Віцемаршал Сойму пос. Василь Мудрий, Львів — зол. 10.—,
Сенатор д-р Горбачевський зол. 10.—.
Посол д-р Білик Степан зол. 5.—,
Посол Василь Болюх зол. 5.—,
Посол Дмитро Великанович зол. 5.—,
Посол д-р Витвицький Степан зол. 5.—,
Посол Іван Завалькут зол. 5.—,
Посол Кузьмович Володимир зол. 5.—,
Посол Пеленський Зеновій зол. 5.—,
Посол д-р Роман Перфецький зол. 5—,
Посол Гриць Тершаковець зол. 5.—,
Посол д-р Корнило Троян зол. 5.—,
Юрко Гумникович, учит. Станькова зол. 5.—,

Кооп. „Сільський Господар" Сосниця зол. 5.— і кличе всі кооперативи в Ярославщині.

Д-р Каранович Евген, Камінь Коширський зол. 5.—,

Кооп. „Нове Життя" Городенка зол. 5.— і кличе всі кооперативи в городенськім повіті.

о. кан. Лопатинський, Львів зол. 5.—

Спілка ощадности і позичок в Глубічку зол. 5.— і кличе сусідні кооперативи.

Збірка на весіллі Михайлишина Івана з Наталкою Наконечною в Тадані зол. 5.—,

Д-р Юзич Іван, адв. Львів зол. 4— і кличе: радн. Русина Юліяна, комісара Івана Олексина, о. Попеля Теодора і дир. Медицького — всіх зі Львова та д-ра Гнатіва Петра Дрогобич.

Радн. Юліян Русин зол. 2— і кличе: дир. Ярослава Кисілевського і Тараса Сімкова з Болехова.

Кашубинський Роман, Львів зол. 3.— і кличе: Василя Веця, Клима Смука, Семена Саву, Якова Дацюка, Юліяна Драгана, Методія Соломку — всіх з Угринова к. Сокаля і решту побратимів з Угринова на довільні квоти.

Гарух Володимир, Львів зол. 3.— і кличе: ред. Курдидика Анатоля і Н. Біхтера зі Львова.

Ред. Голіян Роман, Львів зол. 3.—,

Д-р Бабяк Петро, Камінь Коширський зол. 2—,

Читальня „Просвіти" Рожнітів зол. 1.— і кличе читальні „Просвіти" з району Рожнітів.

Просимо про дальші вплати. До цієї пори зібрано заледан 5 проц. тої квоти, яка потрібна на закуп решти паїв Українського Городу а збираємо вже більше як місяць. Темпо збірки повинно бути жваве. Просимо викликувати тільки тих, що вплатить і подавати їх точні адреси, щоби ми могли їм евент. приєлати поштою. Ще раз звертаємо увагу на наглість справи.

Всі гроші і кореспонденцію полсимо спримовувати на адресу „Центробанк" у Львові, вул. 3-го Мая ч. 15. Чекове конто ПКО банку 143.457. Зазначувати: На Український Город.

НОВИНКИ.

— **Д-р Бабій Володимир,** стомат.-дентист **Львів вул. Академічна ч. 14, І. пов. в е р н у в с я і ординує від 4—7 попол.** 2462 2—2

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 2—15

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ішіясу, шлункових, ниркових, злої переміни матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 4—10

— **У Живці Підлютім** відбувся 9. серпня ц. р. **концерт п. Люби Німцівної,** котра чистий дохід з концерту у сумі 124 зол. призначила для Секції Будови Школи на Личакові у Львові.

— **Секція Будови Школи ім. кн. Льва у Львові** на Личакові складає сердечну подяку Пані Любі Німцівній і Мгр. Іванові Заяцеві за щедрий дар у сумі 124 зол. як дохід з концерту Пані Люби Німцівної у Живці Підлютім дня 9./8. ц.р.

— **Цукор для бджіл.** Довідуємося, що Т-во „Сільський Господар" і Пасіч. Кооп. „Рій" у Львові, Бляхарська 20, видає на осінь ц. р. денатурований цукор для пасічників по 49.50 зол. за 100 кг. Треба подбати, щоб усі українські пасічники побрали належний їм цукор (по 2 кг. на пень) у своїх організаціях. Речинець зголошень минає 20. серпня ц. р.

— **Речинець військової служби** студентів пересунули на один рік. Міністерство військових справ вислало до підчинених чинників наказ, щоби студентам деяких факультетів пересунути речинець служби на один рік. Це відноситься до студентів дентистики і фармацевтики (4 рік студій), медицини (5-ий рік), студентів політехніки (4-ий рік) і абсольвентів ветеринарії, що саме мають здавати іспити.

— **Як уведуть новий польський правопис** до шкіл, пояснюють інструкції львівської шкільної кураторії, на підставі міністерських заряджень. Новий правопис запроваджують засадничо в усіх клясах і відділах народніх шкіл, професійних і на вечірних курсах для старших. До нового правопису слід — так поучує обіжник — призвичаювати молодь ступнево. В шкільному році 1936/37 можна відноситися толерантно до похибок у письменних задачах т. зв. „вільних". Натомість у задачах правописних слід положити натиск на застосовування нового правопису. Учителі одержать інструкції, щоби усвідомлювати молодь у засадах нового правопису і звертати увагу на відступлення від цих засад у підручниках зі старим правописом. В клясах І—IV-ої народніх шкіл третього ступня не будуть запроваджувати окремих вправ. Зазнайомлювання учнів із новим правописом буде принагідне. Якщо в І. кл. буде в підручниках невгідність із правилами нового правопису, учитель повинен написати це слово чи вворот на таблиці, а учні мають його в підручниках поправити.

— **Вільні посади лікарів.** В районі суспільної обезпечальні в Тернополі є вільні дві посади лікарів у місті Тернополі, одна посада в Гримайлові й одна в Микулинцях. Речинець вношення подань до 15. вересня ц. р.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тягненні кляс. держ. льотерії впали такі виграші: 20.000 зол. на ч. 67160, 10.000 зол. на ч. 98055 108769 182765, 5.000 зол. на ч. 22095 24705 44404 119101 165576, 2.000 зол. на ч. 31641 64281 124026 178217 187106, 1.000 зол. на ч. 70488 123577 137720 139362 139697 171409 185530, 500 зол. на ч. 24847 36709 42706 45595 59618 65418 113764 141173 145277 187858.

— **Нема небезпеки повені.** Досі нема небезпеки повені в Галичині. Стан води на Дністрі під Миколаєвом є 144 цм. вище нормального стану. Вилляла тільки Золота Липа в околиці громади Бобровник. На Стрию було 143 цм. вище нормального стану. Тепер вона спадає. Також на Свічі, Лімниці і Бистриці вода поволи спадає. На Пруті рівень води піднісся 65 цм. Ніодна з рік не осягнула рівня минулих літ і тому покищо нема ніякої небезпеки повені.

— **Ліквідація страйків.** Одночасно в трьох місцевостях середущої Галичини скінчилися страйки, що тревали довший час. В Ярославі ліквідовано страйк будівельних робітників, в Сяноці столярів, у Вільшаниці тартакових робітників.

— **Жиди вертаються з Палестини.** Крізь граничну станцію Сянтин—Залуче переїхав новий транспорт жидів реемігрантів з Палестини до Польщі числом 110 осіб. Того самого дня виїхав транспорт емігрантів з Польщі до Палестини числом 240 осіб.

— **Будівельна катастрофа** склалася в Перемишлі при вул. Головацького. Підчас копання фундаментів під будову нового дому завалилася стіна сусідного партерового дому, який наразі лишився без одної стіни. Відкрилися мешкальні кімнати, але на щастя в людей ніхто не потерпів.

Лікарі цілого світа

доцінюють вапно і фосфор, що находиться у природній поживі для матерей і немовлят, як чинники, що скріплюють будову костей і приріст крови.

Платки вівсяні

Кнорр

мають ці складники відживчі і вітаміни потрібні також здоровій людині.

— **Муніція з часів світової війни.** В часі ревізії в домі одного мешканця Снятина знайшли скриню з набоями до австрійського кріса у скількости 340 штук та набої до російського кріса. Крім того в селі Ганківцях підчас пільних робіт викопали два неекспльодовані артилерійські стрільна з часів світової війни.

— **Подружа трагедія у Львові.** Емеритований пшодовник поліції Філіп Вавжинюк вислав свою жінку на літнище до Мшяни біля Львова. Сам хотів зазнати за цей час розкошей свобідного життя. Перешкодила йому слота. Жінка, що поїхала за погоди без плащів і теплих одягів, повернулась несподівано домів і застала замкнені двері. Тому, що чула в мешканню підозрілі шелести, почала добуватися до дверей. Однак ніхто не отварав дверей. Тоді Вавжинюкова повязала дротом скоблі від колодки, так, що з мешкання ніхто не міг вийти, а сама рішилась переночувати на сходах. Над ранком почула Вавжинюкова крик свого мужа, що сталося нещастя. І справді на вулиці почула метушню. Виявилося, що невідома жінка, що ночувала у Вавжинюка, намагалася видістатися з мешкання по дроті, упала з 2-го поверха і вбилась на місці. Поліція веде слідство, щоби довідатись, хто була небіжка і хто поправді завинив її смерть.

— **Краєва хроніка.** В Малахівцях пов. Бережани вбито у власному мешканні Володимира Снака, б. студента фільософії, причому вкрадено йому два годинники вартости 100 зол. — В Миляцях пов. Чортків згоріли чотири копи пшениці на шкоду Івана Семишина. Був це підпал із пімсти. — В Пикуличах п. Львів трапилася перед кількома днями трагічна подія. Малий трилітній Василько Барабаш бавився в кухні. Необережна мама здійняла з печі великий горнець із кипятком і поставила на долівці. Дитина впала до кипятку і смертельно попарилася. У шпиталі дитина вмерла.

— **Горяче кохання старого.** Іван Іваненько, 70-літній вдовець із Гороженни Малої (Рудеччина) поранив ножем в околицю серця 58-літню вдовицю Марію Стецишин, описля пробився ножем у власний бік. Іваненько сказав, що рішився на таке з причини нещасного кохання до Стецишинової.

— **Ферії на морських ліхтарнях.** Нюйоркський підприємець Уайт обїздив морське побережа і звертався до товариств прибережної охорони із запитом, чи не мають вони на продажу старих морських ліхтарень. Очевидно ці товариства дуже радо користали з нагоди і відпродали підприємчивому американцеві 62 морські ліхтарні. Перед феріями появилося у всіх часописах оголошення такого змісту: „Ферії для романтиків. Якщо хочете перебути кілька тижнів далеко від гамору міста, самітно, без авт і залуху бензини, серед бурхливих морських хвиль — поселіться на морських ліхтарнях Томи Уайта. Приступні ціни! Годі найти краще місце для відпочинку". План Уайта увінчався блискучим успіхом. Всі ліхтарні винаймлені вже за добрі гроші на цілий рік, а Уайт оглядається за новими ліхтарнями.

— **Міжнародній зїзд жіноцтва в Будапешті.** Архикнягиня Анна влаштувала в Будапешті міжнародній „Тиждень жіноцтва". На конгрес приїхало 300 делегаток майже з усіх держав Европи.

— **Буревій у Греції.** Тесалію навістив величезний буревій. В околиці Воля багато будинків завалилося. Як подають останні звідомлення, в буревію стратило 12 осіб життя. В багатьох місцях є поперервані телефонічні і телеграфічні получення. Загинуло теж багато рибальських човнів. Побоюються, що вони затонули в часі бурі.

— **Ліцитація старих вин** відбувається в паризькій авкційній салі. Вина походять із відомих винниць князів Ля Рошфуко та Міра. Покупці боролися, якби боротьба йшла за найкращі мистецькі й дорогоцінні товари. За одну пляшку фірми Мутон—Ротшильд платили 200 фр., за старий коняк, або лікер „бенедектинку" по 300 і 350 франків.

— **20 літ у тюрмі** сидить каліфорнійський робітник Том Муні, хоч уже вераз ствердили, що він засуджений невинно! Це теж оригінальний американський рекорд.

— **Упадок уродин у Канаді.** З даних статистичного бюра Канади виходить, що в останніх роках постійно спадає число уродин в Канаді. В часі між 1926 й 1930 рр. було в Канаді на 1.000 мешканців приблизно 24 уродин, в 1935 році тільки 20. Відрахувавши число смертних випадків, в часі 1926—1930 природний приріст населення був 13, коли в 1935 році впав до 11. Число подруж було 6 на 1000 осіб. Це наслідки кріз та безробіття.

— **В Канаді підпалюють церкви.** На терені провінції Квібек істнує якась невідома організація, що нищить католицькі церкви і костели. Найчастіше трапляються підпали церков. Біля Монтреалю найшли під церковним вівтаром апарат, що мав викликати пожежу. Всі ці вчинки виконує мабуть рука комуністів безбожників.

— **Память першої жертви війни** звеличали німці в цей спосіб, що невеличке, горішньошлеське село назвали Грунсруге ц. зн. „Спокій Грунса". На місцевім цвинтарі є могила добровольця Павла Грунса, що впав на полі бою, як перша жертва світової війни на німецько-російськім фронті.

— **Жахлива пожежа на Мадярщині.** В місцевости Госцугетені в комітаті Бач трапилася минулого тижня жахлива пожежа. В короткім часі згоріло пять мешкальних будинків і багато стаєн, стодол, шпихлірів і т. д. В огні згинуло теж багато мертвого інвентару. Від вогню загорілися щогли електричних проводів і спалилися до тла. З цього приводу ціла округа залишилася без електричного освітлення.

— **Половина пера на одного учня** припадає очевидно в Совітах. Про жахливий стан совітського шкільництва писалося багато. Тепер подамо ще кілька цікавих новинок. В головнім місті Уралю, Свердловську, що має майже міліон мешканців, нема ніодної школи приготованої до початку шкільного року. В Куйбишеві перевели ремонт ледви в 10 прц. В Москві, Горкім, Свердловську, Одесі і інших містах не можна дістати найконечніших шкільних приладів і підручників. В цілім СССР є тільки одна фабрика сталевих пер у Ленінграді. Обчислили, що вона може в найкращім випадку випродукувати ...пів пера на одного учня!

— **Отрута змії — ліком проти холєри.** Вже давніше пробували застосувати їдь змії при лічешню рака. Тепер відкрив др Бгатахарі, молодий бенгальський учений, що отруту змії можна вживати як ліку проти холери. Отруту змії вже здавен-давна уживали індійські знахорі як ліку проти ріжних недуг. Лічничі прикмети цієї трутки описують ріжні індійські медичні твори. Д-р Бгатахарі, що має в Калькуті город, у якому годує змії, займається дослідами над лічничими прикметами змиевої трутки.

— **Експорт сушених грибів до Півн. Америки.** Зединені Держави виказують величезне запотребування на сушені гриби. В 1935 р. привезли до Америки 550 тисяч фунтів грибів. З того Польща доставила 198 тис. фунтів, Японія 132,4 тис. фунтів, Франція 72,1 тис. фунтів. Крім цього доставляли гриби Італія, Чехословаччина і Югославія. Головний сезон імпорту триває від жовтня до квітня. В торговлі є гриби ріжних родів, тому теж ціни не є однакові, а залежать вони від вигляду товару, стану консервації і засушення. Під цю пору відпродує імпортер гуральникам гриби кращі по 75—85 цент. за фунт першої сорти. Гриби у вінках платять по 6—7 зол. за кг. Лише Ню Йорк.

— **Страви у літній порі.** Добір страв у літній порі вимково важний. Неприємно почуває себе людина, коли їсть за багато тяжких страв. Обід повинен складатися з страв легких, однак пожиивних, які дадуть організмові потрібні сили у щоденній праці. Всі ті прикмети мають вівсяні платки КНОРР, з яких можна приладити багато ріжних страв. Зупи з вівсяних платків КНОРР з овочами, ярниною, помідорами, страви з вівсяних платків зі шпінаком, клюсочки з платків, пещиця з платками, котлети з платків, будині, торти, тісто — то малий спис ріжних страв, які і діти радо їдять. Тому, що природні продукти, як ярину, овочі і платки можна вживати до страв разом — тим вони є більш змістовні. Книжку з випробованими переписами висилаємо на бажання даром. КНОРР, Познань — Старомейсте.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ВПИСИ НА ПРАВНИЧИЙ ВИДІЛ У ЛЬВОВІ

На Правничий Виділ у Львові приймають тільки в обмеженій кількости (нумерус клавзус). Крім того кандидатів обовязують кваліфікаційні вступні іспити: письменний — з латини та устний з історії, а також лікарські оглядини перед університетською лікарською комісією. Подячня про прийняття слід вносити в днях від 7—16 вересня. Раніше слід заплатити в університетській квестурі як вступні оплати квоту 14 зол. і в почтовій черзі піддатися лікарським оглядинам. До подання слід долучити: 1) метрику уродження, 2) річні свідоцтва з 7- і 8- класи, 3) свідоцтво зрілости, 4) квіт на вплату вступних оплат, 5) посвідку лікарських оглядин, 6) військовий документ; кандидати з перервою в студіях мусять долучити крім того 7) свідоцтво моральности, виставлене повіт. староством і 8) хід життя. Всі документи мусять бути в оригіналі.

Вступні іспити відбудуться в днях 16, 17, 18 і 19. вересня. Оплата за вступні іспити 10 зол. від кожного предмету. Спис іспитових комісій оголосить деканат на таблиці з кінцем вересня. Іспитовані мусять вплатити в квестурі 37 зол. вписового і вписатися в часі від 28. вересня до 3. жовтня. Вписи відбуваються на приписаних друках. Потрібні при цьому 2 фотографії вівітового формату. Оплати в університеті на цей рік дещо знижені. Річна такса на всіх роках 200 зол. Справу іспитових оплат устійнить міністерство пізніше. Незаможні студенти можуть виднати й відложення річних оплат в цілости, 1/2 або 1/4 частині. Подання за відложенням оплат треба внести одночасно з вписами. До подання треба долучити на приписаному формулярі свідоцтво незаможности, потверджене повітовим (городським) староством. Тому що таке потвердження не все вдається на час виднати, слід уже заздалегідь про нього подбати. Подрібниці про вписи на Правн. Виділ подає „Правильник вписів", виданий львівським університетом.

На Правничому Виділі у Львові, в порівнанні з іншими Виділами взагалі, студіює ще найбільше українців. Число українських студентів доходить тут все коло 350. Це діється тому, що студії на Правн. Виділі є ще розмірно найдешевші і тому ще найлекше вписатися.

По довголітніх заходах затвердив сенат університету в червні ц. р. статут Товариства Українських Правників „Правнича Громада". Тво має всі вигляди на успішний розвиток. Негайно з початком акад. року Виділ відкрне власну домівку, бібліотеку, читальню. Крім цього займеться Тво також самодопомоговою акцією для своїх членів. Обовязком кожного українського студента (ки) правника вписатися також до одиного свого станового Тва. Речинець реєстрації членів, урядові години і докладна адреса Тва будуть подані пізніше. Інформацій у справі студій та в організаційних справах дає за надісланням почт. марки мґр Щирба Ярослав, Львів, вул. Горохівська 49/3а (Гроховська).

Виділ „Правничої Громади".

—o—

Всячина.

ОСТРОВ НА ПРОДАЖУ.

Англійські часописи містять зовсім небувале оголошення: „Продається остров Ленді на східному березі Англії. Власник острова матиме королівський титул. Ціна 16.000 фунтів. Зголошуватись..." Продає цей остров Гарман б. король острова, який тільки-що вийшов із тюрми. Гарман переконався на своїй власній скірі, що ремесло короля є звязане є деякими клопотами і ризиком. Тому бувший король, відомий під іменем Мартина І., шукає собі тепер наслідника. Історія „короля" Мартина І. дуже цікава. Свою карієру почав він як скромний управитель невеличкої землевласности. Однак ощадний і роботящий Гарман складає гріш до гроша і зібрав невеличку готівку. Завдяки щасливим спекуляціям побільшив своє майно удесятеро і міг був спокійно жити до смерти. Погубила його жадоба почестей. Він довідався, що продається остров Ленді, якого мешканці користуються від давен давна деякими привілеями. Гарман купив острівець й почав грати ролю землевласника. Управляв він островом дуже мудро і тому мешканці острова, які продавали йому свої зрожаї по дуже вигідних цінах рішили проголосити його своїм королем. Гарман почав володіти під іменем Мартина І-го. Але замало було йому ще почестей і він рішився вибити власні гроші зі своїм портретом. Із суші дістав спершу упімнення, а коли воно не помогло, приїхала на остров карна експедиція з 4-ох поліцинтів, арештувала нефортунного короля і повезла його до Льондону. Тут засудили Мартина І-го за протизаконне фабрикування грошей на пору. Ціла авантюра знеохотила Гармана до дальших „королівських" клопотів: він продає тепер свій остров і свою химерну корону.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПЕС НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ.

Це не жарт, але правда! В містечку Бронкс в Америці станув перед судцею на лаві підсудних, мабуть перший раз в історії судівництва — пес. Цей пес як кажуть, утопив у ріці малого хлопчину, який купався разом із псом. Суддя засудив собаку на два роки вязниці в дома, заборонюючи притім здіймати нещасній собаці кайданець. Собака втопила дитину в цей спосіб, що граючись із нею скакала їй на плечі. Американська преса висміває провінціонального суддю.



Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

У Станиславові на площі при вул. Лукасінського розтаборився величезний 4-шоганний цирк „Корона". У програму входить недосяжна тресура львів, слонів, верблюдів, медведів, коней тощо. Надто виступають визначні сучасні ревієві артисти. На чільнім місці програми Бол. Норський-Ножиця, знаменитий гуморист, Синдецький, знам. жонглер, Янашки, гротеск, дует, Ір. Гергольова, зірка арени, Меч. Валевський, піонер, 5 — бальдіс. акробати і б- ін. Ціни місць дуже низькі: від 0.50—2.50 зол. Звіринець з 200 екзот. звірят отворений від 9 р. до 10 веч. Вступ 25 сот. **Б. Л.**

—o—

Спорт.

УКРАЇНА В САМБОРІ

В неділю грає Україна свої перші змагання за осіннє мистецтво Окружної Ліги. Українська одинадцятка повинна доложити усіх зусиль, щоби в цього річних мистецтвах заняла якнайкраще місце.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

ЗАМОРА РОЗСТРІЛЯНИЙ.

Найславніший воротар світу еспанець Замора згинув в еспанськім революційнім хітлі. Його розстріляла червоні міліціонери за здогадне порозуміння з повстанцями.

ПЛАВАННЯ.

Жіночі скоки.

1) Джестрінг (Америка) 89,2 точок. 2) Вольо (Ам.) 88 точок. 3) Пойтон Гіль 82 точки.

Фінал 400 м. довільний стиль.

1) Медина (Америка) 4:44,5 (нов. олімп. рекорд). 2) Уто (Японія) 4:45.6. 3) Маніно (Яп.) 4:48.

Передбіги 100 м. горілиць.

У передбігах мужчин 100 м. горілиць американець Кіфер осягнув новий олімпійський рекорд 1:06,9 с. у другому передбігу переміг Дріздаль (Ам.) 1:09; у третьому Коїма (Яп.); у 4-ну Бесфорд; у 5-му Йошідл.

У передбігах жінок 100 м. горілиць найкращий час осягнула голяндка Деніс 1:0.

Гінці 4 × 100 м.

У передбігах жіночих гінців 4 × 100 м. перемогла Голяндія в часі 4:36,1 с. перед Німеччиною й Данією та Америка 4:47,1 с. перед Англією й Канадою.

ВОТЕРПОЛЬО.

Німеччина — Швеція 4:1. Мадярщина — Голяндія 8:0.

ВЕСЛЯРСТВО.

Передбіги вісімок.

У першому передбігу перемогла Америка 6:00,8 с (рекорд шляху!), 2) Англія, 3) Франція.

У другому: 1) Мадярщина (мистець Европи), 2) Італія, 3) Канада.

У третьому: 1) Швайцарія, 2) Німеччина, 3) Югославія.

Одинки.

Перемогли в передбігах: Каспер, Борро, Кемпбел і Джіорджіо.

Подвійні двійки

Перший передбіг: 1) Франція 6:46,5, 2) Польща, 3) Мадярщина. Другий передбіг: 1) Німеччина 6:41 сек. 2) Англія, 3) Швайцарія.

Двійки з керманичем.

Перший передбіг: 1) Франція, 2) Данія, 3) Швайцарія. Другий передбіг: 1) Німеччина, 2) Мадярщина, 3) Італія, 4) Польща.

У **четвірках** без керманичів перемогла Німеччина і Швайцарія, які виелімінували Англію.

РУХАНКОВІ ЗМАГАННЯ ЖІНОК.

По прилядових вправах на першому місці найшлася Німеччина — 524 т., 2) Чехословаччина 507 т., 3) Мадярщина 503 т., 4) Югославія, 5) Польща, 6) Італія. — У танках: 1) Чехословаччина — 57 т., 2) Югославія 56 т., 3) Америка 54 т., 3) Італія 53 т., 4) Польща.

ШЕРМ.

У півфіналі стрінуться Польща, Америка, Англія, Німеччина, Італія, Мадерщина, Голяндія і Австрія.

БОКС

У вазі мухи Собковяк (П.) переміг на точки Зигфріда (Швайц.).

У середній вазі Хмелевський (П.) переміг Деморівера (Б.). Мистець Европи Цегельмаєр (Австрія) програв з Віллярей (Аргентина), Грубеш (Чех.) переміг Сігеті (Мад.).

У важкій вазі швед Тандберг переміг мурина Олівера (Ам.).

ФІНАЛ ПОРИВАНКИ.

У присутности канцлера Гітлера і 100.000 видців Німеччина добула золоту медалю у поривавці, перемагаючи Швайцарію 16:6.

У змаганнях за третє місце Австрія перемогла Мадерщину 11:7.

ПІВФІНАЛИ ГАКІВКИ.

Індія, що досі у гаківкових змаганнях не втратила вільних воріт (воно бувало так і в минулих іграшах, коли золота медаля припадала їм без втрати точок і воріт) перемогла у півфіналі Францію 10:0.

Другий півфіналіст Німеччина перемогла Голяндію 3:0.

КОШІВКА.

Канада — Уругвай 43:21. Мексик — Італія 34:17. Америка — Філіпіни 56:23.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, sierpień 1936. R. XV. № 8.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 9. sierpnia 1936. R. III. № 31.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під инст. проводом Дм. Котка.
15. VIII. Залізники.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Снятин:
14. VIII. Ніна теща.
15. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
16. VIII. Ой не ходи Грицю — стара частановка.
Карлів:
16. VIII. год. 3. попол. „Дівча з Маслосоюзу".
Снятин:
17. VIII. Муж двох жінок.
18. VIII. Інвалідик.
Зі Снятина їде театр до Городенки.

Великий Театр:

Пятниця, 14. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".
Субота, 15. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".
Неділя, 16. VIII год. 8. веч. „Пані презесова".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов" із Бригідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната" з Е. Лянді та Й. Шільдкраут, „Божевільний цар".
ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".
ГРАЖИНА: „Мельодія великого міста", „Тайни Пераку".
КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.
КОПЕРНИК: „Героїська фортеця Доуаумонт" і звукові додатки.
МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіє". 2. „Малі герої".
МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівний Сіам".
МІРАЖ: „Те, що люблять мужчини", „Не мала баба клопоту".
МУЗА: Мельодії з над Дунаю.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-я Брінкс".
ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".
РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.
СВІТ: „Щораз вище", „Що може Париж".
СТИЛЕВЕ: Цирк Сарам" із Лео Слезаком, ревія „З усього серця".
ТОН: „Сеньоріта з масці" „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудження", ревія „Чін-Чон-Чин".
ХІМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Баварія.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 14. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 15.30, 22.10 Концерт, 16.35 Спів, Керн сопр., 20.05 „Іфігенія" ком. Горста, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття **Прага** (470,2) 46.00 Сальон. квартет, 18.00 Ост. фільм. пробоєники, 21.00 Камер. музика, спів, **Париж** (1648) 11.00, 13.00 Симф. музика, 17.30 Концерт орк., 20.00 Спів, форт., 20.45 Вечір оперетки, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісеньки й мельодії, 17,20 Форт. реціталь, **Берлін** (356,7) 8.00, 9.00, 11.04, 15.00 Музика, 17.00 Німецькі пісні й танки, 20.20 Голоси народів, танки, пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Баркна музика, 20.10 Сучасна музика, **Будапешт** (549.5) 13.30 Спів, 17.00 Хор, 20.10 „Янош Вітез" муз. поса Качора, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 16.40 Скрипка, 21.30 Пісеньки. **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 19.20 Розр. музика, 20.40 Оперета.

Субота, 15. серпня 1936.

Відень (506,8) 10.40 Орг. музика, 11.30 Симф. концерт, 12.40 Від фйордів до Відня, розр. концерт, 15.40 Тріо на форт., скр. і віольонч., ч. 3. Бетовена, 20.05 „Ді Фіяґелібте" оп. Досталя. 23.10 Два форт., **Прага** (4702) 8.30 Орг. реціталь, 13.15 Оп. мельодії, 18.05 Концерт орк., **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 14.00 Легка музика, 15.00 „Три малі свинки" авд. для дітей, 20.00 Опера, **Білгород** (437,3) 17.20 Чеські пісні, 17,50 Популярні мельодії, 22.30 Ріжні пісеньки, **Берлін** (356,7) 7.00, 9.00, 13.00, 22.45 Музика, 11.00 Солісти, муз., спів, 15.00 Квартет б-моль Дрезеке, 20.10 „Оберон" оп. Вебера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Розр. музика, 20.10 Танки всього світа, **Будапешт** (549,5) 11.15 Грекo-кат. богослуження, 12.39 Військ. орх., 17.40 Пісні в супр. циг. орх., 19.40 Концерт оп. орх., **Міляно** (368,6) 16.40 Розр. музика, 20.45 Вечір опер, **Рим** (420,8) 14.15 Популярний концерт, 17.15 Танк. музика, 21.15 Віольончелі.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 14. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.05 Життя товариств, 12.13 Полудневий дневник, 12.25 Фантастичний світ у музиці, гр. пл., 14.30 Концерт бажань, 15.30 Із Олімпіяди, 16.00 Гутірка з хорини, 16.15 Мала орхестра, 17.00 Відчит для натуристів: Академічні провінціональні школи, 17.15 Пісні в вин. хору, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Карпатські мандрівки, 18.10 Легка музика з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Літній конкурс Польського Радія, 18.50 Бюро студій розмовне зі слухачами, 19:00 Музична мозаїка, 19.50 „Початок світової війни на Україні" фрагмент із повісти Вапд. Чосновського „Кровавниця", 20.10 Вечірній дневник, 20.25 Зальцбурський фестіваль: „Нірнбергські співці" III. дія, 22.22 Легка музика з гр. пл., 22.35 Із Олімпіяди, 23.00 Закінчення авдиції.

Субота, 15. серпня 1936.

11.45 Про забутих великих польських малярів XIX. ст., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок: орх., Ол. Любич сопран, Ф. Кулігонський тенор, у супр. форт.; у перерві ок. год. 13.15 „Лебедина вода" Ад. Новачинського, 14.20 На Вільну Богоматір, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Реклям. концерт, 15.30 Із краківського ободонія в горн, муз. авд. для дітей, 15.45 Марші у вик. орх., 16.10 „Рік 1920" вилк. із книжки Й. Підсудського, 16.25 Шляхом вонцької пісоньки, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 На берегах Білої Висолки. 18.00 Сільва рерум, 18.03 Легкі пісні в вик. Вал. Єнджеєвської, сопран, у супр. форт., 18.25 Для рішення команданта, 18.35 Програма на завтра, 18.41 Рекламовий концерт, 18.45 Відч.: Варшавський бій, 19.00 Концерт орх. і солістів, 20.15 У серпневі дні, з участю хору, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипковий реціталь. 21.00 „Змарнована куля" скеч Марс. Ашарда; „Таємна тичка" Трістана Бернара, 22.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Мазурки; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика, орх., 23.30 Закінчення авдиції.

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

Віденські Торги

1. — 12. вересня 1936
(Торги Технічні і Рільного Господарства до 13-го вересня)
Великі Середньоевропейські Торги
Виставці з 18-ох держав. **Покупні з 70-ох країв.**
Спеціяльні вистави: **Англійських Індій, Франції, Голяндії, Італії і Мадярщини.**

Віздова віза зайва! Легітимація Торгів і паспорт уповажнюють перейти австрійський кордон. — Транзитова чехословацька віза непотрібна! Значні знижки переїзду на польських, німецьких, чехословацьких і австрійських залізницях та на летунських шляхах. — Всілякі інформації та легітимації Торгів (по 8 зол.) через **Wiener Messe — A. G., Wien VII.**

та почесні представництва:
у Львові: Австрійський Консулят, Оссолінських 4.
Польське Бюро Подорожей „Орбіс", Сп. з о. п. Легіонів 29.
Польське Бюро Подорожей „Орбіс", Сп. з о. п. пл. Марійська 5.
Wagons-Lits/Cook A. C., пл. Галицька 15. 93/98

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельгія бельг. 89.76—89.35, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 173.64 — 172.80, Фунти англ. 26.77 — 26.61, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.49, 118.65, Корони норв. 134.45—133.50, Кор. шв. 137.98—137.00, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 142 — 138 Шил. австр. 99 — 98, Марки німсрібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 97.50, Ліпьпоп 13.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64.50, 2. ем. 62.50, 4 прц інвест. 2 ем. 74—74.50, 5 конв. 46, 4 прц. дол. 47.25—47.75—47.50, 7 стаб. 47.50—48.48

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Гіпот. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 прц і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК. 60—63.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62, 2. ем. Прем. 60.50—61.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Жито I		13.25—13.50
Жито II		13.00—13.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 13. серпня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортним опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 13. VIII. н. р. платив свої достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірря птакомисарні „M. C." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг 1. кл.	0.90 „
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Наталка Кулицька з Бориславa заявила через Адм. „Діла": на „Рідну Школу" зол. 5 замість вінка на домовину бл. п. Марії Нагурської, на вінок Упр. Городу „Сокола Батька" зол. 5 і вінче: Євгенію Озаркевичеву, інженерову з Бориславa, Ільницьку, меценас. і Савойкову, меценас. з Дрогобича.

МЕШКАННЯ

ЧОТИРИ і три покої, комфорт, середмістя — на мешкання або бюра до винайму, Сикстуська 14. 14/37

ОГОЛОШЕННЯ.

Спеціяліст внутрішніх недуг і перемін матері

Д-р А. ЗЕҐГАВЗЕР

Романовича 9, тел. 285-32. **ВЕРНУВ.**

ВПИСИ

на однорічний, новітній курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управненням фахової освіти через три роки аж до визволення. Також приймає на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля, також всі роботи з ділянки жіночих одягів.

З провінції приймає з цілим утриманням і з наукою за зол. 90.

Інформації дає

Марія Пісарська

Львів, Станіца 8. II. пов. 2478 3-4

П І Т

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 в. 63-71

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 183 (14.432) Львів, субота 15. серпня 1936. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадк. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Шорічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Панцирні авта повстанців у Бадахозі.

ЛІССАБОНА, 14. 8. ПАТ. Як повідомляє португальський радіоклюб, **до Бадахозу виїхало кілька повстанчих панцирних авт.** Тамошній цивільний губернатор перейшов пішки португальський кордон і тепер лежить у шпиталі в стані повної духової депресії. Він заявив, що **не є комуністом і вже давно хотів утічи, та міліція погрожувала йому смертю.**

У Кампо Майор арештовано провідника соціялістів з Бадахозу.

Повстанці заняли Антекеру і Марбельясльору; в Альжесірасі висадили на беріг 2.000 мароканських вояків.

ВІДСТУП РЕСПУБЛИКАНЦІВ З БАДАХОЗУ.

БУРГОС, 14. 8. ПАТ. Головна кватира повстанців повідомляє, що марксівські війська відступають з провінції Бадахоз, а їхні вожди задумують перейти португальську границю.

На північ повстанці посуваються до Сан Себастіян.

ПОВСТАНЦІ ЗАТОПИЛИ „ХАЇМА І"?

ГІБРАЛЬТАР, 14. 8. ПАТ. Радіостанції в Севілі, Тетуані та Сеуті повідомили, що повстанці затопили біля Маляги відомий республіканський кружляк „Хаїме І", що постійно бомбардував повстанчі побережжа.

ГІБРАЛЬТАР, 14. 8. Райтер. Повстанці не затопили „Хаїме І", лише сильно його ушкодили летунською бомбою.

МАРОКАНЦІ У ПОВСТАНЧІЙ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Як повідомляє танжерський кореспондент „Птіт Парізієну", ген. Франко задумував первісно змобілізувати 30.000 тубільчих вояків, але не бачив у них охоти і не мав грошей, тому наняв лише 5.000. Під цю пору є в Еспанії 8.500 тубільчого війська, що не дуже вдоволене, бо не дістає правильно платень. В Мароку залишилося 12.000 регулярних військ як залога. В Еспанії бореться 4.500 вояків чужинецької легії.

Мадридський уряд просить посередництва?

ЛІССАБОНА, 14. 8. ПАТ. **Португальський радіоклюб твердить — на основі зовсім певного джерела — що есп. уряд звернувся до одного постороннього уряду з проханням посередничити між ним і повстанцями.**

ЗАКОРДОННІ ПРЕДСТАВНИКИ ВТІКАЮТЬ З МАДРИДУ.

АНДЕ, 14. 8. ПАТ. Вчора вечором приїхав аргентинський амбасадор з Мадриду, що зорганізує тут свої бюра.

НАВІТЬ КОЛЮМБІЯ ПРОТЕСТУЄ.

БОҐОТЕ, 14. 8. ПАТ. Міністер закорд. справ Колюмбії переслав мадридському урядові енергійний протест проти убивства 8-ох колюмбійців у поїзді Мадрид—Барсельона.

Під владою душогубів.

ПЕРПІНЬЯН, 14. 8. Райтер. Масові убивства на території підчиненій урядові тривають; **одного дня привезено до шпиталю 62 трупи.**

У м. Санего населення заняло рішучу поставу, заявляючи, що має **вже досить убивств, тому пічне боротьбу з душегубами, як вони не зайдуть міста.**

СПОКІЙ НА ЗГАРИЩАХ ЦЕРКОВ.

МАЛЯГА, 14. 8. Авасів представник, що об'їхав східні провінції, якими ще володіють повстанці, оповідає, що панує там спокій. В Картагені згоріло кілька церков, але міська влада зберігає цінности; у фортах довкруги Картагени увязнено 400 членів правих партій. В Альмерії згоріла низка церков, лише катедра збереглася; на торговельних кораблях тримають 1.500 правих вязнів. У Малязі церкви й монастирі цілі, зате спалено чимало домів членів правих партій.

Маляга є базою правої фльоти, що контролює Гібральтарський пролив та бомбардує повстанчі побережа.

УРЯД ВИРОБЛЯЄ ЛІТАКИ.

МАДРИД, 14. 8. ПАТ. Як повідомляє соціялістичний „Кларідад" летунське заведення у Карго Вієнтес працює інтензивно, продукуючи денно по 3 літаки.

Португалія обіцяла невтральність.

ЛІССАБОНА, 14. 8. ПАТ. Міністр закорд. справ прийняв французького посла і дав йому відповідь на пропозицію невмішування в есп. справи; відповідь здається є прихильна.

І ДАНІЯ.

КОПЕНҐАҐЕН, 14. 8. ПАТ. Міністр закорд. справ заявив у парляменті, що данський уряд рішив не мішатися до еспанських справ.

ЗДАЄТЬСЯ Й АМЕРИКА.

ВАШИНҐТОН, 14. 8. ПАТ. През. Рузвельт виголосить нині промову на тему закордонної політики; при цій нагоді правдоподібно підчеркне невтральне становище до еспанських подій.

ТА НІМЕЧЧИНА.

ЛЬОНДОН, 14. 8. Райтер. Німеччина прийме французький проект невмішування у найближчих днях.

Business is business.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Як повідомляє „Ньюз Кронікл", **за 3 останні тижні понад 30 літаків відлетіло потайки з Англії до Еспанії. Вчора відчалило 8 комунікаційних літаків, які легко замінити на пасажирські; одні з них призначені для уряду, інші для повстанців.**

ПЕРПІНЬЯН, 14. 8. Райтер. **До Барсельони причалило 16 літаків, здається з Франції; вони мають залогу різних народностей.** Три літаки ушкоджені підчас причалювання.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Як подає „Івнінґ Стандарт", до Еспанії відлетіло 6 кількамоторових літаків. Невідомі приватні особи їх купили і вислали: два для мадридського уряду, 4 для повстанців.

УРЯД НЕ БОРОНИТЬ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. Райтер. Поголоска, немовби брит. цивільні літаки перевозили зброю до Еспанії, не справджується, хоча брит. законодавство не накладає обовязку зголошувати перед відлетом, куди літак летить і не забороняє вивозити зброю цивільними літаками. Таку заборону міг би видати уряд, та він тепер на відпустці. Правда, французький плян невмішування торкається і цивільного летунства, та поки що він не обовязує.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. „Івнінґ Стандард" повідомляє, що до Барсельони відлетіло два літаки, призначені для еспанського уряду.

—o—

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення,

від крадежі з вломом: домашнє урядження, товарі в крамницях і складах, готівку, векселі, вартісні папери, урядження церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п. 2065

Роковини одної перемоги.

Львів, 14. серпня 1936.

Війна між Польщею та Совітами велася без формального виповідження і без офіціяльно сформульованої причини. Спершу існував тільки чисто дипльоматичний конфлікт, що не торкався територіяльних спорів. Вимінa нот між Варшавою та Москвою почалася ще від листопада 1918 у справі арештованих у Москві членів делегації варшавської Регенціївої Ради. Ледви цей конфлікт полагоджено, прийшов черговий — за вбивство трьох членів російської місії Червоного Хреста біля станції Лапи, що державнопольській території, 30. грудня 1918. Але, у висліді нової вимінн нот, як делегат Польщі виїхав до Москви п. Вонцковський, що перебував там аж до 27. квітня 1919 р. Виїхав відтіль щойно тоді, коли веяне автоматично надобре розпалилась фронтова війна: наслідком евакуації німецькими військами східніх земель (Білорусь, Литва, балтійські краї та Україна), почали посуватись туди і польські і російські війська і в той спосіб прийшло до зудару, передусім на білоруських теренах. Літо 1919 року було виповнене польським наступом, який дійшов до лінії Двина—Березина—Случ—Горинь—Збруч, після чого прийшло затишшя, характеристичне для стану „ні війна ні мир". 22. грудня 1919 сов. уряд пропонує мирові переговори і повторює цю пропозицію у прилюдному поклику 28. січня 1920. У зв'язку з цим польська соймова комісія закордонних справ приймала 24. лютого 1920 р. широку резолюцію, в якій м. і. сказано: „...Річпосполита Польська рішила невідхильно устійнити свою східню границю в порозумінні з місцевим населенням і має право та обовязок домагатися також, щоб населення тих земель, які лежать поза теперішньою лінією польської адміністрації, але належали перед 1772 р. до Польщі, дістало змогу свобідно висловитися щодо своєї державної приналежности. Річпосполита не може бути байдужна на долю новостворених держав з якими вяжуть її поважні інтереси загальноєвропейського мира..." Після цього приходить нова кількакратна вимінa нот щодо місця мирових переговорів. Москва рішуче відкидає проектований Борисів, як місце лежить у боєвій полосі. Ці дипльоматичні суперечки тревають до половини квітня, аж поки 22. квітня 1920 між Польщею і УНР приходить до відомої „політичної конвенції", у якої безпосередньому наслідку починається 25. квітня спільний польсько-український наступ, відомий під історичною назвою походу на Київ. Польське міністерство закордонних справ та українська Дипльоматична Місія у Варшаві видали одноз'учинний комунікат, що „польський уряд, признаючи право України до незалежного державного буття, признав Директорію Самостійної Української Народньої Республики з Головним Отаманом Симоном Петлюрою на чолі як верхню владу України Української Народньої Республики". Марш. Пілсудський видав 26-го квітня відому відозву „До Українського Народу", а С. Петлюра повідомив український нарід з свого боку у відозві, що „польські війська вийдуть разом з українськими на терен України як союзники задля спільного ворога, та що ся

ченій війні з большевиками вернуться до своєї Батьківщини". 7-го травня VI. Стрілецька Дивізія ген. Безручка та польські частини III. армії з ген. Рідзом-Смігли́м на чолі вийшли до Києва.

Але вже тиждень пізніше починається протинаступ червоних військ, який примушує (12. червня) польсько-українські війська до відступу з Києва (прорив бітя Самгородка) та відкриває тримісячний період боїв за доступ до Львова і Варшави. У половині липня на півдні червоні війська займали вже Тернопіль, на півночі Вильно і Гродно, а в центрі ген. Безручко хоробро боронив Замостє. За переможними червоними військами їхав уже уряд польських „робітників і селян", сформований у Москві, у складі Радека, Ковя, Уншліхта, Дзержинського і Мархлевського (з жиди два поляки). Наслідком военних невдач упав уряд Скульського, а премієр черговго уряду, Влад. Ґрабський поїхав до Спа особисто просити в Найвищої Ради Антанти допомоги. Найвища Рада формулює свої умовини, на підставі яких годиться дати далекойдучу допомогу Польщі, зокрема Англія годиться посередничити між Польщею і Совітами. Угоду у Спа з 10. липня 1920 віддає м. і. Вильно литовцям та Східну Галичину (від Бугу й Сяну, на схід від Перемишля) українцям („лінія Керзона"). Польща умовини приймає, одним відкидають їх Совіти, які волюють „Соціялістичну Польську Республіку Рад" і Східну Галичину прилучити без ніяких церемоній до Сов. Союзу, як частину „єдиної неділимої". Серед тої ситуації творять у Варшаві Раду Оборони Держави, в до влади приходить коаліційний уряд „оборони народової" з Вітосом як премієром та Дашинським, як його заступником. Новий уряд побивається за мир, коли большевикам залежить по продовжуванні війни. Мирова польська делегація з д-ром В. Вробленським на чолі вертається з Барановичів в січні. Сов. уряд пропонує переговори у Мінську. Нова делегація виїздить туди в Варшаві напередодні бою за столицю Польщі, коли червоні війська віддалені від неї на 25 км. Бій кінчиться другого дня проривом совітського фронту і погромом червоної армії. Польська делегація, яку большевики трактували спершу у Мінську вневажливо, жадає перенесення переговорів на нейтральний грунт і переговори закінчились 18. березня 1921 мировим договором у Ризі: цей мир стає перекресленням засад, за які велася проти большевиків спільна польсько-українська війна. Польща відмовилася від концепції Пілсудського розподілу Росії на національні держави та фактично завернула до концепції національної демократії про поділ сфери впливів на українських землях між Польщу і Росію. Вправді бій під Варшавою рішив про вислід війни у користь Польщі, але військове перемир'я, що прийшло з підписанням прелімінарного мирового договору 12. жовтня 1920, поставило у безвихідну ситуацію українську армію: 10. листопада большевики повели проти української армії рішучий наступ усіма військами, що звільнились з польського фронту, і 21. листопада 1920 останні регулярні частини української армії перейшли річку Збруч на цю сторону, де були роззброєні. Точнісько рік пізніше, 21. листопада 1921, розстріл 359 воїнів із армії Ю. Тютюнника знівечив одне етап героїчної збройної боротьби України з Московщиною.

*

Завтра відбудеться у Варшаві та по всіх інших більших містах Польщі велика парада з приводу роковин перемоги над червоними військами під Варшавою. Цього року точиться то Польща святкуватиме ці роковини особливо шумно. Нема сумніву, що політичних причин для цього чимало: за минулих 16 літ ситуація між Польщею і її східнім сусідом, не вважаючи на риський мир, що санкціонував московську окупацію всіх неросійських земель на схід від польської границі, ані не вважаючи на пакт неагресії, на пакт 9-ти держав, на спільне засідання у Раді Ліги Націй, на піднесення посольства до ранги амбасад і всі пречисленні примирні заяви, за той час ситуація не змінилась в найосновнішому і єдино важному місці: не відпала загроза російського імперіялізму, така сама актуальна для Польщі за білого як і червоного царя.

Невідомо, наскільки польське громадянство відчуває ту небезпеку. Фактом є, що всі польські частини громадянства маніфестують свою радість з приводу варшавської перемоги. Інша річ, що всі вони стараються використати нагоду для внутрішньополітичних порахунків: ендеція видала племінну відозву проти комунізму, але відозва ендецького божища ген. Ю. Галлера була зредагована у такому тоні, що вилила й скандфіску вала. Людовці роблять „своє" свято, підкреслюючи скрізь заслуги Вітоса, премієра „національного уряду" у критичних днях 1920 року, для сучасної Польщі. Тільки ППС, находиться у страшенне незручній ситуації, знаючи, що перемога у 1920 році врятувала Польщі політичну самостійність, та з другого боку стоючи сьогодні вже фактично на становищі „людового фронту", що має промостити червону перемогу „робітникам і селянам".

Офіціяльно завтрішнє польське свято матиме військовий характер: його назвіть названо „днем войска". А проте воно має свою голосну мову, голоснішу, ніж вузько-військові паради. Специфічний характер завтрішньої варшавської маніфестації (демонстрації) підкреслює участь французького генералісімуса. Правда, соціялістична та подекуди й ендецька преса вповні, що присутність ген. Ґамелена у Варшаві підтушовує протиросійське вістря маніфестації, а проте таки з більшою льогікою можна твердити, що цьогоріч не участь ген. Ґамелена у параді на честь перемоги над червоними військами найбільш неприємна — Москві та лідерам „людового фронту" у Франції...

16 літ чималий шмат часу. Але це надто коротний час, щоб не могли появлятись ті самі примари, які тоді этаяли людям сон з очей. На московських полях у Варшаві Польща маніфестуватиме свою військову силу, але не може бути двох думок, звідки грозить цій силі найбільша небезпека, хто є, був і буде надалі найстрашнішим ворогом Польщі. Буде так довго, як довго сили того ворога не зломить — не тільки Польща, але й Україна, вилізіяновена у 1920 році від участи у перемозі та наслідках перемоги. ім.

Національний рух каталь'онців і басків.

Короткий огляд національних відносин в Еспанії у звязку з нинішньою громадянською війною.

Чи каталь'онці і баски мусіли попасти у червоний табор? Чи конфлікт їхніх національних змагань з еспанським соборництвом був неминучий? Хто тут завинив?

Щоб відповісти на такі питання, треба зясувати, що уявляють собою меншинні рухи в Еспанії, а того не збагнемо добре, коли не звернемо уваги заздалегідь, яка ріжниця між поняттям національної меншини в Західній Европі, а — в Середущій та Східній.

У нас меншина — це не лише етнічно, але й політично окрема частина населення держави, яка побіч пануючої нації обіймає ще й інші нації чи відломи націй, звязані з собою лише правно. Навпаки на Заході нація — це загал громадян держави, тому меншина не уважається тим окремою нацією, лише племенем, або — як кажуть французи — расою. Українець може бути громадянином Польщі, Румунії, Чехословаччини, все таки він є лише українцем, а не поляком, румуном чи чехом. Навпаки фляманді вважають себе все ще у масі бельгійцями і націоналістичний рух серед них ще дуже слабкий; так само бретонці вважають себе у масі французами. Коли у середущій та східній Европі атрибутом кожної територіяльної меншини є національний сепаратизм з власними політичними цілями, хочаб у своїй реалізації відсуненими на далеке майбутнє, то на Заході є державницько наскрізь засимільовані більшість, що ними володіє від віків. У зміст своєї національної свідомости вони зовсім не вкладають державницького відокремлення. Вони осягають ріжний ступінь розвитку, від племени до народу, але ніколи не стають націями у модерному розумінні цього слова, тим більше потенціяльно-державницькими націями. Це слід мати на увазі, коли хочемо познайомитись і з еспанськими меншинами.

Що Еспанію годі зарахувати до національно-суцільних, однородних, країн — це факт, дарма, що не легко з ним погодитись мадридським централістам. Побіч кастилійської більшости вирізнюємо в Еспанії дві категорії етнічних меншин, з яких одну становлять етнічні групи, що говорять еспанським діялектом, другу — народи зі сильно розвиненим власним обличчям.

До першої групи належать **галісійці** (еспанської „Галісії" не можна перекладати на „Галичину"!), населення північно-західного кутка Еспанії, що говорить мовою більше зближеною до португальської як до еспанської, та **андалюзці** — населення південної Еспанії, що вирізнюється сильною домішкою мавританської крови та мови. Галісійці довгі часи обмежувались до мовно-культурницького руху і щойно в останніх місяцях зажадали через плебісцит автономії; андалюзці взагалі не вийшли поза клясичне „провансальство".

Навпаки баски і каталь'онці — це зовсім окремі народи. **Баски** становлять цікаву загадку для лінгвістів і антропольогів: одно певне, що з еспанцями як із іншими романськими народами не мають вони нічого спільного. Від решти населення ріжняться вони сильно ментальністю, а саме традиційним демократизмом та консервативним католицизмом. Замало численні, щоб творити окрему державу (около пів мільона національно свідомих басків в Еспанії та 200.000 засимільованих у Франції), вони здавен-давна боронять збайливо своїх вольностей, а після еспанської революції домагаються виділити їхні провінції в автономну одиницю.

Каталь'онці говорять романською мовою, але зовсім ріжною від еспанської — більше зближеною до провансальської. Уживає її також населення Балеарів та Валенсії, що арештом не уважає себе каталь'онцями. У середніх віках переживала Каталь'онія золоту добу свого політичного, культурного та господарського розвитку, опісля увійшла у склад Арагонії, а разом з нею получилась з Кастилією, що наложила на край твердо централістичну руку. Пробуджений у минулому столітті національний рух здобував 1913 р. провінціональну автономію для цілої Каталь'онії під назвою „мankомуніти". Кінець світової війни та „весна народів" 1918 р. радикалізують каталь'онську суспільність. На місце угодової партії Камбо приходить до впливів самостійницька полк. Масії; у плебісциті 1918 р. 98.9% каталь'онців домагається самостійної держави, звязаної з Мадридом лише федерацією. Проект федерації губиться у нетрах парляментарної процедури, тимчасом приходить до влади ген. Прімо де Рівера, що ліквідує „ман-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-94.

комуніту" та переслідує каталь'онський рух, на'вість чисто культурний. План повстання 1926 р. не вдається. Зате коли еспанська монархія паде, каталь'онці проголошують самостійну республику, ставляючи Мадрид перед доконаним фактом. Між еспанськими республиканцями знову беруть верх централісти, тому мадридська конституанта з трудом признає Каталь'онії досить вузьку автономію, і то не як державі, лише як области.

У жовтні 1934 р. каталь'онський уряд під проводом Компаніса, наслідника померщого Масії, підносить повстання. Жандармерія та імпровізовані добровольчі частини — одинока збройна сила каталь'онського уряду — розлітається від першого удару еспанських військ, влади над Каталь'онією переймає еспанський військовий губернатор. Щойно після останніх виборів переможна лівиця випускає з-поза решітки членів колишнього каталь'онського уряду, які вертаються до влади у відновленій автономній Каталь'онії.

Каталь'онія невелика країна (не цілих півтретя мільона населення), ще й до того дуже тісно звязана економічно з Еспанією, що становить необхідний поемистий ринок для каталь'онського промислу. Ці об'єктивні дані промовляють проти державницького відокремлення, але не виключують його. Однак фактом є, що більшість каталь'онців не бажає зривати зовсім з Мадридом і вдоволюється федерацією. Загал каталь'онців та басків не є проти Еспанії, лише проти насильства одної частини еспанської держави над іншими.

Правда, 1934 р. каталь'онський уряд підняв був збройне повстання проти Мадриду, але проголосив тоді лише „каталь'онську державу **в рамах іберійської союзної республики**". Ще виразніше схарактеризував це повстання Компаніс на одному засіданні відновленого каталь'онського парляменту в травні ц. р.: „Ми плянували — мовляв — війну **не проти Еспанії, лише проти еспанських фашистівських і монархістичних елементів та проти системи,** що не відповідала каталь'онським аспіраціям і домаганням".

Наших земляків, що колись виступали „не проти Росії, лише проти царату", самостійниками не уважаємо, тому не назвемо справжніми самостійниками, ворогами Еспанії, каталь'онців. Ще менше підходять під це „революційне" поняття баски, які підчас плебісциту 1932 р. віддали не цілих 2/3 голосів за автономію.

Як бачимо, ані каталь'онці ані баски, що нині разом з комуністами нищать національну Еспанію, не є по суті зовсім ніяким протиеспанським елементом, лише льояльною частиною еспанської держави, може навіть найціннішою.

КІНО АПОЛЛЬО
Нині прем'єра 2 х превеселих комедій вироб. „Universal Pictures" п. н.
„Такі то дівчата", „Сузанна йде у світ".
Піканте я. Атракція!!! Комічні ситуації. Сміх і радість.

бо найкультурнішою і найбільш працьовитою. Лише кастилійський вузький, просто регіональний, централізм звів їх на манівці людового фронту.

Можемо оправдати державну владу, що намагається здавити всякі регіоналізми у їхньому ембріональному стані, щоб без потреби не творити національних питань, огнищ майбутніх внутрішніх конфліктів. Але де національне питання вже існує, де етнічна група зуміла вже скристалізувати своє політичне обличча та твердо видвигнути свої національні домагання, там лінія „не било, нет і бить не может" являється анахронізмом з погляду політики й соціології, злочином з погляду державницьких інтересів.

На сумному еспанському примірі бачимо, що змагання нації за право до життя — це надто сильна стихія, щоб можна було її здавити. Неграцією та поліційними методами можна хіба замінити творчий національний рух на руйнуючу силу, що проклятям зависне над гнобителем. Нині ідейні геройські повстанці болюче покутують за гріхи монархії та диктатури.

(гал.).

Франція будує 1.000 нових воєнних літаків.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Сенат ухвалив одноголосно ухвалений вже палатою послів закон про реконструкцію летунства, що передбачує будову 1000 нових літаків, які викінчать ще цього року.

„Франція — заявив міністр летунства — не може дозволити перегнати себе іншим державам, що будують по 2—3.000 літаків.

—o—

Тайна організація палить церкви.

МОНТРЕАЛЬ, 14. 8. ПАТ. Влада провінції Квібек переконана, що на просторі цієї провінції існує якась тайна організація, якої головна мета знищити католицькі церкви. Пожежі церков — внаслідок підпалів бувають щораз частіші. В останньому часі згоріло дві церкви, а в третій недалеко Монтреалю знайшли під вівтарем апарат, який автоматично міг викликати вогонь.

БАГАТОМОВНІ ЦИФРИ.

НЕСПОДІВАНІ УСПІХИ ОЩАДНОСТЕВОЇ АКЦІЇ У ЛЬВІВСЬКОМУ ПОВІТІ

Акція дрібної ощадности, яку веде тво „Ощадність", дає вже реальні успіхи. Ось хоч би взяти львівський повіт, де акцію за масовою ощадністю ведеться щойно від минулого року.

Помічаючи те, що Львівщина не вороже до доброго успіху (минулий рік — це рік невроже, ощадностева кампанія почалась саме в часі передвійни), то проте вже перші спроби були просто милою несподіванкою. Виявилося, що з акцією ощадности сміло можна показуватися в повіті.

Нижче подано табеля з кількох сіл і дотепер. Висліди повинні переконати вже навіть крайніх недовірків, що ощадність не є зовсім неактуальною або неможливою справою.

	1935 рік.						1936 рік.			
Стан готівки в поодинокних місяцях.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.
Лисиничі	107.75	246.11	342.00	554.42	772.86	852.91	979.71	1064.39	1118.96	1183.16
Миклашів		56.31	311.04	311.04	537.92	631.65	856.76	908.88	1044.65	1112.47
Старе Село			45.65	101.10	146.37	232.57	326.30	446.11	490.72	576.79
Кленарів						11.10	57.88	158.48	260.63	381.38
Грибовичі							145.13	242.14	331.39	418.53
Отроканин							79.83	128.12	157.58	190.36
Ременів							26.30	118.17	176.19	222.76
Руданці								62.14	139.51	207.75

Заощаджені гроші ці збірниць у згаданих вісьмох селах відсилають до Центро-Банку (всіх збірниць зв'язаних з Ц-Банком є 22).

За десять місяців села: Лисиничі і Миклашів зібрали поверх по 1000 зол. Під теперішню пору, себто за рік праці ці збірниці перестушили квоту 1500 зол. на кожне село зокрема, а село Підберізці в тому самому часі зібрало понад 2000 зол. В самім Центро-Банку за 10 місяців (до кінця березня) зложили наші сільські збірниці 5.549 зол. і 62 сотики. Ця сума нині є вже на кільки тисяч більша, бо місячні вклади з дрібних ощадностей до Ц-Б. доходять тепер приблизно 1000 зол. місячно.

Крім збірниць львівського повіту, які складають свої ощадности в Центро-Банку, є ще деякі збірниці, що гроші свої складають у „Дністрі" та У-Банку у Винниках. Вся готівка, яку цим шляхом зібрано впродовж одного року в 35 збірницях, перестушила вже квоту 12000 зол. (не вичисляючи в це ощадностей із старих збірниць, як Чижиків Сороки, Гряда, Лящки Мурована).

Більшуючи в цілости діяльність тва „Ощадність" і то лише на терені львів. пов. за 1 рік приходимо до висновку, що ці перші спроби дали несподівані висліди. Цих 12000 зол. не малоб ще так великого значіння, як би ми не вважали в їх генезу: дрібні, сотикові ощадности, що їх складає майже 7000 членів громадян у 35 селах львівського повіту, зібрано жертвенною і витревалою працею поверх сотні сільських збирачів, які що тижня ходять по селі й не зражуються невдачами. Ці 12.000 зол. вложені в Центро-Банку, це вислід праці в першу чергу сотні безіменних збірників по селах.

Не трудно вже собі уявити з якими цифрами замаюсь би річний білянс праці тва „Ощадність", як би опановано цілу Львівщину і цілу Галичину. В кожному випадку, це були би цифри, які заскочили б прямо нашу суспільність. Був би величезний капітал. Але чи тільки гріш?

Гріш — це лиш один бік медалі. Чому? Бо цінність вирізьблює вартости цінними для нас від грошу, а саме вартости громадянського виховання і характеру і в тому куди більше заслуга.

Тому все наше активне громадянство повинно не лише піддержати якнайбільше цю виховну акцію дрібної ощадности яку веде тво „Ощадність" у Львові.

Інж. Я. Цімура.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

АРК. БУХОВ

Людина перемогла природу.

Не все перемагає людина природу в нутрі земл', чи в холодних, вонючих ріжними хеміка ліями лабораторіях. Іноді відбувається це на якомунебудь невеличкому горбочку, біля невеличкої річки, на зеленій мураві під гарячими промінням сонця, що від них відразу злазить шкіра на носі.

На такім теж місці, що його так важко описувати, бо подібне воно до всіх інших місць, — розложилося в тіни дерев і кущів двадцятьтрое учнів другої класи. Дитячий табор пестрий від дівочих суконок і хлопячих штанців і гамірний, гей діброва у весняний ранок. Від станції перейшли два кільометри і тепер зависно дивились на сине плесо річки вдихуючи свіже повітря, різке, як старе домашне вино. І тепер почали розв'язувати клуночки, коробки з пляшками молока, яйцями і хлібом. Смачний буфет, що його приготовили найкращі буфетові у світі — мами.

Їли весело, не жалуючи каплі молока, щоб її вилляти на найбижчого сусіда, ні кусника яйця, щоб жбурнути ним у горобця, що цікаво підстрибував оподалік. По хвилинці горбочок зацвів живими квітами, гомінкими й веселими як малі качата.

А учитель Семен Якимович дойдав свій сніданок. Терпеливо визбирував кожну окрушину зі своїх стрипіхатих вусів і попивав чаєм із великої пляшки, що на ній теж і було виписано ми докладности водянистим чорнилом: „чай".

— Тепер, діти, займемося природою — заговорив тихим, скрегітливим голосом Семен Якимович, затиквши обережно недопиту пляшку паперовою затичкою. — Дівчата, сядьте тут під деревом, а ви, хлопці осьтут, ти Петриков перестань уже їсти! Ковтин, коли зі мною говориш! Чого тобі?

— Купатися — діловито заявив опецькуватий Петриков, із трудом проковтнувши кусок жовтка.

— Купіль — це фізкультура — невдоволено процідив Семен Якимович. — Фізкультурою займемося в перерві. Скорше діти, скорше і не гомоніть, як у класі!

Ізза кущів підморгувала привабливо до дітей річка, з золотим піском на березі. Діти випровали зпід кущів, швиденько завязували взуваки на своїх клунках і розміщувались, хлопці зліва, а дівчатка зправа.

— Отже, що ми бачимо довкруги себе, діти? Наприклад, що ти бачиш довкруги себе, Валя Перцева?

Валя потрясла ясними кучерями, оглянулась добродушно і зупинивши погляд на ліщиновім кущі, обережно замітила:

— Оріхи... тут... будуть.

— А я під кущем ящірку бачив, — докинув несміливо веснянкуватий Ковригін — Зелена, а зверху жовта...

— Зле... — зітхнув огірчений Семен Якимович. — Що ми бачимо довкруги себе? Довкруги себе ми бачимо: а) рослинність або фльору, б) звіринний світ або фавну і в) явища природи. Що ти можеш сказати про розділ „в", Гудакин?

Гудакин тільки що вявся був за операцію малого червяка „жидиком". Збентежений шепнув до своїх сусідів:

— Підповідайте чорти... У розділі „в"... у цім розділі я бачу... птиць... Одна птиця сиділа саме на дереві, але Митька Сисов зігнав її бучком...

— Зле, — знову зітхнув Семен Якимович — записуйте, діти! Вийміть кусник паперу, олівці, а в кого є... зшиток. Не гайте, діти, часу. Природу слід докладно пізнати. Яку ти знаєш фавну, Соня Капопиціна?

— Ріжну — прошепотіла нишком Соня. — Трави, соняшники, будяки... — і стрінувшись із сухим поглядом учителя, докинула: — зайці, кролики...

Семен Якимович журливо покивав головою

— Непідготованих до вивчення природи, не будемо більше брати на прогульку. Петриков, не перешкоджуй сусідові. Про що ти йому говориш, Петриков?

— Я нічого, Семене Якимович. Я йому говорю — купатись, а він мені — рибу ловити. Венькин має дві вудки зі собою... Але я більше не буду.

Семен Якимович добув із кармана великий записник і наблизив його до очей.

— А я тобі кажу, рибу будемо ловити — шепнув до Петрикова сусід. Слово чесс... А потім вогні.

— Дай слово чести... піонірське!

— Ні! Чесне піонірське. А відтак у „гори, гори ясні" будемо грітись... А дівчата підуть ягоди збирати. Аж увечорі вертатисьмемо.

Соня Капопиціна підсунулась до хлопчаків і прошепотіла:

— Дай чесне, піонірське — за ягоди!

— На. Даю. А відтак...

Семен Якимович сховав записник у кармен

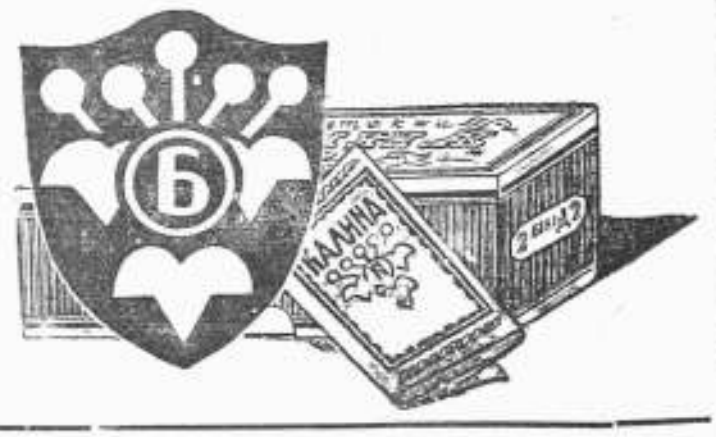
— Отже наша програма занять на сьогоднішній прогульці складається із пізнання почви в короткім змісті; докладніше займемося запиленням простіших родів рослин. У годині другій тринять хвилин, відпочинок із рівночасним пізнанням річного піску. Крім цього клясові дижурні займуться збіркою рослин до гербарія. Інші учні ділятьси на групи, які...

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



Комуністична революція мала вибухнути в Чілє.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 14. 8. ПАТ. Влада викрила широко розгалуженний комуністичний заговір, що згідно з вказівками Комінтерну мав викликати найближчої неділі робітниче повстання. Уряд зосередив у гірничих околицях сильні військові відділи та зажадав від парляменту повноважень, щоб здавити революту.

І В ЕКВАДОРІ.

БУЕНОС АЙРЕС, 14. 8. ПАТ. З Кіто урядово повідомляють: **Еквадорська влада викрила комуністичний заговір, що мав — як виказують найдені документи — викликати революцію 10. ц. м. Повстанці задумували завести совітський устрій, сконфіскувати приватні підприємства і церковні добра, знести приватну власність та замкнути церкви.** Провідник заговірників арештований.

АРЕШТУВАННЯ МАДЯРСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

БУДАПЕШТ, 14. 8. ПАТ. Поліція арештувала 8 осіб, яким закидує, що вони співали „Інтернаціонал" та мали звязок з протидержавними елементами. Вони стануть перед судом за участь у змові проти держави і публичного ладу.

—o—

МАДРИД, 14. 8. ПАТ. Урядові літаки бомбардували міста Естрамадуру, Сеговію та Евілю, щоб утруднити концентрацію повстанців.

НІМЕЦЬКІ И ІТАЛІЙСЬКІ ЛЕТУНИ У ПОВСТАНЧИХ РЯДАХ?

ГІБРАЛЬТАР, 14. 8. Райтер. Утікачі твердять категорично, що в Севілі є чимало італійських та німецьких літаків. На місті можна стрінути летунів, що говорять по німецьки, по італійськи та іншими чужими мовами. Італійські летуни носять однострої чужинецької легії, німецькі білі.

Звязок між обома повстанчими арміями.

БУРГОС, 14. 8. ПАТ. Як повідомляє головна квартира ген. Молі, між північною групою ген. Моли та південною Франка налагоджено постійну телефонічну лучбу. Цілий еспансько-португальський кордон обсаджений повстанцями.

Повстанці заняли Гвадалмісару на шляху Мадрид—Сарагоса, віддалену на 50 км. від Мадриду, коло Малаги м. Антекверу. Вчора вранці повстанча артилерія перший раз обстрілювала Сан Себастіян.

ПІД БАДАХОЗОМ.

ЛІССАБОНА, 14. 8. ПАТ. Командант цивільної гвардії Бадахозу перейшов з кількома гвардистами португальський кордон. Еспанська митна сторожа, що вчора виступила проти людової міліції, не могла витримати натиску переважаючих ворожих сил, тому перейшла португальський кордон та зложила зброю; було разом 2 сотників, один поручник та 15 митних сторожів.

Губернатор прикордонної португальської провінції скріпив охорону кордону.

ЧЕРВОНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ПОМАГАЄ ЕСПАНСЬКОМУ УРЯДОВІ.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Вчора пополудні зібралася конференція представників ряду протифашистівських організацій Европи, щоб розглянути засоби підмоги для еспанської республики. Конференція вибрала координаційний комітет.

По широкому світі.

Румунський уряд закупив у чеській фабриці Скоди ріжні воєнні матеріяли та веде переговори, щоб фабрика заложила в Румунії фабрику вибухових матеріялів.

Бодівійська прокуратура обвинувачує архієпископа Тому Аспе за те, що підготовлював переворот проти уряду б. президента Техада Серсона.

Мексиканські вояки розстріляли без суду трьох священників та одну цивільну особу. Архієпископ з Дуранго протестує і домагається кари для винновників.

Британський король Едвард VIII. причалить небавом до Корфу, де тепер перебуває Юрій II. грецький.

Австрія заключила з Німеччиною договір, що вводить девізові полекші.

Литовська поліція арештувала в Клайпеді коло 20 комуністів, що кольпортували бібулу.

Совітська влада арештувала у Владивостоці кількох японців, м. ін. ...кухаря японського консуля.

РІВНОПРАВНІСТЬ ЖІНОК У БОЛІВІЇ.

ЛЯ ПАЗ, 14. 8. ПАТ. Болівійський уряд оголосив розпорядок, який надає жінкам повну рівноправність під політичним і суспільним оглядом.

— Васька, знову ящірка! — шепнув всевидючий Ковригін.

— Ану тебе к біку! — злісно відповів сусід. — Вона хто ця твоя ящірка, фльора, фавна, чи явища природи?

— Лопнула! — зітхнув опецькуватий Петриков.

— Хто лопнув? — зівнув від вуха до вуха Васька — ящірка?

— Ні! Купіль лопнула. Прийдеться наклеювати квіти.

Дівчатка виймали зшитки і шукали олівців.

— Отже пишемо, діти. „В умовинах пільної растительности, у простіших родах растительности, які ми пізнали, являється...

— Семене Якимович — рішуче перебив учителеві опецькуватий Петриков — чи скоро підемо домів? Вже найвищий час!

— В семій тридять пять... „Являється запиточ... А тобі що сталось, Канопиціна?

— Прошу мене звільнити від занять. Із-за домашніх причин... мене голова болить.

— Принеси завтра записку від родичів. А тепер сядь на боці і не перешкоджай товаришам у науці.

На великім, кріслатім дереві защебетала пташка. Почувши голос Семена Якимовича — замовкла. Трава перестала бути травою — була фльорою. Сонце не стільки гріло, що перешкаджало записувати. І річка зазирала обережно крізь шуварі, підмиваючи не вивчені ще ріжні роди прибережного піску.

Звільнена від занять Канопиціна схопила в повітрі записку Петрикова: „Соня, тепер найкраще булоб у школу. На подвіря я видумав чудесну забаву: ви дівчата антильопи, а ми ловці і вас ловитимемо. — Петриков".

Канопиціна жалісливо, безнадійно зітхнула.

Переклав **Роман Сѣка.**

Смерть митрополита-україножера.

На днях помер у Сремських Карловцях митроп. *Антоній (Храповицький)*, який був дуже активний кільканацять років як єпископ на Україні та відограв велику роль виступаючи і проти намагання православної церкви на Україні унезалежнитись від Москви.

Митроп. Антоній родом з новгородської губернії, почав свою вищу церковну карієру як ректор духовної академії у Москві, опісля в Казані. На обох становищах вважали його лібералом. Одначе призначений по першій революції волинським єпископом почав вести на Волині шовіністичну реакційну протиукраїнську і протипольську політику. Підчас його урядування Почаївська Лавра стає осередком чорносотенної акції, якою керував його близький співробітник архимандрит (тепер архиєпископ в Америці) Віталій. У своїм змаганні зробити зі священників сліпе знаряддя своєї русифікаційної акції архиєпископ Антоній не завагався обсаджувати парохії кандидатами без духовної освіти, абсольвентами ледви восьмох кляс духовних шкіл або навіть лише церковно-парохіяльних, які мусіли окласти іспит „з того, що священник повинен знати". Така політика дуже обнижила культурний і моральний рівень волинського духовенства, а його наслідки ще нині дають відчути на терені волинської дієцезії у Польщі, де є ще тепер багато активних священників, яких висвятив митроп. Антоній.

Крім того архиєп. Антоній був активним організатором „Союзу Русскаво Народу" на Волині і лише завдяки його енергійній акції російський уряд ввів до третьої державної думи з Волині послів, які були членами цієї організації. Безпосередньо перед другою російською революцією Антоній перейшов на становище архиєпископа в Харкові, де звернув на себе увагу між іншим тим, що заборонив читати підчас великоднього богослужения в українській мові (як відомо на Великдень читають евангеліє підчас Служби Божої в кількох мовах — прим. Ред.) кажучи, що не вільно вживати в церкві „мови перекупок" („базарнаво языка"). У травні 1918 р., кілька тижнів по приході до влади гетьмана Павла Скоропадського, Всеукраїнський Собор, зложений у великій більшости з російських або русофільських елементів вибрав Антонія київським і галицьким митрополитом, усуваючи одночасно зі свого складу членів Української Церковної Ради, які започаткували боротьбу за автокефалію Української Православної Церкви. Замість автокефалії Всеукраїнський Собор під натиском обставин ухвалив лише проект церковної автономії України в рямцях всеросійської Церкви пересилаючи цей проект до затвердження московському і всеросійському патріархові Тихонові, який цю автономію ще обкроїв. Коли в жовтні 1918 р. міністр освіти України Олександер Лотоцький оголосив автокефалію Української Церкви, митроп. Антоній — як лише міг — протидіяв введенню її в життя. Кілька кілька тижнів пізніше українські міністри подалися до димісій, а гетьман Скоропадський видав маніфест про федерацію з Росією, митрополит поспішився зі скасуванням автокефалії, видаючи архипастирський лист проти Директорії Української Народньої Республики.

В грудні 1918 р., коли українські війська заняли Київ, митроп. Антонія арештували. З огляду на обурення війська і населення проти Антонія як запеклого ворога всього, що українське, керманич міністерства освіти в уряді Директорії О. Лотоцький після порозуміння з Головним Отаманом С. Петлюрою наказав вивезти митроп. Антонія з архиепископом Євлогієм з Києва до Бучача та інтернувати їх там у монастирі оо. Василіян. До інтернованих ставилися в Бучачі з усіми почестями, належними єпископові, а керманич єпископської канцелярії Всеукраїнського Собору, кремянецький єпископ помічник, теперішній митрополит Православної Церкви у Польщі Денис, який після здобуття Києва українськими військами, залишився одним з єпископів на своєму становищі, доставляв їм, у порозумінні з урядом, все, що необхідне до відправи православного богослужения. По якімсь часі Митрополит Шептицький влекшив митроп. Антонієві та архиєп. Євлогієві виїзд до Константинополя, давши їм власні гроші на дорогу. По короткім побуті в Константинополі митроп. Антоній замешкав в Югославії.

Від часу свого приїзду до Югославії і заснування у Сремських Карловцях синоду російських епископів в заграниці, який завязто поборює інший адміністраційний осередок Православної Церкви, що його створив митроп. Євлогій у Парижі, діяльність митроп. Антонія безпосередньо не торкається українських справ. Слід лише згадати, що для пропаганди православія між українськими осельонцями в Югославії видавав митрополл. Антоній часопис „Русько-Український Вістник". (ВУ.)

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств

В осени касаційна розправа проти С. Бандери і товаришів.

В четвер 13. серпня ц. р. доручено оборонцям присуд у справі Степана Бандери і товаришів, яких суд присяглих судив у Львові від 25. травня до 28. червня ц. р. Оборонці мусять до сімох днів зладити касаційні скарги в імени своїх клієнтів. Здогадуються, що касаційна розправа перед Новозищим Трибуналом у Варшаві відбудеться в осени ц. р.

З організаційного руху.

Політичні наради УНДО в Устріках Дол.

В неділю, 12. м. м. відбулося в Устріках долішніх, ліського повіту заходом Повітового Народнього Комітету УНДО устріцької судової округи, політичне віче з участю посла д-ра Степана Витвицького в салі коло 400 громадян і громадянок, членів і симпатиків УНДО із сіл тої округи.

Віче отворив і проводив ним голова Повітового Народнього Комітету, адвокат з Устрик м-р Мих. Береска. Він виголосив промову, вказуючи дотеперішні досягнення Народнього Комітету в Устріках, а саме приєднання найповажніших членів зпоміж інтелігенції, міщан і селян, вклад нання звязку з Комітетом в Ліську й створення спільного Комітету на цілий повіт, що до нього з устріцької судової округи вибрано до спільної управи м-ра Мих. Бережку, д-ра Зенона Присташа і промисловця інж. Ізидора Лешегу, і з лютовецької судової округи о. Хомика, пароха в Лютовиськ з тим, що устріцький Нар. Комітет має заняти ся теж організацією лютовецької судової округи. Опісля подав до відома, що скрізь по селах установлено мужів довіря або створено правильні сільські політичні управи, уладжено 21 зборів з рефератами на теми господарські й організаційні. Вступні привітав посла д-ра Степана Витвицького і прибулих вічевиків та уділив голосу д-рові Присташові, що виголосив реферат про нафтові терени і нафтові контракти. Референт вказав на суспільно національне значіння нафтової справи, та про те, як робити селянам власникам нафтових терені, щоб осягнути якнайкращу ціну і добрі контрактові умови. Згадав про освідомляючу працю місцевого комітету, що проявилась низкою зборів і нарад по селах, обнятих нафтовою горячкою при участи пп. послів Гриня Терлецького і д-ра Степана Витвицького.

Опісля виголосив посол др Степан Витвицький реферат про політичну ситуацію і діяльність Української Парляментарної Репрезентації, та згадав про всі важніші політичні моменти національного життя і про заходи У. П. Р. на парляментарній арені і перед урядом в справі полагодження наших найважніших домагань та зміни дотеперішньої урядової системи.

Далі обговорено справу парцеляції великої земельної власности між українських безземельних селян, визиск при винагороді за працю і спричинені ним сумні події, потреби нашого шкільництва і справу українського університету у Львові, справу організації збуту сільсько-господарських продуктів. Закінчив, що заповіджена перед роком бувшим премієром Костальковським нормалізація польсько-українських відносин дала в результаті мінімальні успіхи і то не з вини української сторони. Невормальні відносини панують у нас далі і з ними мусимо боротися, скріплюючи організацію українського національного життя, та поширюючи національну свідомість і культуру. Завдяки творчій праці українського народу ми йдемо і підемо вперед і наблизимось до перемоги. Рясними оплесками нагородили збраві річеву і повну промову посла. По рефераті зав'язалась дискусія, в якій брали участь рідні громадяни а між іншими п. Іван Голубець з Коросна, шотім п. Осип Яцинич з Лозини, що порушив справу полевих шкід в селі Лозині і Берегах, причинених диками в державних лісів.

Опісля ухвалено такі резолюції:

Зібрані на політичнім вічу в Устріках Долішніх:

1) одобрюють діяльність Проводу УНДО і УПР, висловлюючи їй своє повне довіря; 2) стверджують, що вибори до самоуправних установ не відповідають волі й інтересам місцевого українського населення і домагаються переведення нових виборів до всіх самоуправних установ; 3) домагаються для українських дітей української школи з українською мовою навчання і українськими учителями; 4) домагаються основання українського університету у Львові; 5) признають необхідність організації всіх господарів в Сільськім Господарі, як установі, що кладе підвалини під господарське життя українського народу; 6) домагаються пошанування прав української мови в суді і в адміністрації згідно з приписами закону з 1922 р.; 7) домагаються скасування апостольської деміністратури, та протестують проти покликання на становище адміністратора москвофіла; 8) взивають Провід УНДО, щоб зорганізував подажу і попит праці всіх українських безробітних громадян.

Віче покінчилось короткою промовою м-ра Берески і відспіванням національного гимну.

Учасник.

НАИБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

Нова афера у Вильні.

Президента апеляційного суду припинили в урядуванні.

До Вильна приїхала спеціяльна комісія з міністерства справедливости під проводом судді Качинського. Комісія провірює основно не лише господарські і канцелярійні справи, діловодство суддів і прокураторів, але також цікавиться приватним життям суддів і прокураторів. Міністерияльна комісія приїхала до Вильна внаслідок доносів до міністерства справедливости на зловживання коморника Войцеховського. І дійсно по довшій контролі комісія викрила, що зловживання коморника доходять до кількадесять тисяч золотих. Коморник Войцеховський жив понад стан і грав налогово в карти. Вже минулого року припинили його в урядуванні, але президент апеляційного суду Кадушкевич привернув його до своїх чинностей. Тепер коморник помандрував до вязниці, а товариський президент апеляційного суду Кадушкевич пішов на зелену травку. Кружляють поголовоски, що в найближчому часі на терені вильенського апеляційного суду слід сподіватися сенсаційних змін.

КІЛЬКОХ АДВОКАТІВ БУДЕ БОРОНИТИ ПАРИЛЄВІЧОВУ.

В понеділок приїздить в Кракова до Варшави слідчий суддя Корусевич, який веде слідство у справі афери Парилевічової, щоб скласти звіт міністрові справедливости. Найближчого тижня слід сподіватися сенсаційних потягнень у цій справі. Родина Парилевічової звернулася до кількох варшавських адвокатів, щоб підняли оборони Парилевічової.

*

Міністер справедливости Грабовський видав розпорядок про нагляд над працями слідчих суддів до справ надзвичайної ваги. Ці слідчі судді будуть складати що чверть року спеціяльні звіти прокуратурі при міністерстві справедливости

АБІСИНСЬКА ЦІСАРЕВА ПРИЇЗДИТЬ ДО ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Райтер звідомляє, що в найближчій будучині сподіються приїзду до Льондону абісинської цісаревої. Негус замешкає мабуть із родиною в околицях Льондону. Зазначують, що негус цілком не думає постійно замешкати в Англії, бо все має надію, що подій уможливлять йому поворот до Абісинії. Негус, що є тепер на лікуванні в Бейті, вертається завтра до Льондону, де стрінеться з абісинським послом Мартіном.

—o—

ВБИЛИ БУРМІСТРА ХЕВРОНУ.

ЄРУСАЛИМ, 14. 8. ПАТ. Минулої ночі в кількох місцях дійшло до нових заворушень. Невідомі справники вбили бурмістра Хеврону. В Сафед араби напали на жидівську дільницю, де вбили батька родини та його синів і ранили кількох інших жидів. В одній місцевости на рівнині Сарон араби вбили жида.

—o—

СМЕРТЬ ТРЬОХ ЛЕТУНІВ.

РІЧМОНД, 14. 8. ПАТ. Військовий літак упав під Річмонд, три летуни згинули.

—o—

ВТЕЧА ЧУЖИНЦІВ З ЕСПАНІЇ.

БАЙОН, 14. 8. ПАТ. Німецький корабель „Бельона" висадив в ночі на беріг 27 німців, 6 французів та 7 американців, яких привіз з Еспанії.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

XIII. виказ.

Зложили в Центробанку:

Осип Андрійович зі збірки в Печеніжині зол. 73.— На ту квоту вложились такі вплати: Районова Молочарня зол. 10.—, Госп. спож. кооп. „Будучність“ зол. 5.—, Кооп. „Маківка“ зол. 5.—, Чит. Просвіти зол. 3.—, Кружок Рідна Школа зол. 2.—, Кружок Сільський Господар зол. 2.—, Тво „Сокіл“ зол. 2.—, Кружок Союзу Українок зол. 1.—, о. Іван Лопатинський зол. 5.— Др Василь Маковський зол. 4.—, Др Володимир Трухан зол. 2.—, Др Володимир Бородайкевич зол. 3.—, Інж. Кузик Дмитро зол. 3.—, Північук Агафія, упр. Р. Шк. зол. 1.—, Стефанів Неоніля, учит. Р. Шк. зол. 1.—, Бровчук Марія, учит. Р. Шк. зол. 1.— Андрійович Осип, кооператор зол. 5.—, Лучак Микола, кооп. зол. 1—, Бровчук Степан, кооп. зол. 1.—, Степанюк Савко, кооп. зол. 0.50, Дзвонський Максим кооп. зол. 0.50, Гавчук Юра, кооп. зол. 0.50, Грабовецький Василь, вітебурець. зол. 5.—, Самокишин Іван, служб. С. Г. зол. 0.50, Якубик Дмитро Михоль, селянин зол. 0.50, Олексів Ровенчук, рільник 1.—, Шпаковський Федір, рільник 0.50, Вінтоняк Дмитро, рільник 0.50, Поох Анна, рільничка 0.50, Боднаренко Іван, рільник 0.50, Горук Іван, кооператор 0.50, Мацьків Дмитро рільник 0.50, Духовна оркестра зол. 2.—, Грабовецький Василь, купець 0.50.

Робітники фабрики хемічних виробів О. Левицька і Ска (Елегант) Львів зол. 40.— і кличуть робітника фабрики паперів „Полонія“ в Теодорові і всіх тих робітників українських фабрик, які до цеї пори не вплатили ще ніяких квот.

Ред. Купчинський Роман, Львів зол. 5.— і кличе: ред. Кедрина-Рудницького, д-ра Мих. Рудницького і дир. Ол. Костива всіх зі Львова.

Д-р Хавалка Іван, Хмільне п. Лопатин зол. 5.— і кличе: всіх священників лопатинського деканату на довільну квоту.

Інж. Іван Олексюк, ПСК. Тернопіль зол. 5.—.

Хомічський Осип, емерит Коломия зол. 5.—.

о. д-р Осип Бабяк, Синевідсько Вижне зол. 4.—.

Д-р Когутяк Володимир, п. Лисець зол. 4.— і кличе: д-ра Волод. Пасічника, Богородчани, інж. Юрія Надвенча в Посічі, д-ра Ярослава Хмілевського, Станиславів, дир. Осипа Фіголя, Лисець.

о. І. Тарасович, Гійче п. Рава Руська зол. 3.—.

Михайло Галань, Белз зол. 3.— і кличе: о. декана Ігнатія Гелу, о. проф. Мирона Кохалевича, д-ра Ілька Салягуба, інж. Корнила Бородайка, усіх з Белза.

Клим Шанковський, Ланцут зол. 3.— і кличе: Вол. Сологуба, проф. з Перемишлі, Т. Остапюка, проф. з Ярослава, д-ра Д. Керничного проф. з Пабяниць.

Володимир Менцінський, ПСК. Тернопіль зол. 2.—

Зельський Іван, Влоцлавек зол. 2.— і кличе: упр. шк. Литвина Василя в Тухольці ад Сколе, Казимір

ського Ярослава, учит. з Солотвині, Васіля Слободяна, учит. в Опатівці к. Калуша, Палалійчука Степана, учит. в Чернятові, Чучмана Льва, учит. Хмелюв, Проня Василя, учит. в Яворові, мґра Кривоносюка Петра, учит. Наленчин в. Добра і Гавгарівну Марію, учит. Боленція воєв. варшавське.

Зложили в С.-Б.:

Українська Каса в Заліщиках зол. 80.—.

Чит. „Просвіти" Бобарівка п. Стрижів, збірка на забаві зол. 4.—.

Хоч справа викупна Українського Городу є **нагла**, темпо збірки є абсолютно за **повільне**. Всього зібрано **5** проц. тої квоти, яка потрібна на викуп решти паїв.

При цій нагоді просимо всі викликані особи і установи якнайскорше вплатити відповідні суми, щоби не висилати почтою пригадок, а таких мусілиб вислати около 900.

Всі гроші і кореспонденцію просимо епрямовувати на адресу „Центробанку" у Львові, вул. 3-го Мая ч. 15. Чекове конто банку 143.467. Зазначувати: На „Український Город".

НОВИНКИ.

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гавриселич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хеміі, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 7—15

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 154-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **З нинішнім днем** відчинений блаватний магазин **„Мануфактура" під управою Й. Стефановича** (б. співвласника фірми Р. Зубик) Ринок 37, побіч „Народньої Торговлі".

— **Черче—Жизець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ґєхінсу, шлункових, нирковнх, злої переміни матерії і жіночих — в осінному сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 5—10

— **IV. Український Статистичний Річник.** Як довідуємось, IV. Український Статистичний Річник появиться в осені цього року, як видання Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, під редакцією проф. д-ра В. Кубійовича. Річник матиме по раз перший відділ „фінанси", в якому буде докладно освітлений фінансовий стан українських земель у Польщі. Проситься цим шляхом всі чільні українські установи та підприємства надіслати відворотною поштою свої білянси за останній та передостанній роки під адресою **Українського Економічного Бюра**, якого накладом вийде IV. річник (Ukraińskie Biuro Ekonomiczne, Warszawa I, Skrz. poczt. № 608). Річник міститиме найбільший адресар-інформатор українського життя в цілому світі (преса, установи і підприємства), та є найкращим джерелом реклами. Замовлення та запити слати під вище поданою адресою. 2502

— **Тридневні реколєкції для священників** уладжує львівський окружний відділ Т-ва ім. св. Андрея в монастирі ОО. Редемптористів у Збоїсках під Львовом у днях 24—27 ц.м. Кошт 10 зол. Взяти зі собою ручник, простирало, пішевку. Доїзд львівськими трамваями ч. 9.

— **Т-во прихильників української гімназії в Кремянці** закликає українське громадянство на Волині віддавати своїх дітей на науку до української приватної гімназії в Кремянці та вписуватись у члени т-ва. Вдержання цієї гімназії, що була колись державною, опісля перетворилась на приватну, є справою національної чести кожного українця.

— **Ревізії й арештування.** В Лубянках Вижних пов. Збараж перевела поліція 22. ц. м. ревізію у М. Яструбецького, Гаврилюків і ін. У Гаврилюків арештували двох хлопців. — У Горбкові пов. Сокаль була 1. ц. м. ревізія у ів. Шпака. В Шарпанцях тогож повіту арештували Л. Ткачука.

— **Де був похований король Данило?** У статті „Національний мавзолей на Підлисецькій горі" („Діло", ч. 181) п. Гр. Микетей мимоходом згадав про тлінні останки короля Данила, які слід би шукати в Дорогичині. Аби не ширилося серед читачів баламутство, виясняємо, що — як подає Галицько-волинський Літопис — Данило († 1264) був похоронений в Холмі, в церкві св. Богородиці, яку він сам вибудував. **М. А.**

— **Осторога перед червінкою.** В Грибовичах, повіт Львів, і в Лозині, повіт Городок, стверділи останніми часами припадки червінки. При закупні споживчих продуктів, головно молока, городовини й овочів зі згаданих громад треба бути обережним. Закуплені продукти мити й переварювати.

— **Хто виграв?** В другім дні тягнення держ. кл. льотерії впали м. ін. такі виграні: 20.000 зол. на ч. 93140, 10.000 зол. на ч. 4839 38941 91781 177211, 5.000 зол. на ч. 132673 135140 176669, 2.000 зол. на ч. 60781 170820, 1.000 зол. на ч. 63743 88030 110449 134486 169597, 500 зол. на ч. 283 31251 43006 69421 72424 107204 144375 146891 152912 189307.

— **Вбивство служниці у Львові.** В мешканню Гюбліа при вул. Різницькій ч. 9. у Львові вбито 24-літню Марію Кічалівну, служницю. Убивство має незвичайно таємничі ціхи, бо заподіяно його між 6. і 7. год. ранку у вхідових дверях до мешкання Гюбліа. Злочинець пробив ножем грудну клітку покійниці, яка падаючи на долівку, розторощила собі ще теж череп. Поліція арештувала нареченого вбитої, 30-літнього Каз. Лятавца зі Снхова, при якому найшла довгий ніж. Арештований зізнав, що вбив Кічалівну після суперечки, коли вона сказала йому, що виїжджає зі Львова.

— **Відгомін трагедії при вул. Вірменській.** Молода жінка, що вискочила крізь вікно III пов. із хати ем. пшодовніка поліції Вавжинюка при вул. Вірменській ч. 3. у Львові, не мала при собі ніяких документів. Львівська поліція розіслала до поліційних станиць у Перемишлі та в Самбірщині фотографії вбитої тому, що ця жінка сказала Вавжинюкові, що приїхала з Перемишля чи теж із Самбірщини шукати праці. У пятницю прийшла із Самбірщини вістка, що жінка ця, що найправдоподібніше Ева Бринич, розведена, яка тому кілька днів виїхала була до Львова.

— **Чий кістяк?** На терені руїн спаленого млина Френкля в Перемишлі робітники знайшли в глибині пів метра під землею добре збережений людський кістяк. Біля нього лежав військовий ремінь. Кістяк походить правдоподібно з часів російської окупації. На весну 1915 р. до Перемишля приїхав цар Микола II. і мешкав кілька днів у магнацькій віллі Френкля. Її обставили були густими сторожами, які мали стріляти до кожного чужинця, що входив на терен городів, що окружали віллю. Правдоподібно сторожа застрілила якогось чоловіка і закопала на місці.

— **Краєва хроніка.** В Яворові шириться пошесть червінки. — Станиславівський воєвода ген. Пасławський звідав повіт долинський і стрийський, де злюстрував тамошні лїтниця. — В Бучневі пов. Тернопіль хтось забрав у церкві з кивота пушку з Найсв. Дарами. Підозріння паде на якогось сектанта або комуніста. — У Тростянці пов. Жидачів Ів. Янушевський, хорий на падачку, підпалив свою шопу і кинувся у вогонь, щоби згинути. Тяжко попеченого вирятували сусіди. — В Антонівці пов. Жидачів хтось стрілив крізь вікно до хати Вінцента Зґуди і пострілив його в рамя. — У Глубічку пов. Борщів грім убив Василя Христюка, що вертався з поля з косою. — У Єльній, пов. Ланцут, підчас

О. О. ПРИСТАЙ. 77

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Тому й дуже я здивувався, одержавши від о. Ф. Тарнавського з Шикаґа листа такого змісту:

Шікаго, 5. червня 1926.

Дорогий Отче!

Прошу прислати мені тему Вашого відчиту на Евхаристичний Конґрес. Чи оброблений він науково, чи популярно? Наших відчитів буде чотири, а призначених є вісім прелєгентів. Отже чотири відчити відпаде. Але в кождім разі я мушу знати, хто що приладив, а з того вибереться чотири.

Цього тижня кардинал відмовив катедру і все пішло догори ногами. Всю параду перенесли до нашої церкви. Я на це не приготовлений; церков не декорована, для Єпископів сиджень нема, а щонайважніше: на це все ніхто ані цента не дав. Церква у мене в критичнім положенню і на такі надзвичайні видатки цента не має, а зрештою, чи вона забездурно має репрезентувати цілу католицьку американську Україну?

Хор треба скріпити платними силами, а хто заплатить? Я виджу, що все те дуже слабо вийде і ми Українці „зблямуємося", як звичайно. А це все наслідки нашої патріотичної роботи. Все робили для народа, а для церкви нічого. От, і нині є овочі! Всі католицькі парохії тут мільони долярів на ту ціль зложили, а у нас ніхто цента не хоче дати. А щож тут без цента в Америці можна зробити? Єпископ також безсильний, бо мусить останками гонити, щоби оборонити церков від розмаїтих самозванців і т. д., і т. д.

Здоровлю Вас щиро і Вашу донечку

о. Ф. Тарнавський.

*

Давно, довго й з великим розголосом заповіджений 28-ий Евхаристичний Конґрес зближився так непомітно, як зближається старість, а потім смерть. Конґрес заповідався дуже величаво. Про нього розписувалися всі американські часописи без ріжниці релігійних напрямків. Мовляв, такого сподіваного здвигу народу не бачила ще Америка від самого приїзду до неї небіщика Колюмба. Бо справді американській реклямі, доведеній до досконалости, ніхто не міг опертися ні то з католиків, але навіть ріжні християнські секти й нехристіянські народи. Всі готовились до Конґресу!

Американський уряд здавалось би індеферентний, тобто буцімто байдужний у релігійних справах, ніяк не лишився позаду католицького світу. Він, за згодою тодішнього президента Сполучених Держав, К. Куліджа, урядово привітав у сердечний спосіб заповіджений Евхаристичний Конґрес і заявив свою охоту взяти в ньому офіціяльну участь та дати від себе всяку потрібну там поміч. Ось так маніфестація католиків цілого світу приняла форми та ознаки маніфестації американської нації та стала врешті маніфестацією всеамериканською!

На першу вістку про Евхаристичний Конґрес я сказав собі: „За всяку ціну мусиш також ти, старий, поїхати на нього!" Відкриття Конґресу, що відбулося 21. червня 1926. припало саме на наше Сошествіе св. Духа — Зелені Свята або Русалії, якто кажуть закарпатські Українці. Тому році було мені й іншим нашим священикам бути на відкритті, бо треба було насамперед обслужити своїх вірних у власній парохії.

16. червня приїхав був до мене з Відня свіжий місіонар о. др. Д. Гулин. З ним я вирішив, що зараз на другий день Русалій, у 7-ій годині веч., поїдемо нічним поїздом до Шикаґа, щоб 22. червня бути вже на місці.

Прибувши до Шикаґа, найшли ми собі авто і за півгодини приїхали перед церкву св. Миколая на Райс вулиці. Отець Гулин поїхав з першою візитою до свого вуйка, доктора М. Сіменовича, що з ним іще ніколи не бачився в житті. А я став до асисти при Службі Божій, що її відправляв канадійський єпископ о. Будка.

По обіді в годині третій вибрався я в товаристві о. І. Куцького, пароха з Нортгемптона на оглядини Шикаґа, майже тримільонового міста й одночасно голосної „столиці" всяких горлорізів і грабіжників. Ми всіли до поверхового омнібусу й виїзали, розуміється, на перший поверх, щоб вигідно оглядати знатніші будинки, сквери, парки і т. п., та пустились в окружну подорож по місті.

На другий день, в середу, вибрались ми знову обидва з о. Куцьким до міста. З ним взагалі я вже не розставався підчас Евхаристичного Конґресу; ми тягались всюди, мов два діди, де тільки довідались, що можна було щось цікавого побачити, почути й навчитись. Отже в 7-ій год. рано поїхали ми до шикаґської ірляндської катедри (собору), де відбувались підчас Конґресу всі Евхаристичні Служби Божі, молебні, процесії та інші церковні відправи при участі сотень тисяч вірного й невірного народу з цілого світу.

Цей величезних розмірів катедральний храм, збудований коштом кількох мільонів долярів у готицькому стилю, робив імпозантне враження. А його чудова окраса, ті ріжні кольорові лямпочки, світильники, дорогі драперії, вінки, різьби, мальовила та гобеліни викликували в нас захоплення. Ми стояли там цілими годинами й були б не змучилися, оглядаючи ту небуденну красу, що її створили визначні мистці при ласкавій помочі всемогутнього доляра.

(Далі буде).

утечі перед поліційною стежею застрілили Антона Журава, небезпечного злочинця. Він допустився багато крадежей і був караний за душогубство. Його товариша Фел. Келбовича заловили. — У Мадярках, пов. Сокаль, злодії намагалися вкрасти коні в господаря Василя Івaха. Коли вийшов син господаря 24-літній Степан Івах злодії вбили його вистрілами з крісів. Василя Івaха зранили тяжко в живіт, а самі втікли.

— **Оригінальне самовбивство** придумав Франціщек Фільонек із Вильна. Доцільно вибравши під військовими магазинами, щоби стійковий його пострілив. Його план не вдався, бо стійковий справді стріляв, одначе не поцілив. Фільонека схопили і тоді виявилась правдива причина його присутности під магазинами.

— **Згоріла фабрика.** У фабричному будинку Арона Шайнрока в Лодзі вибухла пожежа, що приняла трагічні розміри. В будинку находилася прядільня і фарбарня і тому вогонь охопив швидко цілий двоповерховий дім. У фабриці находилося 45 осіб, з яких тільки кільканацятьом удалось втекти. Іншим вогонь відтяв дорогу і вони втікли на другий поверх, звідки скакали на вулицю, ломлячи собі ноги. Ще інші схоронились на дах і звідти скакали на подвір'я, де уміщено звої бавовни. Дехто врятувався драбинами, які приставлено до муру. 16 робітників попеклось і потовклось, з того 7 тяжко. Один із них помер у шпиталі. Фабрика згоріла до тла.

— **Кожний мусить уміти скакати з літака.** Скакання легкопадом сталося у совітській Росії не тільки національним спортом, але й увійшло в програму наукових заведень, приватних шкіл при робітничих організаціях і т. п. В найближчих роках, як пише совітська преса, в Росії не буде ніодного мужчини, ніодної жінки понижче 60 літ, які не здали би обовязково іспиту із скакання легкопадом із літака.

— **Смерть англійських місіонарів.** Як повідомляє бразилійська преса, індіяни, що належать до племени каяпос, в бразилійській провінції Паро, в дорічі Ксінгу, напали на місіонарів англійської місії „Фіельде місіон" і затягнувши їх у глибину лісів, повбивали. Виправа, що вибралася глядати за місіонарями, які вісім місяців не давали знаку життя, знайшла тільки подерту одіж і лист одного місіонаря, в якому пише, що можна вважати їх страченими.

— **Магазинують людську кров.** Проф. Піероні з університету у Пармі і проф. Форті з університету в Модені винайшли методу консервування крови на кільканацять днів, зберігаючи її перед всякими біольоґічними змінами. Винахід має велике практичне значіння, бо робить кров, призначену до трансфузії, придатною до вжитку на довший час і позволяє робити запаси крови до вжитку у шпиталях і клініках.

— **Різні вістки.** В Римі відбудеться в днях 20—26 вересня пятий конґрес византольоґів. — В копальні золота в Алданських горах на Сибірі знайшли ґруду золота вагу 1.444 ґрамів.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри,** вділа абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 15/113 1-2

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ГЕРОЙСЬКИЙ ФОРТ ДУОМОН".

Цересічна публіка дивиться нерадо на воєнні фільми, а додатку без врйхти еротики, де не виступає ніодна жінка, хочби старушка. А проте в нинішню пору, коли всі горовляться до війни і вибух нової світової авантюри висить над нами як меч Дамоклія, варто оглянути фільму „Геройський форт Дуомон" і тим, що самі переживали страхіття недавної світової війни, і тим, що стоять перед можливістю бути учасниками нової мордівні народів. Цим разом маємо виняткове солідну німецьку фільму, що дає епізод з боїв за французьку фортецю Верден, а саме за один її форт Дуомон, який в 1916 р. здобули були німці, але після вісьмох місяців мусіли покинути. Вісім місяців завзятих боєвих змагань, де обі ворожі сторони винищували себе як божевільні і де головна акція йде серед звалищ одного форту, що став точкою военної чести німців і французів. А понад усе подиву гідний военний дух німецького воїна, що викликує поважні рефлексії про минуле і майбутнє. На увагу заслуговують цікаві додатки, м. і. фільмові репортажі з берлінської Олімпіяди.

КІНО „ПАЛЯС": „ТАЄМНИЦЯ ПАННИ БРІНКС".

Нова польська фільма. Чи має вона зміст? З якоїсь невідомої причини молода жінка втікає з великими грішми в Варшави до Закопаного, і там скривається, врешті підчас прогульки на один із верхів паде вниз із скель, невідомо, чи з самогубним наміром. За цією жінкою шукає якийсь молодець, за молодцем інша молода жінка, за цією молодою жінкою — поліція та детективи і так до кінця фільми. Не знаєте в чому річ, не розумієте теж чому одна жінка переодягається за другу і весь час чекаєте на розвязку таємниці, придивляючись усяким епізодам без звязку з акцією. Фільма з трагічною вступною подією переходить відразу в комедію без сміху та гумору. Є два добрі типи детективів і два гарні обривки з природи. Вся тема, інтрига та розвязка такі банальні та нецікаві, що важко висидіти до кінця. Реклямована зоря Альма Кар — зовсім пересічна, нецікава. Дуже добрі артисти Зніч, Стемповський. Костюмівка, не мають матеріялу для креацій.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Вияснення про Сороки Шрецькі. В 178 ч. „Діла" з 2. ц. м. був поміщений допис „Правдомовця" про село Сороки Шрецькі (львівського повіту), який представив село в дуже чорних красках. Не беремося виправдувати села ані того, що сказано про нього, але мусимо підкреслити ось що: 1) Самі громадяни Сорік Шрецьких хотіли, щоби у них був Кружок „Рідної Школи", коли побачили минулого року дитячий садок, який основав Кружок „Р. Ш." в Яструбкові, а вела дуже гарно й уміло провідниця п. Іванна Гришко зі Львова. Вони тоді сказали до свого священника о. І. Божейка: „І ми хочемо такого садка для своїх дітей". „Ну, то заложіть собі наперед Кружок „Р. Ш." — відповів о. Божейко. „Добре! Заложимо!" І шрецькосорочанці додержали своєї постанови. В зимі заснували Кружок „Р. Ш.", якого Старшина з приходом весни поробила всі заходи, щоб і в них був дитячий садок. І дійсно цього літа, від 1. липня ц. р. є в Сороках Шрецьких дитячий садок, що начисляє понад 20 дітей. 2) Сороки Шрецькі у час рідношкільної збірки в 5, 6, і 7. липня ц. р. зложили 14 зол. 75 сот. на „Рідну Школу" та передали ці гроші до Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові. Не знаємо ані хто дав, ані кільки дав, але та обставина, що зложено на „Рідну Школу" 14.75 зол. у малому селі, що має 77 хат, не свідчить зле про нього. 3) Годиться тут ще й те підкреслити, що досі ніхто з інтелігенції не займався тим селом так, як і не займався досі ні Яструбковом ні Никольчанами. Добився до цих сіл Шрецький Львівський Повітовий Союз Кружків „Р. Ш.", який від кількох літ висилає туди своїх делеґатів і несе громадянам тих сіл, крім самої освіти ще й слова заохоти до їх праці під піднесенням свого власного культурно-освітнього стану. 4) Вкінці слід сказати: Не зражуйтеся, громадяни Шрецьких Сорік тим, що про вас хтось написав, що Ви „досить темне" село, лише беріться всі до праці! Не жалуйте гроша ні на дитячий садок, ні взагалі на „Рідну Школу", ні на збірку фондів для заснування власної кооперативи! Не цурайтеся Маслосоюзу ні Просвіти! Гуртуйтеся покищо в Кружку „Рідної Школи", читайте, виховуйте діти в дитячому садку, післящкільну молодь у дорості „Рідної Школи". Праця єдина з недолі нас вправі! Нумо, жерщій до праці на освітній, господарській і фінансовій ділянці!

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Обмеження та заборони забавових імпрез. Ще доволяна наші освітні установи в повіті в засаді не натрапляли на якісь обмеження чи заборони улаштовувати забавові імпрези від адміністраційної влади. Такі імпрези відбувалися у зразковому ладі та часто були головним джерелом доходу дотичної установи на покриття видатків, звязаних з культурно-освітньою працею в селі і повіті. З приїздом перед двома місяцями нового повітового старости все змінилось основно. Влада вводить обмеження щодо часу тривання імпрез в найкращому випадку найдалі до 12. години в ночі. В останнім часі староство навіть заборонило уладити забави. І так відмовило дозволу на забаву 9. ц. м. читальням у Княжполі, Терлі і Рудавці. Одночасно відмовило дозволу чит. „Просвіти" в Боневичах на фестин з попису дитячого садка, який мав відбутися в дн. 9. ц. м., хоч польська читальня Т. Ш. Л. у Боневичах дістала дозвіл на подібний фестин і на цей самий день і хоч поляків у Боневичах лише коло 30 проц. Не помогла навіть інтервенція філії „Просвіти". В часі т. зв. „нормалізації" такі факти зі заборонами у зрібних справді справах витворюють у громадян огірчення та підтримують поняття дальшого перівномірного їх третування. Чи таке завдання адміністраційної влади?

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Заложивають сокільську організацію. село Нішки кол. Золочів відавна заражене комуністичною пропаґандою, а найсумніше в цій стрічі те, що місцевий „Сокіл" рекрутується в поважній часті з „патентованих" комунарів і стоїть в тісній дружбі з комунарами з Чехів, а навпаки бє хлопців своїх ровесників з Кутів, де тільки трапиться нагода, бо там молодь незаражена комунізмом! В неділю, 2. ц. м. на прилюдне до Нішок до церкви прийшло кілька парубків з Кутів. Одного з них побили комунарі таки в часі Служби Божої, чотирьох інших порізали і покололи ножами по відправі коло своєї домівки в Народнім Домі, як ті верталися до дому. Двох з них бореться зі смертю. Тої днини соколи цілком не брали участи в богослуженні, бо прийшло багато їх товаришів з Чехів і гуртами вже від рана чатували на дорозі на хлопців з Кутів. Провід нападу опечатав у руках соколів, знаних в останнього комуністичного процесу в Золочеві. Управа Сокола-Батька повинна вглибнути в цю справу і не позволяти, щоби прислужники комуни виступали під сокільською фірмою.

КОЛОМИЯ.

Концерт хору Д. Котка в Коломиї. 10. серпня ц. р. в Коломиї в салі Шадничої Каси відбувся концерт Українського Хору Дмитра Котка. Без огляду на мертвий літній сезон і на затяжний, чисто осінній дощик, що вже третій день лив без перестанку, — велика сала повна публики. Українці, поляки, жиди. Повна сала — найкращий показчик популярности імени Дмитра Котка. Хор — дійсно молодий: і часом свого істнування, і віком членів. Всі співаки — галичани (за винятком одного волинянка), молоді хлопці, інтелігенти. Концерт залишив якнайкраще враження. Хор має всі прикмети доброго вишколу. Гарна зіспіваність, чудові піяна, чіткі унісони, гармонійні мурмурандо. Якщо чого й бракує, то це „металю" в перших тенорах та сили в других басах. Як ці недостачі вдасться усунути, хор зовсім дорівнає давньому хорові Котка. Програма й різноманітна. Найбільше враження зробили пісні „Ой, видно село" Ст. Людкевича, „Ліщинки" (ар. Котка) та „Закувала та сива зозуля" Нішписького. Зовнішньо хор виглядає гарно: всі співаки в українських народніх, майже однакових убраннях (різняться тільки вишиванки сорочок). Цю молоду культурну організацію слід підержати морально й матеріяльно. Ще трохи-трохи зміцнившися, вона вже зовсім безоглядно буде репрезентувати нашу пісню, співацьку культуру хочби й за кордоном.

І. З-ко.

Спорт.

КОМУНІКАТ УСС.

Краєві каюкові змагання, що мали відбутися 16. ц. м. на Дністрі (траса: Миколаїв—Зазесці) не відбудуться з приводу високого стану води. Новий речинець змагань буде поданий пізніше.

Спортовий референт УСС.

МИСТЕЦТВА УСС В КОПАНІМ МЯЧІ.

Мистецтва УСС львівської округи зачнуться в неділю 16. ц. м. Грають у Львові Чорноморці — УРСК Буревій — Буйтур і в Винниках Дністро — Тризуб.

ЧОРНОМОРЦІ — УРСК.

В неділю 16. ц. м. відбудуться на границі Світові перші змагання за мистецтво львівської округи. Змагання заповідаються цікаво. Початок год. 1-ій попол.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

ШЕРМ.

До фіналу шаблі входять: Італія, Німеччина Польща й Мадярщина.

ВЕСЛЯРСТВО.

Четвірки із керманичем.

І-ий межибіг виграла Данія перед Японією. ІІ-ий межибіг виграла Мадярщина перед Польщею. Польща відпала від фіналу.

Двійки без керманича.

В першім межибігу перемогла Італія перед Югославією і Польщею. Польща й ту відпала. Другий бій виграла Данія перед Швайцарією.

Одинки.

Найбільша надія Польщі, Верей, мистець Европи, вичерпаний змаганнями у репешажі двійок — запізнився на половині шляху й не скінчив біґу.

У фіналі одинок за золоту медалю змагаються, Шефер, Барру, Джйорджйо, Руфлі, Гавенерль, Кемпбел.

ПЛАВАННЯ.

400 м. жінок довільний стиль.

Перший передбіг: 1) Гаґер (Данія) 5:29. 2) Вайнґард (Амер.) 5:34. Другий передбіг: 1) Вагнер (Голяндія) 5:57,5. 2) Соший (Мад.) 6:14,8. Третий передбіг

1) Фредеріксен (Данія) 5:29.5. 2) Тіммерманс (Голяндія) 5:42.5. Четвертий перебіг: 1) Карльзен (Данія) 5:57.1. 2) Джефер (Англія) 6:12.7. Пятий перебіг: 1) Мастенбрук (Голяндія) 5:38.6. 2) Шромльова (Чехословаччина) 5:47.5.

1.500 м. мужчин довільний стиль.

I. 1) Еміграда (Яп.) 19:55.8. 2) Лейверс (Англія) 20:04.4. II. 1) Медіка (Ам.) і Терада (Яп.) 19 55,5. 2) Нортеман (Данія) 21:42. III. 1) Ута (Японія) 19:48,3 2) Флеган (Ам.) 19:47,7. IV. 1) Хріст (Ам.) 20:26,2. 2) Уайрайт (Англія) 20:47,6.

200 м. мужчин класичний стиль.

I. Гамуро (Яп.) 2:42,5. II. Ито (Яп.) 2:45,8. III. Гіджінс (Ам.) 2:48,8. IV. Спенсе (Бермуди) 2:52. V. Коіке (Японія) 2:43,5.

100 м. горіщь жінок. Фінал.

Олімпійське мистецтво й золоту медалю добула Сенер (Гол.) 1:18,8 2) Мастенбрук (Гол.) 1:18 2. 3) Брайджес 1:19,4.

ПЕРУ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Олімпійська дружина Перу рішила залишитися в Німеччині. Перу має грати перед відїздом з Европи у Франції, однак передтим задержиться кілька днів у Німеччині і гратиме з репрезентацією Німеччини, щоб дати доказ, що демонстрація Перу не відносилася Німеччини.

ВОТЕРПОЛЬО.

У другій групі дружин, що змагаються за 5—8 місце, висліди такі: Швеція — Англія 4:2. Голяндія — Австрія 5:4.

У фіналовій групі Німеччина веде перед Францією.

ПІВФІНАЛИ КОШІВКИ

У півфіналах кошівки висліди такі: Канада — Польща 42:15. Америка — Мексик 25:10.

У змаганнях розради: Філіпіни — Італія 32:14.

ГАКІВКА.

У змаганнях гаківки на траві Японія перемогла Данію 4:1, а Бельгія — Мадярщину 1:0.

КІННІ ЗМАГАННЯ.

У кінних змаганнях, що мали виказати вміння пасувати над конем, переміг Пол, 2) Герен (Нім.), 3) Підгайські (Австрія).

Дружиново: 1) Німеччина, 2) Франція, 3) Швеція, 4) Австрія, 5) Голяндія, 6) Мадярщина.

Відбувся теж конкурс т. зв. „мілітарі" — але судді оголосять висліди аж по скінченні усіх точок.

ШЕРМОВІ ЗМАГАННЯ

У четвер зачалися фіналові змагання у шаблі. До фіналу дійшли: Німеччина, Польща, Італія, Мадярщина. Висліди: Італія — Польща 10:8. Німеччина — Польща 7:3. У догрипках: Польща — Австрія 8:8. Італія — Австрія 9:7.

БОКС.

У чвертьфіналах боксерських змагань висліди були такі: Вага мухи: Ляварі (Ам.) переміг Собковяка (Поль.).

КОПАНИЙ МЯЧ.

Норвегія — Польща 3:2 (2:2).

Змагання за третє й четверте місце в олімпійськім турнірі за бронзову медалю. Польща сягала по золоту медалю, а стратила навіть бронзову. На змаганнях було 80.000 глядачів. Польща добула ворота вже в 3-ій хвилині. В 12 хв. Норвегія вирівнує і натискає Польщу чимраз дужче. Висліом перевели в другі ворота, що їх добули норвеги. У 29 хв. Польща вирівнує. По перерві більше в гри має Польща, але напад не вміє дати собі ради з обороною і воротарем норвегів. Пять хвилин перед кінцем норвеги добувають третї рішаючі ворота. Вину за страту цих воріт має до деякої міри воротар Альбанський. Суддював німець Бірлен.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

15. VIII. Заліщики.
17. VIII. Тустє.
18. VIII. Чортків.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Сьогодня:
15. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
16. VIII. Ой не ходи Грицю — стара постановка.

Карпів:

16. VIII. год. 3. попол. „Дівча з Маслосоюзу".

Сьогодня:

17. VIII. Муж двох жінок.
18. VIII. Інвалїд.

Зі Сьогодня їде театр до Городенки.

Великий Театр:

Субота, 15. VIII. год. 8. веч. „Пані президентова".

Неділя, 16. VIII год. 8. веч. „Пані президентова".

Театр Різнородностей

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата", „Зузанна йде у світ".

АТЛЯНТИК: „Соната" з Е. Линді та Й. Шільдкраут, „Божевільний цар".

ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".

ГРАЖИНА: „Забута людина", „Нічна стежа" з Фдіном і Фляпом.

КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.

КОПЕРНИК: „Героїська фортеця Доомонт" і звукові додатки.

МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіє". 2. „Мантерої".

МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівний Сніг".

МІРАЖ: „Те, що люблять мужчини", „Не мала баба клопоту".

МУЗА: „Мельодії над Дунаєм".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Тайна п-ки Брінкс".

ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".

РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.

СВІТ: „Щораз вище", „Що може Париж".

СТИЛЕВЕ: Цирк Саран" із Лео Слезаком, ревія „З усього серця".

ТОН: „Сеньоріта в масці" „Світло в темряві".

УТІХА: „Голос засудженця", ревія „Чін-Чон-Чав".

ХІМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 15. серпня 1936.

Відень (506,8) 10.40 Орг. музика, 11.30 Симф. концерт, 12.40 Від фіордів до Відня, розр. концерт, 13.40 Тріо на форт., скр. і віолончелю, ч. 3. Бетовена, 20.05 „Ді Фльєгельбте" оп. Достяля. 23.10 Два форт., **Прага** (470,2) 8.30 Орг. ресіталь, 13.15 Оп. мельодій, 18.05 Концерт орх., **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 14.00 Легка музика, 15.00 „Три малі синички" авд. для дітей, 20.00 Опера, **Білгород** (437,3) 17.20 Чеські пісні, 17,50 Популярні мельодії, 22.30 Ріжні пісоньки, **Берлін** (356,7) 7.00, 9.00, 13.00, 22.45 Музика, 11.00 Солісти, муз., співи, 15.00 Квартет б-моль Дрезеке, 20.10 „Оберон" оп. Вегера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Розр. музика, 20.10 Танци всього світа, **Будапешт** (549,3) 11.15 Греко-кат. богослуження, 12.39 Військ. орх., 17.40 Пісні в супр. циг. орх., 19.40 Концерт оп. орх., **Мілянo** (368,6) 16.40 Розр. музика, 20.45 Вечір опер, **Рим** (420,8) 14.15 Популярний концерт, 17.15 Танк. музика, 21.15 Віольончела.

Неділя, 16. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 15.00 Розр. концерт, 15.40 Камер. музика, 17.10 Веселі віденські комедії, 21.15 Зальцб. фестіваль: „Едерман", **Братислава** (298,8, 16.30 Слов. нар. пісні, 18.15 Мадярська форт. музика, 22.35 Словацькі нар. пісні. **Прага** (470,2) 9.30 Сальон. квартет, 19.05 Військ. орх., 21.10 Нар. пісні й танки, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 14.00 „Ах-амур, аре, біфе" оп. Івена, 14.45 Симф. музика, 19.00 Радіоцирк, **Білгород** (437,3) 11.00 Нар. музика, 17.00 Нар. мельодії, 18.50 Скрипка, **Берлін** (356,7) 9.00, 10.00, 12.00, 22.30 Музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Камер. музики, 20.00 Девята симфонія Бетовена, **Будапешт** (549,3) 12.30 Концерт, 19.50 Форт. ресіталь, 17.00 Циг. музика, 19.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 17.00 Синкопована музика, 20.40 Симф. танци, **Рим** (420,8) 12.20 Камер. музика, 20.45 „Ілъ Трубарі" оп. Гомеза.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Субота, 15. серпня 1936.

11.45 Про забутих великих польських малярів XIX. ст., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок: орх., Ол. Любич сопран, Ф. Куліговський тенор, у супр. форт.; у перерві ок. год. 13.15 „Лебедина вода" Ад. Новачинського, 14.20 На Зільну погоматір, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Реклам. концерт, 15.30 Із краківського ободонна в гори, муз. авд. для дітей, 16.45 Марші у вик. орх., 16.10 „Рік 1920" вшм. із книжки І. Пісудського, 16.25 Шляхом вонцької пісоньки, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 На берегах Білої Висодки, 18.00 Сільва верум, 18.03 Легкі пісні в вик. Вад. Єнджеєвської, сопран, у супр. форт., 18.25 Два рішення команданта, 18.35 Програма на завтра, 18.41 Рекламовий концерт, 18.45 Відомості. Варшавський бій, 19.00 Концерт орх. і солістів, 20.15 У серпневі дні, у участю хору, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипковий ресіталь. 21.00 „Змарнована куля" скеч Марс. Ашарда; „Таємна тичка" Тристана Бернара, 22.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Мазурки; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика, орх., 23.30 Закінчення авдиції.

Неділя, 16. серпня 1936.

8.00 Ранішня авдиція, 8.03—8.45 Авд. для села: Різьнича газета, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, Музика з гр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 10.30 „В Еспанї" гр. пл., 11.00—13.10 Трансм. із Зальцбурга: Сучасна музика; у перерві о год. 12.00 Інсценізація в суч. французьким театрі, 13.10 „Газард" фраґм. із пов. Тад. Уляновського „Христів Банк", 13.15 **Муз. поранок. орхестра і Люба Левицька сопран.** 14.30 Призадумаймося над родинами одиних збіж; Як забезпечити будинки перед ногістю та грибом, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Реклям. концерт, 15.30 Тисяча тактів музики, орх., 16.30 Звіт із із Радзимінна, 17.35 Із маловідомих опер, гр. пл., 17.50, 22.00 Із Олімпіяди, 18.55 Підвечірок при мікрофоні; орх., 20.25 Скеч: Парнас і земля, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Коні звиті з пари" літер. авд. Ст. Васілевського з муз. авд., 21.30 Форт. ресіталь, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Дуети та пісні: Поплавський тенор, Чекоговський баритон, у супр. форт.; у перерві: Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.76—89.33, Доп. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.42 — 359.70, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.79 — 26.63, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.53—133.55, Кор. шв. 138.88—137.10, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 140 — 136 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк польський 97, Ліліпон 12.75, Старахович 33.50—34, Габераущ 39.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64.50, 2. ем. 62.62, серійна 2. ем. 74.50—75, 6 дол. 63, 4 пр. дол. 47.50—47.60, 7 стаб. 48.50—49.50.

Заставні листи.

5 пр. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 пр. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів пр. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 пр. ТКЗ. 38—39, 4 і пів пр. ТКЗ. 40—42, 4 і пів пр. ВГК. 62—65, 4 пр. ВГК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 14. серпня н. р. кооперативам платити за:

		льоко Львів.
1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.15	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII . . .	0·13	„
1 к. вець	2.60	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

„Маслосоюз повідомляє, що в дні 14. VIII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Бідьчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.80	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

І ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронія. — Ціна 0.95 зол.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень на Храмовий празник Преображення у св. Спаса ц. р. — Вівторок 18. VIII.: Навечер'є празника, в 4.30 попол. початок сповіди, в 6. вечер Велика Вечірня з Литією і проповідю. Сповідь до 9-ої год. веч. — **Середа 19. VIII. Празник Преображення св. Спаса:** в 5. год. рано початок сповіди, в 5.30, 6.30, 9. і 12. читані Служби Божі, в год. 6. рано Утреня, в 7.30 перша співана Літургія, в 10. Торжественна Літургія з проповідю, після Літургії Водосвятя і свячення овочів (при погоді в церк. загороді), в 4. год. попол. Велика Вечірня з обходом і благословенням на закінчення празника. — **Четвер 20. VIII.:** в 7. рано Поминальна Літургія за пок. членів і парохіян. — **Управа храму св. Спаса.**

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсацію; приготовлюю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую коресподенцію. Позаміщенням листовно. Низькі ціни. Голуфка 4., І. пов., м. 3. 2403, 9—10

МЕШКАННЯ

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт, совнінг. Остроленська 17. бічна Потоцького, при трамваю. 2492 2-3

ТРИ ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт — 80 зол. Тарновського 43. 2493 2-3

КУПНО - ПРОДАЖА

ПАРЦЕЛІ у Микулинцях продам. Інформації: вілля „Юрія".

ОГОЛОШЕННЯ.

Дротяні вклади олїжок і волосіння на матраци власного виробу продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 25. в подвірю.

2457 3-6

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникає при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патентованого пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СВЯТОСЬКА 7

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 64-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 184 (14.433). Львів, неділя 16. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-760. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях до 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Комуністи розстріляли
1.500 заручників.

ЛЬОНДОН, 15. 8. ПАТ. „Інсінг Нюз" повідомляє, що комуністична міліція у Сан Себастіян розстріляла вчора 51 заручників і що дальших 1.400 екзекуцій виконали у хвилині, коли повстанці бомбардували місто.

Червоно-золотий прапор повстанців — національним прапором.

РАБАТ, 15. 8. ПАТ. Радіостація повстанців у Севіллі потвердила нині рано вістку, що літаки повстанців зняли урядовий кружляк „Хайме І" у пристані Малага. Всі міста, які є в руках повстанців уладили великі свята, щоб віддати шану червоно-золотому прапорові, який від тепер є національним прапором Еспанії. Відділ урядових військ розстріляв на території Португалії старшину повстанців з родиною. Це викликало в цілій Португалії велике обурення.

Завзяті бої під Малягою.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. З Рабату повідомляють, що минулої ночі дійшло до завзятого бою в околиці Маргеля на шляху Естепона—Малага. Вспі-

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві вложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих

ці перемогли повстанці, які здобули багато воєнного матеріялу, як гармат, скорострілів і муніції. В бою взяло участь 6 до 7.000 міліції, яка вирушила з Маляги проти повстанців.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. Згідно з вістками з Еспанії на всіх фронтах йдуть завзяті бої. Війська ген. Франка, Мола і Кіпо де Ллано перейшли до завзятого наступу. „Фігаро" пише, що наступ на Малягу припішнився тому, що дружина і донька ген. Кіпо де Ллано були в руках червоних урядових військ у Малазі. Комуністи загрозили їх розстрілом, якщо в найбільшому часі прийде до наступу на Малягу. Одначе в руках повстанців була дружина міністра військових справ еспенського уряду. Обі команданти ворожих сторін порозумілися телефонічно і вимінялися своїх жінки.

ГІБРАЛЬТАР, ПАТ. Війська повстанців, які вирушили на Малягу, здобули міста: Гвадіяро, Сан Енроке, Лябіндляс і Тесорільо. Підчас боїв за це місто згинуло 200 комуністів. Повстанці здобули багато муніції, скорострілів і самоходів. Тепер обліжають м. Естепона і після його здобуття наступатимуть далі на Малягу.

Повстанці в м. Бадахос.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. З Ельвас повідомляють: Вчора в год. 7-ій рано артилерія повстанців почала бомбардувати Бадахос. Літаки скидали бомби. По безуспішній атаці повстанці припинили наступ в год. 11-тій рано, але вже в год. 5-тій по полудні повели другий наступ. На вулицях міста боронеться 3.000 міліціянтів і 500 вояків, які борються розпучливо за кожну пядь землі знаючи, що їх не помилують. Брамою св. Трійці війшли до міста перші відділи повстанців. На всіх вулицях ідуть завзяті бої. Форт Сан Крістобаль, який вчора здобули повстанці, обстрілює дільниці старого замку, в якім сконцентровані урядові війська ставлять розпучливий опір.

Кордова в руках уряду.

МАДРИД, ПАТ. Урядові війська заняли м. Пособланко (50 км. на північ від Кордови) і взяли до неволі 200 членів цивільної гвардії, які приєдналися до повстання. Мадридський уряд запевняє, що цілий простір Кордови в руках урядових військ, які опрацювали місто і ждуть приказу до наступу.

Підсумки першої сесії
нового французького парляменту.

Програма людового фронту здійснена.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. Вчора рано закінчилася перша сесія палати послів, що тривала без перерви від 1. червня, себто півтретя місяця.

За той час палата послів ухвалила 61 законів першорядної ваги.

Зі **суспільної** ділянки слід згадати закони: **1) про збірні умови, 2) про 40-годинний тиждень праці в торговлі та промислі, 3) про платні відпустки** для працівників промислу, торговлі, вільних професій, рільництва і домашньої прислуги, **4) про піднесення шкільного віку до 14-ох літ і т. д.**

Дуже важні нові закони з **фінансової** ділянки, а саме: 1) один з них затвердив договір міністра скарбу з губернатором Банку Франції та устійнив максимальний обіг скарбових бонів на 10 міліярдів франків; до тої межі **може державний скарб затягати у Банку Франції безпроцентовий кредит, крім того може сконсолідувати державний довг.** 2) Інший закон змінив статут Банку Франції, ще інший 3) визначив **кари за укривання капіталів за кордоном.**

З низки законів, що регулюють закордонну торговлю, назвемо один, який касує квазуволю найвищого уприлеєння дотично Англії.

З **військової** царини слід згадати **націоналізацію воєнного промислу.**

Крім того ухвалено закон про **амнестію,** — інших політичних ні устроєвих справ парлямент не торкався.

Таким чином Блюм міг похвалитися перед людовим фронтом, що сповнив усі обіцянки, які висловив у своєму експозе 6. червня.

За час першої сесії опозиція заховувалася спокійно, щоб не стягнути на себе заміту, що утруднює експерименти уряду.

Дати в часі літа один фестин, одну амат. виставу, один концерт, один попис, одну забаву, чи яку іншу імпрезу в користь Централі Рідної Школи — це не тільки обовязок кружків „Рідної Школи", але й усіх українських товариств.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вклади ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Стільки політик, скільки повітів.

Львів, 15. серпня 1936.

Про те, що у Польщі є стільки національних політик супроти того самого народу, скільки воєвідств, не будемо тепер розписуватись, тим більше, що це речі історично відомі. Адже відома річ, що на Поліссі адміністраційна влада не признає навіть факту, **що живуть** там українці, і виводить у світ нову націю під „науковою" назвою „тутешній". На Волині — навпаки — існує дуже яскрава і барвиста офіціяльна декорація українства, з найбайлівішим зберіганням засади, щоб за нею не було ніякого, навіть культурницького і суспільного змісту. На Лемківщині (краківське воєвідство) адміністраційні чинники всяку українську культурно-освітню роботу (навіть передплату преси та дитячі садки) вважають „інвазією" (чит. недавні виводи якогось тамошнього адміністраційного достойника в „ІКЦ") та активно підтримують москвофільство, творючи неіснуючу в Галичині територіяльну російську національну меншину, — а про Холмщину нічого й казати: у повітах, з яких ще у 1922 році вийшли до сойму українські посли, йде послідовно затирання всяких українських слідів. Усе це речі відомі. Зате менше відомо, бодай у Варшаві, що й у Східній Галичині існує справжня мозаїка національних політик супроти українців.

Був колись час, коли можна було тут досить виразно розмежувати ті політики також воєвідським мірником. Тоді називалося, що розмірно найкращі відносини панують у львівському воєвідстві, найгірші у тернопільському, хиткі й неоднородні у станиславівському, в якому косівський і надвірнянський повіти (Гуцульщина) творять терен спеціяльного регіонального експерименту, трохи на вподобу Полісся, трохи Лемківщини. Але цей поділ, здається, сьогодні анахронічний, особливо після останніх персональних змін. Сьогодні важко вже стосувати „воєвідський принцип" у розгляді національної політики на галицькому терені. Його заступив всевладно принцип повітовий. Особливо від цього року, коли здавалося, що все саме прийшов блаженний час устійнити й увести національну політику для всієї держави згідно зі спільними засадами, поширеними у Варшаві під кутом загального державного інтересу, — еволюція відносин пішла по лінії дальшої „диференціяції" політики.

Конкретні приклади: В одному повіті Луки свобідно носять однострої, а Сокіл має смутну змогу діяльности, — в іншому за лугом, однострої йдуть переслідування, а Соколові кажуть, що його діяльність нелегальна, як довго незатверджені нові статути. В одному повіті йде справжня війна проти шапок з інвалідської роботні, в іншому ніхто на них не звертає уваги. В одному повіті лише в дорозі виїмку можна добитись дозволу на дитячі садки, в іншому старостство йде під цим оглядом на руку і не робить трудностів. В одному повіті термін „український" вже неначе легалізований, в іншому все ще живуть тільки „русини", а навіть мельдункові картки у громадських урядах, випов

До всіх відборців „АЛЬОЕ".

Повідомляємо вічливо, що хвилево приневолені ми спинити продукцію пасти до зубів, тому, що вже другий транспорт туб, доставлений нам картелем „Тубкор", не надається до дальшої продукції. Поза картелем туб не можемо дістати і тому ми справу відаємо на судову дорогу та робимо зажалення до Міністерства Торговлі і Промислу. В міжчасі проснмо уживати наш порошок до зубів „Альое", а ми постараємося якоротці знова доставляти пасту в якнайкращій якости.

Хемічно-косметична фабрика „АЛЬОЕ"
Сна з о. п. у Львові.

нені по українськи, викликують обструкцію писарів (щось, як у ріжних дільницевих комісаріятах м. Львова). Те саме торкається кооперативних свят та церковно-національних прилюдних здвигів, те саме торкається відношення старостів до Маслосоюзу (спеціяльна ревність деяких із них оснувати конкуренційні молочарські осередки „згори", адміністраційним шляхом), те саме торкається всього підходу до української проблеми і всіх її життевих подробиць.

Чи це значить, що керманичі адміністраційних установ в окремих повітах пристосовуються до льокальних відносин, приймаючи, що дійсно у ріжних повітах аж така ріжниця льокальних відносин? Далеко ні. Меншу ролю грає тут навіть особистий світогляд окремих вищих і нижчих державних урядовців, їхній лібералізм чи реакційність, та їхня особиста вдача — більший або менший активізм. Головна причина такого жалюгідного і нестерпного хаосу це специфічний психольогічний підхід більшости членів державної адміністрації, що кожний повіт, це царство само для себе, відокремлене китайським муром від сусіднього царства, і що саме на терені даного царства місце для здійснювання єдиноспасенної лінії, прийнятої кожночесним його керманичем. Той психольогічний підхід схарактеризував недавно п. Бончковський в той спосіб: „...У нашій бідній, а прецінь коханій батьківщині воно так: шлезак бачить тільки німця і ставить на союз з Росією, крулевак, якого не підбив Достоєвський і Толстой, не спостерігає нічого крім російської небезпеки і разом з Цат-Мацкевічом признає Студніцького, львівського перестерігає перед „українською партією", що каламутить воду у руському ставі. Справді, останній же час, щоби винищити, каленцер і Тонько зі Щепком дебалакались на тему **польської державної політики**, внутрішньої і зовнішньої, та перестали вести внутрішню і зовнішню політику львівську, пилявську, тешинську..."

Коли „львовянин" пише лише статті до „Бюлетину", а Тонько зі Щепком розвеселюють радіеву публику, хай воно їм вийде на здоровля. Але коли керманичі льокальної державної адміністрації видають накази й розпорядки, дозволи і заборони, від яких залежить політичне, культурне й освітне життя великих відломів народу, то живуть на терені даних адміністраційних територіяльних одиниць, то це справа багато поважніша. Це не є вже навіть чисто адміністраційний хаос. Це хаос політичної думки, це хаос відношення держави до кількамільйонового чужонаціонального колєктиву, який мусить викликувати реакцію у відношенні того колєктиву супроти держави, це хаос, який унеможливлює не тільки нормальну працю легальних, під усякою правною контролею існуючих політичних, культурних і суспільних українських організацій, але й унеможливлює взагалі устійнювати плян творчої конструктивної праці.

Чи справді не прийшов вже останній час, щоби відповідальні державні керманичі 1) устійнили спільні і розбіжні точки між польською державною та українською національною працею, 2) повчили про свої висновки всі підлеглі органи влади і застосували їх практично супроти актуальних питань політичного та культурно-суспільного буття, і 3) дбали, щоб цілком маленькі можновладці, від яких остаточно зележить низове життя, не перейначували та не змінювали політики згідно з власними химерами! Національна політика може бути теж змінлива, може теж еволюціонувати, може теж залежати від змін державного устрою, внутрішнього політичного укладу сил, навіть міжнародніх відносин. Але льогічна змінливість політики не має нічого спільного з хаосом, який суперечить льогіці. Суперечить і українському національному інтересові і польському інтересові державному. Коли є 7 ріжних воєвідських українських політик та 55 повітових політик у самій Східній Галичині, то кому це може вийти на добро?!

Як Совіти зберігають невтральність супроти Еспанії?

Женева, 11. серпня 1936.

Величезна акція, яку московський уряд провадить з притомою йому брутальністю в самій Еспанії, на міжнароднім тереві та в межах СССР, повинує дуже виразно, як багато ставить він на еспанську карту. У Москві, Ленінграді, Києві, Харкові, Мінську, Тифлісі, Ташкенті та інших містах відбулися надзвичайно галасливі віча, на які звігнано десятки тисяч совітських підданців та виголошено повінь несамовито демагогічних промов. Напади „товаришів" Шверніка, Макарова та інших московських достойників на „німецьких та італійських панів світової війни в Еспанії" були остільки литі і суперечні всім формам міжнароднього взаємин, що деякі часописи в Европі висловили іронічні уваги проло завчасного введення нової совітської конституції, яка дає необмежану волю слова совітським „громадянам" та звільнює Кремль від всякої відповідальности за них. Ще більш брутальним порушенням невтральности було відчислення 1—1½% заробної платні, прийняте розуміється з „величезним захопленням" совітського пролетаріяту, призначене не для якихсь добродійних установ у користь жертв громадянської війни в Еспанії, а для „матеріяльної підтримки" еспанських большевиків, як цілком отверто заявив Макаров на московських зборах. Інтервенційний характер цієї грошової підтримки зразкує вже та обставина, що мільони стягнені з робітників у безвартних совітських рублях московський уряд виплатив у Мадриді в досить вартісних ще французьких франках.

Особливо ганебно виглядає стягання грошей з населення поневолених націй СССР у користь большевицьких катів еспанської нації. Але в цім випадку еспанці українцям, наприкляд, справді можуть небагато закинути. До президії зборів протесту в Київі, на які зігнано вісім до 30.000 осіб належали поза паном головою Богомольцем такі „українці", як Кулішев, Трипольський, Ізраїльський, Морів, Шевелев, Фонарйова, Маєртольд і інші.

На тлі московської гостро-інтервенційної політики в Еспанії надзвичайно комічно виглядає приступлення московського уряду до французької пропозиції невтральности в еспанській внутрішній війні. Зрештою, коли права рука французького уряду, Дельбос, не знає формально що робить ліва рука, в особах премієра Блюма, Кота та інших інтервенціоністів то чому Литвінов не мав би робити тогож самого, що робить Шверник, Макаров і т. і.?

Але, не зважаючи на безупинні вістки про великі перемоги мадридського уряду, не зважаючи на палкі запевнення большевицької преси та промовців на всіх зборах, що „еспанський уряд переможе воєнно-фашистівських бунтівників", переконаний такого Кремль видно не має, тому підтримуючи еспанських большевиків грошима, людьми, зброєю та муніцією московський уряд готується і на ту евентуальність, що переможцями будуть еспанські повстанці. Пан Радек, ментор Литвінова, розпочинає завчасу страхати: Англію та Францію майбутньою „фашистівською" Еспанією, пищучи між іншим: „Чим голосніше будуть вімецькі фашисти причати про большевицьку та французьку інтервенцію в Еспанії, тим ясніше стане що вони готують позавжду акцію не лише проти Еспанії, а й проти Франції. Італія намагається вже давно примістити капроти Гібралтару, тому італійська преса кричить не менш німецької про совітську та французьку інтервенцію. При довшім тревінні війни в Еспанії німецький „Адмірал Шеер" може сісти на Балеарських островах, а італійські летуни в Севті. Хай льондонські фільософи, які вже міркують про шкоду з пролетарської диктатури в Еспанії, подумають про це. Вони можуть опинитися скорше перед італійськими підводними човнами в Гібралтарі та німецькими крукалками на шляху, що проводить до Гібралтару." (Ізв. 4. VIII. 36).

Але Радек, хоч і який добрий ґандляр, вихвалює мабуть даремне вигоди „пролетарської диктатури" в Еспанії для Льондону в порівнанні з „фашистівською небезпекою" біля Гібралтару. Московська дипльоматія не вперше вже намагається охопити велику справу коп малою. А цією великою справою є для Великобританії вибрати остаточно позицію по стороні національних держав та поневолених націй СССР, чи по стороні большевизму, себто по стороні Москви та Парижа, оскільки він лишиться у московських руках. Перед цим вибором стоїть Льондон в Еспанії так само як у цілім світі. Щож до „фашистівського" строшака на Гібралтарі, то треба сказати, що Великобританія має місця значно тяжші до оборони не проти національних держав, з якими вона може завжди порозумітися полишивши Москву, а проти Москви та збольшевиченої Франції.

А вислід війни в Еспанії зележить лише в деякій мірі від інтервенції тої чи іншої групи держав. Ніяка інтервенція не зможе накинути еспанській нації на довший час большевицького панування, як фактична інтервенція багатьох великих держав по користь Москви в її боротьбі проти поневолених націй не може на віки закріпити московського панування над ними. Але поразка московсько-французької інтервенції в Еспанії буде тим більшою поразкою Москви, що вона ватикане тепер проті з поневолених націй СССР, щоб поневолювати ними еспанський нарід. Інтервенційна акція, яку московський уряд так необережно розпочав на зломах поневолених націй, втягне їх в сам круговорот політичного життя Европи, творить повний спільний фронт поневолених націй СССР та націоналістичних держав заходу.

М. Данько.

Картелі нищать наш промисл.

Фабрики туб до пасти до зубів є скартелізовані і всі замовлення виконують через централю „Тубкор" у Варшаві. Наша фабрика „Альое", яка у доставі туб є залежна від „Тубкору", вже дістала другий транспорт туб, які не надаються до дальшої продукції, бо через невідповідне цинування паста чорніє. На протязі року повторилося це вже другий раз. Фабрика „Альое" є супроти поступування картелю безсильна і віддає справу на судову дорогу. Реклямацій фабрики „Альое" картель в цинічний спосіб не полагоджує знаючи, що без нього фабрика пасти до зубів не обійдеться.

Фабрика „Альое" робить доспіхи, щоби заступити туби іншим гігієнічним опакуванням. Цікаве нас, що всі інші фабрики дістають туби добрі, а якраз наша фабрика має такі труднощі.

Чия це може бути справка і кому на тім зележить?!

УЛЬТІМАТ.

ПЕКІН, 15. 8. ПАТ. Ген. Чанкайшек, що перебуває тепер у Кантоні, вислав до генералів Літсунґена і Пайхунґсі, які хотять проголосити незалежність пров. Квангсі, ультимативне домагання негайно підчинитися Нанкінові.

КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ.

ТОКІО, 15. 8. Домей. Китайська влада арештувала у Лянчов (пров. Кансу) 6-ох японських подорожних. Японські кола цим обурені; японський консулят у Нанкіні зажадав, щоб арештованих увільнили.

Італійські летунські маневри недалеко Франції.

РИМ, 15. 8. ПАТ. 12. і 13. ц. м. відбулися на лігурійському побережі маневри, у яких взяло участь 200 літаків.

КОНФІСКУЮТЬ МАЙНО АБІСИНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ МУЖІВ.

РИМ, 15. 8. ПАТ. На приказ маршала Граціяні сконфісковано приватне майно раса Насібу та Вольде Маріяма за „спеціяльно здобну діяльність проти безпеки і спокою Абісинії".

РАС ГУГСА В РОЛІ ТУРИСТА.

МАССАВА, 15. 8. Стефані. Рас Гугса вилетів учора до Італії, щоб зайняти Рим та деякі більших італійських міст.

Український чи руський?

Один присуд Найвищого Суду у Варшаві національно-політичного характеру відбився недавно відгомоном на сторінках польської і української преси. Є ним присуд з 4. грудня 1935 р. (№ Akt 2 K 942/35), виданий внаслідок касації Іллі Масиника від засуду Окружного Суду у Львові з 17 березня 1935 р.

Подійсний стан справи такий:

Ілля Масиник відмовився принять військову книжечку, стверджуючу його відношення до військової служби з цієї причини, що всупереч його виразному жаданню виповнити рубрику „народовосьць" словом „українська", виповнено її словом „руська". За цю відмову засуджено його по думці ст. 98, закону з 17 березня 1933 р. (В.З.Р.П. ч. 36, поз. 299) як новелі до закону про загальний військовий обовязок в карно-адміністраційному поступуванні. Згадана стаття звучить: „Хто відмовляється прийняти карту покликання, мобілізаційну карту або інший військовий документ, що стверджує його відношення до військової служби — підпадає карі арешту до двох місяців і гривни до 2.000 золотих, або одній з тих кар".

Проти старостинського засуду зголосив Ілля Масиник спротив до Окружного Суду у Львові, котрий признав вину рекурента згідно з мотивами карно-адміністраційного присуду. У касації, яку зголосив засуджений, піднесено заміт образи матеріяльного права тим, що признано вину обвинуваченого, хоча не було в його вчинку знамен приписаного йому проступку, бо документ, яким є військова книжечка, повинен бути виповнений у всіх своїх подробицях згідно з правдою. Тим самим теж і відповідна рубрика військової книжечки, що торкається ствердження національности, повинна відповідати дійсному станові річи. А що у цій рубриці замість означення „народовосьць українська" ужито терміну „народовосьць руска", то цього роду означення національности, яке в понятті українського громадянина творить образу, відбирає військовій книжечці характер документу і неприняття такої книжечки було оправдане та не може становити якогось проступку, тим більше, що термін „український" є принятий державою.

На цю мотивацію касації відповів Найвищий Суд (референт суддя М. Хичевський) при судом з 4. грудня 1935 р. з такими мотивами:

По думці ст. 98 закону з 17 березня 1933 р. той, хто відмовляється прийняти військову книжечку, яка стверджує його відношення до військової служби, підпадає карі арешту і гривни, або одній з тих кар. Обвинувачений, як стверджує оспорений присуд, відмовився прийняти військову книжечку, отже суд узасаднено приняв його вину. Проти того засуду спрямовані виводи касації, які висловлюють погляд, начеб тільки означення „українська національність" і „українець" було правно обовязуюче і одиноко допускальне в документах при стверджуванні національности даної особи і тому ужиття назви „русин" в документі відбирає йому характер документу; такий погляд є позбавлений всякої правної підстави. Перечить цьому зокрема закон з 1 липня 1924 р. поз. 724 і виконавчий розпорядок з 24 вересня 1924 р. поз. 820 В. З., котрі у своїх постановах уживають на означення непольського населення, що мешкає на терені львівського воєвідства, тільки означення „русині, народовосьць руска, русіньска", так як уживає назви „білорусині" для означення мешканців поліського воєвідства. Тому на підставі тільки того факту, що дійсно у розговірній (поточній) мові, як і в деяких офіціальних енунціяціях прийнятою і толерованою є також назва „українец", „народовосьць українська" і т. п. не можна ніяким чином, як це робить касація, доказувати, що тільки ця назва є легальна й обовязуюча в документах. У цьому стані річи дальше твердження касації, начеб назви „русін", „руска народовосьць" в українському громадянстві вважається образливою, слід вважати за цілком довільну концепцію оборонця обвинуваченого. Зрештою є воно з правного становища без значіння, тому що питання, чи якийсь вислів має зневаляючий характер, залежить від значіння цього вислову в загальному розумінні, як теж від правної оцінки, чи у властивому розумінні містяться у ньому зневаляючі або образливі знамена, — а цьому перечить хоч би тільки вище наведений закон з 31. липня 1924 р. З тих причин Найвищий Суд віддалив касацію.

Присудів суду не вільно критикувати, зрештою правна мотивація наведеного вгорі присуду спирається в цілости на обовязуючому позитивному праві, на яке суд покликався, а саме на законі з 31 липня 1924 р. про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей, та на виконавчому розпорядку ради міністрів до цього закону з 24 вересня 1924 р. На підставі постанови ст. 64 обовязуючої конституції з 23 квітня 1935 р. суди не мають права досліджувати важности законодатних актів, яклід оголошених.

Польська конституція признає в обовязуючих постановах з 17/3 1921 р. правну підметовість т. зв. національних меншин як окремої спільноти у статті 109, кажучи, що окремі державні закони забезпечать меншинам у польській державі повний і свобідний розвій їх національних питоменностей при помочі автономних союзів меншин з правно-публичним характером в обсязі союзів загальної самоуправи, застерігаючи собі право контролі їхньої діяльности і доповнення на випадок потреби їх фінансових засобів. Є це тільки lex declarativa, без практичного правного значіння, бо таких законів, про які згадує ст. 109 Польща досі не видала. Конституція вдоволяється лише заявою (ст. 109, уст. 1), що кожний громадянин має право зберігти свою національність та розвивати свою мову і національні питомености. Зрівнює вона врешті (ст. 110) польських громадян, що належать до національних меншин, з іншими громадянами, — очевидно польської національности. Польська практика не признає автономії національних меншин і не стоять вони під окремою правною охороною, як це є на основі ст. 152 карного кодексу з польським народом, де сказано, що хто ображує або висміває польський нарід, підпадає карі вязниці до пяти літ, при чому судова практика розуміє слово „польський" виключно в етнічному значінні.

Польське законодавство не знає цілковитої рівноправности своїх народів як рівнорядних підметів, як це було у ст. 19 державного основного закону в Австрії з 21 грудня 1867 р. В.з.д. ч. 142, і як це у великій мірі знає Чехословаччина. Зате ввела в життя окремі мовні закони — т. зв. закони Стан. Грабського з 1924 р., — що дуже обмежили наші права в Галичині і з мотивів суто політичних під вшехпольською примою залегалізували у тих законах слово — rusin, ruski - rusiński, лякаючись ненависного слова — „український".

Мовна ділянка у б. пруській займанщині, унормована спеціяльними постановами, нас не торкається і тому її поминаю. Зате торкаються нас такі мовні закони й розпорядки: 1) закон з 31/7 1924 р. В.З.П.Р. ч. 73, поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей і вик. розпорядок ради міністрів до нього з 24/9 1924 р. В.З.П.Р. ч. 85, поз. 820; 2) закон з 31/7 1924 р. В.З.П.Р. ч. 78, поз. 757 про мову урядування судів, прокураторських урядів і нотаріяту; 3) закон з 31/7 1924 р. В.З.П.Р. ч. 79, поз. 766, що має деякі постанови про організацію шкільництва і вик. розпорядок мін. віроісповідань і освіти до нього з 7/I. 1925 р. В.З.П.Р. ч. 3, поз. 33 і 4) розпорядок міністра промислу і торговлі з 20/12 1924 р. В.З.П.Р. ч. 113, поз. 1010 про державну мову і інших у почтовій, телеграфічній і телефонічній комунікації у внутрішньому обороті. Усюди у тих законах і розпорядках польська мова дістала характер державної мови і виключно пануючої за винятками, які там передбачено у користь мови „руської" (у скобках додається „русіньскої"), білоруської і литовської. Кожна з тих трьох недержавних мов на означений у згаданих законах й розпорядках території має неоднакові права, найширші українська, зокрема на території трьох східно-галицьких воєвідств, або на території Львівського Апеляційного Суду.

Проти мовних законів Стан. Грабського боролася свого часу у соймі і сенаті тодішня Українська Парляментарна Репрезентація й ціле українське громадянство і бореться до сьогодні, жадаючи їх основної мериторичної зміни та передовсім заступлення слова „руський" — „русіньский" словом „український". Щойно ця остання зміна усуне з урядової номенклятури політичний продукт проф. Ст. Грабського й залегалізує на майбутнє одиноко-урядову назву „українець", „український" у польському законодавстві й публичному житті та припинить роблення гокус-покус зі словом „ruski" ріжними політичними жонглерами.

Маючи це на увазі, теперішня Президія Української Парляментарної Репрезентації внесла з кінцем минь року як **перший** зі своїх численних меморіялів до уряду меморіял у справі термінольогії і прав української мови, жадаючи між іншими мовними домаганнями (свідоцтва, печатки, написи, протоколи) у першу чергу устійнити номенклятуру „українець", „український" у всіх урядових актах і ввести її в ужиття усіх державних і самоуправних урядів, судів і шкіл.

Це можна було зробити тільки шляхом розпорядку президента держави зі силою закону, як новелю до згаданих трьох мовних законів. Тимчасом у відповіді на повищий меморіял Президії УПР появився розпорядок у формі ін-

НА ГОРЯЧІ ДНІ
ЛЕДЯНИКИ
ЦУКОРКИ
СИЛЬНО ВІДСВІЖУЮЧІ
БРАНКА
53/114 1-3

струкції міністра внутр. справ про уживання терміну „український", „українець", що не змінює — бо міністерським розпорядком закону не можна зломити — законної номенклятури „руський" („русіньский"). Упрощує він лише справу остільки, що державний чи самоуправний урядовець може назвати нас у розмові українцями (як це зрештою робив постійно уряд у парляменті) і прийняти від сторони письмо, де вжито не слова „руський", але „український".

Повідомляючи тоді про той розпорядок м-ства внутрішніх справ, „Діло" цілком слушно схарактеризувало його відразу у наголовку, як „неполадну справу". „Концесія", якою ніби є той розпорядок, ані українців не задовольняє ані справи не вирішує, — навпаки, актуалізує лише дальшу боротьбу за її позитивну полагоду.

На тему цитованого на вступі присуду Найв. Суду і міністерського розпорядку-інструкції, щойно наведеного, заговорили польська преса, у першу чергу вшехпольського напрямку і відомий наш „приятель" „Ілл. Куріер Цодзенни", лякуючи з нашої програної на точці національної номенклятури. Появилась теж на сторінках „Діла" (ч. 155 з 14. липня ц. р.) обширна передовиця під наголовком „Може істнувати лиш одна назва!". Освітлено у ній з історіософічного погляду зміни назви „руський" у її внутрішньому змісті від київської княжої держави по сьогоднішній день, як теж конечність заступити її сучасною назвою „український". Цитовано там й погляди проф. краківського унів. д-ра Нітша і проф. познанського унів. д-ра Улашина, з яких останній висловився без застережень за одинокою повноправністю терміну „український". Виводи автора статті „Діла" назагал зовсім слушні, нестійні тільки дещо, як йде там мова про юридичну аргументацію на основі сучасного польського позитивного права.

Саме це спонукало мене написати ці уваги, при чому мав я перед собою повний текст згаданого присуду Найв. Суду, як теж текст усіх мовних законів і розпорядків. Цитований на вступі присуд Найв. Суду вийшов такий, який мусів вийти і він мене ані не здивував, ані не трівожить. Подібно сталося на Підкарпатській Руси, де чехо-словацька найвища судова магістратура на основі постанов чехословацької конституції і сенжерменського договору з одинокою там урядовою назвою „карпаторуський" — не приймала назви „український", як номенклятури там урядово непризнаної.

Ми, українці, у Польщі не можемо припинити боротьби за права нашої мови. У першу чергу мусимо змагати до основної мериторичної зміни мовних законів й розпорядків у напрямі поширення прав української мови на етнографічних українських землях, а покищо у найближчому часі до законної зміни терміну „руський", „русіньский" на „український". Це станеться внесенням у сойм у найблизчій звичайній сесії відповідних проектів новель до трьох мовних законів, які підписаний вже приготовив і їх як посол зголосить.

Д-р Степан Баран

Ф-рма **Фінкельштайн і Фель** ЛЬВІВ, Сонішна 47. Тел. 103-40

Гуртовий склад заліза, чорних і оцинкованих блях, а також всіляких матеріялів залізних, будівельних і господарських

УРУХОМИЛА

Спеціяльний відділ матеріялів до інсталяцій водотягових, газових і санітарних багато заосмотрений в усі артикули найкращих з цієї ділянки фабрикатів. — Окремий відділ продажі цементу.

Продаж гуртова і детайлічна по конкуренційних цінах.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАЮ.

До громади Лопянка пов. Долина вернувся 7. серпня ц. р. з Дніпропетровської области бувший австрійський полонений А. Л. На другий день вдалося мені поговорити з ним і списати, що він оповідав про большевицький рай.

Слід завважити, що цей поворотник, це тип нашого селянина консерватиста, якого ані революція, ані комуністичні агітки за 18-літній побут не змогли викривити, бо навіть не вплинули на його вдачу. Його категорії думання лишились ті самі, що й колись були. Тому саме важні будуть для нас його спостереження, бо дивився він на них окулярами не лише власними, але саме так як ніж, дивляться на большевицький лад міліони українського закріпощеного селянства. Весь час свого побуту перебув він лише на Україні в Дніпропетровській області, між українським селянством, що не таїлось перед ним ані з думками, ні зі словами, бо разом з ним переживав кривди, терпіння, голод, жах, — словом усе, що лише червоний терор на Україні дня колись і діє тепер. Тому його голос є також голосом наших поневолених братів.

СТАРАННЯ ПРО ПАШПОРТ.

Про пашпорт він розпочав старання ще в березні 1934 р. Кревні з Галичини прислали йому свідоцтво приналежности, метрику, і з ними він ходив від уряду до уряду. Всюди обіцювали, але пашпорту не давали. Вже стратив був надію, що могтиме вернутись додому. Аж в березні цього року (по двох „дітах!) покликала його поліція та сказала, що йому видадуть пашпорт і, що він має їхати до польського консуляту в Харкові. В консуляті сказали, що папери відійшли до Наркомділу й коли звідти прийдуть, тоді видадуть в консулаті пашпорт. В липні ц. р. пашпорт видали. При відїзді наказували поліцисти, щоби держав язик за зубами, не говорив за багато, та не вів протикомуністичної агітації.

ПРАЦЯ В КОЛГОСПІ.

В останньому часі він працював у колгоспі Т., що належить до Н. району. Колгосп Т. німецький і в ньому більшість німців. Перед війною і колективізацією були тут німецькі слободи, багаті та загосподарені. Підчас колективізації в часі „розкулачування" багато німців, а також і українців із хуторів повикидали, майно, гроші забрали в „казну", одіж поділили між „активів", а куркулів, байдуже, старих, молодих виселили в Архангельське, над Біле Море і там вони копали канал. Із Н. району виселили тисячі народу в Архангельське, і там їх дуже багато вигинуло серед студени та з голоду при тяжкій праці. Виселенці не писали до своїх кревних ніяких листів. Але були й такі, що звідти втікали, переказували та оповідали дуже страшні річи.

По колективізації слободи знесли та замість „колгоспи". До колгоспу Т. належить пять бригад (слобід). Цілий колгосп має 5—6 тисяч душ; коней 168; корів 60; пляжнику може 100 шт.; овець 3—4 шт.; лошат — не знає.

Праця в колгоспі тяжка, треба працювати від рана до вечора на степу коло хліба. Орять тракторами, мало кіньми, відтак волочать та сіють пшеницю, кукурудзи, просо і т. д., та садять картоплі.

Перед жнивами, коли збіже має дозріти, на степу кладуть вежки, високі 3—4 сажнів. На вежці є сідало, де сидить вартовий, що пильнує збіжа, аби стрижі не „крали" колосків, або не нищили дозрівающого збіжа. Коли зловлять, або довідаються, то дуже гостро карають, дають від 5—6 літ тюрми. Колиб хто взяв підчас молочення 10—15 фунтів зерна, то за це карають 3—4 роками вязниці.

У жнива косять косирками, косами, а то й дрють серпами. Опісля молотять та відставляють тракторами на стацію. На стаціях дуже багато хліба марнується, бо не мають його де перехопати та чим вивезти. Звичайно збіже лежить купами на землі тижнями, а то й довше. Воно мокне на дощі, пасмічується, пахи робляють, а на все те дивиться люди, що коло цього працювали. Жаль стає, що для тих, які працюють коло хліба, нічого не дають і вони все голодні, а різночасно їх праця збагачується. Тому колгоспники старають-

на кожному місці як найбільше знищити. Роблять це свідомо. Недбало складають копи, що підчас дощу осмокають, а снопи зростаються. Багато збіжа лишають на полі, мовляв не вспіли зібрати, а збіже перестигає й витребенюється, словом, шкодить, як лише можуть.

В колгоспах звичайно лишають стільки хліба, що стає до Різдва. Опісля хліба з колгоспі брак, а вже найгірше на передновку, бо не стає й картоплі. В жнива на „трудодень" давали пів кг. хліба та 40 коп. на одного колгоспника, позатим більше нічого. Зимою й того не дають, люди їдять картоплю та деколи видають хліб. Для дітей до 2 літ на 3—4 дітей видають 1 л. молока на день.

Дітей від 3—4 літ з часі роботи забирають на т. зв. „дітплощадки" і там дають їм один раз денно їсти. Дітям там не добре і вони не хочуть від мамів їти. На „дітплощадці" все діти дуже плачуть. Немовлят (від 2 міс. до 1 року) забирають на „дітясла". Няньки ними опікуються та їх годують. Звичайно на „дітплощадках" та „дітяслах" все великий плач.

ГОЛОД.

Голод був в 1934 р. В нашім колгоспі вмерло з голоду двоє людей. Не було що їсти та нічого не видавали, хіба що другий день по кілька картопель. Однак в нашому колгоспі ще не було такого голоду, як в колгоспі Шолохове Нікопільського району, там був дуже великий голод і там вимерло дуже багато людей. Двох людей з колгоспу Шолохове вмерло з голоду на нашому степу, як йшли до нас і там тихо їх закопали.

Не можна було говорити в колгоспах про голод, або скільки вмерло з голоду людей, не можна було переказувати про голод з колгоспу до колгоспу. Ще більший голод був у селах Камянки, Зинченка, Рогачик, що лежать на лівому березі Дніпра. Там вимерли з голоду майже всі люди, в нас говорилося, що там трупів їли. На місце вимерлих спровадили кацапів та ними заселили вимерлі села. Українці до кацапів ставляться вороже, знаючи що вони разом із жидами завели на Україні комуну. В колгоспах говориться, що було куди краще, либо були підтримали Петлюру, то й землю були би свою мали за викуп та самостійну Україну. А нас підманили „землею без викупу", а тепер нема ні землі ні самостійної України, зате є голод та „комуна" разом з жидами й кацапами. Люди тямлять українсько-большевицьку війну й живуть вичікуванням нової війни, та говорять *„що ще прийде час і на них"*, себто на большевиків. Всі знають, хто й за що замордував Петлюру.

ЖИДІВСЬКІ „ПОСЬОЛКИ".

Нікопільський район межує зі Сталіндорфським ново заложеним районом, де поселилися самі жиди на новій землі. Він підлягає під „посьолки". Із колгоспом Т. межує 23 жидівських „посьолок", що має 18 десятин виноградників. Минулого року він продав винограду за 160 тисяч карбованців. Крім того „посьолка" є ще 18, 19, 20 та 23.

За Байдиковою є дуже багато жидівських посьолків. Всі вони мають виноградники. Їм переорюють землю на виноград, дають їм гроші та вставляють виноградники. У виноградниках лежить праця та можна виноград їсти. Крім виноградників жиди працюють на степу, сіють пшеницю, кукурудзу, просо, садять бахчани та кавуни. Обробляють їм землю тракторами, лише самі косять, косять „комбайнами" (разом косарка і молотільня).

За „трудодень" платять жидам по 4 рублі, 1 кг. муки, 1 кг. хліба та винограду. Будують їм хати. Жиди говорять, що на це дає гроші американське „Джо" (чи не жид. америк. кольонізаційне т-во?), однак цьому ніхто не вірить. Жиди піддержують комуну всіми силами та сподіються її вдержати.

Перед колективізацією стало, де тепер заведені жидівські посьолки, орали люди та засівали, по колективізації від людей відобрали та поділили на жидівські „посьолки".

На інших колгоспах не заключають виноградників лише на жидівських. Через те, що „казна" так опікується та дбає про жидів ніхто не любить жидів, навіть „кацапи". Жидівські посьолки є ще в околиці Кривого Рога, Ягідної, Кузьмицька і Дніпропетровська.

КОМСОМОЛ.

На степу не працюють комсомольці ні партійці. На степу працюють прості колгоспники, хоч і грамотні, то вони не в партії. Молодь загалом, а навіть і комсомольці невдоволені з большевицького ладу та говорять, *„коби війна, то ми би зробили вже там щось другє"* (надійна молодь!).

Не лише комсомольці таке говорять, але й ті, що вислужені вертаються з армії. Вони лають комуну, хоч при армії дають добре їсти та вбратися. Однак по повороті додому вони стають ще гірше люті на владу, як перед тим, коли пішли в армію. Таке явище є поголовне. Вони говорять: в батька був білий хліб, сало, масло, молоко, а тепер вернувся з армії, тяжко працюєш в колгоспі, та навіть чорного брак, коли не голод. Дають нову конституцію, а не дають хліба. Дають Стахановці й кажуть робити громадну роботу, що такої норми ніхто не може виробити, будь він проклятий, а за це дають голод, жидів та кацапів. Вони ситі, добре одіті, мають свої кооперативи, де все, чого зажочеш, можеш дістать, а для нас дорожнеча або брак.

Ось кілька цін: 1 фунт хліба 1 рубель. Не молотьбі доволі зимою й на передновку брак, продають в казьонних кооперативах. 1 фунт масла 5 і пів до 6 рублів. 1 кг. ковбаси 17 рублів. Мяса й сала не бачив ніде в місті, ані на слободі. 1 кг. круп пшона 4 рублі. 1 кг. муки простого млива 2 рублі. Робітник на фабриці дістає денно 6—8 рублів, сам вижне— а рідною, ні.

А вже найдорожчі матеріяли на вбрання. Їх годі докупитися, а як купиш, повносиш 2—3 місяці, тоді купуй нове.

Церкву знищили й Бога людям зі серця вирвали. Землю забрали, людей в колгоспи післали. Кажуть працювати і голодувати. На нашу землю спровадили кацапів і жидів, що над нами панують і сосуть нашу кров. — Ось не слова, що їх часто повторяють наші люди там, де червоний рай. Так їх повторяв перед нами наш поворотник.

ЗАГРАНИЧНІ ГОСТІ.

Весною цього року приїзжали до колгоспу Т. (що в німецькій) німецькі комуністи. Їх возили де гарне місто й хати. Забили кабана, змололи чорної муки й гостили їх.

Гості зробили мітінг, говорили, що фашисти садовлять робітників у тюрми та засуджують на смертні кари. Тому вони, колгосп Т., повинні тішитися, що живуть у соціялістичній батьківщині, де що правда немає усіх вигід, однак не є так, як це є у фашистів. Колгоспники слухали, бо мусіли, але ніхто з них не відповів ні словом.

Ось, що оповідав наш поворотник. Варто би там післати бодай на один рік усіх наших доморослих червоних, а як тепло би дуже збігли, а то й змінили краску.

Тефо.

Перед великим політичним процесом у Москві.

МОСКВА. ПАТ. Тасс повідомляє: Комісаріят внутрішніх справ СССР викрив у 1936 р. низку терористичних груп, троцькістсько-зінов'євських (комуністична ліврця — прим. ред. ПАТ.), які діставали інструкції від Троцького закордону за посередництвом т. зв. „об'єднаного центру троцькістівсько-зінов'євського блоку" та підготовляли низку терористичних актів проти керманичів комуністичної партії і совітської держави. Слідство виявило, що згаданий блок організовано в 1932 р. згідно з вказівками Троцького і Зінов'єва. Він складався з Зінов'єва, Каменєва, Евдокімова, Бакаєва, Смірнова, Мрачковського, Тер-Ваганяна та інших. Вбивство Кірова, яке виконано 1. грудня 1934 р. терористична група Миколаєва та Котолилова в Ленінграді підготовив на основі безсередніх вказівок Троцького та Зінов'єва згаданий блок. Крім того Троцький вислав зза кордону до СССР терористів троцькістів Ольберга, Бермана-Юріна, Фріца Давіда, Наталя Лєвіна, Мойсея Люрє та інших, щоб виконали в СССР терористичні акти. Акт обвинувачення затвердив прокуратор СССР і відослав з усіми актами до колегії найвищого трибуналу СССР. Публічна розправа починається 19. серпня ц. р. Перед судом стануть: Зінов'єв, Каменєв, Евдокімов, Ісаєв, Смірнов, Бакаєв, Мрачковський, Тер Ваганян, Драйцер, Радехольд Пікель, Ольберг, Берман-Юріп, Фріц Давід (Круглянський), Мойсей Лєвін і Натан Лєвін.

З польської преси.

Довіря — основою успіху кожної політики.

В „Газеті Польській" з 14. серпня ц. р. (ч. 226) находимо велику вступну статтю п. н. „Довіря", характеристичну для вищих політичних відносин у Польщі. Автор слушно підкреслює, що основою успіху кожної політики є довіря. Тому міркування автора є не лише цікаві, але теж характеристичні для настроїв, які панують між польським громадянством супроти уряду, особливо з огляду на характер офіц. „Газети Польської", подаємо хід головних думок:

„...В останніх кільох роках — читаємо там — можна завважити вплив людської збірної психіки — на хід господарських процесів. Роля збірної психіки в господарському житті дається тепер більше відчувати ніж перед 100, 50 або 20 роками".

Ні це складалося багато причин. Найважніші на думку автора — це: розвиток нових форм життя, передовсім велитенський розвиток кредиту, який спирається в першу чергу на психічних чинностях. Далі те, що широкі верстви населення починають орієнтуватися у механізмі господарських явищ і починають брати в них свідому участь. Сюди належить теж розвиток техніки, головно комунікації і вкінці найважливіший момент, який впливає на інтенсифікацію збірної реакції на господарські явища — це події з останніх літ, а саме світова війна, повоєнний час (між іншим інфляція) і теперішня довготривала господарська скрута.

Всі ці чинники склалися на те, що „зі збірною психікою треба більше числитися ніж колинебудь передтим.

„...Реакції збірної психіки повинні викликати очевидно кожного політика, не лише господарського. Одначе господарський політик повинен памятати, що не господарські моменти впливають вряз мирішно — саме збірними відрухами — на формування економічних явищ.

На примірах господарської політики в Англії і през. Рузвельта в Америці автор виказує, як вдалося перебороти господарську скруту в обох цих великодержавах. Вдалося перебороти скруту, бо обі уряди прихилили знову довіря свого громадянства.

Те саме — радить автор — слід зробити у Польщі отже в першу чергу „відбудувати довіря". *Яким чином? Сповнити суспільні і політичні домагання широких верств.*

„Найширші суспільні верстви — читаємо далі — „світ праці" в широкому значінні, сідовці своєї питомої ваги і своїх можливостей — щораз більше означують свої домагання, головно суспільні і політичні. Уважною відбудови оптимізму — це взяти під увагу в найширшій мірі ці домагання. І далі слід здати собі справу з того, що всупереч поширеним занепокоєнням польська суспільність схильна до оптимізму, але мусить мати виразні цілі і людей, за якими піде.

„Вкінці суспільногосподарська структура викликує те, що управільнення праці і світа праці, признання видатної праці за єдину легітимацію до авансу — зробить найбільше довіря у польській суспільности.

„Отже доходимо до висновку. Ми є тієї думки, що саме в Польщі і в теперішніх умовинах, ніяка — навіть теоретично ідеальна — господарська політика — не дасть добрих висліїв якщо її не будеться вести в атмосфері віри в стабілізацію відносин. *Тому відбудова довіря є передумовою успіху кожної політики. Теперішній стан з різних причин — не є задовільний.*

„Лише у сприятливій психічній атмосфері вдасться вести господарську політику". Вона звовсім — на нашу думку — повинна бути „активна". Не лише тому, що дотеперішня т. зв. дефляційна політика не викликала довіря в суспільности, але і тому, що за активною політикою промовляє і необхідність широкого розвитку дуже низької в Польщі матеріяльної культури і наше географічне положення".

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Плив. а тепла і зимна вода
Телєфон — Центральне огр вання
Вінд. — Прост рий голь
— Ціни помірковані. —

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 1-2

Транспорти зброї і муніції для еспанських комуністів.

АНДЕ, 15.8. ПАТ. Відділи французької прикордонної сторожі викрили вчора коло кордону великий транспорт крісів і муніції. Транспорт сконфіскували. Викрили теж летючки „чергової баскійської допомоги" з яких „народній фронт" жде фінансової допомоги від своїх симпатиків у Франції.

Еспанські анархісти підпалили французький монастир в Торасі, хоч на ньому повівав французький прапор. Анархісти загорнули землю монастиря заявляючи, що воно є власністю революційного народу.

Текстильний склад Рудольф Світальський - Тадей Ґаєр Львів, Баторія 20, готель Саський
Великий вибір першорядних матеріялів: мужеських, жіночих та Всеч. Духовенства.
Ціни виняткова низькі. Догідні сплати. 11 Кооперативам відповідний рабат

Читайте „Діло"!

Л. ДЖЄРДЖІ.

Вулична знайомість.

Як хочете, вірте, або не вірте, але я пізнав одного разу правдиву даму.

Я жив тихим, спокійним життям незаможного молодого чоловіка. Кожного дня вранці замикав я свою кімнату на ключ, хоч міг її теж не замикати, і йшов до бібліотеки. Там читав я різні книжки і лексикони. Такі студії не дорогі, а бодай такі дорогі, як і кімната на стрийку в пекаря Росманека. На обіди ходив я до харчівні і їдав порцію фасолі або сочевиці. Пополудні ходив я на довгі, томлячі прохоли над берегом Дунаю.

І тоді проходжувався я туди зі заложеними за спині руками, рахував із нудьги човни або забурляв малими камінчиками у воду. Іноді здоровив я зовсім мені незнайомих людей і тішився їхнім збентеженням. Деякі відхиляли, але інші дивились на моє переношене зелене убрання і крутили носом. — Прошак — бурмотіли вишком. — Молодий, лінивий чоловік, який тільки тому носить окуляри, щоби розбудзувати в прохожих співчуття!

Раптом вирнула з бічної вулички молода, гарна жінка. Поетично кажучи: вона йшла, гей би легкий, білий метелик летів. Коли побачила мене, приставала хвилинку, однак я не зазерцав, тільки ждав аж вона підійде ближче. Вона поступила кілька кроків оглядаючись за мною. Вона була прегарно одягнена. Її хід був легкий і граціозний, а в руці держала маленьку, білу кишеневу хусточку.

Оцю хусточку вона згубила, але заки її згубила оглянулась ще раз за мною. Це не був припадок, ні, вона це зробила доцільно.

Що це мало означати? Прегарна, елегантна дівчина губила хусточку тільки тому, щоби дати мені змогу підійти до неї і заговорити? Мені, в моїм вишиненім зеленім сурдуті, з повикрилюваними запятками?

Таке трапляється в кінових комедіях, у любовних романах, але в життю хіба — ні. А втім, це молода й привабліва дівчина, що бажає зі мною познайомитись. Мусить бути при тім мудрим і дотепним сотворінням, пересвідченим, що не одяг прикрашує людину, тільки навпаки. Вона напевне знає, що я не є пересічною людиною і тому не звертаю уваги на зовнішний вигляд. Напевно читає з моїх очей, що я цілі передполудня пересиджую над лексиконами й науковими книжками. Вона — не дурна дівчина...

Зуб до зуба мені скакав, а язик плутався, коли я приступив до неї.

— Пе.. ре... прошую... ваша... хусточка...

Молода дівчина обернулась. Була залякана, але сміялась.

— Ваша хусточка, — повторив я — ви загубили її... прошу!..

— Ох, дякую вам, — витягнула свою ручку з довгими, білими пальцями по хусточку. — Мені було дуже прикро, бо це дорога памятка.

— На другий раз мусите, пані, краще вважати — сказав я зі сміхом, — бо тоді я можу не найти згуби і дорога памятка пропала би на завжди. Вітер міг би її дуже легко понести до Дунаю.

— Так, — відповіло чарівне дівча й поглянуло на ріку. — Дунай у цім місці чудесний!

Отже вона не подякувала мені одним словом. Хотіла зі мною говорити.

— Еґеж, Дунай справді чудесний! — згодився я з прегарною незнайомою.

— Але під водою є ще гарніше каміння. Я збираю гарне каміння. Як геольог.

Чуже слово імпонувало їй. Вона приглянулась мені пильніше.

Маєте велику збірку?

— Найменше тисячу штук.

— Цікаво.

Ми поволи вертались. Я оповідав їй про моє каміння. Один такий, як велика головка капусти, а інші зовсім, як пучки рож. В дійсности я не мав ні одного камінчика; я видумував, щоби зацікавити дівчину. Тимчасом дійшли ми до того закруту, відки вона вийшла.

— Може повернемо сюди — сказала вона.

Це була мала, вузька вуличка. Мешканці сиділи на дворі перед дверима своїх домів. Мені було незвичайно приємно, що вона бажає проходжуватись зі мною не тільки там, де нас ніхто не бачить, але навіть між людьми. Я набрав відваги і заявив їй, що такого прегарного чоловіка, як її, я ще не бачив у своїм житті. Вона засміялась.

З приводу збірки на викуп
решти паїв Українського Городу.

Справа потреби викупу решти паїв „Українського Городу" є вже настільки всім нам ясна і відома, що про неї не будемо тут розписуватись. Всі ми, здається, без вийму ствердили що „Український Город" в цілости мусить остатись в українських руках. Та постанови самі не дадуть нам ще нічого конкретного. Щоби задержати *ЦІЛІСТЬ* Українського Городу в наших руках, треба *обов'язково мати відповідну готівку*. Хтож її має дати? Ціле українське громадянство, якому цей „Український Город" має служити. В надії на безастережну жертвенність всього українського громадянства, розпочато збіркову акцію, застосовуючи до цього т. зв. трійкову систему (одна вплачує означену суму і викликує інших трьох на таку саму суму). І щож показується? Пожертви дійсно вплинають від поодиноких осіб і установ з зазначенням кого викликують. Однак сума, яку зібрано в цей спосіб за місяць липень п. р., доходить заледви до 5% тої приблизної належитости, яку треба сплатити спільникам за решту паїв. Отже темпо збірки дуже й дуже повільне. Подібну статистику вплавів (від кого і на які суми та з яких районів чи країн) подамо дещо пізніше. Тільки дуже мінімальна частина нашого громадянства відгукнулась на наш заклик. Ще гірше справа представляється з викликаними особами чи установами. Майже знікома частина викликаних вплатила сумь на які були викликані, а викликано понад 900 осіб чи установ.

Коли б справа не була така актуальна і пильна, ми може не робили б такого натиску на приспішення вплат, але саме тому, що готівки потрібно *негайно* та що така збіркова акція не може довго тревати, ми ще раз звертаємось з гарячим проханням до всіх, кому лежить на серці *негайне викупно решти паїв „Українського Городу"*, включувати на цю ціль такі пожертви, на які дозволяють їм їхні місячні доходи та на які хто був уже викликаний своїм словом чи приятелів. Не ждіть аж Вас викличуть, а ті, яких викликано, не чекайте аж Вам пришлють цю гадку почтою, бо це коштовна річ.

Спис тих, що вплатили і тих яких викликано, був оголошений в поодиноких числах „Діла" і „Нового Часу" за місяць липень і серпень. Ждемо на дальші пожертви.

Секція викупна „Українського Городу"
при Старшині С. В.

З А Я В А.

Замість виписувати цілі кольони викликуваних громадян та надармо тратити час і друк, вказуємо на спосіб ужитий у нас у Печеніжині, що дав суму 73 зол. За ініціятивою одиниці чи більше громадян належить зложити готівку на руки одного і вислати зараз на означену ціль. Тому всі села, міста чи містечка підіть нашим слідом, а докінчимо таку важну справу і Український Город віддамо Соколові-Батькові для ужитку української нації.

Громадяни Печеніжина.

Про організацію ліцеїв.

Закон з 1932 р. про новий устрій шкіл від хвилини його існування викликує серед заінтересованих кол, а то й всього громадянства все нові теми до дискусій. Одні обстоюють стару систему і надають більшої ваги старій 4-клясовій народній та 8-клясовій середній, спеціяльно класичній школі. Інші борються за повну 7-клясову народню школу по найдальших закутинах краю і годяться на 6-літню гімназію; а ще інші, між ними офіційні круги, виступають проти найновішого закону про устрій школи, себто поділу народньої школи на 3 ступні, 4-літної гімназії та 2 і 3 літа їх ліцеїв. Тому що новий закон про устрій шкіл став фактом доконаним і з року на рік врізується щораз глибше в систему виховання молодого покоління, я не вважаю доцільним висказувати свої замітки про закон (це було підчас дебат над ухваленням закону), а хочу коротко поділитися з читачами зібраними відомостями про ділянку, якої ще нема, а саме про організацію ліцеальних шкіл.

В дні 16. червня п. р. відбулося засідання освітньої групи послів і сенаторів у Варшаві і на ньому посол Похмурський, голова освітньої комісії сойму, виголосив реферат про організацію ліцеїв. Прелегент ствердив, що новий закон про устрій шкіл а зокрема середніх і фахових заведень далеко відбігає від тих сподівань, які створив попередній міністер освіти, складаючи в парляменті проект закону. Він ствердив, що рівень науки тепер поважно обнизився, а знову пропоновані програми научного матеріялу в ліцеях є такі, що учень, скінчивши гімназію, не дасть собі ради в ліцеях. Пропоновані науки далеко більше як у вищих клясах (7 і 8-ій) гімназії старого типу. Вичувається завелику скількість научного матеріялу, такщо учні не матимуть належної підготови із середньої школи до покінчення пропонованих ліцеїв. Промовець обговорив дидактичну сторону предметів, пропоновані видили ліцеїв, шкільну сітку, коедукацію та ціль науки в ліцеях. Щодо шкільної сіти для ліцеїв він ствердив, що підчас дебат при ухвалюванні шкільних законів вповноважений міністер освіти, що ліцеї будуть там, де є середня школа, а на основі деяких вісток виходить, що буде інакше. Суспільність є занепокоєна вістками про редукцію середнього шкільництва у формі малого числа ліцеїв, які повинні бути доповненням гімназій. На думку референта научний матеріял в ліцеях повинен доповнювати гімназію, а число ліцеїв повинно сходитися з числом гімназій. Взагалі існування ліцеїв як окремих шкіл не має оправдання і радше треба би вернутися до первісних 8-клясових гімназій. Однак якщо існуючий закон треба зберегти, то слідби поставити засаду, що ліцей має бути всюди там, де є гімназія. Повинен бути той сам директор і той сам учительський персонал. Прелегент торкнувся теж справи коедукації. Він висловив погляд, що поза народньою школою вже не повинно бути коедукації. Тієї думки є представник Церкви і більшість учительських кругів.

Цікаві помічення подав референт щодо фреквенції. Він ствердив, що врештою є згідне з дійсністю, що від десятьох літ сильно впала фреквенція селянських дітей, а це тому, що не позволяють матеріяльні засоби, а ще більше тому, що середня школа не дає їм того, чого вимагає практичне життя. Полемізує з деким, що доказував потребу редукції середніх шкіл, неначе би в Польщі було забагато інтелігенції. Референт уважає це невірним і обстоює потребу як найбільшого числа середніх шкіл. У дискусії промовляло багато осіб, які заявились за більшим числом ліцеїв, обговорюючи програму навчання, число годин і т. п.

Я порушив при цій нагоді ось такі справи: У нас дуже часто діється таке, що ухвалюють закони, які далеко відбігають від життя і практики. Закон про новий устрій шкільництва не все стояв під гаслом інтересів науки і виховання, а був форсований під кутом інтересів скарбу. У кладали його люди замкнені в мурах своїх кабінетів, а не допускали зовсім суспільного чинника. І все так буде, що як тільки у справах виховання і школи не будуть рахуватись з голосом громадянства, мусять вирінути трудноші тієї міри, що тепер. Тому що не вислухано голосу громадянства, найбільше потерпіли національні меншини, головно українці. Ми стратили при новому законі половину і так нечисленного середнього шкільництва, а при організуванні ліцеїв нас про наші потреби не питають. Погоджуюся з референтом, що середні школи є мало доступні для селянських дітей, хоча в останньому році фреквенція в українських гімназіях поважно піднеслася — якраз числом селянських дітей. Це доказ, що число українських середніх шкіл є за мале. Виявляється в українському громадянстві також поважний гін до науки. Коли йде питання про те, чи є гіперпродукція інтелігенції через надмір середніх шкіл, то мушу ствердити, що є надмір шкіл, які продукують забагато бюрократичної інтелігенції. Є необхідною конечністю організувати більше фахових середніх шкіл, які виховували би молодь, що зуміє сама творити варстати праці. При організації нових середніх шкіл і ліцеїв треба мати на увазі умовини матеріяльні і ціль школи. Треба подумати, де і кільо організувати шкіл, які будуть давати загальну, а які фахову освіту. Тут знову без волі громадян школа не все глядить на дійсні потреби і можливости. Коли йде про організацію українських ліцеїв, то стою на тому становищі, що ліцей повинен існувати при кожній середній школі, а про напрям і фаховість школи повинні мати голос наші освітні установи. Також приватне українське шкільництво повинно мати поміч, а не перепони.

Представники уряду зложили такі информації; вицеміністер освіти п. Бадешинський заявив, що організуючи ліцеї, влада має на думці розбудову в першій мірі фахово-середнього шкільництва. Тому переважатимуть природничо-математичні та гуманістичні ліцеї. Коли йде про мету ліцеїв, то в той час, коли середні школи дають майже елементарну науку, ліцеї дадуть освіту. Коедукації буде влада вистерігатися. Коли йде про підготову до університету, то абсольвенти будуть мусіти виявляти спеціяльні фахові здібности. Щодо числа ліцеїв, то воно буде зближене до числа гімназій.

Цифрами оперує другий учасник наради, представник міністерства п. начальник Север. Він ствердив, що про число ліцеїв до цієї пори ніхто не говорив. Але щоби сказати щось конкретного, він ствердив, що про цифру ліцеїв буде рішати число абсольвентів гімназій.

На основі обчислень він здогадується, що на один віддїл ліцеальної кляси можна буде принятии найбільше сорок учнів. Коли державних гімназій є триста, а недержавних 454, то повинно би бути стількиж і ліцеїв чи ліцеальних кляс. Одначе не зі всіх середніх шкіл вийде 40 абсольвентів, і з тої причини не всі школи матимуть право до окремих ліцеїв. Тоді треба буде в одній місцевости комулювати учнів так, щоби було 40 кандидатів до ліцеїв. Число ліцеїв мусить бути менше ще й тому, що не всі абсольвенти зі середньої школи схочуть бути учнями ліцеїв.

Окреме місце займають фахові ліцеї і тут передбачують цифру коло 120. Майже докладну цифру педагогічних ліцеїв подає промовець, а саме: передбачує максимальне число учнів в ліцеях на 2.500, отже заведень буде найбільше до 70. Щодо фреквенції в середніх і ліцеальних школах промовець займається опікою над селянською молодю. Він стверджує, що уряд має намір основати державні бурси та інтернати для бідної селянської молоді а також буде субвенціонувати існуючі бурси, удержувані приватними установами. Щодо програм навчання і матеріялу досі не порішено нічого дефінітивно, є тільки рямові вказівки. Окрему увагу звертає промовець на положення учителя. Він стверджує, що учитель мусить дочекатися стабілізації своїх правно-службових відносин. Мусить щезнути непевність його долі, учитель не може бути все залякований і боятися за своє завтра. Бувають помилки в оцінці праці учителя.

Отже як бачимо з реферату і заяв представників влади справа ліцеїв стоїть дотепер під знаком питання. А зокрема коли йде про організацію ліцеїв з українською викладовою мовою. Тому нам треба справді подбати за добрі кінцеві висліди з науки та не спускати з ока самої організації ліцеїв.

Дмитро Великанович.

— А також ваші очі є чудесні! — додав я. — І уста, і ніс...

Раптом опинились ми вічнавіч перед молодим, елегантним мужчиною. Його лице було біле, як стіна.

— Еллі, — видушив він зі себе — чому ти це вчинила?

Все це сталося так неждано, що я не знав, що почати. Еллі перша прийшла до себе.

— Я тобі це заповіла — крикнула вона буйно — я тобі сказала...

— Але тут на вулиці, на очах усіх людей...

— Так, на очах усіх людей, на очах цілого світу! Я заключила знайомість із першим-ліпшим гольтіпакою, що я його стрінула на вулиці. І з ним ішла нашою вулицею... ага! Я додержала слова!

— Ти дурненька! — відповів молодий мужчина, схопив дівчину під рамя і потягнув зі собою. Вона зовсім не пручалась, тільки сваволь но сміялась.

— Вибачте, — сказав я — але це є...

Молодець оглянувся.

— Ви собі чогось бажаєте?... Ідіть до чорта!

Дівчина нічого не сказала. Я теж не сказав ні словечка. Довкруги сміялися з мене глумливо люди. Я завернув над беріг Дунаю і почав знову жбурляти камінчиками у воду.

Така є історія моєї знайомости з першою, цікавою, привабливою дівчиною.

Переклав **Роман Сяа.**

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

ДОРА.

Першою кліматичною місцевістю при залізничому шляху в долину Прута є Дора. Положена поміж Делятином і Яремчем, має характер зповні гірського, дуже лагідного і сухого літовища в долині Прута і тим стягає до себе літньою порою багато людей, хорих на серце і грудні недуги, а передовсім реконвалесцентів по тяжких недугах, що потребують відпочинку. Під туристичним оглядом Дора не має більшого значіння, бо крім Маковиці, що не досягає 1000 м., є лише менші та нічим незамітні гори. Природний поділ Дори рікою Прутом і його доливами, потоками Боярським і Камінкою, на Дору-осередок, Підділ, Боярське, Царину і Камінку, розмежовує одночасно і характеристичну кожної з тих дільниць.

Лише в осередку Дори здовж гостинця стрічаємо тут деяку скількість віль польських та жидівських, до речі, густо переплітаних з гарними домами і віллями гуцулів, будованими на винаєм. Усі інші партії цієї місцевости ще майже цесціло вдержані в руках гуцулів. Мило вражає дільниця Камінка, де попри гарні гуцульські хати розмістилися віллі майже самих українців, здебільша станиславівців: пп. Винярчуків, Бойчуків, Кабаровських (в будові), пп. Левицьких, артистів: пп. Мих. Голинського, п. Шмериковської, вілля „Саренка" і ін. Гарний парохіяльний дім і церква не так стилем, як положенням і входом, манить око приїжих. Назагал український стан посідання в Дорі представляється дуже корисно. Тяготіння української інтелігенції на відпочинок найрадше до Дори і Ямного пояснюється ще найбільше національним характером тих місцевостей, де гуцул-автохтон ще не відпродав чужинцям своєї батьківщини і не посунувся на склони довколичних гір.

Національне, просвітнє, культурне та економічне життя села теж, як на тутешні обставини, представляється незгірше. Свідомість національної приналежности, що найважніше: почуття нац. чести, у великій мірі здеморалізоване серед гуцулів літнищем і регіональною політикою, тут стоїть доволі високо. Крім того у приватних розмовах, головно зі старими гуцулами, найшов я любов і привязання до традицій. Один гуцул інвалід з гордістю впевняв мене, що теперішня дільниця Дори „Боярське" була по розвалі галицько-волинського князівства осе-лею княжих бояр втікачів.

Спалена цього року невідомою рукою читальня „Просвіти" працює інтенсивно під енергійним проводом п. Кабаровського, емерит. залізничого урядника, над здвигненням нового будинку, мішаний хор, театральні вистави, фестини, і т. п. всупереч тяжким перепонам працюють успішно над місцевим населенням. Подарована свого часу бл. п. дир. Коберудом Рідкій Школі вілля стала тепер осідком монастиря сл. студитів, що ведуть для місцевого населення ремісничу школу, мабуть першу в наших горах. Місцева кооперативна торія збанкротувала через лінху господарку, але II місце заступила філія делятинської „Сили". Крім неї приватний склеп п. Малиновича користується великою клієнтелею, а декілька дрібніших українських крамарів і торговців губляться у переважаючій скількості жидівських склепів. Гуцули, попри заробки в лісах, при будовах, збирані ягід, продажі ярин, тощо, нарід не дуже працьовитий, вдоволяється малим. На невеличких кусниках городів садить бараболю, кукурудзу та іншу ярину, зате муку купує. Корови держить на сезонову продажу молока по добрій ціні, зате коней брак і овець обмаль, бо самовистарчальність починає зникати, вовна дешева, а продукція бриндзі мало інтратна.

Відчувається брак кредитівки, котра дозволила б і дальше вдержати гуцулам грунти на долині, розбудувати вигідні літнища, щоби досі закроєна під національним оглядом форма місцевости вдержалася перед чужинецьким напливовим елементом.

В. Гірняк.

—o—

У неділю у Великім Театрі

дві пікантні, превеселі комедії, де царює сміх і радість, гумор і дотеп.

Год. 3.30 попом. **„Малощо не пошлюбна ніч"** Еллса.

Год. 8. веч. **„Пані презесова"** Геннекена та Вебера.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Студії у високих школах у Берліні.

Берлінський університет має такі факультети: правничий, медичний, фільософічний, сільсько-господарський і протестантської теольогії. Оплати сягають коло 150 нім. марок на семестр; на медичному факультеті трохи вищі — коло 200 марок на семестр. Подання про прийняття слід вносити в початком жовтня. До подання слід долучити такі придоги: життепис (по німецьки), свідоцтво зрілости, свідоцтво знання німецької мови (якщо це можливе), 2 фотографії, евентуально свідоцтво відходу, коли хто студіював уже раніше у високій школі та 5 нім. марок як маніпуляційну оплату. Вписове 30 нім. марок. Чужинців приймають без обмежень. Два перші семестри є звичайно пробні. Їхне зачислення до студій залежне від поступів у праці.

Висока Технічна Школа має пять факультетів із відділами:

а) факультет загальних наук. 1. математика, 2. фізика, 3. хемія, 4. національна економія;

б) факультет будівництва: 1. архітектура, 2. загальне будівельна инжинірія з підвідділом мірництва;

в) факультет машинознавства: 1. будова машин, 2. електротехніка, 3. кораблебудівництво, 4. будова корабельних машин, 5. будова літаків;

г) факультет гірництва та гутництва: 1. гірництво, 2. гутництво,

ґ) факультет військово-технічних наук.

При вписах треба зазначити вибір відділу. Студії на всіх відділах тревають 8 семестрів (4 роки), крім цього на факультеті будівництва ½ року практики, а на фак. машинознавства 1 рік практики. Їх найкраще відбути (за посередництвом відповідного факультету) у Німеччині. Умовини приняття ті самі, що в університеті. Подання можна вносити до 15. IX. Оплати: одноразове вписове — 30 нім. марок, оплата на семестр 180—200 нім. марок.

Висока Господарська Школа — **Wirtschafts-Hochschule** (давніше **Handels-Hochschule**) має три факультети:

а) купецтва з підвідділами як напр. 1. торговля, 2. промисл, 3. банки, 4. обезпечення, 5. комунікація, 6. кооперація і т. ін.,

б) вчителя середніх торговельних шкіл,

в) національної економії.

Студії тревають 6 семестрів (3 роки). Перед студіями, або підчас студій треба відбути на факультеті купецтва й вчителя середніх торг. шкіл практичну практику. Умовини приняти як на

о. О. ПРИСТАЙ. 8

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Видатки на саму декорацію цієї катедри з приводу Евхаристичного Конгресу перевищили 40.000 дол., в той час, коли ціла будова нашої церкви в Сиракюзах коштувала нас без вікон, дверей і внутрішньої обстановки всього 50.000 долярів... В цім не було нічого дивного, взявши під увагу великий добробут ірляндських католиків в Америці, їх побожність і надзвичайне привязання до своєї церкви, що для неї вони були завжди вельми щедрі.

В католицького ірляндця церква була понад все. Славний бельгійський кардинал Мерсіє був звернув свою увагу на завзяту боротьбу побожних ірляндців за свою національну незалежність і подивляв їх незломну віру в перемогу при помочі Божій. Тому підчас світової війни в тяжких часах для Бельгії, що її окупували німецькі війська, кардинал Мерсіє кинув своїм землякам палкий заклик: „Не є досконалим християнином той, хто не є також досконалим патріотом!"

* * *

Того самого дня мала відбутися в 10-ій год. святочна Служба Божа на так званих Жовнірських Полях — Soldiers Fields а в годині пів до 11-ої в українсько-католицькій церкві св. Миколая. Мені й о. Куцькому було спішно й ми могли посвятити ледви півгодини на оглядини шикагського катедрального собору. Бо ми хотіли бути на Службі Божій на Жовнірських Полях, де мало її відправляти 12 кардиналів, окрім багатьох інших високих церковних достойників. Рідко може вдатися комусь із звичайних смертників бачити таку відправу.

На стадіоні Жовнірських Піль цілий міліон вірних! Що-ж це значить сказати або написати „один міліон" для того, хто грамотний і вміє рахувати. Це буцімто нічого більше, як один з додатком міліон, наприклад один палець або ніс, чи хочби й один чоловік! Часто приходилося мені говорити про один міліон або писати й рахувати, та ніколи він не був такий великий в устах чи на папері, як показався моїм очам на Евхаристичному Конгресі.

Жовнірські Поля, це просторий та ідеальний своїм виглядом та уладженням амфітеатральний стадіон, немов приготовлений на те, щоб тут відправилася Евхаристична Служба Божа для міліону вірних з цілого світу. Посередині був великий курган у память полеглих героїв за американську свободу. На тім кургані вибудована платформа, наче театральна сцена, де тепер стояв вівтар.

Чверть на десяту приїхали ми з о. Куцьким самоходом на Жовнірські Поля. Ввійшли через браму вниз до стадіону-амфітеатру й почали оглядатися, де нам знайти собі таке місце, щоб з нього було видно й вівтар і при ньому папського легата, кардиналів та цілу асисту. Народу було вже понад 100.000, проте було ще доволі добрих місць до вибору.

Надворі була майже тропікальна спека й хоч ми їхали самоходом, заки дійшли до своїх місць, попріли, мов миші. Перед нами відкрився чудовий вид. Внизу заповнила стадіон шкільна дітвора, що своїми одягами нагадувала по-мистецьки вихінчений гуцульський килим.

Шкільні діти були поділені на групи — окремо хлопці та дівчата. Кожна група мала напереді таблицю з написом, з якої вона школи й місцевости. А дівчата в кожній групі мали інакший однострій: в одній групі на головах червоні капелюшки, в другій групі — білі, в третій — зелені, в четвертій — жовті, в пятій — сині і т. д. Всі були вони в сніжнобілих суконках. В деяких групах мали дівчата стяжку через плечі або були заквітчані рожами. Таких дівочих груп було щось десять, а кожна з них мала від 200 до 500 душ, — разом приблизно пять тисяч дівчат. Таксамо були позначені та розміщені хлопці.

Шкільна молодь уявляла собою найкращу картину в тім величезнім здвигу народу. Дівчата, як стадо білого птаства з ріжнобарвними чубками-капелюшками, що от-от, здавалося, воно злопотить крилами й піднесеться вгору до хмар.

З північної сторони цього амфітеатру зайняли місця понад 18.000 світського й чернечого духовенства, та зокрема на другій стороні стадіону черниці, немов чорні птахи з білими головами. Східній кінець стадіону обсадило безліч світських достойників з Америки та з інших сторін світу. А цілий круг стадіону окружила перстенем, чи пак вінком непроглядна маса народу. Для порядку робило службу на Жовнірських Полях 2.600 поліцістів і вояків.

На самій середині площі підносився велитень-курган у формі чотирокутника. З усіх чотирьох боків вели сходи на його платформу, де був збудований простий у своїй справдешній мистецькій красі вівтар і могутній бальдахим понад ним, на зразок вівтаря і бальдахиму з церкви св. Павла в Римі. З бальдахиму повівали прапори папські, американські та всіх тих держав, що брали організовану участь в Евхаристичному Конгресі.

Б годині 10-ій почалася Служба Божа. До вівтаря станули дванадцять кардиналів з папським легатом, о. І. Бонзано, во главі. Проповіді переказували по стадіоні через мегафони-гучномовці, що були всюди розставлені. Кожний вірний докладно чув голос проповідника.

університеті. Оплати: одноразове вписове 30 нім. марок, семестральна оплата 170—190 нім. марок.

Крім вище вичислених високих шкіл є ще у Берліні Висока Ветеринарійна Школа, Висока Школа Політичних Наук, Висока Школа Фізичного Виховання й т. ін.

На життя з повним удержанням потрібно в Берліні менш більш 85 нім. марок. Звільнення від шкільних оплат нема. Чужинці, що студіюють у Німеччині мають право користати з т. зв. „Registermarken", що їх купується закордоном по значно дешевшому курсі як офіційний курс нім. марки. Тепер напр. 100 Registermarken = 135 зол.

У справах студій і всіх інших справах, що торкаються студентського життя, просимо звертатись на адресу: Ukrainisches Studentenheim, Berlin — Charlottenburg 2, Goethestr. 87/IV. На відповідь треба залучити міжнародню марку за 60 сот.

За Український Студентський Дім у Берліні:
Омелян Тарнавський, адміністратор.

—o—

НОВИНКИ.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Магазин постелі Р. Джала, **Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 40-100

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 65-115

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 3—15

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, іхіясу, шлункових, нирковиг. злої переміни матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 6—10

— **З причини латинського свята** в суботу, 15. ц. м. наша редакція не могла покористуватись вістками ПАТ, ані не дістала почти.

— **Хто є в Березі?** В ізоляційному таборі в Картузькій Березі перебуває тепер 253 особи. Є це переважно комуністи, українці й білоруси. Членів польської народової партії в Березі нема нікого.

— **Для живих і мертвих.** Управа м. Львова будує в Голоску М. під містом кілька домів для бездомних, за гроші, які зібрав Комітет зимової допомоги. Знайде у них приміщення поверх 50 найбідніших безробітних родин. Крім того міська управа дбає про приміщення львівських небіжчиків і рішила поширити личаківський цвинтар грунтами т. зв. Боднарівки.

— **Лікарська контроля над академічною молодю.** Міністерство освіти видало розпорядок у справі обовязку лікарських оглядин щодо осіб, що вступають до державних академічних шкіл. Розпорядок хоче запобігти ширенню т.зв. суспільних недуг, передусім туберкульози серед академічної молоді. Хорих не будуть приймати до академічних шкіл, або прийматимуть умовно і передавати під нагляд лікарської опіки, якщо є правдоподібність скорого вилічення.

— **Ціни харчів у Львові.** В часі від 10 до 14 т. м. плачено на львівському ринку такі ціни: житний хліб переміту 65 прц. 26 сот., темний житний хліб 20 сот., пшенично-житний хліб 32 с., пшеничні булки 3½ с., пшенична мука 55 прц. 34 с., житня 24 с. Незбиране молоко 20 с., десерове масло 2.80, кухонне масло 2.60, яйця 6 с., волове мясо 1 зол., вепрове 1.40, теляче переднє 1.20, теляче заднє 1.40, звичайна ковбаса 2 зол., свіжа солонина 1.80, бульба 7 сот.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24 Тел. 232-54.

— **Душогубство зі заздрости.** В окружному суді у Львові відбулася тайна розправа у справі 30-літньої Анни Кушалової, що в січні ц. р. пострілила при вул. Панєнській у Львові постеружкового Кристофа Ізбебського, з яким жила на віру. Розправа виказала, що підсудна допустилася цього злочину із заздрости, тому засуджено її на рік вязниці з припиненням кари на пять літ.

— **Скарбову палату** мають створити незабаром у Тернополі. В тій цілі перенесуть туди 120 скарбових урядовців зі Львова. В Тернополі мають винаймити 60 кімнат на бюра.

— **Пожежі.** В селі Вишнь пов. Золочів згоріла загорода господаря Довбика. Жертвою пожежі стали 130 кіп збіжа, будинки, пасіка і т. п. Шкода доходить до кількананцять тисяч зол. Як стверджено, вогонь був підложений. —

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

В лісі Спілки „Броди" під Шнировом пожежа знищила 11½ гектарів лісової культури. Вогонь викликав Семен Владика, який зі страху занеміг на удар серця і помер.

— **Граніт у Костопільщині.** Біля місцевости Березне пов. Костопіль на Волині відкрили шари граніту. Розпочались досліди, що мають устійнити простір і глибину тих шарів.

— **Краєва хроніка.** Тернопільський воєвода др Білик перевів дводенну люстрацію брідського повіту. — В Петрикові пов. Тернопіль повісився на стриху власної хати господар Іван Бріль з причини родинних невгодин. — В Делятині зацвили вдруге яблуні. — З Покуття відлетіли вже бузьки на південь. — У Коломиї арештували інкасента суспільної обезпечальні Осію Француза у звязку з викритими надужиттями. — Арештували службовика коломийського пов. виділу В. Доманського, що фальшував платничі листи прилюдних робіт. — Прикордонна сторожа придержала в Яблониці біля Ворохти купця з Городенки М. Шерцера, як переходив польсько-чехословацький кордон. При арештованім найшли 850 долярів. — У Дрогобичі занотували кілька випадків недуги Гайне-Медіна. Хорі діти ізолювали в пошеснім шпиталі.

— **Самоходова катастрофа** склалася на шосі Вильно—Ліда. Самохід, яким їхав російський дяч із Вильна Александер Божерянов з двома синами, з яких один є православним священником, впав на телеграфічний стовп і перевернувся в рів. Усі потовклися тяжко, так що їх перевезено до шпиталю.

— **Самогубство при помочі динаміту.** В жахливий спосіб відобрав собі життя 65-літний копальняний робітник Антін Тарпат біля Мєкольча. Він пішов до ліса, взяв динамітовий патрон у рот і довів його до експльозії. Його рознесло на дрібні кусники.

Підчас цілого Конгресу я користав зі свободи рухів, бо священики всюди мали вільний вступ, і докладно всьому й усім приглядався по церквах, соборах і тут на стадіоні. Я швидявся, куди лише міг і як тільки мені час дозволяв, щоб усе цікаве побачити.

В цей сам день мала теж відправитися Служба Божа в українсько-католицькій шикагській церкві св. Миколая[1]). До Служби Божої мали стати чотири єпископи, в тім числі три американські, тобто еп. К. Богачевський з Філядельфії, еп. В. Такач з Гомстеду (для закарпатських українців) і еп. М. Будка з Канади та четвертий старокраєвий еп. Няраді з Пряшева, що тепер є в Югославії.

При Службі Божій повинен був і я стати до асисти нашим єпископам. Години минали тут на стадіоні так непомітно, немов перемінилися у хвилини. Обовязок кликав мене й о. Куцького, однак ми ніяк не могли рушитися з місця. Жаль було покидати стадіон, те море людей, спів шкільної молоді та святошну Службу Божу, що підносила на дусі, кріпила серце та всю життєву сусту прикривала тіню повного забуття. Ніяк не хотілося залишати цей духовий бенкет, що наповнював мене надземним щастям і радістю. Тут забулося, що чоловік жив на землі!

А ще й погода була така чудова! Небо, ніби на особливший розказ самого Всевишнього-Ювілята очистилося навіть від найменших хмарин і приманювало до себе своєю лагідною синявою. Злегка забарвлювало його сонце срібно-білим мерехтом розсипаного проміння. Природа тішилася цим миром на землі між людьми доброї волі.

Були-ж тут на цім здвизі не лише ревні християни-католики та інші визнавці Розпятого, як ось православні, протестанти, кальвіни, пресвитеріяни та єпископами, але й нехристіяни, однак по-своєму всеж віруючі, що поклонялись Єдиному Сотворителю.

„Блаженний є цар, що Його престіл є збудований в серцях Його вірних!" вимовився знаний фабрикант самоходів, побожний Форд. А хто з людей не має цього Божого престолу в своїм серці, хто цілком позбувся релігій, той — як правильно завважує Юм — малощо ріжниться від диких звірів.

Дуже гарно було на стадіоні Жовнірських Піль підчас Евхаристичної Служби Божої, але я бажав також взяти участь у нашій відправі. Бо передусім вона мала відбутися в рідній церкві й крім того до церкви св. Миколая мали прийти церковні достойники греко-католицького обряду болгарської, грецької, румунської, сирійської та інших східніх націй, поруч римо-католицького вищого духовенства. Врешті я підвівся з місця. Одночасно звернув увагу мому невідступному товаришеві, о. Куцькому, що нам пора покинути чуже свято й спішити на своє. Але о. Куцький заявив мені категорично, що він залишиться тут до кінця. Мої намови не помогли і я мусів сам відійти.

Сходами зійшов я вниз, щоб дістатись до шпаліру вояків і чим скоріше вийти зі стадіону. Потім, опинившись на самім вершку горбка, я пристанув, не знаю, з утоми чи цікавости, та обернувся обличчям до стадіону. Обтер піт і розглядався. Внизу майорів живий людський квітник. А у вершинах у спокійному повітрі кружляли під небосхилом два літаки, що тарахкотіли, як старокраєвий вітряк. Американцеві, призвичаєному до безнастанного автомобілевого шуму, могло здаватися, що це якийсь американський смільчак, утікши перед бистрим оком комунікаційного поліцяйнта, пустив свого „форда" на повітряні шляхи і гонив по них, як вітер по українських степах...

Зі стадіону доходив мельодійний спів. Там співала молодь Евхаристичний гимн. А тут біля мене одноманітно бреніли мушки, що гралися серед золотого проміння в теплім червневім повітрі, навіваючи приємний настрій полудневої літньої пори.

Я упрів і так дуже втомився, що не міг дальше йти. Зрештою можна було трохи відпочати, бо до церкви св. Миколая мав я поїхати самоходом, а по друге був я певний, що наше богослуження зачнеться бодай з півгодинним опізненням. Значить, я брав теж в рахунок не дуже то похвальну вдачу українців, що звичайно бувають „лізніми Іванами".

А тут і лавочка недалеко, ніби запрошувала мене, щоб сісти на неї. На стадіоні хвилювала непроглядна маса людей. Групи шкільної молоді в ріжнобарвних капелюшках нагадували мені галицькі селянські поля, роздріблені межами на загінці. Було там видно одну мережку, немов зі семитрично уложених пільних маків, що чомусь-то завжди росли в Журові серед пшениці на нивках Івана Сенева, чи пак Івана „Працьовитого", як його глумливо прозвали односельчани. З тих маків мали користь пастушки, що покрадьки рвали собі їх і закосичувались ними.

Група дівчаток з жовтими капелюшками пригадала мені власну ниву, покриту від кінця до кінця жовтим цвітом гірчиці. Біла смуга привела перед очі стадо гусей на трускавецькій толоці. А потім іще багато іншого пригадувалося мені на тій лавочці під впливом окремих картин і цілої величньої панорами підчас Евхаристичної Служби Божої на стадіоні Жовнірських Піль.

Силоміць відірвавши свої очі та думки від дійсности та минувшини, я пустився дальше йти. Перепхався через юрбу та вийшов із брами. За кілька хвилин я їхав вже самоходом, але від настирливих споминів таки не міг обігнатися. З задуми збудив мене щойно шофер, що привіз мене перед моє тимчасове мешкання. Там я обголився, умився, одягнув на себе рясу і за 20 хвилин стояв вже з асистою при вівтарі в церкві св. Миколая.

(Далі буде).

[1]) Це наша, покищо найбільша церква в Америці.

— **Жертва праці.** В Констанці помер на загроєння крови професор зоольогії на університеті в Ясах Борзея, визначний океанограф, що займався головно дослідами над Чорним Морем. Він умер як жертва моря. Рідкий краб (морський рак), якого йому принесли, вкусив його при дослідах у палець. Повстало закаження крови. Лікарі були супроти загроєння безрадні, так що Борзея амер. В 1919 р. він був міністром освіти в першому румунському коаліційному кабінеті.

— **Шахова олімпіяда в Мінхені.** У звязку з олімпійськими змаганнями в Берліні зачинається 16. ц. м. у Мінхені шахова олімпіяда, що потреває 18 днів. У змаганнях візьмуть участь представники 22 націй. Кожна національна група складається з десятьох грачів. На шахові змагання призначено великий виставовий будинок Баварія-Ринг, що може помістити коло 10 тисяч глядачів.

— **Штучне серце.** Чарльз Ліндберг і проф. Карель задемонстрували на міжнародньому зїзді лікарів у Копенгагені штучне серце, над яким оба працювали кілька літ. „Серце" представляє скляну комірку, в яку кладеться хорий орган. Він живе там дальше при помочі пульсування штучного серця, яке пересилає йому синтетичну кров і кисень. На думку Карреля цей апарат — перший крок на шляху до відкриття ідеального засобу для лікування серцевих недуг, рака, туберкульози, нирок і діябету.

— **Язва комарів у Голяндії.** Як повідомляє голяндська преса, над морем Ісель розмножилися цього року комарі так масово, що стали небувалою язвою для місцевого населення. Никольсники мусять накладати спеціяльні окуляри і затикати ніс та уши, як попадуть в район комарів. Хто на вулиці отворить рот, негайно має комарів повно. Місцевість Медемблік, що лежить серед цього району, населення переіменувало на Мікенблік.

— **Ріжні вістки** Під чеською Прагою згоріла 3-поверховий магазин, в якому було повсюди сто вагонів ріжних газетів, хемікалій і фарб. — В північній Моравії біля місцевости Римамтице перекинувся в рів вантажний самохід, причому згинуло на місці 9 осіб, а дві у шпиталі.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 1-7

З кіна.

Кіно „Касіно": „Одна з тисяча".

Легка німецька комедія з Мартою Егерт та Гансом Тімігом у головних ролях. Дотепний сюжет: касірка підземельної залізниці мріє про те, щоб працювати на божому світі на землі — її наречений „летун" мріє про те, щоб найти денну працю, бо він мусить розвозити летунську почту завсіди вночі. Їх кохання стає причиною неодного непорозумінни, але і родить легкі, приємні, пісеньки. Дотепні сцени, веселі типи, легка інтрига. У вільних хвилинах Марта Егерт каже послухати свого голосу, Тіміг помагає їй мімікою, Веребес додає свій гумор і темперамент.

Кіно „Апольо": „Такі вже є дівчата" і „Зузанна йде у світ".

Обі фільми цікаві тим, що малюють американський побут: перша — сальони, першорядні розривкові льокалі, яхти; друга — фабрику та Люна-парк. На першій бачите як нудиться американське high life, на другій — як шукає розривки робітництво.

Гарненька американка не може вгасувати собі своїх почувань до молодого мільярдера, доки він не виступає супроти неї як „100-процентовий" та не здобуває її дещо брутальною енергією. Щож — „такі вже є дівчата".

Зузанна з другої фільми таких складних переживань не має. Вона шукає лише трохи радости, якої не легко їй найти з огляду на вік і поверховність; находить її з людиною, якій бракує того самого. Ситуації шабльонові, гра переічена — куди слабша, як у першій фільмі. Помічник приходить лише раз, а це дозволяє зарахувати фільму до більш „дистинґованих" американських комедій.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЛЕВ, ЩО ІСТЬ МОРОЗИВО

В Копенгазі трапилася недавно трагікомічна сцена, яка тільки завдяки щасливому випадкові не закінчилася нещастям. Вулицями середмістя переїздив транспорт циркових звірят. Ніхто не запримітив, що двері одної з кліток не були замкнені. Коли вози переїздили найголовнішою і найгамірнішою вулицею міста, забаглося молодому львови звидіти незнайоме місто. Натиснув на дверцята своєї клітки, а коли вони піддались, лев вискочив на вулицю. На вулиці счинилась паніка. Люди тікали до камениць і никому не прийшло до голови спробувати загнати льва знову до клітки. Лев приголомшений гамором і криком, що счинився на вулиці, пустився бігом перед себе. Напроти нього їхав вулицею перекупець морозива зі своїм візком. Коли побачив перед собою дикого звіра, стратив пам'ять і сховався під візком. Але заляканий лев скочив наосліп, просто на візок. Очевидно візок розлетівся, а гаряче й смашне морозиво розсипалось по вулиці. Лев, який ще ніколи таких ласощів не зайдав, почав обнюхувати розбиту посудину. Колиж морозиво йому засмакувало, а був це горячий день, кількинадцять літрів ванилевого й сметанкового морозива щезло в бездоннім шлунку короля пустині. Лев так розласувався був на солодких присмаках, що ніхто не завважив, як двох циркових парубків схопило його знову і замкнули до клітки. Директор цирку мав подвійну страту: мусів заплатити відшкодування перекупцеві морозива і закупити літру рицини для льва, що дістав шлункові болі.

ЛЕДЯНИЙ МУЗЕЙ.

Один американський учений піддав плян уладити в ледяних печерах на Алясці музей. Думку до того піддали йому останки мамутів, що їх найшли в сибірійських печерах. Лід дуже добре консервує ріжні тварини, куди краще як ріжні хемікалії. Учений пропонує, щоби звірят, чи родини, які мають бути заховані в музею, умістити в ледяних брилах. Замість скляних габльотток вистане тонка ледяна поволока, а сама температура ледяного музею вистане до законсервування експонатів.

ПОШТА В БОЛІВІЇ.

В одним із поштових відділів у Ля Паз відшайшли мішок із перепискою зперед 30-ти літ. Дивним дивом у цім мішку містилася в більшости переписка болівійського найвищого суду.

СМЕРТЕЛЬНИЙ СМІХ.

„Що за багато — нездорово" — каже пословиця. Її можна теж примінити до сміху. Найкращим доказом є подія, що скоїлася в Ню Йорку. Боб Мічінсон був дуже пильним урядовцем в одним із нюйоркських банків. Одного дня в пообідню пору, Мічінсон скінчив свою працю, і почав переглядати якийсь ілюстрований журнал. Бобові Мічінсонові так припала якась ілюстрація до вподоби, що він голосно розсміявся. Сміх перейшов у безперервний регіт. Коли його сміх не вгавав, убіг до кімнати брат Боба, схопив до рук часопис, поглянув на ілюстрацію і теж почав сміятись. Тільки він насміявся доволі і перестав сміятись, а Боб Мічінсон реготався далі, аж лягав у кріслі. Не помагали напімнення, крики, лайки — він сміявся безперервно. Інші урядовці пробували ріжних заходів, щоби Боба залякати — дарма. Боба завезли домів, покликали лікаря. Цей дав Бобові насонний лік. Боб заснув, але коли пробудився, почав реготатись наново. Мусіли йому зробити операцію. Лікарі витяли деякі частини нервів, що сильно співділають при сміху у людини. Бобові нічого не помагало. Сміявся день і ніч. На вістку, що йому виповіли посаду в банку, Боб дістав такі пароксизми сміху, що качався по долівці. Його положення було скрутне. Того самого дня, коли Боб рішився покінчити з життям, дістав він від театрального підприємства пропозицію обняти посаду розсмішного глядача. День у день сидів Боб Мічінсон у театрі і вічно усміхнений... і такий трагічний. Кожного вечора реготався поневолі, аж одного вечора тріснув йому від безнастанного сміху бючка. Ще цієї самої ночі він умер і аж смерть звільнила його від жахливого безперервного сміху.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 16. i 23. sierpnia 1936. R. III. № 32/33.

RYCERZYK NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, sierpień 1936. R. IV. № 8.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, juillet 1936. A. XXVII., № 7.

Спорт.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

ВЕСЛЯРСТВО

Одинки.

1) Шефер (Нім.) 8:21,5. 2) Газенер (Австрія) 8:25,8. 3) Барраз (Ам.). 4) Кемпбел (Канада). 5) Руфо (Швайцарія). 6) Джіорджіо (Аргентина).

Двійки без керманича.

1) Англія 7:20,8. 2) Німеччина 7:26,2. 3) Польща 7:36,2. Польща добула одиноку бронзову медалю у веслярстві, хоч мала надію на багато кращі успіхи.

Двійки з керманичем.

1) Німеччина 8:36,9. 2) Італія. 3) Франція. 4) Італія. 5) Швайцарія. 6) Югославія.

Четвірки без керманича.

1) Німеччина 7:01,8. 2) Англія. 3) Швайцарія. 4) Італія. 5) Австрія. 6) Данія.

Четвірки з керманичем.

1) Німеччина 7:16,2. 2) Швайцарія. 3) Франція. 4) Голяндія. 5) Мадярщина. 6) Данія.

Вісімки.

1) Америка 6:25,4. 2) Італія 6:23. 3) Німеччина 6:26,3. 4) Англія. 5) Мадярщина. 6) Швайцарія.

ПЛАВАННЯ.

400 м. жін. т.

У півфіналах 400 м. (довільний стиль) жінок перемогли Геегер (Дан.) і Мастенбрук (Гол.).

Скоки жінок.

У скоках жінок з вежі перемогли: 1) Пайтон І. А. (Ам.). 2) Дан (Ам.). 3) Кегнер (Нім.). 4) Осава (Яп.). 5) Гілісея (Ам.) 6) Коно (Яп.).

200 м. класичний жінок.

У передбігах жінок на 200 м. класичний стиль перемогли: Гамуро (Яп.) 2:42,5 (ол. рек.), Ито (Яп.) Гітлі (Ам.). Спенсе (Ам.). Коіке (Яп.).

Півфінали 1.500 м. мужчин.

У півфіналах 1.500 м. мужчин перемогли Герода (Яп.) 19:45,6 с. і Медіка (Ам.) 19:42,8 с.

Фінал 100 м. горілиць

У плавацьких змаганнях мужчин 100 м. горілиць перемігі: 1) Кіфер (Ам.) 1:05,9 (ол. рек.). 2) Вайдерверг (Ам.) 1:07,7. 3) Кіокава (Яп.) 1:09,4. 4) Дрізділь (Ам.). 5) Йошіда (Яп.). 6) Коїма (Яп.) — самі американці й японці.

Скоки.

У плавацьких скоках мужчин перемігі 1) Вайн (Ам.).

Гонці 4 × 100 м. жінок

По завзятій боротьбі перемогли: 1) Голяндія 4:36 с. (ол. рек.). 2) Німеччина 4:38,6. 3) Америка 4:40,2. 4) Мадярщина. 5) Канада. 6) Англія.

ВОТЕРПОЛЬО.

Голяндія — Швеція 4:3. Австрія — Англія 3:2.

ШЕРМ.

У дружиновім фіналі шаблі перемогла Мадярщина. 2) Італія. 3) Німеччина, 4) Польща.

До фіналу індивідуальних змагань у шаблі вийшли: Марці, Гавдіні, Пінтон (усі Італія). Кабош, Герей, Райчані (Мад.), Ван ден Нойкер (Бельг.), Собік (Польща), Льозерт (Австрія). За перше місце змагатимуться мабуть Пінтон і Кабош.

Польща добувала досі третє місце. Цього року Німеччина зіпхнула Польщу на четверте.

ГІППІКА.

В олімпійському конкурсі їздження коня перемігі Колін (Нім.) на коні „Хронос". 2) Гергарді (Нім.). 3) Підгайскі (Австрія).

КОШІВКА.

Фінал розіграли дружини підпіс влинного зошу. Золоту медалю добула Америка, що перемогла Канаду 19:3. У змаганнях за третє місце Мексик переміг Польщу 26:12. У змаганнях за пяте місце: Филіппіни — Уругвай 33:23. Черговість дружин така: 1) Америка, 2) Канада. 3) Мексик, 4) Польща. 5) Филіппіни. 6) Уругвай. Польща стратила і тут нагоду добути бронзову медалю.

ГАКІВКА.

Голяндія — Франція 4:3.

ФІНАЛ ПОРИВАНКИ

Німеччина — Австрія 10:8.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

МИСТЕЦТВО СВІТА В СТРІЛЯННІ З ЛУКА.

У Празі почалися змагання лучників за світове мистецтво. У стрілянні жінок на довшу віддаль перемогла Курковська-Спихайова. У стрілянні мужчин: 1) Чех. 2) Прутар (Пол.).

ПОЛЬЩА — МАДЯРЩИНА 2:0.

У Варшаві відбуваються ситківкові змагання між Польщею й Мадярщиною. Гебза (П.) переміг Дальмана (Мад.) 6:2, 9:7, 7:9, 6:3, а Тарловський (П.) — Шіреї (М.) 6:3, 7:5, 7:5.

Театри

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
17. VIII. Таусте.
18. VIII. Чортків.

Український Нар Театр. ім. І. Тобілевича.
Снятин:
16. VIII. Ой не ходи Грицю — стара постановка.
Карлів:
16. VIII. год. 3. попол. „Дівча з Маслосоюзу".
Снятин:
17. VIII. Муж двох жінок.
18. VIII. Інвалїди.
Зі Снятина їде театр до Городенки.

Великий Театр:
Неділя, 16. VIII год. 3.30 попол. Аб. зн. „Малощо не пошлюбна ніч". Ціни звичайні; год. 8. веч. Аб. 23. „Пані пресесова".
Понеділок, 17. VIII. год. 8. веч. „Пані пресесова".
Вівторок, 18. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".
Середа, 19. VIII. год. 8 веч. „Пані пресесова".
Четвер, 20. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".
П'ятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані пресесова".

Театр Різнородностей.
Нечинний.

...ина.
АПОЛЛО: „Гаї то дівчата", „Зузанна йде у світ".
ВІНІПІК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські вихованці".
ГРАЖІНА: „Забута людина", „Нічна стежка" з Фріном і Фліном.
КАСИНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.
КОПЕРНІК: „Героїська фортеця Дуомонт" і звукові додатки.
МАЛЮСЕНЬКА: „Героїська фортеця Дуомонт" і звукові додатки.
МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівник Сам".
МІРАЖ: „Те, що любять мужчини", „Не мала баба клопоту".
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю"
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-н Брінкс".
ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".
РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.
СВІТ: „Щораз вище" з Гороздом Льойдом і „Що може Париж".
СИЛЕНЕ: Цирк „Сарай" із Лео Спеаком, ревія „З усього серця".
ТОН: „Сеньорита з маєт" „Світло в сирах".
УТІХА: „Голос засудження", ревія Чин-Чон-Чан".
ХІМЕРА: „Кохання для початкуючих".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(вул. Марійська 5.)
„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 16. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 13.00 Розр. концерт, 15.40 Камер. музика, 17.10 Веселі віденські комедії, 21.15 Зальцб. фестивалі: „Ездерман", **Братислава** (298.8, 16.30 Слов. нар. пісні, 18.15 Мадярська форт. музика, 22.35 Словацькі нар. пісні. **Прага** (470,2) 9.50 Сальон. квартет, 19.05 Пійськ. орх., 21.10 Нар. пісні й танки, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 14.00 „Сен-амур, арс, біфе" оп. Івена, 14.45 Симф. музика, 19.00 Радіожиря, **Білгород** (437,3) 11.00 Нар. музика, 17.00 Нар. мельодії, 18.50 Скрипка, **Берлін** (356,7) 9.00, 10.00, 12.00, 22.30 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Камер. музика, 20.00 Девята симфонія Бетовена, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт, 19.30 Форт. реціталь, 17.00 Циг. музика, 19.00 Сальон. музика, **Мілянo** (365,6) 17.00 Симфонізована музика, 20.40 Симф. танки, **Рим** (420,6) 12.20 Камер. музика, 20.45 „Ліль Гуарані" оп. Гомеза.

Понеділок, 17. серпня 1936

Відень (506,8 11.25 Нар. музика, 17.30 Солісти, 21.00 Розр. концерт, 22.10 Арії та пісні, Коридорі сопран, 22.50 Австрійські композитори. **Братислава** (298,8) 20.35 Спів. **Кошиці** (259,1) 18.40 Для Закарпаття. **Прага** (470,2) 16.10 Концерт, 17.40 Спів, 21.15 Камер. твори Бетовена. **Париж** (1648) 17.30, 20.45 Концерт, 20.00 Пісоньки. **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. музика, 19.50 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 9.00 Розр. музика, 15.00 Баркова вечірня, 16.30 Німецькі пісні Брамса, Шумана, Вольфа, 19.00 Веселий вечір. **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Нар. танки та пісні, 12.00 Популярна і нар. музика, 15.00 Солісти, 17.40 Болгарські пісні, 18.00 Танки від Баха до Шимановського. **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 21.35 Камер. музика, 23.10 Циг. музика. **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.30 Розр. концерт, 21.15 „Мірелл" оп. Остала. **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. концерт, 20.40 Віольонч. реціталь.

Вівторок, 18. серпня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Дитячі пісоньки, 17.20 Селісти. Штарем баритон, 20.00 Барвний сит оперетки. Баер сопр., Баньовіні, тенор, **Кошиці** (259,1) 18.30 Чеські пісні. **Прага** (470,2) 16.50 Скрипка, 18.05 Радіймо, приятелі, попурі на нар. теми. **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 17.30 Концерт, 20.00 Форт. реціталь, 20.45 Слов.-муз. вид. **Білгород** (437.3) 13.15 Нар. пісні, 17.00 Співочий реціталь, 18.00 Нар. музика, 20.50 Арії та пісні. **Берлін** (356,7) 12.00 Популярна музика, 16.00 Розр. музика, 16.30 Пісні, 17.00 Форт. реціталь. **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Розр. концерт, 14.00, 17.00, 18.00, 20.10 Музика. **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт балалайк. орх., 17.00 Хор, 18.20 Сальон. музика, 20.30 Спів. **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.45 „Ліль Гуарані" оп. Гомеза. **Рим** (420,8) 13.20, 21.15 Розр. концерт, 17.15 Вок. концерт, 22.15 Танк. музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 16. серпня 1936.

6.00 Ранішня авдиція, 8.03—8.45 Авд. для села: Рільнича газета, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, Музика з гр пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 10.30 „И Еспан І" гр. пл., 11.00—12.10 Трансм. із Зальцбурга: Сучасна музика; у перерві в год. 12.00 Інсценізація в суч. французькім театрі, 13.10 „Галярд" фільм. із пов. Тад. Уляновського „Христів Банк", 13.20 **Муз. поранок, орхестра і Люба Левицька сопран,** 14.30 Призадумаймося над родами озимих збіж; Як забезпечити будинки перед вогкістю та грибом, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Гейшм. концерт, 15.30 Тисяча тактів музики, орх., 16.30 Звіт із із Гадиміна, 17.35 Із маловідомих опер, гр. пл., 17.50, 21.00 із Олімпіади, 18.55 Підвечірок при мікрофоні; орх., 20.25 Спеч: Парнас і земля, 20.30 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Коні завті з пари" літер. авд. Ст. Васілевського з муз. вид., 21.30 Форт. реціталь, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Дуети та пісні Полтавський тенор, Чепотовський баритон, у супр. форт.; у перерві Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Понеділок, 17. серпня 1936

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.08 Фр. Легар: Вибори з оп. „Країна усміху", гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Польські артисти, з гр. пл., 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Що я подзічив край люнету, 16.00 Концерт орх., 16.45 Як пізнати добрий набій, 17.00 Концерт солістів: Мазанек бас, Мікушевський скрипка, 17.50 Лови на молоді тетеруки, 18.00 Форт. джез, 18.20 Роля львовян у житті та творчості молодої Польщі, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Легка музика з гр. пл., 19.30 Концерт орх., Цивінська сопран, форт., 20.30 із Перегінська на Гільчу, 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Симфонія літнього дня, 22.00 Німеччина під враженням Олімпіяди, 22.15 Спортові вістки, 22.25 Сальонова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 18. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 О. Недбаль: „Польська кров" попурі, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт: Літні настрої, 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Для розривки, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ІІКО, 16.00 Славні вальси, гр. пл., 16.45 Відчит: Гетьман Ст. Конецпольський, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Ростини-барометри, 18.00 Сільна реруш, 18.05 Ідемо на прогульку, опов. для дітей, 18.15 Легка музика з гр. пл., 18.25 Література міщанства у XVII. ст., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекл. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „На поверх вище" оперетка Ігн. Гертнера, 20.30 „З морською книжкою над море", 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт нар. капелі, гутірка, 22.00 За кулісами Олімпіяди, 22.15 Спортові вістки, 22.25 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.76—89.93, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.52 — 359.80, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти янгл. 26.81 — 26.66, Гульдени данніські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.61, 118.80, Корони норв. 134.63—133.65, Кор. шв. 138.13—137.15, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 140 — 136 Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Амші.

Банк Польський 97.50, вугіль 14.75, Норбдія 59.50, Остроленць серія 6. 28.50, Стараховичі 33.25—33.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 62.25, 4 прц. 47.50—47.25, 7 стаб. 48.50—49.50.

Заставні листи.

3 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40—42, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК, 60—65.
Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

Збіже.

Ціни збіжа Львів	від	до
Ячмінь одн.	15.75	16.00
Ячмінь на відвіз	15.25	15.50
Мука жит. вит. 0— 30прц.	24.00	24.30
Мука жит. 0—50 прц.	23.00	23.50

Інші курси без зміни.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 15. серпня ц. р. кооперативам платити за: львівське Львів.

1 кг. масла десертового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . .	0.15 „
1 л. вершків	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця задержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, львівська подирія птахозаписарні „Об. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.8 кг. вагу	0.90	„
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, тонсті 1. кл.	0.80	„

Ціни денні.
Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ДИПЛЮМОВАНА ВЧИТЕЛЬКА вчить легкою методою французької і німецької мови, також приготовляє до всіх іспитів з цих мов. У часі ферій велика знижка цін. Домагальчів 3, м. 1. 2403. 10-10

МЕШКАННЯ

ДВІ УМЕБЛЬОВАНІ кімнати з утриманням або без — фортепіян дома — до винайму. Шептицьких 14 Боцюркова. 2499 1—2

ТРИ КІМНАТИ і кухня, передпокій до винайму від 1. вересня ц. р. Длугоша 35. 2506 1—2

ШУКАЮ умебльованої кімнати. Зголошення до „Діла" під „Спокій". 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА ДО ПОМОЧІ для господи у більшім господарстві жінка у сили віку обізнана зі сільським господарством; може бути вдова по священнику. Платня після умови. Зголошення під „Городниче заведення" до Адміністрації. 2495 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВДОВЕЦЬ, літ 46, з 9-літнім сином, українець у Ч. С. Р., власник добре про-сперуючого доходового підприємства і дому вартости 700.000 кч. — бажає познайомитись з інтелігентною, господарною жінкою, українкою, котра любить діти, до лит 40, з капіталом 30.000 зол. у готівці. Шіль матримоніяльна. Зголошення зі знижкою (анонімні до коша) слати до Адм. „Діла" під „Взір". 2500

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25 2507

НІКЛЮЮ, ПОЛІРУЮ ВСЯКІ РОБОТИ. Фелікс Бірнберг, Львів, Сонішна 30.

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, наркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 51-60

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПЕРАТОР
Д-р Х. Шараґе
Львів, вул. Ягайлонська 20.
вернув.

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ
Д-ра О. Тушицького
ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, ІІІ.
Усуває аномалії шкіри, бородавки, піґменти, волосся, близні, дзьоби і плями, масажі, тривко усуває зморщки, жилляки і відмороження власною методою.
Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 2305 9—10

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ
ПРИВАТНІ КУРСИ
„ЗНАННЯ" („Wiedza")
КРАКІВ, ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.
Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають записи на новий шкільний рік 1936/37 на:
1) Курс матури гімн.; 2) Курс матуральний піврічний, повторний, 3) Курс середній: 5-та і 6-та класа гімн., 4) Курс нижчий: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.
УВАГА: Учні курсів кореспод. дістають що місяця цілий науковий матеріял і теми з усіх предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.
ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований, тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.
Тел. 257-10.
виконує
роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. —
ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.
Цінники і кошториси на бажання.
2513 1-10

Меблеві покриття ХІДНИКИ, КИЛИМИ, ЛІНОЛЕУМ, КОЦИ І ФІЛЬЦИ
а також **артикули тапіцирські**
поручає
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Леґіонів 25, в подвір'ю.
2487 2-3

ВПИСИ

на однорічний, повітній курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управлінням фахової освіти через три роки аж до виводення. Також приймає на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля, також всі роботи в ділянці жіночих одягів.
З провінції приймає з цілим утриманням і в науковою за зол. 90.
Інформації дає
Марія Пісарська
Львів, сташіца 8. II. пов. 2478 4-4

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Парфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, вул. К. ТУРОВСЬКА 7
1288 Філія: Кол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 185 (14.434). Львів, вівторок 18. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччо 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Совітсько-фінляндське напруження.

ГЕЛЬЗІНКІ 17. 8. ПАТ. Московська „Правда" з 7. ц. м. закинула Фінляндії офензивні плани супроти СССР, вказуючи на будову низки цивільних летунських майданів. З цього приводу фінляндський посол у Москві зложив протест у Наркомінделі.

Туреччина ліквідує посольство в Адіс-Абебі.

Багатомовна заява генерал-губернатора.

АДІС АБЕБА, 17. 8. Стефані. Б. турецький шарже д' афер виїхав до Джібуті, залишаючи турецьких громадян під опікою італ. генерал-губернаторства, що зобовязалося опікуватися турками, так само, як опікується громадянами кожної іншої держави.

ІТАЛІЙСЬКІ МАНЕВРИ.

САН РЕМО, 17. 8. Стефані. Вправи дивізії „Косерія", розміщеної в долині Арджентіни, відбуваються у присутності короля та віцеміністра військ. справ.

Еміґрантська язва у Бельгії.

Справа політичної еміґрації у руках червоного комітету.

Фляндський „Гандельсбляд ван Антверпен" займається справою політичних еміґрантів, яких у Бельгії стає щораз то більше. Біда у тому, що до компетенції влади безпеки мішаються політикани з марксівського табору. У міністерській комісії, яка вирішує про кожного еміґранта, чи він має дістати дозвіл на побут, є представники комітету допомоги чужинцям, Матеотія, міжнародньої „Червоної Помочі" та жидівського комітету підмоги. Завдяки цій комісії є тепер у Бельгії 306.000 чужинців. Якщо Бельгія не має піти слідами Еспанії — кінчить „Гандельсбляд", — необхідно скликати конгрес, що створив би спільний національний фронт для оборони Бельгії перед постороннью інтеренціею.

Англія в обличчі еспанських подій.

ЗАЯВА ІДЕНА.

Міністер Іден заявив, що його уряд вповні підтримує зусилля французького щодо міжнароднього зобовязання невмішування в еспанські справи. Як дійде до відповідного договору, уряд готов заборонити постачання обом воюючим сторонам зброї та літаків — навіть цивільних. Британські громадяни, які мішались би до боротьби за тою чи іншою стороною, не можуть рахувати на ніяку опіку.

Нечувані страхіття домашньої війни в Еспанії.

ПАРИЖ, П. А. Т. У м. Бадахос, яке повстанці здобули в суботу вечором приступом на кожі, вулиці і хідники переповнені трупами. **Число населення м. Бадахос зменшилося на 15.000 осіб. Три головні вулиці м. Бадахос у звалищах.**

ЛЬОНДОН, П. А. Т. Португальські журналісти подають подробиці зі страхітливих сцен, які розігралися при здобуванні м. Бадахос. **На кожній вулиці комуністи ставили барикади і за кожну барикаду йшла завзята боротьба. Тіла полеглих творили горн. Мур залитий кровю і подірявлений кулями. Повстанці розстріляли коло 2.000 міліціянтів. По звалищах кружляють жінки і діти та шукають своїх найближчих.** Повстанці здобули 3.000 крісів, кілька скорострілів і гармат.

УСПІХ ПОВСТАНЧОЇ ОФЕНЗИВИ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮЗ, 17. 8. Авас. Офензива, яку повстанці почали вчора вранці, покінчилася вечором. Повстанці помітно посунулися вперед, здобуваючи нові позиції під Сан Себастіяном.

ГОЛОВНІ БОЇ КОЛО САН СЕБАСТІЯН.

ПАРИЖ, П. А. Т. Згідно з інформаціями, які надійшли з Еспанії до Парижа, головні бої йдуть тепер на півночі. Після здобуття м. Бадахос та навязання тісних звязків між військами ген. Моля і ген. Франко повстанці повели головний наступ на Сан Себастіян. Три колони повстанців машерують тепер на Сан Себастіян та Ірун, щоб остаточно зліквідувати ці вогнища опори мадридського уряду і перервати звязки мадридського уряду з Францією. Акцію повстанців підпирає кожухяк „Альмбранте Сервера". Розмах повстанців спинює факт побрання 1.200 заручників зпоміж осіб у Сан Себастіян та в околиці, які симпатизують з повстанцями. Їм грозить розстріл, якщо від моря заатакують повстанці. Сили повстанців на півночі зміцнилися, бо в порті Ферроль висіло коло 2.000 вояків з Марокка.

ЕСПАНСЬКІ КОМУНІСТИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ МАСОВО ЗАРУЧНИКІВ.

ПАРИЖ, П. А. Т. „Фігаро" повідомляє, що з затягненням домашньої війни в Еспанії поширюється система брати военних заручників. І так урядові війська у Сан Себастіян повідомляють, що на випадок нового налету літаків повстанців розстріляють 700 нових заручників. Барсельонський уряд заповів, що на випадок налету літаків розторощить корабель, на якім перебуває кількасот політичних вязнів. У Мадриді сидить теж 1.800 правих і центрових вязнів, яких уряд уважає заручниками.

ПОСЕРЕДНИЦТВО ФРАНЦІЇ — ОСТАННЬОЮ НАДІЄЮ МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 17. 8. ПАТ. Останні успіхи повстанців викликали велике вражіння у паризьких політичних колах, які переконані, що повстанці осягнули ці успіхи завдяки підмозі зза кордону. Примирливий тон представників мадридського уряду і бліді урядові звіти потверджують здогади, що мадридський уряд усю надію покладає на посередництво Франції між ним і повстанцями.

З останніми подіями звязують нагляний виїзд до Мадриду секретаря французької генеральної конфедерації праці Юго, який у суботу відлетів до Тулюзи, а звідтіля до Мадриду.

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАРЯДДЯ, ПАША, ЗБІЖЖЯ И СВЯТОЧНА ОДІЖ це велике майно кожного господаря, тому безумовно треба обезпечити його від огню і від крадежі з вломом у

ТОВАРИСТВІ ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Про нас - без нас.

Львів, 17. серпня 1936.

Нема вже українців, які не бачать звязку між народніх подій з українською проблемою, чи які бодай не відчувають, що це не є справи, обмежені до Піренейського острова чи якогось іншого клаптика европейського суходолу, лише справи, які у ближчому чи дальшому наслідку, в більшій або меншій мірі, — таки нас торкаються. І чим далі розвиваються події, тим більший цей звязок тим виразніше видно, що по-правді там, на терені великих міжнародніх спорів і далеких від нас подій — вирішується майбутня доля України. І замість того, щоб паралельно йшла у світі якнайметкіша українська інформаційно-пропагандивна робота, саме тепер слід ствердити жалюгідне явище, що українці не дають про себе у світі знати і чути, що не стараються втримувати старих контактів та творити нові і що взагалі вони неначе відсуваються від світа, коли український інтерес вимагає, щоб світ знайомився з вагою української справи якнайшвидше і найосновніше.

Чия це вина? Безумовно, що у першій і головній мірі української еміграції та взагалі всіх земляків, які мешкають на чужині. Край зайнятий боротьбою за свої щоденні потреби, за великі й малі речі, від яких проте залежить культурно-суспільний і господарський рівень народу, — край не може ще активно якслід брати участи у закордонній інформаційній службі. Потрібні були на це величезні фонди, величезний апарат людський і технічний, — взагалі це річ майже невикональна. Але це річ еміграції і всіх закордонних земляків: вони мають свій перший і святий обовязок інформувати світ про свій рідний край і нарід, про його цілі, про звязок, який істнує між інтересом культурного світу з українським національним інтересом. Сьогодні, коли кристалізується у світі боротьба поміж комуністичною та комунізуючою течією з одного боку й націоналістичною з другого, ввесь світ повинен здавати собі щораз ясніше справу, що протибольшевицький табор має в українцях свого союзника і що того союзника не слід легковажити. Це величезне поле освідомлюючої праці, такої праці, яка **мусить бути** роблена і зроблена.

Був час, коли українці надіялись виключно из закордон. Кожному рядовому землякові у краю і на чужині просвічувала „антантська" чи якась інша зоря, яка мала вивести український нарід до обітованого світа волі. Після заведених надій прийшла реакція з гаслом „зіри у власні сили". Це гасло віддало справді великанські заслуги при відбудові національних краєвих організацій. Однак воно не повинно мати нічого спільного з „досконалою ізоляцією", на яку можуть собі дозволити тільки великодержави, і то тільки як тактичний засіб на дуже короткий час. Був такий момент, коли вся українська еміграція, в Европі й Америці, просто стихійно зрозуміла свою місію. Це було у 1930-31 році, коли дійсно активність еміграції була дуже велика. Після невдачі з „пацифікаційними" скаргами ця активність зовсім принишкла. Тимчасом вона принишкла без ніяких розумних причин: адже річ не в тому, щоби дістати якісь негайні кон-

кретні успіхи, — річ у тому, щоби помалу, але безупинно, систематично і послідовно проникати у свідомість чужинецького громадянства зрозуміння ваги всеукраїнської проблеми. Такої речі не робиться через ніч і внаслідок такої акції не можна міряти навіть скількістю переведених розмов, видрукованих у чужинецькій пресі статтей та виголошених привітів. Висліди такої акції видні у вирішний для нації момент. У той момент, коли буде рішатись наша доля і коли треба буде, щоб про нас знову не рішали — без нас.

Кілька днів тому дістали ми від одного з наших дячів з краю листа з запитом, чи існують якісь українські зв'язки з каталюнцями і басками і чи українці не могліб звернутись з якимось поклоном до тих народів, щоб звернути їм увагу, яке нещастя грозить поневоленим у Совітах народам від закріплення совітських впливів у західній Европі. Цікаво, що той лист прийшов саме в моменті, коли у нашій редакції була мова про доцільність помістити цикль статтей на тему каталюнців і басків (вони в міжчасі й появились). Воно свідчить про те, що й у краю існують одиниці, які відчувають, що якось за мало ми звертаємо уваги на чужинецький світ під оглядом інформаційних зв'язків.

Цю прогалину слід мерщій заповнити. Не слід скидати всієї інформаційної акції на якийсь один існуючий еміграційний чинник: навіть при найбільших вартостях такого чинника, завдяки його зв'язках і найбільшій компетенції таку діяльність вести, — це поле праці для всіх, хто до неї охочий. Великий крок вперед зробив би у цій ділянці безумовно Всеукраїнський Національний Конгрес. Але й поки він збереться, не слід занедбувати цієї справи. Коли стоїмо на становищі, що вже й тепер ідеться у світі мова про нас — то вона не може вестись без нашої участи!



Диктатура у Греції.

Який політичний зміст останніх подій у Греції?

Середземне Море виявляє подивугідну симетрію. Італійська великодержава переділює його на два окремі басейни, з яких кожний лучиться зі сумежними океанами — західний з Атлантійським природою, східний з Індійським — штучно (Суезький канал), крім того з Чорним Морем.

Відповідно до тієї геополітичної структури забезпечили собі англійці шлях на схід. На італійській лінії симетрії оснували вони могутню базу на Мальті, що втримує зв'язок між обома басейнами та унеможливлює перервати його у найвужчому місці. Сполуки з Атлантійським Океаном береже Гібральтар, Охорона обох проливів, що виходять на Левантинське Море, зорганізована складніше; побіч великої легунської морської бази на Кипрі мають там ще англійці під своїм володінням та впливами запілля обабіч Суезу (Єгипет — з другого боку Палестина і Трансйорданія), а проти чорноморських проливів — Грецію.

Большевики здавна оцінили вагу Середземного Моря для капіталістичного світу, зокрема для Великої Британії. Перетинаючи його, вони з одного боку позбавилиб Европу харчів та інших необхідних для неї сировців із Азії, Австралії та Східної Африки, з другого — далиб змогу східним народам увільнитися від кольоніяльного володіння західних великодержав, не з огляду на національний лібералізм большевиків, а виключно з уваги на великодержавницький интерес Росії.

До цього завдання взялася Москва систематично. Спершу спрямувала вона своє вістря на середину Середземного Моря і викісновуючи анархію в Італії намагалася опанувати її так, як дещо пізніше Німеччину, а нині — Еспанію. Якщоб до того було дійшло, большевики булиб перейняли контролю над Середземним Морем і невеличка Мальта не булаб у силі зрівноважити велику червону Італії.

На щастя не так воно склалось як бажалось й Італія стала першим філяром національстичної реакції проти розкладу Европи. Як терен до комуністичного наступу залишилися лише краї: на заході Еспанія, на сході Греція. Большевицьких інтриг у Єгипті та Палестині годі рахувати до більшої гри, бо вповні опанувати може комунізм лише суверенну державу, забезпечену правом народів від постороннїх інтервенцій, а не кольонію чи півсуверенну державу, де армія европейської кольоніяльної великодержави може довільно здушити всяку революцію.

Що Еспанія, батьківщина військових „пронунціяментів", громадянських воєн, нужди, анальфабетизму та легалізованого анархізму була „зрілою до комуністичної революції" — це нині загально відомо, але слід тямити, що й Греція стояла не багато нижче в ерархії „революційної зрілости". Земля у Греції не надто плодовита, загальна господарська скрута і санкції підкосили торговлю, головне джерело утримання. В таких умовинах грецький громадянин має причину ворохобитись — зрештою ворохобиться вже він і без поважної причини. Грек куди перевищає еспанця у „політичній активности", скількістю переворотів може Греція засоромити не то Еспанію, але й сам Мексик.

Лише революційна тактика мусіла бути в обох краях інакша. В демократичній Еспанії комуністи мали змогу добратися до влади по спині темного робітництва та каботинської дрібної буржуазії, могли опанувати країну „легально", вихісновуючи викривлену демократію та парляментаризм. У Греції цим шляхом далеко зайти годі, бо парлямент розвязує там кожний новий диктатор і переводить нові вибори методами, які й нам не чужі, тому Комінтерн рішився перейняти владу над Грецією доцільнішим способом: генеральним страйком, що мав перейти у звичайну революцію. Реакція уряду: проголошення военного стану та диктатура була найлогічнішою у даному менті. Дещо наївно питати, чому уряд розвязав парлямент — як це роблять деякі демократичні часописи у роді паріських „Последніх Новостей", або взагалі обурюватися на диктатуру, — як лідери грецьких партій. В обличчі загрози комуністичної революції годі залишати владу в руках політиканів гіршої сорти, якими є грецькі державні мужі, тимбільше, що парлямент, у якому вони вели свою політичну працю (читай: особисту гризню) не мав ніякої більшости.

Кінцем грецького парляментаризму нема чого перейматися, як це робить „Хвіля". З одного боку знаємо, що атенський парлямент творив одну з найкращих пародій парляментаризму взагалі, з другого боку — уважаємо похоронні плачі переждасними. Устроєві форми в Греції міняються, як у калейдоскопі, а що наука публичного права вже їх небагато, вони мусять силою факту у Греції повторюватися. Вернулася монархія — вернеться ще колись і республика, вернулася диктатура — вернеться й парляментаризм. Діти сонячної Гелляди потребують частих змін, обнов.

Грецький переворот розвіяв лише одну ілюзію, якою були перспективи внутрішньої стабілізації Греції під зреставрованим престолом. Міжпартійне замирення, усимволізоване чолобитнею старого республиканського вождя Венізельоса перед молодим королем, виявилося звичайною фарсою, з яких зрештою складається ціла історія новітньої Греції. Девізою її політичного життя залишається і надальше класичне „панта рей" — „усе пливе"...

Зрештою, це маловажне. Для Европи цікаве одно: що Греція відбила на своєму відтинку наступ большевицької революції і приєдналась до групи націоналістичних протисовітських держав. **(гал.)**

НАЦІОНАЛЬНА АДВОКАТУРА.

(Проблеми й перспективи).

І. Упадок української адвокатури, його причини й наслідки для нації.

Кріза сучасної адвокатури це безсумнівний факт. Вона проходить не тільки у краях диктатури, але й у краях демократії. Преса подає, що річні доходи 41 проц. всіх адвокатів в Німеччині замикаються у сумі 3 тисяч мк. (250 мк. місячно) з тим, що ситуація іде до гіршого з уваги на застій в судівництві. Про Совіти нічого й говорити. Але і в Америці значна частина адвокатів без праці: там вільно адвокатам в часі безробіття в канцелярії перейти на деякий час до якоїнебудь умової чи фізичної праці. Недавно в Злучених Державах кілька тисяч адвокатів і інших безробітних членів вільних професій заснували спільний комітет і тепер домагаються від уряду розпочати різні інвестиційні роботи, в яких вони могли би взяти участь. Світова господарська кріза відбилася сильно на вільних професіях, а в часах, коли господарські організми поодиноких держав і націй замкнулися для міжнародного обороту, коли паде торговля зміж державами і в їх нутрі, коли диктатури нівелюють громадянське життя, терпить передовсім адвокатура, як незалежний і вільний речник прав.

До того приходить непомірне збільшення числа наших адептів адвокатського звання, що набирається з молоді, яка не має доступу до державних і самоуправних становищ, та з усяких еміґрантів.

Це все причини обективні, загальні. Але крім них добачуємо ще особливі причини того упадку, причини в нашому випадку національного характеру.

Коли розглянемо положення української національної адвокатури, так на українській етнографічній території, як і на еміґрації, побачимо, що обективні причини особливо болюче дотикають її істнування. На території совітських республик українська адвокатура, як нормальний суспільний чинник майже не входить в рахубу. В Румунії відносини несприятливі національній українській адвокатурі з уваги на асимілятійну політику румунського уряду і політичних кол, крім низького стану і великого перелюднення в цьому званню. Розмірно найкраще працює українська адвокатура в ЧСР., а то завдяки загальній демократичній лінії у внутрішній політиці цієї держави та її мовному законодавству; там тільки загальна кріза дає себе відчувати. Посередня ситуація української адвокатури у Польщі. Неприхильне становище до всієї адвокатури післятравневих польських урядів і всі ті правні обмеження, що їх проведено недавно, перелюднення в адвокатурі і т. д., це все надто добре відоме з щоденної преси. Хоч мовне законодавство в Польщі дає національній адвокатурі монополь для здійснення прав мови, то проте не тільки із загально-політичних, внутрішньо-державних причин, але і з огляду на становище власного громадянства, яке ще досі не здає собі справи зі значіння адвокатського звання для нації, терпить українська адвокатура більше, як повинна.

В серпні 1933 видав РСУК обіжник до підвладних йому кооператив, в котрому його автори змагають просто понизити становище адвоката і зробити з нього і морально і матеріяльно залежну від управ кооператив найману одиницю, на основах, що стоять в гострій суперечности до обовязків і звичаїв, яких мусить держатися кожний шануючий себе адвокат під загрозою дисциплінарної відповідальности. Проти нього успішно підняв свій голос Видїл СУА, виступаючи в оборонї українських адвокатів. Цей обіжник це найкращий доказ нерозуміння функції адвокатури в житті нації. Щоденно нотуємо подібне становище різних національних, економічних, освітніх, церковних і т. п. установ, які своєю поведінкою просто дезавуюють українського адвоката, поминаючи його зовсім. Взаємини між українською адвокатурою і громадянством, як це стверджує в одній зі статтей в „Житті і Праві" пок. сеніор др А. Чайківський, ненормальні. „Звабили адвоката громадяни до якогось міста, а далі уважають себе панами, а адвоката невільником. Бували випадки, що громадянство диктувало йому, що має їсти і коли лягати спати. Але й навпаки: Закріпився адвокат на місці і нічого не робить".

Українська національна адвокатура народилася пізно; тільки маленький її відсоток почав

свою працю ще за сприятливих часів, перед світовою війною. Але дальший її розвій припав на часи виїмково важкі. Кадри адвокатів українців, які мають справжнє правничє знання, ім'я і досвід та матеріяльну підбудову, (усіх їх в Польщі тепер понад 400 членів) мінімальні. Це здебільша незаможні пролетарі, що як члени вільної професії позбавлені усяких добродійств суспільного законодавства. Вони не всилі не тільки задержати відповідне знання при виконуванні практики, купувати найпотрібніші книжки й видавництва, брати участь у найпотрібніших товариствах і установах, але не всилі заробити на найбідніший прожиток. З матеріялу, який подає орган „Життя і Право", віє смуток. Ще у грудні 1934 р. стверджує редакція цього журналу, що загал українських адвокатів опинився в стані надзвичайно важкого зубожіння, так, що канцелярія українського адвоката — якщо вона загалом чинна — дає готівкові впливи коло 100 зол. місячно, що не вистарчає навіть на удержання канцелярії. Що може вимагати й що може дати національногромадянству такий адвокатчиж дар?! Чи слово „меценат" не іронія тут? Виділ С.У.А. почав збірну акцію рятунку, що йшов би від усіх офіційних чинників, і доручив своїм делегатурам на звичайних щорічних сходинах присвячувати цій акції виїмкову увагу. Делегатури С. У. А. ведуть її по змозі дуже інтенсивно.

Безумовно, даючи своєму національному адвокатові заробіток, треба від нього вимагати передовсім пильности й солідности у веденні справ, „суперетики" й „суперморалі" як каже др А. Чайківський. Треба ще вимагати й окремого стажу. Але це все може бути тільки тоді, коли національний загал зрозуміє вагу адвокатури і підтримає її. Мусимо нашу національну адвокатуру розвинути, не тільки щодо її інтелектуального рівня, але й її числа. Існує понад 400 українських адвокатських канцелярій на 7 мілюнів українського населення в Польщі. Це різка диспропорція. Національної адвокатури у нас за мало. Нація, яка не має відповідного числа можливо матеріяльно вивінуваної і духово розвиненої адвокатури, не має виглядів закріпити і здобути собі права, як. напр. право мови.

II. СУСПІЛЬНА ФУНКЦІЯ АДВОКАТУРИ; ЩО ПРО ЦЕ ДУМАЄ УКРАЇНСЬКА ПАЛЄСТРА („ЖИТТЯ І ПРАВО").

В англьосаських краях (Англії й Америці) адвокатура є головним джерелом, з якого набирається правників для всякої високої служби правного характеру. Так само і в країнах романського права, Франції, Бельгії. Статистика, зладжена для Злучених Держав Півн. Америки професором Андерсоном виказує, що на 368 осіб, які виконували в Америці провідні функції, (президенти, віцепрезиденти і директори канцелярій) було 2/3 (272 осіб) фахових адвокатів. Французи назвали адвоката не тільки „Ль' ом де ля льоа" (людина закону), але й „Ль' ом ді монд" (людина світа). Там адвокатура є „громадянським меценатом" в повному того слова значінню. Вона поширює правні ідеї, бореться за неписане право, розвиває красномовство й мову, розвиває особливо знання політичних, суспільних і економічних справ, активно підтримує літературу й мистецтво. Не дивниця, що відомий у Франції париський адвокат, Анрі Робер, став членом французької академії, як безсмертний (їх усього 40) тільки з титулу виконування своєї адвокатури.

У більшости стейтів Злучених Держав Півн. Америки заведено в останніх часах дуже високі вимоги для адвокатського звання. М. ін. вимагають там ще якщо не повного фільософічного факультету (історія, соціольогія, стисла фільософія), то бодай кількох семестрів.

Пок. др М. Глушкевич звертає слушно увагу в своїй статті „Адвокат і суспільність" на факт, що французький лібералізм змагав створити з адвокатів правничо вишколений та незалежний особовий матеріял для парляментарних і автономних установ. У статті: „Адвокат, громадянство і нація" каже він, що поступова, активна адвокатура це один з чинників поступу громадянства; це адвокатура, яка несла широку і різнородну суспільну службу. Цей фак мусить бути незалежний, бо тільки як вільний може щось дати. Стверджує перерість політичних партій у поневолених націй, зазважує, що є багато справ, в яких іде про „мову від усього народу". Брак нам справді незалежної, інтелектуально високорозвиненої інтеліґенції, головнож адвокатури, яка має бути не тільки мозком, але й совістю народу. Бо нація це не лише підсумок партій, а правник-адвокат це водночас і соціяльст.

І тому пропонує заснувати в нас сполученими силами „Лігу для плекання талантів" з уваги на нашу засклепленість, заскорузлість; треба перевиховати характер нашої інтеліґенції, громадянства і цілого народу. На його думку наші адвокати повинні тут дати ініціятиву. Вимагає він від національної адвокатури всестороннього знання не тільки права, але й соціольогії, фільософії, історії, політики, чужих мов, літератури, мистецтва і т. д., щоби вона могла, як незалежний суспільний чинник, сповнити своє високе завдання громадянського суперарбітра.

У статті „Етичне завдання адвокатури" ставить пок. автор до адвоката ще й дальші високі вимоги. В нього адвокат це: „гомо етікус" а не „гомо економікус". Його обовязком поширювати своє знання, досконалити правне почуття, творчу фантазію, волю, інтелект, думку, слово і стиль, знання життя й людей. Він мусить мати свою честь і своє достоїнство. Етичний стан вільних звань — зокрема адвокатури — свідчить про силу і свідомість націй. Це все потрібне особливо в нас, де через спеціяльні, може в національному характері заховані причини не було і нема належної пошани для адвокатського стану, не розуміють великих його суспільних і національних задач, його невпинної тяжкої праці в области публичного життя та його немалих заслуг.

(Докінчення буде).

Д-р Роман Домбчевський.

—o—

Ґен. Ґамелєн у Кракові.

ВАРШАВА, 17. 8. ПАТ. Ґен. Ґамелєн виїхав учора вечором до Кракова. На дворці прощали його ген. інспектор збройних сил, 1. віцеміністер військ. справ, шеф головного штабу й інші військові достойники та персонал франц. амбасади. Перед виїздом з Варшави був ген. Ґамелєн у през. Мосьціцького та дістав від нього ордер „Польонія Реститута".

Терор у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 17. 8. ПАТ. Під Бедцьом хтось вирізав 50 штук жидівської худоби. На вулиці у Тель'Авіві вибухла бомба, яку кинули з вікна поїзду араби; один хлопчина убитий, 16-ох жидів ранених. У Тіберіді вибили камінням вікна у синагозі підчас богослуження.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 24
ШЛІФОВАНЄ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Присилайте передплату!

ГЕНРІ ОТЕЙС.

Стріча в парку.

Кілька хвилин по одинадцятій вийшла Кітті Гільтон до парку. Вона мала перед собою ще кілька довгих, нудних годин. Бо як пополудні мала згодитись у великім товаровім домі на склепову панну. Хто знає, чи її ще приймуть. До третьої години було доволі далеко, а тимчасом вдалось би зїсти обід. Кітті мала в торбинці всього одного шилінга, а сукенка, що вона її мала на собі, була цілим її майном. Але це дурниця! У своїм молодім житті перебула вона вже не одне такий „лісний день". На щастя помешкання було заплачене, а на будуче мала виглядати дістати працю в товаровім домі. Це була її остання дошка рятунку.

Навіть без обіду приємно їй було проходжуватись по міським парку. Дерева золотились в осінніх сонцї. Дошкульний голод наводив на Кітті дивовижні мрії. Чи не могла б вона, була вродитись багата, як інші дівчата. Все так важко працювала, а життя їй так мало давало. Кожний день на послугах іншим людям: „Скоріше панно Гільтон! Вже дванадцята! Чого пані чогось собі бажає..." І так, роками. А ввечері сумна кімната і скромна вечеря. Холодно розмірковуючи їй липалась одна дорога: одружитись. Але хто злакомиться на таке бідне дівча? Хіба вчинись приїде якийсь покупець і поведе її від склепової лади до вівтаря. Боже! Тоді вона, з поведінкою великої дами ввійде в товариські коло. Кітті знала докладно, як такі пані живуть. Вона уявляла собі, що в цій хвилині в леді Кітті Гільтон і саме повернулась від лєові крамничині. Авто відіслала домів, а сама пішла до першорядного ресторану на обід. Ох, вона вміла прекрасно грати ролю леді. Бачила вже багато різних пань і швидко їм приладалась...

Поміж всї перейшла елєгантна молода дівчина. Кітті її знала. Це Леді Больтон, донька відомого мільонера і президента великого корабельного товариства. Чи вона була гарніша від Кітті? Ні! Тільки в її ході й поставі було щось такого, що їй додавало вели'чі, грацїозности. Кітті завзяла, що коли б вона хотіла, могла б зовсім так поводитись як леді Больтон і вона не була б уже тоді Кітті Гільтон, лише леді Кітті Гільтон, яка відіслала своє авто. Воно виглядало зовсім так самісько, як ця лискуча лімузина, що саме щезла на закруті.

Вона зайшла в більше оживлену околицю парку. Їй забагнося приглянутися будєнному життю. Це мусить бути цікаве! Із приємним почуттям сіла вона на найближчій лавці і потонула у мріях. По кількох хвилинах вірвав її із задуми симпатичний мужеський голос:

— Сьогодні прегарна погода, правда?

Людина з простолюддя позважилась її зачіпити. Нахаба! Леді Кітті відповіла холодно:

— Егеж!...

Думала, що цей холод здержить його від дальших зачіпок. Однак він говорив далі:

— При такій гарній погоді, добре перед снїданням перейтися. Я люблю осінню погоду, як і все!

Вона приглянулась йому і завважила, що це незвичайно симпатичний мужчина з приємним зовнішним виглядом. Очевидно, він не належав до кругів, у яких жила леді Кітті. Одначе, щоби зробити своє життя різноманітним, рішилася леді Кітті зачинитися до розмови з незнайомим.

— Я тієї самої думки — відповіла зі сміхом. — І тому відіслала я навіть своє авто. Трішечки руху не пошкодить мені. Радо приглядаюся теж життю малих людей.

— Вигляд людей, що працюють, для вас незвичайний — кинув він цікаве питання.

— Егеж, я подивляю життєву силу цих людей.

Кітті стверджувала, що роля великої пані грає знаменито.

—Я теж є одним із тих, що працюють на щоденний хліб — сказав він задумливо.

— Ах, цікаво! Розкажіть мені дещо про себе.

— Нема про що багато говорити. Я працюю важко в одній купецькій фірмі, але ви, що берете життя як романтичну подію — не зрозумієте, що це значить важко працювати...

— О! — заперечила вона. —Не думайте, що люди з товариства це ледарі. Наше життя пливе у прискіпливому темпі. Щоденні візити, прийняття, обіди, товариські сходини, балі... Але це жахливо одноманітне й томляче...

Він слухав її пильно, а відтак глянув на годинник.

— Час на обід — сказав і дещо завагався. — Не візьмете мені за зле, коли вас запрошу?

Леді Кітті знову настовбурчилась, але Кітті Гільтон була жахливо голодна. Вона прийняла запрошення.

Зайшли до недалекого ресторану й примістились у затишному кутїку їдальні. Леді Кітті їла, пила й говорила весь час, що їй тільки на язик прийшло. Оповідала про життя людей із товариства, так як це вона вичитала в романах з дешевої видавничої. Її партнер слухав із жартівливо-глумливою увагою. Вона завважала, що він подивляє її. Мимоволі проговорилася, що її батько — це президент корабельного товариства.

— А чи можу знати ваше ім'я?

Вона розсміялась.

— Леді Анна Больтон? — допитувався він. Вона подивилася звичуче на нього.

— Краще лишімся незнайомими. Ім'я тут нічого не означає, а ми й так вже більше як обоє знаємось.

— А чомуж би ні? — здивувався він. — Я вже відію, що ми ще перед побачимося. Я напевно не буду вас більше випитувати. Не хочете жертвувати мені одного вечора?

І знову подивився на годинник:

— Вже пізно. Чи можете в п'ятницю прийти до бару „Рококо"? В 8-ій годині, добре?

— Можу... — завагалася вона, хоч знала, що це неможливе.

ЗАКІНЧЕННЯ ОЛІМПІЯДИ.

Олімпійські підсумки.

Повних два тижні тривала берлінська Олімпіяда. Повних два тижні змагались найкращі змагуни з усіх частин світу за „титри для своєї батьківщини. Німеччина була сенсацією цьогорічної Олімпіяди, не тільки взірцевим, майже недосяжним зорганізуванням олімпійських ігриць, але й спортовими осягами на цих Іграцях. Перше місце в загальній класифікації народів із 23-ома золотими медалями, 23-ома срібними і 29 бронзовими, це успіх, що за нього мабуть самі німці не дуже числили.

Найтріюмфальний суперник Німеччини Америка (Злучені Держави), що на попередній Олімпіяді добула перше місце і „постоялась" була по американськи з організацією Ігриць — мусіла відступити Німеччині перше місце. Слід признати, що перше місце Олімпіяди добула Німеччина заслужено, бо хоч не має вона спеціальних спортових революцій, загал її спортовців стоїть на високому рівні. Німеччина зуміла перевести правильно в життя гасло „Спорт у маси" і наслідки прекрасні.

На самому початку Олімпіяди признавали всі одноголосно, що нічого подібного не надіялись побачити в Берліні. Підготовка Олімпіяди, технічна справність у взірцевім переведенні спортових змагань, точність змагань, ввічливість гостей і змагунів — викликували слова признання. Одначе вже перші неуспіхи деяких спортових дружин почали затьмарювати цілий, олімпійський горизонт. Невдоволені почали нарікати на суддів, на сторонничість і т. д.

Очевидно, що слабші все шукають оправдання для своєї неолости. Це невдоволення — вода на млин протинімецької пропаганди. Інцидент Перу—Австрія роздула ця пропаганда мало що не до розмірів міжнародного скандалу і щойно заява Міжнародньої Олімпійського Комітету та заява Міжнародньої Союзу Копаного Мяча положили край цілій офері.

Невдоволені теж були поляки. І мали теж чого бути невдоволені. Їхня олімпійська дружина їхала на Ігриця з рожевими надіями — а тепер ціла польська експедиція набирає посмішку малого скандалу.

Виявилося, що Валасевичівна мало що не свічена і її певна деся золота медаля пропала. Неприсутність Кусоцінського, який скінчив спортову карієру, далася теж полякам у знаки. Його наслідник, що має бути черезвичайним пострахом для фінів... перейся бефштику і не оповнив цих надій, що на нього покладали. Інші змагуни будьто стартували недужі, будьто їх недуги відкривали... по програних змаганнях. Найкраще списувалися ще таки копуни, які хоч програли рішаючі змагання, дійшли до півфіналів і до змагань за третє і четверте місце, хоч мало хто ворожив їм такі успіхи. Польська преса нарікає, що вина неуспіхів на Олімпіяді — це різні укази, які забороняють шкільній молоді належати до спортових товариств. Це незвичайно вигідне оправдання. Рівночасно сенсацією цьогорічної Олімпіяди є теж пяте місце Фінляндії, що займала все друге або третє місце. Зате підтягнулася й Мадярщина, що зайняла четверте місце.

Скромну втіху слід присвятити ще й представникам чорної раси — мурінам. Їхні осяги в коротких бігах — це революції. Непризнаний час Овенса 10.2 сек., це ще дрібниця, коли візьмемо під увагу час гінців 4×100. Адже там кожний зокрема бив хіба світові рекорди. Цьогорічні осяги — це мабуть границя людських можливостей. Одначе воно так видається тільки на око. Найближча Олімпіяда викаже знову нові осяги, ще більше фантастичні.

При кінці слід згадати ще й про нас. Ми не брали участи в Олімпіяді. Добре воно чи зле — спірна квестія. Одначе колись і українці стануть до олімпійських змагань як рівні з рівними. Якими осягами могліб ми тоді похвалитися? Адже наш так важко добутий мужеський рекорд на 100 м. — для замеркансько жінки Стефенс — дрібниця.

Дарма, що в нас є ціл рукою безліч оправдань на низький рівень наших змагунів, не оглядаючись навіть на те, чи ми це робитимемо для *самих осягів*, слід ствердити, що рівень українського спорту низький, а в міжнароднім маштабі компромітуючий.

Берлінські олімпійські ігриця повинні бути для нас заохотою до інтенсивної праці на полі фізичного виховання, а всіх наших „невдоволених" повинні переконати, що фізичне виховання нації — під цю пору найважніша життева конечність.

Берлінська Олімпіяда повинна переконати навіть найбільше впертих. Бо олімпійська дружина і німецький олімпійський комітет придбала для своєї держави куди більше слави, як довгі роки політичної пропаганди.

Закінчую свої завваги словами батька українського спорту проф. Ів. Боберського, який пише в листі з Берліна: „Коли всі держави збільшують силу пластунів, чому українці не мають теж бути сильніші в пластунах не тільки в назвах? Молодь повинна бути сильна і самоцінна! Ціла Німеччина говорить тепер, що тільки фізично міцний чоловік перестав боятись! Чи маємо постійно жити у страху?!"

Роман С-ко.

Жіноча руханка на Олімпіяді.

Німеччина добуває золоту медалю.

Ми не у стадіоні, але в новозбудованім театрі, під голим небом. Ступні амфітеатру творять з лавками півколо в одним горбі, а перед противним горбом вибудувана з каміння сцена на підставі грецьких взірців, однак як найбільше простим способом. В камінних простокутних стінах трьох будинків, що стоять по боках сцени, видніють отвори, які виглядають на входи до цих будинків. На боці за сценою ростуть сосни.

Ступні заповнюються поволи людьми від 7-мої години рано. Небо ясне, перебігають ним сріблисті хмарки, сонце гріє, одначе ніхто з видців не розпинає парасоля. Від сосон несе вітер запах живиці. Видці у більшости — це жіноцтво. Нині, 12. VIII., великий для них день, бо відбуваються змагання в руханці жіночих відділів, до яких здоголосилося вісім народів: Велика Британія, Чехословаччина, Польща, Італія, Югославія, Злучені Держави Півн. Америки, Німеччина й Мадярщина.

Кожний відділ складається з девяти руховичок. Судили жіночі судді, які пильно приглядались вправам і записували свої оцінки про кожну руховичку зокрема а опісля оцінювали цілий відділ. Оцінки показувались на великій таблиці так, що глядачі могли стежити за успіхом і виробляти собі свій погляд про кінцеву перемогу.

Кожний відділ відбував приписані олімпійські вправи на поручні, на прожарні і на коні, опісля пописувався ще своїми власними довільно дібраними вправами на цих самих приладах.

Попис тривав від 8-ої рано до 7.44 пополудні, отже майже 12 годин. Судді мали незвичайно багато праці, щоб розважно оцінити кожну вправу, та записати її вартість. Це забирало чимало часу і тому хід змагань був дуже повільний і для видців майже нудний. Молодь кликала з горішних рядів: „Темпо!", „Скорше!", однак це не могло приспішити провірення вправ. Щойно свобідні вправи пішли скорше.

Поручню уставили впоперек, передне поручча сягало до плечей, а друге поручча було в доскочній висоті. Обовязкові вправи на поручні не робили доброго враження, бо мішали мотиви з дручника (реку), прожарні, поручні і шведської щаблівки.

Ліпше виглядали вправи на прожарні. Це був хід, прилаг, постава на одній нозі, звороти, обороти, згини кадовба. Вправи на коні впоперек без лучків були звичайними перескоками коня з розбігу на довільну віддаль.

Обовязкові вправи мали виказати докладність, виконання, самостійні вправи власну творчість і звинність.

В прорусі пописувались відділи рухами щоденної руханки, потрібної для кожного чоловіка, щоб удержати цілу, так сказати, машину свого тіла з його моторами в добрім стані.

Британійки, одіті в спіднички, які пригадували балетничий одяг, виконали вправи, з рухами шерму і ловлення мяча. Чешки в темносинїх штанцях, білім светері без рукавів, з червоною стяжкою в волоссю, в темних ходачках, виконали згини кадовба клячучи (4 мін.), польки пописались складними рівночасними рухами рамен, згин і кадовба та мотивами з мазура. Італійки вихіснували в своїх вправах розмахові рухи рамен із вправ булавами, підскоки на одній нозі. Югославянки представили видцям свобідні вправи, уложені з незвичайним смаком і елєґанцією. Американки вплели у свої рухи спочил вперед на підйозі і обнижку довкола рамен, опертих до землі. Німкині представили свобідні щоденні вправи в найпростішій природній формі; згини кадовба, підскоки з розкроком, розмахи рамен. Мадярки змінювали в часі свобідних вправ, що хвилини спосіб уставки і осягали через це нові ефекти.

Опісля слідували вправи ручними приладами. Одяг всіх руховичок, крім чешок, був білий. Мадярки і польки мали червоні пояски, югославянки чорні пояски. Італійки не мали ніякої стяжки в волоссю, інші відділи білу стяжку. Всі руховички носили білі капці, лише чешки чорні.

Британійки і югославянки виконували вправи докладно і спокійно, інші відділи свобідніше і живіше. Найбільше стрункі були американки, тому елястичні і жваві в рухах як вивірки. Перескоки і зіскоки виконували з повним опанованим рухів югославянки, найтяжіше виглядали в скоці німкині, всі високі і поставні. Німецькі руховички пописались за те на прожарні. Рухи не виходили певно, чисто і гарно. Також на поручні виконали всі вправи взірцево. Найбільше опалені від руху на свіжім воздусі були чехословачки, гнучкі при виконанню вправ і певні себе.

Кожний відділ мав в своїх рухах, приступах, відступах, зіскоках питомий собі стиль. Відділи, що чекали на свою чергу, сиділи на кріслах, або лавочках. Британійки хоронили себе від спеки білими, полотняними капелюхами у виді шолома, німкині великими соломяними крисанями в ріжних красках, які додавали їх високим, міцним поставам сили. По вправах одягали німкині довгі білі штани і білі светери з рукавами. До вправ скидали капелюхи і виступали, як всі відділи, в коротких змагових одягах. Всі інші відділи сиділи на сонці без капелюхів.

Жінки, що оцінювали вправи, сиділи на кріслах коло приладів у своїх звичайних одягах, лише три з них мали червону куртку і білий змаговий кашкет.

На підставі чисел оцінки, оголошуваної цілий день на великій таблиці, обчислили глядачі, що III-тю нагороду, бронзову медалю, одержить Югославія. Жінки-судді радили довго над остаточним висліком. Видці побачили, що останні числа, оголошені на таблиці для Югославії, Мадярщини, Америки, Німеччини, винялі, щоб змінити. Виступив якийсь мужчина на сцену і оголосив, що на домагання голосного судді зміниться числа. Чому? Не пояснив.

Коли в годині 7.15 вийшло на сцену всіх вісім відділів, оголосила предсідниця, що золоту

Читайте „Діло"!

Він відійшов, а вона осталася знову сама. Як у сні зайшла до великого товарового дому, де мала найти працю. Багато таких, як вона, прийшли вже давно і тому мусіла довго ждати. Вкінці її покликали. Увійшла зі страхом. Навіть їй на думку тепер не прийшло грати ролю леді Кітті Гільтон. Якщо їй сьогодні знову не повелеться, не залишиться більше нічого, як скочити у воду.

Персональний шеф товарового дому відійшов до неї. Вона підвела голову і стрепенула. Не був мужчина, що з ним їла сьогодні сніданок. Кітті почула, що колїна під нею потинаються, а сльози наплинають до очей. А він почав читати посвідки її праці: „Ах, міс Гільтон... остання праця два роки у Сефрідяа... добре. Рекомендації... Отже маємо одно вільне місце у відділі товарового білля. Два фунти і провізія. Відповідає це вам?

Перед годиною назвала, що вона дочка мільонера, а тепер просить два фунти тижнево!... Засоромлена притакнула головою.

— Отже згода, анґажуємо вас. — Дивився їй пильно в очі. — Тільки майте це на увазі, що ми вимагаємо окремої уважливости. До нас заходить найзнатніші пані з товариства... не прикл. Леді Больтон...

Ох, він був жорстокий. Вона захлипала, але він не спустив на це увати.

— Завтра в девятій годині, панно Гільтон! — сказав спокійно. — Доброго здоровія!

Вона обернулась до виходу і не бажала в цій хвилині нічого іншого, як тільки найшвидше щезнути йому з очей. Вже у дверях почула голос:

— Панно Гільтон, одну хвилинку! — Вона оглянулась і побачила, що він сміявся такою жартівливою усмішкою, як перед годиною. Червона зі сорому дивилась на підлогу.

— Але ваша стріча на пятницю важна, правда? — сказав він підходячи. — Точно в 8-ій годині в барі „Рококо". А тепер прошу попросити слідуючу паню сюди!

Переклав *Роман С-ко.*

медалю одержує Німеччина, срібну Чехословаччина, а бронзову Мадярщина. Дальші місця добули: IV. Югославія, V. Польща, VI. Америка, VII. Італія, VIII. Британія.

Девятнацять трубачів заграло фанфару. Видці відспівали: „Німеччина понад все" і „Прапор вгору". Відділи руховичок відходили із своїми прапорами.

Берлін, 12. VIII. 1936. **Іван Боберський.**

Закриття Олімпіяди.

В неділю ввечір відбулося в Берліні святочне закриття XI-ої Олімпіяди. На стадіоні уставились усі дружини зі своїми прапорами. Президент міжнародного олімпійського комітету граф Бейлет-Латур проголосив закриття одинадцятих олімпійських ігриць і візвав молодь цілого світа на найближчу Олімпіяду до Токію в 1940 р. Рівночасно подякував німецькому народові, його вождові і столиці за взірцеве переведення Ігриць. Хори й орхестра відіграли й відспівали пісні Бетовена. Відтак зняли зі щоглів прапори поодиноких держав, а вкінці на команду звизили теж головний олімпійський прапор. Гармати уставлені на мурах віддали вистрілами почесть. При звуках дзвонів згасили олімпійську ватру, що горіла 16 днів. Над щоглою переможців умістили три прапори з написами: „Атени 1896", „Берлін 1936", „Токіо 1940".

Бурмистр Льос Анджельос вручив олімпійський прапор президентові міжнародного олімпійського комітету, а цей вчерга передав його комісарові Берліна д-рові Ліппертові на переховання.

„Кличу молодь світа до Токіо!" — чути голос вгіді вежі; це Японія запрошує до себе.

При кінці хор співає пісню „Закінчились уже Ігрища".

Усі видці на стадіоні подають собі руки й створюють один невервний ланцюг; має це свідчити про те, що олімпійська ідея лучить усіх людей у світі.

Гаснуть поволі рефлектори, розходяться глядачі домів, згадуючи емоціональні дні Ігриць.

XI. Олімпійські Ігрища в Берліні скінчились.

*

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ

ВОТЕРПОЛЬО.

У фіналовій грі за мистецтво у водному мячі зустрічались Німеччина з Мадярщиною. По завзятій боротьбі обі сторони добули по 2 воріт. Тому що Німеччина мала гірше відношення воріт — перше місце у турнірі водного мяча припало Мадярщині, 2) Німеччина, 3) Бельгія, 4) Франція, 5) Австрія, 6) Голяндія.

Мадярщина виграла у фіналі з Бельгією 3:0, із Францією 8:1; зремісувала з Німеччиною 2:2. Німеччина виграла з Бельгією 4:1; із Францією 8:1. Бельгія перемогла Францію 3:1.

ФІНАЛ ПОРИВАНКИ.

Олімпійське мистецтво у поривані добула Німеччина, що перемогла Австрію 10:6.

ПЛАВАННЯ.

Фінал 400 м. жінок.

У плаванні 400 м. (довільний стиль) жінок перемогли: 1) Мастенбрук (Гол.) 5:26,4. 2) Гвегер (Данія) 5:27,5. 3) Вінгард (Ам.) 5:27,5. 4) Петті (Ам.) 5) Кутіньо (Бразилія). 6) Коїма (Яп.).

Фінал 200 м. клясичний.

У фіналі 200 м. (клясичний стиль) мужчин переміг: 1) Ганура (Яп.) 2:42,5. 2) Сіетас (Нім.). 3) Коїто (Яп.).

Фінал 1500 м.

У плаванні на 1500 м. переміг: 1) Терада (Яп.) 19:13,7. 2) Меднка (Ам.). 3) Уто (Яп.).

Плавацькі скоки.

У скоках мужчин з трамполіни перемогли: 1) Вайн (Ам.). 2) Рот (Ам.), 3) Шторк (Нім.). 4) Вайс (Нім.). 5) Курц (Ам.). 6) Шібатара (Яп.).

ГІПІЧНІ ЗМАГАННЯ.

У пробі дрессури коня у його всесторонності переміг Штубендорф (Нім.). 2) Штернсверд (Шв.). 3) Кіркуєску (Рум.). — У державній класифікації перемогла Голяндія, 2) Швайцарія, 3) Польща, 4) Швеція, 5) Німеччина, 6) Італія.

ГАКІВКА.

У фіналі гаківкових змагань зустрінулися Індії й Німеччина. Німці тримались добре лиш у першій половині, до стану 2:0. У другій половині стрілили єдиного гола у цілій карієрі індієві. Зате зреванжувалися вони міцним вислідом 8:1. Тим способом перше місце заняли: Індії, 2) Німеччина.

ШЕРМОВІ ЗМАГАННЯ.

У змаганнях у шаблі — індивідуальне першенство і золоту медалю добув Мадяр Кабош, 2) Марці (Іт.), 3) Герей (Мад.), 4) Райчані (Мад.), 5) Пінтон (Іт.), 6) Гавіні (Італія).

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ ТРЬОХ КОНТИНЕНТІВ.

У неділю відбулися на плавацькому стадіоні змагання мужеських гінців 4×200 м. і жінок 4×100 м., зложених із найкращих змагунів Америки, Европи та Азії.

Гінці 4×200 м. виграла Азія у часі 8:56,4 с., 2) Америка 9:2,5 с., 3) Европа 9:14,6 с.

Гінці 4×100 м. рішила у свою користь Европа 4.42,5 с., 2) Америка 4:47,8 с. 3) Азія 4:55,7 с.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Італія — Австрія 2:1.

У рішаючих змаганнях за перше місце й золоту медалю в олімпійському турнірі копаного мяча Італія перемогла Австрію щойно по продовженні гри 2:1 (1:0, 1:1). Змагання відбулися на стадіоні, виповненому 125.000 видцями! Обі дружини були змучені вже попередніми грами; тимто й рівень гри не був такий високий. Гра вирівняна; спочатку Італія бере провід у свої руки й по гарній комбінації добуває ефектованого гола. Та в другій половині Австрія стрясає зі себе італійську перевагу й вирівнює. У догривці (2×15 мін.) італійці сунуть на ворота мов буря й з одного випаду добувають ворота, мистецтво й золоту медалю. Тим способом черговість дружин є така: 1) Італія, 2) Австрія, 3) Норвегія, 4) Польща.

ОЛІМПІЙСЬКА ТАБЕЛЯ.

	Зол. медалі	срібні	брон.
1) Німеччина	31	26	30
2) Америка	24	30	12
3) Мадярщина	10	1	5
4) Італія	8	9	5
5) Фінляндія	6	4	9
6) Франція	7	6	6
7) Швеція	6	4	6
8) Японія	6	4	8
9) Голяндія	5	4	7
10) Англія	4	7	3
11) Австрія	4	6	3
12) Чехословаччина	3	8	—
13) Аргентина	2	2	3
14) Естонія	2	2	3
15) Єгипет	2	1	2
16) Швайцарія	1	9	5
17) Канада	1	3	5
18) Норвегія	1	3	2
19) Туреччина	1	—	1
20) Індії	1	—	—
21) Нова Зеляндія	1	—	—
22) Польща	—	3	3
23) Данія	—	2	3
24) Латвія	—	1	1
25) Югославія	—	1	—
26) Румунія	—	1	—
27) Пол. Африка	—	1	—
28) Мексик	—	—	3
29) Бельгія	—	—	2
30) Австралія	—	—	1
31) Філіпіни	—	—	1
32) Португалія	—	—	1

Офіціяльної пунктації на Олімпіяді нема. В неофіціяльній Польща заняла 19-те місце.

Свято на Білій Горі.

Чергова комуністична провокація).

(Власний репортаж).

Високий залізний хрест, на якому має жовто-блакитний прапор, служить як добрий орієнтаційний знак для нас, що крізь простору рівнину йдуть та їдуть на Білу Гору. Не багато їх — мабуть не більше 4-ох тисяч — майже самі селяни; неодного відстрашила непевна погода.

Під хрестом престіл під кришею, недалеко — концертова трибуна. Широким луком розтягнулися довкруги площі криті соснинною будки, у яких примістилися буфети, та кілька мандрівних торговців медаликів, вервиць і т. п. З вивісок бачимо, що велику частину буфетів уладили дооколичні читальні, кооператива та золочівський кружок „Рідної Школи". З приємністю стверджуємо, що між „приватниками" не більше двох-трьох тортівців насуває сумніви щодо національної приналежности. Дальше, ще ширшим луком, уставилися вози, що надають Білій Горі вид табору.

Надїздить Преосв. Іван Бучко, якого витають промовами місцевий декан о. Левицький та голова Шашкевичівського Товариства ві Золочева д-р Т. Ваньо. Починається співана Служба Божа, підчас якої співають злучені мішані хори з Олеська, Теребежів, Волуйків та Вільшаниці; панахиду співають мужеські хори з тих самих сіл.

Після Богослуження священники засідають до столу у спеціально збудованій альтанці зі соснини, світські учасники свята тиснуться до буфетів. У міжчасі стрічаємо д-ра Ваня, що оповідає про свої, як звичайно широкі, плани розбудови Білої Гори. Задумує закупити для Шашкевичівського Товариства 20 моргів ліса, щоб зробити в нього заповідник, уладити відпочинкове місце, туристичний осередок, спортові грища, ховзанку, заложити сад, плянтацію лікувальних ростин, зорганізувати археольогічні розшуки, вихіснувати недалекі поклади вугілля та нафти, збудувати астрономічну обсерваторію... Знаючи ініціятиву співбесідника, нічому не дивуємося.

Тимчасом починається друга частина свята — концертова. Численні впорядчики, здебільша хлопці з дооколичних сіл, удержують зразковий лад. На трибуні появляються злучені мішані хори з Кутів, Олеська, Теребежів, Волуйків, Вільшаниці та Юськович, орхестра. Танцюристи під проводом Сохацького і Петріни виконують на площі, окруженій лавою, національні танки.

Свято йде спокійно, коли раптом вибухає паніка. Юрба кидається скоро збігати з вершка гори. Що воно? Йдемо напроти і питаємо всіх, перед чим утікають? „Не знаю, інші втікають, тому і я також" звучать спершу всі відповіди. Щойно опісля можна довідатися, що на горі б'ють, ріжуть, стріляють — то знову, що лиша зловили якогось злодія. Хочемо забавитися у доброго репортера, тому розпитуємо всіх і вся, від комітетових та впорядчиків до коменданта поліційного відділу, але дістаємо настільки розбіжні та хаотичні інформації, що годі з них відтворити собі точний хід інциденту. Приблизно було воно так. Щоб спровокувати замішання, більший гурт комуністів сів грати у карти і в одному менті счинив авантуру, мовляв — хтось шахрує при грі. У замішанні, що при цьому вийшло, комуністи пробили ножем у плечі кольпортера протикомуністичного видавництва „Дешева книжка", Василя Грицая зі Жовківщини, опісля націковували на нього юрбу окликом: „бийте, це комуніст!" Здезорієнтовані присутні кинулися бити жертву провокації. Поліційна стежа вилеґітимувала Грицая та окружила, щоб охоронити перед злінчуванням, коли на нього посипалися дальші удари, опісля й каміння, поліція дала кілька стрілів у повітря. Крім того лекше ранено одну дівчину, здається, зі Золочева, одного комуністичного авантюрника та одну дитину — їхніх назвиськ не вдалось нам устійнити.

Підчас замішання комуністи намагалися знищити кіоск з українськими книжками, опісля кинулися демолювати буфетові будки „Рідної Школи" та інші. Членові львівського робітничого товариства „Сила" вирвали з рук кілька бльочків, які він давав, збираючи датки на товариство.

З трудом відшукуємо в одній з ярмаркових будок раненого Грицая. Смертельно блідий, на устах юрів, переконаний, що це його останні хвилини. Присутній лікар запевнює, що рани, яких нарахував 9, є поверховні. Раненого відвозять до Олеська. Поліційна стежа з 12-ох людей з наїженими штиками кружляє довкруги площі, стаючи час до часу фронтом до юрби, яка скоро успокоюється. Концерт йде спокійно дальше, щойно під кінець починає падати дощ.

Вістка про чергову комуністичну провокацію розходиться миттю; вже коментують її в поїзді подорожні-поляки. „Хто довів до проливу крови?" „Відомо — люди, що за це беруть гроші, що кидають до братовбивчої боротьби ввесь світ".

Г.

Війна в Абісинії ще не покінчилася.

СТОКГОЛЬМ, 17. 8. ПАТ. Начальний лікар шведського амбулянсу заявив у телефонічному інтервю ідля одного шведського часопису, що війна в Абісинії ще не покінчена; рас Деста й інші абісинські вожди присягли безупинно вести партизанку проти італійців.

Присилайте передплату!

Криваві заворушення
у родинім селі Вітоса.

У Вешхославіцях, родинному селі Вітоса, дійшло до кривавих подій в суботу 15. серпня у роковини перемоги польського війська над большевиками у 1920 р. під Варшавою.

По богослуженні і процесії пс. Пеншаль директора дівочої Інституту Кат. Акції відбулося віче, на якому, як голівні промовці виступили: кол. маршал сойму — М. Ратай та однодвірець Тарнова — др Хмель, який відчитав тези революції. На вешхославіцьке свято приїхало 8 автобусів, кореспондентів. м. іншим представник совітського „Тасса".

Підчас свята прийшло до кривавого інциденту, який, як подає офіційний комунікат виглядає ось так:

„У суботу відбулися у Вешхославіцях публічні збори, скликані Людовим Стронніцтвом, в якому взяло участь коло 10.000 членів цього Стронніцтва з повітів тарнівського, домбровського і бжеського. При кінці зборів, на яких не було представника влади, члени Л. С. напали без якоїсь причини на старшого постерунковського слідчої служби Ратайчика та побили його буками до непритомности. Втікаючи Ратайчик сховався у недалекій стайні поліції. Юрба — коло 200 осіб, озброєна дручками та камінням, кинулася за ним *перервала телефонічні полуження, вдемолювала станицю поліції та підпалила її.*

Підчас демолювання до 5-тьох постерунконих поліції впала низка стрілів. Коли вибивано двері до постеруншу та обкидано поліцію камінням, вони віддали кілька стрілів до нападників. *Наслідком цього одна особа вбита, дві ранені. Ст. Ратайчик борется зі смертю.* На місце приїхали судово-прокураторські власти та влада безпеки".

*

Коли вже відвозили раненого пост. Ратайчика до шпиталю, парубки напали на віз. Віз перевернули, а Ратайчикові знову завдали ножами кільканацять ран.

На місце прибула слідча влада. Слідство веде прокуратор окр. суду, М. ін. переслухали колишнього маршала сойму Ратая, якому визнання до прокуратора доручили в місцевому ресторані, де відбувалося приняття для членів візду. На цьому принятті був теж кореспондент большевицької пресової агенції Тасс, Посников.

В неділю приїхав до Тарнова воєвода полк. Гноїнський, що разом із старостою Сискою перевів люстрацію місця трагічних подій і відвідав у шпиталі раненого поліцая Ратайчика.

Посередництво американських держав в Еспанії

МОНТЕВІДЕО, 17. 8. ПАТ. Міністер закордонних справ Уругваю вислав до урядів усіх американських держав ноту пропонуючи, щоб американські держави посередничили з метою закінчення домашньої війни в Еспанії. Нота підкреслює, що примирливу акцію слід вести в імени всеамериканської унії.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. Еспанський амбасадор відвідав нині льорда Галіфакса і відбув з ним довшу розмову про критичне положення в Еспанії. Мін. Іден скоротив свою відпустку, вертається завтра до Льондону і негайно обійме урядування. Видано енергійні розпорядки у справі вдержання нейтральности супроти подій в Еспанії.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ ПОРТУГАЛІЇ ДО МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ.

ЛІССАБОНА, П. А. Т. Португальський уряд вислав до мадридського уряду **ноту в дуже гострим протестом** проти нападу озброєних урядових військ на португальську територію недалеко Кампо Майор та сутички з португальською прикордонною сторожею недалеко Кампо Майор. Крім того Португалія домагається матеріяльного відшкодування і перепросин. Португальський уряд зажадав теж, щоб мадридський уряд звільнив 5 португальських вояків, які попали в полон підчас сутички на кордоні недалеко Роса де ля Фронтейра.

ЗА АВТОНОМІЮ КАТАЛЬОНІЯ ПРОГОЛОСИТЬ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

В Анде перехопили в суботу радіотелеграму каталюнського уряду з Барсельони до головної квартири повстанців у Бургос. **В радіотелеграмі барсельонський уряд пропонує невтральність у війні повстанців з військами мадридського уряду, якщо ген. Франко і Моля після остаточної перемоги над мадридським урядом запевнять автономію Каталюнії.**

МАСОНИ ПІДДЕРЖУЮТЬ МАДРИДСЬКИЙ УРЯД.

ПАРИЖ, П. А. Т. Авас повідомляє з Мадриду: Еспанська масонська льожа „Великого Сходу" оголосила комунікат у пресі, в якім стверджує, що хоч „у засаді стоїть осторонь від політики", проте з огляду на „брутальну напасть враз з ордами революціонерів і плютократії на ліберальні елементи не може залишитися байдужою". Ті, що почали цю боротьбу — за яку стоїть Великий Схід — завсіди були відвічними ворогами масонів. Тому між тими, що бються за еспанську демократію, найбільше масонів і їм пересилаємо наше поздоровлення".

ВСЮДИ ПРИХИЛЬНИКИ ПОВСТАННЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 17. 8. ПАТ. Каталюнський уряд зазвісив в урядуванні кількасот урядовців та 34-ох професорів, яких уважає прихильниками повстання.

В МАДРИДІ РОЗСТРІЛЯЛИ ГЕНЕРАЛА І ПОЛКОВНИКА.

МАДРИД, 17. 8. ПАТ. Нині в год. 5.30 рано у Мадриді розстріляли ген. Фанхула і полк. Кантана, яких засудив военний трибунал за участь у повстанні в касарнях Монтана у Мадриді.

ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ МАЛЯГУ?

ГІБРАЛЬТАР, 17. 8. ПАТ. Тепер ідуть завзяті бої за Малягу. Частину міста заняли вже повстанці. В обороні Маляги бере активну участь урядова фльота. До Ля Лінеа прийхали нові відділи мароканських військ. Нині рано повстанці розстріляли ген. Кампінса, колишнього коменданта Гренади під закидом зради.

ПАНІЧНИЙ СТРАХ КОМУНІСТІВ ПЕРЕД ПОВСТАНЦЯМИ.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Анде: Журналісти, які приїхали з Мадриду оповідають, що столиця довше не може ставити опору повстанцям. Уряд приготовляється покинути Мадрид і переїхати до Валенсії. В Мадриді не можна купити мяса, ярин, риб і хліба. Населення відчуває недостачу тютюну. Мадрид живе у страху перед нападами летунських атак. У кожному випадку слід сподіватися завзяття міліції і боротьби на барикадах, бо міліянти добре озброєні і панічно бояться попасти в руки повстанців.

БОЇ ЗА БАЛЄАРСЬКІ ОСТРОВИ.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. Урядові війська висілили на Майорці. Десант не стрінувся з опором повстанців, які пізніше пішли до наступу. Урядові війська мали 500 убитих і 250 полонених.

СПІЛЬНА НАРАДА ТРЬОХ ГЕНЕРАЛІВ.

ПАРИЖ, 17. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Бургос, що в неділю приїхав там ген. Франко з 4-ма старшинами головного штабу. Його при

О. О. ПРИСТАЙ. 79

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

40. СВОЇ ЗАНЕДБАЛИ, А ЧУЖІ ЗНЕХТУВАЛИ..

Підчас 28-ого Евхаристичного Конгресу надавали йому величавости церковні достойники в пурпурі, дорогоцінних шовках, інфулі та інших коштовних відзнаках. Між ними яскраво вирізнювалися чотири українсько-католицькі єпископи своїми мітрами, жезлами й ризами. Вони кожному впадали в очі, як золотий цвіт соняшника на тлі барвистих квітників у садочку. На них не треба було показувати й звертати увагу, бо чужинці самі допитувалися:

Хто ті чотири єпископи?

Відповідь, на жаль, звучала: — Греки.

Греки! З українських греко-католицьких єпископів зробили греків... Не було кому подбати, щоб у програмі Евхаристичного Конгресу назвали нас і наших єпископів українцями східньо-галицького обряду. По традиції залишилися ми, колишні австріяки або галіціяни — греками. Ніхто з наших міродатних чинників не подбав за нашу активну участь в Евхаристичних святах і ми не могли причинитись до слави Царства Божого в нашому східньому обряді. Не відбулася наша Служба Божа в катедральному храмі для усіх католиків і не почули вони там нашого незрівняного церковного співу.

Як воно часто в нас буває, також і цим разом занедбали ми справу. Зрештою ми взагалі не доцінюємо вартости й значіння нашого обряду, попросту нехтуємо ним засліплюючись блеском чужого. Польська приповідка: „Чуже хвалите, свого не знаєте, самі не знаєте, що посідаєте", дуже добре підходить до нас. Цю відємну нашу рису вірно насвітлив о. др. Гавриїл Костельник у статті, що появилася у „Ділі" щойно три роки по шикагським Евхаристичнім Конгресі, 24. вересня 1929 і своїм змістом, немов виясняє нашу невдалу участь в ньому.

Українсько-католицька церква св. Миколая в Шикаго при Райе вулиці, хоч тоді ще й невеличена, тобто не мала ще іконостасу й не була помальована, вважалася за найкращу з наших американських церков. Збудував її в 1913—14 році о. Н. Струтинський, тодішній шикагський парох. Вона виглядала на катедральний храм і наша єпископська **катедра у Філядельфії булаб вигідно** сховалася в ній.

Підчас Евхаристичного Конгресу відправляли в ній Службу Божу, як я вже згадував, чотири преосвящені владики. За вівтарем, по його боках, в обох захристіях і перед вівтарем стояло понад сто священиків ріжних обрядів, народностей та ріжного віку та становища. Деякі з них, як ось болгарські, грецькі, румунські й сирійські панотці у своїх типічних рясах, колпаках на голові, з молитовниками в руках, з бородами та в довгім розпущеним волоссям, що спадало на плечі, нагадували мені українських києво-печерських святців Антонія, Теодозія Атанасія та інших угодників Божих.

За духовенством залягли церкву вірні, між ними найбільше українців, а дальше греко-католицькі серби, болгари, греки, сирійці, румуни, тощо. Всього народу в українській церкві на Службі Божій підчас Евхаристичного Конгресу було приблизно вісім тисяч душ. Ця скількість стояла в такій самій пропорції до всіх католиків східнього обряду, як і тих мілюн присутніх на Жовнірських Полях до всіх римо-католиків у світі.

До речі, велика Служба Божа в східньому обряді мала відбутися в римо-католицькій катедрі, що булоб вийшло лише на користь, і нашому обрядові та народові, і великій акції зєднання Східньої Церкви з св. Апостольською Столицею, акції, що її започаткував ще 18. вересня 1924. святіший отець папа Пій XI. Але, як уже відомо з цитованого листа о. Тарнавського, шикагський римо-католицький кардинал чомусь відмовив нашому єпископові К. Богачевському відступити на цю ціль свою катедру. Про причини цієї відмови кружляли ріжні поголоски, але що це були тільки поголоски, не згадуватиму їх тут. Можливо хтось інший має автентичні інформації в цій справі й колись напише, що там „у траві пищало"".

На нашій Евхаристичній Службі Божій в церкві св. Миколая мав бути присутній також апостольський делегат з Вашингтону, о. І. Бонзано, щоб надати нашому святові й обрядові тим більшої поваги та блеску. Однак так не сталося, хоч часописи вже наперед були сповістили це.

Ці два факти, що кардинал Мунделайн відмовив українцям-католикам відступити ірляндський катедральний храм на святочну відправу та те, що апостольський делегат злегковажив собі нашого єпископа й наш обряд — зробило на всіх нас, католицьких українців, а не менше й на сербів, болгарів, румунів і т. д., дуже прикре враження. Його висловом були часописні статті в нюйоркській „Свободі" й у закарпатсько-американським, католицькім „Русині", де виразно писали, що Рим не має нас українців-католиків східнього обряду за „своїх", а завжди ставиться до нас, як вітчим до своїх пасербів. Доказом цього був, мовляв, тож 28-ий Евхаристичний Конгрес у Шикаго.

(Далі буде).

зитали ген. Моля і ген. Кабанелляс та інші члени національного уряду. Три генерали відбули довшу нараду, подробиці якої тримають у тайні. По богослуженні в місцевій катедрі ген. Франко відлетів літаком до Севіллі.

САН СЕБАСТІЯН ТА ІРУН ОКРУЖИЛИ ПОВСТАНЦІ.

Масова втеча населення до Франції.

ПАРИЖ, 17. 8. ПАТ. З Анде повідомляють, що повстанці окружили Сан Себастіян та Ірун. З Іруну почали виселювати вчора цивільне населення. Кружляк повстанців „Альміранте Сервера" обстрілював учора прибережну місцевість Санторія і Португалетте, віддалену 20 км. від Більбао.

Нині рано почало населення з Фантарабія масово втікати до Франції. До 1-ої год. перейшло французький кордон 300 осіб, здебільша жінок і дітей. Тому що вчині минув речинець ультімату, який повстанці вислали до Іруну і Сан Себастіян, кораблі повстанців „Альміранте Сервера" і „Еспана" та торпедовець „Веляско" почали бомбардувати оба ці міста. Влада „народнього фронту" загрозила розстрілом 5-ох заручників за кожний гарматній стріл повстанців. Кружляють поголоски, що між розстріляними заручниками згинув теж гр. Романовес. Форт Гваделюпе фльота повстанців збомбардувала. У форті є коло 200 увязнених прихильників повстанців. Торпедовець „Веляско" збомбардував вільний порт Сан Турсі та спричинив пожежу палива. Жертв у людях не було.

Слідство проти Троцького.

ОСЛЬО, 17. 8. ПАТ. Тому, що провідники норвезької „народньої унії" закинули Троцькому, що він веде нелегальну діяльність, переслухав його шеф служби безпеки з Осльо.

Смерть двох польських летунів у летунській катастрофі

Із Парижа прийшла вістка, що недалеко летовища біля Біярріц сколілася катастрофа тримоторового літака „Фокер". Він зачепив за дерево та станув у вогні. Літак знищений зовсім, пільот згинув. Погибший пільот, це Казимир Лясоцький з Варшави. Літак цей один із тих англійських літаків, які французька влада придержала свого часу в Бордо до 2. серпня. Другий літак: осів біля Рошель. Підчас осідання наступила катастрофа, а пільот поручник Чарковський-Голєвський згинув.

Літаки летіли до Еспанії. xx

100 ОСІБ ЖЕРТВОЮ БУРЕВІЮ.

ГОНГ-КОНГ, 17. 8. ПАТ. Вночі перейшов над півд. Китаєм грізний буревій, наслідком якого обсунулася земля, причому погребала живцем сто китайців. Побоюються за долю пасажирів англійського корабля „Льондон", що покинув пристань Гонг-Конг і наслідком хуртовини осів на мілині. З усіх сторін півд. Китаю приходять вістки, що було багато людей вбитих і ранених і є великі матеріяльні шкоди.

—o—

ГОРИТЬ 8.000 ГЕКТАРІВ ЛІСА.

МОСКВА, 17. 8. ПАТ. На Уралі горять ліси на просторі 8.000 гектарів. У національному ільменському парку згоріли тисячі звірів. Підчас рятункової акції згинуло багато людей.

—o—

НОВИНКИ.

— **Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ** виїхав і вернеться 1. вересня ц. р. 2511 1-3

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдєлла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 8—15

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глущевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоружинн 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 41-100

— **Д-ра Осипа Яновича,** десь на літнищу, прошу зараз поїхати до Мечищова заопікуватися сестрою. — Денис. 2509

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 4—15

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, іскіясу, шлункових, ниркових, злої перемінн матерії і жіночих — в осінному сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримані і купелів мінімальні. 2484 7—10

— **Порядок Богослужень** на храмовий празник Преображення Господнього в храмі Св. Спаса у Львові. Вівторок, 18. ц. м. Навечерія Празника: в 4.30 попол. початок сповіди; в 6. вечором Велика Вечірня з Литією; в 7. веч. Проповідь. Сповідь до 9 год. веч. Середа 19. ц. м.: Празник Преображення Св. Спаса: в 5. год. рано початок сповіди; в 5.30, 6.30, 9. і 12. год. читані Служби Божі; в 6. год. рано Утреня; в 7.30 перша співана Літургія; в 10. Торжественна Літургія з проповідю, після Літургії Водосвятя і свячення овочів (при погоді в церковній загороді); в 4. год. попол. Велика Вечірня з обходом і Благословенням на закінчення празника. Четвер, 20. ц. м.: в 7. рано Поминальна Літургія за пок. ктиторів і парохіян.

— **Арештування.** У звязку з подіями на Маківці арештовано Теод. Охримовича, Івана Сенева із Завадова та ще кілька осіб, про яких поки що нема відомостей.

— **Українські пісні у паризькому радіо.** Паризька радіостація передасть в пятницю, 21. ц. м. в год. 10. веч. (паризький час) концерт вокального квінтету До-Соль. Програма складається з інтернаціонального фолькльору (пісні українські, французькі, англійські, голяндські й інші) в укладі українського композитора Ю. Пономаренка, що обійме теж фортепіянові супровід. Слід тямити, що паризький час годину пізніший від нашого.

— **Хто виграв?** В третім дні тягнення 36-ої держ. льотерії впали м. ін. такі виграні: 100.000 зол. на ч. 47843 54355 180133, 20.000 зол. на ч. 127653, 10.000 зол. на ч. 7465 54651 150416 168493 179544, 5.000 зол. на ч. 29230 114495 188921, 2.000 зол. на ч. 48857 52173 63333 103612, 1.000 зол. на ч. 14631 29901 40726 48822 146975, 500 зол. на ч. 660 23980 47244 69024 83462 86206 114135 131917 133571 134075 143333 145394 158268 173990 174766.

— **Зміцнення львівської радіостації.** В останньому часі перероблять висильну радіостацію у Львові, зміцнюючи її апаратуру з дотеперішніх 16 кв. до сили 50 кв. в антені. В порівнанні до давного засягу нова позволить у промені 80—100 км. слухати радія на детектор.

— **Будова цукроварні в Тернополі.** Нарешті запало рішення в справі вибору місця під будову цукроварні, що має стануги на Поділлі. Вибрано комплекс грунтів на терені громади Березовиця Великa під Тернополем. Приготування до будови розпічнуться у вересні ц. р. Нова цукроварня буде орухомлена в 1938 р.

— **Домагання льокаторів.** Т-во Охорони льокаторів і субльокаторів рішило вислати до уряду в Варшаві меморіял про конечні вимоги більшости льокаторів. Льокатори домагаються: Дальшої знижки чиншів на 35 пр., це є знижки передвоєнного чиншу на 50 пр.; поширення мораторії на всіх, хто залягає з заплатою чиншу не з власної вини; вкінці заборони домагатися квартир або кількамісячного чиншу при винайм мешкання.

— **Смерть Ст. Невядомського.** У Львові помер у 79-ому році життя проф. Ст. Невядомський, відомий польський композитор. Свого часу він був директором львівської опери, опісля професором у польському музичному т-ві. Одночасно дався пізнати як визначний музичний критик і музичний прелєгент. Після війни був професором державної музичної консерваторії у Варшаві. Залишив поверх 200 композицій, вокальних і фортепіянових.

— **Почтові контрольори.** Щоб провірювати, чи грошеві листоноші вчас доручають грошеві перекази, будуть ходити окремі почтові контрольори. Контрольор зголоситься до особи, яка мала дістати почтою гроші й провірить, чи вона дістала переказ і на яку суму.

— **Страйк на Чорногорі.** При будові астрономічної обсерваторії на чорногорському верху Піп Іван (2.026 м.) застрайкували мулярі з причини невиплачення їм заробків. До години страйк зліквідовано.

— **Відгомін Маківки.** Як повідомляє „Хвиля", українські націоналісти із Синевідська Вижнього побили кількох жидів із Синевідська, Сколього і Стрия. В Лавочнім хтось підпалив стіг сіна і склад дерева одного жида.

— **Червінка у Станиславові.** В останньому часі у Станиславові стверджено кількадесять випадків занедужань на червінку. Один випадок скінчився смертю.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри,** ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 14/113 2-2

Спорт.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Корона — Україна 2:2 (1:2).

Перші змагання за мистецтво окружної ліги принесли Україні ледви ремісовий виспіх. Україна грала без Мікльоша. Незгода більше з гри має Україна, яка теж повинна була перемогти. Корона добуває вже в 8 хв. ворота. Вирівнує Україна зі стрілу Петрова. Цей грач добуває теж другі ворота для України. В другій половині знову перевага України, яка не використовує кар'ного. Кілька хвилин перед кінцем добуває Корона зрівняння. Найкращі в Україні Магоцький і Петріа. Корона грала дуже гостро. Суддя п. Гуліч.

С. К. РУСЬ ВИГРАЛА!

Змагання за вхід до чеської ліги.

УЖГОРОД. С. К. Русь Ужгород — Батя Злін 4:1 (0:0).
ШУМПЕРК. СК. Мерїш Шенберг — Градец Крал. 4:1.

Після цих змагань С. К. Русь Ужгород входить до чеської державної ліги. Змагання були дуже драматичні. Перша половина гри закінчилася нерішеним виспіхом щойно в другій половині С. К. Русь розігралася і стрілила четверо воріт. Цікаве, що С. К. Русь не дав дозволу чеській радієвій станції на трансмітування ходу змагань.

Бажаємо С. К. Русь нових успіхів у чеській державній лізі, побіч таких славних клюбів, як Спарта і Славія. Слід надіятись, що С. К. Русь завітає теж і до нас на товариські змагання з нашими спортовими клюбами. Крім Руси до державної ліги ввійшла ще Вікторія Жижков (Прага).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННя.

ЛЬВІВ. **Вікторія — Луг 1:1 (0:1).**

ЛЬВІВ. **Степ — Гвязда Штерн 4:1 (2:0).**

Заслужена перемога Степу. Українська дружина перегнівала жидівського противника у всіх лініях. І рушничає Гвязда, але оборона Степу ліквідує перший натиск Гвязди, передає м'яч нападові, який не сходить уже до кінця першої частини з карного поля противника, стрілюючи в тім часі двоє воріт. У другій частині Гвязда накидує гостре темпо і в тім часі добуває почесні ворота (Голєндер). Степ зривається до протинаступу і у висліді добуває ще двоє воріт. Ворота добули: Панькишин 3, Ощудляк 1. Суддя п. Набезец.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян (комб.) — Польонія І 6 7:1.** Ворота добули Партика 4, Романець 2 і Березовський. Суддя п. Пізерсдорф.

Гапоель — Спартак 1:0. Змагання з приводу свята робітничого спорту.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЯРОСЛАВ. Чорні — Огнісько 4:3. Суддя п. Курцвайль.

ЛЬВІВ. Лехія — Ресовія 3:0 п. о.

ЛЬВІВ. Лехія — Ресовія 3:1. Тому, до Ресовії не приїхала на час, суддя відсвистав воковер. Товариські змагання закінчилися перемогою Лехії.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КРАКІВ. Варшавянка — Гарбарня 1:0 (0:0).

МИСТЕЦТВА Б-КЛЯСИ В СТРИЮ.

Стрийянка — Скала 3:1. Гра велася в часі дощу і в скорім темпі. Найкращі в Скалі Мелинь і воротар Маленький. Ворота для Скали добув Мелинь. Суддював п. Кручковський.

КАРИ В ПРОЛОМІ.

Провід Пролому покарав двох братів Лемінчуків довгорічницевою дискваліфікацією.

МИСТЕЦТВА УСС.

В минулу неділю почалися мистецтва У. С. С. Львівської Округи. В мистецтвах беруть участь такі клюби: Буй-Тур (Сигнівка), Буревій (Левандівка), Тринаєт (Богданівка), Чорноморці (Знесіння), Богун і УРСК та Дністро з Винник.

Чорноморці — УРСК 13:1 (8:0). Чорноморці переважали весь час. УРСК зовсім слабий, хоч деякі змагуни мають завдатки на добрих грачів. Переможці, хоч осягнули такий високий виспід, не вдоволили. Напад рішуче за повільний, бічні помічники неуважні. Теж самє можна сказати про оборону. Ворота добули Петрівський 5, Лотоцький II 3, Семирас 2, Лужних 2 і Лунь. УРСК добув ворота з карного. Суддя п. Повхацюк.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СОКОЛА В ХОДОРОВІ,

який відбувся з нагоди 30-ліття існування місцевого гнізда в дні 16. серпня 1936 р. виказав, що й під спортовим оглядом соколи можуть похвалитися поважними успіхами. І так: на 18 стартуючих у 100-метрівці перше місце осягнув побр. В. Скоробогатий (Жидачів) в часі 12.07 сек. Друге місце зай. побр. С. Вербовський (Ходорів), а третє побр. С. Чехут (Жидачів). На 9 стартуючих у б.гу 60 м. учасників першій до мети прибув Жмуркевич (Ходорів) у часі 8.09 сек. Друге й третє місце зайн. Андрійовий і Стиранівський. В скоці вдовжінь, де стартувало 16 побратимів, осягнули С. Чехут 5.66 м., В. Скоробогатий 5.53 м. і Оляйник (Ходорів) 5.10 м. У меті ратішом осягнув М. Калинець (Ходорів) 26.75 м., В. Калинець (Ходорів) 24.88 м., А. Хомусяк 23.22 м.

РУХАНКОВІ ВПРАВИ В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

Подається до відома, що правильні руханкові вправи всіх відділів Т-ва Сокіл-Батько лічаться в перших днях вересня ц. р. Звертаємо увагу, що з приводу відновлення руханкової салі С.-Б. обовязуватиме всіх рухаючих соколів і несоколів правильний руханковий одяг, а зокрема руханкові капці. Тому просимо всіх, які бажають вправляти в руханковій салі С.-Б. здержатися покищо з купівлею рухань. капців, аж до нового оголошення

Нач. вправ С.-Б.

—o—

Нові книжки й журнали.

НОТИ.

ТРИ ПІСНІ на чоловічий хор. Слова Т. Шевченка, музика Я. Смеречанського. 1) Заповіт 2) Гуляють. 3) Село. Ціна 1 зол.

НАРОДНІ ПІСНІ. Записані в Добрівлянах б/ля Заліщик. Уклад на мішаний хор Я. Смеречанського. Ціна 80 сот.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
18. VIII. Чортків.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Снятин:
18. VIII. Інвалїди.
Зі Снятина їде театр до Городенки.
Городенка.
19. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
20. VIII. Муж двох жінок".
21. VIII. Лев в Абісинії.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інвалїди.
25. VIII. Ніна теща.
З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру вимінює постановку „Вія" і „Галькн".

Великий Театр:

Вівторок, 18. VIII. год. 8, веч. „Мадощо не ніч пошлюбна".
Середа, 19. VIII. год. 8 веч. „Пані президова".
Четвер, 20. VIII. год. 8. веч. „Мадощо не ніч пошлюбна".
Пятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Різнородностей:
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата", „Зузанна йде у світ".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".
ГРАЖИНА: „Забута людина", „Нічна стежа" з Фліпом і Флопом.
КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.
КОПЕРНІК: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.
МАРУСЕНЬКА: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.
МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівник Сліз".
МРАЙ: „Юзіка" (з Дж. Адьнар і Густ. Фрелїхом), „Веронїка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-я Брінкс".
ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".
РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.
СВІТ: „Щораз вище" з Гарольдом Льойдом і „Що може Парнж".
СТИЛЕВЕ: Цирк Сарам" із Лео Слезаком, ревія „З усього серця".
ТОН: „Сеньоріта в масці" „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудженця", ревія „Чін-Чон-Чав".
ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 18. серпня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Діточі пісоньки, 17.20 Солісти, Штарем баритон, 20.00 Барвний світ оперетки, Баер сопр., Банькові, тенор, **Кошиці** (259,1) 18.30 Чеські пісні. **Прага** (470,2) 16.50 Скрипка, 18.05 Радіймо, принтелі, понурі на нар. теми. **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 17.30 Концерт, 20.00 Форт. реціталь, 20.45 Словмо-муз. авд. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 17.00 Співочий реціталь, 18.00 Нар. музика, 20.50 Арії та пісні. **Берлін** (356,7) 12.00 Популярна музика, 16.00 Розр. музика, 16.30 Пісні, 17.00 Форт. реціталь. **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Розр. концерт, 14.00, 17.00, 18.00, 20.10 Музика. **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт балалайк. орх., 17.00 Хор, 18.20 Сальон. музика, 20.00 Спів. **Мілляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.45 „Ілль Гуарані" оп. Гомеза. **Рим** (420,8) 13.20, 21.15 Розр. концерт, 17.15 Вок. концерт, 22.15 Танк. музика.

Середа, 19. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 19.30 Концерт, 22.10 Танки всього світа, **Прага** 4702; 12.35, 19.00 Концерт, 17.05 Легка музика, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Муз. мандріяка по світі, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів. реціталь, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 11.00 Форт. музика, пісні, 14.00 Танк. музика, спів, 15.00 Легка музика, спів, 18.30 Сп. реціталь японського співака Йошї Фуджівара, 20.50 Музика народів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Розр. музика, 10.00 Бесєда музика з часів Моцарта, 14.00, 16.00, 18.00 Музика, 19.00 Нар. пісні й танки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, 14.05 Спів, 18.55 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., **Мілляно** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 20.40 Орх. концерт, 21.50 Мандріяка по італ. пляжах, муз. авд.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 18. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 О. Недбаль: „Польська кров" попурі, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт: Літні настрої, 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Для розривки, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Славні вальси, гр. пл., 16.45 Відчит: Гетьман Ст. Конєцпольський, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Ростини-бзрометри, 18.00 Сільва веруи, 18.05 Ідемо на прогульку, опов. для дітей, 18.15 Легка музика з гр. пл., 18.25 Література міщанства у XVII. ст., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекл. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „На поверх вище" оперетка Ігн. Гертнера, 20.30 „З морською книжкою над море", 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт нар. капелі, гутірка, 22.00 За кулісами Олімпіяди, 22.15 Спортові вістки, 22.25 Танкова музика; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 19. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Собача академія. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Для розривки, гр. пл., 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: „Діти на подвірї", 16.00 Концерт орх., 17.00 Тріо, Я. Новак бас, 17.50 Анекдоти з життя Ол. Моджеєвської, 18.00 Сільва веруи, 18.05 Нар. балади та пісні, Фріч сопр., 18.25 Правдива та фальшива поточасність жінки, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., Верлінська сопр., 20.00 Техн. справнька, 20.15 Легка муз. в гр. пл., 20.30 Мандріяка мікрофоном по провінції, 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Фр. Шопена в вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Шлеські нар. пісні, муж. квартет у супр. форт., 22.00 Що каже Европа про мин. Олімпіяду, 22.15 Спортові вістки, 12.25 Концерт орх; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Валерія О'Коннор Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.— зол.	—
Софія Яблонська: **З краєм ржу та опію**	2.50 „	0.50
Д-р Василь Маковський: **Гмінд**	2.00 „	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади частина I. II. III.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Лилнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	(в черпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	1·00 „	0·30
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0|80 „	0·15
Гордій Брасюн: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конїський**	0·80 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·50 „	0·15
	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці

„Діло", Львів, Ринок 10

та у всіх книгарнях.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.76—89.93, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голланд. 361.62 — 359.90, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 172.62 — 172.78, Фунти англ. 26.79 — 26.63, Гульдени данїгські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.08—137.10, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 142—141.

Акції.

Баня Польський 97, Лїзьнон 12.30,

Папери.

3 пасеу. 1. ем. 63, 2. ем. 61.25, серійна 1, ем. 77, 2. 75.50, 3 конв. 46.50, 6 дол. 61, 4 прц. прем. дол. 47.25, 47.50, 7 прц. стаб. 48.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 15. серпня ц. р. кооперативам платив за: масло Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII	0·13 „
1 к. яець	2.60 „

Тенденція на масло занижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 17. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт, сонячні. Остроленська 17. бічна Потоцького, при трамваю. 2492 3-3

ТРИ ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт — 80 зол. Тарновського 45. 2493 3-3

ШУКАЮ умебльованої кімнати. Зголошення до „Діла" під „Спокій". 2—2

ТРИ КІМНАТИ і кухня, передпокій до винайму від 1. вересня ц. р. Длуголяс 35. 2506 2—2

ЗА ДОГЛЯД над віллею у Гребенові віддам кімнату з кухнею родині емеритів. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідні". 2508 1-1

ПОВЕРХОВИЙ ДІМ та парцелі Янівська продам. Зголошення: Д-р Уріх, Ринок 35. 2512 1-1

П І Т
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту
пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ ВУЛ. СЕКСТУСЬКА 7
1288 Філія: КО.ЕР.І К. Т.а. 6.75

Дротяні вклади **оліжок і волосіння на матраци**
власного виробу
продає найдешевше
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 25, в подвірю.
2487 3-6

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і поміж	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	вол. 480—
„ „	1/2	„ 250—
„ „	1/4	„ 130—
„ „	1/8	„ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 186 (14.435). Львів, середа 19. серпня 1936. Рік LVI.

Рекламна оплата оплачена ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Червоні уживають газових бомб.

ЛІССАБОНА, 18. 8. ПАТ. **Головна кватира повстанців з Бургос повідомляє, що урядові летуни уживають газових бомб.**

ЧИ СПРАВДІ ЛИШЕ В ОБОРОНІ?

ПАРИЖ, 18. 8. Авасів кореспондент бачив на власні очі, як червона артилерія обстрілювала повстанців гранатами, наповненими слізним газом. Командант артилерії заявив йому, що повстанці уживатимуть боєвих газів лише при обороні.

ВЖЕ І ПОВСТАНЧА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як подають французькі джерела, вчора пополудні повстанчі кружляки „Еспаня" та „Альміранте Сервера" бомбардували околиці Сан Себастіяну. Стрільна з першого не зробили ніякої шкоди, стрільна з другого — падали коло двірця і мосту Урумея. Опісля оба кружляки обстрілювали форт Гвадемона, що відповів стрілами, але не ушкодив ні одного кружляка.

На гвадарамському фронті урядова артилерія обстрілювала повстанців стрільнами зі слізним газом.

ПОВСТАНЦІ ДВІ МИЛІ ВІД САН СЕБАСТІЯНУ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Праві джерела подають, що повстанчі війська заняли після завзятого бою Андо Аїн, віддалене на 14 км. від Сан Себастіяну та відперли наступ червоних на Альмодебар, що мав на меті перетяти шлях з Гуески до Сарагоси; червоні втратили там 60 убитих.

На південь від Сарагоси повстанці відкинули наступ червоної кольони, зложеної з 3.000 вояків на Бельчіту.

Згоріло живцем 300 закладників.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як оповідає залога німецького корабля „Зеадлєр", повстанці підпалили припаси мазуту в доках у Порто Галєте. З поміж закладників, що перебували недалеко доків, 300 згоріло живцем, кількасот попарених. „Зеадлєр" віддав міській владі всі свої медичні припаси, та вони не вистарчили.

ДЕВІЗОВО-МОНЕТАРНІ ОБМЕЖЕННЯ ПОВСТАНЧОГО УРЯДУ.

БУРГОС, 18. 8. ПАТ. Повстанчий уряд видав декрет, яким забороняє продавати золоті монети, девізи та вартісні папери. Директори банків мусять до 5-ох днів подати урядові виказ вартісних паперів і припасів золота, які є власністю банку або переховуються у сховках клієнтів.

РЕВОЛЬТА В КАРТАГЕНІ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як повідомляють з Ля Коруня в Картагені вибухла революта. Командант тамошньої морської бази утік.

Злучені Держави не хотять мішатися до еспанських справ.

ВАШИНҐТОН, 18. 8. ПАТ. Дотепер не надійшла ще тут пропозиція уругвайського уряду в справі спільного демаршу всіх американських держав, щоб положити кінець еспанській громадянській війні.

ВАШИНҐТОН, 18.8. ПАТ. Державний департамент прийняв уругвайську пропозицію холодно. Як уважають у півурядових колах, вашинґтонський уряд не інтервеніюватиме; раз тому, що це не годилосяб з недавною заявою Рузвельта, друге — що буґзоб воно небезпечно перед недалекими (листопадовими) виборами.

ЩО ВІДПОВІЛА НІМЕЧЧИНА?

БЕРЛІН, 18. 8, Авас. Німецький уряд відповів вчора французькому амбасадорові на франц. проект невмішування в еспанські справи. Тутешні політичні кола припускають, що Німеччина не приняла франц. проект з такими застереженнями: 1) Німеччині повернуть мін. літак, що попав у руки людової міліції б. Бадахозу; 2) всі держави, що продукують і вивозять зброю, зобовяжуться не вмішуватися в есп. громадянську війну.

ІТАЛІЯ ЩЕ НЕ ВІДПОВІЛА.

РИМ, 18. 8. ПАТ. Вчора вечором франц. амбасадор де Шамбрен переговорював з мін. Чіяно про франц. проект пакту невтральности. Французькі кола сподіються дістати відповідь до завтра.

„ЛЄГАЛЬНИЙ" УРЯД ШУКАЄ ПІДТРИМКИ У ЖЕНЕВІ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як подає „Ле Фіґаро", еспанські правники їдуть до Женеви, щоб проінтервенювати тепер у звязку з проєктом, помістити в одній зі статей нового пакту Ліги Націй заслик проти повстанців.

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У БЕРЛІНІ.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Каталюнського археольога, відомого з наукових розшуків у південній Німеччині, заміновано еспанським амбасадором Еспанії в Берліні. Німецький уряд ще не висловив своєї згоди

Вислід канадійських виборів.

ОТТАВА, 18. 8. ПАТ. У виборах партія національної єдности здобула 75 мандатів, ліберали — 15. Всі члени уряду за винятком одного перепали. Новим премієром буде консерватист Дюплесіс.

Катастрофальний неурожай у Злуч. Державах.

ВАШИНҐТОН, 18. 8. ПАТ. Урядові звіти стверджують, що з огляду на неурожай у північних та середньо-західних стейтах уряд мусітиме допомогти 2-ом мільонам селян.

Грубий нетакт французького міністра закордонних справ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. На спортовому святі у Ліль мін. Дельбос сказав у промові м. ін.: „...Де німецькі й австрійські атлєти? Де сотки тисяч мужчин і жінок, оплескуючих наші пурпурові прапори? **Та прийде день, коли нарід Німеччини й Австрії зуміє відзискати свою свободу...**" Опісля, роблячи алюзію до невдатних робітничих спортовних змагань у Барсельоні, мін. Дельбос сказав: „Звязую собі мою відповідальність і важу свої слова. **Як француз і член республіканського уряду висловлюю побажання, щоб за Піренеями затріюмфував небавом уряд запризваного народу".**

Французька права преса завзято атакує червоного міністра за цей нечуваний у міжнародніх взаєминах скандал. В офіційному комунікаті цих фраз не було і мін. Дельбос тепер їх випирається.

БУДИНКИ в будові аж до часу їх викінчення й уживання, фабрики і фабричні будинки, млини більші водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового вжитку, будинки, де міститься театральна саля (кіно), якщо дотична саля займає бодай половину будинку (напр. салі „Народніх Домів", читалень „Просвіти") є вільні від примусу обезпечення в ПЗУВ. Ці будинки чужий українець мусить обезпечити на повну вартість у

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Спец. недуг жіночих і положництва

Д-р Софія Парфанович

вернулася

Львів, Зибликевича 51, тел. 105-43. 2513 1-3

Як довго ще триватиме талєргофський обман?

Львів, 18. серпня 1936.

Від кількох літ ми є свідками чудернацького явища: як то галицькі москвофіли проголосили трагедію табору інтернованих у Талєргофі своєю **російською** національною справою, створили окремий культ талєргофських „мучеників за ідею" та використовують вічно Талєргоф для пропаганди російщини і православія. Йдучи за прикладом російської історіографії, яка пристосовувала себе до вимог московської великодержавницької експансії та практичної московської політики і через те безпардонно анектувала у користь Росії всю першу частину історії України, ввесь її княжий період, — наші доморослі москвофіли й собі стосують подібну методу: просто анектують для себе одну сторінку історії галицько-українського народу, у найбільш нахабний спосіб фальшують історичну правду і після такої „корректури", надавши історичній події зовсім інший зміст, проголошують її „своєю" власністю. Тимчасом їх власністю можна признати тільки той обман, якого вони на зимно, з премедитацією, для своїх політичних цілей допускаються: правда про Талєргоф не має нічого спільного з „мучеництвом русских" та ще й за „ідею" та нічого спільного з тими клеветницькими легендами, які москвофіли творять про ролю українців, ніби спільників австрійського уряду в акції переслідування москвофілів у воєнних роках.

Історія Талєргофу давно вже перестала бути недослідженим предметом, особливо від часу появи обємистої публікації д-ра Василя Маковського („Талєргоф", Львів, 1934, наклад автора, 8°, 260 стор.). Автор тієї книжки, сам талєргофець, наводить таку силу джерельного матеріялу, автентичних документів, статистики і т. д., що правди, яку він представляє, ніхто не всилі заперечити. Ця правда виглядає так, що ті самі місцеві австрійські державно-адміністраційні чинники, здебільша сидоки-русофіли, які до самого вибуху війни активно підтримували в Галичині москвофільство, після перших воєнних невдач, яких причину ледаща військова верхівка пояснювала „зрадою", повели масові арештування серед населення, серед **українського** населення, арештуючи і знущаючись над найневиннішими людьми та охороняючи саме активних москвофілів: не українці, а саме москвофіли були здебільша заздалегідь упереджені про плян арештів, і не проти москвофілів, а проти свідомих українців звернулася

зліть ріжних Загурських. Тим більше мадярська солдатеска у своїх безглуздих звірствах у Галичині не орієнтувалась, де москвофіли і де вороги Московщини, українці, та бушувала серед мас невинного населення.

Москвофіли усе це чудово знають. Але їм треба предмету культу, їм треба виказатись, що вони мають тут, на цій землі, якусь історичну традицію. А не маючи своєї — забірають у нас, використовуючи наше легковаження власного минулого і власних цінностей.

Нічим іншим, як інерцією, і байдужністю українців та легковажним трактуванням поважних справ можна назвати той скандал, який творить ся довкола нахабної експльоатації талєргофської історії москвофільськими політичними гешефтярами. 31. жовтня 1928 перевели вони з великим шумом у Львові перший „красвий зїзд талєргофців", — 31. травня 1934 вони повторили ту саму імпрезу. Обидва рази було на тих зїздах чайменше — б. талєргофських вязнів: це було звичайне збіговище москвофілів, які використали тільки фірму Талєргофу для перегляду своїх сил, демонструючи проти українців. Зрештою, до своїх звеличників зарахували вони тоді просто всіх тих, які вголосились на зїзд, щоб скористати з залізничної знижки, що її поспішилася дати та сама дирекція залізниць, що відмовляла потягів на свято УВХ. Маємо достовірні інформації, що самі ініціятори тих імпрез були приємно заскочені байдужністю, з якою поставились до них — колишні талєргофці-українці! І розраховуючи далі на ту байдужність, на ту немов мовчазну згоду зловживати іменем Талєргофу, москвофіли далі те імя використовують. Ось в останньому числі „Русского Голосу" з 16. ц. м. маємо аж дві відозви у справі талєргофських свят. Перша з них каже про „третє всенародное православное торжество памяті талєргофцев", яке має відбутись 30. ц. м. у с. Чорнім горлицького пов.. Те „торжество" получене з „днем русской культури", на якому буде м. і. відчит про св. Володимира, як „основоположника русской культури"(!!), а після свята відбудеться зїзд православних духовників з Лемківщини. В той спосіб одурманюється лемків: св. Володимир і російська культура!! Друга відозва походить від москвофільського талєргофського комітету у Перемишлі: заанектувавши для себе 44-ох вязнів, вбитих по-звірськи у Перемишлі мадярською солдатескою, той комітет накликує тепер до масових збірок на намогильний памятник та заповідає одночасно, що в Перемишлі відбудеться всекраєвий талєргофський зїзд.

Гадаємо, що останній час, щоб цій маскараді покласти кінець. Зробити цей кінець мають обовязок передусім **самі талєргофці-українці.** Д-р В. Маковський наводить у згаданій своїй книжці 367 свідомих українців, що перебували у Талєргофі. Серед них велика частина інтелігентів, є й поважні та загально відомі наші діячі. Більшість їх ще живе й бере більш або менш активну участь у зорганізованому національному русі. Вони повинні 1) **зорганізувати власний зїзд талєргофців,** що його активно підтримає і в характері гостя візьме у ньому участь все українське громадянство. 2) **видати відозву** з найбільш авторитетним прилюдним зясуванням обману, що його допускаються москвофіли для своїх вузько-політичних цілей, 3) **зявлятися на москвофільських талєргофських зїздах і** там, з титулу своєї приналежности до гурту колишніх талєргофських вязнів, **протестувати проти московсько-політичного характеру імпрези,** евентуально силою своєї присутности захоплювати москвофільські талєргофські імпрези у свої руки. Останній час, щоби москвофільський талєргофський обман, вибити москвофілам з рук загарбаний атут Талєргофу і відібрати охоту користовуватись ним на будуче.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКИХ І МОСКВОФІЛЬСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

„Подкарпатске Гляси", півофіційний орган на Підкарпатській Руси постійно веде кампанію проти українців. Тепер „П. Г." накинулися теж і на москвофілів у звязку зі статтею в „Українському Слові" п. н. „Люксусова шкільна політика" зі закидом, що „в боротьбі проти чехів" оба напрямки (себто українці і москвофіли — прим. Ред.) зійшлися і взаємно себе доповняють. У звязку з такими нападами „П. Г.", українські і москвофільські журналісти передали губернаторові Грабареві і віцепрезидентові др Мезникові в інформативних цілях меморіял з протестом проти образливих писанин „Подкарпатских Глясів". Одночасно в меморіялі кажеться, що українські і москвофільські журналісти не кермуються у своїй праці почуттям ненависти проти чехів, лише своїми ідеями, справедливістю, державними, краєвими і народніми інтересами.

Нема двох думок, що така писанина півурядового органу не причинюється до консолідації культурних і національних відносин на Підкарпатській Руси та що вони шкідливі і для самої держави. Вкінці журналісти висловили надію, що губернатор буде непохитно боронити і здійснювати права українського народу, незалежно від натиску ворожих груп.

18 зол. **ДЗЕРКАЛО** **ШЛІФОВАНЕ** 50 x 100 см. у фабриці **М. БИК** ул. Ятвінговська ч. 2 Тел. 252-54.

ВЕЛИЧАВИЙ БУДИНОК КРАЄВОГО УРЯДУ.

Дня 8. серпня ц. р. віцепрезидент др Мезник поінформував усіх ужгородських журналістів, що головні сходи в будинку краєвого уряду будуть замкнені для публики, щоб не нищити дорогих репрезентативних сходів з мармуровими стовпами. Для вигоди громадянства є вінда недалеко цих сходів, віддана до безплатного користування та отворені всі побічні сходи. При цій нагоді журналісти оглянули репрезентативне фое і прегарну салю, призначену для послів на 36 місць. Віцепрез. др Мезник згадав, що кошти будови будинку краєвого уряду сягають 17 мілїонів чеських корон. Про політичні справи і про автономію віцепрезидент не хотів нічого сказати журналістам підкреслюючи, що ці справи належать до празького уряду.

Вісти з Закарпаття.

ГРАНИЦІ ЗАКАРПАТТЯ СЛІД ПОШИРИТИ НА ВСІ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В Ч. С. Р.

ПРАГА, 18. 8. ПАТ. Як повідомляє преса зі Закарпаття, тамошні українські народні організації предложать празькому урядові збірний меморіял з проектом автономії для Закарпаття. Меморіял домагається м. ін., щоб до Закарпаття прилучити решту українських земель що належать до Ч. С. Р., себто 16 східно-словацьких повітів. Дальше закарпатські українці жадають підготовки виборів до автономного закарпатського сойму та введення української мови до шкільництва, адміністрації та судівництва Закарпаття і 16-ох східно-словацьких повітів.

ПРОТИ СКАСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В БЕРЕГОВІ.

Від довшого часу населення Севлюша веде боротьбу за основання гімназії в Севлюші. По безчисленних заходах ріжних делегацій, міністерство освіти згодилося на основання гімназії в Севлюші, якщо місто власним коштом збудує відповідний будинок для гімназії. Українське населення не має нічого проти того, щоб і в Севлюші була гімназія, але рішуче виступає проти перенесення теперішньої гімназії з Берегова до Севлюша. В цій справі українські і москвофільські організації вислали обширний меморіял през. Бенешеві, до ради міністрів, міністрові шкільництва, губернаторові Грабареві і т. д. У меморіялі підкреслено, що гімназію в Берегові слід вдержати з державних, національних і культурних причин. Найкращим доказом необхідности української гімназії в Берегові є факт, що цього року до І. кл. гімназії в Берегові зголосилося понад 100 учеників. Тому слід сподіватися, що компетентна влада залишить українську гімназію в Берегові.

ЗАКАРПАТСЬКІ ЧЕХИ ПРОТИ АВТОНОМІЇ.

Ще Підкарпатська Русь не дістала автономії, а вже чеські кола на Закарпатті роблять заходи, щоб взагалі не допустити до автономії або бодай обкроїти її. І так 55 чеських товариств і батьківських кружків вислали до уряду меморіял, щоб чеські школи на Підкарпатській Руси були підпорядковані безпосередньо міністерству шкільництва та не підлягали автономним органам. Ось так проти автономії Підкарпатської Руси ведуть тепер кампанію вже не празькі централісти, але чехи, які живуть на Закарпатті домагаючись якоїсь спеціяльної автономії себто держави в державі.

МЕМОРІЯЛ РУСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ.

Управи обох „Руських Національних Рад" відбули кілька спільних нарад та владили меморіял до уряду у справі автономії. Ради домагаються: 1) компетенції для губернатора і приділення під його адміністраційну владу всіх земель, заселених українцями, 2) заведення української мови до шкіл, адміністрації, суду і т. д., 3) підготовлення і переведення виборів до сойму, 4) прилучення до автономної области Підкарпатської Руси таких округів: Собранці, Великі Капушани, Кр. Хлумець, Михайлівці, Требишів, Воронів, Гуменний, Межилабірці, Снина, Стропків, Гіралтівці, Пряшів, Бардіїв, Сабинів, Стара Любовня, Спішська Стара Весь.

Чого нам бракує?

Під таким наголовком знаходимо в останньому (16) числі двотижневика „Торговля і Промисл" цікаву статтю відомого промисловця Т. Глинського, що устійнює, які повинні бути взаємини між українською торговлею і промислом. Господарська практика стверджує, що промисл і торговля це два нерозлучні брати, бо один без другого не може існувати. Промисл мусить мати через кого збувати свої вироби, а торговля не може обійтися без джерел закупу потрібних товарів.

Впровадження на ринок українських промислових виробів вимагає великого вкладу праці. Український загал, купці і покупці, нерадо позбуваються упереджения до рідних виробів, все ще думаючи, що чужі товари кращі. Зате радо критикують вироби рідного промислу, дошукуючись в ньому тільки слабих сторін. Тимчасом треба тут трохи **господарського патріотизму** і т. зв. **доброзичливости.**

„У відношенні до рідного промислу — читаємо — повинні українських купців обовязувати такі засади: Критикуй, але зичливо, щоб даний промисловець мав змогу усунути браки, про які він часом може навіть не знає. Друга засада: Коли тебе добре обслужать, розкажи про те іншим, а коли зле, то скажи це отверто і скажи зараз (а не по кількох місяцях, або ще пізніше) тому, хто тебе зле обслужив".

Дальше читаємо: „Не можна також зачислити до доброзичливости, коли на бажання гостя і то українця, дати йому напр. цикорію чи мустарду, купець стягає з полиці з власної спонуки чужий товар, не почуваючися до найменшого обовязку заоферувати в першій мірі рідний промисл. Поминаючи вже, що таке поведення кидає погане світло на даного купця як громадянина, воно робить рівночасно велику кривду нашому виробництву. Бо тоді, коли завдяки ревности українського купця чужі вироби розходяться, наші вироби місяцями залежуються і псуються. А коли часом знайдеться настирливий гість і конче хоче мати рідний виріб, тоді йому дістанеться як на глум саме цей зіпсутий товар. І поки справа вияснится (або і взагалі не вияснится) вироби нашого промисловця тратять свою добру славу й їх дальше розповсюдження натрапляє на ще більші перепони.

„Та на цьому ще не кінець. Серед частини нашого купецтва можна зустрінути ще ріжні інші обяви, які зовсім не свідчать про добрі наміри у відношенні до рідного виробництва. Згадаємо таке, як невиставлювання рідних виробів у вікнах крамниці, переховування їх у темному кутику, або просто обманювання українських покупців таким способом, що чужі вироби, поміщені в ембалажах (опакуваннях) українських фабричних фірм. Це останне, чого до речі не можна назвіть погодити з загально прийнятою купецькою етикою, має викликати у клієнта-українця вражіння, що купує свій рідний виріб..."

Інший знову купець ставить надмірні претенсії до українських промисловців, все з них невдоволений і заедно грозить у своїх листах: „зірву з вами всякі зносини". Не хоче знати цього, що рідний промисл, якщо має успішно розвиватися, може опертися тільки на рідній торговлі та що національним обовязком кожного українського купця допомогти цьому промислові до здобуття ринку. Це наказує нам не лише національна амбіція, а й той **господарський патріотизм,** що виявляється не в хвилевих фразах, але у вчинках, що мають на меті розбудову нашого економічного організму.

—o—

ПОВСТАННЯ В МЕКСИКУ.

МЕКСИК, 18. 8. ПАТ. У битві під Сан Луїс де ля Паз (пров. Гунахуато) федеральні війська убили 10-ох повстанців.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

НАЦІОНАЛЬНА АДВОКАТУРА.

(Проблеми й перспективи).

(Докінчення).

Коли мова про українську адвокатуру, передовсім східно-галицьку, бо вона мала найскорше змогу пролити себе, як національно-суспільна функція, то сеніор українських адвокатів, СУА, д-р Кость Левицький стверджує в своїй статті „Про завдання сучасного адвоката" (річ. III, ч. 2 „Ж. і П."), що наш нарід (розуміється у Східній Галичині) втратив колись справу сервітутів, лісів і пасовиськ, бо в критичному часі ц. є 1848 р. не мав ще своїх адвокатів. Не було їх теж ще в роках 1870—80. Тоді боронили нашу молодь, переслідувану за соціялістичні і національні переконання, як в процесі Ольги Грабар і тов. адвокати чужонаціональні, поляки й жиди, що не могли належно розуміти душі підсудних, їх змагань і ідеалів. Коли з кінцем XIX. ст. національний провід і оборону прав нашого народу в Сх. Галичині обняли адвокати, розвинулися широко великі політичні акції, як н. пр. з нагоди рільних страйків, акції за загальним виборчим правом, виборів до парляменту і сойму, нових економічних рухів, університетської справи і т. д., аж до створення незалежної української держави. Нічого й говорити про ролю української адвокатури в цьому напрямі над Дніпром і на Підкарпатті.

Розуміється, не стоїмо на становищі, яке хотіло би закріпити провід у політичному, господарському, культурному і т. д. житті націй за адвокатським станом. Це зовсім зайве. Відповідно до поодиноких фаз в розвою новочасних націй провід цей мали і в нас по черзі різні стани, чи їх інтеліґентські еманації. Спершу духовенство, потім вчителі, далі адвокати, тепер передусім економісти. Але ми говоримо про *функціональне значіння адвокатури* як про щось органічне й треба, що існує незалежно від хвилевих змін у кожній новочасній, демократичній суспільности нації.

Сталова організація української національної адвокатури „Союз Українських Адвокатів" від початку свого існування прегарно розумів значіння функції національної адвокатури в національно-суспільному житті, коли відповідно до своєї програми єднив в рядах своїх членів майже всю українську національну адвокатуру в Польщі, без різниці політичних переконань і партійної приналежности, під знаменем боротьби за право нації. СУА старався весь час від свого заснування впродовж 13-ти літ витворити ону демократичну еліту, тип адвоката з високою етикою й високим знанням, незалежного і об'єктивного в оцінюванні громадянських справ, відважного й ідейного борця не тільки за право одиниці, але передовсім за право нації. СУА став справжнім суперарбітром у многих справах громадського значіння, починаючи від справ своїх членів.

Союз Українських Адвокатів добре розуміє свою функціональність. Черга за загалом нації.

Глибоко відчув і оцінив функціональність української адвокатури митрополит Андрій Шептицький в своєму привітному письмі з нагоди Юбілею СУА, коли сказав: „Історія української палестри тісно зв'язана з історією цілого нашого народу, бо українські адвокати від самого початку нашого політичного життя грали провідну ролю в політиці. Великі їх заслуги в тій ділянці, але не найбільші, бо безумовно більше заслуг і понтомної праці та жертв зложили українські адвокати в розвою і дійсного економічного життя цілого народу і тяжкої боротьби за економічну долю громадян. Український адвокат був не лише правним дорадником в повнім того слова значінні, але і приятелем нас усіх. Найважнішу ролю відограла українська палестра на тернистому шляху політичних процесів. В усіх інших напрямах вишо українське громадянство українській адвокатурі ввесь пошану і щиру вдячність; за оборону в політичних процесах винно їй цілє громадянство вдячність, якої не можна ви-

словити без зворушуючих і повних сліз висказів болючого і зраненого патріотизму."

Існування сучасної адвокатури, залежне від існування і розвою демократії. Не треба пригадувати, що диктатури нових часів, починаючи від Наполеона І. та кінчивши на сучасних диктатурах, шкодять адвокатурі. Якраз у часах, як протягом і закріплювалась демократія у боротьбі з самодержавницькими і диктаторськими замахами, приходила до повного розвою адвокатура, як речник прав людини і громадянина, виборених французькою революцією, прав нації і працюючої людини, як колективів, що їх видвигнули останні десятиліття.

Не все має своє особливе значіння для української нації і адвокатури в сучасну хвилину. Розглядаючи внутрішньополітичне положення української нації в усіх його деталях, м. і. брак не кінчуття національного загалу в області приватного і публічного права і т. д., мусимо дійти до висновку, що для ширення правних ідей серед українського національного загалу ще дуже велике, незоране поле, що в цьому напрямі передовсім українська національна адвокатура має і матиме ще своєму національному громадянству багато дечого сказати. Не наше завдання дати тут аналізу шляхів, котрими піде політичний розвій української нації в найближчому майбутньому. Чи українську націю буде вести тоталістичне, чи чиста демократична ідея чи якась посередня, це предмет окремих соціольогічних чи політичних розважувань.

Д-р Роман Домбчевський.

УСМІХ ВДОВОЛЕННЯ при відборі своїх вакаційних знимок гарантує фірма апарати і фотографічне приладдя **інж. А. ШАРф** Львів, Сикстуська 2. 2917 1-10

Нова книжка про трагедію
українського населення під большевиками.

Одною з найновіших книжок, що появилися на англійському ринку про жахливі відносини в Совітах та про страшну трагедію, яку переходила Україна в роках 1932—34, це книжка „Людське життя в Росії", якої автором є пок. др Е. Аземенде: Human Life in Russia, by Dr. Ewald Ammende, Introduction by The Rt. Hon. Lord Dickinson, London (1936), George Allen and Unwin Ltd.

Передмову до цієї інтересної книжки написав льорд Дікінсон, один з членів управи Англо-Українського Комітету в Льондоні.

Ціла книжка — це докладний й документально представлений опис безчисленних насильств, яких допустилася большевицька влада головно над рільничим населенням, комуністичні експерименти, що спричинили мільонові жертви в населенні краю. Це одно з найсильніших обвинувачень большевицького режіму, яке появилося в англійській мові, здемаскування (на підставі документів та зізнань очевидців) брехонь, якими большевики засипують світ про свій „рай".

Велика частина книжки присвячена українським справам. Автор живими красками малює боротьбу українського населення з большевиками і московською владою і ті великі жертви, які приходиться їм терпіти. Текст переплітають фотографічними знимками, головно з України, які представляють страхіття голоду з років

В. фон КУРОВСКИ.

Вечорова сукня.

— Добрий вечір, мамочко! — голос Ірми звучав матово. Пані Брендорф поглянула зажурена на личко своєї донечки.

— Тебе довго не було, донечко. Ти мабуть дуже втомлена.

Дівчина стиснула кріпко руку матері.

— Я довше цього не видержу! — сказала важко зітхнувши. — Ходити від одного бюра до другого і всюди запізно і всюди одна й така сама відповідь!...

Очі пані Брендорф заплили сльозами.

— Тільки не трать, донечко надій. Ще щось знайдеш собі. Інші є в ще гіршому положенні від нас. Дякуймо щоденно Богові, що я маю ще хоч малу вдовину пенсію. Але... я забула це тобі сказати, тебе же сьогодні ще одна дорога. Тітка Матильда була в нас. Просила, щоби ти прийшла до неї. Можеш навіть заночувати. Графиня знову виїхала.

— Чудесно! Підеш зі мною, мамочко?

— Ні, дитинко, я маю роботу. Йди сама і бався добре!

Тета Матильда заряджувала від кількох літ домом відомої з багацтва графині Тальгайм і запрошувала дуже часто в часі неприсутности графині свою сестрінку в гості.

Ірма тішилася цею гостиною, як маленька дівчинка. В сальоні був величавий радієвий апарат і фортепіян, що на ньому Ірма вигравала ріжні мельодії. Любила теж вилігуватися цілими годинами на шовкових подушках і мріяти про щастя, багацтво й кохання. Сьогодні, коли вернулася домів така розбита й знеохочена, запрошення тітки було ще приємніше.

Скорою ходою минала вулиці за вулицями. Раптом повисла очима на виставовім вікні великого, ясно освіченого жіночого магазину моди. Між дзеркальними стінами висів прегарний модель вечорової сукні. Чудо з білого шифону, перел і квітів.

Ірма притулила личко до холодної тафлі вікна. Невимовна туга схопила за серце. І очі палали й не могли відвернутися від вистави, що була для неї символом багацтва, радости і блискучого життя.

Хто одягне цю сукню? Мабуть якась зманіпована дівчина, що одягне її один раз і відкине без жалю... або якась старша, пережита жінка, що хоче вдовати ще молоду.

Рішучим рухом відвернулася від вистави й побігла.

Тета Матильда була дуже зворушена.

— Уяви собі, моя кохана, що я перед хвилиною довідалася про наглу недугу моєї товаришки Єлисавети. Мушу йти негайно до неї. Ти можеш, очевидно, залишитися тут, якщо не будеш почуватися самітною. А тут маю для тебе малу несподіванку — засміялась стара тета. Ось дещо грошей, купи собі завтра нову суконку.

— Теточко, яка ти добра! — обіймала теплими руками стару тету. — А коли вернешся?

— Мабуть аж уранці. Ось маєш ще другий ключ від брами. Позамикаєш добре двері, якщо захочеш скоріше піти домів. До побачення, серденько!

Ірма залишилася сама. Поласувала трохи ріжних ласощів, що їх приладила тета і залучила радіо. Поплили ніжні, сентиментальні звуки танга. Дівчина поймкнула очі. Ох, як радо вона затанцювалаб тепер. Перед очима побачила знову білу вечорову сукню. Як виглядалаб вона в ній? Ще ніколи такої не мала! Музика розстроїла й. Вилучила радіо і почала прохід по всіх кімнатах. В одягальні графині манила її величезна шафа з одягами. Завагалась...

А по хвилині оглядала себе в розкішнім футрі перед великим дзеркалом. А коли вийшла би так одягнена на вулицю? Знайшла гарний капелюшок і торбинку та вийшла в дорогім футрі з дому.

Ноги, самі понесли її до фірми, де пишалася на виставі біла сукня.

— Я хотілаб спробувати сукню з вистави. Прошу прислати мені її за годину до проби. Я є графинею Тальгайм, а моя адреса: Кайзерплатц ч. 2. Кивнувши на прощання легко голівкою, вийшла Ірма зі склепу.

В будуарі графині світилися всі жарівки. З биттям серця стояла Ірма в дорогій сукні перед дзеркалом. Мистецькі закладки понашивані перлами обіймали її гнучку постать, а пастелева орхідея із казки, прикрашувала рум'яне личко Ірми. Кравчині з магазину, узброєні в голки та нитки, клячали перед нею і укладали сукню.

Один, єдиний раз могти вийти з тій сукні! Ірма не хотіла її купувати, тільки випозичити собі на цей один вечір. Завтра відішле її знову. Звернулася до найближчої кравчині:

— Графа нема ще в дома, а я хочу знати його оцінку. Залиште сукню в мене. Завтра я дам телефонічну відповідь.

Кравчині вийшли, глибоко кланяючись пані „графині".

В готелі „Меджестік" відбувалося святочне відкриття нового бару. З авт висідали багато одягнені пані, а їхні ясні, блискучі сукні відбивались

1932—34 (книжка писана в р. 1935), вулиці Харкова з трупами селян, що згинули з голоду, масові гроби поза містом, словом — вся трагедія большевицької диктатури на Україні.

Майже цілий Шостий розділ („Боротьба національностей") присвячений українським справам. Докладно представлений конфлікт українського большевика Скрипника з Москвою і його трагічний кінець. Москва рішила врятувати большевизм коштом життя мільйонів українського населення. Цільовита зміна положення показалася як тоді, коли почали переводити колективізацію рільництва, яка відразу потягла за собою всі ті фатальні наслідки. Ті наслідки особливо важко далися відчути в першу чергу на Україні, країні чисто хліборобській. Українське сільське господарство зруйновано, а українських селян віддано під страшний утиск, тільки для того, щоб у Великій Росії вдержати комуністичний лад. Коли положення ставало чимраз більше безнадійним і населення почало масово гинути з голоду, наступила неминуча подія: навіть Скрипник і українські комуністи запротестували... Треба було дійсно страшного гнету і розчарування, щоб і українські большевики покинули Москву.

14. грудня 1923 р. центральний комітет комуністичної партії і рада народніх комісарів в Москві проголосили резолюцію, щоб усунути „буржуазно націоналістичні" елементи з партії та із совітських організацій. Зажадали офіціяльно від центрального комітету української комуністичної партії та від ради українських народніх комісарів, щоб вони перевели на Україні чистку персоналу комуністичних організацій та щоб вистерігалися намагань українізації. Як видно з пізнішої заяви Постишева, резолюція з 14. грудня була вихідною точкою 10-місячної кампанії, започаткованої Москвою на Україні — не тільки для того, щоб загарбати для себе живий, але й щоб знищити тамошній націоналізм. Зрозуміле, що Скрипник і його товариші не могли піддатися такому ударові. Українські делегати в Москві запротестували проти резолюції і за те їх арештовано в драматичний спосіб підчас прилюдної сесії центрального комітету комуністичної партії.

Події посипалися тепер швидко. Дотепер український уряд (рада народніх комісарів Української Совітської Республики) мав ще скромну автономію в рямках Совітського Союзу. Тепер його зовсім підпорядковано московському проконсулеві, москалеві Постишеву. Він негайно виїхав до Харкова, щоб почати війну на місці. Характеристичне, що Москва не могла вжити до цього завдання українця, але мусіла вибрати Постишева, російського комуніста, відданого з душею Сталінові, який вже раз був врятував (для Москви) частину совітської території на Далекому Сході від японської інвазії.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН"
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 2-2

Далі йде опис протинаціональної нагінки Постишева на Україні, знищення Всеукраїнської Академії Наук, масові арешти і присуди всіх, хто тільки попав у підозріння в українському націоналізмі. Винищивши провідників, які ще були залишились, Постишев взявся нищити селянську масу. Боротьба з селянством досягла тепер своєї найвищої точки. Указ про реквізицію збіжа викликав спонтанічний протест не тільки з боку продуцентів, але й всього населення. Всяку спробу голодних селян зібрати з поля збіжа та заховати бодай частину за свій прожиток, всяку спробу спротиву українських націоналістів зломано силою: Постишев, політвідділи, стан облоги перемогли.

Почалася найбільша трагедія України, її тернистий шлях на Голготу голоду. Автор переповідає далі історію нищення всього, що тільки пахло українським сепаратизмом. Повоєнні відбирав Постишев одно автономічне право за другим, централізуючи все в Москві. По „централізуванні сільського господарства" пішло „централізування судівництва". Україна втратила й ті останки автономного судівництва, які ще були оцілілі.

Голод зломив, здавалося, силу нації, все замовкло. Але ця вимушена мовчанка не означала кінця націоналістичного руху на Україні, не була вона також доказом, що знищено бажання національної окремішности.

Розділ VI-ий, „Свідоцтва пана Еріо", вияснює докладно, як „информувався" французький міністер підчас своєї славної поїздки по Совітах. Організація тієї поїздки була одним з найбільш рафінованих ошуканств большевицьких аранжерів. Як міг п. Еріо говорити, що він „на власні очі докладно переконався про вдоволяюче положення на Україні", коли „відвідини п. Еріо тревали від 26. серпня до 9. вересня 1933 р. Більше ніж половину цих двох тижнів перебув він в Москві. В полудневій части Совітів (себто на Україні, Донщині і т. д.) перебув він не більше пяти днів, з того всього два дні посвятив для Києва і Одеси, або точніше сказавши, дванадцять годин на Одесу з околицею і дванадцять на Київ. Половина того часу припала на офіціяльні принятя і бенкети, а друга половина на інспекції, дуже докладно наперед підготовані совітською владою. Ці інспекції відбулися в прияві широкого французького товариства і високих совітських урядовців. І це діялося тоді, коли диктатор Постишев винищував навіть сліди української культурної індивідуальности, кілька днів після того, як приятель Леніна і співбудівничий совітської держави, український комуніст Скрипник відібрав собі життя, коли навіть українські большевики протестували проти виголоджування на смерть своїх земляків, коли всього кілька миль від Києва населення масово гинуло з голоду.

Описи голоду, терпіння населення, змальовані так яскраво, що перечитавши книжку, треба дивуватися, як хтось може бажати в себе большевицького правління.

(Укбюро Льондон).

—o—

Журналісти за наклепи
до Берези Картуської.

ВАРШАВА, П. А. Т. Прем. ген. Славой Складковський склав таку заяву:

„В моїй першій соймовій промові нового премієра я отворив рамена до преси. Я сподівався взаємної доброї волі, сподівався критики потягнень уряду, яка допоможе знайти вихід з багатьох тяжких положень. Перший місяць було добре, відомо, медовий місяць. Преса, назагал без ріжниці політичної закраски, критикувала почини уряду доволі обективно.

Одначе вже в половині червня почали появлятися брехні і наклепи з метою зогидити уряд та його працю і замечистити політичну атмосферу у Польщі. Частина громадянства виявила не меншу легковірність ніж циніки характизників друкованого слова. Чесна преса, без ріжниці політичних переконань втратила на своїй актуальности в очах багатьох безкритичних читачів, бо не хотіла і не могла видержати суперництва наклепників, які використовують на свій спосіб „свободу слова".

Признаю, що необхідність видумувати брехні є підсвідомим доказом, що дійсна праця уряду не є така зла. Класичним прикладом намагань, щоб обрехати дійсність, є відношення деяких органів преси до відважного нищення зловживань урядом. Болото, яке здирає уряд з поодиноких викритих зловживань, намагаються деякі журналісти розмазати на цілім житті Польщі, пишучи: „Ось в якій атмосфері живемо". Геть з таким ставленням справи. Якби ціла атмосфера нашого життя була затроєна, ніхто не згіршувався би зловживаннями. Уряд, який має би зловживання на своїй совісти, не семілився би нищити їх між суспільністю. Уряд відважно, відкрито перед цілою опінією і безоглядно, чистими руками викорінює зловживання, щоб оздоровити атмосферу життя Польщі. Поборюючи немилосердно всі зловживання, без огляду на їх походження та особи, які осмілюються їх допускатись, не можу потурати нечесности друкованого слова. Залишаючи надалі повну свободу критики уряду і політичного життя, берусь нищити брехню, обмову і наклепи як зброї у політичному житті. Будемо мати такий рівень прилюдної і політичної моралі, який самі створимо. Взиваю до помочі цілу чесну пресу без ріжниці політичних таборів і суспільну опінію. Буду боротись за добре ім'я публичного життя у Польщі і чистоту чесної атмосфери праці уряду. **Не обмежусь до конфіскат. Остерігаю**, що якщо не поможуть інші засоби, буду висилати до Берези Картуської за статті і нотатки з наклепами.

— **Славой Складковський**, премієр ради міністрів і міністер внутрішніх справ

від чорних мужеських смокінгів. Прислуга склалася з екзотичних малайців і негрів. Цікаві товпилися довкруги й намагались бодай оком кинути до середини.

В глибокім поклоні зігнувся директор готелю перед одягненою в білу сукню, молодою дамою:

— Мені невимовно прикро, але всі столики вже заняті.

Струнький мужчина з моноклем підступив до Ірми:

— Високоповажана пані, дозвольте відступити вам місце при моїм столику.

Дівчина приняла з вдячністю запрошення.

Вкінці сиділа Ірма в блискучій салі прикрашеній гірляндами квітів і пестрими лямпіонами. Вона пила шампанське, сміялася і жартувала з своїми новими знайомими. Її дівочі мрії сповнились.

Дирекція готелю призначила ріжні нагороди: за найкращу причіску, за найкраще танго і вкінці за найкращу вечорову сукню. Цю нагороду признали Ірмі. Коли її запитали, де вона замовила свою сукню, Ірма подала без надуми адресу магазину моди Краніха, де вона справді її „випозичила". Але вже в найближчім менті зрозуміла, що стрілила помилку і сама на себе озлобилась. Події плили тепер одна за другою. Елегантний мужчина, що запрезентував її перед журі, попросив її до найближчого танцю.

— Чи не завважали ви, панно Ірмо, що в тім менті зробили репортери вашу знимку?

Завтра появиться в часописах знимка найелегантнішої жінки в місті. Подивляти муть вас тисячі! Прегарна, чудесна реклама для дому моди Краніха.

Дівчина збентежилася. Її личко зблідло, як стіна. Вона пристанула в танці. Хвіст сукні але'тів із лівої руки на землю. Ноги найближчої пари тільки ждали на це. В одній секунді відлетіли три ряди перл від сукні і покотились по паркеті. Цього було вже забагато. Ірма скрикнула голосно і схопивши потолочений хвіст сукні, вибігла зі салі. За нею побіг її партнер. В сусідній кімнаті сіла вона важко на кріслі. Жах і сором схопили за серце. Мужчина з моноклем узяв її за руку.

— Бійтеся Бога, що з вами сталось, панно Ірмо!

Дівчина голосно розплакалась:

— Сукня... сукня... не є моя... Вона ще незаплачена.

— Послухайте, дівчинко, — заговорив елегантний мужчина — розкажіть мені цілу правду. Як прийшли ви до цієї сукні?

Приязний тон мужчини звучав так утихомирюючо, що Ірма відкрила перед незнайомим ціле своє серце. Коли вона скінчила історію своєї дівочої пригоди, мужчина з моноклем розсміявся і сказав:

— Я їду на другий тиждень за границю. Чи хочете поїхати зі мною як особиста секретарка? Можна вас завтра відвідати і познайомитись із вашою матірю?

Радісна надія заблисла в чорних очах дівчини:

— Але ж очевидно, мамочка буде дуже рада! Тільки... тільки, що буде зі сукнею?

— Ех, не ломіть собі над цим голови, дівчинко! А втім я забув вам представитись. Називають Віктор Краніх. Я є власником дому моди, де ви... випозичили вашу вечорову сукню!

Переклав **Роман Сяа.**

—o—

Жиди у внутрішній адміністрації СССР.

Перед кількома днями подали ми спис жидів, які є в дипльоматичній службі СССР за кордоном. Нині подаємо спис жидів, які займають високі становища у внутрішній адміністраційній владі в СССР. І так **комісарем внутрішніх справ є Гершель Ягода (жид)**, першим його заступником **Агранов-Зоренсон (жид)**, другим його заступником Прокофієв (москаль).

Головна управа державної безпеки: нач. **Гай** (жид), Молчанов (москаль), **Слуцький (жид), Шапін (жид), Пявкер (жид), Добродіцький** (жид), **Бяльський (жид), Вулій (жид).**

Головна управа державної охорони: шеф **Полєнський (жид), Могильський (жид), Ширвінд** (жид), **Геймш** (лотиш).

Головна управа концентраційних таборів: начальник **Бергман (жид)**, його заступник **Фірін (жид)**, начальник таборів: **Кочан (жид), Фінкельштайн (жид), Погребінський (жид), Серпуховський (жид), Сабо** (мадярський жид), **Золін (жид), Мезнер (жид), Бродський (жид), Адамсон** (лотиш).

Управа областей: Московська — нач. **Реденс (жид)**, Ленінградська — нач. **Заковський (жид)**, Західна Росія — нач. **Блать (жид)**, Північна Росія — нач. **Ритковський (жид)**, Курська — нач. Суворов (москаль), Озівсько-Чорноморська — нач. **Фрідберг (жид)**, Саратівська — нач. **Піллер (жид)**, Сталінград — нач. **Раппапорт (жид)**, Оренбурська — нач. **Райський (жид)**, область Верховинців — нач. **Абрашпольський (жид)**, Північний Кавказ — нач. **Файвилович (жид)**, Свердловська — нач. **Шкляр (жид)**, Західна Сибір — нач. **Гагель (жид)**, Східна Сибір — нач. **Боцький (жид)**, Далекий Схід — нач. **Дерібас (жид)**, **Україна — Балицький (поляк)**, Закавказька область — нач. **Гогізе** (грузин) Башкірська область — нач. **Лелікман (жид).**

Тепер можна зрозуміти, чому так безпощадно **Г. П. У.** винищує на Соловках і в північній Сибірі політичних засланців, а на Україні плановим голодом винищено міліони українського населення. І це називається диктатура компартії! Що на це скажуть наші дорослі комуністи?

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Ковітній комфорт
Покої з лазничками
Плинка тепла і зимна вода
Телєфон — Центральне огр вання
Вінд — Просторий голь
Ціни помірковані.

НОВИНКИ.

— Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ вийхав і вернеться 1. вересня н. р. 2511 2-3

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ішіясу, шлункових, нирковик. злої перемінї матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримнини і купелів мінімальні. 2484 8—10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 66-115

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдедла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рукавки. 2445 9—15

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 5—15

— **Вписи на лісовий виділ львівської політехніки.** Цього року урухомлює лісовий виділ на львівській політехніці і вписи відбудуться на всі роки студій. Прохання треба складати: І-ий рік в днях 23 і 24 вересня, а дальші літа від 26. вересня до 3-го жовтня. Студенти першого року мусять складати вступний іспит з математики і природи Польщі. Точні інформації можна дістати в Секретаріяті львівської політехніки за оплатою 10 сот. (в почтових значках) і надісланням поштового значка на кошти пересилки.

— **Пересторога.** Повідомляють нас із Перемишля, що появився там підозрілий індивід, який подається за б. політ. вязня з дрогобицької тюрми, покликується на широкі знайомости і ...натягає при тім на добровільні датки легкодушних і м'якосердних людей. В розмові робить завжди таємничі натяки, випитується і цікавиться всім, зазвичай оповідає про своїх знайомих з тюрми і Берези. Ходить у вишиванній сорочці, а на руці має витатуйований тризуб, подається за Козачкевича. Походить мабуть з Устрик. З Перемишля щез у невідомім напрямі. Мабуть вирине він у найближчім часі в Ярославі або Яворівщині. Перед ним типом повинно наше громадянство берегтися.

— **Закрили українську кооперативу.** Рівенське повітове староство закрило українську кооперативу в Межиріччі. За причину закриття подано брак сітки у вікні, сплювачки і т. п. Слід зазначити, що крамниця кооперативи міститься у власному домі і має першорядне уладнання.

— **Перекладають богослужебні книги на українську мову.** В часі від 27. липня до 5. серпня н. р. під проводом луцького епископа Полікарпа відбувалися засідання луцької комісії для перекладу богослужень на українську мову. В працях комісії на запрошення еп. Полікарпа брав участь голова кремінецької перекладової комісії, проф. Мих. Кобрин. Досі перекладено: 1) чин соборування хором, 2) чин похорону священника, 3) чин малого освячення води і 4) молебен перед початком шкільної науки.

— **Вбивство в кооперативі.** До кооперативної крамниці в селі Бабе пов. Луцьк увійшло двох незнаних мужчин і зажадали папіросів. Коли сьогодні Сава Денисюк відвернувся, щоби подати їм папіроси, один дав до нього кілька стрілів і Денисюк упав мертвий. Тікаючи, душогуби зранили ще Никифора Вавринчука, що стояв біля кооперативи.

— **Обікрали костел.** В Слоцині пов. Рівне закрадшся до костела невідомі злочинці й закрали майже ціле церковне майно, як чаші, фело-

Що може ненависть до людей і організацій...

1. ЕТИКА „ЖІНКИ".

У ч. 13—14 за липень 1936 читаємо такий допис з Бродів:

„...Свято закаламутив прикрий інцидент, який спровокувала поява на трибуні пос. Кузьмовича. Коли він зачав говорити, посипались під його адресою окрики „ганьба". Скінчилось загальне замішання, яке одначе організаторам свята вдалось опанувати. — Поминаючи цим одним інцидентом свято було вповні успішне і дуже гарне. Пані Жолнірчуковій належить щире признання."

Справді, варта би знати, хто такий писав ту геніальну замітку. „Поява пос. Кузьмовича спровокувала інцидент": так окреслює орган одної з українських найповажніших краєвих організацій бучу, яку очинили большевицькі провокатори! Про „свято скалічене" у Бродах писали всі часописи: „прикрим інцидентом" була авантюра, яку викликав гуртом місцевих б. сельробів підчас згадки пос. Кузьмовича про Крути. Підчас тієї авантюри поранили українського адвоката, на другий день відбулись ревізії й арештування. про все це була в національній пресі широко мова. Але „Жінка" знає одно: особу, діяча з ненависної політичної партії. І навіть в обличчі явної та нахабної комуністичної бучі орган „С. У." залишається собі вірним: про комуністів ані чичирк, зате „поява пос. Кузьмовича спровокувала інцидент..."

Чи це личить так писати? Кому з цього користь?! Маємо вражіння, що й „С. У." ніякої з цього користи не має.

2. ЕТИКА „ГРОМАДСЬКОГО ГОЛОСУ".

Дістаємо такого листа:

Тому, що „Громадський Голос" не хоче спростувати своїх неправдивих інформацій про „Луги" в Брідщині і не прийняв мого спростування, висланого через Великий Лут у Львові, прошу ласкаво помістити те спростування у „Ділі":

Прошу спростувати на підставі § 19. прес. зак. неправдиві відомости, подані в „Гром. Голосі" з дня 18. липня 1936. ч. 27. в рубриці „Що пишуть і говорять".

Не є правдою, що один „Лут" в брідському повіті є опанований комуністами і під комуністичними кличами напав на свято Союза Українок на учасників свята. А правдою є, що з двацятьохлькох Лутів у Брідщині ні один Лут не є опанований комуністами і всі луговики є національно свідомі та поборюють комунізм.

Свято улаштував не Союз Українок, а філія „Просвіти" в Бродах і на святі не Луги напали на учасників свята, а міські брідські голодранці-шумовиння та нечисленні наші хлопці-комуністи, які нічого спільного з Лугами не мають.

Правдою є, що луговики привернули порядок і дали забезпеку так, що свято докінчено спокійно.

Олександер Вислоцький,
б. посол, голова Повіт. „Луга" в Бродах.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Комунізм значить „насилля".

„Ню Йорк Джернал" безупинно поміщує статті, писані комуністичними експертами, головно тими, що повернулися із Совітів. Тепер саме основно розписується в цій газеті б. комуніст, що вернувся із Совітів, Арне Стром, спеціяліст у годівлі домашньої птиці. Він родом з Данії, перебував у Канаді та Злучених Державах, поїхав у Совіти, там працював у колгоспах, опісля вернувся в рідний край і видав книжку про совітську Росію за часів голоду. Тепер поміщує в „Івнінг Джернал" низку жахливих картин про голод у Совітах.

Крім тих статтей містить „Івн. Джернал" ще свої замітки та статті про комунізм. В недавному виданні містить передовицю „Комунізм значить насилля". У ній на прикладі Еспанії показує, чим є комунізм для культури й людства. Характеристичне в статті те, що там звертається увагу на пропаганду, яку ведуть для комуністів ріжні „помаранчеві" професори, котрі не хочуть признати, що їх наука чи хоч би потурання комунізмові може привести переворот в Америці і довести до різні.

—o—

Умовини перемиря арабів у Палестині.

АММАН, 18. 8. ПАТ. Емір Трансйорданії Абдуляг висунув у переговорах з високим комісаром Палестини такі пропозиції: 1) звільнити вязнів з концентраційних таборів, 2) звільнити всіх політичних вязнів, 3) припинити імміграцію жидів.

Якщо В. Британія сповнить ці домагання Абдуляг приобіцяв, що араби стримають збройну акцію ще перед приїздом королівської комісії. Відповіди високого комісара сповістся незабаром.

Европейські жиди дістають допомоги з Америки.

Американські жиди вислали до Европи більше гроша на допомогу німецьким жидам, ніж усі інші жиди в цілому світі. Такий звіт оголошує за минулий рік американсько-жидівський Джоінт Дистрибюшен Каміті. Усього гроша вислано туди з Америки 300.000 долярів у 1935 році.

Допомогу організував жидівський комітет із німецьких вигнанців. Гроші вживано на регабілітацію, допомогу для еміґрантів, на фахову підготову і на економічну допомогу. Посилали теж гроші до Німеччини, щоб там допомогти жидам до нової професії, коли вони виїдуть заграницю. При допомозі американських грошей виїхали з Німеччини минулого року 16.000 жидів. За час від 1933 до 1935 дістали допомогу 65.144 німецьких жидів. Більшість із них виїхала до Палестини, Південної Америки і Південної Африки.

Тому, що в минулому році прогнано всіх жидівських дітей із прилюдних шкіл у Німеччині, американські жиди подбали, щоб усі ті діти, числом 44.000, пішли до жидівських приватних шкіл. Трудність ще була в тому, що закон не дозволяє закладати жидівські приватні школи там, де нема 20 дітей. Отже треба було діти збірати разом в одній місцевости і там закладати для них приватні школи.

З огляду на загальну нагінку на жидів у Німеччині, 45 відсотків усіх німецьких жидів діставали заграничну допомогу.

ни і т. д. Шкоди є кільканадцять тисяч зол. Поліція ґлукає злочинців.

— **Справа шкільних підручників.** У звязку з недалеким початком шкільного року з міродатних кол повідомляють, що затверджено передовсім підручники для нової IV. кл. Точний спис їх появиться на днях у Дзеннику Державних Законів. Підручники для всіх інших кляс зістають незмінені.

— **Годинник на львівському ратуші.** 18-го ц. м., коли вказівки годинника на львівському ратуші показували точно пів до 1-ої, годинник вибив дванадцяту. Годину пізніше — пів до другої — він повторив свою мельодію новими дванадцяти ударами. Ті короткозорі громадяни, що під ратушем не могли задерти вверх голову, відрижити вказівок і так мало виразних, могли спокійно піти на прохід, урадувані, що мають ще півтора години часу на зустріч чи на обід. Звичайно щойно восени, коли на ратуш злітаються ворони, вказівка зупиняється на довше. Але сьогодні у перший гарний погідний день після кільканадцятиденних дощів, що могло попсувати́сь у механізмі найповажнішого мірила часу нашої преславної столиці? Може вартовий цієї башти виїхав на відпустку? може якийсь хлопчина вилiз на вежу і пробує, який голос має ратушевий годинник? Або може попросту у вакаційній порі зовсім неважно, чи маємо годину 12'у чи пів до другої.

— **Пашпорт за 80 зол.** Від 21. серпня обовязують нові пашпортові приписи. Оплата за нормальний пашпорт виноситиме 80 зол. місячно. Пашпорти до держав, із якими Польща має компенсаційні умови, будуть мабуть дешевші. Пільгові пашпорти скасують, будуть лише такі пільги, що за 80 зол. признаватимуть пашпорт на 2—3 місяці.

— **Посол Скрипник не хоче даром хліба їсти.** В дні 22. вересня відбудеться в рямках „Волинських таборів" свято української волинської пісні. Це свято організує посол Скрипник. Участь у святі візьме кілька хорів у „регіональних строях" і „відомий" хор із Городка під Рівним. Посол Скрипник не хоче, як бачимо, даром хліба їсти, і уладжує свято в 100% регіональне.

— **Памятка з давного минулого.** Один господар із Тростяниця пов. Дубно виорав зразок дуже рідкої мальованої керамікн з неолітичної доби.

— **Наслідки громів.** В Погарі пов. Стрий грім ударив у будинки Вас. Бабича і спричинив пожежу. Того самого дня грім підпалив хату Василя Марковича. Від неї занялась і згоріла стайня Евн Іванків.

ЕЛЄКТИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАГА

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49,

Направа світла, лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0.80. Лямпи, батерії, акумуляторн, радіо-
1516 **апарати найдешевше у Львові.** 1-4

— **Палять жидівські домн.** Як повідомляє „Нова Доба", на Костопільщині якась невідома організація розпочала своєрідну боротьбу з жидами. В Костополі і Деражні згоріло кілька жидівських домів наслідком підпалу. В селі Берестовиці підпалено кілька жидівських садиб. У Диксині і Підлужжям згоріли теж жидівські доми. У Ставку теж підпалено, але згасло. В Головні вибито шиби в жидівському домі. В усіх містах і селах виставлено варти, в яких участь беруть жиди. Кажуть, що це наслідки ендецької агітації. Українці ставляться до цієї акції негативно.

— **Поліський ярмарок в Пинську** організує „Звйонзек Млодей Всі". В програму „ярмарку" входять м. ін. „поліські обжинки" з інсценізацією „весілля" на Поліссі, після чого мають виступити поліські „хори людове". Все те роблять поляки, без участи українців, перекручуючи й фальшуючи українське життя Полісся згідно зі своїми тенденціями. Польське Радіо має надати з цього фальсифікату спеціяльну авдицію.

— **Жінка вийшла за жінку.** Ковель має сенсацію. На поліцію зголосилась Олександра Вишневська, і заявила, що її чоловік є жінкою. При вічлені „він" предложив сфальшовані документи на Степана Вишневського, а на ділі є Оленою Вишневською. Виходить, що Олександра Вишневська знала, що її наречений не є мужчиною.

Вакаційний кооперативний курс.

Дня 15. ц. м. почався вже другий вакаційний курс РСУК для провідників і прихильників кооперативного руху в Ямнім, у одній з найкращих місцевостей гуцульських гір. Завданням його закріпити традицію всеукраїнського кооперативного руху, дати можність провідникам кооперативного руху глянути більш синтетично понад трудящий будень у майбутнє розвитку української кооперативної ідеї.

На відкриття цьогорічного курсу приїхав голова західно-українського кооперативного будівництва інж. Ю. Павликовський і виголосив інавгураційний виклад про кооперативне будівництво в часах української державности 1917—1920 рр. Бадьорою промовою відкрив працї курсу другий чоловий провідник зах. українського кооперативного руху дир. О. Луцький, аналізуючи кооперативну ідею та її мету в нинішних обставинах. Подав він теж декілька радісних, актуальних нових успіхів кооперативного будівництва, що й викликало піднесений настрій в учасників.

Крім згаданих викладатимуть на курсі ще такі прелєгенти: провідник курсу д-р К. Кобер-ський, дир. Скрентович, А. Жук, інж. А. Палій, д-р Віт. Левицький, д-р І. Витанович, дир. Хроновят, дир. Швалюк, проф. Е. Жарський.

На відкритті курсу було приявних поверх 100 осіб, в тому 56 зголошених постійних з усіх сторін краю й від усіх видів кооператив. Деякі вперше приїхали на цю дружню зустріч кооператорів, доцінюючи користі і бадьорий настрій минулорічної. З гостей були доокольичні громадські діячі й кооперативні організатори, та українські громадяни, що перебувають на літньому відпочинку в Ямнім над Прутом.

Відкриття й курс відбувається в привітній „Маковиці", оселі Т-ва „Учит. Громада".

—o—

Нині у середу у Великому Театрі в год. 8-ій вечором
знаменита комедія повна сміху і радости, гумору і дотепу **„Пані презесова"** Геннекена та Вебера
Завтра у четвер у Великому Театрі в год. 8-ій вечором
пікантна превесела комедія **„Малощо не пошлюбна ніч".**

Пригадки перед збором тютюну.

Зближається час, коли плянтатори зачнуть збирати тютюн. Час це дуже важний, бо від виконаних в тому часі робіт, залежить вислід цілої управи. Навіть дуже гарний тютюн, але зібраний і висушений, може бути не до вжитку. Тому слід пригадати, як властиво збирати тютюн та які робимо часто помилки при його зборі. Передусім не треба запізнятись з першими зборами. Листя, що виростає з самого долу (сподаки і надсподаки) звичайно дозріває досить вчасно і скоро жовтіє. Це буває звичайно в часі горячого і сухого літа. Не треба чекати, аж зачнуть вповні дозрівати і зжовкнуть до половини та щойно тоді збирати. Коли візьмемося за збирання пізно, дістанемо гірший матеріял і не вспіємо пізніше зібрати листя вище положеного, цінніщого. Також не забуваймо, що сподаки, листя дешевше, і звичайно ушкоджене та занечищене землею.

Наволікання і сушення тютюну не все оплатиться, тому треба його добре перебрати й вибрати тільки найкраще та найчистіше. Решту ліпше знищити як неужиток.

При управі тютюну на папіроси не треба збирати нараз багато листя, бо тоді дістанемо листя ріжного дозрівання і ціла група не зжовкне та не висушиться рівномірно. Тому краще робити малі збори зате частіші (навіть по 2—3 листки). Інакше є з тютюном тяжким, коли залишаємо невелику кількість листя. Він дозріває майже одночасно і збираючи його часто, у випадках коли є дещо густий, *можемо понищити листя.* У таких випадках треба робити збори настільки, наскільки відповідає містота сушарні.

В часі збору і наволікання треба все ділити листя на кращі і гірші, більш і менш досілі. Також не треба містити всього листя на однім шнурі, бо ціла праця підчас сушення, жовтіння, поділу і переховування стає лекшою, якщо на кожному шнурі маємо однородний матеріял.

Якщо на час дозрівання листя припаде посуха, нижче положені листки починають вянути і жовтіти вже на пні. Тоді треба зараз таки збирати 2—3 листки найнижче положені. Зібравши їх, даємо змогу жити листкам на горі, бо тоді зменшується поверхня парування і залишені листки кріпшають та набирають відповідного змісту.

Коли ж в часі посухи залишемо все листя і будемо очікувати дощу, можемо діждатися зіпсуття листків середних і підвершкових.

Коли даємо до сушарні шнури з листям, треба памятати, що листя, яке потребує більше часу на цілковите зжовтіння, повинні розвішувати у таких місцях, де є менший приплив горячого воздуху, щоб мало часу на цілковите зжовтіння.

Навпаки листя жовтаве або й цілком зжовтіле, треба містити зараз над рурами або й під самим дахом, недалеко горішнього вентилятора, бо там воно скоро висхне і не втратить краски.

Про сушення листя у сушарнях вогневих найдуть Читачі вказівки у статтях журналу „Огляд управи тютюну" з цього і минулого року; про це ми вже нераз писали.

Однак треба також памятати, що не кожний тютюн однаково жовтіє і висихає. Тому всі ці вказівки відносяться тільки до загального поступування у праці. Докладніші напрямні мусить випрацювати кожний плянтатор, пильно обсервуючи свій тютюн в часі сушення.

В літі погіднім і сухім тютюн висихає скорше і не потребує багато вентиляції. Можна тоді заощадити на опалі, примкнувши вентилятори. Навпаки у літі слотливім мусимо давати більше повітря, бо листя скоро темніє і запарюється.

Також багато залежить, як обходимось з листям в часі збору. Хто листя не укладає дбайливо, мне і складає на великі копички, або задовго держить на землі між рядами або й на сонці, цей не може рахувати на гарний і рівномірно закрашений сирівець. Кожне місце зімняте пізнати пізніше на сухім листку. Добрий знавець, коли уважно обсервує висушений сирівець, пізнає на нім цілу його історію, від початку до кінця. Також знає тоді, який плянтатор виплекав це листя, пильний чи недбалий.

Про все те повинен тямити кожний плянтатор, коли починає збирати тютюн, а його дбайливість і пильність вийде йому все тільки на добро.

Д-р Л. Казановський.

Большевицький літак над Естонією.

ТАЛЛІН, 18. 8. Естонська Телегр. Агенція. Передвчора вечором на естонській території причалив совітський літак. Коли до нього надійшов ест. поліцай, він відлетів, обстрілюючи ест. прикордонну сторожу.

— **Дивні скоки грому.** В селі Бочкові на чехословацько-румунській границі підчас бурі ударив грім у вежу гр.-кат. церкви. По громоводі грім зійшов до ріки Тиси і перескочивши на румунський бік, ударив у римо-католицький костел. Ні одна ні друга святиня не потерпіла шкоди. Припадок викликав серед населення по обох боках границі велике вражіння.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові при вул. Бельведерській згоріла фабрика смарів на шкоду 3.000 зол. — У Стільску біля Миколаєва над Дністром хтось убив ночю Йонаса Діямандта та його жінку Хаю. Убитих облито нафтою і підпалено. — В Чижові пов. Золочів затроїлося на весіллі 15 осіб зіпсутим мясом, яке куплено в Поморянах. — У Ставчанах пов. Львів хтось стрілив крізь вікно до хати Івана Мерцала і тяжко ранив. Раненний помер у дорозі до шпиталю. — У Васильківцях пов. Копичинці невідомі напасники задусили в ночі Вікторію Зубрицьку задля грабунку. Вона мала більшу суму грошей. — У тартаку Шимона Улама в Сморжі Долішньому пов. Стрий припинили рух з причини недостачі матеріялу. Роботу втратило 60 робітників. — У Стрийщині вилила ріка Колодниця від Голобутова до Бригідки і залила нижче положені поля. У Моршині вилляла ріка Бережниця. — У Татарові втонув у Пруті студент варшавської політехніки Генрик Трояновський. — В Бережанах арештували директора Суспільної Убезпечальні Владислава Янковського і відставили до диспозиції слідчого судді. — В Коломиї відбувається розправа проти судових урядовців, що приймали на

власну руку поміщиків до праці, відклеювали стемплі і значки та фальшували підписи суддів. — Невідомі люди підпалили збіжже солтиса с. Лазарівки пов. Бучач. — У Ковалівці (Бучаччина) Іван Кохан переїхав 3-літнього Вартоломея Кохана. Хлопець помер у шпиталі. — У Скоморохах, пов. Тернопіль, підпалив хтось хату Петра й Михайла Сютинського. — У Яструбові (Тернопільщина) повісився 65-літній Петро Ковакевич, громадський радний, зі стиду, що вкрав кантар вартости 3 зол. із коня Ол. Качука з Копичинець. — У Ганасівці (пов. Перемишляни) вночі на дорозі хтось вбив селянина Гната Небельського. — У Плугові пов. Золочів злодії вкрали з гром. уряду скриньку, в якій переховувались акти. Тому, що грошей не найшли, акти подерли.

— **Львівська хроніка.** На вул. Замарстинівській у Львові кишеневий злодій Станислав Подольчак убив ножем 40-літнього касового вломника Михайла Малішевського. — Жертви трагічної події з вул. Вірменської у Львові ще не розпізнали. Спершу вважали забиту за Марію Бриніч, однак слідство устійнило, що Бриніч сидить у тюрмі в Самборі. — Муляр Іван Дацко впав з рушторання при вул. Короткій 10 на лішеход і стрес собі мозок. — Марія Гнездова повідомила поліцію, що її син 14-літній Рудольф вийшов 12. ц. м. в дому та досі не повернув. — Арештовано прошака Мойше Кремера, що намагався побити поліцая. — В ресторані Блянца при вул. Сенкевича побилися при пиві Едмунд Холовий з Казимиром Глембоцьким. Холовий ударив цього останнього гальбою так сильно, що зранив глибоко череп.

— **Війта припинили в урядуванні.** Переведена люстрація громадської управи в Чернелиці (Городенщина) ствердила, що війт Казимир Старчевський спроневірив около 300 зол. із дорогових оплат. Війта припинили в урядуванні, а справу передали прокураторові.

— **Залізнича катастрофа в Вильні.** Паровіз без прислуги, бо помічник випав із нього, віхав на підміський поїзд, що складався з трьох вагонів і льокомотиви. Обі льокомотиви були звернені до себе задом, так, що вуглярки вбилися на себе. Машиніст і палич підмського поїзду згинули на місці. Кількацятять осіб є раненних.

— **Батьки,** що бажають совісної, доладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірмн А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 2-7

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Окружне свято дитячих садків. Перше того роду свято відбудеться в нас 23 ц. м. на площі М. К. О. з такою програмою: 10. год. Сл. Божа, опісля промова, дефіляда учасників свята, загальні гімнаст. вправи, спільні пісні, спільні гри й забави, від год. 13.30 спільна молитва: „О Мати Божа, о райський цвіте", дальше дітяча присяга, а в год. 13.40 закриття свята. Свято має дати українському громадянству змогу провірити справність та організованість наймолодшого покоління, цього фундаменту нації. Теперішнє наймолодше покоління, що колись візьме провід нації у свої руки, нехай вже змолоду пізнає рідну землю, нехай ознайомлюється з собою, щоби колись не було ані „волинняків", ані „полоняків", „тутешніх" чи „тамошніх", а щоб були лише українці. Така ціль свята. Гадаємо, що все українське громадянство масово явиться на святі. Б. Л.

Протикомуністичне віче відбудеться 19. ц. м. заходом Організації Українців м. Станиславова на площі Сокола при вул. 3-го Мая в Станиславові. Початок год. 12 впослудне. Перед тим, в год. 10.45 відправиться в катедрі оо. Редемптористів панахида за душу бл. п. Ярослава Барабаша, жертви большевицьких громил.

—o—

Спорт.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — СТШЕЛЕЦ 1:0 (0:0).

Ворота добув Данів. Судив п. Бавер д. добрий. — Склад: Андрішин І і ІІ, Багриновський ІІ, Куліба, Керникевич, Зубик, Лєськевич, Писта, Данів, Урсакий, Якубчук. До змагань за вхід до А-кл. виступив Пролом на горячому грунті в Брошневі з величезною амбіцією і твердою постановою добути два пункти. Покладених надій наша одинадцятка не завела й вивезла з Брошнева перемогу, що напевно причиниться до здобуття загального мистецтва Б-кл., а тимсамим авансу до А-кл. В Проломі слабих пунктів не було. Андрішин І на воротах боронив знаменито, оба оборонці Андрішин ІІ і Багриновський ІІ грали твердо й рішуче, не позволяючи противникові стріляти. Поміч була чи не найкращою частиною дружини, що зуміла гармонійно погодити офензиву з дефензивою. Атак в полі дуже добрий, не мав лише доброго викінчення і тому висліл тільки 1:0. Великою перепоною в стріланню на ворота був багнистий терен, на якому боковий напад Пролому не почувався добре. Сама гра стояла на високому рівні й держала симпатиків Пролому, що приїхали аж до Брошнева, в найвищому напруженню. По здобутті в 11 мінуті ІІ ої половини рішаючих воріт зазначується чимраз більша перевага Пролому, який оплановується нервово і загрожує раз-по-раз воротам противника. Ці змагання були безперечно найкращими в цілій 7-літній карієрі Пролому, а маємо тверду віру, що кожні чергові будуть такі самі, чи навіть ще кращі. 23. VIII. грає Пролом з Бескидом в Станиславові, 30. VIII. з Брошневом в Станиславові, а 6. IX. останні фінальові змагання з Бескидом в Надвірній. Віримо, що осінню рунду мистецтва зачне Пролом в А-кл.!

БРОШНІВ. СТШЕЛЕЦ — БЕСКИД 3:1 (1:1).

Відплатні змагання за вхід до А-кл. програв знову Бескид, що не зумів використати перемучення Стшельця в суботніми змаганнями з Проломом. По тих змаганнях стратив Бескид усі надії на здобуття другого місця, а тимсамим і вхід до А-кл.

РЕВЕРА — ТІМ ГІРКА — РАЗ ДВА ТРИ 3:1 (1:1).

Несподівана, але зовсім заслужена виграна відмолодженої дружини Ревери над сильним тімом, в склад якого входило 7 грачів з Гірки, недавнього переможця України. Ревера доказала, що амбіція в охота до гри молодих грачів більше значить, як вмілости лівших „дєля". Б. Л.

ЛЬВІВ. ЛУГ — ППВ — П.А.С.Т. 3:2 (2:1).

В неділю 16. ц. м. розграв Луг товариські змагання зі сильною дружиною поштового військового приспособлення. Ці змагання виграв по тяжкій боротьбі Луг і в цей спосіб зреванжувався за попередню програну. Ворота для Лугу стріляли Сойка, Загородний і Жовнір ІІ.

Ці змагання попередили передзмагання ІІ. дружини Лугу із Вікторією, які покінчилися нерішучим висліом 1:1 (1:0).

КОМУНІКАТ СОКІЛЬСЬКОЇ СПОРТОВОЇ СЕКЦІЇ ЛЬВОВА.

В днях 19, 20. і 21. вересня ц. р. відбудуться у Львові на площі С.-Б. і на стаді „Світязь" Краєві Сокільські Спортові Змагання, в легкоатлетиці, відбиванці і плаванню. Участь у змаганнях беруть всі змагуни-соколи з цілого краю.

До проводів гнізд подається таке:

1) Продовжується речинець зголошень змагунів (ок) до 12 вересня. Докладно подати, до яких конкуренцій даний змагун стає. Також подати кілько змагунів реflектує на харч і нічліги.

2) Змагуни привозять зі собою коц і простирало.

3) До змагань обовязує такий стрій: сині штанці, сокільська сорочинка з емблемом і чорні капці (легкоатлетика і відбиванка), а до плавання плавки (побратими) і купелеві строї (посестри).

4) Гнізда повинні повідомити Сокіл-Батько, коли їх змагуни приїдуть до Львова. Змагуни, які приїжджають до Львова, зголосяться в канцелярії Сокола-Батька вул. Руська 20. Добре було би, щоби змагуни вже в пятницю були у Львові.

5) Всі змагуни мусять бути на площі С.-Б. в суботу в год. 13.30. Змагання почнуться точно в год. 13-ій.

Конкуренції.

Легкоатлетика. Побратими: біги: 100, 400, 1500 м. Скоки: вгору, даль, жердкою. Метн: кулею, диском, ратищем. Гінці: 4×100 м. — Посестри: біги: 60, 900 м. Скоки: вгору, даль. Метн: кулею, диском, ратищем. Гінці: 4 × 60 м.

Плавання. Побратими: Стиль довільний: 100, 400 м. Стиль класичний: 100, 200 м. Стиль горіщем 100 м. Гінці 4 × 50, 3× 100 змішаним. — Посестри: Стиль вол. 50 м. Стиль клясичний 70 м. Горіщем 50 м. Гінці 3 × 50 м. змішаним.

Бої за еспанські острови.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Червоні війська, що причалили до Майорки, збомбардували м. Санта Марія, щоб перетяти звязок між м. Пальмою і рештою острова. Червоні причалюють дальше у східній частині острова б. Порто Крісто і небавом заатакують м. Манакор.

НЕАПОЛЬ, 18. 8. ПАТ. Утікачі з Еспанії, що причалили на пароплаві „Шлезвіг", оповідають, що червоні війська опанували остров Сан Антоніо і вирізали всю повстанчу залогу.

ДОТЕПЕРІШНІ ЖЕРТВИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

50.000 убитих, 135.000 ранених.

ЛЬОНДОН, 18. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Гібральтару: З Мадриду приїхав досвідчений обсерватор подій і запевняє, що **повстанці мають безпосередні вістки з Мадриду.** Відділи повстанців зміцнилися на позиціях у Сієрра Гвадарама, мають харчі і муніцію і ждуть допомоги сподіючись, що за 10 днів увійдуть до столиці. Повстанці оповідають, що мадридський уряд приготовився покинути столицю на трьох літаках. З Мадриду відходить лише один поїзд на побережа, звідсіля прибувають постійно харчі до міста. Раніше поїзди відїздили до Валенсії, опісля до Оліканте. В ночі у Мадриді темно, бо світло гасять зі страху перед налетом літаків. Жертви дотеперішньої війни обчисляють на 50.000 убитих і 135.000 ранених.

ПОВНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КАТАЛЬОНІЇ.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Каталюнський уряд покликав економічну раду, яка займеться зміною господарського життя в Каталюнії. Створення економічної ради матиме велитенське політичне та економічне значіння та означає повну незалежність Каталюнії від Еспанії. До ради ввійшли виключно представники партій народнього фронту і синдикалістичних організацій. Сподіються, що рада здійснюватиме соціялістичні теорії. Від комуністичної партії ввійшов до ради ученик Троцького Андре Нін, який вернувся щойно з СССР.

СПІЗНЕНА РАДА З ПЛЕБІСЦИТОМ В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 18.8. ПАТ. Ленсбері, колишній провідник Лейбур Парті, помістив у „Таймс" відкритого листа з покликом до уряду, церковних достойників і громадянства, щоб доложили всіх зусиль і довели до припинення домашньої війни в Еспанії. Підчас перемиря населення висловилось би у плебісциті за повстанцями або за мадридським урядом.

ВІДОЗВА ЖИДІВ ДО АРАБІВ.

ЄРУСАЛИМ, 18. 8. ПАТ. Вранці скінчилося засідання представників жидівського населення. Рішили вислати делегацію до високого комісара з домаганнями від жидівського громадянства. Приняли протест проти спроб припинити імміграцію і текст примирливої відозви до арабів.

ВОЄННИЙ СТАН В ЯФФІ.

ЄРУСАЛИМ, 18. 8. ПАТ. В Яффі уряд заборонив виходити ними на вулицю від год. 8. рано до год. 5-ої завтра рано. Дехто вважає цей розпорядок за доказ грізного положення. Інші міркують, що це кара за те, що араби вбили 12 жидівських доглядачок. До Яффи прибули сильні військові відділи, місто окружене збройним кордоном.

По сто тисяч для Лодзі, Ченстохови і Плоцька.

17. ц. м. закінчилося тягнення третьої кляси трицятьшестої Державної Льотерії. Три головні виграні по сто тисяч злотих кожна впала цим разом в трьох провінціональних містах, при цьому фортуна була передо всім ласкава для тих, за яких довго забувала.

І так напр. між власниками подрібних чвертюк ч. 54355 є пп. І. Форбер, робітник, якого заробки виносять 3 зол. денно, та Йосиф Влосик безробітний — оба замешкалі в Ченстохові. Дві чвертки ч. 180133 є власністю пань: Галяни К., домашньої зарібниці і Стефанії Р., вчительки. Третя сотка тисячів впала на ч. 47843, якої власниками є мешканці Лодзі.

Недовго, бо вже 9-го вересня почнеться тягнення четвертої кляси. Як відомо, головна виграна цієї кляси виносить мілюн золотих, але позатим — не числячи менших, є ще такі великі виграні: три по сто тисяч зол., чотири по сімдесять пять тисяч зол., девять по пятьдесять тисяч золотих, сімнадцять постійних денних виграних по двацятьпять тисяч золотих — і т. д.

При нагоді пригадуємо, що 27. ц. м. відбудеться додатково повакаційне тягнення зложіж тих чисел-льосів, які залишились в колесі після закінчення тягнення четвертої кляси трицятьпятої льотерії та яким в тім тягненні не призначено серійних виграних.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Городенка.
19. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
20. VIII. Муж двох жінок".
21. VIII. Ден з Абісинії.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Он не ходи Грицю.
24. VIII. Інваліди.
25. VIII. Ніна теща.

З Городенки їде театр до Заділля (режисера театру викінчує постановку „Ніна" і „Галька".

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

19. VIII. Копичинці.
20. VIII. Теребовля.
21. VIII. Збараж.
22. VIII. Тернопіль.

Великий Театр:

Середа, 19. VIII. год. 8 веч. „Пані президова".

Четвер, 20. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".

П'ятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата", „Зузанна йде у світ".

АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".

ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".

ГРАЖИНА: „Забута людина", „Нічна стежа" з Фліпом і Флопом.

КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.

КОПЕРНИК: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.

МАРУСЕНЬКА: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.

МЕТРО: „Правда про коханка" і „Чарівний Схід".

МІРАЖ: „Юліка" (з Дж. Альнар і Густ. Фреліхом), „Вероніка" (з Фр. Гаєм).

МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Тайна п-н Брінкс".

ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".

РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.

СВІТ: „Золото" з Бригідою Гельм.

СТИЛЕВЕ: Цирк Сарам" із Лео Слезаком, ревія „З усього серця".

ТОН: „Сеньоріта з масці" „Світло в темряві".

УТІХА: „Голос засудження", ревія „Чін-Чон-Чай".

ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 19. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 19.30 Концерт, 22.10 Танки всього світу, **Прага** (702) 12.35, 19.00 Концерт, 17.05 Легка музика, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Муз. мандрівка по світі, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів, реціталь, 19.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 11.00 Форт. музика, пісні, 14.00 Танк. музика, спів, 15.00 Легка музика, спів, 18.30 Сп. реціталь японського співака Ноші Фуджівара, 20.50 Музика народів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Розр. музика, 10.00 Весела музика з часів Моцарта, 14.00, 16.00, 18.00 Музика, 19.00 Нар. пісні й танки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, 14.05 Спів, 18.55 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 20.40 Орх. концерт, 21.30 Мандрівка по італ. пляжах, муз. авд.

Четвер, 20. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17.25 Солісти, Гіл. сопран, 19.05 Зальцб. фестивалі: „Фальстаф", оп. Верді, **Братислава** (298.8, 18.10 Мад. пісні, **Прага** (4702), 16.50 Соло на саксофоні, 20.25 „Гамлет" Ліста до тексту Шекспіра, 21.30 Твори Остерчіля, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 17.00 „Мізантроп" ком. Мольєра, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Форт. реціталь, 18.20 Нар. музика, 20.30 Арії та пісні, 20.30 Скрипка, 21.00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 9.00 Розр. муз., 11.00, 15.00 Легка музика, 17.30 Скрипка, форт., 18.00 Нар. танки та вальси у вик. чаїзької капелі, 20.40 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Сопран, саксофон, віолончель, 10.00 Нар. пісні й танки, 12.00 Популярна музика, спів, 15.20 Квартет, 20.10 Весела програма, **Будапешт** (549,5) 13.30 Концерт оп. орх., 17.00 Сальон. музика, 18.00 Квартет, спів, тарогато, 19.00 Форт. твори Ліста, 22.20 Концерт орх., **Мілянo** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.30 „Ворог жінок" ком. Замбальдія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 Орх. концерт.

П'ятниця, 21. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 19.30 Розр. концерт, Андерграт сопр., 21.00 Симф. концерт, **Брно** (315,4) 18.20 Веселі пісеньки, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13.40 Легка музика, 20.00 Віольончель, 20.30 Симф. концерт, 22.00 Вок. квінтет, пісеньки, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 17.00 Спів, реціталь, 17.50 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 22.30 Музика, 18.00 Музика з часів Фрідріха В. 19.00 Фільм. мельодії, **Будапешт** (549.5) 13.05 Симф. музика, 17.30 Віольончель, 18.10 Сальон. музика, 19.50 Солісти, 20.35 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 16.40 Розр. музика, 21.40 Оперетові мельодії, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 20.40 „Ля реджіна дель фонографо" оп. Л. Вера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 19. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Собача академія, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Для розривки, гр. пл., 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: „Діти на подвірі", 16.00 Концерт орх., 17.00 Тріо, Я. Новак бас, 17.30 Анекдоти з життя Ол. Моджеєвської, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Нар. балади та пісні, Фріч сопр., 18.25 Правдива та фальшива повночасність жінки, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., Берлінська сопр., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Легка муз. з гр. пл., 20.30 Мандріяка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Фр. Шопена в вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Шведські нар. пісні, муж. квартет у супр. форт., 22.00 Що каже Европа про жінь, Олімпіяду, 22.15 Спортові вістки, 22.25 Концерт орх; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 20. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Мусоргський: Перські танки з оп. „Хованщина" гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.25 Орх. концерт, 14.30 При чорній каві, гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: „Ах, ті горобці" 16.00 Концерт фільг. орх., 16.45 Учитель і нар. оборона, 17.00 Скрипка, фортепіян, 17.25 Форт. концерт, симф. орх., 17.50 Людина, готова на все, 18.05 Світ тіни на провінціональній антені, 18.15 Музика з гр. пл., 18.25 Літературні хвилини наймолодших, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Олімпія галузка" (Старогрецька Олімпіяда) із. Парандовського, муз. Стан. Навроцького, 19.45 Концерт мадярської музики, нар. пісні, 20.20 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.58 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні відсп. Софія Виженинська, в супр. форт., 21.15 Сальонова музика, 22.00 Спортові вістки, 22.25 Танкова музика з гр. пл.

П'ятниця, 21. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий денник, 12.23 „Весняні шепоти", музика з гр. пл., 14.30 „Щось на десерт" легка музика з гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорами, 16.00 З творів Адольфа Адама, концерт камер. орх., 16.45 Організація самопомочі й наукові кола акад. молоді, 17.00 Форт. реціталь, 17.30 Гадзунов: Скрипковий концерт а-моль оп. 82, гр. пл., 18.00 Комфорт щоденного життя в вих. Європі, 18.10 Легкі пісеньки з гр. пл.; 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.45 Останній тиждень, 18.50 Бюро студій розмовам зі слухачами радія, 19.00 Концерт мандоліністів, тенор, устна гармонійка, 19.45 Настроєна музика, спів 20.30 „Кавароп" гумореска, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Сальонова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгія бельг. 89.76—89.93, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.30, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.62 — 359.90, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти анґл. 26.79 — 26.63, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.08—137.10, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 135 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—141.

Акції.

Банк Польський 97, Ліліпон 12.30.

Папери.

5 інвест. 1. ем. 68, 2. ем. 61.25, серійна 1. ем. 77, 2. 75.50, 5 конв. 46.50, 6 дол. 61, 4 прц. прем. дол. 47.25, 47.50, 7 прц. стаб. 48.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк І. 36—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 36—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

Збіже.

Ціни ввоко Львів	від	до
Пшениця оди.	19.75	20.25
Пшениця зб.	19.00	19.50
Ячмінь оди.	16.00	16.25
Ячмінь на мливо	15.50	15.75
Вика темна	17.75	18.25
Вика сіра	16.75	17.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 18. серпня н. р. кооперативам платив за: ввоко Львів.

1 кг. масла десертного бльок. і без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0·13 „
1 п. яець	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 18. VIII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, ввоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

НАУКА

ВЧУ СКОРО І ПРИСТУПНО ФРАНЦУСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО — конверсація; приготовлю до матури і всіх іспитів з цих мов, також приймаю переклади і полагоджую кореспонденцію. Позаміським листовно. Низькі ціни. Голуфка 4., І. пов., м. 3. 2403. 10—10

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

З БРАКУ знайомства цілю дорогою шукаю товариша життя — мужчину на становищі, з вищою освітою, середнього віку. Невелике придане. Неанонімові листи до „Діла" під „Пристійна". 2518 1-1

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ великий, совящний, фронтовий покій з меблями. Відомість: Чарнецького 26. м. 21. 2516 1—3

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 52-60

ЗА ДОГЛЯД вад віддаю у Гребенові віддам кімнату з кухнею родині емеритів. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідні". 2508 2-2

ДУЖЕ ДОБРА станція для дівчинки. Опіка, поміч у науці, фортепіян. Стефанія Карпякова, Перемишль, вул. Менюшка 8, бічна Дворського. 2510

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганик, Пилсудського 21, І. п. 2519 1—10

ОГОЛОШЕННЯ.

Меблеві покриття ХІДНИКИ, ЦИРАТУ, ЛІНОЛЕУМ, КОЦИ І ФІЛЬЦИ

а також **артикули таніцирські**

поручає

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

Львів, Леґіонів 25. в подвірю.

2487 1-5



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.

Тел. 257-10

виконує

роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. —

ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.

Цінники і кошториси на бажання.

2503 2-10

Спеціяліст корсетів

ГЕРМАН ПІСЕН

повідомляє, що на час реконструкції будинку при вул. Ягайлонській 4. переніс свій льокаль до

ПАСАЖУ МІКОЛЯША

Поручає свої найновіші креації — по **зниженій** цінах. —

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 67-79

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1935 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 карток) зол. 2.50

Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці огодошень	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова текстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 480.—
„ „	1/2	„ 250.—
„ „	1/4	„ 130.—
„ „	1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 187 (14.436). Львів, пятниця 21. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці на островах бороняться.

МАДРИД, 20. 8. ПАТ. Нема тут дальше ніяких вісток про операції сотника Байо на Майорці, де — як здається — повстанці тримаються добре.

ЛІССАБОНА, 20. 8. ПАТ. Як подає тутешній щоденник „Діяріо де Посте", повстанці прогнали з урядові военні кораблі, що намагалися причалити до Майорки та розстріляли 300 кому ністів, які вспіли висісти на беріг.

Повстанчий літак затопив у Кадізі підводний човен. Недалеко португальської границі упало 3 урядові літаки, з того один англійський.

МІНИ У ПРИСТАНЯХ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Радіостація у Санта Круз де Тенеріфа остерігає всі кораблі, що зхід до пристаней Малляга, Альперія, Картагена, Валенсія та Барсельона заложений мінами.

УРЯДОВІ ЛЕТУНИ ПРИЛУЧИЛИСЯ ДО ПОВСТАННЯ?

БУРГОС, 20. 8. ПАТ. Як подає тутешня радіостація, кружляє тут загальна чутка, що летуни з Катро Вієнтос (б. Мадриду) приступили до повстання.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Мадридський міністер закорд. справ поручив еспанському амбасадорові у Льондоні заперечити вістку, що есп. уряд задумує уживати бомб з трійливими газами.

Уруґвайський плян ліквідації еспанської громадянської війни.

МОНТЕВІДЕО, 20. 8. ПАТ. Уруґвайський міністер закорд. справ звернув увагу, що його ініціятиву в еспанській справі зле зрозуміли. Не йшло йому про безпосереднє правне посередництво між воюючими сторонами, лише про ініціятиву американських урядів з метою: найти спосіб, як покінчити громадян. війну. Уруґвайський уряд уважає, що найти платформу порозуміння між воюючими не булоб неможливо, тому що обі сторони годяться на республиканський та регіональний устрій, а не можуть погодитися лише щодо поділу дібр.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ХОТЯТЬ ПОСЕРЕДНИЧИТИ В ЕСПАНСЬКІЙ ВІЙНІ.

ВАШИНҐТОН, 20. 8. ПАТ. Тутешний уряд з жалем відмовляється посередництва в еспанській громадян. війні, згідно з уруґвайською пропозицією; ноту в цій справі дістане уруґвайський уряд ще нині. Хоча посередництво булоб побажане, америк. уряд мусить від нього відмовитися з огляду на традиційну політику невмішування в европейські справи та на публичну опінію, що одноду шно противиться цьому. Перед зредагуванням тої ноти державний департамент засягнув думки урядів Аргентини, Бразилії та Чіле, що також є противні інтервенції.

ВІДПОВІДЬ АРГЕНТИНИ.

БУЕНОС АЙРЕС, 20. 8. ПАТ. У відповіді Уруґваєві аргентинський уряд запевнює, що буде співділати над пошаною міжнародного права в рамах постанов, які можна буде прийняти, щоб стримати еспанський конфлікт.

Ще один зразок французької невтральности.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Конференція представників партій правиці і центру рішила звернути міністрові закорд. справ увагу на те, що видаляючи з Франції б. військового атташе есп. амбасади у Парижі, що висловився за правим урядом, франц. уряд поступив незгідно зі засадою невтральности, яку сам голосить, та з традиційним правом азилю.

„ВОРОГИ ВІЙНИ І ФАШИЗМУ".

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. „Національний комітет боротьби з війною та фашизмом" проголосив заклик до „французів, глибоко привязаних до величі й незалежности республиканської Франції, та до всіх приятелів миру й свободи", закликуючи до збірки на підмогу для еспанського народу.

ПЕРЕПРОШУЮТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. З Альжесірасу до Гібральтару причалило двох представників повстанчої влади; вони перепросили британське командування за те, що повстанчий літак бомбардував британський контрторпедовець, уважаючи його еспанським.

Чистка навіть у судівництві.

БАРСЕЛЬОНА, 20. 8. ПАТ. Рада справедливости завісила в урядуванні всіх катальонських суддів і прокураторів за винятком членів касаційного трибуналу та спеціяльних суддів, що мають вести слідство за участь у повстанні. Йде „про очищення катальонського судівництва."

ПОВОРОТ ЄЗУЇТІВ.

ПАМПЕЛЮНА, 20. 8. ПАТ. Провінціональна делєгація рішила повернути Єзуїтам усі добра, сконфісковані після революції та дозволити їм на діяльність у Наварі.

Французька опозиція домагається скріплення фортифікацій.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Представники партій парляментарної меншини рішили на спільній нараді домагатися від міністра війни Далядіє деяких улпшень на лінії Мажіно

Розбудова американської воєнної фльоти.

ВАШИНҐТОН, 20. 8. ПАТ. У приватних верфах почнуть небавом будувати контрторпедовці поемности 1.500 тон та три 1.300-тонових підводних човнів. Під цю пору будують 79 воєнних кораблів, з того 12 підводних човнів та 51 контрторпедовців

Наступ військ зревольтованої провінції.

ШАНҐАЙ, 20. 8. ПАТ. Як подає китайська преса, війська Квангсі вдерлися до Квантунгу і намагаються дійти до півде-но-західнього морського побережа.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".

Гете, 11. жовтня 1831 р.

Проблєма польської преси.

Львів, 20. серпня 1936.

Премієр Складковський оголосив заяву п. н. „Зловживання друкованого слова", в якій ревідує подекуди своє дотеперішнє становище супроти преси і заповідає гострі репресії, включно з висилкою до Берези поодиноких журналістів. Правда, премієр заявляє, що залишає надалі „повну свободу критики уряду й прилюдного життя" та „приступає до нищення брехні, обмови й клевети, як зброї у політичному житті". Всеж, не вважаючи на таке докладне спрецизування тих пресових провин, які викличуть переслідування, можна лякатися, що доба розмірного лібералізму супроти преси у Польщі добігає свого кінця і що вислови премієра вплинуть відємно на загальне відношення пресової цензури до преси. Булоб це тоді жалюгідне явище, тому, що зрештою вся поважна преса й кожний шануючий себе журналіст мусить погодитися, що такі методи журналістики, як брехня, обмова і клевета повинні бути безпощадно винищувані. Інша річ, чи треба для цього аж Берези і чи не досить булоб ригористичного стосування відповідних строгих постанов карного закону і пресового декрету: ми зараховуємо себе до засадничих противників Берези, як адміністраційної репресії, яка не підлягає ніякій прилюдній контролі, ані щодо слушности територичних закидів (ніхто, включно з засланим, не знає сутньої причини кари), ані щодо способу виконування.

Зрештою, наш лібералізм та звеличування засади свободи преси не йде аж так далеко, щоб не признавати, що ту свободу слід инколи спутувати: слід це робити тоді, коли преса тратить зрозуміння своєї місії, коли видавці не рахуються з фаховими кваліфікаціями і моральним стажем ангажованих співробітників і коли ті співробітники забувають, що не слід зловживати терпцем паперу. І хоча, повторяємо, боїмося, що заява премієра в практичних наслідках спутає свободу слова й там, де та свобода повинна безумовно істнувати, даючи притоку до дуже довільної і розтяжної інтерпретації понять „брехні й обмови", проте добре сталося, що ця заява дала товчок до цілої дискусії, яка розпалилась у польській пресі на тему преси та взагалі актуалізувала проблєму польської преси.

Внутрішньо-політичні „пікантерії" згаданої нинішньої дискусії нас не цікавлять і можемо казати про них тільки мимоходом, радше для реєстрації подій польського політичного дня. Заяву премієра Складковського підтримав у цілій повноті ред. Стпічиньский у „Курієрі Пораннім". Його стаття „Післявідпусткові рефлєксії" — це неначе півофіціяльна інтерпретація заяви премієра, одобрення у цілости заповіджених репресій і ціла низка надзвичайно гострих закидів під адресою польської преси і польського журналістичного світа, включно до такого закиду, що журналістичні синдикати толєрують „більш непристойні відносини серед журналістів, ніж серед шевців, столярів, пекарів і інших ремесел". Очевидно, польська преса ріжних напрямів — від „Часу" через „Варш. Газету Народову" по „Роботнік", го-

стро на такі заміти зареагувала. Факт, що головою Синдикату Варшавських Журналістів, якого мусять обрazити докори „Кур. Поранного", є тепер полк. Сьежинський, редактор півофіціальної агенції „Іскра" і — як кажуть — один із чільних представників полковницької групи, витворює специфічну ситуацію, вже у площині конфлікту внутрі того самого санаційного табору. Бо й п. Стпічинський не є тільки головним редактором чільного варшавського санаційного щоденного „Курієра Поранного", тільки ще й шефом т. зв. Бюра Організації Акції, свіжо основаної установи при президії ради міністрів, що має бути ніби міністерством преси й пропаганди, ніби ідеольогічним інспіратором чи регулятором діянь уряду. Ред. Стпічинському закидають переяскравлювання відносин та легковажне кидання поважними закидами. Однак, коли навіть прийняти, що слушність мають обидві сторони, не підлягає ніякому сумнівові, що 1) польська преса не є здорова і 2) що у величезній мірі вина цього самих кермуючих урядових чинників.

Ми твердили це і вказували на нездорові явища польського пресового життя неоднократно. Фактом є, що польська прилюдна опінія стоїть під всевладою не поважної, політично здиференціонованої, преси, лише т. зв. „червоняків" і всяких „курієрків" — з краківським „ІКЦ" на чолі, при чому той краківський часопис, це не мала 10-ти сотикова льокальна газетка, лише щоденник з найбільшим обемом і найбільшим числом накладів у Польщі. У тих всіх часописах, яким саме надає тон і серед яких провід веде „ІКЦ", панує дух крайньої непримирности, нетолєранції, дикого шовінізму, плоского підходу до глибоких проблем, дух неуцтва і система перетворювати кожну дрібницю (дуже часто невірну щодо фактичного стану) в епохальну „сензацію", для якої нема відповідно великих друкарських черенок і відповідної скількости окликів. Скільки шкоди наробили ті „курієрки" в одній тільки ділянці національно-політичних відносин у державі! Вічне цькування, вигадки і наклепи, творені нісенітні псевдонаукові теорії для вжитку і під смак вулиці, потурання вулиці, потурання вульгарній формі і неперевіреному тенденційному змістові, це маркантні риси тієї частини польської преси, яка — як кажемо — надає тон польській політичній думці, діючи серед мас і маючи за собою вулицю. Та не лише вулицю: адже це часописи здебільша проурядового напрямку, які втішаються протекцією урядових чинників: чейже навіть розклад їзди складається у Польщі з увагою на інтереси кольпортажі того краківського часопису, — адже в ньому бувають розмови з найвищими достойниками, адже уряд користується тим часописом раз-у-раз для своїх цілей, — не стараючись зломити специфічно „курєркових" метод підюджування громадян ріжних національностей та розпалювання пристрастей.

Нічого теж нарікати на пресову політику: адже це стара правда, що ніколи у Польщі послідовної і систематичної, добре технічно веденої, пресової політики — не було і нема. Були і є розпорядки від випадку до випадку, були періоди більшого пресового лібералізму чи строгішої цензури, однак все це не є ще пресова політика. Уряд робить одно, проурядові часописи пишуть щось зовсім протилежне: уряд напр. робить ніби нормалізаційну політику з українцями, а ріжні проурядові часописи, залежні не тільки посередньо, але й безпосередньо, своєю екзистенцією, від уряду — цькують проти українців і всю „нормалізацію" торпедують. Ріжні часописи того самого урядового табору справу нераз представляють інакше. В безлічі інших випадків знову взагалі невідомо, що має дана подія означати з погляду кермуючих державних чинників, бо преса не дістає ніяких інформацій або насвітлення. Це все старі правди. І тому пресова політика повинна з свого боку впливати на моральний рівень польської преси, на методи, яких вона вживає, на вартість масових акцій, що їх вона самовільно веде, залежно від окремих, здебільша анонімових, журналістів.

Заходи премієра Складковського і ред. В. Стпічинського української преси й українського журналістичного світа не торкаються і торкатись не можуть. Українська преса не бавиться у сплетні на високих державних достойників, не виступає з ніякими клеветами, не є експонентом ніякої групи, що бореться за владу, а через те й методя боротьби за владу їй чужі. Українська преса не бавиться теж у „сензації" і взагалі тип репортера, який мусить принести газеті щоденно стільки-то сензацій — українській пресі чужий. Однак українська преса не може эректися права критики: гострої, але річевої критики політики уряду і нижчих чинників влади, критики всього істнуючого стану, всієї українсько-польської дійсности. Тому добре сталося, що премієр запевнив, що те право критики істнує надалі. Ще краще булоб, якби речі, порушувані у критичних статтях і замітках української преси, доходили до відома чинників, від яких вони залежать, і якби — щораз менше матеріялу було до критики, до жалів і ремствування. Ніхто тих жалів з приємности не виписує, ніхто не шукає спеціяльно за матеріялом, який давав би нагоду „проїхатись": на жаль, завжди ще того матеріялу так багато, і стільки його щоденно приносить свіжа почта, що ціла українська газета мусить перетворюватись у трибуну скарг.



—o—

Епільог санкцій.

ЖЕНЕВА, 20. 8. ПАТ. Делегації Аргентини Болівії, Китаю, Іраку та Ірану повідомили генерального секретаря, що їхні уряди припиняють протиіталійські санкції.

—o—

МАНЕВРИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 20. 8. ПАТ. Вчора почалися тут великі маневри, що потривають до 25. ц. м.; на них буде присутній през. Бенеш.

ВИНАРНЯ „ПІД РАТУШЕМ"???

Г. З. ГАВАТ.

Посередник у подружжях.

Я приїхав із великим капіталом до Голівуду. Він складався з безлічі плянів знаменитих фільмів і глибокої віри у свої сили. Я винаймив на тридцятому поверсі найбільшого хмародера кімнату, а що в мошонці я мав ще дещо грошей, не потребував покищо працювати й турбуватися життям. Одного разу я мав честь піднести хусточку Жан Кроофрд, яку вона загубила. Вона подякувала мені своєю лагідною усмішкою, а цей дрібний випадок напровадив мене на новий, оригінальний плян.

Я ставав на рогах вулиць, і коли вачив, що надходить якась фільмова зірка, йшов кілька кроків перед нею і буцімто губив мошонку. За мною кликали, я дякував і навязував хитро розмову. В такий спосіб я познайомився з усіма, які грають якунебудь ролю у фільмі.

Аж одного разу на вечірці у Гльорії Свенсон повинулась мені нога. Кінг Байдор завважав:

— Я познайомився з паном Гарірі зовсім звичайним способом — і оповів історію нашої знайомости.

Двацять, або й більше ротів нараз озвалося:

— Я теж, я теж!

А я не ждав кінця, тільки чимскорше вийшся з кімнати. Очевидно, надія на фільмову карієру взяла в лоб.

На нове рішення не треба було довго чекати. За останніх сто долярів відкрив я бюро посередництва в подружжях, винаймив стенотиністку, замовив чудесну вивіску і купив кількадесять крісел.

— За перші зароблені гроші куплю машину до писання. — заявив я своїй стенотиністці. Вона мала пригарне, каштанове волосся, рожеві щічки і стрункy поставу. Трошечки гикалася і тому теж не дістала ніякої ролі у фільмі.

Одного дня замкнули ми наше бюро і пішли на малу прогульку за місто. Коли повернулись, сказали нам, що під нашу неприсутність приходив до бюра гість, якийсь багатий, поставний добродій.

— Зле, дуже зле, що саме сьогодні таке трапилось! — закликав я.

Рівночасно був я незвичайно врадуваний і не дуже переймався усім. Бо Моллі, гарна, солодка Моллі була дуже розкішна сьогодні, така розкішна, що я пригорнув її до себе й запитався, чи вона перша не схотілаб найти собі в моїм бюрі мужа. Вона розсміялась, трішечки зацукалась, а відтак поцілувала мене.

* * *

На другий день прийшов знову цей багатий гість.

— Будь ласка, сідайте, попросив я. Моллі вдавала в сусідній кімнаті дуже заняту і наслідувала стукання клявішів машини, та дзвонила час від часу на столовім дзвінку, що мав імітувати телєфон.

— Прошу, я ввесь до ваших послуг.

— Я буду висловлюватися ядерно. І прошу теж вас висловлюватися коротко і ядерно, і написати мені все на папері, тому що я дещо недочуваю.

Наша розмова не тривала навіть пять хвилин. По відході багатого клієнта, на столі лежало 50 долярів зачету.

Я мав вишукати йому жінку: Молоду, непогану і перш усього золоту бльондину. Шатинки, ні брунетки не хотів навіть оглядати! Якщо обслужу його як слід, одержу за те тисячу долярів. Добродій Рафт був незвичайно багатий, однак притім був диваком і впертим. Його притуплений слух був для нього перешкодою у підшукуванню жінки. Тому теж звернувся до мене.

* * *

Минуло шість днів. За той час приходив до нашого бюра тільки один молодий чоловік, що шукав багатої жінки і молода панночка, яка шукала багатого чоловіка. На жаль, вона була брунеткою. Також добродій Рафт навідався ще раз і полишив знову 50 долярів зачету. Ми жили з Моллі за ці гроші зовсім прилично і безжурно і рішилися навіть у найближчих днях подружитись, а за 1000 долярів виїхати в пошлюбну дорогу. Та до цього було ще доволі далеко...

Я перебігав безупинно вулиці в пошукуванні за пожаданою золотоволосою. Як тільки побачив котру небудь, підбігав до неї і давав їй візитову карту, на якій була адреса нашого бюра. І скоро відходив геть. Дарма! Ніодна з них не зрийшла до нашої агенції. А Моллі ставала чимраз більше заздрісна, хоч розуміла й признавала конечність моєї поведінки.

— Ти ще закохаєшся в одній із тих бльондин — надувала губки.

Дні минали без успіху. Добродія Рафта розбирала нетерплячка.

— Дві тисячі долярів — сказав він вкінці — якщо вдасться вам підшукати мені жінку. Але більше ні сотика зачету!

Я крутив світом як міг, щоби прожити. Продав спершу годинник, а пізніше папіросницю. Моллі мусіла теж вкінці жертвувати перстенець, що я купив їй на заручини.

Ех, коби то йому брунетка подобалася! Я міг би йому з доброї пів копи наняти. Колиж ні, йому забаглося конче золотоволосої. А всі золотоволосі лякаються руками й ногами до фільми.

На подружжа ніодна не має часу.

Одного дня вийшов я зі сильною постановою підшукати доконче жінку добродієві Рафтові. На прощання поцілувались ми сердечно з Моллі. Вона не хотіла випустити мене з обіймів.

Стомлений і знеохочений повернувся увечері домів. На столі лежав чек на 2000 долярів.

— Моллі, Моллі! — закликав я. Ніхто не відзивався. На моїм ліжку лежав лист. Я роздер його і прочитав: „Коханий Гаррі! Вибач мені, я виїзджаю з добродієм Рафтом. За кілька годин наше вінчання. Він прийшов сьогодні знову. Шукав за тобою, а застав мене. Наговорив мені так багато про свої віллі і плянтації, що неможливо було встоятись. Отже забудь мене, Гаррі!"

А під сподом дописка: „Я продала сьогодні вранці кількадесять крісел за три доляри, що мені їх конче треба було. А саме я закрасила собі волосся на ясно-золоту краску. Твоя Моллі".

Переклав: **Роман С-ко.**

Загрожена честь нації.

Новітні гельоти.

Навіть без економічних статтей, писаних на конкурс американського патріота В. Тихого, кожний знає, що успіх кожного підприємства-заложить у великій мірі від витревалости підприємця. Що поможе найкраща ідея, на-що придасться план, вироблений до подробиць, як не стане витревалости, терпцю тому, хто діло переводить; як труднощі чи хвилеві перешкоди придавлять охоту й пічне підкрадатися зневіра.

Якщо це діло одиниці, то шкода із цього лише для неї самої; хіба, що слабодухи, маючи такий досвід, будуть у майбутньому недовірчиві. Недостачу витревалости в одиниці оцінюють як відємну рису її характеру. Та далеко гірше стоїть справа, якщо вона загальна, громадська — суспільна. З упадком діла ширяться деморалізація в масах; а це вбиває духа в масах, ослаблює їхню волю, зменшує відпорність. А вже й нема що говорити про те, як важко такі маси зрушити до нового діла.

Коли провід народу в минулому взявся за якесь діло, що найшло теплий відгомін у народніх масах, діло, що його ті маси наглядно бачать між собою, користають з нього, кріпляться ним у теперішності й на майбутнє, — то знак, що це діло добре, благословенне. Тому слід таке діло піддержати всіми силами, особливо в той час, коли воно ще потрібніше, ніж у часах започатковання. Такому ділові належиться чинна прихильна увага, особливо тоді, коли воно має велике значіння для цілого народу, для нації, коли його вага не обмежується до гуртка, чи навіть партії, але коли воно загальне, всенародне.

Мимохіть насуваються такі гіркі міркування, коли приглянемося існуванню Рідної Школи, цієї вже безспірно признаної всенародньої установи, що простояла, зросла й поширила свій високовартісний вплив впродовж 55 років на всі верстви українського народу; установи, що за той час зуміла відновити в народі традицію і потребу національного виховання української молоді; що серед найневідрадніших умовин навчила народні маси боротися за своє святе право — на національну школу; що надзвичайними зусиллями свого проводу змогла поставити можливо найкращі зразки національного шкільництва; що своєю активністю в царині національного духа, піддержувала й піддержує в масах активність і на инших полях; що виховуючи українську молодь, творить основи для всіх дальших ділянок національного розвитку: для рідного господарства, для власної національної політики.

Якщо брати самі слова за основу для оцінки нашого розуміння тих справ, то безперечно та оцінка випадає корисно. Але слова тут невирішні. Рішають діла. А вони?...

Передівсім — мале питання: Хтож то є та Рідна Школа? Якесь незайомене апокаліптичне творіво, що відкись береться й само діє?

Ні, це живі люди, що для великої ідеї — послужити своєму народові відповідним вихованням привідешних громадян, взялися з посвятою одні творити й нормувати умовини для такого виховання, а другі переводити саме виховання.

Здавалось би, що нарід буде мати у своїй добрій памяті тих очайдухів, які колись у літах своєї молодости не чіплялися вигіднішої, певнішої кляпки, але пішли палити вогонь національної освіти, засічувати смолоскини, щоб від їх світла було добре видно, як і кудою йти в національній будуччині. Здавалось би, що коли нарід визнав Рідну Школу за одну з найперших національних гордощів і твердинь, то й буде постійно дбати про її силу, а вже принаймніше про змогу для неї — фізично існувати. Тимчасом — працівники Рідної Школи близькі голодової смерти. Якщо ще деякі сяк-так тримаються, то тільки тому, що доїдають останки свого особистого мізерного майна, внесеного зі собою на службу Рідній Школі. І невже це справді так годиться, щоб одні витрачували на щоденний прожиток свої батьківщини, чи давніші ощадности, пороблені перед рідношкільною службою, а другі щоб голодом примирали? Щоб це було в той час, коли інші мають принаймніше свій мізерний заробіток, овоч свого труду, другі добуток зі свого поля, чи зі своїх службових доходів? А чомуж то рідношкільні працівники мають від низки літ бути національними гельотами? А чи українська публика свідома того, що ввесь персонал (около 80 душ), який є на удержанні Головної Управи Рідної Школи, не має за 4 місяці виплачених поборів? І це діється у Львові, де кожному вільно й заги нути, коли не має чим оплатити мешкання, чи набути найконечніших засобів прохарчування?

Не краще мається річ і на провінції.

Українське громадянство вдоволене й не без слушности, що теперішній управі вдалося сплатити велику пайку речевих довгів і відвернути на якийсь час небезпеку втрати національного майна у Львові. Сталось це можливим наслідком того, що з деяких околиць вливають прискалю жертвенні платіжки тих сум (нераз із надвишкою), що їх Рідна Школа від них вимагає. Але одночасно це й тому було можливе, що рідношкільні працівники, надхнені великою ідеєю, озброєні в надмір терпеливости, духової й фізичної, не ставлять Рідній Школі своїх претенсій на вістрі меча; що ті працівники заперли в собі свій душевний біль і не йдуть з ним лементуючи перед публіку. Не може собі громадянство уявити, щоби це було можливе в якій-небудь іншій, державній чи приватній установі. Але щодо рідношкільних працівників чомусь то увійшло вже у звичай, а публіка вважає це навіть малощо не за нормальний стан.

Такий є дійсний, непереяскравлений стан Рідної Школи. Прикро з тим виходити перед загал, але вже стає нестерпно й дальше так не дасться видержати. Було би великим національним лихом, якби Рідна Школа почала валитися в того боку, з якого ніхто не надіявся. Не було б честю для нації виявити зневіру, упадок духа, чи хочаб лише невитревалість у так важному ділі. Навіть чужинці могліб тоді з глумом говорити про характер нації. Це булоб тим прикріше, що цей стан можна швидко направити масовими, хочби навіть невеликими грошевими посилками. Своєю живучістю Рідна Школа вповні на це заслужила. Треба покінчити з „жертвенністю" на Рідну Школу; жертвенність знає поміч з ласки, з доброї волі. Її можна дати або й ні. Рідна Школа своєю діяльністю й живучістю заслугує на те, щоби кожний член нації почував на собі обовязок данини на рідне шкільництво так, як виповнює цей обовязок супроти державного шкільництва. Тут не можна кидати вимівок, мовляв, нема наших людей, або школи не такі, як ми бажали би: за мало соціяльні, за мало клерикальні, чи за мало радикальні; бо школи Рідної Школи національні й національні всі її почини. Це вистарчає для всіх українців.

„Останній день"
і рефлєксії „pro domo sua".

Власний репортаж із Берліна.

Від Редакції: Хоч ми подали короткий опис закінчення Олімпіяди, містимо сьогодні оригінальний, цікавий репортаж із закінчення пера проф. І. Боберського. В цім репортажі найдуть читачі цікаві завваги проф. Боберського щодо нашої участи в найближчій Олімпіяді.

В неділю, дня 16. VIII. закінчились олімпійські змагання.

Стадіон був заповнений людьми. Русява німкиня, що сиділа на ліво, завважила: „Нині справді шпилька не може впасти на землю!"

Цілий день пописувались у стадіоні вершинки скоками через 20 перепон і вирішення переможців забрало багато часу. Перемогли німецькі вершники поодиноко і в трійках. Здобули вони в останніх годинах ще чотири золоті медалі.

В промінних електричних світильників виїхали переможці у їзді верхом на своїх пригарних конях перед головну степеницю. Прапори йшли вгору, а що було 5 ріжних перемог в їзді верхом, німецький прапор ішов пять разів угору і глядачі співали пять разів „Німеччина понад усе" і „Прапор вгору".

На олімпійських змаганнях виборола німецька молодь 33 золотих, 26 срібних, 30 бронзових медалів. Найбільший суперник, Америка, здобула 24 золотих, 20 срібних, 12 бронзових. Німці виборoли разом 89 медалів, американці 56 медалів, інші народи (30) здобули загальне число 217 медалів.

Решта народів — 20 учасників, не здобули ніякої медалі. Це є Греція, Афганістан, Австрія, Бермуди, Болівія, Бразилія, Болгарія, Чіле, Китай, Колюмбія, Костаріка, Гайті, Ісляндія, Ямайка, Ліхтенштайн, Люксембург, Мальта, Монако, Перу, Уругвай.

Це вислід олімпійських змагань у 125 родах руханки і змагу через 16 днів на XI. Олімпіяді в Берліні. Перша Олімпіяда відбулась в новітніх часах 1896 р. в Атенах. Тіловиховання набрало за тих 40 літ значіння рівнорядного з виховання душі.

Прийшла хвилина прощання.

На зимових олімпійських змаганнях в Гармиш виступали при прошанню переможці від кожного народу і йшли за своїм прапором. Цього не можна було тепер перевести, бо змагуни розїхались оглядати Німеччину. Особливо американці як практичні бізнесмени вихісцували час, щоб розглянутись по німецькій державі, про яку начитались багато диковинн в своїх часописах. В Берліні побачили старанно приготовані майдани, величавий стадіон, зразково уладжене „олімпійське село" для змагунів, оглянули гарне, чисте, місто, вкрашене прапорами, віяцями та зентами з найбільшим мистецьким смаком. Провірили, що кожну подробицю в принятю гостей передбачили й приготовили. Ніде нічого не бракувало. Кожний цвяшок був забитий там, де слід. Гості розїхались по німецькій землі і не могли в повних числі явитись особисто на прощанню.

Треба було обмежитись і закінчити свято без переможців.

В годині 8.50 вечором заграли сурмачі фанфару. Хорунжі з прапорами 52 народів увійшли чергою через маратонські ворота, над котрими горів олімпійський вогонь. Уставились увесь на темно-червоним шляху лицем до полудневої частини стадіону, де сидів провідник німецького народу зі своїм окруженням. Зелена мурава майдану блистіла за ними в світлі електричних світильників.

Голосник: „Прапори вділ!" Прапори похиляються.

Голосник: „Прапори просто!" Прапори випрямились. На підвищення за хорунжими виходить президент олімпійського міжнародного комітету граф Байле-Латур, дякує французькою мовою комітетові, німецькій державі за труд в переведенню XI. Ігриш і проголошує, що ці змагання закінчені, а XII Олімпійські Ігриша відбудуться 1940 р. в Токіо.

На великій таблиці ясніють кінцеві слова його промови: „Нехай олімпійський вогонь світить всім поколінням на добро людства, яке змагає щораз вище, до відваги і до чесности".

Хор і орхестра грають мельодію Бетовена „Вогонь палає". Біло одіті дівчата (52) виступають з полудневих воріт з лентами і віяцями.

Празничні фанфари сурмачів. Дівчата припинають ленти і дубові вінки до 52 прапорів. Всі прапори похилені. Дівчата відходять спокійним кроком, прапори підносяться вгору.

Моряки здіймають з головної щогли олімпійський прапор.

Гудуть гарматні вистріли. Десять вистрілів, один за одним.

Хорунжі народів ідуть чергою в полудневі ворота стадіону, а прапори зникають в темині.

Моряки в білих одягах несуть за кінці олімпійський прапор. Переходять поволи на середину зеленого майдану, звертаються відтак праворуч і крок за кроком ідучи, виносять прапор через ворота, куди вийшли прапори народів.

В цій хвилині в год. 9.30 гасне вогонь на три ніжку в маратонських воротах. Вищі стовпи тримаючи полум'я сягає вгору і можуть

Не чути ні одного словечка. Тишину переривають сурмачі. Входить посланник міста Льос Анджельос на підвищення і передає олімпійський прапор свого міста президентові олімпійського комітету. Цей звертається у французькій мові до представника міста Берліна. Цей знову відповідає по німецьки, перейнає прапор в опіку, щоби передати його за 4 роки посланникові Токіо. Всі вони вийшли на майдан і тепер відходять з прапором, призначеним до передачі з міста до міста, де відбуваються змагання. Всі промови чути було виразно.

Коли посланники відійшли, залунав могутній басовий голос: „Кличу молодь світа до Токіо!"

Понад стадіоном понісся гомін олімпійського дзвону. Гомонів довший час і кликав. Сто тисяч людей знову замовкло, слухаючи його.

Орхестра і хор відзиваються до всіх присутніх німецькою піснею:

„Прощайте, прощайте!
Хоч зорі заходять,
Вони знову сходять.
Прощайте, прощайте!"

Мій сусід з правого боку, хорват із Загребу, каже до мене: „До побачення в Токіо". Моя сусідка, русява німкиня, що збиралась із своєю тіткою до відходу, подала мені руку зі словами: „Надіюсь, що згадаєте Німеччину добрим словом".

Струя людей усміхнених, підбадьорених розлилась усіма воротами зі стадіону.

В цьогорічних всесвітніх змаганнях взяли участь українці теж, бо рішились допровадити за-

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ДЛІФОВАНЕ 30 х 100 см. ул. Ягайлонська ч. 25 Тел. 252-54.

купно землі під Український Город у Львові до кінця. Українці здобудуть золоту медалю у змаганнях, за свій власний майдан для виховання здорової, зґрібної, витривалої і сміло молоді, коли кожен українець, старий і молодий, мужчина і жінка, хлопець і дівчина постараються стати власником якнайбільшого клаптика землі, потрібного під український стадіон в столиці князя Льва.

Щоб заслужити собі на золоту медалю, слід щиро напружити свої сили, а не лінуватись.

Як можна заслужити собі золоту медалю на Всесвітніх Олімпійських Змаганнях, коли багатші і визначніші українці купують від себе маленький шматочок землі, гейби відчипний шматок хліба чужому жебракові, а не на добування золотої медалі серед народів світа для себе самих. Чоловік, що може дати пятьсот золотих, кладе тільки пять!

В такий спосіб не здобудеться ніякої медалі, навіть оловяної до мотузка на мішок.

Хто стоїть на переді, повинен давати приклад другим.

Всі народи дбають під цю хвилину щиро про виховання ліпшого покоління і бачать у вихованню тілесної сили своєї молоді запоруку безпечної будучности нації. Постараймося про це й ми, щоб молодь набрала прикмет, які їй потрібні. Успіх залежить тільки від нашої доброї волі. Ніхто не заборонить нам купити 20 квадратових метрів землі, замість одного метра.

Коли заможніші товариства і поодинокі заможніші люди будуть купувати землі тільки за 5 золотих, а звичайні товариства і особи не куплять навіть за півтретя золотого, тоді здобудемо золоту медалю не тепер, але за один мілюн триста тисяч і двісті двадцять чотири роки.

Українці в Европі здобувають олімпійську золоту медалю закупном землі під український стадіон. Тому участь в олімпійських змаганнях в японській державі мають полагодити українці на Далекім Сході.

Живе їх там чимало! Українці в Харбіні повинні утворити комітет, який вжне всіх заходів, щоб основати **„Всеукраїнський Олімпійський Комітет"**. Цей комітет порозуміється з Японським Олімпійським Комітетом, підготовить та переведе в діло участь українських змагунів в XII. Олімпіяді. До роботи треба взятись негайно, бо XII. Олімпіяда збирає молодь інших народів уже за чотири роки, не за 4 мілюни літ!

„Всеукраїнський Олімпійський Комітет" на Далекім Сході може зібрати українських змагунів, щоби заступали руханку і спорт 45 мілионового народу.

Берлін, в серпні 1936

Іван Боберський.

Перші кроки нового адміністратора на Лемківщині.

Пишуть нам:

З нагоди „свента гур" у Сяноці ровійшлися по місті поголоски, що до Сянока приїде Преосвященний Кир Йосафат з Перемишля і відправить полеву Службу Божу. Тимчасом замість Преосв. Кир Йосафата приїхав у суботу 15. серпня ц. р. новий Апостольський Адміністратор о. д-р Медвецький і відправив тиху Службу Божу в місцевій церкві, опісля пішов до заміку на принятя. Після того о. др Медвецький складав візити місцевим москвофілам разом зі своїм невідступним генеральним вікарієм о. Полянським з Вороблика і перед вечором оба відїхали до Риманова. Невже новий Апостольський Адміністратор причалює до москвофілів і продовжуватиме москвофільську політику пок. о. д-ра В. Масцюха?

При цій нагоді слід підкреслити, що магістрат, будинок П.К.О. і деякі приватні доми були прикрашені оригінальними чотирокольровими (біло-червоно-жовто-блакитними) прапорами. На цю тему кружляло між населенням, українцями і поляками безліч дотепів.

Щож торкається „свента гур", то воно не вдалося. В першу чергу до Сянока не приїхало навіть десята частина подаваної заздалегідь кількости учасників. Тому власники ресторанів, які підготовили більшу скількість обідів, були дійсно в клопоті, що зробити з підготовленими харчами. Регіональні групи т. зв. „гуралі" — це вдебільша поперебирані інтелігенти статисти. Не бракло теж і „гуцулуф" під проводом Засиля Шекерика-Доникова. Тому ті, що хотіли в Сяноці дещо побачити, відїздили негайно на другий день по своїм приїзді, не ждучи на свято. Крім згаданих поперебираних „гуралів" і аранжерів, публіку творило населення місцеве та в довколичних сіл, яке в неділю, себто другого дня свята прийшло в більшому числі. Тому в неділю ситуація для аранжерів покращала.

Нині в пятницю у Великім Театрі в год. 8ій вечором

„Пані презесова"

знаменита комедія Геннекена та Вебера — Концертова гра

Прекомічні ситуації! — Гурагани сміху!

Процес Зіновєва, Каменєва і тов.

МОСКВА, 20. 8. ПАТ. Вчора почався перед військовою колегією найвищого суду СССР процес Зіновєва і 14-ох товаришів. Всі за винятком Смірнова і Гольомана признались, що підготовлювали терористичні замахи, дістаючи інструкції від Троцького.

ЩО НА ЦЕ ТРОЦЬКИЙ?

ОСЛЬО, 20. 8. ПАТ. Троцький заявив пресі, що може доказати, що всі заміти проти нього неправдиві. Процес є виключно актом політичної ненависти. Під загрозою високих кар вимушують від підсудних фальшиві зізнання.

Арабська преса осуджує убивство

2-ох жидівських доглядачок.

ЄРУСАЛИМ, 20. 8. ПАТ. Перший раз від початку заворушень арабська преса осуджує терористичний акт, а саме убивство 2-ох жидівських доглядачок. Подібну заяву зложив арабський національний комітет у Яффі.

З огляду на події останніх днів уряд заборонив нараду місцевих страйкових комітетів, що мала відбутися нині.

—o—

Англія заборонила вивозити зброю і т. п. до Еспанії.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. **На приказ торговельного уряду уневажнено всі дозволи на вивіз до Еспанії та есп. кольоній зброї, муніції та літаків. Моральний стан повстанців добрий.**

І ОБІЦЮЄ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Сер Гор заявив у промові, що Англія у ніякому випадку не думає мішатися до еспанських справ, щоб не наражувати на війну себе і Европи.

А ТИМЧАСОМ...

СЕВІЛЛЯ, 20. 8. ПАТ. Як повідомляє ген. Кіепо де Лляно через радіо, у Ронта впали бомби англійського походження. Британське телеграфічне товариство перетяло звязок Канарійських островів з повстанцями, уважаючи їх бунтівниками. „Дасть Бог, колись за це відплатимо" кінчить генерал.

БРАЗИЛІЯ ГОДИТЬСЯ ПОСЕРЕДНИЧИТИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 20. 8. ПАТ. Бразилійський уряд приняв уругвайську пропозицію з тим самим застереженням, що й уряд Злучених Держав. На його думку всі зусилля посередництва булиб однозначні з визнанням повстанців воюючою стороною, а того навіть вони самі не домагаються. Еспан. революція на стільки важна для Европи, що всяка американська інтервенція булаб там не на місци. Все таки браз. уряд не відмовляється від акції, у якій візьмуть участь інші південно-американські держави.

ІТАЛІЯ НЕ ДУМАЄ ІНТЕРВЕНІЮВАТИ ЗБРОЙНО В ЕСПАНІЇ.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Міродатні кола заперечують поголоску, немовби Італія перевівши мобілізацію летунства задумувала інтервенювати збройно в Еспанії.

ЕСТОНІЯ І РУМУНІЯ ГОДЯТЬСЯ НА ПАКТ НЕВМІШУВАННЯ.

ТАЛЛІН, 20. 8. ПАТ. Естонське міністерство закорд. справ повідомило французького посла, що Естонія засадничо погоджується на французьке предложення не мішатися в еспанські справи, але під умовиною, що всі інші держави приймуть цю пропозицію.

Румунський уряд приступив до франко-британської умови про невмішування до еспанських справ

ЧІЛЄ — НА ПОЄДНАВЧУ АКЦІЮ.

САНТЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 20. 8. ПАТ. Чілійський уряд відповів уругвайському, що разом з іншими американськими готов узяти участь у поєднавчій акції в Еспанії.

ФРАНЦУСЬКА „НЕВТРАЛЬНІСТЬ" МАЄ ДВА КІНЦІ.

РАБАТ, 20. 8. ПАТ. Заборонено вивозити з французького Марока до еспанського всякого рода плинне паливо, смари і самоходи.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Як подає „Нюз Кронікл" з Барсельони, причалило туди 12 французьких бомбардуючих літаків і 6 мисливських.

РЕВІЗІЯ НА НІМЕЦЬКОМУ КОРАБЛІ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Нім. Інформ. Бюро. Коли німецький пароплав прямував до Кадізу, щоб забрати відділ нім. утікачів, 2 еспанські воєнні судна затримали його у віддалі 7½ милі від берега, перевели ревізію та наказали завернути на Середземне Море.

КАРТАГЕНА В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Населення і залога Картагени приключилася до повстання. — Губернатор Сан Себастіяну оголосив список закладників, яких розстріляє, на випадок нового бомбардування міста.

ГІБРАЛЬТАР, 20. 8. Авас. Поголоски про невдоволення серед залоги в Ля Лінеа, зложеної з кольоніяльних військ, є неправдиві.

БАСКИ ПЛЕЧЕ ОБ ПЛЕЧЕ З КОМУНІСТАМИ.

БІЛЬБАО, 20. 8. ПАТ. Тут повстав комітет оборони провінції Віская, зложений з баскійських сепаратистів, соціялістів, лівих республіканів, республ. унії та комуністичних і анархістичних професійних спілок.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у сему річницю смерти бл. п.

ЯКОВА ПРОЦЯ

відправиться у суботу 22. VIII. ц. р. в год. 9-ій рано у церкві св. Юра, на котре запрошує **ДРУЖИНА.**

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ НІМЕЧЧИНИ У МАДРИДІ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Німецький уряд вислав своєму шарже д' афер у Мадриді телеграфічно вказівки, щоб негайно склав якнайгострішій протест проти суперечної з міжнародним правом поведінки еспанських воєнних кораблів і заявив, що німецький уряд робить відповідальним еспанський уряд за всі наслідки, до яких дійде у подібних випадках. Одночасно шарже д' афер дістав приказ поінформувати еспанський уряд, що німецькі воєнні кораблі мають приказ боронити німецькі кораблі на еспанських водах перед подібними нападами всіми засобами.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що підчас ревізії, яку перевів еспанський воєнний корабель на німецькім кораблі „Камерун" не знайдено ніякого воєнного матеріялу і ствердженo, що корабель має потрібні папери.

ХРЕСТОНОСНИЙ ПОХІД ДО ЕСПАНІЇ.

ДЕБЛІН, 20. 8. ПАТ. Провідник ірляндських фашистів ген. О' Дафі заявив, що готов утворити бригаду добровольців на хрестоносний похід до Еспанії. Це підприємство малоб прихильний відгук у всьому християнському світі. Ген. О' Дафі, що вернувся із суходолу, де розмовляв із провідником повстанців, додав, що повстанці потребують передовсім лікарської помочі. Тому теж О' Дафі хоче покликати нац. комітет для створення санітарних одиниць. Ми могліб — сказав генерал — створити їх десять по сто людей кожна.

ДО ТИЖНЯ ПОВСТАНЦІ ОКРУЖАТЬ МАДРИД.

ГІБРАЛЬТАР, 20. 8. ПАТ. Кореспондент Рейтера довідується з доброго джерела, що ген. Мола звателеграфував генералові Кеіпо де Льяно, щоб не висилав йому більше війська із Севілі, бо має достаточні сили, які вможливлять йому окружити Мадрид до одного тижня.

Повстанська радіостація в Хако звідомляє, що війська ген. Франка заняли вчер. ночі Альбукерк і Алівенду біля португальського побережжа.

ПОКИДАЮТЬ ЧЕРВОНИЙ УРЯД.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Еспанський консуль у Фльоренції Гуттєррез де ля Соляна віддався до диспозиції національного уряду в Бургос.

ЕПІДЕМІЯ.

БАЙОН, 20. 8. ПАТ. Влада департаменту Нижніх Піренеїв рішила зорганізувати здовж еспанської границі санітарний кордон тому, що на еспанському побережжі вибухла епідемія.

АПОЛЛО

Нині прем'єра превеселої віденської комедії

„Її Ексцеленція Бабуня"

У головних ролях: Рената Міллер та Адольф Вольбрік.

Оригінальний зміст повний гумору і несподіванок

Одна з незагоєних болячок.

Кишенева ревізія у гр.-кат. священника за метрики.

Львівський магістрат, відділ V а. наложив на о. Каштанюка, управителя парохії Св. Пятниць у Львові, грошеву кару в висоті 100 зол, евентуально 5 днів арешту рішенням з дня 27/III. ц. р., а незадовго дня 12/VI. ц. р. вдруге знову на 100 зол. з заміною на 5 днів арешту. Проти обох рішень магістрату внесено відклик до воєвідства.

Та заки воєвідство дало свою відповідь, магістрат розпочав екзекуційні кроки проти о. Каштанюка. Заняв йому хатню обстанову, а коли її вилучено зпід права екзекуції, заняв платню. Колиж і платня показалася нестягальна, висланні екзекутори перевели кишеневу ревізію і забрали о. Каштанюкові гроші, що навіть не були його власністю.

Те все зробив львівський магістрат на підставі арт. I. закону з 31/7. 1924, як також на основі арт. 45—48 розпорядку президента Р.П. з 22/3 1928 („о постемпльованю пшимусовем"), щоби змусити покараного писати до магістрату в метрикальних справах по польськи.

Закон з 1924 р., розпорядок президента з 1928 р., а щойно в 1936 р. магістрат його собі пригадав і то якраз в часі, коли в тому виділі заняв начальне становище др Ян Верінський.

Як польські уряди, а львівський магістрат зокрема, ставляться до справи української мови, це річ нам давно відома. Але всетаки дивна річ, що українське духовенство зорганізованим виступом не довело досі до винесення справи, кого властиво воно має слухати щодо мови урядування в метрикальних справах: своєї церковної влади, себто Ординаріяту, який велить їм писати по українськи, чи польської влади, супроти якої гр.-кат. духовенство не стоїть в ніякому службовому відношенні.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XIV. виказ.

Зложили в Центробанку:

Союз Українських Кооператив в Теребовлі зол. 50.— і кличе: Українбанк Теребовля. Госп.-торг. Спілка Теребовля. П. С. К. Скалат.

Інж. Лев Шепарович, Львів зол. 10.— і кличе: інж. К. Молчка, Познань, інж. М. Чужака, Данціг, мед. д-ра Електоровича, Чортків.

Кооператива „Єдність", Ласківці зол. 10.— і кличе: Райффайзенову Молочарню в Романівці.

Д-р Микола Бісик, Перевореськ зол. 5—

Маріян Левинський зол. 2.—.

Михайло Лемега зол. 2.—.

Інж. Осип Дідич зол. 1.50.

Т-во „Сокіл" Збараж зол. 5.— (через Краснопери Льва) і кличе: Т-во „Сокіл" в Тернополі і Т-во „Луг" Гнилички почта Нове Село.

о. Михайло Гірняк, Любачів зол. 5.— і кличе: о. Козенку в Коровиці, о Пизюра в Башні, о. Черкавського в Дахнові, мед. д-ра Дякувчака Юрія і д-ра Жука Семена з Любачева.

Іванна Пазрова, Яворів зол. 5.— і кличе: о. д-ра Миколу Конрада і Володимира Пазра з Яворова.

Д-р Мисюк Теодор, Тернопіль зол. 5.— і кличе: д-ра Чубатого Володимира і д-ра Миколаєвич Марію з Тернополя.

Інж. Ярослав Бутковський, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Ямрозика з Тернополя, інж. Озаркова А. з Прошови, інж. Воробкевича Р. Чортків на довільну квоту.

Інж. Богдан Мохнацький, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Я. Мохнацького Кракія, д-ра о. Мохнацького Теребовля, інж. Турула П. Деренівка на довільну квоту.

Інж. Радловський Володимир, Теребовля зол. 4.— кличе: д-ра Кардаша Адольфа в Монастириськах, інж. Чемериса Андрія Скалат і інж. Девоспра М. в Тернополі.

Д-р Петро Палійчук, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Тертеку Андрія в Скалаті, дир. Петра Яцкова Теребовля і дир. Кобильняка в Теребовлі.

І. Періжок, Старе Село п. Олешичі зол. 4.—.

Д-р Іван Федорович, лік. вет. Білгорай зол. 3.—

Василь Новак, упр. шк. Прикоп п. Падев зол. 3.— і кличе учителя: Михайла Дичкевича. Перегнова, Осипа Звірака, Зарубич, Стефана Зарубу, Подборе, Олексу Іванечка, Вадовиці і Якова Трипчука, Постолівка.

К. Сидорівна, Любачів зол. 2.50 і кличе: д-ра М. Звіра, адв. в Куликові, м-ра Б. Кульчицького, адв. м-ра В. Мицика, конц. адв. обох з Любачева, проф. М. Мацевка з Коровиці.

Шкільник Теодор, учит. в Добрій п. Синява зол. 2.— і кличе: учит. Ожибка в Сентім к. Радимна і Ок. Прокопа учит. в Лукові.

Інж. Олена Чайківська, Львів, зол. 2.— і кличе: Марію Греголинську і Ольгу Секелу з Перемишля.

Борис Кудрик, Рогатин зол. 2.—.

Проф. Гайда Пилип, Тернопіль зол. 2.— і кличе: проф. гімн. Фалендиша з Тернополя і Бобка Володимира з Рави Руської.

Володимир Боровик, Львів зол. 1.—.

Просимо про дальші вплати. Викликані особи чи установи просимо переказувати ті суми, на які були викликані. Не ждіть на наші почтові пригадки, бо таких мусіліб вислати 900. Справа **нагла** не терпить найменшого зволікання. Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати до: „Центробанк", Львів, вул. 3-го Мая 15. Чекове конто ПКО 143.468. Зазначувати: на „Український Город".

о. О. ПРИСТАЙ. 80

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

По упадку російського царату в 1917 році й враз з ним Святішого Синоду московсько-православної церкви, Апостольська Столиця, а особливо потім папа Пій XI. під впливом своїх дипльоматів-нунціїв, були тої думки, що надійшла пригожа хвилина зєднати Східню Церкву зі Західньою. Умови для здійснення цієї високої ідеї були тоді справді дуже сприятливі, однак їх не використали якслід. Згодом безбожницький комуністичний режім перечеркнув покищо всі пляни.

Всеж унійну акцію можна було не тільки пропагувати, але й реалізувати бодай серед тих українців, що опинились поза межами Совітського Союзу. Та в цім поважнім ділі були також промахи й змарнувалося неодну гарну нагоду. Зокрема щодо американських українців, то Рим потерпів тут невдачу й з цього приводу може собі сказати: „Mea culpa! Mea maxima culpa!"[*])

В 1924 році повстало в Америці під протекторатом папи римського товариство Catholic Union — Католицька Унія, що поставило собі завданням довести до обєднання з Римом роєднаних братів Близького Сходу. Це товариство, що складалося з найвищих достойників римо-католицької Церкви в Америці, запросило до співпраці наших епископів: о. Богачевського, о. Такача й о. Будку та й усіх американських українсько-католицьких священиків. Воно взялося не на жарти до праці й у першу чергу видало до нас відозву, що її наводжу в перекладі з англійської мови:

6. падолиста 1925.

Всечесний Дорогий Отче!

Самозрозуміле, що ти є глибоко зацікавлений в роботі „Католицької Унії" до зєднання наших відірваних братів у Росії і на Близькому Сході.

Признаючи це фактом, що греко-католицький клер — уніятське священство є мостом між католицькою і православною Церквою, ми радо втягнулиб особливо його до співпраці в „Католицькій Унії". Ми знаємо, що ти розумієш найліпше, що треба зробити, щоб викликати якнайживіше зацікавлення працею для „Католицької Унії" серед твого народу.

Ми дуже раді булиб, колиб дістали від тебе, Всечесний і Дорогий Отче, вказівки, як найліпше можна посунути ідею зєднання православних в Америці й Канаді, бо час до цього діла, як видно, вже дозрів.

Ти можеш відписати по-англійськи, німецьки або французьки. Надіючись, що станеш чинним співробітником у цьому вельми шляхетному і великому завданню „Католицької Унії", що прямує до зєднання, залишаюсь

Віддлний тобі в імени Всечеснішого Отця председника
Всеч. Посиф Крайтер О. С. Б
екзекутивний секретар.

Подібні відозви, заклики і летючки, а також брошури і великих розмірів плякати діставали наші священики щороку. Не знаю, до якої міри пішли за покликом Catholic Union та скільки посвятили для неї своєї праці наші владики й наше духовенство. Тому не можу цього подати, а говоритиму лише про себе самого. (Далі буде).

*) Моя вина! Моя найбільша вина!

Українські діти до українських шкіл!

Комунікат Народньої Організації Українців міста Львова.

Взиваємо їх п.п. голов так і членів Старшини Дільницевих Народніх Організацій усіх Дільниць пильнувати справу додаткових вписів дітвори їхніх дільниць до народніх шкіл „Рідної Школи" у Львові. Додаткові вписи зачинаються від дня 1. IX. до дня 5. IX. включно. Крім цього звертаємо увагу українського громадянства м. Львова на одиноку у Львові державну, семиклясову українську школу ім. М. Шашкевича. Батьки, які хотіліб ще по вакаціях вписати свої діти до цієї школи мають вносити вже тепер подання на руки Дирекції школи.

Президія Народньої Організації.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французькі робітники верстатів будови човнів у Нантер застрайкували. До них прилучилися річні моряки, що затопили кілька човнів на Сені, тамуючи плавбу.

У Німеччині введуть небаром обовязкову службу праці також для дівчат.

У Швайцарії викрили шпигунську організацію, що працювала проти Франції.

Французька влада заборонила кольпортувати у Мароку монархістичну „Аксіон Францез".

Чеський президент Бенеш виголосив у Судетах дуже поєднавчу промову на тему взаємин зі судетськими німцями. В Берліні приняли її прихильно.

НОВИНКИ.

— **Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ** виїхав і вернеться 1. вересня ц. р. 2511 3-3

— **Підчас спеки** найкращим засобом на прохолоду є **пастеризоване і заквашуване молоко „Маслосоюзу".** Це молоко є позбавлене всяких хороботворчих бактерій, а натомість защеплене чистими культурами молочного квашення, які як відомо, впливають додатно на здоровля. Молоко „Маслосоюзу" є дешевше, а при тому дуже відживне у порівнянні з іншими прохолоджуючими засобами. 8194 2—3

— **Черче—Живець.** Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ґсхіясу, шлункових, нирковиґ, злої переміни матерії і жіночих — в осінному сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 9—10

— **В Чині Пресв. Ізбавителя** (Редемптористи) зайшли такі зміни: Протоігуменом іменовано Впреп. о. Де Вохта з осідком в Станиславові. Дорадниками Протоігумена назначено Преп. отців: Йосифа Гекірого і Ванганзенвінкеля. **Станиславів:** Ігумен: Впр. о. Де Вохт. Дорадники ігумена: Преп. о. Антонишин, о. Величковський, о. Бульс. **Збоїська:** Ігумен: Впр. о. Ванганзенвінкель. Дорадники ігумена: Преп. о. Колле, о. Кастелєн, о. Боський. **Голоско Велике:** Ігумен: Преп. о. Гекіре. Дорадники ігумена: Преп.: о. Корба, о. Маланчук, о. Куппи. **Тернопіль:** Ігумен: о. Породко. Дорадники ігумена: Преп.: о. Лемішка, о. Якимович, о. Більке. **Ковель (Волинь):** Ігумен: Преп. о. Ван де Мале. Дорадники ігумена: Преп.: о. Ковалик, о. Стернюк, о. Бахталовський. **Новіціят** у Збоїських, магістром новиків іменовано Преп. о. Боського. **Студендат** (Богословські студії) у Голоску Великім, префектом студентів іменовано о. Дезіттера. **Ювенат** у Збоїських, директором є о. Ванганзенвінкель.

Маємо отсим честь повідомити, що від квітня ц. р. істнує при кооперативі „Рідна Школа" у Львові окреме видавництво для сільської і міської молоді, яке поставило собі за ціль дати для української молоді села і міста у віці від 14 літ в гору (т. зв. дорослу) відповідну пресу і книжку. Від квітня ц .р. видає повище видавництво двотижневик для дорослу п. з. „Шлях Молоді". В короткім часі вийде перша книжка — календар для молоді п. н. „Шлях Молоді". Подаючи повище до відома просимо вічливо присилати нашому видавництвові в обмін Ваші цінні видання. — „Шлях Молоді", двотижневик для дорослу. Львів, вул. Сикстуська ч. 46.

— **Важне для хліборобів.** У звязку з інформаціями про розбиті умови між кредитовими встановами і довжниками з причини односторонної інтерпретації, виясняють з авторитетних кольцо на випадок, коли кредитова установа відмовляється від умови, рільник має звернутися до Конверсійного Комітету при Акцептаційному Банку (Варшава, вул. Новогродзка 50) з внесенням признати вину вірительної встанови, що не прийшло до порозуміння. Хто занедбає цю дорогу урегулювання віддовження в кредитовій інституції, наразиться на екзекуцію цілої довжної суми.

— **Ревізійний Союз Українських Кооператив власником камяниці у Львові.** Два роки тому, в ювилейнім році 30-ліття істнування Р.С.У.К. вирішила українська кооперація набути або збудувати у Львові дім, що став би домівкою Рев. Союзу Українських Кооператив та був репрезентаційним домом української кооперації. Останні загальні збори Р.С.У.К. визначили складку на кожну кооперативу, члена Р.С.У.К. і гроші почали напливати. Дня 12. ц. м. Дирекція Р.С.У.К. підписала зрешті контракт купна-продажі на одноповерхову камяницю на розі вул. Матейка та Технічної, вище Поєзуїтського городу, з городом на 520 кв. сяжнів. Камяниця має 20 кімнат в партері і на поверсі, а шість в сутеринах. Р.С.У.К. забирається негайно до ремонту та надбудови другого поверху. Будівельні роботи провадитиме кооператива Інжинірських Робіт. Бюра Р.С.У.К. перенесуться до нової домівки вже при кінці вересня ц. р.

— **Метеорольогічно-астрономічна обсерваторія на Піп Івані.** З початком вересня відбудеться посвячення першої високогірської обсерваторії на Попі Івані в Карпатах. Мури цієї обсерваторії довели вже до половини висоти. Ціла будова буде закінчена ще в цьогорічнім будівельнім сезоні. Викінчать обсерваторію в слідуючім році і передадуть її державному Метеорольогічному Інститутові (ПІМ-ові).

— **Звільнили з Берези** Андрія Чубу, секретаря лівих професійних союзів у Дрогобиччині. В Березі перебув він три місяці.

— **Реєстрація мужчин уроджених у 1918 р.** Львівський магістрат зарядив на підставі закону про загальний військовий обовязок і оголошення міністерства військових справ реєстрацію мужчин, уроджених в 1918 р. Всі, що їх обовязує реєстрація, повинні явитися особисто в годинах від 9—13-ої в V. виділі магістрату з такими документами: 1) метрика уродж. або метрикальний витяг, 2) інформаційна карта з адресового бюра міського уряду евіденції населення, 3) документ тотожности. Зголошувагися мають по борсві в азбучнім порядку від 1. до 30. вересня.

— **Як берегтися перед червінкою.** Червінка поширюється тільки при помочі поживи, значить, можна берегтися перед нею доволі легко. Слід перш усього задержувати чистоту рук перед кожним їдженням, зокрема перед спожиттям молока, ярини й овочів. Молоко слід перед їдженням переварювати, а кисле молоко брати тільки з відомих місць. Овочі треба мити перед їдженням перевареною водою або додати кілька капель сільного квасу на склянку води. Вистерігатися сирих овочів, зокрема при шлункових недиспозіціях. Оберігати страви перед мухами, що розносить заразки недуги. Не вільно стрічатися з недужими або з підозрілими в недузі на червінку. Зокрема слід звертати увагу на чистоту потребників і заливати їх лізолем, карболем або свіжим розчином вапна (1 кг. вапна на 4 л. води).

— **Організація ліцеїв.** В липні ц. р. відбулася в міністерстві освіти конференція в справі організації ліцеїв і програми наук. Покищо вирішили вже справу педагогічних ліцеїв. Кількість і місце розміщення визначать пізніше.

— **Боротьба з порнографією.** Міністерство комунікацій заборонило виставляти в габльотках залізничих книгарень книжки й часописи з неморальним змістом.

— **Румунські вівці для Турчанщини.** При допомозі львівської рільничої палати турчанський повіт має дістати дальший транспорт румунських овець числом коло 500 штук. Безперечно це вплине лише додатно на поправу господарського положення місцевого населення.

— **Пошесть червінки й черевного тифу у Львові** та в околичних селах вигасає. На відділі заразливих недуг львівського шпиталю перебуває 69 хорих на червінку, шкарлятину й черевний тиф. В околиці Львова спорадичні випадки пошесних занедужань стверджено в Запитові, Дублянах і Осідках. Поважніші розміри мала пошесть у Грибовичах, де було кільканацять випадків занедужань, в Голоску 4 випадки, в Борках Домініканських 6.

— **Платничий стріляв до поліцая.** В ночі зі середи на четвер побачив поліцай із III-го комісаріяту у Львові якогось особника в товаристві жінки, що йшов вулицею Германа в сторону вулиці Локетка. Поліцай наблизився і хотів дещо довідатися від підозрілого вилегітимувати. Однак цей почав утікати і стріляти в сторону постерунку. Тоді постерунковий у власній обороні вистрілив. Підозрілий тип приставив і поліцай запровадив його на комісаріят. Тут зізнав він, що називається Сендер Гальперн, є контрабандним платничим і тікав тому, бо боявся, що його хотять ограбити, а при собі мав більшу готівку. Гальперна придержали в поліційних арештах до вияснення справи.

— **Смерть під поїздом.** 54-літній Дмитро Мостовий хотів зігнати корову із залізничих шин на Сигнівці Великій коло Львова. Корову йому вдалося зігнати та в ційже хвилині схопили його колеса льокомотиви і розторощили. Осиротив шестеро дітей.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові застрілився в касарні воїн Ст. Вашеваський, родом з Роздолу пов. Товмач. — В Долині сполошилися коні на вид мотоциклю, яким їхали Едвард Матери і Едв. Фріц зі Львова. Мотоцикль упав на телеграфічний стовп, причому обоє наколесники тяжко потовкли. — В Черемоші біля Бідобережки втонув 23-літній гуцул Федір Ілюк, що займався контрабандою і хотів перейти на румунський бік.

— **Бульбяний рак у Турчанщині.** В Ісаях п. Турка появився спершу на невеличкім обшарі рак бульби. Однак його не вдалося зльокалізувати. Рак нищить не тільки бульбу, але й гичин. Ведуть енергійну акцію, щоби винищити бульбяну пошесть. Рівночасно ведуть досліди, чи й інші околиці не є заражені. На підставі закону заражені простори мусять бути знищені. Покищо невідомо, яка буде доля збору в 99 громадах турчанського повіту.

— **Летунська катастрофа під Заліщиками.** Військовий літак 6-го летунського полку у Львові впав із висоти 30 м. на поля біля Доброполя пов. Заліщики. Літак розбився, а капітана Кубра і обсерватора пор. Ментайна відвезли ранених до шпиталю в Заліщиках. Капітан Кубр умер. Причиною катастрофи був т. зв. корконяг.

— **Обікрали староство у Бродах.** Невідомі злочинці вломилися перед кількома днями до староства у Бродах, знищили кілька замків при столиках і забрали зі залізної шафи 40 зол. Ніяких актів ані вартісних річей не забрали.

— **Застрілив злодія.** Вертничий фірми „Галіція" в Бориславі Казимир Пивоварчик завважив, як відомий злодій Евстахій Літинський намагався вломитися до магазину технічних приладів. Коли Літинський запримітив Пивоварчика, почав утікати. Пивоварчик вистрілив і забив злодія на місці.

— **Перетяті телеграфічні дроти.** У Ступках біля Тернополя попідрізував хтось телеграфічні стовпи та поперетинав дроти. Як підозрілого поліція арештувала селянина Гудза з Романівки.

— **Син президента держави комуніст.** На границі Бразилії та Уругваю арештували сина президента Аргентини, Либаріо Юсто за комунізм. Молодий Юсто признався до комуністичної діяльности. Його відставлять до Аргентини.

— **Що заробляють на зброї.** Дюпон де Немур голова управи американського тресту, що фабрикує гармати ріжного калібру, заробляє денно суму 100 тисяч долярів. Самого податку платять річно пять мільонів долярів.

— **Союз невдоволених радіослухачів.** В Празі організують „Союз радієвих слухачів невдоволених із програм". Цей новий союз обединуватиме радіослухачів із цілої Чехословаччини і буде видавати власний двотижневик, присвячений справі радієвих програм.

— **Покійник почесним доктором.** Багатир Гарольд Коген жертвував університетові в Ліверпуль 2 мільони фунтів, на уладження бібліотеки і ріжних наукових приладів. Зате рішили наділити його почесною доктора говоріс кавза. Ректор університету льорд Дербі мав сам вручити відзначеному в його домі почесний дипльом. Вся рідня Когена зібралася на тому святі. А Гарольд Коген горів із щастя. Кілька хвилин перед приходом льорда Дербі йому зробилося недобре і по кількох хвилинах умер від серцевого удару. Коли льорд Дербі прийшов, Коген лежав уже на смертній постелі. Університетська рада рішила всетаки відзначити небіжчика титулом „доктора говоріс кавза". Це перша нагорода покійника почесним титулом доктора.

— **Змоторизовані жебраки.** Стверджено урядово, що у Зл. Державах північної Америки 25.000 жебраків має власні авта і мотоцикли. Це переважно вози, які первісні власники кинули як нездалі до вжитку. Бензину до моторів вони звичайно вижебрують. Перед виздом до якоїсь місцевости вони лишають свої вози в полі і ходять від дому до дому за милостинею. Тим способом американські жебраки можуть обійти на день кільканацять місцевостей.

— **Театральний фестиваль у Совітах.** У Москві відбудеться 1. вересня ц. р. відкриття театрального фестивалю, в якому возьме участь коло 1.500 артистів з цілої совітської Росії. Впродовж 10 днів у Москві і Ленінграді будуть йти вистави найкращих театральних труп: російських, українських, грузинських і т. п. Фестиваль скінчиться 10. вересня в Ленінграді.

— **Де скільки неграмотних.** За статистикою, яку видала Ліга Націй, на кожну тисячку мешканців є неграмотних: у Франції 59, Північній Америці 60, Чехословаччині 74, Бельгії 75, Естонії 108, Мадярщині 130, Латвії 188, Італії 268, Литві 327, Польщі 327, Болгарії 397, Еспанії 430, Греції 433, Росії 477, Мексику 649, Португалії 652, Бразилії 681, британській Індії 906. Статистика говорить тільки про населення у віці вище 10 літ. В Англії, Німеччині, Голляндії, Швайцарії, Фінляндії, Норвегії та інших північних державах неграмотних у віці вище 10 літ взагалі нема.

— **Каменіє дівчина.** В місті Пітстон в Пів. Америці живе 19-літня Анна Бендер, що попала в недугу, якої лікарі не можуть розпізнати. Недуга подібна до тієї, що її має Бенні Гендрикс. Він лежить у шпиталі в сусіднім місті Вилксбері і його тіло каменіє. Лікарі не вспілі стримати повільної смерти цього 9-літнього хлопця. Остаточно вони дозволили хлопцеві йти додому вмирати. Щось подібного завважили в Анни. Вона була служницею в Ню Йорку і тут почала в неї боліти нога коло пяти. Тепер уже ціле стегно стало тверде і лікарі не можуть розпізнати, що це є. Але у хлопця нема болів, зате у дівчини болі змагаються. Лікарі думають, що нога твердне внаслідок якоїсь іншої недуги.

— **Заморожене мамине молоко.** Вашингтон Плат показував недавно лікарям із Федерації для здоровая дітей новий винахід, а це спосіб заморожувати мамине молоко і вживати його опісля в довільному часі для живлення маленьких немовлят. Молоко заморожується у шестигранники так як лід у звичайній кухонній машині до заморожування. Коли лікарський світ у шпиталях признає цей спосіб зберігання мамного молока за цілковито успішний, відпаде потреба держати мамки для рідних сиріт чи дітей, яких матері не можуть їх кормити своїми грудьми і тому можна буде втримати багато новонароджених дітей при житті. Відморозити молоко можна буде в той спосіб, що замерзлі шестигранники положиться до кухонної ледівні в якійсь посуді, а опісля його загріється до відповідної температури перед поданням дитині.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри,** ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 14/113 3-7

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

МЕДИЧНІ СТУДІЇ У КРАКОВІ.

Подання про прийняття на медичний факультет Ягайлонського Університету приймає секретаріят деканату медичного факультету від 1. IX. — 15. IX. ц. р.

Подання можуть вносити перш за все кандидати, що викажуться свідоцтвом зрілости з середніх шкіл воєвідства краківського, келецького і шлеського. Кандидати з інших воєвідств мають менші виглядн, щоб приняли.

До подання слід долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости (добрий поступ з лат. мови; якщо нема, слід залучити свідоцтво з VIII. кл. гімн., де був би поступ з лат. мови зазначений; теж можна долучити окрему посвідку за дозволом декана в пізнішому речениці; 3) свідоцтво громадянства; 4) військовий документ; 5) життепис з поданням імен родичів, їх заняття та адресу; 6) посвідку лікарських оглядин, видану університетською лікарською комісією (**кандидати мусять піддатися лікарським оглядинам між 2. і 15. вересня ц. р. в II. мед. клініці У. Я. при вул. Коперника ч. 15**); 7) „Індивідуальну карту“ (друки видає секретаріят мед. деканату на місці); 8) квіт про заплачення 10 зол. у квестурі Ягайл. Університету на маніпуляційні оплати; 9) квіт на 20 зол., як такса за вступний іспит; 10) евентуально свідоцтво студій з іншого університету або з іншого факультету.

Усі залучники слід предложити в оригіналах. На перший рік може бути принятих 120 осіб. На вищі роки приймають кандидатів в обмеженому числі і тільки з краєвих університетів. Речинець конкурсового іспиту для кандидатів на I-ий рік буде оголошений в усіх щоденниках коло 15. вересня ц. р. До іспиту кандидати мають принести: папір і приладдя до писання, як рівнож документ тотожности („довуд особісти“) з фотографією.

Рішення виділової ради щодо принять оголосять коло 29. вересня ц. р. Всі, що вносять подання про приняття на I. р. медичного факультету У. Яг. в Кракові повинні повідомити у власному інтересі і в евіденційних цілях секцію медиків при Українській Студентській Громаді на адресу: Володимир Конрад, голова секції, Львів, вул. Острожських 5.

З кіна.

КІНО АТЛЯНТІК: „НОВІ ПРИГОДИ ТАРЦАНА“.

Роля Тарцана в новій обсаді. В дотеперішніх джунглевих фільмах з Тарцаном подивляв світ Вайсмілера. Тепер заступив його не менше славний акробат і силач Герман Брікс, відомий з останньої Олімпіяди плівацький чемпіон. Фабула зводиться до виправи двох ворожих партій по скарби, які залишилися по вимерлім племени маїв серед пралісів Гватемалі. Одній експедиції помагає лісовик Тарцан, людина, яка не знає ніяких небезпек ні перепон і з найгрізніших стріч з людьми чи дикими звірами все виходить ціло і переможцем. Його подвиги викликують не тільки нервову дрож, але й подив для фізичної справности людини, що підбиває природу і світ.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА - КАТ.

У Вуенсборо мають повісити молодого мурина Беті, який вбив 75-літню старушку. І тут колізія. Шерифом у цім місті є Фльоренс Томсон, яка по законах стейту Кентоки повинна сама власноручно повісити мурина. До малого американського містечка зїхалося багато журналістів, щоби приглядатися небувалому явищу. Містечко тепер таке переповнене й розгарячковане, що шериф Фльоренс Томсон мусіла видати заряджения проти пянства і бійок. Жінку ката нападають ввесь час журналісти. Покищо невирішено ще, чи стілець із під ніг засудженого струтить сама пані шериф, чи її помічник.

Всячина.

ГУМОВІ ПІДКОВИ.

Чехословацький патентовий уряд надав патент за винахід гумової підкови для коней. Підкова є так зроблена, що не буде совгатися навіть по асфальті. Цей винахід причиниться до зменшення гамору в місті, а рівночасно до зменшення зужиття доріг.

—o—

Дописи.

СОКАЛЬ.

Свято Матері відбулося у селі Бобятині. Свято дуже старанно підготоване залишило у слухачів велике враження. Почалося добре підготованою промовою-вступним словом М. Марцинюка, який підкреслив значіння доброї матері для українського народу, що повинна вже від маленьку вщіплювати в дитину почуття національної свідомости, щоб воно виросло на гідну людину і не приносило сорому батькам. Реферат О. Поздровської був теж добре підготований. Зачерги йшли дуже гарні вправи і співи дитячого садна, наконець сценка „Свято Матері“, дуже гарно відіграна. Цілість доповнив зворушливий живий образ, що представляв матір із дітьми.

До будови Народнього Дому взялися дуже інтенсивно громадяни с. Бобятина. З цією метою вибрали комітет, який під проводом рукливого Дороте Семенюка вже почав приготовні праці. Є надія, що небором пишатиметься і в Бобятині гарний Народній Дім.

Дума про Нечая. Репертуар наших аматорських гуртків постійно змінюється на краще. Вже майже позникали із нього всякі „Перші гулі“ і тим подібні „Сцінки“, а на їх місце приходить поважний історичного змісту репертуар. Ось і вистава „Дума про Нечая“, доволі тяжкої песи пройшла з повним успіхом. Доказом захоплення публики і солідно підсилена каса. Із виконавців на перше місце вибився Кирильчук Іван, який вдячно віддав ролю Нечая. Ролю Раїни відтворила К. Майборода, одна з кращих аматорських сил місцевого гуртка.

Великий фестин відбувся 9. ц. м. в *Угринові*. Хоч була непогода, місцеві селяни дали зайвий раз доказ зорганізованости. І так хоча фестин відбувся не на спортовім майдані, але в салі і з програми відпали найцікавіші точки — вправи сокільського гнізда, численно зібрані громадяни дали читальні дохід в сумі 300 зол.

Відложено виставу. В Тартаківці всеріз обмеж господаря Івана Кушніра. Згоріла стодола й хлів. Тому, що вся молодь ритувала майно свого співгромадянина, відложено виставу.

СТРИЙ.

Українська Захоронка на передмісті Шумлянщина. Дня 19. липня ц. р. відбулися загальні збори Української Захоронки на передмісті Шумлянщина. Захоронка має свою історію. Був час, що вона спричинила важну ролю в Стрию. Вели її СС. Служебниці. Пр. Д. М., коло захоронки була каплиця, де гуртувалась молодь і старші. Захоронкою піклувалося міщанство, головно українські ремісничинки. Захоронка придбала для себе власний дім, хоча сперш містилася в домі „Рідної Школи“. Катехити мали кожної неділі екзорти для молоді, а старше громадянство тої дільниці радо ходило до каплиці і приводило зі собою своїх дітей. Вже думали навіть про будову другої церкви в тій дільниці, яке завязався був комітет. Однак деяким одиницям, на жаль з особистих причин, не подобалася праця СС. Служебниць. Вони спричинили, що „Рідна Школа“ відмовила своєї домівки на захоронку і каплицю. Власний дім захоронки трохи в невідповідному місці, старий перевалений, а головно з льокаторами не міг помістити виключної захоронки і каплиці і яких шість літ на передмісті Шумлянщина не було захоронки, не було каплиці, а всі ті, що ходили до каплиці і захоронки, пішли до сусідської охоронки св. Юзефа в услужного костела. Побачили свої помилки громадяни, що не до добра воно йде. Три літа процесувалися з льокаторами в домі захоронки, два роки збирали датки, реставрували дім і старалися за дозвіл отворити каплицю і аж минулого року добилися свого, але тільки частинно. Захоронку веде нова вчителька, каплиця правда отворена, однак тільки в неділі і свята на читану Службу Божу. Одначе того мало за мало, бо в домі захоронки все ще є льокаторида сусідські „сьостшички“ і образцями і цукерками і даровими харчами злегенька без крику і шуму голублять коло себе дітвору, а навіть родичів запрошують на щоденну „мшу“, де можна і помолитися і дитину вигідно на цілий день примістити в певні руки. Загальні збори вибрали головою Захоронки о. крилошанина і пароха міста о. Івана Винницького. До виділу увійшли свідомі міщани, як п. Іваншків, Гаруи і інші, що дотепер муравлиною працею постараються про відновлення захоронки. Остає одно: спровадити на передмістя до захоронки СС. Служебниці, або СС. Василянки, що подбали би і про захоронку і про каплицю, а головно згуртували би біля себе молодь, дітей і старших. Щоденні Служби Божі з проповідями, маєві богослуження, церковний спів, театральні вистави були би тими атракціями для молодих і старших, що відновили би давну добру славу передмістя і вдячну ролю захоронки. Цього сподівається громадянство Стрия від нового виділу під проводом голови о. пароха Винницького, знаного народнього і духовного діяча, що в Рогатині і Хлопові полишив за собою трвалі памятки своєї праці. Громадянство радо піде на руку новому виділові і допоможе до зміцнення національної свідомости в Стрию.

Верчанські події збудили приспану чуйність повіту. Перший відгукнувся на неї посол до сойму др Корнило Троян. На день 30. липня ц. р. скликав до Стрия довіреччу нараду голов усіх українських установ, щоби пляново повести працю в усіх українських установах і на місцях відразу паралізувати юдину роботу червоної Москви. В год. 7. вечором зібрались представники майже всіх українських установ (деяких не було з причини літніх ферій) в гардеробі Н. Дому, де обговорили докладно спосіб плянової праці в усіх українських установах. Вибрано комітет до скоординування праці з меценасом др. Герасимовим, який подбає про скликання ширшої анкети наперед міста, а потім цілого повіту.

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЛ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги відбудуться між цими дружинами в неділю 23. серпня ц. р. в год. 4.30 пополудні на гриші Чорних. Їх попередять в год. 3·15 пополудні змагання Чорні — Корона теж за мистецтво Окружної Ліги.

НОВА ДОМІВКА С. Т. УКРАЇНА.

С. Т. Україна повідомляє своїх членів, що від 15. серпня ц. р. перейшла до нової, просторої домівки в будинку Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській ч. 23 у партері. Виділ Т-ва запрошує всіх вписуватися в члени Т-ва та навідуватись якнайчастіше до нової спортової домівки.

—o—

Нові книжки й журнали.

Dr Józef Mastyński: KARTOTEKA DZIENNIKA USTAW RZ. POL. Zeszyt 6-3. Miesiące: maj, czerwiec 1936. Nakładem autora. Poznań 1936. Str. 33—48. 1. 8°. cena 90 gr.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Нар Театр. ім. І. Тобіяна.

Городенна.

21. VIII. Лев в Абісинії.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інвалідна.
25. VIII. Німа теща.

З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру викінчує постановку „Вія" і „Галька".

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

21. VIII. Збараж.
22. VIII. Термопіль.

Великий Театр:

Пятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Субота, 22. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Неділя, 23. VIII. год. 3.30 попод. Аб. 11. Ціни найнижчі „Графіня пані генеральова"; год. 8 веч. „Пані президова".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата", „Зузанна йде у світ".

АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".

БАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".

ГРАЖИНА: „Забута людина", „Нічна стежа" з Фріпом і Фаяном.

КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.

КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю" з Мартою Егерт.

МАРУСЕНЬКА: „Людина зі стаді".

МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівник Сніг".

МІРАЖ: „Юлька" (з Дж. Альпар і Густ. Фреліхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).

МУЗА: „Мельодії зпад Дунаю".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Тайна п-н Брінкс".

ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".

РАЙ: „Золото" з Бригідою Гельм.

СВІТ: „Золото" з Бригідою Гельм.

СТИЛЕВЕ: „Найгарнішний день мого життя" з Йос. Шмідтом, ревія „Спосіб на кризу".

ТОН: „Пекло Китаю".

УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.

ХИМЕРА: „Герой никовості" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(вул. Марійська 5.)

„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 21. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 19.30 Розр. концерт, Андергаст сопр., 21.00 Симф. концерт, **Брно** (315,4) 16.20 Веселі пісоньки, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13.00 Легка музика, 20.00 Бюлетень, 20.30 Симф. концерт. 22.00 Вок. квінтет, пісоньки, **Білгород** (437,3) 15.15 Нар. пісні, 17.00 Сим. ресіталь, 17.30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 22.30 Музика, 18.00 Музика з часів Фридриха В., 19.00 Фільм. мельодії, **Будапешт** (549,5) 12.05 Симф. музика, 17.30 Бібльончеля, 18.10 Сальон. музика, 19.50 Солісти, 20.35 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 16.40 Розр. музика, 21.40 Оперетконі мельодії, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 20.40 „Ля редкінв день фонографо" оп. Л. Бера.

Субота, 22. серпня 1936.

Відень (506,8) 15.30 Віденські мельодії у вик. мандолністів, 16.15 Мадярські нар. пісні, Травія сопран, 20.90 Вес. вечір, **Брно** (325,4) 17.40 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Мор. пісні, **Прага** (470,2) 18.50 Скрипка, 19.15 „Піташник із Тиролю" оп. Целєра, 21.00 Остерчівські твори, **Париж** (1648) 19.00 Концерт, 19.30 Легка музика, 20.30 „Королева Саби" оп. Гунода, **Білгород** (437,3) 17.20 Гайдів квартет, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.30 Неділя музика, 15.30 Дівчата співають, 16.00 „Берлін сміється", вес. вечір. пополудне, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 18.00, 22.30 Музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сальон. музика, 17.50 Циг. музика, 19.15 Фраґм. зі звуковика „Шігфільд", 20.10 Европа співає і танцює, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 Вечір ліричної музики, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 19.20 Розр. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий денник, 12.23 „Весняні шепоти", музика з гр. пл., 14.30 „Щось на десер" легка музика з гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорини, 16.00 З творів Адольфа Адама, концерт камер. орх., 16.45 Організація самопомочі й науксні кола акад. молоді, 17.00 Форт. ресіталь, 17.30 Газзунов: Скрипковий концерт а-моль оп. 82, гр. пл., 18.00 Комфорт щоденного життя в зах. Европі, 18.10 Легкі пісоньки з гр. пл.; 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Останній тиждень, 18.50 Бюро студій розмовне зі слухачами радія, 19.00 Концерт мандолністів, тенор, устна гармонійка, 19.45 Настроєна музика, спів 20.30 „Кафарок" гумореска, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Сальонова музика.

Субота, 22. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд хліборобських видань, 12.14 Полудневий денник, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Діти в подвір'я в ліси, 16.00 Концерт солістів, спів, фортепіян, 16.45 Від вітрильника до підводного човна, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Ігуменство в Судені, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Симф. ресіталь Карла Бараса (бас) у супр. форт., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, 20.15 Відчит про Великополыщу, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипк. ресіталь у супр. форт., 21.30 „Шлях життя" нарис Фракаролія, 22.00 Як вихісчуємо одімн. досвіди, 22.25 При місяці, пісоньки й мельодії, 23.00 Музика з гр. пл.

Радіокутик.

РАДІО В АНГЛІЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ.

В централі льондонської поліції закладають тепер радієву централю, яка матиме сполучення радієве зі всіми постерунками поліції в обсязі 80 км. навколо Льондону.

НЕЗРАДІОФОНІЗОВАНІ КРАЇНИ В ЕВРОПІ.

В Европі є ще пять країн, які не мають радіостацій, а саме: Альбанія, Ліхтенштайн, Сан Маріно, Монако і Андора.

Вже існують плани радіофонізації Андори; слід додати, що Ліхтенштайн і Сан Маріно не мають навіть кіна. Вороги радія і кіна мають ще куди емігрувати, щоб втекти перед зневажанженими здобутками техніки.

ВИДАТКИ НІМЕЦЬКОГО РАДІЯ У ЗВЯЗКУ З ОЛІМПІЯДОЮ.

Державна скарбниця Німеччини асигнувала 2 міл. марок на радієві видатки у звязку з олімпійськими змаганнями. Крім постійного персоналу заангажовано 450 техніків, спікерів і справоздавців. На закладення телефонічних каблів для олімпійських трансмісій видано пів мільона марок.

РАДІЄВА ВИСТАВА У БЕРЛІНІ.

В Берліні підготовляють велику радієву виставу, яка буде відкрита 28. серпня і триватиме до 6. вересня п. р.

Виставка дасть повний образ праці і напружених зусиль німецького промислу, який тепер змагає до поліпшення акустичних прикмет радієвого відбору, в противенстві до попередніх років, коли річ ішла про відбір можливо далеких стацій і осягнення селективности.

Тепер поліпшення не є вже такі нескрайні, однак широку видно постійне поліпшення приймачів та їх складових частин. Зазначається також стремління збільшити „комфорт в маніпулюванні приймачем" та надати апаратам більш естетичну форму, так, що тепер повстав тип зі спеціально спокійними формами, які гармонізують зі стилем новочасних кімнат.

Не дивлячись на значне удосконалення акустичних питоменностей апаратів, німецький промисл достосовує ціни до фінансових можливостей клієнта, стараючися технічними упрощеннями продукції можливо обнизити власні кошти.

Донедавна способи, як оминути занепад відбору, мали відомі тільки при великих супергетеродинах, а тепер можна їх застосувати у звичайних, менш люксусових приймачах без більшого підвисення їх ціни.

Розглядають тепер проект приймача, який годився би до кожного струму, при чому одна з фірм виступила з дуже оригінальним помислом. Однак ця справа не є надто актуальною, бо в цілій майже Німеччині буде в ужитку виключно змінний струм.

В Німеччині продукція є обмежена до деякої кількости типів, що проявляється в їх зовнішніх формах які вказують велику одностайність.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.95—89.52, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долярн канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.87 — 360.15, Франки фр. 35.06.50 — 34.90.50, Франки шв. 173.64—172.80, Фунти англ. 26.84 — 26.68, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.74, 118.90, Корони норв. 134.78—133.80, Кор. шв. 138.28—137.30, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 96.5.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65.50, 2. ем. 62.50, серійна 1. ем. 78.50, 5 конв. 47, 4 прц. прем. дол. 48.25—48, 7 прц. стаб. 48.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	20.25	20.50
Пшениця заб.	19.50	20.00
Жито І	14.00	14.25
Жито ІІ	13.75	14.00
Ячмінь одн.	16.50	16.75
Ячмінь на пливо	16.00	16.25
Овес І	12.75	13.00
Овес І а	12.25	12.50
Овес ІІ	12.25	12.50
Овес ІІ а	11.50	11.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масласоюз" повідомляє, що від дня 20. серпня п. р. кооперативам платити за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.15	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII . . .	0.13	„
1 кг. яець	2.60	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Масласоюз повідомляє, що в дні 20. VIII. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00	„
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.



Це знаменито! Дістанемо тепер

Д-р ЕТКЕРА

БУДИНІ ТА ТІСТА

Заступники: **Вольфрам і Розенкранц, Львів, Пілсудського 11.** Просимо домагатись незрівняної принади з приписами Д-ра А. Етекера п. н. „Добра господиня пече сама". — Можна дістати у наших заступників і в усіх книгарнях. — Ціна 50 сотиків. 6-17

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДІВЧИНА добре поручена шукає праці як кухарка, любить господарство, дуже радо у самітного священника. Зголошення: Львів. Сикстуська 35 IV. пов. ч. двері 9. 2524 1—1

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати, кухня, з комфортом, зараз, Листопада 95. 2521 1—2

РІЖНІ

ФОРТЕПІЯНИ. ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 2—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2522

ОГОЛОШЕННЯ.

Знову відчинений **Сальон мод**

СТ. ТОМАШЕВСЬКА

Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 118-94

поручає: елегантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: всілякі відсвіження та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ. 1-5 ЦІНИ ПИСТУПНІ. 2523 1-5

П І Т

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 68-75

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по кушно, продаж, винаєм і т. п.	зол.	0.15	Остання сторінка 1/1	зол.	450.—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0.60		„	0.10	„ „ 1/2	„	250.—
1 „ „ на першій сторінці .	„	0.80	шукаючі праці	„	0.07	„ „ 1/4	„	130.—
			слова товстим друком подвійно.			„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 188 (14.437). Львів, субота 22. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КРАДУТЬ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ! Тому всі українські бюра, товариства Кооперативні Союзи, торговельні і промислові підприємства, канцелярії адвокатів і т. д. обезпечують від крадежі з вломом машини до писання і рахування на найкорисніших умовинах тільки в єдиному цього роду українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Спец. недуг жіночих і поліжництва

Д-р Софія Парфанович

вернулася

Львів, Зибликевича 51, тел. 105-43. 2513 2-3

Перед проголошенням незалежної Каталонії.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Як подають з Барселони, каталонський уряд задумує проголосити в четвер незалежність Каталонії в ділянці закордонної та внутрішньої політики.

Баски покинуть „лєґальний" уряд?

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Повстанчий уряд у Бургос видав відозву, якою взиває басків зірвати з мадридським урядом та прилучитися до повстання.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Як повідомляє „Еко де Парі", під цю пору йдуть у Пампелюні переговори між ген. Молею та баскійськими провідниками над завішенням зброї між басками і повстанцями. Баскійські селяни розчарувалися до червоних військ, їхні симпатії схиляються тепер до повстанців.

МАДРИД, 21. 8. ПАТ. Влада „людового фронту" закликає басків „до боротьби на життя і смерть в обороні батьківщини, загроженої навалою тиранів, за братню федерацію іберійських народів, в ім'я рідної мови та громадянської чести".

Положення на фронтах у насвітленні лівих.

МАДРИД, 21. 8. ПАТ. Як подають урядові джерела, червоні війська заняли стратегічно важну місцевість Алія. Біля Навальпераль повстанці розбиті, втратили 400 убитих.

На острові Майорці (Балеари) червона міліція зробила новий десант б. міста Пальма.

На арагонському фронті урядові війська повели концентраційний наступ на м. Гуеску, яке вже окружене зі всіх сторін. Передні сторожі заняли м. Ляграніха (4 км. від Гуески).

На фронті під Іруном спокійно

І ПОВСТАНЦІВ.

СЕВІЛЛЯ, 21. 8. ПАТ. Повстанчі джерела подають: У Саляманці зорганізовано нові частини, що мають невдовзі відійти на Мадрид.

Навальпераль ще не здобуте, але урядові війська під тим містом розбиті.

Червона залога пристані Хіхон просить постійно через радіо помочі, але дістає відповідь, що це неможливе, бо Більбао ще більше загрожене. Наступ червоних на Овіедо відбитий.

Малагу окружено з 3-ох боків; вона невдовзі піддасться. В місцевости Розаль де ля Фронтера комуністи підпалили церкву, в якій замкнули бранців.

Ген. Кіепо де Льяно заявив, що соціялістичні та комуністичні бранці будують шляхи, які знищила червона армія. Головну кватиру повстанців перенесено з Бургосу до Валладоліду.

НЕВДАЧА ЧЕРВОНИХ ПІД ОВІЄДО.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Як повідомляють з еспанського пограничя, урядові війська під Овіедо потерпіли діймаючі втрати від повстанчих літаків.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітніх змагань.

Занепад і шлях оздоровлення

українського політичного життя в Румунії.

(Від нашого кореспондента).

Букарешт, 19. серпня 1936.

Буковинські повіти Чернівці та Сторожинці були все ахіллевою пятою румунських політичних партій. Від р. 1928, коли скасовано стан облоги, віджили нечисленні українські організації, а між ними й Українська Національна Партія. Підчас частинних виборів в р. 1930/31 перемогла У.Н.П. під проводом д-ра В. Залозецького всі інші партії, чи то урядову — націонал-царанистичну, чи опозиційну соціял-демократичну та либеральну. Ця перемога викликала серед румунської преси обурення, бо „українська меншина відокремилась від інших краєвих політичних партій та підпадає під вплив кількох ірредентистів".

Цей розпучливий крик не пропав даремно, бо за якийсь час знову введено стан облоги та різні розпорядки для „охорони прикордонних повітів". У.Н.П. втратила знову можливість вести виборчу пропаганду й самостійно виступати у виборах. Зрештою, виборча пропаганда та організаційна робота вимагають великих сум — а брак фондів це наш загальний найбільший болюк. Таксамо й виборчий закон (із 1926 р.) дуже утруднює У.Н.П. самостійний виступ, бо вимагає двох відсотків із загального числа відданих голосів в цілім краю, що в даних обставинах майже неможливе. А У.Н.П. організувала досі тільки два повіти (Чернівці та Сторожинці), інші повіти на Буковині (Радівці) та в Бесарабії (Хотин, Сороки, Білгород), остались з вищенаведених причин — незорганізовані. Тому виступала У.Н.П. до останніх виборів не окремо, а у виборчому блоку з опозиційною румунською радикал-царанистичною партією (під проводом б. міністра Юніяна). З цього виборчого порозуміння скористала не так У.Н.П. (що осягнула лише одно посольське місце у п. Сторожинці), як та румунська партія, що українськими голосами здобула посольський мандат п. Юніянові (в чернівецькій виборчій округі).

Цей вислід виборів вказав на більшу свідомість українських виборців із Сторожинеччини. Тут саме джерело настирливих заходів усіх румунських політ. партій здобути й цей повіт, заселений українцями. Сподіваючись нових виборів румунські партії звертаються тепер до „плавучих" виборців, як до „братів-чужинців" тіль-

ки в українській мові. Ганьблять всі попередні румунські уряди, що загарбали цьому „найменшому населенню" всі права. Обіцюють, що дістанеться до кормиг державою знерухомлять українцям усі народні та середні школи і т. д. А крім цих гарних обіцянок деморалізують українських виборців ще й міражами соціяльного раю та просто — перекупством.

Тепер бачимо такі дивогляди, що відомі українознавці забувають на свої доноси, зрікаються своїх „наукових творів" (де твердять, що буковинські українці це все старинні волохи — а „рутени", це хіба нечисленні греко-католики, які за Австрії прибули з Галичини). І всі ці запеклі патріоти заговорили нараз „братньою" українською мовою!

Але ще більшу трагікомедію заграли націоналістичні „кузисти" (партія „націонал-християнської оборони", під проводом унів. проф. Кузи). Щоби захопити під свій вплив повіт Сторожинці, а потім підійти до черновецького повіту (де виборчі успіхи мали досі румунські „демократичні" партії, ліберальна та націонал-цараністична) — наші „кузисти" видумали дуже вдалий спосіб ведення виборчої пропаганди. Передові члени кузистів із Буковини говорять всі по українськи. Навіть посол-кузист Робу — відомий з своєї непарляментарної поведінки в парляменті, забуває свій поважний плян „зрумунізування ворожих рутенів" і кричить із піднесеною рукою „Слава українським братам". На 9. п. м. відбувся в м. Сторожинці окружний з'їзд націонал-християнської партії (Кузи — Гога), що виявив такі несподіванки: Створено окремі „штурмові українські баталіони", що виступили під проводом кількох місцевих хрунів (які поборюють навіть рідну „демократичну зрадницю" — У.Н.П.) та співали бальоре „Гей там на горі Січ іде!". Давно вже не лунала січова пісня у цій місцевости; вона пригадала передвоєнні виступи „Союзу Січей на Буковині". Але вже у другій строфі сучасні буковинські „січовики" співали: „Гей там на горі Куза йде — гей малиновий (!) стяг несе!"

Один із присутніх учителів-пенсіоніст (із роду українець), говорив селянам про здвиг Богдана Хмельницького, „коли козаки вирізали всіх жидів". Цей антисемітський мотив підхопив і присутній п. Г. Куза (син лідера цієї партії) і виявив, що все лихо, яке терплять гуцули, походить від жидів. В іншій місцевости цього повіту вдягнули кількох парубків у козацькі строї й виставили транспаренти, написані в українській та румунській мові: „Геть з жидами до Палестини!"

Нас не дивує цей підхід румунських правих груп, бо подібно залицялися до мас і демократичні партії, коли обіцювали вернути „загарбані права". Однак дивно, що нараз можна одягати національні одяги, співати на вулиці похідні пісні, — коли ще перед тижнем заборонено в одній місцевости дівчатам нести жовто-блакитні стяжки, а хлопцям грати м'яч!

Але такі іграшки можуть свобідно робити на Буковині тільки „кузисти", щодо яких румунська влада не має сумнівів, що вони задумують зрумунізувати підгірський сторожинецький повіт, не прямою нагінкою проти українців, а зручною антисемітською пропагандою. Треба признати, що вони вибрали відповідне „місце найслабшого опору", бо дійсно цей повіт терпів ще за Австрії через жидівське лихварство, а тепер ще долучився визиск робітників по жидівських фабриках та тартаках. До цієї антисемітської акції горнуться не тільки молоді селяни, які захоплюються „синіми сорочками" із „крутим хрестом" (!), але й місцеві „інтелігенти".

Сумніваємось, чи вдасться проф. Кузі так скоро збутися капіталістів (переважно жидів) та вигнати всіх жидів за границю. Однак бачимо, що вже й повіт Сторожинці політично розкладається у некористь У.Н.П. Бачимо тут вину не так самої партії, що в останньому часі дуже цинічно веде свою „дрібну" організаційну роботу, як радше вину нашого громадянства, що крім одиниць не цікавиться нашими просвітніми установами („Українська Школа", „Бесіда" і т. д.) а ще менше рідною політичною партією. Частина наших інтелігентів знеохочена відвернулась від „невдачної політики". Друга вибрала „удачнішу" й вступила в чужі партії — очікуючи для приходу „до керми" своїх новоспечених приятелів і пізніших протекційних концесій. Одна частина студентської молоді ставиться навіть неприхильно до дальшого існування цієї „угодовської" У.Н.Партії.

Не тут місце судити тактичні помилки Української Національної Партії на Буковині — вона мала ще замало можливости оправдати своє існування, чи ні. Однак, замість підкопувати основи вже розвиненої політичної партії і замість поторати звичкам дитячої вдачі „все нищити" й потім не створити нічого відповіднішого, багато краще „відмолодити" У.Н.П., відсвіжити її новими силами.

В той єдиний спосіб можна буде зупинити дальший розклад нашого села, куди так часто заходять чужі й ворожі нам політичні агітатори.

О—ко.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 30 х 100 см. Тел. 252-54.

Страх і розпука двигунами політики СССР.*)

ЛИШЕ ФАШИЗМ МОЖЕ БОРОТИСЯ З БОЛЬШЕВИЗМОМ

Що змушує „революційний" уряд СССР до завзятої реставраційної акції? Що змусило комуністичну партію з таким поспіхом зірвати зі себе соціялістичну маску і пролетарські декорації? Як це сталося, що з невичерпаних здавалось би, „ідеольогічних скарбів" (марксизм — ленінізм — сталінізм) не залишилося тепер нічого? Навіть „Реввоєнсовет", що ще донедавна так пишно звучав, нині називається контрреволюційно „генеральним штабом", а легендарний народній комісар, стовідсотковий пролетар, Клим Ворошилов, який колись боровся під прапорами „пролетаріят не має батьківщини" і „смерть генералам", нині у своїх приказах пише слово „батьківщина" від великої букви „Б", а до свого прізвища додає титул — страх повторити! маршал Совітського Союзу!"

Якщо причиною всього того назвемо не дуже то революційним словом „страх" — це не буде ні licentia poetica, ні легкодушне упрощення. Бо саме тут закопана собака і щодо нагально „фіналізованої" Совітами реставрації Росії і щодо несподівано відновленої та підсиленої по семирічній „передишці" акції Комінтерну, найактуальнішого тепер відтинка політичної активности СССР.

Почуття страху змушує Совіти до якнайшвидшого закінчення повороту до історично означених, історично „можливих" та історично випробуваних традиційно-російських форм. Є це „лінія найменшого опору", тим легша, що большевицька революція по кількох невдалих спробах, цих форм не знищила, але остаточно спримітивізувала і подекуди викривила.

Почуття страху лежить теж у зручній безпомочности і галасливім цинізмі останніх ходів Москви на „комінтернівськім" відтинку.

Тому, хто уявляє собі політичне положення СССР (а до цього не треба мати великої уяви) і хто хоч трішки орієнтується в економічно-господарськім положенні СССР (не з „Пшегльонду Всходнего" ні з пропагандових совітських видавництв за кордоном, але з урядових, краєвих совітських публікацій) страх і розпука керманичів совітської держави не будуть видаватися неумотивованими.

Тому то державний совітський механізм з поспіхом організує „сильну батьківщину", з поспіхом помпує нігілістично-гумовий мішок „патріотизму нашої великої Батьківщини", з поспіхом нобілітує червону шляхту — бюрократію („кадри" і „знатні люди"), швидко розбудовує нову буржуазію, призначує шлюсарів та підстаршин полковниками і капітанами, вкінці вводить одностроїв в СССР витягаючи одностроїв небіщиків царської Росії, які переїли молі і цвинтарні хробаки**).

Все те має одну мету: втримати в каторжній **єдности** („єдина-неділима") розхитаний конгльомерат країв і народів, який невідхильно розпадається і тому споюваний обручами мільйонової внутрішньої армії Г. П. У., поліції, тайних агентів, катів і бюрократій, цементований мільйонами вбивствами, голодом, колективізацією, Соловками і Магнітогорськами.

Та ціль, як видно з нинішнього міжнародного положення, присвічує не лише теперішнім володарям СССР — є теж спільною ціллю без сумніву могутніх чинників, які є поза межами СССР і є неконче „пролетарськими".

Страх і безличність. Страх — внутрі, безличність — зовні є психічними двигунами політики СССР. І чим більше страху нагнане керманичам СССР внутрішнє положення совітської держави, тим більшу безличність виявляють агенти і представники СССР назовні, в ділянці міжнародньої політики, куди нарешті вдалося проскочити ком. Літвіновові завдяки жалюгідній короткозорости деяких великодержав.

Коротко кажучи, чим виразніше з-під звалищ індустріялізації, магнітогорських та інших електрифікацій, зарисовується в СССР будівля традиційної Росії, тим безличніше спекулює московська агентура за кордоном блахманами свого підмоклого „соціялізму", „великої культури майбутности", „держави геройської праці" та іншими псевдофутуризмами, обчисленими на необмежену людську дурноту, або на захланність здегенерованої буржуазії, або теж на короткодистансові зигзаки теперішньої політики деяких західно-европейських держав. Вирішну ролю в цих совітських гешефтах і спекуляціях відограє клімат і атмосфера нинішньої забріханости, хаосу і перфідії („Світова криза").

Дуже буйно розцвіли ці квіти на обильно огнесених кльомбах славної Ліги Націй і „столиці світа" (у стані спочинку"), Парижа. І тут знову, хочнехоч, стрічаємо це метафізичне „х", цих таємних невідомих з льожі „Великого Сходу" та з безлічі менших і ближчих орієнтів, цих темних патронів тисячів Рікертів і Чертоків, які вміють одночасно кричати про „гітлерівських катів" (навіть не запримітивши Соловок і 7 мільонів жертв голоду зорганізованого на Україні) і мочати пальчики в нафті, деклямувати про „гуманізм" і випомповувати кров і мозок з поневолених у СССР народів. Вкінці тих, яких головним завданням вдержувати у безконечність т. зв. „світову кризу".

Тому літо 1935 р. (і 1936 — прим. Ред.) у політиці СССР минуло під знаком підсиленої діяльности Комінтерну, причому безличність і цинізм побили тим разом всі дотеперішні совітські рекорди (напр. явне примусове стягання грошей від голодних робітників і селян у СССР на допомогу еспанським комуністам).

Побачивши, що в немилосерднім світлі сучасних „фашизмів" адемасковано всі совітські „ідеольогічні" атути, освідомивши собі, що на т. зв. „маси" марксівсько-ленінівська отрута вже не діє, почуваючись у положенні картографа, якого за хвилину будуть бити канделябром по голові, Москва цинічно розкрила на конгресі VII. Комінтерну хитру механіку своїх міжнародніх махінацій. Бо і навіщо скривати, коли все те вже так ясне. Відомий Димітров в акторськім захопленні заєував навіть виразно і недвозначно: **„Єдиною силою, яка може боротися з большевизмом, є фашизм".** Добре знаємо, як у Москві розуміють це еластичне слово. Ствердивши це комінтерн цинічно та явно вказав методи совітської боротьби в Европі: творити при допомозі II. Інтернаціоналу і „демократії" т. зв. „спільні фронти" з усім і з усіми, щоб лише проти „фашизму" і використати все і всіх (напр. **„селянські рухи"** і навіть **релігійні** товариства) для цілей СССР і в дипльоматії і в можливій війні.

Якщо приглянемося тому, що роблять у Франції пп. Блюми і Кашени на спілку з великими і малими сходами, як завзято там „зустрічаються" цілі гурти представників „праці" (Блюм) з представниками капіталу (так, так, бо це знову цей самий Блюм!), — пригадаємо собі, що комінтернівська совітська гра в отверті карти на заході знаходить і „зрозуміння" і піддержку.

Одначе найяскравіше на тлі обсервованої тепер швидкої кристалізації бігуново-прютилежних собі сил світа — зарисовуються міжнародні по-

*) Нині подаємо в перекладі четверту главу статтю з брошури „СССР — дійсність" про мотори політики большевицького уряду.

**) Згідно з авторитативною заявою мадярського комуніста і „розчарованого" совітського достойника А. Рудольфа („39 місяців у СССР, 1935"), число совітської бюжуазії коло 1933 р. сягало 700.000.

засовітські чинники в кулюарах і довкола великого женевського будинку. Варто приглянутися близька цьому сабатові чорної мафії цілого світу, яка, як стадо круків, злетілася на жир італійсько-абісинського конфлікту. Вона напружувала всі сили, щоб роздути льокальний кольоніяльний конфлікт до розмірів нової світової війни, а в кожному випадку не допустити з метою продовжити агонію СССР — до внутрішньоєвропейського порозуміння. (Ще наглядніше бачимо це тепер на примірі еспанської громадянської війни — прим. Ред.).

Нова світова війна — це головне змагання СССР, який, правду кажучи, залишився би у цій війні — всупереч побожним надіям усіх великих і малих „антант" — невтральним аж до часу, коли історичний катаклізм „дозріє" до „всесвітньої пожежі".

Тоді щойно совітський Іванушка Дурачок почав би витягати каштани!

Чехословацький голос про закордонну політику Польщі.

Прага, серпень 1936.

Відвідини шефа французького генерального штабу ген. Гамелєна у Варшаві, куди він приїхав як делєгат французької армії на „свято польського воєка" з нагоди роковин перемоги над большевиками під Варшавою, стали в очах великої частини европейської публичної опінії просто сенсацією та дали притоку до ріжних-преріжних міркувань і комбінацій на тему: признак зміни курсу польської закордонної політики.

Як уже „Діло" з 13. ц. м. в статті „Ген. Гамелєн у Варшаві" звернуло увагу, всі ці міркування „можуть обертатись тільки у сфері гіпотез, опертих частинно на льогіці нинішньої міжнародньої ситуації, частинно на пригадці дотеперішних фактів".

Такими міркуваннями, опертими саме на цих двох премісах, є цікава стаття відомого вже з наших рефератів читачам „Діла" видного чехословацького журналіста Р. Прохазки в „Лідових Новінах" з 15. ц. м. Міркування Прохазки цікаві й замітні, особливо в площині сучасних чехословацько-польських взаємин з одного боку, та у площині помітних розбіжностей основних напрямних закордонної політики Франції й Польщі з другого боку.

Ствердивши на початку своєї статті безспірний факт, що теперішня закордонна політика Польщі є зовсім самостійна й диктована виключно власними інтересами. Прохазка ставить принципове питання: чи ці інтереси Польща оцінює з „вищої точки погляду" чи лише з „погляду безпосередньої користи"? І ціла його стаття має бути відповідю саме на це питання:

Придивімся, каже автор статті, як ця польська закордонна політика виявила себе і який мала вона успіх за останній період, себто від того часу, як вона змінила свої основні дотеперішні напрямні.

Варшава прийняла заістнування т. зв. III. Німеччини зовсім спокійно. Так само спокійно прийняла вона передтим вже і повстання СССР. Оба ці факти це явний доказ реалізму польської закордонної політики. Нема більшої помилки як та, коли хтось думає, що Польща договір з 26. січня 1934 р. заключила лише зі злости проти проекту т. зв. пакту Чотирьох. Пакт Чотирьох вказав Польщі лише її шлях, дарма, що Польща не зуміла піти цим шляхом аж до всіх наслідків. Пілсудський сказав собі: З Німеччиною треба буде рахуватися як з новим великодержавним чинником. І діло пішло. Перла Польщу до цього ще й Італія, до якої Франція відноситься з вічним недовір'ям. Це недовіря нічого не направить, а гимменше нічому не перешкодить, а правдоподібно ЧСР малаб стати його першою жертвою.

Труднощі між Німеччиною і Польщею були мериторичні. Тоді німецьке бажання заключити з Польщею 10-ти літне перемир'я було для кожного польського державного політика виграною на льотерії. Залишалося лише питання: яка буде ціна? Не була вона мала, але поляки могли собі сказати: ми цього не платимо. Дамо Німеччині змогу піднестися, бо як не зробилиб того ми, то зробилиб це інші, а все пішлоб на наш рахунок. А так все піде на чужий. Колиж в недовзі після цього вдався малий путч в Австрії, загально думали, що Пілсудський відбив мяч Мусолінія, але і дуче заграв незле. Нинішж ситуація обернулася і стала загрозливо подібна до ситуації у 1933 р. в часу договору Чотирьох з доби перед німецько-польським договором. Німці й італійці знову зблизилися, німецька дипльоматія хоче порозуміння зі Заходом, а римська приносить їй великі й неоцінені прислуги. Льондон, та головно Париж, більше як коли, схильні проявити довіря до Берліна і тривко з ним договоритися. В яких питаннях? У західних чи східних, чи може саме тому, що вирівняють свої рахунки без ЧСР, рішать теж про ЧСР, що булоб у цій цілій грі найнебезпечніше?

На південному фронті настав нині спокій. Договір Німеччини з Австрією, заключений під авспіціями Риму, виключає всяке насильство бодай на якийсь, може навіть довгий, час. Але майже рівночасно з цим вирнуло т. зв. данцігське питання. Правда, тут не йде про зміну територіяльного стану, ані про нарушення польських прав, та всетаки Польща не може дивитися спокійно на те, як цей Данціг буде з часом звільнятися від інтернаціоналізації, буде германізуватися і щораз тісніше звязуватися з Німеччиною. І це мусить мати теж своє значіння і неабиякий вплив на дальше відношення Польщі до свого західнього сусіда. Не треба забувати, що договір з 1934 р. мериторично властиво нічого не вирішив. Польща в нічому не попустила Німеччині, а Німеччина нічого не зріклася. Нині і в Німеччині і в Польщі думають про „коридор" і про Горішній Шлеськ так, як перед трьома роками. Договір виключив лише розвязку питання шляхом насильства і лише ворожнеча замовкла на десять літ. Від того часу минуло щойно два і пів року.

Лишається ще східний фронт. Ситуація на сході починає знову актуалізуватися і загострюватися в міру того, як міняється загальна европейська ситуація. Час спокою, коли Польща бодай провізорично вирівняла свої рахунки з Німеччиною — минув. Польща могла тоді дозволити собі навіть на такий люксус як непотрібне чехословацько-польське напруження. Це все нині само собою міняється. На порядку дня міжнародніх переговорів стоїть знову західний пакт, пакт Чотирьох, пакт европейського замирення. І чи знову не будуть шукати жертв? Чи дійсно Польща за тих тринадцять місяців так скріпила свої позиції на Поморі і на Шлеську та свої міжнародні позиції і свою військову силу, щоб могла спокійно собі сказати, що використала цей час і що їй виплачується те, що зробила 1934 р.? Чи вона певне переконана в тому, що Німеччина ані формальним домаганням ревізії, ані політичною чи вкінці і військовою експанзією не звернеться на схід? Нині ситуація така, що Польща має всі причини для того, щоб перевірювати передусім свою закордонну політику. Польща нині не може вже навіть протестувати ані проти пакту Чотирьох, ані проти переговорів західних великодержав з Німеччиною, бож Польща вже давно передтим зробила те, що інші тепер починають робити. Здається, що Польща не може вже нині теж так легко перескочити з німецького табору до французького, бо табори й союзники нині вже не такі то дуже потрібні. Нині йде про загально-европейське вирівнання. Польщі не може вже нині залежати на нічім іншім, як лише на тім, щоб і вона була при цьому вирівнанні і щоб вона досягла того, що для неї все було зарезервовано по стороні Франції й Чехословаччини від 1925 р. (Локарно) аж до 1933 (переговори про пакт Чотирьох).

Треба признати, що польська дипльомація уміла все задержати за собою мости до відвороту. В договорі з Німеччиною резервується істнування договору з Францією і це Польща нераз при відповідних нагодах підкреслювала. Навіть в часі напруження після 7. березня пригадав польський міністр закордонних справ, що Польща є готова додержати всі свої союзницькі зобовязання супроти Франції. Міг він це зробити тим лекше, що був добре поінформований про те, що Німеччина не має зовсім на думці напасти Францію. І нині не буде тяжко для Варшави оживити й затіснити своє старе союзницьке відношення до Франції. В політиці все з радістю приймають поворот блудних синів — до тогож ще й нинішня ситуація така, що Европа, та зокрема Франція

ЛЕВ АНДОР.

ПОМИЛКА.

— Всі мужчини, це драбуги! — заявила Мері з огірченням. Вона замкнула знеохочена книжку, що її читала, розкинулась лінево на гарячім прибережнім піску й почала намащувати гнучке тіло товстим кремом.

— Знову свіжа пригода? — запиталась Люсі, її найкраща приятелька.

— Ех, коби то... Ще гірше! Я розказувала вже тобі, що мій чоловік став в останніх часах незвичайно заздрісний. Не знаю що йому раптом стрілило до голови? Адже він тепер не має до цього більше причин, як давніше... Не смійся, прошу тебе!.. Моє відношення до Бертранда це ніяка поважна справа. Вкінці, можна собі по пятчяцяти роках подружжа, дозволити на малесенький бріджевий флірт. Річ у тому, що його заздрість стає чимраз більше дошкульна. Я рішилась бути обережніша. А саме, знайшла я одного дня в його кишені візитівку приватної слідчої агенції „Пінкертон". Висновки ясні: нема сумніву, що Марсель велів за мною слідкувати.

Ох, як серце мені товклося, коли я сідала пополудні до автобусу, щоби поїхати до підміського ресторану, де ждав мене Бертранд.

У возі мала я неприємне почуття, що хтось мені приглядається. Я оглянулась і побачила молодого, ясноволосого мужчину, який шпилив мене своїми блискучими очима. Коли він завважив мій невдоволений погляд, закрився цілий за широкою плахтою газети, буцімто занятий читанням. Колиж думав, що я цього не добачую, глипав що кілька хвилин у мою сторону, немов хотів би переконатись, чи я ще у возі.

Я рішилася провчити цього гультіпаку з агенції „Пінкертон" і висіла біля товарового дому Прінца, щоби полагодити деякі дрібні закупи. Цілий час стояв цей незнайомий добродій перед виставовим вікном і ждав мого виходу.

Не було найменшого сумніву, що він слідкує за мною. Щоби не облегчувати йому роботи, я ввійшла до каварні і задзвонила до заміського ресторану, де ждав на мене Бертранд, що не можу прийти.

Відтак сіла за столиком і замовила морожену каву. По кількох хвилинах моя невідступна тінь була вже біля мене.

Він сів при сусіднім столику і замовив собі теж морожену каву.

Це випровадило мене вже з рівноваги і я несподівано підійшла до його столика.

Молодий мужчина був очевидно збентежений і запросив мене до свого столика. Без зайвого вступу приступила я до справи.

— Слухайте, пане, знаю, що ви є на службі агенції Пінкертона і слідкуєте за мною на припоручення мого чоловіка...

— Алеж, ласкава пані... заперечив він...

— Ці підозріння, очевидно не мають ніяких підстав! Але мене це хвилює, коли хтонебудь наступає мені вічно на пяти. Скільки дістаєте за вашу працю?

— Триста франків... — відповів він із сварливим усміхом.

Я виймила з торбинки три банкноти й положила на столі.

— Замість слідкувати за мною, краще пропустіть ці гроші зі своїми товаришами. А в звідомленню напишіть, згідно з правдою, що нема ніяких підстав до підозріння.

Молодий мужчина запевнив мене, що він дуже вдоволений з такого обороту справи, заплатив і швидко вийшов із каварні. З нетерплячкою вичікувала я кілька днів, коли Марсель одержить звідомлення агенції Пінкертона і заспокоїться.

Очевидно, що я сама була цікава змісту звідомлення молодого детектива і щодня перешукувала кишені чоловіка. Аж по кількох днях моя цікавість і нетерплячка заспокоїлася.

В бічній кишені маринарки знайшла я лист у синій коверті з фірмовими знаками агенції Пінкертона.

При читанню звідомлення я малощо не впала без чуття на землю. Уяви собі: ціла історія — одна комічна помилка. Цей гільтай Марсель велів не за мною слідкувати, тільки за Ліліян, малою танцюристкою із „Синьої Кітки"...

— Добре, а хтож був у такім разі, цей незнайомий таємничий мужчина? — кинула питання зацікавлена Люсі, яка досі слухала пильно цілої історії, не пропустивши, ні словечка.

— Не штука відгадати! Цей таємничий, ясноволосий молодий чоловік не мав ніяких інших замірів, тільки хотів зі мною познайомитися. Тому теж за мною слідкував, не поважившись приступити. Зовсім ненадійно заробив на тім 300 франків... і вдоволився ними... Кажу тобі: всі мужчини — драбуги... всі, всі, без ніяких винятків!

Переклав **Роман С-ка.**

—o—

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



потрібує Польщі так, як Польща потрібує їх. Перед очима Европи знову зроджується большевицький страшак, а для зрівноваження німецької потуги для великодержав все-таки булаб приємніша консервативна Польща, якщо вона на те погодиться, ніж Совіти. Тому-то Москва мусить дуже вважати, щоб не стягла на себе того недовіря, від якого саме тепер звільняє себе Німеччина своїми голосними заявами охоти до европейської співпраці". М. Н.

Нова воєнна заграва над Далеким Сходом.

ПЕКІН, 21. 8. ПАТ. Як подають китайські джерела, у Внутрішній Монголії йде поспішна воєнна підготова до наступу на пров. Суйюан. Монгольські повстанці дістають зброю та муніцію зі Закордону.

ЯПОНСЬКА ГОСПОДАРСЬКА ЕКСПАНЗІЯ В КИТАЮ.

ПЕКІН, 21. 8. ПАТ. Новий японський амбасадор в Китаю Кавагое заявив, що Японія очікує інтензивної співпраці китайського капіталу в північному Китаю. Якщо ні, Японія заангажує власні капітали, зокрема в розбудову шляхів, залізного промислу та поліпшення плянтацій бавовни. Під північним Китаєм розуміють японці покищо лише автономні провінції Чагар і Гопей, але рахують на поширення цього простору, тим більше, що північний Китай загрожений комунізмом.

АМБАСАДИ ПЕРЕНОСЯТЬСЯ.

НАНКІН, 21. 8. ПАТ. Амбасади В. Британії та Злучених Держав переносяться з Пекіну до Нанкіну.

Присилайте передплату!

Велика битва у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 21. 8. ПАТ. Біля Гедера араби напали на англійську сторожу. На поміч прийшло військо та літаки, дійшло до битви, що тривала цілий день. Полягло 15 арабів, ані один англієць.

З ПАЛЕСТИНСЬКОЇ СТАТИСТИКИ.

ЛЬОНДОН, 21. 8. ПАТ. Як виказує урядова статистика, від 19. квітня до 19. серпня згинуло в Палестині 221 осіб, з того 130 арабів, 68 жидів, 6 християн цивільних та 23 військових і поліцаїв (англійців та арабів). Арабів убитих у боях та похоронених товаришами статистика не бере під увагу. За той час ранено 1200 осіб, арештовано 392 арабів (з них 1439 засуджено, 614 увільнено, проти 285 почато слідство та 309 жидів (з них 204 засуджено, 46 звільнено).

Наслідки стихійних катастроф.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, К. А. П. Професор університету у Нанкіні Чіяо-Чі-Мінг обчислив, що в останніх 60-ох роках згинуло в Китаю 400 мільонів людей від війн, голоду, пошестей і повеней. Ті стихійні катастрофи є причиною малого приросту населення в цій величезній державі. Спис населення у 1843 р. виказав, що Китай мав 404.964.000 мешканців. Не зважаючи на дуже високий відсоток уродин природний приріст населення у Китаю є дуже малий, бо число мешканців з приблизно 405 мільонів у 1843 р. зросло на 447 мільонів до 1936 року. Проф. Чіяо-Чі-Мінг виказав, що причини цього явища слід шукати в нечувано великій кількости жертв наслідком стихійних катастроф і постійних громадянських війн.

Білоруські вісти.

ПРОТИ СПІВПРАЦІ З КОМУНІСТАМИ.

Білоруське Народне Обєднання видало новий комунікат проти співпраці з білоруськими комуністами у т. зв. „людовім фронті" против фашистів. Комунікат пригадує, що Комуністична Партія Західної Білоруси підлягає зовсім Польській Комуністичній Партії і тому відноситься з нетерпимістю до всього білоруського, що не є комуністичне. До того Білоруське Народне Обединання не вважає за відповідне боротися тепер з фашистами та ще на спілку з білоруськими комуністами.

ДОМАГАННЯ БІЛОРУСЬКОЇ МОЛОДІ.

В органі білоруської молоді „Шляху Молада.", появилася програмова стаття з домаганнями цієї молоді. З цієї статті довідуємося, що найближчим завданням білоруської молоді створити свою власну організацію, щоб осягнути найвищий ідеал білоруського народу, що його висловлено в акті 25. березня 1918 р. проголошуючи незалежність Білоруси. Далі молодь домагається безплатного наділу землі для безземельних і малоземельних селян, праці для безробітних робітників і заняття для білоруської інтеліґенції у державних установах. Далі домагається відповідної кількости білоруських народніх, середніх і фахових шкіл та власного університету, обниження оплат за науку в середніх і висових школах. У ділянці позашкільної освіти молодь домагається свобідного розвитку культурно-освітніх і економічногосподарських установ, уведення білоруської мови до церков і костелів, вкінці права виборчого голосу від 21-го року життя і взагалі розвитку для білоруського народу. Стаття підкреслює, що білоруська молодь змагає до співпраці з демократичною молодю литовською, українською та інших народів, які прихильно ставляться до національного відродження білорусів.

КОНФІСКАТА ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ.

В сучасних умовинах білоруського життя у Польщі поява нової білоруської книжки є рідким явищем. Тому білоруське громадянство прикро розчароване конфіскатою збірки поезій молодого талановитого білоруського поета Максима Танка п. н. „На етапах".

НАВІТЬ РЕФЕРАТИ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ.

Кружок Білоруського Інституту Господарки і Культури у Жодзішках, вілейського повіту рішив відсвяткувати 10-літне істнування святочною академією. Староство засадничо дало дозвіл на академію, але зажадало, щоб принагідний реферат виголошено по польськи. Управа Інституту інтервеніювала у виленським воєводстві, але без успіху. Тому, що організатори не згодилися, щоб реферат виголошено в білоруській мові, академія не відбулася 12. липня п. р. (В. Б.).

о. О. ПРИСТАП. 81

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Коли маю сказати правду в цій, якнеяк дуже важній для католицизму, унійній справі нашого народу, то я завжди був рішучий прихильник зєднання всіх християнських Церков під одною кермою. Але мушу з жалем признатися до вини, що хоч в мене була охота приложити свої руки до цього високого діла, щоб зєднати моїх парохіян у члени „Католицької Унії", зате бракувало мені відваги! Бо українська заокеанська еміґрація враз із своїми священиками була аж занадто свідома того, як по-мачошиному ставиться до нашого обряду й духовенства американська римо-католицька єрархія.

Це-ж факт, що ірляндський кардинал Віліям О'Коннел[1]), секретарський єпископ Гобан ти майже три пяті частини всієї римо-католицької єрархії в Америці були попросту майже вороже настроєні до нас усіх уніятів. Ірляндські церковні достойники явно переслідували нашу Церкву та її східній обряд від самих її початків в Америці, тобто вже від часів о.о. Волянського й Грушки (1888. р. аж дотепер (1930. р.).

Сам я був свідком у 1910. році, як холодно, а то й наглядно ворожо прийняв у себе, в Скрентоні, покійний ірляндський єпископ Гобан нашого єпископа С. Ортинського.

Російський святіший синод, як відомо, не спав, а його агенти добре платні, не дармували. Вони постійно пригадували нашому католицькому народові в Америці при помочі преси, летючок, агітаційних брошур та усно на ріжних мітінгах і при кожній нагоді, якто римська Свята Столиця неприхильно ставиться до уніятів української народности, якто Рим зволікав з призначенням окремого єпископа для „мазепинчиків" в Америці й врешті по безконечних короводах і довгих проханнях прислав у 1907 році єп. С. Ортинського, а з ним й „гулю"[2]), як-то ірляндсько-католицькі американські єпископи холодно прийняли „вікраїнського бішконта"[3]), та як-то Рим по смерти єп. С. Ортинського не хотів уже більше обсаджувати нашого єпископського престолу у Філядельфії і тимсамим дозволив впродовж цілих вісім років розпадатися українсько-католицькій Церкві в Америці, внеохочуючи до себе вірних, що покидали свою Церкву й переходили на латинський обряд або на православя.

Останні події на Евхаристичному Конгресі в Шикаго 1926. року ще більше пригнобили навіть щирих уніятів. А про пониження там нашого обряду й взагалі знехтування нас, розписалися наші американські часописи, і то не лише нюйоркська не надто толерантна до католицизму „Свобода", але й наскрізь католицький часопис закарпатських іміґрантів „Русин".

А це все відбирало кожному прихильникові Унії охоту працювати „всує", себто надармо, а в додатку розпалювати у своїй парохії вогонь боротьби за віру. В нашій Церкві в Америці вже й так було забагато тієї „релігійної боротьби", особливо в 1926. році, коли-то наші церкви почали відриватися від українсько-католицької дієцезії і прилучуватися до автокефальної. Бо те, що папи робили в користь для „Католицької Унії" взагалі й зокрема для унії Ближького Сходу — України із Святою Столицею, нівечила і майже з розмислом руйнувала американська римо-католицька єрархія в Америці.

*

На Евхаристичній Службі Божій у церкві св. Миколая були присутні також латинського обряду архиепископи, епископи і пралати, а між ними примас-архиепископ Південнославії Добречіч і славний в Америці ірляндський проповідник епископ Нолл. Він виголосив підчас Служби Божої проповідь англійською мовою на тему „Обєднання двох церков, східньої зі західньою". (Далі буде).

[1]) Кардинал В. О'Коннел справчинив упадок українсько-католицької церкви в Бостоні, в місці своєї резиденції. Про його переслідуванни нашого пароха, о. Ковальського, й взагалі українців-греко-католиків пишу в „Історії Української Церкви в Америці". Там подаю цілу низку документів, що насвітлюють крайне відношення американської римо-католицької єрархії до українських греко-католиків.

[2]) Гулею називали схизматики, а за ними й наші люди папську булю.

[3]) Український епископ.

В Тернопільщині не дозволяють оснувати дитячі садки.

В тернопільському повіті систематично довгі літа не дозволяли на оснування дитячих садків, не вважаючи на всі заходи, яких вживала у цій справі рідношкільна організація. Не помагали довгими роками і депутації найповажніших громадян, хоч були всі дані: льокаль, кваліфікована сила і т. д. Цього року дозволили після довгих заходів аж на три садки, хоч зголошених було багато. Найчастіше цього року відмовляли тому, що в даній громаді є садок „саможондови" — очевидно польський, отже не треба там українського. Такі безуспішні заходи робив теж кружок Р. Ш. в Прошовій і тоді рішився отворити садок місцевий парох о. Евген Лопатинський, маючи до розпорядження обширний льокаль місцевої читальні „Просвіти". Внесено відповідне подання до тернопільського староства і зложено 23 зол. на кошти санітарної комісії. Зїхав фізик др Зелінський і все знайшов в порядку. Заангажовано провідницю садку Емілію Лутову з Тернополя, що має гімназійну матуру, а проти себе не має ніяких політичних замітів.

Прошова, село українське. По війні прибуло дещо кольоністів, що поселилися далеко по полях. Для них утворено навіть окрему польську державну школу. Цього року на кольонії влаштовано „огрудек" під „саможондовою" фірмою, відомо — чисто польський і мазури кольоністи заявили відразу, що не бажають собі, щоб у їх „огрудку" були теж і українські діти. Зрештою українські діти і так не могли б користати з цього „огрудка", бо він є далеко за селом. Приміщення „огрудка" було куди гірше, а провідниця була там укінчена гімназистка без окремих фахових студій.

Український садок істнував в Прошовій дуже коротко, бо 5. серпня явився постеруновий Юзеф Мармурчак з Баворова разом із солтисом Іваном Дільним й розігнав діти зі садку, а щойно наступного дня доручено о. Е. Лопатинському таке письмо:

Starosta Tarnopolski.
Nr. B 10. Tarnopol, dnia 29. lipca 1936.
Do Grecko-Katolickiego Urzędu Parafjalnego
na ręce Wielebnego Księdza Proboszcza
Eugenjusza Łopatyńskiego
w Proszowej, gmina Baworów.

Na zasadzie art. 2. rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z 22. 4. 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych, (Dz.U.R.P. Nr. 40, poz. 354), oraz § 1—3b, rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10. 10. 1927 r. o kwalifikacjach kierowników zakładów opiekuńczych (Dz.U.R.P. Nr. 100, poz. 866), tudzież § 1—3, rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społ. z dnia 12. 10. 1927 o regulaminach zakładów opiekuńczych (Dz.U.R.P. Nr. 100, poz. 867), nie przyjmuję do zatwierdzającej wiadomości zgłoszenia o urządzeniu przez tamtejszy Urząd Parafjalny „sadku" (ogródka dziecięcego) w Proszowej na cmentarzu, względnie w budynku, ponieważ „sadek" ma charakter przedszkola i jest prowadzony przez siłę niekwalifikowaną, wobec czego — polecam — jako niezgodny z prawem — natychmiast po otrzymaniu niniejszego zarządzenia zlikwidować go, a to z uwagi, że w Proszowej utworzono już „sadek" (ogródek dziecięcy) typu samorządowego, zapewniający wychowanie państwowe i opiekę domową, do którego mogą uczęszczać wszystkie dzieci gromady Proszowa, bez względu na wyznanie i narodowość.

Zauważam, że na założenie „sadku" w Proszowej — w myśl przepisów — należało wpierw wnieść formalne podanie z odpowiednimi załącznikami, udawadniającymi kwalifikacje prowadzącej „sadek" i uzyskać przed otwarciem tegoż zezwolenie.

Od tej decyzji można wnieść odwołanie do Pana Wojewody tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po jej doręczeniu.

Starosta powiatowy:
w. z. Dr. Nowak, Wicestarosta.

Польський „огрудек" істнує в Прошовій дальше, а українські діти оставлені без опіки.

Закарпаття.

МІН. НЕЧАС НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

„Лідове Новіни" повідомляють, що міністр соціяльної опіки Яромір Нечас, приїде на Підкарпатську Русь на з'їзд соціял-демократичної партії, який відбудеться 19. і 20. вересня.

НЕМА ГРОШЕЙ НА НАШІ ЗАХОРОНКИ.

Селяни зі с. Чена вже пять разів зверталися до Шкільного Реферату в Ужгороді з проханням фінансової допомоги на відкриття захоронки. За кожним разом діставали відповідь: „у буджеті нема покриття". І так 150 наших дітей немає своєї захоронки. За те для 10-ох жидівських дітей відкриють 1. вересня ц. р. чеську захоронку, хоч у селі нема ніодної чеської дитини. Тому якщо не відкриють нашої захоронки деякі батьки запишуть своїх дітей до чеської захоронки і таким чином легко буде переводити денаціоналізацію наших дітей.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Британський король Едвард VIII. приїхав на остров Корфу, затримуючи суворе інкогніто. Він гоститиме кілька днів у Юрія II. грецького.

Бельгійська жандармерія арештувала 3-ох мужчин і 1-ну жінку під замітом шпіонажі; сподіються дальших арештувань.

У Франції відбудуться великі летунські маневри; будуть присутні 2 члени найвищої воєнної ради СССР.

Характери комуністичної верхівки

в освітленні московського процесу.

У вчорашньому дні процесу переслухано підс. Каменева, Зіновєва, Смірнова, Ольберта та Берман-Юріна. Процес — як і всі йому подібні, — виявляє у всій величі рівень характерів совітських „державних мужів". Годі не відчувати почуття огиди, коли читаємо у звідомленнях ТАСС-а, як старі політики взаємно себе сиплять, каються, складають найбільш компромітуючі зізнання. І так Каменєв „чувся чужим тілом у партії", „стоя у обличчі боротьби без підтримки мас і політичної програми", „руководився лише заздрістю супроти Сталіна і жадобою влади". Зіновєв заявляє, що „послуговувався тактикою вирафінованої перфідії" і сипле Смірнова, подібно як інші підсудні, а навіть жінка Смірнова.

Підс. Ольберг (німець) оповідає, що троцькісти заключили умову з Гештапо (німецька дефензива), зобовязуючися нищити совітський устрій шляхом терору. Підс. Бергман Юрій оповідає про плян атентату на Сталіна, що мав відбутися кілька разів.

Спільна політика північних держав.

КОПЕНГАҐА, 21. 8. ПАТ. Міністри закорд. справ Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії рішили вчора на спільній нараді, що їхні держави візьмуть участь у морському договорі з Великою Британією та в договорі невмішування в еспанські справи.

Мексиканська зброя для Еспанії?

МЕКСИК, 21. 8. ПАТ. Як подає „Універсаль", з Мексику мають вислати більші транспорти зброї до Еспанії. Хоча еспанська амбасада і мін-во війни це заперечують, кружляє поголоска, що до Вера Круз привезено 2 задізничі вози зі скорострілами та іншим воєнним матеріялом, відїхля пароплав „Магеллянос" забере їх до Европи. Правдоподібно цим способом Мексик сплачує довг за свої кораблі, будовані в еспанських верфах.

МЕКСИК НЕ ХОЧЕ МІШАТИСЯ.

ВАШИНҐТОН, 21. 8. ПАТ. Мексиканський уряд відкинув пропозицію уругвайського посередничити в еспанській громадянській війні.

АРҐЕНТИНА НЕ ВИЗНАЛА ПОВСТАНЦІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 21. 8. ПАТ. Аргентинський уряд заперечує вістку, немовби він визнав тимчасовий уряд з Бургос.

ВДЯЧНІ „СОВІТСЬКОМУ НАРОДОВІ".

МАДРИД, 21. 8. ПАТ. Премієр Хіраль висловив редакторові „Правди" М. Кольцовові вдячність за вияв приязні „совітського народу" для еспанського.

СИЛА ЕСПАНСЬКИХ АРМІЙ.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Покликуючися на совітські джерела, ген. Нісель обчислює на сторінках „Парі-Міді" збройні сили еспанської правиці та лівиці.

На півночі повстанці мають 36 піхотних кўрінів, 72 полеві батерії, 4 кінні полки, 1 курінь наколесників, 1 групу протилетунської артилєрії та 1 полк танків; на півдні правдоподібно 3 піхотні полки, 3 артилєрійські та 1 кінний; крім тих сухопутних військ повстанці тримають на Канарійських островах залогу з 2-ох піхотних полків та 2-ох артилєрійських груп; разом — воно 50.000 регулярних військ.

Мадридський уряд розпоряджує 30—35-ма піхотними курінями, 2—3-ма кінними полками, 1-им танків, 1-им кінної артилєрії, 1-ою групою протилетунської артилєрії, 72-ма полевими батеріями, 3-ма саперськими курінями, 1-им залізничим полком.

На морі має уряд велику перевагу.

СОКІЛЬСЬКІ СВЯТА В КРАЮ.

День українського „Сокола" в Ходорові.

Дня 16. серпня 1936 р. відбулося на міськім спортовім майдані в Ходорові величаве Сокільське Свято з нагоди 30-ліття заснування Т-ва „Сокіл" в Ходорові. Крім місцевих побратимів і посестер брали участь у святі члени сокільських гнізд із Сугрова, Демидова, Чорного Острова, Боринич, Ляшків Долішних, Лучан, Городища, Цетнарського, Ліщина і Жидачева та руховики із Волчатич, Отиневич і Загірочка. Усіх вправляючих було 338 посестер, 214 побратимів, 64 учасниць і 12 учасників.

В год. 11. відбулася на площі полева тиха Служба Божа, яку відправив парох Дуліб о. дек. Т. Прийма. Наступили привіти, які зложили від Сокола-Батька побр. М. Тріль, від Філії Просвіти о. дек. Т. Прийма, від Сільського Господаря інж. Самокішин і від старих членів-основників гнізда в Ходорові побр. Ф. Пеленський. Цей останній привіт, в якім гурт давних членів, через свого представника висказував свою відданість аж до смерти сокільській ідеї, особливо зворушив присутніх. Відтак наступили вписи до пропамятної книги. Між тим відбувалась генеральна проба вправ.

Свято почалось в год. 15.15 при численнім здвизі так місцевих як й дооколичних гостей. Під проводом начальника побр. Любінецького уставились руховики до звіту у формі тризуба. Звіт від начальника приняв голова гнізда в Ходорові побр. д-р А. Стронціцький, який вчвоги передав його відпоручникові „Сокола-Батька" побр. М. Трілеві. Трикратне „Гаразд" і відіграння сокільського гимну закінчило цю точку. Наступили вправи. І так 50 побратимів виконали досить добре підучені нові тяжкі вправи вільноруч, по них 300 посестер вивело три перші вправи із збірки „Цвітки". На дальшу програму зложились: вправи вільноруч учасників, кілька груп вільних вież побратимів і учасників, аркан, ефектовні вправи на дручку ходорівських соколів, танок Катерина, докладно вивчені вправи списами і хоругвами соколів із Чорного Острова, змагання у відбиванці та копаному мячі між гніздами Ходорів і Жидачів, біги 100 і 60 м., скок удовжінь, мет ратищем і диском. Уложення програми як і виведення поодиноких точок було добре. Праця, яку вложила старшина і члени ходорівського гнізда в підготовку свята, принесла гарний моральний і матеріяльний успіх. Свято це виказало, що в Ходорівщині маємо прекрасний матеріял, який притягнений до систематичної праці, та кермований умілим проводом, може дійти до гарних успіхів на полі тілесної культури та організаційної дисципліни. Руховика, який бачив сокільські свята в інших частинах краю, вражала лише мала кількість руханкових одностроїв вправляючих. Найкраще ще під тим оглядом представлялося гніздо в Ходорові. Інші гнізда мусять цей брак в найкоротшому часі усунути.

М. Т.

ВЖЕ ХТОСЬ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МІЖ ПОВСТАНЦЯМИ И УРЯДОМ?

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Як твердять деякі часописи, повстанча акція на відтинку Сан Себастіян—Ірун проволікається тому, що представник одної з південно-американських держав, що перебуває в Анде, посередничить між воюючими сторонами.

РЕЛІГІЙНИЙ ГНЕТ.

МАДРИД, 21. 8. ПАТ. Урядовий декрет розвязує всі чернечі чини, що мають звязок з повстанцями та конфіскує їхні добра.

РИМ, 21. 8. ПАТ. Італійське духовенство зорганізувало комітет для підмоги священникам, що втікли з Еспанії.

ПЕРЕМОГА ПОВСТАНЦІВ ПИТАННЯМ ЧАСУ.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Ген. Моля заявив у розмові з кореспондентом Авасо у Бургос: Кричуть на цілий світ, про що бемося. Хочемо привернути Еспанії належне місце у світі, очистити її обличчя, замазане революцією всупереч її вірі і минувшині. Чи можна було припустити, що еспанці вживають газів у боротьбі із своїми братами. Наша перемога є лише питанням часу.

100 ФРАНЦУСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ ВИЇХАЛО ДО ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. „Еко де Парі" повідомляє з Барсельони, що там приїхало 100 французьких добровольців, яких звербував „народній комітет" під проводом Вікт. Кашена. Дальші відділи добровольців з Франції мають приїхати пізніше.

КОМУНІСТИ РОЗСТРІЛЯЛИ 8.000 ОСІБ.

СЕВІЛЛЯ, 21. 8. ПАТ. Радіостація повстанців повідомляє на основі вісток із достовірних джерел у Мадриді, що там розстріляли від вибуху громадянської війни 7.000 політичних противників, і 1.400 в інших містах. У вівторок повстанці заняли два міста недалеко Гвадальківіру й одно недалеко Гренади.

КОМУНІСТИ НАДАЮТЬ ВІСТКИ БЕЗ ЗГОДИ УРЯДУ.

БЕРЛІН, 21. 8. ПАТ. Утікачі з Мадриду, які прибули до Ліссабони, оповідають, що уряд Хіраля є під натиском комуністів і що в міністерствах є комуністично-анархістична контроля. Всупереч розпорядкові уряду міліція переводить ревізії. В ночі з 16 на 17 серпня ц. р. переведено найменше 70 арештувань. Радіокомунікати про положення на фронтах подає міліція без згоди уряду.

НОВІ НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ.

БЕРЛІН, 21. 8. ПАТ. Вчора пополудні відплила з Кілю до Еспанії ескадра німецьких военних кораблів під командою контр. адмірала Бема. Вона складається з адміральського кружляка „Нірнберг", кружляка „Лайпціг", панцирника „Адмірал Фон Шпе" і торпедовця „Грайф", „Фальке", „Вольф" і „Ягуар". Завдання цієї ескадри буде: змінити кораблі, що тепер перебувають на еспанських водах.

ВБИЛИ ПОЛЬСЬКОГО КОНСУЛЯ В ЕСПАНІЇ?

До Варшави прийшла вістка, що в четвер, в год. 8. вечором убили в Валенсії тамошнього польського консуля Магеру. Магера був польським почесним консулем і еспанським громадянином Польський уряд заповів протест і домагання сатисфакції від мадридського уряду.

ДЕРЖАВНИЙ ПІДСЕКРЕТАР У М-СТВІ ПРОМИСЛУ ТА ТОРГОВЛІ.

ВАРШАВА, 21. 8. ПАТ. Президент держави мянував д-ра Адама Розе, дотеперішнього директора економічного департаменту в м-стві кліборобства та земельних реформ, державним підсекретарем у м-стві промислу та торговлі.

—o—

СКЛИКАННЯ СОЙМУ?

У варшавських політичних колах уважають можливим, що сойм буде скликаний ще з кінцем жовтня ц. р. Всі ресорти приготовляють проекти законів, які мають вплинути до сойму в найближчому часі.

—o—

НОВИНКИ.

— З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ дістануть передплатники „Діла" як безплатний додаток 16. число ілюстрованого двотижневика „Назустріч".

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдеяла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухянки. 2445 10-15

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І., тел. 254-46. Найпевніша льоката гроша.

— Черче—Живець. Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: гіхту, ревматизму, ішіясу, шлункових, нирковіх, злої переміни матерії і жіночих — в осінньому сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 10-10

НОВИНКИ.

— З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ дістануть передплатники „Діла" як безплатний додаток 16. число ілюстрованого двотижневика „Назустріч".

— Українські діти пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 6—15

— Авдиція про Шашкевича. В суботу 22. ц. м, львівська радіостація передає в год. 16.25 авдицію про Маркіяна Шашкевича з нагоди його свята на Підлисецькій Горі. Автор авдиції м-р Мирослав Семчишин.

— Оба збаразькі адвокати на волі. На днях вийшли на волю зі слідчої вязниці в Тернополі адвокати зі Збаража д-р Іван Кульчицький і д-р Володимир Гамаль, арештовані свого часу під замітом злочину зі ст. 109 к. к. (свідоме ширення закордоном неправдивих вістей з метою шкодити інтересам польської держави) за поміщення в американсько-українському часописі „Народня Воля" збіркової відозви на цілі „Українського Нар. Дому" у Збаражі. У вязниці пробули 22 дні. Слідство проти них, як теж і проти м-ра Івана Зваруна, адвоката з Нового Села, не припинено й воно ведеться дальше.

— Комуністичний похорон у Львові. Вчора пополудне на вул. Піярів і Личакові випадкові прохожі мали досить цікаве видовище. У загальному шпиталі помер Францішок Паливода, поляк, здається навіть б. галерчик, міський робітник з Лисинич. Похорон мав відбутися в 5 год. Коли небіщика перенесли до шпитальної каплиці, якісь типи просто взяли труну на рамена й винесли на вулицю. Одночасно почала збиратися велика юрба, мущин і жінок, здебільша молодих жидів і жидівок. Сформувався похід на лисинецький цвинтар. Труна їхала спершу на возі, потім несли її на раменах. Похорон католика, на якому навіть не було хреста, не то священника, та юрба здебільша жидівської публики — викликав своєрідну сензацію. На лисинецькому цвинтарі виголошено кілька вже цілком комуністичних промов. юрба тримала піднесені в гору пястуки. Видко небіщик був у львівській комуністичній ерархії якоюсь фігурою.

— Крівава любовна трагедія розігралася при вул. Виспянського у Львові. 21-літний столяр Амброз Ярема любився в 20-літній Анастазії Якимів і відвідував її часто у хлібодавців при згаданій вулиці. В останньому часі дівчина рішила з ним зірвати і коли 21. ц. м. разюм він зустрів її на вулиці, як ішла до склепу по булки, прийшло між ними до суперечки. Дівчина увійшла до брами, а тоді Ярема пробив її ножем у бік. Опісля пробив себе ножем у серце і вийшовши на вулицю, впав трупом. Дівчину відвезли до шпиталю, де мають надію її врятувати.

— Новий людовий дім. В Новосілці Коропецькій під Бучачем розпочали будову людового дому, що повстає заходом місцевої польської організації для „ратування кресів".

— Відгомін всежхославіщьких заворушень. За участь у демонстрації у Вежхославіцах відіслали трьох селян із бжеського повіту до Берези Картуської.

Нині у Великім Театрі в год. 8. веч.

комедія Геннекена та Вебера „Пані Презесова"

Превеселі ситуації!!! Сальви сміху!!! Прекомічні типи!!!

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

Олімпійські мигунці.

I.

ВЕРШНИКИ.

Вежа з олімпійським дзвоном на право від мене. Десять високих бетонових щоглів із золотистими орлами стоять по обох боках. На ступнях збираються вже від пів до семої ранку глядачі. Не цікавить їх висока вежа, але зелена мурава і прямокутник огороджений білим частоколом, окрашений червоними пеларгоніями. Праворуч стіл а при ньому десять мужчин над записками.

Голосник заповідає: Сотник японської армії Ніші на коні Аскоті з королівської розплідні коней в Японії.

Виздить вершник у бронзовім однострою японської кінноти на прегарнім буланім коні. Салютує перед суддями і гонить конем по прямокутнику, що поділений удовжінь двома білими лініями. Їде трухцем довкола, робить закрут уліво і колесо вправо. Зачинає їхати риссю діягональною лінією, звертає вправо, проїздить риссю хвилястою лінією по середині від одного кінця до другого, стає на самій середині, виконує кілька кроків взад, переходить риссю довкола вліво, звертає в половині довшої бічниці, чвалює довкола, завертає в половині короткої бічниці летячим чвалом, переходить в сильний чвал, змінює його на легкий чвал, стає посередині, робить кілька кроків взад, їде риссю довкола, виконує силку вліво, їде трухцем посередині, задержується перед суддями, здоровить і відіздить проґалкою в штахетах.

Це тревало 10 хвилин. Їздець держався в сідлі легко, кінь їхав без ніякого наклику, без нагайки, розумів свого вершника, коли цей злегка давав прикази віжками або давив лекше чи сильніше на боки ногами.

Їздив ще сотник із Болгарії, четар із Чехословаччини, сотник із В. Британії, четар із Данії. Коні і вершники пописувались такими самими зворотами й рухами, як і японець. Були це обовязкові олімпійські вправи для вершників. Коні і люди манили око легкістю рухів і красою свого вигляду.

На програмі було ще багато вершників. Але я не чекав, а мусів відійти, щоб побачити інші вправи.

II.

ШЕРМ.

Перейшов я від дзвінниці попри велике „Маєве Поле", де уставляються люди до празничних виступів у великім стадіоні, минув стадіон, скрутив наліво до академії тіловиховання, що складається з кількох будинків, злучених в одну цілість. Молоді тополі і старі сосни окрашують травники. Перед академією два високі стовпи з золотими орлами, в подвірі статуї руховників. Слуга показує мені двері до шермової галі.

Велика баня при краю будинку. Світло паде крізь скляну кругау стелю і крізь скляну стіну. На чотирьох таблицях виписані імена мужчин, які будуть змагатися в шермі. Ці змагання тривають кілька днів, відбуваються рано і пополудні, бо зголосилось багато людей, які любуються в цій ділянці спорту.

На долівці галі три смуги з якоїсь маси, щоби змагуни не ховзались по долівці. При всіх трьох смугах стоїть по 5 суддів із відзнаками своїх держав, бо на всіх трьох смугах виступає рівночасно два змагуни на шаблі. Вістря шабель гнучкі, рукоять півтлибока. Шермовики одягнені біло, в коротких штанах з панчохами. На лиці закладають сітчасту маску. На лівім рамени має кожний опонску з барвами своєї держави. Виступають в такім порядку, який виписано на чорних таблицях по обох боках скляної стіни.

Високий бразилієць стає на першу смугу до бою з англійцем, середнього росту, худим, але рухливим.

На другій смузі вже заложили на себе сітки єгиптянин і високий, плечистий ґах.

На третій смузі рубав вже канадієць, що мав червоний листок на рукаві і напис „Канада" з німцем такого самого росту, як і він.

Ціла галя дзвеніла від ударів шабель. Змагуни прискакували до себе і відскакували.

Напад був нераз такий скорий, що всіх пять суддів мусіло пильно стежити за їхніми руками, щоби оцінити їх правильність. Головний суддя давав знаки руками, щоби змагуни відступили взад, або щоб змінили свої місця і знову зачинали. Суддя виписував перемогу на картці, а слуга відносив до таблиці, де писар виписував перемогу для загального звіту.

Шаблі дзвонили. Завзяття до бою, до боротьби переймало не лише борців, але теж глядачів.

Видно було французів, німців, англійців, чехів, фінів, шведів, мадярів.

Народи вишколюють свої мязи і свою думку у способах боротьби, щоби бути готовим, коли час на боротьбу прийде. „Будь готов", каже до них життя і вони беруть собі цю раду до серця!

— **Сибірська язва на Волині.** У волості Стелань вибухла пошесть сибірської язви, що охопила кільке сіл і перекинулася до волости Березно. Звідсі її туди різник Мотель Шейнбойм, що скуповував хору худобу і продавав людям. Від зараженого мяса багато осіб занедужало а кількоро й вмерло. Різника арештовано.

— **Волинська хроніка.** В Киверцях пов. Луцьк поліція арештувала молодих селян Олександра Дмитрука, Миколу Дроздюка і Василя Корнюка під закидом протидержавної діяльности. — В державній гімназії в Ковлі хтось украв з каси 1.250 зол. готівкою й 800 зол. цінними паперами. — З початком нового шкільного року шкільна влада спроваджує на Костопільщину 34 нових учителів, очевидно, самих поляків. — В ріці Горині коло села Подолян пов. Рівно втопилася 18-літня Сфія Столярчуківна з причини нещасливої любови.

— **Грабунок в білий день.** До мешкання ювеліра Мошка Рознера при вул. Дзельній у Варшаві увійшли в день три озброєні в револьвери бандити і заткавши служниці рот, почали грабити. Наразі надійшов сам Рознер. Бандити приголомшили його ударом по голові, звязали шнурами й ограбили свобідно ціле мешкання. Врешті служниця відтягла собі рот, вибігла на ганок і наробила крику. На вулиці счинилось збіговище і замкнено браму. Надбігла й поліція, яка перешукала цілий дім від пивниць до стрихів, де грабіжників не знайшла. Вони тимчасом утікли крізь дах. Стверджено, що добичею грабіжників стала біжутерія та інші дорогоцінности загальної вартости 10 тисяч зол. Бандитів було пятьох, з яких два стояли на чатах а три грабили.

— **Врожай у Бесарабії.** Полуднево-східна частина Бесарабії, яку замешкують українські селяни, потерпіла в минулому році через постійну посуху. По цілих повітах не ставало харчів для дітей і уряд наказав свого часу переселити всі діти в інші повіти. Аж цього року, по довгім часі є знов врожай не тільки на збіжжа, але й яринні та овочі. Цього року не потерплять бесарабці голоду.

— **Ваш чоловік, Пані**, ставеться нервовий, коли об'їд випав не по його думці. Щоби Ваш чоловік був завжди вдоволений, треба дбати передовсім за різнородність страв. Найважніше, щоби щодня була інша зупа. Усе, що Пані Дому потребує до приладження доброї зупи, находиться в кістках зупи КНОРР. Непотрібно купувати приправ, чистити, вистоювати годинами в кухні, варити: вживаємо практичних зуп у кістках КНОРР. Вистарчить розробити кістку зупи в зимній воді і заварити в дістанемо 2 тарелі знаменитої і поживної зупи. Багатий асортимент 21 гатунків дає змогу приладити щодня іншу зупу на протязі цілого місяця. Цінну прислугу віддає Пані Дому також грибовий сос КНОРР з кісток. Просимо домагатись даром багато ілюстрованої рецептової книжечки ч. 3 в фірми КНОРР Познань — Старолєнка.

— **Батьки**, що бажають совісної, доскладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7**, бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 3-?

ДИВОГЛЯДИ.

ЗВІРЯЧИЙ ШПИТАЛЬ

В Мельбурні у Австралії заложили дві багаті великі приятельки звірят шпиталь, призначений виключно для звірят. Уся прислуга шпиталю складається з жінок. Шпиталь має 24 сестер-жалібниць, що самі добровільно зголосились до цієї важкої служби. Деякі з них занятї в т. зв. „літаючих амбулянсах", які привозять з усіх усюдів недужих звірів. В амбулянсах ведуться окремі протоколи, до яких вписують на місцях всі дані про походження, вік звірят та причину й хід недуги. Амбулянси відвозять теж вилічених „пацієнтів". Шпиталь лікує тут звірят зовсім бідних людей за невеликою оплатою, а навіть безкорисно. Найбільший контингент творять пси, а відтак ідуть коні, коти і т. д. Деяку сенсацію викликав був у шпиталі верблюд. З цього приводу счинили коні паніку, яку щойно з важким трудом вдалося шпитальній прислузі перемогти. Другою сенсацією був кенгуру, що його найшли недалеко Мельбурну.

Час і гроші

ощадить кожна Пані Дому вживаючи зупи у кістках

КНОРР

Легко приладжуються, великий вибір (21 гат.) смачні і поживні.

Важне! Зупа буде смачніша, коли залишимо її 10 мінут під покришкою. — Просимо домагатись безплатно, нової багато ілюстрованої книжечки рецепт.

Knorr Poznań-Starołęka

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ВПИСИ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

Львівська Політехніка має 5 Виділів, а саме: 1. Інжинірії сухопутної та водної з трьома відділами: сухопутним, водним і мірничим. 2. Архітектонічний. 3. Механічний з трьома відділами: машиновим, електротехнічним і нафтовим. Машиновий відділ ділиться на групи: конструкційну, залізничу, технольогічну і рухову. При конструкційній групі істнує летунська секція. 4. Хемічний. 5. Рільничо-лісовий з двома відділами: рільничим і лісовим. Рільничий відділ ділиться на групи: економічно-рільничу, рільничу і годівлярну.

На всіх виділах львівської політехніки можна студіювати в характері студента або вільного слухача. Щоб дістатися на політехніку в характері студента, необхідно предложити свідоцтво зрілости загально-освітньої середньої школи (державної або приватної з правом прилюдности) та зложити з добрим поступом вступний іспит. Студії на віддїлах сухопутньому і водному і на виділі архітектури тревають 4½ року, на всіх інших 4 роки. Студії на першому році архітектури не можуть тревати довше як один рік. Кандидати на І. рік студій усіх виділів в р. акад. 1936/37 мають предложити особисто неостемпльовані прохання приняття дотичним деканам в днях: на виділ інженерії сух. і вод. 18. і 19. вересня 1936, на виділ архітектури 18. і 19. вересня 1936, на виділ механічний 21. і 22. вересня 1936, на виділ хемічний 23. і 24. вересня 1936, на виділ рільничо-лісовий 23. і 24. вересня 1936. р. По цих речинцях ніякі зголошення не будуть приняті.

До прохання, адресованого до декана даного виділу належить долучити: 1) куррікулюм віте, власноручно підписане; 2) метрику уродження (оригінал); 3) свідоцтво зрілости; 4) одну непідклеєну світлину, власноручно і чітко підписану на фронтовій стороні; 5) чек на вплачену таксу за вступний іспит, маніпуляційну оплату і лікарські оглядини; 6) документ відношення до військової служби; 7) свідоцтво моральности, якщо кандидат покінчив середню школу перед роком; 8) свідоцтво відходу, коли кандидат переходить з іншої високої школи; 9) потвердження лікарських оглядин; 10) свідоцтво відбутої практики (коли на даному виділі її вимагають); 11) виповнену вписову карту для вжитку деканату з приклеєною на відворотній стороні світлиною. Рівнож треба долучити 5 світлин, розміру 6×9 см., лиця (en fas), не менші як 3×2.5 см., усі світлини мають бути непідклеєні і підписані на фронтовій стороні.

Від кандидатів на І. рік побирають такі оплати: 1) маніпуляційну: 10 зол., 2) за вступний іспит: від кожного предмету 10 зол., 3) за лікарські оглядини: 4 зол. Від цих оплат не звільнюють.

З огляду на брак місця у викладових і рисункових салях, лабораторіях і т. п. число новопринятих на всі виділи є обмежене. Першенство будуть мати ці, що відбули військову службу, викажуться добрим поступом зі вступного іспиту і — як на механічному виділі — викажуться принайменше 4-тижневою практикою. На рільничому виділі: діти рільників, виховані на селі і ті, що викажуться свідоцтвом, потвердженим громадським урядом відбутої одноріч ної практики. На лісовому виділі ті, які мають щонайменше 6-тижневу практику.

Вступні іспити складається з таких предметів: На виділі сухоп. і вод. інжинірії: 1) начеркова геометрія, рисунки (шкіцування) і математика. 2) На виділі архітектури: начеркова геометрія, рисунки і загальні відомости з історії культури та мистецтва. 3) На механічному виділі: математика, фізика, начеркова геометрія і відручне шкіцування частей машин. 4) На хемічному виділі: фізика і хемія. 5) На рільничо-лісовому виділі: математика і природа Польщі. Іспит обіймає частину письменну (рисункову) і устні відповіди.

Річна оплата за студії у висоті 230 зол. на всіх роках студій: від неї можна бути звільненим в цілости або в половині на час не довший як 12 літ; число відложень обмежене. Першенство мають діти военних інвалідів, селян і робітників, чинних і нечинних військових та державних урядовців. Діти кавалерів ордеру „Віртуті Мілітарі" є цілком звільнені від річної оплати і вписового.

Товариство Українських Студентів Львівської Політехники „Основа" організує, як щорічно, підготовчий курс з усіх предметів вступного іспиту на всі виділи львівської політехніки крім рільничо-лісового.

Цей курс почнеться 24. ц. м.: зголошуватися письменно або устно до Ферійної Комісії Т-ва „Основа" до дня 23. ц. р. Устні зголошення приймає Ферійна Комісія в урядових годинах кожного дня від 12 до 13,30 в домівці Т-ва. Всякі письма-запити належить пересилати на адресу Т-ва: Товариство У. С. Л. П. „Основа", Львів, пл. св. Юра 5. **Ферійна Комісія.**

Дописи.

САМБІРЩИНА.

Кооперативні свята в Самбірщині. В останніх роках Окружний Союз Кооператив у Самборі може похвалитися гарними успіхами і в ділянці торговельній і в організаційній. По переведенні санації в самому Союзі, який у 1932 р. був уже перед упадком приступила нова дирекція у складі: дир. Білевич, м-р І. Кульчицький і о. Венгриновіч до упорядкування кооператив в повіті. Цю акцію переведено успішно, а завершенням цієї діяльности у повіті буде 7 районових кооперативних свят, получених з посвяченням кооперативних домів. Перше таке свято відбулося 19. м. м. у Ваньовичах. На програму цього свята склалися: 1) Служба Божа, 2) посвячення кооп. дому, 3) святочна академія, 4) фестин і забава. Кооператива спільно з чит. „Просвіти" побудували на церковній площі величавий мурований дім. До будови причинився у великій мірі морально і матеріяльно місцевий парох, книговод кооп. і дир. О. С. К. в Самборі о. Венгриновіч. Привіт від Філії „Сільського Господаря" у Самборі склав проф. І. Филипчак. Слід під кінець звернути увагу, що кооператива в Ваньовичах це одна з найкращих і найбільш взірцево ведених кооператив у Самбірщині.

Друге таке кооперативне свято відбулося у Сторонні 27. м. м. в подібною програмою як у Ваньовичах. Ініціятором, організатором цього свята та ініціятором будови кооп. дому був заслужений в Самбірщині кооператор о. Крайчик. Побажання від філії „Просвіти" у Дрогобичі зложив б. посол п. Максимович і від філії „С Г." в Самборі п. Калужницький.

Третє кооперативне свято відбулося у Кульчицях Шл. 9. ц. м. Тут свято випало менше величаво, бо була непогода. Відбулося лише посвячення будинку і святочні сходини з рефератом дир. Стебельського зі Самбора. Організатором кооперативного свята був Теодор Шткайло-Кульчицький. На всіх святах промовляв від О. С. К. в Самборі організаційний директор м-р І. Гут-Кульчицький. Крім наміченних районових свят припоручено всім кооперативам відбути у вересні льокальні свята з рефератом про кооперацію. Ці свята у великій мірі причиняться до поширення і зрозуміння кооперативної ідеї.

Крамниця зі шкірами в Самборі. З днем 15. ц. м. відчинив О. С. К. в Самборі новий відділ крамницю зі шкірами при вул. Словацького. Побажанням було би, щоб О. С. К. відкрив у Самборі також мануфактурний відділ.

Наші „русскі" не хочуть розуміти по українськи. Перед окружним судом у Самборі ведеться спір будівничого п. Томи Тихоновича проти гр.-кат. Церкви у Колбаевичах п. Рудки (парох о. Вішик) до ч. спр. І С 382/36. Коли повноважник Церкви д-р Ю. Рабій, адвокат у Самборі вислав відповідь на позов п. Тихоновича в українській мові, то повноважних Тихоновича адв. д-р Кміцикевич (синдик „Рятунку") заявив на першій розправі, що не може заявитися на вписану відповідь, бо його клієнт не розуміє по українськи і жадав відпису у польській мові. Українське громадянство повинно собі це затямити і на будуче не давати праці ні таким ремісникам як адвокатам, які нібито не розуміють української мови, хоч більшість їх клієнтів — це українці!

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Великі імпрези у Станиславівщині. При кінці серпня відбудуться у Станиславівщині ось-такі свята: В днях 29.—30. святкує **Ямниця** 40-літній ювилей істнування читальні „Просвіти". З цієї нагоди видала читальня одноднівку, в якій представлено між ін. дуже докладно розвиток культурно-освітнього та економічного життя в Ямниці. Ямниця — це безперечно одно з найкраще зорганізованих і найсвідоміших сіл у Галичині.

„Свято Молоді" в Отинії відбудеться 30. ц. м.; його влаштовує „Просвіта". В Радчі теж 30. ц. м. святкувати ме „Сокіл" 30-літній ювилей свого істнування.

З цирку „Корена". Від четверга йде в цирку змінена програма, на яку складається трєсура медведів і псів, нові пописи акробатів та нові скетчі, монольоги і багато інших несподіванок.

Гостина львів. Театру. В суботу 22. ц. м. в салі Монюшка виступить львів. театр опери й оперетки із відомим піснякарем Качоровським з реґією під н. „Ярмарок сміху".

Б. Л.

СТАНИСЛАВІВ.

Велике протибольшевицьке віче у Станиславові. В середу 19. ц. м. скликала Організація Українців міста Станиславова велике окружне віче у Станиславові. Тому що Станиславів не має такої великої салі, яка могла би примістити таке велике число людей, віче відбулося на великім подвірю українського „Сокола" в Станиславові. На віче прийшло понад 5.000 людей, другі стільки мусіло відійти, бо не знайшло для себе місця на площі. Віче отворив голова організації ґен. др Юлій Олесницький, витаючи всіх прибулих. У память жертв большевицького терору зарядив одногилинну мовчанку, яка зробила велике вражіння. Після вибору президії реферату про жахливу політику большевицького уряду на Совітській Україні і річевій дискусії, прийнято такі резолюції: 1) Зібрані на всенароднім вічу у Станиславові громадяни Станиславівщини рішають: 1) усіми силами дати рішучий відпір большевицькій гидрі, яка наступає на наші землі під новою маскою т. зв. „людового фронту"; 2) твердо стояти під українським національним прапором, бо лише міцний, та єдиний національний фронт є в силі протиставитись наступаючій большевицькій небезпеці; 3) закликати ввесь край, усе українське громадянство боротись з московським комунізмом, найбільшим ворогом українського народу і віддати всі свої сили до праці для української національної ідеї. 4) зібрані засилають свій гарячий привіт нашим братам за Збручем, які стогнуть у большевицько-московському ярмі. Віче закінчилось відспіванням національного гимну. Віче попередила панахида, яку відправив на майдані перед церквою оо. Редемптористів о. протоігумен оо. Редемптористів Де Вохт за жертви большевицької напасти у Верчанах. Співав хор „Думка".

Ю. Е. О.

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЙ.

Другі змагання за мистецтво Окружної Ліги, що відбудуться цим разом у Львові, повинна українська одинадцятка рішуче виграти. Ніколи противника не слід легковажити, хочби це був навіть найслабший противник. Такий є спортовий, неписаний закон. А Чувай вже неодній львівській дружині давав дошкульно в знаки тільки тому, що його легковажили. Перемиська дружина грає скоро і амбітно (цих прикмет чомусь Україні завжди хибує). В кожнім разі будуть це одні з найкращих змагань у сезоні і Україна повинна і може їх виграти, тільки слід грати від першого свистка до останнього і грати для самих змагань і волі перемоги, а не для трибун.

Початок цих змагань, пригадуємо, в год. 4.30 попол. Попередять неменше цікаві змагання **Корона — Чорні** в 3-ій годині. На передзмагаючих мятимуть змогу глядачі оцінити противника України з минулої неділі, що з ним наша одинадцятка осягнула не дуже почесний нерішений вислід.

„ЗОРЯ" — „СТЕП".

Товариські змагання цих двох українських молодих дружин відбудуться в неділю, 23. ц. м. в год. 11.30 на грищі „Світязі" біля Замарстинівської рогачки.

Ці змагання заповідаються дуже цікаво, тимбільше, що обі дружини підготовляються до осінних змагань за мистецтво Ц-класи львівської округи. „Степ" є дружиною дуже амбітною і має вже за собою кілька перемог; дружина „Зорі" — зложена теж з відомих змагунів.

Доїзд трамваєм 10-ою і 9-ою. Ціни місць зовсім низькі.

КРАЄВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

На доручення Спортової Ради Українського Спортового Союзу організує Карпатський Лещетарський Клюб Краєві плавацькі змагання в днях 29. і 30. серпня на ставі „Світязь" у Львові. Змагання відбудуться в конкуренціях поданих в урядових вістях С. Р. „Спорті" ч. 8 з дня 25. 6. 1936. Зголошення змагунів до 27. серпня 1936 включно слати на адресу Спорт. Реф. Львів, вул. Підвалля ч. 7, партер. Клюби заміщеві подадуть кількість змагунів (ок) які рефлектують на нічліги.

Листування Редакції.

Богдан Ліськевич — Станиславів: Гроші дістали. Просимо післати докладний виказ.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобінча.
Городенка.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інваліди.
25. VIII. Німа теща.
З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру вичікує постановку „Вія" і „Гальки".

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
22. VIII. Тернопіль.

Великий Театр:
Субота, 22. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Неділя, 23. VIII. год. 3.30 попол. Аб. 11. Ціни найнижчі „Графіня пані генералова!"; год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Ріжнородностей:
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх Експеленція бабуся".
АТЛЯНТИК: „Нові Гарванові пригоди".
БАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".
ҐРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Мозжухіном, „Вацусь".
КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касіно".
КОПЕРНІК: „Цвітка Гавана" з Мартою Егерт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Циганські мельодії".
МІРАЖ: „Юліна" (з Дж. Аяьнар і Ґуст. Фреліхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-н Брінкс".
ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".
РАЙ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СВІТ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СТІЛЕНЕ: „Найгарнішний день мого життя" з Нос. Шмідтом, ревія „Спосіб на кризу".
ТОН: „Пекло Китаю".
УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.
ХІМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 22. серпня 1936.

Відень (506,8) 16.30 Віденські мельодії у вик. мандоліністів, 16.15 Мадярські нар. пісні, Травіч сопран, 20.20 Вес. вечір, **Брно** (325,4) 17.40 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Мор. пісні, **Прага** (470,2) 16.30 Скрипка, 19.15 „Пташник із Тиролю" оп. Цілєра, 21.00 Остерчізеві твори, **Париж** (1648) 19.00 Концерт, 19.30 Легка музика, 20.30 „Королева Саби" оп. Гуно, **Білгород** (437,3) 17.20 Гайдин квартет, 19.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 9,30 Весела музика, 15.20 Дівчата співають, 16.00 „Берлін сміється", вес. вок.-муз. пополудне, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 18.00, 22,30 Музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сальон. музика, 17.50 Циг. музика, 19.15 Фраґм. зі зарубовика „Цігфільд", 20.10 Европа співає і танцює, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 Вечір ліричної музики, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 19.20 Розр. музика.

Неділя, 23. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Краєвиди в музиці, спів, музика, 12.55, 17.30 Розривкова музика, 15.00 Камер. концерт, 19.10 Нар. пісні, 22.20 Форт. реціталь, **Прага** (470,2) 9.20 Сальон. квартет, 12.25, 17.50 Концерт, **Париж** (1648) 9.00 Віденські вальси, 11.00, 13.00 Симф. музика, 17.00 Легка музика, 19.50 Давні піснюньки, 20.45 „Королева Вінріцу" ком. Генекена й Колю, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 10.30 Музика, 12.00 Орх. концерт, 16.00 Веселе пополудне, 18.25 Солісти 20. Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, 11.30 Кантата (Кафе-Кантате) Баха, 18.30 Гарні мельодії, **Мінхен** (405,4) 20.00 „Чар голосу" концерт орх., спів, **Будапешт** (549.5) 12.30 Музика, 15.50 Циг. музика, 17.00 Нар. пісні, 18.00 Скрипка, 19.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. музика, 21.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20.45 „Гвідо дель пополь" оп. Робіянія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 22. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд хліборобських видань, 12.14 Полудневий денник, 12.33 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, Програма на сьогодні, Грохи інформацій, 15.40 Господарські вістки, 15.45 Діти з подвіря в лісі, 16.00 Концерт солістів, спів, фортепіян, 16.45 Від вітрильника до підводного човна, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Ігуменство в Сулеві, 18.00 Сідьва рерум, 18.05 Спів. реціталь Карла Бараса (бас) у супр. форт., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, 20.15 Відчит про Великопольщу, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипк. реціталь у супр. форт., 21.30 „Шпат життя" нарис Фракаролія, 22.00 Як вихіснуємо одіяк. досвіди, 22.25 Пригоди, пісеньки й мельодії, 23.00 Музика з гр. пл.

Неділя, 23. серпня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 10.30 „Оперетка", гр. пл., 11.45 Поступи львівського рецензента, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, орхестра, Слечковська (кольор. сопр.), форт.; у перерві ок. год. 13.15 „Проступок" новеля І. Жиновського, 14.30 Для села: Чому треба дбати про худобячу шкіру, Обжинки на Кашубах, авд. з музикою, хор, Не змарнуймо дарів природи — гриби, 15.20 Чарлі Кунц: Чотири китиці вальсів, гр. пл., 15.45 Реклям. концерт, 15.55 Сальон. музика, квартет, 17.00 Танкова музика, 18.00 „Свічка згасла" ком. Ол. Фредра, 18.30 Концерт орх., Чекотовський, Попławський співа, 20.25 Що читати, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Дж. Тіл, Йос. Шмідт, гр. пл., 21.30 Розр. концерт, орх., солісти; у перерві в год. 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельг. 89.38—89.52, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.05.50 — 34.90.50, Франки шв. 173.59—172.75, Фунти англ. 26.83 — 26.67, Ґульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.74, 118.90, Корони норв. 134.78—133.80, Кор. шв. 138.28—137.30, Ліри італ. 36,50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 97—95. Ліґьпоп 12.25, Стараховичі 33.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 62.75, серійна 1. ем. 78.50—79, 5 конв. 46.75, 4 прц. прем. дол. 48, 7 прц. стаб. 49—50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40—42, 4 і пів прц. ВГК. 62—65, 4 прц. ВГК. 60—63.

Доляріва 47—47.75, 1 ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 21. серпня ц. р. кооперативам платим за:

1 кг. масла десерового більок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . .	0·13 „
1 п. яєць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 21. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, тощені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРЕБУЮ господині-кухарки. Зголошення слати до Kierownictwa Szkoły powszechnej w Wojakowej poczta Iwkowa pow. Brzesko. 2526 1-2

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ КАВАЛІРСЬКИЙ, сонячний винайму. Відомість в Адм. „Діла". 2528

ДО ВИНАЙМУ великий, сонячний, фронтовий покій з меблями. Відомість: Чарнецького 26, м. 21. 2515 2—1

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати, кухня, з комфортом, зараз, Листопада 95. 2521 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Дротяні вкадки до ліжок і волосіння на матраци власного виробу продає найдешевше **ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР** Львів, Легіонів 25 в подвірю. 2487 4-6

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 69-75

Приписові друки і книжки до вжитку часописів
потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилається за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 189 (14.438). Львів, неділя 23. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 223-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстання у Малязі.

ЛЯ КОРУНА, 22. 8. ПАТ. Радіокомунікат повідомляє, **що гарнізон у Малязі збунтувався проти мадридського уряду. На вулицях міста дійшло до завзятих боїв.** Радіостація перехопила телеграму з Гіхон про тяжке положення урядових військ у Галісії тому, що повстанці постійно посуваються наперед. Мадрид доручив не подавати їм таких вісток. На питання з Гіхон, чи в Кордові є ще урядові війська, Мадрид не дав відповіди.

БЕРЛІН, П.А.Т. Один з німецьких кореспондентів у головній квартирі ген. Молі повідомляє, що в найближчих днях слід сподіватися наступу повстанців на Малягу. Повстанці бажають якнайшвидше заволодіти тим містом, бо воно є базою урядової фльоти та осередком комуністичної акції у провінції Гренада. По здобутті Маляги головна частина військ звернеться проти Мадриду.

Французькі літаки і муніція проти повстанців.

ЛІССАБОНА, 22. 8. ПАТ. Один з представників уряду повстанців передав португальському урядові і дипльоматичним представникам у Ліссабоні таку ноту: **На фронті Гвадарами на військо повстанців напала ескадра з 15 літаків, яких більша частина мала французькі відзнаки. В околицях Тольози та в інших місцевостях на фронті Сан Себастіян кидали бомби на повстанців літаки французького типу.** Повстанці здобули велику кількість воєнного матеріялу французького походження. Уряд у Бургос може подати на підтвердження цих фактів незбиті докази.

Де ці великі поступи війська мадридського уряду?

СЕВІЛЛЯ, 22. 8. ПАТ. Ген. Кіепо де Льяно виголосив учора вечором промову, в якій заявив, що радіостація в Хаен подала, що Кордова не потребує допомоги. Відділи, які боронять це місто, сильні; якщо число не вистане, його заступить моральний дух. Де ці великі поступи, що їх заповідає мадридський уряд, запитує ген. Кіепо де Льяно. **Вони зводяться до постійних невдач** на всіх фронтах. Урядову кольону розбили повстанці в околицях Кордови і взяли до неволі 12 полонених, гармати, муніцію та інший воєнний матеріял. В Арагонії повстанці розбивають одну кольону по другій. Нині повстанці здобули 23 вантажні самоходи, один тяжкий і 7 легких скорострілів та муніцію. У Наваль-Пераль повстанці розбили комуністів зі значними для них стратами. На північний схід від Бадахос повстанці вбили комуніста Картон, який командував кольоною і 109 його товаришів.

УРЯД ТЕЖ ХВАЛИТЬСЯ УСПІХАМИ.

МАДРИД, 22. 8. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ комунікує: Кольона ген. Мангада, яка перед кількома днями здесяткувала у Наваль Пераль сильний відділ повстанців, вела вчора новий бій у цім районі. У провінції Сарагоса урядові відділи стрінули кольону повстанців, яку знищили, стративши багато вбитих і полонених. Наступ льояльного війська на Овіедо щораз то енергічніший, положення повстанців зовсім звільнена від повстанців.

АРЕШТУВАННЯ ВЯЗНИЧНОЇ СТОРОЖІ У МАДРИДІ.

МАДРИД, 22. 8. ПАТ. Арештовано кількана цять вязничних сторожів за передавання кореспонденції політичним вязням.

БАРСЕЛЬОНА, 22. 8. ПАТ. Комісар публічного ладу заявив пресі, що зорганізовано спеціяльну службу з метою не допустити до самовільних ревізій та арештувань.

25 ВАГОНІВ ЗБРОЇ І МУНІЦІЇ ДЛЯ МАДРИДУ.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. До Вера Круз прибув з Мексику корабель „Магалянес" з транспортом 25 вагонів зброї і муніції. Хоч влада тримала в тайні висилку зброї, вдалося стверднти, що зброя і муніція призначені для урядових військ.

Льондон вдоволений з невтральности Італії.

РИМ, 22. 8. ПАТ. Італійський міністер закордонних справ гр. Чіяно передав учора ноту французькому амбасадорові де Шамбрен про приступлення Італії до пропонованої французьким урядом невтральности супроти Еспанії. Італія згодилася видати заборону безпосереднього чи посереднього вивозу зброї, муніції, воєнного матеріялу, змонтованих і незмонтованих літаків та воєнних кораблів до Еспанії, еспанських кольоній та еспанського Марока; 2) заборонити виконувати всі контракти, які тепер виконують; 3) порозумітися з іншими зацікавленими державами і взаїмно повідомляти себе про всякі заходи, щоб перевести в життя цю декларацію. Італія збереже невтральність тоді, коли до неї приступлять уряди Франції, В. Британії, СССР, Німеччини та Португалії. Далі італійський уряд додав, що „безпосередню інтервенцію", про яку згадує французький проект — інтерпретує так, що в державах, які приступили до невтральности, недопустимі ні грошеві збірки ні вербування добровольців на користь мадридського уряду чи повстанців.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Дипльоматичні і політичні кола приняли з полекшею вістку про приступлення Італії до французького плану невтральности в Еспанії. Вважають це великим успіхом французької дипльоматії і сподіваються, що британський уряд підтримає у цій справі Францію. В Льондоні переконані, що інцидент з „Камеруном" поглибив зрозуміння в европейських державах, з якою великою небезпекою звязана була би яка-небудь інтервенція в Еспанії.

Галицька Каса Ощадности у Львові
видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.
ВКЛАДКИ
ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.
ФОНД 6/45
резервовий понад 4,200.000 золотих

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Спец. недуг жіночих і поліжництва
Д-р Софія Парфанович
вернулася
Львів, Зибликевича 51, тел. 105-43. 2513 3-3

Страх перед політикою у політиці.

Львів, 22. серпня 1936.

Дослідника польсько-українських відносин чекає ще одна морочлива, але у підсумках дуже цікава робота: перейти уважно річники газет і соймових стенограмів та виписати всі заяви авторитетних польських чинників, ріжних премієрів та окремих міністрів, на тему національної політики уряду і плянів розвязки польсько-української проблеми. Коли додамо до цього ще й важніші польські публікації, що творять неначе вірую ріжних відломів польського громадянства — дістанемо подиву гідну мозаїку, або — вірніше кажучи — подиву гідний хаос думок. Всетаки серед отих ріжних польських концепцій, що їх тямимо, червоною ниткою тягнеться один характеристичний мотив: острах перед підходом до проблеми польсько-українських відносин внутрі держави, як до проблеми **суто-політичної, якої не можна вирішувати без тісного звязку з з проблємою гео-політичної ситуації Польщі.** І навпаки: ми бачили особливу енергію у підшукуванні ріжних штудерних способів „авторитетної" інтерпретації польсько-українських відносин, з пересуванням їх на всяку можливу площину, коби тільки не на площину політики. З такого „аполітичного" підходу до наскрізь політичної справи зродилась напр. концепція пошуканки звязків з масами понад головами провідників, то знову пляни ліквідації цілого спору через зєднання собі гуртка інтеліґенції (вибори у 1922 р. і Волинь), вся теорія регіоналізму, яка по нинішній день покутує у практичній політиці у цілих смугах української етнографічної території у Польщі, — врешті теорія пок. мін. Перацького, що проблема українства є проблемою безпеки. Острах перед політикою у національній політиці найшов свій вислів навіть у конституції Польщі, яка признає тільки рівність громадян перед законом і вправді гарантує меншинам забезпеку їхніх племінних питоменостей, однак не трактує меншин як окремого національного колєктиву. Все жахливе непорозуміння, яке вічно проявляється в обурених окликах польської сторони про „привілеї" українців, які „хотять чогось більше, як рівні права з поляками", — має своїм джерелом саме незрозуміння правди (чи свідому нехіть розуміти її), що суті польсько-українських відносин не можна розуміти і не можна тих відносин направити, якщо не буде про це мови саме на наскрізь політичній платформі: на платформі пошуканки за **стичними точками у польській і українській політичній думці,** на платформі аналізи і синтези **польської державної і української національної рації.**

У польській публіцистиці маємо поважні сліди саме такого політичного підходу до української проблеми, — без огляду на його позитив-

,ний чи негативний характер. Леон Василевський, Голувко, Тугут, П. Волощиновський, П. Борковський, Лось, Стпічинський, Бончковський, Прушинські, Бохенські, Погоновський, Пйотровський і ін., — всі вони бачать в українському народі чинник позитивний при розвязці історичної польської дилеми „Німеччина чи Росія", — по другому боці маємо знову Дмовського, Грабського, Яна Бобжинського, Гертиха і інш., які відкидають думку про співпрацю з українцями над усуненням того польського Дамоклевого меча, а одночасним усуненням меча, що висить від віків над Україною у питанні „Польща чи Росія", і бачать в українцях лише предмет торгу з своїми противниками. Класичний вислів першої тези маємо у відозві Пілсудського „До Українського Народу" з 25. квітня 1920 р. (не у варшавській „політичній конвенції" з 22. квітня 1920, бо практичний зміст тієї конвенції заперечує її підставовій тезі), — класичний вислів протиукраїнської ендецької концепції — у риському мирі. Нема вже сьогодні найменшого сумніву, що програна концепція Пілсудського з 1920 року прийшла наслідком того, що творено й реалізовано ту концепцію без огляду на Галичину, при повному легковаженні її інтересів і її політичного потенціялу. Нема ніяких сумнівів, що колиб у 1920 році польсько-українське порозуміння було заключене не лиш з українською наддніпрянською еміграцією, але й українським національним проводом Галичини (інша річ, чи це було тоді можливе), тоді інакше виглядалаб українська військова поміч і не булоб зпід Києва відвороту. Нема теж ніякого сумніву, що все нинішнє лихо польської закордонної і внутрішньої політичної ситуації Польщі випливає з принципу, що ляг в основу риського мира: **негувати українство як самостійний, творчо-конструктивний чинник.**

Сьогодні ситуація така, що вправді попередній премієр Косцялковський вперше признав українство у Польщі як політичний чинник, але у практиці, поза виборами, воно в нічому не проявилось і — не проявляється. Навпаки: попередній хаос щодо нерозуміння значіння і ролі українства панує надалі у цілій своїй повноті. Бо чейже справа стоїть так: **або Польщі потрібне сильне українство, або вона бачить у ньому корисний для себе збірник потенціяльної енергії, — або вона того українства лякається, до його скріплення допустити не хоче і не може.** „Терціюм нон датур". Колиж саме практика вказує на зберігання такого „терціюм", то — очевидно — витворюється балаган, — і в дезорієнтованій політичній думці і в анархізованих відносинах. Приклад: як можна погодити тезу про „польсько-українську співпрацю" з перешкодами для розвитку Лугів, Сокола і взагалі організацій українського фізичного виховання, що пройняті різким антиросійським і антикомуністичним духом? Коли проти „Лугів", проти „Сокола", проти українських культурних і суспільних організацій та взагалі проти всього українства виступають ріжні „курієрки", то це річ для нас зрозуміла: в їхніх редакціях міцно засілись журналісти, яких вся ментальність, весь хід думок вироблений на русофільській публіцистиці народово-демократичній. Коли до них долучуються інші, що може й щиро від ендеції відмежовуються, то роблять це з примітивізму свого політичного світогляду, обмеженого до того тісного галицького подвірячка, на якому всевладно панує ненависть до всього українського, включно з його національною назвою. Колиж такі „санатори", як Грабик і ін. раз-у-раз підкреслюють, що українська справа це питання виключно „внутрішнього характеру" і силоміць намагаються відірвати його від дискусії про геополітичну ситуацію Польщі та ввесь Схід Европи, то це звичайне забріхання: бо вони чудово здають собі справу, що саме при цій дискусії українська проблема набірає свого питомого освітлення. Те саме торкається захоплення останнім присудом Найвищого Суду у справі термінольогії „русин" — „українець": суд спірався на букві закону, але і „ІКЦ" і „Русскій Голос" знають прегарно, що той закон, і його букву і його духа, творили Станіслави Грабські, звеличники „великої" Росії, в якої тіні має вегетувати Польща, віддаючись єдиній турботі — перетоплювання 40% непольських народів у „паньство народове".

Знаємо, що коли мова про такі речі, то з польського „народового" табору лунають оклики: „українці хотять нас спровокувати до війни з Росією, українці силують нас признавати їх проблему міжнародньою на те, щоб входити в конфлікт з „заприязненими" сусідами..." Нічого подібного: ніяких міжнародніх конфліктів ми Польщі провокувати не маємо заміру, а чи хто вірить, що до такого конфлікту все одно прийде, чи ні, — це справа погляду. Не маємо претенсій навіть, щоб Польща „лянсувала" українську проблему на міжнародньому ринку. Але твердимо, що підходити полякам до української проблеми без ніякого звязку з основними проблемами Польщі — неможливо. І хто це з поляків робить, той ніколи до поправи українсько-польських відносин не доведе.

Стара правда, що інколи найважче робити речі найлекші. Багато лекше дивитись на справи такими, як вони є, не заплутувати їх штудерними теоріями, не видумувати цілющих ліків, а дивитись правді в очі, без огляду, чи вона мила чи ні. Однак є спеціялісти, які воліють дряпатись по стрімкій стіні і влазити до хати крізь комин, замість пробувати ввійти передніми дверима. На жаль, в історії польсько-українських взаємин такі спеціялісти від дороги комином займають почесне місце.

ік.

НЕДОЛЯ АДВОКАТСЬКИХ АПЛІКАНТІВ.

В останніх часах стала актуальною знову справа зміни закону про устрій адвокатури, що досі ще обовязує у формі Розп. През. Рпль. з дня 7. X. 1932 р. ч. 86 Д. У. Р. П. поз. 733, а передовсім справа замкнення листи адвокатів і листи адвокатських аплікантів. Для переведення новелізації згаданого права про устрій адвокатури створено вже окрему комісію, що має виготовити відповідний проект новелі.

Проектовані зміни мали би бути, здавалось би, незначні, але зате для адвокатських аплікантів направду далекосяглі і важні. А саме: час аплікації, яка дотепер тревала 5 літ, продовжено би на 7 літ, одначе з тим, що адвокатський аплікант мав би відбути ще 2-літню практику в суді, що вчислюється до цього семиліття, а врешті по відбуттю цілої практики мусів би ждати кілька літ, щоби міг відкрити власну канцелярію, бо листа адвокатів була би замкнена.

Очевидно, що така зміна ставить цілі кадри адвокатських аплікантів в незвичайно грізне положення, коли йде про їх екзистенцію взагалі. Мотиви таких потягнень в законодавстві не можуть оправдати наслідків, які за собою потягне зміна закону в життю молодих людей, які в довірі до постанов закону пустилися вже на цю адвокатуру, а дальше також і в життю нашої суспільности. Безперечно, що мотивами замкнення листи адвокатів і адвокатських аплікантів, чи там утруднення доступу до адвокатури продовженням адвокатської аплікації і введенням обовязкової 2-літньої практики в суді, є дотеперішний невідрадний стан адвокатури, а властиво павперизація в адвокатурі, яку спричинила загальна господарська скрута, нотаріяльний примус, а дальше „товариська" конкуренція, що довела до обнижки гонорарів до мінімум. Не диво, що неодин адвокат зітхає до тих часів, коли ще був аплікантом в літах від 24—30 рр. з платнею нераз до 500 зол. місячно, а то й більше, бо тепер, коли відкрив свою власну канцелярію, доходи зовсім обнизилися, а зате прибули тягарі у формі податків і навіть чинитьб. Тому з цих оглядів замкнення листи адвокатів може й було би раціональне.

Та коли взяти під увагу положення нашого нового нарибку в адвокатурі, а заразом нових суспільних працівників, себто адвокатських аплікантів, то інтереси останніх, а також і нашої суспільности промовляють проти таких змін.

При лихім положенні адвокатури положення адвокатських аплікантів є жахливе: По скінченні права молодий „адепт Теміди" мусить відбути ціле „хожденіе по мукам", щоби дістатися до якоїсь канцелярії, бо щойно по однолітній практиці в канцелярії набуває право заступства в суді, а тому нерадо його на таке сидження приймають. По роші в суті річи положення не зміняється, бо звичайно адвокатські канцелярії не мають аж стільки роботи, щоби потребували платного „челядника", а як приймають, то дальше безплатно і то з „почуття патріотизму", мовляв, щоби „хлопець" не тратив літ. Очевидно, що навіть такі ще належать до щасливців, бо є ще багато таких, що взагалі не можуть дістати практики і то безплатної. До білих круків належать ті апліканти, які мають платну аплікацію. Звичайно гонорар його творить мешкання і харч та ще малий „ташенгельд", а часом тілько 30—50 зол. місячно. Таких, як згадано, дуже мало, а по більших містах то майже зовсім нема. Пр. в Станиславові і Тернополі є тілько по 2—3 аплікантів так платних. Переважна скількість цих молодих людей живе на батьківський кошт, а часто сходить на манівці і стає тягарем суспільности.

Одначе загал аплікантів годиться з таким станом і старається в якийсь спосіб пережити тих 5 літ, цю нещасну „пятілєтку", щоби остаточно відкрити свій власний варстат праці, що дасть йому принайменше мінімум екзистенції, що є запевнене при розмірно малій скількости наших адвокатів. Лишається бодай надія, яку відбирає евентуальна новеля.

Такий невідрадний стан наслідком евентуальної зміни не тільки погіршиться, але набере ще характеру стабілізації і стане перманентний. Самозрозуміло, що до числа тих, які сиділи на карку родини, прибудуть ще й ті, які досі самі себе вдержували, бо при безплатній 2-літній судовій практиці відпаде можливість заробітковання. Колиб заведено платну практику, то нам буде тяжко її дістати, а особливо тим, які звязані зі суспільністю нитками культурно-освітньої праці і тому їх не дуже радо толерує адміністрація.

Справа врешті ще комплікується для тих, які мали щастя дістати заняття в прикордонному поясі, звідкіль їх дуже легко можуть у звязку з постановами зновелізованого закону про границі держави на бажання адміністрації забрати, а через те вони втратять місце і опиняться без даху над головою. Положення справді незавидне, а то тимбільше, що такий аплікант не дістане навіть і фізичної роботи, бо її звичайно нема, а коли є, то кожний працедавець, довідавшися про характер такого безробітного, відмовляється дати йому роботу, бо це небезпечний робітник, як це виказала практика.

Напевно ніхто з цих молодих людей не йшов би був на адвокатуру, якби знав про такі утруднення, а шукав би може якого іншого заняття, як це деякі вже зробили, відкриваючи навіть пральні ковнірців або займаючися фякерством.

Тому зміна закону і замкнення листи адвокатів робить нашим аплікантам велику кривду, бо відбирає їм змогу животіти власними силами, без помочі державної керниці, з якої кожний рад би зачерпнути, а їм, що не думали про державну посаду, закон відібрав би навіть змогу приватного заробіткування, з чого навіть держава бере зиски у формі податків.

Таке ставлення справи безперечно поглибить тільки безробіття серед нашої інтелігенції, а в молодих людей витворить таку моральну депресію, що стоятимуть перед вибором підпілля: комуністичного або О. У. Н.-івського, бо мабуть нічого іншого не залишилось би. Не треба буде агітації, пропаганди, зробить це сам закон.

Наші відповідні громадянські чинники, а передовсім Парляментарна Репрезентація повинні цією справою занятися, як одною з наших суспільних болячок.

М-р А. М. П.

Як Москва опанувала самостійну Україну?

Під таким титулом появилась в щоденнику „Курієр де Женев", дуже читанім швайцарськими католиками, замітна стаття п. Анрі Шубігера, яку подаємо тут у перекладі, щоб показати, як далеко сягає вже зрозуміння української справи у Швайцарії, добуте завдяки корисній інформаційній праці тамошньої української кольонії:

„Запроектована совітська конституція згадує Україну між федеративними републиками, які користають з деякої автономії у межах СССР. Чи треба пояснити, що ця автономія, яка має наскрізь теоретичний характер, має лише маскувати тяжке ярмо, яким Москва придушує змагання своїх національних меншин? Україна мала впродовж чотирьох літ розмірну незалежність; в часі між 1917 та 1921 рр. була вона новою державою, що повстала на авалищах великої війни, зазначеною виразно на мапах тієї доби окремо від Росії. Кілька держав визнало за прикладом Німеччини та Австро-Угорщини незалежність України.

Колиб Антанта розуміла значіння незалежної України, що відсувала далеко на схід совітські кордони та відбирала від Москви територію з 30 міліонами мешканців та поводилась відповідно до цього, Україна булаб сьогодні, так як Польща, могутнім валом між СССР та заходом; з другого боку Чехословаччина стрінулаб поважні труднощі у своїх

мілітарних інтригах з Совітами. На жаль, союзники уважали за більш відповідне підтримувати безнадійну боротьбу білих російських генералів, Денікіна, Колчака та Врангеля проти Москви. А ці представники царської Росії були, розуміється, смертельними ворогами всіх змагань спрямованих проти догми неподільности великої Росії; для них були остільки ненависні змагання національних меншин здобути свою незалежність, як і намагання большевиків накинути російському народові марксистівську диктатуру. Зокрема Денікін вичерпувався у неплідній боротьбі проти тимчасового уряду України, готуючи тим самим і свою власну поразку, що віддала Україну під панування червоних.

Похибкою союзників було спекулювати на здібність білих росіян устоятись перед наступом большевизму та не згодитися на розбиття кольоса на глиняних ногах. Замість того, щоби сприяти сепаратизмові українському та грузинському, вони вірили у життєздатність того зборища націй, що його царі намагалися перетворити в одностійний блюк. Розвинувши до крайньої міри засаду національностей у центральній Европі, вони топтали ногами туж саму засаду, щоб не порушити будову Росії „єдиної і неподільної"; цим вони осягнули лише те, що передали Совітам спадщину царизму та змогу стати небезпекою для Заходу, іншою ніж Росія була перед 1914 р. У замітній статті надрукованій в „Boa де Пепль" під титулом „Боротьба України за незалежність", один український патріот звертає увагу Заходу, що був надто довго сліпий, глухий і німий, на небезпеку, якою загрожує світові совітський імперіялізм:

„Україна впродовж своєї історії набула страшний досвід щодо Росії всіх сортів: царської, большевицької, демократичної. Для неї єдине можливе рішення відокремитись від Росії та здобути цілковиту незалежність. Але боронючись, Україна: борючить разом з тим також інші народи від російського імперіялізму. Цей імперіялізм, що викликує світові заворушення, був замаскований у добі царату як „визвольник і оборонець" славян та православних; а тепер він видає себе за „визвольника" пролетаріа цілого світу. І колиб червоний режім завалився, більш ніж імовірно, що новий російський уряд вигадав би інші засоби, щоб усправедливити свою імперіялістичну політику та не перестати „визволяти" народи Европи та Азії. Всі загрожені московським імперіялізмом повинні нарешті зрозуміти, що єдиним засобом зламати московську експанзію є визволення народів поневолених Москвою."

Українські емігранти розсіяні по світі, що принесли з собою цінне співробітництво старої великої культури до інтелектуальних осередків Европи, які гостинно приймають їх, обходили цього роду десятиліття смерти їх національного героя, Симона Петлюри, убитого жидом комуністом 1926 р..."

Після того йде коротенький, але дуже вірний огляд періодів Гетьманщини П. Скоропадського й Директорії, при чому автор характеризує С. В. Петлюру, як „Мазепу XX. віку". Закінчує автор свою статтю таким висновком:

„...Так скінчився геройський опір Петлюри, відхиненого до Польщі большевицькими військами після епічної боротьби, що стерла з мапи Европи державу, яка булаб така велика як Польща."

—o—



ДАНСІНҐ „ПІД РАТУШОМ"???

БЛЬОНД КІРІ.

Фройляйн Доктор.

Як це звичайно в таких випадках бувае, автобус утік перед самим носом. Не було іншої ради, тільки ждати на найблизче получення. А Марія Люіза Гельмерс навіть не думала брати таксівки. Вона воліла ждати три чверти години на автобус. Передміська, віденська околиця незвичайно їй подобалася. Перед нею стояв поріслий диким виноградом залізничий двірець, що виглядав гей маленька чепурненька вілла. В полудняшнім сонці вилискувались дві смуги сталевих рейок, що пропадали в закруті за будівлею. Перед ідиллічним двірцем, на круглій площі, губилися в зелені каштанів малі ресторани й кавярні. Оподалік шумів журливо потічок. Крізь нього перекинувся дрантивенький місток, напів закритий навислими галузками прибережних верб.

Марія Люіза присіла на лавочці й положила біля себе свої причандали і книжки. Нечайно зірвався вітрець, залопотів листком відкритої книжки і з дитячою сваволею схопив записаний клаптик паперу, що ним була зазначена прочитана сторінка. Погрався ним, гей кіт із мишею і жбурнув у воду.

Та води журкітливого потічка не виявляли ніякого зацікавлення до медичних записок і викинули безталанний клаптик знову на заквітчану мураву берегу.

Марія Люіза приглядалася розвеселена цим іграшкам. Підбігла, коли побачила папірчик на березі... і... і рівночасно ще одна чужа рука витягнулася по білий листок.

— Гопля! — закликав веселий мужеський голос, коли дві голови зударилися над беріжком. Обоє схопилися за стовчені чола й дивились на себе розсміяні.

— Вибачте, я хотів вирятувати цей клаптик паперу перед другою купіллю і віддати його вам.

— Дуже дякую, — засміялась Марія Люіза — але гляньте, ось мої записки знову літають. Лишіть їх, хай собі стрибають! Мені не дуже вони потрібні...

Так почалася приязнь Марії Люізи і Франца. Вони перейшли пусту площу й сіли на лавочці. Франц узяв до рук книжку, заглянув...

— Медичний підручник? Ви студіюете?

Важко зітхнула:

— Егеж!

— Нерадо? — запитався Франц розвеселений.

— О, так! Студії незвичайно цікавлять мене. Мій батько є лікарем, а я єдиною донькою, очевидно батько волів би був сина, але я мушу це надробити, що я є тільки дівчиною, бо таке є бажання мого батька, щоб я студіювала медицину, а відтак перебрала по ньому практику. Очевидно, що це нелегко... тимбільше, що цей заслужений професор Стефан уживае всіх заходів, щоби мені студії остобісіли. Напевно спалить мене... а цього мені батько не забуде. Автім такі студії зідають чимало грошей... Ех, це страшне! — зітхнула Марія Люіза зі щирого серця, вибалакавшись з усіх своїх клопотів.

Франц доглянув на темних віях лівого ока малесенькі, блискучі перлини.

— Отже цей тиран називається професор Стефан? Не пробували ви з ним якось порозумітися? Я з ним поговорю.

— Що ви? — здивувалась Марія Люіза. — Не можете цього зрозуміти, як такий старий гриб, що забув, що він теж колись молодий був, може людині зогидити життя!

— Гмм, — замимрив Франц — я знаномий із професором Стефаном. Не сказав би я, що він такий страшний. І не виглядае теж на такого старого.

Марія Люіза аж підстрибнула на лавці.

— Що, ви знаете того старого щура? Студіюете може дещо?...

— Оттак собі, трохи... Я слухав у нього кілька семестрів. Бувають гірші професори...

— Адеж пане...?

— Міллер, до послуг.

— Отже, пане Міллер, ствердаю, що всі інші професори є зовсім можливі. Але Стефан... Ні! Він не має серця для нас, нещасних дівчат! Він не знає, скільки студентки терплять...

— Ет, нісенітниці! — розгарячився Франц. Автобус мигнув на закруті і щез.

Огірчена подивилась Марія Люіза йому у слід:

— Тепер мушу знову три чверти години ждати...

— Мабуть, таке сьогодні ваше призначення, панно...?

— Ах, так, я називаюсь Марія Люіза Гельмерс.

— Невже, — втішився Франц — донька радника медицини Гельмерса?

— Ви знаете мойого батька?

— Особисто ні. Тільки я читав його працю в лікарському товаристві...

— Цікавитесь цим, пане Міллер?

— Це речі, якими кожна освічена людина повинна цікавитися. Але тепер я вам піддам одну думку. Чи не проведемо корисніше час, коли зімо в оній малій кавярні морозиво?

Марія Люіза усміхнулась вдячна за таку думку.

За той час автобус відхав ще чотири рази без Марії Люізи. Вкінці рішила вона вертатися до міста. Очевидно в товаристві Франца Міллера. Вони поводились як добрі приятелі і Франц прирік помогти Марії Люізі при іспиті. Кожної середи вечором був Франц Міллер дорогим гостем у панства Гельмерс. Обітниці додержав і підготовив Марію до іспиту.

Університетська авля була виповнена вщерть. Великий, радісний день промоцій. У святочних чорних одягах стояли бліді, молоді люди й відбирали докторські дипльоми. Марія Люіза відшукала в натовпі своїх родичів і Франца. Бистрий і пажний погляд Франца Міллера закрасив її любі, білі щічки. Довкруги гомоніли

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 1-2

ВЕЛИКЕ ПОЛЕ ДО ЗАРОБІТКУ.

Не лише в пресі писав я нераз про організацію торговлі девоціоналіями, але й приватно заохочував наших молодих купців занятися тією занедбаною у нас ділянкою торгівлі. Від 30 літ маю діло з крамарями, що по ярмарках і відпустах продають календарі, образки, молитовники та інші девоціоналії й вкраз від тих моїх клієнтів чую постійно:

— Де є українські ґуртівні святих образів? Де наша вирібка хрестиків і медаліоників?

А що таких ґуртівень в нас не було, то я порушував цю справу в пресі, підносив на сходинах наших купців, зазначуючи, що ця ділянка торговлі, т. є. виріб і продажа девоціоналій, находиться майже в цілости в жидівських руках. Жиди, що замучили Ісуса Христа, продають сьогодні Його візерунки і тягнуть з тієї продажі мільонові зиски. Отже веду агітацію між українськими видавцями, щоб видавали образи й образки Святих, підходжу до українських брошівників, щоб витворювали металеві хрестики й медаліоники, але успіх моїх заходів майже — ніякий. Всюди стрічався з сумнівами, що цей товар „може не піде“, або а замітом: та відкіля взяти на це гроші?

А тимчасом торговля девоціоналіями цвила мільони плили в жидівські кишені, бо народ купував і купує масово цей крам. Ґуртово продають цей крам виключно жиди, детайлічно і жиди і наші крамарі, але наш крамар, коли хоче купити ґуртово образи чи інші девоціоналії, то всетаки мусить іти до жида, бо в Галичині нема такої своєї ґуртівні.

Останніми часами львівська „Достава“ завела в себе продажу девоціоналій, а частинно веде цю торгівлю п. Стадник, та про ті підприємства взагал майже нічого не знає, бо, як звичайно, наші купці чи промисловці не доцінюють ваги реклями. Думають, що вистарчить раз або два оголосити в одним календарі або виступити на одній виставці зі своїм крамом і вже про них цілий світ буде знати. І результат цього такий, що по ярмарках та відпустах панують всевладно жидівські ґуртівнички й крамарі. Аж оце сам нарід, широкі верстви громадянства якось відруховo починають підносити крик: Як це? під нашими Божими домами мають вештатися жидівські крамарі? Чи це не сором і не зневага дому Божого, щоб жид продавав святі ікони і хрестики? І були ми свідками, що нарід прогаляне з під церков жидівських крамарів і з цього приводу доходило навіть до кривавих інцидентів.

Щойно ці інциденти отворили очі, але не нам, не нашим купцям і промисловцям, які повинні би бачити тут величезне поле до праці і заробітків, — але нашим польським сусідам, які взялися інтензивно до праці над „оджидвенем“ торговлі девоціоналіями. Польська преса містить останніми часами поклик знаного противника „ритуального убою“ кс. Тшецяка, який взиває усе польське духовенство, щоб не посвячувало тих образів і хрестиків, які є куплені у жидів, щоб заохочувало вірних при кожній нагоді купувати девоціоналії лише у своїх. А що досі в Польщі тією торгівлею займались виключно жиди, то поляки організують зараз торговлю девоціоналіями в той спосіб, що і продукцією і торговлею будуть займатись лише вони.

Очевидно, що девоціоналії, які будуть походити в польських рук, матимуть виключно латинський характер. Тому треба нашим промисловцям подбати про те, щоб створено в нас продукцію девоціоналій — згідно з нашим східним обрядом, а нашим крамарям слід подбати про те, щоб лише такі образці святих продавати, які є в нашому обряді, лише такі молитвенники пускати на ринок, які мають апробату нашої церковної влади.

Тут, як кажу, є величезне поле до праці й заробітку. В першу чергу повинна повстати в нас вирібка девоціоналій, яка повинна занятись масовою продукцією металевих хрестиків, медаліоників, тощо, а відтак масовим видавництвом образів святих. Крайня пора вилімінувати зпоміж нас „жидівські богомази“, які ображують не лише наші релігійні почування, але й національні, бо часто густо на тих образах є такі чудернацькі тексти, що треба паленіти від сорому, коли побачиться такий образ в українській хаті. Жиди, щоб позискати українського клієнта, дають саме на ріжних „олеодруках“ українські тексти, але такі страшні, що лють бере людину, коли бачить такий глум над його мовою.

Коли ж ми будемо мати свої вирібні й фабрики девоціоналій, тоді подбати треба, щоб число наших крамарів зростало з дня на день, щоб скрізь, по відпустах, ярмарках та інших торговельних імпрезах стояли шатра й кіоски виключно наших крамарів.

Тут міг би Союз Українських Купців і Промисловців взяти ініціятиву в свої руки, тут отвирається гарне поле до попису для тієї організації. Промисловці хай би зорганізували продукцію девоціоналій, а купці — крамарів і детайлічну продажу.

Коли тяжко знайти такого „ризиканта“, очевидно й фахівця, котрий би сам на свою руку повів те діло, то створити спілку, але справи не засипляти. Бо бачимо наглядно, що вже нарід не хоче чужих виробів, чужих крамарів, а ми своїх повищо не маємо. І цю прогалину треба нам негайно виповнити.

Гр. Марусин.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. ул. Ягайлонська ч. 25
Тел. 252-54.

побажання щастя. Франц станув перед Марією Люїзою з китицею червоних рож... Увечорі відбувся бенкет і на нього запросили теж Франца.

В радісним настрою стояла Марія біля своїх родичів і витала гостей... і раптом відчинилися ще раз двері, в них появився Франц, а з ним... серце Марії перестало на хвилину битися, щоби відтак ще дужче затовктись, ...професор Стефан. Незвичайно ввічливо привитали родичі суворого гостя.

— Кохана Марія Люїзо, — що за безличну усмішку має сьогодні Франц, — дозволь, що представлю тобі мого батька.

Марія Люїза мусіла сісти. А тоді справді підійшов до неї той суворий пан, витиснув до неї руку і сказав дуже сердечно:

— Дорога, панно докторе, подайте свою ручку старому, засушеному грибові. А тепер мушу просити вас вибачення для мого сина, що підшився під фальшиве прізвище. Хоч ваші родичі були нашими знайомими, Франц не хотів зрадитись, тому, що ви були невдоволені з його батька. А мені було дуже цікаво, що одна мала дівчинка думає про старого професора... і вкінці мусів я обіцяти синові поправу.

Загіпана підскочила Марія Люіза до Франца:

— Це... це справді... з вашої сторони... — і далі не могла говорити, бо рясні сльози горохом покотились по личку. Вибігла з кімнати, затріснувши за собою двері. А за нею вибіг Франц Стефан, перший асистент хірургічної клініки.

Дещо пізніше, при спільнім столі застукав проф. Стефан склянкою і попросив родичів, щоб дозволили йому випити тост за здоровля молодої пари, яка...

— Найпізніше до двох місяців мусить повінчатися!

Оттак востанне приказав дуже строгий і дуже енергійний проф. Стефан.

Переклав **Роман Г.—ка.**

Спроба плястичної фільми.

Вчора бачили ми перший зразок винаходу, що має внести новий переворот у кінематографії. Він нагадує перші спроби ворушкої фільми — замазаної та тремкої, що більше тішила нас своєю новиною та самою ідеєю винаходу, ніж давала естетичну насолоду. Публика наложивши червоно-зелені паперові окуляри, висловлює голосно своє невдоволення, чому не дають їй цілої програми, або таки звичайної двовимірної фільми. Те, що вона бачить — не дія, не деса, а тільки коротенькі поодинокі сцени, для прикладу, як образ на екрані може робити враження живої особи, що витягнула вам під ніс ноги, обливає вас водою, або стріляє до вас кулею, яка летить у ваше око.

Називається цей винахід за англійською традицією, що приняла вже й попередні назви з грецької мови „авдіоскоп“. Наші перші афіші зовсім непотрібно затримали навіть граматичну форму чужого слова „авдіоскопікс“. У 1891 р. Едісон назвав кінетоскопом миттєві знимки покладені між побільшальною сочкою і світлом. У 1895 р. вашингтонець Томас Армат назвав вітаскопом модерну проекційну машину, що на образ у русі кидала світло у відступах переходу від одної картини до другої. Рік пізніше львів донець Роберт Поль уліпшивши кінетоскоп назвав його театрографом.

Демонстрацію авдіоскопу попереджує короткий, дуже неінтелігентний виклад американця про те, чому фотографічний апарат з одним оком не дає враження трьохвимірности предметів і як цьому апаратові треба надати спромогу пари наших очей. Те, що тут найважніше, — лишається для нас надалі таємницею; чому сидячи в театрі бачимо на сцені особи та предмети релефні, але не так близько, щоб ми мусіли лякатись їх удару в око або ніс? Новий кінематографічний винахід, використавши оптичну оману, показує нам дитячі збитки, не залишаючи предметів і дій на їх властивому місці.

Ясно, що коли пластична фільма має нам дати повніше враження дійсности то вона не може шклами своїх апаратів випереджувати нашого ока, тільки мусить дати нам змогу бачити на екрані предмети так, як їх бачимо у просторі. Це торкається виключно фільм реалістичних. Т. зв. рисункова фільма веде нас у світ можливостей, де предмети можуть переходити найсміливіші еволюції, наче у сні. У цьому місці фільма відрізняється від інших форм сценічної чи рисункової техніки, йдучи назустріч власним можливостям: рисунку на папері, який може оживати і говорити.

Коли після німої фільми прийшла тонова, неодин із нас був розчарований. Голос осіб на екрані був революцією, але фільма втратила дещо із свого інтимного чару, як мистецтво мовчанки. Після перших зразків тонової фільми нам важко було звикнути до її театральности попросту тому, що ці перші зразки не вміли ще передавати суттєвої риси нового винаходу: — такої дії, де розмова осіб була би складовою частиною та передумовою зрозуміння акції. Тепер нам важко, попросту боляче дивитись на німу фільму, де особи передають жестами те, що ми природно передаємо словом.

А проте, коли маємо перед собою зовсім реальну дію, не протестуємо проти музичного акомпаніяменту, доданого до дії на те, щоб зміцнити враження. Цей чисто мистецький засіб не розсіває нам ілюзії дійсности. Але не розсіває цієї ілюзії ані місце на авдиторії, ані сам екран, на якому пересуваються тіні. Покищо не знаємо, як кіно використає винахід авдіоскопу для зовсім нового типу фільми, такої напр. як рисункова. Відомо, що предмети на відділ не залишають нам враження такої релефности, як зблизька — далека перспектива затирає третій вимір; двохвимірна фільма не відбирає нам ілюзії, що бачимо предмети інакше, ніж у природі. Зате, коли буде треба наблизити артистів і предмети до нас так, щоб ми мали враження, що стоїмо безпосередньо перед ними і серед них, новий винахід зможе добути зовсім нові ефекти.

Новий винахід може бути передовсім важний тим, що наблизить дієві особи до глядачів, які мають занадто слабі очі і рідко коли можуть найти для себе відповідне місце в кіновій салі, щоб бачити все виразно. У театрі теж велика ча-

стина слів і жест промине непомітно для тих що не можуть дозволити собі на першорядні місця. Та саме тут приходить найбільша несподіванка: занадтоблизька дія відбирає нашим очам спроможу привлятись їй; не маємо тут на думці тільки тих образи, що підсунені матеріально під самі очі, але й ті, що не залишають між нами і ними просторіні необхідної для ілюзії, що це інший світ: якийсь Китай або Париж, а не Львів. Таку ілюзію творить сцена рампою. У тих тесах, де за прикладом „Комедії дель арте" актори виходять на авдиторію, дуже часто забуваємо за дію на сцені, щоб слухати тільки „конферансієра", людини, що відділилась від решти дійових осіб, щоб глянути на них іншим оком — оком глядача.

Теперішня фільма витворила вже цілу низку власних засобів, різних від театру, хоч щораз більше тримається театральної техніки, лекшої для режисерів та акторів, виховалих дебільша у театральному світі. Дуже рідкі бувають фільми чисто „кінові", де уява йде за духом цього нового мистецтва, зовсім неподібного до нікого іншого. Дуже можливе, що пластична фільма допоможе цій уяві несподіваною новинкою.

М. Рудницький.

Проти-італійські демонстрації в Америці.

НЮ ЙОРК, 22. 8. ПАТ. Перед італійським консулятом у Філядельфії зібралося вчора кількасот людей з крайної лівиці, що розвинули транспарент з написом проти „італ. интервенції в Еспанії" та кидали окліки проти Мусолінія і фашизму. Поліція розігнала маніфестантів, ранячи двох та арештуючи багатьох

2,000.000 нових червоноармійців.

Поспішні зброєння в С.С.С.Р.

ЛЕНІНГРАД. 22 8. Нім. Інформац. Бюро. Обнижуючи поборовий вік до 19 л'т, совітський уряд збільшив червону армію на 2.000.000 воїнів. Щоб їх примістити, будують поспішно бараки у західній частині СССР.

Продукція літаків за перший півр'к цього року є на 72 пр. більша від цілого минулого року. 1937 р. військові видатки обіймуть половину буджету.

СТРАТЕГІЧНІ ШЛЯХИ НА ЗАХІД.

Як подає „Франкфуртер Цайтунг", совіти будують у приспішеному темпі велику автостраду Москва—М'ськ, уживаючи до праці політичних в'язнів.

ВАКАЦІЙНІ СПОМИНИ викликує з аматорських знимок скоро, солідно і дешево фірма інж. А. ШАРФ склад апаратів і фотографічного приладдя
Львів, Сикстуська 2.

Новий страйк у франції.

До чого доходить розагітування французького робітництва.

ПАРИЖ, 22. 8. ПАТ. У вугленвих копальнях округи Ліль вибух загальний страйк, що обняв всі шиби, за винятком 2-ох чи 3-ох. Причина була — як подає „Пті Журналь" — ось яка: Один робітник виступив з синдикату, обеднаного у Генеральній Конфедерації Праці та вступив до т. зв. Вільного Синдикату. Члени Ген. Конфедерації Праці зажадали, щоб того робітника усунути, колиж дирекція копальні відмовила, вибух страйк.

Число „неблагонадьожних" росте.

МОСКВА, 22. 8. ТАСС. Прокуратор Вишинський заявив, що на основі зізнань підсудних у московському процесі він зарядив слідство також проти Томського, Рикова, Бухаріна, Угланова, Радка і Пятакова. Проти Серебрякова і Сокольнікова почали доходження ще давніше.

ДАЛЬШИЙ ХІД МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

МОСКВА, 22. 8. ТАСС. У вчорашньому судовправи переслухано Гольдмана, що передавав інструкції Троцького для Смірнова. Дальше Натан Люріе оповідав про терористичну організацію, яку зорганізував німецький інжинір Вайц на приказ шефа „Гештапо"; її головним завданням були атентати на Сталіна та інших большевицьких достойників. Терваганіна обтяжив Смірнова зізнанням про звязки з грузинськими терористами. Фріц Давид признався, що на приказ Троцького приїхав, щоб убити Сталіна. Мозес Моріц обтяжив Зіновева.

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Плавальна тепла і зимна вода
Телєфон — Центральне огр вання
Віндз — Просторий голь
Ціни помірковані.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Італійське командування загрозило, що скоп фіскує майно всіх абісинців, які до 3-ох місяців не підчинаться Італії.

На берлінській біржі помітний спадок цінних паперів, що доходить до 10 пр. Пояснюють його субскрипцією державної позички та неспокою міжнародньою ситуацією.

Єгипетський премієр Нагас Паша по дорозі до Льондону вступив до Парижа.

„ГМІНД"
не було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку
д-ра Василя Маковського
під наг.
„ГМІНД"
Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з почтовою пересилкою 2.50 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла",
Львів, Ринок 10.

ЕЛ. КА.

ПІДЛЮТЕ.

І Д У.

Легко написати, не так легко виконати. Богдай у мене слово не таке легкокрилє, хоч як дуже я люблю „їхати". Мені треба було вперед придбати собі хоробу відповідну до „закону про девізи", ну й до живця теж. Придбавши таку „дорогу" річ, треба було постаратися за гроші, за відпустку, а щойно після всього можна було сказати „їду".

Брошнів.

Це село починає набирати такого розголосу, як голосною стає „фірма", що в тім селі заложив ад тартак, де обробляє дерево, куплене у митрополичих лісах, як славним стає живець „Підлюте", куди власне прямую як лікуванець. Брошнів, — остання стація широкорейкової залізниці до Підлютого. Висідаю у Брошневі і з приємністю ствержую, що „поїзд" помудрішав.

Ще тамтого року він утікав із Брошнева, все одно до Долини чи до Калуша, якби його гедз укусив. Пасажири треба було кидати носієві на голову, самому треба було з поїзду вилітати як із пращі, бо можна було заїхати нехотячи до Голиня, або до Кривович. Таке трапилося мені тамтого року. Я вже їхав до Голиня і лише крик розпуки, що я хочу конче хочу до Підлютого зупинив поїзд і я вилізши дрішки поза стацією, але все ще у границях Брошнева.

Цього року подивився в „розум" поїзду; він ждав, поки спокійно, без „здоймання каркy" висіли всі подорожні та їх клунки. Просто радість, зверха і зсередини. Щоб ту хвилину радости пережити, варто навіть здоровому їхати до Підлютого, шоб висідати у Брошневі. А їхав я весь час із трівожною думкою, що у Брошневі, де треба пересідати на мотор не буде часу навіть одної хвилини зупинитись. Чи уявляєте собі це слово в нас у Галичині „нема часу"? Це щось таке неймовірне! Я ніде в Галичині, навіть у цілій Польщі не чув „нема часу", тільки у Брошневі! Кажуть, що ще тільки на стації „Потік-Черче" кричать: „Прендзи, прендзи! Бо нима часу!" Цього року — кажу вам — ще раз насолода висідати у Брошневі! Навіть не знаю кому, чи чому мають лікуванці завдячувати цей факт? Мені напевно ні! Парляментарній репрезентації? Хотів я це думати, але як вичитав я в „Ділі", що У. П. Р. ствердила ясно й недвозначно, що навіть такої „дрібниці як „Народний Дім" ще дотепер не віддали українцям (пардон „русинам", бо я із львівського воєвідства) то щож говорити про нормалізацію руху у поїздах і про те, що нам відступили цілу минуту? Аж боюся писати про це! Бо це такий визначний факт, що перша-ліпша опіола з їкацинкого світку видвигне це як велику концесію і певний знак сусідського порозуміння!

„Цілий світ" знає, що живець „Підлютє" лежить у стіп Горґанів, на 45 км. вузькорейкової колійки „Брошнів-Дарів-Піскава-Яйце і т. д." між цевих стацій цієї колійки у митрополичих лісах. Колійка це властиво пестливе імя для тої залізної мініятури, що викидає клуби диму, які стелиться по верхівях ялиць, воно сопе і свище, чи не голосніше як „правдива" колія — аж по горах гомін іде. Вже здалека на кільометри чути її хід, її свист, її рейвах, від льор, платформ, вагонів, сальонок, багажівки і візочків — від тих різних типів возів та візків, призначених для транспорту передовсім дерева, потім людей, потім сіна, вугілля, хлопів, тощо.

Бувае, що на льорі між людьми стоїть тихо, сумирна вівця, хора чи окалічіла, яку власник веде домів з полонини. Властива назва колійки є „залізничка", бо вона 45 км. з Брошнева до Перегінська „заладзить" у чотирьох до пяти годинах. Їйжеж неспішно. Її головний „пасажир" зрубане дерево, має час цілий день їхати до тартаку. Притім, їдучи під гору, залізничка у своїм горячковім русі не часто і довго воду з Лімниці.

А люди? Люди їдуть на платформах, стовчи, седячи, балямкають ногами, кому горячо, скубне по дорозі гиляку, щоб нею заслонитися від сонця, інші несвідомі, що сіли на платформу близько машини, стверджують по часі, що їм вугілля з машини попалило вбрання. Властиво „пасажирам" тою „залізничкою" їздити не вільно, так само як є „строго заборонено ходити „тером", але цей заказ означає тільки одно, що власник „залізнички" не бере ніякої правної відповідальности, ні за голови, ні за вбрання пасажирів. Великим плюсом цієї залізнички є те, що нею їдуть задурно!

По тих самих рейках женуть ще й мотори — один кільометр у півтора або двох хвилинах. Їхати мотором, особливо, коли віхати в гори, просто розкіш, тільки вихор коло вух свище. Як жеж дощ паде, то мотор натягає на себе непромакальний дах і знову жене, щоби скоро та вигідно завезти своїх подорожніх до живця.

Кажуть, ще не дуже старі люди, що під Лютою горою один товариш другому товаришу дарував життя. Не було в часах, коли до Лютої тулявся тільки кедровий патата, а плаєм кардинала Сембратовича ходили вовки. Отож тих плаєм проходжувався один товариш, який перекопав деревне лікування. До нього прийшов його товариш і довідавшися, куди то його друг

СУКНА
РУДОЛЬФ СВІТАЛЬСЬКИЙ — ТАДЕЙ ҐАЄР
Львів, Баторія 20. — готель Саський.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПЕРШОРЯДНИХ МАТЕРІЯЛІВ МУЖЕСЬКИХ.
Ціни низькі. — Догідні умовини сплат. — Кооперативам відповідний рабат. Т. 1

Мадярщина затрівожена зближенням між Чехословаччиною і Німеччиною.

Несподівана породож регента Мадярщини

ВІДЕНЬ, 22. 8. ПАТ. Регент Мадярщини адмірал Горті приняв учора пополудні канц. Шушніга і відбув з ним довшу розмову. Адм. Горті ревізитує канц. Шушніга в Сен Гільден. Нині в год. 10-ій рано адм. Горті виїхав до Гінтерніс у Тиролі на лови. На думку віденських політичних кол візита адм. Горті має глибше політичне значіння. Ці кола зичзують віяпту регента Мадярщини з подіями у міжнародній політиці, зокрема з промовою през. Бенеша на тему чесько-німецьких взаємин. Політичні кола звертають увагу, що наладнання взаємин між Німеччиною і Чехословаччиною на основі вдержання статус-кво булоб суперечне з напрямними політики Мадярщини. Недуга прем. Гембеша, яка відобрала йому свободу рухів, примусила регента до особистої подорожі, щоб обговорити безліч важних справ для Мадярщини. Добре поінформовані віденські кола підкреслюють, що адм. Горті зустрінеться з канц. Гітлєром недалеко баварського кордону, коло якого лежить місцевість Гінтерніс. Літня резиденція канц. Гітлєра є теж недалеко австрійсько-баварського кордону.

Зайві труднощі.

Тягнення четвертої класи — це найбільш емоціонуючий період для всіх грачів Державної Льотерії. Бо хоча кожна клясс має свої атракції, у ході великих і середніх виграш, то однак мілїон, головна виграш четвертої класи, має безсумнівну спеціяльний чар, дуже привабливий.

Здається, що кожний з кандидатів на мілїонерів дає собі справу, що тільки той може виграти, хто грає, себто хто має льотерійний льос і що повторяти цю пробу, це ніби вимагати відчинені двері. Одначе досвід вчить, що коли числяно на людську память, заводимося і трапляється, що й замість мілїон відновити льос. Багато з грачів пригадує собі ци кінчність щойно в останній хвилині, а є навіть і такі, що рішаються, коли вже почалося тягнення.

Саме такого роду випадки стають найчастіше джерелом непорозумінь між грачами і колекторами, а на випадок виграної — творять зовсім зайві труднощі в її реалізуванні. Хоча Генеральна Дирекція Державної Льотерії старається завжди йти на руку грачам, а колектори розуміють якнайлїпше свій власний інтерес і як добрі купці трактують можливо найлїберальніше деякі неформальности своєї клієнтелі, всетаки повстає нераз ситуація, в якій найлїпша охота нічого вже зарадити не може і грач непотрібно тратить нагоду використати у своїх фортунах.

А однак так легко можна зняти ці всі труднощі: треба тільки дещо швидше рішитись. Саме у дні 9. вересня починається тягнення четвертої класи тринятьшестої Льотерії. Вправді мілїон, як головна виграш буде вильосований щойно 28-го цього місяця, але вже у першім дні можуть внести виграш по сто, сімдесятьять, пятьдесять тисяч золотих і т. п., якими хіба ніхто не погордить, отже хай кожний, хто хоче взяти участь у тім тягненню, подбає завчасу про льос, а коли йому пощастить, то може бути певний, що виграш дістане скоро та без жадних перешкод.

Заграва еспанської пожежі над Европою.

НІМЕЧЧИНА ТА ІТАЛІЯ ВИЗНАЮТЬ УРЯД ПОВСТАНЦІВ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний співробітник „Дейлі Мейль" подав сенсаційну вістку, будьто би Італія і Німеччина повідомили дипльоматично французький уряд, **що не згодяться на закріплення крайньо лівого устрою в Еспанії. „Дейлі Мейль" запевняє, що незабаром Німеччина та Італія формально визнають тимчасовий уряд повстанців у Бургос** тому, що мадридський уряд не панує над положенням. Міродатні німецькі і британські кола називають цю вістку абсурдною.

ФРАНЦІЯ СЛАВНО-ЯВНО ДОПОМАГАЄ ЕСПАНСЬКИМ КОМУНІСТАМ.

ПАРИЖ, 22. 8. ПАТ. Секретар генеральної конфедерації праці Жуо, який має великі впливи в офіційних колах франц. уряду, по своїм поворотї з Мадриду повів оживлену пропаганду за доставою зброї і воєнних матеріялів мадридському урядові. В комуністичнім щоденнику „Юманіте" Жуо помістив статтю п. н. „Політика невтральности є звичайним обманством", в якій домагається від французького уряду, щоб уможливив мадридському урядові закупно воєнного матеріялу. Одночасно Жуо організує безліч віч у цій справі.

Одночасно з цією пропагандовою акцією відбулося вчора в Парижі перше спільне засідання представників II. Інтернаціоналу і міжнародньої федерації професійних союзів у справі допомоги Еспанії. Наради тягнулися цілий день.

Французька права преса далі оголошує низку вістох, з яких виходить, **що влада дивиться крізь пальці на доставу воєнних матеріялів урядовим військам.** „Еко де Парі" і „Фігаро" повідомляють, що комуністичні робітники летунських фабрик Бльош рішили подарувати два літаки еспанським комуністам, за які мають заплатити грішми з власних складок. З огляду на поспіх робітники зажадали від дирекції під загрозою страйку, щоб вона передала до їх диспозиції два готові літаки. Тому, що літаки були вже продані державі, дирекція відослала робітників до міністерства летунства, а **міністр летунства Кот згодився видати ці літаки робітникам. „Еко де Парі" повідомляє, що до Іруну приїхало 3.000 міліціянтів з Катальонії. Цей транспорт переїхав через французьку територію, себто Анде.**

25 ФРАНЦУСЬКИХ ЛІТАКІВ ДЛЯ МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ.

ЛІССАБОНА, 22. 8. ПАТ. **На мадридськім летовищі Барахос осів французький літак, який негайно перемалювали на еспанські краски. Одночасно перемальовано теж 25 французьких літаків, які прилетіли до Мадриду раніше і 6 скоростріл.**

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Жур" повідомляє, що з **Москви приїхав до Парижа** совєтський ген. Крипін, якого повитав мін. Кот і аташе большевицької амбасади.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ОСТЕРІГАЄ ФРАНЦІЮ.

РИМ, ПАТ. Італійська преса оцінює становище французької генеральної конфедерації праці, головою виступів секретаря Жуо. „Ляворо Фашіста" називає діяльність Жуо божевільною. Звертає увагу на його статтю у тижневику „Вандрді" з домаганням, щоб Франція зломила невтральність супроти Еспанії.

Крім того італійська преса присвячує багато уваги загостренню німецько-еспанських взаємин з приводу інциденту з німецьким кораблем „Камерун" та підкреслює, що цей інцидент дуже поважний. **Льондонський кореспондент „Трібуни" повідомляє, що справа „Камеруну" і рішуча реакція Німеччини викликала в Льондоні великий неспокій.** В Англії призадумуються над тим, яке становище прийдеться занятн В. Британії, якщо внаслідок інциденту з „Камеруном" розібються переговори у справі невтральности в еспанських подіях.

БРАЗИЛІЯ ЗРИВАЄ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З МАДРИДСЬКИМ УРЯДОМ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, ПАТ. Міністр закордонних справ заявив, що з огляду на поважне положення в Еспанії уповажнив телєграфічно консулярних представників Бразилії покинути Еспанію у хвилині, яку вважатимуть за відповідну і забрати зі собою бразилійських громадян, які схочуть виїхати.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА".
БАЛЬЗАК
Чародійна шкіра
Переклад Василя Софронова
ЦІНА 2.50 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.
„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між неймовірним і страхітливим... Про цю книжку можна сказати багато доброго".
Гете, 11. жовтня 1831 р.

Еміграційні справи.

НЕЛЄГАЛЬНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО.

Покликана до опіки над емігрантами влада видала недавно розпорядок, що має на меті охороняти від матеріяльної шкоди особи, які хотять емігрувати з Польщі перед людьми, що мають на оці виключно власний інтерес і виставляють несвідомих людей на безпотрібну витрату.

Еміграційний Синдикат остерігав уже нераз, щоби в еміграційних справах не звертатися до покутних дорадників та самозванчих бюр. Всетаки найдуться ще наївні люди, що падуть жертвою ошуканців, які використовують їх легковірність для власної користи та видурюють від них останній гріш.

Маємо до занотування свіжий випадок еміграційного обманства, якого допустився Степан Леновега на двох кандидатках на емігрантки, від котрих він підступом видурив 700 зол. на вироблення документів на виїзд до Аргентини. За це засудив його суд у Чорткові на 6 місяців вязниці.

Еміграційний Синдикат пригадує, що єдиною установою, до якої слід звертатися в еміграційних справах по безплатні інформації й пораду, є Еміграційний Синдикат у Львові та Товариство опіки над українськими емігрантами у Львові, вул. Вишневецьких 4

НАЙБЛИЖЧІ ВІДІЗДИ КОРАБЛІВ ІЗ ГДИНІ.

З причини великого числа пасажирів поїде до Злучених Держав і Канади корабель „Косцюшко", що виїздить з Гдині 30. серпня. Дня 16. вересня виїздить з Гдині корабель „Пуласький", що поплине до Південної Америки.

В СПРАВІ ОПЛАТ ВІД ПОДАНЬ НА ЛЕГАЛІЗАЦІЮ ДОКУМЕНТІВ.

Міністерство внутрішніх справ видало розпорядок у справі стемплевих оплат від подань на легалізацію метрик, дозволів та інших документів. Оплата тепер виноситиме від кожної особи 5.50 зол.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ходить, сказав поважним, майже гробовим голосом, в якім пробивався один великий жах: „Чуєте! Ви ходите - плаєм на прохід? Кажуть, що тому два роки там виділи вовка!" Враження було громове! Товариш більше на плаю не показався, а цілі Ґоргани загомоніли одною радісною вісткою про те, як то товариш товаришеві життя врятував, бо знуж, був би його вовк зїв. Більше легенд, но й очевидно кращої легенди про Підлюте не знаю!

А сенс цієї легенди такий, що серед прегарної, первісної, чудової своєю дикістю природи — стоїш в обличчі культури і живеш у дуже культурних відносинах, у прегарній віллі з водотягом — а вода як кришталь (з „патерами", треба піа милі бігти!) у віллі електрично освітлений. Цю культурну обстанову, дуже здорову кухню, патефон, радіо, фортепіян, дуже гарно утримувані стежки до проходу дав живцеві трєф. Панчишин, що не пожалів складу в український живець, а цінними для лікувальів водами. Щоб із комфортом уладженого пансіону дістатися в глибокий ліс, у дику гущу явиць, у море запашної живиці, на це треба одної хвилини часу! Не більше! Так безпосередньо зіткнулася в цім живці культура — передумова теперішньої людини — з дикою красою природи. Додаймо до всього ще пречисте, вільне від порохів повітря, бо ту нема кому „порохів збивати". Фірчичата на шляху, тут дуже рідка повна; а поруку не зібе Лімниця, що шумом до сну колише, ні ластівки, що гніздо під дахами віль собі звили, ні ті вірли, що над верхами Горґанів ширяють — бистрі, маєстатичні. Не диво, що хто раз до Підлютого приїхав, цей вірно у нього вертається.

(Далі буде.)

Демонстрації американок на німецькому кораблі.

НЮ ЙОРК, 22. 8. ПАТ. У гутешній пристані прийшло до інциденту в хвилині, коли відїздив німецький корабель „Бремен". На чердаку І. кляси корабля викрили 12 молодих жінок, зодягнених у білі сорочки, на яких були напписи „Побороюйте воєнні пляни національних соціялістів" і „Зверніть волю американському морякові Сімпсонові, що від року сидить у німецькій вязниці". Старшини корабля „Бремен" віддали маніфестантки в руки поліції, яка їх арештувала. Рівночасно залога усунула з іншої частини корабля три жінки та двох мужчин, які протестували проти діяльности Німеччини в Еспанії. Наслідком тих маніфестацій припізнився значно відїзд корабля „Бремен"

Крівава бійка на празнику в Двірцях.

В середу 19. ц. м. на свято Преображення Господнього припадає празник у селі Двірцях, пов. Жовква. З цієї нагоди до Двірців прийшло багато людей з сусідніх сіл. Цю нагоду хотіли використати наші доморослі комуністи, які понадягали червоні краватки і пробували провокувати вірних. Одначе це їм ее вдалося і тоді доморослі комуністи пробували демонструвати у селі, але їх прогнали свідомі селянські хлопці. При кінці богослуження коло год. 1.30 попол. невідомі люди тяжко поранили ножами Михайла Білецького, який незадовго помер. Білецький був завзятим комуністом і розвивав у цьому напрямі живу діяльність не лише на терені села Двірці, але і в довколичних селах. В останнім часі М. Білецький був головою Районової Молочарні і кооперативи села Двірці. Крім того в ночі зі середи на четвер невідомі справники тяжко побили Івана Олексина з Мостів Великих. Тієї самої ночі приїхало два відділи поліції з Мостів Великих до Двірців, переведи масові ревізії у присілку Двірців — Сільці, та арештували 21 селянських хлопців і відставили їх до арештів у Жовкві.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоругви 5 (побіч кіна „Аполько") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 42-100

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, трецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 67-115

— **Підчас спеки** найкращим засобом на прохолоду є **пастеризоване і заквашуване молоко „Маслосоюзу".** Це молоко є позбавлене всяких хороботворчих бактерій, а натомість защеплене чистими культурами молочного квашення, які як відомо, впливають додатно на здоровля. Молоко „Маслосоюзу" є дешевше, а при тому дуже відживне у порівнянні з іншими прохолоджуючими засобами. 8194 3—3

— **Українська народня пісня в етері.** У вівторок 25. ц. м. передає львівська радіостанція на цілу Польщу оригінальну й високовартісну авдицію: буде це концерт української нар. пісні у виконанні відомої нашої співачки Марії Сокіл та композитора Антона Рудницького (фортепіян). У програму концерту входять: Вас. Барвінський — Пісня кохання, Колисанка, у вик. М. Сокіл; А. Рудницький: Варіяції на теми нар. пісні — виконає автор; Л. Ревуцький: Чорна рожа, Воєцька пісня — вик. М. Сокіл; В. Барвінський: Мініятури на нар. пісні, Танець, Думка, Марш — вик. А. Рудницький; Ст. Людкевич: Лемківські пісні, М. Колесса: Лемківські пісні — вик. М. Сокіл. Нема сумніву, що українці, радіослухачі привітають і послухають радо цю авдицію, тимбільш, що виконуватимуть у ній твори відомих наших композиторів виконавці, що їх публика знає з багатьох інших імпрез та концертів. Час авдиції 21.30—22.00.

— **Комісія Виховних Осель і Мандрівок** при краєвім т-ві Охорони Дітей й Опіки над Молоддю повідомляє, що заповіджений табор для провідників дорослу в часі від 25/8 до 5/9 ц. р. в Старяві коло Хирова не відбудеться з причин незалежних від комісії.

— **Автобусова комунікація** буде орухомлена від 23. ц. м. до перегонової площі у Львові. За переїзд від пл. Марійської до Персенківки або назад платиться 50 сот., від пл. св. Софії 30 с., від стрийської рогачки 20 сот.

НА ГОРЯЧІ ДНІ
ЛЕДЯНИКИ
ЦУКОРКИ
СИЛЬНО ВІДСВІЖУЮЧІ
БРАНКА
93/114 2-2

— **Іменування в судівництві.** Президент Річи посполитої іменував Влад. Мержвінського, суддю городського суду в Бережанах, суддею окружного суду в Бережанах і Михайла Стронціцького, суддю городського суду в Калуші, суддею окружного суду в Тернополі.

— **На католицький синод у Познані** виїхали як відпоручники гр.-кат. духовенства єпископи о. д-р Іван Бучко й о. Никита Будка, о. мітрат ректор д-р Йосиф Сліпий і о. кан. д-р Василь Лаба.

— **Публичні роботи для безробітних.** На терені львівського воєвідства є 14.000 осіб, занятих при публичних роботах, які фінансує фонд праці. В самому Львові працює при дорогових і камалових роботах понад 3.000 безробітних. На всі роботи одержало львівське воєвідство з фонду праці і міністерства рільництва 6 і пів міліона зол. З цього Львів дістав 1,670.000 зол., на числячи матеріялів вартости кількасот зол., Перемишль 475.000 зол., Борислав 405.000 зол., Дрогобич 174.000 зол. і т. д. В порівнанні з минулим роком львівське воєвідство розпоряджає вдвоє більшими фондами.

— **Точність у судах.** Міністр справедливости Грабовський наказав, щоб у городських судах розправи починалися в точно означеним часі на судових візваннях.

— **Відгомін подій на Маківці.** Поліція зі Стрия перевела ревізії й арештувала 10 селянських хлопців з сіл: Грабівця, Дуліб і Стрілкова під замітом участи у крівавих подіях на Маківці.

— **Вистава гуцульських виробів у Пасічній.** Заходом польського т-ва прихильників Гуцульщини уладжено в Пасічній пов. Надвірна виставу народніх виробів, виконаних руками місцевого гуцульського населення. Виставу звідують чис-

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

Олімпійські мигунці.

III.

ГАКІВКА.

— Куди на гаківкове поле? — запитався я возьного з рожевими вилогами і білим написом „Провірка" на лівім рукаві.

— Ідіть перед себе шість хвилин і напівво буде майдан.

Покинув я акадамію тіловиховання і широкою дорогою минав майдани ситківки і кошівки, із степеницями і вівцевим уладженням. Ось де виховується молодь на добрих громадян. Великі простори призначені до дружинних гор, при яких противні дружини мають по одинадцять грачів. Така дружина це мала держава, а кожний член має на час виконати своє діло і не спізнитись! Мусить поступати на підставі правил, бо спричинить шкоду для всіх членів.

Я дійшов до двох майданів для гаківки. З простору між ними доглянув я, що на лівім грали бельгійці і мадяри, на правім американці й афганістанці. Дві дружини женуть по мураві твердий білий мяч деревляними кривулями-гаками. Одні другим стараються пробити ворота. Грачі розміщуються так, щоби все мати противника на оці. Стараються відбити противникові мяч і увігнати його до ворожих воріт.

Бельгійці й мадяри підбивали мяч сильно, перекидали його з одного кінця на другий і бігали багато по цілім майдані. Американці змагалися з афганістанцями, які бігали швидко, кидались уперед, як пантери, подавали собі мяч при самій мураві і мучили американців так, що ці не могли прийти до якої більшої акції в американськім велико-лінійнім стилі. Афганістанці мали темну краску лиця, одначе їх риси були правильні і гарні. В їх змаговім одязі переважали темні краски, а в американців ясні.

Гнучкі рухи грачів і воротаря виявляли велику знинність і вправу. На олімпійські змагання виступили дружини, дібрані з найліпших грачів. Дружинні гоп, як гаківка, копаний мяч, кошівка, є школою життя для молоді. Тут не тільки кріпиться здоровля, але витворюється громадянська лучність, одноцільність і почуття чести. А чого Івась навчиться, це знатиме й Іван!

IV.

БОКС.

„Прошу сісти на міську залізницю, а вона завезе вас на двірець „Дайтшляндталле". Відти перейдете до будівлі, де відбуваються змагання в боксі".

Таке сказав мені мій знайомий. Була вже 8-ма год. вечору.

Із залізної радієвої вежі виблискували проміння на всі сторони. Входжу в будівлю з високими вікнами. Сала темнава, горять жарівки по боках. Посередині салі чотирокутник з мотузяним поруччам. Воно безпечне, але пружине. Над чотирокутником пять великих лямп, що яскраво освічують чотирокутний ринг. В яскравім світлі змагається двох молодих людей в легких одягах, які обкладають себе пястуками. Пястуки в чорних, великих шкіряних рукавицях. Змагуни не шадять себе. По красках пізнаю німця і фінляндця. Німець нападає, фінляндець подається взад, німець штовхає лівою і правою, фінляндець відхиляється, приклоюється до мотузяного поруччя, німець придавлює його грудьми. Однак судця дає знак рукою, щоби відступили більше на середину і там боролись. По 3 хвилинах ударив гонг і оба противники сіли на крісла по противних боках рингу. Приступили до них їхні тренери, обтерли піт із лиця й рамен, подали напиток і навіяли їм платками холодного повітря.

Знову гонг. Оба боксери схоплюються з крісел і починають пястукуватись. Німець нападає, його пястуки падуть на груди, на шию, на лице противника. Глядачі плещуть, впадають у боєвий запал. Здається їм, що вони мають помагати своїми голосами. Німці заохочують німця. Велика галя гуде як барабан, що в нього бе довбуш на аларм.

Одначе фінляндець не подається від ударів і зачинає відповідати. Аж тепер німець бе його з обох боків, а він відповідає з обох боків, німець платить, а фінляндець відплачує, присувається до грудей німця, але судця відриває його, щоб не перемінював боксу в дужання.

Глядачі счудовані. Прихильники фінляндця накликують фінляндця. Оба борці підскакують як когути до себе. Буря голосів. Оплески. Вихор бе з одного і другого боку. Оплески. Гонг. Перерва.

Тренери приступають до борців, які сіли на свої крісла, обтирають їм піт із лиця, рамен і плечей, натирають ноги, дають пити. Навівають холод платками.

Знак гонгу. Борці зриваються на ноги. Тепер вже наступає фінляндець, бе німця пястуками в щоку й голову, німець не вміє заслонити себе від ударів. Хитається. Буря голосів: „Не дайся!" Але фінляндець щораз сильніше і витриваліше штовхає.

Глядачі переходять на сторону фінляндця і оплесками висказують признання його боєвій хитрости і витревалости. „Славно Фінляндія!"

Судді признали фінляндця переможцем і подали йому вінець. Опісля слідувала боротьба ще сімох пар борців. Кожна боротьба тривала десять хвилин, а судця рішав, котрий з боксерів переміг. Це була рішаюча кінцева борня.

Бокс розвинувся в Америці, а 1908 р. в Лондоні прийшов на Олімпіяду. Цього року 1936. зголосилося до боксерських змагань 254 змагунів. Бокс кріпить тіло, розвиває самопевність і дає чоловікові відвагу оборонятись.

Олімпійські правила відібрали цій боротьбі брутальну закраску, відому в Америці. Боксери не пястукуються до повного вичерпання сил. По 10 хвилинах оцінює суддя, хто виграв.

Боротьба без залізної або деревляної зброї, яку не завжди можна мати при собі — це бій своїм власним пястуком, який боронить честь, майно і життя.

Світ поважає людей, які мають сильні пястуки. Поважає їх, а вкінці починає їх навіть любити.

Берлін, у серпні.

лені лічники і туристи, що перебувають в околиці.

— **В справі будови центрального судового будинку** запало вже остаточне рішення. На основі порозуміння судової влади з президентом міста д-ром Островським, громада м. Львова має відступити грунти при вул. Пелчинській під будову центрального судового будинку, в якому мають знайти приміщення всі суди у Львові, з винятком карно-слідчих відділів. Кошти будови предімінують на 8 міліонів зол., а відповідні кредити вже призначені. Одного тільки не хотять знати компетентні кола, а саме, що вулиця Пелчинська лежить майже за містом і дістатися до майбутнього суду буде сполучене з великими труднощами і коштами, не тільки для сторін і свідків, але й адвокатів та самих судовиків. Невже в центрі міста не знайдеться місце для центрального судового будинку? Справу буде ще розглядати міська рада.

— **До чого служить шпиталь?** Д-р Р. Мохильницький, лікар у Рівному, післав хорого Мехтона Демянчука з Колесник до шпиталю у Гютькові. Але що лист був писаний українською мовою, а не по польськи, хорого не приняли і відіслали назад. Компетентні чинники повинні потягнути управу цього шпиталю до строгої відповідальности, бо завданням шпиталю є лікувати хорих, а не вести шовіністичну політику.

— **Кара за збірку.** В Березовиці Великій, пов. Тернопіль, будується тепер „Український Народній Дім", де мають знайти приміщення місцеві українські установи. Щоб роздобути фонди на будову, рішили члени господині давати добровільно по одному яйцеві на будову. Збіркою яєць між членами занялося 11 найповажніших господинь, яких за це тернопільське староство покарало гривною по пять золотих або по два дні арешту.

— **Протижидівські події на відпусті.** Підчас відпусту на свято Спаса 19. ц. м. в селі Рогізна пов. Самбір прийшло до конфлікту між українськими селянами і жидівськими крамарями, що теж прибули зі своїм крамом. Спровоковані різкою поведінкою жидів селяни зажадали від них, щоби забралися з відпусту. Стрінувшись з відмовою, кинулися на жидів і кільканацятьох потурбували. Спокій привернула поліція.

— **Краєва хроніка.** В часі купелі в Дністрі біля Ісакова пов. Товмач втопилася Анна Карат, ратуючи 13-літню Зоньку Марію, яка теж почала була тонути. — В Живачеві пов. Городенка затроїлося на весіллі 17 осіб, спожившись несвіже мясо. — На Дністрі біля Нижнева пов. Товмач перевернувся човен з чотирьома особами зі Львова. Тонучих уратовано, пропала тільки течка з документами і готівкою 500 зол. — В Бутинах пов. Жовква до господаря Серочка дістались в ночі злодії і хотіли вкрасти коні. Коли на подвіря вийшов 35-літній син господаря, злодії вбили його кількома вистрілами і втікли. — В Кощобинчиках пов. Гусятин вкрали із церкви чашу та інші річи вартости 2.000 зол. — У Феліціенталю за Сколім обікрали костел, з якого забрали річи вартости поверх 1.000 зол.

— **Жертва подорожі „зайцем".** Поїздом зі Станиславова до Снятина їхав без білета 23-літ. блихар зі Станиславова Володимир Отто. Як до вагону прийшов кондуктор, Отто втік на дах вагону. У Хриплині Вол. Отто вдарив головою об міст. Наслідком сильного удару голова відірвалася, а кадовб впав у ріку Бистрицю. Отто хотів передістатися до Румунії.

— **Влом до кооперативи.** Нічю на 19. серпня вломилися злодії через стіну до кооперативи „Діброва" в Лукавиці Горішній, пов. Стрий. Вкрали крамy вартости 120 зол.

— **Проєкт закону про поборювання нечесної конкуренції.** Рада купецької організації у Варшаві переслала союзові торговельно-промислових палат у Варшаві проєкт поборювання нечесної конкуренції. У звязку з тим розписано анкету до господарських організацій, щоб засигнути опінію, яка має для раціонального нормування господарського життя першорядне значіння.

— **Хто пропагує большевизм у Польщі?** У Варшаві почав виходити місячник для боротьби з комунізмом п. н. „Млода Польска". В першому числі цього часопису знаходимо спис часописів у Польщі, що агітують за комуністичною революцією. Є їх поверх сто, видавані переважно в польській мові, хоча є такі часописи жидівські, білоруські та українські. Одні з них явно большевицькі й пишуть отверто за совітським фронтом у Польщі. Другі роблять те саме посередно, виявляючи дуже оглядно свою симпатію до большевицького ладу. До перших належать: „Обліче дня" (Варшава), „Пшекруй тигодня" (Варшава), „Леви тор" (Варш.), „Глос вспулчесни" (Варш.), „Пшебудова" (Варш.), „Культура Всходу" (Варш.), „Горизонти", „Єнзик мендзинародови" (Варш.), „Сумене сполечне" (Варш.), „Вольномисьліцель Польскі" (Варшава), „Блиски вольномисьліцельске" (Варш.), „Пшиязосць то ми" (Варш.), „В словяньщу" (Варш.), „Угорн" (Варш.), „Нове лани" (Люблин), „Сьвят на опак" (Лодзь), „Хлопске жице господарче" (Лодзь), „Глос люду" (Ченстохова), „Наше справи" (Катовиці), „Глоси і одглоси" (Цешин), „Дзьвігари" (Люблин), „Трибуна роботніча" (Львів), „Карта" (Вильно), „Сигнали" (Львів), „Голос Покуття" (Коломия), „Знання" (Львів), „Наша Воля" (Вильно), „Зеркало" (Коломия), і „Наша праця" (Коломия). Сюди належать також чотири жидівські жаргонові часописи. До скритих большевицьких часописів належать: „Вядомосьці літерацке" (Варшава), „Епока" (Варшава), „Студіо" (Варшава), „Шпількі" (Варш.), „Святло" (Варш.), „Хлопске ютро" (Варш.), „Фронт роботничи" (Варш.), „Польска людова" (Варш.), „Сіла" (Варш.), „Нове панъство праци" (Варш.), і кількадесять інших. Вдаряє в очі подавляюче число польських часописів, що пропагують большевизм у самій Варшаві, підчас коли кілька вичислених українських видавництв, це ефемериди без значіння, що швидко закінчили своє істнування.

— **Цікава філятелістична виставa у Чернівцях.** В жовтні ц. р. відбудеться у Чернівцях велика філятелістична виставa при співучасти краєвих та заграничних філятелістів. Румунські філятелісти задумують відкрити окремий відділ румунських марок із рр. 1918—19, т. зв. „окупаційних марок", де виставлять марки румунської окупаційної влади у Будапешті та — Коломиї. На 28. червня 1919 р. видала румунська військова влада у занятім місті Коломиї марки для Східної Галичини, Покуття та Буковини. Це були старі австрійські почтові значки, на яких прибито чотирокутник, а в середині три букви: „C. M. T." (Командаментул мілітар територіял). В румунських філятелістичних кругах називаються ці марки „Заняття Покуття — України". Тому й цікавляться видніші румунські збирачі марок виданням марок ЗУНР (Західної Української Народної Республики). На одній з останніх виставів марок у Букарешті бачив я дуже цікаві примірники цього видання. Оскільки мені відомо, знавцем румунських „окупаційних марок" є бувший інсп. Турнок в Чернівцях. А „Український Музей Народовідання", що міститься тепер у бурсі ім. Ю. Федьковича в Чернівцях, має збірку марок, з якої можнаб дещо виставити. Побажано, щоби наші збирачі виставили марки ЗУНР та УНР й в тій цілі звертались до організаційного комітету вистави марок. (Cernauti, Casa Germana. „Uniunea filatelistilar Bucovineni"). —оч.

О. О. ПРИСТАЙ. 82

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Хор Кубанських Козаків Соколова разом із місцевим церковним хором ім. М. Лисенка під управою Д. Атаманця відспівав Службу Божу справді по-мистецьки і своїм співом підніс в очах чужинців, зокрема латинських церков достойників, красу нашого й так вже гарного обряду. Спів був такий чудовий, що подібного я не чув іще у своїм житті. Він мусів кожного захопити, а особливо присутні священики ріжних національностей захоплювалися ним. Щоправда, тримали вони в руках бревіярі — єврейські молитовники, але за цілу Службу Божу ледви кілька разів заглянули до них. Їх очі були ввесь час звернені на хор.

Всі присутні священики, враз із ними й високі церковні достойники обох обрядів, як пралати, єпископи й архиєпископи, мусіли стояти підчас цілої Служби Божої, що в нашім обряді довго тягнеться. А між ними було чимало і похилених старців, що з утоми переступали з ноги на ногу, бо не мали де сісти.

Як показалося, наш місцевий Евхаристичний Комітет був замало енергійний і не подумав про все в підготовній праці. Він не передбачив, що на нашій Евхаристичній Службі Божій будуть приявні також чужі церковні достойники, та навіть не подбав для них про якісь сидження.

У Шикаго існувала досить сильна й здисциплінована організація, Гетьманська Січ, що завжди ставилася прихильно до національних і церковних справ. Напевно булаб вона і цим разом причинилася до звеличання Евхаристичної Служби Божої. Підчас неї могла Гетьманська Січ стежити в церкві за порядком.

В церкві були два довгі ряди лавок, де можна було примістити визначних гостей, особливо старших віком. Але в цих лавках розсілися такі люди, що можливо взагалі не цікавилися церквою і щойно тепер прийшли, щоб подивитися на цю параду, немов на якусь комедію.

А це все діялося в шикагській українсько-католицькій парохії, якою управляли аж 72 церковні урядовці. Та видко, як-то звичайно в нас бувало, не було там голови, тільки голови, чи попросту своєрідна українська анархія! Тому й на Евхаристичній Службі Божій був такий „порядок", бо „сам нарід рядив"...

Можливо, що за той хаос теж хтось другий завинив.

*

Четвертого дня, безпосередньо по маніфестації східнього обряду в українській церкві св. Миколая, поїхав я з о. Кунським на виставу Евхаристичного Конгресу, що була влаштована за містом у виставовій галі. Ми ввійшли брамою до середини. Вздовж довжезної галі, що її кінця не було видко, були побудовані по обох боках малі павільони, а над входом до них була таблиця. Напис на ній вказував, до якої нації і обряду належав павільон та виставлені в ньому речі.

Павільонів на виставі було стільки, скільки націй належить до Католицької Церкви, розуміється, окрім нас. Українського павільону не було на виставі 28-ого Евхаристичного Конгресу в Шикаго, хоч там був павільон китайський, японський, індійський, а навіть муринський, індіянський і т. д.! Проте українське церковне мистецтво, як ось мережані обруси, різьблені хрести гуцульського виробу і т. п., знайшло тут своє місце, але — під ч у ж о ю фірмою...

На виставі були виставлені предмети церковного мистецтва сучасности й минулих віків, себто з 15., 16., 17. сторіччя і т. д. Були тут дуже оригінальні речі надзвичайно великої вартости, н. пр. хрестики та хрести з дерева, заліза, мосяжі, срібла й золота, висаджувані самоцвітами: шафірами, смарагдами, рубінами й діямантами. Також були хрести мальовані на папері та дереві, найславніших мистців. Окрім того були тут фелони, стихарі, чаші, монстранції, кадильниці, обруси, цінні церковні книги, образи величавих церков і соборів ріжних стилів з цілого світу, і т. п. Словом, тут зібрали мистецькі багацтва з усіх країв і з усіх часів.

Приблизно по півгодинних оглядинах підійшли ми до павільонику з англійським написом над дверми:

RUSSIAN

Отже це мав буцімто бути російський павільон, але в ньому нічого не було російського. Бо всі церковні ризи були українські з Галичини або з Америки. Між іншими предметами були тут цінні євангелія. Одно з них, меншого розміру, походило мабуть з 17. або навіть з 16. ст. і мало два тексти: старословянський та грецький. З двох трираменних хрестів, був один настільний з емаліованим Розпяттям, другий, невеликий ручний, гуцульського виробу, інкрустований пацьорками.

Цей, тільки своєю назвою російський, павільон влаштували доморослі „москалі" галицького походження, чи пак наші москвофіли. Зате українці, хоч їх в самому Шикаго було тоді 16.000, не спромоглися на свій український павільон, що гідно репрезентував би наше прекрасне церковне мистецтво, що має свою світлу традицію. Українці добровільно зреклися цієї чести в користь москалів, що чванились перед чужинцями нашим мистецьким надбанням.

Найбільше часу присвятили ми оглядинам муринського, китайського та японського павільону, де перед нами, немов відкрилася книжка. З неї довідалися ми ми багато цікавого й такого, про що ми досі взагалі не мали поняття.

(Далі буде)

— **За вбивство комуніста.** В Київі відбулася 6-денна розправа проти Миколи Бражника, б. тюжежника, що вбив комуніста Свердлова, адміністратора українського театру ім. Франка. Бражника засудили на розстріл.

— **Наука в румунських школах,** народніх і середніх, починається цього року, як і попередніми роками, 15. вересня. Передтим відбуваються всякі іспити.

— **Автомобільна катастрофа** склалася біля Дебречина, при чому погибли французький композитор Ферру та маляр Дютіель. Вони вертались із зальцбурського фестивалю і хотіли оглянути мальовничий краєвид Гортобаль. По дорозі тріснула гумова опона і самохід скотився в рів. Розбита скляниа шиба відрізала композиторові Ферру голову, а маляреві Дютіель перетяла артерію. Мадярського композитора Лятху, що теж їхав із ними, тяжко ранило.

— **Жертва морського припливу.** Французького нотаря Шарбонье, що їхав у самоході морським берегом у Нуармутье, заскочив приплив моря. В цьому місці вода наноситься так швидко, що нотареві не вдалось перед нею втекти, хоча він їхав з повним розгоном мотора. Заскочений водою, він пробував плисти, але втопився.

— **Спростування.** У звязку з поміщеною в числі 178 часопису „Діло" з дня 9. серпня ц. р. статтею „Жалюгідна поведінка двох духовників" прошу на основі § 19 прес. зак. з 17. грудня 1862 австр. к. п. ч. 6 з 1863 року, помістити таке спростування: 1) Неправдою є, що „десь у травні цього року, в часі одної процесії, в якій українська інтеліґенція не могла принятн участи з огляду на те, що на той сам час, що й процесія, назначений був заздалеґідь приготований фестин на Рідну Школу, місцевий парох о. Ч. запримітивши відсутність в процесії української інтеліґенції, вважав за відповідне перед численно зібраними людьми зареагувати на це лайкою під адресою української інтеліґенції, пор'івнуючи її перед народом „з батярами", себто з типом людей загально погорджуваним, — зате правдою є, що не десь у травні, але 21. червня ц. р. відбулася процесія в честь Серця Христового, в якій взяло участь мале число української інтеліґенції, можливо з огляду на фестин Рідної Школи і що місцевий парох о. Ч. хоч це запримітив, то всетаки не зареагував перед численно зібраним народом і в своїй проповіді на цвинтарі не згадав про українську інтеліґенцію ані одним словом, а тим самим не порівнював її перед народом „з батярами", вслід за чим не було ніяких слів зі сторони міщанства, які наводить дописувач А. Г. 2) Неправдою є, що дальшим етапом акції о. пароха проти інтеліґенції була неділя 28. липня ц. р., де як атакуючий виступив о. Василина, який підчас проповіді в церкві накинувся на „патріотів", як противників Церкви, церковної ерархії і Христа, — зате правдою є, що 28. липня ц. р. не була неділя а будний день вівторок і тоді в церкві ніякої проповіди не було, а в неділю, 26. липня ц. р. мав о. Василина проповідь в церкві і тоді сказав, що „закиди деяких патріотів, будьтоби Церква не працювала з народом, є фальшиві". Чортків, дня 21. серпня 1936. **о. Т. Чубатий,** парох.

— Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — місячно зол. 15. Однак ціна дуже приступна. 14/113 4-7

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „АВДІОСКОП" І СКЛАДАНА ПРОГРАМА.

На звістку про премієру нової пластичної фільми, люди йшли до кіна юрбою. Реклама прибільшила програму. Так званий „авдіоскоп" дав покищо кілька зразків на 10 хвилин, без ніякої фільми. Експеримент цікавий, але не такий, що міг би стати для глядачів ревеляцією, як стала колись тонова фільма. Показали нам покищо спроби, а не викінчену річ. На решту програму склались пробки із нових фільм і заповідженых на новий рік. Усі ті голосні слова реклями та величезні надписи буква за буквою томлять і дратують. Прегарна була колірова рисункова музична комедія із когутиками, качками та свинками; дуже дотепна окрема сценка продукції „геніяльних дітей". Програму доповнюють колірові краєвиди.

КІНО „КОПЕРНИК": „КВІТ З ГАВАЮ".

Ця чергова віденська фільма „зі співами і танцями" остільки слабша від подібних попередніх, що аж надто оперетова: екзотичні князі й княжні, губернатори, пучі і змови при акомпаніменті кабаретової музики й танку та серед гротескових типів, — не роблять уже враження. Через те сюжет надто потягнений і дещо — нудить. Зрештою — першорядні артисти з прегарними голосами. Марта Егерт, Іван Петрович, Ганс Юнкерман — це „аси" німецького екрану.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

НЕБУДЕННЕ ЗАВІЩАННЯ.

Багаті люди, зокрема американські мільонери, полишають залюбки дивоглядні завіщання, в яких своє майно записують котам, псам, непоправним злочинцям і т. д. Одначе рекорд оригінальности побив мабуть багатий американець Біллі Вількінс, який помер перед кількома тижнями в Парижі. По відчиненню завіщання виявилось, що він поділив своє величезне майно на 15.000 ріжних малих записів, по 100, 500 і 1000 долярів. Чим кермувався небіжчик, який не полишив ніяких кревняків, при складженню такого завіщання, ніхто не міг відгадати. Аж по довгих дослідах серед знайомих і приятелів небіжчика, вдалося стверднти, що небіжчик цікавився довгі роки ріжними часописними оголошеннями. І вишукував він собі своїх майбутніх спадкоємців. Як відомо в часописах одні шукають праці, інші просять запомог, часописні новинки приносять вістки про господарські катастрофи і т. д. Старий філянтроп виписував собі точно адреси всіх тих, які в часописах благали рятунку, чи шукали праці. Початкуючі малярі, молоді спортовці попали теж таким способом на листу спадкоємців. Однак тому, що завіщання аладив мільонер кілька літ перед своєю смертю, і що довгий час укладав листу своїх спадкоємців — по його смерти прийшла нова заковика. А саме багато з тих людей, що колись оголошувались у газеті повмирало, інші повиїздили, не залишивши по собі ніяких слідів. Нотар покійного мільонера має чималий клопіт у вишукуванні всіх спадкоємців здивачілого мільонера. Помагає йому в тій праці цілий штаб приватних детективів і поліція ріжних країв.

ОРИГІНАЛЬНІ ШТРАЙКОВІ МЕТОДИ.

В Марсель підвищили ціни їзди трамваями. Мешканці запротестували проти цього в доволі цікавий спосіб. А саме зо дві сотні людей розложились досвіта на рейках, щоб недозволити трамвасвим возам виїхати на місто. Ніякі переконування не помагали і аж поліція мусіла вмішуватись до цього цікавого штрайку. В Марсель не був перший випадок, що люди вжили рейок за місце демонстрації. Перед кількома роками демонстрували трамваєві робітники в Каїрі проти обнижки платень. Вони урядились в цей спосіб, що порозстелювали собі між рейками у відповідних відступах свої килимчики до молитви і самі поприклякали на них.

Завізвали поліцію, яка спершу не мала відваги зачіпати розмолених до Алаха мосземів. Колиж вкінці поліція заатакувала мосземів, кожний з них забирав холоднокровно і спокійно свій килимчик і розстелював його кілька кроків дальше і ще голосніше починав кликати Алаха. Такий правдивий орієнтальний спокій і холоднокровність роззброїли поліцію. Вона була безсильна перед гідною подиву терпеливістю мосземів, які гнані з одного місця, приміщувалися в другім місці.

Спорт.

РУСЬ — СПАРТА (ПРАГА).

Мабуть перед кількома роками нікому й не снилося, що наша дружина змагатися буде за мистецтво з такими европейськими славами, як Спарта. Славія й ін. Сьогодні 23-го, грає Русь у Празі на грищі Спарти перші змагання за мистецтво Ліги з найсильнішою дружиною Чехословаччини Спартою. Спарта не раз і не два змагалась за чашу середущої Европи і знає про неї світ. Тепер черга на нашу дружину доказати гарною та змістовною грою, що місце в державній лізі зовсім справедливо їй належиться. Крім змагань Русь — Спарта, відбудуться ще цієї неділі в Празі змагання: Славія — Простейов (на грищі Спарти). Поза Прагою відбудуться такі змагання: Вікторія (Пільзно) — Вікторія Жіжков, СК Наход — Моравська Славія, СК Жіденіце — СК Пільзно і ЧСК Братіслава — СК Кладно.

КАЛЕНДАРИК МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАНЬ РУСИ.

30. 8. Русь — Наход.
6. 9. Жіденіце — Русь
13. 9. Русь — Вікторія (Пільзно).

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на вересень 1936 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

20. 9. Славія (Прага) — Русь
4. 10 Русь — Простейов.
11. 10. Вікторія Жіжков — Русь.
25. 10. Русь — СК Пільзно.
8. 11. Славія (Мор. Острава) — Русь
15. 11. СК Кладно — Русь.
22. 11. Русь — Братислава.

Господарі поділ на першім місці.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Огієнко, Д-р Ів. Свенціцький: ОПИС РУКОПИСІВ. Львів-Жовква 1936. Вел. 8°. 7 + (1). Відбитка з „Записок ЧСВВ". VI. 405—409.

Михайло Сопенщький: МИРМІДОНСЬКИЙ ЛИЦАР Частина друга — під Іліоном. Накладом „Рідної Школи". Львів 1936. Стор. 80, ф. 8°.

Аркадій Животко: АДОЛЬФ ЧЕРНИ Й УКРАЇНЦІ. Львів 1936. Бібліотека „Нашої Культури". Стор. 14, ф. 8°.

Софія Ліхарева: О СОФИИ ПРЕМУДРОСТИ БОЖІЕЙ і Alexandre Eck. Le Moyen age russe Львів-Жовква 1936. Вел. 8°. 11 + (1). Відбитка з „Записок ЧСЬВ". VI. 427—430 436—441

ЖУРНАЛИ.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 16 (46) з 15. серпня ц. р. Зміст: Т. Ганицький: Чого нам бракує? — Національний обовязок і господарська доцільність (До питання ціни на англійських крамницях). — Нове векселеве і чекове право. — Більше інтенсивности. — Не здіймо на те що найважніше. — Записки (Про кооперацію в пивах, про статтю Билини в „Ділі", про брак людей чи атмосфери?) — Організуймо один другого. — Взимі не потребує сільгосп. машини. — Чому нам потрібні туристи? — Різні вісти. — Ринок і ціни, тощо.

БОГОСЛОВІЯ, тримісячник. Львів 1936. Т. XIV. Кн. 2—3. Зміст: о. др Степан Сампара: Пречистий і пресвятий. — Д-р Іван Шпитковський: Рід і герб Шептицьких (Продовження). — Я. Гординський: Петро Пасинський (Кінець). — Перші археольогічні розкопи з рамени гр. кат. Богословської Академії у Львові. Огляди й оцінки. — Всячина. — Хроніка. — Богословське Наук. Т-во. — Книжки й часописи.

НА СЛІДІ, журнал молоді. Львів, серпень 1936. Р. I. Ч. 7.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, серпень 1936. Р. IV, Ч. 8.

НАША ШКОЛА, педагогічний часопис. Ужгород, червень 1936. Р. II, Ч. 6.

ШЛЯХ МОЛАДЗІ. Вільна ліпень-жнівень 1936. Год VIII. Нр. 7-8.

СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ. Варшава, апрель, Май 1936. Нр. 24, 25.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, серпень 1936.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, ілюстрований місячник. Львів, серпень 1936. Р. I. Ч. II.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 9. серпня 1936. Р. XIV, Ч. 31-32

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Городенка.

23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Іванідзи
25. VIII. Німа теща.

З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру вивінчує постановку „Ві" і „Гальки".

Великий Театр.

Неділя, 23. VIII. год. 3.30 попол. Аб. II. Ціни найнижчі „Графіня пані генеральової"; год. 8 веч. „Пані президова".

Понеділок, 24. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Вівторок, 25. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Середа, 26. VIII. год. 8. веч. „Графіня пані генеральової".

Четвер, 27. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Пятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Різнородностей:

Чеховський.

...а.
АПОЛЬО: „Іх Ексцеленція бабуся".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди"
ВАНДА: „Невільники в Винделій".
ГРАЖИНА: „Карнавальна ніч" із Можухіном, „Вацусь".
КАСИНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касино".
КОПЕРНІК: „Цигуча Гавана" з Мартою Еггерт.
МАГУСЕНЬКА: „Серця й стяги".
МЕТРО: „Циганські мельодії".
МІРАЖ: „Юзіка" (з Дж. Альпар і Ґуст. Фрелїхом), „Вероніка" (з Фр. Лаль).
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".
ПАКС: Печинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-н Вріпкс".
ПАН: „Жінка без маски", „Вчесь Париж співає".
РАЙ: „Золото" з Бригідою Гельм.
СВІТ: „Золото" з Бригідою Гельм.
СТИЛЬОВЕ: „Найгарніший день мого життя" з Іос. Шмідтом, ревія „Спосіб на ріжу".
ТОН: „Пекло Китаю".
УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.
ХІМЕРА: „Герой ниководі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(вул. Вірменська 5.)

„Швеція"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Неділя, 23. серпня 193..

Відень (506,8) 11.45 Кравецькі и музичні, співи, музика, 12.55, 17.30 Розривкова музика, 15.00 Камер. концерт, 19.10 Нар. пісні, 22.20 Форт. реціталь. **Прага** (470,2) 9.20 Сальон. квартет, 12.2., 17.30 Концерт, **Париж** (1648) 9.00 Віденські вальси, 11.00, 13.00 Симф. музика, 17.00 Легка музика, 19.30 Давні пісеньки, 20.45 „Королева сміху" ком. Генекена й Колю, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 16.30 Музика, 12.00 Орк. концерт, 16.00 Весело попобудне, 18.20 Солісти 20. Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Бенкурний поранок, 11.30 Кантата (Кафе-Кантате) Баха, 18.30 Арії мельодії, **Мінхен** (405,4) 20.00 „Чар голосу" концерт орх., співи, **Будапешт** (549.5) 12.30 Музика, 15.30 Цик. музика, 17.00 Нар. пісні, 18.00 Скрипка, 19.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. музика, 21.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20.45 „Гвідо день попольо" оп. Робіянія.

Понеділок, 24. серпня 1936.

Відень (506,8) 14.40 Солісти Фінк сопр., Фукс тенор, 20.00 Різдв. концерт, 20.50 Симф. концерт, **Братислава** (296,8) 19.40 Словацькі нар. пісні, 20.15 Концерт цитристів, **Прага** (470,2) 17.40 Концерт квартету дударів, 21.00 Симф. концерт, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 17.00, 20.10 Сп. реціталь, 21.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Соната на віолончелю та форт. Р. Штрауса, 21.10 Танкова музика, 22.30 Концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика. **Мінхен** (405,4) 10.30 Концерт солістів, сопр, форт., 19.00 Дворська музика з 1712—1750 р., **Будапешт** (549,5) 17.00 Віольончела, 19.45 нар. пісні, цик. орх., 21.20 Концерт оп. орх., **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 „Скупиця" оп. Марія Пости, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 21.30 Вок.-інстр. концерт, 22.40 Танк. музика.

Вівторок, 25. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 19.20 Муз. вид. для дітей, 17.30 Солісти, 19.05 Зальцбурґ фестивалі: „Кожі фан тутте" оп. Моцарта, 22.10 Пісні Вансберга, **Прага** (470,2) 17.05 Словацькі й моравські пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.50, 13.00 Симф. музика, 18.00 Фр. класична музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 22.20 Нар. пісні, 19.50 Солісти, співи, віольончелі, **Берлін** (356.7) 20.10 Легка музика, 20.45 „Фавет" Ліста до тексту Гетого, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Бретонські пісні, Преторіюс тенор, **Мінхен** (405.4) 12.00 Розр. концерт, 16.30 Веселий концерт солістів, 20.10 Нова популярна музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Сальон. музика, 18.30, 22.25 Цик. музика, 20.10 „Князь Боб" оп. Гуски, **Мілянo** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 „Гвідо день попольо" оп. Робіянія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.15 Танк. музика

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 23. серпня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з ґр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 10.30 „Оперетка", гр. пл., 11.45 Поступи львівського рецензента, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, орхестра, Слєчковська (кольор. сопр.), форт.; у перерві ок. год. 13.15 „Проступок" новеля І. Жизновського, 14.30 Для села: Чому треба дбати про худобячу шкіру, Обжинки на Кашубах, авд. з музикою, хор, Не змарнуймо дарів природи — грибів, 15.20 Чарлі Кунц: Чотири пятниці вальсів, ґр. пл., 15.45 Реклям. концерт, 15.55 Сальон. музика, квартет, 17.00 Танкова музика, 18.00 „Свічка тасла" ком. Ол. Фредра, 18.30 Концерт орх., Чеховський, Пошанський співи, 20.25 Що читати, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Дж. Тіа, Йос. Шмідт, гр. пл., 21.30 Розр. концерт, орх., солісти; у перерві в год. 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Понеділок, 24. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.05 Іволітов-Іванов: Кавказькі нариси, гр. пл., 12.23 Народній танок, гр. пл., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Сучасна оперетка, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: В що будемо бавитися?, 16.00 Концерт орх., 16.45 Про їдомі та трійливі гриби, 17.00 Каральська авдиція. 17.25 Скрипка та фортепіян як джезові інструменти, гр. пл., 17.50 Гутірка: Відпочинок, 18.00 Співи, реціталь Фел. Жарнецького в супр. форт., 18.20 Переказ гір, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.30 Концерт тріо, Софія і Віктор Бреги, співи, 20.30 Загальна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт орх., 21.45 Спортові вістки, 22.00 Розривковий концерт; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 25. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Глазунов: Шопеніана, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій. Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Весела пісонька, гр. пл., 16.45 Відчит про Івана Собіського, 17.00 Концерт орх., 17.50 Багатство життя в корі дерев, 18.05 Для дітей: Тренер Джері й кітка Пімпа, 18.15 Музична гротеска, гр. пл., 18.25 Фейлетон: Про еспанську душу, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Тисяча тактів музики, 19.45 Гутірка для дітей, 20.00 Вечір старих вальсів, концерт орх., 20.45 Літер. нарис: Тайна шпитка Стан. Ожоговського, **21.30 Українські народні пісні у виконанні Марії Сокіл і Ант. Рудницького.** 22.00 Спорт. вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Белъги бельг. 89—86 89.43, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.90, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.83 — 26.64, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.64, 118.80, Корони норв. 134.63—133.65, Корони шв. 138.13—137.15, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98.

Акції.

Банк Польський 96.75, Ліллоп 12.50, Модкеїв 5.60 Габербуш 39.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 62.75, серійна 1. ем. 79. 2. ем. 73.75, 5 конв. 46.75, 6 прц. дол. 62.50, 4 прц. прем. дол. 48, 7 прц. стаб. 49.50—50.25.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 62.50—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 64—66 2. ем. Прем. 62.—64

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Ячмінь одн.	16.25	—16.50
Ріпак зимовий	37.00	—38.00
Ячмінь на мливо	15.75	—16.00
Ячмінь паст.	13.75	—14.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 22. серпня п. р. кооперативам платив за. льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зод.
кг. масла десер. бочкового видючо з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. видючо з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . .	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 22. VIII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Кури без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	0.95 „
Качки молоді, тощені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. гірших сортів рішуче не приймає.

Подяка.

Дня 16. п. м. відійшла від нас на все Наша Найдорожча Мама і Бабуня Кароліна Ваньова. Усім Своякам, Приятелям і Знайомим, які у нашім горю дали доказ свого співчуття, сердечно дякуємо. Зокрема дякуємо Вп. Пану Д-рові Павлові Цимбалістому за довголітню безінтересовну лікарську поміч і опіку над Дорогою Хорою, Вп. Д-рові Іванові Борисові за останню, безінтересовну, широ лікарську поміч і раду, Вєч. о.Сотрудникові Я. Чемерпінському за взаємотерпення Найсвятішими Тайнами на Далеку Дорогу і провід в похоронах, Вуйкові о. кан. Михайлові Жолнірчукові, парохові Голоска за супровід в похоронах, Високоповажаній Пані Морозовій за ці години, які провела при ліжку хорої, щоб принести їй полекшу, Вп. Панству Поляковим, цим незвичайно добрим людям, за поміч і раду, з якою спішили нам кожної хвилини, Вп. Радникові Купчинському і Вп. Співакам за зворушливий похоронний спів, Брацтву „Добра Смерть" при церкві Св. Ап. Петра й Павла, за поміч в уладженні похорону. Усім ще раз щире Спасн-Біг.

Ольга, Марія, Анна, Дора і Міля — доньки, Лев Ілашевич і Андрій Волощак — зяті, Мирося, Ігор і Юрасьо — внуки.

ОПОВІСТКИ.

На рідну Школу зложили з нагоди свого вінчання, що відбулося 9. VIII. ц. р. в Кропивнику, Вп. Евстахія з Гищаків і інж. Кузів Степан 5 зол. За цей датох дякує **Головна Управа.** 2540

З нагоди нашого вінчання, яке відбулося у Львові 15. серпня 1936 р. в евангелицькій церкві при вул. Кампіяна складаємо на Рідну Школу квоту 25 зол. **Евстахій і Іванна з Міхелів Березн.**

НАУКА

ФРАНЦУСЬКОГО приготовляє до іспитів W. S. H. Z, та інших, конверсація, дипльомована. Цлова 12, м. 7 І. пов. (перша бічна Пекарської) 2539 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЧИ Є МУЖЧИНА на становищі, інтелігентний, який бажав би доброї дружини, а не вимагав би тридцяти? Неанонімні листи слати: Адм. „Діла" під „Ідеаліст ка". 2538 1—1

СИЛЬНЕ РАМЯ і щастя в любові найде заведена у житю, матеріяльно незалежна однак гарних прикмет жінка до літ 35 — у 38-літньому, поступовому мужчині, що має дещо майна і життевого досвіду. Листи разом зі знимкою, за яких зворот і дискрецію ручить, слати: Перемишль, скринька пошт. ч. 171. 2534 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

БІЛЬША торг. фірма пошукує українських заступників в кожному повітовому місті від зараз. Ближчі інформації про патента і значок за 25 сот. слати до Адміи. „Діла" „Підприємчивість". 2532 1—1

ПОТРЕБУЮ господині-кухарки. Згодошення слати до Kierownictwa Szkoły powszechnej w Wojakowej poczta Iwkowa pow. Brzesko. 2526 2-2

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА-уділовця прийме високо рентовне промислове підприємство. Солідна льоката — гіпотечне запевнення — евентуальна співпраця. Зголошення в Адміністрації „Інтерес". 2537 1—1

ДО ПРОСПЕРУЮЧОГО склепу з волічкою у більш. місті, при центр. вул. шукаю шому місті, при центр. вулиці — шукаю поважної і репрезентативної спільнички з готівкою, знавця у ділянці галантерії або модництва. Листи під „Волічки 3-500" до Адм. „Діла" 2533 1—2

МЕШКАННЯ

ДОБРА, дешева станція для учеників (иць) — Фащієвичева. Львів, Хлопоровського 11 2541 1—2

ДВІ УМЕБЛЬОВАНІ кімнати з утриманим або без — фортепіян дома — до винайму. Шептицьких 14 Боцюркова. 2499 7-10

СТАНЦІЯ для 2—3 учениць близько гімназії. Добрий харч, опіка. Левицька, Мурарська 64, 2. 2529 1—2

ПРИЙМУ двох учеників з нижчих клас на опасцію — добра опіка. А. Грибекова, Острожських 3, І. поверх, давніше Пауліїв. 2535 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 53-60

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає. міняє. виповнює Ганик, Пілсудського 21, І. п. 2519 3—5

МІДЯНІ КОТЛИ 80 і 100-літрові продає дешево котлярська робітня Шранц, Газова 14. 2536 1—1

ШЛИЙ ЛЬВІВ подиває феноменальний дар ясновидця психографольога. Барвляюті (відомий РАБІН РОЗЕНБЛЮМ) ЛЬВІВ, РИНОК 11. 2527 1—2

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, III.

Усуває аномалії цери, бородавки, віґнаки, волосся, близни, дзьобн і плями, масажі, гривко усуває зморщки, жиляки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ 2385 КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 10-10



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.

Тел. 257-19.

виконує

роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. —

ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.

Цінники і кошториси на бажання.

2503 3-10

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 70-75

Знову відчинений **Сальон мод**

СТ. ТОМАШЕВСЬКА

Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 118-94

поручає: елегантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: вселяння відсвіження та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ. ЦІНИ ПИСТУПНІ 2523 2-5

ВЖЕ ВІДКРИТА ФІРМА „ЛЕОПОЛЬ"

ЛЬВІВ, ВУЛ. ГЕТМАНСЬКА 12

Вибаглива ОБУВЬ першорядного 2530 краєвого виробу. 1-3

Управитель ГЕНРИК ПОСТ, бувший власник крамниці з обувлю при вул. Пасуського.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 190 (14.439). Львів, вівторок 25. серпня 1936. Poustówa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Бої українського селянства і робітництва з червоною армією.

ОДЕСА, 24. 8. Нім. Інформац. Бюро. Як пишуть тутешні часописи, юрба виголоднілих робітників і селян напала у Полтаві на військові магазини і розграбила всі припаси харчів. Коли на відсіч прийшло військо, дійшло до справжнього бою, у якому вбито 23-ох робітників і селян, ранено коло 50-ох.

До заворушень дійшло також біля Конотопу, де військо зареквірувало всі харчеві припаси.

„Смерть комуністичної партії" заповідає Троцький.

ОСЛЬО, 24. 8. ПАТ. Михайло Томський, що був у звязках з організацією троцькістів, відібрав собі життя. Він належав до ветеранів революції, колись був головою союзу профес. спілок.

На вістку про самогубство Томського Троцький заявив представникам преси: „Томський був одною з найвизначніших постатей, які видав пролетаріят за останніх 30 літ. Його смерть та московський процес мають велике політичне значіння: **є це смерть цілої большевицької партії, її традицій та програми.**

Вся фльота перейшла до повстанців.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. „Матен" подає непотверджену вістку з Біярріц, немовби **всі морські одиниці, які дотепер ще стояли до диспозиції мадридського уряду, перейшли на сторону повстанців**

Повстанці бомбардували Мадрид.

СЕВІЛЛЯ, 24. 8. ПАТ. **Ескадра повстанчих літаків сильно збомбардувала ті дільниці Мадриду, де є касарні людової міліції та два летунські майдани. Гангари знищені, частина літаків також. Райд повстанчих літаків викликав чималу паніку.**

НЕВДАЧА ЧЕРВОНИХ ПІД КОРДОВОЮ.

БУРГОС, 24. 8. ПАТ. Кватира генерала Франко повідомляє, що повстанчі літаки здесяткували бомбами червоні частини, які атакували Кордову.

БОЇ НА МАЙОРЦІ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. Як подає „Ель Соціяліста", червоні війська зробили наступ у напрямі Манакор Серберес і Сан Серберес; повстанці потерпіли поважні втрати і залишили чимало харчів та муніції.

Франція забороняє постачати паливо, але лише повстанцям.

РАБАТ, 24. 8. ПАТ. Резидент французького Марока заборонив вивозити до еспанського Марока самоходи, газоліну, бензину та інше паливо для моторів.

ЧЕРВОНІ МІЖ СОБОЮ.

ЛІЛЬ, 24. 8. ПАТ. У промові на вічну генер. секретар генер. конфедерації праці Жуо заявив м. ін.: „Свідомий робітник не може бути невтральний до боротьби, що йде в Еспанії. Французький уряд повинен дуже обережно перешкодити, щоб фашизм не викликав безприкладної різні в Европі та на цілому світі. Ми, громадяни світової демократії, не можемо бути байдужі до того, що діється за Піренеями. Підтримуючи мадридський уряд, боремося за мир, якому кінець положилаб перемога ген. Франко. Будемо боротись за мир, за свободу і за людську гідність. Це боротьба дня з нічю. Еспанський республиці запевнимо співпрацю наших серденъ, умів та всього, що маємо до диспозиції.

ВИВЛАСНЮЮТЬ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. Інститут рільної реформи обняв багато земельних посілостей, що разом мають 24.500 гектарів поверхні.

ПОД СТЕНКУ.

АНДЕ, 24. 8. ПАТ. В Мадриді розстріляли начального редактора щоденника „АБЦ" та голову мадридського союза журналістів Альфонса Санта Марія; того самого дня розстріляли відомого актора Рівелляса.

ГЛАС ВОПІЮЩОГО В ПУСТИНІ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. „Ель Соціяліста" містить відозву до членів лівиці, взиваючи їх стриматися від насильств, зокрема вбивств і закладників

Червоний кружляк забрав британський корабель.

ГІБРАЛЬТАР, 24. 8. Райтер. Еспанський воєнний корабель затримав на повному морі британський корабель „Хібер Зеріон", що курсує між Гібральтаром і Мароком. Ходять чутки, що еспанці забрали його до Малаги. Брит. влада вислала кружляк „Ренгола", щоб відшукав „Хібер Зеріона".

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Як стверджує адміралія, еспанці затримали корабель „Хібер Зеріон" у відділі 10 миль від Мелілі. За ним шукає кружляк „Ренгола" і два контрторпедовці.

АНГЛІЯ ПРОТЕСТУЄ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Британський контрторпедовець стрінув еспанський кружляк „Мігель де Сервантес"; його капітан запротестував проти затримання „Хібер Зеріона". капітан „Сервантеса" перепросив

АЛЕ СТРИМУЄТЬСЯ ВІД СИЛЬНІШИХ ПОТЯГНЕНЬ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Хоча стверджено, що до інциденту між „Сервантесом" і „Хірелем Зеріоном" дійшло у відділі 10 миль від Мелілі, отже поза еспанськими територіяльними водами, Англія рішена не кидати лінії, устійненої з Францією. Вона обмежиться до енергічного протесту, щоб не шкодити переговорам і не давати іншим державам претексту до інтервенції. Англія заявила республиканській морській владі, що не толеруватиме на майбутнє подібних випадків

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите соб. щойно тоді, якщо обезпечите від кражеж з вломом своє домашнє уряджения, одяги, постіль і білля

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Лікар

Д-р Петро Рощинський

ординує

від год. 9—14 і 16—18

КРЕМЯНЕЦЬ, вул. Словацького 16. м. 2

Монстр-процес у Москві.

Великий сенсаційний судовий процес 16 опозиціоністів з Каменевим і Зіновієвим на чолі, що від кількох днів відбувається перед Найвищим Військовим Трибуналом у Москві, відслонює надзвичайно яскраво внутрішній розклад комунізму в СССР.

Вже самі призвища головних підсудних говорять про себе: Зіновій Апфельбаум, колишній голова Коміntерну за часів Леніна, мав тоді величезний вплив і був диктатором у своїй сфері, кермуючи революційною пропаґандою в цілому світі. Не дармо називали його тоді „жидівським царем", маючи на увазі величезний апарат, усіяний переповнений жидами, що стояв на його послуги, та його необмежену владу.

Каменев-Розенфельд, другий підсудний, всесильний заступник голови ради народніх комісарів СССР, грав одну з перших скрипок у партії і в червоному уряді. Колишній премієр СССР Смірнов, один з трьох не жидів серед 16 підсудних героїв московського процесу. Врешті один з чільніших теоретиків комунізму Тер-Ваганіян, який у своїм часі створив спеціяльну, таку актуальну тепер теорію всесоюзної культури і всесоюзного народу, як противагу розвиткові неросійських народів СССР.

Решта підсудних це все визначні відповідальні члени комуністичної партії і вищі урядовці державного апарату СССР, а над ними всіми 16 в салі процесу тяжить тінь Бронштайна-Троцького, одного з головних творців сов. держави, цього революційного жида-мандрівника.

Одначе 16 підсудних опозиціоністів не вичерпують всіх тих, що в ненависті до Сталіна і панівного режиму зєднались у боротьбі за спадщину Леніна. В гарячій атмосфері процесу падають все нові призвища видатних діячів комуністичної партії. Адже саме в другому дні процесу ніби виявилося, що опозиційний блок троцькістів і зіновієвців провадив переговори з правими опозиціоністами, а то з колишнім головою уряду СССР Риковим, що тепер займає становище наркома пошти і телеграфу, а колишнім головою президії професійних спілок Томським, з теперішнім шефом редакції „Ізвестій" Бухаріним. Вороже коло опозиції різних напрямків мало оточити з усіх боків Сталіна. До опозиційного блоку належав також колишній амбасадор в Льондоні, Сокольников-Бриліянт, визначний фінансовий діяч в СССР і К. Собельзон-Радек, передовик „Ізвестій", референт закордонної політики у політ-бюрі компартії.

Опозиційний блок поширив свою діяльність також на Україну і Кавказькі Республики. На Україні опозиціоністи використовували націоналістичні тенденції і в такий спосіб старалися поширити базу опозиційного руху.

Щойно тепер зясовується роля Юрка Коцюбинського, що його арештували як лідера опози-

шінного блоку на Україні. Про дальшу його ролю нічого не відомо. Одначе московська радіостація ім. Комінтерну в день початку процесу, себто 19. ц. м., подала звістку, що Юрко Коцюбинський стояв на чолі опозиційного блоку на Україні і поставив собі за завдання „відірвати Україну від СССР". Годі перевірити правдивість цього твердження московського спікера. Однак певне те, що Юрко Коцюбинський арештований і що або його розстріляли, як і Шумського, або він десь чекає на процес, який йому виточать.

Спеціально жваву акцію провадив опозиційний блок на Кавказі і то саме на батьківщині Сталіна, у Грузії.

У Тифлісі арештували цілу групу визначних комуністів на чолі з Тумановим. У Вірменії до опозиції належав секретар ЦК партії, Хаджян, який був звязаний з вірменським революційним комітетом у Парижі. Він покінчив самогубством перед місяцем. Треба зазначити, що Хаджян був найближчим співробітником „знаменитого" Лаврентія Берії, Сталінського намісника на Кавказі, щось як Постишев на Україні.

З цього побіжного перегляду головних персонажів опозиції видно, що розмір внутрішньої боротьби в СССР значно ширший, ніж можна було припускати на підставі скупих звісток, які нас до часу надходили зза глухого муру червоної держави.

Трудно також сподіватися, що московський процес відіграє ролю епілогу цієї внутрішньої боротьби.

Якіж були заміри опозиціоністів?

З дотеперішнього ходу процесу пляни опозиції ніби полягав на тім, щоби творити бойові терористичні групи у найважливіших пунктах СССР і організувати за їх допомогою атентати на Сталіна, Ворошилова, Кагановича, Орджонікідзе в Москві, на Постишева і Косіора в Києві, на Кірова у Ленінграді. Опозиціоністи були тої думки, що лише шляхом терористичної акції можна виграти боротьбу за владу. Цієї самої думки був і Троцький. Так бодай твердить акт обвинувачення, який цитує у витягах листи Троцького до його людей в СССР. Троцький, який перебуває у Норвегії, що правда заперечує всьому.

Найцікавіша риса зізнань всіх підсудних, не виключаючи Зіновієва і Каменева, що головним мотивом опозиції була ненависть до Сталіна і змагання захопити владу над 160 міліоновою державою. Плян акції не вдався ніби тому, що вибраний замаховець на Сталіна Богдан, який мав виступити як перший, покінчив самогубством, отже перший замах виконано на Кірова, це не привело до сподіваної констернації і паніки в країні і дало можливість владі опанувати ситуацію і викрити опозиційний блок.

Нема ніяких даних про політично-суспільну платформу опозиції, тому троцькісти і зіновієвці могли легко договоритися з правими опозиціоністами, які теж ненавиділи Сталіна. А той факт, що опозиційний рух поширився на цілу низку партійних організацій, свідчить про глибокий внутрішній розклад комунізму в СССР.

Московський процес без сумніву матиме велике значіння у внутрішньому житті СССР, може навіть викличе інші небезпечні ферменти. Досить пригадати, що опозиційний блок зумів найти дорогу до червоної армії. Про це свідчить плян атентату на „маршала" Ворошилова. Мав його виконати командант бригади („комбриг") Шміт. Отже в боротьбі проти Сталіна беруть також участь старшини червоної армії.

Московський трибунал оголосив уже присуд у цій сензаційній справі, засуджуючи всіх 16-ох на кару смерти. Після цього відбудеться серія подібних процесів у Києві, Тифлісі, Баку та інших містах СССР.

Процеси ці, очевидна річ, не усунуть розкладу і внутрішньої боротьби серед верхів компартії.

Московський процес є тільки симптомом, що заповідає поглиблення цієї боротьби, яка охоплює все ширші і ширші маси, в якій бере вже участь навіть червона армія.

Без огляду на те, чи ввесь процес це тільки зручна театральна інсценізація, вирежисерована для зведення внутрішніх порахунків, чи факти, про які там мова, правдиві, — все одно нинішній московський процес виявляє перед цілим світом, що могучість червоного царства оперта на таких самих глиняних ногах, на яких спиралася ніби незломна могучість російського білого царства. Московський процес лиху рекламу робить Совітам на міжнародньім ринку. Він дає чудові аргументи всім тим, які твердили і твердять, що час скінчити з тією гнилою великодержавою, яка має претенсії панувати над цілим світом.

Спектатор.



Совітська хроніка.

РОЗВАЛ НА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ.

В останньому часі тон органу комісаріяту комунікацій „Гудка" дуже змінився. Ентузіястичні статті і заяви зникають, а їх місце заняли тривожні вісти про поважні хиби у плині перевозів, ремонту вагонів, льокомотив і погіршення дисципліни на совітських залізницях. „Гудок" з 12. серпня переповнений т. зв. „самокритикою", зміст якої вказує на поважну небезпеку. Комісар комунікації Каганович вислав спеціяльні вказівки до начальників 11-ох залізниць, в яких вказує на недопускальні недостачі і домагається їх ліквідації у найближчому часі. Ці недостачі зводяться до того, що на залізницях, між якими є теж задзінчий шлях ім. Дзержинського (колишня Московсько-Курська залізниця) ігнорують зовсім розклад їзди, переримують тисячі порожніх вагонів, які потрібні сусіднім залізницям і не виконують пляну навантаження. Крім того на тих залізницях зростає число катастроф, нищення вагонів і льокомотив. Одночасно залізничники виправдуються недостачею вантажу, введенням вуглевого палива замість нафтового, до якого льокомотиви не надаються і зниженням льокомотив. Ясно теж, що „Гудок" не признає слушности залізничникам і шукає дійсної причини в недостачі дисципліни і в „вигасанні енергії".

Далі „Гудок" нарікає, що більшість фабрик не переводить ремонту вагонів і льокомотив. Директори фабрик жалуються на недостачу металю, приладдя, низьку кваліфікацію робітників, які ушкоджують машини, і низьку дисципліну праці. Вистане згадати, що в кузні фабрики „Пролетар" 33 прц. робітників взагалі не приходить до праці. (РО).

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В СССР. — ЦВИНТАРИЩЕ МАШИН.

„Соціялістическій Вестнік" у Парижі помістив дві кореспонденції з СССР. В одній кореспондент з Москви обговорює вражіння, яке викликало проголошення проекту нової конституції і підкреслює зріст політичного терору. Пересічні комуністи, не втаємничені в політику центрального комітету партії губляться у здогадах: „Де буде робітнича кляса? Де диктатура пролетаріяту" і т. п. В останньому часі переведено масові арештування т. зв. троцькістів. **Політичних засланців, яких речинець кінчиться, арештують знову і висилають до інших місцевостей.**

Друга кореспонденція — це вражіння чужинця робітника, який по кількнадцяти роках покинув СССР. Автор працював на Сибірі і в Середущій Азії. Робітник чужинець рішуче запевняє, що в інших державах тварина краще живе, ніж російські робітники по 17 роках революції по різних „будовах" СССР. Так званих вільних робітників заманюють обіцянками підчас вербункової акції. Далі автор оповідає про переживання кількох тисяч „вільних" робітників (договір на два роки) в околиці озера Балхаш у Казакстані до будови „Прібалхашстроя". Там цілі родини місяць були без даху над головою, без ліжок, одіння, а дотого ще голодували і не мали води до пиття. Подорож 450 км. тягнулася 12 днів. Смерть якогось члена рідні (смертність буває дуже велика) буває правдивою трагедією, бо не можна дістати домовини і 2—3 дні треба ждати на конв, щоб відвезти тіло на цвинтар, віддалений 15 км. Робітники чужинці бажають якнайшвидше покинути кордони СССР, але їх не звільняють і автоматично продовжують договори на два роки. **Більшість робітників, це засланці, яких положення дійсно жахливе. Засланців пильнують під сторожею**

СЕЛО І СЕРЦЕ ОДПОЧИНЕ...

(З листа селюха)

Так небагато пишуть у нас про життя сіл. Дописи говорять звичайно про театр, виставу чи збори у читальні „Просвіти", часом про кооперативу чи кружок „Сільського Господаря" — тай тільки. А тимчасом життя сільської спільноти кудись повніше, ширше, реагує на всі прояви, що діються серед нас, а то й у далекому світі.

А хочете, щоб написати Вам направду про село та його гаразди? Написати так, як воно направду вблизька виглядає? Це важко, але може кілька відомостей заступить опис настроїв села.

От кілька вісток з такого далекого кутка на границі жовківського і сокальського повіту. У світі йде завзята боротьба між комуною й націоналізмом. Читають люди в читальні про Еспанію, про Сов. Союз, про комуністичні затії у світі. А недовго чекати, вже відгуки тих затій і в нас. Ось у ночі з 10. на 11. серпня добулися невідомі вломники до церкви в Сільці Белзькім, розкинули все довкруги, вийняли Найсв. Дари, викинули їх, порозкручували чаші і взяли... тільки маленьку ложечку до Причастія. Виринає оправдане підозріння, що ложечка потрібна святотатникам тільки на доказ, що „робота" зроблена.

А ось від сусідських сіл знову відомість, що в селі Куничволя сталося те саме: святотацький напад на церкву — і нічого не взяли! Знову хтось, що нічого не бере, а профанує святощі! З якого середовища вийшли злочинці, кому потрібні такі бешкети — це ясна справа.

А там знову цікавий прояв в містечку Мостах Великих приїхав один з наших театрів та ставить пєсу „На Соловки". Перед виставою підходять висланники комунарів з протестом проти пєси, яка їх „ображає"! І це в вільній державі! Комунізм починає наступ! Очевидно, що не зважаючи на погрози, представлення відбувається і десь там комусь обіллялося по плечах.

Прийшли хлопці зі свята на Підлясю (аж звідси йшли туди!) зі сумною новиною, що комунарі сотворили свіжий бешкет. І то серед тисячів народу. Всі чують, що загроза велика, а її протиставляється резолюції і бліді статті, які читають ті, що мало вміють доцільно протистазитись навалі.

Пішли наші хлопці на Св. Спаса на празник до села Двірці за Мостами. День гарячий, аж серце радується — чомуж не піти. Пішли теж зі сусідніх сіл. А там трапилася пригода. Жив собі у Двірцях комунар Михайло Білецький, півінтелігент, а в останньому часі торговець деревом, що чимало зашкодив нашій національній роботі. І ось на сам празник увійшли до його дому молоді люди (так кажуть інші) та вбили його і не забравши нічого — зникли. Було це коло полудня, а народу в селі кілька тисяч. Прийшли наші хлопці вечором домів, ішли гуртами, співали, бож і нічого не прочували. А тут у селі сотня поліції з Мостів, а по інших селах теж. Ревізії, арешти, плач батьків, лемент на селі. Повели 22-ох від нас, а багато хлопців зі сусідніх сіл...

І знову наше село спокійне назверх. Спокійне, бо так видається. Але яке воно внутрі, яке воно живе, яке зболіле і чуле! Як широко йде відгомін усіх подій по наших душах, по людських серцях. І гартується наше село, мінше, світ домішає.

Ідуть вечором з поля хлопці й дівчата. Гуторять. Цікаво про що, чи не люба розмовонька у літній вечір? А хлопчина з граблями на плечах рівним голосом розказує: „...аж по Волгу і Каспійське Море буде, чи розумієте, що це буде за держава?..." І никнуть голоси у вечірній тиші.

Таке наше село. Яке воно інакше від того, що було колись, яке воно далеке від розмріяної романтики, що ховається кудись у міські мури під крила фейлетоністів. Яке воно мусить бути тверде і загартоване, щоби гідно стояти при національнім прапорі! І працює воно, те наше село... але про це хіба знаєте досить...

Терапонт.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 пм. Тел. 252-54.

зекістів і поліційних псів. Вони виконують найтяжчі праці і дістають за те лише 600 грамів чорного хліба; більше нічого. Над ними нелюдяно знущаються.

Середуща Азія і Казакстан — це правдиве „цвинтарище машин". Найдорожчі закордонні машини лежать ушкоджені під голим небом. У звязку зі стаханівщиною норми праці підвищено трикратно, зате заробітна платня залишилася по старому, а навіть обнижено її. (РО).

КОМБАЙНИ ПРИПІЗНЮЮТЬ ЗБІР ЗБІЖЖА.

„Соціялістическое Земледеліе" з 17. серпня ц. р. помістило кореспонденцію з Омської округи, де жнива почалися з великим припізненням. До 10. серпня звезено збіжжа тричі менше, ніж минулого року. В поодиноких районах, де почали більше енергійно переводити збір збіжжа, комбайни не грають ніякої ролі. Цей стан не завжди можна пояснити саботажем колхозників. Ось в Омському районі ніодна машинотракторна станція не виконала ремонту комбайнів і тому машини по вигізді на поле псуються. „Ізвєстія" теж стверджують, що в Татарії комбайни припізнили збір збіжа. „Соц. Земледеліе" у довшій статті подає висліди ревізії у двох машино-тракторних станціях Челябінського району. Устійнено, що робітники цих станцій не діставали платні вже від половини 1935 р., лише дрібні зачети і то хлібом, мясом та паливом. Гроші на платні прогайновано. Станції не мають ніяких запасів пливного палива до машин і довжні десятки тисяч рублів колхозам, нафтовим трестам та іншим господарським установам, з якими співпрацюють. (РО).

ЛЯНСЕТ НЕ ВИТРИМУЄ НАВІТЬ ДВОХ ОПЕРАЦІЙ.

Проф. Гіргодов, „заслужений науковий діяч" писав до „Ізвєстій" листа з пропозицією, щоби комісаріят охорони здоровля обняв варстати, які виробляють хірурічне приладдя, бо цей комісаріят — на думку професора — спеціяльно зацікавлений в їх добрій якости і кількости. Дотепер хірургічне приладдя виробляли варстати фабрик комісаріяту тяжкого промислу, який мабуть легковажить цю ділянку як бездохідну. „Ізвєстія" пригадують устуи промови комісаря охорони здоровля Камінського, який стверднв, що дотепер у СССР не вміють виробити лянсета, який витримав би дві операції. (РО).

НАВІТЬ ДОБРИХ КРІСЕЛ НЕ ВМІЮТЬ ЗРОБИТИ.

„Правда" з 13. серпня ц. р. помістила статтю, в якій стверджує, що ніодно крісло, що його виробляє фабрика крісел „Віденське крісло", не надається до вжитку. „Правда" подає на доказ факт, що один з московських клюбів закупив у цій фабриці крісла і одного вечора поломилося аж 200 крісел. Тому фабрика розпихає тепер свої вироби на провінцію. Після того скандального факту „Правда" з 17. серпня ого лосила постанову московського комітету партії, який рішив замьнути цю фабрику, перемінити назву і висловити нагану головним керманичам совітської фабрики. (РО).

Ширіть наш часопис!

З нашої шкільної мізерії.

ПОГЛЯД НА СПРАВУ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ШКОЛІ.

З кругів середньошкільного учительства одержуємо цю статтю, яка обговорює нашу мізерію у ділянці шкільних підручників, що її слід якнайскорше усунути. — Ред.

Видавнича справа книжок для молоді й школи та забезпека шкіл у шкільні підручники представляється тепер просто катастрофально. Коротко: **Теперішня школа** всіх ступнів і типів **не має** цілком ні 1) **шкільних підручників,** достосованих до стану науки, методики навчання, виховних цілей і психольогічних дослідів над молоддю, ні 2) **допомічних видань** (словники, атляси, задачники, збірки матеріялів), ні 3) доцільної, добірної **лектури.**

У подрібному розгляді ці **недостачі** ось такі:

1. **Народні школи.**

В українській мові є тільки підручники релігії (не для всіх кляс), української мови і для нижчих кляс підручники рахунків перекладені з польської мови.

Підручники релігії не задовольняють, бо повинні бути для кожної кляси осібні книжечки, отже для кляс II—VII., що обіймалиб увесь матеріял навчання даної кляси в цікавій і легкій формі, багато ілюстровані. Аджеж для зеликої більшости молоді наука релігії закінчиться на тому, чого навчиться, що пізнає у народній школі.

В продажі є:

1) о. С. Біленький: Біблійні образки для II. р. науки — 1923 — накл. автора.

2) о. Рудович: Ісус серце дітей — 1924 — для I. і II. кл. — Держ. Вид. шк. кн.

3) о. Рудович: Біблійний Катехизм — 1925/26 — для III. і IV. ступня — Держ. Вид. шк. кн.

4) о. Юстин Гірняк: Коротка біблія — Станиславів, 1931 — (для станислав. дієцезії).

5) о. Юстин Гірняк: Малий Катехизм хр.-кат. релігії — Станиславів, 1933 — (для станислав. дієцезії).

6) о. Ярослав Левицький: Історія старого і нового завіта — Р. Шк. 1933 — (2 частини для V. кл. — Заборонене Кураторією!).

7) о. Л. Лужницький: Мала літургіка — для V. кл. — Держ. Вид. шк. кн.

8) о. Гузар: Історія церкви — для VII. кл. — передвоєнне видання вичерпане.

Усі ці підручники не відповідають новим програмам (складені для давньої школи) і в порівнанні з польськими виглядають некорисно.

Всі підручники інші для всенародньої школи видані Державним Видавництвом шкільних книжок, а саме:

2. **Українська мова:**

Буквар, укладу кількох людей під проводом б. начальника Відділу Кавцінського задоволяє назагал, хоч у порівнанні з польськими виданнями менше цікавий і методично остався позаду.

Читанки для кляс II—IV. — уложив пок. від. Матіїв, ілюстрував арт. Курилас.

Теперішні видання це перерібки Кавцінського при помочі Крушельницького і В. Калиновича: III. кл. 4 вид. 1931., IV. кл. 5 вид. 1932. В порівнанні з польськими читанками мізерні і змістом і формою. Багато польського державно-виховного матеріялу. Для вищих кляс народніх шкіл нема осібних підручників. Їх заступають (невживаними в середн. школі) підручниками давньої гімназії I. і II. кл. „На провесні життя" А. Крушельницького (ч. I. з 1931., ч. II. з 1929 р.). Мова й правопис дуже добрі, добір творів з уваги на літературну стійкість добрий, але і тематично і виховно і з уваги на психіку й умовий розвій дітвори недостосовані до потреб народньої школи. В останньому виданні книжки „На провесні життя" для II. кл. доволі сильні відголоски радянофільства й совітських відносин.

Та як-не-як, це найкращі ще й найцікавіші підручники, але вживають їх тільки **деякі** українські школи; більшість держ. і приватних українських і польських шкіл уживають у V—VII. кл. (у польських школах в VI—VII. кл.) окремої читанки, укладу пок. Матієва, що під кожним оглядом **недоцільна,** перш-за-все мовою й тематикою. Майже незвязана з сучасним життям і його проблемами, надто історично-літературна. А що найгірше — читанки нудні. Порівнання з цікавими модерно виданими читанками польської мови не витримує.

Всі ці книжки зложені ще для давньої школи, австрійського типу. Для нової школи зладив б. від. і дотеперішний референт українських книжок у Держ. Вид. шк. книжок К. Кавцінський нові підручники (під наголовком „Юнак" чи „Юнацтво" — наголовок Кураторія відкинула) на спілку з А. Крушельницьким, що доставляв матеріяли відповідно до інструкцій Кавцінського. Ви-

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ЕЛ. КА. 2

ПІДЛЮТЕ.

ПАН ДИРЕКТОР І ВСЯКІ НОВИНИ.

Підлюте має одну велику хибу — брак голосної реклями! Видко сама солідність підприємства у нас не вистачає, щоби щерть заповнити живець лікуванцями на три місяці від 15. червня до 15. вересня. Тут навіть осінь буває звичайно чудова — тиха, сонячна, привітна. Маєстатична, вбрана в зелень ялиць, в різах осіннього листя від ясного золота до темної бронзи. Чудовий вид! А холодні ночі. На них є рада — центральне огрівання лазничок і вілі.

Тамтого року приїхав був з Підлютого один з лікуванців, просто з Італії, яка вже явно приготовлялася до війни з Абісинією. Не дивиця, що лікуванця просто засипали питаннями: „Що чувати?"

Щоб оповісти щось „конкретного" з „високої" політики, лікуванець почав ось як: „Був я у Мусолінія, який хіба через помилку, замісць Україною, займається Абісинією. Підчас інтерв'ю Мусоліні запитав мене: „Що чувати?" — а я відповів: „Не знаю, а що у вас чувати?" Слово по слові й Мусоліні запитав: „Чи є у вас хоч один гладкий українець?" Урадуваний тим, що можу дати позитивну відповідь, кажу: „Є! Знаю його особисто; він навіть називається Гладкий і є директором живця Підлюте". Це очевидно дуже врадувало Мусолінія, бо до того факту він привязав велику вагу — хто зна чи не так велику, як усі лікуванці привязують її до особи п. дир. Гладкого. Середнього росту, звилий, жилавий, завсіди в руху та всміхнений, витає він вас уже при моторі, який звичайно заїжджає просто до їдальні.

По добрім обіді гості все є ласкавіші як перед обідом.

— Просимо до їдальні, а потім усе наладнається — каже гладко директор. Сказавши це, віддає гостей в руки панни Марійки — матуристки, яка як уся наша молодь, не знає, що з матурою почати?!

Їдальня чистенька, живицею пахне, служба огрядна, ввічлива. Крізь вікно видно кухаря в білім фартуху, а можна й в чисту кухню заглянути крізь вікно і ствердити, що все вариться, печеться, смажеться на „М. С." з чотиролистною конюшиною. Милий вид, смашна страва, застава обіду.

По обіді починає директор урядувати.

— Пане директор! Я хочу мати кімнату фронтову з верандою у новій віллі!" — „Очевидно, очевидно" — відповідає п. директор. — Це зробимо в тих днях, бо там власне один гість має перепровадитися, а другий просив, щоб його перенести, а в кількох днях напевно опорожниться одна кімната, тимчасом може паньство позволять що покажу вам кімнату у „паці" (відля колись збудована для пластунів, звідки й дістала назву „пяки") чи на Гандзюківці, а може на кільканадцять днів у кедровій палаті?. — А гості йдуть за усміхом директора, який неравно гладить чуприну, оглядають кімнати і розтаборюються в них, бо ж головний сезон — всі кімнати чистенькі, в усіх шумить Лімниця й пахне живиця.

— „Пане директор, просимо, наставте радіо!" — „Пане директор, просимо замкнути радіо, бо за голосно грає". П. директор отвирає радіо, потім замикає! Все так, як собі гості бажають, — „Пане директор, де весло від каюка?" — „Пане директор, нині купіль була трохи за гаряча". — „Пане директор, коли будуть танці?" — „Пане директор, де є бріджові карти?" — „Пане директор, де є мотор, бо ми хочемо їхати на прогульку?" — „Пане директор, де є електрика?" — „Пане директор — а погода буде?" — „Пане директор — нам треба партнера до кругляв!" — „Та я, щойно вечеряю (9.30 веч.)", — відповідає сьромно й тихо п. директор. — „Ну, то скоро вечеряйте, і приходіть, бо ми вас записуємо на партнера". — Директор проглитає тоді вечеру як крокодиль.

— „Пане директор, а будуть на обід пструги?" — Пане директор, а в лісі так багато афин, а в пиріжках їх нема!" Це питання залишається без відповіді, аж доки не минулися афини... бо директор, хоч багато вміє, ще не вміє ліпити пиріжків.

Це все робить або не робить той директор, який від пятої рано, цілий Божий день бігає й каже „Добрий день", „Цілую ручки", „Моє поважання", „Гаразд", „Честь" й полагоджує десятки справ, які несе зі собою день у живці. І ця велика машина йде гладко. Колиж скажемо, що всього того добра, разом з директором можна мати за 5—6 зол., то можемо дивитись на Підлюте, як на свої гордощі.

Наше громадянство щораз більше відвідує Підлюте так само, як Черче. Недурно лікуванці Підлютого закінчивши лікування, з жалем покидають живець зі словом: — „Пане директор! Але на другий рік, то запезеовчіте мені вже в

їздячи на Радянщину, — А. Крушельницький оставив свої матеріяли і плянн проф. В. Калиновичеві, що став його спадкоємцем та інтенсивно працював для Держ. Вид. у співпраці з п. Квецінським. У пересві 1934 зановилось на тім, що п. В. Калинович обійме постійно референт у Держ. Видавництві. Отримані від А. Крушельницького і В. Калиновича матеріяли порядкував п. Квецінський і насичував формовані книжки польським державно-виховним духом.

Можна припускати, що з уваги на мову й літературну вартість — ці книжки відповідали ціллі, але дещо сумнівів викликувати мусить їх тематика та ідеольогія, бо впорядники покористувалися і польським матеріялом і в немалій мірі сучасними радянськими шкільними підручниками і виданнями. — Рукописи готові і здається, рецензовані, та не видані тому, що **нема досі** офіційної програми української мови і взагалі програми українських шкіл.

Підручника „Науки про мову", себто ані Граматичних Вправ (яких тепер виключно вживають) ні нормативної граматики української мови в заг. школі **нема!** Кощовського-Огоновського „Методична граматика" і перестаріла і зичерпана. Граматичні вправи О. Поповича недостосовані до нових програм — вичерпані (крім II. ч.). Рідна Школа задумувала перевидати без сутніх змін останню частину (для V. і VI. кл.), хоч ця книжка недостосована до теперішніх вимог, щоб тим чином заробити скандальний недостачі підручника граматики в народній школі і і. Але закинула цю думку, лякаючись дефіциту. Для народніх шкіл уладив на замовлення Держ. Вид. граматику др К. Кисілевський, і вона перейшла всі рутинаційні митарства; її друкували прецінь до цільною, але видання застрягло за недостачею програми навчання.

Отже коротко: Ні одного доброго шкільного підручника, а цілком їх нема для вищих кляс і для науки про мову. Її й не вчать і до вступного іспиту до гімназій приходять учні жахливо неприготовані, особливо в ділянці граматики (найгірше — на жаль — із шкіл „Рідної Школи" і з польських шкіл. Звичайно українїст оцінює при іспиті знання української мови на основі відповідей з польської мови, що здебільша стоять на висоті вимог.

3. **Підручників рахунків** для нижчих кляс нової школи **цілком нема!!** Вживається підручників ще давньої школи і... ніхто їх тепер не вживає! — В продажі є:

для кл. I. — видання 1930.
„ „ II. — „ 1932.
„ „ III. — „ 1931.
„ „ IV. — „ 1931.
„ „ V. — Руссецький і Заржецький (переклад).

Для VI. і VII. кл. підручника математики нема!

4. Усі **інші підручники** — географії, природописних наук, фізики й хемії, математики і ін, виключно **польські.** Навіть для приватних шкіл чи

нові ціллі кімнату фронтову з балконом". А ще директор „сі кланяє" запевнює, що напевно так буде й широ каже: „До милого побачення".

Новий має живець убрід, починаючи від кіоску над ставом, де здержується мотор. В кіоску новинкою є панна Мелася, матуристка, дитина нашого безробіття. Взялася до праці, щоби з чемністю інтелігентної людини, продавати все, чого лиш душа лікування запрагне, від електричної ліхтарки до андрутика, переховувати скелики до пиття цілющих вод, важити „слабих" повних стоклітинних пацієнтів і записувати їм вагу, приймати та роздавати почту й так трудитися цілий божий день. Поворуч пишається ставок, гвір повені в 1928 р., якого Лімниця прорвала кашицю під Лютою і пробила собі нове річище крізь живець — п. директора, який збудував гать на тім потоці і „дафундував" ставок. Оцей ставок вже має свою „фльоту" один новий каюк та один підводний човен, себто старий каюк, полірований, який втопився. Два береги живця сполів п. директор мостом, від чого той міст називається „мостом сплісток".

Напротив моста є само купелеве заведення. Це довгий лікувального лікаря д-ра Кривокульського, а в купелевім заведенню новинка купіль боровини помної хвилі, яку заведення копає на Остедорі. Не робить вона конкуренції сірководневій боровині Черча, є тут теж газові купелі, є „піскові" купелі! Шалбєрна видумка і тайна. До гарячої від 44 і більше ступнів води дається для грами чорного пилу, і пускається крізь спеціяльний апарат згущене повітря або газ.

(Далі буде).

для неофіційного вжитку нема доцільно зладженого підручника „Історії України", бо д-ра І. Крип'якевича за сконденсований, д-ра Б. Барвінського — науково сухий. Щойно останнє видання „Історії України" вид. Просвіти — проф. Омеляна Терлецького і географія Мирона Дольницького українських земель у Польщі (земель східньої України ця книжка не бере під увагу), виповнюють дещо цю болючу прогалину. Всеж-таки конче потрібна географія всієї України для учнів вищих кляс народньої школи.

Так виглядає справа шкільних книжок у народній школі. Як-же вона представляється у середніх школах?

Німецькі жиди не еміґрують до Палестини.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Як виказує британська статистика, в 1935 р. внеміґрувало до Палестини разом 61.854 жидів; з того з Польщі 27.854, а з Німеччини лише 8.630, себто всього 13 пр. Ці цифри заперечують розповсюднену опінію, немовби німецькі жиди масово втікали до Палестини.

Нарада людовців у Варшаві.

Виступ проти Вітоса і за ґенеральним інспектором збройних сил ген. Ридзом-Сьміглим.

В неділю відбувся у Варшаві зїзд діячів людовців з колишнього Стронництва Хлопського і Визволення з центральних і східних воєвідств. На зїзд приїхало понад 300 делегатів. Предсідник, кол. пос. Вазерси відкрив зїзд і гостро критикував дотеперішню політичну діяльність Стронництва Людового, згадав про ролю ген. Ридза-Сьміґлого в житті Польщі і заявив, що селянські маси повинні обєднатися біля його особи. По промовах і дискусії присутні приняли заяву такого змісту, що біля ген. Ридза-Сьміглого повинен обєднатися ввесь польський нарід. У резолюції виступається проти Вітоса та інших провідників Стронництва Людового підкреслюючи, що Вітос ніколи не був ні не буде провідником селян. Пополудні ген. Ридза-Сьміґли прийняв на авдієнції президію цього зїзду.

Слова „українець" не прогнано з проповіди!

Діставмо такого листа:

Високоповажаний Пане Редакторе!

В числі 180. „Діла" зі середи 12. серпня 1936. р. на 6. сторінці появилася нотатка п. В. Н—ича про місію в Підлісневі. Тому, що в згадуваній нотатці є деякі невірні твердження, що ображують і особе, місцевого пароха, і Отців Місіонарів дозволю собі переслати на руки Пана Редактора ось таке спростування:

1) Неправдою є, наче би Отці Місіонарі проганяли або ніколи свідомо обминали слово „українець" у своїх проповідях, зате правдою є, що вони не раз і не два того слова у своїх місійних проповідях уживають і його з великим ентузіязмом голосно виголошують, розуміється тоді, коли треба.

2) Неправдою є, начеб Отці Місіонарі навчали гуцулів, що нашої батьківщини нема на землі, бо вона „повстає" в небі", зате правдою є що Отці Місіонарі викладають народові знане твердження св. ап. Павла, що людина не має постійного пристановища на цім світі, але є тільки мандрівником, що прямує до своєї вічної батьківщини в небі.

3) Неправдою є, начеб у Підлісневі місію поширилась секта суботників і начеб з цього приводу відбувалась Місія, а зате правдою є, що на Підлісневі є всього-навсього двох суботників, а то: Іван Петрашук, син Петра і Никола Мотрук, син Дмитра, які собі до помочі спровадили зі Стрия якогось міністра справ Міськевича, та що вони ніякого значіння на місцевих людей не мають, а Місія відбувалась тільки на те, щоби розбудити серед людей духа віри і любов до правдивої Церкви, а не на те, щоби ратувати якусь грізну ситуацію, бо такої ситуації тут зовсім не було.

Микуличин дня 17. VIII. 1936. р.

о. Луців, парох.

Від Редакції: Поміщуючи з приємністю листа о. пароха Луціва, приймаємо, що у замітці п. В. Н—ича була мова про місійну діяльність у Підлісневі з великим призвалищем і що висловлені там деякі уваги не повинні ніяк ображувати о. пароха й оо. місіонарів. Доброзичлива критика приходних виступів приносить завжди користь, навіть коли деякі моменти перескравлює.

Шкільна амнестія в Австрії.

ВІДЕНЬ. 26. 8. ПАТ. Міністер освіти оголосив амнестію на всі політичні провини учнів ліцеїв та студентів; вони могтимуть знову вписатися до шкіл.

16 присудів смерти.

Кінець московського процесу.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Вчора в ночі військова колегія найвищого суду СССР засудила Зіновіева, Каменева і 14-ох інших підсудних на розстріл.

*

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ПРОЦЕС.

Якщо акт обвинувачення правдивий — пише п. Отмар-Берсон у „Газеті Польській" у статті п. н. „Троцьківсько-зіновіевська змова"

„то він є актом самообвинувачення Г.П.У. і військової колегії найвищого суду СССР."

Чому?

„Бо підчас двох процесів по вбиваві Кірова совітські слідчі і судові власти не викрили ніякого звязку між організаторами вбивства і Троцьким, а в мотивах присуду, яким Засуджено Зиновіева і Каменева на довголітню вязницю у процесі т. зв. „московського центру" (січень 1935 р.) сказано виразно, що „не устійнено фактів, які дали би змогу обвинувачувати членів „московського центру" за висловлення згоди або за якінебудь інші вказівки у справі вбивства Кірова". В ще більшу суперечність попадає вступна стаття „Правди", в якій між іншими читаємо: „Викрито звязок зіновіевців з закордонною контрреволюційною організацією Троцького і систематичний звязок з фашистівською німецькою охраною (Гештапо)... Отже тут іде не про ідейний і політичний звязок з фашизмом, але про безпосередню, зорганізовану роботу троцькістів і зіновіевців враз з фашистівською поліцією, фашистівськими диверсантами і шпигунами".

Акт обвинувачення переповнений такими суперечностями. Одночасно большевицький уряд використав цей монстр-процес, щоб повести неперебірчиву кампанію проти Німеччини, яка побіч трьох москалів, вірменина і 12-ох жидів „засіла" теж на лаві підсудних. Сталося це тому — читаємо далі в „Газеті Польській":

„бо організатори процесу ніяк не могли признати, що теперішне положення в СССР викликує глубоке невдоволення широких мас громадян, яким дійсно відібрано всяку можливість виявити свою думку — поза змовою, ну і т. зв. індивідуальним терором, що його осудили колись Совіти і Троцький, який назвав у норвеській пресі акт обвинувачення „найбільшою історичною брехнею совітської бюрократії". „Вкінці надзвичайно важним проявом слід уважати виявлення факту організування опозиційних „ячейок" у червоній армії — як факт без прецеденсу у дотеперішній історії СССР. Дотепер ніколи не оголошували ніяких вісток про фермент у війську."

Тимчасом дійсним „соціяльним тлом" троцьківсько-зіновіевської опозиції є страшна ненависть селянства і все більше невдоволення розчарованого й обманеного робітництва до Сталіна з большевицьким урядом, але цього ніяк „прилюдний" московський процес не виявив. Про нього говорив лише в останньому слові під-

Смірнов, який „не бичував себе ні не опльовував" своєї діяльности, як це робили всі інші підсудні, які признавалися до вини, мішаючи з болотом усю свою минувшину та складали чолобитню саме тому зненавидженому Сталінові, за якого організували атентат. **Зате Смірнов виразно заявив, що на шляхах опозиції попхнуло його тяжке положення села, до якого довела колективізація.** Положення було таке, що йому вдавалося, що цілий край котиться у пропасть.

Отже маємо тут — як пише у варшавському „Часі" з 22. серпня п. р. К. Прушинський в огляді преси — діло з двома річами:

„Або зрадою, ферментом, змовою і державним замахом у великім стилі. На його чолі стоять основники держави, їх ватаги вбивають від кількох років членів режиму, організують атентати на вождів держави й армії. Бо Троцький і Зіновіев, це прізвища, які в історії революції мають більше значіння, ніж Сталін і Каганович. Або маємо тут до діла з великою провокацією, потребою державної провокації, бо винений Троцький буде для Росії Сталіна небезпечений, якщо його спаплюжать як агента Гітлера, як того, який насилає найманців на вождя армії. Але тоді треба сказати, що пролетарській, совітській Росії Сталіна присвічує по давньому инж. Євно Азеф — найбільший провокатор.

Новий командант VI. Д. О. К. у Львові.

З Варшави приїхав до Львова ген. Токажевський, новий командант VI. Д. О. К. у Львові. На стації привитали ген. Токажевського командант дивізії ген. Чума, шеф штабу і вищі старшини з Д. О. К. та команди міста. По звіті ген. Токажевський відїхав до міста.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Абісинії залишається крім тубильчих військ лише дивізія „Сабавдія" і 5 дивізій „чорних сорочок". Після покінчення війни вернулося до Італії 2 дивізії, 2 є в дорозі, 2 приготовлюються до повороту. Крім того стягають 2 дивізії з Лівії та частину залоги Додеканезу.

Англо-египетський договір підпишуть в середу вранці у Льондоні.

Мадярський регент Горті зложив приватну візиту канц. Гітлерові.

Іракійський міністр закорд. справ Нурі паша посередничить у палестинському конфлікті, завдяки йому звільнили 25-ох арабів з концентраційного табору. З подібним завданням приїде туди емір Фейсаль, син короля Неджду і Геджасу.

З організаційного руху.

Політична нарада в Іванчанах, збаражського повіту.

Дня 9. серпня ц. р. відбулася політична нарада в Іванчанах, повіт Збараж. Простора сала читальні **не могла помістити** учасників з Іванчан, вітаючи посла Василя Болюха і секретаря ІІІЦ зі Збаража п. В. Черняївського. На проводиша зборів попросив місцевого пароха о. М. Іванчука.

Реферат про міжнародне політичне положення та політичне положення українців взагалі і зокрема в Польщі виголосив пос. В. Болюх. У другій половині свого реферату обговорив пос. В. Болюх справу парцеляції і самоуправи, обговорив теж заходи Української Парляментарної Репрезентації у цих справах і в інших, найновочніших під теперішню **хвилину для** української нації. Організаційний реферат виголосив секретар Повітового Народнього Комітету в Збаражі п. В. Черняївський вказуючи на вагу і значіння сильної організації у теперішній момент волі комуністи та їх спільники з „людового фронту", соціялісти різної масти стараються деморалізувати наш нарід, щоб в майбутньому зробити нас погноєм своїх експериментів.

З черги вибрано місцеву партійну управу УНДО в складі: Кецай Григорій, Сагат Стефан і Кусній Василь з Іванчан та Бутрин Павло і Кончук Андрій с. Павла з Курник.

Вкінці довіру промову виголосив о. М. Іванчук, вказуючи присутніх, щоби не слухали підпитків різних ворожих нам чинників і таки своїх отаманчиків, як це було в часі виборчої акції, тимбільше, що про шкідливість і брехунство тих чинників мало треба нагод нераз наше населення переконатися.

По рефератах і дискусії прийнято резолюції: 1) Збори висказують признання і повне довіря Української Парляментарній Репрезентації за її теперішню діяльність. 2) при парцеляції великої земельної власности домагаються допущення до купна ґрунтів *виключно* місцевого різничого населення без різниці віроісповідання і продуктивности, а то з причини великого зубожіння і густоти цього населення. 3) домагаються евакуювання збірних громад (колоній), як неприхильних нашим вірним, які обтяжують фізичного і так зубожіле різничне населення. 4) домагаються українських шкіл для українських дітей і молоді, зокрема реактивування свого часу розв'язаної „Сільської" у Тернополі.

Після того проводник о. М. Іванчук коротким промовою закінчив збори, а присутні відспівали національний гимн.

Нині у Великім Театрі в год. 8. веч.

Привеселі ситуації!! комедія Геннекена та Вебера Сальва сміху!! **„Пані Презесова"** Прекомічні типи!!

Араби в повстанчих рядах.

КАЗАБЛЯНКА. 24. 8. ПАТ. Як повідомляють із Тетуану, повстанці ведуть енергійне вербування серед арабського населення. Як кажуть, повстанці формують 2 піхотні бригади.

МАСОВІ ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬКА ЛІТАКАМИ.

КАЗАБЛЯНКА, 24. 8. ПАТ. Останніми днями повстанці перевозять літаками денно по 800 вояків з Марока до Еспанії. Літаки з транспортами причалюють в Альжесірасі або в Херез де ля Фронтера.

ПОВСТАНЧИЙ ЛІТАК НАД ТАНЖЕРОМ.

ТАНЖЕР, 24. 8. ПАТ. Від 3-ох днів повстанчі літаки відбувають постійні обсерваційні переліти над містом. Як кажуть, комітет міжнародньої контролі добачує у тому порушення невтральности.

Повстанці спалили всі припаси нафти в Малязі.

ГІБРАЛЬТАР, 24. 8. Райтер. Як стверджує командування британської фльоти, повстанчі летуни підпалили великі склади нафти у Малязі, що згоріли зовсім.

ЧЕРВОНІ ДЕҐРАДУЮТЬ УНАМУНА.

БАЙОН, 24. 8. ПАТ. Появився президентський декрет, що відбирає відомому письменникові Мігуелеві де Унамуно становище досмертного ректора університету в Саляманці.

УБИЛИ КАРДИНАЛА.

БУРҐОС, 24. 8. Авас. Комуністи убили в Барсельоні архиепископа Тарагони Відаля у Барраке. Був це одинокий еспанський кардинал. Доте пер втратило життя 6-ох еспанських епископів.

В. Л. САНСОМ.

Терпеливий пацієнт.

— Прошу дуже, сюди! — Кімнатна дівчина відчинила передом і відхилила перед Віктором скляні тверді.

Він неприємно здивувався, коли побачив тому жадальню пацієнтів, що терпеливо ждали своєї черги. В першій хвилині мав охоту вийти але вкінці рішився зайняти місце у вигідним м'яким фотелі. Бо навіщо придасться нарікання? Прийти завтра? Але завтра може бути ще більше пацієнтів у жадальні. Вкінці хотів принаймні довідатись, чи йому треба менших окулярів чи ні.

Для певности взяв зі собою книжку до читання. Однак переконався що в переповненій жадальні лікаря годі читати. Мимоволі блукав очима по своїх сусідах. Більшість творили тут пари. З мужчин сидів тут тільки якийсь пересічний, молодий, мовчазливий мужчина і малий, незвичайно дбайливо, хоч убого, одягнений, старий чоловічок, який читав часопис. З його кишенів визирали різні ілюстровані журнальчики.

У дверях ставув лікар. Перша пацієнтка увійшла до ординаційної кімнати. Всі відітхнули з полекшею. Кожний числив кількох в серед ним пацієнтів і скільки не займе ще часу. Віктор не завертав собі цим головки, бо був останній.

Між недужими існує тихе побратимство. Тому, що всі мусіли довго ждати, виявилася поміж звичайнісінька товариська гутірка. Якась добродійка почала оповідати історію своєї недуги. Перед десятьма роками штовхнув її хтось довідником в очі і вона лікується від того часу ані по сьогоднішній день. Віктор не слухав її балакання.

Раптом всі затихли. Знову прийшла черга на наступного. Малий старий чоловічок клюнув зізова свого часопису. Показалось румяне лице й дуже добродушних, дитячих очей.

— Прошу дуже. Ідіть спокійно попереду мене — сказав він смітливо до свого сусіда.

Загальна увага звернулась на нього. Всі почали вихваляючи його вічливість. Щоби відвернути свою увагу, схопився знову засоромлений за плєхту свого часопису.

*

Проминула довга, безконечна година. Залишилося вже тільки шість осіб. Пацієнти нетерпеливились чимраз дужче. Віктор знову почав змагатися з великою охотою вийти. Пацієнти не звертали вже уваги на добродушного старця і зникали один по одним у кімнаті лікаря.

— Пів до шестої — промовив вкінці мовчаливий добродій. — Ви підете так чи так, отже не гнівайтеся, що...

Сусідка-кокетуха намагалась його потішити, але він перебив їй:

— Ні, тепер я на чергу а цей добродій після семий — заявив він рішуче.

Наступила пригра мовчанка, а старець, що недавно зізнав собі симпатії присутніх, промовив:

— Якщо я не встигну за пів години до поїзду, мусітиму переночувати в місті.

Він сказав це спокійно, отже собі... Але молодий мужчина вперся.

До розмови вмішалась знову їхня сусідка і запитала старого не без жовчі:

— А не маєте іншого пойзду?

— Ні.

Відповідь викликала знову тяжкому мовчання. Віктор не хотів дати себе перемогти і заявив злобно:

— Егеж... вичікування не є дуже приємне... Коли хтось не має вільних годин, тоді ще...

Молодий чоловік зрозумів її натяк. Він чекав на признання інших і щоби підчеркнути свої права, наблизився до дверей ординаційної кімнати.

— Ви дуже спішитесь?

— Так.

— Певно окуляри.

— Ні болі.

Він був дещо збентежений, але в тій хвилині відчинились двері і він увійшов з очевидною полекшею до ординаційної кімнати.

— Нещасні... Сьогоднішня молодь... Слова енергійної жінки стрінулись із загальною симпатією. Одначе старий чоловік мовчав, замкнений самий у собі.

Пацієнтів убувало. Вкінці Віктор залишився сам зі старцем.

— Справді мені дуже прикро... Ви прийшли перший, а тепер опинитеся на переостанньому місці. Однак я не хочу використовувати рамої доброти так як інші...

— Хлопе не турбуйтеся цим і будь спокійне перший. Мені не зробить різниці!

Віктор поглянув скупчений на особливого пацієнта. Він не носив окулярів і читав весь час без них.

Старий замилився хвилинку, а відтак сказав:

— Мені дуже приємно... Ви незвичайно симпатична людина і якщо не зрозуміє мене, розкажу вам дещо.

І не чекаючи моєї згоди, говорив далі:

— Бачите.. Я стратив щось своє найдо і не є

БОЇ.

Повстанці заняли Вілля Нуева делля Серена. Під Овіедо здесяткували кольону астурійських гірників. — Повстанці зовсім окружили Сан Себастіян; під Кордовою відбили атаку червоних з великими втратами. — Повстанчі літаки і кружляк сильно бомбардували околиці Сан Себастіяну.

„МОРАЛЬНЕ ЕМБАРГО" НА ЗБРОЮ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН, 24. 8. ПАТ. Вчора загострено „моральне ембарго" на вивіз зброї до Еспанії, забороняючи її вивозити всім кораблям компаній, що мають урядові субвенції. До іншої заборони уряд не має права.

ПІДСУМКИ

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Як обчислює „Ангріф", перші 4 тижні війни в Еспанії коштували коло 400 мільонів золотих та життя 55.000 людей.

ХОЛЄРА НА ФРОНТІ.

БАРСЕЛЬОНА, 24. 8. ПАТ. На арагонському фронті вибухла холєра. Цей факт намагаються затримати в тайні.

ГОРЯЧКОВІ ПРИГОТУВАННЯ ДО НАСТУПУ НА МАДРИД.

ЛІССАБОНА, 24. 8. ПАТ. Радіостація в Ля Корунa потверджує, що команда повстанських військ робить горячкові приготування до остаточного нападу на Мадрид. Літаки повстанців бомбардували урядові склади муніції в околиці Гвадарама. Ген. Моля переводить тепер перегляд відділів, які оперують у цьому районі. Від двох днів радіостація у Мадриді поширює відозву міністра війни такого змісту: „Всі кріси на фронт. Правдивий міліціянт не може вдавати героя на вулицях столиці, але повинен піти на фронт".

ЛІССАБОНА, 24. 8. ПАТ. На летовище у Саламанці осіло 15 бомбардовних літаків, які візьмуть участь у наступі на Мадрид.

ЛЕТОВИЩЕ У МАДРИДІ ЗНИЩЕНЕ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Радіостації повстанців повідомляють, що 21 повстанських літаків знищили летовище у Мадриді, скидаючи 400 бомб.

НІМЕЧЧИНА ЗАБОРОНИЛА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЕСПАНІЇ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Німецьке інформаційне Бюро повідомляє: Німецький уряд повідомлено, що всі заінтересовані держави прилучилися до пропонованої заяви в справі заборони вивозу зброї, призначеної для Еспанії. Німецький уряд повідомив французький уряд, що тепер оголосить декрет, щоб негайно заборонити вивіз зброї. Постанову цю ухвалили, хоч переговори з мадридським урядом у справі видачі німецького комунікаційного літака ще не покінчилися. Самособою постанова німецького уряду в нічому не зменшує справи звороту літака еспанським урядом. Крім того німецький уряд у ноті до французького уряду висловлює бажання, щоби теж інші держави зробили все конечне, коли не зробили того досі, щоби бути певним, що справді узгіднені заряджєння будуть виконані.

Бунт проти альбанського короля.

Военний стан в Альбанії.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. „Ле Матен" помістив телеграму з Атен, що в північній Альбанії дійшло до бунту проти короля Зогу. Негайно по вибуху бунту оголошено военний стан. Арештовано кількадесять старшин. Щоб не допустити до всяких евентуальностей змобілізовано дві дивізії. Покищо нема потвердження цих вісток.

НОВИНКИ.

— **Д-р Тит Евген Бурачинський,** Львів, Льва Сапіги 43, вернувся. 2546 1—2

— **Др Бережницький,** стоматольог у Львові, Підвалля 7, уже вернувся. 2544

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гавриселич під проводом Д-ра Е. Дурделля та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухівки. 2445 11-15

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 7—15

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоругви 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матрацн, постелеве біллл і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 43-100

— **Право прилюдности** одержала **Жін. Гімназія СС. Василіянок у Станиславові,** що повстала на місце жін. учит. семінарії. 2553

— **Розбудова м. Львова.** Комітет розбудови м. Львова рішив вибудувати дальших 44 двокімнатних домів на Сигнівці. На тім оселя буде закінчена й обіймативе разом з попередними будинками, які посвячено недавно, разом 65 домів. Почали вже будувати передшкілля коштом 40 тисяч зол., що й піднесе вартість цієї оселі. Кошти будови нових домів обчислюють на 300 тисяч зол.

— **Тернопільський воєвода Білик** перев'в інспекцію скалатського повіту. Опісля поїхав до Золочева, де злюстрував староство й інтересувався розбудовою міста Золочева.

— **Фабрика етеричних оліїв у Ворохті.** Як повідомляє агенція „Всхуд", у Ворохті пов. Надвірна приступають до будови першої в Польщі фабрики смерекових екстрактів та етеричних оліїв. Фабрика дасть працю місцевому й околичному населенню. Продукція обчислена на велику скалу.

— **Папський легат у Ченстохові.** До Ченстохови приїхав 23. ц. м. папський легат кардинал Мармаджі на наради синоду польського епископату, що зачинаються 25 ц. м. на Ясній Горі. Легата привитало на дворці численне духовенство під проводом о. прімаса Гльонда. Кардинал Мармаджі відповів по французьки. На Ясній Горі витали легата чин ОО. Павлинів і поверх 30 епископів латинського, гр.-кат. і вірменського обряду. Після богослуження, яке відправив о. прімас Гльонд, кардинал удїлив народові благословенства в польській мові.

— **Страйк будівельних майстрів у Тернополі.** Минулої суботи скінчився в Тернополі страйк будівельних робітників, що виграли справу. Одначе успіх робітників стався причиною страйку будівельних майстрів, які зажадали від власників будівель рекомпензати за вироблені робітникам уступки у висоті 25 пр. умовленних коштів будови. Власники домів згодилися на ті домагання.

— **Катастрофальна слота у Скільщині.** Пишуть нас: Від 8. ц. м. дотепер (23. ц. м.) паде з малими перервами безнастанний дощ. Шкоди великі. Тільки жито забрали досі люди додому, тай то не всі. Весь овес в копах чи на покосах зріс і зігнив. Згнило теж сіно в лісах і друга конюшина гине. Бульби в воді. Грозить великий брак паші. Наслідком непогоди літники вертаються перед часом до міста.

— **Всюди зловживання.** В Барановичах арештовано урядовця міської обезпечальні Бориса Левіна, що здефравдував поверх 20 тисяч зол. — У Брацлаві застрілився директор міської каси, Владислав Краєвський з причини викриття зловживань.

— **Арештування.** При шосі Тернопіль—Підволочиська хтось зрізав кілька телеграфічних стовпів. У звязку з тією справою арештовано Віктора Борищука, абсольвента промислової школи і Тимка Любчика, рільника, обох із Стулок.

— **Український духовник і жидівський адвокат.** В цивільно-процесовій справі сиги. II. Н. 518/36 городського суду в Золочеві як сторона виступав о. Іван Городиловський, парох в Івачові і його брат Володимир Городиловський, господар з Зарічча, голова читальні „Просвіти". Їх обох заступав жид-адвокат Гляйц. А в Золочеві є сімох українців адвокатів. Так то український священник і передовий українець селянин реалізують гасло „свій до свого".

— **Краєва хроніка.** В Ясінці Масевій пов. Турка відбулося посвячення і відкриття мосту на ріці Стрий і вселюдної школи. — В Бучачі обікрали склеп з обувою Андрія Островського на шкоду 1.000 зол. — В Сяноці застрілився 24-літній студент з Варшави Генрик Качоровський. — В Сороках під Львовом 24-літний Дмитро Стиранка убив ножем 47-літнього Івана Сокола. Опісля цілу ніч укривався в полі, а на другий день заголосився добровільно у львівському суді. — На терені копальні потасових солей в Калуші загинув 42-літний робітник Влад. Сочинський, доторкнувшись електричного дроту, яким проходив струм зі силою 200 вольт. — В Дрогобичі перевернувся від сполошених коней особовий самохід, причому дві пасажирки тяжко потовкліся. — В Бориславі сполошилися коні Володимира Проця з Попелів, причому тяжко потовкся 7-літній син д-ра Юзича, адвоката зі Львова.

— **Ствердили ідентичність убитої.** Поліційний постерунок у Мостиських ствердив ідентичність жінки, що згинула, вискочивши крізь вікно мешкання ст. пшодовника Важинняка при вул. Вірменській ч. 3 у Львові. Це Марія Коваль, дівчина без постійного заняття та місця замешкання. Кілька разів придержувала її поліція в Мостиських за крадіж і волокитство. Виявилося теж, що Ковалівна тому кілька літ служила в одного з льокаторів тогож дому, в якому живе Важинняк. Проти Важинняка повели слідство за немарочне спричинення смерти Ковалівної.

— **Нова провокація комуністів.** Розбещення звірілих комуністів доходить краю. Вночі з 10. на 11. серпня ц. р. вломився невідомі злочинці до церкви в Сільці, розбили кивот і розсипали по долівці Найсвятіші Тайни. Опісля потоптали їх і розбили чашу. Коли вістка про це рознеслася по селі, свідоме й обурене до краю громадянство зразу спонтанним відрухом відмежилось місцевим комуністам, що це їхньою безсумнівну роботою є цей підлий напад. Це ще один доказ, що найширші кадри суспільности помалу тверезіють від комуністичного дурману.

П. Т. завітайте до **Харчівні „Клюбу Укр. Емігрантів"** на смачні сніданки, обіди й вечері.
Ціни помірковані. — Видаються українські страви. — Для абонентів знижки.
Площа Бернадинська 2. І. пов. 2345 1-5

— **Обманець!** Довідуємося, що по сокальському повіті крутиться п. Гринь Полюга й подає себе за представника фірми „Народне Мистецтво" із Хирова. Остерігаємо українське громадянство перед всякими можливими закупами у цього типа, що користується старою виказкою, яку фірма уневажнила давно за несовісне сповнювання обовязків. Ось ще один випадок, як інтелігент замість давати приклад сам потопає в багні несовітности.

— **Ліквідація страйків.** Страйк робітників у двох тартаках у Синевідську Вижнім фірми Годуля і М. С. Д. скінчився. Робітники згодилися на заробки, які мають робітники в тартаку братів Гредлів у Сколім. В обох фірмах розпочалася праця у всіх відділах. — У Перемишлі ліквідовано страйк робітників, занятих при перебудові вулиць. Робітникам признано підвишку. — В Тернополі скінчився страйк будівельних робітників, яким признано підвишку заробітків. — Таксамо ліквідовано страйк у Гриняві пов. Коломия, де робітники, занятї сплавлюванням дерева, зажадали підвишки заробків.

— **Грім убив 5 осіб.** Від громовиці, яка перейшла над фільварком Смоліца пов. Ланчина, 14 робітників сховалося у великій стирті сіна. У стирту вдарив грім і запалив її. До пожеж

зовсім убогим чоловіком. А щоби вас заспокоїти, додам ще, що мої очі є в найкращому порядку. Увійдіть у моє положення. Зима. На дворі мороз. Що я маю робити? Сидіти дома? В мене собака студить. Чи йти на прохід і дістати запалення легенів? Я придумав знаменитий спосіб. Їду до відомих лікарів і спокійно переживаю одно приємне пополудне. Сиджу в огрітій кімнаті, у зручнім фотелі і відпочиваю. Одинокий клопіт це те, що лікарі змінюють дуже рідко часописи. Тому все привожу собі дещо до читання. Очевидно, змінюю лікарів. Ніколи не ходжу двічі в тижні до одного лікаря. В цей спосіб роблю різні спостереження і жодного навчився. Навіть думаю тепер писати книжку.

В склянних дверях появилася постать лікаря.

— Скоро, йдіть туди! До побічника — і тручув його до дверей.

Віктор дав себе намовити. Пригода зі старцем була така комічна, що забув лапіть за свої окуляри. Лікар оглянув очі й написав нові скла. Відтоді вийшов задоволений. У дверях ударився з кімнатою.

— Старий добродій вишкіп... він не хотів нічого злого — вирвалося зі себе.

Віктор малощо не зрадівся. Лікар махнув ветерапчо рукою. Йому було байдуже, коли один із його багатьох пацієнтів тратив витривалість.

Але дівчина тримала вже дещо до себе.

— З віків шукали різні дороги люди а ві стіни обрали...

Старець із лицем янгола і дитячими очима, який зумів зберегти собі у ждальні загальну симпатію був найвдячнішим взором а його пляни були певні як сонце.

Перекл. *Роман С—ка.*

прибігли селяни і добули з вогню пять трупів і 9 тяжко поражених. Усіх відвезли до шпиталю, де двох находиться в безнадійному стані.

— **Аристократка образила Гітлера.** Суд у Дармштадті засудив 60-літню баронову Луцію фон Роткірх-Пантен з відомої німецької аристократичної родини на 8 місяців вязниці за образу канцлера Гітлера. Баронову заденунціював муляр, що був зайнятий в її віллі.

— **Дібрались.** На Горечі під Чернівцями відбулося недавно незвичайне весілля. Віддалася 75-літня жінка, що була вже чотири рази замужня. Щасливий молодий це 56-літний чоловік. Кажуть, що молода дуже кремезна жінка, ну і досить багата.

— **Відбудовують старинний стадіон у Помпеях.** Цілий штаб італійських археольогів працює над відбудовою старинного римського спортового стадіону, відкритого недавно в Помпеях. Перемінюють його в новочасний спортовий майдан 140 метрів завдовжки і 110 метрів завширшки. Він окружений величавим мармуровим муром, а при вході стоять гарні колюмни. Посередині величезного грища находиться плавацький басен, теж з мармуру. На бажання Мусолінія помпеянський стадіон задержить свій первісний історичний вигляд. В часі розкопок учені ствердили, що катастрофальний вибух Везувія заскочив помпеянських спортовців підчас ігрищ. М. ін. знайшли тіло одного спортовця, знаменито збережене і змуміфіковане в попелі. Він держав у руках амулєти, посвячені єгипетській богині Ізіс. Вірив видко, що ця богиня принесе йому щастя.

— **Різні вістки.** В конгресовій галі партійних зїздів у Нірнберзі зайнсталювали найбільші на світі органи, на яких підчас партійного зїзду гратиме проф. Гінтер Рамін. — На лінії Берлін—Ляйпціг зайсталювали телефонічну розмову для глухонімих при помочі телевізії. — Підчас вправ в окольиці Гільверсум у Голяндії впав із значної висоти військовий літак, причому згинули два лєтуни.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 4-?

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „Її ЕКСЦЕЛЄНЦІЯ—БАБКА".

Віденська комедія з Аделею Шандрок. Унук англійської мільонерки, уже немолодий льовеляс, виїздить в подорож довкола світу. У Відні він застрягає познайомившись із власницею претарного авта, яке вона сама собі збудувала і чудовим керує. Просидівши там три місяці, мусить вертатись на поклик своєї суворої бабусі, яка загрожує, що стримає йому виплатку грошей. Цю звістку привозить йому молодший адвокат, правний заступник бабусі; при цьому повідомляє його, що дома ждуть його заручини, бо бабуся вибрала вже для нього не жінку багату аристократку. Молодець, закоханий у своїй віденці, бере з нею шлюб і сам вертається до Англії, обіцюючи їй повідомити її телєграфічно, коли полагодить свої важні справи. Довго не має він відвати признатись до того що він женатий і коли жінка, після довгого вичікування, приїздить до його родинного замку в Англії, починаються веселі непорозуміння. Головні ролі грають Ґеорґ Александер, Рената Мільер і Вольбрік. Погідна, приємна комедія.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „СЕРІЯ ІЗ СТАЛІ".

Тема фільми подібна до відомої совітської Беззахисної", де представлені педагоґічні засоби як перевиховувати молодих злочинців, дітей, що їх виховує вулиця. Тут протиставлені старим методам виховання — нові і боротьба такого молодого оборонця нової методи виховання, основаної на доброті та вирозумілости. Бачимо картини звичайного життя та боротьбу дітей із старшими вихователями. Головні ролі грають Джеймс Кеґней і Мейдж Еванс.

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ІВАН ФЕДАК

адвокат у Старому Самборі, член Союзу Українських Адвокатів, помер 21. ц. м. в 48 році життя. В. Й. П!

Дописи.

ГРЕБЕНІВ.

Концерт хору ревелерсів Богдана. До низки вдатних імпрез, улаштованих для літників і мешканців Гребенова, слід зачислити виступ хору ревелерсів Богдана у великій салі Стахової Вол. Хор складається з шістьох співаків, абсольвентів української гімназії в Дрогобичі: диригент Добош Михайло, І. тенор-соліст Заяць Степан, ІІ. тенор Дорожівський Григорій, баритон Коцюба Володимир, ІІ. бас-соліст Андрушків Юрко, ІІ. бас Кінк Богдан. Хор має в програмі дуже богатий репертуар і співає складно та прецизно нічим хор Котка. Найбільше подобались публиці пісні стрілецькі і танґа, менше пісні, призначені на великий хор („Гуцули", „Золоті зорі", „Закувала та сива зозуля"), які ревелерсам Богдана не під силу. Цей молодий гурт співаків заслуговує за свою працю і за вдатну пропаганду української пісні між своїми й чужими на повне признання і на підтримку громадянства всюди там, де буде виступати.

Сезон у Гребенові ніби добіґає кінця, літники повільки розїздаться до міст, на пляжах і в лісах людей чимраз менше. Всеж таки є ще доволі гостей, які з уваги на гарну погоду зайнішаються тут до самого І-го вересня. А у вересні зачнеться тут третій сезон, коли то до Гребенова зїздаться всі ті, що хочуть порозкошувати в бальсамічним карпатським воздухом і чудовим гірським сонцем. Хто бажав би провести тут кілька днів відпочинку у вересні, тому радимо в душі зайхати до священичого пансіонату „Зелемів", який і своїм чудовим положенням, і добірним харчем та зразковою обслугою вдоволить і найвибагливіших гостей.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЙ 12:0 (6:0).

Мистецтво окружної ліги. Україна справді дивна дружина. Коли схоче, виграє зі сильним противником, а коли захоче програє з найслабшим. Ще перед двома тижнями Україна програла зі слабою Гуркою і тоді ніхто не ворожив Україні такого успіху з Чуваєм, цьогорічним віцемистцем окружної ліги. Україна перемогла у високім сенсаційнім відношенню, але... будьмо щирі, не ціла дружина задоволила. В першій частині без замітку грав тільки напад, поміч грала доволі слабо, а в обороні ні Воробець, ні Олійник не булиб сильною запорою для сильнішого нападу. Вже в першій хвилині добуває Україна чорота. Чувай не спішений грає доволі добре підіймає разпорасу під ворота України, але непорадність перемиських напасників і добрий воротар не позволяють їм добути воріт. По кількох хвилинах добуває Україна з карного ворота. Це ще не бентежить Чуваю і аж коли Україна добуває треті ворота, в дружині противника замітне замішання. Напад України грає чимраз краще і використовує всі можливі позиції. Дуже приємну несподіванку зробив Магоцький, який грав концертово на крилі, перебиваючись щоразу вперед. Його „центрам" і бігові не можна нічого закинути. Всі „центри" мали в собі зародок воріт. Зокрема теж слід згадати Скоценя ІІ., що вибивається на найкращого стрільця. По довшім часі розігралася теж поміч. Гошовський на середині все ще таки кращий від бічних помічників. Окремо згадка належиться дружині Чуваю за те, що вміла... програти. Бо хоч змагання були вже програні по перших тринятьох хвилинах — Чувай не резигнував ні хвилини з добуття почесних воріт і грав без розбивання і авантюр, які звичайно в таких випадках бачимо. Більше як 2.000 глядачів емоціонувалося цими змаганнями та оплескували кожні добуті ворота України. Суддював гостро але добре п. Гавсман. Ворота для України добули Скоцень ІІ — 7, Петрів — 3, Миклош і Воробець.

В тих змаганнях добула Україна не тільки дві точки, але й велику кількість воріт які при укладі табелі грають нераз рішаючу ролю. Бажаємо Україні дальших успіхів у мистецьких змаганнях, однак при цій нагоді ще раз пригадуємо, що густо-часто Україна програє з власної вини (легковаження противників і брак змобілізації України повинна рішуче змагати до першого місця в табелі, що є зовсім можливе, коли наша одиначатка виявиться сильною волею і охотою перемогти. В найближчу неділю грає Україна з Другим Соколом.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від власного кореспондента).

В чеській державній лізі грає цього року перший раз українська спортова дружина С. К. Русь з Ужгороду. Тому подаватимемо висліди змагань усіх чеських клюбів, що грають у тій лізі.

В неділю, 23. серпня відбулися перші змагання, першої руди поміж усіми клюбами з таким вислідом:

ПРАҐА. **Спарта — Русь 6:0 (3:0).** Славія — Простєйов 1:2 (1:1). Неждайна програна Славії.

ПІЛЬЗНО. Вікторія Пільзно — Вікторія Жіжков 1:1 (1:0).

НАХОД. С. К. Наход — Моравська Славія 4:1 (1:1).

ЖІДЕНІЦЕ. С. К. Жіденіце — С. К. Пільзно 2:0 (2:0).

БРАТІСЛАВА. С. К. Братіслава — С. К. Кладно 2:1 (0:0).

Після цих змагань стан табелі такий.

1. Спарта	1	1	0	0	2	6:0
2. Жіденіце	1	1	0	0	2	2:0
3. Наход	1	1	0	0	2	4:1
4. Братіслава	1	1	0	0	2	2:1
5. Простєйов	1	1	0	0	2	2:1
6. Вікторія Пільзно	1	0	1	0	1	1:1
7 Вікторія Жіжков	1	0	1	0	1	1:1
8. Славія	1	0	0	1	0	1:2
9. Кладно	1	0	0	1	0	1:2
10. Пільзно	1	0	0	1	0	0:2
11. Морав. Славія	1	0	0	1	0	1:4
12. С. К. Русь	1	0	0	1	0	0:6

Перша колюмна означає кількість гор, друга кількість виграних, третя нерішених, четверта програних, пята добутих пунктів і шеста відношення воріт.

С. К. Русь — новик чеської державної ліги стрінувався відразу з найсильнішим противником першорядною европейською професійною дружиною компанього мяча і хоча програла у високім відношенню, то всетаки задемонстрували гру на доволі високім рівні. С. К. Русь уступала славному противникові тільки браком відповідної змагової рутини.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Луг — Поцік 2:2 (1:2).

Змагання Лугу із Б-класовим противником покінчилися нерішеним висліком. Ворота для Лугу стрілили Жовнір І і Жовнір ІІ.

Луг II — Леопохія 1:7 (0:0).

Друга дружина Лугу програла в високому відношенню. Другій дружині недостає відповідної техніки хоч фізично представляється вона зовсім добре.

Степ — Зоря 3:2 (1:1).

Сенсаційні змагання двох українських дружин закінчились по гарній та завзятій грі перемогою Степу. Гру зачинає Зоря і переводить кілька грізних випадів, а один з них приносить ворота. Степ зривається до противступу і під конець першої частини вирівнює зі стрілу Павчишина. В другій частині Степ дальше переважає, а Зоря починає грати гостро. Ощудляк добуває другі ворота для Степу. В кілька хвилин пізніше вирівнує Бернацький. Під кінець Степ далі переважає і Грицай добуває треті ворота для Степу. На вирівнення заслуговують зі Степу: Ощудляк, Лейбюк і трійо оборонне; зі Зорі: Крушельницький, Андрійчук і Сім. Суддя п. Шабакевич. Видців до 300.

ЖОВКВА. **Україна II — Нордіяр 2:2 (0:2).**

Товариські змагання на доволі високім рівні. Ворота для України добули Герасимович і Босий.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Легіон 1:1.**

Змагання за мистецтво Аґлії перервав суддя в 11 хв. з приводу сильної зливи. Товариські змагання закінчилися нерішеним висліком. Ці змагання скоротив суддя 15 хвилин.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. II Сокіл — Погонь І Б 5:3 (2:2).

Погонь із резервовими програла зі слабим Соколом.

Чорні — Корона 3:1 (3:1).

Корона виявилась доволі грізним противником. Першу чверть години грала Корона знаменито й добула перші ворота. Відтак гра належить до Чорних. У другій половині знову переважає Корона, але не вміє забити воріт.

ЛЬВІВ. **Огнісько — Лехія 1:0.**

РЯШІВ. **Ресовія — Р. К. С. (Львів) 4:0 (1:0).**

Мистецька табеля Окружної Ліги.

1. Чорні	2	4—0	7:4
2. Україна	2	3—1	14:2
3. Лехія	2	2—2	3:1
4. II. Сокіл	1	2—0	3:1
5. Ресовія	2	2—2	4:3
6. Огнісько	2	2—2	4:4
7. Корона	2	1—3	3:5
8. Гасмонея	—	—	—
9. Польонія	—	—	—
10. Погонь І Б	1	0—2	3:5
11. Р. К. С.	1	0—2	0:4
12. Чувай	1	0—2	0:12

МИСТЕЦТВО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. Домб — Погонь 3:1.

ВАРШАВА. Варта — Легія 5:1.

КАТОВИЦІ. Варшавянка — Шлеськ 1:1.

ЛОДЗЬ. Рух — Л. К. С. 4:1.

КРАКІВ. Вісла — Гарбарня д.в.

—o—

Нові книжки й журнали.

RYCERZYK NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, wrzesień 1936. R. IV. Nr. 9.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок, 25. VIII. год. 8. веч. „Пані президесова".
Середа, 26. VIII. год. 8. веч. „Трафіка пані генеральової".
Четвер, 27. VIII. год. 8. веч. „Пані президесова".
Пятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані президесова".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Із Експедиція бабусі".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Невільники з Ванделай".
ГРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Мезжухіном, „Вацусь".
КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касіно".
КОПЕРНИК: „Цигани Гавани" з Мартою Еггерт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Циганські мелодії".
МІРАЖ: „Юдіна" (з Дж. Альпар і Густ Фрелізом), „Веронїка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мелодії знад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Комедіянт".
ПАН: „Жінка без масти", „Вивезь Париж співає".
РАЙ: „Золото" з Бригідою Гельм.
СВІТ: „Золото" з Бригідою Гельм.
СТИЛЕВЕ: „Найгарнішій день мого життя" з Пос. Шмідтом, ревія „Смішо на кризу".
ТОН: „Пекло Китаю".
УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.
ХІМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(вул. Марійська 5.)

Нечинний.

Прага.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 25. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 15.20 Муз. тад. для дітей, 17.30 Солісти, 19.05 Зальцбурзькі фестивалі „Кожі фан тутте" оп. Моцарта, 22.10 Пісні Вайсберга. **Прага** (470,2) 17.05 Словацькі й моравські пісні. **Париж** (1648) 11.00, 12.50, 13.00 Симф. музика, 15.00 Фр. класична музика. **Білгород** (437,3) 13.15, 22.20 Нар. пісні, 19.50 Солісти, спів, віольончелі, **Берлін** (356,7) 20.10 Легка музика, 20.45 „Фавст" Ліста до тексту Гетого. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.00 Бретонські пісні, Преторіюс тенор, **Мінхен** (405,4) 12.00 Розр. концерт, 16.30 Веселий концерт солістів, 20.10 Нова популярна музика. **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Сальон. музика, 18.30, 22.25 Циг. музика, 20.10 „Князь Боб" оп. Гуски. **Мілянo** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 „Гніздо дель попольо" оп. Робіянія. **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.15 Танк. музика.

Середа, 26. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.10 Солісти, баритон і форт., 19.30 Розр. концерт, Сімон сопр., Федер тенор, 21.05 Зальцб. фестівалі: Орх. концерт. **Прага** (470,2) 16.10 Концерт 17.40 Шопенівський концерт, **Париж** (1648) 12.15 Легка музика, 20.00 Муз. мандрівка по світі, **Білгород** (437,3) 13.15 Скрипка, 18.00 Нар. музика, 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Легка музика, 20.45 „Чортівське коло" веселий кабарет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.15 Солісти, 18.00 Пісні на зор, **Мінхен** (405,4) 17.00 Розр. музика, 19.00 Камер. музика, 22.30 Бразилійська нар. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Солісти, 18.20 Соло на цимбалах, 22.15 Циганська музика. **Мілянo** (368,6) 11.20 Легка музика, 17.15 Форт. музика, 20.30 Нар. музика, 21.50 Оперетові мелодії, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 25. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Газунов: Шопенініана, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій. Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скрипка ПКО, 16.00 Весела пісонька, гр. пл., 16.45 Відчит про Івана Собіського, 17.00 Концерт орх., 17.50 Багатство життя в корі дерев, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Для дітей: Тремер Джері й кітка Пімпа, 18.15 Музична гротеска, гр. пл., 18.25 Фейлетон: Про еспаньську душу, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Тисяча тактів музики, 19.45 Гутірка для дітей, 20.00 Вечір старих вальсів, концерт орх., 20.45 Літер. нарис; Тайна защитка Стан. Бжозовського, **21.30 Українські народні пісні у виконанні Марії Сокіл і Авт. Рудницького**, 22.00 Спорт. вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 26. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Кілька гігієнічних завваг, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт легкої музики, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 У царстві грибів, авд. для дітей, 16.15 Легка музика, спів, 17.00 Концерт у вик. Софії Доре (сопран), флет, фортеп., 17.50 Анекдоти з життя Ів. Рошка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Форт. ресіталь, 18.25 Із жіночої галерії: Суспільна дівчка, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Хоральні пісні у виконанні подвійного вок. квартету, 19.25 Трансм. з Відня: Розривковий концерт (Гільда Зінель сопран, Фр. Боршош тенор, орхестра), 21.00 Вечірній денник, 21.10 Актуальна гутірка, 21.15 Твори Фр. Шопена, 21.45 Спортові вістки, 22.00 До танку, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.88—89.45, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долярн канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.62 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.90, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.80 — 26.64, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.80, Кор. шв. 1382.5—137.25, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	20.00	—20.50
Пшениця зб.	19.25	—19.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 24. серпня ц. р. кооперативам платив. за. льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дан зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0.13 „
1 п. пець	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. VIII. ц. р. платив своїм достарчам за 1 кг. живої птиці, льоко подвірп птахомасарні „M. C." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	0.95 „
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.50 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої якости. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На Український Город зложили в нашій Адміністрації: Іван Сеник, Стрий, 5 зол., Дамян Горянівеич, артист-маляр, 5 зол. і кличе щонайменше на таку суму: 1) д-ра Володимира Кубійовича, доцента університету у Кракові, 2) інж. Ярослава Мохнацького у Кракові, 3) д-ра Ярославу Рудницьку-Кристальську, лікарку у Львові, 4) Осипа Р. Сорохтея, артмал. у Снятині, 5) Євгенію Бриковичеву у Коничинцях.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПАННА, сирота по священнику, сім літ по семінаріяльній матурі, без засобів до життя, просить праці найрадше бюрової або у торговлі. Відомість: Gmina Wróblczyn poczta Niemirów, для „Сироти". 2548 1-3

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО ШКІЛЬНИХ КНИЖОК, ЛЬВІВ ВУЛ. КУРКОВА 21.

тел. 228-47. Конто ПКО 505.425

видало такі підручники:

	Ціна
Буквар, Перша читанка для вселюдних шкіл	вол. 1.80
Абетка ручна діточа	„ 0.35
Читанка для II. кл. вселюдних шкіл	„ 1.90
Читанка для III. кл. вселюдних шкіл	„ 2.40
Читанка для IV. кл. вселюдних шкіл	„ 2.90
Читанка для вищих клас вселюдних шкіл	„ 3.—
Методична граматика руської мови для IV. кл. вселюдних шкіл	„ 0.90
Граматика української мови — С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера	„ 3.00
Правописний словничок — Др. К. Кісілевського	„ 1.80
Вибір з укр.-народ. літератури ч. І. А. Барвінського	„ 2.00
Вибір з укр.-русн. літератури ч. І.	„ 3.00
Вибір з укр.-русн. літератури ч. II.	„ 3.00
Читанка для учительських семінарій Д. Лукіяновича	„ 0.30
Мала літургіка гр.-кат. церкви — Л. Лужницького	„ 1.—
Ісус у серцях дітей. Наука гр.-кат. релігії для І. і II. кл. вселюдних шкіл — І. Рудовича	„ 1.50
Біблійний катехизм гр.-кат. релігії для вселюдних шкіл	„ 1.50
Малий катехизм	„ 1.—
Середний катехизм	„ 1.00
Рахунки для першого відділу вселюдних шкіл	„ 1.20
Рахунки для другого відділу вселюдних шкіл	„ 1.20
Рахунки для третього відділу вселюдних шкіл	„ 1.40
Рахунки для четвертого відділу вселюдних шкіл	„ 1.50
Математика — Русецкого і Зимецкого	„ 1.90
Puer romanus — латинські читання для І. кл. гімназій	„ 2.—
Iuvenis romanus — латинські читання для II. кл. гімназій	„ 2.70
Viri Illustres — латинські читання для III. кл. гімназій	„ 2.30
Wir lernen deutsch — німецькі читанки для І. кл. гімназій	„ 3.70

Можна дістати у всіх книгарнях і прямо у Видавництві за попереднім надісланням належности почтовим переказом або вплатою на конто ПКО.

ПІДЛЮТЕ.

Гірський Живець, Купелеве Заведення і Літнище у Горганах над Лімницею на висоті 700 м. понад рівень моря.

Мінеральні цілющі води, сірчано-солоні, боровинові, газові і пінкові купелі.

Залізниця до станції Брошнів (на лінії Стрий-Станиславів), а звідтам або вузькоторовою залізничкою (полученим до ранішніх поїздів), або автомотором Живця (відїзд з Брошнева в год. 12. вполудне) на місце.

Дешевий осінній сезон від 30. серпня ц. р.

Інформації: **Живець-Підлюте, п. Перегінсько.** 2547

МЕШКАННЯ

СТАНЦІЯ для 2—3 учениць близько гімназії. Добрий харч, опіка. Левицька, Мурарське 64. 2. 2529 2—2

ДОБРА, дешева станція для учеників (ниць) — Фацієвичева, Львів, Хлодровського 11. 2541 2—2

ПІДПРИЄМСТВА

ДО ПРОСПЕРУЮЧОГО склепу з волічкою у більш. місті, при центр. вул. шукаю поважної і репрезентативної спільнички з готівкою, знавця у ділянці галянтерії або модництва. Листи під „Волічки 3-500" до Адм. „Діла". 2533 2—2

РІЖНІ

ДИКТИ, ФОРНІРИ, найбільший вибір ціни конкуренційні, **Альтбах,** Шпитальна 10. 2530 1-5,

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, виконує Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 4—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2549

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра Баранецького у Львові, вул. Миколая 23, ріг вул. Зибликевича, приймає пацієнтів — по перерві вакаційній — в недугах зубів і устної ями як звичайно щодня від 3—6 пополудні. Власна робітня технічно-дентистична. 2554 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Спец. недуг жіночих і поліжництва

Д-р Софія Парфанович

Львів, Зибликевича 51.

Тел. 105-43. 1213 1-5

Бувший асистент очної клініки львівського університету

Окуліст

Д-р Юлій Драк

вернувся

і ординує

від 11—13 і 14—17.30

Львів, вул. Сикстуська ч. 56.

2552 1-3

Меблеві покриття ХІДНИКИ, ЦИРАТУ, ЛІНОЛЕУМ, КОЦИ І ФІЛЬЦИ

а також **артикули тапіцирські**

поручає

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Леґіонів 25, в подвірю.

2487 4-5

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 71-75

Знову відчинений **Сальон мод**

СТ. ТОМАШЕВСЬКА

Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 118-94

поручає: елегантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: всілякі відсвіження та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ- ТА ЦІНИ ПИСТУПНІ. 2523 3-5

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 191 (14.619). Львів, середа 26. серпня 1936. Pocztówa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Смерть визначного українського літературознавця — М. Перетца.

Як звичайно довкільними шляхами через чужу пресу довідуємось про смерть відомого вченого, члена Академії Наук, Володимира Миколаєвича Перетца, що помер цього місяця в Казані. В. М. Перетц уродився у 1870. р., габілітувався на київському університеті і присвятив свою першу увагу українським памятникам літератури XVIII-го віку. Він був учнем славного А. Всеволовського та Соболевського; цікавився головно драмою. При помочі великого порівнального матеріялу він дав широке ґрунтовне розвитку початків українського та російського театру, завдячуючи його й розвиткові в інших літературах. Як професор працював він у Києві, Петербурзі, Самарі та Казані і своїми викладами та творами мав великий вплив на своїх учнів, звертаючи їх увагу на українську літературу, якої за царської влади студенти не знали. З його численних праць найбільші про українські вірші та пісні XVI—XVIII. вв., досліди і матеріали з історії давньої української літератури, про Слово о Полку Ігоря, про приповідки, про драму в доби Петра Великого, про історію поетичного стилю в Росії, причинки до історії польського та російського народнього театру, про інтермедії, виставлені на дворі імператриці Анни, тощо. Більшість його праць писана по російськи. Ті, що виходили в українських видавництвах були писані українською мовою.

Всіх 16-ох засуджених розстріляли.

ПРИСУД У МОСКОВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ ВИКОНАНО.

МОСКВА, 25. 8. ТАСС. Президія центрального виконавчого комітету СССР відкинула прохання засуджених 24. ц. м. членів терористичного центру. Присуд виконано на всіх 16-ох засуджених.

За католицько-націоналістичний фронт проти комунізму.

КЕЛЬН, 25. 8. ПАТ. Ген. вікарій кельнської архієпархії заявив духовенству, що в обличчі комуністичної небезпеки в Европі Католицька Церква не жалітиме зусиль, щоб найти модус вівенді з урядами, що поборюють комунізм. Як думають тутешні католики, на конгресі епископів у Фульді пробуватимуть повернути взаємини з націонал-соціялістичним урядом. Взагалі від деякого часу говорять, що під враженням еспанських подій чимало католицьких священників покинуло опозиційне наставлення до націонал-соціялістичного світогляду. Церковні кола оцінюють прихильно становище націонал-соціялістів супроти комунізму.

Перемога націоналістів у Естремадурі й Астурії.

БУРГОС, 25. 8. Авас. Як стверджує урядовий комунікат, естрамадурська армія заняла Сан Вінсенте дель Кантара, Альбукерк, Ольвенза і Дон Беніто. Частини з Ієфе навязали контакт з націон. частинами.

На астурійському фронті націоналісти здобули Кангас де Нарсея, відкидуючи ворога на 10 км. та Навафрію.

НА БАЛЄАРАХ.

БАРСЕЛЬОНА, 25. 8. ПАТ. Командант червоних військ на Майорці повідомив президента Каталюнії, що його частини посунулися на острові на всій лінії; вони опанували шлях з Порто Хрісто до Манакару.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

МАДРИД, 25. 8. ПАТ. Урядова артилерія обстрілювала націоналістичні касарні у Ля Ґранха.

БУРГОС, 25. 8. Авас. Як повідомляє ген. Франко, літаки знищили частинно червону колону, що заатакувала Кордову; коло 1000 людей піддалося

Після спокійного періоду, що дав змогу перегрупувати націоналістичні сили, почалася на всіх відтинках зміцнена активність. В Арагонії націоналісти заняли правий беріг ріки Ебре між Кінто і Фуемес де Едро. Націон. літаки обкидали бомбами ворога під Терруель. На фронті Естремадури скинули червоний літак. Нац. літаки скинули мішки з харчами оборонцям Альказару і Толєда.

РАБАТ, 25. 8. ПАТ. Комунікат радіостації з Керез де Ля Фронтера повідомляє: на Гвадалкаральському фронті націоналісти побили червоних на шляху до Ескоріємо та зняли Наваль Мораль де ля Мата. З Ля Лінєї вирушила колона з 2.000 людей на Малягу, щоб скріпити нац. війська під Естамоною. Положення червоних у Сантандер і Більбао критичне.

МАДРИД, 25. 8. Авас. На фронті Леону йшли бої цілу минулу ніч. В полудне нац. літаки бомбардували позиції, але червоні зістрілили один з них. Нічю червоні батерії бомбардували нац. передні й задні сторожі. Почалася атака на Кордову при співділанні артилерії.

БУРГОС, 25. 8. ПАТ. Ескадра Юнкерсів бомбардувала летунський майдан Ґетафе та знищила частинно літаки, порохівню і склади бензини.

„Людова справедливість" у Каталюнії.

БАРСЕЛЬОНА, 25. 8. ПАТ. Хенералітад покликав до життя у Каталюнії трибунали, звані „людовою справедливістю", що мають скоро судити фашистів. Вони будуть складатись з 3-ох професійних суддів та 12-ох присяжних, вибраних з лист, які предложать партії людового фронту і робітничі організації. Присяжні рішатимуть про вину підсудного.

ПРИСУДИ СМЕРТИ.

МАЛЯГА, 25. 8. ПАТ. На визначному подвірю страчено вчора 10-ох старшин маринарки, яких военний суд засудив на смерть за участь у повстанню.

МАДРИД, 25. 8. ПАТ. Надзвичайний суд засудив на досмертні важкі роботи поручника артилерії, що брав участь у повстанню.

Уругвай не кидає посередництва.

ОБІЦЮЮТЬ ВІДШКОДУВАННЯ.

МОНТЕВІДЕО, 25. 8. ПАТ. Премієр Уругваю підкував урядам південно-американських держав, що піднялися посередництва в еспанській домашній війні та запропонував скликати до Буенос Айрес нараду в цій справі.

ВАШИНҐТОН, 25. 8. ПАТ. На ноту у справі конфіскати майна американських громадян відповів еспанський уряд, що він шанує приватну власність (!) як своїх так і чужих громадян і що готов виплатити чужим громадянам відшкодування за втрати, спричинені незвичайними обставинами.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ ДЮРЕВІЛЬ.

Архітвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в умі, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—

Ще про українську пропаґанду на чужині.

Передовиця у „Ділі" з 18. ц. м. виявляє, що краєве громадянство починає непокоїтись занедбанням в закордонно-інформаційній праці про українські справи. Справді, коли людина з краю виїде за кордон і там з боку погляне на рівень і осяги української пропаґанди, без сумніву ствердить, що ані глибиною, ані шириною вона не відповідає потребам нації. Коли читаємо у пресі, що у такому то парляменті хтось вніс інтерпеляцію в нашій справі, що в тамошній пресі появилася стаття про Україну, відбувся відчит, тощо — то воно звичить, що є там якийсь наш земляк, досить здібний, енергійний, заможний та впливовий, щоб заложити пресове бюро чи хочаб вести працю шляхом особистого контакту.

На жаль між нашою еміґрацією дуже мало людей, які мають досить високу суспільну позицію, щоб самостійно вести інформативну працю — небагато і людей моральо здібних до неї, бо вплив нормальної, хоробливої еміґрантської атмосфери просто вбивчий. Він нищить ініціятиву, якої українці і без того багато не мають і ви часто стрічаєте закордоном земляка, який погорджує людьми заходу за їхнє „міщанську ментальність" і не шукає з ними контакту, бо „те все і так на ніщо не придасться". Дальше стрінете людей, які уважають, що закордон не може мати ніякого впливу на долю нашої нації (так вони інтерпретують гасла „на власні сили" і „без орієнтації"), тому всю свою енергію зужитковують на „принципіяльні справи", себто на гомеричні словесні бої між взаємчинами еміґрантськими політичними групами. Врешті між людьми, що розуміють вагу доброї інформованости закордону найдете чимало осіб, які крім доброї волі не мають ніяких інших даних — ні знання, ні політичного змислу, ні зрозуміння ментальности чужого середовища. Їхня праця — це іноді низка нетактів та компромітацій.

Без сумніву, є чимало людей, які мають повні моральні кваліфікації, щоб гідно репрезентувати свою батьківщину і вони й роблять все, що можуть, не зважаючи на перепони, яких є врешті чимало. Залишаю на боці матеріяльні злидні, які не дозволяють нашому землякові протиснутися хочаб у середньозаможні чужинецькі кола та вести працю на площині товариської рівности, що є передумовою успіху. Зверну увагу на іншу трудність: відсутність літератури про Україну у чужих мовах. Коли ви оповідаєте чужинцеві про нашу націю, її історію і т. д., він буде вам вірити так довго, доки не загляне до якоїсь книжки — хочаб і енциклопедії. Відтіля він більш як певно дізнається, що Володимир Великий охрестив Росію (слово „Русь" переводять на жаль майже всюди як Russland), що описи України становила польський Grenzland (Запоріжжа і гетьманщини західна історія не уважає державами тому, що вони не мали повної суверенности, крім того їхній внутрішній розвиток вважав за мало стійкости) і що українська нація — це щось з

...українського уряду як зброя проти польського сепаратизму. Так інформує про нас більшість закордонних публікацій і тих декілька новіших видань, що вже представляють Україну у правдивому освітленні, це в силі зрівноважити загально прийняту опінію про Україну як про Мазорсію. Що прогалину могла б заповнити література хочаб у 2-ох — 3-ох світових мовах. З одного боку необхідно було видати у високому накладі кілька невеличких, дешевих, популярних брошурок для широких кол, з другого — кілька поважніших публікацій, для інформації наукового і політичного світу. Поза віденськими виданнями Союзу Визволення України вже сильно перестарілими, у нас такої літератури майже нема. Новіші публікації (напр. берлінські, в нім. і англ. мові) мають поважні похибки як формального так і суттєвого характеру, що гірше: вони появляються у надто малих накладах і є надто дорогі. Як зразок може послужити найбільша публікація того роду, яка появилася останніми часами, а саме „La vie d' un peuple". Абстругуючи від злого політичного підходу є вона надто популярна, щоб можна було її дати поважнішому читачеві, але й надто дорога для кольпортажі у широких колах.

У переворотових роках наша нація не спромоглася на якусь ширше закроєну інформаційну акцію за кордоном. Було лише кілька дорив очних кампаній, викликаних голодом на Східних Землях, осінню 1930 р., і т. п. Ці кампанії може й шкодили нашим противникам, але поправді не дали нікого тривкого вкладу в українське національне конто на міжнародній площині, освітлюючи тільки епізоди з нашого сучасного лихоліття. З більшої частини українських публікацій, що появилися по війні у чужих мовах, читач дізнається, що українці — це нещасні жертви історії, яких бє та масакрує, хто лише хоче, але не дізнається, що українці — це еріла нація, яка має право і обов'язкові дані до політичного незалежного існування, яке лежить в інтересі й європейської політичної рівноваги, та до якого українці змагатимуть з волею чи всупереч волі закордону.

За останніх кількадесять літ край пішов семимильовими кроками вперед, не зважаючи на найбільш несприятливі умовини. Пора вже, щоб і еміграція взялася поважно до єдиного завдання, якого нація жде від неї, та вивела інформаційну акцію зі стадії дорив очности і примітивізму.

(гал.).

Після судової комедії в Москві.

Хоч уєора на цю саму тему була у нас передова стаття, проте істотно нижче наведені уваги нашого женевського кореспондента з огляду на їх актуальність та насвітлення всіх процесу з трохи іншого боку. — Ред

Женева, 22. серпня 1936.

Основних мотивів останнього дивовижного московського процесу треба шукати не стільки в межах СССР, як на міжнароднім терені. Щодо того, що цей процес є лише дуже невдало складеною комедією, не може бути ніякого сумніву. Зінов'єва, Каменева та інших московський уряд давно вже розстріляв би чи знищив би іншим способом, коли б вони були йому чимсь небезпечні. Але він тримав їх для того, щоб було на кого скласти відповідальність за різні хиби та поразки, щоб було кого лаяти, переслідувати, щоб мати притоку до різних провокаційних прогульок напр. у сторону Німеччини і т. д. Увесь провокаційний характер так званого „троцькізму" зраджує найбільше та обставина, що його осередки „викривають" московські агенти найчастіше на Україні, яка з внутрішніми обрахунками большевиків нічого спільного не має і не може мати. Досить згадати той страшний погром української інтелігенції, який уладила Москва після вбивства Кірова, до якого українські, особливо західноукраїнські інтелігенти, ніякого відношення очевидно мати не могли. Троцькістівські провокації на Україні мають для московського уряду й ту вигоду, що дозволяють ховати перед світом національний характер протимосковського руху на Україні. Троцькістами на Україні московський уряд титулує тепер мало не всіх тих, кого ще рік тому титулував петлюрівцями.

Вбивство Кірова було, як відомо, актом протесту комсомолу проти московського уряду; намагаючись заховати цей факт Сталін уладив показовий процес недобиткам троцькістівської опозиції та типове московське видовище прилюдного каяття. Таке видовище призначено цим разом головно для закордону. Ніяких терористичних актів проти Сталіна та інших кремлівських можновладців Троцький мабуть не готував, вже з тої простої причини, що упадок їх розвіяв би і всі його емігрантські мрії про участь в уряді московської олігархії. Троцький надто добрий партійний тактик, щоб вдаючи Сталінів ризикував повалити цілий сучасний московський уряд. Зізнав Троцького не треба було на те, щоб винотити троцькістам такий „монстр-процес": для цього досить було конфлікту між III. Інтернаціоналом Сталіна і IV. Інтернаціоналом Троцького. Обидва ті Інтернаціонали донедавна працювали разом у заворушливій згоді і в порозумінні, як у Франції, так і в Еспанії і в Женеві і не цілім европейськім терені. Наради Літвінова з Троцьким, пересилка грошей на праці учасників IV. Інтернаціоналу у Парижі, спільна акція агентів Сталіна та Троцького, що займали спільно французькі фабрики і наресті дуже активна участь прихильників Троцького в сучасних кривавих подіях в Еспанії керованих з Москви, все це разом доказує дуже виразно, що відокремлювати акціє большевиків різних напрямків не лише тяжко, але й цілком непотрібно. І коли „Известія" з 13. 8. пишуть про троцькістів-зіновєвців що „ця контрреволюційна зволоч ніякої політичної платформи не має, а заступає її терором...", то це може відноситися так само добре й до цілого Кремлю. Московський уряд справді останній, що міг би комусь закидати терор.

Нині вже факт гострого конфлікту між Москвою та IV. Інтернаціоналом не підлягає сумніву. Повстав він мабуть на грунті останніх поразок московської політики в Еспанії, а почасти і в самім Парижі. Москва готується в разі остаточної поразки „легального" еспанського уряду перекинути цілу відповідальність за кривавні події в Еспанії на плечі агентів Троцького, показуючи перед „людовим фронтом" цілого світу, що вони організують терор не лише в Мадриді, а й у самій Москві „проти улюблених всім народом керманичів" совітської країни. Цим процесом сподівається також московський уряд вибілити в Парижі перед радикалами та соціялістами, обуреними інтервенціоністичною акцією большевиків в Парижі, а також перед англійським урядом. Таким чином має бути приготований грунт для нової большевицької акції в Женеві, де Літвінов разом з Дельбосом будуть лякати у вересні Великобританію італійською небезпекою на Середземнім Морі.

Але назагал треба сказати, що московські комедії Европи починають надокучати, особливо, коли одна комедія перечить другій, як напр. цілий московський процес перечить приготуванням до оголошення „найбільш демократичної в світі конституції". Інсценізація процесу проти своїхже найчільніших большевиків, після всіх численних чисток партії, про силу чи популярність московського уряду ані трохи не свідчить. І тому московський процес більше шкоди заподіє Совітам у світі, ніж користи: він виказує внутрішній розклад тієї „монстр-держави". Московський уряд починає видно тратити валу над власними нервами, а переможе той, хто має міцніші нерви.

М. Данько.

18 зол. ШЛІФОВАНЕ 30 x 100 мм. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. ВИК ул. Ягайлонська ч. 25 Тел. 252-54.

ТРАГІКОМЕДІЯ КАЯТТЯ.

Останній день процесу, якого присуд ми вже вчора подали, приніс нові сенсації — останнє слово підсудних, в яких признають себе винними і уважають кару смерти за єдиний можливий присуд! Це таємниця сталінської режисерії, незрозуміла для европейців. Однак важніше те, що в звязку з процесом загальну увагу звертає факт, а саме, що проскрипційний список комуністичних „вождів", яких опозиціоністи мали забити, називає всіх членів „політбюра" (Сталін, Ворошилов, Каганович, Жданов, Орджонікідзе, Постишев, Косіор) а виняток двох — голови Ціка СССР Калініна і премієра СССР Молотова. Проти цих двох опозиціоністи нічого ніби не мали і це саме насуває припущення, що СССР стоїть перед новими внутрішніми потрясеннями. Підозріння „сталінців" йдуть в напрямі здемаскування і цих найвищих достойників СССР.

Долати до цього треба, що К. Радек, якого вже притягнено до відповідальности, був одним з найближчих співробітників Літвінова, який йому доручав освітлювати закордонну політику СССР в „Ізвестіях".

Таким чином московський процес кинув тінь на багатьох високих і відповідальних членів партії і уряду.

В якім напрямі підуть дальші події — годі передбачити. Московська „Правда" сьогодня закликає до дальшої боротьби проти „недобитків" опозиції, яка ще може зробити нову спробу замаху. „Порох мусить бути сухий" — кінчить орган Сталіна.

Не маємо нічого проти того, щоб большевицькі верхи взаємно себе винищували та щоб навіть цей процес боротьби за владу пішов у большевицькі низи. Вартість Троцьких і Зінов'євих для українців акуратно така сама, як Сталінів і Постишевих.

З нашої шкільної мізерії.

(Докінчення)

Середні школи ще багато **менше** забезпечені шкільними підручниками, їх майже цілком нема.

Релігія: I. кл. — Сер. Катехізм, вид. Ординаріяту (уживають також Історії старого і нового завіту) — Р. Шк. 1919. — цілком перестаріла!

II. кл. — Літургіка о. Л. Лужницького, вид. Р. Школи (дещо трудна).

III. кл. — Історія Церкви — о. д-ра Я. Левицького, вид. Тов. Катехитів (нескорельована з наукою історії).

IV. кл. — Догматика — о. Л. Лужницького.

Одначе всі ті книжки недостосовані до рівня, потреб та цілей теперішньої гімназії, що є цілком іншою під кожним оглядом школою від давньої гімназії; теперішня гімназія має дати повне й заокруглене знання й виховання, хоч у багато меншому обємі. Головні недостачі тих підручників: недостача кореляції з іншими предметами, зависокий рівень, не дають заокругленого знання (етика?!, мало історії церкви). Безумовно потрібні нові!

Та найгірше, бо нижче критики, поставлені **підручники української мови**. Вони повинні бути найкращими, так як рідна мова в українській школі повинна стояти на першому місці, в найгіршому випадку на рівні із державною мовою. На жаль українська мова сходить в теперішній школі щораз нижче до ряду невиховних, другорядних предметів. Ще трохи — і стане ться регіональною принаїдкою. Ілюстрацією того стану — підручники, що є просто скандалом, які приносять тільки сором українському громадянству, засвідчаючи класично його і незрадність і байдужість до справ першої ваги.

Для класи I. (основою науки в цій класі історія старинного світу) підручника цілком нема. Вживається А. Крушельницького „На провесні життя" ч. III, книжки написаної доброю мовою, але виразно в комунофільському дусі. Давне видання цієї читанки (Крушельницький — Копач) вичерпане цілком. І виходить щось курйозне: „На провесні життя" ч. III не має офіційної апробати, візитатори, знаючи про її недостачі (комунофільство, есетизм, психологічна недостосованість), забороняють її вживати, а проте вживають її у всіх школах, бо... мусять а чогось учити, а іншої нема. А шкільна влада знає це й толерує, бо ...треба, щоб державне видавництво випродало свій великий наклад цієї цілковито нещасливо складеної книжки.

У II. кл. основа науки **історія** середніх і ранніх новочасних століть (XI—XVII. ст.), але **підручника нема**. Щоб щось мати, вживається О. Барвінського: Вибір з українського письменства ч. I. (для учительських семінарій). Книжка складена приблизно 40 років тому ладом гр. Тарновського; добір творів нецікавий, книжка тяжка й нудна, мова й правопис препогані, дотого ця книжка не надавалася для семінарій, для тім назв. II. (давної IV.) кл. цілком невідповідна. Побіч неї вживається ще А. Крушельницького

„На провесні життя" ч. IV. (Комуністичних вечок мало, твори літературно й мовою добрі, змістом здебільшого непригожі).

Кл. III. — історія XVIII—XIX ст. до 1863 р. Вживається теж Вибору О. Барвінського, що цілком тут непригожий, м. ін. добір творів Шевченка недоцільний.

Кл. IV. — XIX. ст. від 1863 р. до наших днів. Підручник О. Барвінського. Вибір ч. II, цілком недоладний, себто для кл. IV. нема цілком підручника!

Додаймо, що підручник для VII. кл. О. Барвінського „Вимки" ч. II. не стоїть на висоті завдання, а для VIII. кл. цілком лихий (ніхто не вживає, учителі навіть не кажуть його купувати), то образ буде доволі повний і... сумний.

Граматичних вправ нема, а нормативна граматика проф. д-ра Ст. Смаль-Стоцького зложена 40 років тому, хоч науково знаменита, та методично так нещаслива, що може її вживати хіба вчитель, і то тільки добрий знавець предмету. Значить, як і в народній школі обходимося без граматики, а відси повстало незнання рідної мови й непошана до неї, та цей огидливий мовно-правописний хаос.

І не виноситься на зміну головно з приводу недостачі програми! Чи буде? Коли? Яка? — На це відповідь трудна.

Спершу в 1932/3 шк. р., коли щойно творили реформовану гімназію, шк. влада ставилася до справи видання книжок приязно і Державне Видавництво задумало видати українські підручники, приймаючи в основу аналогічну програму польської мови. На тій основі зладили підручник української мови для І. кл. Я. Білецький і М. Тершаковець. Його тематика, менш-більш в половині античка, а в половині сучасна. Та у хвилині відлачі підручника змінилися в незвичному напрямку погляди влади на цілі й засоби навчання української мови і підручник лежить уже півтретя року без рецензії невиданий. Тепер поодинокі члени шкільної влади й Держ. Видавництва висловлюють думку, що програма української мови мусить бути інакша від програми польської мови, себто, що історично-культурну, виховну основу мають мати тільки підручники польської мови, українські читанки мають знайомити з народніми звичаями й творчістю, з історією літератури і регіональною природою.

Незалежно, на замовлення Державного Видавництва, зладив його постійний співробітник А. Крушельницький свій підручник для І. (і здається для II кл.), працюючи спільно з Квецінським. Відїзджаючи, передав матеріяли своєму приятелеві проф. Калиновичеві, що став на місце А. Крушельницького співробітником Держ. Видавництва. Та і цього підручника не видано. Він теж спочиває в архівах Держ. Видавництва чи Кураторії. Є поголоски, що один із професорів ладить граматику, але, здається, справа стоїть на місці.

Тим чином найважніший предмет навчання в українській гімназії українська мова, найбільше занедбаний. Кожна школа, кожний учитель і директор вчить, як хоче і вміє, чи може, а це викликує в молоді непошану до рідного, почуття приниження в порівнанні з незвичайно високо поставленою наукою і знаменито виданими й цікавими підручниками польської мови.

Українська мова сходить (пляново!) щораз більше на задній плян, а це загрожує затратою національного характеру української середньої школи, так державної, як і приватної.

Тут мусять всі чинники українського громадянства прийти в допомогу і стримати грядуче лихо.

З інших шкільних підручників для середніх шкіл є ще переклади Латинських Вправ (вид. Держ. Видавн.) Голінса—Ковальського для І. кл. Puer Romanus (незабаром ладитиметься вже II-е видання), II кл. — Iuvenis Romanus, III кл. — Viri illustres пер. д-ра І. Любомировича, і для IV кл. д-р І. Любомирович приготовляє переклад з польської мови.

Латинську граматику для потреб гімназій уложили д-р І. Любомирович і О. Панейко, і вона, корисно зрецензована у Львові, відійшла до міністерства, але відтам не вернулася. Повищо вживається (з уваги на складню) граматики в польській мові Авербаха—Домбровського. Переклад д-ра Копача з давної Граматики латинської мови для І. кл. неузгіднений з теперішньою програмою.

Є також переклад підручника німецької мови для І. кл. Девіцової, що його закидають у польських школах тому, що хоч методично добрий, найтрудніший і через те непригожий.

Всі інші підручники, а саме німецької мови, географії, (розуміється також історії), біології, фізики, хемії, математики — польські, допоміжні книжки польські.

III. Допоміжних книжок, як словники німецький, англійський, французький, підручники до науки цих мов, матеріяли до історії і ін., нема.

IV. Нема доповняльної лектури до науки української мови: бо радянські видання, чи видання загальні з не все відповідним добором лектури, без коментарів, часто непригожі для молоді. Для школи й молоді треба видати твори Шевченка, Франка, Лесі Українки, Коцюбинського, Стефаника і ін., а також твори всесвітнього письменства.

Якщо цього не зробиться і то негайно, українська школа пропаде з нашої вини.

V. Справа програми — це одна із найбільше занедбаних ділянок нашої шкільної й церковної політики, проглядна в культурно-освітніх починах.

Щоб розв'язку тієї справи, а саме укład нових програм, приспішити, написав Я. Білецький статтю на цю тему в „Українській Школі", де взагалі цій проблемі присвятили багато уваги. Окрема комісія „Учительської Громади" в порозумінні зі „Взаїмною Поміччю Укр. Вчительства" опрацювала, йдучи за програмою польської мови, проект програми української мови; цю програму видруковано в „Укр. Школі" в 1934 р. Цей проект предложили міністерству, та воно відповіло обіцянками, описав мовчанкою. Рідна Школа переробила цю програму для вжитку своїх шкіл (д-р В. Кисілевський). Недостача програми заводить навчання української мови на бездоріжжя при нашій нездатності до координованих змагань. Ще добре, поки й де є давні, досвідні вчителі. Але де їх нема? А як їх місце займуть „нові" люди?

Відповідь — завіса. Чому нема досі програми для укр. шкіл? Здається лиш тому, щоб за українською пасивністю звести ad absurdum українську школу, українську мову до ролі регіонального надобовязкового предмету.

Виданнями шкільних книжок до війни займалися: для народніх шкіл і учительських семінарій Ставропігійський Інститут як державне видавництво (!), пізніше від 90 рр. мин. стол. Державне Видавництво при намісництві у Львові, що по війні замінилося на окрему установу, ведену з фондів офіційних під державною контролею, та упривілеєне, але з характером приватного підприємства рівнорядного до Ossolineum, Jakubowski, Książnica і ін. Воно існує тільки для видавання українських шкільних книжок і тому намагається цілком безпідставно здобути собі монополь на видавання українських шкільних підручників. Книжок для середніх шкіл воно не видавало, бо це менше дохідне (!); цим мусіли занятися приватні установи, передусім Рідна Школа, Наукове Товариство ім. Шевченка (українські читанки, фізику і ін.) і інші приватні видавництва.

Щойно в 1930 р. видало Державне Видавництво підручники А. Крушельницького, бажаючи очевидно перехопити в свої руки видавничу ініціятиву, а тим самим вирішальний вплив на їх укład з уваги на державно-виховні вартости, на зміст і характер українських читанок.

УСПІХ ВДОВОЛЕННЯ при відборі своїх вакаційних знимок гарантує фірма апарати і фотографічне приладдя **інж. А. ШАРФ** **Львів, Сикстуська 2.** 2517 1-1

Л. АНДОР.

Мале непорозуміння.

На дворі шумів зливний дощ. Гості малого пансіону зійшлися по вечері на критій скляній веранді. Як це звичайно водиться в таких випадках, розбилися вони на малі гуртки і одні засіли до бріджа, другі до шахів, а інші потонули в лектурі старих ілюстрованих часописів. Молодь кидала тужні погляди на червону занавісу, де невеличка джезова капеля строїла інструменти.

Мері і Кляра сиділи при однім столику й балакали.

— Прегарна твоя папіросниця, Мері, я ще не бачила її в тебе.

На столику лежала справді мала жіноча платинова папіросниця з конюшинкою, викладаною із правдивих самоцвітів.

— Вона зовсім нова. Купив мені її Альберт у Монте Карльо... значить, він не купив її... радше йому її накинули. Це доволі скомплікована історія. Не дасться її розказати двома словами.

— Говори, слухаю.

Мері закурила тонку жіночу папіроску й почала задумчиво пускати димні колісцятка.

— Цій папіросниці завдячую те, що ціле моє життя буду вірною і доброю жінкою та не шукатиму ніяких любовних пригод!

— Алеж, Мері, на мою думку, ти й досі була взірцем примірної жінки! — заявила Кляра.

— Егеж. Любила я Альберта завжди вірно й щиро — ти це сама знаєш, — хоч він нераз заслужив собі на добру лекцію від мене. Я мала дрібні флірти — хто їх не має — при тенісі, на пляжі, при чаю, але ніколи не переступала границі. Тільки один, єдиний раз стрінула мене пригода в Монте Карльо.

Знаєш яку пристрасть до гри має Альберт? Коли побачить зелений столик, якась магнетна сила тягне його туди і цілий світ перестає для нього істнувати. Так теж було в останнім часі. Він покидав мене, як звичайно, і перебував у касині від пополудня аж до сірого ранку. Я могла шукати собі розривок, яких тільки хотіла.

Не новина для мене. Був час привикнути. Тим разом Альбертові щастилося у грі, а це ще більше ускладнювало положення, бо його слід зачислити до таких грачів, які, коли їм ведеться, навіть слухати не хочуть про кінець гри.

І тоді зявився герой моєї любовної пригоди.

Був це атлетичний мужчина — на пляжі запримітила я його відразу. Тіло як грецька статуетка, чорне як вуголь, кучеряве волосся і теплі, темно горіхові очі. Мрійливий погляд, як у молодої дівчини. Я запримітила відразу, що він звернув на мене увагу. Ходив за мною, гей тінь. Куди я лиш пішла, там теж він виринав, як із під землі.

На пляжі, в готелевім голю, на проході, в барі, а навіть і в церкві переслідував мене. Ми мешкали в тім самім готелю і він знав докладно про кожний мій крок.

Таке мовчазливе звеличування тревало цілий тиждень. Мій звеличник не був нахабний. Ніразу не намагався зблизитись до мене, тільки приглядався мені завжди своїми сумними, великими, горіховими очима. Коли запримічував, що я дивлюся на нього, відвертав негайно голову.

Я подивляла його витревалість, а його тактовність зворушувала мене і.., вкінці я не булаб зовсім здивувалася, колиб він нечайно зявився біля мене і заговорив. Нагод до цього мав він доволі, але ніякої не використав. При кінці тижня поздоровив мене в готелевім голю.

— Вкінці вогонь загорівся! — подумала я і відповіла на його поздоровлення не дуже приязно, але й без негодування.

Дальший розвиток подій пішов у скорому темпі. Ще того самого пополудня прислав хтось до моєї кімнати китицю рож, без підпису. Я не сумнівалась ні на хвилинку, хто прислав ці рожі. На другий день повторився знову рожевий привіт. Видно, чужий приклонник дуже обчислив пору, коли нема мого чоловіка.

На третій день, докладнісько в цій порі, коли я діставала рожі, хтось застукав до моїх дверей і не чекаючи моєї відповіди, ввійшов до кімнати... мій звеличник із китицею рож.

Мені не стало слів зі здивування. Скромний молодець, який несміливо подивляв мене здалеку, раптом набрав такої відваги, що непрошений впадає до кімнати заміжної жінки. Опалений на бронз здоніс, набрав відваги.

— Дорога пані, — заговорив він палко. — Віддавна ждав я цієї хвилини, щоб стрінутися з вами в чотири очі. Ох, ви не уявляєте собі, який я щасливий у вашій присутности...

Я не могла з дива вийти. Він зовсім змінився. Він бігав по кімнаті сюди й туди, хватав мою руку, цілував і починав знову бігати, вигукуючи при тім різні неповязані італійські і французькі слова. Я злякалася, бо думала, що він збожеволів, а при тім прийшло мені на думку, що булоб, колиб раптом надійшов Альберт.

Вкінці скінчив італієць свій оригінальний прохід... і мене ждала нова несподіванка. Він почав шукати по кишенях свого одягу і цілий зміст виложив на стіл.

Перстені,... ланцюжки,... ковтки,... перли::: цілий золотарський магазин. Мій невідомий звеличник носив при собі майно вартости більше як сто тисяч франків.

— Вам приніс я це все, величава пані! — де-

По війні Рідна Школа, а саме її видавнича комісія головно завдяки праці й заходам д-ра І. Ковача, дра О. Макарушки, о. Д. Лопатинського, О. Терлецького і Я. Біленького постановила видати для всіх шкіл свої оригінальні підручники. У 1920—1925 рр. зроблено в цьому напрямку багато, але наслідком ступневих реформ ця справа зупинилася і всі видані Рідною Школою книжки стали безужиткові і забирають місце в магазині.

Зарадить лихові нове спілкове видавництво Видавнича Книгоспілка) з більшими капіталами, якщо найдуться люди, що зуміють цю прекрасну справу книжок для школи й молоді рушити з мертвої точки.

IV. Зїзд славянських ґеоґрафів і етноґрафів у Софії.

Дня 16-го серпня розпочався в столиці Болгарії IV-тий Зїзд славянських географів і етнографів при участи ок. 300 осіб з поміж славянських країн крім СССР, з якого делегати не прибули. Першого дня відбулося урочисте відкриття зїзду при участи заступника царя, князя Кирила, і представників болгарської влади та науки. Українська делегація складається з доцента Кубійовича, як представника Наукового Товариства ім. Шевченка, й професора Щербаківського, як представника Українського Університету в Празі. На відкриттю зїзду витав конгрес від української делегації професор Щербаківський.

Того самого дня відбулося урочисте відкриття вистави мап України, влаштованої заходом Українсько-болгарського Товариства у Софії, на якому виголосив вступне слово відомий болгарський письменник Стиліян Чілінґіров, а відтак д-р Кубійович давав пояснення. В перших двох днях виставу відвідало ок. 400 осіб. Між відвідувачами було багато учених, політиків та журналістів. Першого дня відвідали виставу м. ін. ректори софійського та бриенського університету. Болгарська преса прихильно відзначила відкриття вистави, підкреслюючи, що вона багато допоможе для правильного розуміння української справи.

Величаве просвітянське свято в Жовкві.

30-літній ювилей філії „Просвіти" і „Рідної Школи" у Жовкві. — Посвячення просвітянського прапору. — Похід понад 10.000 народу. — Академія.

Ювилейне свято з нагоди 30-ліття істнування філії Тва „Просвіта" і кружка „Р. Ш". у Жовкві, яке відбулося в неділю 23. серпня ц. р., перемінилося на величаву національну маніфестацію Жовківщини. Це свято не лише залишиться надовго в памяти понад 10.000 учасників, але воно було теж найкращим доказом, що Жовківщина отряслася вже з москофільського і сельробівського комуністичного дурману.

Свято почалося торжественною Службою Божою у старенькій деревляній церкві св. Трійці, яку відправив *о. намб. Погорецький* в асисті двох оо. Василіян. Підчас Служби Божої співали два дисципліновані хори: з Жовкви і з Бутин. Високопатріотичну проповідь до маси вірних на дворі виголосив ігумен ЧСВВ о. *Пелех*. З черги старенький о. *дек. Пастернак* з Зіболок у супроводі священників довершив чинну посвячення прапору філії Тва „Просвіта" (першого в цілій Галичині), на якому видніє стать кн. св. Володимира Великого шести відомого мистця проф. Бучинського. Півтар обступили хресні батьки, а перед півтарем станули з просвітянським прапором три самоосвітні гуртки дівочий з Болиці та гуртки історників з Крехова-Провали і з Волі Високої. Підчас посвячення прапор переходить з рук дівчат до рук хлопців, який поцілував і передав після посвячення сповідослів о. *дек. Пастернак* голові Матірнього Тва „Просвіти" *проф. І. Брикові*. Голова приймаючи прапор, теж поцілував його і передав голові філії *Гробі Ролтикові*, а цей в черги віддав в руки хорунжому — молодому просвітянинові. Акт посвячення і вбивання „хресними батьками" цьвяшків витягнув сльози зворушення і залишив незатерте враження.

Після того у врасковому ладі перейшов головними вулицями міста похід через ринок на площу біля Народнього Дому аж до будинку філії. Народні строї дівчат і хлопців хвалили за очі. Наперед походу ішли делегати центральних товариств („Просвіти", „Р. Школи" і РСУК), члени Виділу філії, хресні батьки і велика маса просвітян цвіту з найдальших закутин Жовківщини. Перед будинком філії уставились делегати центральних товариств з членами філіяльного Виділу і перед прапором більше як годину дефілювали парними рядами просвітяни (вки) Жовківщини. У поході пригравало 4 дуті орхестри.

По одногодинній перерві на обід в год. 2.50 пополудні почалася академія на сцені виповненій просторій філіяльній площі. Після вступного слова голови проф. дра Брика і короткого реферату радн. В. Данилевича про розвиток філії збірний мішаний хор з 35-ти чоловіків відспівав під управою *п. Гіжовського* просвітянський гимн, який присутні вислухали стоячи. Могутне враження, бо це співало 1.200 співаків. По промові делегата Р. Ш. *О. Пеленського* хор відспівав рекордовий гимн під орудою *о. Борем*. З черги заслужений просвітянський організатор *п. Тиркир* відчитав листу привітів.

На дальшу програму академії складалися: хорові пописи, інсценізація при супроводі орхестри та „Гагілки-обжинки". Розвагово настрій і відповідним національного гимну академія закінчилася в год. 7-ій вечором.

З організаційного руху.

ВІЧЕ В КОМАРНІ.

Дня 10. серпня ц. р. відбулося в Комарні в салі Українбанку віче, на якому пос. **д-р Витвицький** склав звідомлення з діяльности своєї і УПР на варшавському терені і в краю. Віче отворив і проводив ним пос. Тершаковець, секретарював п. Михайло Ліщинський, студ. фільософії. У своєму звідомленні посол д-р Витвицький зясував причини зміни політичної тактики та участь у минулих виборах до варшавського сойму і сенату вказуючи при тому, що ця наша тактика прийшла під впливом подій, які запанували не тільки в Польщі внаслідок відповідного законодавства, зміни конституції і виборчої ординації, але також і внаслідок світових подій, які мають велике значіння для української справи як цілости, для відбудови української держави. У своїй річевій, півторагодинній промові пос. д-р Витвицький виявив, що політичне потягнення Проводу УНДО та його еманації, теперішньої УПР було конечне.

Опісля **пос. Гринь Тершаковець** обговорив пекуче земельне питання для українських селян, ілюструючи при цьому даними про недостачу землі — єдиного варстату праці дрібного рільника, припинення еміграції і заробітку, обдовження рільничого населення та про перентовність рільного варстату внаслідок низьких цін на рільні продукти та їх перетвори. Також вказав на шкоду, яку принесла українському дрібному хліборобському станові переведена кольонізація українських земель зайшлим елементом, себто кольоністами мазурами і військовими осадниками.

По рефератах вивязалася оживлена дискусія, в якій забирали голос між ін. пп.: Сивулька — господар з Лівчиць. Бенько Микола — господар з Конюшок Тулиголівських, м-р Ольховий Федь, Лев Дрималик, студ. фільософії і о. Шеремета, катехит, всі з Комарна. В дискусії промовці підкреслювали, що нормалізація до сьогодні якби не істнувала, бо українці як цілість до нині нічого з висунених постулятів не осягнули. Польська суспільність ставиться тепер до українців більше вороже, ніж давніше. Соціяльне питання і виховання молоді розвязують у некористь українців. У цій справі промовці ставили відповідні резолюції. По дискусії оба посли давали відповіди і вияснення. На внесок о. Шеремети, катехита з Комарна, ухвалено довіря для УПР за її дотеперішню діяльність. Прийнято внесок о. Шеремети, щоб у найкоротшому часі перевибрати Повітовий Народній Комітет УНДО в Комарні. Далі прийнято такі резолюції: 1) Зібрані видвигають домагання, щоб влада виконала постуляти, предложені їй УПР. 2) Зібрані домагаються скасування збірних громад, як зовсім непотрібних, які своїми буджетами надмірно обтяжують населення. 3) Зібрані домагаються переведення парцеляції поміж місцеве без- і малоземельне населення, та протестують проти дальшого намірення парцеляції землі зайшлим елементом. 4) Зібрані домагаються української школи і учителя, а саме: скасування шкільного закону з р. 1924. т. зв. „лекс Грабскі" і привернення стану українського шкільництва такого, який був у часі, коли українські землі опинилися під Польщею.

Віче закінчилося відспіванням національного гимну.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ПОВОРОТ ЗІ СХІДНОЇ АФРИКИ.

РИМ, 25. 8. ПАТ. 3.000 чорних сорочок причалило до Генуї на пароплаві „Сардинія".

КУДИ УТІК АБД ЕЛЬ КРІМ?

ПАРИЖ, 25. 8. ПАТ. Як подає „Ле Матен", вождь ріфенських (марокканських) повстанців Абд ель Крім, інтернований від здавлення повстання 1926 р., на Реюніе, виїхав невідомо куди.

ЩО ДІЯЛОСЯ В АЛЬБАНІЇ?

ТІРАНА, 25. 8. Альбанське пресове бюро категорично заперечує чутку про повстання в Альбанії.

клямував він одушевлений. — На памятку прегарних днів у Монте Карльо. Будь ласка, вибирайте!

Раптом схопив дорогий нашийник, заложив мені на шию і потягнув мене до дзеркала:

— Гляньте, як прегарно виглядає він на вашій лебединій шиї. Чудесно! — і поцілував знову мою руку.

Вкінці я прийшла до слова і почала викручуватись, що мені, навіщо брехати, приходило доволі важко.

Стільки прегарних річей і не вибрати з них нічого? Покажи мені жінку, яка малаб відвагу таке зробити! Одначе хоч я мала дуже велику охоту сказати: добре, цілою силою волі здержувалась.

— Мені дуже прикро, пане — сказала я. — Мабуть знаєте, що я заміжна жінка і не можу приймати ніяких дарунків від чужих мужчин.

— Отже звертаєте їх? — промовив він засумований і подивився довго своїми гарними, темними очима. Відтак попав знову в екстазу. Ні, ні... неможливе!... Дещо мусите, пані, взяти.:: не доводіть мене до розпуки! Цілий тиждень ждав я на цю нагоду.

Мені забракло сил.

— Отже добре, хай буде... якусь дрібничку...

— Дрібничку? — Насторожився. — В такім разі може оцю папіросницю? Найкраща з усіх дорогоцінностей. Я переконаний, що навіть ваш шановний муж не матиме нічого проти, а мене зробите щасливим!

Я обертала папіросницю у руках і не могла рішитись. В тій хвилині відчинилися двері і в кімнату ввійшов Альберт. Подивився счудований на молодого мужчину і на дорогоцінности, порозкидувані по столі. Я стороніла і не знала в який спосіб вийти з цілої халепи. Але мій звеличник не стратив притомности, тільки звернувся з глибокою ввічливістю до Альберта:

— Приходите, пане, як кожний добрий муж у відповідній хвилині. Я мав щастя показати вашій пані колекцію із світової слави золотарського магазину „Прінц" у Парижі. Найбільше припала ласкавій пані до вподоби оця папіросниця. Її ціна є 10 тисяч франків. Високоповажана пані має справді мистецький смак.

Я заніміла від безличности того лабуряки.

Альберт розсміявся:

— Знаєш, моя кохана, ти відгадала мої думки. Я мав ціле пополудне скажене щастя і рішився тобі щось на памятку купити. Ти дуже добре зробила, що вволіла мене покликати, бо в іншім випадку, я був би купив тобі щось такого, що булоб тобі не подобалось.

— Це я був настільки сміливий покликати вас, пане! При вибиранню дорогоцінностей завжди повинен бути муж — і подивився значуче на мене.

Я рада була схопити цього гульвісу за обшивку і викинути за двері, але мусіла вкінці поневолі брати участь у грі, хоч нічого я тут не завинила.

Альберт заплатив італійцеві і цей щез із глибоким поклоном за дверима.

Другого дня поздоровив він мене на пляжі з найчемнішою усмішкою. Тим разом звернув він увагу на якусь молоду бльондину і шпилив її ціле пополудне своїми горіхово-темними очима, щоби вкінці і їй дещо зі своєї колекції... продати.

Ех, ріжні є драбуги на світі!...

Переклав **Роман С—кп.**

Кінець комісії чорноморських проливів.

ЦАРГОРОД, 25. 8. ПАТ. Міжнародня комісія чорноморських проливів повідомила Лігу Націй, що покінчила свої праці і розв'язалася.

ЕДВАРД VIII. ІДЕ ДО ТУРЕЧЧИНИ?

ЦАРГОРОД, 25. 8. ПАТ. Як говорять, Едвард VIII, відвідає Царгород 11. вересня.

Перед зворотом у совітсько-японських взаєминах.

ТОКІО, 25. 8. ПАТ. Віцеміністра заєкорд. справ Шіґемітсу займенували амбасадором у Москві. При творенні уряду Ґіроти він виступив з уряду і мав стати амбасадором у Китаю, але не допустили до того військові кола.

ТОКІО, 25. 8. Домеї. Слід сподіватися, що тепер почнеться нова доба в японсько-совітських взаєминах.

—o—

Повна перемога військових кол в Японії.

Японський уряд здійснює домагання війська.

ТОКІО, 25. 8. ПАТ. По 5-місячних нарадах японський кабінет прийняв одноголосно таку програму: 1) розбудова армії, фльоти і летунства, 2) створення одноцільної системи виховання на національно-японській основі; 3) зміна податкової системи; 4) запевнення народові умовин буття шляхом державної охорони перед стихійними нещастями, збільшенням суспільної опіки для сільського населення і допомога зернами для селян, рибаків і дрібних ремісників; 5) державна підтримка для промислу і торговлі за кордоном і оголошення розпоряджінь з метою запевнення самовистарчальности в ділянці олію, залізя, стали і воєни; 6) піддержка еміґрації і вивіз капіталів до Мянджу-Ко; 7) реорґанізація державної адміністрації.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ

УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН

улаштовує фірма

„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

Німеччина ввела 2-літню військову службу.

ДЛЯ ОБОРОНИ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ.

БЕРЛІН, 25. 8. ПАТ. **Ґітлер видав декрет, яким підносить до двох літ час активної служби у сухопутній армії, фльоті та летунстві.**

БЕРЛІН, 25. 8. ПАТ. Урядовий комунікат мотивує продовження військової служби небезпекою від большевицького мілітаризму та імперіялізму. Національно-соціялістична Німеччина рішена ужити всіх засобів для самооборони від мілітарної небезпеки з Москви.

—o—

Жиди убили арабську жінку.

ІМ ЦЕ НЕ ДО ВПОДОБИ.

ЄРУСАЛИМ, 25. 8. ПАТ. Під жидівською оселею Авуза убито одну арабку. За те влада наложила на оселю збірну кару 250 палест. фунтів. Це перший випадок грошевої кари на жидівську місцевість.

ЄРУСАЛИМ, 25. 8. ПАТ. Представник жидівської аґенції в Палестині запротестував проти вмішування арабських пануючих до палестинських справ. Пенно йшло йому про еміра Фейсаль ібн Геджасу.

Становище Літвінова захитане.

У звязку з розстрілом 16 проводників московської опозиції, арештуванням Радека та самогубством Томського захитане становище комісара заєкордонних справ Літвінова. Радкуються із можливістю уступлення Літвінова.

Новий

ГОТЕЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ

у Львові — пл. Марійська 4.

(у центрі міста)

Новітній комфорт

Покої з лазничками

Плинна тепла і зимна вода

Телєфон — Центральне огрівання

Віндз — Просторий голь

Ціни помірковані.

Еміґраційн справи.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ЕМІҐРАНТІВ ДО ФРАНЦІЇ НА ПІДСТАВІ КОНТРАКТІВ ПРАЦІ.

Згідно із розпорядженнями польської влади, сезонові умови із правом заробітку важні до дня 1. грудня 1936 не будуть апробовані так, що на їх основі не буде можна дістати посвідки для еміґраційного пашпорту.

Власники згаданих умов повинні їх переслати роботодавцям і просити подбати за дозвіл на щонайменше 12-ти річний час праці.

Багато еміґрантів дістають умови праці до Франції за посередництвом своїх шуринів (шварів) або інших свояків. Еміґрантки тої категорії мусять до подання у справі еміґраційного пашпорту долучити доказ, стверджуючий, що свояк або спорідненці при помочі котрого дістали вони умову праці, живе у Франції разом зі своєю дружиною. Як докази служать: 1) посвідка виставлена мером (начальником громади) і стверджена, що предявник живе з жінкою, 2) посвідка громади у краю що взиваючий залишається в подружній спільноті зі своєю жінкою у Франції, 3) листи (з конвертами), що стверджують цей стан.

Важне теж, щоби ім'я і назвище взиваної особи було точно подане в умові. Часто трапляються помилки. Тоді треба до подання за еміґраційний пашпорт долучити посвідку громади, яка стверджує ідентичність особи в умові з особою, що має виїхати.

Посвідка така має бути виставлена в двох примірниках, з котрих один предявити у французьких консулятах при видаванні віз.

Ближчі пояснення можна дістати в Еміґраційнім Домі, Львів, Вишневецьких 4.

ІНФОРМУВАННЯ В ЕМІҐРАЦІЙНИХ СПРАВАХ.

Згідно з законом про еміґрацію не вільно давати інформацій про відносини в чужих державах ні порад у справі перепесення і т. д. без окремого дозволу Міністерства Суспільної Опіки. Такий дозвіл мають: Еміґраційний Синдикат та Товариство Опіки над українськими еміґрантами.

Було чимало випадків, що людей несвідомих, не знаючих цієї заборони потягнули до відповідальности за інформації в еміґраційних справах та відповідно покарали їх.

ЕЛ. КА. 3

ПІДЛЮТЕ.

Купелі з пінки, веранда, крамниця, церква.

Ці пінкові (не пісковії) купелі — дивне диво. Ґаз чи згущене повітря розбиває воду на білу піну, яка виглядає наче розбитий білок, набігає цього повна ванна. У тій піні, холодній, купається лікувапець, пріє і в висліді, не нарушуючи серця, тратить на вазі. Д-р Кривокульський студіював цей спосіб у світових купелевих заведеннях, а у Підлютім перший купався в „піні“ і стратив пів кіля на вазі. Тими купілями зацікавилося „піле“ Підлюте, Осмолода, Перетінсько, Риверея, Дерть і т. д., всі — аж до границі. А що в Підлютім всі все мусять знати, отож всі знали, що п. Ґ. стратила за одну купіль на вазі 30 дкг., а о. К. стратив 45 дкг., а п. Ш. не стратив ані одного дека (всі дивувалися!). Для дітвори справив п. директор прихолесний ровер, а для молоді мяч, площу для відбиванки і ситківки. На площі для молоді „маестром“ є магістер Ковалик, який веде канцелярію купілевого заведення. Прошу шановних читачів подумати, чи то не радість, що заведення дає своїй молоді заняття, а при цьому милий та здоровий відпочинок в горах?

Новиною є ще нова кедрова, стилева веранда у митрополичій кедровій палатці. Уявляємо собі, скільки заходів та просьб мусіла вложити адміністрація митрополичих дібр, щоб Високопреосвященний Отець Митрополит згодився на цей дрібний видаток? Це видаток зроблений виключно для Його Особи, щоб міг користуватись гарною й вигідною верандою. На такі видатки Отець Митрополит, добродій тисячей людей, дуже нерадо годиться. Палатка виглядає як золота бомбонера й вже витає у своїх хоромах свого Коханого Гостя, що приїхав хоч трошки відпочити після непомірних трудів.

Описуючи Підлюте не можу поминути „столиці“ Горґанів Осмолоди, яка теж діждалася своєї сенсації. Двох безробітних студентів, Миронович і Косачевський, заложили на Осмолоді крамницю мішаних товарів і вона розвивається...

„Бо ми з Осмолоди,
Не знаєм вигоди,
Продаєм товари,
Всякі віктуали.
Шинку й ковбаси,
Шльоські раритаси,
Бо наш клич „на прю“,
Як прийду до дому,
Тоді добре сплю!“

Так вони сердеги при звуках ґітари собі та другим виспівують (поезія власного виробу), як ними гості за день добре вимахають!

Чиж то не новина, перша наша крамниця на Осмолоді, від коли Осмолода стоїть?

Але ця Осмолода має ще і свої інші новини, хоч не найновіші. Ще тамтого року стануда там цегляна церковця, проектована архитектом Лушпинським, а поставлена коштом п. ініж. Кисілевських; гарно розвивається читальня, яка вже має салю до розпорядимости. Але нема радости без смутку, і тим смутком мушу поділитися з шановними читачами.

Отець Митрополит дбайливий за добро душ своїх вірних, бачив лісових робітників узимі, в горах, на лісових роботах. Тоді вони віддалені є на десятки кільометрів від своєї оселі та церкви. Їм хоче Отець Митрополит дати духовну поміч і для тої цілі постановив збудувати глибоко в горах, на Лешані, церкву та монастир Отців Студитів. А черці студити мріють про ту ролю у Карпатах, яку відіграють у швайцарських горах, на горі св. Бернарда тамошні черці. Тамтого року сам Отець Митрополит вразі з Ігуменом Отцем Климентієм вибрали пригарне місце, а цього року вже стануда стилева деревляна церква. Коло неї лежить цілий склад уже обробленого дерева, готового на будову монастиря та захисту. На жаль влада заборонила дальшу будову. Дерево лежить, доки його добрі люди (бо й такі є в горах) не розкрадуть. А причина заборони? Ми не втаємничені, не знаємо причини. Може цим загрожена безпека держави? Адже польська держава не є комуністична! А праця Черців Студитів може шкодити тільки комунізмові — нікому більше. Досить, що ми це відчуваємо як важке нарушення справедливости, слова, яке впало з уст премієра Складковського, як його напрямна.

(Докінчення буде).

СССР зобовязався не вивозити зброї до Еспанії.

МОСКВА, 25. 8. ТАСС. Літвінов обмінявся з французьким послом д'Ейер Пейром нотами, що стабілізують становище обох держав до еспанських подій. Йде про заборону безпосереднього і посереднього вивозу та транзиту всякої зброї, муніції, літаків і їхніх складових частин, воєнних кораблів та всякого воєнного матеріалу до Еспанії та еспанського Марока.

Ці зобовязання увійдуть у життя з хвилиною коли підійметься їх крім Англії також Німеччина, Італія та Португалія.

ЛІКВІДАЦІЯ КОНФЛІКТУ З АНГЛІЄЮ.

ЛЬОДОН, 25. 8. Райтер. Інцидент з кораблем „Хібель Зерхон" ліквідований: командант еспанського крузлета перепросив брит. уряд, заявив еспанському, що вповажнення, що на повному морі не будуть ревідувати брит. кораблів, Льондонський уряд уважатиме безправною кожну ревізію на повному морі, себто більше як 3 милі від еспанського берега.

ГІБРАЛЬТАР, 25. 8. ПАТ. Корабель „Хібель Зерхон" прибулий під ескортою брит. контрторпедовця.

ФРАНЦІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

ПАРИЖ, 25. 8. Авас заперечує вістку заграничної преси немов би 20. ц. м. до Мадриду прибуло 28 совєтських французьких літаків.

ТАРАГОНСЬКОГО АРХІЄПИСКОПА НЕ УБИЛИ?

БАРСЕЛЬОНА, 25. 8. ПАТ. Урядово стверджують, що архієпископ Таґонський виїхав за кордон і відбуває життє в Римі.

ЛІТАК МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ УТІК ДО ПОРТУҐАЛІЇ.

ЛІССАБОНА, 25. 8. ПАТ. Урядовий літак з двома летунами, які втікли з летовиска Ґетафе, осів вчасі під Альбальєю. Літак влада конфіскувала, летунів арештувала.

ЛІТАКИ ПОВСТАНЦІВ БОМБАРДУЮТЬ ІРУН.

АНДЕ, 25. 8. ПАТ. Подібно як вчора, три літаки повстанців бомбардували нині рано Ірун. 12 бомб упало недалеко дівчат і складів муніції. Вночі урядові війська пішли з допомогою до Фуентарабія, де чотири воєнні кораблі повстанців висадили військові відділи.

В ЛЬОНДОНІ РАДЯТЬ НАД ПОЛОЖЕННЯМ В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. Комітет заграничних справ кабінету зійшовся на Довнінґ Стріт в метою провірити положення в Еспанії. В нарадах бере участь прем. Болдуін.

—o—

Західна Абісинія піддається під протекторат В. Британії.

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. „Нюс Кронікл" повідомляє, що 60 провідників племени Ґалла, які репрезентують 2 мілїони населення, звернулося до В. Британії з проханням, щоб обняла протекторат над західною Абісинією, просторем 50 миль кв. Щоденник пише, що рас Імру, шеф абісинського уряду в Ґоре, схвальний співпрацювати з Англією, якби вона зайняла позицію. Цю пропозицію передано за посередництвом британського консуля в Ґоре.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XV. виказ.

Зложили в „Центробанку":

„Союзний Базар" Львів зол. 100—,

Дир. Радловський Орест, Львів зол. 10.—,

Паньківський Спиридон, Львів зол. 10.—,

Андрій Дуфанець, Львів зол. 10.— і кличе: Пляку Теодора, Львів.

Дир. Рутковський Зенон, Львів зол. 5.—,

Евген Гриневецький, Львів зол. 5.— і кличе: д-ра Юліяна Сабчака, Львів.

Інсп. М. Павлюк, Львів зол. 5.—,

Заліщук Анна, уч. Присліп п. Турка н. Стр. зол. 5.—,

Інсп. Ольховий Василь, Львів зол. 5.—,

Іван Барабаш, Львів-Знесіння зол. 5.—,

Районова Молочарня в Горожанні зол. 5.—, Управа Район. Молоч. в Горожанні зол. 5.—, Молочарі Район. Молоч. в Горожанні зол. 5.—, Службовники Район. Молоч. в Горожанні зол. 5.— і кличуть: Районову Молочарню в Щирці, Окр. Союз Кооп. в Щирці, дир. ПСК Ольхового Олексу в Горожанні Великій і о. Петра Весоловського в Горожанні Вел. на довільну квоту.

Д-р Гижа Михайло, Висова зол. 5.— і кличе: о. декана Титора І. і Ботюка Ст. з Висової.

Т-во „Сокіл" Якимчиці п. Комарно зол. 5.— і кличе: Г-во Сокіл в Гуменні к. Щирця і Чит. „Просвіти" в Підзвірищі.

Іван Будзиновський, Лісько зол. 5.— і кличе: д-ра М. Лісневича і о. Ю. Шуплата з Ліська.

Інж. Орест Шпіцер, Солукія п. Долина зол. 5.—,

М-р Левко Зайшла, проф. гімн. Городенка зол. 5.—,

Анна Кулинич, Ходорів зол. 5.— і кличе: Марію Момрикову, Самбір, Осипу Гриновцеву Стрілиська Нова і Бронїславу Грицаеву Стрілиська Стара.

Олександер Кулинич, Ходорів зол. 5.— і кличе: Василя Кузьмика і Филимона Пеленського з Ходорова і Осипа Сидора з Городища Цетнарського п. Ходорів.

Юстин Крайчик, Свнік зол. 4.—

Володимир Мацех, Сівка п. Войнилів зол. 4.— і кличе: Марію Лотоцьку, учит. в Дубовиці, Василя Кравця, учит. в Дуброві, Марію Тусевич, учит. в Сівці Войн., Евгена Лящинського, учит. в Цьвітовій.

Д-р Свиьківський, Устрики зол. 4.—, Микола Негребецький, Устрики зол. зол. 4—, Климентія Чучкевич, Устрики зол. 4.— і кличуть: Ізидора Лемегу з Устрик, д-ра Мирослава Поповича з Лютовиськ, о. Андрія Федьковича і о. д-ра Граба, д-ра Гриня Вишницького з Устрик, м-ра Степана Малиновського з Лютовиськ.

Трачук Василь, Чортків зол. 3.— і кличе: Мазурка Миколу, Станиславів і Скача Петра, Стрий.

Оля Олійниківна, Коломия зол. 2.—

Мавта Олійниківна, Коломия зол. 1.—

Микола Олійник, Коломия зол. 2.—,

Наталка Березовська, Коломия зол. 2.—,

Корнель Монастирський, Мазури п. Раніжів зол. 2·50 і кличе: д-ра Теодора Михайлівського, окр. суддю в Рашеві, д-ра Василя Кархута, лік. в Кремінці, Василя Цалинюка учит. Воля Раніж-Кольбушова, Романа Бачинського, упр. шк. в Кишовіці Кольбушова і Льва Чучмана, уч. в Ястковицях, Тарнобжег.

Володимир Сілецький, Вороблевичі зол. 1.50.

Павло Тильчак, Чернниця зол. 2.— і кличе: Петра Гайовяка, учит. в Угерцях пов. Золочів і Івана Цицка в Майдані Гологірському п. Золочів.

Дир. Юрій Мартинюк, д-р Тадей Будзиновський, д-р Орест Яросевич з Ліська зложили зол. 6— і кличуть: д-ра Володимира Виногорського, д-ра Романа Вітошинського, м-ра Володимира Онуферка, Степана Прудзевича, Анну Шуплатівну, о. дек. Олександра Стеранку в Монастирці, о. пар. Ілю Первенця в Тарнаві Гірній, о. пар. Віктора Кончила в Луковім і Івана Галушку, пекаря в Ліську.

Д-р Мирон Лісикевич, лікар в Ліську зол. 2.—

Степан Савула в Ліську зол. 1.—,

Станислав Пйотрович, ветеринар, Лісько зол. 1—,

В. В., Лісько зол. 2.—,

Іванна Урбанська, Лісько зол. 2.—

НОВИНКИ.

— **Д-р Тит Евген Бурачинський,** Львів, Льва Сапіги 43, вернувся. 2546 2—2

— **Вписи до міської школи ім. Шашкевича.** На днях почалися додаткові вписи до всіх кляс у 7-клясовій державній українській школі ім. М. Шашкевича у Львові при вул. Замкненій ч. 6. Обовязком українського громадянства піддержати цю школу, що вже 55 літ виховує нашу молодь на добрих українських громадян та ставитись до неї з довірям. Не сміємо посилати своїх дітей до чужих шкіл і підкопувати стан власної державної школи. Міський комітет поваишкільної опіки удержує в ній постійну кухню для бідних дітей, дає безплатні обіди, а час до часу також одіж і т. п. Окрема учителька помагає найбільшим у підготові лекцій, а батьківський кружок дає підмогу на купно книжок, шкільне приладдя та одежі.

— **Трамвайві полекші для шкільної молоді.** Дирекція львівських трамваїв пригадує, що легітимації, які управнюють набувати одноразові пільгові білети і місячні шкільні білети, прислугують: а) студентам (-ткам) вищих державних шкіл, б) ученям середніх держ. шкіл, в) ученим вселюдних шкіл, що їх удержує місто, г) ученим фахових шкіл державних і тих, що не утримані міста, ґ) ученям приватних шкіл, які мають право прилюдности. Зате легітимації, що управнюють набувати лише одноразові пільгові білети, прислугують: ученям й ученицям приватних вселюдних, середніх й фахових шкіл, що їх затвердило міністерство освіти, без права прилюдности. Легітимації можна набувати від 31. ц. м. в абонаментовій касі МКЕ при вул. Вужецькій 2, в павільонах МКЕ на Гетьманських Валах в год. від 8—19-ої після предложення посвідки з наклеєною знимкою формату 4×6, виповненої якслід й потвердженої шкільною владою. Формулїр на посвідки видаватимуть безплатно почавши від 26. ц. м. в павільоні МКЕ на Гетьманських Валах впродовж цього дня й в абонаментовій касі МКЕ, вул. Вулецька 2 в год. 8—14. Знимки до посвідок повинні бути виразні без накриття голови. Аматорські й принагідні знимки неважні. Студенти (-тки) вищих державних шкіл до 30. вересня ц. р. зможуть набувати одноразові пільгові білети, виказуючись трамваєвою виказкою з шк. року 1935—36. Після того речинця будуть важні лише трамваєві легітимації нові з посвідкою на шк. рік 1936—37. Ціна легітимації 50 сот.

— **Екзекутори рушили на села.** Шестигижневий час припинення податкових екзекуцій на час жнив минув. Тому скарбові уряди вислали на села екзекуторів, щоб ліцитували рільників, що залягають з податками.

— **Нові ціни печива у Львові.** Львівські пекарні встановили нові ціни печива, що обовязують від 25. ц. м.: 1 кг. житнього разового (темного) хліба 22 сот., хліба чисто житнього урядового типу 28 сот., житньопшеничного т. зв. люксусового 35 сот., куликівського 40 сот. Вагова 50-грамова булка 3.5 сот.

— **За вбивство людового діяча.** В Тернополі розпочався судовий процес проти трьох членів організації „Дорст" у Смиківцях, 23-літнього Влад. Бутковського, 22-літнього Стефана Кота і 20-літнього Йосифа Сенька, яким акт обвинувачення закинув вбивство польського людового діяча Франца Ґаліча у Смиківцях. Переслухано коло 40 свідків. Задля покликання двох свідків розправу відложено на 27. ц. м. Боронять адвокати д-р Дверович, д-р Ладика і д-р Погорілес.

— **Відкриття під самбірською церквою.** В підземеллі церкви в Самборі відкрили просторий крипту, а в ній кілька монументальних гробівців і багато цінного літургічного приладдя. Гробівці отворено і стверджено, що в них спочивають члени родини Комариницьких, фондаторів церкви та якийсь єпископ з роду Шептицьких. Тіла були вбрані в дорогі, добре законсервовані брокати, зате тілесні останки єпископа були вбрані дуже скромно. Тіла бальсамовані, а біля одного гробівця знайшли в піску пляшку з якоюсь рідиною, мабуть бальсамом.

— **Інвестиційний пляи Волини.** Воєвідське бюро фонду праці на Волині виладило 4-літній інвестиційний пляи для волинських міст і містечок. Пляи призначує 188 тисяч зол. на поширення водотягів і 600 тисяч зол. на будову каналізації в Луцьку. Для Рівного пляи передбачує будову водотягів, каналізацію і розбудову електричної сіти коштом 1.400.000 зол.; для Ковля будову водотягів, поширення електричної сіти і ріжні коштом 400.000 зол. На електрифікацію округи Дубно-Кремянець прелімінується 700.000 зол., а на будову водотягів у Кремянці 400.000 зол. Крім того пляи передбачує будову водотягів у Дубні, різні у Володимирі, Здолбунові, Сарнах, Дубровиці і Повірську. Виконання цього пляну залежить від грошей, якими буде розпоряджати фонд праці.

— **Конкурс на вірш про книжку.** В добі радіо-, кіно- і спортоманії союз польських книгарів оголосив літературний конкурс на вірш про книжку, бажаючи звернути увагу громадянства на книжку як один з важніших чинників освіти й культури. Визначено три нагороди в сумах 100, 75 і 50 зол. Про значіння книжки пишеться і говориться серед українців багато, але подібний вірш у нас теж був би на часі.

— **Підпал.** В Хирові згоріла стодола Павла Кімата, яку підпалила з пімсти Катерина Драм.

— **Дикий жарт.** В селі Смолиці пов. Рава Руська прийшло кількох парібків до склепу Федора Тимчишина, де застали 16-літню доньку господаря, Еву. В часі жартів один із них запалив сірником фляшку з денатурованим спіртом, що стояла на ляді. Фляшка експльодувала і полумінь охопила цілу дівчину. Від тяжкого попарення вона на другий день померла.

— **Жорстока пімста.** Господар Шевченівка в Делятині пов. Надвірна довідався, що його жінка зраджує його з парібком Василем Крутим. Перед кількома днями приловив обох у своїй стодолі. Погрожуючи обом смертю, він примусив їх до платви і почав бити Крутого нагаєм, аж цей зімлів. Шевалівна відлив його водою і знову бив. Так повторяв кілька разів. Вкінці в очах парібка відрубав жінці руку.

— **Коломийська панама.** З доручення прокуратора окружного суду в Коломиї арештовано інжинїра Моравеца, шефа повітової дорогової управи, в якій викрито недавно великі зловживання на школу державного скарбу. Закидують йому недбальство і брак нагляду над урядом, де господарив безконтрольно арештований недавно дорожник Володимир Думанський. Арештування інж. Моравеца викликало велику сенсацію на цілому Покутті, де знали його як великого польського суспільного й туристичного діяча, що працював над польонізацією Гуцульщини. Крім Моравеца і Думанського арештовано теж доставця Кремера та припинено в урядуванні дорогового урядовця Кисілевського.

— **Язва підьних мишей** навістила копичинецький повіт. В селі Яблонів земплоди знищені на 75 пр. Такої язви не памятають найстарші люди.

— **Смерть двох лавреатів Нобеля.** Майже одночасно померла в Італії відома письменниця Грація Деледда та в Еспанії відомий драматург Хачінто Бенавенте, обоє лавреати Нобеля. Обоє вони відомі в цілому світі, мало були відомі із творів. Повісти та оповідання Деледди почали перекладати щойно після її нагороди, шість літ тому. Зрештою вона залишалась письменницею тільки популярною в Італії, головно через те, що сюжети її повістей були взяті з Сардинії, звідти, де вона вродилась і виховалась. Багато з них це побутові картини з селянського життя. Дебютувала вона вдатно такими творами як „Чесні душі" та „Шлях злого". Померла в 61 р. життя. Бенавенте один з найбільших еспанських драматургів старшого покоління згинув із рук червоної міліції у Мадриді у 70 р. життя. Він дістав Нобелеву нагороду у 1922 р. і написав багато комедій.

— **Міжнародній шаховий турнір у Зандворті** (Голяндія) скінчився перемогою Файна, молодого американського мистця, що здобув 8½ точок. Дотеперішній світовий мистець д-р Еве (7½) заняв друге місце. В часі тяжкого турніру він виконував свої фахові обовязки, будучи вчителем гімназії. Молодий естонець Керес і польський мистець д-р Тартаковер знайшлися на третьому і четвертому місці (6½), а Боголюбов і Ярочі на пятому і четвертому місці (по 6).

— **В память М. Ломоносова.** Совітська академія наук приготовляє святкування 250-их роковин уродин визначного російського вченого М. Ломоносова. З цього приводу появиться повне збірне видання праць Ломоносова з ділянки хемії, фізики, математики, астрономії, географії, метеорольогії, а також праць літературних, історичних і фільософічних.

— **200 мілїонів неграмотних у Китаю.** За офіційною статистикою в Китаю є поверх 200 мілїонів людей у віці 16 до 40 літ, що є круглими аналфабетами.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — місячно зол. 15. Однак ціна дуже приступна.** 14/113 4-?

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРО СТУДІЇ В ПОЗНАНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Українська Студентська Громада в Познані повідомляє всіх зацікавлених кандидатів, що подання на всі виділи познанського університету, прім фізичного виховання, слід вчести між 14—19. вересня ц. р. Передтим обовязують кожного кандидата лікарські оглядини, які відбуваються щоденно крім суботи і неділі від 7—19. IX. ц. р. в домівці „Опеки Здоровотвей Колегіум Медікум" при вул. Фредра ч. 10, між 9—12 год. для студентів, а між 17—19 для студенток. Перед зголошенням до лікарської комісії треба закупити у касі 4 зол.

Подання і життєпис слід писати на формулярі, який можна купити у портіяра в Коль. Мікус. Вали Валів 26. Дві фотографії сьогочасні 8×4 слід теж залінити на формулярі. До подання долучується: метрику, свідоцтво зрілости, лікарське свідоцтво, посвідку про відношення до військової служби, взяв з квестури (оплата за вступний іспит і маніпуляційна 10 зол.) і свідоцтво моральности, якщо була перерва у студіях.

Вступний іспит на лікарському виділі відбудеться 24. вересня ц. р. Оплата за іспит 20 зол. (а не 10, як було подано). Абсольвенти мат.-прир. гімназії мусять мати свідоцтво з латинської мови. Вступний іспит на фармацію (устний і письменний, з математики або фізики до вибору) відбудеться 23. вересня ц. р. Оплата 10 зол.

Кандидати на фізичне виховання вносять подання від 1—13. вересня ц. р. Обовязують спеціальні лікарські оглядини, психометрична проба і проба справности, які відбудуться дня 14. 15. 16-го вересня п. р. До подань на фізичне виховання і на фармацію долучити 2 фотографії 8×4. Всі кандидати повинні згорошитися до дижурного Української Студентської Громади, який урядує від 5. вересня ц. р. щоденно в домівці У. С. Г. при Алеях Марії. Пілсудського 18., партер, між 12—13 год. За близчими інформаціями звертатися на адресу: *М. Крупська*, Коломия, Мапхівка 68.

В П И С И

до Державної Техн ічної Школи у Львові при вул. Снопківс кій ч. 47

до гімназії механічної, гімназії електричної, на Виділ Доріжно - Водний та Виділ Мистецтва прикрас і Артистичного Промислу відбудуться в днях від 29. серпня до 1. вересня від год. 9—12. Умовини приняття та ближчі подробиці на м'сці або листовно. При вписах до гімназії механічної й електричної побажана посвідка професійної порадні на здатність до професії. 2568

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „КОМЕДІЯНТ".

Німецька фільма з Вегенером, Гільдою Шольц та іншими першорядними артистами. Історичний сюжет з XIX-го віку про одного з тих німецьких князів, що висмоктував усі соки із своїх підданих і продавав їх як невільників а згодом під впливом події, яка трапилась на його дворі з одним мандрівним актором, зовсім змінився і став зразковим гуманним володарем. Історичне тло тут тільки для декорації, бо вся основа фільми — любов одної багатої графинки до мандрівного актора. Фільма зроблена так, як совісна, широко подумана драматична картина, має багато сильних моментів і цікаву акцію.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЛЯКЕРОВАНІ НОГИ.

Новий каприс американської моди: на пляжі а також і в місті ходять жінки без панчіх, тільки з лякерованими ногами. Лякерують ноги різними красками, відповідно до барви сукенок. До лякерування уживають малих пензликів, а змивають ацетоном. Різні американські лікарські товариства виступають проти цієї моди, доказуючи, що лякер покриває шкіру й не дає їй вільно віддихати. Через те приносить людському організмові величезні шкоди.

✝ Посмертні згадки.

Дня 18. ц. м. відійшла від нас одна з кращих одиниць української нації, відома зі своєї суспільної й громадянської праці передчасно емеритована вчителька *Параскева Вальчикова*.

Була це одна з тих одиниць що вміла зразково виконувати свої фахові обовязки, та одночасно не забувала, що належить до нації, над якої перевихованням треба багато працювати. Від початку вчительської служби діставалась на село і там працює аж до переходу на емеритуру. Пізнає добре наше село, його обставини і потреби, вміє приваблювати до себе людей, а головно виховувати. Тому й не дивно, що всі села, де Покійна працювала як вчителька, зачисляються тепер в лєсківському повіті до кращих. Працювала теж у сяноцькому повіті, а під кінець свого життя у Львові. Попри вчительську працю у вільних хвилинах посвячується праці в читальні, кооперативі, організує курси неграмотних, але одночасно не забуває й про власну хату та виховує дітей. Перенесена на емеритуру з болем серця кидає Покійна лєсківський повіт, де стільки рясних хвилин пережила і стільки труду вложила. Переноситься з рідною в рідні сяноцькі сторони. Та неспокійний дух кидає її і тут у вир громадянської праці, де відразу вміла виробити собі повагу і авторитет. Спершу працює як голова читальні на Забужі, опісля як член видїлу філії Просвіти, а вкінці як голова філії Союзу Українок. Це були найголосніші станиці, які Покійна вела своєю досвідною рукою.

З Покійною відійшла в могилу сильна партійна опозиція, в силі віку і запалу. Відійшла від нас несподівано, лишаючи по собі великий смуток і жаль, але теж двоє дітей, які напевно підуть цим шляхом, щоб все пожертвувала їм Покійна улюблена Мама. Нехайже рідна земля буде Їй пером!

Всячина.

ТРЬОХ ІЗ СОТНІ.

Перед семи роками розписав віденський медичний інститут оригінальний конкурс. В подорож досліду землі вибрано 100 мандрівників, по змозі устійнених трас. Вони мали перебувати в містах і околицях відомих із своїх пошесей і недуг. В часі подорожі всі мали придержуватися відповідних гігієнічних правил і харчуватися на підставі різних вказівок. Метою цієї мандрівки було довідатися, що при відповідній обережности і ощадливости, вільна епідемія не є людині страшна.

Як ми згадали — сто мандрівників вибрано у світ. Заохотила їх до цього ще й нагорода у висоті 25 тисяч фунтів. Однак уже в перших роках 97 учасників цієї мандрівки вибуло. Досі мандрують ще три загорільці: англієць Джордж Річардс, американець Франк Фіддінг і француз Моріс Вальтон. На днях прибули вони до Техасасу перебувши уже 100.000 км. і 81 різних країв. Траса визначена на 12 літ, отже залишається їм ще 4 роки скитальства. Перебували вони в околицях, де свіжесть чума, холера й пропала. Досі вони повсім здорові.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ.

Закінчення дитячих півосель. Важко написати щось будь, коли йде мова про найбільше львівське передмістя — Знесіння. Як минулими роками, так теж і цього року мало Знесіння вакацийну півоселю, що сім літніх тижнів пригортала до себе дітвору, давши їй відповідну опіку, розваги та здоровий харч. І тут диво: кожного року ходить не більше дітей, як пятсот, хоч знесінська півоселя повинна числити добрих дві сотки дітей. Та більшість знесінських родичів не дошлює пари півосель. Вони воліють як їхні діти бігають по вулиці та підпадають вуличним впливам. Не можна цього інакше назвати, як крайньо бойдужність, бо хіба мінімальні оплати не відстрашують нікого, тимбільше, що 50 проц. дітей звільняється від оплат. Закінчення цьогорічних півосель відбулося 19. ц. м. в салі чит. „Просвіти" на Знесінні. Моральний успіх місцевого дитячого пляцу величезний, кінцевий... майже ніякий. Навіть деякі родичі, що їх діти ходили на півоселю і брали участь у закінченні, не поцікавилися виглядом своїх дітей. Співав дитячий хор на два голоси, бальоро й мельодійно стрілецькі, народні і півоселні пісні. Найкраще подобалася гаядачам: „Ой на горі на Соколі новина си стала, що котові пластунові ковбаса пропала". До незвичайно влатних точок слід зачислити „Колонійка лялько", „Гетьман" і вежі. Перенесувалися теж малі декламатори. На закінчення показали діти гляданчим картину з півоселього життя, а саме підвечірок. На сцені розложилася дітвора свобідно, не звертаючи уваги на гляданчів балакалася своїми грами. На синеток управительки всі засіли на своїх місцях, а дижурні порозділяли горнятка. По підвечірку молитва, прощання і відспівання національного гимну закінчили це справді приємне дитяче свято. Ті, що були на ньому, розходилися з глибоким почуттям вдоволення до дому. Х.

—o—

Спорт.

СПОРТ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Бескид 3:1 (2:1).

Ворота добули: Урсакій, Ліськевич (безпосередньо з нарожника!) і Андрішин II. з вільного. Судив п. Кульман — добрий.

Змагання з Бескидом за вхід до А-кляси й цим разом не пішли „на сухо". Після недільного метчу всі прихильники погодилися з фактом, що стріча цих двох українських дружин це вже прокляття неба або ППМ-у. Абісинська злива зажинула гроші в багнище найкращої полїської марки — про регулярний копаний мяч годі було й думати. В таких умовинах змагання копаного мяча виглядали на „плавання", „совгаший" чи просто „сувайний" мяч. Річ ясна, така гра більше бавила гляданів, ніж змагунів, бо кожний сміло міг би конкурувати своїм виглядом з святомиколаївським чортиком. Але виглад одне діло — а сили змагунів друге: погноблені, передрегі всяки скувалися при кінці гри по гриші зовсім „сгогги". Щодо самої гри то велися вона весь час на поло-

вин: Бескиду, що лиш нрядгодни загрожував небезпечними випадами (Скорупський, Коровайчук, Костик). Що вислів низький — вина Пролому, що замість розтягнути гру, кидав по 7—8 гравців в офензиву. А там було вже досить... бескидовців. Ефект — сім пів 100-проц. шансів на гола, стільки рахітичних стрілів й стільників гумору на степениці, коли змагуни примусово купались в „дружніх" обіймах. Все таки найкращі (не в купанні!) були Ліськевич, Урсакий, Керникевич і Андрішіпи II, що „загнав в кут" Мартику своїм вільним (3-ий гол). З Бескиду воротар, Полтайко, Скорупський і Коровайчук.

Осип Новицький.

Пролом II — Гірка III 2:4 (1:1).

Мист. Ц-ка. Ворота добули: Пилипів і Урсакий І. В Проломі задоволив лише Павлюк, що заповідається на доброго середнього помічника.

Ревера — Тім Макабі-Адміра 2:0.

Ворота добув Микитович. Ревера грала в резерв. складі, а мимо всього виграла певно, але за низько. Найкіпці в Ревері Микитович і Шпенгель. **Б. Л.**

КРАЄВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

В днях 29. і 30. серпня ц. р. уладжує Карпатський Лещетарський Клюб на припорученпя Українського Спортового Союзу краєві плавацькі змагання. Змагання відбудуться на ставі „Сьвітязь". Початок змагань в суботу 29. в год. 15.30, в неділю в год. 15. Змагуни дістають за посвідку лікарських оглядин.

Програма змагань з такими конкуренціями:

Жінки: стиль довільний — 50 м. і 100, стиль класичний — 100 і 400, стиль горіпець — 50 м., гінці 4 × 50 ст. дов. 3 × 50 стиль змінний.

Мужчини: стиль довільний: 100, 400, 800 м., стиль класичний: 100, 200, стиль горіпець 100 м., гінці 5 × 50, 4 × 200 ст. довільний, 3 × 100 ст. змінний, водний мяч і скоки.

Змагання відбудуться без огляду на погоду.

ПЕРШИЙ ВИСТУП С. К. „РУСИ" У ПРАЗІ.

З великим зацікавленням ждали празькі спортовці на перші змагання С. К. „Руси" новика в лізі. На змагання прийшло понад 20 тисяч людей. С. К. „Русь", як пишуть чеські спортові часописи, спомнила викладами на неї надії. Ціла дружина грала з великою вагою, дуже жертвенно, одначе не могла протиставитися Спарті яка високо стоїть зі своєю технікою гри.

В С. К. „Руси" знаменито грав воротар, який зловив чимало тяжких стрілів Спарти. Також добре грав Куруц, Іванчо та в напалі Суковський і Криж. Дві брамки Спарти впали з карного і 12-ти метрового виколу за руку Радика і за удар грачів на карнім полі.

Празькі спортовці приймали С. К. Русь дуже сердечно і ввесь час гри ставилися до грачів С. К. „Руси" з великими симпатіями.

Нові книжки й журнали.

СЛОВО ПРО ІГОРІВ ПОХІД. український лицарський епос книжих часів. У переспіві та поетичному перекладі подав Микола Матіїв-Мельник. Популярне видання. Накладом „Рідної Школи". Львів 1936. Стор. 56, ф. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа, 26. VIII. год. 8. веч. „Графіня пані генеральової".

Четвер. 27. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Пятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Іх Есцеленція бабуся".

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Невідьмини в Ванделай".

ГРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Можухіном, „Вацусь".

КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касино".

КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю" з Мартою Егерт.

МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".

МЕТРО: „Циганські мельодії".

МІРАЖ: „Юлія" (з Діг. Альпар і Густ. Фрелїхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).

МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонсоном.

ПАКС: Нечинне

ПАЛЯС: „Комедіянт".

ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".

РАЙ: „Золото" з Бригідою Гельм.

СВІТ: „Амфітріон".

СТИЛЕВЕ: „Найгарнішпй день мого життя" з Йос. Шміхтом, ревія „Спосіб на кріза".

ТОН: „Пекло Китаю".

УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія

ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Прага.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 26. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.10 Солісти, баритон і форт., 19.30 Розр. концерт, Спек сопр., Фелер тенор, 21.05 Зальцб. фестіваль: Орх. концерт, **Прага** (470.2) 16.10 Концерт 17.40 Шопенівський концерт, **Парнж** (1648) 12.15 Легка музика, 20.00 Музикандрівка по світі, **Білгород** (437,3) 13.15 Скрипка, 18.000 Нар. музика, 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Легка музика, 20.45 „Чортівське коло" веселий кабарет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.15 Солісти, 18.00 Пісні на хор, **Мінхен** (405,4) 17.00 Розр. музика, 19.00 Камер. музика, 22.30 Бразилійська нар. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Солісти, 18.20 Соло на цимбалах, 20.15 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Форт. музика, 20.30 Нар. музика, 21.50 Оперетові мельодії, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Симф. концерт.

Четвер, 27. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17,25 Солісти, 22.10 Орх. концерт, **Братислава** (295.8) 18.10 Китиця пісень, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 19.10 Віденськ. орх., 22.15 Сальон. музика, **Парнж** (1648) 17.00, 13.00 Легка музика, 16.30 Пісні й соло на саксофоні, 17.00 „Ля Жуер", ком. Реварда, 20.00 Спів, 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.00 Спів, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 22.30 Танц. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00. Музика, 18.00 Солісти. **Кельн** (455,9) 15.15 Орх. концерт, год. баритон, 16.15 Пісні й форт. твори Шуберта, 20,45 Давня й нова брит. музика, **Мінхен** (405,4) 17.00 Соната на віол. і форт. Регера, 18.00 Байрайт. концерт, 19.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 12.05, 20.40 Циг. музика, 17.00 Співи, 17.55 Форт., 19.00 Сальон. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17. 18 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Аріезіяна" оп. Чілеї.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 26. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Кілька гігієнічних завваг, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт легкої музики, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 У царстві грибів, авд. для дітей, 16.15 Легка музика, співи, 17.00 Концерт у вик. Софії Доре (сопран), флет, фортеп., 17.50 Анекдоти з життя Ів. Рошка, 18.00 Сільва-рерум, 18.05 Форт. реціталь, 18.25 із жіночої галерії: Суспільна дівчина, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Хорольні пісні у виконанні подвійного вок. квартету, 19.25 Тржкм. з Відня: Розривковий концерт (Гільда Зінедь сопран, Фр. Боршош тенор, орхестра), 21.00 Вечірній денник, 21.10 Актуальна гутірка, 21.15 Твори Фр. Шопена, 21.45 Спортові вістки, 22.00 До танку, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Четвер. 27. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Мельодії для всіх, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Легка пісонька у вист. виконанні, з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для ст. дітей: Цікаві пригоди від природи, 16.00 Популярний концерт, 16.45 Відч: „Суспільна роля КОП-у" 17.00 Форт. реціталь, 17.30 Музика, співи із гр. пл., 17.50 Сухопутний шур над морем, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Розбудова Великого Львова, 18.15 Грамчі табакирки, гр. пл., 18.25 Літер. хвилина наймолодших, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви (Німеччина): „Спідетна" ком. Іритрант Гугін, 19.30 Перпетуум мобіле виродовж 60 хвилин — орх., 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні у вик. Перковської-Крисевичевої, сопран, у супроводі форт., 21.30 Орг. реціталь Фел. Нововенського, 22.00 Спорт у Познані, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Музична мозаїка, пісоньки, скрипка, вібрафон, форт., з гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.58—89.45, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.62 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.90, Франки шв. 173.54—172.79, Фунти анга. 26.80 — 26.64, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.27—137.25, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.62—11.60, Марки нім. 136 — 133 Шіл. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 96, Цукор 27.50, Лісьпол 12.50, Норблін 60, Стараховичі 32.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 63.50, 2. ем. 62.25, 5 конв. 48, 4 прц. прем. дол. 48.25 7 прц. стаб. 49.38.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З., Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 47.50—48.50, 1. ем. Прем. 64—66, 2. ем. Прем. 62—64.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 25. серпня ц. р. кооперативами платив за.

	льоко Львів,	
1 кг. масла десерового бльок без опакування	2.15	вол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII	0.13	„
1 л. вершків	2.60	„

Тенденція на масло зниккова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. VIII. ц. р. платив своїм достачпим за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курета 1. кл. цілком від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без острігів 1. кл. цілком від 170 кг. вгору	0.95	„
Качки молоді, товщеві 1. кл. цілком від 1.60 кг. вгору	0.90	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

Подяка.

Сподобалося Всевишньому забрати від нас Нашу Невідмінно Кохану і Найдорожчу Маму Параскевію **Вальчикову**, сп. вчительку. І я враз зі своєю малою сестрою почуваюся до обовязку подякувати всім, що брали участь у похоронах дня 20. серпня ц. р. у Львові.

Дякую широ Всеч. о. Каштанюкові та о. Харині за похоронні відправи над тілом Покійної, зокрема о. Каштанюкові за прощальні слова над могилою Покійної. З глибини серця дякую Вп. п. Іванні Ничаївній, яка ввесь час недуги аж до останньої хвилини була цим добрим духом, що ні на хвилину не відступала Покійної. Щира дяка Вп. п. д-рові Б. Макарушці за повну посвяти і труду лікарську опіку. Дякую Вп П-ну Карачинам, які в цій важкій хвилині проявили стільки доброго серця для дітей Покійної.

Дякую сердечно Централі Т-ва Союзу Українок, зокрема Головному Видїлові за участь у похоронах, як теж сокальській Філії цього Т-ва, що в останній хвилині не забула Тої, яка її довгий час вела. Широ дякую всім сокільським гніздам Львова, як теж відділам Сокола-Батька, які своєю присутністю звеличали останню дорогу Покійної. Дякую сердечно Вп. п. дир. Мудрикові і всім Товаришам праці, що у важкому горі не забули за нас і взяли участь у похоронах Нашої Незабутньої Мами.

Дякую сердечно Вп. П-ну Коропачам, тов. Дуді І. і Л. Підлісецькому за поміч і потіху у важкому горю. Дякую Сусідам і Знайомим за участь у похоронах і всім тим, які причинилися до звеличання цього сумного обряду, а також всім тим, що устно або письменно висловили своє співчуття для нас — дітей Покійної.

Олег і Оксана Вальчики
діти.

Ширіть наш часопис!

НАУКА

КУРС І. класи гімназійної для учеників, які не здали вступного іспиту, буде відкритий 3. вересня. Відомість вул. св. Миколая 16. 2562 1—5

МЕШКАННЯ

НА СТАНЦІЮ приймуть учениць (ків), студенток (тів). Маю теж до винайму покій з осібним входом. Фіголева, Марка 20/I. (Вічна Двгоша — близько гімн. СС. Василіянок). 2560 1—2

ПРИЙМУ на станцію панночку-гімназистку. Фортепіян дома. Близько Дівоча Гімназія Р. Ш. І Гімназія Академічна. І. Лучакп, Львів, Вітшпських 25/II. Зголошувати ся в пополудневих годинах. 2555 1-2

ГАРНИЙ сонячний уладжений покій осібний вхід із передпокою, дівчинка винайму: Коцюба 14, двері 6. 2559 1—1

ПОКІЙ кавалірський сонячний до винайму. Відомість: Адміп. „Діла". 2558

ДО ВИНАЙМУ великий, сонячний, фронтовий покій з меблями. Відомість: Чарнецького 26 м. 21. 2515 3 - 3

РІЖНІ

МАШИНУ писальну Адлер, українсько-польську, дешево продає Патицький, Львів, Чарнецького 10. 2561 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Лікар-дентист

Ірина Антонович

вернулася і приймає як давніше від 9—1 і 3—6.

Львів, Сапіги 21/II. Тел. 116-64.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СНКСТУСЬКА 7

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 73-75

БЖЕ ВІДКРИТА ФІРМА „ЛЕОПОЛЬ"

ЛЬВІВ, ВУЛ. ГЕТМАНСЬКА 12

Вибагліва ОБУВЬ першорядного 2530 краєвого виробу. 2-3

Управитель ГЕНРИК ПОСТ, бувший власник крамниці з обувою при вул. Пілсудського.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 192 (14.411). Львів, четвер 27. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·60 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 219-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Директиви центральної ради безбожників в Москві на Европу.

РИГА, КАП. Центральна рада російських безбожників повикликала до життя окремий комітет справників, який має занятися устійненням директив у ділянці упорядкування відносин між Церквою і державою там, де влада є в руках людового фронту. Комітет складається з 25 членів. П'ятнадцять — це москалі, всі інші різних національностей. Як підставу до своїх нарад бере комітет протицерковний закон, що його проголосили в Росії в 1917. р. Цей закон увів релігійні переслідування. Тепер має цей комітет випрацювати окремі розділи і завести в них „уліпшення", спираючися при тім ще й на новій конституції, що її проголосив недавно Сталін. На спільних нарадах перешле комітет західно-европейським урядам людового фронту відповідний меморіял, а в ім подасть усі свої директиви. Таким чином большевицькі безбожники, що стараються за маскою „ідеольогії людового фронту" змагають ся заволодіти цілою Европою.

Арабський світ проти В. Британії.

СИРІЙСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ МАШЕРУЮТЬ НА ПАЛЕСТИНУ.

ДАМАСК, 26. 8. ПАТ. На зборах політичних провідників у Дамаску ухвалено вислати по 10-ох людей з кожної дільниці на поміч палестинським арабам. Понад 50 сирийців, здебільша учасників повстань друзів з 1925—26 рр. вирушило до палестинського кордону. Сирійська поліція та жандармерія старатимуться їх не перепустити.

Подібні випадки трафляються часто. Як положення в Палестині не зміниться, В. Британія наразиться на отвертий бунт всіх арабів.

ДАМАСК, 26. 8. ПАТ. Секція Червоного Хреста студентів медицини з Дамаску вибирається до Палестини на поміч раненим арабам. Британський консуль подякував їм за шляхотну ініціятиву та обіцяв підтримку.

КОМІНТЕРН КАПІТАЛІЗУЄ ПАЛЕСТИНСЬКІ ПОДІЇ.

ДАМАСК, 26. 8. ПАТ. По всьому краю комуністи поширюють летючки, взиваючи селян протестувати проти палестинських подій. Сирійські комуністи виступають рішуче проти Англії та жидів. Є це очевидно тактика Комінтерну, що намагається викликати загорівлення на всьому Близькому Сході.

Транспорти зброї через Лісабону.

ЛЬОНДОН, 26. 8. ПАТ. Як подає „Таймс" з Лісабони, шведський корабель „Віборг" вивантажив там транспорт муніції, а німецький „Камерун" (який свого часу червона фльота притримала) 800 тон военного знаряддя. Транспорти правдоподібно призначені для повстанців.

НА ФРОНТАХ.

СЕВІЛЛЯ, 26. 8. ПАТ. Армія ген. Кіпо де Льяно заняла Залямер Ля Реаль (пров. Гуельва).

МАДРИД, 26. 8. ПАТ. Мін-во війни повідомляє: Людова міліція здобула м. Валь де Каза, де Тахо і Відьмер. На фронті Кордови зістрілено націон. літак. Червоні літаки бомбардували Овіедо. Кольона з Валенсії, що машерує на Теруель, розбила ворога. На фронті Сомосієри червоні посунулися вперед.

БУРГОС, 26. 8. ПАТ. Націоналісти зістрілили 1 літак у Гвадарамі, 1 а Астурії, 3 у Гінузкоа. Астурійська кольона заняла Кінкас де Овіедо, сотн. Мартін — Монеб Монтепена і Мароне сюр Еспіна.

ГЕН. КАБАНЕЛЛЯС ПРОТИ АВТОНОМІЇ.

ЛІССАБОНА, 26. 8. ПАТ. Ген. Кабанелляс заявив у пресовому інтерв'ю: Після перемоги національних військ диктаторська влада залишить народові свободу у виборі устрою. Ген. Кабанелляс є проти автономій провінцій, а оглядку на відстрашуючий примір Каталюнії, зате не противиться деякій децентралізації влади при повному збереженні прав центральної влади.

НАВІТЬ ЛІКАРЯМ НЕ ВІРЯТЬ.

МАДРИД, 26. 8. ПАТ. Весь лікарський персонал університетської клініки та центрального шпиталю звільнено.

ІРЛЯНДІЯ В ОБЛИЧЧІ ЕСПАНСЬКОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

ДЕБЛІН, 26. 8. ПАТ. Ірляндський уряд заборонив вивозити до Еспанії военне знаряддя.

ГЕН. КАБАНЕЛЛЯС У СЕВІЛЛІ.

ЛІССАБОНА, 26. 8. ПАТ. Предсідник націон. урядового комітету (юнти) ген. Кабанелляс приїхав учора до Севіллі.

Герої з Альказару.

РАБАТ, 26. 8. ПАТ. Севільська радіостація підмічує геройську оборону мавританського замку Альказару, де замкнулися учні старшинської школи з Толедо та кількадесять цивільних осіб. Націоналісти вислали з Кордови відсіч.

БУРГОС, 26. 8. ПАТ. Головна кватира повідомляє, що націон. війська заняли Азуалькалю і Наваль Мераль де ля Мета; тепер машерують на Талявера ля Реїна.

Перед відступом червоні замордували в Азуалькамелі 20 закладників, висаджуючи визницю динамітом.

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. Як подає радіо з Ля Коруни, націон. війська відкинули червоних у пров. Терруель, здобули Віллямуева делля Серена, зістріляли кілька літаків, наступають на Мадрид та посунулися вперед у Астурії.

АНДЕ, 24. 8. ПАТ. Як повідомляє год. кватира націоналістів, на гвадарамському фронті атаку червоних заломили; вони лишили на полю битви кількасот убитих.

МАДРИД, 26. 8. ПАТ. Мін-во війни повідомляє: Червоні є тепер віддалені на 7 км. від Гуадахи і на 11 км. від Теруемо.

ПОД СТЕНКУ.

БАЙОН, 26. 8. ПАТ. Военний суд в Більбао засудив на смерть двох сотників; приказ виконано. Як подає „Френте Популяр", військовий суд засудив на смерть б. міністрів Мельківеза Альвареза і Мартінеза Валеско та сина б. диктатора Мігуеля Прімо де Ріверу.

БУРГОС, 26. 8. Авас. У Сан Себастіяні появилася епідемія тифу.

Чи Еспанія вже належить до СССР?

АНДЕ, 26. 8. ПАТ. Як повідомляє „Френте Популяр" з Барселюни, зорганізовано там відділ червоної кінноти, що переїхав через вулиці під червоним прапором з написом „СССР".

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. „Еко де Парі" повідомляє, що провідні становища в Еспанії віддають тепер чужинцям. Напр. контролю над залізницями і виїздом з Барселюни має совітський урядовець Броський, у Мадриді велику владу має один з німецьких комуністичних вождів Фішер-Нойман.

ВИ ВИЇДЕТЕ НА ВАКАЦІЇ ЧИ ВІДПУСТКУ, але будете журитися постійно про Ваше мешкання, якщо не обезпечите його від крадежі-влому

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Дбаймо про порядок на прилюдних святах!

Львів, 26. серпня 1936.

Від якогось часу ми є свідками небувалих досі бешкетів на різних українських прилюдних святах. Знаємо причину тих авантюр: вона незалежна від нас, бо всі українські прилюдні масові виступи бувають використовувані доморослими большевиками (а то й чужонаціональними, як було у Нагуєвичах) для свідомої заколоту. Колоритні свята, посвячення Народніх Домів, щорічні традиційні поминки, — все одно яка нагода аби нагода для авантюри. І тих авантюр щораз більше. Набирають вони тож подекуди характеру дуже прикрого: страшенне враження справила подія у Верчанах, де комунарі зробили просто масакру серед української національної молоді, не зважаючи майже ніякого відпору, — але й не менш прикрою була подія на Миківці, де юрба просто переводила самосуд, при чому навіть чимало активних учасників того самосуду не здавало собі як слід справи хто такий винуватець і яка його вина. Тому, що тепер про такі події миттю розходиться по всьому краю і викликує безліч коментарів та находить наслідувачів по обох сторонах, серед комунарів і національного громадянства, — та справа стає одним із найповажніших питань нашого дня.

Усунути взагалі авантюри з наших прилюдних свят ми не вспіли, бо — як сказано — не ми їх викликуємо, не ми їх хочемо. Але у нашій змозі страшенне утруднити авантюристам їхні „гостинні виступи" і звести всякі евентуальні бешкети до таких границь які в нічому не шкодитимуть повазі свята. Можна і треба зробити це відповідною технічною підготовою свята, особливо — підготовою кадру численних, певних, свідомих і метких порядкачів. Крім того, щоб усі учасники кожночасного свята дбали за порядок, мусять дбати за нього спеціяльні порядкачі, добре знайомі з місцевими людьми й обставинами. І тільки комітет, що уладжує свято, та його порядкачі відповідають за те, що на святі діється; вони не сміють допускати ані до бульні авантюристів, ані до самосудів юрби.

На масовім здвиві народу на Вітій Горі трапилось таке, що серед давніх схвильовані люди кинулись були вже на одного попівського нашого громадянина, якого в останньому моменті спровокував оклик когось із присутніх, що це такий то дяч. Здається, що це вийде вже до репертуару провокаторських метод користаючи з паніки і дезорієнтації вкалькувати на найневинніших людей, що ось, мовляв, це комунар який підіймав вогуру цвяток чи кричав „гайда Україні". В той спосіб можуть подати дертлово найфатальнішій комісії найкращі патріоти: нічого й казати про страшні наслідки таких самосудів у громадських настроях. Не можуть теж повторюватись випадки такі, як на тій самій Вітій Горі, щоб серед урочистого богослужения гуртом парубків демонстраційно засісти грати в карти, або щоб серед присутніх большевизан кишенькові злодії ані — схоплені на гарячому вчинку — візвались обидва політичного характеру, щоб викликати паніку.

Українські привідні свята були завжди гідомі зі свого врядового порядку. Не кажемо вже про передвоєнні часи в таким нпр. Окільським Здвигом у 1914. р., але вже й після війни ми мали нераз нагоду пізнати зразкову технічну підготову масових виступів. Незрівняними впорядниками на багатотисячних здвигах народу на щорічних Зелених Святах у Львові, на Порданському святі і т. п., були пластуни. Після розвязання Пласту знаменито виконували тяжку роботу луговими. Пригадаймо той момент, коли величавий похід УМХ був би у найтруднішому моменті, на пл. св. Юра, закінчився сюрним хюсом, коли не луговики, що миттю силою відтиснули на боки й палицями відгородили публіку від дефілюючих рядів. Демагогічна протилуговицька кампанія намагалася здеградувати луговиків з належної їм ролі впорядників на великих більших національних святах, але сьогодні нема вже ніякого сумніву, що луговики й соколи, врешті члени льокальних спортових організацій, як елемент найбільш ідейний, фізично найсильніший і той, що найшвидше орієнтується у ситуації, покликані до того, щоб затримувати лад на всіх українських масових привідних святах, не допускати до бешкетів схоплювати ввижуватців і не давати їх на поталу самосудам, опанувати ревізу та взагалі панувати над настроями. Маси присутніх мусять знати, що свято стоїть під охороною впорядників, які єдино покликані вирішувати й ліквідувати всякі інциденти. Те переконання усуне в теперішніх масових святах атмосферу непевности и подекорування, викликану попередніми кількостами, що ось готується знову якась провокація. Спокій, дисципліна і послух супроти впорядників мусять наступити гарячковій настрій, придатний для нетайної, іноді малюгідної реакції не тільки словом, але и ділом.

Така добрішня технічна підготова масових свят а участь великої скількости вмілих впорядників вже дилаб нам теж добування дозволу від адміністраційної влади, яко тепер нераз дає дозвіл, рахуючись з тим, що на нашо наше привідне свято мусить мобілізувати доокличну державну поліцію, при чому ситуація поліції іноді складає і незручна: власні впорядники далеко шляхетні й лепше можуть зорієнтуватись де діло з комунарською провокацією, де просте дрібне непорозуміння, а де рука кримінальних елементів. Тому втримання ладу на наших привідних святах стає просто питанням дальшої експансивности тих свят, а також питанням національного престижу. Хай ніхто не може закинути нам, що наші привідні масові свята не тільки вдобіт для членів адміністрації і виховище для посторонніх; хай навпаки устійниться слава нашого організаційного хисту, який рахується з усякими можливостями і в корені ліквідує усякі спроби вносити в українське життя хаос.

—o—

Закордонна політика СССР
і Коміntерн та обовязок українців.

Лондон, 22. серпня 1936.

Був час, коли комуністичні провідники в Москві наївно вірили, що світову революцію треба тільки почати і вона сама розгориться. Москва стане столицею Совітського Союзу — Европи, а коли добре піде, то й цілого світа. Апетити Кремля не мали ніколи границь.

Та досвід показав, що світова революція це утопія бо не всі захоплюються московськими порядками. Для богатьох сама назва „большевик" це таблиця з перестрогою. Тому згодом Москва змінила свою тактику і повела систематичну, повільну агітацію, виступаючи одночасно на політичну арену Европи як „миролюбна европейська держава без ніяких підступних замірів супроти своїх сусідів. Офіційно Коміntерн ніби здеградовано до приватної інституції, а Літвінов став „апостолом мира" в Европі.

В дійсности цей мирний період московської політики, це ніщо інше, як гарячкове підготування як не до світової революції, то принаймні до нападу на тих сусідів, що стоять на дорозі поширення московської експансії. Москва зовсім не відступила від своєї мрії світової революції та створення широкого Совітського Союзу, хоч би тільки з частини Европи, — вона її тільки відложила до „слушного часу". Та небезпека буде висіти над Европою аж до хвилини розподілу Росії.

Англійські подорожні, що відвідують Совіти, дуже пильно слідкують за подіями в царстві Сталіна і ясно здають собі справу з ситуації. Перед кількома днями мав я нагоду говорити з одним англійцем, який недавно обїхав і Московщину і Україну. Він каже, що все вказує на те, що Москва дуже сильно і систематично підготовляється до агресивного конфлікту. Розбудовує не молочарні чи ткальні, щоб помогти селянам і міському населенню, але фабрики моторів, сталеву індустрію для воєнних цілей. Звернено цільну увагу на дитячі садки і відживлювання матерей не з гуманного чи культурного обовязку, але тільки тому, щоб жінки були здорові та могли вступити в праці мужчин, коли їх вишлють на війну. Дитячі садки мають дбати про дітей, щоб матері могли працювати у фабриках муніції...

Одну політику ведеться у Женеві для консумції світа, а другу скрито ведеться у Мадриді Парижі та інших містах Европи для власної користи. Щоб не викликати підозріння обороненими, вживає Москва відомої тактики, що проявляється криком „лови злодія".

Теперішня домашня війна в Еспанії це теж вислід одної з акцій Москви. Тільки большевицькі сповідники, здається, не були докладно поінформовані про дійсне положення, правдивий поділ сил та про настрої населення. Підготовлювана комуністичне революція, яка мала на меті перебрати владу при кінці липня — не дозріла, бо її випередили патріоти. Релігійного духа еспанського народу, який впродовж століть був опорою католицизму, не могло вломити навіть анархо-комуністична агітація.

Коли еспанські патріоти повстали проти хитрого уряду, Москва скинула маску і відрізу отверто почала підтримувати еспанських комуністів, проголошуючи збіркові акції (краще сказати — примусове оподатковування) висилаючи своїх емісарів до Мадриду і Барселюни а навіть приготовляючи добровольців до „боротьби з капіталізмом в Еспанії". Та коли показалось що акцію Москви можуть використати далеко більше ефектовно ближчі сусіди, Італія, Португалія чи навіть Німеччина, Москва змінила тактику і всіми силами почала агітувати за „невтральністю" в еспанському конфлікті. Заклики до збірок, протести пролетаріяту і т. д. зникли зі стовпців преси, вони ведуться далі тихцем. За кордоном всі знають, що Коміntерн дістав завдання від комуністичної партії (себто московського уряду, ідентичного з партією), що совітська влада „не буде перешкоджати Коміntернові в його успішній акції в Еспанії", хоча Совіти офіціально приключилися до групи держав, які бажають удержати „невтральність" в еспанському конфлікті! (Дивн „Морнінг Пост в дня 14. ц. м.).

Москва хотіла також захопити в свої руки владу у Франції. Як подає англійська преса („Морнінг Пост" з дня 19. серпня, за „Ля Ревю де Парі") французькі комуністи мали почати революцію-переворот у Франції дня 11. червня, але в останній хвилині, не знати докладно з яких причин, Москва приказ відкликала. Дня 9. червня вислано вже спеціальних агітаторів до всіх провінціональних центрів, а комуністична партія в Парижі перебрала контролю над Генеральною Федерацією Праці. Дня 10. червня премієр Блюм зрозумів, що він готов у дуже короткому часі стати фігурою без значіння. Акція комуністів звернула увагу правих кол і „Круа де Фе", організація французьких комбатантів, перевела мобілізацію сил, висилаючи свої відділи, щоб заняли стратегічні пункти. Плани комуністів показалися надто ризиковними і непевними. „В останній хвилині Москва, вислухавши звітів соціялістичних послів, відкликала спробу замаху" — пише преса.

Це поза кулісами. Перед світом совітський уряд запевняє, що він не має нічого спільного з тими акціями, які веде Коміntерн і його філії в Парижі, Мадриді, Брюселі чи інших европейських центрах. Літвінов говорить одно, а московський Коміntерн робить своє, піддержуючи всіми силами революційну акцію в Еспанії та успокоюючи тих, що починають хитатися, „бо не треба побоюватись поважного спротиву від Англії, якої інтереси не покриваються з інтересами фашистів і націй" (про акцію Москви, „Морнінг Пост" з дня 14. ц. м.).

Раптове змінення комуністичної акції по всьому світі викликало немилу для Москви реакцію саме в тих краях, де вона хотіла захопити владу у свої руки. Небезпека консолідування протикомуністичні елементи Европи і дуже можливо, що Москва осягне зовсім протилежний результат від того, якого вона собі бажала.

Дуже мало людей знає, що не тільки в Парижі і Мадриді плянувано комуністичне повстання. Як подає бельгійська преса („Пет Реель", Брюселя) в Бельгії викрили приготування до комуністичного повстання серед війська. Повстання було назначене на день 13. серпня і мало початися на даний знак комуністичної централі у Брюселі тим, що воякам мали відмовити послуху старшинам. Влада довідалася про комуністичний плян і в ночі перед назначеним річницем арештувала біля 40 комуністів та змінила відділи жандармерії, поставивши сторожу у всіх військових баракках. Комуністичний „луч" не вдався.

Не минає комуністична агітація і інших країв. Не маючи великої симпатії між англійським робітництвом, стараються вони створити „спільний фронт" всіх лівих партій проти „небезпеки фашизму". До того фронту стараються вони притягнути також і середню клясу. „Не бачу виглядів для соціялізму в цьому краю, коли його не піддержить масово також інтелігенція та спеціялісти..." — висказався значучо Дж. Б. Прістлей підчас літніх курсів „незалежної лейбур партії", (яка, на щастя, не має в Англії багато членів) в Лечворте дня 12. ц. м.

Тактика московських комуністів не перебирає в засобах — тому тим небезпечніша. Вона зверхена не тільки на творення революцій, але також на паралїжування ворожих їй сил. В тому послуговується вона спритною методою нищити всякими способами неприхильні для неї організації чи людей, через викликування недовіря і підозріння. Коли лівий большевик Лев Троцький став писати реляції і Москва почала потерпати, що це може пошкодити її теперішнім дипломатичним, відразу „викрито заговір троцькістів", а самого Троцького, що безпечно сидить в Норвегії, проголошено „агентом Німеччини", щоб здискредитувати його в очах його власних прихильників і спаралїжувати активність троцькістів, своїх суперників.

Це — „домашні справи". Небезпечнішими методами є намагання паралїжувати або нищити ті сили, що борються прямо з комунізмом і Москвою. Тут Москва насилає своїх агентів, або вибирає їх зпоміж морально звихнених та жадних грошей членів навіть крайньо консервативних кругів та організацій і вони мають за завдання нищити небезпечних для Москви людей... „приятелями Москви", щоб паралїжувати їхню працю і вщепити недовіря до них між їх власними прихильниками. Ця метода поширена найбільш між російськими еміграційними колами, але маємо випадки таких виступів і між українцями. На щастя, вони рідкі і надто прозорі, щоб на них не піznатися.

Большевицька акція повинна застановити особливо український загал, бо він мабуть найбільш зайнтересований з усіх націй. Під совітською владою жде на визволення поверх тридцять мілїонів земляків. Щоб успішно протистатися комуністичній небезпеці слід у першу чергу приступити до сконсолідування національних сил і створення національного протикомуністичного блоку на найширшій платформі співпраці.

Д-р В. Ю. Кисілевський.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25 Тел. 252-84.

Ждав від большевиків шляхотности.

ЛЬОНДОН, 26. 8. ПАТ. У звязку зі смертним присудом гепер. секретар Трейд Юніонів заявив представникам преси: „Московський уряд пропагував нагоду, щоб виявити, що він уміє бути не лише сильний, але й шляхотний. Кожний мусить обуритися, коли здесуе собі, що підсудним — увязненим і позбавленим оборони — видерли признання до вини.

Америка зброїться.

НЮ ЙОРК, 26. 8. ПАТ. Парлямент маринарки замовив учора у 4-ох фірм 3 контрторпедовці, що коштуватимуть разом 12.835.000 долярів та 3 підводні човни вартости 2,734.000 долярів.

Нагла смерть червоного вождя.

МОСКВА, 26. 8. ТАСС. 25. ц. м. помер після коротких важких терпінь вождь червоної армії Сергій Каменев, член центрального виконавчого комітету, шеф протилетунської оборони. Спеціяльний комітет під проводом Ушліхта уладить похорон на державний кошт.

СТРАЙК У ЛЕНІНГРАДІ?

РИГА, 26. 8. Доходять чутки, що у кількох великих фабриках у Ленінграді вибух протестаційний страйк проти смертних присудів.

НОВІ МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ У С.С.С.Р.

ЛЕНІНГРАД, 26. 8. Нім. Інформ. Бюро. Після процесу Зіновєва і тов. прийшла нова велика хвиля арештувань. До вязниці попали не лише ті, яких підозрівають у симпатіях до троцькістів. Як говорять, до вчора арештовано кілька тисяч осіб.

ЛЬОНДОН, 26. 8. Як подає „Дейлі Екзпрес", у звязку з московським процесом арештовано 4-ох червоних генералів та 400 інших осіб. На Кавказі арештували 200 осіб, м. ін. стрічного брата Сталіна Дм. Джугашвілі, під замітом грузинського сепаратизму.

У Київі розстріляли б. секретаря сов. посольства у Відні Коцюбинського.

ПРИСУД ВИКОНАЛИ.

МОСКВА, 26. 8. ПАТ. Присуд проти Зіновєва і тов. виконано нічю з 24. на 25. ц. м. Вістку про це помістила — у „Хроніці дня" — лише „Правда" — одинокий часопис, який нині появився.

Олімпійський гай.

Як німці залісили пісковий пустар старими деревами.

Крім відомих уже ширшому загалові спортових рекордів останньої Олімпіяди осягнули німці, як аранжери, небувалий рекорд в організації Ігрищ.

Ігрища відбувались головно на новозбудованім, взірцево уладженім Державнім Спортовім Полі, недалеко Берліна, на якому крім величезного стадіону, масового поля, призначеного для святочних здвигів, де могло б поміститися 120.000 людей, та безконечного числа інших майданів, басенів і адміністраційних будинків, стоїть ще комплекс будинків Академії тілесного виховання та амфітеатр для вистав під голим небом на 70.000 глядачів. На приміщення змагунів всіх націй, які брали участь в Олімпіяді збудували у віддалі 15 км. від Спортового Поля, Олімпійське Село, що складається із 140 мешкальних домів, адміністраційного будинку та харчівні, в якій подавали змагунам страви. Розуміється, що й Олімпійське Село має свій стадіон, всякі гриша та став для вправ змагунів. Доступ до Олімпійського Села в часі Олімпіяди був дозволений тільки для змагунів, посторонні, а головно жінки не мали до села доступу; змагунки мали свій захист на спортовому полі.

Годі собі уявити більший контраст, коли порівнаємо уладження і будівлі на спортовім полі та в Олімпійському Селі. На Спортовому Полі монументальні, в строгому стилі виджержані маси з тесаного каміння в рямках героїчного краєвиду, а на селі партерові 8—12 кімнатні домики серед ідилічної природи; там боротьба до останнього зусилля, тут спокій та відпруження для набрання нових сил.

Годі спинятись на описі будинків та уладжень Олімпіяди, коли їх знаємо тільки з друкованих публікацій. Неодин читач бачив їх мабуть у проспектах та на ілюстраціях, або чув їх описи в радію. Може цікавіше буде почути кілька інформацій про городниче вивінування обох комплексів.

Державне Спортове Поле заложено на досі неуправлюваній піскові пустині з дуже низьким дзеркалом грунтової води, 25—45 м. нижче поверхні поля, отже в умовинах доволі некорисних для городових культур. За час 2½ літ не лише сплянтували відповідно терен і побудували згадані вище будівлі та уладження, але й засадили пергарні плянтації, багатокільометрові алеї зі 40-літніх лип та окружили Поле вінцем пляново засаджених дерев, так, що під цю пору Спортове Поле робить враження, якби його збудовано серед вік віків висококультивованого парку. Олімпійське Село заложено в куди корисніших умовинах, на легкоспадистому терені, покритому частинно старим лісом, а перетинає його незабудований багнистий потік. Тільки порівнання з фотографічними знимками первісного терену з теперішнім його видом дає змогу оцінити, скільки труду вложено на „уфризування" краєвиду, що під цю пору являється дуже закутиною зі всіми характеристичними ціхами брандебурського краєвиду.

Яким чудом вичарували за такий короткий час стільки краси? Казка сухих даних здивує певно неодного читача. Отже, памятаючи тяжкий труд, вложений на вирівнання терену і поліпшення почви, на будову доріг, уладження ставів та басенів — все це речі, які всюди виконували — пересаджено для створення плянтацій більше як 40.000 дубів, грабів, сосон, беріз, модеревів та інших дерев, ріжного віку та величини; декотрі з них доходили до 20 м. висоти та до 160 літ віку. Городничі роботи треба було виконувати, залежно від поступу робіт, ціле літо, від травня до вересня; бувало, що столітніх великанів пересаджували в часі липневої спеки. Не зважаючи на такі неприятельні умовини, всі пересаджені дерева прийнялися. Приблизно 90 дерев треба було викинути, бо виявилося, що погано надаються до свого окруження.

Засадження олімпійських плянтацій є небувалим досі осягом у ділянці городництва. Правда, знаємо з історії, що вже греки та римляни засаджували цілі гаї старшими деревами, те саме пробував з успіхом Людвік XIV у Версалі, але це були лише відосередкові, дуже коштовні і не все успішні випадки. (В 1907 р. управа міста Берліна дала концесію на переведення підземної залізниці через Липську площу під умовинною, що підприємці пересунуть на інше місце дві шестидесятилітні липи; пересадження цих двох лип коштувало 10.000 марок). Тепер пересадили розмірно невеликим коштом, таку скількість дерева, що щільно заповнили всю кількагектарову лісе, а є між ними ветерани, що памятають французьку революцію. Цей безприкладний і здавалось би неправдоподібний осяг завдячують німці строгому скоординуванню практичного знання своїх визначних городників із висліпами теоретичних праць, головно на полі біольогії рослин. На основі переведених всесторонніх досвідів випрацювали споверідні і дешеві методи пересаджування старих дерев, що дозволили виконати цілу низку дуже ризикових робіт, як показується, без жадного ризика, а навпаки з можливо найкращим висліпом.

Досліди останніх десяток літ стверділи рішальну ролю бактерій для удержання живучости земних рослин. Ці бактерії є дуже вравливі на світло і на вогкість, а хлібороби здавенда-ля на завважували, що рослина росте головно нічною порою, що потвердили наукові мікрометричні досвіди при нагоді будови олімпійських уладжень, виказуючи, що найбільший приріст рослина виявляє між 22 і 2 год. в ночі. Взагалі 90 пр. приросту припадає між заходом і сходом сонця, а лише 10 пр. між сходом і полуднем. Знову час від полудня до заходу виказує повний застій росту.

Спираючись головно на цих двох дослідах та поробленим в терені експериментах, пересаджували дерева тільки нічною порою, при чому дерева обкопували довкола стовбура в промірі, рівнім десятькратному промірові стовбура в висоті 1 м. над землею. Землю, що трималась коріння, старанно обкладали вогкими шматами, вязали дротами і дерево в стоячому стані переважено на нове, відповідно приготоване та біольогічно уліпшене місце, старанно уважаючи, щоб при транспорті кора та корінь не ушко-

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

Л. ДАРТЕЙ.

ОСІНЬ.

— Чи це таке цікаве, що ти читаєш?

Пані Лятіє здвигнула раменами.

— Небелиці поначинювані фальшивими парадоксами...

— Чомуж не відложиш книжки?

Вона здивувалась. Він не мав привички перебивати їй звичайної, вечірньої тишини. Тепер, коли побачила його з заложеними на спину руками, прийшло їй на думку, що він ходив уже довший час по кімнаті сюди й туди, тоді, коли вона читала книжку.

Не розуміла його нічим невиправданого схвилювання. Досі царило між ними спокійне, мирне порозуміння, як це буває у стерших подружжях. Чомуж саме сьогодні він такий схвильований?

— Ти не читав сьогодні твоєї вечірньої газети?

— Ще прочитаю її... А де наш хлопець?

— Мабуть у городі... Хоче ще трохи перейтися з Сімоною по свіжім повітрі.

Він чимраз дужче хвилювався.

— Гарна Сімона є невразлива на вечірній холод, хоч її літа...

— Алеж Жан... — засміялась вона. — Їй всього тридять пять!... Ще має час думати про гостець.

— Але й час уже не робити дурниць!

А коли його жінка взялася знову до читання, кинув нечайний, різкий запит:

— А що булоб, якби ми повернулись до Парижа?

Тим разом вона запротестувала:

— Як? Першого вересня вертатись уже до Парижа? І ти це кажеш? Ти що завжди...

— Їзда сюди й туди гомить мене...

— В авті...?

— Мій Боже, мабуть старіюсь... Коротко, маю всього доволі й вимагаю, щоби ми вертались до Парижа...

Цікаве! Йому справді спішилося. Коли вона, як молода жінка не могла всидіти по шлюбі півроку на селі — він насміхався з неї... Щож стрілило йому тепер до голови? І саме тепер, коли вона так добре почувалась у затиші їхнього літнього мешкання.

Актім був ще тут і Гео... Що Гео, її сина найбільше вразить ненадійний виїзд, не сумнівалася. Чиж не сказав він сьогодні в часі їзди човном із матірю і Сімоною: Ех, коби ці ферії тривали до кінця життя!

— Дорогий Жане, — сказала Моніка енергійно — дуже мені прикро, але це неможливе! Май на увазі прислугу... І мешкання ще не упорядковане... Не говорю навіть про те, що маємо гостя...

— Ох, із Сімоною жнемо за добре, щоби з того приводу робити історії... Актім, вона вже чотирнадцять днів у нас...

— Алеж я запросила її на цілий місяць.

Нахмарився.

— Не гнівайся... дещо забагато...

— Що тобі сталося? Давніше...

— Давніше це не те, що тепер. Давніше ми не мали дорослого сина, що...

Вона не зрозуміла його. В очах блисли радісні промінчики. Блисли й не згасали, доки вона говорила:

— Я дуже рада, що Гео рішив остатися з нами цілий вересень. Стільки літ покидав він нас,... завжди для прогульок, товариств, спорту й танцю..., що я навіть не ждала від нього стільки радости з приводу побуту з нами.

Його брала нетерпличка:

— Прошу тебе!...

— Невже не тішишся, що маємо вкінці нашого сина виключно для себе?

— Якщо він залишався би тут для нас — інша річ!

— Жан, чуєш, не розумію тебе... Що хочеш тим сказати?

— Нічого страшного... Що робили ви сьогодні?

— Їздили човном.

— З ким?

— Зі Сімоною. От і все.

— Доволі. А що думаєте робити завтра?

— Гео хоче нас завезти автом до Любеєнни.

— Очевидно, тебе й Сімону. А сьогодні ввечері? Де є наш синок?

лились. Ново посаджені дерева не лише старанно підливали, але скроплювали відповідно спрепарованою водою, а в день заслоновували дерева від сонця. Для поліпшення почви уживали біольогічно збагаченої наверхні, усякого при будові сміття, а додатком торфового мулу, компостів з мурашника і зелених погноїв, глини та інсектової землі. Штучних погноїв не дали ні грама. Отже навіть найстарші дерева принялися і не виказують лихих наслідків перебутої життєвої катастрофи, але навпаки, деякі з них, перенесені в біольогічно кращі умовини, виказали буйніший ріст ніж перед пересадженням.

Інж. Ю. Мудрак.

50 українських політичних вязнів у тарнівській вязниці.

В неділю 23. ц. м. вийшов на волю по двох роках з вязниці у Тарнові *Василь Сюдор* зі Сокальщини. У тарнівській вязниці залишилися ще такі українські політичні вязні: 1) Бесцький, 2) Барабиш, 3) Брух, 4) Будзиновський, 5) Гайдамс, 6) Гринів, 7) Горак, 8) Гриців, 9) Гадецький, 10) Гриць, 11) Заболотний, 12) Зацухний, 13) Зинь, 14) Зінь, 15) Кобилянський, 16) Борда, 17) Кобінець, 18) Костецький, 19) Кулинець, 20) Лемик, 21) Литвин, 22) Мада, 23) М. Максимів, 24) Т. Максимів, 25) Матла, 26) Ментух, 27) Миницьо, 28) Мотилка, 29) Мушак, 30) Нидза, 31) Паньків, 32) Петерко, 33) Петрочук, 34) Поцко, 35) Потапів, 36) Прилик, 37) Проконь, 38) Г. Процик, 49) С. Процик, 40) Решетило, 41) Саварин, 42) Скрисець, 43) Соломника, 44) Стасюк, 45) Томіцький, 46) Угера, 47) Чех, 48) Чорній, 49) Шумський, 50) Шуран.

НАШЕ СОКІЛЬСТВО ЗА КОРДОНОМ.

Культурні громадяни держав майже цілого світу слідкували з зацікавленням за ходом міжнародних змагань на арені сили й краси — XI. Олімпіяди в Берліні. Слідкували за ними й українці й не тільки слідкували, але й змагались. Змагались з досить добрими вислідами, але за невласні держави, під чужонаціональними прапорами.

Чому так? Хіба українці не мають своїх рухаково-спортових організацій?

Мають, але ними загал українського громадянства реально цікавиться може найменше.

Балачок і сумеречок про власні сили аж забагато. Та проте увесь про власні сили нашого загалу відмінна від реальних поглядів на творення цих сил, так як це є, наприклад, у німців або чехів.

Не маємо наміру когось обвинувачувати чи нарікати. Не легко перемогти несприятливі життєві умовини. Наш нарід, що вчора пробудився до вільного життя, сьогодні має багато позитивних досягнень в усіх проявах національного життя. На одному з цих проявів — творенню власної сили поза межами власної батьківщини, дозволимо собі бодай побіжно зупинитись. Цим здоровим національним проявом є наше Сокільство і його рухаково-спортові чинності.

Початок української рухавки за кордонами з помітними вислідами припадає на час світової війни. Тоді, заходами Союзу Визволення України були українізовані табори полонених вояків б. російської армії. З таких таборів заслуговують на згадку: Фрайштадт у Гор. Австрії та Раштадт, Вальдедель і Вецляр у Німеччині. До них придібрано кільна десятків тисяч полонених вояків, що походили з Великої України. Між іншими національно-культурними організаціями почавку ролю відогравали рухаково-спортові товариства загальнонаціонального характеру (без поділу на праві і ліві), що мали назву „Січ". Ці „Січі" дали Україні перші кадри для Сірої й Синіх дивізій. Умовини життя в таборах — в неволі були незвичайно тяжкі. Але тут за найгірших умовин творило наше сіре козацтво те найкраще, що потребувала нація. І їх праця причинилась до цього, що в мент визвольної боротьби 1927—20. рр. український нарід виявив себе нацією, що прагне до незалежного життя.

Другий етап у розвитку української рухавки й спорту за кордоном припадає на перші роки після нещасливого закінчення збройної боротьби в 1920. р. Огнищами рухаково-спортової чинности були табори: Німецьке Яблінне, Ліберець та Йозефів в Чехах, де були інтерновані частини Української Галицької Армії. Тут у біді та недолі бувші вояки гартували своє тіло та дух, щоб перемогти моральну депресію програної боротьби та підготовитись до нових умовин життя в нужденних еміграційних умовинах.

З таборів рухаково-спортова чинність перенеслась до місць студій української, вже дозрілої молоді: Праги, Подебрад, Брна, Пшібраму. Чинність українських спортових клюбів у цих містах була обєднатись в Українському Спортовому Союзі, що з ініціятиви Управи ЦЕСУС-а (Центрального Союзу Українського Студентства) повстав в 1924. р.

Дальший розвиток рухаковой діяльности в головним осередком у Подебрадах покликав до життя Союз Українського Сокільства за кордоном, що вміщав у собі Спортовий Союз та перейшов гірші й ліпші часи у своїй діяльности.

Від 1932. р. осередок чинности Союзу Українського Сокільства за кордоном перенісся до Праги, де витревало провадить свою працю, обєднуючи рухавкову діяльність як організацій (Т-во в Празі, гнізда в Пардубицях, Ліберці, Ржевницях, Т-во в Буенос Айрес, Ля Фальді в Кордобі в Аргентині), так і поодиноких українських руховників і руховичок.

Не дивлячись на несприятливі обставини еміграційного, переважно мандрівного життя, українська рухавка за кордоном набрала певної стійкости. Вимінаючи всі сумні явища еміграційного життя Українське Сокільство в родинному й бойовому вистрою єднає в рухавці здоровий, карний елемент нації, що добро батьківщини ставить понад свої особисті й групові бажання та змагання. Наше Сокільство має скромне, але тяжке завдання — виховати кадр рухавкових провідників, які в різних обставинах зможуть організувати моральне і фізичне потоваження нації. Своїми рухавковими виступами як внутрі так і на зовні, українські соколи ведуть пропаганду про потребу здорового руху для творення власної національної сили.

Поза рухавковою діяльністю, Союз Українського Сокільства за кордоном має свій незалежний місячник „Український Сокіл". Часопис цей має академічний характер. В ньому поважно трактуються питання фізичного й морального виховання та обговорюються шляхи для осягнення національного ідеалу.

У своїй праці наше закордонне Сокільство співпрацює з Українськими Пластунами та насильки це можливе удержує найтіснійший звязок зі своїм краєвим Сокільством. Українські соколи певні, що своєю постійною, витревалою працею на полі фізичного виховання вони приведуть до обєднання більшости українських руховників і спортовців незалежно від їх назв, для яких фізичне й моральне здоровля нації вище за різного роду політичні переконання.

Нарід, що має здорове ядро, не боїться ніякого повоєдення. Така нація все буде мати змогу виступати назовні під власним, національним прапором для добра й слави власній батьківщині, а внутрі бути міцною як папір до якого розбиваються всі ворожі зусилля.

В. Прохода.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

До Палестини відплив з Мальти один курінь шотляндської граничної сторони.

Німецькі національ-соціялісти зберуться у другому тижні вересня на партійний зїзд у Нюрнберзі.

Китайська юрба напала в Ченґту на готель, де мешкало кількох італійців. Одного з них убили, другого ранили.

У британській кольонії Мальті ввели устрій подібний до інших брит. коронних кольоній.

До Франції приїхав німецький міністер господарства Шахт з офіційною візитою.

—o—

ФРАНЦУСЬКИЙ СТРАЙК ПОШИРЮЄТЬСЯ.

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. В Ліль проголосили страйк транспортові і докові робітники, щоб підтримати страйкуючих вуглекопів.

—o—

НАРЕШТІ.

БУЕНОС АЙРЕС, 26. 8. ПАТ. Вчора вечором підписали тут протокол про відновлення дипльоматичних взаємин між Парагваєм і Болівією.

— Вже знаєш... в городі.

Вона раптом почервоніла.

— Ага, на зміну... з гарною Сімеоною... самою.

— Скажи, що це все має означати?

— Алеж зовсім звичайну річ, моя кохана..., я саме, що наш синок не залишився тут задля нас... хоч це може тобі прикро...

Вона зовсім не здивувалась, бо знала вже віддавна, що тільки гарні очі молодої вдовички тримають сина при матері. Але, що це вадило? Хоби тільки тут залишився!

Однак Жан не хотів того зрозуміти.

— Дозволь... Справді не знаю, чи ти сліпа, чи тільки примикаєш на все очі!

— Жан!

Тепер пані Моніка напрямду злякалась.

— Вибач, але не маю на це слів. Неможливе, щоби ти не звернула уваги на те, що довкруги діється. Гадаю, що погляди й поведінка хлопця є дуже вимовні.

Вона відповіла:

— Очевидно. На жаль нашої приятельки він настільки невразливий, як кожний, хто до неї наблизиться... Настільки як я... і ти.

— Ох, я... замівся глумливо.

А вона пригадала собі, що перед кількома роками сама була закохана за приятельку-красуню. І не дуже була певна гарячого кохання свого мужа.

— Алеж так,... подумай... пригадай собі... пять або шість літ тому... Вона правдива ворожка. Що молодий двацятилітній молодець піддався її чарові — це нічого страшного. В кожнім разі не може мати ніяких поганих наслідків.

— Коротко і ядерно. Ти оправдуєш цей невинний флірт.

— Адже це ніякий флірт! Хлопяча химера...

Тепер він почервонів. Його брови стягнулися і він закричав:

— А я тобі кажу, що вона провокує і манить його руками нервової кітки, так як це тільки вона зуміє. А її наївність, знаємо! А ті невинні прогоди й гутірки! Купелі у вузькім довитинянім костюмі! І ті прогульки, що на них її руки опишеться на твоїх плечах! А їзда автом, коли у вузькім возі так тісно одно біля другого сидить. І мрійливі вечорі в городі, де...

Раптом блисли в його очах якісь спомини. Він скипів:

— Ох, до біса! — заклав і витягнув загнисені пястуки в сторону чорної теміні вікон.

Її прошибнула нагло дрож. Втиснулась дуже у фотель і дивилась на нього... дивилась...

— А це ще не все — говорив він немов у гарячці — маю надію, що ще нічого більше не скоїлося... Пізніше гидкі взаїмні торги... Значучі погляди при спідзинню, скрипливі двері, обережні кроки в ночі... на коридорі...

— Сімона це зрівноважена жінка!

Іронічне викривлення змінило це кохане обличча як гидку, чужу пику. Крикнув, якби хотів скинути зі себе ввесь гнітучий тягар:

— Зрівноважена?!... Ех, коби ти знала!...

Це все, що він сказав. Чи треба висловлюватись ясніше? Чи не знала вона вже всього? По цілих роках обережности зрадився зі своєї тайни... Це дурниця, що з того тільки терпіння й гріжа для неї зродиться... Найважніша річ ратувати хлопця — її хлопця з нестерпного положення.

На звалищах свого життя перемогла Моніка слова, що рвались їй зі серця, тиснулись крізь зуби... Останками зусиль затиснула їх знову.

А відтак, по хвилині, похиливши голову, сказала йому охриплим голосом:

— Болить мене дещо горло,... може краще вернемось завтра до міста.

В плутанині своїх почувань сама не знала, що більше її хвилює, чи колишня зрада, чи журба, що через нього терпітиме її син.

Як жахливо терпітиме він. Цеж ясне, що коли вони повернуться до Парижа, Сімона поїде до свого далекого провінціонального міста. Як жахливо терпітиме він!

Всі інші терпіння зблідли, щезли...

— Моя дитина,... моя дитина!...

А щоби Жан не запримітив, що її морозить із зворушення, задзвонила зубами.

— Сьогодні правдивий осінній холод... осінній холод...

Переклав **Роман С-ка.**

Великі голодові заворушення на Совітській Україні.

Смерть селян під обстрілом скорострілів у Дніпрі. — Масові арештування і знущання над голодними селянами. — Оголошення воєнного стану.

БЕРЛІН, 26. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Одеси, що голодові заворушення на Совітській Україні зростають з кожним днем, не зважаючи на оголошення воєнного стану для червоної армії. В окрузі Полтави, де голодне населення кинулося на військові магазини, дійшло до кривавого бою між робітниками і селянами та вояками червоної армії, в якому згинуло від куль 23 особи, тепер дійшло знову до заворушень. Арештували коло 200 осіб. Також в околиці Конотопу большевики арештували кількасот робітників і селян, які виявляли своє невдоволення з реквізиції всього збіжжа і приміщено їх у концентраційнім таборі за кільчастим дротом. Їх жде строгий присуд за саботаж.

Голодові заворушення поширилися одночасно і на Північному Кавказі, у Курщині та Саратівщині. В Білянську над Доном кількасот селян і робітників напало на комісаря червоної армії, який реквірував збіжжа і вбили його. Зате військові відділи вирешетували населення цілих сіл з сільрадою на чолі, а 18 осіб розстріляли на місці за спротив. У Зеленкові над Дніпром дійшло до таких жахливих подій: Коли прибув відділ червоної армії, щоб арештувати мешканців за спротив при реквізиції збіжжа, кількасот осіб намагалося переплисти човнами Дніпро. Хоч між утікачами були здебільша жінки і діти військо почало обстрілювати нещасних утікачів на човнах. Підчас переполоху наслідком стріляниии перекинулися два човна і 40 осіб згинуло у хвилях Дніпра.

РОБІТНИКИ ЗАНЯЛИ МАГІСТРАТ У ХОЛМІ.

ВАРШАВА, 26. 8. ПАТ. 24. ц. м. рано 120 робітників, зайнятих при водопроводних роботах у Холмі, локнуло право, домагаючись надто великої підвищки платні, яку годі прийняти. Підбурені переворотовими елементами зайняли сходову клітку у будинку міської управи, наслідком чого унеможливили правильну працю міської управи. 25. ц. м. над ранком тих робітників усунула насилу поліція, яка арештувала 10 агітаторів. Слідство веде прокураторська влада. 25. ц. м. о год. 12. всі робітники приступили до праці.

ВЕЛИКА ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА НА СИБІРІ.

Згинуло 11 осіб, 3 особи ранені.

МОСКВА, 26. 8. ПАТ. ТАСС повідомляє: Дня 23. ц. м. в околицях Нікуліна над Єнісеєм упав гидроплян. 11 осіб згинуло, 3 ранені, раненних вирятували рибалки. З Москви виїхала до Красноярська окрема делегація.

МАКС БУРКЕР „ПІД РАТУШОМ“???

Мирова конференція при участи Гітлєра і Сталіна?

НЮЙОРК, 26. 8. ПАТ. Кружляє тут чутка, що президент Рузвельт після реелекції в листопаді ц. р. задумує скликати мирову конференцію, на яку запросить короля Едварда VIII., канцлера Гітлера, Сталіна, Муссоліня та президента Лебрена.

Чутка ця походить із президентового окруження. Запросять теж представників Китаю, Японії і інших держав.

Читайте „Діло“!

Дипльомати посередничать.

ДИПЛЬОМАТІЯ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ.

АНДЕ, 26. 8. ПАТ. Райтер. Дипльоматичні представники европейських та південно-американських держав роблять зусилля, щоб злагіднити долю вязнів та цивільного населення.

ШВАЙЦАРСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

БЕРН, 26. 8. ПАТ. Швайцарський уряд загрозив вязницею до 6 місяців і гривною до 10.000 фр. особам, які виїхалиб до Еспанії, щоб взяти участь у боях і які велиб збірку та агітацію на користь воюючих сторін. Ці постанови звернені у першу чергу проти соціялістичного лідера і голови женевського кантону Ніколь, що вже агітував за помічю Еспанії.

НЕ ВІРИТЬ.

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. Представникові „Парі Суару“ заявив б. есп. прем. Кірога, що не вірить в успіх посередництва в еспань громадянській війні, „бо годі погодити вогонь з водою“. Війна затягнеться ще довго.

ЩЕ ОДИН ДИПЛЬОМАТ ПЕРЕЙШОВ ДО НАЦІОНАЛІСТІВ.

СОФІЯ, 26. 8. ПАТ. Есп. посол зі Софії Карльос де Міранда подався до димісії та зголосився до диспозиції уряду в Бургос.

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. Есп. консуль з Бордо подався до димісії.

ВИБУХ МУНІЦІЇ У МАДРИДІ.

БУРГОС, 28. 6. ПАТ. Радіокомунікат з Ля Корунa повідомляє, що в Мадриді дійшло до вибуху муніції на тетуанській площі. Велика кількість міліціянтів убитих або ранених.

ДАЛЬШІ РОЗСТРІЛИ СТАРШИН У МАДРИДІ І БАРСЕЛЬОНІ.

МАДРИД, 26. 8. ПАТ. Спеціяльний трибунал засудив нині на смерть 5 старшин з батальйону диналістів, яких розстріляли.

БАРСЕЛЬОНА, 26. 8. ПАТ. Нині в год. 6-ій рано розстріляли у форті Моіху майора Льолеза Амора і трьох капітанів.

Не вільно переводити масових збірок між шкільною молодю.

ВАРШАВА, 26. 8. ПАТ. Міністер освіти й віроісповідань виданим недавно обіжником поручив наново обмежити якнайбільше всякі складки та збірки по школах, при чому треба додержуватися таких приписів: а) у відношенні до складок: 1) звернути спеціяльну увагу на виховний бік, себто на якнайбільшу правильність сплачування кожним учнем рівномірних складок, 2) ті складки не можуть переступати місячно на одну ціль від одного учня у вселюдних школах суми одного сотика, а в середніх загальноосвітніх і фахових суми 25 сот., б) у відношенні до збірок і надзвичайних датків — можна їх організувати лише серед батьків (опікунів) і вони мають їх віддавати уповаженним до того членам (шк. опікунам) чи спеціяльним комітетам або батьківським кружкам. Без спеціяльної згоди м-ства не вільно робити ніяких змін у повищих постановах.

Ґен. інсп. Ридз-Сьмігли їде до Парижа.

ВАРШАВА, 26. 8. ПАТ. У п'ятницю 28. ц. м. виїджає до Парижа генеральний інспектор збройних сил ген. дивізії Ридз-Сьмігли. Ген. інспекторові товаришитимуть: шеф головного штабу ген. бригади Стахевич, шеф бюра інспекції полк. Стшелецький і адютанти ротм. Вакерс і ротм. Горох.

Підчас кількаденного побуту у Франції ген. інспектор збройних сил візьме участь у маневрах французької армії.

Нагла смерть пос. ред. Стпічинського.

В середу 26. серпня ц. р. в год. 4.45 помер у Парижі посол і редактор „Курієра Поранного“ Войтіх Стпічинський. Перед тиждем ред. Стпічинський вернувся з відпустки з Отвоцька і виїхав до Парижа у спеціяльній політично-пресовій місії. Довга подорож виснажила ред. Стпічинського і по кількох днях він помер від недужого ослаблення серця в 42 році життя. До готелю приїхав негайно амб. Ю. Лукасевич і завізвав приготування до похорону.

Дальші арештування комуністів у Варшаві.

Влада безпеки ліквідує далі комуністичні й комунізуючі організації у Варшаві. У вівторок арештували 40 комуністів, у середу переводили далі ревізії й арештували подал 80 осіб. В арештованих забрали багато документів, звітів, записок і т. п. Між арештованими є один лікар кількох інтелігентів і кількадесятьох ремісників.

—o—

Закарпаття.

ГУБЕРНАТОР ГРАБАР ІДЕ ДО РУМУНІЇ.

Міська рада м. Сату Маре в Румунії запросила губернатора Підкарпатської Руси Константина Грабаря, щоби взяв участь у державнім румунськім святі, яке відбудеться 29. серпня ц. р. в Сату Маре. Губернатор Грабар згодився взяти участь і виїджає до Сату Маре зі своїм секретарем д-ром Лаканичем 28. ц. м.

КІЛЬКИ ДІТЕЙ ПРИПАДАЄ НА ОДНУ РОДИНУ НА ЗАКАРПАТТІ.

Наше Закарпаття має найбільший природний приріст населення в середущій Европі. І так „Соціяльні Рєвю“ подає, що в 1934-35 р. на Підкарпатській Руси лише 4 відсотки всіх родин мали по одній дитині, 8 відсотків родин по дві дитини, 15 відсотків родин по три дитини, 20 відсотків — по чотири, 15 відсотків — по пять, 15 відсотків — по шість і 23 відсотки понад шість дітей. Словом більша половина, бо 53 відсотки родин має найменше пять і більше дітей.

Радіокутик.

Увага радіослухачі...

Великий Літній Конкурс „Польського Радія“ буде замкнений 31. серпня. Залишиться таким чином лише кілька днів для тих радіослухачів, які з якихнебудь причин не могли взяти участи в Конкурсі до цього часу.

Отже, треба поспішитися з відповіддю на адресу „Польського Радія“: Варшава, Мазовецька 5 — Літній Конкурс „Польського Радія“, щоб наравні з усіма здобути шанси виграння дуже цінних нагород, призначених для тих, хто відгадає день, годину і хвилину радієвої задачі, виданої в часі від 16. до 30. вересня ц. р. з Вистави Металевого і Електротехнічного Промислу в Варшаві.

Ця виставa буде відкрита 30. серпня і від дня відкриття почнуться концерти з радієвої студії на виставі.

16. вересня буде початком задачій, серед яких надаватимуть пропагандову задачію.

РАДІО НА ЗМАГАННЯХ ГОРДОН-БЕННЕТА.

Всі добре памятають переживання, очікування і неспокій за долю змагунів у часі минулорічних змагань Гордон-Беннета. В цьому році нас чекають такі самі переживання. Неоціненні заслуги віддане змагунам підчас лету „Польське Радіо“, інформуючи їх про атмосферичні умови. За прикладом минулих років і цим разом будуть надавати не тільки у день, але в часі нічного лету, комунікати, завдяки яким змагуни матимуть постійний контакт з землею, відчуваючи на собі ока радія.

Другим типом радієвої обслуги в часі змагань будуть трансмісії для радіослухачів із старту та відомости про висліди лету, які надаватимуться безпосередньо після того, як прийдуть вістки від змагунів.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У понеділок 31. серпня год. 12.05 — „Рільнича скринка“.

У вівторок 2. вересня год. 12.05 — „Рільничі відомості“.

У середу 2. вересня год. 12.05 — „Рільнича скринка“.

У четвер 3. вересня год. 12.05 — „Лісові новинки“.

У п'ятницю 4. вересня год. 12.05 — бесіда п. н. „Про запасу сіяного збіжжя“.

У суботу 5. вересня год. 12.05 — „Огляд рільничої преси“.

Присилайте передплату!

АБД ЕЛЬ КРІМ НЕ ВТІК.

ПАРИЖ, 26. 8. Авас. Вістка про втечу Абд ель Кріма з Реріону виявилася неправдивою.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 7—16

— **Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові.** Вписи від 31. серпня ц. р. Початок науки 4. вересня ц. р. Централя: вул. Шашкевича 5. Філіяльні кляси: а) Личаків, вул. Крупярська 15 (домівка Р. Ш. ім. Князя Льва), б) Жовківська дільниця, вул. Жовківська 62, домівка Р. Ш. ім. Короля Данила, в) Богданівка, вул. Церковна, домівка укр. захоронки. Повний консерваторійний плян навчання: Відділи сольових та орхестральних інструментів, сольоспіву (концертового та оперового), збірні теоретичні та практичні предмети (2 хори, 2 орхестри, камерні вправи), дірігентський курс (одно- і дворічний), композиція, курс ритмічної гімнастики методою Жак-Далькроза, курс деклямації, драматична школа. Вищому Муз. Інститутові ім. Лисенка у Львові, як школі зачисленій до найвищої „А"-групи мистецьких шкіл, прислуговують права державних шкіл. Секретаріят урядує від 31 серпня в год. 10—12 і 15—18 тел. 237-15. У філіяльних львівських відділах від год. 15—16. Подробиці в афішах. 2571 1—2

— **Вписи до Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Тернополі** на шк. рік 1936/37 кожного дня почавши від 31. серпня ц. р. Програма навчання за планом Міністерства Освіти для артистичних шкіл. Коли зголоситься відповідне число кандидатів, пічнуться правильні лекції навчання з обсягу драматично-декляматорського мистецтва, яке вестимуть фахові учительські сили. — Управа. 2567

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдакла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухівки. 2445 12-15

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах,** прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 68-115

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 8—15

— **Реєстрація українців у Німеччині.** На сходинах „Живої Газети" Спілки Українців у Німеччині в четвер, 27. ц. м. в год. 20.30 (Шарльотенбург, Гервінуештр. 25) відбудеться вільна дискусія на тему: „Справа реєстрації українців у Німеччині".

— **Моторово-експресові потяги** будуть курсувати від 3. вересня ц. р. на лініях Львів—Тернопіль і Львів—Борислав. Подорож з Львова до Тернополя тревatиме 105 мінут, причому потяг задержується по 1 мінуті на станціях Підзамче, Красне, Золочів і Зборів. Тепер потяги потрібують на це 3½ до 4 години. Отже швидкість нового потягу переходить 100 км. на годину. В моторовому вагоні є місце для 77 осіб. Переїзд зі Львова до Борислава тревatиме 90 мінут, причому потяг задержується по 1 мінуті в Стрию і Дрогобичі. Получення, раніше і вечірне, з нафтовим басеном дуже корисне. Мешканці Дрогобича і Борислава можуть користати м. ін. з львівського театру. Від 14. вересня буде орухомлений між Львовом і Бориславом другий моторово-експресовий потяг. Їзда новими потягами коштує тільки, кільо білет III. кл. поспішного потягу і доплата за місце, залежно від віддалі, напр. до Тернополя 1.50 зол. Безплатні білети неважні. До вагону можна брати ручний багаж до 25 кг. Відїзд зі Львова до Тернополя год. 15.25, з Тернополя до Львова 21.27. Відїзд зі Львова до Борислава 0.06, з Борислава до Львова 6.48. Відїзд другого моторово-експресового потягу від 14. вересня зі Львова до Борислава 9.02, з Борислава до Львова 21.45.

— **У справі підземелля під самбірською церквою** телефонують нам із Самбора: Вістка, яка появилася в польських часописах (за ними повторили й українські щоденники) у справі відкриття підземелля самбірської церкви не покривається з правдою. Переведені роботи виконувано в порозумінні з конзерватором д-ром Кобільником. Докладний опис буде у своїм часі поданий до публичного відома.

— **Людовці до Берези.** До ізоляційного табору в Картуській Березі вислано двох діячів польської людової партії: Станислава Ніту із Журовиць пов. Бжеско і Владислава Ринцаржа з Борку пов. Бохня. Перший із них зорганізував 15. ц. м. відомий народній похід до Вержхославиць, другий співділав у влаштуванні нелегального походу і зборів 15. ц. м. в Погвіздові пов. Бохня, де й промовляв.

— **Зловживання в громадській господарці.** Коломийський повітовий староста перевів люстрацію громадської управи в Камінках пов. Коломия і ствердив грошеві зловживання, яких допустився писар Мороз. Староста пришинив його в урядуванні і справу передав прокуратурі.

— **Протижидівська акція.** В Скоморохах пов. Бучач хтось вибив у ночі шиби у всіх жидівських домах, ранячи при цьому каменем Сару Найфельд. У звязку з тим поліція арештувала кількох українців.

— **Присуд на комуністів.** В Рівному відбувся процес проти 13 українських комуністів. Усіх засуджено на кари вязниці від 2 до 12 літ. По вислі відчитанім присуду засуджені почали співати „Інтернаціонал".

— **В справі десятьох судових урядовців з Косова,** арештованих за злодійства, здав у коломийському окружному суді такий присуд. Сорохата засуджено на 8 місяців вязниці з застосуванням амнестії. Шеаря на 10 місяців з припиненим на 3 роки і Ньюрука на грошеву кару, знесену амнестією, їдних увільнено.

— **Львівська хроніка.** У львівському шпиталі померла служниця Петронеля Нитка, що вдушилася, перекушувавши шлунок ключками. — При вул. Мохнацького 13 повісилася 59-літня вдова по купцеві Естера Зайдман, яку мали виміщати з мешкання, тому що не платила комірного.

— **Краєва хроніка.** В Надвірній військовий мотоцикль, керований рядовим Феліксом Рудзінським, переїхав на смерть 5-літнього хлопця, Казимира Вагеля. — У звязку з убивством Поласа і Рахелі Діямандів у Стільську пов. Жидачів арештовано Івана Венчика з тогож села. Здогадуються, що вбитим украдено 100 до 200 зол. — В Татрах замерз 17-літній Михайло Касван, член прогульки жидівської молоді з Коломиї. — До ріки Стрия кинув хтось із поля 12 кіп вівса на шкоду Дмитра Корчинського, 6, солтиса Корчина Шляхотського і 5 кіп вівса на шкоду Йосифа Вайцнера з Корчина Рустикального. — До молочарської кооперативи в Галущинцях пов. Скалат вломились злодії й вкрали 70 кг. масла та 18 кіп яєць. — На залізничій станції в Калуші згинув кондуктор товарового потягу зі Станиславова Антін Сарва, придавлений стовпцями підчас пересування вагонів. — В Сивці Калуській побилися за дівчину парібки зрічному згинув Яць Будзінець, а тяжко поранили Василя Хомина. — В Загучу коло Снятина арештовано Василя Назарука за крадіж годинника на шкоду С. Горука і кільканадесять срібних монет на шкоду В. Чабанюка. — На лінії Стрий—Моршин вештаються по потягах злодії, що обікрали кількох пасажирів на більші грошеві суми. — В Городні пов. Лісько 20-літній Микола Кріль убив 24-літнього Дмитра Кучмашника, що удержував любовні зносини з його жінкою. — На дорозі біля Лимова пов. Березів 16-літній Мечислав Пасинк напав на Шумана Шварца й зрабував йому 33 золотих. Пасинка арештовано.

— **Згоріло збіже.** В загороді Евгена Квятковського в Шилах пов. Збараж вибухла 22. ц. м. пожежа і знищила 22 копи пшениці, 10 кіп ячменю, 10 вівса, 4 жита і 14 кіп вики, загальної вартости 1.200 зол. Крім того згоріло 45 кіп пшениці на шкоду Г. Вінтера зі Збаража, що зложив своє добро на подвірі Квятковського. Причина пожежі загадочна.

ЕЛ. КА.

ПІДЛЮТЕ.

Посвячення віллі. — Концерти.

(Докінчення).

Нарешті ще одна новинка. Дня 10. VIII. ц. р. поблагословив Преосв. Еп. Ніярадий „ясну" віллю. Благословення мав довершити сам Отець Митрополит, але в той день падав такий рясний дощ, що неможливо було трудити О. Митрополита. По благословенню дому гостив п. проф. Панчишин достойного гостя Преосв. Ніярадього, єпископа Крижевацької Югославії, духовенство та адміністрацію дібр. Серед щирих побажань вибилося вірне й прегарне слово о. пароха Петрила з Перегінська, який сказав: „Історія Підлютого запише золотими буквами імена трьох людей, а саме, Високопреосвященного Митрополита Андрея, о. мітрата Войнаровського та проф. Панчишина". У відповідь на це проф. Панчишин крім своїх думок і планів пригадав іще статтю проф. Крипякевича, де подана історія дібр Перегінська та лікувальних джерел Підлютого. Цей момент скромности великого лікаря та благородної людини, що, мовляв, не ми перші почали і, дай Боже, щоб ми не останні продовжали велике діло розбудови життя, тієї перли, що блистить в українських руках, зробив на присутніх глибоке враження.

Треба ще згадати про одну цінну річ, вклад в нашу місцеву культуру, а саме про лісовий музей, який власним трудом заложив та розбудовує п. інж. Микола Саєвич з Лютошар. Всі роди деревини, особливости каміння, дерев та звірят цієї частини Карпат можна вже оглядати (як хто хоче, примусу нема) в цім музею, який його творець скромно називає малим початком.

Не знаю чому, але Підлюте почало діставати в опінії (страшна, апокаліптична, двірська) марку життя для „вільномулярів", себто осіб старшеньких собі, які мають до діла з вапном, піском, чи камінням у цирках, у жовчі чи міхурі. А молодь — щож вона має там робити? Табори молоді на Остодорі та на Соколі дають на це ясну відповідь. Але поза таборами назбиралося багато молоді місцевої та гостей. Це ствердили найкраще влаштовані директором життя вечерниці з танцями, із джезовою музикою та буфетом. Їдальня перемінена на балеву салю була за тісна, щоб помістити всю молодь, охочу до танцю. Правда, на ті вечерниці неможливо було би запросити якогось гітлерівця, бо котрась із двох сторін була би відійшла, але танці, танґа, фокстротти відходили, як вода в Лімниці. Та чи тільки ці модерні танці мали успіх? На перших вечерницях відгуляла наша молодь так чудово коломийку у 10 пар, що старшим, яким „зимні" ноги вже не дозволяли на цей танець, аж тепло робилося коло серця.

Мистецька жилка теж найшла тут свій вислів. Живець відвідала Марія Сокіл і А. Рудницький. Марія Сокіл викликала щирий, глибокий подив, збираючи рясні оплески у всієї публики, не тільки в українців, але й у поляків та жидів, які є лікувацями у життю, або працюють у лісовій фірмі.

З другим концертом українських пісень виступила наша молоденька співачка п. Любов Німців. Милу несподіванку зробила підчас одного підвечірку всім гостям життя, теж гість Стефа Децикевич, сестра сенатора, що співає у віденськім радіо. Її основно вишколений, прегарний меццосопран опановував не тільки дуже акустичну салю, але й слухачів. Польські, німецькі та французькі пісні, виведені були з такою виразною вимовою, що я, хоч ні в зуб не розумію по французьки, мав вражіння, що ті слова розумію. Гідним акомпаніятором був п. Гамота, лікувавець Підлютого, емеритований судовий радник, що грів на фортепіяні ще не пустив на емеритуру.

Останньою імпрезою сезону, прегарним фіналом був концерт артиста співака Михайла Голінського. Що саля була повна публики, жадної артистичних вражінь, про це не треба й говорити. Та треба тут ще додати, що півтора години саля „ходором ходила" то від прегарного співу артиста, при знаменитім акомпаніяменті А. Рудницького, то від оплесків. Дуже симпатично вражав цей концерт добором пісень та їх композиторів. Людкевич, Стеценко, Н. Ніжанківський, М. Гайворонський, Балтарович, Недільський, стара война, а також Пуччіні оперові арії.

Підлюте закінчивши свій літній сезон, жде тепер на мистця-маляра, і на прегарну, теплу, гірську осінь, яке позолотить ліси та обличчя лікувацих, які прибудуть на осінній сезон.

—o—

— **Електрифікація Радилова.** В Радилові скінчили будову електричного заведення, а саме дві трансформаторові стації, воздушну роздільчу сіть і лінію високої напруги від границі тернопільського воєвідства до Радивилова. Експльоатувати цю лінію хоче міська управа в Бродах, яка пересилковим шляхом з брідської електрівні доставляла би струм до Радивилова.

— **Засудили адвоката за образу суду.** В городському суді в Сосніці відбулася розправа проти адвоката д-ра Гофмокля-Островського за образу суду. Після процесу проти Гжешольського адв. Гофмокль-Островський в телеграмі до суду, де заповів апеляцію, вжив образливих слів, за які потягнули його до карної відповідальности. Городський суд у Сосніці засудив його на місяць арешту і 5 зол. гривни. Засуджений зголосив апеляцію.

— **З Польщі.** Місто Катовиці мало в дні 15. серпня ц. р. 131.600 мешканців, з того 67.237 жінок. — В житуньскій катастрофі під Краковом згинув пільот-хорунжий Млинарчик і обсерватор Йосиф Кавала. — На морі біля Гдині перевернувся каяк, причому затонули францішканин кс. Носоль і дентист Барановський, обоє із Вронок. — На приходство в Пйотрковіцах напало кількох озброєних бандитів і зрабували кількадесять золотих. Опісля ограбили власника фільварку та Яна Ліновського, шкільного інспектора з Варшави.

— **Школа без дітей.** В Ковалеві біля Бидгощі шкільна влада зачинила вселюдну школу, бо забракло дітей у шкільному віці. Управителя школи перенесли на іншу посаду.

— **Грім відкрив скарб.** На подвірі одного чеського селянина у Вранові біля Праги стояла від соток літ камінна фігура, що не звертала на себе уваги ні мистецькою роботою, ні оригінальним стилем. Недавно підчас бурі грім ударив у цю фігуру і розвалив її на кусники. Зпід каміння блиснули золоті ланцюги, монети зі золота та срібла і т. п. Показалося, що внутрі фігури находилася цинова скриня з цінними скарбами. Золоті ланцюги, перстені, запинки і нарамєнники мають не тільки матеріяльну, але й археольогічну вартість. Знавці оцінили скарб на кілька мільонів зол. Урядова комісія досліджує походження предметів, що не представляє великих трудностів, бо на перстенях, нарамєнниках і чашах вирити герби. Покищо нема сумніву, що скарб походить з часів 30-літної війни.

— **Млинок на мухи.** Один селянин на Мазурах (Сх. Пруси) взявся оригінальним способом виганяти мухи. Доведений до розпуки мухами, що тисячами літали в хаті, пішов зі синами до стодоли і приніс до кімнати млинок до чищення збіжа. Відчинили вікно і пустили млинок у рух. Повстав такий вітер, що в короткому часі в хаті не стало ні одної мухи. Те саме зробив в оборі та стодолі. Так повторив кілька разів і від того часу має у хаті спокійно їсти та спати. Тепер в одній польській газеті радить робити так іншим селянам.

— **Оздоровлення сліпого з роду.** Славний італійський окуліст проф. Нойшулер оздоровив 15-літнього хлопця, що мав катаракту обох очей і був сліпий з роду. Професор переаів на ньому чотири хірургічні заходи і спеціяльне лікування. Хлопець видить тепер зовсім добре.

— **Звір зперед 25 міліонів літ.** В нойорському природничому музеї можна оглядати найбільшого ссавця, що жив на землі тому 25 міліонів літ. Велитенський звір, що над реконструкцією його кістяка вчені працювали літами, називається балюхітерієм. На думку природознавців цей звір жив на пустині Гобі в Азії. В тодішній геольогічній добі це місце було покрите густою, буйною ростинністю й багате в озера та ріки. З уваги на розміри кістяка природознавці думають, що балюхітерієм було вдвоє вище від жирафи та вдвоє більше й тяжче від слона. Подібний був до носорожця. Перші сліди кістяка знайшли в 1922 р. в північному Белюджистані, а дальші останки кістяка відкрили в пісках пустині Гобі, де кілька літ вела праці американська наукова експедиція під проводом д-ра Гренджера.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 3-7

З листів до Редакції.

Прошу помістити ласкаво у Вашому цінному щоденнику таке моє повідомлення:

„Подаю до прилюдного відома всім, а особливо тим П. Т. Громадянам, які знали мене як редактора „Народньої Справи", „Дзвіночка" й „Золотого Колосу", що з днем 1. серпня ц. р. я перестав працювати в Видавництві п. Івана Тиктора.

Щиро дякую за вміщення цього повідомлення, прошу прийняти вислови моєї глибокої пошани.

Юра Шкрумеляк.

Львів, вул. Гофмайа 18.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед окружним судом у Рівному відбулася розправа проти 25-літнього Артима Гавлишина зі Шпанова, пов. Рівне. Прокуратор притягнув підс. Гавлишина до відповідальности за приналежність до ОУН і за протидержавну промову в дні 22. березня ц. р. у селі Полянах на Костопільщині. Підсудний до вини не признався, додав лише, що є націоналістом і симпатиком ОУН. Трибунал засудив підс. А. Гавлишина на 7 років вязниці і на втрату громадянських прав на 3 років тому, що в 1935. р. він був уже засуджений на 10 місяців за ОУН.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Страйк будівельних робітників у Тернополі скінчився 18. ц. м. Підприємці погодилися на підвишку платень. Одначе тепер столярі задумують страйкувати, бо їхня винагорода дуже низька.

Конфіската порнографічної літератури. Тернопільська поліція перевела ревізії по всіх книгарнях і кіосках та сконфіскувала велику кількість порнографічної літератури і листівок.

Виступи хору Д. Котка у Тернополі. В днях 22. і 23. серпня ц. р. концертував хор Д. Котка в салі „Міщанського Братства". Хор своїм вдатним виконанням народніх пісень очаровував публіку, яка з захопленням нагороджувала співаків голосними оплесками за кожну пісню.

СТРИЙ.

Відновлення парохіяльного дому. Мало буде стрийським громадянам на душі по повороті з відпочинку до Стрия. Коли в неділю, чи в храмовий празник Успіння Пр. Д. Марії, зайдуть до своєї парохіяльної церкви, то побачать біля церкви гарний відновлений будинок, який став окрасою цієї частини міста. Гарний, чистий, білий мов сніг — це резиденція стрийського пароха. Новий парох слушно вважав, що мешкання пароха повинно бути репрезентативне і таке, щоби міщани не стидалися, що їх духовний пастир мешкає в обдертім будинку, до якого культурному парохіянинові не хотілося заходити і до нього призвичаїтися. Завдяки впливам нового пароха о. крил. Івана Винницького президент міста і міська рада в Стрию виасигнували відповідну частину грошей до ремонту парохіяльної резиденції. Парохіяни теж давали щиро відповіді датки тим, що заходами церковного брацтва, спеціяльно міщан п. Грубського Павла і Дубика Павла відреставровано пречарно зовні і внутрі парохіяльну резиденцію, де вставлено паркетові підлоги, кафлеві печі, залубано банку і корчі, які закривали перед людським оком 40 літ не ремонтований будинок. Магістрат зобовязався причинитися до тревалої огорожі парохії і дати хідник та коло пожодства і церкви утворити малий город з кльомбом квітів. А і в середині церкви до нового іконостасу прийде новий павук, який також заходом нового пароха о. крил. Винницького куплено за квоту коло 600 зол. Це за пять місяців гарне свідоцтво для нового пароха, а для Стрия запорука, що може на другий рік будемо мати поширену церкву та прибудованну захристію. Щасть Боже у праці для церкви і парохії.

Нові вартати праці української молоді. Пресова дискусія і безвигадність розбудили поспіх переконала меткіших з нашої інтелігентної молоді, що вільні фахи — головно торговля, це ті ділянки, які мусять стати вартатом праці та дати їм прожиток. У Стрию маємо вже крім кількох коршних крамниць, де проходять і магістри фільософії — також українську фабрику содової води, крамницю з залізом, а на рівчу маємо два українські стрягани з дешевими текстильними товарами для села. Початково дивувалися стрияни, але згодом цей примір певно заохотить ще й інших. А вже крайній час взятися до того всім, хто може і має більші гроші охоти та солідности. Треба лише свідомим одиницям заохотити село і місто, щоб купували тільки у своїх.

БОРЩІВ.

Свято в честь бл. п. С. Петлюри. Святочно виглядала сала Народнього Дому в Борщеві дня 16. ц. м. Сцена прибрана цвітами, по середині сцени також прибраний цвітами портрет бл. п. Отамана Симона Петлюри. На святі повно гостей, які прийшли віддати поклін і вшанувати память Великого Борця, що впав в руки жидо-кому ніста. На свято прибувся теж новий староста Борщева, що залишився до кінця програми. Коротке і щире вступне слово виголосив дир. Багрій, реферат про С. Петлюру сказав дир. Васильців. На програму, крім вступного слова і реферату, зложилося ще кілька пісень мужеського і жіночого хору та дві деклямації. Цілість робила дуже гарне й культурне враження. Приємно вражало те, що на салі було багато селян з доокольчних сіл, які прийшли разом з міщанами змінити духа у спільній думці про Того, що вмер у боротьбі за волю України.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято в честь Ів. Франка на Гірці відбулося мин. неділі. На програму склалися: промова м-ра Яр. Ясеницького, деклямації малих дітей і продукції муж. хору „Думка". Ціла програма пройшла з повним моральним успіхом. Шкода лише, що публики було так мало, яка від якогось часу збайдужніла до справ читальні „Просвіти" і не виявляє найменшого зацікавлення просвітянським життям. Всеж таки ми віримо, що тому гуртові енергійних одиниць, який тепер старається розбудити Гірчан із спокійного сну, вдасться поставити Гірку на належному місці, як це бувало давніше, коли Гірка була прикладом для інших.

Свято дитячих садків у Станиславові не відбулося, бо заборонила адміністраційна влада.

Сокільське свято у Станиславові відбудеться 6. вересня ц. р. на площі М. К. О. Програма свята владжена забайливо і дає запоруку, що організатори ставляться до справи поважно, а це в свою чергу дає певність, що станисл. громадянство явиться масово на святі.

З цирку „Корона". В цирку йде знову змінена програма. На перший план вибивається шків оперетковий „Пісня Карабіна". Пані входять задарно. На днях цирк виїздить до Коломиї.

Б. Л.

Спорт.

КРАЄВІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

Визначені на дні 29. і 30. ц. м. Краєві пливацькі змагання викликали зрозуміле зацікавлення, не тільки в рядах змагунів-пливаків, але також у широких колах наших спортовців та людей, яким добро і розвиток українського спорту лежить на серці. Це зовсім зрозуміле, бо це перші, по довгій, бо аж чотирорічній перерві, краєві змагання. Мають вони виказати, чи за останні роки розвинувся гарний пливацький спорт, що має в житю велике практичне значіння.

Які можуть бути висліди змагань? На це питання годі дати якунебудь, навіть приблизну відповідь. Коли на останніх краєвих пливацьких змаганнях у р. 1933. приїхали зі Заліщик брати Юрійчуки і добули цілий ряд рекордів, перемогли всіх реномованих львівських пливаків, здавалося, що львівські змагуни навчені таким досвідом, візьмуться до праці, щоб і в цій ділянці спорту задержати своє передове становище. На жаль змагання в минулих роках не відбулися і ми не мали змоги переконатися.

Про змагунів із краю та про їх осяги маємо дуже скупі дані. Важко догадуватись, чи провінціональним пливакам удасться повторити осяги Юрійчуків. Одначе листа зголошень ще не замкнена і несподіванки все можливі.

Коли форма та можливости змагунів із краю є невідомі, львівські пливаки вже дали нам про себе знати на окружних змаганнях. Безперечно пішли вони вперед, а найкращим доказом є те, що осяги Юрійчуків поволи зникають з листи рекордів. На чільні місця серед львівських змагунів вийшли пливаки з С. К. Черник та в останньому сезоні загрожують їм змагуни молодої водної секції К. Л. К. Між цими двома клюбами піде дуже завзята боротьба за першенство в клюбовій пунктації, а мабуть і за почесну назву найсильнішого пливацького клюбу в краю.

Технічну підготову до змагань веде К. Л. К., який організує ці змагання з припорученя Українського Спортового Союзу. Змагання відбудуться на ставі „Світязь" не зважаючи на погоду. Початок змагань першого дня в год. 15.30, другого в 15.00. Точну програму конкуренцій на оба дні змагань подамо в слідуючому числі.

РУСЬ — НАХОД.

В найближчу неділю грає Русь на своїм грищі в Ужгороді чергові змагання за мистецтво чеської державної ліги з С. К. Наход. Ці змагання, надіємось, Русь виграє. Чеська преса переповнена похвалами для частини нашої дружини на перших змаганнях у Празі і пише, що Русь програла рішуче за високо й незаслужено.

Нові книжки й журнали.

Ол. Бабій: **ДВІ СЕСТРИ,** повість. Видавництво „Сад" ч. 1. Львів 1936. Стор. 125, ф. 16°.

Театри

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
28. VIII. Жидачів
29. VIII. Стрий.
Тому, що в Нар. Домі в Стрию грає кіно, хор виступить в салі Німецького Дому.

Великий Театр:
Четвер, 27. VIII. год. 8. веч. „Пані президесова".
П'ятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані президесова".

Театр Різнородностей:
Нечинний.

Кіна.
АПОЛЬО: „Із Експедиції бабуся".
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Незвичайний в Ванделий".
ГРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Мозжухіном, „Вацусь".
КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касіно".
КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю" з Мартою Егерт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Циганські мельодії".
МІСЬКІ: „Кізіка" (з Дж. Аздпар і Густ. Фрелізом), „Героїка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонтоном.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Комедіянт".
ПАН: „Жінка без маски", „Вивсь Паяц співає".
РАЙ: Амфітріон.
СВІТ: „Амфітріон".
СТИЛЕВЕ: „Доктор Ікс", ревія „Під волос".
ТОН: „Шекдо Китаю".
УТІХА: „Тайна д-ра Чандлера", ревія „Жінки на відпустці".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛАСТІКОН.
(вул. Марійська 5.)
Нечинний.

Прага.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 27. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17,25 Солісти, 22.10 Орх. концерт, **Братислава** (298.8, 18.10 Китиця пісень, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 19.10 Військ. орк., 22.15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 17.00, 19.00 Легка музика, 16.30 Пісні й сольо на саксофоні, 17.00 „Ле Жуер", ком. Ренарда, 20.00 Спів, 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.00 Спів, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 22.50 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, Музика, 18.00 Солісти **Кельн** (455,9) 15.15 Орх. концерт, Під баритон, 16.15 Пісні й форт. твори Шуберта, 20.45 Давня й нова брит. музика, **Мінхен** (405,4) 17.00 Соната на віол. і форт. Регера, 18.00 Байрайт. концерт, 19.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Будапешт** (549.5) 12.05, 20.45 Цит. музика, 17.00 Спів, 17.55 Форт., 19.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Нов. концерт, **Рим** (420,8) 15.10 Орх. концерт, 17. 18 Нов.-інстр. концерт, 20.45 „Аделаїна" оп. Чілеї.

П'ятниця, 28. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.05 Зальцбурський фестіваль: Концерт під дир. Арт. Тосканіні, 1..20 Концерт для молоді, 19.55 Військ. орк., 22.10 Говор. музика. **Брно** (313,4) 18.20 Шубертові пісні, **Прага II.** (249.2) 20.00 „Ревія" оп. Вайса, 21.00 „Дон Хуан" музика Моцарта, Ліста, Штрауса до тексту Байрона, Дельтерда, Ленава, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 17.30 Концерт симф. орх., 20.00 Віольончелі, 20.45, 22.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. рецітал, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.30 Розр. музика, 19.00 З радійної виставки, музика, пісні, 20.00 Веселий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 21.10, 22.30 Музика, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Концерт, 21.00 Літо в музиці, хор, оркестра, **Будапешт** (549,5) 15.20 Солісти, спів, форт., 17.00 Сальон. музика, 18.50 Дуети на скр. контрабас, 21.30 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 15.15 Розр. музика, 20.40 Концерт форт. дуету й пісеньки, **Рим** (420,8) 17.15, 19.00 Легка музика, 21.20 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер. 27. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Мельодії для всіх. гр. пл., 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Орх. концерт, 14.50 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Легка пісенька у вист. виконанні, з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для ст. дітей: Цікаві пригоди від природи, 16.00 Популярний концерт, 16.45 Відч: „Суспільна роля КОП-у", 17.00 Форт. рецітал, 17.30 Музика, спів із гр. пл., 17.50 Сухопутний шур над морем, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Розбудова Великого Львова, 18.15 Грають табакірки, гр. пл., 18.25 Літер. хвилина для наймолодших, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви (Німеччина): „Сплетня" ком. Ернтрант Гутін, 19.30 Перпетуум мобіле виродовж 60 хвилин — орх., 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні у вик. Перковської-Кривенчевої, сопран, у супроводі форт., 21.30 Орг. реціталь Фел. Нововейського, 22.00 Спорт у Познані, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Музична мозаїка, пісеньки, скрипка, вібрафон, форт., з гр. пл.

П'ятниця, 28. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Різні мельодії, 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Для розривки, гр пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16 00 Голоси природи, орх. концерт, 16.45 Репортажі з Полісся: Рибна господарка, 17.00 Концерт солістів: Франка Моріні коль. сопр., фортепіян, 17 50 Спортовий порадник, 18.00 Від Оралова до Карпи, 18.10 Імперіо Аргентіна, гр. пл., 18.25 Програма на суботу, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Гутірка, 18 50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00, 20,15 Китиця фільм. мельодій, орх., спів, рефрени, форт., 19.30 Транс. з Італії: Народна музика, 20.00 „Фільмовий режисер" монольог Юл. Туліна, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Радіокутик.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У неділю 30. серпня год. 8.03 — „Рільнича газета". Год. 8.22 — „Перегляд ринків рільних продуктів". Год. 14.30 — бесіда п. н. „Плекання городовини на селі". Год. 14.45 — бесіда п. н. „Рільничі заказівки на осінь 1936 року".

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.35—89.45, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.57 — 358.85, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.81 — 26.65, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.68—133.70, Кор. шв. 138.25—137.25, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 135 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 95, Лідьпоп 12.50, Моджеїв 5.75, Старахович 32.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2. ем. 61.25, 5 конв. 47.50, 4 прц. прем. дол. 48.20, 7 прц. стаб. 49—50,

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З., Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БІК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 47.50—48.50, 1. ем. Прем. 64—66, 2. ем. Прем. 62—64.

ЦІНИ „МЯСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 26. серпня п. р. кооперативам платим за: яйко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
і без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового виключно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. виключно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . .	0.13 „
1 п. вець	2.60 „

Тенденція на масло зниження, на молоко слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 26. VIII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, яйцо подвірне птахомисарні „M. C." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гіршої сортів рішуче не приймає.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПАННА, сирота по священнику, син літ по семінарійській матурі, без засобів до життя, просить праці найрадше бюрової або у торговлі. Відомість: Gmina Wróblewszyn poczta Niemirów, для „Сироти".
2548 2-3

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНУ писальну Адлер, українсько-польську, дешево продає Патицький, Львів, Чарнецького 10. 2561 2—2

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО ШКІЛЬНИХ КНИЖОК, ЛЬВІВ ВУЛ. КУРКОВА 21.

Конто ПКО 505.425

тел. 228-47.

видало такі підручники:

	Ціна
Буквар, Перша читанка для вселюдних шкіл	вол. 1.80
Абетка ручна діточа	„ 0.35
Читанка для II. кл. вселюдних шкіл	„ 1.90
Читанка для III. кл. вселюдних шкіл	„ 2.40
Читанка для IV. кл. вселюдних шкіл	„ 2.90
Читанка для вищих клас вселюдних шкіл	„ 4.—
Методична граматика руської мови для IV. кл. вселюдних шкіл	„ 0.90
Граматика української мови — С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера	„ 3.00
Правописний словничок — Др. К. Кісіяевського	„ 1.80
Вибір з укр.-народ. літератури ч. І. А. Барвінського	„ 2.00
Вибір з укр.-руск. літератури ч. І.	„ 3.00
Вибір з укр.-руск. літератури ч. II.	„ 3.00
Читанка для учительських семинарій Д. Лукіяновича	„ 0.30
Мала літургіка гр.-кат. церкви — Л. Лужницького	„ 1.—
Ісус у серцях дітей. Наука гр.-кат. релігії для І. і II. кл. вселюдних шкіл — І. Рудовича	„ 1.50
Біблійний катехизм гр.-кат. релігії для вселюдних шкіл	„ 1.50
Малий катехизм	„ 1.—
Середний катехизм	„ 1.00
Рахунки для першого відділу вселюдних шкіл	„ 1.20
Рахунки для другого відділу вселюдних шкіл	„ 1.20
Рахунки для третього відділу вселюдних шкіл	„ 1.40
Рахунки для четвертого відділу вселюдних шкіл	„ 1.50
Математика — Русецкого і Зежецкого	„ 1.90
Puer romanus — латинські читання для І. кл. гімназій	„ 2.—
Iuvenis romanus — латинські читання для II. кл. гімназій	„ 2.70
Viri illustres — латинські читання для III. кл. гімназій	„ 2.30
Wir lernen deutsch — німецькі читання для І. кл. гімназій	„ 3.70

Можна дістати у всіх книгарнях і прямо у Видавництві за попереднім надісланням належитости почтовим переказом або вплатою на конто ПКО.

МЕШКАННЯ

СТАНЦІЯ: ПриймУ 2 учениць. Близько гімназії, школа Шашкевича, добрий харч, опіка, фортепіян. Татухова, Лішнянського 25, Льв в. 2566

ПРИЙМУ двох учнів з нижчих клас на станцію. Добра опіка, близько гімн. Грибекова, Острогських 3. І. дивізіне Павліків 7. 2568

ШУКАЮ особної кімнати з харчем для двох учениць. Зголошення з услівями до Адміи. „Діла" під „Спокій". 2566 1—2

УЧЕНИЦЯ знайде приміщення. Фортепіян, німецька конверсація. Стшлиця 8, дв. 10, бічна Хорущини. 2569 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 34-60

ЦІЛИЯ ЛЬВІВ подивляє феноменальний дар ясновидця психографольога. Баргалюті (відомий РАБІН РОЗЕНБЛЮМ), ЛЬВІВ, РИНОК 11. 2527 2—3

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 3—10

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ тривка ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон чесання Пань. Сикстуська 8, вхід через браму. 2564 1—3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра Баранецького у Львові, вул. Миколая 23, ріг вул. Зиблікевича, приймає пацієнтів — по перерві вакаційній — в недугах зубів і устної ями як звичайно щодня від 3—6 пополудні. Власна робітня технично-дентистична. 2554 2-3

Спец. недуг жіночих і поліжництва

Д-р Софія Парфанович

Львів, Зиблікевича 51.

Тел. 105-43. 1213 2-5

Лікар-дентист

Ірина Антонович

вернулася і приймає як давніше від 9—1 і 3—6.

Львів, Сапіги 21/II. Тел. 116-64.

ЛІКАР ДИТЯЧИХ НЕДУГ

Дир. Д-р С. МАЙЗЕЛЬС

ЧАРНЕЦЬКОГО 3. Тел. 215-30

вернувся. 2570 1-3

Бувший асистент очної клініки львівського університету

Окуліст

Д-р Юлій Драк

вернувся

і ординує від 11—13 і 14—17.30

Львів, вул. Сикстуська ч. 56.

2552 2-3

ОГОЛОШЕННЯ.

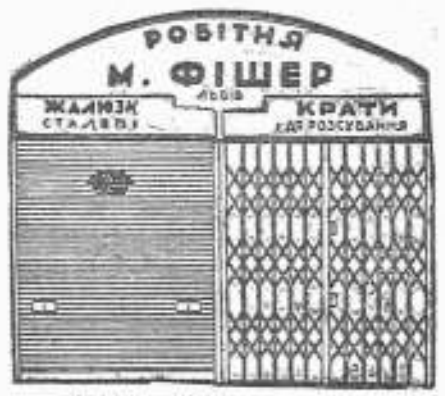
Дротяні вклади до ліжок і волосіння на матраци власного виробу

продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

Львів, Легіонів 25. в подвірю.

2487 5-6



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.

Тел. 257-10.

виконує

роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. —

ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.

Цінники і кошториси на бажання.

2503 4-10

Знову відчинений Сальон мод СТ. ТОМАШЕВСЬКА

Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 118-94

поручає: елегантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: всілякі відсвіжения та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ. ЦІНИ ПИСТУПНІ.

2523 4-5

П І Т

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пуару „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. Перфумерія

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7

Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

1288 73-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видав Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 193 (14.412). Львів, пятниця 28. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зміна в управі львівського „Нар. Дому".

Воєвідський уряд у Львові звільнив 26. ц. м. п. Михайла Бачинського з обовязків комісаря „Народнього Дому" з дорученням передати свої агенди новоназначеному адміністраторові п. Вельпелеві. Одночасно воєвідський уряд іменував членами прибічної ради для нового комісаря інж. д-ра Евгена Храпливого, інж. Юліяна Мудрака і проф. д-ра Адріяна Копистянського.

Перед важливими подіями в СССР.

Сталін відкликується до війська.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Івнінг Нюз" повідомляє з Москви, що Сталін, промовляючи в радіо до червоної армії заявив, що СССР є напередодні важливих подій. Кожної хвилини, говорив Сталін, будете мабуть приневолені посвятити життя в обороні батьківської землі.

Масові арештування в СССР тривають далі.

МОСКВА, 27. 8. ПАТ. Секретар північно-кавказької партійної організації Евдокімов лише у „Правді", що в Орджонікідзе, Пятигорську, Ворошиловську і в інших кавказьких містах викрили багато зорганізованих троцькістів. Евдокімов стверджує, що **північний Кавказ є спеціяльно догідним тереном для „контрреволюційної діяльности" і тому слід за ним пильно слідкувати.** Автор підкреслює, що не зважаючи на „чистку" між кавказькими большевиками є багато зорожих елементів. Троцькісти загніздилися на Кавказі навіть у найбільше віддалених місцевостях, де здобувши добру опінію від місцевої влади, переходять до промислових осередків.

Арештування команданта воєнної округи в Ленінграді і штабових старшин

МОСКВА, П.А.Т. У Москві кружляють поголоски, що в Ленінграді арештували команданта ленінградської воєнної округи Шапошнікова. Офіційні кола ні не потверджують ні не заперечують цих вісток.

Масові арештування переведено теж в армії. Кружляють поголоски, що в Москві арештували совітського військового аташе в Льондоні Витовта Путну, приятеля Тугачевського, по його приїзді до Москви. Путні закидають, що допомагав адержувати звязки організації Зіновева і Смірнова з Троцьким. Арештування Путни і кількох інших старшин штабу червоної армії пояснюють бажанням обмежити впливи Тугачевського, який має прихильників і віддапих старшин у штабі та в армії. Тугачевському не довіряє політбюро за його бонапартизм і великі амбіції. Кажуть, що викрили змову військових проти Ворошилова і політичного шефа армії Гамарника. У звязку з тим переведено арештування в армії і штабах округ у Ленінграді, Києві та в армії на Далекому Сході Блюхера, який є теж небезпечний для Ворошилова. Одначе тому, що ці масові арештування між старшинами можуть викликати прикре враження закордоном, головно у Франції, їх офіційно не потвердять.

Мусоліні стрінеться з канц. Гітлєром.

Загальна військова служба на Мадярщині.

ВІДЕНЬ, 27. 8. ПАТ. У звязку з розмовою канц. Гітлєра з регентом Горті віденські політичні кола переконані, що по останнім рішенні німецького уряду Мадярщина підготовляє проголошення загальної військової служби. Регент Горті хотів мабуть запевнити собі піддержку Німеччини з огляду на неминучий гострий протест Малої Антанти. Здогадуються, що регент Горті бажає довести до стрічі канц. Гітлєра з Мусоліні на нейтральнім грунті з метою довести до особистого порозуміння між провідниками фашистівських держав.

Повстанці на вулицях Сан Себастіяну. і Маляґи.

1.000 МІЛІЦІЯНТІВ ПЕРЕЙШЛО ДО ПОВСТАНЦІВ.

АНДЕ, 27. 8. ПАТ. **Відділи мароканських зійськ увійшли на передмістя Сан Себастіяну, Маріна.** Під Іруном війська повстанців були вчора недалеко від Бесовії. З цього відтинку фронту доходили до Анде цілу ніч відгуки барабанного вогню скорострілів. **З Коруни повідомляють, що війська ген. Франко вели в середу вечором бої на вулицях передмість Маляги.** В Астурії війська повстанців заняли місцевість Тінео. **Під Кордовою перейшло до повстанців коло 1.000 міліціянтів.** Всі радіостації повстанців заперечують вістку, будьтобн урядові війська ввійшли до Пальми на Майорці.

ВУГЛЕКОПИ В РІО ТІНТО ПІДДАЛИСЯ ПОВСТАНЦЯМ.

ЛІССАБОНА, 27. 8. ПАТ. Потверджуються поголоски, що вуглекопи в Ріо Тінто піддалися. Тепер уже ціла провінція Гвельва в руках ген. Кіепо де Льяно. **Кружляють вперті поголоски, що Маляґа піддалася, але покищо нема офіційного потвердження.**

БОЇ ЗА ІРУН.

БІРВІЯТОН, 27. 8. ПАТ. Спеціяльний кореспондент Авваса повідомляє, що наступ на Ірун гривав без перерви вчора пополудні. Коло 3. год. пополудні повстанці дістали допомогу. Відділи війська по 50 осіб пішли негайно до наступу берегом ріки Бідасоа, користаючи з нерівности терену. Урядові відділи покинули три доми, де боронилися. Літаки обох сторін перелітали над позиціями і кидали бомби та летючки над Іруном остерігаючи мешканців, якщо Ірун до вечора не піддасться, зрівнають його з землею. На французький беріг ріки Бідасоа впало 32 гарматні стрільна. Урядові війська панують над становищами повстанців, які не можуть у тяжкім терені користати з панцирових самоходів.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛЬ.
Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—.

Фінсько-совітський конфлікт та Україна.

Цікаве, що коли народи значно відалені від московської території підлягають впливам зза мурів Кремлю, народи, які безпосередньо сусідують з большевицькою державою, стараються в той чи інший спосіб червоним тенденціям протиставитись, боротися з ними, видвигати проти них свій світогляд, свій державницький інтерес, дарма, що часто народи ці звязані різними міжнародніми актами з Совітами.

До таких народів належить безсумнівно мала Фінляндія (простором Фінляндія більша від Польщі, але населення в неї всього 4 мільони), що під оглядом своєї анти-совітської, а раніше протиросійсько-царської потенції займає визначне місце в ерархії ворожих Москві народів. Подивугідні, тріюмфальні рекорди репрезентантів фінського спорту на останній Олімпіяді — пригасили дещо вагу малої денникарської замітки, що її принесли останніми днями часописи. Загубилась вона серед повені комунікатів з еспанського фронту, хоча суть її торкається проблеми, що стоїть у найтіснішому звязку з еспанськими подіями: бути комунізмові панівною течією в Европі, чи не бути.

Преса донесла про протест фінляндського посла у Москві з приводу виступу московської „Правди", що закинула Фінляндії офензивні пляни супроти СССР, вказуючи як причину будову низки нових цивільних летунських майданів. Не обійшлося, очевидно, без обширних коментарів про співпрацю німців. (Дивн ролю Гештапо у процесі Зіновєва!). Як видно, страх большевиків все більшає, коли вони прилюдно протестують проти розбудови цивільного летунства сусідньої держави, до речі, кількадесять разів меншої. В конкретному випадку, коли мова йде про Фінляндію, треба памятати, що ця країна, країна високої культури і здорової національної творчої праці, до нині не відреклася Східної Карелії, великої фінської країни, яка простягається від Північного Океану до озера Онеги, та що девізою кожного свідомого фінця (а нім є кожний фін чи швед, за винятком 2% москалів чи ляпонців) є гасло: знищити Петроград (Ленінград). Гасло це, провідна засада Академічного Карельського Товариства, просвічувало фінським визвольним почінам і змаганням за царату, просвічує зі здвоєною силою й тепер, дарма, що обставини змінились. Фінський геройський нарід маючи свою державу, має тепер змогу вести велику пропагандивну акцію за приверненням Східної Карелії. Цікаво, що у всій пропагандивній літературі на всіх зїздах нац. меншин представники поневоленої вітки фінського народу підносять вагу фінсько-української співпраці в боротьбі проти червоної Москви та дошукуються аналогій в політичному положенні обох народів. Ми зі своєї сторони не мали змоги або не старались шукати зближення з фінцями, хоча вони вже від довшого часу цікавляться нами і вважають нас за свого природного союзника, от хоч би згадати палкий привіт визначного фінського поета Ейно Лейна Україні. Правда, нам відомо нпр. про деякі прояви культурно-організаційного життя фінських українців, чисельну участь українського студентства у Варшаві на лекціях фінської мови й культури, чи врешті про співпрацю згаданого карельського академічного

товариства з варшавським „Прометеєм", що, як відомо, злучує всі поневолені Росією народи під проводом України. На І. протестаційному мовознавчому з'їзді тієї організації, що відбувся в червні ц. р. у Варшаві, про що ми свого часу писали, була письмово заступлена фінсько-карельська делегація, якої представник виголосив цікаву промову, з котрої наводимо деякі уступи, що кидають світло на порушену на вступі справу: „В серпні м. р. — казав делегат — прийшла вістка, що центральний комітет комуністичної партії у Сх. Карелії „відкликав" секретаря тамошньої партії, фінця К. Розіо, на якого місце призначено латиша П. Ірклєса, що разом з секретарем ленінградського партійного комітету М. Чудовим завізвали 5. народньому зібранню карелійського парт. комітету, що однаково Розіо, як і голова нар. ком. Карелії Гюллінг та його карельські товариші мусять уступити за свої „націоналістичні ухили" та за „фальшування „ленінсько-сталінівської політики супроти національностей". „Чудов — продовжує свою промову делегат — порівняв Розіо і Гюллінга з їх українським товаришем Скрипником, з якого самовбивством почалась безоглядна русифікація України".

Цікаво, що „чистка" карельського уряду большевицькими сатрапами розпочалась в 15-ліття дерпатського миру, в якому СССР визнала політичну і культурну автономію Східної Карелії як і фінців, що мешкають в Інгрії (провінція біля самого Ленінграду) з правом свого уряду, мови, адміністрації і т. д. Ще цікавіше, що згадані фінсько-карельські „фашисти" на чолі з Гюллінгом були „передовими носіями світової революції" і до критичного моменту самі заселили Карелію 120.000 москалів та виготовили большевикам плян майбутнього наступу червоної армії на північну Фінляндію, Скандинавію аж до Атлантійського океану. Ця своєрідна „вірність" закінчила своє ганебне істнування, не задовольнивши московського шовінізму, що знищивши провідників, взявся за самих карельців та інгерманляндців, виселюючи їх тисячами при помочі спеціяльних авто-кольон в околиці Томська, Сх. Сибірі, пущі Туркестану і Альма-Ата.

Аналогія, як бачимо, цілком схожа з положенням на Сов. Україні. Тільки під тим оглядом є різниці, що коли в нас усе ще істнує небезпека комунізму, у Фінляндії нема газет, які не ставлять ся ворожо до совітської „зрадницької" політики.

Сучасна Фінляндія, що під проводом старого боєвика за волю, теперішнього президента Свінгуфвуда все кріпшає економічно й здобуває великі засоби морального признання у всіх народів світу, силою обставин мусить вважати карельсько-інгрійську проблему найважнішою проблемою своєї зовнішньої політики. Країна, втиснена між 60 тисяч озер, зосереджена на 80 тисячах островів і острівців не може дозволити, щоб позбавили її на довго матірної суцільної території на сході, що є її помостом на евразійський схід. Історії не чуже право реванжу. Імперіялізм Московщини не виключає майбутньої можливости напору потомків героїв Калевали на схід. Цифра населення не грає тут ролі, коли взяти на увагу безуспішні намагання Петра І., Катерини ІІ. і Миколи ІІ. винародовити фінців, бої за незалежність чи хочби недосяжну культурну вищість фінців над москалями. Актуальні події вказують на велику вагу фінсько-совітського конфлікту, що назріває і матиме рішальний вплив на вислід майбутньої протисовітської акції. Про це добре знає Москва, що кричить на все горло при кожній найменшій нагоді і про це треба памятати в першу чергу нам — українцям.

КТВ.



Войтіх Стпічинський про українську проблєму.

З приводу смерти польського публіциста.

Коли рівно тиждень тому автор цих рядків стрінувся у Варшаві з одним із близьких співробітників Войтіха Стпічинського, була — очевидно — мова про гостру актуальну тоді пресову полеміку у зв'язку з різким виступом того публіциста проти рішень польської щоденної преси, як і не можна було тоді не згадати стану здоровля Стпічинського: було річю ноторійно відомою, що не від довгих літ важко хвора людина. Наш розмовець висловив тоді увагу, характеристичну для цілої постаті Стпічинського: Стпічинський, мовляв, ні трохи не рахується з своєю недугою і має такі плани та задуми, начеб збірався жити 99 літ. У відношенні до особи Стпічинського не можна назвати такого підходу легкодушністю, ані дитинством чи якоюсь дон-кіхотерією, ані навіть браком почуття реалізму. Він просто не рахувався з кожночасними перешкодами, діючи так, як йому наказувала його імпульсивність, його темперамент і його світогляд, незалежний від чільних побічних обставин. Так він поводився напр. у рр. 1925-26, коли на сторінках свого тижневика „Глос Правди" провадив таку палку кампанію за поворот Пілсудського до армії і влади, що мав безупинні особисті найбільші прикрощі від тогочасного режиму; так він повівся і в минулому тижні атакуючи безоглядно манію польських журналістів шукати за сенсаціями і наражуючись на прикрий конфлікт з своєю професійною організацією, — так само дав себе пізнати і в українській справі.

Кілька днів тому, у статті п. н. „Страх перед політикою у політиці", зарахували ми Стпічинського до ряду тих польських журналістів, які до української проблеми підходять з едино правильного, суто політичного погляду, признаючи тісний зв'язок української проблеми з основними проблемами Польщі, що впливають з її геополітичної ситуації. З нагоди передчасної смерти того діяча (Войтіх Стпічинський помер позавчора у Парижі у 42 році життя), варта пригадати кілька маркантних його виступів в українській справі. Не маємо річників згаданого тижневика „Глос Правди". Але ось перед нами вирізки кількох чисел „Гласу Правди", вже щоденника, з лютого 1927 року. У ч. 51 з 21. II. 1927 появилась там на передовому місці стаття А. Узембла п. н. **„Признання самостійности".** У тій статті казалось не тільки про право українців змагати до державної самостійности, але й більше: „...Наше порозуміння з українцями, порозуміння чесне, може повстати тільки на одній платформі — признання змагань українського народу до повної, ніким незалежної самостійности. І ні на мент не вагаємось сказати, що ті змагання українців признаємо, що ми готові підтримувати їх працю в тім напрямку і що тільки тих контрагентів зпосеред українців признаємо чесними, які на чолі своєї програми висувають той постулят." Очевидно, що така вступна стаття у неначе півофіціяльному органі нового польського режіму, в несповна 6 літ після рижського миру, — викликала бурю у польській пресі, яка добачувала у ній і заповідь звороту у внутрішній національній політиці і заповідь мало не нового походу на Київ. У відповідь тим голосам Войтіх Стпічинський за своїм підписом помістив 25. II. 1927 передову статтю п. н. **„Чому Україна?"** Свій погляд прецизує там ось як:

„Упорядкування відносин на сході Европи не перестає бути актуальною проблемою міжнародньої політики, а тим більше держав, що лежать на тому сході. І коли хто не розуміє цієї проблеми поверховно, тільки як відсування конфліктів і зіштовхування їх на голови чергових поколінь, з залишенням умов, які їх витворюють, — то слід обмірковувати всі речі, які ведуть до того упорядкування. Отож у нашім пересвідченні великим кроком до тої цілі буде повстання вільної і незалежної України... Вихід на театрум світа вільної і незалежної України мусить лежати в інтересі всіх народів і політиків, що люблять мир, опертий на справедливости. Передбачлива і розумна політика не може не доцінювати ваги скріплення родини продуктивно працюючих народів могучим і багатим, здібним до праці народом українським... І хоча ми пройняті щирим бажанням мирно співжити з російським народом, вільним і незалежним, проте ми повні приязни для змагань українського народу до незалежности. Бо щойно тоді, коли цей факт в цілости завершиться — коли воля розгорне своє панування над нещасною Грузією і всіми народами, які тужать за нею та залишаються сьогодні під російським гнетом, — щойно тоді російський нарід, у рямцях своєї національної держави віднайде сам себе і стане здібним співпрацювати з іншими народами. Заки це станеться, годі казати — реально і з почуттям відповідальности — про упорядковані відносини на сході Европи..."

Той погляд В. Стпічинського на сучасний стан Східної Европи і шлях його поправи (він спричинив йому тоді багато прикростей) слідний є в двох книжках, які вийшли з під пера того публіциста: **„Польска, ктура ідзе"** (Варшава, накл. Гезіка, 1929, 8°, стор. 230) і **„Глос Правди"** Варшава, Гезік, 1930, 8°, стор. 282). У першій названій публікації окремий уступ п. н. „Справжні аспекти національної справи" трактує про національну політику у Польщі. Автор гостро виступає проти ендецьких рецепт зі „скріплюванням польського елементу на кресах", але й не погоджується з проектом ППС про територіяльну автономію. Осуджує скоки нац. політики „від погроз батога до широких привілеїв" та радить, „щоб поляки менш імаґінації зужитковували на створювання собі ворогів внутрі держави, зате більше зусилля вкладали в розгляд обективних причин проявів невдоволення чи хитань тої чи іншої групи громадян". В уступі „Польща мусить почати грати свою історичну ролю", автор радить створити у Польщі такі умовини життя для українців, щоб вони стали атракційним осередком для українців з УССР, замість того, щоб галицькі українці дивились на здогадні привілеї, що ними большевики обдаровують українців тамошніх. Різка антиросійська і протикомуністична тенденція видна в усіх писань Стпічинського.

У краєвих польсько-українських відносинах чи — вірніше кажучи — в українському стані по 1919 р. і після нього Стпічинський не орієнтувався як слід і через те нераз попадав у сарайності. Так напр. 18. XI. 1927 виступив з передовою статтею у „Гласі Правди" п. н. „Щоб не було спізнених жалів і меляхолії втрачених користей", що з таким обуренням осуджувала бльок національних меншин, яке здвигувало його анайомих незнанням істотного стану річей та істотних причин того виборчого порозуміння не польських народів у Польщі. Всеж, такі дисонанси були рідкі. На становищі головного редактора варшавського „Куріера Поранного" відзначив свій підхід до українства м. і. поміщеним голосної у свій час статті серед дискусій після вбивства мін. Перацького, статті, яка була доказом поміркованости, толеранції і політичного розуму автора. Проблемою українського підпілля взагалі близько цікавився; на процес Барановського у Самборі делегував від „Кур. Пор." двох спеціяльних кореспондентів, крім того приїхав туди й сам та переводив довгі години на розмовах з тамошніми українськими журналістами.

На національну політику В. Стпічинський впливу не мав. Карієри на травневому перевороті не зробив: випередило його чимало таких, які духом і працею багато менше були заангажовані у підготові того перевороту і багато дальше стояли від порогів Бельведеру, куди мав завжди доступ. Тільки в останньому часі вийшов до президії ради міністрів як організатор бюра пропаганди („бюро організації акції"), і будьмто мав дістати титул міністра чи віцеміністра. Смерть заскочила його підчас якоїсь місії у Парижі.

ік.

Завтра у пятницю у Великім Театрі
привесела комедія **„Пані презесова"** Геннекена та Вебера.
Пікантерія — дотеп — сентимент

Серед сонця, садів і винниць.

(Із пресової конференції Комітету Свята Вино збору в Заліщиках).

I.

Цього року підготовляють у Заліщиках друге з черги „Свято виноробу". Відбудеться воно в половині вересня. Та вже тепер організатори подбали за те, щоб пресу зацікавити цією „регіональною імпрезою" і в тій цілі запросили її представників на триденну інформаційну конференцію до Заліщик.

Раннім ранком 22-го ц. м. віхав коломийський поїзд з румунської території (якою йде частинно залізнича лінія на могутній міст над широкою течією Дністра). У сяйві вчасного сонця розгортається питома для Заліщик панорама: місто в обіймах ріки, що має вигляд величавого луку, високі та стрімкі з румунського боку стіни великого дару природи: славнозвісних Дністрових ярів. Поїзд пересувається по мості дуже поволі, немов би хотів дати пасажирам як найдовшу нагоду насолоджуватись гарною панорамою.

Швидко двірець.

Нас бере під свою опіку „Інформаційне бюро" Комітету. Мешкаю у пансіоні „Вікторія", де незвичайно ввічлива власниця-українка п. Шмігельська має чисті і соняшні кімнати, дає добру обслугу і знаменитий харч. Є це дільниці старих Заліщик, тепліших на 5° від околиць двірця, і нижчих на 20 метрів.

В 10. годині перша зустріч у приміщенні „Комісії Живця". Журналістів назагал небагато. Зі Львова напр. є крім представника „Діла" (одинокого від української преси) тільки представник „Вядомосці Рольничих", органу Хліб. Палати і представник „Хвілі". Значно краще представлена варшавська преса, хоч і вона вислала назагал небагато журналістів.

Знайомимось.

Коротку привітальну промову виголошує заліщицький староста п. Кшижановський, який увесь час є невідступним учасником усіх конференцій і поїздок та доступним для всіх інформатором.

В першу чергу оглядаємо винниці „Огороднича Школи". Цю школу основав ще в р. 1898 Краєвий Виділ для годівлі південних овочів. В р. 1931 міністерство рільництва передало школу мін. освіти, що, здається, не було щасливою думкою. Від 1933 р. є у школі однорічні курси для абсольвентів рільничих і городничих шкіл. На курсі є тепер 27 осіб, з чого тільки 5 українців, а саме з теплого Поділля та Покуття. Мало їх, бо нема розуміння цього роду студій. Приплив курсантів зі заходу (навіть зі Щецінська) розмірно великий.

Переходимо через винницю школи. Займає вона 2½ га і має в своїй продукції 75 прц. золотої хрупки (Chasselas dore). Нам показують свіжо щіплену лозу і корчі американського маточника, яким щіплять шляхотну європейську лозу. На плянтаціях помідорів овочі не зібрані. Довідуємось, що їх не оплачується арівати, бо тепер уже 1 кг. в гурті по 4 сотики. Оплачується тільки перший збір, коли платять по 1.20—1.30 зол. за 1 кг. Доходимо до молодих дерев морелів. Наші інформатори оповідають про велике розчарування серед морелевих садівників. Нема врожаю, як і минулого року, морелі непевні, корчі гинуть з холоду. Найповажніший дохід, який може дати огороднича продукція — це виноград. На гектарі є 4.500 корчів, при врожаю середньо 1½—2 кг. з одного корча. Коштуємо виноград продукції школи (він іще вчасний, тому кваснний), оглядаємо молоді груші і старі 38-літні (від школи) яблуні. Це залишок із традиції школи, бо винниці заложено щойно 10 літ тому.

Зі школи ведуть нас на т. зв. тінисту пляжу звідки маємо їхати моторівками на т. зв. соняшну пляжу. Їдемо „Рекіном" проти течії Дністра, залишаючи за собою голосний від купальників і баристий від їх строїв беріг. Ліворуч пнеться вгору лісистий стрімкий кордон Румунії, відтинок славного Дністрового яру, що хоронить заліщицьку кітловину від строгих подільських вітрів. Високо зпосеред лісу виглядає православний манастир Лідо з господарськими будинками. Здається, що не міг він вибрати романтичнішого для себе положення. Переїжджаємо коло першого мосту. Пишу „коло", бо він наполовину зруйнований від часу війни і з нашої сторони залишились тільки могутні філяри. Нам кажуть, що швидко його відбудують коштом 800 тисяч золотих, з чого половину заплатить Румунія.

Праворуч на березі розложений парк панї Турнової, власнички Заліщик. Дальше показують нам віллю, де 1933 р. мешкав маршалок Пілсудський. З цікавих інформацій, які довелось чути, подаю ще плян будови каналу здовж берега для майбутньої каналізації.

Підїжджаємо до другого моста, яким ми рано вїхали до Заліщик. І в цьому мент через міст повзе поволі поїзд. Тепер маємо враження, що боїться, чи міст витримає його тягар. І це враження мабуть правильне.

За мостом наш „Рекін" скручує до пристані, до т. зв. соняшної пляжі, викованої у могутній прибережній скелі. Маємо щастя, бо друга моторівка „дефектувала" і частина наших товаришів найшлась „закордоном", біля румунського берега. На поміч їм їде інша моторівка зі „соняшної пляжі". Чекаючи на них веду розмову з одним із місцевих достойників, які нас супроводять. Він вияснює мені, як румуни псують заліщицьку панораму і заліщицьке повітря. Експльоатація гіпсу на стінці яру нищить природний її вигляд, її барви та форми, а цукроварня потойбік занечищує часто повітря жмаками. Інтервенція в румунської влади була досі безуспішна і це велика турбота Заліщик.

Після обіду виїжджаємо величавим автокаром ПКП і двома автами на терен. Пять км. від Заліщик біжить справжня автострада, далі і дальша дорога зовсім добра, так, що тільки при доїздах до винниць чи садів відчуваємо невигоди пільних доріг. Згідно з програмою нашої прогульки до вечора треба оглянути сади у Червоногороді, винниці у Хмелевій і народні вироби у дворі в Кошилівцях. Наші авта біжать з великою скорістю, так, що про записування інформацій не може бути й мови. У вікнах автобусу пересуваються більш-менше цікаві краєвиди. Цікавіші тоді, коли являються характеристичні яри і мальовничо в долах положені села. Менше цікаві — коли бачимо довкола зорані поля чи незорані стерниска. Нерідко вискакує буйна рістня, якщо це не кукурудзяне поле, якого є чимало, то нам пояснюють: це плянтації цукрового буряка для нової цукроварні в Тернополі, то знову — плянтації тютюну з табличками державного монополю (малоземельні плянтатори у повіті мали дістати в минулому році 888 тис. зол., тоді коли грунтовий податок дав четвертину з того). Спеціяльну увагу звертає нам відпоручник „Орбісу" на типову подільську „мішанку": дині, коноплі, соняшники, буль ба, а нераз і капуста посівні всуміш. З цієї нагоди один із варшавських журналістів каже: „малоросійський борщ". Відтепер починаю звертати увагу на нашу національну номенклятуру в устах присутніх журналістів. Стверджую швидко, що назва „українець" й „український" їм здебільша менше симпатична. Це — як заявляє мені один — назва „політичного напрямку", дарма, що нераз довите варшавських журналістів на плутанині понять „рускі" і „росийскі"...

Найприкріші моменти, при яких мимохіть чуєте укол у серце, це ті, коли кажуть вам: це кольонія (здебільша свіжо поселених поляків), засібна, люде мають по кількадесять моргів, а ось (тут показують вам) „Дом людови", косцьолек, тощо. Таке доводиться зчасти чути першого, а ще більше другого дня... Вам пояснюють, що це компактні кольонії на розпарцельованих двірських обшарах. Їх назв — бувае — не зустрічаєте ще на ніяких картах (як напр.: Якубуфка). Ваші важкі думи з приводу посту-

П. Т. завітайте до **Харчівні „Клюбу Укр. Еміґрантів"** на смачні сніданя, обіди й вечері.
Ціни помірковані. — Видаються українські страви. — Для абонентів знижки.
Площа Бернадинська 2. І. пов. 2545 2-3

Д-р ВОЛОДИМИР КУЧЕР.

Затьма сонця в поемі „Слово о полку Ігоря".

Історично устійнено, що похід Ігоря на половців був весною 1185-го року. З Канона затьмінь проф. Т. Оппольцера виходить, що в 1185. році було дві затьми сонця, а саме: перша повна дня 1-го травня, в середу, та друга, обручкова, дня 25. жовтня, в пятницю. (Th. v. Oppolzer: Canon der Finsternisse, Wien 1887, pag. 228/229; Blatt № 114). Друга затьма, так з огляду на свою осінню пору появи як також з огляду на те, що вона не була видна в Европі, тільки на південній півкулі, не має ніякого значіння для справи походу Ігоря на половців.

Для дослідників „Слова" важна є перша затьма в дні 1-го травня, бо вона є саме тою, про яку згадує поема у двох місцях, а саме вірш: від 40 до 43 і 102 до 104. (А. С. Петрушевич, Слово о полку Игореве, Львів 1887, стор. 41 і 44) і про яке згадує також літописець в Іпатському Списку, в місці, де говориться про похід Ігоря на половців (Лѣтопис по Ипатскому Списку, Ст. Петербург, 1871, стор. 431).

Отже затьма почалася в середу, дня 1-го травня в 13-ій годині й 17,5 мінут, а скінчилася в 16-ій годині і 44,8 мінут; повне положення сонця в глухій тіні (найбільше затемнення) прийшло в 15-ій годині і 3,6 мінути. Занначити треба, що час, тут поданий, відноситься до першого полуденника, який переходить через астрономічну обсерваторію в Ґрініч. Ілюстрація цієї затьми на земній кулі така: затьма йшла з заходу на схід; початок її був під 91° західної довжини географічної та 10° північної ширини географічної, а кінець під 71° східної довжини географічної та 51° північної ширини географічної. У глухій тіні місяця видне було сонце з таких місць на землі: із заливу Спокійного Океану західних побереж середущої Америки (нинішня Нікараґуа), далі зі Середущої Америки, з острову Ґаїті, з Атлянтійського Океану, з Шотляндії, з кінчин південної Швеції, з Естонії, з околиць Нижнього Новгороду, південного Уралу і так дальше аж до околиць джерел ріки Ішима, допливу Оба в Азії. В Европі смуга повної затьми сягала від 58° до 54° північної ширини географічної. З місць цієї смуги видно було сонце у глухій тіні місяця немов темний кружок. Місцевости, положені на північ і на південь від цієї смуги мали вже тільки півтінь місяця; з тих місць видна була частина яскравого соняшного кружка у формі ясного серпа, подібного до місяця перед новом.

У часі затьми сонця князь Ігор дійшов із своїм військом над горішній Донець. Там йому притьмарене сонце заступило дорогу, а тінь вкрила військо теміню. Питання, в якій порі дня прийшла ця затьма в околицях горішнього Донця?

Щоб якслід відповісти на це питання, треба пам'ятати, що місцевости, висунені на 1° на схід від першого полуденника, мають полудне в 4 мінути вчасніше від місцевостей, через які йде перший полуденник. А що околиці горішнього Донця (як видно з географічної карти) мають приближно 37-ий ступінь східної географічної довжини, тому полудне для них є на 148 мінут, т. зн. на 2 години і 28 мінут вчасніше від полудня у Ґрініч. На тій саме основі в околицях горішнього Донця заобсервовано 1185 року, в середу дня 1. травня повну затьму сонця в 15-ій годині й 45,5 мінути, а кінець в 19-ій годині й 12,8 мінути. Дальше запримітити треба, що околиці горішнього Донця були в часі затьми поза смугою глухої тіні місяця, тому при найбільшій затьмі, що прийшла в тих околицях в 17-ій годині й 31,6 мінути, видно було частину соняшного кружка як промінистий серпок. Як на день 1-го травня — то це було дійсно перед заходом сонця. Тоді Ігор, поглянувши на сонце, бачив його подібним до місяця, як слушно записав літописець. (Лѣтопис по Ипатскому Списку, Ст. Петербург 1871, стор. 431).

Коли порівняємо події, заподані автором у „Слові" та записки Іпатського Літопису про похід Ігоря на половців з астрономічними даними повної затьми сонця в тому часі, то бачимо дуже вірну згідність. З того виходить, що автор „Слова" або був учасником походу Ігоря, або записав поему на основі докладного переказу учасника походу. Подібно записки Іпатського Літопису передав учасник походу Ігоря. Правда, літописець подає тільки дату 22. квітня як початок походу, а зовсім не подає дати затьми сонця, одначе він описує явище затьми, а саме, що Ігор, глянувши на сонце перед заходом його, бачив його подібним до місяця, про що нема згадки у „Слові". З тої причини також погодився

ня кольонізації на Поділлі ще більше пригнітає голосне десь із заду міркування одного із журналістів: рільна реформа скріпить небавом ще більше кольонізаційну акцію... Мабуть і не відчуває він, говорячи це, як воно мусить ранити серце кожного українця.

Пішими доріжками і лісним шляхом доїжджаємо до величавого 40-моргового саду кн. Любомирських. Подивляємо геометрично розставлені дерева на точно виміреному ґрунті. Є тут морелі, брескви, горіхи, черешні, тощо. Нас запевняють, що морелі тут не мерзнуть, бо квіт не появляється вчасніше, ніж тепло затримує свою тяглість. Рецидиви холоду в інших околицях робить культуру морель підприємством дуже ризиковним. А тут цієї рецидиви нема.

Сідаємо до авта і вертаємось тими самими доріжками, щоб відтак через село Нагіряни їхати в мебудованому мальовничу котловину Джурину, до Червоногороду, де очікує нас княгиня Любомирська. Та села Нагіряни не можна залишити без уваги. Воно має найстаршу в повіті церковцю, яка памятає ще турецькі часи. Близько села є поле, де стояли колись табори турецького мурзи Кантемира. Воно і затримало досі назву „Кантемирівка". Звідси йшла команда при облозі села, куди ми саме зїздили.

В. Несторович.

Пересторога перед червоним бичем.

ВАТИКАН, К.А.П. З нагоди „Громадянського тижня" в Трі Ривері у Канаді, виголосив тамошній апостольський делегат монс. Андрій Кассульо промову, в якій обговорював небезпеку комунізму для людства. Між ін. бесідник сказав: „Чи ми священики, чи світські люди, не смімо забувати, що грозить нам червоний бич безпосередньої небезпеки для християнської цивілізації. Революційні гасла комуністичної пропаганди підкопують релігію і законний устрій і є небезпекою, що зростає з дня на день!..."

Перший світовий жидівський конгрес.

Притока до рефлексій на тему Всеукраїнського Національного Конгресу.

У цих днях закінчився перший світовий жидівський конгрес, що засідав в Женеві. Цього конгресу не треба змішувати з сіоністичними конгресами, які періодично відбуваються вже від давнього часу. Сіоністичні конгреси — це були зїзди прихильників сіонізму, який, як відомо, має своїм головним завданням створення самостійної жидівської держави в Палестині. Тимчасом нинішній всесвітній жидівський конгрес був зїздом представників жидівства з усіх держав світу (за малими виїмками) без різниці партійної приналежности, при чім ближчим приводом для скликання цього конгресу була нагінка на жидів у Німеччині і взагалі скріплення антисемітизму по всьому світі.

Головною метою конгресу було обєднання всього жидівства в обороні своїх прав і створення законного представничого органу, що заступав би інтереси усіх жидів перед державами і владами цілого світу та перед Лігою Націй. Це своє завдання конгрес і виконав, обравши центральну екзекутиву із десяти осіб.

На конгрес прибуло около 300 делегатів з 32 держав, не було лише представників з Німеччини та СССР, себто держав, де жидам поводиться найгірше і найліпше. Крім делегатів прийшло ще кількасот гостей. На конгрес явилися представники всієї світової (опанованої жидами) преси, а також чільні особи політичного та дипльоматичного світу і обсерватор із Ліги Націй. Конгрес, між іншим, вітали — англійський державний діяч льорд Сесіль, франц. міністер Поль Бонкур та інші. Конгрес засідав у Женеві в палаті Ліги Націй. До президії конгресу увійшли визначні жидівські дячі-політики, письменники і делегати парляментів з різних країн.

Конгрес вислухав основні реферати — про загальну ситуацію жидівства, про положення в Палестині і в Німеччині. Соціольог Лещинський реферував про становище жидів у середній та східній Европі, при чім зазначив, що під оглядом матеріяльним жиди в Австрії, Польщі та в Румунії терплять більше ніж у Німеччині. Д-р Тартаковер з Лодзі мав реферат про жидівську еміграцію та еміграційну політику. Делегат з Парижа Єфройкин — про цілі і методи соціяльної праці серед жидівства. Впродовж семиденної праці конгрес обговорив усі найбільш важливі питання і прийняв низку постанов та резолюцій в різних справах. І конгрес прийняв резолюцію в справі охорони жидівської меншини в різних державах, у справі втікачів із Німеччини і в справі дальшого бойкоту німецьких товарів та служб у цілому світі. Нововибраний екзекутивні конгрес між іншим доручив опрацювати конституцію конгресової організації, увійти в переговори в Совітським Союзом у справі переслідування сіоністів і заборони жидам переселятися до Палестини. Крім того, екзекутиві доручено створити централю для боротьби з антисемітизмом і заснувати для цього окремий фонд. Також постановлено заснувати міжнародній жидівський банк, головним чином для фінансування вивозу жидівських виробів із тих країн, де їх бойкотують, а також для підтримки хліборобської кольонізації. Поза тим конгрес вислав до Союзу Народів і до окремих держав меморандум, в якому жадає, щоб держави при вирішенні у них жидівського питання, порозумівались із центральною екзекутивою жидівства.

Як вислід своєї праці конгрес залишив такі органи: Виконавчий Комітет (центральну екзекутиву) з десяти осіб, головою якої обрано верховного рабіна Америки Стефана Візе; далі — ширший комітет у складі 50 членів (голова Наум Гольдман) і нарешті Центральну Раду, в складі 100 членів, до якої входять делегати всіх країн і політичних напрямів (голова Луї Ліпський). Конгрес має збиратись кожних два роки, а в тім році, коли конгрес не засідає, мусить бути скликана 100-членна Центральна Рада.

Чи подаємо це все до відома тільки з інформаційних оглядів або з особливого зацікавлення жидівськими справами?! Ні одно, ні друге: пишемо про це з тою головною метою, щоби викликати невеселі рефлексії:

А щож діємо ми, українці?! Чому у нас неможливий такий конгрес, чому так страшенне затягається справа Всеукраїнського Національного Конгресу, який має не менш важливі завдання перед собою, як завдання конгресу жидів.

В. П.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВИК** ул. Ягайлонська ч. 2
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

Сталін таки співпрацює з Троцьким.

БЕРЛІН, П.А.Т. Політичні кола рішуче запевнюють, що співпраця між Троцьким і Сталіном не підлягає найменшому сумнівові. Цю співпрацю скривають перед світовою опінією, щоб не утруднювати революційної акції в Европі. Ротердамський кореспондент „Фелькішер Беобахтер" подає спис представників Сталіна і Троцького, які брали спільно участь у відомих нарадах IV. інтернаціоналу 30. червня у м. Греда в Голяндії. Були це бельгійські троцькісти Віреке, Вальтер, Добе і фінансовий агент IV. інтернаціоналу Майслер. Було теж трьох представників III. інтернаціоналу, а саме представник Москви Моріенс, представник Франції Еріо і представник Бельгії Мартенс. В нарадах брав теж участь представник московського напрямку з Голяндії. Цей склад, завважує „Фелькішер Беобахтер" є доказом, що Троцький і Сталін були заступлені рівномірно, хоч оба прилюдно заявили, що не мають нічого спільного з конференцією у Бреда.

з думкою деяких істориків літератури — немов би записки Іпатського Літопису про похід Ігоря були подані під впливом „Слова".

При цій нагоді хочу звернути ще увагу на Лаврентіевський Літопис. На сторінках, де літописець згадує про похід Ігоря на половців, є кілька подані дати. За записками того Літопису вихід Ігоря був у 1186-му році; того самого року весною була затьма сонця в дні 1-го травня. (Літопис по Лаврентіевскому Списку. Ст. Петербург 1872, стор. 376). Так воно не є, бо весною 1186-го року були аж дві частинні затьми сонця, а саме в дні 23-го березня (в суботу) та в дні 24. квітня (в понеділок). А навпаки дня 1-го травня була повна затьма сонця, але в 1185 році.

На підставі цих даних у зв'язку з затьмою сонця 1185 року хід подій походу Ігоря на половців розвивався так: Великдень припадав на 21. квітня. У світлий вівторок, дня 23. квітня зібрався Ігор Святославич у похід на половців з Сіверського Новгороду. Девятого дня себто в середу, дня 1. травня добре сполудня дійшов він до горішнього Дону; там захопила його лихо віщна затьма. Ігор того дня ще переправився через Донець та очікував свого брата Всеволода, який надходив з Курська. У четвер перед вечором військо Всеволода зчинилося з військом Ігоря. У пятницю (3. травня) досвітком почалися перші бої, з яких вийшло переможно військо Ігоря. У суботу, вранці половці напали з великою навалою на військо Ігоря та Всеволода; почалися знову завзяті бої, які тягнись цілий день. В неділю (5. травня) бої закінчилися розгромом військ Ігоря і Всеволода.

Підземелля самбірської церкви.

Від інж. Юл. Марковського із Самбора, що брав участь в отворенні підземелля як член комісії разом з д-ром Кобільником, одержуємо такий репортаж:

На місці сьогоднішної церкви в Самборі стояла деревляна церковця під покровом Матери Божої, побудована 1554 року. Шойно 1738 р. власники Радлович, Ілля і Олена Сас-Комарницькі, завдячуючи великих ласк від Матери Божої, уфундували нову муровану церкву. Побудували її в формі хреста, поміщуючи на перехресті рамен копулу з галерією і вежочку зі сигнатуркою. Окремо за церквою стоїть мурована дзвінниця, що притикає до монастиря оо. Бернардинів. Один із дзвонів тієї дзвінниці походить із 1631 р., другий справило церковне братство 1677 р. Після вибудування церкви образ у великому престолі окрили фундатори срібно-золотою суконкою, поміщуючи в долішній частині образу, посередині, свій родинний герб, а по боках горорізьби. Одна з них представляє шляхтича, що держить стяжку з написом: „О всепитая Мати", друга зображує шляхтянку, що стоїть під хрестом.

Побудовану фундаторами церкву відновлено й помальовано 1841 р., а теперішній вигляд дістала щойно завдяки старанням відомого філянтропа Михайла Качковського. Він прибудував нову захристію, а з добровільних складок збудували толі престіл і іконостас, із образами малюваними на цинковій блясі. У церкві є теж цінні олійні портрети фундаторів. Після повного упадку з кінцем XVIII. століття другої церкви, побудованої на Перемиському передмісті, кілька цінних образів тієї церкви перенесли до нинішньої парохіяльної церкви. В гр.-кат. парохіяльному уряді є метрикальні книги від 1733 р. і чимало документів, м. ін. рукописи короля Августа II.

У підземеллях під церквою похоронено тлінні останки фундаторів церкви Іллі Комарницького, що родився в 1677 р., а помер 25. грудня 1742 р., Олени Комарницької та їх дочки. Крім того в підземеллях є тлінні останки епископа Атанасія Шептицького, перемиського епископа від 1762 до 1779 р. Помер він у монастирі оо. Василіян у Спасі, одначе тому, що полюбив самбірську церкву і її чудотворний образ Матери Божої, останнім його бажанням було спочити під тією церквою.

Минулого року о. декан Юл. Плещкевич, теперішній гр.-кат. парох в Самборі, відновив церкву, а цього року поклав долівку. Під час викладання долівки пригадав собі про фундаторів церкви, про яких знав із документів, що там спочивають. Тому треба було заглянути, в якому стані находяться ті, що не шадили гроша для уфундування церкви. Томущо не було входу до підземелля, просив о. декан мене, щоб я дістався до тих підземель. Зазнайомившись з історією будови цієї церкви, я дійшов до переконання, що входу треба шукати в захристії, бо там мусіли бути замуровані вікна, які колись були назовні церкви. Коли вибили діру, попали на залізну віконну крату. Усунувши крату, спустили вділ 3-метрову драбину, по якій ввійшов я до підземелля з електричною ліхтаркою в руці. У світлі ліхтарки побачив я

пивницю, довгу на 7.80 м., широку 4.80 м. і два отвори від дверей. У пивниці, завваленій румовищем, були три труни, уставлені на цоколі, зовсім знищені, а в них останки фундаторів і їх дочки. Напроти головного замурованого входу є подвійна труна еп. Атанасія Шептицького, теж зовсім знищена. Похоронили його лицем проти входу.

Другий вхід веде до другої пивниці, побудованої в формі півкола проміром 3.80 м. Крім того в обох є кілька черепів і костей. Їх знайшли правдоподібно при копанні фундаментів підчас розбудови церкви, де довкола церкви був старий цвинтар, а кости, що їх там найшли, вкинули під землю.

На другий день заложили ми провізоричний кабель і тоді ввійшли до підземелля а о. дек. Плешкевичем і о. Володимиром Івашком. Щойно тепер розпізнали ми тлінні останки похоронених, а на пальці єпископа побачили великий єпископський перстень, правдоподібно а якоюсь реліквією, вміщеною під шибкою. П. Брон. Вітошинський зробив фотографічні знимки при рефлекторі.

Після порозуміння із своєю церковною владою о. декан Плешкевич рішив скликати комісію. У склад комісії мав передовсім увійти консерватор д-р Кобільник. Його туша не дозволяла йому продістатися до підземелля крізь віконце, тому мусів підждати, аж вибють головний вхід. Тому то пробили замуровані сходи, усунули румовище і так дістались до підземелля. Тими сходами в дні 3. серпня ц. р. в год. 16. ввійшла комісія, якій проводив о. дек. Плешкевич, протоколував о. Івашко, а крім д-ра Кобільника і мене входили ще Й. Білінський та Петро Моцьо. Протокол списано подрібно. Поміри черепів виконав д-р Кобільник, докладно описано одяги, в яких похоронені покійники, пораховано навіть гудзики одягів. У пивниці чайщли теж в одному углі фляшки дуже цікаві формою, осаджені в дерев'яних кльоцках. Кілька з них узяв д-р Кобільник, а також цегли просто неправдоподібної величини. У противенстві до версій, які кружляють по Самборі, д-р Кобільник більше нічого не взяв.

Подрібний протокол, списаний в кількох примірниках, відіслано церковній владі, а один із них д-р Кобільник мав вислати консерваторові до Львова.

Після комісії о. дек. Плешкевич сказав зробити чотири провізоричні скрині і комісія зложила до них тлінні останки названих покійників. Потім приступив до відновлення криптт. Криптн відновлено так, що прегарні склепіння захова-ються і далі як середньовічна памятка й поставлять долівку. В обох криптах вхід до підземелля окружено вже мурованою барієрою, а ще відновлять бічні сходи і зайнсталюють електричне освітлення.

Труни перенесуть до другої крипти, а видне буде їх крізь скляні двері, спеціяльної конструкції. Після відновлення о. декан передовсім задумує уладити престіл, під яким буде гріб Ісуса Христа.

Нема сумніву, що парохіяни хочаб дрібними датками поможуть докінчити працю о. деканові й у короткому часі тлінні останки тих, які не жалували грошей на збудування церкви й опікувалися нею так щиро за свого життя, не остануться в звичайних деревляних скринях, а тлінні останки еп. Атанасія Шептицького, можна здогадуватися, знайдуть опікунів у родині Шептицьких.

Вкінці треба ще згадати, що о. декан Плешкевич зовсім не думав затаювати зачатої роботи, як пише польська преса, лише йшло йому про те, щоб до часу покінчення зачатих робіт охоронитися перед настирливістю цікавих.

До старостваприходили повідомлення, начеб у підземеллях найдено якісь скарби. У зв'язку з цим староство виделегувало 2б. ц. м. керманича дорогової управи, інжиніра Сокальського. Його, після перечитання списаного протоколу, о. дек. Плешкевич поінформував про теперішній стан ведених робіт.

*

До цього репортажу одержали ми 9 фотографічних знимок із найдених тлінних останків і предметів.

Закарпаття.

ОКРЕМА РАДА ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ.

З Праги повідомляють, що в осени ц. р. рада міністрів створить окрему раду для поодиноких країв республики. Завданням цієї ради буде зладжувати проекти в господарських справах і розділювати позички на оборону держави для окремих країв. Згідно з цими вістками в раді Чехії матиме 10 представників, Моравa і Словаччина по пятьох представників, Підкарпатська Русь трьох представників. Членів ради буде призначувати премієр ради міністрів на внесок президентів поодиноких країв.

„РУССКА" ГІМНАЗІЯ У ПРЯШЕВІ — ЖДЕ ГРОШЕЙ З АМЕРИКИ.

Вже від довшого часу старалися мадяронсько-русофільські кола Пряшівської Епархії на північно-східній Словаччині за державну гімназію з „языком Пушкина". Коли не могли перевести гімназії на державний етат, тоді гр.-кат. консисторія у Пряшеві на чолі з еп. П. Гойдичем повідомила міністерство шкільництва і народньої освіти у Празі, що по думці § 54. зак. ч. XXX. з 1853. р. основує власними грошевими засобами гр.-кат. „русску" реальну гімназію. Міністерство приймаючи до відома основання гімназії а початком шкільного року 1936-37, на основі цитованого мадярського закону, застерегло собі, що в гімназії будуть придержуватися наукової основи й адміністративно-педагогічних вимог, ставленим до реальних державних гімназій.

Як довідуємося з автентичного джерела, пряшівська консисторія, як власник школи, ані не думає вдержувати її „власними грошевими засобами", але звернулася за цими „засобами" до українського населення. Одночасно висилає до Америки о. Теодора Ройковича агітувати між нашими переселенцями. І очевидно між мадярами(!).*) за грошевими збірками на „русску" гімназію у Пряшеві.

Хоч життя вже виявило, що насаджування штучного національного русофільства між гр.-кат. українським населенням, творить відповідний грунт під майбутню агітацію за православієм та сильно ослаблює відпір українського народу проти денаціоналізаційного наступу сумежних з нами на заході чужих народів то проте гр.-кат. консисторія у Пряшеві вперто підготовляє терен під майбутню „задищку Земплинщину" на північно-східній Словаччині.

Вже сам presumeний факт, що двох гр.-кат. єпископів на Закарпатті творять з помощного українського населення аж *два нові народи*, еп. П. Гойдич на Пряшівщині — *„русїяни(!)"*, а еп. А. Стойка по Підкарпатській Руси — окремий *„подкарпаторусский народ(!)"*, краще нам ближче приглянутися, за чий політичний млин пускають вони воду „во імя Господне..."

Не дивиця, що національно-свідоме українське громадянство Пряшівщини й Підкарпатської Руси, з огляду на вагомість цілому народові поставленого ним, П. Гойдичем учительського набір гімназій та національно-політичні тенденції школи, **відмовило їй матеріяльної піддержки,** щоб не причинюватися до поширення національного, а в майбутности й морально-релігійного занепаду нашої молоді.

НАПАД НА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

Чеський щоденник „Азет" накинувся на Митроп. Шептицького за те, що Митрополит у своєму Пастирському Листі проти комунізму натякнув, що слабуть у Празі і на Закарпатті існують школи, які є розсадниками комунізму. „Азет" назвав Митрополита „старим папою на прилюні польських германофілів" і запевнив, що натяк про школи як розсадники комунізму на Закарпатті не згоджується з правдою. Важко повірити редакторам „Азету", бо саме чеська католицька преса раз-у-раз згадує про те, що в ЧСР багато учителів є комуністами і безбожниками, а по класах немає хрестів.

*) „Русское Слово", офіц. орган пряш. консисторії ч. 17-18/36.

МОРІС ФОРДЕ.

Жіноча душа.

В переділі першої кляси дивилась мрійливо крізь вікно молода, гарна дівчина. Перед очима миготіли телеграфічні стовпи, а краєвиди тікали один за одним.

Біля неї стояв молодий мужчина.

— Доріно, за кілька хвилин будемо в Парижі і наша знайомість закінчиться. Невже всьому кінець?

— Так, Цезаре, як тобі подала причини.

Він зітхнув і вийшов.

— — — — — — —

Доріна й Гаррі виховались змалку разом і мали незабаром повінчатись. Вона любила того чесного, щирого й поставного мужчину, поки на стежці її життя не появився Цезар. Чи запальний італієць припав їй більше до вподоби, як зрівноважений, спокійний Гаррі? Сама не вміла на це питання відповісти й не одну безсонну нічку над цим продумала. Одно було ясне: вона не могла зрадити Гаррія, який їй довіряв. Вона знала, яку жертву означала його згода, підождати цілий рік, аж вона скінчить в Італії науку співу. Не тільки грошеву жертву, але й жертву душі. Як-же моглаб вона тепер станути перед ним і сказати: „Я пізнала на чужині іншого мужчину й тебе вже не люблю!"

Гаррі ждав її на пероні. Його очі світилися. Протиснувся крізь товпу і вицілував її з обох боків. Відтак завіз її до малого, привітного мешкання, що купалося на її привітання в квітах.

— Якщо маєш хвилинку часу, радо поговорю з тобою — сказав він, помагаючи розпаковувати їй клунки. Аж тепер завважала вона дивну повагу на його обличчі. Кутики уст затиснулися в чолині. Невже мав він журбу?

— Очевидно, маю час — відповіла вона. Перейшли до малої вітальні. Доріна засіла в мягкім фотелику, але він стояв, закуривши папіроску, затягнувшися два-три рази відкинув її геть.

— Не будь такий святочний — сказала вона, усміхнувшись, щоби злагіднити важку ситуацію, що так нечайно витворилась. — Хіба нічого страшного?

Він намагався теж усміхнутись, але це йому не вдавалось.

— Маю на думці наші заручини — сказав він вкінці. — Рік — це шмат часу. Я думаю, що...

— Гаррі!... — подивилась на нього залякана. — Не знаю, що ти хочеш сказати, але якщо питаєшся, чи наші заручини ще важні, можу на це відповісти тільки „так".

Він поблід, але в його очах крилися якісь тверді, рішучі вогники.

— Ні, Доріно, не про це я думав... Дуже важко сказати тобі правду... Тебе не було... а я самітний...

Вона підскочила.

— Кохаєш іншу?

Мовчки притакнув.

Кімната затанцювала, їй не стало віддиху. Адже це означало волю, це означало кохання Цезара. Тепер вона не має потреби вагатись. Пригода змінилась на її користь.

— Очевидно, я знаю свої обовязки і коли ти зажадаєш, оженюся з тобою.

— Ні, Гаррі, не хочу я того — відповіла Доріна, поклавши йому руку на рамя. — Хто... вона?

— Діяна Дюваль.

— Дуже її любиш? — і намагалася увити собі, як він цілує іншу, не її. Дарма — не вдавалося.

*

Прегарні, чарівні години пережила Доріна того вечору з Цезаром. Вони стояли над берегом Сени. Попід міст переїздив зі свистом малий пароплав і освітив своїми рефлекторами закохану пару. Доріна почувалася дуже, дуже щасливою.

В найближчім часі бачила вона Гаррія кілька разів на товариських вечірках і в кавярні. Завжди з Діяною. Вона починала її підсвідомо ненавидіти. Чомусь здавалося їй, що та ясноволоса дівчина обманює Гаррія й, що він не буде з нею щасливий. Думала багато про Гаррія. Зовсім підсвідомо почала робити порівнання між обома мужчинами. З кожним днем набирало те порівнання чимраз більше некорисних рис для Італійця.

Одного пополудня пішла Доріна з товаришкою на каву до кавярні. Її товаришка була одною з тих жінок, що знають всіх і вся.

— Поглянь! — показала Доріні очима на недалекий столик. — Американська танцюристка Марйора Аріель.

Мужчина, що сидів біля танцюристки й гладив пестливо її руки, обернений був до них плечима. Однак Доріна пізнала його в першій хвилині. Це був Цезар.

Заплатила й вийшла з кавярні. В дома сиділа вона довго, непорушно у своїм фотелику. Щож тепер?

*

Була вже близько північ, коли Гаррі відчинив їй двері.

— Не гнівайся, — оправдувалась несміливо.

Він засміявся безжурно, попросив її сісти, не питаючись, що її нагла гостина означає. Щойно в тім менті зясувала собі Доріна, що вона стратила.

— Ти розійшлась зі своїм італійцем?

— Егеж, — відповіла вона з трудом.

Звертаємо увагу

на охорону марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



„Аспект" дуже обурюється на Митрополита але й за саму назву „Закарпатська Україна", підкреслюючи, що Митрополит змінюється(?) до відносин на Закарпатті... і „не знає — або що гірше — напевне знати не хоче офіційної назви краю".

Спором „Аспект" вчить Митрополита, як він має називати Закарпаття. Чи не комедія?

ЗА РІДНУ ШКОЛУ В МАДЯРЩИНІ.

З початком шкільного року 1936-37 українці в Марамароському Ситоті задумують відкрити українську церковну школу при парохіяльній церкві. Крім того задумують теж видавати український місячник, щоб оживити життя понад 30.000 українців Ситітщини, які стогнуть у Румунії під денаціоналізаційною політикою.

Сталін дрожить за своє життя.

„Сандей Експрес" подає сенсаційні вістки про охорону Сталіна, який хоробливо дякається за своє життя. З огляду на процес Зіновєва і невдоволення, до якого довів розстріл Зіновєва і товаришів, охорону Сталіна ще більше змінено і він тепер є у буквальному того слова значінні в'язнем Кремля. І так на коридорах до помешкання Сталіна розтягнено густі дроти, якими йде електричний струм. Кожний дотик такого дроту викликує негайну смерть. Двері на Кремлі взагалі не мають клямок. Вони отвираються за потисненням гузика, який є на бюрку Сталіна. Самохід диктатора має панцирні плити, а шиби вставлені зі шкла, яке не пробивають кулі. Кожну страву провірює хемічно лікар, бо Сталін боїться, щоб його не отруїли.

Український Народній Дім

в Чернівцях

та Український Дім у Празі.

Чолобитня буковинців проф. Ст. Смаль-Стоцькому.

Не один раз Товариство „Український Народній Дім" в Чернівцях мало нагоду в тій чи іншій формі висловлювати свою пошану й подяку проф. д-рові С. Смаль-Стоцькому за його великі заслуги перед цим Товариством. Досить вказати, що Товариство декілька разів вибирало проф. С. Смаль-Стоцького в заступники голови Виділу, висловлюючи на загальних зборах 1. квітня 1900 р. повстаннням а місць і оплесками подяку йому за надзвичайні заслуги в справі будови Українського Народнього Дому в Чернівцях, а згодом прикрасило стіни цього Дому його портретом і т. д. В цьому році Товариство нагородило проф. С. Смаль-Стоцького почесним членством Товариства „Український Народній Дім" в Чернівцях.

Грамота на почесне членство наспіла до рук проф. С. Смаль-Стоцького саме тоді, коли він почав одужувати після нової тяжкої недуги, що несподівано стрінула його минулого місяця.

Ось зміст цієї грамоти:

„Загально улюбленому й високозаслуженому пробудителеві Буковини панові доктору Степанові Смаль-Стоцькому щиро-сердечний привіт і глибока чолобитня.

Загальні збори Т-ва „Український Народній Дім" у Чернівцях з 29. III. 36. обрали Вас своїм почесним членом на знак великої любови і пошани, яку всі українці тут у краю ховають до Вас у своїм серці.

Посилаючи Вам оцю грамоту, схиляємо низько голови перед Вашими заслугами для рідної землі й просимо Всевишнього, щоб зберіг Вас при добрім і кріпкім здоровлі для нас усіх ще многі а многі літа". Підписали цю грамоту голова Виділу Т. Бриндзан та писар Е. Турушанко.

До цієї грамоти, що її мистецьки виконав К. Дзержик, Виділ долучив „листа такого змісту: „Вельми шановний Добродію й дорогий наш Батьку! Загальні збори Т-ва „Український Народній Дім" у Чернівцях з 29. березня 1936 р. іменували Вас своїм почесним членом. Пізно це сталося й за це просимо пробачення.

Важке лихоліття, яке ми тут переживаємо, завдало й завдає українському громадянству й кожному з українців стільки клопотів і турбот, що ми за тою сірою буденщиною не виконали свого обовязку скорше.

Нехай же Вам, дорогий Батьку, оця грамота хоч на хвильку осолодить Вашу тугу за рідним краєм, що Ви в нього вложили стільки праці, а який тепер так тяжко страдає!

Нехай оцих кілька стрічок, звернених до Вашої нам дорогої особи, буде Вам ліком на скріплення Вашого здоровля по тій великій недузі, що Ви її перебули цього року.

Ми тут усі серед тяжкої борні за національне істнування, тільки згадуючи Вашу світлу постать, набираємось бадьорого духа, що його Ви нам вилили добром. Посилаючи Вам, дорогий Батьку, оцю грамоту, молимося до Всевишнього, щоб дозволив Вам прожити ще довгі а довгі літа та й побачити своїми очима — у найглибшій старості — плоди своєї великої праці, якої ніхто ані знищити, ані вбити не здолав і не здолає".

Може бути, що зворушливі слова грамоти та листа Виділу справді були ліком для проф. С. Смаль-Стоцького, здоровля якого помітно скріпляється після останньої хвороби.

Передаючи цими днями до Музею Визвольної Боротьби України в Празі грамоту на почесне членство Т-ва „Український Народній Дім" в Чернівцях разом з листом Виділу, проф. С. Смаль-Стоцький зауважив, що тепер найдорожчим його побажанням є, щоб доля судила йому якнайскорше завершити велике діло — збудування Українського Дому в Празі.

Здійснення цього побажання голови Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі зажежить цілковито від усього свідомого культурного українського громадянства, до якого в день ювілейного свята згаданого Т-ва звернувся проф. С. Смаль-Стоцький з гарячим закликом — всією своєю силою, всією своєю спромогою допомогти Управі Т-ва збудувати в Празі храмовитицю для тих памяток, що їх Товариство вже зібрало і ще зібере на честь і славу України.

Ст. Сіропольо.

Читайте „Діло"!

Кинулась до нього.

— Гаррі, мусиш мені порадити, що робити... Я зробила жахливу похибку... Зрозумій...

Як чудесно було, коли він схопив її тепер в обійми, так, як давніше. Дарма! На його столику стояла знимка Діяни.

— Хіба не сколось нічого лихого... Заспокоював її.

Розказала йому все з найменшими подробицями.

Коли вона скінчила, сиділи обоє довший час мовчки. Коли він вкінці підвівся, завважив, що Дорінa плаче. Сльози котилися по її личку і зовсім не старалася їх здержати.

— Гаррі, я була така дурненька... не вміла зберегти свого щастя!...

Раптом він обійняв її.

— Хіба ще любиш трішечки свого Гаррі?

— Егеж — хлипала — люблю... люблю!

— І я тебе!

— А-а! — здивувалась — а Діяна?...

Гаррі весело розсміявся.

— Невже ти думала, що кохатиму іншу, не тебе? Діяна моя добра знайома і коли я попросив її заграти трішки комедію, дуже радо на це погодилася.

— Адже ти сказав...

— Петро писав мені з Італії, що ти фліртуєш з тим італійцем — перебив їй. — Я добре знав тебе і надівся, що повернешся до мене... але я хотів, щоби це сталося по твоїй добрій волі.

Притулилася щасливa до нього.

— Який ти чудесний мужчина! — і додала до хвилини: — Людина мусить за своїм щастям гужити, щоби його пізнати. Кожна жінка повинна стояти хоч на крок перед небезпекою стратити коханого, щоби відтак пізнати, що тратить.

Переклав **Роман С—ка.**

Злучені Держави остерігають мадридський уряд.

МАДРИД, 27. 8. ПАТ. Амбасадор Злучених Держав вручив міністрові закордонних справ ноту, що Злучені Держави не можуть признати блькади портів, які є під контролею повстанців, хіба, що уряд запевнить блькаду цих портів. Одночасно уряд Злучених Держав домагається, щоб Мадрид остерігав американські кораблі, щоб не допустити до можливих інтидентів.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА ЕСПАНСЬКУ АМБАСАДУ.

БУЕНОС АЙРЕС, 27. 8. ПАТ. В Мексику невідомі справники кинули вночі велику бомбу до городу перед будинком амбасади, яка вибухла з великою силою і спричинила великі матеріяльні шкоди. Жертв у людях не було.

ЕСПАНСЬКІ КОМУНІСТИ СТРІЛЯЮТЬ КУЛЯМИ ДУМ-ДУМ.

ЛІССАБОНА, 27. 8. ПАТ. Ген. Кіепо де Льяно заявив учора в радіо, що **урядовими військами у Сан Себастіян кермують французькі комуністи.** Урядові літаки бомбардували вчора знову Кадікс. Потверджується вістка, що урядові відділи вживають на всіх відтинках фронту куль дум-дум. У Сальбарено комуністи спалили живцем 22-ох противників уряду перед приходом повстанців. З огляду на такі жорстокости, заявив ген. Кіепо де Льяно, забувається слово милосердя і прощення.

ВЕЛИКІ ТРАНСПОРТИ ФРАНЦУСЬКОЇ МУНІЦІЇ ДО ІРУНУ.

АНДЕ, 27. 8. ПАТ. Радіостація у Бургос повідомляє, що з **Франції прийшли великі транспорти муніції на відтинок фронту Іруну,** звідкіля спрямували їх на позиції урядових військ в околиці Бегобії. У вівторок повстанці знайшли в Тульозі великі запаси французької муніції, де заховали їх комуністи перед здобуттям цієї місцевости повстанцями.

ПОВСТАНЦІ ВІДКИДАЮТЬ УСЯКЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО З УРЯДОМ.

РИМ, 27. 8. ПАТ. Спеціяльний кореспондент щоденника „Месаджеро" повідомляє з Бургос що один з представників тимчасового уряду заявив йому, що уряд у Бургос відкине всяку дипльоматичну інтервенцію, метою якої закінчення громадянської війни в Еспанії. Представник уряду додав, що покищо ніхто не звертався до повстанчого уряду з інтервенцією, але відомо що за кордоном роблять заходи в цій справі. Тому буде краще, коли деякі держави освідомлять собі, що положення в Еспанії може розвязати лише перемога повстанців.

ЗДЕСЯТКУВАЛИ КАТАЛЬОНСЬКИХ МІЛІЦІЯНТІВ.

АНДЕ, 27. 8. ПАТ. Радіостація в Ля Коронь повідомляє про бій в околиці Бельхіте, в якому повстанці здесяткували кольону 6.000 каталянських міліціянтів. Міліціянти залишили на полі бою великі запаси воєнного матеріялу. Повстанці розбили теж кольону урядових військ на Майорці.

ГРИ „ЧРЕЗВИЧАЙКИ" ШАЛІЮТЬ У МАДРИДІ.

АНДЕ, ПАТ. Один із старшин, якому вдалося втікти з Мадриду і перейти до повстанців

стверджує, що в Мадриді діють незалежно від себе три „чрезвичайки", які на власну руку переводять щоночі масові арештування і розстріли. Мадридський уряд не має ніякого авторитету та є зовсім під впливами комуністів і анархістичних професійних союзів. **През. Азана і кількох немилих міністрів є під постійною сторожею червоної міліції, бо комуністи побоюються їх утечі за кордон.**

У Мадриді втішаються великою популярністю і впливами комуністи з Німеччини і СССР.

5.000 ІРЛЯНДСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ ІДЕ ДО ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 27. 8. ПАТ. З Дебліна повідомляють, що на поклик ген. О' Даффі вислати ірляндську бригаду на допомогу еспанським повстанцям, зголосилося коло 5.000 добровольців. Організатори відмовили відповіди на всі питання, як погодити їх кампанію з проголошеною невтральністю Ірляндії. Додали лише, що добровольці не вабирають зі собою зброї, бо дістануть на місці. Щодо речинця відїзду добровольців нема ще рішення. Організатори відповіли, що ген. О' Даффі є в контакті з повстанцями.

НІМЕЧЧИНА ПІДГОТОВЛЯЄ ДОГОВІР ПРО НЕНАПАД З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ.

БЕРЛІН, ПАТ. Політичні кола уважливо слідкують за ходом подій між Німеччиною і Чехословаччиною. Хоч остання промова през. Бенеша не знайшла прихильного відгуку в німецькій пресі, проте кружляють далі поголоски в політичних колах, що Німеччина і Чехословаччина підпишуть договір про ненапад і неінтервенції на зразок німецько-австрійського договору.

—o—

ЯПОНЦІ ЗАБРАЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

МОСКВА, 27. 8. ПАТ. До Владивостоку надійшли вістки, що японська морська влада затримала 16. серпня ц. р. большевицький корабель „Терек" і відослала його до порту Тако на Формозі. Капітан і частина залоги арештовані. Генеральний консуль СССР в Кобе виїхав з доручення амбасади до Такао, щоб поробити заходи з метою звільнення корабля.

—o—

ПРЕМ. ГЕМБЕШ УСТУПАЄ.

БУДАПЕШТ, 27. 8. ПАТ. Лікарі рішили, що прем. Гембеш мусить виїхати на дальше лікування до одної з закордонних санаторій до Австрії або до Італії. Речинець виїзду ні особи є вентуального наступника премієра покищо невідомі.

Надзвичайне засідання військової парляментарної комісії.

ФРАНЦІЯ ЗАТРІВОЖЕНА РІШЕННЯМ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 27. 8. ПАТ. Не зважаючи на парляментарні вакації і неприсутність у Парижі більшої кількости послів, останні міжнародні події викликали оживлення в кулюарах палати послів. Тому предсідник військ. комісії послів Гюї дя Шамбре скликав надзвичайне засідання комісії на домагання правого посла Фернанда Льорена і заступника предсідника комісії комуністичного посла Гіттона. Останнє рішення Німеччини — пише комуністичний посол — поставило Францію перед „поважними проблемами".

ЗАМІСТЬ НА ПУБЛИЧНІ РОБОТИ ГРОШІ НА ЗБРОЄННЯ.

Французькі часописи подають, що преміер Блюм відбув перед двома днями конференцію з ген. Гамеленом, а в ночі проводив на засіданні найвищої воєнної ради. Французькі політичні кола домагаються в теперішній ситуації припинення всіх публичних робіт, а гроші обернути виключно на зброєння.



Остання спроба відтягнути Францію від союзу СССР.

Місія мін. Шахта у Парижі.

ПАРИЖ, 27. 8. ПАТ. Політичні кола і преса слідкує уважливо за візитою д-ра Шахта у Парижі, яка розходиться ві звичайними відвідинами. Мін. Шахт склав у середу візиту губернаторові Французького Банку Любейрію, який гостив президента Німецького Банку мін. Шахта сніданням, в якому взяв участь прем. Блюм, міністер закордонних справ Івон Дельбо, міністер фінеансів В. Оріоль, міністер господарки Спінак, міністер торговлі Бастід та німецький амбасадор у Парижі гр. Вільчек.

„Ле Журналь" приписує д-рові Шахтові дві засадничі цілі, а саме: **внеднання кредитів і відтягнення Франції від Совітів. Кружляють поголоски, що д-р Шахт робить останні зусилля, щоб відтягнути Францію від Совітів, а тоді Німеччина згодилась би на обмеження зброєнь.**

ПАРИЖ, 27. 8. ПАТ. Авас повідомляє, що д-р Шахт відбув вчора по сніданні нараду з прем. Блюмом та іншими членами французького уряду. Вечором по обіді в німецькій амбасаді мін. Шахт переговорював далі з міністрами: закордонних справ, фінансів, господарки і торговлі.

До боротьби з безробіттям між українською інтеліґенцією.

Дня 15. серпня ц. р. відбувся у Теребовлі зїзд української інтеліґенції теребовельського повіту при участи 137 осіб. Зїзд відкрив о. Ст. Мохнацький короткою промовою. Реферат про сучасне завдання української інтеліґенції виголосив д-р А. Заплітний; про справи освітні і рідношкільні Т. Копачівський; про завдання української студентської молоді А. Козак і про господарські справи дир. П. Палійчук. По рефератах була широка і річева дискусія, в якій порушено ріжнородні справи, між іншими безробіття української інтеліґенції. Зїзд прийняв одноголосно резолюції, у яких взиває нашу інтеліґенцію до збільшення діяльности на всіх ділянках народнього життя та запропонував іншим повітам скликати такі самі зїзди і вибрати на них представників до загального краєвого комітету у Львові для боротьби з безробіттям. Зїзд осудив і напятнував комуністичну пропаганду і взиває присутніх до безоглядного поборювання яких-небудь проявів комуністичної роботи серед нашої суспільности. Зїзд робив гарне вражіння поважним ходом нарад, річевою дискусією і певно вже незадовго виявляться наслідки такого зїзду у всіх ділянках організованого життя в повіті.

—o—

Б. О. ПРИСТАЙ. 83

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

В муринському павільоні, крім церковних риз латинського обряду, було все питоме муринське й рідне для муринів. На стінах були порозвішувані образи муринських церков, шкіл, духовних семинарій, захоронок, сиротинців, шпиталів, тощо. Святі на образах пристосувались до муринів. Навіть Матір Божа з Дитятком на руках була чорна, муринської раси, так як ті, що молились до Неї. Мурини почувалися повноправні в Католицькій Церкві. Вони мали своїх муринських єпископів, що брали участь в Евхаристичному Конгресі й до них ставилися інші римо-католицькі єпископи, як рівні до рівних. Ними не нехтував навіть кардинал.

Подібно як мурини, китайці та японці, прийнявши католицьке християнство, теж не думали тимсамим позбутись свого китайського чи японського національного характеру. В китайському павільоні ми бачили Богородицю із зовсім китайськими расовими прикметами й одягнену в китайській народній ноші. Китайці, зокрема їх молодий визначний маляр Люке Шенґ, не наслідували европейських геніїв у малярстві, а зі своїх ідеальних жіночих типів витворили собі власну китайську Мадонну.

Це пригадало мені покійного єпископа С. Ортинського, що намагався збільшити красу нашого обряду українським національним мистецтвом і дорожив ним. Він мав між іншим архиєрейський фелон, цілий вишиваний народніми взорами.

Також японський павільон відзначався тільки японськими національними виробами. А взагалі ціла виставa була під кожним оглядом, під церковно-релігійним, мистецьким, історичним, і під національно-побутовим, дуже цікава, цінна й повчальна. Не знаю, скільки наших священиків відвідало її, хоч можна там було довідатись, як християнство прокладало собі шлях до всіх народів світу, як навертало поган і цивілізувало дикі племена чорної раси.

* * *

Вечором того самого дня відбулося 20 відчитів католицько-славянських народів. Відчити мусіли бути короткі. Кожний з них міг тривати найдовше 20 хвилин. З українців мав відчит д-р В. Сіменович з Шикаго на тему: „Значіння віри для нації." В перервах між відчитами виступали хори ріжних славянських народів. Український хор відспівав наше чудове „Вірую", який міжнародня авдиторія нагородила рясними оплесками.

Наш хор заохочений цим палким признанням, бажав відспівати ще одну пісню. Диригент роздав був голоси й вже підніс руку, щоб дати знак і зачати спів. Але нараз схопився замериканізований поляк, ксьондз Бун, що заступав саме відсутного в тій хвилині предсідника, ірляндського пралата. Він прискочив до диригента, вхопив його за руку й заборонив хорові співати, викликуючи своїм вчинком загальне невдоволення серед публики. На сцені прийшло до шарпанини, а з салі почулись вигуки Shame![1]) на адресу кс. Буна. Інші кричали на нього: „Let them sing![2]) Наш диригент побачив, що з закукуріченим ксьондзом не дійде до кінця, дав хористам знак і вийшов з ними остентативно зі салі. Вслід за хором покинули салю всі присутні українці, а враз з ними також більшість іншої публики.

Про це повідомили отця предсідника, що негайно явився на салі. Він порядно „зчесав" свого заступника, а публіку старався втихомирити, обіцюючи навіть, що український хор відспіває ще одну пісню. Але хору вже не було, а публіки малощо залишилося на салі. Треба було молитвою закінчити в середині перерваний Евхаристичний вечір славянських народів.

Цей інцидент мав теж свої добрі наслідки. Виступом кс. Буна, зацікавились інші славяни, і тоді ми зясовували їм суть цього виступу.

*

У програмі Евхаристичного відчитового вечора був заповіджений також відчит представника „карпаторусского народу". Цей відчит про Carpatho-Russians тобто про екзотичних своєю назвою „Карпаторосів", мав виголосити по-англійськи пітсбургський адвокат др. Юрій Жаткович, що був кілька місяців першим і водночас невдатним губернатором автономної (покищо на папері!) Підкарпатської Руси. Він показався гідним свого батька, покійного Юрія Жатковича, знаного україножера й довголітнього редактора „Американьско-русского вѣстника", органу Соединенія.

По його відчиті мав співати закарпатський хор, який у програмі назвали чомусь-то словацьким. Мав він 63 особи. Хор уставився на сцені і заспівав наше „Вірую", потім ще й „Святий Боже" і якусь іншу церковну пісню. Тоді й довідались присутні на салі, що це не був жадний словацький, тільки чисто український хор, зложений з наших закарпатських братів, що мали в Шикаго свою окрему церкву й при ній цей хор.

---

[1]) Ганьба!

[2]) Дозвольте їм співати!

Від нині!
АПОЛЬО
Джекі Купер
і
Мері Аслор
у величавій комедіо-драмі вирібні Варнер-Брос. п. н.
ДІНКИ

ВІЙНА В ПОЛУДНЕВОМУ КИТАЮ ПОЧАЛАСЯ

ЛЬОНДОН, 27. 8. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє з Гонґконгу, що війська провінції Кьянгсі вийшли до полудневої території Квантунгу, заняли Інмужук і посуваються до Пакгой, де вислано з Гонґконгу всі нанкінські кораблі. Запевняють, що Чанг-Кай-Шек видав нанкінським військам наказ, щоб ставили всюди спротив.

НОВИНКИ.

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдельза та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухівки. 2445 13-15

— **Повідомляємо Шановних Громадян** тамтешньої дільниці, що в перших днях вересня ц. р. відкриваю торговлю мішаних товарів і трафіку при вул. Ходжевича ч. 9 Я. С. Шитинський. 1-3

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозиційні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Костюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французські та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 1—10

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 354-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 9—15

— **Сходини адвокатських аплікантів** відбудуться в пятницю 28. серпня ц. р. в год. 7.30 вечором в Адвокатській Палаті у Львові при вул. Крашевського 17 у справі плянованих змін у законі про устрій адвокатури.

— **Промоція на доктора медицини.** П. Роман Бачинський із Самбірщини осягнув 22. ц. м. в університеті в Римі ступінь доктора медицини.

— **Залізничі знижки на Східні Торги.** Міністерство шляхів признало учасникам цьогорічних міжнародніх Східних Торгів у Львові в часі від 3—17. вересня знижку на залізницях у поворотній дорозі у висоті 75 проц. З тої знижки можна користати на підставі індивідуальних карт участи, виданих варшавською туристичною лігою, які можна дістати безплатно у всіх відділах і агенціях бюра подорожей „Орбіс" та важніших залізничих стаціях. Карту участи слід при закупні повного білету до Львова остемплювати в стаційній касі або в бюрі подорожей, бо це конечна умовина користати зі знижок у поворотній дорозі до першої виїздової стації. Крім знижки в поворотній дорозі карта участи управнює до одноразового безплатного вступу на Східні Торги і виставу „Наші ліси" та безплатного одержання карнету з купонами, що управнюють до побутових знижок (готелі, ресторани), а також до знижкових цін вступу до міських і приватних музеїв, Рацлавіцької Панорами, діорами м. Львова, міських театрів, кін і т. п.

— **Ювилейне сокільське свято у Бібрці** влаштовує 30. серпня ц. р. місцева філія тва „Сокіл" з приводу 30-ліття свого існування й праці над духовим і фізичним розвоєм сокільства.

— **Міжнародній конгрес мистецтва** розпочинається 31. ц. м. в Базелі і потревае до 9. вересня. У склад польської делегації на конгрес входять др Т. Шидловський, проф. львівського університету, доцент др Ілярій Свенціцький і Станислава Савіцька, управителька кабінету образів університетської бібліотеки. Наради конгресу будуть вестися в черги в кількох містах: в Базелі, Цюріху, Берні, Льозанні та в Женеві, де конгрес закінчиться. Програма передбачує прогульки до мальовностей, цікавих для історії мистецтва.

— **Страйк дорогових робітників.** У Стрийщині робітники, заняті при дорогових роботах числом 125 осіб, застрайкували, домагаючись підвищки заробітків.

— **Кара за мазепинки.** Підгаєцьке староство покарало сімох хлопців з Богатковець гривнею по 5 зол. за те, що носили шапки мазепинки. Покарані відкликалися до судової влади.

— **Гонять жидівських крамарів із відпустів.** Підчас відпусту на свято Преображення біля церкви на підгаєцькому передмісті Галичу розложились як щороку жиди зі своїм крамом і счинили такий ярмарок, що годі було вислухати богослуження. Не могли цього знести селяни, що зійшлися із сусідних сіл на відпуст і прогнали геть жидів зпід церкви. Зробили це спокійно, без ніяких авантур. Подібне сталося в Краснопуші, Настасові і Маняві.

— **Славянський Інститут у Празі** поширив свою діяльність також на музичну царину. У звязку з тим вибрано проф. Ф. Колессу звичайним членом Інституту і доц. Ф. Стешка надзвичайним. Із інших славянських музикознавців входять там: від поляків — проф. А. Хибінський та З. Яхімецький, від болгар — акад. Д. Христов, від сербів — М. Милоєвич, від хорватів — Т. Широла, від лужичан — Б. Кравц. У дальший плян діяльности на полі музикознавства входить між іншими видання памятників стародавнього славянського церковного співу. Ф. Стешко у співпраці із унів. проф. Гуттером підготовляє фототипічне видання нашої стародавної памятки „Благовіщенського Кодакаря" із XII. століття. Видання це матиме велику вартість для українського музикознавства.

— **Закон про антени.** Тому кілька днів увійшов у життя зновелізований будівельний закон, принятий соймом 18. червня ц. р. М. ін. приносить він постанови про зверхній вигляд домів та радіеві антени. Уладження антен на дахах і відводових дротів по стінах домів не може наражувати будинку на ушкодження, загрожувати публичній безпеці, ані опоганювати дім. Закон передбачує тип спільної антенової щогли, від якої йтимуть відізольовані антенові розгалуження до мешкань. Такі зразкові антенові уладження можна оглядати вже нині по багатьох варшавських камяницях.

— **Громадські стипендії.** У звязку з обіжником міністерства освіти у справі стипендій, які громадські управи мають встановляти для учнів, що походять із тих громад і вчаться в середніх, фахових або вищих школах, появилось додаткове пояснення. Зголошуватись у тих справах аж до міністерства освіти є недоцільним, бо кандидатів до стипендій зголошують управи шкіл громадським управам а про признання рішають спеціяльні комісії, створені при тих управах.

— **Краєва хроніка.** В Бобулинцях пов. Бучач 12-літній Станислав Аламбець знайшов запальник до міни і спричинив вибух, який відірвав хлопцеві руку. — В Перегинську пов. Долина 20-літній Дмитро Риник убив колом Стефана

---

41. ЕВХАРИСТИЧНЕ СВЯТО В МУНДЕЛАЙН.

Останній день Евхаристичного Конгресу мав закінчитися великою церковною парадою в місцевості Мунделайн, віддаленій 20 американських миль від Шикаго. Ця місцевість мала свою назву від шикагського римо-католицького єпископа Мунделайна, з походження німця.

Як усі американсько-католицькі дієцезії були дуже багаті, таксамо єпископ Мунделайн дбав також про свою дієцезію, збільшував її майно й докуповував для неї постійно нові посілості. Добра шикагської дієцезії в Мунделайн складалися з лісів, лук, піль і прегарного озера. Околиця була тут вельми романтична. Особливо око втомленої міської людини радо милувалося поглядом на легко хвилясті горбки, покриті рідким деревостаном і кущами, на потік й озеро. Недалеко озера була деревляна семинарійна каплиця Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, римо-католицька Духовна Семинарія і приналежні господарські будинки. Дальше парк, розлогі поля й ліски. Кругом райський спокій, тиша і чисте повітря: Ось тут єпископ Мунделайн виховував майбутніх душпастирів і тут мало відбутися святочне закінчення Евхаристичного Конгресу.

24. червня 1926. р. встав я і о. Куцький вчасним ранком. Ми хотіли загодя захопити електричний поїзд і вже в 8-ій годині приїхати до Мунделайн, хоч Служба Божа мала початися щойно в 10-ій.

Ми прийшли на стацію в 7-ій годині, а була там уже непроглядна маса народу. Що дві хвилини приїздив і відїздив електричний поїзд із шести вагонами на 300 осіб. Та поїзди приїзджали на нашу стацію вже такі перевантажені, що хоча, згідно з регуляміном, зупинялись на дві хвилини, ніхто з нових пасажирів не міг всісти. Не було місця! А народу на стації щораз більше прибувало. Люди дурили себе надією, що залізнича компанія вишле поїзди з дванацятьма вагонами, але вагонів забракло.

Ми по годині даремного очікування втратили надію, що поїдемо до Мунделайн. Вже й радились, чи не взятиб нам авта, „солоно" заплативши за їзду, але і авта не можна було дістати.

До Мунделайн почав нарід напливати вже попереднього дня: залізницею, трамваєм і пішки. Цілу ніч роївся головний шлях між Шикагом і Мунделайн від людей. Ми просто налякались, побачивши, що стрілка на годиннику показувала вже девяту годину. Спека надворі була щораз більша. Постійно приїзджали поїзди, повні людей, як бочки з оселедцями. Проте серед пасажирів панував веселий настрій. Тільки ми, що безнадійно ждали на стації, поспускали носи, без найменшого гумору, охлялі та мокрі від спеки, як миші.

До відважних світ належить! Правдивість цих слів потвердила також тут одна груба жінка середніх літ, мабуть італійського походження. Вона ждала вже дві години на поїзд. Очікування, спека й втома вивели з різноваги, тимбільше, що вона від сонця формально танула на очах людей. Коли приїхав один з чергових поїздів і кондуктор отворив двері вагону, відважна італійка кинулась до дверей і з напруженням усіх сил почала пхатися до середини. Половиною свого тіла була вже у вагоні, але другої половини ніяк не могла втягти за собою і залишила її надворі...

Це побачив кондуктор, що як звичайно в Америці дуже ввічливий до пасажирів. Він почав тягнути її до середини, але це не була така легка справа. Пасажири сміялись, поцмокували, робили жарти, але врешті пасажири у вагоні стиснулися і огрядна італійська „атлєтка" з тяжкою бідою втарабанилася до середини.

Ми сміялись з цієї комедії, а о. Куцький рішив у подібний спосіб дістатись до вагону й поїхати до Мунделайн. На стацію заїхав 31-ий черговий поїзд. В ньому було стільки людей, що кондуктор не міг навіть отворити людей. У вагонах люди сміялись і жартували, а нам на плач збиралося. Нараз двоє американських дівчат, довго не надумуючись, стали вскакувати одна за одною через отворене вікно до вагону. Рознісся гомеричний сміх. Людям подобалася рішучість дівчат і вони помогли їм дістатись до вагону. Дівчата поїхали.

На стацію приїхав 33-ий поїзд. Мій, вірний товариш, о. Куцький, чмихнув через вікно до вагону, а я залишився, як сирота, на ласку Провидіння. Але пасажири в поїзді, побачивши зраду мого друга, змилосердились надімною і почали вимахувати руками та кричати:

Отче, отче, входіть сюди, скоро!

Спершу я трохи завагався, але коли я тільки підніс руки до вікна, з вагону вхопили мене, мов чорти грішну душу, одні за рамена, другі попід пахви і я вмить опинився в поїзді.

Подорож була приємна. У вагоні було найбільше жіноцтва й всього одна четвертина мужчин. У групі італійських прочан, врештою найчисленнішій, був священик італієць з добре вже припорошеною сивиною на голові, що своїми жартами й анекдотами знаменито бавив усіх. Він оповідав:

„Мої батьки померли, як мені було вісім років. В Америці мав дядька й дядину, що постановили забрати мене до себе. Вони прислали мені до Італії корабельну карту і трохи дрібних на дорогу. Мої свояки супроводили мене аж до пристані в Неаполі та за десять днів був я вже в Ню Йорку, де ждав на мене дядько. Я був дуже голодний і сказав йому це. А він купив мені бананів за одну дайму — десять центів. Як їх їсти, цього я не знав і соромився запитати дядька. Тому схрупав банана разом зі шкіркою, що не вийшло мені на здоровля, бо відтак мусів вернути його назад цілого з лушпинною. Ні, прошу дарувати, я сказав неправду. Вернув я добре пережутого банана... Тепер не можу навіть дивитись на банани!"

(Далі буде).

Коваля, маючи з ним особисті порахунки. — У Стрию на вул. Болехівській дістався під колеса самоходу д-ра Яблонського з Нароля, 10-літній Влад. Кембус і перевезений до шпиталя помер. — Наслідком довготривалих дощів стан води у всіх гірських ріках піднісся. Небезпеки повені покищо нема. — Підчас бурі над селом Любичею пов. Рава Руська грім убив дві жінки, що сховались під стиртами збіжа. — В Ярославі арештовано почтового урядовця Тадея Белецького за крадіж почтових посилок.

— Смерть від затроєння рибою. У станиславівському шпиталі помер Казимир Кочаб, учитель з Нижнева, що занедужав на затроєння шлунка, зївши рибу в ресторації. Ведеться слідство, щоби викрити винуватців.

— Самогубство зі страху перед большевиками. У вілянівському лісі коло Варшави знайшли тіло Теофілі Гдулі з Варшави. Показалося, що вона відобрала собі життя зі страху перед большевиками. Ще в часі большевицької інвазії в 1920 р. під впливом вісток про большевицькі жорстокости вона дістала сильного потрясення нервів. Це розвинулося в психічну недугу, переслідчу манію, яка довела до самогубства.

— Валять Казанський собор. В Москві почали большевики валити велику церкву, звану Казанський собор. Як пише „Правда", церква стоїть на перешкоді організації вуличного руху біля Кремлю.

— Ріжні вістки. В Сирії панують спеки, що доходять до 44 ст. Ц. в тіні. — Біля Шамбрі в південній Франції зударився автобус з приватним самоходом, причому згинуло 8 осіб, а 30 є тяжко ранених. — Біля бразилійського порту Ріо Гранде зударився французький корабель „Ебе" з англійським „Корінальдо", наслідком чого французький корабель затонув. — В північній Сибірі в окрузі ріки Єнісей розбився великий російський літак, причому 11 осіб втратило життя.

— Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 14/113 6-7

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „МАЛИЙ КОРОЛЬ".

Ця американська фільма це поправді аранжова гра двох артистів. Один із них маленький хлопчик з кучерявим волоссям, з оксамитними, розумними очима, другий — з виразним мужеським, хоч поганим обличчям. Оба вони знаменитi: і Фредді Бартольомю і Віктор Мек-Леглен роблять велике враження на всю публику, а це завдяки фенoменальному вичуттю гри і чисто фільмовим ефектам. Ті дві контрастові сильветки займають майже ввесь екран, — кожна сцена їх гри мистецька.

Зміст фільми дуже наївний, як це трапляється в більшости в американських фільмах, і виразно заломлюється в кількох місцях. Тільки знаменита гра згаданих артистів виправляє ці нерівности. Завдяки їх грі дивимося з приємністю на казкові, мов з тисяча і одної ночі, пригоди професійного вояка, що з усміхом на устах іде назустріч смерти, двигаючи 80 фунтовий скоростріл, з якого тільки він один у всьому світі вміє стріляти підчас бігу. Цей вояк — це одна з найзнаменитших креацій Мек-Леглена. Виріжняється ще у грі Гльорія Стюарт і М. Гавзен — красунь, на жаль, у нас мало відомий.

Фільмова хроніка.

УКРАЇНСЬКА КІНО-СТУДІЯ В АМЕРИЦІ.

В одній із нюйорських студій кипить праця від ранку до ночі. Вранці репетиції прози і окремих гуртових сцен, в полудне орхестра, а ввечорі: солісти і хор.

Це все створила людина, що не вміє по англійськи, людина, яка зовсім припадково попала в Америку, танцюрист і балетмайстер Василь Авраменко. Був уже він і в Білім Домі на запрошення п'ї Рузвельт, пописувався своїм балетом на виставі в Шікаго і т. д. Тепер організує Авраменко український мистецько-культурний осередок в Америці. Першим завданням цього осередку — це накручування українських фільм.

Перша фільма зі студії „Авраменко Фільм Продуємен Інкорпорейтед" — це постановка відомої народньої оперети Котляревського „Наталка Полтавка". Хор і балет сто люда. Орхестра зложена з музикантів зазнайомлених із вдачею української музики, під управою проф. К. Н. Шведова. Ролю Наталки грає відома оперова артистка Таля Сабаніева. В інших ролях виступають артисти: Швець, Діброва, Кміона, Водяний і інші. Викінчуть фільму вже в вересні. На чергу підуть фільми „Сорочинський ярмарок", „Катерина", „Вій", „Запорожець за Дунаєм", „Тарас Бульба" і т. д.

ДИВОГЛЯДИ.

ДВАНАЦЯТЬЛІТНА ДІВЧИНКА СХОПИЛА ДИТИНУ.

Мала Люсет де Бонвіль позавидувала слави американським гангстерам і сама схопила дитину. Ціла подія скоїлася так. При вул. Летель живе поліцист Борар із жінкою. Жінка вивезла чотиромісячного хлопчика у візочку й задрімала перед домом. Коли за хвилинку повернулась, візочок стояв порожній. Почали скрізь шукати і щойно сусіди повідомили батька, що бачили малу дівчину з дитиною. Батько кинувся в погоню за малою злодійкою, що жила на сусідній вулиці. Колиж вона побачила, що за нею гонять, покинула дитину на пішеході, а сама втекла. Всетаки її зловили і вона тоді заявила, що дитину забрала тільки тому, що хотіла забавитися „в маму" і й не думала дитині нічого злого робити.

ШВАЙЦАРІЯ ПРОТИ ШЕРЛІ ТЕМПЛЬ.

Женевська влада виступила проти фільмів з відомою малою зіркою Шерлі Темпль і заборонила дітям, що мають менше як 15 літ ходити до кіна на її фільми. Свою заборону мотивують женевські урядові кола тим, що Шерлі дає дітям злий приклад, замаюючи їх на небезпечну дорогу кінової карієри. Старші уладили перед одним із кін, де грають фільму з малою Шерлі, величезну, бурхливу демонстрацію.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

На вакаціях в Еспанії.

У паріському тижневику „Кандід" помістив відомий журналіст свої подорожні враження, які подаємо в перекладі.

Бюро еспанських залізниць у Парижі: великий паріжний льокаль, у вікнах барвисті афіші, що звеличують красу Бургосу, чар Гренади...

Персоналу небагато. Одна панна андалозійка, кількох кастилійців у одягах англійських ліфтбоїв — все те чекає на клієнтелю. „Чим можу служити?" — питає мене мельодійним голоском вимальована урядничка.

Я рішив удавати громадянина з далекої провінції, що про події за кордоном довідується лише з календарів, а про Еспанію знає лише з повісти „Останній з Абенсеражів". З добродушною усмішкою говорю: „Знаєте, я хотів би поїхати на які два тижні до Еспанії. З ваших проспектів довідуюся, що це чарівна країна, сонця, мрій... Так просто уявляю собі Альгамбру, тінисті городи, шум водограїв..."

Я авиджував раз заведення для божевільних і затямив собі погляд співчуття, яким психіятри гардять на хорих. Такий саме погляд звернув на мене ввесь шановний персонал бюра. Та я говорив дальше з розмріяними очима.

Бачите, я хотів би звидіти Астурію, опісля Кастилію, Естемадуру, Андалозію, Арагонію, Каталюнію. Як можливо — також еспанське Марроко...

Бачу, як урядовці поштовхують себе, обмінюються поглядами порозуміння, а опісля вибухає дуже жива дискусія по еспанськи. Потім говорять до мене всі наразі та я розумію з того лише одно слово: „революція".

„Революція?" — питаю тоном якнайбільше здивованим.

— „Так ви не чули, що у нас вибухла революція?"

— „Чи я добре чую: революція?"

— „Но так — всі це вже знають. Зрештою нічого поважного — от карлісти збунтувалися".

— „Карлісти?" — викликую тоном людини, яка переконена, що карлісти зникли з обличчя землі ще від 1874. — „От тобі й на! А я мав такі гарні плани на вакації... Але, будь ласка, оповіджте мені, що воно за революція?"

Якийсь молодець з виглядом торрера пояснює мені найчистішим паріським акцентом:

— „Це ген. Франко збунтував негрів проти Мадриду. Очевидно, людовий фронт дав їм здорового прочухана. Біда лише, що тепер з помсти вони вбивають усіх, хто попадеться. От які вони, ці фашисти-"

Чухаюся в голову: „Значить — годі їхати?"

— „Алеж чому ні? Зверніться лише до того дальшого віконця!"

Сидить там якийсь елегантний добродій з діловою міною. Розвиває карту Еспанії і говорить: „Можете свобідно їздити по всьому півострові, але, так сказатиб... на свій ризик".

— Всюди? — питаю вражений.

— Но так, всюди — очевидно там, де нема повстанців.

— Тоді я їду до Севіллі.

— Ні.

— До Овіедо.

— Ні.

— А до Сарагоси?

— Ні.

— . . . . .

— Ні. Лише до місцевостей, що підлягають мадридському урядові.

— Здається, небагато тих щасливих місцевостей...

— Алеж як! Можете поїхати до Мадриду, через Валенсію.

Думаю.

— Ні, таки ліпше зрезигную з тої подорожі.

Елегантний урядовець дивується:

— Чомуж? Амбасада запевнює нас, що границя отворена, до Еспанії можна їхати без візи.

— Чи можна і вернутись відтіля?

— Не знаю. На всякий випадок, коли не зможете дістатися, ми вам повернемо гроші за білет. Зрештою наш уряд відсилає ранених чужинців до дому.

Я дещо заспокоївся. Тимчасом прийшла якась дама і взялася переглядати розклад їзди, шепнула до мене:

— Я саме тепер приїхала з Еспанії, тому раджу вам: як хочете їхати до Еспанії, не забудьте взяти зі собою харчів. Дещо води також не зашкодить...

Рене Жоліве.

Спорт.

УКРАЇНА — ДРУГИЙ СОКІЛ.

Мистецькі змагання обох дружин відбулуться в неділю на грищі 19-го п. п. „Цитадель". Початок змагань в год. 11-ій передполуднем. Ці змагання дуже цікаві, бо слабий доведавна Сокіл переміг мичуроїдну нелігу резерву Погоні, значить може бути для України грізним і тяжким противником. Україна повинна докласти всіх зусиль, щоби доказати, що успіх минулої неділі не був тільки щасливим припадком і ці змагання повинні нашим одинадцятьом рішуче виграти.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Львівський Клюб Ситківкарів повідомляє, як організатор змагань з рамени Українського Спортового Союзу, що краєві ситківкові змагання відбудуться в днях від 10. до 13. вересня, а не як перше подано 28. до 30. серпня ц. р. Змагання відбудуться у таких конкуренціях: гра поодинока жінок і мужчин, подвійна гра жінок і мужчин та гра мішана. Зголошення слати на адресу **УСС. Львів, Підвалля 7 до дня 8. вересня.** Змагуни з провінції подадуть чи потребують нічлігів. Вписове до змагань в квоті 2 зол. за гру поодиноку та по 1 зол. від подвійної та мішаної гри складати разом із зголошенням. Змагання відбудуться на спеціально в тій ціли переробленому тоді Л. К. С. на площі Сокола-Батька.

ПРОГРАМА КРАЄВИХ ПЛАВАЦЬКИХ ЗМАГАНЬ.

Субота 29. VIII. год. 15.30: 100 м. ст. довільний мужчин, 50 м. ст. довільний жінок; 200 м. ст. класичний мужчин; 400 м. ст. довільний мужчин; 100 м. ст. класичний жінок; гінці 5 × 50 ст. довільний мужчин; гінці 3 × 50 ст. змішаний жінок; гінці 4 × 200 ст. довільний мужчин.

Неділя 30. VIII. год. 15.: 100 м. ст. горіжиць мужчин; 100 м. ст. довільний жінок; 100 м. ст. класичний мужчин; 400 м. ст. класичний жінок; 800 м. ст. довільний мужчин; 3 × 100 ст. змішаний мужчин; 4 × 50 ст. довільний жінок. Водний мяч і скоки.

Змагання відбудуться без огляду на погоду на ставі „Сьітезь". Ціни білетів 0.20 і 0.50 зол.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
28. VIII. Жидачів.
29. VIII. Стрий.

Великий Театр:

П'ятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".
Субота, 29. VIII. год. 8. веч. „Пчні президова".

Театр Ріжвородностей:

Неділя.

Кіна.

АПОЛЬО: „Дінки" з Джекі Купером і Мері Астор.
АТЛЯНТИК: „Ритмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Під гарячим небом Аргентини", „Наші хлопці моряки".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельсона.
КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касіно".
КОПЕРНІК: „Цвітка Гаваю" з Мартою Еберт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Князь Аркадій" найвеселіша австрійська комедія.
МРАЖ: „Юдіна" (з Дж. Альпар і Густ. Фрелїхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонсоном.
ПАКС: Неділя.
ПАЛЯС: „Залога".
ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".
РАЙ: Амфітріон.
СВІТ: „Амфітріон".
СТИЛЯГЕ: „Доктор Ікс", ревія „Під водос".
ТОН: „Молочна дорога" з Гар. Лльойдом.
УТІХА: „Тайна д-ра Чандлєра", ревія „Жінки на відпустці".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Прага.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 28. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.05 Зальцбурський фестиваль: Концерт під дир. Арт. Тосканіні, 14.20 Концерт для молоді, 19.35 Військ. орк., 22.10 Розр. музика. **Брно** (315,4) 16.20 Шубертові пісні, **Прага II.** (349,2) 20.00 „Ревю" оп. Вайса, 21.00 „Дон Хуан" музика Моцарта, Ліста, Штрауса до тексту Байрона, Дельтерпа, Ленава, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 17.30 Концерт симф. орх., 20.00 Вільончеля, 20.45, 22.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 15.15, 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. рецітал, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.30 Розр. музика, 19.00 З радіової виставн, музика, пісні, 20.00 Веселий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 21.10, 22.30 Музика, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Концерт, 21.00 Літо в музиці, хор, оркестра, **Будапешт** (549,5) 12.20 Солісти, спів, форт., 17.00 Сальон. музика, 18.30 Дуети на скр. і контрабас, 21.30 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 12.15 Розр. музика, 20.40 Концерт форт. дуету в пісеньки, **Рим** (420,8) 17.15, 19.00 Легка музика, 21.20 Орх. концерт.

Субота, 29. серпня 1936.

Відень (506,8) 15.35 Концерт хору, 19.25 „Чоловік боїв" оп. Легара, 22.10 Віольончеля, **Братислава** (298,8) 20.40 Італійські арії, **Прага II** (349,2) 16.50 Спів, реціталь, 22.30 Легка й джез. музика, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 16.00 Концерт із амер. консерваторії у Фонтенебльо, 20.00 Спів, форт., 20.45 „Ля Рен Фінмет" драм. казка з музикою Лєру, **Білгород** (437,3) 12.00 18.00 Нар. пісні, 20.00 „Чар вальса" оп. О. Штрауса, 23.00 Легка й танк. музика, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Весела авдиція, 16.00 Велике пополудне з радіової виставн, солісти й інстр., 19.00 „Нанга Парбат" авд. на осн. гімалайського переказу з музикою, 20.10 Вечір пробоєвників, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 19.00 Музика, **Мінхен** (405.4) 11.00 Музика для села, 14.20 Пісні, 15.15 Пісні Вольфа в вик. солістів, 18.00 Популярна музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Циг. музика, 17.40 Сольо на тарогато, 18.30 Віденська музика, **Мілано** (368.6) 11.30 Легка музика, 13.15 Розр. концерт, 20.40 „Ля Арлезієнка" оп. Візе! **Рим** (420.8) 17.15 19.00 Легка музика, 21.20 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 28. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор 12.05 Життя товариств, 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Різномельодії, 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Для розривки, гра, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Гутірка з хорини, 16.00 Голоси природи орх. концерт, 16.45 Репортажі з Полісся: Рибна господарка, 17.00 Концерт солістів: Франца Моріні нольс. сопр., фортепіян, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Від Орлова до Карни, 18.10 Імперіо Аргентіна, гр. пл., 18.05 Програмова саринька, 18.35 Програма на завтра, 18.50 Рекламовий концерт, 18.45 Гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00, 20,15 Китиця фільм. мельодій, орх., спів, реферат, форт., 19.30 Трансм. з Італії: Народня музика, 20.00 „Фільмовий режисер" монольог Юз. Тувіма, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вісти, 22.15 Ганкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вісти, 23.00 Закінчення авдицій.

Субота, 29. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Фільм.: Венеційська пригода, 12.13 Полудневий дневник, 12.23 Тріо, 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Концерт бажань, 15.40 Господарські вісти, 15.45 „Забава в концерт" авд. для дітей, 16.00 Концерт хору, 16.45 Кілька голів у Ризі, 17.00 Концерт симф. орхестри, 17.50 Деревляні церкви на Шлеську, 18.00 „Наша програма" і Програма на завтра 18.10 Форт. реціталь, 18.30 Актуальний фейлетон „На порозі шк. року", 18.40, 18.50 Реклямовий концерт, 19.00 Концерт мар. капелі, пісеньки, 20.15 Спогади емігрантів, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вільончелевий реціталь у супр. фортепіяну, 21.30 „Цибеь і гусні", 22.00, 22.10 Спортові вісти, 22.15 Розривковий концерт, орх., скрипка, Каз. Островського тенор; у перерві в год. 22.55 Останні вісти, 23.30 Закінчення авдицій.

Радіокутик.

СВІТОВИЙ СОЮЗ РАДІОВИХ СПРАВОЗДАВЦІВ.

Радіо ще раз довело світові, який воно є незаступний винахідок, якщо йде про зближення поодиноких народів і поширення відомостей, на які цілий світ чекав нетерпеливо.

В атмосфері, а може й в стратосфері, йдуть короткі й довгі хвилі зі столиці Німеччини понад суходолами і морями на всі континенти.

51 радіофонічних країн вислали своїх найкращих співробітників до Берліна. Нічого дивного, бож події такої міри і значіння, як остання Олімпіяда, не повторюються так часто. Мусимо чекати знову чотири роки, поки слухачі цілої земної кулі зберуться при голосниках одностайно опановані цікавістю, що діється на міжнародних змаганнях.

Однак і поза Олімпіядою трапляються і то досить часто, нагоди, які збирають радіових справоздавців кількох або пінанадцяти країн. Це або якісь міжнародні спортові змагання, культурні зїзди загальноевропейського значіння, врешті політичні події, які притягають до себе увагу загалу.

При всіх цих нагодах зустрічаються з собою більш-менш ті самі люди, що виконують службу для поодиноких радіофоній. Зустрічаються, разом працюють, помагають собі, віддаючи взаємно дрібні прислуги. Таким чином витворюється почуття фахового приятельства. Найбільш знані справоздавці витаються, як старі знайомі, чи це з нагоди якогось спеціяльно цікавої спортової зустрічі, чи якогось свята загально-культурного значіння, яке скупчує радіорепортерів в одному місці, як напр. музичний фестиваль в Байрейті або Зальцбурзі.

Радіовий справоздавець, який переносить при помочі мікрофона відомости про те, що він бачить, до своєї більш-менш віддаленої країни, знаходиться завжди в непевности, як вийде ця трансмісія. Це залежить не тільки від його вміння дивитися і оповідати про те, на що він дивиться, але також від технічних умовин, які причиняються до кращого чи гіршого відбору в його країні.

Спосіб уставлення мікрофонів, відпроваджения трансмісійних дротів, уряджения вихильних і змінювальних станцій, відограє дуже велику ролю в цих трансмісіях.

З приводу цього необхідно створити якийсь загально-світовий союз радіовых справоздавців, який істнував би поруч з Міжнародньою Радіофонічною Унією як помічний орган, контрольний кожного разу для технічної підготови радіовых трансмісій. Такий союз міг би в нагоди загально-европейських або світових подій, які скоплюють справоздавці мікрофони, виповідати свої критичні заввати про технічні приготовления цього роду трансмісій.

З нагоди XI. Олімпіяди в Берліні відбулося у предсідника німецької радіолонії зібрання всіх радіорепортерів, що працюють на Олімпіяді. Представників 51 радіовых країн повітав предсідник в імені міністра пропаганди, стверджуючи, що вони були властивими творцями вистав поодиноких народів про виглад і хід цього великого спортового свята. Радіослухачі цілого світу дивилися їх очима і із слів цих справоздавців діставали образи, які давали їм поняття про XI. Олімпіяду. Це почесне завдання радіовых справоздавців вийшло далеко поза чисто спортову ділянку, набираючи більш загального значіння і ставчи знаряддям світового зближения народів. Радіорепортери були міби пропагаторами загально-людського миру, формуючи опінію світу.

Внаслідок цього зібрання утворено Організаційний Комітет, маючи за завдання підготовити підставу нової міжнародньої організації радіовых справоздавців.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.93—89.50, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.30, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.47 — 358.75, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.57—172.73, Фунти англ. 26.82 — 26.66, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.94, 118.80, Корони норв. 133.75—133.75, Кор. шв. 36,50—34.50, Ліри італ. 36,50—34.50, Марки фінл. 11.83—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 142—144.

Акції.

Банк Польський 96, Лільпоп 12.30, Стараковичі 32,25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2. ем. 60.75—60.50, 5 конв. 47.50, 6 дол. 60.50, 4 пріор. прем. дол. 48, 7 пріор. стаб. 48—49,

Заставні листи.

5 пріор. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 пріор. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів пріор. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 пріор. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів пріор. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів пріор. БГК. 62.50—65, 4 пріор. БГК. 61.50—65.

Долярівка 48.00—49.00, 5 інвест. 1. ем. 60—62, 2. ем. 61—64.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 27. серпня ц. р. кооперативам платив за: львівсько Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає начет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . .	0.13 „
1 кг. яиць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яиця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дн. 27. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, львівсько подвірю птахомисарні „M. C." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, товщеві 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Доповнюючі виписи до всіх кляс всенародньої школи ім. Шевченка (вул. Мохнацького 12) відбудуться 31. серпня, 1., 2. і 3. вересня 1936 р. рано від 10—12 год.; пополудні від 4—6 год. Початок науки 3. вересня в 8. год. 2573 1—2

МЕШКАННЯ

... ПИМУ на станцію панночку-гімназистку. Фортепіян дома. Близько Дівоча Гімназія Р. Ш. і Гімназія Академічна. Ґ. Лукіяна, Львів, Білинських 25/II. Зголошувати ся в пополудневих годинах. 2565 2-2

НА СТАНЦІЮ приймуученицьку (ків), студенток (тів). Маю теж до винайму покій з осібним входом. Фіголева, Марка 20/І. (Вічна Даугоша — близько гімн. СС. Василіянок). 2560 2—3

ШУКАЮ осібної кімнати з харчем для двох учениць. Зголошення з условями до Адміп. „Діла" під „Спокій". 2566 2—2

ШУКАЮ умебльованої кімнати. Зголошення до „Діла" під „Кімната". 1—1

НАУКА

КУРС І. кляси гімназійної для учениць, які не здали вступного іспиту, буде відкритий 3. вересня. Відомість вул. св. Миколая 16. 2562 2—5

НАЙБІЛЬША АТРАКЦІЯ ОСІНЯ ЛЬВОВА!

ЦИРК СТАНЕВСЬКИХ (головний відділ) **при вул. Пелчинського** — довід. трамваєм ч. 9.

Відкриття і перша вистава **в четвер, дня 27. серпня в год. 8.30. вечором.**

Нова подивугідна програма, що очарує всіх! — На чоловім місці найбільша сенсація: загально відома ілюзоністка, гречинн Валерія Кассерікіс в асисті 16 осіб. — Перший раз у Польщі дресура папуг Міс Норисо. Крім того кільканадцять інших атракцій. Початок вистав щодня в год. 8.30 веч. — При цирку великий звіринець отворений від год. 10. до 7. вечором

Цирк чинний без огляду на погоду, бо дах цирку не пропускає. — — — 4/42

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВПРАВНА інструкторка (сирота) обійме лекцію із всенародних шкіл, вміє на провінцію, за скромною винагородою. Дає теж початки грн на фортепіяні. Зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Совісна". 2574 1—1

РІЖНІ

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ трвика ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон чесання Пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 2564 2—3

ДИКТИ, ФОРНІРИ, найбільший вибір, ціни конкуренційні, **Альтбах,** Шпитальна 10. 2550 2-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, виповідає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 6—10

ДЕШЕВО ковдри, матраци, роблю нові, переробляю старі, Станіслав Жешовський, вул. Близарська 28. 2578 1—5

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає хрестіянська виробня Яна Вітмана Львів Трибунальська 1. 2579 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

Конкурс.

Фабрика свічок „КЕРОС" оголошує конкурс на проект етикет:
Перша нагорода 25 зол. за рисунок великої етикети.
Перша нагорода 15 зол. за рисунок малої етикети.
Друга нагорода 15 зол. за рисунок великої етикети.
Друга нагорода 5 зол. за рисунок малої етикети.

Нагороджені рисунки залишаються власністю фабрики. За ближчими умовами конкурсу звертатися на адресу: „КЕРОС", Львів 15. вул. Окружна 108 а.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1388 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 74-75

ВЖЕ ВІДКРИТА ФІРМА „ЛЕОПОЛЬ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГЕТМАНСЬКА 12
Вибагливе ОБУВЛ першорядного краєвого виробу. 2530 3-3
Управитель ГЕНРИК ПОСТ, бувший власник крамниць з обувею при вул. Пілсудського.

Меблеві покриття ХІДНИКИ, ЦИРАТУ, ЛІНОЛЕУМ, КОЦИ І ФІЛЬЦИ
а також **артикули тапіцирські**
поручає
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 25. в подвірю.
2487 5-5

Знову відчинений **Сальон мод**
СТ. ТОМАШЕВСЬКА
Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 118-94
поручає: елегантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: вспяні відсвіження та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ. ЦІНИ ПИСТУПНІ. 2523 5-5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 194 (14.443). Львів, неділя 30. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 163.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 219-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Найкращі червоні війська розбиті.

ВЕЛИКА ПЕРЕМОГА НАЦІОНАЛІСТІВ ПІД ТОЛЕДО.

АНДЕ, 29. 8. ПАТ. Як подає націон. головна квартира з Валлядоліду, **відділи чужинецької легії заняли вчора низку важних стратегічних точок. Підчас бою попав у полон цілий червоний полк,** кілька гармат, великі припаси муніції та вантажні авта.

АВАС ПОТВЕРДЖУЄ.

БУРГОС, 29. 8. Авас. **Бої у пров. Толедо покінчилися вирішною перемогою націоналістів.** Втрати червоних, як подає націон. головна квартира, дуже великі. Націоналісти здобули кілька гармат, кількадесять скорострілів, чимало вантажних самоходів та движимі амбуляпси. Інші кольони на тому відтинку також посунулися наперед. **Ця перемога дуже важна, зокрема тому, що на цьому відтинку оперують найліпші і найкраще випосажені червоні частини.**

ДОБИЧА.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Ген. Кіпо де Льяно заявив учора через севільське радіо, що повстанці здобули учора дополудня 7 гармат, 13 скорострілів, 28 вантажних самоходів та великі припаси муніції.

Боротьба у горах Невади покінчилася великими втратами для обох сторін.

Націон. літаки знищили вчора фабрику муніції в Толедо. Здобуваючи місцевости Ляроке і Розаль де Фронтейра, націоналісти найшли великі припаси военного матеріялу.

Перед наступом націоналістів на Барсельону.

ЛЬОНДОН, 29. 8. ПАТ. Як повідомляють з Барсельони, тамошня влада сподіється наступу націоналістів на місто і поспішно будує окопи.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в вол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

ПЕРЕМОГА В ГАЛІСІЇ.

АНДЕ, 29. 8. ПАТ. Повстанча кольона, йдучи з Галісії, затакувала червоних, що облягають Овіедо, та прогнала їх з позицій з великими втратами.

ОСТАННІ ДНІ САН СЕБАСТІЯНУ.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Радіостація з Тенеріфи повідомляє: Опір марксистів у околиці Іруну слабне. Сан Себастіян зовсім окружений націоналістами. Форт Гваделюпа сильно ушкоджений.

БЕГОБІ, 29. 8. Авас. До сьогоднішнього рана не було змін на фронті Іруну. До 3. год. вранці йшла сильна артилерійська обстрілка. Ходять чутки, що націоналісти дістали сильну підмогу і приготовлюються збомбардувати інтензивно цілє погранича.

ВТРАТИ НАЦІОНАЛІСТІВ.

МАДРИД, 29. 8. ПАТ. Комунікат мадридського мін-ва війни повідомляє: Червоні перемогли на півночі націоналістів, що втратили 200 людей. У рукопашному бою під Іруном убито 30 націоналістів, ранено 120.

Націоналісти бомбардують.

АНДЕ, 29. 8. ПАТ. Націон. війська почали вчора нічю завзято обстрілювати позиції марксистів на передмістях Іруну, рано обстрілювали знову. Націон. военний корабель з кількома літаками бомбардував учора вечором Сан Себастіян.

МАДРИД, 29. 8. ПАТ. Нині по півночі націон. літак кинув бомбу коло мін-ва війни, пошти і Еспанського Банку, 4 особи ранені.

ПАРИЖ, 29. 8. ПАТ. Як повідомляють з Кадізу, націонал. летуни помітно ушкодили бомбами червоний кружляк „Мігуель де Сервантес".

Червоні розстріляли 150 жінок.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Як повідомляє севільське радіо, останніми днями розстріляли у Мадриді 150 аристократок і 300 вояків, що не хотіли відїхати на фронт.

ЛЬОНДОН, 29. 8. ПАТ. В Алькаля де Генарес засудили 7-ох старшин на смерть, 16 на довічну вязницю.

Большевицькі союзники роблять саботажі

в чехословацькій армії.

ПРАГА, 29. 8. ПАТ. Як повідомляють соціяльдемократичні „Ранні Новіни", підчас великих маневрів під Хрудімом хтось перетяв дроти полевих телефонів. Жандармерія ствердила, що зробили це комуністи. „Коли на бенкеті для чужинецьких військових місій піднімали тости на честь Сталіна, комуністи саботажували маневри чехословацької армії, що готова боронити СССР" — жаліються „Ранні Новіни".

ЗМІНА ПОЛІТИКИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ДО С. С. С. Р.

ВАРШАВА, К. А. П. Від якогось часу надходять прівожні вістки з Чехословаччини про великий вріст впливів комуністів. Появлялися статті, що большевики зорганізували у Чехословаччині формально операційну військову базу і на випадок війни Чехословаччина була би в дійсности знаряддям комуністичної акції у центральній Европі.

Тепер — як стверджує „Оссерваторе Романо" з 23. серпня ц. р., — дійшло до наглої зміни у політиці Чехословаччини, яка формально устами свого президента д-ра Е. Бенеша заперечує, будьтоби Чехословаччина мала стати знаряддям політики Совітів. Президент д-р Бенеш саме тепер підчас своєї офіційної подорожі по Чехословаччині виголосив кількакратно промови, в яких між іншим сказав: „В останніх часах преса в погоні за сенсаціями пише, що в Чехословаччині большевики зорганізували свою операційну базу на випадок майбутньої війни з Німеччиною. Це неправда. Запевнення, начебто ми були знаряддям большевицької політики в Европі, просто смішне". Ця заява дійсно важна. Якщоб навіть комуністи, використовуючи внутрішне положення в Чехословаччині, дійсно хотіли створити там основу до своєї акції, яка була би грізною для християнської Европи, то заява президента д-ра Бенеша каже здогадуватися, що політика Чехословаччини до Совітів в останньому часі основно змінилася.

ПАШУ і ЗБІЖЖЯ, ДОРІБОК ВАШОЇ ЦІЛОРІЧНОЇ ПРАЦІ обезпечіть негайно від огню в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Зміна в Народнім Домі у Львові.

Львів, 29. серпня 1936.

О. Лев Трещаківський, скромний парох із Рудна, напевне не сподівався, що стільки сумних перипетій переживатиме та національно-культурна установа, до якої перший він дав почин своїм внеском 3. червня 1848. на засіданні Головної Руської Ради. Не сподівались цього масові учасники першого в Галичині „свята свободи" на пл. св. Юра 15. травня 1848., які своїми дрібними грішми склали перший основний фонд будови Народнього Дому у Львові. Хто тоді думав про те, що могутня культурна установа буде загірена через те, що опиниться в руках гуртка людей, які будуть заперечувати свою приналежність до своєї нації, що більше, які схотять рідній нації накидати чужонаціональну фірму та, користаючи зі своїх статутових прав, не допускатимуть до тієї всенародньої культурної установи тих своїх братів, які залишилися вірні своєму національному походженню і пішли вперед із процесом національної еволюції?!

Адже тоді, коли австрійське міністерство освіти та внутрішніх справ, прихильно полагоджуючи просьбу Головної Руської Ради, передало площу та згарище львівської Академії й бібліотеки урочистим актом „an dі рутеніше Ферзамлюнг унд Бефелькерунг" (8. XI. 1849.) і спеціяльна комісія Головної Руської Ради видала 8. II. 1850. р. відозву до народу у справі масових збірок на будову Народнього Дому, — адже тоді не було ще у нас поділу на українців і кацапів чи москвофілів; адже тоді один і той сам нарід щедро складав гроші на свій Народній Дім: це був той нарід, який устами тієї самої своєї політичної верхівки — Головної Руської Ради — заявив про свою приналежність до „великого руського народу, котрий говорить одною мовою, та котрий має 15 мілионів, з яких півтретя Галицьку Землю замешкує". Це був той нарід, який саме на згаданій першій великій прилюдній маніфестації на святоюрській площі у Львові виступав під жовто-блакитними стягами, який уже на 10 літ раніше ввів у літературу мову простолюддя, та який по нинішній день плекає ту рідну мову, залишається вірний жовто-блакитному стягові і поклоняється тінням тих великих предків, що тою самою мовою промовляли і під тим самим прапором стояли! І коли, вже після розвязання Головної Руської Ради, Франц Йосиф особисто поклав 18. X. 1851. вугольний камінь під будову Народнього Дому у Львові, — то й тоді теж не було ще нічого поділу в народі. Чейже перший москвофільський виступ відбувся щойно 8. серпня 1866. (Дідицький у „Слові") і то тільки як „пробний бальончик" і як тактичний маневр проти поль-



ського націоналістичного галицького сойму. Статут Т-ва „Руcько-Народний Інститут Народний Дім", складений на підставі закону про товариства з 15. XI. 1867., затвердили аж 11. II. 1869., але намісництво слушно покликалося при затвердженні того статуту на міністерський рескрипт з 1849. року: і треба було тільки того нещасного збігу обставин, щоб саме у тому Товаристві зібралася жмінка одиниць, що причалили до москвофільського табору, засклепилися з ньому і заздро берегли свого геттоістичного середовища, щоб повстав правний спір, чия власність Народній Дім: чи це всенародня фондація, що'має широкі громадські цілі і підлягає громадській контролі, створена австрійським актом даровизни і гріщми цілого народу, — того народу, який без огляду на назву, завжди тут був, є і буде, — чи це власність обмеженого гурту людей, членів статутового товариства, які можуть із своєю власністю робити, що їм до вподоби, навіть використовуючи свою власність виразно на шкоду народу і створюючи домену протинародніх затій.

Булоб річю цілком зайвою згадувати про ті несамовиті перипетії правничої натури, які діються з Народнім Домом либонь від часу віднови грунтових книг у 1883. році. У справі інтабуляції маєтків, які записані на т. зв. „Штудієнфонд" і на „Руcько-Народний Інститут Н. Дім", це останнє Товариство процесувалося аж до Адміністраційного Трибуналу у Відні. За своє власне істнування це Товариство, якого діяльність була припинена 4. VIII. 1914. та яке вкінці остаточно було розвязане 15. V. 1917., — робило рекурс до міністерства внутрішніх справ у Відні: той рекурс по нинішній день спочиває у Варшаві, акт розвязання того Товариства ніби вічно ще неправосильний, а з того приводу групка недобитків, що давно втратила всякий звязок з народом, його сучасними культурними вимогами і його ідеалами, — вічно приписує собі права до національного маєтку. І до позавчорашнього дня використовувала рештки того маєтку для цілей, діяметрально протилежних цілям національної культури.

Стан Народнього Дому за польських часів усім нам добре відомий. Польська влада усунула українську кураторію, що 3. січня 1918. р. була покликана до управи фондацією, та встановила для Народнього Дому державних комісарів, вибираних зправила зпоміж москвофілів які під урядовою фірмою адміністрували Народнім Домом в той спосіб, що дали в ньому захист ріжним москвофільським організаціям, субвенціонували посередньо й безпосередньо москвофільські установи, зірвали з усякою культурною роботою та вкінці довели величезний маєток до руїни. Було тих комісарів чотири: Іван Лісковацький, Лев Черкавський, Ярослав Вербицький і Михайло Бачинський. Лев Черкавський дістав ще у 1926. р. у спадщині від свого попередника готівку 27.000 зол. та чисті гіпотеки нерухомостей. За останніх 10 літ, передовсім за господарки М. Бачинського, довги Народнього Дому эросли до яких двох міліонів зол. Два земельні маєтки Нар. Дому — Білка і Костенів — були вже щось двічі чи тричі на ліцитації, яка відложена тільки з огляду на тодішні переговори з Банком Господарства Краєвого про конверсійну позичку. Маєток розпався, а установа, призначена на те, щоб бути твердинею національної культури, залишилась твердинею ворожого нації назадництва. Не диво, що справа Народнього Дому була одною з болячок, про яку ніодин українець не міг просто спокійно думати й говорити. Не диво, що проти політики уряду у справі Народнього Дому одностайно виступали всі партії і групи українського народу, вважаючи цю справу просто за питання національного престіжу. Витворювався такий нестерпний стан, що врешті й польські чинники зрозуміли, що втримувати його годі.

І ось позавчора наступив у страдальницькій історії Народнього Дому новий зворот. Воєвідство іменувало нового адміністратора (так він і називається „адміністратором", уже не комісарем) та Тимчасовий Виділ із трьох членів і двох заступників. У тому Виділі — його голова і один член відомі українські громадяни, один член — москвофільський діяч; заступники — по одному українцеві й москвофілові. Уряд підкреслює у номінаційних декретах, що має на увазі санацію фінансів Народнього Дому. Сама назва „Тимчасовий Виділ" пояснює тимчасовий характер цієї нової стадії Народнього Дому.

І тільки як тимчасову і перехідну стадію можна таку полагоду трактувати, не будучи далеко захопленим нею. Передусім не можна мовчки погодитись з тим, що адміністратором **української** культурної установи став — **поляк**. Очевидно, ніхто з цього приводу не може мати претенсій до п. Вельпеля, мабуть мужа довіря головного вірителя, Банку Господарства Краєвого. Але пригадуємо, що коли уряд розвязав напр. львівський кагал, то державним адміністратором призначив таки суддю-жида. По-друге: не піддаючи у сумнів доброї волі нового адміністратора, такту й охоти мирно співпрацювати із членами Тимчасового Виділу, головно його головою, та прислухуватись до компетентних інформацій українських діячів про культурно-громадські цілі Народнього Дому, всеж не можна забувати, що офіціяльно і формально адміністратором таки є п. Вельпель, а Тимчасовий Виділ це тільки немов прибічна рада, „байрат", з правом дорадчого голосу, внесків і опіній: рішальним чинником є державний адміністратор, який з черги підлягає державному адміністративному чинникові. Цей факт, поруч із фактом іменування адміністратором людини іншої національности, найприкріше заскочив українське громадянство, яке уявляло собі, що вірителя в особі державного банку має, очевидно, повне право вглядати в господарку довжника до часу його фінансової санації, але не як чинник **надрядний** взагалі в усіх справах. З погляду національного престіжу це дуже болючий удар. Вкінці й мериторично: не є виключене, що співпраця поміж новоіменованим адміністратором і його Прибічною Радою буде якнайкраща, найбільш гармонійна, для добра установи. Дай Боже! Але не можна стриматись від висловлення остраху, що той спосіб, який найдено як тимчасовий вихід з ситуації, — створює знову широку площину для дальших конфліктів. Українські діячі, покликані до Тимчасового Виділу, опинились у дуже важкій і незручній ситуації. Громадська дисципліна, яка їм наказує це призначення прийняти в імя інтересів такої національної цінности, як Народній Дім, скаже їм а довіря всього громадства черпати сили для своєї невдячної праці.

Мериторично справа Народнього Дому буде полагоджена тільки тоді, коли буде покликана до життя кураторія фондації, якою є Народній Дім, і яка переведе одноцільну інтабуляцію маєтків. Всяка інша полагода, це тільки провізорія, гірша або ліпша. Дійсність покаже, наскільки створена теперішня провізорія буде „ліпша". Щойно після того, які висліди принесе та дійсність, можна буде говорити про український „успіх" в привернені належних нам прав, чи невдачу: всі коментарі на цю тему, які тепер читаємо у польській пресі, щонайменше передчасні. Народній Дім це майно **українське** і так само, як ми не мішаємося до того, що діється з фондацією Скарбка чи Оссолінеум, не личить польській пресі робити на тему української фондації несмачні уваги. Боротьба за Народній Дім ішла та йде тільки на площині відібрання своєї власности!

Бльок оборонців культури

формується довкруги Німеччини.

Від Ред.: В останньому числі відомого паризького тижневика „Кандід" находимо статтю сенатора Анрі Лемері, яка є характеристичним показчиком, наскільки вже й у Франції назріває свідомість небезпеки з совітської сторони. Ту цікаву статтю подаємо у перекладі.

На наших очах здійснюється стара марксівська теза, мовляв: клясовий антагонізм стоїть на першому місці перед національним, тому лише громадянська війна справедлива. Справді: нині найгострішим міжнародним питанням не є німецький ревізіонізм, лише революційний імперіялізм Москви. Під впливом інтриг червоної держави дійшло до повної ревізії ідей та перегрупування сил: вчора були вдоволені прихильники істнуючого стану і невдоволені ті, що заколочували загальну безпеку. Нині є лише оборонці і вороги суспільного ладу. Ці дві партії істнують всюди — в одному краю сильна одна, в другому інша; звязки між партіями тої самої закраски навязуються понад кордонами; тому бачимо в нинішніх часах нову форму закордонної політики, яку можна назвати „інтернаціоналізацією внутрішніх політик".

За початками тої переміни треба шукати у минулому. Мир, побудований 1919. р. мав дві слабі сторони: раз — переможні забули передбачити збірну акцію для збереження нового ладу і друге — переможці не розвязали питання Росії, що покинула Антанту, не ставши зрештою офіційно її ворогом.

Це останнє питання ускладнило все. Німеччина почала піднімати голову, спираючися на СССР, великодержави не знали німецької небезпеки і замикали очі на большевицьку. Коли Гітлер залякав большевиків своїм імперіялізмом, вони вміло вихіснували прошацьку ментальність Франції, що постійно оглядається за помічю. Москва приступила до добрих пактових мінімумів; вона увійшла до Ліги Націй та видумала доктрину „неподільного мира", що дозволив їй не допустити до ніякого наладнання відносин, що не заспокоювало її власного інтересу. Що найдивніше — ту гру почали большевики завдяки підтримці правого французького уряду Барту.

Володарі Кремлю мають манію мішатися до внутрішніх справ інших націй і як це виглядає, знають знаменито держави, які наладнали дипльоматичні взаємини зі СССР. Взаємні зобовязання не вмішуватися до внутрішніх справ — це для большевиків звичайний клаптик паперу. Протести нічого не помагають, бо уряд СССР заслоняється все коминтерном, дарма, що це лише дві фасади тої самої будови.

Первісні методи большевиків були досить примітивні. Вони намагалися лише втягнути інші держави до безодні, в яку самі впали — наче банкрутуюча фірма, що перед упадком намагається наборзі збільшити свій капітал. Тепер має комінтерн куди складніші, більш систематичні методи. Він винайшов цілу низку „предметів експорту", якими ущасливлює здитинілу буржуазію, як „війна війні", „боротьба проти фашизму", „людовий фронт". Ці методи дали знамениті висліди по всіх краях, де лише патріотизм не хоронить провідників від корупції.

За тими гаслами до ужитку відіотілих мас, якими володіє фальшива еліта, байдужа для своїх обовязків, за цими гаслами криється точна мета: відвернути від себе загрозу німецького велитня і спрямувати її на іншу жертву, викликуючи такий грізний конфлікт, що кинув би всю Европу в обійми загальної революції.

Пристосування тих метод маємо ясно перед собою. Большевики викликали громадянську війну в Еспанії та хотіли штовхнути Францію до інтервенції, хочаб навіть це мало викликати Бог зна яку грізну реакцію держав, що зберігли сильну взаду. Рівночасно Москва не дозволяє Франції найти модусу вівенді з Німеччиною. Чехословаччина попала — за помічю Франції — під справжній совітський протекторат. Румунію штовхає Францію в обійми Москви, що зрештою викликує сильний спротив румунських політиків. Доходить до того, що Тітулеску домагався в імені Франції та Блюма, щоб розвязати румунські фашистівські ліги. Загрожені французькими впливами румунські націоналісти хоч-не-хоч будуть орієнтуватися на Берлін. Подібно — як кажуть — коли в Еспанії переможуть здорові, праві елементи, будуть вязати всі надії з націоналістичною Німеччиною.

І так московська інтрига завісила Европу між ладом і анархією. Бльок оборонців культури формується довкруги Німеччини, якої значіння росте рівнобіжно зі занепадом Франції. Бльок носіїв революції намагається розширитися; на жаль і Франція туди попала.

Як покінчиться зудар двох сил, це не важко передбачити. Ті, що мають добру дисципліну, організацію та збройну силу, переможуть: комунізм упаде.

Чи Франція хоче упасти разом з ним?

ВОЄННА ПІДГОТОВА БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

РИГА, 29. 8. ПАТ. На балтійській дороговій конференції в Таліні обговорили справу будови шоси Таллін—Рига—Ковно, що малаб велике стратегічне значіння.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

Португальські робітники проти комунізму.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Національні професійні союзи зорганізували тут велику протикомуністичну маніфестацію при співучасти 35 тисяч осіб. Маніфестанти підносили оклики на честь Португалії, Німеччини й Італії та висловили глибоке признання еспанським національним військам. Внесок одного промовця, зорганізувати національну легію для поборювання комунізму, прийнято живіовими оплесками.

—o—

Шкільна обува



Бронзові 1 зол. дорожчі.

Гімнастичні приписові	в. 27–30 зол.	1.—
	в. 31–34 „	1.30
	в. 35–40 „	1.20
Шкільні панчохи	зол.	1.20

Дістанете у всіх філіях.

Виїзд ґен. Ридза Сьмігłого до Парижа.

ВАРШАВА, ПАТ. У пятницю в год. 5.10 пополудні виїхав до Парижа генеральний інспектор збройних сил ґен. Ридз-Сьмігли з шефом генерального штабу ґен. Стахевичем, полк. Стшелецьким та двома адютантами: ротм. Вакера і ротм. Горохом. На двірці ждала на ген. Ридза-Сьмігłого почесна компанія з орхестрою, прем. Славой-Складковський з міністрами і державними підсекретарями та представники французької амбасади. При відїзді поїзду публика прощала окликами.

Французька преса містить низку статтей на тему взаємин між Польщею і Францією та про ролю ген. Ридза-Сьмігłого у політичному житті Польщі раніше і тепер. Ген. Ридз-Сьмігли візьме участь у великих маневрах французької армії.

А. ПЕТРИЩЕВ.

МАРА.

Трапилось це мені в девятьсоттрицятім році. Я відзначився при контролі засівів. За те дістав місяць відпустки... й післали мене до лікарні лічитись. А відтак у лісний район на підготову жнив.

Познайомився я з ділами. І тут лихо: ціла оселя Журба десь у болоті бовтається. Наказ є їхати до Журби, а шукаю її — нема. Ніяких документів, хто там верховодить, до кого звернутись, куди їхати — нема! Звертаюсь до секретаря району за поясненням:

— Це товаришу, — каже — така річ, що Журба є і її нема. Записали її в список колхозів, щоби потрібний відсоток осягнути, а коли проминув гарячий час, записали Журбу в список колхозів, що розлетілись. А поправді Журба — це пустарнище, а не оселя.

— На мапі — кажу — ясно написано: оселя.

— Плюнь, — відповідає — на мапу! Її робили за царя Гороха. Автім не маю часу...

І розсердився, мовляв, чого за пустяками ламати.

— Добре — думаю — коли виявиться, що ви проморгали тут цілу оселю, тоді побачимо, чи це пустяки, чи ні!

Все одно район треба мені обїхати. Їду до містечка й питаюся.

— Що це таке Журба?

— Гірка — кажуть — така в лісі за болотом, чотирнадцять кільометрів. Закляте місце.

— Якже це закляте?

— А так собі, закляте. Жив собі там колись чарівник на прізвище Журба.

І розказали мені цілу історію про того чарівника, що до нього багато людей зверталось. Дорога в оселі до містечка вела полем, а відтак лісом, самими мокравинами. На мокравинах стояли гати...

— Очевидно — кажуть — тепер гати погнили, а полева доріжка давно в болоті розлізлась.

— Кудиж, товариші, — питаюсь — туди добратись?

— Добратись — кажуть — туди можна, бо бабське літо сухе. Тільки треба знати заклятя.

— Це у вас — кажу — опій, попівський пересуд!

— Е ні, — відповідають — знаємо, що віритн в Бога це опій. Але тут, вибачте товаришу, нечиста сила. Відомо, тут опію нема!

Охота мене аж розпирає. Відкрию село і забобони розбю.

Уранці пустився я верхом до Журби. Підїхав до багнища й міркую: Коли з містечка до Журби 12 км. — то відси з підлісся не більше сїмох буде.

Проїхав я пять кільометрів ще сяк так. Далі — останки гати. Насилу пішов кінь далі. Вкінці зовсім пристанув.

Приговорюю:

— Ну, ну, косю, далі!...

Не йде. Смикнув прутом — скаче. Торкнув я його пістолею по голові. Кінь підскочив, кинувся прожогом уперед і відразу застряг. Я ледви зіскочив, а пістолю таки лідько взяв. Болото хлюпотить, бовтається. А я на кущеві прилягі верчусь. Не минуло й хвилини, а з моєї коняки тільки морда наставилась. Заки я ще моргнув, кінь щез. Болото віссало, забовталось і жнову вирівналось.

Що тут робити? Цілий як чортяка обболочений, мокрий, коня запропастив, пістолю загубив... Якже вертатись у такім виді на збори? Сором!... Чіпаюсь кущів і плигаю. Сонце йде догори — я плигаю, пішки упів — плигаю. Вже рад би повернутись, але куди? Куди до переду, а куди до заду? А мох під ногами подається — скачи куди хочеш! Вкінці вискочив я на беріжок. Повалився без сил і дриготію. Останні сонячні промінчики зиркають крізь дерева. Від мокравини снуються мряки. Де я? Ближче Журби, чи ближче містечка? На щастя папироски й сірнички залишились сухі. Намагаюсь розпалити вогонь. Ягодами вбиваю голод. Довкола хащі: тут голівка, а там кінчик відрізаний: не відломаний, лиш відрізаний. Значить, тут є люди. Завважать люди зі Журби комуніста, — що тоді буде? Помилай як знали! Всетаки розпалюю ватру. А раптом:

— Бім, бім, бім...

Ударило шість разів і перестало. Годинничок? Чи може колотівцею хтось по блешанім казані дзвенить. Годі відрізнити. Сиджу й на вогні дальші гриби пряжу. Чую, підходить хтось. Оглядаюсь. Шось, гейби жінка.

— Хто там? — питаюсь.

Мовчить.

— Ходи сюди!

Мовчить. Підійшла ближче. Підходжу — тікає і ручкою манить.

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту". 1-2

Троцький інтернований.

ОСЛЬО, 29. 8. Райтер. Норвеський уряд інтернував Троцького та його жінку, покищо у їхній віллі.

ОСЛЬО, 29. 8. ПАТ. Норвеське мін-ство справедливости повідомляє: Норв. уряд рішив інтернувати Троцького з жінкою тому, що він не хотів зрезигнувати з політичної діяльности, як цього від нього домагалися. Обох секретарів Троцького виселять з Норвегії.

ОСЛЬО, 29. 8. ПАТ. Норвеське м-ст. справедливости висловило думку, що булоб дуже невдоволене, колиб Троцький міг дістати віздову візу до іншого краю, що дозволилоб йому покинути Норвегію.

РИКОВ, БУХАРІН І РАДЕК ТАКОЖ?

МОСКВА, 29. 8. Авас. Внаслідок ревеляцій під час московського процесу йдуть дальші арештування в армії та партії. Як виходить з інформацій з доброго джерела, Рикова, Бухаріна і Радека тримають під сторожею у їхніх помешканнях; також ген. Шапошніков, б. директор високої воєнної школи, арештований. Серед членів комуністичної партії переполох.

КІНЕЦЬ МАНЕВРІВ У ЗАКАВКАЗЗІ.

ТИФЛІС, 29. 8. ПАТ. Вчора покінчилися маневри у закавказькій воєнній окрузі.

—o—

Серед сонця, садів і винниць.

(Із пресової конференції Комітету Свята Винозбору в Заліщиках).

II.

Хоч на трасі нашої краєзнавчої прогулъки було чимало осель з мальовничим положенням, то Червоногород побив мабуть усі місцеві рекорди після Заліщик. Задивлені в небуденну красу архітектури зрів та в могутню сильветку палати, що походженням своїм сягає XIV. ст. (Корятовичів), їдемо в долину до захованого в зелені двірського будинку, де в своїй скромности мешкає кн. Любомирська. Та цей будинок має також свій чар, а саме терасу взаду, на якій подають підвечірок і звідкіли подивляємо прекрасний лісистий краєвид. Ліворуч мене сидить при столі старенька шведська аристократка, приятелька пані дому. Хвалить Львів і дивується, що досі я не здобувся на відвідини її міста заметкання, Стокгольму, не вважаючи на дешеві прогулъки „Орбісу". Говорить по німецьки, тому маю можливість оправдатися з того будь що будь поважного докору.

Брак часу не дозволяє нам оглянути замку зблизька. Вдоволяємось поглядом іздалека й оповіданням говірського та серед нас ввесь час присутнього проф. Шварца, доброго знавця цілої околиці та автора провідника. Від нього чуємо про власників замку колись і тепер, про стиль, про парк, тощо. Зокрема чуємо, чому місцевість називається Червоногород (скелі і земля довкола червоні) і яку давню вона має традицію (IX. століття!).

В дальшій дорозі наші авта крутим шляхом виносять нас з котловини на гору, опісля гладко котяться по рівнині. Ліворуч бачимо найбільший на Поділлю 16-метровий водопад Джурина, а з замітної рістні тютюневі плянтації (при від'їзді до села показано нам плянтації рицинусу).

Тепер шоса біжить над Дністром. Зупиняємось і оглядаємо залізний міст, який вже Поділля з Покуттям. Він довгий на 228 метрів, високий 102 м. у середущому вивзині. Збудувала його вже Польща коштом 2 і пів міліона. Околиці має вимрівні терени для управи винної лози. Як нас інформують, „Сільський Господар" виарендував до цього 5 моргів, а тепер веде переговори для аренди „Кулко Рольніче". Минаємо містечко Устечко та село Шутроминці. Це власність фондації Гогендорфа, до якої належить також 40 моргів морелевого саду і Рільниче Досвідне Заведення. При від'їзді до Хмелевої видко стінки над Стрипою. Авта вкочуються на подвір'я двору п. Блажеських. Нас просять до парку, ведуть на стрімкий беріг Хмелівки. По дорозі оглядаємо небувалий оказ великого пугача, замкненого в клітці. Він заклював і зїв свою жінку — пояснює один з господарів. Та швидко показується, що було навпаки: це самиця зїла самця. Цю історію вважають зібрані довкола клітки журналісти за більше імовірну і з погордою відходять від цієї надмірно кровожадної жінки...

Оглянувши з високого і стрімкого берега парку прекрасний закрут Хмелівки, сідаємо в авта і кількохвилинним майже шляхом їздимо до винниць, де господарі, показавши старанно плекані плянтації, гостять нас вином власного виробу і виноградом. При цій нагоді довідуємось, що продукція вина є необхідна, бо треба нужити в той спосіб „браки", яких у винограді є пересічно 25 пр. Однак податкова система під впливом заграниці (Франції, яка вацікавлена у збуті її вин на території Польщі) накладає на продуцента данину в користь держави такої висоти (1.42 зол. від літри, тоді коли закордоном всього кілька сотиків!), що продукція вина є просто неможлива. Тому Митрополича Курія з Вильна, яка заложила з Зазулинцях винниці для продукції богослужебних вин, не маючи змоги заплатити згори цієї данини, рішилась була вдати все випродуковане вино до Дністра і тільки в останній хвилині змінила свій намір, уживаючи ввесь запас вина для фабрикації оцту...

Вже вечоріє, коли наші машини зупиняються перед двірським будинком у Кошилівцях, відомих з добре поставленого садівництва й огородництва, з вивозу овочевих щеп і насіння. Тут зустрічає місцева дідичка, п. Модзалевська зі старенькою, але бодрою ще мамою. В одній з кімнат стоїть ряд наших селянських жінок і дівчат. Перед ними великий стіл, увесь вкритий народніми вишивками. Є між ними вишівчені жіночі блюзи, декораційні подушки, ручні торбинки, тощо. З боку розташувався знову ткач Іван Вандяк із села Цапівці зі своїми конопляними деркачами і веретами. Починаються цікаві оглядини оригінальних експонатів і не менше оригінальні розмови польсько-українським воляпіком. Вишивками одушевляється не тільки жіноцтво з журналістичного світу, але теж мужчини. Не менше цікаво оглядають усі своєрідні і дуже штудерні зачіски жінок та накриття голов. Говоримо з п. Модзалевською. Затруднює вона халупничим способом близько триста робітничих сил у селах: Кошилівці, Попівці і Цапівці. Збуває роботи в цілій Польщі. Старається затримати питомеиність народніх робіт, а через те не вжи-

---

7

Пригадав я, як люди хрестяться і, що в таких випадках „Да воскреснет Бог" говориться. Не помагає. Манить далі. Вертаюсь до ватри, вона зі мною. Сів я при ватрі і рішився не оглядатися. Не втерпів. Знову вабить. І так довго. Аж тут:

— Бім, бім, бім...

Двадцять разів. Почулось щось, гей крик півня. Дивлюсь: довкола біліє мрака як вата, більше ніхого. Ну, і смійтесь тепер, товариші, що нечиста сила має силу тільки до перших півня. Але відки півень? І що за дивний годинник? Спершу видзвонив шесту, а тепер двадцяту. Здрімався. Буджусь — світає.

— Ну, — міркую — нема мені чого довше тут сидіти.

Іду — болото. Вимиваю болото — озеро. Минаю озеро, знову болото. Іду, а я знову при погаслій ватрі, що її вчора розпалив.

— Бім, бім, бім...

Знову шість разів. Чую зовсім добре, відки звук. Іду, знов болото, озеро, болото й останки ватри. І так тричі. Пригадав собі повір'я, що коли тебе водить, передягни сорочку навиворіть.

Зоболон, чи як але робити щось треба. Передягаюсь сорочкою навиворіть.

— Бім, бім, бім...

Дванадцять разів. Хрещусь. Всі молитви, які від матері чув, пригадав. Дивлюсь і очам своїм не вірю: лежить упоперек баговиння завалена береза.

— Тричі — думаю — сюди переходив і переправи не запримітив.

Переходжу. Безодню залишив за собою. Перелізаю горбок. Продираюсь кущами. Поляна, а на поляні старушка.

— Шож, панубче, доволі, чи ше поводити?

— Як це — питаюсь — поводити?

— Коли не розумієш, можу в тій хвилині щезнути з твоїх очей.

— Ні, ні, вибач, — кажу — не щезай! Я вже розумію.

— За Журбою шукаєш, так?

— Еге ж, — відповідаю — шукав.

— Я — каже — Журба. Чого тобі?

— Нічого, — говорю — тепер вже нічого... дай тільки чогонебудь попоїсти.

Засміялась. А в рот у неї повно зубів. Білих, густих.

— Ага, присмирнів значить, товариш...?

— Присмирнів, немащо!

— Ходи зі мною!

Пішла бистро вперед. А я за нею... Здави ноги волочу. Дриготію, на очах мрака, в ухах шумить.

Привела до якоїсь землянки чи хатинки спорудженої хмелем.

— Входи!

Входжу. Маленьке віконце і сяйгла обмаль.

— Напийся наперед самогончику.

Дала повну чарку. А каша... Перехрестила як би стить. Покріпився, питаюсь:

— Багато вас тут живе?

— Сільки — каже — покажу, стільки й нарахуєш. Кортить у болото?

— Чув я, як ваш годинник дзвонив. Чому бив він тільки шесту й двадцяту?

— Ти не чув, що мені було потрібне. Захочу, ціле місто побачиш. А чи не місто, чи лісова оселя, не розбереш! Скажи краще, що волієш, знову серед болота опинитись, чи тут відпочати?

— Краще — благаю — тут відпочну.

— Напийся ще. І пожалів лісу руку, поворожу. Написана тобі сьогодні смерть серед поля від сокири. На щастя ти на мене натрапив і маєш продовження на 3 роки. За три роки розстріляють тебе, а коли втечеш за границю, будеш жити аж до самої смерти. І внуків своїх поженеш.

Хочу щось сказати, але язик задубів. Не можу ворохнутись. Все видається мені немов сон... Вінчання... Красавиця знад болота... Чую, що це сон і хочу проснутись. Жінка спить на моїй руці.

Намагаюсь висвободити руку. Світає... Піднімаю голову... щось важкого, чи м'якого... клюп мене по голові...

І зробилось страшенно холодно. Гей змії мене обвинули... Чую, хтось мене термосить:

— Товаришу... товаришу...

Отвираю очі. Я там, де потонув кінь. Біля мене трьох місцевих комсомольців.

— Що з вами, товаришу, ми за вами третій день шукаємо.

Завезли мене до лічниці. З розмови чую, у дім божевільних хочуть віддати. Останками сил вібрав до купи память.

— Коня підо мною вбили. По голові хтось мене вдарив і більше не памятаю...

Відзначення не дали. Признали стратним. Нічого більше я не хотів. Попав у пригранічну сторожу. Підождав відповідної хвилинки і... тепер на чужині хліб жую, не солодкий ...але за те жию. Комуніста, що його на моє місце післали в цей район, селяни таки живцем спалили!... На гіпнозі не розуміюсь... Може не сон був, а може і сон, не сон... Ріжно можна повсякчас... Одно знаю, там був би я згинув.

Переклав Роман С—ка.

—o—

має до них ані маркізети, ані інших тонких матеріялів, як це роблять деякі підприємства (тут називає одну українську установу). „Коли в українській пресі була яка згадка про мою працю, то все корисна" — не без гордости говорить нам п. М. І можна їй вірити. Говоримо зі селянками і з ткачем. Признаються, що праця їхня дуже важка, та всетаки є якийсь заробіток, хоч розмірно він скромний, просто нужденний.

Скориставши відтак з гостинности обох пань, сідаємо в авта, які вже безупинну несуть нас назад до Заліщик на заслужений відпочинок.

III.

Другого дня зранку виїжджаємо у борщівський повіт до Висічки. На нашому шляху перші зявляються багате — як нас інформують — село Добрівляни. Має воно плянтації мельонів, кавунів, тютюну, морелів і особливо багато помідорів, які вивозить на захід (біржою є Катовиці). Годують там теж шовковицю. Мають Добрівляни деревяну церков з XVIII. століття. Увесь час вислухуємо викладу проф. Шварця. То про редути з часів кримської війни, то про степовий резерват, то про „подільського сфінкса" в недалеких Голіградах. За ові хапають чудесні панорами Дністрових ярів. Їм на зміну зявляються незабаром яри Серету та прекрасно положене село Касперівці. Має воно церкву з 1772 р. і громадські сади та винниці. Врешті приходять звізовані п. Шварцом Голігради чи пак колись Ольгингради. „Сфінкса" не бачимо, зате розкошуємось чарівним видом на береги Серету. Вістка про гуралів із Підгаля, що поселились тут і в недалеких Вінятинцях, менше приємна для українського журналіста... Дальше веде дорога між просторими полями. Сіл не видно, тільки стерня, кукурудза, соняшники і бараболиська. Врешті в ярі потоку Хролів село Новосілка Костюкова. Є тут мавзолей Шелінських, є руїни замку Володийовських, є цесь — як нам оповідають — хата Горпини з „Огнем і Мечем". В церкві поліхромія. Вона представляє місцевого пароха, як веде вірних до неба і постмайстра у пеклі. Це — мовляв — вислід непорозуміння, що його мав 40 літ тому гр.-катол. пашотець із місцевим начальником почти.

Врешті ми у Висічці над Нічлявою в палаті, що була колись оборонним замком. Є вона зласністю ордината Голеєвського-Чарковського. Пізнаємо господаря, його доні (одна в українських вишивках) та його рідного брата, що недавно щасливо вийшов із катастрофи, коли їхав літаком до Еспанії, щоби взяти участь в еспанській революції.

В першу чергу їдемо ген поза село, щоби оглянути найбільшу в Польщі винницю. Розміщена вона на 20 моргах і має 112 тисяч корчів. Вигляд її справді імпозантний. Опроваджує сам ординат, інформуючи рівночасно нас про значіння плянтацій винної лози в Польщі, про потребу продукції вина (около 1 міліон літрів вживають церкви), про ціни винограду і вина, тощо. Він познайомлює нас з Іваном Бойчуком з недалекого села Сковятина, якого нарошно на цей день запросив до себе. Він є на Поділлю найстаршим плянтатором винограду (крім того має пасіку). Почав ще тоді, коли про винну лозу ще никому не снилось, бо ще перед 50-ти роками. Зачив дещо як вояк на Угорщині, дещо пізніше вичитав про виноград у книжках і можливість почати культуру мучила його навіть у снах так довго, поки не спровадив щеп з Румунії. Має не багато. Всього 200 корчів, що дають йому дохід 800—1.200 золотих річно. Зате навчив других. Оповідає мені гордо, що й сам ординат не в одному його радився дотично виноградних плянтацій.

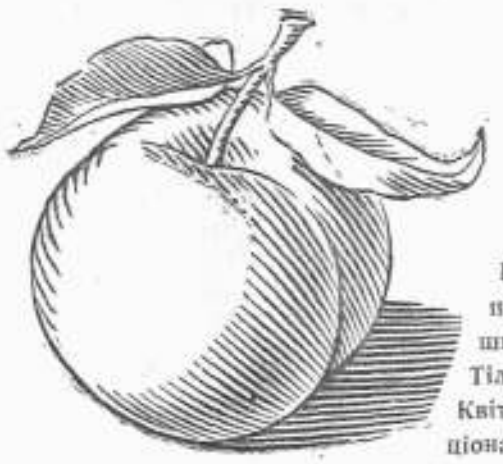
Вертаємось у палату, де на кожному кроці відчуваєте давню традицію. Гостинний господар поручає мені між іншим ясне вино власної продукції. „Знаєте — каже він — як це вино буде називатись? Вино св. Андрея. В честь вашого митрополита. 20.000 літрів замовлено для львівської архидієцезії".

У великій салі, де під стінами стоїть ряд шаф із книгами а на стінах висять портрети предків, вписуємо до великої книги наші прізвища. Потім ще на тій старої башти роблю знимку всіх присутніх, та окремо першого плянтатора винограду Бойчука і їдемо автами дальше.

В. Несторович.

НА ЧОЛОБИТНЮ ДО МОСКВИ.

МОСКВА, 29. 8. ПАТ. Вчора приїхала делегація союзу французького учительства, зложена з 57-ох осіб, членів людового фронту.



Цера делікатна як бресква

Цера є дуже вразлива і невідповідне мило може легко їй зашкодити.

Тільки добре мило — Еліда 7 Квітів — становить підставу раціонального плекання цери. Багата піна усуває з пор усіляку нечисть. Вона має великі косметичні прикмети, є надзвичайно лагідна і завдяки цьому робить церу мягкою і делікатною.

МИЛО 7 КВІТІВ ЕЛІДА

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАТОЛЬОГІЧНО

Великий бій під Адіс-Абебою.

РИМ, 29. 8. ПАТ. Як подає „Джорналє д'Італія", **ватага з 1.200 абісинців намагалася заатакувати Адіс Абебу, але італійські й еритрейські частини відкинули її. Полягло 200 абісинців і 15-ох аскарів; 40 аскарів ранених. В бою брала участь також артилєрія.**

ЗНИЖКА ЗАЛІЗНИЧОЇ ТАРИФИ.

АДІС АБЕБА, 29. 8. ПАТ. На основі договору між Італією і товариством залізниці Адіс Абеба—Джібутті обижено на згаданій лінії особову тарифу на 20 до 30%, товарову на 20 пр.

—o—

Єгипет незалежною державою

під британською військовою контролею.

ЛЬОНДОН, 29. 8. ПАТ. В середу підписали в Льондоні між Англією і Єгиптом договір, що наладнує 1) **військові** справи: військова окупація кінчиться, обі сторони підписують на 20 літ договір взаїмної підмоги. Доки Єгипет сам не буде досить сильний, щоб забезпечити Суезький канал, Англія буде там тримати сухопутну залогу з 10.000 людей сухопутних військ і 400 летунів; тимчасово залога залишиться і в Олександрії. Єгипет доведе до ладу шляхи і дозволить брит. літакам на переліт і причалювання. Озброєння брит. і егип. армій буде таке саме. 2) **Судан** матиме єгипетську адміністрацію і англо-єгипетську валюту; до 5-ох літ поліцією будуть командувати британські старшини. 3) В. Британія допоможе дипльоматичним шляхом Єгиптові до скасування **капітуляцій** і мішаних судів. 4) В Льондоні буде єгипетський **амбасадор**, в Каїро британський. В. Британія підтримає кандидатуру Єгипту на члена Ліги Націй.

СУКНА Рудольф Світальський - Тадей Гаєр Львів, вул. Баторія ч. 20 готель Саський.
МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ, НАЙМОДНІШІ у великому виборі
Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Кооперативам відповідний рабат.

Ще про IV. Зїзд славянських ґеоґрафів і етноґрафів у Софії.

21. серпня ц. р. закінчився зїзд славянських ґеографів і етнографів в Софії. В зїзді брало участь около 300 осіб, між якими була третина поляків, решта це болгари, чехи й словаки, югославяни та українці. Праця зїзду відбувалась в 8 комісіях, а крім цього підчас конґресу було кілька наукових прогульок. З українських делєґатів проф. Щербаківський виголосив два реферати з праісторії України, а доц. д-р Кубійович реферат на тему змін населення на українській території, склав звіт зі своїх праць над пастирством у Карпатах і референував про видаваний у Львові великий атлас України. Виставу мав України, яку відкрили підчас зїзду, відвідало за 5 днів 600 осіб, в тому числі більшість членів конґресу. В дні закінчення зїзду українська делєґація зложила вінок на памятнику болгарського революціонера Василя Левського. Про участь українців у зїзді, працю українських ученних та про виставу мап України появилися доволі численні звіти в болгарській пресі. Після закінчення конґресу учасники розїхалися на прогульки в ріжні закутини Болгарії.

—o—

Вже й Італія заборонила вивозити зброю до Еспанії.

РИМ, 29. 8. ПАТ. Італійський уряд оголосив заборону безпосередньо чи посередньо вивозити зброю, муніцію та воєнні матеріяли до Еспанії й еспанських кольоній.

ДИМІСІЯ ЕСПАНСЬКОГО АМБАСАДОРА.

ЛЬОНДОН, 29. 8. ПАТ. Еспан. амбасадор в Льондоні Льопез Оліван подався до димісії.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ МІСІОНАРІВ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 29. 8. ПАТ. „Оссерваторе Романо" містить оповідання одного священника, що втік з Еспанії. У м. Барбастро розстріляли єпископа і 30-ох місіонарів. Разом в Еспанії розстріляно 70-ох місіонарів.

ЧЕРВОНІ ВТРАТИЛИ ОДИНОКУ ФАБРИКУ ЗБРОЇ.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Як повідомляє національне радіо, авіяція летуни знищили фабрику зброї у Толедо — єдине краєве джерело постачання зброї для мадридського уряду.

НАРАДИ ТРЬОХ ВОЄВОД У ЛЬВОВІ.

У воєвідському уряді у Львові відбулася в суботу 29. серпня ц. р. нарада трьох воєвод, а саме: львівського Беліни Пражмовського, станиславівського ґен. Пасławського і тернопільського д-ра Білика. На нараді обговорювали організаційні і господарські справи. В нараді взяли теж участь начальники виділів з поодиноких воєвідських урядів.

Ширіть наш часопис!

Олімпіяда, спорт і... ми.

Поолімпійські рефлексії і міркування.

Наші міркування складаємо в рядки під незатертим ще враженням берлінських олімпійських ігрищ і всього того великого шуму, що вийшов від них по землях майже усіх континентів.

Півсотень і кілька держав вислало до Берліна свої спортові дружини й усі зі сильним зацікавленням слідкували за осягами своїх вибраних спортовців. Цілих два тижні жила людська маса сьогоднішнього культурного „orbis terrarum" у психічному напруженню, хвилювалась у непевності, раділа успіхами і плакала невдачею своїх фаворитів.

Людині, що стояла оподалік, поза лужками олімпійського схвилювання і пристрасю спортової гарячки і тільки слідкувала, багато, дуже багато річей і явищ могли видатися щонайменше **дивними й незрозумілими.**

Кілька сантиметрів переваги в скоці, чи дві десяті секунди в спринті — виростали до небувалих розмірів гігантичного тріюмфу й великої національної перемоги. Чергування в табелях добутих точок стали оцінювати люди, немов якесь непорушне свідоцтво **біольогічно-расової потенції і життєвої справности поодиноких народів.**

Аже були люди, що для них увесь цей **олімпійський спектакль** і це фанатичне захоплення міжнародніми спортовими ігрищами **був грубо** переборщений. А вороги спорту (такі ще теж є, головно серед старшої генерації), приглядаючись скептичним оком усій сумятосі спортових емоцій молодого покоління, мали притоку до бідкання і зайвого ламання рук над пониженням моральних ідеалів й інтелектуальною дегенерацією молодих поколінь. — Старих **„апольогетів духа"** дратувало фанатичне й здавалось би зовсім одностороннє **„звеличування мязів".**

Тимчасом спорт і взагалі фізична культура добули собі вже в громадянстві право прилюдности й тому такі хвилювання та їдка критика спортового захоплення, не виходячи поза рямки приватних балачок касинових дискутантів. Одночасно, гріхом було би не ствердити, що нечуване захоплення фізичними змагами мало теж чимало нездорових познак а то й гумористичної закраски. Головне те, що зацікавлення олімпіядою і взагалі спортом спирається не так на площині правдивого зрозуміння ваги фізичної культури, як радше **на жадобі емоціональних зворушень і цих психольогічних моментів газарду,** що ніхують кожну гру, в якій можна **виграти, або програти.**

Яке тут, на нашу думку, **правильне становище,** який правильний підхід до цілої олимпійської імпрези та її значіння?

Олімпіяда — це барвна ілюстрація в живій лінії спортового руху й фізичної культури, яка обявляється тільки раз на 4 роки. — Олімпіяду зродили не тільки лицарські традиції старинної Гелляди, але й розумне, наукове й соціяльне зрозуміння значіння і ваги фізичної культури й виховання на спортових принципах. Відси олімпійські ігрища й усі рефлексії, що вони їх зродили, найкраща нагода для провірення нашого погляду на таку важну проблему, як справа фізичної культури.

Слід завсувати собі наше становище до спорту взагалі й зокрема, визначити його ролю і призначення в нашому нац'ональному комплексі.

Спорт — у модерному розумінні — це вже не поняття принадної форми забави й розваги, але **життєва вимога.** Спорт у найширшому понятті це важний **компензаційний фактор** — професійно-зіжничкованого й індустріяльно змеханізованого життя сучасної людини. — Це століття, період супремації машини, як продукту інтелектуальної натури людства, витворило складні й біольогічно здеформовані урбаністичні форми життя, які без інгеренції компенсаційного впливу фіз. культури, скоріше, чи згодом мусіли би значитись **біольогічною дегенерацією наростаючих поколінь.**

Такий вже в природі закон, що органи, які перебувають у безділлі, нидіють і затрачують свою функціональну спроможність. Це не виключає а навпаки відноситься перш усього до мязорухового апарату людини. У попередніх століттях, коли майже вся праця людства була фізичного характеру, кожний сам дбав за найкращий розвиток своїх фізичних сил, бо тільки вони давали йому *право* задержатись на поверхні життя, а всі калїки гинули. Сьогодні, після радикальної переміни правил і умовин життя, давня вимога фізичної справности сталася для короткозорих одиниць **зайвим і здавалось непродуктивним тягарем.**

Ясно, що таке роздумування під кутом короткої мети виявилося зовсім неправильне й фальшиве, — а маючи на увазі становище одиниці до нації й евгенічні обовязки супроти наступних поколінь, воно мабуть не злочинне. І саме тут являється ідея фізичної культури, тут зроджується найкращий спосіб її плекання — спорт. На тому тлі зарисовується спорт, як психольогічно оправдана оборонна реакція здорового людського комплексу проти скиблених форм життя, **як відруховий акт збірної підсвідомої волі, спертої на інстинкті самоохорони всеї людської раси.**

Така є розумова сторінка цієї справи. Не тільки самозбережний інстинкт, але й розум, політичний розум народів і держав визнає сьогодні спорт як передову суспільну проблему, **що торкається справ народнього здоровля і сили.**

Очевидно, що визначенням ролі спорту занялася суспільна гігієна, ця важна ділянка сьогоднішної загальної медичної дисциплини й вона під кутом користи здоровля покермувала його напрямком і оформленням. Ясно, що до його напрямком і оформленням. Ясно, що до його визначення ролі спортової заправи та її розподілу, тільки медицина була компетентна й, що ввесь розвиток фіз. культури мусить відбуватися під її контролею і наглядом. Саме тут слід підкреслити ще раз, що **спорт зродився для здоровля** для його збереження і досягнення найвищої справности людського організму.

Спорт — це засіб для збереження здоровля генерацій, для досягнення біольогічної тугости й політичної супремації народів і держав. І тут правильне розуміння спорту, як засобу, а не як мети. **Засада „спорт для спорту"** так, як і „мистецтво для мистецтва" є в заложенні **неправильна й фальшива!** Спорт це засіб до великої мети й ця його роля зовсім не понижує його значіння.

Мусимо завважити, що не всі так розуміють спорт і саме багато спортових фанатиків любить спорт для спорту й емоції, забуваючи про його мету. А таке наставлення є насьорізь фальшиве й егоїстичне, а ефекти його є шкідливі для самого спортового руху й для мас, що в своїй короткозорости розуміють спорт тільки як принадну форму розваги й гайнування часу. Існує ще инше неправильне й скиблене розуміння спорту, а саме трактування його, як найлекшої нагоди визначитись і добути спортовий розголос і славу. Діло в нездоровій явищі **спортової рекордоманії,** яка зуміла заскутґеру вати численні ряди спортової молоді й довести їх до фанатичної екстреми. Для такого молодого фанатика спорт уявляє собою якесь понадлюдське обявлення і першу життєву мету. Добути рекорд і в ней спосіб прославити себе й рідні прапори — це перша ціль такої людини, яка в своїому спортовому запалі а навіть жертвенності в багатьох випадках забуває про всі инші, може й важніші обовязки супроти своєї нації. А нація вимагає від спортового руху — не індивідуальних рекордів і виховання ряду спортових акробатів, але гармонійного виховання у кріпкім здоровлю і фізичній тугости **всієї молодої генерації.** Це є суттєве завдання фізичної культури й таке її розуміння вадить уважати спорт — не за приватне й особисте діло одиниць, — але, за **загальний національний обовязок** і важну суспільну проблему.

У противенстві до спортової акробатики, яка, до речі, не має нічого спільного з принципами здоровля, нам імпонує **гасло масовости**

О. П.

С. К. Русь іде до Ліги.

Закарпатська спортова дружина вбійшла до чеської державної ліги по перемозі над чеською дружиною Батя Зліна. Ця перемога викликала величезне захоплення не тільки на Закарпатті, але й у нас. Сьогодні містимо фейлетон зі мукачівським тижневиком „Земля і Воля", який ілюструє нам величезне зацікавлення закарпатських українців спортом. Ред.

Так я вже чекав кінця цієї „Ліги", що й сказати там не можу! Думаю собі: най та Русь вже раз програє, або програє, але хай уже буде кінець. Бо кажу, вам, тяжко в хаті витримати з цим футболом! Як зійдуться мої сини та доньки разом, то тільки й чуєш:

— Два голі, три голі! 3:2 для Руси, 2:1 для Жіжкова! Три роги! Два роги! А потім як почнуть вадитись, що мовляв, Криж добре копнув, але Крайчик не підбив, а що Куруц мав пінкочити, а Кобзар мав головою чи по голові когось бити, то кажу вам, ериво тоти голова крутиться...

— Та йдіть собі кажу, діти на двір, чи на річку, чи куди хочете, лиш дайте мені святий спокій!

Але де там? Ви, кажуть, тату, немодерний чоловік. Чом ви не ходите на футбольові змагання?

— Любі мої! Я й дома з вашим футболом не можу в хаті всидіти, а то мав би йти на грище та ще й до того гроші платити? Гарні жарти!

А тут ще, дивлюсь, моя стара з кухні віхала. Бувалих докорів доньці, що та з синами на грище ходить:

— Не личить, каже, дорослій заміжній дитині з хлопцями на футбол та ще й ревіти там, якби їх хто різав!

А тепер, як прийшов отой Жіжков, дивлюсь, а моя стара вирадилася разом із донькою

— Ти куди, стара? — питаюсь.

А вона як кинеться на мене:

Ільонкою вийти, бо все сама ходить із хлопчищами, а то якось не пасує. Гм... — кажу, — ну, най буде..

Ну, а вже як прийшов отой Зліп-Вотя, дивлюсь — а моя стара по обіді вже й одягається...

— А тобі що, стара? Знов на футбол? Та, кажу, тиб ще штонці одягнула та попала би з хлопцями!...

А вона як кинеться на мене:

— А тобі не ганьба, старий, сидіти дома, коли сьогодні рішається Ліга? Та дивися: люди літаками злітаються з цілого світу, а ти боїшся з дому два кроки зробити! Та не ганьбишся перед дітьми?

А тут і донька своїх пить:

— А так тату, хіба не бігаєте на якісь конгреси Учительської Громади? Будьтеж хоч трохи справедливі! Та де таке видано?

Я тільки махнув рукою. З бабами не договоришся! А сам собі в думці посміхаюся... Чекайте, голубчики! Сьогодні вже видно та Ліга, а там, дорогенькі мої, кінець! Капут — одним словом! До Ліги вибирають раз на 4 роки! Шкода, що не на 25 літ. Ну, але зсетки, бодай чотири роки спокою... Отак сидячу собі та читаю. Коли за якусь там годинку-дві чую якийсь крик. Вліпає як фурія моя донька, кидається мені прямо на шию, починає мене цілувати й верещить:

Чотири — один! Чотири — один! Таточку, любий, дорогенький, зрозумійте, каже, — прошу вас, лиш зрозумійте: 4:1!

І — давай по хаті танцювати скакати, парасолькою розмахує, на стільці скаче:

4:1! 4:1! 4:1!

А тут за нею вбігає моя стара: вся червона, розпатлана, кацелюх на вухо зісунувся, бігла аж задихалася...

— Стидайся, старий, що дома залишився. Там — то грали наші хлопці! Кажу тобі, старий, вже було таке, що коли б Ільонка не вчила мене за руку, то, Бог свідком, була б вискочила на того великого фотбалісту аліянського...

Попробігали мої хлопці... Ну, тут вже таке счинили, хоч із хати вимчі тікай. Посадили мою стару на стільця та давай її вгору підкидати:

— Слава! Слава! Най жие Русь! Най жие Ліга!

Прямо столпотворіне та ще й вавилонське...

Ну, думаю, обі накричіться собі сьогодні на чотири роки, бо вже всім футболам кінець. Але марні були мої надії. Другого дня прибігають хлопці з міста з якоюсь газетою!

— Слава! Слава! Русь буде битися зі Спартою!

— Що? Що таке? А це що за біда ота Спарта?

— Це найкращий клюб у Празі!

— Та вжеж Ліга скінчилася? Та вже футболам кінець? — питаю.

— Та де там, тату кінець? Тепер лиш саме цікаве починається! Тепер будуть змагатися ліґісти між собою, а потім найкращі з них з найкращими, а потім окремі тіми з заграничними, а потім заграничні ще з кимсь...

— Ой, вже донька, тепер мусимо і день і ніч слідкувати! — Я й вухам своїм не вірю. Та де таке нещастя на мою стару голову? А вони мені газету:

— Читайте самі!

Дійсно! Русь має [illegible] Спартою. Та що й як? Вже вчепер їм кажуть, щоби брали в ру

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Пливка тепла і зимна вода
Телефон — Центральне огр вання
Вінда — Просторий голь
— Ціни помірковані. —

спорту. Багато більша користь для народу, коли в ньому навіть і менше індивідуальних рекордів, але коли спортом займаються усі. Аже більше імпонував колись чин ескадри літаків ген. Бальбо, як одиничні бравурні осяги ріжних летунів. Перший обявив загальний рівень італійського летунства, тамті свідчили тільки про справність поодиноких летунів.

В усіх державах спортове життя відбувається за **кермою центральної спортової влади,** яка стоїть у близькому контакті з урядом і його волею. Кожна держава дбає сьогодні про фіз. культуру своїх громадян і слідкує за правильним розвитком спортового руху. Найкращий доказ — це остання Олімпіяда й ця розумна повага, що з нею поставилися до міжнародніх ігрищ майже всі держави.

Одначе нас цікавить більше від усього блиск берлінських змагань — **стан нашого рідного спорту** й розвязка проблеми фіз. культури на українських землях у Польщі. На світовій ревії спортової еліти наших змагунів не було, бо й взагалі наш спорт не виходить ще на міжнародні дороги. Але це менше важне! Багато гірше представляється у нас справа зрозуміння спортової ідеї і пропаганди спорту. З деякою дозою сорому ствердуємо, що передові ряди нашого громадянства та наша громадська верхівка сперла своє відношення до такої важної проблеми на площині деякої дози ігноранції та неоправданої байдужости. Спортом займаються у нас тільки самі „практикуючі спортовці" й невеличка горстка ентузіястів фізичного відродження. Деякі наші спортові організації марнують час і витрачують енергію на взаїмне поборювання й заперечування рацій і правильности свойого істнування та компетенцій, забуваючи, що цю рецію виказати зможе в будуччині тільки біляне їхньої праці в розвитку українського спортового руху та його умасовлення. А важна проблема дальше лежить облогом, бо це, що тут діється не стоїть у ніякій пропорції до цього, що повинно на цьому відтинкові діятись.

Слід вкінці зрозуміти, що проблема спорту — це вже не справа з характером дитячої забави, але передова проблема нашого національного життя і ми мусимо її позитивно розвязати!

Зі статистичних бюлетенів — знаємо про **загрозливий стан нашого санітарного побуту й біольогічну меншевартність нашого села** — (наслідок економ. нужди й неохайности), — ці вісті залякують нас і депримують, але якось досі не зуміли вони викликати такої природньої реакції, як **спонтанний акт самооборони й санації.** На нашу думку цей акт санації це ніщо інше, як **гігієнічне освідомлення села й міста** та **загальне успортовлення наших народніх мас.** Мусимо зрозуміти, що це не іграшки, за занедбання фізичної культури має можуть гірко потерпіти наростаючі покоління націй, і за це осудить нас історія! Зрозуміймо, що **проблема фіз. культури це передова національна проблема, — що успортовлення народу — це шлях до його біольогічного оздоровлення і політичної могучости.**

Силоміць насувається питання про практичну розвязку проблеми. На нашу думку, чимскоріше слід виготовити загальний план тіловиховної акції на наших землях, а провід над всією кампанією і компетенції нагляду передати в руки **національної спортової ради** (найбільше права й обовязку до цього має Український Спортовий Союз!).*)

А обовязок нашого громадського активу є морально й ділом ці зусилля поперти, — бо **байдужість** для цієї справи — це хіба — **національний злочин!**

Богдан Олесницький.

*) **Від Редакції:** Від довшого часу говориться багато в наших спортових колах про Раду Фізичного Виховання, яка мала заняться устійненням напрямків нашого тіловиховання та налагодженням раціональної співпраці всіх тіловиховних установ, які, кожна окрема вважають себе за покликану до верховодження в ділянці фізкультури а всі разом не вміють найти спільної мови. З найближчім нашим спортовим відділі помістимо окрему статтю на цю тему.

ДО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Німецький міністр господарства д-р Шахт вернувся з офіційної поїздки до Парижа.

Мадярський премєр Гембеш виїде на ліку вання до одної австрійської санаторії. Заступати буде його, здається і дальше міністр рільництва Дарані.

У Китаю війська пров. Квангсі почали сильну атаку і скоро зближуються до мети.

Манджурці обстрілювали 26. ц. м. совітську пограничну сторожу; московський уряд зложив протест перед японським амбасадором.

Румунський король ратифікував конвенцію чорноморських проливів.

Болгарський уряд хоче скріпити военну фльоту і летунство голяндської індії; у цій справі вніс проект до парляменту.

—o—

З ФРАНЦІЇ ПЛИНУТЬ ДАЛІ ДОБРОВОЛЬЦІ ДО ЕСПАНІЇ.

ОРАН, 29. 8. ПАТ. З Орану відплив корабель „Рей Хаїм 2", на якім відпливло 131 добровольців з Мірока, 116 з Орану та утікачі з Гуельви. Корабель їде до Аліканте. Відїзджаючих прощало кілька тисяч співом „марсилїянки", „Карманьоль" та інтернаціоналу.

—o—

ЗАВОРУШЕННЯ У МАДРИДІ.

ПАРИЖ, 29. 8. ПАТ. Радіостанція в Ла Коруна повідомляє, що в Мадриді дійшло до **заворушень тому, що члени народньої міліції відмовилися йти на фронт.** Ком. Байо, комендант урядових військ на Майорці повідомив президента Компоніса, що був приневолений розстріляти багатьох членів міліції, які відмовилися рішуче взяти участь у боротьбі.

—o—

СКІЛЬКИ КОМУНІСТІВ РОЗСТРІЛЯЛИ?

МЕЛІЛЯ, ПАТ. Від початку повстання розстріляли 117 осіб зпоміж комуністичних діячів, членів боєвих лівих організацій і кількох військових, що були на боці мадридського уряду.

—o—

МІН. ГЕБЕЛЬС ВІДЛЕТІВ ДО ВЕНЕЦІЇ.

БЕРЛІН, 29. 8. ПАТ. Міністр Гебельс відлетів літаком до Венеції. Там, на запрошення італійського міністра пропаганди Діно Альфієрі, відвідає виставу „Бієннале".

Панство дозволить:
я є когутом
на хлібі ЗАЙДЕНА
Збирайте пильно мої відбитки. Небавлюм вияснення.

ПОГРОМ ФІНЛЯНДСЬКИХ КОМУНІСТІВ У СССР.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 29. 8. ПАТ. Політичні кола схвильовані арештуванням і засланням на Сибір найвизначніших фін. комун. діячів Совітів, а саме: Луллєрво Маннера, колишнього довголітнього голову совітської Карелії і Кустаа Ровіо колишнього шефа штабу червоних військ у 1918 р. Фінляндії. Одночасно повідомляють про самогубство члена управи фінляндської комуністичної партії Леонтомакі. При цій нагоді слід зазначити, що останні події в Москві і московський процес викликали поважне зражіння у місцевій партії та соціялістичній партії, яка дуже гостро нападає на СССР та совітський уряд.

—o—

НОВА ХВИЛЯ СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 29. 8. ПАТ. В копальнях Детрікур (під Лян) застрайкувало 100.000 гірників.

—o—

ДИПЛЬОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИКИ УТІКАЮТЬ З МАДРИДУ.

ЛІССАБОНА, 29. 8. ПАТ. Міністр закордонних справ доручив шарже д' афер Португалії у Мадриді перенести осідок амбасади до Аліканте тому, що в столиці Еспанії небезпечно.

ВИБУХ НА АРЕНІ БОРОТЬБИ БИКІВ-СКЛАДІ МУНІЦІЇ.

ТЕТУАН, ПАТ. Наступив тут вибух у заімпровізованому помічному складі муніції на арені боротьби биків. Згинули два артові. Здається, був це останній акт саботажу. Влада арештувала кількинадцять підозріних людей.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоругвиян 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 44-10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 69-11

— **Нововідкритий** одинокий український бляхарський магазин **„Мануфактура"** під упр. О. Стефановича Львів, Ринок 37., поручає по найдешевших цінах матеріяли на мундурки для дівчат і хлопців.

— **Повідомляємо Шановних Громадян** тамтешньої дільниці, що в перших днях вересня ц. р. відкриваю торговлю мішаних товарів і трафіку при вул. Ходкевича ч. 9. Я. С. Шитинський. 2-3

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у виповзначальній книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Виповзначальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 2—10

— **Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові.** Вписи від 31. серпня ц. р. Початок науки 4. вересня ц. р. Централя: вул. Шашкевича 5, Філіяльні класи: а) Личаків, вул. Крупярська 15 (домівка Р. Ш. ім. Князя Льва), б) Жовківська дільниця, вул. Жовківська 62, домівка Р. Ш. ім. Короля Данила, в) Богданівка, вул. Церковна, домівка укр. захоронки. Повний консерваторійний плян навчання: Відділи сольових та орхестральних інструментів, сольоспіву (концертового та оперового), збірні теоретичні та практичні предмети (2 хори, 2 орхестри, камерні вправи), дірігентський курс (одно- і дворічний), композиція, курс ритмічної гімнастики методою Жак-Далькроза, курс деклямації, драматична школа. Вищому Муз. Інститутові ім. Лисенка у Львові, як школі зачисленій до найвищої „А"-групи мистецьких шкіл, прислуговують права державних шкіл. Секретаріят урядує від 31 серпня в год. 10—12 і 15—18 тел. 237-15. У філіяльних львівських відділах від год. 15—16. Подробиці в афішах. 2571 2—2

боєю багато хлопців, бо будуть їм там ребра та пости ламати „бево вшего", бо гра буде гостра.

Ні, панове, як собі вже хочете, а так бути не може! Таж розважте собі, що ціла наша „Русь" — то наші народні учителі. Таж за один тиждень кінчають вакації й починається наука, а коли їм там у Празі поломають „ребра й кости", то якже буде з наукою?

Розуміється, що такому молодому учителеві приємно, коли його ранять, та ще не денебудь, а в самій Празі, перед тисячами глядачів. Ось він, герой, падає, публика реве, панночки умліваються, суддя свище. Приїзджає швидка допомога з червоним хрестиком, його виносять, його обступають журналісти, прислухуються — дихає, не дихає! А на завтра всі газети вже трублять на цілий світ — зломані два ребра і сильно здеформовано носа, але ноги цілі, головно ноги цілі, а тому вся спортова публика надіється, що в скорому часі знов побачить його і т. д. і т. д.

А тимчасом такий герой-учитель дістає цілком законну відпустку на три-чотри місяці, бо був зранений цілком законно, лягає собі голубчик до лічниці, а його старий колєга, що ніколи про футбол і змагання не чув, мусить його цілком законно заступати в школі, робити його роботу цілком безплатно, лише з чистої любови до мячевого спорту...

Ні, панове, так бути не може! Учителі не сміють грати в футбол, бо можуть там бути цілком законно а навіть і незаконно поранені.

Чи не ліпше було би, якби С. К. Русь складалася не з учителів, а, скажім, наприклад, з самих екзекуторів. Правда, коли ранять екзекутора, то його також болить, бо й він чоловік, але коли такий екзекутор два-три місяці лежить з поломаними ребрами, то скільки то людей може спокійно спати!..

Король комиків ЯДІ КАНТОН в повній життя комедії п. н.

100 потіх вже пебавком у кіні — — — — — **„АПОЛЬО“**

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р“ — виробляє вж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 10-15

— **У свято Успения Преосв. Богородиці** відбувся — як минулими роками — празник (храмове свято) в Успенській церкві у Львові при співучасти тисячних мас народу з міста та підльвівських сіл. До сповіди і св. Причастія приступило понад 800 осіб. Архиерейську Службу Бо[illegible] відправив Преосвященний Кир Іван в асисті оо. Галянта, Дуткевича, д-ра Застирця та Яреми. Діяконував о. Горчинський. Прегарну проповідь підчас Служби Божої виголосив ігумен ЧСВВ о. Чепіль. Співав мішаний хор під управою проф. Орленка-Прокоповича. При кінці Служби Божої виголосив ще Преосвященний Кир Іван довшу промову і про культ Богоматері, відбираючи від маси вірних присягу, що будуть її лицарями у боротьбі за Христову Церкву з темними духами антихриста — комуністами. Посвячення зілля та овочів довершив о. д-р Бабій, о. Ярема та о. Василів. Свято закінчилося водосвятом та многолітствіями.

— **Школи і пошесть.** Без огляду на пошесні недуги (червінка) школи у Львові та на терені львівської Кураторії будуть отворені в нормальному часі, тільки в перших двох днях молодь оглядатимуть шкільні лікарі. На провінції у виїмкових випадках на внесок повітових лікарів школи можна замкнути.

— **Висвячення.** 28. серпня ц. р. в храмі св. Юра приняли Тайну Священства такі абсольвенти Дух. Академії: Іван Балук, Евген Дмитрук, Мирон Дочило, Володимир Жолкевич, Степан Котомець, Данило Микитюк, Ярослав Ніжникевич, Іван Олексюк, Осип Пиласюк, Мирон Пилипчук, Володимир Процишин, мґр Юрій Процюк, Богдан Романишин, Емануїл Сахно, Петро Цоп, Леонід Ширба і Іван Зуб ЧСІ. З тих один безженний і один чернець (останні два).

— **Розбудова львівського електричного заведення.** Проект розбудови сіти львівського електричного заведення, предложений варшавським урядовим чинникам, передбачує на час 4 літ будову сітей, що будуть охоплювати м. ін.: всі підміські села: Любінь, Комарно, Мости Вел., Раву Руську, Жовтанці, Куликів, Немирів, Рудки, Камінку Стр., Глиняни, Красне, Буськ, Олесько, Сасів, Винники, Щирець, Пустомити і т. д.

— **Трамваї у Львові.** На час „Східних Торгів“ орухомлять у Львові дві додаткові трамвайові лінії зі знаком „Т“ з Гетьманських Валів на площу „Торгів“ і „11 А“ з головного двірця на площу „Торгів“. Вози лінії „Т“ пічнуть курсувати від 28. серпня ц. р., а вози лінії „11 А“ від 1-го вересня ц. р. Від 1—15 вересня будуть продавати учасникам „Торгів“ трамвайові білети „Три дні у Львові по ціні 3 зол. На їхній основі можна їздити довільно.

— **На свято винобрання у Залішиках** м-ство комунікації признало 60-проц. залізничі знижки з місця замешкання та з поворотом. Знижки видаватимуть на основі поіменних карт участи.

— **Пошесть червінки** шириться в краю. Державна служба здоровля занотувала останнього тижня зріст занедужань червінкою. Було 807 захворінь. В порівнянні з числом занедужання минулого тижня пошесть зросла на 250 випадків. Масові захворіння червінкою мають свою причину в сезоні овочів і споживанні овочів без обмиття або переварення.

— **Відложення виплат обезпеченим у „Фенікс“.** З хвилиною краху обезпеченевого товариства на життя „Фенікс“ в Австрії Польща видала закон з 24. квітня ц. р. (Денник Законів Р. П. ч. 31 поз. 1936), який з усього майна філій цього товариства у Польщі створив окрему маєткову масу, щоб забезпечити претенсії польських громадян, обезпечених у „Феніксі“. Цим маєтком завідує окремий куратор, якого визначив міністр скарбу. Тепер міністр скарбу видав розпорядок з 19. серпня ц. р. (Денник Законів Р. П. ч. 65 поз. 481), яким **відсунув аж до 31. грудня ц.р. усі виплати з окремої маєткової маси** обезпеченим, що мають великі претенсії до „Феніксу“.

— **Львівська хроніка.** У міському кльозеті при пл. св. Антонія помер від удушения світильним газом 65-літній Йосиф Клімас, що орендував цей кльозет. — На розі вул. Красіцьких і Казимира В. службовик Міської Каси Ощадности Роман Гендзінський у приступі гумору вибив вивіску аптики. Буде за це й за образу поліцая відповідати перед судом. — Град револьверових стрілів почули мешканці Снідівки побіч Персенківки в ночі з пятниці на суботу. Виявилося, що це невідомі справники намагалися влізти крізь вікно до полк. В. Снядковського. В останній хвилині нападників сполошив управитель фільварку Лоренц Бегляйтер, який стрілив тричі до напасників. Підчас утечі напасники відстрілювалися, але кулі не поцілили Бегляйтера. Напасники втікли до Зубрицького лісу. Поліція шукає за ними. — При вул. Городецькій Чеслав Матушка наїхав мотоциклем на Й. Рапапорта, якого тяжко потовк.

— **Краєва хроніка.** У Стрию скінчився страйк міських робітників. Президент міста обіцяв, що фонд праці підвищить платні. — У Вишнівцях, пов. Надвірна 28-літня Марія Гриничак намагалася втроїтися сірковим квасом, тому що її з двома дітьми покинув чоловік. Забрали її до шпиталю. Тому два роки Гриничак намагалася тричі вже троїтись. — В Калуші арештовано управителя районової молочарні, Зенона Мацюка, що спільно зі своєю жінкою допустився ріжних зловживань. — В Корчині біля Скелього хтось вломився до цукорні „Озза“ і вкрав товари вартости 800 зол. та гардеробу власнички.

— **На лінії Львів-Перемишль** відбулася проба моторово-екскресового потягу нового типу. Моторівка перебула віддаль 98 км. за 50 мінут, перевищуючи на третину норму швидкости поспішного потягу.

— **Напад на парохію.** У Рясові пов. Долина нічю на пятницю три замасковані бандити з револьверами влізли крізь вікно до парохії та під час стероризування забрали годинник в о. Володимира Семькова. На крик наймички злодії втікли.

— **У Карпатах медведі нападають на людей.** В четвер 27. серпня ц. р. напала медведиця на селянина Петра Кузіва з Тухлі коло Сколього, який вибрався до ліса на гриби. Шукаючи за грибами нагло почув за собою глухе бурмотіння. Оглянувшись занімів зі страху, бо до нього збиглася швидко медведиця. Кузів зі страху не міг уже втікати і впав на землю. Медведиця тяжко поранила його так, що Кузіва у грізному стані відвезли до шпиталю у Стрию.

— **Ріжні вістки.** Півостров Корея навістив тайфун, від якого згинуло поверх 400 осіб. — В нафтових збірниках біля Люнтан у райсні Чун-кін склався вибух, що спричинив смерть коло 200 осіб. — До бразилійської місцевости Капетіліна в провінції Мінас Жерайс над рікою Женіпіпо гонять, де відкрили недавно богаті поклади діямантів, тягнуть великі маси народу, що хотять збагатитися.

— **Підм'ятка чи відживка?** Кожний відповість, що літній природний продукт, ніж підсмажка, вже для організму не має ніякої вартости. І слушно! При нинішніх станні техніки не потреба правдивих відживок зрікатись. Буліон виготовлений з буліонових кісток Кнорр не є підсмажкою, бо головним і підставовим їх складником є добірний м'ясний екстракт. Решта приправ складається з тих самих природних продуктів, яких кожна пані дому вживає в кухні, отже солі, петрушки, селери, грибів і пр. Буліонових кісток Кнорр можна також з успіхом уживати до поліпшення смаку зуп, росолів, салаток, городини і всіляких інших страв.

Без хемічних складників,

тільки природні сирівці містять в собі буліонові кістки КНОРР.

Здоровий, повновартісний м'ясний екстракт становить головну містоту буліонових кісток і тому буліон до пиття, приладжений з буліонових кісток КНОРР є так пожиточний.

За доброту ручить знак Knorr

Спорт.

КОМУНІКАТ С. Т. УКРАЇНА.

Секція наколесників С. Т. „Україна“ уладжує дня 30. с. м. р. спільний тренінг. Збірка в год. 6 рано біля палаці Сокола-Батька. Пригадується, що внутрішньо клюбові змагання відбудуться 21. вересня.

УКРАЇНА — ДРУГИЙ СОКІЛ.

Мистецькі змагання обох дружин відбудуться в неділю 30. ц. м. в год. 11. передполуднем на гриді 19 пп „Цитадель“. Попередять змагання молодших дружин.

МИСТЕЦТВА УСС.

Чорноморці — Буй Тур.

Мистецькі змагання відбудуться на гриді Світем Початок 8.30 рано.

КРАЄВІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО СОЮЗУ.

I. **Легкоатлетичні змагання** в днях 5. і 6. вересня 1936. (субота і неділя рано і пополудні) у Львові на площі С.-Б. Організує сс. Плай.

Переможна мужеська дружина здобуває мандрівну нагороду фундовану Українською Кооперацією, жіноча — мандр. нагороду фунд. Союзом Українок.

Речинець зголошень замкнений.

II. **Шосовий біг наколесників** за мандрівну чашу І. Тиктора відбудеться в дні 6. вересня 1936 на трасі Станиславів-Коломия-Станиславів (І. етап: Станиславів-Коломия через Надвірну Делятин, II. етап: Коломия-Станиславів через Отинію). Довжина траси — 154 км. Організує ОК. Станиславів (адреса: інж. Попович, вул. Голуховського 19).

За дальші місця нагороди у вид жетонів і дипльомів.

Речинець зголошень до І. вересня включно.

III. **Ситківкові змагання від 10—13 вересня 1936** на теках ЛКС (на площі С.-Б.). Організує ЛКС.

Переможці добувають нагороди фунд.: Маслосоюзу-Дністра, Центросоюзу і п. С. Сасик-Зубенко.

IV. **Кінкові довгодистансові змагання в дні 13. вересня 1936** на Дністрі на трасі Миколаїв-Жидачів (28 км.) в категорії двоособових штивних каюків.

Старт у Розвадові в год. 12 (під залізничим мостом), — мета просто Жидачева під деревляним мостом.

Збірка змагунів в год. 10 в Розвадові в чит. „Просвіти“. Зголошені особи з КЛК, Сокола-Коломиї, Дністра, Сокола IV.

Речинець дальших зголошень до 7. вересня ц. р. включно на адресу УСС (Львів, Підвалля ч. 7).

V. **Краєві першенства у спортових грах** (відбивання, кошівка, метавка) жінок і мужчин в днях 3. і 4. жовтня 1936 в Перемишлі.

Дружини зголошують ОК до 25. 9. ц. р. на адресу УСС.

VI. **Тризмаг жінок в Перемишлі в дні 4. жовтня ц. р.** за мандрівну чашу „Карпатії“. Зголошення до 25. 9. ц. р. до УСС.

VII. **Маратонський біг (вперше!)** на трасі Сколе-Стрий в дні 11. жовтня ц. р. організує ОК Стрий з участю змагунів з усіх округ. Зголошення змагунів пересилають клюби через свої ОК на адресу інж. А. Коцак, Стрий.

Відкликується визначений на 20 і 21. вересня в Коломиї пятизмаг. Відбудеться він у Львові, а речинець буде проголошений.

Пригадується, що подрібні приписи у справі змагань подані в ч. 7 „Спорт“ з 25. 6. 1936.

Винарня „Під Ратушом“ Львів, Ринок 34.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР.
попол. в год. 3.30
невідклично востаннє
„Графіка пані генералової“
В неділю 30. ц. м. дві вистави:
знаменита комедія Буш Фекете
„Пані презесова“
в год. 8. веч.:
Песа, повна гумору та дотепу.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Вітельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 6-7

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, вересень 1936. Р. IV. Т. III. Зміст: Юрій Клен: Жанна д' Арк. — Евген Маланюк: Квітень. — Сергій Кушніренко: ***, Психопортрет. — Б. Міхгавзен: Зузу і Люлю. — Жан Жерар Флері: Вільна людина в Совітах. — В. Дальній: Свободний Горький. — В. Морозович і Андрій Марченко: Справа церковного відродження. — О. Переяславський: Зовнішня Монголія. — Девіус: Франція на переломі. — Л. Б-о: Еспанія в крові і в огні. — О. В.: Проклята золота середина. — Роман Юнак: Велика глуша. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів. 30. серпня 1936. Р. XVI. Ч. 35.

ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В КРАСНІЙ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

По 10 зол. зложили: Митрополит Андрей Шептицький та епископ Іван Бучко, д-р Іван Гнида, інж. М. Дереванко з Києва, Народна Торговля у Львові. По 5 зол. зложили: о. сен. Р. Лободич, адв. д-р Ст. Федак зі Львова, лікар д-р В. Карпинович зі Снятина, Фірма Керош зі Львова, о. Гриців з Новиці, д-р Кушик Василь з Лопатина, Микола Худоба в Красній. По 4 зол. зложили: адвокат д-р Ст. Вавричицький зі Снятина та о. Прислопський А. з Красної. По 3 зол. зложили: о. А. Давидович з Грабу, о. Василь Середович з Туринська, о. Е. Усцький з Близянки, адв. д-р В. Здебський з Миколаєва, адв. д-р Осип Галущак з Яворова, д-р І. Левицький, о. Йосафат Кабарівський зі Святкової, о. Василь Бень з Тихалі, о. М. Білик з Полян. По 2 зол. зложили: лікар д-р Іван Козій з Бірчи, адв. д-р З. Нижанківський з Дрогобича, п. Е. Кишакевич з Лежайська та о. д-р Й. Сліпий зі Львова. 12 зол. 80 сот. збірка в Лежайську переведена о. Гайдуком 150 зол. зложив адвокат д-р. Юлян Налисник з Цукні. 83 зол. 90 сот. зложив о. М. Гайдук з Воробликa. З огляду на те, що дотеперішнього зарт. голови цього Товариства о. М. Гайдука перенесено з Красної до Воробликa, просимо дальші пожертви слати на адресу: Михайло Цепко. Красна п. Венглювка.

За Будівельний Комітет Українського Народнього Дому в Красній повіту Коросно на Лемківщині: **д-р Юліян Налисник**, голова т-ва.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Жінка.

Дісталася мені в руки жінка, але друкована, двотижневик, що виходить у Львові. Жіночий орган, це пізнати відразу, хочби й заголовка не бачив. Бо от тільки подивіться, і де виходить є, кільки коштує є, котре число — є, а скільки має літ — нема! Погляньте прошу: є надруковано рік, але котрий нема. От жіноча хитрість. Навіть газета боїться признатись, скільки їй літ! Перегладаю я ту „жінку" (ч. 15-16) і бачу: Розмова у крайінки з чужинкою, і читаю:

На великому европейському залізничому двірці сидять на лавчині на пероні дві елегантно зодягнені дами і гуторять, як звичайно дами, довго і багато. Найцікавіші місця хочу тут подати до відома мужчинам, щоби знали, що на нас готовлять наші кохані цокотухи.

„Ми, західно-европейки (каже чужинка до украінки) ставимо домагання до мужчин. Від того, хто нас любить, хочемо реальних доказів цієї любови (о, це завсіди бувало): хочемо богацтва, хочемо слави, хочемо рекордів. І ви, украінки, ставте домагання. Якщо вам милий купець чи промисловець, хай добуде з любови до вас таке майно, яким затьмив би всіх дотеперішніх конкурентів; якщо він мистець хай творить щось таке, таку картину чи різьбу, про яку говорив би ввесь світ, а якщо він письменник, хай напише такий твір, якого досі рівного на світі нема. Хай він береться до спорту, до авіятики, хай пробує своїх сил у повітрі й на морі, на цілім світі. Хай добуває гроші, жемчуги і славу і хай те все кидає вам до ніг як доказ своєї любови. Ставте домагання! (2 рази). Будьте щораз більше вибагливі, не вдоволяйтеся малим (зовсім слушно!), вимагайте щораз більше. Не оглядайтеся на такого мужчину, що не вміє дійти до мети, що слабне по дорозі, кидайте його для іншого, для сильного. Будьте вперті у своїх домаганнях... Будьте горді й недоступні, як царівни, що їх треба добувати кріававими боями..."

Ось більше-менше стиль рад і вказівок, які дає західно-европейка нашій ніби покірній у країнці. Забула тільки додати рецепту на спосіб здобування любови для лікарів, адвокатів, інжинірів та всяких українських приватних і державних урядовців: якто вони мають здобувати гроші й жемчуги та кидати їх під ноги своїх вибраних?!-.

Розмова закінчилася так, що покірна досі у країнка дала переконатися чужинці і зараз телеграфувала до чоловіка по гроші на люксусовий поїзд.

О мужі, готовтесь до атаки, але не для здобуття царівни, але щоби відбити домагання грошей і жемчугів від ваших коханих і солодких жіночок, які певно підуть за вказівками чужинки, бо вже старинні римляни казали, що лихі приміри притягають.

Я таки цікавий, хто це та чужинка, бо назагал серед західно-европейок панує тепер засада ощадности і скромности, головно в Німеччині й Італії, а легкодушність це питома рисі вдачі одних наших сусідів, що люблять затавитися, але поставитися. З них певне походить ця західно-европейка...

Оза.

Повакаційні несподіванки.

Напевно жилу несподіванку мали ті, яким пощастило у відбутім дня 27. серпня ц. р. повакаційнім тягненні для тих чисел льосів, які нічого не виграли в четвертій класі Тринадцятої Державної Льотерії і яким не призначено серійних виграшів.

Найбільша виграна — двадцять тисяч золотих — впала на число 88536, якого власниками є мешканці Лодзі.

Небавком, бо вже 9. вересня починається тягнення четвертої класи тринадцятої льотерії. Як відомо, головна виграна цієї класи мілїон золотих, опісля є три виграні по сто тисяч, чотири по сімдесять пять тисяч, девять по пятьдесять тисяч та багато інших. Отже трапляється нагода направити всі попередні невдачі.

З цієї нагоди повинні скористати не лише ті, які брали участь у розгривках перших трьох класів, але також ті, що мавши голову заняту справами, звязаними з феріями, забули за шанси, які їм дає Державна Льотерія. Отже нехай тепер підуть до колектури і куплять льос, бо може легко трапитись, що якраз до них усміхнеться фортуна.

Але не треба гаяти, бо часу вже небагато.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя, 30. VIII. год. 3.30 попол. Аб. II. „Трафіка пані гендралової"; год. 8. веч. „Пані президова".

Понеділок, 31. VIII. год. 8. веч. „Пані президова".

Вівторок, 1. IX. год. 8 веч. „Пані президова.

Середа, 2. IX. год. 8. веч. „Пані президова".

Четвер, 3. IX. год. 8. веч. „Пані президова".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Дінна" з Джекі Купером і Мері Астор.

АТЛЯНТИК: „Ритмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Під гарячим небом Аргентини", „Наші хлопці моряки".

ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра в музикою Мендельзона.

КАСІНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касіно".

КОПЕРНИК: „Маю 19 літ", „Той, що знає", „Містер і пані Шерлок Голмс.

МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".

МЕТРО: „Князь Архаїї" найвеселша австрійська комедія.

МІРАЖ: „Буря над світом", Пат і Патахон як „Безробітні".

МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонзоном, „Кіднапери".

ПАКС: „Анна Каренїна" з Гретою Гарбо.

ПАЛЯС: „Залога".

ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".

РАЙ: Амфітріон.

СВІТ: „Амфітріон".

СТИЛЕВЕ: „Доктор Ікс", ревія „Під волос".

ТОН: „Молочна дорога" з Гар. Лойдом.

УТІХА: „Тайна д-ра Чандлера", ревія „Жінки на відпустці".

ХИМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Венеція

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 30. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Розр. музика, 15.45 Квартет г-моль Регера, 22.20 Арії та пісні, Кипп баритон, **Братислава** (298,8) 17.20 Словацькі нар. пісні, **Прага II** (249,2) 9.10 Концерт дутого квінтету, 9.55 Сальон. квартет, 11.00 Військ. орк., 21.00 Голяндська музика, **Париж** (1648) 10.00 Пісні, 14.45 Симф. музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 19.50 Сербський вечір, **Берлін** (356.7) 12.00 Концерт, 17.15 Веселі сценки, 18.00 Вок. муз. авд., 20.00 Перли забутих опер, **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт, 20.00 Це що вас веселить. розр. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орк., 15.50 Пісні, 18.40 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. музика, 20.40 Італ. симф. музика, **Рим** (420,8) 20.45 „Травіята" оп. Верді.

Понеділок, 31. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Сопран і скрипка, 19.05 Трансм. із зальцб. фестивалю „Фіделіо" оп. Бетовена, **Прага II** (249,2) 17.40 Співи. 20.35 Чеські нар. пісні, 21.00 Фантастична симф. Берліоза. **Париж** (1648) 13.00, 20.45 Концерт, **Білгород** (437.3) 13.15 Скрипка. 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356.7) 12.00 Концерт, 18.00 Хор. 20.10 Орх., весела задниця. **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Діти співають. 14.00, 16.00 Музика. 15.15 Вок.-муз. авд., 18.00 Сучасна музика. **Мінхен** (405.4) 12.00 Концерт. 22.20 Німецькі балади співані й рецитовані, **Мінхен** (405.4) 11.00 Музика для села. 13.15 Концерт. 14.40 Дитячі пісоньки. **Будапешт** (549.5) 13.30 Сп. ресіталь. 17.00 Нар. пісні, циг. орк., 18.00 Форт. ресіталь, **Мілянo** (368.6) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Ave Марія" оп. Бетіневія.

Вівторок, 1. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт. 15.20 Концерт для дітей. 17.20 Фортепіян і баритон, 22.10 Камер. концерт. **Братислава** (298.8) 18.10 Пісні. **Кошиці** (259.1) **18.00 Форт. ресіталь Залова, у програмі: 1) Заремба „Широкий Дніпро". 2) Лисенко „Українська рапсодія". Чайковський: „Осінь", Гречанінов: „Осіння пісня" Прага II** (249,2) 1650 Симф. етюди, 18.15 Дутий квінтет. **Париж** (1648) 13.00 Симф. музика, 20.00 Співи, віольонч., 20.45 Трансм. з Ком. Опери, **Білгород** (437,3) 18.00, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 10.30 Популярна музика. 16.00 Веселе муз.-вок. попол. дне, 19.00 Пісні й танки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 20.10 Музика до танку, **Мінхен** (405.4) 16.50 Солісти, 19.00 Камер. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Форт. ресіталь 18.55 Співи, 20.00 Сальон. музика, 21.35 Циг. музика, **Мілянo** (368.6) 11.30 Популярна музика, 20.45 „Травіята" оп. Верді, **Рим** (420.8) 19.20 Легка музика 21.15 Орх. концерт.

Неділя, 30. серпня 1936

8.00 Сигнал часу і пісня „Ave Марія". 8.03 Авд. для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., 8.45 Поранний дзвінок, 9.55 Програма на сьогодні, 10.30 З різних сторін, гр. пл., 11.45 Фільм. новинка. 11.57 Сигнал часу. 12.05 Типова такт ія музики; у перерві о год. 13.15 Гумореска, 14.30 Для села: Яркі городні. Музика з гр. пл., Вказівки для хліборобів на осінь 1936, 15.00 Музика з гр. пл., 15.20 Реклям. концерт, 15.30 Штраусівська китиця, гр. пл., 16.30 Репортаж із життя. 1700 Солісти, мецосопр., тенор, скр., форт. 18.00 Концерт орк., 19.55 Форт. ресіталь, 20.25 Поезія Татр. 20.40 Політ. огляд. 20.50 Веч. дзвінок 21.00 Театр Уяви (Англія) „Д-р Еберлеї приймає" Аліси Рамсей. 21.30 Пісні, Лєзія Фінберг, сопр., 22.00, 22.01, 22.15 Спорт. вістки, 22.20 Танк. музика: 22.55 Ост. вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 31. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.05 Суспільна гутірка, 12.10 Меч. Карпович: „Роман" (Українська) з гр. пл., 12.15 Полудневий дзвінок, 12.25 Весела музика з гр. пл., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій. Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 У комунікаційному літаку, репортаж, 16.00 Орх. концерт. 16.45 Осінь найдільший сезон для моди. 17.00 Чотири вуки трубадурів при гітарі, муз. авд. у вик. 4 солістів при гітарах. 17.30 Камер. концерт із гр. пл., 17.50 Організація вільного часу в Америці, 18.00 Форт. ресіталь, 18.20 Літер. нарис: „Мартирольогія львівської шкільної молоді у галицькій школі", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.55 Заг. ректями, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт солістів: Брагінська співа, скрипка, форт. 20.00 Фортепіянови дует, 20.30 Діло Бакріота, 20.45 Вечірній дзвінок, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „Пригода в Гринівцу" оп. Ад. Лещенського, 21.45, 21.55 Спортові вістки, 22.00 Славні рапсодії, у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 1. вересня 1936.

6.30, 6.33 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., у перерві о год. 7.00 Метеорольог. комунікат, 7.20 Ранішній дзвінок, 7.30 програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.05 Фрагменти з малоїзмих опер. гр. пл., 12.15 Полудневий дзвінок, 12.25 Орх. концерт. 14.20 Серед природи, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Для родичів, гр. пл., 16.45 Відчит: Битва під Берестечком, вик. д-р Ол. Чоловський, 17.00 Пісні в вик. Ад. Астона, 17.20 Форт. твори, 17.50 Про співацькі здібности птахів, 18.00 Сільва ерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Володимир Кочмар: із гр. пл., 18.25 День з конфекційній крамниці, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклями, концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Орх. концерт. Львівська сопрен. Голосівський тенор, віольончель, 20.30 „Бесєди, тіни та перспективи біограф. повісти", 20.45 Вечірній дзвінок, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт хору львівської консерваторії під дир. Юл. Коланівського, 21.30 Розривковий концерт, орк. солісти; у перерві о год. 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО"

Радіокутик.

З ІСТОРІЇ ТЕЛЕВІЗІЇ.

Кількадесять тисяч жарівок для одного образу.

Проблема телевізії стала реальною від часу відкриття фотоелектричної властивості селену, який підлягає діланню світла і внаслідок цього тратить свою опірність. Звідси повстала думка, що можна перед образом поставити цілий ряд фотоелектричних комірок і в цей спосіб перетворювати різних точок образу змінами на електричні струми, які коли переішлемо їх кабелем, могліб запалити жарівки. А жарівки, ясніші або темніші відавалиб оригінальний образ. Такий писальний апарат виглядавби так, що треба булоб мати стільки фотоелектричних комірок і жарівок, скільки є елементів в образі.

При застосуванні методи поділу образу на поодинокі елементи, це далоб кількадесять тисяч комірок і теж ту саму кількість жарівок. Таким чином думка ця показалася практично нереальна.

Щит Нішкова.

Год. 10 молодий німецький студент Нішков оголосив свій патент на поділ образу, званий „щитом Нішкова". Цей винахід був довгаваний підставою телевізії, бо полягає на тому, що на щиті помішуємо цілий ряд маленьких дірок на спіральній лінії. Такий щит помущаємо перед джерелом світла, а за щитом сміємо образ.

Такий світляний промінь переходить через дірку щита, падає на один елемент образу і після відбиття від нього, попадаючи на фотокомірку, заміняє яскравість образу на імпульс електричного струму.

Якщо тепер щит почне крутитися, то кожна дірка щита буде по черзі освітлювати різні пункти образу.

Специяльність винаходу Нішкова полягає в тому, що в його телевізійному укладі маємо одне джерело світла і одну фотокомірку, незалежно від того, на скільки елементів хочемо поділити образ.

Штучна фотокомірка.

Однак Нішков не міг ще застосувати свого винаходу. Тогочасні селенові фотокомірки, хоча й були дуже чулі, мали властивість безвладности, реагуючи на світло зміною струму щойно після якогось часу. Телевізія мусіла чекати на дальший розвиток радіотехніки. В дальшому розвитку техніки створив штучну фотокомірку, реагуючу однаково швидко на світляні імпульси, як катодні промені, і навіть подібну до неї конструкцією.

Тепер уміємо також змішувати достаточно слабі фотоелектричні струми. Тепер уже телевізія має за собою найбільші труднощі, а метода пересилки електричних хвиль є подібна до методи, яку стосуємо в радіотехніці.

Електричний струм, так зв. струм образу, має різну частоту: від найменшої до найбільших. Струм, який пересилаємо, накладаємо на високу хвилю станції, при чому хвиля мусить мати значно більшу частоту, ніж струм, який пересилаємо крім того мусить бути коротка. Унаслідку це дає дуже малий обсяг цих хвиль.

Крім методи Нішкова існують тепер уже більш новочасні способи поділу образу. Ми є свідками сталих досвідів учених, що працюють над поборенням труднощів, які стоять перед телевізією.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронів. — Ціна 0.95 зол.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.86—89.45, Долари американські 5.32 — 5.29, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.47 — 358.75, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.78 — 26.62, Гульдени данцігські 100.00 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.80, Корони данські 119.49, 118.65, Корони норв. 134.48—133.50, Кор. шв. 147.93—156.95, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.80—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 140—144.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, 2. ем. 61.25, серійна 1. ем. 76.30, 2 — 75, 4 прц. прем. дол. 47 7 прц. стаб. 47.75.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 60.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 48.00—49.00, 5 інвест. 1. ем. 60—65, 2. ем. 61—64.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 28. серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десертового більок. і без опакування . . . . . 2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає начет . . . . . 2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . 0.13 „
1 кг. яєць . . . . . 2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 28. VIII. ц. р. платив своїм достачцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більчанського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8.) кг. вгору 0.85 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору 1.00 „
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору 0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси Гіршіх сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Доповнюючі вписи до всіх клас всесвітової школи ім. Шевченка (вул. Мохницького 12) відбудуться 31. серпня, 1. 2. і 3. вересня 1936 р. рано від 10—12 год.; пополудні від 4—6 год. Початок науки 3. вересня в 8. год. 2573

Вписи до фахово-доповнюючої школи Р. Ш. у Львові, при вул. Моджеєвської 9 відбудуться 1. і 2. вересня від 5—7 год. попол. Початок шк. р. 3. вересня в 5. год. попол 2573

НАУКА

ЛЕКЦІЇ ФОРТЕПІЯНОВОЇ ГРИ дає Ростислава Билинська-Теминцька, б. професерка музичної школи в Одесі та школи ім. Лисенка у Стрию — Львів, вул. Вітовського 6, бічна Личаківської. 2589 1-3

ВІДОМІ І ЦІНЕНІ курси кравецтва жіночого М. КОЗЛОВСЬКОЇ (Prof. Académie de Coupe de Paris). Львів, Академічна 22. І. пов. 45/22 1—3

З ФРАНЦУСЬКОГО приготовляє до іспитів W. S. H. Z. та інших, конверсація, дипльомована. Шльонська 12, м. 7. І. пов. (перша бічна Пекарської). 2580 1—1

КУРС І. кляси гімназійної для учеників, які не здали вступного іспиту, буде відкритий 3. вересня. Відомість вул. св. Миколая 16. 2562 3—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ умебльований сонячний покій, осібний вхід, ванічка. Зголошення Гольдмана 7 (бічна Яблоньської). 2590 1-2

ДО ВИНАЙМУ негайно 2 кімнати з кухнею, ванічка до вжитку. Гольдмана 7. — — 2590а 1—2

ПРИЙМУ учеників (учениць) на мешкання. Середмістя, свобідний. Сербінського 18. Тел. 287-10 м. 3. 2591 1—2

ПРИЙМУ на станцію учениці (ків) студентки (тів) або винайму покій з осібним входом. Назарева, Ходкевича 9, м. 18. pir Набелака. 2587 1—3

НА СТАНЦІЮ приїму учениць (ів), гарне помешкання, добірний харч. Потоцького 14. Зацерковні. 2583

ПРИЙМУ двох учеників (ниць) на станцію. Потоцького 44 „Целевітас". 2581 1-2

НА СТАНЦІЮ приїму учениць (ків), студенток (тів). Маю теж до винайму покій з осібним входом. Фіголева, Марка 20/I. (Бічна Длугоша — близько гімн. СС. Василіянок). 2560 3—3

ВИНАЙМУ окрему кімнату двом панночкам. Малинівська, Ходоровського 10. II. 2597 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО до фабрики килимів фахову енергійну силу (мужчину чи жінку) для добирання красок. Письмені зголошення до Адм. під „Колорист". 2584 1—2

АГЕНТИ до продажі кіс та ріжних аксесуарів потрібні. Lubiin, skrytka 575. 2561 1—20

РІЖНІ

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 7—10

ЦІЛИЛ ЛЬВІВ подивляє феноменальний дар ясновидця психографольога Баргалюті (відомий РАБІН РОЗЕНБЛЮМ), ЛЬВІВ, РИНОК 11. 2527 3—3

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає християнська вирібня Яна Вітмана Львів Трибунальська 1. 2579 2—5

ДЕШЕВО ковдри, матраци, роблю нові, перероблюю старі. Станіслав Жешовський, вул. Бляхарська 28. 2578 2—5

КНИЖКИ шкільні нові, вживані продає, купує і міняє найкорисніше Антикварня ГЕЛЬЦЕЛЬ, Львів, Трибунальська 8. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно. 2599 1—3

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ тринка ондуляція з 6-м-сячною гарантією. Сальон чесання Пань. Сикстуська 8, вхід через браму. 2564 3—3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Маль, Хоцімська 1 (Городецька) 8.30—13 і 15—18. 2588 1—6

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевці, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 55-60

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра Баранецького у Львові, вул. Миколая 23, ріг вул. Зибликевича, приймає пацієнтів — по перерві вакаційній — в недугах зубів і устної ями як звичайно щодня від 3—6 пополудні. Власна робітня технічно-дентистична. 2553 3-3

Спец. недуг жіночих і поліжництва

Д-р Софія Парфанович

Львів, Зибликевича 51.

Тел. 105-43. 1913 3-3

Лікар-дентист

Ірина Антонович

вернулася і приймає як давніше від 9—1 і 3—6.

Львів, Сапіги 21/II. Тел. 116-64.

Бувший асистент очної клініки львівського університету

Окуліст

Д-р Юлій Драк

вернувся

і ординує від 11—13 і 14—17.30

Львів, вул. Сикстуська ч. 56.

2552 3-3

ЛІКАР ДИТЯЧИХ НЕДУГ

Дир. Д-р С. МАЙЗЕЛЬС

ЧАРНЕЦЬКОГО 3. Тел. 215-30

вернувся. 2570 2-3

Спеціяліст жіночих недуг і акушер

Д-р Альберт Россберґер

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 58 а, Тел. 261-43

вернувся і приймає від 3—5.

Лікар недуг внутрішніх і нервових

Д-р Н. Мерер

ВУЛ. ЗИБЛИКЕВИЧА 27. Тел. 25-107.

2594 **вернувся.** 1-1

ДЕНТИСТ

Болеслав Константін

ЖОВКВА

вернувся і приймає як звичайно

ВУЛ. ЖОВКІВСЬКОГО 10, ТЕЛ. 57.

2600 1—2

Примар Д-р СПАЛЬКЕ

вернувся та ординує в недугах вуха, горла, гортанки

2593 вул. КЛ. ТАНСЬКОЇ ч. 1.

УПРАВНЕНИЙ ДЕНТИСТ

МАКСИМІЛІЯН МОР

ПРИЙМАЄ У ЛЬВОВІ ЛЬВА САПІГИ 24.

2586 Тел. 223-68. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ ПРИВАТНІ КУРСИ

„ЗНАННЯ" („Wiedza")

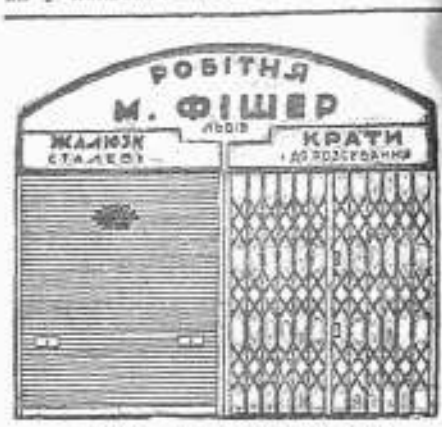
КРАКІВ, ВУЛ. ПЄРАЦЬКОГО 14.

Приготовують на збірних лекціях, а також листами. — Приймають вписи на новий шкільний рік 1936/37 на:

1) Курс матури гімн.; 2) Курс матуральний піврічний, повторний; 3) Курс середній: 5-та і 6-та класа гімн., 4) Курс нижчий: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспод. діставать що місяця цілий науковий матеріял і теми в 6-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований, тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.

Тел. 257-10

виконує

роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські.

ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.

Цінники і кошториси на бажання.

2503 5-16

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 75-75

Конкурс.

Фабрика свічок „КЕРОС" оголошує конкурс на проект етикет:

Перша нагорода 25 зол. за рисунок великої етикети.

Перша нагорода 15 зол. за рисунок малої етикети.

Друга нагорода 15 зол. за рисунок великої етикети.

Друга нагорода 5 зол. за рисунок малої етикети.

Нагороджені рисунки залишаються власністю фабрики. За ближчими умовами конкурсу звертатися на адресу: „КЕРОС", Львів 15. вул. Окружна 108 а.

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавлять Вас напевно.

FOTO-STUDIO **„ART"**

2596 **Львів, вул. Фредра 5.** 1-5

Спеціяліст корсетів

ГЕРМАН ПІСЕН

повідомляє, що з приводу реконструкції льокалю при вул. Чайковського 4, перенісся до

ПАСАЖУ МИКОЛЯША.

На цей час пропоную найновіші креації корсетів і стаників по значно зниженних цінах. 2595

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 195 (14.414). ЛЬВІВ, ВІВТОРОК 1. ВЕРЕСНЯ 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ю. Коцюбинський підготовляв військове повстання на Сов. Україні?

ПАРИЖ, ПАТ. І в Києві і в Полтаві чекісти перевели масові арештування між вищими урядовцями і старшинами. Кружляють поголоски, що заступник председника ради народніх комісарів Совітської України, колишній командант червоної армії Юрій Коцюбинський підготовляв військовий державний переворот, до якого мало дійти підчас осінніх маневрів.

Сигналом до цього замаху мав бути виступ полку червоних козаків, якого почесним командантом є французький комуністичний сенатор Кашен.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Москви: З Совітської України надходять трівожні вісти, що між селянами кишить. Військо дістало строгі вказівки.

Большевицька амбасада осередком змови проти Сталіна.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Сандей Реферi" подає сенсаційні подробиці про побут большевицького амбасадора в Льондоні Майського у Москві. Амб. Майський покинув Льондон 12. серпня, отже на кілька днів перед масовими арештуваннями у Москві і забрав документи, з яких виходило, що осередком змовників проти Сталіна був Льондон. Амб. Майському вдалося попасти у Льондоні на слід організації, метою якої було відсунення Сталіна. Цю організацію покликав до життя колишній большевицький амбасадор у Льондоні Сокольніков, якому вдалося вивести в поле агентів ҐПУ. Одначе по повороті Сокольнікова до Москви, організація в Льондоні розлетілася. Коли по якімсь часі мали призначити військового атеше в Льондоні, Сокольніков, який займав у Москві визначне фінансове становище, запропонував туди ген. Путну. Отже ген. Путна був заступником Сокольнікова, як провідника протисталінівської організації в Льондоні. Змовники — як подає „Сандей Реферi", мали навіть обмірковувати можливости замаху на Сталіна, як єдиного засобу, щоб його позбутися. Далі щоденник завважає, що Майський довідався про змову перед кількома місяцями і вислав відповідний звіт до Москви. По приїзді Майського до Москви діялось до арештувань.

Большевицький відділ війська відмовив послуху.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Москви: З Рязання (150 км. від Москви) надійшли вістки, що воякн тамошнього гарнізону, яких вислали до гашення пожежі торфовиськ недалеко міста, відмовили послуху. Бунт негайно здавили. Пожежа торфовиськ в околицях Рязання спричинила великі матеріяльні втрати і потягнула за собою багато людських жертв.

Енергійна „чистка" і масові арештування у Москві.

ПАРИЖ, ПАТ. У Москві і на провінції переводить далі масові арештування урядовців народніх комісаріятів та інших установ. Превенційний характер арештувань стосують до службовників та урядовців, які належали колись до троцькістівської організації. *Числа арештованих в останніх днях не можна навіть приблизно означити.* Одночасно в усіх урядах і редакціях щоденників переводять енергійну „чистку".

Агенти Г. П. У. сіють переполох по большевицьких амбасадах у закордоні.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Англійська преса пише, що Озерського, шефа совітської торгозельної місії в Льондоні, який виїхав перед 2 тиждями до Москви, нагнали і на його місце прийде шеф футрянного тресту. Таїною теж окутаний побут жінки Озерського, яка ще в п'ятницю покинула з дітьми помешкання у Льондоні. Большевицька служба завевнила представників преси, що Озерська виїхала на відпочинок поза Льондон, але не хотіла подати місцевости, де саме тепер перебуває. Тимчасом англійська преса пише, що жінку Озерського схопили агенти ГПУ, які від кількох днів переводять ревізії в большевицькій амбасаді і викликали справжній переполох між членами большевицької колонії в Льондоні. Кажуть, що агенти ГПУ силою затягнули Озерську на большевицький корабель „Смольний", який відїхав уже з Льондону.

Сталін не вірить уже навіть шефові Ґ. П. У.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" пише, що по розстрілі 16 засуджених з Зіновєвом на чолі, акція „чистки" від небезпечних для уряду елементів не скінчилася. Шеф державної управи безпеки (колишнє ГПУ) Ягода дістав надзвичайні повновласти з дозволом арештувати кожного підозрілого у змові проти Сталіна. Одначе недовіря Сталіна таке велике, що Ягоду окружив спеціально довіреними достойниками, як прок. Вишинський і відомий чекіст Агранер. „Чистка" обіймає дипльоматичних представників міліцію, армію і членів партії. Спеціяльна комісія з Райземана, Беленького і Канцельсона *дістала необмежені повновласти провірити діяльність совітських дипльоматичних представників.* Тепер загрожених таких 8-ох совітських дипльоматів: Майський у Льондоні (приятель Томського), радник амбасади в Римі Гельфанд, посолка у Стокгольмі Коллонтай, посол у Софії Раскольніков (особистий приятель ген. Путни і посол в Атенах Копецький (секретар Зіновєва).

У Москві затрівожені теж положенням на Далекому Сході, бо начального вождя совітських військ марш. Блїхера підозрівають у змові проти Сталіна.

Малоазійська антанта під проводом Туреччини

СТАМБУЛ. ПАТ. Міністр закордонних справ Іраку Дзафер паша приїхав до Анкари на переговори, щоб підписати договір взаємної допомоги між Туреччиною, Іраном, А[illegible] та Іраком.

Присилайте передплату!

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення,

від крадежі з вломом: домашнє уряджения, товари в крамницях і складах, готівку, векслі, вартісні папери, уряджения церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п. 2065

Спеціяліст жіночих недуг, оператор і акушер

Д-р Олександер Подолинський

вернувся

О ураду[illegible] вул. Потоцкого ч. 6.

від 9—10 рано і 3—5 попол. 2604

Занедбані роковини.

Чи будемо святкувати 100-ліття нашого літературного відродження?

Живемо в ювилейному періоді, бо минає 100 років від перших проявів національного відродження західної вітки українського народу.

Цей період тревае від 1933. р., бо, як відомо, 1833. р. Шашкевич збирався видати першу книжку народньою мовою. Але цей недоспілий овоч, „Син Руси" не побачив світу. В наступному році уложив Шашкевич альманах „Зоря", але цензура його не перепустила. В 1835. р. появився друком перший вірш у живій мові „Голос Галичан". Дальше в 1836. р. залунали перші проповіді українською мовою по львівських церквах, а з кінцем тогож року, немов як завершенни першого періоду змагань, у грудні вийшла в Будимі перша книжка в українській мові та з українським змістом на західних землях „Русалка Дністрова" з датою 1837. Отже цього року, а найпізніше з початком 1937. р. повинен скінчитися ювилей відродження не тільки українського письменства на Наддністрянщині, але взагалі цілого національного життя Наддністрянщини.

І дивне диво! Цілий цей період минає без гомону, без свят та інших проявів признання з приводу століття епохальної події в житті українського народу. Не чути ані про ніякі комітети, ані про видавництва творів, ані про історію відродження, ані про реферати, ані про концерти, ані про композиції до слів Руської Трійці. Якось так тихо всюди, глухо всюди. Неважаючи ми зрештою нагоди використати тяку хвилину, щоб промовити до народу, кинути між нього книжки, картки, втягнути його до маніфестацій, зацікавити його минулим, запізнати з відносинами перед 100 років та вказати на величезне значіння змагань Шашкевича? Чи ми такі перемучені святами, видавництвами та іншою роботою, що не вспіли здобутися на велике національне свято?

Щож на те Наук. Т-во ім. Шевченка, яке повинно прийнятися наукової сторінки в святі відродження? Що Т-во „Просвіта", що повинно спопуляризувати значіння Руської Трійці а зокрема Шашкевича та засипати край творами Воскресителя Наддністрянщини?! Цілком не розумію цієї мовчанки.

Але не тільки те цікаве, що все мовчить у тій справі, ба, ще й ширяться балакутства. От в одному числі „Неділі" (чи не в 31.) А. Курдидик в статті про Шашкевича пише, що в 1938. р. буде 100-ліття появи „Русалки Дністрової". Як мо-

же напів літературний журнал подавати такі фальші! А може якісь особи призначили ювілей на 1938. р.? Але хто про це знає? Насувається питання: чи це занедбана чи злегковажена справа.

Думаю, справа ювілею ще не пропаща, бо ще в 1937. р. можна гідно відсвяткувати ювілей. Цього року треба би підготовити загал до свята рефератами, які всесторонньо висвітлили епоху перед Шашкевичем, часи Шашкевича й по ньому аж до 1848. р., постаратись про перевидання „Русалки Дністрової" фототипією тай популярно видати твори поета, видати видівки з портретом Шашкевича, членів Трійці, з похоронів Шашкевича, Підлися і т. д., дальше видати начерк про часи перед Шашкевичем, про „історію „Русалки Дністрової" то-що. Те все закінчив би великий маніфестаційний здвиг населення Гал. України й делегатів з еміграції та із закордону, здвиг полученний з відкриттям памятника Шашкевича як не на прилюдному місці, то бодай на подвірі Нац. Музею чи реальности Василіян (вул. Потоцького). В найгіршому разі треба би обмежитися до відкриття таблиці та великого концерту. Такі мої скромні постуляти.

т. з.



Несамовитий процес і нова хвиля репресій.

Женева, 26. серпня 1936.

Вістка про розстріл всіх обвинуваченних у московському процесі викликала в Европі мале вражіння. Тут призвичаєні до того, що московський уряд винищує сотки тисяч невинного люду, здебільша зпоміж поневолених націй, отже природно, що вбивство кільканацятьох колишніх спільників Леніна-Сталіна нікого зворушити не може. Пригадую собі, що така найбільш гуманна людина, як Евген Чикаленко говорив у подібних випадках „гад гада жре". Ту саму думку має тепер багато европейців. Московський процес не є трагічний, бо не має величі. Взаємне обкрадування обвинуваченних, яким очевидно обіцяно помилування в разі „каяття", надало цілому процесові огидний характер. Тимчасом долю їх рішено згори, бо з чисто юридичного боку процес не витримує найменшої критики, і кожний помилуваний, якому пощастилоб дістатись за кордон, міг би поробити рецензії, скандальні вавіть для Кремля. І не для того московський уряд зорганізував цілу повінь „всенароднього обурення" з численними жаданнями „розстріляти обвинуваченних як псів", щоб потім помилувати їх.

Чи сучасні кремлівські олігархи винищили вже всіх партійців, голови яких висувались понад загальний рівень і могли бути небезпечні, це буде очевидно відомо в найближчому часі. У всякому разі Каменєв, Зіновєв, Райнгольд та інші обтяжили своїми зізнаннями в часі процесу Томського, Бухаріна, Рикова, Угланова, Радека, Пятакова, Серебрякова і Сокольнікова. Двох останніх уже увязнено, деякі інтерновані по своїх хатах, проти інших ведеться слідство. В якім психічнім стані перебувають вони, можна собі дуже легко уявити, перечитавши величезну вимководидку статтю Радека в „Ізвестіях", в якій він намагається наперед вже виблитися, хвалючись, що ще в 1928. році, хоч і перебував „в ідейнім лоні" троцькізму, не лише не згодився тікати за кордон, а й „саботував" втечу Зіновєва та Каменєва, отже причинився до їх теперішнього засуду. Троцького Радек величає в найбільш перфідний спосіб „гетьманом" та висміває його жадання перенести процес на невтральний европейський терен.

Дуже характеристичною прикметою несамовитого московського процесу є його, так мовити, універсальність; заплутано туди в той чи інший спосіб усіх противників та ворогів Кремля не лише в межах СССР, а й у цілій Европі. Колиб до московських судових кривавих імпрез ставились в Европі взагалі поважно, то минулий московський процес мав би безперечно поважні дипльоматичні наслідки. Так як колись на однім московськім процесі падали обвинувачення проти французького генерального штабу, що він інтервеніює у внутрішніх совітських справах, так тепер троцькістським та зіновієвським „терористам" закидають звязок з „фашистами" та „національними соціялістами", провідними таборами двох великодержав, Італії та Німеччини. „Правда" з 16. VIII пише: „Троцькісти у Франції є противниками людового фронту, в Німеччині — агентами Гітлера, в Польщі — агентами польської охранки. На Україні ще в 1934. р. викрито співробітництво троцькістів з українськими фашистами. Це співробітництво відбувалось під проводом таких визначних троцькістів як Коцюбинський, Наумов, Рапапорт. Метою його було відірвати Україну від Совітського Союзу. Блок зрадників та ворогів народу числив на німецько-польську інтервенцію і працював в щільнім звязку з німецькою шпіонською організацією Гештапо". „Гетьман" Троцький, який дбав про „відірвання України", це справді верх божевілля московської демагогії. А поза тим „Правда" призначена для московського читача, якому все можна вмовити, підшиванняж національного українського руху під троцькізм це тепер нова метода Наркомвнудела при переслідуванні українського населення московською владою.

Гарячкове маячення про співробітництво берлінського центру троцькістів під проводом сина Троцького, студента Седова, в ґешторію переходить червоною ниткою крізь цілий процес. Про нього говорять: Луріє, Ольберг, Смірнов, Бакаєв та інші. З Берліна йде доручення вбити не лише Сталіна, Ворошилова, Кагановича, Кірова, Орджонікідзе та Жданова, а навіть Постишева та Косіора. Про двох останніх сатрапів що не мають ніякого безпосереднього значінч для самого московського центру, мав би, очевидно, подбати Троцький, як „гетьман", що заходжується „відірвати Україну". Берлінські фантазії вмовлені в обвинуваченних сягають зрештою чомусь лише до почтаку 1933. р. і поза якимсь фантастичним Вайцом ніяких німецьких назвиськ не подають. Є зате згадка й про Прагу, давніш „фашистівську", тепер „пролетарську". У столиці Англії йдуть тихі арешти членів сов. амбасади, ведені спеціяльними висланцями ГПУ: Берлін, Париж, Варшава, Льондон!...

Як у 1934. р. так і тепер нагінка на троцькістів відбувається в супроводі жахливої хвилі терору на Україні, де раптом всюди почали викривати „троцькістів", аж до редакції „Вістей" включно. Виявилось, що секретар парт. організації „Вістей" Бейбик, провадив вже в 1925-27. роках троцькістівську роботу в Запоріжжі. Боронив і укрив Бейбика в редакції Яковчук разом з цілою редакційною колегією. Місцевий районовий комітет регабілітував і цих „троцькістів" і цілу редакцію, тому цілу справу передано на рішення вищих чинників.

В ліярні харківської фабрики паротягів „викрито" контрреволюційно-терористичну організацію, яку толерував і партійний комітет і харківський городський комітет, не зважаючи на заяви поодиноких робітників. На трикотажній фабриці у Харкові „викрито" „кубло троцькістів", до якого належали Ковальчук, Андрієнко, Бляхарів та інші. Викрито організацію „троцькістів" і на фабриці „Красная Ніть" і т. д. „Це не випадок", пишуть „Ізвестія", повідомляючи про ці події, „що троцькістські агентури відкриває здебільша сам нар. комісаріят внутр. справ, без участи партійних організацій. Районовий комітет, харківський міський, а навіть обласний партійний комітет не хочуть про це нічого знати..." „Правда" з 8. VIII. повідомляє про аналогічні події з Одеси. Там „викрито" також, що директор совхозу імени Кірова, Більчак, „троцькіст". Разом з ним працювали на визначних посадах „троцькісти" Ворщак і Гончар, а міський та партійний обласний комітет не тільки не робили нічого проти них, а навпаки їх підтримували. Той-же самий часопис з 6. VIII. повідомляє з Дніпропетровська, що тамошнім „обкомом кермують „троцькісти" Ленцер, Красний та Хараєвич, які стягнули до себе „цілу купу" своїх однодумців.

Але в столиці Білоруси викрито також „кубло троцькістів" на провідних партійних посадах. „Ізв." з 22. VIII. повідомляють, що в апараті ЦК КП(б) Білоруси викрито „троцькіста" Арабея, „троцькістку" Ростовську, секретарку парткома білоруського державного університету; партійного діяча Сенчука, „активного націоналіста", кореспондента „Ізв." Межевича і т. д. В тім самім числі повідомляють, що в столиці Азербейджану, в редакції „Бакинського Рабочого" викрито „контрреволюціонерів-двурушників", (що роблять обома руками, але на два боки) Білого, Кадишова та секретаря парткома Охрименка.

З цих та багатьох інших подібних вісток совітської преси видно, що нова могутня хвиля національного руху на Україні та землях інших поневолених націй захоплює не лише широкі маси населення, а навіть і самі партійні установи. З цих-же вісток видно, що намагання московської преси підшити цей національний рух під „троцькізм" нікчемні і наївні. По цілій Україні відбуваються знову масові арешти. Велике скріплення військової залоги на Україні пояснює в деякій мірі, чому Сталін заповідає поважні події на найближчий час.

М. Данько.

ЗА ОКЕАНОМ.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В АМЕРИЦІ.

Всім відомо, скільки українська заокеанська еміграція причинилася до піднесення нашого культурного й економічного життя. Нашим обов'язком є відплатитись тепер еміграції, помогти їй з нашого боку в тих починах, де співпраця Краю конечна. Саме тепер у місті **Стемфорд** закладено **Український Музей**, що має завдання показати еміграції і чужинцям у правдивому світлі українську культуру й водночас зберігти ті цінности, що їх уже витворює сама еміграція.

Напевно знайдуться у нас сотки громадян, що в якийсь спосіб схочуть допомогти тому музеєві своїми дарами, які доповнилиб його збірки, бо всього зібрати ні закупити відразу не зможуть. Щоби піти таким громадянам назустріч та заощадити їм клопотів із висилкою, формальностями, оплатами і т. п., основався у Львові гурток приятелів Музею, що висилатиме збірно різні дароване речі. Перший транспорт відходить з початком жовтня, отже хто хоче надіслати щось із нижче вичислених річей для Музею, зволить їх прислати до кінця вересня с. р. на адресу: **П-ні М. Чапельська, Львів, Листопада 40, партер.**

У збірки Музею входять перш усього такі речі:

Етнографія: народній одяг, вишивки, прикраси, в цілості й частинах, народне мистецтво — писанки, вироби з дерева, кераміка і т. п.;

Мистецтво: твори старих і сучасних українських мистців, репродукції, мистецькі видання, старі рукописи і книжки;

Історичні памятки: фотографії, рідкі видання, зброя, одяг з часів української війни, відзнаки старі і нові і т. п.;

Автографи і рукописи відомих українських письменників, мистців, музиків, визначних громадян і т. д.;

Документи якогонебудь характеру, що відносяться до американсько-українських взаємин.

Крім цього Музей потребуватиме для своєї **Бібліотеки** всі книжки, часописи й інші видання; обовязком усіх видавництв піти на руку Музеєві і надсилати систематично всі свої видання безпосередньо на адресу Музею:

Ukrainian Museum and Library, Glenbrook Road, **Stamford**, Conn. USA.

—o—

Льойд Джордж приїзджає до Берліна.

БЕРЛІН, 31. ПАТ. Кружляють поголоски, що до Берліна приїде Льойд Джордж з донькою посолкою до англійського парляменту, щоб студіювати рільну реформу, службу праці, проекти оселення безробітних та організацію гітлерівської молоді. Здогадуються, що одночасно Льойд Джордж навяже при цій нагоді взаємини з головними політиками Німеччини.

У Великім Театрі вівторок, середа, четвер останні три вистави

знаменитої фарси **„Пані презесова"** Початок год. 8. вечір

Серед сонця, садів і винниць.

(Із пресової конференції Комітету Свяу Вино збору в Заліщиках).

IV.

Найближча наша зупинка — це Заведення управи тютюну в Борщеві. Оглядаємо магазин з белями тютюну і ферментаційну комору, що є новим винаходом. Завдяки цим коморам ферментація сирівця триває тепер 7 днів, замість від листопада до травня. Нам пояснюють, що тернопільське воєвідство дає 47 прц. тютюневого сирівця Польщі. Є це дуже важне для малоземельних селян. Сам борщівський повіт дістав від монополю в останньому році 1.500 тисяч зол. за тютюн. Заведення дає концесії, відбирає сирівець, переводить ферментацію і розсилає по фабриках. Мені відомо, що плянтатори-селяни мають свої болячки. Заведення відкидає багато зломаного листя, хоч при пакуванні вже в Заведенні не так це строго перестерігають. Крім того плянтатори відчувають страшно брак дерева, потрібного їм для ферментації. (Цей брак дерева весь час прогульки кидається в вічі, бо будівництво з глини і каміння. Навіть огорожі камінні). Вони хочуть зорганізуватись, щоби спільно спроваджувати дошки. Та монополь волить мати з ними індивідуальні взаємини і до організаційних замірів здається ставиться негативно.

Приїзджаємо до Кривча. По дорозі вже проф. Шварц оповідає нам багато про велич кривчицької печери, якої не доводиться нам оглядати, і про вал Траяна, який пізніше бачимо. Зупиняємось біля решток колишнього замку. В одній з двох башт, що ще заховалась, міститься тепер схоронище Под. Т-ва Туристично-Краєзнавчого. Наші машини окружає цікаве населення. Подивляємо гарні строї й оригінальні соломяні капелюхи селян (форма їх у ріжних місцевостях дуже ріжна, від плоских аж до справжніх циліндрів). В селі, як і в найближчій околиці, горіхові сади, що їх маємо змогу підчас дальшої їзди оглядати. Цього року дали вони великий урожай, так, що селяни матимуть гарний дохід (150—200 зол. з дерева). В Іваню Пустім — як оповідають інформатори — парцелює „Т-во Земян" землю поміж кольоністів зі заходу, з яких 90 родин уже поселилось. (Авторитетна особа, що їде разом з нами, запевнює мене, що при парцеляції в 45% має взяти участь місцеве населення: Чому лише в 45%?!).

Зупиняємось у дальшому біля станиці КОП-у, де в одній кімнаті приміщений „Регіональний музей". У скляних габлотках розміщені там старанно ріжні окази монет (староримські, з часів Яна Казимира, Собіського, тощо), історичні документи з оригінальними підписами польських королів і вельмож і т. ін. На стінах розвішена старинна зброя. З особливою цікавістю розглядаю документ писаний українською мовою. Це Золота Грамота повстанців з 1863 р., підписана „Тимчасовою Народньою Старшиною". Відозва пригадує спільну боротьбу проти московського панування і обіцює тим українським селянам, які повстануть збройно проти москалів, „6 моргів землі і садибу в земях коронних, або досмертну плату з народнього скарбу".

Доїжджаємо до большевицького кордону. Всі вважають це першорядною сенсацією. Збліжаємось до двох камінних брам — львівської і камянецької і тут зупиняємось. Нас ведуть на високий беріг Збруча, звідкіля видно совітсько-українське село, що доходить досить близько до берега. Наша поява є рівночасно сенсацією для безталанних тогобічних селян. Глибоко на дорозі більшає їхній гурт. Дехто пробує крадьком підходити ближче. З лівого боку повільним кроком зближається салдат. На його вид постаті селян завертають і щезають у зелені.

Їдемо до Окопів св. Трійці, колишньої Козачівки. Там знову бачимо совітське село, цим разом широко розложене. Дарма, що це неділя — на ріллі баби полощать коноплі, хоч на полях не бачимо тракторів. Земля вже довкола майже зорана. Посередині села купа румовища. Нам пояснюють: Це руїни церкви. Минулого року вона ще була... Серед соломяних хат (деякі зовсім дірявi) видко два кращі будинки: школу і читальню, а на краю села високо стоять рядом 3 колхозні будинки, збудовані — як нас запевняють — з церковного каміння. Сумом віє з того боку, особливо на українця, який у цьому менті мусить відчувати трагічну долю братів в Вел. Україні.

Їдемо ще кусочок, у сам кут кордону, де Збруч вливає до Дністра свої води і де сходяться межі всіх трьох сусідів: Польщі, Совітів і Румунії. Доходимо шляхом до берега. Мосту нема. По тому боці, на деревляній барієрі, сидить — як нас інформує підстаршина КОП-у — двох старшин прикордонного війська: старший і молодший, поручник. Вони з цікавістю розглядають нас крізь скла льорнетки. Вище видко хату і біля неї танцюючих салдатів. Звуки гармонії доходять до нас досить виразно. Сходимо до гирла Збруча. На большевицькому боці сидить старик-рибалка. Ловить рибу оригінальним саком. Обсервуємо його. Витягає він сак трічі, а потім бере його на плечі і відходить, не зловивши нічого. На гострому закінченні боль шевицького берега стоїть альтанка. Чар її щезає швидко, бо в ухах лящить один і швидко другий вистріл, а потім коротке цокання скорострілу. Це з большевицького боку. Куди і чому — невідомо. Та це не страшить нікого. Недалеко високого румунського яру пливуть два човна дальше спокійно. Мабуть рибальи. Підстаршина КОП-у інформує нас коротко. Показує сильвету місцевости Жванець та костела, що його саме большевики розбирають. Граничний рух з большевією не існує. Це зовсім мертвий кордон. Хіба в ради-годи перепливе в звіздалегідь означеному часі човен, що везе делегатів одної чи другої сторони для полагодження якогось граничного непорозуміння...

Розбитий вертаюсь на своє місце в автокарі. Зустріч з большевицьким кордоном зробила на мене більше враження, ніж я думав.

Вертаємось. По дорозі довша зупинка в домі ін. Немчевського на підвечірку, а потім безперервна їзда до Заліщик.

День кінчається бенкетом у павільоні на „сонячній пляжі".

V.

Останній день, третій з черги, призначений на властиву пресову конференцію. Зявляється на ній теж тернопільський воєвода д-р Білик, який — після відчинення конференції старостою п. Кшижановським — виголошує довшу промову. Він підкреслює, що преса повинна бути речником великих інтересів, які для цілої держави представляє тепле Поділля. Якщо природні його багатства будуть належно використані і людина додасть свій труд, то це зважить на господарській системі і на платничому білянсі Польщі. Можливости є великі, але нема ще належної уваги. Проблема теплого Поділля, це проблема винниць, садівництва і плянтацій тютюну. Коли буде зацікавлення, то найдеться і капітал, бо матеріяльне зацікавлення промощує шлях для допливу матеріяльних засобів.

Рефератів було чотири. Може нам доведеться ще згодом до них вернутись, бо підкреслено в них багато господарських моментів. Тут згадаємо коротко, що справи винниць і винярства, садівництва, лічництва і туристики теплого Поділля були в рефератах з усіх боків насвітлені такими знавцями діла, як ординат Чарковський-Голеєвський, през. Вартанович, д-р Паримонь-чик, проф. Шварц і дир. Стшелец. Висунено м.

П. Т. завітайте до Харчівні „Клюбу Укр. Еміґрантів" на смачні сніданя, обіди й вечері.
Ціни поміркувані. — Видаються українські страви. — Для абонентів знижки.
Площа Бернадинська 2. І. пов. 2545 3-5

ТЕОДОР ФОТИНЮК.

Чечвою на Аршиці.

Чечва це ліва притока Лімниці, що впадає до неї за Сварічевом долинського повіту. Вихідною точкою нашої прогульки було село Луги, що лежить на лівому березі Чечви. Вибрались ми у двійку, я і Михайло, що йшов на полонину подивитися на худобу.

Зараз таки за Лугами, вище тартаку з правого боку впадає до Чечви потічок Мелецинка, який цього року підчас зливи з кінцем червня був такий грізний, що старими й грубезними ялицями та смереками метав як терміттям, а старого Гаруна, що туди переходив, схопив і був би хто зна куди поніс, якби він не був вхопився смереки... Бідака мусів іти верхом до Суходолу аж два дні. Тимчасом у селі рух счинився, що Гаруна вода забрала й понесла — навіть розшуки вже робили. Однак всім на радість старий Гарун знайшовся. Оповідав, якто він 76-літній швидко на смереку виліз та як сидів на ній, словом „епопею" від смереки на Мелецині, через верх Причелки до Суходолу. Гаруна всі люблять і поважають на Лугах, Илемно і Суходолі, його всі знають, бо колись, давно, як ще не було шкіл, а він був молодий, учив грамоти, й коли хто зі старших уміє читати й писати — це лише заслуга Гаруна.

Сонце зачало припікати, наплечник уїдається ременями в рамена, а вже найбільше дошкулює ботанічна торба. Минаємо пріть[1]) та переходимо через гуркальці[2]) на другий беріг. Великий пструг, що сидів у холоді під каменем, мабуть пригнічений, підкинувся в гору, поплив долів гуркальцями оббиваючи собі боки до каміння.

Йдемо лівим берегом Чечви, що вілася у скали та вється, як вуж серед лісів. Її береги нарече ту й там закосичені великими жовтими квітками волівця кремінника, що на тлі смерік і ялиць здалека впадають у вічі. Приходимо над бездежанський потік, що впадає з лівого боку до Чечви вище лісничівки Мелецина, а його звір Бездежа тягнеться аж до Илемня.

Живиця розпарилася на спеці, наповняє запахом цілий звір. Злазимо в потік напитися води. Кілька великих синих слимаків, що мабуть упріли на сонці, спішуть, аж заспинилися у звір, у холод. Михайло каже, що буде погода, бо слимаки лізуть у ліс. Перескакуємо з каміня на камінь через гуркальці з одного боку на другий, шукаємо сіркового джерела. Найшли. Зпоміж верстви бутомічних лупаків, пісковиків, виливає доволі велике сіркове джерело з гострим та сильним смаком сірки, гейби в Черчі. Мій побратим не хотів пити, казав, що вона воняє і пив з потока вище джерела. Я напився та ще й на дорогу взяв.

По відпочинку ми ледви продерлися густим темеєм[3]) на млаку, де волосаня[4]) аж путала нам ноги, що ми з трудом вийшли на стежку, що схилом веде до села. Ще кількадесять кроків із-за горба ми побачили Суходіл, що розкинений лежить на лівому березі Чечви й тягнеться схилом аж під верх Чорногору. Мені мимоволі пригадалась пісонька:

Ой гай через гай
В гору та в долину
Жене вівчар вівці
Тай на полонину...

яку так по мистецьки вивела зі школярками-бойчиками вчителька п. Г. на зразковій лекції співу підчас районової конференції в Суходолі. Збирала похвали не лише за методичне перепровадження лекції, але й за навчання їх, дітвори багатьох пісень. Бойка-верховинця навчити щось нового співати поза його рідною коломийкою з особливим запівом, це справді штука.

Лишаємо Суходіл праворуч та йдемо долиною Чечви горі її бігові. Ліворуч, верх Стінка поросла мішаним лісом, долиною ялово-смерековий ліс на Грехоті й річницях майже без підліску, що замість нього самі мохи. Ялово-смерекове зборище тут абсолютним домінентом і не позволяє рости ніякій іншій рослині. Його верхіня вистріляли високо до гори, до сонця, дістається його промінями та аж блестять з радости. Нижчі галузки скривджені, не знають сонця, не тішаться ним, а їх вирила та аж звисає з них

[1]) пріть = глибоке місце в ріці.

[2]) гуркальці = місце в ріці, де вода розбивається, несе мало каміння й гуркає.

[3]) темей = молодий густий смерічковий ліс.

[4]) волосаня = рід осоки, що росте на гірських млаках.

[5]) бородуха повисиста = порода обрісників, що росте в Карпатах у смерекових-ялових лісах, часом звисає до півтора м. із галузя.

ін. цілу низку побажань під адресою уряду і громадянства. З конкретних постулятів згадаємо тут ось-такі: торифові ставки, звільнення на 10 літ від грунтового податку, кредити, огороднича школа зі спеціяльною увагою на виноробство, дослідна станція, закон про вина, контакт з „Зиґонаком Посідачів Садів", тощо. Крім того окремий невеличкий реферат про програму Свята винозбору виголосив заліщицький староста, підкреслюючи значіння цієї імпрези, як засобу пропаганди великого економічного діла.

VI.

З повною безсторонністю треба ствердити великі вегетаційні і лічничі вальори околиць, які ми побачили підчас краєзнавчої прогульки в нагоди пресової конференції. Непохитна віра й оптимізм, що промінювали від людей, яких нам довелось бачити в ролі цінних інформаторів, переливались на всіх учасників конференції. Бо і справді — навіщо висилати тяжкий гріш за границю, коли він міг би залишитись у краю і збагачувати місцеве населення? Але все те, що ми бачили, плюс те, що ми знаємо (хоч про це інформатори не говорили) є лише смілим, але не в усьому щасливим започаткуванням діла. Піонірі цього діла (не теоретики, а практики-плянтатори) виказують на мою думку одну дуже велику хибу: вони не доцінюють пропаганди, яку повинен робити сам продукт на ринку, в торговлі (мою на думці виноград і мельони). Ці піонірі мають терпець витримати час вегетування, але — в погоні за грошем — здебільша не вміють дочекатись кінця дозрівання. Вони вміють зберегти овоч від шкідників, але не дивляться на те, який вигляд матиме овоч у торговлі. Вони вміють зривати, а не вміють пакувати. Та брак розуміння одної з найважніших сьогодні господарських засад „лекше є випродукувати ніж продати", не зменшує ваги цілої проблеми. Розвязка її, що перш за все лежить у руках держави (шкільництво, дослідництво, кредитова, податкова і заграничо-торговельна політика, тощо), важна є не тільки для великих земельних власників, які досі як продуценти грають першорядну ролю, але і для українського малоземельного селянина. Ось чому мусимо за дальшим ходом справи слідкувати і бажати собі, щоби умовини продукції настільки там змінились, щоби не тільки дідичі або засібні кольоністи були в ній зацікавлені, але теж широкі маси населення, що покищо небагато ще з того мають.

Окрема справа — це традиційне вже тепер Свято винозбору. Можна жаліти, що політична подекуди його закраска затемнює властиве завдання, що по суті є завданням господарським. Відповідь, яку я отримав від авторитетної особи на пресовій конференції на мій запит про контакт з українським організованим громадянством при влаштовуванні Свята, на жаль не могла мене нікого з нас вдоволити. Чи не добре було б застановитись над тим, які шляхи і засоби ведуть скорше до мети, коли вона там, де нам її показують? Здається мені, що поміж міродатними особами бачив я людей доброї волі.

В. Несторович.

Читайте „Діло"!

Новий уряд у Румунії.

БУКАРЕШТ, ПАТ. В суботу король Карло прийняв прем. Татареску, який заголосив димісію цілого уряду. Одночасно король доручив прем. Татареску створити новий уряд. До нового уряду не ввійшов дотеперішній міністр закордонних справ Тітулеску і державний підсекретар у цьому міністерстві Бадулеску. Новим міністром закордонних справ став дотеперішній міністр скарбу Віктор Антонеску. Дійшло теж до зміни на становищі міністра внутрішніх справ, яким став Дмитро Юка.

Новий протест Злучених Держав проти бомбардування корабля.

ВАШИНҐТОН, 31. 8. ПАТ. Державний секретар Гул вислав до мадридського уряду і тимчасового уряду в Бургос протестаційні ноти проти бомбардування американського контрторпедовця „Кейн". На цей корабель скинув літак без орієнтаційних знаків 6 бомб, які впали недалеко корабля, але не заподіяли ніякої шкоди. Літак тричі повторив свою атаку, хоч на чердаку „Кейн" повівав американський прапор.

—o—

Італія може виставити 8-мілїонову армію.

АВЕЛІНО, 31. 8. ПАТ. Вчора на закінчення маневрів Муссоліні виголосив до війська і до народу велику промову вказуючи, що всі збройні сили Італії по останній війні в Африці виявилися ще доцільнішими, ніж були раніше. Можемо в кільки годин і на основі звичайного приказу *мобілізувати 8 до 9 міліонів людей під зброю*, які в 14-ім році фашистівської ери є виконані в дусі посвяти і геройзму. Італійський нарід повинен знати, що оберігаємо його внутрішній і зовнішній лад, а одночасно з ним і мир світа. По війні, (читай з Абісинією — прим. Ред.) яка закінчилася перемогою, невідомою дотепер в історії, по війні, яка була найсправедливішою з усіх, Італія здобула в серці Африки велитенські і багаті простори, які довголять на десятки років італійцям працювати і виявити свої творчі здібности. З цих та інших оглядів справді відкидаємо недоречну гіпотезу вічного миру, чужу нашій вдачі і нашому темпераментові. Бажаємо жити з усіми і співпрацювати з іншими народами. Одначе по катастрофальнім зломанні роззброєвої конференції, в обличчі перегонів зі зброєннями, яких не вдасться спинити і в обличчі деяких політичних ускладнень, гаслом італійців повинні бути такі слова: треба бути сильним, щоб ставити чоло кожній евентуальности і глянути в очі кожному призначенню. Цьому найвищому категоричному наказові буде підпорядковане ціле життя народу. Промову Муссоліні прийняв нарід з ентузіязмом та оклисками.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

НА СЛІДАХ КНЯЖОГО ГОРОДИЦА.

(Пліснесько в Золочівщині).

„Всю ніч з вечора бісові ворони грали під Пліснеськом на болоні, були в дебрі Кисані й неслися до синього моря" снилося — як оповідає автор „Слова про Ігорів похід" — київському князеві Святославові III. Всеволодичеві (1176—1194). Під р. 1188 оповідає Київський Літопис про те, що в боротьбі волинського князя Романа Мстиславича з галицьким князем Володимиром Ярославичем і уграми в Пліснеську схоронилися перед уграми й галичанами волинські війська. Врешті Галицько-волинський Літопис оповідає під 1231 р. про похід князя Данила Романовича разом з братом Васильком і князем Олександром белзьким на Пліснеськ у часі боротьби за Галичину з уграми та їх прихильниками серед галицьких бояр.

Оці історичні вістки спонукали мене завидіти Пліснеську, що сьогодні є тільки частиною села Підгорець у золочівському повіті, майже в половині шляху Золочів—Броди. Прибуваю туди гарного погідного дня 18. серпня коло 10-ої години й застаю вже біля пліснеську-підгорецького манастиря св. Спаса прогульку молоді Золочівщини та Брідщини з місцевим парохом о. Василем Пришляком. А треба з признанням згадати, що молодь Золочівщини та Брідщини, зде більша студенти, вже від кількох років звиджує сліди княжого городища в Пліснеську та користає з топографічних пояснень місцевого пароха, що залюбки уділює їй знання, зачерпненого ним з новіших дослідів про Пліснеську. І саме цього року після богослужения в манастирі опровадив о. Пришляк своїх гостей оглядати сліди княжого городища, старовинних могил, старої церкви-манастиря, побудованого — як подає манастирський літопис — княжною Оленою Всеволодівною в 1180 р., врешті теперішній манастир, вибудований з початком XVIII. ст. ігуменом Партенієм Ломиковським († 1729). У своїх поясненнях покликувався о. Пришляк на досліди проф. І. Шарановича, д-ра В. Шурата, Б. Януша й інших, яких доповнив цікавою реверляцією про дебру Кисань, згадану в „Слові про Ігорів похід"; а саме є це дебра недалеко теперішнього манастиря й люди називають її „Сеньками", але на катастральній карті зазначений ліс на узгірі попри цю дебру, як ліс над „Кусеньким".

Пліснеським городищем і могилами цікавилися дослідники вже від початку минулого століття, його плян подав ще в 1847 р. Шасний Моравський („Bibljoteka Nauk. Zakładu im. Ossolińskich", з. XI, 1847), у 80-их рр. минулого століття вели там розкопки польські археольоги Шанявський і Т. Земенцький, у 1905—7 рр. д-р К. Гадачек. Займається Пліснеським і у своїй „Короткій археольогії західно-українських земель" д-р Я. Пастернак, який відмічує як першу літописну дату Пліснеська рік 1118.

Але часописну замітку не пишемо для спеціялістів, що мають у своєму реєстрі пліснеське городище; хочемо тільки з признанням відмітити зацікавлення підгорецького пароха о. Василя Пришляка минулим своєї парохії та золочівсько-брідської молоді історичною традицією.

бородуха повисиста[9]), наче сива чуприна з старого бойка, що звисає на плечі, це знак, що деревостій тут старий та швидко сокира зробить тут свою роботу. А підлісок, різного роду зелені мохи, оксамитом вкрили Грехоту, щоби не застидати ялово-смерекового зборища, що на такім лихім грунті, так високо виросло.

Нараз лісову тишу перервала жовна[9]), що переводила операцію на сухані[9]) та наче скоростріляком лопотіла своїм дзюбком вбиваючи шкідників, що посередньо стали спричинниками смерти ялиці та косим оком заглядала здивовано на долину.

Ми вийшли з лісу на зруб. Сонце осліпило нас. Хоч зруб належить до того лісу, що ми вже його перейшли, то рістня на ньому інша. Підлісок тут густий, кущі малин порозхилялися на всі боки, ожини, що стеляться на всі боки наче дроти, половуха[9]), черетниця звичайна і т. д. Увесь цей підлісок вдерся у зруб на те, щоби звести боротьбу на життя і смерть із ялово-смерековим зборищем і не допустити, заглушити його розвиток. Однак ця боротьба безвиглядна для підліску й він її програє, коли ялово-смерекова спілка вистрілить верхівя в гору, він згине в холоді без сонця та стане погноєм для майбутнього лісу. Такий вже закон в природі, що дужчий нищить слабшого.

Виходимо зі зрубу, переходимо липівський потік, що то в часі злив забрав аж 28 містків наробив дуже багато шкоди та водотопів[9]).

Ми завернули на південь горі Чечвою. Перед нами розвинувся прегарний краєвид. Праворуч Підсидорець і Нерадова. Звір Чечви відділює їх від Мижущина. Ліворуч Роскільці зі звором потока Менчівка, що відділює Верх Сигліс, який є вододільним хребтом між річищем Чечви й Лімниці. Приблизно на Мечищу впадає Менчівка до Чечви й обі творять між Підсиглосом та Верх сиглосом проломову долину та скеровуються на північний схід в напрямі Сухололу.

Перетинаємо звір і оленячим плайком підлазимо в напрямі полонини Скородна. Ось і лизавка[10]) для оленів, минаємо її та грехотою, що поросла черетницею йдемо до гори. Проміння заходячого за верх сонця освітили Мечище де бидгоська оселя має свій будинок.

Стомлені доходимо поволи до Скородни. Хоч вже вечорію, то на полонині рух. Михайло говорить, що щось мусіло статися, коли такий рух. Нараз доходять до нас голоси:

З верха: Васи...? А щ'щ'оо??...

З полонини: Оггго!'

З верха: Ал'л'е'е??..

З полонини: Бігммм'е'е!!..

Вони вже порозумілися, а ми нічого не розуміємо. (Докінчення буде).

---

*) жовна = довбач. дятель.

*) сухана = плиця або смерека, що всохла.

*) половуха = мітлиця звичайна (трава)

*) водотопи = місце де вода підмила та урвала город, ниву і і т. п.

*) лизавка = корито вковане в землю набите сіллю зі землею, що її лижуть олені.

Те, що молодь захопилася поясненнями о. пароха спонукало й автора цих рядків подати кілька завваг загального характеру про наше минуле та плекання його традицій. Для вказання зразку, гідного наслідування, і українським душпастирам і українській молоді, присвячена ця замітка.

М. Андрусяк.

Сталін погрожує Норвегії за Троцького.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Большевицький посол в Осльо передав ноту свого уряду норвеському міністрові закордонних справ з протестом проти дальшого побуту Троцького в Норвегії.

І ПРО ЦЕ ВАРТО ЗНАТИ.

Українська чудо-дитина.

Читаємо часто в газетах про геніяльних дітей, що звертають на себе увагу звичайно в ділянці мистецтва, як музики, театру, фільми, танцю, малярства і т. д. Дуже часто вони справдішні феномени, що викликують тільки здивування. До них слід зачислити одну українську дитину, роджену 21. серпня 1922 р. в Словенії, що є унікатом щодо науки та знання.

Я мав нагоду бувати в домі її батька, Андрія Камінського, родом із Галичини, і все дивувало мене та моїх знайомих, як вона, Аспазія Нінон, говорить до батька латинською або класичною грецькою мовою і то так легко і плавно (батько трохи осторожно) як українець по українськи. Не менше легко говорить вона й по українськи, словінськи, сербо-хорватськи і по німецьки; менше легко по французьки, зате по части англійську та італійську мову, а говорить і по російськи. Дивувало нас її широке знання зоольогії, анатомії, ботаніки. А що сказав би котрий з наших професорів гуманістики, почувши, як вона читає Іліяду, дивлячись лише на половину до книжки, як сипле з голови безконечну масу грецьких цитатів, як рецитує з памяти цілих 230 стихів Фокилїда, як дивиться в церковно-славянський текст псальмів і говорить їх по грецьки, а коло 20 грецьких ліриків знає бодай частинно на память. Воскресну утреню, акафист і велику частину евангелій знає на память. То все дивує нас, абсольвентів гімназії, бо коли маніфестуємо знання грецької мови, то звичайно цитуємо: „Менін аейде, теа..." і то по більшій части є все!

Але для неї ще не все. Вона має величезний основний науковий матеріял в голові і якби не була тільки 14-літньою дитиною, могла б легко читати лекції з університетської катедри. Вона знає знаменито географію, а з історії різні партії передає наче з монографій. Знає всіх володарів европейських держав від Туреччини до Англії та Данії, вичисляючи династії всяких Аббасідів, Фатімідів і т. р. Знає 129 провінцій, на які була розділена римська імперія за Константина Великого і ще навяже цілу вязанку тодішніх августів і цезарів; знає точний поділ різних країв, напр. назви 89 французьких департаментів зі всіми містами, всі стейти північної Америки, Бразилії і т. д. Вичисляє всі міста на якім Борнео чи Суматрі. Спитаєте про допливи Дунаю, вона каже: Знаю їх 320 і починає вичисляти. Знає цілу безконечність рік, міст, островів, заливів всіх континентів. Величезну масу міст і рік називає по латинськи. А вже диво бере слухати назви всіх племен (більше сотні) в самій Галії, Германії, Реній чи Паноній, або цілі десятки кольоній, які позаснновували Діядохи. Аспазія оповідає грецьку історію по грецьки, римську по латині, німецьку по німецьки, українську по українськи, сербську по сербськи.

Перегладаючи білгородський денник „Політику", ми прочитали, що якийсь там професор написав, як св. Методій пішов до манастиря Олімпу в Малій Азії. Хтось здивувався: „Олімп в Малій Азії?!" Тоді хтось з присутніх стверджує з енциклопедії Маєра 3 Олімпи. А мала Нінон каже поважно, без енциклопедії та з голови: „Олімпів є 8: в Тесалії, на Евбеї, на Скирос, на Мітілені, на Кипрі, коло Мілету, біля Бруси і в Галатії, де Манліюс Вульсон 189 р. побив трокмів і толетобоких. За християнських часів Олімп змінили на Еліяс, гора св. Ілії на Мітілені".

Все те було товчком, що спонукав мене написати про 14-літню Аспазію Нінон Камінську цих кілька правдивих рядків, в часах, коли пишуть про все. Ударив хтось ногою в мяч, пишуть і світ інтересується. Чомуж би світ не мав знати й про цю феноменально здібну людину?

Мушу притім підкреслити великий педагогічний хист батька малої Нінон. Бо хоч вона має незвичайну память і є напричуд здібною дитиною, то всетаки сама від себе, без умілого проводу ніяк не змогла б осягнути цього феноменального знання і стати правдивим чудом, тимбільше, що школа їй такого знання не дала, а вона взагалі ніодної днини не була в школі. Та вона не тільки в науці цікава, вона запряже і розпряже коні, сама погляне і в полє йде на сінокоси тай взагалі до всякого діла цікава дитина. Це надзвичайно кріпка, здорова голова, без нервних, екзальтованих, істеричних підкладів.

Слов. Бістріца, в серпні 1936.

Іван Будз.

Евген Перфецький

ем. радник Тимчасового Виділу у Львові, професор Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка — чільний український артист-музика і громадський громадянин, помер у неділю 30. серпня вечором у 54 році життя у Загальному Шпиталі у Львові. Похорони відбудуться в середу 2. вересня, в год. 4. попол. в криптї вірменської церкви при вул. Вірменській на Личаківський цвинтар.

Покійний, який ще кілька днів тому був повний сил і бадьорости, перебував у власному домі в Яремчі і там захворів на сліпу кишку: місцевий лікар не пізнався спершу на недузі й лікував його на недугу шлунка; операція, переведена у Львові, куди перевезли недужого, була вже опізнена.

Ділимося цією сумною вісткою з Громадянством, при чому широкий некрольог присвятимо Покійному в найближчому числі.



Мої відбитки з карток на хлібі ЗАЙДЕНА

принесуть Вам багато цінних і практичних дарунків.

Збирайте наліпки з хліба ЗАЙДЕНА.

За рівновагу сил на Тихому Океані.

ЕСЕМАЙТ, (Каліфорнія), зі. з. ПАТ. Тут закінчилася нарада у справі взаємин на Тихому Океані. Делегати Франції, Англії, СССР та Японії одноголосно ствердили, що одною з найважніших справ на Далекому Сході це справа збірної безпеки і зміни рівноваги сил на Тихому Океані.

Нові московські зброєння.

Англійська преса широко коментує нові зброєння в Совітах. При зниженні віку рекрутів (з 21 літ на 19), число покликаних до військової служби побільшиться майже на один мілїон. Дотепер регулярна армія Совітів начислява поверх двох мільонів, крім 11 мілїонів резерви та тринадцять мілїонів членів „осоавіяхіму", напів-військової організації, що має під своєю рукою 1.500 летунських шкіл, 72 старшинських вишкіл і 2.500 інструкторських центрів для кінноти. Побільшують також залоги головніших міст, напр. в Ленінграді прибуде чотири нові полки. Коло Москви будують нові аеродроми, в прикордонних місцевостях західнього пограниччя ставлять військові бараки для поміщення збільшеного числа війська. Дуже значно підвищено також продукцію військових літаків. З того всього видно, що Москва приготовляється горячково не так до оборони, як до наступу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Стратеґічне получення між Совітами і Чехословаччиною.

„Дейлі Телеграф" з 24. серпня переповідає за „Фелькішер Беобахтер" (23. серпня) завідомлення про будову стратеґічних доріг між Совітами і Чехословаччиною. „Ф. Б." твердить, що всупереч запереченням офіціяльних румунських чинників ті дороги всетаки будують. Населення Чехословаччини занепокоєне, бо перед ним виринає страшне марево майбутньої війни, якої побоєвищем готова стати Чехословаччина.

„Якщо ця вістка справдиться, — пише „Дейлі Телеграф", — то на випадок війни стратеґічне положення Мадярщини буде мати для Німеччини незвичайно велике значіння. Вузький язичок чехословацької території що є одинокою злукою з Румунією, межує на півночі з Польщею а на полудні з Мадярщиною і на випадок союзу між Німеччиною Польщею та Мадярщиною, вигідний комунікаційної лінії на тій території буде дуже тяжкою справою".

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Мадридом правлять московські большевики

На підставі інформацій від еспанських втікачів, подає англійська преса цікаві відомости про положення в Мадриді. Еспанською столицею править двох висланників Москви, один звається Броський.(?) що приїхав недавно з Москви, а другий це німецький жид Фішель Найман, що перше був головою німецької комуністичної партії. Номінальний еспанський уряд не має ніякої влади. Він є під охороною червоної міліції.

Еспанські комуністи стоять в дуже тісному звязку з Москвою одержуючи підтіпя не тільки поради й гроші, але й провідників.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Війна в полудневому Китаю.

ШАНГАЙ, ПАТ. Китайська преса повідомляє, що війська провінції Квантсі заняли порт Пак-гой у провінції Квантунґ. Марш. Чанґ-Кай-Шек звернувся до військових командантів провінції Квантсі за тридневним перемиром. Одначе бої йдуть далі. У провінції Квантсі створено автономний уряд у складі 17 осіб.

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—.

ПО ВАКАЦІЯХ.

[illegible] і відпусток закінчився. Всі вертаємось із дачі, чи до звичайних клопотів буденщини. Самі якось обмежимо свої потреби, але мусимо поважно застановитись, як покрити видатки, звязані з поворотом наших дітей до шкіл. Оплата за науку, книжки, зошити, мовляв — це все разом робить поважну суму, а не все відомо, звідки її взяти. Можна виграти на Льотерії...

Це правда, але на жаль багатьох з нас не думало в часі вакацій засобитись у лєс і необережно стратило ню шансу визбутись клопотів.

На щастя не все ще стрячене. Ще можна купити лєс до четвертої кляси тридцятьшостої Державної Льотерії і пробувати щастя. Щоправда треба буде оплатити ціну лєсу також за попередні три класи, але зате вже в найближчому часі матимемо виєзд. Цей найближчий час представляється дуже привабливо бо головна виграна є мілїон золотих, а побіч неї є три виграні по сто тисяч, чотири по сімдесять пять, девять по пятьдесять тисяч і т. д. — разом понад шістьдесять один тисяч виграних на суму девятнадцять мілїонів триста вісемнадцять тисяч чотириста золотих. Це все буде розігране між девятим і двадцятьсьомим вересня ц. р.

Розуміється ті, що не переривали гри в попередніх классах, оплатять тільки ціну лєсу одної, в сьме четвертої кляси.

Одмік памятайте, що з купном лєсу треба спішитись, бо тягнення вже блізько.

Пропаґандивна акція за збільшеною консумцією набілу.

Вчора відбулася у Хліборобській Палаті пресова конференція, на яку пропаґандивний комітет „Поморської Ліги Молока" запросив представників усіх львівських редакцій. В днях від 5—15 вересня ц. р. відбудеться в рамках Східних Торгів" тиждень молока", щоб звернути увагу населення на недостаточну консумцію молока і виливаючі з того шкоди для здоровля людини.

2.000 утікачів з Іруну до Франції.

АНДЕ, 31. 8. ПАТ. Авас повідомляє про трагічні сцени евакуації жінок і дітей з Іруну. Вчора літаки повстанців розкидали летючки з відозвою, що в понеділок літаки знищать Ірун. В год. 6.30 зійшлося на ратушевій площі в Іруні 2.000 утікачів, які з нетерпеливістю ждали на самоходи, що кружляли туди і назад між містом і французьким кордоном. Згідно з розпорядком в год. 3.30 мали залишитися в Іруні лише мужчини готові до всякої посвяти. По відчитанні відозви повстанців місцевий комісар війни заявив, що по вулицях Іруну не буде ходити ні один повстанець, доки в місті є бодай один оборонець.

В год. 3-ій понад 2.000 осіб перейшло французький кордон. Ірун у темноті. Вантажні авта їдуть з погашеним світлом.

ФРАНЦІЯ ДОСТАВЛЯЄ ГАРМАТИ ЕСПАНСЬКИМ КОМУНІСТАМ.

БЕРЛІН, П.А.Т. Німецький свідок зізнав, що в пятницю перевезли з Анде міжнародним мостом вантажний самохід з двома протилетунськими гарматами і муніцією для урядових військ. Одночасно з Франції з місцевости Беговії переїхало кільна вантажних самоходів з воєнним матеріялом для урядових військ під Іруном.

ПОВСТАНЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ МІНІСТЕРСТВО ВІЙНИ У МАДРИДІ І ВАЛЄНСІЮ.

АНДЕ, 31. 8. ПАТ. Радіостанція в Ля Коруня повідомляє, що літак повстанців збомбардував вчора будинок міністерства війни у Мадриді. Бомбардування спричинило великі шкоди в самому будинку на сумежнім сквері Сібелес. **Летуни повстанців бомбардували теж Валєнсію.**

ВАЛЯДОЛІД, 31. 8. ПАТ. Головна квартира повідомляє, що національні війська здобули м. Есіха і відбили протинаступ урядових військ. Повстанці здобули 5 вантажних самоходів з муніцією. В околиці Сарагосса урядові війська відступили до Атієльна. Коло Іруну повстанці зайняли верхи гір, які панують над залізничим зв'язком Лісарте.

АРЕШТУВАННЯ ГЕНЕРАЛА.

МАДРИД, П.А.Т. У Мадриді арештували ген. Фіштелі де Арагонь.

НІМЕЦЬКА АМБАСАДА ПОКИНУЛА МАДРИД.

БЕРЛІН, 31. 8. ПАТ. Німецьке інформаційне Бюро повідомляє: Членів німецької кольонії у Мадриді, яких безпека була поважно загрожена наслідком розвитку подій у Мадриді, евакуовано до рідного краю за останні тижні. Перенесли теж німецьку амбасаду в Мадриді та зінсталювали аж до нового розпорядку у португалському місті Аліканте. Розпорядок цей виявився необхідним, бо мадридський уряд, не зважаючи на кількаразові настоювання, відмовився запевнити німецькому шарже д' афер дати відповідну охорону в Мадриді.

СТРАХІТТЯ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ В МАДРИДІ

ЛЬОНДОН, 31. 8. ПАТ. „Таймс" подає такі вістки свого кореспондента з Валенсії про червоний терор у Мадриді. Кожного ранку в рівні Манзанарес видно пливучі тіла пострілянних. Тіла деяких розстріляних викидають з вантажних самоходів ще за дня на вулиці міста. Управи шпиталів на передмістях Мадриду звернулися з протестом до уряду, бо недужі по шпиталях не можуть спати з приводу страшних криків жертв, яких перевозять уночі на розстріл.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що правдивим володарем Маляги є один фризієр, який у'рядує в будинку губернатора і від 8-ої год. рано до пізного вечора підписує листу призначених на смерть.

ГЕН. РИДЗ-СМІГЛИ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 31. 8. ПАТ. Вчора приїхав до Парижа ген. Ридз-Смігли. На двірці ждали вже ген. Гамелен, міністер національної оборони Даладіє, вищі урядовці, польський амбасадор Лукасевич з членами амбасади і делегації польських еміґрантів. Попоїдні ген. Ридз-Смігли склав візиту ген. Гамеленові і відбув з ним одногодинну розмову. Опісля ген. Гамелен реванжував його. З черги в польській амбасаді Ридз-Смігли приймав делегації польських еміґрантів з околиці.

Нині в год. 9. рано ген. Ридз-Смігли склав вінок на могилі невідомого вояка, опісля склав візиту прем. Блюмові, з яким розмовляв 20 хвилин. Опісля поїхав до міністерства закордонних справ з візитою до мін. Дельбоса, а далі зі своїм почотом відїхав до міністерства війни і склав рівнож мін. Даладіє, який гостив його сніданком. По сніданні виїхав з ген. Гамеленом до Рейнс, де візьме участь у перегляді французьких летунів.

ВОРОШИЛОВ УБИТИЙ?

До Бухарешту надійшли вістки, що в *Москві вдень в приміщенню тринадцяти дивізійна впри. Ворошилова.* Поки-що нема ні потвердження ні заперечення цих вістей.

Новинки.

— **Гінекольог Д-р О. Лаврівський,** Львів, ул. Льва Сапіги 6, тел. 244-56, вернувся.

— **З сьогоднішнім числом розсилаємо передплатникам „Діла" 17-те число „Назустріч".**

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурдєлла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухенки. 2445 14-15

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоружинан 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 45-100

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 11-15

— **Повідомляємо Шановних Громадян** тамтешньої дільниці, що в перших днях вересня ц. р. відкриваю торговлю мішаних товарів і трафіку при вул. Ходкевича ч. 9 Я. С. Щитинський. 3-3

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Вписи у Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові на Личакові, вул. Крупярська 15.** (домівка Рідної Школи) відбуваються щодня від 31. VIII. від год. 16—18. Кляса фортепіяну, скрипки, ритмічного курсу методою Ж. Далькрозе'а.

— **44 міліони зол. довгів має місто Львів.** Сама нормальна обслуга цих довгів висловлюється цифрою 3,703.500 зол.

— **Волинські Торги** відбудуться в Рівному в днях 13—27 вересня ц. р. Хто купить карту туристичної ліги (в Орбісі або безпосередньо в бюрі Торгів), має право до 75 прц. залізничої знижки в поворотній дорозі та до одноразового вступу на терен торгів.

— **Сніг у літі.** У Вишні пов. Золочів упав 28. серпня ц. р. сніг, що після кількакандятьох минут стопився. За скоро заглядає до нас зима.

— **Реорганізація державних фахових шкіл.** Як повідомляє агенція „Всхуд", з початком нового шкільного року підлягають реорганізації на основі нового шкільного уладу такі школи і виділи: Електромеханічний виділ держ. технічної школи у Львові перемінюється в держ. електричку гімназію; держ. школа деревного промислу в Яворові стає держ. столярською школою; держ. реміснича школа в Камінці Стр. стає держ. механічною школою й держ. столярською школою; держ. школа деревного промислу в Рудніку н. Сяном стає держ. столярською школою; держ. школа машинового столярства в Тернополі стає держ. механічною гімназією; виділ білля й торговлі держ. проф. жіночої школи у Львові перемінюється на держ. жіночу кравецько-бізнярську та на держ. жіночу купецьку гімназію; держ. коедукаційні курси абітурієнтів у Львові стають держ. коед. школою купецького вишколу та держ. коед. школою адмін.-торговельного вишколу; крім того відчинюють держ. мужеську школу купецького вишколу І-го степеня у Львові й держ. школу вишколу в родинному господарстві ІІ-го степеня у Львові.

— **Відкопали „Галицьку браму" у Львові.** Після недавного відкриття останків бастіону, відкритого при будові каналу на Марійській площі відкрито при земних роботах на перехресті вул. Галицької з вул. Собеського у глибині півтора метра знову останки старинного Львова. Є це грубі мури, що були колись фундаментом т. зв. Галицької брами та башти, про яку згадують хроніки з 1380 р. Башту і т. зв. вищий мур, що йшов вздовж теперішньої вулиці Собеського, побудовано мабуть за часів Казимира Великого або ще раніш. Галицька брама знана в історії Львова і була закінчена гарною готицькою баштою. Відкопані тепер останки муру грубі на три метри і складаються з тесаного каменя.

Інж. Володимир
Лешкович-Бачинський
ем. адюнкт льв. Політехніки
по довгій і важкій недузі, приняв-ши Найсв. Тайни упокоївся в Бозі дня 29. серпня 1936 р. 65 р. життя.
Похорони відбудуться у вівторок дня 1. вересня 1936 р. в год. 3-ій попол. з дому жалоби при вул. Тетмаєрській 31 на Личаківський цвинтар до родинної гробниці, на які запрошують Сьвякія, Приятелів і побожних христіян горем прибиті
Жінка, Дочка, Зять, Внучка, Брат і Родина.
Заупокійне Богослуження відбудеться у церкві Св. Успення дня 2. вересня 1936 р. год. 2. попол.

— **Як ошукують на хлібі?** Промисловий виділ міської управи у Львові перевів контролю по пекарнях, чи печиво має свою вагу. Ствердили, що в пекарні „Зеф" Войталевіча й в пекарні К. Нелькена бохонець 1 кг. важив 15 дкг. менше. В цих пекарнях забрали 200 бохонців. Менші скількості бохонців конфіскували в пекарнях І. Цімермана, С. Вальдмана, І. Боруха й І. Шпроцера, що теж випікають хліб нижче приписаної ваги.

— **Віче адвокатських аплікантів** відбулося 28 серпня у Львові, щоб обговорити становище аплікантів супроти нового проекту адвокатського статуту. Апліканти рішили запротестувати проти проекту головної ради адвокатів, що передбачує значні обмеження в адвокатурі.

— **Влом у Тернополі.** До бюра суспільної обезпечальні в Тернополі добувся в ночі вломаник. Не маючи видко потрібних знарядів, огнетривалої каси не змогли розбити, хоча вивертіли в ній один отвір. Зате перешукали шуфляди урядовця і вкрали коло 100 зол. В касі находилася готівка в сумі 2.000 зол.

— **Краєва хроніка.** З цілого краю відлетіли ластівки та інші мандрівні птиці. — В Бориславі згинув 7-літній Збігнев Буйкевич, пускаючи „орла", що зачепив об електричний дріт. 17-літнього Йосифа Новацького, що пробував його ратувати, сильно поразило. — В Кальній пов. Станиславів арештовано Дмитра Сабана за поширювання фальшивих вісток про напад комуністів на кооперативу і церкву. — В Городку Ягайл. хтось убив 23-літнього Ілька Колодія, правдоподібно через дівчину. — Владислав Лазарук з Переходів під Чортковом, хотячи довідатись, де Микола Драків у Ваврінові сховав гроші в сумі 570 зол., які дістав за продане поле, підпалив йому будинки і підчас замішання хотів украсти його гроші. Штука не вдалась і Лазарука арештовано. — У Станиславові при вул. Бельведерській згинув 15-літній Микола Іващко, що вилїз на дах при вул. Бельведерській і доторкнувся руками електричного дроту. — У Прислопі пов. Надвірна гаївний державних лісів Станислав Жмуда, посварившись з господарем Іваном Жупанським ранив його тяжко стрілом у груди. Тоді інші люди кинулися на гаївного з ножами та колами і замаскрували його до безтями. Обох тяжко ранених відставлено до шпиталю.

— **Нещаслива пригода на мечу.** Підчас змагань копаного мяча між дружиною „Нордія" в Жовкві з львівським „Орлом Білим" 20-літнього воротаря жовківської дружини, Борера, так копнув один львівський грач в околицю нирок і селезінки, що той впав без памяти. Очутив його аж лікар і звелів відставити до львівського шпиталю.

— **Природний приріст населення в Польщі малїє.** За обчисленнями головного статистичного уряду природний приріст населення в Польщі представляється в останніх десятьох роках

так: в 1925 р. прибуло кругло 544 тисяч осіб, в 1926 р. 456 тисяч, дальший щорічний приріст 433 тис., 486 тис., 475 тис., 434 тис., 470 тис., 448 тис., 402 тис., 401 тис. і 403 тисяч. Для поодиноких років по черзі це дає: 18.5, 15.3, 14.3, 15.9, 15.3, 17.0, 14.7, 13.8, 12.3, 12.1 і 12.1 про міллє. З того виходить, що зменшення природного приросту в 1935 р. в порівнянні з 1925 р. доходить до 26 пр., хоча одночасно зазначився значний спадок смертности.

— Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — місячно зол. 15. Однак ціна дуже приступна. 14/113 7-7 *

З кіна.

Кіно „Паляс": „Залога".

Французька фільма на підставі повісти відомого фр. письменника Жозефа Кесселя під тим самим заголовком. Молодий летун підчас війни стає другом старшого летуна, якого всі в ескадрі не люблять. Перед відїздом на війну, він закохується у молодій жінці, що його теж поко хала. Він пересвідчений, що вона — дівчина. Щойно пізніше підчас военних подій, коли їде на короткий час на відпустку з листом до жінки свого приятеля переконується, що це та сама — його вибрана. Бачимо могутню картину, що змальовує конфлікт між почуванням дружби і коханням. Фільма має дуже добру інтригу, сильно драматичні моменти та дуже добрих артистів: Аннабелю, Мюрата, Вамеля.

Кіно „Аполльо": „Дінкі".

Молода вдовиця віддала свого синка до кадетської школи. Вона любить його безмежно і хотіла би запевнити йому якнайкращу будуччину. Працюючи в одному банку, паде вона жертвою своїх спільників, які кажуть підписувати їй фальшиві векслі. Її засуджують, хоч невинну, на два роки вязниці. Вона старається затаїти перед сином цей факт, щоб він не мав поганого впливу на його душу. Та коли малий довідується про це, він поводиться як дорослий мужчина. Прегарний тип малого, енергійного, розумного хлопця створив відомий партнер Волеса Бірі — Джекі Куген. Ролю його мами грає Мері Астор.

ДИВОГЛЯДИ.

ПАШПОРТ НА... 3 М.

Власником такого дивного паспорту є парижанин Кіттер. Коли недавно явився він у англійськім поліційнім паспортовім бюрі, на нього видивились геї на чудака. Довжина паспорту 2 м. і 60 цм. На паспорті є вже 11 віз до Америки і 96 до Англії. На кожну нову візу мусять доклеювати новий листок.

Кіттер дуже багато їздить за своїми інтересами і думає, що до кінця року осягне його паспорт довжину 3-ох метрів.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ДРУГИЙ СОКІЛ 5:0 (3:0).

Тим разом перемогла знову Україна у високім відношенню. На цих змаганнях потвердилася стара, як світ правда, що найкращою обороною є напад. Бо коли б не напад, вислід міг би бути куди гіршій. Звичім від найгіршої частини України — помочі. Вона не існувала. Неприсутність Гошовського відбилася фатально на цілій лінії. Сиротюк на середині мав добру волю й охоту, але на охоті кінчилось. Притім ніколи не знав, що зробити з руками і... кожний його старт до мяча кінчився вільним. З бічних помічників кращий Скоцень І, незвичайно працьовитий і відважний. В обороні ліпший Олійник. Воробець переходить очевиднний спадок форми. (Куди діяся Вішка?) Всетаки своєю рутиною і знаменитою тактикою давав собі раду з незарадним нападом Сокола. Гуцул боронив не тільки зі щастям, але й з посвятою. В кожнім разі він причинився до того, що Сокіл не добув жінких воріт. Найкращою лінією гри, як це вже замітили ми на початку, напад. Годі колись окремо хвалити, хіба можна згадити дещо Краєвського, що забагато грав для трибуни і для... себе. Однак його прецизна центра закінчилася добуттям воріт. Зате Магоцький на правім крилі продирався раз-у-раз під ворота противника і створював небезпечні ситуації. Трос воріт добули з його подань.

Хід гри: Вже в першій хвилині добував Петрів перші ворота. Сокіл не зражується і раз-у-раз ватиканє. Напад підіздить під самі ворота, але тут не вміє собі дати ради з мячем. В 15 хв. небезпечна ситуація під воротами Сокола. Воротар ловить стріл Петрова й задиться до викопу. В тім менті оборонець зовсім непотрібно придержує Петрова. Судія наказує карного. Воробець стріляє певно в ріг. 2:0! Це депримує дещо дружину Сокола. Колиж у 42 хв. Україна добуває трете ворота зі стрілу Петрова, перемога України не підлягає найменшим сумнівам.

По зміні добуває ще Україна ворота з прегарних стрілів Скоценя II у 6 хв. і 39-ій. Сокіл намагається добути почесні ворота, але Гуцул боронить притомно і з великою бравурою. Суддював взірцево п. В. Кухар. Глядачів приблизно 2.000.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від власного кореспондента).

В неділю, 30. серпня відбулися другі змагання першої рунди з таким висліком:

УЖГОРОД. С. К. Русь — С. К. Наход 2:2 (1:1).

ПРАГА. Славія — Вікторія Жіжков 4:3 (2.1).

БРАТИСЛАВА. С. К. Братислава — Спарта 1:3.

КЛАДНО. С. К. Кладно — С. К. Простейов 5.1 (3:0).

БРНО. С.К. Жіденіце — Мор. Славія 1:0 (1:0).

ПІЛЬЗНО. С. К. Пільзно — Вікторія Пільзно 1:0 (1:0).

Після цих змагань стан табелі такий:

1. Спарта	2	2	0	0	4	9:1
2. Жіденіце	2	2	0	0	4	3:0
3. Наход	2	1	1	0	3	6:3
4. Кладно	2	1	0	1	2	6:3
5. Славія	2	1	0	1	2	5:5
6. Пільзно	2	1	0	1	2	1:2
7. Братислава	2	1	0	1	2	3:4
8. Простейов	2	1	0	1	2	3:6
9. Вікторія Жіжков	2	0	1	1	1	4:5
10. Вікторія Пільзно	2	0	1	1	1	1:2
11. С. К. Русь	2	0	1	1	1	2:8
12. Мор. Славія	2	0	0	2	0	1:5

Перша колюмна означає кількість гор, друга кількість виграних, третя нерішених, четверта програних, пята добрих пунктів і шеста відношення воріт.

Після цих змагань можна вже зясувати собі в приближенні дальший хід гор. С. К. Русь мав знову небезпечного і сильного противника, який переміг був далеко чолові чеські дружини. Тому нерішений вислід, хоч і на власному грищі, можна уважати за добрий. Надіймось, що С. К. Русь, набираючи з кожним дальшим змаганням змагової рутини, осягатиме щораз кращі успіхи.

МИСТЕЦТВА УСС.

Чорноморці — Буйтур 3:2 (1:2).

Чорноморці виграли другі з черги змагання і ведуть у мистецькій табелі маючи 4 точки та прегарне відношення воріт 16:3. Відмолоджена дружина списується зовсім добре, тільки слід скріпити поміч. Суддював добре п. Повзанюк.

Тризуб — Буревій 3:2.

Змагання не скінчилися, бо господарі не мали... запасового мяча. Чи не краще замість творити слабенькі клюбики, що не можуть здобутися навіть на два мячі, злучити Богданівку і Левандівку та створити один сильний клюб так як колись?

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Січ (Добряни) — Буй Тур 3:2.

Лисоня (Бережани) — Поділля 3:3 (1:3).

ЗОРЯ — ЛУГ 3:3 (2:1).

Товариські змагання, розіграні минулої неділі між цими двома українськими дружинами на грищі Лугу, закінчилися нерішеним висліком. Переважала дружина Зорі, в якій вирізнялися Мицигин і Крушельницький в нападі і Зелінський на оборонї. Ворота стрілили для Зорі: Сім, Крушельницький і Юськевич. Луг добув всі ворота з карного (!). Судія м-р Жовнір.

На маргінесі цих змагань слід зазначити, що обовязком „Лугу" як господаря змагань, було завчасу подбати про фахового суддю, а коли це було неможливе, тоді судія п. м-р Жовнір повинен був подолужити свої браки в суддюванні обективністю та справедливістю. Та п. м-р Жовнір навпаки, керуючись своїм клюбовим егоїзмом, поднктував аж три незавинені карні, щоби добути для свого клюбу як не перемогу, то бодай вирівнанє. Цим способом на грищі замішання і слушне негодування дружини Зорі. На будуче п. м-р Жовнір повинен забути про те, що він є провідником спорт. секції „Лугу" в часі суддювання змагань, а провадити змагання совісно і обективно.

СТЕП — ГВЯЗДА-ШТЕРН 1:1 (1:1).

Відплатні змагання цих дружин покінчилися нерішеним висліком. До цих змагань виступив Степ у слабшому складі, випробовуючи нових змагунів. Гру починав Степ і переводить грізні випади. Один кінчиться добуттям воріт зі стрілу Лейбюка. Зазначується велика перевага Степу, однак напад, особливо права сторона (Паньчишин, Бабала) не використовує „муровапих" позицій. Під кінець першої частини вдається Гвязді вирівнати зі стрілу Гляса. В другій частині дальше переважає Степ, а противник обмежується тільки до випадів. Під кінець гра загострюється, на що судія не звернув уваги. Обі дружини мали ще нагоду підвищити вислід та незарадність поодиноких змагунів не дозволила на це і вислід залишився без зміни. Найкращі в Степі: Гдуля, Ощудляк і Лейбюк. Суддював слабо п. Квасік. Глядачів 200.

САМСОН — ЛУГ II. 2:0 (0:0).

Товариські змагання.

САМБІР. СЯН — ДНІСТЕР 3:0 (1:0).

Дністер виступив перший раз у цьогорічнім сезоні. Сян грав добре і виграв зовсім заслужено. Ворота добули Суський, Партика і Малчук. Найліпший у Дністрі Глухий. Суддював п. Ендьоровський.

КРАЄВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

Здавалось би, що велике наводнення нашого краю сприяє розвоєві плавацького спорту. Тимчасом так воно не є, чого найкращим доказом були останні краєві плавацькі змагання, що відбулися в суботу й неділю 25. і 26. ц. м. на ставі „Сьітезь" у Львові. З краю прибув лише один змагун з коломийського Сокола! Поза ним стартувало ще кілька змагунів, що ставали майже до кожної конкуренції! Жіноцтво теж заспало; його честь рятували лише три змагунки!

Коли такий найбільш здоровий спорт, як плавання, має так мало визнавців у цілому краю — тоді з нашим плавацтвом є дуже зле. Такому станові треба якнайшвидше зарадити, щоб опісля не було запізно!

Висліди змагань:

100 м. довільний: 1) Славецький (КЛК) 1:28,6 с., 2) Шухевич (Чернік) 1:32.0 с., 3) Пелюшак (КЛК) 1:34.2 с., єдиний представник краю Стахів Р. (Сокіл-Коломия) зайняв 6-е місце.

200 м. класичний: 1) Сліпко (Чернік) 3:58.0 с. 2) Карпяк (КЛК) 4:03.4 с., 3) Журавський (КЛК).

400 м. довільний: 1) Славецький (КЛК) 7:25,3 с. (український рекорд), 2) Шухевич (Ч.) 8:06,3 с., 3) Рибачек. 4) Пелющак, 5) Сліпко. 6) Цьонка.

5 × 50 м.: 1) Чернік (у складі: Сліпко, Гавалецький II, Гаврилюк, Кузьмович, Шухевич) 3:29.3 с., 2) КЛК 4:06,6 с. Двох перших у цих гінцях мало гіршій час, як переможець у 100 м.! Погано це свідчить про наших краялістів!

4 × 200 м.: 1) КЛК. (Цьонка, Рибачек, Сенчина, Славецький (КЛК) 1:51,0 с.

100 м. класичний: 1) Сліпко (Чернік) 1:46 с., 2) Карпяк (...ік) 1:53.3 с.

800 м. довільний: 1) Славецький (КЛК) 15 49,5 с. (новий рекорд), 2) Шухевич (Ч.) 16:57.7, 3) Рибачек (КЛК). Ось: Славецького 2 мін. кращий від всіх гінців 4 × 200 м.!

Гінці 3 × 100 м. змінний: 1) КЛК I. 5:21.2. 2) КЛК II.

Жінки переплили 100 м. довільно, де перемогла Славецька (КЛК) 2:22 (новий рекорд!). 2) Коберська (Плай) і гінці 3 × 50 м. комбіновані гінці 4:30 с.

Крім того відбулися змагання у водному мячі: КЛК — Чернік 3:3.

У загальному точкуванні переміг КЛК осягаючи 14 точок і нагороду Центробанку. 2) Чернік 15 точок.

ЗМАГАННЯ БАЛЬОНІВ ЗА НАГОРОДУ ГОРДОН-БЕНЕТА.

В неділю 30. ц. м. почалися міжнародні змагання балюнів за нагороду Гордон-Бенета. На мокотівськім полі зібралось кількадесять тисяч глядачів, представники уряду та спортових організацій. Стартує 10 балюнів. Вітер поніс балюни в напрямі Москви.



Зроби щось більше для своїх зубів: плекай їх пастою

Chlorodont

відомою своєю недосяжною якістю.

Правдивість пасти забезпечує червона голова лева на опакуванні.

Виключна продажа: Miraculum, Kraków.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок, 1. IX. год. 8. веч. „Пані президента.

Середа, 2. IX. год. 8. веч. „Пані президента".

Четвер, 3. IX. год. 8. веч. „Пані президента".

Театр Різнородностей:

Неділя.

Кіна.

АПОЛЬО: „Дівки" з Джені Купером і Мері Астор.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Під гарячим небом Аргентини", „Наші хлопці моряки".

ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельсона.

КАСІРО: „Робін Гут із Ельдорадо"

КОПЕРНИК: „Маю 19 літ", „Гой, що знає", „Містер і пані Шердьок Голмс.

МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".

МЕТРО: „Князь Аркадій" найвеселіша австрійська комедія.

МРАЖ: „Буря над світом", Пат і Патахон як „безробітні".

МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонсоном, „Кіднапери".

ПАКС: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.

ПАЛЯС: „Залога".

ПАН: „Жінка без маски", „Весь Париж співає".

РАЙ: Амфітріон.

СВІТ: „Тайна малої Шерлі".

СТИЛЕВЕ: „Доктор Ікс", ревія „Під волос".

ТОН: „На згарищах щастя".

УТІХА: „Тайна д-ра Чандлера", ревія „Жінки на відпустці".

ХІМЕРА: „Мадяй король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Біарріївська 3.)

Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 1. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Концерт для дітей, 17.20 Фортепіян і баритон, 22.10 Камер. концерт, **Братислава** (268,8) 18.10 Пісні, **Кошиці** (259.1) **18.00 Форт. реціталь Задора, у програмі: 1) Заремба „Широкий Дніпро", 2) Лисенко „Українська рапсодія", Чайковський: „Осінь", Гречанінов: „Осіння пісня", Прага** II (249,2) 1650 Симф. етюди, 18.15 Дутий квінтет, **Париж** (1648) 13.00 Симф. музика, 20.00 Спів, віольонч., 20.45 Трансм. з Ком. Опери, **Білгород** (437,3) 16.00, 19.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 16.30 Популярна музика, 16.00 Веселе музикування, пополудне, 19.00 Пісні й танки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 20.10 Музика до танку, **Мінхен** (405.4) 16.50 Солісти, 19.00 Камер. концерт, **Будапешт** (349,5) 12.05 Форт. реціталь, 18.55 Спів, 20.00 Сальон. музика, 21.35 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Популярна музика, 20.45 „Травіята" оп. Верді, **Рим** (420.8) 19.20 Легка музика 21.15 Орх. концерт.

Середа, 2. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Скрипковий реціталь, 18.25 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Прага** (249,2) 20.35 Симф. концерт, **Париж** (1648) 12.15 Легка музика, 17.30 Концерт, 20.00 Пісні XX. ст., **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.30 Арії та пісні, 22.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. музика, 17.00 Музика наших часів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 20.10 Музика, 18.30 Дрібнички з СССР.— вражіння з подорожі, 21.15 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00 Популярний концерт, 17.00 Танцова сюїта на нар. (швабські) теми, 22.30 Пісні Палестріни на хор, **Будапешт** (349.5) 17.30 Циг. музика, 19.00 Орх. реціталь, 20.10 Концерт, 22.30 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. музика, 20.10 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. концерт, 20.40 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 1. вересня 1936.

6.30, 6.33 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., у перерві о год. 7.00 Метеорольог. комунікат, 7.20 Ранішній дениик, 7.30 програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.05 Фрагменти з маловідомих опер, гр. пл., 12.15 Полудневий дениик, 12.25 Орх. концерт, 14.30 Серед віртуозів, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Для розривки, гр. пл., 16.45 Відчит: Битва під Берестечком, пор. д-р Ол. Чоловський, 17.00 Пісні в них. Ад. Астона, 17.20 Форт. твори, 17.50 Про співацькі здібности птахів, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Володимир Качмарі із гр. пл., 18.25 День у конфекційній крамниці, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Орх. концерт, Ліповська сопран, Голембйовський тенор, віольончеля, 20.30 „Блески, тіни та перспективи біограф. повісти", 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт хору львівської консерваторії під дир. Юр. Козачковського, 21.30 Розривковий концерт, орх., солісти; у перерві о год. 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Середа, 2. вересня 1936.

6.30, 6.33 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній дениик, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Гутірка про моди, 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Надзвичайні пригоди" авд. для дітей, 16.15 „Жентіль галян де Франс" старофранцуські пісеньки, Генрік сопран, 16.40 Концерт, 17.20 Хвилина Пікавера, гр. пл., 17.50 Анекдоти з життя Леонарда да Вінчі, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Співочий реціталь Степана Сніжка (бас) у супр. форт., 18.25 Новий правопис увіходить у життя, відчит д-ра Генр. Белька, 18.35 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.30 Орх. концерт. Марія Каппе сопран, Ол. Гервес, тенор, 20.30 З мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній дениик, 20.53 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Цезар Франк: Соната на фортепіян і скрипку, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легкі пісеньки й мельодії, спів, саксофон, віольончеля; у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.86—89.43, Долярн американські 5.32 — 5.29, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голланд. 361.52 — 358.80, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти анґл. 26.79 — 26.63, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.80, Корони данські 119.64, 118.80, Корони норв. 134.33—133.65, Кор. шв. 148.13—137.15, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 136 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 140—144.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Жито I	13.75	—14.0
Жито II	13.50	—13.75
Ячмінь одн.	16.00	—16.25
Ячмінь на пивo	15.25	—15.75
Овес	12.25	—12.75
Овес I а	11.75	—12.00
Овес II	11.75	—12.00
Овес II а	11.00	—11.25
Висівки житні	8.00	— 8.25
Висівки пш. грубі	9.25	— 9.55
Висівки пш. середні	9.25	— 9.70

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 31. серпня н. р. кооперативні платять за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дня 28, 29 і 30, даван значет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 кг. яєць	2.50 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 31. VIII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг I. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, тонщені I. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викуп Українського Городу зложив д-р Роман Могильницький, Рівне зол. 5.— і кличе дир. гімн. Якова Бичківського з Рівного, дир. Укр. Банку Антона Кентржинського з Рівного, лавника Полікарпа Бульбу з Рівного, п. Клепача з Рівного, п. Марʼяна Пахолика з Рівного, п. Пилипа Дзівака з Рівного, інж. Тимошенка з Рівного, о. прот. Михайла Якозлева з Рівного.

МЕШКАННЯ

СТАНЦІЯ для учениць. Дбайлива опіка, св. поміч в науці. Догідні умови. Личаківська 21, пов. 1. двері шести. 2603 1—3

НЕДОРОГА станція для панночок або учнів нижчих кляс. Потоцького 14, Зацерковні. 2610 1—2

ШУКАЮ співьокаторки, уряднички або студентки. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Співьокаторка". 2609 1—1

ПАННОЧКИ з гімназії, університету найдуть корисне примищення, добру опіку. Сяпківська 27, двері ч. 3. 2611 1—1

ПРИЙМУ двох учеників (иць) на станцію. Потоцького 44 „Целяріта". 2581 2-2

ПРИЙМУ на станцію ученці (ків) студентки (тів) або винайму покій з осібним входом. Назарева, Ходкевича 9, м. 18, pir Набеляка. 2587 2—0

ДО ВИНАЙМУ умебльований сонячний покій, осібний вхід, лазничка. Зголошення Гольдмана 7 (бічна Яна вської). 2590 2-2

ДО ВИНАЙМУ негайно 2 кімнати з кухнею, лазничка до вжитку. Гольдмана 7. — — 2590a 2—2

ПРИЙМУ учеників (учениць) на мешкання. Середмістя, спокій. Словацького 18. Тел. 287-10 м. 3. 2591 2—2

НАУКА

КУРС I. кляси гімназійної для учеників, які не здали вступного іспиту, буде відкритий 3. вересня. Відомість вул. св. Миколая 16. 2562 4—5

ВІДОМІ І ЦІНЕНІ курси кравецтва жіночого М. КОЗЛОВСЬКОЇ (Prof. Académie de Coupe de Paris). Львів, Академічна 22, I. пов. 45/22 2—3

ЛЕКЦІЇ ФОРТЕПІЯНОВОЇ ГРИ дає Ростиславa Билинська-Теминцька, б. професерка музичної школи в Одесі та школи ім. Лисенка у Стрию — Львів, вул. Вітовського 6, бічна Личаківської. 2589 2-3

РІЖНІ

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрʼолього Ринок 24. 2613 1—10

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові і вживані найдешевше. Книг. „Книжковий Міль", — Львів, Баторія 6. Тел. 114-94. 2607 1—3

ДИКТИ, ФОРНІРИ, найбільший вибір ціни конкуренційні, **Альтбах,** Шпитальна 10. 2550 3-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Підсудського 21, I. п. 2519 8—13

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає хрестіянська вирібня Яна Вітмана Львів. Трибунальська 1. 2579 3—5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2602

КНИЖКИ шкільні нові, вживані продає, купує і міняє найкорисніше Антикварня ГЕЛЬЦЕЛЬ, Львів, Трибунальська 8. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно. 2599 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЖІНОЧІ — МУЖЕСЬКІ — ДИТЯЧІ

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах

АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ,
2615 Львів, Пекарська 31. 1—25

Спец. недуг жіночих і полінництва

Д-р Софія Парфанович

Львів, Зиблікевича 51.

Тел. 105-43. 1213 4-5

Д-р ЕВГ. ДУРДЕЛЛО

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 22/7, тел. 238-90
спец. шкірних, венер. і сексуальних хорób та лік. косметики
ВЕРНУВСЯ
і ординує від 8.30—11 і 15—18, неділя 9—12.
2606 1—3

ДЕНТИСТ

Болеслав Константін ЖОВКВА

вернувся і приймає як звичайно

ВУЛ. ЖОВКІВСЬКОГО 10, ТЕЛ. 57.

МУЗИЧНА ШКОЛА ІМ.

Й. ПАДЕРЕВСЬКОГО

ВУЛ. МІЛКОВСЬКОГО 11 (бічна Кохановського), тел. 250-01 та ВУЛ. ЗАДАЙРЯНСЬКА 47. Оплата за науку знижена. Залізничі полекші. — Сиротинський додаток. — Економічний додаток для дітей
2614 урядн. самоврядн.

КОНКУРС.

Голова Українського Товариства Допомоги Студентам Українцям Вищих Шкіл м. Варшави цим оголошує конкурс на декілька вільних безплатних місць для найбідніших студентів в Інтернаті названого Товариства.

Прохання, з додержанням до нього свідоцтва про маєтковий стан родичів чи опікунів і документу про те, що петент є дійсно студентом одної з Високих шкіл м. Варшави, подавати на імя Голови Т-ва, на адресу: **Варшава, Брудновська вул. 14, пом. 25/26.** Докладніші інформації про умови перебування в Інтернаті можна дістати листом, додаючи до запитань поштову марку на відповідь. 2301 3-4

Дротяні вклади до ліжок і волосіння на матраци власного виробу

продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 25, в подвірю.
2487 6-6

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 карток) зол. 2.50

Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 196 (14.445). Львів, середа 2. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Змови й заворушення на Україні.

ПАРИЖ, П.А.Т. Французька преса подає вістки про поважний політичний фермент у Совітах, не тільки серед партійних кол, але й широких народніх мас, зокрема на совітській Україні. Всі вістки, які спершу подавали як поголоски, тепер потвердила агенція Авасa. Ці вістки доказують, що заворушення на совітській Україні набрали вже зовсім відкритих рис. У військових і урядничих колах переводять загальну чистку. Ягода вислав окрему військову комісію, що має прочистити військові кадри та арештувати багато командантів полків, розміщених на Україні.

„Ле Матен" подає, що провідні совітські кола дуже схвильовані відкриттям терористичної організації „Просвіт" (?!) серед студентів і членів комсомолу. Централа цієї організації містилася в Воронежі у вищій хліборобській школі. Організацією кермували трьох студентів, членів партії: Тардий, Попов і Розенбаум. Організаційна мережа сягала до Киева, Харкова, Свердловська і Горкого (б. Нижний Новгород). У лабораторіях різних технічних шкіл викрили підготовані вибухові матеріяли і пекольні машини. Досі арештували приблизно 50 осіб із студентських кол. Судити їх будуть прискореним темпом, перед тайним судом.

—o—

Агенти Г. П. У. в Льондоні.

ЛЬОДОН, П.А.Т. Англійські часописи подають дальші сенсаційні подробиці про діяльність агентів Г.П.У. в Англії та пишуть, що у цю справу заплутаний цілий персонал совітської амбасади в Льондоні. Агенти Г.П.У. ведуть цілими днями слідство. Всі члени амбасади мусять підписувати довжезні протоколи без прочитання. Серед совітської кольонії в Льондоні зростає паніка. Агенти (їх уживають тільки до справ звязаних зі шпигунством і ворохобнею) ведуть слідство у двох напрямках: двох агентів цікавиться справою т. зв. змови троцьківсько-зіновіївської; інші намагаються відшукати джерело ворохобні червоної армії.

Намагаються вони теж скомпромітувати російських емігрантів замешкалих на території В. Британії і б. урядовців, що відмовились від повороту до СССР, яким англійська влада дозволила поселитись в Англії. Також намагаються агенти ГПУ виказати контакт Німеччини зі змовниками в Англії. Озерський згодився мабуть у часі допиту в Москві підписати зізнання, що мали би скомпромітувати Сокольнікова. Один із членів совітської кольонії в Льондоні заявив представникові соціялістичного „Дейлі Геральд" таке: „Живемо зовсім як невільники перед жахливим маревом. Сміємося, обріхуємо себе і не знаємо, кого з нас покличуть до Москви, де жде нас неминуча смерть."

—o—

Троцький під доброю контролею

БЕРЛІН, П.А.Т. З Осльо повідомляють, що норвеське міністерство справедливости приказало, на підставі королівського рішення зовсім ізолювати Троцького та його жінку. Мабуть постановили теж обмежити Троцькому свободу рухів. Не вільно йому приймати ніяких гостей, без окремого дозволу центрального паспортового уряду. Дуже гостро контролюють його пошту, телеграми і телефони

—o—

Совітська військова лінія
150 км. від Берліна?

БЕРЛІН, П. А. Т. Американський журналіст Деннис написав для „Берлінер Тагеблят"-у статтю, де описує свій побут у СССР, зокрема військові взаємини Совітів і Чехословаччини.

Дуже мало американців і англійців зносовують собі справу, як близько осередку серед Европи сягає військова лінія СССР. А поправді йде вона західною Чехословаччиною, всього 150 км. від Берліна. Готелеві сторожі оповідали авторові статті, що в часі минулих військових маневрів, у всіх гостинницях мешкали совітські генерали і штабові старшини. Цікаве, що на останні чехословацькі маневри, підготовані зі совітськими союзниками, не запросили військового аташе Злучених Держав. При цій нагоді пригадує американський журналіст недавне заперечення в англійськім парляменті, проголошене на підставі авторитетної заяви чехословацького премієра міністрів. У цій заяві заперечив чехословацький премієр вістки, що в чехословацькій армії працює багато совітських старшин.

Червоні наступають...

БАРСЕЛЬОНА, 1. 9. ПАТ. Радіеві комунікати повідомляють, що каталюнські відділи перетяли всі комунікаційні получення між Сарагоссою і Теруель. Оба міста є в руках повстанчих військ.

Полковник Сандіно подає, що червоні йдуть дальше в напрямі Гуеска, яке є зовсім окруженe. Страти повстанців мабуть дуже великі. Офенсива урядових відділів розвивається з найкращими успіхами. Націоналісти вернулися за допомогою до відділів у Сарагоссі.

А НАЦІОНАЛІСТИ БЮТЬ.

САРАГОССА, 1. 9. ПАТ. Головна кватира націоналістичних військ запевнює, що всі наступи червоних на арагонськім фронті закінчилися невдачею. По цих невдачах червоні відділи не виказують ніякої оживленої діяльности.

Збомбардували Мадрид.

СЕВІЛЛЯ, 1. 9. ПАТ. Літаки націоналістів збомбардували вчора Мадрид. 4 бомби впали на міністерство внутрішніх справ, одна на залізничий двірець і на міністерство війни. Число жертв перевищає 300.

БУРГОС. 1. 9. ПАТ. Націон. війська осягнули на фронті Сигуенци деякі успіхи і заняли Сіерра де ля Піль. В Астурії злучилося 7 кольон націон. військ, які машерують в напрямі Трубія і Овіедо. Повстанці перемогли на Майорці червоних, які тікають у напрямі берегу

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—.

Хаос в Европі
і що з нього вийде?

Львів, 1. вересня 1936.

Нова серія дипльоматичних подорожей нова серія збільшеного зброєння ріжних держав, внутрішні кріси у кількох державах у тісному звязку з їх міжнародньою політикою, вибухи низка свіжих кривавих подій — все воно знову підкреслює той „досконалий" хаос, який панує від сьогодні у міжнародній ситуації. Люди щораз більше цікавляться подіями у широкому світі і — щораз менше їх розуміють. Падають всі формули, які упрощували розуміння шляхів, що ними йде стара Европа. — щораз змінюється теж конфігурація держав, які колись ділились на два виразні табори, — читачеві газет приходиться раз-у-раз змінювати свій погляд, а дискусії на цю тему помім сірими громадянами, які не можуть знати закулісових дипльоматичних ходів ані планів генеральних штабів, мусять мимохіть перетворюватись у безплідне салетництво. І можна булоб цим хаосом не переймати ся та гладіти на нього саме лиш як на невинну тему нешкідливого політиканства сірого загалу, колиб не те, що той нинішній хаос має всі найгрізніші елементи, які не ворожать мирного „дорозуміння", тільки — навпаки — жахливе потрясення всього світу.

Еспанський котел не перестає варитися і все ще грозить розпаленням пожежі по всій Европі. Вправді гасло „невтральности" покищо перемогло, і всі держави проголосили заборону вивозу зброї для якоїнебудь воюючої сторони, проте та невтральність фактично істнує тільки на папері і в кожній хвилині може й формально закінчитися. Можна бути певним того, що англійський уряд консерватистів не послухає лейбуристів, які так палко заявились за „демократією" мадридського фронту, але треба сумніватися, чи французький уряд зможе довго й успішно протиставитись натискові всього свого „людового фронту": адже цей фронт є його підставою і той фронт розуміє формулу невтральности в той спосіб, що не слід збройно інтервеніювати, але „легальному урядові запрязненої держави" можна висилати стільки зброї, муніції і добровольців, скільки на це буде замовлення. Коли французький міністр внутрішніх справ п. Салянгро на прилюдних зборах заповідає, що „пивнощо пролетаріяти Німеччини й Італії скинуть фашистівське ярмо", коли міністр летунства Кот улекшує комуністам купно з „приватних збірок" аероплянів з державних фабрик, а генеральні секретарі всіх партій, що творять нинішню урядову більшість, беруть участь у кільнадесятитисячній маніфестації у паризькому цирку „Буфальо" за активною допомогою мадридському урядові, то — очевидно — Німеччина, Італія й Португалія мають як надто багато нагод в кожній довільній хвилині надати своїй невтральности такий практичний зміст, як його подає Франція і Совіти. Комунікат Нім. Інформаційного Бюра, що німецький посол виїхав з Мадриду, бо тамошній уряд не всилі забезпечити йому безпеку — це знаменний покажчик, наскільки Берлін дбає, щоб мати вільну руку супроти Піренейського півострова.

Коли у Франції йде боротьба між двома частинами громадянства а теперішньою перемогою соціялістично-комуністичного фронту, то в Німеччині йде дальша мілітаризація всього народу: введення фактичної трьохлітньої військової слу-

ВЕЛИКУ ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
УСІХ ТОВАРІВ ТЕКСТИЛЬНИХ З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН
улаштовує фірма
„ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН“
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Увага! Приймаємо чеки „Централі Товарового обороту“. 2-2

ябби (рік у таборі праці) не тільки розв'язує питання безробіття, але й підносить чисельний стан німецької армії підчас мира до сили близько півтора мільона вояків. Виливало це нову пожежу у Франції, яка відповідає скріпленням моторизації армії, збільшеним бюджетом летунства і іншими засобами зброєння. Одночасно Муссоліні на закінчення маневрів виголошує в Авелліно войовничу промову, що — повторяв — один почерк пера може поставити 8 мільонів італійців під зброю і по вічний мир, це абсурд, — а Сталін з свого боку у промові крізь радіо до червоної армії кличе бути готовим вже „в найближчому часі“ стати в обороні „дорогої батьківщини“ (патріотизм тепер у Совітах в моді). Хто проти кого має битися — того ніхто з палких промовців не згадує, — всі тільки почувають, що такий мир, як нині, довго в Европі не втримається.

Ту нервозну ситуацію характеризують і внутрішні події у цілому ряді держав. Ледви пронісся у світі сенсація з заведенням диктатури у Греції, як того засобу, що в останній хвилині врятував край під комуністичного перевороту, — в іншій балканській державі, яка від кількох літ стала тереном завзятої большевицької пропаганди, зазначився поважний зворот направо. Маємо на увазі димісію румунського кабінету, з якого властиво усунули лише міністра внутрішніх справ, що плянував односторонні репресії тільки проти правих організацій, та міністра закордонних справ „вічного“ п. Тітулеску, великопалкінського прихильника союзу з Совітами і речинця пляну про своєбідний перемарш совітських військ на Чехословаччину. Димісія Тітулеску, ще й у такій брутальній формі, без попереднього повідомлення його, це першорядна політична подія, яке безумовно вказує на деякий упадок франко-совітських впливів у Румунії. Одночасно якась непевна ситуація в Чехословаччиною: кільком днів тому передрукували ми статтю одного французького сенатора, що просто називав Чехословаччину совітською больовіщю, а другого боку не згадають у пресі вістки про тихі переговори між Прагою і Берліном про подібний чесько-німецький пакт як польсько-німецький чи австро-німецький: нема ніякого сумніву, що австро-німецький договір мусів настільки збільшити острах Чехословаччини, що думка про спробу безпосереднього порозуміння з Німеччиною накидається сама собою.

Але те саме австро-німецьке порозуміння і ті самі поголоски про чесько-німецькі переговори були мабуть причиною першої подорожі регента Мадярщини Горті поза межі свого краю до Австрії і Німеччини, на персональну зустріч із Гітлером. Ця подорож дала притоку до довгих нових коментарів на тему блюку Італії-Німеччини-Мадярщини-Австрії і ніби Польщі, і тільки відвідини ген. Ґамелена у Варшаві та ревізита ген. Ридза-Сьміглого у Парижі втишили дещо загальні голоси про участь Польщі у блюку протисовітських держав. Однак саме ці відвідини, зокрема величавий церемоніял, з якими витали і приймають у Парижі вождя польської армії, вказують на страшенне складну ситуацію, якій далеко ще до ясної кристалізації двох фронтів. Важке становище Польщі поміж двома мілітарними велитнями в цілком протилежними устроями, але однаково сильними імперіалістичними тенденціями, одночасно господарська криза, що не дозволяє втримати кроку в німецькими й совітськими збройними, це чимала журба для польських керманичів які не можуть не старатися втримати і з Францією добрих взаємків необхідних передовсім з кредитових огладів. І навпаки: віддаль Совітів від німецького кордону, внутрішня слабість совітського партнера, виявлена перед цілим світом у скандальному московському процесі і теперішній хвилі масових репресій у цілому Сов. Союзі напередодні введення „демократичної“ конституції, врешті все обличчя „союзника“, що одною рукою підписує пакти Ліги і всякі договори, другою підпалює будівлю Европи в ріжних її кінцях, одночасно сильна внутрішня консолідація Німеччини і Італії, виразне наближення тих двох держав і зріст їх міжнародного впливу, — все те укупі мусить казати Франції затіснювати старі взаємки приязни поза плечима Совітів. Які успіхи мав у цій ситуації німецька „сіра еміненція“, господарський завойовник Балкану, фактичний диктатор німецького господарського світа п. Шахт у Парижі, — про це довідаємося певне теж у недалекому часі.

Із того хаосу мусить викристалізуватись обличчя Европи. Не відомо тільки, чи станеться це надовго перед ударом непримиренних таборів, чи щойно в останній хвилині, вже в ході самої нової воєнної хуртовини, подібно, як не було підчас останньої світової війни. Фактом є, що тепер поруч із державницькими інтересами поодиноких країв у міжнародньому житті починає грати домінуючу роль чинник ідейної спільноти і що може повторитися прецедене, який дали середньовічні часи, коли війни йшли за ідеї. І фактом — найважнішим з усіх — є те, що Европа не йде по дорозі закріплювання мира, тільки підготови до війни.

Якже ми, українці, поводимося в обличчі тих явищ, як ми дбаємо за консолідацію всеукраїнського національного фронту, за те, щоб градуючі, може дуже близькі події не захопили нас як розбиту юрбу без ніяких виглядів стати підметом у розрахунку европейських сил? Відповідь на це питання страшенно прикра.

За що карають на Волині?

Товариство „Відродження“ вже роками видає свій кишеневий календарик „Відродження“. Оцей календарик, що появляється кожного року в кільканацятьтисячному накладі та при приступній ціні (10 сот.), сповняє як слід свою пропагандивну — ботиненську роль. Кожного року розходиться він по найдальших закутинах краю, поширюваний при помочі членів та симпатиків Т-ва „Відродження“. На Волині це видання користується великою популярністю серед місцевого населення, чого доказом повалена скількість кольпортерів та проданих примірників.

Дивним дивом почитність цього календарика стала сіллю в оці для повітового старости в Рівному. Члена Т-ва „Відродження“, що ще в грудні 1935. р. продавав в селі Красносілі ці календарики поміж своїми знайомими, повітове староство в Рівному потягнуло до адміністраційної відповідальности, накладаючи на нього кару в квоті 30 зол. з заміною на 10 днів вязниці. Розуміється, що член п. Пилип Гуменюк зложив у старості відклик та ждав спокійно аж суд, куди звернено справу розглянє цей „злочин“. Та на велике здивування замість візвання до суду по пятьох місяцях член „Відродження“ одержує знову наказ з повітового старостава в Рівному заплатити 20 зол. (вже зниженої) кари, або відсидіти в тюрмі 5 днів, заплативши крім того 3 зол. „на виживлення в арешті“. В наказі подано, що обвинуваченого карається за те, що „способом окружним“ продавав календарики, покликуючись на статтю 46. розпорядку президента Р. П. з дня 7. VI. 1927. р. (Д. З. Р. П. ч. 40, пов. 350 з 1934. р.).

Це вже не першина, що на Волині карають відродженців за кольпортажу відродженецьких видань. Хоч „Відродження“ як статутове товариство на підставі § 5 статута з 1920. р. має право поширювати свої видання, тимсамим члени мають право їх кольпортувати. Так за що карають його членів?

Запитуємо цією дорогою вищі адміністраційні чинники, чи їх відома діяльність старости в Рівному п. К. де Берга?

—o—

ТЕОДОР ФОТИНЮК.

Чечвою на Аршиці.

(Докінчення).

Пси вівчарики здалека вже нас звітрили та стали відати. Василь, старший пастух, що тепер перегукувався із Юрком з верха, прибіг до нас і задиханий почав говорити:

— А о! адіт! Поганець[1]) бурінник[2]) зачав метати плитьом зі скали тай вбив коня, троха зїв, а метло[3]) — онгам — показує рукою — ще навіть тепле... А Юрко видів це з верха тай зачав гвалтати, а ми всі у воросі[4]) як зробили гвалт тай на него, а він утік поганець! — оповідає Василь.

Тепер мені ясно стало, чого вони перекликувалися. Юрко питав, що сталось з конем, Василь відповів — ого! Юрко ще не вірив і питав — ще? Василь потвердив — бі'мец.

Пішли ми до коня. Дивимося: до 50 кг. плисти кругом, і вони ноги й ребра поломані, лоб розторощений, а задне стегно вирване. На пошкоджені жалоби, похоронний настрій. Малий Ілько плаче, бо то його кінь. Говорю, успокоюю, нічого не помагає. Сам заєсовую собі страту, кінь коштує більше, як 120 зол., хто за нього заплатить, де шукати відшкодування?

Витягаю з наплечника цукор, хліб, ділю між пастухів, для скотин[5]) витягаю сіль і йду між череду. Корови, яліжки, вівці як скоштували соли, всі гурмою пішли за мною, ледви живий втік до колиби, ба й ту обступили, мало що колиби не завалили, треба було аж наганяти. На полонині худоба не має соли, тому як її закоштує, пішла би за нею хто зна куди. Дещо розвеселив я тим пастухів, що на хвилину призабули про шкоду, яку їм зробив бурінник, сміючись, що череда бігала за мною.

Пастухи загнали череду в кошарі, а ми пішли під колибу. Колиби або скотарки в горганських полонинах однобічні, а не круглі, як на Гуцульщині. Дашок колиби уложений до землі приблизно під кутом 45°, так, що задня частина сперта на землю, передня підперта двома патиками, вбитими у землю. Накрита лубом[6]), що його здирають пігачем[7]) зі смерік або ялиць. Дві стіни також із лубя.

Розкладаємо вогню. Петро дав свіжий пригінь[8]), назбирав сухого лозу[9]), варимо мамалиґу. Як зварилася витягли слугою[10]) із грани, а Василь розділив кожному молока. Пси також дістали свою пайку та пішли на свої місця д кошарі. Василь оглянув по вечері кошари, чи ориня[11]) держиться та чи скотини на місцях. А коли вернувся до колиби закомандував на молитву. Молились усі голосно: „Отче наш...“, потім „Богородице Діво...“ А на кінець: „Господи! Дай спокійну ніч, аби поганець не приходив, скотини не бив, тай аби тучі не було. Амінь“. Малий Ілько голосно хлипав, але молився.

Постелили свіжого ручча[12]), під голови поклади, хто що мав, прикрились вуяжами[13]) й ціла колиба спить, а з нею гори і ліс... Тільки поганець бурінник не спить. Заревів аж трійголосно з Аршицях розійшлися. Все, що було жиче в колиби зірвалось, а пси вівчарики почали відати. Василь сказав, що бурінник прийшов до метла — має що їсти і до кошари не прийде, можна безпечно спати.

На другий день рано, тільки заграва верхи освітила, колиба вже не спала. Кожний пішов до своєї роботи. Сонце вилізло база Верх Сигізса та освітило Скородну, а ми вже обідали.

По обіді я оглянув полонину та зібрав рослини. Скородна належить до типу горганських

---

[1]) поганець = медвідь.

[2]) бурінник = молодий, двотрилітний медвідь.

[3]) метло = мясо, якого медвідь не вспів з'їсти.

[4]) у воросі = у гурті; у воросі медвідь не чіпається.

[5]) скотини = вся худоба рогата, неврогата, що пасеться на полонині.

[6]) луб = кора з ялиці або смереки.

[7]) пігач, або лупій = тупе долото на 4 цм. широке на метровім держаку, що ним відділяють кору.

[8]) пригінь = два грубі патики, приготовлені під вогонь.

[9]) лом = сухе ґіле.

[10]) слуга = патик, яким за вухо витягають із вогню горщок.

[11]) ориня = огорожа кошари.

[12]) ручча = галузки зі смерік або ялиць.

[13]) вуяж = куртка з овечої вовни вадської роботи.

Луговий попис у Львові.

Луговий попис відбудеться в неділю 20. вересня ц. р. у Львові. У попису візьмуть участь „Луги" Львова і побливьких околиць Львова.

Порядок попису такий: год. 9. рано Служба Божа в церкві св. Юра; год. 10. перейдуть „Луги" з орхестрами вулицями Львова до Лугового Городу при вул. Вулецькій; год. 14.30 мячеві змагання поміж дружинами Україна II. — Луг; год. 16. масові вправи луговиків і луговичок; год. 17.30 попис вправ львівських луговиків і луговичок.

—o—

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Ковітній комфорт
Покої з лазничками
Плив'ка тепла і зимна вода
Телефон — Центральне огр вання
Вінда — Просторий голь
— Ціни помірковані. —

З польської преси.

Росіяни у ролі польонізаторів.

В краківськім „ІКЦ" відомий п. Опойла помістив недавно свій репортаж з поїздки по білостоцькім воєвідстві під наголовком „Польщення ширится на теренах давньої церковної унії. Про православних поляків у білостоцькім воєвідстві". Автор на вступі згадує про давню ролю православної Церкви в політиці обмосковлення білоруського населення. Стверднвши, що молоде покоління білорусинів уже не знає російської мови, п. Опойла тішиться, що серед тієї молоді шириться польонізація завдяки впливам школи, війська та взагалі акції польського громадянства. Найбільше переконують його про збільшення польонізації статистичні дані. Ця статистика показує, що на 26.161 православних у містах білостоцького воєвідства подало як свою матірню мову польську мову 11.020 (42 відсотки); російську — 9.799 (37 відсотків), білоруську — 5.307 (20 відсотків). Інший образ дають села пятьох непольських повітів цього воєвідства. Там на 275.397 православних подали як свою матірню мову: білоруську — 205.463 особи (75 відсотків); польську — 50.840 (18 відсотків) і російську — 17.342 (6 відсотків). Від часу останнього перепису польонізація ще поширилась, а найясніше, на думку автора це те, що у цій денаціоналізаційній акції вже бере участь і православна церква.

У Білостоці і в Гродні повстали спеціальні православних поляків під фірмою „Православний дім ім. марш. Й. Пілсудського". Завдяки їх заходам у Білостоці напр. священники проповіди в церкві виголошують по польськи та релігію в школах викладають православній дітворі теж переважно в польській мові. Вже і по селах молоді священники, питомці варшавського богословського факультету, „охоче виголошують проповіди по польськи, розумівши свою місію, що лежить в службою Богові у формі згідній з духом часу".

Ось зміст кореспонденції п. Опойли. Статистика, що її навів п. Опойла, цікава одним. Хоч знана є неточність та тенденційність польської статистики, вона стверджує безсумнівний факт. Це те, що російські недобитки по містах на білоруській та українській території сильно польонізуються. Той самий наплівовий російський елемент, опинувавши церковно-адміністраційний апарат, і саму Прав. Церкву зробив знаряддям польонізації. Це все правда. Але не знати, чому лишиться п. Опойла а з ним „ІКЦ" та автори доцьогочасної політики супроти Православної Церкви. Хай би хоч побіжно познайомились вони з публікацією А. Стародворського, члена „Інституту наукових дослідів над комунізмом у Варшаві": „Трагедія Православної Церкви в СССР". Тоді не раділиб вони з того, що у Польщі Православна Церква стає знаряддям урядових кол та ще в такій вкрадливій і небезпечній акції, як денаціоналізація білоруського й українського населення. Бо така протиприродна роля Церкви може тільки довести її до такої самої трагедії, як і в Совітах. А загибель Церкви або її ослаблення — це найкращий шлях до тріюмфу комунізму.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Червоні погрожують розстрілом політичних вязнів.

ГЕНДАЯ, ПАТ. Політичні вязні перебувають дальше у форті Ґваделюпе. Кількох вязнів перевезли до Сан Себастіяно. Вязнів мають перенести до Ірушу. Чотири нац. літаки літали над Іруном, але стрималися від бомбардування. Червоні обстрілювали з гармат позиції націонал.

ВАЛЯДОЛІД, ПАТ. Червоні заповіли, що коли повстанці намагались би збомбардувати місто, розстріляють усіх політичних вязнів між ними єпископа Валядоліду.

Населення Ірупу й Фортарабія переходить дальше французьку границю. Приміщує і харчує їх французька влада.

ПАРИЖ, ПАТ. Із джерел близьких до „людового фронту" інформують, що буцімто повстанці розстріляли у Валядоліді кількох членів робітничих лівих організацій. Недалеко Кордоби два урядові літаки знищили тримоторовий літак націоналістів. Кордобу й Гренаду далі обслугують. Електрівня, що доставляла до Гренади електричну струю є в руках червоних військ. Повстанці, що боронили Гуеску зробили випад. Одначе червоні відбили наступ. На полі залишили повстанці 35 убитих, у тім одного поручника і священника.

ЯПОНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Домеї заперечує офіціяльно вістку, що японський уряд приказав своєму послові в Еспанії зірвати зносини з мадридським урядом.

ПОДІЛ ЕСПАНІЇ.

БЕРЛІН, 1. 9. ПАТ. В берлінських політичних колах викликала чимале зацікавлення вістка, що мабуть походить із Льондону, що в часі зустрічі делегатів воюючих сторін обговорювали справу поділу Еспанії. Льондонський дописувач „Льокаль Анцайгер" пише: Тому, що в Льондоні від самого початку брали під увагу можливість, що Еспанія мала би розпастися по громадянській війні, цікаве хто впровадив цей проект до переговорів. Потверджуються здогади, що гуманітарна акція дипльоматів набрала в їх руках характеру акції закордонної політики.

Макс Буркер „Під Ратушом" Львів, Ринок 34.

Макс Буркер „Під Ратушом" Львів, Ринок 34.

Полонини.

Полонини і лежить на північно-східному схилі Аршиць. В порівнянні до інших полонин в Горганах вона доволі велика, бо інші полонини тут малі. Рістня цих полонин в засаді мало ріжниться від просторих чорногорських полонин. Із трав росте тут: альпейська мітлиця і сизільна, покривлена розвлать, жовтий вівсик і альпейський, коротколистий китник, альпейська мушка і багато інших. Зі зелистих рослин — гірська арніка, австрійський сугайник, карпатський бредулян, альпейський щавій, східний пабородник та багато інших. Недугою полонин є тут цей альпейський щавій, що густо заростає та уземожливлює розвиток трав.

Сонце було вже високо, коли ми подякували за гостину і пішли в напрямі Слобушниці. Деревостій тут дещо інший, вправді домінує смерека та цупко обняла Грехоту вкриту мохом, вистрілила верхівям вгору. Дивуєшся, як, на чому росте і чим живе?

Але ось над звором лелич[16]), тут і там кидра[17]), а навіть є тис. Михайло поцокував біля нього, колиб так ближче дому, він знав би що з тисом зробити.

Входимо в полосу вивертів[18], лежать смереки, ялиці, кидри — типовий праліс, ніхто їх відки, не забирає, із лежання аж мохом поросли, а на кидрі вже виросли кущики чорниць та півто-

[16]) лелич = вільха карлювата.

[17]) кидра = сосна кедрина. Обі ростуть на границі млів і жерепу. Кедри в Горганах найбільше.

[18]) виверти = дерева, що їх вивернув вихор.

ра метра високі смерічки. Пробую кидру соки-рою, чи справді згнила? Де там!? Під мохом на пять центиметрів згнила, а далі зовсім здорова й дерево жовте як віск, це питоме кедрі, що вона ніколи не гние зі середини, лише обгниває дуже мало зверху, натомість смерека і ялиця гние і зверха і зі середини. Міряю заруб, на 1 цм. аж 14 слоїв, себто один цм. приросту в ширину потребує аж 14 літ! Міркуючи по грубости пня, то кидра виверт жила приблизно 500 літ! А лежить вже 50 літ тай на собі викормила 15-літню смерічку!

Зі звору на аршицький хребет вже недалеко, смереки стають щораз менші, а кидри нема. Ось вже й жереп влазить у ліс та, як полін у нього вростає. Вже й клапані[17]), низькі присадкуваті з дуже довгим долішнім галуззям, що іноді довші, як ціле головне било. Декотрі з них мають галуззя звернене в один бік, що в боку виглядає, як проділ дівочої коси. Це вітер зробив їм такий проділ та зачесав галуззя в один бік. Ось ці клапані це справжнє забороло вітру. Вони здержують його перший і найсильніший напір. Іноді, коли вихрові вдасться просмикнутись попри клапані, тоді він гуляє по схилі, коби лиш одну ялицю, або смереку вивернув горі корінням, тоді одна валить другу, третю, десяту, соту і т. д. — а вихор їм помагає. По такому вихровому герці лежать сотки вивертів, а їх пні зложені в лінії вихрового танцю, часом у дивачний лійок, або

[17]) клапані = смереки, що ростуть на границі лісу і жерепу. Вони низькі, зате мають дуже довге галуззя.

колесо. Сараки програли в борні за істнування. Програли, хоч як цупко їх коріння обнимало і трималось Грехоти.

З аршицького хребта розвинувся перед нами прегарний краєвид. На захід Горган племінський замикає аршиці. На південь звір річки Мшани, на схід Молоди. Проти нас Сивання, на право від неї Яйко племське, на схід від Сивої Яйко ос молодське із величавим кидровим заповідником ім. Митрополита Шептицького. Таким величавим кидровим заповідником ніякий нарід в Европі не похвалиться, хіба лише наш.

Ідемо хребтом аршиць на схід. Він порослий жерепом, полонинською грою, тут і там купки чорниць і вересу, зелистих рослин обмаль. Зріваємося з полониною Нивкою, йдемо на неї, збираємо рослини, а звідти знову до гори на хребет і робимо відпочинок. Михайло вдивився в далечінь і сказав: „Знаєте, в наших горах і смереки веселі, де я не бував, але ніде так не весело, як в наших горах, коби лише хліба було більше".

Відпочали ми, пополуденкували й зійшли у звір Менчілка, майже коміть головою, до джерела Чечви. Велике джерело бухає чистою як сльоза, а зимною як лід, водою. Звори, зворики збігаються до Чечви. Води щораз більше. Вона вертиться і крутиться між скалами та шумить сполосно на гуркальцях та швидко спливає, мов тікає із гір.

Вже доходила північ, коли ми лезли добитись стомлені на Мечище.

Луги, в серпні 1936

Свята в краю.

ПОВІТОВЕ СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО В ЧОРТКОВІ.

Сокільська організація має в Чортківщині за собою гарну традицію. Заснований ще перед війною „Сокіл" у Чорткові розвинув під проводом бл. п. Івана Коссака дуже живу діяльність. Тутешні старші громадяни із захопленням згадують сокільський здвиг перед війною, який зібрав на площах Чорткова тисячі учасників, у тому сотки кінноток. Ідея сокільська була в повіті доволі поширена і в наслідку принесла за собою досить масове зголошування з вибухом війни молодого сокільства в ряди Українських Січових Стрільців. По війні настав повний занепад сокільства в Чорткові й повіті. Сам чортківський „Сокіл" та сільські гнізда були довший час нечинні. Просто не було людини, яка мала б охоту й відвагу оживити цю організацію. Щойно в 1934 р. осів у Чорткові молодий лікар д-р Макарушка, який піднявся цього діла. За дуже короткий час — бо тільки один рік — зумів він оживити сокільство в Чорткові й повіті, так, що вже в р. 1935 восени відбувся повітовий зїзд „Сокола". Введена в зовсім відмінних відносинах, не могла сокільська організація розвинутись до передвоєнного стану. Ледви 10 гнізд удалося чи то заснувати наново чи то оживити та на тім і стануло. Знані всім перепони влади не дали змоги дальшого розвитку цій важній національно організації. Тому й доволі сумно випав перший зїзд соколів у 1935 р. А до того по році праці серед сокільства покинув Чортків д-р Макарушка, справжній відновник сокільського життя в повіті. Здавалося, що по його відїзді ця організація попаде знову в омертвіння, тим більше, що влада в тім часі ще побільшила свої перепони в організуванні „Сокола". Та показалося, що серед нашого народу сокільська ідея знайшла податний грунт і, не зважаючи на перепони, таки дальше поглиблювалася. На місце д-ра Макарушки вибрано головою д-ра Маньовського, який, маючи коло себе вже зорганізований гурт людей, що присвятилися праці коло сокільства, повів дальшу працю на тій ниві.

І отсе 30. серпня ц. р. відбувся другий по війні повітовий зїзд соколів. Правда, на цей зїзд не могло явитися більше гнізд, — влада не позволяє їх основувати, — але по зїзді видно, що серед тої десятки гнізд сокільська праця поглибилася значно. Видно це було по вправах та по цілім виступі соколів. На зїзді станула до дефіляди та до вправ поверх 300 побратимів та коло 200 посестер. Зїзд почався збіркою коло старої церкви на Вигнанці та перемаршом до церкви нової, при якій на церковній площі о. Черпак при асисті двох сотрудників відправив Службу Божу, до якої співав місцевий „Боян" під проводом богослова Борси. По Службі Божій виголосив патріотичну проповідь о. Оробець з Росохача. Кульмінаційною точкою зїзду була дефіляда всього сокільства перед старшиною повітового „Сокола", перед відпоручником „Сокола-Батька" п. Бзагіткою та репрезентантами повітових українських організацій в Чорткові. При цій нагоді вручено д-рові Макарушці грамоту почесного членства, яким з вдячности наділило його чортківське гніздо. Пополудні відбулися вправи всіх гнізд, виведені м-ром Оробцем, які випали бездоганно.

При цій нагоді тяжко здержатись людині, якій на серці лежить розвій всіх сил українського народу на всіх ділянках життя, від деяких загальніших завваг. Нанижу їх до проповіди о. Оробця. По Службі Божій „Боян" відспівав першу строфу знаної пісні „Боже, вислухай благання", яка кінчиться словами: „Боже, нам єдність подай!" По цій строфі пішла патріотична проповідь о. Оробця. Проповідник говорив: „Народи слабші від нас чисельно і навіть культурно, литовці, болгари, югословяни, мають свою самостійну державу. Не мають її українці, а всьому винна у великій мірі незгода поміж нашим народом, власне брак тої єдности, за яку Бога просить молитва". По проповіди хор відспівав другу строфу пісні, в якій є просьба за волю і силу України. Инакше для кінця ся, що ця друга мета — воля і сила народу — залежна від першої: від єдности. Доки не буде єдности, не буде мати нарід „сили і волі". А потім і на самім кінці всі промовці заявляли, що сокільство має виробляти в своїй організації, гасло: „Все вперед — всі разом". Гості-сусіди, та тут-таки сама організація [illegible] гарним гастам. На зїзді [illegible] вітання від братньої організації „Луг", яка в повіті дуже широко розгалужена. Мабуть не запросили їх. І тут насувається гірке питання: Чому якраз ті організації, які мають вироблювати в суспільности ідею єднання, не подумають над обединанням усіх подібних організацій? Чому саме ті організації, які мають світити прикладом дисциплінованости і єдности, жруться поміж собою? І селянство, яке було на зїзді соколів, скрізь ставило таке саме питання і негодувало з цієї причини. На жаль, у нас особисті амбіції провідників ідуть так далеко, що сіють ворожнечу поміж такими товариствами як „Сокіл" та „Луг", хоч у низах такої ворожнечі, їй Богу, нема. Чиж це не отаманщина провідників?

Коли влада поставила своє „вето" розвиткові „Сокола", автор цих рядків мав відвагу підписати як основник статут „Лугу" тільки тому, що вважав потрібним для нашого народу організуватися на тій ділянці в „Лузі", коли в „Соколі" стало це неможливе. Тоді була ця справа серед нашої суспільности непопулярна, багато людей боялося, що „Луги" — це організація подумана для розбиття нашого народу, для спаралїжування його розвитку. Показалося, що ті побоювання були зовсім безосновні, що „Луги" гуртують нашу молодь таксамо для національного обединування й освідомлювання, як і „Соколи". І автор цих рядків не жалує своєго поступку. Через перепони влади сокільство не могло поширити своєї праці поза тими 10 гніздами, які мало в часі основування „Лугу". Колиб не було „Лугу", поза тими 10 селами, інші 30 сіл у Чортківщині не моглиб організувати своєї молоді в подібних до „Сокола" організаціях. Ті села булиб позбавлені змоги мати у себе ті організації. Не знаю, чи найдеться ще тепер серед нашої суспільности людина, яка приглядаласяб розвиткові „Лугів" і тепер ще вважала ту організацію за шкідливу чи хочби зайву для нашого народу. Чомуж провідники тих двох організацій не зговоряться для взаємного добра?

Повітовий зїзд „Сокола" в Чорткові насуває авторові цих рядків думку, чи не повинні власне спортові організації, які чейже мають привчувати нарід до єдности, завести поміж своїми відтінками єдність? Дня 30. серпня відбувся в Чорткові повітовий зїзд „Сокола". На день 20. вересня ц. р. заповіджений такий самий зїзд „Лугів". І знову зійдеться наше громадянство на цей зїзд і спитається, чому то так окремо відбуваються ті оба зїзди, немов би це були організації двох народів, що себе взаємно поборюють...

„Боже, нам єдність подай!" **Д-р І. Х.**

40-ЛІТТЯ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" В ЯМНИЦІ.

В днях 29. і 30. серпня ц.р. відбулося в Ямниці, пов. Станиславів, свято з приводу 40-ліття читальні „Просвіти". Ямниця — це одно з передових сіл повіту, а то й Галичини, тому не дивно, що ювилей своєї читальні святкувало величаво. Нема в повіті ні одного свідомого українця, *котрий не знав би Ямниці з доброї сторони.* Відти вийшло багато інтелігентів у світ, багато по скінчені середніх шкіл вернулось назад на ріллю, відти від самого початку пробудження національно-громадянської думки йде приклад та ініціятива культурно-освітньої праці на всю округу. По відступі УГА за Збруч Ямниця чи не перша з усіх сіл Галичини отрясається з духової депресії та починає свою культ.-освітню працю.

Торжество почалося в суботу 29. серпня в год. 18. *у власній читальняній салі відкриттям і покликанням Почесного Комітету в особах живучих ще голов читальні,* одинокого ще живучого досі члена-основника місц. читальні, 74-літнього дідуся Ю. Іваночка, та відпоручників станиславівської Філії Т-ва „Просвіта". З черги виголосили реферати пп. Гриць Якимечко на тему „Історія села Ямниці", Дмитро Савчак „Розвій культ.-освітнього та економічного життя Ямниці", Володимир Дейчаковський „Розвій фізичного виховання Ямниці". Дослівний зміст тих рефератів видруковано в однодневці з приводу ювилею п.з. „Під прапором Просвіти". Всі повищі реферати опрацьовано джерельно та зовсім задовільно. Закінчено цей день іменуванням двох заслужених робітників читальні почесними членами та виставою драми: „Ой три шляхи широкії..." у виконанні місцевого драм. гуртка при читальні „Просвіти". Ця актуальна з політичних оглядів вистава зробила помітне враження на присутніх.

Неділя, 30. серпня, стягнула при чудовій погоді величезне число учасників на Службу Божу та панахиду за померших членів читальні. По скінченому богослуженні учасники зорганізованим походом перейшли на обширний майдан, де відбулась академія. Мило згадати численість великої скількости гостей, між ними відпоручників: Т-ва „Просвіта" у Львові проф. Терлецького, Філії Т-ва „Просвіта" у Станиславові д-ра Ю. Олесницького, Пов. Союзу Кружків „Рідної Школи" д-ра К. Воєвідку, Союзу Українок у Станиславові, М. Мельник, культ.-освітніх установ околиці та пресових справоздавців. Всі вони виголосили палкі слова привіту, подиву для осягів праці та правильно начеркнули дальший шлях діяльности, провідною ідеєю котрого є енергійна боротьба з чорною пропагандою. Інші точки академії виповнили продукції хорів, удалі деклямації та збірні рецитації, між якими треба підчеркнути чудово виведену збірну присягу (давню пластову) соколів.

Спільний обід для гостей заходом місц. кружка „Союзу Українок", фестин з переважно спортовою програмою, мічеві змагання Ямниця—Станиславів (Бельведер) та вечерниці для молоді виповнили час до пізної ночі.

Треба відмітити, що програма ювилею була зложена дбайливо, з метою передовсім пихонною. **В. Г.**

За дальшою обнижкою залізничої тарифи.

Проти обмеження домашнього промислу.

Дня 20. серпня відбулося засідання комісії аграрної політики хліборобської палати, на якому обговорювали проекти розпорядків до молочарського закону, обнижку залізничих тариф, справи домашнього промислу на селі та збіжевих шпихлірів.

До субкомісії, яка має видати опінію до проекту розпорядку до молочарського закону звійшли радники: **сен. Ю. Павликовський, дир. А. Мудрик,** Й. Герінгер, А. Коляр і Л. Варсагер. Ця субкомісія враз з комісією годівлі тварин мала висловити опінію про проекти розпорядків.

Референт Й. Бачинський ствердив, що навіть після обнижки тарифи зі січня ц. р. кошти перевозу залізницею є надто високі, якщо взяти під увагу вартість продуктів з 1929 і 1930 року. Напр. кошт перевозу пшениці на 500 км. сягав у 1928 р. 7.7% вартости пшениці, тепер сягає аж 15%. Куди гірше виглядає справа з коштами перевозу бульби. І так коли в 1929 р. кошт перевозу бульби на 500 км. сягав 33% вартости бульби, тепер доходять кошти перевозу на таку саму віддаль до 70%. **Тимчасом висота обтяжень коштами перевозу при рільних продуктах не повинна перевищати 8—10% вартости.** В цьому напрямі комісія висунула низку подрібних проектів.

Референт **П. Суходольський** обговорив справу домашнього промислу на селі у зв'язку з обіжником міністра промислу і торговлі підкреслюючи, що цей обіжник спиняє розвиток домашнього промислу на селі, бо вводить обмеження незгідні ні з духом *промисл. закону,* ні розпорядку про виключення домашнього промислу з під постанов промислового закону. Обіжник міністра вдаряє по інтересах сільського населення та унеможливлює розвиток домашнього промислу на селі. Тому референт домагався, щоб міністер відкликав обіжник та змовелізував свій розпорядок. Комісія заявила, що обіжник створює положення, незгідне вовсім з потребами сільського життя та йде в розріз з тим, що діється з домашнім промистом закордоном. Хліборобська палата вважає необхідною появу закону про піддержку домашнього промислу на селі.

Вкінці відчитано реферат радн. Заклінки про збіжеві громадські шпихлірі. Референт висловив думку, що збіжеві шпихлірі не надаються у тутешніх господарських умовинах. Однаке якщо ініціятива заложення такого шпихліра вийде дійсно від селян — не слід спутувати такої ініціятиви. Зате рішуче застерігся проти якогонебудь натиску адміністраційної влади в тій справі. З черги порушено кілька актуальних справ, звязаних з віддоволенням хліборобства та прийнято до відома звіт економічного бюра про створення спільної комісії з представників господарської, хліборобської і промислово-торговельної палати.

—o—

† Евген Перфецький.

Евген Перфецький уродився дня 5. XI. 1882. р. в Коломиї, де й розпочав свої музичні студії. Поруч студій на виділі права і політичних наук в університеті у Відні та у Львові, з яких укінченням став урядовцем Краєвого Виділу у Львові, покійний проф. Евген Перфецький школився вже від ранніх своїх літ в музиці, яка стала його головним званням та властивим покликанням. Науку гри на скрипці побирав спершу в музичній школі ім. Моношка в Коломиї, в учителів Вронського та Шнабля, абсольвента празької консерваторії, опісля в музичній консерваторії у Відні, яку покінчив у 1906. р. у проф. Ствертки (концертмайстра віденської опери) з дипльомом мистецької зрілости. Від 1908. р. починається музична діяльність проф. Е. Перфецького, спершу як соліста-виконавця, в рік пізніше також як педагога-вчителя скрипкової гри у Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові, на якому то становищі він працював до своєї смерти.

Виїхавши з вибухом світової війни до Відня, став Е. Перфецький у 1915. р. членом симфонічної орхестри славних віденських „Тонкюнстлерів", під проводом знаменитого чеського диригента Оскара Недбала. Тодішній побут у Відні використовує він ще і в напрямі поглиблення музичних студій у проф. Павла Фішера, члена славетнього віденського квартету Розе. В 1919-20 р. був членом оперової орхестри міського театру у Львові.

Як соліст-виконавець виступав проф. Перфецький із самостійними концертами або як співвиконавець майже в усіх наших важніших музичних імпрезах як у Львові, так і в усіх більших містах Сх. Галичини, а також в Кракові, Чернівцях та у Відні. Останній власний скрипковий реціталь проф. Перфецького відбувся дня 19. травня ц. р. у львівському радіо.

Та ще інтенсивнішу мабуть діяльність та працю розвинув проф. Перфецький як педагог, виховуючи за 27 років цілі ряди молодих скрипаків з відомим уже нині і за границею скрипаком Романом Придаткевичем на чолі. Деякі з них самі вже стали вчителями, головно в наших Музичних Інститутах.

Ненадійна і передчасна смерть проф. Евгена Перфецького нанесла нашому музичному мистецтву дуже важкий удар. У ділянці відтворчій стратили ми одного з найкращих виконавців, у ділянці музично-виховній — одного з найкращих і найдосвідченіших педагогів. Зокремаж Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка тратить у покійному проф. Евгенові Перфецькому одну з найкращих і найбільш репрезентативних своїх сил, учительський обір тоїж установи найкращого друга й товариша, а студіююча музикальна молодь найширшого мистецького провідника-опікуна.

Проф. Е. Перфецький був членом-основником „Союзу українських професійних музик" у Львові та членом його першої Ради.

Земля пером заслуженому мистцеві, педагогові і громадянинові!

Василь Барвінський.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 232-54.

Чому німецьку амбасаду перенесли до Аліканте?

БЕРЛІН, 1. 9. ПАТ. Урядова вістка про перенесення німецької амбасади до Аліканте не викликала такого здивування, як сам спосіб, як її проголошено. Ціла німецька преса подала цю вістку на перших місцях з обширними поясненнями. Ці пояснення кажуть, що німецька амбасада сповнивши свій обовязок охорони німецьких громадян, сама опинилась у ситуації, яка не давала ніякої запоруки безпеки. Урядові німецькі кола хочуть мабуть зазначити цим комунікатом, що перенесення амбасади до Аліканте не є рівнозначне зі зірванням дипльоматичних зносин із мадридським урядом.

—o—

Еспанські міністри у франції.

ПАРИЖ, 1. 9. ПАТ. До Парижа приїхали з Мадриду й Барсельони міністер освіти Марсель Домінго, комуністична посолка з Овіедо Ірвідурі (називають її популярно „Ля пасіонарія") і б. міністер фінансів Антоніо Лява. По приїзді пішли вони відразу до еспанської амбасади та відмовившись подавати журналістам якінебудь інформації.

—o—

Невдалий комуністичний перевовот
у Франції.

Жак Барду, відомий французький учений, член „Академії Безсмертних", оголосив у „Ревю де Парі" ось які революційні дані про затії Москви у Франції:

На підставі директив із Москви французькі комуністи мали обняти провід „фронту людового" перевести „чистку" державного апарату й армії від націоналістичних елементів і при помочі масових страйків держати уряд під постійним натиском та виконувати фактичну владу у Франції. Розрахунок Москви був такий: Коли Франція опиниться під ізновь чи хочби замаскованою владою комуністів, то і Німеччина мусітиме звернути всі свої сили проти Франції, а тимсамим дати Москві спокій. Комуністичний переворот у Франції був спершу визначений на 11-го червня ц. р., очевидно в найбільшій тайні. Зовсім припадково цей плян вийшов на денне світло. Це було так: Дня 10. червня відбувалася в одному французькому місті на пограніччі Німеччини спільна нарада інжинірів одної французько-німецької фабрики. Німецькі інжинірі здивовані запитали своїх французьких товаришів: „Як це так, завтра у вас революція а ви тут спокійно дебатуєте?" На здивовані запити французів, німці відповіли, що німецька владе має дуже докладні інформації про плянованy комуністичну революцію у Франції і вже обсадила границю сильними відділами війська. Таксамо забезпечилася Італія.

На французьких інжинірів ті вістки поділали, як грім із ясного неба. Один на тямт поїхав до Паришка й заалярмував націоналістичного посла з Рубе Лебеса, який звернувся до міністерства внутр. справ з категоричною вимогою зараз-же енергійно виступить бо інакше він буде приневолений заалярмувати міністерство війни. Але тимчасом комуністичний провід якось довідався, що плянн викриті і відложив переворот на 21. серпня.

Дня 15. серпня проф. Барду виступив із повищими революціями і комуністи мусіли знову відложити переворот на пізніше, мабуть на яковтень. Дотичне число „Ревю де Парі" якісь людці викупили й знищили до одного примірника. Мимо того французька опінія вже заалярмована. Найбільше обурення викликали документальні дані проф. Барду про те, що паризьке бюро Коміntерну — головно централя, яка керувала всіми цими затіями, держить постійний контакт зі совітською амбасадою в Парижі.

—o—

ЕСПАНСЬКИЙ ПОСОЛ ПРИСТАВ ДО ПОВСТАНЦІВ.

ТОКІО. ПАТ. Дотеперішній еспанський посол у Токіо, якого мадридський уряд відкликав з його становища, заявив, що він їздитиме можливо як найскорше до Еспанії, щоби вступити в ряди погеспанських військ.

ЕСПАНСЬКІ КОМУНІСТИ ВБИЛИ ФРАНЦУСЬКОГО СВЯЩЕННИКА.

БЕРЛІН, 1. 9. ПАТ. Еспанські комуністи застрілили недалеко французького кордону французького священника, який ішов на прогульку до республіки Андори. Тіло вбитого облили бензиною і спалили. Вбивники втікли.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ БОЄМ ПІД ІРУНОМ.

Воєнна ситуація в Еспанії покищо без змін. Повстанці наступають дальше на Толедо й Мадрид і зайняли кілька місцевостей, але до вирішного бою не прийшло. Перстень націон. військ довкола Маляги чимраз більше затискається. Цілий тягар воєнних операцій перенісся над баскайський залив, де націон. війська підготовляються до вирішного бою. Французьку границю перейшло вже 2.000 втікачів з Ірунеу і в найближчих годинах має перейти ще приблизно 4 тисячі. Повстанці рішилися повести наступ від моря на суші і в повітрі. Червоні заповідають, що не піддадуться. Націоналісти ждуть ще на 5 морських одиниць, які мають взяти участь у бомбардуванні побережжа.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЧЕРВОНИМИ И ПОВСТАНЦЯМИ.

ГЕНДАЙ, 1. 9. ПАТ. Кілька днів ведуться переговори, що їх започаткували дипльоматичні представники. Завдяки ініціятиві декана дипльоматичного корпусу, амбасадора Аргентини, амбасадора Франції, Англії, Бельгії і Злучених Держав та послів Голяндії, Норвегії, Чехословаччини і шарж д' афер Фінляндії і Швеції запропонували своє посередництво, щоби зробити домашню війну якнайбільше гуманітарною. Намагаються вони боронити населення, виставлене на ріжні небезпеки в часі бомбардування міст; населення мусить давати закладників і т. п. Рівночасно акція амбасадорів змагає до збереження памятників і мистецьких памяток.

Провідники дипльоматичних місій припоручили своїйому деканові звернутися телєграфічною дорогою до Мадриду з відповідними пропозиціями. Амбасадор Аргентини вірить в успіх цієї ініціятиви. Міністер заграничних справ Еспанії Барсія обіцяв йому заняти цією справою. Переконаний він теж, що й повстанці прихильно поставляться до цієї справи. Вже прийшло до зміни полонених між Бургос і Мадридом. Інші поголоски кажуть, що ген. Моля навязав контакт на баскійськім побережжі з представниками противника. Які є наслідки цих розмов, невідомо, але мабуть є якийсь звязок між ними і спокоєм на фронті Гіпоскоа.

МАДРИД, 1. 9. ПАТ. Урядові війська зістрілили два націон. літаки в Сієрра Гвадарама і один літак в Оропеса. Завзяті бої ведуться на фронті Естрамадури і в Астурії. В Андалузії й Арагонії спокійно.

ПОСЕРЕДНИЦТВО ВАТИКАНУ.

БЕРЛІН, 1. 9. ПАТ. З Риму інформують, на підставі певних вісток, що ватиканські кола поробили дипльоматичні заходи серед европейських великодержав, щоб зліквідувати домашню війну в Еспанії.

ПРОТИ ЗНУЩАНЬ НАД ЦИВІЛЬНИМ НАСЕЛЕННЯМ В ЕСПАНІЇ.

АНДЕ, 1. 9. ПАТ. До мадридського уряду надійшла вчора нота від дипльоматичних представників у Мадриді В. Британії, Італії, Франції, Бельгії, Чехословаччини, Голяндії, Норвегії, Фінляндії і Швеції, які перебувають хавлево у Сен Жан де Лю. Підписані дипльомати висловлюють своє співчування з приводу терпінь цивільного населення і заявляють свою згоду посередничити між обома воюючими сторонами в цій справі. Представники Злучених Держав та Японії не підписали тієї ноти.

ТАЙФУН УБИВ 1516 ЛЮДЕЙ.

СЕУЛЬ, ПАТ. Згідно з останніми вістками жертвами тайфуну в південній Кореї впало 1516 убитих, 1183 ранених, 769 пропало без вісти. Тайфун знищив 28.863 доми, а яких 4.391 забрали хвилі. Крім того 46.225 домів залили хвилі, потопили 462 кораблі.

—o—

НІМЕЧЧИНУ И ІТАЛІЮ ЛУЧАТЬ ІДЕЇ.

РИМ. ПАТ. Мін. Гебельс виїхав з Венеції літаком. Прощали його мін. Альфієрі і представники уряду. Перед виїздом прибув мін. Гебельс представників німецької колонії і заявив їм, що Німеччина має такі самі ідеї, як Італія, маючи на увазі, що мир можна добути і забезпечити собі тільки силою. Відтак говорив мін. Гебельс про споріднення фашизму й націонал-соціялізму та звернув увагу на подібне становище що його заняли обі держави в еспанській справі.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

АПОЛЬО
Нині прем'єра найновішої пробосової музичної комедії американської вирібні „UNITED ARTIST" п. н.
100 ПОТІХ
В гол. ролі: Еді Кантор і весняна Саллі Айлерс.

Зіновєва і товаришів не розстріляли?

Паризький „Фігаро" повідомляє у власній кореспонденції з Москви, що засуджених у Москві в процесі Зіновєва і тов. не розстріляли. Екзекуція була лише комедією, потрібною для Сталіна для здійснення якихось загадочних плянів. Часопис твердить, що всіх 16 після комедії-екзекуції в авдиції на Лубянці панцирним поїздом відвезли на схід. Поїзд із тими „небіжчиками" переїхав Самарою і Уфою до Іркутська. Зіновєва, Каменєва й тов. скриватимуть у військовому таборі в якомусь селі між рікою Леною і Байкальським озером недалеко Іркутська.

—o—

Комуністично-людовецька нахабність.

У Варшаві, сокальського повіту, уладили польські людовці своє свято. Водночас українці обходили релігійне свято. На свято людовців приїхали теж однопартійці зі сусідніх повітів та комуністи. Комуністи почали провокувати український похід і викрикувати. Виявалась між учасниками обох походів бійка. У виспіді 60 осіб побитих. В цьому дві тяжке. Заки надійшла поміч, бійка вже закінчилась.

МОЛОТОВ ПОВЕРНУВСЯ З ВІДПУСТКИ.

МОСКВА, 1. 9. ПАТ. Предсідник ради народніх комісарів СССР Молотов вернувся в відпустки та почав урядувати. Неурядові джерела подають, що Сталін, який виїхав на відпустку ще перед московським процесом, перебуває на Кавказі біля Сочі у своїй віллі.

МУСОЛІНІ НЕ СТРІНЕТЬСЯ З ГІТЛЄРОМ.

БЕРЛІН, П.А.Т. Компетентні римські кола заперечили вістку про подорож Мусоліні до Бархтес Газен, щоби увстрінутися з канцлером Гітлєром.

ВЕЛИЧЕЗНА ВІЙСЬКОВА ДЕФІЛЯДА ПЕРЕД КОРОЛЕМ І МУСОЛІНІЄМ.

РИМ, П.А.Т. Перед Мусоліні і королем відбулася велика військова дефіляда з приводу маневрів. В дефіляді взяло участь 50.000 жовнірів і 5.000 старшин і проводив князь Піємонту. На дефіляді були присутні князі Аоста й Бергаму, граф Торіну, маршали Бадоліо, де Боно і Бальбо, мін. Чіяно та члени уряду. В дефіляді взяло участь 18 полків піхоти, 4 полки берсальєрів, 7 полків дивізійної артилерії, 4 полки кінноти, 3 полки корпусної артилерії і 3 полки саперів. Разом було 400 гармат, 355 гавбиць, 58 возів, 900 мотоциклів і 2.380 авт.

25 УБИТИХ ПІДЧАС ВИБУХУ В КОПАЛЬНІ.

БОХУМ, 1. 9. ПАТ. Вибух, що сповся вчора в копальні „Ферайнігте Президент" в Бохум згідно з ост. даними спричинив смерть 25 шахтярів, 18 є ранених. Двох шахтярів досі не відшукали.

ПОВСТАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ПРИСТАНЬ.

ГЕНДАЯ, 1. 9. ПАТ. Повстанці бомбардували вчора пристань Сан Марсіель. Літаки скинули більше як 40 бомб, одначе ніяка з них не впала на Ірун.

ЩО СКАЗАВ НОВИЙ АМБАСАДОР С.С.С.Р. У МАДРИДІ.

МАДРИД, 1. 9. ПАТ. При врученні повновластей новоіменований амбасадор СССР в Еспанії Розенберг сказав м. ін.: Факт, що я кредитований при вашій ексцеленції, який є висловником волі еспанського народу, вказує, що уряд СССР бажає затіснити взаємні зв'язки щирости, які устійнюються між обома урядами, та причинитися так до закріплення мира, так потрібного для консолідації мирної співпраці обох країв. Розенберг закінчив заявою, що „мир і порозуміння повинні царити між усіми народами, які мають ту саму форму правління".

УСПІХИ ШАХТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Берлінський дописувач Аваса подає, що в берлінських політичних колах висловлюються оптимістично про виїзди поїздки мін. Шахта до Парижа. Всі переведені розмови можуть мати сприятливий вплив на дальший розвиток французько-німецьких відносин. Дописувач подає, що в Парижі відбіється нового приїзду мін. Шахта і також визначний французький діяч прибув політичних кол має приїхати до Берліна в справах вакрізь господарських.

Мало знане джерело доходу.

Народна Торговля скуповує спориш.

Спориш (Clavicepa purpurea) це грибок-шкідник, що найчастіше виступає на колосках жита. Багато спориш є в слотливі літа на недбало управляваних, головно піскових полях. Підчас дозрівання збіжжя спориш доходить до найбільших розмірів. Є він краски фіялково-чорної і форми сероватого ріжка, або сильно побільшеного зерна жита.

Спориш це сильна отрута. Домішка його в зерні є небезпечною для здоровля людини і звірят. Тому треба пильно вищити спориш, вибираючи його зі збіжа. Але вибраного споришу не викидаймо на марне! Спориш має цінну лікувальну силу і тому в переробленому стані має широке пристосування в медицині по цілому світі.

Попит за споришом є завсіди великий. Польща вивозить його найбільше з українських земель. Збирають спориш з колосків жита в часі жнив, або вибирають його з вимолоченого вже зерна. При чищенні зерна на млинках, спориш, як грубший від зерна жита, відходить в послідом, де його легко можна відріжнити і вибрати.

Зібраний спориш треба висушити на печі подібно, як на селі сушать зерно перед меленням. Добре засушений спориш має дещо яснішу краску, тратить значно свій неприємний запах та ломиться остро як скло. Так засушений спориш треба збути можливо скоро, бо він легко втягає знову вогкість, запарюється, розкладається й марнується.

Селяни збирачі можуть тепер одержати за 1 кг. спориш коло 3 зол., що для селянина в теперішніх тяжких часах не є дрібницею. На селі є тепер багато вільних рук і тому збирання споришу дало би значну поміч.

У справах збуту споришу звертайтеся до складів „Народної Торговлі" в найближчому місці, або до централі Народної Торговлі, Львів, Ринок ч. 36. Народна Торговля купує спориш безпосередно від селян збирачів або від сільських кооператив чи інших посередників українців.

—o—

Новинки.

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку роботню при вул. Свидницькій ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 1—20

— **Замість квітів** на домовину дорогого брата Евгена Перфецького складають Володимир і Роман Перфецькі 20.— зол. на Львівську Філію Краєвого Товариства опіки над дітьми і молодю. 2619

— **Замість квітів** на домовину дорогого Евгена Перфецького складають Олена і Д-р Юлій Савчаки 15.— зол., Мелянія і Д-р Богдан Савчаки 5.— зол. на Львівську Філію Краєвого Товариства опіки над дітьми і молодю. 2619

— **Радіо у школах.** З новим шкільним роком Польське Радіо відновляє авдиції призначені для молоді вселюдних шкіл. Для середніх шкіл будуть зорганізовані раз на місяць музичні поранки, як це було торік. Шкільні авдиції будуть мати інформаційно-забавовий характер.

— **Репетенти зі VI. гімн. кл.** Наслідком реформи середнього шкільництва і ліквідації шестої кляси дотеперішнього типу, знайшлося в труднім положенні багато учнів і учениць, що не перейшли до семої кляси і мали би повторяти науку. Міністерство освіти позволило приймати їх до четвертої кляси гімназії нового уладу, якщо вложать вступний іспит з деяких предметів.

— **Клопіт з новим польським правописом.** З днем 1. вересня ц. р. обовязує в польських урядах новий польський правопис, що ріжниться значно від дотеперішнього. У звязку з тим урядові польських установ, державних і приватних мусять купувати книжки про новий правопис і хочнехоч — вчитися. В ріжних містах Сх. Галичини влаштовують навіть інформаційні курси, що мають влекшити вивчення нового правопису. Особливо почтовим урядовцям спеціяльно від телєграфу, наказано якнайшвидше обгавнути цю реформу, що в короткому часі є вже другою з черги. В останніх часах вели писати „споврстем", „споводу", „сколєї" і т. п.; при надсиланні телєграм платилося за все те як за одно слово. Тепер телєграф буде рахувати це за два окремі слова, бо найновіший правопис велить писати, як давніше „з поворотем", „з поводу", „в коньцу" і т. д. Телєграфічні урядовці будуть тепер запитними педагогами, що пильно проводитимуть в життя новий правопис.

— **Вистава українського промислу і ремесла на Буковині.** Заходом „Міщанської Читальні" в Чернівцях відбудеться вистава виробів українського промислу і ремесла. Експонати вже приходять, але темпо підготови таке, що день відчинення вистави, назначений на 16. серпня, мусіли відложити на пізніше.

— **За дальшу знижку комірного.** У Варшаві відбувся зїзд делєгатів льокаторських організацій, що устійнили текст меморіялу до уряду. Меморіял домагається дальшої знижки комірного до половини передвоєнної висоти. Моратоpія повинна обіймати не тільки мешкання, але й торговельні та промислові льокалі, взагалі всіх, що не мають доходів на удержання без огляду на скількість убікацій. Вкінці меморіял виступає проти власників реальностей, що домагаються від льокаторів більшої готівки як кавції або чинш за цілий рік згори.

— **Глядають за зброєю.** На терені рудецького повіту поліція перевела в кількох селах масову ревізію, глядаючи за зброєю. Вислід був майже нікий. Поліція знайшла один російський ріс, два револьвери й один пістолет.

— **Інвестиційна програма для станиславівського воєвідства** вже готова. В програмі, обчисленій на чотири роки, передбачені найперше перебудова багатьох доріг та електрифікація багатьох місцевостей, м. ін. в долині Пруту й Опору. Крім того поодинокі самоврядні установи виготовили плян регуляції рік, будови осередків здоровля, публичних купільних заведень, різниць і т. п. Кошти обчислені на 33 мільони зол.

— **Латинізація Волині.** В останньому 10-літті створено в латинській луцькій дієцезії 72 нові парохії латинського обряду. Всежтаки цього великого числа полякам за мало і в цьому році вони організують пять нових парохій: Переспа, Іванова Долина, Осова, Хиноч і Нове Гнізно. Заходяться коло цього польські осадники, а властиво б. польські військові старшини, що осіли на Волині.

— **Цінна книжка.** Недавно появилася з друку книжечка про Тараса Шевченка, видання Е. Вирового. Є вона дуже цінним додатком до англійських видань на українські теми. Написана визначним істориком проф. Дм. Дорошенком. Вступне слово до неї подав проф. Р. В. Сітон-Вотсон, член управи Англо-Українського Комітету в Льондоні. „Нема більш трагічної та оригінальної постаті в цілій історії модерної поезії, як постать українського селянина-поета, Тараса Шевченка", пише проф. Сітон-Вотсон. „З нагоди 75-ліття його смерти віддається йому належне признання отсею книжечкою, написаною одним з найбільш визначних живучих українських істориків". Треба бути вдячним п. Вировому, що приготовив і уможливив це цінне видання, якого повний і дослівний заголовок такий: „The National Poet of Ukraine", by D. Doroshenko, Professor at the University of Prague, with preface by Professor R. W. Seton-Watson, D. Litt., F. B. E. (Published by E. Wyrowyj, Prague, 1936.).

— **Пожежа.** В Оплитні Блищивідській пов. Жовква згоріли дві господарські загороди на шкоду 8 тисяч зол. Вогонь спричинив 8-літній хлопець Дмитро Сиратка, що хотів бачити, як виглядає пожежа. Підпаливши хату він сховався під піжком дому, що сусідує з погорільцями.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 13/113 7-7

— **Черевний тиф.** В Журавиці пов. Перемишль ширяться пошесть черевного тифу. В останньому часі стверджено 30 занедужань, з того одно смертне.

— **Рух еміграитів в липні ц. р.** За посередництвом Еміграційного Синдикату виїхали до заморських і континентальних країн в липні ц. р. 1111 осіб. З цього числа виїхало до Злучених Держав Північної Америк 97, осіб, до Канади 251, до Аргентини 224, до Бразилії 129, до Парагваю 39, до Уругваю 34, до інших заморських країн 65 осіб. До Франції виїхало в цьому часі 239, до Бельгії 33. За посередництвом Центрального Сіоністичного Виділу виїхало до Палестини 650 осіб.

— **Скільки службовців удержує держава?** В буджеті на р. 1936/7 число державних працівників, занятих у державній адміністрації висловлюється числом 255.000, в цьому є 100 тисяч нижчих функціонарів разом з підофіцирами. Державні підприємства, монополі, фонди і заведення затруднюють на основі буджету 191 тисяч працівників, отже разом держава удержує 446.000 працівників, на 4 тисяч більше, ніж в цьому році. Число учителів і учительок держиться на висоті попереднього року 77 тисяч.

— **Вломи і крадежі.** В Потрці пов. Рогатин вломилися в ночі до церкви злодії й вкрали дві чаші та позолочуваний ніж. Золотої монстранції і чаші зі св. Тайнами, що стояли побіч, не рушили. — До громадського уряду в Козарі пов. Рогатин дістались злодії й вкрали підручну заліжну касу з готівкою 281 зол.

— **Пожежа.** В Куничах пов. Рогатин вибухла в хаті Марії Процишин пожежа і перенеслася на сусідні будинки, які згоріли цілковито. Шкоду обчислюють на кількадесять тисяч зол.

— **Убивство на весіллі.** В часі весілля в Горожанці Вел. пов. Рудки Павло Павзка тяжко побив Гринька Бурмаса, який помер у львівському шпиталю.

— **Смерть від поліцейської кулі.** В Корчині пов. Стрий поліційна стежа заскочила двох людей, що били шиби в одним домі. Стежа хотіла їх придержати, взиваючи їх пристанути. Колиж вони всетаки втікали, один із постерунковим стрілив і поціливши одного з них кулею в крижі, убив його на місці. Показалося, що це 20-літний Дмитро Керець. Слідство в цій справі ведеться.

— **Вбивство під церквою.** Як повідомляє ПАТ, в Жупані біля Лавочного пов. Стрий гурт української молоді напав на братів Михайла й Івана Оравських та Василя Мущинка, як виходили з іншими із церкви, і з криком: бий комуністів! почали бити їх палицями. Тоді Михайло Оравський добув ножа і пробив у серце 30-літнього Василя Буричка, що згинув на місці. Душогуба арештовано. В часі бійки ранено крім того 5 осіб.

— **Полювання на дики** влаштовує стрийське повітове староство в гірських місцевостях, яким ця звірина робить великі шкоди на полях. Перші полювання з нагінкою відбулися вже в деяких громадах, а дальші будуть переведені в найближчому часі, м. ін. в лісах біля Довголуки та Сопоту. Підкарпатське ловецьке т-во закликає своїх членів до участи в цих полюваннях.

— **Число вязнів у Польщі.** Як обчислено урядово, в дні 1. січня ц. р. перебувало у вязницях на території цілої Польщі 55.336 вязнів, між ними 4.643 жінок. Величезна скількість вязнів сидить за політичні провини.

— **Міжнародній шаховий турнір у Нотінген** скінчився спільною перемогою двох мистців, Капаблянки (Гавана) і Ботвінника (Ленінград), що поділилися першою і другою нагородою, вигравши на 14 партій по 10 пунктів. Д-р Ева (Амстердам) і Решевскі (Ню Йорк) здобули по 9½ пунктів, третю і четверту нагороду. Дальше йдуть д-р Алехін (Париж) з 9 пунктами, д-р Ляскер (Москва) і Фльор (Прага) і Файн (Ню Йорк) з 8½, проф. д-р Відмар (Любляна) 6, Боголюбов (Тріберг) і д-р Тартаковер (Париж) по 5½, Тайлор (Льондон) 4½, Александер 3½, сер Томас 3 і Вінтер з 2½ пунктами. Цікавий є поворот до світового мистецтва кубанця Капаблянки, що має 48 літ і уходив в останніх роках за здеклясованого шахіста. Ботвінник має 25 літ і є електро-інжиніром у Совітах.

— **Подружжя в ріжних державах.** Головний статистичний уряд оголосив найновіші дані, що торкаються подруж у ріжних державах у 1935 р. Виходить, що в Німеччині заключено торік 690.9 тисяч подруж, в Англії 348 тис., в Італії 287 тис., у Франції 284 тис., Польщі 280 тис., Румунії 165 тис., Еспанії 150 тис., Чехословаччині 111 тисяч, Угорщині 75 тисяч і т. д. В порівнянні з числом мешканців найбільше число подруж припадає на Німеччину, опісля йде Румунія, Англія, Мадярщина, Польща, Швеція, Болгарія, Чехословаччина і т. д. Наслідок такий, що найбільший природний приріст населення має Німеччина.

— **Торговля і Промисл** ч. 17 (47) з 1. вересня ц. р. Зміст: Нас мусять знати, про нас мусять чути! (передова В. Несторовича), Старий і новий край (інтервю з інж. Ст. Чижович про можливости торгов. взаємин з Америкою), Щойно початок... — Довкола переселенчої акції познан. купців, Зачинаємо щадничу кампанію, Чужий патронат, З новим шк. роком, Волинська сторінка (Дещо з життя. До відома купців на Волині), Не минайте нагод, Нові гуртівні, Мало відоме джерело доходу, Ріжні вісти, Норми середньої доходовости підприємств, Новини фахової літератури в чужих мовах, Ринок і ціни, Організаційні вісти, тощо.

— **Новий здобуток радія. Стереофонічні відбірники.** Як зачуваємо, одна з чолових радієвих фабрик приготовляє на теперішній сезон кового типу відбірники, в яких вперше застосовано стереофонічне відтворювання звуків. Ефект стереофонічного відбору надзвичайний. Звуки мають нечувану дотепер виразистість, круглість образу і мягкість тону. Людський голос і кожний музичний інструмент зберігає в авдиції свою природну звукову барву, завдяки чому маємо враження, що виконавця чуємо безпосередньо.

—o—

З цирку.

Теперішні виступи варшавського цирку Станевських у Львові у дечому ріжняться своїм характером від минулорічних. Із звірят можемо лише прегарну тресуру коней і вперше виведену подибу гідну тресуру папуг. (Заповідженої у програмі тресури тюленів чи моржів чомусь не показували.) Зате більше точок акробатичних пописів, гімнастиків і ілюзіоністів, і тут справді треба признати, що глядачі мають нагоду подивляти речі просто неймовірні. Незрівняна пара американських комічків еквілібристів Трібольо і Мейльс: коли бачимо у їхні продукції Фліпа і Фляпа, то нераз здається нам, що це кінові тріки, — тимчасом на прикладі продукцій згадочної пари американських артистів можемо переконатися, що людська вправа і хист перевищують найбуйнішу фантазію. До цієї самої категорії належить родина акробатів Урбаніс, трьох румунів Міронеску і „людина зі 100 обличчями" Стріко. Окрему категорію творить гречиня Валерія Каофікіс, яка демонструє справді „чародійні" експерименти: загальне збентеження панує серед авдиторії, коли люди у дальших рядах рентом находять по своїх кишенях перстені, під контролею завязувані у хустинці на арені та зберігані у кількох скриньках...

Взагалі програма багато і надзвичайно цікава. Навіть звичайні два кльовни, які виступають поміж поодинокими продукціями, зразкують „високу клясу". Цирк втішається великою фреквенцією.

—o—

З кіна,

Кіно „Коперник":
„Маю 19 літ", „Той, що знає".

Любовна історія 19-літньої бідної дівчини, що мріє про щастя та кар'єру. Бачимо тут протиставлені два світи — аристократії і низької верстви. Комедія, якої ввесь чар полягає на грі Катерини Гепберн, що вміє напереміну захоплювати і знеохочувати своїми примхами. Її партнер 100-відсотковий гарний молодець Мек Мюррей.

Друга фільма — кримінальна драма без трупів у стилі Воллеса. Багато тут гумору. Головні ролі грають першорядні артисти Вільям Пауел і Джиндер Роджерс, яка, на жаль, не танцює.

Кіно „Касіно": „Робін Гуд з Ельдорадо".

Боротьба мексиканців за волю та землю у тій добі, коли Америка після виграної з Мексиком війни відкрила в Каліфорнії золотодайні поля. Рідко коли можна найти фільму, що з такою широю безоглядністю змальовувала би жорстоку та незаконну поведінку власного народу супроти другого поневоленого як у цій фільмі. Один із мексиканців — мирний хлібороб, що живе щасливим подружнім життям, стає бунтарем, згодом провідником великої банди, щоб помститися на американцях за їх насильства та злочини. У цій помсті він заходить так далеко, що затрачує межу того, що справедливе і чесне, хоч в ім'я справедливости та чесности почав боротьбу. Маємо могутні картини боїв серед чудової природи, бачимо перегони їдців, бандитські напади, сцени жорстокости та каяття. Головну ролю грає Воллер Бакстон, створюючи дуже симпатичний тип мексиканського Довбуша.

ДИВОГЛЯДИ

ПЕРЕГОНИ ВУЖІВ.

В Мексіку підготовляють нове видовище, на якому аранжери надіються добре заробити. У вересні відбудуться там перші на цілім світ перегони вужів. Для цієї цілі тренують уже 10 вужів-парахвавців. На хвості кожного вужа буде прикріплена металева пластинка, получена з електричним проводом. Як тільки вужі почують електричний струм, кинуться вперед зі скорістю, на яку тільки вужі здібні.

Перегони будуть відбуватися в скляних довгастих скринях, так, що глядачі зможуть слідкувати за перегонами. Вуж, що добіжне перший до кінця, буде переможцем.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ ЛІГОВА

Після цілої низки успіхів у цьогорічнім сезоні, з яких два останні, а саме рекордова перемога над віцемистцем Окружної Ліги Чувай 12:0 і сильною дружиною Соколом II. 5:0, були просто ревеляцією у спортовому світі, приготовляє провід С. Т. Україна для своїх численних симпатиків нову імпрезу, яка напевно викличе небувале зацікавлення серед ширших рядів нашого громадянства. А саме, користаючи з одинокого нагоди під мистців терміну в осіннім сезоні, зміряться наша одинадцятка з ліговою Погонею у товариських змаганнях, які відбудуться у найближчу неділю 6. вересня.

Хоч змагання України з ліговцями все притягали значну кількість глядачів, то тепер, коли Україна є у феноменальній формі, слід надіятись рекордової участи нашого громадянства, яке повинно піддержати свою дружину морально і матеріяльно.

Буде це одинока поважніша спортова імпреза під час „Східних Торгів". Попередять змагання Погоні І Б з Ресовією за мистецтво Окружної Ліги.

Не зважаючи на подвійну імпрезу, ціни вступу дуже низькі, а саме: трибуна зол. 1.60, І. партер 1 зол., II. партер 60 сот. Для членів знижки.

Початок змагань: Погонь І Б — Ресовія в год. 2.30 Україна — Погонь лігова 4.15, на гриші Погоні.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА, ПОЗІР!

В неділю, 6. вересня ц. р. відбудуться в Камінці Струмиловій змагання у відбиванці за першенство камінецької округи на площі „Народнього Дому". Початок в год. 10. рано. Змагання заповідаються цікаво, бо беруть у них участь сильні сільські гнізда.

З ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Висліди з мин. неділі такі: Чорні — Гасмонея 3:1 (2:1); Огніско (Ярослав) — Р. К. С. 3:2 (1:2); Чувай (Перемишль) — Погонь І Б 5:4 (2:1); Корона (Самбір) — Ресовія 2:2 (1:2).

Табеля Окружної Ліги виглядає тепер так:

	змаг.	пунктів	відм. вор.
Чорні	3	6:0	10:5
Україна	3	5:1	19:2
Огніско	3	4:2	7:6
Ресовія	3	3:3	6:5
Лехія	2	2:2	3:1
Корона	3	2:4	5:7
II. Сокіл	2	2:2	5:8
Чувай	2	2:2	5:16
Гасмонея	1	0:2	1:3
Погонь І Б	2	0:4	7:10
Р. К. С.	2	0:4	2:7
Польонія	—	—	—

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Висліди з мин. неділі такі:

ЛЬВІВ. Погонь — Висла 2:0 (1:0).
КРАКІВ. Гарбарня — Легія 6:2 (3:0).
ВАРШАВА. Варшавянка — Рух 2:0 (0:0).
КАТОВИЦІ. Варта — Домб 4:2 (0:1).
СВЄНТОХЛОВИЦЕ. Шлеськ — Л. К. С. 2:2 (1:2).

Табеля Державної Ліги виглядає тепер так:

	змаг.	пунктів	відм. вор.
Рух	12	16:8	31:23
Гарбарня	12	15:9	22:15
Висла	12	14:10	16:14
Погонь	12	13:11	23:18
Варшавянка	12	13:11	19:18
Варта	12	12:12	30:24
Л. К. С.	12	12:12	29:23
Домб	12	10:14	21:32
Шлеськ	12	9:15	14:22
Легія	12	6:18	15:39

ЗА КОРДОНОМ.

ВІДЕНЬ. Вакер — Вієнна 3:1; Адміра — Л'Остріа 1:0; Австрія — Постспорт 2:1; Рапід — Гакоах 5:1; Фльорідсдорф — ФАЦ 3:2.

БУДАПЕШТ. Мистецтво. Сегед — Угорія [illegible]; Т. Ц. — Неметі 2:1; Фебус — 3. Округа 7:0; [illegible] — Уйпешті 3:0; Електромос — Будафок 1:1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Глусте:
3. IX. Циганський барон,
4. IX. Сорочинський ярмарок.
6. IX. Дівчи з Маслосоюзу.
7. IX. Лев в Абісинії.

Торське:

5. IX. год. 8. веч. Дівчи з Маслосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Тзустого ґде театр до Чорткова і Копичинець.

Великий Театр:

Середа, 2. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова".

Четвер, 3. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

„ПОЛЬО: „Сто потіх" ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра в музикою Мендельзона.
КАСІРО: „Робін Гуг із Ельдорадо"
КОПЕРНИК: „Маю 19 літ", „Той, що знає", „Містер і пані Шерьок Гольмс.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Князь Аркадій" найвеселіша австрійська комедія.
МІРАЖ: „Буря над світом", Пат і Патахон як „Бездомні".
МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонвоном, „Кіднапери".
ПАКС: „Анна Карєніна" з Ґретою Гарбо"
ПАЛЯС: „Заложа".
ПАН: „Віденський вальс".
РАЙ: „Іх Експеделіція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Його Величність пан шофер".
ТОН: „На згарищах щастя".
УТІХА: „Дерев'яні хрести" на осн. Ґорджеєса і ревія „Мельодії Львова". —
ХИМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Скрипковий реціталь, 18.25 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Прага** (249,2) 20.55 Симф. концерт, **Париж** (1648) 12.15 Легка музика, 17.30 Концерт, 20.00 Пісні XX. ст., **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.30 Арії та пісні, 22.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. музика, 17.00 Музика наших часів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 20.10 Музика, 18.30 Дрібнички з СССР.— Враження з подорожі, 21.15 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00 Популярний концерт, 17.00 Танкова суїта на нар. (шваб. ські) теми, 22.30 Пісні Палестріни на хор, **Будапешт** (549,5) 17.30 Цит. музика, 19.00 Співи. реціталь, 20.10 Концерт, 22.30 Сальон. музика, **Мілямо** (368,6) 11.30 Розр. музика, 20.10 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. концерт, 20.40 Симф. концерт.

Четвер, 3. вересня 1936.

Відень (506,8) Співи, Таяше баритон, 9.30 Симф. концерт, **Прага** (249.2) 16.10 Пісні до поем Прохаски, 22.50 Камер. твори Бетовена, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 16.30 Давні пісеньки, 17.00 Театр Уяни, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.00 Арії та пісні, 18.20 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 16.00 Розрив. пополудне, 19.15 Форт. реціталь, 21.00 Настроєві мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Концерт, **Кельн** (355,9) 14.45 Гайднові твори, 17.30 Молодь грає і співає, 20.10 Розр. концерт, **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісеньки, 22.45 Форт. реціталь, **Будапешт** (549,5) 13.00 Нар. пісеньки, цит. орх., 18.40 „Гіль-Баба" оп. Гусни, 22.00 Сальон. музика, **Мілямо** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Паседжята потурна" ком Гасперіні, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Фаворита" оп. Доніцетті.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. вересня 1936.

6.30, 6.33 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній дениик, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Гутірка про моди, 12.15 Полудневий дениик, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Надзвичайні пригоди" авд. для дітей, 16.15 „Жентіль галян де Франс" старофранцузькі пісеньки, Генрік сопран, 16.40 Концерт, 17.20 Хвилина Пікапера, гр. пл., 17.50 Анекдоти з життя Леонарда да Вінчі, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Співочий реціталь Степана Смижка (бас) у супр. форт., 18.25 Новий правопис увіходить у життя, відчит д-ра Генр. Вальна, 18.35 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.30 Орх. концерт. Марія Канпе сопран, Ол. Гернес, тенор, 20.30 З мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній дениик, 20.53 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Цезар Франк: Соната на фортепіян і скрипку, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легкі пісеньки й мельодії, спів, саксофон, віольончеля; у перерві в год. 22.50 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 3. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на завтра, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Шуберт: Віденські вечори, гр. пл., 12.23 Стилізований танок, 14.30 Оперетка з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Гокус-покус, Домінікус": Чарівницькі листи, 16.00 Концерт орх., 16.45 Устрій новочасних держав і нар. оборона: Росія, 17.00 Концерт оркестри мандолінистів, 17.25 У танковому ритмі: Реціталь на віолі в супр. фортепіяну, 17.50 Так було колись кожного літа, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Торги у Львові, 18.15 Французька музика в гр. пл., 18.25 Мужицькі поезії Ів. Мазура, 18.55 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.20 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяни: „Сварливість і впертість" ком. Ол. Фредра, 19.30 Нар. капеля, рецитації, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні у вик. А. Шлемінської в супр. форт., 21.30 Форт. реціталь, 22.00 Спорт на Помор'і, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка й танк. музика; у перерві в год. 22.50 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.86—89.43, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голланд. 361.52 — 358.80, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.79 — 26.63, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.80, Корони данські 119.64, 118.80, Корони норв. 134.33—133.65, Кор. шв. 148.13—137.15, Ліри італ. 36.30—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 136 — 133 Шіл. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 140—144.

Акції.

Банк Польс'кий 97, Вуголь 14.25, Ліль поп 12.30, Стараховичі 32.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, серійна 1. ем. 77 5 конв. 47—46, 6 пріц. дол. 61.50, 7 пріц таб. 48.75—49.75.

Заставні листи.

5 пріц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 пріц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів пріц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 пріц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів пріц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів пріц. ВГК. 62.50—65, 4 пріц. ВГК. 61.50—65.

Долярівка 48.00—49.00, 5 інвест. 1. ем. 60—61, 2. ем. 61—64

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 1. вересня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
і без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дня 28, 29 і 30, давав зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 кг. вець	2.50 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 1. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Кури без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, тонцеві 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи Гірших сортів рішуче не приймає.

До вп. Пе редплатників Атласу України

і сумежних країв. Повідомляємо, що перший випуск вислали ми тільки тим, хто вплатив найменше три рати (9 зол.). Цілість будемо висилати тільки по вплаті всієї належности.

Пригадуємо, що з удогідненнь (дарова окладинка і оправа) зможуть користати тільки ті ВП. Передплатники, що вплатили готівку, або ті, що не будуть залягати із щомісячними ратами. Тому просимо **негайно вирівняти** залеглі вплати і не наражуватися на кошти упімнень та втрату удогіднень.

По закінченню друку продажна ціна атласу буде підвищена.

В-во „Український Видавничий Інститут" Львів, вул. Гродзіцьких 1.

РІЖНІ

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові і вживані найдешевше. Книг. „Книжковий Міль", — Львів, Баторія 6. Тел. 114-94. 2607 2—3

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає хрестіянська варібня Яна Вітмана Львів. Трибунальська 1. 2579 4—3

КНИЖКИ шкільні нові, вживані продає, купує і міняє найкорисніше Антикварня ГЕЛЬЦЕЛЬ, Львів, Трибунальська 8. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно. 2599 3—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ для всяких типів шкіл вимінює за мінімальною доплатою, а надто купує і продає найкорисніше Книгарня Бардаха, Львів, Краківська 1.

КНИГАРНЯ, антикварня, виповичальня книг (останні новини) по рекордових цінах, Кооператива „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 1—5

МЕШКАННЯ

НЕДОРОГА станція для панночок або учнів нижчих клас. Потоцького 14, Зацерковні. 2610 2—2

СТАНЦІЯ для учениць. Дбайливе опікування, поміч в науці. Догідні умови. Личаківська 21, пов. 1. двері шести. 2603 —

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

НАУКА

ЛЕКЦІЇ ФОРТЕПІЯНОВОЇ ГРИ дає Ростиславa Билинська-Темницька, б. професерка музичної школи в Одесі та школи ім. Лисенка у Стрию — Львів, вул. Вітовська 6, бічна Личаківської. 2589 3—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО до фабрики килимів фахову енергійну силу (мужчину чи жінку) для добирання красок. Письменні зголошення

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р ЕВГ. ДУРДЕЛЛО

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 22/7, тел. 258-90
спец. шкірних, венер. і сексуальних хвороб та лік. косметики
ВЕРНУВСЯ
і ординує від 8.30—11 і 15 15, нед. і св. 10—12. 2606 1—3

УПРАВНЕНИЙ ДЕНТИСТ
МАКСИМІЛІЯН МОР
ПРИЙМАЄ У ЛЬВОВІ ЛЬВА САПІГИ 24, Тел. 223-68. 2586 1—2

ЛІКАР ДИТЯЧИХ НЕДУГ
Дир. Д-р С. МАЙЗЕЛЬС
ЧАРНЕЦЬКОГО 3. Тел. 215-30
вернувся. 2570 3-3

Музична Школа ім. Шопена
Львів Сикстуська 56. Тел. 238-31
Наука гри на інструментах і усі теоретичні предмети.
Приготовлення до державного іспиту з музики.
Ритмічна гімнастика методою проф. Далькоза для дітей і дорослих.
Вписи щодня. 2624 1-2 Залізничі знижки

Фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.
Новацький
Львів, Пілсудського 17. Тел. 235-21. 2620 1-27

Вписи
до Торговельного Ліцею
і на курс абітурієнтів
Площа Стрілецька 8,
щодня від год. 10-ої до 13-ої до 3. вересня. Винятково в міру вільних місць до 15. вересня. 2721 1-2

Для Ваших дітей
поручає **ЗНАМЕНИТЕ БІЛЛЯ**
Фабрика білля **„ПАВ"**
Львів, Сикстуська 1. 1-2

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продам, вимаю і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 197 (14.416). Львів, четвер 3. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Убивство комунарами українського діяча

в Настасові, пов. Тернопіль.

Головним осередком комуністичної агітації на Північному Поділлі, веденої жидами з Тернополя, є велике чотиритисячне село Настасів, тернопільського повіту, звідки йде пропаганда на цілу околицю, головно на села Купчинці, Денисів та інші. Зокрема Настасів, Купчинці і Денисів, що здавна славилися радикальними селами, дали велику скількість голосів при виборах до сойму і сенату в 1928 р. (сам Настасів 800) на комунофільські сельрюбівські листи ч. 8 і ч. 19. На першому місці сенатських кандидатів листи ч. 19 (лівиця під проводом Кирила Вальницького, сьогодні високого большевицького урядовця в Москві) в 1928 р. стояв заможний тридцятьморґовий реемігрант з Америки Іван Бичек що пізніше якийсь час був навіть солтисом (!) у Настасові, а й сьогодні вказують на нього як на одного з головних провідників місцевої комуни. Цей Бичек згуртував біля себе місцеве сільське шумовиння, між яким першу скрипку грав сільський лапсердак Михайло Ракочий. У цього Ракочого, крайнього бідака, є трилямповий радіевий апарат, а сам він убирається і живе добре без роботи, що звертало увагу цілого села. У нього теж відбуваються часто сходини для слухання московської агітки через радіо, а в останніх часах приїжджала до нього з Тернополя якась жидівка в швікері і якийсь молодий жидок та вели таємні наради з присутніми. Деякі сусіди звертали на це увагу місцевої поліції, але вона лишалася в спокою і Івана Бичека і Михайла Ракочого. Треба було довгих заходів наших людей, щоб остаточно староство усунуло Бичека зі становища солтиса, якого піддержував дехто з місцевих поляків, супроти яких Бичек був завжди льояльний.

В неділю 30. серпня ц. р. було просвітянське свято у сусідньому селі Чортория, на яке вибрався гурток настасівських комунарів під проводом згаданого Михайла Ракочого з наміром розбити це свято. Це їм не вдалося, а самого Мих. Ракочого добре ще й перетрепали.

Прогнані з Чорторії вернулись настасівські комунарі до Настасова, де тоді (неділя 30. серпня ц. р.) в год. 8. веч. відбувалася аматорська вистава у місцевій читальні „Просвіти". Скріпивши свої сили до числа 70 та уброївшися в залізні ломи й коли, а дехто і в пальну зброю, прийшли вони під домівку читальні (год. 8. веч.), де саме мала розпочатися вистава. Тут з місця тяжко змасакрували молодого читальника, парубка Михайла Зазулика. Зробився пекольний крик і до напасників вийшли два поважні господарі: Семко Кураш, голова читальні і Михайло Лапчак, член видїлу.

На них негайно накинулися комунарі й кольми та ножами **тяжко їх змасакрували**, а найбільше просвітянського діяча й поважного селянина **Михайла Лапчака,** який з причини ран **помер у понеділок 31. серпня в тернопільському шпиталі.**

На цьому ще не кінець. Комунарі утворили негайно окремі боївки й кинулися по селі бити свідомих українських громадян і демолювати їх доми, при чому падали і стріли. В селі є станиця державної поліції і в критичному часі був на місці тільки один постеруновий. На нього теж хотіли накинутись комунарі і він навіть у своїй обороні вистрілив і зранив одного з комунарів, якого опісля зарештовано.

Телефонічно повідомлено староство в Тернополі, звідки в понеділок 31. серпня ц. р. приїхав віцестароста др Новак і референдар Кудеревич, що змобілізували більший відділ поліції. Розпочалися ревізії, після чого арештували підозрілих. Точніший опис цього нечуваного погрому подамо пізніше. Здемольовано читальню й коло тридцять домів.

Похорони жертви комуністичної масакри бл. п. Михайла Лапчака, відбудуться в середу 2. вересня ц. р. в Настасові заходом місцевих українських установ. Тяжко ранені Михайло Зазуляк і Семко Кураш (голова читальні) борються зі смертю. Число легко ранених більше.

Наступ на Ірун.

БЕЛОБІЄ. Авас подає, що повстанчі війська пішли в наступ і посунулися дещо вперед. Позиції червоних на горбі Тіріцот в долі під обстрілом повстанців. Гарматне стрільно впало на територію Франції біля французької граничної станиці.

Повстанці бомбардують Ірун. Бомби вакоїли в місті багато шкоди. Летуни націоналістичної армії уживають бомб важного калібру. Міжнародним мостом переїхав шпитальний амбуланс, та перевіз на територію Франції недужих і ранених з Іруну.

—o—

Червоні не щадять навіть шпиталів.

БУРГОС, ПАТ. Літак червоних бомбардував Бургос. Пять бомб упало в середмістю, дві на шпиталь і дві на лічницю, де міститься 600 ранених і недужих. Три особи убиті 18 тяжко ранених.

Ройземан у Льондоні.

ЛЬОНДОН. ПАТ. В Льондоні кружляє вістка, що приїхав там відомий зі своїх виступів у ҐПУ Ройземан задля переведення докладного слідства в справі Сокольнікова і Путного. Ройземан був уже 1928. р. в Льондоні, коли переводив „чистку" в льондонській совітській амбасаді.

Озерський, вертається, як пишуть до Льондону, щоби полагодити урядові справи. Опісля повернеться до Москви, де виступатиме, як головний свідок у процесі Сокольнікова й тов. До Льондону „пустили" мабуть Озерського тому, що Совіти дістали від британського уряду позичку 10 міл. фунтів, а на умові є підпис Озерського. Щоби запевнити собі поворот Озерського до Москви, арештувало ҐПУ його братів Михайла і Юрія та держить їх як закладників.

Зізнання урядовців совіт. амбасади в Льондоні обтяжують дуже багато людей у Москві. Амбасада приказала своїм урядовцям заперечувати вістки про приїзд агентів ҐПУ до Льондону.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Представник совітської амбасади заявив журналістам, що ні Ройземан ані інший агент ҐПУ не приїздив до Льондону.

Брат Троцького в Барсельоні.

БАРСЕЛЬОНА. ПАТ. До Мадриду приїхав брат Троцького, щоби зорганізувати соціялістичну молодь на взір совітського „Комсомолу".

—o—

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАРЯДДЯ, ПАША, ЗБІЖЖЯ И СВЯТОЧНА ОДІЖ це велике майно кожного господаря, тому безумовно треба обезпечити його від огню і від крадежі з вломом у

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Мізерія

нового шкільного року.

Львів, 2. вересня 1936.

Цьогорічні рефлексії з приводу нового шкільного року ще сумніші і прикріші, ніж щороку. Із попередніх турбот не минулась ні одна, зате прибавилось їх чимало. Старі турботи відомі: їх викликує вепасний наш шкільний стан посідання, питання національно-виховної вартости найвищої польської і навіть української державної школи (програма навчання, особливо предмету історії, шкільні підручники, дух школи), високі шкільні оплати і страшна нужда української шкільної дітвори й молоді, мінімальна вищість практична вартість школи як теоретичної підготови до здобуття матеріальної життєвої екзистенції, вся проблема молоді і проблема безробіття інтеліґентських сил. Всі ці давні журби існують і далі. Пауперизація і села і міста знову поширилась і поглибилась. Тимчасом виглядів здобути працю після закінчення школи ні трошки не зросли. В той спосіб збільшились труднощі посилати дітей до школи, — одночасно збільшились сумнівів, чи взагалі варта дітей вчити, коли з тієї науки не буде хісна у виглядї кусника хліба.

Тому ці дві найбільш життєві проблеми є не від нині передовими *політичними* проблемами: вони зовуться боротьбою українців за рідну школу і боротьбою за доступ до державних та самоуправних верстатів праці, чи за таку допомогу українським господарським установам, щоб вони могли самі успішно ліквідувати безробіття фахово вишколеної і освіченої молоді. На обидвох полях маємо досі самі поразки. З підставових українських вимог у ділянці шкільництва польська сторона не задовольнила ні одної. У нинішньому шкільництві далі існує „закс Ґрабскі" без ніякої новелізації у користь українців, і навіть ті зутраквізовані (спольонізовані) школи, які на підставі рішення найвищих юридичних інстанцій повинні назад перейти на українську мову навчання (зутраквізовано, себто спольонізовано, їх без збереження навіть формальних підстав). — досі зберігають польську виключову мову і польський національний характер. Стан посідання у середньому шкільництві той самий, ба навіть справа відновн української державної ґімназії у Горохолі закінчилася невдачею: розвалина, яку найшла польська влада, не вдоволила українського громадянства і в будинку української школи далі існує школа польська, а Поділля має далі 13 державних і 4 приватні польські ґімназії, та ніодної державної ґімназії української і з приватні. Без змін покинуто справу вищого шкільництва і шкільництва фахового, себто ніякі позиції не вписані на ту чистенську карту. Те саме в Галичині, те саме і на інших землях у Польщі з українським населенням, зокрема на Волині, де українське народне шкільництво все ще взагалі не існує, а середнє шкільництво тільки у формі трьох приватних ґімназій. Полісся взагалі „не рахується", на Лемківщині царює таке не тільки заславецький „буквар", але й дві читанки українсько-польсько-лемківським волянином.

Про мізерію у ділянці шкільних підручників ми самі недавно широко писали. Так само незавидною залишається справа заточенців-учителів, які суперечі виховним принципам (немов на іронію

Мистець **Адам ДІДУР** відкриває у ЛЬВ. КОНСЕРВАТОРІЇ ім. К. ШИМАНОВСЬКОГО, КОПЕРНИКА 9 — курс естрадового співу, оперового та співу до звукової фільми. — Ближчі подробиці в Управі консерваторії, Коперника 9. 1-2

подобає офіціяльний аргумент „для добра школи") перенесені далеко від рідного середовища і власних родин на захід, щоб учити польських дітей чужих їм вдачею і вродженими звичками, — так само далі отвертою залишається справа насичування народніх шкіл у Галичині українським учительським персоналом, замість імпортованого чужонаціонального, який очевидно не знає психіки дітей тутешніх. Незмінною справою залишилось „державне виховання" в його національно-польській інтерпретації, якої не може приймати українське громадянство й українська педагогіка. Словом: у найменш здавалось би, політичній справі, у ділянці освіти й культури, польська сторона не поступилась ні крок: у цій ділянці півтора року т. зв. нормалізації назверх, у практичних вислідах, фактично не існує.

Те саме торкається питання безробіття. Справа приймання українських кандидатів до державних і самоуправних установ не посунулась ні кроком вперед. Зрештою сьогодні, при шаленому зрості польського безробіття і редукції етатів — це дійсно річ дуже складна: можнаб її розв'язати тільки через створення відповідної скількости нових етатів, резервованих для кандидатів-українців, але про це, здається, не було ані мови.

Однак життя плине і не хоче чекати, поки якась справа буде „ліквідована". Справа українського шкільництва те справа безробіття у селі і місті це безумовно ті дві головні причини, які викликують помітну, щораз більшу радикалізацію українських настроїв, і в користь непримиренного націоналізму і комунізму. Боротьба з цим радикалізмом страшенне важка, бо обидві ці ділянки залежні саме головно від становища державних чинників. І серед таких настроїв серед гострої розпучливої борні за хліб та боротьби за рідну культуру, — українські діти знову мусять вступати у шкільні мури, українська молодь знову мусять вибирати тип і рід школи. Якіж поради маємо давати рідній дітворі і молоді, — що радити батькам дітей у шкільному віці чи середньошкільних абсольвентів?

Перш усього слід протиставитись дефетистичній теорії про „надмір" української інтелігенції, якої ніби не слід продукувати поляку на брак варстатів праці. Фактично, відповідно до загального числа народу українська інтелігенція все ще далеко замало, фактично брак нам інтеліґенції у різних ділянках. Тому не слід тримати молоді на безділлі по домах тільки з останнього страху та посилати дітей до шкіл: до середніх і вищих шкіл, передовсім залежно від індивідуального хисту й нахилу дитини. Нема чого лякатись голодуючої інтеліґенції: вкінці ліпше, щоб голодувала нація інтелігентів, ніж нація безграмотних. Далі, лунати має гасло національного виховання молоді: батьківський дім має доповнити браки державної школи: домашня лектура і виховання серед рідного середовища має доповнити те, чого не дає офіціяльна шкільна програма.

На превеликий жаль, згадана загальна апатія погано впливає на реалізацію ідеї, про яку вже стільки разів писали українські часописи та казали різні сходини й анкети: основування бурс для української дітвори, які сталиб заборолом проти шкідливих ідей, що зроджуються серед пущеної самопасом середньошкільної молоді, та які виховувалиб ту молодь у патріотичному дусі. Вкінці у новому шкільному році повинно взагалі привести затіснення взаємин між старшим і молодшим громадянством: загальна ситуація українським громадянством: загальна ситуація українських, зокрема спільні наші журби й ідеали ставлять цей постулят на перше місце.

Сумні рефлексії з приводу нового шкільного року, а проте вони не можуть стати причиною зневіри. Це тільки стверджування фактичного стану, з якого висновок може і мусить бути єдиний: дальше вперто боротись за рідну школу, за рідну культуру, за освіту, за варстати праці, і в цій боротьбі не вгавати ні на мить, бо це боротьба за екзистенцію нації.

—o—

Наука про дитину — шкідлива „буржуазна" наука.

4. липня ц. р. Центральний Комітет ВКП(б) прийняв постанову про засудження теорії й практики педольогії (науки про дитину), бо ця наука, мовляв, базується на псевдонаукових і протимарксистівських засадах та розходиться з усією практикою соціялістичного будівництва.

Не місце тут докладно вясовувати заслуги цієї розмірно молодої науки, досить вказати, що праці трьох найвизначніших основоположників педольогії — француза Альфреда Біне, німця Ернста Моймана та американця Стенлі Гола — встановили рівні методи для вивчення інтеліґенції шкільної молоді. З розвитком педольогії шкільна система збогатилася новими типами шкіл або спеціяльних клас, що мають обслуговувати дітей які щодо свого інтелектуального розвитку стоять вище (обдаровані) чи нижче (відсталі, малоздібні, недорозвинені), ніж нормальні діти того самого віку.

Педольогія до останнього часу знаходила признання і в Союзі Сов. Республик: тут існувала ціла низка педольогічних кабінетів, виходили у світ педольогічні журнали і розвідки, відбувалися педольогічні з'їзди, в педагогічних інститутах і технікумах викладали педольогію як обов'язковий предмет, і т. д. Правда, педольогія в СССР, як і всі інші науки, була підпорядкована в значній мірі директивам комуністичної партії. Вистане пригадати хочаб праці педольогів Сов. України, що доказували потребу втягати дітей дошкільного віку до участи в соціялістичнім будівництві і класовій боротьбі або доказували шкідливість казки, як дитячої лектури. Ця підпорядкованість педольогії партійним доктринам доходила в СССР до того, що, як виходить з постанови ЦК ВПК(б) з дня 4. липня ц. р., на педольогах лежало, між іншим, „контроля над політичними поглядами" (очевидно, учителів і учнів).

І ось раптом педольогію в СССР засудили на кару смерти.

Причина цієї несподіванки, як видно з пояснень згаданої постанови, полягає в тому, що педольогія це „буржуазна" наука, бо вона „ставить своїм завданням, з метою збереження панування експльоататорських клас довести особливу обдарованість і особливі права на існування експльоататорських клас і „вищих рас", з другого боку, фізичну й духову приреченість трудящих клас і „нижчих рас".

Для ліквідації педольогії на всьому просторі Союзу Сов. Республик ЦК ВКП(б), між іншим, постановив: скасувати викладання педольогії, як окремої науки, в педагогічних інститутах і технікумах; розкритикувати (?! С.) в пресі всі теоретичні книги теперішніх педольогів; бажаючих педольогів-практиків перевести до категорії педагогів; перемінувати школи для важковиховуваних дітей та перевести основну масу дітей з цих шкіл до нормальних шкіл.

Нема сумніву, що педольоги СССР не завжди стояли на висоті наукових завдань педольогії, що серед педольогів СССР не мало було осіб з недостаточною науковою кваліфікацією, але... чим завинила тут сама наука-педольогія?

Замість того, щоб підвищити кваліфікацію педольогів та звільнити педольогію, як і взагалі кожну науку, від підлеглости директивам взовні, комуністична партія видала на педольогію смертний присуд.

Чи не доведеться тоді комуністичній партії віддати тій самій карі й інші „буржуазні" науки лише з тієї причини, що стоять вони там, в Союзі Сов. Республик, в суперечности з усією практикою соціялістичного будівництва?

Ст. Сіропольо.

До обєднання!

За злуку всіх українських земель у ЧСР в одній автономній Підкарпатській Руси.

„Діло" вже подавало коротку вістку про те, що наші закарпатські брати обєднались у змаганнях за поширення автономії Підкарпатської Руси і за прилучення до неї всіх тих повітів з українським населенням, які тепер належать до Словаччини. В цій справі находимо ще в аграрній „Землі і Волі" (Мукачів) такі інформації:

„Радісним явищем у нас є, що дві **Народні Ради** нарешті спромоглися на спільний виступ і випрацювали спільно меморандум щодо автономії. В ньому, крім розписання виборів до сойму й уділення компетенції губернаторові, домагаються **прилучення до Підкарпатської Руси 13 політичних округ Словаччини, замешкалих українцями.** Цей виступ викликав живий рух на Західній Підк. Русі у Словаччині, де дня 16. м. м. до міста Пряшева зі всіх тамошніх околиць зїхалось до 70 делегатів, яким головував о. Невицький з Міжлаборців. На нарадах рішено домагатися злуки територій, заселених українцями, з Підк. Русю, і прийнято до відома одноголосно з великим одушевленням подання меморандів обох Народніх Рад.

Наради рішили утримувати постійний контакт з Народніми Радами й кермуватися їхніми вказівками.

Цей меморіял двох Рад має вручити депутація президентові і всім міністрам. У складі тої делегації мають взяти участь і представники Західної Підкарпатської Руси.

Та коли з нашого боку напруженими силами **здійснюється спільний фронт для здобуття автономії** і на чоло наших політичних акцій ставиться справа саме автономії, до чого прямують спільними силами всі русини-українці по всіх партіях, як коаліційних, так і опозиційних, то рівночасно тутешні чеські урядовці ведуть акцію проти автономії. Газети повідомляють, що проти введення автономії подано понад 170 меморіялів, значить: рекордове число; тільки не можемо собі уявити після цього, як чехи уявляють собі співпрацю в тих партіях, в яких більшість мають українці, які домагаються введення автономії. Це зі сторони нашої чеської меншости є дивний і для нас ніяк незрозумілий поступок, який іде на шкоду консолідації на Підкарпатті".

У страха великі очі.

МОСКВА, 2. 9. ПАТ. Деякі большевицькі кола виявляють незвичайну ревність у підшукуванні невигідних „троцькістів". Місцева партійна організація в Челябінську заплянувала директорові фабрики співпрацю з розстріляним Драйцером і викинули його з партії. Це рішення увважав центральний комітет комуністичної партії, а дописувача „Ізвестій" з Челябінська викинули. Очевидно, що право кваліфікувати когось як троцькіста, застерегли собі центральні партійні органи.

—o—

Протирелігійні демонстрації французьких комуністів.

ПАРИЖ, 2. 9. ПАТ. Католицька преса підносить гострий протест проти комуністичних демонстрацій підчас віча в Шарж. Комуністи зорганізували пародію - процесії і вимагалися осміяти духовенство. Часописи пишуть, що така маніфестація — це святотатство. „Le Croix" пише, що епископ Версалю вислав лист до префекта департ. Секвани й Оазі з протестом проти комунарських вискоків та з жаданням відповідних заряджень, щоби на будуче не допустити до святотатства.

—o—

Присилайте передплату!

Великий Театр, год. 8. веч.

Нині остання вистава знаменитої фарси **„Пані презесова“.**

Прогульковці на Волині небажані!

У „Курієрі Варшавському“ якийсь дописувач з приємністю стверджує, що — мовляв — волинський селянин крізь пальці дивиться на галичанина і галичанки не волинянка, хоч багато говориться і пишеться в українській пресі про братню єдність та що, не вважаючи на ту „версію, сьогодні шляхом на Свіжанку в напрямі Ковля йде українська агітація.

А тепер цікава і на перший погляд неймовірна, хоч дуже характеристична подія з життя. Кількох урядовців та студентів галичан з Бродів задумало було на роверах зробити маленьку прогульку по сумежних повітах Волині. Приїхали вони між іншим до Кремянця. Зупинившись біля „Українського Банку“, бо хотіли там примістити свої роверн та дістати поміч для оглядин міста. Урядовці банку з невідомих ближче причин відіслали туристів-галичан до „Української Книгарні“, а книгарня відіслала їх до одної приватної особи. Але коли з хати тієї особи туристи вийшли на вулицю, їх тут-же задержала поліція, переслухувала документи та відвела на постерунок. А там після довшої чи коротшої розмови взяли з наших туристів зобов'язання, що вони негайно покинуть Кремянець та не будуть більше робити прогульки по Волині.

Кепсько, дуже кепсько стоїть видно справа з тривкістю і силою „волинської дійсности“, коли кількох прогульковців-студентів, які собі явно і славно в білий день розїджають по краю, не маючи ніякої провини на совісти, коли такі прогульковці до того ступня „небезпечні“, що їх моментально усувають з волинського терену! А можеб так на Волині завести інституцію спеціального „інтуриста“ з кадром регіональних чічеронів, які показуватимуть туристам волинські патьомкінівські дива?!

—o—

З польської преси.

„Справа Дому Народнего“.

Свою статтю вперед двох днів ми закінчили делікатною, але — здавалося нам — досить ясною просьбою до польської преси, щоб тямила, що всім полякам було дуже неприємно слухати якихось адмоніцій і менторських поук українця під адресою Ossolineum чи фондації Скарбка. Ця наша просьба, очевидно, не найшла зрозуміння у тої частини преси, яка кермується старою доброю засадою: „але, коли сусіда зїсти жінку Калія, але добре, коли Калі зїсти чужу жінку“. І згідно з тою засадою відомий з дженгельменства орган „Дзенник Польскі“ (з 2. д. м.) вишкварив передову статтю „Справа Дому Народнего“, яка є черговим зразком доброго знання теми, журналістичного хисту, но і найкращої волі.

Журналістичний хист слідний у тому, що автор тієї статті п. М. Ч. не заїкнувшись зачерпнув пригорщу дат і фактичних даних зі статті „Діла“, забувши видно покликатись на джерело своєї мудрости. Але це дрібничка і за авторське право процесуватись не станемо. Зате, щоб хтось не подумав, що вся стаття „Дзенніка П.“ від початку до кінця оперта на інформаціях „Діла“, спростовуємо, що оригінальні відомости п. М. Ч. починаються від слів: „...Після війни українці піднесли претенсії на Народній Дім“... Ревеляції! **„Після війни“..** А що було до того часу?! Як бачимо, знання історії Нар. Дому і боротьби за нього тут трошки шкутильгає. Коли п. М. Ч. запевняє, що „ситуація під політичним оглядом не є в цій справі зовсім ясна“, — то ми йому віримо: **йому** не є ясна, але взагалі вона така ясна, як сонічко в погідний безхмарний день. Очевидно, та „ситуація“ відразу затемнюється, коли чуємо такий винахід: „Бо є фактом, якому не перечить навіть „Діло“, що Народній Дім повстав завдяки ініціятиві виключно руських організацій, які в ніякій формі не підкреслювали ніколи своїх тенденцій і аспірацій українських...“ Вибачайте, п. М. Ч., але дуже просимо на „Діло“ без його відома і згоди не покликуватися. Коли „Головна Руська Рада“ це для п. М. Ч. установа, яка „ніколи не підкреслювала своїх українських тенденцій і аспірацій“, то це таке саме знання історії, як його наведене знання справи Нар. Дому. Адже навіть протегований „Дзенніком П.“ „русини“ і „старорусини“ не анектували досі Головної Руської Ради, та й ми у згаданій недавній статті наводили одно речення з засаднича тієї першої української новочасної політичної організації в Галичині, яка не залишає щодо свого характеру найменшого сумніву.

Вся дальша частина такої „наукової“ статті присвячена полеміці, чому ніби „Діло“ невдоволене з того, що новим адміністратором Нар. Дому іменований поляк. Автор статті покликується при цьому і на права вірителя (Банку Госп. Краєвого) і на звичаї співжиття і співпраці з доби „нормалізації“. Однак автор, висловлюючись саркастично про довги „Нар. Дому“, робить одну маленьку, але — здається нам — таки немаловажну помилку: забуває сердега, що тих довгів не зробили українці, тільки зробив **державний комісар,** який себе до української нації не зараховує. По-друге: ніхто з українців не має ніяких претенсій до вірителя, що дбає за свої інтереси; але вільно нам стверднти факт, що культурна установа, яка в останньому дні урядування української Кураторії фондації Н. Дому, себто 31 грудня 1919 р., не була обдовжена по вуха, і яка навіть у 1926 році ще виказувала фактичну готівкову надвишку, за часів державної комісарщини, за польських часів, за правління **„русского“** дійшла до стану матеріяльної руїни і вперше за своє існування дістала **польського** адміністратора. Не бачимо, щоб це була велика причина для радости українців. Просимо знову перевести відповідні паралелі з якимнебудь польськими культурними фондаціями і признати, що в анальойгічній ситуації п. М. Ч. також не радів би. Але, правда, тут теж мабуть обовязує подвійна мірка: „зле є, коли Калі...“

—o—

Замилювання очей.

Московська преса містить урядовий комунікат про рішення комісаріяту внутрішньої торговлі, яке заборонює експортувати та перевозити транзитом зброю та воєнні матеріяли до Еспанії й еспанського Марока. Заказ проголошено у звязку з умовою між СССР і Францією про невтральність.

Представником СССР іменували М. Розенберга, мабуть того самого, який ще недавно був заступником секретаря Союзу Народів.

Совіти збройться і занедбують промисл.

МОСКВА, П.А.Т. Совітський уряд звернув всю свою увагу на збільшення воєнної продукції, а зате всі інші ділянки промислу занедбують і не виконують своїх завдань. „Ізвестія“ пишуть, що державна комісія ствердила, що плян будівельного промислу виконали тільки в 30—40 пр. Гостро скритикували на засіданні ради народніх комісарів діяльність деревляного і льняного промислу. Цей останній випродукував 15 міліонів метрів менше матеріялів, як мав випродукувати.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Свята в краю.

СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО В РАДЧІ.

Село Радче станиславівського повіту святкувало 30. серпня ц. р. 30-ліття існування місцевого сокільського гнізда. Для звеличання цього ювилею уладжено районове сокільське свято, на яке запрошено сусідні сокільські гнізда із Дрогомерчан, Креховець, Черніева, Хриплина, Іванникавки та Станиславова І., які вряд з радчанськими побратимами й посестрами виставили 372 руховників і руховичок до вправ.

Вранці відбулася Служба Божа з панахидою за погибших і померших членів. А в год. 13-ій уставились на гарно прибраній площі перед величним портретом батька українського сокільства, побр. проф. Івана Боберського, відділи соколів, соколиць та дорасту із дитячого садка до звіту. Звіт цей прийняв відпоручник старшини „Сокола-Батька“ побр. М. Тріль. Побр. Н. Остапик, як один із членів-основників гнізда, в пам'ятних словах візвав українських громадян до підтримки сокільської організації. Урядуючий голова побр. І. Цюцик привитав представників установ, гостей та вправляючих. Відтак справник побр. І. Пилипчак у гарному рефераті вказав на завдання сокільської організації. Привіти заложили відпоручник Старшини Сокола-Батька, представники Сокола І. та Філії „Просвіти“ в Станиславові. Дальша програма складалася із вправ вільноруч побратимів, посестер віночком, шибельками учасників, народніх танків, вправ на дручнику, поручах, в яких станиславівські руховики, передовсім побр. Новак, виказали знаменитий вишкіл, веж на юрківах, долівкових вправ, підносу тягарів, у яких визначалися два брати Черняхівські з Гвіздця, показу боксу, інсценізації нападу татар та змагань у бігах і скоках.

Цілу програму, дещо за широку, виведено справно. Вишкіл вільноручних вправ, крім жіночих, за слабий. Інші точки цікаві і добре підготовані. В легкій атлетиці деякі змагуни ставили щойно перші кроки. **М. Т.**

СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО В ТАДАНЯХ.

Врешті й Тадані рушились. Горстка свідомих громадян узялась до інтенсивної праці й вислідом її було сокільське свято. Вже зранку (30. 8.) рух на площі. Посестри вбирають престіл на Службу Божу, побратими викінчують браму. В год. 10. відправили Службу Божу о. Сивенький та о. Любінець. Підчас Служби Божої співав місцевий сокільський хор. По гарній проповіди о. Сивенького присутні зібрали між собою 10 зол. на викупно „Українського Городу“ у Львові.

Пополудні при гарній погоді почалося свято. Мало публики — більше дивилося зза плота... Вправи почалися звітом перед відпоручником Сокола-Батька у Львові побр. Вол. Тихолізом та головою повітового гнізда в Камінці Стр. побр. С. Михайлишином. Здав звіт нач. гнізда побр. Притула. Прімкнім „Гаразд“ усі привиталися. Справність кроку виказалася в дефіляді. З Тадань йшов відділ побратимів у числі 18, посестер 20, учасників 21, дорослу зі садка під пров. пос. Пасічник Зоні та рій (11 побр.) побратимів камінецького гнізда під проводом побр. Кошарського — разом 80 осіб. Як на Тадані, це вже досить велике число. Стрептів не приїхав, хоч обіцяв. До вправ вільноруч „Як квітки“ стануло 20 посестер. Вправи виведено досить добре. Учасники із завзяттям вправляли вязанку 4-тактових вправ С. Гайдучка, дорість садка вправляв вправи вільноруч, шибельками, ставив вежі і танцював справно „Гопака“. Досить справно виконав рій побратимів з Камінки Стр. тяжкі вежі. Вправами вільноруч побратимів (12) „Будуймо“ і танком „Катерина“ закінчено це гарне свято. Публика рясними оплесками нагороджувала виконавців по кожній точці — навіть „та зза плота“. Може й вони колись стануть в ряди... **Дзя.**

АНГЛІЯ ЗАБОРОНЮЄ СВОЇМ ГРОМАДЯНАМ БРАТИ УЧАСТЬ У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ВІЙНІ.

ЛЬОНДОН, 2. 9. ПАТ. Тому, що багато англійських громадян бере участь у громадянській війні в Еспанії по обох сторонах, британський уряд рішився заборонити своїм громадянам вступати в ряди еспанських армій. В Ірляндії організують цілий відділ, який має боротися по стороні повстанців.

—o—

Під розвагу батькам і молоді.

(Що й де студіювати?)

Чимало української молоді покінчило цього року середню школу. Підчас ферій родичі, як теж їхні діти ломлять собі голову, що вибирати, куди їхати студіювати. Очевидно більшість цієї молоді мають університетські мури. Та, ба, факультети, які справді могли б мати для нас велику практичну й національну вартість, з одної сторони нам недоступні (нумерус клявзус), а з другої дуже дорогі (10—15 тис. зол.), тай ще по укінченні вимагають величезних вкладів (медицина, дентистика....). Лише вибрано вивінованим і щасливим одиницям вдається у тих ділянках осягнути по довгих трудах і високих коштах замічену ціль. Більшість молоді без пляну, без розрахування на майбутнє — яку практичну вартість дадуть студії в нашій важкій дійсності — чіпається чого може та вписується масово на право, філософію, теольогію, вис. торг. школу, а інші таки прямо сидять дома.

Хоч нам треба як найбільше людей з високою освітою, та сумний досвід з кризою і безробіттям дав нам болючу лекцію, що ми може за багато викидаємо національної енергії й національного гроша на високі школи й це нам слабо рентгується. Багато наших абсольвентів високих шкіл не проявляє великої ініціятиви, сидить без праці, живе в нужді, або працюють за винагородою, що не стоїть в ніякій пропорції до їхньої високої освіти та їхніх культурних вимог (напр. машиновий друкар заробляє 80 зол. тижнево, а м-р прав, адв. практ. — 20 зол. місячно!). Їхніж батьки матеріяльно напів зруйновані. Цей сумний стан повстає через:

А) нашу неприв'язку до пляновости й штуки передбачування,

Б) шаблёново традиційний рокамі втертий шлях на менше важні факультети університету, — врешті

В) через наше може надмірне замилування до титулів, скажім менше делікатно, порожню титу ломанію (інжинір, доктор, професор, меценас, радник — це в житті дуже мило звучить!). Не про титули повинно нам іти, лише про конкретну вартість у щоденному житті. В Америці, в Англії оцінюють людину не по свідоцтвах і науковим шляхом добутих титулах, лише по цьому, що він **уміє зробити.** Це є теж випробником приняття до праці. В Німеччині ведуть тепер живу кампанію проти студій для самого титу; ду й надужинання його під соціяльним оглядом по думці, що на вирівнення в суспільності заслуговує людина, що може виявити в праці **максімум творчости.** Такий наскрізь життєвий і природний погляд мусимо й ми закорінювати на рідному ґрунті.

Не будемо повторювати, бо це постійно порушує українська преса, лиш заміткуємо коротко, що в нас ще багато ділянок праці й життя, які ми силою свойого природного розвитку мусимо взяти в свої руки. От хочби текстильний, шкляний, паперовий, легкий залізний промисл і т. д. Можнаб навести цілу низку. Щоби братися до таких ділянок, треба в першу чергу добрих **фахівців-знавців,** яких саме нам брак. Існує в Німеччині цілий ряд зразково поставлених всіляких фахових 2—3-річних шкіл, де вобіч теорії кладеться більший натиск на практичну сторінку освіти. З цих шкіл на нашу думку моглаб наша молодь багато скористати й відтак успішно працювати в користь для українського народу. В них переважно не вимагають матури, вистарчає 4—6 гімназ. клас. Економічний гурток Українського Наукового Інституту в Берліні, щоби конкретно прийти заінтересованій молоді й батькам з інформаціями, подає нижче деякі німецькі фахові школи. Щороку виходить значний контінгент абсольвентів Греко-катол. Малої Дух. Семінарії, яких не приймають на університет. Можеб частину цієї молоді спрямувати до тих шкіл?

Поручаємо ось такі фахові школи (побіч подаємо кількість цих шкіл у Німеччині):

1) **Гірничі** (20 шкіл), напр. Кельн, Аахен, Айслебен...

2) **Будівельні** (73 шк.), напр. Аугсбург, Берлін, Бремен, Бреслав, Хемніц, Гамбург, Кельн, Ляйпціг, Мінхен і т. д.

3) **Бібліотечні** (5 шк.), напр. Берлін, Кельн, Ляйпціг...

1), 2) і 3) вимагають матури.

4) **Хемічні** (6 шк.), напр. Берлін, Дортмунд, Штутгард....

5) **Декораційні** (12 шк.), напр. Берлін, Дрезден, Франкфурт н. М., Гамбург, Діссельдорф...

6) **Дрогерійні** (109 шк.), напр. Берлін, Бреслав, Данціг, Дортмунд, Магдебург...

7) **Дентистичні** (9 шк.), напр. Берлін, Франкфурт н. О., Ляйпціг, Мінхен, Дрезден...

8) **Золотницькі** (Edelmetallindustriefachschulen) (5 шк.), напр. Берлін, Ганау (Гесс.), Пфоргайм (Бад.)....

9) **Дрібного залізного виробництва** (4 шк.) (Eisen- Kleineisen- und Stahlwaren-Fachschulen). напр. Шмалькаден, Золінген...

10) **Електротехнічні** (7 шк.), напр. Берлін, Дортмунд, Франкфурт н. Меном...

11) **Прецизійної механіки** (Feinmechanikerfachschulen), (4 шк.), напр. Берлін, Геттінген...

12) **Огородничі** (32 шк.), напр. Оранієнбурґ к. Бер., Ессен н. Р., Веймар, Вольбек...

13) **Шкляні** (3 шк.), Берлін, Бунцлав, Цвізель...

14) **Мистецького промислу** (Kunstgewerbeschulen), (48 шк.), напр. Берлін, Ерфурт, Франкфурт н. М., Ганновер, Ляйпціг....

15) **Кераміки, порцеляни і цеглярства** (11 шк.), напр. Берлін, Штреберґ, Мінхен...

16) **Цукорничі** (Konditorenfachschulen). (8 шк.), напр. Штутгарт, Кельн, Бресляв...

17) **Косметики і фризієрства** (9 шк.), напр. Берлін, Гамбург, Франкфурт н. М.....

18) **Кошикарські** (Korbflechtenschulen). (3 шк.), напр. Ліхтенфельс (Бец. Бамберґ), Гревенсвісбах (Бец. Візбаден)...

19) **Малярсько-рисівничі** (49 шк.), напр. Берлін, Дрезден, Мінхен, Франкфурт н. М., Нірнберґ....

20) **Сільсько-господарські** (806 шк.), (Höhere Landwirtschaftl. Schulen). — скрізь по цілій Німеччині.

21) **Машинобудівельні** (42 шк.), напр. Аахен, Хемніц, Дортмунд, Гіссен, Кельн, Цвікау; Гамбург і Кіль — корабельні машини.

22) **Молочарські** (23 шк.), напр. Оранієнбурґ (Бец. Потсдам). Ванґен (Альгой)...

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54.

ВАКАЦІЙНІ СПОМИНИ викликує з аматорських знимок скоро, солідно і дешево фірма **інж. А. ШАРФ** склад апаратів і фотографічного приладдя **Львів, Сикстуська 2.**

о. О. ПРИСТАЙ 84

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Одна пані витягнула з торбинки великого банана й тицьнула його італійському жартівливому священикові, який скрикнув:

„Майте милосердя! Я їв сьогодні на снідання дуже добрі макарони і щойно травлю їх. Не булоб вам жаль, щоб я їх вернув?"

Ось так, на американський лад бавив він товариство, що аж заходилося від сміху. В Америці люди були свобідніші в поведінці, отверті, природні, при цьому чемні, привітні та услужні.

Італійці співали свої мелянхолійні й героїчні пісні. А їх мельодії навівали на мене поважний настрій. Мені виринула перед очима моя нещаслива Вітчина, її поневолений нарід, пісні, танці, наші герої та невідрадна дійсність. Мимохіть подумав я собі: чи доживу я, щоб побачити своїми власними очима вільну й життєрадісну українську державу?

В 10-ій годині були ми в Мунделайн. Вже з залізничого двірця було видно, що тут добре приготовилися до сьогоднішнього свята. Вздовж шляху були шатра, а біля них увихалися ті, що хотіли по американськи використати сприятливу нагоду й зробити добрий інтерес.

Тут мав італієць своє шатро і розложені в ньому ріжні статуетки, хрестики, медалики, шкапліри, чотки та італійські й англійські молитовники. Він викрикував на ціле горло до кожного прохожого, не питаючись, хто це, якої народности, та чи взагалі потребує його захвалюваного товару. Вперто вмовляв в кожного, що умре й не видітиме більше у своїм житті того, що тепер побачить в Мунделайн. Тому нехай кожний купить собі в нього щось на памятку, що по смерти залишить своїм дітям.

Біля цього крикуна розтаборився бувший салунїст, що через прогібіцію (законну заборону алькоголю) продавав явно тільки содову воду й ріжні прохолодні напитки. Інша річ, що потайки можна було в нього купити також горілку та самогон, які сховав десь у корчах.

Від залізничого двірця посувалась непроглядна маса народу. Ми йшли в сторону каплиці полями й лісом, продиралися через кущі й перескакували річники та ручаї. Щораз частіше надибували ми юрбу паломників й омивали їх, щоб чим хутчій дістатись на місце. Ми колували й накладали собі дорогу; і так мусіли йти цілу годину, замісць потрібних 15 хвилин, якби могли йти навпростець.

Поблизу самої каплиці журчав досить великий потік. Через нього переходилося мостом. Але біля того містка зчотилося стільки народу, що перепхатися туди було неможливо. До каплиці було всього пять хвилин ходу, проте дістатися до неї, ані суди Боже! Бралася розпука. Стільки ми перебули, заки дійшли сюди, а тут зперед самого порога треба вертатися назад?

Нарід хвилював то в один, то в другий бік. Чути було крик і плач дітей. Там хтось вімлів, тут щойно мліє, а сонце шкварить і пече. По обох кінцях мосту стояли американські жовніри, що перепускали людей лише малими гуртами, побоюючись, щоб під більшою навалою не завалився міст.

Пропихаючись між людей, взявся о. Куцький хитрим способом промощувати нам дорогу. Він безнастанно кричав:

„Прошу пустити нас, бо ми вже й так спізнилися, а там в каплиці чекають на нас!"

Це допомогло нам дуже багато й ми дісталися до моста, де станули нам до помочі жовніри. А на другому боці річки вийшли ми на горбок, щоб відсапнути і бодай трохи відпочити. Звідсіля ми дивилися на річку, що мимохіть пригадувала нам Червоне Море й перехід жидівського народу. Бо й через цю річку переходили паломники. Панове та пані роззувались і босоніж бродили, щоб дістатись на другий бік берега...

В 11-ій годині були ми вже біля чепурної мунделайнської каплиці, що була просторніша від неодного костела. До середини не було треба нам пхатися, бо перед каплицею були гучномовці, що виразно передавали з неї спів, музику та проповідь. Також перед каплицею були сидження для церковних достойників. Духовенство і нарід залягли ввесь простір кругом каплиці, загородивши, немов живим муром вступ до середини.

По Службі Божій, в 12-ій год., сповістив церковний церемоніяр, що тепер буде одногодинна перерва на перекуску, а в 1-ій год. пополудні відбудеться процесійний похід з Найсвятішими Тайнами в долину парком, довкола озера й дорогою через ліс аж до битого державного шляху, та ним назад до каплиці.

На перекуску посунулись священики в поблизький лісок, черниці до провізоричних гостинниць, а кардинали та епископи до рефектаря в Духовній Семинарії. За священиками потягнувся я з о. Куцьким до наборзі зладжених кухонь. Звідтіля вертались вже деякі паночці — „ранні пташки", та несли в руках по дві „канапки" й каву, або в папендеклевих тарілках якусь мішанину з мяса, що було сумлінно поперчене й пересолене. Ця перекуска для священиків була задурно. А світські люди їли те, що принесли чи привезли з собою.

Для нас обох, „пізних Іванів", забракло вже „канапок" і кави. Ми дістали на папендеклевій тарілці гаше — сікане мясо. Його я тільки покоштував і викинув псам у траву. Мій кумпан сторощив ще й гуляш, але потім нарікав на кольки у шлунку... Авжеж, це була безплатна пе-

23) **Млинарства і будови** млинів (2 шк.); Діппольдісвальде (Са.), і Нірнберг.

24) **Тапіцерські** (3 шк.), (Sattler-, Polsterer- u. Tapezierer-Fachschulen), напр. Берлін, Франкфурт н. М., Гільдесгайм.

25) **Деревного різьбарства** (14 шк.), напр. Гарміш-Партенкірхен, Обераммергау...

26) **Коронкарські** (Spitzenklöppelschulen) (42 шк.), в Саксонії і Баварії.

27) **Фільмові й театральні** (20 шк.), напр. Берлін, Мінхен...

28) **Текстильні** (69 шк.), пр. Аугсбург, Хемніц, Крефельд, Форст (Ляузіц), Лямбрехт (Пфальц), Ройтлінген, Шпремберг (Ляузіц)...

29) **Годинникарські** (9 шк.), напр. Альтона, Білефельд, Глясгітте (Са.)...

30) **Гарбарська** (спеціяльна) (1 шк.) — Фрайберг у Саксонії.

31) **Кравецькі** (75 шк.), напр. Берлін, Дрезден, Ляйпціг, Мінхен...

32) **Летунські** (20 шк.), напр. Берлін, Франкфурт н. М., Дюссельдорф, Бремен, Кассель...

33) **Фахові жіночі** (179 шк.) у всіх містах для всіх звань.

24) **Жіночі господарські на селі** — 28 шк.

35) **Торговельні середні** (546 шк.): у всіх містах (в Берліні — 29).

26) **Кушнірські** (Kürschner-Fachschulen), одна школа (спеціяльна) в Ляйпцігу.

27) **Оптичні й фотографічні заведення** (9 зав.), напр. Берлін, Дрезден, Єна, Мінхен...

28) **Корабельні** (20 шк.), напр. Кенігсберг...

29) **Каменярські** (Steinmetzfachschulen), (5 шк.), напр. Ашафенбург, Маєр (Надренія), Вунзідель (Бавар.)...

Це є лише загальний перегляд вичислених шкіл, які є майже в кожному більшому місті на терені Німеччини. Лише деякі зв'язані тісно з промисловими округами. Маємо під рукою спис усіх цих шкіл. Було би побажане, щоби фахівці з власної практики оголосили в пресі визначніші школи, та подали, в якій країні найкраще поодиноку ділянку студіювати. Деякі ділянки можна студіювати у таких школах і в Польщі. Хочемо поінформувати українське громадянство, як багато є родів фахового шкільництва, яку велику його кількість (2342 фах. шкіл) має Німеччина та яке широке поле до праці перед нами. В останніх часах число цих шкіл прибуває, бо теперішній режім, який попирає середній стан, збільшує їхню кількість.

Український Науковий Інститут в Берліні.
Економічний гурток.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Висока Школа Політичних Наук при Українському Технічно-Господарському Інституті позаочного навчання в Подебрадах (Чехословаччина) оголошує запис студентів на І-ий зимовий семестр. Навчання тривае шість семестрів, ведеться позаочною (кореспонденційною) методою. Завданням школи є дати пристосовану до українських умов теоретичну підготову для громадської, політичної й журналістичної діяльности. Програма ВШПН складається з восьми наступних груп предметів: 1) Загальна політика, 2) Держава й право, 3) Соціяльна політика, 4) Економіка, 5) Соціольогія, 6) Журналістика, 7) Українознавство, 8) Різні предмети загального характеру. Разом це складає понад 650 лекцій.

Викладають професори Української Господарської Академії та інших українських високих шкіл. У дійсні студенти приймаються особи з закінченою середньою освітою. Особи без матури можуть вписуватися до школи, як курсанти. Після закінчення школи абсольвенти дістають фаховий диплом. Плата за цілий курс, рахуючи в те підручники з усіх предметів, що дістають студенти від школи на повну власність, — 1.900 корон чеських. Сплачується сплатами впродовж шести семестрів. Проспекти висилають на бажання інтересантів безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародню поштову марку. Звертатися на адресу: Ukrajinsky technicko-hospodarsky Institut. Podebrady. Tchecoslovaquie.

Дрогобич Львів БУДИНКИ
2629 1-10

Радіо та громи.

Щоденна преса подає в літі постійно вістки про великі матеріяльні шкоди та смертельні випадки від громів.

В одному селі — читаємо — грім вдарив у церкву, в другому спалив або вбив людину, деінде запалив стодолу, тощо. Виринає питання, як слід берегтися перед подібними випадками.

Як відомо, грім це вирівнювання електричної енергії у формі могутньої іскри між хмарами і землею. Грім вибирає собі здебільша найкоротшу дорогу тому, що повітря є для нього сильною перешкодою. Тим можемо собі пояснити, що громи вдаряють вальбеки у високі дерева, будинки та церкви.

Як повітря є злим провідником електрики, так метали є добрими. Вони ставлять дуже малий опір електриці й тому вживають їх до розпроваджування електричного струму.

Щоб охоронитися перед ударами грому, ставимо на високих або високо положених будівлях громоводи. Тоді дорога грому є коротша (ближче хмар) та лекша (мідяний дріт громоводу ставляє дуже малий опір громові). Грім користає завжди з поблизьких громоводів. Вирівнювання електрики громоводом до землі буває голосне або тихе. Вайрцево та з солідного матеріялу виконаний громовід не реагерує ніколи.

Погано, коли людину захопить буря у чистому полі. Зі згаданих уже причин не вільно ховатись під дерева, ані теж затримуватися на горбах. Також треба відкинути від себе металеве сільсько-господарське приладдя, як рисівниці, граблі, вили тощо.

Швидке поширення радій насуває теж питання, що робити з радієвим апаратом підчас бурі. З радієвих авдицій знаємо, що коли надходить буря, спікери висильних радіостацій наказують уземлити антену. Кожний радіослухач знає, що це значить. Антена получена з уземленим відграє тоді ролю громоводу. Коли антена находиться на даху, грім вдаряє в антену та спливає уземленим дротом до землі. Тому теж головною річю перед бурею вилучити радієвий апарат з антеною одночасно при помочі антенового переключника з землею. Хто не вилучує апарату підчас бурі, наражується легко на те, що грім вдарить в антену, перейде з антени до апарату і тим самим до середини хати.

Недавно трапився такий жахливий випадок. Один із радіовідборців слухав радія підчас бурі.

Точно в 1-ій годині пополудні загомонів дзвін вежі каплиці, даючи знак, що зачнеться процесійний похід. Після цього озвався на майдані голос у гучномовці, що закликав паломників до походу. Перші стануди чвірками священики в ризах, за ними в „габах" чи альбах, потім без риз, а дальше ченці, черниці, шкільна дітвора, хлопці й дівчата в білих одягах. Щойно за ними йшли пралати, епископи, кардинали та врешті апостольський легат о. І. Бонзано з Найсвятішими Тайнами в дорогоцінній монстранції, що була історичним унікатом. Легат їхав на моторовім наколеснику, а перед ним була поміщена монстранція в той спосіб, що в лінії його чола був Агнець (Гостія). Понад папським легатом і монстранцією вилискувався до сонця бальдахим.

А нарід? Ішов з процесією, але й багато людей розбрилося вздовж дороги по обох її боках, ідучи лісом і левадами рівнобіжно з процесією. Інші вдоволялися тим, що повилізали на дерева й звідтіля приглядалися небувалому походові.

Надворі була задушлива літня спека й така тиша, що здавалося, ціла природа заперла в собі віддих, щоб тільки віддати належну почесть своєму Сотворителеві. Цю непорочну тишу природи переривали лише хори своїм співом. Вони стояли вздовж цілої дороги, що тягнулася чотири англійські милі, куди переходила процесія. Кожний хор мав таблицю з написом, до якого народу він належав. Між хорами різних народів був також наш український хор.

Десь у половині походу донісся здалека глухий грюкіт, немов би віз загуркотів по вибоїстій дорозі. Повіяв легенький і дуже милий вітер, що від нього кожний аж лекше віддихнув. Але небо залишилося ще погідне й дальше було парно. Це віщувало бурю, дощ або й ураган, про що в Америці не тяжко.

Я оглянувся кілька разів в ту сторону, звідкіля заносило холодним та освіжним подувом. Щось за третім разом побачив я далеко на обрію хмаринку завбільшки доброї гуцульської кресані. Ще з пастуших часів знав я, що це значить. Тому звернув увагу о. Куцькому, що нам треба завчасу знайти собі сховок перед бурею. Однак на широких мунделайнських полях не було нічогісько пригожого, крім мосту на ріці, побудованого на староримський спосіб.

„Ось там наш сховок!" шепнув я своєму товаришеві. „Спішімся!"

Заки ми добігли до моста, став накрапати дощ, а як ми були вже під мостом дощ перемінився в таку нагальну зливу, що погас ясний день і потемніло, немов уночі. З головної дороги зробилася річка. З дощем падав град і бив усіх однаково, в Івана та пана. Всі мимоволі скупались у своїх святочних одягах. Найліпше ще вийшов з цієї пригоди я, о. Куцький і кількох світських, що разом з нами сховались під мостом, та папський легат, бо його хоронив бальдахим.

Підчас спеки й зливи було захорувало 50.000 прочан, особливо дітвори. Ними негайно заопікувалося лікарське поготівля, що мало вздовж шляху 50 полевих шпиталів, 200 лікарів, 500 доглядачок хорих з Червоного Хреста й 300 осіб іншої шпитальної прислуги.

Коли процесія щойно верталась до каплиці, ми вже вирушили в дорогу, щоб якнебудь вернутися назад до Шикаго, де вечором мала бути спільна вечеря в честь наших чотирьох епископів. Проте ми вже спізнились... Бо залізничний двірець облягала стотисячна маса народу. Годі було зробити крок уперед. Тому почали ми пропихатися до виходу на поля, де розтаборилося приблизно 400.000 авт. З трудом дійшли туди, але вільного авта ніяк не могли дістати, бо всі були вже зайняті. Годину даремне стратили і врешті побачили, що доведеться нам ночувати під голим небом на мунделайнських полях, де справді мусіло перебути тупів нас до одного з самоходів і сказав:

Нас зажурених обсервував якийсь панок, що приступив і запитався, за чим шукаємо, й чи нас була не „обголив" (обікрав) хтось. Ми розповіли, в чім річ, а він сказав нам: „Не журіться, отці!"

Обіцяв, що знайде нам таксі-кеб, себто авто-таксівку. Несповна за пів години, коли ми вже хотіли відійти, вернувся наш незнайомий та повів нас до одного з самоходів і заявив:

„Цей пан приїхав сюди з нареченою і тепер вертається. Він візьме вас обох і завезе до Шикаго".

„А хтож ви є?" запитав я нашого незнайомого добродія, що знайшов нам авто.

„Я детектив. Бачив я, що ви чогось шукали й були дуже заклопотані. Думаючи, що ви впали мабуть жертвою злодіїв, хотів вам помогти й таки поміг. Гуд бай!"

Він зник, а ми поїхали. Молодий джентельмен завіз нас аж до нашого готелю. Тут я витягнув десятьдоляровий банкнот і хотів йому заплатити. Але він рішуче відмовився взяти, а коли я налягав на нього, то цей услужний американець лише прохав нас, щоб ми помолились за нього та за його наречену.

Ми були втомлені, заболочені та зголоднілі, але з усім тим хутко впоралися і в 10-ій год. ввечір пішли до готелю на заповіджену спільну вечерю. Тут застали всього кількох наших священиків і світських українців, а між ними д-ра Сіменовича й д-ра О. Назарука. З епископів не було ніодного. Всі вони спізнились, бо через величезний здвиг народу не могли загодя видістатися з Мунделайну.

Вибила 11-а година в ночі, а їх ще не було. Присутні почали непокоїтись. Лікар д-р Сіменович, найстарший (не віком, а побутом в Америці) наш еміґрант хотів трохи підбадьорити гостей та оповідав жартівливо та поважно якто поводились тут перші українські переселенці. Але він не поправив поганого настрою присутніх. Також не вдалося це д-рові О. Назарукові, що став говорити про життя українців на канадійських преріях. Всі були знеохочені та квасні.

Побачивши, що вечір змарнований і нема вже надії на щось путнього, я пішов на залізничий двірець, щоб поїхати до свого міста Буфало.

— Буфало

(Далі буде.)

Його апарат був уземлений до громоводу, що був на даху хати. Деякий час власник радіоапарату не мав ніякого клопоту з обєднанням антени з громоводом. Але нещастя не тяжко собі напитати. Грім вдарив у громовід перейшов до радіоапарату і вбив нещасного на місці.

З цього бачимо, які трагічні наслідки можуть спричинити незнання справи або теж легкодушне відношення до основних законів електротехніки.

Інж. *Р. К.*

Сталін важко занедужав.

ПАРИЖ, 2. 9. „Матен" подає сенсаційну вістку, що **Сталін важко занедужав** на печінку. Мабуть лежить він у ліжку і не взяв навіть участи в представленню грузинського театру, що його справили на окреме побажання Сталіна. Одні джерела інформують, що Сталін перебуває вже в Москві, інші, що на Кавказі.

ЗАВОРУШЕННЯ В СССР.

„Матен" подає теж, що заворушення в СССР прибрали в останніх днях на силі. Всі заворушення зродилися на **національнім підложжі.** Про **заворушення на Україні** та про тайну організацію, що її відкрили в Воронежі ми вже інформували. Дальші вістки нотують подібні заворушення в **туркменській і узбекській республіці, в Кавказані й Азербейджані. Татари й грузини** теж мабуть ворохобляться. В Грузії буцімто підготовляли заговір на совєтського комісаря Берія і хотіли проголосити уряд незалежної Грузії.

ТУГАЧЕВСЬКИЙ У НЕЛАСЦІ.

Відомий большевицький „командір" Тугачевський попав останніми часами в неласку Сталіна і Ворошилова. Вже від давна дивився на нього крівим оком Літвінов. В часі своєї поїздки до Парижа Тугачевський вийшов у близький контакт із фронд. військовими колами що не подобалося московським верховодам, які орієнтуються на людовий фронт. Дехто радо грають у цій неласці інтриги начальника київської округи Йона Якова.

МІНІСТРА БЕКА ЗАПРОСИЛИ ДО НІРНБЕРГУ?

Паризький часопис „Інформасіон" містить цікаву інформацію, що польського міністра заграничних справ Бека **запросили на конгрес національсоціялістичної партії в Нірнбергу.** Їдуть туди теж польські журналісти, консерватисти зі „Слова" б. посол Мацкевич і В. Студніцький.

У ПРАЗІ НЕ ВІЛЬНО ВИСТУПАТИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ПРАГА, 2. 9. ПАТ. Молода генерація партії „Народня Єдність" хотіла зорганізувати в Празі маніфестацію під гаслом: „За оборону держави проти большевизму". Влада заборонила уладження цієї маніфестації.

ПЕРЕМОГА НАЦ. ВІЙСЬК В АСТУРІЇ.

РАБАТ, ПАТ. Севільське радіо оголошує, що в Астурії повстанці пішли 15 км. вперед у напрямі Овіедо. Тепер у Сіера Гвадарама пішли вони кількадесять км. вперед. На відтинку Теруелю перемогли націоналісти червону міліцію. Багато урядових відділів приключилося вже на початку бою до повстанців. В Барселоні розстріляли червоні 15 летунів, які відмовилися летіти. Червоні війська відступили й залишили на полі 15 вантажних авт. 2.500 крісів і 15 мотоциклів.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЧЕРВОНОЇ НЕЛЮДЯНОСТИ.

БУРҐОС. ПАТ. Ген. Кабанельяс вислав до президента міжнародного комітету Червоного Хреста протест проти бомбардування шпиталю, хоч він був виразно позначений знаками Червоного Хреста.

НА МАЙОРЦІ БЮТЬ ЧЕРВОНИХ.

ПАРИЖ, 2. 9. ПАТ. Червоні війська потерпіли на Майорці такі великі втрати, що каталєнський уряд мусів вислати кілька кораблів, щоби забрали всіх ранених і недужих.

РОЗСТРІЛЯЛИ ЗАКЛАДНИКІВ.

ПАРИЖ. ПАТ. Закладників, що їх тримали червоні у форті Гвадалюпе, перевезли до Іруну. Тут поставили їх перед воєнний суд, а вечором розійшлася поголоска, що їх усіх розстріляли, тому, що повстанці відкинули ультімат червоних. На вулицях і площах міста творилися жахливі сцени. Арештованих привязували до дерев, а відтак до них стріляли.

Комуністичні аґенти в Австрії.

БЕРЛІН, 2. 9. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро подає, що австрійська влада викрила у Стирії комуністичну організацію, яка займалася набором охотників до еспанської червоної армії. Комуністичні аґенти приїхали з Чехословаччини. Охотників висилали до Еспанії через Швайцарію і Францію. Влада повела гостре слідство, бо надіються, що такі „наборові вчейки" існують і в інших околицях Австрії.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Під стінку.

ГЕНДАЙ, 2. 9. ПАТ. В Барсельоні розстріляли майора і 3-ох сотників за здогадну участь у повстанні. Один із арештованих сотник Льопез Вареля раненний був ще 19. м. м. і лежав аж до виконання присуду в лічниці. На час розправи перенесли його на салю в ліжку.

МАДРИД, 2. 9. ПАТ. Летуни червоних бомбардували Севіллю, Гренаду, Кадикс і Кордобу.



Цей когутик є символом:

1) **безоглядно гігієнічного печення**
2) **тільки першорядного сирівця**
3) **незрівняного смаку**

хліба Зайдена

Отже, щоби дати доказ цим приметам і тим, що ще не звернули досі належної уваги, починаємо **Акцію преміювання консумції хліба Зайдена. Кількасот нагород для пильних збирачів наліпок з *хліба Зайдена*.**

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 12-15

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, *прецизійна направа машин всяких систем* **порушає Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 70-115

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 1—5

— **Книжки і шкільне приладдя** найкорисніше купити або вимінятн в **Українській Книгарні й Антикварні при вул. Рутовського 22.** (Народній Дім). При книгарні **випозичальня книжок** постійно доповнювана літературними новинами. Шкільна лектура завсіди добре засоблена в книгозбірні. 2626 1—3

— Вже вийшов **Календар-альманах „Дніпро" на 1937 рік,** вид. Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові, розісланий відборцям. Календар присвячений 20-літтю української революції. 2630 1—3

— **В Укр. Лікарськім Товаристві у Львові** 4. IX. ц. р. в год. 7. веч. перші новацаційні сходини членів. На сходинах читатимуть працю д-ра Гриця Дмитрова п. н. „Автоуротерапія".

— **Вистава фортифікацій давного Львова.** В дні 5. ц. м. відбудеться в ратушевій салі відкриття виставки фортифікацій давного Львова, зреконструованих інж. Янушом Вітвіцьким. Під кінець буде висвітлена фільма, що представляє давні „львівські фортифікації.

— **Свято книжки** влаштовує філія т-ва „Просвіти" в Бориславі в днях 13—20 вересня ц. р. Свято сполучене з виставкою української книжки та малюнкованої преси.

Похорон пок. проф. Е. Перфецького.

Якою пошаною і щирою симпатією втішався пок. проф. Евген Перфецький та як страшенне заскочила українське громадянство вістка про Його нежданну смерть, вказував це найкраще той величезний здвиг української інтелігенції, що проводив Його в останній дорозі. В середу в 4. год. попол. зібралась на вул. Вірменській справжня еліта українського народу — директорі й чільні представники всіх центральних установ, кількох представників УПР, визначні представники всіх звань.

Перед відмаршем похоронного походу промовляв **радн. д-р І. Копач** від Управи Музичного Інституту ім. Лисенка. Довжезний похоронний похід провадив **о. прелат Л. Куницький** в асисті кільканадцяти священників, м. ін. о. кан. д-ра Ю. Дзеровича, о. кан. Д. Лопатинського, о. кан. д-ра Лабн, о. кан. Кишаківича, о. д-ра Г. Костельника, о. д-ра І. Туркевича і ін. Над свіжою могилою промовляли: **о. прал. Л. Куницький, дир. Василь Барвінський** від учительського збору Вищого Музичного Інституту та всього музичного світу, та п. **Согор** від вихованків Музичного Інституту. Співав хор радн. Купчинського.

З важким серцем розходилась з цвинтаря численна жалібна громада, свідома, що відійшла зпоміж нас рідко культурна й високо вартісна людина.

— **Посвячення крамниці** відбулося 30. ц. м. в забудуваннях св. Юра у Львові. Посвячення доконав о. прелат Куницький. Крамниця, уладжена секцією будови школи ім. кн. Льва, має причинитися до приспішення будови нового шкільного будинку Рідної Школи на Личаківі.

— **Поможіть доброму ділу!** Читальня „Просвіти" в Плаучі Великій, пошта Плауча Мала, звертається до всіх читалень в краю з проханням прийти їй з помічю у формі 2-золотової позички на будову „Народнього Дому". Сім літ ведемо боротьбу за право будувати свій дім і це потягнуло за собою непередбачений видаток у висоті 800 зол. Щойно тепер розпочали ми будову дому й знову нові труднощі впали з боку влади. Тому поможіть цею позичкою у скрутну годину, а ми Вам звернемо її пізніше, за що щиро дякуємо. Всі часописи просимо передрукувати цей заклик. За виділ читальні: Федько Максимів, голова, Іван Горобець, секретар. За Комітет будови: о. д-р В. Левицький, голова. Д. Гораждук, секретар.

— **Життя у Львові дорожіє.** В останніх днях ціни харчевих продуктів у Львові пішли вгору на 4 до 10 прц.

— **На слідах старинного Львова.** Підчас канальових робіт при вул. Легіонів відкрили останки давного муру, що тягнувся здовж Полтви на просторі 100 метрів. Був це зовнішний, третій з черги оборонний мур, що окружав у давних часах Львів. Бо найперше окружав місто сильний мур з баштами, опісля за ровом був усипаний земний вал, а аресті за руслом Полтви ще один мур, який саме відкопали. Добули величезні метрові камінні, що творили складову частину цього муру, побудованого перед 300 роками.

— **Пошесть червінки.** В Кізлові, Озірній та в сусідних селах тернопільського повіту ширить-ся пошесть червінки. Щодень стверджують нові випадки занедужань. Лікарі переводять охоронні щеплення.

— **Хто виграв 40.000 долярів?** Виграли такі числа: 40.000 дол.: 238367, 8.000 дол.: 400695, по 3.000 дол.: 933006 116702 542262, по 1.000 дол.: 712798 2322 547495 125986, по 500 дол.: 129845 1302263 1350044 1152378 676695 1088235 459400 92307 618803 10146; по 100 дол.: 1368463 799521 1035239 311220 112465 789519 430526 704073 1479077 1020217 1155313 463846 11416688 119944 575018 1002884 438226 887465 1481011 1273292 1376715 717572 681533 1125653 384673 13834482 895943 897043 1111820 698404 1457894 531918 1124754 1100689 1114435 339505 108627 98281 547502 24205 1122607 [illegible]689 1372291 577378 490850 475152 1450468 1256000 343853 1155834 531597 74019 1278157 1401945 1286685 88777 1015099 883546 216486 788410 732704 196412 685549 1089330 730323 130460 951379 946118 395429 25643 1116181 1247615 645064 463116 237860 1180145 72370 1372708 762698.

— **Електрифікація Хоросткова.** Повітова електрівня в Янові пов. Теребовля електрифікує містечко Хоростків копичинецького повіту коштом 30.000 зол. Електрифікацію фінансує воєвідське бюро фонду праці в Тернополі.

— **Смерть від поліцейської кулі.** У звязку з вісткою, яку подали ми за ПАТ-ом, про застрілення людини в Корчині Рустикальному біля Сколього, дістаємо з вродостої його джерела таке письмо: В ночі з 30. на 31. м. м. коло 11. год. вертався до дому від нареченої 23-літ. Дмитро Кирчів і поводився зовсім спокійно, як можуть ствердити свідки Володимир Лесишин та Ілько Карпорш, що був на громадській варті. Бити комусь шиби Кирчеву ані не снилося. Стрілив до нього ззаду постеруновий Зборовський, з якої причини, покищо невідомо. Куля попала хлопцеві в нирки і вийшла спереду, так що тенеса вийшли на верх. Кирчів помер на місці. Було це недалеко ріки Стрия і Зборовський сказав до людей, що збіглися: „Занесьць го до ржеки, он еще оджие!". Подія викликала серед населення відповідний настрій.

— **Краєва хроніка.** В Семаківцях пов. Снятин утопився Іван Мозак, що переїздив возом крізь Прут. Коні врятувалися. — У Братківцях пов. Стрий знайшли на громад. толоці тіло Якова Бравнштайна, закопане в землю, але так, що ноги виставали. На тілі були знаки від ударів. — В Колинцях пов. Товмач затроїлися три особи, напившись денатурованого спірту, яким угостив їх господар Микола Демків. — На терені громади Язловець пов. Бучач появилися стада дикіх, що нищать людям бульбу та кукурудзу. — Поліція в Ясенові Гор. біля Городенки виготовила карне донесення проти Івана Марусяка с. Грицька та Вас. Щура в Тишківцях, яким закидає, що мали засоби немонопольного тютюну. — На парохіяльному фільварку у Тишківцях біля Городенки згоріло 120 кіп пшениці, 50 кіп ячменю та 50 кіп жита, вартости 4.000 зол. — У Городенці згоріла хата та земні плоди Стан. Іванищького.

— **Ще арештування за Маківку.** 30. м. м. арештували Миколу Бердянського з Заплатина біля Стрия, за те, що буцімто підмовляв невідомих людей до побиття шевця зі Стрия Степана Гаврильця, коли цей вертався з Маківки. Гаврильця справді побили були до втрати памяти.

— **Розвязання читальні „Просвіти".** Повітове староство в Бродах розвязало читальню „Просвіти" ім. Франка в Чехах, що має поверх 150 членів, під замітом, що в ній велася протидержавна акція.

— **Пожежа в Станиславові.** В тартаку Сафріна при вул. Шкарповій вибухла пожежа в галі машин і швидко поширилася, загрожуючи поважно сусіднім будинкам. Завдяки енергійній рятунковій акції пожежу вдалось завчасу зліквідувати. Шкода значна.

— **Протижидівські події** в корінній Польщі не переводяться. До мешкання Янкеля Боришгайна в Глініцах біля Пшитика вдерлися в ночі замасковані люди й палками та ножами поранили його тяжко на цілому тілі. Боришгайна відставили до шпиталю в Радомі. Був це акт пімсти за зізнання, які він зложив як свідок у недавному процесі з приводу жидівських погромів.

— **Великі еміграційні ошуканства** викрито на терені Польщі. На польсько-німецькій границі арештовано недавно Антона Манька чи Маньковського, що мав у Парижі і Ліль обманчиве вербункове бюро для емігрантів, від яких видурив кількасот тисяч франків у формі зачетів на кошти переїзду до Франції та інших країв. Судова влада у Варшаві розвела слідство на великі розміри не тільки в Польщі, але й у Франції.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри,** ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** О ... ціна дуже приступна. 14/IX ...

ДИВОГЛЯДИ.

ДОМИ ЗІ СКЛА.

Доми зі скла не новинка, тільки досі не будували ще великих будівель. В Толедо (Злучені Держави) закінчили будову скляного дому. Всі стіни зроблені зі скла і дають багато світла. Тому, що вони матові, крізь них нічого не видно. В цілім домі нема вікон. Одиною хибою це те, що скло не пропускає повітря. Щоби усунути цю недостачу, заложили в цілім домі цілий ряд вентиляторів. Прегарно виглядають такі доми в ночі. Цілі освітлені уявляють собою немов якусь ледячу гігантичну будівлю. Скляні доми знаменито зберігають тепло

Дописи.

ТОВСТЕЧЧИНА.

— **Будова церкви.** Місто Тустe не має від давнього часу церкви, стара розібрана перед роками, богослуження відправляється у тісній каплиці, величава церква в будові ще вперед війни. Місто Тустe, де колись було зедан кілька осіб латинського обряду, виказує тепер д. значний відсоток латинників. Теперішній завідатель парохії о. А. Навольський, взявся дуже енергічно за докінчення церкви і є надія, що це йому вдасться.

Недостача відповідного приміщення для наших установ. Наше місто відчуває дуже недостачу власного дому, де могліб поміститися всі наші установи. П.С.К. приміщується у найманому домі, в одній кімнаті, де є його канцелярія, а рівночасно канцелярії філії „Сільського Господаря" і філії Т-ва „Просвіта". Збіжевий склад, що в останньому році, завдяки енергії і працьовитости директора П.С.К. Е. Гамотюка, розвинувся до належної величини, потребує конче відповідного локалю. Треба згадати, що в складі П.С.К. збуває збіжа багато мазурів-кольоністів.

Язва слоти. Цьогорічний серпень відзначився пам'ятною від давніх часів скількістю опадів. На шастя вчасні жнива причинилися до цього, що селяни майже все збіжа забрали в поле. Одначе фільварки потерпіли величезні шкоди, головно в ячмені, на який нагло підскочила ціна.

Будова Народних Домів. В цьому році оживилося змагання в кожнім селі мати відповідний дім, де могліб поміститися всі наші установи. Не зважаючи на загальне зубожіння та кризу, побудовано такі доми в Цапівцях, Слобідці, Дорогичівці та Хмелевій, а будують у Поліцях. Що правда ще вони не зовсім викінчені, а всеж таки вистави не відбуваються вже по стодолах, а у власних домівках. Також кооперативи мають приміщення у самому центрі села.

—o—

Спорт.

Станиславів, 30. VIII.

ПРОЛОМ — СТШЕЛЕЦ (БРОШНІВ) 4:2 (2:1).

Ворота добули: Урсакий II (2), Данів і Андрійшин II (з карного). 30. серпня 1936 — це в житті Українського Спортового Товариства „Пролом" у Станиславові дата переломова. Це мали проломівську Олімпіяду! Фінальні, вирішні змагання за вхід до кляси А вимагали від одинадцятьох наших хлопців стільки опанованого завзяття, жертвенности й самоопанування, що таке найменування недільних змагань — це ніяк не перебільшення. І наші хлопці не завели! З правдивим вогнем кинулись вони на суперників з першого моменту гри й наступали на його ворота повних 90 мінут, дарма, що судія п. Вільдер (поза тим зовсім обєктивний) подбав за те, щоб наша дружина грала 76 мінут з десятьма людьми (безпідставне виключення Пясти). Тут ще маленький причинок: оперований на руку (так) по зламі Андрійшин І., хворі Багриновський і Якібчук гн. збули з себе стільки зусилля, що перед ним мусить „скинути капелюха" всякий. Вони вивищили себе справжніми олімпійцями, вартими наслідників. До цієї категорії слід ще зарахувати підбитих у часі гри Лінькевича й капітана Керникевича. Тож не диво, коли після скінченої гри розентузіязмована тисячка глядачів грянула на грище й високо понад головами розцвіли червон. маляви костюми „Зайка" (воротаря), стрільців воріт: Урсакого II., Данева, Андрійшина II. і шістьох останніх.

Браво, хлопці! 3. травня 1936 заповіли (на пролом-ський свячений), що цього року зайдуть до кляси А. 30. серпня 1936 слово сталося тілом. **О. Новицький.**

СК РУСЬ ПОШИРЮЄ СВОЄ ГРИЩЕ.

СК Русь-Ужгород, перша дружина якої змагається тепер з елітою чеських спортових дружин у рямках мистецтв державної ліги, приступила до розбудови й поширеня свого гриша, яке показується тепер за мале. Напр. на вирішних змаганнях за вхід до ліги з СК. Баті-Зліна було 8.000 глядачів — більше на гриші Руси не міститься і тому тисячі охочих відійшли від кас з кінчим, бо через відсутність місця не можна було продавати більше білетів. Зрештою і лігові приписи в того роду, що СК. Русь мусить розбудувати своє гриша так, щоб воно з кожного погляду відповідало приписам. Одночасно провід клюбу заходиться коло скріплення дружини новими грачами. На всі ці потреби клюб потребує бляшко 100.000 чеських корон і з цією метою появився заклик управи клюбу до всього закарпатського громадянства, щоб воно поспішило з датками на зголошені цілі на адресу: Підкарпатський Банк в Ужгороді (чекове конто Руси).

При цій нагоді згадаємо, що після здобуття місця в держ. лізі СК. Русь дістала сотні телеграм і привітів з цілого Закарпатя та інших українських земель. З Галичини, як нам відомо, висилали привітні письма тільки деякі спортові товариства, хоч повинні це були зробити всі українські спорт. товариства без винятку. Згадаємо що ще не пізно і ті спортові організації в Галичині, які з якихнебудь причин не привітали досі наших закарпатських братів з їх величавим успіхом, що має зрештою свою ширше значіння і для нашого народу як цілости, повинні це зробити негайно. Дбаймо завжди про те, щоб ділити з усіми нашими братами в яких державах вони не жили, їх радощі та їх горе.

КРАЄВІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Провід с. с. „Плай", як організатор краєвих легкоатлетичних змагань, повідомляє, що краєві легкоатлетичні змагання відбудуться в суботу 5. й неділю 6. вересня на площі Сокола-Батька.

Програма змагань така:

Субота, 5. 9., год. 16.15: передбіги 100 м. мужч., 60 м жін., скок угору жінок, стусан кулею мужчин, 80 м. мужчин, перебіг 4×100 м жінок, фінал 100 м. мужчин, мет ратищем жінок і скок жердкою мужчин, гінкі 4×400 м. мужчин, 4×200 м. жінок, 10.000 м.

Неділя, 6. 9., год. 9.30: передбіги 200 м. мужчин, фінал 60 м. жінок, скок угору мужчин, здвижінь в місці жінок, 1500 м. мужчин, мет диском мужчин, фінал 100 м. жінок, передбіги 4×100 м. мужчин, стусан кулею жінок, скок здвижінь мужчин, передбіги 200 м. жінок і 400 м. мужчин.

Неділя, год. 15.15: фінал 200 м. мужчин, гінкі 4×100 м. жінок, трискок, мет диском жінок, фінал 200 м. жінок, фінал 4×100 м. мужчин, скок здвижінь жінок, фінал 400 м., мет ратищем мужчин, 800 м. жінок і 5.000 м. мужчин.

ЩЕ ПРО ЗМАГАННЯ ЗОРЯ — ЛУГ.

До рецензій з цих змагань (див. „Діло" ч. 195) дістаємо від судді цих змагань п. м-ра В. Жовніра таке висвітлення:

Замість під адресою „Лугу" як господаря змагань і моєю як судді зовсім неслушні, „Луг" зголосив ці змагання, як звичайно, до ВСС, але визначений спонзний судія не прийшов. Тоді я, як провідник секції копаного мяча „Лугу" запропонував капітанові „Зорі" на судію п. Сиротюка, знаного змагуна „України". Та п. Сн, капітан „Зорі", заявив мені, що волить, щоб я суддював ніж мав би суддювати п. Сиротюк.

Щодо трьох подиктованих мною карних, мібито незавинених, то справа представляється так: Всі обективні глядачі цих змагань стверджують, що „Зоря" грала дуже гостро і жертвою тої гри впало кількох змагунів „Лугу", з яких одного внесли з гриша. „Луг" грає вже повні два роки і хоч грав досі кільканадцять змагань, то ще не мав такого брутального противника. В таких обставинах нема що дивуватися, що були подиктовані аж три карні. А які ці карні були правильні, то свідчить найкраще факт, що напр. по першім карнім, якого завинив оборонець Миськів копаючи ззаду змагуна „Лугу" на карнім полі, пересунено Миськова негайно до помочі. Тим самим признала дружина „Зорі", що Миськів грає небезпечно. По змаганнях деякі змагуни „Зорі" самі признавали, що грали за гостро і що карні були оправдані.

Щож до самого рівня мого суддювання, то не маю ніяких претенсій на висококваліфікованого судію й оцінку цього залишаю обективним видцям цих змагань.

М-р В. Жовнір.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

Театри

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Глуте:
3. IX. Цигановський барон.
4. IX. Сорочинський ярмарок.
6. IX. Дівча з Мадосоюзу.
7. IX. Лев з Абісинії.

Торбяне:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Мадосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Тустого йде театр до Чортківа і Копичинець.

Великий Театр:
Середа, 2. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова".
Четвер, 3. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова".

Театр Різнородностей:
Нечинний.

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова блондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельзона.
КАСІРО: „Робін Гут із Ельдорадо".
КОПЕРНІК: „Маю 19 літ", „Той, що знає", „Містер і пані Шерльок Гольмс.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерді Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Буря над снігом", Пат і Патаксн як „безхатні".
МУЗА: „Касіно де Парі" з Аль Джонсоном, „Кіднапери".
ПАКС: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
ПАЛЯС: „Залога".
ПАН: „Віденський вальс".
РАЙ: „Ік Екецелєнція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерді".
СТИЛЕВЕ: „Його Величність пан шофер".
ТОН: „На ягрищах щастя".
УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Дорженеса і ревія „Мельодії Львова".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 3.)

В венеціп.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. вересня 1936.

Відень (506,8) Спів, Танце баріт., 19.30 Симф. концерт, **Прага** (349.2) 16.10 Пісні до поем Пірохаски, 22.50 Камер. твори Бетовена, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 16.30 Давні пісеньки, 17.00 Театр Уяви, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.00 Арії та пісні, 18.20 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 16.00 Розрнк. пополудне, 19.15 Форт. ресіталь, 21.00 Настроєві мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Концерт, **Кельн** (355,9) 14.45 Гавайські твори, 17.30 Мохоць грає і співає, 20.10 Розр. концерт, **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісеньки, 22.45 Форт. ресіталь, **Будапешт** (549,5) 13.00 Нар. пісеньки, циг. орх., 18.00 „Гільда Баба" оп. Гуски, 22.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Паседжята нотурна" ком. Гасперініз, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Фаворита" оп. Доніцетія.

П'ятниця, 4. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт 19.10 Концерт штрасбурського катедр. хору, Рокита сопран, 21.10 Форт. ресіталь Льва Сірота, 22.10 Популярні австр. мельодії, **Братислава** (298.8) 18.10 Пісні Губая і Кодаля, **Прага** II (349,2) 19.20 Концерт військ. орх., 20.00 Чеські нар. пісні на діт. хор, **Париж** (1648) 16.30 Концерт солістів і орх., 18.00 Словно-муз. авд. для дітей, 20.45 „Пісні кохання" муз. ком. Шуберта-Берта, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.00 Нар. музика, 18.30 Сп. ресіталь, 19.50 Сольо на обої, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 9.30 Веселий поранок, 14.15 Легка музика, 18.30 Вок. концерт, 20.10 Пісні та радіосценки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.35 Дівчата співають, 21.00 Шубертівський концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Популярний концерт, **Будапешт** (549.5) 13.50 Спів, віольончеля, 17.30 Нар. пісні, 20.35 Концерт оп. орх., 22.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 17.15 Танк. музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика. 20.40 „Примароза" оп. Пінтрія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.30 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на завтра. 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Шуберт: Віденські вечори, гр. пл., 12.23 Стилізований танок, 14.30 Оперетка з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Гокус-покус, Доміпікус": Чарівницькі листи, 16.00 Концерт орх., 16.43 Устрій новочасних держав і нар. оборона: Росія, 17.00 Концерт оркестри мандолінистів, 17.25 У танковому ритмі: Ресіталь на віолі в супр. фортепіяну, 17.50 Так було колись кожного дня, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Торги у Львові, 18.15 Французька музика з гр. пл., 18.25 Мужицькі пісні: Ів. Мазура, 18.55 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Сварливість і впертість" ком. Од. Фредра, 19.30 Нар. капеля, рецитації, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні у вик. А. Шлемінської в супр. форт., 21.30 Форт. ресіталь, 22.00 Спорт на Поморі, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка й танк. музика; у перерві в год. 22.50 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

П'ятниця, 4. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Військові марші у вик. орх., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.30 Для шкіл; Вже по вакаціях, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор. 12.05 Життя товариств 12.13 Полудневий денник, 12.23 Музика з гр. пл., 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Концерт орх., 16.45 Репортаж із Поділся: Осадництво та меліорація, 17.00 Концерт солістів, співів, форт., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Луцьк гордий, 18.10 Сонати з гр. пл., 18.25 Програм. скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.50 Реклям. концерт, 18.45 Гутірка бюра пропаганди радія, 18.50 Бюро студій розмовне із слухачами, 19.00 Розр. музика: у перерві в год. 20.50 „Відпустка" гумореска. 20.45 Вечірденник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 „Пісень запіяв кукурікУ" муз. авд., капели, пісеньки, гармонія, хор; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Радіокутик.

РАДІО МОЖНА ЗРОЗУМІТИ.

Інформація в телеграфічному стилі.

Один знаний фізик, якого підчас гостини спитала його сусідка, як властиво „діяє" радіо — дав таку відповідь:

— „Коли ваш господар, маючи намір виголосити тост, вдарить ножем об склянку, то надав їй гамізним ритмічні тремтіння. Повітря довкола склянки тремтить так само, і ці тремтіння доходять до наших вух, викликаючи враження звуку. Повільніші тремтіння чуємо, як низькі тони, частіші — як високі тони.

Коли йде про радіо, то ці тремтіння переймає мікрофон, де знаходиться тоненька плитка, так зв. мембрана, що тремтить у такт музики або людської мови. Ритм цих тремтінь впливає на зміну напруги електричного струму, який є відповідно до тремтінь мембрани сильніший або слабший. Перепускаючи цей струм через цівку електромагніта, змінюємо в залежности від його напруги силу ділання магнету. Цей магнет може таким чином притягати слабше або сильніше мембрану, тобто впроваджувати цю тоненьку плитку в частіші або повільніші тремтіння, які сприймає наше вухо як високі або низькі тони.

В радіофонії не перепроваджують струму з мікрофону до слухалець при помочі дротів, тільки при посередництві промінювання висильної станції. Це промінювання є відміною світляного промінювання, яке переходить навіть величезні відділ, напр. від зірок до землі.

Електричного промінювання, або так зв. електромагнетичних хвиль, ми не відчуваємо нашими змислами в противежність до звичайних променів, які бачимо. Коли електромагнетичні хвилі застрічають сприймальну антену, то збуджують у ній електричний струм, який змінює свою напругу в такт тремтінь струму у висильній антені. Цей струм не надається безпосередньо до порушення мембрани слухалець або голосника, однак ми можемо його при помочі радіевих ламп відповідно змінити і зміцнити на кілька тисячей разів, так що мембрана голосника тремтить аналогічно до тремтінь мембрани мікрофону в студії висильної станції".

— „Це все дуже добре, пане професоре, але як це робиться, що зпосеред промінювання різних станцій я можу собі вибрати ту, яку хочу?"

— „Візьмім напр. кольоровий малюнок і приднімся йому через червоне скло. Всі червоні місця малюнку будуть ясні, а решта барв будуть рівномірно темними. Коли подивимося через зелене скло, то червона барва зробиться темніша, зате зелені місця малюнку ясніщими.

При помочі такого барвного фільтра можемо зпосеред багатьох барв вибрати ту, про яку нам йде в цей момент.

Подібний фільтр знаходиться в радіоапараті, тільки що він схоплює не барви, а відповідну довжину електромагнетичних хвиль.

Кожна висильна радіостація має ніби власну електричну „барву", означену довжину електромагнетичної хвилі, яку ми при помочі фільтра, тобто спеціяльного уряджения, витягаємо з барвного образу всіх станцій. Чим старанніше виконано цей фільтр, тим більш „селективним" є приймач".

Чиж це не просте?

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.83—89.45, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.52 — 358.80, Франки фр. 33.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.55—172.75, Фунти англ. 26.81 — 26.65, Гульдени данцігські 100.30 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.69, 118.85, Корони норв. 134.33—133.65, Кор. шв. 148.23—137.25, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.83—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 140—144.

Акції.

Банк Польський 96.59—95.50—96, Ліпьоп 12.50, Стараконичі 32.50—32.75;

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2. ем. 61, 5 пр. ал. 45.25—45.50, 7 пр. п. стаб. 49 - 49.50.

Заставні листи.

5 пр. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 пр. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів пр. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 пр. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів пр. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів пр. ІГК. 62.50—65, 4 пр. БГК, 61.50—65.

Долярівка 48.00—49.00, 5 інвест. 1. ем. 60—62, 2. ем. 61—64.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 2. вересня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.10 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.15 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.20 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яець	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 2. IX. п. р. платив своїм доставцям за 1 живої птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину Незабутнього бл. п. проф. Евгена Перфецького складає 5 зол. на хлопчу школу ім. Тараса Шевченка у Львові — Рідня Ігнатів. 2625

Ярослава з Зімкевичів і Омеляна Кушніра замість повідомлення про своє вінчання складають на Рідну Школу 5 зол., на Укр. Інвалідів 5 зол. і на шпиталь ім. Митрополита Шептицького 5 зол. 2631

НАУКА

„...АТУРА", ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 50, індивідуальна і збірна приготова фаховими вчительськими силами з шостої і восьмої класи гімназій та до поодиноких клас гімназій нового типу. Також лекції з латинської і німецької мови. Зголошення від 12—1 і 5—7. 2638 1—2

ВПИСИ на трьохмісячний КУРС КРОЮ, шиття. Наука індивідуальна, новочасною легкою системою. Догідні умови. „АННА", ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 2633 1—3

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ СЛАВИ ДОБРЯНСЬКОЇ Львів, Кохановського 15 в. Вписи розпочаті. Проспекти безплатно. 2635 1-5

ВІДОМІ І ЦІНЕНІ курси кравецтва жіночого М. КОЗЛОВСЬКОЇ (Prof. Académie de Coupe de Paris). Львів, Академічна 22, І. пов. 45/22 3—3

КУРС І. класи гімназійної для учеників, які не здали вступного іспиту, буде відкритий 3. вересня. Відомість вул. св. Миколая 16. 2562 1—5

Вписи

до Торговельного Ліцею і на курс абітурієнтів

Площа Стрілецька 8.

щодня від год. 10-ої до 13-ої до 5. вересня. Винятково в міру вільних 2721 **місць до 15. вересня.** 2-2

Музична Школа ім. Шопена

Львів Сикстуська 56. Тел. 238-37

Наука гри на інструментах і усі теоретичні предмети.

Приготовлення до державного іспиту з музики.

Ритмічна гімнастика методою проф. Далькоза для дітей і дорослих.

Вписи щодня. 1624 2-2 Залізничі знижки

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОДАВЦІ (чині) до ратальної продажі радія Філіпса потрібні. Радіо-Вистава, Галерія Марійська. 10/46 1—2

МЕШКАННЯ

УЧЕНИКІВ на станцію прийму, харч дешевий, здоровий. Помешкання сонячне. Львів, Потоцького 14, м. 7. 2636 1-1

ДВА ВІЛЬНІ помешкання, по дві кімнати з кухнею, комфортові зараз до винайму. Відомість Сагайдачного 4. 2637 1-3

НА ОСІНЬ БІЛЛЯ, ПАНЧОХИ, СКАРПЕТКИ, РУКАВИЧКИ, ШАЛИКИ, КРАВАТИ й іншу ГАЛЯНТЕРІЮ купите найкорисніше тільки в кооп. „БАЗАР" у Львові, вул. Руська ч. 3. Товар можна оглядати без обовязку купна. 2640 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. недуг жіночих і поліжництва

Д-р Софія Парфанович

Львів, Зиблікевича 31.

Тел. 105-43. 1213 5-5

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ

орд. від 15—17.

ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.

2634 1—16

РІЖНІ

ОГЛЯНЬ наші вистави ШКІЛЬНОГО ПРИЛАДДЯ, бо в нас купиш найдешевше. Фабричний склад паперу і шкіл. приладдя. Гуртом і в роздріб. ШАФФ, Львів, Трибунальська 16. 2628 1—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ для всяких типів шкіл вимінює за мінімальною доплатою, а надто купує і продає найкорисніше Книгарня Бардаха, Львів, Краківська 1.

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, виркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 56-60

ДЕШЕВО ковдри, матраци, роблю нові, перероблюю старі. Станіслава Жешовський, вул. Банхарська 28. 2578 3 —

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 9—15

СТАНЦІЯ для учениць. Дбайлива опіка, ев. поміч в науці. Догідні умови. Личаківська 21, пов. І. двері шості. 2603 3—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові і вживані найдешевше. Книг. „Книжковий Міді", — Львів, Бторія 6. Тел. 114-94. 2607 3—3

До Вп. Передплатників

Атласу України

і сумежних країв. Повідомляємо що перший випуск вислали ми тільки тим, хто виплатив найменше три рати (9 зол.). Цілість будемо висилати тільки по виплаті всієї належности.

Пригадуємо, що з удогідненнь (дарова окладинка і оправа) зможуть користати тільки ті ВП. Передплатники, що виплатили готівку, або ті, що не будуть залягати із щомісячними ратами. Тому просимо негайно вирівняти залеглі виплати і не наражуватися на кошти упімнень та втрату удогідненнь.

По закінченню друку продажна ціна атласу буде підвищена.

Вво „Український Видавничий Інститут" Львів. вул. Гродзіцьких 1.

ВСІЛЯКЕ БІЛЛЯ

для хлопців і дівчат продає спеціяльно дешево

Фабрика

„АСТРА" Львів, Сикстуська ч. 2.



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.

Тел. 257-10.

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шлюсарські, — ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ. Цінники і кошториси на бажання. 2503 6-10

За пайпмцію відповідає Олександер Костин Видає Видавнича Спілка „Ліло". У друкарні Вид. Спілки „Ліло". Львів, Ринок 10.

Ч. 198 (1 4.447). Львів, пятниця 4. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В СССР кипить.

На Україні зростають заворушення.

Хоч совітський уряд заперечує більшість вісток про заворушення на Україні та масові арешти, французькі, німецькі та англійські часописи подають сенсаційні інформації про ці заворушення. На підставі цих вісток **положення на совітській Україні не тільки не покращало, але навпаки сильно погіршилося.** В багатьох місцевостях колхозники виступають проти своєї колхозної влади та проти різних „заготовок". **Військо дістало приказ при найменшім спротиві стріляти.** Рівночасно надходять звідомлення про заворушення в **Карелії, Кавказі, на Кубані і в Сибірі.** Совітська влада затривожена заворушеннями **вислала на Кубань Будьонного.**

АРЕШТИ, АРЕШТИ...

В Карелії арештували предсідника карельського ЦИК-а Антонова. **В Києві арештували галичанина Порайка, заступника українського Совнаркому.** Арештують теж цілі сотні колхозників, яких винують у недостаточній обовязковості. В Ленінграді арештували **25 чільних партійців із НКОД.** В Москві арештували **багато приятелів Н. Крупської,** жінки Леніна, яка, як подають вістки, попала в гострий конфлікт зі Сталіном. Проти Крупської шукають доказів, щоб її теж увязнити.

„ТРОЦЬКІСТИ" В ОДЕСІ І ХАРКОВІ.

ВУ. В різних фабричних фірмах Одеси відбулися сходини виборців, які рішили відкликати з міського совіту делегатів, яким закинули „дволичність і троцьківські ухили". Президія міського совіту виключила зпоміж себе директора фабрики консерв ім. Ворошилова, Носакіна. Йому закинули, що він скривав „троцькістів" Полуектова, Брайтмана і Крайнього.

Харківські „Вісти" пишуть про відкриття „троцькістів" у Харкові. Найбільше „занечищений" був відділ комунальної господарки, де працював як директор готелевого тресту Багінський. Його відкрили ще в 1935 р., але відтак завдяки протекції приняли його знову. Здемаскували ще Гуревича, Вараша, Гнойового, Гапоненка, Варшавського та інших. „Вісти" закидують президії харківській та одеській недостачу чуйности.

СОВІТСЬКІ КОМІСАРІ В НЕЛАСЦІ.

БЕРЛІН, П. А. Т. Німецьке інформаційне бюро подає, **що першого заступника народнього комісаря хліборобства Муралова відкликали з його становища.** Є ще теж непотверджені вісти про димісію управителя банку довгоречинцевих кредитів, **Туманова.**

Катастрофальні жнива в СССР.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. В західнім Сибірі стоїть **ще 80 пр. збіжжа на пні.** Плян збору збіжжа виконують денно ледви на 1 пр. Колхозн оправдуються непогодою, але „Ізвестія" пишуть, що навіть підчас погоди не відбувалися ліпші жнива. **Осінні засіви є дуже марні, бо нема насіння. Жито лежить у покосах і кільчиться.** В сталінськім районі доставили до державних магазинів всього **55 тон збіжжа, замісць передбачуваних 12.000 тон.**

І В КРАСНОЯРСЬКУ НЕ ЛІПШЕ.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. З Красноярська повідомляють, що до 25-го серпня скосили ледви 12 відсотків засівів. Минулого року в тій самій порі скосили у пятеро більше. Жнива у Красноярськім краю відбуваються у зовсім примітивний спосіб при помочі серпа й коси. Хліборобські машини стоять безчинно.

—o—

Безпосереднє получення

між СССР і Чехословаччиною.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. Від 2. ц. м. відбувається регулярна комунікація між СССР і Чехословаччиною. Траса лету 2.400 км. веде через **Румунію.** Літаки причалюватимуть в **Києві, Ясах, Клюжі й Ужгороді.** Цю нову летунську лінію обслуговують сильні 5, 9 і 14 особові літаки чеські і совітські. Літаки летітимуть двічі в тижні.

Малчать...!

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Шеф торговельної місії Озерський приїхав до Льондону кораблем із Каїр. Озерський **відмовився** подати журналістам якінебудь інформації.

СТАЛІН ЗДОРОВИЙ?

ПАРИЖ, 3. 9. ПАТ. Авас інформує з Москви, що совітський уряд заперечує вістки поширені заграницею про здогадну недугу Сталіна

Оборонці миру на першім місці у зброєннях.

ЛІЛЬ, 3. 9. ПАТ. „Ля Кроа ді Норд" містить цікаву статтю про совітські зброєння. Пише він, що російська молодь відбуває військові вправи вже від 16-го року життя, а в буджеті вставили суму 14 міліярдів рублів виключно на воєнні цілі, значить більше, як цілий буджет Франції. Розбудували теж морську фльоту, перевели укріплювання островів і т. д. „Ля Кроа" пише, що Совіти є саме цею державою, що в воєнних перегонах займає перше місце.

Переговори між червоними і націоналістами.

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє аі Сан Жан де Ліо, що між Мадридом і Бургосом є безпосередній звязок, що його удержують амбасадори акредитовані в Еспанії.

НАЦІОНАЛІСТИ ПІД МАЛЯГОЮ.

РАБАТ, 3. 9. ПАТ. Повстанці є вже всього 5 км. від Малаги. Літаки обомбардували місто і ушкодили летунський майдан. В Астурії, по здобутті Салес Тінеї і Трубії повстанці наблизилися 30 км. до Овієда.

Ширіть наш часопис!

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРБЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—.

Новий наступ

на кишені українських селян.

Примусове обезпечення рухомостей від вогню.

Довідуємося, що в деяких повітах край (Яворів, Дрогобич, Снятин) йде саме скріплення акції ПЗУВ. а навіть повітових виділів за введенням примусового обезпечення рухомого майна від вогню. Тому, що ця справа незвичайно важна не тільки для кожного господаря зокрема, але також для цілого українського господарського життя, хочемо ближче познайомити з нею наших читачів, у першу чергу всіх українських громадських і волосних радних та членів повітових рад.

На основі обовязуючого закону про примус від вогню і про Повшехний Земський Обезпечень Взаїмних (ПЗУВ) повітові соймики, чи повітові ради мають право ухвалити для свого повіту введення в рільничих господарствах обезпечення від вогню в ПЗУВ рухомого майна, а саме земледілів і живого та мертвого інвентаря. В тій цілі мають предкладати свої рішення поодинокі громадські і волосні ради даного повіту, на основі яких повітові ради вирішать, чи введуть примусово обезпечити рухомости від вогню, чи ні.

Мусимо зазначити, що обезпечення рухомого майна в засаді дуже потрібне й корисне і побажатиб тільки, щоб і український господар, ідучи за добрим прикладом західно-европейських різьників, старався забезпечити свій дорібок перед нещастям вогню та не паралізувати себе й своєї рідні на непотрібні втрати чи навіть нужду.

Однак треба тямити що обезпечення взагалі та зокрема обезпечення рухомостей є тільки тоді корисні й доцільні, коли ці обезпечення є *добровільні*, а не примусові. При існуванні примусу обезпечення власник, як це передбачує вище означений закон, не має нїякого впливу на оцінку свого майна. Це майно оцінюють на основі того, скільки він має поля і яка вартість того поля, на одну загальну суму, не дивлячись на вартість поодиноких предметів та не завважаючи на те, чи даний господар тоже майно має чи ні, та чи бажав би його обезпечувати чи ні. Розуміється, що й складку за обезпечення оплачує власник без огляду на те, чи дані рухомости він має чи ні. ПЗУВ не заключає окремої умови з кожним власником, тільки з Повітовим Виділом також на одну загальну суму, а опісля вимірює складки і має право стягати їх навіть в дорозі екзекуції, так як податки. Відомо, що ПЗУВ стягає справедливо від членів кари за проволоку, дочислює до складок кари за учинення та нараховує ще й інші додатки. Отже й захвалюванні ПЗУВ „навіть" складкою при примусових обезпеченнях рухомостей в сумі 5 до 6 зол. від 1.000 золотих обезпеченої вартости не можна зовсім цілковито тимбільше, коли візьмемо під увагу шаблонове оцінювання рухомостей, їх евентуальну направу замісць відшкодування, або відшкодування в натурі, а що найважніше постійну оплату складок всіми господарями без огляду на те, чи вони дані рухомости мають чи ні. На позірно низька складка буде на ділі дещо далеко вища від складок приватних товариств при індивідуальних обезпеченнях. Зато ПЗУВ не мусить виплачувати відшкодування в грошах, а може повести тільки направу знищених вогнем предметів, або дати відповідні інші рухомости, а коли вже виплачує відшкодування в грошах, то має право платити не

відшкодування в рамах і то впродож аж двох літ від дня повені. Не можна забувати, що всякі моральні і матеріяльні підупавші одиниці використовують нинчайно обезпечення, щоб здобути потрібну їм готівку, підпалюючи свої будинки чи рухомости, чим наражують своїх сусідів і співгромадян перед на величезні матеріяльні шкоди: пароду до цього дає саме примусове обезпечення, через брак всякої можливости перевести відповідну перевірку при приймані обезпечення. І-накше при добровільнім обезпеченні, де можна докладно перевірити матеріяльні обставини обезпечуючого то його моральну вартість і на випадок якогобудь сумніву — не сприймати обезпечення. Знаємо, що спроби завести примус обезпечення рухомостей від вогню були вже давніше, однак вони не вдалися. В 1930. р. на основі рішення тимчасового повітового виділу в Богородчанах завелено примус на обезпечення рухомого майна в б. богородчанському повіті, однак громадянство повіту поставилося до цієї справи крайньо неприхильно, і то головно з господарських мотивів, так, що по одному році цей примус скасували. Були також намагання ПЗУВ ввести примусове обезпечення від граду, однак Рільнича Палата у Львові відмовила одноголосно предложений проект ПЗУВ в цій справі як недоцільний, ба навіть шкідливий.

Як бачимо, введення примусу обезпечати рухоме майно від вогню булоб тільки новим тягарем для зубожілих українських господарів, а ніякої користи їм не принесло. До того український селянин мусів би обезпечувати примусово своє майно в неукраїнськім товаристві, в одиноке українське обезпеченеве Товариство „Дністер", що займається тепер головно обезпеченням *рухомого* майна, втратилоб право провадити цей відділ обезпечень у цілому давному повіті. Булоб це знову чергови важким ударом у зорганізоване українське господарське життя.

Отже мимо на увазі, що введення примусового обезпечення рухомого майна не вийшлоб зовсім на користь українським господарям, а навпаки, булоб тільки новим тягарем для села, як також, що це булоб навіть шкідливе для цілого народнього господарства, українські ради громадських і волосних рад мусять ужити всіх зусиль, щоб не допустити до переведення ухвал про примус обезпечення рухомостей в громадах і у волостях. Якщо громадські й волосні ради вирішать, що вважають примусове обезпечування рухомого майна зовсім непотрібним і недоцільним, Повітові Ради не зможуть ухвалити цей примус для цілого повіту і тим самим українські господарі не матимуть нових непотрібних тягарів та забезпечуватимуть своє майно по своїй власній волі й у своєму товаристві.

Ми глибоко переконані, що українські ради в усіх повітах, свідомі свого завдання боронити прав і майна своїх співгромадян і цим разом дадуть доказ громадської зрілости та приймуть у цій справі такі постанови, які не вийдуть на шкоду ні для поодиноких господарів, ні для цілого українського економічного життя.

Як це було в Настасові?

Про події, що були в Настасові, тернопільського повіту, знають читачі з вчорашнього „Діла". Події описано там загально, а сьогодні, на основі автопсії і оповідання очевидців, опишу їх точно здержуючись покищо з політичним насвітленням тих сумних подій.

В Настасові від довшого часу була найсильніша на Поділлі комуністична ячейка. На загал Поділля, як цілість, було і є вільне від якихнебудь впливів комунн. Деякий виїмок творили повіти Тернопіль й Збараж, що були від десяток літ під впливом радикалів (хлопів-аристократів у противенстві до бідноти з Покуття). Звідси перед війною вийшли послами до галицького сойму поміж: найбільший тоді бойч на Поділлі Остапчук (батько), опісля Андрій Шмігельський (повіт Збараж) і Павло Думка (повіт Тернопіль) та живучий на Закарпатті колишній посол до австрійського парляменту Яцко Остапчук (повіти: Теребовля-Збараж). Подільський радикалізм що з марксизмом не мав й не має нічого спільного, увійшов там у моду. Не дивно, що у тернопільської гімназійної молоді, передовсім у синів тернопільських т. зв. кавунів, належало до „бон-тону" причисляти себе до радикальної партії. Звідси й вийшло, що велика скількість тернопільської інтелігенції, людей на видніших суспільних й громадянських становищах, матеріяльно найліпше ситуованих з фактичним старо-дрібно-міщанським світоглядом, творить основні кадри теперішньої УСРП, офіційного члена другого соціялістичного інтернаціоналу.

Під впливом тернопільського радикального — сьогодні соціялістично-радикального — центру жила політично ціла низка сіл Тернопільщини й Збаражчини, у першу чергу великі подільські села тернопільського повіту — Настасів, Кутчинці і Денисів. Там теж — зокрема в Настасові поселили перші комуністичні ячейки, що на днях дали в Настасові наглядний вислів своєї „праці".

Вчора в „Ділі" згадано, що велике, около чотиритисячне село Настасів, заселене у близько третій частині поляками (місцевими римо-католиками і кольоністами), було головним осередком комуністичної агітації на північному Поділлі. Першим організатором й авторитетом був заможний „американ" Іван Бичек, що скупчив біля себе сільське гультайство. З роду авантюрник (перед війною як парубок організатор всяких буч і бійок в селі), малоінтелігентний, але амбітник, хотів відограти провідну ролю в селі. В Америці наслухався дещо про комуну й „націоналізацію" Наддніпрянщини, по повороті до Настасова замість пристати до національних організацій і у них працювати, став політичним авантюрником. До можних цього світа був завжди дуже льояльний, промовляв навіть на польських похоронах, та добився врешті до цього, що став солтисом в громаді. Та покровителі побачили вскорі, що з Бичеком їм не подорозі й зліквідували його як солтиса. Тоді Іван Бичек оперся знова на сільській голоті, що була під впливом комунарів (жидів з Тернополя) та став її дійсним керманичем. Зі сумні події в Настасові з дня 30. серпня п. р. місцева промалянська опінія без виїмку винуватить Івана Бичека, як їх морального автора.

Провідником комунарів на зовні в Настасові був двадцятьлітній парубок Михайло Ракочий. Від нього й зачалося.

В неділю, 30. серпня ц. р. було посвячення читальняної домівки у сусідньому селі Чорторії. Вибрався туди Михайло Ракочий. Не вдіяв там нічого і свято відбулося без перешкод. У поверотні домів напали на нього парубки з Луки Великої, що мали з ним порахунки на особистому тлі (за дівчину) і поранили його ножами. Раненого привезено фірою до Настасова. Вовть вийшлася у нього понад сотня його політичних приятелів парубків (комунарів) й рішено там віддати кров за кров. Кажуть, що й Іван Бичек мачав у цьому свої пальці. Вияснить це врештою судове слідство.

Цьогож дня мала бути аматорська вистава у місцевій читальні „Просвіти". Туди около 8. год. вечором напала гурма (около 150 людей, узброєних у палки, а навіть у пальну зброю — обрізки й револьвери), — на домівку читальні. Відбувалася саме характеризація аматорів. На крик нападаючих вийшов 18 літній парубок Михайло Зазуляк і він перший упав непритомний після ударів й поленця ножами. Вчинився перед домівкою читальні ще більший крик. Тоді вийшли з домівки читальні й голова Семко Кураш і член видїлу покійний нині Михайло Лапчак, син Івана. На них моментально кинулися нападаючі комунарі з ножами і палками, при чому упало й кілька стрілів. За хвилину оба лежали непритомні на землі. Зібрані на представленні розбіглися у паніці. Комунарі здемолювали домівку читальні „Просвіти" й вибили всі шиби. Рівних занесено невдовзі до їх домів. Михайло Лапчак був найтяжче ранений й до нього до хати приликано негайно місцевого лікаря д-ра Загробельного.

В часі, коли д-р Загробельний давав першу лікарську поміч непритомному, напали комунарі на домівку Мих. Лапчака, відлали кілька стрілів, вибили всі вікна, а навіть засипали керницю. До кімнати, де був тяжко ранений, стали кидати каміння, від яких погасла лямпа. Присутні утікли, а д-р Загробельний засвітив електричну ліхтарку й тоді нападаючі, виламавши його буржуям, загрозили йому смертю якщо буде рятувати Лапчака.

Комітерн трясе Францією.

Комуністи намагаються захопити владу у Франції. Французький уряд людового фронту помагає еспанським комуністам. Несамовитий плян перекинути війну з Еспанії на полудневу Францію

Французькі праві часописи проголошують в останніх днях правдиві революції про плями, інтриги та працю московського Комінтерну в Еспанії та Франції. Ці революції виясняють, чому Ірун і Сан Себастіян ще досі не піддалися, хоч вони зовсім відрізані від контакту з мадридським урядом. А саме „нейтральна" Франція, яка перша виступила з відомою пропозицією нейтральности великодержав доставляє лівому урядові в Ірун і Сан Себастіян харчі, зброю та муніцію, через свою границю. Рівночасно французькою територією йдуть транспорти червених із Барсельони до Ірун. Між Барсельоною і малим клаптем червоного фронту над біскайським заливом є **правильна комунікація через французьку територію.** Навіть командантом червоних в Ірун є французький сотник Жак Менаш. Уночі з 26. на 27. серпня привезли до Ірун батерію франц. гармат калібру 75 мм, і дві протилетунські гармати. Ціла угода про нейтральність є **безвартісним клаптиком паперу.**

Хоч французький людовий фронт (читай: агенти комінтерну) помагає своїм червоним побратимам в Еспанії всеж французькі та еспанські комуністи числяться з тим, що націоналістичні війська перемогуть і тоді треба буде тікати або **перекинути війну на територію полудневої Франції** і таким чином рятувати свою шкіру.

У позавчораш. числі подали ми революції відомого французького вченого п. Барду про намагання комуністичний переворот у Франції. Тепер подають паріські часописи дальші революції на цю тему.

Генеральним штабом комуністичних верховодів є „Комітет акції та організації революції". (прибудівка Моперу). Цей комітет має організаційні відділи у цілій Франції. Головну акцію спрямовують на полудне. Організатори творять морацькі совіти, які мають протиставитися кожній комунікації з пристанями націоналістів і організувати пристаневі та вантажні страйки. На гарячим доказом їх діяльности були події в Бордо, де робітники не допустили до відїзду корабля „Бель Ільь", який мав везти вантаж з муніцією для націоналістів. Виявилось, що були там лише тячі забавки. Зате всі кораблі, що довозять зброю червоним, користуються різними удогідненнями.

Існують теж у Франції при комуністичних ячейках у Марсель, Бордо й Байонні **бранкові уряди,** які збирають охотників-моряків до червоної еспанської фльоти. Виїхало вже 600 людей. Між Барсельоною і Валенсією їздять постійно комуністичні комісарі Штайн, Маркус і Каліос. З Марсель вислано вже крім моряків 300 механіків французького морського синдикату, який, як відомо, опанували комуністи.

У Парижі урядує окрема комісія, яка нав'язала зв'язок із „Федерацією французьких старшин резерви". Підстаршин, що належать до комуністичної партії дістають 10.000 франків премії та заторуку ранги сотника. Як подає „Матен" поза станції знайшли в кишені убитого червоного старшини, француза, **мобілізаційний наказ** в **ськової комісії французького людового фронту.**

Одначе найцікавіші революції торкаються плянy перенести війну з Еспанії на полудневу Францію. Якщо червоні мусітимуть утікати з Мадриду, тоді **совіти полудневої Франції проголосять червону мобілізацію** на цілій території полудневої Франції. Проектують теж створити **еспансько-французьку комуністичну армію.** Щоб уряд не мав ніякої змоги протиставитися усім заряднням комуністів, проектують вони генеральні страйки і повстання в цілій полудневій Франції. Границі між Еспанією і Францією не буде! Будують теж окремі радіостації, організують залізничників емеритів і т. д. Комісарі, що керують цілою акцією дістали вже **500 тис. франків зачету.**

Французька комуністична партія стоїть під безпосередніми впливами московського Комінтерну і не може без його відома скликувати конгресів. Всі рішення мусить затвердити Комінтерн, який теж має право іменувати нову управу партій. Рішення Комінтерну є рівнозначні з наказом.

Всі подані за французькими часописами революції доказують, що Комінтерн змагає зовсім просто до того, щоб пропагувати владу совітів у Франції.

Зробивши своє й певні, що Лапчак сконає, чи вже сконав, відступили від хати Лапчака й поділившися на дві групи, пішли громити усіх видніших наших громадян-селян, що чимнебудь були звязані з місцевими українськими установами. Минули греко-кат. і римо-кат. парохів, школу й оминали всіх латинників і жидів. В селі зі страху все завмерло й ніхто й не думав ставити опір.

Розпочався дійсний погром в селі, якого галицьке село досі не знало. Банда з 60—80 уєброзної голоти, відкривши часто для пострахy кілька стрілів з обрізків чи револьверів, (громили дві відільні групи), вибивали вікна, а часто ще впадали до хати й демолювали внутрішню хатню обстановy і образи святих. Здемолювали 32 домів. До найбільше пошкодованих належать: Гринько Куріца, син Дмитра (у нього в хаті знищено все, розбито навіть піч, а комісія під проводом старости оцінила шкоду на 700 зол.), пок. Михайло Лапчак, його брат Степан Лапчак, Степан Зальопаний (у нього знищено в городі ще й пасіку — 15 пнів зовсім, решту пнів повикручували й ушкодили), Іван Ломотюк, Андрій Процишин, Іван Рекочий, Федько Процишин й 75-літній Тимко Базар, котрого теж тяжко побили й зломили йому руку. Матеріяльні шкоди йдуть у тисячі золотих. Присутні утікали як перед татарською ордою, а кого припадково застали, того побивали.

При вистрілах з обрізків й револьверів одна банда около 10 год. веч. дійшла недалеко постерунку поліції. На постерунку було двох постерункових (командант був тоді в Микулинцях) й вони учувши стріли, вийшли зі станиці, й віддали два стріли. На це банда комунарів — було їх, як кажуть, около 80 — відповіла теж стрілами. Одні й другі стріли дано вгору. Банда завернула, а постерункові, не чуючися видко у силах, завернули на постерунок і телефонічно завізвали помочі.

Поміч — 6 чи 7 постерункових — наспіла щойно коло півночі й до цього часу банда громила дальше. В селі настав спокій щойно по приході поліційного скріплення.

Тоді непритомного Мих. Лапчака відвезено до шпиталю в Тернополі. Відлеглість значна — 16 км. — і тяжко раненого привезено до Тернополя около 5. год. рано. Всяка лікарська поміч була неможлива і жертва комунарського погрому, не відзискавши ні на хвилину притомности, померла в понеділок 31. серпня в год. 4. попол.

Зроблено секцію тіла Мих. Лапчука у присутности слідчого судді. Секція виказала 10 ран тятих у голову й кілька колених у бік та товчених, між ними дві смертельні від удару — мабуть від оловяної кулі — в голову. Над непритомним Лапчаком, що лежав на землі, знущалися комунарі довший час. Як безпосередніх справців подають около 20-літніх парубків Івана Куріцу і Михайла Цимбалістого, яких арештували і відставили до слідчої вязниці в Тернополі.

Другого дня — в понеділок — приїхав на місце тернопільський староста Маліцький і управитель слідчого уряду з агентами. Прибув теж більший відділ мундурової поліції з Тернополя. Комісійно оглянено домівки пошкодованих і описано шкоди. У поліційних доходженнях в днях 31. і 1. вересня ц. р. переслухано пошкодованих як свідків. Переслухано теж і згаданого Івана Бичека, якого арештовано. Придержано багато молодих людей, підозрілих в участи в погромі. Арештованих — числом 9 — скованих після похоронів Михайла Лапчака около 5. год. попол. 2. вересня відставлено до Тернополя. В Настасові є ще мундурова й тайна поліція, що веде дальші доходження.

МИХАЙЛО ЛАПЧАК.

Жертва комунарського погрому, Михайло Лапчак, син Івана, уродився в Настасові в 1880. р. (скінчив 55 літ). Був господарем на 12 моргowому господарстві. Бездітний, здавна займався громадянськими справами як цей, що вийшов зі школи відомого колись на Поділлі діяча пок. о. Евстахія Цурковського й приятелював з його сином о. Богданом Цурковським, тепер парохом в Камінках в Скалатщині. Дуже працьовитий і статочний вибився поміжний на чоло провідних селян не тільки у своїй громаді, але й в Тернопільщині. Працював у всіх ділянках, а своє майно хотів записати на просвітянські цілі. Довгі літа був головою читальні „Просвіти" і збудував її домівку, перед якою згинув з рук комунарів. Довгі літа був теж головою надзірної ради місцевої кооперативи „Поступ"; був членом виділу Кружка „Рідної Школи", а в останньому часі головою Кружка „Сільського Господаря". Одним словом, був національним і громадянським світочем свого села, творцем усієї творчої роботи, що послідовно поборював руїну, яку ширили в селі по війні місцеві комунарі. Його теж вони зненавиділи — передовсім сам Іван Бичек — і він як жовнір упав на своєму постерунку. Оставив вдовy свою дружину й товаришку праці Настю.

ЖЕРТВИ ПОГРОМУ.

Тяжко ранені є Семко Кураш, голова читальні „Просвіти" і член надзірної ради Подільського Союзу Кооператив в Тернополі, 18-літній парубок Михайло Зазуляк (обі мають численні колені і товчені рани в голову й по тілі) та 75-літній Тимко Базар (зломання руки). Лекше ранених є кільканадцять. Тяжко ранені остають під опікою місцевого лікаря д-ра Загробельного. Судово-лікарської комісії ще не було.

ПОХОРОНИ.

По секції тіло пок. Михайла Лапчука привезено до Настасова, де в середу, 2. вересня ц. р. відбулися маніфестаційні похорони при участи 12 наших священників з Тернопільщини і місцевого польського священника. На похорони прибули селяни і з дальших сіл, а навіть з Підгаєчини числом около чотири тисячі. З Тернополя приїхала делеґація наших тернопільських установ: філії „Просвіти", Пов. Союзу Кружків Р. Ш., філії „Сільського Господаря" Подільського Союзу Кооператив Українського Кооперативного Банку, Подільського Народнього Банку, повітових управ УНДО і УСРП, Української Парл. Репрезентації і Центрального Комітету УНДО та хор „Молодої Громади". Видано клепсидри і привезено вінці.

Похорони розпочалися в год. 11. передполуднем. По винесенні домовини з хати промовив місцевий парох о. Ярмович, характеризуючи в теплих словах пок. Мих. Лапчука як християнина, українського патріота й діяча та чоловіка. Співав хор тернопільської „Молодої Громади і грала читальнича орхестра з Буцнева. Домовину внесено до церкви, де похоронні відправи тревали півтора години.

Домовину несли на рученах тернопільські делеґати, найповажніші місцеві старші громадяни і молодь. Перед нею несено 23 вінців, що представляли багату фльору нашого Поділля і символізували наші змагання. Був вінець з червоної калини, з дубового листя, смеречини, терниии, з усіх родів збіжа, з різних полевих і городових квітів до чудових рож включно. Вінці були прибрані жовто-блакитними і червоними лентами, в котрих більшість мала відповідні написи.

В дорозі на цвинтар великий маніфестаційний похід спинився перед домівкою читальні „Просвіти", що була ділом невсипущої праці по-

Останні новини.

на сукні, комплєти і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	1.50
Вовна на комплєти	3.50	Камґарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничка	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і білі на 30 прц. дешевші.

Богатство

вітамін, фосфорових і вапневих солей, які містяться

у вівсяних платках

Knorr

привертає сили при загальних недоманях і знесиленні. Вівсяні платки „КНОРР", коли їмо їх щодня на сніданя або вечеру підтримують здоровля і самопочування.

ОБСЕРВАТОР.

Українська звукова фільма
в Америці.

Уже кілька разів згадано було, що в Ню Йорку виготовляють першу українську звукову фільму, а саме „Наталка Полтавка", безсмертної опери Івана Котляревського. Ініціятором цього діла є знаний балетмайстер українського театру п. В. Авраменко.

П. Авраменко має свої великі заслуги на полі українського театру, тимсамим і для розбудження українського національного духа серед молодого покоління в Америці. Його театральні школи, що він їх заклалав по українських громадах Злучених Держав, згуртували разом до 10.000 молоді обох полів, яка вивчилась рідного театру та виступала на публичних сценах гуртами по 200—600 осіб перед тисячами своєї і чужої публики. Ця наука і ці виступи прищепили тій молоді любов до свого театру, пісні і до українського імення. Це більше їх зукраїнізувало, ніж українська рідна хата, школа, а часом навіть більше, ніж своя церква.

Тепер п. Авраменко взявся за, здавалось би, неможливе діло: створити на чужині українську національну фільму. Хто знає, які мільони долярів кинені в американську фільмову індустрію, такому почину п. Авраменка виглядав зразу на порив з мотикою на сонце. Та в тім випадку оправдалася щедра приповідка: „До сміливих належить світ". Авраменко поборов непереможні, як здавалося, перепони і українська звукова фільма вже факт здійснений.

Під ч. 747 на Нюйорськім Бродвею видніє на входових дверях скромний напис: Avramenko Film Production. — Ціла триповерхова каменица з просторими кімнатами і салею, декорованими в суто українському стилі, роздягальнями, робітнями тощо, присвячена на це діло. На сцені йдуть проби, відбуваються танкові продукції для американських критиків, фільмових режисерів і знавців. У бюрах п. Авраменка, чи п. М. Ганя, директора підприємства, йде невпинна праця над сценарієм фільми, переговори з фільмовими фірмами, режисерами, артистами, декораторами і т. д. По шість годин денно йдуть проби для самої фільми. Одним словом, діло кипить.

Фінансова сторона справи також на твердім шляху. Заложено акційну спілку у висоті 25 тисяч долярів, в яку рідні наші люди вклали по кількасот чи по кілька тисяч долярів. Відділено фінансову працю від мистецького проводу, що залишається в руках п. Авраменка. Председником її п. М. Бойчук, б. підстаршина УГА, а тепер купець у Ню Йорку. Бізнесовим управителем, як уже згадано є п. М. Ганя. Його завдання між іншим є звязувати українське фільмове підприємство з американським фільмовим світом.

До артистичної праці заангажовано найкращі мистецькі сили, які можна дістати в Америці. Музичну сторінку фільми довірено проф. Константинові Шведову, колишньому диригентові опери в Москві. Режисером фільми обняв п. Лев Булгаків, родом донець, що має в центрі фільмового мистецтва в Америці, у Голівуді, славу одного з найкращих фільмових режисерів. П. Болгаків з молодих літ знає українську сцену і тому має прикмети, потрібні саме для режисера української фільми.

Головні ролі обняли першорядні українські та російські оперові артисти, що виховалися на Україні та знають нашу сцену, мову, пісню, і побут. П. Михайло Швець, уроженець Полтавщини і б. шкільний товариш бл. п. С. Петлюри, бас з опер в Одесі і Москві, грає Виборного. Ролю Возного обняв п. Матвій Водяний, артист з наддніпрянських театрів. Наталкою є славна оперна сила з колишніх опер в Росії, а тепер з Метрополітен Опери в Ню Йорку, пні Наталя Сабаніва родом кримська гречиня. Терпелиху грає пні Олена Діброва, оперова контральтистка, б. солістка Укр. Нац. Хору Кошиця. Петра співає п. Дмитро Кріона, оперний тенор, родом грек із Криму. І на допоміжні ролі підібрали найвідповідніші сили з молодших талантів, що вже підхоплюються в Америці. Є між ними Теодор Свистун із Філядельфії (в ролі Миколи), Ліда Бодрук, родом із Канади, тепер оперова співачка в Ню Йорку (в ролі доданої особи, панночки Марусі) і М. Сьогробогач з Ню Йорку, в ролі доданої особи свата.

До артистичної обсади та музичної сторінки застосують теж декорації та костюми, зорганізують гуртові сцени. Костюми виготовляє п. Федір Бражник. Над гуртовими сценами працюють ся подрібно, щоб вони вийшли якнайкраще і найбільш характеристично.

...кійного. На фронтоні читальні був портрет покійного. З місця, де упав покійний і пролив свою кров, промовив перший голова тернопільської філії „Просвіти" проф. Ігарій Брицович від тернопільських освітніх, відроджувальних і господарських установ, дальше від місцевих українських установ Петро Жмурко, а від місцевої молоді Феліся Процишин.

Похід при жалібних звуках оркестри, спиняючися часто для читання евангелій, прийшов на місцевий цвинтар. Тут над могилою попрощали покійного д-р Степан Баран від Української Парляментарної Репрезентації і ЦК УНДО, д-р Дмитро Ладиш від УСРП і о. Богдан Цурковський як особистий від молодости приятель покійного. Поселися науки „Вічная память" хору й оркестри і тлінні останки невинної жертви комунарського погрому в год. 3. попол. злождено до родинної гробниці.

Д-р Степан Баран.

Занедбані роковини.

У звязку із статтею в ч. 195 „Діла" під повищим заголовком, в якій автор кидає зазна відсвяткувати соті роковини культурного й національного відродження нашої тісніщої Батьківщини („Русалка Дністрова" 1837 р.), не буде зайвим довести до відома всіх зацікавлених, що оскільки йде про музичну ділянку, то підготова до такого свята у повному ході. Від ряду місяців нічим іншим не займаюся в тій мірі, що пропагандою цього ювілею серед наших музичних кол та справою його музичного оформлення, у висліді чого Спів. Т-во „Сурма" і „Львівський Боян" рішили зараз по феріях приступити до підготови ювілейних концертів, а наші чільні композитори творять уже музику до підобраних мною текстів із поетичного доробку Руської Трійці та її найближчих епігонів. Рівночасно ладиться суцільна програма двох ріжнородних концертів. Увесь потний матеріял буде виданий в найкоротшому часі та ще цього року зможуть його набувати наші „Бояни" й інші хори. У цей спосіб музична справа ювілею буде небавом майже в цілости розвязана. Черга за організаторами нашого культурного життя!

З. Попель.

—o—

З польської преси.

Про якість теперішньої школи.

Варшавський „Час" у числі з 3. вересня ц. р. помістив передовицю, якої автор реферує обширно публікацію проф. Скочиляса п. н.: „Польська школа на роздоріжжі". Проф. Скочиляс займається між іншим у своїй книжці проблемою навчання, слушно вважаючи навчання виховним засобом. На примірі науки польської мови проф. Скочиляс представляє характер теперішнього виховання у школі. Підручником у школах польської мови є книжка „Муйзон векі". Отже „векі" говорять почавши від найдавніших часів. Учням першої кляси гімназій вони говорять про культуру египтян, асирійців, греків і римлян. Справді варта запізнатися із тим, чого молодь першої кляси гімназій довідується з тієї книжки про культуру старинних народів. Отже культуру старинного Египту представлено в той спосіб, що подано уми до Ніцо та оповідання про влом до скарбниці фараонів двох молодців на те, щоби вкрадені скарби роздати вбогим. Щоби виховні вартості цього оповідання поглибити, в деяких школах рисували плян влому. У справі асирійської культури довідуються учні дещо про клинове письмо, опісля читають про найбільшу деспотку сходу Семіраміду, яка представлена в редакції п. М. Й. Вельопольської як взір людського гения.

З „Іліади" та „Одиссеї" подано лише опис знущання Ахилля над трупом Гектора і людоїдство Поліфема. З першої ери християнства автори не найшли нічого крім леґенди про збанок, який робили діти, та який Христос злїпив у чудесний спосіб.

Спеціяльно багато уваги присвячує підручник впливам раціоналістів. Дідеро у статті Парандовського представлений як „невтомний герольд всіх турбот і змагань людства". Оповідання про Вольтера пера Боя-Желенського представляє цього фільософа як „царя думки".

У школі панує тепер мода творити можливо найчисленніші суспільні організації у школі, видавати шкільні часописи і т. п. Між тими організаціями є такі, як „Страж Пшедшя", що являє боротьбу з релігією, а серед часописів місячників того характеру, як напримір „Сьвят Школьни", який виходить у Ченстохові та в якому один із молодих авторів поміщує ось які золоті думки: „Бог умер. Ах, чи варта думати, чи варта мріяти і шукати Бога?", або „Чуєш, дам людям щастя, щоби про Тебе забули, убю Тебе, о Безсмертний!, в їх серцях на віки". (Ці цитати наводимо також за проф. Скочиляєм).

Дійшло до того — пише проф. Скочиляс — що в пересічній середній школі існує около 20 ріжних організацій, а є заведення, в яких це число доходить 40. Серед учнів є самі председники, заступники председників, члени управ, які радять, конферують, узгіднюють...

Нічого дивного, що в тих умовинах інтелектуальний і моральний рівень шкільної молоді представляється назагал просто фатально. Проф. Скочиляс цитує численні випадки просто неймовірного звиродніння молоді, гулянок, пянства, полового розперезання, взаїмних крадіжей тощо.

— Таке діється в польських середніх школах. В українських гімназіях додатково має наша молодь ще незв. державне виховання, що ведеться іноді недопускальними методами, які тільки непотрібно дразнять почуття національної гідности та чести, має додатково ріжні позашкільні впливи. Як зовнішній покажчик цього своєрідного державницького виховання пишаються напр. при вході в обох гімназіях у Львові славетні вивіски, на яких не тільки в польськім тексті видніє злобний термін проф. Ст. Грабського — „ruski", але й на вивісці, що мала би бути українською, стрічаємо цей самий термін, хоч уже в українській транскрипції. Очевидно — ця деталь тісно вяжеться з духом школи, з проблемою навчання, з наукою історії, з існуючими підручниками і т. д. і т. д. І коли у підсумках своєї статті „Час" з трівогою каже про польську школу: „стан теперішньої школи загрожує національною катастрофою", то що мали би сказати ми, українці?!

Саму оперету Котляревського значно перероблено відповідно до вимог техніки, а властиво поширено, хоч і зберегли вірно її основний характер. Вставлено також ріжні додатки, щоб дати відповідні картини, як напр. українське весілля, цікаве для чужинців.

З музичного боку пороблено також зміни. У первісній редакції оперета Котляревського вийшла би за бідно на модерну фільмову пісу. Треба рахуватися з тим, що новітня публика занята до Вердія, Масканія, Пучінія, Ґуноди, Вагнера та цих мельодій навіть оброблені Лисенком за скромні для модерної фільми. Тому проф. Шведів, сам композитор, поширює значно музичний матеріял оперети та пристосовує його до нових вимог фільми. Вставлено чимало відповідних пісень, чи то з народньої творчости, чи з творчости українських композиторів. Оперета виїде музично без порівнання богатша, як справжня оперета.

Праця над фільмою поступила вже так далеко, що пороблено перші звукові зимки (для проби) і дня 8. серпня ц. р. у „Савнд Фільм Студіо" запродуковано їх перед гуртом запрошених гостей, критиків, фільмових знавців, режисерів і т. п. Проба випала знаменито. Вже з тих з дорваних картин було видно, що фільма переїде далеко наші сподівання.

Тепер почалася праця над будовою українського „села". Ставлять тини, заводять цвітники, малюють стіни, кафлеві печі, добирають декорацій. Це село буде збудоване недалеко міста Тьентон, у стейті Ню Джерзі.

Ню Йорк, 15. серпня 1936.

Проф. **Йосиф ЦЕТНЕР** обняв у львів. Муз. Консерваторії ім. К. Шимановського клясу гри на скрипках. Курс вищий і концертовий. — Вписи в Управі Консерваторії **Коперника 9.**

Червоні тікають до Франції.

НАСТУП НА ІРУН.

ВІРІЯҐО, 3. 9. ПАТ. Авас подає, що під Іруном знову почалися сильні бої. Повстанці почали наступ під заслоною артилерійського та скорострільного обстрілу. Повстанці перейшли лінію червоних і добули гору Тірімрт. Тепер ситуація червоних є безнадійна, бо націон. артилерія панує над положенням зі своїх нових позицій. В кожній годині можна надіятися повної поразки червоних. Червоні намагалися йти до протинаступу, але мусіли відступити з величезними шкодами. Червоні в Ірулі переживають жахливі, трагічні хвилини. Націон. артилерія стріляє безупину на місто.

ПАНІКА СЕРЕД ЧЕРВОНИХ.

БЕГОБІЯ, 3. 9. ПАТ. Націоналісти йдуть уперед. Ля Пунча і Сан Марсіяль окружені і не творять уже ніяких стратеґічних позицій. Стежі повстанців доходять уже 500 м. під Бегобію. Мешканці малих сіл, що лежать довкола міста, тікають у паніці до Франції. Французька влада скріпила прикордонну сторожу.

Останні звідомлення з поля бою подають, що бій ведеться вже на вулицях Бегобії. **Багато червоних жовнірів утікло** разом із населенням за границю. Хвилини Іруну вже почислені. 200 членів червоної міліції налякані, що повстанці можуть їх окружити, кинулися перепливати ріку Бідасоа в повнім узброєнні, одначе до французького берега допливло тільки 80 жовнірів. Французька жандармерія негайно їх розброїла. Панцирний поїзд червоних, що помагав у протинаступі, мусів відступити. Серед червоних жахлива паніка.

ФРАНЦУСЬКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ГЕН. РИДЗА-СЬМІҐЛОГО.

Візита ген. Ридза-Сьміглого у Франції, яка мала не тільки куртуазійний характер, але й політичний, закінчилася відзначенням начального вождя польських військ. Президент Лебрен відзначив ген. Ридза-Сьміглого лентою почесної легії, в часі маневрів французької армії в містечку Сіппе, відомім зі світової війни.

ЖНИВА МАРНУЮТЬСЯ.

Р.О. Совітські часописи счиняють алярм з приводу цьогорічних жнив. (Про це пишемо на іншім місці). Всюди добачують большевики саботажі **та рецидиву протидержавних тенденцій.** Татарська республика не доставила ще ні одного кільограма збіжжа до державних магазинів. Цілі маси збіжжа нищаться, бо нема відповідного приміщення. Змарнували вже в цей спосіб міліони пудів зерна.

ДИМІСІЯ МІН. ҐЕМБЕША.

БУДАПЕШТ, 3. 9. ПАТ. Премієр Ґембеш просив регента Гортія звільнити його з обовязків міністра краєвої оборони. Регент приняв димісію і рівночасно іменував прем. Ґембеша ґенералом піхоти. Міністром краєвої оборони менував регент ген. Шомкуті.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ У РИМІ.

РИМ, 3. 9. ПАТ. Болгарський король Борис відвідав у венецькій палаті Мусолінія.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
Пятниця, 4. вересня, год. 8. вечір:
одна з останніх вистав знаменитої фарси **„Пані Презесова"**

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XVI. ВИКАЗ.

Зложили в Центробанку:

Ексцеленція Митрополит А. Шептицький зол. 100.

Кооп. „Будучність", фабрика паперів „Калина" в Городолі зол. 100.

Службовики і робітники фабрики паперів „Калина" зол. 100.

Лікар зі Львова зол. 50.— і кличе всіх вільнопрактикуючих українських лікарів у Львові на таку саму суму.

Д-р Білинський Олександер, Ходорів, зол. 10.— і кличе: д-ра Строніцького, Сохана Антона, Тронна Северина і Чорного Осипа (промисловця), усіх в Ходорова.

о. Петро Глинський, Деренівка, зол. 10.— і кличе: о. лек. Степана Мохнацького з Теребовлі, дир. Степана Томкова з Деренівки й о. сов. Евг. Цегельського з Чнова.

Д-р Нестор Білик, Прага зол. 10.78 (кор. чес 50) і кличе: д-ра Анд. Шустакевича, Трнава Словаччина, інж. Антона Гальку в Праги і д-ра М. Кметя з Праги.

Іван Мельник, Бельско зол. 10.— і кличе: д-ра Володимира Гіляцінського, адв. в Ярославі, інж. Антона Ліськевича у Львові, Степана Щуровського, Бельско, д-ра Юрка Полянського у Львові, о. К. Гаська в Ярославі та о. Юліяна Шуплата, Ліська к. Сянока.

Інж. Лев Дорожинський, Угнів зол. 5. — і кличе: о. А. Трешневського Угнів, о. Романа Адріяновича Ульгівок, д-ра В. Мизюка й інж. Бородайка в Белзі, інж. К. Целевича, Рава Руська й інж. Івана Свірського, Львів.

Белей Іван, суддя в Сяноці зол. 5.— і кличе: д-ро Т. Белея, адв. в Тисьмениці, д-ра Жовківича, лікаря в Бурштині і м-ра Мих. Федунькова в Бурштині, Ф. Ортинського з Калуша.

Мелянія Ільницька в Дрогобичі зол. 5.— і кличе: д-ра Гащукову з Перемишля.

Іван Семенів, ревізор РСУК, Львів зол. 5.— і кличе на довільну квоту: Івана Дороту, Дмитра Карпова та Гриця Демчину, директорів ПСК Жовква і Миколу Матуха, Степана Котовича і Василя Мельника, директорів ПСК Рава Руська.

М-р фарм. Конст. Медвідський, аптика в Болшівцях зол. 5.— і кличе: м-ра Ярославу Зарицьку з Луцька, м-ра Зол. Кривокульського і м-ра Степ. Пасіку зі Львова та м-ра Фенчука з Коломиї — усіх на довільну суму.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ЕЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

Д-р Вол. Караневич, Сянік зол. 5.— і кличе: радницю Юлію Белейову в Сяноці, інж. Богдана Дрималика й Орисю Дрималикову в Грабівниці.

Марія і Людвик Клапоушаки, учит. в Костарівцях Сянік зол. 5.— і кличуть: Місю Бйовську, учит. в Лючі і Василя Боднара, учит. у Вадовій.

Андрій Рачинський, упр. шк. в Ульгівку, зол. 5.— і кличе: Григорія Дякова в Рячці, Івана Кащіра в Гребенним Жигмонта Олексина в Девятирі, Якова Магуру в Корнях і Степана Гладюка в Магерові.

Іван Кузів, Стрий зол. 5.— і кличе: дир. Неговича Андрія і дир. Колодницького Дм., обох зі Стрия і дир. Садовського Вол. зі Сколього.

Степан Онишкевич, Купновичі зол. 5.—.

Д-р Ярослав Гринкевич, Станиславів зол. 5.—.

Емілія Карван, Краків зол. 5.—.

Д-р Конст. Зубик, Коропець, зол. 5.—.

Д-р Мих. Мельник, Скалат зол. 5.— і кличе: Галю Грабарову в Мостах Великих та інж. Волод. Ремезу в Скалаті.

Д-р Богдан Макарушка, Львів зол. 5.— і кличе: д-ра Ярослава Манличевського, лікаря в Ягольниці, д-ра Теодозія Руденського, лікаря в Білобожниці, д-ра Волод. Карановича, лікаря в Сяноці, д-ра Миколу Поповича, д-ра Олекс. Лаврівського і д-ра Степана Коржинського, лікарів у Львові.

о. кан. Ковальський Олександер, Львів зол. 5.—.

о. кан. Грицай Волод., Львів зол. 5.—.

Іванна Махник, Гута Зелена-Потилич зол. 5.—.

Оксана Клюфас, Львів, зол. 5.— і кличе: Гертруду Онисько, Львів, Надю Лаврівську, Львів, Любу Мосевич, Торунь, Славцю Сойкевич, Васютин, Ромку Юзвичинську, Львів.

Д-р Сай Тад., Івачів Гірн. к. Тернополя зол. 4.— і кличе д-ра Лотовича Матвія, Милятин Новий.

Д-р Рибак Микола, Перемишль зол. 4.— і кличе: інж. Юліяна Павликовського, Львів та о. Константина Петрушевича, пароха Конюх.

Д-р Богдан Карпевич, Рава Руська зол. 4.— і кличе: м-ра Корнила Біловора, нотар. асес. і м-ра Володимира Котовського, адв., обох з Рави Руської.

Степан Кужіль, Побужани, зол. 4.— і кличе: д-ра Миколу Струтинського, адв. в Буську, Миколу Гриньоха, Стрептів, Данила Монджейовського, Яблонівки.

Студентська Секція в Мразниці зол. 3.— і кличе: Іващука Грися і Михайла, Лейбича І., Добоша Антрія і Василя Проня на довільну, але більшу суму.

о. Іван Яцків, Дички-Підкамінь зол. 3.— і кличе: о. Ст. Кремінецького і Т. Фенника, обох з Вербилівки та о. Мир. Харину, Львів.

Д-р Ілля Салагуб, адв. у Белзі зол. 3.— і кличе: Олекси Косенка, радника в Познані, д-ра Антонія Іванівського, лікаря у Варшаві, о. Івана Фединського, декана в Любіні к. Львова, Петра Мечника, проф. у Львові, інж. Миколу Творидла, Львів та Осипа Лозицького, дир. гімн. у Станиславові.

Василь Конюх, Львів, зол. 2.—.

Агр. Кернцький Григорій в Тухолі зол. 2. — і кличе: о. д-ра Івана Гриньоха, Львів, інж. Романа Грицая, Богатин, інж. Ст. Пиндуса, Ченстохова, о. Антона Шпорта, Іклиня, о. Ст. Баславинського в Підмихайлівці.

Адв. Степан Ганицький, Львів зол. 2.— і кличе: о. д-ра Лабу Василя у Львові, д-ра Савчака Богдана, Ширенъ.

Шумський Михайло, Львів зол. 2.— і кличе: Пірського Івана і Манівського Данила зі Львова.

Яків Шак у Болеслівці, п. Андрихів зол. 1.— і кличе: інж. А. Постоловського в Ржиках, проф. Й. Андрушкова й А. Кучерину в Кентах.

с. Андрій Галаздюк, Болехів зол. 1.—.

П. Т. завітайте до **Харчевні „КлюБу Укр. Емігранта"** на смачні сніданки, обіди й вечер.
Ціни помірковані. — Видаються українські страви. — Для абонентів знижки.
Площа Бернардинська 2. І. пов. 2565 4-5

Італійську амбасаду теж перенесли до Аліканте.

МАДРИД, 3. 9. ПАТ. Італійську амбасаду перенесли з Мадриду до Аліканте.

Мешканці Мадриду дістали наказ, щоби 30 хвилин по алярмовім сигналі ховалися до шивниць і тунелів підземельної залізниці.

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Повстанці здобули форт Сан Марсіяль.

ЧЕРВОНИХ РОЗБИЛИ ПІД ГУЕСКОЮ.

САРАГОССА, 3. 9. ПАТ. Колюмну каталянських військ розбили націоналісти під Гуескою. Більше як тисячку полонених відставили до Сарагосси.

—o—

о. О. ПРИСТАЙ. 85

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Вражіння з 28-го Евхаристичного Конґресу в Шикаго були надзвичайно гарні й душевно дуже нас скріпили. Чимало років вже минуло, а всі ті картини бачу ще й досі перед собою, як на знаменитій світлині. Бачу все до найменших подробиць! А особливо вбилась мені в память зразкова дисципліна в римо-католицькій Церкві, що проявлялася виразно на кожному кроці, в кожній акції, серед одиниць і гуртів, у світських людей, у шкільної дітвори, у звичайного священика та самого кардинала. Тому всюди був подиву гідний порядок і точність.

При престолі не потребував целебрант чекати на кадильницю або папський легат на кропило. Все дістав у належну пору, й то без якихось знаків рукою, головою чи мімікою. Але тут не було теж якогось „капральства", тільки покора, достоїнство та глибока повага.

Кожна відправа відбувалася без найменшого припізнення. Проповідник зачинав свою проповідь з годинниковою точністю і закінчував її в тій годині й хвилині, як це було подане в програмі. Не скоріше й не пізніше.

Нічого не переборщую тут, бо й навіщо? Зраджую тільки „таємниці" успіху, що ними є дисципліна й точність.

На 28-ім Евхаристичнім Конґресі в Шикаго були серед мільйонового здвигу вірних всі раси й народи пятьох частин світу. А проте панував тут порядок, бо була дисципліна й точність. У цій величавій релігійній маніфестації відзеркалювалась ціла монументальна організація Католицької Церкви, що пережила імперії і царства смертних людей, переможно перебула всі тяжкі переслідування і діждалась свого розцвіту в XX-ому столітті. А основником цієї наймогутнішої у світі організації був убогий, покірливий Назарянин, на імя Христос і Його ученики, незаможні та прості робітники-рибалки, а згодом Апостоли. Це організація не людського помислу, а Божої волі й сили!

42. УКРАЇНЦІ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

Програна визвольна війна і внаслідок цього упадок Української Держави порозганяли по цілому світі українських героїв: вояків, старшин, зокрема Українських Січових Стрільців, а також політиків, дипльоматів і взагалі наших визначніших патріотів. Американська українська заробкова еміґрація, що обмежилася від 24. VII 1924. американським законом про еміґрацію (т. зв. квотою) до дуже малого числа зискала багато на інтелігентській еміґрації. До 24. VII. 1924. американська границя була відчинена для кожного воєнного та політичного збігця, тому напливало багато українських збігців з усіх українських земель зпід Польщі, Румунії, большевиків і т. д.

Воєнні українські збігці це не були звичайні еміґранти, що прийшли до Америки хліба та долляра ради. Це були ідейні патріоти, а між ними і правдиві очайдухи, що в їх жилах кипіла гаряча козацька кров, жадна не долярів тай американського хліба, але жадна відновити втрачену свободу українських земель. Американська еміґрація слідила в часі світової війни за ходом воєнних подій, а по упадку Української Держави, взялася хоч незорганізована та без інтелігентського проводу, імпульсивно до активної роботи, а саме до збірок долярів для жертв війни, повеней і пошестей, що десяткували зубожіле й виснажене довгою війною українське населення. На голос розпуки Старого Краю стали американські українці відрухово скликувати віча, збори та наради, ухвалювати резолюції з протестами. Ці протести висилано до рішних урядів европейських держав і до американського уряду до Вашингтону. Імя Україна й український не сходили зі стовпців американських (англійських) часописів, бо не було української кольонії, що не дала би чути про себе та про свою політичну або добродійну акцію.

Чи помогли ті всі протести американсько-української еміґрації, про те не берусь судити. Все мені здається, що й краплі води, капаючи постійно на одно місце каменя, вижолоблюють ділок. Чому-ж людські серця мали би бути такі тверді, що не відчулиб крику розпуки та бодай не зацікавилися долею українського народу, що його перемогли сусіди?

Та згодом ця енергія нашого робітництва в Америці почала слабнути й одночасно було ще замало тут інтелігенції, свідомої свого призначення, що підтримала би масу. А наша американська преса й її редактори жерлися між собою за членів своєї запомогової організації. Річ у тім, що українсько-американські часописи були здебільша органами поодиноких запомогових союзів. На зборах такого союзу призначували редактора, що потім старався приєднати для організації всякими способами нових членів. Він на сторінках часопису вів безоглядну боротьбу з „конкуренційним" союзом, щоб тільки міг чимось похвалитися перед делегатами на другій конвенції. Зрештою, наші американські редактори не були ніякими журналістами. Це були люди, що шукали якогонебудь заробітку. Попавши принагідно за редакційний стіл, трималися руками, ногами та зубами своєї посади, тряслись перед кожним визначнішим членом дотичної запомогової організації. Боялись тіни своїх хліборобців, щоб — не дай Боже, — не образити їх якимнебудь слівцем. Тому преса кульгала й не могла якслід сповняти своє важне суспільне завдання.

(Далі буде.)

БЕЛЬГІЯ ПРОДОВЖУЄ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

БРЮССЕЛЬ, 3. 9. ПАТ. Мішана військова комісія під проводом ген. Стрідонк ухвалила продовжити військову службу до 18-ти місяців.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА АКЦІЯ ВАТИКАНУ.

Пастирський лист німецького епископату є першим етапом протикомуністичної акції Ватикану. Всі напрямні цієї акції подає сам папа у Кастель Ґандольфо, на авдієнції французьких, австрійських і мадярських епископів. Одначе епископам залишив він довільну ініціятиву у започаткуванні цієї акції. Надіються, що коли папа вернеться до Ватикану, проголосить тоді маніфест проти комунізму.

З організаційного руху.

СПРАВОЗДАВЧЕ ВІЧЕ ПОСЛА Д-РА СТ. БАРАНА В КРИВЧУ.

В неділю 23. серпня ц. р. відбулося в *Кривчу Долішнім*, борщівського повіту, справоздавче віче посла д-ра Степана Барана, при участи коло 1.200 громадян з 14 сіл мельницької і борщівської судової округи. Віче відбулося під отвертим небом на церковному майдані. Отворив його директор *Петро Ґораль*, секретар Повітового Народнього Комітету УНДО з Борщева і на його внесок покликано до президії віча: рідника Петра Омаля, адвоката з Мельниці й голову Пов. Нар. Комітету УНДО мельницької округи, місцевого пароха о. Богдана Незаревича та селян Івана Бойка й Василя Гаврилюка з Кривча і Степана Фещука зі Сенюгова.

Про діяльність Української Парляментарної Репрезентації і про теперішнє політичне положення референував посол *д-р Баран*. У своєму, близько двогодинному рефераті попри справи суто політичні, обговорив пос. д-р Баран справи шкільні, громадські, а зокрема ще й земельні у зв'язку з парцеляцією дворських обшарів, яку тепер переводять у борщівському повіті і при якій наше місцеве населення не може набути землі, а парцелюють її між справджених зі заходу кольоністів. Спосіб переведення земельної реформи в борщівському повіті, що виказує найвищий відсоток карловатих і дрібних господарств (85 відсотків усіх господарств), неспосібних до самостійного економічного розвою, викликує велике невдоволення серед нашого безземельного й малоземельного населення, тим більше, що нема тут взагалі запасної землі для кольоністів. І саме земельна справа може на Поділлі спричинити великий соціяльний фермент серед нашого сільського населення, якого не допускають до здобуття й поширення варстату праці — себто до набуття землі при парцеляції дворських обшарів. При кінці свого реферату пос. д-р Баран порушив теж справу комуністичної еґітації і вказавши на небезпеку, яка грозить українському народові від комуністів, візвав до безоглядної боротьби з комуністичною язвою.

Після реферату була довга дискусія, в якій забирали слово селяни: Василь Українець з Бабинець, Василь Мазурак зі Залісся, Петро Іванишин з Бабинець, Петро Бойко з Кривча, Іван Андрійчук з Бабинець, Степан Фещук зі Сенюгова, Степан Герман з Кривча, Іван Олексин зі Залуччя й Андрій Григорашук зі Шишковець, порушуючи справи загальні й місцеві (справа жидів, новий закон про границі держави, варти, будова доріг, шварками, заклад ставити українські памятники, перезержування дозволу на будову Народніх Домів і т. д.). Замітною була жидівська справа. Від якогось часу поширюють у Борщівщині й Мельничині протижидівські летючки у польській мові зі закликом до бойкоту жидів. Були дальше випадки, що жидам вибили вікна, на що борщівське старостве приказало в даному селі виставити варту з кільканадцяти людей для охорони жидівських домів. В деяких громадах ці варти є ще й досі. Протижидівську акцію ведуть тут головно поляки, передовсім польське духовенство.

На всі порушені в дискусії справи дав відповідь пос. д-р Баран. Потім дир. Ґораль поставив резолюції: 1) Одобрення дотеперішньої політики й тактики Української Парл. Репрезентації і Проводу УНДО та признання за їхню дотеперішню діяльність; 2) Переведення парцеляції між місцеве населення з виключенням кольоністів; 3) Скасування збірних громад і видання нового самоуправного закону та нових самоуправних виборчих ординацій; 4) Основання українського університету у Львові й реактивування української державної гімназії в Тернополі і дальші реформи місцевого значіння.

Предложені резолюції прийнято одноголосно і палячево після співання національного гимну.

—o—

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАҐД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 2—5

— **Василь Ґресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 2-20

— Вже вийшов **Календар-альманах „Дніпро" на 1937 рік,** вид. Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові, розісланий відборцям. Календар присвячений 20-літтю української революції. 2630 2-3

— **Відкриття міжнародніх Східних Торгів у** Львові відбудеться в суботу, 5. ц. м. в год. 10. ранком у салі Промислово-торговельної палати. Опісля учасники підуть на площу Східних Торгів, щоби звідати найважніші павільони. Торги, що потривають до 15. ц. м. заповідаються дуже цікаво. Цього року взяли в них участь німецькі фірми. Торги будуть сполучені з цілою низкою окремих виставок, як ремесла, ловецька, лісова та охорони природи, коней, рільництва, худоби, дробу, кріликів і т. п. Буде теж показ расових псів, що потриває тільки день з огляду на пси, що не можуть видержати довше у клітках. Крім того передбачені ріжні імпрези, що мають піднести атракційність торгів. Томущо в характері виставця бере участь хемічна фабрика „Ліґноза", яка продукує вибухові матеріяли, піротехнічні вироби і т. п., дирекція Торгів рішила влаштувати показ штучних вогнів. Одного вечора в часі торгів спалять коло 100 піротехнічних ракет, при чому возьмуть під увагу найновіші та найефектовніші здобутки з цієї ділянки виробництва. Одночасно будуть інші атракції, звязані з вогнево-світляною технікою.

— **Виставова площа замкнена.** Управа Східних Торгів повідомляє, що виставову площу замкнено для публики з днем 3. вересня ц. р. Вступ на площу тільки за перепустками, які управа Торгів видає особам, занятим на виставовім терені.

— **Міжнародній конґрес византольогів** у Римі розпочнеться 20. ц. м. У конґресі возьмуть участь з Польщі проф. Тад. Зелінський, проф. О. Галецький, доц. д-р Ілярій Свенціцький і п. Целіна Филипович-Осечковська.

— **Дальша парцеляція в тернопільському воєвідстві.** Компетентна влада затвердила дальшу парцеляцію великої земельної власности, а саме: пов. Чортків: Колиндяни, вл. Земське т-во парцеляційне у Львові; пов. Копичинці: Нижбірк Новий, вл. Е. М. Баворовський; пов. Скалат: Підволочиська, вл. Софія Голуховська; пов. Заліщики: Новосілка Костюкова, вл. Зем. т-во Парцеляційне у Львові; пов. Скалат: Товсте, вл. Федорович (250 га); Оріховець, вл. Е. Льотріґер (16 га); пов. Теребовля: Говилів Вел., вл. Ст. Семенський (131 га); пов. Збараж: Березовиця Мала, вл. Вл. Конопацький (139 га).

— **Самоврядний зїзд.** В Станиславові відбувся зїзд представників повітових самоврядних установ із станиславівського воєвідства при участи 70 делеґатів. Після промови віцевоєводи Качмарчика і звіту з діяльности самоврядного союзу вивязалася дискусія у справах санітарних, дорогових, шкільних і т. п. Був теж окремий реферат про санітарні справи на селі. До ради союзу повітових самоврядних установ вибрано двох членів: д-ра Антона Гарасимовича, адвоката із Стрия, та Андрія Вуйціка, війта з Маріямполя.

— **В часі теперішніх пошесних недуг** (червінка, шкарлятина й ін.) — **необхідно** звертати дбайливу увагу **на поживу.** В першу чергу слід вистерігатися споживання молока **невідомого** походження і споживати лише **пастеризоване молоко „Маслосоюзу".** Воно позбавлене всіх хороботворчих бактерій і є зокрема для дітей і старших не тільки найсмачнішою, але й **гарантовано найздоровішою** поживою. 1—2

— **Пожежі в Тернопільщині.** У Мшані пов. Зборів згорів дах цегольні Власія Пташка. Причина пожежі невідома. У Скваряві пов. Золочів згоріла стирта, 94 кіп, збіжа ем. підполковника Ґал. Шиберського.

— **Краєва хроніка.** На лінії Львів-Борислав розпочався рух експресово-мотосових потягів. — В Бакіньчицях під Перемишлем будують бараки для бездомних. — В дрогобицькому повіті зацвіли вдруге яблуні і трускавки, хоча недавно тому падав разом з дощем сніг. — На шосі за селом Манастирці в жидачівському повіті в автомобілевій катастрофі були ранені власник броварю в Калуші Соз. Шпіндель, його жінка, Герман Фрідлендер і шофер Іван Біркевич. — Злодії розбили касу в громадському уряді в Камінці Струм. і забрали 224 зол.

— **Голодівка зредукованих возних.** Два возні Суспільної Обезпечальні у Львові, яких зредуковано, розпочали на знак протесту голодівку. Справою занявся інспекторат праці.

— **Смертна погроза.** Командант поліційної станиці в Сяноцькому Вижньому Щудловський одержав, як повідомляє „Век Нови", анонімний лист в українській мові, де автор погрожує йому вбивством, якщо він не змінить свого відношення до українців і не перестане опікуватися жидами. У звязку з цим листом арештовано одного молодого українця, а лист передано до графологічного досліду.

— **Стирти горять.** На фільварку Слобода біля Денисова пов. Тернопіль вибухла пожежа, що знищила 5 стирт збіжа, в яких було 135 кіп жита, 210 кіп ячменю, 245 кіп пшениці і 210 кіп вівса. Фільварок є в державі Ізака Чачкеса з Озірної. Все збіжа було обезпечене. Крім того згоріла молотільня на шкоду В. Ляховича із Слобод, вартости 12.000 зол. Причиною пожежі була необережність з вогнем при молоченні збіжа.

— **Передавнена претенсія.** У львівському цивільному суді скінчився процес між фірмою Архітект Заремба і Ска і Суспільною Обезпечальнею. Арх. Заремба заскаржив Обезпечальню за зворот 250 тисяч зол., запевнюючи, що кошти матеріялів, ужитих до будови санаторії Каси Хорих у Львові, були на 250 тисяч більші, ніж умовлено при укладанні коштів будови. Суд відкинув ці претенсії та засудив його на заплату судових коштів у висоті 2.600 зол. Мотивом присуду було те, що минуло поверх три роки від повстання претенсій, тому вона передавнилася. Заремба зголосив апеляцію.

— **Обікрали почтовий уряд.** До почтового уряду в Миколаєві н. Дністром вломилися злодії, вибивши діри в стелі кімнати, в якій була каса. Розбивши огнетревалу касу, вломники вкрали 2.230 зол. готівкою і 1.267 зол. почтовими марками.

— **Протижидівські ексцеси** були в Замброві пов. Ломжа. Підчас ярмарку, на який прийшло кількасот людей з околиць юрба кинулася на жидівські будки і поперевертала їх. Крім того вибили шиби в однім жидівськім домі. Два поліцаянти привернули порядок.

— **Бурда на весіллі Бурди.** Мазурські весілля славні авантурами і кріпавими бійками, що часто кінчаються вбивствами. Так сталося в Гневчині пов. Переворськ, де на весіллі у господаря Бурди посварився Антін Мазур з Йосифом Гонтком. Сварка скінчилася бійкою, в якій Мазур звалив Гонтка на землю і ножем перерізав йому горло. Гонтек умер по кількох хвилинах.

— **З Польщі.** В лісі в Галкувку під Лодзею знайшли тіло 35-літнього Стефана Лібчака, директора руху на лодзькому двірці, з пострілювими ранами на голові та грудях. — З мешкання власника друкарні М. Щецінського в Лодзі вкрали 17.000 зол. і біжутерію. Під закидом співучасти в крадежі арештовано його служницю. — Оперетковий театр Королевич-Вайдової „Сцена ліричне" у Варшаві збанкротував. — У Закопаному 35-літній дозорець робітничої оселі під Камінеломами, Влад. Яськовяк з причини недуги зарубав сокирою двоє своїх дітей і тяжко ранив себе. — У Варшаві арештовано сержанта Чеслава Зелінського за спроневіріння 2.000 зол., які програв на перегонах. — В Тарнові засуджено на 1 рік вязниці з припиненням кари на 4 роки Яна Будина, б. війта громади Закшів, що спроневірив 2.351 зол.

— **Студенти вищих шкіл у світлі віроісповідної статистики.** За останніми даними головного статистичного уряду число студентів вищих шкіл у Польщі в 1935 р. представлялося на основі віроісповідань так: латинського обряду 36.7 тисяч студентів, гр. кат. 1.5 тис., евангеликів 1.3 тис., православних 1.3 тис., жидів 7.1 тис., студентів інших віроісповідань 200. В порівнанні з попереднім шкільним роком тільки число студентів римо-католиків зросло на 2.5 проц., зате зменшилося число жидів на 2.2 проц. і гр. кат. на 0.5 проц.

— **Пачкували біжутерію в овочах.** У варшавському почтовому уряді викрили незвичайне митне ошуканство, придумане в той спосіб, що до одної варшавської гуртівні висилано біжутерію в пачках із сушеними овочами. В пересилці, в якій мав бути тільки сушений виноград, знайшли мужеський платиновий годинник, висаджуваний брильянтами і дві дамські платинові брансолети, висаджувані також брильянтами. Проти організаторів пачкарства розведено карно-скарбове дохождення.

— **Двійник Кепури.** В Кольосварі арештували 27-літнього співака Франка, що є дуже подібний до Яна Кепури і подавав себе всюди за славного польського співака. Завдяки цьому його заангажували до фільми в Будапешті, де й мав пресове інтервю. А що допустився при цьому грошевих ошуканств, заопікувалася ним поліція.

— **Як охоронитися перед черевним тифом?** Черевний тиф дістається тільки через зараження. До кормового проводу дістаються заразні, що викликують тяжку недугу. Небезпечним є всякий бруд, неохайність, вода і їжа. Щоб охоронитися перед заразою, треба: 1) Дбати про безоглядну чистоту мешкання, сіней, сходів, подвіря, обійстя. Звернути увагу на смітники, зливи, відходові місця. Одночасно треба нищити мухи, що найбільше розносять тифозні заразні. 2) Перед їдженням овочів, ярини, салат, помідорів треба обмити їх старанно в чистій воді, мити руки, заки їх дотикається, обирати шкірку. 3) Всі харчеві продукти і напитки ховати дома під замкненням перед мухами. Не позволити подавати собі товари брудними руками. 4) Не пити сирого молока, які води з отвертих керниць. Молоко і воду пити переварені. 5) Перед кожною їдою мити руки у воді з милом, а також вийшовши з відходового місця. 6) Завважившн прояви недуги, як горячку, біль голови, загальне знесилля, негайно звернутися до лікаря.

— **Совітські товари.** Окрема комісія, зложена з експертів всесоюзної торгової преси, провірила якість товарів, які продають у кращих склепах у Москві. Показалось, що столові ложки ломляться при легкім натиску. Дорогі ножики не надаються навіть до затесання олівця; при першім доторкненні до деревця вістря скручується в трубку. Пательні щербаті, повигинані, край з острими зазубреннями. Машинки до м'яса заржавілі. Подійниці зроблені з поцинкованого заліза, а цинк з молоком окисняється. Машинки до всисання пороху не всисають його, тільки розганяють по цілому мешканні. Взагалі склепу з добрими товарами комісія не знайшла.

— **600.000 золотих готівкою** дістати з виграної на льотерії це скарб, але існує інший скарб, цінніший від золота, якого навіть за гроші не дістанемо. Цим скарбом є здоровля. Його здобуваємо раціональною відживою, користаючись легкострашними стравами, засібними у природі відживки. Такою знаменитою відживкою є вівсяні платки КНОРР, які містять у собі вітамін, азотні і фосфорові солі, лецитину, білко, тощ і т. п. Хто хоче зберегти своє здоровля споживає щодня на снідання або вечеру 1 тарілку вівсяних платків КНОРР.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 15/113 8-7

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „КАПІТАН ВЕРФЕЛЬ".

Історія військового старшини, що через збіг обставин мусів стати цирковим артистом. Він зіскучується в доньці свого колишнього генерала, сина якого вбив у поєдинку. Із цим моментом в його житті звязана якась таємниця, про яку довідуємося щойно на кінці. Дуже добра драма з добрими артистами.

КІНО „АПОЛЬЛО": „100 ВТІХ".

Американське фарса з Едді Кантором у головній ролі. Той залякавний хлопчище прочитав собі книжку, як розвинути в собі силу волі та сміливість і пробує перемогти в собі боязкість. Бачимо дуже комічні сцени в „Люна-Парку", де він стає директором.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

БІБЛІОТЕКА НЕЦІКАВИХ АВТОРІВ.

Італійський бібліофіл Ріо Каселльо, директор фільмового товариства в Римі, зібрав найоригінальнішу бібліотеку у світі. За 25 літ зібрав він 8.600 томів найнудніших авторів цілого світу. Ця дивна манія дир. Каселльо була причиною непорозуміння з одним відомим італійським автором. Італійська преса пронюхує дискретно прізвище славного автора, якого книжки опинилися у бібліотеці... нецікавих книжок. З двобою вийшов Каселльо переможений і рішився на будуче читати ще уважніше твори ображеного автора і збогатити ними свою збірку.

—o—

Дописи.

СОКАЛЬ.

Дитячі садки в Сокальщині. Сокаль — це один з повітів, що може похвалитись високим національним свідомленням громадян. Нема тут одного села, де на просторій площі не пишався б величавий Народній Дім, де не кипіла би праця на народній ниві. А вона багата-багата, вимагає тільки ще більше пильних працівників, що хотіліб орати й засівати її. Тут працюють побіч себе селяни із священниками, а всім присвічує одна світляна мета: добро Нації. І бачите, як з року на рік ростуть ряди свідомих, повних запалу до праці й загартованих робітників, бачите, як росте наше національне добро-присвітянські доми, бібліотеки, аматорські реквізити. Обсервуєте, як рівень свідомости підіймається. І тут вирвуємо складне і трудне до розвязки питання. Що зробити, щоб грядуче покоління не потребувало наново дочекати всього власним досвідом, але щоб воно працю батьків як по мете. Вихованки дітей. А воно безперечно є дуже трудною працею. Існує стара українська приповідка: Чим горщок накипить... І бачите, як з року на рік щораз більше молодих, високо ідейних абсольвентів семінарій йде на село, щоб формувати й учити малих дітей. Цього року Сокальщина просто заповнена ними. А село глядить і тішиться, як пані бавиться з дітьми". Коли прийде замкнення садка, провідниці уладжують пописи. І ось у неділю 30. серпня уладила такий попис провідниця дитячого садка в Лучицях п. Г. Тобіяшева. Попис вийшов, як не міг краще. Зачався він зворушливою молитвою дітвори. Треба було бачити, з яким захопленням гляділи матері на свої наймолодші дітки. Велике зражіння викликала вистава. Гарні строї (цільного коника, квітів, карликів) і понад сподівання розумну гру малих артистів нагороджено рясними оплесками. Опісля йшли деклямації, співи й танці. Все приготоване як слід. Очевидно — це заслуга провідниці, що зуміла піднайти собі дорогу до маленьких діточих сердець і здобути собі їх повну відданість. І коли прийшли кінцеві слова, коли провідниця прощалася із своїми вихованцями й батьками, в кождому оці заблистіла сльоза. „До побачення на другий рік!" — сказала в імені громадян Лучиць їхня представниця. Свято закінчилось відспіванням Христового гимну та присягою на вірність нації.

І у нас комуністи... У Варшаві було в мин. неділю закінчення місії. Зібралося багато народу. Все в релігійному настрої йшло процесією через місто. Але постановили використати це комуністи. Зібралися й фірами виїхали на бандерію із різними вигуками. Спочатку постало замішання. Але небавком юрба прочан, розярена комуністичною нахабністю й напалом доказу, рушилась як повінь і вдарила їх. Повстав крик і метушня. Під утікаючими комуністами завалився міст. Вкінці на полі бою зосталась тільки ранені. Кажуть, що зізе міністеріальна комісія. Обурення населення на комуністів величезне.

„Сіяя Птіца" в Сокалі. До Сокаля заїхав знаний російський театр „Сіяя Птіца". В репертуарі бачимо самі добрі твори всесвітньої драматичної літератури. А про гру артистів можна висловлюватись теж у суперлятивах. На перший виступ пішла драма на 4 дії „За честь матері". Річ сама собою дуже сильна під літературним оглядом і вповні будуюча змістом. Як надпрограма була ревія. А яка різна від тих ревій, що нами засмічена наша ревіова сцена! Дотеп живий, легкий, симпатичний. Співи й танці, монольоги і сметчі — все це становить приправу, що притягає багато публики. Дикція артистів виразна і дає змогу все прекрасно розуміти.

Театр Сарамги загостить небавом до нашого міста. Театр скріпили новими силами, тому надіємося, що публика підтримає його виступ. р.

ЗАЛІЩИКИ.

Театр ім. Тобілевича дав низку вистав у Заліщиках всі вони пройшли з великим моральним та матеріяльним успіхом, бо кожна вистава була дуже здібно приготована і виставлена. Гов. жовтня знаменита. Найкращим доказом те, що навіть чужа, дуже вибаглива публіка була вдоволена і щодня заповнювала театр.

КАМІНЕЧЧИНА.

Вирів будує церкву. Невеличке наше село має всього 130 нумерів і 650 душ і на те тільки 700 моргів орного поля. В селі є читальня „Просвіти", кооперативка і кружок „Союзу Українок". Стара, деревляна церква ще з 1755 р. не може помістити всіх парохіян. Тому три роки прийшов до Вирова молодий та енергійний священник, о. Олександер Содомора. Він оживив усі вирівські товариства і взявся до будови нової церкви. Він візвав курців, щоб у великому пості перестали курити і зекономлений гріш зложили на церкву. У Велику Пятницю курці зложили готівкою звощаджених 800 (вісімсот!) зол. Село оподаткувало себе по 10 зол. річно від морга аж до закінчення будови церкви. За два роки зібрано 15.000 зол. План будови церкви виготовив інж. Евген Нагірний. Кошти будови деревляної церкви будуть к. 35.000 зол. Цього року буде готовий зруб, на другий рік церква має бути викінчена. Робітників і фіри село дає безплатно. Посвячення фундаментів довершив у храмовий день Вирова, у свято Преображення, 87-літній о. шамбелян і декан Михайло Цегельський з вісьмома священниками. Проповіди виголосили о. Ю. Ванчицький, о. В. Пашківський і вкінці о. шамбелян. Людей було коло 5.000 з цілої околиці. Мале і вбоге село Вирів, що з подивугідною жертвенністю будує нову церкву, це наглядний доказ живучости нашого селянства. В порівнянні з нашими сусідами — будова нових церков у нас, на жаль, доволі рідке явище. Тому вирівці можуть засоромити під ним оглядом неодно село і ще більше місто.

Вирівський.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ ЛЬВІВ.

Реведиційна перемога І. дружини України над Чуваєм (12:0) і ІІ. Соколом (5:0) викликала величезне зацікавлення в цілому спортовому Львові. Тому зрозуміле зацікавлення викликують в усіх спортових кругах і заповіджені на неділю 6. ц. м. товариські змагання України з ліговою Погонею, що відбудуться на гриші Погоні в год. 4.15 пополудні. Попередять в год. 2.30 змагання за мистецтво Окружної Ліги між Погонею І. Б. і сильною дружиною Ресові, що заповідають теж цікаву і зязяту гру, тимбільше, що резерва Погоні не здобула ще ніодного пункту і схоче за всяку ціну виграти на власному гриші.

Як випадуть змагання України з ляхвцями, важко передбачити. Тому кілька літ перемога була Україна ліговзу Погонь 6:2, від того часу все програвала, іноді й дуже високо; цього року на весну змагання України з Погонею дали вислід 6:2 у користь останньої. Тепер, коли українська одинадцятка є в такій добрій формі, можна сподіватися значно кращого вислїду. На всякий випадок ставимо до дружини України домагання, щоб грала жертвенно і з посвятою до останньої мінути гри.

ЖІДЕНІЦЕ — С. К. РУСЬ.

В неділю 6. ц. м. розіграє лігова дружина Руси 3-і з черги мистецькі змагання з С. К. Жіденіце на його гриші у Брно. І цим разом не має ще Русь виглядів перемогти, бо суперник її — це чільна дружина Чехословаччини, що займає тепер у табелі мистецтв перше місце. Ремісовий вислід був би вже успіхом ужгородської дружини.

АВСТРІЯ — СПАРТА.

В цю неділю відбудуться у Відні фінальні змагання за чашу середущої Европи між Австрією і Спартою. Відплатні змагання відбудуться у Празі.

ВЕЛИКІ ДНІ ЛЕГКОАТЛЕТІВ.

Цьогорічні краєві легкоатлетичні змагання заповідаються найкраще. На основі зголошень, можна сміло сказати, що будуть це найбільші змагання з усіх дотеперішніх. Вісім спортових товариств зголосило свою участь, з того 4 знані львівські товариства: К. Л. К., с. с. Плай, УССК і УСК ім. сотн. Ф. Черника. Прибудуть також найкращі легкоатлети з краю, що будуть репрезентувати „Довбуш" і Сокіл з Коломиї, „Плай" зі Стрия і Сокіл з Косова. Ці змагуни будуть найбільшою атракцією краєвих змагань, бо їх вислїди добуті в цьому році вказують на те, що вони не тільки вспіли дігнати, але вже й у неділній конкуренції беруться перегнати львівських змагунів.

Змагання зачнуться в суботу в год. 15 попол. на площі С.-Б. Тому, що богата програма й короткий час, організатори будуть строго перестерігати точности. Тому просять змагунів і суддів явитися пів години перед початком змагань так у суботу, як і в неділю.

Святочне отворення змагань з підпесенним оркестром в суботу год. 16. Низькі ціни вступів повинні заохотити кожного прийти на краєві легкоатлетичні змагання

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Тлусте:
4. IX. Сорочинський ярмарок.
6. IX. Дівча з Маслосоюзу.
7. IX. Лев в Абісинії.

Торське:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Маслосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Тлустого їде театр до Чортків і Копичинець.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

4. IX. Старий Самбір.
5. IX. Турка н/Стр.

Великий Театр:

Пятниця. 4. IX. Театр нечинний з причини генеральної проби.

Субота, 5. IX. год. 8. веч. Аб. 24. Прем'єра „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.

Неділя, 6. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Пані президентова"; год. 8. веч. опера „Галька".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Цирк Станєвських

(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" зам. комедія з Еді Кантором.

АТЛЯНТИК: „Ритмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".

ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельзона.

КАСІНО: „Робін Гуд із Ельдорадо"

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.

МІРАЖ: „Буря над світом", Пат і Патахон як „Бездомні".

МУЗА: „Петер Ібексон".

ПАКС: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.

ПАЛЯС: „Залога".

ПАН: „Віденський вальс".

РАЙ: „Іх Есцеленція бабуся".

СВІТ: „Тайна малої Шерлі".

СТИЛЕВЕ: „Його Величність пан шофер".

ТОН: „На згарищах щастя".

УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Держелеса і ревія „Мельодії Львова".

ХІМЕРА: „Малий король"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 4. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 19.10 Концерт штрасбурського катедр. хору, Рокита співає, 21.10 Форт. рецталь Льва Сіроти, 22.10 Популярні австр. мельодії, **Братислава** (298.8, 18.10 Пісні Губая і Кодая, **Прага** II (349,2) 19.20 Концерт військ. орк., 20.00 Чеські нар. пісні на дит. хор, **Париж** (1648) 16.30 Концерт солістів і орк., 18.00 Слов'яно-муз. анд. для дітей, 20.45 „Пісні кохання" муз. ком. Шуберта-Берта, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.0 Нар. музика, 18.30 Сл. рецталь, 19.50 Соло на обої, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 9.30 Веселий порінок, 14.15 Легка музика, 18.30 Вок. концерт, 20.10 Пісні та радіосценки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.35 Дівчата співають, 21.00 Шубертівський концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Популярний концерт, **Будапешт** (549.5) 13.30 Сніп, віольончела, 17.30 нар. пісні, 20.35 Концерт оп. орк., 22.00 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 17.15 Танк. музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика. 20.40 „Прімароза" оп. Пістрія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

Відень (506,8) 14.00 Співає Льоренс Тибет, баритон, 15.15 Концерт мандоліністів, 19.25 „Пан бурмістр" муз. ком. Беді Уй. 22.10 Пісні в супр. арфи. **Прага** II (249.5) 16.00 Сольо на флеті, 19.15 Муз. розривки, дітяча музика, 20.50 „Пімста лилина" оп. І. Штрауса, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Концерт, 15.00 Анд. для дітей, 16.00 Легка музика, 20.45 „Ліля Рук" ком. оп. Давіда, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. рецталь, 17.15, 21.00 Нар. пісні 19.30 Концерт орк., хор, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика 14.00 Музика, 16.00 Веселе пополудне для старших і молоді, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Китиця веселих мельодій, **Мінхен** (405,4) 13.20 Форт. рецталь, 22.30 Танк. музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Цит. музика, 16.00 Концерт камер. хору, 17.30 Сальон. музика, 20.50 Орх. концерт. **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 20.45 „Фаворита" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Розр. музика, 22.00 Орх. танки.

Пятниця, 4. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Військові марші у вик. орх., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 11.30 Для шкіл; Вже по вакаціях, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.05 Життя товариств 12.15 Полудневий денник, 12.23 Музика з гр. пл., 14.50 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорини, 16.00 Концерт орх, 16.45 Репортаж із Полісся. Осадництво та меліорація, 17.00 Концерт солістів, спів, форт., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Луцьк городній, 18.10 Сонати з гр. пл., 18.25 Програм. скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.45 Гутірка бюра пропаганди радія, 18.50 Бюро студій розмовляє із слухачами, 19.20 Розр. музика. у перерві в год 20.50 „Відпустка" гумореска. 20.45 Вечеденник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 „Півень запіяв кукуріку" муз. авд., каденц, пісонька, гармонія, хор; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Субота, 5. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Анд. для шкіл, 11.30 Анд. для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд видань, 12.15 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., солісти, 13.10 Хвилинка домашнього господарства, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Дит. мол. дітей: Історія мурашника в навчуку. 16.00 Концерт солістів, 16.45 Вражіння зі Стокгольму, 17.00 Легка муз. авд., 17.30 Дорога до Буркуту, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Пісні й пісоньки у вик. Євг. Ласовської в супр. форт., 18.25 Львівський актуальний фельєтон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Оркестра, 20,15 Плоди молодого села, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Форт рецтадь Фр. Портного, 21.30 Ложка від черешні, гумореска, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка музика; у перерві в год. 23.55 Останні вістки, 23.15 На добраніч, гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.68, 86, 03, Берлін 213.45 213.98, 212.92, Данциг 100.20, 99.80, Голяндія 360.80, 01.52, 60.08, Лєондон 26.75, 26.81, 26.67, Нью Йорк 5.31 і 1/4, 5.32 і 1/2, 5.30, 5.30 і 1/4, Осльо 134.65, 134.08, 134.05. Париж 34.99.90, 35.03.50, 34.91.50, Прага 21.96, 22, 21.92, Стокгольм 137.90, 138,25 137.57, Швайцарія 173.20, 173.54, 173.00 Італія 42, 41.84.

Акції.

Банк Польський 96.50—95.50, Старахович 32.75—33.75, Лільпоп 12.60—12.65.

Папери.

5 прц. зал. 45.50, 7 прц. стаб. 48.88—3 0·8, Інвест. 1. ем. 62.50, 2. ем. 61.50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 60—62, 2. ем. 60—62.

САЛЬОН МОД 2643-3 поручає найновіші моделі і перероблює капелюхи по зниженних цінах: **Й. ФОЛЬЧИНСЬКА** Львів, Хорущина 11 а

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. вересня н. р. кооперативам платив за львоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.10 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.15 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.20 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. вець	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомайстра „Al. C." у Львові, ул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.8 кг. вгору	0.85 „
Кури без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.10 „
Качки молоді, тонщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні!

Приймає птицю тільки першої надсн. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину бл. п. Евгена Перфецького складають др Михайло і Леонія Герецькі 10 зол. на Львівську Філію Краєвого Товариства опіки над дітьми і молодю.

Замісць цвітів на домовину бл. п. Евгена Перфецького, зложили п. Ірена і Олександер Пежанські 20 зол. на фонд незаможних учнів Муз. Інституту Лисенка у Львові. 2644

За упокій душі
бл. п. Д-ра Ярослава
КУЛАЧКОВСЬКОГО
першого головного директора „Дністра" відправиться Поминальне Богослуження у вівторок 8. ц. м. год. 8-а ранці в церкві Успення Прсв. Богородиці.

НАУКА

„МАТУРА", ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 35. Індивідуальна і збірна приготова фаховими вчительськими силами з шостої і восьмої кляси гімназій та до поодиноких клас гімназій нового типу. Також лекції з латинської і німецької мови. Зголошення від 12—1 і 5—7. 2638 2—3

МЕШКАННЯ

ДВА ВІЛЬНІ помешкання, по дві кімнати а кухнею, комфортові зараз до винайму. Відомість Сагайдачного 4. 2637 1-3

ГІМНАЗІЯЛЬНИЙ УЧЕНИК нижчих клас знайде при священичій родині догідне **приміщення, харч і опіку** (на бажання фортепіян до вправ). Мешкання гарне положене у здоровій частині міста. Зголошувати: вул. Мучна 46/1 (бічна вул. Павлінів. 2643 1—1

КОМФОРТОВУ КІМНАТУ винайму дешево поважній особі; світло, паливо. Гіпсова 46. 2647 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ДІМ ДИТЯЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
„Рай Дитини"
І. ГІСС
ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 1.
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат. — Ціни низькі конкуренційні. 2648 1-2

НА ОСІНЬ БІЛЛЯ, ПАНЧОХИ, СКАРПЕТКИ РУКАВИЧКИ, ШАЛИКИ, КРАВАТИ й іншу ГАЛАНТЕРІЮ
купите **найкорисніше** тільки в кооп.
„БАЗАР"
у Львові, вул. Руська ч. 3.
Товар можна оглядати без обовязку купна. 2650 2-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ДО ПРОДАЖІ дім, пів морга саду в Копичинцях 6 тисяч золотих (напроти церкви в. Михайла). Відомість Львів, вул. Гуцули 3 (Бюро). 2549 1-2

РІЖНІ

ОЛЯНЬ наші вистави ШКІЛЬНО-ПРИЛАДДЯ, бо в нас купиш найдешевше. Фабричний склад паперу і шкіл. приладдя. Гуртом і в роздріб. ШАФФ, Львів, Трибунальська 16. 2628 2—3

ВИБАГЛИВІ парасольки, парасолі поручає Новочасна вирібня „Лон" Шайнохи 2. Реперації, покриття дешево. 2642 1-3

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає християнська вирібня Яна Вітмана Львів. Трибунальська 1. 2579 5—5

КНИГАРНЯ, антикварня, випозичальня книг (останні новини) по рекордових цінах. Кооператива „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 2—5

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ для всяких типів шкіл вимінює за мінімальною доплатою а надто купує і продає найкорисніше Книгарня Бардаха, Львів, Краківська 1

МУЗИЧНА ШКОЛА ІМ.
Й. ПАДЕРЕВСЬКОГО
ВУЛ. МІЛКОВСЬКОГО 11 (бічна Кохановського), тел. 250-01 та ВУЛ. ЗАДВІРЯНСЬКА 47. Оплата за науку знижена. Залізничі полекші. — Сиротинський додаток. — Економічний додаток для дітей урядн. самоврядування. 2614

Радість своїм дітям
зробиш, якщо їм купиш **БІЛЛЯ до школи** у фабриці білля **„АСТРА"**
Львів, Сикстуська 2.

Шукаєте праці? --
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вод. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вод. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вод. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів. Ринок 10.

Ч. 199 (14.448). Львів, субота 5. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях 60 зол. 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

XII. Европейський Конґрес Національностей.

В днях 16. і 17. вересня ц. р. відбудеться в Женеві Конґрес европейських національностей. Як першу точку програми поставили відсвяткування памяти померлого на весну генерального секретаря Конґресу д-ра Евальда Амонде. Незвичайно важке положення більшости національних меншин Европи і зростаюче міжнародне напруження приневолюють знову розглянути та провірити цього року національні проблеми в цілій їхній далекосяглости. У звязку з дискусією про реорганізацію Ліги Націй ясно, що Конґрес займе до цієї справи таке становище, яке відповідало би побажанням національностей Европи, не тільки задля їхніх інтересів і життевої забезпеки, але теж у зрозумінні відповідальности за зміни незвичайно загрозливих подій в Европі.

Дорога до Мадриду вільна.

ЛЯ КОРУНА, ПАТ. До бою під Талавера де-ля Рен привязують велике значіння. Комунікати ґенерала Франко подають, що національні війська заняли це місто в цілости так, що *дорога до Мадриду є зовсім вільна*. Походові національної армії могли би перешкодити тільки літаки червоних. Втрати червоних переступають 400 людей.

СЕВІЛЛЯ. ПАТ. Ґен. Кіпо де Ляно заявив, що перемога в Талявера деля Рен має величезне значіння. Червоні відступили з міста та залишили 10 гармат і багато скорострілів та кріс. Під цю пору повстанці віддалені 100 км. від Мадриду. Совіти перед голодом.

—o—

Совіти перед голодом.

НАВІТЬ СОВХОЗИ САБОТУЮТЬ ЖНИВА.

(РО) Московська „Правда" далі бідкає над катастрофальною ситуацією у колхозах і совхозах Західнього Сибіру. Висліди жнив зменшуються з кожним днем. Досі зжали ледви 30 прц. простору. Саботажні комбайнів зростають. Колхозники не виконують декрету Ц. К. ВКП і Ради народніх комісарів про доставу зерна з першої молотьби. В Західньому Сибірі зіжали до 25. серпня 1,647.000 гектарів збіжа, а змолотили всього 361 тисяч гектарів, значить 22%, а плян достави виконали всього в... 2 %. „Правда" зазначує, що на дорогу саботажів пішли навіть *державні установи — совхози*. Великий совхоз ім. „12-ліття жовтня" мав 11 тис. сотнарів змолоченого збіжа і не доставив до державних магазинів ні одного кільограма!

Цьогорічні „недомагання" пригадують зовсім осінь 1934. р., коли висилали проти неслухняних карні експедиції.

Рівночасно пише „Правда" про занедбані засіви озимини. До 25. ц. м. виконали плян у 20 %, притім центральні й полудневі райони СССР навіть не зачали ще засівів.

ОЩАДНОСТИ НА ЕЛЄКТРИЦІ, ҐАЗІ Й ПАЛИВІ.

(РО) Недавно проголосив був комісар тяжкого промислу приписи про ощадність електричної енергії, а тепер знову приказав щадити на зужитю металів. З ощадности мусять навіть реконструювати старі машини. У Москві відчувають недостачу світлйного ґазу. Не тільки приватні мешкання, але й державні заведення, що зужівають ґаз, мусіли втрое зменшити свою працю. В зимі загрожуватиме теж недостача палива. Вже минулої зими мешканці жили, як за часів громадянської війни.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

(РО) Совітська влада не заперечує сама всіх інформацій, що їх подають заграничні кореспонденти про голод і заворушення, тільки вживає іншого „випробованого" способу. А саме „Правда" й інші часописи містять листи робітників і колхозників, які заперечують усі „апровізаційні недостачі". Відомо, що вже в 1933. р. уживали офіційного вислову „апровізаційні труднощі", на означення голоду.

Непорозуміння серед провідників французького „Людового Фронту".

ПАРИЖ, ПАТ. З приводу московського процесу витворилося непорозуміння між провідниками комуністів і соціялістів. Відбилося воно на сторінках преси.

„Попюлєр" містить пересторогу під адресою комуністів, тому, що вони передрукували вельми важливу для соціялістів статтю. Також виступ комун. посла Жіттона обрізав соціялістів. „Попюлєр" пише, що такі виступи можуть потягнути за собою поважні наслідки.

Червоні втікли з Іруну.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Кореспондент Райтера інформує, що **повстанці заняли 4-го ц. м. рано Ірун.** Евакуація міста зачалася у хвилині, коли війська ген. Моля наступили скрит раніцьою мрякою на Ірун. **Червоні підпалили будівлі.** Жінки й діти втекли на французьку територію. **Червоні війська розбиті. В місті залишились руїни.**

ЯК ДОБУЛИ ІРУН?

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Авас подає, що націон. війська підійшли під охороною поміж і панцирних авт до перших домів у середмісті. Жінка червоних борониться до загину, одначе правдивого опору нема. Повстанці наступали з гори і червоні не могли рішуче спинити їхнього наступу. Бегобія ціла в руках повстанців. До Гендаю надходили цілу ніч мешканці Іруну, а рано надійшли й червоні оборонці Іруну. Границю перейшло кілька тисяч людей.

Перемога націоналістів повна. Червоні рятували, що могли, а чого не вдалося забрати зі собою, знищили. Бої за Ірун слід уважати скінченими. Тепер зачнуться бої за Сан Себастіян.

Сан Себастіян загрожений.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Повстанці почали стріляти за втікачами з Іруну, які намагалися перейти французьку границю. **По перемозі в Іруні націоналісти зачали наступ на Сан Себастіян.** *Положення цього міста є тепер безвихідне.* Червоні не мають муніції.

БУДИНКИ в будові аж до часу їх викінчення й уживання, фабрики і фабричні будинки, млини більші водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового вжитку, будинки, де міститься театральна саля (кіно), якщо дотична саля займає бодай половину будинку (напр. салі „Народніх Домів", читалень „Просвіти") є вільні від примусу обезпечення в ПЗУ. Ці будинки тожний українець мусить обезпечити на повну вартість у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Настасів.

Львів, 4. вересня 1936.

Після Нагуєвич. Бродів, Верчан, Маківки, Підлисся, Варяжу — Настасів. Не перше місце кривавих бешкетів на тлі большевицького наступу на українське село і — на превеликий жаль — мабуть не остання. Цим разом маємо до діла з організованим погромом, в якому кількадесять озброєних парубків спантеличених ворожою аґітацією, вбиває і побиває свідомих громадян-односельчан і руйнує їх приватний дорібок та домівку читальні „Просвіти". Мабуть перша цього роду подія в історії Галичини, — подія надзвичайне сумна: коли світ стоїть перед мурами нової пожежі, коли питання консолідації всеукраїнського фронту це просто річ національної самостенції, коли на всіх чотирьох поділених частинах української етнічної території український політичний та культурно-освітній стан корчиться і треба всі сили напружити до боротьби за основні права нації, — гине брат в рук брата і єдиний висліди тих нападів і смертельних бійок такий, що більшає скількість могил і калік, більшає скількість вязнів та зростає настрій помсти в одних і других — посеред того самого народу против членів того самого народу. Трагічне видовище, яке найбільшою радістю пройняти може всіх смертельних ворогів української нації"...

До міркувань на тему потреби солідної підготови всіх прилюдних національних імпрез, за які відповідальні впорядчики, анґажовані передовсім спомік зорганізованої у тіловиховних установах молоді, — доходять тепер хіба міркування про потребу якої постійної самооборонної сторожі у кожному селі. Але це питання розмірно дрібне: його вирішить просто інстинкт безпосереднього самозбереження, який не допустить, щоб у великому українському селі міг безкарно гуляти більший чи менший гурт морально розперезаних одиниць, вбивати й ранити людей та нищити майно. Далеко глибшою проблемою є боротьба взагалі з явищем того сучасного москвофільства, яке проявляється у совіто- та комунофільстві низів. Про те, що комуністичній ідеї може успішно і доцільно протиставитись тільки національна ідея, — що це вже була мова нераз і це безспірна аксіома. Так само безспірною правдою є те, що в першу чергу радикалізацію відносин викликує і до неї причиняється сучасна українська дійсність у Польщі, однаково соціяльна як національна: шалена павперизація села і міста, голод землі, безробіття, безліч дрібних, вічно існуючі господарські „ножиці" та поруч із цим стан невдоволення і отірчення з приводу цілої низки болячок, з яких деякі належать просто до найпримітивніших вимог культурницького чи суспільного характеру, як напр. справа народнього шкільництва, справа університету, справа практичної мови, чи чисельно справедливої участи у самоуправі, справедливий поділ самоуправних фондів і т. д. і т. д. Ті самі причини, які впливають на радикалізацію національну, діють також при радикалізації соціяльній: обидва крайні на

ВСІ
ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
В КНИГАРНІ
ҐУБРИНОВИЧ і СИН
в. А. КРАВЧІНСЬКИЙ
ЛЬВІВ — ПЛ. КАТЕДРАЛЬНА
Припорученна з провінції полагоджуємо ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ
3684 1-3

прямки мають чейже те саме протипольське вістря, з тією різницею, що войовничий націоналізм проголошує у боротьбі з польською стороною гасло „національної революції" та своєю ексклюзивністю звертається і проти великої частини рідного громадянства, а комунізм у тій самій боротьбі (якщо можна назвати комуністами сільських т. зв. комунарів) пропагує орієнтацію на Совіти і має на увазі ослабити небезпечне для Росії всяке українство.

У цій ситуації роля і завдання українського національного колективу надзвичайно складні і важкі. Еволюція української політичної думки, що стоїть у тісному зв'язку з розвитком подій у широкому світі, довела до однозгідного признання потреби протиросійського і протикомуністичного фронту. Ця еволюція довела й до модифікації політичної тактики. Гасло протиросійського і протикомуністичного фронту влекшує у великій мірі внутрішню консолідацію сил. У практиці чули ми резонанс цього на загальних зборах різних великих установ, де колись радянофіли різних мастей проводили обструкцію з остаточною ціллю завалити саму установу; останнім разом бачили ми тільки (найдуже, чи завжди оправданий і правильно проявлений) острах, щоб дана установа не підпала під безпосередній чи посередній вплив чинників, які сприяли б ростові радянофільства. А проте само проповідування протиросійського і протикомуністичного фронту не вистачає. На жаль, здається нам, що у боротьбі з большевизацією нашої перемагають покищо фрази, а щодо діл, то вони проявляються у таких виступах, як дикий самосуд на Маківці чи хаос і паніка у Підлісеє. І саме тут вихідна точка для рефлексій іншого характеру.

Національна ідея, яку протиставляємо комуністичній, могутня і завжди ще для наших мас атракційна. А проте вона продуктивно-творча тільки у сполуці з конкретним ділом. Самі патріотичні покличи можуть фанатизувати, можуть творити потенціальну силу, можуть витворювати відповідний настрій, — але треба поруч із ними все ставити такі актуальні проблеми, такі конкретні справи, які могли б захоплювати самою тематикою, самим своїм практичним злободенним значінням. І тут, здається, большевицька робота, керована чужинецькими „спецами" бє національний табор саме методами підходу до мас: фасцинуючи їх гаслами, що торкаються найактуальніших болячок.

Тимчасом у нас від більше ніж року зазначився саме помітний упадок громадської активности. Правда, йдуть рівні прилюдні маніфестації, рівні установи й організації улаштовують усякі голосні імпрези, може більше їх навіть, ніж давніше, йде робота по українських установах. А проте в порівнянні з минулими роками масова громадська активність спрощилася. Зазначується від якого року помітна інерція та байдужість до громадських справ. Воно дається болюче відчувати, коли порівняємо відносини по польській стороні: там від часу проголошення згаданої зміни політичної тактики не тільки громадська активність не зменшилась, а навпаки зросла у просто гарячковому темпі. Там іде не тільки акція за польськими молочарнями, але й масова дальша будова костьолів і людових домів, там іде — саме під гаслом української небезпеки! — активізація громадських сил і мобілізація всіх полків у боротьбі за стан посідання. Що в цьому напрямку робиться у нас?!

За час „нормалізації" бачили ми цілу низку польських з'їздів (напр. з'їзд студентської молоді у Кракові, з'їзд союзу старшин резерви і ін.), з яких одні активізували справу польського шкільництва, виступаючи одночасно проти українських шкільних вимог, другі пропонуючи потребу колонізації і гасло „дані кождій землі в українські руки". Яку акцію протиставлено з нашого боку?! Чим взагалі ми боремося проти зростаючих польських протиукраїнських настроїв, тих настроїв, які чейже дають найреальніші висліди у вигляді зросту польського стану посідання, у вигляді вічної кирині проти найоправданіших українських вимог, у вигляді торпедування тих справ, які ніби мають уже бути позитивно полагоджені урядом. Шкільна справа, університетська, аграрна, організаційна, самоуправна, — все це залишається темами газетних статей та не стає предметом організованої загальної акції зацікавлюванням мас. Маємо вражіння, що справоздавчі посольські віча тут не вистачають: вони не мають з природи речі відповідної атракційної сили (вина не послів, тільки виборчої ординації і теперішнього сойму, що давно втратив популярність). Не бачимо теж доцільної акції в напрямку творчої активізації тієї молоді, яка у сотках і тисячах (головно в літніх місяцях) перебуває по селах і містечках. Скільки ділянок праці стоїть ще обугом, такої, що має громадське значіння і такої, що одночасно дала б навіть джерело заробітку а то й змогу екзистенції?! Скільки у нас читалень мертвих, скільки кооператив ледви кидає, де в нас масова кольпортажа національних видавництв, як виглядає наша боротьба з комунарями від тої точки, в якій треба проявляти не моментальну дику злість, а велику витрату сил, повалений наклад праці, — інколи й витрату гроша?!

Консолідація національних сил на платформі боротьби за спільні справи та громадська активізація мас, — ось єдино доцільні теперішні засоби боротьби з наростаючим у краю большевизмом.

ЕЛЄКТИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАҐА
ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49,
Направа світла, лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0.80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіоапарати найдешевше у Львові. 2-3
916

Початок шкільного року в СССР.

Нема шкіл, нема книжок, нема приладів і учителі не вміють учити.

Р.О. „Правда", орган Ц. К. партії містить дуже песимістичну вступну статтю з нагоди нового шкільного року. З наведених даних ясно, що комісаріяти просвіти не виявилися як слід зі своїх завдань. Шкільні приміщення **не приготовані**, учителі не мають **методичних і навчальних програм.** Школи не мають відповідної скількости учительських сил, а ті, що є, зовсім не відповідають побажаним кваліфікаціям. В Калінінській окрузі недостає 359 учителів, на західнім Сибірі 3564. На 270 тисяч народніх учителів у СССР **160 тисяч не має середньої освіти, а 75 прц. середньошкільного учительства не має вищої освіти.**

„Правда" виступає проти т. зв. педольогії, дискредитуючи при цій нагоді знову **комісаріят просвіти, а посередньою дорогою і большевицький уряд,** який завів педольогію, **а непридатному до праці комісаріятові віддав виховання дітей.**

БОЛЬШЕВИКИ ОГРАБИЛИ ЯПОНСЬКУ ОЛІМПІЙСЬКУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ.

БЕРЛІН, 4. 9. ПАТ. Вістка, що японській дружині, яка вертілась через Совіти, відібрали багато памяток із Німеччини, викликала в Берліні величезне негодування. Посадникові Токія відібрали в Совітах портрет Гітлера, особистий дарунок канцлера.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

Л. ЛАГИН.

Характеристичні знаки.

Гострий, алярмовий свист міліціонерської свистільки прошив лінивo-сонний настрій просторого міського базару. Зпоза будок, де колхозники торгували редькою і затхлим квасцем, вискочив розхристаний, молодий громадянин літ тринадцяти, обіймаючи обіруч велику дротяну клітку.

Хлопчисько дер перед себе щосили, на зломану голову. Худі, покриті „рінною" ноги мигали між буджами, стрибаючи крізь розпарені в сонці калабані й бризкали теплим водянистим болотом розташованим із краєм колхозникам просто в губу.

Це дало теж притоку до того, що за хлопчиною гнав не тільки засапаний опецькуватий міліціонер і добрий десяток покривджених „на пиці" колхозників.

Цілий базар збудився з дрімоти. Мало хто знав, що сталося, бо не всі бачили погоню. Свистільце міліціонера, що не вгавало, нагнало розлінивілим людям страху і всі бігли туди, куди й погоня. З домів повибігали люди, кидались одні за другими та всі кричали при тім діловито:

— Лов'ть злодія!

Сонце пражило з усієї сили, немов намагаючись розтопити своїм проміннями цілий заболочений базар. Топилось масло, бухтіла сметана й мішалась із брудним потом розпарених колхозників.

Спека ослаблювала запал та енергію погоні. Міліціонер уже дійсно спотикувався і малощо не зарив носом у вічно розкопаним пішеході. Чим більше приставав він, тим сильніше свистав.

Калабані були найважнішою видимою перешкодою погоні, бо всі мусіли їх вимінати. Хлопчисько гнав навпростець. Всетаки булаб його погоня захопила у слїпій вуличці, але в найкритичнішій хвилині міліціонер поховзнувся на недогризку кавуна й телепнув як довгий на землю. Всі кинулись представника владу підносити.

Ця хвилинка вистала, щоб хлопчисько кинув клітку і сам чкурнув крізь поломаний паркан.

Погоня спинилась. Купець із крамниці з осетедіями заявив авторитетно:

— Ця птиця-папуга. Вони виводяться в теплих краях, наприклад в Індіях.

— Ану, давайте клітку, — сказав міліціонер і подався у міліцію.

В міліціонерській світлиці був приємний солодок і при тім невимовно нудний настрій. Якийсь п'яний громадянин, що ждав на списання протоколу, намагався для розваги телепнути фуражкою по вазонку з геранями. Міліціонер, що привів п'яничку, придержував йому руки і цідив лиховісно крізь зуби:

— Ану, трунь тільки!... Це міліційні геранї. Розбий — будеш утроє більше платити!

Дижурний, що дрімав за бюрком, замітно оживився, коли побачив міліціонера з клітков.

— Ану, давай сюди. Цеж папуга.

Папуга лежала напів мертва на дні клітки зі страху й від грязюки, що заліпила їй голову, та заболотила її барвисті пера.

— Чия папуга? — зацікавився дижурний.

— Відбили на базарі в невідомого злодія. Один громадянин торгував птицю, а що хлопчисько виглядав йому підозрілим, запитався: „Чия це птиця?" А він навтікача. Ну й ми, очевидно, його не спіймали, але папугу відобрали.

В місті не було так багато власників папуг, щоб не можна було відшукати пошкодованого. Тому дижурний покликав до помочі міліціонера та зачав гадити список усіх відомих йому власників папуг.

Вже десять прізвищ було у списку, коли дижурний почіхався рептом у голову:

— А характеристичні знаки, — каже — які подамо?

В цій хвилині папуга, що вже очунила, заверещала:

— Це нахабство!

— Дивись, — утішились присутні — говорить.

— Хто тут господар? Хто тут господар? Я господар! — заверещала папуга й вертіла на всі сторони своєю кривоносу голову зі свавільним поглядом.

В кімнаті всі повеселішали.

— От, здорово! З такою птицею не пропадеш. Правдивий патефон. Цікава птичка.

— Накормить її, заки зачнемо діло, — промовив задуманий дижурний, поглядаючи на балакучу птицю.

ПОВСТАНЦІ НЕ ЗГОДЯТЬСЯ НА ПОДІЛ ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 4. 9. ПАТ. Еспанський амбасадор у Льондоні маркіз Меррі дель Валь дістав від ген. Франко, Моля і Кабанеляса повновласть заявити, що повстанці ніколи, нікому не обіцювали ніякої частини Еспанії. Рівночасно амбасадор заявив, що ніодин з повст. генералів не є фашистом, і що уряд у Бургос не має характеру фашистівського уряду.

Суконні матеріяли
мужеські й жіночі
знаменитих бельських фабрик першої якости поручає склад сукна
Йосиф Райзер Львів, Леґіонів 45
(напроти Великого Театру).

Чергова трагедія.

Як можна згинути на селі.

Над цвітистими берегами ріки Стрия розтягнулося село Корчин Рустикальний, що належить до найсвідоміших сіл Скільщини, бо розвивається в ньому широке культурно-освітнє життя.

В цьому гарному гірському селі, що стягає до себе сотки літників, розігралася, як відомо, жахлива трагедія. В Корчині принялося гасло „свій до свого" та бойкот жидів. Тільки одна жінка Полюня Залїщук ще досі не хоче покинути жидівського порога і не зважаючи на упимнення односельчан, дальше давала в руки жидам свій тяжко запрацьований гріш.

Аж у ночі 30. серпня ц. р. в годині 11-ій хтось вибив їй шиби. В тім часі вертався від своєї дівчини 25-літній юнак Дмитро Кирчів. Не прочував нещасний, що ось за хвилину увірветься нитка його життя. Заки дійшов до дому, поліцейська куля положила його трупом під чужим плотом. Сталося це у хвилині, коли минав хату Полюні Залїщук, якій хтось бив шиби. Сусіди оповідають, що чули бренькіт шиби, потім стукіт утікаючих людей та стріл.

На гук вистрілу господар Володимир Лесишин вибіг з хати на подвіря і побачив під своєю брамою якогось чоловіка, а над ним двох постерункових із Синевідська Вижного. Тоді один із них сказав до другого: „Юж го мами, венцей не бендзе подпаляць ані вибіяць шиби". Опісля свиставкою закликав нічну варту, яка в тім часі була дуже близько на дорозі. Перший з варти прибіг Ілько Малярчин і до нього сказав один постерунковий: „Познавай! Кто то ест?" Опісля додав такі слова: „Занєсьце го до жекі, бо сн удає". Вартівники взяли нещасного на руки, занесли до ріки та почали відтирати. Однак він не давав уже знаків життя, а один з них, розпинавши йому маринарку, побачив, як із живота вилазили кишки. Надбіг брат убитого і сказав: „Нащож ви вбили мені брата, а тоді один з постерункових, приложивши йому до грудей крїс, сказав: „Бій го по мордзе!" Коли постерункові побачили, що щораз більше людей збігається і може бути загрожене їхнє життя, мерщій відійшли.

Виходить з того всього, що Полюня Залїщук, якій грозили вибиттям вікон, дала знати на постерунок у Синевідську і поліція пильнувала її хати. В часі, як забренчали шиби, переходив бл. п. Дмитро Кирчів. Постерунковий Зборовський, як зізнають свідки, з бічної вулиці, з віддалі кількох метрів стрілив з крїса до переходячого зі заду. Куля поцілила його в лівий бік і пробивши нирку та хребетний стовп, спричинила смерть на місці.

Після цього випадку приїхав зі Стрия комісар поліції з кількома постерунковими і перевів льокальну візію та слідство. Ранком в 10. год. приїхали зі Стрия прокуратор і староста, а зі Сколього слїдчий суддя з лїкарем, який перевів секцію тіла.

Похорони вбитого відбулися на другий день. Вже зранку 1. вересня почали напливати до Корчина люди з околичних сіл, а саме з Урича, Підгородців, Кгушельниці, Синевідська Вижн., Сколього, Труханова та Тишівниці, щоб віддати йому останню прислугу. Похоронний похід вийшов в асисті трьох священників: о. сов. Левинського зі Синевідська, о. Дичковського, капелана С. С. В. та місцевого пароха о. Гр. Воскреса. Співали два хори: з Корчина і Синевідська Вижн. та приграваля жалібні маршеві пісні оркестра зі Синевідська Вижн. Хоч було поверх 3 тисячі народу, на похоронах панував зразковий порядок. Постерункових було в селі коло 40 з двома машиновими крісами, але нікого з них не було видно підчас похоронів. Після панахиди та Св. Божої за душу покійного жалібний похід рушив на цвинтар. Там о. парох Гр. Воскрес сказав прощальне слово. Після панахиди попрощав покійного дуже зворушливо від молоді Гр. Онуфрів, студент теольогії. Вкінці відспівано кілька жалібних пісень.

Бл. п. Дмитро Кирчів був направду ідейним та щирим українцем. Належав до всіх культурно-освітніх установ та щиро працював для загального добра.

Громадянин.

— Можливо, не пошкодить — лепетіла папуга. — Як хочете, не знаю. Представте проект. Автім... вибачте... Автім ні... Автім побачимо...

— Стривайте, товаришу дижурний, — підскочив на радощах міліціонер до дижурного, що забирався знову до списку — Може обійдемось без цього!

І обернувшись до папуги, на превелике счудування присутних, промовив до птиці благальчим голосом:

— Товаришу предсіднику, тут до вас у справі ремонту прийшли...

— Мені ніколи, мені ніколи, — відповіла в цю хвилину папуга.

— І також у справі культури міського парку... — почав далі говорити міліціонер.

— Непередбачено в буджеті, підождати до засідання, — викрикала папуга, але міліціонер уже її не слухав.

— Все в порядку, — сказав обернувшись задоволений до дижурного. — Я спершу сумнівався... Думав, може вона Федосєва, що завідує водопроводами, але тепер ясно. Подзвоніть, товаришу дижурний, до мешкання предсідника міського совету, товариша Кишнарева.

За кілька хвилин дижурний положив слухальце на вильцятка і сказав тихо до міліціонера:

— Веліли негайно принести папугу, а то без неї цілий день хвилювались.

Переклав **Роман С—ка.**

—o—

Смуток москвофілів у Румунії.

(Від нашого кореспондента)

Букарешт, 1. вересня 1936.

Коли п. Літвінов монтував з п. Тітулєскку совітсько-румунську приязнь, то йому вдалися за одним махом дві штуки: Запевнити „спокій на Дністрі" та використати ту нову приязнь з буржуазною державою для вигідного доступу до Середної Европи, де Комінтерн потерпів уже не одну програну. „Мир на Дністрі" вможливив Совітам відтягнути значну частину своїх прикордонних бригад углиб України. Деякі наївні москвофільські політичні круги в Букарешті вважали такий маневр доказом щирої совітської приязни. В дійсности справа виглядала зовсім інакше: Тут не йшло про прикордонну манифестацію приязни супроти Румунії, тільки про те, щоби додатковими військами здушити недавні заворушення на Україні. Часті напади на військові частини стали вже загрозливим явищем у західних округах України та на Кубанщині. І „Тасс" даремне „спростовує" загально вже відомі події, коли у своїм виданні із 29. VIII. згадує, що: „Нема ні голоду на Україні, ні кривавих сутичок населення в військом".

А проте місцеві румунські москвофіли забудь ще далекі від дійсности, коли твердять, що договір із Совітами був „дипльоматичною перемогою Тітулєска", бо ніби лише завдяки цьому договорові добуто від Москви правне признання теперішніх границь румунської держави. І румунські москвофіли гадали такими „успіхами" совітофільської політики поборювати мадярський та болгарський ревізіонізм назовні та комуністичну агітацію внутрі!

Але, на щастя, інакше оцінили згаданий румунсько-російський договір провідні румунські опозиційні партії (почавши від „правих фронтів" Куза—Вайди—Гоги—Кодряна—Мануїлеска, аж до демократо-ліберала Жоржа Братіяна). І коли праві румунські партії обмежили свою протисовітську діяльність до виступів у пресі та на ріжних демонстраціях, то п. Ж. Братіяну вивів цю акцію на ширшу арену: у парляменті. Відомі енергійні інтерпеляції того політика у справі ратифікації згаданого договору та проектів доповнити той договір ганебними військовими клявзулями (перехід совітської армії через румунську територію в разі якоїсь небезпеки для нових совітських союзників Франції та Чехословаччини). І тут заслуга п. Братіяна, що він так уміло відкрив новий підступ червоної Москви, заалярмував опінію небезпекою перемаршу „союзницьких" військ та внеможливив дальші переговори у справі військової співпраці. Правда, совітська преса містила голосні похвали „румунської демократії, що бажає собі військової помочі великосоюзника", але це був тільки блеф і самообман Комінтерну. Фактично до нині нема в Букарешті навіть військового аташе „великого союзника", а на останні маневри, (що відбулись на Буковині) не запрошено навіть совітського обсерватора.

Свою протисовітську акцію довершив п. Ж. Братіяну видав цікаву брошуру у франц. мові п. н. „Румунія та Совітський Союз" та „Румунія і криза европейської політичної системи". Там пригадує автор (професор історії в університеті в Ясах) своїм одноплеменним москвофілам кілька класичних примірів московського зарядництва. Росія вичинила своє традиційне „союзницьке" віроломство супроти румунів не один раз: в р. 1877 підчас румунських визвольних змагань проти Туреччини та в р. 1916, підчас світової війни коли збольшевизована „союзницька" армія грозила заняти всю Румунію. Крім цих типічних „переяславських" примірів із румунської історії автор наводить нові докази з наших часів: Урядові совітські мапи (адміністраційні, залізничні і т. ін) зазначують цілу Бесарабію (котрої так святочно зрікся Літвінов) як „тимчасово втрачену провінцію СРСР". У „Молдавській Республиці" на Україні виходять партійні однодвійки, що зачислюють Бесарабію до совітської „Всемолдавської держави". А в Москві є „Центральний Совет Общества Бесарабцев", що далі видає свій журнал „Красная Бессарабія", де коло катованої та закутої в кайдани „селянки Бесарабії" видніє червоними буквами грізне гасло: „Проч руки румунських захватчіков от Бесарабії".

ПРОТИСОВІТСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 4. 9. ПАТ. На мурах Парижа розліпили проклямацію французької секції четвертого інтернаціоналу (троцькістів). Проклямацію, звернену проти совітського уряду та московських розстрілів, підписали чільні діячі крайніх лівих французьких організацій.

—o—

ЛЬОЙД ДЖОРЖ І ГІТЛЄР.

ПАРИЖ, 4. 9. ПАТ. Льойд Джорж їде з Мінхен до Берхтесгадєн, де спіткається з канцлєром Гітлєром.

„Основна характеристична риса Росії це її дволичність (пише п. Братіяну). У Женеві борониться вона „засад цивілізації та миру", а в Москві приготовляє ревізію границь сусідніх держав. Але ця дволичність не є новиною, її пізнали румуни ще під час конгресу в Берліні (1878 р.), коли царський посол Горчаков заявив своєму румунському товаришеві: „Правда, ми запевнили перед іншими учасниками конгресу цілість вашої території, але між нами самими такого порозуміння ще не було!" І „союзницькі" рос. війська спокійно зайняли полудневу Бесарабію (до речі: варт ті повіти, що їх замешкують українці).

Такі пригадки історичних фактів спонукали румунських політиків віднестися таки більш стримано супроти нових військових пропозицій Москви. Румунська прилюдна опінія почала розуміти, що тут йде не так про перемарш якоїсь совітської військової частини, але про цілий план військових операцій на північній Буковині та Бесарабії. Ціллю цих операцій було б обсадити бодай полудневосхідне пограниччя Польщі (апетит міг би показатись далеко більший!) та підійти до границь загроженої Чехословаччини і зайняти Закарпатську Україну (в книжці Ж. Братіяну „Рутенію") та Словаччину. Совітський генеральний штаб вибрав для цього буковинські просмики через Карпати (Довгополе—Прислін Мармарош Сигіт та Дорна-Бистриця). „Це ті шляхи (влучно замічує п. Ж. Б.) їх предків-монголів, що ними гнались до Середньої Европи... Але ніхто нас не може переконати, щоби ми видали себе на поталу цих новітніх монголів... Ми відріжняємо поняття „союз" — підчеркує автор — від такого соромного використовування нашого положення. Коли Югославія, наша малоянтантська союзниця та союзниця Франції, не бажає собі досі взаємин із Совітами, коли Польща не вважаючи на риський договір не вибрала шляху дальшої співпраці з Москвою, — то чогож маємо якраз ми захоплюватись таємними планами нашого непевного сусіда?"

Така річева оцінка совітських „миролюбних заходів" протверезила вже неодного румунського „демократа". Минулий рік виявив достаточно, що це значить совітське союзництво. Спершу Москва вщасливила Румунію своїм численним „дипльоматичним" персоналом, крикливою „пацифістичною" пропагандою, повстанням „дешевої преси" та організацією різних „фронтів", — все для „мас". Потім за московські гроші почали наростати цілі лави різних прислужників, що раптом найшли в собі фанатичну віру у ріжні високі ідеї.

Рептовий зріст цієї комуністичної пропаганди викликав реакцію правих румунських кол, що своїми виступами прискорили зміну ліберального уряду. Цікаво, що буваший міністр внутрішніх справ п. І. Інкулец (бесарабець із роду — значить знавець російської ментальности) поборював розкладові течії, внесені сюди Коміптерном, не так традиційним у Румунії станом облоги, як підтримкою правих організацій. Річ ясна, що така політика мусіла нервувати всі ліві румунські кола.

У новому румунському уряді, що повстав 30. серпня ц. р. та якого шефом є знову „авторитарний ліберал" Татареску — вже нема литвинівської симпатії п. Тітулеска, творця договору з Совітами. Подібну долю потерпів і його сателіт, був. підсекретар у міністерстві закордонних справ п. Сапел Радулеску. Вимовним явищем є і те, що п. Інкулеца піднесено на ступінь віцепреміера і в той спосіб одобрено його внутрішню політику, — і так як надто ліберальну супроти нахабної большевицької роботи.

Цією сенсаційною зміною зажурилась ліва преса й засумували непоправні москвофіли. Для самого Литвинова була зміна прикрою несподіванкою, яку ледви чи направить п. Островський, совітський посол у Букарешті.

Шкода тільки змарнованих на пропаганду в Румунії грошей, видертих із природних багатств України! Нині хитається совітська „випадкова брама" до Середньої Европи. Остання реконструкція румунського кабінету — це болючий удар для Совітів.

Д-р О. Ільків.



Обмосковлюють Холмщину.

На Холмщині від довшого часу йде до повного обмосковлення православної церкви.

Митрополит Денис, втративши свої вплпви на Волині, намагається зосередити всі свої сили на Холмщині, куди й стягає слазвоовісних „подвижників" у роді Карповських, Борецьких та інших подібних священників. Місцевих священників-українців „переводить" на Волинь, або й дальше. Останньо перевів митрополит кількох священників-холмщаків, які ще потрапили до цього часу здержатись і разом з тим оборонали права українського народу.

Які настрої викликує ця своєрідна „синодальна" політика серед українського населення, кажуть ось вістки, що їх подаємо.

„ХОЧЕМО, ЩОБ ДІТИ ВЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ".

Цікава подія сталася в Гостинім (дотепер одно з найсвідоміших сіл). Коли на місце „переведеного" священника-українця влада прислала москаля, парохіяни замкнули церкву, а священникові заявили, що вони є українці і хочуть мати такого пароха, який їм учитиме діти по українськи

„МУСИТЕ РАХУВАТИСЬ З НАРОДОМ!"

Тому, що духовна влада не взяла на увагу просьби гостинян, вислали вони делегацію жінок на „соборчик" (деканальне зібрання) до Грубешова. Було це у вівторок 1. ц. м. Перед усіма зібраними духовниками жінки заявили, що коли їм не повернуть священника-українця, вони підуть на унію, бо „москоїдів", які не слухають просьби і домагань народу, слухати не будуть.

КТВ.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ В ЕСПАНІЇ.

РИМ, 4. 9. ПАТ. Воєнний корабель „Поля" відплив до Барселюни, де вже від початку громадянської війни є кружляк „Атендольо".

о. О. ПРИСТАП. 86

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Ще щастя, що люди доброї волі заснували товариство „Обєднання". Воно старалося роздувати пригасаючу іскру колишнього патріотичного запалу іміграції. Саме тоді, коли здавалося, що вже нема іншого виходу для нашої американської еміграції, як спуститися на ласку божого Провидіння, заложити руки, зідхнути до Бога й сказати: „Да будеть воля Твоя!", приїхав до Америки славний український композитор і диригент Олександер Кошиць зі своїм знаменитим хором. Він став об'їздити більші американські міста, де давав для американців концерти, що мали величезний успіх.

Імя України немов віджило в памяті американців. Не було англійського часопису в Америці, що підчас виступів хору О. Кошиця, не згадав би про українські концерти. Преса переліцитовувалася в похвалах для самого хору, зокрема для його диригента та для українських пісень.

В наших людей знову ввійшов бадьорий дух. Мовляв, чей ми ще живемо, бо от, бачите, що американські знавці музики пишуть про наші пісні і тимсамим про наш нарід та його культуру. Як ці культурні чужинці високо цінять наше мистецтво! Їх об'єктивне признання наших досягнень нехай буде для нас заохотою дальшої праці до дальших успіхів.

Хор Кошиця зробив нам в Америці велике діло, познайомивши американський світ з нашим неоціненим культурним скарбом — з красою української пісні. Її чаром захоплювались американці, а враз з тим мимохіть зацікавлювались долею нашого народу.

По якомусь часі минулось це, як і все нове хутко старіється з століттю сенсацій, а ще й в Америці, та відступило на задній плян, щоб зробити місце ще новішим речам. Американська преса затихла писати про нас, себто про наш незрівняний хор Кошиця. На українському небосхилі насувались знову хмари зневіри, але не на довго. Бо наче весна веселка заграла бадьорими барвами в серцях української еміграції, як до Америки приїхав наш мистець національних танків — Василь Авраменко.

Цей худощавий, середнього росту, з білявим обличчям, проникливими очима й трохи семітським носом — чоловічок, відзначався подиву гідною енергією, меткістю, підприємчивістю і настирливістю. Він постановив заснувати в Америці школи народніх танців у кожній більшій українській колонії. За помічників вибрав собі таких самих очайдушних козарлюг, як він, що не мали нічого до втрати, бо це були наші повоєнні збігці-ізгої без жадних маєтків.

Про ці школи почали насамперед розписуватися по часописах. А коли грунт для цієї справи був уже як-так підготовлений серед громадянства, пустилися, якто кажуть, в народ переконувати кожного юнака та дівчину про великі користи національного танку. Авраменко мав добрий, випарений язик і говорив, немов „з гарячки". А як говорив, то відразу вмовляв у свого слухача, що він (цей слухач) вже так, якби був готовий професійний танцюрист.

У старих кров наполовину змішана з водою, а в молоді пливе в жилах кров наполовину змішана з електрикою... Тимбільше було тієї життєвої електрики у крові нашої американської молоді, що до 16-го року життя не потребувала працювати, лише росла й розвивалася. „Джоник" не потребував навіть тягнути корову на посторонку та пасти її, хоч йому вже давно був минув 10-ий рік. Такий хлопчина, мовляв, не горів на терновім вогні. Йому видрапатися на стовп або дерево чи на комин, значило стільки, що дідусеві задрімати на сонці. А вже до танців, то подай Боже! Саме танці пропагував Авраменко, чи там наш балетмайстер, якто його помилково звали. Пропагуючи нашим молодим енкесам ріжне „скакання", нечувані тут „присюди" і т. п., знайшов він для себе пригоже поле до попису.

Авраменко розповідав, якто колись козаки на Запоріжжі витинали гопака. А коли вже молодь досхочу наслухалась про козацькі танці, він сам, одягнений по-козацьки, в чобітках, шараварах і жупані, пускався у присюди. Вже по таким першім викладі та наглядним показі, молодь, розохочена до національних танків, зачинала пробувати своїх сил. Один розпучливо викидав ноги наперед себе, уявляючи собі, буцім то вже танцює козачка, другий присідав та одночасно, як довгий, перевертався на долівці. Це викликувало дикий, справді індіянський крик, свист і регіт.

Така наука Авраменка саме припала до серця і до вдачі американської молоді обох полів. В наших народніх танцях почувалась вона, немов у своїй стихії. В цьому відзивався до неї дух її віку і її далека батьківщина з традицією великої запорізької свободи.

Тому й посипались записи до школи танців, але не за чергою, як у звичайній школі буває, а всі нараз хотіли записатись і зголочувалися, наче біля каси на залізничому дворці в нашій Галичеї. Попросту сталося диво. Школа національних танків Авраменка мала надзвичайну фреквенцію, більшу від вечірньої української парохіяльної школи і більшу від Служб Божих, вечірень і т. п. До неї горнулись учні, почавши від 5-го року життя аж до 35-го...

(Далі буде.)

Свята в краю.

Величаве Сокільське Свято в Галичі.

Неділя 30. серпня ц.р. буде гарно записана в історії станиславівської округи. Відбулися в тому дні три величаві народні свята: 45-ліття читальні „Просвіти" в передовому селі Станиславівщини в **Ямниці**, величаве районове сокільське свято в **Радчі**, про які вже були дописи в „Ділі", та величне сокільське районове свято в **Галичі.**

При вїзді до Галича біля мосту на Дністрі недалеко княжої замкової гори витала всіх прохожих висока, сосниною прикрашена брама з написом: Гаразд! Це вхід на площу, що на ній відбулося сокільське свято, а вся площа була прикрашена соснами, вінками та національними прапорами, що гордо маяли на високих щоглах. У князівську столицю попри стару церкву входили стрійні сокільські чети і збирались у Залуквї, де відбувалася проба сокільських вправ. Численно злетілись соколи, були заступлені такі сокільські гнізда: Комарів, Блюдники, Густань, Семаківці, Сапогів, Підгородь, Козина, Залуква, Дорогів, Перлівці, Межигірці, Крилів, Острів, Викторів, Делів, Дубівці, Кінчаки — разом 17 гнізд.

Впадають нам в очі великі оголошення про сокільське свято, розліплені біля церкви та жалібні клепсидри, якими Сокільська Організація запрошувала все громадянство на панахиду за душу бл. п. Ярослава **Барабаша,** члена „Сокола" в Конюхах стрийського повіту, жертви комуністичного хуліганства.

Панахида відбулася у старій парохіяльній церкві в Галичі після Служби Божої. Відправив її о. декан Янович із о. проф. Ласовським. Як лиш почав співати хор жалібні пісні, ввійшли до церкви почетні сокільські рої в народній ноші й уставилися сокільські делегації з відпоручником Сокола-Батька. О. декан Ласовський в коротких словах помянув память покійного, що погиб як воїн народу. Впадало в очі, що кількана цятьох місцевих „русских" вийшло з церкви, наглядно доказуючи, що москвофільство солі даризується із комунарськими хуліганами.

В год. 13.30 рушив із Залуквї через місто могутній сокільський похід під звуки трубної орхестри з Бурштина. Напереді йшли відпоручники Сокола-Батька, за ними трійками 283 сокіток, відтак 114 учасниць, дальше 48 дівчаток і хлопчиків захоронки СС. Служебниць із Крилосу, потім 180 сокільських учасників; похід замикали чети соколів з числі 693. Велика кількість зорганізованих учасників походу, бадьора постава і головно пригарний народній одяг дівочих чет і дорослу робили на всіх своє вражіння. Не диво, що на свято зібралося к. 4.000 глядачів з цілої околиці.

Вишикували соколи на площу вправ та уставились до звіту, що його здавав відпоручник галицької округи представникові Сокола-Батька. Після сокільського привіту відкрив свято його головний ініціятор п. Іван Корчинський, що на самому вступі змалював заслуги батька Українського Сокільства побр. проф. Івана Боберського та підніс на його честь оклик „Слава", що його могутньо тричі повторили соколи. Привіти зложили: проф. Білостоцький як представник Сокола-Батька та від Філії „Просвіти" дир. Скрентович і п. Найдич. Після цього всі вислухали стоячи сокільського гимну, що його відіграла орхестра.

Під звуки бадьорого маршу відбувся почетний хід усіх сокільських віддїлів і зараз потім почалися вправи. В першу чергу виступили чети сокілок із вправами вільноруч. Зелена площа засіялась немов пестрими квітками від народньої ноші. Відтак пописувався дорість захоронки. Хлопчики в народній ноші та в солозяних крисанях держали в руках дерев'яні коси й косили під звуки пісні „Вийшли в поле косарі" і далі кожної строфи пісні гострили коси дерев'яними брусками. Не трудні це вправи, а виконувані маленькими захоплювали всіх. Коли вже косарі накосили трави, виступили дівчатка з граблями й вилами, щоб загребти траву і співали місцеві обжинкові пісні, виконуючи опісля разом з хлопчиками обжинковий танок. Найкращою точкою були вправи соколів, через їх масовість (поверх 500 вправляючих) та розмах у поодиноких рухах.

Опісля була ще радісна хвилина, коли маленький дорість виконав, правда, нескладну, але чуттєву руханкову ілюстрацію стрілецької пісні „Їхав стрілець на війноньку". Вийшли ряди маленьких стрільців. прощає дівчина свого милого, дає йому хустину. Відтак стрільці в поході, лунає стріл і один із стрільців паде; біля нього стоїть його кінь, а відтак плаче дівчина. Приходять товариші і вкривають лице погибшого червоною хустиною. Невмовкаючі оплески глядачів, видно у всіх зворушення. Гарна картина, заслугує на те, щоби провідниці дитячих садків попробували й собі таку вправу винести зі своєю дітворою.

Вправляли ще учасниці вінком та учасники

Останні осінні новини
в ШОВКАХ і ВОВНАХ
у фірмі
Адольф Авербах
Львів, Ринок 20. 2663 Тел. 207-54

палицею. Так складно і гарно вчителі були справ що у нас залишилась певність, що з тих молоденьких соколів виростуть колись праздні й найкращі члени сокільських гнізд, що поведуть сокільську працю на славу сокільської організації й добро Батьківщини. Тим.

Як то було в Жупаню?

До короткої вістки про кривавий вчинок большевицьких прислужників у селі Жупане, пов. Стрий, яку ми подали перед кількома днями за ПАТ-ом, дістаємо ще таке доповнення:

В неділю 30. серпня ц. р. сталася в Жупанім кривава подія. Комуніст Михайло Орявський зі села Вижлова (дочерня парохії Жупане) вбив жупанського господаря Василя Буричку. А сталося це так:

При кінці Служби Божої почала виходити з церкви частина хлопців, між ними два брати Орявські, відомі комуністи. Одна з братів, щоб заманіфестувати свій комунізм, був убраний у червоній сорочці без блюзки. Ця провокація обурила людей. Жупанські хлопці, вийшовши з церкви, хотіли скинути з Орявського червону сорочку. Почалася бійка. Комунофіл, убраний у червону сорочку, витягнув ніж і дав своєму братові Михайлові Орявському, а Михайло в бійці пробивцим ножем у живіт господаря Василя Буричку, який на місці помер. До дальшої бійки не допустила граничні сторожі, яка надбігла в село.

Ось так большевицькі прислужники не тільки провокують наших людей навіть у церкві, але ще й, коли люди на провокацію хочуть реагувати, вбивають їх. Комуністичне шуменчиння починає свій кривавий танець. І горе нам, коли допустимо до того, щоб ця кривава робота комуністів поширилася і зросла в силу!

—o—

НИНІ 8-ма веч. ВІДКРИТТЯ Винарні „ПІД РАТУШОМ" Ринок 34.

Ідею самостійности України

хочуть совіти приписати Троцькому.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Щоб відвернути увагу світа від того, що діється в Совітах, совітський уряд видумує всякі можливі й неможливі факти і пускає їх у світ у відповідній перерібці. Так телефонує з Москви до „Таймсу" Гарольд Деннї, що з нагоди суду над Григорієм Зіновєвом і Леоном Каменєвом приготовив уряд проти них обвинувачення, що вони за намовою Троцького приготовляли відірвання України в 1934. р., коли то большевики вживали штучно підготовленого голоду для винищення населення України.

Деннї каже, що Троцький був у змові з провідними людьми в Українській Комуністичній Партії, а крім того порозумівався з німецькими націстами та українськими фашистами. Вони всі надіялися на польсько-німецьку інтервенцію при відірванні України від Совітів.

Другий кореспондент „Таймсу", Вольтер Дюранті, пояснює ближче причину поставлення перед суд і засудження колишніх провідників большевизму, Каменєва й Зіновєва, тим, що, мовляв, вони підготовляли атентат на Сталіна. Не так вони самі як властиво їх прихильники. Коли уряд поставив обох бувших провідників то інших з ними перед суд — міркує Дюранті — то видно, що уряд має якісь докази. А уряд совітський, каже Дюранті, дуже миролюбний не такий, як отой Троцький, що то всюди підготовляє ребелію, як ось тепер в Еспанії.

Нема сумніву що Каменєв та Зіновєв підготовляли атентат на Кірова, йде лише про те, яку ролю вони грали.

—o—

Замовляють прапори на коронацію анґлійського короля у травні 1937.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Хоч коронація короля відбудеться аж у травні 1937. р., підприємці вже тепер роблять підготовку із виробом прапорів та інших парадних предметів. Досі замовлено 20.000 мільонів анґлійських прапорів в Анґлії, Канаді, Південній Африці, Новій Зеландії та Австралії. Та британські фірми не зможуть на час виконати всіх замовлень, тому вони шукають допомоги в роботі в американських фірмах. Америка, головно місто Ню Йорк, добре обзнайомлене з тими предметами і тому легко можуть виконати замовлення на час.

Крім приготувань для маніфестацій загалу йдуть приготування для виступу короля в мантії й королеви. Тому роботу мають ювеліри та фабриканти медальйонів, призначених для роздачі як памятка з нагоди коронації.

—o—

Ґарнізон американської армії у війні з мурашками.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Стало відомим, що гарнізон армії на так званім Ґубернаторськім Острові, що боронить вступу до нюйоркської пристані, пішов у війну з білими мурашками, термітами. Із стейту Ню Джерсі, що лежить на другому березі від пристані, дістались якимсь чином мурашки на острів Ґовернорс Айленд і розпочали спустошення. У Ню Йорку багато дерев'яних домів пяде жертвою термітів. Вони підгризають підвалини і за якийсь час доми порохнявіють.

Те саме може статися з ріжними будівлями у форті на Ґовернорс Айленд. Отже щоб винищити термїти, управа гарнізону іменувала команданта і війна розпочалася зовсім по приписам, лише що не видано ультімату. Війна буде дуже складна, бо термітський рід не один, а їх багато. Кожний уживає своєї зброї у війні, а американська армія мусить добре думати, якім то родом зброї треба винищити кожний рід мурашки.

З країни опію та ржу
Софії Яблонської.
— Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ
— з прекрасними ілюстраціями.
Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

Ще про події в Настасові.

У вчорашній статті в „Ділі" д-ра Ст. Барана п. н. „Як це було в Настасові?" вайшли дві більші друкарські помилки, що змінюють зовсім зміст даних уступів. А саме подано там, що арештовано морального спричинника сумних подій у Настасові з неділі 30. серпня п. р. Івана Бичека та що у похоронному поході несено вінці з жовто-блакитними і червоними лентами. В дійсности до вечора 2. ц. м. Івана Бичека не арештовано (пропущено з недуваги складача слово „не"), а тільки переслухано його у поліційному слідстві на місцевому постерунку державної поліції й опісля полишено на волі. У похоронному поході бл. п. Михайла Лапчака несено вінці числом 23 з жовто-блакитними і чорними (з недуваги складача у тексті статті надруковано: червоними) лентами. Усіх учасників похорону було коло 4.000. Всіх арештованих до вечора 2. ц. м. було девятьох, між ними є також Іван Куріца та Михайло Цимбалістий, з яких рук мав згинути пок. Михайло Лапчак. Слідство веде слідчий виділ з Тернополя і тернопільська прокуратура під особистим доглядом її шефа, окружного прокуратора Музики. Погром, що його зробили настасівські комунарі, викликав проти них велике обурення місцевого населення, тому в часі похорону бл. п. Михайла Лапчака вони поховалися або виїхали на ярмарок до Тернополя. Настасівська національна молодь рішила приступити до ліквідації місцевої комуни, щоб на будуче охоронити село від подібного погрому, який був у Настасові 30. мин. місяця.

—o—

Нині 5. вересня у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ Премієра!
Знаменитий артист Маріюш Машинський в головній ролі комедії Дейвіса
Всі права застережені

НОВИНКИ.

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 13-15

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— Книжки і шкільне приладдя найкорисніше купити або вимінити в **Українській Книгарні й Антикварні при вул. Рутовського 22.** (Народній Дім). При книгарні **випозичальня книжок** постійно доповнювана літературними новинами. Шкільна лектура завсіди добре засоблена в книгозбірні. 2626 2—3

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 2—5

— Вже вийшов **Календар-альманах „Дніпро" на 1937 рік,** вид. Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові, розісланий відборцям. Календар присвячений 20-літтю української революції. 2630 3-3

— **Лікар-дентист Ірина Рибачек-Кисілевська** вернулася і ординує як передтим у Львові при вул. Потоцького 48. від год. 9—11 і від 4—6 попол. Тел. ч. 232-87. 2661

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длуґоша 1., а вона полагодить Вам усякі справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 1—10

— **Катедра історії української літератури у львівському університеті.** Розпорядком міністра віроісповідань і освіти В. Свєнтославського з 25. червня 1936 р. утворено на гуманістичному виділі львівського університету катедру історії української літератури. Цей розпорядок оголошено у Вістнику Законів Річипосполитої Польської ч. 52, поз. 380 з 9. липня 1936 р. і він увійшов у життя з днем оголошення, себто з днем 9. липня ц. р. Найновіший Денник Урядовий міністерства віроісповідань і освіти ч. 8. з 28. серпня 1936 р. передруковує згаданий розпорядок і подає його до відома шкільних властей та установ. Згадана катедра буде обсаджена в найближчому часі.

ДЕРЖАВНА ТЕХНІЧНА ШКОЛА
у Львові, — вул. Снопківська 47.
оголошує вписи:
1) на річний, вечірній Курс для Радіотехніки,
2) на річний, вечірній Курс для Електротехніки,
від 6. до 10. вересня, від год. 18—19
(габ. ч. 5, партер).

— **Нова прем'єра в театрі „Загpава".** В днях 19. і 20. ц. м. відбудеться в Коломиї прапремієра нової драми в двох частинах п. н. „Камо грядеши?" Є це інсценізація відомої повісти „Quo vadis", основаної на тлі переслідувань християн за часів Нерона. „Камо грядеши?" викликує самозрозуміле зацікавлення серед прихильників нашого театру, бо вперше на українській сцені появиться драма в двох частинах, які поодинокo й разом творять одну цілість. Перша частина „Віниций і Лігія" іде в Коломиї в суботу 19. ц. м., друга частина „Смерть Нерона" в неділю 20. ц. м. Ролю Нерона креує Л. Боровик, Лігії п. Ліна Благацька, Петронія реж. В. Благацький. Режисерія В. Благацького, інсценізація Л. Нигрицького, костюми й декорації Л. Боровика.

— **В часі теперішніх пошесних недуг** (червінка, шкарлятина й ін.) — необхідно звертати забайливу увагу на поживу. В першу чергу слід вистерігатися споживання молока невідомого походження і споживати лише пастеризоване молоко „Маслосоюзу". Воно продуковане при помочі найновішого машинового уряджения, позбавлене всіх хороботворчих бактерій і є зокрема для дітей і старших не тільки найвигіднішою, але й гаранговано найздоровішою поживою. 1—2

— **Цьогорічний виставовий сезон** розпочинає львівський Союз мистців пластиків виставою праць Ганса Брайштедта з Веймару. Брайштедт належить до малярів, споріднених до давного „Бавгавзу" в Десаві і був вирізнений в конкурсі на поліхромію в Есені. Показ його творчости повинен зустрітися з загальним зайнтересуванням львівської публики. Вистава буде відкрита 6. ц. м. в домівці Союзу при вул. Дідушицьких ч. 1. Виставу можна оглядати щодень від 10—15. год.

— **Розбудова Львова.** Управа м. Львова виладила плян забудови грунтів при вулицях Вулецькій та Ісаковича. Інтересовані можуть переглянути ці пляни в бюрі регуляції міста. Крім того виложено до публичного перегляду пляни забудови грунтів при вул. Янівській, власности фондації гр. Скарбка та грунтів при вул. Спаківській, Красучинській, Гданській і Цешинській.

— **Ренти для вдів по робітниках.** Заведення суспільних обезпечень виплатило в першому півроці ц. р. вдовам по робітниках 696 тисяч зол. З емеритального обезпечення робітник'в одержує вдова ренту після 60 року життя, або раніше, як утратила дві третини здібности до праці. Робітнича вдовина рента рівнається половині інвалідської ренти, до якої мав би право й чоловік.

— **Позір перед червінкою і черевним тифом.** Лікарські кола закликають до обережности з огляду на можливість зараження червінкою і черевним тифом. Не пити непереварсної води ані молока, не їсти необраних сирих овочів, не спарівши їх наперед кипятком, не купувати харчевих продуктів з домів, де є хорі, не стикатися з хорими, упорядкувати й вичистити керниці та відходові місця, безпощадно нищити мухи і всякі галапаси. У справі охоронного щіплення звертатися до лікарів. Щіплення є безплатне.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 14/113 9-?

ПРОКУРАТОРА ПРАХТЛЯ-МОРАВЯНСЬКОГО ПЕРЕНЕСЛИ ДО ВАРШАВИ.

Відомого у Львові з багатьох політичних процесів прокуратора д-ра Прахтля-Моравянського перенесли до Варшави до апеляційного суду.

БЛЮМ ПРИЇДЕ ДО ПОЛЬЩІ?

У Варшаві заістнували поголоски, що прем'єр Блюм, мін. заєр. справ Дельбо приїдуть до Варшави, мабуть в перших днях листопаду. Офіційні кола не заперечують цієї поголоски, але й не потверджують.

ПРОТИСОВІТСЬКІ НАСТРОЇ В РУМУНІЇ.

БІЛГОРОД, 4. 9. ПАТ. Югославянські політичні кола, настроєні проти совітів, радіють, що димісія Тітулеску — це ослаблення фільосовітських тенденцій у Румунії і в Малій Антанті.

ЧЕРЕЗВИЧАЙКА В МАЛЯЗІ.

ЛЬОНДОН, 4. 9. ПАТ. В Малязі шалює жахливий терор комуністів і анархістів. За кожнодасним наступом націон. літаків, комун. черезвичайка розстрілює приблизно 40 вязнів. Після останього наступу вбили в цей спосіб більше як 100 осіб. Трупи вивозять вантажними автами за місто.

КОМУНІСТИЧНИЙ АРСЕНАЛ У СОФІЇ.

СОФІЯ, 4. 9. ПАТ. В одним домі на передмісті викрила політична поліція цілий комуністичний арсенал. Знайшли три скорострільні, 23 автоматичні крісі, ручні гранати, пістолі і кілька тисяч набоїв. Арештували кількадесять підозрілих осіб.

АМБАСАДОР ЛІПСЬКИЙ УСТУПАЄ?

У паріських політичних колах кажуть, що небаром уступить польський амбасадор у Берліні, Ліпський. Ліпський причинився до польсько-німецького зближення.

ВТІКАЧІВ З ІРУНУ ПЕРЕВЕЗУТЬ ДО БАРСЕЛЬОНИ.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Авас інформує, що міліціонери і жовніри червоних просять французьку владу відставити їх через французьку територію до Каталюнії. Окремі поїзди перевезуть їх до Барсельони.

КОМСОМОЛ НА СВІТОВІМ КОНҐРЕСІ МОЛОДІ.

ЖЕНЕВА, 4. 9. ПАТ. На „світовім конґресі молоді" в Женеві, який є прищіпкою до міжнародного молодового фронту, приїхала делегація комсомолу в числі 10 осіб.

СОВІТСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

МОСКВА, 4. 9. ПАТ. ТАСС повідомляє з Хабаровська про нові випадки обстрілу совітської території та нарушення границь СССР японськими літаками та військовими відділами.

СОВІТИ ВІДКИНУЛИ ПРОТЕСТ ЯПОНІЇ.

МОСКВА, 4. 9. ПАТ. Агенція ТАСС повідомляє, що 3. ц. м. японський шарж де фер Сако відвідав управителя 2. східного відділу загранічних справ Козловського і запротестував проти обстрілювання японського корабля „Тунгінг" і нарушення кордону совітською прикордонною сторожею і літаками. Козловський відкинув японський протест, заявляючи, що вістки про нарушення кордону не мають ніяких підстав. Покликається при тім на історію попередніх конфліктів і запропонував створення мішаної комісії.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Румунія. Румунський король Карло вибирається 28. 9. ц. р. до Чехословаччини зі своїм сином Михайлом на чехословацьке національне свято.

Палестина. В Палестині вивязалися нові бої між англ. військом і арабами. Араби вбили трьох летунів, які були приневолені причалити. Англія має замір вислати цілий полк піхоти до Палестини.

Польща. Пропали польські бальони, що беруть участь у змаганнях за чашу Гордон-Бенета. Вітер вапіс їх мабуть у тундри на схід від Архангельська.

Америка. Американська поліція арештувала якогось Кілінела за планований атентат на през. Рузвельта. Атентатчик має 67 літ. У його мешканні знайшли цілий магазин розривчих матеріялів.

— **Де живемо?** Очевидці повідомляють про інцидент, який склався сьогодні на вул. Мохнацького. Якийсь хлопчище став напроти будинку української школи ім. Шевченка, удержуваної Рідною Школою, і стріливши каменем з катапульти, вибив шибу. Приглядалися цьому „геройству" два панове і ніодному з них не прийшло на думку скартати його з місця або віддати в руки поліції. Навпаки оба висловили йому признання, підсміхаючись весело. Коментарі зайві.

— **Староство розвязує читальні.** Бучацьке староство розвязало читальню „Просвіти" у Вичілках і Велесневі, подаючи за причину, що в їх бібліотеках находилися заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були м. ін.: третій том Руданського (видання „Просвіти"), Історія Козаччини В. Антоновича (видання Оренштайна), повість Петро Конашевич Сагайдачний А. Чайковського (видання „Рясту" в Коломиї) та повість Василько Ростиславич В. Бирчака (видання „Українського Слова"), отже річи, дозволені цензурою і досі адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення староства внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

— **До Берези.** До ізоляційного табору в Картуській Березі відставлено 2. ц. м. двох членів людової партії з бохенського повіту, Павла Пагоча, голову партійного кружка в Седльці і Станислава Белецького із Церекві. Цьому закидують уладження нелегального віча людової партії всупереч забороні адміністраційної влади та акцію, що загрожує публичний спокій. — До Берези вивезли з Коломиї б. студ. медицини Пінкаса Гофера, караного вже за комунізм.

— **Як польське селянство ставиться до поліції?** Ряшівська прокуратура внесла до суду акт обвинувачення у справі подій, які розіградися з кінцем червня ц. р. на терені громади Кшешовіце пов. Переворськ. На лаві обвинуваченых засяде 18 осіб, що відповідатимуть за побиття поліції, намагання відбити арештованих, заклики до заворушень і т. п. Розправа розпічнеться 28. ц. м.

— **У 15 годинах з Америки до Европи.** Біля місцевости Марнордільо в південній Англії осіли 3. ц. м. два американські летуни, Річман і Меріль, що перелетіли Атлянтійський океян. Вони рішили були перелетіти з Ню Йорку до Льондону і звідтіль назад впродовж 33 годин. Першу половину дороги (3.300 км. в повітряній лінії) вони поконали в 15 годинах, летячи з пересічною швидкістю 210 англійських миль (1 англ. миля = 1.609 м.), причому летуни стратили годину часу, шукаючи відповідного місця до осідання. На основі свого пляну незабаром вони відлетіли назад до Америки.

— **Совітська „свобода" віри.** В Совітах арештовано в останньому часі з доручення комісаріяту внутрішніх справ коло 40 чужинців, з того половину жінок, під закидом, що намовляли совітських громадян відвідувати церкви, призначені для чужинецьких кольоній. Арештованим заявили, що дальший їх побут на терені совітських республик небажаний, тому вони мусять покинути совітську державу до чотирьох тижнів. Так виглядає совітська свобода віри, про яку большевики запевнюють Европу.

— **Вияснення.** У звязку з оголошенням у ч. 194 „Діла" списом пожертв на будову „Українського Народнього Дому" в Красній просять нас зазначити, що проф. д-р Іван Зілинський з Кракова пожертвував 150 зол., а д-р Юліян Налисник, адвокат із Дукли, 130 зол.

— **Стереофонічні відбірники.** Вістка, яку ми подали кілька днів тому про стереофонічні відбірники зацікавила любителів радія. Це є дуже поважний поступ у радіотехніці, який мусить зєднати радіофонії й найзавзятіших противників. Стереофонічний відбір став можливий завдяки новим винаходам і в конструкції відбірників і в самому голоснику. Як довідуємося, стереофонічні відбірники вже можна оглянути у Варшаві на виставі МЕЛЬ, як експонати фірми добре знаної всім радіослухачам.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

КОСМЕТИКА ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ.

При міському шпиталі амер. стейту Іліноіс, у Шікаго, заснували окремий павільон косметики для умово недужих. Лікарі стверднли, що косметичні заходи впливають дуже добре на нервово недужих. Д-р Роберт Сміт, що веде цей відділ, упевняє, що його пацієнтки вертаються часто до нормального стану, коли бачать себе у дзеркалі відмолоджені та гарніші. Тепер ще зістається питання: чи наші косметика здоровим, молодим і гарним жінкам.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



з дня.

Треба всюди говорити по українськи.

Чим сильніше розвиваються вспні роди спорту серед українців і чим більше „Україна", „Русь" чи інші дружини бють противників, тим більше подибуємо наших туристів у горах.

Але не всі наші люди бачать вчинив українських туристів у горах; вони думають що це чужинці і вживають чужої мови на українській території. З цього виходять погані ситуації.

Ось на верху Піп Іван здибалися два українці (суддя з Галичини і професор з Рівного) й говорили до себе по польськи. Опісля зійшлися в одній українській віллі у Ворохті і вивалили оба на себе очі: „То ви українець?!" — „То ви українець?!"...

Другий факт: Стою я в Ямному на дворці, чекаю на поїзд. Підходить один пан і: „Пшепрашам бардзо, чи... поїздець котра годзіна". Я відповів: „У мене за 15 хвилин пята". А він: „То значить, за квадрано пять". Дякую!" Пан почервонів і пішов як змитий. Бо я йому сказав дещо до слуху. Переходив опісля з одною панною і говорив по українськи.

Ще такий факт. У Космачі стрічаю Кр. одного інжиніра з тасьмою, що мірить дорогу. І відразу до нього по польськи. Опісля підходжу я і по двох словах довідуюся, що це українець. Кр. вернував перепрошував, що не знав і т. д.

А чи це булоб, колиб ми всюди говорили по українськи?

М. М.

Дописи.

ДОЛИНА.

Академія в честь Маркіяна Шашкевича. З нагоди 100-ліття народнього відродження в Галичині і 125-ліття уродин о. Маркіяна Шашкевича відбулася в Долині святочна академія заходом місцевої читальні „Просвіти" дня 28. 8. в 12. год. вполудне в салі „братської хати". На програму складався реферат про значіння Маркіяна Шашкевича та його ролю в народнім відродженні Галичини, що його виголосив з запалом місцевий парох о. М. Чорнега. Відтак місцевий мужеський хор під управою гімн. абсольв. М. Антоновича відспівав чотири пісні зовсім удатно, а вже справдішньою окрасою академії було баритонове сольо в супроводі орхестри М. Антоновича, який відспівав „Весніжку" Шашкевича-Матюка. Між хоровими точками були дві деклямації: „Підлисе" М. Шашкевича деклямував маленький хлопчик-сирота зі захисту, а гімн. абсольвент Ю. Л. Чорнега справді по мистецьки відеклямував „Бандурнота" Шашкевича. На закінчення вся публика відспівала нац. гимн. Публики було досить, головно міщанства, не було лише деяких передових інтелігентів. Академія причинилася дуже до освідомлення міщанства та до поширення культу Маркіяна Шашкевича.

СКАЛАТ.

З культурно-освітньої праці. Читальня „Просвіти" в Качанівці улаштувала дня 9. 8. ц. р. „Свято Матері" П. Й. Будник у вступнім слові вказав на ідеал жінки — любов і самопосвяту для нації. П. Л. Лубинецька гарно відеклямувала „Євшан зілля". Окреме признання публики здобув собі гурток дівчат „Хліб. Вишколу Молоді", що виконав цілу низку ритмічних вправ, між якими треба виріжнити „Боже Великий". Також співи й деклямації залишили гарне враження. — „Рідна Школа" у Біжні влаштувала виставу „Заклятий нр" дня 30. 8. ц. р. Добрий помисл мав видів кружка „Р. Ш.", який по домах розпродував білети і завдяки цьому було на виставі коло 500 присутніх. Між виконавцями треба згадати добру гру малої дівчинки Антонишин. Філія „Просвіти" в Скалаті повинна б занятись вишколом відповідних режисерів, які уміли б провадити по селах аматорські гуртки. — Дня 30. 8. ц. р. урядженo 3 фестини: в Поплавах Скалатських, Остапю і Товстім. Велике число присутніх було вповні вдоволене з добре дібраної програми, де м. і. дорість „Р. Ш." зі Скалата, Товстого й Остапя зробив гарне вражіння своїми національними танками. В літній порі фестини є найдошкільнішою імпрезою, бо не лише приносить найбільше доходів, але й притягує загал громадянства до культурного товариського співжиття.

Кооперативна співпраця. Дня 29. 8. ц. р. відбулася у Скалаті кооперативна анкета в справі створення збіжевого магазину при П. С. К. у Скалаті. Присутні представники 26 кооператив з повіту висказались одноголосно за створенням магазину. Гроші на магазин мають здобути поодинокі кооперативи, вплачуючи готівку або ставлячи від своїх членів збіжеві удала чи хомби дещо більше. Думаємо, що сама дискусія з збудує магазину, лише П. С. К. не допильнує на місцях справи. Автім і в дискусії висловлено, що лише при енергічній помочі представників П. С. К. зможуть кооперативи виконати заложені на них завдання, як це виказало вже при збірці на „Д. У. К." та при ставанні борга.

На сільсько-господарському фронті. „Хліборобський Вічник Молоді" у Вікні відбув дня 30. 8. ц. р. прогульку до Козини, де оглянув цукрові буряки місцевого „Х. З. М.", зародові стайні кріликів, блискавичні безрогі б. н. раси, курей кармазинів та денгорців і взірцеву пасіку. Молодь зрозуміла, що завдяки кількім одиницям вчила у довідавна темних селах можна видвигнути щось, чи-небудь культурний поступ.

І. Ч.

—o—

Спорт.

КРАЄВІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Сьогодні в год. 15. почнуться на площі С.-Б. перші конкуренції краєвих легкоатлетичних змагань. Будуть це великі змагання і велике свято спортовців. На початок відбудеться святочне отворення з дефілядою змагунів і піднесенням прапорів. Після закінчення змагань в неділю вечором усі змагуни стрінуться зі собою при спільній вечері в домівці Т-ва „Основа", пл. Юра 5. — Вступ для львівських змагунів 50 сот. Після вечері УСК ім. сотн. Ф. Черника та організатор змагань с. с. „Пласт" просять усіх на спортовий дансінг у салях „Української Бесіди".

—o—

Нові книжки й журнали.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, Львів, вересень 1936, ч. 9. Зміст: Ф. Невестюк: Інвалід (вірш). — Д-р Петро Саїкевич: Події на Замарстинові дня 21. XI. 1918. — Ярослав Гриневич: Стрільці на сцені. — Памятник полеглим у Раві Руській. — В. Січинський: Данський посол про козацьку Україну і Московщину. — Вартоломій Євтимович: Історія статуту польової служби. — Інж. д-р Г. Гавриляк: Від большевиків до Петлюри. — Федір Дудко: Знад Дніпра до Сени. — Бібліографія.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ, орган закордонних організацій УСДРП. Подебради, серпень 1936, ч. 18.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ, Львів, червень-липень 1936, Р. III. Ч. 6-7.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, Йорктон, вересень 1936. Р. VIII. ч. 9.

ЛЗВІНОЧОК, ч. 59 за вересень 1936.

Д-р Іван Копач і о. Антін Федорик: СПОГАДИ ПРО ЛАВРІВ. Відбитка з „Записок ЧСВВ", V., 175—183. — Львів 1936. Накладом авторів. Стор. 11, 8°.

НИВА. Рік 31, ч. 7-8 за липень-серпень 1936. Зміст: Дзвін на тривогу. — Андрей Митрополит: Пастирський лист. — Роман Лисько: Слава Пресв. Богородиці у наших богослуженнях. — о. С. Хабурський: До проблеми виховання нашої молоді. — о. д-р Г. Костельник: Більше богослужень жарза. — о. Петро Хомин: Унійний конгрес у Белеграді. — о. Андрій Лошин: Великий піст у нашім церковнім уставі. — о. С. Л.: З душпастирської практики. — З місійного руху. — Всячина.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Глусте:
6. IX. Дівча з Маслосоюзу.
7. IX. Лев з Абісинії.

Торське:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Маслосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.
З Глустого їде театр до Чорткова і Кам'янця.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
5. IX. Гурка н/Стр.

Великий Театр:
Субота, 5. IX. год. 8. веч. Аб. 24. Прем'єра „Осінні права застережені", виступ Мар. Машинського.
Неділя, 6. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Пані президентова"; год. 8. веч. опера „Галька".

Театр Різнородностей:
Нечинний.

Цирк Станєвських
(вул. Пекарська)
Щодня початок вистави о год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: о год. 4.30 попол. і о год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" зач. комедія з Елі Кантором.
АТЛАНТИК: „Ритмайстер фон Берен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельсона.
КАСІНО: „Робін Гуд із Ельдорадо"
КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чаплі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерл Темпль і додатки.
МИГАЙ: „Буря над світом", Пат і Патаконія на „Бездомні".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
ПАНС: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
ПАЛЯС: „Малий модник".
ПАН: „Віденський вальс".
РАЙ: „Їх Високість бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Його величність пан шофер".
ТОН: „На багряних щастя".
УТІХА: „Дерев'яні хрести" на осн. Дорженса і ревю „Мельодії Львова".
ЛІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська з.)
Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

Відень (506,8) 14.00 Співає Лоренс Тибет, баритон, 15.15 Концерт мандоліністів, 19.25 „Пан бурмістр" муз. ком. Бені Ун, 22.10 Пісні в супр. арфи. **Прага II** (349.5) 16.00 Сольо на флеті, 19.15 Муз. розривки, діточа музика, 20.20 „Шиста дивиза" оп. І. Штравса, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Концерт, 15.00 Авд. для дітей, 16.00 Легка музика, 20.45 „Лиза Гух" ком. оп. Давіда, **Білгород** (437,3) 17.10 Сп. ресіталь, 17.15, 21.00 нар. пісні 19.30 Концерт орх., хор, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.00 Музика, 16.00 Веселе пополудне для старших і молоді, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Китиця веселих мельодій, **Мінхен** (405,4) 14.20 Форт. ресіталь, 22.30 Танц. музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 16.00 Концерт камер. хору, 17.30 Сальон. музика, 20.50 Орх. концерт, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 20.45 „Фаворита" оп. Доніцетті, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Розр. музика, 22.00 Орх. танці.

Неділя, 6. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Від Штравса до Легара, розр. концерт, 15.40 Концерт квартету, 22.20 Сим. Ейді Санто альт, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів. ресіталь Поповичева, **Прага** (349,2) 9.10 Соната ф-моль губінштайна на альтівку і форт., 11.00 Концерт, 12.25 „Розе-Марі" оп. Фрімля, 19.05 Гумор програма, концерт військ. орх., **Париж** (1648) 14.45 Концерт, 17.30 Легка музика, 19.30 „Дівча з воску" оп. Девіна, **Білгород** (437,3) 13.15 Хор, 17.00, 19.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17.00 Соліст. 20.00 „Дер Варенпріз" оп. Льорцінга", **Мінхен** (405,4) 15.05 Орг. музика, солісти, 22.30 Розр. музика, **Будапешт** (549.5) 12.20 Концерт військ. орх., 14.10 Циг. музика, 19.30 Форт. ресіталь, 19.00 Попурі мадяр. оперетон, **Міляно** (368,6) 12.20 Камер. музика **Рим** (420,8) 13.00 Розр. програма, 17.00 Орх. концерт, 20.45 „Ів вольто дели верджіне" муз. легенда Камусо, 21.50 „І диспетові анамі" муз. комедія Парела.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.50 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.50 Авд. для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд авдиць, 12.15 Полудневий дзвінок, 12.23 Концерт орк., солісти, 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Для вол. дітей: Історія мурашки з кавчуку. 16.00 Концерт солістів, 16.45 Вражіння зі Стокгольму, 17.00 Легка муз. авд., 17.30 Дорога до Буркуту, 18.00 Сільна ферум, 18.05 Пісні й пісеньки у вик. Кат. Ласовської і супр. форт., 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 19.50 Актуальна гутірка, 19.00 Оркестра, 20,15 Плоди молодого села, 20.45 Вечірній дзвінок, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Фокстрот ресіталь Фр. Портного, 21.30 Ложки від черешні, Гумореска, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка музика у перерві о год. 22.55 Останні вістки, 23.15 На добраніч, гр. пл.

Неділя, 6. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для сіл: Хліборобська газетка, музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, Музика з гр. пл., 8.45 Ранішній дзвінок, 8.55 Програма на сьогодні, 9.00 Фрагменти з малоп. опер, гр. пл., 11.45 Полудневий львівський оперовий сезон, 11.57 Сигнал часу, 12.00 Тисяча тактів музики; у перерві о год. 12.00 „Недзинкове серце" новела, 13.30 Для сіл: Вістки з наукових дітей у школі, музика з гр. пл., Господарство сьогоднішнього дня, 13.50 Нар. оповідання, 14.00 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Для вол. дітей: Історія мурашки з кавчуку, 16.00 Концерт бажань, 16.45 Репортаж із життя, 17.00 Концерт сальон. трио (славянський мелодії, Зінч Фарітс., 18.00 Театр Уліш. „Подальші катакомби" Жоржинського, 18.30 Концерт орк., сим., 20.00 Огляд польської драм. літератури за ост. 10-ліття, 20.30 Політ. огляд, 20.50 Вечірній дзвінок, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.00 Форт. ресіталь, 22.00 Франсе. із Варшави із кінцевого сигн. ВТЦ, 22.15, 22.40 Спортові вістки, 23.25 Сальон. музика; у перерві о год. 22.25 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Радіокурник.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСМІСІЙ З ОЛІМПІЙСЬКИХ ЗМАГАНЬ.

Радіослухачі, які мали нагоду чути тільки деякі з численних олімпійських трансмісій, не можуть уявити собі їх чудової організації, завдяки якій цілий світ міг стежити за ходом змагань.

На багато місяців перед Олімпіядою, директор німецького радія доручив зробити потрібну підготову для радієвої обслуги на Олімпійських Змаганнях. Для цього утворили цілий штаб з 200 працівників.

За весь час змагань німецькі регіональні радіостації транслювали програму з Берліна.

Праця була поділена на 4 відділи, а саме: 1) Технічний, 2) Адміністраційний, 3) Інформаційний, 4) Програмовий. Програмовий відділ ділився знов на 3 департаменти: а) актуалій, б) мішаних авдицій, в) закордонних трансмісій.

При трансмісіях приключених для самої Німеччини було зайнятих 48 справозданців і 10 висильних з короткохвильної німецької стації в 25 мовах.

Закордонний департамент допомагав більш як 90 закордонним справозданцям, делегованим до Берліна з 37 радіофоній з дуже далеких країн, як напр. з Австралії, Аргентини, Бразилії, Китаю, Японії, Сіяму та Уругваю.

Німецький провідник і перекладач були до постійного розпорядження кожної закордонної делегації ввесь час змагань. Також і самоходи були завжди в поготівлі для перевозу справозданців з місця на місце цілу добу. Треба зазначити, що „Рундфунк" подбав теж для делегацій за харч і мешкання.

Технічна контроля була зосереджена в спеціальній ампліфікаторні, куди вела ціла мережа дротів з різних пунктів Берліна, а також з Грюнав і Кіля. З цієї головної ампліфікаторні програма переносилася до будинку „Рундфунк" коли йшло про програму для Німеччини, або до почтового уряду для передачі його дротами або радіотелефоном до інших радіофоній.

В часі Змагань внесли за кордон понад 3.500 різних програм.

Справозданці краєві і закордонні, могли бути в телефоничному контакті з дирекціями радіофоній у своїх країнах, завдяки спеціяльним студіям поміщеним на головному олімпійському стадіоні.

Кожна країна мала свій власний сигнал, завдяки чому напр. техніки в Лондоні могли мати певність, що навязали спілку з англійським справоздавцем, а не з канадійським.

Радієві організації поза Европою діставали програму або з короткохвильної стації в Цеєзі або за посередництвом одної з пяти короткохвильних стацій урухомлених почтовим урядом на час Змагань.

У всіх місцях, звідки висилали радієві трансмісії можна було утревалити авдицію. В часі Змагань награно понад 357.000 кружків. На стадіонах було понад 300 мікрофонів сполучених з головною ампфікаторнею або з 17-ма меншими.

„Рундфунк" вислав спеціяльну експедицію для супроводу олімпійському вогню, який несли з Атен до Берліна, бетоняве авто, мало не тільки короткохвильну висильну стацію і апаратуру для утревалення репортажів, але також великий запас води і харчів; воно супроводило олімпійський вогонь.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.96—89.42, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 301.92 — 356.81, Франки фр. 35.05.51 — 31.83.51, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.55 — 25.67, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 19.—, 116.85, Корони норв. 134.73—133.7. Корони шв. 148.28—137.30, Ліри італ. 36.51— 4.5 марки фінл. 11.81—11.60, Марки н... 1 — 132 Шіл. австр. 99 — 98, Марки ві срібні 140—144.

Акції.

Банк Польський 97.00—97.55, Модже 615, Старахович 33.—5,

Папери.

3 інвест. 1 ем. 05, серія 76. 75, 2. ем. 61.75, 5 прц. зал. 45.50, 4 дол 45.75—46.50 7 прц. стаб. 49.5.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—43, 4 прц. ТкЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. ЦБК. 62.50—65, 4 прц. ЦГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 60—62, 2. ем. 60—63.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 4. вересня н. р. кооперативам платити за яйцо Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортових опакуванням	2.15 „
1 л. молока	0.12 „
1 шт. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, яйцо подвірна птахівнарні „М. С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.8.) кг. вагу	0.85 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вагу	1.10 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вагу	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ДІМ ДИТЯЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
„Рай Дитини"
І. ГІСС
ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 1.
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат. — Ціни низькі конкуренційні. 2648 2-2

Шукаєте праці? —
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!
Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЖІНОЧІ — МУЖЕСЬКІ — ДИТЯЧІ
ФУТРА
до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах
АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ,
2615 Львів, Пекарська 31. 2-27

МЕБЛІ: Їдальні, спальні кабінети, салонки, Клюби, тапчани, матраци і декорації — поручає
Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 252-19
2636 1-11

НОВОВІДКРИТИЙ САЛЬОН
МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА фірми
Г. ТЕЛЛЄР
ЛЬВІВ, ул. Ягайлонська 24. Тел. 272-28.
Під управою довголітнього прикравача найбільших люксорських салонів виконує всілякі роботи в обсягу кравецтва вибагливо і дешево. На складі матеріяли 11/28 бельські та англійські. 1—4

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО до фабрики килимів фахову енергійну силу (мужчину чи жінку) для добирання красок. Письменні зголошення до Адм. під „Колорист". 2584 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАЖ! дім, під Львова саду в Кульпарківі 6 тисяч золотих (напроти церкви в Михайлах). Відомість Львів, вул. Гоголя 3 (Бюро). 2642 2—2

НАУКА

„МАТУРА", ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 35. Індивідуальна і збірна приготова фаховими вчительськими силами з шестої і восьмої класи гімназії та до поодиноких кляс гімназії нового типу. Також лекції з латинської і німецької мови. Зголошення від 12—1 і 5—7. 2638 3—3

МЕШКАННЯ

ДВА ВІЛЬНІ помешкання, по дві кімнати з кухнею, комфортові зараз до винайму. Відомість Сагайдачного 4. 2637 2-3

2 ПОКОЇ сонячні, передпокій, кухня, балькон, повний комфорт, поверх, 2 входи — вже вільні. Остроленцька 17, ріг Потоцького, при трамваю. 2651 1—2

РІЖНІ

НАЙДЕШЕВШИЙ магазин панчіх, Боїмів 20 Зінгера поручає панчохи шовкові без сказ 1.75. 2659 1—2

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, соліню переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 1—3

ВИБАГЛИВІ парасольки, парасолі поручає Новочасна виробня „Лісе" Шайнохи 2. Реперації, покриття дешево. 2642 2-3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ для всяких типів шкіл вимінює за мінімальною доплатою, а надто купує і продає найкориснішe Книгарня Бердаха, Львів, Краківська 1.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Підсудського 21, І. п. 2519 1 -13

ДИКТИ, ФОРНІРИ, найбільший вибір ціни конкуренційні, **Альтбах,** Шпитальна 10. 2550 4-5

ДЕШЕВО ковдри, матраци, роблю нові, переробляю старі, Станіслава Жешовського, вул. Бляхарська 28. 2578 4—4

Діти ховаються здорово
у біллю закупленім у фабриці
„АСТРА"
Львів, Сикстуська 2.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 200 (14.449). Львів, неділя 6. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 2·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

запрошуємо на **безплатний показ**

Любимців Радія

нових радіо-приймачів — моделі 1937 р.

Філіпс Радіо-Вистава

Сп. з обм. відпов.

Львів, пл. Марійська 5. (Ґалєрія) — Тел. 239-17.

Сплати від зол. 17, платні від жовтня.

58/114 1—2 **фахова і ввічлива обслуга.**

Останні дні Сан Себастіяну.

ПАРИЖ, 5. 9. ПАТ. Авас інформує, що повстанці здавили кожну спробу опору червоних в Іруні. Міліціонери гурмами втікають на французький бік, де віддають зброю. В Іруні видніють тільки звалища. Від міжнароднього мосту аж до останнього дому в місті — море вогню. Повстанці ідуть уперед поволи, побоючися підступу. Коли повстанці заняли Бегобію, один із полковників перейшов міст і заявив комендантові французької прикордонної станиці, що повстанці удержуватимуть з французькою владою приязні відносини.

ГЕНДАЙ, 5. 9. ПАТ. Націон. відділи наступають у напрямі Сан Себастіян. Біля Іруну зайшили вони тільки невеликі відділи, які мають пильнувати мосту й не допускати до комунікації із Францією.

Частина червоних з Іруну відступила в напрямі Сан Себастіяну. Червоні намагаються здержати наступ повстанців при помочі гармат уставлених на горбах біля форту Ґваделюпи.

УТІКАЧІ З ІРУНУ У ФРАНЦІЇ.

БОРДО, 5. 9. ПАТ. До Бордо приїхало 800 еспанських міліціонерів, що втікли в Іруну. Поліція не допускає до них нікого. Один із міліціонерів заявив журналістам, що він і товариші хочуть виїхати до Барсельони. В год. 9-ій веч. поїзд із червоними відїхав до Перпіньян.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

МАРСЕЛЬ, 5. 9. ПАТ. Дві підводні лодки червоних обстрілювали з гармат прибережну залізничу стацію, яка лучить французьке Марокко з Танжером через еспанське Марокко та дорогу до Танжеру й Тетуану. Одночасно повстанці відкрили невдалу змову на 30-метровий міст біля Арзіля. Арештували 30 пристаневих робітників. Літаки приневолили підводні лодки відступити.

Галицька Каса Ощадности
у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або терміновi.

ВКЛАДКИ

ощадностеві вложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД

резервовий понад 4,200.000 золотих. 6/42

Геройська оборона Альказару.

БАРСЕЛЬОНА, 5. 9. ПАТ. З палати Альказар у Толедо втікло 8-ох повстанців, які оповіли французьким журналістам про важке положення повстанців, які вже шість тижнів боронять ся за чотирометровими мурами старої мавретанської твердині. В Альказарі є 400 кадетів і старшин, 700 жандармів, 100 жовнірів різних родів зброї та 200 цивільних людей (жінок і дітей). Хоч у замку є криниці, всеж відчувається недостачу води. Двічі на день виділюють малі порції води. Харчів є теж обмаль. Від початку облоги повстанці їдять кінське мясо. Замість кави, пражать овес. Ті, що не беруть участи в боях, виходять двічі на день із підземель, але тільки тоді, коли обстріл червоних слабне. На початку облоги частина цивільних і жовнірів ворохобилася, але гострі воєнні зарядження не дозволили ворохобні розвинутися. Кадети присягли, що радше висадять цілий Альказар у повітря, а не піддадуться. Вся обслуга скорострілів складається з кадетів. Повстанці мають крім скорострілів, ручні кріси, пістолі і ручні гранати.

Комуністичний еспанський уряд

КРАЙНЯ ЛІВИЦЯ Й КОМУНІСТИ ПРИ ВЛАДІ.

ЛЬОНДОН, 4. 9. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що уряд Ґіраля уступив. Новий уряд зложив Лярго Кабалеро, провідник соціялістів і лідер професійних союзів. Теку мін. заграничних справ має тепер Альварес дель Авахо. Склад нового уряду такий: Премієром і міністром війни Лярго Кабалеро (соц.), заграничні справи Альварес дель Авахо (соц.), моряцтво і летунство — Індалісіо Прієто (соц.), внутр. справи — Анхель Ґальярза (соц.), освіта — Ерландер (ком.), промисл і торг. — Апостасіо Ґрація (соц.), публ. роботи — Агірек (баск. націон.), справедливість Маріяно Руіз Фуе (республ. лівиця), хліборобство — Люі Уріве (комуніст), міністерство комунікації — Дозінер де Льос Ріос (реп.), мін. праці Хуан Томас і Пере (катал. лівиця), б. премієр Ґіраль є міністром без теки.

НЕВЖЕ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД?

ЛЬОНДОН, 5. 9. ПАТ. Існують непотверджені поголоски, що в Мадриді створили комуністичний уряд.

МАДРИД, 5. 9. ПАТ. Останні вісти подають, що теперішній мадридський уряд має соціялістично комуністичний характер.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

Мін. Шахт і ґен. Ридз-Сьміґли
У ПАРИЖІ.

Женева, 3. вересня 1936.

Політичних ферій цього року в Европі властиво не було. Новий політичний сезон розпочинається раніш ніж звичайно, кілька тижнів перед відновою діяльности Ліги Націй. Московська олігархія займається самовинищуванням і дає добру нагоду політичним мужам заходу занятися відбудовою Европи.

Відвідини керманича німецьких фінансів Шахта та керманича збройних сил Польщі, генерального інспектора Ридз-Сьміґлого, не мають ніби ніякого взаємного звязку, а всеж вони мають дещо спільного. Говорити про дві Франції, як говорять тепер про дві Еспанії, Еспанію національну та Еспанію „людового фронту", поки що завчасно, але варта зазначити, що основою сучасної нації є тепер передовсім національна армія та національна господарка. І у Франції також армія та фінанси протиставляться найбільш рішуче і найбільш успішно розкладовій акції агентів Москви в Парижі. Отже не є випадком, що до цих національно-державних чинників Франції звертаються в першій мірі німецький та польський відвідувач французької республики.

Відвідини Шахта були остільки тихі і дискретні, як прийняття ген. інсп. Ридз-Сьміґлого маніфестаційно урочисте. З того, що німецький фінансіст подав до відома французької преси, найцікавіша була його відповідь представникові „Ле Тан", що він працює „не для теперішнього часу, а для вічности". Але й відвідини керманича армії Польщі мають мабуть на увазі не ті дрібні, обчислені на короткий час завдання, що їх реклямує галаслива і неповажна частина французької преси, що поставила себе на послуги Москви. Відвідини представника французької армії у Варшаві відбулися під знаком святкування роковин перемоги над московською ордою. Відповідь на варшавські відвідини відбувається в надто короткім часі, щоб цей характер стерти. Ті політичні чинники Франції, які хочуть бачити у відвідинах генерального інспектора армії Польщі зворот польської зовнішньої політики в московський бік можуть бути дуже розчаровані.

Урочисте приняття його в Парижі в московській пресі не найшло майже ніякого відгуку і ні трохи не злагіднило сучасних відносин між Варшавою та Москвою. На становище польської преси у справі московського процесу „Ізвестія" відповіли лайками проти „Газети Польської", „Часу", „ІКЦ" та особливо проти редактора виленського „Слова", Мацкевича. Цитувати тих лайок навіть не можна. Наслідник Радека, якийсь Е. Нарвекій- закидає Польщі, що вона підтримує приготування Німеччини до війни проти СССР. (Ізв. 30. 8.). Тактика московського офіціозу ріжниться таким чином дуже поважно від тактики його паризького підголоску „Л' Юманіте", що в статті затитулованій „Хай живе Польща" висловлює під адресою польської союзниці фантастичні надії.

Дуже обережно трактує відвідини генерала Ридз-Сьміґлого п. Жан Мартен в „Журналь де Женев" пишучи між іншим, що Польща вважає найбільшою для себе ту небезпеку, яка їй загрожує зі сходу, наслідком чого вона й відмовилась підписати східний пакт, який дав би Сов-

Добродійство для білля!



МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

тем права небезпечні для оборони Польщі. „У теперішній закордонній політиці Польщі нема чого змінювати і коли в Парижі сподіваються накинути Польщі її попередню ролю, то там помиляються. Польща рішена провадити лише польську політику. Коли показалось, що вона віддалилась трохи від Франції, то це сталося лише наслідком просовітської політики Барту та його наслідників. Славнозвісний план збільшити могучість Франції порозумінням з СССР мав як безпосередній наслідок щораз більшу ізоляцію Франції. Польща вдячна Франції за все, що вона зробила, щоб улекшити польську державну незалежність, але й вдячність не йде аж до зобовязання включити себе до більшку просовітської політики. Всі держави свідомі совітської небезпеки, що руйнує цивілізацію, будуть з власної волі провадити спільну політику супроти большевизму. І Франція мусить це зрозуміти, коли хоче уникнути дальшої ізоляції".

У Москві тримаються засади — „без нас, чи не з нами значить проти нас". Що Москва готується не до оборонної війни, ясно як божий день; заперечувати це можуть лише люди запаморочені московською пропагандою чи оплачувані московськими грішми. Експансія московського імперіялізму в західнім напрямку робить нейтральність й західних сусідів зовсім неможливою. Держави, що не хочуть бути окуповані московською армією та служити запіллям у війні Москви проти Европи, мусять пильно готуватися до спільної оборони. Перемога свідомости цього спричинила на думку численних органів европейської преси й упадок Тітулеску, творця останнього румуно-московського порозуміння. Приклад еспанських дипльоматів показався заразливий і для румунських, хоч у відворотнім напрямку. І це дає румунам право запитати, звідки кермована їх зовнішня політика, з Букарешту чи з Москви. Чи зможе Тітулеску дати відповідь на цей запит, коли не відмовиться виступати Малу Антанту на наступній сесії Ліги Націй?

Німецький і польський гість в Парижі розмовляли там про господарство і про військо, але коли політика залежить від цих двох чинників, то вони мусіли мати вплив і на напрямок французької політики.

М. Данько.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Дон Кіхот із казки Андерсена.

З приводу останньої фільми Чарлі Чапліна „Нинішні часи".

Вчора мав Львів сенсаційну премієру. Кіна вже мають свою премієрову публіку. У деяких кінах ця публіка обирається більшою вербою, ніж перед театрами у святкові дні. Можна було лякатись, що не добившся місця. Останню фільму Чарлі Чапліна обставляли в деяких европейських столицях такою „помпою", що попасти на її премієру належало до винятикової почести. Львів першого дня її виставу мабуть її не помітив. Тутешні кінові підприємці переціпили смак своєї публіки: самого прізвища Чапліна для неї мало; треба би цирковых афіш та військової орхестри на вулицях із транспарентами.

Цензура тримала Чапліпову фільму „Нинішні часи" довгі місяці. Премієра мала йти у квітні, але вуличні заворушення підділи думку, що така фільма може піднити неспокійні настрої. В теперішні сутички вуличної вірби з поліцією і прес сюжет фільми — безробіття.

Чаплін відомий із своїх лівих поглядів; часом кокетує з комунізмом. На кожний випадок не протестує, коли вважають його за речника соціяльного перевороту на ліво. Саме ці його погляди, загально відомі, дали притоку совітофілам демонструвати під час виставу його фільми, немов би ми мали перед собою пропагандовий твір.

„Нинішні часи" — відзначені якоюсь золотою медалею спеціяльного комітету Ліги Націй, що стоїть за світовою фільмовою продукцією. Напевно найдуться люди, які назвуть це большевицькою інтригою.

Коли сядете в кіні як неупереджений глядач, зможете стверднти, що в останній Чапліновій фільмі повторяються ті самі мотиви, що в кождій його попередній, навіть головна тема — незмінна. Бачимо того самого бурлаку, що почуває себе розгубленим у широкому світі і безрадно шукає праці. „Сучасність" фільми зазначені головно тою ролею, яку грає у нинішніх часах машина. Фабричний робітник стає манекіном і через надто механічну та виснажливу працю стає нервово недужий. Уже тоді, коли ми його пізнаємо, не робить він враження нормальної людини. Цеж відомий нам Чарлі Чаплін — не тільки мрійник і фантаст, але трохи прищелюкуватий кльовн, мало відповідальний за свої вчинки.

Як глядач дивуєтесь, що не всі на салі однаково реагують на фільму. Поруч нестримного реготу бачите, що деякі сусіди тільки легенько всміхаються. У деяких хвилинах, коли Чарлі Чаплін у комічних підстрибах викривляється, не зможете сміятись — відчуваєте гумор, який нагадує вам сум таких великих коміків як Сервантес або Мольєр.

Чарлі Чаплін як автор усього сценарія та головний режисер свідомо перемішав фарсу із трагедією. Його поляки, жести та вчинки — комічні, — його доля повна трагічних моментів. Усі труднощі повязати із собою ті два елементи відбиваються теж у настроях публики; деякі зовсім не розуміють, навіщо до історії життя такої комічної постаті вводити трагічні картини страйку й арештів, сцени розпуки та смерти невинної жертви.

Треба щойно пригадати собі найкращих кінових коміків: Аннy Ондру, Вастера Кітона, Гарольда Льойда, Пата та Патахона, Лореля та Гарді чи Едді Кантора, щоб зрозуміти різницю між їх засобами і засобами Чарлі Чапліна. Чаплін не задовольняється низкою веселих сцен і неймовірних ситуацій, які розбуджують сміх. Він хоче передовсім дати якийсь клаптик життя, що зворушує.

А проте, коли підходити до такої фільми як „Нинішні часи" з думкою про якусь глибшу ідею, що освітлює сучасний соціяльний стан чи психологію одиниці, то треба би спершу забути за особу головного героя. Чарлі Чаплін — той із вивернутими ногами, з покрученою паличкою та закрученою головою не може бути якимсь представницьким типом. Увесь його чар у тому, що він зовсім нереальний, якийсь Дон-Кіхот із казок Андерсена, — несвідомий поет життя з серцем (навіть головою) дитини.

Сміливість і легкість, з якою Чаплін як автор сценарія переходить із реального життя у країну фантазії, найбільше відріжняє його від інших сценаристів, які склеюють свої тексти зовсім подібно як режисери штучні декорації. Те, що вважають його представником нового фільмового мистецтва, може дивувати неодного звичайного відвідувача кіна. Одні не беруть його занадто поважно, другі хотіли би на екрані побачити осо-

Як виглядає невтральність Франції.

„Матен" закидує французькому урядові, що він годиться на те, що червоні, еспанські міліціонери переходять границю, співають у прикордонних містечках революційні пісні і без перешкод дістаються знову на еспанську сторону.

Прикордонні французькі містечка грають ролю, пише „Матен", гарнізонів еспанської, червоної міліції.

„Ле Жур" пише, що 1. ц. м. приїхав до пристані Вердон норвежський корабель, що мав вантаж 200 скорострілів. Як місце призначення подане було Годейда через Порт Судан. Всі документи писані французькою мовою.

Капітан корабля одержав у Парижі 30.000 зачету.

А тимчасом скорострільи вивантажили в присутності представника еспанської амбасади та двох представників еспанського людового фронту. Цілий вантаж вислали до Гендай у запльомбованих вагонах.

„Перейдемо на унію"...

Репортаж з Холмщини.

Холмщину споконвіку люди многостраждальною звали; казали: Богом і людьми забута країна. Так казали волиняки, так думали галичани, точнісенько так писали колись у київських газетах. Холмщаки думали завжди інакше.

„В нас" — каже старий Качмарчук з Б. — „була колись унія. Потім казали на православія переходити. Рідко бувало. Одні переходили, інші не хотіли. Я сам, памятаю, три роки до церкви не ходив, але потім і я пішов, привик... Все одно і так Пан Бір один... Але поляком не був і москалем не вмру, своїм до смерти буду..."

Історія Холмщини — минуле і сучасне — барвиста фільма релігійного лихоліття українського населення. Колись: православія, звязок з київською митрополією, потім унія, ренесанс Хмельниччини і знов унія і знов 1875 рік, холмські мученики-вигнанці, указ 1905 р., 200 тисяч українського населення пішло до костела...

Тепер: вичинена церква, або відчинений костел. А коли церква відчинена, в церкві батюшка „русский"; а якщо навіть батюшка свій, то комуністи накостять, або „народовий ксьондз", під боком шкоду робить — як у департаменті віроісповідань.

На Холмщині йде до змін. Назрівають цікаві події, хоч назагал спокійно там, як завжди... Вже й хліб селяни повимолочували, але...

На відпусті в К. було багато народу. З ріжних сіл, зблизька і здалека. В церкві правили незвичайно врочисто. Було аж чотирьох священників: 2 українців, 1 москаль та один поляк. (Був „народовий", але згодом на „синодального" перейшов).

Люди вкрили церковний майдан гамірними, барвистими гуртками. „Бесідували". Кремезний

„Нинішні часи" — відзначені якоюсь золотою медалею спеціяльного комітету Ліги Націй, що стоїть за світовою фільмовою продукцією. Напевно найдуться люди, які назвуть це большевицькою інтригою.

Коли сядете в кіні як неупереджений глядач, зможете стверднти, що в останній Чапліновій фільмі повторяються ті самі мотиви, що в кождій його попередній, навіть головна тема — незмінна. Бачимо того самого бурлаку, що почуває себе розгубленим у широкому світі і безрадно шукає праці. „Сучасність" фільми зазначені головно тою ролею, яку грає у нинішніх часах машина. Фабричний робітник стає манекіном і через надто механічну та виснажливу працю стає нервово недужий. Уже тоді, коли ми його пізнаємо, не робить він враження нормальної людини. Цеж відомий нам Чарлі Чаплін — не тільки мрійник і фантаст, але трохи прищелюкуватий кльовн, мало відповідальний за свої вчинки.

Як глядач дивуєтесь, що не всі на салі однаково реагують на фільму. Поруч нестримного реготу бачите, що деякі сусіди тільки легенько всміхаються. У деяких хвилинах, коли Чарлі Чаплін у комічних підстрибах викривляється, не зможете сміятись — відчуваєте гумор, який нагадує вам сум таких великих коміків як Сервантес або Мольєр.

Чарлі Чаплін як автор усього сценарія та головний режисер свідомо перемішав фарсу із трагедією. Його поляки, жести та вчинки — комічні, — його доля повна трагічних моментів. Усі труднощі повязати із собою ті два елементи відбиваються теж у настроях публики; деякі зовсім не розуміють, навіщо до історії життя такої комічної постаті вводити трагічні картини страйку й арештів, сцени розпуки та смерти невинної жертви.

Треба щойно пригадати собі найкращих кінових коміків: Аннy Ондру, Вастера Кітона, Гарольда Льойда, Пата та Патахона, Лореля та Гарді чи Едді Кантора, щоб зрозуміти різницю між їх засобами і засобами Чарлі Чапліна. Чаплін не задовольняється низкою веселих сцен і неймовірних ситуацій, які розбуджують сміх. Він хоче передовсім дати якийсь клаптик життя, що зворушує.

А проте, коли підходити до такої фільми як „Нинішні часи" з думкою про якусь глибшу ідею, що освітлює сучасний соціяльний стан чи психологію одиниці, то треба би спершу забути за особу головного героя. Чарлі Чаплін — той із вивернутими ногами, з покрученою паличкою та закрученою головою не може бути якимсь представницьким типом. Увесь його чар у тому, що він зовсім нереальний, якийсь Дон-Кіхот із казок Андерсена, — несвідомий поет життя з серцем (навіть головою) дитини.

Сміливість і легкість, з якою Чаплін як автор сценарія переходить із реального життя у країну фантазії, найбільше відріжняє його від інших сценаристів, які склеюють свої тексти зовсім подібно як режисери штучні декорації. Те, що вважають його представником нового фільмового мистецтва, може дивувати неодного звичайного відвідувача кіна. Одні не беруть його занадто поважно, другі хотіли би на екрані побачити осо-

дядько з хитрою усмішкою папіроски за воротьми покурював та оповідав. З увагою слухали, допитувались. (6 „хлопів" і 4 „баби"). „В нас у Гра—ці, казав, то ксьонда! Українець, у вишиваному фелоні Службу править... Уміят? То що? Але свій, зі Львова, по українськи чисто служить і гимн співає аж мило послухати. Не так, як оті москоїди!"

Не раз і не два писалося про недолю холмського населення. Були статті в пресі, були протести в соймі. Казали вже навіть, що Холмщина пропала: Маківка „Рідну Хату" за большевицькі гроші продав, запропастив, ріжно було казали.

Читали ми про процеси К.П.З.У., моральний занепад, смерть народу. **Усе це неправда,** може не неправда — може краще непорозуміння, трагічне непорозуміння. Холмщак любить церкву, навіть коли він, як кажуть, червоний, навіть той, що в „людовцями" на віча ходить Вітоса ка „водзя" вибирати...

Читає задурно „Зельони Штандар", читає комуністичні рептильки, папіроски з них скручує — і до церкви йде. А як не до церкви, то хоч під церкву, між люди.

Люди на Холмщині змінилися. Завзятіші стали й на біду байдужі. Деякі дітей учать і хоч біда, брак троша — до Львова посилають; там ліпше вчать, кажуть. Хоча свого дитина навчиться. — Холмське село перемінилось, але віри не втратило. Освідомилось. „Народню Справу", „Нову Добу" знайдеш у кожному селі, часто-густо натрапиш на добру книжку. Дахи кроють здебільша дахівкою, жнуть жнивалкою, носять наймодніші краватки; модернізуються. Але на празники їздять, як давніше; на відпусти ходять по колишньому, консисторії цілком не бояться.

В Г—ім консисторія перевела місцевого пароха українця на іншу парохію. На його місце прислали москаля. Приїхав новий „настоятель", приїхав декан, очевидно: церкву перебірати. Прийшли оба під церкву, люди шапки знімають, кланяються: „Слава Ісусу Христу!" Відповіли хором: „Слава на віки!" Підійшов „благочинний" до дверей церкву відчинити, жінки муром станули, не впустили. Ключі видерли — як у воду пропали. „Як не вернете нам священника-українця, нічого не буде, головою мур розбивайте!" Так казали люди, холмські православні люди з тої Холмщини, про яку дехто з наших і досі не знає, з котрої сторони Карпат простягається. Благочинний відступив. Просив, не помогло. „Хочемо нашого батюшку, щоб нам дітей такою мовою вчив, як ми говоримо, бо инакше їх до школи не пустимо. Благаємо вас, не забирайте нашого пан-отця — як не послухаєте, на унію перейдемо"...

Перейдемо на унію... Так кажуть сьогодні люди на Холмині, хоч їх комуністами зовуть і на москалів перехитрують. Як не будете вчити дітей по нашому, до школи не пустимо — так кажуть тамошні батьки.

В Білгораї підчас візитації православного епископа сталася досить цікава подія. В Білгораї люди говорять по польськи, хоча визнають православну віру. Єпископ-москаль хотів людям проповіти до серця: виголосив проповідь по польськи. Казали, що після того ніхто ніде, крім цікавої молоди, на стрічу владиці не виходив. Ціла православна Білгораїщина зажахнулася: „Наш біскуп — казали — навет бродзи ма, а по польску муві". Подібне було і перед війною. Новий священник виголосив був проповідь по польськи в селі, де люди говорили по польськи. Але селяни просили вже більше цього не робити, бо це не по православному. Хай би задумались над цим явищем усі ті московські та немосковські дівчі, що хотіли би зробити з Православної Церкви знаряддя польонізації!

Холмщина вміє довго мовчати, ще довше терпіти. Сьогодні москалики виганяють уже останніх священників-українців на Волинь, або на... Лемківщину: „святому православію служити", Холмщину „кольонізують" „благонадьожними".

Холмщина зачинає підносчитись, насторожується, готовиться до боротьби. „Не дражніть нас, кажуть, **народ має силу!**.. Як маємо москалям служити, то краще на унію підемо. До Львова недалеко!" **Роман Гучванович.**

Вистерігайтесь пошесних недуг



бо воно позбавлене всіх хороботворчих бактерій!

і пийте тільки пастеризоване МОЛОКО

Маслосоюзу,

Вартість аматорських знимок

виступає щойно у побільшенні новочасно збудованим побільшеним апаратом, закупленим у фірмі інж. А. ШАРФ

2517 Львів, Сикстуська 2.

З польської преси.

„Діло" у пастці.

Таким сенсаційним *наголовком* заалярмував „Дзенник Польски" всіх тих, що так чи інакше зацікавлені в існуванні нашого щоденника. Уявляємо собі, як зраділи наші вороги (хто їх не має?) і як засумували приятелі (не злість ворогів — тих приятелів таки немало). Повалився „Діло" та й годі. У чому ж річ? Послухайте: На заклад „Дзенніка Польского", що „Народній Дім" у Львові завдячує своє повстання та існування „виключно русинам", „Діло" відважилось звернути увагу що Головна Руська Рада не перша *українська* новочасна політична організація. Ось і ті „пастка":

„Тепер уже справді нічого не знаємо" (ломить руки і злобно підсміхується п. М. Ч. з „Дзенніка Польского", а ми віримо йому на слово, що багато річей він дійсно не знає). Бо коли *руска* Рада була Радою *українською*, то не розуміємо взагалі глузду боротьби, яку веде „Діло" від літ на тему „русскі" чи „укріїньскій", вважаючи майже за образу утотожнювання руськости з українством..."

І на що тему йде кількадесять дальших рядків, переповнених радістю, що то „Діло" само себе дискредитувало та ще й у такій принциповій справі.

„Грім з неба" вдарив у п. М. Ч., кажучи його власними словами. Але той грім не радше фейерверок, яким п. М. Ч. хоче заблиснути перед своїми читачами. Жонглювання словами і софістична еквілібристика тут ні при чім. „Діло" і ніхто з українців не тільки ніколи не квестіонував однакового мерторичного значіння висловів „русин" і „українець", але — навпаки — ми завжди боролися проти причислювання „русинів" до якоїсь іншої нації. Ніхто ніколи не міг пропагувати окремішности нашої української і руської, бо тоді прийшлось би викинути з літератури всіх славних „русинів-воїнів" і кинути каміннем на всіх українських патріотів, які у свій час з гордістю заявляли, що вони — ані поляки ані москалі — тільки *русини*. Так, українські патріоти називали себе русинами і в цьому абсолютно немає ніякої суперечности, ніякого парадоксу. Бо термінольогія річ плинна, а нація річ тривка. Один великий український історик був, є і буде, хоч деякі його територіяльні частини модифікували свою назву. Так було, є і буде з усіми народами. Поляки звали себе колись лехітами і ляхами і тоді з гордістю носили ні ґжеги, — чи згодились би без протесту на те, щоб хтось сьогодні називав тих термінів?!

Спеціально „Дзенніка Польскі" не має того „инвуатися", бо саме він належить до тих пресових органів і того відлому польського громадянства, що *штучно* надмухали і надають нині „руський" специфічне *політичне* і *моральне* значіння, постійно і політично і морально депреціюючи той термін і в той спосіб причиняючись чимало до того, що ввесь український загал остаточно прийняв одностайну назву, рішуче домагаючися ввести її до офіціяльної термінольогії. Коли ввесь

Проза Львів

ДРИГЦІ

Галяретки овоч.

2619 1-10

седецький загал, до якого фактично належить „Дзенник Польскі", помазаний зверху санаційною фарбою, термін „український" — „укріїнець" стосує тільки ніби до одної (сепаратистичної, терористичної протидержавної, словом — златної тільки до кримінальної) політичної *партії*, а під терміном „русин" вважає тільки тих „порожніх" людців, яких можна собі нанімати для своїх цілей. — То серед малокритичного польського громадянства мусіла повстати дезорієнтація: адже є і такі поляки, які українців бачать тільки на базарі, а тут якихось безголових русинів. Очевидно, що така акція мусіла викликати обурення. І ми не винуваті, що — користаючи з цієї ситуації — найшлися дійсно „русини", які палко почали відпекуватись звязку з українцями: завжди найдуться спритарі, які користають з нагоди для кар'єри...

Наприкінці, у скромнім „люст скріптум" п. М. Ч. гнівається на „Діло", що воно заряхлимугало свою „авторську власність" щодо історичних дат, якими п. М. Ч. користувався у своїй статті про Народній Дім. Правдою є, що історичні дати це власність всіх, правдою є, що вони для всіх доступні. Але підемо під сумнів чи дати, що горкаються української історії, історії українського національного відродження в Галичині

ялізну чи психольогічну студію з усіма коментарями. Чаплін залишає тільки натяки, як деякі поети-лірики, занадто несміливі, коли йде про враження великого метушливого світа, в якому живуть.

Чаплін залишився вірним німій фільмі. Тільки в одному місці чуємо його голос, і тоді він — співає, співає словами власної вигадки під волиєм ріжних мов, які поперемішувались на його язиці.

Його партнерка Годдар дала тим пів-дівчинки пів-жінки, щоб зміцнити настрій тої наївности, в якій Чаплін так любується, коли дивиться на світ здивований, схвильований, не відріжнюючи поважних справ від дитячої забави.

Працював Чарлі Чаплін над своєю фільмою пять літ і витратив на неї величезні гроші, доречі без ризика втрати. Навіть у цьому він виявив добре розуміння людської психольогії — не хоче знудитися публиці занадто частою появою на екрані.

Здається, що найкращий спосіб оцінювати фільми є відповісти собі на питання, яке можна ставити і при книжках: чи ми могли би дивитися ла неї ще раз? Мало є таких фільм, хоч деякі мають багато епізодів, чудову обстанову, прегарні краєвиди. „Нинішні часи" це щось більше, як звичайне кінове видовище — це клаптик життя, перемішаний із уявою великого артиста. Чарлі Чаплін почуває себе нівкою в сучасному світі, як неолин поет і вміє дуже своєрідними засобами передавати це своє почування разом із непосередною вірою у краще майбутнє.

—o—

зокрема українських установ це речі „всесвітньо відомі". Ми дуже раділи б, коли б справді вони стали польському громадянству всесвітньо відомі. Мало того: ми страшенно раділи б, коли всесвітньо відомими стали б одна ті українські книжки, які здебільшого є єдиним джерелом пізнання тієї історії: і нічого більше не бажаємо собі, як того, щоб ті польські журналісти, які беруться писати на українські теми, цікавились трошки *українською джерельною літературою*, а не користали приходящем з кількох дат, випадково вхоплених десь вичитаних, і не присвоювали собі в цього титулу вже фірми „спеціа від українських справ".

—o—

Суконні матеріяли

мужеські й жіночі

знаменитих **бельських фабрик** першої якости поручає склад сукна

Йосиф Райзер **Львів, Леґіонів 45**

(напроти Великого Театру).

9653 1—2

„Ліґа Оборони Прав Людини"

раптом пригадала собі совітський терор.

„Ліґа Оборони Прав Людини і Громадянина у Польщі" — „Відділ у Львові" — розіслала до всіх редакцій львівських часописів такий комунікат:

„Управа львівського відділу Ліги Оборони Прав Людини і Громадянина" приєднюється до заяви Головної Управи Ліги у справі московського процесу 16-ти. Ця заява звучить ось як:

Головна Управа Ліги Оборони Прав Людини і Громадянина, глибоко потрясена понурою драмою, яку совітська влада уладила своєму краєві і всьому світові, стверджує, що екзекуція над 16 комуністичними опозиціоністами, засудженими у московському процесі, та умовини, серед яких ішов той процес і серед яких прийнято та виконано засуд, — це глум з усякого почуття людяности. Але серед розстріляних находились люди, які в Совітській Республиці займали найвищі становища і цілі роки були провідниками російських робітників. Більшість засуджених була вже нешкідлива для уряду в моменті, коли могли назрівати плани дальших терористичних замахів, зрештою нездійснених. Сам хід слідства залишиться на завжди тайною, яку засуджені забрали з собою до могили. До відома загалу дійшли тільки промови обвинувачених, які давали образ нечуваного споневірення та упокорення. Атмосфера процесу, втягання до процесу на одній площині Троцького і „Гестапо", страшна нагінка на обвинувачених у пресі і зборах, вкінці низка добитних адрес, висилання до Сталіна, все це викликує відрух найвищої відрази".

— Друкуємо цей комунікат і питаємо від себе Головну Управу Ліги Оборони Прав Людини і її львівський Відділ:

Щойно тепер почуваєте, високогуманітарні пані і панове, „відрух найвищої відрази"?! Чи того цього часу не було вагодни висловити своє обурення на те, що діється у Совітах? Чи до цього часу було там усе в найбільшому порядку? Чи процес Спілки Визволення України, де було те саме прилюдне видовище наклепів і кабалу, зараження на те, щоб знищити передові життя, зараження на те, щоб знищити передових українських культурних діячів, це була маловажна дрібниця? А смерть Скрипника, теж маловажна дрібниця? А смерть Хвильового, розстріл старого большевика, смерть Хвильового, розстріл Крушельницьких, Близька, Фальківського, Косіянка, Сказинського — всіх теж комуністів — це була кепська нагода для протесту? А та зимно організований голод на Україні, якою жертвою впали мільони, а кількаднадцятилітній режим терору на Україні, на Кавказі, в усіх країнах загарбаних краях Совітського Союзу, це була і є дрібниця?!

І треба було справді аж розстрілу 16-ти большевиків, щоб раптом посипались іскри святого обурення. Певне: як можна розстрілювати тих людей, які ще недавно самі організували і проводили кривавий терор?! Адже вони ще могли віддати прислугу всім звеличникам „мокрої роботи", що досі залишала цілком байдужними філянтропів з Ліги Оборони Прав Людини.

Мимохіть насувається думка: чи нинішній протест не викликаний тим, що серед розстріляних 16 большевиків аж 14 було — жидів?! Бо українці, білоруси, грузини, вірмени, кубанці, — все це нічого, — можна їх розстрілювати, нищити, гнобити до схочу. Але жидів? Та ще й „порядних" старих жидів-большевиків, заслужених для російської большевицької революції і революціонізації всього світа, — ні, це справді жах! Обовязково треба протестувати!...

За охорону природи.

Конференція в справі охорони природи в Підлютім у днях 16.—18. серпня ц. р.

Не тяжко відгадати, чому саме Підлюте, серце митрополичих дібр і найкращий центр Горґанів, вибрано як місце для нарад прихильників ідеї охорони нашої природи. Підлюте-живець і кліматична високогірська оселя з вибагливими на европейську мірку урядженнями надається безперечно на цього роду зїзди якнайкраще.

Конференцію зорганізувала Комісія охорони природи при Н.Т.Ш.; взяла в ній участь більше шість членів цієї Комісії, відпоручники нашого Краєзнавчого і Туристичного Т-ва „Плай" та поважна скількість інжинґрів лісників, що працювали в тім часі у митрополичих лісах; всіх учасників 17. Відкрила конференцію голова Комісії охорони природи п. д-р Мриц у неділю 16. серпня; проводив нарадами інсп. Левицький Володимир; понеділок 17. серпня присвячено відвідинам кедринового заповідника ім. Митрополита А. Шептицького і рефератові інж. Пясецького А. про цей заповідник; у вівторок 18. серпня оглянено запроектований ялиновий заповідник, природничу збірку гр.-кат. Митрополії, основану й ведену інж. Саевичем М., а вечором закінчено 3-денну конференцію низкою резолюцій.

В часі конференції явилася делеґація конференції в складі: д-ра Мриця в., інсп. Левицького і дир. Коренця в Е. Митрополита Кир Андрея в Підлютім, щоб подякувати владиці за його винятковую увагу і зрозуміння для справ охорони природи, чого доказом створення ним кедринового заповідника на Яйці (1600 м.) та степового заповідника під Рогатином на Чортовій Горі, за прихильність для ідеї охорони нашої природи, чого доказом знов організація дальших шістьох заповідників у господарських одиницях нашої Митрополії, а саме: заповідник пралісу, заповідник сосновий, ялиновий, буковий, високогірських озер і скальний у Крилосі коло Галича.

Коли міряти наші осяги в ділянці охорони природи з досягненнями інших народів, зокрема державних, приходиться назвати осяги ці менше як скромними. Всеж таки тим, що зроблено у нас і що приготовлено до здійснення, є і буде значним вкладом у нашу національну і потім також у всесвітську культуру.

Краса й багатство нашої землі дає величезні можливости праці, від якої нам не вільно стояти осторонь, бо випередять нас і виручать чужинці, як це сталося на багатьох інших царинах культурної і наукової праці. Зарадити цьому лихові можна буде, коли притягнемо до співпраці українських дітей, яким дорога ідея збереження краси, величі й багатства нашої природи для грядучих, може щасливіших наших поколінь.

СССР — велитень на глиняних ногах.

ГАРЯЧКА ПІДОЗРІНЬ.

(РО). Совітська преса дальше відкриває опозиціонерів. Вісти, що їх вона подає, насвітлюють дивну психозу „читання в думках", та повені підозрінь і арештувань. В Ростові н. Доном викинули з партії якогось Халілова, що викладав історію партії на курсі комсомольських пропагандистів. Ця подія трапилась після московського процесу. Халілов зацитував підчас викладу деякі речення із зізнань підсудних і запитався слухачів: „Чи не здається вам це дивним?" Ці слова були підставою, щоби йому закинути, що він є прихильником засуджених. Опісля доказали йому, що буцімто він був приятелем Котолинова, котрого розстріляли за вбивство Кірова.

І СОВІТСЬКІ РЕДАКТОРИ ПІДОЗРІЛІ.

„Правда" з 2. ц. м. пише про контрреволюційну діяльність багатьох редакторів і співробітників провінціональних часописів. Годі зорієнтуватися, яка їхня протиреволюційна діяльність, бо „Правда" пише це дуже загально. Між ін. партійний часопис татарської республики зредагував статтю про „троцькістів" у такий спосіб, що ця стаття була наступом на партію. Хоч часопис сконфіскували, багато примірників дійшло до читачів. Деякі часописи містять „дрібні похибки", які шкодять інтересам партії. В кожнім разі, хоч рівень провінціональних журналістів дуже низький, ясно, що ріжні опозиціонери намагаються ріжними способами чинити на громадську думку.

З ВЕЛИКИХ ПЛЯНІВ — ДУЛЯ.

Совітська преса признає майже у щоденних статтях, що багато великих планів не виконується, або виконується в малих відсотках. В СССР відчувається недостачу лічниць, поліжничих заведень, захистів і т. д. На переведення будівельного пляну призначили величезні гроші — на папері. В Москві, Ленінграді, Челябінську, Іркутську та в багатьох інших містах будова скромненьких лічниць триває від 1929 р.

Банки не виплачують грошей, а будівельні інституції не стараються за матеріяли. В Москві і Ленінграді мали побудувати лічниці на 300 ліжок і 4800 місць у захистах. **Досі не зачали навіть підготовчих робіт.**

І ГОСПОДАРКА КЛИГАЄ.

Вже в попередніх числах писали ми про катастрофальний стан жнив і засівів у СССР. Дальші вісти є теж завважуючі і доказують, що навіть колгоспам осточортіла совітська господарка і всіми всю свою енергію звертають на приватні частини. В'дсоток збіжжа є дальше низький. В багатьох округах нема ні одного „комбайну", що був би придатний до вжитку. Декуди втрати на жнивах більші, як 40%. Плян на приватних частинах виконують у 63%, а на колгоспах всього 40%.

ШКІЛЬНИЙ ХАОС.

В Саратівській окрузі, Омській, у республиках татарській, башкірській, кіргіській, мордовській, дагетанській, каракалпакській **не зкінчено будови ні одного шкільного будинку.** Нема підручників і приладів, а найважніше те, **що тисячі дітей не знають, до якої школи на підставі істнуючих приписів мають ходити.**

—o—

З ПОРТУҐАЛІЇ ВИПРОСИЛИ ЕСПАНСЬКОГО АМБАСАДОРА?

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Жур" пише, що португальський уряд велів амбасадорові червоного уряду Мартінезові Льопезові покинути територію Португалії.

Мадрильський уряд візвав свого амбасадора покинути Лісбону.

ЛІСБОНА, 5. 9. ПАТ. Міністерство заграничних справ заперечує вістку про вказ еспанському амбасадорові покинути Лісбону.

Португальський уряд просив лиш відкликати військового аташе, який теж відїздить з Лісбони кораблем до Мадриду, де обійме мабуть команду червоних військ у середущій Еспанії.

Ґен. Ридз-Сьміґли на лінії Мажінота.

ЗАКІНЧЕННЯ ПОЛІТ. ВІЗИТИ НАЧАЛЬНОГО ВОЖДА ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

ПАТ повідомляє: Ґен. Ридз-Сьміґли відбув перегляд військових відділів у Нансі потім поїхав оглянути фортифікації на „лінії Мажіно". В четвер вечором ґен. Ридз-Сьміґли був гостем військового ґубернатора Мецу, ґен Жіро, в пятницю рано виїхав автом до Страсбурґа, де його врочисто привитали, м. ін. ґрупи місцевого населення в альзацьких народніх строях, В Страсбурґу ґен. Ридз-Сьміґли відібрав дефіляду альпейських стрільців; в год. 19-ій виїхав до Парижа.

Підчас принятя в Парижі ґен. Ридз-Сьміґли виголосив промову, в якій запевнив приявних вождів французької армії у непохитности польсько-французької прияжни та братерства зброї, що почалося в добі Наполеона й закріпилося в боях світової війни.

ЗНАМЕННИЙ ГОЛОС „ЛЯ ЛІБЕРТЕ".

„Ля Ліберте" — націоналістично-антисеміцький орґан — у вступній статті „Польще і мир" пише: Таксамо у Франції, як деінде завжди твердили, що єдиний союз, на який Франція може числити — це союз із Польщею. Польсько-французький союз у кожному разі більше природний, як був колинебудь союз Франція—Росія, чи Франція — Совіти.

ПОВОРОТ ҐЕН. РИДЗА СЬМІҐЛОГО.

У Варшаві сподіються, що ґен. Ридз-Сьміґли виїде з Парижа в суботу вечором. До Варшави приїхав би в понеділок пополудні, або у вівторок рано. Тепер головна тема міркувань є привитання ґен. Ридза-Сьміґлого по повороті з Франції. Загальна опінія така, що це привитання не має мати урядового характеру, лише має бути висловом почувань цілого народу. Ця сама опінія панує в урядових колах.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ.

ПАРИЖ, 5. 9. ПАТ. Еспанський червоний уряд прислав французькому урядові ноту до яка великодержава, що до Віґо приїхали 24 літаки італійського походження.

—o—

Цера свіжа як роса.



Свіжість цери є передумовиною її краси. Призадумайтесь, яку шкоду може їй принести невідповідне мило...

Тільки добре мило — Еліда 7 Квітів — становить підставу раціонального плекання цери. Багата піна усуває з пор всіляку нечисть. Має великі косметичні прикмети, надзвичайно лагідна і завдяки цьому робить церу мягку і делікатну.



МИЛО 7 КВІТІВ ЕЛІДА

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАТОЛЬОҐІЧНО

Свята в краю.

ЛУГОВЕ СВЯТО В ЯВОРОВІ.

Лугове свято в Яворові в память 10-ліття смерти головного отамана С. Петлюри відбулося дня 23. серпня ц. р. на майдані „Рідної Школи". На свято прибув м. ін. д-р Р. Дашкевич, голова „Великого Луту" у Львові що виголосив промову, присвячену памяти С. Петлюри. Свято було кільна разів відкладане з причини негоди і мабуть тому вийшло слабше. В святі взяли участь лише два „Лути" з Яворова (Місто й Мале Передмістя) та „Лут" з Вільшаниці, а не було „Лугів" з Краківця й Кобильниці Руської мабуть через непевну погоду. Згідно з програмою свята відбувся похід з домівки „Луту" на майдан, далі були вільноручні вправи, жалібний мітинг перед портретом С. Петлюри, промова д-ра Р. Дашкевича й описли фестин теж з вільноручними вправами, на поручнях і на коні. Публики було досить мало. В поході й до вправ грала немирівська орхестра.

ЛУГОВИЙ ФЕСТИН У БОРЩЕВІ.

Дня 30-го серпня ц. р. черговою станицею Борщева був фестин Повітового Луту. Радісно було дивитися, як сильними рядами йшли наші селянські хлопці під маршову пісню власної орхестри. На великій рівній мураві над річкою Нічлавою зібралося більше як 2 тисячі видців. Поверх чотириста луговиків стануло до вправ, що їх виконували дуже гарно. Було би приємніше бачити луговиків Борщівщини в одностроях. У програму фестину увійшли крім того рівні забави і фантова льотерія. Рівночасно борщівське „Хортиця" розіграла мячеві товариські змагання в копунами зі села Стрілковець і Сигли. До пізного вечора забавлялись культурно луговики та зібрані гості на фестині, вдоволені та вдячні організаторам у першу чергу старшині „Лугу", що влаштувала таку цікавну та здорову імпрезу на свіжому воздусі.

Італія проти червоної Еспанії.

РИМ, 5. 9. ПАТ. Італійський уряд не одержав досі ніякої відповіди на свій протест в приводу вбивства італійського робітника Фасонелля в Барсельоні. Це вбивство викликало в Італії величезне вражіння і загальний протест проти червоної самоволі. Італійці виставлені в Еспанії на куди більшу небезпеку від інших націо нальностей, тому, що вони є фашистами й католиками. Італійські урядові кола мають надію, **що висилка італійської воєнної фльоти до Барсельони** буде покищо достаточним чинником. Коли цього буде замало, Італія візьметься за гостріші засоби.

—o—

р. О. ПРИСТАЙ. 87

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Прилюдні пописи українських танців, що їх виконувала наша американська молодь в національних строях, мали й загальне, велике пропаґандивне значіння і зокрема на неї додатній вплив. Ця молодь, що вже ледви могла вистогнати зі себе кільна слів по українськи, стала дуже патріотична, полюбивши своє рідне мистецтво.

Ці танцюристи й танцюристки з власної ініціятиви влаштовували всюди пописи наших танців. Спершу робили це в рямках наших товариств, клюбів та організацій, а згодом і в американсько-англійських. У Ню Гейвен уладили були собі 19. серпня 1933. місцеві поліцяянти великий баль в парку за містом, де був ресторан і саля до танців. Наші танцюристи, почувши про це, запросилися туди зі своїми танками й співом. Вони не тільки там добре забавилися, не потребуючи платити ніякого вступу, але ще й дістали за свої танці й співи 50 долярів нагороди й гарно погостили їх.

Хор Кошиця був надто коштовний, щоб можна було його довший час утримувати, тимто він розійшовся. Його зліквідували. Зате школа українських танків не вимагала великих видатків. Її провідник, Авраменко, мав на увазі тяжкі часи господарської депресії і не брав якоїсь дуже високої оплати за науку. Ученики й ученици платити йому стільки, щоб він міг вижити, та щоб вони не забули, що повинні самі підтримувати свою школу. А вона не переводилась, бо постійно записувалися до неї свіжі аматори танцю.

Коли Злучені Держави святкували двісталіття народин свого першого президента й визвольника Вашингтона, прилучились українці до цього свята й гідно представили себе та зробили добру пропаганду для своїх національно-політичних, державницьких змагань. Велику заслугу за успіх нашої участи у святі в честь Вашингтона мав диригент О. Кошиць і мистець національних танків В. Авраменко.

Здавалося, що на цім буде покищо кінець і не матимемо вже нагоди знову пригадатися світові. Але щастя сприяло нам такими нагодами, щоб тільки ми вміли їх завжди якслід використати.

Кілька років по Евхаристічнім Конґресі, рішили ґорді шикаґські нотаблі влаштувати у своїм місті „Всесвітню виставу столітнього поступу". Бо саме перед сто роками на місці сьогоднішнього Шикаґа було всього кількасот деревляних робітничих хатин. До цієї вистави підготовлялись шикаґські громадяни довго, але й основно та систематично. В 1931. році намітили пляни, в 1932. р. розвинули й здійснювали їх, а в 1933. р. закінчили цілу велитенську роботу й відкрили Всесвітню Виставу.

Шикаґські громадяни української народности, здебільшого вже з природи амбітні, відчули в собі внутрішню спонуку, що наказувала також їм узятись до цього діла світового значіння. Але вони не думали забратися до нього враз з американцями, що мали достатком своїх американських патріотів. Українці хотіли самостійно виступити на Всесвітній Виставі, значить, хотіли спромогтись на власний павільон, де могліб примістити й показувати цілому світові бодай малу частину скарбів українського духа.

В Шикаґо було приблизно 16.000 українців, а в тім числі був великий відсоток справжніх українських патріотів і грошевитих людей. Існувало в Шикаґо кількадесять наших товариств. Серед них найрухливіша й найсвідоміша була Гетьманська Січ, що мала свій власний пресовий орган „Січ".

Старі й досвідчені українські діячі не булиб відважилися навіть в найсприятливіших умовинах на самостійний виступ підчас Всесвітньої Вистави. Це було як не як патріотичне діло, але й понад сили самої шикаґської української кольонії, а ще в часі трилітнього безробіття й загального зубожіння, особливо української еміґрації.

Шикаґські патріоти, що заініціювали будову власного українського павільону на Всесвітній Виставі та його вивінування нашими експонатами, забули на решту українських патріотів, що їх не бракувало в кожнім більшім місті Америки. Зокрема забули сердеги на провідників Українського Народнього Союзу з їх щоденником „Свободою". Через цю невважливість напитали собі неабиякого клопоту шикаґські ініціятори. Бо провідники Українського Народнього Союзу образилися на смерть за те, що їх поминули в такій важній патріотичній справі, як Всесвітня Вистава, та постановили дати свій гнів відчути шикаґському Українському Виставовому Комітетові. Вони хотіли показати не лише самому Комітетові, але й цілій українській американській громаді, що провідники Українського Народнього Союзу, організації з 40.000 членами, не дозволять, щоб жменка шикаґських „взрозумільців" зіпхала

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КУПЕЦЬКІ ГУРТІВНІ. — ГРІЗНИЙ ОБЯВ.

В останньому часі замітна серед українських самостійних купців тенденція основувати гуртівні для обслуги детайлічної торговлі. В минулому місяці повстали дві нові гуртівні: **„Валка", спілка з необм. пор. у Дрогобичі і „Госп.-Спож. Торговля" М. Ратушного в Перемишлянах.**

При засновуванні збірних гуртівень у кооперативній формі матимуть наші купці великі труднощі. Донедавна Кооп. Рада взагалі не давала дозволу на основування купцями кооперативних гуртівень. Проти цього становища протестували дуже сильно польські купецькі організації. У висліді прийшло до угоди. Кооп. Рада згодилась давати посвідки про госп. доцільність купецьких кооператив на основі опіній „Стоваржишення купців польскіх" чи пак нач. ради „Зжешення купецтва польского". Ця рада має теж право евіденції основних кооп. гуртівень, планування (згори устійнений план, де їх основувати!), тощо.

Орган українських купців і промисловців „Торговля і Промисл" присвятив у найновішому числі багато уваги цій справі („Чужий патронат"), викликуючи рівночасно в передовиці до більшої активности. Не тільки внутрішня організаційна консолідація українських купців і промисловців є конечна. Треба також дати пізнатись міродайним державним чинникам, які вважають, що наше національне господарство — це кооперація плюс селянство, репрезентоване „Сільським Господарем", і які знають українського купця та промисловця тільки при стяганні податків".

Польська хроніка.

ДИСКУСІЯ ПРО БРАК ПРИВАТНОЇ ІНІЦІЯТИВИ В ПОЛЬЩІ.

Ця дискусія не нова. Але на добре розгорілась вона після того, коли під державну руку перейшов один із шлеських кольосів, вуглинометалюргічне підприємство „Вспульнота Інтересів" приблизно 6 тижнів тому. Тоді, коли орган Левіятану „Курер Польскі" висказав з цього приводу кілька гірких завваг про загребущість етатизму в Польщі, газети наближені до уряду виступили з важкими обвинуваченнями під адресою приватної підприємчивости. Вона — мовляв — виказує часто „економічну труслив ть", просить часто інтервенції держави, а коли ця інтервенція звершується, то при найближчій нагоді атакує етатизм, не має розмаху, коли йде напр. про сягаючий промисл і т. і. Протиетатисти знову висунули цілу низку важких аргументів, доказуючи між ін., що вся господарська політика уряду, зокрема податкова, спричинює задимірання приватної ініціятиви. „Ilustr." з 25. серпня написав натім, що „польські етатисти виконують найчастіше несвідомо господарську програму перебудови Польщі, яку кинули зручно в лави вороги, а не приятелі Польщі. Ці вороги — комуністи, які вбрали маску „вольномисьліцелі".

ПАЛАТИ ПРАЦІ ДОПОВНЯТЬ ОРГАНІЗАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ. — КОРПОРАЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

На найближчій будкетовій сесії вплине до сойму урядовий проект закону про Палати Праці. Мають вони заступати інтереси працівників усіх категорій, опінювати проекти в соціяльному законодавстві, що зв'язане з людською працею, тощо. Таких Палат має бути в Польщі 9—10 з централь. обєднанням у Варшаві. При існуванні вже Рільничих, Ремісничих і Пром.-Торг. Палат з окремими обєднаннями Палати Праці завершилиб організацію господарського самоврядування.

При цій нагоді подамо, що пос. Закліка в рефераті, що його виголосив на днях у соймовому „колі рольнікуф", запроектував організацію всіх станів Польщі корпораційною системою за фашистівськими зразками. Хліборобство, ремесло, промисл, торговля, вільні звання і праця мали б увійти у рямці станових організацій. Права таких організацій булиб дуже широкі. Для прикладу подаємо проектовані п. Закліком права станової організації хліборобів. Вона опрацьовувалаб плянови поділ сільськогосп. продукції поміж господарства ріжної величини. Цей плянований поділ обовязував би під загрозою втрати права власности. Палата устійнювалаб ціни сільськогосп. артикулів, під контролею держави. До уряду висилав би стан хліборобів таку кількість членів, яка відповідалаб значінню хліборобства.

У вересні має „коло рольнікуф" обговорювати корпораційний проект пос. Закліки.

ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ МАШИНЕРІЇ

„Газета Польска" помістила вже третю з черги статтю (ріжних авторів) на тему „браку людей" у Польщі, людей з економічною ініціятивою. В останній статті доказує д-р Л. Б., що такі люди є, тільки що в Польщі панує консерватизм: „нема потрібної амортизації персональних механізмів". Скрізь люди економічно перестарілі. На становищах керманичів у приватних підприємствах є ледви 5.2 проц. людей до 40 літ з заробітком вище зол. 640.— Решта люди старі. Можна до них ставитися з поважанням, але можна мати теж поважні сумніви, чи вони відповідають своїй ролі в нових сьогоднішніх економічних обставинах.

Новий
ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ
у Львові — пл. Марійська 4.
(у центрі міста)
Новітній комфорт
Покої з лазничками
Пливка тепла і зимна вода
Телефон — Центральне огр вання
Віндз — Просторий голь
Ціни помірковані.

Світова хроніка.

ОЛІМПІЙСЬКА ІДЕЯ І ГОСПОДАРСТВО.

Олімпійські вогні вже погасли, чужинні гості, глядачі і змагуни повернулись уже до своїх країв. Не думаємо тут з цього приводу давати матеріяльні підсумки, хоч вязалось би це зовсім добре з поставленим вище наголовком. Безумовно, що Німеччина може записати у своєму олімпійському білянсі не тільки моральні, але й матеріяльні активи. Хочби те, що сотки тисяч чужинців залишили в Німеччині дуже багато девіз. Не подаючи тут підсумків (бо їх навіть нема у німецькій пресі), хочемо зануртувати на цьому місці міркування д-ра Шахта в час. „Штатсбанк" із приводу цьогорічних олімпійських ігрищ. Знаменитий економіст виказав звязок поміж олімпійською ідеєю і господарством. Він написав м. ін.: „Мова спорту є так, як господарства, мовою змагу. Спорт одної країни, який не старається змірити свої сили зі спортом другої країни, мусів би занидіти. Те саме є з господарством держави, яка хоче замкнутися в ізоляції від взаємин зі світом". Д-р Шахт підкреслює в дальшому, що добробут поодиноких держав дає користь теж усім державам. Про це по війні забули, як забули теж на основні засади світових госп. взаємин. Від того особливо багато Німеччина

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК ул. Ягайловська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. Тел. 252-54.

у тінь та загорнула у свої руки всі почести й похвали, а може й неабиякі матеріяльні зиски...

Чейже тут не йшло про комітет несення помочі Старому Краєві, а про Всесвітню Виставу, де можна сподіватися всього найкращого! Гнмто був такий тяжкий поріг нашої участи в ній, себто труднощі з будовою українського павільону та його вивінування. Нехай посвідчать це зібрані й наведені тут документи, що й без довгих коментарів вірно зілюструють тернистий шлях підготови до самостійного виступу українців на Всесвітній Виставі в Шикаго.

Коли появились перші, досить сухі відозви Товариства Української світової Виставн в Шикаго, я, як активний член Національного Музею у Львові, повідомив його дирекцію про наміри шикагських українців, що постановили приготовити нашу участь у виставі. Враз з тим вислав я дирекції музею відозви ініціяторів.

Львівський Національний Музей, розпочавши будову свого будинку, щоб міг примістити постійно зростаюче число музейних збірок, був опинився у грошевій скруті. Щоб вилізти із сліпої вулички, рішила дирекція музею, за згодою його основника, митрополита А. Шептицького, зорганізувати в Америці мандрівну виставу українського давнього й новітнього, народнього мистецтва. Цим чином познайомилосяб своє і чуже американське громадянство з рівнем української культури, зорганізувалосяб тіснішнй звязок заморських українців з працею музею і роздобулосяб якийсь фонд на докінчення будови нового крила, на що потрібно було приблизно 6.000 долярів.

В цій справі звернулася дирекція музею до свого давнього співробітника о. Л. Чапельського, пароха в Майнерсвіл. Він мав придбати для музею запрошення від американсько-українських священників на уладження в Америці виставн по більших містах. Завдяки цьому запрошенню значно влекшилось би ріжні формальности, в тім і митні, у звязку з посилкою експонатів з Галичини до Америки.

В цій справі звернувся до мене о. Чапельський листом з 10. X. 1931., де наводив ось яке місце з листа директора Національного Музею у Львові д-ра І. Свенціцького:

„Після наради з Впреосв. о. Митрополитом маємо їхати з виставою українського новітнього людового і давнього мистецтва в Америку. Ціль: познайомити ширші кола української і чужої суспільности з високим рівнем українського культурного дорібку, та зорганізувати тіснішнй звязок заморської української громади з працею Музею. Прошу ласкаво зорганізувати запросини Музеєві з кол українського громадянства до виконання цього пляну. Такі запросини дадуть нам запоруку успіху і всякі полекші в паспортових формальностях. О. Митрополит дає на цю справу 500 долярів. Візьму дещо і з Музею, щоби бути незалежним від яких невдач".

Цього пляну я не дорадживав музеєві, бо існувала небезпека невдачі й музей міг наразитися на великі грошеві втрати замість зібрати собі гроші. Але як тільки вирнула ідея нашої участи в шикагській Всесвітній Виставі, я радив музеєві взяти в ній активну участь. З цим я і звернувся до о. Чапельського письмом з 25. X. 1931. У відповідь на це вияснив мені о. Чапельський письмом з 16. XII. 1931., що в листі від д-ра Свєнціцького не було згадки про Шикагську Всесвітню Виставу, а про обїздку з мистецькою виставою по Америці. О. Чапельський дивився і на плян д-ра Свєнціцького й на мій песимістично з матеріяльної сторінки. Він радив без уповажнення музею не зачинати нічого та ждати на відповідь д-ра Свєнціцького. Врешті д-р Свєнціцький письмом з 24. V. 1932. написав про становище управи Національного Музею в цій справі ось що:

„Сердечно дякую Вам за ласкаву память присланим закликом Українського Виставового Комітету у Шікаго. Я говорив про це з Отцем Митрополитом і дістав його згоду на участь Музею в цій справі. Ми з охотою виповнимо її якоюсь скількістю добрих творів сучасних мистців і людових виробів. Треба тільки, щоби Український Комітет виставн в Шікаго офіціяльно поручив нам виконання цього і докладно означив скількість місця, яке ми могли би виповнити.

З огляду на сучасні умовини нашого життя треба би зосередити в одних руках організаційну працю в старому краю, бо інакше може вийти прикре положення Комітету, якби йому наслали чимало річей безвартісних з мистецького боку. На світовій виставі мусить бути запорука в тому, що українці виступлять з матеріялом гідним справжньої мистецької критики".

Доля Українського Національного Музею у Львові лежала завжди на серці мені й іншим нашим землякам в Америці. Я використовував кожну нагоду, щоб прийти йому з поміччю й обімірковував чи сам, чи з іншими ріжні пляни допомоги музеєві. І так прийшла мені ідея зорганізувати в Америці Комітет Допомоги У. Н. Музеєві, що складався би із священників, інтелігентів і робітників. У цій справі я листувався з о. Чапельським 16. II. 1932. О. Чапельський мені відповів ось що:

Останні новини.

на сукні, комплети і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	7.50
Вовна на комплети	3.50	Камгарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничку	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і білі на 30 прц. дешевші.

потерпіла, а відчув заподіяні їй шкоди ввесь світ.

В ОБСТАВИНАХ ДОМАШНЬОЇ ВІЙНИ В ЕСПАНІЇ. — МІСТЕРІЯ З ЗОЛОТОЮ РЕЗЕРВОЮ.

Видістати з Еспанії обективні господарські інформації є так само важко, як видістати звідти щось про політичну ситуацію без тенденційного забарвлення. Діло в тому, що не тільки Еспанія поділилась на два ворожі табори, але також увесь світ виказує симпатиків білих повстанців і симпатиків червоного уряду. Через це все, що виходить від одних чи других, є тенденційне. Та проте можна без сумнівів повірити, що господарство Еспанії є в руїні, питомій повсякденним революційним буревіям. Мільони робітників, відірваних від нормальних верстатів праці — це одно вже вистарчає для цілковитого розхитання господарської машини. Додаймо ще непродуктивне руйнування добр, кольосальний ґріш, плавлений заграниці за достави зброї, літаків і танків, масову втечу капіталів, нищення публичних фондів, палення і бомбардування фабрик, крамниць, тощо. Очевидно, що світові бірже коштують щодня більший спадок курсу акцій (навіть такого світової слави підприємства, як Ріо Тінто), а також значний спадок вартости речей.

ВСІ

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

В КНИГАРНІ

ҐУБРИНОВИЧ і СИН

в. А. КРАВЧИНСЬКИЙ

ЛЬВІВ — ПЛ. КАТЕДРАЛЬНА

654 1-3 Припоручення з провінції полагоджуємо ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ

При такому стані річей незбиваку сенсацію у світі викликує факт, що золоті резерви Еспанії нічого від революції не потерпіли. Згідно з останнім виказом Банку Еспанії ці резерви навіть дещо зросли, не вважаючи на те, що в останніх тижнях хоч би до Франції вислав еспанський уряд чимало золота. Отож є питання: чи статистика уряду „препарована", чи поміж Совітів і франц. симпатиків є така видайна?

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА УСІХ ДЕРЖАВ ПІД ЗНАКОМ ВІЙНИ.

Останні тижні і навіть дні принесли нові яскраві факти про небувалі досі розміри, в яких зброяться ріжні держави. До потреб оборони (чи пак нападу) наломані очевидно напрямні господарської політики в ріжних державах. У Франції після удержавлення цілого военного промислу вирівнають проекти нових удержавлень. Німеччина розв'язала м. ін. питання сирівців і харчів, бо недостаток їх у світовій війні був причиною катастрофи. „Дейлі Телеграф" написав на днях у передовиці, що Німеччина почала нову господ. епоху в світі, зреволюціонізувавши всі дотеперішні теорії політичної економії. Газета згадує між іншими осягами виробництво сирівців хемічним способом, у чому Німеччина побила всі рекорди. Очевидно, все те наставлене на майбутні военні потреби. Півофіціяльний орган мін. нац. господарки „Дер дойтче Фольксвірт" розглядає фінансову проблему найближчої війни і з його міркувань добре видко, що німці розбудовують своє господарство, думаючи безупинно про війну. Зрештою — це діється також в інших державах, не тільки европейських, але і в Америці.

В. Н—вич.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Контрреволюційна змова.

Председник Окружного Парт-Комітету тов. Мамалигін чихнув. Чихнув — і нічого. Хоч би собака гавкнула. Навіть муха, що писнула по обіжнику замочеными в чорнильній кляксі ніжками — і вона не втікла.

А перший заступник председника товариш Гавкін сопів, ней би нічого. І другий заступник председника тов. Морднін теж не зворушився думкою, чи може партія не дістала катару!

Це заставило тов. Мамалигіна глибоко призадуматися над цим фактом. Очевидно чихання — це ніяка державно-творча подія. Буде коли раптом, по пятьох роках спільної праці два найближчі співробітники не відповідають на чихнення „На здоровля", то це щонайменше „ухил".

Чим довше тов. Мамалигін думав над цим фактом, тим більше набирав переконання, що опозиція обох заступників супроти офіціяльного чихання председника — це замаскований саботаж діяльности влади.

Председник подивився вовком на обох винуватців і вийшов без слова у другу кімнату. Подзвонив до начальника ГПУ тов. Ройзендуфта.

— Розумієте, тов. командір, обох їх треба ліквідувати. Маю сто відсотків певности про їх приналежність до троцькістів.

І повернувся, якби нічого, на засідання. Оба заступники за той час порозумівались:

— Слухайте, товаришу Гавкін, наш председник мені рішуче не подобається. Підчас важної політичної дискусій він демонстративно чихнув.

— Поглянув не мене вовком і...

— Я давно підозрівав його у контрреволюції.

Коли председник вернувся до кімнати засідань, оба заступники председника демонстративно вийшли.

За хвилину дзвонили до начальника ГПУ.

— Товаришу начальник... важна справа. Демонстраційно чихає! Хто? — Відомо — хто! Підозрілий у троцькізмі. Негайно ліквідувати.

Председникові контррозвідки закрутилося в голові. Не знав уже, кого і чашо арештувати, але що не любив він ніколи гайнувати часу і тому,

Гемороїди

є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні терпіння. При гемороїдах вживаємо

Anusol
-Goedecke-

МОЖНА ДІСТАТИ В АПТИКАХ.
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол.

що наказ був зовсім ясний, до полудня „ліквідував" председника, під вечір першого заступника, а вночі другого.

Та тут і вийшла нога законника. Коли розстрілювали другого заступника председника, то він крикнув:

— Негайно наказую ліквідувати товариша командіра Ройзендуфта, як підозрілого у троцькістичній змові!

Командант ГПУ був зовсім спантеличений. По-перше він не був певний, чи сам він оправді невинний, по-друге дістав наказ від своєї безсумнівної зверхньої влади, яка до останньої хвилини життя була правосильна.

А наказ слід негайно виконати. Начальник ГПУ підійшов до дзеркала, придивився собі пильно і тарахнув із пістоля у дзеркало.

Приказ виконав.

— — — — — — —

Повели слідство, шукаючи першої причини арештів і розстрілів. Причин найшли багато, але ніхто не знав, що перша правдива причина була — чихнення товариша Мамалигіна.

Преса писала про нову ліквідацію нової ґігантської змови. Вислід був новий: 35 розстріляних, 350 арештованих, 3.500 засланих.

Офіціяльні комунікати повідомляли про „нове закріплення революції".

Гінкинг Брунькет.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XVII. виказ.

Зложили в С.-Б.:

Учасники III. вакаційного курсу кооперативних провідників і прихильників у Ямній з нагоди побуту на курсі голови Соколи-Батька інж. Хроновата М. зол. 56.— і кличуть усіх кооператорів у краю допомогти чимскорше довершити велике діло.

З нагоди 63-ліття нашого Батька проф. І. Боберського: Союз Українського Сокільства за кордоном 50 кор. чеськ., інж. Платон Цісар 30 к. ч., інж. Володимир Дараган 20 к. ч., інж. Василь Прохода 20 к. ч., др Яків Якубовський 20 к. ч., інж. Олександер Деркач 10 к. ч. — разом 150 кор. чеських (зол. 32.33).

Районова Молочарня, Галич зол. 25.—.

Пов. Союз Кооператив, Боршів зол. 25.— і кличе: ПСК Бучач.

Іван Фур, Ременів (збірка) зол. 21.50.

Група політ. вязнів українських націоналістів у Тарнові зол. 20.—.

Працівники „Дендра", фабрики кілків, Львів, зол. 20.— і кличуть працівників фабрики сірчок „Керос", Львів.

Районова Молочарня, Гайворонка зол. 20.—.

Кооп. „Єдність", Добряни зол. 10.—.

Районова Молочарня, Княгинники Волинь зол. 10.—.

Т-во „Сокіл", Нове Село зол. 10.—.

Районова Молочарня, Пикуловичі зол. 10.—.

І. Корчинський, Корчин Рустик. (збірка) зол. 6.16.

Кооп. „Українська Шадниця", Борислав зол. 5.—.

І. Ничай, Львів зол. 5.— замість квітів на могилу бл. п. Вальчикової.

Мих. Вербицький зол. 5.—.

Т-во „Сокіл". Судова Вишня зол. 5.—.

Кооп. „Самопоміч", Боднарів зол. 5.—.

Карп. Лещетарський Клюб, Сянік зол. 5.—.

Український Кооп. Банк, Бурштин зол. 5.—.

Рудольф Мартинюк, Суходіл зол. 5.— і кличе: інж. Василя Рижевського, Львів, інж. Мих. Кравцева, Стрий та о. Щербовського, Черепин.

о. Іван Дорик, Коросно Старе зол. 5.— і кличе: о. Коверка в Бродках, о. І. Березюка в Полянці, о. Думанського М. в Добряни та о. Пирчака А. в Красові.

Дмитро Вирста, Галич зол. 5.— і кличе: д-ра П. Водославського, пор. Р. М., інж. Степана Дудара, д-ра О. сила Яновича — усіх з Галича і Дмитра Гречанівського, упр. митр. дібр у Крилосі.

В. Петрикевич, Бучач (збірка) зол. 4.60.

о. Воронюк Василь зол. 3.— і кличе: всіх отців Ярчівського деканату на довільну суму.

о. Городецький С., Урмань, зол. 3.— і кличе: о. В. Соломку, Надітичі, о. Б. Литвина, Побук, о. В. Бодака, Долина.

Т-во „Сокіл", Бубнище, зол. 2.50.

Лев Федорович, Раків зол. 2.—.

Іван Шупанівський, Самбір зол. 2.— і кличе: Ст. Хомяка, Дм. Сидоряка, Ол. Хотинецького.

Зложили в Земельнім Банку:

Інж. Володимир Куліович, Прага зол. 10.— і кличе: інж. Кічуна, Львосіце, фабрика шовку, Ч. С. Р., інж. Т. Крищука, Прага-Пінкрац, інж. Макаренка, Трутнов, д-ра Петра Гричишина, суд. радника, Михалівці к. Ужгороду.

о. Дядьо Микола, Лагодів зол. 4.— і кличе: о. Анд. Трача й о. Сем. Черницю.

Інж. Володимир Несторович, Львів, зол. 5.— і кличе на довільну суму всіх дипльомованих торговельників, експортівців, які ще поіменно не були викликані чи пак не зложили жертв.

Ярослав Чума, Львів, зол. 2.— і кличе: Ст. Орищина, дир. Ю. Чубатого.

Українська Рем.-Пром. Бурса, Львів зол. 1.—.

В місяці вересні ждемо на масові вплати від усіх свідомих українців. До цієї пори тільки мала горстка свідомих громадян сповнила свій національний обовязок. Навіть тих, що вже колись дали якісь датки на ту ціль, просимо за додаткові вплати, а тих, що ще ніразу нічого не вплатили, просимо зложити подвійні датки.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати до Центробанку у Львові, вул. 3-го Мая ч. 15. Чекове конто ПКО ч. 148.467. Зазначувати: На „Український Город".

Читайте „Діло"!

Текстильний склад **Рудольф Світальський - Тадей Гаєр** **Львів, Баторія 20,** готель Сась ний

Великий вибір першорядних матеріялів: мужеських, жіночих та Всеч. Духовенства.

Ціни виняткова низькі. Т. з Дотідні сплати. Кооперативам відповідний рабат

НОВИНКИ.

— Дансінг сьогодня і кожної неділі в Т-ві „Зоря", вул. Вірменська 25. 2680

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 70-115

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французські та англійські. **Всі шкільні лектури завсідни на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 2—5

— **В часі теперішніх пошесних недуг** (черевна, шкарлятина й ін.) — необхідно звертати пильну увагу на поживу. В першу чергу слід вистерігатися споживання молока невідомого походження і споживати лише пастеризоване молоко „Маслосоюзу". Воно продуковане при помочі найновішого машинового урядження, позбавлене всіх хороботворчих бактерій і є зокрема для дітей і старших не тільки найздатнішою, але й гарантовано найздоровішою поживою. 1—2

— **Нововідкритий** одинокий український бляхарський магазин **„Мануфактура"** під упр. О. Стефановича Львів, Ринок 37., поручає по найдешевших цінах матеріяли на мундурки для дівчат і хлопців.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоружини 6 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біллє і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 45-100

— **Зміна в тернопільському воєвідському уряді.** Дотеперішній тернопільський віцевоєвода п. Гінтовт Дзевалтовський перейшов на те саме становище у Вильні на місце віцевоєводи Яновського. Віцевоєвода Яновський переходить на вище становище в самоврядуванні.

— **Прокураторські авянси.** Віцепрокуратор окружного суду у Львові Юл. Прахтель-Мораєвський став віцепрокуратором апеляційного суду у Варшаві. Віцепрокуратор львівського окружного суду др Ант. Закшевський іменований прокуратором окружного суду в Чорткові.

— **Відїзд двох оо. Василіян до Бразилії.** Дня 1. ц. м. відїхали зі Львова до Варшави і відти до Бразилії на місійну працю між нашими тамошніми переселенцями о. Мелетій Михайло Камінський ЧСВВ (родом з Розбора Округлого, пов. Ярослав) з монастиря в Станиславові й о. Орест Михайло Дуб ЧСВВ (родом з Тисова, пов. Болехів) з дрогобицького монастиря.

— **На що зійшла сала Народнього Дому?** Польські напіввійськові організації у Львові, що хотять дальше грати ролю оборонців поль-

збирайте наліпки

з хліба Зайдена

Для письмових складачів них надіпок

кілька сотень цінних нагород.

І. нагорода 100 зол. дальші по 50 і 20 зол. Сотні предметів на нагороди. Домагайтесь всюди

хліба Зайдена

ськости цього міста, стараються всіми способами замаркувати в очах населення своє існування. Всени при допомозі публичних фондів приступили до будови „Дому жолнєржа", а в останньому часі заходяться над створенням „Театру жолнєржа". Втішаючись підтримкою урядових і міських чинників, вони вже добилися для цього театральної сали. Як звіщає польська преса, управа „Театру жолнєржа" обняла в посідання салю українського Народнього Дому, в якій містився донедавна зліквідований „Театр Ріжнородностей"... От до чого довіла канцлерська господарка цією всенародньою установою! Український театр не має у Львові де приміститися, а сала Народнього Дому, збудована колись тільки для потреб українського мистецтва, разом з меншими салями, де в 1918 р. находилася головна команда українських військ, перейшла в руки „театру жолнєржа"!

— **Шкільна молодь у цифрах.** Міністер освіти Свентославський виголосив до радія з нагоди нового шкільного року промову про працю й обовязки вчителя. М. ін. він ствердив, що до вселюдних шкіл у Польщі вписалося поверх 4 і пів мільона дітей, а до середніх і фахових шкіл поверх 230 тисяч учнів і учениць. Вперше переступило шкільні пороги поверх 650 тисяч дітей. До педагогічної праці над цією мільйоновою армією шкільної молоді стануло 80 тисяч учительства.

— **Шкільні одностроїобовязкові.** Шкільні куратории виготовили кілька розпорядків у справі реалізації загального навчання та введення в життя в середньому шкільництві нового уладу обовязку носити однострої на основі устійнених зразків. В одностроях нічого не вільно змінити.

— **Лікар чи знахор?** Головна лікарська палата доповнила т. зв. кодекс, що нормує основи лікарської етики. Лікар не сміє співпрацювати із знахорями та особами, що займаються нелегальним лікуванням. Не вільно йому також уживати таємних способів оздоровлювання.

— **Манастир Домініканів у Тисьмениці** в тов-мацькому повіті мають зліквідувати. На вісїку про це місцеві польські дячі вислали до архиепископа Твардовського депутацію, домагаючись, щобн манастир Домініканів залишити з огляду на його польонізаторську місію в околиці.

— **Нові людові доми вибудувало** „Товариство школи людовей" в Демні, Гиновичах і Теофипільці пов. Бережани. Викінчують будову людового дому в Бартошівці.

— **Вияснення.** У вчорашній новинці „Діла" т. н. „Як польське селянство ставиться до політії" вкралося немиле непорозуміння. Мова про населення громади Кречевичі пов. Переворськ, яке, хоч говорить по польськи, зачисляє себе до української народности і почувається тільки українським, як це зрештою воно само задокументувало свого часу прилюдною заявою в нашій газеті.

Модерно відновлена Робітня і Склад Взуття ЛЬВІВ, Л. САПІГИ 57

О. КАЧМАРСЬКОГО

МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення, зі скір краєвих і загран. ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконуються на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони.

114 1—10

— **Ограбили потяг.** На лінії Львів—Судова Вишня напали на поспішний товаровий потяг, що йшов до Перемишля, бандити й отворивши один вагон, вкрали баль килимів ваги 46 кг. та два балі суконних матеріялів ваги 400 кг. Вкрадені товари представляли вартість 20.000 зол. Товари були призначені для купців у Перемишлі.

— **Краєва хроніка.** В Ярославі вояк Дмитро Трешицький, будучи на варті, вбив кількома стрілами сержанта Йосифа Малолепшого, опісля пострілив себе смертельно. — В Журавні пов. Жидачів санітарна влада відкрила епідемічний шпиталь. — В Налівайній арештували 22-літнього Ст. Дунця, що фотографував військові обекти. — У Свиржі пов. Перемишляни зломники вкрали з костела 12 обрусів.

— **Волинська хроніка.** Окружний суд у Луцьку засудив за комунізм Григ. Кравчука на 15 літ вязниці і чотирьох інших обвинуваченних від 3 до 5 літ. — В Рівному застрайкувало кількасот робітників, занятих при регуляції ріки Устя. — В Центківці пов. Кремянець вмерла ціла родина, зложена із 7 осіб, затроївшись грибами. — В Миргороді пов. Дубно вмер б. посол Вол. Мацуна, чех, знаний з протиукраїнських виступів у соймі.

— **Лодзь осередком трансфузії крови.** На взірець інших держав польський Червоний Хрест зорганізував у Лодзі постійний осередок крови. Досі зголосилося до цього осередка понад 100 осіб, переважно з безробітних, що доставляти-муть правильно свою кров для рятування хорих. Ціну крови устійнено на 75 сот. за кубічний цм.

— **Вислід бальонових змагань** за чашу ім. Гордон-Бенета покищо невияснений. У змаганнях, що розпочалися 30. серпня ц. р. у Варшаві, взяло участь, як відомо, 10 бальонів, що репрезентували пять держав: Бельгію, Німеччину, Францію, Швайцарію і Польщу. Всі бальони полетіли з вітром у північно-східному напрямі. Хто залетить найдальше, виграє нагороду. Досі наспіли вістки тільки про пять бальонів, з яких

РАҐЛЯНИ, УБРАННЯ, ЖІНОЧІ ПЛАЩІ

з найліпших матеріялів, по дуже низьких цінах тільки у Магазині мужеської і жіночої конфекції

І. ШАПІРА

Львів, вул. Личаківська 1.

Для урядовців догідні умови сплати. 1—3

бельгійський бальон „Брюсель" перелетів у 18 годинах 890 км. і осів біля Смоленська, а німецький „Авгобург" впродовж 22 годин перелетів 920 км. і осів біля місцевости Молватич на південь від Ленінграду. Трохи дальше (950 км.) цістався другий німецький бальон „Саксен", що опустився серед великого ліса. Більше щастя мав французький бальон „Моріс Малле", що осів за Тверем (1.150 км.), а ще дальше дістався швайцарський „Цюріх", що літав 36 годин і осів біля Вакнавоток у Карелії (1,530 км.). Пізніше наспіла вістка про другий бельгійський бальон „Бельгіка", що осів серед багон на північ від Архангельська, пролетівши у 48 годинах коло 1.800 км. Менше більше ту саму віддаль осягнув німецький бальон „Дойтчлянд", що осів у лісі над Білим морем, недалеко Соловецьких островів. Нема ще ніякої вістки про три польські бальони, що дісталися мабуть на безлюдні тундри на північ від Архангельська. Совітська влада вислала за ними рятункову експедицію, зложену з визначних совітських летунів, що мають перешукати простори на північний схід від Архангельська. Дотеперішній рекорд у змаганнях за чашу Гордона творить 2.100 км. — В останньому часі прийшла вістка, що польський бальон „Варшава" осів ще 1. вересня ц. р. коло Ленінграду, пролетівши 1.400 км. впродовж 30 годин. Отже нема ще двох польських бальонів.

Порошки для дорослих з ф бр. зн.

KOWALSKINA

вживається при невпинних

БОЛЯХ ГОЛОВИ

— **Жінка летить понад океан.** З летовища в Абінгдоні під Льондоном вистартувала 4. ц. м. пані Бериль Меркгем до трансатлянтійського лету. Вона хоче осісти коло Ню Йорку. Томущо вона не фахова летунка, а її літак не має висильного зні відбірного радіоапарату, уважають загально її лет небезпечним.

ПОЧАТОК СЕЗОНУ.

Вересень — це вже осінь, а щонайменше початок осіннього сезону. У всіх проявах життя, після двох місяців використаних на миле дозвілля, починається рух.

Оживлення помітне також серед льотерійних грачів, бо саме дев'ятого вересня починається тягнення четвертої класи тридцятьшостої Державної Льотерії, що кінчиться двадцятьвосьмого того самого місяця вильосуванням головної вигри — міліон золотих.

Однак не тільки мілїон є атракцією цього тягнення. Зайшли деякім змінам, як наприклад скасування серійних вигр, спеціяльних тягнень і т. п., уведено у пляні гри новини, дуже корисні для грачів.

Незалежно від трьох вигр по сто тисяч золотих і дванадцять по пятьдесять тисяч уведено нові четири вигри, по сімдесятьпять тисяч золотих кожна, також збільшено кількість вигр по двацять тисяч золотих з десять на пятнадцять, а деякі вигри, яких суму означено на двацятьпять тисяч золотих збільшено з чотирьацять на сімнадцять і б. ін.

Як бачимо, виграші добути одну з більших чи менших вигр незвичайно збільшились.

Тому що від часу тягнення дванадцять перших тільки кілька днів, треба поспішитись і відновити льос. Шанси тепер мають також ті, які у часі літних фериї з необачливости програли гру у першу трьох класах останньої Льотерії.

Можливости такі великі, що видаток на льос можна буде щедро оплатитись.

ВІДКРИТТЯ XVI. СХІДНИХ ТОРГІВ.

Вчора відбулося у Промислово-Торговельній Палаті святочне відкриття 16-их Східних Торгів у присутности представників влади: міністра торговлі Романа, львівського, краківського і тернопільського воєводи, президента міста та делегації Української Парляментарної Репрезентації в головою послом В. Мудрим. Святочну частину закінчила промова мін. д-ра Романа.

Після святочної частини в салі Промислово-Торговельної Палати поїхали всі гості на площу Східних Торгів, де міністер Роман перетяв при вході традиційну ленту. Відтак почали почесні гості оглядати експонати цьогорічних Східних Торгів.

•

Підчас урочистого відкриття цьогорічних Східних Торгів, загальну увагу звертів модель львівського ратуша, виконаний зі срібла. Модель цей міститься у стійлі фірми А. Г. Шіппер у Палаті Мистецтв і походить із львівських робітень цієї фірми, де виконали його зужитковочи більше, як 20 кг. срібла. Кожна частина цієї мистецької репродукції вирізьблена в той спосіб, що приносить велике признання авторам проекту і робітням, де його виконали.

В колі елегантних, новітніх застав і столових накрить, кутих сріблом кришталів небачених ще у Польщі зворів ріжних жіночих годинників, викладаних бриліянтами, а також найновіших моделів емаліованих, платинових і золочених мужеських годинників, відомих швайцарських фірм (Льонжін, Рекорд і ін.) вище описана репродукція ратуша — це не тільки окраса естетично улаштованого стійла фірми А. Г. Шіппер, але рівночасно одна з найбільших атракцій цьогорічних Торгів. Признали це присутні на святочнім відкритті представники влади, які з великим признанням висловлювались про гідну ініціятиву фірми А. Г. Шіппер, яка вже більше як 70 літ підтримує славні традиції львівського купецтва.

—o—

Нині у неділю у ВЕЛИКОМУ ТЕАТРІ
дві вистави: — Попол. в год. 3.30 —
ціни найнижчі —

Пані Презесова

Вечором в год. 8. — отворення оперов. сезону —

„ГАЛЬКА"

Ванда Вермінська, Голембйовський, Моссаковський, Врага, — знаменита козирова обсада.

Памятай! що лише постійною ощадністю здобудеш добробут, та причинишся до господарського розвою міста Львова!

Тому ощаджуй в

МІСЬКІЙ КОМУНАЛЬНІЙ КАСІ ОЩАДНОСТИ

у Львові, вул. Валова 7. і 9.

Відділ І. — вул. Городецька ч. 60.

Відділ ІІ. — вул. Жовківська ч. 75.

Каса має повні права
ДЕВІЗОВОГО БАНКУ.

Купує і продає золоті монети, закордонні гроші, перекази і чеки.

Приймає до вимінн на 4% Консолідаційну Позичку:

6% Позичку Народову,
4% Прем. Позичку Інвестиційну,
3% Прем. Позичку Будівельну С. І.

ЗАСТАВНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ

Відділ М. К. К. О. у Львові дає позички під застав виробів зі золота, срібла та шляхотних каменів.

6,000.000.— золотих є Резервові Фонди Каси.

2,300.000.— золотих виплатила Каса титульо процентів своїм вкладчикам за рік 1935.

Вклади на ощадностевих книжочках М. К. К. О. є льокатами з правною безпекою (пупілярною), та є вільні до висоти зол. 2.500.— від займання.

За вклади та їх опроцентування ручить громада м. Львова цілим своїм майном.

Урядові години: від 8—13 і від 17—19.30.

Спорт.

НЕДІЛЬНА ПРОГРАМА.

В цю неділю (6. IX.) маємо у Львові такі спортові імпрези:

Крайові легкоатлетичні змагання (продовження з суботи і закінчення) на площі С.-Б. Початок рано в год. 9.30, пополудні в год. 3.15.

Україна — Погонь, змагання товариські на гриші Погоні; початок в год. 4.15 пополудні. Попередять в год. 2.30 попол. змагання за мистецтво Окружної Ліги Погонь І Б — Ресовія.

Зоря — Гасмонея ІІ, змагання товариські на гриші „Цитаделі"; початок в год. 2.15 попол.

Луг — Гвязда-Штерн, змагання товариські в Луговому Городі; початок в год. 4. попол.

ПОЛЬЩА НА ДВОХ ФРОНТАХ.

В цю неділю репрезентація конунія Польщі грає одночасно два міждержавні змагання: з Югославією в Білгороді і з Латвією в Ризі.

МИСТЕЦТВА АНГЛІЇ.

В мин. суботу почалися в Англії осінні розгривки купонів за мистецтво Англії. Розіграні в тому дні 44 літові метчі стягнули кругло 814.000 видців.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кошик, Хмелева: Статтей, про які згадуєте, ми не дістали.

Вп. М. Сисак. Відень: Пропозиція прийшла, на жаль, у пору, коли названих людей не було у Львові.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Тлусте:
6. IX. Дівча з Маслосоюзу.
7. IX. Лев в Абісинії.

Торське:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Маслосоюзу
6. IX. год 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Тлустого іде театр до Чорткова і Копичинець.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
5. IX. Гурка н/Стр.

Великий Театр:

Субота, 5. IX. год. 8. веч. Аб. 24 Прем'єра „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.

Неділя, 6. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Пані презесова"; год. 8. веч. опера „Галька".

Театр Ріжвородностей:

Нечинний.

Цирк Станєвських
(вул. Шевчинська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра в музикою Мендельсона.
КАСІНО: „Робін Гуд із Ельдорадо"
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чаплінom.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чаплінom.
МЕТРО: „Розсмішені очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Бурі над світом", Пат і Патахон як „бездомні".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
НАКО: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
НАЛЯС: „Малий корсар".
ПАН: „Віденський вальс".
РАЙ: „Іх Ексцеленція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЕНЕ: „Його величність пан шофер".
ТОН: „На ягарнах щастя".
УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Доржелеса і ревія „Мельодії Львова".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛАСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 6. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Від Штрауса до Легара, розр. концерт, 15.40 Концерт квартету, 17.20 Спів, Еміз Санто альт, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів. рециталь Поповичевої, **Прага** (349,2) 9.10 Соната ф-моль Рубінштайна на альтівку і форт., 11.00 Концерт, 12.25 „Розе-Марі" оп. Фрімля, 19.05 Гумор програма, концерт військ. орк., **Париж** (1648) 13.45 Концерт, 17.30 Легка музика. 19.30 „Дівча з носу" оп. Девіня, **Білгород** (437,3) 13.15 Хор, 17.00, 19.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17.00 Солісти, 20.00 „Дер Вайденшпіл" оп. Льорцинга", **Мінхен** (405,4) 15.00 Орг. музика, солісти, 22.30 Розр. музика, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт військ. орк., 14.10 Циг. музика, 15.30 Форт. рециталь, 19.00 Попури мадяр. оперетом, **Мілано** (368,6) 12.20 Камер. музика **Рим** (420,8) 13.00 Розр. програма, 17.00 Орк концерт, 20.45 „Іль вольто деля верджіне" муз. легенда Камусія, 21.50 „І дієпетозі аманті" муз. комедія Паредіс.

Понеділок, 7. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.25 Сільська музика, 17.40 Солісти, Перитроторфер баріт., 19.20 Обжинки — звукові знімки, 20.00 Стирійські мельодії, вок.-муз. вод., 21.00 Релігійна музика, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 17.40 Чеська нар. пісня 18.20 Романи Гаса, 21.00 Муз. розривки, **Париж** (1648) 13.00 Легка музика, 15.50 Хроніка муз. новин, 17.30 Симф. концерт, 20.00 Пісні, 20.45 Камер. музика, **Білгород** (437.3) 17.20, 19.50 Нар. пісні, 20.30 Опера, **Берлін** (356,7) 15.15 Легка музика, 22.30 Концерт квартету, **Мінхен** (405,4) 16.30 Сучасні композитори, концерт солістів, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, рециталь, 12.50 Скрипка, 17.30 Циг. музика, **Мілано** (368.6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Танкова музика, 20.40 „Царевич" оп. Легара, **Рим** (420.8) 13.10 Легка музика, 22.00 Веселий вечір. танкова музика.

Вівторок, 8. вересня 1936.

Відень (506.8) 17.25 Форт. рециталь, 20.00 Весела музика міста та села, 22.10 Двофорт. музика, **Прага** (470.2) 16.50 Соло на саксофоні, 18.05 Чеський вірш грає і співає, 20.20 Чеські пісні в укл. Малятк. 21.05 Камер. твори Бетовена, **Париж** 12.15 Легка музика, 20.45 Гумор, радіозошит. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 17.50 Нар. музика, 10.50 Арії та пісні, **Берлін** (356,7) 16.30 Спів, лютня, віолончеля, 20.10 „Ловець грає на трубі", дуета орх., хор, солісти, **Мінхен** (405,4) 13.15 Популярна музика, 16.10 Камер. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт, 17.00 Спів, 18.00 Концерт орх., 22.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 17.15 Танк. музика, 20.45 „І дієпетозі аманті" оп. Парелія 21.45 „Іль вольто деля верджіне" муз. легенда Камусія, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. музика, 17.15 Розр. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 6. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, музика з гр. пл., Огляд ринків різьких продуктів, Музика з гр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.35 Програма на сьогодні, 9.00 Фрагменти з мелодійних фр. опер, гр. пл., 11.45 Починаємо львівський оперовий сезон, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Тисяча тактів музики; у перерві в год. 13.00 „Медяникове серце" новела, 14.30 Для села: Батьки й навчання дітей у школі, Музика з гр. пл. 15.00 Хліборобство сх. новідсти, 15.00 Нар. обрядовий рік, 15.20 Екліновий концерт, 15.30 Балетова музика з гр. пл., 16.10 Концерт хору, 16.30 Репортаж із життя, 17.00 Концерт сальон. трио (Калінкевич мецосопран, Зніч баріт., 18.00 Театр Уяви: „Польські катакомби" Жеромського, 18.30 Концерт орх., спів, 20.25 Огляд польської драм. літератури за ост. 10-ліття, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.00 Форт. рециталь, 22.00 Транс. із Варшави із вшанування сина В'ІЦ., 22.12, 22.16 Спортові вістки, 23.25 Сальон. музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23, о закінченим авдиції.

Понеділок, 7. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 8.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. п., 8.00 Анд. для шкіл, 11.30 Анд. для шкіл: із гарних книжечок, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.09 Дві Брамсові пісні, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Хвилина Моц. Мусоргського, гр. пл. 13.10, 15.20 Хвилина домашнього господарства, 14.30 Різні мельодії, гр. пл., 15.45 Для мол. дітей, Вертинка вертається з літнища, 17.00 Концерт: Желязовська спів; два фортепіяни, 17.50 Справа вільного часу в Англії, 18.00 Пісні й арії в вик. Карла Москаль-Чайковського (тенор) у супр. форт., 18.20 Причини ренесансу Пруса, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт сальон. музики Ол. Міхаловський (бас) у супр. форт., 19.45 Польська музика, 20.30 Скитання по Індії, 20.45 Веч. денник, 20.55 Олімпійські обжинки, 21.10 Концерт орх., 21.55 Спортові вістки, 22.05 Твори на альтівку в супр. форт., 22.35 „Перпетуум мобіле" орх.; у перерві в год. 23.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 8. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.56 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Анд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: На подвірочку, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Лист: Еспанська рапсодія, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Камеральний секстет, 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.36 Легка музика, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скрипка ПКО, 16.00 Концерт солістів, 16.45 Відчит про Косцюшка, 17.00 Шведські пісні, 17.20 Брамс: Квартет оп. 51 ч. 2. гр.пл. 17.50 Гутірка про угро, 18.00 Сільва ревум, 18.05 „Тутусева садиба" попов. для дітей, 18.15 Партизанів' рефлексії, 18.25 Програма на завтра, 18.30 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, орк., солісти, 20.25 Найрозмаїтіший відділок 20.40 Вечірній денник, 20.50 Актуальна гутірка, 20.55 Симф. концерт; у перерві Спортові вістки, Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

САЛЬОН МОД вул. Ген. Пілсудського 12 поручає найновіші моделі і перероблює капелюхи по знижених цінах **Й. ФОЛЬЧИНСЬКА** Львів, Хорущина 11 а

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 90.03—89.32, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.52 — 358.80, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.82 — 26.67, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.74, 118.90, Корони норв. 134.73—133.75, Кор. шв. 138.38—137.40, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.83—11.60, Марки нім. 135 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 97.50—97.25, Вугіль 14, Островець 30—29,75, Старахович 33.50—33, Габербуш 38.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62.50, серії 75.53, [illegible] 61, 7 прц. стаб. 49.50—50—50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 43.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 5. вересня ц. р. кооперативам платив за масло Львів

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.05 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.15 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 5. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахомясарні „M. C." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Кури без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

КОНКУРС.

Муз. Т-во ім. Лисенка у Львові розписує конкурс на такі стипендії:

1) ім. О. Мишуги — для учнів співу;
2) ім. П. Сушкевича — для учнів скрип.;
3) ім. А. Вахнянина — для учнів фортепіяну.

Ближчі інформації в Канцелярії Т-ва (вул. Шашкевича 5). Речинець до 1. 10. 1936. 2668

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину невіджалуваного бл. п. Проф. Евгена Перфецького складає 6 зол. на Рідну Школу уч. Богдан Дуфанець. 2679

Мелянія з Купчинських і м-р Михайло Білоскурські зам. у Варшаві, замість повідомлень про своє вінчання, яке відбулося у Львові 16. серпня ц. р. складають зол. 15.— на Рідну Школу. 2666 1—2

ФУТРА зешкло і солідно виконує Е. Гозикович, — Львів, Домінікавська 4. 2654 1-60

МЕШКАННЯ

2 ПОКОЇ сонячні, передпокій, кухня, балькон, повний комфорт, поверх, 2 входи — вже вільні. Остроленцька 17, ріг Потоцького, при трамваю. 2651 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА молода інтелігентна господиня у меншому господарстві на Волині. Зголошення під адресою: Lipnicki, Warszawa, 6. sierpnia 12. m. 34.

ПРОДАВЦІ (-чині) до ратальної продажі радія Філіпса потрібні. Радіо-Вистава, Галерія Марійська. 10/46 1—2

АГЕНТИ до продажі кіс та різних знарядів потрібні. Lublin, skrytka 275. 2601 1—20

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДЕ УКРАЇНСЬКЕ супружа, солідність, референції — шукає СТОРОЖІВКИ. Зложать кавцію. Зголош. до „Діла" під „Солідність". 60/114 1-3

РІЖНІ

КАВАЛІР, 32 літ, з середньою освітою, має 12.000 готівки, оженився з приятілою і господарною панною, яка мала би відповідне господарство коло міста. Зголошення з знимкою до „Діла" під „Добробут". 2660 1-3

ВПИСИ на трьохмісячний КУРС КРОЮ, шиття. Наука індивідуальна, новочасною легкою системою. Догідні умови. „АННА", ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 2633 1—3

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всіляке модернізації. Ціни низькі. Маріяна Сабат, Львів, Малецького 9, бічна Зіморовича. 2674 1—10

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний завдяки Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгія" вибагливі моделі першорядної якости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій вирібні ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 1—8

НОТИ нові і вживані в найдешевших і найліпших виданнях поручає Брандлер, Львів, Баторія 16. Замовлення і приручення відвороточо. 15/87 1-1

ДИНАМО-МАШИНИ, магнети, всіляні роботи гнсарські (фрезування) і токарські, виконує скоро, дешево, Стемпковський, Львів, Михайла 8, бічна Косцюшка. 2665 1—3

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрійолього Ринок 24. 2613 1—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 56-60

ДЕШЕВО ковдри, матраци, роблю нові, перероблюю старі. Станіслава Жешовський, вул. Бляхарська 28. 2578 1—4

НАЙДЕШЕВШИЙ магазин панчіх, Боїмів 20 Зінгера поручає панчохи шовкові без сказ 1.75. 2659 1—2

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно перероблює і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 1—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25.

ДИКТИ, ФОРНІРИ, найбільший вибір ціни конкуренційні, **Альтбах,** Шпитальна 10. 2550 4-5

ОГЛЯНЬ наші вистави ШКІЛЬНОГО ПРИЛАДДЯ, бо в нас купиш найдешевше. Фабричний склад паперу і шкіл. приладдя. Гуртом і в роздріб. ШАФФ. Львів, Трибунальська 16. 2628 2—3

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ СЛАВИ ДОБРЯНСЬКОЇ Львів, Кохановського 15 а. Вписи розпочаті. Проспекти безплатно. 2635 1-5

КНИГАРНЯ, антикварня, виповнювальни книг (останні новинки) по рекордових цінах, Кооператива „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 2—5

ІНСТАЛЯЦІЇ електричні, артикули електротехнічні і радіеві. Хенць, Личаківська ч. 4. 2663 1—2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Маль, Хоцімська 1 (Городецька) 8.30—13 і 15—18. 2588 1—6

Д-р ЕВГ. ДУРДЕЛЛО

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 22/7, тел. 238-90
спец. шкірних, венер. і сексуальних хорób та лік. косметики
ВЕРНУВСЯ
і ординує від 8.30—11 і 15—18, нед. і св. 10—12. 1—3
2606

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ

ОРД. ВІД 15—17.
ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.
2634 1—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 8-1

Спеціяліст жіночих недуг і акушер

Д-р О. Лаврівський

вернувся.
Львів, вул. Льва Сапіги 6. тел. 244-36 2552

Спеціяліст шкірн. недуг і венер.

Д-р Оскар Блят

Львів, Сенкевича 9, тел. 267-99
вернувся.

ОГОЛОШЕННЯ.

Школа музична -- КАСПАРЕК

вул. Кохановського 4. Тел. 285-43
та Кентшинського 32,
приймає вписи від 11—13 і 16—18.
Сиротинський додаток і економічний. Залізнична знижка. 2658 1-2

МУЗИЧНА ШКОЛА ім. НОСКОВСЬКОГО

Львів, вул. Лукасінського 4 (побіч Вел. Театру), філія Оссолінських 14.
Вписи щодня до всіх клас інструментальних і вокальних. Поважні вчительські сили. Чесне зниження. Залізн. знижки 2678 1

ЖІНОЧІ — МУЖЕСЬКІ — ДИТЯЧІ

ФУТРА

до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах.
АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ.
2615 Львів, Пекарська 31. 2-25

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

До Вп. Передплатників Атлясу України

і сумежних країв. Повідомляємо, що перший випуск вислали ми тільки тим, хто вплатив найменше три рати (9 зол.). Цілість будемо висилати тільки по вплаті всієї належности.

Пригадуємо, що з удогідненнь (дарова складанка і справа) зможуть користати тільки ті ВП. Передплатники, що вплатили готівку, або ті, що не будуть залягати із щомісячними ратами. Тому просимо негайно вирівняти залеглі вплати і не наражуватися на кошти упімнень та втрату удогіднень.

По закінченню друку продажна ціна атлясу буде підвищена.

В-во „Український Видавничий Інститут" Львів, вул. Гродзіцьких 1.

МУЗИЧНА ШКОЛА ІМ.

Й. ПАДЕРЕВСЬКОГО

ВУЛ. МІЛКОВСЬКОГО 1; (бічна Кохановського), тел. 250-01 та ВУЛ. ЗАДВІРЯНСЬКА 47. Оплата за науку знижена. Залізничі полекші. — Сиротинський додаток. — Економічний додаток для дітей уряди. самовряд. 2614

НА ОСІНЬ біллє, панчохи, скарпетки рукавички, шалики, КРАВАТИ й іншу ҐАЛЯНТЕРІЮ

купите найкорисніше тільки в кооп

„БАЗАР"

у Львові, вул. Руська ч. 3.

Товар можна оглядати без обовязку купна. 2640 2-3

МЕБЛІ: Їдальні, спальні кабінети, салонки, Клюби, тапчани, матраци і декорації — поручає

Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79
2656 1-11



ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт до Англії, Аргентини, Уругваю, Данії, Франції, Голляндії, Палестини і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17. 2620

Музична школа ім. Шопена

Львів, Сикстуська 56. Тел. 238-37
Наука гри на інструментах і усі теоретичні предмети.
Приготовлення до державного іспиту з музики.
Ритмічна гімнастика методою проф. Дальрозе'а для дітей і дорослих.
Вписи щодня. 2624 1-1 Залізничі знижки.

Лямпи електричні хромовані
поручає
ҐАЛЬВАНІЯ
Вирібня механічних виробів
2670 Жулінського ч. 11 а. 1—8

Косметичний Інститут і Лябораторія
д-ра О. Тушицького
Львів, вул. св. Софії ч. 3
усуває аномалії пери, бородавки, пігмент волосся, банячки, дзюби і плями, масажі, назавсіди усуває зморшки, жилячки і відморожения власною методою. — Урядово затверджений 4-місячний курс косметичний закордонної програми.
2675 1—10

Найдешевше 2664
скло, порцеляна, у столітній фірмі
ЯН КВЕСТ
ЛЬВІВ, РИНОК 37. — ТЕЛ. 247-37

Для Ваших дітей
поручає ЗНАМЕНИТЕ БІЛЛЯ
Фабрика біллє **„ПАВ"**
Львів, Сикстуська 1. 2623 1-2

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавлять Вас напевно.
FOTO-STUDIO **„ART"**
2596 Львів, вул. Фредра 3. 2-5

Хто хоче закупити
Новочасні гигієнічні металеві ліжка
нехай відвідає Східні Торги **ПАВІЛЬОН 9.**
Фабрика „МАТРА" ПОЗНАНЬ, ДОМБРОВСЬКОГО 142.

Крамниця Міського Ґазового Заведення

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ ч. 6. Телефон ч. 211-61.

має на складі всякі випробувані апарати до газу, а саме:

КУХОНКИ,	КУПЕЛЕВІ ПЕЧІ
КУХНІ	ЗЕЛІЗКА ДО ПРАСУВАННЯ
ПЕКАРЕНЬКИ	ПАЛЬНИКИ і т. д.
т. зв. „ПРОДІЖ"	а на зимовий сезон: опалові печі.

У крамниці М. Г. З. можна дістати всякі інформації щодо:
2677 УРЯДЖЕНЬ ІНСТАЛЯЦІЙ
і умов достави газу. Користайте з безплатних газових показів.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 201 (14.450). ЛЬВІВ, ВІВТОРОК 8. ВЕРЕСНЯ 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чергова комуністична провокація.

Дня 6. вересня ц. р. відбувався у Раві Руській величавий „День Сільського Господаря", на якому було присутніх поверх 6.000 селян і селянок з повіту, самих управляючих поверх 1.000. (Опис цього свята подамо в черговому числі).

Вже кілька днів перед цим здвигом поширювали комунізуючі елементи вістки, що на ньому буде неспокійно. Та коли здвиг випав усе таки величаво, взялися комуністичні посіпаки за його заколочення. По привітних промовах голови Філії „Сіл. Господаря" д-ра Д. Богачевського та делеґата централі „Сіл. Господаря" д-ра Е. Храпливого хотів промовляти один комунар, та його скоро зліквідовано. Колиж це не помогло, то взялися за інше: підчас вправ сотень селян і селянок приступив нечайно один гип до відомого діяча інж. Корнила Целевича та побив його сильно боксером по голові, завдаюни поважні рани.

Не зважаючи на цю комунарську провокацію, здвиг відбувся спокійно і був черговим виявом організованости й сили українських селян Равщини.

—o—

Сан Себастіян збомбардований.

ГУБЕРНАТОР УТІК ДО ФРАНЦІЇ.

ЛЯ КОРУНА, 6. 9. ПАТ. Радіостація в Ля Коруна інформує, що повстанчий воєнний корабель *збомбардував Сан Себастіян. Цивільний губернатор утік до Франції.*

ВСІ ДОРОГИ ДО САН СЕБАСТІЯНУ ЗАНЯТІ.

ГЕНДАЙ, ПАТ. Війська ген. Молі заняли горбовини вище ланцюга Есанчо. Хоч червоні боронилися сильним скорострільним вогнем, повстанці наблизилися до дороги, що веде до Сан Себастіян. Всі дороги заняті повстанчими транспортами. Хоч повстанці окружили з усіх сторін Ґваделюпу, не добувають її, бо побоюються підступу та підмінованих позицій.

ЗПІД ІРУНУ ДО БАРСЕЛЬОНИ.

ГЕНДАЙ, ПАТ. В неділю в год. 8. рано стріляли з гармат з форту Ґваделюпе у напрямі Іруну. Відновлення діяльности червоної артилерії викликало здивування тому, що всі думали, що червоні втікли з Ґваделюпи ще в суботу. Мабуть повстанці знищать якнайскорше останнє гніздо червоних. В Бегобії, Іруні і Фонтарабії — спокійно. Приблизно 1.000 червоних міліціонерів відійшло з Гендаю до Барсельони.

—o—

Останні судороги червоних
у Малязі.

МАЛЯҐА, ПАТ. Стежа червоних міліціонерів підмінувала міст на дорозі до Ґренади і висадила його в повітря у хвилині, коли переїздив туди поїзд із повстанцями. Тих, що вийшли живі з катастрофи, червоні обкидали ручними ґранатами.

ЗІ СТРАХУ...

МАЛЯҐА, ПАТ. Цивільний ґубернатор Маляги Фернандо дез Веґо подався до димісії.

Пригадуємо, що на Маляґу йде сильний наступ повстанців і її хвилини почислені. Перед кількома днями просили червоні англійців, щоби дозволили переїхати втікачам із Маляги до Ґібральтару. Англійці відмовили. Димисія цивільного ґубернатора Маляги в таких умовинах дуже характеристична.

—o—

Трагічна ситуація в Мадриді.

РАВАТ, 7. 9. ПАТ. Повстанчі радієві комунікати інформують, що війська, що йдуть **на підмогу до Толєдо, є вже всього 4 км. віддалені від міста. В Мадриді чимраз трагічніша ситуація.** Маляга піддасться мабуть переможним повстанчим силам.

РОДИНИ МІНІСТРІВ УТІКАЮТЬ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮ, 7. 9. ПАТ. В неділю приїхало сюди багато членів родин міністрів червоного уряду в Мадриді. Втікачів з Еспанії, яких напливає дуже багато, відсилають у глибину краю, дальше від еспанського кордону.

А ЧЕРВОНІ ПЕРЕМАГАЮТЬ ...КОМУНІКАТАМИ.

МАДРИД, 7. 9. ПАТ. Міністерство війни проголосило комунікат, який подає, що червоні війська йдуть уперед в Арагонії. Летуни й артилерія бомбардують безупинну Овіедо, викликуючи паніку... серед цивільного населення. На фронті Талявера сильні відділи зачали офензиву та приневолили повстанців до відступу на 20 км. На відтинку Овіедо обстрілювали повстанців цілий день.

ДИМІСІЇ ЕСПАНСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

ВАШІҐТОН, 7. 9. ПАТ. Військовий аташе Еспанії Хозе Відаль подався до димісії.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. Авас повідомляє, що еспанський амбасадор у Зединених Державах Дон Луї Кальдерон подався до димісії, тому, що не міг погодитися зі становищем еспанського червоного уряду.

Білий крук у червонім уряді.

МАДРИД, 7. 9. ПАТ. Призначений на становище міністра публичних робіт у новім уряді посол **Хуан Антоніо Аґірре** — баскійський націоналіст, узалежнив свою участь в уряді від рішення свойого партійного проводу. В Мадриді існує переконання, що **партію баскійських націоналістів ніхто не репрезентуватиме в новім уряді.**

Нові зброєння Франції.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. Паризький „Матен" пише, що на засіданні ради міністрів б. ц. м., міністер Даладіє виступив з домаганням признання нових кредитів для міністерства війни для „зміцнення оборонних сил країни". Ці кредити, в сумі вищій як 10 міліярдів, мали б бути використані впродовж чотирьох літ.

КРАДУТЬ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ! Тому всі українські бюра, товариства Кооперативні Союзи, торговельні і промислові підприємства, канцелярії адвокатів і т. д. обезпечують від крадежі з вломом машини до писання і рахування на найкорисніших умовинах тільки в єдиному цього роду українському

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Спосіб полагоди
українських справ.

Львів, 7. вересня 1936.

Який шлях веде до нормалізації польсько-українських відносин (тієї справжньої нормалізації, без „латок", що їх приходиться, на жаль, так часто вживати в останньому часі) — це було давно відомо. За ввесь час тривання всіх експериментів, будованих чи то на теоріях про окремішність „доцтивого" й примірно настроєного „людку" від бунтівничої інтеліґенції, чи на тезі про готовість національної проблеми в проблемою безпеки, чи на ґеніяльному вимаганні різних „реґіональних" народів з яких, на диво, ні один не вявся українським, — за ввесь той час укрбільці вважди мусили повторяти одно й те саме: правди не вдасться піяким конем об'їхати. Та правда звучить так, що 1) українська проблема насамперед політична, всі українські справи органічно з собою звязані і розвязка польсько-українських відносин може йти тільки на суто політичних засновках, 2) практично до злагоди нестерпної атмосфери і налагодження відносин дійти можна тільки через позитивну полагоду цілої низки некучих політичних, культурних і господарських справ, що тісно вяжуться просто з питанням екзистенції українського народу у Польщі, як окремого національного колективу, з власними аспіраціями. Ще тоді, коли ані українське, ані тим більше польське громадянство не було психольоґічно вріле, щоби прийняти тезу, що порозуміння мусить спиратися на етичних точках обох політичних рацій: польської державної та української національної, — ще тоді, коли у прилюдних заявах та на сторінках преси й публіцистичних брошур велися безплідні бої за речі, вирішення яких не залежить від нічиїх днів чи може і від живучого покоління, а від суду історії, — ще (чи може — вже) тоді українці завжди казали своє „детерум цензео": існує безліч конкретних справ, які *мусять* бути поладнані. Назвали ті справи, вияснювали їх та вказували практичний спосіб, як їх найкраще полагодити. В той спосіб повстала довга черга внесків Української Парляментарної Репрезентації усіх каденцій, з яких велика більшість торкалася справ загально відомих, складена була з усунением усяких потоків демаґоґії і мала на увазі найпростіший шлях до мети: до справедливої полагоди слушних українських вимог, які в нічому не загрожували польській державній рації та не нарушували польського *природного* національного стану посідання.

Коли б. премієр Коцьолковський признав політичну платформу розмов і в той спосіб усунув увесь баласт зайвого теоретизування, відразу рубом стануло питання про полагоду бодай найбільших справ українського життя, бодай тих справ, які викликували серед українського громадянства найбільший жаль і найбільше подратування. Полагода тих справ стала тим голоснішим імперативом, коли з українського боку негайно, ще перед якимнебудь конкретним актом польським, тільки у відповідь на заданий загальничий правильний підхід шефа польського уряду, — прийшла ціла низка актів, що перед польським громадянством і перед цілим світом засвідчили про найдальше йдучу українську до-

Пані, що оглядають Східні Торги зволять ласкаво оглянути прегарні **МОДЕЛІ СУКОНЬ І ПЛАЩІВ** 2681 у знаній фірмі: 1-3 **Й. Посамент** ЛЬВІВ, вул. Академічна 2. (Готель Жоржа).

бру волю: виборчий компроміс, поклик відповідального політичного проводу до голосування на спільні листи, заява на закордонному ґрунті про спробу мирно полагодити спірні справи в краю, заява довір'я до президії ради міністрів, заява про потребу сильної польської армії, як спільної цінности всіх громадян, голосування за повновластями попереднього й теперішнього уряду, голосування з'їзд буджетом. Врешті в останніх днях — заява у справі підтримки ФОН... Було річчю аж надто ясною, що ті заяви, це не тільки слова: *такі* слова у таких відповідальних устах, це найповажніші *діла*, єдині діла, які *зі свого боку* українці могли ще дати: бо чейже давали вже податок майна і потенціальний податок крови, признавали важність судових присудів, респектували всі атрибути державної влади. І тепер чекали на *діла* з польської сторони, ті діла, які залежні *виключно* від державного апарату.

І справді, цілу низку справ, яку назвали українці, польська сторона відрубу признала у засаді слушними: адже це не були справи, що вимагали переустрою держави, чи якихось величезних фінансових вкладів, чи складної технічної підготови. Тому українці потерпляче чекали на їх полагоду. Деякі з цих справ вже полагоджень. Які і в який спосіб:

Справа національної термінольогії. Відкинемо на бік усі теоретичні міркування. Історія і філольольогія тут абсолютно ні-при-чім і коли польські публіцисти з „народового" табору так охоче відкликуються до аргументів про історичну чи філольольогічну стійкість такого чи іншого терміну, то це свідома тактика каламутити чисту воду. Чи термін „український" історично стійкий чи нестійкий, чи українці слушно чи неслушно обурюються, коли їх офіціяльна термінольогія називає „русинами", — це суті речі зовсім не змінює: цією суттю є факт, що 1) поки-що наука про поділ славян поруч із народом російським, польським, українським, білоруським і ін. не знає ще й народу „русинського", 2) що українці *хотять* себе називати і називають себе українцями і 3) що з різних причин українці відкидають термінольогію „руський"-„русинський" і ту термінольогію вважають для себе *тепер* образливою. Повторяємо: слушно це чи ні — але так воно є, а що назва народу, це перша найсвятіша його річ, справа полагоди національної термінольогії стала питанням просто національного престіжу. Через це уряд не міг цієї справи промовчати. І полагодив її в той спосіб, що міністерство внутрішніх справ видало обіжник про *право* українців вживати також терміну український-українець. Термін „руський"-„русинський" залишився надалі обовязуючим у державних установах і листуванні і тому й Найвищий Суд відкинув скаргу українського вояка польської армії, що бажав собі, щоб в його військових документах він був зачислений до тої нації, до якої себе зачисляє.

Справа української гімназії у Тернополі. Справа ніби ясна і проста: зліквідовано гімназію підчас масових репресій за „пацифікційного" періоду, безпосередні причини у висліді судових розправ показались нестійкими, ціле Поділля не має ні одної української державної середньої школи в противенстві до численних шкіл польських, — розвалену серед аналольогічних обставин приватну українську гімназію у Дрогобичі давно привернено до життя, — отже нема ніяких суттєвих причин, щоб противитись реактивуванню гімназії тернопільської. Міністерство освіти й віросповідань видно признало ці аргументи, коли рішило цю справу полагодити. Але полагоджено її в той спосіб, що рішено ввести при польській державній гімназії паралельні українські відділи, та ще й коштом фактичної ліквідації існуючої тепер там коедукаційної української приватної школи. Українське громадянство *такої* розвязки справи не прийняло і в наслідку маємо той стан, що був: в будинку української державної школи у Тернополі міститься далі польська школа.

Справа Народнього Дому. Саме недавно підкреслювали ми зайвий раз, що правний спір за Народній Дім у Львові сутньої справи не торкається, бо та сутня справа — політична: вона полягає в тому, що польська сторона використовувала гурт одиниць, які самі відпекувались від української нації і пропагували її поділ на „русинів" та „українофілів" (!) і тому гуртові віддавали Народній Дім, який стоїть твердиню проти-української диверсії. З моментом, коли український чинник признано конструктивним і з польського державного становища позитивним — мусіла відпасти автоматично концепція підтримування безполових „русинів" чи росіян, що їх єдина платформа — орієнтація на кожну Росію і боротьба з усяким українством. Справа йшла про поворот Народнього Дому в українські руки, в тім, щоб його справжні і первісні власники не поставили фікції, отже щоб мали змогу з підтримкою держави санувати ту установу, яку фінансово (й моральво) підкопали державні комісарі. Справа полагоджена в той спосіб, що справді Народний Дім москвофілам відібраний, але й українцям не переданий, бо адміністратором став поляк, а і українці і один москвофіл дістали право дорадчого голосу у „байраті"...

— Три приклади мабуть вистануть. Можнаб ще навести деякі інші, що їх теж у свій час пригадаємо. Але вже на названих трьох прикладах слідна надзвичайно знаменна риса: навіть ті українські вимоги, що їх польська сторона признає у засаді слушними та які в останньому півторарічному періоді рішилась полагодити, у практичній полагоді виглядають так, що фактично поладнані ще не є, все ще своєї **остаточної** полагоди чекають і або зовсім у нічому дотеперішнього стану не змінили або викликали слова застереження, чи нового жалю. Ніби щось робиться, але у такій формі, з таким практичним

Тріюмфальний поворот ґен. Рідза-Сьміґлого.

ПРОЩАЛЬНА ГОСТИНА.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. Президент Франції Лебрен та його дружина гостили вчора в палаті Рамбуе ґен. Рідза-Сьміґлого снідунком. В гостині взяли участь премієр Блюм, міністри Даладіє, Дельбо, Дюнарк, амбасадор Франції в Варшаві Ноель, ґен. Гамелен, адмірал Дюран Ві'є та ґенерал Гуро; з польських достойників були: амбасадор Лукасевич, шеф ґен. штабу ґенерал Стахевич та військовий аташе полк. Фида.

ПО ГОСТИНІ.

ВАРШАВА, 7. 9. Півурядова агенція „Іскра" повідомляє з Парижа, що по гостині у през. Лебрена підписали важливу умову у справі практичних форм технічної й фінансової співпраці для ожвавлення польсько-французького союзу.

ВІДІЗД З ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. Ґен. Рідз-Сьміґлє по тижневому побуті у Франції, виїхав вчора з Парижа до Варшави. На двірці прощали його численно вібрані достойники та французька і польська публіка.

Представникові агенції Аваса заявив ґен. Рідз-Сьміґли: „Підчас цілого мого побуту на прекрасній французькій землі я постійно перебував в атмосфері симпатії та приязни. Мене найбільше зворушили докази сердечних почувань до польської армії. З маневрів я виніс якнайкращі враження та щире признання для праці команданта і постави війська. Підчас тих вісьмох днів я мав в ґен. Гамеленом, вождом французької армії, постійну змінку думок, поточну й повну добра."

ПРИВИТАННЯ В ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 7. 9. ПАТ. В звязку з поворотом ґен. Рідз-Сьміґлого з Парижа громадянські та військові організації ладяться урочисто його витати на всіх більших стаціях, від границі до Варшави. У вівторок в год. 12.18 ґен. Рідз-Сьміґли приїде до Варшави.

—o—

б. О. ПРИСТАЙ. 88)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

„Я переконаний, що в наших умовинах можуть працювати лише одиниці, а не комітети. Віддалі, які нас ділять, клопоти по наших громадах, часті переходи з місця на місце, взаємне недовіря, часом завись і кривня, роблять чисто священичий комітет майже неможливим. До мішаного комітету: робітничо-інтеліґенцько-священичого не допустить недовіря, брак карности, амбіція проводу і ворожнеча. Комітетів чисто цивільних не можемо закладати, хоч в деяких речах ми могли б поперати їх роботу. В наших умовинах можна сподіватися корисної для Музею діяльности лише від одиниць-добровольців, а ті можуть помістится цілком добре в рамцях „Союзу Прихильників Нац. Музею у Львові", котрого статут залучаю. Порозуміваючися хоч зрідка поміж собою, члени Союзу могли би робити роботу, не основуючи формально комітету".

■

Тимчасом я дальше листувався з дирекцією У. Н. М. Від неї дістав я для кольпортажі багато кольорованих копій із нашого старинного малярського мистецтва та світлин ріжних старовинних церков. Але з них міг я продати дуже мало, бо мої парохії (Гартфорд і Ню Гейвен Канектікат), що на них я був тоді, були невеличкі. Всетаки частину світлин я розкольпортував і гроші переслав до У. Н. М. Тоді (2. X. 1932.) я писав до дирекції У. Н. М. ось що:

„Добре сталося, що Світла Дирекція Українського Національного Музею занехала первісний плян, щоб не наразитися на неминучу страту фінансову, без моральної користи. Але заходи Українського Шикаґівського Всесвітного Виставового Комітету, які дають Світлій Дирекції небуденну нагоду обіслати своїми експонатами Всесвітню Шикаґівську Виставу, та змогу показати культурному світові здобутки старокультурного, недержавного українського народу, треба повитати з сердечним захопленням.

На мою неміродайну думку удача вибудування українського виставового павільону в Шікаго, обісланя його рідкими в Америці експонатами, та моральної користи є запевнена, тим більше, що Виставовий Шікаґівський Комітет доторкнувсь у своїй відозві струни національної амбіції української імміґрації у цілому світі, якою вона буде кермуватися більше, ніж дійсним патріотизмом, та в останнього буде тягнути, щоб помогти Українському Шикаґівському Комітетові Всесвітньої Вистави".

■

Українська Виставова Корпорація взялася не на жарти за працю. Почалися наради, мітінги, сварки, виголошували палкі та безконечні промови, часописи пропаґували справу й різко критикували ініціяторів, а дехто використовував цю метушню для особистих розрахунків із своїми противниками. Більше-менше в такому вигляді велася підготовна праця наших „згідливих" американських патріотів.

Хоч я жив далеко від центру українсько-американського життя від Ню Йорку й ще дальше від Шикаґа, не міг байдуже приглядатися передставовому рухові. Я вважав своїм обовязком негайно взятися за діло та зробити, що змога. Першу увагу я звернув на те, як добути фонди, бо це було найважніше та найтяжче питання підчас нашої підготови до Всесвітньої Вистави. Без грошей годі щонебудь путнього зробити, а щоби зібрати достаточну суму в наших „спеціяльних" умовинах, треба було бути дуже терпеливим і витратити багато енергії. Але мені щастило та вже 16. X. 1932. я зібрав серед своїх парохіян 16 дол. і вислав Корпорації.

Корпорація стояла в тісному контакті з нюґейвенським комітетом і зверталася часто з ріжними відозвами чи комунікатами на руки пані Теклі Голубович і мої, що кермували тим комітетом. Корпорація накликувала до збірок з нагоди коляди та щедрувань. Взивала теж і до інших імпрез в її користь, бо жертви плили поволі та до 15. XII. 1932. досягнули ледви 1543 дол., при чому було 524 дол. розходу. Зі збіркою грошей були великі труднощі, проте були теж світлі моменти. Бо ще не перевелись у нас ідейні меценати, що не жаліють щедрої лепти на корисну народню ціль, про що свідчить хоч би й ця нотатка, поміщена 21. I. 1933. в нашій американській пресі:

(Далі буде.)



вмістом, що український загал, замість з приємністю приймати до відома акти доброї волі уряду, мусить далі за ті самі справи боротися і далі казати, що справи — неполадні.

Жалі і претенсії українців польська сторона називає просто „інсинуаціями" (гл. вступна стаття в останньому числі „Польсько-українського Бюлетину" п. н. „Справа нормалізації", яка має характер немов якоїсь півофіціяльної заяви, з докорами і навіть погрозами: якже інша від тої статті зараз чергова стаття В. Бончковського „XIX. ст. та національна проблема"!). Польська сторона впевняє, що українці дістали „цілу низку конкретних користей у кожній ділянці життя". Покликується при цьому на працю українських установ і на численні українські прилюдні маніфестації. Автор промовчує, що українські установи надалі мусять боротися з великими труднощами і то деякими такими, яких раніш не було (акція старостів проти „Маслосоюзу", труднощі Сокола, Лугу і ін.) та що українські прилюдні маніфестації дають хіба доказ деякого злагіднення адміністраційного режиму, — чого ніхто з нас не негує. Але коли зпосеред тих „конкретних і то поважних користей" автор вичисляє „поважні зміни в управі Народнього Дому у Львові, заповідь креувати українську катедру у львівському університеті та перетворити утраквістичні паралельні кляси в гімназії в Стрию на кляси з українською мовою навчання", — то чейже годі ті „користи" за 1½ року „нормалізації" признати такими, які малиб зачинити рот українській національній пресі і втихомирити тривожні настрої українського громадянства; бо ціла низка інших явищ дає досить матеріялу кричати на тривогу. А спосіб, в який уряд полагоджує українські справи, як бачимо на наведених прикладах, хіба не дає причини бути захопленим...

Перед великими роковинами.

Вияснення „Просвіти" до статті „Занедбані роковини".

У 196. числі „Діла" з 1. IX. ц. р. появилася передовиця пера п. Т. З. п. н. *„Занедбані роковини"* Чи будемо святкувати століття нашого літературного відродження?", де автор пригадує українському громадянству пошву „Русалки Дністрової", першої в нашій тіснішій батьківщині книжки українською мовою та з українським вмістом. Справа актуальна, то й миттю найшла живий відгомін і на сторінках інших наших часописів, що для спопуляризування справи мотиме безперечно своє значіння. Але в цій статті Шан. Автор кладе між іншим запит: „Що на це Т-во „Просвіта", що повинно спопуляризувати значіння Руської Трійці, зокрема Шашкевича, та заспати край творами Воскресителя Наддністрянщини? Автор закидає „Просвіті" незрозумілу мовчанку, в іншому часописі ця мовчанка вже й „зрозуміла", а насправді Т-во „Просвіта" зробило підготовляє повітова Філія Т-ва „Просвіта" ім. Шашкевича при співучасті міської Філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка. В найближчому часі поробить „Просвіта" заходи, щоб у Львові відбулася в 1937. р. ще й велика репрезентативна академія при співучасти всіх наших львівських центрів.

А вертаючись до статті п. Т. З., ми вдячні йому, що заговорив про цю важну справу; шкода тільки, що не знаючи заходів „Просвіти", закинув їй голословно, що нічого в цій справі не робить. Краще булоб, якби цю справу він провідав досладніше в семій „Просвіті" та послужив їй евентуально безпосередньо ще й своїми цінними думками й поміччю у підготові гідного відсвяткування цього великого ювілею.

ПРЕЗИДІЯ „ПРОСВІТИ" У ЛЬВОВІ.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

й далі робитиме в цій справі все, що тільки зможе. Тимто й закид у бік „Просвіти" неоправданий і за поважний. Поминаючи те, що єдина „Просвіта" своїми виданнями найбільше поширила культ Воскресителя Наддністрянщини серед нашого народу перед війною і по наших визвольних змаганнях, саме на початку цього ювілейного періоду, бо в трав'ні 1934. р., видала знов у великому накладі окрему книжечку пера свого голови д-ра Івана Брика п. н. „Маркіян Шашкевич" (у сотні роковини владження „Зорі") і ця книжечка вийшлася вже по кільках примірниках у кожній місцевості Галичини й поза нею. Вона послужила матеріялом для Шашкевичівських святкувань у краю, що їх „Просвіта" доручила тоді своїм читальням окремим обіжником. А те, що з цього накладу ще залишилось, тепер „Просвіта" вислає знову в край. Вислає теж і запас творів „Руської Трійці", що їх видала „Просвіта" в Українській Письменності". Народне Музичне Видавництво Т-ва „Просвіта" видало ц. р. „Веснівку" (муз. В. Матюка, перерібки на міш. хори М. Колесси); про ноти до слів „Руської Трійці" дбають теж наші музичні товариства, як це висував п. З. Попель у замітці в „Ділі" ч. 198. з 4. IX. ц. р. В пляні діяльности цілої просвітної організації на 1937. р., що його надруковано в календарі „Просвіта" на найближчий рік, централя поклала великий натиск на відсвяткування сотих роковин появи „Русалки Дністрової". Цій справі присвячене там і окрема стаття, а далі „Просвіта" помістить низку статтей у своїх періодичних виданнях, у „Житті і Знанню" та в міс. „Просвіта". Велике народне свято з цього приводу у Львові вже

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА.

Закарпаття.

САНАЦІЯ УЖГОРОДСЬКОЇ „ПРОСВІТИ" РІШЕНА.

В понеділок 31. м. м. відбулося в Ужгороді засідання земського комітету під проводом віцепрезидента д-ра Месіпа, на якому прийнято мін. *по 30.000 ч. к. допомоги на санацію Т-ва „Просвіта" й „общества Духновича"*. Одночасно ухвалено виплачувати таку саму суму обом товариствам повних 20 літ. Таким чином санація ужгородської „Просвіти" з державних фондів забезпечена і вона зможе тепер, вільна від матеріальних турбот, повести жвавішу культурно-освітню працю.

Поза цією щорічною підпомогою „Просвіта" дістала, як довідуємось, запоруку на позичку в сумі 2 міл. ч. к., а від держави дістане безвідсоткову позичку в сумі 1 міл. ч. к.

КРАЄВИЙ БУДЖЕТ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

Краєвий буджет Підкарпатської Руси на рік 1937 складає 30.500.000 кч. Потреби краю сягають 26,653.000 кч., що будуть покриті такимиж прибутками. Надзвичайні потреби передбачено на суму 3,680.000 кч. На частину видатків буде розписана позичка в краю.

ЗЕМ. ПРЕЗИДЕНТ РОЗСИПАЛЬ ВЕРТАЄТЬСЯ В УЖГОРОД?

Мадярсько-жидівська газета „Келеті Уйшаг" повідомляє, що земський президент Розсипаль вертається з відпустки і покищо не буде спенсіонований. В цих днях мають навіть святкувати 70-ліття його уродин. Виходило би, що дотеперішній режім у земському уряді залишиться без змін.

РАДІОСТАЦІЮ ПОБУДУЮТЬ В АНТАЛІВЦЯХ.

„А-Зет" приносить вістку, що до Анталовець біля Ужгороду прибули технічні урядовці почтового уряду з Праги й Кошиць, інж. Яновшек та інж. Крайцар, щоб підшукати відповідне місце під будову радіостації. Рівночасно спеціяльні машини, потрібні до будови стації, будуть привезені до Анталовець з Банської Бистриці. Роботи коло будови зачнуться весною 1937 року, стація буде готова щойно в 1938 р. На ту ціль міністерство почт і телєграфів асигнувало 2 міл. 500 тисяч к. ч. Стація буде мати силу 100 кільоватів. На Закарпатті є всього 10.000 радіоабонентів і тому чеський уряд рахується з тим, що стація в Анталівцях буде пасивна.

Скит Манявський.

Консерваційна акція Українського Технічного Товариства.

Нема народу, який не дорожив би памятками своєї старовини і не старався зберегти їх якнайдовше. На краєзнавчій пресовій прогульці по повітах т. зв. теплого Поділля, яку я недавно реферував у „Ділі", довелось мені вислухувати гордовиті інформації про замки, бастеї, редути з турецьких воєн, каплиці вельмож, тощо, біля яких ми саме тоді переїздили. Всі ті „забитки" окружені пієтизмом, консервовані нераз великим накладом гроша, частинно пристосовані теж до практичних цілей (напр. одна башта замку Концького з XVII. ст. у Кривчі борщівського повіту належить до Подільського Т-ва Туристично-Краєзнавчого, яке влаштувало там на двох поверхах туристичний захист). І прикро було, що з нашої славної бувальщини так небагато памяток збереглось до сьогодні, памяток, на які залюбки покликуються речники історичних прав.

До нечисленних памяток української старовини належать руїни останнього галицького православного монастиря у Маняві, т. зв. Скиту Манявського. Теперішній стан руїн, як стверджують очевидці, жалюгідний. Збереглися ще напів-розвалені решітки віздової брами-дзвінниці, рефектар, і три вежі: головна і дві малі. „Найбільша язва, що нищить руїни — це рістня, яка своїм корінням розсаджує мури" — пише інж. Тарас Грушкевич у „Технічних Вістях" (див. ч. 2 ва р. 1936, стаття „Скит Манявський і потреби його консервації"). Та не меншим ворогом є також час. Як пише той сам автор, цегли на верху веж муршавіють усе більше і це спричинить колись великі труднощі при ремонті.

Про такий ремонт, про переведення консерваційних праць, виринула думка у станиславівській Секції Українського Технічного Товариства. Ще в жовтні мин. року виделегувала Секція двох своїх членів (інж. Грушкевича й інж. Гаврилка) до Маняви для оглянення стану руїн монастиря. У висліді поїздки появилася стаття, на яку ми вище покликались і в якій поміщений теж приблизний кошторис консервації в загальній квоті 5.330 золотих.

Справа перейшла тепер до У.Т.Т-ва у Львові, яке ладиться видати відозву до громадянства для зібрання потрібної квоти. На недавньому засіданні Ради У.Т.Т. виринула м. ін. думка, щоб після переведення ремонту віддати один із обєктів Скиту одній з наших туристичних організацій („Плай", К.Л.К.) для влаштування там туристичного захисту. Та це вже дальші завдання чи плани, що їх мусять випередити грунтовні консерваційні праці.

П. Т. завітайте до Харчівні „Клюбу Укр. Емігрантів" на смачні сніданки, обіди й вечері.
Ціни помірковані. — Видаються українські страви. — Для абонентів знижки.
Площа Бернадинська 2. І. пов. 2545 5-5

Підписаний мав нагоду бачити минулого року недалеко Варни старовинний болгарський монастир Аляджа, вирубаний у високій скельній стіні серед ліса; є він місцем численних прогульок болгарів і заграничних гостей. Незабутнє враження залишає одна келія зі старими іконами а усе горючими свічками. На столику лежить книга, у яку вписують відвідувачі свої прізвища, а поруч стоїть пушка, в яку вкидають лепти на кошти консервації. Сторожами є кілька табличок: „Шануй свою старовину!" і релігійна контемпляція, якій віддається кожний, хто туди зайде. Думаю, що й українському духовенству повинно залежати на тім, щоб наш Скит Манявський у подібний спосіб улаштувати для підтримки релігійних почувань.

В. Несторович.

В одному свідомому селі.

ЯК ІДЕ ЖИТТЯ І ПРАЦЯ У СЕЛІ ПЕТРИЛОВІ, ПОВ. ТОВМАЧ.

Користаючи зі запросин п. А. Онищука, вибрався я на Спаса до села Петрилова, славного своїми яблоками. Зі стації у Нижневі веде дорога попад сам Дністер, що творить тут величезний вакрут. Пізнати наслідки недавнього виливу, одначе дорога визирає добра. Мило вражає кожного, що віхав у село, дуже гарний „Народній Дім", побудований в українському стилі по пляну інж. Гриневa в Долини. Ввесь будинок, хоч ще не викінчений, робить гарне враження і не постидавсяб його Бучач чи котре інше з наших міст.

Само село чисто українське, помітно різниться від інших сусідніх наших сіл тим, що ціле в зелені. Дністер, хоча віддалений 1 км. від села, виливає і заливає городи та вулиці. Для охорони перед кригою насаджено маси верб. Коли ми опинилися в середині села, то виглядало, що ми не в парку, де в тіні дерев криються хати, до речі: дуже гарно побудовані і кожне подвіря обведене добре удержаним плотом.

Соціяльний стан села задовільний: двір розпарцельовано і 450 родин має 2.000 моргів, себто пересічно на родину приходить попад 5 моргів; річ нечувана по інших селах, де пересічно виходить по 2½ морга на сімю. Земля тут дуже доброї якости. Дністер роками наносив намулу і на тім намулі родяться знаменито всі збіжа й городовина та прегарно ростуть овочеві дерева. Яблінки та груші коло хат величезні. Дуже добре удається цибуля, чісник та конопля. Таких високих конопель не довелось мені бачити ніде, тільки в Петрилові.

Головне багацтво села — це сади. Сади тут ще передвоєнні, заложені з ріжних відмін, дерев менше вартісних, однак вони так обильно родять гарні овочі, що у фахівця по садівництву викликують повне задоволення. Цим можемо величатися, що українська земля може видати такі самі овочі, як Каліфорнія. По війні селяни, бачучи загальну користь зі садівництва, садять модерні відміни овочів і показується, що вони тут дуже гарно ростуть та овочкують. Колись дадуть своїм власникам гарні доходи. Також морелі, що в цім і попереднім році задля несприятливих атмосферичних умовин у Заліщиччині масово вимерзли, тут не показують ні сліду для них некорисного року. Прийшлось оглянути мені гарні кущі винограду, що нещеплений, не підлягає філоксері (пісковий ґрунт), а періноспера заатакувала його дуже слабо. Коли порівняти напад періноспери у цім році на наддністрянські винниці, то виходить, що село Петрилів має ідеальні обставини для розвою виноградарства, особливо на узгір'ях, які окружають від півночі село.

Громада є власником 700 моргів пасовиськ, наддністрянського лугу, що його можнаб перемінити на цвітучі городи та сади, лиш щоб охоронити його від виливу. Власне ці виливи Дністра примушують село жити у безнастанним страху перед повенею. Колиб вибудувати навіть при мінімальних вкладах, але при помочі інжинірів тамтих то певно відвернулиб раз на все небезпеку повені. На жаль, це якось нікому не в голові.

Село взяте собою, кажуть, що підлягає літнім заливам. Цього я не замітив. Навпаки — головною причиною деяких „лівих тенденцій" між селянами є особа місцевого священника-целібса, котрий вічно веде боротьбу зі своїми парохіанами. Боротьби ці — не війна з вітряками; вона абсорбує сили села і виключує підхожий ґрунт для комуністичної агітації; одначе та агітація не може похвалитися більшими успіхами, бо село взагал богате і національно високо свідоме. Та тужному вигляді в очі повна релігійна індиферентність і навіть явний атеїзм серед селян, що є не менше загрожливим явищем, як комунізм.

Роман Кощик.

НЮЙОРСЬКІ КОМУНІСТИ ЗБИРАЮТЬ НА ДОПОМОГУ ЧЕРВОНИМ В ЕСПАНІЇ.

НЮ ЙОРК. (Вл. кор.). В Медісон Сквер Гарден зібралося 12.000 комуністів та їх симпатиків для протесту проти „фашистів", які ведуть боротьбу проти „еспанського народу". Рішено вийти на загальну демонстрацію перед італійським та німецьким консулятом на те, що ті держави симпатизують з еспанськими фашистами. Вступ на віче був назначений по 25 та 40 центів. Опісля переведено збірку, яка принесла коло 7.000 дол. вже разом із деклараціями. Промовляли знані комуністи, як Карло Бродський та Клеренс Гатавей. Цим разом не було ніяких комуністичних розрухів.

Свята в краю.

Сокільське Свято в Попелях.

В борщівськім басейні має сокільську організацію кілька гнізд. Завдяки тим гніздам удалося зберегти для нашої національної ідеї та притягнути до хосенної народньої праці багато одиниць, які булиб затратилися серед ворожих змаганням українського народу течій, що поширилися в цій ділянці.

В неділю 6. вересня ц. р. одно з найкраще зорганізованих тутешніх гнізд, яким є Попелі, святкувало 10-ліття свого істнування. На рекреаційній площі за селом, до якої вела прикрашена смереченою, закінчена вгорі тризубом та сокільським зазивом: „Все вперед всі враз" входова брама, уставилися в год. 14. сокільські чети до звіту. Начальник гнізда побр. В. Лабанців зголосив відпоручникові старшини Сокола-Батька 140 руховиків і руховичок із гнізд: Попелі, Борщівці, Густановичі, Мразниця і Дрогобич. Сокільські чети відспівали сокільський гимн. Рівночасно піднесено національний прапор. Вступне слово виголосив побр. м-р М. Яримович. Опісля представники установ виголошували привіти. Заключенням цієї частини був реферат про історію гнізда та дефіляда руховиків перед сокільською старшиною. Старшину Сокола-Батька репрезентував побр. М. Тріль.

Програма вправ була широка. На вирізнення заслуговують здвигові вправи вільноруч побратимів і посестер, що виказали добру форму руховиків. Надзичуд гарно попасувалися опісля посестри й учасниці з Попелів ритмічними вправами до пісні: „Чорна ріля..." і „В горах грім гуде". По них вправляли посестри з Густанович вправу: „В саді цвіла рожа". Побратими з Дрогобича показали низку вправ другого ступня на поручах, побратими з Борщівці і посестри з Дрогобича виставили вільні вежі. Правдиве захоплення викликав добре зорганізований гурток учасниць з Попелів ритмічним танком: „Гей там у Вільхівці". Цінною точкою на сокільських святах майже непрактикованою, були спільні вправи побратимів і посестер вільноруч, до яких стануло більше число вправляючих. Вправи були легкі, але викликували ефект, бо оба відділи виконували відмінні рухи. На закінчення були вправи вільноруч учасників, національні танки та ритмічна вправа посестер „Боже Великий Єдиний".

Тіловишкільний іспит, яким був переведений показ вправ, вийшов для гнізд удатно. Щодо справности уступали ці гнізда іншим округам лише слабо розвиненою приладівкою та особливо браком приписаних руханкових одягів. Колиб ці браки були доповнені, колиб замість джазбендової грала до вправ трубна орхестра, колиб урешті начальник, що проводив вправами, виказав більше енергії і фаховости, то переведене свято можна булоб зачислити до найкращих.

Публики на святі було багато. Організація свята, що була в руках побр. М. Смука, добра.

М. Т.

—o—

В наших літницях.

Дещо з Ворохти.

Ворохта щораз то більше розбудовується. Багацько значить також електричне світло і то на цілу ніч і день, яке вже світиться і на вулицях і у віллях і навіть у багатьох гуцульських хатах. Вулиці й хідники вже мають менше вибоїв і болота. При гостинці Ворохта-Татарів поширюють хідник, поліпшують гостинець і навіть зовсім його перебудовують ось скелею від сторони Татарова та випростовують, будуючи нижче в іншому місці. Слід би ще попрявити пляжу за Леною і зробити вигіднішу плівальню.

Збірна громада чи гміна (наше нещастя), як всюди, так і у Ворохті стараються бодай всякими написами польонізувати дороги, бо всюди написи лише польські. Ще один спосіб польонізації ввели у Ворохті: розмістили три великі радіові голосники: один біля пошти на ріці, другий в управі гміни і третій на Т. Ш. Л. та пускають радіові авдиції або кружки, а часом чисту польську пропаґанду. Але мало хто слухає, а слухають, як видають кружки з українськими піснями.

Мило вражає, що отворено кілька нових українських крамниць і то приличних. Але це ще за мало, треба би ще кілька.

Українців у Ворохті було цього літа багацько. Більше були заповнені пенсіонати, як звичайні помешкання. (Також багацько українців було ще в Ямному, Дорі, Камені Довбуша, а також у Космачі і в Косові та в Кутах).

Ріжних імпрез було цього літа у Ворохті чимало. В українськім „Нар. Домі" (чит. „Просвіти" у Ворохті) дав два концерти Тисяк, опісля грав там театр Тобілевича, далі дав два концерти Котко, врешті театр Стадникових зі Стефою Стадниківною, Стадниковою (двічі виступила також Кривіцька) грав у цій салі щодня повні три тижні і майже завжди сала була повна. Кривіцька дала ще вечір живого слова в салі „Оселі".

Прикрість зробив головно собі Тисяк, що дав ще один концерт з Антоновичівною (польською) в салі Т. Ш. Л., хоча того дня сала „Нар. Дому" була вільна. Українці збойкотували концерт, а й так ніхто не пішов. Мав 11.50 зол. приходу, а за сцену належалося щось 35 зол. Д-р Тисяк не в тім винний і зявився з естради по польськи, що це концерт на дохід ФОН. Представник ФОН мусів покрити недобір, бо не міг оферти не принять...

Прикро також, що не шанують наших свят. Ось на першу Богородицю мусіли гуцули працювати при будові дороги Ворохта-Татарів.

М Миханько.

Яке значіння має термін „свято".

Від поважного духовника, нашого давнього передплатника, дістаємо листа, щоб „Діло" й інші українські часописи не називали словом „свято" ріжних ювилейних чи інших сходин і зборів. З свого боку ш. дописувач пропонує, щоб ввести назву напр. „день селянки", „день соколів", „10-ліття Лугу" і т. д. Покликується при цьому на те, що проти зловживання терміну „свято" виступили й церковні наші владики, зокрема Митрополит.

Не хотячи легковажити того листа до нас, хочемо всеодно звернути увагу, що це річ не така проста. Не гадаємо, щоб це була профанація церковних свят, коли слово „свято" пристосуємо і до маніфестаційних виступів чи то загально-національного чи навіть вужчого, льокального характеру. Адже бувае напр. у поляків „свєнто моржа", „свєнто жолнєржа" й ін., і польське духовенство цим не обурюється, дарма, що воно дуже вразливе на такі речі, а польське громадянство і уряд підтримує костел дуже ревно. Так само в німецькій мові слово „Фаєр" — „Фаєртаг" вживається нераз і у звязку з ріжними маніфестаціями. Зокрема слід пригадати, що у нашій мові нема покищо рівноважника польського слова „урочистосьць" ані „обсуд" (можна казати тільки прикметниково „урочистий", зате слово „обхід", що його дехто вживає, має значіння буквальне, напр. „обхід господарства сторожем"). По польськи „обходити" — це в нас саме „святкувати". Думка ввести назву „день" на деякі маніфестації — в засаді добра, але не завжди той термін відповідний. Напр. не можна назвати „днем" того свята, що трівае два-три дні, — „день" може теж тільки торкатися конкретної організації (напр. „день соколів"), але годі казати напр. „день на Підгірсю".

Тому гадаємо, що треба буде швидше чи пізніше піти слідами сусідів, які розписують просто конкурси на бракуючі слова (в той спосіб повстав „пшебуй", вся радієва термінольоґія і т. д.), чи старатись самому вводити новий якийсь викутий вислів, — а покищо вживати слово „свято" без ніякої протирелігійної тенденції.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

Повстанці наступають на всіх фронтах.

АНДЕ, 6. 9. ПАТ. Наступ повстанців розвивається. Місто Фонтарабія леда хвилина впаде в руки повстанців. Повстанці, успішні перемогою в Ірунї, прут нестримно вперед.

Головна повстанча квартира в Бургос повідомляє, що на фронті Гвадарама положення червоних розпучливе. Летуни націоналістичних військ безупинно сіють між ними переполох. З години на годину треба сподіватися, що національні війська здобудуть Гвадарраму; червона міліція вже не дістане помочі з Мадриду.

В Сантандер червоні ще ставлять сильний опір, та вони не це не довго спроможуться. В провінції Памплона національні війська анніцилювали більший відділ червоних, який втратив 300 вояків та багато воєнного матеріялу.

З Лісбони повідомляє ПАТ: По триденних завзятих боях національні війська здобули місто Талявера де ля Реіна, 70 км. від Толедо. Закервоні втікли з міста, розстрілали приблизно 200 заручників, ограбили всі банки та багато приватних домів й допускалися нечуваних жорстокостей. Національні війська здобули: 12 гармат, багато муніції, два літаки, 20 вантажних авт, промаїтовий поїзд і велику силу крісів. Червоні втратили приблизно, 1.500 людей. На вулицях міста в хвилині, як входили націоналісти, валялися сотки трупів.

МАЙОРКА ВІЛЬНА.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Каталюнський прем'єр проголосив комунікат: Героїські каталюнські відділи покинули Майорку. Акція завантаження відділів на кораблі відбулася під доглядом сотника Бейто. Вантаження відбулося без перешкод. Страт у людях не було.

З організаційного руху.

НАРАДА УНДО В ТЮТКОВИЧАХ НА РІВЕНЩИНІ.

Дня 16. VIII. в с. Тютковичах біля Рівного відбулася під головуванням Нестора Кузьминця нарада Повіт. Народнього Комітету, на якій референтував голова цього Комітету В. Ярмолюк про міжнародне положення й серед українців, зокрема як у Польщі, так і за кордоном та про організаційні справи УНДО.

Між іншими забирав голос д-р Р. Могильницький, закликаючи громадян до організованости, бо лише таким шляхом українське громадянство зможе зберегти свої законні права і боротися проти зазіхань. По дискусії ухвалили повести рішучу боротьбу з комуністами, поширювати національну свідомість і приєднувати нових членів УНДО.

Еміграційні справи.

КАНАДИЙСЬКІ ПЕРМІТИ.

Близькі й далекі свояки та споріднені, а також наречені дістають з Канади пермітн, себто дозволи на право виїзду. В деяких пермітах канадійська влада визначує показову суму, яку еміграят має привезти до Канади. Без визначеної показової суми не можна дістати канадійської візи. З огляду на девізові обмеження Девізова Комісія устійнила, що власники пермітів, де показова сума сягає до 200 долярів, можуть вивезти гроші без окремого дозволу, користаючи з управнень Еміграц. Синдикату. Коли показова сума більша як 200 долярів, тоді емігрант мусить звернутися через девізовий банк до Девізової Комісії з внесенням дозволити йому на вивезення суми більшої як 200 долярів, долучити одночасно перміт.

Міністерство Суспільної Опіки зарядило від себе переходово, щоб дозволи на еміграційні паспорти видавати лише тим емігрантам, що вміють предложити показову суму у висоті 1.000 долярів. Справ про більшу показову суму еміграційні органи розглядати не будуть. Розпорядження це торкається не лиш осіб, що дістануть пермітн, але й тих, що вже пермітн мають.

Еміграційний Синдикат звертає увагу, щоби всі емігранти полагоджували свої справи вивозу грошей заздалегідь по змозі за посередництвом Синдикату, який має відповідні інструкції і все полагоджує безплатно.

ПОДОРОЖІННЯ АРГЕНТИНСЬКОЇ ВІЗИ.

Аргентинський консулят у Варшаві дістав зарядження від своєї центральної влади, щоб від емігрантів та інших осіб, управнених до візи й обовязаних предкладати при візі чек на 30 певів золотих, домагатися чеку, виставленого на суму 262.30 зол. До цієї пори 30 золотих певів обчислювали по офіційному курсі песо паперового, а золотий песо в золоті. Отже різниця між давнім і теперішнім обчисленням є 150 зол.

ЕМІГРАЦІЙНИЙ РУХ З ПОЛЬЩІ.

На основі статистичних матеріялів, спорядженних міністерством суспільної опіки, за перший півріч ц. р. виемігрувало з Польщі 35.124 осіб. До країн континентальних виемігрувало 22.834, до країн заморських 12.290. Еміграція з Польщі до континентальних країв зросла з причини збільшення сезонової еміграції до Латвії та до Франції. Зате заморська еміграція зменшилася.

Сьогодні ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ чинний!
Ціни найнижчі!! Ціни найнижчі!!
Ще лиш два рази!

„Пані Презесова"
знаменита французька комедія в чоловій обсаді!

НОВИНКИ.

— **Вписи у Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові на Личакові, вул. Крупярська 15.** (домівка Рідної Школи) відбуваються щодня від год. 16—18. Кляса фортепіяну, скрипки, ритмічного курсу методою Ж. Далькрозе'а.

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку роботню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, II. сходи, I. поверх. 2618 3-20

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінзевич, Львів, Личаківська 98. 2488 14-15

— **Книжки і шкільне приладдя** найкорисніше купити або вимінняти в Українській Книгарні й Антикварні при вул. Рутовського 22. (Народній Дім). При книгарні випозичальня книжок постійно доповнювана літературними новинами. Шкільна лектура завсіди добре засоблена в книгозбірні. 2626 3—3

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та Інж. хемій, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 3—5

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорунжин 5 (побіч кіна „Аполло") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 46-100

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичалні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 6—10

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Українські політики.** Під цим наголовком зачнемо в найближчих днях містити у фейлетонах „Діла" сильвети наших давніх послів і політичних діячів — пера президента **д-ра Костя Левицького.** Думаємо, що наші читачі прочитають з цікавістю і з користю для себе найновішу працю сеніора українських політичних діяч, що й на старости літ не кидає праці пера і своїм знанням та великим життєвим досвідом ділиться з усім громадянством.

— **Виступ Українського Хору.** Український Національний Хор під проводом Дмитра Котка, закінчивши своє турне по Галичині, виступить з одним тільки концертом у Львові, в суботу, 12-го вересня ц. р. в салі Театру „Ріжнородностей". В репертуарі Хору багато нових пісень наших чолових композиторів. По виступі у Львові, Хор виїжджає на захід. Білєти на цей концерт уже продає „Народна Торговля" (Ринок 36).

— **Противенерична порадня** городського староства у Львові відкрита після вакацій при вул. Яхвича 3, партер. Вона стоїть у завіданні міністерства суспільної опіки та приймає на безплатне лікування не-обложно хворих: мужчин у вівторки і четверги, год. 20—21, жінок у понеділки і суботи, в год. 18.30 до 19.30.

— **Новий румунський консуль у Львові.** Президент РП. згодився на іменування Емануіла Попеску румунським консулем для воєвідств львівського, тернопільського, станиславівського, волинського, поліського й білостоцького з осідком у Львові.

— **Обсерваторія на Чорногорі.** Минулої суботи відбулося посвячення астрономічної обсерваторії ім. марш. Пілсудського на чорногорському верху Піп Іванї при участи представників влади і гостей зі Львова, Станиславова і Варшави. Обсерваторія буде готова щойно на другий рік.

— **Гімназія в Надвірній.** З початком шкільного року відкрито в Надвірній кодуючу гімназію з характером фахової школи, в якій будуть вчити торговельних наук. До першої кляси записалося 80 учнів.

— **Пошести ширяться дальше.** За звідомленням воєвідських урядів здоровля пошесні недуги в краю ширяться щораз більше. В останньому тижні зголошено 514 випадків черевного тифу, 14 Гайне Медине, 266 дифтериту і 371 туберкульози.

— **Язва гусільниць на Лемківщині.** В повітах горлицькім і ясельськім ширяться язва гусільниць, що винищила досі 15 прц. земплодів. Санітарна влада в Ясли і Горлицях уживає відповідних засобів, щоби знищити лихо.

— **Арештування за Маківку.** В Стрийщині йдуть арештування за здогадану участь у кривавих подіях на Маківці.

— **Арештування комуністів.** В Дрогобичі арештували Ізака Фукса, Ізака Люстмана й Арона Рубінфельда під закидом комуністичної діяльности.

— **Арештування на Волині.** Як повідомляє „І. К. Ц.", на терені костопільського повіту арештовано 50 осіб під закидом приналежности до УОН. Їм приписують цілу низку підпалів. В містечку Деражним згоріло від підпалу 12 домів. У селі Садках пов. Костопіль згоріла жидівська крамниця, після чого вогонь перекинувся на сусідні будинки, також згоріла більша половина села. В інших селах погоріли теж жидівські крамниці. До Костополя приїхав з Рівного слідчий суддя для політичних справ з прокуратором, які кермують дальшим слідством.

— **Велика пожежа тартаку.** В Бучалах біля Комарна згорів паровий тартак гр. Лянкоронських із Хлопів. Крім того згоріла паркетарня і сушарня. Загальну шкоду обчисляють на 150 тисяч зол. Тартак був обезпечений на 130 тисяч зол. Причина пожежі покищо невідома.

— **Підпалили стирти, щоби взяти асекураційне відшкодування.** У звязку з пожежею стирт збіжа на фільварку Слобода біля Денисова пов. Тернопіль ствердженно, що доконано тут підпалу, щоб одержати асекураційне відшкодування. Наслідком того арештовано посесора фільварку Ізака Чачкеса і двох його свояків Талера та Боруха. Дальше слідство ведеться. Пригадуються часи з 1930-го року.

— **Пімстилася за зведення.** В окружному суді у Львові відбулася розправа, що була відгомоном любовної драми, яка склалася перед кількома місяцями. До мешкання інж. Каз. Домбровського при вул. Новий Світ прийшла його наречена Стефанія Мурська і стрілила до нього двічи з револьверу, ранячи його легко. Причиною було те, що Домбровський не хотів з нею женитися і дав їй тільки гроші на виконання секретної операції. Мурську засуджено на рік арешту з припиненням кари на 4 роки.

— **Сумний кінець жарту.** Власник ресторану „Корсо" при вул. Л. Сапіги у Львові, Євген Бажанський, вертаючи в ночі з товариства двох осіб додому, почав на вул. Рутовського для жарту втікати. За ним побігла одна жінка з товариства і почала теж для жарту кричати: лови! лови! На площі Трибунальській заступило Бажанському дорогу кількох студентів політехніки і один із них Едмунд Вирва, думаючи, що втікає злодій, вдарив його кілька разів палицею по голові. Незабаром справа вияснилася і раненого відвели на патрункову станицю.

Шварцбарта розстріляли?

Еспанські націоналісти розстріляли вбивника отамана Петлюри.

ПАРИЖ, 7. 9. **У французьких комуністичних колах розійшлася поголоска, що між 20 французькими добровольцями, яких зловили еспанські націоналісти в бою під Іруном, був теж комуніст Шварцбарт, убивник головного отамана Петлюри. Повстанці розстріляли всіх добровольців, між ними і Шварцбарта.**

Ця вістка не має покищо потвердження.

— **Львівська хроніка.** Поліція закрила й опечатала нічну кавярню „Карльтон" при вул. Лукасінського й арештувала її власників, Бернарда Штарка та Анну Васермянову під закидом, що управляли розпутсу. — Арештовано техніка Микиту Нестора, що в ночі обрався на вулиці військову стежу. — На вул. Старозаконній знайшли тіло 30-літньої жінки, що отруїлася. — При вул. Сліпій (бічна вул. Торосевича) знайшли труна відомого злодія Мих. Савули, що згинув від кулі при злодійських порахунках.

— **Краєва хроніка.** В Тисьменици зловили міжнароднього злодія Макса Дучая, видаленого з Німеччини. Він украв у Товмачі ровер і приїхав ним до Тисьменици, де його арештовано. — В Передімані пов. Городенка 55-літній каміняр Гнат Чорнописький впав із скелі в пропасть і згинув на місці. — В Бориславі робітник Мих. Яворський пробив на смерть ножем робітника Адама Міліка, посперечавшись з ним на забаві. — На залізничій стації в Городенці відобрав собі життя Болеслав Левицький, учень шлюсарсько-механічної школи в Тернополя. — В Давидові пов. Львів грім убив 4-літнього хлопця, що пас у полі дві корови. — В Бориславі агорів нафтовий закіп у копальні Томюсин на шкоду кількацять тисяч зол. — На подвірі Яцка Семчука в Герасимові пов. Городенка приніс пес тіло малої дитини з відгризеною головою. Доходження ствердили, що якась Марія Чоловська закопала свою дитину в полі. — В Бориславі бандит Ілько Юзьвяк убив на вулиці ножем Ольгу Савчин і поранив її чоловіка, що хотів її рятувати.

— **Трагедія вихреста.** На дорозі з Ясла до Жовкова знайшли тіло Станислава Навроцького, родом жида, що вихрестився недавно з любови до селянської дівчини. Коли дівчина заявила, що не хоче бути жінкою жида, вихрест (передтим Адольф Геміндер) відобрав собі життя.

— **Епільог ярославського судового скандалу.** В апеляційному суді у Львові запав присуд у процесі б. начальника городеського суду в Ярославі, Едмунда Галіка та секретаря цього суду Зелінського, засуджених за спроневірення депозитових грошей. Апеляційний трибунал затвердив присуд перемиського суду, що засудив Галіка на півтора року вязниці з приміненням виконання кари, а Зелінського на 5 літ безоглядної вязниці.

— **Кривані роковини.** У Варшаві, Лодзі і Радомю відбулися минулої неділі поважні соціялістичні маніфестації для вшанування 30-літніх роковин кривавої середи, якою в 1906 р. ППС розпочала чинну боротьбу з царатом. В маніфестації у Варшаві взяло участь понад 30.000 людей. В кількох місцях прийшло до сутичок між ендеками і пепесівцями. 11 осіб ранених. Ендеки, яким підчас цих сутичок дещо перепалося, повибивали шиби в жидівських склепах (в цьому в шістьох випадках). Поліція арештувала 14 осіб. В Лодзі маніфестували пепесівці разом з бундівцями. Підчас сутички з ендеками впали револьверові стріли. 1 особа вбита, 2 ранені. До сутичок пепесівців з ендеками прийшло теж з цього самого приводу в Радомі. 14 осіб є ранених.

— **Строга зима недалека.** Під Ленінградом появилися медведі, що нападають на людські оселі. Подібні напади ствердженo теж у кількох місцевостях совітської Карелії. Показалися й череди вовків. Поява медведів і вовків у цих сторонах віщує близьку строгу зиму.

— **Лет пані Меркгем** понад Атлянтійський океан удався остільки, що вона осіла на канадійському півострові Новій Шотляндії. Вона повідомила про це телефонічно віддля вероклюбу в Кап Бретоні, жалуючи, що не могла долетіти до Ню Йорку. Її літак розбився, а вона легко потовкшася. „Погода була погана, каже відважна жінка, і з причини мряки я мусіла летіти навмання, орієнтуючись тільки при помочі бусолі. Бензина кінчився й я хотіла спуститися в Гарбур Грейс, але перешкодила мені мряка. Отже летіла дальше, а коли осідала біля Кап Бретон, не мала вже зовсім палива".

— **Летить ще одна жінка.** Шведська летунка, баронова ван Бліксембург-Фінске ладиться до трансатлянтійського лету. Вона хоче в супроводі досвідченого летуна Кнута Берґдаля відлетіти в найближчих днях з Ню Йорку, щоб осісти аж у Стокгольмі.

— **Заняття дитини коморником.** Службовець варшавського трамваю, Болеслав Якубовський зажадав від родичів своєї покійної жінки, щоби звернули йому 2-літню дочечку. Одначе вони, селяни у блонському повіті, не хотять про це й думати. Тепер адв. Малевський, правний заступник Якубовського, звернувся до варшавського окружного суду з внеском на переведення екзекуції при помочі коморника. Він має відобрати від родичів жінки дитину і звернути батькові.

— **Нема ще одного бальону.** Минулої суботи наспіла до Варшави вістка про долю другого бальону, що брав участь у змаганнях за чашу Гордон-Бенета. Є це бальон „Польонія II", що осів у лісі на березі Ельомського озера в ленінградській окрузі, у віддалі 1400 км. від Варшави, отже недалеко від місця, де осіла „Варшава" (1450 км.). Нема ще ніякої вістки про третій польський бальон „ЛОПП".

— **Ріжні вістки.** В Базелі розпочався міжнародній конгрес істориків мистецтва. — У Відні відкрито австрійський конгрес рентгенольогів.— В Ганновері стратили 28-літнього Ведля і 21-літнього Глекнера, що вбили одного власника таксівки, щоб загарбати його самохід і гроші. — В Лянгадакія в Македонії вмерло троє дітей, які покусав скажений пес. — Підчас самоходових перегонів біля Бельфасту одна віз впав на публіку, наслідком чого 6 осіб згинуло а 25 є ранених.

— **Незвичайну операцію серця** перевів мадярський хірург проф. Шмідт у Дебрецині. Його пацієнтка пережила самоходову катастрофу, при чому в її серце вбилася голка, що була у блюзці. Нещасна терпіла великі болі, але не хотіла піддатись операції, побоюючись смерти. Врешті виступили небезпечні комплікації, що погрожували смертю. Пацієнтка згодилась на операцію і проф. Шмідт добув їй щасливо із серця голку.

— **Престіл Юпітера.** Грецький уряд рішив прикрасити гору Олімп велитенською різьбою, що представляє голову Юпітера. Вершок гори, високої на 2.917 метрів, дістав назву „престіл Юпітера".

З театру.

Великий Театр: „Усі права застережені", комедія на 3 дії Дейвіса.

Талановитий літературний критик має жінку. Вона — винятково освічена і дуже жіноча. Це ідеальне подружжя. Але критик з душею поета думає більше про свої книжки, ніж про домашній буджет, і коли він виїжджає на кілька місяців з хати, щоб працювати спокійно у затишку, жінка не має засобів до життя і не може покрити великих довгів, залишених чоловіком. Тоді вона пише нишком легку повість, змальовуючи переживання смілівої, незалежної жінки, що протягує дуалізм — духової вірности і фізичної невірности. Книжка виходить з пікантним заголовком під чоловічим псевдонімом і має величезний успіх. Ніхто не підозріває, хто такий автор. Коли чоловік авторки вертається до хати і висловлює свою щиру думку перед своїм приятелем-видавцем про прикмети згаданої книжки, жінка дозволяє видавцеві відкрити перед чоловіком її псевдонім. Найбільше ліберальний та вирозумілий чоловік перемінюється у жертву страшних заздрощів. Ідеальне кубелечко гуде від сварки та шумить від книжок, що заступають — кулі. Як скінчиться цей бій між чоловіком і жінкою — ось тема двох дальших дій, після першої, що вводить глядача відразу у чудовий настрій.

Песа — інтелігентна, дуже добре складена, з першорядними сценами для тих, що хотять не тільки бавитись, але і дещо передумати. У головній ролі варшавський артист Машинський, що творить чудовий тип. Для самої його гри варт посвятити цілий вечір. Його партнерка — Мазанович, добра, рутинована артистка, не дістала тут своєї ролі, проте грала дуже добре. Інші артисти не гірші.

л. р.

ФРАНЦУСЬКІ КОМУНІСТИ ГРОЗЯТЬ.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. Французький уряд присвятив останнє засідання еспанській справі. Наради над цією справою тривали дві години. Уряд рішив придержуватись постанов диплом. акції з 8. серпня. Засідання мусіли перервати, бо з тим часі премієр Блюм **мусів принати делегацію робітників металюргічного промислу під проводом комуністичного посла Коста і ген. секретаря проф. союзу металюргічних робітників Гімб. Делегація домагалася знесення заборони вивозу зброї до Еспанії, погрожуючи страйком усіх фабрик зброї, муніції і военного приладдя.** Премієр Блюм відмовив рішуче жаданням делегації. Інтервенція делегації союзу, опанованого комуністами, викликала в Парижі незвичайне логане вражіння. Проти комуністів виступили теж французькі соціялісти, які заповіли, що потруть уряд Блюма у його змаганнях. Рішення Блюма одобрила ціла рада міністрів. У людовім фронті зачинаються чимраз гостріші непорозуміння.

—o—

БАСКІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ ВІДМОВИВСЯ ВІД СПІВПРАЦІ З КОМУНІСТАМИ.

ПАРИЖ, 7. 9. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що представник баскійських націоналістів Абіре відмовився приняти теку міністра прилюдних робіт. Свою відмову пояснив тим, що новий уряд має крайній революційний напрямок.

Покищо агенди цього міністерства веде комуніст Люї Уріде, міністер хліборобства.

—o—

РУЧАТЬ ЗА БЕЗПЕКУ.

ПАРИЖ, 7. 9. Новий еспанський міністер загран. справ Альварез дель Вайо приняв у себе декана дипл. корпусу в Мадриді, амбасадора Чілє, Марґада і заявив йому в імені мадрид. уряду, що новий уряд ручить за повну безпеку. Рівночасно просив декана подати цю заяву до відома інших дипльоматів.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір красвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони.
29/115 2—10

ПОРТУГАЛІЯ ПРИСТУПАЄ ДО ДОГОВОРУ ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ЛІСБОНА, ПАТ. Проголосили тут відповідь португальського уряду на пропозицію Франції та Англії в справі висилки делеґата до комітету контролі над пристосуванням умови про неінтервенцію в Еспанії. Португалія згодилася на це під умовиною, що респектуватимуть її застереження в ноті з 21. серпня. Португалія домагається: 1) обмеження компетенцій комітету згідно зі застереженнями й умовинами поодиноких урядів. 2) надання комітетові відповідних засобів, щоби він міг виконувати свою працю, 3) удалення відпоруки безсторонности комітету.

—o—

ШКЛЯНИЙ ДІМ НА ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. (Вл. кор.). Управа міста Ню Йорку приготовляється до участи у всесвітній виставі в Ню Йорку в 1939 р. Плянують збудувати двоповерховий дім із шкла, і в ньому примістити деякі міські бюра так, щоб публика могла бачити, як іде урядування у великому місті. Дім буде збудований в такий спосіб, щоб після вистави міг залишитися для практичних цілей. Кошти будови будуть 2 мільйони доларів.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Американський амбасадор у Москві Бюлєт просив, щоби перенесли його з Москви до Парижа, бо зразився зовсім до совітського уряду. Годиться при тім відмітити, що він перший був колись прихильником порозуміння зі Совітами і його теж заслугою було те, що Злучені Держави признали совітський уряд.

В *Палестині* дальше тревають арабські заворушення. Англійці стягають військо. Загальне число війська обчислюють на 17.000 жовнірів.

Льойд Джордж був на авдієнції у канцлера Гітлера в Бертесгаден і відбув довшу розмову в присутности лондонського амбасадора Рібентропа. Німецька преса привязує до цієї розмови велику вагу.

Спорт.

ЗМАГАННЯ НАЙКРАЩИХ.

Цьогорічні краєві легкоатлетичні змагання оправдали покладені на них надії. Завдяки численній участи вам сценних змагунок і змагунів та розмірно добрим осягам стали вони чи не найкращими з дотеперішніх змагань. Завзята й довший час нерішена боротьба за другорядне першенство між трьома товариствами: Черником, Плаєм-Стрий та УССК-ом була тим головним мотивом змагань, що підбехтувала поодиноких змагунів до великих зусиль. У першу чергу слід згадати тут Гаврилюка з Черника, що може похвалитися не тільки українським рекордом на 800 м., але й сенсаційною, до того вповні заслуженою перемогою над непереможеним від кількох літ Варцабою на 1500 м. Другий такий змагун, що здобув собі загальне признання, це Кочій з Довбуша (Коломия). У скоці вгору вислідом 1.69 поставив новий український рекорд, лишаючи за собою всіх львівських змагунів. Зпоміж жінок на перше місце вибилась відома Орися Кобзарівна, що добула 5 перших місць. Гідною її конкуренткою показалася Гукевич з Сокола (Косів), що займала все другі місця і щойно у скоці вдовжінь з місця зуміла випередити Кобзарівну на один сантиметр. Але на це треба було аж рекордового осягу 2,21 м. Всі ці змагунки та змагуни дістали за свої осягн памяткові жетони. Інші переможці діставали почесні грамоти У. С. С.

Технічні висліди змагань представляються ось-так:

Мужчини:

100 м. 1) Штинда (Плай Стрий) 11.7. 2) Рак (Черник) 12.0. 3) Банах (УССК) 12.2.

200 м. 1) Штинда 24.2. 2) Банах 25.0. 3) Никорак (Довбуш Коломия) 25.3.

400 м. 1) Рак 56.7. 2) Гаврилюк 58.0. 3) Крупка 59.1 — всі з Черника.

800 м. 1) Гаврилюк (Черник) 2:07.5 укр. рекорд. 2) Савчак (Плай Стрий) 2:16. 3) Залізняк (УССК).

1500 м. 1) Гаврилюк 4:23.2. 2) Варцаба (УССК) 4:36.3. 3) Залізняк.

5.000 м. 1) Варцаба 17:10.2. 2) Савчак 18:25.9. 3) Матвійчук (УССК).

10.00 м. 1) Савчак 37:45.8. 2) Матвійчук 37:50. 3) Стефуранчин (Сокіл Колом.).

4 × 100 м. 1) Черник 49.0. 2) Плай Стрий 49.2. 3) Довбуш Коломия.

4 × 400 м. 1) Черник **3:44,1** укр. рекорд. 2) УССК. 3:49. 3) Плай Львів.

Скок вгору. 1) Кочій (Довбуш Колом.) **1,69** укр. рекорд. 2) Бойцун (Плай Львів) 1,64. 3) Рак (Черник) 1.64.

Скок вдовжінь. 1) **Рак 6,19.** 2) Куровицький (Плай Стрий) 5,96. 3) Шерстило (КЛК) 5,88.

Трискок. 1) Крупка (Черник) 12,11. 2) Шерстило 12,02. 3) Кочій (Довбуш) 11.81.

Скок з жердкою. 1) Заложний (Довбуш) 3,00 м. 2) Щербицький (УССК) 2.90 м. 3) Беркещук (Сокіл Колом.).

Диск. 1) Снятинський (Плай Стрий) 35,90 м. 2) Гнатейко (КЛК) 34,98 м. 3) Круль (КЛК) 33.22.

Куля. 1) Снятинський 11,89 м. 2) Круль 11,70 м. 3) Куровицький (Плай Стрий) 10,98.

Ратище. 1) Березовський (УССК) 47,54. 2) Щербицький (УССК) 44,72. 3) Сорока (Довбуш Колом.) 44,34.

Жінки:

60 м. 1) Кобзар (Плай Львів) 8.8. 2) Гукевич (Сокіл Косів) 9,2. 3) Якубів 9,8.

100 м. 1) Кобзар 14,3. 2) Гукевич 14,8. 3) Якубів 14,8.

200 м. 1) Кобзар 29,8. 2) Якубів 30,8. 3) Хомяк (Плай Львів) 31,3.

800 м. 1) Хомяк 2:56,4. 2) Якубів 2:57. 3) Тарнавецька (Сокіл Кол.) 3:04,6.

4 × 100 м. 1) Плай **61,9** укр. рекорд. 2) УССК 63,3. 3) Сокіл Кол. 66,1.

4 × 200 м. 1) Плай 2:12.8. 2) УССК 2:17. 3) Сокіл Кол. 2:22.

Скок вгору. 1) Кобзар 1,25. 2) і 3. Гукевич (Сокіл Косів) і Запутович (Довбуш Кол.) по 1,20.5.

Скок вдовжінь. 1) Кобзар 4,43.5. 2) Гукевич 4,13. 3) Опарівська (Сокіл Кол.) 4,01.

Скок вдовжінь з місця. 1) Гукевич (Сокіл Косів) **2,21** укр. рекорд. 2) Кобзар 2,20. 3) Сорока (УССК) 2,02.

Диск. 1) Ніжанковська (КЛК) 24,73. 2) Левицька (Сокіл Колом.) 24,67. 3) Тарнавецька (С. Кол.) 24,22.

Куля. 1) Ніжанковська (КЛК) 8,70. 2) Левицька (С. Кол.) 8,63. 3) Кобзар 8,55.

Ратище. 1) Ніжанковська 21,28. 2) Тарнавецька (С. Кол.) 21,19. 3) Кобзар.

В дружиновому точкуванні мужчин переміг УСК ім. сотн. **Ф. Черника** (Львів) 33 точки. 2) Плай Стрий 26 т. 3) УССК Львів 24 т. 4) Довбуш Коломия 11 точ. 5) КЛК 8 т. 6) Плай Львів 4 т. 7) Сокіл Коломия 2 т. Жінки: 1) **Плай** Львів 35 т. 2) УССК Львів 15 т. 3) Сокіл Коломия 13 т. 4) Сокіл Косів 10,5 т. 5) КЛК 9 т. 6) Довбуш Коломия 1,5 т.

В часі змагань відсвяткували змагуни 10 літ існування Гнатейка (КЛК) у краєвих легкоатлетичних змаганнях. В неділю вечором при спільній вечері роздано двом переможним товариствам, Черникові і Плаєві зі Львова, їх мандрівні нагороди, добуті вже вдруге, а змагунам жетони й почесні грамоти.

КРАЄВИЙ БІГ НАКОЛЕСНИКІВ ЗА ЧАШУ І. ТИКТОРА

На трасі Станиславів-Богородчани-Надвірна, Коломия-Отинія-Тисьменниця-Станиславів відбувся в неділю б. ц. м. накопесний біг за чашу Івана Тиктора. Довжина траси була 174 км. Ділилася вона на два етапи з одногодинним відпочинком у Коломиї.

До бігу стануло всього 6-ох змагунів, трьох із УРСК-у (Львів), Мельник зі Стрия, Підлуський зі Сокола (Богородчани) та Зубаль з УСК-у (Станиславів).

До Коломиї приїхали змагуни в такім порядку: 1) Бабій (УРСК) 3 год. 20 хв., 2) Бусик (УРСК) 3 год. 22 хв. 12 сек. 3) Шевчук (УРСК) 3 год. 22 хв. 12.2 сек. 4) Мельник, 5) Зубаль. Підлуський з Богородчан відступив.

На мету перший приходить **Бабій УРСК Львів** у часі 6 год. 11 хв. Він добув теж мандрівну нагороду на цей рік. 2) Бусик 6 год. 15 хв. 45 сек. 3) Шевчук, 4) Мельник. Чашу вручив переможцеві д-р Мирон Коновалець.

ПОГОНЬ ЛІГОВА — УКРАЇНА 4:0 (1:0).

Вільну від мистецьких розгривок неділю використала Україна на товариські змагання з лігową Погонею і... мабуть ліпше була би зробила, якби була не виставляла костей своїх грачів на небезпеку перед дальшими мистецтвами. Погонь має свій стиль гри на своїм грищі. Переконалися про це вже нераз замісцеві лігові дружини, які відїздили зі Львова з програною, хоч часто грали вони краще від господарів. Україна переконалася на власній шкірі, що грати з Погонею на її грищі — нелегка річ. Погонь грає гостро, так гостро, що люді тяжко відріжнити гостру гру від брутальної.

Україна грала з тремою, мягко та намагалася показати елегантну гру. Очевидно, що такою грою воріжних успіхів з Погонею не можна здобути. Ми думаємо, що якби напад України грав був пробоєво й гостро без зайвих гіперкомбінацій, то щонайменше міг би був почванитись воріжним успіхом. Погонь була все таки ліпша і виграла заслужено, але рішуче за високо.

Перша частина гри була назагал рівнорядна. Напад України підходить кілька разів під ворота Погоні, але знаменита оборона не допускає нападників України до стрілу. Те саме діється і під воротами України, де Воробець та Олійник якслід виконують свої завдання. Гуцул не мав довший час небезпечного стрілу. Перші ворота до України, хоч гарні, так) немадійні, що не знати кому приписати заслугу, кому вину, бо мабуть і напасник Погоні не сподівався, що з його доволі далекої центри впадуть ворота.

В другій половині Погонь має вже більше з гри, але вже її перевага не дуже замітна. Воротар Погоні вдоволяє кілька небезпечних стрілів, але воріт України не може добути. Суддя багато дечого не добачує, ще більше не хоче бачити і використовує на Погонь і „вимічує" деяких змагунів України. І так спершу знов дістається з грища Кравського, вслід Жмільовича а при кінці дістається ще й Сиротюкові. Погонь добуває ще трое воріт, одні при допомозі Гуцула. В Україні добре грала оборона, поміч робила, що могла, але грала за багато дефензивно. Сиротюк „затикав" Нехцьола так докладно, що він на грищі майже не істнував. У нападі краща була права сторона. Скоцень II. грав у пятці напасників найслабше, хвилинами мали ми враження, що цей молодий змагун занедужав на поширену між копучами недугу зарозумілости, а може тільки... боявся противника.

При кінці слід кинути ще кілька слів під адресою глядачів. Дружина мусить уміти не тільки виграватн, але й програвати і тому не вільно наклікувати своєї дружини, щоб вона зійшла з гриша, хочби їй не знати яка кривда діялась.

Суддював слабо і сторонничо п. Равх. Глядачів приблизно 2.000.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ **Зоря — Гасмонея III. 3:1 (2:0).**

Перемогла легко Зоря, хоча мала б-класового противника. Ворота для Зорі стрілили Мікльош Із., Микитин і Крушельницький.

ЛЬВІВ. **Степ — Світязь (юніори) 5:2 (2:1).**

Заслужена перемога української дружини. Ворота добули Ощудляк 2, Панчишин, Горбаль і самобійчі. Судив п. Набелец.

ЛЬВІВ. **Луг — Гвязда-Штерн 2:1 (1:0).**

Ворота для Лугу добув Жовнір і самобійчі. Судив п. Медицький.

ЛЬВІВ. **Леополія — Луг II. 5:0 (2:0).**

ДРОГОБИЧ. **Бетар — Ватра 4:3 (3:0).**

В першій половині перевага Бетару. В другій доголосу доходить Ватра, яка стріляє 3 воріт В останній хвилині гри Бетар добуває рішальні ворота. Ворота для Ватри добув Люнда 2 і Голодрубич.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Польна 2:1 (1:1).**

Мало що не сенсація! Польна — Ц-класовий противник Сяну (тепер увійшов до Б-класи), він рівнорядну гру. Про перемогу Сяну рішили самобійчі ворота. Суддя п. Равх.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ ПОЛЬЩІ.

БІЛГОРОД. **Югославія — Польща 9:3 (5:0).**

Компромітуюча програна першої репрезентації Польщі, яка на Олімпіяді сягала по третє місце. В Польщі слабо грала ціла дружина. В найближчу неділю грає Польща у Варшаві з Німеччиною.

Польща — Латвія 3:3 (2:0).

І другі міждержавні змагання не добули Польщі лаврів, бо польська дружина осягнула нерішений вислід зі слабою Латвією.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Р. К. С. 4:1 (1:0).
ЛЬВІВ. Лехія — Н. Сокіл 3:1 (0:1).
ЛЬВІВ. Ресовія — Погонь І Б 5:1 (1:0).
ЯРОСЛАВ. Огніско — Чувай 3:0 (1:0).
САМБІР. Корона — Гасмонея 2:0.

В табелі ведуть Чорні (4 грн, 8 п.), 2) Огніско (4, 8) 3) Україна (3, 5). 4) Ресовія (4, 5). 5) Лехія (3, 4). 6) Корона (4,4). 7) Н Сокіл (3, 2), 8) Чувай (3, 2). 9) Гасмонея (2, 0). 10) Погонь І Б (3, 0). 11) РКС (3, 0), 12) Польонія (0, 0).

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

(Телефонограма від власного кореспондента з Праги)

ВІДЕНЬ. **Спарта (Прага) — Австрія (Відень) 0:0.**

У присутності 40 тисяч видців Спарта зремісувала з міцною дружиною Австрії, яка грала дуже гостро і не завжди фер. Відплатні змагання відбудуться у Празі в неділю 13. вересня ц. р. Спарта у себе зома майже певно переможе і здобуде чашу середущої Европи, яку здобула була вперше у 1927-ім році і вдруге в 1935 році

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від власного кореспондента)

БРНО. **Жіденіце — С. К. Русь 4:2**
ПРАГА. Славія — С. К. Пільзно 2:0.
ПІЛЬЗНО. Вікторія Пільзно — Мор. Славія 1.2.
ПРОСТЕЙОВ. С. К. Простейов Вікторія Жіжков 6:4
НАХОД. С. К. Наход — С. К. Братислава 1:1

С. К Русь має в перших сімох лігових змаганнях за противників найсильніші чеські лігові дружини. Тому й поразка і ще до того на грищі сильного противника не представляє для С. К. Руси надто великого нещастя. С. К. Русь має перед собою ще більше змагань з дружинами слабшими від неї, або рівнорядними, так що при доброй грі, якою С. К. Русь може завжди похвалитися, не буде трудно нашим закарпатцям вибитися на одно з середніх місць у табелі.

Після цих змагань стан табелі такий:

1. Жіденіце	3	3	0	0	6	7:2
2. Спарта	2	2	0	0	4	2:1
3. Наход	3	1	2	0	4	7:4
4. Славія	3	2	0	1	4	7:5
5. Вікторія Жіжков	3	1	1	1	3	2:3
6. Братислава	3	1	1	1	3	4:4
7. Кладно	2	1	0	1	2	6:3
8. С. К. Пільзно	3	1	0	2	2	1:4
9. Простейов	3	1	0	2	2	3:10
10. Мор. Славія	3	1	0	2	2	3:6
11. Вікторія Пільзно	3	0	2	1	1	2:4
12. С. К. Русь	3	0	1	2	1	4:12

ДОВБУШ У ДИВІЗІЇ Ц.

Чернівецька мистецька дружина Довбуш після перемог над своїми противниками придїлена остаточно до Дивізії Ц., яка складається з 8 дружин (Довбуш і Маккабі-Чернівці, Читатя Сучевей-Сучава, Гатманул Лука Арборе-Радівці, Вікторія-Ясси й ін.). Отже в цьому сезоні Довбуш стоїть перед новими завданнями, тому його виділ закликає українське громадянство Буковини допомогти дружині як морально, так і матеріяльно, бо на гру Довбуша дивиться тепер ціла Румунія.

—o—

Дописи.

ЯМНЕ НАД ПРУТОМ.

По сезоні. Ямне не може нарікати цього року на літників. Мало їх досить і в усіх пансіонатах і в гуцульських хатах у найдальших закутках. Переважно були це літники українці. Головно Львів заповнює Ямне. Товариське життя концентрувалося головно у „Веселці", яку ведуть зразково проф. Грицак, і на Маковиці. На Маковиці був вищий курс кооператорів. Курсанти дали чотири забави (вечорниці) на Маковиці. Всі вони пройшли з успіхом і стягнули гостей також із сусідніх літників. На другій забаві вибрано „міс долини Пруту" (Галя Тірівна зі Львова). Дала також свій вечір живого слова п. Кривіцька. Сала „Веселки" була битком набита. Вдоволення було загальне.

М. Михайлько.

ЛУЦЬК.

Посвячення прапору кружка „С. Г." в Гаражджі, 28. 9. кружок „С. Господаря" в с. Гаражджі відбув незвичайне свято-посвячення прапору. Чин посвячення відправив і сказав гарну проповідь о. Лазар Воронюк з Підлубців під відкритим небом. Присутніх було коло 500 осіб. Потім відбулася церемонія підписання акту, передач. прапору голові кружка п. Г. Пінченкові, вбивання цвяхів, промови голови кружка й філії з. Клоса, реферат в. К. Малаховського, привіти, гімн і деклямація. Свято своєю величністю зробило сильне враження на присутніх.

Російська гімназія в Луцьку має на 1936-37 р. уже 47 учнів. Кажуть, що це останній рік існування. Ставка на батюшок і малороссів-міщан зовсім завела.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Заболотів:
9. IX. Гарно вшитий фрак.
10. IX. Голгота.
11. IX. Дума про Нечая.
З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:
Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22 IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шпак.
З Коломиї театр іде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
8. IX. Городок.
9. IX. Судова Вишня.
12. IX. Львів. Сала Театру Різнородностей.
З огляду на обмежену сальність місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торгівлі" (Ринок 36).

Великий Театр:
Вівторок, 8. IX. год. 8. веч. опера „Тоска".
Середа, 9. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. опера „Кармен".

Театр Різнородностей:
Вівторок, 8. IX. год. 8. веч. Ціни найнижчі „Пані превесова".
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. „Пані превесова".

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)
щодня початок вистави о год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: о год. 4.30 попол. і о год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Ритмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пендо", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельсона.
КАСІНО: „Робін Гуд із Ельдорадо"
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чаплі Чаплінон.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.
МЕТРО: „Розсмішні очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Перака".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
ПАКС: „Буря над Андами".
ПАЛЯС: „Малий ворог".
ПАН: „Запрошення до вальса" з Лілівною Гарвей.
РАЙ: „Іх Експеленція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЬБЕ: „Біла парада" та ревія.
ТОН: „На згарищах щастя".
УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Доржелеса і ревія „Мельодії Львова".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 8. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Форт. ресіталь, 20.00 Весела музика міста та села, 22.10 Двофорт. музика, Прага (470,2) 16.50 Соло на саксофоні, 18.05 Чеський народ грає і співає, 20.20 Чеські пісні в укл. Малата, 21.05 Камер. твори Бетовена, Париж 2.15 Легка музика, 20.45 Гумор. радіоденник, Білгород (437,3) 13.15 Нар. пісні, 17.50 Нар. музика, 10.50 Арії та пісні, Берлін (356,7) 16.30 Спів, лютня, віольончеля, 20.10 „Ловець грає на трубі", дуэт орх., хор, солісти, Мінхен (405,4) 13.15 Популярна музика, 16.10 Камер. концерт, Будапешт (549,5) 12.30 Концерт, 17.00 Спів, 18.00 Концерт орх., 22.00 Сальон. музика, Мілянo (368,6) 17.15 Танк. музика, 20.46 „I dispetosi amanti" оп. Парезія 21.45 „Іль вольто деля відріже" муз. легенда Камусія, Рим (420,8) 13.00 Розр. музика, 17.15 Розр. концерт.

Середа, 9. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт орх., 17.15 Дуети та трія, 17.05 Балетова музика, славні увертюри, 18.45 Фр. пісні, 20.00 Симф. концерт, 21.15 Сальон. музика, Прага (429.2) 11.05 Концерт сальон. квартету, 17.40 Форт. ресіталь, 21.00 „Торквато Тассо та пригода Арміди" словно-муз. авд. з муз. Ліста і Двожака, Париж (1648) 11.00 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 22.45 Танк. музика, Білгород (437,3) 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. ресіталь, 19.50 Нар. пісні, 22.20 Камер. музика, Берлін (356,7) 14.15 Легка музика, 16.45 Орх. творн, пісні, Мінхен (405,4) 18.00 Музика, 22.20 Баховi творн, Будапешт (549,5) 22.05 Концерт подвійного вок. квартету, 13.00 Сальон. музика, 17.00 Нар. пісні, цнг. орх., 18,30 Форт. ресіталь, 21.00 Концерт оп. орх., Мілянo (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 22.00 Сдинні марші, танки, Рим (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Орх. концерт, 22,00 Пісеньки.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 8. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр., пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: На подвірячку, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Лист: Еспанська рапсодія, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Камеральний секстет, 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.30 Легка музика, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Концерт солістів, 16.45 Відчит про Косцюшка, 17.00 Шлеські пісні, 17.20 Брамс: Квартет оп. 51 ч. 2, гр-пл. 17.50 Гутірка про угра, 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Тунтусева одача" опов. для дітей, 18.15 Полякаційні рефлексії, 18.25 Програма на завтра, 18.30 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, орх., солісти, 20.25 Найрозмаїтіший відділок, 20.40 Вечірній денник, 20.50 Актуальна гутірка, 20.55 Симф. концерт; у перерві Спортові вісти, Останні вісти, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 9. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Хочеш витягати як страхопуд, вилий воду, вимий мило", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Осінний сезон львівського спорту, 12.15 Полудневий денник, 12.23 Хвилина Ланцунова; гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся та Федька" авд. для дітей, 16.15 Концерт орх., 17.10 Техн. скринька, 17.25 Сонати з гр. пл., 17.50 Анекдоти з Бетовенового життя, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, Ірина Цивінська сопр. у супр. форт., 18.25 На маргінесі одного листа, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт., 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, орх., скринька, спів, 20.30 Із мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Камер. концерт трія, 22.10, 12.18, 22.20 Спортові вісти, 22.25 „Рікі-тікі-Таві" фраги. із „Книжки джунглів" Кіплінга з музикою, 22.45 Танкова музика; у перерві о год. 22.55 Останні вісти, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Девізи і валюти.

Бельгія 8985, Голяндія 36080, Лондон 2677, Нью Йорк чеки 531 і 1/8, Нью Йорк кабель 531.50, Осло 13459, Париж 3493 і пів, Прага 2196, Стокгольм 13805, Швайцарія 17200.



ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 7. вересня н. р. кооперативам платить за: львівсько Львів,

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.15 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яець	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 7. IX. н. р. платив свої доставцям за 1 кг. живої птиці, якою подвіря птахомисарні „M. C." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, тощеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Виписи на Однорічний Торговельний Курс для Абітурієнтів при Торговельній Школі „Р. Ш." у Львові, вул. Хшановської ч. 9 приймає Дирекція Школи до 30. вересня н. р. До випису треба предложити свідоцтво зрілости й метрику, а ті, що мають перерву у студіях також свід. моральности. Виписове 10.— зол., місячна оплата 20.— зол. Слухачам признаємо в цьому шк. році залізничі знижки кат. II. 2686 1—3

На Рідну Школу зложили Вп. Панотво Романовські й Скобельські, Львів 10 зол. замість квітів на домовину бл. п. Евгена Перфецького. 2685

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА молода інтеліґентна господиня у меншому господарстві на Волині. Зголошення під адресою: Lipnicki. Warszawa, 6. sierpnia 12. m. 34.

РІЖНІ

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикович, — Львів, Домініканська 4. 2684 2-60

ВИБАГЛИВІ парасольки, парасолі поручає Новочасна виробня „Люн" Шайнохи 2. Реперації, покриття дешево. 2642 3-3

НАПРАВА вічних пер. „Прецизія", брама Андріолього Ринок 24. 2613 3—10

КНИГАРНЯ, антикварня, випозичальня книг (останні новини) по рекордових цінах, Кооперативa „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 4—5

МЕБЛІ: Їдальні, спальні кабінети, салоники, Клюби, тапчани, матраци і декорації — поручає
Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 29-19
1636 3-11

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 3—

ДИНАМО-МАШИНИ, магнети, всілякі роботи гресарські (фрезування) і токарські, виконує скоро, дешево. Стемпковський, Львів, Михайла 8, бічна Косцюшка.
2665 2—3

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Ціни низькі. Маріян Сабат, Львів, Малецького 9, бічна Зіморовича. 2674 2—10

КУПНО - ПРОДАЖА

ХОЧЕШ, щоби „Тобі кожний задарма Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгів" вигідні моделі першорядної кости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій виробні ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 2—8

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДЕ УКРАЇНСЬКЕ подружа, солідність, референції — шукає СТОРОЖІВКИ. Зложать кавцію. Зголош. до „Діла" під „Солідність". 60/1142—

МЕШКАННЯ

ОКРЕМА умебльована кімната для одної або двох панночок. Інформації в Адм. „Діла" під „Сонячна кімната". 2684 1-3

НАУКА

Школа музична — КАСПАРЕК
вул. Кохановського 4. Тел. 285-43
та **Кентшинського 32,**
приймає виписи від 11—13 і 16—18.
Сиротинський додаток і економічний.
2658 Залізнича знижка. 2-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст жіночих недуг і акушер
Д-р О. Лаврівський
вернувся. 2532
Львів, вул. Льва Сапіги 6. тел. 244-56

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 202 (14.451). Львів, середа 9. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сталін умирає?

Паріський „Матен" пише, що Сталін тяжко **ведужий і в кожній хвилині може прийти до катастрофи.**

Сталін нездужає вже від двох літ на дихавицю (ангіна пекторіс). Ця недуга поступає так скоро вперед, що **смерть неминуча.**

Під цю пору перебуває Сталін в околицях Гагми в Грузії. Його береже сильна ескорта з найвірніших чекістів. Місце перебування Сталіна **держать у найбільшій тайні.** Про недугу Сталіна знає також тільки комуністична верхівка. Комуністи побоюються, що катастрофальний стан здоровля Сталіна підсилив би акцію опозиції, яка намагалася би на випадок смерти Сталіна сягнути по владу.

Кремль є тепер недоступною твердинею. Політ. бюра береже окремий відділ Г.П.У.

Наслідником Сталіна має бути Ворошилов.

Просять пощади.

В САН СЕБАСТІЯН ГОЛОД.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. Ситуація в Сан Себастіян є незвичайно поважна. Дається відчувати недостачу харчів. Арештують багато підозрілих осіб. Повстанці заняли села, що лежать між Іруном і Сан Себастіяном. Добуття Сан Себастіяну буде багато лекше, як Іруну.

В Ендай вружляють поголоски, що оборонці Сан Себастіяну вислали до націон. військ свого роду ультімат. Оборонці обіцюють, що не знищать міста та пошанують заручників, якщо повстанці згодяться по здобутті міста дати всім обороняцям Сан Себастіяну амнестію, зокрема баскійським націоналістам.

НА ВСІХ ФРОНТАХ.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. У форті Гваделюпі боронить ся ще 100 міліціонерів. Севільська радіостація комунікує, що національні війська розбили під Талявера сильний відділ червоних військ. Цей відділ стратив 422 убитих, 150 полонених. Націоналістичні війська добули 10 гармат, два панцирні авта і багато муніції. На північ від Толедо відділи ген. Варела розбили червону колюмну та добули чотири скорострільні й муніцію. Червоні стратили 120 убитих.

РАВАТ, 8. 9. ПАТ. Повстанча радіостація повідомляє про завзяті бої в округах Теруель, Овіедо й Гуеска. Всюди розбили червоних міліціонерів. Відділи полк. Яґуа навязали контакт із відділами з Авіля. Оба відділи пішли в напрямі Толедо.

Мадрид перед ґазовим наступом.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Райтер подає, що 35 англійських громадян виїхало на припорученнє британської амбасади з Мадриду. **В Мадриді приготовлюється всі запопадливо до протилетунської оборони.**

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. У звязку з поголосками про здогадний наступ націон. літаків при помочі ґазових бомб на Мадрид — льондонські урядові кола виявляють, що уряд Великої Британії не має ніяких доказів на те, що котрась небудь із воюючих сторін уживає трійливих ґазів.

Амбасадор Вел. Британії в Мадриді, який перебуває під цю пору в Ендай, має порозумітися за припорученнє свого уряду з дипльоматичними представниками інших держав щодо спільної інтервенції у справі уживання ґазів в еспанській війні.

ПОМІЧ АНГЛІЙСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. З Льондону вислали для „Робітничого Комітету Здоровля" в Барселюні 3 паки ліків і хірургічних інструментів. Пересилку вислала „Індепендент Лейбур Парті", яка має замір помагати таким чином щотижня еспанським червоним військам.

Червоний міністер не тратить надії.

МАДРИД, 8. 9. ПАТ. Премієр Ларго Кавалеро відвідав фронт Толеда. Після повороту до столиці премієр заявив, що дивиться дуже оптимістично на перемогу червоних військ на тім фронті.

ХАРЧІ ДЛЯ МАДРИДУ.

МАДРИД, 8. 9. ПАТ. З провінції Мурзія надійшли транспорти з харчами. Два вантажні авта вислали до колюмни Мангада. Післали теж туди дуже багато худоби.

Червоний міністер війни проголосив комунікат, у якім подає, що червоні війська перемагають на всіх фронтах.

ВТІКЛИ З МАЙОРКИ.

ВАЛЄНЦІЯ, 8. 9. ПАТ. **Кораблем „Марнегро" приїхало тут з Майорки 4 тисячі міліціонерів, „евакуованих" на жадання начальної команди.** Їх скермовують на ріжні фронти.

ЗНОВУ ДИМІСІЯ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 8. 9. ПАТ. Еспанський амбасадор у Бразилії **Вінсент Салєс** подався до димісії.

Ген. Ридз-Сьмігли в Італії.

ВАРШАВА, 8. 9. ПАТ. Ґенеральний інспектор армій ген. Ридз-Сьмігли відбуває поворотну дорогу з Франції **через Венецію, де задержиться кілька днів.** Його побут у Венеції має приватний характер.

РИМ, 8. 9. ПАТ. Італійські кола інформують, що **державний підсекретар закордонних справ б. амбасадор у Варшаві Бастіяніні виїхав до Венеції.**

—o—

Протисовітська пропаганда в Німеччині.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. З нагоди партійного зїзду в Нірнберґу приготовили пропагандивний протибольшевицький поїзд. Всі возн помальовані на ясно-червону краску. На них міститься напис: „Ворог світа ч. 1 — большевизм". У возах зорґанізували виставу, яка ілюструє большевицьку революцію та акцію Комінтер у цілім світі. Поїзд їздитиме по всіх містах Німеччини.

—o—

З країни опію та рижу

Софії Яблонської

Живо та барвисто описані ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол. Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

Поворот ген. Ридза-Сьмігłого.

Львів, 8. вересня 1936.

Коли в виїздом ген. Ґамелєна з Варшави можна було ще гадати, що це куртуазійні відвідини чи тільки спроба навязати ближчі звязки, то з виїздом ген. Ридза-Сьмігłого ніхто вже не може мати ніякого сумніву, що не тільки в новий період увійшли відносини між Францією і Польщею, але що взагалі трапилась велика подія із закордонно-політичними і внутрішньо-політичними наслідками. Більше подорожі ген. Ридза Сьмігłого це вже не тільки паради, бенкети й ріжні словесні маніфестації прияжні: це вже й протокол у Рамбуе про „технічну й фінансову співпрацю, що виходить з франко-польського союзу", це признанне Польщі величезної поживки, крім того урухомлення товарового кредиту та відвязання ринків торговельного збуту. Це вже не пусті фрази про відпруженнє атмосфери, перепоєної непорозумінями, — це конкретне діло, яке не може ген повиснути у воздусі: воно мусить мати свої далекойдучі реперкурсії.

Про те, що спонукувало Францію шукати саме тепер такого наближення до Польщі і які моменти вилинули на Польщу, що вона пішла тим тенденціям повстрічь — була вже у нас мова і напевне нераз ще буде. Могутнє зброєннє Німеччини і Совітів ілюзоричність практичної совітської допомоги для Франції, загальна непевність і щорів більша загроза нової европейської війни, що може спалахнути в найменш очікуваного місця (напр. недавня небезпека конфлікту в приводу еспанських подій) — це достаточні причини, щоб зближувались союзники, між якими нема ніяких територіальних споріз та які заінтересовані у найвищій мірі, щоб зберігти непорушність своїх державних кордонів. Причини недавнього франко-польського антаґонізму загально відомі. Зрозуміннє спеціальної польської геополітичної ситуації, якого раньше у Франції не було, а також зрозуміннє престіжового характеру деяких польських кроків, що раніш обурювали французьку опінію, як спроба звільнитися від принизливого диктату, ця еволюція французької думки відразу вплинула розмову. Очевидно, в хвилинах, коли Німеччина дістала охоту здвигати на своєму західному кордоні таку фортифікаційну лінію, яка мабуть не буде слабшою від славної „лінії Мажінота", — безпосередня французька військова допомога Польщі на випадок німецької агресії втратила чимало на своїй практичній вартости; це торкається ще більше на випадок конфлікту з Совітами, особливо, відколи Франція і Совіти звязані окремим пактом. Серед тих обставин одне доцільне, чого Польща могла домагатися, а титулу союзу з 1921. року, була така фінансова поміч, яка вможливилаб Польщі безпосереднє вивінуванні армії та технічне вивінуванні терену.

Вістки, які подає польська преса у півофіціяльному освітленні — дуже цікаві. Читаємо, що французька сторона не згадувала ні словом про ті моменти, які могли ввести дисонанс у паризькі розмови: отже не казала ані про французьких „лицарів промислу", відомих з афер Жіродоґа в варшавської електричної станції, ані про Совіти й Малу Антанту (Чехословаччину). Далі читаємо підкреслену в цілістком заяву, що закордо-

ВСІ
ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
В КНИГАРНІ
ҐУБРИНОВИЧ і СИН
в. А. КРАВЧІНСЬКИЙ
ЛЬВІВ — ПЛ. КАТЕДРАЛЬНА
Припорученна з провінції полагоджуємо ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ
654 3-3

політика Польщі не буде змінена. Коли порівняємо гострі атаки совєтської преси на Польщу, що збігалися акуратно з побутом ген. Ридза Сьміглого у Парижі, можемо повірити, що в усякому разі протокол у Рамбуе не наближить Польщі до Совітів. Несподіванка, яку ген. Ридз Сьмігли зробив читачам преси своєю подорожю до Венеції у поворотній дорозі з Парижа — може збільшити ще реєстр закордонних успіхів польського генерал-ліссімуса.

Однак, як згадали ми на вступі, ця подорож має не тільки закордонно-політичне значіння. Внутрі Польщі вона впливає на політичну структуру держави таким визначенням ролі ген. Ридза Сьмігого, якого досі ще не було. Участь ген. Ридза Сьмігого при творенні нинішнього польського уряду, його заява на останньому зїзді легіоністів про те, що політику — мовляв — буде вести він сам, а армія хай від політики стоїть осторонь, відомий обіжник премієра Складковського про обовязок шанувати ген. Ридза Сьмігого як другу особу після президента республики, побут у Новосельцах — все воно не залишало сумніву щодо провідної ролі шефа польської армії також у справах внутрішньої політики. Подорож ген. Ридза Сьмігого до Парижа, його тісні розмови не тільки з чинниками військовими, але й президентом французької республики та міністром закордонних справ — вказують на його вирішну ролю й у справах політики закордонної. Авторитет ген. Ридза Сьмігого, підтримуваний досі дуже дбайливо всякими адресами й маніфестаціями, зріс тепер сам собою, силою фактів, створених безпосередньо генералом Сьмігим.

В той спосіб повстала нова ситуація у Польщі. Похоронені надії всіх тих, які рахували на „діру", яка повстала в устрою держави після смерти маршала Пілсудського ті хотіли ту щілину виповнити політичним змістом нового укладу *міжпартійних* сил. Тимчасом ту щілину виповнив у цілости ген. Ридз Сьмігли, не тільки титулом генерального інспектора армії, але й авторитетом своєї особи та практичним значінням при вирішуванні найважніших справ держави. Спосіб, в який ген. Ридза Сьмігого приймали у Франції — з церемоніялом, приналежним пануючим головам, — свідчить про розуміння істотного місця ген. Ридза Сьмігого у Польщі.

Приготування до маніфестацій на честь повертаючого генерала, що мають відбутись вздовж цілого залізничого шляху від кордону до Варшави, — ролю ген. Ридза Сьмігого, як вирішного чинника у Польщі, ще більше підкреслюють. Нова конституція цієї ролі не передбачує. Але передбачила її польська дійсність, в якій єдиним тривким чинником осталось армія і психольогічний гін людей — мати над собою *один* авторитет і того авторитету слухати.

З українською попляду можемо тільки рахуватись з істнуючим фактом, не маючи впливу на формування державного устрою Польщі. Очевидно у т. зв. авторитарнім устрою все рішає *особистий* авторитет. В даному випадку ген. Ридз Сьмігли — це людина, яка має за собою традицію походу на Київ спільно з VI. дивізією ген. Безручка, має за собою молодість переведену в атмосфері найбільш ліберальної у тому часі середньої гімназії, має врешті той широкий світоглад високого військовика і державного діяча, що розуміє геополітичну ситуацію Польщі З цього розуміння *мусить* випливати розуміння українського чинника — з усіми послідовними висновками, які пливуть однаково у внутрішній, що й закордонній політиці.

„Зелені" йдуть...

РЕПОРТАЖ З ХОЛМЩИНИ.

— Куди ви, хлопці, їдете — біскупі стрічати, чи за обозом? — На вулицю повибігали діти, старші за тинів виглядають.

— До міста на віче — відповідають вершники — на „Зельони Штандар", щоб хлопам ліпше було.

Загін хлопців і господарів, яких тридцять, почвалував селом у напрямі містечка.

„Зельони Штандар" став на Холмщині від деякого часу дуже популярний. „Людовці" щонеділі в іншій місцевости віче скликають і за Вітосом викрикують.

— А що то є той „зельоний штандар" — питаю приязного чоловіка, з яким випадком на шляху зустрівся і як звичайно про те, що в світі чувати розговорився. „Я вім — каже — так добре то й не знаю, але він за хлопами стоїть і силу має. Кажуть, хлопам землю давати будуть".

— Землю хлопам! Яке старе гасло. Бубнили його у всіх революціях, у всіх заворушеннях. Часом додавали ще до демотичного слова „земля" друге, широке до безтями: воля. І народ пянів, заклистувався їх грішною красою. Земля і воля — гурра!! А коли опамятувався, не було ні землі, ні волі. Кінчилось цілком, як у казці. Одна з тих казок доходить до кінця на наших очах. Її автор Сталін накручує саме фінал; пільнує „квітучі" колгоспи кровю українських селян. Не Холмщині є землею цілком але. Проблема землі є постійною чільною проблемою тамошнього населення. Край ця має найбільший природний привіст і здебільше по 6 моргів на родину. Панські, дворські землі парцелюють між себе приїжді кольоністи; воєнні і церковні землі захопили для себе; і немало, бо до 25.000 гектарів.

Кольоністів на Холмщині тепер майже стільки, що автохтонного населення. Колись було так: село, церква, ставок, млинок або кілька вітряків — решта панське. Тепер: село, костел, оподі тільки церква, найчастіше руїни давньої церкви, ставок, млин і — кольоністи. Пан продав свій маєток; зліцитували або сам розпродав, але купили „свої", кожний кольоніст 20—60, а то й 100 моргів. Українські селяни (місцеві українців на Холмщині купка) мають здебільша по 4—6, а навіть по 2 морги, платять податок і сидять тихо. Кольоністам дарують різні банки різні позички і вони ще кричать: „Зле ест хцеми жонду людового!".. „Людовці" не дармують.

В одну неділю віче в Замості в другу в Гонятичах, недавно було в Красноставщині, завтра буде в Мірчі. Збіджаються тисячі, прибувають „дзялаче", „праца вре".

Наші люди також на віча їздять. Часами з цікавости, найріше з переконання, найчастіше з... мусу. Хто не поїде — збіжа йому викосять, підпалять! Народу на тих вічах буває 5—10.000. Хтось промовляє, хтось кричить, когось по голові палицею потягнуть. Часами зявиться в юрбі миршаве жиденя, вискочить на віз і крикне щось з роді: „Товариші, геть з фашизмом!" Юрба заголюється навіть нічого не розуміючи. Бокевіль не захоплюється, реве, гукає. З „людового" віча робиться справжній „людовий фронт"... Але буває і цікавіше. Несподівано цікаво. В Грабівці було недавно також віче. Віяли зелені прапори, дехто мав червону краватку або тільки стрічку. Збори розпочинались, всі кричали, ніхто нікого не слухав. Раптом хтось сильно крикнув: Хай живе Україна! Раз, другий, третій. Заметушилось як у вулику.

Хтось закляв: Псякрев, ту хахлі майон глос хамув не тшеба.

Але наші дядьки сміялись: Ото файне віче було, гале, хто що хтів, казав, а поліція навіть і не тлявсула.

Посваряться дві баби на селі, скажім Пилипиха з Василихою, аж до очей собі скачуть. Пилипиха — коваликa, а Василишин чоловік батько восьмеро дітей і на шосі працює робітником. Чекай — каже друга до першої, — як зелені прийдуть, я тобі покажу! Життя на Холмщині позатим має всі признаки спокійного селянського, дрімливо спокійного, життя. Люди молотять. Пшениця — слава Богу! — дорожче, ніколи не оплачується тепер купувати, кажуть, що Вітос вже у Варшаві з міністрами разом до стола сідає, що вже хутко „зелене право" прийде. Йде повна осінь. Люди яблука освятили, на Спаса дідам свячені овочі роздали. Овочі зародили, садів на Холмщині не бракує, але всі в чужих руках. Жиди купують. Що сад — то й

ФІЛІБЕРТ ЛЬОНДОН.

Філянтропійна поміч.

Вранці 14. листопада дістав Гаррі Бінг від одного відомого філянтропа відповідь на своє прохання:

„ВП. Пане!

Цілий день думав я над Вашою справою. Те, що мене найбільше дивувало в цій справі це те, що інші люди звичайно не звертаються з такими проханнями до чужих. Кожний має когось у своїй рідні, що міг би йому помогти і не треба йти до сторонніх, щоб оповідати про свої клопоти.

Ваші труднощі є занадто великі, щоб я міг вам відмовити, зваживши, що маю великі засоби та знижки. Але всеж справа не така проста, як це вам видається. Мушу вам признатися, що в нагороду за всі чемности, які роблю людям я дістаю щоденно яких 30 до 40 листів з усякого роду просьбами.

Які це різні просьби, про які всякі справи люди пишуть — цього не вигадала би найбагатша уява поета. Вже вчора я помітив, що ви прийшли до мене не тільки з тим, щоб скористати з моїх впливів, але щоб подивитись теж, як живе людина у місті заможна, знала з того, що радо йде назустріч усім у потребі. При цій нагоді хочу вам представити два випадки, які полагоджую водночас з листом до вас. Я прикладаю вам точні копії двох листів, щоб ви могли переконатись, яких різних засобів я вживаю, коли розглядаю добре якусь справу.

Завтра ми побачимося і я до ваших послуг.

Ваш „Гоф".

Текст двох залучених листів був такий:

„ВП. Пані!

Ви самі винні собі у вашім випадку. Ви зовсім не маєте підстави нарушувати спокій своїх ближніх своїми клопотами та стражданнями. Ви повинні загартуватися, не брати собі до серця всіх щоденних дрібниць ані сліз людей, яких чуєте. Багато людей роздражнює себе взаємно, коли не можуть допомогти одне одному.

Я міг би вам помогти, але волів би, щоб ви самі дали собі раду із труднощами, трохи обмежуючись. Коли проявите свою потрібну в даному випадку, станете рішучіші, наберете довіря до себе. Тоді й вернуться до вас люди, які відсунулись, коли побачили, що маєте фінансові клопоти. Саме тому, що маю переконання про деяку вашу вину у ваших клопотах, не хочу вам допомогти так, щоб ви не відчували ніякого тягару на собі.

Може ви зайдете ще до мене, коли половини клопотів позбудетесь. Гадаю, що не буду чекати на вас довго.

З глибоким поважанням

Гоф".

Другий лист:

„Моя дорога дитино!

З таким словом мушу до вас звернутись, щоб ви відразу бачили, що я вам прихильний. По правді то я міг би написати „Моя нещаслива дитино".

Ви не можете так далі жити. Ви мусите коли-небудь стати свобідні. Киньте все поза себе, не дайте себе потолочити грубими ногами життя. Коли ви досі не бачили життя поза одним чоловіком, то тепер мусите звільнитись від нього, бо він вас негідний.

Але я не можу вам допомогти негайно у ваших матеріяльних труднощах. Бо я знаю добре, що якби ваше буденне істнування хоч трохи поправилося, то ваша любов до чоловіка, який вічно ще є при вас, знову ожила би. Зате коли ви прийдете до мене і скажете мені, що той негідний вас чоловік, який довів вас до такого нещастя, зовсім вам чужий і ви покинули його на все — тоді я радо заспокою ваші особисті скромні просьби.

Спершу будьте свобідні, а потім забезпечимо вам дальше істнування.

Ви — сміливі, ви самі боролися і ви мене зрозумієте і щойно колись пізніше зможете оцінити вартість моєї помочі. Чекаю вас, сподіваюсь, що прийдете скоро.

Щиро прихильний вам

Гоф"

жид, або один сад — двох жидів, три жидівки і чотири жиденята. Інтереси робять, єдинки сушать. Крім інтересу трохи політики, але і в політиці є інтерес, мусить бути. Жиди ходять по селі, носять товар і конкурують з кооперативою, що ледви животіє. Заходять до молодих господарів, що за „політику сиділи". Щось там говорять, переглядаються. Хто зна що? Хіба їм не вільно — хібаж вони за сад не заплатили, чи їм не вільно робити власний інтерес?

В Л—ові зчинився недільного поранку гвалт. Хтось невідомий на Шмульковій хаті хреста дьогтем виписав, ще й напис: „Пречъ з жидамі!" додав. Господарі заходили в голову, ломали мізки, ніяк не догадувалися, хто міг це вчинити. Виступив Гаврило, що кілька років за КПЗУ в тюрмі змарнував. Хто винен? — спитався. — Відомо хто, українські фашисти, недармо „Не-

Пані, що оглядають Сх'дні Торги
заходять ласкаво оглянути прегарні
МОДЕЛІ СУКОНЬ І ПЛАЩІВ
2683 у знаній фірмі: 2-3
Й. Посамент
ЛЬВІВ,
вул. Академічна 2.
(Готель Жоржа).

ділю" читають.

Люди повірили, але потім показалося, що Шмуль не хотів зборгувати Гавриловій жінці цукру і той погрожував, що на другий раз клятому Юді ще й вікна побє, хай тільки зачекає, як зелені прийдуть. Зелені не прийшли, а Шмуль якось не злякався. В присутності цілої громади жалував був Гаврилові, що „наш — мовляв — Пітвінов у пяті має більше розуму, ніж ваш Сталін у голові". Дядьки задоволено сміялися.

Зближається осінь. Зелене листя жовкне, в'яне. Як вяне в наших селах віра у „зелених".

Роман Гучванович.

Як іде польонізація Поділля.

„Багато галасу знечева" робить залюбки польська преса, розписуючися про здогадне „курчене сен" польського стану посідання. Кожний, хочби малозамітний національний здобуток українців перебільшують удесятеро і роздувають до розмірів величезної офензиви на все, що польське. Тимчасом сіре, мало замітне життя буднів виказує наглядно, що в Галичині діється саме навпаки.

Перед нами найновіше число (22) польського часопису „Всхуд". У статті „Праце і загадненя на Подолю" находимо жмінку інформацій, цікавих у першу чергу для нас.

Відомо, що польське громадянство на Поділлі забуває про свої партійні порахунки й переконання, коли йде про українців. Під гаслом оборони перед „українською небезпекою" відбувались теж ріжні конференції польських громадських діячів, на яких приходило до порозуміння між б. санаторами й ендеками. Ініціятива до таких конференцій взаємного поро-

ЕЛЄКТИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАГА
ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49
Направа світла, лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіоапарати найдешевше у Львові. 3-4
1516

Того самого дня пополудне купив Гаррі Бінг надзвичайний додаток газети. Вуличні хлопці викрикували щось про два сенсаційні випадки смерти — самогубство та душогубство.

Молода жінка застрілила свого спокійного чоловіка — директора банку, з яким досі жила добре; сталось це після суперечки. Газета писала, що жінка була марнотратна і через те попала у всякі фінансові клопоти. Виходило з опису що й чоловік був людиною ліпшого серця та характеру, ніж його жінка-убивниця.

Самогубством покінчила молода дівчина. Вона жила самотньо, втікла від якогось мужчини, змінюючи часто місце свого мешкання, з остраху перед ним. Цей мужчина мав нарікати, що дівчина втягнула його у фінансові клопоти, але йому ніхто не вірив. Було загальне переконання, що він використовував бідну дівчину та потрохами відбирав від неї заробітки. Поліція знала його прізвище і шукала за ним.

Гаррі Бінг задумався. Сів у кавярні і витягнув з кишені копії листів, які дістав від Гофа. Він мав враження, що ці листа мають зв'язок з подіями, про які саме читав. Коли перечитав уважно оба тексти та опис обох трагедій, побачив ясно зв'язок. Гоф висилючи оба листи, переміняв адреси.

За місяць вичитав Бінг звістку, що Гофа перевезли до санаторії для нервово недужих. Загальна думка була така, що він перетомився від завелико великої скількости листів, якими йому докучали всякі люди, оповідаючи йому свої нещастя.

Перекл. **а. б.**

умінням (коштом українців) виходила завжди від старостів. Також за минуле літо відбулася ціла низка старостинських, регіональних конференцій під проводом б. тернопільського воєводи Дзєвалтовського-Гінтовта, на яких устій или план праці на найближчі роки. Такі докладні плянн випрацювали для кожного повіту зокрема.

Очевидно, сильна акція польських урядових і громадських кол мусіла принести відповідний успіх. Наводимо тут дослівно за згаданим „Всходом" розділ, у якому докладно зясовуються польські досягнення на Поділлі.

„Римо'католицьке населення старається вже кілька літ про побільшення скількости костелів каплиць. Теперішне число не відповідає відношенню потреб і скількости. Плани передбачують **сильне збільшення числа костелів. Ця акція в повнім розгоні.** (Підчеркнення наші).

Крім костелів величезне значіння для населення Поділля мають „доми людові". Їхнє значіння зрозуміло населення і в останніх часах із жертвенністю взялося до будови. Цей рух — стихійний. „Доми людові" будують власними засобами та працею населення при помочі незамітних (?) субвенцій урядових, будьто самоврядних. До 1. квітня ц. р. було на Поділлі **257 „людових домів"**, відданих до вжитку і **кількадесять** на викінченні. На підставі планів, що про них говоримо, скількість „людових домів" **має збільшитися на дальших 242 домів, які стануть незабаром бастіонами народового духа й культури".** Ці числа й дані ілюструють найкраще польонізаційну акцію, яка під цю пору йде в повним розгоні на Поділлі. При цьому не забуваймо, що й у інших околиних іде подібний наступ. Вистане згадати про Бойківщину, Гуцульщину й Лемківщину, де римо-кат. каплиці чи костели ростуть як гриби по дощі.

Так виглядає на ділі „українська небезпека на кресах" та зменшування „польського стану посідання"...

Порошки для дорослих з ф. бр. зн.
KOWALSKINA
вживаємо при невлинних
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

Війна п. Веринського
з гр.-кат. парохами у Львові.

Віцепрезидент м. Львова п. Веринський, від часу як перенісся з персонального бюра шкільної куратерії до міської управи у Львові, намагається всіми силами перенести на ґрунт львівського магістрату спосіб урядування, до якого звик як пан життя і смерти кандидатів на вчительські посади та самих учителів. Взяв собі за предмет своєї особлившої опіки львівських гр.-кат. парохів та завдав завести в парохіяльних львівських урядах польську мову, як урядову. Отже видав строгий приказ доставляти йому статистичні викази лише у польській мові, хоча всі львівські парохи від часу повстання Польщі до приходу п. Веринського до львівського магістрату виставляли ці викази завжди *в українській мові* і статистика на цім нічого не потерпіла. Непослушних священників покарав гривнами по 100 зол. і наказав їх стягати в них назіть при помочі кішеневої ревізії. Такі гривни мають заплатити оо. Дуткевич, Лопатинський, Кашинник і Лончина. Ба навіть п. Веринський видав приказ урядовцям, занятим у подавчім протоколі, щоби ніякого письма, *адресованого* по українськи парохіяльними урядами, не приймали! Розуміється, що цей приказ виконано совісно, а львівські парохи, які посилають навіть по *латині* виставлені метрики і метрикальні витяги, дістають їх назад, бо *конверта мала українську адресу!!* Пан Веринський урядує у львівськім магістраті як пристало на старого шляхтича — на магістрацькій „загроді"!

Правний стан такий:

Розпорядок ради міністрів з 24. IX. 1924. (Д. з. ч. 85. пов. 920), що торкається арт. I. закону з 31. VII. 1924. вичисляє уряди, які є обовязані у внутрішнім і зовнішнім урядуванні вживати державної мови, але між ними *нема* вичислених парохіяльних урядів, бо вони ніякими державними ані самоуправними урядами не є. Крім того Найвищий Суд орік дня 7. VIII. 1930. до ч. 3. К. 574/30: „закон з 31. VII. 1924. про державну мову не містить ніякої карної санкції, ані навіть загальної декларації, що той, хто до нього не приєстосується, підлягатиме карі. З огляду на те, візвання судової чи політичної влади, справоване до гр.-кат. парохів з поклином на наведений закон предкладати владі урядові виказки і витяги з метрикальних книг в державній мові, хоч би получене з загрозою що той, хто цього не виконає, буде караний в карно-адміністраційній дорозі, не може заступити хибуючої в законі карної санкції, бо політичні влади можуть грозити карами тільки у тих випадках, в яких закон їх до цього уповажнює, а цього випадку в законі про державну мову нема".

Друге рішення у цій справі не менше ясне, а саме: Найвищий Суд на засіданні сенату, зложеного з сімох суддів в дні 24. V. 1930, проголосив: „Особи, яким поручено вести метрикальні книги, **відповідаючи на питання державної влади у метрикальних або статистичних справах в рідній мові не нарушують через те ст. I. закону з 31. VII. 1924. про мову урядування державної влади і в цім випадку не можна до них стосувати розпорядку Президента Р. П. з 22. березня 1928.**

Всі ці рішення, що дають повне право гр.-кат. парохам вживати їх рідної мови у листуванні з владою у метрикальних і статистичних справах зовсім не цікавлять п. Веринського і його — видно — не зобовязують. Він конче хоче, щоби священники **його** слухали більше між свого Ординарія та хоч **не має до цього ніякого права** — накладає кари, вважаючи мабуть, що в той спосіб стеризує духовників резигнувати з прав закону. Довідуємося, що львівські священники шукаючи захисту від тих шикан, звернуться зі скаргою до п. премієра міністрів на таку безправну поведінку львівського магістратського достойника.

—o—

Переборщена ревність.

МОСКВА, 8. 9. ПАТ. „Правда" повідомляє з Ростова, що місцеві партійні організації переборщують у виловлюванні „троцькістів". З Бюра ОЦК Профсоюзу Державної Торговлі прогнали троцькіста Гробера. Після того низка партійних організацій в Ростові виключила з партії усіх тих членів, що мали якийнебудь зв'язок з Гробером. Виключено брата й сестру Гробера, хоч вони обоє були стахановцями.

Газета фабрики „Ентузіяст" повідомляє, що з фабрики прогнали „рештки контрреволюційної голоти".

Позатим виключили з партії тих робітників, що на думку організації повинні були здемаскувати Гробера. Далі виключено з партії усі ті особи, що ручили за Гробера, коли його приймали до партії. Виключили теж одного робітника за те, що був корреферентом на сходинах, на яких Гробер виголосив реферат. Врешті усунули з партії робітника, який був приятелем Гробера.

—o—

З нашої кооперації.

ЯК ВІДБУВСЯ II-ий ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС Р.С.У.К.

Назва цього курсу: Вакаційний курс для провідників та прихильників кооперації. Після минулорічного курсу в Косові відбувся він цього року в Яремчі над Прутом від 15.—27. м. м. і згуртував 63 постійних, замісцевих учасників. В минулім році було їх 37 і цей зріст свідчить, що зацікавлення курсом серед нашого громадянства зростає. В числі постійних учасників було 44 (42 мужчин і 2 жінки) чинних кооператорів і 19 прихильників (8 мужчин і 11 жінок). Між чинними кооператорами 15 репрезентувало низові кооперативи, 21 учасників репрезентували повітові осередки й 8 централі. Найбільше, бо 23, було членів управ, 11 інструкторів-організаторів повітових осередків, 3 ревізорів Р.С.У.К., 2 членів Надзірних Рад, 2 редакторів кооп. преси і 3 інших кооп. працівників.

Між прихильниками було 9 учителів (в тому 8 жінок), 2 агрономів „С. Г.", 1 адвокат, 1 магістер права, 1 студентка, 1 абсольвентка вищої кооп. школи і 4 інших. Зїхалися учасники з усіх сторін краю: найбільше — 15 зі Станиславова, 12 зі Львова, 6 з Рудок, по 3 з Галича й Теребовлі, по 2 з Коломиї, Копичинець, Тернополя, Зборова, Ременова й Чижикова, по 1 з Городенки, Рогатина, Мостиськ, Збаража, Журавна, Жовкви, Підгаєць, Ходорова, Войнилова, Тустанович, Старуні, Стопчатова. Між учасниками було 3-х селян, які своєю інтелігенцією й поважною поведінкою зеднали собі велику симпатію всіх учасників.

Проводили курсові, як і попереднього року, дир. О. Луцький і д-р К. Коберський. Завдання курсу: поглибити кооперативне знання учасників виконано і цього року якнайкраще. Виклад голови РСУК інж. Павликовського про українську кооперацію в УНР (1917—1919), виклад про кооперативний світогляд на тлі всіх головних економічних доктрин, виклади **про західно-укр.** економічне відродження та про українських рочдельців про початки нашої повоєнної праці, про кооперацію як форму господарської демократії, про т. зв. „плянову господарку" і кооперацію, про Швецію й Данію, про кооперативний світогляд Абрагановського, про кооперативи здоровля і т. д. внесли справді багато нового і глибокого у знання і світогляд учасників курсу. Окрім того гарно та весело проведений час поза викладами і дискусіями залишив серед учасників якнайкращі спомини та відсвіжив їхні сили до дальшої праці.

РЕЧИНЕЦЬ КООПЕРАТИВНИХ СВЯТ.

Рев. Союз Українських Кооператив визначив на цей рік дні 26. і 30. вересня як дні, в яких по змозі всі кооперативи повинні уладити у м'ст. цях свого осідку кооперативне свято. З цією метою видав Р.С.У.К. великий колірový афіш роботи арт. С. Гординського, афіш-відозву і дві летючки для роздавання учасникам свята. Афіші, відозви та летючки можна замовити в Р.С.У.К.

КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ.

Р.С.У.К. робить приготування до заснування перших трьох кооператив здоровля на території його діяльности. Поодинокі повітові осередки мають подати проекти місцевостей, де ті кооперативи мають повстати.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ВОЛИНСЬКІ „РАЙОНІВКИ".

„Господ. Кооп. Часопис" у ч. 33-34. подає короткий огляд діяльности волинських торговельних районівок п. Волошиновського на основі звідомлення їхнього Союзу „Гурт". На загальних зборах „Гурту", які відбулися в Рівному 28. 7. ц. р., було всього 25 представників від 17 районівок на усіх 24 районівки зі 108 крамницями. Не зважаючи на те, що члени цих районівок у великій переважі українці, поміж представниками їх на зборах було українців занадто мало. Це наслідок штучно створеної дійсности в проводі районівок та їх союзу.

Перші районівки основано на Волині в 1933 році (6). В найближчому році прибуло їх 12, у 1935 р. 7. В першій половині 1936 р. вже не основано ніодної нової районівки, навпаки — одна з давніше основних щезла.

На 30. червня 1936 р. всіх районівок було 24 зі 108 крамницями. Ці районівки обединювали 17.052 членів. Їх уділовий капітал у цьому часі був лише 115.988 зол. Пересічний торг одної крамниці дав у червні ц. р. 1.623 зол., себто 10 зол. 28 сот. на 1 члена. У 1935 році дві найдавніші районівки — дубенська і володимирська — понесли великі страти. Поза тими двома районівками решта поправила свій стан у 1935 р. Страти зменшилися, а деякі районівки закінчили рік 1935-ий надвишками. Одна районівка (в Мізочі) в 1935 р. прийшла до примусової ліквідації через байдужість членів, що не платили паїв, одна районівка (у Вербі) злучилася з районівкою в Радивилові. Висліди не надто приманчиві. Тимпаче, що для збуту рільничих продуктів не зробили районівки нічого.

„Г. К. Ч." зазначує відношення Р.С.У.К. до волинської кооперації в той спосіб: „Не чужі нам їхні гасла за тим, щоб кооперація обслуговувала тільки членів і то без товарового боргу, щоб власні фонди кооператив були якнайбільші і провід якнайліпший та найдешевший. Натомість ми обороняємо відомі, протилежні волинським районівкам засади вільности й аполітичности кооперації (яка не має бути політичним інструментом навіть для воєвідства). Її національного характеру (що не противиться приймінню у члени кооператив також осіб національної меншости на даній території) та її громадсько-виховні місії, яку перевести можна тільки тоді, коли всі члени сільської кооперативи як співпрацюючі сусіди добре знають себе і вірять собі. Наша засада визнає рівність усіх націй і їх співпрацю як рівних національних організмів. Многолітний наш досвід оправдав наше розуміння кооперативних завдань. Волинські районівки не могли дати своїм членам моральних успіхів, яких сподівались їх основники. Щирий запал п. Волошиновського не вистачає, життя

Останні новини.

на сукні, комплєти і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	1.50
Вовна на комплєти	3.50	Камгарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничку	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і біл. на 30 прц. дешевші.

o. О. ПРИСТАП. 89)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

КНЯЖИЙ ДАР УКРАЇНКИ-ПАТРІОТКИ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКІЙ ВИСТАВІ.

На днях дістала Українська Виставова Корпорація через місцевий Комітет в Ню Гейвен, Конн., дійсно княжий дар від пані Агафії Бундзяк в сумі сто долярів на допомогу Першій Українській Світовій Виставі.

Ця жертва говорить сама за себе. Скільки нам відомо, пані Бундзяк працює в Ню Гейвен як робітниця. Своїм невченим, однак високо патріотичним українським серцем пані Бундзяк відчула потребу допомоги такому важному ділу і дала від себе те, що могла.

Щоб порушити широкі кола нашої еміґрації, я помістив у філядельфійському часописі „Америка", з 24. грудня 1932. статтю з покликом допомоги виставі у Шикаго.

Уже з самого початку було видно, що нашому Виставовому Комітетові в Шикаго чогось бракувало. На його заклики, писані без ніякого запалу, не зареагував ніодин з часописів і майже ніхто з патріотів. Ця байдужість преси та громадянства чимало здивувала й затрівожила мене.

Особливо редакція найстаршого, найбільшого й найповажнішого щоденника „Свобода" навіть „вусом не повела" й зовсім знехтувала першу, другу й третю відозву шикаґського Українського Виставового Комітету. Ню-йоркська „Свобода" мала досить своїх пильних дописувачів, що завжди відгукувались на кожний новий прояв у нашому житті. А тоді, не знати, чи самі дописувачі погнівались на шикаґських ініціяторів виставн, чи можливо панове редактори кидали їх дописи до коша й радше заповняли часопис вістями з Азії, де велася війна між японцями й китайцями. Зрештою про справу нашої участи у Всесвітній Виставі мовчали також усі інші часописи.

Що спричинило цю мовчанку?

Здавна водилося воно так у нас в Америці, що всі національні, культурні, політичні й економічні проекти, концепції і пляни виходили від проводу Українського Народнього Союзу, що мав, наче необмежений монополь на всяку ініціятиву. Аж тут знечевя, там на далеких „Вестах" — Заході, шикаґські „самозванці" дозволили собі самі заініціювати нашу участь у Всесвітній Виставі. Навіть заснували собі в тій ціли корпорацію в Шикаго, нехтуючи „освяченими привілеями" всіх Союзів і відбираючи „Істові" — Сходові право його монопольної ініціятиви.

Чи було воно точнісенько так, чи трохи інакше, годі сказати. Але що шикаґські наші патріоти були зарозумілі, або може лише необережні „дипльомати", показалося з того, що через їх загумінковість, їх акція довгий час зустрічалась з „дасивною резистенцією" наших міродатних чинників. Почавши від найстаршої допомогової організації „Українського Народнього Союзу", аж по олифантську запомогову організацію „Згоду Братств", поставились усі з великою резервою до тої справи, якщо взагалі не бойкотуючи її.

Та можливо редактори „Свободи" й інші міродатні діячі в „Істах" мали й рацію, прийнявши вельми стримано перші відозви й заходи шикаґських ініціяторів. Хто їх там знає.

Тимчасом час не стояв на місці, але скоро утікав. За шість місяців Виставова Корпорація вспіла зібрати ледви 1543 доляри. Але з цього саме Шикаго зложило 650 дол., а вся інша еміґрація, собі на сором, аж 893 дол. Це був не лиш сором, але щось більше, бо тут з одної сторони стояла невеличка шикаґська кольонія — 16.000 душ і з другої міліонова маса нашої еміґрації в Америці та Канаді. Але діло не лише в тому, що жертвенність одних і других була розділена дуже нерівномірно, а в тому, що вся справа Вистави, справа нашої участи була загрожена. Я не міг довше мовчати та написав другу статтю про Шикаґську Виставу. Вона була поміщена в „Америці" з 23. І. 1933. п. н. „Слово до нашого Загалу. Чи американські українці беруть участь у Світовій Виставі в Шикаго".

В цій статті я виступив різко проти пасивної резистенції і партикуляризму нашої еміґрації та її провідників. Я звернув увагу, що не слід лишати всю справу нашим шикаґським громадянам та не слід говорити...

„Інша річ шикаговська виставa це вже справа не „наша", але самого Шикаго, тих шикаговських утопійників, що, мовляв, самі без нашого дозволу виставовий комітет зорганізували; нас про це не повідомили; нас до себе не запросили; нам контролі над фондами не віддали (яких ми покищо не дали), бо не знаємо, чи з того борошна взагалі буде яка паляниця не то хліб, тим більше, як нас там нема. Ну, тай не дуже спішимося дати. Волимо почекати та дивитися, що з того буде. Зрештою, ціла та шикаговська „кумедія" виставова це не наша справа (так як усяка інша, в якій кажуть дати, а не можна від неї брати) хочби вона й українська називалася. Якщо та ціла „шикаговська геца" булаб уладжена в нашім пашалику, ну, тай розуміється, „патріотами", які вже не раз і не два дали докази свого „патріотизму", тоді ми розвели б таку шалену агітацію за неї, що світ цілий здивували би. А так лишаємо її ласкавій опіці панам із Шикаго, нехай вони голови собі сушать, та не проваляться, га, тоді і ми „ласкаво" дещо тицьнемо, а як заріжуться, будемо самі „сальвовані", наші гроші будуть урятовані, а сміху будемо мати повну торбу"

(Далі буде.)

має свої права, навіть дуже чинна протекція державної адміністрації не заступить будуючої національногосподарської рації. Осягнено тільки те, що нема на Волині національної української кооперації. Та й це щасливо минеться, бо є на Волині українська нація".

РУХ ЧЛЕНІВ У Р.С.У.К.

В липні й серпні ц. р. приняв Р.С.У.К. у свої члени 5 нових кооператив та видав згоду на засновання і зареєстрування 15 кооператив.

В. Л.

—o—

Сьогодні у ВЕЛИКОМУ ТЕАТРІ в год. 8. веч.:

Маріюш Машинський

у превеселій американській комедії Дейвіса

„Усі права застережені"

Поклін Бережанщини Маркові Муравi.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО-ПОМИНКИ В ЖУКОВІ

Парохія Жуків (Гиновичі й Шумляни) і з нею вся Бережанщина святкувала 30. серпня ц. р. 35-ті роковини смерти свого заслуженого пароха-громадянина, бл. п. о. Сильвестра Лепкого (Марка Муравн). Видно добрим духовним провідником був пок. о. Лепкий, коли по тім довгім часі парохіяни та ширше громадянство Бережанщини за нього не забувають. Памятаю, як тому 30 літ заходом самих громадян вдвигнено гарний памятник на могилі Покійника, а посвячення того памятника відбулось тоді при участи непроглядних мас з цілої Бережанщини та 23-ох священників, які прийшли тоді з процесіями і прапорами, щоб віддати поклін зразковому громадянинові. Памятаю, як нині, промови священників, пок. Волод. Бачинського та пок. Т. Старуха. За української влади Бережани також не забули за пок. Марка Муравy, бо його іменем названо найкращу вулицю в Бережанах.

Що кілька літ з'їздиться родина Покійного на поминки до Жукова. Цьогорічне свято перевищило всі попередні, бо було получене також з привитанням та відданим поклону визначному українському письменникові й поетові проф. Богданові Лепкому, який так гарно у своїх творах оспівав рідні сторони Бережанщини, що в них пережив найкращі молоді літа. Не лише старі господарі прийшли привитати „свого Бодя", але й молодь, яка залюбки читає його твори.

В неділю 30. серпня ц. р. була гарна погода і нарід численно поспішив раненько на стацію Гиновичі. Уставилися всі в якнайкрщім порядку Гиновичі. Уставилися всі в якнайкрщім порядку з оркестрою з Лящинова та хором з Гиновичі уже в год. 6.30 рано, бо за кілька хвилин прийдуть з Черча дорогі гості. Заїхав поїзд, оркестра заграла привіт і з поїзду висіли: проф. Богдан і ред. Лев Лепкий, сини пок. пароха та зять о. І. Лящинський, парох Борщовиці. З ними приїхали: о. декан Е. Бачинський з Бережан, ред. Р. Кущинський, радник Коковський, п-і Маковеєва та інші громадяни Бережан. З появою проф. Б. Лепкого залунав трикратний оклик „Слава"... молода дівчина з Жукова в народнім строю А. Лещук привитала нашого письменника короткою промовою і подала китицю квітів, а господар Я. Кавара з Лящинова привитав дорогого гостя хлібом і сіллю. Уставляється похід, на чолі якого йде оркестра, хор, численна громада старших і молоді в гарних народніх строях, а серед того ми, гості, всідаємо на фіри, щоб перейхати коло 1½ км. до жуківської церкви.

Серед села біля читальні, на котрій видніє напис „Вулиця Богдана Лепкого", пишається гарно прибрана тріюмфальна брама (у виді тріюуба), з написом: „Вітаємо". Задержуємося, хвилинку, бо біля брами старший громадянин Жукова Степан Недільський витає хлібом і сіллю нашого мистця слова. За хвилинку ми вже під жуківською церквою, де вібрались численно громадяни зі своїм парохом о. кан. Пясецьким і теж витають при церковній брамі дорогого гостя. „Нині — промовив о. Пясецький — незвичайне свято, бо маємо віддати поклін пок. місцевому заслуженому парохові о. Лепкому, який помер лише тілом, але духом живе дальше в серцях тутешніх околичних громадян, які прийшли нині численно на його свято. Та нинішнє свято подвійне, бо витаємо й вас, високодостойний пане професоре кавалеристе-письменнику, як славного сина великого батька. Нині витає вас пане професоре, й та старенька, мохом поросла церковця, в якій ваш пок. батько тому 35 літ служив вірно Господу Богу і котру ви так гарно оспівали в своїх творах". Довша промова о. пароха зробила на всіх незвичайне враження: наш поет із зворушення прослезився, такеамо й зібраним появилися сльози в очах. Хор відспівав многоліття і всі увійшли до церкви, щоб помолитись.

По коротній перерві відбулася соборна Служба Божа на дворі в капличці, яку целебрував о. декан Е. Бачинський з о. Мігоцьким з Шибалина й о. Романчукевичем з Лящинова та дияконами, в якій взяли участь всі присутні. Підчас Служби Божої співав гарно хор з Гиновичі під проводом Р. Карайського.

По Службі Божій рушив процесійний похід, зложений з кількох тисяч народу не лише місцевих, але й із сусідніх та дальших доокольчних сіл на недалекий цвинтар, де на гарно прикрашеній могилі пок. о. С. Лепкого зложили дівчата два вінці, а священники відправили панахиду. По панахиді о. декан Бачинський, як свідок часів пок. Марка Муравн, виголосив змістовну проповідь, загріваючи присутніх, щоб ішли слідами пок. о. Л., якого так любо згадують. Оркестра з Ценева відграла жалібний гимн, а хор відспівав „Боже Великий".

По богослуженних відбулася в саді біля церкви на спеціяльно збудованій сцені академія в честь пок. о. Лепкого. Академія зачалася привітом хору з Гиновичі, опісля радн. Коковський з Бережан виголосив святочну промову. „Здається мені нині, — говорив бесідник, — що ось за хвилину отворяться двері приходства, а в них покажеться усміхнена постать пок. о. Лепкого та його дружини. Здається мені, що то так недавно ми всі збиралися на приходстві в гостинній хаті пок. о. Лепкого, який гуртував усіх біля себе, старших і молодших, і якого девізою було: „Бог і Вітчизна". За тим гаслом і ми йдім, бо так віддамо найкращий поклін покійникові". Дальші точки виповнили хори: мужеський і мішаний та оркестра з Ценева. О. парох Пясецький відчитав довше письмо о. декана Мосорп зі Сколього, бувшого пароха Поручина, сусіда і приятеля Покійного та опікуна родини по пок. С. Лепкім, який зясував у тім листі ціле народне життя Бережанщини, яке тому 40 літ гуртувалось на жуківськім приходстві, біля особи пок. о. Л. Академію закінчив проф. Б. Лепкий, дякуючи всім за труди та участь у цім гарнім родинім святі, після чого збори відспівали в супроводі оркестри національний гимн.

Свято зробило на всіх присутніх дуже гарне враження і всі приємно перебули в Жукові кілька годин та сподівалися ту велику вдячність громадянства для пок. заслуженого пароха і громадянського діяча. Велика вдяка за улаштування цього культурного свята належиться місцевому парохові о. кан. Пясецькому, який спільно та в порозумінні з о. дек. Бачинським і радн. Коковським з Бережан створив комітет з гром. І. Штепованим на чолі, що так гарно вивязався зі свого завдання. Опісля відбулося ще посвячення нового приходства й обід для гостей та громадян. Пополудні влаштовано ще дитячу виставу „До сонця — до волі".

Гість.

Новий

ГОТЕЛЬ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ

у Львові — пл. Марійська 4.

(у центрі міста)

Новітній комфорт

Покої з лазничками

Пливка тепла і зимна вода

Телефон — Центральне огр вання

Вінда — Просторий голь

— Ціни помірковані. —

НОВІ МОДЕЛІ дешевих апаратів дзеркальних з оптикою ч. 4,5 і ч. 3,5 та солідно збудовані апарати до побільшування поручає! інж. А. ШАРФ

Львів, Сикстуська 2.

Французький „Людовий Фронт" рветься.

Під враженням суботнього інциденту з металівцями-комуністами промовляв Блюм у неділю на сходинах соціялістичної федерації Сени. Промова премієра викликала велике враження в політичних колах.

Комуністи, які в останніх днях переводять нагальну кампанію **за інтервенцією в користь мадридського уряду, перший раз задемонстрували проти премієра.**

Коли Блюм вийшов на трибуну й виясновав становище французького уряду щодо Еспанії, комуністи почали кричати: „Домагаємося літаків для Еспанії!" Коли відтак поставив премієр запит: „Чи сьогодні має повстати непорозуміння між урядом людового фронту й масами?", з юрби посипалася відповідь: **„так".**

Блюм ще раз потвердив становище уряду до справи Еспанії заявляючи, що Франція не сміє встрявати у внутрішні еспанські справи. Це становище премієра, протилежне до домагань комуністів, зробило на всіх величезне враження.

Блюм візвав комуністів, щоби вони ясно висказалися, чи попирають політику уряду. На випадок, коли би комуністи не погодилися зі становищем Блюма, уряд витягне відповідні консеквенції.

Всі помірковані соціялісти одобрили становище Блюма. Лише комуністична „Ліманіте" воює проти премієра доказуючи, що коли Франція вмішається отверто в еспанські справи, то не конче мусить вибухнути загальна війна.

ПІД НАТИСКОМ ВУЛИЦІ.

Берлін незвичайно уважно слідкує за розвитком конфлікту між французькими соціялістами й комуністами. Німці ще від початку існування кабінету Блюма, передбачували такі конфлікти. Сьогодні вся німецька преса говорить про кризу людового фронту й уряду.

На думку Берліну, вже хоч би те, що робітники ставлять урядові ультімат доказує, що **вулиця набирає сміливости й вимушує на уряді зміну закордонної політики.**

Тепер — пишуть німецькі часописи — уряд Блюма буде ще слабший, бо матиме внутрішніх ворогів. Німецька теза, мовляв, еспанська проблема ще не є щось замкнене, потверджується.

Модерно відновлена

РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ

С. КАЧМАРСЬКОГО

ЛЬВ 3. ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.

МУЖ ЬКЕ і ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовл я зі шкір краєвих і заграничних.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На 29/115 складі все найновіші фасони. 5—10

2 міліярди для Польщі?

ВАРШАВА. Існують поголоски, що Польща дістане від Франції позичку у висоті 2 міліярдів франків, значить: 650 міліонів золотих і готівці і в технічних матеріялах.

ПОКИЩО ТАЙНА.

ВАРШАВА, 8. 9. Виявляється, що реакції польських часописів про французьку позичку 2 міліярдів для Польщі покищо передчасні. Висота і подробиці умовленої в Парижі позички ще не устійнені.

—o—

Нині в АПОЛЬО

фільма, яка перше, ошоломить, яку подивляти цілий Львів!

НЕ ЗАБУТЬ ПРО МЕНЕ

із гол. ролях загально відомий співак світа, наступниця Каруза **Бенямін Гіглі** і знаменита партнерка **Магдалина Шнайдер**, а також 8-літня дитина — феномен Петро Боссі.
Найкраща пісня туги за любов'ю. Фільма-архитвір найбільших мистецьких вальорів.

Французько-совітський договір хитається.

РИМ, 8. 9. ПАТ. Льондонський дописувач „Трибуни" підчеркує, що англійська опінія слідкує з великою увагою розвиток міжнародньої ситуації під кутом заповіджених конференцій 5-х льокарненських великодержав. Успіх цієї конференції залежатиме від німецько-французького наближення. Дописувачі стверджують, що позначкою цього наближення є візити президента державного банку д-ра Шахта в Парижі і розмови, що їх недавно відбув у Баварії канцлер Гітлер із німецьким амбасадором у Парижі та німецьким військовим аташе. Льондонські кореспонденти слідкують із великим зацікавленням за зміною настроїв, яку у Франції запримічують, у відношенні до Совітів та за еволюцією поглядів на **французько-совітський договір.** Цей договір за думку німецьких політ. кол, є найважнішою і неможливою до побореня перешкодою на дорозі до нового льокарненського договору. Велике теж значіння має польський чинник. Візита ген. Ридза-Сьміглого в Парижі принесла добрі успіхи.

Поправа відносин між Варшавою і Парижем очевидна і дуже можливо, що це **відібється на становищі Франції в напрямку ревізії поглядів на договір зі Совітами.** Бо тому, що відносини польсько-французькі поправилися, французько-совітський договір, який мав прикмети контрасекураційного інструменту, тепер виявляється не дуже то потрібним.

Французький міністер приїде до Варшави.

ВАРШАВА, 8. 9. Сподіються тут у пятницю 11. ц. м. приїзду французького міністра торгівлі і промислу. Разом із ним приїздить теж французький амбасадор Нель, який перебуває у Парижі відчас побуту ген. Ридза-Сьміглого.

—o—

Перемоги повстанців.

СЕВІЛЛЯ, 8. 9. ПАТ. Національні війська зорганізували на Майорці свято з нагоди звільнення Майорки від червоних.

На полудне від Теруель розбили відділ червоних. Толедо боронитьсяся дальше, хоч червоні наступають без упину. На підставі повстанчих інформацій в бою під Талярера деля Рейна згинуло приблизно 500 червоних. Відділи ген. Моля знищили залізничу лінію між **Більбао і Сан Себастіян. Повстанчі летуни беруть енергійну участь у наступі на Сан Себастіян.**

В Гуельві літаки збомбардували корабель червоних і сильно його ушкодили.

В Бургосі зорганізували збірку на літак, який матиме назву міста.

ПОВСТАНЦІ У ГВАДЕЛЮПІ.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. В год. 12.30 виєсили над фортом Гваделюпа червоно-золотий прапор, значить, форт здобули остаточно повстанці.

Голос вопіющого.

Негус все ще не тратить надій.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Напередодні засідання Ліги Націй, негус проголосив відозву до цілого світа про мир і справедливість для Абісинії. Негус підчеркує, що більше як 2/3 Абісинії ще вільні та що тимчасовий уряд функціонує зовсім правильно в Західній Абісинії. Абісинія, як член Ліги Націй, більше, як колинебудь потребує миру і справедливости. Тому негус звертається до народів, що гарантували незалежність Абісинії, щоб вони виповнили свої зобовязання.

МЕКСИК ПРО ЕСПАНСЬКУ ВІЙНУ.

МЕКСИК, 8. 9. ПАТ. На тайнім засіданні сенат відкинув внесок, щоби признати президентові Карденазові надзвичайні повновласти. Ці повновласти уповажнювалиб до продовжування, у рямках можливостей скарбу, висилку зброї до Еспанії та до заяви еспанському урядові, що мексик. сенат і сойм солідаризуються з еспан. урядом.

Сенат обмежився тільки до ухвалення довіря для президента Карденаза.

—o—

Чистка.

ШАНГАЙ, 8. 9. ПАТ. Місцева преса подає поголоску, що совітського військового аташе ген. Лепіна і віцеконсула в Шангаю Міліковського відкликали до Москви, як підозрілих у „троцькістівських" симпатіях.

—o—

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— З Українського Технічного Товариства. Реферат інж. Я. Воєвідки відбудеться в домівці Т-ва в пятницю 11. вересня в год. 19. на тему: „Око радія". — **Інж. Сеціньский,** відч. реф.

— Моторові потяги. Львівська дирекція залізниць повідомляє, що з днем 3. ц. м. орухомила моторові експресові потяги зі Львова до Борислава і до Тернополя, зі швидкістю 100 км. на годину. Потяг має комфортове уладження з 77 місць до сидження. Їзда не дуже дорога, ціна білету рівнається їзді третьої кляси поспішним потягом з доплатою за купон. Оплату за купон обчисляється по 50 сот. за кожні розточаті 50 км. Отже загальна ціна переїзду зі Львова до Красного 5.50 зол., Золочева 6.70, Зборова 7.70, Тернополя 11.50, Стрия 6.50, Дрогобича 9.40, Борислава 9.80. Право їхати моторовим потягом мають всі подорожні, що користають з нормальних і пільгових білетів, важних на поспішні потяги або особові за доплатою до потягу поспішного. Не можуть користати з їзди моторовими потягами пасажири, що мають пільгові білети, важні тільки для потягів особових, напр. білети поворотні, робітничі, відпускові, місячні, місячні й тижневі шкільні, навіть за доплатою ріжниці.

— Знову бійка в університеті. На Соломона Ротрауба, що хотів записатися на І. рік права, напали в університетському будинку у Львові ендецькі студенти і тяжко побили його по голові. Раненого Ротрауба перевезено додому, де лежить хорий. Взагалі у львівських вищих школах заноситься на дальші протижидівські екцеси, бо вже тепер ендеки поширюють протижидівські летючки.

Ревія моделів

оригінальних паріських і віденських яких 30 суконь, 40 плащів, костюмів і комплетів заходом

„WIENER MODELLGESELLSCHAFT"
Г. м. б. Г. Відень —

на живих моделях, вишколених заграницею, відбудеться

у салях Театру Ріжнородностей у Львові в пятницю 11. вересня 1936 від год. 10.30 передпол. до 14-тої і в суботу 12. вересня 1936 від год. 10.30 передпол. до 14-тої.

Згодошення учасників приймає та дає інформації: Репрезентація **Wiener Modellgesellschaft,** Львів, вул. Пястів 23, тел. 207-00, — пл. Марійська 8, тел. 226-27.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

— **Туристичний захист під Сивулею.** З уваги на значний туристичний рух в долині Бистриці виринула потреба будови нового захисту під горою Сивулею (1.815 метрів). Задля цього в Рафайловій була комісія, зложена з воєвідського делегата і представника туристичної організації, щоби вибрати місце під будову. Захист зможе помістити 100 осіб.

— **Львівська хроніка.** Доходження в справі Михайла Савули, якого знайшли збитого при вул. Сяйній (бічна Торосевича) ствердили, що він згинув не при якихось особистих порахунках, але був тяжко пострілений при вломі до мешкання на Квітківці. Його спільники втікли. — В парку Кілінського знайшли якогось коло 60-літнього мужчину, що повісився на залізній огорожі. — Залізничий урядовець К., вертаючи в ночі з Торгів Східних, задрімав на лавці в парку Костюшка, де якась жінка вкрала йому з кишені 78 зол. — На вул. Браєрівській зімлів з голоду 22-літній Януш Божкальський, що приїхав з Варшави шукати посади. — Кількох зголодних людей вибили шибу й ушкодили дві ма-



Гарбуй памятати, що коли їсте — — **ХЛІБ ЗАЙДЕНА**

то їсте **хліб смачний** і **здоровий** та створюєте собі рівночасно можливість здобути одну з богатьох нагород грошевих або річевих. Отже збирайте

НАЛІПКИ З ХЛІБА ЗАЙДЕНА!
Жадайте всюди хліба Зайдена! 2595

— **Крадіжки.** Ціпер крадуть не лише в пустих мешканнях, але й в таких, де господарі є. Так у кравецькій робітні Дав. Гроскопфа при вул. Личаківській ч. 32 тому, що Гроскопф не припинив праці у звязку зі страйком кравецьких помічників. — Із хати жінки начальника залізничної стації на Персенківці Станіслави Шмігельської, злодії вкрали крізь вікно 400 зол. готівкою, гардеробу та столову заставу вартости 1.900 зол. — 14-літній Тад. Левандовський і 12-літній Мойсей Бер з Голоска вкрали в Ад. Шамири при вул. Коперника ч. 26 одяги та пушку МКО вартости 200 зол. Їх арештували. — Теренті Черлінський з вул. Кордецького ч. 8 повідомив поліцію, що Федь Зверуха з вул. Осолінських 10 вимінтував у нього 110 зол. на виробленя посади. Посади не виробив і грошей не віддав.

— **Відшкодуванця за військові шкоди.** Коли військові відділи на вправах зроблять пільну або іншу шкоду, треба застосуватись до розпорядку міністра військових справ з 3. вересня

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Відвайдений рай"** Стор. 165 . . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу".** Стор. 193 . . . . . Ціна 2.50 „
Вражіння з Китаю нашої мандрівниці. Кільканадцять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: **„Чортиці".** Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра".** Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших новелістів світа.

Друкуються: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні"**, повість, два томи.
Кожний том у кольоровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

1934 (Вістник державних законів ч. 85/34, 767). Пошкодовані, що мають претенсію до признання військом відшкодування за втрати, у випадку, де шкода не перевищає суми 250 зол., повинні внести подання, по змозі негайно до коменданта цього відділу, який зробив шкоду, або до якого належить винуватець шкоди, щоби перевів угодові переговори з пошкодованими і полагодив справу винагороди угодово. У випадках, коли шкода перевищає суму 250 зол., або коли безпосередні угодові переговори з військовою владою скінчились без успіху, а врешті коли з якихось причин не зголошено претенсії командантові військового відділу, слід внести подання за відшкодування до повітової адміністраційної влади, але не пізніше як до 14 днів від часу зроблення шкоди або від дня покінчення угодових переговорів, які не дали відповідного висліду, а саме щоб справу признання відшкодування розглянула мішана комісія, скликана начальником повітової адміністраційної влади.

— **Заскаржив обезпечальню за смерть батька.** В цивільному суді йде процес проти суспільної обезпечальні, яку заскаржив кільканацятьлітній молодець, домагаючись відшкодування за смерть батька. Два роки тому зголосився до обезпечальні 49-літній приватний урядовець Мандель з якимсь шкірним недомаганням. Спеціяліст обезпечальні, дерматольог, приписав йому лікування, що показалось шкідливим. Тоді Мандель зголосився до іншого лікаря спеціяліста, який ствердив у нього цукрицю і спрямував його до шпиталю. До чотирнацятьох днів Мандель після операції помер. Тепер син покійного виступив на судову дорогу проти обезпечальні і лікаря шкірних недуг.

— **Пригоди гімназистки.** У Винниках під Львовом поліція арештувала 19-літню Йосифу К-ш, б. ученицю VI. кл. гімн., перебрану за мужчину. Показалося, що дівчина, попавши в конфлікт з сусідами на Богданівці, втікла з дому й вбрана в мумеський спортовий стрій мандрувала кілька місяців по краю, живучи з добродійности людей. Вкінці скитальне життя їй надоїло і вона рішила вернутись до Львова. Тимчасом шукала за нею поліція, яка відставила її додому.

„ГМІНД"

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків трівожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок дружу і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поч товою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла". **Львів, Ринок 10.**

КОМУНІКАТ.

УПРАВА ЛЬВІВСЬКИХ ТЕЛЄФОНІВ П.А. С.Т. ПОВІДОМЛЯЄ П. Т. АБОНЕНТІВ, ЩО ВСІ ЗМІНИ ДОТИЧНО НАЗВИ ФІРМ І Т. Д. ДО ТЕЛЄФОНІЧНОГО ВИКАЗУ НА РІК 1937 ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИ НАЙПІЗНІШЕ ДО ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1936 Р. ВКЛЮЧНО.

— **Краєва хроніка.** В Підмихайлі пов. Калуш, уладжено 6. ц. м. польсько-українські обжинки при участи кількасот осіб, головно поляків. — На летовищі Соколова Гора під Кремянцем ширяк майора Генр. Островського дістався в повітряний коркотяг і впав на землю, причому летун убився. — В Купновичах Нових пов. Рудки відкрито поштову агенцію.

— **Долярівкові ошуканці.** В апеляційному суді у Львові відбудеться в найблизчому часі розправа проти долярівкових ошуканців: б. директора банкової кооперативи, Едмунда Онишкова, його батька Теодора, їхніх спільників, Гендля і Германа та д-ра Бріля. Трьох перших засуджено в першій інстанції на кару вязниці по 3 роки.

— **Летунські катастрофи.** Під Пітсбургом у Злучених Державах упав з невідомої причини комунікаційний літак з 8 пасажирами. Під останками апарату знайшло смерть 7 пасажирів, 2 пільотів. Врятувалась тільки одна молода дівчина, що тільки легко потовклася. — На летовищі під Маковом розбився військовий літак, причому пільот Каз. Прендовський і обсерватор Стефан Фіндер тяжко потовклися. Раненних відставлено до шпиталю в Новому Торгу.

— **Вбили власника саду.** В місцевости Городок пов. Горлиці дісталося в ночі до саду Миколи Грибоша кількох злодіїв і почали рвати сливки. Почув це Грибош і вийшов з хати до саду, щоби сполошити злодіїв. Однак злодії відповіли револьверовими стрілами і положили господаря трупом. За бандитами глядає поліція.

— **Большевицькі судові штучки.** Лондонський тижневик „Сандей Пікторіяль" приніс сензаційну вістку про процес Зіновева, Каменева і тов. Закордонні психіятри і хеміки, що уважно слідкували за ходом московського процесу, дійшли до переконання, що совітський суд довів до каяття обвинуваченых при помочі спеціяльних вприснень. Такі вприснення, владжені із скополяміни, викликують у людей пригноблення і втихомирюють божевільних при атаках фурії. Пригноблення, спричинене при помочі тих вприснень, довело до того, що підсудні не тільки признавались до вини, якої допустилися, але й взяли на себе всі інші закиди, які їм поставлено. Цим пояснюється незвичайна психольогічна загадка, чому завзяті большевицькі діячі так ревно каялися в обличчі смерти.

— **Злочинність серед американської молоді.** Як жахливо поширюється злочинність серед американської молоді, свідчить факт, що пересічний вік двацятьдвох осіб, засуджених на смерть на електричному фотелі і покищо заприторених до голосної вязниці Сінг-Сінг, рівнається 17 рокам, а пересічний вік осіб, засуджених на досмертну вязницю — 22 рокам.

— **Найбільше книжок виходить у Данії.** За обчисленнями, які появилися в міжнародніх статистичних видавництвах, можна ствердити, що в порівнанні з числом населення найбільше книжок видає Данія. На 10.00 мешканців приладає в Данії 8.7 нових друків. Опісля йде Латвія та Голяндія, а щойно дальше Німеччина, Англія і Франція. Польща стоїть на 19-му місці.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські однострої і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 10-7

З кіна.

Кіно „Паляс": „Малий моряк".

Пересічна погідна польська комедія. Трохи моря, трохи пропаганди для нових чудових кореблів, любовні сцени до місяця, їзда автом, дансінг, кілька сцен з аматорами чарки. Історія сватання багатої американської панни, що відвідує рідний край із своїм батьком-емігрантом. Дія йде у Гдині. Головні ролі — Фертнер, як завсідни добрий комік, Бродзевич у ролі 100-відсоткового мужчини та Дон-Жуана, дві красуні Богда та Гроссівна. Є кілька добрих дотепів і кілька веселих сцен „Кві про кво".

—o—

Спорт.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Львівський Клюб Ситківкарів як організатор краєвих ситківкових змагань, повідомляє, що вони зачинаються дня 10. ц. м. на тоці Л. К. С. на пл. Сокола-Батька. Початок змагань у днях 10., 11. і 12. в год. 15.15, у неділю 13-го в год. 9-ій і 15-ій. До змагань асотоспілася змагуни з Коломиї, Стрия, Станиславова та Львова. Льосування змагунів відбудеться дня 9. ц. м. в год. 19-ій у домівці Спортового Союзу.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

У неділю 13. ц. м. розіграє Україна товариські змагання з Гасмонеєю з приводу „Дня ЛОЗПН". Тогож дня відбудуться з цього самого приводу змагання Чорні — Погонь лігова і Лехія — Р. К. С.

СКРУСЬ — СК ПЛЬЗНО.

В найблизчу неділю грає СК Русь-Ужгород змагання за мистецтво ліги з СК Пльзно у себе дома. Тому є надія, що ужгородська 11-ка вирішить ці змагання у свою користь.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Коровицький: ВИЩЕ ЗІЛЛЯ. Поезії. Львів 1936. Стор. 43. 16°.

ТРИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ (Богдана Заклинського, Романа Леонтовича і Петра Мірчука). — Львів, 1936. Видавництво „Світ Дитини". Стор. 16. 8°.

Іван Мирків: БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ. Комедія в 4 відслонах. Театральна Бібліотека. Р. XV., випуск 137 (III/1936). Вид. „Русалка". Стор. 16. 8°.

R. W. Seton-Watson: DIE STELLUNG DER TSCHECHOSLOVAKEI IN EUROPA. „Orbis"-Verlag. Prag. Стор. 41. 16°.

PROBLEME DER TSCHECHOSLOVAKISCHEN REPUBLIK. Kundgebungen des Präsidenten der Republik Dr. Edward Benesch. „Orbis"-Verlag. Prag. Стор. 49. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, р. IX., ч. 9 за вересень 1936. — Зміст: Пять років... — З нагоди пятиліття смерти Михайла Галущинського (1 порт.). — Мирон Заклинський: Як Японія стала великодержавою? (1 мапа). — (в-): Нова австралійська людська порода. — Іван Крипякевич: Як перемогли українці в українській державі (з часів Ярослава Мудрого). — Андрій Лаєтавецький: Великий експериментатор (у 250-річчя смерти Отта фон Геріке 1 порт. і 2 обр.). — (Чер.): Кілько тепла дає Сонце Землі? — Стр.: Куряча сліпота, як наслідок недостачі вітаміну „А" в поживі. — В. С.: Український хор Дмитра Котка (1 обр.). — Євген Маланюк: Куди відлітають птахи та як поводяться підчас перелету (2 мапи). — (в-): Населення Франції вимирає. — Організатор Чортківщини (з приводу вісімдесятліття сен. дра Антона Горбачевського — 1 порт.). — Микола Бажалук: Білотка (1 обр.). — (в-): Ваніліновий цукор проти поганого запаху з рота. — Володимир Січинський: Про візантійське мистецтво (1 обр.). — Володимир Савченко: Українська Станиця в Каліші (1 обр.). — (р.): Кілько жидів на світі. — Ян.: Незнаний Кавказ (3 обр.). — (С.): Як подорожують тепер через Сагару. — З. Я. Федьків: Видача злочинців або екстрадиція. — Микола Андрусяк: Наукове Товариство ім. Шевченка (його історія, завдання й теперішній стан). — (ів-): Качалкові сходи на висоті 1.000 метрів. — Ярина Сімович: Дещо про заразливі недуги та про те, як наше тіло з ними бореться (2 обр.). — Франц Коковський: Музей „Лемківщина" в Сяноці (6 обр.). — Едвард Жарський: Кангур українських степів (1 обр.). — Василь Верхівеля: Дитячі виставки у Львові (1 обр.). — Сергій Овчаренко: Тварини, що вимерли або вимирають (3 обр.). Ст. Р-як: Туатара — відгук праджавих часів (1 обр.). — В. Ковальчук: Творець американського виховання — Джон Дюй (1 обр.). — Де Атлантийський океан найглибший. — Е. Жарський: Ювілей спортових організацій. — (С): Передісторичне місто. — Бібліографія. — (Чер.): Риба що не їсть цілий день. — Нові журнали та книжки.

СІВАЧ, часопис присвячений проповіді і катехизі. Вересень 1936. Рік І., ч. І. Зміст: о. Ом. Горчинський: Проповідь на XV. Нед. п. З. св. Д. — о. Петро Дзедзик: Через обнову проповідництва до обнови християнського життя. — о. Ом. Горчинський: Проповідь на XVI. Нед. п. З. св. Д. — о. Петро Дзедзик: Цикль конференцій про Катол. Акцію. (Істор. розв. ідеї К. А.). — о. О. Годунько: Проповідь на Воздвиж. Ч. Хр. — о. П. Дз.: Катехизи на І. кл. всевлюд. шкіл. — Приклади до проповідей і катехиз. — о. П. Дз.: Чи і як стосувати методу „школи праці" при навчанні релігії? — о. П. Дзедзик: Проповіди про суспільне питання: Христос і робітництво. — У відповідь мудрагелям і недовіркам. — Катехитичні проповіді (вступна). — Рецензії. — Всячина. — Адреса „Сівача": Львів, Обертинська 29.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Р. IX., ч. 9. за вересень 1936. Зміст: М. М-ич: 16 олімпійських днів. — Клюками на Дністрі. — Суперництво 1936. — Рухливові змагання на Олімпійських Іграшках у Берліні. — Іван Боберський: Наша участь в Олімпійських Іграшках. — Ус.: Спорт як самоціль. — Зі сок. життя. — З краю і світу. — Розривковий кутик.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. XVI. річник. ч. 1. (161). Львів, вересень 1936.

МІСІОНАР ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ. Річник XXXIX, ч. 9 за вересень 1936.

КАМЕНЯРІ, голос молоді, ч. 9 за вересень 1936.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. Rok XV. Wrzesień 1936. N. 9 (177).

SYMPOSION, Przegląd piśmiennictwa świata. Lwów. Lipiec 1936. R. III., zeszyt 7 (13).

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej. Rok III., 6. września 1936. Nr. 35.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 1. i 8. września 1936. r. № 1. i 2. Tom I, rok 21.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Wrzesień 1936. № 1 i 2.

MAŁY PŁOMYCZEK. 1 m. i 2 m. Warszawa, 1. i 8 września 1936.

NASZ GŁOS, poświęcony sprawom sjonistycznego socjalizmu. Jednodniówka. [illegible] 1936

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Молодий Театр „Загра-ва" під арт. проводом В. Блавацького.

Заболотія:
9. IX. Гарно вшитий фрак.
10. IX. Голгота.
11. IX. Дума про Нечая.
З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:
Премєра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22 IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде в тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:
10. IX. Циганський барон.
11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).
12. IX. Ніна теща.
13. IX. год. 8. веч. Інвалїди.
Біла:
13. IX. год. 3. попол. Дівча з Масло-союзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

9. IX. Судова Вишня.
12. IX. Львів. Сала Театру Різнородностей.
З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торговлі" (Ринок 30).

Великий Театр:

Середа, 9. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. опера „Кармен".

Театр Різнородностей:

Четвер, 10. IX. год. 8. веч. „Паві превесова".

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Після кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мелдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Пераку".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
ПАКС: „Буря над Андами".
ПАЛЯС: „Малий моряк".
ПАН: „Запрошення до вальса" з Лілі-ною Гарвей.
РАЙ: „Ах Ексцеленція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.
ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".
УТІХА: „Деревяний хрестик" на осн. Дорошевіча і ревія „Мельодії Львова".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Бірчанська 5.)
„Здоров Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 9. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт орх., 17.15 Дуети та трія, 17.05 Балетова музика, славні увертюри, 18.45 Фр. пісні, 20.00 Симф. концерт, 21.15 Сальон. музика, **Прага** (420.2) 11.05 Концерт сальон. квартету, 17.40 Форт. ресіталь, 21.00 „Горкато Тассо та пригода Аріяди" слівно-муз. авд. з муз. Ліста і Дворжака, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. ресіталь, 19.30 Нар. пісні, 22.30 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.45 Орх. творів, пісні, **Мінхен** (405,4) 18.00 Музика, 22.20 Бахові твори, **Будапешт** (549,5) 22.05 Концерт подвійного вок. квартету, 13.00 Сальон. музика, 17.00 Нар. пісні, циг. орх., 18.30 Форт. ресіталь, 21.00 Концерт зп. орх., **Мілянo** (368.6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 22.00 Славні марші, танці, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.30 Орх. концерт, 22.00 Пісеньки.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

Четвер, 10. вересня 193..

Відень (506,8) 17.30 Концерт солістів, 19.20 Військ. орх., 22.10 Розр. конверт, **Братислава** (298.8) 18.10 Пісні, 19.10 „Графиня Маріца" оп. Кальмана, **Прага** (570,2) 16.50 Сольо на альтівці, 22.30 Концерт чеського сонету, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (457,3) 13.15, 18.30 Нар. пісні, 17.00 Російські романси, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісеньки, 14.15 Легка музика, 16.30 Вок. авд., **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісеньки, 12.00 Розр. концерт, 19.30 Музика, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циг. орхестра, 19.00 Спів, 71.40 Форт. ресіталь, **Мілянo** (368.6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт. 20.40 „Ун уомо панічіко" ком. Джакетія, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. концерт; пісні відсп. Марія Лідбія. 20.45 „Пажи" оп. Леонкавалл.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 9. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.30 Музика в гр. пл., 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Хочеш виглатати як страхопуд, милий воду, знаєш жито", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Осінний сезон львівського спорту, 12.14 Полудневий денник, 12.23 Хвилина Гавзунова; гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся та Федьки" авд. для дітей. 16.15 Концерт орх., 17.10 Техн. скринька, 17.25 Сонати з гр. пл., 17.50 Анекдоти з Бетовенового життя, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, зірка Цвінська сопр. у супр. форт., 18.25 На маргінесі одного листа, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт., 18.50 Актуальна гутірка, 19.06 Розр. концерт, орх., скрипка, спів, 20.30 Із мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Камер. концерт трія, 22.10, 1.18, 22.20 Спортові вістки, 22.25 „Рікітікі-Таві" фраг. із „Книжки джунглів" Кіплінга з музикою, 22.45 Танкова музика; у перерві о год. 23.55 Останні вістки, 23.40 Закінчення авдиції.

Четвер, 10. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сергій Прокофієв; Класична симфонія, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Під знаком танку, гр пл., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт, 16.44 Військова суспільність, 17.00 Концерт солістів, Лучай соп., 17.00 „Людина готова на все", фейл., 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Замок Стя, місто св. Томи", 18.15 Пісні Невядомського з гр. пл 18.30 Програма на завтра 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт. нар. капелі, спів, 20.00 Театр Уявн. „Казки для дорослих" Л. Рідни, Н. Вітлина, 20.30 Техн. скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в супр. форт., 21.25 Моцарт: Квартет ц-дур, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Легка и танк. музика, 23.00 Закінчення програми.

БІРЖА.

Девізи і валюти.

Бельгія 89.5—90.03—89.67, Берлін 213.98—212.94, Копенгаген 119.50—119.21, Гельсінгія 360.80—361.52—360.08, Лондон 26.77—26.84—26.70, Нью Йорк 5.31 і 1/4 — 5.32 і пів — 5.30, Нью Йорк кабель 5.31.50 —5.32.75 — 5.30.25, Осльо 134.50—134.83—134.17, Париж 34.98.50—35.05.50—34.91.50, Прага 21.96—21.92, Стокгольм 138.05—138.38—137.72, Швайцарія 173.20.

Акції.

Банк Польський 97.25—97.50.

Папери.

6 дол. 60.75, 4 дол. 46, 7 пр. стаб. 50 —51.

Заставні листи.

3 пр. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 пр. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів пр. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 пр. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів пр. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів пр. ВГК. 62.50—65, 4 пр. ВГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 5 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

Збіже.

Ціни дньо Львів	від	до
Лен	34,00	35.00
Рішак зим.	39.00	40,00
Рішак літн.	35.00	36.00
Кмін	85.00	90.00
Мак синій	65.00	70.00
Мак синий	55.00	60.00
Висівки житні	7.75	8.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 8 вересня н. р. кооперативні платня за: масло Львів.

1 кг. масла десерового бльок



1 без опакування	2.05	зол
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.15	„
1 д. молока	0.12	„
1 к. вець	2.50—3.55	„

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, якою подвірна птахомисарні „M. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Кури без остріг 1. кл. щойно від 1.70 кг. вгору	1.05	„
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої якости. Гірших сортів рішуче не приймає.

Оповістки.

Замість квітів на домовину Євгена Перфецького зложили товариші покійного з о. Краєвого Відділу 26 зол. на Філію Краєвого Товариства опіки над молодю у Львові.

На Укр. Город зложив проф. Царевич, Тарнів 10.— зол.

Подяка.

Прибиті важким горем з причини невблаганної смерти найдорожчого мужа, батька, бл. п. **Евгена Перфецького**, складаємо нашу найсердечнішу подяку дорогим Панству Дир. Ю. Савчакам, Дир. Барвінським, Н. Гладиловичам, Д-рові Н. Нижанковському і лікарям Д-рам Цимбалістому і Д-рові Коржинському за стільки серця, жертвенної опіки і моральної потіхи, з якими поспішили вони у найтяжчих хвилинах недуги незабутнього Покійника. Складаємо теж якнайщирішу подяку Впр. о. Пралатові Л. Куницькому за ласкавий провід у похоронах і звору шліпу промову над гробом, Впр. оо. Канонікам Д-рові В. Лабі, Ю. Дворовичеві, Д. Лопатинському, Д. Садовському, І. Туркевичеві та Впр. оо. Д-рові Г. Костельникові, И. Кишакевичеві, А. Бучацькому, П. Горникевичеві, П. Хомишозі і П. Козицькому за ласкаву участь у похоронних обрядах, Всч. о. Д. Семчишинові за ласкаву відправу Панахиди, заупокійної Служби Божої і участь у похоронах, як теж оо. И. Нижникевичеві і В. Жолкевичеві за ласкаву відправу Панахиди.

Дальше дякуємо якнайсердечніше Вп. ПП. Радникові Д-рові І. Копачеві, Дир. В. Барвінському і учневі Покійного Р. Согорові за горячі прощальні слова над домовиною, а Вищому Муз. Товариству ім. Лисенка за звеличання похоронного обряду участю хору П. Рад. Купчинського.

Вкінці дякуємо від щирого серця так згаданому Інституту ім. Лисенка, як його Учительському Зборові і учениям та Союзові Укр. Професійних Музик і всім українським товариствам та особам, які безпічю виявів сердечного співчуття і своєю участю у похоронах старалися потішити нас у нашім нестерпнім, тяжкім горю.

Марія, Богдан, Лев — жінка і сини. Володимир і Роман Перфецькі — брати.

КУПНО - ПРОДАЖА

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний дазарив Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгів" вибагливі моделі першорядної кости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій вирібі ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 2—8

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах
АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ.
2615 Львів. Пекарська 31. 4-25

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МЕШКАННЯ

ОКРЕМА умебльована кімната для одної або двох панночок. Інформації в Адм. „Діла" під „Сонячна кімната". 2684 2-3

СИКСТУСЬКА 14. Пять, чотири, три кімнати з комфортом, цілком відновлені на мешкання або бюра — дві кімнати на бюра або робітню до винайму. 16/57 1—1

РІЖНІ

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гоянкович, — Львів, Домініканська 4. 2684 3-60

ДИНАМО-МАШИНИ, магнети, всілякі роботи гринсарські (фрезування) і токарські, виконує скоро, дешево. Стемпковський, Львів, Михайла 8, бічна Косцюшка. 2665 3—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2662 2—2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ
Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ
орд. від 15—17.
ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.
3—10 2634

ОГОЛОШЕННЯ.

Фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.
Новацький
Львів, Пілсудського 17. Тел. 235-21
2620 2-22



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.
Тел. 257-10.
виконує
роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. —
ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.
Цінники і кошториси на бажання.
2503 7-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 203 (14.452). Львів, четвер 10. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річне 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ОБУВА першорядної марки „КІЛІНСЬКИЙ"
2693 виключна продажа 1-3
„МІКАДО" Львів, пл. Марійська 5 (Марійська Галерія)

Протисовітське повстання
на Совітській Україні.

НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ ВИСЕЛЮЮТЬ НА СИБІР.

З Букарешту повідомляють, що мешканці Бугаз, румун. купелевої місцевости, положеної над Дністром, оповідають, що в понеділок уночі чули з української сторони гарматні вистріли. Тому, що військові вправи неможливі з огляду на близьку границю, ці стріли можна пояснювати собі тільки тим, що над совітсько-румунським кордоном вибухла ворохобня і большевики здушили її силою.

Букарештенський часопис „Універсул" пише, що на Сов. Україні зростають в останніх днях протисовітські настрої. Совітські комісарі дошкулюють населенню, зокрема німецьким кольоністам. Хто протестує, того висилають негайно на Сибір. Цілі села стоять уже пустарем. В останніх днях урвався населенню терпець і воно побивало найгірших чекістів. На підставі інформацій „Універсулу" большевики хотіли виселити дві німецькі оселі на Сибір, але селяни напали на представників влади, які прийшли їх арештувати. По румунській боці завважали дві світляні ракети, а годину пізніше почули гарматні стріли по совітській стороні. Мабуть чекісти зажадали помочі в Овідіополя. Військо почало стріляти і таким чином здушило ворохобню.

АРЕШТУВАННЯ У ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

З Харбіну повідомляють, що у Благовіщенську, Хабаровську та в інших містах на Сході арештували багато вищих старшин червоної армії. Між арештованими є комендант полку Евзаєв, відзначений орденом „червоного прапору".

Молотова ліквідують?

„Матен" повідомляє на підставі поголосок із Москви, що **предсідник ради народніх комісарів Молотов має уступити із свого становища.**

Молотов уже від довшого часу не урядував з припорученнн Сталіна. Молотова вишлють мабуть до якоїсь меншої держави, як посла.

Тільки завдяки протекції Ворошилова Сталін не приказав арештувати Молотова.

Бої за Сан Себастіян.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Національні війська наступають уже на **передмістях Сан Себастіяну.** В місті ведуться бої між анархістами і баскійцями. Червоні літаки бомбардували Ірун і Фонтаравію та скинули 216 бомб. **Червоні літаки перелітали кілька разів над французькою територією.**

Усі вироби :-:
української фабрики косметичної
АЛЬОЄ
можна оглядати на виставці „ПОЇЗД-ВИСТАВА", який обїжджає наші міста саме у вересні і жовтні. 2695

ЕСПАНСЬКІ ФАШИСТИ И БАСКІЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОТИ АНАРХІСТІВ.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Радіостація в Тетуані проголошує, що еспанські фашисти, які скрилися в Сан Себастіяні, прилучилися до боїв, що їх ведуть баскійські націоналісти проти анархістів.

ЧЕРВОНІ ВІДСТУПАЮТЬ З МАЛЯГИ.

У звязку з перемогами повстанців в околицях Маляги, тамошня команда приказала вояцтву відступити на нові позиції.

ЧЕРВОНІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗАВОЛОДІТИ НАД СИТУАЦІЄЮ В МАДРИДІ.

МАДРИД, 9. 9. ПАТ. Мадридська радіостація повідомляє, що уряд заборонює переводити домашні ревізії, арештування та екзекуції без відома влади. Кожного, хто не слухатиме, будуть розстрілювати без суду. У вівторок розстріляли на підставі цього розпорядку 8 членів крайніх лівих організацій.

ОСТАННЯ СТАВКА.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. На підставі інформацій з Мадриду, новий премієр Ларго Кавалєро задумує протестувати в Женеві проти ембарга на зброю, призначену для Еспанії. **У Мадриді проголосили загальну мобілізацію.** Уряд погрожує гострими карами членам соціялістичних, комуністичних і анархістичних професійних союзів, якщо будуть викручуватися від фронтової служби.

Комуністична ворохобня португальської фльоти.

ЛІЗБОНА, 9. 9. ПАТ. Ворохобня, яка вибухла на португальських военних кораблях, мала **виразні комуністичні риси.** Міністра мореплавства повідомили про ворохобню в ночі. Адютант міністра виїхав негайно на чердаку корабля „Альфонзо Альбукерке". Ворохобники приняли кановерку, що на ній їхав адютант, скорострільним вогнем. Двох моряків ранили. Адютант завернув до міністерства. Гурток ворохобників переїхав на чердак торпедовця „Бартольомео Д'яз" і намагався намовити обсаду торпедовця до ворохоби, одначе тут стрінула їх відмова. Деяких кільканох германців прилучилося до ворохобників. Моряки арештували старшин корабля, а відтак корабель поплив разом із контрторпедовцем удолину ріки до моря. Тоді прибережні батерії почали обстріл зворохоблених кораблів і сильно їх ушкодили. Моряки піддалися і їх арештували.

В часі бомбардування кораблів згинуло 12 моряків і 20 ранили. Старшин зворохоблених кораблів перенесли в нечинний стан.

Оба зворохоблені кораблі хотіли відїхати до Валенсії або Маляги і там жертвувати свої послуги червоному урядові в Мадриді.

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє урядження, одяги, постіль і білля
„ДНІСТЕР"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Демократія
чи демократичний блєф?

Львів, 9. вересня 1936.

Трагедія, яку переживає світ демократії, це тема окрема і будемо старатися окремо присвятити їй місце. Тоді теж прийдеться згадати про історію демократії, її суть, її основні гасла, її заслуги для людства і її живучість чи — дегенерацію. Це тема цікава, яка хвилює особливо українське громадянство, якого структура наскрізь демократична, демократична традиція, традиційна прив'язаність до демократії. Адже з поняттям демократії — народоправства — нерозривно звязане у нас поняття наших національних прав, — уся теж історія боротьби за права українського народу побудована на користанні з тієї свободи рухів, що її давала демократизація устрою. Адже відродження національних рухів XIX. ст. найтіснішe звязане з народинами демократії і її рухом, — і тому передвоєнного поняття націоналізму (так само як соціялізму) не можна відділювати від поняття демократії. (Що націоналізм і соціялізм будували на демократії — це ніякий парадокс.) І щойно сучасний націоналізм, висуваючи гасла супереч демократичним засадам, увів у ці поняття справжню революцію: але знову таки ця революція не лягла як „deus ex machina", тільки має свій хронольогічний і прагматичний звязок з подіями післявоєнного часу, з фактами і психольогічними засновками.

Все це речі замало у нас звісовувані, або звісовувані у такий ексклюзивний і односторонній спосіб, який радше збіднює та не може найти в громадянстві зрозуміння. І через те ці незвісовані речі викликують найприкріші конфлікти і непорозуміння. Справу надзвичайно актуалізували події у широкому світі, що й нас близько торкаються: коли на VII. московському конгресі III. Інтернаціоналу Димітров проголосив тезу, що демократія не є страшна комунізмові а страшний — фашизм, і в льогічних висновках тієї тези прийшло „рівнення на демократію", як тактичний засіб комунізму, то від того часу руба стануло питання: *деж місце української демократії?!* Це вже не питання теоретичного характеру: вправді від нас поки що не залежить хід світових подій, вправді ми все ще є тільки глядачами, або й предметом, а проте це не байдужа річ, до якого европейського табору будемо себе включати як політично потенціяльна сила і як будемо себе психічно підготовляти до подій які мусять прийти. Це не є байдужа і малозначна річ, коли маємо перед собою два українські часописи, обидва національні й обидва демократичні, обидва редаговані людьми, що спільно працюють по різних національних установах і організаціях, — в яких одни характеризує мадридський уряд як уряд що підготовляє чи безпосередньо сам проводить совітизацію політично надзвичайно важного кусника Европи і тому і розумом і почуваннями стоїть по стороні еспанських повстанців, — другий славить мадридський уряд, як легальну демократичну владу, проти якої зворохобились реакційні генерали. Це вже не є кваліфікація політиканства та забобна в різнородну інтерпретацію далеких від нас і чужих подій. Це такі розбіжности світогляду, які мусять доводити до суперечок внутрі громадянства — того громадянства, яке цілком формально стоїть на тій самій ідеольогічній платформі!

На щастя, розвиток світових подій вплинув кристалізацію поглядів тих наших людей, які ма-

ють ще якісь сумніви. Ще 29. серпня ц. р. читали ми у „Громадському Голосі" буквально: „В Еспанії іде кривава домашня війна. Її викликали монархісти, клерикали й фашисти бунтом проти законного уряду республіканських партій (в уряді тім, хоч його підпирав „людовий фронт" — не було і нема ані одного комуніста, — комуністів в Еспанії взагалі дуже мало)"... Цікава річ, чи автор зацитованих рядків міг би писати те саме й сьогодні?! Сьогодні, коли в уряді Кабальєра, цивільного „еспанським Леніном", сидять уже явно і сліпо офіціяльні комуністи (м. ін. комуніст є міністром освіти й віроісповідань, — можна уявити собі його реформи еспанського шкільництва і системи виховання та становище супроти справ віри) і коли вся комуністична преса у світі прийняла ту зміну еспанського кабінету як радісний доказ комуністичної перемоги. Чи все ще „Громадський Голос" може твердити, що „навіть навіть „Діло" заловило себе на брехні (реакціонерів)". Чи може ще сьогодні хтось сумніватися, що еспанська „демократія", згуртована у „людовому фронті" це була саме демократія дегенерована, яка погодилась бути парваном для тих течій, які зі справжньою демократією не мають нічого спільного і які чекали тільки сприятливого часу, щоб скинути демократичну вивіску та всіх демократів трактувати так, як їх від жовтня 1918. року трактує московський большевизм: як контрреволюціонерів, або — кажучи мовою цитованої статті — як „реакціонерів, клерикалів і фашистів". Чи з того виходить, що еспанські повстанці — це щойно сприкані демократи? Очевидно, що такої пісеніяшні ніхто не твердитиме. Але еспанські повстанці не борються *проти* демократії і *за* диктатуру: це йде боротьба на зовсім іншій площині: проти інтернаціонального большевизму за національний характер держави. Трагедія безсилої еспанської демократії у тому, що вона запрягла себе до возу інтернаціонального большевизму і в наслідку буде розторощена у зударі двох нинішніх реальних сил: комунізму і націоналізму. Трагедія демократії, що вона щораз більше підупадає як реальна сила.

„Після Хіраля — Кавальєро, після Блюма — ?" Такий наголовок читали ми в якійсь польській газеті, і він справді надзвичайно актуальний. Вістки, які в двох останніх днях надходять з Парижа, ще більше актуалізують дилему: або французький „людовий фронт" піде під команду комуністів, які в черзі доведуть до совітизації Франції, або той фронт розлетиться і французька демократія разом з іншими частинами французького нуціонального громадянства, піде на отверту боротьбу з комуністичними впливами. Блюм, ставши премієром, вповнив, що він не буде Керенським. Перший отвертий маніфестаційний страйк, арганізований французькими комуністами у металюргічному промислі проти уряду (первісні масові страйки були маскованою диверсією), та перша комуністична демонстрація під час учорашнього прилюдного виступу Блюма вказує, що його роля таки може подобати на ролю нещасного російського премієра-демократа. Комуністи мають силу в кожній хвилині повалити уряд Блюма. Питання тільки, чи вони мають вже силу формувати такий черговий уряд, до якого могліб делегувати своїх людей, як до *свого* уряду. Еволюція настроїв у Франції формується, здається, у некористь комуністів, французьке громадянство мабуть щораз більш тверезіє після першого франко-совітського союзницького похмілля. Але це річ будучого розвитку подій. Покищо відомо вже без сумніву одно: що французька демократія, згуртована частинно у тих політичних партіях, які вступили до „людового фронту" і в той спосіб допомогли комуністам здобути кількадесять посольських мандатів та розвинути на величезну мірку пропагандивну акцію, та демократія виявила свою дегенерацію. І що покликуватись на таку демократію, значить покликуватись на демократичний блеф.

Життя не знає незрушних канонів. Канони демократії не творять виїмку. Йде сьогодні у широкому світі неодна переоцінка цінностей, — іде й переоцінка тих демократичних канонів, які кажуть своїм величникам іти без стриму — аж в обійми большевизму. Не можемо погодитись з такою фанатичною вірою супроти якихсьбудь канонів, яка робиліб визнавців сліпими і затирала межі, що їх не вільно переступати. Демократія не є кумиром, який не дозволяв би відріжнювати справжньої демократії від демократичного блефу. Боротися за блеф — це „гірше, ніж злочин, це глупота". *(ів.)*

—o—

З життя Православної Церкви.

Постанови про епархіяльні зібрання.

Орган волинської духовної консисторії „Церква і Нарід" з 1. вересня ц. р. приніс цікаві постанови Св. Синоду про епархіяльні зібрання в Православній Церкві. Перш за все Св. Синод указав ввести в життя новий „Статут Епархіяльних Зібрань Св. Автокефальної Православної Церкви в Польщі". Правдоподібно цей новий статут опрацювала та мішана комісія церковних та урядових достойників, що підготовляє грані майбутнього Собору. На жаль, не знати, як виглядає повний статут епархіяльних зібрань, бо опубліковано лише постанови щодо персонального складу епархіяльних зібрань.

У склад епарх. зібрання входять: епархіяльний архієрей як предсідник; вікарні єпископи, настоятель катедрального собору, керманичі духовних семинарій, якщо такі існують на терені епархії, члени духовної консисторії, епархіяльний місіонер, представник від монастирів, призначений епархіяльним архиереєм два члени головної контрольної епархіяльної комісії, представники від парохіяльного духовенства (у числі 12 до 20 в залежности від розмірів епархії) та представники мирян (світських) у подвійному числі (24 до 40). Волинська епархія вибірає 20 духовних осіб і 40 мирян; поліська — 15 і 30, всі інші епархії — 12 і 24. Вибори представників від духовних і світських осіб відбуваються в окремих куріях, духовній і світській. Епархія для виборів поділяється на виборчі округи (на Волині 20 округ, Полісся — 15, Холмщині — 12). Курія духовна у виборчій окрузі складається зі всіх священників, дияконів та псаломщиків (дяків) і вибірає одного делеґата зпоміж себе на епархіяльне зібрання. Світська курія у виборчій окрузі вибірає двох делегатів і складається з представників парохій по одному від кожної, що їх вибірає в кожній парохії парохіяльне зібрання згідно з відповідними приписами „Парохіяльного

Дроза Львів
БУДИНІ
2629 2-10

Пані, що оглядають Східні Торги
зволять заєдно оглянути прегарні Моделі суконь і плащів у знаній фірмі: Й. Посамент
2683 3-3
ЛЬВІВ, вул. Академічна 2. (Готель Жоржа).

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ВСТУП.

Історія діяльности наших давніх послів і політичних діячів мало знана або й зовсім незнана молодшому українському поколінню і тому воно звичне хвалити чужих діячів і на них взоруватися, а своїх легковажити. А це наше велике недомагання, бо нація, що не знає своєї історії або її не шанує, затрачує свої основи розбудови і правильного поглиблювання своєї ідейної діяльности.

Та суть цього завдання не спирається на тому, щоби все своє захвалювати безкритично, а в тому, щоб пізнати діла своїх заслужених людей та розпізнати обставини дотичних подій і навчитися, як треба діяти, щоб було ліпше, значить: як поправити нашу працю, щоб вона була доцільна і корисніша в нових обставинах.

А до того наша провідна думка не може підникатись ігноранцією, — начеб у нас зачиналась політична діяльність щойно сьогодня від нас. Бо вжеж перед нами були і працювали для нас ті, що привели нас і дали нам основи життя і праці. Також не вільно нам ставати зарозумілими, що ми ліпші патріоти, які геройськими потягненнями відразу розвязують всякі національні проблеми. Бо ідеольогія нації вимагає від нас, українців, щоб ми всі були героями, — але діл творчих, а не поганець без хисту й потрібної сили, що нераз нас кріваблять і ще більше ослаблюють, замість скріпляти наші національні вартости і наші надбання.

Щоби ті недомагання й недостачі у нашому українському громадянстві, по змозі відвернути й усунути, подаю свої думки-причинки про працю й заслуги та помилки й недотягнення наших давніх послів і політичних діячів в періоду нашого національного відродження, що завершився визвольними змаганнями.

19. VII. 1936.

ГРИГОРІЙ ШАШКЕВИЧ.

Перший австрійський Державний Сойм вібрався був у Відні 10. липня 1848. року. До цього Сойму вибрано 383 депутатів (послів), але зпоміж них 25 депутованих не явилося в Соймі. З Галичини вибрано тоді 96 послів; українських послів було в цьому 35, з того 23 селян, 8 священників і 4 світських інтелігентів. Тоді ми не були підготовані організаційно і тому вийшов такий дивний склад першої нашої парляментарної репрезентації.

В нарадах першого Державного Сойму вибився зпоміж наших послів о. Григорій Шашкевич, що був парохом в Угринові під Станиславовом. Він визначувався доброю вимовою, знанням німецької мови, як також розумінням справ політичних і великою інтелігенцією.

Коли німецький посол Ганс Кудліх поставив 26. липня 1848. р. внесок, щоби скасувати підданство в цілій Австрії зі всіми правами й обовязками, тоді о. Григорій Шашкевич іменем наших послів приступив до цього внеску і по принятті того внеску поставив дальший внесок, щоби в Галичині для вирішення справ грунтів, лісів і пасовиськ та всіх аграрних спорів між громадянами і дворами установити розємні комісії під проводом державного урядовця, зложені з дванацяти присяглих, предложених по половині обома сторонами. Цей внесок приймив Державний Сойм і переказав окремій комісії до виготовлення дотичного закону.

Та не довго радив Державний Сойм у Відні, бо наслідком революції у наддунайській столиці перенесено Сойм з Відня до Кромерижа (на Моравії). Тоді посол о. Григорій Шашкевич прибув 6. листопада 1848. р. до Оломунця, куди переніс ся був цісарський двір, і там разом з депутацією Головної Руської Ради представив цісареві Фердинандові отсі домагання: 1) поділу Галичини на українську і польську провінцію; 2) допустити національну українську гвардію (легіон); 3) ввести українську мову в школах і всіх урядах української Галичини; 4) скасувати дворських мандатарів та установити на їх місце державних урядовців; 5) установити комісії для вирішення спорів про грунти й ліси між дворами і громадами; 6) усунути урядовців, неприхильних нашому народові та 7) зрівняти у всіх правах наше грекокатолицьке духовенство з духовенством латинським.

Отся адреса до австрійського цісаря є важною подією, бо вона засвідчує перед історією, що політична думка у тодішньому національному проводі дійшла була в скорому часі до програмового устійнення національно-політичних домагань галицьких українців, якими були: своя національна територія, національна оборона, українізація школи й урядів, правильна й відповідна адміністрація, вирішення земельної справи і рівноправність релігійних обрядів.

Та всупереч цьому дальші події пішли іншим шляхом. В дні 2. грудня 1848. р. абдикував в Оломунці цісар Фердинанд, по котрому прийшов на цісаря Австрії 18-літній архикнязь Франц Йосиф. А 7. березня 1849. р. прийшло вже до розвязання Державного Сойму. Після того настали в Австрії часи абсолютизму (1850—1860 рр.).

Під той час покликано посла о. Григорія Шашкевича до міністерства віроісповідань і просвіти у Відні на міністеріяльного радника, де він вів департамент гімназій і народнього шкільниц-

Статуту". Від світських делегатами на епарх. збрання можуть бути вибрані особи, що відомі своєю побожністю, не були карані судом за ганебні вчинки, мають польське громадянство та скінчили 35 років життя.

Як бачимо, склад епархіяльних зібрань побудований на засаді соборности. Але на цьому лише обмежується ця соборність, бо постанови щодо компетенції епархіяльних зібрань вже навіяні зовсім протилежним духом. Правда, покищо маємо у цій справі ухвали самого Св. Синоду, але вони характеристичні для поглядів вищої ерархії. Згідно з ухвалами Св. Синоду програму праць епархіяльного зібрання мають представляти епархіяльні архиереї найменше два тижні до зібрання митрополитові на затвердження або доповнення. Ті точки програми, які митрополит визнає за потрібне усунути, не приходять на денний порядок праць зібрання. Митрополит через свого делегата може впливати і на самий хід праць зібрання, бо внески, що їх поставить представник митрополита, зібрання обовязково має розглянути. Ще й третій засіб контролі постанов епархіяльного зібрання зосереджений в руках митрополита. Ухвали епархіяльних зібрань після затвердження їх епарх. архиереями представляються в річниці цвох тижнів на розгляд митрополита. Коли б митрополит не висловив своєї згоди на виконання тих чи інших ухвал епарх. зібрань, то виконання їх затримується до часу рішення про них Св. Синоду.

Ось такі постанови нормують відтепер справу епархіяльних зібрань. Як бачимо, ці ухвали надають епарх. зібранням тільки демократичну соборну форму. Але суттєвий зміст усіх інших постанов щодо компетенції та прав епарх. зібрань нічого спільного не має із засадою соборности. Навпаки, він суперечний з нею та реалізує такі ідеї, що їх не тільки не знає православія, але й взагалі ніяка Церква на світі. Чей же на підставі цих постанов до нулі зводяться права не тільки епархіяльних зібрань, але й компетенція епарх. архиереїв! Ясно, що наведені постанови Св. Синоду не мають ніякого опертя в канонах Православної Церкви. Це — висліи соборницької демагогії, а не соборної ідельогії.

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.
поручають комплетні уряджения кімнат, диванн, меблеві матеріяли, фіранки і тапети. 2692 1—6

Величавий здвиг сокільства
в Станиславові.

Мин. неділі, 6. ц. м. відбувся тут Окр. Сокільський Здвиг, що запишеться в історії Станиславівщини золотими буквами. Станиславів того дня стояв під враженням здвигу. Вже з самого ранку всі дороги, що ведуть до міста, заповнились довгими рядами возів і людей. Вулицями Голуховського і Перацького йшли йшли люди на площу М. К. О.

В год. 13.30 входимо й ми на площу М.К.О. Довкола грища стоять уже густі лави української публики, трибуна заповнена переважно міською публикою. Середина трибуни удекорована українськими стягами й гірляндами. Обходимо грище, минаємо буфет (в українських руках) і входимо на трибуну. Перед очима розгортається прекрасний образ. Ціле грище залите стрункими й барвистими рядами побратимів (1015), посестер (1110) і дорасту (818). Кожне гніздо (всіх 45) творить окрему кольону, перед кожною застиг у вояцькій поставі й командант. На переді підвищення з трибуною, з якої через тубу падуть останні приказн начальника Здвигу і його душі побр. Заславського. Врешті паде гостре „Позір!" З почесної ложі сходить на площу голова Сокола-Батька інж. Хроновят з членами здвигового комітету й делегатами С.-Б. Побр. Заславський командує: „Вправо глянь!" і здає звіт. Після звіту проходить сокільське начальство здовж фронту. Опісля голова С.-Б. входить на підвищення й сокільським „Гаразд" вітає збірне сокільство, яке відповідає гучним і рівним наче сальва „Гаразд". Сила й однозгучність окліку роблять могутне враження. Голова С.-Б. в короткій і ядерній промові пригадує сокільську ідею єдности й дисципліни та підкреслює її вагу для української нації в теперішню хвилину з уваги на червону небезпеку зі Сходу. Ентузіястичні оплески публики висловлюють солідарність громадянства з сок. ідеєю. Слідує сокільська присяга. Голова С.-Б. проголошує слова присяги, за ним повторюють формулу три тисячі молодих грудей. Над стрункими рядами вирість ліс піднесених правиць. У ваших грудях жиро забилося серце, у душах росте та юрбине віра. Після присяги орхестра грає сок. гимн. Голова вертається до ложі і стає біля сок. прапору в оточенні сок. начальства, а кольони тимчасом лаштуються до дефіляди. Падуть слова команди. Попри ложу начальства проходять під звуки маршу стрункими баєвими рядами кольони побратимів, посестер і дорасту. Тисячі блискучих очей із довірям і повагою глядять у лице голови, а енергійно й мужньо простягнені правиці наче говорять: Ми готові на приказ! Барвними хвилями переливаються прекрасні однострої дівчат, одні кращі від других. А всіх видно начальство простягненою вперед рукою. Не вмовк ще оплеск публики. Серця всіх б'ють в один такт із маршем молоді. До очей тиснуться сльози радости, дрожать нерви, грає кров! Здається, ще хвилина і скажеш з усієї сили, щоб сайт потрясе. Ще не вмерла!

Дефіляда скінчена. Голова і його гості сідають у першому ряді на трибуні і дивляться за почесною ложею. Починаються вправи та змагання. Всіх точок попису 11.

1) Чотири гімн. вправи побратимів (усі в чорних штанях і білих вишиваних сорочках). До вправ стануло 7 кольон. Вправи вийшли загал добре.

2) Чотири вільні вправи жін. дорасту в 4 кольонах. Вправи 2-га і 3-тя з вінками. Всі добрі.

3) Чотири вправи муж. дорасту палицями (у деяких деревляні шаблі). Вправляють навіть 10-літні хлопці. Всі вправи гарні, найліпше вийшли четверта. (Тут слід завважити, що попис зняменито допрацьований: лише одні виходять з пло-

Комуністичні ворохобні у Франції.

ПАРИЖ, 9. 9. ПАТ. Премієр Блюм відбув довшу конференцію із ген. секретарем комуністичної партії Торесом. Про цю розмову не подали ніякого комунікату. Мабуть темою розмови були останні розбіжности між комуністами і соціялістами. Комуністи не закидають своєї акції проти невтральности Франції в еспанських справах. У заповіженім маніфестаційнім страйку взяло участь 80 відсотків робітників. У звязку з акцією комуністів, скликали Начальну Раду соціялістичної партії. „Попілєр" закинула вже пресову дискусію з комуністами. Соціялістичні і радикальні кола уважають комуністичну акцію наступом на „людовий фронт". Непорозуміння зростають. Страйкуючі робітники в заведеннях Мічелена окупували фабричні будинки. В Пій де Дом були заворушення. Робітники перервали поліційні кордони і окупували префектуру.

—o—

Гітлєрівський зїзд у Нірнбергу.

У вівторок зачався у Нірнберг четвертий з черги зїзд гітлєрівської партії, при співучасти представників уряду, армії, робітничих організацій і т. д. До Нірнберг приїхало багато надзвичайних поїздів. Участь у зїзді бере теж офіціяльна делегація італійських фашистів. Перед зїздом відбулася пресова конференція. Начальник пресового відділу гітлєрівської партії д-р Дітріх заявив, що: „авторитативна, національно соціялістична, народня держава є в дійсности наскрізь модерною демократією в історії".

В зїзді бере участь канцлер Гітлєр. Йому уладили овацийне привитання. Одночасно відбулося перенесення 110 прапорів давної армії з команди міста до військового табору в Нірнберг. Перед відкриттям зїзду дзвонили всі дзвони в нірнберських костелах. Увечорі вручили Гітлерові на ратуші срібну касету з планом укріплень Нірнбергу з 1542 р. По промові Гітлєра відспівали „Дойтчлянд, Дойтчлянд" і „Горст Весельгід".

Поворот ген. Ридза-Сьміглього.

Ген. Ридза-Сьмігли вертається 10. ц. м. до Варшави. По дорозі витатимуть його на важніших стаціях урядові та громадські чинники.

гва в Галичині і Кракові, як також цензуру польських та українських шкільних книжок для народніх шкіл. Тоді австрійський центральний уряд і цісарський двір ставилися прихильно до українців; о. Шашкевич був там людиною довіря і через його руки переходили майже всі наші справи. Його покликали також у 1849. році на члена української секції, що мала уложити правничу термінольогію, і вже в 1851. р. він видав разом з Яковом Головацьким і Юлієм Вислобоцьким першу правничу німецько-українську термінольогію у Відні.

З початком ери абсолютизму в Австрії звернувся був цісар Франц Йосиф із запитом до міністерського радника о. Шашкевича, чи він уважав би за вказане, щоб у Східній Галичині вже ввести українську мову як мову урядову. На це о. Шашкевич відповів цісареві, що український нарід з радістю і вдякою прийме цей доказ монаршої ласки, але він осмілюється тимчасом подати раду цісареві, щоб іще якийсь час підіждати, аж відповідно виробиться українська мова; до того часу можна полишити німецьку мову як урядову в Галичині.

Опісля в ері абсолютизму в Австрії підіймая о. Григорій Шашкевич як міністерський радник у Відні заходи, щоб поділити Галичину на дві адміністраційні области: українську і польську і це рішено було розпорядком австрійського уряду з 24. квітня 1854. р., В. з. д. 111. Але з цього залишився тільки поділ апеляційних судів за часів Австрії: львівська область зі Східною Галичиною і Буковиною (етнографічні землі галицько-українські) під Апеляційним Судом у Львові і краківська область зі західною Галичиною (етнографічні землі малопольські) під Апеляційним Судом у Кракові.

Це сталось тому, що цісар Франц Йосиф, приступаючи в 1860 р. до конституційної відбудови Австрії, поминув вирішення національних справ в Австрії та поклав в основу конституції право заступництва інтересів суспільних станів у краях і державі. На цій основі появився цісарський диплом з 20. жовтня 1860. р. і цісарський патент з 26. лютого 1861. р. з краєвими статутами й виборчими ординаціями до краєвих соймів, між ними і краєвий статут для королівств Галичини й Володимирії з князівствами Освенцім і Затор і великим князівством краківським. Якби так цісар Франц Йосиф рішив був до того часу ввести у Східній Галичині українську урядову мову і таким чином з Галичини створити окремий край (провінцію), то доля галицьких українців булаб забезпечена.

Вкінці вже за часів централістичного міністерства Шмерлінга в 1863. р. хотів цісарський уряд у Відні поділити Галичину на два намісництва (губерні): львівське і краківське, але цьому намірові станув на дорозі Галицький Краєвий Сойм. Наслідком цього залишилось намісництво у Львові, а в Кракові установлено делегатуру намісництва.

Григорій Шашкевич спізнився завести українську урядову мову у Східній Галичині з початку ери абсолютизму в Австрії, як це йому піддавая цісар. Опісля галицький намісник Агенор Голуховський, ставши в 1859. р. міністром внутрішніх справ, піддав цісареві до проголошення дипломом з 20. жовтня 1860. р., за яким вийшов цісарський патент з 26. лютого 1861. р., якими припечатано на довгі роки долю Галицької Землі...

„Руський лев потрясає золотою гривою з обуренням на кривди поневоленого народу" — казав Григорій Шашкевич дня 30. травня 1848. року у Станиславові на народному зборі, — але до бою він не піднявся... В політиці треба брати, що можна і поки час, щоб не було за пізно.

(Далі буде)

ші, другі заразже входять, усе йде, як у машині).

4) Чотири вільні вправи посестер у 10 кольонах. До вправ стануло 1200 дівчат. В часі звороти і схилів чудово переливаються краски строїв. Усі вправи (четверта вправа хоровідна, доволі тяжка і скомпліковання) випали прекрасно. Захоплення глядачів виявилось довготревалими оплесками, які з іще більшою силою залунали, коли кольони дівчат після вправ проходили попри трибуну.

5) Трійкові скомпліковані вправи побратимів у 5 кольонах. Усі вправи випали добре.

6) Біг з перешкодами на трасі 2.800 м. До біґу стануло 10 побратимів. Виграв біг побратим ч. 33.

7) Вправи на поручах. До вправ стануло 8 побр. „Сокола" І. у Станиславові під проводом знаменитого Новака. Деякі вправи дуже трудні, всі випали бездоганно й викликували подив у глядачів.

8) Вправи на дручку побратимів з „Сокола" І. Стан. дуже добрі.

9) Тяжко-атлет. вправи в підношенні тягарів (50—120 кг.), ломання цвяхів і підків, рвання ланцюгів. Перевищав усіх своєю силою і зручністю побр. Черняхівський (старший). Лежачи горілиць на землі, піднімав 120 кг., а 40 кг. тягарі підкидав понад голову й ловив налету. Або навантажили на нього 400 кг. (чотириста) і під цим тягарем Черняхівський навіть не зігнувся. Він теж ломив 10-цалеві цвяхи, підкови і рвав ланцюги.

10) Біг наколесників на біжні. До біґу стануло 27 учасників. Перший приїхав Пиндус (У. С. К. Стан.) у часі 15 мін. 6 с.

11) Вежі виконано у двох групах. Ліворуч ставили гарні вежі побратими (18) з Підпечар, праворуч з „Сокола" І. Стан. (8). І одні і другі випали гарно та справно.

Після вправ і змагань на площу вийшли голови відзначених грамотами гнізд.

Перші місця признано гніздам: „Сокіл" І. Стан., Підпечари, Тязів, Блюдники й Саджава.

Другі: Езупіль, Ямниця, Підгороддя і Комарів.

Треті: Залуква, Викторів, Радче й Базар.

Четверті: Іванниківка, Крилос, Павелче та Стриганці.

За головами уставились кольони нагороджених гнізд. Грамоти вручав особисто голова С.-Б. Підчас вручування грамот заряджено 1-хв. мовчанку у честь покійного побр. Яр. Барабаша, жертви червоних найманців. На закінчення свята в год. 18. кольона дівчат зі Стриганець відспівала „Боже Всесильний" з відповідними вправами й оркестра відіграла нац. гимн.

Загальне враження із Здвигу: про це говорять розрадувані, ясні та щасливі лиця кількатисячної (понад 5000) публики. У всіх на устах одно слово: прекрасно. І за ці години нашої радости та щастя щира дяка належиться оцим старшим і молодшим працівникам з усіх кругів українського громадянства, які в часі моральної і матеріяльної кризи з вірою й запалом ведуть сокільську працю, як також оцим тисячам молоді, що вірить своїм провідникам і послушно підчиняється їхнім приказам. Ви, побратими й посестри, цементуєте українську націю на велике, ясне завтра. Ваш здвиг — це підготова до великого національного здвигу! Тямте завсіди про це, соколи! Гаразд!

Б. Л.

До свята винозбору в Заліщиках.

На маргінесі статтей п. В. Несторовича „Серед сонця, садів і виннищ".

Читачам „Діла" певно подобався опис прогульки журналістів по нашій галицькій Рівієрі. Як один з постійних мешканців цієї закутини, хочу висказатися дещо критично до свята винозбору, що його мала підготовити саме та прогулька. Де не проїзджала ця прогулька, все звертала увагу на польські двори, сади та виннищі, власниками яких є якраз не-українці. Виглядало би, що український загал зовсім не цікавиться тим богацтвом, яке лежить на його землі, або ставиться до всього пасивно.

Щодо першого, то ніхто інший як український селянин, котрий душиться на своїм клаптику землі і хотів би якнебудь вижити з неї, заінтересований у тім, щоб видобути з тої землі все, що лиш удасться. Власне ця прогулька була так улаштована, щоб показати лиш осяги, які здобувають на полі хліборобської культури польські двори та кольоністи.

Коли показували державний садівничий заклад (назва його до нині чомусь не устійнена), що про нього дуже критично висловлюються фахівці поляки, то чомусь поминули зовсім подібне заведення п. Митрофана Дехтєрова, яке межує з ним і доставляє найліпших садженців винограду і щіп на цілу Польщу. Селяни села Добровляни коло Заліщик заложили кооперативу для продукції і продажі помідорів і їх товар здобув собі найліпшу марку на катовицькім ринку. Одначе це кооператива РСУК... і також не удостоїлась оглядин. Ординат Чарковський-Голієвський — це білий крук між тутешніми поляками, що виказує зрозуміння для розвою рільної культури не лиш серед пануючої нації, але серед усіх хліборобів-рільників.

За тяжко булоб усе описати, одначе колиб тутешні міродайні чинники зрозуміли, що населення української національности має також повне право до розбудови своїх варстатів праці, то певно інакше ставленосяб до цього роду імпрез, як свято винозбору. В першій мірі пізнали би, що державі належить не лиш на кольоністах та дворах, яких ніяка сила не витягне з теперішнього фінансового положення, але на всіх громадянах однаково.

Тутешній.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони. 3—10
29/115

Німецькі військові маневри.

БЕРЛІН, 9. 9. ПАТ. Після партійного зїзду в Ніренберґ зачнуться 25. ц. м. великі маневри в подунавській Німеччині. Маневри відбудуться у присутности канцлера Гітлера.

Політичні наради в Італії.

РИМ, 9. 9. ПАТ. М'ін. закордонних справ Чіяно відбув конференцію з амбасадором Франції де Шамбреном, а відтак зі секретарем Ліги Націй Авеноляем. Міз. Чіяно гостив Авеноля у вечорі обідом. Існують тут поголоски, що п. Авеноль стрінеться з Мусолїні.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. ВНК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 292-54.

о. О. ПРИСТАЙ. 89)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

А дальше я писав, що очі всієї України звернені тепер на Шикаго, але вони звернені також на всіх провідників іміграції...

„Україна не буде винувати за невдачу шикаговський виставовий комітет, але всіх старих крикливих нещирих патріотів провідників. Бож пятнацять тисяч шикаговських патріотів не могли зробити святої, великої патріотичної роботи за мільонову масу української іміграції.

Колиб не дай Боже справа української вистави в Шикаго дійсно провалилася, тоді будуть мусіти взяти на себе відповідальність і сором за невдачу всі ті, що мають у своїх руках провід цілої іміграції, всі українські газети, всі урядники від верху аж до долини, до плейзів, словом всі ті, котрі якимнебудь способом могли були запобігти всенародньому соромові, а того не зробили".

Я вів листування з д-ром Л. Цегельським і д-ром В. Сіминовичем у справі вистави в Шикаго.

Для цікавих подаю офіціяльний комунікат, що представляє образ першої підготовної праці.

„КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ В ШІКАГО.

Першого червня цього року відкривається в Шікаго Всесвітня Вистава. Першого червня мусить також бути відкритий і Український Відділ на цій Виставі.

Кажемо — „мусить бути" — бо так рішив увесь український загал на еміграції, рішив Старий Край. Наші інтереси культурні, національні, політичні і економічні конечно вимагають осібного Українського Відділу на Всесвітній Виставі в Шікаго.

Про ці всі конечности вже богато писалося, тай ще писатиметься. Під цю пору іде саме про технічне переведення ідеї Української Вистави в життя. Корпорація вже стільки разів зверталася до загалу за фінансовою допомогою на влаштування Українського Відділу, стільки статтей відозв, закликів поміщували в українській пресі, що неодному може вже й кулійово вікно про те саме читати. Та на жаль всі ці відозви, заклики і просьби дали досі дуже слабі результати. А час наглить, до Вистави ще лише 70 днів.

Окремий Український Павільон на Виставі загрожений! Тільки негайна поміч усієї української еміграції може врятувати його.

Тому звертаємось ще раз до українського громадянства з зазивом перевести остаточну збірку, яка мусить дати остаточну відповідь на питання: бути, чи не бути Українському Павільонові на Всесвітній Виставі. Та звертаючись до українського громадянства за піддержкою, Корпорація вважає своїм обовязком подати хочби короткий огляд дотеперішніх досягнень на полі підготови Вистави.

КОРПОРАЦІЯ.

Як усім відомо — для переведення Українського Відділу на Всесвітній Виставі в Шікаго засновано Українську Виставову Корпорацію, до якої ввійшли представники всіх шікаговських організацій. Корпорація підлягає контролі Стейту Ілиной, а тимсамим дає запоруку найбільшої забезпеки збіркових фондів. Корпорація зареєстрована як „нон профіт Корпорейшен". Завданням корпорації є зібрати фонди, побудувати павільон, придбати експонати, урядити Український Тиждень Пропаганди, Український День на Солджерс Філд, а ввесь дохід, який прийде, має йти на Рідну Школу в Старому Краю.

ДОПОМОГОВІ КОМІТЕТИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

Після заснування Корпорації її Дирекція рішила, що для кращої співпраці і порозуміння та контакту з загалом вказаним булоб заснувати свого роду галузи у формі місцевих Виставових Комітетів по всій Америці і Канаді. Ці Комітети окрім співпраці з Корпорацією займаються збиранням фондів та членських уділів для Корпорації.

До цього часу зорганізовано 150 допомогових льокальних Виставових Комітетів в Америці, Канаді, Аргентині і Бразилії.

ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У СТАРОМУ КРАЮ.

Окрім місцевих допомогових Комітетів за почином Корпорації повстав у Краю Центральний Комітет Допомоги Українській Світовій Виставі в Шікаго, в склад якого ввійшло 48 українських установ культурних, економічних і мистецьких. Завданням цього Комітету є приготування експонатів на Виставу, їх артистичний підбір, виготування пропагандивної літератури і статистики.

Окрім цього свою участь у Виставі зголосили ще: Українська Господарська Академія в Подєбрадах і Жіноча Громада в Празі.

Ще дещо з Ворохти.

До Хв. Редакції „Діла" у Львові.

Прошу ласкаво подати до відома нашого громадянства у Вашому цінному щоденнику, що в допісі „Дещо з Ворохти" („Діло", ч. 201, з 8. вересня ц. р.) автор п. М. Миханько невірно і тенденційно представив факти, звязані з останніми моїм концертом у Ворохті.

Підчас мого побуту цього літа у Ворохті я дав в однім місяці три концерти, з чого один у чит. „Просвіти" й один в Учит. Оселі. Вся наша інтелігенція майже в комплеті явилась на обох концертах. Третій концерт самостійний дав я на спілку з одною оперовою співачкою і піяністкою, при чому дохід мали ми поділити на рівні частини поміж себе. Зазначую, що я знав, що наша публика не ходить до салі Т. Ш. Л. і тому перші два концерти дав я в наших салях, а в третім концерті числив я на простий заробіток професійного співака і на чужу публику.

На закід п. Миханька, що наша саля була вільна того дня, я не відповідав би, бо засадничо я можу собі винайняти салю, яку хочу, але хочу пригадати авторові допису, що аби дати концерт, треба мати фортепіян. А в чит. „Просвіти" фортепіяну нема і я ледви на перший концерт дістав піяніно в Учит. Оселі.

Неправдою є, що я щось з естради заявив по польськи, бо я казав відкликати концерт. Тільки на прохання кількох своїх поважних знайомих, між ними одного проф. львівського університету, я заспівав кілька пісень, між ними дві українські, за котрі спеціяльно дістав я кілька компліментів.

З високою пошаною

Д-р Василь Тисяк.

Совітська продукція клигає.

(РО) „Ізвестія" містять статтю якогось Гаврілова, одного з управителів льокального промислу, який обговорює безнадійну якість предметів совітської продукції як нпр. бритви, що не голять, вилки зі зубцями всякої величини, мужеські сорочки з кривими рукавами і т. д. Автор пропонує новий спосіб винагороди для робітників, а саме робітники малиб тепер діставати платню, залежну від якости товарів. „Правда" з 5. ц. м. містить оголошення комісаря внутрішньої торговлі Вайцера, яке **забороняє торговельним установам продавати вироби московського трикотажного тресту,** бо джемпери совітської продукції є... з полотна, з рукавами ріжної довжини і барви, а светери з імпортованої вовни з дірами і без гудзиків

Щоб стати громадяном Америки.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.) Завязалася тут ще одна, тим разом національна (красва) Ліга для американського громадянства. Її завданням винести багато справ, звязаних із правом громадянства в Америці. Докладні розшуки виказують, що багато навіть вищих урядозців не може доказати, що вони американські громадяни. Багато взагалі не знає, якого вони походження. Багато прибуло в Америку чужинцями і тут в добрій вірі виконують працю, яка прислугує лише громадянам.

Але впарі з тим чується подекуди від таких людей нагінку на чужинців. Домагаються депортації чужинців до краю їхнього уродження. Нова Ліга для американського громадянства каже, що в Америці живе 4 і пів міліона таких, що не мають ще права громадянства. Між ними є 600.000 дітей та малолітніх, що не можуть стати громадянами, поки не осягнуть повнолітности і самі не вистараються громадянства.

Є тисячі чужинців, що не можуть стати громадянами, бо не мають на це грошей. У великих містах це справа легка, бо всі натуралізаційні бюра є близько. Сама оплата за громадянські папери виносить 10 дол. Але є й багато таких чужинців, що їм треба і по 200 дол., щоб дістати право громадянства. Вони мусять їхати залізницею до подальшого міста, брати із собою свідків, платити їм кошти дороги, а деколи і винагородити втрату часу.

Є й такі, що не знають грамоти. Тих треба підовчити і приготовити. Усього того хоче допильнувати нова ліга, коли зажадають її допомоги.

Совітські школи неохайні.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.). В 11-ій статті, що її помістив Арне Стром у газеті „Івінінг Джернал" про відносини в Совітах, описує автор відносини в совітських школах. Всупереч урядовим вісткам, які висилає совітський уряд, розхвалюючи свої школи та систему, Стром каже, що все те поправді виглядає інакше.

Стром, як данський уродженець, зажадав науки своїх дітей в німецькій мові. Йому дали вчительку для дітей. Це була напів дикунка. Брудна, нерозчесана, з брудними нігтями, невмита, з очима, що заходили кровю.

На запит, чому родина Строма не хоче посилати дітей до урядової школи, Стром відповів, що він, як чужинець, має право домагатися навчання дітей в такій мові, в якій він захоче. Отже вибрав німецьку мову. Крім цього сказав Стром, що будинки совітських шкіл зовсім не виглядають на школи в европейському понятті. А санітарні відносини по школах просто страшні.

На це вчителька сказала, що воно так справді є, бо діти не мають мила, ніколи не миються, а куска все їх гризе. Тому вона сама не радилаб чужинцям посилати дітей до урядових шкіл.

Коли зібралися чужинні діти в німецькій школі, то вже в першій книжечці подано дітям зразки пролетарської культури. Там поміщено по німецьки „Інтернаціонал". Дивно звучали слова пісні, що закликали до бунту голодних людей проти капіталістів. А цю пісню мусіли співати самі голодні діти! Всі вони були одягнені в лахміття, а співали про ідеали революції.

Загальне повстання арабів?

Льондонські часописи пишуть, що заповіджена гостра акція англійців супроти арабів мала зовсім противний наслідок. Арабські провідники задумують проголосити загальне повстання і в тім напрямі ідуть підготовчі праці. Провідником нового повстанчого руху є провідник сирійських повстанців Кавзі Бей.

—o—

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: **„Відвайденний рай"** Стор. 165. . . . . Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: **„З країни опію і рижу".** Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільнадесять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: **„Чортиці".** Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: **„Чародійна шкіра".** Стор. 180. . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: Ольга Кобилянська: **„Апостол черні",** повість, два томи.

Кожний том у колірові мистецькій обгортці П. Ковжука.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Перемога під Толєдо.

РАВАТ, ПАТ. Повстанці розбили сильний відділ червоних під Толєдом. Повстанці добули 5 батерій гармат, 3 повзи, багато скорострілів, технічних приладів і муніції. Недалеко Кордови повстанці заняли Серіо Маріяно. Червоні стратили 150 убитих та кількасот ранених.

РАГЛЯНИ, УБРАННЯ, ЖІНОЧІ ПЛАЩІ

з найліпших матеріялів, по дуже низьких цінах тільки у Магазині мужеської і жіночої конфекції

І. ШАПІРА

Львів, вул. Личаківська 1.

Для урядовців догідні умови сплати 2—3

АНАРХІСТИ НАМАГАЛИСЯ РОЗСТРІЛЯТИ ЗАРУЧНИКІВ.

ЕНДАЙ, ПАТ. В Сан Себастіян ведуться бої між анархістами й поміркованими колами людового фронту. Анархісти намагалися заволодіти касином, де були увязнені заручники (200) і розстріляти їх. Мілїцьонери почали стріляти і прогнали анархістів. У звязку з цим інцидентом зв'язалися в місті бої між анархістами й мілїцією. Декуди поклали барикади. Анархісти напали доми баскійських націоналістів, хоч вони воюють у червоній армії. Баскійці стріляли до анархістів в обороні своїх домів. Губернатор Сан Себастіян проголосив у місті стан облоги. Мешканці вивісили білі хоругви.

Кружляють тут непотверджені вістки, що всеж таки прийшло до порозуміння між командою повстанців і поміркованими колами людового фронту у Сан Себастіян.

На підставі цієї умови прихильники людового фронту зобовязуються боронити заручників перед самосудом анархістів, а команда націоналних військ зобовязалася не робити ніяких репресій по здобуттю міста.

„ГМІНД"

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з почтовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Винозбір у Заліщиках.

У Заліщиках відбудеться в днях 15—27. ц. м. винозбір з такою програмою: 15. відкриття виставки заліщицьких овочів; 16. ц. м. відкриття виставки народнього промислу і 18. і 19. каякований сплив на Дністрі; 20. ц. м. похід народніх груп і обжинки (винозбір); 23. ц. м. показ народніх танців і хорів; 26. ц. м. ніч над Дністром; 27. ц. м. кінні, військові і селянські перегони. Учасники зїзду користатимуть на основі карт Ліги підтримки туристики із 66 прц. залізничної знижки та 50 прц. знижок в оплатах за участь в імпрезах і видовищах. Цьогорічний урожай винограду дуже великий, так, що учасники винозбору можуть набути більшу скількість цього овочу по цінах, яких нема ніде в краю.

—o—

Виставка дробу, кріликів і голубів.

Виставка дробу, кріликів і голубів творить окремий відділ на Східних Торгах. З ужиткового дробу виставлено на продаж расові кури: зеленожіжки, кармазинь легторни, вандоти, сусекси, що походять із зародових господарств і від господарів, що плекають расовий дріб. Крім того виставлено інші роди домашної птиці, як індики, пантарки, гуси, качки та прикрасова дробина. З кріликів будуть виставлені всі відміни, плекані в нашім краю. Особливо гарно представляється відділ ангорських кріликів. З голубів заміткий показ військових почтових голубів і голуби аматорські. Вступ на виставу дробу вільний.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. *Найпевніша льоката гроша.*

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 15-15

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 72-115

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та Інж. хемій, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 4—5

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 7—10

— **Ревія** оригінальних паризьких і віденських моделів жіночих строїв відбудеться 11. і 12. вересня ц. р. в год. від 10.30 до 14-ої попол. в салях Театру Ріжнородностей. Уладжує її „Wiener Modellgesellschaft". 2688

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона поладнає Вам **усякі** справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 2—10

— **Нові українські часописи.** У Львові появилося з датою 10. вересня перше число часопису **„Фронтом!".** Це орган, що поставив собі за мету боротьбу з комунізмом, марксизмом і матеріялізмом. Зміст першого числа живий і доволі цікавий. „Фронтом!" має виходити тричі в місяць, поодиноке число коштує 10 сотиків. Відповідає за редакцію В. Р. Сиротюк. — В Либерці (Ч.С.Р.) виходить від 1. серпня ц. р. націоналістичний місячник **„Український Шлях".**

— **Освідомлюйте дітей про наслідки пожеж.** Із статистики Заведення взаїмних обезпечень виходить, що значний відсоток пожеж у сільських місцевостях спричинили діти. З уваги на те шкільні кураторії поручили управам сільських шкіл, щоб поучували відповідно шкільну молодь, освідомлюючи їх про наслідки пожеж. Подібний обовязок тяжить теж на батьках дітей.

— **Святкування 25-ліття Українського Пласту.** Команда Союзу Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ) влаштовує в днях 28 і 29 листопада ц. р. в Празі „Свято 25-ліття Українського Пласту". Мета святкування: зробити підсумок виконаної дотепер праці, віддати шану всім тим, що причинилися до розвою Українського Пласту. Засувати теперішнє положення та можливости і на їх основі намітити дальшу працю. В програму свята входять: I. Святочний Загальний Зїзд С.УП.Е. в суботу 28. листопада. II. В неділю, 29. листопада ранком відбудеться Пластова Ювилейна Академія (пластовий гимн, промови, реферат, національний гимн). III. Пластова вистава: „25 літ Українського Пласту в краю і на чужині". З нагоди цього свята приготовляється видання ювилейного альманаху „Український Пласт — 1911—1936". Крім того буде збільшене число „Пластових Вістей", тепер одиного українського пластового періодичного часопису. Мають теж видати памяткову відзнаку. Матеріяли для вистави та до „Альманаху", листи, привітання, датки на влаштування свята та замовлення ювилейних видань слати на адресу: Sojuz Ukrajin. Plastuniv Emigr. Praha 1, post. prihr. 210. C. S. R.

— **Українка.** Ельо Шандор пише в ч. 5—6 Prudy (Bratislava) „Moje dojmy z ciest po sovietskom Rusku a sovietskej Ukrajine". В „Lidovych Novinach" (ч. 413, 19. VIII.) видруковано цікаву статтю про „Київ, головне місто совітської України" під заголовком „Старочнова метрополія". Автор дає образ нинішнього Києва, між іншим згадує біду народу, що пережив два рази голод, а нині примушений тулитися в убогих мешканнях, в той час, як совітська влада виконує свої широко задумані плани перебудови своєї метрополії. В тім же щоденникові (ч. 434) опубліковано статтю про Одесу та оцінюється її господарське значіння. Македонський тижневик „Обзор" (ч. 76. з 29. VIII, Софія) докладно поінформував про виставу українських мап, що її уладило в Софії „українсько-болгарське товариство". Вірний своїй традиції орган македонської думки й на цей раз пише про українські справи в дуже симпатичному дусі.

— **Мукачево на поштовій марці.** Нова серія чехословацьких поштових марок з образками девяти ріжних місць ЧСР на марці 1.20 кч. має вид на мукачевський замок — Паланок. Цей замок походить з XI. стол. Належав до Корятовичів, в кінці XV стол. був власністю чеського князя Ладислава, а пізніше належав до Ракочів. Нині в ньому уміщено касарню. Це вже подруге на чехословацьких поштових марках являється Підкарпаття. Раніше в серії марок „1918—1928" марка за 60 сот. була з образком Ясеня.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. кл. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 80551 166878 171294, 5.000 зол. на ч. 27072 111249 114313 126449, 2.000 зол. на ч.: 1093 8185 13210 14196 18555 34252 41536 46144 74105 87908 97005 105499 138208 169060, 1.000 зол. на ч.: 457 11543 13216 15540 16288 25317 27264 32680 33146 44065 45637 64393 67384 68735 73705 75903 90909 94314 96810 97626 98353 101522 120855 122456 136494 141098 143091 145598 147973 150502 158000 165020 79315 180005 186669 186940.

— **Страйк пекарів і різників.** Пекарські робітники у Львові числом коло 1000 осіб проголосили у вівторок, 8. ц. м. страйк на підкладі збірної умови. Робітники домагаються безоглядного зберігання 8-годинного дня праці й винагороди за нічні години. До страйку приступили теж ті, що розвозять печиво. Покищо пекарські майстри при помочі родин і домової служби пробують давати собі раду з випіканням хліба. Одночасно застрайкувало 120 різників, що домагаються підвишки зарібків і т. п.

— **За спроневірення громадських грошей.** Трибунал стрийського окружного суду на виїздній сесії в Скольому засудив на 6 місяців вязниці з припиненням кари на два роки Леопольда Мухеля, б. громадського секретаря у Сморжі за спроневірення 576 зол. з податкових грошей. Мухель вікасував від людей грунтовий податок і не всі вплати вписував до касової книги, задержуючи їх для себе.

— **Селянські вози на гумах.** Йдучи за розвитком будівельної техніки, всі більші міста стараються в останніх часах створити вигідні і гривкі хідники та їзди на вулицях. Вони багато коштують, тимбільше, що до коштів будови приходять ще й кошти направи. Управа міста Варшави ствердила, що консервація доріг коштує її річно коло 5 мільонів зол. Найбільше шко

Нині у Театрі Ріжнородностей передостанній раз
„Пані презесова" одна з найвеселіших комедій сезону. **Козирова обсада.** **Ціни найнижчі.**

ГІ ДЕ МОПАСАН

ЩАСТЯ.

Було це в годині вечірнього чаю, перед тим, як мали світити лямпи. Вілля підносилась над морем; сонце, зайшовши, полишало на небі рожеву дорогу, посипану золотим порохом. Жадної хмлинки, жадної зморшки не було на Середземному морі, що полискувало, рівне та безмежне, в останньому промінні дня, неначе величезний лист полірованого металю.

В далечині, праворуч, вимальовувались на собівідому пурпурі заходу силюети зубчастих гір.

Розмова йшла про кохання; сперечалися на що давно, як світ, тему, повторювали слова, не раз і не двічі уже певне сказані. Ніжне меланхолія смеркання притишувала слова, розчулювала душі. І це слово „кохання", яке що-хвилини промовляв то дужий чоловічий голос, то мягкий та легкий голос жіночий, так от ніби виповнювало вечірню залю, ширяло там як птах, віяло як дух весняний.

Чи можна вірно кохати богато років поспіль?

— Так! — запевняли одні.

— Ні! перечили інші.

Брали ріжні випадки, ставили певні умови, наводили приклади; і всі, чоловіки й жінки, охоплені рептом приємними й болючими споминами, що про їх не можна було говорити і що рвалися їм з уст були схвильовані і говорили про цю таку банальну і таку владну могутню силу, про солодке й таємниче єднання двох істот з глибоким почуттям і запалом.

Вненадька хтось, глянувши в далечінь, скрикнув.

— О! Гляньте-но! Що це таке?

На морі, далеко-далеко, підносилась сіра, величезна і невиразна маса.

Жінки повставали і здивовано дивились на несподіване, ні разу не бачене, нечуте.

Хтось пояснив:

— Це Корсика. Її можна звідси побачити звичайно або тричі на рік, за певних атмосферичних умовин, коли особливо прозоре повітря не хоче її за млою водяних випарів, що ними звичайно повита буває далечина.

Невиразні пасма гір давалося вловити оку, і здавалось навіть, ніби можна відріжнити снігові вершини. Всіх вразила, майже злякала, ця несподіване поява цілого світу, цей привид, що виник раптом серед моря. Чи не такі от чудні візії вимріялися мандрівцям, що, як Колюмб, плили невідомим, недослідженим океаном?

Тут заговорив старий чоловік, що досі не брав участи в розмові:

— Слухайте, я бачив на цьому острові, — що встав перед нами ніби для того, щоб розвязати наші суперечки і загадати мені один чудний випадок, — я бачив там приклад дивно постійної і незвичайно щасливої любови.

— Ось як воно було:

— Пять років тому я подорожував по Корсиці. Цей дикий острів менше відомий нам, дальший від нас, ніж Америка, дарма, що його інколи, як от сьогодні, можна побачити з берегів Франції.

Уявіть собі світ іще у стані хаосу, безладні пасма гір і між ними вузькі щілини, де течуть бистрі потоки; ніде рівного поля, скрізь велитенські деформні, гранітові скелі та гігантські брили землі, вкриті чагарником або високими каштановими та сосновими лісами. Це незнайома, необроблена, дика й пустельна країна; правда, де-не де можна побачити село, схоже на купу каміння на верхівці гори. Нема там жадної культури, жадної промисловости, жадного мистецтва. Ніде не стрінете хоч клаптика розчищеного лісу, ніде не побачите вирізьбленого, обтесаного каменя, не надибаєте памятки про дитячий чи витончений смак, про потяг до краси у давніх мешканців цієї країни. Ось власне що найбільше вражає в цій дикій і суворій країні: спалкова байдужість до естетичних форм, що їх довгі мистецтвом.

Італія, де кожне палата повна архітворів і сама є архітвором, де мармур, дерево, бронза, залізо, металі й каміння свідчать, нагадують про геній людський, де найдрібніші старовинні речі в давніх домах будять у нас божественну жадобу прекрасного, — Італія для всіх нас свята батьківщина, котру ми любимо, бо вона показує нам, дає збагнути, потужність, велич, силу й перемогу творчого розуму.

І поруч з нею Корсика, дика та пустельна, така, як у перші дні свого існування. Людина живе тут у своїм немудрім житлі, байдуже до всього, що не тичиться власного її життя чи родинних суперечок. Вона зберегла тут усі відємні і всі гарні риси некультурних народів, — жорстокість, злобність, кровожерність, темряву — і поруч того гостинність, щирість, відданість, найвість; вона відчиняє двері для кожного, хто до них постукає, і дарує вірну дружбу за найменшу, ледви виявлену симпатію.

Отже цілий місяць блукав я по цьому величному острові з таким почуттям, ніби я на краю світа. Ні заїзду ніде жадного, ні шиночку, ні дороги людської. Ідеш, ідеш стежкою, лише для мулів пристосованою, і натрапиш нарешті на невеличке, притулене до гори сельце, що висить над пропасними ярами, звідкіля ввечір чути неперестанний шум, глухий і глибокий гомін потоків. Ви стукаєте в двері, просите пустити вас переночувати і дати чогось підживитись. Вечеряєте ви зі вбогим столом, ночуєте в убогому житлі, — а вранці стискаєте руку господареві, що виводить вас аж на край села.

Одного вечора, пройшовши годин із десять поспіль, я опинився біля невеликої хатини, що стояла зовсім самотньо в глибині узької долини, котра за яких може кільометр виходила до моря. Два стрімкі гірські схили, вкриті чагарником, обваленими камяними брилами та високими деревами, ніби тяжкі стіни затискали цю безмежно сумну щілину.

(Докінчення буде.)

ди роблять селянські вози і взагалі колеса з залізними обручами, а в додатку коні з гостро кованими копитами. Тому видано приписи, що мають на меті охорону їзди. В центрі міста позволяють їхати тільки возам з гумовими обручами, а з обручами залізними тільки на периферіях міста. Крім того ведеться акція по селах, щоби селяни вживали тільки гумових обручів до коліс, які позволяють більше на віз навантажити, швидше їхати і менше зуживаються. Одночасно слід також правильно підковувати коні. Зачувати, що слідом Варшави мають піти й інші міста, м. ін. Львів. Значить, нашим селянам прийдеться також їздити на гумах.

— **Зміна декрету про охорону льокаторів.** В міністерстві скарбу відбулася конференція представників льокаторських організацій в власниками реальностей у справі вдержання охорони льокаторів до торговельних і промислових льокалів, за що досі безуспішно старалися купці і промисловці. За посередництвом заступника міністерства скарбу прийшло до порозуміння між обома сторонами й уряд має виступити з проектом зміни обовязуючого тепер декрету згідно з бажаннями промисловців.

— **Львівська хроніка.** В мешканні при вул. Львиній ч. 11 повісився 62-літний робітник Дмитро Костур, з причини безробіття. — Служниці Б. Слюсар украв Вас. Хмара торбинку з 23 зол., в часі, як вона фотографувалася. Злодія зловили прохожі, але вже без грошей.

— **Краєва хроніка.** В Порогах пов. Надвірна відобрав собі життя 45-літній Теодор Ляхович, б. старшина СС, з причини нужди. — В Тернополі наїхав військовий мотоцикль на коня Гн. Скоропадського із Загробелі і так його покалічив, що треба було його добити. — В Микулинцях пов. Тернопіль згоріли будинки Ядвиги Бодреєвської від іскор переїзджаючого паровоза. — Господаря Стефана Хамуляка з Горожанки Вел. пов. Рудки ограбив якийсь ошуканець, забравши йому всі гроші за фіру бараболь.

— **Арештування комуністичних письменників.** Варшавська поліція перевела ревізію у членів Ліги оборони прав людини й знайшла матеріяли, які вказують, що ліга була комунофільською організацією, яка ґльорифікує Совіти і людові фронти, а її члени вели комуністичну агітацію. Арештовано трьох членів, що належать до літературної групи: Алекс. Вата, Ізраїля Дойчера й Арона Валя.

— **Всеславянський конгрес медиків** відбудеться в часі від 10 до 18 ц. м. в Софії. З Польщі виїхала на конгрес делегація медиків числом 10 осіб з усіх медичних міст.

— **Ніхто не знає, з чого їстиме хліб.** До Америки приїхав недавно чеський спортовець Зденек Ковбек, відомий з того, що перейшов метаморфозу полу і з жінки став мужчиною. В розмові з американськими журналістами він заявив, що після свого повороту до Праги оженився з одною панною, яку знав ще тоді, як сам був дівчиною і світовою рекордисткою. Тепер він розпочав турне по Америці з відчитом, в якому подає історію свого життя. Доробившись завдяку своїй метаморфозі трохи гроша, хоче заложити родинне огнище і стати батьком дітей.

— **Коштовні політичні авдиції в Америці.** У передвиборчій кампанії в Америці радіо відіграває незвичайно поважну ролю. Аж до часу устійнення кандидатур на президенту Злучених Держав, поодинокі трансмісії з партійних зїздів відбуваються на кошт радієвих товариств. Однак пізніше за всі політичні авдиції пропаґандового характеру почали побирати незвичайно високі оплати. Навіть сам президент Рузвельт мусить за кожну свою промову платити як за рекляму, мила або самоходів. Товариство „Колюмбія", що має сітку із 100 станцій, бере за одногодинну вечірню авдицію 3.600 долярів. Т-во „Національне", надаючи годинну авдицію на свою сітку з 65-ти станцій, бере 3.200 долярів. Найменша ціна, яку бере одне з радієвих товариств, що має чотири головні станції це 600 долярів за годину.

— **Фахівець від акустичних ефектів.** Пан Нікольс є в американському радіо найкращим фахівцем від акустичних ефектів. Він збудував машину, яка незвичайно вірно наслідує голоси звірят, свист паровоза, пальбу кулеметів і т. п. Раз треба було для авдиції відтворити звук рубання дерева сокирою. За три тижні Нікольс знайшов на це спосіб, потираючи мозаїковою плиткою кусник т. зв. гляспаперу, однак спеціяльним способом. Звук був дуже подібний до рубання дерева

— **Грім серед копаного мяча.** В часі бурі, яка перетягла над Сараєвом, грім ударив у трибуну з людьми, що приглядалися метчові копаного мяча. Чотири особи поразило поважно, так що мусіли відставити їх до шпиталю.

— Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри, ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — місячно зол. 15. Однак ціна дуже приступна. 16/113 10-7

ДИВОГЛЯДИ.

ТРИЛІТНА ДІВЧИНА РЕЦИТУЄ СОТКИ ВІРШІВ

Малою трилітною Летицією Ерною цікавиться ціла Англія. Відзначується вона феноменальною памятю. Вірш який почує раз або два рецитує зараз не загикуючись. Мала Летиція мешкає в Оксфорді разом із родичами. Має кругле дитяче личко і ясні свавільні кучері. Зовсім не виглядає на чудесну дитину. Тільки говорить, як зріла людина. Дитині читають кількадесять стрічок поеми. Дитина майже не слухає. Бавиться лялькою. По хвилині звичає поволи, без помилки рецитувати цілу поему. І саме тим дитина робить несамовите враження. Як працює маленький мозок? Цим питанням занялися найвизначніші англійські учені.

—o—

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ ЮНІОРІВ.

В суботу 12. і в неділю 13. ц. м. відбудуться на площі Сокола-Батька легкоатлетичні змагання для юніорів львівської округи. Змагуни стартуватимуть у двох класах: І. кл.: вік 15—20 літ; II. кл.: вік 12—15 літ. Початок змагань у суботу в год. 3-ій попалудні, в неділю в год. 10-ій рано. Зголошення слати до пятниці до У. С. С.

МИСТЕЦТВА УСС. В КОПАНІМ МЯЧІ. УРСК — БУРЕВІЙ.

Мистецькі змагання цих дружин відбудуться в неділю 13. ц. м. на площі Сокола-Батька. Початок в год. 1-ій вполудне.

ЧОРНОМОРЦІ — БОГУН.

Площа Сокола-Батька. Початок в год. 3-ій попол.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — БЕСКИД 1:2 (0:1).

Суддя п. Клямер слабий. Ворота для пролому добув Кулібь. Останні змагання із серії розгривок до А-кл. закінчилися в Надвірній заслуженою виграною Бескиду. Пролом того дня грав д. слабо: це були безперечно найслабші змагання стан. дружини в цьому році. І хоч Пролом мав декілька гарних потягнень, то всетаки якось нічого не клеїлось, ніяка лінія не працювала добре, не було цілости. Причиною такої слабої гри Пролому був резервовий склад, особливо в обороні, де місце Багриновського II. (хорий) займав Пуйда, що до нього до І. дружини не надається й до Багриновського II. йому ще далеко. Перед Пуйдою щойно поле до попису: солідний тренінг і праця над собою можуть його висунути на доброго змагуна. Сама гра досить цікава з техн. перевагою Пролому. Пролом не використав карного.

Табелі розгривок за вхід до А-кл.

1. Пролом	4	6:2	9:5
2. Брошнів	4	4:4	6:6
3. Бескид	4	2:6	4:8

Б. Л.

КРАЄВИЙ БІГ НАКОЛЕСНИКІВ.

У неділю відбувся тут краєвий біг наколесників на трасі Станиславів-Богородчани-Надвірна — Коломия-Отинія-Станиславів разом 174 км. Стартувало 6. біг скінчило 5. Краєве мист. добув: Бабій (УРСК-Львів) 6 год. 11 сек.; 2) Бусик (УРСК) 6 г. 15 с.; 3) Шевчук УРСК 6 г. 15.2 с. 4) Мельник (Стрий) 6 г. 28.16 с.; 5) Зубіль (УСК Ст.) 6 г. 29.16 с.

Час першого зовсім добрий, коли взяти на увагу тяжкий терен і злі дороги. Насувається лише питання, де решта змагунів? Чи спортовець, що не має нагород на 1-е місце, не повинен стартувати?! Панове спортовці-наколесники, не добре ви розумієте спортову ідею. Програвати також треба вміти. Всі першими не можуть бути! Гадаємо, що навіть останнім на краєвих змаганнях бути — це також почесть. Не ставитися на старт зі страху перед сильним противником — це ріжа трусів і боягузів, а не правдивих спортовців. Правдивий спортовець ніколи не нарікається суперника! Б. Л.

ЯК ГРАЛА С. К. РУСЬ У БРНІ?

Чеська преса широко розписується про змагання С. К. Русь з С. К. Жіденіце у Брні, що відбулись у приязності 6 тисяч видців. Усі часописи одноголосно хвалять знамениту гру Руси, зокрема воротаря Бокшая та висуть, що С. К. Жіденіце мав дуже тяжку працю. Перша половина закінчилась виспідом 2:1 для Жіденіце. С. К. Русь була **рівнорядним** противником С. К. Жіденіце, що виявилось у відношенні рогів 8:8.

Чеська публіка приймила С. К. Русь незвичайно сердечно і ввесь час гри проявляла свої симпатії для нашої дружини.

Голі для Руси стріляли: повий грач Хомі і Кобзар (головкою). Жіденіце стріляли 3-го гола з неслушно продиктованого карного, що в значній мірі і вплинуло на програму ужгородської дружини.

—o—

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

В Дрогобичі істнує торговельна гімназія, до якої ходить коло 40 дітей українських. Одначе ті діти не можуть допроситися введення бодай 2—3 годин української мови. Школа стоїть матеріяльно дуже добре, що року добудовує одно крило, і невжеж такий дрібний видаток зробив би ріжницю в буджеті інституції? Де батьки тих дітей, що не протестують проти такої аномалії? І чому з другої сторони дирекція школи ставить перепони в цій справі?

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

Засідання Повітової Ради, що відбулося дня 4. IX. мало як головну точку нарад прийняття рахункових даних кінець за р. 1935-36. Українці, члени ради, не брали участи в дискусії у цій справі, щоб задокументувати своє становище до радних полїків, які на попередньому буджетовім засіданні заняли крайне вороже становище до всіх наших домагань. Майже все звелося до позємки між старостою та одним його політичним противником-ендеком.

Свято Франка відбулося 28. 7. Вступне слово виголосив б. сенатор В. Бараник, у якім показував неслушність внесені великого посту соціялістами, радикалами й іншими „істами". І. Франко студіював програми всіх напрямків і партій, одначе вибирав з них лиш те, що для українського народу пригоже і тому можна його назвати всеукраїнським вічним революціонером. Також наклеймив громадянство з приводу малої участи у цім святі.

Академія в честь О. Маковея, влаштована дня 30. 8., не могла відбутися до кінця. По дуже гарній рефераті М. Пашиса про літературну і громадянську діяльність Маковея, диригент хору п. І. Ткачук без оправданої причини залишив хор. Таку поведінку диригента слід прилюдно напятнувати.

Управа Каси Стефчика в Добровлинах не справовує своїх обовязків до Української Каси в Залїщиках, але висилає їх до своєї централі. Поїм не дивниця, що наша установа не може вповні сповнити свої завдання, власне через брак капіталу.

Рух літників був у нас доволі значний, одначе менший, як у попередніх роках. Головне джерело доходу Залїщик — морелі вже другий рік не дали ніякого урожаю. До свята винозбору приготовляються дуже пильно урядові чинники. Українське населення ставиться до свята доволі пасивно, бо головним завданням цього свята є маніфестувати на кожнім кроці поступ польської культури у цій частині краю. Якнайдокладніше помічають усіх місцевих українських громадян, начеб їх зовсім тут не було, хоч їм значно більше залежить на господарськім розвою нашої землі, ніж комубудь іншому.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт В. Тисняка. Мин. неділі дав наш земляк співак Р. Тисняк концерт. На програму складалися пісні українських композиторів (як Лисенко, Вересівський, Людкевич), арії з опер та низка народних і стилізованих пісень. Нечисленно зібрана публіка приняла концертанта дуже прихильно, а вже бурю оплесків збирав співак за свої „пляц", які виходять у нього дійсно чудово. При фортепіяні І. Ліськевич-Снігуровичева, що зі свого завдання вивязалась теж добре. Б. Л.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ. літературно-науковий журнал. Р. VI., ч. 3-7. за 1936 р. Зміст: Олекса Слісаренко: Кожну римує На пасіці. — Микола Терещенко: Чайка. — Яків Савченко: Христос отаву косив. — Нат. Королева: За свою гідність. — Володимир Залозецький: В. Липинський як історик. — М-р Марія Козак: Класократична ідея та криза сучасних держ. систем. — М. Демкович-Добрянський: Від Київської Руси до В. Липинського. — Д-р К. Чеховин: Постать Мойсея у творчості Івана Франка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований місячник, призначений для поширення, почитання й набожества. Преса. Дім Марії. Львів. р. І., ч. 3. за вересень 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Загравча" під арт. проводом В. Блавацького.

Заболотів:
10. IX. Голгота.
11. IX. Дума про Нечая.
З Заболотова театр виступить до Свіздця.

Коломия:
Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22 IX, II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:
10. IX. Циганський барон.
11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).
12. IX. Ніна теща.
13. IX. год. 8. веч. Інваліди.
Біла:
13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

12. IX. Львів. Сала Театру Різнородностей.
З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торгівлі" (Ринок 36).

Великий Театр:
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. опера „Кармен".
П'ятниця, 11. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.
Субота, 12. IX. год. 8. веч. опера „Гофманові казки".
Неділя, 13. IX. год. 3.30 поп. „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені".
Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Різнородностей:
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. „Пані превесова".
Неділя, 13. IX. год. 8. веч. „Пані превесова".
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані превесова", ціни найнижчі.

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кенуров, „Рапсодія Балтику".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.
КОЛЕРІЙ: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Їдемо по щастя", „Тайни Перакуї".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
НАКС: „Буря над Андами".
ПАЛЯС: „Малий моряк".
ПАН: „Запрошення до вальса" з Ліліяном Гарвей.
РАЙ: „Іх Експеленція бабуся".
СВІТ: „Тайна мадої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.
ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".
УТІХА: „Демон золота", ревія „Під сонцем півдня".
ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 2.)
„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. вересня 1936.

Відень (506,5) 17.30 Концерт солістів 19.20 Військ. орк., 22.10 Розр. концерт, Братислава (295,8) 18.10 Пісні, 19.10 „Трафіка Маріца" оп. Кадьмана, Прага (370,2) 10.30 Содьо на альтівіо, 22.30 концерт чеського сонету, Париж (1648) 11.00, 12.10 Легка музика, 20.45 Симф. концерт, Білгород (437,3) 13.15, 18.30 Нар. пісні, 17.00 Російські романи, Берлін (356,7) 10.00 Нар. пісоньки, 14.14 Легка музика, 16.30 Вок. авд., Мінхен (405,4) 10.00 Нар. пісоньки, 12.00 Розр. концерт, 19.30 Музика, Будапешт (549,5) 17.30 Циг. оркестра, 19.00 Спів, 21.40 Форт. реціталь, Мілянo (368.6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Ун уомо пачіфіко" ком. Джакетін, Рим (420,8) 17.15 Камер. концерт; пісні відсп. Марія Лабія, 20.45 „Паяци" оп. Леонкавалл.

Пятниця, 11. вересня 1936.

Відень (506,5) 12.00, 13.15 Концерт, 15.50 Концерт для молодї, 17.00 Спів Юнгбавер сопр., 17.30 Мар. музика, 17.55 „Сумерк богів" оп. Р. Вагнера, 23.40 Вальси давніх часів, Кошиці (259,1) 17.40 Спів, 18.00 Форт. реціталь, Прага (420.2) 19.55 Веселі нар. пісні, 21.05 із дітних симф. концертів, Париж (1648) 11.00 Концерт, 13.15 Пісні, 18.00 Струнно-муз. анд. для дітей, 20.00 Форт. реціталь, 20.45 „Ле сір вержі" ком.-опера Терасса, Білгород (437,3) 17.00 Сп. реціталь, 17.30 Квартет, 20.30 Нар. пісні, Берлін (356,7) 14.15 Легка музика, пісні, 16.30 Форт. реціталь, 19.20 Сп. реціталь, пісні Шуберта та Брамса, Мінхен (405,4) 16.10 Анд. для дітей, 16.50 Арії Баха на два форт., Будапешт (549,5) 14.05 Сп. реціталь, 12.55 Форт. реціталь, 13.30 Циг. музика, 17.40 Хор, 18.40 Камер фр музика, 20.00 Сальон. музика, Мілянo (368,6) 20.40 Оперетові мельодії, 21.10 Сучасні нар. пісоньки й мельодії, 21.30 Скр. реціталь Аріга Серата, Рим (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Пікер ді даме" оп. Белінія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. вересня 1936.

6.30 Ранішня анд., 6.50 Музика з гр пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сергій Прокоф'єв: Класична симфонія, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.35 Під знаком танку, гр. пл., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт, 16.44 Військова суспільність, 17.00 Концерт солістів, Лучана сопр., 17.00 „Людина готова на все", фейл., 18.00 Сільне керування, 18.05 „Замості, місто св. Томи", 18.15 Пісні невідомського в гр. пл., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна хутірка, 19.00 Концерт. нар. капелі, спів, 20.00 Театр Умкі: „Казки для дорослих" Л. Ріддл, Н. Вітайн, 20.30 Техн. скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна хутірка, 21.00 Пісні в супр. форт., 21.25 Моцарт: Квартет ц-дур, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Легка й танц. музика, 23.00 Закінчення програми.

Пятниця, 11. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.35 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Пригоди в до Ловіча", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.15 Полудневий денник, 12.25 Музика, спів із гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Хутірка з хорими, 16.00 Метч шісеньок, муз. авд., 16.45 Репортаж із Полісся, 17.00 Концерт камер. орк., 17.50 Спортовий порадник, 18.05 „У розлуцькому урочищі", 18.10 Короткі симф. твори, гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Актуальна хутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Концерт орк., спів, 20.35 „Власними шляхами", фраги. із пов. Парандовського „Небо в вогні", 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна хутірка, 21.00 Концерт симф. орк., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Кохання і життя жінки, пісні Шумана у вик. Платівки в супр. форт.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.98—89.35, Долярн американські 5.32 — 5.29, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.42 — 358.70, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.49—172.65, Фунти англ. 26.87 — 26.71, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.99, 119.15, Корони норв. 134.98—134.00, Корони шв. 138.53—137.55, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.84—11.60, Марки нім. 133 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 9. вересня н. р. кооперативні платня за: яйко Львів.

1 кг. масла десертового бльок.	
1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десерт. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 л. вершків	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слабша ціни лишаються.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. IX. н. р. платни своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, яйко подвірна птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчанського ч. 2) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.85 кг. вгору	0.85 „
Кури без острігів І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05 „

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобробних якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ**

Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-68

Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3. і Солодова 14

2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 1-10

Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору 0.85 „
Ціни денні
Приймає птицю тільки першої класи
Гірших сортів рішуче не приймає.

Радіокутик.

Чи знаєте, що...

Канада перша в Америці впроваджує організацію радія на зразок європейської радіофонії. Заведуть абонаменти оплати за посідання приймача.

В Японії впроваджено голосники до пасажирських поїздів, завдяки чому подорожні постійно інформуються про назву стацій, до якої наближується поїзд.

Деякі денники в Сполучених Державах мають намір дати своїм репортерам короткохвильні висильні стації.

В Сполучених Державах є чинних 571 радіостацій, які осягнули около 87 мл. долярів з оплат за реклями. Американське радіо затруднює 15 тис. осіб, що дістають 27 мл. долярів платні.

Тепер відбуваються великі радієві виставн у Берліні, Льондоні, Парижі, Мілянї і Ню-Йорку.

Французькі готелярі протестують проти передачі через радію метеорольогічних комунікатів, кажучи, що песимістичний тон цих комунікатів зле впливає на їх інтереси.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДЕ УКРАЇНСЬКЕ супружа, солідність, референції — шукає СТОРОЖІВКИ. Зложать кавцію. Зголош. до „Діла" під „Солідність". 60/1143—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний жадрив Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгія" вибагливі модені першорядної якости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій вибірі ФРАНЦІЇХА, Сикстуська 21. 2679 4—3

МЕШКАННЯ

ОКРЕМА умебльована кімната для одної або двох панночок. Інформації в Адм. „Діла" під „Сонячна кімната". 2684 3-3

НА ДВІ ОСОБИ окрема кімната з цілим або частинним харчем: Львів, Театинська 31, м. 6. 2698 1—2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

КОТРА ІНТЕЛІГЕНТНА ПАННОЧКА або вдовк, середнього росту, до літ 28, допоможе скінчити студії абсольвентові мед. ветеринарійної. Ціль матримоніяльна. Фотографія бажана, зворот її запевнений. „Діло" для „Нострифіканта".
2424 1—1

МОЛОДА, пристійна, з інтелігентної рідні, шукає мужа — тільки лікаря. Має комплетне лікарське уладження і більшу готівку. Зголош. до „Діла" під „Щастя". 2697 1—2

РІЖНІ

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гоянкович, — Львів, Домініканська 4. 2684 4-50

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА ФАБРИКА „КОМЕТА" у Львові на Знесінні, вул. Словацького 1, тел. 286-80 виробляє: полотна льняні й бавовняні, цайги, рушники ріжних десенів, рушники вишивані ткані, обруси і т. д., воєнні матеріяли, зокрема на гімназійні мундурки. Детайлічна продаж у крамниці кооперативи УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО" у Львові вул. Костюшка ч. 1. Кожний гріш виданий на виріб українського промислу — це капітал, що збогачує нашу народню скарбницю і забезпечує кращу долю українському народові. Підтримуйте рідний промисл!!! 2694 1—1

ІНСТАЛЯЦІЇ електричні, артикули електротехнічні і радієві. Хенць, Личаківська ч. 4. 2663 2—2

МЕБЛІ: їдальні, спальні кабінети, салонки, клюбн, тапчани, матраци і де кораці — поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська **ІВАН ОРТНЕР** Львів, Єнистуська 41. Тел. 2[illegible]-49 [illegible]-110



НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ І. КОНРАД, Львів, Гетьманська 22, тел. 249-83. 2696 1-12

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 55-60

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Ціни приступні. Маріян Собат, Львів, Малецького 9, біля Зіморовича. 2674 8—2

КНИГАРНЯ, антикварня, виповнчальня книг (останні новини) по рекордових цінах, Кооперативна „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 5—5

НАУКА

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ СЛАВИ ДОБРЯНСЬКОЇ Львів, Кохановського 15 в. Вписи розпочаті. Проспекти безплатно. 2535 3-3

МУЗИЧНА ШКОЛА ім. НОСКОВСЬКОГО

Львів, вул. Лукасінського 4 (побіч Вел. Театру), **філія Оссолінських 14.** **Вписи** щодня до всіх клас інструментальних і вокальних. Поважні вчительські сили. Чесне зниження. Залів. знижки. 2678 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

НОВОВІДКРИТИЙ САЛЬОН МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА фірми

Г. ТЕЛЛЄР

ЛЬВІВ, ул. Ягайлонська 24. Тел. 272-28.

Під управою довголітнього прикрашача найбільших нюйорських сальонів виконує всілякі роботи в обсягу кравецтва вибагливо і дешево. На складі матеріяли 11/28 бельські та англійські. 2—2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст шкіри, недуг і венер.

Д-р Оскар Блят

Львів, Сенкевича 9, Тел. 267-99

вернувся.



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.
Тел. 257-10.

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шльосарські. — ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.

Цінники і кошториси на бажання.
2503 8-10

За редакцію відповідає Олександер Костюк Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 204 (14.453). Львів, пятниця 11. вересня 1936. Рік LVI

Грошова оплата оплачена ґуґлайтем.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чверть річно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 223-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

І композитори „каються" у Совітах!

На днях можна було почути в московськім радіо прецікаву годину, присвячену Димітрові Шостаковичеві, найчільнішому совітському композиторові. Прелекція йшла по німецьки — щоб урбі ет орбі було зрозуміле, в чім річ... Шостаковича поставили перед громадський суд за те, що його творчість, його музика „непролетарська", але цілком европейська (= буржуйська). Висновок обвинувачення був такий: „Ти, брат, заробляєш від пролетаріяту, так пиши для нього. А як ні..."

Недосказане було, після недавніх розстрілів Каменева, Зіновєва і ін., надто вимовне. Зрозумів це добре Шостакович і „покаявся", як тільки міг: перед судом, перед громадськістю, в пресі і т. д. відрікся цілої своєї дотеперішньої творчости й обіцяв відтепер творити тільки „по пролетарському"...

Димітрій Шостакович, якому щойно 30 літ, є не тільки найбільш репрезентативним совітським композитором, але й одним з найталановитіших у світі. Головно його „Леді Макбет мценського уєзда" (виставлена в „Метрополітен" у Ню Йорку мин. року) зєднала йому світовий розголос. У своїй творчості Шостакович іде шляхами Стравінського. Він, до речі, і знаменитий піяніст: на передостанньому Шопенівському конкурсі у Варшаві взяв одну з перших нагород.

—o—

„Зміна курсу" в СССР.

МОСКВА, 10. 9. ПАТ. „Правда" у статті під заголовком „Партійні і безпартійні большевики" намагається затерти ріжницю між одними й другими. **Большевиком є** — виясное „Правда" — **кожний добрий горожанин, не оглядаючися на те, чи належить до партії, чи ні.** Ціла ріжниця в тім, що безпартійні большевики не встигли ще вступити до партії, яку незвичайно цінили. Своєю працею стараються вони набути почесну назву члена партії.

Стаття є найкращим доказом, що **тенденції партійної верхівки й уряду ідуть у тім напрямі, щоби спертися на широких колах громадян.** Про такий напрямок говорив на першім зїзді колгоспів Сталін, коли накликав, щоби партійні не дуже відмежовувались від безпартійних, щоби не тільки учили безпартійних, але теж і від них учились. Здається, що **по останнім процесі цей напрямок буде дуже актуальний.**

ПОЛІТИЧНА НЕГРАМОТНІСТЬ У КОМСОМОЛАХ.

„Комсомольська Правда" алярмує, що політична освіта в комсомолах стоїть на **дуже низькім рівні.** Багато гуртків не веде зовсім викладів т. зв. „політтамотів".

БУХАРІНА І РИКОВА ЗВІЛЬНИЛИ.

МОСКВА, 10. 9. ПАТ. Прокуратура СССР закінчила слїдство у справі Бухаріна й Рикова, яких підозрівали на підставі зізнань деяких підсудних у процесі Зіновєва й товаришів у приналежности до опозиції. Слїдство устійнило, що нема законних підстав судити Бухаріна й Рикова, тому слїдство проти них умарили.

У справі інших осіб підозрілих, як Радка, Угланова і Пятакова, нема віяких вісток. Статті Радка не появляються в „Ізвестіях" від 21-го серпня.

Під мурами Сан Себастіяну.

САН СЕБАСТІЯН, 10. 9. ПАТ. Авас комунікує, що в Сан Себастіян уже спокій. Повстанці дійшли до воріт Рентерія і відси володіють усіми дорогами до Сан Себастіян. Їхні скорострільні розміщені на висоті 100 м. понад Пасахоз Анчо. Під обстрілом скорострілів є мури міста Пасахос, дорога і залізнична лінія. У напрямі Тольози наступають червоні, але ломаною лінією. Повстанці віддалені від Сан Себастіяну від сторони ріки 4 км., а від сторони Германі 9 км. На дорозі до Більбао заняли повстанці ряд місцевостей, одначе не можуть обстрілювати залізничної лінії, бо горбки заслонюють поле бачення. Трамваї у місті не їздять. Видно тільки кілька зареквірованих аут. Дуже мало відкритих склепів. В пристані стоять кораблі, які чекають на втікачів. У місті відчувається недостачу води. Повстанці скидають з літаків летючки та заповідають у них наступ. Повстанці надіються, що баскійські націоналісти виступлять проти анархістів, щоби місто не зазнало долі Іруну. Заручників велів губернатор вислати до Більбао, тому, що побоювався за їхнє життя.

ПЕРЕД НАСТУПОМ НА МАДРИД.

ТЕНЕРИФА, 10. 9. ПАТ. Червоні бомбардували під Кадізом норвеський корабель. Ген. Франко заявляє, що націон. війська оплянували пасмо Сіерра Грере, так, що дорога до Мадриду отворена. З Овіедо повідомлюють, що там відбили всі наступи червоних. Генерали Франко і Моля відбули в Бургос спільну нараду у справі підготовання наступу на Мадрид.

ЧИЯ ҐУЕСКА?

БАРСЕЛЬОНА, 10. 9. ПАТ. Полк. Сандіно інформує, що урядові відділи обходять далі Ґуеску. Артилєрія перейшла ріку. Взяли до полону відділ повстанчої кінноти.

СЕВІЛЛЯ, 10. 9. ПАТ. Повстанча радіостація заперечує інформації червоних, буцімто вони здобули Ґуеску. Навпаки повстанці перемогли під Ґуескою і Талявера деля Рейна. Червоні стратили 300 забитих, 350 раненних, дві гармати і багато воєнного матеріялу.

На північнім фронті повстанці заняли Пасахос і Рентерію та б'ються на передмістях Сан Себастіяну. У цих боях стратили червоні 38 убитих і 108 раненних. Під Овіедо повстанці взяли багато полонених.

МОСКАЛІ В ЕСПАНІЇ.

СЕВІЛЛЯ, 10. 9. ПАТ. Повстанча радіостація проголошує, що повстанці перемогли в Астурії недалеко Сантани, яку теж вони заняли. На арагонськім фронті знайшли серед воєнної добичі, яку покинули червоні пачку **листів, адресованих до москалів, які воюють по стороні червоних.**

Світовий Конґрес Молоді в Женеві.

(РО) Частина учасників мирового конґресу молоді в Женеві зажадала від совітського делегата Косарієва вияснень, щодо ситуації Церкви і вірних у СССР. Косарієв заявив, що по думці сталінівської конституції, в СССР толєрують релігію і що протирелігійна пропаганда не ображує релігійних почувань віруючих. З телеграми поміщеної у „Правді" виходить, що в цю пропагандивну заяву не дуже повірили делегати багатьох держав. Телеграма згадує про якогось „білогвардійця", який протестував проти співпраці християнської молоді з комуністами.

—o—

Невдача Комінтерну.

„Людові Фронти" розсипуються на цілій лінії.

Львів, 10. вересня 1936.

Непорозуміння у Франції між комуністами й соціялістами, які грозять розвалом французького „людового фронту", як також зміни в еспанському уряді вплинули у зв'язку з недавнім московським процесом цілу низку міркувань. Незвичайно зручно й по мистецьки вирежисерований московський процес викликав зовсім протилежні наслідки до тих, яких його аранжери сподівались. Бо коли ще самим процесом могли вони викликати серед задурманених ідеями „людового фронту" західно-европейських соціялістичних і радикальних кол „чуйність" та обурення проти здогадних „соціял-зрадників" і „прислужників буржуазії", то виконанням присуду та безприкладною наївною на всіх своїх недавніх партійних однодумців завісили самі меч над архітвором комуністичного дияльометичного хисту, яким є без сумніву европейські „людові фронти".

Адже бовкевільний, іноді зі сильними трагікомічними рисами проти-троцькістівський терор у СССР насунув мимоволі недавнім фанатичним звеличникам Совітів думку, що сталось би в них, якщо вони були б на місці Зіновєва, Каменева і сотні інших „троцькістів", розстріляних та запроторюваних до тюрем *за само критичне наставлення* до комуністичних ідолів. І партнери „людового фронту", соціялістичні та радикальні кола в Европі, протерли всюди очі й відважились побачити відворотну сторінку совітської дійсности та скритикувати різко свого духовного батька — Комінтерн.

Совітська нагінка на Троцького викликала величезну реакцію серед соціялістів. Годиться при цій нагоді відмітити слова шведського міністра закордонних справ соціяліста Сендлєра, який заявив, що „анекдотичне відношення московського уряду до права азилю дає прикладну лекцію всім комуністам і півкомуністам на заході". А „Попюлєр", орган французьких соціялістів, добачив раптом „режім поліційного безправства у СССР". І товариші французьких соціялістів зпоза другої сторони каналу Ля Манш, англ. Лейбур Парті, теж раптом протверезіли і ствердили, що „совітський уряд виконав акт терору".

Як вислід загального, але ще неповного, протверезіння слід уважати гострий конфлікт, що заістував між другим Інтернаціоналом і Комінтерном. Маємо тут на думці протест другого Інтернаціоналу у справі московського процесу та з другої сторони нагінку на цей Інтернаціонал на сторінках московського офіціозу „Правда".

Також зміна еспанського уряду „людового фронту" на менше чи більше москований комуністичний уряд з „еспанським Леніном" Кабалєром у проводі неприємно зіскочила европейських соціялістів, зокрема соціялістів французьких. Новий еспанський уряд буцім то намагається здавити терор, одначе користав з нагоди, щоб „ліквідувати" московським звичаєм непотрібних для себе, фактичних союзників із „людового фронту", радикалів і помірковання соціялістів.

У Франції кипить. Непорозуміння між соціялістами й комуністами переродилось в гострий антаґонізм. Премієр Блюм, його „людовий фронт" підійде на найвищий щабель політичної карієри опинився між молотом і ковалем. Чи вдержиться він на своїм становищі, чи полетить стрімголов на долину? Французький „людовий фронт" ще ніби існує, але в дійсности тільки теоретично. Ті, що його створили, розбивають його самі.

Можно надіятися, що по невдалім експерименті Москва зрезигнує з помочі „людового фронту", яка тепер приносить їй тільки шкоду. Вже нині „Правда", як арештант і давніше не признає інших партій, тільки комуністичні. Всі інші, — мовляв — барахло.

Союз соціялістів і комуністів не дав сподіваних успіхів і „людові фронти" наколишні своїм ледви однорічним існуванням чимало лиха, *розчаруються на цілій лінії*. Цей факт має величезне значіння для напрямних європейської політики, бо тепер тов. Літвінов не могтиме їздити в Женеві на фарисейським коником і мусітиме скинути маску.

Зокрема для нас українців, розвал „людових фронтів" матиме своє значіння. Всі наші доморослі прихильники „людового фронту", які так скоро призабули смерть Скрипника, Хвильового, Косинки, Фальківського, Сказинського, Крушельницьких та інших, повинні витягнути висновки з остаточних невдач „людового фронту", безсумнівного твору Комінтерну, та відступити з фальшивих позицій, поки ще час!

—o—

З польської преси.

„За нашу і вашу свободу".

Під повищим наголовком, до якого особливо український читач мусить мати з природи річи найбільше недовіря, — находимо у „Вядомосьцях Літерацкіх" з 6. ц. м. публіцистичну дуже гарну й інформаційно цінну статтю відомого перекладача Т. Шевченка, Юзефа Лободовського. „Видомосьці Літерацке", як відомо, виявляли і все ще виявляють таке захоплення совітськими „здобутками", яке викликує гострі відгуки й у польській пресі. Тим відрадніший факт, що у тому часописі появилася на всю першу сторінку стаття, яка в найрізкіший спосіб пятнує совітський гнет на Україні і інших окупованих частинах немоськовської території та заявляється отверто за ідеєю розподілу нинішньої Росії (Совітів) на національні держави, у першу чергу на Україну і Грузію.

Автор виходить з актуальної проблеми боротьби за устрій і характер Еспанії. Навязує взагалі до большевицького експерименту і стверджує:

„...На очах ледви одного покоління відбувся драматичний процес упадку революції, потоптання її вогнищ брутальною солдатескою, запряження ентузіязму, що виріс з посіву крови, до старої імперіялістичної ляндари. Ніколи ще впродовж історії всього світа не зроблено такого обману, ніколи ще не збещещено так страшно людської муки".

Переповідаючи первісні заповіді совєтської революції, автор доходить до висновку:

„Понад комини всіх Магнітостроїв та естради партійних масівок виросла стара знайома постать миколаївського жандарма, який душить критицизм, нищить в безоглядний спосіб кожний самостійний відрух..." „Яка дивниця, що марксизм, як світогляд, змумі'фікувався і засох, а на політичному терені разураз розкладають його на дві лопатки. Перед літами Італія, вчора Німеччина, завтра мабуть Еспанія. Одночасно у границях самого Сов. Союзу дозрівають нові вогнища бунту, наразі здавлювані і заливані кров'ю, але ні на мить не погасаючі та вичікуючі тільки відповідної кон'юнктури, щоб спалахнути полумям. Супроти тієї пожежі, яка там приготовляється, дитячою забавкою видаються еспанські жорстокости".

Далі автор переповідає перипетії національної політики у Совітах, починаючи від перзісного гасла „самоопределіне вплоть до отделенія". Розкриває фальш творення масових „самостійних" республик і областей, ціль яких не реалізація гасла національного самовизначення, тільки стара тактика „дівіде ет імпера": твориться сайдомо безліч „самостійних" чи „автономних" республик ріжних племен, штучно відділюваних від національної спільноти (напр. на Кавказі). Автор згадує „українізаційний" курс на В. Україні та його відгуки у Галичині та пізніший поворот до політики репресій і „рівнання на пролетарську — московську — культуру". Подає короткий нарис устроєвої уніфікації та централізації Совітів, як російської великодержави, та ширше зупиняється на трагедії української культури і її дівчів, включно з трагедією „пролетаризованої" української мови. Зокрема широко описує відносини на Кавказі, виявляючи однакове правильне знання фактів.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони.
9/115 4—10

Порошки для дорослих з ф-бр. зн.
KOWALSKINA
ьжинаємо при невпинчи
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

Переходячи до підходу до тих справ у польському громадянстві, автор бідкає, що

„прометеїська проблема проблема визволення народів, гноблених Совітами, не займає у свідомості поляків навіть стільки місця, що дрібна данцігська авантюра. Тимчасом для уважного гадача не підлягає сумніву, що саме там дозрівають події, які можуть рішуче завважити на долі вже не тільки Европи, але й цілого світу. Народи України, Криму, Кавказу, Туркестану змагають до самостійности і коли мають непохитну волю здобути її, то здобудуть її швидше чи пізніше. Переможна боротьба за свободу когонебудь із них автоматично потягне за собою визволення решти. Росія буде примушена завернути до етнографічних меж і до нашаду витеребити зі своєї свідомости сни про імперію, яка займає шосту частину світа..."

Решта уваг присвячена питанню боротьби ідей і світоглядів. Сам автор заявляє себе соціялістом, але яскраво відмежовує себе від Його Інтернаціоналу, який „став гарним спомином старших панів і сентиментальною рентою минулого", та предсказує смерть III. Інтернаціоналу, що „своєю політикою заперечує джерела, з яких вийшов, і в хаосі індустріялізації загубив ідею свободи". Автор вірить в перемогу ідеї свободи і демократії, дарма, що передбачує довгу борню за ці її ідеали. Кінчає апострофою до своїх земляків:

„Егоїзм Европи, егоїзм шовіністично настроєних народів, егоїзм великого капіталу довго ще бороздитиме по шляхах, якими йдуть апостоли зближення і мира. Так виростає нова барикада. По якій стороні найдеться Польща? Але яка? Польща без ідеї, Польща, що вегетує нуждою і широко розлитою апатією, Польща, яка вагу української проблеми підкреслює хіба тим, що трактує „кресы" як прибіжище для всяких мірнот і приблуд, Польща сентиментального вчора, жалісного сьогодні і незнаного завтра, — та Польща не матиме там нічого до роботи. У розрахунку, що наближується, рішатиме сила. Передовсім сила ідеї".

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 2)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ГРИГОРІЙ БАРОН ЯХИМОВИЧ.

Другим українським політиком тої доби був єпископ Григорій барон Яхимович, що підписав першу відозву Головної Руської Ради з дати: Львів, 10. травня 1848. р. як її предсідник разом зі схоластиком о. Михайлом Куземським і письменником Іваном Борисикевичем як заступниками предсідника. У відозві, як відомо, проголошено, що ми, галицькі українці, належимо до великого українського народу, котрий одним говорить язиком... та будем чувати над нашими правами.

Григорій Яхимович уже в 1842. р. звертав увагу австрійського уряду у Відні на національну єдність галицьких українців з українцями в Росії та на можливість вихіснувати це в політиці Австрії; одначе це вимагало прихильности до змагань галицьких українців.

Яхимович став 1844. р. суфраганом (єпископським помічником) у Львові та в 1849. році єпископом у Перемишлі. Його вибрали предсідником Головної Руської Ради, бо він мав великі симпатії і довіря у галицьких українців.

Щоб до поділу Галичини не допустити, зорганізували були поляки так званий „Руський Собор", до котрого належали переважно поляки українського походження. Тоді зголосився був гурток визначних поляків українського походження до єпископа Григорія Яхимовича з заявою, що вони хочуть перейти на греко-католицький обряд. Яхимович, розваживши наміри польських панів, відповів їм, що українці шляхти не мають та й не потребують. Цей вислав Яхимовича відтрутив давню нашу шляхту від повороту до української нації, а її треба було принятн...

Колиж справа державного переустрою Австрії, зокрема справа рівноправности й рівнорядности націй, прийшла під наради конституційної комісії Державного Сойму у Кромержіжі в дні 22. січня 1849. р., тоді там іменем українців заступав справу поділу Галичини єпископ Григорій Яхимович.

Головна Руська Рада вислала була петиції з тисячами підписів та домагалась поділу Галичини на провінцію українську і польську. Проти цієї петиції промовляв дуже завзято з польської сторони Фльоріян Земялковський. Він заявив, що належить до польської народности, але коли винайдено також українську (руську) народність, то він мусить сказати, що він також є русином (українцем). Далі він виводив, що українців винайшов граф Стадіон та що нарід (населення) в Галичині не хоче поділу Галичини; якби, мовляв, нарід за цим заявився, то й він не буде цьому противитися.

В дальшій нараді конституційної комісії дня 23. січня 1849. р. поставив чеський посол Палацький внесок, щоби створити дві провінції (краї): Польську або Мазурську Галичину та Українську (Руську) Галичину з Буковиною. До цього внеску промовляв єпископ Григорій Яхимович, висказуючись рішуче за поділом Галичини. Він аргументував за домаганням Головної Руської Ради, вказуючи на безнастанну боротьбу обох народів, поляків та українців, у добі історичній; далі вказав на релігійні переслідування і сучасний антагонізм між українцями й поляками; до того пояснив він географічне положення українських та польських земель, як також вказував на національну окремішність обох народів, як обєктивні причини, що зродили домагання поділу Галичини.

По Яхимовичеві промовляв німецький посол з Праги д-р Пінкас, який, звертаючись до польського посла Земялковського, сказав, що п. Земялковський представився тут як русин повної крови, але зараз таки додав, що національна ріжниця між поляками й русинами (українцями) є винаходом Стадіона. Отже заходить питання, чи також він (п. Земялковський) є винаходом Стадіона?...

Та Земялковський не переставав пускати своїх видумок і при кінці сказав, що якби Галичину ділено, то треба би також поділити Галицьке Товариство Кредитове Земське, а воно, мовляв, є одиноким добродійством від Австрії!...

З цього національного спору між українцями й поляками в конституційній комісії Державного Сойму у Кромержіжі усунулися вкінці чеські посли Палацький і Рігер, так що за поділом Галичини голосували тільки німецькі посли Пінкас і Ратс та український посол єпископ Яхимович. Ось яку пробу славянських взаємин перейшло вже тоді славянофільство в Австрії!

Наслідком цього вийшло з конституційної комісії предложення, щоби створити краєву область з Галичини і Буковини.

Пізніше в дні 28. січня 1849. р. станув єпископ Григорій Яхимович на чолі української депутації, що мала привитати нового цісаря Франц Йосифа в Оломуниці і предложити йому домагання українського народу. Там прибуло 21 заступників українського народу, з того 6 духовних та 15 світських інтелігентів громадян. Єпископ Яхимович відчитав адресу до цісаря по українськи, відтак один зі світських членів депутації цю саму адресу по німецьки. В цій адресі піднесено, що український нарід живе надією, що цісар докінчить розпочате діло перебудови монархії, забезпечить правну свободу всім для загального добра і так створить вільну, нероздільну і

До проблєми польського імперіялізму.

Під цим наголовком „Мисьл Польска" з 1го вересня ц. р. навязує до статті Р. Враги у „Бунті Млодих" з 15. м. м., де — подаючи сильвету ґен. Ридзя-Сьміглого — автор ширше зупиняється над походом на Київ у 1920 р. М. і., захоплюючись тим походом, п. Врага вжив такої фрази: „...Не змінює зовсім цієї оцінки, чи будемо трактувати київську виправу, як реалізацію прометейської ідеї, **чи як прояв найчистішого заборчого імперіялізму".**

„Мисьль Польска" виступає проти такої інтерпретації київської виправи, протиставляючи такі аргументи:

1. „Висуваючи таку інтерпретацію славної виправи, стаємо до суперництва з заборчо-територіяльним імперіялізмом німецьким і російським. Слабші від Росії і Німеччини матеріяльно будемо змушені теоретично признати їх перевагу і — рівнятись на Розенберга.

2. Позбуваємось легкою рукою змоги вживати прометейських (визвольницьких) аргументів, що заперечує заборчий територіяльний імперіялізм.

3. Створюємо нову безліч труднощів на терені нашої української політики у Польщі, в якій одним із чолових аргументів, що спонукує українських максималістів позитивно формувати свої відносини з Польщею, є рахунок на Польщу, як на своєрідний Піємонт їх самостійницьких гасел, що торкаються Наддніпрянської України. Проголошування гасла заборчого імперіялізму супроти України буде причинюватись до зросту східних тенденцій в українців у Польщі, які не будуть бачити змоги опертись на Польщу і Захід, однаково займанницький, що й Схід.

4. На проблему імперіялізму глядимо як на евентуальний наслідок імперіялізму вглиб, як на наслідки культурної розбудови і поширення границь духових впливів. Тими шляхами йшла польська експансія у добі Ягайлонів, коли воєнні виправи були справила далеким наслідком формальної афірмації доконаних уже культурних „підбоїв".

Тільки такі методи можемо признати сутніми для Польщі і тільки такі методи можуть у наших обставинах зрівноважити наші матеріяльні браки в порівнянні з Німеччиною і Росією. Тому у київській виправі бачимо і її характер окреслюємо як прометейський. У тому ідеалістичному змісті добачуємо саме повноту реалізму і повне почуття дійсности".

— Дуже гарно, що „Мисьль Польска" виступає проти територіяльного займанництва, коли річ іде про українські землі над Дніпром, але мала потіха, коли вона проголошує тезу „культурних підбоїв", у висліді яких, уже тільки як формальне завершення, мало би прийти — територіяльне займанництво! „Культурний імперіялізм" та розбудова можливостей культурницького впливу — це ніщо інше, як асиміляція костьолами і домами людовими та польськими дворами. Треба було бодай додати, що українці повинні мати повну змогу вести культурницьке суперництво, без сторонничої інгеренції державного адміністраційного апарату, що справила підтримує польський культурницько-асимілиційний наступ.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Вайловська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54

сильну Австрію, до якої належить гарна Руська Галичина як невіддільна частина... По прочитанні тої адреси відповів молодий цісар Франц Йосиф, що приймає з радістю вискази, котрими признано його волю, щоб кожному народові й народности дати рівне право до розвою та що наслідком того українці займуть належне їм місце між народами держави. По цьому привіті цісар розмовляв з членами депутації і шістьох з них запросив до себе на обід.

З цього незвичайного прийняття української депутації і змісту обох промов виказується, що головною темою цих розмов була справа рівноправности українського народу і поділу Галичини. Зате в польській адресі до цісаря, що нею займалися пп. Валеріян Подлєвський і Мелітон Пеньчиковський, висловлено побажання, щоб галицька народність не була поділена та щоби в цілому краю тільки одна народність (розуміється: польська) була признана і мала право нації.

Очевидно, що це не могло подобатись нашим передовим громадянам, бо на засіданні Головної Руської Ради у Львові в дні 16. лютого 1849. р. заступник предсідника Іван Борисикевич відніс, що конституційна комісія Державного Сойму противна поділові Галичини, тому треба вибрати з Головної Руської Ради окрему комісію, що подумалаб, якби цю мету тонечно осягнути. В нараді над цим внеском предложив член Головної Руської Ради о. Лев Трещаковський, парох з Рудна під Львовом, що якби Державний Сойм не рішив поділити Галичини і створити окрему українську провінцію, то український нарід має підкликати своїх депутованих з Державного Сойму та признати за „змінника" такого українського депутованого, що ще тоді залишився би в Державному Соймі, коли український нарід зажадав поділу Галичини більше як двісті тисячами голосів (підписаних на петиціях).

(Д. Б.)

Свята в краю.

Величавий „День Жінки"

у Старому Самборі.

ПЕРШИЙ ЖІНОЧИЙ ЗДВИГ СТАРОСАМБІРЩИНИ. — 650 ВПРАВЛЯЮЧИХ. — 4.000 НАРОДУ. — ЛУГОВИКИ ДБАЮТЬ ПРО ЛАД.

Дня 6-го ц. м. влаштувала філія „Сокіл України" у Старому Самборі перший в історії Старосамбірщини здвиг зорганізованого жіноцтва. Збірку на великій громадській площі назначено на 7. годину і вже вчасним ранком вулиці Старого Самбора заповнились барвними четами жіноцтва та наповнились туркотом фірманок. На здвиг прибула голова „С. У." п. Мілєна Рудницька, яку привітали представниці кружків.

В 9. год. рано сформовано похід і жіночі чети пішли до церкви на Службу Божу, яку відправив місцевий парох о. Венцій. Після Служби Божої жіноцтво вернулося знову дуже справним походом на площу.

Свято на площі відкрила коротною промовою член старосамбірської Ф. „С. У." п-і Мартиникова, що привітала голову „С. У." і далеку гостю свята-делегатку з Америки, голову „С. У." в Детройті п-ю Курило. Після цього промовила п-і М. Рудницька. По ній привітали жіноцтво короткими промовами від філії „Просвіти" о. Ю. Татомир і від Союзу Кооператив дир. Ілля Кульчицький. Після цих устних привітів п-і Мартиникова відчитала письменні привіти. Далі хор пр. „С. У." Старий Самбір відспівав гимн „С. Українок".

За хвилину ремісничо дута орхестра із Самбора під батутою свого невтомного організатора й диригента д-ра Юліяна Рабія заграла бадьорого маршу і почалась дефіляда. Перемашерувати на чолі з головою старосамбірської філії „С. У." ш-ею інж. М. Моровоовою осьтакі села: Вишевичі, Береги, Блажів, Торчиновичі, Созань, Воля Кобилянська, Бусовисько, Лужок Гор., Тершів, Спас, Сушиця Рикова, Ліпини Мурованні, Стара Рота, Стрільбичі, Вицїв, Бачина, Кобло і Плосне. Дефіляда була незвичайно справна, села запрезентували себе дуже гарно як під оглядом дбайливого строю (майже кожне село мало однакові строї), так теж справного маршу.

Після дефіляди зарядженно одногодинну перерву. Це було конечне, бо деякі села їхали всю ніч і в церкві та на площі кільки жінок зімліло. Після перерви впорядчині уставляють чети до масових вправ. Лад на площі держать луговики під енергійним проводом п. Волинця (знаного нашому провідництву колишнього змагуна-атлета). Народу поверх 4.000, площа для вправ необ-

городжена і порядок довелі важко вдержати. Народ поволі, але послідовно, живим муром, чимраз наближує границі площі, призначеної для вправ і луговики мусять раз-у-раз творити довгі живі ланцюги та спихати юрбу з площі, творити кордони, переловлювати очайдушних рвашкантів, які раз-у-раз тут і там вистрибують із живого муру і поспішно прямують саме до протилежної границі площі і т. д.

За хвилину знак трубою. Масові вправи під звуки орхестри. „В горах грім гуде..." Вправляє 650 жінок. Під могутні, поривисті тони підносить ся у гору півтора тисячки рук у вишиваних рукавах. Ліс рук у горі, плавно схрещується, плавно опадає в дві сторони... Навіть злоєливе око не помітить десь на пінцях величезного барвного прямокутника якого небудь мільного чи припинового руху, якоїнебудь дисгармонії. Це овочі праці невтомної голови старосамбірської філії „С. У." п-і М. Морозової та її зірної помічниці п-ні Люсі Яремівної. Над підготовою масових вправ працювали вони із таким відданим, що на час школення якогонебудь села винаймали в ньому хату і перебиралися (з парасолею і прімусом) там жить але теж цей здвиг був найкрощим доказом як багато можна пробити, коли в діло вложити всю душу.

Дальшу частину програми виповнили: деклямація п-ні Ю. Кархутівної „На день селянки"; хор Бачини; обрядовий танок „Св. Юр", виведений дівчатками із Старої Роти; танок „Катерина" — Вишевичі: хор — Блажів; хор — Береги; загальна коломийка трьох сіл: Плоского, Стрільбич і Созані; хореографічний танок — Ст. Самбір; хор — Галівка: дуже гарно виведене стародавне бойківське весілля із села Плосне; хор — Ст. Самбір та символічна інсценізація з Бабини.

Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

Цей перший Жіночий Здвиг Старосамбірщини залишив у всіх присутніх дуже гарні враження. До пізна увечір довенітри вулиці Старого Самбора нашими народніми піснями та торохтіли сотнями возів, якими розїздились учасники свята, що розвезли у зіспані бойківські гори нові сильні враження, що будуть певно спонукою до дальної творчої праці.

Я. Т.

„День Молоді" в Отинії.

Одним з чергових етапів по дорозі до національного відродження Отинійщини, яка вже майже отряслася з москвофільського дурману, був „День Молоді" в Отинії, що його улаштувала філія „Просвіти" дня 30. серпня ц. р. Сильне враження і незатертий спомин з минулорічного Окружного Свята „Просвіти" притягнули тисячні маси зі всіх сіл отинійської філіяльної округи, що від ранку напливали довгими злисциплінованими рядами до Отинії, щоб там виманіфестувати свою національну свідомість і непереможну силу.

Свято почалося полевою Службою Божою, яку відправив місцевий парох о. Ілля Лабій в асисті о. Левицького з Винограду й о. Мірчевича зі Скопівки. По відправі рушив вулицями міста зорганізований похід, зложений з бливько 8.000 учасників на спортовий майдан Т-ва „Сокіл". Під звуки орхестри стрільна горло молодь і за нею старші в поодиноких сіл з транспарентами; замикала похід пішна Сальорія в числі понад 100 вершників зі списами, на яких повівали жовто-блакитні прапорці.

На спортовому майдані уставився похід у кольони перед трибуною, звідки голова філії д-р Степан Дрогомирецький, отворивши здвиг, поитав молодь теплими батьківськими словами та візнав її до дальшої планової праці на краще завтра нації. Відтак виголосили привіти: від Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р Іван Волинський, від Т-ва „Сокіл" у Станиславові проф. Заславський, від молоді в Станиславові м-р Лосницький, від Т-ва „Рідна Школа" в Станиславові м-р Захарчук, від молоді в Надвірній проф. Осадчук, від читальні в Струпкові студ. Василь Пасічняк та вкінці від читальні у Ворові в коротких, але палких і змістовних словах витав молодь господар Федір Волошин.

По привітах вивів проф. Заславський почесний хід, що перелефілював перед збраними побіч трибуни представниками товариств. Бурею оплесків витали збрані пінпочників з Винограду і Ворони, що дефілювали в рівних козацьких строях.

Побіч вправ вільноруч молоді в Ворони, національних танків молоді з Хлібичина і хорових продукцій може найгарнішою точкою програми була інсценізація листа запорожців до турецького султана, прегарно виведена козаками з Винограду й Ворони під вправною режисерією п. Мінченка-Сіятовського.

Хилилося сонце до заходу, як кінчився здвиг національним гимном. Погода ввесь день була прегарна і здвиг уповні вдався, а піднесені на дусі учасники зі сильними враженнями вертались домів. Був це такий здвиг, що цементує національні почування, викрешує нові вартости і додає карту та певности до дальшої праці.

Учасник.

—o—

Вісти з Ремісничої Бурси

1. **Нова хата.** На днях викінчено праці коло ремонту, так, що від нині Реміснича Бурса за чинає працю в новій хаті при вул. Бартосівській ч. 3. В порівнянні до будинку при вул. Ходоровського нова домівка виглядає так, як гарна літниськова вілля супроти старого дому в малім місті. В новій бурсі пристосовано всі вимоги гігієни і педагогіки.

2. **Посвячення.** В половині жовтня ц. р. відбудеться посвячення нової бурси. На це свято Рада Т-ва запросить усіх визначніших громадян і представників наших організацій. Окремий комітет уже тепер приготовляє програму цього свята.

3. **Фреквенція.** В новій бурсі є 40, у філії (при вул. Пасічній) 50 питомців. У цей спосіб товариство опікується 90 учениками фахових шкіл. Між ними є один стипендист кружка „Р. Ш." в Стрілиських Нових. Кружок „Р. Ш." в Чернихові старається також примістити своїх стипендистів у Львові. Акція ця заслуговує на загальну увагу й поширення.

4. **Ремісничий табор.** Завдяки допомозі КВОММ відбувся цього року перший ремісничий табор. Табор перейшов з повним успіхом.

5. **Жертвенність.** Наш поклик у справі збірки на будову бурси знайшов велике зрозуміння. Жертви переступили вже суму 6.000 зол. При павперизації й обтяженні безлічю збіркою наше громадянство дало доказ, як доцінює вагу такої організації, як реміснича бурса. Все таки збіркової акції ми не покінчили. Йде зима і з нею, нові потреби й видатки. В неділю 4. жовтня ц. р. переведемо у Львові збірку на найбіднішу ремісничу молодь.

Яр.

—o—



Німеччина моральним оборонцем народів.

Гітлерівський конгрес у Нірнберґ.

НІРНБЕРГ, 10. 9. ПАТ. Вчора, в присутности Гітлера, членів нім. уряду, генералів, вождів нац. соц. партії, дипльоматичного корпусу та заграничних делегацій, відбулося відкриття 8-го конгресу нац. соц. партії. Перший промовляв заступник Гітлера, Рудольф Гесс. Ствердив, що Німеччина відзискала повну військову суверенність на цілій своїй території та гостро заатакував большевизм, вказуючи на події в Еспанії та на розкладову діяльність „фронтів людових".

Гесс візвав цілий культурний світ до єдности, в обличчі червоної небезпеки. Гітлерівська партія — заявив він — взяла на себе обовязок моральної оборони народів перед большевизмом.

З черги вождь нац. соц. партії в Баварії, Вагнер, відчитав відозву Гітлера. В ній м. ін. сказано: Відродження Німеччини не зашкодило нікому народові. Тепер Німеччина зачне здійснювати новий 4-літній плян, що його метою є повна господарська самовистарчальність Німеччини у всіх ділянках. Йде про незалежність Німеччини від заграничних сирівців. Цю програму зачне Німеччина здійснювати зараз, як тільки скінчить своє дозброєння.

Відтак промовив канцлер Гітлер. Домагався **„в імя права німецького народу до життя" колоній для Німеччини,** підкреслив мирні наміри Німеччини і висловив надію, що Европа, таксамо як Німеччина відродиться лише завдяки мирові.

На закінчення канцлер пристрастно заатакував Москву, що вона змагає до світової революції.

В відозві Гітлера до конгресу сказано м. ін.: „Московські кати вже ніколи не відограють жадної ролі в Німеччині. Нац. соц. партія і армія є достаточною забезпекою. Німецький нарід бажає миру з усіми, хто миру хоче. Тому-то в порозумінні з міністром війни я завів 2-літню військову службу. Німеччина почувається тепер цілком забезпечена з нутра і ззовні. Рік 1936 — четвертий рік нац. соц. режіму закінчив з обезчещуванням Німеччини".

Непевне положення у Франції.

КОМУНІСТИЧНІ ІНТРИГИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Адміністраційна комісія генеральної конфедерації праці протолошує комунікат у якому піддержує відоме становище у справі невтральности Франції щодо Еспанії. Комісія завізває французький уряд призадуматися над своїм рішенням у справі невтральности та порозумітися з іншими демократичними урядами. Комісія звертається з відозвою до англійських соціалістів, щоби й вони зачочаткували негайно акцію в цілі якнайскоршого скликання Ліги Націй, яка зажадала би від всіх народів точного придержування постанов, які виникають з інтерпретації договору Ліги Націй.

Комісія взиває ще всіх робітників зректися бодай *одногодинного* заробітку, щоби в цей спосіб уможливити ген. конфедерації праці поміч для еспанських родин.

НОВА ХВИЛЯ СТРАЙКІВ.

Уже вдруге за уряду Блюма навістила Францію хвиля масових страйків. Оба рази страйки викликали крайні ліві чинники. Одначе за першим разом уряд Блюма станув по стороні страйкарів приймаючи їх бажання за свої і таким чином спанував ситуацію. Теперішні страйки мають *виразне політичне підложжа*, бо уряд Блюма протиставився акції ген. конфедерації праці і *комуністів*.

Робітничі професійні та комуністичні організації скликують наради, на яких дискутують над тим, яке зайняти становище до заяви уряду.

Хоч комуністи докладають усіх зусиль, щоби переперти свої домагання хоч би коштом уряду, позиція уряду є доволі корисна, бо стоять за ним: соціялістична партія і радикальна, яка відразу стояла на становищі невтральности в еспанських справах. Також і в конфедерації праці нема одноду шности, тому, що багато сильних син-

Нині у Великім Театрі
Маріюш Машинський у своїй знаменитій ролі як Филип Фрамптон у найвеселішій з америк. комедій
Всякі права застережені.

ГІ ДЕ МОПАСАН.

ЩАСТЯ.

(Докінчення).

Біля халупи кілька кущів винограду, невеликий садок, ще далі — треба ж із чогось жити — кілька великих каштанів, ціле багатство для цієї вбогої країни.

Жінка, що впустила мене, була стара, позажмурена і на диво охайна. Якийсь чоловік сидів на соломяним стільці; він підвівся, уклонився мені і знову мовчки сів. Жінка промовила:

— Даруйте йому, він глухий. Він має вісімдесять два роки.

Вона говорила справжньою французькою мовою. Це мене здивувало.

— Ви самі корсиканка? — спитав я.

Вона відповіла:

— Ні, ми з континенту. Та вже ось пятдесят літ як ми живемо тут.

Жах і смуток охопив мене, здумавши про пятдесят літ життя в цій похмурій дірі, далеко від міст, де живуть люди. Увійшов старий пастух і всі сіли до обіду, що складався з єдиної страви — густої зупи з картоплею, салом та капустою.

Підживившись чим було, я вийшов собі посидіти біля дверей; серце мені стискалося від хмурного краєвиду, глибока туга повяла мене — та туга, що виникає іноді у мандрівців під впливом сумного вечора в пустельному колю. Здається тоді, що твердо настане кінець всьому — й існуванню, і всесвітові. Під такі хвилини зразу похоплюєш страшну вбогість життя людського, одинокість кожного з нас, марність усього на світі і чорну самотину серця, яке до самої смерти заколисує і обманює себе мріями.

Стара приєдналась до мене, порушена тією цікавістю, що живе завжди у найвідлюдніших душах.

— Отже ви з Франції? — сказала вона.

— Так, мандрую собі для розваги.

— Може ви з Парижа?

— Ні, я з Нансі.

Мені здалось, що вона дуже зрушена. Не знаю, з чого я те побачив, чи, певніше сказати, відчув.

Вона повторила спроквола:

— Ви з Нансі?

Чоловік став у дверях, байдужий до всього, як звичайно глухі.

Вона зауважила:

— Це нічого. Він не чує.

А потім, трошки помовчавши:

— То певне у вас там багато знайомих?

— Так, я знаю майже всіх у Нансі.

— Знаєте родину Сент-Альоз?

— Дуже добре; то були приятелі мого батька.

— А ви як звете?

Я сказав своє імя. Вона пильно глянула на мене, а далі промовила тихим голосом, як то буває, коли на людину наплинуть спомини:

— Так, так, пригадую. А що сталося з Бріжарами?

— Всі повмирали.

— А! І Сірмонів ви теж знаєте?

— Так. Молодший з них тепер генерал.

Тоді вона проказала тремтячи з хвилювання, туги, не знаю вже з якого складного, дужого й святого почуття, — того, що примушує заговорити раптом про глибоко в душі ховані речі, про людей, чиї імена до дна зворушують серце:

— Так, Генрі де Сірмон. Я його добре знаю. Це мій брат.

Здивований, вражений глянув я на неї. І раптом згадав.

Ця історія колись великого наробила галасу серед шляхетних родин у Льотарингії. Молоду дівчину, багату і вродливу, Сюзанну де Сірмон викрав гусарський підофіцир із того полку, що ним командував її батько.

Цей жовнір, котрий зумів причарувати дівоче своєю полковницькою булавою, був парубок із селянської сім'ї, та гарний, хоч малюй, у синьому доломані. Певне, вона нагляділа його і покохала, бачивши, як проходять один по одному ескадрони. Та як вона з ним заговорила, як домудрились вони зустрічатись і змовитись, як вона насмілилась дати йому до зрозуміння, що любить його, — про це ніхто нічого не знає.

Ніякому й на думку не спадало, що може статись.

Якось увечір, коли жовнірові вийшов його речинець, він зник разом із нею. Шукали їх, та не найшли. Від неї не було жадних звісток, і її мали за мертву.

дикатів, як напр. учительський і споживчий синдикат стануло отверто по сторові уряду.

Найвеличнішою небезпекою для уряду в *нові хвилі страйків*, яку без сумніву викликали комуністи.

Одноденний демонстраційний страйк металюргічних робітників у Парижі перекинувся вже на Марсель, де має всі риси *окупаційного страйку*, бо 80 фабрик металюргічного промислу окупувало *20.000 робітників*. Також у *Ліллі, Рубе і Туркоан страйкує 30 тис. робітників*. Застрайкували теж пристаневі робітники в Гавр. Хоч страйки, які тепер неладійно вибухають, мають економічний характер, одначе факт, що вони вибухають саме тепер, у хвилині сильного конфлікту між комуністичною партією та урядом, доказують, що їх *інспірують комуністи*.

Як подають останні вісти Торес, секретар комун партії вислав до адмін. комісії соціалістичної партії лист у справі спільного обговорення наболілих справ. Соціалістична партія погодилася на пропозицію комуністів.

Невдалий експеримент.

Від одного самоуправного дяка в краю діставмо такі уваги:

Від квітня 1935. р. заведено — на підставі дуже кепських взорів інших держав — і на галицькім терені т. зв. вібрані громади. Мало це бути полекшею для населення і для повітової адміністрації. Частинно здійснилось тільки те друге, бо староства і повітові виділи трохи відтяжені. Але населення дістало нову і дорогу бюрократичну установу. Давніше оплачувала громада війта і писаря, які всі урядові справи полагоджували на місці, комунікуючися в ряди-годи з повітовими властями. Тепер давного війта назвали „солтисом" а писаря „помічником солтиса", які дальше є на утриманні громади, але контактуються вже не з повітом, але з „гміною" (волостю).

А гміна оплачує знову з громадських фондів: війта, секретаря, 2—3 помічників секретаря, машиністку, дорожника, возьного — яких 7—8 осіб на те, щоб бути посередньою інстанцією при полагоді у староствї різних справ поодиноких громад. Таке посередництво коштує яких 15.000 зол. річно! І яка пільта для громадян? За всякими посвідками, свідоцтвами і т. ін. треба йти до волости, яка видає їх щойно на підставі посвідки солтиса. Значить: замість одної посвідки, треба двох, — замість улекшувати процедуру, ускладнюється її, замість улекшувати людям життя — затроюється його.

Тепер дивляться люди на „гміни" як на новий „допуст божий" і ухвалюють на громадських радах відлучитися від волостей та вислають ці постанови просто до воєвідства. Відповіди покищо ніхто ще не дістав але вже деякі характерні війти, не хотячи бути пятим колесом при возі, — добровільно зі своїх становищ уступають.

Довідуємось, що уступив вже м. ін. в протобищськім повіті війт волости Найзорф п. Юліян Карпінський.

Можна сподіватись, що чинники, реалізуючі гасло „Фронтом до села", призадумаються над доцільністю того нефортунного експерименту. Нарікають на нього не тільки українські селяни, але й польські: чи не можнаб повести спільної акції проти збірних громад а коли б це було неможливо — годиб енергійну власну акцію? Бо те, що окремі наші люди резигнуватимуть зі становища війтів (їх і так небагато!) — справи не розв'язує: навпаки, може і погіршує їх, бо на місце такого характерного війта завжди найдеться 10 кандидатів що стануть нещастям села.

Присилайте передплату!

І от тепер я найшов її в цьому непривітному краї.

— Пам'ятаю, добре пам'ятаю, — сказав я. Ви панна Сюзанна?

Вона кивнула головою: так! Сльози котилися їй з очей. Показуючи очима на старого, що стояв нерухомо на порозі халупи, вона промовила:

— Це він.

І я збагнув, що вона й досі любить його, і досі дивиться на нього зачарованими очима.

— Чиж були ви щасливі, принаймні? — спитав я.

А вона відповіла повним щирого почуття голосом:

— О! Дуже, дуже щаслива! Він мені дав велике щастя. Я ні разу не каялась.

Я дивився на неї, сумний, здивований вражаючий могутністю любови! Ця багата дівчина пішла за ним, за простим селянином. З неї самої зробилася селянка. Вона звикла до його життя, позбавленого найменшої розкоші, догідности, елеганції, і перейнялася простими його звичками. І вона ще й тепер кохала його. Панська дочка обернулась у звичайнісіньку мужичку — в чепчику, в полотняній спідниці. Сидячи коло деревяного стола на соломяному стільці, їла вона з глиняної миски капусняк із салом. Спала обіч свого чоловіка на соломянику.

І не було в неї інших думок, тільки про нього! Вона не дбала ні за пишними строями, ні за тканинами дорогими, ні за оздобами, ні за м'якими меблями, ні за теплими у шпалерах покоями, де струмують завжди тонкі парфуми, ні за перинами, що в їх так любо покоїть тіло. Нічого їй не треба було, опріч його. Він — був усім для неї.

Молодою дівчиною покинула вона життя, покинула те коло, де виховалась, і тих людей, що вигодували її й любили. І він становив для неї все, чого бажають про що мріють, чого сподіваються люди. І він до краю сповнив щастям її життя.

Щасливіша вона не могла б бути.

І цілу ніч, дослухаючись, як хрумтло дише старий жовнір, лежачи на вбогім ліжку, поруч тієї, котра пішла за ним далеко, я думав про цю дивну й просту історію, про це таке повне і такими бідними засобами осягнене щастя.

Рано вранці я вийшов, стиснувши руки старому подружжю.

Оповідач замовк. Одна з жінок промовила:

— Ну, вона мала надто близький ідеал, надто примітивні потреби і надто невеликі вимоги. Певне, була просто нерозумна.

Друга на те повагом:

— Дарма! Вона була щаслива.

А там, на видноколі, Корсика тонула в нічній темряві, зникала поволі в морі; велитенська тінь її зливалася з імлою, так ніби вона зявилась була саме для того, щоб розказати історію вірної та невибагливої пари, що найшла собі притулок на її берегах.

Переклав **М. Рильський.**

—o—

Події у Стрийщині.

В Корчині Рустикальнім пов. Стрий появилися протижидівські летючки в українській мові. Ці летючки підписує ОУН (?). В громаді Орава і Плаве спалили невідомі люди 3 стіжки сіна Якова Гальперна, 3 стіжки сіна Аврума Штайнінгера і 3 стіжки Лейби Шварцбарта. В Козлові підложив хтось вогонь під дах Аврума Лібесмана, але господар і служниця почули підозрілий шелест і в пору ще вгасили пожежу. В Кавському забрав хтось Хаймові Клінгерові 30 кіп вівса зложеного на полі. Невідомі люди пообтинали колосся, залишаючи солом'я в копицях, так що Клінгер завважив шкоду тоді, коли хотів звозити збіжжя домів.

—o—

АРАБИ ВБИЛИ КОНФІДЕНТІВ.

ЄРУСАЛИМ, 10. 9. ПАТ. На двох арабів, поліційних конфідентів напали в Єрусалимі арабські терористи і одного конфідента вбили, а другого ранили. Араби обстрілювали англійські стежі біля Нес Ціону. В кольонії Дрезен біля Майдаль Гедера невідомі справники якої ли багато шкоди.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Ґен. Ридз-Сьмігли повернувся.

КАТОВИЦІ, 10. 9. ПАТ. Сьогодні повернувся до Польщі із своєї політичної поїздки ґен. Ридз-Сьмігли. В год. 8 рано приїхав польський ґенералїссімус до Катовиць, де уладили йому зеличе привитання. У привитанні взяли участь військові, урядові та громадянські кола. Витав його маршалк шлеського сойму промовою. З Катовиць відїхав ґен. Ридз-Сьмігли в дальшу дорогу. Тріюмфальне привитання уладили йому також у Сосновці. Приїзд поїзду, яким їхав ґен. Ридз-Сьмігли, звістили всі фабричні і залізничі гудки. Такі привитання уладжують йому скрізь по дорозі.

Привітання ґен. Ридза-Сьмігłого.

ВАРШАВА, 10. 9. ПАТ. В год. 1.45 вполудне приїхав тут головний вождь польської армії ґен. Ридз-Сьмігли. Цілий двірець був прибраний прапорами, гірляндами і транспарентами. Ґенерала привитали премієр ґен. Славой-Складковський, маршалк сойму Цар, віцемаршалк сенату Баранський, ґенералїція з міністром військових справ ґен. Каспшицьким, члени французької амбасади, представники міста і т. д. Перед двірцем зібралася багатотисячна товпа.

—o—

Буревій знищив збір родзинків.

СТАМБУЛ, 10. 9. ПАТ. Буревій, що пройшов над Смирною, знищив половину збору родзинок і 65 тис. мішків із родзинками, призначених на експорт. Шкоди дуже великі, також і в інших околицях Туреччини.

З країни опію та ризу

Софії Яблонської.

Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ
з прекрасними ілюстраціями.
Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 4-20

— **В Українськім Лікарськім Товаристві у Львові** чергові сходини відбудуться дня 11. вересня в год. 7. увечір. Д-р Ярема Малис читає реферат п.н.: „З казуїстики захорувань плаври".

— **Перенесено** робітню футер Карпика на Зибликевича 4. 2701 1—2

— **Академічні Вечорі у Станиславові.** В неділю 13. ц. м. заходами Філії „Просвіти" в Станиславові відбудеться в салі „Народньої Торговлі" виклад проф. дра Миколи Чубатого зі Львова на тему: „Східні і західні впливи в українській Церкві". Початок в год. 18.

— **Українка.** Загребський щоденник „Hrvatska Straža" ч. 206. з 8. вересня ц. р. принесла Пастирський Лист митрополита Шептицького п. н. „Ukrajinski metropolita d-r Septicki proti komunizmu".

— **Велика військова дефіляда у Львові** відбудеться в понеділок, 14. ц. м. при участи військ, що вертатисьмуть із маневрів. Число військ подає польська преса на 50 тисяч. З цього приводу президент м. Львова, д-р Острозький видав відозву до населення, щоби прикрасило доми прапорами. На пл. Галицькій будують дві тріюмфальні брами та кілька трибун для військових і цивільних достойників. Публика може приглядатися дефіляді на просторі від Бернардинської площі до Великого Театру. Доступ тільки за оплатою на фонд краєвої оборони. Дефіляда, греватиме від год. 11. до 6. попол.,

— **Ревізія.** В Ковалівці пов. Бучач поліція перевела ревізію в хаті Василя Дідюка і конфіскуючи кілька легальних брошур, арештувала його. Після списання протоколу пустила Дідюка на волю.

— **Рогатинщина задеревіюється.** В рогатинському повіті почалась широка акція засаджування доріг і громадських неужитків деревами. В останньому часі засаджено коло 13 тисяч овочевих деревець.

— **Електрифікація долини горішнього Пруту.** Головна дирекція державних лісів у Карпатах уладжує при новому тартаку в Микуличині державне електричне заведення, що постачатиме електричну енергію для всіх лісницьких місцевостей в долині горішнього Пруту, отже Воронянка, Ворохта, Татарів, Жнець, Підлесів, Микуличин, Ділок, Ямна, Камінь Довбуша, Яремче, Дора, Делятин і Любіжна. Головна електрівня буде в Микуличині, а помічні резервові електрівні в державних тартаках у Ворохті і Делятині. Електрична сітка 35 км. завдовжки буде лучити державні тартаки в Делятині, Микуличині і Ворохті, через що вирівнається обтяження поодиноких заведень. Правильна доставка електричної енергії розпічнеться впродовж 8 місяців від державного признання.

— **За тероризування робітників** підчас хліборобського страйку засуджено в Рудках Йосифа Деревінку на 12 місяців вязниці, М. Маланюка на 10, а В. Катола на 4 місяці вязниці.

— **Новий емеритальний закон.** Союз польських емеритальних організацій одержав від міністра скарбу повідомлення, що уряд виготовляє новий проект закона, який обіймає всі еметальні проблеми. Проект буде предложений під наради на найблизчій буджетовій сесії сойму та сенату. Як відомо, зорганізовані емерити домагаються знесення декрету, що відбирає їм частину літ т. зв. заборчої служби, наслідком чого багато з них знайшлося в нужді.

— **Ренти умових працівників.** Заведення суспільних обезпечень виплатило в першому півроці ц. р. 19 мід. 427 тисяч зол. на емеритальні ренти. Вона обіймає інвалідські, старечі і вдовині ренти.

— **Летунський алярм у Львові** відбудеться в суботу 12. ц. м. у вечірних годинах між 22-ою і 24-ою. Сигнал алярму подадуть фабричні і залізничі гудки довгим, триваючим 1—2 хвилини свистом. Рівночасно погасять у місті всі ліхтарні. Алярм відкличуть також свистом гудків. На цей час буде здержаний рух у місті а всі освітлені вікна повинні бути щільно заслонені. Також усі реклями мають бути погашені. Хто не буде придержуватися цих заряджень, цього потягнуть до карно-адміністраційної відповідальности.

— **Трамваєвий рух у Львові** 14. вересня (понеділок) між год. 8.10 і 17. припинять з причини повороту військ із маневрів. Курсуватимуть лише трамваї на відтинку Головний двірець, Алея Фоша, Льва Сапіги, Коперника до вул. Сикстуської. На цьому відтинку курсуватимуть вози лінії „1". Около год. 17. в міру відмаршу військових відділів із дефіляди постепенно буде відбуватися рух на всіх трамваєвих лініях.

НІМЕЧЧИНА ЗБІЛЬШУЄ ВОЄННУ МОРСЬКУ ФЛЬОТУ.

Берлінські часописи пишуть, що Німеччина приготовлює новий плян морських збройонь. Мабуть цей плян виконають у порозумінні з Англією, яка годиться в обличчі совітської небезпеки на будову більшої скількости малих підводних лодок, виходячи з заложення, що німецькі морські зброєння не можуть у ніякім разі бути для Вел. Британії небезпечними.

—o—

В ПОРТУГАЛІЇ СПОКІЙ.

ЛІСБОНА, 10. 9. ПАТ. Стан облоги приписаний. Тільки на воєнних кораблях і в морських установах існують деякі загострення.

—o—

ОБОРОНЦІ АЛЬКАЗАРУ НЕ ПІДДАЮТЬСЯ.

МАДРИД, 10. 9. ПАТ. Над Альказаром видніє заграва пожежі. Червона артилерія обстрілює Альказар безупину. До повстанців прийшов був червоний посол, щоби візвати оборонців Альказару до піддачі. Повстанці впустили посла до Альказару, але заявили, що не піддадуться. Після того червоні ще дужче почали наступати на Альказар.

—o—

ВИСТАВА РЕМЕСЛА ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

6. вересня ц. р. відкрили виставу ремесла львівського воєвідства із показом учнівських праць. Промову виголосив дир. Чоловський, віцепрезидент Ремісничої Палати Горинчак. Виставу відкрив представник Кураторії. Виставу буде отворена щодня від год. 9-ої до 2-ої і від 3-ої до 6-ої попол. в міськім музею мистецького промислу при вул. Гетьманський 20.

о. О. ПРИСТАЙ. 100)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

ПРОЄКТИ.

Восени минулого року Корпорація розписала конкурс на проєкти українського павільону в Америці і в Краю. Наспіло 6 проєктів американських архітектів і 5 зі Старого Краю. Найкращі з тих проєктів будуть поміщені в українських часописах, а проєкти, нагороджені першою і другою нагородою будуть відбиті у формі листівок і розіслані всім місцевим Комітетам для розпродажі.

ПЛОЩА І ПАВІЛЬОН.

Корпорація порозумілась з Центральним Комітетом Шікаговської Вистави щодо місця під український павільон і залишила за собою умовне право скористати з цього призначеного місця, як тільки Корпорація буде мати потрібні фонди, щоб почати будову павільону. Місце під павільон в дуже гарному положенні і з цього боку дає певну запоруку численної фреквенції.

ЗІЗД НА СХОДІ.

Щоби запевнити співпрацю всіх українських установ, Корпорація вислала була своїх репрезентантів в особі голови д-ра Сіминовича і фін. секретаря п. М. Белегая, які відбули наради з представниками всіх українських Союзів і Преси і добились запевнення співпраці і помочі від українських часописів для цілей пропаганди.

Вислідом цих нарад було признання конечности влаштувати Український Відділ на Світовій Виставі і визнати Корпорацію, як організацію, яка повинна перевести в життя уряджения Українського Відділу.

Після цих нарад відбулися наради ширшого громадянства в Ню Йорку і Філядельфії, які одобрили дотеперішню діяльність Корпорації, однак з огляду на фінансову скруту запропонували Корпорації зменшити дотепер намічений буджет до половини і обмежити уряджения Виставки до зменшеного буджету.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ.

Для помочі екзекутиви і успішнішого розподілу праці Корпорації, конференція представників Союзів і Преси піддала Корпорації думку створити при Корпорації Діловий Комітет, якого завданням булаб фахова праця над Виставою. У склад цього Комітету входять: технічний референт, референт пропаганди і преси та референт фінансовий.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ.

Корпорація поробила відповідні заходи щодо Українського Тижня на Виставі, який призначений на час від 14-го до 20-го серпня. Кульмінаційним днем цього Тижня буде Український День на Солджерс Філд дня 17-го серпня, де буде виставлена українська програма з танками, піснею, музикою і т. п.

Підчас Українського Тижня намічується також Український Конгрес, День Української Молоді, як також осібні дні для окремих віроісповідань.

ПЛЯН ВИСТАВИ.

У порозумінні з Краєвим Допомоговим Комітетом, як також з Українською Господарською Академією в Подебрадах усталено Відділи Української Виставки в Шікаго, а саме:

1. Відділ Народнього Господарства України, що обійматиме мапи і порівняльні діяграми сільського господарства, підземних богатств, промисловости, запаси водної енергії України, діяграми шляхів і т. д.

2. Відділ Мистецький, обійматиме модерне малярство і різьбу, де виставлятимуть свої праці українські артисти в Краю і заграниці, дальше народнє мистецтво — етнографічні і музейні збірки, вироби домашнього мистецького промислу, як килими, дерево-різьби, кераміка, примінне вишивкарство.

3. Відділ Історичний — обійматиме памятки української державности, як збірки грошей, марок, зброї, портретів історичних постатей і т. д.

ДОТЕПЕРІШНА ЗБІРКОВА АКЦІЯ.

Дотепер Корпорація зібрала на Українську Виставу 4.200 долярів, в тому українці міста Шікаго 1.200 долярів, Стейт Ню Йорк 725.76, а саме місто Ню Йорк 321.55, Стейт Конектікат 451, Стейт Ню Джерси 371, Стейт Пенсильвенія 192.10, Стейт Огайо 160.52, Стейт Мінесота 113, Стейт Род Айленд 110. Інші стейти прислали ще менші суми. Канада до тепер прислала 606 долярів.

Щоб збудувати Український Павільон, треба щонайменше 15.000 долярів. На уряджения Виставки всередині, закупно потрібних експонатів, асекурацію, видрукування відповідної пропаганди і адміністрацію треба 5.000 долярів. Досі зібрано 4.200 долярів; Український Тиждень Збірки мусить принести 14.800 долярів, або плян Корпорації не можна буде в цілости виконати.

Тому Корпорація горячо апелює до всіх Хвальних Виставових Комітетів, а через них до всього українського громадянства перевести енергійну збіркову кампанію підчас Українського Тижня, щоб цей Тиждень приніс конечно потрібну суму гроша.

Ще трошки більше зусилля і посвяти, а ціль буде осягнена.

Покажім, що ми гідні козацького гасла: Або добути, або дома не бути!

Рідний Край чекає нашої відповіди.

Українська Виставова Корпорація Всесвітної Виставки в Шікаго.

Д-р Мирослав Сіминович, голова, Ст. Куропась, секретар,
М. М. Белегай, секретар, Тарас Шпікула, касієр.

(Далі буде).

— **Зїзд реставраторів** відбувся 9. і 10. ц. м. у Львові при участи 150 осіб. Після привітів виголошено два реферати на фахові теми, після чого учасники зїзду відвідали фабричні заведення львівських броварів. Дальшу програму зїзду виповнили реферати з ділянки податкових і організаційних постулятів реставраційного і готелярського промислу. На другий день радили комісії і врешті прийнято низку резолюцій.

— **Хто виграв?** У сьогоднішнім тягненні держ. класс. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 158392, 10.000 зол. на ч. 5814 90127 154752, 5.000 зол. на ч. 94180 129858 168005, 2.000 зол. на ч. 10064 36656 52080 56581 59118 63224 63498 63892 73021 80623 88868 94049 95431 110705 140204 154828 160178 165955 182464 186058, 1.000 зол. на ч. 876 1138 4808 12638 13496 14915 17101 34391 36102 39634 63847 82670 86001 92012 98472 103711 114187 121593 132551 132383 146581 171235 186725 188907 192423.

— **Робітничі ренти і запомоги.** За останніми обчисленнями в заведенні суспільних обезпечень в червні ц. р. виплачено суму 1 міл. 615 тисяч робітничих рент і запомог. Сюди належать ренти старечі, інвалідські і сиротинські.

— **Фальшівники грошей перед судом.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові ведеться розправа проти фальшівників грошей, числом 13 осіб, яким закинено, що виробляли і пускали в обіг фальшиві монети, 5 і 10-золотові та 50-сотикові. Провідниками фальшівників і головними продуцентами грошей були Петро Якобше, Володислав Ґданський і Григ. Пташник. Інші обвинувачені пускали гроші в обіг. Розправа потревае кілька днів.

— **Львівська хроніка.** Професор львівської політехніки, др Чеслав Речинський, помер у Зимній Воді під Львовом, в 58 р. життя. — Управителем львівського відділу ПАТ. став від 1. ц. м. ред. Едв. Козловський. — 21-літню Амалію Фогель засуджено на 7 місяців вязниці з припиненням кари за те, що підчас вуличних заворушень у квітні ц. р. заохочувала ексцедентів на вул. Л. Сапіги перевернути автобус.

— **Краєва хроніка.** В Павелчі пов. Станислава згорів людовий дім Т.Ш.Л. — Під Станиславовом паровіз переїхав на смерть глухонімого І. Гонту, що йшов залізничим шляхом. — В Трускавці пізнали одного жебрака з Варшави, що в елегантному вбранні приїхав на лікувальний сезон.

— **Число радіослухачів більшає.** В дні 1. вересня ц. р. було в Польщі 536.576 абонентів радія. В порівнанні з днем 1. серпня число радіоабонентів зросло на 4.496, а в порівнанні з 1. вересня 1935 р. на 132.977.

„ГМІНД"

не було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків трівожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ГМІНД"

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол, з поч товою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

— **Трагічна асекураційна спекуляція.** В магазині мод З. Гельмана в Станиславові вибухла пожежа, що знищила більшу часть товарів. Тому що вогонь повстав серед загадочних обставин, виринуло підозріння, що пожежу спричинено навмисне, щоб дістати асекураційне відшкодування. Склеп був обезпечений на 35 тисяч зол. На основі зібраних познак арештовано Гельмана, його жінку і три особи із склепової обслуги. Під вражінням арештування Гельман умер на удар серця.

— **З Польщі.** У Варшаві арештували адв. Вацлава Риковського під закидом спроневіріння депозитів і інших ошуканств. — Адміністраторові маєтку Вержбіце вкрадено 1.300 долярів. Поліція арештувала його господиню Пелагію Сліменковську, бо вкрадені гроші знайшли заховані в її сіннику. — В Чарній Всі пов. сокульського біля Білостоку невідомі злочинники вбили в ночі кс. Почобут-Подляніцького. Душогуби не взяли нічого. — Польська фільмова артистка 24-літня Еліза Шопен кинулася з III. поверху з мешкання лікаря, в якім нещасливо любилася, і згинула на місці.

— **Великі грошеві зловживання** викрили в союзі залізничих працівників у Варшаві. Підчас неприсутности члена управи і бухгальтера Дороша переведено шконтрум, яке виявило фальшиві ведення книг і спроневірення, що доходять до 100 тисяч зол. Дорош утік, але після розпитання стежних листів його зловили. Арештовано теж двох його спільників, Петра Мечніковського і Ром. Тренчеля.

— **Нова дамська фризура.** У Відні відбулися збори дамських фризієрів, щоби вирішити моду на дамську фризуру на рік 1936-7. Фризієри зайавилися за тим, щоби жінки запускали волосся так, щоби кадк був закритий, а при оформованні волосся вводити відтінки.

— **Загадочні бомби.** На західному дворці у Відні та у вагоні потягу на стації Вольфсбегкобель біля Семерінгу вибухли дві бомби. Одну особу ранило.

— **На міжнароднім конгресі астрольогів** у Дісельдорфі покликано до життя міжнародній союз астрольогів, що працюють при помочі наукових метод. Головою союзу став др Губерт Корш. Осідком союзу буде Дісельдорф.

— **Місто духів.** Недалеко американського міста Ґарізон стоїть зовсім порожнє містечко, що його називають „містом духів". У 1875 р. було тут 5.000 душ населення. Тоді його мешканці видобували з околичних копалень срібла вартости 100 міл. дол. річно. Копальні вичерпалися і місто опустіло. Тільки вітер віє там, де кипіло колись життя.

— **Ріжні вістки.** Біля Сен Рафаель у південній Франції горять ліси на великому просторі. — В Каліфорнії біля Льос Анджелес горять масово трави, причому пожежа знищила поверх двацять фарм. — В околиці Ґарвалю в Індіях обірвалися гори і земля засипала сім місцевостей з сотками мешканців. — В Мадриді розстріляли 7 португальських громадян під закидом шпигунства в користь повстанців. — В Німеччині заборонили вживати залізні сильця до лрвлення звірят. — В румунських університетах мають встановити окрему поліцію, що берегтиме порядку і спокою серед студентів. — В університеті в Токіо розпочались виклади про християнізм. — Біля Бонкур розбився французький військовий літак, причому погибло 6 осіб. — На летовищі в Ясах згинув один військовий летун, впавши з літаком. Подібний випадок стався в Шав. — Голяндська наслідниця престолу кн. Юліяна заручилася з кн. Бернардом Шавмбург-Ліппе.

— **Батьки,** що бажають совісної, докладної і солідної обслуги при закупі для синів студентських одягів, хай звертаються з повним довірям по студентські одностроі і плащі до **Вирібні студентських одягів фірми А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** бо та фірма ручить за якість і виконання студентських одягів. 14/113 11-т

З кіна.

Кіно „Касіно": „Мері Роз".

Велика оперова співачка покидає несподівано сцену, щоб вибратися у далеку дику країну серед лісів Квебеку, де ховається її брат, збігець із вязниці. Вона любить свого брата безмежно і знає, що він провинився перед законом без великої вини, навіть несвідомий своїх злочинів. Славна артистка Мері-Роа Фальор попадає у країну повну індіян, несвідома небезпек, які її ждуть. У цій мандрівці зустрічається вона з молодим американським поліцистом, який має саме відшукати її брата та заарештувати його. Поліцист має чудовий голос і зараз пізнає, з ким має діло, водночас догадуючись, яка мета мандрівки молодої дівчини. Більшу частину фільми займає подорож цієї молодої пари — закоханої від першого погляду. У настроєвих хвилинах вони обоє співають. Головну ролю грає Жанета Мекдональд, відома співачка із прегарним голосом; її партнер — дуже добрий тенор, в Европі невідомий, Едді Нельсон. Фільма може мати успіх як опера з гарними краєвидами.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОПІВАНИЙ.

ВАРШАВА, П.А.Т. З прогулькою „гуральською", яка прийде по дводенній побуті у Львові, іде група гуцулів із Жаб'я, Космача, Надвірної, Косова. Прийдуть вони у мальовничих строях зі своїми музичними інструментами, щоби познайомитись перед Варшавою чаром пісень, музики і танців. Мотивом музики був свист вітру, що віє з верхів Говерлі і Попіваного (в оригіналі „Попіванего").

Може ПАТ був помилився, бо повинно бути або Піп-Іван, Піп-Івана, або хіба... Попіянего.

Дописи.

КАМІНЕЧЧИНА.

Де взяти грошей на дитячий садок? Желехів Вел. пов. Камінка Стр., досить великє, та при цьому бідне село. Цього року вайці доводилось старостві відкрити дит. садок. Та виринула нова трудність. Де взяти грошей на цей садок? Родичі не можуть покрити всіх видатків, бо за тяжко на їхню кишеню, а грошей треба багато! Але є в селі кількох студентів, що разом із своїм провідником, богословом Дм. Новосядом, взяли цю справу у свої руки. Підготовили виставу „Турецькі старости", що її відіграв амат. гурток при кружку „Р. Ш." двічі, дали „День Матері", влаштували районовий конкурс дитячих садків і конкурс рідношкільного дорослу із вправами та нац. танками на фестині. І ось крім морального та виховного дорібку матеріяльний прихід із них перевищив дуже задовільний. Заробленими грішми покрито всі видатки, звязані з дитячим садком, ще й готівки лишилось к. 130 зол. Це вже запасний фонд на садок у черговому році. Лиш охоти до праці і дрібки ініціятиви, а все можна зробити по наших селах, бо матеріял маємо добрий. Чейже в кожному селі найдеться інтелігент! А тоді Камінка не булаб позаду, але світилаб прикладом...

Каміневчанин.

КОМАРІВЩИНА.

Святочювилей в 10-ліття читальні „Просвіти" в Горожанні Малій. Приготування до ювилею читальні було в повнім ході вже від двох місяців. День ювилею визначений був на 9. 8. ц. р., одначе через непогоду перенесено його на день 30. 8. ц. р. Гарний сонячний день стягнув чимало людей зі сусідніх сіл повіту львівського, видавського і дрогобицького, Села Сапіжі, Вербіж, Розвадів, Надітич, Устє, Новосілки Оп. Ричиґів, Горожанна Вел. і Колодруби були на цьому святі численно заступлені. Свято почалось богослуженням, на якому співав міш. хор зі Сайкова, а о. М. Возьнович, місцевий парох і голова читальні, виголосив гарну, відповідну до хвилини проповідь та відправив по богослуженні панахиду за померших членів читальні, на якій співав муз. хор під управою дир. Луцького. Відтак відбулися похід чвірками з виконанням порядку на чолі з трубою орхестрою „Сокола" з Комарна, делегатами Філії „Просвіти" з Комарна та вкінці місцевої читальні перейшов з церкви в Свєщі Домінікальній до Горожанни Малої на площу, де відбулось ювилейне свято. Тут перший промовив делегат і голова Філії „Просвіти" з Комарна п. О. Утриско, передаючи зразом привіт ювилятці від усіх освітньо-культурних установ Комарна. Відтак промовляв голова читальні о. Возьнович, по нім секретар читальні Гриць Возьний подякував усім гостям за участь. По гарно виголошений деклямації М. Бабійчака „До живих і мертвих" орхестра відіграла „Боже великий єдиний". По обідовій перерві відбувся на площі фестин, на якому хлопці під проводом М. Бабійчака, дівчата з вінками і дорість зі садка зі шибельками під проводом п. Кушківської, провідниці місцевого дитячого садка, виконали гарно низку вправ: вільноруч, вінками, шибельками, реж: і танок „Катерінки" під звуки трубної орхестри. Вправляючих було коло 100, яких публіка нагородила бурею оплесків по кожній вправі. Ювилей завдяки добрій підготові вилиу читальні, зокрема його голови і секретаря, провідниці місцевого дитячого садка і М. Бабійчака пройшов незвичайно гарно. Учасників коло 2.000. Успіх матеріяльний також гарний. З приводу цього ювилею слід замітити, що село Горожанна Мала було до війни побіч Ріпна в нашім повіті найбільшим москвофільським гніздом, де довгі роки був парохом о. Заяц. Сьогодні завдяки невтомній праці дир. Луцького й інших одиниць село зовсім змінилось так, що не слїду не лишилось із колишнього москвофільства.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ.: ЧИ ЛЮДИНА МАЄ ДУШУ? Бібліотека релігійної освіти, ч. 7. Жовква 1936. Стор. 29, 16°.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ.: ЧИ Є ЖИТТЯ ЗА ГРОБОМ? Бібліотека рел. освіти, ч. 8. Жовква 1936. Стор. 32, 16°.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ.: ЧИ БОГ УПРАВЛЯЄ СВІТОМ? Бібліотека рел. освіти, ч. 9. Жовква 1936. — Стор. 32, 16°.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ.: ЧИ СОЦІЯЛІСТИ МАЮТЬ СЛУШНІСТЬ? Бібліотека рел. освіти, ч. 10. Жовква 1936. Стор. 32, 16°.

25-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ ЧИТАЛЬНІ Т-ВА „ПРОСВІТИ" В ЛАЗАХ (ПОВІТ ЯРОСЛАВ). 1911—1936. Друге люстроване видання. Ярослав 1936. Стор. 30, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Каліш. Р. III., ч. 22-23 за вересень-жовтень 1936.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Загава" під арт. проводом В. Блавацького.

Заболотів:
11. IX. Дума про Нечая.
З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:
Прем'єра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Очо вадіс?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде в тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:
11. IX. Вуйко з Гвадеамон (Муж двох жінок).
12. IX. Німа теща.
13. IX. год. 8. веч. Інваліди.

Біла:
13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

12. IX. Львів. Сали Театру Різнородностей.
З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торгівлі" (Ринок 36).
13. IX. Судова Вишня.
16. IX. Мостиська.
17. IX. Перемишляни.

Великий Театр:
Пятниця, 11. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Мацинського.
Субота, 12. IX. год. 8. веч. опера „Гофманові казки".
Неділя, 13. IX. год. 3.30 поп. „Трафіка пані генеральової"; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені".
Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Різнородностей:
Неділя, 18. IX. год. 8. веч. „Пані президова".
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані президова", ціни найнижчі.

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечором.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джігі.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
БАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".
КАСІНО: „Розе-Мері" з Жан. Макдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Пераку".
МУЗА: „Потер Ібетсон".
ПАКС: „Буря над Андами".
ПАЛЯС: „Малий норик".
ПАН: „Запрошення до вальса" з Ліаною Гарвей.
РАЙ: „Їх Ексцеленція бабуся".
СВІТ: „Тайна надої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.
ТОН: „Авто ч. 99", „Руки на столі".
УТІХА: „Демон золота", ревія „Під сонцем шпдня".
ХІМЕРА: „Малий корсар".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 11. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.12 Концерт, 15.40 Концерт для молоді, 17.00 Спів, Юнгбауер сопр., 17.30 Мар. музика, 17.55 „Сумерк богів" оп. Р. Вагнера, 23.40 Вальси давніх часів, **Кошиці** (259,1) 17.40 Спів, 18.00 Форт. ресіталь, **Прага** (420.2) 19.55 Веселі нар. пісні, 21.00 із дітних симф. концертів, **Париж** (1648) 11.00 Концерт, 13.15 Пісні, 18.00 Естрадно-муз. авд. для дітей, 20.00 Форт. ресіталь, 20.45 „Ле сір вержі" ком.-опера Гераса, **Білгород** (437,3) 17.00 Сп. ресіталь, 17.40 Квартет, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, пісні, 16.30 Форт. ресіталь, 19.20 Сп. ресіталь, пісні Шуберта та Брамса, **Мінхен** (405,4) 16.10 Авд. для дітей, 16.50 Арії Баха на два форт., **Будапешт** (549,5) 12.05 Сп. ресіталь, 12.55 Форт. ресіталь. 13.30 Циг. музика, 17.40 Хор, 18.45 Камер. фр. музика, 20.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 20.40 Оперетові мельодії, 21.10 Сучасні нар. пісеньки й мельодії, 21.50 Скр. ресіталь Аріґа Серата, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 21.40 „Поцер ді даке" оп. Белінія.

Субота, 12. вересня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Орхестра мандолінїстів, 19.10 Симф. музика на дуті інструменти, 22.30 Арії з ораторій і опер, Шор барит, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів, **Прага** (470,2) 16.05 Розр. програма, 19.15 Концерт орх., хор, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 13.15 Пісні, 15.00 „Джіта, пташечка" оп. Де Міолі, для дітей, 20.15 Опера, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 17.50 Нар. пісні, 18.20 Форт. ресіталь, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 12.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 11.50 Баварська вечірка, 14.20 „Бабське літо" вес. оповідання, 15.00 Розр. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Нар. пісні, циг. орх., 13.30 Сальон. музика, 17.00 Форт. ресіталь, 18.20 Мельодії із звуковників, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.45 „Панцо" оп. Леонкавалл, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Легка музика, 21.50 Синкопована музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 11. вересня 1936.

6.30 Ранішня кадриця, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Поїхав я до Лоніча", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Музика, спів із гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Метч піснями, муз. авд., 16.45 Репортаж із Полісся, 17.00 Концерт камер. орх., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 „У розлуцькому урочищі", 18.10 Короткі симф. твори, гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Актуальна гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Концерт орх., спів, 20.30 „Власними шляхами", фрагм. із пов. Парандовського „Небо и ногі", 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Кохання і життя жінки, пісні Шумана у вик. Платівки в супр. форт.

Субота, 12. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл. 11.30 Авд. для шкіл: Співаємо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.02 „Пити Ахілевого журналіста", вес. фейл. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.50 Концерт бажань. 15.35 Господарські вістки, 15.45 „Про спимачка-бідачка" й інші вес. байки, авд. для мол. дітей, 16.00 Фавст. Кульчицький: Мала серенада на квартет дутих інстр., 16.15 Польське село у пісеньці ревелерсів, кабарет із гр. пл., 16.45 Столиці балтійських держав: У Копенгагені, 17.00 Концерт солістів: Володимира Яворська мецосопр., 17.50 Серед озер і борів Ходимжи, 18.00 Сільва реруи, 18.05 Форт. ресіталь, 18.25 Актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., спів, 20.15 Будуємо дороги, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вільнонч. ресіталь, 21.30 Весела Сирена, 22.00 Спортові вістки, **22.15 Розривковий концерт у вик. орх. і Любки Левицької (спів).**

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Девізи і валюти.

Бельгія 89.75—90.93—89.57, Берлін 213.98—212.00, Копенгаген 120.50—119.99, Голяндія 360.80—361.55—360.08, Лъондон 26.86—26.93—26.79, Нью Йорк 5.31 і 1/4 — 5.32 і пів — 5.30, Нью Йорк кабель 5.31.50—5.32.75 — 5.30.25, Осльо 134.50—134.83—134.17, Париж 34.98.50—35.05.50—34.91.50, Прага 21.96—21.00—21.92, Стокгольм 138.40—138.83—137.97, Швайцарія 172.85, 173.19, 172.51.

Акції.

Банк Польський 99, Стараховичі 34.25—34, Ліліпоп 13.15—13.

Папери.

5 конв. 48.75, 4 прем. дол. 44.75—44, 7 прц. стаб. 51—50, дрібні 53, інвест. 2. ем. 62.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. І. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Ячмінь одн.		15.75—16.00
Ячмінь на плано		15.00—15.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 10. вересня н. р. кооперативні платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльон. і без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опалуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слабка на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 10. IX. р. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвірє птахозаготівні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Качата 1. кл. щойно від 0.80 кг. гору	0.80 „
Качки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Щодня денні.

Приймає птицю тільки першої класи, гірших сортів рішуче не приймає.

САЛЬОН МОД

2645 3-5

поручає найновіші моделі і переробляє капелюхи по зниженій ціні.

Й. ФОЛЬЧИНСЬКА

Львів, Хорущина 11 а

ОПОВІСТКИ.

Вписи на Однорічний Торговельний Курс для Абітурієнтів при Торговельній Школі „Р. Ш." у Львові, вул. Хмільницького ч. 9 приймає Дирекція Школи до 30. вересня б. р. До впису треба предложити свідоцтво зрілости й метрику, а ті, що мають перерву у студіях також свід. моральности. Вписове 10.— зол., місячне оплата 20.— зол. Слухачам призначено за цьому шк. році залізничі знижки кат. Ц. 2695 1-5

На викуп Городу Соколе-Батька зложили: Др Ульванський Яр., Пулави 5 зол., мгр Максимович Вол., Пулави 5 зол., Гозець Володимир, Пулави 5 зол., проф. Кат Михайло, Конюховоля 5 зол. і кличуть своїх знайомих та товаришів про гульки на довільну квоту.

У 198 ч. „Діла" з 4. IX. 1936 серед оголошень датків на викуп „Українського Городу" зайшла помилка. Подано: Агроном Керницький Григорій, Тухоля зол. 2.— і кличе: о. др. Івана Гриньоха Львів, инж. Романа Грицая, Рогатин, інж. Степана Пиндуса, Ченстохова, о. Антонія Пирога, Ілемня, о. Ст. Беспалківського, Підмихайлівці. Має бути: о. Івана Прокопович — Михайлівка зол. 2.— і кличе як вище.

КУПНО - ПРОДАЖА

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний кварал Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгів" вибагливі моделі першорядної якости, фіранки, кали, таблети, брокати, ковдри в найбільшій вибірці ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 5-

МАШИНУ писальну Адлер, українсько-польську дешево продає Пятницький, Львів, Чернецького 10. 2700 1—3

МЕШКАННЯ

НА ДВІ ОСОБИ окрема кімната з цілим або частинним харчем: Львів, Тевтонська 31. м. 5. 2698 2—

РІЖНІ

ЕМЕРИТИ, постійне мешкання — часовий спочинок, чудова околиця, електрика, стація, Прут, лікарі. Вілля „Ата" Ділок, почта Микуличин. 2702 1—2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2703 1—1

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Говинковіч, — Львів, Домініканська 4. 2684 5-60

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продам, вимам і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

З редакцією відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 205 (14.454 . Львів, субота 12. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Совітські фабрики продукують тандиту.

МОСКВА. 11. 9. ПАТ. З Ленінграду повідомляють, що найбільша фабрика трикотажів у СССР „Красное Знамя" продукує вироби, які мають різні недостачі. На 4 тисячі жіночих панчіх І-ої сорти, 2.000 були непридатні до вжитку; на 6 тис. муж. скарпиток — 2 тисячі непридатних. Найгірше представляється продукція дитячих панчішок. В останніх часах звернули фабриці 28 тисяч дитячих панчіх, як непридатні до вжитку. Також фатально представляється справа з іншими предметами щоденного вжитку.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ДИРЕКТОРИ КРАДУТЬ.

МОСКВА, 11. 9. ПАТ. В міському суді у Москві почався процес 36'ох дефравдантів головного холодільного промислу (главхладпром). Головним підсудним є директор холодільні інж. Алькушин. Підсудні здефравдували з державних грошей 1 мілїон 700 тисяч рублів. Прокуратор закидує підсудним, що вони пияцили, зневолювали жінок, які працювали у підприємстві, брали хабарі і т. д. На розправу покликали 50 свідків і 12 експертів.

—o—

І ен. Моля кермує наступом на Сан Себастіян.

ЕНДАЙ, 11. 9. ПАТ. Інформації з Бургосу подають, що генерали Моля і Франко відбули спільну конференцію над планом наступу на Мадрид. Опісля ген. Моля відїхав на північний фронт, де керуватиме особисто вирішним наступом на Сан Себастіян.

БАНКИ ПЕРЕНОСЯТЬСЯ ДО БІЛЬБАО.

САН СЕБАСТІЯН, 11. 9. ПАТ. Авас подає, що філії багатьох банків, які вели свої інтереси в Сан Себастіян, перенеслися до Більбао. Відкликали тут довід, який позволяв особам, які мали грошеві вклади в ощадностевих касах, вибирати місячно 120 песетів. Син військового губернатора, який їздив недавно до Франції, рішуче заперечив поголоску, буцімто він переговорював у Помпелюні у справі піддачі міста. Він теж заявив, що населення провінції Гіпускоа є католицьке та релігійне і не дозволить знищити своєї столиці та розстріляти заручників.

БОЇ НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

СЕВІЛЛЯ, 11. 9. ПАТ. Радіостація подає, що націон. летуни збомбардували морську базу в Картагені та кораблі, які плили з Малаги. В Астурії не допустили до концентрації червоних. В окрузі Гуески повстанці розбили відділ червоних. В Сан Себастіяні ідуть вуличні бої між баскійцями й анархістами. На інших відтинках без замітних змін.

СЕВІЛЛЯ, 11. 9. ПАТ. Повстанці надіються, що міліція, яка боронить Сан Себастіян, не буде достаточною запорукою. Місто зовсім окружене. Непорозуміння між обороницями збільшуються. На фронті Толедо війська ген. Франко заняли на лівім крилі Аренас Сан Педро. Таким чином фронт наступу продовжився до Пуерто Ріко і Сіерра Гредос.

Червона Еспанія большевизується.

РЕКВІРУЮТЬ МЕТАЛІ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. В урядовім часописі появився розпорядок, щоби всі купці і промисловці металевої бранжі здержались негайно від усіх приватних трансакцій та щоби вложили до 48'ох годин виказ запасів до дисповиції комісії военного промислу.

СУДДЕЮ МОЖЕ БУТИ КОЖНИЙ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. Увійшов у життя декрет, щодо реорганізації міських судів. Кожний еспанський громадянин, який вміє читати й писати, може відтепер стати суддею. Одинокою умовиною є, приналежність до котроїнебудь партії „людового фронту". Вимір справедливости має бути даровий і негайний, по змозі устний. Рекорд швидкости у розводовій справі побив „революційний суддя" із Відлянуева (б. кольпортер газет), який переслухав сторони та проголосив присуд за одну годину. У звязку з таким „рекордом" можна завважити „збільшений попит" на розводові справи.

Протирелігійна акція червоних в Еспанії.

ЕНДАЙ, 1. 9. ПАТ. З Барсельони повідомляють, що в місті Матаро біля Барсельони революційний комітет проголосив наказ, щоби всі мешканці викинули на вулицю до 24'ох годин **предмети релігійного культу й образи релігійного змісту,** за винятком цих, які мають мистецьке значіння. Кожного, хто не послухає наказу жде гостра кара. Того самого вечору після проголошення декрету горіли на вулицях Матаро великі стирти образів і девоціоналій.

ОБСТАЮТЬ ЗА ТРОЦЬКИМ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. Місцева комуністична „Партідо обреро уніфікасіон марксіста" домагається, щоби Каталонія дала Троцькому право азилю, тому, що нема великої ідейної ріжниці між Троцьким і катальонськими комуністами.

ЛЮДОВІ ТРИБУНАЛИ УРЯДУЮТЬ

ЕНДАЙ, 11. 9. ПАТ. З Барсельони повідомляють, що „людові трибунали" урядують у всіх місцевостях. В Мурсії засудили на смерть 3 особи і в Лєріді 4 особи. В третім процесі проти старшин-повстанців присуд проголосила уже не военний суд, тільки „людовий трибунал". Останні розстріли, як кажуть, не виконав уже екзекуційний відділ, тільки червона товпа.

Польський бальон знайшовся.

МОСКВА, 11. 9. ПАТ. Центральний сов. аероклюб у Москві дістав сьогодні рано в год. 3'ій телеграму від кап. Януша зі залоги бальону „Л.О.П.П.":

„Ми осіли на землю 1'го вересня 25 км. від с. Носовщина в районі Онеги (Північний Край) 100 км. від міста Онеги. Ідемо пішки через місцевости Калгачиха, Малосуйка, Онега. Просимо нам помогти". Телеграму надали з Малосуйки в 1-шій годині ночі.

Московський аероклюб вислав поручення до Архангельська, щоб дати поміч польським аеронавтам.

Таким чином польський бальон „ЛОПП" мав бути занав друге місце, бо бальон „Белыйка" перелетів 1.700 км., а віддаль Онеги від Варшави є 1650 км.

—o—

Заощаджену готівку

приймає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

у Львові, Ринок 36.

до обороту й опроцентування

Інформації писемно або устно.

ВИ ВИЇДЕТЕ НА ВАКАЦІЇ ЧИ ВІДПУСТКУ, але будете журитися постійно про Ваше мешкання, якщо не обезпечите його від крадежі-влому

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Сумерк совітських впливів у Чехословаччині.

Прага, вересень 1936.

„Середущна Европа це невральгічний узол світової політики". Так схарактеризував середньоевропейську проблему перед кількома днями у празьких „Народніх Листах" відомий чехословацький політик д-р Ф. Матоушек. І справді. Лянцюг держав цих середніх і цих менших, який тягнеться від Фінляндії аж ген на Балкан, між Совітами на сході і Німеччиною на заході, це найбільша змина на мапі Европи після світової війни. Ці всі держави це нині найбільш сприятливе поле з одного боку для спроб реалізації ревізіоністичних гасел, а другого для заслугу чи поборювання впливів західно-европейських держав.

Унормування середньо-европейських політичних питань, привелоб до такого укладу політичних сил, який давав би т. зв. політичну рівновагу в цій важній частині Европи, це вже віддавна одно із найпекучіших міжнародніх питань нової, післявоєнної Европи. І скільки вже планів, скільки спроб розвязки цього питання ми вже бачили, а справа все ще має характер „невральгічного вузла" европейської політики. Нині, після того як Італія знову вертається до европейської політики, коли Німеччина виходить спільну лінію з Італією і відповідно до цього заключає пакт з Австрією, коли та сама Німеччина починає економічно сплановувати Балкан, коли в Женеві Гортія робиться новий натиск ревізіонізму і коли вістає подорожі ген. Ридза-Смігласого до Парижа говориться про те, що Польща й собі бажає відіграти рішальну роль в розвязці середньо-европейської проблеми — ця проблема знову находить своє чільне місце в европейській пресі.

Один із таких цікавих голосів, які дуже основно та спокійно аналізує це питання, це заслуханий голос чехословацького політика д-ра Матоушка в „Народніх Лістах" у статті: „Проблема Середущої Европи".

Автор статті, підкресливши особливу вагу розвязки середньо-европейського питання для Чехословаччини, виходить з засновку, що всі дотеперішні спроби розвязки цього питання вже у своїй основі скривали багато помилок, що були й причиною їхньої невдачі.

ЕЛЄКТИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49

Направа світла, лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіоапарати найдешевше у Львові. 516 4-4

Автор ділить геополітично середню Европу на дві частини: у вужчому і ширшому розумінні. Середня Европа у вужчому розумінні обіймає здебільша територію бувшої Австро-Угорщини з виїмком земель нинішньої Польщі на півночі й італійських на півдні та Югославію і Румунію, отже держави висунені далеко на Балкан. Але до Середньої Европи на ділі належать території, політично і економічно ще ій державні, що їх можна назвати зовнішньою областю Середньої Европи і вони разом з тамтими державами творять Середню Европу у ширшому розумінні: це Польща, Німеччина й Італія. **Ніяке рішення, ані господарське, ані політичне, середньоевропейської проблеми** — каже автор — **не буде тривке без згоди і співпраці цих трьох держав.** Зокрема всі спроби розвязки цього питання без згоди й участи Італії та Німеччини вже згори призначені на невдачу. Тому недавно заключений австро-німецький пакт, на ділі пакт Німеччини з Італією у справі Австрії, слід уважати для тривкого унормування відносин Середньої Европи дуже корисним, якщо його використається як перший крок до загального середньо-европейського пакту.

Так само потрібна для розвязки середньо-европейської проблеми ще й згода і співпраця Польщі, а далі і Франції, як союзника цілої Малої Антанти та чинника великодержавної рівноваги над Дунаєм. Іншими словами необхідною конечністю для тривкого унормування середньо-европейських питань є франко-німецьке порозуміння. Недавні відвідини Шахта в Парижі можуть мати під цим оглядом величезне значіння. В інтересі правильних відносин в Середній Европі є теж **вияснення франко-польських взаємин при рівночасному збереженні польсько-німецького пакту.**

В останньому часі дуже уважливо аналізувалося питання будучини Малої Антанти у звязку з незаперечним господарським проникненням Німеччини до Югославії та у звязку з упадком румунського міністра закордонних справ Тітулеска, що проводив дуже яскраву совітофільську лінію румунської закордонної політики. Ниї ще тяжко сказати, яке значіння буде мати цей упадок Тітулеска для основних напрямних румунської закордонної політики. Та всетаки вже нині треба підкреслити, що наладнання тісніших взаємин держав Малої Антанти з Німеччиною булоб для цих держав тільки тоді небезпечне, коли воно вело до відчуження від Франції. Коли ж **такі тісніші взаємини будуть іти рівнобіжно з модусом вівенді Франції з Німеччиною і при збереженні німецько-польського договору, вони можуть бути лише корисні.** Чехословаччині — каже автор — не слід підпадати антигітлерівській паніці, яку зі зрозумілих причин шерять комуністи і їхні сателіти, паніці, яка на жаль часто „з периферій чехословацької журналістики сягає аж до нутра рішальних державно-політичних чинників". Зближення держав Малої Антанти з Німеччиною рівнобіжно з наладнанням франко-німецьких взаємин і при збереженні німецько-польського договору ослабило теж незаперечно й інтерес Німеччини у мадярським ревізіонізмі.

Не треба забувати — міркує далі автор — що мадярська закордонна політика, основана після світової війни на ідеї відбудови старої Угорщини, є небезпечна лише тоді коли для своїх ревізіоністичних змагань находить сильного союзника. Групування поодиноких держав у міжнародній політиці не відбувається для нічних гарних очей, але для спільних інтересів. Це торкається і Німеччини і Італії. І коли Італія зі своєї африканської війни вийшла переможно та нині бертається до европейського політичного кончерту, то це явище треба лише привітати, як корисне і для Середньої Европи. Тому треба зважати, щоби пустий женевський бюрократизм, якого так дуже бажають придержуватися деякі противники мира, непотрібно не стримував цього повороту. Остаточна полагода східно-африканського питання може теж вирішити, чи австро-німецький пакт і німецько-італійське порозуміння буде кроком на шляху до мирної розвязки середньо-европейського питання чи початком воєнного угрупування. Але абісинський конфлікт — кінчить свої цікаві міркування др Матоушек — показав теж ясно, що не вдасться реалізувати думки про загальну колективну безпеку, бо годі примусити поодинокі держави до якогось рішального кроку там, де вони не мають свого безпосереднього інтересу.

Куди більш раціональною є думка регіональних пактів. Але щоби дійти до повної нормалізації середньо-европейських питань, треба виключити впливи тих держав, які в цій частині Европи і географічно і політично є зовсім чужим елементом. Всі ще памятаємо ту нещасливу думку, яка зродилася в часі абісинської війни, щоб самостійність Австрії загарантували теж і Совіти. **Кожне втягування Совітів до середньо-европейських справ лише ускладнює їхню мирову розвязку і противиться державним інтересам Чехословаччини,** бо внаслідок нові конфлікти, в осередку яких стоїть саме ЧСР. І не лише з погляду добра середньо-европейських питань, але і з погляду державної безпеки і господарського розвитку ЧСР, **треба, щоб совітсько-чехословацький договір** не був віссю і компасом цілої чехословацької закордонної політики, але щоб його розуміти лише як акт часовий, обмежений до означеної реальної користи. Не можна при цьому забувати і на небезпеку, яка криється в невідповідному стосуванні цього дипльоматичного знаряддя. Можна тяжко покарантися знаряддям, яке само собою може бути навіть дуже корисне.

З наведеного голосу чеського політика видно, що в чеському політичному світі почався вже процес протверезіння щодо ваги і значіння пакту і приязни з Совітами. Починають тут розуміти, що з тієї приязни більша шкода й небезпека, ніж користь і певність. Покищо річ іде про обмеження совітських амбіцій встрявати всюди, де тільки щось діється. Повний провал совітських впливів ЧСР був би радісною подією для Европи і людства. Але — на жаль — до цієї події ще мабуть дуже далеко.

М-н.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54

З чужої преси.

„Ахилева пята".

Під повищим наголовком, з багатомовним підтитулом **„Чи польсько-український компроміс є мертвою справою?"**, появилась у вчорашньому **„Віку Новім"** (з 11. ц. м.) передова стаття на найактуальнішу нинішню польсько-українську тему.

Автор ділить справу нормалізації польсько-українських відносин на два періоди: в першому, мовляв, перемагали дуже великі українські надії поруч із „поміркованістю і резервою" польської сторони, — в другому (теперішньому) періоді маємо українські жалі та докори, що „поляки нічого не дали".

„Українська сторона не скривала, що її надії сягають дуже далеко. Що більше, розбуджуючи ті надії у власному громадянстві і кормлючи його міражем великих, майже авантюрницьких перспектив на історичну мірку, **українські провідники старались** ними виправдати свій примирний крок. Досить вказати на цілу низку заяв у краю і за кордоном, так зредагованих, неначе безпосереднім і близьким наслідком компромісу був спільний марш на Київ..."

Але тепер — читаємо — ввійшли ми у другий період, що його характеризує по українській стороні „знеохота і песимізм".

„Щораз частіше стверджується відємний бік лянс компромісового епізоду, щораз слабше представляється оборона перед атаками противників нормалізації. Справа формально існуюча і незаповіджена, очам постороннього глядача може видаватись жертвою".

Призадумуючись над глибшими причинами цього явища і стверджуючи, що наслідник польського творця компромісу потвердив лінію свого попередника, автор добачує єдину вину по стороні (очевидно!) українців, які нібито мали фальшивий, „наївний і примітивний" підхід до проблеми нормалізації. Автор обвинувачує однаково українську публіцистику, як і деякі заяви та промови посольських кандидатів, які могли викликувати враження що

„за кілька місяців прийде виконання всіх українських бажань, а найдалі до року почнеться хрестоносний похід проти Росії. Легким жестом перекреслено цілу минувшину з її слідами й атавізмами, закинено заслону на невідповідні фрагменти нинішньої дійсности, щоб замість нової дії старої драми заграти радісну весняну увертюру".

Автор пригадує, що завданням політики є „мостити й будувати нові шляхи з дійсних елементів, а коли тих елементів нема, то з таких, що їх щойно твориться і формується". Це вимагає „часу і праці". Тут широко автор розводиться над спадщиною польсько-українського минулого та виправдує стриманість польського громадянства супроти нової ідеї замирення. „Перемога може доконатися, але тільки як функція обосторонніх тривких зусиль".

Помилкою вважає автор вязати польсько-український компроміс з міжнародньою кон'юнктурою. Признає, що та кон'юнктура допомогла до проломання ледів, але заявляє, що

„для польської сторони вартість має тільки нормалізація, існуюча без огляду на хвилеві наші відносини з Німеччиною або Росією. Це був би дійсно спожаління гідний компроміс, якого єдиною метою булоб завербувати корпус українських яничарів (?! — Ред.) до виправи над Дніпро. Нашим змаганням є припинити взаємну боротьбу також в тім випадку, коли у Східній Европі пануватиме спокій".

Автор не пересуджує, чи започаткований польсько-український компроміс не стане історичною подією, але відсилає „українських контрагентів" до підручників історії, в яких можна вичитати, що над ніби подібними процесами працювало „кілька поколінь".

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони. 29/115 4—19

Стаття „Віку Нового" спокійна і втримана у тоні пристойному та не можна заперечити їй деяких уваг правильних. Проте найбільша її хиба та, що її автор генералізує надмірні надії деяких одиниць (якщо такі були) зперед півтора року на все українське громадянство та фальшиво приймає тезу, що галицькі українці йшли на компроміс 1) виключно з моментів закордонно-політичної натури і 2) сподіючись дійсно за рік чи два спільного польсько-українського походу проти Совітів. Це наскрізь фальшивий засновок. Товчок до окремих рефлексій дає зауага автора про необхідну „працю поколінь". Правильно підмічуючи недовірливі настрої польського громадянства автор забуває зовсім про **слушні** психологічні підстави нетерпеливости українських мас: він забуває, що тут не йде річ про ідилію, про „весняну увертюру" і т. д., тільки головно про боротьбу за ті права і цінности, які українці **вже мали** та які **втратили вже за польських часів** в односторонню користь поляків і що українська нетерпеливість полягає на тому, що не найвищість тільки **льогіка компромісу** казала вірити, що у розмірно недовгому часі прийде **зворот** бодай частини забраного українцям стану посідання. При чім тут похід над Дніпро?!

„Українська політика — напрямні й еволюція".

Частинну відповідь „Векові Новому" находимо акуратно у сіоністичному тижневику „Оні вія" з 13. ц. м. В обширному числі того часопису (28 сторінок) дві сторінки присвячені українцям: є там ціла сторінка „Українська колюмна", присвячена українській літературі та театрові (портрети В. Стефаника, Б. Лепкого, М. Черемшини — під якого портретом фальшиво подано прізвище Мартовича, — та А. Чайковського), — є переклади трьох українських віршів, та велике політичне інтерею, яке саме хочемо коротко тут зреферувати.

Часопис не подає прізвища свого українського розмовця, тільки називає його „одною з найчільніших постатей у сучасному політичному житті українців, провідною постатю, хоч зовсім на тлі останньої політичної еволюції — не репрезентує тимчасом формально офіціяльного політичного курсу". Український діяч застерігся, що інтерю не дає, бо не хотів би, щоб воно було інтерпретоване як вихід із резерви та як замір „шкодити планам людей, відповідальних за теперішню українську політику". Всеж, погодився дати низку інформацій, які повинні зацікавити якраз автора зреферованої вгорі статті з „Веку Нового":

„Український нарід не уявляє собі своєї національної експанзії на Захід. Наша експазія має визначений напрямок на Схід (Каспійське море й Азовське). На цій дорозі розвитку треба нам забезпеки плечей на Заході, через що ми дісталиб вільну руку на Сході. На Заході нашими сусідами є Польща й Німеччина. Не уявляємо собі вже нині більше Галичини і Львова як український Піємонт: центр України, це Київ. А там, у серці України, большевики гноблять під інтернаціональною покришкою український національний рух. Це викликує по цьому боці кордону реакцію у формі протикомуністичного руху. Та свідомість, коли зрозуміла й й оцінила польська сторона, не могла залишитись без впливу на нашу політичну орієнтацію. Польща є найближчим сусідом Совітської України і в міжнародним розрахунку може відіграти визначну ролю. Отже колиб польсько-український „модус вівенді" був можливий, ми малиб інтерес у тому зближенні. Ці тенденції кристалізувались у нас від кількох літ. Польські політики доцінили їх і так дійшло до нового курсу польсько-української політики з 1935 року, коли обидві сторони заявили, що бажають нормалізації взаємних відносин, і в наслідку прийшло до виборчого компромісу.

Однак швидко показалося, що що інше взаємне зрозуміння, а що інше порозуміння. Ми інакше уявляли собі нормалізацію, инакше поляки. Для українців нормалізація означала господарську і культурну повноправність українського народу, повноправність українців, як громадян, і повноправність українських установ. Наші найважніші вимоги торкаються земельної реформи і шкільництва. В обох ділянках ми нічого не зискали. Поляки видно зрозуміли через нормалізацію відносин нашу згоду на існуючий стан річей. Це значилоб, що виключними господарями краю є поляки та що українці мають служити польським інтересам, задовольняючись безпекою життя і теперішнім станом посідання. В заміну за це українці малиб добровільно прийняти на себе ролю поліції супроти власного громадянства. Це показалося зараз при соймових виборах, до яких ми пішли на підставі узгіднених виборчих ліст". (Далі український діяч згадує історію демківського мандату та виключення зпід компромісу Волині, Холмщини і Полісся. Всеж, українські посли склали далекосяжні заяви). „Нарід не дуже вірив, що прийде суттєва зміна політики супроти українців, але давав своїм послам „карт бланш", щоби переконатись, чи щоб не наражуватись на докори, що змарновано нагоду для добуття нормалізації відносин. Сьогодні дивимось з висоти досвіду. Не тільки не заспокоєно найменших аспірацій у ділянці аграрної реформи і шкільництва, але не полагоджено навіть деяких дрібних справ..."

Щодо української господарської праці, український розмовець є оптимістом, вірючи, що йде до кращого. Звертає увагу на перенаселення. Щодо проявів українського антисемітизму, то покликується на впливи закордонних націоналістичних течій; всі існуючі українські політичні партії виступають проти боєвого антисемітизму. Випадки самосудів над жидами (Маківка) український діяч вважає проявом психічного заломання деяких молодих елементів. Погромницький антисемітизм став би явищем поважним, колиб ОУН його пропагувала, однак досі цього не було.





РАКОВА ЗУПА

Knorr

Спеціяльний гатунок здорових і вибраних раків надає їй природний і своєрідний смак. Ціна 1 кістки на 2 тарелі: тільки 20 сотиків.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Читайте „Діло"!

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 3)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Зміст цієї дебати доказує наглядно, що домагання поділу Галичини ставало головним політичним гаслом між українським народом Галицької Землі, як також великою журбою Головної Руської Ради, де виринула вперше думка про сецесію українських послів. Головою цієї Ради був єпископ Григорій Яхимович, а о. Григорій Шашкевич був уже тоді на своєму становищі у Відні.

З цих подій показується, що ролі політичних провідників були поділені: Григорій Шашкевич мав заступати українську справу у Відні перед центральним австрійським урядом і цісарем, а Григорій Яхимович, як голова Головної Руської Ради у Львові і провідник українських послів у Державному Соймі, мав на цьому становищі уосновувати конечну потребу поділу Галичини.

Тимчасом уже 7. березня 1849. р. появився патент цісаря Франц Йосифа, що розвязував Державний Сойм і проголосив октройовану (обмежену) державну конституцію для цісарства Австрії. Тоді австрійський міністр внутрішніх справ граф Франц Стадіон взявся укладати краєві статути і для Галичини хотів дати два краєві соймики: в одному поляки мали бути в більшості, в другому українці. Одначе цей проєкт не вдержався, зате приняв цісар проєкт міністра Баха, що появився як краєвий статут для Галичини з 29. вересня 1850, В. з. д. 386. На підставі цього статуту краєва репрезентація мала складатися з трьох соймових курій: з львівської округи (50 послів), з краківської округи (58 послів) та зі станиславівської округи (42 посли). Справи спільні мали вирішувати разом усі три соймики і вибирати центральний виділ (краєвий). Але й отсей краєвий статут не увійшов у життя.

Головна Руська Рада не засипляла справи та безнастанно виступала з домаганням, щоб перевести поділ Галичини на два краї. Вона не мала вже своїх послів, бо Державний Сойм розвязано, тому зверталася до центрального уряду (міністерств) у Відні, звідки сподівалась помочі, бо мали там свого представника в особі міністерського радника о. Григорія Шашкевича. Та галицький губернатор (намісник) граф Агенор Голуховський постійно поборював пляни центрального австрійського уряду щодо поділу Галичини, вказуючи на те, що український край в Австрії може стати українським Піємонтом та загрожувати цілости Австрії і добрим відносинам Австрії з Росією.

Не довго видержала Головна Руська Рада у своїй праці. Замісць поширювати свою організаційну діяльність у краю, вона супроти абсолютизму в Австрії занепала в політичній праці і розвязалася вже в 1851. р., покладаючи всі надії на центральний уряд у Відні. Через те єпископ Григорій Яхимович випустив зі своїх рук керму політики галицьких українців.

Опісля в ері абсолютизму повернулось було австрійське центральне правління ще раз до адміністраційного поділу Галичини на дві національні території, українську і польську, розпорядком з 24. квітня 1854, В. з. д. 111. Але цей розпорядок не увійшов у життя.

А тимчасом намісник граф Агенор Голуховський своєю льояльністю добував для себе щораз більше довіря у цісаря, так що в 1859. р. заміненував його цісар Франц Йосиф своїм міністром внутрішніх справ. Саме він дорадив цісареві видати цісарський диплом з 20. жовтня 1860 р., за яким появився цісарський патент з 26. лютого 1861. р., що ними надано всім краям Австрії краєві статути і виборчі ординації до краєвих соймів. Цим державним актом поставлено українців у королівствах Галичини й Володимирії з князівствами Освенцім і Затор та з великим князівством краківським, отже в нерозділеній Галичині, як національну меншість супроти поляків.

Політики в тодішній Австрії не мали здорової політичної думки, що передбачувалаб щонебудь на дальшу мету, тільки час до часу вводили такі реформи, щоб ними закрити головне недомагання та якось далі перетягнути животіння своєї держави. Замісць у сам час приступити до вирішення права націй, що творили австрійську державу, тогочасна австрійська політика виминає це питання, а повертається до вірних станів і заманює їх до добра автономії країв. І саме таке поставлення основної справи завдання Австрії нікого не вдоволило та з часом привело до розпаду австрійської монархії.

Небавком потім у 1861. р. вислід перших виборів до галицького сойму дав на всіх 150 послів українцям 49 послів, значить: виказав їх наче національну меншину! На першому засіданні того Галицького Краєвого Сойму у Львові в дні 15. квітня 1861. р. подав до відома віцепрезидент намісництва Карло Мош, що цісар заіменував князя Льва Сапігу краєвим маршалом, а єпископа Спиридіона Литвиновича заступником краєвого маршала.

Єпископ Григорій Яхимович став у 1860. р. галицьким митрополитом у Львові та увійшов до Краєвого Сойму як ректор львівського університету (вірилїст).

Яхимович лишив по собі памятну притчу, якою привитав Головну Руську Раду як її голова. В ній сказав він про женця-українця, що встав пізно до роботи на полі, але як стан опісля жати, то порівнявся з сусідами і аяки сонце зайшло, він перегнав усіх женців. Таких українців нам треба — казав він— бо сонце вже високо та сусіди давно в полі; чим довше ми заспали, тим пильніше берімся до роботи, щоб вони не насміхалися з нас і щоб ми порівнялися з ними!

Отсеї притчі Яхимович не встиг виконати як політичний провідник галицьких українців. Він полишив її на науку грядучим поколінням української нації.

(Д. б.)

—o—

„Людовий фронт у Галичині".

„Дойче Рундшау", німецький щоденник у Бидгощі, поміщує у числі з 10. ц. м. передову статтю під повищим наголовком як „спеціяльну кореспонденцію зі Львова", яка є дивною змішкою правди і фантазії. Так і видно, що автор, німець, не орієнтуючись зовсім в українських відносинах, написав статтю на підставі інформацій якогось українського розмовця, переплутавши багато і даючи остаточний дуже туманний образ порушених справ. І так з тієї статті виходить, що від часу уряду прем. Коцпялковського були вже ніби дві зміни української політики, і то обидві дуже різкі, що в червні ц. р. Українська Парляментарна Репрезентація перейшла була до гострої опозиції, щоб швидко після того „беззастережно" погодитись на внутрішню і закордонну політику уряду! Ті переміни автор пояснює нагальним натиском польських людовців на українське село, при чому ніби ті людовці здобувають собі серед українців великі впливи, що йдуть рівнобіжно з впливами комуністів. Під впливом тої небезпеки український парляментарний провід заходиться ніби над створенням „єдиного фронту у українських національних партій і польського уряду проти твореного спільного фронту „лівих радикальних елементів, зложених з селянської партії (радикали? — Прим. Ред.), соціялістів і комуністів..."

Словом — горох з капустою. Шкода, що німецький щоденник, дістаючи вже статтю про українські справи — паде жертвою людини, яка не завдасть собі труду як-так пізнати тему, щоб не дезорієнтувати читачів.

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.
поручають **комплєтні урядження кімнат**, **дивани, меблеві матеріяли, фіранки і тапети.** 2692 2-6

Дальші подвиги риманівського Валуєва.

(Допис з Лемківщини).

В „Ділі" (ч. 174) у статті „Риманівський канцлер у теорії і практиці" звернули ми увагу на два „послання" о. І. Полянського („Про верховну власть і т. д." і „Слово до священників..."), в яких за прикладом всяких „Курієрів", кацапської „Землі і Волі" та московського „Русского Голосу" виливає згаданий католицький священник всю свою злість на український нац. рух на Лемківщині та на ті всі особи (духовні і світські), що перебувають на Лемківщині, яким дорога українська нац. ідея і які не хочуть вполювати в лемків (чого собі дуже бажає о. Полянський!!) московсько-чорносотенного духа. У згаданій статті навели ми численні приклади шовіністичного заслїплення і кацапської нетерпимости о. Полянського до українців, а сьогодні згадаємо про дальші подвиги того риманівського чорносотенця, який хотів би знищити те, що неможливе, а саме природний стихійний розвиток української нац. свідомости на Лемківщині.

В Чорноріках коло Коросна був душпастирем о. С. М. Тому, що згаданий священник не хотів мішатися в кацапську політику в Чорноріках і не хотів прикладати руки до оснування в тім селі читальні Качковського (відомо, що численні читальні Качковського на Лемківщині, в яких обовязково висить на стіні портрет їх ідеольога, апостата Наумовича, були розсадниками православія), зі злости переніс його о. Полянський до Яселя, а на місце о. С. призначив о. Д. Д., вже старшу віком людину. Але показалося, що о. Д. Д., лагідний і дуже покірний чоловік, також не хотів тягнутись на шнурку москвофільських вожаків- бо коли вони до нього эголосились з предложенням підписати статут чит. Качковського, він від того відмовився. Що більше: Той самий о. Д. Д., коли риманівський канцлер приказав йому передати церковний дім у Чорноріках на чит. Качковського, не хотів дати кацапам ключів від згаданої домівки. (Треба знати, що більшість селян у Чорноріках — це свідомі українці; москвофіли є там у меншости). Внаслідок такого поставлення справи, себто тому, що о. Д. Д. не хотів будувати Москви в Чорноріках, переніс його московський фанатик о. Полянський — карною дорогою! — на звичайного сотрудника до Волоського Королика.

Вся українська преса подала недавно до відома, що в селі Красна на Лемківщині приступлено до будови мурованого поверхового українського „Народнього Дому". Комітет будови згаданого дому (а склад комітету входить як заст. голови о. Г. М., сотрудник з Красної) просив у пресі добровільних датків на згадану ціль. Коли риманівський канцлер довідався, що будовою згаданого дому займається м. ін. і о. Г. М., влав у гадючу лють та, щоб у якийсь спосіб перешкодити згаданій будові, переніс о. Г. М. з Красної на сотрудника до Вороблика..

Випадає згадати тут ще й те, що згаданий московський чорносотенець, католицький священник о. І. Полянський, на закінчення і для заокруглення свого урядування як капітульний вікарій, у своєму „прощальному посланію", поміщеному в Х. ч. „Вістей Апост. Адміністрації", зневажив весь гр.-кат. галицький Епископат, бо назвав наших владик (які на спільній нараді в 1918 р. усунули з богослуження вносів „православний") „пересічними католиками", „теперішніми новаторами", „нинішніми реформаторами" і т. д. Ось так поступає той, якому його московська жовч не дає спокійно спати!

Але даремні труди та зусилля о. Полянського. Бо як пережили ми колишніх графів Бобрінських та цілу фалянгу їх галицьких ступайків, так само переживемо й теперішніх всяких риманівських Полянських та їх нечисленних зауш-ників! Не лиш переживемо, але навіть (ми в цьому певні!) святкуватимемо на Лемківщині перемогу української національної ідеї над московським ідолом і то — дасть Бог! — ще за життя всяких риманівських канцлерів та інших критицьких Гнатишаків-Трохановських і горлицьких Сьокалів.

Альфа.

Червоні зневажили французького амбасадора.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Один із комуністичних провідників у Сан Себастіян зневажив французького амбасадора. Амбасадор асистував при відїзді кільканацяти втікачів, які мали всі папері в найкращім порядку.

о. О. ПРИСТАЙ. 101)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Як стояла справа з дальшими жертвами, про це найкраще говорить такий комунікат Корпорації:

Шикаго, дня 4-го липня 1933.

„Звертаємося до Вас у крайній громадській потребі: **Український Павільон на Світовій Виставі загрожений!**

Компанія, котра будувала павільон і не дістала всіх грошей, поставила Українській Корпорації до вибору або сплатити павільон, або інакше вона поступить з ним так, щоби якнайскорше відібрати свої гроші, не оглядаючись на український характер павільону. Дотепер павільон був під спільним зарядом компанії і корпорації, але компанія не була вдоволена з доходів першого місяця і рішила шукати на власну руку більших приходів. Минулого тижня, наприклад, компанія увійшла в порозуміння з росіянами, які мали внести на сцені павільону російський кабарет. Коли Корпорація запротестувала, представник компанії вимусив одну виставу при помочі поліції. Після того компанія заповіла, що буде жадати розвязання спілки і передачі павільону в руки „ресівера", а тоді українські експонати будуть усунені з павільону і напис „Україна" знятий, як це сталося з польським павільоном.

Вирятувати павільон може тепер лише **викуп його на нашу власність.** Українська Корпорація зважилася на цей одинокий крок, підписала з компанією новий контракт про викуп і зібрала гроші на першу рату в сумі 5.000 долярів. Тепер напротязі цього місяця мусять ще бути заплачені дві рати по 2.500 долярів і ці рати мусять бути абсолютно додержані. Контракт підписаний під твердою умовою, що рати будуть додержані, інакше павільон пропаде на повну власність компанії. Це була одинока підстава, на якій можна було дістати павільон відразу в наші руки.

Першу рату 5.000 долярів зібрали позичками за одну ніч самі члени дирекції і найближчі до неї люди. З того факту, що горстка людей, більшість яких тепер без роботи, доконала того, може громадянство переконатись, що ситуація павільону була справді крайно загрозлива. Докінчення акції лежить тепер в руках громадянства. Треба зібрати ще 5.000 долярів, з того 2.500 мусить *бути* в руках Корпорації до половини цього місяця.

Українська Корпорація звертається з закликом до українського громадянства в Америці і Канаді, щоб воно помогло викупити Український Павільон. Наша еміграція не може допустити до того, щоби павільон пропав. Це був би тяжкий удар для української справи, що викликав би велике пригнобления в краю. **Потрібна сума** 5.000 долярів не велика і мусить бути зібрана"

Тривожні заклики Виставової Корпорації довго не вгавали. Хоч Вистава була вже в повному ході й зближалося у нас її кульмінаційне завершення у формі „Українського Тижня і Дня", проте не перевелись іще були турботи з повним викупом павільону. Про це й повідомляла „Свобода" з 1. і 17. серпня 1933.

ЩО ДІЄТЬСЯ ТЕПЕР З УКРАЇНСЬКИМ ПАВІЛЬОНОМ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

(Власна телєграма з Шикаго.)

Річні збори Української Виставової Корпорації, вислухавши звідомлення управи і контролі, постановили:

1. Головною причиною фінансових труднощів Українського Павільону було те, що українці не вспіли вчас скласти потрібних фондів на будову павільону. Те змусило до спільного заряду павільоном з контракторами, котрі мали перевагу і вели бизнес із недобором.

2. Щоби дістати павільон в українські руки і щоби він служив лише українським цілям, треба було вирішити викупити його за готівку, яку треба тепер негайно заплатити.

3. Від коли Український Павільон найшовся під українською управою, його буджет став зрівноважений, так що павільон уже приносить зиски. Так тепер стало рішучою певністю, що коли останні рати будуть точно заплачені, решта видатків на Українську Виставу буде покрита із зисків.

4. До 19. липня наплило 750 долярів на найближчу рату в сумі 2.500 долярів, яку треба негайно заплатити. Крім того зібрано ще на річних зборах 250 долярів.

Це показує, що конче потрібна дальша негайна поміч всього українського громадянства в Америці.

Просимо всіх українців прислати негайно якнайщедріші дари, бо лише так можемо вирятувати Українську Виставу.

Українська Виставова Корпорація.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ" БЕЗ ПОСТОРОННЬОГО ВМІШУВАННЯ.

Стан викупу павільону ще вимагає дальших жертв.

ШИКАГО, ІЛЛ. (Спеціяльна телєграма Української Виставової Корпорації до „Свободи"). — Останнього тижня зложено третю рату на закупно Українського Павільону завдяки позиції У. Н. Союзу в сумі 1.000 долярів та позичці У. Робітничого Союзу в сумі 500 долярів. Це дає можливість відсвяткувати „Український Тиждень" без зовнішнього вмішування.

Збірка дальших жертв, яка за первісним пляном мала принести пять тисяч, принесла досі 2.600 долярів. Дальша й остання рата, яка має бути заплачена 1. вересня, залежить від дальших жертв українського громадянства. Як українське громадянство зложить цих 5.000 долярів, то Українська Виставова Корпорація зможе удержати павільон у своїх руках до кінця вистави.

(Далі буде).

Свята в краю.

Районовий День Обжинків
у Янчині.

Заходом кружка „Сільського Господаря" в Янчині відбувся в неділю 6. вересня п. р. перший у перемишлянському повіті День Обжинок. У ньому взяли участь крім місцевого кружка „С. Г." також місцеве т-во „Луг", хор чит. „Просвіти" і кружки „С. Г." з Брухович, Дусанова, Гулькова-Корелич та Подусільної.

Свято це мало розпочатися в суботу вечором походом женців по селі зі співами обжинкових пісень та зложенням Раді кружка „С. Г." вінка зі збіжа. На жаль, ця гарна частина свята з причини дощу не відбулася. Чергового дня, в неділю, свято започатковано Службою Божою яку відправив місцевий парох о. В. Танчак. Під час Служби Божої виголосив о. Танчак високопатріотичну проповідь, в якій змалював про значіння Дня Обжинок та про працю по кружках „С. Г.". Службу Божу відспівав місцевий хор, кілька пісень відіграла також орхестра з Лапшина.

Безпосередньо по богослуженні уформовано похід, який рушив здовж селом на громадську площу. Похід вела орхестра з Лапшина. За орхестрою йшло коло 50 малих діточок зі сніпками збіжа та китицями квітів. Відтак йшла Рада місцевого кружка „С. Г." зі своїм дуже гарним прапором, виконаним на основі проекту мистця П. Холодного. За Радою кружка поступали секції хліб. молоді з Янчина і Гулькова-Корелич. Дальше йшли кружки „С. Г." з Брухович, Дусанова, Гулькова-Корелич і Подусільної. Всі кружки й секції мали таблиці з відповідними написами. За кружками перейшли рільничі знаряди як сівалка, культиватор, віз з плугом, колісниками та бороною, вози зі збіжам. сіном, віз з вуликами та дуже гарно удекорований віз з яриною (з фільварку п. М. Луцького). За возами йшла чета дівчат і жінок зі серпами та чета хлопців з косами. Похід замикали старші громадяни і громадянки Янчина.

На площі всі учасники походу установились перед трибуною. Рада місцевого кружка вручила вінок зі збіжа присутньому на святі голові Т-ва „Сільський Господар" і голові філії „С. Г." в Перемишлянах п. М. Луцькому, який виголосив палку промову. Дальше м-р Кісьба привітав учасників свята від філії „Просвіти" з Перемишлянах, а п. Войко від Народнього Дому в Перемишлянах. Відчитано також привіт від Районової Молочарні в Ладанцях. На тім перша частина свята закінчилася.

По обідній перерві відбувся на тій самій площі фестин, на програму якого склалися виступи хору чит. „Просвіти" з Янчина деклямації „Ниво" М. Старицького „Гей гей воли" Ст. Рудавського і „Не хилійте вділ прапора" Б. Лепкого, виголошені учасницями секції хл. молоді з Янчині, виступи місцевого Т-ва „Луг" та виступи учасників секції хл. молоді з Подусільної, які відграли з великим успіхом пєсу М. Дячинів „Зілля плаче", виконали 4 вені і також „Арвін". Фестин закінчила промова голови п. М. Луцького та національний гимн, що його відіграла орхестра. Ця орхестра відпровадила також кружковий прапор, що повівав на щоглі в часі цілого свята, до хоромки кружка.

День Обжинок у якім взяло участь коло 700 людей, зробив велике враження на всіх учасників та ціле село Янчин. Свято це буде заохотою та взором для інших кружків у повіті до уладження подібних імпрез. Ініціяторам та організаторам цього свята належиться повне признання та подяка

В. Д.

Суконні матеріяли
мужеські й жіночі
знаменитих **бельських фабрик** першої якости поручає склад сукна
Йосиф Райзер **Львів, Леґіонів 45**
(напроти Великого Театру).

Окружне Кооперативне Свято
в Остапю.

В неділю 6. IX. п. р. відсвятковано 10-ліття існування кооперативи „Згода" в Остапю, пов. Скалат. Величаве свято розпочало рано Службою Божою, на якій співав хор з Чачанівки, що його учасниці звернули на себе увагу своїм мельодичним національним строєм. Патріотичну проповідь про завдання кооперації яка має освідомити і зорганізувати наш нарід, виголосив о. Сендецький. Після Служби Божої поверх дві тисячі учасників вирушили зорганізованим походом на край села, де міститься філія кооперативи „Згода". Тут під голим небом на гарно прибраним жовто-блакитними хоругвами підвищенні відправлено панахиду за померших членів кооперативи. Промовою інж. Тертеки, нач. дир. ПСК Скалат та одномінутовою мовчанкою для вшанування памяти померших членів кооперативи розпочалася святочна академія перед великим портретом батька української кооперації, М. Левицького. Потім йшли привіти від сусідніх економічно-кооперативних установ співи хорів з Чачанівки, Глібова, Остапя, деклямації та вежі, що представляли собою трибуб. Книговод Михайло Сарабун, один з перших основників кооперативи, виголосив змістовний реферат про початки та розвиток кооперативи „Згода". Дир. ПСК у Скалаті Ференц виголосив довший реферат про значіння кооперативної ідеї для недержавної нації.

Кооператива „Згода" в Остапю засновона в 1926. р. Мала тоді 14 членів. Тепер по 10 роках існування має 120 членів і 3 крамниці. Завдяки праці свідомих людей села видно деякі корисні висліди кооперативної праці. Не вже не кількацять осіб, але сотки людей ідуть під прапором кооперації. Та всеж таки не сьмемо спочивати на лаврах, бо ще маємо тисячі наших людей неорганізованих в кооперації. В селі Остапю около 300 українських домів, отже 120 членів кооперативи — це рішуче за мало. Також з кооперативною свідомістю не найліпше, коли наші сусіди, закладаючи під боком кооперативи свої крамниці, здобуються відтягнути від кооперативи українських покупців.

Розвиток кооперативи „Згода" в Остапю — це частина історії нашої кооперації в цілім польськім та донедавна сильно москвофільськім пограничнім скалатськім повіті. Серед ширшого нашого загалу нема ще в повіті належного кооперативного і навіть національного освідомлення. Ще й тепер у деяких чисто українських селах для кількох запаморочених людців творяться „руські" кооперативи та різні „кулка". В останніх трьох роках при співпраці зі „Сільським Господарем" зроблено чимдалі поступи в економічно-кооперативній ділянці. Одначе в порівнанні з тим, що ще мусимо зробити, виконана праця досить незадовільна. Тому темпо нашого економічно-кооперативного розвитку мусимо значно зрисковати, коли не хочемо, щоб у цьому життєвому змаху нас випередили інші.

І. Ч.

Масове протикомуністичне віче
в Борщеві.

Активні виступи комуністів в останніх місяцях з нагоди наших національних здвигів у різних повітах Східної Галичини звернули увагу нашого національно свідомого громадянства на велику небезпеку, що грозить нам від агентів червоної Москви. Рівночасно змусили вони наше громадянство призадуматися над способом плянової і доцільної боротьби з комуністичною язвою та переведення відповідної освідомлюючої пропаганди й потреби організації національних чинників у протикомуністичному фронті. У цій справі сказав уже своє авторитетне слово митрополит Андрій Шептицький у недавньому пастирському листі, знаючи, що комуна загрожує теж і церкві та релігії плянovим поширенням безвірства і різними святотатськими злочинами, що мали місце особливо у дотеперішніх радикальних доменах на Покутті, в Дрогобичині й Самбірщині.

У протикомуністичній акції не можуть залишатись позаду й українські національні політичні організації. Сама собою виринає потреба, щоб забрали прилюдно голос передовсім такі наші політичні установи, як Українська Парляментарна Репрезентація і Центральний Комітет УНДО, при помочі окремих відозв-маніфестів і дали почин до широкої протикомуністичної акції для плянової боротьби з комунізмом. З огляду на важливе сучасне положення у світі і світовий комуністичний наступ безпосередній і посередній через так звані людові фронти і загрозу від них для теперішньої, опертої на християнстві европейської цивілізації всюди творяться протикомуністичні активи, не кажучи про дальшу безпощадну боротьбу, що її ведуть з комунізмом італійські фашисти і гітлерівці в Німеччині. Справу популяризують криваві події в Еспанії, що сучасним дають поглядову лекцію, куди йде і до чого прямує комунізм чи пак московський большевизм.

У повалені большевизму з усіх народів світа найбільше заінтересовані ми, українці, і тому протибольшевицька акція мусить бути у нас якнайбільше активна.

Покищо, як сказано, протибольшевицької акції пляново й доцільно ще не розбудовано. Потребу такої розбудови відчуває безпосередньо саме наше громадянство в краю, що дає спонукання і переводить у діло протикомуністичну організацію. Відчувається це в першу чергу у призбручанських повітах, до яких доходять відгомін протиукраїнських подій за Збручем. Там комуні найтяжче усадовитись і ті повіти найскоріше реагують на комуністичні затії.

До таких повітів належить борщівський по-

Німеччина домагається кольоній.

БЕРЛІН, ПАТ. Проклямований 9. ц. м. на конгресі нац. соц. партії 4-літній план кампанії за господарську самовистарчальність Німеччини є несподіванкою. Також домагання кольоній, зогляду на господарські потреби, перший раз упали в уст Гітлера в такій формі. Ті слова були звернені передовсім до Вел. Британії. В Берліні підкреслюють, що слова канцлера надають нове значіння ноті ним. уряду, яка уналежнила поворот Німеччини до Ліги Націй від звороту кольоній. Але тверезa оцінка ситуації заставила сформулувати одночасно 4-літній план внутрішньої господарської перебудови. Цей план має найперше перемогти господарські трудноші, які є наслідком територіяльної тісноти, перенаселення та недостачі кольоніяльних сирівців.

Подробиці плану ще не відомі. Кількакратне підкреслення, що його треба здійснити з огляду вищої конечности, каже догадуватися, що план передбачує великі фінансові й господарські новости.

Проклямація плану говорить врочисто, що „поняття працедавця і наємника зникає, а лишається лише виконавець доручень цілого народу". Це дає підставу до здогадів, що держава матиме певно диктаторську ролю в господарському житті. З другого боку ця деклярація та інші гасла проголошені з нагоди конгресу, свідчить, як здається, про проекти деяких соціяльних реформ в інтересі робітництва.

—o—

вит. Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО в Борщеві відбувся в поведілок 7. вересня ц. р. маніфестаційне масове протикомуністичне віче з рефератом посла д-ра Степана Барана. Велику салю „Народнього Дому" разом з галеріями і поридорами заповнили вічевики-селяни з цілої Борщівщини: прибули теж священики, світська інтеліґенція та міщани з Борщева і Скали. Дуже багато з тих, що прибули на віче, відійшло через брак місця. Такого масового політичного віча в Борщеві у новіших часах ще не було. На салі буквально море голов. Багато молодих селян. Учасників, що мали змогу слухати реферату д-ра Барана, було більше як 1.000. Якщоб віче могло відбутися під отвертим небом, то учасників було би втрое більше. Зацікавлення протикомуністичною акцією велике.

Віче отворив і йому проводив секретар Повітового Народнього Комітету УНДО дир. Петро Ґораль покликавши на секретарів інж. Ярослава Рущишського і студента богословії Миколу Ґресюка. До слова прийшов як референт посол д-р Степан Баран.

У двогодинному рефераті промовець обговорив коротко історію й ідеольоґію комунізму і його сучасної московської форми — большевизму, що в жовтні 1917. р. прийшов до влади. Докладніше спинився на боротьбі, яку московські большевики повели з новоповсталою Українською Державою в р. 1918. до 1920, що закінчилася большевицькою окупацією нашої держави. Сьогодні за Збручем нема Української Держави, бо теперішня Українська Соціялістична Совітська Республика є тільки московською губернією, яку при допомозі небувалого терору визискує червона Москва, що у брутальний спосіб продовжує дальше політику Петра І. і Катерини ІІ. Минула так звана ера українізації, що була розрахована на замилення очей національно свідомих українських елементів. Знищено фізично розстрілями, тюрмою і засланням на Соловки й Сибір українську інтеліґенцію, пляновим голодом на Україні, у якому згинуло до трьох міліонів наших селян та насильною колективізацією приголомшено покірне українське село, перемінюючи українських хліборобів у совітських панщизняків. Не пощадили й тих з галичан, що там залишилися свого часу для служби комуні, або зроблені обіцянками туди виїхали. Усі вони пішли або під „стінку", або опинилися в тюрмі чи на Соловках або на Сибірі. Це в заплату за їхню охоту служити червоній Москві. У Києві панує нині москаль-большевик Постишев, висланник червоного ката Сталіна. При ньому панують за Збручем москалі, жиди і навіть поляки комуністи. Нема тільки українців, що й досі борються проти большевицької окупації і прямують до власної національної незалежної держави, за яку згинув в рук. жидівського комуніста Шварцбарта борець за волю України Симон Петлюра.

Червоні гнобителі-кати бажалиб поневолити і ті українські землі, що є поза межами Совітів, особливо на Волині, а ще зокрема в Галичині. За гроші, здобуті з наших селян-кріпаків за Збручем, знайшли тут платних агітаторів, що старається тут розсадити наше національне життя. Кермують цим тутешні жиди-комуністи і це є головною причиною зросту протижидівських настроїв у наших масах. Ідуть навіть терором, як вказують на це численні події з останніх часів, навіть з убивствами наших сільських діячів, як це було у Верчанах і в Настасові. Проти комуністичної загрози мусить іти плянова й безпощадна боротьба, яку повинен вести зорганізовано наш місцевий актив в ім'я визволення України з московських кайдан.

Реферат посла д-ра Барана перебивали вічевики гучними оплесками на знак повної згоди з його виводами. Опісля директор Ґораль поставив такі резолюції:

Зібрані на всенароднього віча в Борщеві 7. вересня ц. р. українські громадяни Борщівщини ухвалюють:

1) виступити якнайрішучише і безпощадно проти комуністичної гидри, яка під різними видами наступає на наші землі;

2) стояти кріпко під українським національним прапором, бо тільки зорганізований національний фронт є силі знищити цілковито комуністичну небезпеку;

3) освідомлювати українське громадянство Борщівщини про комуністичну небезпеку для нас і про потребу боротьби з нею;

4) переслати свій гарячий привіт братам за Збручем, що стоять у московсько-большевицькому аркані зі зазивом, щоб видержали дальше у боротьбі з московським наїзником з вірою у повну над ним перемогу.

Резолюції прийнято одноголосно без дискусії.

Віче закінчилось відспіванням національного гимну.

Перед великими роковинами.

(Вияснення Національного Музею у Львові.)

У звязку зі статтею п. Т. З. п. п. „Заведбані роковини" в 195. ч. „Діла" подаємо до відома, що в Національнім Музею у Львові від довшого часу йдуть приготування до належного відсвяткування століття появи „Русалки Дністрової".

В грудні ц. р. або в перших місяцях 1937. р. буде відкрита в Національнім Музею окрема виставa, присвячена галицькому відродженню, зокрема діяльности Маркіяна Шашкевича та його товаришів від початку 1830-их рр. аж до смерти Шашкевича й далі до 1848. р. На виставі будуть поміщені архівні матеріяли друковані проці ілюстраційний матеріял та інші памятки з цих часів.

Співробітники Музею приготовляють розвідки про літературну й культурну працю цих часів по основі невикористаних досі архівних матеріялів, що зберігаєся в Національному Музею. Розвідки будуть своєчасно оголошені друком.

Є. Ю. П.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАҐД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсідн на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 8—10

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і рухавки. 2639 5—5

— **Вистава Союзу мистців плястиків** відкрита домівці при вул. Дідушицьких ч. 1. Вистава обіймає збірку графік Яна Брайтера і праць артиста маляра Ганса Брайштедта. Брайтер дався пізнати на цій виставі як цікавий графік, що репрезентує новочасний напрям сучасного німецького малярства. Вистава отворена щодень від год. 10—15.

— **В понеділок не буде торговиці на Ринку.** Управа м. Львова подає до відома, що в понеділок, 14. ц. м. торгова площа на Ринку з уваги на більший натовп людей у звязку з військовою дефілядою буде від самого ранку замкнена. Інші торговиці в середмісті та на периферіях будуть як звичайно в руху.

— **„Католицький день" у Львові** відбудеться 19. і 20. ц. м. у звязку зі священичим ювилеєм дольського архиепископа Твардовського. В програму входять попри богослуження та релігійні імпрези також зїзди різних католицьких, мужеських і жіночих організацій.

— **Ціни харчевих продуктів.** В часі від 7 до 11. ц. м. платили на Ринку у Львові такі ціни: пшенична булка 3½ сот., пшенично-житний хліб 35 сот., з житної 65 пр., муки 28 с., темний хліб 28 с., яйця 6 с., звичайна ковбаса 1 кг. 2 зол., десерове масло 2.80, кухонне масло 2.60, пшенична мука 38 с., житня 28 с., незбиране молоко 18 с., волове мясо 1.20, вепрове 1.40, теляче 1.00—1.20, смалець 2.20, сало 1.70, свіжа солонина 1.60, бульба 7 с. В порівнянні з попереднім тижнем підскочили ціни яєць, масла, молока, мяса волового і смальцю, зате обизились ціни муки, вепровини, телятини і сала.

— **Ректори виїхали до Варшави.** Всі ректори вищих шкіл у Львові виїхали до Варшави на конференцію, яку скликав міністер освіти Свєнцславський. На конференції мають обговорити низку важних академічних справ у звязку з новим шкільним роком.

— **Капеляни українських вязнів о. др Кладочний** виїздить у суботу, 12. ц. м. на об'їзд вязниць у такім порядку: Ясло 13. вересня, Тарнів 14—15, Вісніч 16—17, Св. Хрест 18—19, Люблінец 20, Равіч 21—22, Вронки 23, Коронова 24—25, Фордон 26—27, Ґрудзьондз 28—29, Ломжа 1—2. жовтня, Седльце 3. жовтня. О. др Кладочний повідомляє, що повищих дат буде точно держатися та що на всі письма відповість після повороту.

— **За привернення ступнів у школах.** Батьківські організації у різних містах висилають до шкільної влади збірні петиції, щоб у школах привернути давні т. зв. ноти чи там ступні. Вони кажуть, що брак ступнів в оцінці знання утрудное контролю, чи діти переробляють виклад лекцій, чи вчаться добре, чи не потрібна позашкільна поміч. Справою занялося міністерство освіти.

— **Мозок марш. Пілсудського.** Інститут анатомічних дослідів, який робив студії над мозком марш. Пілсудського, оголосив звідомлення із своєї праці. Досліди які переводив професор виленського університету др Розе, виказали, що мозок марш. Пілсудського мав вагу на 30 прц. більшу від пересічної ваги, що їх стверджується при таких студіях.

— **До Картуської Берези** відставили 10. ц. м. Йосифа Урбана, члена людової партії в Болзанові пов. Краків. Урбан уладив всупереч заборонові старости віче під голим небом, де гостро виступав проти влади, а крім того масовий похід з Болзанова до Закшова.

— **Перед реформою устрою адвокатури.** Всі адвокатські ради одержали проект реформи адвокатури, виладжений спеціяльною комісією з головної адвокатської ради. Адвокатські організації мають заявитися у справі цього проєкту до 15 ц. м. Проект передбачує введення примусової для кандидатів адвокатури 3-літньої судової аплікації, причому перехід до адвокатури сполучений зі зложенням судового іспиту. Аплікація мала би тревати тільки два роки, а не чотири. В пятому році аплікації признається аплікантам право заступати в апеляційних справах. Дальше передбачені деякі утруднення для тих, що переходять із судової та адміністраційної служби до адвокатури. При адвокатських радах мають бути введені спеціяльні ревізійні комісії і приспішене темпо праці дисциплінарних судів. З початком жовтня ц. р. розгляне цей проект головна адвокатська рада, опісля передасть міністрові справедливости. Реформа устрою адвокатури буде переведена шляхом президентського декрету ще перед скликанням законодатних тіл.

— **Хто виграв на льотерії?** В сьогодішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали м. ін. такі більші виграші: 10.000 зол. на ч. 36662 190842, 5.000 зол. на ч. 20842 41025, 2.000 зол. на ч. 149 2 54 57897 62162 67045 70777 84219 97738 123178 132141 132580 157346 190417, 1.000 зол. на ч. 2835 3547 6246 8887 10195 16254 39510 40664 43113 52184 62639 73215 78113 81254 92724 94472 95884 96441 120948 127485 132526 139364 154010 157385 161817 163862 170566 177900 184206.

— **Львівська хроніка.** На вул. Городецькій військовий мотоцикль переїхав 53-літнього І. Ґрубера і покалічив його тяжко. — На Сигневці під Львовом застрілилася 25-літня Емілія Шрайбер, донька заможного господаря, з причини нещасливої любови. — За фальшування векселевих підписів засуджено купців братів Адольфа і Мехля Найманів (вул. Сикстуська 19) по 6 місяців вязниці.

— **Краєва хроніка.** На шосі біля Демидівки пов. Дубно впав у рів пасажирський автобус, причому сім пасажирів потовклося. — В Синевідську Нижнім пов. Стрий випала з потягу вчителька Ольга Скобельська й тяжко потовклася. — Товаровий потяг, що їхав з Коломиї до Снятина, розірвався біля Матіївців на дві части, наслідком чого настала перерва в залізничому русі. — На дорозі в Радлівцях пов. Дрогобич авто переїхало на смерть 5-літню дитину. — Іван Бобрик із Руди (Брідщина) хотів розібрати гарматне стрільно, яке найшов у стрісі. Стрільно вибухло й обірвало Бобрикові пальці рук і поранило черево. Відвезли його в безнадійному стані до шпиталю.

— **З Польщі.** На периферіях міста Вильна хлопці знайшли давну воєнну гранату, що вибухла і двох вбила, а одного тяжко ранила. — В Забаві бжеського повіту хтось убив трьома вистрілами з револьвера Валентого Хвалу, як вийшов у ночі на подвіря. — В Королівці бохенського повіту злодії вломилися до бюра молочарської спілки і розпороли огнетривалу касу. В грабунку хтось їм перешкодив і сполошені злодії втікли, відстрілюючись. — В Дешині пов. Ясло невідомі напасники стрілили крізь вікно до Яна Кучка і вбили його, а його жінку тяжко ранили. Подібні випадки сталися в інших селах. — Під Гарволіном на люблинсько-варшавській шосі знайшли тіло харчевого

старшини 36 п. п., пор. Стан. Остшиньця, якого підчас їзди ровером переїхав чийсь самохід.

— **Банкрутство фабрики.** Фабрику фаянсу в Ходзежи, що попала у фінансові труднощі, продано на ліцитації. За фабричні будинки з площами і всіми приналежностями осягнено поверх 600 тисяч, а довги доходили до 2 міл. 300 тисяч зол. Крім упривілейованих 288 тисяч все інше пропало. Фабрику купили два промисловці з Познання.

— **Пісня, що приносить мільони.** В Парижі стала дуже популярною пісонька, якої автор Поль Міеракі зробив маєток. Донедавна він жив у злиднях, а то й голодував. Його композиції не втішалися признанням публики. Аж вкінці скомпонував одну пісню, що загально подобалась і принесла йому не тільки славу, але й гроші. Кажуть, що на грамофонових плитах з тією пісонькою він заробив 5 мільонів франків. Тепер він пише оперету, на яку всі французи чекають нетерпеливо.

— **Жахливий голод** панує в Китаю, особливо в провінції Шечван. Місцева влада передбачує, що з голоду вмре незабаром 15 мільонів людей. Сотки тисяч китайців живиться вже місяцями деревною корою, травами, корінням, тощо. В деяких місцевостях голод такий жахливий, що населення їсть людське мясо. Цілі родини кінчать самогубством. До голоду причиняються також комуністи. Там, куди перейшли червоні війська, нема що їсти. Все загарбали червоні грабіжники.

— **Дирекція кіна „Марусенька"** повідомляє, що в цьому сезоні висвітлюватиме лише великі пробоєві фільми найбільших світових і краєвих фірм. Після „Нових часів" із Чаплінном піде фільма п.н. „Малий бунтівник" із Шерлі Темпль, Жаном Болесом, Джеком Голтом. Найновіші фільми із Шерлі Темпль висвітлюватимуть лише кіна „Марусенька" або „Коперник".

— **Там, де зимують раки.** Дотепер знімували собі спокійно по ріках, ставах і т. п., тепер положення раків Польщі перезимує дещо. Залізницею і фірманками звезено минулого місяця поверх чверть мільона штук цих черепашок, щоб по їх перерібці запрезентувати консументові готову ракову зупу КНОРР. Давніще була ракова зупа привілеєм одиниць, тепер кожний буде міг насолоджуватися її незвичайним смаком, бо тільки 20 сотиків коштує одна кістка на 2 тарелі знаменитої ракової зупи КНОРР. По своїй вподобі можна поліпшити смак цієї зупи, додаючи кропу, масла, або сметани.

— **Гімназійні учні мають слово — бо фірма А. Віттельс у Львові, Рутовського 7, проти катедри,** ввела абонамент на студентські однострої, а також зимові плащі студентські, приписані — **місячно зол. 15.** Однак ціна дуже приступна. 14/113 11-?

Срібна Олімпіяда на Східних Торгах.

Львів, 12. вересня 1936.

Третій рік з черги оглядаємо в Павільоні Мистецтв на Східних Торгах експонати фабрики срібних виробів Д. Л. Нойман (Кохановського 21) і за кожним разом подивляємо вимагаючий розвій її продукції, так під оглядом скількости нових моделів як і під оглядом чистенности нових артистичних мотивів. Бачимо там оригінальне дерево-ліхтар, чудесно викінчені срібні кавові сервіси, гарно цизельовані срібні чайники, величаві ріжнородних фасонів срібні гарнітури до курення, масивні срібні таци під канапки, кришталеві кабарети та інші кришталеві у найбільш сецесійних формах. Побіч стоять рядом гарні касети з комплетами срібної застави, оригінально викінчені чаші на спортові нагороди і кількадесять моделів цукорниць, одні гарніші від других. Одним словом правдява Олімпіяда срібла.

Інж. Д. Л. Нойман, власник фабрики дає радо інформації та висловлюється, що хоча фабрика його є на високому рівні розвою, про дальший її розвій старається. Намірює дальше розширити її продукцію на всі інші відділи виробництва зі срібла та вистерігатись шаблькону. Власник задумує також заснувати у своїй фабриці відділ середньої і дрібної срібної галянтерії та розпочати продукцію срібних папіросниць, пудерничок, олівців і т. п.

Зацікавлення стійлом фабрики Д. Л. Нойман є велике, оглянули його також Міністер Промислу і Торговлі Роман та Віцепремієр Квятковський. Н. П.

—o—

Сензаційні подробиці

про французьку позичку для Польщі.

Льондонський „Таймс" подає сензаційні дані про французьку позичку для Польщі. Повна сума цієї позички є приблизно **міліярд золотих.** На цю суму складаються такі позиції: 1) Кредисконта Французького Банку для Польського Банку у висоті 14 міл. фунтів штерлінгів.

2) Запорука французького скарбу експорту до Польщі военного матеріялу на суму 13 міл. фунтів.

3) Готівкова позичка у висоті 6 міл. фунтів.

4) Заплата СССР за достави военних матеріялів для Польщі у висоті 5 міл. фунтів.

Страйки у Франції.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Страйкова ситуація не виказує більших змін. Число страйкарів у текстильнім промислі в Ліль є 40.000. Страйки захопили теж металюргічні фабрики округи Дуай, де робітники окупували фабрики. В Марселі страйк триває далі. Промисловці не хочуть вести ніяких переговорів так довго, аж поки робітники не покинуть фабричних забудовань.

Над страйковою ситуацією радили вчора премієр Блюм і міністр внутрішніх справ. Уряд не має замиру уживати сили.

Премієр Блюм дістає багато зая від ріжних робітничих організацій, які запевнюють його, що солідаризуються зі становищем уряду. Незвичайно сильно і впливова начальна рада загальничого синдикату заявила повне довіря урядові Блюма та запротестувала проти заїхань комуністів.

Дальші події у Стрийщині.

В Оравці пов. Стрий появилася вночі на придорожнім дереві картка з погрозами під адресою Петра Меклича. В картці грозили йому побиттям, якщо не покине праці у місцевого жида. В ночі з 7. на 8. ц. м. підпалив хтось у Головецьку 3 фіри сіна приблизної вартости 50 зол., власність Маєра Фрідмана з Головецька і Сури Вайсман з Тухлі.

Тієї самої ночі вибухла пожежа в будинку Бенціона Кеслера в Любінцях. Половину будинку врятували. Кеслер переховував там нафту, смари і т. п. Поліція веде слідство.

Мін. Гебельс про жидів і комуну.

НІРНБЕРГ, 11. 9. ПАТ. Вчора вечором відбувалися дальші наради партійного конгресу. Вершком у них були дві великі пропагандивні промови. Протибольшевицька й протижидівська.

Як перший промовляв керманич партійного уряду загран. справ **Розенберг.** Бесідник гостро завтакував комуністичний інтернаціонал і „зорганізоване світове жидівство". **Большевизм** — сказав Розенберг — **це умова недуга й політичне знищення.**

Мін. пропаганди Німеччини Гебельс говорив про большевизм у теорії і практиці. Большевики, по словам Гебельса, це організація нижчих інстинктів якогось народу, спрямована на знищення всіх вертісних під расовим оглядом елементів.

Дуже багато уваги присвятив Гебельс комуністичній тактиці комунізму й большевицьким методам діланя. Методи ці сперті на брехні й насильстві. „Держави, говорив Гебельс, що мають комуністичну партію, до деякої міри остають під володінням Сталіна. Відчула це одна західньо-европейська держава, яка заключила договір зі Совітами, мусіла собі випрохати в Москві приказ для своєї комун. партії, щоб вона не вела протидержавної акції і не саботувала військових кредитів". Атаки на большевиків густо переплітались з найгострішою характеристикою жидів. Жидів поставив Гебельс, в один ряд із комуністами.

— **Трагічний упадок з дерева.** На передмісті Кремянця, Бонівці, 16-літня дівчина впала 8. ц. м. з оріхового дерева і вбилася на місці. Вона була вже засватана і невдовзі мала йти замуж. Тому підчас похорону несли коровай і приграли музики.

ПАРИЖ — ВАРШАВА — БЕРЛІН.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Авас комунікує, що Поль Бастід, франц. міністр торговлі і промислу виїхав до **Варшави,** де перебуде суботу, неділю і понеділок. Вертаючись із Варшави поступить французький міністер до **Берліна** на один день. В Берліні відбуде мін. Бастід розмову з міністром д-ром Шахтом.

Плащі, сукні, костюми

після оригінальних віденських і французьких моделів „Wiener Modellgesellschaft"

з показу ревії мод, що відбулася у салях Театру Ріжнородностей — можна оглянути і замовити

у робітні Осипи Остаповичевої

Львів, вул. Малецького 10. II. п. 2711 1-3

ЯПОНСЬКО-СОВІТСЬКІ ІНЦИДЕНТИ.

З Хабаровська повідомляють, що в харбінській вязниці є тепер 21 совітських громадян, арештованих японсько-манджурськими властями. Арештованих трактують погано. Японські власти стараються вимусити від них зізнання, що свідчили б про їх участь у шпигунській акції. Протести совітського консуля у Харбіні перед японсько-манджурськими властями були безуспішні. Японські власти не дозволили ані консулеві ані своякам арештованих бачитися з арештованими.

—o—

ЗАЯВА НАЦІОН. ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

БУРГОС, 11. 9. ПАТ. Пресовий уряд національного уряду в Бургос проголосив комунікат для журналістів. У цім комунікаті говориться про гострі санкції проти часописних справозданців, які називатимуть націон. війська бунтівниками або повстанцями, а війська червоних „льояльними".

кіна.

Кіно „Апольо": „Не забуду за мене"

Німецька фільма з великим італійським тенором Бенджаміно Джілі. Історія молодої секретарки-німкині, що вибирається в подорож до Америки із своїм багатим шефом-промисловцем і по дорозі закохується у моряку-старшині корабля, на якому їде. Після великого захоплення приходить до розчарування, що має свою причину в одній інтризі. Молода дівчина випадково знайомиться із славним італійським тенором, старшим, не дуже гарним мужчиною, вдівцем, що залишився з малим синком. Вона виходить за нього заміж, щоб забути про своє недавне, прикре розчарування. Їздить із своїм чоловіком по великих світових столицях, де він виступає в ріжних операх. Сюжет фільми складений зручно і цікаво. Джілі має нагоду показати свій голос, справді прегарний, дуже теплий. Його партнерка — Магда Шнайдер, дуже добра дискретна артистка.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ У. С. С.

I. **Краєвий пятиманг жінок і мужчин** відбудеться у Львові в днях 26. і 27. вересня ц. р. на площі С.-Б., а саме: 26. вересня (субота), год. 16. 100 м і скок удовжінь (жінок); 27. вересня (неділя), год. 15. пятиманг мужчин і докінчення пятиманґу жінок (куля, скок утору, рятунок). Зголошення до 22. вересня ц. р. включно. Замкнені змагуни подадуть час приїзду і чи рефлектують на нічліг.

II. **Краєві ситківкові змагання** відбуваються у Львові на токах ЛКС, на площі С.-Б. і будуть тривати від неділі 13. ц. м. включно. Початок в усі дні о год. 15:30 у неділю о год. 9. і 15.

III. **День юніорів у Львові** в днях 12. і 13. вересня на площі С.-Б. з такою програмою: 12. IX., субота, год.

16: передбіг 60 м., куля, фінал 60 м., скок удовжінь, передбіг 4 × 70 м.; 13. IX., неділя, год. 10.30: передбіг 100 м. ратище, фінал 4 × 75 м., тризскок; год. 15: фінал 100 м., диск, скок угору, 4 × 200 м., 1500 м.

ТЕРМІНАР ЗМАГАНЬ ЛЬВІВСЬКОЇ Ц-КЛЯСИ.

Вильосовано осінній термінар мистецтв Ц-класи для львівської групи ЛЗОПН. Перший рік у цих змаганнях беруть участь 3 українські клюби: Зоря, Луг і Степ. Всі клюби в тій класі поділено на дві групи. Луг і Степ грають у першій групі, Зоря в другій групі. Крім згаданих 3 українських клюбів бере участь у змаганнях 5 клюбів польських і 2 жидівські.

I. Група: 13. 9. Луг Львів — Степ Львів. 20. 9. Гапоель Городок — Луг. Степ — Голь. 27. 9. Луг — Голь. 4. 10. Степ — Льот Баторівка. 11. 10. Льот — Луг, Гапоель Степ.

II. Група: 13. 9. Зоря — Гранат Львів. 20. 9. ПАСТ Львів — Зоря. 27. 9. Зоря — Стшелец Перемишляни. 4. 10. Гвязда Штери — Зоря.

Клюб помищений на першому місці є господарем змагань.

ЗОРЯ — ГРАНІТ.

Перші змагання за мистецтво Ц-класи розіграє українська дружина з сильною польською дружиною Гранітом 13. ц. м. в год. 10-ій рано на грищі 40. п.п. (Лехії) на Погулянці. (Доїзд трамваєм ч. 3).

ЛУГ — СТЕП.

Змагання за мистецтво Ц-класи і взагалі перші змагання між двома українськими дружинами у Львові у Ц-класі відбудуться в неділю 13. ц. м. в Лютовому Городі при вул. Вулецькій. Початок в год. 16-ій.

—o—

Листування Редакції.

Всч. о. Т. Савойка: Вашу заяву передали ми до Тов. Секретаріяту УНДО.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Заболотів:

11. IX. Дума про Нечая.

З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:

Прем'єра „КАМОГРЯДЕШИ?" Quo vadis?)

19. IX. I-а частина.

20. IX. II-а частина — вперше.

21. IX. I-а частина.

22 IX, II-а частина — вдруге.

23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:

11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).

12. IX. Ніна тещ.

13. IX. год. 8. веч. Інваліди.

Біла:

13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

12. IX. Львів. Сала Театру Різнородностей.

З огляду на обмежену сільність місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торговлі" (Ринок 36).

15. IX. Судова Вишня.

16. IX. Мостиська.

17. IX. Перемишль.

Великий Театр:

Пятниця, 11. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Мащинського.

Субота, 12. IX. год. 8. веч. опера „Гофманові казки".

Неділя, 13. IX. год. 3.30 попол. „Трафіка пані генеральової"; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені".

Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Різнородностей:

Неділя, 18. IX. год. 8. веч. „Пані президова".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані президова", ціни найнижчі.

Цирк Станєвських

(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".

ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".

КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МЕТРО: „Дві сироти".

МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Перану".

МУЗА: „Петер Ібетсон".

НАКС: „Буря над Андами".

НАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.

ПАН: „Запрошення до вальса" з Ліліяною Гарвей.

РАЙ: „Чорна перла".

СВІТ: „Їх Екселенція бабуся".

СТИЛЬОВЕ: „Біла парада" та ревія.

ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".

ТІХА: „Демон золота", ревія „Під сонцем півдня".

ХИМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 3.)

„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. вересня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Орхестра мандоліністок, 19.10 Симф. музика на дуті інструменти, 22.30 Арії з ораторій і опер, Шор баритон. **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів, **Прага** (470,2) 16 05 Розр. програма, 19.15 Концерт орх., хор. **Париж** (1648) 11 00 Легка музика, 15.15 Пісні, 15.00 „Джіта, циганочка" оп. Де Міолі, для дітей, 20 15 Опера, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 17.50 Нар. пісні, 18.20 Форт. ресіталь, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 12.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 11.50 Барвна всячина, 14.20 „Бабське літо" вес. оповідання, 15.00 Розр. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Нар. пісні, циг. орх., 13.30 Сальон. музика, 17.00 Форт. ресіталь, 18.20 Мельодії із звуковиків, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.45 „Паяци" оп. Леонкавалл, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Легка музика, 21.20 Синкопована музика.

Неділя, 13. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Мельодії із в. і Йос. Штрауса, 15.40 Форт. тріо ф-моль Двожака, 17.50 Барвні мельодії, капеля, спів, 20.05 „Баєріо ді Фран Президентін" кон. Бахмана, 22.20 Арії та пісні, Кол. Патакі тенор, **Братислава** (298,8) 10.15 Концерт на флет і форт., 18.15 Мадярські пісні, **Кошиці** (259,1) 18.30 Оп. арії, **Прага** (470.2) 7.30 Концерт, 8.30 Орг. ресіталь, 9.40 Спів, 10.30 Скрипка, 19.30 „Гофманові казки", оп. Офенбаха, **Париж** (1648) 12.00 Орг. ресіталь, 14 34 Симф. концерт, 17.00 Легка музика, 20.00, 20.45 Театр Улми, **Білгород** (437,3) 17.00, 21.00 Нар. пісні, 19.50 Музика на два форт., 20.20 Скрипка. **Берлін** (356,7) 13.00, 18.00 Музика, 20.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен**(1571) 13.00, 16.00 Концерт, 22.20 Гайднів квартет, **Мінхен** (405,4) 9.45, 11.25 Орх. концерт, 18.00 Нар. музика, **Будапешт** (549,5) 12.20 Мадирські нар. пісні, циг. орх., 17.00 Вок. концерт, 18.30 Сальон. музика, **Міляно** (368,6) 13.20 Камер. музика, 13.00 Розр. програма, 21.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.00 Орх концерт, 20.45 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, ок. 22.15 „Ля джара" пантоміна Альф. Казелля.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Авд. для шкіл: Співаємо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.02 „Пяти Ахілевого журналіста", вес. фейл. 12.13 Полудневий денник, 12.25 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 „Про сливачка-бідачка" й інші вес. байки, авд. для мол. дітей, 16.00 Фавст. Кульчицький: Мала серенада на квартет дутих інстр., 16.15 Польське село у пісольці ренесансі, кабарет із гр. пл., 16.45 Столиці балтійських держав: У Копенгагені, 17.00 Концерт солістів: Володимира Яворського віолончеліста., 17.50 Серед озер і борів Ходзежи, 18.00 Сільва ревю, 18.05 Форт. ресіталь, 18.25 Актуальний фельєтон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., спів, 20.15 Будуємо дороги, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вокальний ресіталь, 21.30 Весела Сирена, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Розривковий концерт у вик. орх. і Любки Левицької (спів).

Неділя, 13. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу й пісня „Не нидай нас", 8.03 Для сеня: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на сьогодні, 9.00 Танкові суїти з гр. пл., 10.00 Трансм. із Замкової пл. у Варшаві: Богослужения з нагоди 400-ліття народин Петра Скарги, хор, 10.30 Музика з гр. пл., 11.45 „Корольон" Шекспіра (відч. д-ра Вол. Ямпольського), 11.54 Сигнал часу, 12.03 Гумористи й пісенькарі, солісти, хор, музика, 13.10 Театр уявн. „Історія про деревляного воїна" у вик. спіших дітей, 13.40 Концерт орх., конферансієрка, 14.30 Для села: Завваги при копанні бараболь, Із інструкторської долі, 15.00 Кілька веселих фокстротів, гр. пл., 15.20 Рекламовий концерт, 15.50 Концерт солістів, Аргасінська спів, форт., віоля, 16.25 Музика з гр. пл., 17.15 Розр. концерт у вик. кавер. орх.; у перерві монольог „Свято Варшави", 18.00 Підвечірок при мікрофоні, концерт орх., солісти, 20.00 Хвилина Брон. Губермана з гр. пл., 20.25 Литовський пейзаж, поет. чвертьгодина, 20.40 Політичний огляд. 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Спів ресіталь Доди Конрада з супр. форт., 22.00, 22.15 Спортові вістки, 22.20 Концерт орх.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгія бельг. 89.98—89.53, Долярн американські 5.32 — 5.29, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 360.97 — 359.25, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 175.29—172.42, Фунти англ. 26.91 — 26.75, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.09, 119.25, Корони норв. 135.18—134.20, Кор. шв. 138.68—137.70, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.86—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 100, Вугодь 14.25, Лісьпол 13.1..

Папери.

3 інвест. 2. ем. 64.50, серія 74, 5 конв. 49, 4 прем. дол. 44.25, 7 прц. стаб. 52—53

Заставні листи.

3 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 61.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 11. вересня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.05	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10	„
1 л. молока	0.12	„
1 к. яєць	2.75	„

Тенденція на масло, молоко слабша на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята і. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Курки без остріг і. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05	„
Качки молоді, товщені і. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи Гірших сортів рішуче не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАУКА

...ЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом складання свідоцтв, провадження паризької моделістом Бінцером приймає виклад. Оссолінських 12. 2704 1-12

ТАНЦІВ вчачає першорядна Школа Брисової-Іроатової і Сина Баторія 28. 2709 1—3

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ, 2615 Львів. Пекарська 31. 4-9

МЕБЛІ: їдальні, спальні кабінети, салюнки. Клюби, тапчани, матраци і декорації — поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська **ІВАН ОРТНЕР** Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79 2656 8-11

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ вчительки до дітей вл. 4. і 1-ої нормальної від 1. жовтня. Парохіяльний Уряд Стшимір п. Погорільці. 2710 1-2

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНУ писальну Адлер, українсько-польську дешево продам Патицький, Львів, Чарнецького 10. 2700 1—3

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний заздрив Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгім" вибагливі моделі першорядної якости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій виробні ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 6-8

ДО ПРОДАЖІ дім, під мэрга саду в Комарні, 6 тисяч золотих (напроти церкви св. Михайла). Відомість Львів, вул. Голуцки 3 (Бюро). 2649 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Д-р Людвика

Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозінського 9, тел. 255-50

2707 ВЕРНУЛАСЯ. 1—3

РІЖНІ

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гоянкович, — Львів, Лайпціґська 4. 2684 6-60

Дешево — Сітки до огорожі . КОНРАД

Стрийська 22. 2696а 1-6

Горішношлеський вуголь

Ріхтер. Мисловиці по гуртових цінах оферує львівська вуглева гуртівня **„КАРБО"** Львів, Сикстуська 8. тел. 208-68 2708 1-2



Найбільший склад всіляких музичних інструментів і дутих, саксофонів, фортепіянових гармоній, грамофонів і українських плит **й. Гехт,** Львів, Городецька 57. 1-3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 206 (14.455). Львів, неділя 13. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телєграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телєф. Редакції: 229-41. „ Друкарня: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ОБУВА першорядної марки „КІЛІНСЬКИИ"
2693 виключна продажа 2-3
„МІКАДО" Львів, пл. Марійська 5 (Марійська Галєрія)

Совітські маневри на Білорусі.

(РО). На совітській Білорусі відбуваються вздовж польсько-совітської границі маневри червоної армії. Московська преса інформує, що до Мінська приїхав Ворошилов, якого вітали представники уряду, партії і війська. Часописи описують ліричними тонами ентузіязм мешкан ців Білорусі для „найближчого співробітника великого Сталіна". Ворошилов виголосив у Мінську промову і положив у ній найсильніший натиск на внутрішню небезпеку. Є це натяк на московський процес : на викриття ріжних опозиціонерів. В маневрах бере теж участь заступник комісаря оборони маршал Тухачевський. До Мінська приїхали військові делегації Чехословаччини, Англії та Франції.

СОВІТСЬКО-ЯПОНСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Взаємини між СССР і Японією знову хвилюють большевицьку пресу. Часописи з 8-го ц. м. містять урядову вістку про протест совітського представника Юреніева у справі нарушення границі. Японці винують большевиків, а большевики спихають усю відповідальність на японські війська. „Правда" містить довшу статтю під загол. „Агресивні видумки", у якій закидує японським військовим колам активізацію протисовітської пропаганди. Ця активізація датується від половини серпня і зона змагає до викликання нового загострення ситуації.

Офіціоз Ц. К. партії намагається вбити клин між японський уряд і нарід. Пише він, що буцім го нарід бажає собі приязної співпраці з СССР і тому уряд маскує перед краєм свої заміри. Совіти домагаються створення японсько-совітських прикордонних комісій.

НЕБЕЗПЕЧНА ПОВІСТЬ.

(Р. О.). „Правда" висловлюється у літературних і мистецьких справах тільки тоді, коли хоче сигналізувати політичне тло. В числі з 9. ц. м. „Правда" обговорює широко повість Зарудіна, поміщену в місячнику „Новий Мир". Повість змальовує життя совітського селянства від 1928 р. до сьогодишнього дня. Село — у цій повісті — темне, забобонне, боязливе і огірчене. Одначе, щоби виконати партійний приказ, автор в епільогу переробляє своїх героїв на ударників-колгоспників. Це не врятувало його перед „Правдою", яка обвинувачує редактора місячника Гронського та пише, що видрукування повісти Зарудіна — це не „похибка", але „ціла система похибок".

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ ощадностеві здожені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/15 резервовий понад 4,200.000 золотих.

50 кільометрів від Мадриду.

СЕВІЛЛЯ, 12. 9. ПАТ. Радіостанція інформує, що національні війська ген. Франко заняли долину Тільярд і осягнули таким чином нову комунікацію в частинами ген. Моля в Сан Мартін до Вальде Іглезіяс — приблизно 50 км. від Мадриду. Мадрид окружений тепер в усіх сторін та відтятий від усіх осередків достави.

На північнім фронті війська ген. Моля наступали на Сан Себастіян і бомбардували гору Ігуельду. На полудневім фронті націонал. війська наступають у напрямі Сіерра Мурано.

Вістка з Мадриду про загрожения Овіеда, Гуески й Теруель є фальшива. Ці міста не мають зовсім заміру піддаватися, але навпаки протинаступами приневолюють червоних до втечі

ПУСТИЛИ СВЯЩЕННИКА ДО АЛЬКАЗАРУ.

МАДРИД, 12. 9. ПАТ. На прохання геройських оборонців Альказару червоні пропустили до Альказару католицького священника. Опісля бій почався знову.

Французький міністер у Польщі.

ВАРШАВА, 12. 9. ПАТ. До Варшави приїхав французький міністер торговлі і промислу Поль Бастід. Його товаришами є директор кабінету міністра Альфан, дир. Бенедет і генер. комісар світової, паризької вистави Л. Аббе. Французького міністра привитали мін. Роман, підсекр. міністерства комунікації Бебковський та інші вищі представники уряду.

Після приїзду мін. Бастід здержав візиту міністрові Романові. Мін. Бастідові надали високі польські відзначення.

—o—

Кард. Пачеллі їде до Берліна?

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 12. 9. ПАТ. „Газетта дель Попольо" містить інформацію з Берліна, яка обговорює можливість виїзду держ. секретаря кардинала Пачеллього до Берліна та евентуальної стрічі кардинала з канцлером Гітлером. Цієї вістки у Ватикані не потверджують. Ця стріча булаб передумовою спільної протибольшевицької акції.

Арештування комуністів у Швайцарії.

ЦЮРІХ, 12. 9. ПАТ. Поліція перевела арештування серед місцевих комуністичних кол. Зокрема арештували багато чужинців. Деякі з них були вже видалені зі Швайцарії. Поліція дібрала багато доказового матеріялу та попала на слід рухомої, тайної радіостації.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

З трагедії Лемківщини.

Вихованння греко-кат. клиру в римо-кат. духовній семинарії.

Поруч із північно-українськими землями в Польщі є Лемківщина від кількадцяти літ терепом злощасних експериментів зі суто політичною закраскою, що зміряють до одної мети — цілковито відділити ті землі від української Східної Галичини й відмежувати від її національних впливів. Про цю дуже цінну для нас частину української етнографічної території писалося у нашій пресі чимало при ріжних нагодах. Недавно появилася окрема популярна студія Юліяна Тарновича під наголовком „Ілюстрована Історія Лемківщини" (Львів, 1936 — накладом видавництва „На сторожі" — стор. 285, більшої вісімки з трьома картами і 100 ілюстраціями) одинока цього роду публікація про Лемківщину, з якою повинні зазнайомитися наші найширші кола.

Експерименти почалися безпосередньо після світової війни від систематичного усування учителів українців з Лемківщини і насланння на їх місце поляків. Вправді здебільша залишили українську мову навчання (фактично тільки на письмі), але ліквідували українське вчительство майже в цілости, завели там ославлений „лемківський буквар" та усунули український. Відомі мовні закони Ст. Грабського з 31. липня 1924. р. попри Холмщину з Підляшам не обняли теж Лемківщини й українська мова не має там ніяких прав у публичному житті — навіть на письмі. Розвязано цілу низку українських культурно-освітніх товариств, передовсім читалень „Просвіти", не дозволяючи зправила на основування нових. Вилучили з львівської апеляційно-судової округи окружний суд у Сяноці, суд цей скасували, а поодинокі городські суди придїлили до окружних судів в Яслі і Ряшеві краківської судової апеляції. В проєкті є прилучити територію колишнього сяніцького окружного суду до краківського воєвідства. Відірвали лемківську кооперацію від Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові та піддали її під ревізію польських ревізійних союзів. Врешті в 1934. р. створили для девяти лемківських гр.-кат. деканатів окрему апостольську адміністратуру та обсадили москвофілом пок. о. д-ром Василем Масцюхом.

Це тільки короткий спис важніших дуже дїймаючих і болючих для нас експериментів, що їх пережила і переживає [illegible] нині Лемківщина. Як найбільший удар відчули релігійні віруючі лемки експеримент зі створенням окремої гр.-кат. апостольської адміністратури, виділенням з перемиської греко-кат. епархії девяти лемківських деканатів, що входили до неї від перших часів христіянства на тих землях.

Конкордат з 1925. р. вичисляє подрібно ріжні церковні католицькі провінції в Польщі, між якими є і греко-кат. („рутено-католіка") львівська провінція, в склад якої входить і перемиська греко-кат. епархія — очевидно з Лемківщиною. Якраз у тому часі розведено на Лемківщині велику православну агітацію як політичний вираз довголітньої — ще з передвоєнних часів — москвофільської пропаганди. При природному розвою подій москвофільство було засуджене там на цілковиту загладу, яку несло йому українське національне освідомлення. Воно було теж і пов

ною асекурацією перед православям. Зрештою перемиський греко-кат. Ординаріят робив усе зі своєї сторони, щоби закріпити на Лемківщині греко-кат. церкву і не треба було аж окремих засобів у формі теперішньої апостольської адміністратури.

Як сказано, православя на Лемківщині має чисто політичне підложжа, себто **москвофільство**.

Створення лемківської апостольської адміністратури сталося без згоди і відома перемиського Ординарія, а тодішня Українська Парляментарна Репрезентація окремим меморіялом до Апостольської Столиці та особистою інтервенцією у варшавського нунція старалася звернути увагу рішальних церковних чинників на недоцільність вилучувати Лемківщину зі звязку з її матірною перемиською єпархією та на кожний випадок на шкідливість обсаджувати лемківську апост. адміністрастуру священником з москвофільського табору.

НАСОЛОДУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ
дає срібна столова застава фабрики
Д. Л. НОЙМАН — ЛЬВІВ
Тільки **КОХАНОВСЬКОГО 21.** Тел. 256-74.
Можна дістати у всіх більших ювелерських складах 7215 у цілій Польщі, або просто у фабриці. 1-50

В 1934. р. не було й потреби творити апостольську адміністратуру на Лемківщині. Масові переходи на православя були давніше — у 1926 — 1928 роках. По 1928. р. перейшли на православя тільки два села: Устя Руське і Регетів і то частинно. До 1934. р. православя було вже у відвороті й наладнувалися добросусідські відносини між греко-кат. і православними лемками, що при відповідній тактиці греко-кат. духовенства та при постійному стихійному зрості української національної свідомости серед лемків булоб довело автоматично до ліквідації православя та цілковитого успокоєння на церковному відтинку. Чимало зробила у цьому напрямі і українська преса.

Обсаду лемківської апостольської адміністратури пок. о. Масцюхом треба назвати як найбільш фатальною. Своїми особистими даними не надавався ніяк на те становище, що вимагало багато ідеалізму й особистої посяяти. Не вмів він удержати особистих взаємин навіть зі своїм епископом Преосв. Коциловським, якому нераз робив усякі пакости. Москвофіл з переконання, пішов як апостольський адміністратор по лінії бажань своїх партійних однодумців

З

енергією, що варта була ліпшої справи, взявся переслідувати діяльних і на церковній католицькій ниві заслужених священників українців, підлягаючи підшептам свого канцлєра — теж москвофіла — о. Полянського. Без потреби і зі шкодою для церкви переносив священників українців, зміняв і усував деканів та своєю поведінкою викликав загальне негодування і у тих селах як напр. Зindранова і Барвінок, що твердо стояли досі при греко-кат. церкві.

Кожна інституція дбає про виховання своїх майбутніх працівників. Дбає про них і католицька церква у своїх духовних семінаріях і наукових заведеннях для будучого клиру. Для грекокатоликів в Польщі є духовна академія у Львові, богословські ліцеї в Перемишлі і Станиславові та місійний інститут східного обряду в Дубні на Волині, при чому у Львові, Перемишлі й Станиславові при дотичних богословських заведеннях є окремі семінарії для кандидатів духовного звання. У Римі є окрема папська греко-кат. колегія. Здавалось би, що апост. адміністратор о. д-р Масцюх примістить кандидатів богословія з Лемківщини в одній зі згаданих греко-кат. духовних семінарій, з природи річи передовсім у Перемишлі, бо для малого числа кандидатів не створить Ватикан чи Варшава окремого науково-виховного заведення. Для лемківської адміністратури установлено по шістьох кандидатів на кожний рік — себто разом на 5 літ студій — 30. І справді о. Масцюх прийняв шістьох і примістив **їх у ченстоховській римо-кат. духовній семінарії в Кракові.** Є там три окремі римо-кат. дух. семінарії, для краківської, катовицької і ченстоховської епархій, яких елеви ходять на богословський виділ ягайловського університету. З прийнятих 6 кандидатів, зголосилося 5, з них в часі року виступив один, осталось 4, всі з Лемківщини, виключно сини москвофілів, з того трьох синів священників, а один син світського чоловіка.

Питомців у Кракові полишено власній долі Ніхто їх не відвідував, ані не дбав за їх духові потреби. Середні школи скінчили вони на заході, не знають добре ні нашої мови, ні літератури й історії та навіть не уміють читати добре церковних книг. Не користають теж і з науки української мови і літератури у краківському університеті, хоч для цих предметів є там окремі катедри, обсаджені професорами українцями — д-ром Іваном Зелинським і Богданом Лепким. Релігійні практики відбувають у **латинському** обряді, і тільки в неділю служать до Служби Божої одному з греко-кат. священників (є їх в Кракові трьох) у місцевій греко-кат. парохіяльній церкві. Померший недавно ректор ченстоховської духовної семінарії о. пралат д-р Кароль Маковський, що сам ставився вирозуміло і прихильно до лемківських питомців, дивувався, що ніхто з їх церковної влади не подбає про їх духове та хоч би обрядове виховання, коли на місці є греко-католицькі священники!

Які вийдуть священники для Лемківщини з ченстоховської семінарії, не тяжко вгадати. Без знання мови, літератури, історії та психіки ба навіть обрядів тих, яким мають проводити, будуть для них завжди чужими і напевно не причинятся до скріплення греко-кат. церкви на Лемківщині. Навпаки, своєю цілковитою відчуженістю від вірних скріплять тільки позиції православія, а не греко-кат. церкви. І у цьому якраз одна з нових трагедій Лемківщини, спричинена сліпотою політики, що підтримує москвофільство „на злість".



Місце після пок. о. Масцюха вже обсаджене. Апостольським адміністратором Лемківщини назначено професора богословського ліцею в Станиславові і каноніка тамошньої капітули о. д-ра М. Медвецького. Особисто не має він за собою лихого імени. Від наших національних змагань стояв здалека, не будучи рівночасно активним і у москвофільському таборі, що сьогодні анектує його для себе. Як професор богословія товаришував і приятелював з теперішнім перемиським епископом Преосв. Коциловським. У противенстві до пок. о. д-ра Масцюха має бути о. д-р Медвецький людиною культурною і товариською — і що дуже важне — тактовною, що значно відтяжить його нелегке становище. Але покищо він незаписана карта.

Українське громадянство не ставить йому перепон і жде на його діла, після яких сформуються обопільні взаємини. У цьому місці звертаємо лиш увагу апостольського адміністратора на справу виховання нового клиру і її корисної розвязки. А вона при добрій волі можлива й у сучасних відносинах.

Церковна справа на Лемківщині це одна з найважливіших справ католицької церкви. Цікавиться нею загал нашого свідомого громадянства. Цікавиться нею, очевидно, і Українська Парл. Репрезентація, свідома того, що церковну справу слід трактувати у дещо іншій площині, як інші справи Лемківщини, бо тут голос має і Ватикан, не тільки Варшава. Для облекшення нещасної долі Лемківщини теперішня У. П. Р. внесла окремі домагання до уряду, між іншим, щоб змінити підхід і поведінку політичної і шкільної адміністрації в напрямі непідтержування москвофільства, щоб привернути окружний суд у Сяноці з його звязком з львівською апеляцією, щоб скасувати лемківський буквар і лемківські читанки і привернути в народніх школах буквар і читанки в українській літературній мові, щоб до лемківських шкіл повернули українських учителів та щоб не ставити ніяких перепон в діяльности українських культурно-освітніх, господарських та спортових товариств і кооператив. Церковні

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 4)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

МИХАЙЛО КУЗЕМСЬКИЙ.

Михайло Куземський, схоластик, львівської митрополії, був заступником предсідника Головної Руської Ради у Львові, основаної 2. травня 1848. р., і найдіяльнішим її членом. Він був також провідником нарад зїзду руських учених, що при участи коло сто осіб відбувалися від 19. до 26. жовтня 1848. р. в музейній салі духовної семінарії у Львові. В дні відкриття цього зїзду остерігав граф Агенор Голуховський, тоді віцепрезидент намісництва, о. Куземського, щоби зїзду не відкривати, бо його, мовляв, розжене польська гвардія народова. Обурений цим о. Куземський запитався, чи гвардія народова веде уряд у краю... Відтак пішла депутація до військового коменданта у Львові генерала Гамерштайна із запитом, чи порушені віцепрезидентом побоювання такі, що збори не можуть відбутися; Гамерштайн успокоїв депутацію і збір відбувся. В часі нарад повідомлено о. Куземського як провідника нарад, що кінна гвардія народова вже випроваджує свої коні, але нема страху, бо генеральна команда все відповідно зарядила.

Це було перше вільне зібрання українських учених на рідній землі, що радило під проводом о. Михайла Куземського. Для нас цікаво знати, над чим радили ті наші давні учені, як о. Микола Устіянович, Іван Товарницький, о. Михайло Малиновський, Теодор Леонтович, о. Іван Жуковський, Яків Головацький, Лев Сосновський та інші. Отже годиться згадати, що тоді піднесено потребу заснування господарського товариства; потребу видання історії Руси-України; засновування окружних читалень і завязання історичного товариства та організації шкільництва; а найбільше часу зійшло на спорах про мову: народню, чи церковно-славянську та про правопис: етимологічний чи фонетичний. Цей зїзд дав дійсний почин до заснування наукового товариства „Руська Матиця" у Львові.

Напровесні нового життя шукали наші діди і прадіди кореня життя української нації, що зачинало відживати...

Дня 6. листопада 1848. р. був о. Михайло Куземський з о. Григорієм Шашкевичем та Іваном Борисикевичем у депутації в цісаря Фердинанда в Оломуниці, щоби предложити йому правно-політичні домагання від галицьких українців; дня 28. січня 1849. р. — в депутації у молодого цісаря Франц Йосифа.

А на засіданні Головної Руської Ради 16. лютого 1849. р. поставив він внесок, щоби старатися про „шульрати" (ради шкільні) у такому складі, щоб у Львові був один поляк до береженя прав польської мови у Східній Галичині та в Кракові один член українець до береження прав української мови в Західній Галичині. Від нього вийшов також внесок, щоб уладити народне українське свято дня 15. травня 1849. р. з приводу знесення панщини і надання закону свободи (конституції).

Поданням, уложеним і підписаним о. Михайлом Куземським, як першим заступником предсідника Головної Ради Руської, звернулася Г. Р. Рада до австрійської міністерії у Відні, щоб вона відступила грунти академії і бібліотеки, що згоріла при бомбардуванні Львова дня 2. листопада 1848. р., на вибудування другої греко-католицької міської церкви у Львові, як також на поставлення українського національного інституту (Народнього Дому) у Львові.

В часі азбучної війни, коли президія намісництва у Львові покликала на підставі міністерського рескрипту з 8. травня 1859. р. азбучну комісію, щоб обдумала питання, чи в українській письменности можна ввести латинську азбуку, о. Михайло Куземський виступив з тої комісії. Одночасно він подав пропамятне письмо до державної міністерії у Відні, в якому висказав своє обурення, що уряд вмішується в домашню справу українців.

У третій сесії першого періоду Галицького Сойму хотіла польська соймова більшість обезпечити свою владу введенням цісарського канцлерства для Галичини і Кракова. Очевидно, наші посли противилися цьому, бо побоювалися, що цим способом поляки візьмуть у свої руки всю владу в краю. В цій справі промовляв о. Михайло Куземський у Галицькому Соймі дня 27. березня 1866. р. і сказав таке: Ваше нагле внесення прямує до того, щоб поставити між українським народом і монархом „канцлера-родака", щоб і у Відні мати опікунство, котрого ми тут у краю хочемо позбутися... А дорікаючи польській автономії, сказав вкінці, що як наші громади доходять своїх прав до грунтів, лісів і пасовиськ, то їх прозивають комуністами; як боронимо наших політичних прав, то найдеться зараз назва: москалі; а як хочемо боронити незалежности нашої церкви, то вилите у нас зараз схизматиків!...

(Далі буде).

справи мають свою окрему ділянку, що її Українська Парляментарна Репрезентація має завжди на своїй увазі. Нею є й порушена справа виховання греко-кат. клиру для Лемківщини.

Д-р Степан Баран.

—o—

Прем'єр Складковський проти масового перенешення на емеритуру.

Прем. Складковський зацікавився справою перенешення державних урядовців у стан спочинку з огляду на кепський стан здоровля. А зацікавився цією справою тому, бо кадри емеритів виказують великий зріст, що спричинює поважне обтяження буджету. Прем'єр видав окремий обіжник, в якому ствердив, що бувають випадки перенешення в стан спочинку осіб визнаних навіть у 95% за зовсім нездатних до праці, а тимчасом ці емерити відтак працюють на інших становищах без ніякої шкоди для здоровля й побирають забезпечення з державного скарбу.

Ці факти є доказом задалеко посуненого лібералізму чи пак поверховної оцінки стану здоровля з боку лікарських комісій, що оглядають кандидатів на емеритів.

Прем'єр доручує лікарським комісіям при видаванні своїх оречень якнайдальше посунену обережність і совісність.

—o—

Біллля блищить чистістю.



Чи дійсно новий зворот?

Прага, вересень 1936.

Одною з найзамітніших подій у міжнароднім житті Европи останнього часу була поїздка генералісімуса Польщі Ридза-Сьміглього до Парижа. В політичній опінії Европи вона зробила велике враження, в деякому випадку вважають її навіть сенсаційною, а з ріжних сторін можна почути навіть голоси, що зміст паризьких розмов ген. Ридза-Сьміглього і питання, які в часі цих розмов вирішувано, вказують на повний зворот дотеперішньої закордонної політики Польщі.

Чи воно дійсно так? Ось що про це пише празький „Венков" (орган партії чехословацького премієрміністра) у статті „З Парижа до Варшави":

В деяких европейських політичних кругах панує думка, що в Парижі прийшло до зворотув закордонній політиці Польщі, а з польського боку підкреслюється, що там ішло лише про скріплення існуючого вже франко-польського союзу.

До позитивних успіхів варшавської поїздки до Парижа вераховують: зміну настроїв французької політичної думки супроти Польщі, відновлення тіснішої співпраці між армією обох держав і створення можливих передумовин для дальших переговорів у справах, які випливають з нової европейської ситуації. Польські політичні голоси заявляють, що не може бути й мови про повстання якогось нового блюку, що скріплено тільки старий союз, який є випливом з одного боку географічного положення обох держав, з другого — їхніх спільних життевих інтересів. Ані Франція ані Польща не думають творити нових блюків, звернених проти кого небудь.

Ситуація Польщі була тяжка, між ситуація Франції, - бо і на її східних і на західніх границях прийшло до великих збройень і підвищено контингент активних армій. Таким чином зброєння обох сусідів обнижували військову релятивну силу Польщі, як держави, яка до 1932 р. була ключем у східноевропейській ситуації. Польща має добре військо, має досить засобів для його озброєння, але не має досить гроша для переведення цього зброєння. При виборі між Францією та Німеччиною як двох можливих джерел, з яких Польща могла б зачерпнути потрібну фінансову допомогу для збройень, Польща з власних життевих інтересів вибрала Францію. В цей спосіб утратили всю свою основу підозріння, які особливо поширювалися в чехословацькій політичній опінії, що польсько-німецький союз є протифранцуським союзом, що його завданням є між іншим поділ Чехословаччини, є союзом, який обнижував вартість Польщі для Франції. Виявилося теж зовсім виразно, що так часто в европейській політичній опінії поширювана думка, неначеб Польща не мала ніякого інтересу в розвязці середньоевропейської проблеми, була теж зовсім неоправдана і безосновна.

Найтіснійший франко-польський союз не може у своїх наслідках вимінути розвязки відношення до Чехословаччини. Коли прийняти, що франко-польський союз залишиться і на майбутнє не лише оборонним союзом, тоді ще тимбільше стає ясним, що кожне ослаблення, кожна акція, що торкається Франції, мусить находити відповідний відгомін теж і в Польщі. Франція є союзником Чехословаччини — так, як союзником Польщі, і тому то при паризьких розмовах не можна було обминути питання прояснення і з цього напрямі. Правдоподібно йде тут про ту частину угоди між генеральними штабами, над якою мають ще далі працювати і яка кінець-кінців лежить у життевих інтересах обох держав.

Польща могла дістати матеріяльну допомогу для своїх збройень теж і з Німеччини. Коли вона цього не зробила, то лише тому, щоб не бути зовсім залежною від Німеччини. Але це це зовсім не значить, що Польща відвертається від Німеччини, або що хоче йти проти Німеччини. Польща бажає миру, але рівночасно з цим приготовляється на всяку несподіванку. І коли велика частина чехословацької преси з поїздки польського генералісімуса до Парижа та з позитивних успіхах цієї поїздки добачує кінець закордонної політики міністра Бека, то це нічо інше, як політична короткозорість. Така думка — це певне недобачування тої ситуації, в якій находиться Польща, коли заключувала союз з Німеччиною, це повне недобачування того, що тоді европейські великодержави робили европейську політику без Польщі і що той польсько-німецький союз був лише протиакцією проти недооцінювання великодержавного становища Польщі в загально-европейській політичній ситуації в цілому та східноевропейській зокрема. І нині було би великою помилкою думати, що творяться нові напрями закордонної політики Польщі, чи її стопроцентовий зворот. Нічого подібного. Те, що сталося, це лише внесення, не лише скріплення довіря між Францією та Польщею. І хоча з чехословацького становища — читаємо далі у „Венкові" — треба цей факт горячо витати, то зновуж таки не можна себе обдурювати, що він рівняється вже тимсамим повному вирівнанню й упорядкуванню польсько-чехословацьких взаємин. Він може лише скріпити довіря, а довіря в політиці є все найпевнішою базою до порозумінь.

М—н.

Дещо зпоза Карпат.

(Враження подорожника.)

Вперше переступив я високі хребти синіх Карпат точно перед 17 роками в місяці вересні як старшина Української Армії, що за місяць тяжкого відступу перед переважаючими силами большевицької навали, по розбитті фронту, по капітуляції Директорії, по відході Петлюри за границю, по відході Галицької Армії за Збруч, по відході Січових Стрільців за Дністер, по відході Армії Генерала Бредова за Прип'ять, по відході Армії Генерала Денікіна на Кубань, по відході Армії Генерала Врангеля на Крим, по відході Армії Генерала Юденіча в Естонію, по відході Армії Генерала Миллера в Фінляндію, по відході Армії Генерала Єфімова на Далекий Схід, по відході Армії Генерала Пепеляєва в Сибір, по відході Армії Генерала Колчака в Сибір, по відході Армії Генерала Дутова в Сибір, по відході Армії Генерала Анненкова в Сибір, по відході Армії Генерала Бичерахова в Сибір, по відході Армії Генерала Шкуро в Сибір, по відході Армії Генерала Мамонтова в Сибір, по відході Армії Генерала Шапшала в Сибір, по відході Армії Генерала Булак-Балаховича в Сибір, по відході Армії Генерала Родзянка в Сибір, по відході Армії Генерала Юзефовича в Сибір, по відході Армії Генерала Лохвицького в Сибір, по відході Армії Генерала Ларіонова в Сибір, по відході Армії Генерала Ханжина в Сибір, по відході Армії Генерала Сахарова в Сибір, по відході Армії Генерала Гайди в Сибір, по відході Армії Генерала Розанова в Сибір, по відході Армії Генерала Вержбицького в Сибір, по відході Армії Генерала Пилсудського в Сибір, по відході Армії Генерала Де Голля в Сибір, по відході Армії Генерала Вейгана в Сибір, по відході Армії Генерала Петена в Сибір, по відході Армії Генерала Фоша в Сибір, по відході Армії Генерала Жоффра в Сибір, по відході Армії Генерала Наполеона в Сибір, по відході Армії Генерала Цезаря в Сибір, по відході Армії Генерала Александра Македонського в Сибір, по відході Армії Генерала Ганнібала в Сибір, по відході Армії Генерала Ромула в Сибір, по відході Армії Генерала Ноя в Сибір, по відході Армії Генерала Адама в Сибір, по відході Армії Генерала Бога в Сибір, по відході Армії Генерала Всесвіту в Сибір, по відході Армії Генерала Вічности в Сибір, по відході Армії Генерала Безконечности в Сибір, по відході Армії Генерала Нуля в Сибір, по відході Армії Генерала Нічого в Сибір, по відході Армії Генерала Ніщо в Сибір, по відході Армії Генерала Ніде в Сибір, по відході Армії Генерала Ніколи в Сибір, по відході Армії Генерала Ніяк в Сибір, по відході Армії Генерала Ніяк в Сибір, по відході Армії Генерала Ніяк

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.
поручають **комплєтні уряджения кімнат, дивани, меблеві матеріяли, фіранки і тапети.** 2692 3 6

ходи і мабуть у найближчому часі отворить українську приватну гімназію.

Просвіта в Ужгороді зі своїми філіями і читальнями в цілім краю веде живий *культурний рух* виставами, святочними концертами, викладами, а також плеканням спорту. Доводилося мені бачити 30. VIII. підготову до спортового свята на день 6. ц.м. в Драгові, куди зійшлася молодь не лише з близьких, але й на 60 км. віддалених сіл, де йде праця під проводом рухливого і знаного просвітнього діяча та голови „Просвіти" у Празі з-ра Росохи. Такі і подібні виступи стрінете на Закарпатті всюди. На день 13. ц. м. приготовляється величаве посвячення Народнього Дому „Просвіти" в Свалаві.

Як туристові приходилося мені приватно всюди бачити. Проїздив я на колесі через Дулово в окрузі Тячів, де 30. 8. відбувалися під голим небом збори „Народнього фронту", скликані комуністами. Прибули і соціялісти з округи. Але разом з місцевими не було більше як 150 осіб. *Все без найменшого одушевлення.* В поїзній їдалі зачув я бесідника, що вихваляв кілько то тисяч фабрик наложено на Україні. На відпусті на Чернечій Горі в Мукачеві зачув я при пиві: „Дай Боже здоровля всім працюючим, але не комуністам". І кілька мозолистих рук піднесло малі шклянки пива вгору.

Тепер пють тут мало, бо гроша нема. Корчми майже порожні і рідко стрінете підпитого. Не так, як перед 10 роками. Кріза і виховання школи, „Просвіти" та добрий приклад виховуючих державних органів збирають гарні успіхи.

Буцімто українські емігранти майже без винятку стараються ніде не мішатись до політичної роботи і лише по змозі сил виконують обовязки в школах та урядах, як того вимагають приписи. Неоправдані підозріння в якійсь українській протидержавній роботі є видумкою ворогів, що підшіптують рівне деяким безкритичним чинникам. Коли українець, що йде на землях з українською більшістю населення не бачить на урядах українських написів, пройдеться попри школи й уряди Підкарпатської Руси, мусить зазнати великої приємности. Тут лише вина неорганізованости і малої свідомости широких верств, що нарід Закарпаття не має всіх своїх прав.

Я—ро.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

З польської преси.

„ІКЦ" відкриває Америку.

В „ІКЦ" з 13. ц. м. появилась передова стаття п. н. **„Червоні спадкоємці українських сівачів ненависти до Польщі" — „Комуністична агітація шириться серед руського сільського населення".** Помиляємо сам уже наголовок із денунціяторським вістрям проти всього українства, та помнімо вічне плутання наза „український" і „руський": раз виходять вони в автора на синонімн, то знову ажні вони ніби по ендецькому зразку, по якому українці, це неначе члени якоїсь „партії" у відрїжненні від „руського народу"!

Позитим автор переплутує правильну подачу деяких фактів і пресових цитат — із зовсім фальшивою їх інтерпретацією. Слушно звертає автор увагу на зріст комуністичних впливів на українському селі та взагалі на радикалізацію села. Слушно реєструє алярмуючі голоси української національної преси з цього приводу. Зате страшенне дивно звучить твердження, що „щойно події **останніх днів** казали українським *діячам* вийти з пасивности і піддати ревізії *теперішню політику*". **Яку політику?!** Історія взагалі починається для автора статті „ІКЦ" від нинішнього дня і від того, що він відкриває. Коли він каже, що „першою ластівкою, що віщувала прихід большевицької хвилі" були... зізнання *пок.* Тараса Крушельницького на його судовім процесі, то видно, що його відомости про історію українського радянофільства та москвофільства страшенне скупі.

Очевидно, що ввесь підхід до справи радикалізації українського села — типічно „куріерівський". За цю радикалізацію винуваті лише... у краївці, — лише **українська** інтеліґентна верхівка не і клір і вчительство (згадаймо недавні заклики до поліції), які ввесь час потурали протипольській націоналістичній кампанії і самі брали у ній активну участь. Щойно ніби **тепер** УНДО „приходить з гаслом ревізії дотеперішньої політики", але „ІКЦ" від себе дораджує УНДОвцям, щоб передовсім „завернути з дороги... українське вчительство й духовенство". Цитує теж „ІКЦ" недавню статтю „Діла" під „куріерівський": статтю, яка взивала до масових акцій в обороні українського стану посідання і ріжних пекучих українських справ — „ІКЦ" інтерпретує, як признання, що „українізм, що воював з усім, що польське та впродовж літ бунтував населення до невідповідальних виступів, зіграв в очах того населення". Висновок просто класичний для ментальности тих поляків, які взагалі у світі не хотять бачити й признати „дійсної дійсности". В той спосіб автор, що так радо покликується на українську пресу, „забув" запитувати найважніші причини радикалізації українського села, радикалізації однаково націоналістичної як і комуністичної, про що українська преса всюди й безупинно твердила і твердить, що: перше й найважніше джерело тієї радикалізації лежить у все ще неполагоджених культурних і господарських потребах українського села (і міста), у неполагоджених найпекучіших справах українського шкільництва, у дальшому ході кольонізації, у фактичному відсуненні українського населення від самоуправи і т. д. і т. д. Автор ані словечком не згадує про **польську національну політику,** зате всю вину скидає на ті українські кола, які **завжди** вказували на небезпеки такої національної політики. Автор промовчує, що активна і палка та безупинна боротьба у національній пресі проти боєвого націоналізму типу ОУН ведеться від більше б'ти літ та що б уже багато раніш українська преса виступала проти втягування молоді у підпільну роботу, проти масової кольпортажі нелегальних видань і т. п. метод. Забуває теж, що коли „Діло"

Звертаємо увагу
на охоронну марку наших безконкуренційних
ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)
„Калина"


Г. ДЕ МОПАСАН.

ГОДІ.

Граф де Льормерен кінчав одягатись. Кинув останній погляд у велике, на всю стіну в кабінеті, дзеркало і посміхнувся.

Граф справді був на вроду ще й тепер, хоч і посивів зовсім. Високий, хистний, стрункий, тонкого стану, з худорлявим обличчям, з тонким вусом непевного відтінку, так би мовити русим, мав він ті манери, шляхотні, ту шляхетність нарешті те, може не знаю як його назвати, що відріжняє людину одну від одної, більше ніж мільони.

Промовив стиха:

— Льормерен ще живе!

Пішов до вітальні, де чекало на нього почта. На столі, на якому кожна річ мала своє місце, на тому столі до роботи, що за ним господар цілий ранок нічого не робить, лежало з десять листів поруч із трьома газетами, трьох ріжних напрямків. Раз тільки ворухнувши пальцями, розкинув він усі листи, як той грач, що дає вибирати карту, і почав приглядатись до характеру письма — так він робив щоранку перед тим, як мав розірвати коперту.

То була задля нього солодка хвилина, хвилина чекання, замислів, незрозумілого неспокою. Що принесли йому ці папери, закриті, таємничі? Що в них є — радість, щастя, чи смуток? Пильно приглядався до них бистрим оком, розпізнавав характер, одбирав, розкладав на дві, на три купки, зважаючи на те, чого від них чекав. Тут друзі, тут байдужі, далі невідомі. Невідомі завше непокоїли його трохи. Чого вони хотять? Чия рука проставила ці чудні значки, які містять в собі думки, обіцянки чи погрози?

Того дня особливо запав йому в око один лист, хоч простий був на вигляд, нічим не відріжнявся від інших. Проте придивлявся до нього з якимсь потоком серце чогось тремтіло.

Від кого він може бути? Я знаю цю руку напевне, тільки не можу собі пригадати.

Підніс листа до обличчя, тримаючи обережно двома пальцями, силкувався прочитати крізь обгортку, не наважаючись розпечатувати.

Тоді, понюхавши його, взяв на столі невеличку лупу, щоб докладно придивитись до всіх подробиць у буквах. Стало йому якось млосно.

Від кого він? Рука мені знайома, добре знайома. Я мусів часто бачити це писання, так, дуже часто. Тільки було воно певне давнодавно. Від кого в біса може він бути? Годі! Хтось, розуміється, грошей просить.

І, розірвавши коперту, прочитав:

„Ви певне забули про мене, любий друже, бо вже от двацять пять літ, як ми не бачились. Я була молода, тепер стала стара. Коли розпрощалася з вами, тоді виїхала з Парижа, поїхала з чоловіком на село, з старим своїм чоловіком, що ви його називали: „моїм шкіпером". Чи пригадуєте собі? Він помер, пять літ вже минуло. І тепер я повернулась до Парижа, щоб одружити дочку, бо я маю дочку, гарну дівчину, вісімнадцять років. Ви її не бачили ніколи. Я вас сповіщала про те, що вона на світ народилась, але ви певне не звернули великої уваги на таку незначну подію.

Ви, ви й тепер той самий красунь Льормерен, так мені казали. Отож, коли ще пригадуєте собі свою Лізу, на яку ви казали Лізон, приходьте сьогодні ввечір пообідати з нею, з старою баронесою де Ванс, вашим повсякчасним вірним другом, що, зрушена трохи, але й рада, подав вам прихильно руку; треба її стиснути та не цілувати більше, бідний мій Жакле.

Ліза де Ванс".

Серце в Льормерена забилось. Сидів непорушно у фотелі, впустивши листа на коліна, дивився кудись просто себе, хвилювався, уболівав, аж сльози проступили у нього на очах!

Коли тільки кохав він на віку якусь жінку, то хіба свою Лізу, Лізу де Вонс; називав її Попелястою Квіткою за волосся чудного кольору та за блідосірі очі. О, це була вона, делікатна, вродлива, зваблива та тендітна баронеса, дружина старого, подагричного, угруватого барона, який несподівано завіз її рептом на село, замкнув, у вязнив з заздрощів до красуня Льормерена.

Так, він кохав і його кохали палко, був у тому переконаний. Вона звала його по товариськи Жакле, і якто воно в неї любо виходило!

Перебігало в голові безліч споминів, забутих далеких, солодких і смутних тепер. Раз увечір завітала до нього, вертаючись з балю і рушили вдвох на прогулянку до Булвонського гаю, — вона декольтована, в він у хатньому одязі. Діялось то весною, тепло було. Від її корсажу розходились у лагідному повітрі пахощі, від її корсажу та від тіла ще трохи. Який чудовий вечір!

СУКНА
РУДОЛЬФ СВІТАЛЬСЬКИЙ — ТАДЕЙ ГАЄР
Львів, Баторія 20. — готель Саський.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПЕРШОРЯДНИХ МАТЕРІЯЛІВ МУЖЕСЬКИХ.
Ціни низькі. — Догідні умовини сплат. — Кооперативам відповідний рабат. Т. 1

почало алярмувати зростом комуністичних впливів, то польська преса кепкувала собі і ці алярми називала мало не шантажевою тактикою, яка мала на меті вимусити на польській стороні якісь „уступки". І сьогодні, коли вже й „ІКЦ" признає факт радикалізації українського села, то і сам „ІКЦ" і вся решта польської преси не хоче бачити, що це радикалізація передовсім **протипольська** і що протидіяти комуністичному заливові, так само як і впливам революційного підпілля, можна тільки й одиноко одним способом: ідучи назустріч слушним і справедливим українським вимогам, головно у культурній і господарській ділянці, виходячи з основку, що скріплення української національної сили не пошкодить Польщі, як державі. Проповідями, що мають ще й образливий тон, у стилі останньої статті „ІКЦ", нічого тут вдіяти не можна.

—o—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ОБМЕЖЕННЯ ТЕРЕНУ ДІЯЛЬНОСТИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ У ЛЬВОВІ.

Коли промисловці приступили до Союзу Українських Купців, змінено в 1934 р. статут цієї організації. Новий статут довго лежав у воєводстві і щойно недавно повідомлено СУК, що статуту не принято. Суспільнополіт. Відділ Льв. Воєводства в письмі ч. В. 25/196/36 домагається зміни 2-го параграфу статуту, а саме обмеження терену діяльности до 3-ох східно-галицьких воєводств. Зазначити треба, що попередній статут цього обмеження не мав.

ЗАНЕПАД ХЛІБОРОБСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В СОВ. УКРАЇНІ.

Появились жахливі вісти про новий голод за Збручем. Большевики очевидно перечать. Радіостація Комінтерну заявила на днях, що це видумка гітлерівців, поширювана їх пресою. В Україні, мовляв, добрий врожай цього року і ніякого голоду нема...

В „Газеті Польській" з 8. ц. м. на госп. сторінці поміщена стаття С. Глясса п. н. „Загрозливі прояви в хліборобстві Совітської України". Автор представляє сумні гороскопи українського хліборобства. Цьогорічні засіви спізнені і значно скромніші, ніж у мин. році. Коли 10. червня 1935 р. засіяних було 15,727 тис. га, то 10. червня ц. р. — всього 14,157 тис. га. В деяких провінціях, як ось у вінницькій і київській, обшар сівби зменшився на більше ніж 1/8. Знищення осібняцьких господарств нічого не дало українським колхозам. Вони не тільки не виказали відповідного зросту засіяної площі, але навпаки виказали її зменшення. В Київщині — як подає автор — тільки одна четверта самостійних господарств є приростом колхозних грунтів. **Три четвертих стали тереном буряну і невжитків!** Ще гірше представляється ситуація, коли взяти на увагу всю Сов. Україну. З обчислень п. Глясса виходить, що з 1.4 міл. га, забраних несколективізованим селянам, не багато понад 200 тисяч га управляють колхози, **а приблизно 1,2 міл. га лежить відлогом і дичіє.**

Автор признає, що перед війною українське селянство (з природи індивідуалістичне) вело багато краще своє господарство, ніж московські селяни і було від них багатше. Насильна колективізація страшенно обнизила хліборобську культуру в українському селі. Це особливо різне в чорноморській смузі, що підкреслювали спеціяльно (особливо знаменитий економіст Осінський) на сесії Хліб. Академії Наук ім. Леніна в р. 1935. Виснаження землі в Україні є величезним, з яким не скривають сов. агрономи і часопи „Соціялістическое Земледеліе".

П. Глясс виясняє при кінці, чому большевики завдалегідь звичайно розтрублюють про великий врожай. Вони хочуть тим способом завдалегідь переконати управи колективів про безнадійність їх прохань за зниженням збіжевої данини („продналогу").

Польська хроніка.

ФІНАНСОВА ПОМІЧ ФРАНЦІЇ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

Відомо, що одною з причин холодного становища Польщі до Франції була байдужість останньої до фінансових і господарських потреб першої. Поїздка ген. Ридза-Сьміглього до Парижа принесла м. ін. теж заповідь фінансової помочі Франції і більшої її прихильности при торговельних зносинах з Польщею. Подробиці того ще невідомі, бо йдуть ще переговори обох контрагентів. Інформації, які передістались до преси, говорять про 3 міліярди франків позички та про урухомлення другої частини залізничої позички для другої лінії Шлеськ—Гдиня в неозначеній ще висоті. Важне є дальше признання Банкові Польському редисконту в Банку Франції, що дозволить емісійній польській інституції бути ліберальнішою в кредитах. Дешевий і достатній кредит матиме велике значіння для оживлення господарського життя Польщі, зокрема для її фінансового стану. Врешті збільшення торговельних обротів Польщі з Францією матиме — як запевнює господарська польська преса — корисний вплив на формування торговельного бідансу.

НОВИЙ ОБЛІГАЦІЙНИЙ КРЕДИТ ГАРАНТІЄЮ ОХОРОНИ ПРАВ ВІРИТЕЛЯ.

Політика акційних товариств у Польщі, яка довела до повної безкорисности дрібних капіталів, ульокованих в акціях, викликала конечність нової охорони прав вірителя. Йде про те, щоб спрямувати ощадности дрібних капіталістів до акційних спілок, забезпечуючи їм справедливий зиск з ощадностей. В тій цілі уряд випрацював проект закону про облігації, бажаючи дати нові основи під нові форми фінансування господарського життя. Закон про облігації не дозволить акційним спілкам викручуватись від плачення дивіденди, що досі було на порядку дня. Створить він можливість ангажувати капітали, які шукають ліпокати, без кривди для їх власників. Новий облігаційний кредит буде значно здоровіший від акційного.

Гемороїди
є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні терпіння. При гемороїдах вживаємо
Anusol
Goedecke
МОЖНА ДІСТАТИ В АПТИЦІ
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол.

СИЛЬНА ТЕНДЕНЦІЯ НА ЗБІЖЕВОМУ РИНКУ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Цьогорічна збіжева кампанія втримується дальше на доволі високому рівні. Тут і там ваганються ціни під впливом спекуляції, однак загал виказують вони сильну тенденцію, а виглядн з уваги на об'єктивні обставини у світі є зовсім добрі. Ситуація на краєвих ринках є не менше корисна, ніж на ринках закордонних. І хоч ціни збіжжа не дійшли ще до рівня рентовности і не дійдуть до нього ще в цьому році, проте збільшили вони покупну силу села. Відчуває це напр. Лодзь у політі на бавовняні вироби. Також збільшився збут сільськогосп. машин, навозів, тощо. Торговельно-промислові кола Польщі рахуються із ще більшим зростом покупної сили селян.

Світова хроніка.

ФРАНЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТУЄ В ЦАРИНІ ЕКОНОМІКИ. — ДЕВАЛЮАЦІЯ ФРАНКА ДАЛЬШЕ АКТУАЛЬНА.

Після удержавлення воєнного промислу, реформи Банку Франції, емітуванні внутрішньої позички, яка найшла серед дрібних рентіерів послушних субскрибентів, уряд Франції підготовляє нові реформи. З замітніших згадаємо: реорганізація податкової системи і податкові відтяжіння (особливо артикулів першої потреби), охорона ощадности, перебудова кредиту, реформа рахунковости, створення обезпечених кас від стихійних нещасть хліборобства, зміни в соціяльному законодавстві, тощо.

З турбот уряду в ділянці господарства вибиваються на перше місце турботи за стан бюджету і валюти. Заграниця не перестає втручуватись у справу вартости франка. Франц. міністр фінансів згіркав недавно у великій своїй промові, коли впливові англійські і бельгійські часописи твердять заєдно, що Франція не здвигає собі довіря без девалюації. Вони заявляють, що чекати на загальну стабілізацію валют безвиглядно і для Франції небезпечно, бо франк мусить бути достроєний до курсу фунта навіть без гарантії щодо пізнішої стабілізації.

Хоч Оріоль не хоче девалюації, проте французький уряд не скривається з тим, що в рамцях міжнародного порозуміння готов обнизити золоту вартість франка. Суфлерами валютового експерименту є такі визначні економісти, як проф. Шарль Ріст. Він у своїх публікаціях перестерігає уряд перед дальшою незмінністю курсу франка, заявляючи, що це веде до економічного і політичного відкремлення Франції. Єдиним шляхом, що веде до поправи, вважає цей науковий авторитет шлях, яким пішли Зл. Держави П. А. і В. Британія, себто девалюацію.

В. Н—вич.

Надійшовши до озера, де місячне проміння, пробиваючись крізь віти, спадало на воду, вона почала плакати. Льормерен, здивований трохи, запитав — чого вона?

— Не знаю — одказала. — То вода та місячь мене розчулюють. Кожного разу, як побачу щось поетичне, стискається в мене серце і я плачу.

Він усміхнувся, розчулившись і сам — вбачав нерозум і захоплений тією наївною жіночою чутливістю, чутливістю бідненької жіночки, що з усякого приводу вражається хвилюється. І почілував її палко, промовивши стиха:

— Серденько Лізо, немає понад тебе!

Що то за чарівне було кохання, ніжне, на малу годину, і як скоро скінчилось. Урвав його раз, коли саме вогнем запалало, отой барон, старий нескреба! Завів десь жінку та з того часу нікому більше й не показував!

Е, до лиха! Забув її Льормерен за два, за три тижні. Що з того! Він зберіг у серці для гаптіеї маленький святобливий кутечок, бо кохав тільки її! Розумів це тепер якнайкраще!

Підвівся й голосно промовив:

— Піду цього вечора на обід, піду!

Інстинктово вернувся до дзеркала щоб поглянути на себе, на всього себе. Думав: — Вона певне постарілась тяжко, більше за мене. — І радий був, правду кажучи, що стане перед нею горний ще, моторний, здивує її, розчулить може; мимохіть вона пожалкує за колишніми днями, далекими, такими далекими.

Взявся до інших листів. Нічого важливого там не було. (Докінчення буде).

Студія суспільної праці у Львові.

Абсольвентам середніх шкіл під увагу.

Цими днями Суспільна Студія (Studjum Społeczne) у Львові (Підвалля 17. II. пов.) оголосила вписи на рік 1936/37. Вважаємо вказаним познайомити наших абсольвентів середніх шкіл з програмою тієї школи і з можливостями праці по її успішнім закінченні.

Суспільна праця в різнородних її ділянках: опіка і виховання молоді і дітей в інтернатах, бурсах, захоронках, провідна праця в товариствах освітніх і господарських, ведення бібліотек і т. д. давно вже, особливо заграницею, перестала бути працею аматорів і дилетантів. Виконувати її з пожитком для громадянства можуть тільки ті, що покінчили відповідні фахові студії. До тих студій належать м. ін. такі дисципліни: суспільна служба, соціольогія, суспільна економія, психольогія, педагогіка, суспільне законодавство, адміністрація. Досі не можна було нашим студентам користати з таких студій з двох причин: насамперед тому, що суспільну працю вважали у нас аматорським додатком до якоїсь корисніщої праці, по друге тому, що у Львові не було відповідного шкільного заведення, а поза Львів ніхто не мав відваги виписуватися до незнаної школи. В останніх роках пізнали ви вартість фахового вишколу суспіль-

Вартість аматорських знимок

виступає щойно у побільшенні новочасно збудованим побільшенням апаратом, занулленим у фірмі **інж. А. ШАРФ**

2517 **Львів, Сикстуська 2.** 1-3

них працівників сильно змінилися. З одної сторони урядові чинники домагаються, щоб суспільні установи були ведені фахово вишколеними людьми, з другого боку громадянство нераз мало нагоду дорого платити за „недорогих", але нефахових провідників громадських установ. І в суспільній праці, як і скрізь обовязує парадокс: ми за бідні — щоби задовольнитися бідною (під фаховим оглядом) працею. Згадувана Студія дає змогу набрати теоретичної і практичної підготови для суспільної праці.

Придивімся програмі тієї школи. Передбачує вона дві групи фахівців:

1. Курс для виховників інституцій для дітей молоді,

2. Курс для провідників освітніх та господарських товариств, і бібліотек.

На обох курсах обовязують спільні виклади, окремі виклади для поодиноких фахів, вправи, семінарі і 150 годин практики.

Наука тревае від 5. 10. 1936 до 30. 9. 1937 і коштує місячно 10.— зол.

Умови прийняття: 1. скінчених 19 літ, 2. середня освіта. Подання треба складати від 7—19. ц. м. з такими залучниками: 1. метрика, 2. шкільне свідоцтво, 3. куррікулюм віте, 4. посвідка установи (для тих, що вже працювали суспільно). Про прийняття можна буде довідатися 26. ц. м. в секретаріяті Студії.

Які виглади на працю дає ця школа? Скажім відразу: добре платних посад та школа не запевнить, бо запевнити не може. Ніякі поправді ніяка школа не запевнює праці. Всеж, хто в своїй ділянці добрий фахівець — на скромний прожиток напевне заробить. Те саме торкається школи, про яку говоримо. На II абсольвента же в кожнім більшім місті праця в захоронці, в бурсі, сотки кваліфікованих інструкторів потребує „Просвіта", „Рідна Школа", „Сільський Господар", кооперація. В недалекій будуччині кожна громада буде мати свою бібліотеку, до якої треба буде кваліфікованого бібліотекаря. Ось виглади і можливости. Не рожеві? Так, але далеко не найгірші особливо для тих які не мають великого вибору та мають гін до громадської праці.

Ярослав Сперан.

Останні новини.

на сукні, комплети і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	1.50
Вовна на комплети	3.50	Камгарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничку	4.50	Англійські шевіоти	3.80

УВАГА: Всякі товари, літні і біл на-30 прц. дешевіш.

Ще про ліквідацію Учительської Спілки.

З листів до Редакції.

Дістаємо такого листа:

Високоповажаний Пане Редакторе! Прошу вибачити, що вертаюся знову до справи, яка вже в громадянстві пригомоніла, але проти мене вчинено принаймні такі закиди, яких не можна новчим залишити. Тому, що тут іде річ про громадські гроші, не можна орудувати авторитетами і через те я мушу подбати за документарні докази, які очистили б мене від негідних „балачень". Річ іде про твердження, які подала Дирекція Т-ва Взаїмна Поміч Українського Вчительства у своїй заяві (див. „Діло", ч. 171 з 1-го серпня ц. р.) в справі ліквідації Учительської Краєв. С-ки, де покликується на статті п.п. І. Юшишина і Я. Мацюка з „Учительського Слова" ще з 1931 року, в яких ніби то були зазначені причини занепаду та ліквідації Учительської Крайової Спілки.

Тому, що виводи пп. Юшишина і Мацюка з огляду на ніякий оглядом не є зрілі з правдою, справи занепаду та ліквідації Учит. Крайової Спілки не вияснюють а навпаки її затемнюють, я пришушений виступити проти цієї останньої заяви Дирекції ВПУУ з мин. м-ця.

Учительська Крайова С-ка свою діяльність почала під кінець місяця червня 1922 р. Її статут ухвалено на конституючому зібранні дня 10. жовтня 1922 та зареєстровано в суді 10. лютого 1923 р. Свою діяльність почала С-ка при помочі викликання чужого капіталу, здання торговельні обороти як на той час були дуже поважні і хоча С-ка вповнилась дуже малими заробітками 8—10 проц. (за виїмком книжок, на які вже згори є означені рабати) — то всеж ці доходи були такі, що після заплати цілорічних адміністраційних видатків і відсотків від позичених капіталів оставалась надвишка понад 1.300 зол., яку кожного року переношено до запасового фонду. Цей запасовий фонд в дні мого відходу зі С-ки дійшов до суми 9.307 зол. Крім цього запасового фонду мала С-ка ще капітали, уложені у С-ці, а то: під фірмою Т-во Взаїмна Поміч Укр. Учит. 2.500 зол., під нотаріяльном п. М. Тарнавським — 500 зол.; та ще й інших правних і фізичних осіб около дальших 2.500 зол.; якщо чистий зиск з оборотів за час від 1. 7. до 31. 12. 1928 р. — 10.296.31 зол. Цей останній зиск після мого відходу зі С-ки, себто від 1. 1. до 30. 6. 1929, зменшився на 4.388.04 зол., т. зн. 30. червня 1929 р. представляв суму лише 5.880.27 зол. (гляди білянс з 30. 6. 1929 р.).

Вже в перших днях діяльности С-ки кожний бачив розвиток С-ки. Торговельні обороти з кожним роком помітно збільшалися та загальний цілорічний оборот за час від 1. 7. 1928 р. до 30. 6. 1929 р. представляв суму 1.541.007 зол., а самі торговельні обороти за той самий час були на 201.027.32 зол.

В той час як С-ка інтенсивно розвивалася, Т-во Взаїмна Поміч Українського Вчительства відчувало великий брак готівки на покриття найнеминучіших своїх видатків і запозичалося в С-ці. Вся позичена ним сума дійшла майже до півтора мільйона тод. марок у вартості по тодішньому курсі чи не більше як 1.500 дол. вмер. Спілка прийшла з матеріяльною поміччю членством учителів і вчителькам, дала у себе на деякий час захист працівникам і членам дирекції, крім того С-ка покривала половину платні службовника Т-ва ВПУУ.

Довг, затягнений у С-ці, сплатило Т-во не готівкою, а книжками: к. 2000 примірників Наторпа в перекладі М. Галущинського „Національне Виховання" і ок. 300 прим. „Збірник Поезій" Підгірянки. Книжковий ринок був цими книжками пересичений і ці книжки лежали у С-ці чотири роки, після чого вичеркнено їх з інвентаря книжок, як безвартісний запас.

Дрогці



Галяретки овоч. Будині, Оливки

29.9 2-0

Учительська Крайова С-ка, з кожним роком інтенсивно розвивалася і по двох-трьох своїх діяльність на торговельних кунців своїх кругів учительства, були по-вні торговельні осередки, які в деяких брали участь і кооперативного приладу на суму до 10.000 зол.

В міру поширювання діяльности С-ки треба було від повільної скількости людей до праці. Мої заходи, щоби до С-ки прийняти людей, які давали б гарантію, що вона праця буде для С-ки корисна, не мали великого успіху. Майже весь склад праці деяких по мені і мої прийшлось працювати до 14 г. то і по 20 годин на добу. І хоч я сам був нефахівець, Спілка так гарно розвивалася, що сьогодні вона могла бути однією з найкращих українських економічних установ з широкими бражі.

Чому я не міг довше видержати й уступив з членом управи та всіїшов зі С-ки, про це я докладно подав у письмі до Загальних Зборів Т-ва Взаїмна Поміч Укр. Учит., що відбувався дня 3. липня 1931 р. У тім моїм листі і в моїх попередніх письмах до Надзірної Ради Учит. Кр. С-ки я просив справу передати державній прокуратурі до розсліду та остаточної полагоди, однак ці мої прохання полишились без відповіди.

Усе це можна прозирити на основі бізнесів і цифр С-ки. Всі мої розробки, як і відповіді на нападливі „ревеляції" пп. авторів статтей в „Учит. Слові" полишаю наразі без відповіди аж до приложення висліду проверки урядуючої комісії Загальних Зборів.

Петро Чубатий, б. член Управи.

Заява.

Відпоручники культурно-освітніх та економічних організацій на терені Коломиї зібралися дня 4. і 5. вересня ц. р. для розглянення причин і можливих наслідків допису до „Нового Часу" з дня 2. вересня п. р. під наг. „Косівська хроніка", що містила в собі таку замітку: „Побували в Косові три театри: Й. Стадника, театр ім. Тобілевича і Заграва. Про перший нема що й згадувати, хочби з тої причини, що він зовсім не числить на українську публику".

Відпоручники коломийських організацій вислухали пояснень Вп. директора Йосифа Стадника щодо напрямних теперішньої праці його театру та її умовин у терені і намагались відкрити здогадні причини такого становища суспроти театру, яке виявилося у згаданій статті. В тій ціли двічі надаремне запрошували представників тих кругів, які по всій вірогідности є у контакті з інспіраторами допису та з ними очевидячки солідаризуються.

Тому, що представники згаданих кругів не явились, а пояснення директора Йосифа Стадника виказали повну безпідставність замітки допису в „Новому Часі" та потвердили загальне міцне переконання про корисність і безсумнівну вартість праці театру, зокрема про національно-педагогічне значення таких пєс, як: „Сиця Квітка", „Вельможна пані Кочубеїха" і т. п., що їх має театр дир. Йосифа Стадника тепер у своїм репертуарі, дальше тому, що зібрані свідомі величезного вкладу, що його дав Йосиф Стадник 40-літньою невтомною працею як артист, режисер і директор у національну скарбницю нашої мистецько-театральної культури, — зібрані вважають, що того роду замітка могла появитися у часописі хіба тільки через недогляд та що поширювання й використовування таких незгідних з правдою вигадок про театр дир. Йосифа Стадника є просто громадянським шкідництвом, яке заслуговує на найгостріший осуд. Зібрані висловлюють при цій нагоді провідові згаданого театру своє повне довіря і закликають українську публику й надалі підтримувати його діяльність.

В Коломиї, 6. вересня 1936. р.

Кобринський, председник. **Баландюк,** секретар.

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВІДНЯ.

Українське Академічне Товариство „Січ" у Відні подає до відома, що вписи у всіх високих школах Відня тривають від 23. вересня до 10. жовтня ц. р. До впису потрібні такі документи в оригіналі: 1) метрика, 2) свідоцтво зрілости (також з духовних семінарій), 3) свідоцтво приналежности, 4) дві фотографії, 5) свідоцтво моральности, якщо була перерва у студіях. Перекладів робимо самі.

Студії на медичному факультеті тривають 5 літ до абсолюторії, на інших факультетах і в техніці 4—5 літ. У Високій Торговельній Школі 3 роки. П'ятірічна семестральна оплата 200—300 шіл., одначе можна мати знижку при добрих поступах.

На удержання треба пересічно 120—150 шилінгів місячно. Є студенти, які удержуються за меншу суму. Документи слати, як і по ближчі інформації звертатись, на адресу:

Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Wien I., Bankgasse 1.

За Виділ:

Богдан Юськевич, гол., Вас. Мричко, заст. гол.

Модерно відновлена

РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ

О. КАЧМАРСЬКОГО

ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 27

МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 4ь годин. На 29/115 складі все найновіші фасони. 7—10

Ситуація у Франції.

ПАРИЖ, 12. 9. ПАТ. Політична ситуація у Франції дещо втихомирилася. Комуністи стараються вимикати всяку полемічку і дипльоматично звертають свою акцію проти Португалії за її становище у справі невтручання. Соціялісти теж намагаються змінити своє становище у справі страйків і пояснюють їх недотримування ними збірних умов працедавцями. Страйки зачинають затрачувати своє політичне підложжя

НОВИНКИ.

ДАНСІНҐ сьогодня 13. IX. і кожної неділі в Тві „Зоря", Вірменська 25.

— **Перенесено** робітню футер Карпяка на Зибликевича 4. 2701 2—2

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** ...рущи ви 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 48-10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 73-115

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона полагодить Вам усякі справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 3-10

— **Харчівня Т-ва „Основа"** буде відчинена 18. вересня 1936. р. 2712 1—1

— **Футра жіночі і чоловічі** та різного роду футряні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 1—?

— **Від Української Парляментарної Репрезентації** у нарадах Конгресу національних меншин у Женеві візьме участь посол З. Пеленський, який у суботу виїхав до Женеви.

— **Українські пісні з Поліся у польському радіо.** В пятницю 11. ц. м. рано надало варшавське радіо в авдиції для шкіл дві українські пісні: „Виконайте криниченьку" і „Дубе, дубе" у виконанні двох поліських дівчат. Ці дівчата, вертаючись з сільсько-господарського курсу, влаштованого „Тзвом розвою зем всходніх", вступили до Варшави, де відвідали між іншим радіеву станцію. Там награли на „тасьму" ці дві пісні, які завродуковано відтак у згадану пятницю шкільній дітворі. Виконання пісень було гарне.

— **Рідке свято в крізових часах** мав учора наш український ресторатор **Дмитро Дружбяк.** Свій скромний ресторан в Ринку під ч. 40 удалось йому поширити і зробити привітною домівкою, у якій можна добре і дешево посидати та добре пообідати. Дві перші салі прикрашені дотепними карикатурами відомого карикатуриста Ека. На святочне посвячення поширеного льокалю зійшовся гурт осіб з українського та польського купецького світу. Учесники в теплих словах зложили побажання п. Дружбякові та заохочували до дальшої успішної праці. Від себе складаємо п. Д. Дружбякові найкращі побажання, щоби своєю працею причинився до розвитку українського промислу в гастрономічній ділянці.

— **Свято в честь Івана Франка в Дрогобичі.** Повітові українські установи в Дрогобичі уладжують у двацяті роковини смерти Івона Франка Повітове Свято, яке має стати виявом культу Дрогобиччини для памяти Поета. Свято відбудеться в неділю 20. вересня ц. р. і почнеться походом вулицями міста, в якім візьмуть участь усі українські установи Дрогобиччини; після того відбудеться відслонення пропамятної таблиці на прив. українській гімназії ім. І. Франка, вкінці святочна академія під голим небом. Свято відбудеться без огляду на погоду.

— **Потяг вистава.** Східну Галичину об'їздить „потяг вистава" — імпреза, зорганізована міністерством торговлі і промислу. В днях 13—15. ц. м. потяг буде на залізничому дворці в Стрию, 16. в Долині, 17. в Калуші, 18—21. в Станиславові, 22. в Галичі, 23. в Надвірній, 24.—26. в Коломиї, 27.—28. в Снятині, 29. в Городенці, 30.—1. в Заліщиках, 2. жовтня в Чорткові, 3. в Бучачі, 4. в Копичинцях, 5. в Теребовлі. Потяг складається з 35 вагонів, у виставі беруть участь самі краєві фірми. З українських фірм виставляють м. і. „Арома" (будині, галярети, порошки до печення) і „Альое" (косметика). Вступ на виставу 50 сот. Виставовий потяг викликував у містах, в яких досі задержувався, велике зацікавлення.

— **Перед винозбором у Заліщиках.** Протекторат над святом винозбору (25.—27. ц. м.) в Заліщиках обняв премієр Складковський, до почесного комітету належать маршалки сойму і сенату, пп. Цар і Пристор та міністри Квапшицький, Понятовський, Роман і Бобковський. До Заліщик спровадять з околиці 22 вагони винограду.

— **Магістратський похід проти українських парохів.** На сторінках нашого часопису було недавно правне висвітлення справи мови в уряду-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Поворот з вир'ю.

І знову я у Львові. В тім милім мому серцю столичнім городі, що любить своїх дітей однаково — коли йде про доходовий подоток. І знову засів я за визначно підломаний редакційний стілик, що так добре відповідає тепер моєму фізичному і психічному станові. Бо відпустка замість відбудувати мене — підломала мене в досить визначний спосіб даючи мені забагато вражінь різного роду — від краєзнавчих почавши.

Бував я в різних строях нашого світа (читай: Галичини!), бачив наслідки пацифікації і нормалізації, а в одному місці над Збручем, через долекоцід — колективізації. Вкінці докотився до Черче, маючи найвищу надію відреставрувати своє надщерблене здоровля. Але славні чернявські води не вспіли помогти багато такому лікувальцеві, що йде спати досвіта, встає під вечір, менше купається а більше копається і волить водку як воду. Лікар заведення робив що міг, страшив як умів і вкінці махнув зрезигновано рукою.

— Робіть що хочете, я вмиваю руки — сказав ображено. — Потім певно і собі напишете щось недоброго на Черче, так як „Мета", чи „Українські Вісті"...

— Не бійтеся. Я знаю, що Черче має багато дисципліни і що управа не винна тому, як лікувальці ходять до того фризієра, котрий дуже стриже. Щож торкається мене особисто, то від завтра шлюбую поправу.

І на другий день усьочив я в таку горячу боровину, що одна купіль повинна вистати на кілька літ найбільшого ревматизму.

Перевівши систак лікування, приїхав до Львова і беруся до праці з запалом гіднім далеко гіршої справи.

В першу чергу перегляну часописи, щоб довідатись, що і де цікавого сталося. Направду не повинен цього голосно говорити — адже я маю пропагувати пильне читання газет! — але факт фактом: я не багато стратив не читаючи нічого цілий місяць.

В нашім житті не зайшли ніякі зміни, а в світі теж не було замітніших випадків. Еспанські повстанці далі наближаються до Мадриду, а урядові війська далі його боронять. Німеччина й Італія далі посилають зброю повстанцям, Франція урядовій армії, большевики далі грозять, що пішлють уряд. ві масу грошей, а Англія вдає, що хоче помирити воюючі сторони.

Одним словом: так як було в липні і так як буде в жовтні.

І... так як буде все і всюди, де спалахне домашня війна за якісь ідеали і — знані фабрики зброї.

Чиж варто було псувати собі відпустковий час сліпанням над дрібним друком і міркуванням, що буде завтра?!

Тепер зовсім що инше! Я у Львові, довкола мене часописи, поголоски, чутки і плітки.

Читатиму, слухатиму і передавати буду другим до читання.

Галактіон Чіпка.

—o—

ванні гр. кат. пароха у зносинах з магістратом. Тимчасом нашій редакції предложено свіже письмо львівського магістрату з 4. ц. м. ч. 10.467/I з, яким о. Володимира Харину, гр. кат. пароха у Знесінні під Львовом, засуджено на 100 зол. грошової кари або 5 днів арешту за неперестереження приписів про урядову мову у зносинах зі статистичним відділом міської управи. Отже в низці кар, наложених на львівських оо. парохів Лопатинського, Дуткевича, Каштанюка і Лончину, приходиться занотувати ще одну кару. Розуміється, що о. Харина вніс проти цього рішення відклик до воєвідського уряду.

— **Хто виграв на льотерії.** У сьогоднішнім тяганні Державної Класс. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 47746. 10.000 зол. на ч. 56117 163651. 5.000 зол. на ч. 40427 126373 132051. 2.000 зол. на ч. 108 11433 23643 28625 48377 54575 57767 71157 127214 133908 144417 147027 154546 157332 166973 169456 173316. 1.000 зол. на ч. 6728 7136 34820 36988 44499 45773 47318 52742 71462 102797 105879 117715 150745 157869 168852 176672 177556.

— **Відгомін листопадових боїв 1918** р. При вул. Жовківській у Львові в домі ч. 83 відбулася льокальна візія при участи слідчого судді Капустинського, поліції та Михайла Хомяка, арештованого в Станиславівщині. Як відомо, йому закидують, що в половині листопада 1918 р. при помочі кількох українських вояків розстріляв кілька цивільних осіб. Слід пригадати, що було це в часі українсько-польської війни за посідання Львова. Українська команда на Підзамчу переводила т. зв. пацифікацію жовківської дільниці (як стверджують історичні документи) і вислала військові стежі в сторону домів, звідки польське цивільне населення стріляло до українських вояків. Одна така стежа була в домі під ч. 83, де стрінулася з опором мешканців. Тепер знайшли ся люди, які після 18 літ вказують на Хомяка як команданта тієї стежі.

— **Жиди їдуть до Палестини.** Крізь граничну станцію Снятин-Залуче переїхав новий транспорт жидівських емігрантів з Польщі до Палестини числом 740 осіб.

— **Під впливом кримінальної лектури.** Львівська поліція викрила організацію молодих преступників, до якої належало 20 хлопців у віці від 11 до 15 літ. Герштом ватаги був 15-літній Михайло Никон. Між членами організації було 10 гімназійних учнів. Вони збиралися вечорами на старім жидівськім цвинтарі, де збудували собі з нагробних камінів барак. Завданням ватаги було красти і ділитися добичею. Після переслухання арештованих пустили на волю, з винятком провідника й двох його помічників.

— **Кравецький страйк.** В Перемишлі застрайкувало 200 кравецьких робітників, домагаючись підвишки плат. Одночасно йде акція місцін, що домагаються вищих заробків і 8-годинного дня праці. Справою занявся окружний інспекторат праці.

— **Львівська хроніка.** Йосиф Шмідт, славний тенор, відомий з багатьох фільм, виступить 14. ц. м. у Львові з концертом у салі Польського Музичного Товариства. — На робітників Стефана Бережанського із Жидлячі і Бронислава Герговича з Мостиськ напало вечором коло залізничого мосту при вул. Полтанній трьох опришків і побивши їх, відобрали їм 27 зол. та валізу з річами. — З готелю „Народньої Гостинниці" щезла Гелена Кіршен з Термополя, не заплативши за кілька днів побуту. — На Сигнівці під Львовом військове авто переїхало 11-літнього хлопця Ст. Затора. — Із складу „Ґоплями" при вул. Крашевського вломники вкрали 530 зол.

РАҐЛЯНИ, УБРАННЯ, ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
з найліпших матеріялів, по дуже низьких цінах тільки у Магазині мужеської і жіночої конфекції
І. ШАПІРА
Львів, вул. Личаківська 1.
Для урядовців догідні умови сплати. 3—3

— **Електрифікація Волині.** Міністерство промислу й торговлі призначило кредити у висоті 4 мільонів зол. на електрифікацію Волині. Кредит буде зужитий впродовж чотирьох літ на будову електричної лінії з високою напругою, що злучить повіти: кремінецький, дубенський, здолбунівський і луцький з промисловими заведеннями в Яновій Долині. Завершенням електрифікації буде будова великої окружної електрівні, що постачатиме енергію для цілого волинського воєвідства.

— **Самогубства.** На шляху біля кульпарківського мосту під Львовом кинулися під поспішний потяг, що їхав зі Львова, дві особи, старший віком мужчина і молода жінка. Машиніст здержав потяг і один лікар з потягу поспішив обом з допомогою. Мужчині відтяло стопу і тяжко покалічило на цілому тілі, а жінці, яку машина відкинула на бік, змасакрувало голову, при чому вона потерпіла теж поважні внутрішні ушкодження. Обох у непритомному стані відставили до шпиталю. Показалось, що мужчиною був 52-літній Іван Киселевич, емеритований скарбовий возний, а жінкою 24-літня Ядвіга Ґлянц, родом із Буська. Він, женатий чоловік, любився з Ґлянцівною від кількох років і життєві труднощі причинилися до спільного самогубства. — Під поспішний потяг, що їхав з Коломиї до Станиславова, кинувся 53-літній учитель Антін Лучинський і згинув на місці. Причиною був нервовий розстрій

— **Краєва хроніка.** В Золочеві арештовано Мозеса Фрідмана з Ляшок Королівських під Львовом, якого поліція гадала за крадіж коней у збаражі. — На цвинтарі у Сихтині відобрав собі життя, пробившись ножем, Павло Тарабас, якого гадала поліція за вбивство служниці Марії Нибор. Самогубством скінчив на її гробі. — В міській різні в Золочеві 22-літній ритуальний різник Бернард Ціпер пробив ножем підчас сварки на смерть 45-літнього Яна Ференсовича. Душогуба арештовано. — В Сасові пов. Золочів влямгався до костела злодії й розбили скриньку, в якій попереднього дня була більша готівка.

— **До Картуської Берези.** Дня 11. ц. м. відставлено до ізоляційного табору в Картуській Березі Владислава Карча, секретаря повітової управи людової партії в Бжеську. Карч вислав 15. ц. м. людей із бжеського повіту до Вержхославиць пов. Тарнів, не зважаючи на урядову заборону, та виголосив на вічу протиурядову промову.

— **Звірський злочин.** В осаді Тараж пов. Пинськ згоріло господарство Марії Вольської, яка знайшла у вогні смерть. Вона мешкала в осаді сама одна і в останньому часі продала ціле господарство, щоби перенестися до міста. Підозрівають, що стала жертвою грабіжників, які її вбили та спалили.

— **Летунські катастрофи.** У Вільшаниці пов. Золочів військовий літак зачепив за линву обсерваційного балону і впав на землю. Пільот згинув на місці, обсерватор тяжко потовкся. — Під Радивиловом упав на поле військовий літак і частинно розбився. Załoга вийшла ціла.

— **Папа про фільмову продукцію.** На авдієнції, яку мав у папи перед своїм виїздом до Зл. Держав апостольський делегат, архиєп. Чіконяні, вложив він папі велику книгу, що містить збірку статтей різних американських часописів, звязаних з оголошенням енцикліки „Vigilanti cura". З тих статтей виходить, що преса Зл. Держав з великим вдоволенням приняла домагання папи у справі кінематографії. В розмові з архиєп. Чіконяні папа зазначив, що все цікавився проблемою новочасної фільмової продукції та що діяльність американського „легіону приличности" вважає дуже корисною для справи піднесення морального рівня фільмів.

В понеділок у Великім Театрі вечірком
Марійом Машинським
в презабавній комедії
Всякі права застережені.

Папа підкреслив, що взагалі не думає осуджувати кінематографії та здає собі справу, яким могутнім виховним чинником може бути кожна добра фільма. Тому кожний, кому на серці добро родини й суспільности, повинен співдіяти з організаціями в роді „легіону приличности", щоби публика могла діставати такі фільми, які лучили би в собі високу мистецьку вартість з динамічною величньої ідеї.

—o—

КОМУНІСТ ТОРЕС У ВАРШАВІ.

До Варшави приїхав генеральний секретар і посол французької комуністичної партії Моріс Торес. Торес відмовився на запити журналістів від якихнебудь пояснень і заяв, що приїде ще за два тижні до Варшави.

—o—

ЖАХЛИВІ ДНІ АЛЬКАЗАРУ.

МАДРИД, 12. 9. ПАТ. О. Камарос, якого червоні пустили до Альказару, вийшов відти по двох годинах і негайно відбув розмову з комендантом червоних. О. Камарос відправив в Альказарі Службу Божу, сповістив даює дітей та удалив вільком особам св. Причастя. О. Камарос звернувся, на припорученння червоних, до оборонців Альказару, щоби вони позволили вийти дітям, жінкам, старцям і заручникам, одначе комендант оборонців полк. Москард рішуче відмовив, заявляючи, що всі вони вміють умерти в Альказарі. Всеж таки оборонці Альказару мають ще зібратися в ночі, щоби нарадитися над пропозицією священника. Альказар у нутрі представляється жахливо, багато жахливіше ніж це можна собі уявити. Трупи лежать непоховані по вулицях.

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ АРАБІВ З ВИСОКИМ КОМІСАРЕМ.

ЄРУСАЛИМ, 12. 9. ПАТ. Перший раз від початку конфлікту має відбути високий комісар Вел. Британії нараду з представниками Начального Арабського Комітету. До цієї стрічі привязують велику вагу.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ РАДИКАЛЬНИХ „ЗРАДНИКІВ".

МАДРИД, 12. 9. ПАТ. Часопис „Політика" пише, що в чоботях одинока національних військ Луї Льопеза Варели, якого червоні розстріляли, знайшли документ, який стверджує, що радикальна партія є прихильна націоналістичним військам. Перед „людовим трибуналом" поставили б. радикального міністра Салезара Альонза.

—o—

ІТАЛІЯ ТЕЖ ЗБІЛЬШУЄ ЗБРОЄННЯ.

РИМ, 12. 9. ПАТ. На сьогоднішнім засіданні ради міністрів Мусоліні виголосив промову і заповів у ній **збільшення кредитів на сухопутню армію, морську і летунську, щоби вирівнати сили в міжнародній ситуації.** В справі політики господарської незалежности, Мусоліні заявив, що принесла вона поважні успіхи, зокрема в ділянці сирівців призначених для військових цілей.

—o—

З театру.

Український Театр під дир. Йосифа Стадника в Коломиї: „Синя Квітка" — пєса Дм. Николишина.

В місті гамірніше. Зїхалася молодь до школи і всі вернулись уже з гір, зі своїх літнищ. До Коломиї загостив театр Йосифа Стадника. На мурах появились афіші, що заповіли виставу „Синьої Квітки". Це премієра відомого нашого письменника Дм. Николишина. Власне „Синьою Квіткою" починає театр низку вистав.

З огляду на твір автора та на славну фірму театру Й. Стадника, вибираємось на премієру. Виходимо вчасніше, щоб не спізнитися й лекше дотиснутися. Одначе у театрі якось усе інакше: людей не дуже багато, на сцені вичікують...

Вкінці розсувається завіса, вистава починається.

Несподівано зявляються на сцені Січові Стрільці: перший вбігає сотник, за ним підхорунжий...

Забуваю про все, не вірю своїм очам. Дрож перейшла по тілі.

На салі заклекотіло, залунали грімкі оплески, відізвалися голосні оклики. З галерії і салі посипалися на стрільців квіти, а очей у неодного покотилися сльози зворушення, правдивої радости.

Вдивляюся. Так — це вони, ті дорогі, неза-

Нині оба театри чинні.

У Великім Театрі дві вистави: год. 3.30 по найнижчих ц'нах **Трафіка пані ґенералової.**
8-ма веч. Виступи Маріюша Машинського в комедії **ВСЯКІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ.**
У Театрі Ріжнородностей в год. 8. веч. знаменита фарса по найнижчих цінах **Пані презесова.**

о. О. ПРИСТАЙ. 93)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Всетаки труднощі поборено. Українці показали народам усього світу хто вони такі, що їх моральна й матеріяльна культура, стара й величава. Вони видержали, як це по американськи кажуть, „компетишин" (по нашому змагання) з іншими народами світу, хоч і державними. Бо треба знати, що українці це був єдиний недержавний нарід, що спромігся на свій павільон, хоч не мали його державні народи, ні поляки, ні румуни, ні большевики.

З польським павільоном склалась така історія, що поляки підчас його будови посварились між собою на фінансовому тлі. Помиритись вони не зуміли. Потім не стало їм грошей на сплату рати за будову й врешті все закінчилося фіяском.

Нюйорська „Свобода" була принесла 7. червня 1933. таку вістку:

Польща без павільону на Світовій Виставі.

ШІКАГО. З польського павільону, як виходить з польської преси, нічого не вийде. Хоч у своїм часі заложено угольний камінь під його будову і то з великою помпою, при участи польських консулів, навіть вибудовано будівлю і напис поставлено, але все те скінчилося. Тепер саме знято з будинку напис „Полєщa", а будівельна фірма, яка будувала павільон, оголосила, що зриває умову.

Дехто з поляків відзивається тепер до польського громадянства і взиває його складати фонди, щоби Польща була заступлена на Виставі.

Кажуть, що нема польського павільону тому, бо завалили справу самі польські провідники і польські організації, які посварилися між собою саме через павільон і Виставу.

Аотім 25. VI. 1933. відкрито святочно український павільон. Ба що більше, не зважаючи на ріжні, як знаємо, турботи й ускладнення, павільон був відкритий до 21. I. 1934. Але вершком наших успіхів на Світовій Виставі в Шікаго був „Український Тиждень". Привязний на цих святах президент чехословацького сенату д-р С. Соукуп з признанням подиляв наші досягнення і заявив: „Культурна будучність і державна самостійність українського народу вже забезпечена!"

Наконець, щоб читачі мали загальний образ виставки, подаю загальні підсумки з неї, як їх подала у своєму звіті на VI-му конґресі Обєднання 3. листопада 1933. п-і С. Чижович.

Світова виставка в Шікаго кінчається і сьогодні можна вже зробити підрахунок того, що принесла українцям їх участь у виставі.

Щоб відповісти на питання чи шікаговська виставка принесла який успіх українцям, треба спершу здати собі справу з того, з якою ціллю ми будували свій павільон. Кожна міжнародня виставка може принести учасникам двояку користь: перша лежить у культурній пропаганді, друга в можливости навязати торговельні звязки. Деякі держави кладуть головний натиск на економічні користи з виставки і висилають на виставу такі предмети, які можуть знайти ринок збуту в даній країні. Другі мають на меті передовсім пропаганду власної культури і виставляють зразки своїх здобутків на полі науки і мистецтва, не зважаючи на їх комерційну вартість.

Для нас, як недержавної нації, культурна пропаганда була важнішим мотивом участи у світовій виставі, ніж користи господарської натури. Виставка давала нам рідку нагоду зазнайомити чужинців зі зразками нашої народньої творчости і наглядно переконати відвідувачів з усіх сторін світа, що в деяких ділянках культури Україна не то, що не стоїть позаду, але додержує кроку, як не випереджує, найбільше цивілізовані народи. Навіть експонати економічного характеру на нашій виставі не мали завдання знайти збут в Америці для наших природніх багатств, але передовсім мали звернути увагу відвідувачів, що існує країна з такими природними багатствами, яка дотепер не має ще власної держави. З огляду на той головний мотив культурної пропаганди всі експонати добирали ми лише зі становища їх наукової або мистецької вартости, так, що багато товару, який міг би мати добрий збут, не допущено до виставки, тому, що його мистецький рівень не був відповідний.

Це мало той наслідок, що Український Павільон не був і не міг бути підприємством, обчисленим на зиск, бо комерційні інтереси у ньому стояли на другому місці. Те саме треба сказати щодо Літнього Театру в павільоні. Театр організовано теж не на те, щоби мати з нього рентовне підприємство, а щоби мати місце для популяризування української пісні, музики і танків. Через те не можна було допустити такої програми, яка могла була зваблювати масу людей, але не давалася погодити з основним завданням театру.

Наскільки виставка сповнила зазначені вгорі завдання? Можемо сказати, що зусилля української еміґрації не були даремні, та що як засіб пропаганди Український Павільон виповнив вповні своє завдання.

Вже сама будівля павільону звертала на себе увагу своєрідним українським стилем. Побіч китайського й японського павільону це був третій павільон, будований в національному стилі, і тим він відбивав від шаблонових модерністичних будинків інших держав. Стінні мальовила у середині павільону, проєктовані артистом Верховським, а також писанкові орнаменти в ресторані звертали на себе увагу гостей. Гості відразу завважували ріжницю української декорації від російської, відомої їм з російських кабаретів і ресторанів.

(Далі буде).

бутні Січові Стрільці, що йшли як леви до завзятої боротьби з найбільшим ворогом народу. Оце вони вертаються як виздоровці з запілля на фронт, та ще забавляються. Недовго. Бо кличе обовязок. Остання ніч перед поворотом на фронт... І саме так колись бувало.

Мені навіть здається, що ніби я знаю їх обидвох; чи не з переїзду на фронт?... Пригадалися всі події з 1918-1919 року. Бодай на хвилину забуваються буденні злидні повоєнного життя та переживається наше недавне минуле.

Якже інакше тоді було! Жили ми щасливою дійсністю у своїй власній державі. Проминуло... Тепер тільки спогади залишились.

І знову залунали грімкі оплески, відізвалися радісні окрики, серце вдарило живіше: Січові Стрільці заспівали.

Автора та його „Синю Квітку" й Січових Стрільців нагородило громадянство квітами та голосними оплесками. Ті оплески, окрики і — завіса пригадали, що це не дійсність, тільки сцена...

І чому так скоро скінчилося?

Я вдячний авторові, що хоча на хвилину завів мене між Січових Стрільців.

На сцені перевели цілу дію по мистецьки, просто до омани.

Та хібаж це диво? Адже й виконав мистецький ансамбль Йосифа Стадника, що від 40 літ працює на українській сцені з неабиякою посвятою на славу української національної культури! Цеж той, що як директор і режисер поклав великі, ніким незаперечні заслуги для піднесення театру в Галичині на західно-европейський рівень та виховав ціле покоління (дуже часто невдячних) акторів...

Виходимо. Кожний згадує весело січовиків та чарівну Синю Квітку — Мирославу, незрівняну Стефу Стадниківну.

Алеж...

На салі третина місць була порожня... Причина?

Декому не хотілося йти на премієру свого автора, з яким щоднини сходиться і говорить... Дехто щадив гроші, щоб було за що піти на — „Кво вадіс", яке появиться незабаром на коломийській сцені заходом „Заграви". Інший бойкотував премієру, бо „десь там хтось мав щось говорити на адресу української театральної публики". Але, щоб вияснити: що, де, коли і як? — ніхто з невдоволених не явився, хоч їх просили прийти та сказати свої жалі. А один з коломийських „спеців" навіть казав афіші усунути з льокалю товариства, в якім він головою. Тільки, що члени його не послухали.

І вийшла нечесна боротьба, що виявилася агітацією проти театру Стадника — навіть по селах... А наслідок: порожні місця на премієрі ідейної стрілецької пєси і ще соромніша пустка на всіх дальших зразкових виставах того театру.

І на кого ті молоді люди, що проголосили бойкот, досі ще не накидувалися, кого вони не відсуджували від національної характерности? Виступаючи проти театру Стадника, який від їм з родощами рідну „Синю Квітку", найшлись наші ідейні провідники молоді в ролі пропагаторів інсценізацій відомого „приятеля" української молоді Генрика Сенкевича на українській сцені... Справді незавидна роля!

В. К—ий.

*

Ми дістали такий лист з проханням помістити його на сторінках „Діла":

Хвальна Редакціє!

Злобні язики невідповідальних людців перед приїздом мого театру до Коломиї, користуючись дописом з Косівщини до „Нового Часу" (ч. 197), у якім анонімний дописувач згадує, будьто би театр Й. Стадника не числив на українську публику (!), розсівали про мене та мій театр усякі наклепи, щоб понизити в очах нашого громадянства мене, мій театр та поодиноких його членів. Представники усіх культурно-освітніх та економічних організацій Коломиї, відбули два засідання, осудили ці затії, яких остаточна мета аж надто ясна, у відповідній резолюції, яку вислано до наших часописів, та яка, на жаль, досі не появилася, як і не появилося моє спростування у „Новому Часі" дотично косівського допису.

Вірю, що кожна ломака має два кінці і з тою вірою заявляю, що усі ці наклепи не зібють мене з дороги праці, яку веду вже стільки літ на рідній сцені та у якій я зустрічався вже нераз з брудними затіями брудних людців.

Дуже буду вдячний, якщо Хвальна Редакція не відмовить мені помістити цього листа у найближчому числі „Діла".

З правдивою пошаною

Йосиф Стадник,

директор Українського Театру.

Отинія, 10. IX. 1936.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

КЛЮБ „НІЧНИХ СОРОЧОК".

Поширилася у світі мода кольорових сорочок, як зверхній знак політичної приналежности. В Італії — чорні сорочки, в Німеччині — брунатні, в Ірляндії — сині, у Фінляндії — білі і т. д. Ба у Канаді істнує клюб „нічних сорочок". Заложив його якийсь д-р Завіс. Члени цього оригінального клюбу виступають проти поширеного модного спанця у „піжамах". Основник клюбу покликується у своїй діяльности на те, що такі історичні постаті як Наполеон, Вашінгтон і Ліндольн придумували найгеніяльніші й найсміливіші пляни саме вночі у нічних сорочках.

ПРІЗВИЩА, ЯКІ ПРИНОСЯТЬ МАЙНО.

Реклама у Злучених Державах є найважнішим чинником економічного розвитку держави. Великі фірми переплітовують себе в оригінальнім доборі реклям і тому теж на цім тлі виявляється гостра конкуренція. Одним із найкращих рекламових засобів є приміщення на першім або на останнім місці телефонічної книжки. Тому теж великі фірми платять величезні гроші людям, яких прізвища зачинаються на А або З, за право уживання їх прізвища. І так один торгівець тім завдячував цілий свій маєток, бо його прізвище Ейнікі. Інша фірма перемогла цей рекорд „роздобувши" прізвище Ззіоля. І цей рекорд провалився, бо в часописах появилося оголошення, що є на продаж прізвище. Запит на 50.000 долярів.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „СПОКУСА".

Одна з тих фільм, що перейшла з найбільшим успіхом по світі у цьому році. Марлена Дітріх уперше з Ґері Купером. Режисер Любіч до спілки з Францом Борзаг. На підставі пєси мадярського автора кількох сценаристів і помічників переробляли сюжет, достосовували до кінової техн. придумували драматичні ефекти.

Сюжет — криміналька історія і велике кохання. Зовсім як у „Х—27" — тій славній фільмі, що вперше поширила по світі ім'я Марлени Дітріх. Але нема тут нічого жахливого, навіть нічого прикрого, що могло би назвати грубими, невправними сценами. Молода, гарна, дуже вибагливо одягнена жінка завдається у великого паризького ювеліра і каже показати собі винайдорожчий шнур перл. Перли коштують 2 міл. 300 тис. франків. Вони їй подобаються і вона просить привести їх додому, оцінити прізвище славного ювеліра. Сам власник фірми особисто приносить перли в означеній годині. Як це трапилося, що згадана дама перебирає перли і залишивши сам мужчин у кімнаті, щезає з ними — про це жаль було би оповідати, щоб не псувати відвідувачам кіна насолоди оригінальности цій сцені.

Після цієї сцени їдемо в подорож по Европі з демонстрантською і одним енергійним молодим американцем, який тягається на таксі авто фірми, де працює. На молода пара заводить знайомість і одне в одному закохується. Інтрига незвичайно цікава тим, що молодий інжинір не догадується з ким має діло перший, що зробив знайомість з графинею. Мілїоновий нашийник лежить у його кишені, бо там сховав його випадком геніяльна злодійка, лякаючись митної ревізії.

Марлена Дітріх дає дуже приємну креацію, повну ніжности, вложивши в свою інтерпретацію грою, що перед провалля у типах трохи вульгарних. Ґері Купер теж стратив усі свої рідкі шести та брутальність, а стає мягким, поважним бальорим молодцем.

Уся фільма — майстерно складена, ані перестрашна сценічна нуда, що не томить ні хвилини якимсь зайвим епізодом.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БНК** ул. Ягайловська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 пм. Тел. 252-54

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Гриче Сокола-Батька. Передполуднем продовження естафетових змагань кінноти. В год. 1.15 вечеє змагання за мистецтво У. С. С. Буревій — УРСК. В год. 3-ій попол. мист. змагання Чорноморці — Богун.

Гриче Чорних, год. 2.30 попол. Україна — Гасмонеи, товариські змагання; год. 4.30 Погань — Чорні, тов. змагання.

Гриче Луту при вул. Вулецькій, год. 4. попол. Луг — Степ, Мистецтво Цвілеся.

Гриче 30, п. п. (Лехі) на Погулянці год. 10. ранок. Зоря — Граніт. Мистецтво Цвілеся.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Заболотів:

З Заболотова театр вступить до Свідця.

Коломия:

Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis?)

19. IX. І-а частина.
20. IX. ІІ-а частина — вперше.
21. IX. І-а частина.
22. IX. ІІ-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Чортків:

13. IX. год. 8. веч. Інвалідн.

Біла:

13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

13. IX. Львів. Сала Театру Різнородностей, популярний концерт в год. 12. полудне.
15. IX. Судова Вишня.
16. IX. Мостиська.
17. IX. Перемишль.

Великий Театр:

Неділя, 13. IX. год. 3.30 поп. „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені".

Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Різнородностей:

Неділя, 13. IX. год. 8. веч. „Пані президова".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані президова", ціни найнижчі.

Цирк Станевських
(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Пенсо", „Вибухова бльондинка".

ҐРАЖИНА: „Пісня кохання" з Купером. „Рапсодія Балтику".

КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Макдональд.

КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

МЕТРО: „Дві сироти".

МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Пераку".

Найдешевіше 2664
сидо порцелянове у столітній фірмі
ЯН КВЕСТ
ЛЬВІВ, РИНОК 37. — ТЕЛ 24 737

МУЗА: „Петер Ібетсон".

ПАКС: „Буря над Айдахи".

ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.

ПАН: „Запрошення до вальса" з Ліліяною Гарвей.

РАЙ: „Чорна перла".

СВІТ: „Їх Екснеження бабуся".

СТИЛЬОВЕ: „Біла парада" та ревія.

ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".

УТІХА: „Демон золота", ревія „Під сонцем півдня".

ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Здовж Дунаю".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.
Неділя, 13. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу й пісня „Не пилай нас", 8.03 Для села: Хліборобська газета, Музика з гр. пл., Огляд ринків рідних продуктів, 8.35 Ранішній денник, 8.55 Програма на сьогодні, 9.00 Танкові суїти з гр. пл., 10.00 Трансм. із Замкової пл. у Варшаві: Богослужения з нагоди 400-ліття народин Петра Скарги, хор, 10.30 Музика з гр. пл., 11.35 „Коріолан" Шекспіра (відч. з-ра Вол. Яшпольського), 11.54 Сигнал часу, 12.03 Гумористи й пісенькарі, солісти, хор, музика, 13.10 Театр уявн. „Історія про деревляного коняка" у вик. сліпих дітей, 13.40 Концерт орк., конферансієрка, 14.30 Для села: Заваги при копанні бараболь, Із інструкторської далі, 15.00 Кільна веселих фокстротів, гр. пл., 15.20 Реклямовий концерт, 15.50 Концерт солістів, Аргентінська співи, форт., віоли, 16.25 Музика з гр. пл., 17.15 Розр. концерт у вик. камер. орк.; у перерві монольог „Свято Варшави", 18.00 Підвечірок при мікрофоні, концерт орк., солісти, 20.00 Хвилина Бров. Губермана з гр. пл., 20.05 Литовський пейзаж, поет. чвертьгодина, 21.00 Політичний огляд, 20.50 Вечірній дневник, 21.00 На весел й львівській хвилі, 21.20 Спів ресіталь Доди Конрада з супр. форт., 21.00, 22.15 Спортивні вістки 22.20 Концерт орк.

Понеділок, 14. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд. 6.33 Рухавка, 6.50 Музика з гр. пл. 7.20 Ранішній дениик, 7.30 Програма на сьогодні. 7.35 Трохи інформацій. 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Машина служить людям, Музика з гр. пл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Суспільна гутірка. 12.05 Форт. парафрази Штравсових вальсів, гр. пл. 12.13 Полудневий дениик. 12.23 Хвилина Мендельсона, гр. пл. 13.10 Вечірній дениик. 14.30 Для розривки, гр. пл. 15.30 Господарські вістки. 15.45 Хвилина пятань. 16.00 Орх. концерт. 16.45 Дитина йде до школи. 17.00 Концерт орх., Шлемінська спів. 18.00 Організація вільного часу в Німеччині. 18.10 Пісні та прелюдії у вик. Нини Квятковської, сопр., скрипка. 18.30 Літер. нарис. 18.45 Програма на завтра. 18.50 Реклям. концерт. 19.00 Актуальна гутірка. 19.40 Хр. Сіндінг: Серенада А-дур оп. 92 на дві скрипки та форт. 20.05 Арії та пісні в супр. форт. 20.30 У катаргах Сибіру. 20.45 Вечірній дениик. 20.55 Актуальна гутірка. 21.00 Симф. концерт. 22.00, 22.10 Спортові вістки. 22.15 Трансм. гуральських вечерниць із Каспрового верха, гуральський хор; у перерві в год. 22.55 Останні вістки. 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 15. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Рухавка, 6.50 Музика з гр. пл. 7.20 Ранішній дениик. 7.30 Програма на сьогодні. 7.35 Трохи інформацій. 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл. 11.30 Для шкіл: „Йде вересень", для мол. дітей. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Музика з гр. пл. 12.13 Полудневий дениик. 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство. 14.30 Ріжні мельодії, гр. пл. 15.30 Господарські вістки. 15.45 Скрипка ПКО. 16.00 Концерт орх., **Евгенія Ласовська** спів, конферанс. 16.45 Домбровський й легіонці. 17.00 Твори Р. Шумана з гр. пл. 17.50 Гутірка: Польські музиканти. 18.00 Сільва верум. 18.05 Скрипка для дітей. 18.15 Шарль Кульман із гр. пл. 18.25 Справа молока у Польщі. 18.35 Програма на завтра. 18.40 Реклямовий концерт. 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Концерт симфон. групи. 20.00 „Фавст" оп. Ш. Гуно, драмат. з Вел. Театру у Львові; у перерві: ок. 21.00 Вечірній дениик, Актуальна гутірка, ок. 22.10 Літературні справи на Заході, ок. 23.10 Спортові вістки. 23.35 Закінчення авдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 13. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Мельодії із Йос. Штравса, 15.40 Форт. тріо ф-моль Дворжака, 17.30 Барвні мельодії, капели, спів, 20.05 „Баєрію кі Фран Президентін" ком. Бахмана, 22.20 Арії та пісні, Кол. Патаві тенор, **Братислава** (298,8) 10.15 Концерт на флет і форт., 18.15 Мадярські пісні, **Кошиці** (259.1) 18.30 Оп. арій, **Прага** (470.2) 7.30 Концерт, 8.30 Орг. реціталь, 9.40 Спів, 10.30 Скрипка, 19.30 „Гофманові казки", оп. Офенбаха, **Париж** (1648) 12.00 Орг. реціталь, 14.54 Симф. концерт, 17.00 Легка музика, 20.00, 20.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 17.00, 21.00 Нар. пісні, 19.50 Музика на два форт., 20.20 Скрипка. **Берлін** (356,7) 13.00, 18.00 Музика, 20.00 Концерт, **Кеніґсвустергавзен**(1571) 13.00, 16.00 Концерт, 22.20 Чайдніз квартет, **Мінхен** (405,4) 9.45, 11.25 Орх. концерт, 18.00 Нар. музика, **Будапешт** (549,5) 12.30 Мадярські нар. пісні, циг. орх. 17.00 Вок. концерт, 18.30 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. музика, 13.00 Розр. програма, 21.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.00 Орх концерт, 20.45 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, ок. 22.15 „Ля джира" пантоміна Альф. Каселли.

Понеділок, 14. вересня 1936.

Відень (506.8) 16.05 Концерт, мецосопр., арфа, баритон. 20.00 Весела авдиція, 21.00 Сонати на скр. і форт., 22.10 Розр. концерт. **Братислава** (298,8) 17.35 Скрипк. реціталь, 20.25 „Король Святополк" муз. авд. **Прага** (470,2) 15.30 Квартет, 16.10 Військ. орх., 17.35 Форт. реціталь, 20.40 Оп. арій, **Париж** (648) 11.00 Легка музика, 20.00 Концерт рос. вокальної групи, 20.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 17.45 Нар. пісні й музика, 19.50 Гебрайські пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 22.20 Музика, Соната Бетовена оп. 23. **Мінхен** (405.4) 11.00 Популярна музика, 14.00 Орх. концерт, 22.30 Соната на форт. і скр, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. квінтет, 18.50 Сп. реціталь, 22.30 Танк. музика. **Мілянo** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 „Ель ностро джяльо" оп. Вакарія, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Віольонч. реціталь, 21.50 Розр. музика.

Вівторок, 15. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Орх. концерт, 17.30 Камер. твори Регера, 22.10 Скр. реціталь, **Кошиці** (298,8) 20.15 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 18,20 Спів, 21.00 Концерт, 22.15 Форт. реціталь. **Париж** (1648) 12.15, 17.30, 18.30 Концерт, 20.45 Вчор. і вишівні пісеньки, **Білгород** (437,3) 19.50, 22.20 Нар. пісні й арії, **Берлін** (356,7) 16.30 Весела музика, спів, 20.10 Розр. концерт, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.45 Форт. реціталь, 18.00 Литовські пісні, **Мінхен** (405,4) 13.15 Музика, 16.50 Солісти, сопр., баритон, форт., 19.00 Камер. музика, 20.10 Вечір оперетових мельодій, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сп. реціталь, 14.00 Скрипка, 18.40 Циг. музика, 22.10 Сальон. музика. **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.45 „Ля джира" пантоміна Альф. Каселли, „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 19.20 Легка музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.98—89.55, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.12 — 359.40, Франки фр. 35.05 — 34.89, Франки шв. 173.44—172.60 Фунти англ. 26.95 — 26.75, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.24, 119.40, Корони норв. 135.33—134.35, Кор. шв. 138.95—137.95, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.87—11.60, Марки нім. 136 — 133, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 102—103, Ліляпон 13— 13.25, Островець 30.75, Норблін 60, Старахович 34.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 61.25, серій 72,10, 2. ем. 62.25, 5 конв. 48.50, 6 дол. 62.50—62.75, 4 прем. дол. 45—45.50, 7 стаб. 53—53.75.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. ІЗ К. 61.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 12. вересня н. р. кооперативам платитиме за: львівське Львів.

1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.05	вод.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10	„
1 л. молока	0.12	„
1 шт. яєць	2.75	„

Тенденція на масло, молоко слаба на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 12. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, львівське подвір'я птахомасарні „M. C." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05	„
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гіршіх сортів рішуче не приймає.

ОГОЛОШЕННЯ.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТИ до продажі б.с та ріжних виробів потрібні. Lublin, skrytka 73. 2801 3—20

ПОТРІБНІ енергійні Пані до постійної умової праці. Заробок при інтенсивній 6-годинній праці коло 8.— зол. денно. Рішучі пані повище 23 літ приймає щодня від 10—13 бюро Львів, Романовича 9, м. 7. 2720 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МОЛОДА, пристійна, з інтелігентної рідні, шукає мужа — тільки лікаря. Має комплетне лікарське уладження і більшу готівку. Зголош. до „Діла" під „Щастя". 2697 2—2

НАУКА

ФРАНЦУСЬКОГО, АНГЛІЙСЬКОГО І НІМЕЦЬКОГО АКАДЕМІЧНА 10. І. II. III СХОДИ. Найновіша методa, скоро і д. дешево. Лекції поодинокі і збірні. Для початкуючих і зовсім освідомлених. 2716 1-1

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, прослухана паризьким модельєром Біндером приймає вписи, Осолінських 12. 2704 2-12

ВПИСИ на трьохмісячний КУРС КРОЮ, шиття. Наука індивідуальна, новочасною легкою системою. Догідні умови. „АННА", ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 2633 3—3

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ СЛАВИ ДОБРЯНСЬКОЇ Львів, Кохановського 15 а. Вписи розпочаті. Проспекти безплатно. 2635 4-5

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

САЛЬОН МОД 2615 4-5 поручає найновіші моделі і переробляє капелюхи по знижених цінах: **Й. ФОЛЬЧИНСЬКА** Львів, Хорущина 11 а

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ** Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-68

Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3. і Солодова 14.

2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 2-10

ПРИВАТНІ КУРСИ **„ЗНАННЯ" („Wiedza")** КРАКІВ. ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.

Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають вписи на новий шкільний рік 1936/37 на:

1) **Курс матури гімн.**; 2) Курс матуральний піврічний, повторний; 3) **Курс середній:** 5-та і 6-та класа гімн., 4) **Курс нижчий:** 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспод. дістають що місяця **цілий науковий матеріял** і теми з 6-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований, тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНУ писальну Аддер, українсько-польську дешево продає Пятицький, Львів, Чарнецького 10. 2700 3—3

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний заздрив Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгів" вибагливі моделі першорядної якости, фіранки, капи, таблети, брокати, ковдри в найбільшій вибірці ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 2679 7-8

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Маль, Хоцімська 1 (Городецька) 8.30—13 і 15—18. 2588 3—5

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ

орд. від 15—17.

ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.

—10 2634

Спеціяліст шкіри. недуг і венер.

Д-р Оскар Блят

Львів, Сенкевича 9, Тел. 267-99

вернувся.

Спеціялістка дитячих недуг

Д-р Ольга Ган

ординує тепер ул. Об'їзд 2.

Тел. 284-45. 2713 1-3

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Д-р Людвика

Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозінського 9, тел. 255-50

2707 ВЕРНУЛАСЯ. 2—3

РІЖНІ

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андріолього Ринок 24. 2613 4—10

ВЗОРИ до гафтів найновіші відбиває, продає готов. Пасаж Фелєрів 2. 2714 1—5

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 1—10

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 1—3

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та вспілкі модерніяції. Ціни низькі. Марія Сабат, Львів, Малецького 9, бічна Зіморовича. 2674 4—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, наркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 59-60

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гонцкович. — Львів, Домініканська 4. 2694 7-60

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ. 2615 Львів, Пекарська 31. 6-9

МЕБЛІ: їдальні, спальні кабінети, салоники, Клюби, тапчани, матраци і де корації — поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська **ІВАН ОРТНЕР** Львів, Сикстуська 41. Тел 23-79 1636 6-11

НОВОВІДКРИТИЙ САЛЬОН МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА фірми **Г. ТЕЛЛЄР** ЛЬВІВ, ул. Ягайлонська 24. Тел. 272-28.

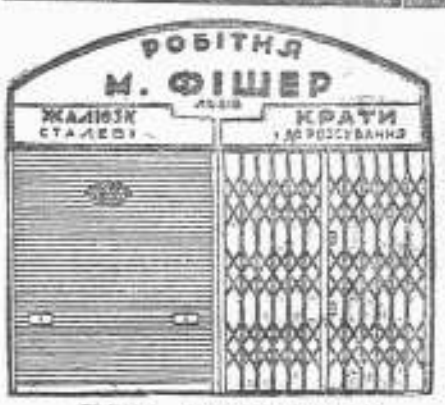
Під управою довголітнього прикравця найбільших ювелірських салонів виконує всілякі роботи з обсягу кравецтва вибагливо і дешево. На склязі матеріяли 11/28 бельські та англійські. 3—4

Косметичний Інститут і Лябораторія **д-ра О. Тушицького** Львів, вул. св. Софії ч. 3 усування аномалій цери, бородавок, пігменту, волосся, блізн, дзюбін і плям, масажі, тривале усування морщин, жилляків і відморожения власною методою. 2675

ЛЯМПИ електричні хромовані поручає **ҐАЛЬВАНІЯ** Вирібня механічних виробів 2670 Жулінського ч. 11 в. 2—8

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавлять Вас напевно.

FOTO-STUDIO **„ART"** 2596 Львів, вул. Фредра 5. 8-5



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 257-10, виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи слюсарські. — ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ. Цінники і кошториси на бажання. 2502 9-1

Горішношлеський вуголь Ріхтер. Мисловиці по гуртових цінах оферує львівська вуглева гуртівня **„КАРБО"** Львів, Сикстуська 8. тел. 208-68 2708 2-2



ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки **Б. СОММЕРФЕЛЬД** Експорт до Англії, Аргентини, Уругваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д. виключне заступництво: **С. Новацький** Львів, вул. Пілсудського 17. 2620a

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З дружарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 207 (14.456). Львів, вівторок 15. вересня 1936. Pocztówa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях 50 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 223-41. Друкарні: 223-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці добули Сан Себастіян.

САН СЕБАСТІЯН, 14. 9. ПАТ. Ситуація в Сан Себастіяні була в суботу така безнадійна, що губернатор міста зарядив евакуацію, яка відбулася спокійно. Службу безпеки обняли баскійські націоналісти, які намагаються охоронити місто перед підпалами і грабежами. Головний наступ націон. військ піде тепер у напрямі Більбао, де червоні будують з поспіхом укріплення.

САН СЕБАСТІЯН, 14. 9. ПАТ. **Національні війська ввійшли в ночі з суботи на неділю до Сан Себастіяну.** На вулицях чути було безладну стрілянину. В год. 2-ій в ночі повстанчі відділи почали наближатися до середмістя. Майже в цій самій порі вибухли в деяких місцях пожежі. Це анархісти виконали свої погрози і кинули дві деяких будинків запальні бомби. **Баскійські націоналісти, які залишилися в місті, зачали бій з анархістами.** Відділи мароканських військ поступали обережно вперед, займаючи поволи ціле місто.

ЧЕРВОНІ ВТІКЛИ ДО ФРАНЦІЇ.

ЕНДАЙ, 14. 9. ПАТ. Від неділі Сан Себастіян є в руках національних військ. Червоні відступили у напрямі Більбао. Частина втікла човнами до Франції. Перед утечею знищили всяки радіостацію, телефонічну і телеграфічну централю та висадили у повітря один із тунелів

ЗБОМБАРДУВАЛИ ВАЛЄНСІЮ.

РАВАТ, 14. 9. ПАТ. Радіостація у Херес де ля Фронтера подає, що національні війська добули форт Сан Марко, що був головним осередком оборони червоних. В районі Талявера національні війська пішли 7 км. вперед у північно-західнім напрямі. Ескадра націон. літаків збомбардувала Валенсію.

НАЦІОНАЛІСТИ ОТВИРАЮТЬ ШКОЛИ

Севільська радіостація інформує, що 15. вересня відбудеться у Севіллі святочна інавгурація школи ім. диктатора Прімо де Рівери.

ЯК ВІДБУЛАСЯ ЕВАКУАЦІЯ САН СЕБАСТІЯНУ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮ, 14. 9. ПАТ. Губернатор міста Сан Себастіяну Оргега виїхав у суботу пізним вечором. Рішення про піддачу ухвалили на засіданню всіх комісарів. За піддачею заявилися всі, крім двох анархістів, яких негайно арештували. Головну квартиру губернатора перенесли до Зумаї. Червоні війська, які втекли з Сан Себастіяну, укріплюють нові становища в Оріо. Губернатор заявив перед від'їздом: „В Оріо переведемо реорганізацію наших відділів і за яких 8 днів вачнемо протинаступ."

ОБОРОНЦІ АЛЬКАЗАРУ НАДІЮТЬСЯ НА ВІДСІЧ.

МАДРИД, 14. 9. ПАТ. Здогадуються, що тільки надія на відсіч стримує оборонців від капітуляції. **Мабуть найближчих 48 годин вирішить їхню долю.** На відтинку Талявера ведуться завзяті бої. Перші стежі націоналістів доходять до Саналєля. На інших відтинках без змін.

Совітська поміч.

МОСКВА, 14. 9. ПАТ. Робітниці ткацьких фабрик ім. Дзержинського помістили в часописі „Труд" отвертий лист, у якому закликують усіх робітниць СССР, щоби всяки прийшли з матеріяльною поміччю для „еспанського народу", який бореться з фашизмом.

При тім треба відзначити, що минулого місяця перевели були вже одну збірку на користь червоної Еспанії. Кожний робітник і службовець мусів віддати бодай половину денного заробітку на цю ціль. Тому, що СССР має приблизно 27 мільонів робітників і кілька мільонів службовиків, тоді числячи пересічно по 5 рублів на голову, осягнемо суму більшу як 200 міл. рублів. Як подавала совітська преса, до Еспанії вислали із зібраних грошей 36 міл. франків, **значить 108 міл. рублів.**

—o—

Таємничі прикордонні події в СССР.

(РО). В останніх часах число вісток про перехід кордону помітно збільшилося. „Правда" з 10. ц. м. пише про подію, яка трапилася на західнім кордоні України. Прикордонна сторожа убила невідомого індивіда, при якому найшли набої з маркою закордонної фірми, багато прошей і різні папери. „Правда" твердить, що забитий „диверсант" був „агентом одної із сусідніх держав". „Ізвестія" з цієї самої дати містять телеграму з Ленінграду про те, що придержали на фінляндській границі чоловіка, який три дні скривався перед погонею прикордонної сторожі. Часопис називає арештованого „шпигуном", але знаємо, що цю назву дають кожному втікачеві на підставі урядової термінольогії. „Ленінградська Правда" з 9. ц. м. також подає вістку про арештування трьох мужчин, без сумніву совітських громадян, бо часопис не робить ніяких алюзій до чужих держав, тільки ядерно стверджує, що вони хотіли „нарушити кордон".

—o—

Останні хвилини Більбао

БУРГОС, 14. 9. ПАТ. З кругів тимчасового уряду заявляють, що ультимат, висланий у п'ятницю рано генералом Моля до влади в Сан Себастіяні з домаганням піддачі міста без ніяких застережень, зовсім не був наслідком будьяких переговорів з губернатором міста. Був лише попросту облекшенням евакуації жінок, дітей та старців, на випадок, коліб оборонці Сан Себастіян хотіли дальше ставити опір. Нема сумніву, що вожди національних військ роблять значні різниці між баскійськими націоналістами й еспанськими буґтарями, що користають з помочі заграничних добровольців. **Але повстанчий провід зазначує, що він супроти баскійських націоналістів не прийняв ніяких зобовязань.**

ТЕПЕР ЧЕРГА НА БІЛЬБАО.

ПАМПЕЛЮНА, 14. 9. ПАТ. До Памплюни прибув із Більбао один прихильник повстанців; йому вдалося вирватися якось із цього міста. Розказує, що містом Більбао володіє комітет, складений з членів людового фронту і баскійських націоналістів. Б. губернаотр Більбао уведений від 19. серпня. В місті щораз більша недостача засобів поживи та опалу.

—o—

ПАШУ І ЗБІЖЖЯ, ДОРІБОК ВАШОЇ ЦІЛОРІЧНОЇ ПРАЦІ обезпечіть негайно від огню в однокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Підсумки Нірнберґу.

Львів, 14. вересня 1936.

Ворожа Німеччині — передусім жидівська — преса зводить періодичні конгреси національсоціялістичної партії у Нірнбергу до рівня театральних імпреа, які коштують великі гроші та яких чи не єдиною метою є фасцинувати німецькі маси декоративністю, сипати їм в очі новою жменю пустих гасел та відвертати увагу від болячок будня. На щастя, така інтерпретація втратила вже послух у міжнародньому політичному світі, який пильно прислухується до нірнберських конгресів, знаючи, що відбувається там не тільки маніфестація сили провідної німецької партії і її керманичів, але, що саме там падуть гасла і напрямні актуальної німецької державної політики — закордонної і внутрішньої. Партійні конгреси у Нірнбергу стали форумом, на якому керманичі німецької держави вважають у буквальному розумінні безпосередній звязок з організованими масами, з елітою всякої нації, щоб впоювати в них ідеї, що мають провизувати найближчі практичні ходи уряду.

Провідною ідеєю цьогорічного конгресу у Нірнбергу, який в останніх днях половив увагу світа, була протисовітська кампанія. Відколи існують Совіти та взагалі, відколи почав проявляти себе большевизм, не впали ще у світі такі голосні слова правди про суть большевизму і смертельну загрозу для світа від большевицької держави на Сході Европи. Обидва ідеольогічні реферати — мін. Гебельса і Альфреда Розенберга — були присвячені большевизмові, як ідеольогічній течії, та Совітам, як державі. Обидва ці реферати — це був один безупинний акт обвинувачення. Не було це вже само тільки теоретизування. Це було виразне ствердження, що большевизм є актуальним міжнародним питанням, що його мусять вирішити держави — у власному інтересі. „Те, що сьогодні є у Росії дійсністю, за що йде боротьба в Еспанії і що приготовляється в інших державах Европи зі злощасною прецизністю, це торкається усього світа; це вже не є справа теоретиків політичних світоглядів, це справа всіх державних мужів усіх народів, які мусять порозумітись у цій справі, якщо не хотять взяти на себе відповідальности, що з їх вини Европа впала у найгіршу кризу і руїну. Так, питання большевизму, це питання дальшого істнування Европи. Тут місце поділу душ, тут мусить кожний сказати, чи він „за" чи „проти", а усіма послідовними наслідками, які виходять з такого рішення".

Не дивно, що такі поклики, які переплітали обидва згадані промови, перекреслили остаточно всі півголоски, дансовані у світовій пресі наперед самими большевиками, що — мовляв — у Німеччині беруть верх погляди чи то війська вих чи якихось господарських кол про потребу наближення з Совітами. „Примирення неможливе — клікав мін. Гебельс. — Большевизм мусить бути знищений, якщо Европа має вижити". Одночасно і він і А. Розенберг подавали такі дані про способи нинішніх керманичів совітської держави, зокрема про Фінкельштайна-Літвінова і всю, здебільша жидівську, верхівку ГПУ, що безпосередньо актуальною стала справа про відкликання навіть дипльоматичних представництв: совітського з Берліна і німецького

з Москви. Конгрес у Нірнберґу поклав уже край дотеперішній інтерпретації німецького націонал-соціялістичного руху, що це ніби тільки ідеольогічна течія, реалізована на терені й у границях одної німецької держави, та що врешгою націонал-соціялістична Німеччина „не вмішується" у справи Совітів, як держави з іншим суспільним устроєм. Навпаки: член німецького уряду, отже наскрізь офіціяльна особа, у присутности канцлера і всієї державно-адміністраційної верхівки, займався ввесь час „внутрішніми" справами Совітів, вказуючи на ті справи, як на ілюстраційний матеріял до основної тези, що большевизм мусить бути до нищаду винищений. Не може бути вже двох думок про те, що війна між Німеччиною і Совітами, це тільки питання міжнародньої кон'юнктури і що всі засоби німецької закордонної політики будуть надалі скермовані в одинокому напрямку: політично ізолювати Совіти.

Цей закордонно-політичний момент це найбільша політична сенсація останніх днів. Поминаючи удар престіжевого характеру, що його завдали Совіти, відтепер Совіти мусять рахуватися з фактом, що кожна та держава, яка наблизиться до Німеччини, неначе автоматично наближується до протисовітського блёку: бо коли досі казалось про творення протисовітського блёку як про гіпотетичну комбінацію, від останнього конгресу у Нірнберґу слід казати про це, як про найбільш актуальну політичну роботу.

Поруч із цим міжнародним моментом є ще й другий, що його висунула Німеччина у Нірнберґу: сам Гітлер у своїй промові порушив справу кольоній, як одну з передумовин німецької господарської експансії. Вказавши на перенаселення, брак ринків збуту і брак сирівців, Гітлер вказав на диспропорцію між Німеччиною і Совітами, що розпоряджають Уралем, Сибіром та „українськими ланами збіжжя" і — голодують. У тому зворогі закордонна преса хоче теж добачувати імперіялістичні німецькі тенденції. Однак напр. італійська преса поставилась відразу дуже прихильно до претенсій Німеччини щодо ревізії розподілу кольоніяльних впливів: видно, що у цій справі існує віддавна італо-німецьке порозуміння, з яким Англія, навчена гірким абісинським досвідом, мабуть буде реально рахуватися. Тісно з цією господарською справою звязана заповідь 4-літнього пляну боротьби за сировці: німецький канцлер заповідає, що Німеччина буде змагати до того, щоб краєва продукція, з великою участю хемічного промислу, зробила державу цілком господарськи самовистарчальною, щоб уневалежнитись зовсім від чужинецького імпорту. Якщо справді дійде до того, що німецький ринок буде втрачений для чужинецького промислу й торговлі що передумовинною відзискати його буде звороти деяких кольоній, — то Німеччина напевне невдовзі їих кольоній дібється. В усякому разі теперішніх негативних голосів англійської преси не слід уважати за останнє слово Великої Британії у цій справі.

Останній момент міжнароднього значіння, порушений у Нірнберґу, це заповідь дальшого скріплювання військової сили Німеччини. Зрештою, щодо цього ніхто, здається, не мав ніякого сумніву: при нинішніх перегонах у зброєнні всіх держав, ніяка держава не може стаяти непорушно на одному місці, тим більше така держава, яка мусить „надігнати" час, прогавлений з вини клявзулі версайського договору. Проголошені на нірнберському конгресі ревеляції про стан совітської армії це чудовий аргумент, який виправдує зброєння кожної европейської держави, що має підстави лякатися большевицького наступу. Одночасна пересторога, що Німеччина вже тепер має стільки сили, щоб боронити своїх інтересів в разі потреби і збройною силою, ця пересторога звертає увагу, що слід рахуватись з Німеччиною не тільки як із потенціяльною військовою силою, але вже існуючою. І тут, мабуть, теж така пересторога була зайва, бо військову силу III. Німеччини її противники може й перебільшували у своїх алярмах, але ніколи її не легковажили.

Для нас, українців, очевидно, цей нірнберський конгрес має першорядне значіння, як черговий великий крок у протисовітській кампанії ввесь широкому міжнародньому форумі. Перейнявши в свої руки карму цієї кампанії — III. Німеччина і її творець Адольф Гітлер зосереджують довкола себе всіх тих, яким дорога культура християнського світа і дорога екзистенція Европи. Слід прилучитись до бажання, щоб скількість держав, пройнятих цією самою ідеєю, постійно зростала та щоб чимшвидше одиницею опинилась держава, яка дійсно творить виняток в історії та у нормальному вигляді світа.

—o—

Традиційна імпреза Львова.

Жмут вражінь із „Східних Торгів".

Цьогорічні „Східні Торги", XVI-ті в черги рішуче нічим не зємітніші від своїх попередників. Затримали вони ту саму неповність, коли йде про репрезентацію промислу цілої Польщі, ту саму слабу участь закордону, той сам малоярмаркови характер деяких павільонів ту саму репрезентаційну „напущистість" промислових „величин" в одночасною погонею за зиском дрібних крамарчиків, врешті ту саму перевагу декоративности над практичністю. Не хочемо тим самим сказати, що на цьогорічних „Торгах" нема нічого нового. Є й новини, починаючи від ніби — відокремленої виставки „Львівський Повіт" з червоно-білими і жовто-блакитними паперовими гірляндами в середині павільончику, де можете бачити оригінальних сільських тьмачів із Дмитровичів за роботою при автентичнім верстаті, — а кінчаючи XIV. новозбудованим великим павільоном. Це, як теж дещо інше (напр. гарно „ловецька виставка") є гідним уваги приростом, хоч від цього ніяк не стали „Торги" імпозантніші. Мають вони свій (що так скажемо) крій від якого майже не відступають.

Вже давно стверджено, що характер „Торгів Східних" зовсім розійшовся зі своєю назвою. Бо ані не є вони імпрезою для вляснення торговельних взаємин зі справжнім сходом, ані — коли під сходом розуміти східні воєвідства Польщі — не відзеркалюють вони як слід багатств і потреб східнього населення. Вся „східність" міститься мабуть у східних семітських типах місцевих і з варшавських Наленок, що доволі густо окупували деякі павільони, заступаючи багато краєвих промислів і майже всіх заграничних виставців (крім німецьких, які зосередились в окремому гарному павільоні п. н. „Немци—Дойчланд" з гітлерівською свастикою).

Кажуть, що міністра торговлі і промислу п. Романа, який особисто відчинив цьогорічні „Торги", найбільше зворушило велике число сільськогосподарських машин, якими заповнено шматок площі при вході до окремого павільону, що репрезентує хліборобство. „Є ліпше, а буде ще краще" — мав він з задоволенням сказати. Що завдяки зростові цін сільсько-господарських продуктів на селі є дещо краще, це так, але до зросту селянського добробуту „Торги" нічим не причиняться. Занадто вони наставлені на місто, на репрезентацію, грацію і... патріотизм. Щоправда, в павільоні „Рільництво" найде селянин чимало цікавого, особливо в асортименті збіжжа. Зокрема слід відзначити виставу сільсько-господарської літератури. Подбала за неї львівська Хліборобська Палата, віддаючи третину стійлища під сільсько-господарську літературу в українській мові. Це немов би *окрема виставка видань т-ва „Сільський Господар"*, гарно оформлена і вдекорована українськими вивісками (одиноке на виставі). Але — як сердечно мало присвячено уваги основним інтересам села, коли взяти „Торги" як цілість! Як не дивно, але навіть рухливі аранжери залізницького „Свята винобору" не подбали, щоби розреклямувати у Львові огородничо-садівничі інтереси теплого Поділля. Стійлище шутровницької фондації нічим не краще від першої з берега бойківської будки в будний день на одній з вулиць Львова. І то не тільки виглядом, але і в ділянці торговельної інформації.

Не будемо обговорювати тут поодиноких павільонів, бо треба би тому присвятити цілий цикль статтей-репортажів. Безперечно, що крім міського хламу в ролі бляшаної кухонної галянтерії і всяких „вічних" апаратів та „медикаментів" є на „Торгах" багато речей, що вирто побачити. Ми хочемо тут ще тільки згадати про учасників-українців чи українські фірми, які в тій чи іншій формі заступлені на виставі. Вичисляємо їх за чергою, так як зустрічали йдучи від одного павільону до другого. Ось вони: „Будучність" — тутки „Калина" і канцелярійні книги, сегрегатори, гощо фабрики „Бібльос" (одні і другі вироби в засадньому стійлищі, що його влаштувала ф-ма „Цев пропапір"), відтак „Перлівна" інж. Кіндія (гарбарня і крісильня футер. Львів-Скнилівок), сто-

---

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 5)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ІВАН БОРИСИКЕВИЧ.

Чехи скликали були до Праги славянський конгрес на день 2. червня 1848. р., щоб об'єднанням славян в Австрії перепинити посягання німців на славянські території. Конгрес відкрив Павло Йосиф Шафарик та предложив програму нарад: познайомитися і порозумітися щодо домагань славян в Австрії; виготовити конституційні домагання і внести петицію до цісаря, як також уложити факт федерації, що всі славянські народи Австрії зобовязуються жити з собою в згоді і не домагатися верховодства над іншими та солідарно оборонюватись від чужинців.

Головна Руська Рада вислала на цей конгрес до Праги трьох делегатів: Івана Борисикевича, другого свого предсідника, о. Григорія Гинилевича і богослова Олексія Заклинського. Вони зійшлися там з польськими делегатами від Руського Собору: князем Львом Сапігою, князем Юрієм Любомірським та адвокатом Поглодовським — під проводом кн. Льва Сапіги як провідника галицько-руської секції. Князь Лев Сапіга як провідник секції не голосував і тому більшістю наших голосів вирішено поділити Галичину на дві провінції: східну українську і західну польську, з додатком, що остаточне вирішення цього питання залишається краєвому соймові, чи пак Раді Державній. Цей додаток ослабив саме вирішення секції.

Славянський конгрес не докінчив своїх нарад, бо генерал кн. Альфред Вінфішгрец розігнав конгрес дня 12. червня 1848. р.

Заходами Івана Борисикевича вислано від Головної Ради руського народу галицького дня 21. листопада 1848. р. через верхи Бескидів: поклик до Братів Русинів Угорських, щоб їх повідомити про події у нас та піддержати на дусі.

В дні 16. лютого 1849. р. витав Іван Борисикевич висланців з Буковини до цісаря на засіданні Головної Руської Ради у Львові. Він нагадував, як галицькі українці з давніх давен жили в мирі з румунським народом (волохами) та собі взаємно помагали, чого свідоцтвом є українська церква у Львові, що називається волоською; що між волоськими князями були українці; що українською мовою не погорджують на Буковині і що неодин українець найшов на Буковині свій захист, та закінчив, що українці хочуть з румунами як своїми добрими сусідами надалі жити в мирі й любові. На це відповів професор Микола Гакман, що Буковина радується, як галицько-український нарід поступає тою дорогою, що не хоче нічиєї кривди, тільки упоминається за те, що йому справедливо належиться, та що Буковина бажає жити з галицькою Україною в мирі й любові...

Опісля Борисикевич звернув увагу Ради на потребу вибрати окрему комісію, щоб вела організацію між народом за поділом Галичини. Він найзавзятіше обстоював цю справу, так що у Львові з цього приводу була рознеслась вістка про арештування Борисикевича за неприязне відношення до австрійського уряду.

Наслідком організації в краю зачала з кінцем 1848. р. збиратись наша гвардія в Галичині. У звітах до Головної Руської Ради у Львові подавали Окружні Ради з краю, що українські молодці радо приступають до нашого полку охотників („Фрайкору") та що їх зголосилося вже коло 1.600. Вкінці прийшло письмо від цісаря Франц Йосифа з 10. березня 1849. р., що дозволило виставити баталіон українських стрільців-добровольців з обовязком кінної служби, як також затвердило предложений національний однострій. Отсе мав бути український корпус національної гвардії.

Черговий рік 1850. приніс абсолютизм в Австрії, що заморозив почини і сподівання галицьких українців.

Іван Борисикевич був відтак послом у першому Галицькому Соймі з 1861. р. В часі вступних нарад сойму поставив він внесок, щоб вибирати окремі комісії до провірення виборів (верифікаційні): українську і польську, бо наш нарід вірить тільки фактам, отже люд собі, а пани собі осібно вибирають. На це піднеслися голоси польських панів: Нема панів. Всі рівні!

(Далі буде).

ларські робітні в Підберізцях коло Львова П. Балтро і М. Дзюбек, дальше П. Чепіга із Кут, який виставив різні гуцульські вироби та наслідування ловицьких узорів. У збірній виставі Ремісничої Палати в Станиславові найшли ми вироби „Гуцульської Різьби" і Григ. Чепіка (кераміка) з Косова, Брушкевича Синів (кераміка) із Кут, священничі колпаки Михайла Тихонюка зі Станиславова та вивіску Снігуровича також зі Станиславова. В павільоні „Ремесло" виставив самостійно П. Рогатинський, кафлярський майстер зі Львова. Гарне і цікаве стійлище має п. Іван Бунда зі Львова, який віддавна працює в галузі фризієрських апаратів. Як щороку так і цим разом багата є виставка відомого нашого купця Ю. Лозинськи (машини до шиття і писання). Постійний елегантний кіюск має „Око" Литвиненка, де довше спиняються тільки ті, що цінять мистецтво.

Маємо враження, що все важніше з того, що наше, ми вже подали. Є щоправда чимало дрібних виставців, особливо гуцулів (як напр. Гретиняк із Річки) і творців з їх деревляною всячиною. Цікаво сконструовану гойданку виставив Дамян Сенишин із Винник. Наш народній кремпол репрезентує чимало польських і жидівських фірм під різними назвами. Особливо багато їх торгує килимами і ліжниками, заробляючи очевидно добрі гроші. Все те називається здебільша: „лише мисл людови", або „лишемися халупнічи", чи „вироби людове" або „вироби халупніче". Скільки там цінних виробів а скільки хламу — годі при поверховному оглядині пізнати...

Ми приглянулися „Торгам" у будні, приглянулись і в неділю. У будні було публики обмаль, виставці нудьгували і нарікали. В що неділю фреквенція було велика. Люди формально душились у вузьких проходах поміж стійлищами. Перед деякими павільонами треба було стояти в хвості, а в трамваях здобувати місце з ужиттям великої кількости терпцю і енергії. Помогла понеділкова військова ревія. До Львова приїхало чимало посторонніх, що пішли теж „Східні Торги" оглядати. Чи купці, що виставляють, поправили свої гумори, не довелось нам довідатись. Усі вони були заняті пропагандою своїх виробів.

В. Нестерович.

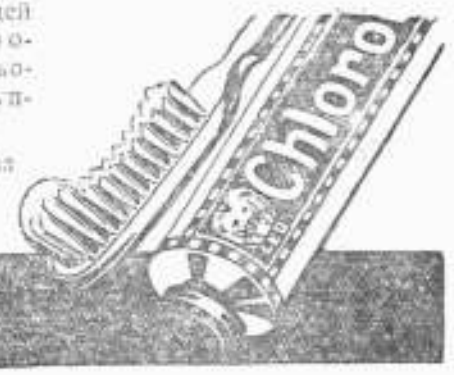
—o—

Тисячі можуть помилятися, але ніколи мільйони. Цим пояснюємо, що мільйони людей щодня вживають пасту до зубів Хлородонт і тому мають гарні білі зуби. Хлородонт то синонім високої якости і приступної ціни.

Правдивість пасти забезпечує червона голова льва на опакуванні.

Виключна продаж: Miraculum, Kraków.





Chlorodont

З церковних справ.

НОВИЙ ГОМІЛЄТИЧНО-КАТЕХИТИЧНИЙ ЧАСОПИС.

Заходом гуртка львівських священників появилося на днях 1-е число нового гомілетично-катехитичного журнальу „Сівач", зміст якого подали ми вже в „Ділі". Такий часопис безперечно дуже потрібний, особливо в нинішніх часах, тому не сумніваємося, що почин нашого пастирів та видавців підтримає греко-католицьке духовенство цілої галицької церковної провінції. „Сівач" виходитиме раз у місяць в обемі 2 аркушів друку і коштуватиме річно 5 зол. Адреса „Сівача" така: Львів, Оборонська 29.

ПЕРЕД ЗМЕНШЕННЯМ ЧИСЛА ПРАВОСЛАВНИХ ПАРОХІЙ НА ВОЛИНІ.

Читаємо в „Українській Ниві": В українській пресі вже довший час подаються чутки, що цілий ряд православних парохій на Волині має бути аліквідований. Не мамочи будь-яких відомостей про таку аліквідацію, однак уважаючи, що подібне явище могловби мати занадто поважні наслідки, щоб мимо нього можна було пройти без належної уваги, Українська Парляментарна Репрезентація Волині звернулася до Волинської Духовної Консисторії з просьбою подати відповідні інформації в цій справі. Дня 27. серпня 1936 р. Консисторія відповіла, що не має ніяких офіційних даних щодо цього питання, а лише з приватних відомостей знає, що встановлення числа штатних парохій і філій в епархіях є ціллю предметом праці Мішаної Комісії Передсоборового Зібрання та спеціяльної Комісії. Отже значить, чутки про ліквідацію парохій мають до деякої міри підставу, але щодо фактичної ліквідації, то вона буде ще предметом обговорення на засіданнях Православного Собору і зможе відбутися лише за його ухвалою.

ЯК ШИРИТЬСЯ ПРОТЕСТАНТИЗМ У СТАНИСЛАВІВСЬКІЙ ЄПАРХІЇ.

З протестантських пресових органів, що появляються в українській мові в Коломиї і Станиславові, виходить, що на терені станиславівської епархії протестантський рух між українським населенням постійно зростає. В кожному числі тих газеток читаємо про нові здобутки євангелізму на Підгірю і Покуттю, де вже основано кількадесять протестантських станиць, куди стягають виключно українців. Як читаємо у „Вірі й науці", протестанти відкривають за допомогою Голяндії першу українську евангелицько-реформовану (7-клясову) в Коломиї ще з цим шкільним роком.

ЧИСЛО БЕЗКОНФЕСІЙНИХ ДІТЕЙ У ЧСР СПАДАЄ.

На підставі даних Державного Статистичного Уряду Чехословаччини число безконфесійних шкільних дітей у 1935 р. було 65.055, себто 3.6 пр. усіх шкільних дітей. Із загального числа безконфесійних шк. дітей на Чехію припадає 54.618 дітей, на Моравію і Шлеськ 8.266 дітей, решта на Словаччину і Підкарпатську Русь. Число безконфесійних шк. дітей у ЧСР помітно спадає, бо в 1930 р. було їх 4.4 відсотки, у 1931 р. 4.3 пр., в 1932 р. 4.1 пр., у 1933 р. 4 пр., у 1934 р. 3.6 пр.

—o—

Бранка до червоної армії у Харкові.

(ВУ) „Вісті" з 8. ц. м. пишуть, що 19. ц. м. зачнеться у Харкові бранка рекрутів до червоної армії. Військовий комісар Харкова Подольський подав дані про цю бранку. Харків дає письменних рекрутів, серед них 2.000 стахановців, 161 інженірів, 1442 осіб з середньою освітою, 5380 „значкістів" ГПО, 10.000 „значкістів" ГСО, більше як 4.500 ворошиловських стрільців.

З прикордонної смуги зі Совітами

Один образок.

Є село Мільча над рікою Вілією у Виленщині. Вілія там, як наш Збруч — границя зі Совітами. У Мільчі є велика церква і православна парохія. До тієї парохії перед війною належали ще дві церкви. Тепер вони опинились за кордоном, у Совітах. Одна з них нині — якийсь склад; на другій лопоче червоний прапор: там — клюб, де комуністична молодь бавиться і танцює.

Дивляться селяни з Мільча та кажуть: „Не вже ж у них будинків не вистачило?" Боязко кивають головами: „Гріх який!"

А з того боку по вечірніх кралькома підходять старші селяни, оглядаючись, чи не видно де граничної сторожі, послухати хоч дзвона церковного. Одного разу у косовицю по цьому боці проходив сіножать священник. На тому боці робітники сиділи, спочиваючи. Побачивши священника, всі вони мовчки встали, хоч з тривогою оглядались поза себе: чи нема сторожі? Адже в Совітах Бога нема: „релігія — опій народу"...

Мільчани мають на тому боці кревників, свояків, знайомих. Іноді, у косовицю, разом працюють: одні на одному боці річки, другі на другому. Але розмовитись, перекинутись хоч словом не можна. На тому, совітському боці мовчать: чекісти за плечима; навіть глянути не сміють колхозники у цей бік. Мовчки працюють. Одягнені всі однаково; жінки — у білих блюзках, з білими хустками на голові та у синіх спідницях; мужчини — всі в білих одягах з полотна.

Отже нема у Совітах і людини. І не дивно: де нема Бога, там нема і людської свободи — цього найбільшого дарунку Неба людині.

Ширіть наш часопис!

З польської преси.

„Хотять мати голодних, визискуваних, темних..."

В огляді преси варшавського „Часу" з 14. ц. м. находимо полемічну статтю Грабеца (Ксаверія Пружинського) під повищим наголовком, який уже сам багато говорить про зміст статті. Це полеміка з „Варшавским (Львовским) Дзенніком Народовим", який накинувся на „Ділo" за недавню нашу статтю про спосіб полагоди урядом українських справ. Стаття „Часу" така обширна (4 шпальти друку, поверх одна сторінка „Діла"), що можемо подати тільки її хід думок та у перекладі лиш останній уступ. Зазначимо на вступі, що це одна з найкращих статтей, які появились колинебудь у польській пресі на українські теми.

Автор коротко характеризує взаємини між українським національним табором, що його репрезентує „Ділo", та ендеками з „Варш. Дзенніка Народового". Ті відносини не змінились від часу зміни українського становища до справ польської держави — навпаки, та зміна виклинала хіба ще більше розгорчення ендеків. Коли ж показалося, що українці далі мають причину нарікати, дарма, що палили себе сторонниками нормалізації польсько-українських відносин, — ендецький орган „гордовитий", як шляхта на тиждень перед Пилавцями".

Цитуючи той уступ з ендецької газети, в якому ендеки підпікуються, начеб нібиталі існувало якенебудь польсько-українське порозуміння, та ділять його до „угоди" поміж „сапацією і УНДО" („за політичні послуги хай санація платить УНДО-ню, кобн не зі скарбниці польського народу"), автор вичитує таку аргументаційну еквілібристику, пояснюючи, що завжди в імені народу й держави промовляє та бере зобовязання та група, яка стоїть при кермі влади. Буваєть випадки, що інша група завзалежіль запові.ляє, що не прийме зобовязань своїх попередників, якщо здобуде владу (так робили напр. російські большевики щодо полички, яку гр. Вітте затягнув у Франції), але для цього треба революції: автор не радить ендецьким заглобам бавитись у Леніна та не вводити в політичні обичаї традиції, що того, що обіцює один уряд, черговий може не дотримати. І без того ендеція ввела в польські політичні обичаї досить великі і досить сумні інновації. Щодо конкретних українських вимог, яких не признають ендеки, то — пригадує автор — українці мали свій культурний і господарський стан посідання і перед польськими часами: тут пригадує, наскільки той стан посідання зменшився, і що напр. в періоді правління намісника Михайла Бобжинського було далеко більше підприємчивої атмосфери, ніж сьогодні. Автор відповідає теж на закид ендеції, що — мовляв — хай „Ділo" не говорить про польську державну рацію, бо про неї нам ніколи говорити всі ті, що хотять „обмавути у політиці", включно з таким непримітним твором як „Легіон Młodych". Автор звертає увагу, що поміж такими штучними творами як різні ефемеридні організації, та поміж відповідальним пресовим органом кільканадцятимільйонової нації є величезна різниця. Самі ендеки перечать собі, кажучи раз про „штучний твір", то знову алярмуючи польське громадянство загрозливим великим ростом української національної сили. Від себе автор додає, що та сила проста всупереч польським заходам, таке як реакція на різні польські обмеження (якнаще сільської інтелігенції, яка тратила доступ до установ) і наводить аналогічні приклади з польської історії.

Кінчає такими висновками:

„Можливо, що ендеки правду кажуть, що супроти українців стосовано досі половинну політику що не досить було дискримінувати їх в уста-

нов, позбавити катедр, обмежити в доступі до університету, зредукувати народні школи з кількох тисяч до кількох сотен. Можливо, що треба було зробити те, що Фльотель у Познанщині: давати субвенції ремісникам, які поселились на „кресах", — можливо що треба було зробити те що зробив Бісмарк на Познанщині: знищити культурно-освітні установи;можливо, що треба було зробити те, що робило одно колонізаційне товариство, яке скуповувало землю для німців на Познанщині, та яке у скороченій сьогодні для нас невигідним, називалося „ланатою". Можливо, що треба було піти слідами кн. Вільова і законно заборонити чи всякими штучками унеможливити щоб які одни українець не купив землі. Можна піти ще дальше і в тому поході „ще дальше" вже не горенцолерівський, але свіжіший німецький приклад, нинішній, — доповнить і в ній парині несамостійні ендецькі авгіри. Все це можна робити і багато дечого іншого. Всього того будуть домагатися дематоги, що підхліблюють юрбі, допомагуть їм опитарі, що занюхають субвенцій, підтримають державні дачі, що розв'язують державні проблеми ключем доступу до посад. Відберемо українцям освіту: будемо їх мати темними. Відберемо їм права до рідної мови: та виклято мова стане між ними і нами, як стануда Вжесьня. Відберемо українцям змогу набувати землю, оточать нас у Галичині незаможні людські оселі, нужденські, споневірані, хворі і ненависні людські нори, чвертьморгові клаптики гектарової недолі. Відберемо українцям їх слушну гордощі. — знамениті, рентові, добрі і не для субвенції ведені кооперативи відламо їх назад як у період найчорнішої панщини у руки сільських лихварів, у лабети даяного визиску. Але людська маса, кількамільйонова маса не перестане оточувати нас, тільки буде ненависні або ненавистю покривлених людей, найдобріше і найзавзятіше, людей, яких ми сломіць віштовхнули назад в ярмо, доточатковане для їх народу Дмитрієханом і Бату-ханом. Прошу, панове, перестаньте тоді називати себе культуртрегерами польщини і прошу записати свої прізвища прокураторові польської історії".

У „пост-скріптум" маємо там ще таку приміту:

„Варшавські Дзенніх Народови" пише про наївність УНДО, яке сподівається, що в осені 1936. р. уряд Річпосполитої може виконати супроти українців пригнечення, що їх дав уряд Річпосполитої осінню 1935. року. У Великій Британії публіцист, який відважився би назвати наївним когось дуже старого, що вірить в обіцянки, що їх зробив уряд Й. К. Величества, сидів би у вязниці під закидом, що вносить переполох в протестантській етиці.

Велика Британія це труп, який розкладається, труп якого оскверняють жиди й масони, ні в протестантській етиці.

—o—

нним уряд свого краю. У шляхетській Польщі така людина називалась прихильником „золотої вольности". У нинішній Польщі вона називається „народовцем". Правда, ми забули, що

Ще одна весела історія.

із звеличниками „конгресу мира" у Брюселі.

Дістали ми відбитий на ротаторі „комунікат", підписаний „львівським організаційним комітетом конгресу мира у Брюсел." (Брюссель). З того комунікату довідуємося, що польська влада відмовила паспорти тим делегатам, які згори не хотіли погодитись на декларацію, що мала кілька „неприємних" точок. У тих точках казалося про апробату польської закордонної політики („союз з гітлерівською імперіалістичною Німеччиною"), про потребу сильної армії, про потребу колоній для Польщі та про вселення жидів з Польщі. Комунікат львівського організаційного комітету з обуренням каже про ці вимоги та з лайкою накидається на „зрадників" і „диверсантів" Дембського і Липацевича. Ввесь комунікат зредагований зовсім у большевицькому стилі і не залишає ніяких сумнівів щодо тенденцій того львівського організаційного комітету, як і — здається — тенденцій більшости ініціяторів всієї тієї „мирової" імпрези: перетворити той конгрес у чергову просовітську маніфестацію та зробити з неї інструмент совітської пропаганди. Коли польські чинники зорієнтувались, у чому річ, та не дозволили деяким явним чи закаптуреним доморослим большевикам виїхати закордон, де вони жирувались би іменем „народу" — анонімові панове з комітету скидають маску і виступають у своїй правдивій ролі. Вони пропонують скликувати збори для протесту проти „самозваних делегатів": сумніваємося, чи найшлось би багато охочих іти на такі збори. Бо кого, сьогодні цікавить брюсельський чи який інший „конгрес мира", організований звеличниками держави, яка є найбільшою і смертельною загрозою мира!

„Консульство в г. Львове" спростовує.

Ми дістали спростування, в якому „радянський консулят у Львові категорично стверджує", що „вісти про голод та про ріжні заворушення серед робітників, селян і червоноармійців в Радянському Союзі взагалі й на Радянській Україні зокрема" — „є незгідні з правдою".

Спростування офіціяльних совітських установ мають ту питому рису, що треба їх читати все навідворіт: коли вони заперечують, значить — потверджують і навпаки. Тому це останнє спростування дійсно багатомовне: ми самі не думали, що у Совітах, зокрема на Сов. Україні, аж так погано! Палкі спростування і заперечування совітських офіціяльних чинників підчас страхітливого голоду на Україні, про який писав ввесь світ, це була чудова рекомендація правдомовности.

При цій нагоді варта згадати, що коли печатка сов. консуляту у Львові залишилась ще трьохмовна, з українською мовою як першою, то бланкети вже виключно російські. Це правильна реформа: пощо „валяти дурака"?

—o—

Військова дефіляда у Львові.

Міністер Каспшицький відбирав дефіляду.

В понеділок 14. ц. м. відбулася у Львові величава військова дефіляда, яку відбирав міністр військових справ ген. Каспшицький. Його привитав промовою президент міста Острозький в окруженні президії. Мін. ген. Каспшицький відбирав дефіляду в товаристві віцеміністра ген. Глуховського, міністра комунікації Ульриха, львівського воєводи Белліни-Пражмовського і військових аташе: Франції, Англії, Австрії, Чехословаччини, Югославії, Німеччини, Румунії, СССР, Італії, Мадярщини та багатьох інших. Між генералітетом були теж: начальник департ. міністерства внутрішніх справ ген. Райський, головний комендант поліції ген. Кордіян-Заморський, начальник самостійної бригади кавалерії ген. Андерс і інші.

Дефіляда зачалася в год. 11.30 і тривала майже до год. 3-ої пополудні з п'ятнадцятихвилинною перервою. Звіт про початок дефіляди зложив комендант О. К. VI. Львів ген. Тожажевський. У дефіляді взяло участь кільнадесять тисяч війська ріжних родів зброї, змоторизовані відділи та ескадри літаків у числі до 200. Дефіляді приглядалися величезні маси глядачів і шкільної молоді.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. Тел. 252-54

ГІ ДЕ МОПАСАН.

ГОДІ.

(Докінчення.)

Цілий день думав про ту, що знову до нього верталася. Як вона виглядає. Як воно чудно зустрітись отак по двацятипяти роках! Чи він її хоч пізнає?

Одягся кокетно, мов жінка, надів білу камізольку, яка більше пасувала йому до фрака, ніж чорна, покликав стрижія, хотів, щоб кучері вилися, бо зберіг волосся до цього часу, і поїхав, дуже зарання, аби показати, як він квапився.

Перша річ, яку побачив, увійшовши до гарної, просто мебльованої вітальні, був власний його портрет, стара, заблякована фотографія, з часів його тріюмфів, що висіла на стіні в вишуканій оправі з старовинного шовку.

Сів і чекав. Нарешті позад нього розчинилися двері. Він жваво випростувався і, обернувшись, побачив стару даму з сивим волоссям, що простягала йому обидві руки.

Ухопив їх, цілував, то одну, то другу, довго. Потім, підвівши голову, поглянув на свою любу.

Ere, була то стара дама, стара незнайома дама; мала охоту плакати, а всміхалась.

Не міг стриматись, не шепнути:

— Це ви, Лізо?

Вона відказала:

— Так, це я, певне, що я... Виб мене не пізнали, правда? Я так журилася... так журилась... В журбі згоріло моє життя... Ось я тепер яка... Гляньте на мене... або ні... не дивіться... Але які ви й тепер гарні... І молоді... Колиб я зустріла вас припадком на вулиці, зараз би крикнула: „Жакле"!

— Тепер сідайте, побалакаємо спершу. Потім я покличу дочку, дорослу свою дочку. Побачите, яка вона до мене схожа... Ні, ще не так — вона зовсім така, як „Я", колишня „я", побачите! Я захотіла бути з вами вдвох, спочатку. Боялась трохи, що розжалоблюсь у першу хвилину. Тепер уже скінчилося, пройшло... Сідайте, мій друже.

Він сів поруч з нею, тримаючи її за руку. Але не знав, що їй казати. Він не знав цієї особи, не бачив ніколи, здавалось. По що зайшов він у цю хату? Про що міг би завести мову? Про минуле? Та щож було спільного поміж ним та нею? Нічого тепер не міг пригадати, дивлячись цій бабусі в обличчя. Не пригадував собі зовсім про все те любе, солодке, приємне та болюче, що огортало його серце, як скоро починав думати про другу, про свою Лізу, любу Попелясту Квітку. Щож з нею сталося, з тамтією, з давньою, коханою-Тією, з далекого сну, білявою, сіроокою, молодою, що так гарно вимовляла „Жакле".

Сиділи поруч, непорушно, зніяковілі обоє, стурбовані.

Велася поміж ними банальна розмова, уривчаста, млява. Вона звелася, натисла на гудзичок від дзвінка.

— Я кличу Рене, — промовила.

Рипнули двері, зашелестіло вбранням і по тому гукнув молодий голос:

— Ось і я, мамо!

Льормерен оторопів, ніби привид якийсь побачив.

— Добридень, панночко! — шепнув.

Тоді, звернувшись до матері:

— О, це ви!

То була вона, дійсно вона, та, колишня Ліза, що зникла була й вернулась! Бачив її знову, таку, яку вкрали в нього двацятьпять років тому. Ця ось навіть була ще молодша, свіжіша, більше було в ній з дитини.

Зявилося в нього божевільне бажання — розкрити обійми, пригорнути її до себе, шепнути до вуха:

— Добридень, Лізон!

Слуга сповістив:

— Накрито, пані, до столу!

І вони ввійшли до їдальні.

Що робили за обідом? Що йому казали, що міг він відповідати? Сон чудний йому снився, сон, що межує з божевіллям. Дивився на обох тих жінок, а в голову вролася одна думка, хоробліва, божевільна думка:

— Котра з них справжня?

Мати посміхалася, повторюючи:

— А памятаєте?

А він знаходив спомини в кожних очах молодої дівчини. Двацять може разів розтуляв рота, щоб сказати їй: „Чи пригадуєте собі, Лізон?"..., забуваючи про ту даму з сивим волоссям, яка споглядала на нього розчуленим оком.

Але, бували хвилини, він уже не знав, тратив розум! Помічав, що ця, теперішня не зовсім така, як та колишня. Та давня, мала в голосі, в погляді, у всьому естві, щось таке, чого він у цій не знаходив. І він страшенно напружував думку, щоб пригадати собі свою кохану, похопити те, що вислизнуло з памяти, те, чого бракувало цій, воскреслій.

— Ви втратили жвавість, мій бідний друже, — казала баронеса.

— Багато ще дечого я втратив! — бельмотав він.

Із Совітської України.

ВИСТУПИ ЧЕСЬКОГО ХОРУ „ТІПОГРАФІЯ" НА УКРАЇНІ.

З Киева до Одеси приїхав чеський хор „Тіпографія", якого концерти в Москві, Ленінграді і в Києві пройшли з величезним успіхом. Особливо в Києві — як повідомила одеська радіостація в неділю — чеський хор зустрінули з великим захопленням. В Одесі відбудуться концерти 15. і 16. ц. м.

ГОЛОДНА УКРАЇНА — ГОЛОДНІЙ ЕСПАНІЇ.

За повідомленням московської радіостації колхозники на Україні жертвували один свій трудодень для ратунку голодних еспанських революціонерів. У радіо зацитовано слова популярної на Україні ударниці-колхозниці Гнатченко про необхідність помочі для борців за пролетарську справу. До такої помочі просто зобовязані українські колхозники, які, мовляв, „купаються у добробуті" (дослівно!).

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА ПЕРЕЇХАЛА З МОСКВИ ДО ЛЕНІНГРАДУ.

12. ц. м. закрили в Москві виставу українського народнього мистецтва. Про її успіх свідчить кількість відвідувачів, яких — згідно з інформацією московської радіостації — було 115 тисяч. У день закриття оглянуло виставу 5.000 людей. Найбільше захоплювались москвичани українськими вишиваками. Експонати виставки перевезуть до Ленінграду, де буде влаштована така сама виставка. (н.)

Боєва заява Гітлєра.

НІРНБЕРҐ, 14. 9. ПАТ. В неділю рано відбулася збірка змоторизованих партійних відділів. Збірка закінчилася дефіладою перед канцлером Гітлером. Вечором відбувалися дальші наради партійного Конгресу.

Гітлер виголосив нову промову, що відзначалася сильними моментами, спрямованими проти ворогів Німеччини.

„Знаю, говорив канцлер що кожний з вас розуміє знак часу. Наш старий противник, проти якого ми так часто виступали, намагається вводити колотнечу, не в нас, але довкруги нас і випровує нам затисненим пястуком. Старим і молодим боєвикам моїм хочу тут заявити, що ми завжди готові! Світ знає, що ми руководимося одним бажанням: *зберегти мир*. Одначе світ мусить знати, що маємо теж тверде й непохитне рішення: в якихсь умовинах не видимо Німеччини на коталу большевизму, якого діяльність знаємо й якому ми завдали важкий удар...

Дотепер я не вдавався до якихсь маніфестацій, одначе коли зволичу, Німеччина зєднається в одній великій маніфестації. Тоді маніфестуватимуть мільони проти старого ворога людства".

Після тієї промови, шеф штабу Люце, склонив канцлерові в імені всіх формацій заяву вірности. Канцлер посвятив кількадесять нових партійних прапорів. Посвячення відбулося через символічне піткнення кожного нового прапору зі славним „кривавим прапором" з року 1923. Свято закінчилось відспіванням боєвої пісні націонал-соціялістів.

—o—

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

ЗІРВАННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ВЗАЄМИН НІМЕЧЧИНИ З СССР?

Французькі часописи пишуть, що по останніх промовах Гітлєра у Ніренберзі слід надіятися безумовного **зірвання дипльоматичних взаємин між Німеччиною і СССР. У Лондоні запевнюють, що це справа найближчих годин.**

—o—

МІН. БАСТІД У КАТОВИЦЯХ

Французький міністр торговлі і промислу Бастід виїхав у товаристві польського міністра Романа до Катовиць, де відвідав різні промислові і фабричні заведення.

—o—

ЯПОНСЬКО-СОВІТСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

МОСКВА, 14. 9. ПАТ. До філії бюра подорожей „Інтурієт" у Токіо прийшло 10 поліцаянтів і виказавшися письменним приказом конфіскувати пропагандивну брошуру, що її видає „Інтурієт", перевели ревізію, забрали один примірник цієї книжки та по одному примірникові інших туристичних видань з описами СССР. Амбасада СССР у Токіо заложила проти цієї ревізії гострий протест.

—o—

МІНІСТРИ ПІД ОХОРОНОЮ ПОЛІЦІЇ.

БРАТИСЛАВА, 14. 9. ПАТ. Підчас обіду на честь міністрів закордонних справ Югославії і Румунії, погасло раптом у цілім готелі світло. Поліція замкнула в одній хвилині всі виходи і вивела міністрів. Вулицями обставленими поліційними кордонами пішли міністри на раут, що його уладив мін. Крофта.

—o—

РАДІСТЬ У САН СЕБАСТІЯНІ.

ЛЯ КОРУНА, 14. 9. ПАТ. Головна квартира національних військ подає, що вчора вмашерували переможні війська ген. Молі до Сан Себастіяну. На бульварах відбулася дефіляда відділів. Населення зі захопленням вітало переможців. Маніфестації в честь національної армії тривали всю ніч. На прилюдних будинках замаяли червоно-жовті прапори. В останніх днях розстріляла червона міліція сотки осіб.

Під Толедо перешкодили червоним сконцентруватися. Урядові війська залишили на побоєвищі понад 100 вбитих.

—o—

СЕНЗАЦІЙНІ АРЕШТИ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 14. 9. ПАТ. Тут потверджують поголоску, про арештування та адміністр. висилку кількасотьох осіб в Римі, Медіоляні і Терні. Характер арештів політичний. Деякі арештовані були членами робітничих синдикатів. Кажуть, що особи, арештовані в Терні одержували гроші від іншої суспільної держави.

—o—

Але в турботному своєму серці чув, як ніби збудженний звір, що ладен укусити, відроджується давне кохання.

Молода дівчина базікала, інколи знайома інтонація, слова, властиві її матері, які вона перейняла від матері, вся манера промовляти, думати, схожість рухів, що набуває людина, живучи вкупі, змушувало його здригнутися всім тілом, вступало в нього, рвало пристрасть, що наново прокинулась.

Утік зарання, пройшовся бульваром. Але образ тієї дівчинки все вимикався, мрівся йому; билося дужче серце, розгорячкувалось. Далеко від обох жінок бачив він тільки одну, молоду, давню, ту, що вернулась, що любив він її, як любив колись-то. Любов ще з більшим палом після двадцятиліття перепочинку.

Вернувся до гостинниці, щоб подумати про цей дивний, жахливий випадок, надуматись, що має чинити.

Але, коли проходив зі свічкою в руці, перед дзеркалом, перед великим своїм дзеркалом, де роздивлявся, любував перед тим, як іти, побачив там остаркуватого, сивого чоловіка. І раптом пригадав, який він був колись, за часів кохання Лізи. Побачив себе знадливим, молодим, таким, яким його кохали! Тоді, наблизивши свічку, подивився на себе зблизька, як розглядають крізь лупу щось надзвичайне, приглядався до зморщок, ствердкуючи ту страшну руїну, що її ніколи досі не помічав.

І сів переможений просто самого себе, просто свого ідолашного образу, промовивши этиха:

— Годі, Льормерсе. — кінець!

Переклав І. Рильський.

Події у Стрийщині.

До мешкання Мойше Габера в Синевідську Вижнім вдерлися в ночі невідомі люди і перевернули цілу хату до гори ногами, кажучи, що шукають за комуністичною бібулою. В Лавочнім відбулася 9. ц. м. сесія солтисів близьких громад. Коли з цієї сесії вертався солтис Хащованого Іван Шушка, напали його на гостинці якісь люди і побили, кажучи: „Це за те, що не підтримуєш націоналістів і купуєш у жидів".

—o—

Кривавий білянс у Палестині.

За 21 тиждень заворушень у Палестині такі кривавні підсумки:

В боротьбі між арабськими повстанцями й жидами та англійськими воєками й поліцією згинуло 34 англійських воєків, 82 жидів і 225 арабів. Ранено 144 англійських воєків, 267 жидів і 640 арабів.

Арабські терористи знищили 250 тисяч дерев, вибухло 280 пожеж наслідком підпалу арабів. Крім різних 130 саботажів висаджено у воздух 48 мостів, у 300 місцях перерізано телефон. спомуку й висаджено зі шин 230 поїздів. Страти оцінюють на 570.000 фунтів. Арештовано 2.400 арабів, 420 замкнено в концентраційнім таборі. Вибухло 130 бомб, скофіскованно 400 бомб і 35 транспортів вибухових матеріялів.

Заміновані пристані.

ЛЯ КОРУНА, 14. 9. ПАТ. Тутешня радіостація проголосила такий комунікат до всіх пароплавів, які є під цю пору біля еспанського побережжя:

Англійський консуль в Ля Коруна повідомляє, що згідно з інформаціями команди національної фльоти в Ферроль, до пристаней Сантандер і Більбао небезпечно зближатися, бо почавши від 14 вересня обложать повстанці ці пристані мінами. Всі пароплави повинні оминути загрожені пристані.

—o—

Протверезіли.

Ген. Франко заявив, що цей тиждень принесе червоним остаточний розгром. Гірники Астурій й Леон звернулися до команди національних військ з проханням **не наступати** за них, бо вони не хочуть дальше воювати. Між націоналістами й гірниками дійшло до зимки бранців.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у видозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Видозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 8—10

— **Василь Гресик** веде далі свою кравецьку роботу при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, ІІІ. сходи, І. поверх. 2618 5-20

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоружчан 5 (побіч кіна „Аполло") **поручає ковдри,** матраци, постелеве біллє і ін. **Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол.** 1799 49-100

— **Футра жіночі і чоловічі** та різного роду футрині шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 2-?

— **Виставу фортифікацій давного Львова** відкрито в будинку Великого Театру у Львові. Виставa обіймає проекти до панорами давного Львова, яка буде зреалізована в найближчій майбутности.

— **Віче адвокатських аплікантів** відбудося у Львові, щоби запротестувати проти проекту нового устрою адвокатури, виладженого головною адвокатською радою. Після дискусій ухвалено резолюції, в яких зібрані ствердили, що криза в адвокатурі поглиблюється, одначе дорога до поправи не веде крізь обмеження доступу до адвокатури, тільки крізь знищелізування законів, що обмежують адвокатські агенди, як нпр. закони про суди праці, нотаріят, судові оплати і т. п. Зібрані запротестували проти проекту головної ради, який віддаючи рішення про доступ до адвокатури в руки чинників, що стоять поза адвокатурою, перекреслив незалежність адвокатського фаху. Проект кривдить адвокатських аплікантів, допускаючи можливість замкнення адвокатської листи. Кривдить теж усю правничу молодь, якій відбирає право доступу до адвокатури.

— **Зїзд делегатів галицьких міст** відбувся у Львові. Предметом нарад були справи участи держави і міст у коштах суспільної опіки, участи міст у 4-літньому пляні інвестиційних робіт, актуальних проблем з ділянки територіального самоврядування і т. п. Зїзд тревав три дні і скінчився вирішеннями відповідних резолюцій. Вибрано теж делегацію в президентів і бурмістрів, що має предложити поступовати міст варшавським урядовим чинникам.

— **Ліцеї без коедукації.** Міністерство освіти рішило занехати на будуче систему коедукаційної науки у вищих клясах середнього шкільництва. Це обмеження буде переводити при творенні ліцеїв, загальноосвітніх і фахових, які на другий рік мають заступити теперішні 7 і 8 кляс гімназій. В ліцеях коедукації не буде.

— **Летунський алярм над Львовом,** який переведено в ночі зі суботи на неділю у звязку із загальними військовими маневрами, розчарував трохи мешканців міста, що тямлять ще вправи в газовій атаці оперед двох літ. Цим разом летунський алярм розпочався не, як заповіли, в 10-ій годині, але аж пів до 12-ої, та й то без гуку, стуку, як на це всі були приготовані. Ціла імпреза зводилася до лету кількох літаків понад містом і промінів кількох рефлекторів, що в ріжних місць шукали за ними по небі. Вид був не страшний і зовсім гарний. Вправи тревали годину. Всі світла в місті були погашені.

— **До чого довели жиди?** У Слободі Бодехівській пов. Долина арештовано 20 осіб, між ними студента політехніки М. Бузька, цілий виділ читальні „Просвіти" і головy Кружка Р. Ш. в Церківній. Арештовано їх на донос місцевих жидів, які зажадали від староства поліції, бо, мовляв, селяни готовлять протижидівський погром. Поправді селяни зорганізували оборонну варту, бо розійшлися слухи, що на церкву і читальню мають напасти комуністи.

— **Обікрали школу.** До канцелярії торговельної школи при вул. Францішканській добулися злодії, розбили залізну касу і забрали готівку 1.080 зол. та цінні папери загальної вартости 2.000 зол.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САНІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони. 29/115 7—10

— **Хто виграв на льотерії?** В сьогоднішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 76866 79985 110412 174376, 5.000 зол. на ч. 31718 113929 119340, 2.000 зол. на ч. 13649 22471 29378 50667 77877 81935 82916 92374 116080 117525 135541 159419 161883, 1.000 зол. на ч. 13239 11872 14132 17445 17369 21194 33086 34552 37892 38339 63248 71606 86031 88809 91938 103222 107826 107933 110712 111720 113330 118815 25731 127894 128513 138437 138818 159938 169622 176480 179531 188145 179905.

— **Незнаний образ Шевченка?** Київські „Вісті" повідомляють, що підчас інвентаризації музею російського мистецтва в Київі відкрили незнаний досі образ кисти Тараса Шевченка. Образ був такий знищений, що годі було навіть означити його тему. Про його походження говорить тільки напис в польській мові на відворотній стороні: „Дівчина розмовляє з коваком" Зразок малярства Шевченка".

— **Володимирський собор у Київі** перемінили большевики від 1. ц. м. в читальню, для якої місцева академія наук призначила 120 тисяч книжок.

— **За фальшування грошей.** В процесі проти фальшівників грошей, що відбувся перед львівським судом присяжних, запав присуд, на основі якого засуджено: головного обвинуваченого Якобше на 6 літ, Анну і Марію Пташник та Влад. Гданського по 4 роки вязниці, а М. Тенембавма на 2 роки вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Зимній Воді під Львовом виловили зі ставу тіло 23-літньої Стефанії Лотович з Тернополя. Причина самогубства невідома. — Ілько Мельник з Пацикова пов. Долина, перевернувся з возом, яким віз дерево, і згинув на місці. — В Сенечолі пов. Долина невідомі грабіжники добулися до мешкання Мордка Гельфгота і забрали 120 зол., гардеробу і більшу скількість тютюну. — В Криворівні пов. Косів військовий шофер Ст. Міштак переїхав 60-літнього глухонімого Івана Самовендюка, який наслідком того помер. — В Стрию згоріла загорода Остапа Бандери на шкоду 5300 зол. — На фільварку Пивок біля Замостя скажений пес покусав 11 осіб.

ПРЕЗ. МОСЬЦІЦЬКИЙ ПОЧЕСНИМ ГРОМАДЯНИНОМ ЛЬВОВА.

У Варшаві була делєгація Львова у складі: през. міста д-р Островський, радні інж. Бернацький, сен. Децикевич, інж. Гавснер, рад. Пфав, д-р Поратинський, радний Судгоф, Цвинар і д-р Сайферт. Делегація вручила президентові Мосьціцькому дипльом почесного громадянства Львова. Герб міста Львова має крім гасла „Семпер фіделіс", ще й военний ордер „Віртуті мілітарі".

о. О. ПРИСТАЙ. 94)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Добір експонатів з народнього і модерного мистецтва відрізнявся настільки від того краму, який був виставлений по інших павільонах, що Український Павільон здобув собі загальне признання щодо культурного рівня. Президент вистави Доз, також голова відділу національностей мейор Страйкманс і інші висловлювалися з високими похвалами про павільон, називали його „гайбров билдінг", „гай арт павільон, тощо.

Про відділ Архипенка появилася в шікаговській пресі низка рецензій пера визначних мистецьких критиків. Крім високої оцінки самих творів критики висловлювали признання для розміщення колекції в павільоні. Критик газети „Шікаго Дійлі Нюс", Буліє, порівнював виставу Архипенка в Українському Павільоні з офіціяльною виставою модерного мистецтва, що було приміщене в Музею Красного Мистецтва у Шікаго, і поставив вище нашу виставу у павільоні.

Численні визначні гості, що відвідали павільон, висловлювалися з найбільшими похвалами про українські експонати. Японський міністер авіяції, наприклад, сказав, що колиб він мав роздїлювати нагороди за найліпші павільони на виставі, то він признав би першу нагороду японському павільонові, а другу українському. Президент чеського сенату, д-р Ф. Соукуп, висловлювався теж зі захопленням про виставу в Українськім Павільоні. Петка Адалайд Лов, яка кілька разів відвідувала наш павільон та пильно студіювала мистецький відділ, сказала:

Господарські мапи і діяграми України звертали на себе увагу американських географів і економістів. Один з професорів Кларк Юніверсіті, переглянувши виставу, сказав: „Український Павільон, а особливо його мапи і діяграми ,багато побільшили моє знання вашого народу та географії України". А проф. Росил Г. Андерсон, куратор хліборобського відділу в Музею Науки й Індустрії в Шікаго, кілька разів перейшов наші мапи і просив Український Виставовий Комітет, щоби після закриття вистави віддати їх музеєві для студій українського хліборобства.

Дуже цікаві уваги про наш павільон висказала Маргарет Ересман, директорка „Сотерн Скул оф Спіч", яка зайшла до нас, оглянувши вже цілу виставу. Вона сказала, що з усіх чужоземних павільонів український - ік де мост респектебел". „Я, — говорила Ересман, — дуже вдоволена, що вступила до нашого павільону, бо довідалася тут багато про ваш край і його долю. Бажаю вам успіху у вашій боротьбі за самостійність". Дальше проф. Завіц з Агріколтюрал Каледж у Гвелф, Онт., говорив, що найбагатша країна в Европі, яка так гарно репрезентує себе на виставі, повинна сама розпоряджати своїм майном. Йому особливо подобається українська пісня, музика й — українська пшениця.

Бували й такі відвідувачі, які вже знали Україну зі своїх подорожей по Совітському Союзі. Для них наш павільон викликав враження чогось дуже близького, добре знайомого. Міс Гледис Ріґс, яка щойно вернулася з подорожі по Україні оповідала, що багато їздила по світі, але Україна найбільше їй подобається, а „Ви, українці, маєте таку багату народню культуру, а про вас так мало знають і пишуть в Америці". Другим таким гостем був сенатор з Норт Дакоти, д-р Сток. Він подорожував по Совітському Союзі і недавно був на Україні. Йому дуже подобалася наша вистава і він сказав: „Україна буде скоро вільною державою, бо вона має до цього всі дані".

Таких і тим подібних голосів можна би навести ще дуже багато. Часто бували випадки, що відвідувачі вистави, які були в Українськім Павільоні зранку, верталися назад до нього пізним вечором, оглянувши цілу виставу, і казали, що кращих виборів народнього мистецтва, як українські, вони не знайшли. Бувало, що при першому побуті в павільоні вони не купували нічого, і поступали вечором другий раз, щоб купити деяку памятку, переконавшися, що кращого не знайдуть на цілій виставі.

Особливо українські вишивки подобалися загально живими ваорами, барвами і добірним виконанням. Це признання можна було чути з уст малощо не кожного чужого гостя в павільоні. І дійсно, між експонатами були лише предмети першої якости, вибрані мистецькими комісіями у Львові і Празі. Деякі професіональні виставці завважували, що наші експонати були надто випрацьовані, тимсамим задорогі для приватних відвідувачів, і надавались би краще для музейних колекцій. І справді багато представників музеїв з ріжних міст Америки зверталися при нагоді побуту в павільоні з проханням, щоб їм передати деякі експонати для приміщення в музею.

Порівнюючи з виробами народнього мистецтва по інших павільонах, можна без перебільшення сказати, що українським вишивкам не було рівних в одному павільоні на виставі. Не дорівнювали їм навіть приблизно чеські, ані угорські вишивки. Про килими треба сказати, що під оглядом композиції і виконання дорівнювали нашим лише шведські килими, які мимоходом кажучи, були вдвоє-утроє дорожчі від наших. Щодо кераміки, то вище нашої можна було поставити лише китайську, а деякі вироби гуцульські мали рівні лише у перських хвиробах. (Д. б.)

— **Вінчання в печері.** В Америці відбулося недавно оригінальне весілля, яке навіть у країні необмежених можливостей викликало загальну сенсацію. Одна молода пара захотіла побратись на спосіб, тепер ледви ким практикований, а саме в печері і то не якійбудь, але передісторичній, що походить з кам'яної доби. А коли так, то й молода пара мусіла виступити у весільній одежі, що відповідала передісторичній людині, отже прикрита звірячими шкірами. Розуміється, що й весільним гостям прийшлось зберегти історичний стиль і явитися теж в одягах, що відповідали моді, яка панувала в кам'яній добі. І справді, якби жених не носив рогових окулярів, а його наречена не прийшла до вінчання з губами, помальованими на червоно, ціле весілля не вражувалоб зовсім нинішніх часів. Американські часописи не згадують тільки, що вони їли на весільному бенкеті в тій печері: чи те саме і так само, як передісторичний чоловік у кам'яній добі?

— **Музикальні корови.** Вийшла з друку брошура Юр. Тартіера, годівельного інспектора, що займається справою молочности корів. Автор переводив систематичні досліди і зладив статистичну табелю. Його досліди виказали, що корови доєні при звуках музики давали 28 проц. більше молока ніж в нормальних умовинах. Автор брошури доходить до висновку, що корови люблять слухати музики, яка причиняється до виадатности молока та підносить процент його товщу. Стверднв також, що корови, які в часі доєння поводяться неспокійно, під впливом музики успокоюються.

— **Вияснення.** У ч. 191 „Діла" в допису про свято Просвіти в Жовкві сказано між іншим, що на прапорі видів образ св. Володимира кисти знаного маляра, проф. Будманюка. Тому, що це неслушне в фактичним станом річи, заявляю ошим, що проф. Будманюк нашкіцував лише проект прапору на чвертці паперу, а все інше, себто взори на хрестики, добір красок і догляд при вишиванні, а то й частинне вишиття прапору аж до цілковитого його викінчення перевела я сама зовсім безінтересовно. Шановний допитувач навіть не доглянув, що образ не мальований а вишитий. — **Марія Пеленська.**

—o—

З листів до Редакції.

Львів, дня 10. вересня 1936 р.

Вельмишановний Пане Редакторе!

Не відмовтеся, у зв'язку з новинкою про отворення крамниці в забудуваннях св. Юра, яка на днях появилася була у Вашому щоденнику, помістити осьпке наше вияснення:

Дня 30. VIII. ц. р. поблагословлено новий крамничний льокаль у забудуваннях св. Юра. Ця крамниця повстала з ініціятиви Кружка „Р. Ш." ім. мч. Льва на Личаківський дільниці, але в порозумінню і співпраці з проводом святоюр'ської парохії. В цю крамницю зроблено спільно грошевий вклад, бо й дохід має йти, на основі такогож порозуміння, в рівній половині на обнову святоюрської катедри й на будову рідної шкільного будинку ім. мч. Льва на Личаківській дільниці.

Дякуючи за поміщення отсього вияснення, просимо приняти вирази належної пошани.

о. Л. Кучицький,
парох.

Д-р М. Панчишин,
голова Кружка „Р. Ш." на Личакові.

—o—

Спорт.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

До Краєвих Ситківкових змагань станули дуже мало змагунів — 8 мужчин і 5 жінок до поодиноких гор. Технічні висліди змагань такі:

Гра поодинока жінок:

Могильницька перемагає Федаківу 6:4 6:4, і Струмінську 6:4 6:4; Дмоховська Федаківу 6:3 7:9 6:2 — Фінал Могильницька — Дмоховська 6:1 6:3.

Гра мужчин:

Яр. Рожанковський — Зощук 6:1 6:4; Марунич — Пачовський 6:4 6:4; Березовський — Беркещук 6:2 6:2; Зелений — Рожанковський Ст. 6:1 5:6. — Півфінал: Яр. Рожанковський — Марунин 6:3 1:6 6:0. Зелений — Березовський 9:7 6:2. — Фінал: Рожанковський — Зелений 6:1 6:3 6:2.

Мішана гра:

Могильницька. Марунин — Дмоховська, Рожанковський С. 6:2 6:1, Федакіна, Зелений — Струмінська, Пачовський 6:4 6:3 — Фінал: Могильницька, Марунин — Федакіна, Зелений 7:5 6:4.

Дівоча гра мужчин:

Зелений, Рожанковський С. — Марунин, Березовський 6:3 1:6 6:3, Ів. Рожанковський Пачовський — Зелений, Рожанковський С. 7:5 6:4.

На старті не станули відомі колись грачі, як: Сапик, Кулачик, Дрогомирецький.

КРАЄВІ КЛЮКОВІ ЗМАГАННЯ.

До цих змагань стануло всього чотири комплети осад, а саме три дружини КЛК Львів, (А деж інші львівські клюбн?) і Плай-Стрий. Змагання відбулися на Дністрі від Розвадова до Залісся біля Жидачова, значить на довжині 28-ох км. Відразу наперед висувається перша осада КЛК і залишає інші позаду себе аж до мети. По дорозі вздовж змагунів зібрані на обох берегах мешканці ближьких сіл, і обкидували їх квітами. Також у Заліссю на мості зібралося майже ціле село, яке привітало переможну осаду окликами „слава".

Остаточний вислід змагань такий:

1) КЛК I. у складі: Славецький — Рибачек Р. — 2 год. 42 м. 30 с.

2) КЛК II. (Сенчина, Карпяк) 2:4:8:13.

3) КЛК II. (Рибачек В., Шерстяло) 3:06:09.

4) Плай-Стрий (Цурковський, Вахнянин) 3:09:35.

По змаганнях представник УСС п-і Дора Біленька вручила змагунам нагороди, а саме: переможна осада дістала мандрівну хоругвку і мандрівну нагороду Центросоюзу, друга осада дістала жетони. Організація змагань, що спочивала в руках стрийської округи добра. При тім треба відмітити незвичайно прихильне становище місцевих селян, а зокрема селянина Пшеворя, який зовсім безкорисно відступив свою хату змагунам на відпочинок, на варення страв і т. д.

До Ходорова (найближча залізнична станція 7 км.) мали змагуни пішки. До Львова теж не всі поїхали.

Дарма, Шерстяло і Славецький пустилися пішки до Львова (60 км.), бо за остатні гроші висипали кавуни. З ними до товариства пішов теж Рибачек, хоч мав гроші на дорогу.

Не лиш ті праздні спортовці, що їздять люксусовими кораблями і поїздами на змагання, але й ті, що не зважаються ні труднощів ні перешкод.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ ЮНІОРІВ.

У неділю, 13. ц. м. відбулися на площі С.-Б. легкоатлетичні змагання юніорів, що полишили по собі гарне враження. Молоді дівчатка й хлопці перенялися своїми змаганнями й змагалися зі запалом, що важко зауважити у старших!

Висліди наших молоденьких змагунів такі:

Дівчата:

Біг 60 м.: 1) Марта 9.4 с., 2) Уляна 9.8 с., 3) Ірка 10.2 с. 4) Анна (усі зі Стріли).

Скок удовжінь: 1) Марта 3.68 м., 2) Уляна 3.46 м., 3) Ірка 3.40 м.

Доріст до 15 літ:

Біг 60 м.: 1) Цюпенко (Черник) 8.8 с. 2) Бодьо (Ч) 9 с. 3) Юрко (Богун) 9.1 с.

Скок удовжінь: 1) Маленький (Плай) 4.85 м. 2) Стефанович (Богун). 3) Цюпенко (Ч) 4.33, 4) Дніпренко 4.05. 5) Бодьо (Ч) 4.02 м.

Гінці 4 × 75 м.: 1) Черник 44.8 с, 2) комбіновані Плай — Богун — Черник 45 с.

Юніори до 18 літ:

Біг 60 м.: У передбігах Олексин осягнув 7.7 с. — У фіналі перемг Нуна (Ч) 8 с., 2) Галькевич (Б) 8.1 с, Онуферко (Б) 8.2 с.

Біг 100 м.: 1) Нуна 12 с. 2) Галькевич 12.3 с, 3) Славко.

Біг 1500 м.: 1) Семчун (Плай) 5:15 с. 2) Місьо (Ч) 5:22.4 с. 3) Славко (Ч). 4) Юркевич.

Гінці 4 × 75 м.: Черник I. 39 с. 2) Богун 39.2 м. 3) Черник II, 42.6.

Скок удовжінь: 1) Олексин 5.27 м. 2) Галькевич 5.13 м. 3) Міка 5.13 м.

Скок увисочінь: 1) Цюпенко 1.27 м. 2) Стефанович 1.23 м. 3) Юрко 1.16 м. 4) Маленький 1.16 м.

Мет диском 1 кг.: 1) Онуферко (Б) 31.35 м 2) Міка (Б) 30.72 м. 3) Галькевич 30.25 м.

Мет ратишем: 1) Онуферко 35.20 м, 2) Міка 34.00 м. 3) Олексин 28.20 м. (усі з Богуна).

Стусан кулею 4 кг.: 1) Галькевич 12.24 м. 2) Олексин 11.93 м. 3) Нуна 11.34 м.

Організація справна. Глядачів дуже мало. А школа!

ГАСМОНЕЯ — УКРАЇНА 2:1 (1:1).

Товарищські змагання обох дружин розіграні у рамках „Дня ЛЗОПН", були зовсім мешкові. Обі дружини виступили в ослабленім складі: змагання Україна без Гудзя, Красовського, Мельоша, Сеґуди і Сиротюка, На їх місці грали Бонін, Гарбенчинин, Лисик, Хомишин і Плодунк. Перші хвилі гостя Україна зі цілковитою Хомишина, однак з часом дали виразну перевагу над Україною, яка грала слабо. Гарячого поля гравці,



тільна перешучість й начитаність та дуже добра постава арбітра Босого врятували Україну від зайвої прикрости. Гасмонея не використала карного. Суддював п. Гастін.

ПОГОНЬ — ЧОРНІ 2:1 (0:1).

Гра гостра і в доброму темпі. Виграні Чорні заслужили.

МИСТЕЦТВА УСС.

Чорноморці — Богун 4:2 (0:1).

Богун від уже 2:0 в другій половині, однак не видержив гострого темпа. Чорноморці енергійно натискують і добувають по черзі 4 воріт з стрілів Луня 2, Лотоцького і Сігерича. Суддював п. Працівський. В табелі дальше ведуть Чорноморці з 6-ма пунктами і найкращим відношенням воріт 20:5.

Змагання **Буревій — УРСК** не відбулися, бо Буревій уникнув на Левандівці львівським спортовим святом.

МИСТЕЦТВА Ц-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Степ — Луг 2:1 (2:0).

Перші мистецькі змагання обох українських дружин покінчилися заслуженою перемогою Степу, який був дружиною більшою. Найкращі зі Степу Литвин та Ощудляк, з Лугу Ковалів і Жовнір Е. Судив п. Гольцель. Глядачів приблизно 200.

ЛЬВІВ. Зоря — Граніт 2:2 (2:1).

Змагання за мистецтво Ц-кляси, покінчилися нерішеним висліом. До половини Зоря провадить 2:1, в другій частині змагань тратить висліом контузії правого крилового і грає вже до кінця в 10-ку, що дає змогу Граніту вирівняти. Ворота для Зорі стрілили Крушельницький і Варецький. Граніт — дружина твердо, грає гостро і належить до найсильніших Ц-клясових дружин. Суддя слабий, скривдив українську дружину занадто показним подиктуванням карного до 11-метр. фавль. Видів к. 200.

ТЕРНОПІЛЬ. ТІМ ЛЕҐІОН-ПОДІЛЛЯ — ЕҐУДА-КРЕСІ 1:0 (0:0).

Товарищські змагання у рамках „Дня ЛЗОПН". Гра вирівнана, без очевидної переваги котроїнебудь дружини. Глядачів приблизно 500. Суддював п. Гіль.

ПОЛЬЩА — НІМЕЧЧИНА 1:1 (0:1).

Міждержавні змагання, розіграні у Варшаві. Від останніші змагання Польщі програла. На цих змаганнях зібралося приблизно 45 тисяч глядачів. Польща мала більше з гри і могла виграти. Суддював швед Енлеф. Цими змаганнями направила дещо Польща свою сильно зіпсовану опінію по недавній програній з Ю.С.А. славією.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛИГИ.

У Львівській Окружній Лізі відбувся (тільки один) мистецьк. змагання в Ярославі Огніска з Короною. Виграло Огніско 2:1 (1:1). По цих змаганнях Огніско закріпило своє друге місце в табелі, осягнувши 8 пунктів при двох грах більше, як Україна.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

Мистецтва А-кляси: Т. Ш. Л. — Рекорд 2:1; Зеніт — Львовянка 2:1; Білий Орел — Світязь 3:3; ЗЗК — Звенигородка 6:0.

Тов. змагання: Краковія — Тім Вісла-Гарбарня 3:0. Чухів — Пельонія 2:1 (2:0).

ХТО ГРАЄ В НЕДІЛЮ?

У наступну неділю **Україна** грає з Лехією за мистецтво. Крім цього грають ще в Окружній Лізі Р.К.С. — Погонь і Б і Другий Сокіл — Гасмонея у Львові, В Перемишлі грають Чорні — Чуваї, у Рашеві Ресовія — Оримоко, в Самборі Корсика — Польонія.

За мистецтво Ц-кляси: В Городку Луг — Галичія у Львові Степ — Голь і ПАСТ — Зоря.

Дружина Чорноморців з Львова їде до Добр[illegible]

Стрия, де гратиме в неділю і в понеділок з тамошньою „Січею" товариські змагання.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від власного кореспондента).

УЖГОРОД. **С. К. Русь — Вікторія Пільзно 0:2!**

БРНО. Мор. Славія — Славія (Прага) 0:1 (0:0).

БРАТИСЛАВА. С. К. Братислава — С. К. Жіжнице 3:0 1:0).

КЛАДНО. С. К. Кладно — Вікторія Жіжков 3:2.

ПРОСТЄЙОВ. С. К. Простейов — С. К. Пільзно 4:2.

Після цих змагань стоїть табелі такий:

1.	Славія	4	3	0	1	6	8:5
2.	Жіженіце	4	3	8	1	6	7:5
3.	Братислава	4	2	1	1	5	7:4
4.	Спарта	2	2	0	0	4	9:1
5.	Кладно	3	2	0	1	4	9:5
6.	Наход	3	1	2	0	4	7:4
7.	Простейов	4	2	0	2	4	7:12
8.	Вікторія Жіжков	4	1	1	2	3	10:8
9.	Вікторія Пільзно	4	1	2	1	3	4:4
10.	С. К. Пільзно	4	1	0	3	2	3:8
11.	Мор. Славія	4	1	0	3	2	3:7
12.	С. К. Русь	4	0	1	3	1	4:12

Розмірно слаба дружина Вікторія Пільзно перемогла С. К. Русь на її власному грищі. С. К. Русь мусить доложити усіх заходів, щоб остаточно осягнути пункти і витягнутися кілька щаблів вище в табелі гор. Вікторія Пільзно, С. К. Пільзно, Мор. Славія належать до тих клюбів, що над ними С. К. Русь повинна здобути перемогу, приміщенше на власному грищі. Сподіваємось, що провід С. К. Руси подбає за переорганізацію свого клюбу, посилення новими грачами і за розбудову власного грища, яке не відповідає ставленим вимогам.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

(Телефонограма від нашого власного кореспондента).

ПРАГА. **Спарта (Прага) — Австрія (Відень) 0:1 (0:0)!**

Австрія несподівано перемогла Спарту і здобула чашу серед. Европи на р. 1936. Переможні ворота стрілив у 23-ій мінуті другої половини Єрузалем. Австрійська дружина мала велику тілесну перевагу над слобшою фізично чеською дружиною, якої грачі при кінці були зовсім вичерпані. Австрійці грали твердо. На змаганнях було 60 тисяч видців, багато з них прибуло на грище вже в ранніх годинах. З Відня прибуло 5.000 видців.

До цих змагань треба додати, що провід А. К. Спарти прибіщив своїм грачам, якщо виграють, 0.500 чеських корон нагороди кожному, а при перішеному виспіді по 800 чеських корон. Спарта дістала 15 відсотків загального доходу зі змагань у Відні в сумі 67 тисяч чеських корон. Також Австрія має дістати 15 відс. загального доходу зі змагань у Празі.

Листування Редакції.

Бп. Іван Буда, Білгород: Присланє помітили ми перед місяцем тижнями. Прохаємо за нас не забувати й надалі.

Хв. Акад. Т-во „Січ" у Відні: „Отвертого листа" до згаданого товариства не можемо помістити, бо він не рахується зовсім з дійсністю однаково на загальній території як в самому товаристві. Переведення того, чого бажаєте, означало б не то розбиття, а негайну ліквідацію товариства, яке нині вже виконує величезну пропаґандивну службу. Справу треба залишити часові, який довершить скорше чи пізніше, але певно до змін у бажаному нами всіми напрямі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Заболотія:

З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:

Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis? 7)

19. IX. I-а частина.

20. IX. II-а частина — вперше.

21. IX. I-а частина.

22. IX. II-а частина — вдруге.

23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Біла:

15. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

15. IX. Судова Вишня.

16. IX. Мостиська.

17. IX. Перемишль.

18. IX. Ярослав (сала кіно Палас).

19. IX. Лежайськ.

21. IX. Переворськ.

22. IX. Ланцут.

23. IX. Рашів.

24. IX. Тарнів.

З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Різнородностей:

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. [illegible] раз „Пані президентова", шість найнижчі.

Цирк Станєвських

(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вем. Цжігзі.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".

ГРАЖІНА: „Пісня кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".

КАСІНО: „Розе-Мері" з Жан. Макдональд.

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінom.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінom.

МЕТРО: „Дві сироти".

МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Перакy".

МУЗА: „Будем все моєзо" з Грейс Мей.

ПАКС: „Буря над Андами".

ПАЛЯС: „Спокуса" із Марлевою Дітріх і Гейрі Купером.

ПАЙ: „Запрошення до вальса" з Ліліяною Гарвей.

РАЙ: „Чорна перда".

СВІТ: „Їх Експеленція бабуся".

СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.

ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".

УТІХА: „Тайна чорної кишати", ревія „Шлюби панторфарія".

ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 15. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Орх. концерт, 17.30 Камер. твори Регера, 22.10 Скр. рецітель, **Кошиці** (298,8) 20.15 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 18.20 Спів, 21.00 Концерт, 22.15 Форт. рецітель. **Париж** (1648) 12.15, 17.30, 18.30 Концерт, 20.45 Вчор. і нинішні піснюки, **Білгород** (437,3) 19.50, 22.20 Нар. пісні й арії, **Берлін** (356,7) 16.30 Весела музика, спів, 20.10 Розр. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.45 Форт. рецітель, 18.00 Литовські пісні, **Мінхен** (405,4) 13.15 Музика, 16.50 Солісти, сопр., баритон, форт., 19.00 Камер. музика, 20.10 Вечір оперетковних мельодій. **Будапешт** (549,5) 13.30 Сп. рецітель, 14.00 Скрипка, 18.40 Циг. музика, 22.10 Сальон. музика. **Мілляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.45 „Ля джяра" пантоміна Альфр. Казелля, „Івась і Тонуся" оп. Гумпердінка, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 19.20 Легка музика.

Середа, 16. вересня 1936.

Відень (506,8) 10.20 Ревія пробоєнників, 20.30 Варіації і фуга Регера на тему Теденана, 21.00 Класично по віденськи, розр. концерт, **Кошиці** (259,1) 18.15 Спів, **Прага** (470.2) 15.35 Нар. пісні, 21.00 Твори підьзненських композиторів, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, **Білгород** (437,3) 12.45 Рос. пісні, 18.00, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15, 19.00 Розр. музика, 20.45 Рецитації і мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Солісти, 18.00 Сучасні пісні, **Мінхен** (405,4) 16.30 Скандинавська форт. музика. 19.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сальон. музика, 17.30 Спів. рецітель, 19.30 Мадяр. нар. пісні, 21.00 Концерт оп. орх., **Мілляно** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 13.10 Тріо, 17.15 Розр. конц.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 15. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл. 7.20 Ранішній дениик. 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Що говорено на подірячку про картоплю й огірок", для мол. дітей, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Електричне око, 12.13 Полудневий денник, 12.25 Нар. танок із гр. пл., 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.33 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся й Федя" Бен. Герца для дітей, 17.00 Концерт орх., спів, 18.00 Ранішня толєта Наполеона, 18.10 Арії та пісні у вик. Фінклєра (бас), форт., 18.50 Наші заграничні, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Програма на завтра, гр. пл., Сільва рерум, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Скрипкові твори в супр. форт., 19.20 Вок. твори Ф. Шуберта у вик. хору, 20.00 Сучасна лірика в гр. пл., 20.30 З мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Арії та пісні, Гупертова мецосопран, форт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 У стіп Фудзіями, з муз., 22.45 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.85, Амстердам 360,60, Лондон 26.92, Нью Йорк чеки 5.31.75, Нью Йорк кабель 5.31.50, Осльо 135.25, Париж 34,98, Прага 21.90, Стокгольм 135.80, Цюрих 173.10.

ГРОШІ.

Дол. ам. 5.32—5.29, дол. кан. 5.31—5.28, фльорени гол. 361.32—359.60, франк фр. 35.05—34.89, фр. шв. 175.44—172.60, фунти анґл. 2099—20.83, гульд. данц. 900.2.—99.80, кор. ч. 20.10—19.70, ліри 36.50—34.50, марки нім. 138—133, шіл. австр. 99—98.

Акції.

Банк Польський 105, Вугіль 15.50, Ліліпоп 13.90, Страхованчі 35.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62, 2. ем. 63.5, серії 2. ем. 75.50, 6 дол. 64.50, 4 прем. дол. 46, 7 стаб. 56—56.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 14. вересня ц. р. кооперативам платив за: масло Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба на ніже звишова.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 14. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір птахосмарні „Ві. С." у Львові, (пл. Біляченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Кури без острір 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Середа, 16. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Що говорено на подірячку про картоплю й огірок", для мол. дітей, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Електричне око, 12.13 Полудневий денник, 12.25 Нар. танок із гр. пл., 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.33 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся й Феді" Бен. Герца для дітей, 17.00 Концерт орх., спів, 18.00 Ранішня толєта Наполеона, 18.10 Арії та пісні у вик. Фінклєра (бас), форт., 18.50 Наші заграничні, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Програма на завтра, гр. пл., Сільва рерум, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Скрипкові твори в супр. форт., 19.20 Вок. твори Ф. Шуберта у вик. хору, 20.00 Сучасна лірика в гр. пл., 20.30 З мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Арії та пісні, Гупертова мецосопран, форт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 У стіп Фудзіями, з муз., 22.45 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

МЕБЛІ: Їдальні, спальні кабінети, салюнки, Клюби, тапчани, матраци і декорації — поручає

Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел 23-79

2656 7-11

ОПОВІСТКИ.

Вписи на Однорічний Торговельний Курс для Абітурієнтів при Торговельній Школі „Р. Ш." у Львові, вул. Хмельницького ч. 3 приймає Дирекція Школи до 30. вересня ц. р. До впису треба предложити свідоцтво зрілости й метрику, а ті, що мають перерву у студіях також св. д. моральности. Вписове 10.— зол., місячна оплата 20.— зол. Слухачам признано в цьому шк. році залізничні звижки кат. II. 2686 3-3

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, проваджена паризьким моделістом Бюдером приймає вписи, Оп. соліївських 12. 2704 3-12

ТАНЦІВ вчить першорядна Школа Брисьової-Іраїтової і Сіпа Баторія 2а. 2709 2—

КУПНО - ПРОДАЖ

ХОЧЕШ, щоби Тобі кожний заздрив Твого мешкання? Майже задурно через час „Торгів" вибагливі моделі першорядної якости, фіранки, капи, таблетки, брокати, ковдри в найбільшій вирібні ФРАНЦІХА, Сикстуська 21. 2679 8-8

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату (1—2 осіб) Познань, Фоша 36, м. 13. 2721 1—2

РІЖНІ

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрієвого Ринок 24. 2513 5—10

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикович, — Львів, Домінікавська 4. 2684 8-60

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ

І. КОНРАД, Львів, Гетьманська 22, тел. 249-83. 2696 1-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Д-р Людвика

Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозінського 9, тел. 255-50

2707 ВЕРНУЛАСЯ. 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 208 (14.457). ЛЬВІВ, середа 16. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ОБУВА першорядної марки „КІЛІНСЬКИЙ"
2693 виключна продажа 3-3
„МІКАДО" Львів, пл. Марійська 5 (Марійська Галерія)

Агенти Г. П У. в совітськім консуляті в Ковні.

РИГА, 15. 9. ПАТ. З Ковна повідомляють, що представники центральних совітських урядових чинників (читай агенти Г.П.У.) перевели ревізії у совітськім консуляті й представництві СССР у Ковні.

ЧИСТКА ІСТОРИКІВ І ФІЛЬОСОФІВ.

(Р.О.) Хоч нагінка на „опозицію" в СССР притихла, одначе не вигасла ще зовсім. Зокрема ця нагінка набрала сильного „розголосу" в Ленінграді, де зіновіївська опозиція мала сильну піддержку. „За комуністическое просвещение" з 12. ц. м. містить вістку, що викрили групу опозиціоністів серед членів „Інституту історії, фільософії і лінгвістики". Давніше викладав в Інституті Моторін, б. секретар Зіновєва і біля нього згуртувалося кільох професорів історії — троцькістів. В останніх часах стверджено, що інші лектори „перепачковували контрреволюційну контрабанду". Із чотирьох директорів, яких „зліквідували" в останніх днях, один був білогвардійцем, а три інші троцькістами.

—o—

На еспанськім фронті без змін.

РАДІСТЬ У САН СЕБАСТІЯНІ.

СЕВІЛЛЯ, 15. 9. ПАТ. Багато людей прихильників націоналістичних військ покинуло свої схрони. Червоні схопили зі собою багато жінок із найближчих родин та поводяться з ними нелюдимо. На вулицях мають національні прапори. В часі наступу на місто національні війська стратили приблизно 100 вбитих.

В полудневій Андалюзії національні війська здобули Капільо Альмон. Червоні стратили 5 убитих, 17 ранених та багато полонених. Націоналісти взяли багато полонених і жінок-заручничок. Мадрид домагається безупинну підмоги з Барсельони. Комендант десанту з Майорки сот. Бейо відмовився від повороту до Барсельони і сидить у Валенсії. За останній тиждень націоналісти зістрілили 16 червоних літаків.

НЕВДАЛЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО АМБАСАДОРА ЧІЛЕ.

ТОЛЕДО, 15. 9. ПАТ. Повстанці з Альказару відкинули посередництво чілійського амбасадора.

СИТУАЦІЯ В ОСВІТЛЕННІ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 15. 9. ПАТ. Міністерство війни повідомляє: В Астурії розбила міліція зовсім відділ повстанців — остачки розбитої вчора колони. Повстанці залишили на полі бою багато зброї і вбитих. На арагонськім фронті червоні війська посуваються дальше в напрямі Тардієнта. На полудневім фронті червоні літаки бомбардували відділи повстанців і зістрілили трьохмоторовий ворожий літак. На середущім фронті червона артилерія бомбардувала цілий день Альказар і Толедо. Крім цього червоні літаки бомбардували з успіхом позиції націоналістів під Талявера і Санта Оляля. На фронті Гвадарама червона артилерія перешкодила в концентрації повстанчих відділів.

НАЦІОНАЛІСТИ ДІСТАЛИ ПІДМОГУ.

БАРСЕЛЬОНА, 15. 9. ПАТ. Полк. Сандіно заявляє, що націоналісти в Сарагосі дістали марокканську підмогу. Приїхали туди теж відділи чужоземної легії. Їх вислали на фронт біля Гуески. Перший відділ легіонерів у числі 700 осіб розбили. Він відступив у напрямі Хаса. Оподалік Екеди зустрічували цей відділ удруге і він мусів відступити, залишаючи 40 убитих.

НОРМАЛЬНЕ ЖИТТЯ У САН СЕБАСТІЯНІ.

САН СЕБАСТІЯН, 15. 9. ПАТ. Життя в місті вертається до нормального стану. Військовим комендантом іменували підполковника Вігона б. учителя інфанта Дон Хуана. Цивільним губернатором призначили Рамона Сіерра Бустамента.

НА ПІВНІЧНІМ ФРОНТІ.

БУРГОС, 15. 9. ПАТ. З Овіедо інформують, що націоналістичні війська заняли місцевість Градос — важну стратегічну точку. Заняли взято також місцевість Кавуманіш. Червоні залишили більше як 100 убитих, гармату, два моздірі і 10 скотострілів.

ЗБОМБАРДУЮТЬ БІЛЬБАО.

СТ. ЖАН ДЕ ЛЮС, 15. 9. ПАТ. Національний уряд у Бургосі перестерігає всіх чужинців, замешкалих у Більбао, щоби вони виїхали з міста, бо місто збомбардують. Рівночасно в Більбао взивають чужі кораблі покинути пристань, тому що її підмінують.

Чеські комуністи в Еспанії.

ПРАГА, 15. 9. ПАТ. Місцева права преса обурюється на заяву проф. Неедлего, члена комуністичної партії, який на паризькій конференції „міжнародньої комісії для боротьби з ревізією „міжнародньої комісії для боротьби з фашизмом" заявив, що в Еспанії воює по стороні червоних відділ чеських студентів-комуністів. Праві часописи називають це зломанням нейтральности. Заява проф. Неедлего є мабуть згідна з правдою, бо йде тут про гурток комуністичної молоді, який буцімто виїхав на бріселський конгрес миру, а справді поїхав до Еспанії.

Мін. Бастід у Берліні.

БЕРЛІН, 15. 9. ПАТ. Сьогодні рано приїхав тут з Польщі французький міністер торговлі і промислу Бастід. Привітали його представники міністерства закордонних справ Німеччини і д-р Шахт.

—o—

„Приятелі наших приятелів — не мусять бути нашими приятелями"

Женева, 10. вересня 1936.

Жан Мартен писав раз у „Журналь де Женев", що франко-польські та франко-московські взаємини находяться звичайно у відворотнім відношенні: коли Париж наближується до Москви, то віддалюється від Варшави і навідворот. Такий стан річей цілком природний і зрозумілий. Не треба забувати того, що франко-польський союз первісно заключено однаково проти Німеччини, якої політика попрямувала була на довгі роки рапальським річищем, як і проти Московщини, проти большевизму, проти якого Франція уважала своїм обовязком боронити Европу. Колиж Польща зрозуміла, що для гарних очей Франції годі перебувати вічно між німецьким молотом і совітським ковалом та на власну руку запевнила собі спокій від західнього сусіда, у Франції повстало велике обурення. Але врешті таки зрозуміли там, що нема на що ремствувати. І ту зміну становища Франції треба витати тим більше, що її закордонну політику веде тепер Леон Блюм.

Зміст нарад, які провадили французькі військові чинники з своїми польськими гістьми, пресі невідомі, а всеж ріжні часописи досить одноцільно повідомляють, що наслідком цих нарад франко-польський союз відновлено і сьпріплено, що автоматизм взаємної допомоги деталізовано, що Польща має дістати 2 мільярди позички на військові цілі, розбудову доріг і т. д. Але нема ніяких вісток про те, щоб Польща мала змінити свое дотеперішнє становище до східнього пакту чи Москви взагалі. „Франкфуртер Цайтунг" навіть повідомляє виразно з Парижа, що представника совітського генерального штабу, який був у Парижі в часі відвідин ген. інсп. Ридза-Сьміглього, до участи у франко-польських нарадах не запросили, а совітського амбасадора про їх хід і вислід не повідомили.

Здогад, що сучасне франко-польське порозуміння відбувається не лише без відома, а в значній мірі і проти волі Москви, стверджує подекуди й сама московська преса, яка не лише висловлює найбільше обурення проти сучасної політики Польщі, а й зраджує справдішню паніку. „Ізвестія" з 3. IX. закидають Польщі, що вона „не лише не сказала ні одного злого слова з приводу введення загальної військової служби в Німеччині, а й намагалась виправдати предовження речинця її до двох років..." Обурює московський уряд і те, що „коли у Варшаві шанували Гамелена, заступник міністра зовнішніх справ Польщі з доручення Бека відвідав Гітлера". Незадоволений московський офіціоз і тим, що „польська преса пишучи про приязнь польську до Франції між рядками говорить про приязнь до Німеччини". Дуже обурені „Ізв." на „Газету Польску", яка пише, що „зовнішня політика Польщі лишається незмінною", та що „франко-польський союз торкається лише цих двох держав". Але найбільше страшить московський уряд очевидно те, що „ось Ридз-Сьмігли впливає на Бека, а Бек примушує Ридза-Сьміглього (?! — М. Д.) продовжувати свою лінію, лінію, яка відповідає цілям Берліну за всяку ціну зірвати франко-совітські відносини та франко-совітську умову про взаємну допомогу. В світлі цих фактів стає зрозумілою і та протисовітська кампанія, яку поруч з німецькою пресою провадила і польська преса, коли приготовлявся подорож Ридза-Сьміглього до Парижа. Очевидно, для сьпріплення аргументів везених до Парижа про неминучий в найближчім часі воєнний удар між СССР та Німеччиною, про небезпеку франко-московського пакту та малу силу червоної армії, велась ця ганебна кампанія розпосюджування всяких нісенітниць про СССР. Варто помічувати надто дуже підозрілою одвагід

ністю цілей, які ставить собі німецька та польська дипльоматія..." Який сердитий, який озлоблений тон офіціяльної совітської преси, яка чудово розуміє, що і Польща і Совіти не признають засади: „приятелі наших приятелів є нашими приятелями"!

А поміж тим треба признати цілком безсторонньо, що московська преса справді не має на що скаржитися. Коли б польська преса і справді мала завдання дискредитувати франко-московський пакт, то чи не намагається московський уряд у своїм офіціозі цілком отверто зруйнувати франко-польський союз? Не треба бути ані пророком ані великим знавцем Москви, щоб бачити, що московська преса заповідає найгострішу політичну кампанію проти Польщі не лише в Парижі, а й у Женеві і в Льондоні. Справді Москва не може спокійно погодитися з фактом, що Польща дістає військові кредити від Франції, які мусять бути в значній мірі ужиті для оборони перед евентуальним наступом московського імперіялізму. І не підлягає найменшому сумнівові, що невтральність Польщі, гарантована західними державами та власною сильною армією, для Московщини без порівнання гірша ніж тісний збройний союз між Польщею та Німеччиною. Бо союз Польщі з Німеччиною давав би Росії змогу думати про здійснення планів всеросійського імперіялізму, відбудови держави в довоєнних кордонах, здобуття решти українських та білоруських земель, Східних Прусів т. і., а строга невтральність не дозволяє порватися на польські мордони. Московська дипльоматія попадась у власну пастку безупинної демагогії про свою готовість до миру та боротьби за мир. Просто протискову звучать голоси обурення і схвилювання московської „мирної" та „мирової" преси, в порівнанні зі спокійними голосами „войовничої" та „завойовницької" преси німецької з приводу тої самої події, яка є безперечним скріпленням мира. Стриманість чи навіть вдоволення німецької преси з приводу франко-польського договору про взаємну допомогу доказує, що Німеччину той договір ані трохи не непокоїть, бо завінних замірів вона ані проти Франції ані проти Польщі не має. Невтральність Польщі супроти Московщини для Німеччини цілком вистарчає. Для політичної акції проти Москви в европейськім масштабі скріплення франко-польського союзу може бути лише пожадане. Від сучасної охолоди у франко-московських відносинах до поважного конфлікту, очевидно, ще дуже далеко. Але треба признати деяку слушність „Франкфуртер Цайтунг", яка між іншим говорить: „Булоб перебільшенням казати, що Франція жертвувала пакт з Росією для приязни з Польщею, але ясно, що та приязнь може набути справжню вартість лише тоді, коли російський пакт перестане бути міродайним для зовнішньої політики Франції".

До зовнішньо-політичних причин, що примушують Францію обмежити значіння пакту з Москвою, приєднуються причини з краєвого терену. Европейські, зокрема еспанські події прискорили заяву Москви, що вона вважає „народний фронт" у Франції та й усюди, де він існує, лише знаряддям своєї — московської — політики. Гострий виступ Москви проти II. Інтернаціоналу, що осмілився заступитись за підсудних у московській судовій комедії, також чимало здискредитував Москву. „Ізвестія" з 5. ц. м. накинулася з найбільш грубою лайкою на передові соціялістичні газети всіх країв і держав, як на фашистівські агентури: до ролі агентів фашизму злетіли в той спосіб голяндська „Арбайтерблядет", бельгійський „Пепль", французький „Попілер" (бідний Леон Блюм!), англійський „Дейлі Геральд", польський „Роботнік", всі вони, що славили, або схилялись до „людового фронту".

Московських лайок під адресою спільників з II. Інтернаціоналу не треба брати дуже трагічно. Англійські соціялісти будуть і далі провадити боротьбу проти „фашистів" фактично разом з Москвою, а пп. Леон Блюм та Дельбос працюватимуть любенько разом з Литвіновим у Женеві. Як довго, це інша справа. Велика французька позичка на польські збройня показує, що всетаки та франко-совітська співпраця може звірватися. Дай Боже, щоб це сталось як найшвидше.

М. Данько.

—o—

На бездоріжжях нового виховання.

ШКОЛА, БАТЬКИ І ДИСЦИПЛІНА

Добрі чи лихі прикмети національної вдачі приписують у нас звичайно вродженому характерові нації. Англієць — мовляв — зроду характерний, обов'язковий, словний, точний, трудящий, завзятий, чемний і т. п.; українець зроду має всі прикмети, які підтягнемо під спільний знаменник „рутенства".

Без сумніву у формуванні англійського характеру чималу ролю грає атавізм. Англієць у великій мірі завдячує свої прикмети своїм предкам, що випробили їх у себе за час довгих поколінь і передали їх своїм нащадкам у крові. Але й давніші покоління англійської нації мусіли звідкись дістати ці духові цінности, вони виробили собі їх вихованням, що й нині формує характер англійця, розвиваючи тільки те, що дістали вже у засновку. Тому в остаточній аналізі можна сказати, що англієць якого у нас справедливо чи ні уважають за ідеал громадянина, є витвором англійського дому і своєрідного типу виховання в школі.

Чи лише англієць? Візьмім під увагу якунебудь відомну прикмету нашого характеру і спитаймо, чи наша школа намагається її викорінити, чи наша школа взагалі присвячує досить уваги вихованню, формуванню характеру? Варшавська шкільна влада що кілька літ реформує шкільні програми та методи, щоб виховну сторінку висунути на перше місце перед наукою, але ті всі спроби не вміли дати одної системи чи напрямної. Вчителі мусять завжди точно триматися писаних правил і приписів і не мають свободи, щоб увійти у безпосередній контакт з дітьми. Програми дуже неохайно опрацьовані, часто суперечні із старим добрим свідоцтвом добрих педагогів.

Нова система нищить осмілений тип вузьколобого, але солідного бюрократа, зате на його місце нічого нового не дає: нині під оглядом характерів та громадянських цінностів молодь польських шкіл не може стояти високо. Нинішня середня школа дала учневі вступ на спортове тріще на площу військових вправ і на вечіркову салю, але зменшила його зацікавлення культурними та літературними питаннями. У гімназії процвітає дошпиндство, виховавці мусять стежити за „благонадежністю" учнів, як за найтемніших часів російської школи; „покірне теля, що дві корови ссе" залишилося ідеалом.

У школі за прикладом касарні уживають теж метод запозичених із циркових поскромителів супроти звірят. Відомо, що батьки нині не мають майже ніякого впливу на виховання своїх дітей у добі середньої школи. Нинішня школа разом з позашкільними виховними чинниками ставить собі за мету не уформувати характер, лише зробити його сліпо слухняним на всі накази і навчити його пристосуватися до всякої зміни обставин. Батьки й учителі виховують молодь засобами, якими їх самих колись виховували — наказами і заборонами і так питання виховання переходить у заворожене коло. Щоб з нього вийти, необхідно булоб змінити одну ланку цього замкненого ланцюга. Це могли би зробити піонірі, виховані у зовсім інших поглядах, з зовсім новими суспільними ідеалами. Реформи виховання не можна починати від самого дому, де виховання спочиває у руках надто великого і надто ріжного — у вдачах і поглядах — покоління батьків; ані від самої школи, де ініціятиву учителя вяже програма і влада, а його вплив — вузькі рямці години та недовіря учнів.

Найкращою площиною для починів виховної реформи булиб „коледжі" — комбінація гімназій з інтернатом, що на Заході дає такі гарні висліди і є найбільш поширеним типом виховних установ, голосно для молоді з вищих сфер. Єдина у нас така установа, наближена до коледжу — перемиський дівочий інститут — має славу чи не найкращого нашого виховного заведення, дарма, що в неї так мало користають батьки дівчат.

Тому, що організація повного коледжу досить складна, коштовна і залежна від чужої шкільної влади, ми могліб вдоволитися бурсами для середньошкільної молоді. Але ці бурси мусіли би нагадувати інтернат, де в атмосфері тонкої товариської культури гуртується молодь, яка вже завдяки попередньому домашньому вихованню становилаб досить огладжений і згармонізований матеріял. Не потребуючи тратити енергії на поборювання злих наливів, один злібний і свідомий свого завдання педагог міг би виплекати гарні характери. Такі інтернати, що рік-річно видавали би по кільканадесять зразкових громадян і майбутніх виховників дальших поколінь, могли би змінити моральний рівень нашої суспільности.

Молодь душиться в атмосфері галицького сервілізму і відруховно боронить свій характер перед жахливою деформацією; звідти йдуть конфлікти двох поколінь дома і в школі.

Не маючи великих матеріяльних засобів ані змоги самим рішати про характер школи, дуже тяжко нам перервати довеперішнє заворожене коло у вихованні. А проте ніхто не сумнівається, що зробити це треба конче в інтересі молоді і нації.

зал.

—o—

НОВІ МОДЕЛІ дешевих апаратів дзеркальних з оптикою ч. 4.5 і ч. 3.5 та солідно збудовані апарати до побільшування поручає! інж. А. ШАРФ Львів, Сикстуська 2. 3517 1-2

Протибольшевицька промова

Папи Римського.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 15. 9. ПАТ. Папа Римський прийняв на авдієнції 450 еспанських втікачів і виголосив до них довшу промову, яка відзначалася сильними протибольшевицькими акцентами. **Під цю пору** — говорив папа — **загрожені самі підстави всякого ладу, культури й цивілізації.** При кінці своєї промови папа поблагословив усіх втікачів.

Інтервенція Блюма

в обороні польських жидів.

„Дер Момент" з 11. ц. м. подає від льондонського кореспондента телеграму, що французький премієр Блюм інтервеніював двічі у справі жидів у Польщі підчас побуту ген. Ридза-Сьміглього у Франції. Блюм натякав, що вістки про вагінку на жидів викликують занордовом неприхильні настрої.

Ген. Ридз-Сьмігли запевнив — так здогадується дописувач — що польський уряд не має ніяких антисемітських тенденцій та, що він проголосить заяву, що в Польщі не сміють істнувати ніякі расові дискримінації. Ген. Ридз-Сьмігли заповів боротьбу з антисемітизмом. Між льондонськими жидами викликала інтервенція Блюма дуже корисне вражіння.

—o—

Що робив Торес у Варшаві?

ПАРИЖ, 14. 9. ПАТ. Часопис „Амі ді Пепль" подає революційні інформації щодо побуту секретаря франц. комуністичної партії Тореса у Варшаві. Виявляється, що по заяві посла Тореса в парляменті, що комуністична партія голосуватиме за довірям для уряду Блюма, прийшла до совітської амбасади в Парижі шифрована телеграма, якою закликали Тореса негайно приїхати до Варшави. У Варшаві ждав уже на Тореса ген. секретар комінтерну Мануїльський, який дав Торесові відповідні інструкції. Варшаву визначили тому на місце стрічі, що Москва не хоче викликувати підозрінь, що вона кермує комуністичною акцією у Франції.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Гриць Гладкий

директор Народньої Канцелярії УНДО у Львові, редактор „Свободи", голова Повітового Народнього Комітету Львівщини — помер трагічною смертю 14. ц. м.

В понеділок пізнім вечором українські громадяни у Львові ділились телефонічною вісткою, що Гриць Гладкий наложив на себе руку і що всяка поміч показалась спізненою. Ця трагічна вістка викликала найбільше збентеження: як, чому, з якої причини? Ще того самого дня попівдні Гриць Гладкий був у Народній Канцелярії та ділився враженнями з військової дефіляди. Не зраджував абсолютно нічим своїх нещасних замірів і ніхто не міг догадуватися, що якісь причини до такого розпучливого кроку існують. Його життєвий шлях, який давав чималий досвід, зрівноважена вдача, унормовані матеріяльні відносини, моральна атмосфера праці, — все це не давало найменших підстав до розпучливих настроїв у того поважного громадянина.

Гриць Гладкий народився 19. січня 1893 р. у с. Чернихівка збаразького повіту. Гімназію скінчив у Тернополі. З вибухом війни покликано його до війська. У 1915 р. попався в російський полон, що його перевів в Уфі на Уралі та в Томську на Зах. Сибірі. З вибухом революції в Росії — як усі інші молоді українські інтелігенти-полонені — втік з полону до Києва, де вступив до Січових Стрільців. В армії УНР дослужився ступня сотника; був м. і. начальником канцелярії корпусу С. С. та начальником культурно-освітнього відділу 6-ої дивізії ген. Безручка.

Після короткого побуту в Галичині після війни — був активним членом Української Радикальної Партії та організатором Львівщини. У 1922 р. виїхав на Волинь в часі виборчої кампанії до сойму, після чого вже залишився на Волині, ставши на чолі волинського секретаріяту тодішньої Української Парляментарної Репрезентації, у Луцьку. Там проявляв найжвавішу громадську активність: був одним із основників Українського Банку в Луцьку, активним членом Просвіти, співробітником місцевого часопису „Українське Життя". Шандко став головним редактором того часопису, який з причин від себе незалежних змінював назву на „Селянська Правда" й „Селянська Доля" аж поки влада зовсім його закрила. Коли пок. сен. Михайло Черкавський почав у 1925 р. видавати „Українську Громаду" у Луцьку, як єдиний тоді український національний часопис на Волині, Гриць Гладкий від самого початку працював у редакції, будучи у Луцьку заступником сен. М. Черкавського, який постійно жив у Кремінці.

Будучи переконаним прихильником національної консолідації на Волині на найширшій міжпартійній платформі та противником партійного сектярства, Гриць Гладкий разом із пок. М. Черкавським, головним діячем УНДО, заступав думку виборчого блоку при виборах у 1928 р. і через те розійшовся з однопартійцями-радикалами. Виступив з УСРП та вступив до УНДО. Переїхавши до Львова, став редактором офіційного органу УНДО „Свобода" та урядовцем Народньої Канцелярії, цікавлячись завжди особливо справами північно-західніх земель. Кандидував теж двічі до сойму, — у 1930 р. на першому місці на Поліссі (листа тоді „загубилась"). Згодом став на чолі Народньої Канцелярії та Повітового Народнього Комітету Львівщини, проявляючи особливе зацікавлення самоуправними справами: проводив і виголосив головні реферати на двох конференціях українських радних львівського повіту. У попередньому Виділі Супруґ-н був його головою. Найживіше цікавився і займався всякими громадськими справами.

Мабуть саме з огляду на той характер Покійника, як політ-громадського діяча, про його смерть почали кружляти всякі поголоски, начеб вона наступила на тлі якихось громадських суперечок. Можемо найрішучіше тим версіям заперечити. Передовсім Покійник ніяких таких суперечок не мав, мав найкращі і формальні і фактичні умовини праці та діяльности, не мав теж ніяких особистих ворогів. Гриць Гладкий був від недавна людиною важко хворою: хворів на туберкулу горла і ще цього року перевів три місяці в санаторії в Отвоцьку. Ця недуга безумовно вплинула на нервову систему Покійника. Безпосередня причина його вчинку це мабуть особисті прикрощі, які нічого спільного не мають з його посадою та громадськими обовязками. З такої чи іншої причини — відійшла одна з кращих і вартісніших наших одиниць.

Про трагічну смерть Гриця Гладкого сповіщають похоронні клепсидри: дружини, Президії УНДО, Повітового Нар. Комітету, Товариства Письменників та Журналістів ім. І. Франка і Молодої Громади.

Похорон відбудеться в середу, 16. ц. м., в год. 16.30 попол., з каплиці анатомії при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар. У листах, що їх Покійний залишив, він бажав собі, щоб замість квітів на могилу — складати гроші на народні цілі та щоб не було ніяких похоронних промов.

—o—

Заборона лугового здвигу в Бучачі.

З Бучача пишуть нам:

В останніх кількох роках поширилася значно лугова організація на південному Поділлі, що слід назвати нашим національним дорібком. У сучасних відносинах ніхто так не виховує сільської молоді у національній свідомости і — що ще важливіше — у національній едности й дисципліні, як саме „Луги", що є рівночасно найліпшим заборолом проти розкладової і руйницької роботи, ширеної сьогодні радикальними лівими течіями, в першу чергу комуністами. Найкраще розвинулася лугова організація в копичинецькому повіті (найбільша в краю) під проводом д-ра Бабія, дальше і в чортківському завдяки праці м-ра Шкварка. Визначне місце займає теж бучацький повіт, один з найбільших подільських повітів, де лугова організація має якнайліпші можливости розвою і де завдяки праці гуртка ідейних людей зпоміж місцевої української інтелігенції права організація виказує скорий і постійний поступ (нині в повіті понад 40 „Лугів"). З двох інших південно-подільських повітів борщівський повіт уже започаткував на більшу скалю лугову організацію і її вже там налагоджено. Позаду є ще досі лиш заліщицький повіт з браку відповідних організаторів. Два заслужені місцеві діячі, д-р Роман Стефанович і б. сенатор Василь Бараник, задля свого віку і надшарпаного здоровля не змогли зайнятися луговою справою, а в самому повітовому осередку нема молодших охочих до цієї — зрештою нелегкої праці — інтелігентних провідників. Але й там мусить вона наладнатись корисно і сподіваємося, що небавком і заліщицький повіт не буде стояти позаду Копичинець, Чорткова й Бучача.

Попри фізичне виховання молоді „Луги" мають теж і чимале моральне значіння як виховний національний чинник проти загрози розвалу і руїни. Важне це передовсім у Бучаччині, яка з півдня загрожена комуністичною агітацією, що старається передістатися зза Дністра зі збольшевизованого Покуття, особливо зі зрадикалізованої, сьогодні збольшевизованої Товмачини. Довголітня радикальна демагогія на Покутті видала свої плоди. Замість товаришів радикалів-соціялістів прийшли там до голосу товаришів комуністів.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 6)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

СПИРІДІОН ЛИТВИНОВИЧ.

Заведені надії на поділ галицької території на два краї: український і польський, як також певність, що буде далі, не могли одушевляти нашого народу ані його соймових послів до дальшої національно діяльности. Посли станули тоді під проводом єпископа Спиридіона Литвиновича, людини знаної зі своїх спосібностей і сміливої вдачі.

По соймових виборах проявилось було деяке поміркування по стороні поляків. Вони увійшли в порозуміння з українськими послами та прирекли шанувати рівноправність обох народів, а за це зажадали, щоби в краєвих справах українські посли йшли разом з польськими. З цим предложенням погодився був єпископ Литвинотребу розмеження компетенцій між Державною Радою з більшої посілости.

Це була вступна угода, та її вигляд показався вже на засіданні палати послів Державної Ради у Відні в дні 25. червня 1861. р., в дебаті про розмеження обему ділання між Державною Радою і краєвими соймами. Єпископ д-р Спиридіон Литвинович промовляв там про конечну потребу розмеження компетенцій між Державною Радою і краєвими соймами в справах шкільництва і навчання взагалі. Зокрема він висказав думку, що конечно треба видати рямовий державний шкільний закон і докладно означити обем ділання краєвих соймів, та передбачував, що краєва автономія може розвинутися в гегемонію одного народу над другим. Тому свою промову закінчив реченням: Кожному своє право, а нікому кривда! Зате польські посли з Галичини заступали думку, щоб якнайбільше прав перенести на краєві соймы, бо тільки вони можуть доцільно вирішувати всякі справи, що відносяться до населення їх краю, а не державний парлямент у Відні.

Таке було це порозуміння. До того прийшли ще атаки польських послів на українців, так, що другий український посол, о. Антін Могильницький зголосився до слова в палаті послів Державної Ради у Відні і дня 27. червня 1861. р. виголосив знамениту промову у відповідь на польські наступи, що заперечували самостійність української нації. Посол Могильницький назвав себе українцем та сказав, що в Галичині живуть понад три мільоны українців, що їх куріяльний стиль називає рутенцями. Далі він виказував, що українська мова вже перед 800 роками була вироблена в письменности, історії і правознавстві та спростовував, як воно смішно, начеб нашу мову винайшли в 1848. р. Відтак в історичній частині своєї промови виказував, що польські королі респектували наш нарід як окрему націю, та що Польща відтоді зачала занепадати, коли в ній запанувала політика винародовлювання української нації. Вкінці Могильницький заявив, що наші посли не є централістами як їх прозивають; їх гаслом є, щоб у вільній Австрії наш український нарід як самостійний мав рівне право побіч інших славянських народів!

Це була тодішня політична програма галицьких українців супроти Австрії і славянських народів. Ось так підтримував посол Могильницький виводи і внески єпископа Литвиновича в Державній Раді.

З того провідного кроку польсько-українського порозуміння вийшов замість угоди: самочинний національний двобій між українцями і поляками.

Другий такий акт порозуміння між українцями і поляками відбувався на терені Галицького Краєвого Сойму.

Перші соймові сесії перейшли відтак майже незамітно. Другу сесію Галицького Краєвого Сойму скликано на 12. січня 1863. р. Тоді був намісником Галичини граф Менсдорф. Він відкрив соймову сесію німецькою промовою, його заступник відчитав привіт Галицькому Соймові в польській та українській мові. Цей намісник підтримував справу відділення Східної Галичини від Західної з доручення центрального австрійського уряду, але поляки до цього не допустили.

В цьому році потерпіли поляки національну катастрофу, бо програли третє повстання. Тому була думка між українцями, що поляки з ними погодяться. Та коли до цього не дійшло, то наші соймові посли під проводом єпископа Литвиновича внесли в дні 13. жовтня 1864. р. петицію до державного уряду у Відні про адміністраційний і політичний поділ Галичини як одинокий рятунок для галицьких українців.

В третій сесії Галицького Сойму в 1866. р. виступило польське представництво вже явно зі своїми політичними посяганнями. Польська соймова більшість хотіла передовсім забезпечити свою владу в краю і тому зажадала, щоби ввести

риші комуністи, зокрема в Косівщині і Товмачині. Попри комуну шириться в Товмаччині й активне безвірство, а в найліпшому разі релігійна байдужність, здавна приготовлювана радикальними видавництвами. Зросту комуни на Покутті не спиняє й організація „Каменярів" зпід радикально-соціялістичного прапору, бо на практиці бувае нераз таке, що за каменярами йдуть крок у крок комунарі. Не кажемо вже про відоме в краю масове хрунівство на Покутті й Гуцульщині навіть колишніх радикальнихватажків, хочби ославленого нині бувшого радикального посла Петра Шекерика-Доникова.

Сказано вже, що заборолом проти морального розвалу молоді є „Луги". У цілости можна це сказати про бучацький повіт, де „Луги" на селі роблять значну профілактивну роботу та з успіхом спиняють наступ комуни. Щоб зробити перегляд сил, старшина „Повітового Лугу" в Бучачі рішила взаштувати повітовий здвиг „Лугів" бучацького повіту, що передбачене і луговим статутом. Здвиг мав відбутися 6. вересня ц. р., а на випадок непогоди — 13. вересня ц. р. Внесено відповідне подання до староства, яке полагоджено відмовно. Тому зголошено і внесено відклик до воєвідського уряду в Тернополі. Довший час воєвідський уряд не полагоджував справи і треба було відложити заповіджений здвиг на неділю 20. чи пак 27. вересня ц. р., щоб завчасу повідомити місцеві „Луги" і як слід приготовити здвиг. В справі дозволу на повітовий здвиг „Лугів" у Бучачі інтервенював двічі посол д-р Степан Баран у начальника суспільно-політичного виділу тернопільського воєвідського уряду п. Белецького. Одначе відклик старшини „Повітового Лугу" й інтервенція посла д-ра Барана не мали позитивного успіху. Воєвідство відклик відкинуло з причин, які у заборонi навів бучацький староста п. Федорович — огляди на порядок і публичну безпеку... Треба зазначити, що скликуючі давали цілковиту гарантію, що здержать повний спокій і порядок на здвизі. Та видано згадану заборону й заповіджений та від довшого часу приготовлюваний луговий повіт. здвиг в Бучачі цього року вже не відбудеться.

Відношення бучацького староства до українських організацій характеризуе не лиш повище заборона лугового здвигу. І не просвіт. відтинку слід занотувати характеристичне явище. А саме бучацьке староство розвязало недавно читальні „Просвіти" у Вичілюах і Велесневі, подаючи як причину розвязання, що в їх бібліотеках були заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були м. ін.: третій том поезій Ст. Руданського (видання „Просвіти"), „Історія Козаччини" В. Антоновича (видання Оренштайна), повість „Петро Конашевич Сагайдачний" А. Чайковського (видання „Рясту" в Коломиї) та повість „Василько Ростиславич" В. Бирчака (видання „Українського Слова"), отже річи, дозволені цензурою і допущені адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення староства внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

Отакі відносини на освітньо-культурному і руханково-спортовому полі маємо в Бучаччині.

—o—

Свята в краю.

День „Сільського Господаря" в Раві Руській.

Дня 6. вересня ц. р. святкувало величаво українське громадянство равського повіту вперше що світовій війні „День Сільського Господаря". Не зважаючи на нещасну погоду та страшення по селах людей рідною голотою про плановий комунарський напад на учасників здвигу, українське громадянство з найдальших закутків повіту взяло у здвизі масову участь.

Свято почалося Службою Божою у місцевій церкві, що її відслужив о. кан. Антін Твердохліб, парох Рави Руської. По Службі Божій вулицями міста перейшов зорганізований похід, у якому взяло участь понад 3.000 громадян з повіту та делегат Крайового Т-ва д-р Храпливий. За містом на просторому майдані уставилися в народніх одягах кольони вправляючих до вправ, а поза площею в чотировутник ті, що прийшли подивитися на здвиг.

Друга частина здвигу почалася молебном, що його відслужив заст. голови Філії о. Тарасович, парох Гійча, при співучасти сс. Козія, Комарницького, Кулинича, Михаля Кульчицького, Твердохліба, Мокрого й о. проф. Лещука. По молебні о. Константин Козій, парох Воробличина, зложив привіт від духовенства та побажання якнайкращих успіхів організації. Потім голова Філії д-р Данило Богачевський короткою промовою отворив свято та зокрема привитав представника Крайового Т-ва „Сільський Господар" зі Львова д-ра Евгена Храпливого і делегатів установ. По ним зложив привіт д-р Храпливий від централі, підчеркнув значіння сільсько-господарської організації для українського народу і закінчуючи свою промову побажав, щоби все українське громадянство повіту ставало масово членами Т-ва „Сільський Господар" та зорганізовано боронило належних йому прав.

По промовах відбулася дефіляда з плугами та іншим господарським знаряддям. По ній члени кружка „С. Г." з Камінки Старого Села і Камінки Дубрівка виконали вправу сіяння збіжа, а жінки, члени кружка з Корчмина і Шепятинець вивели вправу „збирання плоскінню". З черги члени кружка з Карова справляли косами „кошення", а жінки, члени кружка з Корнів. Вербиці, Махнова і Журавель виконали вправу з граблями „громадження і воження сіна", дівчата, члени кружка з Голосо Равського, Гійча, Забіря і Вільок Мазовецьких вправу серпами, а по них мужчини, члени кружка з Забіря, Корнів, Тенетиськ, Голого Равського і Любачі Кузанців гарно вивели вправу „вязання снопів". По тих вправах члени кружка з Корчмина і Піддубець у гарних національних одягах вложили на руки представника Крайового Т-ва „Сільський Господар" д-ра Е. Храпливого і членів Ради Філії вінки із збіжа і хліби, при чому з коротких, але змістових словах зложили і для дотичних установ і для всього українського народу щирі побажання. На закінчення члени кружка з Синьковичі вивели весілля меред 150 літ, а члени кружка з Піддубець виконали зразково кілька національних танців, як „Чумак", „Катерина", коломийку й ін.

На кінець слід зазначити, що перший „День Сільського Господаря", не зважаючи на провокації комуністів (жидівських наймитів), святкувало громадянство майже всіх сіл равського повіту. Здвиг закінчився повним моральним і матеріяльним успіхом.

В поході і підчас вправ, як також на вечерницях, що відбулися в тому дні, приграваля оркестра читальні „Просвіти" в Мостів Великих під управою п. Крука.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54

І до поштових урядів не можна писати по українськи!

В 166-ому числі „Діла" з 26-го липня ц. р. поміщено новинку про те, що поштові уряди й агенції відсилають з поворотом без розглядання письма в українській мові. Згадана в повищій новинці українська фірма звернулася до Дирекції Пошт у Львові з проханням вияснити цю справу, на що дістала таке письмо:

„Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów we Lwowie. — Lwów, 10-go września 1936 r. — Nr. P. P. 98/4390/36. — Zwracanie pism przez u. p. Jaworów, wystosowanych w języku niepaństwowym. — W załatwieniu pisma z dnia 22. VIII. br. w sprawie obok powołanej, Dyrekcja wyjaśnia uprzejmie, że stanowisko u. p. Jaworów w poruszonej kwestji jest zgodne z postanowieniem art. 7. Ustawy z dnia 31. 7. 1924. o języku państwowym, języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz. U. R. P. № 73/924 poz. 724), oraz z art. 16. ust. 4. Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z 22. III. 1928. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. № 36/928 r. poz. 341).

Nadesłane tu pismo urzędu pocztowego Jaworów Dyrekcja równocześnie zwraca. I zał. Za Dyrektora: Magistr. Fastnacht wz. Kierownik Oddziału."

Ось ще одна справа, яку мусить поставити у всій ширині наша Парл. Репрезентація.

Останні новини.

на сукні, комплети і плащі, як також великий вибір матеріялів на одностроі по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на одностроі від	1.50
Вовна на комплети	3.50	Кашгарія на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничкн	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і біли на 30 прц. дешевші.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

цісарське канцлерство для Галичини і Кракова. Це й ухвалила вона, не зважаючи на протест усіх українських послів, і вручила цісареві Франц Йосифові дня 9. квітня 1866. р. дотичну адресу.

Опісля, 18. квітня 1866. р., прийшло під наради Галицького Сойму предложення центрального австрійського уряду про територіяльний поділ Галичини на дві адміністраційні области. Польські посли виступали проти такого поділу та обстоювали безумовно єдність краю. Їх головним речником був посол Казимир Голуховський. Наші соймові посли домагались не тільки поділу адміністраційного, але виказували також потребу політичного поділу Галичини. В цій дебаті визначився наш посол о. Стефан Качала. Він доказував, що без поділу Галичини нема автономії, нема рівноправности і нема свободи! За цим внеском голосували тільки українські посли і посол з Кракова Зайдлер. Цей внесок очевидно перепав.

Отсе був тяжкий удар для нашої соймової репрезентації і для українського народу, бо ані порозуміння з поляками ані поміч австрійського уряду не помогли нашим визвольним змаганням.

Д-р Спиридіон Литвинович, тоді вже митрополит, звернувся ще разом із соймовими послами до тодішнього галицького намісника Франца барона Павмгартена за помічю. Але намісник заявив, що уряд не може вже нічого вдіяти та що українці мають погодитися з поляками безпосереднью...

А з кінцем місяця вересня 1866. р. заіменував цісар знову графа Агенора Голуховського галицьким намісником. Це була відповідь на польську соймову петицію про канцлерство для Галичини і за це пішла опісля польська соймова адреса до цісаря з заявою сердечної льояльности...

Відтак дня 15. жовтня 1866. р. приймив намісник граф Агенор Голуховський митрополита Литвиновича на авдієнції та на його промову відповів по українськи і просив, щоб забути давні непорозуміння; при цьому запевнював, що буде справедливий і українській народности не станеться кривда. Митрополит Литвинович був болюче вражений тим, що сталося та відчував великий жаль до австрійського уряду.

Українські соймові посли стратили небавком свій політичний провід, бо митрополит Литвинович від цього часу майже зовсім усунувся від політичної діяльности. Він покладав усі свої сподівання на Відень, а Відень за нашими домаганнями не обставав. Та проте не можна сказати, начеб д-р Литвинович для української національної справи не заслужився як митрополит і провідник народу. Він був свідомим українцем, але у тодішніх обставинах не мав ще за собою зорганізованої свідомої маси українського народу, на якій міг би спирати свої політичні домагання.

Тут треба зокрема згадати ще одно, чим митрополит Литвинович заслужився для української національної справи. Було це з кінцем пятидесятих років минулого століття, коли значна частина українського громадянства зачала була погорджувати живою українською мовою та замість неї вводити в церкві і школі церковно-славянську мову з московськими примішками. Небезпеку поширення такої течії зрозумів Литвинович і видав дня 25. жовтня 1859. р. строгий приказ усім душпастирям і катехитам ужиwати в проповідях, промовах до народу і в науці релігії тільки української народньої мови і вважати на те, щоби в школах відбувалася наука в чистій народній мові.

На організаційному фронті.

Нарада Повітової Організації УНДО судової округи Рудки.

В дні 13. м. м. відбулася в Рудках повітова нарада УНДО, на яку прибуло поверх 100 відпоручників зі всіх сіл. Зборами проводив голова Повітової Організації о. Онуфрій Гадзевич. На нараді прибув запрошений Повітовою Організацією посол д-р Степан Витвицький, що виголосив ядерний, зрозумілий для всіх реферат про сучасне положення українського народу в Польщі та про тактику й заходи Української Парл. Репрезентації на терені варшавського сойму.

По рефераті розвинулась широка дискусія, в якій промовці ставили цілу низку запитів. Кожному промовцеві відповідав посол Витвицький дуже влучно, підчеркуючи важне положення нашої репрезентації на парляментарній арені та вичисляючи всі заходи, що їх зробила наша репрезентація в пекучих українських справах. По дискусії збори одноголосно одобрили тактику Української Парляментарної Репрезентації та подякували послові Витвицькому за його працю й заходи.

Після того збори ухвалили резолюцій з такими домаганнями: 1) розпарцелювання більшої земельної посілости між українське безземельне населення та признання на цю ціль довгорочного державного кредиту; 2) щоби в українських селах українську дітвору вчили учителі України, а тих учителів українців, яких перенесли на захід,щоб з поворотом перенесли на їх місця; 3) знесення збірних громад з огляду на звязані з цим великі фінанс. тягарі та утяжливе полагоджування громадських справ; 4) скасування Апостольської Адміністрації на Лемківщині і прилучення її з поворотом під юрисдикцію перемиського владики; 5) усунення зі шкіл на Лемківщині т. зв. лемківського буквара, який є зневагою української мови; 6) приймання української молоді до всіх державних урядів і також до шкіл військових старшин.

Збори закінчились відспіванням національного гимну.

—o—

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XVIII. виказ.

Український Кооперативний Банк, Тернопіль зол. 50.—.

Т-во „Сокіл" у Комарні зол. 20.— і кличе: читальню „Просвіти" і Філію „Просвіти" в Комарні.

Збірка на весіллі п. Олі Гарбузівної з п. інж. Ковальчиком у Глинянах зол. 18.—.

Іван Дудич, Горушко зол. 10.—.

Д-р Володимир Чубатий, лікар у Тернополі, зол. 10.— і кличе: д-ра Степана Молодецця з Радивилова, д-ра Омеляна Сенстуна і суддю Михайла Сенстуна з Тернополя, д-ра Івана Жовніровича з Бурштина та д-ра Михайла Шекету з Галича — всіх на довільну квоту.

Д-р Костянтин Кебало, Миколаїв к. Гаїв, зол. 10.—.

Антін Сохан, Ходорів зол. 10.— і кличе: д-ра Андрія Стронцького, дир. Никифора Гаврилюка і д-ра Дмитра Денеса — всіх з Ходорова.

Забавовий Комітет у Комарні зол. 5.— і кличе: всіх, що були запрошені на забаву і з причини дощу не прибули.

Марія Панейківна, учит. Львів зол. 5.— і кличе: Осипу Романівську, учит. Львів, Стефанію Волошиновичу, учит. в Угнівкові.

Адвокат Ромуальд Думін у Стрию зол. 5.— і кличе: Вп. Адвокатів стрийської округи.

Д-р Белей Іван, Войнилів зол. 5.—.

Д-р Семен Шевчук, Львів зол. 5.—.

Д-р Гіполит Левицький у Стрию зол. 5.—

о. Флюнт Антін, Угерсько пов. Стрий, зол. 5.— і кличе: Ярослава Горалевича, Львів, Івана Флюнта, Сянки, д-ра Богдана Сапруку, Жовква, о. Івана Гавриляшина, Стрий, д-ра Володимира Моравського, Кротошин.

Леонтина Пилипець, Яструбків, зол. 5.— і кличе: д-ра Василя Гарасимчука, Львів, Михайла Бобилка, Сорока Шперецькі й о. Теодора Сераята, Воля Велика.

Д-р Григорій Явний, Підгайці зол. 5.— і кличе всіх адвокатів у Підгайцях.

Марія Павлінко, Теребовля зол. 5.—

Михайло Біганський, Львів зол. 5.—

Українська Райфайзенка в Олеську зол. 5.—.

Службовики в млині Пазра в Яворові зол. 7.—.

Володимир Пазр в Яворові зол. 5.— і кличе: Ю. Баязола, Яворів.

Д-р Евген Боднарук в Отинії зол. 4.— і кличе: о. Осипа Наконечного і д-ра Миколу Дереша в Отинії та о. Павла Микитина в Галицівцях.

Блащук Юлія, Сокаль зол. 4.—.

Дичкевич Михайло, Перегноїв зол. 3.— і кличе: Сенилка Петра, Бачів, Федоришина Теодора, Замістя і Линяка Григорія, Полохів Вел.

Роман Бачинський, Кржонка п. Майдан Кольбушівський зол. 3.—.

Іванна Пизюр, Башня Дол. зол. 3.— і кличе: Ірину Черкавську в Дахнові і Юлію Жукову в Любачеві.

Микола Гумінний, Львів зол. 3.— і кличе: о. Петра Весолоського й Олексу Ольхового, Городенка Велика.

Д-р Евген Ю. Пеленський, Львів зол. 3.-

Кухар Гриць, Львів зол. 3.—.

о. І. Панчишин, Тисьменниця, зол. 3.—.

Д. Красножон, Тисьменниця, зол. 2.—.

Д-р Т. Белей, Тисьменниця зол. 3.—.

Д-р Т. Шепітка зол. 1.—.

Анна Шепітка зол. 1.—.

О. Залеський, Тисьменниця зол. 3.— і кличе: д-ра В. Гемерського, лікаря в Бучачі, о. Н. Левинча, пар. в Підлужу, д-ра Н. Савчака, адв. у Станиславові.

Д-р І. Сендецький, Тисьменниця зол. 2.—.

В. Левицький, Тисьменниця зол. 1.—.

Дмитро Стацишин в Олеську зол. 2.—.

Володимир Дмитро Мандюк зол. 1.—.

Роман Пелех, Лютовиська зол. 2.50.

Микола Ривак, Лютовиська зол. 1.50.

Ольга Островська, вмер. учит., Тисьменниця зол. 2.— і кличе: Миколу Малдія, упр. шк., Софію Гавринську, учит. Тисьменниця, Володимира Бучацького, емер. судію в Снятині.

Д-р Мирослав Попович, Лютовиська зол. 2.— і кличе: о. Хомка з Лютовиськ, д-ра Тимчишина Мик. з Кромська і м-ра Витвицького Ігора з Дрогобича.

Дмитро Теребенець, Маковиско зол. 2.—.

Михайло Шкільник, Маковиско зол. 2.—.

Іван Сапеляк, Маковиско зол. 1.—.

Підгірний Т. Антін, Львів зол. 1.50.

Павьків Орест, Верин зол. 1.— і кличе всіх членів Студентської Секції при філії „Просвіти" в Миколаєві над Дн. на довільні суми.

Іванна Паліїв, Львів зол. 2.— і кличе: Іванку Блищинську, Львів, Мітю Кисілевську, Львів.

Бенеш про СССР.

Чеський президент Бенеш мав нараду у своїй резиденції з трьома міністрами Малої Антанти. Як подають закордонні часописи, головною темою розмов було взаємовідношення М. Антанти до СССР. Вияснення цілої справи було конечне, а це з приводу атаки німецьких міністрів Гебельса й Розенберга на Чехословаччину за створення для совітського летунства численних баз на Словаччині, наслідком чого Чехословаччина стала базою большевизму в Середущій Европі.

Обговорення відношення Малої Антанти до СССР тимбільше конечне, що після димісії Тітулеску політика Чехословаччини у відношенні до СССР відокремлена. Югославія, як відомо, *доте пер не вважала де юре СССР*, а відношення Румунії до СССР після уступлення Тітулеску дещо погіршилося.

Витворення ситуації настільки важне для Чехословаччини, що вона в Совітах бачить деяку підпору (?!) проти Німеччини.

o. О. ПРИСТАЙ. 95)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Програму Літнього Театру добирали так, щоб дати змогу чужинцям познайомитися з українською піснею, інструментальною музикою і танками по змозі у найкращому виконанні. Управа театру старалася в межах фінансової спромоги дістати до театру якнайліпші артистичні сили і дбала, щоб програма мала виключно український характер, зокрема без домішок російщини. В сольових продукціях виступали такі визначні сили, як Марія Гребенецька. Стефанія Цимбаліст і Стефанія Пономарів, а з чоловічих голосів квартет під проводом Мірошниченка, який став був великою атракцією в репертуарі театру. Хорову пісню представляв відомий Український Хор міста Шікаго під проводом диригента Ю. Бенецького. Цей хор виступав кілька разів (підчас Українського Тижня чотири рази). Один раз співав теж Український Хор з Дітройту під проводом диригента Л. Сорочинського, який два місяці був рівночасно директором Літнього Театру. Танкову частину програми виконували учні школи Василя Авраменка. Авраменкові і його учням треба теж завдячити головно успіх Українського Тижня, зокрема Українського Дня. Особливо в масових танках вони перевищали подібні виступи інших народів, як чехів і болгарів, та звернули на себе увагу чужинців.

В порівнанні до програм в інших павільонах Український Театр звертав на себе увагу своїм доволі високим рівнем і оригінальним характером. Через те вечірні виступи на сцені театру мали масову поважнішу американську публіку, серед якої було багато вчителів музики, співу і танків. Були випадки, що зацікавлені музикою слухачі приходили нарочно на те, щоб записувати підчас продукцій мельодії українських пісень і танків.

Двічі підчас відкриття павільону і підчас Українського Тижня програму передавали через радіо — Нешенел Бродкестінг. Сам павільон сфільмували. Після того в тижневих оглядах американського життя по американських кінотеатрах показували між знимками з вистави Український Павільон як один з найцікавіших чужинецьких павільонів.

Крім експонатів і театру, справі пропаганди служила ще інформаційна література про Україну, яку можна було дістати в павільоні. Роздавали безплатно цікавим видану спеціяльно брошуру „Україна та українці", крім того продавали „Історію України Марії Гембаль, монографію про Архипенка й інші. Чимало продали теж листівок з українськими народніми типами і з павільоном. Устних інформацій давали відвідувачам провідниці з тут уродженої молоді, що були підготовані на курсах українознавства.

Коли зважити, що павільон за шість місяців свого існування звиділо щонайменше мілїон осіб, та що всі вони хоч-не-хоч мусіли познайомитися з назвою України і мали нагоду на місці дістати інформації про те, де живе український нарід, які природні багатства України, і яка її культура, то мусимо сказати, що вложений у павільон капітал оплатився стократно і приніс для української справи неоцінені користи.

Хоча господарські завдання не були головним мотивом участи українців у світовій виставі, то всеж треба ствердити, що вистава принесла деякі користи і під цим оглядом.

Передовсім вона дала нагоду для продажі виробів українського народнього мистецтва, які прислав український виставовий комітет зі Львова та деякі одиниці. Між краєвими виробами, що були на продаж у павільоні, треба згадати в першу чергу вироби кооперативи „Українське Народне Мистецтво у Львові", яка доставила вишивок, далі килими виробу артисток О. О. Кульчицьких, кооперативи „Гуцульське Мистецтво" в Косові, кераміка гончарів з Кут і Косова та деревні вироби гуцульських майстрів. Крім того були призначені на продаж образи групи малярів з Парижа і зі Львова, різьби Литвиненка та збірка фотографій товариства УФОТО у Львові. Ціла колекція образів Архипенка була теж призначена на продаж. Жіноча Громада у Празі прислала на продаж збірку вишивок з прикладеними взорами з Наддніпрянщини. Усіх виставців, які прислали свої експонати до Українського Павільону, було 48. Тут згадані лише головніші.

Щодо матеріяльної вартости експонатів, треба сказати, що всі вони представляли вартість коло 50 тисяч долярів, в тому колекція Архипенка 25 тисяч. Вартість експонатів, призначених на продаж, виносила, не враховуючи колекції Архипенка, яких 12 тисяч долярів. Продано було кругло на 4 тисячі долярів, тобто приблизно третину товару, призначеного на збут. Найменший попит на виставі мали твори модерного мистецтва, образи і різьби. Найбільше розійшлося вишивок, кераміки і деревних виробів. Килими йшли слабше. (Д. 5.)

НОВА КНИЖКА : НОВА КНИЖКА :

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ :

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол.

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Гриць Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи творів — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діло".

Німецька армія здавить ворогів Німеччини.

Сьогодні вполудне відбулося вшанування переможців маршових перегонів штурмовиків. З цієї нагоди заступник Гітлера, Рудольф Гес виголосив промову. Він підкреслив авангард армії в партійними організаціями та заявив що націонал соціялізм має силу здавити всі безладдя що почнуть внутрішніх, а армія зовнішніх ворогів Німеччини. Потім відбувався двогодинний дефіляд військ перед канцлером Гітлером. Після дефіляди Гітлер виголосив промову, яку характеризував великий спокій.

Канцлер заявив, що німецька армія не є сторожем ніякого німецького шовінізму, як це твердять вороги, але є сторожем спокійної творчої німецької праці.

Німеччина програла світову війну лише тому, що була внутрішньо розбита.

Гітлер сказав далі, що Німеччину може стрівути в будуччині багато труднощів, але *майбутнє належить до відважних.*

В другій промові під вечір канц. Гітлер зaатакував большевизм і Москву та заявив, що Німеччина не буде мішатись до внутр. справ держав, якщо ці держави не будуть вмішуватись в справи Німеччини.

Після промови багатотисячні маси народу підняли оклик: „Гайль Гітлер!"

—o—

Конференція Малої Антанти.

БРАТИСЛАВА, 15. 9. ПАТ. Вчора закінчилася в Братиславі конференція міністрів закорд. справ, т. зв. „Постійної Ради Держав Малої Антанти". Про рішення тієї конференції видав Крофта таке звідомлення:

Після провірки ситуацій і всіх питань, що цікавлять заприязнені держави, Постійна Рада стверджує, що політика Малої Антанти не зміниться й піде напрямними, що їх устійнили в Белгороді. Ціль: оборона загального миру й власна безпека. Мала Антанта згідна співпрацювати з усіми державами, які виказують добру волю.

2) Ліга Націй залишиться головним чинником політики для М. Антанти. Всі три держави будуть досі грати женевським засадам, бо переконані що Л. Н., якщо йде про упорядкування взаємин між державами, завжди матиме велике значіння. Тому держави Малої Антанти можуть приєднатися лише до такої акції, яка підніме авторитет Л. Н. в ділянці витримання організації миру.

3) Важним чинником залишаться регіональні договори. Їх потребу підкреслювала М. Антанта постійно від 1921. р. Мала Антанта слідкує за справою полагодження низки питань, що вяжуться з Локарном. Система безпеки, що її збудують, не повинна обмежуватися до західної Европи, бо таке частинне полагодження справи не розвязало би проблеми загальної безпеки Европи й загального замирення, що його так дуже потребує Европа й цілий світ для господарської відбудови.

—o—

Бунт у Марокку?

ПАРИЖ, 15. 9. ПАТ. „Пері Суар" пише з Танжеру, що в еспанському Марокку наступили перші познаки революції серед арабських племен. Мешканці племени Гамара мали заатакувати еспанську станицю. В сутичці згинув еспанський жовнір, а двох десятників і двох вояків ранили.

В звязку з цим бунтом заарештувала еспанська влада в Тетуані б. співробітника відомого арабського агітатора Рапсуля, каїда Зедале й кількох інших каїдів.

На терені еспан. Марока замкнули еспанці прикордонну французьку полосу й перервали автомобілевий рух.

—o—

Осінні моди на берлінській виставі.

(Від власного берлінського кореспондента).

Від кількох літ прямують німці до витворення своєрідного національного стилю в культурі й мистецтві, зокрема де воно стикається найширше й найтісніше з життям і побутом. І в ділянці жіночої моди мистецтво грає поважну ролю, з тенденцією до поширення. Визволитись зпід впливу паризьких моделів та арбітрів моди є нескриваним бажанням дотичних німецьких чинників. Проте назагал можна стверднти, що не помітне якесь насильне пропагування 105% німецькости в одязі, навпаки — на 3-ій з черги німецькій, правда, **експортовій виставі,** улаштованій перед 17 народами господарською групою одягового промислу 31. серпня і 1. вересня в „Кайзергофі", все було загально-европейське. „Гарний одяг є есперантом, зрозумілим для жінок усіх народів" — пояснювала до мікрофону керманичка німецького інституту моди, Геля Штраль (до речі: елегантніше вдягнена, ніж самі моделі, у вишнево-червоним костюмі з білим жабо та з капелюшком не менше відважним, як фригійська шапка).

Прикметною для психольогії сучасної Німеччини була тільки тенденція зробити елеганцію приступною для якнайширших кол, отже до простіших, хоч і якісних форм. У плащах справді було немало простіших виконань, але здебільша моделі одягів, що появлялись на естраді в сяйві електричних ламп і потім крутились поміж публикою, відзначались зовсім не дешевою елеганцією. Дорогі зокрема дуже часті футряні комбінації, викладання і под., навіть на сукнях були футряні вставки. Сукні вузькі до пояса, з сильно наголошеними бедрами, далі сплівають широко. Плечі підкреслені видутими рукавами, а то й ватуванням. Плащики, які можна знати до повної вечірньої паради. Паски вузькі навіть на 1 цм., тільки на спортових широкі. Цікаві одяги з металевих матерій та з мінливим листком. Крім вечірніх туалет сукні звичайно трохи коротші. Зазначується стиль тунік та ампіру. Барви, крім білої, переважно сині й темні; багато нового відтінку червоної барви (в напрямі до вишневої), темно-ліліовий пророкують велике поширення, але нам здається, що хіба не в самій Німеччині, бо вона краще підходить до сагарських облич, коралево-жовтих губ і бльондованого штучно волосся, ніж до природних людських барв. Зіставлення кольорів дуже відважні та проти традиційних правил. Віда чні також високі капелюшки з перами й под. прикрасами, які надають поставі більше стрункости й замашистости.

Моделі надто стрункі, навіть худі; що на них гарне, може зовсім не надаватися для більшости нормальних фігур. Але це міркування чоловіче, бо жінки в своїй уяві всі такої ідеальної, коли треба, стрункости. Покотились оплески ніжних жіночих рук луною, зловіщою для чоловічих кишень, але вповні заслуженою для виставляючих 143 берлінських фірм.

—o—

ЗІЗД ДИПЛЬОМАТІВ У ВАРШАВІ.

Варшавська преса подає ревеляційні вістки, буцімто мін. ген. Герінґ заповів підчас „Партайтагу", що приїде незабаром до Варшави, щоби обговорити політ. ситуацію, яка антворилася після поїздки ген. Ридза-Сьміглого.

Крім цього кольпортують у Варшаві сенсаційні поголоски, що до Варшави приїдуть: премієр Блюм, мін. закорд. справ Франції Дельбо і румунський мін. закорд. справ Антонеску. Здогадною метою зїзду дипльоматів було би закріплення зближення Польщі до Малої Антанти.

На листопад заповідають офіціяльну візиту комісаря закорд. справ СССР Літвінова.



ВАЖНІ АВДІЄНЦІЇ НА ЗАМКУ.

ВАРШАВА, 15. 9. ПАТ. Президент Мосьціцький приняв учора на Замку на збірній авдієнції ген. інспектора армії ген. Ридза-Сьміглого, премієра ген. Славой-Складковського, заступника премієра інж. Евгена Квятковського і мін. закорд. справ Бека.

—o—

ПЕРЕГОВОРИ ПРО АВТОНОМІЮ ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ.

ПРАГА, 15. 9. ПАТ. Приїхав був губернатор Закарпаття Грабар, який вів розмови з премієром Годжею на теми автономії. На підставі інформацій преси ці конференції не принесли ніякого успіху.

—o—

НОВИНКИ.

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона полагодить Вам усякі справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 4-10

— **Небуденна народня імпреза в Долині.** Кружок „Рідної Школи" в Долині при співучасти Філії „Просвіти" і Філії „Союзу Українок" у Долині влаштовує в неділю 20. вересня ц. р. на площі „Рідної Школи" в Долині **Показ народніх обрядів і давньої ноші долинського повіту** з дуже багатою програмою. На випадок непогоди в дні 20 вересня ц. р. показ відбудеться дня 27. вересня на площі „Рідної Школи" або в салі „Братської Хати". Одночасно від 20. до 23. вересня ц. р. буде відкрита в кімнатах „Братської Хати" Вистава вишивок і народньої ноші долинського повіту. Вступ на виставу 20 сот., для дітей 10 сот.

— **До Берези.** До большевицького табору в Картуській Березі відставили студента медицини львівського університету, Пінкаса Гофера, карного кількакратно за комуністичну діяльність.

— **„День Селянки" в Перемишлі** відбудеться дня 20. вересня ц. р. на військовім стадіоні. Свято розпічнеться молебнем в год. 10. рано. Запрошуємо цією дорогою до участи у цьому здвизі всі т-ва і широке українське громадянство з Перемищини і довколичних повітів. **Виділ Філії „Союзу Українок" у Перемишлі.**

— **Зміцнення львівської радіостації.** В суботу, 19. ц. м. відкриють у Львові нову радіостацію, що одержала силу 50 кільоватів в антені. Львівська радіостація підбільшує вже втрете свою силу. В 1930 р. мала силу 1½ кільовата, на другий рік піднесли її до 16 кв. Тепер зміцнили до 50 кв., наслідком чого львівська радіостанція займає друге місце по Рашині. Засяг її для кристальних апаратів доходить до 100 км.

Нині у Великім Театрі
Мар'юш Машинський
в превеселій комедії
Всякі права застережен.
Ще тільки три рази!

— **З учительських трагедій.** В Кракові розігралася подружа трагедія, що кидає ярке світло на шкільні відносини в Польщі. Учитель вселюдної школи Станіслав Віял і його жінка Ірина, теж учителька, обоє з опочинського повіту, відобрали собі життя, тому що шкільна влада призначила їм посади в різних місцевостях, наслідком чого вони мусіли розлучитися. Самогубство чоловіка й жінки на учительських посадах викликало серед польського громадянства велике вражіння. Справою зайнявся міністерство освіти, яке вислало до Кракова віцеміністра Блошинського, щоб розглянув справу. Після переведення доходжень потягнено до дисциплінарної відповідальности інспектора Фігля, що причинився до самогубства Віялів. Покищо його припинили в урядуванні. При цій нагоді виявилося, що шкільні куратор'ї та інспекторати мали від міністерства освіти інструкції обсаджувати вчительські посади так, щоб не розділювати подруж. Треба було аж самогубства двох осіб, щоб найвища шкільна магістратура вглянула в шкільні аномалії, яких жертвою падуть вже віддавна перш усього українці. Кілько то українських вчительських подруж розділено в той спосіб, що чоловіка вчителя перенесено в корінну Польщу, залишаючи жінку на посаді у Сх. Галичині. Що більше, були випадки, що чоловіка і жінку перенесено туди одночасно на різні посади. Але що це були українці, то для них не існував міністерський розпорядок „не ділити подруж", а зате висувано тезу „для добра служби", тощо. Подружі трагедії, які тоді розгравалися або тревожать досі, нікого не зворушували, бо то, мовляв, „що іншого". А може тепер вища шкільна влада таки направить криводу, зроблену українським учительським подружам, і звучить назад чоловіків і жінок, яких інспектори і куратори розлучили? Польська конституція дає чейже різні права для всіх громадян.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 37
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір краєвих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони. 7—10
29/115

— **Смерть українського співака.** В Ню Йорку помер тому кілька тижнів відомий український співак Михайло Зазуляк, родом з Галичини, де був спершу народнім учителем. До Америки приїхав ще в 1912 р. Завдяки на себе увагу своїм пригарним баритоновим голосом, пішов до школи співу. Опісля став членом хору Метрополітен Опери. Якийсь час виступав на українських концертах як соліст, співав для видання грамофонових плит („рекордів") підприємства Віктор, виступав на радіо, скомпонував „Вірую" й „Отче наш" і видав ці композиції друком. На вершку слави й популярности захорував на груди, опісля попав у меланхолію. Втративши матір та сестру, остався крутим сиротою, а це його ще гірше прибило і дістав манію переслідування. Гурток співолюбних людей за спонукою о. Йосифа Чаплинського почав збирати фонди на закупно фарми для нього, але він не хотів йти за їх вказівками. Тому комітет передав йому зібрані гроші. Жив у дільниці Бронкс кілька літ, тримаючись здалека від громади і там помер на удар серця у своїм мешканні, а якого ніяк не хотів перенестися після смерти матері. Мабуть тому, що мав гарну бібліотеку, останками сил удержував це мешкання. Помер самісінький, не маючи при собі нікого, ані ніякого маєтку ні обезпечення на похорон.

— **Хто виграв?** В сьогоднішнім тягненні держ. льотерії клас. впали ч. ін. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 194977, 10.000 зол. на ч. 78672, 5.000 зол. на ч. 93625 95227 156555 166312, 2.000 зол. на ч. 12656 17058 34839 50001 1794 101774 171637, 1.000 зол. на ч. 7146 7280 11092 14286 17557 23433 41239 50471 53244 55309 55378 57689 60112 69330 71648 87423 94061 102826 116846 117073 117532 146077 147738 162862 164550 167149 170146 172271 172877 172247.

— **Жахлива пожежа стодоли.** В Богуцицях під Катовицями згоріла велика стодола, що була наповнена збіжем і рільничими машинами. Пожежа була така велика, що коло її гашення зпрацювало 10 сикавок. Коли врешті добулися до середини, ствердили жахливу річ. В стодолі ночувало багато бездомних людей, з яких тільки одному вдалося втекти з життям. Серед згарищ знайшли 12 спалених на вугель людських тіл. Нема сумніву, що було їх більше, але вони згоріли на попіл, або находяться серед збіжа, яке горить далі. Стодола була довга на 120 метрів, широка на 15, а вимаїмало її всім господар'в. Обезпечена була на 15.000 зол. У звязку з пожежею арештовано робітника Йосифа Бричка, який передтим відгрожувався, що підпалить стодолу. Він був занятий в стодолі, але інші робітники його побили і викинули.

— **Варшава зїдає 12 тон конини місячно.** За обчисленням статистичного виділу міської управи у Варшаві в місяці червні ц. р. доставлено на варшавський ринок 4.556 тон мяса, з того 1.425 тон воловини, 2.526 тон вепровини, 588 тон телятини, 12 тон конини і 8 тон баранини.

— **В обороні старого календаря.** В румунській місцевости Піятра Неянц в Молдавії дійшло до кривавих подій, в яких вбито 4 особи і 20 ранено. Селяни, прихильники юліянського календаря, зібралися в місті, щоб увільнити з вязниці двох провідників своєї секти. Жандармерія зробила вжиток із зброї. Як відомо, населення Бесарабії й Молдавії не хоче признати нового календаря (григорівського) і святкує по давному, наслідком чого доходить часто до конфлікту з органами влади.

— **Клюб оптимістів.** В Будапешті основався недавно клюб оптимістів, що начисляє вже поверх 300 членів. Клюб видає власний орган, в якому навіть такі події як убийства, самовбийства, нещасливі випадки, грабунки і т. п. подається читачам у веселій формі. Крім того часопис має постійну рубрику порад, як зробити життя приємним і веселим.

— **Скеля вбила 78 осіб.** З Осльо повідомляють, що над озером Льоен обірвалася скеля, засипуючи багато домів. Погибло 78 осіб, з того коло 30 осіб не віднайдено, 9 осіб тяжко потовкло. Матеріяльні страти оцінюють на 600 тисяч корон. Скеля була на кількалесять метрів висока і кількасот метрів широка.

— **Відрубали голову бандитові.** Грецька жандармерія зловила головного ватажка бандитів, Льоля, що мав на своєму сумлінні смерть 27 осіб. На його голову була визначена нагорода 200 тисяч драхм. Жандармерія окружила його і вбила підчас бою. Відрубану голову виставили на публичний вид в місті Гревена (Епір), щоб успокоїти грецьке населення, яке він тероризував. Його сина вбито тому кілька тижнів.

— **Загадочна пожежа** вибухла в місті Якуцку на східній Сибірі. Між иншими урядовими будинками згоріли доми комісаріяту освіти, комісаріяту земельних справ і дім місцевої комуні стичної партії. В часі пожежі згинуло 17 осіб, а багато попеклося.

— **Можна вилічитися з рака.** Д-р Бенджамін Райс Шоре, лікар із пригороду св Луки в Ню Йорку, повідомляє, що він був покликаний лікувати 6-місячну дитинку з недуги рака, який розрісся між обома лопатками на плечах. Він пробував двічі зоперувати рака, але він був завеликий і лікар признається, що обі операції були безуспішні. Після двох літ рак щез сам від себе, а лікар ще через пять дальших літ обсервував свою пацієнтку. Рак не відновився і дівчинка зовсім здорова. Д-р Шор робить висновок, що й другі випадки вилікування людини з недуги рака можуть бути самі від себе, хоч не раз розголошується, що це сталося внаслідок операції чи загалом лікування.

— **Серед загальної біди багата мода.** Управитель великої нюйоркської фірми Русек вернувся з подорожі по Европі. Він відвідав Італію, а також Францію з Парижем, як столицею европейської моди. Його дуже здивувало, що теперішня мода на жіночі вбрання найбільш багата та виставна в повоєнних часах. „Ніколи досі не бачив я такого багатства та розкоші в модах. Футра й плащі представляють справжній маєток. Все скомбіноване так, начеб це були королівські вбрання" — так каже Немиров. Він теж думає, що підготова до коронації англійського короля Едварда VIII дає великий розмах підприємцям модних убрань.

— **Здобули гімаляйський верх.** Комітет гімаляйської експедиції в Мінхені одержав вістку, що англійсько-американська високогірська експедиція здобула верх Нанда Деві в Гімалаях (7.820 м.). Це найвищий гірський верх, який вдалося людині досі осягнути. Експедиція дісталася на верх ще в липні ц. р., але звіти післанець дістався до найближчої радіостації, минуло два місяці.

— **Члени Молодої Громади** зберуться 16. вересня в год. 4.20 пополудні коло каплиці Анатомії при вул. Пекарській, щоб віддати останню прислугу бл. п. Грицеві Гладкому. **Рада Т-ва.**

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Бойкот.

Чуже слово, не знаю навіть звідки приплентałось до нас (на жаль нема М. Рудницького і всі словники під ключем!), але яке воно, оте слово: бойкот, знане в нас і як часто вживане та пристосовуване...

Перед війною не так. Десь, хтось, колись... Часом котрась гімназійна кляса бойкотувала учня, бо підозрівала, що він скритий кацап, раз питомці бойкотували за те саме двох чи трьох твердих кандидатів духовного стану, а два рази ми — інститутянки збойкотували обід, бо за часто були книдлі з булки.

Підчас війни слово: бойкот не мало до нашого життя приступу, бо в тому часі за бойкоти можна було попасти „в штаб Духоніна", або як австрійці казали на „Гіммелькомандо". Люди не бойкотували ні австрійської влади за розстріли, ні хліба за трачиння. Це про чужих, а про своїх, то й говорити не треба. Жили з собою майже в біблійній згоді, себто висаварюючись до схочу, підставляючи собі ноги коло центральної влади, але бойкот!? — борони Боже!..

Зате по війні заїхав на наше подвіря бойкот аж бойкоті, ще й бойкотом поганяючи і від тоді нема дня, гурта, ділянки, щоб десь не було бойкоту.

Почалося з бойкоту виборів.

Чи зле воно було, чи добре — трудно ще й нині сказати. Більшість є за тим, що зле, меншість, що ще не знати. Але ще більше зло в тім, що слово: бойкот стало модним, стало хлібом насущним, стало одним з гасел, виписаних на національнім транспаренті.

Остриям цвяхом вбилося воно в нашу голову за часів українського університету. Кожного року студентська верхівка проголошувала святочно і недвозначно рішучий бойкот польського університету, щоби... на другий рік опинитися або в цілости, або в імпозантній більшости в мурах Яна Казімежа, а справу бойкоту передавали новій верхівці.

Видно, що якийнебудь бойкот, якнебудь зроблений і для якоїнебудь цілі, сильно припав нам до вподоби, то з того часу мали ми, маємо і напевно будемо мати цілу вервицю найріжнороднішних бойкотів. Бойкотуємо людей, родини, гурти, фестини, академії, театри, часописи і все що дається бойкотувати (поодиноких церков тільки тому не бойкотуємо, що загалом не ходимо до них!). Бойкотуємо „тому що"... і без „тому що", бойкотуємо на підставі ухвал, а ще частіше на підставі „кажуть", бойкотуємо всі разом і кожний зокрема, бойкотуємо цілий місяць і нецілий день і так забойкотувалися, що далі не стане предметів до тієї симпатичної функції.

В останній хвилині довідуюся, що слово: бойкот походить від англійського капітана Бойкота, що перший зорганізував якийсь бойкот.

Браття! Чому він передтим не вмер!?..

Галактіон Чіпка.

Спорт.

ЛУГОВІ ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ.

Лугові змагання наколесників на трасі Львів-Городок-Львів (60 км.) відбулися в неділю 13. вересня. Старт був на городецькій рогачці, мета в Городку на ринку, мета на городецькій рогачці. До змагань зголосилося 12 луговиків, з того чотирьох з позальвівських „Луґів". Найкращий час осягнули: Клак Стефан (Львів 1.45 год.), Клак Петро (Львів 1.52), Клак Осип (Львів 1.54), Лущак Григорій (Львів 2 год.), Вітик (Скнилів 2 год. 4 мин.), Федиця (Годиня 2.12 год.). Чотирьох учасників відступило від змагань з причини дефекту в роверах.

СЛАВІЯ — СК РУСЬ.

В найближчу неділю грає СК Русь-Ужгород за мистецтво ліги зі Славією у Празі. Очевидно — й цим разом ужгородська 11-ка не має ніяких виглядів виборити ці змагання у свою користь.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Leon Wasilewski: O DROGĘ DO SOCJALIZMU I POKOJU. Warszawa 1936, str. 31, 8°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Р. V., ч. 17 з 1. вересня 1936. Зміст: Лев Чачкун: Обрахунок праці. — О. Горинділ: За душу села (фейл.). — Новий шк. рік. — Ст. Скоропадо: Цьогорічні зміни в школах на Сов. Україні. — М. Воденюк: Українська пісня — найкращий засіб пропаганди ідеї Р. Ш. — М. Мартинюк: Кооперативи в школі. — І. Гринько: Дитячий садок у Ясгрубкові. — Ст. Конрад: Молодь та дім. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

НА СЛІД, журнал молоді. Львів, ч. 9 за вересень 1936. Зміст: Леся Українка: Скрізь плач і стогін. — Шевченко. — Смерть зимі. — Таборова „лайка". — Дещо з мистецтва. — В китайській школі. — До міста зійшої мрячки. — Проблеми відзначування в таборі на Сокалі. — Лист Ірини Вільде. — Нічо нам лихо не пригоди. — Спорт.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Р. XII., ч. 7-8 за липень-серпень 1936. Зміст: М. Секретар: Філателісти і пошта. — І. П. Шейгалло: Історія відеплавства і філателії. — Г. Зігер: Перші полярні поштовиплавби „Гінденбург". — Др І. Гурин: Українські назвища у німецькій транскрипції. — Р. Залізняк: Поділ марок У.Н.Р. — Дрібні вісти. — Нові марки. — Критика і бібліографія. — Прес. фонд „У. Ф." — Дарові премії. (Адреса „У. Ф." така: Wien XVIII., Gersthoferstr. 138/8, Austria).

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Р. XI., ч. 9. — Львів, вересень 1936.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей Р. П., ч. 13. Рівне, 1. вересня 1936.

MORZE. R. XI. № 9, wrzesień 1936.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. R. III. № 36, 13. września 1936.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. XXVII. Annee. № 8. Roma 1936.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Коломия:

Прем'єра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)

19. IX. І-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. І-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

16. IX. Німа теща.
17. IX. Вій.
18. IX. Інваліди.

З Копичинець їде театр до Хоросткова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

16. IX. Мостиська.
17. IX. Перемишль.
18. IX. Ярослав (сала кіно Палас).
19. IX. Лежайськ.
21. IX. Переворськ.
22. IX. Ланцут.
23. IX. Рашів.
24. IX. Тарнів.

З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Середа, 16. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Четвер, 17. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Пятниця, 18. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Субота, 19. IX. год. 8. веч. Юнидейва Академія.

Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Премієра. Отворення сезону 1936/37. „Корюшки".

Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Різнородностей:

Нечинний.

Цирк Станевських

(вул. Пекарська)

щодня початок вистави в год. 4.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен Дінгелі.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верден".

ВАНДА: „Невидний промінь", „Бал у Савою".

ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кеплою. „Рапсодія Бадунку".

КАСИНО: „Розе-Марі" з Жан Мекдональд.

КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МЕТРО: „Дві сироти".

МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Перакуа".

МУЗА: „Будем все моєю" з Грейс Мур.

ПАКС: „Буря над Андами".

ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.

ПАН: 1) „Шангай", 2) „Коби я мав мілйон..."

РАЙ: „Чорна перла".

СВІТ: „Ік Ексцеленція бабуся".

СТИЛЕВЕ: „Чорні очі" й ревія.

ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".

УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шюби пантофларів".

ХІМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛАСТІКОН.

(пл. Марійська з.)

„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 16. вересня 1936.

Відень (506,6) 10.20 Ревія пробоєвиків, 20.30 Варіації і фуга Регера на тему Телемана, 21.00 Класично по віденськи, розр. концерт, **Кошиці** (259,1) 18.15 Спів, **Прага** (470.2) 15.35 Нар пісні, 21.00 Твори підьвенських композиторів, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, **Білгород** (437,3) 12.45 Рос. пісні, 18.00, 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15, 19.00 Розр. музика, 20.45 Рецитації і мелодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Солісти, 18.00 Сучасні пісні, **Мінхен** (405,4) 16.30 Скандинавська форт. музика, 19.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сальон. музика, 17.30 Спів, реціталь, 19.30 Мадяр. нар. пісні, 21.00 Концерт оп. орх., **Мілляно** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 14.10 Тріо, 17.15 Розр. конц.

Четвер, 17. вересня 1936.

Відень (506,8) 18.30 Пісні й арії, Вернік тенор, 19.20 Віденські мелодії, муз. анд., солісти, 20.00 „Дон Хуан і Фаност" трагедія, Граббе, 22.10 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 17.10 Сп. реціталь, 18.15 Двожакові пісні, **Кошиці** (259,1) 18.40 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,2) 17.35 Пісні романських народів, **Прага** (470,2) 17.15 Твори Бібля на кобзу та спів, 18.00 Веселі нар. пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 16.15 Спів, 17.00 Театр. Уявн, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.1 Нар. музика, 20.20 Хор, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. музика, Вардов тенор, 19.15 Спів, Вольф сопран, 20.10 Вечір танку й пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. реціталь болгар. піяністки Ковачев І., **Мінхен** (405,4) 13.15 Орх. концерт, 16.30 Форт. реціталь, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 19.15 Форт. реціталь, 20.30 Орх. концерт, **Мілляно** (368,6) 11.30 Орх. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17.50 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Уна нарітіта" муз. драма Зандонай, „Ізь діяволю нель камінніде" муз. гротеска [illegible].

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 16. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.35 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Щотижнево на подвірочку про картоплю й огірок", для мол. дітей, Музика з гр пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Електричне око, 12.13 Полудневий денник, 12.25 Нар. танок із гр. пл., 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.33 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся й Феді" Бен. Герца для дітей, 17.00 Концерт орх., спів, 18.00 Ранішня тоалета Наполеона, 18.10 Арії та пісні у вик. Фінклера (бас), форт., 18.50 Наші заграницею, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Програма на завтра, гр. пл., Сільва рерум, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Скрипкові твори в супр. форт., 19.20 Вок. твори Ф. Шуберта у вик. хору, 20.00 Сучасна пісня з гр. пл., 20.30 З мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Арії та пісні, Гупертова мецосопран, форт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 У стіп Фудзіями, з муз., 22.35 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.



Четвер, 17. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.20 Поранок для молоді вселюдних шкіл присв. Ст. Невідомському, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Дебіси: „У діточому кутку", 12.13 Полудневий денник 12.25 Концерт орх.; 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Під знаком танку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 „На каруселі найвеселіше" для дітей, 16.00 Концерт орх., 16.45 Хвилинарка чи легунство, 17.00 Сальон. музика, Зб Возняк тенор. форт., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Мешканець провінції на Сх. Європи, 18.15 Імперіо Аргентина, гр. пл., 18.25 Нові поезії, Генр. Збежховського, відч. автор, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Вакації, що довго тревають, 19.00 „Три по три" розр. концерт, рецитації, 20.00 Театр Уявн: „Образці з життя Шевченка", 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в супр. фортепіяну, 21.30 Камер. концерт, 21.00 Спорт у Львові, 22.10 Спортові вістки 22.15 Авта. легкі пісеньки з гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельгія бельг. 90.03—89.60, Долярн американські 5.32 — 5.29, Долярн канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.32 — 359.63, Франки фр. 35.05 — 34.89, Франки шв. 173.41—172.60 Фунти англ. 26.99 — 26.83, Гульдени данцігські 100.09 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.39, 119.55, Корони норв. 135.88—134.60, Кор. шв. 139.10—138.15, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.88—11.60, Марки нім. 138 — 135, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акцій.

Банк Польський 103, Вугель 13.50, Лільпоп 13.50—13.30, Старахованчі 35.

Папери.

3 інвест. І. ем. 62, 2. ем. 63.25, серій 2. ем. 75.50, 6 дол. 64.50, 4 прем. дол. 56, 7 стаб. 56—56.55.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 15. вересня н. р. кооперативам платити за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового блюк. без опакування	2.05 зол
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. IX. н. р. платим своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахо-

О. Константин Балицький

совітник Єпископської Консисторії, парох у Молодятині і довголітній сотрудник та катехит у Чернівцях,

упокоївся дня 14. IX. н. р. по короткій, тяжкій недузі, приявши найсвятіші Тайни, в 57. р. життя і 29. році священства.

Похоронні обряди відбудуться в четвер 17. вересня в Молодятині в 9. год. рано.

Вічна Йому Память!

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату (1—2 осіб) Познань, Фоша 35, м. 13. 2721 2—2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ

орд. від 15—17.

ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.

5—10 2634

РІЖНІ

ЧОТИРНАДЦЯТЬДНЕВНА велика дешева продажа ФІРАНОК, кап, брокатів, тибелеток „crochet" на вагу. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 1—1

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 2—10

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гошковичі. — Львів, Домініканська 4. 2684 8-60

Фортепіяни, піянінa

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17.

Тел. 235-21.

6620 3-37

За редакцію відповідає Олександер Костин Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 209 (14.458). Львів, четвер 17. вересня 1936. Poczt.owa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV!.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ КРІМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чверть річно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Про що говорив губернатор Грабар з премієром Годжею.

У доповненні вчорашньої телєграми про розмову губернатора Закарпаття Грабаря з премієром Годжею у справі автономії, подаємо, що губернатор Грабар відкинув дотеперішню пропозицію уряду. Він зажадав повного й необмеженого права порядкувати цілим державним і краєвим буджетом Закарпаття, проводу в соймику і краєвім виділі, права іменувати всіх державних урядовців у краєвім уряді, права припиняти в урядуванні та переносити на емеритуру урядовців і підпорядкування усього шкільництва на Закарпатті разом із чеським шкільництвом. Губернатор мав би опінювати усі розпорядки й закони заки законодатні палати ухвалили б їх. Вкінці домагався він присутности губернатора на цих засіданнях ради міністрів, на яких обговорювалиб справи Закарпаття.

Більбао перед упадком.

КАРТКИ НА ХАРЧІ.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. Втікачі з Більбао оповідають, що відчувається там дошкульна недостача харчів. Увели там картки на харчі. Недостача харчів скріпилася ще більше по приїзді 3.600 втікачів із Сан Себастіяну й Ірую.

РОЗСТРІЛИ В БІЛЬБАО.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. Кружляють тут вістки, що минулого тижня вибухла була ворохобня в гарнізоні Більбао. В ночі з четверга на пятницю збунтувалося 400 жовнірів, 200 міліціонерів і 200 поліційних агентів. Вони намагалися покинути місто й получитися з націон. військами. Одначе цей плян хтось зрадив червоним, які арештували всіх старшин і підстаршин і з місця їх розстріляли.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮС, 16. 9. ПАТ. На підставі вісток з Більбао і Зумая, де міститься гол. квартира губ. Ортега, будова нових позицій закінчена. На цім відтинку є приблизно 40 тисяч людей, добре озброєних, одначе відчувається недостачу муніції.

Червоний уряд переноситься до Валенсії.

ЗЕМЛЯ ГОРИТЬ ІМ ПІД НОГАМИ.

МАДРИД, 16. 9. ПАТ. Часописи пишуть про відкриття змови на президента Азану і кількох інших, вищих урядовців. Кажуть, що урядовці не взялися за виконання змови і що багато з них сидить у тюрмі ще від початку повстання.

ПІД СТЄНКУ.

МАДРИД, 16. 9. ПАТ. Офіціяльні кола повідомляють, що в Аліканте виконали 52 присуди смерти, що їх проголосили „людові трибунали" (еспанська черезвичайка — прим. складача) на повстанців, які намагалися 19. липня ц. р. завоподіти містом.

„Людовий трибунал" у Кастельон засудив на смерть сотника Хозе Делямо Періса, який стріляв до міліціонерів підчас арештування. В Мадриді арештували б. посла Федеріка Сальмона і б. міністра праці Седа.

НАВІТЬ НЕДУЖИХ НЕ ЩАДЯТЬ.

СЕВІЛЛЯ, 16. 9. ПАТ. Націон. радіостація комунікує, що підчас евакуації Сан Себастіяну **червоні повбивали 8-ох недужих у місцевій лічниці.** Національним урядовим колам удалося розпізнати 450 трупів. Між трупами є теж фінляндський консуль у Сан Себастіян.

На підставі націонал. джерел, **мадридський уряд рішився покинути столицю і перенестися до Валенсії.**

ЗА 15 ДНІВ НАСТУП НА МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 16. 9. ПАТ. Ген. Франко стягає дальше військові транспорти з Африки. Ген. Моля дав своїм військам 4 дні відпочинку, а відтак кине їх на фронт Гвадараму. Здогадуються, що наступ на Мадрид зачнеться за 15 днів.

ЛЯ КОРУНА, 16. 9. ПАТ. Полудневі війська заняли Сіерра Еблас. На фронті Тобеда націоналісти пішли 35 км. уперед.

ВТІКАЧІ ВЕРТАЮТЬСЯ.

БУРГОС, 16. 9. ПАТ. Національна влада Бетовії, Ірую й Фонтаравії рішила приняти всіх утікачів, що покинули свої оселі підчас останніх боїв. Багато втікачів вернулося вже до Ірую.

Націон. уряд у Бургосі приказав усім видавництвам зменшити формат на половину та завів цензуру. Всіх членів партій, які входили в склад людового фронту, позбавили всіх прав та сконфіскували їхнє майно.

МАСОВЕ БОЖЕВІЛЛЯ В РАЮ ЧЕРВОНИХ.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. В Барсельоні виконали присуд „людового трибуналу" в процесі проти старшин гірської артилерії. Розстріляли майора Ієсуа, сотників Ля Торра й Ля Хуардія і пор. Сантяга.

В Барсельоні опанували почасти терор. На томість на провінції шаліє він дальше. В Терасі, 20 км. від Барсельони знайшли трупів 11-ох осіб, між іншими двох священників і двох черців.

Лікар міського заведення для божевільних **у Барсельоні стверджує, що незвичайно сильно збільшився тепер приплив божевільних. - Більшість божевільних — це мужчини з багатших родин і молоді залякані дівчата.**

670-тисячна національна армія.

РАВАТ, 16. 9. ПАТ. Радіостація в Кадиксі подає, що націонал. літаки знищили зовсім залізничну лінію між Сан Себастіяном і Більбао. Націон. війська ладяться до вирішного наступу на Толедо, щоби звільнити оборонців Альказару. Радіостація в Тетуані стверджує, що до наступу на Мадрид ужнють націоналісти 170-тисячну армію. На інших фронтах є більше як 500.000 людей.

Протест католицької Альзації проти комунї.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. У Страсбургу відбулося велике католицьке віче і демонстрації, скермовані проти комуністів. В резолюціях сказано, що ні Альзація, ні ціла Франція не допустять до того, щоби у Франції заволодів комунізм так, як в Еспанії.

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення,

від крадежі з вломом: домашне урядження, товарі в крамницях і складах, готівку, векслі, вартісні папери, урядження церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п. 2065

Чи маємо забагато чи замало

інтеліґентських сил?

Нема вже сумніву, що одною з головних причин нашої програної в останній визвольній війні була недостача фахової підготови: ми не мали досить вишколених своїх людей, щоб обсадити ними старшинський корпус та урядничий апарат, мусіли користуватись чужинецькими людськими силами й самому розпорошуватись, виявляли теж на кожному кроці дилєтантизм. Це все речі стверджені, про які можна спокійно сьогодні говорити. Коли порівнаємо наскільки метківше зорганізувались чехи і поляки, завсуємо собі, як мало вихіснували українці в межах Австро-Угорщини своє становище менш більше повноправних громадян. Нині по цей бік Збруча старшинська кар'єра замкнена для українців зовсім, до урядничих кадрів нашому землякові не багато лекше проліти як верблюдові крізь вухо голки. Скількість безробітних інтеліґентів більшає і вже врядигоди можна почути голоси, що слід бути обережним з продукцією „інтеліґентних жебраків". Але одночасно високопарна патріотична, самостійницька, „національно-революційна" і т. п. фразеольоґія лунає щораз голосніше: всі, які самі голосять гасло „все для нації" або признають це гасло слушним, повинні тямити, що ніякі політичні ні соціяльні умовини не звільняють молоді від обовязку здобувати високу — всесторонню та фахову — освіту. І хто тільки говорить нині про „грядучі події", хто вірить, що Схід Европи не залишиться на віки таким, як є, — той мусить передовсім журитися найбільшою журбою: що так мале української фахово-освіченої інтеліґенції.

Поступ наук, поширення освіти серед мас та надпродукція інтеліґенції довела до далекої зміни у формуванні урядничих кадрів. Абстрагуючи від невеликого числа вищих урядовців, що скрізь роблять кар'єру завдяки своїй політичній фізіономії, — взагал цілком тип урядовця, що з „ґімназією" чи навіть „домашньою освітою" доходив до вищих становищ. Сьогодні урядовець — не тільки на Заході, але уже і в Польщі — мусить у першу чергу мати університетську освіту, а роки служби, досвід, бюрократична спеціялізація, це все вже лише ступні до дальшої кар'єри. До академічної освіти маємо доступ, тим самим маємо змогу здобути основу для фахового знання, яке опісля можна поглибити самоосвітою. Треба лише вибрати відповідну ділянку студій.

Ґімназійний абсольвент часто хотів би здобути освіту, яка дала йому змогу колись успішно працювати для батьківщини. Здається, що поруч із порадником для вибору звання, яка перевірює індивідуальні здібности й нахил кандидата, треба нам організовано й пляново робити перегляд існуючих інтеліґентських сил та —

недостач. Найпростіше було узяти статистику управління кількох держав, що похожі до України своєю господарською структурою (Польща, Румунія, Болгарія, Югославія, Мадярщина, тощо) і з них вишукати, як середню аритметичну, відсоток людей, що мають освіту правничу, медичну, технічну а поодиноких ділянок і т. д. Опісля слід було зясувати собі, як представляються аналогічні відсотки у нашій суспільности. Професійна статистика, якої недостачу відчуваємо і в інш. ділянках життя (гол. в економічній) було тут дуже бажана. Як довго її не маємо, мусимо вдоволятися приблизними цифрами, що їх дає нам статистика членів різних наших професійних і станових організацій. Цінні дані про розподіл нашого студентства по високих школах і по факультетах можна найти у статистиці, яку перевів перед кількома роками „Цесус" в обєднаних організаціях. (На жаль, теж такої статистики нема щороку нової). Порівнюючи обі статистики, ми побачимо, у якому напрямі наша суспільність здеформована, в якій ділянці є у нас недостача відповідно освічених людей, у якій бодай релятивний — надмір.

Слід категорично ствердити, що загальний відсоток інтелігенції у нас взагалі непропорціональне малий, а теперішне безробіття, зменшення наплину до загально-освітніх шкіл та наплив до середніх фахових шкіл правдоподібно його ще зменшить. Цьому явищу зменшування нашого інтелігентського стану — треба рішуче протиставитися.

В цій акції велику ролю повинні відіграти поради: вибору звання, всі студентські організації, вся наша преса. Всі ті чинники повинні звертати увагу на 2 моменти: 1) переконувати про потребу студій і 2) звертати увагу на всі можливі роди освіти. Треба протиставитись „моді" на окремі звання: була в нас мода на правників (адвокатів), потім лікаріа, тепер усе ще інжинірів, тимчасом спеціялізація високих шкіл пішла вже далеко й не слід оперувати старими шабльонованими поняттями про характер високої освіти.

Чи цей труд буде доцільний? Чи можна вимагати, щоб гімн. абсольвент при виборі ділянки студій керувався також потребами доцільної суспільної структури народу і вимогами національної будуччини? Без сумніву, кожний з нас має і навіть обовязок придбати собі знання, яке стало б джерелом чи допомогою здобути кусник хліба. Але на жаль сьогодні важко найти якунебудь ділянку студій, яка забезпечувала б життеву екзистенцію. Минулись повоєнні роки, коли то молодь масово кидалася на той то знову на інший факультет, який буцімто давав великі виглядн на заробіток. Нині годі брати під увагу хвилеву кон'юнктуру на ринку праці і молодь знову вибирає студії, беручи під увагу свої здібности, зайнтересування та інші мотиви. Саме між тими „іншими мотивами" є місце на інтерес нації у такому насиленні інтелігентів ріжних професій, щоб не було становища, на яке не найшовся би гідний кандидат.

Дотеперішня професійна орієнтація з метою: дати нашій суспільности життєздатність у теперішніх умовинах, кермують молодь до вільних звань — є вповні оправдана, але до неї не сміємо обмежитись. Коли стільки говориться про „повну націю", не слід забувати, що не тільки нація анальфабетів, але й маленького гурту інтелігентів — „повною націю" не може стати.

(гал.)

Дрозд Львів

БУДИНІ

Дрінці, Галяретки овоч., Олійки.

2629 3-10

ПОГРОЗИ БЕРЕЗОЮ.

Одного з білоруських діячів Фабіяна Окінчиця дехто з урядових кол лякав Березою Карту́ською за те, що він допису́є до білоруських часописів. Окінчиц не думаючи багато сів на поїзд, виїхав до Вильна і написав відклик до міністерства внутр. справ. Дальша його доля невідома.

РЕЛІГІЙНЕ, МИСТЕЦЬКЕ Й КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ.

Вернувся до краю по чотиролітній неприсутности відомий білоруський поет і письменник Вінчук Адважни. Слід при тім відмітити, що під цим псевдонімом скривається римокатолицький священик. Про нього пише літературний критик Ал. Станкевич, що є це, здається, єдиний серед білорусинів поет, який не так не хоче, але радше не може підписатися своїм прізвищем.

На цьогорічнім зїзді бібліотекарів у Варшаві брали участь від білоруського Наук. Товариства п. В. Самійло і М. Мілюківна. На зїзді доповідників неросійських мов у СССР брав участь др І. Станкевич, який виголосив реферат про комуніст. реформу білоруської граматики. Ця реформа наближує білоруську мову до російської.

У Вильні відновили богослуження для білорусинів-католиків, де вірні можуть у додаткових богослуженнях і молитвах уживати рідної мови. Релігійні потреби мільйона білорусинів-католиків у Польщі обслуговують по польськи.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

Білоруські справи.

КОНГРЕС НАЦІОН. МЕНШИН І БІЛОРУСЬ.

Білорусини беруть участь у працях конгресів націон. меншин від самого початку. На останній конгрес у 1935 р. польська влада відмовила білоруському делегатові паспорту. На цьогорічний конгрес теж не випускають білорусини делегата з незалежних від себе причин.

СПРАВА ШКІЛЬНИЦТВА.

Одним із найпекучіших питань на Білорусі є справа позашкільної освіти. Голод просвіти є такий великий, що школа при найкращих умовинах не може його заспокоїти. Тому теж Білоруський Національний Комітет, як найвища національна організація присвятив важним шкільним питанням окреме засідання, яке відбув б. ц. м. та виготовив низку резолюцій, у яких між іншим говорить: „Президія Білоруського Національного Комітету накликує цілу свідому білоруське громадянство та білоруські організації скріпити працю на полі народньої освіти усіми дозволеними способами, а саме:

1. Складати шкільним властям декларації за білоруською школою, щоби початкове навчання у школах відбувалось у рідній мові.

2. У справах середнього шкільництва — представити шкільній владі потреби цього шкільництва щодо скількости і розміщення.

3. В ділянці позашкільної освіти — організувати фахову поміч і самоосвітній провід білоруських народніх мас.

Щоби зреалізувати ці резолюції, Білоруський Націон. Комітет накликує всі організації та білоруську інтелігенцію до спільної, єдинецької праці. (В. Б.).

ПРИПИНЕННЯ ВИДАВНИЦТВА „НАША ВОЛЯ".

Влада припинила видавання часопису „Наша Воля", яке почало всього перед роком виходити і репрезентувала політичну думку білоруських радикальних кол.

ПЕРЕШКОДИ У ПРАЦІ.

Ніхто білоруського села не є такий низький, як не звичайно говориться. Білоруське село горнеться до книжки, часописів, до культурно-освітньої праці, але зустрічає на цій дорозі непередбачені — як пише дописувач „Білоруської Криниці" — перешкоди. Наприклад, селяни в Дзяблаві пов. Новогородок передплачували на спілку книжки й часописи, але найшлися несовісні люди, які почали розсівати поголоски, що самоосвітня праця є комуністичною роботою та лякали людей Березою. В осі Сенкевичах намагалися заложити кружок білоруського Інституту Господарки й Культури. Вже були подані і... чекали аж їх покличуть до старости. Там відбули вони конференцію з референтом безпеки, з повітовим командантом поліції і вкінці зрезигнували з заложення згаданого кружка. Мабуть їх переконали про недоцільність такого кружка. В кожнім разі не заохочували. (В. Б.).

Німеччина не загрожує Франції.

БЕРЛІН, 16. 9. ПАТ. Урядова „Дойче Діпльоматіш Політішє Корреспонденц" обговорює останню промову франц. міністра закорд. справ Дельбоса.

„Під цю пору, коли в Нірнберґу потвердили ми підставову норму німецької закорд. політики — забезпеку й втримання мира — французький міністр закорд. справ Дельбо означив безпеку свого краю й втримання мира, як дві цілі тієї політики. Не сумніваємося, що вони випливають з доброї волі. З дальших слів мається враження, що для здійснення тих цілей, хоче обстоювати французький міністр при старих методах і рецептах, які упродовж довгих літ ніколи не мали успіху.

Урочиста німецька заява, що Німеччина не бажає від Франції нічого іншого як тільки добросусідського співжиття, повинна бути тривкішою й здоровішою запорукою безпеки, як складна конценція французької закордонної політики. Теза про загрожену безпеку Франції це гасло, що його змислу — бодай в Німеччині — не можна вже сьогодні докладно зрозуміти. Не відомо, як і хто мав би загрожувати безпеці Франції.

П. Дельбо цим разом кладе натиск на широко розгалужену систему французьких союзів і пактів, що при їх допомозі можна запевнити мир. Всі ці суспільні не принесли Европі правдивого миру й не були в силі розвіяти загального затривоження й нетерпеливости.

Боймося — пише далі кореспонденція — що такі союзи діють не лише виключно в інтересі безпеки Франції. Французька закордонна політика, проти її волі й саме завдяки своїм союзницьким зобовязанням, може наразитися легко на небезпеку, що найдеться в ситуації, яку хотіла би уникнути".

Комунізм і націонал-соціялізм два протилежні світи.

НІРНБЕРҐ. 16. 9. Півторагодинна промова канц. Гітлера на закінчення Партайтагу в Нірнберґу, розпадалася на дві частини. В першій частині канцлер *гостро поборював комунізм*. В другій закликав націонал-соціялістичну партію до ще більшої дисципліни й до повороту до первісних засад, що оживляли націонал-соціялістичну партію від початку її існування.

В протикомуністичних моментах своєї промови Гітлер заявив, що *большевизм це в 98 відс. жидівський рух*. Це видно з того, що націонал-соціялізм поборюючи жидів, як головний мотор большевизму, стягає на себе ненависть жидів цілого світа.

Канцлер підкреслив, що Німеччина не має ніяких імперіялістичних цілей так, як Москва. Але *націонал-соціялізм* і *Совіти — це два ворожі світи*, що поборюються на смерть і життя.

Похвали у промові не було наталів на зірвання дипльоматичних взаємин з СССР.

Натомість канцлер ясно зазначив, що Европа розпадався на два ворожі табори. По одному боці Німеччина, а по другому совітська Росія. Канцлер доходить до висновку, що незабаром усі народи Европи стануть перед тим самим рішенням що Німеччина. Нікого не мине теж рішення, по чийому боці має стояти.

Проби злагіднення комуни через т. зв. „людові фронти" не могли вдатись. *Комунізм це найбільше варварство Усіх часів*, яке безоглядно треба поборювати.

ПЕРЕД ЛЬОКАРНЕНСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. Льокарненську конференцію, що мала відбутися 19. жовтня переложать мабуть аж на початок листопада. Мабуть ще цього тижня мін. Дельбо відповість на статті деяких німецьких часописів і заявить, що Франція не має заміру втягати СССР до цих перших „льокарненських нарад. Здається теж, що на цій конференції Німеччина не буде висувати колоніяльних претенсій.

НЕВІДОМО, ЧИ ДЕЛЕҐАЦІЯ ІТАЛІЇ ПРИЇДЕ ДО ЖЕНЕВИ.

РИМ, 16. 9. ПАТ. Півофіціяльні кола інформують, що італійський уряд не рішив ще нічого щодо участи Італії в женевській сесії ради Ліги Націй.

✝ Д-р Олександер Пеленський.

Ділимося з українським громадянством сумною вісткою, що в середу 16. ц. м. помер нагло у Львові д-р Олександер Пеленський, адвокат у Комарні і голова Повітового Комітету УНДО. Покійний, знаний громадський діяч і член славної капелі Кошиця, який присвятив прегарно видану і з піетизмом написану ширшу публікацію, приїхав у середу рано до Львова, де зайшов до одної української книгарні. Там почувся дуже зле і негайно переїхав у товаристві одного громадянина до лікаря Барвінського за лікарською помічю. Та лікарська поміч нічого не помогла і він помер нагло (мабуть на удар серця чи мізку), проживши 54 роки.

В. Й. П.!

Великий Театр в год. 8. веч.

Нині, в четвер „Всякі права застережені“ Найвеселіша комедія XX. стол. Виступи Маріюша Машинського.

ЛУГОВІ ПОПИСИ.

ЛУГОВИЙ ПОПИС У ЛЬВОВІ.

Попис „Лугів“ Львівщини відбудеться в неділю 20. вересня ц. р. у Львові. В попису беруть участь всі „Луги“ львівського і також ближчі „Луги“ бобрецького, жовківського й городецького повіту. „Луги“ мають зійтися в церкві св. Юра на Службу Божу перед год. 9. рано. В год. 11. вирушить луговий похід з церкви св. Юра вулицями: Тершса, Сапіги, Листопада, Шимоновичів, Потоцького, Ісаковича, Вулецькою до Лугового Городу. В поході будуть грати лугові орхестри.

В год. 3. попол. зачнеться в Луговому Городі попис масових лугових вправ; в год. 5. попис вправ львівських луговиків і луговичок.

ПОВІТОВИЙ ЗДВИГ „ЛУГІВ“ ЧОРТКІВЩИНИ.

Повітовий луговий здвиг в Чорткові відбудеться 20. вересня ц. р. В програму здвигу входить похід „Лугів“ через місто, дефіляда коло Народнього Дому, промова голови „Повітового Лугу“ м-ра Шкварка, масові лугові вправи, приписані на 1935/6 р. і промова заст. голови „Великого Лугу“ м-ра Федорчака.

У здвизі мають взяти участь всі „Луги“ чортківського повіту. Луговики мають прийти на свято в лугових одностроях, а ті, що не мають однострою, у народніх строях; луговички всі в народніх строях.

ПОВІТОВИЙ ЛУГОВИЙ ПОПИС У НАДВІРНІЙ.

Заходом „Повітового Лугу“ в Надвірній відбудеться в неділю 20. ц. м. повітовий луговий попис з широкою програмою. На жаль, влада заборонила похід „Лугів“ через місто, тому ця точка програми мусить відпасти.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.

поручають комплетні урядження кімнат, дивани, меблеві матеріяли, фіранки і тапети. 2692 4-6

Наче в Еспанії..

Комуністи домагаються під загрозою страйку, щоб відібрати працю українським робітникам.

Стрий, 15. IX. 1936.

У відповідь на буцімто антисемітський, на ділі протикомуністичний рух, що обняв Стрийщину, столярська секція стрийського відділу **П.П.С. зажадала від власників підприємств, щоби вони видалили зі служби 9-ох свідомих українських робітників.** Якщо підприємці не підчиняться тому домаганню, то після жидівських свят вибухне **страйк столярських робітників, який треватиме так довго, доки згадані 9 українців не втратять праці.**

Безпосереднім мотивом цього ультімату було, здається, убивство члена секції Брановштайна, жида-комуніста з Братковець під Стрием, дарма, що слідство ще не виявило, чи убивство це було взагалі політичне підложя та чи не є воно актом партійного самосуду.

Столярська секція стрийської П.П.С. є в руках жидів-комуністів, що мають там більшість.

—o—

АВСТРІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ НАРАДИ.

РИМ, 16. 9. ПАТ. Мін. закорд. справ Чіяно, австрійський заступник міністра д-р Шмідт і амбасадор Бергер-Вальденег відлетіли сьогодні рано до Форлі.

Відбудуть зими конференцію з Мусолінієм і відтак вернуться до Риму.

Французькі страйки.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. У Франції за останню добу комуністичні страйки промислових робітників масово поширилися. В текстильних фабриках у Вогезах страйкує 15 тис. робітників. В самім Парижі страйкує кількадесять тисяч робітників. В Епіналь і Тан прийшло до кривавих заворушень між страйкарями і тими що хочуть працювати.

Між робітників міської промислової округи розділено зброю. Блюм старався погодити промисловців з робітниками, одначе безуспішно. Це викликало гострі ріжниці думок в самім уряді. Радикали обурюються, що окупація фабрик робітниками стала нормальним засобом боротьби, на який **уряд дивиться крізь пальці.** Радикальні міністри заявили президентові республіки, що як негайно не припинить страйків, то французькому промислові грозить катастрофа.

З країни опію та рижу

Софії Яблонської

Живо та барвисто описані ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол. Замовляти в Адмін. „Діла“, Львів, Ринок 10.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 7)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ЮЛІЯН ЛАВРІВСЬКИЙ.

Юліян Лаврівський був суто українофільським діячем шістьдесятих років минулого століття, що зрозумів значіння й потребу організації українського громадянства і дав почин до здійснення цієї думки. Він заложив у Львові руський клюб „Українську Бесіду“ 1864. р., як також зібрав перші жертви на заснування українського народнього театру. Перша вистава українського народнього театру відбулася 29. вересня 1864. р. в салі „Народнього Дому“ у Львові під дирекцією Омеляна Бачинського, що його стягнено з російської України.

В квітні 1866. р. поставив Юліян Лаврівський у Галицькому Соймі внесок ухвалити краєву субвенцію для українського народнього театру. В 1867. р. засновала львівська громада українців науковий і літературний орган „Правда“, що в 1872. р. став літературно-політичним органом і перейшов під редакцію Володкмира Барвінського та аж до основання „Діла“ вказував політичні шляхи молодої української народньої партії. Юліян Лаврівський був теж другим головою „Просвіти“ у Львові (1870—1873).

Коли почалася четверта сесія Галицького Сойму в дні 19. листопада 1866. р., її відкрив намісник граф Агенор Голуховський вже тільки польською промовою. В цій соймовій сесії виявилося, що поляки, стративши надію на відбудову своєї держави в російській займанщині постановили створити гніздо своєї державної організації в Галичині і тому поєднатися з Австрією та закинули думку поєднатися з українцями.

Як перший етап до полонізації Галичини поставили поляки краєвий закон про мову навчання в народніх і середніх школах та про Раду Шкільну Краєву у Львові, щоб народнє і середнє шкільництво в краю перейшло в їх руки. Ці польські предложення в Галицькому Соймі викликали голосні протести українських послів, але це нічого не помогло, бо польська більшість безоглядно переголосувала ті закони і навіть не випустила українських послів, щоб вийшли з салі нарад у часі голосування.

Перебувши такий період Галицького Сойму, вислали українські соймові посли в дні 31. грудня 1866. р. пропамятне письмо до цісаря Франц Йосифа, в якому просили охорони для українського народу, вказуючи як треба наладнати міжнаціональні відносини в краю. Та австрійський цісар мав тоді тяжкі переживання, бо програв був війну з кімцями і мусів виступити з цімецького державного союзу; а щоби рятувати свої питомі території, мусів заключити угоду з Мадярщиною, як також надати конституційні основи для остаточного уконституування австрійської монархії. Це доконалося австрійськими основними законами з 21. грудня 1867. р., що станули на становищі рівности і свободи всіх громадян та загально прирекли засаду рівноправности всіх народів у статті 19. про загальні права громадян королівств і країв, заступлених у Державній Раді. Але до цього принципу не видано виконних норм про переведення тої рівноправности в школі, уряді й публичному житті та в кожному краю, тому дальші національні боротьби в Австрії велися безнастанно.

Коли в дні 2. вересня 1868. р. прийшла під нараду Галицького Сойму справа вживання мови в судах та адміністрації Галичини, то український посол о. Іван Гушалевич зложив заяву, що наші посли виходять із соймової салі і не беруть участи в нарадах над цією справою. Отже сецесія стала вже тоді оборонною тактикою українських послів.

З цією тактикою не погоджувався Юліян Лаврівський, що в дні 11. вересня 1868. р. промовляв у Соймі на тему викладової мови в університетах у Львові і Кракові. В цій справі стояв Лаврівський на становищі, що українській мові належаться рівні права з польською мовою в університеті у Львові, а посол Василь Ковальський поставив внесок, щоб у цьому університеті відбувались виклади в мовах українській і польській. Українські студенти внесли були в місяці лютому 1867. р. петицію з 272 підписами до Галицького Сойму та в місяці червні 1868. р. петицію до Палати Послів у Відні, щоб у львівському університеті ввести українські виклади.

Становище наших послів у Галицькому Соймі ставало щораз скрутніше, бо австрійський уряд (централістів) предкладав соймові закони до цісарської санкції та не зважав на протести й зажалення наших послів. Остаточно австрійський уряд погодився з тим, що Галицький Сойм з польською більшістю став вирішувати про долю українського народу.

В міжчасі помер митрополит Спиридіон Литвинович і цісар заіменував на його місце заступником краєвого маршала радника апеляційного суду у Львові, Юліяна Лаврівського. Розваживши невідрадне положення українського народу на Галицькій Землі, постановив Юліян Лаврівський поставити в Галицькому Соймі угодовий внесок з основним домаганням: перевести рівноправність української народности з польською.

На засіданні сойму 27. жовтня 1869. р. уосновував Юліян Лаврівський свій внесок про наладнання національних відносин у краю. Зокрема щодо мови: кожному громадянинові вільно вживати мови польської або української у зносинах зі всіми органами влади, які мають відповідати устно й писемно тою самою мовою, але вся краєва адміністрація вживає польської мови у внутрішній службі. Щодо шкіл: мова польська й українська є в школах мовою викладовою в означених розмірах; вводиться українська викладова мова у всіх клясах академічної гімназії у Львові, як також у рівнорядних клясах гімназій у Перемишлі, Станиславові, Самборі, Бережанах і Тернополі; в реальних школах є обі краєві мови викладовими; у львівській технічній академії викладаються деякі предмети українською мовою; у львівському університеті відбуваються виклади мовою польською й українською, а з цілого Сойму має бути

Прогулька з Брідщини у Львові.

В днях 8. і 9. вересня ц. р. завідкувала українські установи у Львові прогулька з Брідщини, зорганізована філією Т-ва „Сільський Господар" у Бродах. В прогульці узяло участь 38 учасників, переважно селян і селянок з довколичних сіл, 12 учасників приїхало залізницею, інші возами тому, що дорога у висоті 37.5 пр. була за мала, щоб селяни могли собі дозволити їхати повідом, щоб селяни могли собі дозволити їхати повідом. Це свідчить ,що для села залізниця за дорога, а українське село, бідне, змалене до крайнього та працює завзяття.

Прогульковці вибралися з дому в полудне дня 7. 9. і прибули до Львова дня 8. 9. рано. Завдяки щирій гостинности Маслосоюзу вдалося прогульковці завідкувати місто.

Дня 8. 9. завідали прогульковці Маслосоюз, фабрики „Фортуни Нової" й „Елегант", церкву св. Юра, Ревізійний Союз, Сільський Господар, Просвіту, друкарню „Діла" та музей Наукового Т-ва ім. Шевченка. По дорозі оглядали всі українські установи при вул. Руській.

Дня 9. 9. п. р. завідали прогульковці фабрику „Суспільний Промисл", фабрику мила „Центросоюзу", фабрику шевських кілків „Дендра" й ін. Частина прогульковців завідала Східні Торги а ті, що були возами, поспішили домів, повні вражінь.

У часі завідкування було чути завваги, що конечно в улаштовувати частіше прогульки. але тоді слід кожну присвятити спеціальним ділянкам.

Краєзнавча література.

Ще підчас ферій появилась у „Ділі" (166. ч.) стаття про вагу української краєзнавчої літератури п. н. „Занедбана ділянка культурно-освітньої праці". Почуваюсь до обовязку, як пресовий референт Головного Виділу Туристично-Краєзнавчого Товариства, подати декільки завваг до цієї статті. Я був тоді на прогульці, тож щойно так пізно маю змогу це зробити.

Названа стаття непідписаного автора, що має на меті спопулярізувати серед ширших кругів українського громадянства деякі краєзнавчі видання, дуже на часі. Не менше заклична і провідна думка статті, що підкреслює вагу цього письменства й потребу інтенсивніше займатися краєзнавством. Коли ж автор переходить до огляду краєзнавчих видань то обмежується лише на кількох і то далеко не найважніших. Мабуть автор стоїть дещо осторонь дотеперішньої краєзнавчої праці, що потверджує й сам наголовок статті. Бож краєзнавство не є аж такою занедбаною ділянкою праці, як це виходилоб і зі статті і з її наголовку.

Українське краєзнавство має свою гарну, поверх столітню історію, і то однаково на Наддніпрянщині і в Галичині. Вже перші романтики й етнографи звертали пильну увагу на вивчення особливостей місцевої історії. Згодом прийшли за цими дослідниками-мандрівниками вчені-популяризатори, що оголосили другим багато розвідок про поодинокі оселі й околиці. В минулому віці перше місце займав серед них о. Венедикт Площанський, що сам один оголосив поверх 60 монографій про рідні місцевости Галичини (м.ін. Буськ, Белз, Добромиль, Поникозиця, Самбір та ін.), з яких багато вийшло окремими книжками, на жаль, лише тим. В 1875. р. у Львові вийшла невеличка своєрідна теорія краєзнавства, сказавби романтичного ще, пера Будеволі.

В XX. в. чимало уваги присвятили питанням краєзнавства д-р Іван Крип'якевич, що дав нашу працю, м. ін. про Гуцульщину, Львів, Галич, Збориз та цікавий огляд: „З історії галицького краєзнавства" (Львів 1932). Поруч нього слід назвати ред. М. Голубця, що в своїй історично-краєзнавчій бібліотеці видав монографійки Белза, Буська, Звенигорода, Львова, Перемишля, Сокаля й Теребовлі і крім того виготовив велику працю, що обіймає поверх 100 місцевостей Галичини.

Щоб не входити в детальний огляд краєзнавчої літератури, подам тут лише дані про краєзнавчу бібліографію, де всі потрібні довідки цікавий читач легко найде.

Найновішим бібліографічним списком є моя брошурка п. н. „Матеріяли до краєзнавчої бібліографії Галичини, Волині та Закарпаття" (Львів, 1936), що подає лише українські книжки за 1900—1935. рр. Там подано поверх 160 бібліографічних позицій поруч бібліографій, що обіймають теж статті, які до мого списку не ввійшли. як не ввійшли туди й чужомовні книжки. Основний огляд української мандрівної літератури дав І. Кревецький у „Новій Зорі" (1929. р. ч. 15., 1929. р. ч. 48. і дальші). Там теж є його краєзнавчий огляд („Регіоналізм. Що досі зробили галицькі українці на сім полі". 1935, ч. 8.). Низку інших краєзнавчих бібліографій вичислено в моїй „Бібліографії української бібліографії" (Львів, 1934) у відділі: Краєзнавство. Тут згадаю ще окремо велику працю Юр. Никифорука про публікації, що появилися про нашу країну на Наддніпрянщині („Західна Україна. Матеріяли до бібліографії. Спис літератури опублікованої на терені УСРР 1917—1929. рр. Харків—Київ 1932).

З історичного огляду д-ра Крип'якевича й вичисленого матеріялу, втягненого в бібліографічні записки, виходить, що краєзнавство не є в нас аж таков занедбаною ділянкою, якби це мало здаватися людям, необзнайомленим зі справою.

Поруч обласних музеїв, працює в ділянці краєзнавства і мандрівництва Т-во „Плай" у Львові враз зі своїми 5 філіями в краю. Т-во „Плай" улаштувало в грудні 1935. р. враз із Українським Фотографічним Товариством у Львові велику виставу краєзнавчих світлин і краєзнавчої літератури. Виставу пройшла з великим моральним і матеріяльним успіхом у Львові, була теж у перших місяцях ц. р. перевезена до деяких провінціональних міст.

Цими кількома інформативними замітками ніяк не хочу зменшувати загальної ваги згаданої статті. Особливо важний у ній заклик до дальшої інтенсивної краєзнавчої роботи. Маю тут на думці поширення існуючої краєзнавчої літератури та писання й видавання нової. Повинні за це діло взятися передовсім місцеві діячі. священники, вчителі, освітники і т. д. Практичні вказівки про те, як треба писати монографії поодиноких місцевостей, оголошувано у нас нераз. Востаннє оголошував такого роду вказівки о. Мих. Козак у журналі „Нива" з цього року, покликуючись між ін. на давніші дані та вказівки д-ра Я. Пастернака і мої.

З уваги на те, що всяка громадянська робота, в тому числі і краєзнавча, повинна бути зорганізована та планово, слід побажати, щоб у кожному повітовому місті повстала якнайскорше філія „Плаю". (Потрібні вказівки і статути можна дістати в голови „Плаю" д-ра К. Паньківського у Львові, вул. Чарнецького 24.).

Д-р Є. Ю. Пеленський.

вибраний до Краєвого Виділу один член та один заступник української народности.

В дальшому Лаврівський заявив, що в цьому внеску не домагаємось поділу Галичини та признаємо наш край як спільний і в ньому хочемо далі разом працювати, але домагаємось рівноправности нашої народности, щоб поставити її нарівні з народністю польською, як також, щобисьте нас не польонізували і не деморалізували (перетяганням перекинькичів)...

Поляки прийняли цей внесок зразу прихильно, але опісля з тої польсько-української угоди нічого не вийшло, бо справу переказано Краєвому Виділові, який не предложив Сеймові ніяких внесків.

Угодова діяльність Лаврівського викликала велике невдоволення і недовіря українського громадянства, яке його осуджувало за те, що він здався на ласку й неласку поляків. Але тут годиться ствердити, що внесок Лаврівського підписали майже всі наші соймові посли і ніхто зпоміж них не заявився тоді проти того внеску. Щож до самої предложеної угоди, то вона чинила політичну декаденцію українських послів того часу з одного боку. З другого боку виявилось те, що сказав Стефан Качала, який спершу був великим прихильником угоди з поляками: що з поляками не можна „пактувати".

Для дальшого ведення угодової політики основував Юліян Лаврівський в 1870. р. „щоденне письмо" „Основа" з програмою: національної самостійности українців та забезпечення взаємин з поляками через автономію обох народностей (переведення рівноправности в школі, суді й уряді). „Основа" виходила з перервами до 1872. р. і на цьому закінчилася політична діяльність Юліяна Лаврівського.

У вчорашньому фейлетоні (ч. 208.) на стор. 3. шпальта І. при зложині випав 16-ий рядок у реченні: „З цим предложенням погодився був епископ Литвинович і за це вибрали його поляки до Державної Ради з більшої посности. На стор. 4., шпальта І., рядок 11. перекручено назвище Грохольський на Голуховський.

Всі емерити будуть рівні.

Віцепремієр Квятковський прийняв делегацію емеритів і обговорив з ними всі зміни відомого декрету з листопада мин. року. Проект опрацьовують у міністерстві і відтак внесуть до сойму. У висліді розмови делегати емеритів набрали переконання, що найдошкульніші точки декрету викинуть. Зокрема зрівняють давніх (австрійських, російських і німецьких) емеритів з іншими категоріями. Новелізація закону збільшить розходи держави на 12 міл. зол. річно.

Архиєпархіяльні вісти.

Деканами іменовані: 1. Барановський Іван, парох Мужилова й завідатель підгаєцького деканату, підгаєцьким деканом. 2. Лопушанський Омелян, парох Чагрова й завідатель бурштинського деканату, бурштинським деканом. 3. Радзишевич Омелян, парох Винників Великої й завідатель львівського деканату, львівським деканом. 4. Семків Володимир, парох Щирця й завідатель щирецького деканату, щирецьким деканом. 5. Шпіцер Семен, парох Солукова й завідатель долинського деканату, долинським деканом.

Завідателем деканату іменований: Янович Микола, завідатель Галича, в галицькому деканаті.

Зает. декана іменовані: 1. Гутковський Олександер, парох Бурштина, в бурштинському деканаті. 2. Костюк Василь, парох Рожнятова, в рожнятівському деканаті.

Правом уживання пояса й колпака фіолетної краски наділені: 1. Гошовський Микола, парох Фалиша і стрийський декан. 2. Галянт Микола, радник і канцлер Митрополичої Консисторії. 3. Йосифович Дмитро, радник Митрополичої Консисторії. 3. Йосифович Дмитро, радник Митрополичої Консисторії, парох Хітара й тухлянський декан. 4. Семків Володимир, радник Митрополичої Консисторії, парох Щирця і щирецький декан. 5. Цетенич Антін, парох Лозини львівського деканату.

Радником Митрополичої Консисторії іменований: Хавлюк Михайло, ректор Малої Семинарії у Львові.

Почесними радниками Митрополичої Консисторії іменовані: 1. Барановський Іван, парох Мужилова й підгаєцький декан. 2. Бобовник Михайло, парох Гайбович Великих і бобрецький зает. декана. 3. Бордун Іван, парох Тур'ї Великої долинського деканату. 4. Герасимович Володимир, парох Терлиці новосільського деканату. 5. Ликон Григорій, парох Кропивника й калуський декан. 6. Корчинський Теофіль, парох Витків Нового рогатинського деканату. 7. Кравчук Михайло, завідатель Черча рогатинського деканату. 8. Красноперя Яків, парох Почап золочівського деканату. 9. Кушнір Василь, парох Вербова й жирівський декан. 10. Мосора Михайло, парох Сколього й декан. 11. Навроцький Василь, завідатель Красного, буського деканату. 12. Осташевський Йосиф, парох Підберезець і винницький зает. декана. 13. Харлампович Іван, парох Старого львівського деканату. 14. Щербанюк Іван, завідатель Вербовець рогатинського деканату.

Крилошанськими відзнаками наділені: 1. Бишевич Володимир, парох Долини стрілецького деканату. 2. Бобилюк Микола, парох Лехович Подорожніх журавненського деканату. 3. Бодиор Антін, парох Городиславич винницького деканату. 4. Бодиор Юрій, парох Яблонець журавненського деканату. 5. Волинець Михайло, парох Загірочка, ходорівського деканату. 6. Гальевич Тадей, парох Цінева рожнятівського деканату. 7. Гуменицький Андрій, завідатель Соснова, заваницького деканату. 8. Давидович Евген, парох Ожидова, олеського деканату. 9. Дубицький Андрій, парох Лавочного, тухлянського деканату. 10. Зварич Василь, парох Кривого, скалатського деканату. 11. Кармазин Володимир, парох Помонян і завідатель деканату. 12. Кіржецький Степан, парох Бабинець Долішніх, рогатинського деканату. 13. Корду Осип, парох Саранчуків, бережанського деканату. 14. Круж Іван, парох Керниці городецької зает. деканата. 15. Кузьмак Марія, парох Жирівка, винницького деканату. 16. Кушнірський Корнило, парох Букачівців, бурштинського деканату. 17. Курилас Василь, парох Бушева, микулинецького деканату. 18. Лесик Микола, парох Цеперова, бурштинського деканату. 19. Лубинецький Іван, парох Качанівки, скалатського деканату. 20. Мандзюк Степан, парох Гуменця, щирецького деканату. 21. Мандзюк Іван, парох Перемильник, галицького деканату. 22. Мельник Андрій, парох Грати яричівського деканату. 23. Осадца Михайло, парох Хоростова Малого, тернопільського деканату. 24. Паломар Степан, парох Куропатник, бурштинського деканату. 25. Пелехатий Петро, парох Дмитрович, винницького деканату. 26.

Прощик Дмитро, парох Настасшина, бурштинського деканату. 27. Райх Йосиф, парох Івачва, теребовельського деканату. 28. Сороквич Роман, парох Свистільник, бурштинського деканату. 29. Слободян Іван, парох Товщева, вишницького деканату. 30. Торнавський Евген, парох Підлістрян ходорівського деканату. 31. Фенчинський Іларіон, парох Голоскович, бібрського деканату. 32. Хлипавка Василь, сотрудник у Гірнім, любінецького деканату. 33. Ціцькевич Олександер, завідатель Пенасівки, підкамінецького деканату. 34. Цурковський Богдан, парох Камянок і скалатський заст. декана, 36. Шараневич Михайло, парох Поручина, поморянського деканату. 36. Шимонський Павло, катехит у Бережанах. 37. Юхнович Леонтій, парох Опірця, тухлянського деканату. 38. Яструбецький Григорій, ректор церкви в Любінках Нижніх, збаразького деканату.

Канонічну інституцію на парохію дістали: 1. Мельник Андрій, парох Лішок Горішніх ходорівського деканату, на Гряду ярчівського деканату. 2. Рокіцький Микола, парох Гряди ярчівського деканату, на Лішки Горішні ходорівського деканату.

Завідательства дістали: 1. Домкович Василь, завідатель Зарудя зборівського деканату, в Плісняних тогож деканату. 2. Дядьо Микола, сотрудник у Конюхах поморянського деканату, призначений на сотрудника в Тернополі, в Лагодові унівського деканату. 3. Івасик Омелян, сотрудник в Стинаві Вижній лубінецького деканату, в Довгій Войнилівській войнилівського деканату. 4. Кощій Микола, завідатель Плісняни зборівського деканату, в Зарудю тогож деканату, 5. Кішка Петро, сотрудник у Залізцях Нових залозецького деканату, в Лукавці Нижній лубінецького деканату. 6. Кузьма Андрій, сотрудник у Баворові микулинецького деканату, в Стрівці збаразького деканату. 7. Нуд Богдан, сотрудник у Тухлі тухлянського деканату, в Вовкові винницького деканату. 8. Пашковський Юрій, сотрудник у Підгайцях, у Підгайцях. 9. Стасишин Григорій, сотрудник у Повітні городецького деканату, в Повітні. 10. Шуст Ярослав, завідатель Сновича поморянського деканату і призначений на завідательство Бірок Малих грималівського деканату, в Дмитрові радехівського деканату. 11. Антонович Евген, неопресвитер, у Котузові заранницького деканату. 12. Бялецький Роман, неопресвитер, у Бірках Малих грималівського деканату. 13. Горинь Мирослав, сотрудник у Кізлові козлівського деканату, в Кізлові. 14. Гуглевич Орест, сотрудник у Верещиці янівського деканату, в Лозині тогож деканату. 15. Левицький Володимир, сотрудник у Глинянах-Замісті. 16. Манастирський Михайло, сотрудник у Довгім теребовельського деканату, у Ладичині микулинецького деканату. 17. Мушкевич Володимир, ректор церкви в Застав'ях підгаєцького деканату, в Товрові козлівського деканату. 18. Степаняк Іван, парох Сухорічка ярчівського деканату, в Ямельниці скільського деканату. 19. Стрийський Мирон, сотрудник у Пійлі калуського деканату, в Підгірках тогож деканату. 20. Шараневич Омелян, сотрудник у Городку, в Добростанах городецького деканату.

Доїздажаючими завідателями назначені: 1. Бабій Володимир, парох Лазіного рожнітівського деканату, в Камені тогож деканату. 2. Марків Микола, парох Кимського золочівського деканату, в Хильчичах тогож деканату. 3. Присяжний Михайло, парох Дубковець гримайлівського деканату, в Бірках Малих тогож деканату. 4. Шуст Ярослав, ректор Коменоброду городецького деканату, в Добростанах тогож деканату.

Ректорами церков назначені: 1. Кулик Степан, неопресвитер, у Добропілі заранницького деканату. 2. Руденський Володимир, завідатель Ціневи рожнітівського деканату, в Рахині долинського деканату. 3. Чикало Йосиф, завідатель Батькова залозецького деканату, в Беневій заранницького деканату.

Сотрудниками з правом управи назначені: 1. Заячківський Володимир, сотрудник у Лучинцях рогатинського деканату, в Подусові нараївського деканату. 2. Шкварок Петро, завідатель Рівні рожнітівського деканату, в Тухлі тухлянського деканату.

Сотрудниками назначені: 1. Андрушко Володимир, неопресвитер, у Білій тернопільського деканату. 2. Василик Степан, неопресвитер, у Баворові микулинецького деканату. 3. Годунько Йосиф, другим сотрудником при церкві св. Ап. Петра й Павла у Львові. 4. Зорицький Олексій, неопресвитер, у Стинаві Вижній лубінецького деканату. 5. Королюк Володимир, сотрудник у Білій тернопільського деканату, в Залізцях Нових залозецького деканату. 6. Нехай Іван, неопресвитер, у Ремезівцях золочівського деканату. 7. Поточняк Антін, неопресвитер, у Верещиці янівського деканату. 8. Сас Степан, завідатель Котузова заранницького деканату, в Лучинцях рогатинського деканату. 9. Совяк Ярослав, сотрудник у Колтові олівського деканату, в Конюхах поморянського деканату. 10. Соколовський Богдан, сотрудник у Свиричеві рожнітівського деканату, в Пійлі калуського деканату. 11. Теленько Володимир, неопресвитер, у Колтові олівського деканату.

Доїздажаючим сотрудником з правом управи назначені: Чередорчук Роман, завідатель Убині, в Бонюхах шантинського деканату.

(Докінчення буде).

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла"!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла":

Ціни для непередплатників „Діла".

Улас Самчук: „Віднайдений рай" Стор. 166. . . . . Ціна 2.00 зл.
Новелі автора „Волині".

Софія Яблонська: „З країни опію і рижу". Стор. 198 . . . . . Ціна 2.50 „
Враження з Китаю нашої мандрівниці. Кільканадцять ілюстрацій.

Барбе Д' Оревілі: „Чортиці". Стор. 205. . . . . Ціна 2.50 „
Архитвір великого письменника.

Бальзак: „Чародійна шкіра". Стор. 180 . . . . . Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.

Друкується: **Ольга Кобилянська: „Апостол черні",** повість, два томи.

Кожний том у коліровій мистецькій обгортці П. Ковжуна.

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

Смертність наслідком сухіт на Поділлі.

(Аг. Всхуд). Згідно з міродатними вістками занотували останніми часами дуже велику скільність випадків сухіт з великою смертністю. І так на 39 випадків в одному тижні 7 закінчилося смертю, на 19 — 3, на 12 — 8. Рекорд осягнув один із тижнів у серпні, бо на 55 зголошених випадків 54 покінчилося смертю.

Зате зменшилася дуже пошесть плямистого й черевного тифу. В одному тижні було 69 випадків кашлюка. Червінки було більше випадків при малій смертности.

Читайте „Діло"!

ВОЛОДИМИР КОБРИНСЬКИЙ.

Важні викопалини в Коломийщині.

На днях вибрався наш археольог др Я. Пастернак на розкопи в позапрутські узгіря Корнича, біля Коломиї. Розкопав кілька могил у лісі. Якби вже згори знав, чого й де має шукати, зачав копати ораницю на спрямкім горбі. І вгадав.

Відкопав цілу землянку якогось більшого селища з передісторичної доби. Селище згоріло, а внаслідок вогню обмазка стін випалилася на цеглу. На обмазці видно сліди лат, що ними притискали обмазку до стін.

На грудці викопаної обмазки видно сліди соломи. До мащення стін уже тоді уживали глини, вимішаної з соломою. Всередині грудки заховалося почорніле зеренце пшениці.

В однім розі землянки відкопали тодішню піч. У легкім заглибі землі осаджено три верстви тонких плиток на трьох верствах мащення жовтої глини. На верхніх плитках горів огонь, бо від нього плитки почервоніли. А спідні плитки були видно на те, щоби горяч „печі" якнай довше зберегти.

У другім розі землянки відкопали пять добре захованих „зернотерок". Це є камінні „кругляки", може навіть з Пруту. Всі ті круглякі з одної сторони зрівняні. На один камінь посипали трохи збіжжя, а другим розтирали на муку. Примітивні „зернотерки" перемінилися зчасом в жорна, опісля виросли на водні та парові, чи американські, та бензинові млини.

Безліч черепя та багато зернотерок походить з доби мальованої кераміки, що у нас тривала від 2500 до 2000 літ до Хр.

Відкопано тілопальну могилу пізно римського походження з часу III.—IV. в. по Хр. У тій могилі поховали якогось бідного, бо не дістав до могили попельниці, а попіл і кістки розсипано по цілій могилі. Знайдено там черепя з тризни, — одно ліплене вільноручно, а друге на тогчарськім колі.

В іншім місці відкопали „смітник" позаду землянки. Вже в давній давнині любили люди порядок, бо сміття та відпадки складали в одно місце до смітника, а не розкидали по подвірю. В смітнику знайдено багато кусків полосканих кремінців, малу скробачку та досить велике „ядерце" кремінної брилки, з якої відбивано кремінні ножі.

В деяких місцях відкопали ясне, жовте черепя з культури мальованої кераміки, а в інших місцях знайдено черепя, темне назверх, з пізнішої культури. Появу другої культури стверджена відкопана бронзова шпилька з V. бронзової доби, 1000 до 800 літ до Хр, з культури трацького гальштату семигородського походження. Грицпан осів на грубшім бронзовім дротику та з часом сильно його зчищив. Тепер видно лиш тоненький бронзовий дротик, що переходить через середину грицпану. Шпилька переломана на три частини. На одній збереглися прості лінійки давного мальования бронзової шпильки. І саме ця шпилька потвердила думку нашого археольога, що вздовж Пруту та битим шляхом переходила колись в гори трацькотальштатська культура, що залишилася в душі та крові автохтонів.

І дійсно одинокі гуцули виробляють усякі мосяжні, чи бронзові предмети, як: топірці, спряжки, хрестики, молитовки, чапраги, люльки, дідусі, прикраси, тощо.

По кожних розкопах пояснював др Пастернак значіння відкопаних предметів. Це робило на присутніх замітне вражіння та цим зеднав собі дуже всіх людей в цілім селі.

Велике богатство цінних памяток минувшини збереглося в нашій землі. Все те чекає на українських археольогів, щоб своїми руками вигребали їх із землі та зложили в українські музеї. А на те все у нас лиш дві руки, бо тільки д-р Пастернак має право переводити розкопи в усіх трьох воєвідствах.

По селах розкопують люди могили, а знайдене нищать або віддають в чужі руки з несвідомости, — а інші — не дочекавшися нікого „з музею" — з цікавости самі розкопують могили на своїм полі, та за те йдуть до вязниці, як це було недавно в Пилипах. Знов чужі копають всюди, а викопані памятки — як своє добро — забирають до своїх музеїв, як це було в Коломийщині в минулім році.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ.

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 74-115

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Кооперативна „Українське Народне Мистецтво" та адміністрація „Нової Хати"** перенесли свої бюра з Ринку 39. на вул. Ходкевича 9. І. п., ч. телеф. 294-73. 2730 1—3

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 10-10

— **Футра жіночі і чоловічі** та ріжного роду футрині шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 3-?

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини часопису дня 18. вересня в год. 7. вечором. Д-р Осип Філяс читає реферат п. н. „Наукова організація праці". 2728

— **Академічні Вечорі в Станиславові.** В неділю 20. ц. м. в год. 18 відбудеться у Станиславові в салі „Народньої Торговлі" виклад проф. др Константина Чеховича на тему: „Постать Мойсея в творчості Івана Франка".

— **З театру.** Прапремієра „Камо грядеши?..." Л. Нигрицького в театрі „Загава" відбудеться в суботу 19 ц. м. в Коломиї і заповідається дуже цікаво. Високоетична тенденція цього твору, картини геройської смерти за ідею перших християн та остаточна перемога цієї ідеї є в наші часи наступу комунізму особливо актуальна і виховно вартісна. Багаті декорації і стилеві костюми та дбайлива гра артистів повинні зложитися на незвичайно гарну й ефектовну цілість.

— **Рільнича школа в Жабю** має повстати в найблизшому часі. В цій справі відбулася нарада в станиславівському воєвідському уряді при участи представників міністерства земельних справ і освіти, львівської кураторії та Т-ва прихильників Гуцульщини. Обговорено справу вибудування шкільних будинків, заснування зразкового господарства при школі, програми навчання та оруднення школи. Розуміється, що про українську мову навчання в цій школі, призначеній для українського населення, не було й бесіди, бо школа має на меті помагати польській асиміляційній акції на Гуцульщині.

— **Дальші вистави на площі Сх. Торгів.** Згідно з програмою 15. ц. м. вечором закрито Східні Торги у Львові. Вправдовж десятьох днів звідало торги, як подає польська преса, понад 200 тисяч осіб, (чи не переборщено?). Торговельні обороти були цього року більші, ніж попередніми роками, причому найбільше вдоволе ні, як кажуть, є виставці самоходового промислу. Опісля йде порцелянка, текстильні товари, хемікалії, галантерія, харчеві продукти і т. п. Хоча самі торги закрито, до кінця місяця буде відкрита виставка „Наші ліси й охорона природи" та виставка ловецтва. Вони находяться в центральному павільоні та в павільонах сусідніх (10, 12, 13), що обіймають теж вироби деревного промислу.

— **Хто виграв?** У сьогоднішнім тиженні держ. класс. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 75.000 зол. на ч. 128333, 10.000 зол. на ч. 27201 110226, 5.000 зол. на ч. 59467 80893 87584, 2.000 зол. на ч. 27643 95119 95307 96459 98399 102006 102183 106277 137064 138128 141442 187172 191571, 1.000 зол. на ч. 2410 6971 9002 9070 15433 23380 35139 38392 46542 56100 62225 78248 85634 91579 92154 92992 95079 110351 135009 138392 141517 147840 158667 159216 163116 175760 180871 185234 194755.

— **Регіональне самодурство.** Польська туристична ліга вдаштувала у Варшаві нову регіональну імпрезу, цим разом при участи „верховинців зі всіх районів Підкарпаття від Ользи до Черемошу" — як каже ПАТ. Для тих ріжношерстних і ріжнонаціональних „гуралі" числом 400 осіб вдаштовано в салі великого театру вечерниці, на яких пописувалися музикою і співами по черзі кожна регіональна група в такім порядку: лемківська, бойківська, шлеська, живецька, лимановсько-сончівська, гуцульська, спіжська, а вкінці татрянська. Розуміється, що згідно з регіональною політикою лемків, бойків і гуцулів трактовано тут як окремі племена, що з українським народом не мають нічого спільного та як предмет польонізації. Зокрема бойкам і лемкам польські комуніката відмовили всякої культури, яку мають защіпити їм щойно ріжні регіональні імпрези.

— **Що на це дирекція почт?** Нашій редакції предложено документ, що є новою ілюстрацією самоволі почтових урядовців у відношенні до української мови. Є це чекова складанка, виповнена вкслід по польськи і надана в почтовім уряді в Дзикові. Почтовий урядовець приняв спершу цю складанку і вибив на ній три стампілі. Але коли побачив на відворотній стороні, призначеній для приватної кореспонденції, три українські слова (наголовок книжки, за яку посилано гроші для видавництва), перечеркнув всі три стампілі синім олівцем і відмовився принити посилку. В переконанні цього урядовця здіть приватну записку на відворотній стороні складанки слід писати в урядовій мові, що очевидно є незгідне з обовязуючими приписами.

— **Заборонені видавництва.** Міністерство внутрішніх справ відобрало дабіт низці закордонних часописів і журналів, головно французьких, англійських та німецьких, що попали в конфлікт з польськими законами з огляду на свій зміст (політичний, або і порнографія). У списі заборонених часописів находиться також „Січовий Клич" з Ню Йорку.

— **Кара за шапки-мазепинки.** Староство в Бережанах покарало на основі поліційного доносу за ношення шапок-мазепинок (з роботи Українських інвалідів у Львові): Василя Білуна з Вигнанки Рекулянка з Вибудова 100 зол., або 21 днів арешту та Юрка Іваськіва гривною 500 зол., або 21 днів арешту. Від цього присуду всі засуджені відкликалися до суду. На розправі перед окружним судом у Бережанах представник адміністраційної влади предложив письмо бережанського повітового старости такого змісту: „На устний запит виясняю, що заквестіоновані шапки „мазепинки" є виконані на зразок шапок б. Січових Стрільців і „Пласту", та як такі були складовою частиною одягу". Окружний суд не допустив додаткових внесків обороняця, змінив рішення повітового староства й засудив усіх на кару по одному тиженеві арешту. Боронив д-р В. Бемко.

— **Майже 200 тисяч зол. на похорони.** Похоронну допомогу дістає від суспільної обезпечальні на випадок смерти обезпеченого його рідня або той, хто покриє кошти похорону. Висота допомоги відповідає 3-тижневому останньому заробкові обезпеченого. На випадок смерти члена родини обезпечений дістає допомогу у висоті 1½-тижневого заробку. В перших шістьох місяцях суспільна обезпечальня у Варшаві виплатила з цього приводу майже 200 тисяч зол.

— **Львівська хроніка.** На вул. Коперника полк. Долінський, їдучи мотоциклем, ударив на вантажний самохід і зломив собі ногу. — На годиникаря Авраама Лясера, що замикавши вечором склеп при вул. Баторія, вертався додому, напав на вул. Кохановського якийсь грабіжник і видер йому течку, в якій були золоті годинники та інші цінні предмети вартости 2.500 зол. Грабіжник утік. — На вул. Краківській зударилася автодорожка з військовим мотоциклем, причому покалічила дві прохожі особи. — На личаківському цвинтарі пробувала отроїтись служанка Стефанія Олеськів, напившись йодиною.

— **Українсько-польські взаємини на селі.** В Бушневі пов. Тернопіль арештовано чотирьох парубків, українців, під закидом, що напали та забаву польської молоді і побили вісім осіб. Був це реванж за бійку, яку викликали поляки на українській забаві.

— **Подружа трагедія перед судом.** Львівський трибунал присяжних суддів розглядає справу братів Йосифа і Яна Заторських з Малиніки, з яких один обвинувачений, що застрілив свою жінку Варвару, а другий, що дав йому крісь. Йосиф Заторський був завдрісний за свою жінку, що вела неморальне життя. Одного вечора, коли жінка находилася з любовником у хаті батька, чоловік крісовим вистрілом крізь вікно положив її трупом на місці.

— **Краєва хроніка.** Рівенський окружний суд засудив на 12 літ вязниці Івана Похилюка із с. Бокшина, що вбив свого 15-літнього неправесного сина. — Підчас пожежі стодоли у Вільці Любитівській згорів Павло Птасюк, що спав у стодолі. — На пасовиску Жабе—Ходак якісь злодії зарізали дві корови і здерли з них шкіру, лишаючи мясо. — В Русові пов. Снятин побилися за спадок брати Іван і Михайло Лазарейко, який зранив молодшого брата сокирою тяжко і втік. — Жертвою таємничого злочину стався ексритований скарбовий урядовець Ми-

---

о. О. ПРИСТАЙ. 96)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Коли не продано більше, то тому, що товар був продукований не для масового збуту, а радше, щоб показати ріжноманітність українського стилю та його застосування до всіх потреб домашнього життя. З кінцем виставки лишилися головно предмети надто дорогі щодо ціни, або непристосовані до американських потреб, хоч і дуже вартісні щодо стилю і виконання.

Коли тепер після виставки розглядати ці недостачі експонатів під комерційним оглядом, то треба сказати, що добір експонатів ледви чи міг би бути інший, коли йшло, щоб задержати мистецький рівень і виконати завдання культурної пропаганди. Українські експонати в такому вигляді, як були в павільоні, не могли знайти масового збуту і тим принести безпосередню матеріяльну користь. Зате тим більший був їх успіх для спопулярізування українського народнього мистецтва. А саме вони звернули на себе увагу великих продуцентів, які шукають нового оригінального матеріялу для продукції предметів, обчислених на тутешній збут. Наприклад представник одної великої нюйоркської фірми, яка робить проекти виробів для домашньої обстановки, сказав, що в такому вигляді, як вони виробляються тепер, наші вироби на американському ринку не можуть знайти широкого збуту. Зате ті самі взори, пристосовані до американських форм, можуть мати в найближчій будучині великий попит в Америці. Ця фірма хоче тепер працювати над пристосуванням українських вишивок для предметів домашньої декорації в Америці. Того зацікавлення напевно не було би, колиб наші вишивки були появилися на виставі в таких дешевих, шабльонових формах, як були вишивки чеські або угорські.

Дальша господарська користь з виставки в тому, що ріжні американські імпортери зацікавилися Україною як ринком для експорту та імпорту. Підчас виставки приходили часто імпортери питати про товар, якого не було на виставі. Треба було давати інформації про те, які сирівці і готові продукти може експортувати Україна. При тому показалося, що американський ринок заінтересований в ріжних продуктах наших земель, які приходять до них, але за посередництвом Франції або інших держав.

На основі піврічного досвіду на виставі можна сказати, що Америка може бути добрим консументом для деяких наших сирівців, також для мистецького домашнього промислу. Одначе експорт буде можливий лише тоді, коли наша продукція перейде основну реорганізацію, щоб достосуватися до потреб американського ринку. Для тої цілі я вважаю за конечне утворити **постійну господарську організацію в Америці, яка** могла би промощувати дорогу для наших товарів на тутешньому ринку. З другої сторони конче треба заснувати **експортове бюро у Львові, яке** студіювало би всі потреби закордонного ринку і до нього пристосувалоб краєве виробництво.

Я вважаю, що утворити такий звязок це тепер чергове завдання українського економічного життя після досвіду, зробленого на світовій виставі. На мою думку, це завдання мусить виконати українська кооперація як одинокий сильний і надійний економічний чинник на наших землях. А українська еміґрація в Америці мусить допомогти їй у тому ділі.

(Докінчення буде.)

хайло Жолтанецький в Золочеві. Хтось стріляв до нього крізь вікно і положив на місці трупом. — В Олеші пов. Товмач якийсь Ст. Сосновський, маючи особисті порахунки з війтом Целестином Канським, напав на нього, побив тяжко по голові і відгриз йому палець. — Підчас погоні за Антоном Франчаком з Дуліб пов. Бучач поліції дали кількадесять револьверових стрілів, з яких один ранив Франчака в рамя. Всеж таки Франчак перейшов ріку Стрипу вбрід і втік у скоморівські ліси. — В районі державних лісів Рафайлова пов. Надвірна розпочалися лови на оленів, на які прибуло багато мисливих із краю та заграниці. — Бучацьке староство покарало Павла Флюта з Бариша гривною 260 зол. з заміною на два місяці арешту за недозволену перемінку ліса на орну землю.

— **Святотатство.** До церкви в Батькові пов. Зборів вломилися злодії й вкрали кількадесять зол., що находилися в шафі, та кілька метрів полотна. Ті самі злодії обікрали теж церкву у Звижені. Арештовано кілька підозрілих осіб.

— **Затроїлись грибами.** Василь Куций, господар із Чорнокінець Малих пов. Копичинці назбирав у лісі грибів і велів жінці зварити вечерю. Коли зїв з жінкою і старим батьком вечерю, всі троє дістали жолудкових болів. По лікаря післали аж на третій день. Лікар велів відвезти хорих до шпиталю в Чорткові. Та хорі не доїхали, бо заraз за селом у муках померли. Старенький батько Гринько Куций, який до шпиталю не хотів їхати, помер також у муках четвертої доби по спожитті отруйних грибів. Покійні були заможніші господарі.

— **Міжнародній конгрес сценічних авторів і композиторів** відбудеться в Берліні в днях від 28. вересня до 3. жовтня. В конгресі візьмуть участь представники 27 держав. Протекторат обняв німецький міністер пропаганди др Гебельс. Головною темою нарад будуть різні проблеми з обсягу авторського права.

—o—

Зі судової салі.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИЮ.

В четвер і пятницю 17. й 18. ц. м. відбудеться перед лавою присяжних у Стрию розправа проти **Івана Процева і 15-ох товаришів,** молодих селян з Надітич і сусідніх сіл Миколаївщини. Буде це епільог відомого процесу, що відбувся також перед стрийським окружним судом від 22. II. до 14. III. ц. р. Як закидує прокуратор, напередодні згаданого (т. зв. вернигорського) процесу підсудні зловили поліційного конфідента Михайла Киндія, роздягнули його в трупарні у Надітичах та заповіли, що застрілять його. Під несамовитим вражінням Киндій признався, що з намови другого конфідента, Миколи Яцева, обтяжав обвинуваченних у вернигорському процесі фальшивими доносами. Підсудні погрози не виконали — Киндій вийшов з трупарні живий і на його зізнаннях побудував прокуратор увесь акт обвинувачення; цікаве, що попав у нього і конфідент М. Яців, якого Киндій засипав. Як бачимо, розправа буде багата у сенсаційні моменти.

Обвинуваченних боронять д-р Старосольський зі Львова і др Герасимів зі Стрия; лише конфідента Яцева відмовились українські адвокати боронити, тому він дістав оборонця з уряду (жида). Предсідником трибуналу е. о. с. Видра, вотантеми о. с. Рибіцький та о. с. Білецький, обвинувачує віцепрок. Мускат.

За решіткою стрийської вязниці.

Справа Верчан, Маківки та Братковець.

Прокуратура при стрийському окружному суді звільнила 19-ох обвинуваченних у справі відомого комуністичного нападу у **Верчанах** (Стрийщина), що покінчився трагічною смертю бл. п. Ярослава Барабаша. На волю вийшли два урядовці стрийської філії „Просвіти" Остап Каратницький і Семен Масний (арештовані після верчанського нападу, у якому нападені ледве урятували життя) та 17-ох напасників з Верчан; всі вони тепер конфіновані. У вязниці залишилося ще лише двох верчанських комуністів, підозрілих у вбивстві Я. Барабаша.

У справі кривавих подій на **Маківці** слідство йде дальше. Як зачувати, проти більш як 50-ох арештованих, молодих селян та інтелігентів зі Стрийщини й сусідніх повітів, нема ніяких доказів співучасти в убивстві трьох осіб; тримають їх лише на основі конфіденціональних і поодиноких доносень. Слід сподіватися, що незабаром вони вийдуть на волю.

Зпоміж підозрілих у вбивстві жидокомуністів з Братковець (Стрийщина) Бравнигайна трьох звільнено; у вязниці залишилося лише двох селян з Братковець: Петро Ткач і Петро Паращак.

Під цю пору перебуває у стрийській вязниці разом коло сотки карних та слідчих вязнів-націоналістів. Вони дістають поміч від громадянства; на час трьох місяців прокуратура заборонила була постачати їм харчі, уважаючи цю постанову дисциплінарною карою.

—o—

З концертової салі.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ДМИТРА КОТКА.

Котко виробив собі марку своїми виступами перед кількома роками. Знає його все наше галицьке громадянство; знає і любить. Отже не дивниця, що й тепер, зорганізувавши новий хор, Котко обіхав Галичину, користуючися скрізь не меншим успіхом, як і колись. Також у Львові прихильники Котка і любителі народньої пісні у хоровому виконанні (в доброму хоровому виконанні!) виповнили вщерть салю театру Різнородностей, дуже тепло зустрічаючи виконавців та їх організатора і провідника Дмитра Котка.

Не маючи змоги бути присутнім на цілому концерті, тільки на його початку, не можу вдаватися в детальну оцінку виконання поодиноких точок. Хочу лише ствердити, що праця, яку Котко провів з хором у дуже короткому часі його організації — дуже велика й дуже успішна. Він створив ансамбль здисциплінованих співаків, які легко й охотно піддаються його волі. Розуміється само собою, що всі співаки — співають, і то повним голосом; подія, якої на рідкість шукати в інших наших хорах!

Котко знає межі свого таланту і його силу: виконання народніх пісень, що їх „духа" знає прекрасно звідтіль, де так добре вміють, як наші народні пісні хором співати: з Великої України. Тому і його репертуар такий обмежений: тільки народні пісні. Жаль лише, що вони не все відповідно оброблені. **ар.**

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

МІНІЯТУРОВА ГАЗЕТА.

Найменшу газету у світі має місто Гваделайяра. Зветься вона „Ель Телеграме" в розмірах 25 і 11 цм. На цих мініятурових сторінках є щодня передовиця і всі новини.

ГОЛОС ГІТЛЕРА.

Вже третій рік при відкритті нірнбергського „партайтагу" читають проклямацію Гітлера до націонал-соціялістичної партії. Усі чують голос Гітлера. Тимчасом її читає голова націонал-соціялістичних „фірерів" Вагнер, який має такий подібний голос до Гітлера, що ввесь світ чуючи його в радіо, вірить що чує „фірера".

ГЕКОРД.

Нове слово вигадане большевиками, щоб займало гідне місце поруч „совхозів" та інших „компартів". Це авто з маленьким кіноапаратом. У Петербурській области — як пише „Красная Газета" — пустили таких авт до ста. „Гекорд" назва спомбінована з початкових букв народнього комісаря великого промислу Григорія Константиновича Орджонікідзе. Коли Орджонікідзе пожалується „троцькістом" гекорд вміняють на якийсь інший рекорд.

Дописи.

БРОДИ.

Посвячення прапору Філії Т-ва „Сільський Господар" у Бродах. Дня 13. вересня ц. р. відбулося торжественне посвячення прапору Філії Т-ва „Сільський Господар" у Бродах. Цього року з незалежних від Філії причин не можна було влаштувати повітових обжинків Філії, на яких постановила Філія доконати акту посвячення прапору. Тому свято посвячення прапору вилило куди скромніше, як це Філія приготовляла. Згідно з програмою свята по торжественній Службі Божій акту посвячення прапору доконав о. дек. Гр. Микитюк в асисті 2 сищенників. До кількасот зібраного народу виголосив відповідну до хвилини прекрасну проповідь о. кат. А. Зафіновський. Після посвячення відбулися святочні виходини представників усіх повітових і низових установ Брідщини, які відкрив дост. гол. Філії „С. Г." дир. Ю. Чубатий. Відтак складали привіти та побажання відпоручники поодиноких установ. Від Централі Т-ва „Сільський Господар" зложив привіт інж. І. Лавчук. Декільки низових установ прислали привіти письменні, які відчитав п. О. Висоцький. Відспіванням національного гимну закінчено другу частину свята. Після того відбулася народня забава молоді. Жалюгідний є в Бродах брак власної хати. Тому слід побажати всім установам Брідщини, щоби спільними силами збудували в черговому році свою власну хату. **І. Л.**

Спорт.

СОКІЛЬСЬКІ ОКРУЖНІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

На припорученнє Сокола-Батька відбудуться у краю при кінці серпня й на початку вересня ц. р. сокільські окружні змагання у відбиванці. Для переведення змагань принято поділ краю на 16 округ. До змагань стануть найкращі сокільські дружини, між ними й багато дружин сільських. Велике число дружин, що брали участь у цих змаганнях, як і високий рівень гри були доказом, що відбиванка тішиться між сокołами великою популярністю і займає важне місце в тілесновиховній ділянці. Метою цих окружних змагань було видобути з поодиноких округ по дві найкращі дружини, що стануть до фінальних змагань за першенство сокільської організації у відбиванці на сокільських крайових спортових змаганнях, що їх організує Сокіл-Батько у Львові в днях 19. і 20. вересня ц. р. Звіти з відбутих сокільських окружних змагань у відбиванці прислало вже десять округ. Висліди змагань такі:

Дрогобич. 30. 8., беруть участь сокільські дружини з Мразниці, Дрогобичі і Попелів. До фіналу входять **Мразниця і Дрогобич.**

Камінка Струмилова, 6. 9., беруть участь сокільські дружини з Камінки Струмилової, Буська, Серадинець, Стрептова й Тадани. До фіналу входять **Камінка Струмилова й Буськ.**

Ходорів, 6. 9., беруть участь сокільські дружини з Ходорова, Жидачева, Лішнів й Вільхівця. До фіналу входять **Ходорів і Жидачів.**

Золочів, 30. 8., беруть участь сокільські дружини зі Зборова, Кадлубиськ, Золочева, Красного, Олеська, Почаєв, Скварявн, Ярчовець і Дубя. До фіналу входять **Збориі і Кадлубиська.**

Станиславів, 30. 8., беруть участь сокільські дружини зі Станиславова І, Угорник, Підпечар і Радчі. До фіналу входять **Станиславів І та Угорники.**

Тернопіль, 28. 8., беруть участь сокільські дружини зі Збаража, Тернополя, Теребовлі й тім Нова Ілєя-Лубянки Нижчі. До фіналу входять **Збараж і Тернопіль.**

Бучач, 6. 9., беруть участь сокільські дружини з Бучача й Перволоки. Перемагає Бучач, обі дружини входять до фіналу.

Самбір, 6. 9., беруть участь сокільські дружини зі Самбора, Бусовиськ і Старої Ропи. До фіналу входять **Самбір і Бусовиська.**

Перемишль, 6. 9., беруть участь сокільські дружини з Перемишля, Перекопаної, Коровник і Малнович. До фіналу входять **Перемишль і Перекопана.** З жіночих дружин входять до фіналу на першому місці **Перемишль,** на другому **Коровники.**

Львів, змагання відбулися у двох групах, а самі: Львів-повіт, 28. 8. і Львів-місто, 14., і 15. 9. В групі **Львів повіт** беруть участь сокільські дружини зі Судової Вишні, Лапів к. Щирця і Хоросна Старого. До фіналу входять **Судова Вишня і Лани к. Щирця.** Без гри входить до фіналу жіноча дружина Сокола-Батька, Сокола III, Сокола IV і Сокола V. у Львові. До фіналу входять дружини **Сокола IV і Сокола-Батька.**

II. СОКІЛЬСЬКІ КРАЄВІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

відбудуться в днях 19. і 20. вересня ц. р. на площі Сокола-Бтька. Це другі загально-сокільські краєві змагання. Перші у легкій атлетиці відбулися у Львові в 1932 р., у відбиванці в Стрию в 1934 р. До змагань зголосилося вже понад 150 змагунів з краю. На старті побачимо сільські жіночі дружини відбиванки (вперше!) та мужеські, які у своїх округах здобули І-ше і 2-ге місце.

Як кожна сокільська імпреза, так і оці змагання зачнуться точно в год. 15-ій (3 поп.) в суботу 19. ц. м. звітом і дефіладою перед Старшинною Сокола-Батька.

Програма: субота 19. 9., год. 15-та, Побратими: передбіги 100 м., скок увисочінь, мет диском та півфінали 100 м. Посестри: стусан кулею, передбіги 60 м., скок удовжінь та півфінали 60 м.

Неділя 20. 9., год. 9-та рано. Побратими: фінал 100 м., стусан кулею, скок з жердкою, передбіги 400 м., передбіги 4 × 100 м. Посестри: мет ратицем, фінал 60 м., передбіги 4 × 60 м.

Неділя 20. 9., год. 15-та. Побратими: біг 1500 м., мет ратицем, фінал 400 м., скок удовжінь, фінал 4 × 100 м. Посестри: скок увисочінь, біг 400 (800 м.), мет диском, фінал 4 × 60 м.

Крім цього в обох днях відбудуться змагання за краєве сокільське першенство у відбиванці на всіх грищах С.-Б.

Вступ на змагання для шкільної молоді з селян 20 сот., для старших 40 сот.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ РУМУНІЇ.

ЧЕРНІВЦІ. **Довбуш — Ювентус 2:1 (1:1).**

Українська дружина перемогла, хоч виступила до цих змагань у сильно резервовому складі.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Коломия:
Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis?)
19. IX. І-а частина.
20. IX. ІІ-а частина — вперше.
21. IX. І-а частина.
22. IX. ІІ-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станіславова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Копичинці:
17. IX. Вій.
18. IX. Інваліди.
З Копичинець їде театр до Хоросткова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
17. IX. Перемишль.
18. IX. Ярослав (сала кіно Палас).
19. IX. Лежайськ.
21. IX. Перемишль.
22. IX. Ланцут.
23. IX. Рашів.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Четвер, 17. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".
П'ятниця, 18. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".
Субота, 19. IX. год. 8. веч. Юнидей-ва Академія.
Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Прем'єра. Отворення сезону 1936/37. „Коріолян".
Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Ріжнородностей

Нечинний.

Цирк Станєвських
(вул. Пельчинська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬЙО: „Не забудь про мене" з Вел. Джігалі.
АТЛЯНТИК: „Хинери маркіза Помпадур" із Сесаком і Чеховою.
БАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".
ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Ширлі Темпль.
МЕТРО: „Дві сироти".
МІРАЖ: „Марі" (Анною Белля), „Ця ніч або ніяка" з Джітою Альпар.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Рапсодія Балтику".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: 1) „Шанхай", 2) „Коби я мав мільйон..."
РАЙ: „Чорна перла".
СВІТ: „Їх Ексцеляція бабуся".
СТИЛЕВІ: „Чорні очі" й ревія.
ТОН „Авто ч. 99", „Руки на столі".
УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шльоби пантофляра".
ХІМЕРА: „Кохання в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(вул. Марійська 3.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 17. вересня 1936.

Відень (506,8) 18.30 Пісні й арії. Вернік тенор, 19.20 Віденські мельодії, муз. вод., солісти, 20.00 „Дон Хуан і Фавст" траг. і рабле, 22.10 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 17.40 Сп. реціталь, 18.15 Двожакові пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,3) 17.35 Пісні романських народів, **Прага** (470,2) 17.15 Твори Бібла на кобзу та спів, 18.00 Веселі нар. пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 16.15 Спів, 17.00 Театр Уяви, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.1. Нар. музика, 22.20 Хор, **Берлін** (356,7) 13.15 Розр. музика, Бардов тенор, 19.15 Спів, Вольф сопран, 20.10 Вечір танку й пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. реціталь болгар. піяністки Ковачев І., **Мінхен** (405,4) 13.15 Орх. концерт, 16.30 Форт. реціталь. **Будапешт** (549,5) 13.30 Цит. музика, 19.15 Форт. реціталь, 20.30 Орх. концерт, **Мілянo** (368,6) 11.30 Орх. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17.50 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Уна паріття" муз. драма Зандонаї, „Ідь дівонько недь кампаніде" муз. гротеска Люальдія.

П'ятниця, 18. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Форт. реціталь, 20.20 „Адьзіра" оп. Верді, 22.10 Розр. музика, **Братислава** (298,8) 19.10 Словацькі нар. пісні, **Брно**, (325,4) 19.30 „Далібор" оп. Сметани, **Кошиці** (259.1) 17.40 „Графиня Маріца" оп. Кальмана (Фраги.) **Прага** (470.2) 12.35 Сальон. квартет, 15.35 Хор, 19.15 Нар. пісні, 21.00 Хори з чеських опер, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 20.00 Спів і форт., 20.45 „Фрідерика" оп. Легара, **Білгород** (437,3) 13.15 Сп. реціталь, 18.00 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.00 Музика, 17.00 Скрипка, 19.20 Форт. реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Діти співають, 18.30 Форт. твори Ґріга, 21.00 Вечір присв. творчості Жезнічека, **Мінхен** (405,4) 16.30 Невідомі твори Е. Т. А. Гофмана **Будапешт** (549,5 13.30 Концерт орк., 17.30 Сальон музика, 19.35 Сольо на цимбалах, 22.25 Цит. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Тріо, 17.15 Танк. музика, 20.40 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 19.20 Розр. музика, 20.40 „Ля Помпадур" оп. Льомбарда.

ЧЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 17. вересня 1936.

6.30 Ранішня вид., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на ними, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.20 Поранок для молоді вселюдних шкіл присв. Ст. Невкомському, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Дебісі: „У дитячому кутку", 12.13 Полудневий денник, 12.25 Концерт орк., 13.10 Домашне господарство, 14.30 Під знаком танку, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 „На харузелі найвеселіше" для дітей, 16.00 Концерт орк., 16.45 Мариярна чи дегустко, 17.00 Сальон. музика, Зб. Возняк тенор., форт., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Мешканець провінції на Ск. Горгах, 18.15 Імперіо Аргентіна, гр. пл., 18.25 Нові поезії, Генр. Збежховського, відч. автор, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Вакації, що довго тревають, 19.00 „Три по три" розр. концерт, рецитації, 20.00 Театр Уяви: „Образці з життя Шведова, 20.30 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в супр. фортепіяну, 21.30 Камер. концерт, 22.00 Спорт у Львові, 22.10 Спортові вістки 22.15 Англ. деткі пісеньки з гр. пл.

П'ятниця, 18. вересня 1936.

6.30 Ранішня видиця, 6.35 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на завтра, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Перед столітніми" для ст. дітей, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Ранішній денник, 12.23 Хвилина Респіґія, гр. пл., 13.10 Домашне господарство, 14.30 Сучасна оперетка, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Концерт камер. орк., 16.45 Народне мистецтво на Поліссі, 17.00 Розривковий концерт, орк., хор, рецитації, 18.00 Огляд видань, 18.10 Спортовий порадник, 18.30 Музика з гр. пл., 18.25 Програмова серединка, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт і гр. пл., 18.55 Гутірка, 19.00 Широ студій розмовне зі слухачами, 19.10 Пісні у вик. Едв. Геверт, 19.30 Концерт мандоліністів, легка мадярська музика, 20.00 Форт. реціталь, 20.30 „Лінюх" новеля Арк. Фіддера, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орк., 2.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Альбом старих видівок, легка муз. вид., 23.30 На добраніч, гр. пл., 23.00 Закінчення радіодня.

Радіокутик.

МІЖКОНТИНЕНТАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ.

Міжнародня Радіофонічна Унія поширила свою діяльність запрошуючи до співпраці також і заморські країни. Наслідком цієї співпраці є запроектування великих загальносвітових концертів, організованих кільканайцять разів на рік заморськими радіостанціями, яких зможуть слухати радіослухачі всіх континентів. Ці концерти, трансмітованої всіма радіостаціями світу з Америки, з Аргентини, з Голяндської Індії і Бельгійського Конго, як передбачено в пробаті, заінтересують радіослухачів з музикою досі майже ні для кого недоступною, з музикою екзотичних племен, навіть найменш культурних людей.

Першу з цих незвичних видиций надає Нью Йорк у неділю 20. вересня в год. 21.00.

Концерт буде повереджений шумом найбільшого водопаду Ніягари, а програму почнуть дві воєнні пісні ірокезів, яке занепалого індіянського племени. Ці пісні колись співали перед боєм. Виконані при акомпанименті мушлі, флету і тамтам ірокезькими співаками, ці пісні зацікавлять слухачів з незвичайно цікавим індіянським фольклором. Цей фольклор становить пістову багатьох сучасних творів, доказом чого буде дальша композиція „Воєнний танок" американського композитора Скільтона.

Потім нададуть оригінальні пісні американських ковбоїв на три мужеські голоси і один жіночий при акомпанименті двох гітар і банджо. Перша з них — це стара ковбойська пісня, що оповідає про сумні пригоди забитого ковбоя. Друга пісня є веселим ранішнім закликом. Третя композиція взята з нової американської фільми.

Третю групу американського концерту становлять мурінські пісні і танки. Знаменний американський хор на 8 голосів виконає оригінальну релігійну мурінську пісню і старі пісні. Форстер в дусі негритянських мурінських мельодій. Вплив мурінського фольклору на сучасні танки виказує дальший твір виконавчий мурінською джезовою орхестрою.

Концерт закінчить музика англо-американська, яку принесли перші англійські колоністи. Це буде фольклор, що існує досі в південних штатах — європейського походження. В частині англо-американській почують слухачі народню пісню в супроводі старого народнього інструменту досить примітивної будови, що має цікавий звук.

Світовий концерт заінчить орхестрова композиція Стрінгфільда, основана на народніх мотивах англо-американської групи. Недільний міжконтинентальний концерт буде одною з більших подій у програмі світової радіофонії.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.38—89.43, Долярові американські 5.32 — 5.39, Долярові канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.32 — 359.61, Франки фр. 35.04 — 34.86, Франки шв. 173.39—172.55 Фунти англ. 26.97 — 26.81, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.29, 119.45, Корони норв. 133.43—134.45, Кор. шв. 139.08—138.10, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.88—11.60, Марки нім. 133 — 132, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Баня Польський 103.50 — 103 — 104.50, Цукор 26.75, Вугіль 15.50, Лільпоп 13.25, Остроленць 30.75, Страхівничі 35.10—35.50.

Папери.

3 інвест. 2. ем. 64.25, серії 77, 5 конв. 50—50.50, 6 дол. 66, 4 прем. дол. 46—46.50, 7 стаб. 56—57.50.

Збіже.

Ціни збіжа	Львів	від	до
Пшениця одн.		20.75	—21.25
Пшениця оз.		20.00	—20.50
Жито І		14.25	—14.50
Жито ІІ		14.00	—14.25
Ячмінь одн.		16.00	—16.25
Ячмінь на пливо		15.25	—15.50
Овес І		12.75	—13.00
Овес І а		12.25	—12.50
Овес ІІ		12.25	—12.50
Овес ІІ а		11.50	—11.75
Бобик		16.50	—17.00
Гречка на пливо		17.75	—18.00
Гречка паст.		15.75	—16.00
Крупи гречані		29.00	—30.00
Крупи ячмінні		24.00	—25.00
Пенцак ч. 16		24.00	—25.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 16. вересня ц. р. кооперативам платить за масло Львів.

1 кг. масла десертового бльок.	
1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 16. IX. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дбоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.8) кг. вагу	0.85 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вагу	1.05 „
Качки молоді, товщені І. кл. щойно від 1.50 кг. вагу	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замість цвітів на могилу свого товариша зброї Сотника С. С. бл. п. Гр. Гаєвського складають кол. Січові Стрільці на видатки зол. 20.— і на Фонд Воєнних Вдів і Сиріт зол. 20.—. 2726

НАУКА

...ЛЬВІВ вищезе першорядна Школа Брисьової-Іраутової і Сина Баторія 24. 2709 3—3

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах
АНДРІЯ КУЗЬМІНСЬКИЙ, Львів, Пекарська 31. 7-25
2615

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЛЕКЦІЮ на селі з гімназійних, народніх приїму. Листи до „Діло" для „Мала винагорода". 2727 1—1

КУПНО - ПРОДАЖ

НОВУ поверхову кам'яницю з мансардом із 17 кімнатами біля личаківського парку, вклад 17,000 золотих продасть „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Львів, Длугоша 1, ріг Миколая. 2729 1—3

ЛІТНИЩА

ЕМЕРИТИ, постійне мешкання — часовий спочинок, чудова околиця, електрика, станція, Прут, лікарі. Вілля „Ата" Діброк, почта Микулинці. 2702 2—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, вирокові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 60-60

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ СЛАВИ ДОБРЯНСЬКОЇ Львів, Кохановського 15 в. Вписи розпочаті. Проспекти безплатно. 2635 5-5

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та вселякі модернізації. Ціни низькі. МАРІЯН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9, бічна Зіморовича. 2674 5—10

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно перероблює і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 2—

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша приємність. Фіранки, декорації кімнат за безцінь, Фрейліх, Сикстуська 21. 2679 1—1

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2725 1—1

Спеціялістка дитячих недуг
Д-р Ольга Ган
ординує тепер ул. Обізд 2.
Тел. 284-45. 2715 2-3

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикевич, — Львів, Домініканська 4. 2684 10-60

МЕБЛІ: їдальні, спальні, кабінети, салонки, Клюби, тапчани, матраци і доманці — поручає
Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 29-75
2656 8-11



ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.
Тел. 257-10
Виконує
роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шлюсарські. —
ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.
Цінники і кошториси на бажання.
2503 10-10

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ**
Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-68
Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3. і Солодова 14.
2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 3-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 210 (14.459). Львів, пятниця 18. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Русифікують Україну.

ВУЛ. ГЕН. КАМЕНЕВА В КИЇВІ.

(ВУ). „Вісті" з 11. ц. м. пишуть, що школи на Україні приготовляються до т. зв. днів Пушкіна. Від листопада ц. р. у всіх школах України зачнуться лектури Пушкіна, на підставі спеціяльної програми. Зорганізують теж позашкільну лектуру творів Пушкіна в окремих літературних гуртках, декляматорських гуртках і т. д.

„Комуніст" з 10-го ц. м. подає, що на підставі рішення ради народніх комісарів СССР президія київської міської ради ухвалила назвати вул. Арсенальну, вулицею ген. Каменева.

Конгрес европейських меншин.

ЖЕНЕВА, 17. 9. ПАТ. Вчора відбулося відкриття двацятого конгресу европейських національних меншин у присутності приблизно 40 делегатів ріжних національностей і обсерваторів з рамена Ліги Націй, міжпарляментарної Унії і Товариства Приятелів Ліги Націй. Нарадами проводить б. словенський посол до італійського парляменту Вільфан. Конгрес пошанував память генерального секретаря Евальда Амменде, ініціятора меншинових конгресів. Вчора відбулися два реферати. Один представника німецької меншини в Данії Шмідта-Вадера і другий представника мадярської меншини в Югославії Дака. Темою рефератів були життєві права національних груп в европейських державах.

Невже реконструкція уряду?

У Варшаві кружляють поголоски про здогадну зміну уряду, яка має в найближчих днях наступити. Зміни в уряді вяжуть з поганим станом здоровля премієра ген. Славой-Складковського. Від довшого часу недужає він на печінку і виливи жовчі. В останніх днях стан його здоровля сильно погіршився. Премієр Складковський мабуть уступить зі становища премієра і задержить тільки теку міністра внутрішніх справ. Рівночасно прем. Складковський одержить довшу відпустку. В часі відпустки заступатиме його віцеміністер Кавецький. У проводі нового уряду стане мабуть полк. А. Коц. Також міністер справедливости Грабовський мав би уступити. Його заступить мабуть хтось із кол військових правників.

Фарисейські оборонці миру.

МАДРИД, 17. 9. ПАТ. Міністер закордонних справ Альварес дель Вайо, який їде до Женеви як перший еспанський делегат, заявив журналістам, що еспанський уряд є зовсім певний перемоги. Одинока тайна успіху повстанців крилася в негайнім виступі і раптовнім діланню. Ця метода завела і це позволило червоним зорганізувати свої сили. Боротьба, що її під цю пору ведуть червоні, не є тільки внутрішньою справою Еспанії, але загально европейською. Кожний, хто це зрозуміє, повинен заявитися за миром або за війною. Еспанський уряд бореться за мир Европи і думає, що має право до помочі усіх чинників, які співпрацюють над підтримкою світового миру.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 17. 9. ПАТ. Міністерство війни проголосило такий комунікат: Червона артилєрія бомбардує дальше Овіедо. Члени цивих організацій, які втікли з Сарагосси, оповідають, що повстанці терором здавлюють невдоволення цивільного населення. На фронті Ґвадарама повстанці залишили по битві більше, як 100 трупів.

На північнім фронті літаки збомбардували Овіедо, на арагонськім, біля Сіґуенси пішли червоні 3 км. вперед. На середущім обстрілювала червона артилєрія окруту Бубґрахо. На інших відтинках теж удалося осягнути деякі успіхи.

Блаженні віруючі.

Абісинська делегація їде до Женеви.

ЛЬОНДОН, 17. 9. ПАТ. Абісинське посольство в Льондоні повідомило, що абісинська делегація виїде на зібрання Союзу Народів до Женеви в суботу. Вона складатиметься з абісинського посла в Льондоні Мартіна, Льорен-ца, Течаза і професора Ґастона Жезе.

Райтер додає, що абісинська делеґація репрезентуватиме абісинський уряд, що його тимчасовою столицею є Ґоре. Є мало правдоподібне, щоби Гайле Селясіе поїхав до Женеви.

Участь абісинської делеґації залежатиме від верифікаційного комітету повновластей.

Хрестоносний похід ірляндців.

ЛЬОНДОН, 17. 9. ПАТ. Англійська преса подає, що ірляндських добровольців зорганізував граф Ареляно, що належить до окруження Альфонса XIII. Ареляно працює в тісним контакті з ген. О' Даффі, провідником ірляндських фашистів.

Думку зорганізувати відділ добровольців на поміч еспанським націоналістам прийняли з одушевленням. Виправу до Еспанії проти червоних уважають ірляндці правдивим хрестоносним походом.

ЛЬОНДОН, 17. 9. ПАТ. Щоденник „Стар" повідомляє, що в урядових колах викликала велике затривоження вістка про намірений виїзд до Еспанії 2.000 ірляндських добровольців, що належать до фашистівської організації ґенерала О' Даффі. Хоч цілу ту справу окутує як найбільша тайна, приїзд ірляндських добровольців, що хочуть боротися по боці еспанських націоналістів, може викликати поважні міжнародні комплікації.

Багато зпосеред добровольців служило в британській армії підчас світової війни. Це старші й досвідчені ветерани, які — на думку щоденника — можуть мати поважний вплив на вислід громадянської війни.

Присилайте передплату!

Нова книжка. Бібліотека „Діла".

„ЧОРТИЦІ"

БАРБЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол 3·—.

Букарешт і Братислава.

Суть Малої Антанти та значіння останніх подорожей і конференцій її керманичів.

Букарешт, 14. вересня 1936.

Мала Антанта бє вже рекорди нарад... Ледви відбулася в Букарешті відома стріча „короля, регента та президента" (король Карло рум., регент Павло югослав. та през. Бенеш чсл.), і потім наради начальників головної булави та зїзди малоантантських журналістів, економістів, парляментаристів, студентів і т. д., і т. д. — аж ось знову наради, цим разом з приводу гостини сербського премієра Стоядіновича.

Ці румунсько-югославянські наради в Букарешті уважали за звичайний „вступ до братиславського конгресу". В дійсности побут югославянського премієра у Букарешті мав ще своє окреме значіння. Існують питання, які однаково цікавлять Югославію та Румунію, а не торкаються третьої союзниці — Чехословаччини. Згадаймо тільки найважніші: 1) територіяльні домагання спільного сусіда Болгарії, 2) справа будови стратеґічного мосту на Дунаю, що лучив би важніші промислові та військові осередки Румунії та Югославії, 3) спільна акція проти розкладової діяльности Коміntерну на Балканї.

Тому не має слушности англійська преса, яка добачує в останній гостині п. Стоядіновича тільки відгомін наглої дипльомації відомого совітофіла, „залізного" міністра закордонних справ Тітулеска. Адже Стоядінович був запрошений до Букарешту ще весною ц. р. Інша річ, що з своєю подорожею зволікав аж до часу, коли не стало в Букарешті п. Тітулеска, щирого Літвінового приятеля.

Зате паризькі органи п. Блюма потішають себе цими букарештенськими гостинами, бо добачують в них заперечення „тенденційних відомостей про німецько-югославянське зближення, що їх поширювали ревізіоністичні пресові агенції". А проте югославянська преса, головно офіціяльний орган, писаний також у французькій мові, оминає ці „примарі точки", не будучи всилі заперечити, що все-таки перед місяцем підписано в Білгороді доповнення до попереднього торговельного договору з Німеччиною. Річ іде там про великі замовлення у німецьких фабриках Круппа та про фінансову допомогу, яку приобіцяв Югославії мін. Шахт. Коли дійсно дійшло до тісної, хоча покищо ще тільки економічної співпраці між Берлїном та Білгородом, то ще лекше заговорить ся між Білгородом і Букарештом п. Татареска про деякі з вищеназваних справ: передусім щодо спільного фронту супроти Совітів.

Як знаємо, у Білгороді досі нема ще совітського дипльоматичного представництва: кружляють дуже вїродостойні поголоски, що пп. Татареску й Антонеску (новий рум. міністер закордонних справ) зупинять темпо, з яким п. Тітулеску штовхав Румунію в обійми Совітів. Залив Румунії совітською пресою та пропаґандивною літературою і платними большевицькими агентами — це такий безпосередній наслідок „зближення" між Румунією і Совітами, який кожному румунському патріотові мусить дорадчувати мешій тепер „віддалюватись" від такого

сусіда. Не виключено, що югославянський та румунський премієр найшли спільну мову і щодо зростаючих впливів Москви у Чехословаччині.

Окрему малоантантську проблему творить збройня ревізіоністичних держав: Мадярщини та Болгарії. В усіх трьох малоантантських столицях прийшли вже до висновку, що ліком на збройня мадярів і болгар не є німчина Женева, лише систематичне дозброювання малоантантських військ. Таким робом на шлях збройневих перегонів вступила вже вся середня Европа, з цілим Балканом включно. У звязку з цим сербський уряд рішив запевнити собі румунську нафту для своєї адрійської фльоти та вже змоторизованої артилерії. Тому не було несподіванкою, що п. Стоядінович підчас свого побуту в Румунії оглядав тутешній нафтовий басен (Прагова), щоб уже на другий тиждень відвідати чеські фабрики Скода.

Розуміється, що в заміну за румунську нафту високої якости та за новітню чехословацьку зброю, Югославія віддячиться сирівцями (мідь!), потрібними чехословацькому та румунському промисловці.

Як знаємо, Мала Антанта є доповненням „Великої" так як Балканський Союз став тепер доповненням Малої Антанти. В той спосіб удалося Франції дійти аж на другий кінець Середземного Моря, втягаючи (позичкою!) Грецію у сферу своїх впливів. Був це болючий удар для англійських інтересів над Середземним Морем, але другим кінцем обернувся проти самої Греції, коли через союз із Францією втиснулась до Греції хмара семітських „посередів", яких робота проявилася дуже швидко: від Тракії до Крети котилась хвиля страйків. Відбудова монархії у Греції реституювала тамошні англійські впливи, — останній тихий переворот ген. Метаксаса спаралізував совітські впливи. Але щоб не трапились якісь несподіванки деньбудь іде на Балкани, Англія шукає відповідних оборонних підстав.

Ці місця вибрав тепер сам Едвард VIII., що довший час перебував по дальматійських военних пристанях. — ще на те, очевидно, щоб оглядати перестарілу фльоту Югославії (ще спадщина Австрії, тепер антикварський крам), або подивитись скромні дарунки югославянської союзниці Франції. Так само непереконливо звучить вістка французької преси, немов „адрійська прогулька короля Едварда є приглядкою для Італії, що заскоро вважає себе володарем Середземного Моря". Багато імовірніше звучить те, що Англія шукала (і найшла) нових пунктів, з яких найлекше буґоб стерегти своїх грецьких надбань та вирівняти втрати в Монтре. Бо наслідки Монтре могліб буґи дуже болючі: ось деяні Совіти стали господарями „московського (?!) ставу" (Чорного Моря!), як уже запевідають „мурґушайні" відвідини совітської военної фльоти у дарданельських сусідів. Такі забаганки та несподіванки не тільки для Англії невигідні, але й для всіх балканських держав. І тому, коли п. Стоядінович виїздив в Букарешту, сказав один відомий румунський політик: „побачите, що з Братислави пойде серб до Льондону"...

Який же підсумок конференції Малої Антанти у Братиславі?

Чеська преса „приготовила" ці наради своїми класичними мотивами про економічну та політичну експансію Німеччини та про ревізіонізм Мадярщини і Польщі. Югославянську пресу непокоїли недавні ще поголоски про можливість реставрації Габсбурґів: адже далеко ще до ідилії між сербами і хорватами і недобре буґоб хорватам пригадувати старі габсбурські обіцянки!... Знову французька преса, що так голосно „відкрила" уповноваження фон Папена хермувати балканською політикою Німеччини (в дійсности п. Папен має вже від 3-ох літ нагляд над німецькими посольствами у Празі, Білгороді, Букарешті та Софії) — із полекшою „витала" малоантантські наради, як сам доказ існування того державного блоку.

Зміст нарад відомий: запевнення солідарности, протиревізіоністичні постанови, підкреслення потреби „регіональних порозумінь в рамцях загального миру" і т. д. Актуальними справами були: плян чсл. премієра Годжи занять спільне становище до справи зміни статуту Ліги Націй, та скасування т. зв. европейської комісії Дунаю. Цей плян у засаді одобрено. Рішено в Женеві спільно протиставитись проектам зміни статуту Ліги Націй, „якщо така зміна торкала би теперішніх кордонів малоантантських держав". Югославія та Чехословаччина згодились піддержати акцію румунського уряду у справі скасування „дунайської комісії", щоби звільнити флябу від нагляду великих держав. Далі учасники конференції погодились, що відруження міжнародних відносин може прийти раніше при безпосередніх переговорах, як за посередництвом Ліги Націй. Румунія ніби взяла на себе ролю посередниці між Польщею та Чехословаччиною, щоби завернути тих сусідів до їх „добрих взаємин із 1923 р.".

Так само малаб Румунія влекшити порозуміння між Югославією та Італією. В заміну за це Югославія спробує збанкити Мадярщину до Румунії, а Чехословаччину до Мадярщини. Знову Чехословаччина, ця ревна союзниця Совітів, бажає переконати Югославію та Румунію про мирні (!) заміри Москви...

І тут переборщив п. Бенеш свої совітські симпатії та пошкодив своїй славі політика-реаліста, коли із запалом заявив (13. IX. 36): „Політикою Совітів є співпраця в Лізі Націй. Москва підписала пакт ненападу — значить Москва сама прогнівиться агресивному большевизмові."

Ця одна фраза свідчить вже достаточно про те, що до деяких найсуттєвіших справ підхід членів Малої Антанти — зовсім ріжний. Тому треба сприматись з оцінкою, яку практичну вартість матиме зїзд у Братиславі.

О—ко.

—o—

Зміни у французькій дипльоматії.

ПАРИЖ, 17. 9. ПАТ. На вчорашнім засіданні ради міністрів, при участи міністра торговлі Бастіда, який вернувся до Парижа, міністр внутр. справ Салянгро подиктував комунікат про питання закордонної політики, які рада міністрів розглянула.

На пропозицію міністра закорд. справ Дельбо, устійнили склад нової французької делегації на 17. засідання Союзу Народів.

Рада міністрів ухвалила, що на місце генерального резидента в Мароку Пейрутона буде визначений начальним вождем марокканських військ генерал Нобе, а Пейрутом перейде до дипльоматичної служби. Генерал Нобе ввійде як член до Найвищої военної Ради. На внесок міністра Даладіє ґенерала Десіярдіса іменували шефом ґен. штабу летунства.

Салянгро інформував раду міністрів про конфлікт робітників з підприємцями в Ліль. Міністр внутрішніх справ заповів спеціяльний розпорядок про еспанських емігрантів.

Рада міністрів рішила на пропозицію мін. Дельбо перевести великі зміни в дипльоматії в вислід тих змін подати до приладного відома.

Закінчення і білянс
національ-соціялістичного конґресу в Нірнберґу.

Конгрес національ-соціялістичної партії в Нірнберґу закінчився дня 15. ц. м. великою промовою Гітлера, в якій він підсумовуючи дотеперішні осяги національ-соціялістичної революції та ще раз виказуючи конечність боротьби з комунізмом, закликав німецький нарід до єдности, вірности й жертвенности, щоби забезпечити Німеччині належне їй місце серед культурних народів.

—

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 8)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

СТЕФАН КАЧАЛА.

Стефан Качала, б. парох у Шельпаках коло Збаража, промовляв уперше в Соймі в дні 27. грудня 1866. р., коли прийшов на чергу звіт едукаційної комісії про Раду Шкільну Краєву.

Наші посли виступали рішуче проти цього закону, бо вважали, що це перший крок до польонізації українського народу. Тоді Стефан Качала намагався в останньому моменті переконати поляків, що освіта може приймитись і розвиватись тільки матірньою мовою народу та виказував шкідливість предложеного краєвого закону. Він закінчив свою промову отсими словами: „Єсьм сином України; нарід український живе, жити хоче і жити буде! Боронимо тільки нашого права, а домагатися того права і боронити його — це есть **святий обовязок кожного доброго українця.** Але польська більшість Галицького Сойму не послухала голосу остороги о. Качали.

Відтак Качала зазначився у нас своїм окремим політичним становищем у 1873. р., коли то при перших безпосередніх виборах до Державної Ради у Відні вибрали його послом до Державної Ради в польській виборчій округі Тарнів—Бохнія. Значить: його вибрали поляки, бо він тоді обстоював поміркованну програму федералізму супроти поляків — без нарушення самостійности української народности. („старорусини", що гуртувалися в політичному товаристві „Руска Рада" у Львові, не хотіли поставити його кандидатури на посла до Державної Ради.).

Стефан Качала заступав тоді думку, що відношення тільки мадярів, німців і поляків не вдержить Австрії і тому хто хоче сильної Австрії, повинен бути за зфедеруванням усіх націй на основі рівноправности. Отся федералістична політика о. Стефана Качали спричинила відкритий лист з Великої України, що вийшов з кругів професора Михайла Драгоманова і появився у „Правді" у Львові.

Самостійне було також становище посла Стефана Качали супроти українських послів у віденському парляменті при нагоді нарад над законом про уладження правних відносин католицької церкви. Стефан Качала був проти цього закону і сказав дня 14. березня 1874. р., що якби цей закон предложено у львівському Соймі, то всі наші посли були би против нього, але що він виходить з Відня, то вони голосують за ним. Закон буде з Відня, але ті, що стануть цей закон виконувати, будуть у Галичині, — а він не хоче, щоб духовенство віддано на самоволю влади в Галичині, бо цей закон стоїть на становищі поліційної держави. Отже Качала обстоював свободу католицької церкви та незалежність нашого духовенства та не вязався тим, чого хоче центральний уряд.

З останніх промов посла Стефана Качали в Галицькому Соймі заслуговують на згадку дві промови: в соймовій сесії з 1878. р. його промова в справі дрібного кредиту для селян хліборобів і для ремісників, щоби рятувати їх від лихварських довгів, і в соймовій сесії з 1881. р. проти субвенції краю на будову інтернату оо. Воскресенців у Львові. Стефан Качала виступив безоглядно проти того інтернату, що мав бути новим замахом на українську молодь, і при цій нагоді розправився він зі всіми атаками поляків на українців. На закид доносів про українську нельояльність він сказав: Чи ми дали причину до бомбардування Львова в 1848. р.? Чи ми висилали Бемів і Дембінських на поміч мадярам, котрі здетронізували свого короля та зложили свої прапори у ніг царя Николая?... Коли ж поляки хочуть усунути міжнаціональний антагонізм, то мають простий засіб: дати рівноправність та не допускати, щоб єзуїти нами колотили.

Після цього він звернувся до польських послів і сказав: Не забувайте, що Україна не кінчиться на Збручі! Свою промову закінчив запитом: Чи хочете здорової згоди, чи гробової? Першу дає рівноправність другу інтернати. Вибирайте!

Отся промова викликала велике вражіння в Соймі, але проте польська більшість таки ухвалила краєву підмогу на перевиховання української молоді польськими єзуїтами. Одначе вони таки не винародовили нашої молоді, бо життя в нашому народі було сильніше, як сподівались наші опікуни.

Промова посла о. Стефана Качали зробила своїм сміливим тоном одушевлення в краю та й у Львові слідний був підйом духа. Наша українська громада вшанувала тоді достойного посла політичним бенкетом у готелі Жоржа у Львові, а українське студенство вислало до нього делеґацію з подякою за оборону прав українського народу. В цій делеґації були: Евген Олесницький, Андрій Чайковський, Володимир Коцовський і я.

Старенький Качала подякував нам за привіт від української молоді та розпитував про організацію і матеріяльні відносини нашого студентства. Він вдався з нами також у розмову про політику і вказав на трудне становище наших послів супроти непримирної постави польської сторони. При кінці сказав, що перед нами стоїть важке завдання роботи між народом, щоб освідомлювати і порушувати народні маси. У власних силах наша перемога.

Це був його заповіт до нас молодих.

Закарпаття.

БУДОВА МОСТІВ І ДОРІГ НА ЗАКАРПАТТІ.

Минулої неділі відбулася святочна передача населенню новозбудованого мосту на Тисі у громаді Велатин біля Хусту. На відкритті був присутній краєвий президент Розсипаль, що його іменем назвали цей міст. У товаристві Розсипаля був теж радник краєвого уряду інж. Мілявц. Міст довгий на 284 м. і є другим що до величини залізним мостом у Чехословаччині. На першім місці стоїть великий міст на Ельбі біля Авсігу. Будова мосту тривала 19 місяців і коштувала 2 і пів мільона чеських корон.

Відділ для надзвичайних робіт у краєвім уряді в Ужгороді переводить тепер низку дуже важних реконструкцій державних доріг. У першу чергу уконнуть важкі закрути на державній дорозі Кошиці—Яблоница і на відтинку Велика Копаня біля Хусту. Ці дуже важкі й небезпечні серпентини викинуть і вибудують нові дороги. Також відтинок дороги Ужгород—Мукачів біля громад Великий Ліс і Середня буде направлений. Дорога буде частинно бетонована, частинно асфальтована. Виасфальтують також відтинок дороги Вилок—Дальова, який в комунікаційним получанням із Румунією. Крім цього вирівняють вальцями багато доріг і закінчать теж будову відтинку Воловець—Волове у північнім Закарпатті.

КАНАЛ НА ЗАКАРПАТТІ?

Відомий фабрикант обуви Батя написав статті до газет, що треба би конче зробити канал між Підкарпатською Русю й історичними землями. Канал проходив би з Рахова через Ужгород, Братиславу до Оломуиця і був би 800 км. довгий. По думці Баті той канал можна збудувати накладом 280 мільонів к.ч. Була би це дуже корисна інвестиція, бо ріжні товари — готовно дерево — можна було би спроваджувати із Закарпаття на Мораву дуже дешево. Крім того не лише при будові каналу, але й по скінчені його будови мали би постійний заробіток тисячі людей, що дістають тепер підмогу як безробітні.

ЧЕСЬКА МОВА У ВИДІЛОВИХ ШКОЛАХ.

Навчання української мови в чеських виділових (горожанських) школах не є обовязковим предметом. Зате чеську мову в українських виділових школах форсують усіма способами. Висліди фатальні, бо в багатьох школах нема відповідних кваліфікованих сил і учні перепадають при вступних іспитах до гімназії з чеської мови. В дописі до „Українського Слова" (ч. 31 з 10. ц. м.) якийсь дописувач учитель висказує погляд, що чеська мова у виділових школах на Закарпатті зовсім зайва, бо більшість учнів ніколи її не потребуватиме у своїм житті. Якщо мають її вчити, тоді слід дати ученикам змогу її добре навчитись.

ТЕАТРАЛЬНЕ ЖИТТЯ.

Члени „Нової Сцени" при філії „Просвіти" в Хусті приступають до дальшої праці. На репертуар „Нової Сцени" складаються такі пєси: „Наталка Полтавка", „Маруся Богуславка", „Запорожець за Дунаєм", оперета „Барон Кіммель", „Флірт і кохання", драма „Кривавi перли" і багато інших пєс.

ЗІЗД СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ У ХУСТІ.

В суботу 19. ц. м. відбудеться в Хусті VII. звичайний зіезд чехословацької соціял-демократичної партії Підкарпатської Руси. На зіезд прийде міністер інж. Нечас, який реферуватиме теж про політичні й господарські справи. В неділю 20. ц. м. відбудуться в Хусті маніфестації з приводу приїзду міністра інж. Нечаса. Маніфестації уладжує чехословацька соціял-демократична партія Підкарпатської Руси. Маніфестувати будуть за світовий мир, господарське забезпечення молоді та за поготівлю до оборони народу... На маніфестаційнім вічу в Хусті промовлятиме теж міністер Нечас і сенатор Дундр. Учасники з дальших околиць користуватимуться залізничими знижками.



Мило Пальмолів можемо поручити не лише до лиця. Коштує воно так небогато, що мільони жінок уживає його також до купелі. Мило Пальмолів завдяки своїй багатій і проникливій піні виніжнює і відмолоджує шкіру, очищуючи рівночасно пори з бруду. Щоденна купіль Пальмолів є таким робом правдивою „купіллю краси", що запевнює кожній жінці цю осяйну вроду, що рішає про її успіх.



Криваві сутички поліції у Грубешівщині.

5 осіб убитих, 3 поліцаї ранені.

ЛЮБЛИН, 17. 9. ПАТ. В кількох селах грубешівського і замойського повітів державні власти ствердили протидержавну діяльність низки агітаторів, що пристосовували у відношенні до місцевого населення безоглядний терор. У звязку з цим в останньому часі відбулися ревізії серед комуністичних діячів. Їх арештовано і передано судовим властям. 16. ц. м. під час ревізій у селі Зуків на Грубешівщині група бунтарів, бажаючи не допустити до арештування провідника, чинно заатакувала поліційний відділ. До поліції віддали низку стрілів. Кількох поліцаїв ранених. Один із них помер у шпиталі в Замості.

Командант поліційного відділу приказав дати сальву у повітря на знак остороги, а коли це нічого не помогло і бунтарі далі наступали на поліцію, поліційний відділ у власній оборонї стрілив до нападників і пять з них згинуло. Після привернення спокою, влада безпеки арешту вала 15 відомих комуністичних агітаторів.

—o—

Ширіть наш часопис!

ВАСИЛЬ ВЕСОЛОВСЬКИЙ.

Жаль за давніми Бережанами.

Коли віджаєте до Бережан, бачите став як море. Для мене було це спомином моря з тих давніх літ, як учерше відкрилося воно моїм очам при візді до Абації. Навіть нема сміливости описувати цієї окраси міста над Золотою Липою — вже так гарно „розписали" його Труш і Ковжун. Тільки не шукайте їх образів у бережанському касині. Є в домівці цього касина єдиний немилосерний „лубок-кітч", аж очі ріже. Видко, що справді тяжка це справа придбати кілька образків наших мистців, коли стільки їх маємо і коли вони гинуть з голоду!

Чому такі образки повинні бути у касині? Бо касино, себто український клюб у кожному нашому місті (не то окружному, але й повітовому) повинен бути репрезентаційний. Тим більше у Бережанах, де люди по домах у себе не бувають. Злобні кажуть, що бережанці це англійці „першої кляси", бо нікого до хати не впускають. Недурно на кожній фіртці читаєте: „злі собаки". Але англійці (вибачте за порівняння) саме створили клюби з найбільшим комфортом, де можна проводити ввесь вільний час по товариськи. З бережанського касина можна навіть уночі втікати над став...

Ще про той став.

23-го серпня відбувалися тут краєві клюкові змагання. Із плавців були учасники змагань у Луцку; між ними один учасник берлінської Олімпіяди. У пливанні першу нагороду здобув бережанець Туня Бойко, наш чистокровний земляк, що мусів виступати у барвах „Погоні". Хто не вірить, нехай зогляне до спортових звітів. Цікаво, чому наша бережанська молодь мавши такий неоцінений терен як став не зможе зорганізувати своєї спортової дружини.

На старше громадянство може не рахувати. Хоч у Бережанах є яких три сотні емеритів — неабияка громада бездільників. Між ними найдеш неодного „фельдшпілера", що користаючи з доброї кон'юнктури пішов на добре, зовсім незаслужений хліб.

У ярмаркавий день бачив я випроти хати де мешкав, одного у силі віку громадянина, що від досвітку до пізнього вечора стояв при брамі і не пропустив ніодного газди з безротою, ніодної газдині з коровою, щоб не розпитати їх „про все". Гадав я, дивлячись на нього, що це урядовий „оглядач худоби" — хлоп як мур, а виявилось, що це... емерит, який так страшно нудиться.

Та може я дивився на це завадто з висока — з Ватикану. „Бережанським Ватиканом" називають місцеві греко-католицьке приходство. Колишній тутешній парох бл. п. Кордуба — людина страшно горда та амбітна, поставив собі палату для суперництва із двором графа Якова Потоцького. І вибудував не кімнати, а салі-гаражі, в які треба би вложити хіба графське майно, щоб можна там мешкати. Ніщо не поможе вам сусідство Раю, з чудовою липовою алеєю, ані сусідство зразково втриманого поетичного цвинтаря серед дерев, піль і тиші.

Славна гарна бережанська околиця — єдина потіха для мешканців, що дуже змінилися за останніх двацять літ. Усе тепер тут кінчиться на сплітках і всі „ниви" нашого громадського життя лежать облогом. Нема ні порядної салі — на віча, відчити, концерти та театральні вистави, бо ця стара „Надія" — зовсім безнадійна, така занедбана, що навіть розважальні для гостей не має, не кажучи вже про те, що ще більше необхідне для зборища кількасот людей. Сидів я на концерті Котка на складаним, розтелепаним кріслі, ввесь час тремтючи, щоб не зіпсувати музичного настрою коли гепну на долівку.

Все це наслідок недостачі людей, що вміли би справді дещо зорганізувати. Як у деяких інших малих містах емерити та пудлярі починають усякі розмови від „гем-гем", так у Бережанах усе починається і кінчається на „бем-бем". Дивлячися на бережанський громадський устрій нагадався мені Калуш — як повний контраст своїм зразковим ладом до теперішніх розхитаних Бережан. Калуш — зорганізувала славна трійця: д-р Іван Курівець, д-р Андрій Кос і о. кан. Володимир Петрушевич. І хоч провідником Калущини був ціле життя д-р Курівець у всіх товариствах головою — слухайте бережанці! — була завсіди інша особа. Чув я в місті і таке, що краще було би, якби послом була завсіди людина з даної округи, звязана з нею, а не далекий гість, але це балачка не тільки Бережан, — тільки загальна, звязана з новою виборчою системою.

Чи вільно згадувати ще досі про славну традицію бережанських організаторів і діячів: о. С. Лепкого, д-ра Ковшевича, д-ра Андрія Чайковського, д-ра Володимира Бачинського, Т. Старуха. І. Прийми...? Краще і не згадувати, коли дивишся на теперішній маразм.

Щоб підкріпити свою душу, треба йти як на прощу в Монастирок — до церковці в лісу у пргарній котловині в селі Лісниках, на ерекціональній бережанській сіножаті. У день Преображення Господнього приходять сюди тисячі прочан із Бережанщини, Рогатинщини, Перемишлянщини

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот

Мети й методи — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрями — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Осип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Гриць'ко Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла".

Довкола Еспанії.

СИЛА ПРОПАГАНДИ.

Не можна навіть сумніватися, що при помочі великих засобів можна формувати „публичну" опінію так, щоб вона проявлялася у бажаних напрямах. Та всеж є деякі межі навіть найдосконалішої пропаганди. Ось, наприклад ще недавно, за абісинського конфлікту, можна було при помочі великої і постійної пропаганди вповнити в більшість англійських виборців, що вони мусять ненавидіти італійців. Нині велика частина англійської преси намагається „переконати" тих самих виборців, що в інтересі Англії лежить перемога лівого людового фронту в Еспанії. Але здається, не так легко буде переконати англійських виборців, що тимсамим вони мусять любити большевиків. Кожному ясно, що перемога т. зв. людового фронту мусіла б довести до повної большевизації Еспанії. І згаданій пропаганді в Англії повищо не вдалося зедгати англійську публичну опінію; навпаки, та опінія роздвоїлася на два протилежні табори.

АБІСИНІЯ — МІЖНАРОДНІ ПОЗИЧКИ — ПЕРЕМОГА ЛІВИЦІ В ЕСПАНСЬКИХ ВИБОРАХ.

В часі абісинської війни писав „Файненшпел Нюз", що „влада правиці в Еспанії могла б стати союзницею Італії у середземноморському конфлікті". Те, що сталося на сході Середземного Моря (загроза від Італії англійським інтересам у наслідках італійської перемоги в Абісинії), моглоб повторитися на заході того моря, коли б в Еспанії перемогла правиця. Від висліду еспанської громадянської війни залежить будучність Гібральтару та цілого торговельного шляху на Далекий Схід, який вже і так сильно загрожений внаслідок італійської перемоги на другому кінці Середземного Моря. Тому фінансові кола Англії, головно міжнародня льондонська Сіті, думали і в цьому напрямі формували й англійську публичну опінію — що в інтересі Англії лежить перемога лівиці в Еспанії. Про становище і впливи льондонської Сіті свідчить найліпше хочби знову той самий „Файненшпел Нюз", який зараз після перемоги людового фронту в еспанських виборах заявив, що тепер Еспанії вже можна дати позичку, „бо нема небезпеки, щоб ліва влада хотіла тої позички вжити на воєнні приготування проти Англії". (Відомо, що вдячна еспанська ліва влада була погодилася навіть створити морські та летунські бази в Еспанії, яких Англія підчас абісинського конфлікту так потребувала).

І дійсно, зараз після перемоги лівих в еспанських виборах, прийшло до суперництва поміж міжнародними банкірськими групами щодо позички лівому еспанському урядові. А поважний англійський тижневик „Дж. К—а Вікл" просто залитує, чи частина англійської позички (40 міл. фунтів) Франції не проховзнула якимись тайними дорогами до Еспанії, та чи нема якогось звязку між зунищією посиланою із заграниці червоному фронтові в Еспанії і тим не оправданою англійською позичкою (10 міл. фунтів) Совітській Росії? Одно певне, а саме, що мадридська „влада" розпоряджає величезними сумами. Виходить, що інтерес міжнародньої торговлі та міжнародніх позичкодавців сходиться з інтересом англійського народу. Мало то з нас розуміє, чому саме в інтересі Великої Британії є видати еспанський нарід на поталу інтернаціонально фінансованому комунізмові.

НЕРІШУЧІСТЬ АНГЛІЇ.

У закордонній політиці Англії нема одної лінії у важних конфліктах. Її керманичі: фінансісти, високі урядовці та політики, як недавно в абісинському конфлікті, так і тепер в еспанському, поділили свої ролі або пробують ріжних способів. А те, що остаточно вийшло із нерішучости Англії супроти Італії, може легко повторитися і у справі Еспанії: справа ця може сама вирішитися, без Англії.

Перемога червоної революції довелаб до повного обезсилення Еспанії та розбилаб її на ріжні воюючі між собою частини. Тоді для Англії зниклоб на довший час мариво італійсько-еспанського аліянсу на Середземному Морі. Перемога ж націоналістів певно довелаб до консолідації Еспанії під якоюсь диктатурою та до згаданого аліянсу Еспанії з Італією, який став би сильною загрозою для англійського середземноморського шляху від Гібральтару. Ті, що так думають в Англії, є за політикою скритої допомоги людовому фронтові, маючи на меті не давати фінансової та іншої помочі повстанцям, а давати їй „червоним", заплющуючи при тім очі навіть на те, коли хто постачає воєнний матеріял червоним. — З другої ж сторони, перемога червоних булаб шкідливою для Англії у двох напрямах: вона загально підвищилаб довіря і шанси червоної революції в цілій Европі та, головно, довелаб до розділення Европи на два крайньо ворожі блюки, а це легко довелоб до вибуху нової світової війни. І одно і друге є для Англії крайньо небажане і небезпечне. Бож головний інтерес Англії, яка все ще дістає кольосальні матеріяльні трибути із своїх доміній і кольоній, вимагає миру.

ЗАСАДА НЕВМІШУВАННЯ.

Як у минулому, наприклад за абісинського конфлікту, так ще і тепер схиляється політика Англії у сторону підтримки червоних. Візьмім хочби таку справу як оборона в Англії засади невмішування европейських держав в еспанську громадян. війну. По суті ця засада дає деякі вигоди червоним в Еспанії, бо червоні мають перевагу на морі, куди при всій невтральности уряду можна багато перепачкувати, тоді як націоналісти потребують головно літаків, які тоді потайки імпортувати. „Невтральність" добре розуміє Москва і тому так сильно підтримує засаду невмішування та мабуть в цьому напрямі післала відповідні вказівки і до Парижа; бо спеціяльно Москва має безліч можливостей і способів потайки і надалі помагати червоним, головно грішми. Крім того Москва розуміє, що коли б червоним дали отверту поміч з закордону, то це спровокувало би Італію до безпосередньої інтервенції, а італійська інтервенція булаб під цю пору рішальна. Але чи така політика Англії розумна? А що буде, коли націоналісти всеж виграють? Ті, що таку політику Англії підтримують, увіряють, що на випадок перемоги націоналістів буде можна скоро і легко змінити фронт. Та чи справді так? Чи було це можливе після італійської перемоги в Абісинії?

Мала Португалія, для якої червона небезпека занадто близька, не дуже то вірить нашим фразам про невтральність та без усякого фарисейства борсенить своєї власної шкіри, явно підтримуючи повстанців.

СПІЗНЕНА ЦИТАТА.

Недавно заявив був міністер війни у червоному уряді Еспанії, сеньор Прієто, що „влада" мусить перемогти, бо має кольосальні засоби золота і гроша. „Наскільки Наполеон мав рацію, що перемога у війні є тріюмфом гроша, то наша перевага є більш, як очевидна". Це бувало правдою. Але сила гроша не є вже тим, чим була колись. Її вістря перший зломав президент Рузвельт в Америці, а вслід за ним і інші держави (Німеччина, Італія, подекуди Франція, а навіть і уряд Великої Британії — хоч і проти волі льондонської Сіті), визволяючи свою гроші політику із рук та необмеженої контролі інтернаціональних банкірів. Сила гроша, яка ще донедавна лежала неподільно в руках міжнародньої фінансієри, тепер зломана. В економії народній і світовій настає нова епоха, а вслід за тим заломлюється і вплив тої фінансієри на хід політичної дії народів.

Р. М—кий.

та Підгаєччини. Церковця ця простояла цілі століття і памятає ще татарське лихоліття. Попри неї йшли бранці з Рогатинщини в турецький полон, — туди йшла й Роксолана. В останній війні нападки татарсько-турецьких племен „жиші" совєтики турки зробили тут постій, перемінили церковцю на стайню і залишили румовища. Та після війни народ знову як колись місцеві приходив на „Спаса". Новий бережанський парох о. Е. Бачинський на швидку руку з матеріялу старого та нового відбудував церковцю. Але варт було би відтворити її в давньому вигляді; на щастя залишився рисунок і фотографія давньої будівлі, дуже характеристичної. Вже для тої самої великої скількости прочан, що приходять туди щороку, варт було би відновити церковцю зробити джерело та відгородити цілу площу. Дивне, що знавці старовини досі не поцікавилися іконостасом та образами. У віддалі яких двісті кроків від церковці є величезних розмірів скеля, що зветься „Чортів Камінь". На ньому вирізьблене Розпяття Христа. Єдиний клопіт, що той камінь стоїть на грунтах фундації гр. Потоцького. Крайня пора, щоб ціле щорічне відпустове свято мало якусь організацію. Цього року хрім бережанської процесії ніякої іншої не було, — навіть із найближчої громади Лісник не зявилася. Варт було би теж замість пускати пройдисвітів із своїм крамом, притягти представників якогось нашого товариства — хоч би св. Андрея — з гарними книжками.

Требаж числитися з тим, що народ від віків на Спаса ходить до Монастирка і буде туди далі ходити. На жаль ніхто ним лишем досі не зацікавився.

Архиєпархіяльні вісти.

Дояздаючими сотрудниками назначені: 1. Василинський Степан, капелян монастиря СС. Василіянок у Підгайчиках, в Журові буштинського деканату. 2. Зірчак Василь, катехит у Розділі, в Розділі миколаївського деканату. 3. Дмитрович Василь, завідатель Павлова, в Нестаничах радехівського деканату. 4. Лисовський Вячеслав, катехит у Галичі, в Галичі. 5. Левицький Константин, завідатель Гоздова, в Підберезі болеславського деканату. 6. Муравчук Микола, сотрудник у Зарицьких причіського деканату, в Грибовичах тогож деканату. 7. Содомора Олександер, завідатель Вирова струмилово-камінецького деканату, в Якимові милятинського деканату.

Рукоположені: 1. Андрушко Володимир Степан. 2. Антонович Евген. 3. Бялецький Роман. 4. Василик Степан. 5. Зарицький Олексій. 6. Кузах Степан. 7. Нехай Іван. 8. Поточняк Антін. 9. Теленько Володимир.

Померли:

1. **Токар Іван**, найкращий на цілу Архиєпархію світський місіонар, почесний крилошанин Митрополичої Капітули і радник Митрополичої Консисторії, вислужений декан і парох Підгаєць, юбілят і член посмертного фонду, помер 3. травня у 82-му році життя і 58-му священства. — 2. **Лопатинський Евген**, завідатель Каменя рожнітівського деканату і член посмертного фонду, помер 3. травня у 43-му році життя й 11-му священства. — 3. **Громницький Евген**, вислужений катехит середніх державних і різношкільних шкіл та радник Митрополичої Консисторії, помер 5. травня у 73-му році життя і 45-му священства, — 4. **Целевич Антін**, наділений правом ужиття пояса й колпака фіолетної краски, довголітній парох Лозини яворівського деканату, член посмертного Фонду, юбілят, помер 5. червня в 74-му році життя і 51-му священства. — 5. **Світенький Михайло**, почесний радник Митрополичої Консисторії, наділений правом ужиття пояса й колпака фіолетної краски, довголітній парох Ладичина, микулинецького деканату, юбілят, помер 15. червня в 78-му році життя і 52-му священства.

Читайте „Діло"!

Лугова Організація

у Старосамбірщині.

Перше лугове гніздо Старосамбірщини заложено в Лужку Горішньому в червні 1935-го року. До кінця 1935-го року заложено лугові гнізда в Лаврові, Топільниці, Нанчілці, Плоскім і Лопушанці; в останньому році гнізда в Старому Самборі, Лінниці, Вацьові, Сушиці і Галівці.

У літньому сезоні 1935-го року лугове життя Старосамбірщини назверх виявилося тільки у двох фестинах: в Лужку Гор. і в Старому Самборі. Вправляли „Луги" з Лужка Гор. і Лаврова. Весною п. р. на одній з лугових анбет рішено, що кожне лугове гніздо Старосамбірщини улаштує в цьогорічному літньому сезоні у своїй місцевості луговий фестин-попис, у якому візьмуть участь усі гнізда.

Такі збірні фестини-пописи відбулися: 12-го липня в Лужку Гор.; 19-го липня в Нанчілці; 26-го липня в Плоскім: 2-го серпня в Сушиці; 16-го серпня в Стрільбичах; 19-го серпня в Лужку Гор. (фестин лугових дорослів); 23-го серпня в Лінниці; 28-го серпня мав відбутися в Топільниці, але влада не дала дозволу; 30-го серпня в Ст. Самборі і вкінці 13-го п. м. рівночасно в Топільниці й Лаврові.

Осередком цих збірних фестинів був збірний луговий фестин-попис у Старому Самборі 30-го серпня. Взяло в ньому участь 250 луговиків і луговичок. Прибув на цей фестин теж делегат „Великого Лугу", заст. голови м-р Федорчак. Його прегарна промова, жовнірська промова залишила у луговиків дуже сильне вражіння. Крім цього на рахунок активности „Лугів" Старосамбірщини треба записати в немалій мірі „День жінки" в Старому Самборі (6-го п. м.), що на нього „Луги" прибули зорганізовано і взяли на себе удержання ладу та спокою на святі.

Цей рік — це перші кроки лугової організації у Старосамбірщині. За цей час зроблено передовсім осьщо: поставлено сильну основу під дальшу працю; розбуджено зацікавлення для лугової організації серед найширшого загалу старосамбірського громадянства; зліквідовано спроби анархічних елементів підірвати добру славу „Лугу". Із стадії першого ломання ледів рівнодушности і першого творення гурта активних піонірів переходить тепер лугова організація Старосамбірщини в стадію властивої внутрішньо-організаційної праці. — Віримо, що старосамбірська лугова організація не звільнить розмаху дотеперішнього розвитку і на будуче та виконає цю велику місію, яку вона повинна виконати у наших заспаних і комунізмом зворожених горах. *Я. Т.*



Єпископ І. Бучко проти антисемітизму.

У „Хвилі" з 17. ц. м. появилася довга розмова п. Шимона Шпунда з Преосв. єп. о. д-ром І. Бучком. Само інтервю попереджене ентузіястичним вступом під адресою Преосв. І. Бучка та атмосфери, в якій велась розмова... „...У затишній самотні бібліотечного салькону, у санктуаріюм робітні в одному з будинків Капітули на пл. св. Юра, унаглядняється і яскраво випливає всемогуча думка, що останньою вічечю тих, які надто суворо відчули найдани життя, — є Любов Ближнього..." Меритарично — Преосв. Бучко висловився надзвичайно різко проти всяких проявів антисемітизму, ба навіть задекларував себе виразно, як симпатик жидів: висловив свій подив і для Талмуду і для осадництва Теодора Герцля і для жидівської культури.

Причину „терпінь і переслідувань жидів" (так звучало перше питання) бачить Преосв. Бучко „здебільша у злобно розсіваних пісенітницях із прозорою метою. Бо кирпинки гадають, що топтючи і пранижуючи ближніх — тим самим зможуть вивищити і звеличити себе..." Єп. Бучко не погоджується з закидами щодо масової участи жидів у комуністичному русі і подекуди виправдує жидів-комуністів історичними й суспільно-економічними моментами. Твердить, що „вглянувши глибше в ту матерію, треба признати, що жид з природи річи не тільки не сприяє, але навпаки, осуджує комунізм. Цей факт випливає з жидівського індивідуалізму". Винуватців радить карати судом, а не скидати на все жидівство вину одиниць.

Щодо господарського бойкоту, то „купувати може остаточно кожний по своїй волі, отже, у кого кому до вподоби. Але стояти з палкою чи петардою під крамницею ближнього і бити чи калічити тих, що входять туди чи виходять — це варварство з гіршим підложжям, ніж звірячість".

Боротьбу з антисемітизмом уважає „боротьбою з антихристіянізмом", боротьбою в „обороні християнізму". „Антисемітизм є антихристіянізмом. Я особисто в усіх моїх проповідях перестерігав набожних перед антисемітизмом, який може довести до дезорганізації і зобрідливости також супроти підставових тез Нового Завіту". Теперішні прояви антисемітизму по селах єп. Бучко вважає „проминаючим обявом. Гадаю, що за кулісами нападів діє пружина антисемітської агітації. Сам сільський нарід, сам поневірянний і терплячий, є надзвичайно добродушний... Осуджую ті карігідні вибрики і важко дітканим сільським жидам висловлюю своє співчуття..." Взаєму симпатію до жидів пояснює єп. Бучко частими зустрічами з жидами починаючи від сільської народньої школи у Германові к. Винник, та пізнішими студіями жидівських книг. Оповідає про своє зворушення, коли жиди витають Преосвященного гебрайською мовою з нагоди його візитації. „Вже з чисто людських мотивів не можу бути антисеміто. а щож казати — зі становища християнського душпастирства? Людям, які не розуміють, що таке любов ближнього, слід перевести це в тім сенсі (для них безумовно більш зрозумілім), що до будови чогось потрібний інжинір, а завалити зуміє кожна свиня..."

Преосвященний осуджує гітлеризм, вказуючи такі його прояви, як неопоганізм та паління книжок. Є певний, що „антисемітизм не переломить вічнотревалого народу з 3.500-літньою культурою, повною терпінь і безупинних болів..."

о. О. ПРИСТАЙ. 97)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

При кінці треба згадати ще про громадське значіння вистави для самих українців. Це була справа, яка обєднала довкола себе до спільної праці ріжні громадські групи в Америці. Те саме було в краю, де до співпраці у виставовім комітеті обєднались майже всі господарські і культурно-освітні установи. Помагала активно виставі українська еміграція в Чехословаччині, Франції, Канаді, Бразилії й Аргентині. Ріжні установи і приватні особи довірили багато цінних предметів для ужитку на виставі безкорисно і без ніякого забезпечення на те, щоб причинитись до успіху виставн.

Український Тиждень дав виняткову нагоду переконатися, яке сильне почуття звязку із краєм і приналежности до української нації живе ще в нашій еміграції. Не зважаючи на тяжку економічну кризу, до українського павільону зїхались наші люди з найдальших кінців Америки і Канади, лише на те, щоб подивитись на власну хату на світовій виставі і пережити кілька хвилин вдоволення від спільного успіху. Український Тиждень це був праздничий тріюмф української еміграції.

Тих кілька завваг про виставу я подаю не від імени Корпорації Світової Виставн в Шикаго, а радше як представниця краєвих установ. Від їх імени я хочу подякувати американській еміграції за підтримку, яку край знайшов при влаштуванні виставн. Рік 1933. показав нам виразно, що українська еміграція це активний і сконсолідований чинник в українському житті. Вертаюся до краю з почуттям великого вдоволення з тої живучости нашої еміграції, якої я була свідком за час виставн, і те моє спостереження я хочу передати українському громадянству на рідній землі.

На українській еміграції тяжить велике завдання дати помічну руку її запропащеній батьківщині. Це завдання еміграція розуміє добре і вона старалася здавна підтримувати братів у рідному краю морально. У матеріяльній підтримці виставa показала, що еміграція шукає у своїй акції для рідного краю нових шляхів, які мають перед собою велику будучність. Дотеперішня допомога краєві проявлялася головно в матеріяльній підтримці родин емігрантів або громадських установ. Ця поміч хоч яка цінна, має все доривковий, тимчасовий характер. Крім того при змінених господарських обставинах в Америці еміграція щораз менше може проявляти таку поміч.

Тривкішим способом допомоги краєві є, замість посилати допомогу, дати змогу заробітку ширшим масам українського громадянства. А можливість заробітку можна дати організацією збуту краєвих виробів на закордонному ринку, а також допомогу продукційній кооперації у краю. Коли еміграція не може помогти краєві безпосередньо, то може купувати краєві вироби і знаходити для них збут. Може закладати підприємства, які могли б збувати краєві вироби, може вишукувати чужих підприємців, які зацікавились би нашими народніми виробами. Така поміч може бути постійна і навіть дуже видатна. Вона підтримає змагання нашого народу до економічної незалежности на своїй землі.

Вертаючись до краю, передаю цією дорогою поздоровлення всім організаціям, громадам, а також окремим громадянам, з якими мені довелося працювати за час мого побуту в Америці. Зокрема дякую за видатну поміч в справі центральним українським установам: Українському Народньому Союзові, Українському Робітничому Союзові, а цілій українській пресі за активну і живу прихильність.

Свого часу дуже багато говорили і писали про Українську Світову Виставу в Шикаго. Це було зовсім правильно, бо перший раз у нашій історії взяли ми тоді участь у такім кольосальнім підприємстві всесвітнього характеру. Наш виступ увінчався там справді надзвичайним успіхом, якого навіть у сні тяжко було сподіватися. Ми ясклід зарепрезентували себе перед цілим світом, як зріла, культурна нація, що має повне право на свою державну самостійність.

Тимбільше дивно воно, що цій справі не присвятили в нас досіль суцільного твору, де були б докладно та всесторонньо описані всі підготовні праці до нашої, **першої** Світової Виставн і ввесь її хід. Такий твір мав би, крім історичного, теж велике національно-дидактичне значіння для нас і дальших поколінь.

Щоправда, недавно довідався я, що д-р Степанківський зобовязався написати історію Українського Павільону на Всесвітній Виставі в Шикаго і на цю ціль уже був дістав значну суму грошей. Одначе свого зобовязання він чомусь не виконав.

Те все, що вдалося мені зібрати і я подав тут, ніяк не може бути повним оглядом Української Світової Виставн. До цього я навіть не маю претенсій. Ось тими фрагментами, що я старався їх змонтувати в одну цілість хочу дати лише загальний огляд головних фактів, а враз з тим і деякий матеріял для майбутнього історика.

Нашого успіху на Всесвітній Виставі в 1933. році ми не повинні забути і він не сміє розгубитись у ході нових подій нашого життя. Його конче треба утрівалити, бо цей небуденний успіх має бути нам заохотою до дальших національних досягнень.

У Шикаго світ пізнав високу українську культуру та вельми прихильно висловився про неї і взагалі про всі наші придбання. Ми приєднали собі на Всесвітній Виставі багато впливових приятелів серед чужинців. А мобілізацією майже всіх громадянських сил для підготови участи в цій Виставі склали ми з успіхом іспит національної організованости. Хоч і були недомагання, зрештою зовсім зрозумілі в наших невідрадних умовинах, але всеж осягнули ми намічену мету. Завдяки посвяті й невсипущій праці одиниць та завдяки незломній вірі і щедрій жертволюбивости громадянства Українська Світова Виставa в Шикаго увійде в нашу історію, як один з великих і тріюмфальних осягів Української Нації.

(Кінець).

Приєднується цілком до заяв кардиналів Фавльгабера та Інніцера в обороні жидів, бо „вони кермувалися заповідями Євангелія". Так само дивується капшаній у справі ритуального зарізу, протиставляючи вдоганним терпіння зізнят — любої студентів-жидів. Співчуває жидівським сіоністом і їхній ідеї: „Вірю, що жидам належиться їх держава і що вони її напевне здобудуть собі, бо їх боротьба є гуманітарною боротьбою, а гуманітаризм вимагає, щоб кожний нарід мав свою державу". Хасидизм уважає еп. Бучко теж „великою силою, яка причинюється до того, що звязує жидів з традицією, тим самим рятуючи жидівство..."

На прощанні еп. Бучко прощав свого жидівського гостя бажанням з приводу жидівських свят Нового Року: „щоби Бог уможливив жидам осягнути добро і щастя повної відбудови власної батьківщини — амінь".

В еспанському кітлі.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ У НАЦІОНАЛЬНІЙ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 17. 9, ПАТ. Авас повідомляє з Ню Йорку: Кореспондент „Нюйорк Таймс"-а описує, в який спосіб з нараженням життя вспів він передертися до націоналістичної летунської бази в Касерес. Він стверджує, що німецькі летуни зовсім ареорганізували летунський майдан. Вони не носять вже більше еспанських однострої. Кореспондент начислив 10 бомбових і 7 мисливських літаків німецької конструкції. Всі ті літаки підлотують німецькі залоги. Кореспондент був свідком як ці літаки стартували до летунського нападу на Мадрид.

УСПІХИ НАЦІОНАЛІСТИЧНИХ ВІЙСЬК.

СЕВІЛЛЯ, 17. 9. ПАТ. Колюмна під командою отамана Каралеса та відділи під проводом полк. Валера заняли місцевости Пазарубія і Ітабік. Під Овіедом урядові війська потерпіли поважну поразку. Націоналісти взяли багато полонених. Націоналістична кавалєрія перемогла червоних у сутичці під Гвадалахара.

Радіостанція в Сан Себастіян вже направлена й почала надавати комунікати національних військ. Згідно з інформаціями з національних кол під Сан Себастіяном боролися по боці червоних численні чужинці: 50 німців, 45 французів і 18 італійців.

На фронті Сарагосси велися в середу запеклі бої на багнети. Під Талявера націоналістичні війська заняли знову долину Тіетар.

У Барсельоні розстріляли червоні 5 старшин, підозрілих у контакті з націоналістами. У Тарагоні розстріляли червоні генерала Кастро. Підчас наступу на Сан Себастіян мала згинути дружина фінляндського консула. Червоні війська мали розстріляти перед покиненням міста 350 закладників.

ЗАПОВІДЬ ВИРІШНИХ БОЇВ.

РАВАТ, 17. 9. ПАТ. Націон. військові кола потверджують здобуття Ронда. В Астурії національні війська виконали кілька наступів на багнети. Націоналісти ідуть скоро вперед і слід сподіватися швидкого наступу на Більбао. В районі Гвадальяда велися сильні бої. У висліді цих боїв повстанці збликилися до воріт Сігуенси.

Ген. Франко повідомляє про сильну акцію на всіх фронтах та заповідає здобуття Толеда, де в останніх днях червоні стратили 3.000 вбитих.

ВІЙСЬКОВЕ ВІНЧАННЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 17. 9. ПАТ. Багато міліціонерів женяться перед відїздом на фронт. Вінчають їх команданти касарень, а на фронті сотники.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПОЯВИТЬСЯ
великий, ілюстрований, інформаційний, необхідний в кожній хаті —
НАСТІЛЬНИЙ КАЛЄНДАР
КРИНИЦЯ
НА РІК 1937
На 200 сторінках великої вісімки кожний знайде для себе багато цікавих змістом статтей та інформацій.
Вже можна замовляти у Видавн. Спілці „Діло".
ЦІНА 1.50 ЗОЛ

Нині та ще тільки тричі у Великім Театрі
МАРІЮШ МАШИНСЬКИЙ **Всякі права застережені** превесела американська комедія.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Вписи до високих шкіл у Кракові.

Відділ Української Студ. Громади в Кракові повідомляє, що вписи на всі факультети Ягайлонського Університету (лікарського, фільософії, права, рільництва, формації Фізичного Виховання, дворічного Городничого Курсу й однорічного Кооперативного Курсу) і до Вищої Торговельної Школи в Кракові відбуватимуться від дня 21. 9. до 3. 10. ц. р. включно. Виклади починаються 5. 10. Подання на формацію можна вносити ще до дня 20. 9. На медицину і Фк. Виховання за пізно. При вписах нові-вступаючі мають предложити: 1) свідоцтво уродження, 2) свідоцтво зрілости, 3) посвідку лікарських оглядин, 4) свід. моральности, якщо була перерва в студіях, потверджене політичною владою 5) військовий документ, 6) карту індивідуальну і дві карти вписові, що їх можна набути в університеті, 7) три світлини легітимаційного формату. Ті, що переносяться з іншого вищого заведення, мусять предложити свідоцтво відходу. Лікарські оглядини тривають від дня 10. 9.—30. 9. на лікарській клініці, вул: Коперника 15, по оплаченні 4 зол.

Вступні іспити на медицину відбуваються від дня 19. 9. Оплати в Ягайл. Університеті такі: 1) вписове 30 зол., 2) маніпуляційна оплата 10 зол., 3) річна оплата 200 зол., все те платне засадничо з початком акад. року. Одначе незаможні по предложенні свід. убожества можуть дістати розложення її на дві рати, або відроченая на кілька літ. Другі свідоцтв незаможности набувати в університеті. Вписове на Городничому Курсі 30 зол., річна оплата 180 зол., платні в трьох ратах; на Кооперативному Курсі: вписове 15 зол., річна оплата 75 зол., платні також у трьох ратах. На ці два курси можуть вписуватися також абсольвентки і — (ти) семінарій. У Вищій Торговельній Школі: вписове 25 зол., річна оплата 400 зол., платні місячними ратами і 6 зол. за іспит кожного предмету з кінцем акад. року.

За докладнішими інформаціями звертатися до Української Студ. Громади в Кракові, Ягайлонський Університет.

—o—

З фільмової хроніки.

На IV-ій міжнародній фільмовій виставі у Венеції незаперечними переможцями вийшли німці. Чашу Муссоліні дістала фільма Льоіса Тренкера „Цісар з Каліфорнії". Крім цього німецьке фільмове виробництво дістало ще дві дальші нагороди і пять медалів. За найкращу документарну фільму про олімпійські зимові гри признали „Молодь світа", а музичну „Останній акорд". Крім цього дістали медалі фільми „Аве Марія" та „Зрадник" і культурно-наукові фільми „Небесний метель", „Море западається" та „Камера іде". Таким робом Німеччина дістала якнайбільшу скількість фільмових нагород.

З інших народів за найкращу режисуру дістав нагороду Фейдер за франц. фільму „Розумні жінки". За найкращу артистку признали Анналеллу за її гру у фільмі „Від вечора до ранку", за найкращого артиста Муні в американській фільмі „Життя Пастера", за найкращий фотографічний твір британську фільму „Тудорська роза", за найкращу соціяльно-політичну фільму „Похід героїв" — італійську, за найкращу музикову „Погляд у [illegible] — фільму Муссоліні.

Українське совітське фільмове виробництво ставить тепер „Тому Сойра" Марка Твейна. Діло про представлене там Міссісіпі. Ця повість така відома серед української совітської дітвори, що тисячі дітей облягало „кінофірму" з бажанням відограти головних героїв. Дирекція вибрала шістьох найкращих. Марка Твейна читають по школах як улюбленого автора поруч Діккенса.

З НОВИНОК БЕРЛІНСЬКОГО ФІЛЬМОВОГО ЕКРАНУ.

„Аве Марія".

Ця премієра Фільмового Синдикату в палаці Уфи у Берліні дала привід до дискусії, чи не краще розсилати радіо-концерти славних солістів, замість одягати сольові виступи, в даним випадку Джілі, в фільмову дію, що все одно не вийде природно. Тим більше, що саме Джілі як актор мало рухливий і не дуже темпераментний. Справді може й неприродно в цілости, що він співає в усіх можливих ситуаціях: чи дитині на сон, чи виспівувати жаль, чи любовне щастя, чи розторошити невірну любку, чи хорим облегшити фізичні й душевні терпіння. Але поодинокі сцени зовсім природні й гарно виконані. На шляху від абсолютної музики через словний вираз почувань до згармонізування співу з переживанням у рямцях зовнішньої дії зростає конкретність образів і сила впливу на щораз більше коло слухачів.

Зрештою не надзвичайна є дія в порівнянні з високим рівнем співу Джілі; без цієї конкуренції вона зовсім гарна. Катерина Надь дуже добре грає перемінну „паризького серденька" з підозрілого бару та з „марленівськими" способами, яка вдаючи невинну дівчину впливає на славного співака, нещасливого після смерти своєї нареченої. Знаменитий і Г. Паульзен як її „кацур", нахабний і цинічний, але не без деякої людяности. Сам Джілі має сильний виступ, коли граючи в III. дії Травіяти кидає слова гніву і погорди не партнерці на сцені, а здемаскованій любці в ложі. Поза тим, хоч неруховливий і з уданою ломаною німецькою вимовою, тим краще підходить під той відомий в Італії тип глибоко людяних і добрих, хоч на перший погляд звичайних людей — продукт старої культури. У співі він блискучий.

Режисерія має добрі моменти, найсильніші в горячкових дніх Кльодети Надь у шпиталі, з швидким чергуванням світлих і темних контрастів аж до фортісіма у самовбивчім пориві. Кінцеве „Аве Марія" зливає в релігійнім патосі все в гармонійний настрій. На публіку це діє: наша розмальована сусідка що хвилини обтирає очі; не одно в дії їй, очевидно близьке, але й далеке, бо в житті відродження душі й такого „геппі енду" не купить і цією самовбивчого скоку. Як тут рівняти радіо із фрагментами невидних співаків? Немало шабльону в будові фільмової дії, правда, є й багато краси в її виконанні, хоч найбільше у співі.

—o—

НЕ БУДЕ ЗМІНИ УРЯДУ.

Варшавський „Курієр Червоний" повідомляє, що міродатні чинники дали йому повноваження заперечити усі вістки про зміну уряду.

—o—

СОВІТСЬКІ МАНЕВРИ НА УКРАЇНІ.

З Риги повідомляють, що до Києва приїхали совітські маршали Ворошилов і Будьонний в окруженні вищих старшин. Привітали їх на двірці представники комуністичної партії України і представники „українського уряду". Совітські „командіри" приїхали на Україну, щоби взяти участь у маневрах київської і харківської воєнної округи. Перед двірцем промовляв Ворошилов про силу армії та про її боєздатність. Його промову передавали голосники по цілім місті.

Усправнення системи льосування для льотерійних грачів.

Перед кожною льотерією, що починається, Генеральна Дирекція Державної Льотерії дістає велику скількість запитів про адреси колекторія, у яких находиться дане число льосу. Дотепер технічне бюро Дирекції вказувало листовно такі адреси. Через велику скількість цього роду листів, нераз відповіді спізнювалися, крім цього грач діставши відповідь з Дирекції платив кошти письма до колектора.

Від тепер Дирекція буде сорямовувати запити безпосередньо до відповідних колекторія, з дорученням обслужити автора листа, а це прискорить обслугу і зменшить кошти грача.

Розуміється, що цю систему можна застосувати лише у випадку, коли запит торкається одного числа. Отже у власному інтересі грачів лежить не обтяжувати запити зайвою скількістю чисел і назвати тільки те число, якого хто домагається.

НОВИНКИ.

— **Маслосоюз** повідомляє, що з огляду на великий гуртовий збут птиці, є в можности продавати биту птицю дешевше теж на місцевому ринку і обнизив ціни до небувалих досі меж. Прохаємо зайти до крамниці М. С. на Костюшка 1а і переконатися. 14/94 1—2

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку роботню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 6-20

— **Кооператива „Українське Народне Мистецтво" та адміністрація „Нової Хати"** перенесли свої бюра з Ринку 39. на вул. Ходкевича 9. I. п., ч. телеф. 294-73. 2730 2—3

— **Товариство Українських Студентів Права** „Правнича Громада" у Львові повідомляє, що має затверджений статут університетською владою і починає правильну самостійну діяльність. Інформації у справі вписів на виділ права можна дістати щоденно від год. 10—11 в домівці при вул. Чарнецького 26, II. п. (гайок). Про річницю Загальних Зборів, на які повинні явитися всі українські студенти-правники — повідомимо в пресі. 2734

— **Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок** подає Шановному Громадянству до відома, що за її старанням виголосить п. ред. Юра Шкрумеляк відчит під з. „У широкому світі" (Враження з подорожі) — в суботу 19. вересня ц. р. в год. 18-ій (год. 6-та попол.) в „Українській Бесіді" при вул. Руговського 22. Тема відчиту незвичайно цікава. 2731

Осторога.

Просимо все громадянство не давати ніяких жертв Шпайхерові Іванові і Дзівінському Олександрові зі Львова, бо вони вже не мають права збирати жертв ані продавати цеглок на будову церкви і захоронки на Знесінню Новім. Про всякі надужиття просимо негайно повідомити гр. кат. парох. уряд на Знесінню п. Львів 24.

Комітет будови Церкви і Захоронки
2736 „Рідної Школи" у Знесінню Новім.

— **Президія Повітового Народнього Комітету Львівщини** пригадує, що заповіджене на день 25. ц. м. засідання членів П. Н. К. й українських радних Повітової Самоуправи львівського повіту відбудеться точно в означеному часі (в год. 11-ій передполуднем) у Краєвій Народній Канцелярії, вул. Підвалля ч. 7, III. пов., з тим самим порядком нарад. — За **Президію:** о. Р. Ганас, заст. голови, І. Лисий, секретар.

— **Зїзд фізиків Польщі.** У Львові відбудеться від 28. вересня до 2. жовтня ц. р. зїзд фізиків Польщі. Між зголошеними учасниками зїзду подибуємо прізвища двох українських дослідників-фізиків: дра Андрія **Ластовецького** та дра Зенона **Храпливого,** які виголосять на зїзді реферати з своїх власних наукових праць: перший з ділянки експериментальної фізики, другий з теоретичної фізики. Зїзд відкриють у вівторок, 29. ц. м. в 10. год. в авлі львівського університету. Про зїзд подамо своєчасно точні відомости.

Конкурс.

Муз. Т-во ім. Лисенка у Львові розписує конкурс на посаду учителя гри на скрипці при В. Муз. Інституті у Львові з річницем до 15. жовтня 1936. 2735

— **Електричні ліцеї.** В часі творення всяких можливих фахових шкіл у Польщі вирішив проект ще й електричного ліцею. Міністерство освіти поручило комісії фахової освіти вкладити програму навчання в такім ліцею і недавно у варшавській промислово-торговельній палаті відбулася нарада, на якій устійнено напрямні для авторів програм. М. і. розмежено докладно чинности, які може виконувати абсольвент електричного ліцею, званий „технік електрик", від чинностей, які може виконувати тільки інжинір електрик. Перед вступленням до ліцею учень мав би відбути піврічну або й річну фахову практику.

— **Фільма на службі школи.** Міністерство освіти вводить цього року фільму як наукову помічу у середніх школах. Задля цього міністерство закупило 50 проекційних вузькотасьмових апаратів, що обслуговуватимуть 95 наукових заведень і створять при співучасти фільмового інституту ПАТ шкільну фільматеку, зложену із 40 фільм, пристосованих до науки історії, географії, фізики, чужих мов, гігієни, тілесних вправ і практичних занять у чотирьох клясах гімназії нового уладу. Рік 1936-7 міністерство вважатиме роком проби і досвідів в цій новій ділянці.

— **Зміна учительської прагматики.** Міністерство освіти виладжує проект новелі до ослазлевої прагматики, якою наділив учительство б. міністр Януш Енджеевич. Зміни будуть торкатися перш усього тайних кваліфікацій, що нависли над учительством маревом вічної непевности долі, узалежнюючи їх від індивідуального а скритого перед ними погляду безпосередніх начальників. Тепер міркують над тим, чи не подавати до відома учителя оцінці шкільної влади в тих випадках, коли оцінка випадає відємно. У відношенні до тимчасових учителів буде уведений припис, який уможливить в деяких випадках затримати вчителя у службі на дальший пробний строк перша оцінка його праці вигадає некорисно.

Порошки для дорослих і дітей зн.
KOWALSKINA
вживаємо при невинчи
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

— **Хто виграв на льотерії.** В вчорашнім тягненні Держ. Клас. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 19512 134773 154269. 10.000 зол. на ч. 109914 141029 142927 147088. 5.000 зол. на ч. 5741 33121 39166. 2.000 зол. на ч. 35988 46269 62703 81808 81466 83563 94012 95568 101977 118778 123287 149097 178744 178453 180316. 1.000 зол. на ч. 7632 17734 33727 65334 66442 56579 73370 77500 79157 79188 85109 90313 90408 94617 118610 123269 124959 127204 149528 160464 172208 184569 185041 191219 192055 194256 194561.

— **Будують людові доми.** Заходом польських „кресових" дівчів у рудецькому повіті в селах Хлопчичі, Долобів, Новосілки Гостинні і Загіря повстали комітети будови польських людових домів. Як повідомляє ПАТ, комітети взялися енергійно до діла, звозять будівельні матеріяли, а в Загірі будова вже кінчиться. Одночасно в Підзамочку пов. Бучач будують людовий дім, що буде один з найбільших у воєвідстві.

18 зол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм.
у фабриці М. БИК ул. Ягайлонська ч. 25
Тел. 252-54

— **„Спортова поведінка" чи реверанси Валясевичівної.** Відома польська змагунка Валясевичівна сказала у своїм інтервію для „Куріера Червоного", що американську олімпійську змагунку Стефенс уважає за мужчину. Пригадуємо, що Валясевичівна, яку донедавна вважали найшвидшою жінкою світа, програла на Олімпіяді всі біги до Стефенс.

— **Старостинська кара.** Староство в Бучачі засудило о. Франца Крушельницького, гр.-кат. священника в Луші, на гривну 200 зол. з заміною на 15 днів арешту за те, що відказався відправити 11. листопада м. р. богослуження за польську державу, мовлячи, що має замовлене на цей день поминальне богослуження. Крім того укарало гривною 100 зол. з заміною на 5 днів арешту за те, що роздавав святі образки, які мали на відворотній стороні строфу пісні „Боже, вислухай благання", хоча ця пісня заборонена львівським карним судом. Кару арешту в сумі 20 днів — як повідомляє тріюмфально польська преса — виконала недавно на засудженому гр.-кат. консисторія в Станиславові.

— **Не все вільно сказати те, що думається.** Перед городським судом у Львові станув відомий співак Лядіс Кепура, брат „короля тенорів" Яна, за образу армії та держави. Минулої суботи пізним вечором він приїхав з Гамбурга, де співає в опері, на один день до Львова, щоби співати у „Фавсті". На головному двірці не було ніодної автодорожки, що відвеала би його до міста, бо саме тоді відбувалася над містом нічна летунська вправа у звязку з військовими маневрами. Поденервований співак сказав: „Ті лобузи не мають нічого кращого до роботи, тільки маневри, замість постаратися за таксівки". Ті слова почув поліцай, який вилегітимував Кепуру і спровадив на комісеріят, де списали з ним протокол. Прокуратура потягнула його до відповідальности за образу армії й держави. Тому що співак мусів вертатись до Німеччини, судову розправу прискішено. Обвинуваченій боронився тим, що не хотів образити Польщі. Задля переслухання свідків розправу відложено до 31. жовтня ц. р.

— **Деревна панама в Брошневі.** На карпатському Підгірю вирина одна афера за другою. Недавно арештовано кількох урядовців дирекції лісів з відтинку Старява, а згодом вирнула нова афера у Брошневі пов. Долина та в сусідньому державнім тартаку. Управитель тартаку у Брошневі, інж. Віц відобрав собі життя, а дальші доходження виказали, що у справу є вміщаних кількох урядовців, які допускалися зложивань, та що інж. Віц став жертвою власної легкодушности. З доручення слідчого судді із Стрия арештовано урядовців: Яна Богосевича, Яна Прошека й Едварда Тіка, яких відставлено до суду у Стрию.

— **Влом до громадської каси.** В Росільній пов. Надвірна вломилися до канцелярії громадської каси злодії й вкрали 200 зол. Касу обезпечено перед тиждем, тому громада не буде мати шкоди.

† Посмертні згадки.

Дмитро Бойко, віцепрокуратор окр. суду в Бережанах, помер по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсв. Тайни, в 48 р. життя дня 16. IX. 1936. Похорони в пятницю 18. ц. м. в год. 9. рано. В. Й. П.!

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ,

Коли б хто хотів написати хроніку змагань між цими двома дружинами, мусів би заглибути в архіви ген вперед чвертьстоліття. Та довго шукав би дати, в котрій українська одинадцятка вийшла зі змагань з Лехією переможцем, бо щойно в 1934 р. вперше перемогла Україна Лехію двічі за мистецтво: 4:3 і 2:1. Не довго, на жаль, тревала ця супремація України, бо вже в черговім 1935 р. знову перемогла Лехія двічі 6:1 і 2:1.

І ось у неділю 20. вересня українське громадянство буде мати змогу оглядати змагання за мистецтво між цими двома старими суперниками. Обі клюби привезуть до цих змагань „престижову" вагу і виступлять у найсильніших складах. У рядах України заграють ті самі змагуни, які можуть похвалитися рекордовими перемогами над Чувалом та Соколом. Рівночасно буде це прощальний виступ знаменитого воротаря України Гупула, який задумує присвятитися духовному званню.

Змагання відбудуться на гриші Погоні в год. 3.30 Попередять змагання Україна II — Лехія II.

СХОДИНИ СЕКЦІЇ НАКОЛЕСНИКІВ С. Т. УКРАЇНА відбудуться в пятницю 18. вересня в год. 7. вечором у домівці „України", Вірменська 25, партер. Охочих записатися в члени секції просять прибути на сходини.

ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ С. Т. УКРАЇНА.

Внутрішньоклубові змагання наколесників на просторі 30 км. відбудуться в понеділок 21. вечором. Старт в год. 9.30 біля площі Сокола-Батька.

Модерно відновлена
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ
О. КАЧМАРСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ 57.
МУЖЕСЬКЕ І ЖІНОЧЕ ВЗУТТЯ, готове і на замовлення зі шкір красевих і заграничних.
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
Всякі направки виконує скоро, солідно і дешево. Замовлення виконується на протязі 48 годин. На складі все найновіші фасони.
29/115 10—10

ГРОШЕВІ ОБОРОТИ НА ЗМАГАННЯХ АВСТРІЯ СПАРТА.

Участь платних глядачів на змаганнях за чашу середущої Европи обчислено на 57.000 осіб, одначе можна сміло сказати, що їх було більше, як 60 тисяч. Касовий оборот дав 700 тисяч чеських корон. З цієї суми Спарті не залишиться більше, як третина, приблизно 250 тисяч. Видатки й податки осягнули приблизну суму 250 тисяч корон. Уділ Австрії (15 проц.) перевищив уділ Спарти зі змагань у Відні на повних 37 тисяч чеських корон. До того слід ще додати оплати для Союзу копаного м'яча, комітету розгривок, оплати за грище, головного судію, бічних суддів, реклями і т. д.

СПАРТАКІЯДА КОЛГОСПІВ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ.

У Дніпропетровську зачинається 24. ц. м. перша всесоюзна Спартакіяда колгоспів. Цього дня відбудеться теж дефілада дніпропетровських „фізкультурників".

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

У вчорашнім звідомленні зі сокільських окружних змагань у відбиванці зайшла помилка, а саме без гри входить до фіналу не дружина Сокола-Батька, тільки жіноча дружина з **Хоросна Старого.** В групі Львів-місто беруть участь дружини Сокола-Батька, Сокола III, Сокола IV і Сокола V у Львові. До фіналу входять дружини Сокола IV і Сокола-Батька.

Театри.

Український Молодий Театр „Загравa" під арт. проводом В. Блавацького

Коломия:
Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Копичинці:
18. IX. Інваліди.
Хоростків:
19. IX. Циганський барон.
20. IX. Дівча з Маслосоюзу.
21. IX. Муж двох жінок.
22. IX. Лев з Абісинії.
З Хоросткова їде театр до Гримайлова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

18. IX. Ярослав (сала кіно Палянс).
19 IX. Лежайськ.
21. IX. Перевірськ.
22. IX. Ланцут.
23. IX. Ряшів.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Пятниця, 18. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".
Субота, 19. IX. год. 8. веч. Ювілейна Академія.
Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Премієра. Отворення сезону 1936/37. „Коріолян".
Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Різнородностей

Нечинний.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джігі.
АТЛЯНТИК: „Химери маркізи Помпадур" із Сесілом і Чеховою.
БАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".
КАСІНО: „Розе-Мері" з Жан. Макдональ.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінom.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (кольоране) і додатки.
МІРАЖ: „Марі" (з Анною Белл), „Ця або ніяка" з Джітою Альпар.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Рапсодія балтику".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: 1) „Шанґай", 2) „Коби я мав мільон..."
РАЙ: „Чорна перла".
СВІТ: „Їх Ексцеленція бабуся".
СТИЛЕВЕ: „Чорні очі" і ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шльобн пантофляріи".
ХІМЕРА: „Пінове в циліндрах".

ФОТОПЛАСТІКОН.
(пл. Марійська 2.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 18. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Форт. реціталь, 20.20 „Альзіра" оп. Верді, 22.10 Розр. музика, **Братислава** (298,9) 19.10 Словацькі нар. пісні. **Брно**, (325,4) 19.30 „Далібор" оп. Сметани, **Кошиці** (299,1) 17.40 „Графиня Маріца" оп. Кальмана (Фраги.) **Прага** (470.2) 12.35 Сальон. квартет, 15.35 Хор, 19.15 Нар. пісні, 21.00 Хори з чеських опер, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 20.00 Спів і форт., 20.45 „Фрідеріка" оп. Легара, **Білгород** (437,3) 13.15 Сл. реціталь, 18.00 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 17.00 Скрипка, 19.20 Форт. реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Діти співають, 18.30 Форт. твори Іріга, 21.00 Вечір присв. творчості Жезічека, **Мінхен** (405,4) 16.50 Невідомі твори Е. Т. А. Гофмана, **Будапешт** (549,5 13.30 Концерт орх., 17.30 Сальон музика, 19.35 Сольо на цимбалах, 22.25 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Тріо, 17.15 Танц. музика, 20.40 Камер. концерт. **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 19.20 Розр. музика, 20.40 „Ля Помпадур" оп. Льомбарда.

Субота, 19. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Розр. концерт, 13.35 Хор, 20.20 Веселі муз. оповідання, 22.10 Любі мельодії, розр. концерт, **Братислава** (298,8) 21.10 „Чоловік під дверима" оп. Офенбаха, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт, 18.00 „Габі" оп. Гріна, **Париж** (1648) 11.00 Концерт, 16.00 Танц. музика, 20.15 Опера, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні, 18.30 Скрипка, 22.20 Легка й танц музика, **Берлін** (356,7) 8.30 Веселі мельодії, 14.15 Слов'янські пісні, 18.15 Кабарет, 19.00 Пісні й танки, 20.10 Оперетковий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 16.00 Румунські пісні й танки, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Популярна музика, 20.10 Вес. авдиція, **Будапешт** (549,1) 12.05 Спів, 13.00 Концерт симф. орх., 17.00 Форт. реціталь, 21.30 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 20.45 „Ль діяволо нель кампінеле" муз. гротеска Люальдія, „Уна партіта" муз. драма Залдоная, **Рим** (420,8) 13,10 Орх. концерт, 21.15 Орг. музика.

ЧЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 18. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній дениик, 7.30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд жіночих видань, 12.13 Полудневий дениик, 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашне господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Романтизм над Світязю, для ст. дітей, 16.00 Трансм. з посвячення висильної радіостанції у Львові, 16.45 У Гельсінках, 17.00 Новини з гр. пл., 17.50 Блендівська пустиня, 18.00 Тільки рерум, **18.05 Юрій Сінгалевич відіграє на бандурі українські нар. пісні,** 18.25 Культурна діяльність львівських архиєпископів у минулому, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт нар. капелі і дільот, 20.15 „Желязова Воля — скарбниця памяток по Шопені", 20.45 Вечірній дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пів год. форт. музики Дебісія, 21.30 „Продам камінь" гумореска в 5 дільотах, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Концерт камер. орх.; у перерві в год. 22.55 Остапні вістки, 23.00 До танку, гр. пл.

Радіокутик.

РАДІЄВИЙ ГУМОР.

При голоснику.

— Чому пудрукшся? Чи куди ґдеш?
— Ні, але зараз буде співати Фог.

Подружня розмова.

— Яб хотів, щоб ти була така, як мікрофон.
— Така ґражлива?...
— Ні, щоб тільки не перервала мене, коли я говорю.

Із спортової трансмісії.

Справоздавець: — „Як панство бачите, змагунів вже не видно".

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельгія бельг. 89.83—89.40, Долари американські 5.32 — 5.29, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.32 — 359.61, Франки фр. 35.04 — 34.88, Франки шв. 173.44—172.60 Фунти англ. 26.97 — 26.81, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.39, 119.55, Корони норв. 135.43—134.45, Кор. шв. 139.03—138.05, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.88—11.60, Марки нім. 138 — 133, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 102, Цукор 27, Лільпоп 13.25, Стараховичі 35.

Папери.

3 інвест. 2. ем. 63.00, серії 78, 5 конв. 51—50.50, 6 дол. 66—66.50, 4 прем. дол. 46.50, 7 стаб. 57—58.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Кукурудза кругла		12.50—13.00
Ріпак зим.		38.50—39.50
Мука пш. гат. І. витяг		36.50—37.00
Мука пш. гат. І А		36.00—36.50
Мука пш. гат. І Б		35.00—35.50
Мука пш. гат. І Ц		33.50—34.00
Мука пш. гат. І Д		31.50—32.00
Мука пш. гат. ІІ А		31.00—31.50
Мука пш. гат. ІІ Б		30.50—31.00
Мука пш. гат. ІІ. Ц		30.25—30.75
Мука пш. гат. ІІ Д		28.00—28.50
Мука пш. гат. ІІ Е		26.50—27.00
Мука пш. гат. ІІ Ф		25.00—25.50
Мука пш. гат. ІІ Г		22.50—23.00
Мука пш. гат. ІІІ А		18.00—18.50
Мука пш. гат. ІІІ Б		17.00—17.50
Мука пш. пасг.		15.50—16.00
Мука жит. вит. 0— 30прц.		25.00—25.50
Мука жит. 0—50 прц.		24.00—24.50
Мука жит. гат. І 0—65 прц.		21.50—22.00
Мука жит. гат. ІІ 50—65 прц.		16.50—17.00
Мука жит. роз. до 0—95 прц.		17.50—18.00
Мука житня посл. понад 95%		13.50—14.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 17. вересня ц. р. кооперативами платити за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. яець	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слабн. на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 17. IX. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.8) кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.
Приймає птицю тільки першої класи. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викуп „Українського Городу" вложив о. Семен Черниш, Жуване, 2 зол.

КУПНО - ПРОДАЖА

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні моделі фіранок, накидки, таблети від найдешевших до найвибагливіших за безцінь — Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 1-1

НОВУ камінницю з городом, солідної будови, без такси продасть за готівку 14.000 і банковим довгом 6.000 ТРАНСАКЦІЯ (Агент) Львів, Длугоша 1, кін. Миколая. 2729в 1—3

Представляюсь як НОВИЙ



д-ра Оеткера
будинь чоколядово-сметанковий
Заступники: Вольфрам і Розенкранц, — Львів, Пілсудського 11. Незрівняну книжку з приписами Д-ра А. Еткера п. н. „Доктор господиня пече сама" можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях, книгарнях та у наших заступників. Ціна 50 сот.

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозинович, — Львів, Домініканська 4. 2694 11-60



РЯТУЄ ВОЛОССЯ
усуває порізі - запобігає випадінню
ДАЄ ГАРНУ буйну зачіску. 27 зл. 1-1

МЕБЛІ: їдальні, спальні, кабінети, салонки, Клюби, тапчани, матраци і де корації — поручає
Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 2036 9-11

Проф. Мистецького Курсу держ. Консерваторії у Варшаві
Збігнєв Джевєцький
обняв концертовий курс фортепіяну у МУЗИЧНІЙ ШКОЛІ ІМ. ФР. ШОПЕНА у ЛЬВОВІ, вул. Сикстуська 56.
Зголошення і виписи приймає канцелярія Школи ім. Шопена, Сикстуська 56. 2732

Приписові друки і книжки до вжитку часописів
потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa на 480 уривків, оправлена зол. 2.50
на 960 уривків оправлена зол. 5.—

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА
ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
ЛЬВІВ, РИНОК 10.
ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15 „ 0·10
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	шукаючі праці	„ 0·07
„ „ на першій сторінці .	„ 0·80	слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480.—
„ „ 1/2	„	250.—
„ „ 1/4	„	130.—
„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 241 (14.409) Львів, суботу 19. вересня 1936. Поштова оплата готівкою. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Катастрофальний стан залізниць у СССР.

(РО). „Гудок" з 15. ц. м. містить два розпорядки комісаря Кагановича, щодо стану ремонту льокомотив і вагонів. В днях 4—5 ц. м. відбувалися засідання в комісаріяті комунікацій з участю представників 25 залізниць і 20 директорів заведень для направи льокомотив. При цій нагоді ствердили, що направа льокомотив сильно погіршилася в останніх місяцях. В заведеннях направи існує давна система і випускають льокомотиви з великими недостачами, а „латанням дір" та замальовуванням дефектів. На засіданнях 1. і 2. ц. м. присвячених справі направи вагонів, комісар комунікацій ствердив, що теперішній стан може викликати довшу перерву у праці 22 совітських залізниць. Заведення направи „калічать" (офіційна назва) вагони. Дуже часто уживають там методи ошукування, значить випускають „недужі вагони". Кожного місяця мусять направляти більше, як 200 тисяч вагонів, значить третину цілого залізничого табору. У вступній статті зазначує часопис, що льокомотиви не виконують плану пересічного щоденного переїзду. Рівночасно натякає цей часпис на приготування залізниць до зимової праці. В першу чергу обговорює стан на північних залізничих лініях. Група окремих зїздів контрольорів оповідає про ситуацію на залізниці ім. Кірова (Мурманськ—Ленінград). На станції Мурманськ нема ніодної льокомотиви, приготованої до зимової праці. Печі у службових будівлях всюди ушкоджені. Дуже зле функціонує електрична сітка, а з недостачі нафти на всіх станціях працюють у темноті. На станції Імандра, де щодня вантажать 80 вагонів, нема ніякого освітлення. Запаси палива є теж невеличкі. 40% опалового дерева зігнило. В залізничих бараках хаос. Печі й водопроводи не функціонують. Машиністи, воротничі і інший залізничий персонал не мають зимового одягу. Одним словом скрізь катастрофальний стан

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАРЯДДЯ, ПАША, ЗБІЖЖЯ И СЬЯТОЧНА ОДІЖ це велике майно кожного господаря, тому безумовно треба обезпечити його від огню і від крадежі з вломом у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 26.

Заощаджену готівку

приймає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

у Львові, Ринок 36.

до обороту й опроцентування

Інформації писемно або устно.

Наступають на всіх фронтах.

СЕВІЛЛЯ, 18. 9. ПАТ. Місцева радіостація повідомляє про незвичайно енергійну акцію летунів в Астурії, Андалузії, Арагонії та в околицях Леону й Мадриду. В околицях Талявери закінчили наступ, який увінчався добуттям долини Тієтар. Кольона червоних, яка йшла з Мадриду попала в засідку. Її розбили й вона залишила на полі бою 270 убитих. Друга кольона, що йшла їй на поміч стратила 250 убитих. Національні літаки бомбардували місто Сіюдад і летунський майдан в Андухар, де знищили 3 літаки. В Сан Хуан підпалили летуни бензинові магазини. В Андалюзії заняли національні війська Бесеро Ронда.

В Мадриді слідне занепокоєння між червоними, які побоюються, щоб війська ген. Моля не заняли наглим наступом столиці. Велике значіння приписують там теж здобуттю Талявери, Аренас і Сан Педро Авідльо, бо національні війська, які числять кілька тисяч людей, можуть поважно загрозити столиці.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДІСТАЛИ ПІДМОГУ.

ТЕНЕРІФА, 18. 9. ПАТ. Ген. Франко післав полковникові Ягозі 25.000 жовнірів на поміч, щоби скріпити кольону, яка має наступати на Мадрид. Ген. Моля заявив, що має на північнім фронті достаточну скількість війська.

ТАНЖЕР, 18. 9. ПАТ. Національні військові кола перевезли в останніх часах морським шляхом з Севти до Ля Лінеа новозорганізовані військові відділи у силі 2.000 жовнірів. Щодня відбуваються транспорти жовнірів літаками з Тетуану до Херес де Ля Фронтера.

БОМБА В КІМНАТІ ЛЯРГО КАБАЛЄРА.

БУРГОС, 18. 9. ПАТ. Підчас останнього бомбардування Мадриду, одна з бомб мабуть поцілила в будівлі міністерства війни. Бомба впала (так оповідають) до кімнати премієра Кабалєра. Одначе його не було під цю пору в кімнаті. Частину бюр міністерства війни перенесли до іншого будинку.

Заведено правильне получення між Сан Себастіяном і Бургосом. Радіостація в Кадиксі повідомляє про здобуття міста Македа, яке лежить на дорозі з Талявери до Мадриду. Кольона, що йде на відсіч до Толеда, посунулась знову на 10 км.

Червона фльота збунтувалася.

ТЕНЕРІФЕ, 18. 9. ПАТ. Червона фльота, що досі стояла у пристані Маляги, виплила на повне море. Обсади кораблів набрали переконання, що мадридський уряд обманює їх, тому рішили перервати боротьбу. Частина моряків, вірна червоному урядові, почала обстрілювати своїх товаришів, які домагалися перервання боїв. У цій сутичці згинуло, як кажуть, 250 осіб. Ескадра відплила з поворотом до Маляги.

ОСТАННЯ НАДІЯ МАЛЯГИ.

ГІБРАЛЬТАР, 8. 9. ПАТ. На підставі інформацій Райтера, червоні дістануть нові харчі й муніцію, якщо корабель „Магалянес" не попаде в руки національних військ. „Магалянес" везе **зброю і муніцію з Мексику.** Втікачі з Маляги оповідають, що з пристані Маляги виїхав крижак „Хаїме Прімеро" і кілька торпедовців на зустріч „Магалянеса". В Малязі й околиці є приблизно 30.000 міліціонерів. Одначе вони не мають ні муніції, ні харчів. Червоні приготовляють мабуть протинаступ.

БУРГОС, 18. 9. ПАТ. Головна квартира національних військ заповідає, що в найближчій будучині можна надіятися взяти Маляги, що її безустанно бомбардує артилерія [illegible] військ.

Засідання Ради Міністрів.

ВАРШАВА, 18. 9. ПАТ. Дня 17. ц. м. відбулося засідання Ради Міністрів під проводом премієра Славой-Складковського. Рада Міністрів приняла проект декрету президента про службу праці для молоді. На підставі цього проекту мають створити окремі відділи праці для молоді, зокрема безробітньої.

Крім цього приняла ще Рада Міністрів два проекти декретів, а саме: проект ввесті до розпорядку президента про полекші у сплаті довгів для власників сільських господарств і рільничих установ у державних банках та проект новелі до закону про створення Державного Хліборобського Банку. Ухвалили теж проект декрету про відступлення деяких державних нерухомостей. Вкінці ухвалили проект про устійнення надзвичайного виказу нерухомостей, які підлягають примусовому виконанню. Останнє рішення має велике значення для парцелюваних справ.

Чи маємо спочувати жидам чи арабам?

Львів 18. вересня 1936.

„Важкий рік" — зідхають провідники жидів у своїх часописних міркуваннях з нагоди теперішніх жидівських свят Нового Року. Важкий рік зросту антисемітизму в усьому світі, нірнберських законів, господарських бойкотів та безсумнівного зубожіння жидівських мас. А проте найважчим ударом, який упав на жидів в останньому році, це справжня революція арабів у Палестині, революція проти жидівської імміграції, проти тези про національну державу жидів у Палестині, — проти жидівських мрій щодо відбудови своєї батьківщини.

Палестина, південна частина Сирії, величиною — менше, ніж половина Східної Галичини (круго 24.000 кв. км.), — у 1919 році мала 602.000 мешканців, у чому арабів — 457.000; тому десять літ, у 1926. р., зросло населення Палестини до 887.000 з чого 641.000 магометанів (арабів і сирійців), 158.000 жидів 78.000 християн. За останніх десять літ число населення того краю наблизилось до півтора мільона душ, а чого жидів ок. 400.000 на ок. 950.000 арабів (останньої докладної статистики не маємо). В усякому разі все ще у цілій Палестині жидів менше, ніж в одній Варшаві, все ще вони творять не більше 30 пр. населення краю та менше половини арабів. Але вже на вищенаведених цифрах видно, як той відсоток постійно росте.

Ще більше видно зріст жидівських впливів і жидівської сили у Палестині по зміні характеру того краю та на його господарському розвитку. І хоч нема ніякого сумніву, що свій господарський розвиток Палестина завдячує жидам, та що й арабські елементи завдячують свій зріст і добробут жидівській кольонізації, хоч на жидівських теренах працюють араби чи не у більшому числі як самі жиди, проте фокт постепенного перетворювання національної і суспільної структури Палестини під впливом жидівської імміграції страшенно хвилює магометанський світ, що інтерпретують його як замах на їх край. Аргументам жидів про споконвічну батьківщину — араби протиставляють аргумент, що в той сам спосіб вони, араби, могліб виголосити претенсії до Еспанії, а італійці, потомки римлян, до території — Англії. Всеж, всі ці аргументи й контраргументи, які впливають емоціонально за одну і другу сторону, не змінюють істотного стану речей, опертого на деклярації Бальфура з 2. XI. 1917. року: „Уряд ЙКВ ставиться прихильно до створення у Пале-

стині національної батьківщини („home", дім, родина, оселище) для жидівського населення і зробить все, що буде в його силі, щоб уможливити здійснення цієї мети". Але у тій самій декларації була зачіпка для арабів правувтися: „Само собою розуміється, що нічого не станеться, що мотлоб переосудитувати громадські та релігійні права нежидівських організацій, існуючих у Палестині". Та заява була виразом англійських заходів виднати собі жидів, які підчас світової війни показались міжнародньою потугою. З тих самих мотивів і Франція і Італія висловили свою згоду на відбудову жидівської національної держави, дарма, що формально не вжито ще того слова „жидівська держава": Палестина опинилась під опікою Ліги Націй, в доручення якої завідує нею Англія як мандатовим краєм. Фактично це англійська кольонія, величезного географічного значіння для Великої Британії але й джерело надзвичайно складних і великих турбот.

Джерелом тих турбот — це бажання Англії мети по своїй стороні обидва чинники: і жидівський і магометанський. Рамсей Мекдональд, коротко перед тим, заки став премієром, писав у 1924. році: „Ми спровокували революту арабів проти Туреччини, обіцюючи створити арабську державу, злоєкому в усіх провінціях давньої турецької імперії, включаючи туди й Палестину. Одночасно ми звернулися до жидів, прохаючи їх помочі та обіцюючи що віддасться їм під адміністрацію і для кольонізації Палестину. Одночасно ми заключили тайну умову з Францією, ділячи край, що його наші генеральні регенти в Єгипті в нашому імені урочисто обіцяли арабам. Взагалі ми трактували арабів у легкодушно божевільний спосіб".

Така гра мусіла піматитись. Правда, вона видала овочі у вигляді могутнього тону жидівства до Палестини. Сіонізм перестав бути партією, в якій „один жид платить другому жидові, щоб третій жид виїхав до Палестини". Відбудова Палестини перестала бути блефом. Відбудова Палестини перестала теж бути питанням можливостей продукції та експорту палестинських овочів, ярин, збіжа, молочарських виробів. Відбудова Палестини стіла теж першорядною проблемою всіх тих держав, країв і народів, для яких жидівська проблема є одною з їх актуальних проблем: до тих народів належимо і ми, українці, — до тих країв належать і українські землі, і то однаково Наддніпрянська Україна як і Східня Галичина та Волинь. Через те події у Палестині не можуть бути темою, яка нас не цікавилаб. Якже ці події виглядають у світлі останніх звісток?

Протижидівські заворушення у Палестині, які відбувались у 1921, 1929, 1933 і 1936. рр. — тепер дійшли мабуть до своєї кульмінаційної точки. Генеральний страйк арабів спаралізував палестинське життя — акти терору і кріваві виступи, що перетворювались у справжні бої, дійшли до такого насилення, що ними мусіли заняпатись у Льондоні кабінетна рада і парлямент та вся англійська прилюдна опінія. Вирвуз був проект припинити на якийсь час імміграцію жидів, щоб злагіднити настрої арабів: марево повстання магометанського світу проти В. Британії — це не дрібниця. Вся жидівська опінія заворушилась і заходи Екзекутиви Сіоністичної Організації увінчались успіхом: Англія рішилася силою переломити арабський спротив, виходячи з засновку, що дотеперішні уступки будім то скріплювали претенсії арабів. Перервано маневри англійської армії і почався відплив військових частин до Палестини: число 11 тамошніх куренів піхоти буде подвоене. Приїхав уже на кружлянку ген. Діль, який дістав найширші уповноваження: 1. жовтня буде мабуть проголошений воєнний стан у Палестині, після чого ген. Діллеві підлягатиме й цивільна адміністрація, якою завідує високий комісар Уочоп. Збільшено жидівську контингентову поліцію до сили 2.500 осіб, видано жидам 1.200 дальших дозволів носити зброю, — іншими словами, поруч із військовими репресіями, що їх ведо проти арабів регулярна англійська армія, жиди у Палестині зброяться до самооборони. Очевидно, жиди ставлять сьогодні на насильну „пацифікацію" Палестини: але така „пацифікація" не усуне всіх перешкод які стоять перед жидами на шляху відновн їхньої батьківщини у Палестині. Тих перешкод буде ще чимало. Знаючи вперті ість і організацію жидів, їх расово-національну солідарність та їх жертвенність на свої цілі, треба сподіватися, що жиди всі ті перешкоди будуть переломлювати.

Ми, українці, повинні їм цього бажати. — коли хтось навіть не може бажати їм цього серцем, не зараховуючи себе до приятелів жидів, то повинен їм бажати успіхів у Палестині, керуючись розумом, керуючись українським національним інтересом. Коли є у нас такі одиниці, які виявляють радість, що „навіть у Палестині б'ють жидів", то проявляють цим страшний політичний примітивізм. Владислав Студніцький, який у своїй готівській брошурі „Польсько-жидівська справа" доспів ставить тезу, що „віджидівлення Польщі є передумовною її оздоровлення" — не може рахувати на назву приятеля жидів. А проте він заявляється беззастережно за жидівською державою у Палестині, ні вневняючи, що вона навіть „може стати одною із передових держав у світі". Нема тих двох думок, що розв'язка жидівської проблеми у краях, в яких існує безоглядна боротьба за екзистенцію та в яких на тлі господарського суперництва і під впливом течій боєвого націоналізму зростає явний антисемітизм, що в тих краях розв'язка жидівської проблеми може прийти тільки через відплив неважної скількости жидів. Імміграція до Палестини за рр. 1922—1935 дала 236.104 осіб. Головним резервуаром палестинської імміграції є Польща. Начеве не з любови до жидів, а з добре зрозумілого державного, польського національного і господарського інтересу польський уряд непохитно стоїть за становищі декларації Бальфура і недавно всіми силами підтримував заходи жидів у Льондоні, щоб не стримувати жидівської імміграції до Палестини. Цитований В. Студніцький звертає увагу, що Палестина, яка територією мазовецько менша від Бельгії, має всі природні дані, щоб стати „азійською Бельгією" і щодо населення, себто, що населення Палестини може дійти до 6.5 мільонів душ, — саме завдяки жидівській імміграції. Колиб це сталося, безумовно важно зменшився би відсоток жидівського населення і в Польщі і — зокрема — на українських етнографічних землях.

Жиди звичайно обурюються на такий підхід, будучи надзвичайно вразливими на всякий натяк, що їх хотять усувати чи „позбутися". Гадаємо, що тут нічого обурюватися і що — навпаки — щире і прихильне становище до їх національного ідеалу, яким є ідеал національної держави у Палестині, повинно находити у них зрозуміння і бути платформою не суперечок, а злагоди конфліктів. Найкращою (єдиною) платформою порозуміння між народами є завжди спільнота інтересів: масова імміграція жидів до Палестини і створення у Палестині жидівської національної держави лежить однаково в інтересі жидів, як українців — без огляду на те, у чому той інтерес полягає.

Ви повірите, Пані,

що буліон з буліонової кістки КНОРР є ліпший, щойно коли його порівняємо з буліоном іншого фабрикату. Буліонові кістки КНОРР є зроблені з виборового м'ясного екстракту, тому буліон є смачний і поживний, а що вироблюють його у краю, тому також дешевший. 1 ліска = 3 кістки коштує тільки — 20 сотиків.

Засідання Ради Ліги Націй.

Дня 18. ц. м. отворено звичайну сесію ради Ліги Націй, а 21. ц. м. зачнуться збори цілої Ліги На порядку дня сесії Ліги є ряд звітів комітету Ради, справа з інцидентом німецького кружляка „Ляйпціг" у Данціґу, справа реформи договору Ліги Націй і справа льокарненських договорів.

Председником на загальних зборах Ліги Націй буде мабуть міністер загран. справ Аргентини Лямас. Збори розглянуть звіт секретара і виберуть нових членів Ради.

МІН. БЕК ПОЇХАВ ДО ЖЕНЕВИ.

ВАРШАВА, 18. 9. ПАТ. Дня 17. ц. м. виїхав до Женеви міністер заграничних справ Бек, щоби взяти участь у засіданні Ради і Зібранню Ліги Націй. Виїхали ще з ним: Меч. Сендзіславський, шеф політичного реферату в кабінеті міністра і Стан. Седлецький, особистий секретар.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 9)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ВОЛОДИМИР БАРВІНСЬКИЙ.

Особа Володимира Барвінського, молодого українського громадянина адвокатського звання, стала відома в 1872. р., коли він обійняв літературний і науковий орган „Правда" під свою редакцію та перемінив цей орган на літературно-політичний місячник.

Володимир Барвінський доказував на зборах львівської української громади конечну потребу виступити з теоретичного і літературного становища українського народовства на політичну ділянку, щоб вийти вже раз з українського романтизму та поставити перші політичні підвалини народовської української партії. В цьому поборював його Володимир Навроцький, наш тодішній економіст теоретик, званий „найрозумнішим" чоловіком цієї партії; він не радив пускатися на бистру воду політики, бо добачував небезпеку в малій освіті та національній свідомости галицько-української інтелігенції. Та гадка Володимира Барвінського перемогла, бо він був духом сміливіший і життєвою діяльністю вибивався вперед, працюючи в тому напрямі, щоб підносити політичну думку та й утвердити в нашій інтелігенції на те, щоб вона опанувала націю, поширяючись опісля в народніх масах. Бож сам годі було все ждати і когось вичікувати.

Другим і потім дальшим почином Володимира Барвінського було видавництво „Діла", що появилось з днем 1. січня 1880. р. та почало виходити двічі в тиждень.

Піднесена й обстоювана Володимиром Барвінським гадка видавати суто політичний часопис, що став би на сторожі наших національних прав та приєднував громадянство до праці й піднесення народніх мас, найшла признання у тодішніх українських діячів. Та далеко не всі з тої невеликої громади передових українців народовців зі Львова і з краю вірили, що цей орган удержиться, бо деякі з них пророчили всіляке. Одначе Володимир Барвінський не дався захитати недовірю у власні сили, покинув адвокатську канцелярію і зобовязався на початок навіть безплатно редагувати газету.

В перших статтях „Діла" піднесено потребу оживити національну свідомість у масах нашого народу й потребу співділання нашої інтелігенції з народом та здійснення таким чином наших реальних домагань для добра народу. Відтак появилися в „Ділі" статті о. Стефана Качали про правно-політичне становище українців. Посол Стефан Качала був не тільки політичним прихильником „Діла", але також матеріяльно підтримував це видавництво. Він був справжнім меценатом політичного відродження галицьких українців.

В нашому політичному відродженні мало своє значіння скликання першого народнього віча українців, що відбулося у Львові дня 30. листопада 1880. р. Ініціятором цього віча був Володимир Барвінський, перший редактор „Діла".

Скликування народніх віч мало відновити традицію давніх українських демократичних установ та приєднати народні маси до прилюдних нарад, щоб доходити до пізнання думок і бажань народу, як також вишколювати якнайширші круги громадянства в політичному житті.

А отсе перше нар. віче було помітне не тільки значним числом духовної і світської інтеліґенції, але також селян учасників, що зацікавились піднесеними справами. Тактично важне було те, що в цьому вічу, скликаному за ініціятивою української народньої партії, взяли участь також старорусини і піддалися проводові нашої партії. Таким чином українська народня партія зачала захоплювати у свої руки керму політики українського народу Галицької Землі, а чому незвичайно заслужився саме Володимир Барвінський.

По політичному процесі проти Ольги Грабар і товаришів, обвинуваченних за злочин державної зради в 1882. р., що кинув пострах між галицькими русофілів і довів до того, що мусів уступити зі свого становища галицький митрополит Йосиф Сембратович, Володимир Барвінський став дійсним провідником галицьких українців. Те, що він сказав у „Ділі", було висловом української народньої партії та находило широкий відгомін у почуваннях українського громадянства.

Провідною політичною думкою Володимира Барвінського, що передчасно вмер 1883. р., було, щоб українська народня партія приєднала увесь наш нарід на Галицькій Землі на рідний шлях на шлях українства. І це сталося опісля завдяки праці й жертвенности тих, що пішли по лінії, намічений Володимиром Барвінським.

Український похід вулицями Львова.

Дуже рідко доводиться українцям Львова бачити на вулицях міста український похід. По війні бачили ми тільки похід у Свято УМХ в 1933 р. та торічний похід з приводу Лугового Свята. Позатим — нічого.

В неділю 20. ц. м. з нагоди лугового попису у Львові вирушить в год. 11. похід луговиків і луговичок з церкви св. Юра і перейде площею св. Юра, далі вулицями Тереси, Сапіги, Листопада, Шимоновичів, Потоцького, Ісаковича, Вулецькою до Лугового Городу при вул. Вулецькій. Сподіємося що українці-львов'яни зберуться на тій трасі походу та привітають луговиків так, як інші культурні народи витають свої національні походи.

Пополудні в год. 3. відбудеться в Луговому Городі попис вправ „Лугів" з поблизьких сіл Львова і дальше пописи всіх чет „Луга" львівського. Вправи львівських луговиків і луговичок протягнуться певно до сумерку, тому є передбачені вправи луговичок світлом, що відбудуться вечором.

Українське громадянство Львова повинно прибути на лугову площу масово і заохотити таким чином Лугове Брацтво до ще інтенсивнішої праці для перевиховання молодого українського покоління.

Читайте „Діло"!

З нашої кооперації.

ЮВИЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА.

В липні цього року проминуло 35-ліття економічно-кооперативної публіцистичної праці одного з піонірів української кооперації, ред. Андрія Жука. Андрій Жук був перед війною редактором видань РСУК („Самопомочі" й „Економіста") й автором численних статтей у цих органах, як також у загальній пресі та автором одинокої перед війною інформаційної праці про український кооперативний рух у Галичині (вид. Київ, 1913 р.). На І. Просвітньо-Економічному Конгресі 1910 року був референтом кооперативних справ і редактором „Пропамятної Книги" з цього Конгресу. За війни був редактором віденських „Вістей Союзу Визволення України"; по війні вернувся до Львова, де йому доручено діл керманича статистичного відділу РСУК; на цім становищі він далі працює та публікує низку видань про стан західно-української кооперації.

КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

Товариство Українських Кооператорів приготовляється на кінець вересня до відсвятковання Свята Кооперації. В програму увійде святочна академія, яка відбудеться в полудневих годинах в одній з більших саль у Львові та вечором товариські сходини кооператорів із забавою. Речинець свята буде подавий у щоденній пресі.

ІНТЕРВЕНЦІЇ В КООПЕРАТИВНИХ СПРАВАХ.

„Госп.-Кооп. Часопис" повідомляє, що дир. РСУК сен. О. Луцький і дир. М. С. інж. А. Палій інтервенювали 10 ц. м. у львівського воєводи у справі молочарської школи в Стрию, а саме, щоб абсольвенти цієї школи були признані фахівцями, як цього вимагає закон.

Дня 11. ц. м. інтервенювали сен. О. Луцький та інж. А. Палій у тернопільського воєводи у справі спроби протизаконної районізації молочарень повітовими виділами в тернопільськім воєвідстві.

Дня 16 ц. м. інтервенювали дир. РСУК сен. О. Луцький, дир. Ц.С. Ю. Шепарович і дир. М.С. інж. А. Палій у Міністерстві Рільництва та Скарбу у справах Маслосоюзу та Центросоюзу.

СІЛЬСЬКІ КООПЕРАТИВНІ КУПАЛЬНІ.

Кооператива Інжинірських Робіт (К.І.Р.) виконала на доручення РСУК два плани і кошториси сільської купальні, один дешевший, другий більший і дорожчий. РСУК пропагує закладання таких купалень при кооперативах по селах. Збудування купальні з тушами коштувалоб від 4—19 тисяч золотих.

МІЖНАРОДНІ КООПЕРАТИВНІ НАРАДИ У ВАРШАВІ.

В днях 22. до 26. вересня ц. р. відбудуться у Варшаві міжнародні кооперативні наради президії „Міжнароднього Кооперативного Союзу", що обеднує кооп. організації цілого світу. У варшавських нарадах возьме участь ще й 40 провідників кооп. руху в різних країнах, між ними багато визначних осіб, що займають високі суспільні і політичні становища. З огляду на ці наради завязався у Варшаві спеціяльний комітет, що поклав собі за завдання відповідно підготовити зїзд.

В. Л.

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.
поручають комплєтні уряджения кімнат, дивани, меблеві матеріяли, фіранки і тапети. 2692 5—6

Арештування на Костопільщині.

Навязуючи до замітки, уміщеної в ч. 201. „Діла", подаємо подробиці про події, що відбуваються на Костопільщині.

В днині цього року вибухла пожежа в селі Ставку, яке лежить недалеко Іванової Долини, де є відомі каменоломи. Перший вогонь показався з селянської хати, опісля він перекинувся на сусідні забудування й обняв 60 господарств, які згоріли до тла. В той саме час в с. Головині згоріла 1 жидівська хата, в Підлужному — 2 жидівські хати (при чому господар одної помер наслідком пораження на пожежі), в с. Янкевичах — 1 жидівська хата, в с. Садках — 1 жидівська крамниця, в м. Дережному — 12 хат. Одночасно були замагання підпалів жидівських осель в самому місті Костополі. Одиноке місцеві жиди зорганізували тут свою міліцію, яка по ночах охороняє їх домівки. По селах адміністрація визначає селян стерегти жидівські крамниці, що підчас жнив лягло великим тягарем на населення і викликало слушне невдоволення. Підчас пожеж нікого зі справників не зловлено на гарячому вчинку. Одиноке в звязку з ліквідацією пожеж урядовці Повітехного закладу взаємних обезпечень складали протоколи, зазначуючи в них між іншим, що ці підпали роблять члени ОУН. Звідки вони мають такі вістки і для якої цілі вони те роблять — є їхньою службовою тайною.

А тимчасом майже кожної ночі в Костополі стали появлятися на стінах домів, парканах і хідниках написи польською мовою в червоній і синій барві: „Не купуй у жида", „Свуй до свего", „Преч з жидамі". Це викликало деяке схвилювання серед жидів; вони твердять, що це діло рук польських ендеків, яких є тут досить серед урядовців і працівників.

Від 20. серпня почалися масові арештування серед селянської молоді в с. Підлужному і Костополі під замітом приналежности до „Організації Українських Націоналістів", яка — мовляв — мала розбройти місцевих „стшельців" та військо і підняти повстання, щоб відірвати Волинь від Польської Держави. Арешти ці поширилися і на інші села і відбуваються й досі. Досі число арештованих перевищує 200 осіб. Арештуванням керують судовий слідчий і підпрокуратор з Рівного. Спочатку заарештованих доставляють заковних до Костополя, де тримають їх в поліційних арештах. Поводяться з ними дуже строго. Після першого допиту арештованих відставляють до рівенської вязниці, бо в Костополі ще не вспіли вибудувати вязниці.

Арештовані переважно молоді хлопці від 17 до 30 років. Було між ними і з дівчат але їх по допиті пустили додому.

Костопільщина є доменою бебещького посла Скрипника і тому там майже нема ніяких українських організацій, окрім просвітянських хат Волинського Українського Обединання. Є така просвітянська хата і в Костополі, моя вона власну бібліотеку-читальню і час до часу уладжує вистави. 19. серпня аматорський гурток цієї хати виставляв пєсу „Чайка". На передодні тої вистави поліція заарештувала одного з головних артистів — Петра Левчука, працьовника місцевої української кооперативи „Поміч". Підчас цієї вистави поліція без ніякого повідомлення й у відсутності членів Управи перепроваджувала ревізію в просвітянській хаті. При ревізії був присутній рівенський підпрокуратор. З бібліотеки просв. хати забрали багато книжок, переважно радянські видання. Після ревізії заарештували секретаря просвітянської хати Степана Назаревича.

3-го вересня поліція перевела ревізію в українській кооперативі „Поміч" у Костополі, але нічого там не взяла, лише на поліції довго допитували члена Управи і касіра Миколу Трохимчука, якого залишили на волі.

Рівночасно почалися масові арештування по селах. Поліція, перепроваджуючи ревізії, забирає українські книжки і часописи. Доходить до того, що признано небезпечними ті каганці, що їх уживає місцеве зубожіле населення замість лямпи. Це є горнятка або бляшанки, де в оливі плавають ґнотики з ниток. Хоч арештування мають масовий характер, проте населення не дуже тим переймається.

На Костопільщині після ліквідації адміністрацією Рівенської Просвіти, яка мала тут свої філії, і після закриття кооперативи зовсім зліквідовано організоване українське життя. Правда, в деяких селах основали філії рівенського Союзу Українок (с. Підлужне), але помітної ролі вони ще не відіграють, бо на перешкоді стоять умовини волинської дійсности. В більшості сіл молодь самотужки стихійно горнеться до українства, читають газети книжки, носять вишивані сорочки з жовто-блакитними стрічками і тризубами. Називають їх тут „умовими хлопцями". На сенявських весіллях входить уже в традицію співати національний гимн і українські патріотичні пісні. Свідома молодь на весіллях і різних урочистостях горілки не пє і тютюну не вживає.

От так виглядає та молодь, серед якої відбуваються тепер арешти.

Подорожний.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

Німецька преса про протест української кольонії в Берліні проти червоного терору на Східній Україні.

Кілька берлінських щоденників помістили обширні звідомлення з протибольшевицького протестаційного зібрання членів і запрошених гостей Т-ва „Українська Громада в Німеччині". Подаємо за „Берлінер Берзен-Цайтунг" ч. 417 з дня 5. IX. ц. р. (ранне видання), де появилася найбільш вичерпуюча замітка під наголовком **„Заклик до культурного світу"**, отсе: „Українська Громада в Німеччині" удалила в Ляндверкасино протестаційне зібрання проти терору, яким большевицька влада намагається здавити повстанчі заворушення у Східній Україні. Голова Громади О. Скоропис-Йолтуховський у вступній промові зясував плянове винищування українського народу, як теж інших народів Совітського Союзу, що цілко бережуть своєї національної свідомости. Говорив про мільони жертв жахливого большевицького режіму, врешті подав найновіші відомі з преси події. В Совітському Союзі не лишень переслідують національно свідомі народи. Там іде боротьба культур. І сьогодні ведуть там боротьбу проти европейської культури, якої східною границею і передньою стежею перед Азією є сама Україна.

Реферат про винищування української національної культури виголосив проф. др Зенон Кузеля. Політика Москви спрямовується не тільки проти національно-політичних вимог України, але й проти національного істнування українського народу і всіх виявів його культури. В Україні не є головною метою большевицької тактики ввести комуністичний господарський лад, як у Московщині. Хоч в Україні така сама комуністична влада, як у Москві, улягають там „чистці" також культурні інституції, як Українська Академія Наук та все, що лиш проявляє національно-культурні змагання, політично підозрівають і поборюють. Так при „чистці", яку від літа 1933 кількома наворотами далі ведуть, внарештували цілий комісаріят народнього виховання, а його шеф, борець і приятель Леніна Скрипник, як закінчив самогубством. Визначних українських учених, славних на ввесь світ, поарештували, засудили на вигнання та на примусові роботи у північних лісах, або на Сибірі. Ці посягання Москви йдуть на винищення української національно відчуваючої інтеліґенції, щоб позбавити нарід духового провідництва.

тва, а в першу чергу позбавити його української церкви і взагалі релігії, щоб таким чином забрати головну підставу культури у широких мас, ще дуже релігійних. Підчас коли комуністичне панування для Московщини є внутрішньою справою, для України є воно окупаційним насильством. Боротьба України — це боротьба за існування всякого, але обезправненого народу, який від віків привик боротись і послуговатись мечем. Його здоровий організм переможе також большевицьку заразу і збереже свою національну окремішність. Ми певні кінцевої перемоги!

Як кінцеву резолюцію подав голова Громади заклик до совісти цілого культурного світу, щоб прийняв цей протест як осторогу в останній годині." — Стільки „Берлінер Берзен-Цайтунг".

У звязку з повищим насувається ціх кілька слів, щоб їх додати на адресу нас самих: Останні події у Східній Україні повинні причинитися до тісної консолідації в першу чергу розпорошених на еміграції українських національних сил. Важність хвилини наказує всім виступити поза межі паперових програм і чужих неукраїнського походження теоретичних доктрин, які різні групи українців узяли собі за ідею, зійтися разом на платформі живого щоденного дійсного життя і всім нам таких дорогих національно-державних інтересів. В обличчі московсько-большевицької небезпеки і для дальшого збереження української національної культури, ба що більше, фізичної екзистенції мільонів наших братів мусимо створити сильний національний протибольшевицький блок, як оборонний вал. Зміцнення організаційної дисципліни й активности і консолідація національних сил повинні бути нашим дійсним протестом проти большевицьких актів терору на Східній Україні.

НОВА КНИЖКА:

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

ЗМІСТ:

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрями та напрямці — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Юрій Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Ефремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Гриць Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діло".

Печатки українських установ зі спольонізованими назвами місцевостей!

Як золочівський староста інтерпретує закон про мову „у прилюдних зносинах"?

(З документів часу).

Starosta powiatowy Złoczowski.
Nr. B. 42. Złoczów, dnia 10. września 1936.

Do Zarządu i t. d.

Na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) wzywam zarząd do zmiany nazwy miejscowości zawartej w pieczęci stowarzyszenia i dostosowanie tejże do ściśle urzędowego jej brzmienia oraz do używania w przyszłości w korespondencji z władzami jakoteż na afiszach nazwy miejscowości wyłącznie w urzędowym ich brzmieniu zgodnie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 24. X. 1934 o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 850), a to pod zagrożeniem sankcji karnych wynikających z art. 10 cytowanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Starosta powiatowy: Wrześniowski.

З країни опію та ризу

Софії Яблонської.

Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ
з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

Жорстокости громадянської війни.

БЕРЛІН, 18. 9. ПАТ. На підставі інформацій німецької преси в еспанській війні згинуло приблизно 51.000 людей. З того 16.000 припадає на жертви комуністичних екзекуцій. Ранених по обох сторонах було 160.000. Число вбитих є напевно більше, коли візьмемо під увагу жертви, що їх потайки вкинули до моря.

З ЛІТАКА НАД АЛЬКАЗАРОМ.

БЕРЛІН, 18. 9. ПАТ. Один із німецьких кореспондентів, який брав участь у леті над Альказаром оповідає свої враження. Національні війська вислали літак, що мав скинути оборонцям Альказару харчі. В околиці Толеда червоні обстрілювали літак, одначе він скинув в означеним місці харчі й завернув. В часі лету завважав німецький журналіст, що в багатьох селах повивішували білі хоругви в очікуванні наступу національних військ.

ФРАНЦУСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ.

КАСАБЛЯНКА, 18. 9. ПАТ. До Касаблянки приїхав французький журналіст Ферандес, якого арештували були національні війська в Севілї разом із другим журналістом Д. Есмесом і кінооператором Рене Брутом. В арешті затримали

Б. КОЛЛЄР.

ІНФОРМАТОР.

Петро і Лілі посварилися. Посварилися так гостро, що рішили розійтись. Сказали собі за багато про помилки свого подружнього життя і Лілі, зложивши свої речі до великого куфра, переїхала до своєї товаришки. Телефонічно повідомила його, що розводові формальности полагодив її адвокат.

Петро сидів самотній перед своїм бюрком, думаючи про те що сталося, але не мав ніякої охоти користати із своєї свободи. Так минув йому місяць. Він не мав від Лілі ніякої звістки. Він говорив собі, що мав рідку вдачу і мав охоту зробити щось таке, щоб сподобатися. Вона теж знала, що він любив її і що радо скористав би з нагоди для порозуміння. Та життя спільно надалі було нелегко. Петро думав про те, що він міг би лишитися добрим приятелем Лілі і що вони могли би вряди-годи зустрічатися.

Коли думав над цим, озвався телефонічний дзвінок. Почувши голос Лілі у телефоні ледви втримав слухальце у руці.

— Вибач Петре, що турбую тебе своїми справами. Я маю до тебе велику просьбу. Чи не могла би я зараз з тобою бачитися в одній справі?

— Алеж само собою, моя дитино. Я сиджу весь день дома. Можеш зробити мені цю приємність і прийти до мене на чай.

Петро почав робити лад у своїй хаті. Точно в годині 5-ій Лілі була в нього. Вона була того дня дуже гарна. Від перших слів споважніла:

— Отже мушу тоді відразу пояснити, чому я сюди приходжу. Це справді велика просьба.

Петро перебив їй:

— Можеш мені вірити, що як тільки це залежить від мене...

І уважно почав її слухати.

— Бачиш, це дуже проста, зовсім така собі людська справа. Тільки мусиш мені обіцяти, що не будеш дивуватися, коли ця просьба буде тобі видаватися дивна. Мушу тобі признатись, що від часу, як я сама, вулікуся дуже. Я пробувала трохи розважити себе, почала бувати в різних товариствах і при такій нагоді познайомилася з одним мужчиною, який хоче зі мною женитися, Хоч я й не можу сказати, що дуже його люблю, але рішилася вийти за нього.

Петро слухав здивований. Думав про те, що Лілі таки за скоро рішилася почати нове життя. За один місяць і вже найшла заступника на його місці! Ще й до того знав він добре, що вона не згодиться на якогонебудь. Заволодів собою і спитав чемно, але діловo:

— Добре. Але що я можу в цій справі зробити?

— Ах, ти сам не знаєш, Петре, як дуже ти міг би мені допомогти. Мій майбутній чоловік є гімназійним учителем від математики та географії. Він зовсім неподібний до тебе. Трохи тяжкий, педантичний і вже навіть збирав інформації про мене серед моїх знайомих. Але те, що він довідався, небагато йому сказало про мене. І я прийшла тебе просити, чи ти не був би добрий дати йому деякі інформації про мене.

— Інформації про тебе? — збентежився Петро. — То ти не могла собі найти нікого іншого, тільки саме мене? Мене свого розведеного чоловіка?

— Алеж Петре, будь розумний. Поперше, ми ще не розвелися, а поправді, то хто може мене краще звіти від тебе? Мизж жили кілька літ зовсім добре одне з одним. Я певна, що ти міг би про мене сказати чимало доброго.

Петро не міг боронитися.

— Коли ти вимагаєш, що це тільки я можу зробити, будь ласка. Але як ти уявляєш собі це? Чи я маю до нього піти і виголосити перед ним похвальну промову про тебе? Він може подумати, що я з глузду зсунувся.

— Ні, ні, Петре, можеш бути спокійний. І цим зробиш мені велику приємність. Можеш мені вірити, що я того чоловіка знаю. Зрештою, не потребуєш особисто клопотатися, можеш попросту написати листа.

— Написати? Це дуже добра думка!

Петро аж відітхнув:

— Розуміється, лист — буде ліпше.

Узяв листок паперу і перо.

— Напиши йому гарного, приємного листа. Можеш йому скласти побажання, що він зробив такий добрий вибір і при цьому додати кілька компліментів. Наприклад можеш згадати про мої прикмети господині та товаришки.

Петро відхнув тяжко. Не було це так легко, як Лілі собі уявляла. Сів і почав писати:

„Вповажаний Пане! Складаю Вам найщирші побажання..."

— Ні, Лілі! — крикнув — так нічого не вийде! Твоя ідея вопросту смішна.

Лілі почала сумніватися.

— Знаєш що, Петре, напиши цей лист попросту до мене. Можеш у ньому згадувати, що тобі дуже прикро, що ти нерозсудливо розійшовся зі мною, що аж тепер бачиш, яка я була добра приятелька...

Петро знову легше відітхнув.

— Добре, Лілі, я це зроблю.

Він узяв новий листок паперу і почав.

„Моя кохана Лілі!"

Після цього легко написав ніжного листа, де вилив усю свою тугу та жаль за тою яку втратив. Лілі глянула на текст і була дуже зворушена. Вона й не думала ніколи, що Петро вміє писати такі гарні, ніжні листи. А він писав далі:

„... Моя туга за Тобою така велика, що не можу її навіть висловити..."

Лілі не могла стриматися.

— Петре! Чи ти справді віриш, що я маю всі ті прикмети, про які ти тут згадуєш?

— Справді — відповів він, не підносячи голови і писав далі: „...І бажаю Тобі від щирого серця, щоб будуччина могла Тобі принести те щастя, яке я втратив із Тобою".

Обоє прочитали ще раз спільно цілий лист. Нараз сказала Лілі:

— Слухай, Петре, цей лист несентиментальний. Той лист за довгий. Мій професор може мене зовсім попросту спитатися: „Коли ви маєте, пані, всі такі веселі прикмети, то чому той чоловік не затримав вас при собі?"

— Алеж я зробив би це дуже радо! — крикнув Петро.

І докінчив тихцем над самим її вухом:

— Як міг би я зректися такої розумної жінки, яка знає, що в кожній хвилині повинна зробити?

Переклав *а. б.*

тільки Брута, якого засудили на розстріл. Одначе присуду не виконали з приводу гострої інтервенції французького консуля. Мабуть вивезли його до Гібральтару. Журналістам Есмесові і Ферандесові удалося приспати чуйність військової влади в Севіллі й виїхати в ночі автом до Гібральтару, а відтам до Танжеру. Згаданий на вступі журналіст каже, що всі англійські і французькі журналісти рішили виїхати зі Севілі, тому, що їм, буцімто, роблять труднощі й постійно їх переслідують. Навпаки журналістів німецьких, італійських і португальських фаворизують.

ЧЕРВОНІ ПІДКОПАЛИСЯ ПІД АЛЬКАЗАР.

МАДРИД, 18. 9. ПАТ. Війська, що облягають Альказар поробили підкопи і повкладали туди міни. Праця саперів була дуже важка й небезпечна, бо оборонці робили часті випади і нищили підкопи. Обі сторони приписують вислідові боїв під Толедом велике значіння. На фронті Талявери, де національні війська і повстанці зібрали найкращі частини, ведуться бої зі змінним щастям. В горах, на північ від Мадриду впали вже сніги. Червоні звернулися зі закликом до населення, щоби воно жертвувало теплий одяг для фронтових частин.

ЗДОБУТТЯ ОРІЇ, ВОРІТ ДО БІЛЬБАО?

ЕНДАЙ, 18. 9. ПАТ. Дописувач агенції Ава подає, що ситуація в Більбао без змін, тільки серед цивільного населення можна завважати деяке схвилювання, бо фронт наближається чимраз більше до міста. З національних військових кол інформують, що національні війська здобули містечко Оріо і дуже важні стратегічні позиції. Ця вістка не має потвердження.

ПОРТУГАЛІЯ ПРИЗНАЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД В БУРГОС.

ВІДЕНЬ. 18. 9. По відомостям із Лісабони, делегат Португалії має замір на пленарному засіданні Ліги Націй у Женеві, зложити заяву, що Португалія признає провізоричний національний уряд в Бургосі за легальний еспанський уряд.

ЧЕРВОНІ ДЕЗЕРТИРИ.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. Трьох старшин еспанської цивільної гвардії перейшли кордон і віддали французьким жандармам зброю.

ЕСПАНСЬКИЙ МІНІСТР У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 18. 9. ПАТ. Міністр закордонних справ Дельбо приняв сьогодні рано міністра закордонних справ мадридського уряду Дель Вая.

РАДУ РАДЯТЬ...

ЛЬОНДОН, ПАТ. В Льондоні відбулося засідання підкомітету міжнародньої комісії контролі для справ інтервенції в Еспанії.

—o—

Вже завтра в неділю премієра
у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в год. 8-мій вечором святочне відкриття сезону 1963 на 1937
„КОРІОЛЯН“ Шекспіра.

Перед новим Льокарном.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. Міністр Іден працює над нотою, яку завтра доручать представникам держав, що підписали договір у Льокарні. В ноті будуть вступні умовини, які мають запевнити успіх новій конференції.

Ця нота має довести до виміни поглядів на дипльоматичній дорозі, а ініціятиву в цій справі бере Велика Британія, як держава, що скликує цю конференцію.

ХОЧУТЬ ЗНАТИ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛЬОКАРНЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН. 18. 9. ПАТ. В міродайних чинниках Великої Британії існує переконання, що дипльоматичні розмови в ціли підготовання льокарненської конференції, повинні зачатися від прослідження становища Німеччини щодо двох засадничих справ. Ці справи порушувано у своїм часі в британійськім квестіонарі. 1. Чи Німеччина вважає, що стан другорядности, накинений версальським договором остаточно усунений? 2. Чи Німеччина дальше обстоює думку, що німецькі меншости в сусідніх державах є складовою частиною німецького народу?

—o—

Луговий рух у Заліщиччині.

Заліщики, дня 17. IX. 1936.

Хвальна Редакціє!

Просимо помістити в „Ділі“ отсе вияснення:

Автор допису з Бучача п. н. „Заборона лугового здвигу в Бучачі“, поміщеного в ч. 208. „Діла“ з 16. IX. ц. р., пише про розвій лугової організації на тутешньому Поділлі (в повітах Копичинці, Чортків, Бучач і Борщів), а відтак підносить, що „позаду є ще досі лиш заліщицький повіт з браку відповідних організаторів. Два заслужені місцеві діячі, д-р Роман Стефанович і б. сенатор Василь Бараник, задля свого віку і надпарваного здоровля не змогли заняти лугового справою, а в самому повітовому осередку нема молодших охочих до цієї — врешті не легкої праці — інтеліґентних провідників. Але й там мусить вона налагодитись корисно і сподіємося, що небаром і заліщицький повіт не буде стояти позаду Копичинець, Чорткова і Бучача“.

В інтересі правди стверджуємо, що луговий рух розвивається в заліщицькому повіті зовсім нормально і має свою славну традицію. На руїнах численних передвоєнних „Січей“, які обединювались у „Повітовій Січі“ в Заліщиках, повстало по війні в повіті кількадесять самостійних „Лугів“, які переважно гарно розвивалися та яких значну частину зліквідувала влада.

За два останні роки перейшли самостійні „Луги“ організаційно до „Великого Лугу“ та повстало ще й кілька нових лугових товариств, так, що тепер на 54 громади повіту є 22 „Луги“ (11 у заліщицькому та 11 у товстенському судовому повіті). Від липня 1936. р. обединює їх „Повітовий Луг“ у Заліщиках, якого головою є д-р Маріян Долинський, лікар у Заліщиках, а заст. головн д-р Михайло Семчишин, лікар у Товстім. Понадто є в заліщицькому повіті і товариство „Сокіл“, а в самих Заліщиках самостійне спортове товариство „Дністер“.

Що правда, замало появляється в часописах дописів про цілість народнього руху в заліщицькому повіті.

Приймітъ Вп. П. Редакторе, вислови високого поважання: *Д-р Роман Стефанович, Василь Бараник.*

Морська конференція.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Посли Швеції й Норвегії, як також данський шарж д'афер зустрінулись учора рано в Форін Офіс із репрезентантами англійської адміралиції і міністерства закорд. справ.

Зачалися переговори у справі приступлення скандинавських держав до „морського договору“ в Льондоні. Мають заключити обосторонні договори між кожним із цих країв та Англією.

В Англії радять над Палестиною.

ЗАВОРУШЕННЯ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. Сьогодні відбулося в Льондоні засідання ради міністрів, що на ній розглядали справу Палестини.

ЄРУСАЛИМ, 18. 9. ПАТ. З приводу жидівських свят Нового Року збільшилися заворушення в цілій Палестині. Араби зватакували копальню і плянтацію помаранч у Мешіена, підпалили млин біля Самку та ушкодили нафтовий руропровід біля Амфулечу. Під Єрусалимом була цілонічна стрілянина.

Присилайте передплату!

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПОЯВИТЬСЯ
великий, ілюстрований, інформаційний, необхідний в кожній хаті —
НАСТІЛЬНИЙ КАЛЄНДАР
КРИНИЦЯ
НА РІК 1937.
На 200 сторінках великої вісімки кожний знайде для себе багато цікавих змістом статтей та інформацій.
Вже можна замовляти у Видавн. Спілці „Діло“.
ЦІНА 1.50 ЗОЛ.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хоругви 5 (побіч кіна „Аполльо“) поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 50-100

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції“, Львів, Длуґоша 1., а вона полагодить Вам усякі справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 5-10

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Футра жіночі і чоловічі** та різного роду футрярні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 4-7

— **Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ та адміністрація „Нової Хати“** перенесли свої бюра з Ринку 39. на вул. Ходкевича 9. I. п., ч. телеф. 294-73. 2730 3—3

— **Маслосоюз** повідомляє, що з огляду на великий гуртовий збут птиці, є в можности продавати биту птицю дешевше теж на місцевому ринку і обнизив ціни до небувалих досі меж. Прохаємо зайти до крамниці М. С. на Костюшка 1а і переконатися. 14/94

— **Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок** подає Шановному Громадянству до відома, що за її старанням виголосить п. ред. Юра Шкрумеляк відчит під з. „У широкому світі“ (Враження з подорожі) — в суботу 19. вересня ц. р. в год. 18-ій (год. 6-та попол.) в „Українській Бесіді“ при вул. Рутовського 22. Тема відчиту незвичайно цікава. 2731

— **Краєві сокільські спортові змагання** 19. і 20. вересня ц. р. викликали велике зацікавлення. Зголошених є 200 змагунів з усіх місцевостей краю. Прекрасна осіння погода та добра організація зложуться на гарну цілість. Сподіємося, що громадянство масово прибуде на площу С.-Б. В суботу початок **точно** в год. 15.

— **Конфіската „Свободи“.** Найновіше (36-е) число „Свободи“ підпало конфіскаті і поліція забрала ввесь його наклад. Тому, що в міжчасі розібрано в друкарні його склад, передплатники „Свободи“ в цьому тижні газети не дістануть.

— **Поминальне богослуження** за душу бл. п. Володислава Барвінського, борця за унію, відправиться з приводу перших роковин смерти 19. ц. м. в год. 8 рано в Успенській церкві у Львові.

— **Вистава „Наші ліси й охорона природи“.** Відкриту з початком ц. м. виставу в салях Прихильників мистецтва у Львові перенесено з днем 19. ц. м. на площу Сх. Торгів до павільйону ч. 9, де лучиться з виставою „Наші ліси“. Обіймає лісові краєвиди, сцени з ловів і т. п. роботи визначних артистів, як Бехонського, Котовського, Сіхульського, Труша й ін. Отворена від 9 рано до 7 год. вечором.

— **День селянки в Перемишлі** влаштовує 20. ц. м. місцева філія „Союзу Українок“ на військовому стадіоні. Початок год. 10 ранком. На випадок дощу свято відбудеться того самого дня в салі ОО. Василіян під церквою на Засянні. Вступ на площу 50 сот., для селян і молоді 20 с.

— **Хто виграв?** В сьогоднішнім тяганні держ. льотерії клас. впали між ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 10619 50644 74502 112372 172498, 5.000 зол. на ч. 10835 72928 83187 139410, 2.000 зол. на ч. 30284 48095 68551 71964 76677 116995 126543 120048 145870 175427 193700, 1.000 зол. на ч. 30137 31359 37929 41077 41090 42093 57162 58276 62741 70272 73146 88969 92680 95747 98577 99770 113045 113739 116025 118742 131553 136356 139599 140963 147600 150615 153653 165661 169366 179879 184666.

— **Славсько — туристичним осередком.** У Славську, кліматичній місцевости в Карпатах, викінчують будову великого туристичного захисту на 300 осіб. Громадська управа прис-

пить незабаром, як повідомляє ПАТ, до будови нової лещетарської скочні на терені, який жертвувала фірма Бр. Гредель. Нові будівлі причиняться, що правда, до розбудови Славська як спортового і туристичного осередка в Карпатах, але одночасно й до дальшого відчуження цієї української місцевости, яку щораз більше заливає мужинний елемент.

— **Страйк пекарських робітників у Львові** скінчився компромісово. За інтервенцією інспектора праці власники пекарень згодилися на домагання робітників, наслідком чого вони вернулись до праці.

— **Львівська хроніка.** У млинах Тома і Марія Гелена застрайкувало 70 робітників, окупувавши взрстати праці. — Арештовано Вільгельма Гліньского, що в часі військової дефіляди збирав безправно гроші „на обід для вояків". — За грабунковий напад на мешкання емерита Вагнера на Левандівці засуджено Франца Кургана на 4 роки, Із. Ковальського на 3 і Едв. Лукасевича на 2 роки вязниці. — 18-літня служниця Софія Райхель при вул. Зеленій пробувала отруїтись, напившись денатурату. — При вул. Городецькій ч. 43 скочила з II. поверху служниця Марія Воробій і тяжко потовклася.

— **За образу польської держави й релігії** засуджено в Станиславові Филипіяку Куліш на 6 місяців вязниці.

— **За комунізм.** Перед судом присяжних у Станиславові відбулася розправа против Михайла Мацюка із Старуні за комуністичну агітацію серед гуцулів. Обвинуваченого засуджено на 7 місяців вязниці.

— **Влом до церкви.** В селі Романівці пов. Теребовля вломилися в ночі до церкви грабіжники. Перебушувавши всі сховки, вони забрали богослужебні предмети та готівку в сумі 200 зол.

— **Краєва хроніка.** В Яворові пов. Косів 5-літня донька гуцула П. Кашали зблизилася так необережно до вогню в полі, що занялася на ній одежина й тяжко попечена дитина незабаром померла. — До Дубна приїхав професор познанського університету д-р Биковський і перевів серед шкільної молоді психотехнічні досліди. — В Устриках Дол. пов. Лісько селянин Іван Шклярський з Ялового переїхав 75-літнього Матиса Фляйшера, наслідком чого він незабаром помер.

— **Процес комуністів.** Луцький окружний суд на виїздній осесії в Ковлі розглядав справу Сави Гашинця з Городища й трьох інших осіб, обвинуваченых у комуністичній діяльности. Гашинця засуджено на 15 літ вязниці, двох підсудних по 10 літ, а одного на 5.

— **Спадок числа студентів.** У варшавськім університеті записалося 5.000 нових студентів, що в порівнанні з попереднім роком дає спадок на кільканадцять процент.

— **Найкрівавіший із самодержців.** У звязку з кривавими подіями в совітській Росії закордон на преса в різних державах стверджує, що Сталін хоче бути абсолютним самодержцем цілої совітської держави і зі всіми, хто стоїть йому на дорозі, розправляється більше жорстоко, ніж найкрівавіші володарі царської Росії. Навіть царі Іван Грізний та Петро І., званий Великим, не довели стільки збивств, що Сталін.

— **Селянка стає оперовою співачкою.** Один мадярський професор музики з Будапешту, перебуваючи припадково в селі Сар, відкрив молоду селянку, що розпоряджає феноменальним голосом. Крім того вона напричуд музикальна й уложила багато пісень (з власним текстом), що кружляють між околишнім населенням. Один вищий урядовець у Будапешті згодився взяти музикальну селянку на свій кошт до міста, причому професор піднявся вишколити її голос. Думають, що зроблять з неї велику оперозу співачку.

— **Нова українська фільмова зірка.** В Голівуді в дружині акторських сил фільмового підприємства Метро-Гольдвин-Маєр працює наша землячка Віра Ніна (Віра Барчанівна), родом з одного місточка під Львовом. До Америки вона приїхала тому 9 літ.

— **Український памятник на Словаччині** находиться на цинтарі в Братиславі. Це нагробник більших розмірів з каменя у виді скали на могилі Володимира Табашника, родом із Журова пов. Рогатин, що був булавним Української Армії. Памятник поставлено заходом української громади „Єдність" на Словаччині.

— **Міжнародні конгреси і зїзди.** В Брюселі розпічнеться 20. ц. м. міжнародній конгрес боротьби з раком. В тім самім часі (21—23 ц. м.) відбудеться в Больоній конгрес ортопедичної хірургії при участи 20 держав. В Будапешті радить міжнародній зїзд, посвячений справам санаторій і лікування в приватних клініках. В Монте Карльо відкрито наради міжнародного туристичного товариства. В Едінбурзі розпочався конгрес міжнародньої геодезійно-географічної унії, що обіймає міжнародні організації, які займаються геодезійними помірами, метеорольогічними і сейсмольогічними дослідами земного магнетизму і т. п. Беруть у ньому участь також учені з Польщі. Цікавий міжнародній конгрес відбувається (18—21 ц. м.) у Мінхені. Є це конгрес магіків при участи 400 „чародіїв" з цілого світа. В програму входить м. ін. „магічний семінар", що відбудеться в ратушевій салі з продукціями славного магіка Гофпінзера, колишнього податкового інспектора з Відня.

— **Гайне перестав бути поетом.** В останньому випуску націонал-соціялістичних „Монатсгефте" д-р В. Люц доказує на основі подрібної аналізи, що великого німецького поета Гайнріха Гайне не можна уважати поетом. У звязку з тим партійна пресова кореспонденція заявила, що тепер Гайне, якого як жида викреслено з німецької літератури, перестав взагалі бути поетом.

— **Добірне жито.** Один з великих землевласників на Словаччині засіяв більший кусень свого поля житом, якого колос має 100 зерен. Може надіятись дуже доброго збору.

— **Римо-католик у жидівській гімназії.** Машиніст чехословацької залізниці Р. Штраус, родом німець, дав свого сина до жидівської гімназії в Мукачеві. Хлопець мусів зложити іспит з жидівської мови і математики. Приготовили його до іспиту ученики вищих кляс тієї гімназії. Це перший випадок на Підкарпатті і взагалі в чехословацькій державі, що християнин записався до жидівської гімназії. Побачимо, чи гімназія зробить з нього доброго сіоніста.

— **Різні вістки.** У Відні зменшилася скількість шкільної молоді на 8.000, наслідком чого у школах замкнено 200 кляс. — Біля Гатвік в Англії розбився почтовий літак, причому згинули три особи. — До одного музею в Будапешті вломилися злодії й викрали різні дорогоцінности величезної вартости.

— **Настрій цілої рідні** відразу поправиться, коли подані страви на обід є смачні. Часами хочь страви добре приправлені, чогось їм бракує. У таких випадках помогуть тіні дому знаменитої буліонової кістки Кнорр, які додають стравам знаменитого смаку. Буліонові кістки Кнорр можна вжити не лише до зуп, рассолів, соватків, але також до приладження смачного і поживного буліону до пиття, бо вони є з виборового мясного екстракту. Фірма Кнорр, якої марка є від 100 літ знана, ручить за знаменитий товар, не підробляє його, але виробляє товар на підставі власних рецепт і якість товару витримує порівнання з кожним іншим конкуренційним продуктом.

ПОЛІТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ У ФРАНЦІЇ.

З Парижа повідомляють, що кружляють там сензаційні вісти, що у Франції має прийти до основних політичних змін. Провід уряду мають перебрати радикали, одначе премієр Блюм має залишитися на своїм становищі. Зміни відбудуться тільки у нутрі самого людового фронту, а саме замість **комуністів, яких виключать**, прийдуть радикали. Вже тепер відбулося зєднення радикальної партії і провідники Ерйо, Далядіє і Шотан, які досі взаїмно поборювалися, погодилися і навіть на однім із найближчих засідань виступлять разом.

—o—

СНІГ В АЛЬПАХ.

РИМ, 18. 9. ПАТ. В долині Есте упав глибокий сніг. В проваді св. Бернарда лежить сніг глибокий на пів метра. Перехід до долини Сервен засипаний і тут глибина снігу сягає до одного метра

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ПРИМХА МАРКІЗИ ПОМПАДУР".

Ця фільма пояснює чому один із портретів славного Буше представляє маркізу Помпадур не як королеву тодішньої моди і так, як вона виглядала на королівському дворі, а як скромну дівчину із звичайною зачіскою та в бідній сукенчині. Появлення цього образу, щодо якого історики мистецтва ставили різні гіпотези, тут таке, що маркіза Помпадур зацікавилася цим сміливим молодцем, який посмів королеві сказати правду про неї, і почала його відвідувати, переодягнувшись за бідну доньку монмартського пекаря. Вся фільма представляє маркізу Помпадур з якнайкращої сторінки: як інтелігентну, добру, чутливу жінку. Це віденська фільма — погідна, приємна з добрими артистами. Головну роль грає Катерина Надь, краще, ніж можна би сподіватися. Її партнер Віллі Айхберґер

Зі судової салі.

ДРУГИЙ „ВЕРІНСЬКИЙ" ПРОЦЕС ПЕРЕД ЛАВОЮ ПРИСЯГЛИХ У СТРИЮ.

Стрий, 17. IX. 1936.

Подібно як перший „верінський" процес (цьотий — березень ц. р.), так і цей ведеться при замкнених дверях. Як бачимо, у стрийському окружному суді увійшло вже в систему не допускати публики на розправи, що зовсім не торкаються державних тайн, публичної моралі і т. п. справ, які оправдували би тайний характер розправи.

У нинішньому першому дні розправа затягнулася до пізного вечора. Тому, що процес розписаний лише на 2 дні, у судових кульоарах ходять слухи, що правдоподібно завтра його не скінчать, лише відложать

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

СОБАКА В АМЕРИКАНСЬКІМ АРІСТОКРАТИЧНІМ АЛЬМАНАХУ.

В Америці видали на зразок німецького готайського альманаху такий самий американський. Такі адресові книжки мають заголовки: „Де хто — чим?" На 364 сторінках вичислені там імена походження, короткий життєпис грошевих аристократів Америки. Попасти в альманах нелегко. Для багатьох людей є він найкращим свідоцтвом виріжнення і признання. Але є теж люди, які можуть собі дозволити поглумитись над видавцями альманаху. Їм, очевидно, байдуже, чи їх вичеркнуть, чи ні.

У найновішім виданні „Де хто чим" стрічаємо на сторінці 288-ій прізвища пана й пані Л. К. Марріс. Як звичайно за прізвищами йде спис „земних благодатей" подружжя і коротка родинна історія. Останній рядок подає, що: „Молодше покоління — місіс Рові". Співробітник одного більшого часопису спитав пана Морріс, хто така „міс Рові" — моя собачка — відповіла вона. — Прегарний маленький пінчер. Він заслуговує без сумніву на те, щоб попасти в аристократичний альманах Америки.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПЕЛЕНСЬКИЙ.

Д-р Олександер Пеленський, що помер нашою у Львові 16. вересня в 54. р. життя, був адвокатом у Комарні, директором місцевого Українбанку, і давніше головою читальні „Просвіти", головою Надзірної Кооперативної Ради „Народня Спілка", головою кружка „Рідної Школи", до останньої хвилини дільним головою Повітового Комітету УНДО та головою історичної комісії міста Комарна. За часів української влади був він членом державної комісії при міністерстві закордонних справ для визначення границь УНР. У 1919. і 1920. р. був він членом державної каделі Ол. Кошиця та їздив з нею як адміністратор по Франції, Англії, Бельгії, Голяндії, Німеччині, Швайцарії та Чехословаччині. Спомин з цієї подорожі описав він у книжці „Світова концертова подорож Української Республиканської Каделі". Є це єдина цього роду книжка з матеріялами про величезні успіхи нашого хору серед чужинців. Є там голоси чужої преси про наш хор, історія всіх труднощів, звязаних із візами, переїздами та неприхильною пропаґандою наших ворогів. Пок. д-р О. Пеленський носився ще останніми роками, коли видав цю книжку, з думкою відновити такий хор і знову вибратися з ним у подорож по більших европейських столицях. Не довелося, як не довелося перевести в життя й багато інших пляній та замислів що їх леліяв у своїй душі Покійний.

Вічна память заслуженому Громадянинові й Діячеві!

Дописи.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Теребовельщина Міяновському. Зходом Студентського Самоосвітнього Гуртка при Філії „Просвіти" в Теребовлі відбувався дня 6. вересня ц. р. в салі читальні „Просвіти" святочна академія в честь Миколи Міяновського. На програму вложилися: вступне слово, хорові продукції, деклямації та скрипкові соля. Академія розпочалась реченцем О. Ольжича: „Двайцять літ" у виконанні вісьмох членів хору. Вступне слово сказав Андрій Козак, студ. теол., що в коротких словах перепов ів життєпис Міяновського, подаючи кілька подробиць із життя громадянського. З черги мш. хор під управою п. В. Василевича відспівав „Торжественну Кантату" С. Людкевича. Фрагменти поеми Л. Українки „Роберт Брюс" віддеклямував дуже добре М. Понятишин. Опісля йшли скрипкові соля Богдана Ракочого, направду в мистецький спосіб виконані. При фортепіяні п. Ю. Мохнацький. На скрипкові соля вложилися: А. Дворжака „Славянський танець", Ф. Шуберта „Колисанка", Сарасатія „Штайнеровайзен" та Фібіха „Поема". Дуже

добре також була виголошена деклямація Л. Українки „Сльози-перли“ (Е. Гинилева). Муж. хор відспівав ще „За Тебе, Україно“, пізніше міш. хор „Слава героям“. Хорові продукції виконано дуже добре, за що публіка не щадила виконавцям рясних оплесків. Взагалі свято робило дуже миле враження. На салі переважно інтелігенція.

Присипаний землею. Дня 11. ц. м. засипало землі робітника Боднара, що був занятий при копанні рова на дорозі. Вину поносить магістрат, бо не забезпечив рова.

СТАНИСЛАВІВ.

Дозорці організуються. Мин. неділі відбулись І. заг. збори Т-ва українських дозорців „Злука“. Збори відкрив один з основників Т-ва і найстарший його член п. Клиновський Аксентій. Після того як внесок п. Петрика Й. вибрано председником зборів посла д-ра Ів. Волянського. На секретаря покликав д-р Волянський п. Лесева В. Дальше п. Клиновський прочитував статут точка за точкою, а д-р Волянський давав точні пояснення. Після прийняття статуту вибрано одноголосно першу старшину, в склад якої увійшли: Клиновський А. голова; Сверида Ів. заст. голови; Лесів В. секретар; Петрик Й. скарбник; Пилипчук М., Бабічук С., Микула П., Подільчик Ів., Стефанів С., Якубів М., Левчук К. і Лошнів Є., члени старшини. До Контр. Комісії вийшли: д-р Волянський Ів., Сверида Ст. і Гриців Й. У склад Розсмчої Комісії вийшли: д-р Волянський, Клиновський, Сверида І. і Петрик. До Мирового Суду вибрані: д-р Волянський, Олексишин, Ковальчук, Зубженюк і Костишин. Після вибору відбулась річева дискусія, в якій заторкувано різні справи, особливо організаційні. Опісля д-р Волянський закрив збори. Присутніх було 60, до Т-ва вписалось 45. Вірною, що в Станиславові не буде українського дозорця, що не був би членом „Злуки“. А новому й відавна потрібному Т-ву бажаємо якнайкращих успіхів.

Гостина театру Й. Стадника. Від суботи до середи гостив у нас театр Й. Стадника, виставляючи такі пєси: „Чарівна дівчина“, „Синя квітка“, „Ревія“, „Запорожець за Дунаєм“ і „Морфій“. Пєси ті знані читачам „Діла“ з рецензій, від себе додамо тільки кілька завваг про „Синю квітку“, театральну новинку пера проф. Николишина. Читаючи в „Ділі“ рецензію з премієри в Коломиї, йшли ми на виставу з переконанням, що перед нами дійсно пересуватьси картини з життя наших стрільців, що ми побачимо якісь сцени з околів Тернополя. Тимчасом на сцені бачимо плаксиву дівчинку, зазлірену за свого сотника, дівчинку, що „гнівається“ на свою молоду маму за те, що вона хоче вдруге вийти замуж, іде через те до монастиря й опісля з того монастиря, не зважаючи на тверду постанову, виходить. Все інше обертається навколо тої дівчинки, „Синьої квітки“. Не перечимо, що те все може бути правдиве, що воно вирване просто з життя, але чи в теперішню пору треба нам таких плаксивих вистав? Чи не потрібніше у нас показати широкій публіці стрільців боєвих, загартованих у трудах і негодах, готових відректися свого особистого щастя для Великої Ідеї?! А цього ми в „Синій квітці“ не бачимо. Правда, відчуваємо в цілій пєсі воєнний подих, згадуємо ті недавні часи геройських подвигів — та всеж таки виходячи з салі, лишаємось під подихом сентиментальної „Синьої квітки“. — Щож до трупи Й. Стадника, то заслуговує вона на цілковиту підтримку громадянства поруч інших театрів „Загірки“ й „Тобілевича“. Вже хочби сама родина Стадників дає запоруку, що публіки не надують. Є крім того в театрі такі таланти, як Гелес, Шашоровський, добрі сили, як Горницький, Пастернаківна чи Шведівна й ін., які дають запоруку, що виставлювана річ не буде спартачена. До найбільших вистав належав „Запорожець за Дунаєм“, у якому в ролі Одарки виступала Софія Стадникова. Її появу повитала публіка бурхливими оплесками, а за прекрасну гру та спів нагородила китицями квітів. Новий, симпатичний тип Карася дав Гелес, молодий, надійний актор і співак. Дуже добрий голосово та сценічно в ролі султана був Яремі Стадник. Дир. Стадника не беруся оцінювати: прізвище говорить само за себе. Поповою ролю в „Морфію“ дир. Стадник переконав нас ще раз, що це наш найбільший зрам. артист. На кінці одна завага: у цінним репертуарі театру р. лить оперетка „Чарівна дівчина“ своєю плаксивістю. Слід теж згадати, що театр приготовляє виставу нової драми Черкасенка: „Вельможна Пані Кочубеїха“ з Софією Стадниковою в гол. ролі. Ѕ. Л.

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і Ска
у Львові, вул. Кордецького 51.
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якості:
ПАСТУ до взуття „Елегант“ терп. і воск. у всіх краскаx
ПАСТУ до взуття „Елегант“ люкс, в тубах у всіх краскаx
ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помадкову і коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 1—?

Звертаємо увагу
на охоронну марку наших безконкуренційних
ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)
„Калина“


ВІДГУКИ ДНЯ.

Дивогляди життя.

Нерід можна почути:

— Ех, коби я вчився в школах, то б собі в світі раду дав!...

Почувши такі слова притакуємо головою і щиро болімо над його долею. Справді, колиб був учився в школах... А так — замітає вулицю, чи носить воду. Відолаха!..

Але останніми часами можна почути щось зовсім протилежного:

— І нащо я, ради Бога, кінчив гімназію! Без неї далеко швидше дав би собі раду в світі.

Почувши такі слова, перечимо і щиро обурюємось: Як можна так наївно думати!? Виходилоб що школа перешкоджує людині знайти працю і прожиток?!

— Не говоріть так, бо люди будуть з вас сміятися! — кажемо до такого звеличника анальфабетизму. — Адже школа... і т. д. і т. д.

Наші аргументи такі переконливі, такі важкі, що під їх тягарем автор нефортунної теми гнеться, корчиться, горбиться — майже з крісла падає. А ми вистріляваши всі докази і бачучи погром противника, усміхаємось злобно і садистично додаємо:

— А що ви на це?

Ворог власної освіти мовляв випростовується, віддихає два-три рази і починає:

— Я не генералізую мого твердження, беру індивідуально, але... Прошу послухати: Скінчив я гімназію. На університет не мав грошей, зрештою і так досить надивився на безробітних дипльомованих. Думаю: все одно за працю тяжко, буду її шукати пять літ скоріше. Рідня моя бідна, сидіти на ласці нема як і не хотів би, поїду — думаю — до Львова, може щось знайду. Поїхав. Взяв трохи харчів, щоб на початок мати і роглядаюся та розпитую. Спершу там де треба з гімназією. Нема... Поїв я свої харчі, а на нові грошей нема. Кручуся, верчуся — врешті знайшов місце. Нічого собі місце — кожні жмикоти. Дають за день золотого. І за те Богу дякувати. При добрій волі можна вижити. Працюю місяць, другий, втягнувся до праці — добре й таке на початок. Кожушка вийшов з мене не такий то й ще, як той історичний, але й не гірший від інших. Аж одного дня — поскрипція. Списують робітників. Їх дати, імена батьків і — на жаль — освіту. Написав я в рубриці „освіта“ — скінчена гімназія. Кличуть мене до директора. „Ви маєте гімназію?! — питає мене. „Маю!“ „А чому ви цього скоріше не сказали? Якже ми можемо інтелігентній людині позволити робити таку чорну роботу?! Цеж було просто по звіроськи. Ви можете робити трудніші речі: книговодство чи щось іншого! Я не можу довше терпіти такої кпини над вами!“ І... звільнили мене. Що я не просився, що я не переконував — не помогло...

Ворог освіти хвилину помовчить, а потім далі тягне:

— А ось моя знайома панночка. Скінчила семінарію. Посади не дістала, до бюра ніде не прийняли, а в хаті сіла. Пішла на служницю. Добре їй було. Двацять золотих, харч і мешкання. Аж лихо надиесло своєму. „Ти що?“ „Служу“. „Як служниця?!“ „Так“. „Бійся Бога, чиж на те ти кінчила семінарію?!“ „Не на те, але як нема чого іншого... Зрештою я вдоволена“. Але пізні довідалась і зараз на другий день: „Дуже вас перепрошую, що я вам тикала, але ви не сказали, Я направду не хочу вас шокіровати... І мені було прикро...“ Відправила.

— І що ви на це? — питає нас.

Даремно жде на відповідь..

Галактіон Чінка.

„RADJO-EXCELLOPHON“ без узземлення, без антени, грає без кришталю, Дає змогу слухати закордонні станції. Зол. 78.50 Догідні умови.
„RADJO-EXCELLO“ ЛЬВІВ,
Сикстуська 14. Тел. 277-30
1—3 2740

Спорт.

ПЕРЕД II. КРАЄВИМИ СОКІЛЬСЬКИМИ СПОРТОВИМИ ЗМАГАННЯМИ.

На цю суботу й неділю приготовляє Сокіл-Батько нову спортову імпрезу у Львові, яка має дати образ досягнень сокільської організації у спортовій ділянці. Дня 19. і 20. вересня ц. р. відбудуться на площі Сокола-Батька краєві сокільські спортові змагання, на яких сокільська організація зарепрезентує українському громадянству своїх змагунів. Як відомо, спорт не є одинокою ділянкою сокільської діяльности, але є доповненням руханкового вишколу, що творить основу сокільського тілювиховання. Сам спорт практикували давніми роками лише по міських сокільських гніздах. Ідучи з духом часу, сокільська організація поробила рішучі кроки, щоби спортовий вишкіл принціпити й до своїх сокільських гнізд. Таке поширення спортових ідей на загал сокільських гнізд прийшло щойно перед кількома роками. Справа ця вже тепер цілковито налагоджена і треба лише часу і праці, щоби з того людського матеріялу, який під цю пору є в сокільській організації, видобути змагунів, що своїми осягами могли б суперничати з іншими народами.

Краєві сокільські спортові змагання важні тим, що візьмуть у них участь крім знаних сокільських змагунів-рекордсменів теж нові змагуни з різних закутин краю, між якими значну частину будуть творити змагуни селяни. Сокільська організація поробила заходи, щоб ці змагання дійсно справдили назву краєвих змагань і щоб репрезентували не двітри місцевости, але справді ввесь край. Свою участь у змаганнях зголосили вже такі сокільські гнізда: Грибовичі Великі, Хирів, Зображ, Вербиця, Перемишль, Тернопіль, Кадзубинська, Ременів, Утішків, Ходорів, Камінка Струмилова, Буськ, Середмістьці, Боднарів, Сокіл-Батько, Львів-Замарстинів, Львів-Личаків, Львів-Городецька та окружні місткі відбивонки з цілого краю. Коли взяти під увагу, з якими труднощами приходиться змагунам придбати фонди на переїзд до Львова (при недостачі залізничих знижок), то таке число зголошених місцевостей, можна уважати за велике досягнення.

19. IX. в год. 15. (точно) сурмовим сполохом, урочистим піднесенням прапорів та переглядом змагунів розпочнуться змагання.

ЗОРЯ — П.А.С.Т.А.

Другі змагання за мистецтво Ц-класи розіграє українська дружина в неділю 20. ц. м. в год. 10-ій перед пол. на гриші 40. п. п. (Лехії). П.А.С.Т.А. — це дуже сильна Ц-класова дружина, яка в цьому році має кілька перемог з Б-класовими дружинами. Тому сподіємось, що українська дружина добуде всіх зусиль, щоб перемогти і тимсамим якнайскорше видобутися з Ц-класи.

СТЕП — ГОЛЬ.

В неділю 20. ц. м. розіграє Степ змагання за мистецтво Ц-класи з польською дружиною Гоголь. Українська дружина буде старатися усіми силами осягнути почесний вислід. Змагання відбудуться на гриші „Свічеві“, кінець вулиці Мартина (доїзд трамваєм ч. 10 і 9). Початок в 9-ій год. рано. Ціни вступу найнижчі.

ПОДІЛЛЯ — ЯНІНА.

За мистецтво А-кл. тернопільської підокруги розіграє 1. дружина У. С. Т. „Поділля“ в Тернополі змагання із золочівською „Янівою“ в неділю 20. ц. м. Початок в год. 3-ій. Змагання ці викликують велике зацікавлення, бо „Янів“ виступить на тернопільському гриші в незнаному досі складі.

ПРОЛОМ — ПОКУТЄ.

Перше змагання за мистецтво А-класи розіграє 1. пилявіївський Прозом у Калущині з дуже сильною дружиною „Покутє“ в неділю 20. ц. м.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Мицюк: НАРИСИ З СОЦІЯЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ІСТОРІЇ Б. УГОРСЬКОЇ, НИНІ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ. Том І.: до другої чверти XVI. в. З 13 малюнками. Накладом автора. Ужгород 1936. Друкарня „Новина". Стор. 246, 8°.

Юрій Горліс-Горський: КЛЯНЕМОСЯ МОГИЛАМ ГЕРОЇВ! (Отаман Хмара). Пєса на 6 відслон з епілогом. Львів 1936, стор. 60, 8°.

Інж. Іван Прокопів: АЛЬКОГОЛІЗМ І НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО. Львів 1936.

Перед нами нове видання Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" у Львові: „Алькоголізм і народне господарство" заторкнув інж. Іван Прокопів. Книжка зображає цифрами та статистиками й вичерками цілий цикль, спричинений двома отрутами: алькоголем і тютюном. 40 сторінок друку, багато вичерків, статистичних зіставлень, малюнків і найважніше: багато точного та прозорого матеріялу. Для кожного, що займається культурно-освітньою, економічною та організаційною працею, книжка ця віддасть неоцінені прислуги. Ціна примірника 40 сот. (за пересилку окремо 10 сот.). Замовляти в Т-ві „Відродження", Львів, вул. Чарнецького 26, партер, або в кіосках у Львові і краю.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві. Тернопіль: Просимо писати про все цікаве — негайно; про спортові імпрези також.

КТВ., Варшава: Присяане не пізно. Про все інше листом.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Коломия:
Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Хоростків:
19. IX. Циганський барон.
20. IX. Дівча з Маслосоюзу.
21. IX. Муж двох жінок.
22. IX. Леа з Абісинії.
З Хоросткова їде театр до Гримайлова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
19. IX. Лежайськ.
21. IX. Перемишль.
22. IX. Ланцут.
23. IX. Ряшів.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Субота, 19. IX. год. 8. веч. Ювилейна Академія.
Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генеральової" год. 8. веч. Прем'єра. Отворення сезону 1936/37. „Корюлян".
Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Рівнородностей

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джігді.
АТЛЯНТИК: „Химери варіяна Поппадур" із Сезаком і Чехового.
ВАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".
КАСИНО: „Розе-Марі" з Жан. Мендональ.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (кольорове) і додатки.
МІРАЖ: „Марі" (з Анною Бела), „Ця або ніяка" з Джітою Альнар.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Рапсодія пляшку".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Генрі Купером.
ПАН: 1) „Шанхай", 2) „Коби я мав мільон..."
РАЙ: „Кохаюий збиточник" з Анною Андра.
СВІТ: „Кохаюий збиточник" з Анною Ондра.
СТИЛЯВЕ: „Чорні очі" й ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шлюби пантофлярія".
ХІМЕРА: „Панове в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(вул. Марійська 5.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 19. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Розр. концерт, 15.35 Хор, 20.20 Веселі муз. оповідання, 22.10 Любі мельодії, розр. концерт, **Братислава** (298,8) 21.10 „Чоловік під дверима" оп. Эфенбаха, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт. 18.00 „Лабі" оп. Гріна, **Париж** (1648) 11.00 концерт, 16.00 Танц. музика, 20.15 Опера, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні, 18.30 Скрипка, 22.20 Легка й танц музика, **Берлін** (356,7) 8.30 Веселі мельодії, 14.15 Слов'янські пісні, 18.35 Кабарет, 19.00 Пісні й танці, 20.10 Оперетковий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Руські пісні й танці, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Популярна музика, 20.10 Вар. авдиція, **Будапешт** (549,1) 12.05 Спів, 13.00 Концерт симф. орх., 17.00 Форт. реціталь, 21.30 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Популярна музика, 20.45 „Іль діяволо нель кампанеле" муз. гротеска Люальдія, „Уна партіта" муз. драма Зандоная, **Рим** (420,8) 13,10 Орх. концерт, 21.15 Орг. музика.

Неділя, 20. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 13.00 Розр. концерт, 15.40 Квартет б-дур Бетовена, 17.45 Схід і захід, концерт, 21.30 Спів М. Гусса (сопр., **Братислава** (298,8) 10.20 Скрипка, 15.30 Нар. пісні, 21.50 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259.1) 10.00 Спів, 18.00 Для Закарпаття, вар. тепл, **Прага** (470,2) 11.20 Квартет, 12.20, 20.00 Концерт, **Париж** (1648) 12.00 Орг. реціталь, 14.45 Симф. музика, 19.30 Балалайкова орх., **Білгород** (437,3) 13.15, 18.20, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356.7) 10.30 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20.00 Форт. твори Ліста, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Музика, пісні, 19.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 9.30 Нова форт. музика, 10.30 Нар. музика, 14.45 Спів, 20.00 Чар інструментів, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. концерт, 21.00 Міжконтинентальний концерт із Ню Йорку, **Рим** (420,8) 17.00 Орх. концерт, 20,45 „Ля ледженда ді Сакунталя" оп. Альфана.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 19. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Рухавка, 6.40 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на днині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд жіночих видань, 12.13 Полудневий денник, 12.25 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Романтизм над Свитезю, для ст. дітей, 16.00 Трансм. з посвячення васильової радіостації у Львові, 16.45 У Гельсінках, 17.00 Новини з гр. пл., 17.50 Блендівська пустиня, 18.00 Сільва рерум, *18.05 Юрій Сінгалевич відіграє на бандурі українські нар. пісні,* 18.25 Культурна діяльність львівських архиепископів у минулому, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт нар. капелі і дільот, 20.15 „Желязова Воля — скарбниця памяток по Шопені", 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пів год. форт. музики Дебюсія, 21.30 „Продам камінь" гумореска в 5 дільотах, 22,00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Концерт камер. орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 До танку, гр. пл.

Неділя, 20. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Рільнича газетка, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на завтра, 9.00 У святочному настрої, гр. пл., 9.40 Концерт хору, 10.00 Трансм. з 50-літн. ювилею заведення св. Йосифа в Хирові; проповідь, спів вихованців, смичк. орх., репортаж, 11.45 Театральний огляд, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх.; у перерві в год. 13.00 „Творча контемплація" фрагм. із пов. Бучковського „Трагічне покоління", 14.30 Для села: Боротьба за льон, Кооперація в орендній і осадничій акції, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Мельодії відігр. вар. капеля, 16.30 Репортаж із життя, 17.00 Конгрес церк. музики, хори, 18.00 Театр України (Голівуд): „Велика виграна" Г. Л. Вайса, 18.30 Тисяча тактів музики, орх., спів, 20,20 Огляд польської літ. творчости за ост. 10 літ, 20.35 Політичний огляд, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Трансм. з Ню Йорку: Шум водоспаду Ніягара, музика індіянська, ковбоїв, мурінська, нар. англо-американська, 21.30 На веселій львівській хвилі, 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.20 Концерт солістів: спів, фортепіян; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.



Працюй, Богатись, Збирай,

а ощадности складай в Повшехнім Банку Звйонзковім на іменні вкладкові книжечки або на показчика, що забезпечує безоглядну тайну вкладу. Вкладки платні на кожне домагання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

Львів, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 3/1 1-7

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89,83—89.40, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голланд. 361.32 — 359.62, Франки фр. 35.04 — 34.88, Франки шв. 173.44—172.60 Фунти англ. 26.97 — 26.83, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.50, Корони данські 120.44, 119.60, Корони норв. 135.38—134.60, Кор. шв. 149.13—138.15, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.88—11.80, Марки нім. 133 — 133, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 161.50, Островець 30.50.

Папери.

3 інвест. серії 1 ем. 77, серія 2. 62,75, 5 конв. 51, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 56.75—57.75, 4 і пів кем. 44.75—45.13, 5 прц. Варшави нові 54.25—54.40, 5 прц. Ченстохова нові 46.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 18. вересня ц. р. кооперативи платитимуть за масло Львів.

1 кг. масла десертного бльок.	
1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десерт. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	„ 2.10
1 л. молока	0.12 „
1 к. вець	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на инші зависоль.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що з огляду на перепонення ного тучарні птиці, достав птиці, через инші тиждень, як до дальшого заряджения, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Подаємо до відома П. Т. Товариша, що перша **проба Академічного Хору „Бандурист"** після вакацій відбудеться 2. жовтня себто в пятницю ц. р. в год. 7.30 в салі Муз. Інст. ім. Лисенка у Львові вул. Шашкевича ч. 5/III. Того самого дня можуть записатися нові члени. — За Управу: **Діонисія Породко**, голова. 2738

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНІ подорожні, що відвідують крамниці товарів писемних і дрібних, дрогерій, сільські і шкільні кооперативи, до продажі поштового артикулу. Оферти „Мабор", Кутно. 2737 1—1

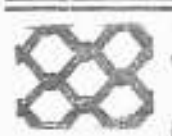
НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, провадженна паризьким моделістом Біндером приймає записи. Оссолінських 12. 2704 4-12

КУПНО - ПРОДАЖ

НОВУ поверхову кам'яницю з мансардою з 17 кімнатами біля хичанівського парку, вклад 17,000 золотих продасть „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Львів, Длуґоша 1, ріг Миколая. 2729 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.



Дешево — Сітки до огорожі І. КОНРАД

Львів, вул. Гетманська 22. 2696а 2-6

МЕБЛІ: їдальні, спальні кабінети, салонки, Клюбн, тапчани, матрацн і деракції — поручає

Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79 2656 10-11



(НЕ ФАРБА) *привертає* СИВОМУ ВОЛОССЮ первісний **КОЛІР**



Найбільший склад всіляких музичних інструментів і дутих, саксофонів, фортепіянових гармоній, грамофонів і українських плит

Й. Гехт, Львів, Городецька 57. 2-3

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикович, — Львів, Домінікаиська 4. 2684 12-60

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло": Львів, Ринок 10.

Ч. 212 (14.461). Львів, неділя 20. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Демонстрації в Мадриді.

ЕНДАЙ. 19. 9. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що в четвер зібралося в середмісті багато міліціонерів, які пішли відтак під будівлю де міститься червоний уряд і домагалися, щоби міністр внутрішніх справ виявив як справді представляється військова ситуація. Головною журбою мадридського уряду є настрої людової міліції.

Кінець Альказару.

ЧЕРВОНІ ВАНДАЛИ ВИСАДИЛИ В ПОВІТРЯ ЦИТАДЕЛЮ АЛЬКАЗАР.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. **Мадридські війська висадили в повітря Альказар, підложивши передтим під палату міни. Вибух був дуже сильний. Майже ціла палата знищена. Цивільне населення Толеда евакуували 2 км. за місто. Мешканці сидять під голим небом.**

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

60 ДНІВ ГЕРОЙСЬКОЇ ОБОРОНИ.

БЕРЛІН, 19. 9. ПАТ. У вечірних годинах у пятницю наспіли до Берліна телеграми, що цитадель Альказар, де від початку громадянської війни забарикадувалося 1300 героїв, висадили в повітря. Комуністи підмінували динамітом передтим цілу цитадель. Національні війська, що ішли на відсіч, не поспіли на час мимо важких зусиль.

Більша частина оборонців, як також жінок і дітей згинула. **Оборонці боролися на руїнах Альказару до останньої хвилини з очайдушним завзяттям.** Околиця Альказару також зруйнована. Експльозія робила враження вибуху вулькану.

ЖИВІ НЕ ТРАТЯТЬ НАДІЇ.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. На руїнах Альказару застромили червоний прапор, хоч у попозуднєвих годинах боронилося там приблизно 100 націоналістів. Військові оборонці Альказару скрилися там ще 20. липня, коли червоні міліціонери заняли Толедо. Артилерія і літаки червоних збурили за ввесь час облоги майже цілий Альказар. Під мури заложили дуже сильні міни. Сила експльозії була незвичайно сильна. Експльозію бачили навіть на передмістях Мадриду. Вежа і велика частина Альказару завалилася. Від вибуху вилетіли всі вікна. По експльозії, відділ червоних штурмовиків пішов приступом на задимлені руїни. Скипів завзятий бій з оборонцями, які залишилися при житті. Вони скрилися до підземель. Завзяту оборону жмінки націоналістів здадуть у найближчих годинах.

Ворохобня в Малязі.

ЧЕРВОНИЙ ГУБЕРНАТОР БЛАГАЄ З МАДРИДУ ПОМОЧІ.

ГІБРАЛЬТАР, 19. 9. ПАТ. Цивільний губернатор Малаги зажадав негайної помочі з Мадриду, бо 600 „людових міліціонерів" у Малязі задумує піддатися національним військам.

ВУЛИЧНІ БОЇ В МАЛЯЗІ.

ГІБРАЛЬТАР, 19. 9. ПАТ. Панцирник „Королева Єлисавета" і контрторпедовець „Антена" відпливли вчора рано до Малаги, де, як оповідають, ведуться вуличні бої між політичними противниками. Горить теж багато домів.

Не хочуть вертатись до Мадриду.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮС, 19. 9. ПАТ. Відбулася тут конференція дипльоматичних представників різних держав, акредитованих в Еспанії. Темою конференції було домагання червоного уряду, щоб дипльомати вернулися до Мадриду. В конференції взяли участь амбасадори Аргентини, Англії, Зєднаних Держав, Італії, Франції, Бельгії та посли Норвегії, Чехословаччини, Швеції, Японії, Голяндії, Венезуелі і Фінляндії. **Всі рішили одноголосно не вертатись покищо до Мадриду** і ждати дальшого ходу подій.

Каталюнія занедбує Мадрид.

РАБАТ, 19. 9. ПАТ. Севільська радіостація надала такий комунікат: Останні бої під Толедом уможливили національним військам занятя долину Альберчі і Тахо. Національні війська наступають без упину. Червоні стратили 1000 вбитих і залишили на полі бою багато военного матеріялу. В Сієрра здобули Навас Прінс. Передня сторожа здобула Сан Вісенте. На північнім фронті національна армія облягає Більбао. Оборонці цього міста не виявляють ніякого ентузіязму. Слідне між ними незадоволення, бо в місті недостає предметів першої потреби, зокрема муки. В Сантандер і Більбао розкинули національні летуни летючки, що в них заповідають бомбардування та накликують до втечі з міста. Овіедо дальше обороняється і завдає червоним дошкульні втрати. Позатим кольони в Галісії наступають дальше і наближилися вже 13 км. від Трувії. **Каталюнія цікавиться чимраз менше долею Мадриду і не спішиться з поміччю, яка є необхідна. В Мадриді повна анархія.** В Малязі не відбулося свято помочі для червоної міліції, бо не було публики. Кружляк „Сервера" бомбардував червоний корабель, який віз міліціонерів до Більбао і приневолив його до втечі.

Арештування комуністів.

АТЕНИ, 19. 9. ПАТ. В Атенах арештували провідника грецької комуністичної партії. Проголосили тут розпорядок, скермований проти комуністичної діяльности. Цей розпорядок передбачує незвичайно гострі кари на державних урядовців-комуністів та забороняє усі комуністичні збирання. Кожного, хто не буде придержуватися цієї заборони, каратимуть заслання.

АРЕШТУВАННЯ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 19. 9. ПАТ. Арештували тут 62 комуністів, підозрілих у поширюванні комуністичних летючок та зорганізуванні грошевої збірки для червоного уряду в Еспанії. Підчас ревізії поліція знайшла багато зброї і муніції.

—o—

СПЕЦІЯЛІСТ ВНУТРІШНИХ НЕДУГ

Д-р Остап Прийма

ВЕРНУВСЯ і ординує тепер від 9-11 і 16-17

ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА 37 а. Тел. 261-50

Пересвітлювання рентгеном. Радіотерапія. 5750 1—3

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Польські назви для українських місцевостей.

Львів, 19. вересня 1936.

З кількох повітів тернопільського воєвідства до централь наших установ у Львові прийшли тривожні вісти, потверджені „документом часу", що його містимо на іншому місці. Адміністраційна влада вимагає від наших установ на місцях, щоб вони і на своїх печатках та в листуванні з урядовими чинниками вживали для назви місцевостей виключно польської номенклятури. Це своє домагання адміністраційна влада основує на декреті з 24. X. 1934., який торкається назв місцевостей. У своєму часі не звернули у нас належитої уваги на розпорядок, що має силу закону. А проте справа номенклятури міст і сіл на етнічно українській території має першорядне значіння, бо справа йде про зовнішнє обличчя нашої території: чи збереже воно свій віковічний вигляд чи буде штучно змінене відповідно до націоналістичної польської політичної доктрини. Сам собою розпорядок президента з 24. жовтня 1934. р. ще не наносить нам ніякої шкоди: все залежить від того, яке виконання того закону. У самому законі передбачена досить складна процедура з устійненням урядової номенклятури людських осель. При міністерстві внутрішніх справ мала повстати спеціяльна комісія для цього. Крім голови, що його визначає міністр внутрішніх справ, в склад цієї комісії згідно з законом входить 6 членів: 3 представники наукового світу, яких покликує міністр внутрішніх справ в порозумінні з міністром освіти і 3 представники міністерств: військових справ, комунікації та почти по одному від кожного міністерства. Побіч з тим можуть повстати з волі міністерства внутрішніх справ регіональні комісії, що їх праця мала би стати матеріялом для діяльности міністеріяльної комісії. Ця міністеріяльна комісія є лише оповідавчим (дорадчим) органом, бо в засаді закон признає за самим тільки міністром внутрішніх справ право устійнювати назви місцевостей. Саме оголошення устійнених назв місцевостей має наступити через Головний Статистичний Уряд, що видасть офіціяльний „Спис місцевостей Річпосполитої".

Так звучить закон. Очевидно виконання його може бути різне, напр. можуть цілком не побачити світу регіональні комісії. Так само можуть бути покликані до міністеріяльної комісії представники лише польської науки, то-що. Не знаємо, як виглядає нині підготовча праця до реалізації закону про назву місцевостей з жовтня 1934. р. У кожному разі треба стверднти, що офіціяльного „Спису місцевостей Річпосполитої", який видав би Головний Статистичний Уряд згідно з законом з 24. X. 1934. р. — досі нема.

Проте дійсність принесла нам у славному з несподіванок тернопільському воєвідстві розпорядки старостів, які накидають українцям істнуючі польські назви. Тенденція, яку виявляють пп. старости у Золочеві і Зборові каже завтвер, чи закон про назву місцевостей з 24. жовтня

Це білля виразно усміхається до нас!



МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

1934. не буде продовженням законів Ст. Грабського про мову з 1924. р., при чому і тут і там може бути однакова практична інтерпретація: нагинати ті закони до тези про „паньство народове". Для деяких пп. старостів тернопільського воєвідства справа урядової номенклятури вже в певначе устійнена. Очевидно — це має бути виключно *польська* термінольогія. не лише з однієї траскрипції. так що напр. наша Стриява буде звучати як Стажава або Сороки — Срокі тощо. Є при цьому дивотляди того роду, що українські Воскресінці перетворилися не в „Змертвихвстаньце", як льогічно виникалоб, але в якісь Осжшесінце , або Різдвяни чомусь почали зватися Руадвяни. У „Деннику" тернопільського воєвідства вже появився саме того роду спис назв місцевостей. Очевидно, адміністрація вважає цей спис за офіціяльний та вимагає, щоб усі наші установи обовязково під загрозою карних санкцій вживали цієї номенклятури, дарма що вона устійнена в спосіб незгідний з приписами закону про назву місцевостей і всупереч тисячелітній традиції місцевого населення. Справді дивне відношення до одного і того самого закону: для адміністрації тернопільського воєвідства важні лише дві статті з цілого закону, а саме 7-а стаття, що говорить про обовязок у „публичних зносинах" вживати офіціяльної номенклятури місцевостей та 10-а ст., що говорить про карні санкції. Цей приписе про карні адміністрація явість самовільно поширює. бо грозить нашим установам розвязанням, хоч ст. 10 передбачує лише кару арешту до 30 днів або грошеву кару до 1.000 зол. Зате всі інші приписи закону, а саме ті, що окреслюють процедуру для устійнення офіціяльної номенклятури місцевостей, для тернопільського воєвідства не істнують. Воєвідство явно узурпує собі право, що закон з 24. X. 1934. р. застеріг виключно самому міністрові внутрішніх справ. Одночасно йде того роду інтерпретація вислову „у публичних зносинах", що це не є тільки зносини між окремими державними і самоуправними установами. але й взагалі всі зносини, себто навіть зносини української установи з своїми власними членами (печатка Т-ва має бути з польською назвою).

Хоч яка дивна та знаменна ця правична сторона справи проте ще дивніша і просто жахливо-замовірна політична сторона. Не треба багато говорити: досить буде пригадати недавній (зовсім слушний) крик всієї польської преси з приводу того, що німці на німецькій частині Горішнього Шлеська осмілилися на німецький лад переіначити польську назву кількох місцевостей. Голосно та з обуренням протестувала польська опінія проти того, що діється там, — а рівночасно тут у себе переводять такий самісінький експеримент і то на території, де українська людність творить компактну більшість населення.

Українці, доки вони не замешкували, всі на світі відчулиб спробу зміяити в географічній номенклятурі історично-національне обличчя своєї батьківщини, як національну наругу. Кому потрібей цей експеримент?! Кому потрібна польонізація зовнішнього характеру Східної Галичини?! І то саме тепер коли треба би радше повернути назад двомовні надписи на валівничих двірцях і всіх державних і самоуправних установах,надписи з українською та польською номенклятурою. скасовані у гарячій післявоєнній атмосфері що зродила стільки лиха для обох народів. Виїски етнічного характеру краю не змінили. Зміна назви теж сутнього характеру не змінить. Матиме тільки один наслідок: здвигне ще один мур між українцями і поляками, викопає ще один рів між ними. З накиненням чужої нам географічної номенклятури ніколи український нарід не погодиться!

*

„Рідна Школа"

має вживати назви „Зборув", а не „Зборів".

З документів часу.

Starosta zborowski. Zborów, dnia 8/9. 1936.
Nr. B. 42. Za dowodem doręczenia.

Do Zarządu Ridnej Szkoły im. Mazepy
w Pomorzanach.

Stwierdziłem, że Zarząd Stowarzyszenia używa pieczęci, na której jest umieszczona nazwa miejscowości w innem brzmieniu aniżeli ustalonem przez przepisy ustawy językowej oraz, że posługuje się używaniem takiej nazwy na pismach kierowanych do władz administracyjnych i samorządowych. W związku z powyższem wzywam Zarząd, by na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) „prawo o stowarzyszeniach", zmienił odnośną

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 10

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р СИЛЬВЕСТЕР СЕМБРАТОВИЧ.

Дня 20. лютого 1885. р. заіменували епископа д-ра Сильвестра Сембратовича галицьким митрополитом. Вже дня 13. березня тогож року зачав виходити єзуїтсько-руський часопис „Мир" у Львові.

Композитором нової політичної музики був граф Альфред Потоцький, що втягнув до неї митрополита Сильвестра Сембратовича.

Заснували прислужну газету „Мир" під редакцією о. Олександра Бачинського, ректора духовної семинарії у Львові, та поклали їй мету: побороти „Діло" і витворити нову партію, що налаб вирєктися національного ідеалу й довести до політичного проводу людей легідних і приємливих для високого уряду і поляків...

Після похвальних привітів новим владикам: митрополитові д-рові Сильвестрові Сембратовичеві та епископові д-рові Юліянові Пелешеві дожили галицькі українці таких „переворотів", що при виборах до Державної Ради в травні 1885. р. пішов наступ проти кандидатів Центрального Українського Виборчого Комітету з трьох боків: від поляків, уряду і митрополичих кандидатів з групи „Мира". З цих „переворотів" вийшов такий скандальний вислід виборів послів до Державної Ради, що з кандидатів українського виборчого комітету вибрано послом одинокого судового радника Василя Ковальського; з митрополичих кандидатів вибрано трьох: Ксенофонта Охримовича, о. Корнила Мандичевського й о. Михайла Сінгалевича; крім того вийшов самостійний кандидат о. Іван Озаркевич.

„Мир" не здійснив у нічому сподівань своїх протекторів і в недовгому часі перестав виходити, так, що з тої експериментальної політики залишився тільки сором тим людцям, що далися втягнути до такого поганого діла. Зокрема після того експерименту повстало голосне недовіря в нашому громадянстві до особи митрополита Сильвестра Сембратовича, що показав свій слабий характер у політиці. Тому від того часу він перестав грати провідну ролю в політиці українського народу. Не помогло йому вже потім навіть піднесення його на кардинальську достойність...

ЮЛІЯН РОМАЧНУК.

Для розбудження політичного життя в широких народніх масах зачав гімназійний учитель Юліян Романчук видавати від 1. жовтня 1879 р. політичний, популярний тижневик для народу „Батьківщина", в якій кинув гасло до громадянства: праці для українського народу та згоди і єдности всіх українців. „Батьківщина" була редагована дбайливо та порушувала справи живі, що цікавили наш нарід. Тому здобула собі велике поширення серед селян.

На рік 1883. припали нові вибори до Галицького Сойму і вже в цих виборах вийшов Романчук соймовим послом у калуському повіті завдяки тому. що там зорганізували передвиборчу акцію наші діяльні громадяни: о. Ігнатій Рожанський з Хотиня. Ярослав Коритовський, купець у Калуші та Мелітон Теницький і Петро Боднарчук, міщани в Калуші.

В цьому періоді Галицького Сойму поставив посол Романчук у 1884. р. свій шкільний внесок у справі викладової мови в школах народніх і середніх. З цього вийшла соймова постанова з 24. січня 1887. р., щоб уряд увів паралельні кляси з викладовою українською мовою в гімназії у Перемишлі.

Політику наших послів у тому періоді Галицького Сойму називали у нас „професорською" бо представником її був професор Юліян Романчук і майже всі його перші домагання відносилися до рідної школи, в імя основи: Хто має школу, той має нарід!

Провідні українські політичні діячі відчували потребу завершити нашу політичну організацію основанням політичного товариства. Юліян Романчук підготовив цю справу та був головним ініціятором політичного Товариства „Народня Рада" у Львові, що видало в дні 24. жовтня 1885. р. першу відозву до українців Галицької Землі. Основники „Народньої Ради", що перебували у Львові, уконституювались як виділ та під проводом д-ра Олександра Огоновського і Юліяна Романчука розпочали організаційно-політичну діяльність. Щойно в третьому році своєї діяльности скликали вони на день 2. лютого 1888. р. перші Загальні Збори Товариства, на яких проголошено першу програму політичного становища українців. У цій програмі сказано між іншим. що галицькі українці не можуть зрікатися ідеалу патріотів Головної Руської Ради з 1848. р. і мусять наставати на поділ Галичини на дві частини: українську і польську, щоб осягнути належні права.

Від 1888. року зачало „Діло" виходити що дня. Це був важний поступ, що галицькі українці поставили власними силами свій щоденник. До того осягу причинився немало Юліян Романчук.

У 1889. р. відбулись вибори до Галицького Сойму, при чому виборча акція велась під гаслом міжпартійної солідарности. До Сойму ввійшли нові громадяни, як два посли селяни: Олекса Барабаш і Йосиф Гурик, та з молодшої інтеліґенції: д-р Михайло Король, д-р Теофіль Окуневський, д-р Дамян Савчак і Кость Телішевський. Посол Юліян Романчук став головою Соймового Клюбу та уосновував свої дальші внески: про заснування гімназій з українською викладовою мовою, про вчительську семинарію з українською викладовою мовою, про переведення утраквізму в учительських семинаріях, як також внесок, щоб комісійні референти в Соймі могли промовляти по українськи.

(Далі буде).

Віденський сальон футер і робітня
Е. Вайнінгер, Львів, Фредра 5. Тел. 286-35
напроти кавярні „Рома".
Приймає жіночі і мужеські футра на замовлення і до перерібок.
Наше гасло: **„Шик—Мода—Елеганція".**
2751 1—10

pieczęć, jak również by w korespondencji z władzami oraz na afiszach używał nazwy miejscowości w urzędowym jej brzmieniu.

Używanie miejscowości w brzmieniu niewłaściwem sprzeczne jest z postanowieniami Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X. 1934 r. o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. Ust. Rzeczp. P. Nr. 94 poz. 850 ex 1934) nakazującego w art. 7 bezwzględne używanie w stosunkach publicznych nazw miejscowości w brzmieniu urzędowem pod groźbą sankcji karnych z art. 10 wymierzonych w trybie karno-administracyjnym.

Ustawa językowa z dnia 31 lipca 1924 (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 79 poz. 734 ex 1924) i rozporządzenie wykonawcze z dnia 24/IX. 1924 (Dz. U. Rzp. P. Nr. 85 poz. 820 ex 1924) wraz ze zmianami Rozp. Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1925 (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 8 poz. 59 ex 1925) przyznając osobom fizycznym i prawnym narodowości ruskiej (rusinskiej) prawo posługiwania się w stosunkach z władzami językiem macierzystym — nie rozciąga w żadnym wypadku tego uprawnienia na zmiany urzędowych nazw miejscowości pod względem fonetycznego ich brzmienia.

W razie niezastosowania się do powyższego mego zarządzenia pociągnę Zarząd Stowarzyszenia do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 10 Rozporządzenia Prezydenta Rzp. P. z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94/34). — O sporządzeniu nowej pieczęci należy mi donieść w terminie do dni 14 po otrzymaniu niniejszego pisma.

Підпис.

НИНІШНЯ РУМУНІЯ.

Спостереження і враження з репортажної подорожі.

Друкуємо оце першу статтю із циклю репортажних статтей нашого спеціяльного кореспондента, що їздив по балканських краях.
Редакція.

Подорож по Румунії не належить сьогодні до річей легких і приємних, зокрема для українського журналіста з закордону, який хотів би бачити не лише Букарешт, порт у Констанці та пляжі в Ефорії, Мамаї, чи в Кармен Сільва, але також багато дечого іншого, неписаного звичайно у туристичних проспектах. Потвердити це могліб мені зрештою начальники сігуранци (охоронного відділу поліції) в Акермані й Тігіні, а навіть сам п. Рауль Анастазію, віцедиректор преси при міністерстві закордонних справ у Букарешті, з яким мав я трохи примусову приємність зустрінутися ближче підчас моєї подорожі по Румунії.

Але це до речі не належить. Основним є факт, що велику частину теперішньої Румунії я таки обїхав, побував на Буковині та в Бесарабії, бачив Регат і Чорне Море у кількох місцях румунського побережжа, переїздив чотири рази Дунай і накінець робив порівняння між Румунією та Болгарією. Досить — як на шість тижнів мандрівки, що замість відпочинку і насолоди вражінь, була морокою, втомою і накопиченням такої маси фрагментаричних спостережень, що нині зібрати все те в одну образову цілість — завдання нелегке.

А проте попробую....

ЦЕМЕНТУЮТЬ РУМУНСЬКУ НАЦІЮ.

Отже як у всіх того роду репортажних інтродукціях лицює в першу чергу подати кілька орієнтаційних цифер: Румунія, а властиво Велика Румунія (Romania Mare) — це кругло 295.000 кв. км. землі, багатої, плодючої, з 19 міліонами населення. Перед війною ці цифри виглядали куди скромніше: 139.000 кв. км., неспов на 8 міліонів мешканців. Отже, як бачимо, територіяльно і населенням зросла післявоєнна Румунія більше, як удвоє: Значить: треба мати щастя! І то „румунське щастя"! Думаючи над оцими „фокусами" історії, приходиться поневолі вірити, що революція в Росії вибухнула хіба тільки на те, щоби Румунія могла взяти собі голими руками Бесарабію, а комуністична пропасниця охопила була Мадярщину в 1919 р. теж лише ому, щоби без великих зусиль дістати собі Семигород. І так дальше...

Нині Румунія це справді територіяльно чимала держава з великою вірою у дальше щастя у майбутньому, з великими балкано-европейськими аспіраціями, з культурною орієнтацією вже не на Царгород, але на Париж і політичною — від двох тижнів — радше на Берлін, ніж на Париж.

Політично-громадська активність в Румунії тепер сильна. Загально вдаряє сильний інтелектуальний гін до етнічного і культурного осметування того всього, що Бог дав і руки брали; традиція „великої румунської нації" твориться в неменш скорім темпі, як розбудова Букарешту. Помагає у тому війі і адміністрація і воєнний стан і школа і література. При цій нагоді цікаво стверднти, що вся сучасна румунська історіографія працює над науковим підкресленням величі Румунії, як народу і держави. Отже румунська культура — це у простій лінії продовження культури старинних римлян, а самі румуни — це потомки дакоримлян, себто зроманізованих даків і римських кольоністів на просторі колишньої Дакії. Румунське військо все було непереможне, а дипльоматія незрівняна. За часів турецької всесили в Европі, коли навіть Мадярщина була 173 роки турецькою провінцією — румунські князівства зберегли свою автономію, хоч для цього треба було: „сильної варти на Дунаю та неодного кріпкого слова, підтриманого узброеним пястуком, щоби султанові все тримати у свіжій памяті договорів, що їх заключив він з румунськими князями[1])." А турків під Віднем у 1683 р. хто зна чи перемогли би віяці з Собеським, якщоб не допомога румунського князя Сербана Кантакузена. Врешті слід знати, що не Росія визволила Румунію з під турецького ярма, але зробила це румунська дипльоматія. Роля Росії обмежилася тоді лише до цього, що загарбала в 1812 р. Румунії Бесарабію. А проте, коли прийшла на Росію тяжка потреба у війні з туркамі в 1877 р., Румунія не відмовила їй своєї помочі й румунська армія під проводом князя Карла, розбила турків під Плєвною, допомагаючи москалям до перемоги. Вслід за цим, мир у Сан Стефано був одночасно великим тріюмфом румунського мілітарного гения.

Ось так твориться традиція, що захоплює румунську молодь та дає пропаганді поважні гарантії успіху. Те саме діється в ділянці матеріяльної культури, але тут не все можна добути бажаного ефекту. Головно на критичних чужинців. В такому напр. Букарешті, що перед 50 роками був ще великим селом, а нині є наскрізь новітнім містом, робиться насилу традицію століть. Наздігнаний, старезький ренесанс і барок позаключували тут підозрілі знайомства з византійськими банями церков і мечетами, поліхромія переплітається дивовижньо з вінками мавританської родинної орнаментики. На кожному майже кроці видно тут, що прогулька у минуле століть цим разом румунам не вдалася. А коли приходиться оглядати ще й античні, а не все автентичні памятки римської старовини, то тяжко позбутися вражіння, що румуни переживають дійсно спізнений сентименталізм і псевдоклясицизм. А букарештенські памятники! Справжня оргія памятників панує у цьому місті; їх здається тут більше, як у Відні. І то всі майже суто політичного характеру, з незвичайно боєвим змістом, переповнені вовками в позі римських легіонерів, які йдуть у наступ у повному одностроєю, озброені до зубів. Зайво казати, що все це набирає врештою значіння символу в порівнанні з дійсністю, бо самі румунські військові специ признають, що теперішній стан румунської армії далеко не задовільний.

Взагалі здається — Румунія не готовиться поважно до війни. Не чуєте в Румунії того мілітаристичного темпа, як напр. у Німеччині, Польщі, Совітах, чи навіть у Чехословаччині. В тій одній ділянці, Румунія хоч ультрапатріотично настроена, почуває себе — без настрою. А коли заговорити на ці теми, то можна почути від румунів звичайно такий — дійсно розумний — контраргумент: „Пощо нам перегонятися у збройнях, коли і так наших ворогів не доженемо. А це коштує великанські гроші".

„А коли на вас нападуть?..."

На такий запит, румун усміхається: „Тоді поможуть нам наші союзники. В інтересі Европи Румунія має теперішні границі".

„А хто на ділі ваші союзники?"

„Це показує все конюнктура"...

Правда. Все у світі залежить від конюнктури. І від щастя. Досі румуни мали і одне і друге.

Т. Кисяк і Сини Львів пл. Смольки 4.
поручають комплетні уряджения кімнат, дивани, меблеві матеріяли, фіранки і тапети. 2692 6—6

НА ПОЛІТИЧНІЙ КАРУЗЕЛІ.

Після останньої кризи кабінету в Румунії, що покінчилася досить безцеремонним викиненням совітофіла Тітулеску з фотеля міністра закордонних справ, політичні настрої в державі знову загострилися. Можливість зміни уряду і перехід влади від лібералів у руки іншої партії, стала знову актуальною проблемою, хоч все залежить від короля і чинників, що стоять позаним.

Нині існують в Румунії три партії, що мають дійсне значіння у політичному житті краю. Перша — це ліберальна партія (на ділі консервативна), зі старою традицією правління, з випробованою програмою, з виробленим політичним апаратом. Довгий час була вона підпорою майже диктаторського правління родини Братіяну. Конфлікт з королем відсунув її на якийсь час від влади, але згодом, після сецесії Жорка Братіяну та його однодумців, вона знову вернулась до ласки на королівському дворі. Нинішній уряд Татареску — це уряд лібералів, на яких чолі стоїть задивлений у короля як в образ — Дінку Братіяну.

Другою партією — це націонал-цараністи (хлібороби), що повстали зі злуки селянської партії Регату (старої Румунії) з народньою партією Маню з Трансильванії. Програма цієї партії може найбільше ліберальна, з відхилом на ліво, але саме тому має найменше виглядів на владу. Головно тепер, коли політичний курс в Румунії виразно правіє і коли опозиція внутрі партії з Вайдою Воєводом на чолі окончно відкололася і під новою назвою „Румунського Фронту" наглядно гравітує до табору Кузи—Гоги.

Врешті третя партія: націоніал-християнська, що повстала перед двома роками з обєднання крайньо націоналістичних і антисемітських груп проф. Кузи і письменника та б. міністра внутр. справ в уряді Авареску, Октавіяна Гоги. Саме ця партія у нинішній конюнктурі, після стихійного розросту на грунті антисемітських і націоналістичних настроїв у масах, має, здається, найбільше виглядів на владу. Назвалася вона „Опозицією Його Королівського Величества" та йде під гаслом „Для Христа, для Короля, для Народу!"

Як мене інформували навіть в колах противників націонал-християнської партії, має вона виглядн на владу тимбільше, що порозуміння її з „Румунським фронтом" Вайди Воєводи видається вже довершеним фактом. Сам Гога їздив недавно до Берліна, де був гостем Гітлера, а після повороту запросив його король на довшу авдієнцію.

Не диво, що після всіх тих випадків у Румунії кишить. Димісія Тітулеску, коротко після відвідин Гоги у короля, насовує безліч здогадів і коментарів. Жидівська опінія, а в першу чергу жидівська фінансієра, заметушилася. Кажуть, що жиди використовують всі свої впливи закордоном — в першу чергу у Франції — щоби посередньо, дипльоматичним і фінансовим натиском, спаралїжувати у зародку націоналістично-антисемітську небезпеку. А тимчасом внутрішньо-політична атмосфера в Румунії стає все густіша. На день 26. ц. м. націонал-християнська партія скликує до Букарешту демонстраційний зїзд 200.000 своїх членів, що вірнопіддамчо перед-дефілюють перед палатою короля.

Всі вище наведені факти вказують, що в Румунії почалася дуже цікава політична гра, за кулісами якої стоять не лише внутрішньо-громадські сили тої держави. Як вона скінчиться,

[1]) Nicolas Petrescu-Comnen: „Das internationale Statut Rumäniens u. seine geschichtlichen Voraussetzungen". Стор. 6-та.

важко передбачити. Тим важче, що в Румунії є спеціальні умовини, в яких не все рішає логіка фактів.

На кінець питання: — Чого на ділі хоче Гога? Яка його програма і які плани на випадок здобуття влади? Яке його відношення до проблеми національних меншин в Румунії, та зокрема до українців, серед яких нац.-християнська партія веде шалену та ще й успішну антисемітську і пропартійну агітацію?

На всі ті питання постараємось відповісти у черговій статті, де зреферуємо м. ін. інтервю з п. Октавіяном Гогою, яке підписаний мав з ним в середу 16. ц. м. у Букарешті.

Роман Голіян.

СТРІЛИ У ЖУКОВІ.

КРІВАВІ ПОДІЇ НА ХОЛМЩИНІ.

Комунізм не перебирає у своїх засобах і методах боротьби з ворожими для нього ідеями і людьми. Про це загально відомо. Терор і сила, брутальна фізична сила є підставою комунарської акції висланих і доморослих агентів Комінтерну по наших селах. Але ці своєрідні засоби червоних висланців не є страшні там, де виступає проти них зорганізована, сильна, освідомлена національна лава.

Так є в нас, в Галичині, де хоча й чуємо і то часто про спроби й намагання комунарів ширити анархію серед українського національного елементу, то рівночасно з ним довідуємось про негайне гостре й успішне їх ліквідування здоровими, дуже часто стихійними відрухами відпорної, національно сильної маси.

Гірше є там, де національна свідомість не має змоги розвинутись, де український етнічно елемент, ізольований з одної сторони від впливів галицько-українського середовища, чужий супроти ворожого до нього польського населення, здезорієнтований не своїм духовенством, не вміє знайти виходу з розпучливої ситуації і часто-густо ловиться на спритно наставлену вудку большевицької деструктивної пропаганди.

Так є на Холмщині

Холмщина — це окремий комплекс специфічних проблем, окремий клубок питань українського загального життя.

Великий розмірно шмат землі, замкнений „певною" стіною сокальського кордону від Галичини і Львова, лінією Бугa відмежований від Волині, підсвідомо а фанатично замкнений в собі проти експансивних сусідів з заходу — словом: „затишний край", регіон, прикрашений терновим вінком мучеництва і з української (Богом забута Холмщина) і з польської (менченьска земя хелмска) і навіть з російської сторони (подяремная Холмская Русь).

Ізоляція Холмщини (це відноситься до цілости північних земель) від здорових впливів українського національного середовища не є нормальним явищем. Сокальський кордон і годівля збанкрутованої думки про „русскій холмскій народ" (гляди: акція москвофільського духовенства) витворюють якраз ідеальний грунт під акцію червоної Москви, яка шириться по холмських селах, викривляє прості душі, тягне великі жертви.

Випадки в Жукові заскочили може найбільше саму Холмщину. Збройний опір супроти представників влади, стріли з товпи в поліцію і навідворот, 8 трупів і ранених в глухому селі — це подія, що голосним гомоном лине по селах і тривожить їх спокій. По занепаді розпаленого в 1920—30 роках комунізму, по початках стихійного навороту до конструктивної народньої праці — в холмському селі лунають стріли й люди тратять найбільший свій скарб — життя. За що? для чиєї справи?

Відповідь ясна, грізна і трагічна: кров, що полилась свіжо у холмському селі, кров селян і представників влади потекла для чужої справи. Для справи катів України — кремлівських спришків, керманичів „світової революції".

Причин тих подій багато. Болючих і певучих причин. Обговорювання їх, критикування, тривожні голоси з домаганням усунути їх не сходять зі сторінок української і деякої навіть польської преси. Сягають вони на цілий терен українського народу в рамах польської держави, криються в безлічі непотрібних, для обох сторін — української і польської — шкідливих непорозумінь. І в консеквенції — за шахівниці регіональних політик, між двома грачами: польським державним і українським національним інтересом простягається чиясь третя, законспірована рука, що нищить обом сторонам догідні ситуації й фігури, кидає їх проти себе, робить свій інтерес.

Такий є дійсний підклад останніх подій на Холмщині і тільки так його треба розуміти. Правда, є в тому всьому й інші мотиви, що впливають на настрій і українського і польського населення. Є це передовсім податність на деструкційну агітацію загального економічного пригноблення, погані соціяльні і земельні відносини, незвичайно великий природний приріст населення тих околиць, деструктивна робота польських „людових" партій, релігійна недоля, останки большевицьких впливів, привезених з евакуації до Росії то-що.

Але розвязувати цей холмський клубок з відповідним і доцільним приготуванням майже нема кому, а Москва знає, де пхати свої лапи.

Жуків є їх ділом.

Ктв.



ТЕКСТИЛЬНОЇ
ГУРТІВНІ
ЛЬВІВ-РИНОК 30

Авторитет у ділянці креацій футряних моделів.

З нагоди близького осіннього зимового сезону треба присвятити кілька слів новоутвореному віденському сальонові футряних моделів під фірмою Е. ВАЙНІНҐЕР, Фредри 5.

Власник фірми п. Е. Вайнінгер, хоча родом зі Львова, бував довгі літа за кордоном, головно у світових центрах як Льондон, Париж і Відень, де присвятився у цілій своїй праці футряним моделям власного оформлення, які подивляли не тільки на спеціальних виставах, що їх уладжував п. Вайнінгер, але також у всіх найвищих колах зеднали собі спеціяльне признання.

Так і тепер повитали наші Пані з незвичайною радістю відкриття віденського сальону найновіших футряних креацій, сальону, якого девізою є гасло. Вибагливість — Мода — Елєгантія.

—o—

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25

ШЛІФОВАНІ 50 х 100 см. Тел. 252-54

ҐЮ ДЕ МОПАСАН.

Справа з латиною.

Справа з латиною, що нею вже від якогось часу морочать вам голову, нагадує мені про один випадок, подію із часів моєї молодости.

Я кінчав науку в одного добродія, що, як то кажуть, кішкою торгує, у великому центральному місті в заведенні Робіно, славному на всю провінцію пам'ятці латинській науці, яку там викладали.

Десять уже літ заведення Робіно побивало, на всіх конкурсах, міський державний ліцей та всі колегії в окрузі — і то все, поважні люди, завдяки викладачеві, простому викладачеві, панові Піклавові, чи радше дядькові Піклавові.

Був він на вигляд ні стрий ні молодий, сивий досить, з тих, що ніяк не можна припасувати їх віку, а тільки пополинувши, відгадати зразу його життя. У двадцять літ вступив він до якогось заведення, як учитель, аби мати змогу здати вчительський іспит і потім докторувати. Але так засмоктало його це бешкетне життя, що й зістався як був учителем на цілий вік. Одначе замилування латиною не покинуло його, не давало супокою, моя хоробліва яка пристрасть. Безперестанку читав латинські твори, поетичні, прозаїчні та історичні, перекладав їх, заглиблювався, коментував уперто, немов маніяк.

Якось надумався примусити всіх учнів своєї класи, щоб вони відповідали йому тільки по латинськи, настоював доти, аж доки не спромоглися вони розмовляти з ним латинською мовою, мов би своєю рідною.

Дослухувався до них, як диригент слухає на пробі своїх музик, та що хвилини стукав лінійкою по катедрі.

— Добродію Лоррер, добродію Лябюер! Ви зробили синтактичну помилку! Хіба не пам'ятаєте правила?...

— Добродію Плантель! У вас французький зворот, а зовсім не латинський. Треба зрозуміти властивости мови. Ось слухайте...

Отож сталося так, що учні з заведення Робіно захопили наприкінці року всі нагороди за справи, перекладі та промови з латини.

На другий рік власник заведення, хитрий як малпа, що й сам скидався на малпу чудними своїми гримасами та вихилясами, — звелів надрукувати на своїх програмах, реклямових обявах і вибити на дверях свого заведення:

„Спеціяльність — латинська мова".

Пять перших нагород дістали у пяти класах ліцею.

Дві почесні нагороди на загальному конкурсі всіх ліцеїв та колегій у Франції.

Десять літ так пишалося із своїх перемог заведення Робіно. Аж батька мого звабив той успіх, і він помістив мене екстерністом до Робіно, якого ми звали Робінетто, або Робінеттіно; дотого мав я окремо вчитися в дядьком Піклавом, за пять франків на годину, з котрих викладачеві припадало два, а завідувачеві три франки. Мав я тоді вісімнадцять років, — вивчав „філософію".

Ця наука моя відбувалася в маленькій кімнатці, що вікнами виходила на вулицю. Дядько Піклав, як воно трапилось замість балакати зі мною по латинському, якто він робив у класі, розповів мені, по французькому, про свою недолю. Без батьків, без приятелів, полюбив він мене, бідолаха, та перелив у мов серце свою печаль.

Ніколи, десять вже, чи пятнацять літ не говорив він ні з ким сам на сам.

— Я мов дуб той у пустелі — казав. — Sicut quercus in solitudine. (Мов той дуб у пустелі.)

Інші викладачі нехтували ним. Ні з ким у місті не звався, бо не мав вільної хвилини, щоб з ким вадзкати звосини.

— І що ночах навіть не вільний я, мій друже, а це мені найбільше допікає. То моя мрія — мати кімнату з меблями, а моїми книжками, з усякими дрібницями, що належали би мені та до яких ніхто інший не доторкувався. І не маю я нічого свого, крім штанів та сурдуту, нічого, ні матраци навіть, ні подушки. Не маю свого куточка, де міг би прихилитись, хіба тільки як даю лекції в цій кімнаті. Чи ви це розумієте? Людина віком живе, не маючи права, не маючи ніколи часу побути на самоті, хоч би денебудь, щоб подумати, почувати, попрацювати, помріяти! Ох, любий мій! Мати ключ, ключ від дверей, мати змогу ті двері замкнути, — ото щастя, то єдине, єдине щастя!

— А тут удень наука, дітвора, галас, а вночі поруч спільна спальня та сама дітвора, хропіння. І сплю я на людях, між двома рядами ліжок з тими невігласами, мушу на них поглядати. Не можу ніколи побути сам із собою, ніколи! Як вийду з хати на вулицю, там повно людей, а як, стомившись від ходу, зайду до кав'ярні, там повно диму, повно грачів на більярді. Це вязниця, каторга, кажу вам.

Я запитав його:

— Чому ви, пане Піклаве, не взялися до іншого якогось діла?

— А до якого, голубчику? — скрикнув він. — до якого? Я ні швець, ні столяр, ні капелюшник і не маю дядькову, що дозволив би дорого й за сто франків те, що продаю за сто сотиків. І вкладав би я напевне гірше, бо досить булоб мого титулу, щоб підтримати свою славу.

Часом він казав:

— Тільки мені й відпочинку в житті, що ті години, коли я з вами. Не журіться, ви тому не втратите нічого. На лекціях я надолужу — балакатимете в мене вдвоє більше, як інші.

(Д. буде.)

—o—

ЗА ОКЕАНОМ.

ЗА УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ В КАНАДІ.

В часописі „Українські Вісти" з Едмонтону, Альберта, Канада, читаємо: За сорок і кілька років нашого буття в Канаді набудували ми масу народніх домів, церков і т. п. Видали на те кольосальні суми грошей. Будували для себе і для дітей своїх. А загляньте сьогодні до тих інституцій і як мало побачите молоді! І спитайте себе, на що ми їх будували, на кого наше майно лишимо? В Канаді маємо виховні інституції, які можна совісно припоручити всім українським родичам. Це школи ведені Сестрами Служебницями у Вінніпегу, Мондері, Йорктоні й Айтуні. Мають вони право приладности. Характер їх український. Виховується в них молодь у дусі релігійнім та українськім. Попри предмети в мові англійській учать там релігії, української мови й пісні, історії та літератури. Віддавши свої діти на науку до таких шкіл, українські родичі можуть бути певні, що ніякі зусилля посторонніх чинників не зуміють відірвати тої молоді від нашого народу.

ЗІЗД ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Четвертий річний зїзд Ліги Української Молоді відбувся у Філядельфії в днях 5., 6. і 7. вересня ц. р. Спортові гри Ліги Української Молоді були в понеділок 7. ц. м.

ПЕРШИЙ ВІДЧИТ ПРОФ. БОЧКОВСЬКОГО У ВІННІПЕГУ.

Перший відчит проф. О. Бочковського у Вінніпегу був виголошений у неділю 9. серпня. Проф. Бочковський говорив дуже вимовно й цікаво, так що викликав між слухачами одушевлення. З матеріяльного боку успіх відчиту був, як на вінніпегські обставини, знаменитий, бо зібрано на Український Технічно-Господарський Інститут у Подебрадах рїжними способами двісті долярів. Відчит проф. Бочковського був на тему „Боротьба народів за національне визволення". У відчиті сказав проф. Бочковський, що його первісним фахом було інжинірство одначе доля кинула його ще перед війною до Праги і він зачав там приглядатись боротьбі чеського народу за своє визволення. Положення чехів було до деякої міри подібне до положення українців і тому його цікавило, як чехи радять собі у своїх клопотах. Мав теж нагоду приглянутись боротьбі фінів з російським царатом і зачав поважно студіювати національне питання. Далі оповів, як ведуть боротьбу за своє національне визволення фламандці і каталюнці та чого з їх боротьби могли українці навчитися. Проф. Бочковський говорив бадьоро і оптимістично і закінчив відчит висловленням не надій, а певности, що український нарід виборе собі і то в скорім часі свою власну державу, як і інші поневолені народи.

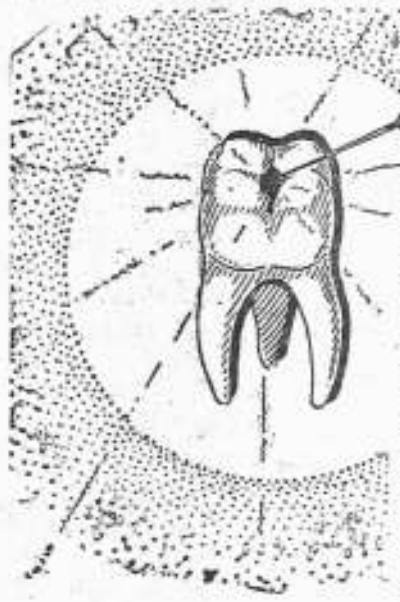
Після відчиту був запис членів до Товариства Приятелів Українського Технічно-Господарського Інституту, а також і збірка на Інститут.

Буревій в Америці.

НЮ ЙОРК, 19. 9. На Атлянтійськім побережжі Америки шаліє буревій. Воздушна труба заляла багато місцевостей. Що сталося з мешканцями — невідомо. Найбільше потерпіли околиці стейту Віржінії і полуднева Кароліна. Буревій жене в сторону стейту Ню Джерсі. Усі пляжі евакували. Сила буревію доходить до 160 км. на годину. На підставі дотеперішніх обчислень згинула вже майже сотка людей. Буревій осягнув уже Ню Йорк, але осередок бурі перейшов поза містом.

Нема теж безпосередніх вісток про повітреплав „Гінденбург", одначе повідомляють, що перебув він буревій кількасот кільометрів від Нової Фунляндії і відбуває дальшу дорогу спокійно.

Не вільно до того допустити!



Нерегулярне і недокладне усування решток їжі при чищенні зубів є джерелом недуги зубів.

Тому вживайте регулярно Кальодонту.

Його лагідна піна доходить до всіх місць, куди не досягає щіточка. Делікатна субстанція чистить емалію, а Сульфорицинолеат не дозволяє творитися назубному каменеві, а той, що вже повстав — поступово усуває.

Увага! Випробуйте новий еліксір Кальодонт, ощадний в ужитті, сконденсований, із значними антисептичними прикметами. Великий фляков зол. 3.—

KALODONT ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ

Зукраїнської преси.

„У лапках чи без лапок?"

(Причинок до дискусії на тему нормалізації українсько-польських взаємин).

Під таким наголовком і піднаголовком находимо у „Меті" з 20. ц. м. знаменну статтю, яку передруковуємо з невеличким скороченням стримуючись покищо від власних коментарів:

Коли недавно один з польських достойників поспитав визначного українця, яка його думка про нормалізацію українсько-польських взаємин, цей відповів „Ще далі в лапках". І справді, сьогодні, після майже півторарічного вже тривання теоретичних дискусій і практичного досвіду з цієї ділянки, в роковини виборів до сойму і сенату, які відбулися 8. і 15. вересня м. р. саме під знаком першої поважної спроби нормалізації українсько-польських взаємин, врешті після цілого ряду прилюдних актів з українського боку і політичних, назвім це, концесій від польського уряду — не вважаючи на найкращу волю, не можна того слова не брати в лапки. „Нормалізація" гай гай!..

Ми далекі від іронізування... І хоч ми зараховуємо себе теж до „табору з лапками", то проте уважаємо, що дискусія в цій площині безнадійна. Українцям дуже легко доказувати (і точа зати!), що те, що діється на наших землях, це справді „нормалізація"... І навпаки, полякам доказуватимуть (і в своєму розумінні теж доказують!), що від року на наші землі сиплються самі благодати. Вони скаржитимуться з цього приводу на нашу невдячність, політичну неабробленість і т. д. Отож суть справи, на нашу думку, в альтернативі: чи можна взагалі створити стан, в якому розбіжність поміж польським і українським підходом до цієї справи меншалаб, чи сама вже можливість такого стану, отже сама суть нормалізації, є далі безнадійна? Думаємо, що цю альтернативу теоретично в площині політичної доктрини можна лише поставити, але її вирішити годі. Бо рівно добре можна — теоретично — станути на становищі, що суть українсько-польських взаємин на наших землях, це постійний компроміс поміж українськими національними аспірацією і завданнями польської держави на цих землях, як вона їх сьогодні розуміє, а цей компроміс можна знайти. І також можна заздалегідь доктринально рішити, що цих обох рацій на наших землях не можна ніколи погодити, що одна все виключає другу. І саме цікаво піддати аналізі: що рік нормалізаційних спроб докинув до вирішення тієї альтернативи не з царини теорії, лише з царини практичних досвідів, сказавби з політичної емпірії?

Ось так модифікуючи в дечому площину дискусії, хочемо в ній забрати голос.

У безпосередній зустрічі з українськими масами можна найти підтвердження двох цікавих явищ, які безперечно мають глибокий сенс і для української політики.

1) Наша маса вірить інстинктом в істнування обективного права. Всі теорії, які новітній націоналізм голосить, та які зводяться до угрунтування т. зв. релятивного права, попросту розхитують в українській масі всяку мораль; 2) українська маса в цілому стоїть осторонь партійної сутматохи української політичної верхівки. Ця маса є величезним, німим резервуаром, який здобути може, себто з якого черпати може кожний, кому маса повірить. А маса українська повірить лише тим українським організаціям, чи одиницям, які серед неї працюють. Вірить перш усього вложеній праці, а лише дуже мало голошеній доктрині.

З цих двох комунałів хочемо зробити засадниче ствердження, що про успіх чи невдачу т. зв. нормалізаційної політики серед українських широких мас ще далеко передчасно говорити. Та це знову з двох причин: поперше тому, що польська держава не зробила нічого, або зробила незвичайно мало, щоби цей здоровий стан, цей, назвім це, моральний потенціял української маси у виді довіря до правовости для себе використати. На всіх просторах українських чи національно-мішаних земель прикладається до української сірої людини систему релятивного права. Прикладає його, можемо погодитися, навіть не апарат адміністраційної верхівки, навіть не означена державна система правління, лише ці тисячі сірих носіїв влади, чи польської національної рації, оці стшельци, коморники, війти, солтиси, постерункові і т. д., всі ті маленькі люди, які по своєму розуміють і по своєму використовують владу, що найшлася припадково в їх руках. Розуміють її саме так, що вона є їх своєрідною нагодою, привілеєм, каприсом, тупою насолодою, навіть сикатурою, та саме лиш тому, що її, цю владу, виконується супроти українського населення. Тут повстають, творяться мільони дрібних справ, за які відповідає держава, а яких вона своїми органами може навіть і доглянути, але виконати не може. В отих носіях

В очікуванні міліона.

Вже тільки кілька днів ділить нас від найбільш емоціональної хвилини для кожного льотерійного грача, коли то рішатиметься доля головної вигри четвертої класи — міліона золотих. У міжчасі кожний день несе нам вістки про вихід з колеса більших або середніх вигр, які значно підсилюють представників найрізнішних громадянських кол у богатьох місцевостях краю.

І так між власниками ч. 163529, на яке впала одна із стотисячних вигр находимо пп. Орліковську, приватну урядничку з Варшави, М. Шпинальда з Лодзі (Північна 13) працівника фабрики чоколяди, І. В., купця з Степана С., ремісника. Другими сто тисячами поділилися два робітники і дві уряднички, всі замешкалі у Бельську на Тешинськім Шлеську, бо саме вони мали ч. 194977.

Як відомо, у четвертій класі тридцятьшестої Державної Льотерії введено нові чотири вигри по сімдесять пять тисяч золотих кожна. Перша з них упала на ч. 128333, якого власниками є мешканці Лодзі. Досить значну підмогу дістали також мешканці Рикі в пов. Гарволінськім; поділять вони між себе пядесять тисяч, які впали на ч. 133927. Це місточко недавно знищила пожежа; виграна готівка дуже йому придасться.

У колесі лишилося ще — крім міліона — багато більших вигр; виглядає ще є дуже великі. Зновуж у жовтні відбудеться тягнення першої класи тридцятьсемої Льотерії; так знову буде можливість і тоді спробувати щастя.

польщини, влади, економічної і культурної польської експансії на наших землях внідрився вріс уже з вихованням, скріпився середовищем і егоїстичними навиками, волевий стан, саме побудований на релятивному праві: „це мені вільно чи мінеться, бо я поляк, я представник державної влади". Безліч прикладів з життя можна тим звичайним станом пояснити. Лиш тому постерунковий забирає при ревізії в українських хлопців Польсько-Український Бюлетин та ще й число зі знимками Пілсудського і Петлюри (подаємо лише факти, які справді стелися), або лиш тому секретар волости вирває шуфлядку і забирає наложену „кару", або лиш тому сільці роблять авантури на весіллях чи знову якийсь тип іде з псом профанувати українське національне свято. Оці тисячні дрібні, але докучливі факти є дрижджами „нормалізації", але тієї в лапках. Український селянин, який читає різні газети, але ними не надто переймається, має нагоду сконфронтувати написане з дійсністю. І він питає свого українського представника, який йому пояснює потребу нормалізації з глибоких українських політичних рацій: чомуж на нас накладають кару 1 зол. 50 сот. за залеглий податок у висоті десяти сотиків? Чому дідичеві чекають 50 тисяч золотих, а мені забирають останню корову за залеглість 10 золотих? Чому нам не дозволяють відкрити діточого садка, хоч стараємося про це вже від трьох років? Чому нам робив труднощі дорожник після дозволу зі староства у влаштуванні здвигу на площі лиш тому, що ми собі площу вправ відгородили галузками у віддалі 50 цм., а не, як того вимагає якийсь за-



кон для постійних плотів, — у віддалі 70 цм. від рова? Чому мені не дозволяють пошити стодоли, чому з мене глузують і дораджують, щоб я не займався читальнею, лише пильнував коня — на мою скаргу, що мені злодії вкрали коня, — замість шукати тих злодіїв? І тих „чому" є безліч. Всі вони доторкають царини володіння державної системи, поза політикою тієї системи, отже поза політикою самоуправною, шкільною, земельною і т. д. Себто всі вони доторкують справ, де державна система стикається з широкими масами населення через своїх виконавців, але де спосіб виконування дрібних функцій в імені держави залежить виключно від доброї волі, совісти, гумору, психічного підходу, виховання, розуміння державного та польського патріотизму, апетиту і т. д. безлічі малих людей і де цей спосіб виконування є майже безконтрольний.

Хай нам буде вільно зарахувати цю позицію до тих позицій нормалізаційного білянсу, які в дальшому своєму розвитку не є політично безнадійні і постійні, лише можуть змінюватися на користь нормалізації, — без лапок. Очевидно при передумові, що вищі органи державної влади захотять перевиховати, здисциплінувати, покращати свої безконечні „мацки", якими ця влада доходить безпосередно до населення.

І ще при одній передумові. Ось тут другий наш висновок: що українські політичні чинники головну свою увагу зайдуть на працю серед українських мас. Але не на працю проповідницьку, політично-теоретичну, лише на організацію оборони українських мас від безлічі довільностей, шикан, злої волі, неправильного виконування всіх цих дрібних функцій виконних органів, про які була вгорі мова. Український селянин стоїть тут безрадний. Нема ні одної політичної організації, яка розпоряджала би апаратом, назвім це, правної оборони, що в достаточній мірі і з відповідною справністю подала би йому допомічну руку. Він її простягає і приймає з вдячністю кожний прояв опіки українського політика. Він менше дожидає „концесій", які сьогодні увязнили працю української політичної верхівки, бо ними, „концесіями", ця верхівка хоче оправдати свій нормалізаційний „курс" політики — зате більше хоче допомоги у справах, які його печуть безпосередньо. Чи ця царина нормалізації розроблена українським політичним світом як слід? Це питання торкається однаково політиків, які є за нормалізацією, як і тих, що противляться їй. Бо політичним обовязком противників нормалізації є навчити українського малого чоловіка, як має оборонювати себе без... нормалізації. Думаємо, що вистанг це питання поставити, щоби відповісти, що й ця позиція української практики ще невиповнена...

НОВА КНИЖКА

НОВА КНИЖКА: МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

ЗМІСТ:

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Ефремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Гриць Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

Вишивана сорочка для Сталіна.

Театральне видовище на київському залізничом у дворці у вересні 1936 та анальогічне видовище у Полтаві в р. 1909.

У пацифістичному СССР на денному порядку військові маневри. По великих маневрах в Білорусі та на Кавказі, менших у ленінградській і далекосхідній областях, відбулися також „малі" маневри й на Україні.

Що ці „малі" маневри мали велике значіння, свідчить те, що на них прибув „сам" маршал Ворошилов у супроводі „козачого" маршала Будьонного.

Організовано спершу звичайну урочисту зустріч двох достойників підчас маневрів, але зустріч маршалів у Києві 15/IX. по закінченні маневрів набрала вже „екзотичного" місцевого „українського" характеру. Після привітань від „українців" Косіора (поляк) і Постишева (москаль) виступили делегації від колгоспників в українських історично-козацьких одягах. Ворошилову принесли в дарунку витканий руками українських робітниць гобеленовий килим на тему „маршал Ворошилов витає козачі полки". Дали йому також вигаптовану сорочку і другу таку саму сорочку дали йому з проханням передати „улюбленому вождові народів" (себто Сталінові), а для доньки „вожда", Світлани, передано цілий український одяг. Очевидно, що червоних військових достойників витали також хлібом, сілю, на таці, оздобленій кролевецькими і миргородськими рушниками.

Ворошилов виступив з трохи трафаретною промовою, що він по відбутих маневрах знову переконався у силі й непереможности червоної армії, що колиб якийсь ворог осмілився напасти на квітучий СССР, то червона армія не тільки, нанесла би величезну поразку тому ворогові, відкинувши його з теренів СССР, а перейшлаб на його терени, де знищилаб його цілком.

Таке діялося на Україні у вересні року 1936, — а послушна память пригадує старі часи, рік 1909, Полтаву і приїзд туди на святкування 200-их роковин полтавського бою Миколи II. Тоді були такі самі „добровільні" привітальні „делегації" від українського селянства в національних одягах, і увінчаний хліб-сіль на тарелі, вкритім кролевецькими рушниками і вигаптовану українську сорочку для сина „батюшки-царя"...

„Чим більше ніби міняється назовні, тим більше залишається те саме" — говорить французька пословиця.

СУКНА Рудольф Світальський - Тадей Ґаєр Львів, вул. Баторія ч. 2. готель Саських.
МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ, НАЙМОДНІШІ у великому виборі
Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Кооперативам відповідний рабат.

Безнадійне положення червоних.

СЕВІЛЛЯ, 19. 9. ПАТ. Національна радіостація повідомляє, що національні війська осягнули знову дальші успіхи в Астурії і Ґвіпускоа. Підчас боїв під Талявера де ля Рейна перейшли на сторону національних військ сотник, поручник, двох десятників і багато жовнірів. Національні летуни знову бомбардували вчора Мадрид, Валенсію і фабрику зброї у Трувії. З Мадриду повідомляють, що єдиним джерелом, що доставляє червоним зброю є Толедо, де є фабрика муніцій. Кажуть, що Лярго Кавальеро жадав, щоб прислали зброю з Барселюни.

СЕН ЖАН ЛЮС, 19. 9. ПАТ. Кореспондент Аваса повідомляє, що національні війська здобули Оріо, першу позицію по дорозі до Більбао. Червоні відступили в порядку. Національні війська наступають у напрямі Зарравс. Усю увагу звернули тепер на Більбао.

ОПТИМІСТИЧНА ДУДКА.

БІЛЬБАО, 19. 9. ПАТ. Під цю пору є в Більбао приблизно 40.000 осіб, які приїхали з Іруну і Сан Себастіян. Примістили їх у приватних мешканнях і гостинницях. За їхне удержання платить цивільний губернаторський уряд бонами. Губернатором є Єчересія, до якого баскійські націоналісти мають довіря. Його помічником є націоналістичний посол Делятер. Під цю пору є в Більбао 45.000 узброених осіб, готових до завзятої оборони міста. Зброї і муніцій є до схону. Достава від моря є доволі важка, бо перешкоджують у цьому національні кораблі. Червоні війська займають вигідні позиції. Торпедовці і підводні човни бережуть берегу.

ФЛЬОТА ПЕРЕЙШЛА НА СТОРОНУ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

РАВАТ, 19. 9. ПАТ. Радіостація в Тетуані принесла вістку, що **воєнні кораблі „Хаїме 1" і 4 інші в Малязі виїхали в напрямі Орану, щоби, як здогадуються, піддатися національному уряду.** З Гібральтару потверджують цю вістку. В Мадриді йдуть арештування між націоналістами з приводу відкриття змови на життя президента Азани.

НЕМА ХЛІБА.

ЕНДАЙ, 19. 9. ПАТ. Втікачі з Сантандер оповідають, що в місті нема зовсім хліба. В пристані стоять два кораблі з заручниками, між якими є багато жінок.

СОВІТИ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. Комуністична „Національна Конфедерація Праці" запропонувала соціялістичному „Робітничому Союзові" тісне порозуміння і спільне створення „національної ради оборони". В склад цієї ради увійшлиб всі ліві угрупування. По всіх більших містах малиб створити льокальні „ради оборони"; вони заступилиб дотеперішню міську самоуправу (міліціпалітети). Центральний уряд буд би зреформований. Є також проект створення „військової міліції". Служба в ній булаб загально обовязуюча. Ця міліція підлягалаб контролі робітничих рад. Малиб створити одноцілє командування та „комісаріят військових справ", підчинений „національній раді оборони". Є теж проекти націоналізації банків, церковних маєтностей, більших земельних посілостей, великого промислу, торговлі й транспорту і проект робітничої контролі над приватною торговлею й промислом.

В АЛЬКАЗАРІ ЩЕ ЙДЕ БІЙ.

ПАРИЖ, 19. 9. ПАТ. **Хоч Альказар у звалищах, бої не вгавають. Останні оборонці, хоч не мають ні води, ні харчів, не піддаються.** Червоні обчисляють, що в Альказарі згинуло приблизно 1.000 осіб. Червоні заповідають новий наступ. Вандальській роботі червоних приглядалися з безпечного місця міністер хліборобства комуніст Уґізе і соціялістичний посол Сан Кахо.

„Мала Господарська Нарада".

Польський уряд перед „трестом мозків".

У двох днях, в саме 15. і 16. ц. м., відбулась у Варшаві інформаційна господарська конференція. Скликав її мін. Квятковський, щоби представити господарську і фінансову діяльність уряду та вислухати думок найвизначніших польських практиків і теоретиків господарського життя. Учасників конференції (одна з газет назвала їх **„трестом мозків"**, якими розпоряджає Польща в ділянці фахового знання господарських проблем) в кількости около 40 запрошено поіменно. Цим разом у списі учасників не найшовся **ніодин представник українського господарського світу.** Крім запрошених гостей взяли в конференції участь теж міністри і віцеміністри господарських ресортів, директори державних банків і високі урядовці господарських міністерств.

Конференцію розпочав віцепреміер Е. Квятковський промовою, в якій подав напрямні господарської діяльности уряду і дотеперішні її осяги та взивав до солідарности зусиль. „Наша ситуація — заявив Е. К. — ще досить некорисна, та проте наявні є прояви поправи і то поправи довголі всесторонньої". І дальше (обмежуємось тут до передачі найхарактеристичніших думок): Кон'юнктура розвивається тепер скоками, а не спровола. Польща стоїть тепер перед можливістю виразного і сильного скоку вгору, але до того треба, щоби всі були мудрі, внутрішньо сильні, зрівноважені й енергійні у діяльности. Хліборобство, промисл, консумція — все те має сьогодні корисні перспективи і кращі умовини розвитку, ніж раніше. Сьогоднішній і завтрішній день творчої і суспільно-вартісної праці громадян є забезпечений від усяких незрілих і непередуманих вискоків.

Мін. Квятковський запевнив у дальшому, подібно як мін. Ромзи при відкритті Східних Торгів у Львові, що уряд протиставиться розростові етатизму там, де приватна підприємчивість гідно сповняє свою ролю. Уряд хоче зміцнити економічно найширші маси населення Польщі, але чудес теж не доконає, коли доведеться йому працювати в пасивному і слабому середовищі. Виїмкова теперішня ситуація Польщі, що дозволяє на значну господарську поправу, вимагає **солідарности і віри в себе.** До цього взвав віцепреміер присутніх і через них всіх громадян Польщі.

Перший реферат виголосив віцемін. Гродинський, зясовуючи з ньому **буджетову ситуацію.** Як показує пятимісячний період (квітень-серпень) — ця ситуація взагалі корисна. Перелбаченої в прелімінарі буджету рівноваги не загрожує дрібний дефіцит 1.185 тис. зол. за згаданих 5 місяців. Уряд перестерігає стисло скарбового закону і не допускає до позабуджетових видатків. Боротьба з дефіцитом щоправда ще не покінчена, але її хід є корисний, а воля уряду вийти переможцем у цій боротьбі є непохитна.

Д-р Любовицький в рефераті про **податкові справи** зазначив, що польський уряд признає конечність податкової реформи, але її реалізація нелегка і вимагає часу. Покищо робить він що може. І так: дбає за реальність виїмків (воротом є „бухгальтерія в нотесі" багатьох платників), усуває залеглости (полекші будуть тільки інливідуальні, а сплата буде можлива всіми державними паперами), впроваджує порозуміння платника зі скарб. урядами („рихтат" оборотового податку), реорганізує систему (скасування додатків чи пак їх комасація). Референт підкреслив брак почуття податкового обовязку серед широких мас і заповів комасацію грунтового податку і самоуправних данин, податковий обовязок публичних інституцій, які ведуть немонополістичну господарську діяльність, врешті заповів фіскальні полекші для інвестицій в промислі і в хліборобстві.

Як дальші референти виступили: дир. Чеслав Пехе — **ситуація у промислі,** дир. Чеслав Бобровський — **ситуація у хліборобстві,** дир. А. Мінковський — **грошевий ринок,** дир. Віктор Мартін — **інвестиційна політика.**

Ввесь другий день конференції зайняла дискусія, в якій — як запевнює польська преса — висказано масу цінних думок. Зреферуємо тут хід дискусії зовсім коротко.

Голова Союзу Хліб. Палат і Організацій п. **К. Моравський** перестерігав перед занадто великим оптимізмом міста дотично господарської поправи на селі. Зріст готівкового доходу селянства є ок. 3 проц., а „дір", які треба залатати, багато. Промовець згадав дальше про ножиці цін і про утревалення експортових позицій хліборобства.

Дир. „Левіятану" п. **А. Вержбицький** стверджив, що госп. політика уряду не є ефектовна, зате є політикою „здорового розуму". Промисл і торговля мусять зростати, щоби Польща мала поемний ринок для сільс.-госп. продуктів. Підкреслюючи величезну вагу гірничо-гутничого промислу, звернув на нього увагу уряду.

Після проф. **Кржижановського,** який говорив на тему „ведле ставу гроблю", довшу промову виголосив през. Союзу Міст п. **С. Стажинський.** Він заявив, що поляки, особливо з Конгресівки, не вміють тішитись. А втіха будить ентузіязм, потрібний для дальших досягнень. Тому треба тішитись дотеперішньою поправою. Промовець спротивився думкам Вержбицького про конечність високих пром. цін, бо цьому суперечать інтереси хліборобства й експорту. Урбанізація населення зменшить надмір рук на селі, особливож шляхом підтримки ремесла. Процес урбанізації замість більшати меншає (автор подає цифри 12 найбільших міст з виїмком Варшави). Для процесу урбанізації потрібна здорова самоуправа, упорядкування комунальних фінансів.

Ректор **В. Станевич** взивав, щоби не змарнувати кон'юнктуральної поправи і для того дбайливо ставитись до проблеми „ножиць цін". През. Пром.-Торг. Палат п. **Ч. Клярнер** висказав думку, що нинішню ситуацію треба завдячити переведеній дефляції. Мін. хліб. п. **Й. Понятовський** виступив проти пересадної опіки промислу. Спір між промислом і хліборобством вимагає почуття свідомости взаїмних жертв. Вержбицькому і Цішевському, який вимагав втримання вуглевого картелю, відповів віцемін. **Лехніцький.** Він рішуче відбив докори, немовби уряд був винен за занепад гірничо-гутничого промислу. Промовляли теж ще інші бесідники.

Закінчив конференцію її ініціятор мін. Квятковський. Він устійнив ось-такі підсумки дискусії:

1) Спільно стверджуємо загальну екон. поправу в Польщі і можливість дальшої ще більшої поправи. Сформульовано рівночасно перестерогу перед надмірним оптимізмом, який в минулому був причиною деяких засадничих промахів.

2) Устійнивши таке, привязуємо більшу вагу до будуччини і прямуємо до ліквідації минулого. Працюючи для будуччини, не можемо змарнувати ніодної доброї нагоди.

3) Стверджуємо, що істнує значна співзалежність розвою держави і краєвого господарства, співзалежність промислу і хліборобства, праці і капіталу, внутрішнього ринку й експорту. З уваги на те треба шукати стабілізації в цілині поодиноких госп. елементів, щоби можна було нормально працювати і йти вперед в усіх ділянках.

Повищі тези заступили резолюції, яких цим разом не ухвалили. Покликом до праці, енергії і зусиль закінчив віцепреміер конференцію, яка в відріжненню від недавної великої господарської наради дістала прикметник „малої".

В. Н-вич.

Геморроїди
є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні терпіння. При геморроїдах вживаємо
Anusol „Goedecke"
МОЖНА ДІСТАТИ В АПТИКАХ
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол

РИМСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ІТАЛІЇ, АВСТРІЇ І МАДЯРЩИНИ.

РИМ, 19. 9. „Джіорнале д'Італія" обговорює зїзд міністрів заграничних справ Італії, Австрії і Мадярщини, що має відбутися у Відні. Речинець цього зїзду ще точно неозначений.

Італійська загранична політика, пише газета, входить тепер у фазу активности. Майбутній віденський зїзд зовсім не буде відповідю на останню конференцію Малої Антанти, що відбулася в Братиславі.

Італійське порозуміння доповнене порозумінням Відня з Берлїном, не може бути звернене проти когонебудь.

Програма майбутніх нарад випливатиме безсумнїву з реальних потреб кожного з учасників і з конечности означення постави держав італійського блоку в обличчі непевної европейської ситуації.

ЛЕЙБУР ПАРТІ ЗА ЗБРОЄННЯМ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. „Ню Кронікл" пише, що англійська Партія Праці має незабаром закинути своє вороже становище до політики зброєнь, що її веде уряд.

Сьогодні має зійтися виконавчий комітет партії й приступити до ревізії своєї закордонної політики.

Рішення цього комітету заважить на конгресі партії і викаже, що можливе є створення єдности уряду й опозиції, коли йде про народню оборону.

Лейбур Парті поставила такі домагання: 1) Щоби уряд боровся за збірну безпеку, 2) щоби не виключати СССР при усправлюванні европейських справ, 3) щоби уряд видав розпорядки, які унеможливлювали визиск робітника й запевнили б йому осягнення користей при виконанні зброєнь.

ВОРОШИЛОВ ЗАПОВІДАЄ ЖАХЛИВУ ВІЙНУ.

На закінчення військових маневрів на Україні, заявив маршал Ворошилов, що майбутня війна буде жахлива і жорстока. Тому слід зорганізуватися так, щоби ворога побити на його власній території. Поразка, що її потерпіть, мусить бути така дошкульна, щоби раз на завжди запамятав собі нашу лекцію і зрезигнував із нереальних мрій. Цю промову пояснюють, як відповідь на промови Гітлера на конгресі в Нірнбергу.

Вартість аматорських знимок виступає щойно у побільшенні новочасно збудованим побільшеним апаратом, закупленим у фірмі **інж. А. ШАРФ**
2517 **Львів, Сикстуська 2.** 2-3

Хто спричинює учительські трагедії?

Недавна трагедія учительської родини в Кракові, де один учитель відобрав собі життя разом з жінкою учителькою, тому, що інспектор з Опочні розлучив їх, переносячи на ріжні посади, відбилася живим відгомоном серед українського вчительства, зпоміж якого багато осіб знайшлося в подібному положенні. Про тих нещасних українських заточенців було недавно кілька статтей в „Ділі", а з приводу афери інспектора Фігля з Опочні, що довів до самогубства учителя Станислава Віяла та його жінки Ірини, теж учительки, яких він розлучив на ріжних посадах, всупереч виразній інструкції міністерства освіти, одержуємо таке письмо з території шкільного інспекторату в Ніску:

„Таких шкільних інспекторів як в Опочні, що не люблять учительських родин і доводять до кривавих трагедій, є в Польщі далеко більше, ніж загально думають. На території шкільного інспекторату в Ніску, львівської кураторії, **всі, дослівно всі українські учительські родини є розділені,** хоча між ними є такі, що мають за собою вже по **трицять** літ учительської служби і донедавна працювали ще разом в одній школі. Всі прохання, щоби дістатися до одної місцевости разом, шкільний інспекторат в Ніску жорстоко ігнорує, хоч є всі умовини, щоб їх прихильно полагодити. Є подружа, які вчать в ріжних школах і обоє доїзджають до себе. Шкільний інспекторат в Ніску і це забороняє і приказує в цій справі вносити прохання за дозвіл, хоча такої заборони не передбачують навіть драконські закони сучасної школи. Таке поведення шкільного інспектора в Ніску зовсім певно доведе когось до самогубства, бо такого пекла тут годі довше видержати. Наших подлів учителів просимо інтервеніювати у львівській кураторії і в міністерстві освіти, бо тут є плянове переслідування, спрямоване доцільно проти українського учительства на заточенні, за яким ніхто не упімнеться".

Справді крайня пора витягнути цю справу на денне світло, щоб і міністер освіти знав як деякі інспектори і куратори респектують його розпорядки.

Присилайте передплату!

З МІСЬКИХ СПРАВ.

Вуличні роботи у Львові.

Бездумливе вирубування дерев у місті.

Від кількох місяців громада м. Львова переводить багато вуличних робіт, щоби дати працю робітникам та не допустити до зросту безробіття. На покриття получених з тими роботами видатків приневолена громада, через недостачу звичайних буджетових приходів, затягати позички. На засіданні 18. вересня ц. р. міська управа рішила затягнути у Фонді Праці матеріялову позичку в сумі 539.485 зол. на догідних умовинах, а саме за опроцентуванням по 2 пр. річно і зі сплатою у 20 квартальних ратах від 1. квітня 1937. р. Матеріяли, цемент і каміння, призначені для дорогових і каналових робіт. Кошти перевозу матеріялів та винагороди робітників будуть покриті з готівкового кредиту, що його признав Фонд Праці громаді м. Львова в сумі 700.000 зол. Ті кредити дали змогу міській управі віддати дорогові роботи підприємцям а саме: фірма інж. Кінель і Рижевський дістала роботу на вул. Міцкевича на суму 108.630 зол., ф-ма інж. Добровольський роботу на вул. Гавалівського в сумі 64.412 зол. Роботи на вул. Полтвяній на суму 45.361 зол. виконає дороговий відділ міської управи у власній управі.

На тему вирубування дерев в місті прихильники і противники вирубування ведуть від якогось часу живу полеміку. Щоб магістратським органам при видачі розпорядків у тих справах дати змогу брати під увагу також думку громадянських чинників, міська управа встановила постійну Плянтаційну Комісію радних і громадян з запоза ради з дорадчим голосом.

Великий Театр.

20. IX. 12. год. Ціни від 30 до 260 сот. **Рецитаційний ранок Мар юша Машинського.**

3. попол. Ціни найнижчі **Трафіка пані ґенералової.**

8. веч. Виступи Маріюша Машинського **Всякі права застережені.**

21. IX. год. 8. веч. Виступи Маріюша Машинського **Всякі права застережені.**

22. IX. 8. веч. Премієра Святочне відкриття сезону. **КОРІОЛЯН.**

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XIX. виказ.

Зложили в Соколі-Батьку:

Петро і Марія Полянка-Кульчицькі. Сяяни в ЧСР. зол. 100.— і кличуть: Йосифу Кульчицькому, учит. в Корничах п. Кроснянці зложити на конто зобовязання зол., 100.—, а решту сплатить ратами Р. Шк. вашим іменем.

Др Л. М. зол. 100.—,

П. С. У. К. Дрогобич зол. 20.— і кличе: Кред. Кооп. „Зоря" і Кред. Кооп. „Нар. Дім", Дрогобич.

Т-во „Сокіл", Грибовичі Великі зол. 15.—,

Кооп. „Щадність", Іванків зол. 15.—,

Т-во „Сокіл" Тернопіль зол. 10.50.

Т-во „Сокіл", Борислав зол. 10.—,

Кооп. „Самопоміч" Криве зол. 10.—,

Дир. Олександер Береський зол. 10,—,

Т-во „Сокіл" Тадані зол. 10.— і кличе: „Сокіл" у Камінці Стр., „Сокіл" у Стрептові, Кооп. „Луг", Кацу Задітасеу, Союз Українок у Кам'янці Струмиловій.

Кооп. „Луг" Синевіаське Вижне зол. 10 —.

Т-во „Сокіл" Судова Вишня зол. 5.—,

Т-во „Сокіл" Блюдники зол. 5.—,

Т-во „Сокіл" Угринь зол. 5 —,

Т-во „Сокіл" в Лагодові зол. 5.—,

Кооп. Будучність у Лагодові зол. 5.—,

Дир. Олександер Костик, Львів зол. 5.—,

Т-во „Сокіл" Славятин зол. 5 —,

Т-во „Сокіл" Славятин від членів зол. 5.—,

Ред. суду Олександер Кмициевич, Львів зол. 5,—

Басиль Лазарів, учит. Сілець зол. 5.—,

Інж. Корнило Бородайко, Бяла зол. 5.—,

Д-р Юліян Савчак, Львів зол. 5.— і кличе: судію Мартинюка, Львів.

Остапчук Василь с. Антона, Кривеньке зол. 5.—,

М-р Кривокульський Володимир, Львів зол. 5.— і кличе: др. Кіндрачука Волод., аптикаря в Ланцуті, др. Решетила Теодора, лікаря в Сокалі, др. Крилоуаського, лікаря у Львові і м-ра Демчука Осипа в Коломиї — всіх на довільну суму.

Осип Сілецький, Гребенів зол. 3.—,

Радн. Олекса Гошовський, Львів зол. 3.—,

М-р Ярослав Падох, Стрий зол. 3.— і кличе всіх справжніх соколів Стрийщини.

Михайло Олійник, Сморжів зол. 3.—,

о. Ростислав Шумило, Новий Санч зол. 2.50.

Радн. Юліян Русин, Львів вдруге зол. 2.— і кличе: др. Петра Зволинського, Болехів і Венедикта Сімкова з Болехова.

Старш. Т-ва „Сокіл" у Лагодові зі збірки зол. 10,05.

Григорій Гунь, Лагодів зол. 2.50.

Орхестра при чит. „Просвіти" Лагодів зол. 2.—,

Читальня „Просвіта" Лагодів зол. 1.50.

Олекса Мишоліський, Лагодів зол. 1.—,

Кружок Рідної Школи Лагодів зол. 1.—,

Кружок Союзу Українок Лагодів зол. 1.—,

Ст. Рожанківський, Львів зол. 1.20.

Всі, що ще не виплатили нічого в місяці липні й серпні ц. р., нехай перекажуть відповідну суму у місяці вересні. На листі останнього зриву не сміє бракувати імени свідомого українця чи українки, українського т-ва чи установи. Покажім ділом, хто ми-є!

НАСОЛОДУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ

дає срібна столова застава фабрики

Д. Л. НОЙМАН — ЛЬВІВ

Тільки **КОХАНОВСЬКОГО 21.** Тел. 206-74.

Можна дістати у всіх більших ювілерських складах 1752 у цілій Польщі, або просто у фабриці. 9-50

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ОЛЕСЬКУ.

Дня 6. вересня ц. р. відбулася в Олеську політична нарада, на якій зайшли звідомлення з діяльности УПР. посол золочівської округи, п. Володимир Кузьмович. Простору салю церковного дому наповнило вщерть кількасот селян і селянок з Олеська, Кутів, Соколівки, Юськович, Хватова і Цішок. Переважала молодь обох полів. До президії нарад покликано місцевого пароха о. крилошанин: Ал. Левицького, о. Цебровського з Кутів, господаря Кузика Миколу із Соколівки та Михайла Турчала з Юськович. Посольське звідомлення вислухано з великою увагою і вдоволенням. В дискусії забирало голос кільох промовців, селян і інтеліґентів. Промовці вказували на політичне й господарське положення нашого народу, яке промовці назвали „аллі нестерпним". Після дискусії ухвалено резолюції з висловами довіря для посла своєї округи і для проводу УПР, а також з домаганнями в самоуправних, шкільних і земельних справах, аналогічних до резолюцій інших нарад і віч. Збір закінчився відспіванням національного гимну.

ДОВІРОЧНА НАРАДА В КОСМАЧІ.

Дня 30. серпня ц. р. в неділю, в год. 13, відбулася в салі кооперативи в Космачі довірочна нарада під головством о. О. Камінецького. Прибувших около 100 людей. Нараду скликав пос. **Іван Заваликут**, який обговорив всі актуальні справи, політичні й організаційні, у звязку з гуцульською поїздкою. В дискусії забирали голос численні громадяни, порушуючи справи української школи, шарварків і громадських виборів. Пос. Заваликут давав пояснення на всі запити та порушив справу фахових шкіл і ремісничої бурси, яку основано в Коломиї. Посол відвів присутніх, щоби до тої бурси посилали з Космача своїх дітей. Вписалося около 30 осіб в члени бурси та зложили 8.50 зол. на членську вкладку. Національний гимн закінчив нараду.

ПОЛІТИЧНА ОРҐАНІЗАЦІЙНА НАРАДА В РОЖНЕВІ.

Дня 2. серпня ц. р. в год. 2, пополудні відбулася в салі Народнього Дому в Рожневі публична політична нарада, яку скликав посол Заваликут. На нараду зійшлося яких 250 людей. До президії вибрано: головою Проця Ропаря, секретарем Грицька Ропаря. Крім того до президії наради вибрано Грицька Гальчука і Онуфрія Стефюка. Посол Заваликут засував теперішне політичне положення, міжнародне і наше в Польщі, працю і тактику нинішньої Парляментарної Репрезентації у сеймі та домагання українців, що їх висунули до польського уряду. У дискусії забирали голос: председник зборів Василь Крутофіст, Проць Ропар та інші. Вони порушували справу військового податку, шарварків і волостей. Говорено про льокальну господарку та її болячки. Пос. Заваликут дав всі потрібні пояснення. Зібрані домагались скасування збірних громад і військового закону.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Міністер Дельбо заявив французьким журналістам, що тепер по візиті ген. Ридза-Сьміглього нема ніяких перешкод до польсько-чеського порозуміння і що істнують усі дані, що таке порозуміння буде заключене.

—o—

ПОГОЛОСКИ ПРО ЗМОВУ НА ТІТУЛЄСКА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Суар" подає, немов би то румунський міністр Тітулєску впав жертвою отрути. **Його недуга дуже дивна. Вона полягає недокровности, а аналіза крови виказала отруту.** Кружляють сензаційні поголоски, що міністра в останніх часах затроювали постійно його політичні противники. Такі вістки поширюють його політичні приятелі.

Вже перед кількома днями телєфонували з Сен Моріс до одного з приятелів у Парижі й донесли про підозріння, мовляв, анемію викликала якась отруя.

Отруту мали доступувати до їди.

—o—

ЗАГРОЗА СТАНУ ОБЛОГИ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, 19. 9. Члени англійського уряду відбули нараду в справі введення воєнного стану в Палестині. Тому, що араби не припинили страйку, терору і саботажів, уряд рішить може в найближчому часі завести стан облоґи, одначе не відразу в цілім краю, тільки в найбільше загрожених місцях.

Еміґраційні справи.

ОБМАНЦІ НАБИРАЮТЬ ЕМІҐРАНТІВ ДО ФРАНЦІЇ.

Присудом окружного суду у Кракові засуджено Едварда Бегадського на два роки вязниці та на втрату публичних і громадянських прав на три роки. Він провинився тим, що як управитель Ріяльчого Бюра привласнив собі 9.859 зол. і 14.582 франків, які йому зазвірили люди як кошти подорожі і оплати, звязані з еміґрацією цих людей до Франції. Для матеріяльної користи ошукував він 48 осіб фальшивими інформаціями, запевняючи, що має змогу виробити їм відповідні еміґраційні документи та що має для них та їх сімейків запевнене місце праці у Франції.

Нераз уже подавали ми вістки про обманця Андрія Манька, власника бюра в Парижі, якого увязнено і він сидить у катовицькій вязниці. В останньому часі стверджено, що Манько був одним із керманичів банди обманців, яка мала ріжні бюра в Парижі, Ара, Аміен та Марселі.

Обманці видурювали гроші від легковірних у краю, обіцюючи їм виробити документи і працю у Франції, крім того звертались до робітників з Польщі, запевняючи, що спровадять рідню, для якої виробляють документи та будуть посередничити у праці. Внаслідок заходів польської еміґраційної влади, французька влада арештувала кількацятьох таких обманців.

Тоді стали зголошуватись пошкодовані, яких число дійшло до 200 осіб. У Польщі увязнили одного з головних агентів тої шайки Бужинського. Обманці видурували від темних робітників коло 80.000 франків.

Виявляється, що нічого не помагають остороги і все находяться легковірні люди, що свій тяжко зароблений гріш складають у руки обманців.

ФАЛЬШІВНИКИ МЕТРИК УРОДЖЕННЯ І ЗАКОРДОННИХ ПАШПОРТІВ.

Присудом окружного суду в Полоцьку засуджено за фальшівництво метрик хрещення Йосипа Кленека на два роки вязниці, Фелікса Томчака і Самійла Середського по одному році і шість місяців і Людвика Мальчевського на рік і три місяці. Названі допустилися підробки, видаючи людям, які хотіли дістати безплатні, еміґраційні пашпорти до Палестини, вписи уродження незгідні з автентичними актами і витягами із книг населення.

Державна влада приглядалася довший час роботі деяких типів, підозріваючи їх у фальшуванні заграничних пашпортів з метою вислати у нелеґальний спосіб еміґрантів за кордон. Внаслідок переведеного слідства арештовані: Седлецький Давид Юда, Седлецький Шая Шлямович Шмуль та їх помічники: Шаблон Герш, Турек Янкель і Боренштейн Хана.

Стверджено, що названі фальшівники залишалися в тісним звязку з фальшівниками закордонних пашпортів у Данціґу.

ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПОТОНУВ.

Недавно трапилася катастрофа французького корабля „Ібе", який 14. серпня ідучи зі Сантос до Монтевідео зударився з англійським торговельним кораблем „Корінальди" і потонув. Польське посольство в Аргентині повідомило краєву еміґраційну владу, що всі польські емігранти 79 осіб, що були на цьому кораблі, спаслися і щасливо доїхали до мети, лише втратили весь багаж. Пороблено заходи, щоб від корабельного товариства дістати відшкодування.

Живіть наш часопис!

З нових видань.

Проф. Франц Шпіраго: АНТИХРИСТ.

З німецької мови переклав за дозволом автора **проф. Антін Павенцький.** Видавництво ЧСВВ в Жовкві. Книжка 203. Жовква 1936, стор. 96, 16°.

Видавництво ЧСВВ в Жовкві видало книжку проф. Франца Шпіраго під нагол. „Антихрист. У світлі св. письма, церковного передання і приватних об'явлень", що її пристособив для українського читача проф Антін Павенцький.

Ця книжка мусить викликати деякі застереження навіть у людини релігійної. Передовсім дивно вражає, що автор між іншим покликується, описуючи антихриста, на свідоцтво з сибілінських книг, як відомо, поганських та дуже сумнівного походження й вартости. Читач знайде у книжці також якесь турецьке предсказання з XV. віку. Далі побіч свідоцтв Св. Письма автор наводить об'явлення різних святих, але одночасно з тим — здогади кількох звичайних смертних, що писали про антихриста, напр. капуцина XVII. віку Діонисія із Люттенбургу або німецького посла Фридриха Гелле чи англійського письменника Роберта Бенсона, тощо. Всі ті різноманітні свідоцтва в очах автора є рівнорядні, хоч вони навіть суперечні між собою, хочби й у дрібних подробицях. Словом: автор не виявляє ніякої наукової методи, користуючись різного роду матеріялом. Тому зроджується побоювання, чи ця книжка при всьому доброму намірі автора, перекладчика проф. А. Павенцького та видавництва не скріпить нахилу до суєвірства в некритичного масового читача; чи під враженням цієї книжки не буде релігійна, але малосвідома людина легче вірити у всякого роду дива та оповідання про ті дива.

Ще важніша друга сторінка проблеми: чи вказано підсилювати у віруючих людях бажання чуда та на вірі у чудеса будувати віру у Бога. Адже не хотів Христос, щоб повірили у Нього, бачучи чудо, і коли кликали до Нього, Розпятого: „Зійди з хреста і ми повіримо, що Ти Син Божий", — то Христос не пішов за зовом. Свобідної віри, а не рабської (під пресією чуда) хотів Христос.

Третє застереження насувається з огляду на трудність проблеми про те, наскільки можливою річю є взагалі відслонювати завіси над будучим. Адже майбутнє залежне не тільки від волі Бога, але й від свобідного ділання людства та поодиноких людей. Тому слід дуже обережно оперувати різного роду пророцтвами, тимбільше здогадними.

Нарешті, просто неприємне враження викликує розділ під наголовком „Прообрази, предтечі й помічники антихриста в історії віків". У тім розділі ви стрінете назвища Магомета і Наполеона та en bloc усіх визначніших безбожних письменників, еретиків, большевиків, вільнодумців, масонів, соціялістів і теософів. Це вже просто неповажно та безперечно всього ослабить враження від книжки.

Навагал ця книжка не поглибить релігійного світогляду серед масового читача, бо дійде найбільше на фантазію та скріпить жадобу чудесного.

С. Х.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Килими глинянські, Федоришин, Львів, площа св. Духа. Приймає також до направи дивани. 2752 1—10

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунжви 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 51-100

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 75-115

— Заприсяжений перекладач Д-р Ол. Бариляк, Львів, Театинська 31. — чужомовні письма й документи. Прохаємо занотувати адресу! 1-2

— Спорт у моді. 200 змагунів соколів змагається 19. і 20. IX. на площі С.-Б. В неділю початок змагань в год. 9. рано. Пополудні в год. 15. В неділю відбуваються фінали легкоатлетичних змагань та першенство краю у відбиванці.

— Український Сальон Мод „Мак" улаштовує курси мистецтва, рукавичок і штучних квітів, учить віденсько-американською методою. Інформації: Улиця Любельської 21. м. 5. 2746

— Чергове число „Діла" з причини свята, яке припадає в понеділок, вийде щойно у вівторок. Зате нинішнє число видаємо в побільшеному обемі 12 сторінок.

— Великий Львів — за великий. Як показують статистичні обчислення, з більших міст у Польщі, найбільший приріст населення в останніх пятьох роках мав Хоржів (28 пр.), опісля Ченстохова (10 пр.), Бидгощ і Сосновець (9 пр.), Краків (8 пр.), Лодзь і Вильно (6 пр.), Познань (5 пр.), Варшава (4 пр.) і т. д. Одинокий Львів не мав ніякого приросту, бо від пятьох літ спинився на 316.000 мешканців, не посунувшись ані крок наперед. Дехто пробує пояснити це явище переношенням різних урядів і установ до Варшави, тощо. Поправді цифровий застій є тільки здогадний. Приріст населення є, тільки при творенні Великого Львова число 316 тисяч мешканців устійнено відразу за високе, фіктійне, що сильно різнилося від справжнього, значно меншого. Тепер треба довшого часу, щоби ті цифри вирівнялися.

— Хто виграв? В сьогоднішнім тягненні кляс. льотерії, впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 119025, 5.000 зол. на ч. 30708 45505 116229 117688 124268, 2.000 зол. на ч. 40243 44937 50442 60142 60733 64288 688876 69722 70838 76488 96408 96888 108197 119910 138616 151942 152084 169605 170568 192782, 1.000 зол. на ч. 3934 13773 21579 37482 52803 65962 76031 760500 90554 91959 96443 102110 115946 129024 130746 137006 140231 148241 153453 157801 161975 164013 164311 187261 189710.

— Будова шкіл у Рогатинщині. У звязку з акцією будови шкіл на терені рогатинського повіту фонд праці признав на викінчення шкільних будинків у Псарах, Дегові, Долинянах, Лукавці Журівським і Свистільниках суму 9.400 зол.

Конкурс.

Повітовий Народний Комітет УНДО в Тернополі розписує конкурс на організатора Лутів, який рівночасно провадив би повітову канцелярію. Вимоги: партійна приналежність і бесідник. Умовини разом з референціями надсилати до дня 5. жовтня 1936 р. під адресою: Іларіон Брикович, вул. Мандля 12. 2755 1—3

— Арештування 64 комуністів. В Товмачі мала відбутися тайна нарада комуністичних діячів із львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства. Зїхалося їх тихцем кількадесять осіб і коли розпочалася нарада під проводом Хаїма Штіца зі Львова, поліція окружила дім і арештувала всіх учасників. Крім того перевела арештування в місті й остаточно дістала в свої руки 34 комуністів, яких відставила до станиславівської вязниці.

— Львівська хроніка. У Львові має в найближчім часі повстати два нові кіна: одно при вул. Легіонів (біля кіна „Касіно") і при вул. Академічній ч. 3. — В ресторані на площі Ск. Торгів помер нагло Михайло Боднар, секретар польського Тва приятелів мистецтва.

— Присуд на комуніста. В Стрию засуджено на 8 літ вязниці Герцля Лянга за поширювання комуністичних летючок. Тому рік він вийшов із вязниці, відсидівши кару за комуністичну діяльність.

— Два залізничі випадки склалися в останніх днях в окрузі львівської дирекції. Біля станції Турка н. Стр. вискочив із шин паровіз і один вагон особового потягу. Кілька осіб потовклося. Другий випадок стався біля Підмонастиря на лінії Львів—Станиславів. Потяг вискочив із шин і розірвався на дві части. Кілька осіб потовклося поважно.

— Смерть Немировича-Данченка. Як повідомляють з Праги, помер там визначний російський письменник Василь Немирович-Данченко в 92 р. життя. Вістка цим разом мабуть правдива, бо вже двічи світ довідувався про його смерть і часописи подавали його некрольоги.

— Трагічна прогулька на ріці. Приватний урядовець з Нових Гайдук на Шлеську, 25-літній Генрик Гатис, перебуваючи в Заліщиках, вибрався каяком на прогульку по Дністрі в напрямі Добровлян. Коли наблизився до румунського боку, румунська сторожа звеліла йому вернутись на другий бік. Завертаючи каюком, перевернувся і затонув. Був віддалений кільометер від пляжі і тому ніхто не чув його кликання на поміч.

— Большевицька табличка множення. В цілій смоленській окрузі випустила большевицька шкільна влада сотьи тисяч шкільних зшитків з табличкою множення на складниках. В цій таблиці множення большевики навчають, що 7 × 8 = 72, 6 × 8 = 78, 6 × 9 = 84, 3 × 8 = 10, 9 × 5 = 43 і т. д. „Правда" зажадала, щоб увесь

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПОЯВИТЬСЯ
великий, ілюстрований, інформаційний необхідний в кожній хаті —
НАСТІЛЬНИЙ КАЛЄНДАР
КРИНИЦЯ
НА РІК 1937.
На 200 сторінках великої вісімки кожний знайде для себе багато цікавих змістом статтей та інформацій.
Вже можна замовляти у Видавн. Спілці „Діло".
ЦІНА 1.50 ЗОЛ.

наклад зшитків знищити на кошт тих, що допустили до таких помилок.

— 200 осіб утонуло в Нілі. З Каіро повідомляють про жахливу корабельну катастрофу, що склалася на Нілі. Прогульковий корабель, що віз 200 осіб, зударився з торговельним кораблем і затонув. Всі пасажири знайшли смерть у хвилях ріки. Врятувалося тільки чотири особи з корабельної прислуги. Рятунок був неможливий з причини сильної бистрини. Прогульковцями були переважно залізничники з родинами.

— Два потяги у вогні. Біля Ростова над Доном наїхав паровіз на потяг, завантажений нафтою. Вибухла пожежа, що не тільки знищила увесь вантаж, але й перекинулася на особовий потяг, що стояв оподалік. Багато пасажирів згоріло живцем. Арештовано чотирьох залізничих службовців.

— Б. наслідник еспанського престола вмирає. До Америки виїхала колишня еспанська королева Ена, щоб востаннє побачитись з найстаршим сином, графом Ковадонга, який вмирає в одним нейорським шпиталі. Як відомо, б. еспанський наслідник престолу недужає на гемофілію (хоробливий нахил до сильних кровотеч наслідком того, що кров не стинається при зіткненні з повітрям і не дається вгамувати). Лікарі перевели на ньому досі девять трансфузій крови, щоб удержати його ще при житті до приїзду матери.

— Катастрофальний кінець полярної експедиції. Коло берегів Ісландії затонув підчас бурі французький полярний пароплав „Пуркуа па?", що плив до Швеції, щоб забрати членів шведської полярної експедиції. Вони мали сполучитися з французькою експедицією під проводом славного полярного дослідника д-ра Шарко. З цілої залоги корабля числом 40 людей врятувався тільки один чоловік. Згинув теж проф. Шарко, один з найвизначніших полярних і океанографічних дослідників. Крім того втратило життя багато інших французьких учених, що репрезентували різні ділянки науки, як д-р Пара, професор Сорбони Жакіє, фізик Дево, а врешті фільмовий оператор Бадейль.

— Бриґіда Гельм покинула фільму. Славна німецька фільмова артистка Бриґіда Гельм покинула зовсім фільму. Відколи засудили її на кару за необережну їзду самоходом (переїхала людину), вона покинула Німеччину і живе з своїм чоловіком у Єгипті.

— Нові способи дослідів космічних промінів. Інститут Карнегія у Вашингтоні та філядельфійський інститут Франкліна зорганізували спільну пробу міреня космічних промінів у стратосфері при помочі т. зв. бальонових роботів. Цілість автоматичних приладів важила 10 фунтів і складалася з автоматичного приладу до нотування сили космічних промінів, з барометру і радіоапарату. Бальони піднеслися до висоти 22½ кільометра. Злет тревав 2 години і 45 мінут. На висоті 22.400 метрів інструменти зареєстрували силу космічних промінів 60 разів більшу ніж на поверхні землі. Вчені дуже вдоволені переведеними дослідами і думають, що вони відкривають нові можливости для студій в цій ділянці.

— Цікаві мовні посвячення. На міжнародний конгрес лінгвістів у Копенгазі вибрався як делегат Індій проф. Т. Раджагопаль Рао, що в індійському університеті в Мадрасі займає катедру південно-індуських мов. Він виступить на конгресі з дуже цікавим рефератом, що є вислідом його довголітніх студій. Студіюючи дравідійські мови (дравідійські племена негроїди — первісні мешканці Індій, виперті арійськими мандрівниками на південь), які хоча виказують вплив санскриту, творять окрему мовну цілість; відкрив у деяких групах тих мов багато спільних признак зі середньовічними а навіть сучасними мовними формами багатьох европейських народів, головно з мовою німецькою, французькою, шведською, данською і, як звідомляє ПАТ, польською. Проф. Рао зібрав 4000 слів із дра-

Проза Львів
ДРИГЦІ
Галяретки овоч.
Будині, Олійки
2629 3-10

відійських мов, що повторюються в тих мовах европейських, а яких корінні годі було виявнити. Багато аналогій є особливо в групами германських мов. Після копенгаського конгресу проф. Рао задумує поїхати до Берліна, Відня і Парижа, щоб тамошнім науковим колам зясувати інтересні висліди своїх студій. Його відчити викличуть без сумніву велике зацікавлення.

— А у нас? Румунське міністерство земельних справ видало розпорядок, яким заборонило збірати нові оріхи перед 15. вересня і продавати їх перед тим речинцем. Якщо купці будуть їх продавати раніше, санітарна влада сконфіскує їх як шкідливі для здоровля.

— **Осередок американського автомобілевого промислу.** Містечко Лінден, недалеко Елизабету в стейті Нью Джерзі, стало нагло предметом газетярських статтей та ріжнородних плянів. Сюди мають перенести осередок виробу автомобілів Бюїк, Понтіяк і Олдсмобіл, що їх виробляє Дженерал Моторс Корпорейшен. Досі цей осередок був в стейті Мишиген. Властиво осередок залишиться надальше там, де був, а в Лінден буде осередок для східніх стейтів. Але коли Дженерал Моторс корпорація закупила 80 акрів землі в Лінден, то це значить, що тут повстане важний промисловий центр, який дасть працю кільком тисячам робітників. Вчарі з тим вже почалася спекуляція будівляними парцелями й домами і Лінден нагло стає важним предметом не лише розмов, але й бизнесу. Тому, що в околиці Лінден живе багато українців, головно в Елизабеті та Ньюарку, то й для українського елемента таке заінтересування має значіння.

„RADJO-EXCELLOPHON“ без уземлення, без антени, прає без кришталю, Дає змогу слухати закордонні стації. Зол. 78.50 Догідні умови. „RADJO-EXCELLO“ ЛЬВІВ, Сикстуська 14. Тел. 277-30 2—3 2740

— **Статуя свободи має 50 літ.** Кожний новий імігрант, що приїздить з Европи в Америку подивляє величаву статую Свободи в нюйорській пристані. Вона збудована на маленькім острівці Бедлов, що є водночас і військовим фортом для оборони міста Ню Йорку. Дня 22. жовтня ц. р. Статуя Свободи буде святкувати свій золотий ювилей, тобто 50-ліття свого „народження“. Перед 50 літами французька держава подарувала цю статую Америці з нагоди 100-ліття проголошення незалежности Америки. Статую вирізьбив Фридрих Бертольді, французький різьбар. Він працював над нею 8 літ. Франція склала понад 250.000 дол. на покриття коштів виливу й перевезення статуї в Америку. Для відсвяткування 50-ліття існування Статуї Свободи нюйоркські горожанські організації приготовляють велику параду. Властиво не одну параду, а цілу низку свят. Управа міста робить всякі заходи, щоб свято випало величаво. Є між іншим плян зібрати 150.000 шкільних дітей, відповідно їх повбирати і уставити їх у живий американський прапор. Тому, що статуя Свободи є символом волі для всіх імігрантів, то імігрантські групи докладають всіх зусиль, щоб демонструвати свою радість з приводу 50-літніх народин статуї.

— **Карієра найбільшого будівничого.** В Ню Йорку помер недавно Фред Френч, що в своїй уяві поділив місто на поодинокі „села“ і почав їх розбудовувати великими мешкальними хмародерами. Знаний був з того, що почав свою карієру будівничого позичкою 510 дол., а закінчив організуванням будівельної корпорації із закладовим капіталом 50 міліонів дол. В хлопячих літах продавав газети, при чім ходив вечорами до школи. Був навіть студентом університету, але брався до якоїнебудь роботи. Він був власником великого біорового будинку, а крім цього розбудував „Тюдор Виледж“ над берегом східнього проливу в Ню Йорку коштом 100 міліонів дол. У березні 1932 р. склав проект розбудови „Никербокер Виледж“ коло бруклинського моста недалеко нюйоркського ратуша. Щоб збудувати це „село“, треба було викупити кілька акрів старих домів і їх збурити. На їх місці стануть величаві мешкальні домн, що обіймають кілька міських квадратів.

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У СТРИЙСЬКОМУ ПРОЦЕСІ. 15 селян перед судом.

В Стрию закінчився процес **проти 15 селян з Миколаївщини.** Процес тривав два дні і відбувався при зачинених дверях. Присяжні судді потвердили 26 питань і заперечили 10. На цій основі трибунал проголосив такий присуд: Іван Процїв — 6 літ, Іван Дудич — 5 літ, Микола Федів — 5½, Василь Яців — 5 літ 8 міс., Микола Кладій — 5 літ, Андрій Мельничин — 5 літ і 8 міс., Гриць Яців — 5 літ і 6 міс., Максиміліян Іванів — 1½ року, Микола Мельничин — 2 роки, Василь Федів — 9 міс., Іван Жук — 7 міс. Звільнили Мих. Гусака, Степана Панчака, Миколу Яціва і Миколу Федева (званого Залужним).

Разом засудили підсудних на 43 роки і 2 місяці. Боронили: д-р А. Гарасимів, д-р В. Старосольський, мґр Я. Падох. Обвинувачував підпрокуратор д-р Ліс-Ольшевський. Предсідником був о. с. Видра, вотували о. с. Рибіцький і о. с. Губецький. (г.)

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „МАЛИЙ БУНТАР“.

Фільма з чудесною дитиною — Шерлі Теплей. Кіно — повне дітей. На жаль, діти малощо розуміють з сюжету, що змальовує громадянську війну у Злучених Державах у рр. 60-их минулого віку. Війна йшла за скасування невільництва. У 1860. р. виринуло питання: чи унійний (союзний) уряд має право сам одноцілo вирішити справу невільництва, чи залишити її поодиноким стейтам до власного вирішення. Республиканці з Лінкольна виграли при виборах, а 7 денні стейти відорвалися від Унії і заснували власну „конфедерацію“. Проти цього розпаду йшла війна чотири роки між 22 північними і 11 південними стейтами Америки. Половина населення стояла під зброєю; у війні згинуло 360.000 уніоністів і 260.000 конфедератів. Справа визволення муринів зійшла у цій війні майже на другий плян, хоч від неї все почалося.

Мала геройка цієї фільми має батька, що теж пішов на війну. Заможний фармер, залишив він дома — молоду жінку та дитину. Тужить за ними і тайком їх відвідує. Коли революційне військо нападає на його дім та руйнує його, його жінка занедужує. Тоді чоловік, повідомлений про нещастя своїм вірним слугою-мурином, передирається крізь бойову лінію до дому. Його підозрівають у шпигунстві, ловлять та засуджують на розстріл. Спасає його маленька розумна донечка.

Цю фільму заборонили виставляти у Німеччині, мотивуючи заказ тим, що вона деморалізує дітвору. На диво саме в цій фільмі мала Шерлі не робить так багато збитків, як в інших і проявляє велику ніжність для всіх, кохаючи нестямою маму та тата. Те, що вона стріляє з пращі до „ворогів“, не розуміючи навіть, що це таке війна, викликує вибачливу усмішку у ворожого команданта, який зворушений її поведінкою, жертвує собою, щоб рятувати їй батька. Американці мають інші погляди на виховання і фільма із малою „бунтаркою“ кінчається загальним вибаченням та великосердим жестом президента Злуч. Держав. Сама Шерлі, як і в інших своїх фільмах, має кілька разів нагоду співати та танцювати. У фільмі грають два „програмові“ герої Джон Болес і Джек Гольт.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ВІДНАЙТИ СВОЮ РІДНЮ.

Брюссельський громадянин Жіль Пляйк звернувся до влади з проханням допомогти йому відшукати членів своєї рідні, яких загубив він 18 літ тому у м. Льом. 18 літ шукав він їх сам. Щойно коли прийшло йому в голову, що такі розшуки може краще повести поліція, він довідався тепер, що його братова живе у м. Лямберфорт, а його два брати у м. Ер-сір- ля-Ліс.

СПОСІБ НА ПУБЛИКУ.

Директор театру в Копенгагені Кнуд Рассов увів у перше на афішах оголошення, що кожний глядач, невдоволений виставою, може дістати гроші назад. Дає він першорядну комедію Буша-Фекете „Кохання — це мало“ і досі мав усього 40 осіб, яким мусів звернути гроші за білет. Саме ті, що провели вечір у театрі задурно, стали найкращою живою реклямою для театру.

Дописи.

СТРИЙ.

Концерт д-ра Тисяка. У своїй артистичній турне по Галичині заїхав до Стрия відомий співак Тисяк і в дні 16. ц. м. дав самостійний концерт на дохід Рідної Школи. Чи може за мало зареклямований був концерт, чи пізно розіслані афіші (один день перед концертом), чи матеріяльна криза, або недостача музичної культури — досить, що на концерті сали світила пустками, а тим самим і каса. Навіть шкільна молодь не дописала, а шкода, бо справді інтерпретація музичних творів, українських та італійських, була така чудова, що знайшлось більш музикально-артистичне вухо мало насолоду. Не згадуючи про те, що артист голосово був диспонований як найкраще. Акомпаніював йому дискретно проф. Роман Савицький зі Львова.

СТРІЛИСЬКА.

Св. Місія у Поварах-Деговій стрілиського деканату. Заходом о. Ю. Білинського відбулася в парохії Поварів Деговій стрілиського деканату з повним успіхом св. Місія в днях 11. 8. — 19. 8. ц. р. під проводом о. П. Жулинського й о. д-ра Я. Броди ЧСВВ. Дня 11. серпня вечором озвалися дзвони в Деговій. З церкви вийшла процесія і спрямувалася до дому приходства. З приходства вийшли оо. місіонарі. Процесія проводили оо. місіонарів до церкви. Перед церковними дверми о. парох передав ключі. При замкнених церковних дверях клякнули оо. місіонарі і понеслася до глибини душі зворушлива пісня „Милосердні двері отвори нам, Пречиста Діво“. По скінченні пісні отвираються двері. При престолі відправлено молебен. Опісля перша місійна проповідь і сумлінація. На закінчення о. місіонар покропив вірні святою водою. Наряд численно горнувся на місійні науки. Видно було людей теж і в дальших околиць. Порядок наук був такий: рано в год. 6—7. Служби Божі, відтак наука, пополудні: наука для дітей та молоді, вечором в год. 6-ій молебен, акафист і наука. В литницю свята година, яка зробила на приявних незатерте вражіння. В суботу наука про Пр. Діву Марію. Місійна сповідь тривала чотири дні. До св. Тайн приступило повиш 5000 душ. На Преображення Господне по Службі Божій відбувся торжественний похід з місійним хрестом у супроводі о. декана С. Ковалева та оо. конфесіональних. По закінченій Місії вірні серед плачу й ридання прощали оо. місіонарів і довго-довго не міг з ними розстатися.

ТЕРНОПІЛЬ.

В повені страйків. Треті з черги застрайкували в Тернополі магістратські робітники, зайняті при направі доріг і при каналізації. Робітники покинули працю по розкопанні кількох вулиць. З цієї причини утруднено рух возовий. Робітники домагаються підвишки заробіткових платень і щотижневої виплати грошей, бо оправдними часами магістратові недостає грошей і він зволікає з виплатами.

Сирітський захист. В неділю 20. IX. в год. 10-ій перед пол. відбудеться врочисте посвячення фундаментів під сирітський захист при вул. Острожського.

Останні новини.

на сукні, комплети і плащі, як також великий вибір матеріялів на одностроі по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на одностроі від	1.80
Вовна на комплети	3.50	Камгарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідниці	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і білі на 30 прц. дешевші.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Недбальство. Так уже заведено, що шкільний рік у всіх школах розпочинається Службою Божою, яку учні вислухують у святинях своєї релігії. 3-го вересня у Вишневці на Кремянеччині православних учнів вселюдної школи відвели до православної церкви на Новому Вишневці, де мав правитися молебень, але церква була замкнена. Тоді всіх учнів взяли до костела, де вони й вислухали урочистої Служби Божої. А тимчасом у Вишневці є три православні церкви і 3 священників. Один з них є законоучителем вселюдної школи й очевидно повинен був пильнувати, щоб його учні пішли до церкви, а не до костела. Неже один раз на рік це так трудно зробити.

ЛЮБАЧІВ.

Перед ювилеєм з приводу 40-ліття філії „Просвіти“ в Любачеві. В дні 4. жовтня ц. р. любачівська Філія „Просвіти“ святкує свій 40-літній ювилей. В цім дні тисячні маси українського громадянства Любачівської Землі прибудуть до Любачева, щоб довказати своєю участю, що Просвіта не є для них байдужою, прибудуть віддати свою пошану першим організаторам та працівникам на освітній ниві Любачівщини й засвідчити свою

національну зрілість. Діловий Комітет для влаштування цього свята подбав уже про дозвіл адміністраційної влади та уложив програму свята, на яку будуть складатись: 1) торжественна Служба Божа, 2) панахида за померлих членів, 3) похід вулицями Любимова, 4) академія на площі під голим небом. Свято Філії є получене з посвяченням просвітянського прапору Філії. Підчас академії будуть виголошені відповідні промови, відбудуться виступи хорів та оркестри і т. д. По академії відбудеться всенародній фестин і забава.

САМБІР.

Ростуть польські крамниці! На днях відчинено у нас дві польські крамниці міщанки товарів. Почин дуже сміливий, бо по ліквідації „Кулка Рільничого" не було в нас жадної польської крамниці. Наше міщанство такого розмаху якось не виявляє.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя „Р. Ш.". Мин. суботи відбулись Заг. Збори Кружка „Р. Ш." ім. Альбіни Яконович. По відчитанні протоколу здавав дир. Даниш, голова Кружка, звіт із діяльности Старшини, Старшина в першу чергу піклувалась добродійкою-фундаторкою Вп. Альбіною Яконовичевою. Дальше завідувала значним майном, переводячи в деяких домах значні направки й ремонти. Велику вагу клала Старшина на викінчення домівки для шкіл „Р. Ш." при вул. Третього Мая, шукаючи засобів, щоб бодай дві кімнати приготовити для вихіснування школою. Поклик у цій справі до громадянства дав бажаний успіх, бо Старшина вспіла зібрати 13.077,62 зол. Подрібні жертви такі: 1) жертви громадян м. Станиславова 2.715.42 зол., 2) жертви установ м. Станиславова 8.211,92 зол., 3) жертви т-ств станиславівського повіту 555.50 зол., 4) процент від ощадностей 394.78 зол., 5) позички 1.200 зол. Зібрана в короткому часі така поважна сума вказує, що громадянство розуміє як слід завдання „Р. Ш." й до тих завдань ставиться з довірям і пова-

гою. Дальше довідались ми зі звіту, що Старшина висилала прохання до Старшини Сокола І про відпис ухвали Заг. Зборів Сокола І. в справі вилучення площі під будинком школи від Т-ва „Сокіл" та перенесення її на власність Кружка „Р. Ш." ім. А. Яконович. Покищо Кружок не дістав на це відповіди. Кружок „Р. Ш." ім. А. Яконович ішов завсіди з помічю школам „Р. Ш.", яким патронує Кружок „Р. Ш." ім. М. Шашкевич, перевів підготовний курс до вступного іспиту до І. кл. гімн. нового типу та брав живу участь в анкетах Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш." в Станиславові. Після річевої дискусії вибрано нову Старшину, на чолі якої стануть довголітній і неструдженний рідношкільний працівник дир. Н. Даниш; як члени ввійшли: д-р Литвинович, дир. Титор, проф. Комановський, д-р Воєвідка, проф. Лепкий та дир. Мартинець. Як заступники: проф. А. Никифорякова, дир. Синишин і дир. Шевчук. Контрольну Комісію вибрано в такому складі: д-р Олесницький, інж. Семенчук, дир. Трач, як зast. дир. Пеліх і д-р Хомин. Делегатом на Зїзд „Р. Ш." у Львові вибрано дир. Даниша, на Заг. Збори Повіт. Союзу д-ра Хомина. **Б. Л.**

—o—

Спорт.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ БУКОВИНИ.

У. С. К. Довбуш грав у неділю 6. ц. м. змагання за мистецтво „дивізії Ц" проти радівської дружини „Гатманул Лука Арбор" і виграв їх у відношенні 5:3. В неділю 13. ц. м. грав Довбуш у Сторожинці за „Купа Романієй" з тамошнім „Ювентусом". Ці змагання виграв Довбуш у відношенні 2:1. Цієї неділі грає Довбуш у Чернівцях з Вікторією з Яс.

Румунська спортова влада не затвердила назви „Мазепа" нової української спортової дружини. Мабуть боялися цієї назви. Нова дружина буде називатися „Прут".

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Сокола-Батька: год. 9 рано і 3. попол. продовження Краєвих Сокільських Спортових Змагань.

Луговий Город (вул. Вулецька). Год. 3. попол. Луговий попис.

Грище Погані. Год. 2. попол. Україна І — Лехія ІІ змагальна за мистецтво А-клясн. Год. 3,30 попол. Україна — Лехія, мистецькі змагання Окружної Ліги.

Грище 40 п. п. Год. 10. передпол. Зоря — П.А.С.Т.А: мистецтва Ц-клясн.

Грище Свїтезі. Год. 9. передпол. Степ — Голь, мистецтва Ц-клясн.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА ч. 9, за вересень. Зміст: На окраю днів (Актуальні замітки). — В. Тотоміанц: З нагоди Міжнароднього кооперативного дня. — І. Гижа: Кооперація і взаїмне обезпечення. — І. Филипович: Відбудова чашої кооперації по війні. — Г. Й. Мей: Чи істнує ще кооперація в СССР? — Різдвяна легенда. — Американська кооперація. — Хроніка. — Господарська хроніка. — З преси і життя.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ. ч. 18. з 15. вересня ц. р. Зміст: Господарська дійсність і майбутність. — Інтереси українців в обставинах господарської „пляновости" в Польщі (В. Несторович). — Торговля овочами і її безпеки (інж. Попович). — Східні Торги. — Чи купці зобовинні шадити? (інж. Міляновч). — Штука продавання (Т. Глинський). — Дещо про торговельні забіжка (інж. А.). Торговельна рухливість польських купців. — Виноград і зельони з Заліщик у торговлі. — З гірничих практичних вишуканів. — Різні вісти. — Податки актуалії. — Нові вадання. — Зі Секретаріяту С. У. К. — Ринок і ціни.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом Б. Блавацького

Коломия:

Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis?)

20. IX. II-а частина — вперше.

21. IX. I-а частина.

22. IX. II-а частина — вдруге.

23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр їде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Хоростків:

20. IX. Дівча з Маслосоюзу.

21. IX. Муж двох жінок.

22. IX. Лев з Абісинії.

З Хоросткова їде театр до Гримайлова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

21. IX. Перемишль.

22. IX. Лянцут.

23. IX. Ряшів.

24. IX. Тарнів.

З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генеральової"; год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Різнородностей

Нечинний.

Найдешевше 2664

скло, порцелина, у столітній фірмі

ЯН КВЕСТ

ЛЬВІВ, РИНОК 37. — ТЕЛ. 24 737

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.

АТЛЯНТИК: „Химери маркіза Помпадур" із Сєзаном і Чеховою.

ВАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".

ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".

КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мендональ.

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шірлі Темпль.

МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (холіроване) і додатки.

МІРАЖ: „Марі" (з Анною Белла), „Ця або ніяка" з Джітою Альпар.

МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.

ПАКС: „Рапсодія пристрасти".

ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.

ПАН: 1) „Шанхай", 2) „Коби я мав міліон..."

РАЙ: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.

СВІТ: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.

СТИЛЕВЕ: „Чорні очі" й ревія.

ТОН: „Диктатор".

УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шльюби панторфляра".

ХИМЕРА: „Панове в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 3.)

„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 20. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 13.00 Розр. концерт, 15.40 Квартет б-дур Бетговена, 17.45 Схід і захід, концерт, 21.30 Спів М. Гусса сопр., **Братислава** (298,8) 10.20 Скрипка, 15.30 Нар. пісні, 21.50 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259.1) 10.00 Спів, 18.00 Для Закарпаття, нар. пісні, **Прага** (470,2) 11.20 Квартет, 12.20, 20.00 Концерт, **Парнж** (1648) 12.00 Орг. рецеталь, 14.45 Симф. музика, 19.33 Балалайкова орх., **Білгород** (437,3) 13.15, 18.20, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356.7) 10.30 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20,00 Форт. твори Ліста, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Музика, пісні, 19.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 9.30 Нова форт. музика 10.30 Нар. музика, 14.45 Спів, 20.00 Чар інструментів, **Мілянo** (368,6) 12.20 Камер. концерт, 21.00 Міжконтинентальний концерт із Нью Йорку, **Рим** (420,8) 17.00 Орх. концерт, 20,45 „Ля ледженда дї Сакунталя" оп. Альфана.

Понеділок, 21. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.20, 13.10 Орх. концерт, 16.05 Фортепіян і сопран, 20,00 Австр. нар. пісні, 21.00 Сучасна музика, 22.10 Австр. мельодії, **Братислава** (298,8) 17.35 Нар. пісні, **Брно** (325,4) 15.00 Камер. музика, 15.40 Пісні й мельодії, **Кошиці** (259,1) 17.25 Дїточі пісні, 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17.35 Соната фіс моль Брамса, 20.30 „Кат" ром. пєса Бурїяна з муз., **Парнж** (1648) 11.00 Симф. концерт, 20.00 Дуети, 20.45 Камер. музика, поезія, **Білгород** (437,3) 17.50 Нар. музика, 20.00 Опера, **Берлін** (356.7) 14.15 Розр. музика, 16.30 Весела авд., 21.15 „Де цитрина доспіває", розр. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Діти співають, 12.00, 14.00, 16.00 Музика, **Мінхен** (705,4) 11.00 Музика для села, 15.40 Діти співають, 18,00 Золота осінь, розр. концерт, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 „Маземарельо" оп. Леонів, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 концерт солістів, 21,50 Вступ і танк. музика.

Вівторок, 22. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15,20 Муз. авд. для дітей, 20.00 Музика лїсу, муз. авд., орх., квінтет вальдгорністів, **Братислава** (298,8) 17.40 Словацькі нар. пісні, 18.10 Бартокові пісні, **Прага** (470,2) 17.30 Форт. тріо, 18,10 Німецькі забуті оперії й невідомі ромзни, 20.30 „Вилрава п. Бучка на місяць" оп. Яначека. **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 16.30 Форт. рецеталь, 20.30 З Ком. Опери, **Білгород** (437,3) 13.15 20.10 Нар. пісні, 17.20 Нар. музика, 19.30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 16.30 Легка музика, 19.15 Камер. музика, 20,30 Гумпердінкові твори у вик. орх., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.45 Фантазії на органах Вірліцера, 18,00 Данські й ісляндські пісні, 20.10 Перпетуум мобіле, розр. концерт, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 18.00 Розр. концерт, 19.00 Камер. концерт, 20.10 „Зачарований замок" оп. Мілєкера, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк музика, 20.45 „Ля ледженда дї Сакунтяля" оп. Альфана, **Рим** (420,8) 13.20 Розр. музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.15 Танкова музика.

Середа, 23. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Смичк. секстет, 19,30 Концерт турецької музики, 20.30 „Альзіра" оп. Вердія, 22.10 Розр. концерт, **Брно** (325,4) 21.10 Італ. й есп. нар. пісні, 21.30 Смичк. квартет, **Прага** (470,2) 20.55 „Маріонетки в манекени" розр. програма, **Парнж** (1648) 11.00, 13.00 Концерт симф. орх., 16.00 Віольончеля, 20,00 Муз. мандрівки по Европі, спів, 20.45 „Тедді енд партнер" пєса І. Ное, **Білгород** (437,3) 13.15 Сп. рецеталь, 19.30 Нар. пісні, 22.20 Соліст, **Берлін** (356,7) 8,30, 14.15 Музика, 16.45 „Італійські химери" Чайковського, 19.00 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 На спогад Й. Реннера, пісні в вик. хору, 20.10 Форт. твори Дебісія, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 18.00 Розр. концерт, 20.45 Танк. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.00 Популярний концерт, 17.15 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 20. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Рільнича газетка, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на завтра, 9.00 У святочному настрої, гр. пл., 9.40 Концерт хору, 10.00 Трансм. з 50-літ. ювілею заведення св. Йосифа в Хирові; проповідь, спів виховапців, смичк. орх., репортаж, 11.45 Театральний огляд, 11.57 Сигнал часу, 12,03 Концерт орх.; у перерві в год. 13.00 „Творча контемпляція" фрагм. із пов. Бучковського „Трагічне покоління", 14.30 Для села: Боротьба за льон, Кооперація в оремній і осадничій акції, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Реклямовий концерт, 15,30 Мельодії відітр. нар. капеля, 16.30 Репортаж із життя, 17.00 Конгрес церк. музики, хорн. 18.00 Театр України (Голяндія): „Велика виграна" Г. Л. Вайса, 18.30 Тисяча тактів музики, орх., спів, 20,20 Огляд польської літ. творчости за ост. 10 літ. 20.35 Політичний огляд, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Трансм. з Нью Йорку: Шум водопаду Ніягари, музика індіянська, ковбоїв, мурінська, нар. англо-американська, 21.30 На веселій львівській хвилі, 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.20 Концерт солістів: спів, фортепіян; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Понеділок, 21. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Суходолом і морем, — у Єгипті, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.08 Менуети з гр.пл., 12.13 Пол. денник, 12.23 Поль. симф. з гр. пант, 13.10 Домашнє господарство, 14.30 При чорній каві, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Не роби того" оповідання для дітей, 16.00 Концерт орх., 16.45 Чому варто підтримувати шк. оповіки, 17.00 Концерт солістів, музики, спів, 17.50 Відчит про „Моцєц Шк.", 18.00 Концерт мандолінїстів, 18.20 Фікція і абсурд у літературі, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.48 Комунікат год. виграних кл. льотерії, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 З ріжних сторін, концерт орх., Шлемінська сопран, 20,00 Воєцька авдиція, 20.30 Олександрійська катора, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 г. Малер: IV. Симфонія г-дур у вик. симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 „Гро-Гро" муз. авд. У перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Вівторок, 22. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Огірок дині не робить сорому" образець Б. Герца для мол. дітей, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Шлеські пісеньки з гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт секстету, 14.30 Розривкова музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 Хвилина Ф. Шуберта з гр. пл., 16.45 Шарже під Самосіерою, 17.00 Танкова музика, 18.00 Лист із Гуцульщини, фейл. Кал. Брошьчики, 18.10 Сільва ретрум, 18.15 „Кріс" опов. для дітей, 18.25 Легка музика з гр. пл., 18.35 Ювілей 50-літн. служби архіеп. Твардовського, 8.45 Програма на завтра, 18.50 Реклям. концерт, 18.58 Комунікат год. виграних кл. льотерії, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Концерт симф. орх., спів, 20.00 Двофорт. музика, 20.30 „Марусенька" літ. нарис Бой-Желенського, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „На поверх лише" оперетка Ігн. Герта, 22.10, 22.20 Спортові вістки, 22.25 Скрипкові твори в супр. форт., у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Середа, 23. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній дзвоник, 7.30 Програма на вині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Чи то казка чи не казка" опов. і поезії М. Конопніцької, 11,57 Сигнал часу, 12.03 Із нових осягів у лічництві, 12.13 Полудневий дзвінок, 12.23 Сучасна музика з гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Незвичайні пригоди Акаруся і Федя авд. для ст. дітей, 16.15 Концерт орх., 16.45 Хор. 17.00 Концерт сальон. квартету, 17.30 Шотландські пісні відсп. Ольга Лада в супр. форт., 17.50 Анекдоти з Ібсенового життя, 18.00 Сільва веруа, 18.05 Сп. реціталь Йоакима Акса (баритон) у супр. форт., 18.25 Ревізія архітектури нутра, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклями, концерт. 18.48 Голосніші виграні кл. дьотерії, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 20.00 Технічна скринька, 20.15 „Мамон Леско" Пуччіні з гр. пл., 20.30 З мандрівок мікрофону, 20.40 Вечірній дзвінок, 20.56 Актуальна гутірка. 21.00 Шопенівський концерт. 21.30 Камер. концерт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.16 Концерт орх., у перерві год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШ

Купно — продаж: Англ. фунти безьг. 89.93—90.39, Дол. америк. 5.31.50 — 5.28.50, Дол. америк. 5.27,50 — 5.27,50, Фльоре-Голяндія канад. 3.27 — 359.55, Франки ни голянд. 3[illegible], Франки шв. 173.34—172.90 Фунти фр. 35.03 — 34[illegible], Англ. 26.93 — 26.79, Гульдени 100.20 — 99.80, Корони данські 120.29, чеські 20[illegible]9.50, Корони норв. 133.33—134.35, Кор. 119.45, [illegible]—135.05, Ліри італ. 36.50—34.50 шв. 13[illegible], Англ. 11.87—11.50, Марки нім. 138 Марки Данц. австр. 99 — 98, Марки нім. — 149—144.

Акції.

Банк Польський 103, Ліліпол 13.25 Старахович 35.

Папери.

3 інвест. 1 ем. 63, 2. ем. 63,25, 5 конв. 92, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 96.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 14. вересня п. р. кооперативам платить за: масло Львів.

1 кг. масла десертового бльок. і без опакування	1.95 вод.
кг. масла десер. бочкового видячно з бочк. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.00 „
1 л. молока	0.12 „
1 кг. вець	3.20 „

Тенденція на масло і молоко слаба, на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що з огляду на переповнення його тучарні птиці, достав птиці, через який тиждень, аж до дальшого заряджения, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Конференція П. Т. провідниць дит. садків „Р. Ш." львівського повіту буде в неділю 27. 9. 1936, 10 год. в домівці „Р. Ш." при вул. Мохнацького ч. 12 у Львові. — Ви П. Т. провідниці обовязані взяти участь у цій конференції та найдальше до 24. ц. м. зложити в канцелярії Пов. Союзу Кр. „Р. Ш." (Львів, вул. Коперника 1. пов. II) письменні звіти про дит. садки. — Рада Львівського Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.". 2745 1—2

Деканат Теольогічного Виділу гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома звінтересованих, що 1) Передсеминаційні і передконкурсові іспити в місяці жовтні відбудуться дня 7-го від год. 15.30. Подання вносити до дня 1. X. 1936, 2) Поправчі іспити для абсольвентів V. року (1935/36) відбудуться 8. жовтня 1936 р. 2742

КУПНО - ПРОДАЖА

ОКАЗІЯ. З приводу виїзду продам улаштоване заведення галтів у склад якого входить американська мережкарка, ендарка, плісорка, гудзикарка, шабльони до вишивання, до відбивання взорів. Корнерова, Львів, Сикстуська 12. 2749

НОВУ камяницю з городом, солідної будови, без такси продасть за готівку 14.000 банковим довгом 6.000 ТРАНСАКЦІЯ (Ігнат) Львів, Длугоша 1, пр. Миколая. 2729a 2—3

ЧОТИРНАЦЯТЬДНЕВНА велика дешева продажа ФІРАНОК, кап брокатів, таблеток crochet на вар. Фрайліх. Сикстуська 21. 2679 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТИ до продажі к.с та ріжних апаратів потрібні. Lubiin, skrytka 275. 2601 4—20

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом державних свідоцтв, провадженна паризьким кравцем Бінцером приймає вписи, Оссолінських 12. 2704 5-12

ФРАНЦУЗЬКОГО вчить дипльомована, конверсація, корепетиції, W. s. H. Z Льова 12, м. 7. I. п. (перша б.чна Пекарської). 2748 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

КАВАЛІР, 44, пристійний, урядник, пенсія 400 місячно, з готівкою 10.000 оженився з панною культурною, етичних взгляд, гарною, здоровою і відповідно засібною. Зголош. до „Діла" під „Емігрант". 1-1

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 2744

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 3—0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, кирскові, против усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 60-60

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 3—13

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Ціни низькі. МАРІЯН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9, бічна Зіморовича. 2674 6—10

ВЗОРИ до гафтів найновіші відбиває, продає готові. Пасаж Фелперів 2. 2714 2—5

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрійолього Ринок 24. 2613 6—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 9-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ

орд. від 15—17.

ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.

6—10 2634

Спеціялістка дитячих недуг

Д-р Ольга Ган

ординує тепер ул. Обізд 2

(бічна Жовківської). Тел. 284-45. 2713 2-3

Косметичний Інститут і Лябораторія

д-ра О. Тушицького

Львів, вул. св. Софії ч. 3

усування аномалій пери, бородавок, пігменту, волосся, блязн, дзюбів і плям, насажі, тривале усування морщин, жилляків і відморожинн власною методою, 2675

Урядово затверджений 4-місячний курс косметичної закордонної програми.

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Маль, Хоцімська 1 (Городецька) 8.30—13 і 15—18. 2598 4—5

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах

АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ.

2615 Львів, Пекарська 31. 8-25

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавлять Вас напевно.

FOTO-STUDIO **„ART"**

2586 **Львів, вул. Фредра 5.** 4-5

ЛЯМПИ електричні хромовані поручає

ҐАЛЬВАНІЯ

Вирібня механічних виробів

2570 **Жулінського ч. 11 а.** 3—6

НОВОВІДКРИТИЙ САЛЬОН МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА фірми

Г. ТЕЛЛЄР

ЛЬВІВ, ул. Ягайлонська 24. Тел. 272-28.

Під управою довголітнього прикравача найбільших нюйорських сальонів виконує всілякі роботи з обслугу кравецтва вибагливо і дешево. На складі матеріяли 11/28 бельські та англійські. 4—4

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гошкович. — Львів, Домініканська 4. 2684 13-60

Ширіть наш часопис!

МЕБЛІ: їдальні, спальні кабінети, сальони, Клюби, тапчани, матраци і деко-рації — поручає

Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-[illegible] 2656 10-[illegible]



ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт до Англії, Аргентини, Уругваю, Данії, Франції, Голляндії, Палестини і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17. 26[illegible]



● РЯТУЄ ВОЛОССЯ усуває пержі - запобігає випадві ДАЄ ГАРНУ буйну зачіску. ● 2732 2-2



Повідомляємо П. Т. Клієнтелю, що

Український Сальон Мод

„МАК"

перенесено до побільшеного льокалю

при вул. Глибокій 1.

(ріг Сапіги, напротив політехніки).

Чинний від 1. жовтня. 27[illegible]

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ**

Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-66

Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Вільченського 3. і Солодова 14.

2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 4-10

САЛЬОН МОД 2615 5-5 поручає найновіші моделі і переробляє капелюхи по зниженых цінах: **Й. ФОЛЬЧИНСЬКА**

Львів, Хорущина 11 а.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтове пересилка
Валерія О'Коннор Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.— зол.	—
Софія Яблонська: **З країни ржу та опію**	2.50 „	0.50
Д-р Василь Маковський: **Гмінд**	2.00 „	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2·80 „	0·50
Мнх. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	(в нечерпане)	
Проспер Мериме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Володимир Островський **Смік землі**	1·00 „	0·30
Микола Матіїв Мельник: **Кріз дим і згар**	0·30 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конинський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вод. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаим і т. п.	вод. 0.15 „ 0·10
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	шукаючі праці	„ 0·07
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·80	слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вод. 450.—
„ „ 1/2	„ 250.—
„ „ 1/4	„ 130.—
„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 213 (14.462). Львів, середа 23. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Альказар невмірущий.

ТОЛЄДО, 22. 9. ПАТ. Авас подає, що після поїздки премієра Кавалєра серед червоних частин по фронті, артилерія скріпила обстріл єдиної вежі Альказару. Відділи, які заняли кілька сусудніх будинків, завернули. Відділ міліціонерів і анархістів підкрався під цю частину Альказару, де міститься кухня, розілляли там кілька бочок бензини і відтак запалили її при помочі ручних гранат. Пожежа тривала цілу ніч. Червоним відділам удалося відкинути поза звалища військову команду оборонців. Оборонці не реагували на артилерійський обстріл.

МАДРИД, 22. 9. ПАТ. По двох місяцях завзятих боїв найбільшого значіння набрала середуща частина фронту, тому, що вона найближча до Мадриту. **Здобуття столиці далоб національним військам очевидну сильну перевагу.** Середущий фронт складається з двох відтинків: північного і північно-західнього.

КОМІСІЯ ВІД БУРЕННЯ

БАРСЕЛЬОНА, 22. 9. ПАТ. В Барсельоні визначили комісію знавців, яка взялася за буреня опалених костьлів і за евентуальну реставрацію архитектонічних памяток.

Здобуття Македи.

МАДРИД ЗАГРОЖЕНИЙ.

СЕВІЛЛЯ, 22. 9. ПАТ. Урядовий комунікат полудневої армії подає, що на фронті Толеда національні війська ідуть дальше вперед. **Заняли вони важний вузол, місцевість Македу,** 75 км. від Мадриду, розбивши червоних, які потерпіли великі страти. В провінції Бадахос заняли національні війська Херес де Льос Кавалерас, останню позицію червоних, які стратили 60 убитих.

ЛЕТЮЧКИ НАД МАДРИДОМ.

ТЕНЕРІФА, 22. 9. ПАТ. Місцевий радіоклюб інформує, що над Мадридом перелетіло 25 літаків, які розкинули летючки, у яких накликують населення до здачі. В летючках заповідають, що в найближчих днях зачнеться наступ на Мадрид. **По здобутті Македа, будуть національні війська за кілька днів на передмістях Мадриду.**

Комітет Іберійської Федерації анархістів зажадав — так інформує згаданий радіоклюб — уступлення премієра Кавалєра і створення комітету, який перевів би націоналізацію усіх ділянок промислу та зарядив би мобілізацію всіх мужчин від 17—45 року життя.

МАДРИД У СУДОРОГАХ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Еко де Парі" в телеграмі з Мадриду подає: **В столиці Еспанії проголошений стан облоги, Споживчі продукти можна одержати лише на картки. Місто гарячково приготовляється до оборони. На передмістях будують барикади й окопи.**

Між комуністами й анархістами все більше напруження. Анархісти атакують премієра Кавалєро, немилого їм ще від 1931. р.; він тоді був міністром і розвязував анархістичні організації. **Анархісти поставили тепер урядові ультімат з вимогою перемінити центральний уряд на „комітет народнього рятунку".** Цей комітет мавби відразу почати реалізацію дуже радикальних внутр. політичних та соціяльних реформ.

Кавалєро мусить поважно числитися з анархістами, бо вони в теперішній ситуації є силою.

МОВЧАНКА В ЧЕСТЬ ОБОРОНЦІВ АЛЬКАЗАРУ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 22. 9. ПАТ. Палата послів пошанувала мовчанкою геройство оборонців Альказару і рішила переслати урядові в бургосі слова признання і подиву для геройської постави кадетів, які два місяці боронилися перед наступом червоних.

„Журналь де Бразіль" висловлює погляд, що ця маніфестація є рівнозначна з дезапробатою невтральної політики уряду та питається, чи міністер закордонних справ скористає з цієї лекції, чи дальше продовжуватиме політику невтральности, що й ухвалила Европа.

Президента Азаню увязнили.

БУРГОС. 22. 9. ПАТ. На підставі вісток із Мадриду, *комуністи увязнили президента Азану.* Кількох діячів „республиканської лівиці", що намагалися дістатись до президента, комуністи убили

ГЕН. МОЛЯ В ОФЕНЗИВІ.

Національні війська на півночі, під командою ґен. Моля ведуть успішну офензиву на Більбао. Заняли низку місцевостей м. ін. Трувію, де находяться найбільші в Еспанії фабрики зброї. В районі Тулюси частини ґен. Моля прорвали фронт під Аспейція; це важний успіх, бо цього відтинку боронили перед повстанцями добірні відділи баскійських націоналістів. Тепер найважніша точка опору червоних в цьому районі є місто Ейбар, де є фабрики зброї, що працюють на три зміни. Відділи ґен. Моля вже обляглі місто, мають до розпорядимости велику силу артилєрії, танків та панцирних авт. Сподіються, що битва за Ейбар буде дуже крівава.

Абісинські мандати важні.

ЖЕНЕВА, 22. 9. ПАТ. Вчора пополудні відбулося засідання вибраної на пленумі верифікаційної комісії, якої головним завданням було прослідження важности документів абісинської делегації. Всі надіялися, що комісія уневажнить мандати з формальних причин. **У висліді нарад, більшістю голосів признали мандати абісинської делегації важними.**

Рішення комісії викликало величезне вражіння в женевських політичних колах.

НЕГУС У ЖЕНЕВІ.

ЛЬОНДОН, 22. 9. ПАТ. Гайле Селесіє виїхав до Женеви літаком, хоч спершу мав замір їхати залізницею.

Верифікаційна комісія проголосила такий рапорт: якщо йде про делегацію, визначену цісарем Гайле Селясіем, то верифікаційна комісія, вважаючи, що мусить докладно прослідити цю справу, пропонує зібранню, щоби приняти рапорти, які відносяться до повновластей інших делегацій і відложити рішення щодо згаданої делегації аж до часу, коли комісія предложить другий рапорт.

Негус замешкав у Женеві в готелі „Бо Рівaж".

Тітулєску вмирає.

СТ. МОРІС, 22. 9. ПАТ. До недужого б. міністра Тітулєску покликали проф. Абролі з Парижа, який приїхав негайно і оглянув недужого. В год. 17-ій перевели утвєтв трансфузію крови. Недужому влили 350 цм³ крови. Вкінці лікарі перевели хемічну й біольогічну аналізу крови і рішили дати недужому покищо відпочинок. Стан недужого дуже важкий.

БУДИНКИ в будові аж до часу їх викінчення й уживання, фабрики і фабричні будинки, млини більші водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового вжитку, будинки, до міститься театральна саля (кіно), якщо дотична саля займає бодай половину будинку (напр. салі „Народніх Домів", читалень „Просвіти") є вільні від примусу обезпечення в ПЗУБ. Ці будинки тожний українець мусить обезпечити на повну вартість у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

XII. Конгрес національностей у Женеві.

Женева, 18. вересня 1936.

Дня 16. вересня у чудовій салі готелю „Бельві", з якої видно блакить женевського озера, розпочався цьогорічний Конгрес Національностей. Розпочався він у дуже піднесеним настрою. Воєнна небезпека зі сходу, кривавні події в Еспанії, напружена політична ситуація в цілій Европі і нарешті криза Ліги Націй, до якої Конгрес мав зайняти становище, надавали йому цим разом особливе значіння. Заступництво націй було численне, майже 40 осіб, що були представниками майже 40 мільонів населення зорганізованих національних меншин Европи (крім Совітів).

Конгрес розпочався урочистим вшануванням памяти покійного генерального секретаря Конгресу, д-ра Е. Аменде, якого особа немов була присутня на Конгресі, — як слушно висловився у своїй великій інавґураційній промові президент конгресу др І. Вільфан. Присутніми були представники німців, українців, мадярів, болгарів, хорватів, словінців, чехословаків в Австрії, москалів з Естонії та Румунії, шведів з Естонії. Представник білорусів у Польщі особисто не явився, але прислав лист, в якім підкреслював свою солідарність з іншими націями заступленими на Конгресі. Численне було також заступництво преси, що виявила цього разу особливе зацікавлення працями Конгресу.

У статті, присвяченій Конгресові, ред. Бріке пише в „Журналь де Женев" між іншим, що поза 40 мільонами, заступленими на Конгресі, є ще 80 мільонів поневолених націй у межах СССР, які в Европі ніякого правного заступництва та оборони не мають. Про українське заступництво на Конгресі говорить він зокрема: „Їх занепокоєння дуже велике. Світ лишається байдужним на тяжку долю 35 мільонів їх братів у Совітській Україні, загрожених московською екстерміняційною політикою". Крім того, говорячи про Конгрес, він підносить значіння німецької меншини в ЧСР та тих трьох мільонів мадярів, що перебувають поза межами Угорщини. Питання національностей це, на його думку, одно з найповажніших питань, поставлених тепер перед Европою. Не можна забувати того, що нерозвязане національне питання спричинилось до вибуху світової війни. Автор сподівається, що Англія, в якій має відбутись наступний конгрес, вплине на те, щоб супроти національних меншин стосувати більше справедливости та терпимости.

Двома основними питаннями Конгресу, в яких оголошено й резолюції, були: „Право життя національних груп у державах Европи" та „Реформа Ліги Націй і національности". Основою для дискусій над першим питанням була промова представника німців у Данії, посла Шміта Зодера, який докладно обґрунтував заса-

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Грицько Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

ди прав національностей. Цій самій темі присвячено й промови українського делегата, посла З. Пеленського, та представника судетських німців, посла дра Г. Нойвірта. Подаючи доклад ний зміст промови посла З. Пеленського на іншому місці, обмежуюсь тут зазначенням, що його промова, нагороджена рясними оплесками, викликала велике зацікавлення Конгресу, а зокрема заступленої на нім преси. У телеграфічних звістках Німецького Пресового Бюра та Швайцарської Телеграфічної Агенції особливо підкреслено те, що український делегат говорив про страшну ситуацію української нації під панованням Москви та про отруйні впливи московського уряду і Комінтерну на відносини між урядами та національними меншинами у різних державах Европи, зокрема у Польщі. Такий підхід актуальний остільки, що рубінницька акція на терені міжнаціональних відносин у різних державах Европи це справді одна з найповажніших перешкод на шляху до здійснення „права до життя національних груп у державах Европи"; перешкодою є Москва і для реформи статуту Ліги Націй у точках, що торкаються охорони прав меншин. Тому промова посла Пеленського торкалася обох головних точок денного порядку нарад Конгресу.

У резолюції про права національностей — XII. Конгрес европейських національностей вітає з притиском держави і народи Европи з огляду на повагу сучасної години глянути на небезпеки, які грозять з постійного нехтування природного права 40 мільонів осіб, що живуть в Европі як національні меншини". Із засад, на яких Конгрес хоче збудувати нове право національностей, варта згадати про такі точки: „Кожне правне урегулювання проблеми національностей мусить виходити з засновку, що національні меншини органічно звязані з їх батьківською землею і мають таке саме невідчужне право на свою батьківщину та змогу жити й розвиватись у ній, як і нарід, що керує державою... Неможливе ніяке справжнє право національностей, яке не признавалоб національних меншин як колективної одиниці та субєкт права... Нове устійнення права національностей повинно числитися з досвідом, що його добуто на цім терені впродовж останнього десятиліття".

Треба згадати про дуже цікаву й гостро виголошену промову німецького делегата з Чехословаччини, дра Нойвірта, який між іншим сказав, що адміністраційна практика може обійти й нарушити навіть найбільш досконале законодавство у справі охорони меншин. Промовець пригадав, що сказав Конрад Гайнляйн у жовтні 1934 про умови, які провадять до витворення німецького ірредентизму в ЧСР. Право меншин, за його думку, тепер находиться у гіршій стадії ніж у старій Австрії.

У резолюції про реформу Ліги Націй, Конгрес ствердив погіршення правної та дійсної ситуації европейських меншин, як також те, що дотеперішні пропозиції щодо реформи Ліги Націй ані трохи не порушують питання національностей. „Проблема національностей належить до питань, від рішення яких залежить доля Европи, справа війни та миру". „Обовязком Ліги Націй є так вирішити проблему національностей, що всім забезпечилоб найпримітивніші права національностей на життя". „Конгрес національностей жадає від імени 40 мільонів европейців рішуче, щоб реформа Ліги Націй не поминула питання національностей. Конгрес стоїть на тій думці, що гарантійні зобовязання Ліги Націй мають бути поширені на всі держави та включені до пакту Ліги Націй. Конгрес національностей жадає, щоб при поперед нім опрацюванні реформи на терені охорони меншин він мав нагоду висловити свої погляди як єдина організація европейських меншин та взяти участь у фаховій роботі".

Не може бути, розуміється, найменшого сумніву, що чинники Конгресу Національностей стрінуться на женевськім грунті в їх боротьбі за реформу Ліги Націй з противакцією московського уряду. Але з найбільшим вдоволенням можемо ствердити, що в порівнанні з минулим роком українська делегація осягнула на Конгресі національностей дуже поважні успіхи і здобула багато терену для дальшої акції. Заява українського делегата в минулім році про неможливість відкремити в засаді справу поневолених націй СССР від справи національностей в Европі та про фатальний вплив Москви на відносини між цими національностями та державами не стрінула ані належного зрозуміння ані симпатії на Конгресі; той самий, тільки ще більш рішучий виступ української делегації з цім роцї має безперечний успіх і дає грунт для дальшої акції в цім напрямку. Чергове завдання українців — подбати за те, щоб у діяльности Секретаріяту Конгресу впродовж цілого року до нового Конгресу ця українська акція мала належну підтримку.

М. Данько.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 см. Тел. 252-54

Переживаємо надзвичайно тяжкі часи.

Зміст промови П. Посла З. Пеленського виголошеної на засіданні Конгресу Національностей 17. вересня 1936 у Женеві.

Забираючи голос у дискусії над надзвичайно змістовним рефератом п. посла І. Шміта Водера про „право до життя національних груп у державах Европи", мушу зазначити, що назагал маю небагато додати до нього. На превеликий жаль доводиться мені промовляти на XII. а черги нашім Конгресі про право до життя національних груп у державах Европи, а не про поширення та поглиблення цих прав. Але так воно є. Ми знаємо, що шовінізм деяких державних націй зріс до нечуваних розмірів та прямує до винародовлення та асимільації національних меншин у поодиноких державах. Наш Конгрес все обговорював у загальних рисах, у значній мірі академічно, становище національних меншин у різних державах. Цим разом навіть в окремій замітці на запрошеннях на Конгрес зазначено, що становища поодиноких національних меншин у державах обговорювати не будуть. Не маю наміру критикувати цієї постанови щодо способу обговорення справ, поставлених на денний порядок, але вважаю своїм обовязком звернути увагу Конгресу на те, що брак змоги наводити конкретні приклади з життя тої чи іншої національної меншини дуже утруднює представлення дійсного стану цих меншин у поодиноких державах, а тим самим і направу відносин, серед яких вони живуть. Разом з тим уважаю, що крайній вже час, щоб Конгрес ужив поважніших заходів у цій справі, тим більше, що деякі держави, які взяли на себе урочисті міжнародні зобовязання і гарантували нацо-

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 11

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

В черговій сесії Галицького Сойму в 1890. р. відбулась важна подія під назвою „нової ери", що мала на меті наблизити австрійський уряд та за ним поляків до української народньої партії, щоб заспокоєнням національних домагань поєднати український нарід з Австрією. Це наближення вийшло з кругів австрійської закордонної політики, від міністра закордонних справ графа Кальнокія, і мало бути переведене польською рукою, а саме галицьким намісником графом Казимиром Баденім. Отсю справу підготовлювали: професор Олександер Барвінський і нотар Кость Телішевський, соймовий посол, які старались приєднати до неї і посла Юліяна Романчука.

І це сталося, бо 25. листопада 1890. р. промовив у соймі голова Українського Соймового Клюбу Юліян Романчук і проголосив програму українців народовців. Він підніс на першому місці самостійність української народности і її права; згадав про льояльність супроти Австрії, вірність для греко-католицької церкви, дбайливість про розвій селянства й міщанства та поміркований лібералізм; відтак висловив домагання, щоби уряд ставився з рівною прихильністю до обох народів, а супроти поляків сказав: Хочете згоди, то ми до згоди все готові, а як хочете боротьби, то ми підіймемо боротьбу!

У відповідь на це заявив намісник граф Казимир Бадені: Маєте, панове, спромогу розвивати українську народність в Австрії, згідно з державною ідеєю і на основі привязання й вірности до престола і держави та на засадах звязку з католицьким світом і західною цивілізацією. До цього додав він ще охоту до спільного пожиття обох народностей як умовину до зєдиненої праці.

Отсе ввесь зміст новоерської угоди.

По закінченні соймових нарад Виділ політичного Товариства „Народня Рада" у Львові зложив Юліянові Романчукові заяву солідарности — із тим застереженням, що солідарна поведінка українців народовців з елементами, які не признають нашої національної самостійности, є неможлива.

Інше становище заняла видавнича спілка „Діло". Вона не згодилася на те, щоб орган „Діло" відступити до диспозиції новоерської політики наших послів, а полишила „Діло" надалі як орган незалежної політичної думки.

З причини „нової ери" счинилася в краю велика боротьба-метушня, бо партії русофільська і радикальна намагалися викликати недовіря до особи Юліяна Романчука та розбити українську народню партію. Але народня партія не зважала на всякі супротивности і посуджування про зраду народу та старалася використати полєкші уряду, щоб добути спромогу свобіднішого розвою власними силами.

Тимчасом сесія Державної Ради доходила до кінця і внаслідом виборів з 2. березня 1891. р. було те, що до Державної Ради вийшло всього сімох послів з народньої української партії: Юліян Романчук, Кость Телищевський, Олександер Барвінський, Адольф Подляшецький, Ксенофонт Охримович, о. Корнило Мандичевський та о. Йосиф Брилинський. Такий вислід виборів не міг нікого зломіж українців вдоволити, і це було перше розчарування з нової ери. Нововибрані посли вирішили супроти уряду заняти становище вижидаюче.

В палаті послів вирінали вже в 1891. р. думки про загальне, рівне і безпосереднє виборче право. Наше нове парляментарне представництво заявилось покищо за постепенним поширюванням виборчого права. Вихіснував це молодий адвокат д-р Евген Олесницький, один з найбільших противників нової ери і зачав від Підгірської Ради в Стрию вести агітацію за введенням безпосередніх виборів до Сойму і Державної Ради.

На загальних зборах Народньої Ради у Львові в дні 27. грудня 1892. р. голова парляментарної репрезентації Юліян Романчук зясував політичну ситуацію. Він признав, що в краю дещо зроблено в нашу користь, як напр. українські написи на урядових будинках, три школи вправ при учительськх семинаріях, поворот деяких заточенців з Мазурів, українську гімназію в Коломиї, фонетичний правопис у школах, урядовий орган „Народня Часопись", установлення катедри української історії у львівському університеті, — але всеж таки не зминилась система супроти українців.

(Далі буде).

національні права та вільний національний розвиток меншин, не лише тих зобовязань не поважають і не додержують, а просто ті зобовязання відкидають та оголошують себе звільненими від них.

Прошу далі Конґрес звернути особливу увагу на дуже знаменний факт, який може мати далекосяглі та навіть фатальні наслідки, не лише у відносинах між національними меншинами та державами, а й між поодинокими державами Европи взагалі. Є держава, яка свої недержавні народи та національні меншини в інших державах міряє різними мірками, уважає добрим у себе те, що називає злим в інших державах, і навпаки. Я не потрібую забирати багато часу шановних зборів, говорячи про долю нації, до якої я належу. Кожний з нас знає останній великий твір нашого незабутнього покійного генерального секретаря, д-ра Е. Аменде. Хай мені буде вільно згадати про те, про що ця велика людина писала, про трагедію української нації під панованням Совітів, про те, що московський уряд уживає голод, як засіб політичної боротьби проти немосковських народів, у першу чергу проти України, яка за царських часів ніколи голоду не знала. Московський уряд не лише спинює засобами національно-політичного терору нечуваними у „буржуазних" державах культурний розвиток української нації, намагаючись заступити його „пролетарським" сурогатом московської „культури", але й фізично винищує цілі частини української нації, якої засимілювати не має надії. Відокремивши Україну китайським муром від світової преси та цілої культурної Европи, московський уряд проголошує, що національне питання у межах СССР розвязано ідеально. За посередництвом Комінтерну та через власних агентів намагається Москва шляхом найгіршої демагогії ватроїти відносини між національними меншинами та урядами в інших державах, спрямовує національні рухи меншин в річища насильств, кривавих розрухів, руйнування культурного дорібку Европи й ударемнює таким чином у значній мірі належну розвязку проблеми національних меншин в Европі, над якою працює наш теперішній Конґрес.

Впродовж довголітньої праці Конґрес зібрав величезні матеріяли про становище національних меншин у різних державах, з яких тут покищо — ужитку не робиться і про які тут не згадується. Я гадаю, що в окремих випадках Конґрес міґби виступити посередником між національними меншинами та державними чинниками і причинитись до злагіднення відносин між обома сторонами. Переживаємо надзвичайно поважні часи, стоїмо перед завданнями, перед якими показалася безсилою і Ліґа Націй. Тим, що робимо тут, не обмежуймося ні в якім разі. Будемо робити своє діло й далі, при кожних обставинах, всі разом і кожна нація окремо. Хочемо, щоб те, що робить тут, мало звязок з тим, що робиться на місцях, по осередках національних меншин.

Ми живі, хочемо жити і рішені здобути права, потрібні нам для цього!

„ЗОРЯ" ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 51,
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елегант" терп. і воск. у всіх краскаx
ПАСТУ до взуття „Елегант" люкс, в тубах у всіх краскаx
ПАСТУ до підлоги „Французька маса" (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до біляння помазкову і коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛИНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 —?

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ШЕШОРАХ.

Дня 9. серпня ц. р. в год. 6 вечір відбулася довірочна політична нарада в Шешорах, в присутности яких 40 людей, де також посол Заваликут обговорив політичне положення і працю УПР. Після дискусії вибрано тимчасовий сільський комітет з Василем Боринським як головою. Посол Заваликут відбув з нововибраним комітетом організаційне засідання.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ЖАБЮ.

Дня 16. серпня ц. р. відбулася в салі Народнього Дому в Жабю публична нарада, скликана послом Заваликутом. Приоутніх понад 200 людей. Председником наради був д-р Роман Матвійчук, адвокат у Жабю, заступником председника Іван Шуфлетюк зі Жабя-Могура. По відкриттю наради забрав голос посол Заваликут, який звязував політичне положення і працю УПР. Під кінець торкнувся місцевих відносин у Жабю. В дискусії порушили справу шкарнів, військового податку і господарки волости Жабе. Врешті заборони на візд татру „Затрови", „Тобілевича" і хору Котка. Люди стероризовані війтом Шекериком, який тогож дня був з гуцульським весіллям у Сяноці на польському „Святі Гір". По нараді численні жалі гуцулів на війта Шекерика, який деморалізує всіх та запивається. Відносини в Жабю погані і вимагають спеціальної уваги. Посол Заваликут рішив скликати ширшу райомову нараду та обговорити на ній цілість справ.

Людовий фронт у Бельґії „лопнув".

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. В місцевості Мон у Бельґії відбулися сходини бельґійських соціялістичних провідників. Темою нарад були спроби створити в Бельґії „людовий фронт", що до нього мали би вступити соціялісти й комуністи.

На зїзд приїхав теж з Брюсселі міністр праці Делятр. Його промова викликала в усій Бельґії величезну сенсацію.

Делятр заявив, що спроба створення в Бельґії „людового фронту" *закінчилася невдачею.*

Відтак незвичайно гостро виступав він проти того, що комуністам дають змогу заходити до „людових домів". Делятр остеріг теж робітників перед діяльністю товариства „Приятелів совітської Росії".

Врешті заявив Делятр, що всі проекти творити „людові фронти" кидають комуністи для своїх цілей.

Нема ніякого комуністичного інтернаціоналу — сказав міністр — *існує лише совітська влада, що дає прикази комуністам.* Людовий фронт служить комунізмові. Хто заявляється за ним, цей автоматично вступає до компартії.

Коли Делятр згадав про домашню війну в Еспанії і згадав атаку комуністів на бельґійський уряд за те, що він невтральний, сказав таке: *„Нехай ті, що критикують, звернуться з цим безпосередньо до СССР!"*

Оцей знаменний виступ одного з бельґійських соціялістів проти ідеї „людового фронту" *це початок офензиви бельґійських соціялістів проти комуністів.*

Слід згадати, що в усіх округах Бельґії комуністи розбивають соціялістичні товариства і кидають теперішньому бельґійському урядові, де засідає 6 соціялістів, численні колоди.

Делятр є делеґатом бельґійської соціялістичної партії. Сам він був гірником і ще перед кількома роками працював на копальні.

По домах, де живуть комуністи, переводять ревізії, шукаючи за зброєю.

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. Агенція „Бельга" повідомляє, що підчас ревізії в мешканні Лейби Бронштайна-Троцького поліція сконфіскувала документи, які стверджують звязок „революційного руху" в Бельґії з „троцькістами". Сконфіскували кореспонденцію, з якої виходить, що Троцький планував утворення „Четвертого Інтернаціоналу". В одним листі Троцький давав бельґійським соціялістам вказівки як підготовляти переворот у Бельґії та як творити „робітничу міліцію".

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПОЯВИТЬСЯ
великий, ілюстрований, інформаційний, необхідний в кожній хаті —
НАСТІЛЬНИЙ КАЛЄНДАР
КРИНИЦЯ
НА РІК 1937.
На 200 сторінках великої вісімки кожний знайде для себе багато цікавих змістом статтей та інформацій.
Вже можна замовляти у Видавн. Спілці „Діло".
ЦІНА 1.50 ЗОЛ.

ҐЮ ДЕ МОПАСАН. 2

Справа з латиною.

Якось я наважився, запропонував йому цигарку. Він зразу остовпів, поглянув на мене, тоді оглянувся на двері:

— А якби хто зайшов, мій любий!

— То ми будемо курити при вікні.

І ми пішли, посперлись на вікно, від вулиці ховаючи у зігнутій як фурка долоні тоненькі волосинки тютюну.

Просто нашої кімнати була прасувальня. Там чотири жінки в білій одежині совали по розстеленій перед ними білизні важкими, гарячими залізками, вніз яких розходилася пара. Раптом вайшла звідтіль одна, пята ще, держучи на руці великий кошик, що перегинав її стан на один бік, — розносила по домах випрасовані сорочки, хусточки, простирала. Стала на порозі, ніби вже втомившись, звела очі вгору, усміхнулась, побачивши, що ми куримо, і послала нам, вільною рукою, жартівливий поцілунок, поцілунок безжурної робітниці. Тоді пішла собі тихою ходою, човгаючи черевиками.

Була то дівчина літ на двацять, маленька, худорлява трохи, бліда, досить гарна, пустотлива на вигляд з посмішкуватими очима, під русим, як-так зачесаним волоссям.

Розчулений дядько Пікдан прошепотів:

— Це то робота, та ще для жінки! Справжня доняча робота.

Розжалобився над простим людом, над злиденним його життям. Мав екзальтоване серце сентиментального демократа і говорив про тяжку робітницьку працю фразами з Жан Руссо, аї сльозами в голосі.

Другого дня, коли роспирались на те саме вікно, та сама робітниця побачила нас і крикнула жартовливим голосом, склавши з пальців фигу:

— Добридень вам, школярі!

Я кинув їй цигарку і вона зараз почала курити. А решта прасувальниць всі чотири, кинулися до дверей, простягаючи руки — хотіли й собі по цигарці.

І так щодня навязувались дружні зносини поміж робітницями з тротуару та неробами з шансіону.

На дядька Пікдана справді смішно було й глянути. Трусився, щоб ніхто його не побачив, бо мітби через те втратити посаду, робив несміливі, чудернацькі жести — достотня мімічка закоханого на сцені, — а на те жіноцтво сипало, мов картачами, поцілунками.

Зрадливе думка наклюнулась у мене в голові. Якось увійшовши до нашої кімнати, я промовив тихенько до старого вчителя.

— Ви й не повірите, пане Пікдане, зустрів я оту пралечку! Оту, знаєте, з кошиком; балакав і з нею!

Він запитав, стурбувавшися дещо з того тону, що я прибрав.

— А що вам сказала?

— Вона казала мені... господи... казала::: що ви їй дуже сподобались... Власне кажучи, я гадаю... я гадаю... що вона трохи в вас закохалась...

Я побачив, як він зблід.

— Вона — промовив на те, — вона сміється з мене, певне. В мої літа такі речі не товаріяться.

Я відповів поважно:

— А чомуж? Ви ще хоч куди!

Помітивши, що зачепив його за живе, я більше не нелягав.

Але щодня запевняв я Пікдана, ніби бачив те дівча, ніби балакав з ним про нього, так удатно, що він повірив нарешті і почав пересилати робітниці палкі промовисті поцілунки.

Аж трапилось що раз уранці, другий до пансіону зустрів я її справді. Підступив до неї, не вагаючись, ніби знався з нею десять яких літ:

— Добридень, пашочко! Як ся маєте?

— Якнайкраще, пане, дякую.

— Хочете цигарку?

— О, не на вулиці-ж!

— Викурите в себе вдома.

— Тоді будь ласка.

— Скажіть мені, панночко, ви не знаєте?...

— Що саме пане?

— Старий, старий мій учитель...

— Дядько Пікдан?

— Так, дядько Пікдан. То ви знаєте, як він зветься?

— Та Божеж мій! Ну, то що?

— А те, що він у вас закохався!

Вона почала сміятись мов божевільна.

— Це неправда! — скрикнула.

— Е, ні, правда! Він мені про вас говорить на лекціях увесь час. Можу поклястись що він вас посватає, от що!

Вона перестала сміятись. Подумавши про весілля, кожна дівчина поважніє. Тоді знову сказала неймовірно:

— Це неправда!

— Присягаюсь перед вами, що це правда.

Вона взяла з землі кошик, що поставила була коло себе

Економічний огляд.

Українська Хроніка.

„ПОДВИЩНИЙ ДОХІД".

„Прагер Прессе" під наголовком „Голод на Україні" (при чому „голод" у лапках) пише: Як подають усі господарські часописи Совітського Союзу — з усіх частин України приходять вісти про добрі жнива в колективних господарствах, не вважаючи на посуху, яка навістила цього року деякі околиці. Є фактом, що загальний дохід українських колгоспів є в цьому році 2379 мільонів рублів, отже майже вдвоє стільки, що в попередньому році"...

Польська хроніка.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПОЛЬСЬКО-ФРАНЦУСЬКІ ВЗАЄМИНИ НА НОВИХ РЕЙКАХ.

Зміна господарської політики Франції у відношенні до Польщі викликала серед поляків не меншу радість, ніж зміна чистої політики, яка має проявитись тіснішою воєнно-дипльоматичною співпрацею. Заповіджена міністром Бастідом більша зичливість при розгляді Францією польських господарських потреб має безумовно велике значіння. Як говорять цифри „Малого Статистичного Річника" — Франція виявляла досі просто мінімальне господарське зацікавлення торговельними можливостями Польщі. Ось кілька цифр із закорд. торговлі Польщі в 1935 році.

	Привіз:		Вивіз:	
	в д. зол.	%	міл. зол	%
Англія	117	13.6	151	19.6
Німеччина	124	14.4	740	15.1
Австрія	41	4.8	59	6,4
Бельгія	25	3.-	57	6.2
ЧСР	35	4.1	53	5.7
Швеція	20	2.3	49	5.3
Голяндія	28	3.3	35	3,8
Франція	42	4.9	33	3.5

Ми склали цей реєстр за чергою висоти вивозу (що має найбільшу вагу), щоб виказати, як далеко в ньому стоїть Франція, як сильно її перебігають у ролі відборця товарів із Польщі такі невеличкі держави, як Австрія чи Бельгія.

Відомо теж, що з фінансового боку була Франція просто невблагана. На це вказує хоч би історія з другою траншою залізничої позички (Катовиці—Гдиня), історія, яка чимало крови зіпсувала полякам. Аж ось тепер усе має змінитись: товар із Польщі має найти лекший доступ на французьку територію, і мошонка французів має стратити свою герметичність. Президент Поль.-Фр. Торговельної Палати Богуслав Герзе говорить про „нову еру у господарських взаєминах Польщі із Францією", „Ц. Газета Гандльова" подає, що швидко повстане поль.-французька комісія, яка постійно пильнуватиме, щоб торговельні взаємини обох заприязнених держав розвивались якнайкраще, польські господарські кола мають виєлати внедовзі прогульку до Парижа для навязання тіснішого контакту. Від того контакту обіцюють собі в Польщі дуже багато.

ЗАМІТНІ МІРКУВАННЯ. — СТРИМАНІСТЬ СЕЛЯН У ПОДАЧІ ЗБІЖЖА.

Минулої неділі появилась у львівській „Хвилі" замітна статтейка під наголовком „Село спекулює на госсу". Підписаний під нею п. Надлєр обурюється на те, що село не спішиться реалізувати збір збіжжа. „Село звільнене по більшій частині від чинитьб, обдароване привілеями пролонгат і розпоряджаючи кредитом ріжного роду, спекулює і як досі — з успіхом. Ціни йдуть угору. Товар, що росте на вартости, не радо збувають. Тому брак подачі і дальша звишка". Автор страшить селян, що „госса" (звишка) готова перемінитись у „бессу" (знижку) і тоді всі навипередки кидатимуть свій дорібок на ринок. Отож — мовляв — селяни повинні використати післяжнивну конюнктуру. — П. Надлєр виступив тут в обороні експортерів, які мусять виконати прийняті замовлення, а не мають потрібного матеріялу. Стриманість селян йому не подобається. Це й не дивота.

КРЕДИТИ НА ТОРГОВЕЛЬНІ САДИ

Державний Рільний Банк заповів, що внедовзі буде давати кредити на закладання торговельних садів. Кредити будуть 4-річні, а їх сплата зачнеться щойно після 1½ року. Покриття вікселями при 6 чи пак 8 відсотках (2% для інституцій, які розпроваджуватимуть кредити). Найважніше є те, що кредити не будуть готівкою, але товарові у формі овочевих дерев.

Світова хроніка.

КОНГРЕС ГІТЛЄРІВЦІВ У НІРНБЕРГУ І СПРАВИ ГОСПОДАРСЬКІ.

Останній конгрес соц.-націоналістів Німеччини має не тільки значіння політичне, але теж економічне. Щоправда рішучий виступ проти большевизму викликав у світовій пресі найбільше коментарів. Але також господарські справи конгресу звернули на себе увагу тих, що з тривогою глядять на осяги німецької господарської політики при помочі „чудес хемії", фінансового генія д-ра Шахта, тощо. Заповіджену „фірером" у Нірнберзі чотиролітку дискутують більше у французькій і англійській пресі, ніж висунене ним домагання звернути Німеччині кольонії „в ім'я її права до життя". Основною думкою чотиролітнього пляну є осьщо: коли заграничні торговля не постачає вже Німеччині потрібних девіз для закупна всього потрібного, то німецький нарід мусить напружити всі свої сили, щоб з бідної (коби так Україна в Німеччині лежала!) рідної землиці видістати всі можливі сирівці і харчеві продукти, що їх потребує Німеччина. Закордонна критика бє на алярм: Німеччина хоче стати зовсім незалежна від закордону. Коли йде про привіз, то побоювання французів, англійців та їх сусідів недалекі від правди. Зате, коли йде про вивіз із Німеччини, то вона готова торгувати навіть з „большевицьким дикуном". „Прагер Прессе" напр. подає, що ще перед кінцем цього місяця



зачнуться в Берліні німецько-совітські господарські переговори. Тісних господарських взаємин із Совітами домагається німецький тяжкий промисл, а підтримує його в тім комісаріят для справ сирівців і міністерство національної господарки.

МІЖНАРОДНЯ ВИСТАВА В ПАРИЖІ 1937 Р.

Підчас свого побуту в Польщі франц. міністер промислу і торговлі Бастід звернув м. ін. увагу господарських кол Польщі на паризьку виставу, яку мають відкрити невідмінно 1. травня 1937 р. Цій справі посвячено спеціальне засідання в салі Пром.-Торг. Палати в Варшаві 13. ц. м. Мін. Бастід підкреслив велике міжнародне значіння виставки. 41 держав зголосило вже свою участь. Вистава матиме завдання артистичне, господарське і суспільне. Дасть нова торговельним колам усіх країн можливість ужывити свої обороти. Вистава буде мирною маніфестацією і моментом господарського та культурного збижения народів"

АНГЛІЯ ВІДВОЮВУЄ РИНКИ ЗБУТУ.

Уряд закордонної торговлі Англії визнав її експортовий промисл до вжиття усіх зусиль, щоб здобути назад для Англії ринки південно-східної Европи і Близького Сходу. Заложено ряд міждержавних Торговельних Палат, в яких Туреччина має вже дуже поважні успіхи за собою. Господарську акцію підтримує акція політична. Англійський капітал шукає льокат у Туреччині, англійські промисловці розглядають тепер у Анкарі можливість фінансування туецького пляну індустріялізації, в дорозі до Туреччини є саме дві англійські делегації. Зміцнена активність англійського капіталу слідна також на Балкані. У Румунії і Югославії покликано до життя подібні як у Туреччині експортові установи. Туди також навідуються англійські „специ" і розглядають тамошні можливости торговельної і фінансової експансії Англії.

В. Н—вич.

— Щож! Побачимо, промовила.

І пішла собі.

Вайшовши до пачсіону, я покликав набік дядька Пікдана.

— Треба до неї написати, Вона без нас не дасть собі ради.

І він написав довгого листа, делікатного, зворушливого, повного фраз та перифраз, метафор, порівнянь, філософій, професорської вчівливости, справжній архітвір сміховинної грації, а я обіцяв передати його до рук молодій особі.

Вона прочитала листа поважно, зворушено:

— Як він гарно пише! — прошепотіла, — видно, що то людина освічена. Чиж він справді мене буде сватати?

Я відповів відважно:

— Боже мій, Він голову тратить за вами.

— То годилосяб йому запросити мене на обід на „Острів у квітах".

Я пообіцяв, що її запросять.

Дядько Пікдан дуже розчулився з того, що я йому про неї розказав.

— Вона вас любить, пане Пікдане, — докинув я. — Вона чесна дівчина, я так думаю. Не слід її зводити, щоб кинути потім.

Він відказав твердо:

— Алеж я також чесна людина, мій друже.

Не маю я сказати по правді, жадного певного вимору. Я жартував, жартував, як школяр та й годі. Розгадавши свого старого, наївного, простосердого, боязкої вдачі, вчителя, я бавився, не питаючи, що з того буде. Я мав вісімнадцять років і здавна вже в ліцеї пішла про мене слава, як про мистця на всякі штуки.

(Докінчення буде.

Євангелицька дійсність.

Зріст чи упадок евангелизму на Покутті?

Спираючись на інформаціях евангелицьких часописів „Сіяч" та „Віра і Наука" виходило, (як це подано за ними в „Ділі" в 15. ц. м. у рубриці „З церковних справ") — що на терені станиславівської єпархії протестантський рух між українським населенням постійно зростає, та що на Підгірю і Покутті основано вже кількадесять протестантських станиць.

Тимчасом, провіривши протестантські інформації показується, що протестантська авторекляма не відповідає дійсности, бо не то що не може бути і мови про кількадесять протестантських станиць, але й тих кілька (5 станиць, що були офіційно зареєстровані як еванг. реформаторські громади і були основані за 10 літ ширення сектинства на Покутті) — всі поровпадалися. (Гавриліка цілк вернулась до греко-катол. Церкви, а в Коломиї, Воскресінцях, Підгайчиках і Молодятині осталось по кілька „вірних"). Зновуж таких громад, які евангелики подають за свої евангелицькі громади, як напр. Утропи, Сороки, Падики, Турка, Камінка Мала, Тишківці, Чортовець, Добротів і т. п., не можна уважати за еванг. громади, бо мають 2—3 вірних, або лише симпатиків. Евангелицькі „віри" пізналися вже добре на „ідейній праці" шпителів евангелизму, (всяких провідників-пасторів) і не то, що не прибував „вірних", але з кожним днем їх менше. Напр, у Коломиї, довголітнім осередку протестантизму, теперішній резиденції пастора Кузіва, котрий м. року приїхав з Америки, а котрого варшавський польський еванг. костел іменував суперінтендентом, за цілий час його побуту не прибув ані один „вірний". Як було кількох офіційно зареєстрованих „вірних", так і ті відтягнулися так, що не було з кого створити церковну старшину (сесію) і втягнули до церковної старшини 3-ох членів зі села (Воскресінці), де також осталось лише кількох „вірних". Та хоч так стоять евангелицькі справи, протестантським газеткам не перешкоджує розписуватись про зріст евангелизму на Покутті-Підгірю і тим балансувати своїх „вірних" і загальну опінію, та витуманізовати від евангелицьких вірних за границею гроші на пропаганду.

В останніх часах евангелики знову робили багато шуму, а то з основанням з допомогою Голяндії 7-кл. еванг. конфесійної школи у Коломиї. І хоч Голяндія дала гроші, хоч коломийська еванг. група, що злучилася з ідентичним польським костелом у Варшаві скоро без усяких перешкод дістала дозвіл на створення школи, проте коро у кожній класі, та в І-ій і 7-ій взагалі нема дітей).

Загально відомо, що т. зв. евангелицький рух „розвивається" в міру одержуваних зза границі субвенцій, та, що спроба евангелизації Покуття за 10 літ не вдалася, а цілий рух скомпромітувався і занепав

М. С.

Присилайте передплату!

„Змінений біг української історії".

Зїзд прихильників п. Дмитра Паліева і театральне видовище.

В неділю, 20-го ц. м. відбувся у Львові шумно названий „І. Конґрес Фронту Національної Єдности", який складався передусім з усіх членів редакції і співробітників „Українських Вістей" та „Батьківщини" та кореспондентів тих часописів у краю.

„Конґрес" відбувся у фабричній домівці при вул. Мурарській 43. Мегальоманський опис того „конґресу" представляє справу в той спосіб, начеб від двох днів уже нарід сунув масами всіми рогачками Львова, стягаючись потягами, фірами і пішки з усіх закутин краю. Справоздавець подає число учасників „конґресу" на 376 осіб!

Лектура опису того зїзду Ф. Н. Є. дає кілька хвилин справжньої насолоди. Ось „сильвети" головних провідників зїзду:

„...Тов. Кохан: строгий римський профіль, старшинська постава, звучний металічний голос... Тов. Волинець: ...політичний досвід і рутина слідна з кожного речення, вирахованого з невблаганною точністю математика. ...Сьогодні тов. Волинець смертельний ворог комунїзму і завзятий визнавець націоналїзму (був 10 літ секретарем КПЗУ!! — Прим. Ред.)... Тов. Паліїв: Це фанатик і апостол живого слова. Підчас його промови його ясно-сірі очі, щоправда глядять на слухачів, однак вони оглядають зовсім щось інше: ті очі бачуть цілість українського сьогодні, перед ними образ нашого завтра, ідеальний образ тієї мети, що для нього стала потребою життя — образ українського самоздійснення. Свою візію (!! — Ред.) вміє тов. Паліїв передати всім слухачам..."

Словом: самі генії, магіки і візіонери...

Після такої поезії маємо діловий звіт з нарад: Подаємо знову цитати:

„В год. 10.15 голова Провідної Комісії Ф. Н. Є. тов. С. Герасимович входить у товаристві членів Пров. Комісії, тов. Дмитра Паліева, інж. Савойки, дир. В. Кохана й о. Блозовського. Тов. голова вітає присутніх піднесенням руки й кликом „фронт", на що сала відповідає одноду шною відповіддю: „фронт!" „Після дискусії" голова подає до відома, що Провідником (з великого П — Прим. Ред.) Ф. Н. Є. стає відтепер тов. Дмитро Паліїв і в його руки передає отсим Провідна Комісія провід. Всі присутні зриваються з місць і грімкими окликами „Слава! Хай живе Провідник Дмитро Паліїв!" — одушевлено вітають цю історичну в житті організації хвилину. Оплески й оклики затихають. Серед глибокої тиші тов. Паліїв Дмитро складає урочисте привречення до кінця свого життя вірно служити ідеї націоналїзму та придержуватись тез Фронту Національної Єдности. Серед присутніх велике зворушення..."

„Історична хвилина в житті **організації**" — писав справоздавець, лякаючись, видно, перегинати палицю. Але новоіменований „Провідник" втратив зрозуміння усяких меж скромности: „Ми були учасниками Першого Конґресу ФНЄ, ми дали початок справі, яка **змінила біг української історії**" — так казав „Провідник" у своїй першій промові у характері українського „фірера".

З однодневки п. н. „І. Конґрес Ф. Н. Є.", із тексту поміщеного там статуту Ф Н. Є. довідуємося про компетенції „провідника". Він є „найвища організаційна влада в усіх політичних справах". Існуюча при ньому „політична колегія" дає лише „повноважний виклад тез Ф. Н. Є. і намічує тактику". Та колегія „вибрана" у такому складі: Герасимович Сильвестер, Кохан Володимир, інж. Савойка Любомир, о. Блозовський Михайло, др. Іванейко Микола, Волинець Степан, інж. Крохмалюк Юрій, м-р Дзьоба Маріян та д-р Гладилович Степан". Це справжній „фронт єдности": від недавніх комуністичних лідерів через недавніх активних радянофілів і дисендентів з УНДО аж до активних гетьманців! І одною з засад „Фронту" є „сталити непохитні характери..."

Сказав „провідник" у своїй історичній промові незабутні слова:

„...Бо з нашого, Панове Товариство, почину може зродитися лише щось велике, або нїщо..."

Ми гадаємо, що „Провідник" помиляється: зродилась уже гумористика.

—o—

Луговий здвиг

чортківського пов.ту.

Заходом Повітової Старшини „Лугу" в Чорткові відбувся в неділю 20. ц. м. перший на чортківській землї повне Лугів. Взяло в ньому участь 16 Лугів, що виставили 45 старшин, 335 рядових мужчин і 222 рядовичок дівчат разом 602 учасників. Кромі цього взяв участь Луг Чорноківців Великих, пов. Копичинці в числі 65 мужчин і 30 дівчат. На здвиг прибув заст. голови Головної Старшини Великого Лугу зі Львова м-р Федорчак та явилося багато гостей з копичинецького, бучацького й заліщицького повіту. Здвиг почався богослуженням, яке відправив о. парох Чубатий в асисті оо. Чеховського, Черника, Вовчука і Гаврилова. Після богослуження виголосив до луговиків проповідь о. Василіянин Вікторинський. Опісля Луги при звуках двох оркестр, копичинецького Бояна і базарської Просвіти (оркестранти в одностроях) перемашерували вулицями на площу ПВ біля залізничого двірця. На вулиці Міцкевича перед Народнім Домом відбулася дефіляда. Луговиків підчас перемаршу оглядала велика скількість людей, що голосно оплескували поодинокі Луги.

На площі після півгодинної перерви відбувся звіт, опісля свято відкрив коротковю промовою м-р Шкварок, витаючи луговиків і присутніх гостей, після чого при звуках національного гимну підвесено жовто-блакитний прапор. Хвилина дуже врочисто, а луговики тимчасом вже уставились до вправ. Вправляли дівчата самі, відтак мужчини, а наконець всі разом. Вправи вилали дуже справно. Серед рядів луговиків великий послух і увага на показчиків та командантів. Публики було коло півтора тисячі. Дальше виголосив коротку промову м-р Федорчак, який опісля відзначив м-ра Шкварка медалею заслуги за працю в Лузі, а орхестра відіграла: „Он у Лузі червона калина". На закінчення свята луговики перемашерували перед цілою старшиною.



Хліб Зайдена дає

Його Консументам: **Здоровля, радість життя та шанси здобути значну нагороду грошеву,** або річеву. – Тому збирайте наліпки із **хліба Зайдена.** 259

Премієр Складковський на відпустці.

Премієр Складковський виїхав на тижневу відпустку. В часі його неприсутности заступатиме його віцепремієр Квятковський, а віцеміністр Корсак заступатиме премієра в міністерстві внутрішніх справ. Ходять чутки, що прем. Складковський перед виїздом на відпустку видав низку засаднячих постанов у різних справах політичного характеру.

У філії Т-ва Учительська Громада у Львові.

Дня 18. ц. м. скликала філіяльна Рада ширші сходини учителів математики й фізики у Львові. Обговорювано справу математичної термінольогії. Новітні пляни навчання та нові шкільні підручники в польській мові (в українській мові для середніх шкіл підручників ще нема) викликали потребу устійнення деяких математичних термінів, щоб їх однаково вживати в народній школі. Дотеперішня практика вступних іспитів до гімназій, де подибується молодь з усіляких шкіл чи приватної підготови виявила велику розбіжність в математичних назвах, як не згадувати вже про різні методи навчання. Щоб виглядити ці неріжности й закріпити справність у головних діях числами, призначує новий плян навчання цілий рік науки у першій клясі гімназій нового типу. Це передбачено навіть для польських гімназій, які мають здавна узгіднену термінольогію в доволі добрих підручниках. У нас на тім полі ще далеко до задовільного стану. Тому Рада філії рішила заповнити цю прогалину і почала систематично розробльовати плян праці на цілий шкільний рік. Ухвалено час сходин на 10, 20. і 30. кожного місяця без огляду на день і свято. Час праці обмежено до одної години від 6—7 вечором у домівці Товариства при вул. Чарнецького 26.

Авторитет Ліґи Нар.

до решти в.литься.

ЖЕНЕВА, 22. 9. ПАТ. Після засідання зібрання Ліґи зібралася верифікаційна комісія. Ця комісія займається справою уповноважень абісинської делеґації. За працями цієї комісії слідять із великим зацікавленням із причини суперечностей, які виринули внутрі комісії між делеґацією совітською з одного боку і французькою та англійською з другого боку. А саме — совітська делеґація запропонувала, щоб справу уповноважень абісинської делеґації відіслати до гаського трибуналу по опінію дорадчу. Це становище Совітів викликало тут багато галасу, бо Совіти й досі не визнали гаського трибуналу. У франц. кругах не хоронять обентеження з приводу цих різниць, які виринули підчас ходу праць верифікаційної комісії; надто, що за участю Літвінова в комісії заходився особисто сам Дельбо.

Серед багатьох делеґацій усе частіше можна почути думку, що відкладання постанови в справі уповноважень абісинської делеґації вплине некорисно на авторитет Ліґи і міжнародня співпраця буде ще більш ускладнена.

Хотіли живцем спалити.

ПАРИЖ. 20. 9. Авас. Цілий вчорашній день артилерія бомбардувала околиця Альказару, а також палату військового губернатора, яку повстанці здобули несподіваним геройським випадом з руїн. Командант урядових військ, ген. Асенідо віявав пожежників і наказав їм поливати становища повстанців бензиною з гумових вужів. Під охороною кулеметного вогню пожежники-міліціонери підсунулися із сикавками аж під будинок військ. губернатора. Повстанці нагляим випадом прогнали їх, відобрали сикавки і почали поливати бензиною становища червоних відділів.

Бій продовжується при безупинних вибухах гранат та динамітових набоїв. Густа стрілянина червоних примусила повстанців покинути горішні поверхи будинку. Вони обсадили пивниці й сутерини і відти кулеметним вогнем прогнали червоних назад на вчорашні становища.

Відділи уряду почали знову обстріл в важких тарматт; повстанці припинили вогонь. Спеціяльні відділи червоних „динамітерос" вкинули до будинку 10 динамітових набоїв, та вибухи не зробили більших шкід. По останнім вісткам оборонці Альказару дальше держаться спокійно, а червоні обстрілюють з кулеметів усі виходи з губернаторської палати.

ЛЬОНДОН, 20. 9. Райтер повідомляє з Мадриду: Про бої під Толедо є дуже скупі вістки. В газетах появилося лише коротке звідомлення про „важні події вчора рано на одному з фронтів поблизу Мадриду".

Червоні міліціонери вдерлися були до Альказару, та швидко мусіли втікати. Нема сумніву, що Альказар дальше боронитьсь.

АНАРХІСТИ БРОДЯТЬ У КРОВІ.

„Фіґаро" містить розмову з визначним еспанським політиком, якому пощастило видістатися з Мадриду. Він розказує, що анархісти цілком опанували столицю.

ЗА ЕСПАНІЄЮ...

ПАРИЖ, 22. 9. ПАТ. Вчора в ночі банда невідомих особників вибила камінням шиби в монастирі сестер місіонарок біля Лісну. Крім цього ці особняки стрілили декілька раз у напрямі монастиря. Доходження устійнили, що напад на монастир виконали ліві чинники. Вони думали, що в монастирі відбуваються збори „французької соціяльної партії". А тимчасом — метушню в монастирі викликали черниці, які в більшій скількости виїзджали до колоній.

Еміґраційні справи.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ.

З огляду на те, що є можливість, що на деякий час буде припинена еміґрація до Палестини, установи у краю роблять заходи в речинцях найближчих відїздів транспортів еміґрантів із Варшави використати цілковито признані цертифікати.

РУХ ЕМІҐРАНТІВ У СЕРПНІ.

За посередництвом Еміґраційного Синдикату виїхало у серпні до заморських і континентальних країв 849 осіб. З цього числа виїхало до Злучених Держав Півн. Америки і Канади 265 осіб, до країв Півд. Америки 277, до інших заморських країв 78. До Франції виїхало в цьому часі 206 осіб, а до Бельгії 23. За посередництвом Сіоністичного Виділу виїхало у серпні до Палестини 1300 осіб.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

СТОРІНКА СПОРТУ.

II. КРАЄВІ СОКІЛЬСЬКІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ.

200 соколок і соколів на старті. — 17 дружин відбиванки, — Сповнення гасла: „Спорт у маси".

Цьогорічні Краєві Сокільські Спортові Змагання, що відбулися в суботу і неділю 19. і 20. ц. м. на площі Сокола-Батька були правдивою ревеляцією цьогорічного спортового сезону. На нюдних змаганнях краєвого характеру не ставила досі на старті така велика кількість змагунів. Під тим оглядом **Сокіл побив рекорд.**

Слід підчеркнути, що до легкоатлетичних змагань станули соколи майже з усіх поважніших гнізд краю. Деякі гнізда прислали на ці важні змагання своїх змагунів із найдальших закутин краю. А були й такі гнізда, що прийшли пішки із 100 км. віддаленого від Львова гнізда, Сокіл-Хирів приїхав на розері. До легкоатлетичних змагань прислали змагунів такі гнізда: Сокіл-Перемишль, Сокіл-Збараж, Сокіл-Самбір, Сокіл-Хирів, Сокіл Зборів, Сокіл Ходорів, Сокіл Підгірці, Сокіл Ременів, Сокіл Вербиця, Сокіл Боднарів, Сокіл Судова Вишня, Сокіл Грибовичі Великі, Сокіл Долина, Сокіл Камінка Стр., Сокіл Утішки, Сокіл Хоросно Сторе, Сокіл Батько, Сокіл III., Сокіл IV і інші. **Свідчить це про те, що сокільська організація справді реалізує гасло „Спорт у маси".** Це треба записати Соколові за найбільший успіх.

Відкриття Змагань.

II. Краєві Сокільські Спортові Змагання зачалися незвичайно святочно. На сигнал трубки — усі змагуни влетіли шаленим бігом на площу й уставилися чолом до догод. До змагунів підходить голова Сокола інж. Хроновят, який відбирає звіт. Незвичайно святочне враження викликує похід прапорів із почесною сторожею шпалєрів та піднесення національних і сокільського прапору на щогли. Усі віддають прапорам почесть. В очах змагунів видно сльози... Це із зворушення.

По відкриттю старшина приймає дефіляду. По дефіляді зачинаються змагання.

На перший вогонь ідуть передбіги до **100 м. побратимів.** Відбулося аж 10 передбігів, число досі на наших біжнях небувале. Стартувало усіх **40 змагунів.** У передбігах перемагають: Вальчик (С-Б) 12,9 с., Шевчук (С. V) 13,0 с., Вербовський С-Ходорів) 13,2 с., Коростіль Я. (С. Перемишль) 12,9 с., Рольбах (С-Б) 13,4 с., Орищин (С. III) 12,9, Мороз (С. III) Александер (С. Хирів) 12,7, Батюк (С. III), Сагайдак (С. Камінка Стр.). **У півфіналах** перемагають 1) Вальчик (С-Б) 12,1 с., 2) Шевчук (С. V) і 1) Орищин (С. III) 12,3, 2) Коростіль Я. (С. Перемишль) 12,8 с.

Фінал бігу 100 м. виграє: 1) Вальчик (С-Б) 13 с., 2) Орищин (С. III) 13,1, 3) Шевчук (С. V) 13.2 с., 4) Коростіль. Рівночасно відбуваються **стусан кулею посестер** де перемагає: 1) **Оглій (С-Б) 7.39 м.,** 2) Пасічних (С-Б).

Скок удовжінь побратимів збирає на старті **число 21 соколів.** Багато із них є вже доволі високо кваліфікованих у техніці скоку. Перемагає 1) **Козачок (С-Б) 1.58** м., 2) Сагайдак (С. Камінка Стр.) 1.54, 3) Возьний (С. Збороїв) 1.52, 4) Вальчик (С-Б), Александер (С. Хирів), Литвинський (С. Судова Вишня) всі по 1,49 м.

Мет диском це старт 20-ох соколів, самих селян. По розтрішках у двох передметах перемагає у фіналі **Помірко** (С. Судова Вишня) 29,70 м., 2) Шевчук (С. V) 27,60, 3) Кузь (С. Зборів) 26.70, 4) Болкунович (С, Збараж), 5) Гайванович (С. IV), 6) Грицай (С. Зборів). Поза конкурсом Семенюк (С-Б) кинув 36,39 м. Це найкращий мет цьогорічного сезону.

Біг 60 м, посестер по двох передбігах приносить несподівану **у фіналі 1) Чорній (С-Б) 9,3 с.,** 2) Гатум (С-Б) 9,7, 3) Пасічник (С-Б). Чорній осягнула в передбігу час 9 с.

Скок удовжінь посестер приносить перемогу **Чорній** (С-Б) 4,23 м., 2) Лісіневич (С-Б) 3,96, 3) Гатум (С-Б) 3.95.

Біг 400 м. побратимів відбувся у 3-ох передбігах. **У фіналі** перемагає: 1) Козачок (С-Б) 59,8 с., 2) Александер (С. Хирів) 60,3, 3) Коростіль 60,8.

Бі 400 м. посестер, що відбувся в нас перший раз — приніс такий висліл: 1) Гатум 1:19 с., 2) Марійка 1:22,9, 3) Пасічник.

Біг 1.500 м. був найкращою точкою Сокільських Ігрищ. На старті стануло **рекордове число** 20 соколів. Вигинені в довгий луг змагаються між собою з великим запалом. Несподівано переміг **Кузь (Сокіл-Зборів)** 4:40,8 с., 2) Процін (С. Ременів) 4:47,2 с., 3) Кулечко (С. III).

Гущі 4 × 100 м. — відбувся при участі 7 дружин. По 3-ох передбігах **у фіналі перемагає по емоційній боротьбі Сокіл-Батько 50,7 с.,** 2) Сокіл IV. 51,4 с., 3) Сокіл-Хирів 52 с.

Скок у довжінь. До скоку зголосилося 46 соколів. Стануло тільки 15. Інші змучені розгрішками приглядалися змаганням побратимів. У скоці переміг Александер (С. Хирів) 5.40 м., 2) Коростіль (С. Перемишль) 5,32 м., 3) Залеський С. Львів) 5.20 м. Поза конкурсом Вальчик (С-Б) скочив 5.50 м.

У скоці жердиною переміг Козачок (С-Б) 2,93 м., 2) Чорбовський 2.48 м., 3) Залеський 2.42 м.

У меті ратищем стартувало 17 побратимів. **Переміг Семенюк** (С-Б) 39.37 м., 2) Билець 39, 3) Коростіль 38,37.

У стусані кулею стартувало 27 побратимів. Переміг Семенюк (С-Б) 11,225 м., 2) Гнатів (С. Самбір) 10,785 м., 3) Возьний 10.13 м.

Висліди поодиноких конкуренцій посестер такі:

Скок удовжінь: 1) Гатум (С-Б) 1,22 м., 2) Березка (С. Перемишль) 1.12 м., 3) Пасічник 1.07 м.

Мет диском: 1) Оглій (С-Б) 18.16 м., 2) Гатум, 3) Марійка.

Мет ратищем: 1) Оглій 20,41 м., 2) Гатум 17.96 м., 3) Чорній.

Слід підчеркнути велике заінтересування усіх учасників у техніці та стилі поодиноких конкуренцій. Найбільшим досягненням сокільських спортових змагань треба вважати те, що до змагань станулo незвичайно багато селян. Маємо надію, що в найближчому часі осягнуть вони дуже високий рівень.

Змагання у відбиванці.

Рівночасно із легкоатлетичними змаганнями відбулися змагання у відбиванці за **краєве** першенство. До змагань станула рекордова кількість дружин; з огляду на короткий час організатори рішили розіграти турнір чашевою системою.

У вступних розграваках перемогли такі дружини Сокіл Зборів переміг Сокіл Хирів 2:1, Сокіл Кадлубиських — Сокіл Камінка Струм, 2:1, Сокіл Збараж — Сокіл Судова Вишня 2:0, Сокіл Ходорів — Сокіл Перемишль 2:0, Сокіл Самбір — Сокіл Тернопіль 2:1.

У чвертьфіналах відбулися такі стрічі: Сокіл IV — Сокіл Вербиця 2:0. Сокіл Зборів — Сокіл Кадлубиська 1:2, Сокіл Ходорів — Сокіл Збараж 2:1, Сокіл Самбір — Сокіл-Батько 2:1.

У півфіналі зазначується перевага Сокола IV над Соколом з Кадлубиськ та Сокола Самбір над Соколом Ходорів. Так Сокіл IV, як Сокіл Самбір виграють свої стрічі без страти сета.

Фінал розіграли незвичайно жертвенно Сокіл-Самбір і Сокіл IV. Краще зіграною дружиною виявився Сокіл IV. Сокіл Самбір мав одного лиш справді доброго грача в особі Гнатова. Але один — це замало. По емоційній грі переміг Сокіл IV 2:0. Він є мистцем краю на 1936 р.

У змаганнях у відбиванці посестер признано першенство краю дружині Соколи Перемишль, що зєдинала собі великі симпатії серед дуже численно зібраних видців.

Змагання закінчилися спільною гутіркою в домівці С-Б. По спільній вечері зост. голови Сокола побр. Карпінський роздав почесні дипльоми переможцям. Сокільським гимном закінчено це незвичайне у нашому спортовому житті свято.

Другі Краєві Сокільські Спортові Змагання виказують, що спортовий рух серед наших соколів дуже поширений. На будуче слід улаштовувати такі „маєзитні свята **що року.** Вони споюють усіх соколів в одну велику сім'ю і вказують, що спільним зусиллям можна д'йти до великих осягів.

ЗДВИГ „ЛУГУ" У ЛЬВОВІ.

З технічних причин звіт з прегарного здвигу „Лугу" у Львові 20. ц. м. подамо у завтр. числі.

КОПАНИЙ МЯЧ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ 5:1 (1:0).

Від самого початку мали ці змагання сенсаційну закраску, бо вже в другій хвилині Краєвський підтягає під ворота, стріляє, мяч відбивається від внутрішньої сторони поперечки, але налбігає Магоцький і остаточно добиває мяч до воріт. По двох хвилинах 1:0! І тут зачинається драма, бо по кількох хвилинах Гошовський зударюється з грачем Лехії. Його виносять з грища. Україна грає майже цілу першу половину без Гошовського, що відбивається на грі цілої дружини, Мікльош переходить на середину помочі, але рішуче не міг заступити Гошовського, хоч докладав усіх зусиль. Значить, дні лінії України були пірвані, бо не тільки відчувалась неприсутність Гошовського на помочі, але й Мікльоша в нападі. Всі акції рвалися, тимбільше, що напад України забув про свої найкращі прикмети: пробоєвість, скорість і гострий, венадійний стріл. Зате губилася він у розтягнутих комбінаціях, приємних для ока, але непродуктивних. Кожний нападник намагався давати покази технічних трюків, подавав отак собі, не оглядаючись, не думаючи про свого партнера. До цього всього долучилась ще трема перед погіршенням висліду (грати з Лехією у десятку нелегка річ) і напад задоволявся веденням отвертої гри, а іноді навіть дефенсивної. Лехія мала чимало нагод добути ворота, але цим разом оборонне тріо не допускало нападників Лехії зовсім до голосу. Після перерви виходить на грище Гошовський, якому дізнр „напрямує" коліно, однак тільки кривав і статистує на крилі. На середині помочі грає Петрів. Присутність Гошовського додала Україні нового запалу до гри і в 20 хв. другої половини добуває Магоцький з гарного пробою другі ворота. Хвилину пізніше добуває Лехія почесні ворота зі стрілу Концевича, який використав підворітне замішання по вільнім викопі. У 25 хв. Мікльош продирається край оборону Лехії, воротар вибігає, гострий стріл і мяч сидить в сітці. Лехія спешена, зачинає знову гостро грати. В одним моменті Гошовський дістає мяч, останками сил відбиває і поле. Його виносять з грища. Четверті ворота добуває Магоцький у 26-ій хвилині. Останні ворота добуває Скоцень у 35 хв. по гарній акції цілого нападу. Головну заслугу добутих воріт треба приписати Петрову, який прекрасно устоювався, майже завжди відбирав мяч — тільки не все доцільно подавав. Мабуть зрозумів він це по кільканадцяти хвилинах сам, бо відібравши мяч, підіздив до переду, тут видно було, що працьовував напоготові до стрілу. Окремо, не годиться нікого хвалити, бо всі (коли побачили, що синтуція погана) грали добре. Найкроще грала оборона і Гуцул на воротах. В нападі „першу скрипку" грав цим разом Магоцький.

Окрему згадку слід присвятити судді. Сторонничого сти не можна йому закинути, але дуже часто, не тільки гладині, але й самі грачі не знали, чого він свище. Пра тім допустив до гострої гри. Лехію ратував відсвистування кількох, яких не було. До України рішав більшим соленних, яких не було. До України рішав більшим соленних, яких не було. До України рішав більшим соленних

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. А. К. С. — Бригада 3:0.
ВИЛЬНО. Краковія — Сьмігли 0:0.

Табеля Окружної Ліги.

1. Чорні	5	10	0	18:9
2. Огніско	5	8	4	13:15
3. Україна	4	7	1	24:3
4. Ресовія	5	7	3	18:7
5. Корона	5	6	6	10:10
6. Лехія	4	4	4	7:7
7. Другий Сокіл	4	2	6	6:12
8. Гасмонея	4	2	6	2:5
9. Чувай	4	2	6	8:23
10. Погонь І б	4	1	7	10:17
11. Р. К. С.	4	1	7	5:13
12. Польонія	1	0	2	1:2

Табеля Державної Ліги.

1. Рух	13	18	8	33:24
2. Гарбарня	13	17	9	25:16
3. Вісла	13	16	10	18:14
4. Варшавянка	13	15	11	21:19
5. Погонь	13	13	13	24:21
6. Л. К. С.	13	12	14	31:23
7. Варта	13	12	14	32:26
8. Шлеськ	13	11	15	18:24
9. Домб	13	10	16	22:34
10. Легія	13	6	20	19:41

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ДОБРЯНИ, 20. ц. м. Січ — Чорноморці (Львів) 2:2 (2:0). Гості кращі технічно і заправлені в мистецьких боях краще видержують темпо. Ворота для Чорноморців добули Лотоцький II і Лунь. Суддював п. Повзанюк. Глядачів приблизно 800 осіб.

2. ц. м. Чорноморці — Січ 4:2 (0:2). На цих змаганнях знову повторилась історія попереднього дня. Господарі провадили 2:0, але гості шахнули в другій половині гостре темпо і добули зі стрілів Луня, Петрівського, Лужняка і Лотоцького ворота і перемогли. Січ дружина сильна фізично і скора, грає горою і тому мусіла програти з противником, що комбінував короткими приземленими подаваннями. Суддював п. Повзанюк.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від нашого власного кореспондента).

ПРАГА. Славія — С. К. Русь 10:0 (6:0)!!

ПРАВА. Вікторія Жіжков — С. К. Пільзно 2:5.

БРНО. Спарта — Жіженіце 2:0 (0:0). На цих змаганнях було рекордове число 14 тисяч глядачів.

ПРОСТЕЙОВ. С. К. Простейов — Мор. Славія 6:1.

БРАТИСЛАВА. С. К. Братислава — Вікторія Пільзно 2:2.

НАХОД. С. К. Наход — Кладно 3:2.

Після цих змагань стан табелі такий:

Славія	5	4	0	1	8	18:5
Спарта	3	3	0	0	6	11:1
Наход	4	2	2	0	6	10:6
Простейов	5	3	0	2	6	13:13
Жіженіце	5	3	0	2	6	7:7
Братислава	5	2	2	1	6	9:6
Кладно	4	2	0	2	4	11:8
Вікторія Пільзно	5	1	3	1	4	6:6
С. К. Пільзно	5	2	0	3	4	8:10
Вікторія Жіжков	5	1	1	3	3	12:13
Мор. Славія	5	1	0	4	2	4:13
С. К. Русь	5	0	1	4	1	4:24

Русь програла катастрофально, але наша дружина не повинна тратити надій, бо кожний початок важкий. При цій нагоді пригадуємо, що Україна програла перші змагання у львівській А-класі також у відношенні 10:0! Одначе здержалася в А-класі і тепер є одною з найсильніших дружин у львівській окружній лізі. Коли Русь вибере відповідної рутини і гостроти гри в осінніх розгривках, тоді у весняних може осягнути неодин гарний вислід. Найважніше не тратити надій і не резигнувати з місця, яке з таким важким трудом наша дружина добула.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ВІДЕНСЬКА ЛІГА: Гакоах — Ф. А. К. 3:3. Вакер — Лібертас 3:1, Рапід Австрія 1:1, Вієнна Постопорт 2:1, Фаворіттнер А. К. — Ф. К. Він 3:1, Адміра — Спортклюб 3:0.

МАДЯРЩИНА. Будафок — Гунгарія 1:0, Фебуо — Ф. Т. 0:2, Немзеті — Будай 3:2. Електромос — Сароспар 3:2, Палладас — Бочкай 2:1, Уйпешті — Кішпешті 3:1.

ОСЛЬО: Норвегія — Данія 3:3.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Футра жіночі і чоловічі** та різного роду футряні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 5-?

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона подасть Вам усякі справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 6-10

ВІДГУКИ ДНЯ.

Хлопці чи хлопчурі?

Спорт направду гарна річ. Люди під впливом спорту лише ростуть, розвивають мязи і загалом перемінюються. Стають мов не ті.

Випробувала це на собі і дала світові клясичний приклад чеська спортсменка Ковбкова, що як почала розвивати мязи, як почала переміжуватись, то одного гарного дня перемінилася в хлопця. Тепер, кажуть, станула до бранки і хто зна, чи не зробить карієри і не заблисне на військовім небі як фельдфебель від драгонів.

Історія Ковбкової чи вірніше Ковбека викликала зрозуміле зацікавлення не тільки в спортовім світі. Зацікавились нею і визначні лікарі і визначні спортовці, а в першу чергу визначно заінтересувалось тим жіноцтво.

Не дивниця! З котрого боку до цієї справи не підходити — вона інтересна.

Лікарям цікаво як, спортовцям чому, а жіноцтву — що далі.

Кому, як кому, але жінкам ця справа далеко не байдужа. Чи чудесна переміна в більш титулярного характеру, чи може справді сам Ковбек збільшить скромне в нинішніх часах число кандидатів на жениачку.

Ті, що цікавились, тим мають вині нову сенсацію.

Дві нові спортсменки „закравають" на мутацію.

В однім з варшавських газет появилися чутки про те, що американська змагунка панна Стіфенс не є панна, а панич Отіфенс. Перша кинула цю думку польська змагунка Вілясевіч, а тепер друга — Квасневська.

Квасневська каже: „Я почала Стіфенс обсервувати. Хід її був зовсім мужеський. Потім панна Стіфенс почула до мене якусь дивну симпатію... Почала мене запрошувати до танцю і тоді я мала враження, що танцюю з мужчиною (ах! ці модерні танці! — примітка старшого покоління). Прогадила мене зовсім по мужеськи і енергійно обіймала. Хоч не маю на це доказів, але я переконана, що це хлопчище".

Крім п. Квасневської ще й інші змагунки присягаються, що Стіфенс перебраний парубок, що на час Олімпійських Ігрищ у Берліні натягнув спідничину.

Висталоб цього одного випадку, щоби викликати сенсацію, але на тім не кінець.

Панна Стіфенс зізнала до „Парі Соар", що панна Вілясевич теж не скидається на дівчину.

„Маю враження, що Вілясевичівна, це не жінка. Напевно не твердю, зате твердю напевно, що я є стопроцентова жінка!"

Сказавши це, панна Стіфенс почала остриги бритву, щоби за хвилину... оголитися.

Цікаво, чи мала бритву власну, чи позичала від якоїсь іншої змагунки?!...

Як бачимо — це поважне легке домисли, чи сам делікатна конкуренція. І Вілясевич і Стіфенс можуть ще повиходити замуж і стати матірями більшої скількости спортових бельбасів. Але може бути й так, що — одного дня обі панни зголосяться до бранки...

Не знаю, чи це право серії, що зачалося від Ковбека, чи вплив надмірного тренінгу, що вже неодній змагущі наклоїв лиха.

Коли правдиве це друге, то й у наших спортових колах може одного дня вибухнути бомба мутаційної історії.

Вже кілька наших дівчат ходить зовсім по мужеськи, говорить басом і запрошує до танцю товаришок.

Галактіон Чінка.

— **Овочеві щепи і кущі** на осінній сезон вже час замовляти в найбільшій українській фірмі **А. Терпиляк** — Розсадники овочевих дерев та насінне господарство в **Залукві,** почта і стація Галич. Телефон: ч. 1. ПКО ч. 500.855. Щепи першорядні, здорові, 2 рази щеплені; за правдивість відмін гарантія. — Щепи і насіння є під контролею і кваліфіковані Рільничою Палатою та державною Стацією Охорони Рослин. — Жадайте цінників та оферт. 2760 1—5

— **Килими глинянські, Федоришин, Львів, площа св. Духа.** Приймає також до направи дивани. 2752 2—10

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 7-20

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 52-100

— **Під увагу українського громадянства в Равщині.** Видїл Філії Т-ва Охорони Военних Могил в Раві Руській повідомляє українське громадянство, що в дні 26. липня ц. р. відібрало від мистця-різьбаря Сергія Литвиненка новозбудований ним памятник на могилах полеглих героїв в Раві Руській. Одночасно стверджує, що п. Сергій Литвиненко з наложеного на нього обовязку виявився вдоволюючо і тому цією дорогою висловлює йому за його совісну працю щиру подяку. — При тій нагоді прохає все українське громадянство складати свої пожертви на сплату зобовязань за побудований памятник і тим самим дати змогу Видїлові Філії вивязатися із зобовязань супроти п. Литвиненка. — За Видїл: інж. Василь Терпелюк, голова, Степан Совик, секретар.

— **Гарна осінь.** Останніх десять днів цього місяця надолужило побут на селі тим, які мали причину нарікати на холод і дощі у серпні. Не тільки у нас, але і в сусідніх краях — чудова погода, повна сонця, із блакитним небом.

— **Хто вчить української мови.** В містечку Магерові равського повіту є 7-клясова школа з польською мовою навчання. Управителем школи є Ян Дикі, але з причини недуги десь ще від 1935 р. перебуває постійно на відпустці. В школі тій є занятих 10 вчительських сил, в тому один учитель для греко-католицької релігії, якому як на глум теперішній заступник управителя школи, Мр. Рипаловскі (заст. п. Дикого) не дав ні в одному відділі вчити української мови, доручивши навчання української мови таким учительським силам, які або зовсім не знають української мови, або як говорять, то так, що тяжко їх зрозуміти. Слід зазначити, що згаданий учитель греко-кат. (п. Гладюк), має за собою вже понад 20 літ служби і належав, як нас інформують, до тих учителів, що лишив між громадянством равського повіту у пятьох селах дуже милі спомини у виховній ділянці, а зокрема поміж молодю. Всежтаки до нинішнього дня він мусить бути підрядною силою, а додатку не дають йому навіть учити рідної мови. Доказ, що шкільна влада дивиться не на працю вчителя, ані його кваліфікацій, але на те, якого він обряду. Таких випадків у равському повіті є дуже багато і їх своєчасно подамо до публичного відома, щоби міродатні чинники знали, що що інше говориться у Варшаві, а що інше робиться по місцях.

— **Наука на службі регіональної політики.** У Варшаві відбувся дводенний „науковий" заїзд, присвячений східним землям, що опинилися в межах польської держави. Зїзд був поділений на кілька секцій, де обговорювано зокрема кожну східну країну, а на кінцевому пленарному засіданні під проводом міністра освіти проф. Свентославського виголошено реферати, що звязували висліди секційних праць. Польська преса виріжнює особливо реферат д-ра Обрембського, посвячений етнічній проблемі Полісся. Реферат кинув нове світло на етнічну структуру Полісся і довів до ствердження (?), що мешканці тієї країни у своїй переважній масі ані українці (?), ані білоруси, але й перестають бути поляками. Чим мають бути, про це рішить праця польської держави! Значить, та сама регіональна політика, яку вже стосують до гуцулів, лемків, а навіть бойків. На службі тієї регіональної політики стоїть, як бачимо, вже польська наука.

— **Хто вкрав авто?** Маріянові Мольдан, що заїхав у ночі під ресторанчик при вул. Чарнецького і вступив до середини, щоби покріпитися, украв хтось самохід. Повідомлена про це поліція знайшла авто в придорожнім рові серед ліса в Бруховичах. Авто було сильно ушкоджене.

— **Пожежі.** На полі біля Шманьковець пов. Чортків згоріла стодола, в якій находилося 139 кіп жита, на шкоду монастиря Домініканів. — В Сасові згоріла загорода Франца Канарковського разом з цьогорічним збіжем.

— **Бандити вимордували цілу родину.** До мешкання мельника Маркуса Гольдфінгера в Нездові пов. Мисленищі увійшло вечором кількох замаскованих бандитів, озброєних револьверами і зажадали грошей від родини, що сиділа при вечері. Коли їм відмовлено, бандити застрілили жінку Гольдфінгера, дві доньки, сина і служницю. Крім того тяжко ранили Гольдфінгера і слугу, які втікли на подвіря і заалармували сусідів. Тимчасом бандити сплїндрували ціле мешкання і сполошені втікли. Один із них був ранений, як свідчать сліди крови на дорозі. Поліція покищо не викрила грабіжників, хоча послугується поліційним псом. Кажуть, що добичею грабіжників стало тільки 8 зол. Підчас погоні за бандитами в ріці Рабі, 700 метрів від місця злочину, знайшли тіло молодого мужчини з чорною від сажі головою та пробитим виском. Здогадуються, що це один з бандитів, якого спільники по дорозі застрілили.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
23. IX. Ґрація.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Український Молодий Театр „Загравa" під арт. проводом В. Блавацького.
Делятин: „Камо грядеши" (Quo vadis).
24. IX. Віниція і Лігія.
25. IX. Смерть Нерона.
Надвірна: „Камо грядеши" (Quo vadis).
26. IX. Віниція і Лігія.
27. IX. Смерть Нерона.
Битків: „Камо грядеши" (Quo vadis).
28. IX. Віниція і Лігія.
29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Гоголь".
З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:
Середа, 23. IX. год. 8. веч. „Коріолян"
Четвер, 24. IX. год. 8. веч. „Вєкі права застережені".

Театр Різнородностей
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен Джігаї.
АТЛЯНТИК: „Химери маркіза Помпадур" із Сасиаком і Чеховою.
БАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".
ҐРАЖИНА: „Тайна панни Брікс".
КАСИНО: „Розе-Марі" з Жан. Мендональ.
КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (возрівання) і додатки.
МІРАЖ: „Марі" (з Анною Беля), „Ця або нінка" з Жіттою Альпар.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
НАКО: „Рапсодія Шатіну".
НАЛЯС: „Спокуса" із Маряною Дітріх і Генрі Купером.
ПАН: 1) „Шангай", 2) „Коби я мав мільон..."
РАЛЬ: „Козаний збиточник" з Анною Ондра.
СВІТ: „Козаний збиточник" з Анною Ондра.
СТЕНЕВЕ: „Золота дівчина" ревія.
ТОН: „Диктатор".
ЗІНА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шлюби панторфари".
ЛЕГЕНДА: „Панове в цилиндрах".

ФОТОПЛАСТІКОМ.
(вул. Марійська 2.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 23. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Симф. секстет, 19.30 Концерт турецької музики, 20.30 „Альцеста" оп. Верді, 22.10 Орк. концерт, Брно (325,4) 21.10 Нар. й сол. пар. пісні, 21.30 Смичк. квартет, Прага (470,2) 20.55 „Маріонетки й манекени" розр. програма, Париж (1648) 11.00, 13.00 Концерт симф. орк., 16.30 Віолончеля, 21.00 Муз. мандрівки по Європі, співи, 22.05 „Тедд. сид партнер" пєса І. Нов, Білгород (437,3) 13.15 Сп. реціталь, 19.50 Нар. пісні, 22.20 Солісти, Берлін (356,7) 6.30, 14.15 Музика, 16.45 „Італійські химери" Чайковського, 19.00 Орк. концерт, Кенігсвустергавзен (15°) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 На спомин Ф. Реннера, пісні з нім. жорн. 20.10 Форт. твори Дебісія, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 18.00 Розр. концерт, 20.45 Тан. музика, Мілян (368,6) 11.30 Легка музика, 13.00 Популярний концерт, 17.15 Камер. концерт, Рим (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Орк. концерт.

Четвер, 24. вересня 1936

Відень (506,8) 17.25 Брамсові пісні, Гамбург сопран. 19.10 Сп. реціталь, Мерано конц. 22.10 „Вальнірія" оп. Вагнера, Концниці (259,1) 18.00 Для Закарпаття, Прага (350,2) 17.15 Сольо на кларнеті, 17.55 Сучасні пісні, 20.30 „Цирано де Бержерак" вид. на осн. п'єси Ростанда з муз. Нєдбала і Фершера, Париж (1648) 12.15 Легка музика, 17.00 „Севільський цирюльник" пєса Бомарше, 20.45 Театр Ґлєйзі, 21.55 Симф. концерт, Білгород (437,3) 18.00 Нар. музика, 20.00 Концерт, Берлін (356,7) 14.15 Легка музика, 17.00 Сарабанда, баритон, форт., 17.30 Скандинавські нар. пісні, 19.15 Концерт на орг. і форт., Моцарта, Кенігсвустергавзен (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00, 18.00 Музика, 19.30 Віденські пісні, 21.00 „Ярмарок" комп. оп. Г. Бенди, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Розр. концерт, 16.30 Камер. концерт, 20.10 Фант. симфонія Берліоза, Мілян (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Ідь бель кавалєр Д'Орфе" комедія Райнгарда, Рим (420,8 15.10 Орк. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Палан де Монві" оп. Дж. Маріпуція.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 23. вересня 1936.

6.30 Ранішня вадлиця, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Чи то казка чи не казка" опов. і поезії М. Конопніцької, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Із нових осягів у лічництві, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Сучасна музика з гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Незвичайні пригоди Андруся і Федя авд. для ст. дітей, 16.15 Концерт орх., 16.45 Хор, 17.00 Концерт сальон. квартету, 17.30 Шотляндські пісні відсп. Ольга Лада в супр. форт., 17.50 Анекдоти з їбсенового життя, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Сп. реціталь Йокима Акса (барит.) у супр. форт., 18.25 Ревізія архітектури нутра, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклами, концерт, 18.48 Голосніші виграні кл. льотерії, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 20.00 Технічна скринька, 20.15 „Манон Леско" Пучинія з гр. пл., 20.30 З мандрівок мікрофону, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка. 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Камер. концерт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Концерт орх., у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 24. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.35 Руханка, 6.50 Оркестра з гр. пл. (у програмі: Феврарік „Спогади з України") 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для шкіл молоді вселюдних шкіл, орх., співи, 11.57 Сигнал часу, 12.03 К. Гольдмарк Увертюра до оп. „Сакунтала" з гр. пл., 12.15 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 „В Еспанії", гр. пл., 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Як я полював на здохлого крокодила, оп. для дітей, 16.00 Концерт орх., 16.45 Вражіння з фр. армії, 17.00 Концерт орх.; у перерві свеч Тріст. Бернара, 18.00 Чому сусп. змагання часто марнується, 18.10 Сільва рерум, 18.15 Санітинки, дучіться, 18.25 Легка музика з гр. пл., 18.55 І. Ежова: Фрази із нов. „Чишпова каменниця", 18.40 Програма на завтра, 18.50 Реклам. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Театр Уяви: „Сеанс", 19.40 Авдиційні балети у вик. конер. орх., 20.30 Теля. скринька, 20.45 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Місса про пацє" Ф. Новоленського, 22.00, 22.10 Спорт, 22.10 Танц. музика з гр. пл.

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ
І. КОНРАД, Львів, Гетьманська 22, тел. 249-83. 2696 3-6

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.93—89.50, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри канадійські 5.30.50, Фльорени голанд. 361.07 — 359.35, Франки фр. 35.02 — 34.88, Франки шв. 175.39—172.55, Фунти анга. 26.98 — 26.82, Гульдени данцігські 100.10 — 99.80, Корони чеські 20.00—19.50, Корони данські 120.44, 119.60, Корони норв. 135.53—134.55, Кор. шв. 139.03—138.05, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.89—11.50, Марки нім. 135 — 135, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 101.50, Вугель 14.50, Островець 30, Лянцкоп 13.60, 13.40, Страхович 54.75.

Папери.

3 інвест. 1 ем. 62.25, серії 79.50, 2. ем. 63, 5 конв. 51.50, 4 прем. дол. 46, 7 стаб. 55.50, 6о.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—63.

Долярівки 48.50—48, 5 інвест. 1. ем 61—64, 2. ем. 62—65.

13.25, Островець 30.75, Норблін 63, Страховичі 54.



Повідомляємо П. Т. Клієнтелю, що Український Салон Мод
„М А К"
перенесено до побільшеного локалю при
вул. Глибокій 1.
(ріг Сапіги, напроти політехніки),
Чинний від 1. жовтня. 2745

Збіже.

Ціни збіжа Львів	від	до
Пшениця одн.	21.75	22.25
Пшениця зб.	21.00	21.50
Жито І	15.00	15.25
Жито ІІ	14.75	15.00
Ячмінь одн.	17.00	17.25
Ячмінь на мливо	16.25	16.50
Кукурудза вранса жовта	13.50	14.00
Гречка на мливо	18.00	18.25
Крупи гречані	30.00	31.00
Крупи ячмінні	25.00	26.00
Пенцак ч. 16	25.00	26.00
Конюш. біла нат. від нан.	80.00	100.00
Кон. б. вільна від нан. 95%	100.00	140.00
Мука пш. гат. І. витяг	37.50	38.00
Мука пш. гат. І А	37.00	37.50
Мука пш. гат. І Б	36.00	36.50
Мука пш. гат. І Д	34.50	35.00
Мука пш. гат. ІІ А	32.00	32.50
Мука пш. гат. ІІ Б	31.50	32.00
Мука пш. гат. ІІ. Ц	31.25	31.75
Мука пш. гат. ІІ Д	29.50	30.00
Мука пш. гат. ІІ Е	28.00	28.50
Мука пш. гат. ІІ Ф	26.50	27.00
Мука пш. гат. ІІ Г	24.00	24.50
Мука пш. гат. ІІІ А	19.00	19.50
Мука пш. гат. ІІІ Б	18.00	18.50
Мука пш. паст.	15.00	16.50
Мука пш. разова до 0—95 прц.	27.00	27.50
Мука жит. нат. 0— 80 прц.	26.00	26.50
Мука жит. гат. І. 0—50 прц.	25.00	25.50
Мука жит. гат. ІІ 50—65 прц.	17.00	17.50
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	18.50	19.00
Мука житня пос. повад 65%	14.00	14.50
Висівки житні	8.25	8.50
Висівки пшеничні	10.75	11.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 22. вересня п. р. кооперативні платять за масло Львів:

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	1.95 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.00 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яєць	3.40 „

Тенденція на масло вдержана, на молоко слаба, на яйця знижкова.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в четвер і пятницю цього тижня приймає птицю, але виключно першої класи, по нижче поданих вимогах і платить за 1 кг. живої ваги льоко подвірп птахомісарні пл. Більчевського 3, такі ціни:

Курки І. кл. без остріг від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята І. кл. біло й жовтоніжки без остріжок від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщені І. кл. від 1.60 вгору	0.85 „

Слабших сортів рішуче не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Конференція П. Т. провідниць дит. садків „Р. Ш." львівського повіту буде в неділю 27. 9. 1936, 10 год. в домівці „Р. Ш." при вул. Мохнацького ч. 12 у Львові. — Ви П. Т. провідниці обовязані взяти участь у цій конференції та найдальше до 24. ц. м. зложити в канцелярії Пов. Союзу Кр. „Р. Ш." (Львів, вул. Коняктв ч. І. пов. ІІ) письменні звіти про дит. садки. — Рада Львівського Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.". 2745 2—2

На Український Город зложив др Богдан Сапружа, Жовква 5.— зол. і кличе: др Грібара з Мостів Вел., ін. Орловського з Жовкви і др Коновальця з Куликова. Др Шустикевич Андрій, Тринав Ч. С. Р. зложив 50 корон чеських і кличе: др Маляка Андрія з Братислави, др Шавалу з Братислави і інж. Галлія Атан. з Кошиць і др Катінського Івана, ветеринаря з Середу, всіх з Чехословаччини.

КУПНО - ПРОДАЖА

НАШЕ МЕШКАННЯ — ваша приємність. Фіранки, декорації кімнат за безцінь, Фредліх, Сикстуська 21. 2679 2—2

НОВУ камяницю з городом, солідної будови, без такси продасть за готівку 14.000 банковим довгом 6.000 ТРАНСАКЦІЯ (Ігнат) Львів, Длугоша 1, ріг Миколая. 2729а 3—3

ФОРТЕПІЯН віденський, короткий, продам оказійно, Баторія 28, п. 6. 1—5

КУПУЮ золото, срібло, застанні картки, золоті зуби, Бляхарська, Ринок 35. 2756 1—3

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, провадження паризьким моделістом Біндером приймає запис, Оссолінських 12. 2704 6-12

МЕШКАННЯ

ВИГІДНЕ мешкання 3 кімнати кухня з комфортом, сонячне, на сонячному повітрі для емеритів зараз до винайму в Старім Самборі. Бажчі інформації у пароха. 2758 1—3

РІЖНІ

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрійолього Ринок 24. 2613 7—10

ГОСПОД.-САД. Школа Тов. „Просвіта" у Милованню поч. Стрілецькі в. Дн. продає добрі щепи, зразки з маточного саду, зародові свині та городове насіння по помірковних цінах. 2759 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.



(НЕ ФАРБА)
привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ
первісний **колір**

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гоянкович. — Львів, Домінікапська 4. 2684 14.6

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1935 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилається за післяплатою.

Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

Ширіть наш часопис!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 214 (14.463). Львів, четвер 24. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV!.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На днях появиться найбільший ілюстрований КАЛЄНДАР „КРИНИЦЯ" на рік 1937

Серед нашої календарної літератури — „КРИНИЦЯ" це дійсно всесторонньо і по мистецьки опрацьована МАЛА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

200 сторін великої вісімки Ціна зол. 1.50, порто 30 сот. Замовляти у Видавн. „Діло"

Інтервенція у справі номенклятури українських місцевостей.

У вівторок 22. вересня ц. р. була в тернопільського воєводи п. д-ра Білика делегація Української Парляментарної Репрезентації в особах заст. голови посла **Володимира Целевича** і посла **Василя Болюха** та делегація Головного Виділу „Просвіти" в особах д-ра **Івана Брика** і дир. **Семена Магаляса** у справі розпорядку повітових старостів тернопільського воєводства про польські назви для українських місцевостей. Делегати виказали брак правної підстави і політичну недоцільність того роду розпорядку. П. воєвода заявив готовість негайно справу розглянути і видати відповідні розпорядки.

Абісинський клин у Женеві.

НІ ВПЕРЕД, НІ ВЗАД.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Гостра криза внутрі верифікаційної комісії, що її праці зосереджують на собі увагу всіх делегацій, спричинила тимчасову перерву в нормальних працях Ліги Націй. Найкращим доказом є те, що досі не вибрали ще заступника предсідника Зборів, які досі не мають ще уконституованої президії.

ІТАЛІЙСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Італійський делегат де Мічеліс покинув радіофонічний конгрес і виїхав до Риму. Цей виїзд пояснюють, як політичну маніфестацію проти Ліги Націй.

СОВІТСЬКІ ІНТРИГИ В ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Місцеві політичні кола, які слідкують із великим зацікавленням за ходом подій у верифікаційній комісії, потверджують загальну опінію, що Італія не візьме участи в зборах Ліги Націй, якщо абісинської делегації не зліквідують остаточно на женевським терені. Тому всі компромісові розв'язки, як передача цієї справи гаському трибуналові з тимчасовим допущенням абісинської делегації, оцінюють в італійських кругах як неможливі до приняття. Такі рішення не дають Італії ніякої сатисфакції. Італія виразно спрецизувала свої домагання підчас останньої візити секр. Авеноля в Італії.

Ціла історія з абісинськими повновластями має спеціяльне політичне тло — так кажуть політ. італійські кола — і є виспідом широко закроєної акції Совітів, які намагаються таким чином розбити порозуміння Франції з Італією та рівночасно підчеркнути значіння **французько-совітського союзу.** Ця акція має теж, як здогадуються, розбити підготову до льокарненської конференції, бо участь Італії в цій конференції стоятиме під великим знаком запиту.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Сьогодні пополудні радив підкомітет редакційно-правничий, що йому верифікаційна комісія передала справи звязані з повновластями абісинської делегації. На сьогоднішнім засіданню підкомітету осягнули деяке порозуміння поглядів, щодо тексту запису на дорадну опінію гаського трибуналу. Імовірно узгіднили форму запиту, що з ним звернулась би Ліга Націй до Гаги по опінію в цій справі. Не рішили ще чи рішення в цій справі має бути одноголосне, чи більшістю голосів. Не рішили теж, чи абісинська делегація має брати участь в нарадах Ліги Націй, чи має тимчасом здержатись від цієї участи. Деякі експерти міжнароднього права кажуть, що слід числитися з евентуальністю, що гаський трибунал признасть себе некомпетентним і, можливе, не схоче дати мериторичної відповіди на запит Ліги Націй.

Уругвай зірвав

дипльоматичні взаємини з Мадридом.

ЛЬОНДОН, 23. 9. ПАТ. З Монтевідео інформують, що **уругвайський уряд зірвав дипльоматичні взаємини з червоним урядом.** Уругвайського посла відкликали з Мадриду разом із цілим персоналом, а охорону життя й майна громадян Уругваю перебрало посольство Аргентини. Причиною зірвання дипльоматичних взаємин є розстріл трьох сестер уругвайського віцеконсуля, яких обвинувачували у співпраці з повстанцями. **Рішення Уругваю є незвичайно важне і може мати поважні наслідки,** якщо інші уряди латинської Америки підуть за прикладом Уругваю.

Дефіляда гітлерівців перед Мусолінієм.

РИМ, 23. 9. ПАТ. На венецькій площі в Римі передефілювало перед Мусолінієм 500 гітлерівців із Бальдуром фон Ширахом у проводі. Крім Мусолінія були ще на площі мін. закордонних справ граф Чіяно, секретар партії Старасе, німецький міністер справедливости Франк, і німецька амбасада з військовими аташе.

Мадрид підмінований.

ЧЕРВОНІ СХОПИЛИ ДІТЕЙ, ЯК ЗАРУЧНИКІВ.

З Мадриду повідомляють, що привезли там кілька тисяч кільограмів динаміту. Його заложили в опері і відти розвозять по місті та підміновують всі більші будівлі в місті. Червоний уряд числиться з можливістю втечі з міста і тому рішився підмінувати всі державні будинки.

ЕНДАЙ, 23. 9. ПАТ. Коли національні війська заняли Орію, не застали там 140 дітей зі Сарагосси, які перебували там на фер'ях. Виявилося, що дітей вивезли вантажним автом червоні міліціонери. Про дальшу долю дітей нічого не відомо

СПЕЦІЯЛІСТ ВНУТРІШНИХ НЕДУГ
Д-р Остап Прийма
ВЕРНУВСЯ і ординує тепер від 9—11 і 16—17
ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА 37 а. Тел. 261-50
Пересвітлювання рентгеном. Радіотерапія. 2750 2—3

МИ ХОЧЕМО ТІЛЬКИ ПАСТЕРИЗОВАНОГО МОЛОКА МАСЛОСОЮЗУ



бо воно позбавлене хороботворчих бактерій і тому хоронить перед ЗАРАЗЛИВИМИ НЕДУГАМИ.

За Скрипником

і Крушельницькими — Коцюбинський і Порайко...

Львів. 23. вересня 1936.

Совітська дійсність тим характеристична, що ніколи не можна знати, чи тамошнє безглуздя дійшло вже до шпилю, чи осягнуло апогей, чи може принесе воно ще нові несподівянки, нову жменю непередбачених страхіть. Коли у 1919. році московські большевики розстрілювали на Україні таких лівих ес-ерів, як Щирця, що був найщирішим прихильником і пропагатором порозуміння і льояльної співпраці з большевиками — чули ми аргументи, що це ніби ще був період воєнного комунізму та що зрештою комуністи дійсно не мали підстав вірити надто глибоко колишнім однодумцям Григорієва чи навіть — Зеленого. Але потім прийшов процес Спілки Визволення України, на якому „ліквідували" такого проносованого зміновіховця, як Ніковський і тих на 100 прц. льояльних супроти радвлади та з політичних тенденцій хемічно випраних науковців як Кримський. Але тоді називалося, що всетаки це був „непевний елемент" і що в таких часах, як фанатична боротьба ідей, нема місця на „певтральних" ані на „теплих". Не стало місця і для Михайла Грушевського, хоч як накручував він останні свої наукові твори під совітську маніру і як підливав їх большевицьким соціяльно-революційним сосом. Вкінці прийшла черта й на старих та правовірних комуністів: згинув не тільки невраністичний письменник Хвильовий, але й старий, загартований у політичній борні політик з твердими нервами, — приятель Леніна Скрипник. І тоді ще наші доморослі радянофіли полевкували трагедію Хвильового і Скрипника трагічним непорозумінням чи внутрішніми партійними суперечками. Аж усіх

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Грицько Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

гих радянофілів на чолі з Антоном Крущельницьким і двома його синами, що не за страх, але за совість тіло й душу за большевиків раді були віддати, — пішли слідами Букшованого. Все ще не були „правдиві" комуністи, — одні „навіть" не мали партійних білетів, інші хоч і мали, проте були „закаптуреними петлюрівцями".

„Правдиві комуністи" були, жили і діяли — ревно, енергійно діяли на погибель всім „закаптуреним", бо таких вже давно на Україні не стало. До тих правдивих комуністів, не у лапках, а тих справжніх комуністів, які своє комуністичне вірую печатали кров'ю і сльозами земляків належав у першому ряді Юрій Коцюбинський, нарком військових справ підчас кривавого нальоту на Київ у 1918. році: теж Юрко Коцюбинський фірмував всі авіятки червоного командарма Муравйова і це до Юрка Коцюбинського звертався пламенним прилюдним листом Сергій Єфремов, як до „малого сина великого батька". Юрко Коцюбинський не був навіть Конаром-Пальцуком, бо цей останній — хоч теж 100%-вий комуніст, як нарком земельних справ, був тільки одним із безпосередніх спричинників лиха колективізації: Коцюбинський був спричинником ще безмірно більшого лиха. Та й поза Україною не видав він доказувати щораз новими доказами свою комуністичну правовірність та свою вірнопіддячу льояльність супроти московських приказодавців. Адже було прилюдною тайною, що Юрко Коцюбинський, як резидент совітського посольства у Варшаві керував всією большевицькою роботою на галицькому терені. Нічого йому це не помогло. Сьогодні він арештований, як „агент Коновальця"!..

Другий такий найправдивіший із „правдивих" большевиків — це Порайко. Один із тих перших українських большевиків, які перетрівали з большевиками всю долю-недолю, працюючи з большевиками і для большевиків як один із найревніших. Народній комісар судівництва — це одно з найчільніших і найбільш відповідальних становищ у совітській ерархії. І Порайко втримувався весь час у верхівці совітської бюрократії. Обминувачував у процесі Спілки Визволення України, висилав на розстріли і на Соловки, працював над скріпленням московського панування на Україні як вірний співробітник і прислужник Постишева. Сьогодні і він — „агент Коновальця"...

„RADJO-EXCELLOPHON" без уземлення, без антени, грає без кришталю, Дає змогу слухати закордонні станції. Зол. 78-50 Догідні умови. „RADJO-EXCELLO" ЛЬВІВ, Сикстуська 14. Тел. 277-30

4—3 2740

На іншому місці друкуємо вирізку з „Більшовика" про долю Коцюбинського Порайка та кількох інших чільних комуністів, що через ніч перетворились у запеклих терористів-націоналістів. Так само, як Троцький опинився на службі німецького Гестапо. Тільки з Троцьким і Зіновєвим розправлялися суперники, смертельно перестрашені за тривкість своєї влади, — а тут розправляються москалі з українцями, які живуть тим у вічному страху перед маревом політичної самостійности України, у вічній ненависті до всіх українців.

Після вбивства Кірова у Петербурзі прийшли масові репресії на Україні та розстріли Крушельницьких, Скажинського, Вапнярського, Фальківського, Косіяки — у Києві. Після викриття „змови троцькістів" і розстрілів Зіновєва та Каменєва у Москві — йдуть знову масові репресії на Україні та приготовляється новий монстр-процес із безсумнівним кривавим кінцем — нового гурту українських комуністів. Якнебудь нагода — коби тільки нагода для переслідування українців, для фізичного їх винищування. Колись Порайко і Коцюбинський організували пародії політичних процесів, яких єдиною метою було винищувати українську інтелігенцію. Невдовзі вони стануть героями нового процесу. Не першого і не останнього: бо як довго панують на Україні московські большевики, так довго не можна бути певним, чи за якийсь час не почуємо, що націоналістичну революцію проти большевиків приготовлював новий гурт українських старих чи молодих комуністів. Було б весело, коли б не було так трагічно...

Перед новим монстр-процесом на Україні.

За що арештували Коцюбинського і Порайка?

„Більшовик" з 27. VII. ц. р. подає:

„Слідство у справі Коцюбинського виявляє щораз більше гиді, яка закралася в компартію України. Показується, що багато українських нібито комуністичних діячів були буквально на послугах Коновальця, що є агентом німецької і польської інтервенції (?). Слідство виявляє, що після приїзду до Харкова Букшованого з Польщі, по всій Україні посилилася робота націоналістів зпід стягу ОУН, де керує знаний „вожд" Коновалець. Букшований намовив Коцюбинського, щоби він пристав до тої Організації. Коцюбинський дістав добру суму грошей і за те прилучився продажно до руйнищької роботи націоналістів. Коцюбинському почав помагати приятель Букшованого, Порайко, що в компартії мав велике довіря. До тої компартії прилучилися теж Льогинів, Тирчук і Голубенко. А провідниками тієї організації були Титар і Плескачевський. Плескачевський стрічався в Женеві із Коновальцем, від якого дістав приказ збити Косьора і Постишева та змагати до відірвання України від совітського Союзу.

Плескачевський вернувши з Женеви, де був секретарем при совітській місії в Союзі Народів, почав свою роботу. Передовсім та організація почала закладати всюди свої групи. Видало приказ своїм підвладним опанувати всі часописи на Україні. І так опанували дотепер „Керченський Робітник", „Маріюмпольський Пролетар", „Вісті" і „Комсомолець України". Цією останньою газетою старалися впливати скрито на виховання молоді. Ту лінію мав пильнувати Голубенко. І він направду хитро настроював молодь зорожо до совітської влади. Слідство виказує, що Порайко мав звязки зі всіми бандами, що тепер масово грасують по всій Україні. Він дав приказ, щоби зорганізувати великий страйк робітників і селян разом з червоними козаками і деякими частинами червоно-армейців на важніші арсенали України і так добути в свої руки владу. Маршалом військ мав бути Коцюбинський. Але — пише дальше „Більшовик" — завдяки патріотизмові більшої частини населення України ту бандитську роботу Коцюбинських, Порайків і інших в час зліквідовано. А Коновалець мусів втікати з Женеви, бо закоротка його рука до України".

(Гл. вступна стаття у цьому числі).

—o—

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 12

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Але Галицький Сойм, скликаний на наради від 10. січня до 17. лютого 1894. р., не був уже спокійний. Посол Юліян Романчук поставив внесок на безпосередні соймові вибори з сільських громад; та цей внесок удостоївся того, що його відіслали до адміністраційної комісії.

Далі прийшло до суперечки д-ра Теофіля Окуневського з митрополитом Сильвестром Сембратовичем щодо католицької місії в краю, а в буджетовій дебаті виступав д-р Михайло Король проти політики уряду, що розбиває солідарність нашої репрезентації; Юліян Романчук критикував „сильну руку" адміністрації та заявив, що доки система супроти нас не зміниться, дотоді мусимо займати відпорне становище.

Подразнений цими атаками відповів намісник граф Казимир Бадені, що він ніякої угоди з тими панами не заключував, а робив, що потрібне до признання справедливих, поміркованих та актуальних домагань українського народу, і при цих засадах залишиться з залізною послідовністю — або з заступниками українського народу, або без них!

Це був тяжкий визов супроти нашого представництва. Але ніхто з наших послів не це відразу не відповів, хоч отся полеміка стала початком кінця нової ери.

Український Клюб у віденському парляменті розбився, бо посли Олександер Барвінський та Анатоль Вахнянин тягнули свою політику далі за урядом, а посли Юліян Романчук і Кость Телішевський обстоювали своє становище проти уряду. Ославлені Баденівські вибори до Галицького Сойму, що відбулися дня 25. вересня 1895. р., наслідком величезних зловживань і безправств викликали загальне обурення. Наших передових кандидатів, як Романчука, Олесницького, Короля і Гурика, повалено виборчими зловживаннями. З уваги на цю самоволю цісарського намісника зорганізовано велику українську депутацію до цісаря (в числі 221 членів) і делегацію цієї депутації під проводом о. Івана Озаркевича приняв цісар дня 16. грудня 1895. р. Домагання депутації, щоби провірити безправства органів державної влади, розвязати Галицький Сойм і приказати органам влади на будуче легально поступати при виборах, передав цісар своїй владі до розгляду, але з цього нічого не вийшло.

Тому роззухвалений цим граф Казимир Бадені, що в міжчасі з намісника став президентом міністрів і міністром внутрішніх справ, перевів у місяці березні 1897. р. кривавні вибори в Галичині до австрійського парляменту. Щойно в дні 28. листопада 1897. р. соромно впав граф Казимир Бадені, коли довів до того, що до віденського парляменту впроваджено поліцію...

Ось так довго конала нова ера. Юліян Романчук не увійшов уже до Галицького Сойму. Але при найближчих виборах у 1900. р. знову вибрало його українське населення послом до австрійського парляменту, де він послував аж до розпаду Австрії.

Романчук виконував обовязки голови політичного Товариства „Народня Рада", що відбуло Загальні Збори дня 28. грудня 1897. р. і зажадало: розвязання парляменту, потягнення до відповідальности органів уряду і загальної амнестії для засуджених у виборчих процесах. Ті самі Збори заявилися проти розширення автономії країв, а за автономією народностей і за поділом Галичини на дві частини: українську і польську.

З другого боку став у 1898. р. виходити у Львові „Руслан", як періодичний орган української угодової партії, за підмогою австрійського міністерства закордонних справ. Сама християнсько-суспільна партія зорганізувалася формально під проводом Олександра Барвінського аж у 1911. р.

Варто ще зазначити, що дня 26. грудня 1899. р. перевів Юліян Романчук поширення української народньої партії на національно-демократичну партію і став її головою. Ініціяторами цієї програми, організації і тактики цієї партії були: д-р Евген Левицький, д-р Володимир Охримович, проф. Михайло Грушевський і д-р Іван Франко.

(Д. З.)

Луговий попис у Львові.

„Великий Луг" улаштував цього року 24. грудня Лугове Свято. В неділю 20. вересня ц. р. відбувся луговий попис Львова і підльвівських „Лугів". Розуміється, що цього попису щодо скількости учасників не можна рівняти з Лугочим Святом 24. V. ц. р.

В мин. неділю зійшлися „Луги" в год. 9. рано в церкві св. Юра, де вислухали тихої Служби Божої, що її відправив Преосв. І. Бучко. Прекрасну проповідь виголосив о. прелат Куницький, вказуючи в ній на оборонців Альказару в Еспанії, які повинні бути прикладом для луговиків у боротьбі з всякого роду комуною і комунарями.

Опісля на подвірю церкви св. Юра уформувався похід. В склад походу входили три сотні умундурованих луговиків, дві сотні луговичок і сотня старших луговиків. Похід попереджував відділ луговиків неколесовиків. Похід перейшов вулицями Львова згідно з устійненою програмою. Публика витала окликами, оплесками і квітами здисциплінованих лави луговиків та луговичок.

Пополудні в год. 3. відбулися в Луговому Городі вправи хустинами, вправи мішані, шапицями і наприкінець дефіляда вправляючих. Перед вправами вручено нагороди переможцям у змаганнях наколесників, які відбулися 13. вересня. По дефіляді „Луги" зі сіл відійшли з площі додому і в год. 5. почався попис львівських відділів луговиків та луговичок. Ішли вправи малих луговичок на латі і візлі, вправи луговиків на коні і поручі, вправи луговичок кулями, вправи луговичок світлами і світляна вежа. І масові вправи і вправи львівських відділів випали зовсім задовільно. Вже було зовсім темно, коли по скінчених вправах публика і вправляючі стали розходитись домів.

Видців було коло 2000.

Порошки для дорослих з фабр. зн.
KOWALSKINA
вживаємо при невинних
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

„Ревні боввани".

РО) Нераз писалося вже про цю небувалу паніку, яка очинилася у рядах комуністів перед і по московським процесі. Підчас цієї паніки відкривали по всіх усюдах троцькістів і зіновіївців. Тепер, комуністи, які займають провідні становища в партіях денунціюють безпідставно на право і ліво, щоб лиш не стрінутися з закидом „недостачі чуйности". „Правда" з 17. ц. м. називає усіх застрашених чисткою і невтаємничених у „великі плани" Ц. К. партії *„ревними боввами"*.

Центральне Товариство Підтримки Краєвого Вирібництва

у Варшаві, Шпитальна 5, тел. 232-00
запрошує всіх оглянути

ПОТЯГ-ВИСТАВУ

на мальовничій трасі Гуцульщини, Поділля і Львова:
Надвірна-Коломия-Снятин-Городенка-Заліщики-Бучач-Чортків-Копичинці-Гусятин-Збараж
25. IX. 26-28. IX. 29—30. IX. 1. X. 2. X. 3. X. 4. X. 5. X. 6. X. 7. X.
Тернопіль-Зборів-Золочів-Львів.
8—9—10. X. 11. X. 12—13. X. 14—19. X.
Виставa у 32 вагонах зображує розвій краєвого рільництва, торговлі і промислу Ціни білетів: 10, 25 і 54 сот

Відновлюймо нашу гарну традицію!

Обжинковий фестин у Гумниськах пов. Теребовля.

Одним з дуже гарних виявів нашої народньої культури, це обжинкові звичаї, які ще по деяких наших селах затрималися. В неділю, 13. ц. м. члени читальні „Просвіти" в Гумниських пов. Теребовля, на спілку з місцевим тов. „Луг" під проводом студ. теол. Осипа Гаврилюка уладили на громадському майдані фестин, що в його програму вставлено між іншим похід женців з поля по закінченому жнивві, з вінком пшениці до господаря дому. Ось входять на майдан жниці й косарі, співаючи обжинкові пісні, всі в народній носі. Посередині ведуть дівчину, що несе на голові пшеничний вінок, щоб віддати його господареві дому, як знак закінчення жнив. Всі женці й косарі йдуть із поперевязуваними пшеницею косами й серпами, а все це разом взяте — та рідна наша пшениця, ті рідні женці, в наших рідних строях в супроводі пригарної обжинкової пісні: „Наш вінок не з полови, з ярої пшениці" — викликують мрійливу згадку про наше колишнє минуле. Аж жаль подумати, що такі гарні звичаї, цей живий свідок культури нашого села так щез і тепер майже вже не практикується. Під враженням тієї незабутньої сценки з фестину в Гумниськах хочеться закликати до всіх, щоби такі звичаї чи то обжинкові, чи весільні, косарські чи ще інші, дбайливо оберігали в практиці, а де їх вже нема, там треба би бодай в мініятурі відновлювати і тим треба би бодай у мініятурі відновлювати те, що гарне і рідне, чого ніхто другий не має, а що вже поволі виходить з уживання і йде в забуття.

Продовженням цієї обжинкової сцени була стріча козаків з нашими женцями, їхня розмова про давню козацьку славу, а закінчення сцени, це напад татарви на наше село і козацька перемога.

Другу частину програми виповнили спільні вправи при звуках оркестри луговиків з Гумниськ, Семенова, Застіноча і Слобідки. З повним признанням треба висловитися, що вправи ті випали прегарно. Вправляло около 120 членів в одностроях, карности, симпатичному уладі з повним життям і почуттям ритму і темпа. До вправ приграваля дута орхестра з Теребовлі під проводом д-ра І. Козака.

Треба сказати, що Гумниська дещо приспішеним темпом ростуть у гору. В усіх товариствах села слідна праця місцевого пароха о. Семена Гаврилюка, що під його проводом повстав в останніх літах і вже вкінчується гарний читальняний дім, в якому концентрується життя усіх місцевих товариств. Мішаний хор, що існує вже впродовж 9 літ, веде дальше свою культурну працю під вмілим проводом і старанною дбайливістю місцевого студента теольогії Осипа Гаврилюка. Бажанням булоб, щоб культурна діяльність в селі росла з року на рік, та щоб деякі імпрези виходили з такою підготовою і такими моральними успіхами, як цьогорічний осінний обжинковий фестин.

І. Г.

—o—

НОВІ МОДЕЛІ
дешевих апаратів дзеркальних з оптикою ч. 4,5 і ч. 3,5 та солідно збудовані апарати до побільшування поручає
інж. А. ШАРФ
Львів, Сикстуська 2.
2517 2-2

Розвязання сойму і сенату?

Деякі варшавські часописи подали вістку, що сойм і сенат після ухвалення буджету розвяжуть.

Львівський ендаційно-ендецький „Дзенник Польскі" пише, що в колах, близьких до уряду, ця вістка „не має найменшого потвердження".

ГЮ ДЕ МОПАСАН. 3

Справа з латиною.

Докінчення.

Отже змовились ми, що дядько Пікан та я поїдемо у фіякрі до перевозу „Коровячий хвіст", зустрінемось на тому місці з Анжелою і там я посаджу їх у свій човен, бо я в ті часи завзявся був до човна. Тоді відвезу їх на „Острів у квітах", де ми й пообідаємо, усі троє. Сам я до них припросився: хотів натішитись із свого трюмфу, а старий, погодившись з моїми міркуваннями, тимсамим доказав що справді стратив голову, так рискуючи своїм становищем.

Коли ми прибули до перевозу, де мій човен ще зранку стояв зачалений, я побачив у траві, чи радше повад високою травою при крутому березі величезну червону парасолю, вече химерну, гіґантську маківку. Під парасолею чекала нас наша прасувальниця в недільному строї. Я здивувався. Вона справді була гарненька, хоч блідава, пригадаю, хоч у мавпах й дещо вбачалося передмістя.

Дядько Пікан зняв перед нею шапку, вклонився. Вона подала йому руку. Подивились одно на одного, слова не промовили. Посідали потім у мій човен, і я взявся весл.

Сиділи обоє поруч на задній лавочці.

Старий перший розпочав мову:

— Гарна година сьогодні для прогулянки на човні.

— О, певне! — відказала вона стиха.

Попустила руку за водою, доторкуючися злегка до води пальцями, що залишали по собі узенький прозорий, мов би цикляне лезо, прослідок. Повстало в того тихе хлюпотіння, вода побіля човна злегенька забурювалась гарненькою хвилькою.

Коли прибули ми до ресторану, вона стала домовлінна, вибрала обід: смажену рибу, курчу, салату. Потім повела нас по острові, а знала його чудово.

Стілась тоді весела, пустотлива, навіть насміхувата.

Аж до десеру не заводили мови про кохання. Я поставив шампанського, і дядько Пікан був добре під чаркою. Вона, й сама вже веселенька, озвалась до нього:

— Пане Пікне!*)

А він раптом:

— Вес, панно, пан Равль повідомив про мої до вас почуття?

Вона споважніла мов який суддя.

— Так, добродію

— Чи й ви так само до мене прихильні?

— На такі питання не відповідають ніколи.

Він хвилювався, аж задихався.

— Але чи — промовив — настане коли такий час, коли я зможу вам сподобатись?

Вона усміхнулась.

— Телепню. Та ви-ж дуже милий!

— Чи ви, панночко, гадаєте, що за якийсь час ми зможлиб...

Вона завагалась на хвилину, а тоді промовила тремтючим голосом...

— Це ви до того кажете, щоб зо мною побрітись? Бо інакше ніколи, так і знайте!

*) Пікне — гостроносий.

— Так, моя панно!

— Ну, згода, пане Пікне!

Так ці дві нерозсудні голови подали собі слово, і все через якогось там хлопчину. Але я не думав, що воно навсправжки, а вони тимбільше. На неї найшла непевність.

— Знаєте, не маю я нічого, навіть чотирьох су.

Він пробелькотав бо п'яний був, як Силен.

— А я, я маю заощаджених пять тисяч франків.

Вона скрикнула радісно:

— Як так, то ми могліб щось улаштувати!

Він занепокоївся:

— Влаштувати? Що?

— А хіба я знаю? Там побачимо. З пятьма тисячами франків люди багато дечого роблять. Вже не захочете, щоб я пішла жити у ваш пенсіон, правда?

Він аж ніяк так далеко не сягав, мурмотів тільки, зніяковівши остаточно:

— Влаштувати? Що? Це не з руки. Я тільки латину й знаю.

Вона й собі задумалась, перебираючи в памяті всі професії, яких для нього прагнула.

— Не могліб ви бути за лікаря?

— Ні, не маю на те дипльому!

— А за фармацевта?

— Тим менше.

Вона радісно скрикнула — найшла таки!

— Тоді ми купимо крамницю з бакалією! О! Яке щастя! Крамницю з бакалією! Невеличку, звичайно, з пятьма тисячами франків далеко не заїдеш.

Він обурився:

Після погрому у Настасові.

Про погром у Настасові, тернопільського повіту, та про убийство бл. п. Михайла Ланчака, сина Івана, якого доконали місцеві комунарі в неділю 30. серпня ц. р. читачі „Діла" поінформовані в обширної статті посла д-ра Ст. Барана, що на місці зібрав усі дані від очевидців тих сумних подій. Реляції д-ра Ст. Барана були наскрізь об'єктивні у протиставі до допису з „Громадському Голосі", де факти насвітлено тенденційно і представлено їх невірно. Цікаве та характеристичне й те, що про властивого морального, а може й фактичного спричинника погрому й убийства та організатора настасівських комунарів-опришків — Івана Бичека, — допис „Гром. Голосу" навіть не згадує. Сталося це мабуть тому, що Іван Бичек був членом соціялістично-радикальної партії та бував нераз і на партійних зборах. Тернопільським радикальним лідерам здається, сьогодні стидно за таку компанію, хоч мабуть не стидаються того, що членом їх партії є відомий рубіжник і старостинський конфідент з недалекого Острога солтис Аштків. Слід згадати й те, що згаданого Бичека взяла в оборону польська брукова преса („Век Нови") на основі поліційних реляцій, бо Бичек удержував завжди якнайліпші взаємини з місцевою поліцією та старався піддобритися полякам.

Зате „Гром. Голос" накинувся цілком неслушно на місцевого парубка Федька Процишина, що промовляв на похороні, вказуючи недвозначно на нього як на виновника сумних подій. Можливо, що Процишин дійсно належав до місцевих комунарів, як неодин з місцевих молодих хлопців, втягнених там Іваном Бичеком, але сам покинув їх ряди і сьогодні побірає комуну як і тих, які усюди приготовляють ґрунт для комуни.

Поліція перевела багато арештувань серед місцевих молодих комунарів і вони всі сидять у слідчій вязниці при окружному суді в Тернополі. Слідство ще не покінчене і від часу до часу йдуть нові арештування. З огляду на значну скількість арештованих і пошкодованих слідство потребує довший час і розправи можна сподіватися мабуть аж десь у грудні ц. р.

Комунарі в Настасові після арештів притихли але все ще перед ними треба бути обережним та ніяким чином не допускати їх до наших товариств і установ і пильно стежити за їхньою поведінкою. Поміщо перервалися відвідини якогось молодого жидка й жидівочки (комуністів) з Тернополя, які давніше майже що тиждня приїздили до Настасова, відбували наради з місцевими комунарями та ширили між ними комуністичну літературу.

Тяжко ранені в часі погрому поволі приходять до здоровля і їх життю не грозить вже більше ніяка небезпека.

—o—

Потяг-вистава в краю.

В часі боротьби з господарською кризою заслуговує на увагу діяльність Т-ва підтримки краєвого виробництва, що від 1932. р. організує постійні тури потягу-виставки, який доходить до найдальших закутин краю. Приїзд такого потягу до неодного містечка став сенсацією для його мешканців, що живуть далеко від світу. Навязати контакт з їхніми культурними і матеріяльними потребами й дати їм змогу користати з виробів солідного промислу є завданням потягу-виставки. Хто відвідав його 32 виставкові вагони, що репрезентують в експонатах, графіконах і дидактичних таблицях виробництво краєвого промислу, опертого на власних сировцях, той стає приятелем цієї імпрези.

Вміщування потягу-виставки має дальше на меті показати південно-східні сторони краю з центрами промислу і торгівлі та популяризувати багацтво й доробок хліборобського населення. Вироби народнього, зокрема килимарського промислу мають устійнений попит у центрі краю. Розвиток льняної та вовняної продукції дає змогу заробкувати місцевому населенню. Тому вміле всяке зближення в господарській ділянці і вимінна краєвих богацтв у внутрішній торгівлі серед місцевого населення.

Друга тура потягу-виставки переходить цього року околиці гуцульського Підгір'я та Поділля і кінчиться у Львові. Пригадуємо, що дальші його постої такі: **24. ц. м. Галич, 25. Надвірна, 26—28. Коломия, 29—30 Снятин, 1. жовтня Городенка, 2. Заліщики, 3. Бучач, 4. Чортків, 5. Копичинці, 6. Гусятин, 7. Збараж, 8—10 Тернопіль, 11. Зборів, 12—13 Золочів і 14—19. Львів.**

Дешевість білетів вступу: від 10 сот. для збірних відвідувачів, 25 сот. пільгові і 54 сот. нормальні дозволяють усім оглядати цю важну господарську імпрезу.

Переговори з баскійськими націоналістами.

Червоний еспанський уряд задумує організувати федераційну республіку. Спільним органом цих республік мала би бути т. зв. „народня рада", зложена з представників профсоюзів, анархістичних і республиканських партій. Оцим планам протистазив ґен. Моля створення автономної баскійської провінції. Він веде тепер переговори в тій справі з баскійськими націоналістами. Проект прийняли баскійці дуже прихильно. В найближчих днях має приїхати до Бургос делеґація басків, яка підпише там відповідний договір з ген. Франком.

В КАТАЛЬОНІЇ ВОРОХОБНЯ.

З Барсельони повідомляють, що ворохобня проти ґенералїсиму захопила цілу Каталонію. Президент Компаніс — як кажуть — має намір утікати з Барсельони. Комуністична посолка Ібарурі (Пасіонарія) приїхала до Барсельони зі закордону. Була вона тільки у Франції, бо до Англії відмовили їй візадової візи.

ВІСТИ З ФРОНТУ.

СЕВІЛЛЯ, 23. 9. ПАТ. На всіх відтинках, які опанували повстанці — спокійно. На фронті Гвадалихара національні війська добули цілий інжинірський табор і харчеву базу. В пристанях Хіхон, Сантандер і Більбао закордонні кораблі забирають утікачів. Війська ген. Моля відновили наступ на Більбао. Відділи, що наступають від Тольози сподіються, що стрінуть сильний опір в Ейбарі, де є фабрика зброї. Одначе ген. Моля має дуже сильну артилерію і думає, що опір не триватиме довго. В Мадриді розстріляли підполковника, якого підозрівали у шпигунстві.

ЧЕРВОНІ МІЛІЦІОНЕРИ ГУЛЯЮТЬ ПО КАВАРНЯХ І РЕСТОРАНАХ.

МАДРИД, 23. 9. ПАТ. Комунікати червоних повідомляють, що на всіх фронтах спокійно. Стежам червоних удалося відібрати кілька сіл. Червоний уряд проголосив наказ, щоби члени „людової міліції" ішли на фронт і не вели-чалися зі зброєю по кавярнях і ресторанах.

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ ХОЧЕ ПІДДАТИСЯ.

РАВЕР, ПАТ. По здобуттю Талявери національні війська пішли вже 55 км. у напрямі Мадриду. Кружляють поголоски, що през. Азанья схиляється до здачі, але противиться Кабальєро, який каже, що має ще довольні сил до ведення дальших боїв.

Ґарнізон міста Леріда в Каталонії перейшов на сторону повстанців. Останні бої велися 8 км. від Толеда. В Астурії червоні відступають у неладі.

СОВІТСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ДЛЯ ЕСПАНІЇ.

(РО). Московська преса з 20. ц. м. містить телеграму з Одеси, що відти вийхав перший совітський корабель „Нева", який везе харчі для жінок і дітей Еспанії. (Свої можуть гинути з голоду!). Харчі важать приблизно 2.000 тон і містять 500 тон масла, 300 тон цукру, 225 тон цукрових виробів, какао, молока, консерв і т.д. Це все за гроші совітських робітників.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

Свята в краю.

ДЕНЬ ОБЖИНКІВ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" В КАМІНЦІ СТРУМ.

Багато перешкод і труднощів довелося побороти місцевій філії „Сільського Господаря", заки вдалося зорганізувати і дістати дозвіл на „День Обжинків" камінецької округи. Крім філії „С. Г." організацією свята займалися теж місцева кооператива „Буг" та Районова Молочарня. Варто піднести і працю голови камінецької філії „С. Г." дир. Пекарського Романа, що займався всім з молодечою енергією. В повіті зорганізував і підготовив імпрезу інж. Сосик Мих.

Свято відбулося в неділю 20. вересня. Започаткував його о. д-р Ігн. Цегельський торжественною Службою Божою (в год. 10-ій вранці), на якій старенький о. шамб. Мих. Цегельський виголосив високопатріотичну проповідь. По богослуженні уформувався на церковній площі під проводом енергійного і з посвятою відданого справі д-ра П. Мінка величавий похід, у якому взяла участь поверх чотиритисячна зорганізована маса народу з Камінки і доокольчих сіл. Похід попереджувала дута оркестра з Купча; на його чолі йшли: делеґат У.П.Р. пос. Кузьмович В., делеґат централі „С. Г." інж. Голод та голова місцевої філії „С. Г." дир. Пекарський Р. За ними чвірками поступали відпоручники всіх повітових установ, Союз Українок у комплеті, члени економічних камінецьких установ і відтак довгою пестрою лентою ряди селян з орієнтаційними таблицями. Мило вражали лутові однострої Батятич, дівчата з серпами і косарі в білих одягах з Сільця Беньківа та бадьора постава молоді з Тишиці з прегарно золотими буквами вигаптованим на синьому шовку транспарентом. Підчас походу, крім музики, співали сільські хори Батятич, Колоденця, Полоничної і Тишиці. Похід перейшов у сторону міської площі за рікою Бутом у найкращому порядку, а розтягнувся у двокільометрову ленту!

На майдані над рікою уставлено трибуну, прибрашену нац. прапорами, килимами і портретом батька української кооперації Івана Левитського. На цій трибуні уставились делеґати зі Львова в о. крил. Ю. Дзеровичем і голова філії „С. Г." в Камінці. Перед ними переділював увесь похід у такому порядку: Камінка Стр., Батятичі, Добротвір, Полоничне, Колоденьке, Желехів Великий, Сільць Беньків, Браташі, Соколя, Стрептів, Тадані, Дальнич, Дернів і Тишиця.

Свято відкрив короткою промовою дир. Пекарський, відтак злучені сільські хори відспівали під дир. п. Мартинюка Мик. кооперативний гимн. Посол Кузьмович в імени централі „С. Г." побажав усім пожитку зі зборів і плодів земні. Інж. Голод у ядерній промові підчеркнув значіння організації для нашого селянства і всього народу. По промовах женці-дівчата з Сільця Беньківа відспівали обжинкові пісні та склали вінець колосся представникові „С. Г.". При цім гарний привіт склала Н. Воробець. Від молоді Стрептова такий самий вінець зложила Мел. Зубик.

В другій частині свята відбулися двогодинні поспи сільської молоді. Незвичайно вибивали

ся сільські хори і технікою співу і здисципліну ванням, жаль тільки, що поза кооперативним гимном не виконали більше збірних точок. Хорові продукції були переплітані пописами луговиків і луговичок з Батятич, вправами сокілок серпами (Сілець Беньк.) і китайками (Желехів Зел. і Тадані).

Усе свято пройшло величаво й поважно серед піднесеного настрою. Порядок був зразковий.

НИНІ В АПОЛЬО

JOE BROWN Филя гумору, якого кінематографія дотепер ще не памятала. Геніяльний комік, відкритий Максом Райнгардтом у „Сні Літньої Ночі" (роля Гізбе) у найновішій архикомедії —

ГРІШНИК МИМОВОЛІ.

Серед яких умовин іде культурно-освітня праця?

Громадяни Вільок Мазовецьких пов. Рава Руська належали перед війною до найменш освідомлених, тому, що панувала в них кацапщина. Щойно по війні мешканці села змінилися до непізнання, завдяки енергійній праці свідоміших одиниць в основаному Кружку Рідної Школи та кооперативі. В останніх літах майже усі мешканці села почувають себе вже українцями, більше або менше освідомленими. Зокрема молодь села аж рветься до праці над собою, бо свідома того, що лише свідоме і добре виховане громадянство дасть собі раду в житті і в слушний час зможе послужити своєму народові. При кожній нагоді молодь займається збіркою пожертв потрібних на докінчення будови величавого власного „Народнього Дому" і безплатно працює при його будові.

Праця молоді в селі в очах постерунку державної поліції в Гійчу і він для стероризування молоді переводить поміж нею часті ревізії, особливо поміж тими громадянами, що найбільше посвячують часу цій праці. Що поліція тероризує молодь, на доказ хай послужать отсі дані: Дня 19. червня ц. р. постерункові поліції з Гійча перевели ревізію й арештували Ярослава Возьняка, його брата Андрія, Гринька Іванусу, Дмитра Бабія, підозріваючи їх без жадних на це доказів в битті шиб у місцевої жидівки Рухлі Курцер. Передержавши їх на постерунку, відставили усіх до судових арештів в Раві Руській. Підчас довгого судового слідства, яке тревало повних два місяці і то в часі жнив, яке ведено не лише в напрямі биття шиб, але посуджено їх у приналежності до ОУН, показалося, що підозріння поліції в нічим неоправдані, бо усіх арештованих по переслухані свідків дня 18. серпня ц. р. звільнено на волю.

Тим поліція не задоволилася. При кінці серпня ц. р. знова арештовано секретаря Кружка Рідної Школи, Омеляна Зіньківа під замітом писання якихось відозв до ярославського повіту та контакту із штрайком у тому повіті і відставила його також до судових арештів в Раві Руській, а у режисера аматорського гуртка Кружка Р. Ш. Яцка Андрія перевела в тому часі два рази ревізію, шукаючи за нелегальною літературою. Віримо, що судове слідство покінчиться так як і попереднє справедливістю в суді і Омелян Зіньків небаром вийде також на волю. Всетаки прикро, що поліція з Гійча, яка повинна бути вдоволена з того, що молодь замісць допускатися якихось рабункових нападів та різних псот, як це діялося давно, тепер працює легально в установах законом дозволених над моральним піднесенням свого села, — ставиться чомусь до тої молоді неприхильно і забирає їй дорогий час, засилаючи її до тюрми, хіба лише по те, щоби її психічно зломити.

Інтересовані чинники в цій справі повинні провірити дійсний стан у Вільках Мазовецьких, бо таке поведення постерункових не причиниться ніколи до здорових відносин, навпаки приносить лише велику шкоду, тим більше, що терором ніколи не відбереться охоту працювати над собою і своїм народом. — *С. В.*

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на жовтень 1936 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Нині в четвер, дня 24. вересня у Великім Театрі

виступи МАРІЮША МАШИНСЬКОГО в комедії Дейвіса

„ВСЯКІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ",

В справі еміграції до Франції.

В останніх часах стали по цілому краю ширитися неправдиві вісти про еміграцію до Франції. У висліді починають приїздити до Львова цілі партії наших селян, свято переконаних, що тепер дуже легко можна дістатися до Франції. Бувають випадки, що деякі йдуть десятки кільометрів пішки на те тільки, щоби ще того самого дня вертатись до дому з тим, з чим прийшли.

На запити, звідки довідалися про якісь еміграційні можливости до Франції, одні покликуються на часописи, інші знову на сусідів, що були в місті й таке чули. Які розміри прийняло баламутство, показує такий факт.

До Яворівщини прийшла вістка, що на терені ярославського повіту відбувається рекрутація рільних робітників на виїзд до Франції. Зінтриговані тією вісткою яворівці висилають чоловіка до Ярослава, щоби розвідався на місці про все докладно. Висланець вертає і потверджує цю вістку, з тим, що треба їхати до Львова. І справді за кілька днів приїхали до Львова чотири фіри з кандидатами на виїзд. Розуміється, тієї самої днини вернулись з нічим, непотрібно видаючи останній, може й позичений гріш на підводи.

Причин тієї „гарячки" треба шукати з одного боку в хибній інтерпретації селянами всяких нових подій у політичному житті, з другого боку в несовісній агітації ошуканців. Наш селянин знав, що досі виїзди до Франції впродовж кількох років були утруднені, аж раптом читає в часописах про покращання взаємин між Францією та Польщею й еміграційна комбінація готова. Ошуканці це використовують, а що по селах не сердяги і неодин рад би виїхати, баламутство зачинає своє робити. Звідси поголоски про рекрутації, про сезонові виїзди до Франції і т. д.

Ствердити мусимо, **що у справах еміграції до Франції не зайшла ніяка зміна.** Еміграція дальше обмежена і можуть виїздити лише ті, **що одержали із Франції запотребування або контракт праці.** Вістки про рекрутацію чи виїзди на сезонові роботи неправдиві.

На ще одно треба звернути увагу.

На днях появився розпорядок польського уряду, що не буде признавати сезонових контрактів праці, важних до дня 1. грудня ц. р. і на їх основі ніхто не одержить посвідки на еміграційний паспорт. Цей розпорядок появився у пресі і знову вийшло непорозуміння. Кожний підхопив слово „сезоновий" і набрав переконання, що треба спішитися, бо тільки до 1. грудня ц. р. можна їхати **на сезонові роботи до Франції!**

В дійсності цей розпорядок появився на те, щоби боронити інтересів тих емігрантів, які тепер під осінь дістають контракти праці з шаблоновим речинцем одного року важности. Хто виїхав на весну, цей мав гарантований рік праці, а хто має тепер їхати, то може його стрінути така доля, що дня 1. грудня ц. р. буде мусів вертатись назад до краю.

З огляду на те всі ті, що дістають тепер контракти праці з речинцем важности до 1. грудня ц. р., повинні їх відсилати назад роботодавцям і просити їх продовжити ті контракти на час 12 місяців.

Ще на одно слід звернути увагу. При старанях, щоби дістати контракт праці із Франції, наші селяни дуже часто падуть жертвою визиску, якого спричинниками є різні посередники. За вироблення контракту вимагають великі гроші різні бюра у Франції, що велять собі платити по 400 до 600 зол. від одного документу, а також управляють цей процедер різні ошуканці тут у краю. Селянин платить, але бувають випадки, що контракту не дістає, бо коли дістане, то по приїзді до Франції довгі місяці мусить відрабляти кошти контракту тому господареві, що його спровадив.

Перед тим повинні наші селяни бути обережні й не давати себе визискувати. Одинока рада все порадитися, не вірити неправдивим поголоскам і злим дорадникам і з повним довір'ям відноситися до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами (Львів, вул. Вишневецьких ч. 4, II. пов.), яке має право зінтересованих в еміграції інформувати й давати поради.

—o—

СМЕРТЬ ДІЗЕНГОФА.

В Тель Авіві помер основник і бурмістр цього міста Меїр Дізенгоф

—o—

НОВИНКИ.

— **Уже появився** каледарик для молоді „На Сліді". Дбайливо виданий, багатий змістом, у гарній оправі, необхідний кожному учневі. Ціна 40 сот., з почтовою пересилкою 50 сот. Замовлення слати на адресу: „Вогні", Львів, Чарнецького 26. 2765 1—5

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у виїзній читальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. Всі **шкільні лектури завсіди на складі.** Виїзна читальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 1577 10-10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем порушає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 76-115

— **Новий українець-адвокат у Львові.** На днях переніс свою канцелярію до Львова адвокат, письменник, б. організатор Яворівщини, д-р Роман Секела. Канцелярія міститься при вул. Хоружинів 17, телефон 205-07. 2762

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.** Дня 24. ц. м. в год. 17 відбудеться у Бібліотеці НТШ засідання „Комісії старої історії України" із звітом доц. д-ра Я. Пастернака з його археольогічних дослідів літом ц. р. у Крилосі, Белзі та Коломийщині.

— **Академічні Вечорі в Станиславові.** В неділю 27. ц. м. в год. 18. відбудеться у Станиславові в салі „Народньої Торговлі" виклад д-ра Романа Зубика п. н. „Княжий Львів" (зі світлинами).

— **Світ праці в кодексі зобов'язань.** Відчит на таку тему виголосить мр Генрик Фіш на зібранні наукового відділу Союзу ринговодів у Польщі, що відбудеться 24. ц. м. в салі при вул. Булярда (будинок Промислово-Торговельної палати). Вступ для гостей вільний.

— **Фільософічний зїзд** відбудеться в днях 24.—26. ц. м. в авлі краківського університету під проводом проф. В. Рубчинського та секретаря д-ра Гайцмана. До участи у зїзді зголосилося поверх 300 осіб з Польщі і заграниці.

— **Ліцеї тільки у звязку з гімназіями.** Міністерство освіти вияснило на запити у справі організації ліцеїв, що передбачується творення загальноосвітних ліцеїв тільки в місцевостях, де були повні гімназії давного типу. Такі ліцеї можуть повставати тільки у звязку з новими чотиролітніми гімназіями. Де нема гімназійної передбудови, ліцеїв творити не можна.

— **Краєва хроніка.** В Улашківцях пов. Чортків підчас бійки на дожинках, які влаштував фільварок, Владислав Шидловський пробив ножем у бік постерункового Гвіздалу. — До колектури державної льотерії Н. Кравтера в Бучачі вломилися в ночі злодії й забрали більшу готівку та цілий запас тютюну й інших товарів. — У Шайківцях пов. Чортків приспала земля на смерть Петра Іваняша, що працював у двірському камінедомі. — З мешкання мотовайлика Мошка Фаермана в Бучачі вкрали злодії 1.200 зол., призначених на купно дому. — В Іспасі пов. Коломия добулись до мешкання Анни Держук два озброєні бандити і погрожуючи їй смертю, зажадали грошей. Коли селянка їм відмовила, порізали її тяжко ножем і забрали кілька штук білля та два золоті. Жертву нападу відвезли до шпиталю. — В Кутах пов. Косів арештовано Антона Хшановського, касіра міської управи, під закидом спроневірення 700

зол. на школу громади. — В Тисьмениці пов. Товмач вбито підчас бійки на ринку Миколу Гриневецького. У звязку з вбивством арештовано Петричку й Бабія. — В тартаку Братів Гредлів у Скольому застрайкували лісові робітники, домагаючись підвишки заробків.

— **Тікають з Палестини.** Крізь граничну станцію Снятин—Залуче переїхав транспорт жидівських реемігрантів з Палестини до Польщі числом 130 осіб. Зачувати, що за ними ідуть дальші рееміграційні транспорти.

— **Трагічна купіль.** З Варни наспіла вістка, що 20. ц. м. утопився там Ярослав Бохенський, купаючись у морю. Був сином дра Степана Бохенського, адвоката в Збаражі і числив 26 літ. Скінчивши правничий виділ львівського університету зі ступнем магістра прав, покійний працював у бюрі подорожей Орбіс і став управителем його відділу спершу в Бидгощі, опісля в Катовицях. Недавно вибрався на відпустку до Варни над Чорне Море і тут постигла його трагічна смерть.

— **В гостях у совітських безбожників.** Як повідомляє совітська преса, група французьких музейних експертів відвідала київські музеї і виставу, м. ін. колишню Лавру і музей в б. Софійськім соборі. В дні 14. ц. м. голова українського ВОКС, Величко видав прийняття в честь французьких гостей. Може з французької преси довідаємось, яке враження зробили на них старинні українські церкви, перемінені на музеї.

— **Грабунковий напад на священника.** На дім латинського пароха в Байсцах пов. Пінчів напало 8 замаскованих і озброєних бандитів і побивши кс. Завадзького по голові і плечах, забрали йому з бюрка 500 зол. та годинник. Коли забирали гардеробу зі шафи, кс. З. вискочив крізь вікно і наробив крику. Сполошені злодії лишили гардеробу і втікли з грішми та годинником.

— **Летунська катастрофа.** На полях громади Баїв біля Луцька розбився військовий літак, що попав у повітряний коркотяг. Два летуни погибли на місці.

— **Большевицька гуманітарність.** В ріжних місцевостях совітської України відбувається масова збірка (очевидячки під примусом влади!) для дітей і матерей „трудящої" Еспанії. Як повідомляють „Вісті", в однім Дніпропетрівську зібрано досі 45 тисяч рублів. Отже бачуть чуже під лісом, а не хотять видіти голодних дітей і матерей під носом, бо — таки на Україні...

— **Новий титул у Совітському Союзі.** Центральний Виконавчий Комітет комуністичної партії створив поруч дотеперішнього титулу „народній артист республики", новий „народній артист Совітського Союзу", як вищий від попереднього. Його ц. м. дістало цей титул вісім російських артистів, двох грузинів, одна артистка казакської республики і двох українських артистів Саксаганський і Марія Литвиненко.

— **Новий рекорд лету.** Совітський летун майор Юмашов знявся на літаку „А 6" з чотирома моторами, узявши з собою 10 тонн вантажу, на висоту 6605 метрів. Щойно в Парижі міжнародня летунська комісія рішить, чи цей рекорд признають.

— **Потонули ісляндські човни.** Із столиці Ісляндії Рейкявіку виїхало минулого тижня на море 5 човнів із 50 рибалками і не вернулися. Імовірно несподіваний буревій затопив їх.

— **Відбудова Киева.** Із ленінградської „Правди" довідуємося, що тепер перебудовують та відмовляють Київ, який за останні роки щораз більше занепав і став страшенне брудний. Великі зміни поробили на Подолі; на місце відомої „толкучки" (т. зв. контрактової площі) влаштували кленовий парк. Малі вулички скасовані та перемінені на бульвари. На Володимирському горбку вибудували дім з осідком Центр. Комітету Комуністичної Партії та совіту комісарів. На Подолі вибудували дворець для кораблів і човнів. Правий беріг Дніпра, що прилягає до Подолу обведений гранітом; збічча міста над Дніпром перемінені на твердиню. „Поділ" зветься тепер „Петрівкою"; є там усякі промислові фабрики.

— **Цікаві чеські виклади.** Чеська преса приносить цікаву статистику викладів і народнього університету ім. Масарика у Брюні за останній рік. Найбільше слухачів ходило на такі виклади: „Нова Росія в її літературі" (940), „Фройд і майбутнє" (821), „Чи прийде нова культура" (805), „Подорожні враження лікаря в Китаю" (780), „У що вірить европейська молодь" (709), далі „Диктатура — за і проти не", „Расова гигієна та стерилізація". Самі заголовки вказують, що виклади всі заторкують дуже актуальні питання.

— **Львівська сенсація.** Донька відомого кількакратного англійського міністра та дитько мата Черчіля вже вдруге стала темою для всеї преси. Рік тому вступила вона до одного кабарету з ревією як танцюристка. Цими днями виїхала вона несподівано до Злучених Держав, щоб узяти шлюб з американським актором Вік Олівіером, з яким познайомилася минулого року в Льондоні. Скандал вийшов з того, що вона не повідомила про це своїх батьків, тільки виїздячи залишила лист до своєї мами. Сара (таке імя прибирають в Англії теж хрестілянки) Черчіль знала, що її батьки не годяться на це подружжя, тому, що Олівіер має 38 літ, а вона всього 21. Молода артистка виїхала майже без грошей, дістався телеграму з Нью Йорку. Кажуть, що родина вислала за нею її брата, щоб пробував її переконати, що це подружжя для неї невідповідне.

— **Успішні вакації.** Французькі залізниці видали за місяць серпень 325.000 полекшевих білетів для осіб, що виїхали на відпочинок. Міністер спорту та відпочинку (бо й такого має Франція) хоче знижкові білети поширити ще на робітників чужинців і давати їх в зимі для аматорів спорту. У звязку з тим залізниці хотять продавати теж небувало дешеві спортові костюми.

— **Украв міліон** французький поштовий урядовець Анрі Мішон, попросту з цілим мішком. Було це кілька місяців тому. Поліція не найшла спочатку ніяких доказів його вини, хоч і підозрівала його. Він станув перед судом і його звільнили. Та ось кілька днів тому його арештували, бо він нехотячи вбив одного чоловіка. Коли шукали за зброєю, найшли в його портфелі посвідку на 500.000 фр., яку він зложив в одному бельгійському банку. Крім цього його нареченна віддала поліції 20.000 фр., які він передав їй у день арештування. Найдивніше в тій історії те, що згідно із законом не можна потягати до відповідальности того за ту саму провину, за яку його суд раз звільнив. Суд буде імовірно судити Мішона за те, що він був співучасником крадежі і сховав гроші.

— **Ріжні вістки.** У Відні в санаторії помер колишній президент Греції Заіміс у 81 р. життя. — Відомий американський боксер Макс Бер заявив, що візьме активну участь у президентській кампанії в користь Рузвельта. Головою міжнародніх письменських союзів „Пен Клюбу" став на місце Уелса — франц. письменник Жіль Ромен. — У Дітройті помер російський композитор і диригент Осип Гаврилович, що жив в Америці від 1914 р. і заснував у Дітройті симфонічну орхестру; був теж диригентом у Філядельфії; женатий із донькою Марка Твейна, співачкою. — Союз бельгійських робітничих синдикатів майже одноголосно висловився проти единого фронту з комуністами. — У франц. містечку Маальсор поставили памятник Перові Понісон-Терайль, авторові дуже популярних „Мандрівок Рокамболя"; Терайль колись дуже плодовитий письменник, багато заробляв, славився своєю елегантністю і страшними помилками, які траплялись у його повістях, писаних поквапно. — У Кельні арештували австрійця Кеніга, що був спеціялістом фальшування почтових марок. — У Празі вмер відомий югославянський політик Прибалевич.

—o—

З театру.

Великий Театр: „Коріолян",
трагедія на 5 дій Шекспіра.

Чи саме „Коріолян", а не іншу Шекспірову пєсу вибрали на репрезентаційну виставу нового театрального сезону з огляду на дєяку її актуальність? Коли пєса починається від масової демонстрації римського простолюддя, що домагається хліба з державного шпіхліра, на мить пригадуємо собі сучасні масові виступи звязані із безробіттям і страйками. Та виступ Коріолана — ворога хапкої та химерної маси, вже мало чим нагадує сучасні повоєнні обставини. Історія цього римського героя з V-го віку перед Хр. була така своєрідна, що Шекспір беручи матеріял із життєписів Плютарха небагато потребував у ньому зміняти, коли хотів зобразити долю воїна всіх часів, що через надмірні гордощі запропащує свою карієру, особисте щастя, навіть придбану військову славу.

Питання, що так цікавлять сучасників про демократію та диктатуру, відходять у Шекспіровій пєсі на другий плян перед особистою трагедією надмірно гордої та себелюбної людини, що не хоче виконати навіть звичайної формальности, коли має сказати до юрби кандидатську промову. При кінці трагедії ворог Коріолана — Авфідій так характеризує його вдачу:

Дрогобич Львів
БУДИНІ
Дригці, Галяретки овоч., Олійки.
2629 4-10

Спершу він з честю працював для Риму,
Але не вмів він однаково рівно
Почесний ріжних у руках тримати.
Чи це пиха, що часто пориває
Людей за межі щасної їх долі,
Чи неспромога свій здоровий розум
Як слід прикласти до нових обставин,
Коли над ними панував він, — може
Природа не дозволяла бутим тим, чим
Був він.

Ані зложити свій шолом залізний
На мягке крісло, начеб шепотіла,
Що підчас миру можна панувати
Так само строго, як і в час воєнний.

Коріолян утративши симпатій серед маси і прогнаний з Риму, переходить до своїх учорашніх ворогів і як їх полководець веде війну проти своєї батьківщини. Хоч видається, що він виполов із себе всі давні патріотичні почування, в останній хвилині заломлюється від благання своєї мами та жінки, щоб згинути з рук Авфідія.

Пєсу режисерував великий майстер свого діла Л. Шілер, але цим разом забракло йому розгону, щоб обновити її новим підходом. Масові сцени тільки у двох місцях на мить зацікавили авдиторію; арештою вони пригадували інші подібні вистави, де крик, гамір і метушня заступають класичну ясність акції. Тими самими хмарами, що ми їх бачили у „Дзядах" і „Небожеській", сильним вітром на сцені та музичною увертурою не можна заступити самої дії, що тягнеться повні 4 години і томить усіх до краю.

Страхоцький — дуже інтелігентний артист, що грав заголовну ролю, не мав у своїй появі ґої фізичної сили, яка дозволяла би вірити в його чудеса хоробрости. Всі інші артисти — зе менше вдатні у своїх ролях почували себе, ніби в чужому світі — попросту у старій „клясичній" пєсі, яку невідомо, як тепер грати. І Сольська в ролі матері Коріоляна не могла добути в рішальній сцені потрібного враження, щоб зрозуміти розкаяння Коріоляна — вона вже зовсім не володіє голосом і ледви її чути. Добрі декорації теж не давали нам нового сильного враження, яке повинно було йти від сам. Добрі декорації теж не давали нам нового сильніше.

м. р.

Конкурс.

Повітовий Народний Комітет УНДО в Тернополі розписує конкурс на організатора Лугів, який рівночасно провадив би повітову канцелярію. Вимоги: партійна приналежність і бесідник. Умовини разом з референціями надсилати до дня 5. жовтня 1936 р. під адресою: Іляріон Брикович, вул. Мандля 12. 2755 3—1

Дописи.

НАРАЇВ к. БЕРЕЖАН.

Культурно-освітне життя. Дня 20. вересня ц. р. відбувся в Нараєві к. Бережан ювілей 100-літнього істнування місцевої церкви. Після богослужения, в часі якого співав хор читальні „Просвіти" під управою студ. теольогії Гр. Янчишського, відправлено панахиду за основників та добродіїв церкви. Вечором того дня відбувся концерт у власній читальняній домівці. У вступнім слові місцевий парох о. Микола Вергун змалював ролю церкви в житті українського народу, опісля переповів подрібно історію теперішньої церкви, побудованої в 1836 р. після знищення грізною пожежою в 1817 р. церкви деревляної. Потім слідували точки хорові та декламації. Хор під проводом згаданого диригента відспівав цілу низку відповідних пісень. Дві точки, а то: „Боже великий единий" та „Засяло сонце золоте" бережанське старосвітство очеркнуло з програми. З деклямацій виголошено „Гимн в честь Царя Христа" та спеціяльно на цей день церкви", який гарно виголосила молоденька декляматорка Ів. Куцій. Цілий обхід та інші імпрези увінчує невеличкий гурт ідейних людей, згуртованих в читальні „Просвіти". Тому три тижні той самий гурт відіграв дещо „Верховинців". Один з аматорів, 22-літній молодець Петро Фадик зійшов несподівано зі світа, побитий тяжко невідомими побратимами присілка. Лани, які замість зужити свої сили на культурну працю, виробляють бешкети. Чи за мало ще винищують нас чужі? Чи Каїни в нашім народі не перевелуться?

в. ц.

РАВЩИНА.

Посвячення церкви в Потеличі. В неділю 30. м. м. відбулося у Потеличі торжественне посвячення новозбудованої церкви Пресв. Трійці. Будову одної з кращих церков в повіті проекту інж. архітекта Од. Пежанського розпочав церковний комітет іще в 1928 р. Як виказує касове заложення, кошти будови церкви, крім власного матеріялу виносять кількість 200.000 зол., з того громадяни Потелича зложили 139.500 зол., місцеві установи 500 зол., а решту 60.000 зол. осягнув комітет з продажі церковних грунтів. Нагляд над будовою церкви виконував будівничий Гр. Назаркевич з Ярослава, звізки були також робітники. На свято загостили до Потелича Ексцеленція Йосафат Кощловський і двох крилошан, а самі: о. Іван Качмар і о. В. Грицуляк. Преосвященного Владику привітав на границі місточка відділ кінноти, зложений з потелицької молоді під проводом дпр. М. Чіха. З черги у місті витали Владику жиди, а перед церквою при гарно прибраній національними красками брамі, окруженій церковними процесіями з поблизьких сіл, майже всі з прегарно вишитими хоругвами в числі 90, привітав від духовенства, парохії, церковних братств і культурно-освітних установ місцевий парох о. декан Михайло Дорощький, від комітету будови церкви п. Степан Лелик, а від дітвори з місцевої захоронки маленька Юльця Колієвич, якої привітом епископ був дуже зворушений. По привітанні Преосвященний привитався з духовенством і з процесією увійшов до прегарно збудованої церкви. Тут Владика при співучасті двох крилошан, 5 деканів, 25 священників і 2 богословів посвятив престіл, а потім церкву, при чім у приступній формі пояснив народові обряд посвячення. Опісля Владика при співучасті о. крилошанина Качмара і о. декана В. Гучка та двох діяконів відслужив Архієрейську Службу Божу. По святому Евангелію о. Анатоль Козак виголосив проповідь, у якій вказував значіння церкви для народу взагалі та перервав історію будови церкви у Потеличі. По Службі Божій сам Преосвященний в обширній і приступній науці підчеркнув значіння: живого храму в душі людини, католицької віри як одинокої сили українського народу, а зокрема пояснив любов Бога і ближніх та любов народу до своєї батьківщини. По науці Преосвященного о. декан Дорощький подякував Владиці та всім присутнім за увеличання свята, а при тім зазначив, що лише згода будує храм для Бога і храм для народньої долі. Підчас свята співав місцевий хор під управою п. Мастіхаша. Тому, що на дворі була чудова погода, у торжественному посвяченні церкви в Потеличі взяло участь поверх 10.000 громадян з цілого повіту і свято вийшло дуже величаво.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

ТУРЧАНЩИНА.

Зразкове село. Вовче — це типове гірське село, що тягнеться 5 км. над Дністром, який випливає 2 км. за селом. На перший погляд воно нічим не ріжниться від інших гірських сіл Турчанщини, що тягнуться кількометрами, здебільша в долинах рік, з прегоганими дорогами (хоч довкруги повно каміння), однокімнатними хатами-хижами і з бідним населенням, яке винищують постійно пошесні недуги (напр. тиф). Тому в Турці побудовано біля загального шпиталю спеціяльний павільон для недужих на тиф і він заповнюється головно з весною, коли не стає вже ні паленят (хліба) ні „булі" (бульби), щоби підкріпити організм виснаженний постійним недоїданням. Земля тут родить дрібний вівсик, жито і „булі" лише тоді, як селянин щороку добре вгноїть або зробить любінь та ще додасть тісанини. Але на закупно штучних погноїв не стати бідних селян тепер, коли заробітки по лісах дуже зменшились, а зате зросли непомірно податки з різними додатками, головно з повстанням збірних громад. Для ілюстрації вистане згадати, що на вдержання збірних громад наложено на селян у Турчанщині тягарі майже у висоті 70 проц. державних податків, не вичисляючи сюди додатків до державних податків. Тому уряд мусить негайно скасувати збірні громади, якщо не хоче ще більше заогнювати нездорових відносин по селах, які на Підгірю дійсно жахливі. А тимчасом великі природні богацтва не використані, бо населення на Підгірю темне і не зорганізоване. Неграмотність збільшується ще й тому, що нечисленних українських учителів переносяться далі на захід, школи спольонізовано, а вчителі поляки ледви читати і писати навчуть дітей, не розуміючи мови, витрачують увесь час на „społeczну działalność" по „Стшельцах" та інших польських організаціях, куди втягають наших людей. Тому тепер такі необхідні по наших селах активні інтелігентні одиниці, які зорганізували би наших селян в культурно-освітніх та господарсько-кооперативних організаціях і своїм прикладом дали би зразок, як треба робити, щоб не тільки вдержати рідні установи, але й розбудувати їх, щоб вони справді виповнили свою ролю. — Село Вовче дістало такого ідейного й активного провідника-дідича в особі вже старенького вже о. сот. Василя Яремкевича, який поверх 25 літ оре переліг на Підгірю. Наслідки його муравлиної праці величезні. Досить згадати, що завдяки його діяльности три тисячі його парохіян — це свідомі національно селяни, які мають і читальню „Просвіти" і кооперативу „Згоду", що відкрала свою філію в нижньому кінці села. Читальня і кооператива приміщуються у власному Народньому Домі. Одна стара церква вже перебудована, а друга з XVII в. зі стародавніми іконами, збудована в гарному бойківському стилі, теж йде на віднову. Львівну частину громадянської праці виконує тепер на старости літ о. сов. Яремкевича разом з ним пчі М. В. Наслідком цього Вовче вже найсвідоміше село у Турчанщині та справді в її околицями. Ця свідомість селян ще більше гартується, бо вони бачать, що для 25 родин колишніх німецьких спольонізованих кольоністів відкрито окрему польську школу тоді, як для дітей понад 400 родин українців заміненo українську школу на утраквістичну, отже теж польську, до якої не посилають своїх дітей ні поляки ні навіть жиди. До того перенесено українця учителя Хаджая в корінну Польщу і насильно розділено з дружиною, теж учителькою, яка залишилася на посаді у Вовчім. Цю „політику" бачить селянин і тому ще більше гуртуються біля своїх невтомних провідників. Цього літа вперше улаштовано в с. Вовчім дитячий садок (перший взагалі у Турчанщині), який проломив лади. Садівничка пна Дорця Лотоцька зєднала собі своїм умілим проводом загальне признання так, що матері після гарного попису своїх дітей 30. м. м. рішили на другий рік засновати у Вовчім аж три дитячі садки, щоб могли ходити всі діти. В неділю 13. ц. м. п. Д. Лотоцька підготовила ще концерт стрілецької пісні з дорослом, який пройшов теж з повним успіхом. Реферат про стрілецьку пісню виголосила сама садівничка. З черги слідували продукції мішаного хору, який відспівав гарно три пісні. Були теж три деклямації. Добре випала теж ритмічна вправа дівчат до пісні „Вилиш брате мій". Та найбільше подобалися усім „Гагілки", які на домагання публіки треба було повторити, а деякі співаючо навіть третій раз. Концерт закінчився відспіванням національного гимну, підчас якого демонстративно вийшли зі салі дві учительки польки та учитель поляк, а за ними кілька осіб з польської молоді.

ТЕРНОПІЛЬ.

Будова захисту. Філія Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодю в Тернополі від 1917 р. удержує захист для сиріт, що його ведуть Сестри Служебниці. Захист був примішений даром в домівці фондації кн. Острожського, а якій перед війною містився приют для старців-міщан. З тої причини фондація кн. Острожського не могла зовсім сповнювати своїх статутових завдань та старалася про те, щоб згадана філія для свого захисту знайшла інше приміщення. В тій цілі купила для неї і дарувала їй піяморгову площу при вул. кн. Острожського в Тернополі напроти польської захоронки, а надто управа фондації обіцяла причинитися одноразовим більшим датком на кошти будови. Цю роботу вже розпочато і вимуровано фундаменти під одноповерхову будівлю, у якій знайдуть приміщення сиротський захист (захоронка) і передшкілля. Управа філії вистаралася у воєвідському уряді про дозвіл на збірку до кінця цього року на терені цілого тернопільського воєвідства і вже кільканадцять пань з Тернополя виїхало до поодиноких міст і повітів для переведення цієї збірки. Кошти будови дійдуть до яких сорок тисяч, і покрити їх треба виключно зі збірок. Національна вага цієї установи для Тернополя й Тернопільщини дуже велика і управа Філії має надію, що ціле громадянство тернопільського воєвідства своїми пожертвами до рук збірщиць на цілі будови довізки для захоронки підтримає нелегку працю філії та допоможе до того, щоб ще перед зимою поставити мури і покрити дах.

—o—

Спорт.

КРАЄВИЙ ПЯТИЗМАГ.

В днях 26. і 27. вересня відбудеться на грищі Сокола-Батька краєвий пятизмаг мужчин і жінок. Рівночасно відбудуться легкоатлетичні змагання мужчин II. кл. в конкуренціях: 100, 300, 1500; 4 ÷ 300 ÷ 200 + 100; скок удовжінь з розбігом і з місця, скок увисочінь, мет диском, стусан кулею, мет ратищем.

Зголошення слати на адресу Спортового Союзу до дня 24. IX. Організацією займається У.С.С.К.

ВІДБИВАНКА.

Недавно покінчилися змагання за першенство Львівщини у відбиванці жінок. Почесний титул чистця добула дружина „Дніпра" з Винник, що перемогла УССК 2:0 і відмолоджену дружину Плаю 2:1. Ці останні змагання були дуже цікаві. Плай після виграного першого сета був і в другім і в рішальнім третім сеті дуже близький перемоги, але його молоденьким змагункам забракло рутини, щоби виграти тяжкі деперуючі змагання. Новий мистець Львівщини — Дніпро — це відома добра дружина, що відданна вже претендує до мистецтва.

ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ „УКРАЇНИ".

Внутрішньо-клюбові змагання наколесників С. Т. „Україна" відбулися в понеділок 21. ц. м. на стрийській шосі, на просторі 30 км. Зголошених було 9 змагунів. Зараз по старті змагуни поділилися на дві групи. Перша група зложена з трьох змагунів зі Шевчуком на переді їде рівним темпом. Другу групу провадить Когут, однак на 15 км. Левицький минає трьох останніх і доганяє Когута. На жаль розбивається на злій дорозі і відпадає. Шевчук збільшає на півметку темпо і приїздить до мети перший. Щойно по трьох хвилинах впадає на метУ Масляк і Лисик, який хоч двічі упав, кінчать біг на третім місці. З інших змагунів дуже добре заповідається Барвінський. Недостачь рутини й рівного темпа не позволили йому занять доброго місця.

1) Шевчук Осип 1 год. 1.45. 2) Масляк І год. 4,35. 3) Лисик 1 год. 5.15, 4) Когут.

Пригадуємо, що змагання наколесників зв. мандрівну чашу п. Осипа Стефановича на довжині 70 км. відбудуться 11. листопада ц. р.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Сян — Чувай 76:83.

В цих змаганнях мав Сян перевагу в бігах, а Чувай у метах. Організація доволі добра, гриште погане. Технічні виспіли такі:

Біг на 100 м. 1) Мартинович (Сян) 12.5 с., 2) Папінко (Чувай). 3) Опока (Сян).

1500 м. 1) Судик (С) 4.56,8, 2) Попель (Ч), 3) Рузумкевич (Ч).

4 × 100. 1) Сян у складі: Турко, Бінщький, Славко, Романець — 49.8. 2) Чувай у складі: Криськів, Попель, Вацек, Папінко.

Мет кулею. 1) Білян (Ч) 12.02, 2) Славко (С) 11.11, 3) Догун (Ч).

Диск. 1) Догун 30.69 м., 2) Білян, 3) Криськів.

Ратище. 1) Криськів (Ч). 2) Славко (С), 3) Білян (Ч).

Скок увисочінь. Всі три місця Чувай.

Скок удовжінь. 1) Славко (С) 6.15 м., 2) Кобежинський (Ч), 3) Турко (С).

КОПАНИЙ МЯЧ.

САМБІР. ДНІСТЕР — Ж. К. С. 2:1 (0:1).

Українська дружина запевнила собі перемогу в останніх хвилинах гри.

БЕСКИД — БИСТРИЦЯ 3:3 (2:1).

Перші осінні змагання за мистецтво б-кляси розіграв Бескид із найсильнішою дружиною. Бескид повинен був виграти, але перешкодив цьому суддя п. Вайнтрауб. Глядачів приблизно 700. В Бистриці грав б. грач України Січ і Цибрух з Чорних.

В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ ГРАЮТЬ:

Окружна Ліга: Україна — Р. К. С. на Богданівці.

Ц-кляса: Луг — Гоголь і Зоря — Стшелец.

В Коросні — Легія — Сян.

В Станиславові — Пролом — Стшелец Раз-Два-Три.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЗАПИСКИ ЧИНА СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО. Том VI. Вип. 1-2. Накладом Редакції „Записок ЧСВВ". Львів 1935. Видавець і редактор: о. Йосафат Іван Скрутень ЧСВВ. Зміст: **I. Статті:** С. Федоров: Боротьба за межі в степовій епархії XIII—XIV ст. — Д. Олянчин: До історії торговлі Руси-України з Балтикою, зокрема з Старгорода з Кенігсбергом наприкінці XVII й поч. XVIII ст. — І. Крипякевич: З історії міста Жовкви. — М. Голубець: Завдання дослідів над українським деревляним будівництвом. — М. Андрусяк: Боротьба за єпископську катедру. — **II. Матеріяли:** М. Андрусяк: Матеріяли до історії львівського епископства в 1667—1677 р. — І. Огієнко: Воронівська збірка про Орлика. — П. Хрущ: Деякі Мазепіяна краківських бібліотек. — А. Годинка: Переписка єп. М. М. Ольшавського з ігуменами ЧСВВ. — **III. Місцевзнав:** І. Огієнко: Розмежування пам'яток українських від білоруських. — І. Мірчук: Христіян Вольф та його школа на Україні. — Б. Крупницький: Теофан Прокопович і шведи. — Т. Коструба: „Середньовічна традиція" пласневсько-піларецького монастиря. — о. І. Луб ЧСВВ: Лаврівський помяник XVII—XIX вв. — о. В. Толочко: „Остінній василіянин із Литви". — О. Переяславський: Україна XVII віку в світлі тогочасного Заходу. — А. і В. Зайкини: Матеріяли до бібліографії української історії 1930—1931. — **IV. Бібліографія. — Огляд надісланих книг.** Стор. 480, вел. 8°. Ціна 30 зол.

Отсей новий том „Записок ЧСВВ" відзначається не меншим багацтвом матеріялу, як усі попередні. Шкода тільки, що це цінне наукове видавництво появляється неперіодично (зате грубезними томами). На нашу думку було далеко доцільніше, якби „Записки ЧСВВ" виходили періодично, напр. як квартальник: тоді здобувані вони значно більше передплатників, отже й більше поширення, не кажучи вже про те, що як періодичне видавництво могліб відгукуватись на кожну важнішу актуальну наукову проблему.

Останні новини.

на сукні, комплєти і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	1.80
Вовна на комплєти	3.50	Камгарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничку	4.80	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і білі на 30 прц. дешевші.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ГУСЯТИН:
24. IX. Лев з Абісинії.
25. IX. Бешкет у раю.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.
Делятин: „Камо грядеши" (Quo vadis).
24. IX. Вініцій і Лігія.
25. IX. Смерть Нерона.
Надвірна: „Камо грядеши" (Quo vadis).
26. IX. Вініцій і Лігія.
27. IX. Смерть Нерона.
Битків: „Камо грядеши" (Quo vadis).
28. IX. Вініцій і Лігія.
29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Голгота".
З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:
Четвер, 24. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Різнородностей
Нечинний.

Кіна.
АПОЛЬО: „Грішних проти волі".
АТЛЯНТИК: „Химери маркізи Помпадур" із Сезаном і Чеховою.
ВАНДА: „Пронохатор Азев".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінас".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мендональ.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шірлі Темпль.
МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (кольорове) і додатки.
МІРАЖ: „Нужарі" обі серії.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Рапсодія Балтику".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: „Останній роман породи (вперше у Львові).
РАЙ: „Кохаяий збігочник" з Аннов Ондра.
СВІТ: „Кохаяий збігочник" з Аннов Ондра.
СТИЛЕВЕ: „Золота дівчина" ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Пострах Мексику" і ревія.
ХИМЕРА: „Пажове в шаландрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 3.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 24. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Брамсові пісні, Генель сопран. 19.10 Сп. ресіталь. Меркер сопр., 22.10 „Валькірія" оп. Вагнера, Кошиці (259,1) 18.00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 17.15 Сольо на кларнеті, 17.55 Сучасні пісні, 20.30 „Сирано де Бержерак" вид. на осн. Ростанда в муз. Недбали і Ферстера, Париж (1648) 12.15 Легка музика. 17.00 „Севільський цирульник" пєса Бомарше, 20.45 Театр Ґвіш, 21.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 18.00 Нар. музика, 20.00 Концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 17.00 Скрипка, баритон, фоот., 17.30 Скандинавські нар. пісні, 19.15 Концерт на орг. і форт., б-дур Моцарта, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.40, 18.00 Музика, 19.30 Новацькі пісні, 21.00 „Ярмарок" ком. оп. Г. Бенди, **Мінхен** (535,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Розр. концерт, 16.30 Камер. концерт, 20.10 Фант. симфонія Берліоза, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Ідь без капелюх Д'Орфея" комедія Раккіа, **Рим** (420,8 17.10 Орк. концерт, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Пилля де Монмі" оп. Дж. Маріануцця.

П'ятниця, 25. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.35 Пісні 4-х століть, 19.30 Баркі мельодії, розр. концерт, 20.40 Сучасна музика, 22.10 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17.10 Смичк. квартет Едуард Херубіна, 19.10 Нар. пісні, 0.45 „Мандрівка панни Бручка" оп. Янчека, **Париж** (1648) 11.00, 13.00, 17.30, 18.30 Концерт, 20.00 Корсиканський фольклор, **Білгород** (437,3) 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 19.20 Мельодії скрипки, концерт симч. орк., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Дитячі пісні, 18.30 Бетовенові твори, 20.10 Мельодії в сумерку, орк., **Мінхен** (535,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Тромсм. з Інсбруку: Розр. концерт, 20.10 Музика, пісні, рецитації, **Міляно** (368,6) 11.40 Трио, 13.15 Камер. музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Оперетка співочі" оп. Конятія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 24 вересня 1936.

6.30 Ранішня вид., 6.33 Руханка, 6.50 Оркестра з гр. пл. (у програмі: Ферарі „Спогади з України") 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на вині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. дашкіл, 11.30 Муз. поранок для шкіл молоді всенодних шкіл, орк., спів, 11.57 Сигнал часу, 12.03 К. Гольдмарк Увертюра до оп. „Сакунтала" з гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орк., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 „В Еспанії", гр. пл., 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Як я полював на здохлого крокодила", оп. для дітей, 16.00 Концерт орк., 16.45 Вражіння з фр. армії, 17.00 Концерт орк.; у перерві свої Ґрієг. Бернара, 18.00 Чому сусп. змагання часто марнуються, 18.10 Сільва рерум, 18.15 Самітники, лучіться, 18.25 Легка музика з гр. пл., 18.35 І. Бжоза: Фрагм. із пов. „Чиншова камениця", 18.45 Програма на завтра, 18.50 Реклам. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Театр Уяви: „Сеанс", 19.40 Маловідомі балети у вик. конер. орк., 20.30 Техн. скриньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Місса про паце" Ф. Новоневіського, 22.00, 22.10 Спорт, 22.10 Танк. музика з гр. пл.

П'ятниця, 25. вересня 1936.

6.30 Ранішня вид., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.40 музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл. 11.30 „Серед досконту машин", „Як повстає шк. книжка", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Турист. інформатор, 12.06 Життя товариств. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Оп. музика з „Ля Скалі", гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Госп. вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Листові твори на форт., 16.45 Макашевичі, невідоме Полісся, 17.00 Орк. концерт, 18.00 Барсельона підчас спокою, 18.10 Брамсова хвилина з гр. пл., 18.25 Програм. скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.45 Гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Танк. музика, рефрени, 20.00 Арії та пісні у супр. форт., 20.30 „Лекція географії", Б. Пруси, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орк., смич. квартет, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Мельодії Чайковського з гр. пл.

Радіокутик.

ЗИМОВА ПРОГРАМА ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ.

Рамова програма на зимовий сезон 1936-37 р. входить у життя від 4. жовтня і буде обовязувати до 29. травня н. ф. ближчого року.

Ця програма, як і дотепер, буде лише в неділю й іншою у звичайні дні.

У свята в т. регіональні радіостації працюватимуть б з перерви 15 годин на добу, при чому Варшавська радіостація ще пів години довше, тобто до 23.30. Свою працю в неділі і свята радіостації починатимуть в год. 2.00.

У звичайні дні Варшавська радіостація буде чинна на 11 годин і 40 хвилин, а в суботи — 12 годин і 10 хвилин.

Регіональні радіостації мають працювати на одну годину довше в часі обіду, кінчаючи свої трансмісії вже в год. 23.00, за виняткоч субот, коли всі стації будуть чинними до год. 23.30.

Програму звичайних днів поділено в Варшавській радіостації на відтинок ранішній від год. 6.30 до 8.10, відтинок полудневий — від год. 11.30 до 13.00 і відтинок вечірній — від год. 15.00 до 23.30.

У регіональних радіостаціях, залежно від місцевих умовин, матимуть місце, подібно як і в літній програмі, деякі відхилки у годинах почаття і закінчення авдицій та в додаткових полудневих концертах.

Подібно, як і в літній програмі, живе слово буде більш скупчене, при чому буде рішати близькість змісту належних відчитів та категорія слухачів. Музичні відтинки будуть значно поширені. Довжина поодиноких авдицій буде багатися від 5 хвилин до 2 годин 30 хвилин. Регіональна година буде поділена на два відтинки, вечорковий і пізніший. Це буде згідно з бажаннями регіональних радіостацій, які крім того мають розпоряджати двома довшими відтинками в тижні в годинах вечірніх у неділю від год. 19.15 до 20.25 і в середу — від год. 19.20 до 20.30.

Авдиції для села будуть висилати так, як і літом, в годинах ранішніх і полудневих у святочні дні, та в полудне і в вечір в дні звичайні.

Технічні скриньки будуть дьокальні для кожної радіостації.

Слуховища будуть надавати в неділю не в часі перерви музичного ранку, але в годинах пополудневих. Крім того слуховища будуть розкладані цілого тижня. Почуємо їх у неділю раз на місяць, у вигірки на зміну з літературними вечорами, у четверги тричі на місяць і раз на місяць у середу, як слуховище експериментальне.

У зимовій програмі зовсім не буде лекцій чужих мов, бо у дотичасових розмірах вони не привязили радіослухачам користи.

У зимовій програмі будемо мати майже 60 проц. музики чистої, 14 проц. мішаних авдицій і 26 проц. мовних авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.33—89.40, Дол. американські 5.31.25 — 5.27.50, Долари кан. 5.31.50—5.37.50, Фльорени голланд. 361.05 — 359.30, Франки фр. 35.02 — 34.86, Франки шв. 173.39—172.55, Фунти англ. 25.96 — 25.80, Гульдени данцігські 100.20 — 99.20, Корони чеські 20.00—19.50, Корони данські 120.29 119.45, Корони норв. 135.43—134.45, Кор. шв. 139.03—138.05, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.83—11.50, Марки нім. 136 — 133, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 101.50, 100.50, Цукор 27, Вугіль 14.75, Лідьпон 13.45, 13, Сталеранонічі 34, 34.25, Гранта 72

Папери.

3 інвест. 1 ем. 62, 5 конв. 51, 51.50 5 зал. 51.50, 7 стаб. 55.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65

Збіжжя.

Ціни ньоко Львів	від	до
Пшениця одн.	22.00	22.50
Пшениця зб.	21.25	21.75
Жито І	15.25	15.50
Жито ІІ	15.00	15.25
Ячмінь одн.	17.25	17.50
Ячмінь на пливо	16.50	16.75
Овес І	13.50	13.75
Овес І а	13.00	13.25
Овес ІІ	13.00	13.25
Овес ІІ а	12.25	13.00

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 22. IX. 1936.

			Ньоко ст. заладов.
Пшениця збірна	750 гр/л.	5%	20.75 зол.
Жито збірне	700 „	5%	14.— „
Ячмінь збірний	623 „	6%	15.50 „
Овес надощений	450 „	8%	12.— „
Гречка збірна	650 „	10%	17.50 „

Всі роди збіжжа подорожали. Тенденція дальше сильна. На біржі велике ожиданна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 21. вересня ц. р. кооперативи платили за ньоко Львів.

1 кг. масла десертового бльок.	
1 без опакування	1.95 зол.
кг. масла десер. бочкового включно в боч. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.00 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. яець	3.40 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і яйця зниження.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в четвер і пятницю цього тижня приймає птицю, але виключно першої класи, по нижче поданих вимогах і платить за 1 кг. живої ваги ньоко подвір птахомясарні пл. Більченського 3, такі ціни:

Кури І. кл. без остріг від 1.80 кг. вгору	1.09 зол.
Курята І. кл. бідо й жовтоніжки без остріжок від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщені І. кл. від 1.60 вгору	0.85 „

Слабших сортів рішуче не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Видія Філії Охорони і Опіки над Молодю складає замісць вінка на могилу бл. п. Евгена Перфецького 12 зол. на бідні діти з Порадні. 2764

Мирослава Качоровська і др Константин Кебало складають з нагоди свого вінчання 25 зол. на „Рідну Школу" і 10 зол. на Укр. Інвалідів.

МЕШКАННЯ

ВИГІДНЕ мешкання 3 кімнати кухня з комфортом, сонячне, на свіжому повітрі для емеритів зараз до винайму в Старім Самборі. Ближчі інформації у пароха. 2758 2—3

СИКСТУСЬКА 14. Чотири, три кімнати з комфортом, комплетно відновлені на мешкання або бюра та 2 кімнати на бюро або робітню до винайму. 17/57 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

БОГОСЛОВ шукає лекції з нижчих кляс гімназійних чи провінції. Зголошення в умовами: Філія „Просвіти" — Глиняни (Glinjany). 2763 1—2

КУПНО - ПРОДАЖА

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні меблі фірмою, накладки, таблети від найдешевших до найвибагливіших за безцінь — Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 1-1

НОВУ поверховку кімнацію з мансардою за 17 кімнатами біля личаківського парку за 17 кімнатами біля личаківського парку за 17 кімнатами біля личаківського парку

Ч. 215 (14.464). Львів, пятниця 25. вересня 1936. Poczтowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41, Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий хаос у Женеві.

ПРИЗНАЛИ АБІСИНСЬКІ ПОВНОВЛАСТИ.

ЖЕНЕВА, 24. 9. ПАТ. У працях верифікаційної комісії, яка радила над абісинськими повноваженнями, зайшли засадничі зміни. **Комісія признала повновласти абісинської делегації правосильними і відкинула всі проєкти щодо передачі цієї справи гаазькому трибуналові.**

Рішення комісії викликало величезне вражіння серед усіх делегацій. Найважнішою справою є тепер становище Італії. Здогадуються, що вона дефінітивно виступить із Ліги Націй.

ПАРИЖ, 24. 9. ПАТ. Паризькі часописи пишуть, що еспанський міністер закордонних справ Дель Вайо може покористуватися замішанням, яке витворила абісинська справа і може виступити з ініціятивою, щоби Ліга Націй висказалася щодо неінтервенції в Еспанії.

В такий спосіб Ліга Націй заплутавсь би у нову дуже скомпліковану справу, яка збільшила б і так хаос, який настав під цю пору в Женеві. Це могло би ще більші перешкоди поставити дипльоматичній акції Франції і Англії.

ІНТРИГИ ЛІТВІНОВА?

БЕРЛІН, 24. 9. ПАТ. Женевські трудноші звязані з абісинською справою коментують німецькі політичні кола як нову, тяжку кріву Литви Націй, яка опинилася у сліпій вуличі. Італія може витягнути з цього остаточні консеквенції. Підчеркують теж німецькі кола знаменну ролю комісаря Літвінова. Становище Літвінова — кажуть у Берліні — заскочило неприємно Англію і Францію. Літвінов висказався за участю Абісинії, щоб заманіфестувати в цей спосіб поразку фашизму та створити прецеденс для еспанського уряду, що одного дня може опинитися в ситуації Абісинії.

ЖЕНЕВА, 24. 9. ПАТ. Збори Ліги Націй почалися вчора в год. 18.30

НЕВЖЕ В ЛІЗІ НАЦІЙ ЗАКОПАЛИ ЛЬОКАРНЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ?

ЛЬОНДОН, 24. 9. ПАТ. Деякі англійські часописи признають, що рішення Ліги Націй у справі Абісинії — це успіх менших держав і Літвінова. Вони підозрівають, що Літвінов, який є заінтересований у справі Льокарна, хоче в цей спосіб перешкодити порозумінню Англії і Франції з Італією та Німеччиною. Одначе англійські часописи потішаються, що на їх думку шанси порозуміння є мінімальні, бо Італія жадає в заплату таких великих концесій на Середземнім морі, що Англія рішуче не може їх дати.

Большевізація у приспішенім темпі.

МАДРИД, 24. 9. ПАТ. Інститут аграрної реформи переповаджує у приспішенім темпі парцеляцію теренів, що їх покинули власники та грунтів, що були власністю членів крайньої правиці. Всю землю віддають робітничим союзам і синдикатам хліборобських робітників, що мають їх уживати під контролею, фінансовою і технічною, інституту. В такий спосіб розпарцелювали вже 66 маєтностей в провінції Мадриду і 52 у провінції Гвадалахара.

УПАДОК АЛЬКАЗАРУ?

МАДРИД, 24. 9. ПАТ. **Червоні війська здобули Альказар.**

МАДРИД, 24. 9. ПАТ. Агенція Фабра подає, що вчора 400 червоних міліціонерів пішло до наступу на незруйновані ще досі частини Альказару і перемогли оборонців. Червоні є тепер панами Альказару. Преміер Кабальеро виїхав до Толеда і зложив побажання червоним військам.

Толєдо окружене.

ПАРИЖ, 24. 9. ПАТ. Інформації французьких часописів з Еспанії потверджують одноголосно поважні успіхи національних військ на двох головних фронтових відтинках. З одної сторони частини, що наступали на Більбао, пішли ненадійно вперед і зайняли сильно укріплене місто Зумая. З другої сторони, на терені Таляверн і Македи національні війська пішли теж уперед. Відділи ген. Моля зайняли Сг. Мартін Валь де Іглезіяс, Відділи полк. Яга здобули місцевість Теріхос. Таким чином лінію, яка боронила Мадрид від заходу, проломали у двох місцях. Рівночасно Толєдо окружили від півночі. Полудньова кольона наблизилась 6 км. від Толєда.

Останні вечірні вістки повідомляють, що червоні здобули Альказар, одначе не кажуть нічого про це, чи оборонців узяли до неволі, чи всіх вистріляли.

Комунікат каже тільки, що діяльність оборонців спараліжували. Якщо червоним повелось би остаточно здобути Альказар, тоді всі відділи з Толєда скріпилиб дефензиву червоних на фронті. В кожнім разі вчорашні бої дали національним військам поважні успіхи.

ТЕНЕРІФА, 24. 9. ПАТ. Провідники людового фронту в Мадріді імовірно втікли до Франції. Потверджують теж вістки про ворохобню проти уряду Компаніса. Гарнізон у Леріді збунтувався і намагається получитися з національними військами на відтинку Гуеска.

НА ВІДСІЧ АЛЬКАЗАРОВІ.

ЛЯ КОРУНА, 24. 9. ПАТ. Місцева радіостація повідомляє, що національні війська зайняли на відтинку Гвіпускоа місцевости Вергару і Деву. В провінції Кордова здобули Торекабреру. На фронті Толєда по здобутті Торіхос передні стежі пішли вперед, щоби звільнити оборонців Альказару. Головні сили намагаються окружити Толєдо. На відтинку Сарагосси національні війська розбили відділи міліціонерів з Барсельони, які мали великі втрати.

ЯКА Є ДОЛЯ АЛЬКАЗАРУ?

Чи його здобули, чи ні?

ТОЛЄДО, 24. 9. ПАТ. Кореспондент Аваса відвідав будівлі положені в сусідстві Альказару, що їх здобули вчора червоні. В одним із будинків знайшли примірник часопису, що його виданали щоденно в Альказарі. Часопис під заголовком „Ель Альказар" був писаний на цикльостилю. Зі змісту виходить, що оборонці Альказару були дуже добре інформовані при помочі радія про всі події, поза Толєдом. Між паперами найшли військовий марш. Слова до нього написав Мартінез Леаль і музику скомпонував Мартин Хіль. Знайшли теж приказ з 26. серпня, що в ньому говориться про осадність муніції. У вечірніх годинах почали червоні приготовлюватися до більшої акції.

—o—

Нині у Великім Театрі год. 8. веч.
„КОРІОЛЯН" В. Шекспіра. Режисерія: Л. Шіллера. Декорації: А. Пронашко.

КРАДУТЬ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ! Тому всі українські бюра, товариства Кооперативні Союзи, торговельні і промислові підприємства, канцелярії адвокатів і т. д. обезпечують від крадежі з вломом машини до писання і рахування на найкориснішних умовинах тільки в єдиному цього роду українському

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

ЗНОВУ ПЛУТАНИНА
з національною назвою.

З приводу розпорядку міністерства військових справ про право абсольвентів шкіл до скороченої військової служби.

У Вістнику Законів Річипосполитої Польської ч. 71. з 21. вересня 1936 р., позиція 514, оголошено розпорядок міністра військових справ, виданий в порозумінні з міністрами віроісповідань та освіти і внутрішніх справ про наукові заведення та про іспити, яких покінчення або зложення управнює до скороченої військової служби (давнішої австрійської однорічної служби) по думці ст. 51 закону з 23. травня 1924 р. про загальний військовий обовязок. До розпорядку долучено подрібний виказ усіх заведень у Польщі, яких абсольвенти мають право до скороченої військової служби, по воєвідствах і групах (гімназії загальнонавчальні, учительські семінарії і фахові школи). У львівському воєвідстві таке право дістало 45 гімназій і корпус кадетів ч. 1 у Львові, з того 36 державних гімназій, одна міська і 8 приватних, 6 учительських семінарій (5 державних і одна приватна) і 7 фахових шкіл (3 державні і 4 приватні); у станиславівському воєвідстві 16 гімназій (11 держ., одна міська — в Калуші — і 4 приватні), одна семінарія і 3 фахові школи (1 держ. і 2 приватні); в тернопільському воєвідстві 14 гімназій (11 держ. і 3 приватні) і 3 державні учительські семінарії; у волинському воєвідстві 17 гімназій (10 державних і 7 приватних), 3 учит. семінарії (2 держ. і 1 приватна) і 3 фахові школи (2 держ. і одна приватна) — врешті у поліському воєвідстві 8 гімназій (5 держ. і 3 приватні) і 2 фахові школи (обі приватні).

Окремий виказ творять фахові школи вищого типу з курсом навчання найменше трилітнім, до яких приймають після скінчення шести кляс загальнонавчальної гімназії. Учні таких шкіл мають право до скороченої військової служби вже після скінчення двох курсів. Таких шкіл є у Польщі 7, з того одна у поморському воєвідстві, 3 у познанському, одна у шлеському, одна у Варшаві і одна у станиславівському воєвідстві (державний хліборобський ліцей в Черниці, повіт Жидачів, з українською мовою навчання), при чому в урядовому виказі мови навчання ліцею в Черниці не означено.

Виказ обхоплює тільки хлопячі або коедукаційні школи. Характеристична річ, що при школах у трьох східногалицьких воєвідствах щодо шкіл з українською мовою навчання мову цю названо руською (ruski), зате на Волині мову цю названо українською (ukraiński). З українських шкіл дістали у львівському воєвідстві три державні гімназії, а саме дві у Львові (головне заведення і філія) і одна в Перемишлі та одна приватна коедукаційна гімназія ім. Івана Франка Українського Товариства Педагогічного „Рідна Школа" в Дрогобичі; у станиславівському воєвідстві дві державні гімназії — в Коло-

миці і Станиславові, — врешті на Волині дві приватні гімназії: в Луцьку приватна коедукаційна гімназія з українською мовою навчання ім. Лесі Українки і в Рівному приватна коедукаційна гімназія з українською мовою навчання Теодора Пекарського. Крім цього на Волині згадане право одержали: державна православна духовна семінарія в Кремянці і приватна коедукаційна гімназія Російського Товариства Добродійности в Рівному.

З вище сказаного виходить, що на території львівського і станиславівського воєвідства є 6 „руських" гімназій (5 державних і одна приватна) та один хліборобський ліцей без означення мови навчання (Чернилів), а на Волині дві приватні „українські" гімназії, що дають права до скороченої військової служби. Ця плутанина з термінольогією одної і тої самої мови одного і того самого народу, кожному читачеві „Вістника Законів" впадає в очі, тимбільше, що мова „руська" у більшости поляків ідентична з російською, себто з московською мовою. Ті поляки мають право думати, що лише в Луцьку і Рівному учать по українськи та що в Галичині є велика територіяльна російська меншина.

Припустім, що міністер військових справ, оголошуючи свій розпорядок з 4 вересня 1936 р. не міг чи не хотів входити в термінольогічні нюанси політичного характеру і з цього вийшли назовні (не на ділі!) гімназії з рідною мовою навчання. Але авторство згаданого щойно розпорядку належить не лиш міністрові військових справ — у мовних справах нефахівцеві — але і двом іншим міністрам — віроісповідань і освіти та внутрішніх справ, які на мовних що до нашої національної номенклятури чейже визнаються. Нещодавно оголошено у „Вістнику Законів" розпорядок міністра віроісповідань і освіти В. Свентославського з 25. червня п. р., про утворення (радше реактивування) на гуманістичному виділі львівського університету катедри історії **української** літератури. Двох окремих літератур — руської чи пак русинської і української у нас нема, як нема двох окремих народів — руського чи пак русинського, а існує тільки український з власною українською мовою і літературою. Про це знав і знає теперішній міністер віроісповідань і освіти, коли у дотичному розпорядку назвав згадану катедру катедрою української літератури, не оглядаючися на мовні закони з 31 липня 1924 р.

Ті мовні закони (звані законами Ст. Грабського) у життєвій практиці наколи вже чимало лиха. Їхньою **ratio legis** був суто політичний підхід одного з провідників вшехпольського руху чи тодішньої польської більшости у законодатних установах у Варшаві. Навіяні політичними симпатіями до царської Росії, у ресентую якої вірили непривиаючі нас за окрему самостійну націю вшехпольські корифеї, створили закони, що своїм меритоpичним змістом поставили нас відразу у дуже невідрадне положення, передовсім у шкільній ділянці. Не визнавши назви український і увівши у закон назву „руський" — „русинський", вже самою номенклятурою витворили балаган, що й досі панує — зокрема на низах державної адміністрації — у публичних виступах рівних більших і маленьких польських державних адміністраторів на українській етнографічній території. Висказ колишнього царського міністра Валуєва „не било, нет и жікакаво украінскаво язика" з 60-тих рр. мин. стол. живий ще в умах деяких поляків у самостійній сьогодні Польщі і його подих слідно у польських мовних законах зі свідомим промовчанням назви український.

Про справу, яку я вище порушив на тлі мовних законів, писав я недавно окрему статтю п.н. „Український чи руський" („Діло" ч. 184 з 16. серпня ц. р.) з приводу присуду Найвищого Суду з 4. грудня 1935 р., у якому Найвищий Суд у Варшаві станув на становищі позитивного права, по якому одинокою урядовою назвою у Польщі на означення нас як нації є назва „руський" — „русинський", тому що мовні закони з 31 липня 1924 р. іншої назви не вживають. Як бачимо з двох цитованих розпорядків двох окремих міністрів з 25. червня ц. р. і 4 вересня ц. р. самі міністри у „Вістнику Законів" не є послідовні щодо постанов мовних законів у справі назви. Ця непослідовність вказує якраз найліпше потребу ревізії мовних законів, у першу чергу у тому напрямі, щоб остаточно устійнити законним шляхом назву український і замість руський чи русинський згідно з дійсними вимогами життя та з практикою, якої сьогодні навіть держиться сама верхівка державної адміністрації.

Вкінці одна ще заввага на марґінесі цитованого розпорядку міністра військових справ з 4 вересня п. р. У виказі не поміщено там українських приватних коедукаційних гімназій Р.Ш. в Городенці, Золочеві, Рогатині, Чорткові і Яворові, яких абітурієнти одержали свідоцтва зрілости **з правами державних шкіл.** Матурантів тих шкіл приймають до академічних шкіл у Польщі, але може зайти таке, що не матимуть вони права до скороченої військової служби і тому що справу слід якнайшвидше вияснити.

Д-р Степан Баран.



УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ — КУЗИСТАМИ.

Упадок „Залізної Ґвардії" не став очевидно кінцем суспільних тенденцій, що той рух створили. Цим упадком лише скріпився другий рух, що має подібну окончену мету, хоч не такі методи праці. Маю на думці т. зв. націоналістичний рух Кузи. Рух побудований на зоольогічній ненависти до жидів, нетолерантний супроти чужонаціоналів, крайньо-демагогічний та ідеольогічно, на ділі беззмістовний. Рух, що всі свої зразки взяв від колишньої, російської „чорної сотні" Пуришкевича. Громили Кузи (що є професором університету в Яссах), зворохобили Румунію. На селах, що були до того часу майже виключною доменою цараністів („хліборобів") почав усе більше рости авторитет Кузи. І що цікаве: найбільший успіх вдобули Кузисти саме на етнографічно-мішаних територіях, на Буковині та в Бесарабії. (Це дається подекуди пояснити тим, що на цих територіях селянин найбідніший і жидівський залив найбільший). Ніде маємо на Буковині, під самими навіть Чернівцями, чисто українські села, опановані Кузистами (Погорилівка, Застава, Дорошівці, Кучирів і т. д.)!

Як прийшло до цього?...

Цілком просто: незвичайним натиском кузистичної аґітації по наших селах і відсутністю будь-якої поважної контрації з нашого боку. (Діяльности, а властиво бездіяльности одинокої в Румунії „Української Національної Партії" на чолі якої стоїть сенатор п. Залозецький належиться тут окрема стаття, яка не булаб мила ані п. президентові, ані авторові. Мені вдалося вібрати цілу низку інформацій, летючок і брошурок, що говорять про роботу кузистів, які є доказом, якими примітивними засобами ультрапрозорої демаґогії можна ще нині одурманювати наші села на Буковині та в Бесарабії.

Аґітаційна льогіка кузистів наївно-проста, а проте для нашого селянина переконлива: „Ми, кузисти, є проти жидів, що пють кров християнську. Ви, українці, з тих самих причин, також проти жидів. Отже, наші стремління однакові. Ідім разом і биймо жидів!"

Перед останніми виборами до румунського парляменту, зайнято м. ін. таку передвиборчу аґітаційну промову кузистичного аґента до наших гуцулів у Путилівці на Буковині:

„Браття гуцули! В цей тяжкий час, коли нам гільки очі світяться з голоду, жид сидить, нічого не робить і смашну рибу та „ґуґлі" жаґає, а все це з вашої кервавиці. Ми, кузисти, прийшли до Вас, щоб ви допомогли нам викинути жидів, а ми подаруємо вам усі довги, що ви винні жидам, заберемо жидівські маєтки і дамо вам!"

А коли кузисти при тій нагоді ще й „охрестили" — себто вкупали у воді — кількох жидів і вибили кільканацять жидівських пиб гуцули повірили і навіть присягнули на хрест у церкві бути непохитними кузистами.

У тій кузистичній аґітації не бракнуло очевидно також і національних українських моментів спрепарованих не менше наївно. Ось уривок з пропаґандивної брошурки, написаної по українськи (подаємо зі збереженням ортоґрафії):

„У сей критичний час, коли то плачі й ридання наших Братів із Великої Украіни доходя до наших ух, коли там невинна христіянська кров потоками як вода ллється, вони брата із голоду як мухи гинуть а богата земля Украіни окроплена христіянською кровію і потом лиця чесного працюючого народу, годує найтяжчих наших зорґія жидівських комуністів. Коли потягнем на сей большевицький рай, то кождого доброго Украіниця болить серце".

І дальше:

„Найбільшим нещастям нашого христіянства є не порозуміння а із сего ненависть і завзята борьба по між собою. І як то й кажуть „де два бються третий користає". Отже христіяни між собою бються а нехрист. жид цісаря користає".

НИНІШНЯ РУМУНІЯ.

Ще про румунський націоналізм.

Підчас мойого побуту в Румунії*) і розмов з людьми різних політичних груп, шукав я з великим зацікавленням обличчя сучасного румунського націоналізму. Цікаві мені були очевидно не гасла, але політично-соціальний бік справи, конкретна державно-творча програма, так, як її має напр. націоналізм італійський та німецький. Шукав я — але не найшов.

Румунський націоналізм, що виступив після війни майже паралельно у трьох формах: „Залізної ґвардії", групи Кузистів і групи Ґоги — не мав досі ні в одній з цих форм ясного, скристалізованого обличчя. Вже сама троякa відміна того націоналізму мала у собі щось хитkого, неприродного і.. окупаційного. Всі три групи погоджувалися лише в одному: жид — є ворогом народу і держави, ворогом, якого треба знищити.

А зрештою шляхи були різні, підходи до справи різні а ідеольогічний вантаж часами дивовижний. Ось напр. „Залізна Ґвардія". Ця бойова назва, в якій так і чується дзенькіт зброї, була назвою (конспіративно є ще й нині) пробойової частини великої націоналістичної не то організації — не то секти: „Табору Архистратига Михаїла". Члени цієї організації носили публично зелені сорочки і називали себе „інтелектуальними фанатиками". Їхня програма заповідала перебудову держави за зразками староримських легіонів, а підставовою клітиною нового устрою мала бути саме „залізна ґвардія". Поруч із ідеями фашистівського корпоратизму, велику ролю призначено в ідеольоґії того руху теорії расизму, яку доведено до абсурдальних просто меж. Румунський расизм доказував м. ін. „науково", що жиди є не більше ні менше, а расою звироднілих, божевільних злочинців. Але головною підставою того руху був релігійно-містичний обскурантизм, а його сподвижниками було: сільське, православне духовенство і... Архистратиг Михаїл.

На чолі „Залізної Ґвардії" стояв Корнелій Селза Кодреану, „провідник" („фірер"), апостол і.. воплочення Архистратига Михаїла в одній особі. Він об'їздив румунські села на великому білому коні, з великим мечем у руці, а коли наближався, по церквах били у дзвони, люди падали на коліна, а опісля хрестом на землю. Сільське духовенство захоплене появою нового апостола, відчинялo перед ним церкви і перед церковними вівтарями відбувалося не тільки посвячення прапорів „Залізної Ґвардії", але також заприсяження нових членів. Все це діялося, очевидно, в відповідним містичним ритуалом. М. ін. таку присягу на безоглядну вірність Корнеліяві Кодреану, як виглядає, мусів складати його батько, Іван, учитель сільської вселюдної школи. До якої міри сільське духовенство підтримувало цей рух, доказує хочаб факт, що у передостанніх виборах в окрузі, у якій кандидував убитий опісніше премієр Дука, всі приписані ординацією 25 підписи за кандидатом „Залізної Ґвардії", були підписами священників.

Пізніше дійшло до вбивства премієра Дуки за те, що той виступив рішуче проти „Залізної Ґвардії". Вбив його член „ґвардії" студент, один із вище згаданих „інтелектуальних фанатиків". Це вбивство було початком кінця легального існування „Залізної Ґвардії". Уряд Татареску ліквідував окончено всі зовнішні прояви того руху, вирешетував провідників, а патріярх Румунії, б. регент Миропа Христа виступив рішуче проти такого „національного" руху і такої „національної" аґітації серед духовенства. Всім священникам заборонив негайно належати до організації „Архистратига Михаїла", а що більше: приказав вирізати всі відломи цієї організації, як злочинно-богохульні.

Нині „Національний Табор Архистратига Михаїла" офіційно не існує і хоч працює законспіровано, все таки його коріння підрізане. Вслід за цим значіння того руху впало.

*) Гл. „Ділo" ч. 212 з 20. ц. м.

На днях появиться найбільший ілюстрований

Календар „КРИНИЦЯ"

на рік 1937.

Серед нашої календарної літератури — „КРИНИЦЯ" це дійсно всесторонно і по мистецьки опрацьована МАЛА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

200 сторін великої вісімки **Ціна зол. 1.50,** порто 30 сот. Замовляти у Видавн. „Діло"

Були очевидно ще й інші передвиборчі агітаційні засоби: У неділі й свята з'являлися по наших селах за Прутом кузистичні агітатори, звичайно по двох, зі шкіряними теками під пахою. Заходили до хати бідніших селян і починався приблизно такий діялог: — Ви називаєтеся Іван Шило? — Так! — Скільки у вас дітей? — Семеро! — А поля? — Два куски. — Замало! — Пишіть Ів. Шилі ще два морги! Коли дістанете, якщо ми, кузисти, прийдемо до влади. Тепер мусите вписатися до нашої партії й заплатити 100 леїв вписового".

Селянин, заворожений обіцянкою земл. вписувався і платив. Масово.

— — — — — — —

Осьтак зростала і зростала у впливи румунська партія, найбільш нетолеративна до всіх національних меншин, партія, що вписала на своєму прапорі чорносотенне гасло: Румунія — лише для румунів.

З тою самою партією злилася перед двома роками друга націоналістична група, глибше ідеольогічно сформована — група Октавіяна Ґоґи. Вона спиралася до того часу головно на інтелігенції творила націоналістичну, ідеольогічну систему, позичаючи для неї тотальні зразки то у гітлерівців, то у екстремістів італійського фашизму. На спільному конґресі обох, обединених уже груп, що відбувся у вересні мин. року в Кишеневі, прийшло до ревізій обох програм і до створення нового проводу. Куза відійшов на ділі у тінь, Ґоґа став речником, репрезентантом і дійсним керманичем нової партії. Але агітаційні засоби майже не змінилися, високий етично-ідеольогічний діяпазон спадає раз по разу у нетри звичайнісінської демагогії.

А проте, а може саме тому, партія Куза-Ґоґи має успіх, усуспільнюється і починає грати все більшу роль у політичному житті Румунії. Останні запросини Ґоґи Гітлером до Берліна, конференції його з королем і порозуміння з поважною групою Вайди Воєводи є цього доказом.

І тому рішився я добитися розмови з п. Ґоґою.

Роман Голіян.

Українська мова в комунальних урядах у Львові.

Дня 16. ц. м. відкинув урядовець IV. дільниці у Львові мельдункові картки, виповнені по українськи. п. проф. Тарновецькому Володимирові. Той сам урядовець накинувся на проф. Тарновецького з лайкою і криком та в сприявності інших урядовців вигукував „Ту нема України".

Отсим шляхом запитує Народня Організація Українців м. Львова п. президента міста Львова д-ра Островського і п. міністра внутрішніх справ:

1) Чи зобовязаний комунальний урядовець знати і шанувати закон держави, в якій він є урядовцем?

2) Якщо цього урядовець не робить, або не вміє, чому його не заступлять іншим?

3) Чи повинен той урядовець респектувати розпорядок п. міністра внутрішніх справ, у якому було сказано, що: а) урядовцеві не вільно у-трудняти сторонам полагоди їх справ; б) урядовець повинен держатись супроти сторін коректно та повинен памятати, що в уряді він не поляк, українець чи жид, а урядовець.

Домагаємось від п. президента м. Львова переведення слідства в цій справі та покарання винновних. Домагаємося в імені українського населення м. Львова видання п. президентом обіжника до дільничних урядів у Львові, в якому буде виразне поучення, що мельдункові картки, виповнені по українськи, повинні бути приймані без перешкод, згідно з законом з 1924. р., який недвозначно регулює справу мови на терені Галичини й Волині, як також у наказі згідно з розпорядком п. міністра внутрішніх справ повинно бути сказано, що урядовцеві не вільно шиканувати і провокувати сторони.

ПРЕЗИДІЯ НАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Совітські гаразди.

НЕ МАЮТЬ ЧИМ ПЛАТИТИ.

МОСКВА, 24. 9. ПАТ. „За Індустріялізацію" пише, що в вуглевім районі (нижнівським і калієвським) не виплатили інжинірам і техні кам платень за серпень. У цій справі мають перевести слідство.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайловська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 х 100 цм. Тел. 252-54.

ПОЛОМАНІ КРІСЛА.

МОСКВА, ПАТ. В Москві скінчився процес кооперативної артілі „Венский стол". Директорів Конюхова і Сакса обвинувачували за те, що вони випускають на ринок тандиту. Про вартість крісел свідчить це, що на 2.345 крісел вибракували 1.300. Трамваєвий трест закупив 150 крісел. На найближчім засіданні тресту розлетілося 46 крісел. Конюхова засудили на 5 літ тюрми, Сакса на 3 літа, а фабрику замкнули.

АРЕШТУВАЛИ СОВІТСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ.

З Парижа повідомляють, що до Москви відкликали військового аташе в Парижі ґен. Кранц. Венцова буцімто не участь у маневрах. В Москві його негайно арештували. Така сама доля стрінула совітського військового аташе в Празі полк. Шмітмана.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 13

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

Д-р Евген Олесницький відкрив у 1891. р. адвокатську канцелярію в Стрию і там найшов перших товаришів народньої праці в особах поважних українських громадян: проф. Івана Вахнянина й о. Олекси Бобикевича. З ними розпочав він перші почини організації Стрийщини. У своїй організаційній тактиці не поминав він і старорусинів (русофілів) та приєднував їх до співпраці. Зпоміж них приєднав він собі поважного і розумного громадянина о. Василя Давидяка, пароха в Тухлі, який був його добрим товаришем і помагав лагодити партійні суперечности.

Робота почалася від філії „Просвіти", відтак прийшло до основання політичного товариства „Підгірська Рада" в Стрию і дійшло до того, що в дні 1. січня 1901. р. відбулося велике свято стрийського Підгіря: посвячення величавого Народнього Дому в Стрию. У здвигненні цього осередка української організації Стрийщини безперечно найбільше заслужився провідник стрийського Підгіря, д-р Евген Олесницький.

При доповняючому виборі посла до Галицького Сойму з жидачівського повіту вибрало населення в дні 4. вересня 1900. р. д-ра Евгена Олесницького соймовим послом, бо вже тоді добув він своєю визначною діяльністю симпатію й авторитет між нашим громадянством.

Вже в найближчій соймовій сесії, в дні 4. липня 1901. р., прийшла під нараду справа ректових господарств, що мала тенденцію кольонізаційного закону. І тоді посол Олесницький заложив іменем українських послів протест проти ухвалювання цього закону. А коли це помогла заява, що українські посли не будуть брати участи в голосуванні при третьому читанні закону про рентові господарства, що має бути ухвалений проти українського народу, то всі наші соймові посли рішились на сецесію. По цій заяві вийшли всі наші посли зі сойму.

Ця сецесія наших соймових послів разом з угодовими послами мала на меті зьемаскувати польських політиків перед центральним урядом у Відні, як також доставити доказ, що українська справа не є домашнім питанням — галицьким.

Опісля прийшов новий Галицький Сойм, що зібрався в дні 28. грудня 1901. р. Вже на вступі нарад посол Олесницький, як голова Соймового Клюбу, зложив заяву, в котрій передовсім стверднв, що минула соймова сесія записалась сумними споминами, бо представники цілого народу були приневолені покинути Сойм, не найшовши в ньому серед соймової більшости, як і в репрезентанта уряду, ніякого зрозуміння. Далі він застерігся проти намісника графа Льва Пінінського, що нарушив конституцію уживаючи в своїй промові тільки польської мови й ігноруючи мову українську, „супроти чого мусимо домагатись від репрезентанта уряду рівного трактування нашої народности". Вкінці заявив, що „вступаючи сьогодні до цього Сойму, щоб показати щиру волю спільного труду в користь краю, домагаємось від більшости й уряду іншої політики супроти нас, а не щоб рішалось без нас і проти нас; бо в противному випадку будемо приневолені піти за голосом громадянства і залишити цей Сойм, щоб тим сильніше поза ним станути в обороні наших прав, а консеквенції з цього витягне вже сам український нарід!"

Отся заява Олесницького, достойно і красномовно виголошена, є одним з найповажніших виступів наших посольських представництв. У ній заповів Олесницький послідовну й рішучу боротьбу за здійснення належних нам прав.

Опісля здавалося, що відносини наладнаються на ліпше коли краєвим маршалом став граф Станислав Бадені, намісником граф Андрій Потоцький та заступником краєвого маршала митрополит Андрій Шептицький. Тимчасом дня 17. жовтня 1903. відбулася демонстрація наших студентів у львівському університеті проти вибору знаного професора кс. Фіялка ректором університету. На це відповіла вшехпольська молодь нападом на українську духовну семинарію і блюкадою львівського університету. Наслідком цього митрополит Шептицький і ректор духовної семинарії о. д-р Григорій Хомишин мусіли звернутись до центрального уряду у Відні, щоб усунути вшехпольську блюкаду.

Тоді польська соймова більшість завзялася, щоб не допустити до заснування української гімназії в Станиславові і в дні 29. жовтня 1903. р. відкинула дотичний внесок, за яким промовляли посли Барвінський, Король, Могильницький та Олесницький. По такому вирішенні справи голова Українського Соймового Клюбу посол Олесницький заявив, покликуючись на свою декларацію з 30. грудня 1901. р., що українські посли покидають Сойм і полишають представникам польського народу в Галичині відповідальність за цей їх крок. По цій заяві складали наші посли свої посольські мандати.

Народній Зїзд національно-демократичної партії одобрив сецесію українських соймових послів ураз зі зложенням мандатів. Зїзд взиав свої організації, щоб доложили заходів до поновного вибору тих самих послів та доручив українським послам у Державній Раді у Відні вжити найгостріших парляментарних засобів супроти польських верховодів та австрійського центрального уряду, щоб висказати крайне невдоволення укра-

Акція людовців по українських селах.

Чим пописується інж. Бриль у Львівщині.

У своєму часі „Діло" звернуло увагу на акцію, що її ведуть серед нашого селянства людовці. Ця акція навіть довела була до кривавих трагічних подій у Кречовичах та Острові у звязку зі страйком рільних робітників. Людовці не заперестали серед наших селян своєї демагогічно-розкладової праці. Тепер нам сигналізують з львівського повіту, що у Львівщині почав вічеву акцію інж. Бриль, колись посол до сойму, широко відомий зі своїх демагогічних виступів. Так само і тепер п. Бриль дуже гостро виступає проти уряду, спекулюючи на незадоволенні селян, особливо українських. Одночасно горлає він про клясову єдність між селянами-поляками та українцями. Очевидно, що всюди кричить про землю без викупу. Не знати, чи мав би ще що додати до промов інж. Бриля справжній комуніст.

Цікаво, що поліціянти якось не звертають уваги на гостроту висловів пана інжинірa, коли він критикує політику сучасного уряду. Виходилоб, що всі засоби добрі, якщо тільки ними можна внести дезорієнтацію серед українських селян. Проте не у всіх селах добре йде п. Брилеві, бо напр. в одному селі спитали п. Бриля, чому при парцеляції одного панського фільварку ніодин українець не міг купити землі, хоч охотників на купно було досить. П. Бриль закукався, бо шож міг він сказати проти фактів?

Майже ті факти стверджують, що якщо де й парцелюється панська земля, то вона з правила переходить тільки й виключно в руки поляків. Зрештою самі поляки не криються тепер зі своєю політикою кольонізації. Коли на днях у Варшаві відбувався зїзд Товариства наукових дослідників східних земель, то референт одного з міністерств підчеркнув виразно, що при помочі мелїорації можна на Поліссі здобути терен для польської кольонізації і цієї справи не слід легковажити.

Слід би нашим селянам знати про того роду напрямні кольонізаційної політики, щоб вони могли як слід оцінити й виступи панів Брилів та йому подібних.

„ЗОРЯ" ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ О. ЛЕВИЦЬКА і Ска
у Львові, вул. Кордецького 51.
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елегант" терп. і воск. у всіх кольорах
ПАСТУ до взуття „Елегант" люкс, в тубах у всіх кольорах
ПАСТУ до підлоги „Французька маса" (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помадкову, КОРОНОВУ — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 3—?

Свята в краю.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО НОВОСЕЛЕЧЧИНИ:

Посвячення „Народнього Дому" в Гиличках збараського повіту.

„Не маю жінки, ні родини; осідаю в Новому Селі, щоб побудувати трохи Народніх Домів у Новоселеччині" — такі слова сказав, прощаючись зі своїм товаришем студій, др Іван Яворський, коли мав отворити лікарську канцелярію в Новому Селі збараського повіту. Відтоді, не дивлячись на перепони і труднощі, на особисті переслідування, які йому часто трапляються, отой зразковий громадянин веде невпинно працю в раз наміченому напрямі та є душею наших товариств у Новому Селі, а маючи гарних співробітників у місцевих інтелігентах, творить разом з ними великі діла.

У гарний осінній день 20. ц. м. ідемо, щоб оглянути великий досяг громадян села Гиличок, посвячення пригарного Народнього Дому, що є також чергови̇м етапом праці невтомного голови новоселецької Філії дра Яворського. На просторій, рівній як стіл площі, пишається великий поверховий дім, в якому є простора театральна сала, в партері приміщення на молотарню, на горі ясні сонячні кімнати на читальню, світлицю для зорганізованого жіноцтва та світлиця, якій ще нема покищо призначення. Кімнати повні світла, ясні, просторі, розмальовані, аж любо пройтись ними. Словом: модерна будівля, на яку приємно дивитись.

В год. 1. передпол. у місцевій церкві відправлено богослуження, целєброване о. сов. Малюцою з Нового Села в асисті о.о. Захаркова та Хоми. Діяконували о.о. Яцишин з Терпилівки та Гроховський з Кошляк. Співав добре вишколений хор з Гиличок. По богослуженні у формувався похід з процесіями й духовенством на чолі; яких 1500 людей чвірками перейшло з церкви довкола села на площу перед новий будинок. Акту посвячення в присутності численного духовенства довершив о. сов. Хома.

З черги йшла дальша програма святкування: до поверх двотисячної громади, що зібралась під Народнім Домом, промовив перший голова місц. читальні п. Василь Воєьний, що вітаючи присутніх переповів коротко цікаву історію читальні. А в її історії була й боротьба з москвофільською читальнею, що повстала була тут для конкуренції з „Просвітою", були й часи зневіри та заломання, але все це щасливо переможено. Для памяти грядучих поколінь згадував бесідник невтомних і працьовитих голов будівельного комітету: Яворського, Антона Процика й Костя Ратушового, та склав щиру подяку заокеанській еміграції і тим громадянам поіменно, що занялися збіркою фондів за океаном. У своїй промові голова читальні згадав на почесному місці д-ра Яворського, що піддав думку будови та піддержував їх у праці аж до завершення діла.

З черги голова філії „Просвіти" в Новому Селі відчитав письменний привіт від Мат. Тва „Просвіта" у Львові, що його присутні привітали бурхливими оплесками. За ним промовив в імені Філії „Просвіти" в Новому Селі адв. Зварун. Його привіт-промова, багата у глибокі думки, виголошена з чуттям та запалом, зробила помітне вражіння. Після цього йшли привіти: від Філії „Просвіти" та кружка „Р. Ш." в Збаражі — м-р Т. Федір Данилів, від читальні „Просвіти" в Н. Селі — адв. др Сенник, від інших установ Н. Села — м-р Пашук, від Союзу Українок у Н. С. — п. Сенникова, від читальні в Терпилівці — о. Яцишин, від „Сокола" в Н. С. — п. Малюца, від читалень у Медині, Климківцях та ін. Їх делегати. Від української кооперації повіту та Окружного Союзу Кооператив у Збаражі виголосив бадьору промову дир. Лев. Краснопера.

У всіх промовах чути було немарковану радість з цього осягу, що його досягли громадяни Гиличок. Привітні промови виголошувано з балькону Народнього Дому.

Відчинення інтернаціонального конґресу для византійських студій у Римі.

Рим, 21. вересня 1936.

При великій скількости делегатів та учасників відбулося нині овяточне відкриття конґресу для византійських студій на Капітолі в салі Юлія Цезара. Конґрес відкрив посадник міста Риму, міністр війни Боттаї, вступним словом у якім привитав усіх делегатів та гостей і звернув увагу на значіння Риму для розуміння історії і духа Византії. Опісля йшли привіти делегатів, які підкреслювали звязок італійсько-латинської та орієнтально-византійської культури.

По великій кількости учасників видно, що в науковім світі є велике зацікавлення цими питаннями. Незвичайно дбайливо зорганізований конґрес дав змогу запізнатись учасникам а усіма пам'ятниками византійського мистецтва в Італії. Вчора і нині були оглядини византійських мистецьких памяток ватиканських збірок (в апартаментах Борджія) і головно мініятур у бібліотеці Касанатенській.

Нині пополудні зачинаються властиві наукові праці конґресу в серії викладів, зорганізованих у секціях. У викладах бере участь гурт найвизначніших византольогів цілого наукового світа. Про їх хід та висліди подамо окреме звідомлення при чому візьмемо під увагу передовсім те, що має посередне чи безпосередне значіння для історії нашого минулого з Византією.

Володимир Залозецький.

—o—

Підсумки палестинських заворушень.

ЄРУСАЛИМ, 24. 9. ПАТ. Від початку заворушень у Палестині арештовано 2.643 арабів і 346 жидів. Загальне число жертв є більше як 700. Приблизно 30 британських жовнірів і поліціянтів згинуло в бою з арабами.

—o—

Бельґійські соціялісти проти людового фронту.

БРЮСЕЛЬ 24. 9. ПАТ. Начальна Рада бельґійської соціялістичної партії висказалася більшістю голосів проти створення людового фронту.

іського народу з його правно-політичного положення.

У Відні був уже послом Юліян Романчук і він звернув увагу президента міністрів д-ра Кербера на сумний стан, що виказали найкраще останні соймові сесії в Галичині. Романчук предложив, щоб усунути спори між народами виданням національного закону і рівночасно перевести виборчу реформу. Те саме становище займав буковинський посол Микола Василько в Австрійській Делєгації дня 19. грудня 1903. р., зазначуючи при цьому, що австрофільські симпатії українців у Росії давляться польською рукою.

Внаслід сецесії українських соймових послів був такий, що на їх місце впровадив наш нарід девятьох сецесійних послів наново до Сойму. Перепав тільки десятий посол, Олександер Барвінський... Отсі вибори доставили прилюдний доказ, що сецесії зі зложенням мандатів годі надуживати.

На початку нової сесії Галицького Сойму в 1904. р. голова Українського Клюбу посол Олесницький виголосив заяву, що українські посли з покликом народу вступають у Сойм, скріплені новим вибором; вони займуть різке й виразне становище опозиції, поки соймова більшість не зміниться своєї політики і не буде трактувати наших послів як рівнорядних представників рівноправного народу. Після того польська соймова більшість ухвалювала спокійніше свої закони, а українцям признала нарешті українську гімназію в Станиславові.

Народній Зїзд національно-демократичної партії, що відбувся у Львові дня 26. грудня 1904. р., приняв на підставі політичного реферату д-ра Костя Левицького отсі резолюції: 1) ствердив, що наше теперішнє положення є невідрадне та запротестував проти поведення центрального уряду, що злає нас на волю краєвого Сойму і краєвого уряду; 2) висказав признання і довіря Українському Соймовому Клюбові, зокрема його голові послові Олесницькому, але з уваги на безуспішність мериторичної опозиції та грозу хвилини вказав на потребу ужити найгостріших парляментарних засобів; 3) приказав, що в цьому лютому часі не вільно нам попадати в зневіру або вижидати добутків з гори; зате всі народні організації мають вести інтенсивну акцію для культурного, економічного і політичного піднесення народніх мас.

З днем 1. січня 1905. р. прийшло до керми в Австрії нове міністерство під проводом барона д-ра Павла Гавча, мужа довіря цісаря. Президент міністрів барон Гавч заступав думку, що треба наладнати вперед національну справу в Австрії і відтак приступити до поширення виборчого права. Але Палата Послів Державної Ради заявилась була за тим, щоб негайно приступити до введення загального виборчого права в Австрії. Тоді президент міністрів барон Гавч приєднав цісаря Франц Йосифа до думки про необхідність увести в цілій державі загальне виборче право.

Та інакше до цього поставився Галицький Сойм, що зібрався дня 10. жовтня 1905. р. Посол Олесницький промовляв тоді за виборчою реформою для Краєвого Сойму і заповів, що українські й польські обезправнені маси зметуть цей Сойм упривілеєних! Але шляхотсько-польська більшість Сойму постановила таки задержати куріяльну репрезентацію і прямувати тільки до відповідного розширення виборчого права.

З причини тої історичної події, що австрійський цісар Франц Йосиф станув явним патроном виборчої реформи до парляменту на підставі загального виборчого права, головна діяльність наших послів перенеслась тоді до австрійського парляменту у Відні. Там цю акцію вели наші посли Романчук і Василько.

(Далі буде).

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Грицько Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

Вечором у салі нового дому відбулась академія в честь Івана Франка. В програму її увійшов реферат п. Качалуби, деклямації „Пісня і праця" п. С. Заворотюківної та „Наймит", виголошений темпераментно молодим юнаком з Гниличок і кілька пісень, відспіваних місцевим хором під управою д-ра Сенника.

Загальне враження святкування величне.

Ф. Д.

На Сході неспокійно.

ТОКІО, ПАТ. У звязку з убивством японського моряка в Шангаю, цісар уповажнив адміралітію до висилки підмоги до Китаю. Ця підмога мала б запевнити безпеку японським горожанам в Китаю. До Шангаю приїхав транспортовець „Муроке" з відділами піхотинців і моряків. Японська влада не зраджує скількости, ні призначення військових відділів.

Японський уряд доручив амбасадорові Кавагуї залишитися в Нанкіні, але перервати переговори а китайським міністром закордонних справ Чанґом і назвязати в найближчім часі звязок із маршалом Чан-Кай-Шеком.

З Шангаю повідомляють що японські стежі ходять по терені міжнар. і китайської стрефи.

Китайська влада запротестувала проти окупації частини китайської території. Японці відповіли, що поступають згідно з законами про охорону. Японський ґрмірал Льондо закликує населення до збереження спокою.

Шовінізм у спорті.

Львівська „Україна" й інші наші спортові товариства, які належать до Л. О. З. П. Н. (Львівський окружний футболевий союз) застерегліся перед приступленням до цього Союзу, що на українські Зелені Свята і в дні 1. листопада не братимуть участи в ніяких розгривках. Перед кількома днями внесла управа С. Т. Україна письмо до союзу, з проханням переложити їй змагання з дня 1. листопада на інший день. Прохання таке зрозуміле, що навіть найпримітивніший ум не міг би підносити ніяких закидів проти цього, що українське спортове товариство хоче пошанувати національне свято. Та найшлися в мячевім союзі люди зпід стягу санаційної ендеції, які перед полагодженням цього прохання счинили „патріотичний аларм".

„Дзенник Львовскі" з 24. ц. м. називає згадане письмо „гупетом українського мячевого клюбу", погрожує „Україні" центральною спортовою владою і обурюється на тих членів мячевого союзу, які *не зволили відповідно виступити в обороні польськости.*

Справді тіпа подиву ментальність редакторів „Дзенніка Львовского", коли засліплені зоольогічним шовінізмом, забули, що не годиться провокувати найсвятіших національних почувань свого противника.

Становище „України" є правильне і від нього вона не сміє відступити.

Читайте „Діло"!

§19.

Тернопільський воєвідський уряд. Тернопіль, 18. вересня 1936. Ч. II. N: 5: До Редакції й Адміністрації часопису „Діло" у Львові. Ринок ч. 10.

У звязку з поміщеним у ч. 181. „Діла" дня 13. VIII. ц. р. дописом п: з: „Лугові свята в кріві", де неправдиво подано опис фестинуопису, влаштованого 2. VIII. ц. р. у Коропці, бучацького повіту, заходами місцевого українського руханково-спортового відділу Т-ва „Великий Луг", прошу на підставі § 19. пресового закону з 17. XII. 1862. р. (австр: Вістник держ: законів 6. з 1863. р.) помістити в найближчому числі часопису у відповідному місці та відповідним друком теж спростування:

Неправдою є, що відділ українського гімн.-спортового Т-ва „Великий Луг" у Коропці бучацького повіту улаштував 2. VIII. ц. р. свято в честь Голозного Отамана Петлюри до участи в якому Староство в Бучачі не допустило інших відділів „Лугу", а також „Луги" з товмацького повіту, зате правдою є, що відділ українського гімн-спортового Т-ва „Великий Луг" у Коропці бучацького повіту улаштував 2. VIII. ц. р. у Перевіщі біля Коропця на підставі дозволу Повітового Староства в Бучачі ч. Б. 32/36 з дня 30. VIII. ц. р. показовий фестин гімнастичної справности своїх членів при участи лугових відділів із сусід-

Порошки для дорослих з ф. бр. зн.

KOWALSKINA

вживаємо при невинних

БОЛЯХ ГОЛОВИ

ніх сіл: Острої, Стінки та Зубця та що Повітове Староство у Бучачі не заказувало ані лугівим відділам з якотонебудь іншого повіту, зокрема з товмацького пов. участи в цьому фестині.

Неправдою є, буцім-то влада не дозволила Василеві Брінському, заступ. голови повітової організації „Лугу" товмацького повіту, який приїхав на свято виголосити промови про Головного Отамана С. Петлюру — зате правдою є, що зовсім випадково приїжджому на фестин Василеві Брінському не дозволили виголосити промови з власного почину особи, яких до того не спонукували ніякі урядові чинники, Омелян Мельник, голова і Михайло Кіндрат, секретар управи відділу „Лугу" в Коропці, організатори цієї імпрези.

М. ЮРСЬКА.

Серед сонця й дощу — горами.

Бути молодим і дужим, любити природу й рух та вміти на якийсь час залишити за собою всю буденщину — це значить уміти вкрасти життю клаптик щастя. Цю мудрість відкрили ми щойно в горах і від тоді стали пристрасними волокитами. Цілий довгий рік не має для нас стільки вартости, що кілька днів безжурного кочовничого життя. З хвилиною, як уложений плян і випаковані наплечники, ніщо не всилі стати нам на перешкоді.

Не ждемо на певну погоду і перший сонячний ранок стає для нас похідним сигналом. Перед нами білі дороги, стрімкі каменисті доріжки та стежки, барвиста гуцульська екзотика і як кінцева ціль — Чорногора. Мусимо всміхатися!

Почалися розколихані ритмічним кроком першу дні, наповнені кришталевим еліксіром смерек, повні гамору дзвінких потоків. Голубі мури стін відгородили нас від решти світа і маємо щастя: під блакитним склепінням пересипує золотими стрілами погода. Від їх дотику розгоряється кров і займається бронзовою позолоттю наша шкіра.

Залишаємо за собою довгі кільометри битого шляху і стаємо врешті віч-на-віч з горою. Вузький каменистий плайок, густо поколений овечими ніжками, уперто преться вгору. Безрадісно корчиться безжилаве коріння: нога прохожого тільки на мить зупиняється у цих зрадливих сплетах і знову пружини мязів несуть нас дальше. Темнуваті затінки пропастей манять вогкою прохолодою, зваблюють обітницею втихомирити розбурхану кров, стишити гук неспокійного серця, що бється молотом

По скельній стіні білим шумом розприскується піна гір. Рука поринає в кипучій воді і враз лице, груди, ноги — ціле тіло повне насолоди пружиться, якби під ударами кришталевих молоточків. Достроюються один до одного два ритми: свавільний водопад втягає у свій біг усі відрухи серця і в шалених акордах уміз котиться спільна пісня життя.

Усім тілом проходить радісний захват. Світ обновляється. Фоя яскравою своєю зеленню змагається зі синявою неба. Повітря насичується ладаном живиці і як найчистіша джерельна вода сполоскує легені. Тепер знову можна спробувати сил і гнучкости ніг! Змуршавілі пні, розложисті корчі, камінні відламки, сама стежка біжить закрутами, стає навшпиньки, щоб скоріше досягти вершка. Ще трохи напруги і знов тільки небо зі золотом сонця та подуви вітру довкола росяного чола.

Де сягне око — розклав свої широкі крила простір. Маленькою стрічкою синіє в долині ріка, а ціле село можна би взяти в долоні. Дрібні хатки притулилися тривожними отарами і здається пішлиб урозтіч, якби шляху не заговорили їм гори. Вони одні стоять непоборні ручгоб-руч, заткнувши голови у хмарах. В усі тони блакиті прибрала їх далечінь, від гранату до розпливної голубости, де з білими хмарками мішаються останні обриси.

Опановує нас нестерпне бажання йти, летіти до цих могутніх з'яв, окутаних чимось таємним недосажним. Іти днями від ранку до ночі, кільометрами зідати простір, верх за верхом, щоб заспокоїти свою тугу.

Як сонце зпоза Сокільського освічувало Зелену Буковину, ми опинилися в долині Черемошу. Дорога закрутами кидається праворуч і ліворуч, рятуючи своє життя перед напором двох стихій. Від сходу ненаситна ріка від заходу велитенські скелі, тільки чекають моменту, щоб завалити її своїми грудьми.

Що кілька кроків пристаємо й вибухаємо окликами захоплення. Бурхливий неспокій різьбив тут краєвиди. З кількох елементів повстало таке багатство краси, що тяжко подибати два подібні образи. Гори для кожної сторони світа мають інакше обличчя. Лагідні заокруглення нагло вриваються і стрімголов спадають обривами скал. Черемош місцями примандрується малою рікою, що дозволяє полічити всі камінці на дні, щоб за хвилину, вдаривши спіненими гривами об скелисті пороги, розлитися зеленавою рідиною. Задивлюємося на найкращу з гуцульських рік, якій недурно дали назву „срібної".

Нараз замарюється безжурна прозорість води. Зникають камінці і від берега до берега розтягається каламутне плесо. Звідки в таку погоду вода? Підходимо ближче. Зпоза гори вирвався і стрілою біжить до нас якби поміст з обтесаних смерік. Блистять на сонці сорочки, мерехтять закосичені крисані. Дараби! Серце завмирає нам у грудях. Що буде на закруті, де оголена скеля з лютою кидається спіненими хвилями? Одно невдатний рух і неминуча смерть. Легкий плоск кермою і буйне: „гей!" несеться долі з шумом. Як легкокрилі птахи пролітають одна за одною. Мають на вітрі рукави й відкинені поли петиків. Пригнені коліна і випнуті груди — знак, що мязи працюють, а вся увага в напрузі.

Бути між ними хоч на момент і пережити це могутнє почування, коли стративши звязок з землею, маєш під ногами тільки хистку поміст і розбурхані хвилі, летіти наздогін з вітром! — У бистрому леті, як привиди зникають нам вперед очей буйні гірські соколи, безжурно йдуть назустріч небезпекам.

(Далі буде)

Неправдою є, буцім-то у звязку з дефіладою лучників перед портретом Головного Отамана С. Петлюри потягнула адміністраційна влада до відповідальности голову відділу „Лугу" в Коросні Омеляна Мельника та голову лугового відділу в Острій Михайла Маркова, затим правдою є, що у звязку з фестином, як теж у звязку з дефіладою перед портретом Головного Отамана С. Петлюри-на відбулася підчас згаданого фестину, не потягнено до відповідальности жодної із згаданих осіб, ані теж когонебудь із членів „Лугу", що брали участь у фестині.

За Воєводу: *Белецький*, Начальник Відділу.

—o—

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XX. виказ.

Зложили в Центробанку:

Громадяни міста Жовкви при прощанні пароха Соколів зол. 35.—.

II. Вакаційний Курс кооп. провідників у Ямній чисту надвишку зі забави зол. 11.— (через дир. О. Луцького).

Кредитова кооп. „Згода", Львів зол. 10.—.

Роман Кочержук, Бібрка зол. 6.—.

Мирослав, Нестор і Ераст Бурачинські, Львів зол. 6.

Михайло Яценко, суддя, Львів зол. 5.—.

Д-р Мирон Коновалець, Львів зол. 5.—.

Д-р С. Дроздовський, Львів зол. 5.—.

Дир. Микола Капуста, Львів зол. 5.—.

Котович Степан, Рава Руська зол. 5.— і кличе: о. І. Фіґлєса в Ульвівку, дир. О. Харкаліса в Яворові, Чіха М. в Раві Р.

Інж. Юрій Шепарович, Сокаль зол. 5.—.

Д-р Лев Голінатий, Станиславів зол. 5.— і кличе: о. свящ. Р. Лободича, Станиславів і д-ра І. Волянського, Станиславів.

Осип Зятик, Золочів зол. 5.—.

Союз Українок, Самбір зол. 5.— і кличе: „Бесіду", Марійське Т-во Пань, Взаїмну Поміч Учителів, кооперативу „Шовк" — всі зі Самбора і „Союз Українок" у Турці над Стрием.

Юрій Крих, проф. музики, Тернопіль зол. 5.— замість квітів на домовину проф. Е. Перфецького.

Антін Гмитрасевич, Дмитровичі зол. 5.— і кличе: І. Савкова з Коломиї та А. Малчка з Яворова.

Володимир Стоцький, вет. лікар, Манявичі зол. 5.— і кличе д-ра Подолинського, Е. Чучмана і Ст. Конашевича — всіх зі Львова.

Дмитро Хоптяк, Рогатин зол. 5.— і кличе: д-ра Добротвора Дм., о. Чопея В. і дир. Бобиника Ст.

М. Д. Моссур, Волоша ад Драгобич зол. 5.—.

Юліян Антонович, суддя, Долина зол. 5.— і кличе: д-ра О. Дереша, д-ра І. Луцева і д-ра Володимира Горбового, адвокатів з Долини.

о. Дмитро Бахівський, Корчмин зол. 5.— і кличе: о. М. Рівецького в Лісках, о. В. Жука в Жужілі.

Д-р Евген Грицак, Перемишль зол. 1.50 і кличе: О. д-ра І. Мандюка і Р. Дубляницю з Перемишля.

Проф. Семен Кузик, Перемишль зол. 1,50 і кличе: О. Пазейка і д-ра Зенона Храпливого зі Львова.

Проф. Іван Поповський, Перемишль зол. 1.50 і кличе: о. проф. П. Голинського і проф. Вол. Гріха з Перемишля.

Стефанія і Віктор Цюцюри, Коломия зол. 4.10 і кличуть: Шилкевичів з Турки, Ловичів з Коломиї, Мацюків з Рожнова.

Інж. Андрій Тертека, Скалат зол. 4.— і кличе: д-ра І. Любачевського, адвоката в Гримайлові й інж. І. Семенчука в Станиславові, д-ра Тригубчака в Скалаті.

о. Володимир Гарнецький, Бидич зол. 2.—.

Ілля Шалапута, ем. упр. шк., Рогатин зол. 2.— і кличе: д-ра Л. Мельника, Рогатин, І. Гогала, ем. упр. шк. в Товмачі, Вол. Живневського, ем. упр. шк. у Львові.

Микола Матвіїв, Білявці зол. 2.—.

Михайло Стоцький, Львів зол. 2.— і кличе: Петроклю Семчуся зі Старого Самбора і Вол. Харкевича, Львів.

Вже третій місяць ведемо збіркову акцію, а зібрано всього коло **10 проц. суми, потрібної на викупно решти площі.** Чи можемо це назвати остатнім зривом? Кілька соток одиниць, все на поклик готових, зложили таке відповідні суми. **А де решта — тисячі наших інтеліґентних одиниць?** Ждемо на них у місяці вересні!

Гроші і кореспонденцію слати до Центробанку, Львів, вул. 3. Мая ч. 15 ч. конто ч. 143.468. Зазначувати: На „Український Город".

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глуневського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Коли й де гуляємо?** У неділю 27. вересня в год. 5-ій попол. в жовтій салі Народнього Дому у Львові улаштовує Т-во Українська Захоронка дитсвк. Дохід на доживлювання найбідніщої української дітвори. 2774 1—2

— **Овочеві щепи і кущі** на осінний сезон вже час замовляти в найбільшій українській фірмі **А. Терпиляк** — Розсадники овочевих дерев та насінне господарство в **Залуцях,** почта і стація Галич. Телефон: ч. 1. ПКО ч. 500.855. Щепи першорядні, здорові, 2 рази щеплені; за правдивість відмін гарантія. — Щепи і насіння є під контролею і кваліфіковані Рільничою Палатою та державною Станцією Охорони Рослин. — Жадайте цінників та оферт. 2760 2—5

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, І. поверх. 2618 8-20

— **Футра** найкраще робить Петро Карпяк, Зибликевича 4. 2772 1—3

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Лишіть до „Трансакції", Львів, Длуґоша І., а вона поладнає Вам **усякі** справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 7-10

— **Футра жіночі і чоловічі** та ріжного роду футрині шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 6-?

— **Новий українець-адвокат у Львові.** На днях переніс свою канцелярію до Львова адвокат, письменник, б. організатор Яворівщини, д-р Роман Секела. Канцелярія міститься при вул. Хоружчин 16, II. пов., телефон 209-07. 2762

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини дня 25. в год. 7. вечір. Д-р Нарцис Лукіянович читає реферат п. н. „Симптоматика затуляючих горішньої мозочкової бючки". 2769

— **З аматорської сцени у Львові.** В неділю 27. ц. м. відграють аматори читальні „Просвіти" Жовківської дільниці у Львові та Кружка Союзу Українок у домівці при вул. св. Мартина ч. 9. оперетку Старицького „Чорноморці". Початок в 7. год. веч. Виставу, в якій беруть участь визначніші аматори, приготовлено під оглядом музичним і мистецьким дуже солідно. Дохід призначений на фонд будови Народнього Дому на Жовківськім.

— **З міських справ у Львові.** Під проводом віцепрез. В. Хаєса відбулося дня 22. ц. м. засідання фінансово-господарської комісії міської ради у Львові, на якому полагоджено кілька справ. М. ін. по думці реферату радника В. Децикевича постановлено затягнути з Фонду Праці матеріялову позичку у висоті 539.485 зол. з тим, що камінь має бути спроваджений з камінь-ломів міст, які завдяки цьому дістануть замовлення на коло 400.000 зол. З черги згідно з рефератом радника Поратинського постановлено дати Товариству будови „Дому Жовніра" у Львові запоруку громади для сплати капіталової частини рат довготрівалої позички у висоті 70.500 зол. по 15.000 зол. річно.

— **Нову почтову аґенцію** відкрито в Малнові пов. Мостиска. Приділено до неї збірну громаду Малнів, Малнівську Волю, Мелешки і Кальників. Нова аґенція удержує звязок з почтовою аґенцією Старява к. Мостиск.

— **Військове приспосіблення у школах.** Міністерство освіти в порозумінні з військовою владою рішило ввести деякі зміни в програмі навчання в середньому загально-освітньому шкільництві згідно з потребами військового вишколу до оборони краю. В цьому шкільному році як переходовому програма навчання в чотирьох клясах ґімназій нового уладу буде відповідати першому ступневі військового приспосіблення.

— **За поширення електричного заведення в Галичі.** Міська управа в Галичі звернулася до воєвідського уряду в Станиславові з проханням побільшити засяг електричної сіти, яка обняла би громаду Залуква на час 30 літ.

— **Віддовження міських громад.** У станиславівському воєвідському уряді відбудеться 24. ц. м. засідання комісії для віддовження міських громад Снятина і Болехова. У вістнику воєвідського уряду оголошено в останньому часі плян віддовження міст: Городенки, Богородчан, Болшовець, Долини і Бурштина.

— **Безплатні курси славянських мов у Варшаві.** Щоб навязати культурні звязки зі славянськими народами, Т-во молодих славян у Варшаві (вул. Гожа 27, ріг вул. Скорупки) організує, подібно як минулими роками, безплатні вечірні курси славянських мов (російської, української, чеської, словацької, сербохорватської і болгарської) для польської інтеліґенції. На місці безплатна випозичальня славянських книжок. Творяться групи осіб на основі освітнього цензу.

— **Страйк хліборобів** є від двох тижнів у ковельському повіті. Селяни здержуються від довозу харчових продуктів до міста. Тим способом хотять підбити ціни цих продуктів, запротестувати проти адміністраційних кар і приневолити до упорядкування податкових справ.

— **Члени управ кооператив не підлягають обезпеченню.** Заведення суспільних обезпечень вияснює, що обовязкові обезпечення не підлягають члени управ кооператив, які сповняють свої чинности на основі закону про кооперативи. Цих осіб треба вважати уповноваженими кооперативи. Як такі, вони не підлягають незгаданому обовязкові. Зате, якщо ті особи, незалежно від сповнювання функцій членів управи кооперативи, є у відношенні найму праці до кооперативи, підлягають обовязкові обезпечення.

— **Зворот надплачених податків.** Скарбові палати дістали поручення з Варшави звертати в готівці надплачені податкові належности. На виразне домагання платника будуть виплачувати надплачені податки в касі скарбового уряду або переказами ПКО. Зворот надплаченого податку в готівці відноситься не тільки до безпосередніх податків, але й до стемпльових оплат, державного податку та державного податку від льокалів.

— **Девізовий процес.** У Львові відбулася судова розправа проти інж. Торна, якого за спробу переслати 500 фунтів штерлінгів до Палестини засуджено на 8 місяців вязниці, 500 зол. гривни і конфіскату грошей в користь державного скарбу. Два його спільники дістали по 7 місяців вязниці з припиненням.

— **Під закидом протидержавної акції.** Перед судом присяжних у Тернополі відбулася 21. ц. м. головна розправа проти б. студента теольогії Омеляна Обжуковського із Слобідки, якому закинено, що поширював протидержавні летючки. Обвинуваченого засуджено на рік вязниці і позбавлення громадянських прав на три роки.

— **Пожежі.** В Іванчатах пов. Збараж згоріла стирта збіжа, що містила 140 кіп гречки вартости коло 3.000 зол., на шкоду посесора фільварку Йосифа Зелінецького. Стирта находилася в полі у віддалі 5 км. від фільварку. Причиною пожежі був правдоподібно підпал з пімсти. — В селі Боньча пов. Красностав згоріли 22 господарства зі зборами і живим та мертвим інвентарем. Страти сягають 100 тисяч зол. Неменш велика пожежа була в Дубині коло Томашева, де пішло з димом 13 господарств. Шкоди обчислюють на 50 тисяч зол.

— **Кара за намагане вбивство.** Перед окружним судом у Золочеві відбулася розправа проти Івана Лабунського і тов., обвинуваченних у намаганому вбивстві постерунконого Вацлава Августиняка. Розправа скінчилася засудом Лабунського на 8 літ, Василя Безпалка на 6 і Олексія Настина на 3 роки вязниці.

— **Краєва хроніка.** На празнику в Перерові пов. Коломия прийшло через дівчину до бійки, в якій Іван Калинюк пробив на смерть 25-літнього Олексу Мензака. Душогуб утік. — До лісничівки в Білій Чортківській вломилися два замасковані бандити і розбивши сокирою касу, забрали 800 зол. Тікаючи, побили 18-літню служницю Марію Чорнопиську. — В лісах в околиці Жабя відбуваються великі лови при участи закордонних мисливих, м. ін. членів родини Бурбонів.

— **За комунізм.** Перед станиславівським судом присяжних відбулася розправа проти Соломона Ляста і Гедза Баля під закидом комуністичної діяльности. Трибунал засудив першого на 15 літ вязниці з втратою громадянських прав на 10 літ, другого на 6 літ вязниці і втрату громадянських прав також на 10 літ.

— **Як жиди ошукали рабіна.** Рабін із Станиславова, 67-літній Соломон Лерх став жертвою ошуканства у Львові. Коли вийшов з больниці при вул. Фірманській, приступив до нього молодий елеґантний жид і представившись за емігранта з Німеччини, попросив його, щоби показав йому польські гроші, бо він має золото на продаж і боїться, щоб його не ошукали. Рабін дався взяти на сентимент до жертви Гітлера і показав йому два банкноти на 120 зол. Коли ошуканець почав оглядати гроші, взявши їх у свої руки, його спільник встромив рабінові дві блискучі мосяжні обручки, що не представляли ніякої вартости, після чого оба швидко відійшли. Спантеличений рабін у першій хвилині ніби занімів і щойно згодом зміркував, що жиди вкрали йому 120 зол.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провізних бльочків Р. Ш.

— **Поліцай застрілив чоловіка.** На терені громади Шешерівці пов. Мостиска постерунковий з Дитятич стрінув вечором двох людей і коли хотів їх вилегітимувати, вони, як пише „Век Нови", дали чотири револьверові стріли. У відповідь на це постерунковий стрілом з кріса зранив одного з них у черево. Показалося, що це був Мих. Помірко, мовляв, знаний злодій з Батятич. В дорозі до лікаря в Судовій Вишні ранений помер.

— **Знову напад на жидівську родину.** Під дім 66-літнього Шуліма Гельббарта в Колтові пов. Золочів прийшли вечором якісь замасковані люди і викликавши його на двір, убили ударом якогось твердого предмету. Потім увійшли до мешкання і вбили його 48-літню жінку Геню. Доконавши вбивства, напасники забрали ріжні товари, мабуть і готівку. За злочинцями шукає поліція.

— **З Польщі.** В Селисках пов. Ряшів убито 56-літнього Матеуша Лясоту. Хтось заскочив його в ночі на подвірі і пробив ножем у груди. Арештовано брата його жінки, з якою Лясота не жив у згоді. — До тарнівського шпиталю привезено 25-літнього абсольвента гімназії, Тадея Круля з Лапоня, якого напали парібки із Суфчина і покололи ножами, пробиваючи легені наскрізь.

— **Всюди зловживання.** З наказу прокуратора ії у Варшаві арештовано секретаря городського суду Сташевського. Причину держать поки що в тайні. — У Варшаві арештовано коморника 16-го ревіру, Яна Яблонського за грошеві зловживання.

— **Чоловік відрубав голову жінці.** В селі Заколе під Мінськом Мазовецьким знайшли 28-літню Станиславу Закшевську з відрубаною головою. Доходження ствердили, що злочину доконав її 25-літній чоловік Станислав, який пропав без вісти. Поліція веде розшуки в цілій околиці.

— **Бомба на забаві.** У французькій місцевості Вієн відбувалася забава під відкритим небом. Поверх 400 осіб, переважно молодих людей, танцювали при звуках орхестри. Коло півночі роздались крики. Хтось кинув понад парканом димлячу бомбу, яка впала серед людей. Один із танцюристів не втратив голови, вхопив бомбу і кинув на бік. Роздався вибух. Після перших хвилин переполоху впорядники забави пігнались за людьми, що кинули бомбу. Було їх чотири. Тікаючи, вони почали стріляти з револьверів і смертельно ранили одного із тих, що за ними гонили. Ранений по дорозі до шпиталю умер. Гук бомби був такий сильний, що цілі містечко прокинулось зі сну. Бомбу кинули політичні противники організаторів забави, що були комуністами.

— **Ріжні вістки.** Біля Люрд наїхав особовий потяг на експресовий, що їхав з Бордо. Згинуло кількацадять осіб, а кількадесять є ранених. — На залізничому переїзді в Шатонеф ле Мартін зударився автобус з потягом, причому 5 людей втратило життя, а 30 потерпіло рани.

— **Зїзд фізиків з Польщі** відбудеться в днях від 29. ц. м. до 2. жовтня ц. р. у виказадовій салі заведення досвідної фізики при вул. Длугоша. Програма зїзду обіймає 135 наукових рефератів і 8 дидактичних.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА ПРОФЕСІЯ — ГАВКУНА.

У Брюсселі придумав для себе один дотепний безробітний нове заняття, з якого живе. Коли управа міста проголосила податок на пси, податники мали клопіт, щоб перевести контролю, хто має пса дома. Імітатор ріжних голосів, що наслідує знаменито гавкання, зголосився на контролера. Він ходить попід ріжні доми і під дверима починає гавкати. Пси з середини йому відповідають. Він реєструє число мешкання і йде гавкати далі. За кожний нововідкритий дім із псами дістає він окрему премію.

ЧОЛОВІК, ЩО ВТРАТИВ ПАМЯТЬ.

У Льондоні трапились цими днями такі історії: Поліція найшла тіло невідомого, зовсім здеформоване. Один дентист ствердив, що пізнає на підставі зубів покійника свого клієнта Едвіна Кібля тому, що цей мав зуби зовсім неподібні до інших. Кібля похоронили. Його жінка не бачила його від місяця — він щез кудись. Коли жінка вернулась з похоронів до хати, застала дома свого живого чоловіка з поліцаєм. Виявилось, що Кібль наслідком скоку в море втратив память. Увесь місяць жив він як інша людина, називаючи себе Бори. Аж по місяці память вернулась до нього і він пригадав собі, де мешкає і як називається. Дентист, який знав буцімто його трупа, осмішив себе.

ПРОМОВА НАД ВЛАСНИМ ГРОБОМ.

Звичайний льондонський швець Антоні Кімс хотів доказати, що англійська поліція занадто поверховно пізнає тіла небіжчиків. Він згубив свій плащ над берегом Темзи і вибрався пішки до графства Лянкашіри. Кілька днів пізніше часописи принесли звістку про те, що він щез. Три тижні пізніше преса повідомляла, що найшли на ріці труп людини, якого тотожности не могли установити. Він пішов до поліції і заявив, що це тіло такого-то його знайомого. Про смерть такого-то повідомила всю родину і дотичну особу похоронили. Цього Кімсові було мало. Коли знову виловили з ріки якогось невідомого потопельника, він пішов до трупарні, щоб подивитись на нього і тоді вложив до кишені його блюзки свій моногрям. Поліція найшла моногрям, ствердила, що це тіло Кімса, повідомила всю його родину. Сестрінок Кімса приїхав із Льондону до Дебліна, ствердив, що це тіло Кімса. Тіло найденого спалили і сам Кімс виголосив промову у крематорії над власним попелом, зголосившись як сестрінок покійного.

Щойно після цього всього він подав до відома преси всю цю історію.

ЗАМОВЛЕННЯ ВЛАСНОГО ПОХОРОНУ.

20-літня гарна англійка Мілісенг Грейн замовила собі цими днями у крематорії Тільбурі власний похорон першої кляси. Вона не має наміру покінчити самогубством ані хутко вмерти, але хоче заздалегідь заплатити гроші за свій похорон, який відбудеться за 50 чи 60 літ.

—o—

Відозви й комунікати.

ПЕРЕД РОКОВИНАМИ МУЧЕНИЦЬКОЇ СМЕРТИ 359-ЬОХ.

На листопад цього року припадають 15-і роковини мученицької смерти 359 українських вояків, яка була епільогом збройного чину Українського Війська за визволення Батьківщини.

Управа Українського Військово-Історичного Товариства закликає всі українські національні організації і гуртки вшанувати память тієї славної і трагічної події улаштуванням урочистих академій з відповідними рефератами.

Необхідний матеріял для рефератів та інших точок програми академій міститься у спеціяльному збірнику „Базар", присвяченому 10-им роковинам розстрілу 359 у Базарі, виданому Українським Військово-Історичним Товариством.

Ціна збірника спеціяльно на 15-і роковини обнижена до 2 зол. (з коштами пересилки).

Замовляти на адресу: Варшава 22, Опачевська 54/15 полковник М. Садовський. Гроші надсилати ПКО 68686 — Українське Воєнно-Історичне Товариство.

Дописи.

СКАЛАТ.

Хто у вас розбиває український фестин? Філія „Просвіти" в Скалаті уладила в Осовику дня 13. 9. ц. р. фестин. Участь у фестині могли взяти лише громадяни волости Турівка та села Іванівка з волости Качанівка тому, що Осовик є у надгранічній смузі — коло 6 км. від границі), як зазначило повіт. староство в Скалаті. Присутніх повнад 500 осіб. Комендант поліції п. Рочняк у Турівці, вказуючи на фестин, питав заст. голови філії „Просвіти" п. О. Тиса, „що має означати це збіговисько" (збеговіско). Дістав відповідь, що це фестин. Потім ставив запити, чому присутні танцюють, чому повбирані в шаравари та чому люди на те все дивляться, мовляв, це „відовіско". Зазначуємо, що в програму фестину входили танці, які мали бути виконані в народніх строях. Дальше запитав згаданий комендант, що означає на стовпі жовто-блакитний прапор, та сказав до п. О. Тиса, щоби зробив з цим уїм порядок. На запит, що саме має зробити, повторив комендант вдруге загальниково: „Прошен зробіць з тим вшистким пожондек" і потім додав, що може все з місця розігнати. В міжчасі проф. Крупа звернув увагу комендантові, що деякі люди, між якими були також сільські, які зорганізовано приманерували з Турівки, входять подвірно насильно без білетів на фестин. На це комендант відповів, що це його не обходить, бо на це є комітет. Опісля приступило до комендата кілька осіб, між якими були солтиси із сусідніх сіл та питали, чи можна вже фестин розганяти. Комендант відповів, що нехай ще трохи зачекають і не-борем з фестину зник. По відході коменданта побили отільців Мартинюка зі Ставок. Потім пішли в село та з колами, граблями й вилами збігли на площу, де відбувався фестин, знищили входову браму, підвищення, пірвали і потоптали жовто-блакитний прапор та кинулись до буфету, де був п. О. Тис з кількома особами, бо всі інші в паніці повтікали. Надійшов комендант та бачучи ще в паніці повтікали. Надійшов комендант та бачучи ще в паніці повтікали. Надійшов комендант та бачучи ще

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ГУСЯТИН:
25. IX. Бешкет у раю.
26. IX. Дівча з Маслосоюзу.
27. IX. Отаман Пісня,
ХОРОСТКІВ:
28. IX. Лев з Абісинії.
29. IX. Німа теща.
З Хоростків їде театр до Теребовлі, Гримайлова, Скалата і Тернополя.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.
Делятин: „Камо грядеши" (Quo vadis).
25. IX. Смерть Нерона.
Надвірна: „Камо грядеши" (Quo vadis).
26. IX. Вініцій і Лігія.
27. IX. Смерть Нерона.
Биткове: „Камо грядеши" (Quo vadis).
28. IX. Вініцій і Лігія.
29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Голгота".
З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:
Пятниця, 25. IX. год. 8. веч. „Коріолян".

Театр Ріжнородностей
Нечинний.

Кінотеатри.
АПОЛЬО: „Грішник проти волі".
АТЛЯНТИК: „Химери маркізи Помпадур" із Сльозаком і Чеховою.
БАНДК: „Провокатор Азеф".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".
КАСИНО: „Розе-Марі" з Жан. Макдональд.
КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шірлі Темпль.
МЕТРО: „Цісар Варшави" з Е. Бодом, Вальтером, Зічом і додатк.
МІРАЖ: „Дуждарі" обі серії.
МУЗА: „Будем все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Жид вічний мандрівник".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марлєною Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: Останні роман короля (вперше у Львові).
РАЙ: „Коханий збіточник" з Анною Ондра.
СВІТ: „Коханий збіточник" з Анною Ондра.
СТИЛЕВЕ: „Золота дівчина" ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Пострах Мексику" і ревія.
ХІМЕРА: „Панове в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 3.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 25. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.35 Пісні 4-х століть, 18.30 Бравн. мельодії, розр. концерт, 20.40 Сучасна музика, 22.10 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17.10 Смичк. квартет есстур Керубіна, 19.10 Нар. пісні, 0.45 „Мандрівки пана Бручка" оп. Янічека, **Париж** (1648) 11.00, 13.00, 17.30, 18.30 Концерт, 20.00 Корсиканський фольклор, **Гронінгород** (437,3) 18.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 19.20 Мельодії скрипки, концерт смич. орх., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 16.15 Дитячі пісні, 18.30 Бетговенові твори, 20.10 Мельодії в сумерку, орх., **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Трансм. з Байрейту: Розр. концерт, 20.10 Музика, пісн., рецитації, **Мілянo** (368,6) 11.40 Тріо, 13.15 Концер. музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Оперетка опівночі" оп. Конті'я.

Субота, 26. вересня 1936.

Відень (506,8) 19.10 „Дівча з фіялками" оп. Гольмесбергера, 22.10 Форт. реціталь, **Братислава** (298,8) 19.15 „Сестрінець із Гонолюлю" оп. Кінеке, **Прага** (470,2) 15.00 Данська музика, **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт 19.00 Сольо на гармоні, 20.00 Хор і солісти, 20.45 „Ля пардон де Мадемель" ком. оп. Марбера (фрагм.), **Бялгород** (437,3) 13.15, 17.20 Нар. пісні, 18.20 Концерт трія, 0.00 Оп. вечір, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 15.15 Пісні, 19.20 Форт. твори Шуманна, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні і танці, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 19.40 Капрічіо на орг. Регера, **Мілянo** (368,6) 11.20 Легка музика, 16.30 Військ. орх., 20.45 „Пала де Мовзі" оп. Маріноцці, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17.15 Тріо, 20.40 Розр. концерт.

Ширіть наш часопис!

ЧЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 25. вересня 1936.

6.30 Ранішня вед., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.40 музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 „Серед лоскоту машин", „Як повстає шк. книжка", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Турист. інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Оп. музика з „Ля Скалі", гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Госп. вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Листові творц на форт., 16.45 Мажшевичі, невідоме Полісся, 17.00 Орх. концерт, 18.00 Барсельона підчас спокою, 18.10 Брамсова хвилина з гр. пл., 18.25 Програм. скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.45 Гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Танк. музика, рефрени, 20.00 Арії та пісні у супр. форт., 20.30 „Лекція географії", Б. Пруса, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., смич. квартет, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Мельодії Чайковського з гр. пл.

Субота, 26. вересня 1936.

6.30 Ран. авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ран. денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Троки інформаційн, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Мій дзвінок" вес. фейл., 12.13 Полудн. денник, 12.23 Орх. концерт, 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: Пятнашнятьлітня Черв. Хреста, 16.15 Орх. концерт, 16.45 Гутірка: „У Таліні", 17.00 Фільм. мельодії, орх., 17.30 Фільм. режисер, монольог Ю. Тувима, 18.00 Пустинник у країні легенд, чудес і гадів, 18.10 Сцьва ерум, 18.15 Оп. арії у вик. Евг. Стебельського, в супр. форт., 18.35 Львівський акт. фейлетон, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Реклям. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.00 „Довбушове весілля" на осн. О. Федьковича в опр. Б. Ковальчука і Зб. Ліпчинського вик. артисти м. театру, хор і гуц. орх., 19.50 Шуманова хвилина з гр. пл., 20.15 Польська нар. пісня, 20.34 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Польські й чужі пісні підсп. Ст. Драбік у супр. форт., 21.50 „Чепець, гусла та дівчина", 22.00 Спорт, 22.15 Концерт симф. орх., 23.00 Танок, музика з гр. пл.

Радіокутик.

НАПРЯМНІ НІМЕЦЬКОГО РАДІЯ.

У своїй промові, виголошеній на відкритті Радіевої Виставки в Берліні, міністр пропаганди др Гебельс визначив 6 завдань німецького радія.

1) Радієва програма, що обслуговує 7.5 мл. приймачів, тобто яких 30 мл. слухачів, мусить бути можливо ріжнородна.

2) Не треба слухати радія від рана до вечора без вибору, а потім критикувати явищ нижчого рівня, забуваючи про добрі сторінки програм.

3) Рівень програм не повинен бути надто високий, ані теж надто популярний; програма повинна бути складена так, щоб люди не тільки слухали її, але й розуміли.

4) Радієва програма повинна бути так складена, щоб могла зацікавити людей вищих вимагань, але теж, щоб розважувала і була зрозуміла для слухачів з нижчим рівнем культурного вихования. Вона повинна бути розвагою у ріжнородній формі явищ виховних, відпочинкових і що збуджують загальне зацікавлення.

5) Не є слушне, буцімто радіо і фільма шкодять культурі. Драматичне мистецтво з погляду мистецького є вищою від фільмової репродукції, так як слуханя музичного твору безпосередньо має більшу вартість ніж слухання при помочі радієвого голосника. Одначе чи це не добродійство, що завдяки радієві мільони людей можуть слухати Бетовена або Вагнера?

6) При поширенні освіти і культури не можна голосити гасла — „все або нічого". Навпаки треба робити всі зусилля, щоб підвести рівень виховання людей. Завданням радія є вийти в народ і через систематичну діяльність розвивати його смак і хист.

КІЛЬКІСТЬ ФРАНЦУЗЬКИХ СЛУХАЧІВ.

Кількість слухачів французького радія наближується до 3 мілюнів і дійшла під кінець липня п. р. 2.972.019 осіб. Цікаве, що за літні місяці зріст проявився ексключно на провінції, де дійшов у липні до 21.000 абонентів. Зате у паризькій окрузі зареєстровано в цьому часі лише 44 нових радіоабонентів.

СИМФОНІЧНІ КОНЦЕРТИ.

Від 2. жовтня починається офіційний концертовий сезон у Варшаві. Почне його концерт оркестри Варшавської Фільгармонії в год. 20.05.

Радіо підписало з Фільгармонією умову на трансмісію 15 симфонічних концертів у бажучому сезоні, завдяки чому радіослухачі почують два-три концерти на місяць.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.76—89.35, Дол. американські 5.31.25 — 5.28.50, Долари кан. 5.30.50—5.27.90, Фльорени голянд. 361.02 — 359.30, Франки фр. 35.01 — 34.85, Франки шв. 173.14—172.30, Фунти анґл. 26.97 — 26.81, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.00—19.50, Корони данські 120.34, 117.98, Корони норв. 135.53—134.55, Кор. шв. 139.03—138.00, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.85—11.50, Марки нім. 135 — 133, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Ціодьський 100, 100.50, Ліліпоп 12.75, 12.50.

Папери.

3 інвест. серії 1 ем. 75, 3 інвест. ем. 2 61.50, 5 зал. 51.50, 6 дол. 62.50, 4 прем дол. 45.40, 45, 7 стаб. 53.35, 53.25.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ГКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. ЦГК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—62.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	22.25	22.75
Пшениця зб.	21.50	22.00
Жито І	15.50	15.75
Жито ІІ	15.25	15.50
Ячмінь одн.	17.50	17.75
Ячмінь на кливо	16.75	17.00
Мука жит. нат. 0 — 30 прц.	26.50	27.00
Мука жит. гат. І. 0—60 прц.	25.50	26.00
Мука жит. гат. ІІ 0.65 прц.	23.00	23.50

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 23. IX. 1936.

			Льоко ст. заладов.
Пшениця зб.	750 гр/л.	5%	20.85—21.00 зол.
Жито зб.	700 „	2%	14.25—14.35 „
Ячмінь зб.	623 „	4½	15.50—15.60 „
Овес л. над.	450 „	8½	12.00—12.25 „
Гречка зб.	650 „	10½	17.50—17.60 „
Кукурудза жовта зб.			12.00 „

Усі роди збіжжя зовсім подорожіли. Зимникова тенденція удержується дальше. Майже все збіжжа йде на експорт. Краєві млини в більшости здержали закупно, бо не хочуть платити теперішніх цін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 24. вересня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. вець	3.40 „

Тенденція на масло зниженова, на молоко слаба, на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в четвер і пятницю цього тижня приймає птицю, але виключно першої класи, за нижче поданими вимогами і платить за 1 кг. живої ваги льоко подвірп птахомісарні пл. Більчевського 3, такі ціни:

Курки І. кл. без остріг від 1.80 кг. вагу	1.05 зол.
Курята І. кл. біло й жовтоніжки без остріжок від 0.80 кг. вагу	0.85 „
Качки тонщені І. кл. від 1.80 вагу	0.85 „

Слабших сортів рішуче не приймається.

ОПОВІСТКИ.

В оголошенні фірми „Мак" з дня 20. ц. м. ч. 212 поміщено через помилку кліщу фірми „Міка" замість кліщі фірми „Мак". Цим помилку справляємо і просимо вважання в обох фірм. — Адміністрація „Діла".

Вп. д-рові Л. Максимонькові, спеціалістові очних недуг у Львові, вул. Підвальній 7, за безплатну лікарську поміч хорому Я. Стецькові сердечну подяку складає рідня.

Дня 4. жовтня п. р. відбудуться в год. 9. передпол. V. Загальні Збори Батьківського Кружка при 7. кл. шк. ім. М. Шашкевича у Львові при вул. Замкненій 8. На випадок браку статутом вимаганого числа присутніх членів відбудуться Загальні Збори на пів години пізніше. Порядок нарад: 1) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 2) Звіт з діяльности Батьків. Кружка за р. 1935-36. 3) Звіт з діяльности Ревізійної Комісії. 4) Уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 5) Вибір нового Виділу. 6) Внески і запити. — Виділ. 2770

МЕШКАННЯ

ВИГІДНЕ мешкання 3 кімнати кухня в комфорті, сонячне, на свіжому повітрі для емеритів варте до найму в Старім Самборі. Ближчі інформації у пароха. 2758 3—3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЛЕКЦІЙ за обід, мешкання чи гонорар з усіх клас шкіл, шукаю. Лекції скрипки та гітари безплатно. Зголош. до „Діла" під „Студент". 2773 1—1

АДВОКАТ шукає канцелярії до спілки або сам буде провадити згідно з умовою у Львові або на провінції. Зголошення до кінця п. м. в Адміністрації „Діла" під „Спілка". 2775 1—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ФІЛІЯ ПРОСВІТИ в Городку Ягайлонськім прийме негайно урядовця, доброго організатора-осітянина (дирігенти мають першенство). Помешкання, паливо і світло. Платня згідно з умовою. Зголошуватись: Інж. Роман Паламарчук, Городок Ягайлонський. 2768 1—1

ПРИЙМЕМО інтелігентну з доброю репрезентацією панну з середньою освітою до промислового підприємства. Зголошення слати з курікулюм вітє і відписом останнього свідоцтва до Адміністрації під „Львовянка". 277 1—1

РІЖНІ

ЧОТИРНАЦЯТЬДНЕВНА велика дешева продажа ФІРАНОК, кап, брокатів, таблеток crochet на вагу. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.



(НЕ ФАРБА)
привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ
первісний **КОЛІР**

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гошкович, Львів, Домініканська 4. 2634 16-60

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 216 (14.465). Львів, субота 26. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 6·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41, Дирекції: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Звертаємо увагу

на охоронну марку наших безконкуренційних

ПАПЕРЦІВ і ТУТОК (повноваток)

„Калина"



Заощаджену готівку

принимає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

у Львові, Ринок 36.

до обороту й опроцентування

Інформації писемно або устно.

В СССР нема хліба ні цукру.

МОСКВА, 25. 9. ПАТ. „Экономическая жизнь" стверджує недостачу артикулів першої потреби. Наприклад в Горківському районі (давна нижгородська губернія) перевели контролю 220 склепів. **В багатьох склепах не було хліба, муки й цукру.** В Озівсько-чорноморському районі на 425 склепів у 48 не було цукру, в 41 хліба, в 40 муки і т. д.

ВІДСІЧ ПІД АЛЬКАЗАРОМ.

ЛЬВИ АЛЬКАЗАРУ ЩЕ БОРОНЯТЬСЯ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮС, 25. 9. ПАТ. **Передні стежі відділів полк. Яга зачали бій з червоною міліцією під воротами Толеда у приблизнім віддаленню 500 м. від Альказару. Літаки скинули над Альказаром харчі і відозву, що в найближчих годинах відсіч звільнить оборонців.**

Севільська радіостація повідомляє, що комуністична партія проголосила в **Мадриді відозву, яка стверджує, що теперішнє положення дуже поважне і що небезпека наступу на Мадрид зближається з кожною хвилиною.**

Радіостація в Севіллі подає, що на фронті Толеда національні війська розбили червоних, які заступили дорогу. Червоні залишили на полі бою 60 забитих і багато ранених.

ПАРИЖ, 25. 9. ПАТ. Вчорашні звідомлення червоної команди були неправдиві, бо як голосять останні телєграми, червоні зайняли лиш деякі будинки, що з них відступили оборонці. Національні війська на відтинку Толєда надіються, що до двох-трьох днів визволять оборонців Альказару.

ТОЛЄДО, 25. 9. ПАТ. Кореспондент Райтера, який відвідав Толедо, подає, що число оборонців Альказару оцінюють ще на 800—1000 жовнірів. Червоні захопили склад із харчами. На їхню думку, оборонці не зможуть довше боронитися як два-три дні.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ НАСТУПОМ НА ТОЛЄДО.

БУРГОС, 25. 9. ПАТ. Окремий справоздавець агенції Авасa повідомляє, що війська полк. Яга скріпили свої становища на схід від Торіос. Головна кватира рішила, що сьогоднішний день буде днем відпочинку для частин перетомлених безперервними боями від минулої суботи. На підставі інформацій з урядових кол, здається, що наступ на Толедо не зачнеться без старанної підготови, бо ворог займає добре укріплені становища і диспонує найменше 10.000 людей, вичисляючи вже й відділи, що облягають Альказар.

В околицях Толеда зістрілили національні війська два ворожі літаки.

МАДРИД БЕЗ ВОДИ.

ОБОРОНЦЯМ АЛЬКАЗАРУ СКИНУЛИ ПО ЖИВУ.

СЕВІЛЛЯ, 25. 9. ПАТ. На північнім фронті війська ген. Моля посуваються дальше в напрямі Більбао. Зайняли вони села Дуранго і Вальмеседу. На фронті Сіерра національні війська контролюють уже всі збірники води в Льойозі, що ними користувався Мадрид. Тепер у Мадриді відчувається дошкульно недостача води. Національні літаки скинули вчора оборонцям Альказару харчі й муніцію.

ЧЕРВОНІ РЯТУЮТЬСЯ ПОВЕНЮ.

ПАРИЖ, 25. 9. ПАТ. Агенція Авасa повідомляє з Мадриду, що червоні війська збурили гати на ріці Альберші. Величезні маси води спливли в нижче положені долини. Червоні літаки ствердили, що національні війська збірають над берегами ріки великі запаси военних матеріялів. Досі невідомо, які були наслідки збурення гатей. Догадуються, що повінь накоїла багато шкоди у военнім матеріялі

АНАРХІЯ В МАДРИДІ.

АЛІКАНТЕ, 25. 9. ПАТ. До мешкання німецького фронту праці і до німецької школи в Мадриді вдерлися силоміць міліціонери, перешукали всі кімнати й забрали всі папери. Німецький шарж д' афер у Мадриді запротестував і домагався звороту документів та запоруки й охорони німецького майна на території Еспанії. Підсекретар міністерства закордонних справ висказав німецькому шарж д' аферові свій жаль та заявив, що всі ревізії переведено без відома влади.

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ УСТУПИВ.

РАВАТ, 25. 9. ПАТ. Севільська радіостація інформує, що президент Азаня уступив. Його функції виконує покищо Мартінез Баріо.

НАСТУП НА БІЛЬБАО.

БУРГОС, 25. 9. ПАТ. Речинець, що його подав ген Моля для Більбао і Сантандер, минув сьогодні в год. 1. вночі. Вчора вечором звернулися національні радіостації з останнім закликом до цих міст, заповідаючи, що сьогодні зачнеться наступ. Війська ген. Моля зайняли місцевість Аречавалету, 38 км. на полудне від Більбао. Інші колюни наступають від Лідіт і Віская. Упадок цих міст є неминучий.

Відворот чехів від совітофільства?

(Від нашого кореспондента.)

Прага, 25. вересня 1936.

У внутрішньо-політичному житті Чехословаччини приходить в останньому часі до деякої переорієнтації, проявляються вайть симптоми повного протверезіння ширших кол чехословацького громадянства з часу совітофільської психози. Ця психоза була вже так опанувала чехословацьке громадянство, що не лише ліві його угрупування, але навіть і католицька т. зв. лідова партія цілковито була їй піддала. Ми були свідками того, як ця католицька партія докладала всіх зусиль, щоби створити уряд зі соціялістів і з підтримкою комуністів. Ми бачили нераз, як провідні люди цієї партії виступали на різних прилодних зборах разом із соціялістами і комуністами. У пресі тієї партії можна було нераз читати довгі статті, в яких автори старалися переконати своїх читачів про те, що теперішній совітський режим вже зовсім „щось інше", ніж отой „колишній" і що в Совітах панує вже повна свобода віри а антирелігійна пропаганда і переслідування католицької церкви належать вже лише до минулого, до доби, коли ще большевики „не вступили були на шлях повної демократизації СССР". Католицька чехословацька преса вживала всіх можливих аргументів, щоб лиш переконати своїх читачів про можливість тіснішої співпраці з Совітами, як державою, і комунною, як течією, ніби забуваючи зовсім на те що, не може бути більш нічого неприродного, як така співпраця з рухом, що його ніяк не можна погодити з основними тезами католицизму. Совітофільство це йшло аж так далеко, що ставало в різкій розбіжности до поглядів Ватикану, який все ясно здавав собі справу що „сатанізму і християнізму в ніякому разі погодити не можна". І тому то незвичайною сенсацією у внутрішньому житті Чехословаччини є цей наглий зворот чехословацької католицької партії у його рядах на большевизм і його загальну небезпеку, зворот, який характеризується не лише повним протверезінням з чаду совітофільської психози, але і виповідженим найгострішої боротьби большевизмові.

Наявним доказом такого повного звороту і цього протверезіння було імпозантне публичне віче чехословацької католицької або т. зв. лідової партії, яке відбулося в одній з найбільших саль Праги 16. ц. м. у присутности провідних чинників партії.

Головним промовцем на цьому вічу був чехословацький священник, декан з Нового Бидзова о. Мадль, який саме недавно вернувся з довшої подорожі по СССР. Спираючись на все те, що він в часі цієї своєї подорожі бачив на власні очі й чув на власні уха, промовець у прегарній, великій промові піддав дуже скрупулятній критиці большевизм і його небезпеку, при чому торкнувся теж питання чехословацько-совітського союзу. Говорячи про цей союз, прелєгент різко видвинув цікаве питання: кому совітська армія бажає на ділі допомогти, „чи чехословацькій демократії, чи світовому большевизмові".

На днях появиться найбільший ілюстрований

Календар „КРИНИЦЯ"

на рік 1937.

Серед нашої календарної літератури — „КРИНИЦЯ" це дійсно всесторонно і по мистецьки опрацьована
МАЛА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

200 сторін великої вісімки **Ціна зол. 1.50,** порто 30 сот. Замовляти у Видавн. „Діло".

Вже з цих одних лише слів о. Мадля ясно видно ступінь звороту чхсл. католицької партії в її поглядах на большевизм, бож досі парламентарний клюб цієї партії все оставався за тісною співпрацею в СССР і з його армією.

Але найкращим показчиком цього повного звороту і протверезіння — це резолюції, які на цьому вічу ухвалено і то одноголосно, при великому ентузіязмі присутніх.

Прийняті резолюції виходять зі слів римського папи про небезпеку, „яка загрожує всім народам Европи і цілому світові від большевизму". На небезпеку резолюція ілюструє живим прикладом еспанської громадянської війни, говорить про варварства, які там діються і строго осуджує злочинні вчинки „цих еспанських ворогів культури і людськости та бажає геройському католицькому еспанському народові, щоб якнайскоріше переміг комуністичних варварів".

Далі резолюції проголошують заснування „Ліги боротьби з большевизмом" і вимагають чехословацький уряд, щоб „з повною енергією побороняв большевицьку агітацію особливо між молодю та між безробітними". Зокрема вимагається міністерство внутрішніх справ, щоб поборювало енергійно все те, що „може виникнути за кордонами вражіння, що Чехословаччина є розсадником большевизму в Середущій Европі". Треба теж пильно охороняти перед большевизмом шкільництво у згоді з основами католицької науки, як це палко подає у всіх своїх енцикліках папа Пій XI.

Як бачимо, резолюції дуже різкі, рішучі і без ніяких компромісів на право і на ліво, як це у тій партії досі водилося. Слід хіба балкати чехословацькій державі, її народам, Европі і — нам, — щоб за лідовою партією пішли як мога найскорше й усі інші чеські партії. Згаданий вище натяк про існуюче в Европі вражіння, наче ЧСР є розсадником большевизму, — це відвалює і — на жаль — влучне остереження. Союз ЧСР з СССР пішов далі, ніж цього вимагала забезпека себе перед небезпекою німецької агресії. Фамільярно-нахабний тон совітської преси з одної сторони та з другого боку дивний підхід чеської преси до Совітів, як країни всіх благ, усе це дійсно допомогло витворенню вражіння, немов приязнь з Совітами стала просто підставою державної екзистенції ЧСР. Чехословаччину почали у зах.-европейській пресі представляти, як середньо-европейський бастіон Совітів і як „визвідову браму" большевицької революції. Протидіяти цій погубній опінії треба всіми засобами. Протидіяти не словами, а ділами. Становище лідової партії в таким відрадним ділом.

—o—

Тріюмф дипльоматичного фарисейства.

Заковика в Лізі Націй.

ЖЕНЕВА, 25. 9. ПАТ. Хоч абісинську делегацію допустили тільки на теперішні наради Союзу Народів, це не пересуджує цієї справи на будуче, бо вона викликала в европейській політиці небувале замішання. Европейська преса підкреслює, що ця подія може стати зворотною точкою в Европі.

Римська преса покищо підчеркує сильне обурення, яке викликало рішення Союзу Народів. Вона протиставить цьому рішенню перехід абісинського посла Вольде Маріяма на бік Італії. Півурядова „Попольо д' Італія" пише, що Ліга Націй витає представників невільництва.

„ЛІТВІНОВ ТРІЮМФУЄ".

Паризький „Журналь" пише: „Літвінов сторедував Лігу Націй. Признання повноважень абісинської делегації — це робота Совітів. Це рішення усунуло Рим з Ліги Націй і виключає всяку европейську співпрацю. Що за тріюмф Совітів, пише „Журналь", рівночасно виперти Італію з міжнарод. діяльности, Льондон зловити на конфлікті з Римом, а себе представити як оборонця правопорядку і вождя малих держав"!

Також англійська консервативна преса побоюється дальших замотань і труднощів в европейській політиці. „Дейлі Телеграф" пише: „Булоб божевіллям твердити, що допущення абісинської делегації не завдало Лізі Націй тяжкого удару".

Англія хоче ізолювати Італію.

РИМ, 25 9. ПАТ. Віржінію Гайда — відомий передовий публіцист — у вступній статті „Джорнале д'Італія" аналізує теперішню політику Англії. На думку Гайди очевидне, що Англія тепер старається якнайскоріше заключити новий договір про гарантію французьких границь на сході, щоби цим позбутися односторонніх зобовязань супроти Франції. Англія змагає до нового гарантійного договору між Льондоном, Парижем і Берліном, з виключенням Італії. Цим способом Англія бажає мати спокій в західній Европі, щоби Італії. Тому Італія не дає себе виключити з нового гарантійного пакту, на заході Европи.

—o—

Що зробила досі Чехословаччина для Підкарпатської Руси?

На днях відбувся в Хусті правний зїзд соціяль-демократичної партії Підкарпатської Руси. У цьому зїзді взяв участь теж колишній сойдем. посол з Підкарпаття, нині міністер соціяльної опіки, інж. Яр. Нечас. Міз. Нечас виступив тут з великою промовою в, якій був загальний огляд того, що чехословацький уряд досі зробив для Підкарпатської Руси на всіх ділянках її культурного, господарського і суспільного життя. Головні дані, що їх у своїй промові привів мін. Нечас, ми з журналістичного боку подаємо до відома і вашим читачам.

Найголовнішим завданням — сказав бесідник, — яке стануло перед чехословацьким урядом зараз таки після прилучення Підкарпатської Руси до Чехословаччини, була офензива проти культурної темноти країни. По перевороті більшість населення Підкарп. Руси була неграмотна, 35.000 дітей не могло ходити до школи, нині таких дітей є вже усього лише 3.000. В усіх майже громадах Підкарп. Руси діти вчаться вже нині рідною мовою, а перед переворотом так було лише у 34 т. зв. церковних школах. (А куди зачислив п. міністр усі ті школи, де вчать „на русском язике з местним проізношеніем"? — М-н.). До 1931. р. вибудовано 286 нових народніх шкіл, від того часу число нових народніх шкіл ще побільшилося. Нині є на Підкарп. Руси 20 виділових шкіл, колись було їх тут лише 6. До цього треба ще додати 9 середніх шкіл, яких давніше зовсім не було, 105 доповнюючих ремісничих і сільсько-господарських шкіл. До перевороту видатки на шкільництво Підкарп. Руси виносили в нинішній валюті 20.000 кч. (?), нині ці видатки перевищають уже суму 2 мільонів річно. „Автономія без культури і доброго шкільництва булаб лише пустим демагогічним гаслом" — сказав мін. Нечас.

Багато зроблено на Підкарпатській Руси теж у ділянці публичних робіт. Від перевороту побудовано на Підкарп. Руси публичних будівель за 107 мілл, тепер підготовляють ще нові будівлі за найменших 33 мільони. Будуються нові великі електрівні над Ужгородом за 35 мільонів, і 70 мілл. призначено на направу старих і 30 мілл. на будову нових доріг. Лиш самих мостів поставлено за цей час на Підкарп. Руси за 26 мільонів. Перед переворотом не було на Підкарп. Руси ні сліду електрифікації країни, нині вже 65 громад дістає річно 6 мільонів кільовагодини електричної енергії. Довжина поштових залізничих сполук зросла від перевороту з 658 км на 3,460 км. Приготовляється будова залізничого шляху Ужгород—Мукачів за 81 мілл. і Мукачів—Хуст за 195 мілл.

Багато гроша видано теж на піднесення хліборобства. Від перевороту видано на рільниче господарство понад 5 мілл., на полонинське господарство 2,5 мілл., на регуляцію рік 37 мілл., на меліорацію 2.6 мілл., на водяні будівлі до 5 мілл. Коли-ж до того ще додати видатки на поліпшення господарки в державних лісах, то сума всіх видатків на рільне й лісове господарство від перевороту до кінця минулого року досягне загальної квоти 186 мільонів. Дуже багато зроблено теж на полі соціяльної опіки і піднесення гігієни життєвих умовин населення Підкарп. Руси. І так понад 50 мілл. видано досі на дитячі захоронки і на харчову акцію дітей.

Влаштовано державну епідемічну автоколільону, побудовано державний інститут для вишколу акушерок, побудовано „Дім народнього здоровля", великий хірургічний павільон при лічниці в Мукачеві, павільон для венеричних недуг при лічниці в Севлюші і т. д. В рр. 1924—32 влаштовано 17 соціяльних порадень, станиці для поборювання туберкульози і т. д.

Сумн, що їх видав чехословацький уряд, є, як подав бесідник, удвоє більші від прибутків, що їх дав державі сама країна (?). В рр. 1930—34. загальні державні прибутки, які дала Підкарп. Русь, винесли 745 мільонів кч. Видатки, які уряд поробив у Підкарп. Руси, досягли суми півтора мільярда кч.

„Беручи все це на увагу — сказав мін. Нечас — бачимо, яку велику помилку роблять ті, які говорять теж про господарську автономію Підкарпатської Руси". На закінчення мін. Нечас додав, що він подав лише цілком загальний огляд і вповні свідомий того, що ще дуже багато треба для Підкарпатської Руси зробити.

З нашого боку ми до цього огляду мін. Нечаса можемо додати одно: І ми свідомі того, що досі зроблено на Підкарпатській Руси за час її державної приналежности до Чехословаччини і це ми нераз у нашому часописі з вдоволенням підкреслювали. Згадати тут хочби велику статтю посла д-ра Барана, яку недавно помістило „Діло". Жаль тільки, що вся та праця і видатки не гармонізують з поведінкою органів чехословацької влади супроти Підкарпатської Руси головно під національно-політичним оглядом.

М—н.

УЖЕ ПОЯВИВСЯ

КАЛЄНДАРИК для молоді на 1937 р. **НА СЛІДІ**

приятель та необхідний порадник кожного ученика.
Ціна 40 сот. з почтовою пересилкою 50 сот.
Жадайте показового числа місячника молоді „На Слідї". — Річна передплата 2 зол. — Адміністрація: Львів, Чарнецького 26. Конто П. К. О. Вооп. Вогні 101.423 (із заміткою: для На Слідї). 2765 1-5

Ґен. Заґурський жиє?

Орган „Легіону Молодих", „Нове Паньство Праци", в замітці п. заг. „Фронт Морж" пише:

„Багато в останньому часі говориться про т. зв. фронт морж, що свої політичні інспірації черпає — як це вказує сама назва — із закордону. Проводять цим фронтом: В. Вітос, що тепер переїхав з Чехословаччини до Женеви, славний музичний приказу й „особистий приятель мешканців небіщик ґенерал Заґурський, що мешкав в Перникі при вул. Ст. Готарда 87". З цієї нотатки виходить, що ґен. Заґурський жиє.

Пресова конференція у Варшаві.

З нагоди засідання Ц. К. Міжнароднього Кооп. Союзу.

УКРАЇНСЬКА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ.

У днях 21. до 26. вересня ц. р. засідав у Варшаві Центральний Комітет Міжнароднього Кооп. Союзу та інші його виконавчі органи. Центральний Комітет є ширшим ухвалюючим тілом М. К. Союзу між одним і другим конґресом світової кооперації. В склад його входить тепер к. 60 осіб від різних кооп. організацій світу. Є там також два представники польської кооперації. РСУК там досі не мав свого заступника.

Зїзди Центр. Комітету відбуваються раз у рік, що року в іншім місті Европи. Цим разом зїзд відбувся у Варшаві. З цієї нагоди генеральний секретар Міжнар. Кооп. Союзу п. Генри Мей, винятково запросив до участи в засіданні Ц. К. також представника української кооперації з дорадчим голосом. В цім характері на зїзд виїхав начальний директор РСУК сен. Остап Луцький.

З нагоди цього зїзду влаштовано дня 22. вересня пресову конференцію, щоб поінформувати ширший загал Польщі про організацію й характер Міжнароднього Кооп. Союзу. У пресовій конференції взяло участь до 30 представників варшавської преси (загальної і кооперативної), польської, німецької і жидівської; українську кооперативну пресу заступав д-р К. Коберський. Проводив конференції в характері господаря терену предсідник Надзв. Ради Спож. Союзу „Сполем" п. Воєвудзкі. Міжнародній Союз репрезентували п.п. президент Союзу Вайно Таннер (фінська кооперація), генер. секретар п. Генри Мей (Англія), Ернест Пуассон, Франція), Віктор Серві (Бельгія) та кілька інших осіб.

Президент і секретар Міжн. Кооп. Союзу (перший по німецьки, другий по англійськи) поінформували присутних про історію і сучасний стан МКС, його ідеольогію, організацію і найближчі завдання. Відтак присутні ставили додаткові запити у звязку з пекучими справами дня. Цікавіші запити торкалися таких справ: що робить МКС для популяризації кооп—в праці і продукційних кооп—в; яка діяльність МКС від конґресу до конґресу (тут ген. секретар наводив приклади допомоги моральної і навіть матеріяльної МКС для деяких національних кооп. організацій у добі переслідувань, напр. в Австрії); про публікації МКС, про становище МКС до диктаторальних режімів; що робить МКС для зближення споживачів з с.г. продуцентами.

Представник української кооп. преси д-р Коберський у формі інтерпеляції порушив справу членства совітської т. зв. „кооперації" в МКС, покликався на факт офіційної ліквідації міської споживчої кооперації в СССР (вересень 1935) та на повне підчинення сільської кооперації і московського Центросоюзу під владу партії і держави. Коли в МКС нема кооперації Італії та Німеччини, то вже рішуче ніякого місця в МКС не може бути для кооперації СССР, яка не має й тіни автономії та самодіяльности, будучи просто органом держави. Додатково д-р Коберський підніс з признанням той факт, що МКС і його секретар інтервеніювали свого часу перед владою у Варшаві, коли йшло про оборону істнування і компетенцій Ревіз. Союзу Українських Кооператив, при нагоді зміни кооперативного закону.

У відповіді на інтерпеляцію в справі большевицької кооперації президент МКС п. Таннер заявив, що справа членства, як він казав, „der Russen" належить до вирішення, бо совітські кооператори завжди на засіданнях МКС заявляють, що вони є „свобідна" кооперація. МКС має чимало неприємностей від совітської кооперації.

Треба тут згадати, що в кругах МКС, як з усього видно, говориться про те, якби збутися немилого члена, „кооперації" СССР. На ці тенденції вказує також стаття п. Генри Мея, ген. секретаря Союзу, з гострою критикою большевицької „кооперації", що була надрукована в органі МКС; стаття ця поміщена в перекладі на нашу мову в „Кооперативній Республіці" за вересень ц. р.

Про хід засідання Центр. Комітету МКС у днях 24. і 25. ц. м. подамо інформації по їх одержанні

Оце оцінка консумента:

„Зупи в кістках КНОРР є посильні, добре приправлені і смакують ліпше, як зупи приладжені домовим способом. Природний смак, багатий вибір кільканацяти ґатунків та їх одноцінна ціна, пояснює популярність зуп КНОРР".

Кожна кістка зупи КНОРР у бронзово-жовтім опакуванні видає два тарелі знаменитої зупи і коштує **без винятку** тільки 20 сот.

Спеціяльним успіхом тішиться ракова зупа.

18 вол. ДЗЕРКАЛО ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. у фабриці **М. БНК** ул. Ягайлонська ч. 25 Тел. 252-34

Луговий здвиг надвірнянського повіту.

Надвірна — невеличке повітове містечко. Положене майже на самому кінці повіту, окружене півперстенем гір та прикрашене річкою Бистрицею. Заселене в більшості жидами, далі українцями і найслабше поляками. Таке на око, як майже кожне місто на українських землях. Одначе тут — на диво ворогам та на радість нам — не так, як то буває в інших містечках. Не гризуться між собою українці інтелігенти, не бються між собою міщани тай не ворогують на „панів". Нема, здається, так званих „клік". Словом: інакше, як воно буває в багатьох наших містах, де в програмі майже кожного стоїть його „я". Може воно й тут є, або колись вилізе, але тепер на щастя того не видно.

Наслідком цієї згоди між собою у місті й повіті культурно-освітня робота йде досить гарно; товариства в більшості діяльні, живі.

Міщани — юнаки й дівчата — їздять, чи краще сказати ходять по селах у неділі та свята й організують селянську молодь у бронзові ряди „Лугу". Вчать дисципліни, видержливости, послуху та пошанування наказів повітового центра.

Не обходиться і тут без комуністів і ріжношерстних інших махінвців, які хотіли — одні

Ширіть наш часопис!

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 14

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р МИХАЙЛО КОРОЛЬ.

Михайло Король належав, як був студентом прав у Львові, до товариства „Академический Кружок" та причислював себе до старорусинів, але русофілом ніколи не був. Був великим противником фонетичного правопису і замолоду поборював фонетиків-українофілів, бо побоювався, що як прийметься фонетичний правопис, то за ним піде польська азбука, а за нею польонізація нашого народу.

Король був одним з типових чесних русинів свого часу, що у свому патріотизмі боялися всяких новин, які могли б захитати національною душею нашого громадянина і повести її в круги „перекинчиків", значить: відступників рідного народу. Але проте був він нашим громадянином першої кляси, людиною поважною, характерною і роботящою, так, що хто його пізнав, то мусів до нього ставитися з найбільшою пошаною.

Першим прилюдним виступом Короля був реферат, що його він виголосив 4. травня 1884. р. на вічу львівських українців, з протестом проти реформи Чина оо. Василіян Єзуїтами. Він промовляв проти великої небезпеки, що загрожує нашому народові: забором монастирів оо. Василіян на власність Єзуїтів і польонізацією та латинізацією наших оо. Василіян; — отсе ті чорні хмари, що нависли були у почуваннях нашого громадянства. По його рефераті постановлено одноду шно: вислати до цісаря депутацію з протестом проти єзуїтської реформи оо. Василіян.

В 1888. р. відчинив д-р Михайло Король адвокатську канцелярію в Жовкві і тим зачав з лікарем д-ром Сильвестром Дрималиком організувати Жовківщину. Вони поширювали просвітні видавництва: поставили Народній Дім і заснували кредитову кооперативу та з часом ціле політичне життя в Жовківщині було в їх руках.

Нову еру в 1890. р. побарював також Михайло Король і в буджетовій дебаті Галицького Сойму 1894. р. виступив дуже різко проти уряду, називаючи акцію з 1890. р. давньою австрійською девізою: Дівіде ет імпера! Далі доріжав, що через ту „еру" розбилася солідарність української репрезентації і тому треба, щоби світ дізнався, що отся сумна угода розвіялась і її вже нема...

За нову еру відплатився граф Казимир Баденї послові Королеві, бо з приводу виборів до парляменту в 1897. р. доручено йому акт обвинувачення за злочинне підбурювання проти влади. Перед карним судом у Львові заступав д-ра Короля його приятель д-р Евген Олесницький, що виборов увільняючий вирок.

Коли з початком 1906. р. зачали поляки розпускати тривожні вісти, начеб українці спричинювали агітаціями за виборчою реформою грізний рух проти польського населення — на те, щоб перепинити виборчу реформу, — вислано до Відня українську депутацію, щоби опрокинути ті затії. Депутацію приняв цісар дня 22. січня 1906. р. До тої депутації ввійшли: митрополит Андрій Шептицький, єпископи Чехович і Хомишин та посли Романчук і Король. Одначе заки ми зложили депутацію, треба було залагодити особисті непорозуміння. Староруська партія домагалася, щоб побіч Романчука йшов до цісаря її представник д-р Іван Добрянський, а Народній Комітет національно-демократичної партії вимагав, щоб від його президії був у депутації один член. Вкінці пішов таки Король як невтральний, за що дуже загнівались на нас старорусини...

Та ці й інші гніви нічого не помогли, бо остаточно д-р Михайло Король таки зовсім перейшов на наш бік.

Д-Р ТЕОФІЛЬ ОКУНЕВСЬКИЙ.

Між товаришами д-ра Евгена Олесницького і моїми визначився д-р Теофіль Окуневський як людина сміливa, культурна і поступова.

Окуневський зачав послувати в Галицькому Соймі в 1889. р. і вже з початком свого послування мусів відбути двобій з польським шляхтичем Розвадовським в обороні чести українського народу. Опісля (в 1894. р.) державна прокураторія в Коломиї перевела проти нього карний процес за те, що він на зборах у Коломиї назвав висказ намісника графа Казимира Баденього: „або з заступниками українського народу, або без них" — бутою польського шляхтича і візвав зібраних піметити ту буту. По переведеній головній розправі трибунал суду присяглих у Коломиї увільнив його від вини і кари.

Д-р Теофіль Окуневський розправився також з митрополитом Сильвестром Сембратовичем у 1894. р. в Галицькому Соймі, коли то митрополит заждав краєвої підмоги на католицькі місії в краю. В цій полемічній дебаті сказав посол Окуневський до очей митрополитові, що український митрополит та українська світська інтеліґенція йдуть, на жаль, іншими шляхами; та історія осудить колись, хто був на правдивій дорозі...

В 1897. р. увійшов Окуневський до Палати Послів Державної Ради у Відні і в дні 30. березня тогож року зложив заяву з приводу кривавих виборів того змісту, що переведені у Східній Галичині вибори переконали український нарід, що теперішній уряд не жахається ніяких насильств, щоб не допустити до вибору послів по свобідній волі української нації; що український нарід у Галичині поставлено перед альтернативою: визнати польську державну ідею, або мовчати і вмирати; що боротьбу за права, запоручені конституцією, уважають урядові чинники за злочинне повстання і так представляють справу на найвищому місці. Тому, йдучи за голосом всього українського населення, будемо поборювати отсей уряд всіми способами та подамо руку тим заступникам інших народів, які змагаючи до розширення автономії країв, подбають про охорону національних меншин.

Це була заява на привитання президента міністрів графа Казимира Баденього. Відтак посол

ПАНІ і ПАНОВЕ



КУПУЮТЬ ЕЛЕГАНТНІ І СОЛІДНІ ВОВНЯНІ ШОВКОВІ ПОЛОТНА

ТЕКСТИЛЬНОЇ ГУРТІВНІ

ЛЬВІВ-РИНОК 30

свідомо, інші несвідомо — звести громадянське життя у рямці їхнього політичного життя, або з особистих ураз зруйнувати все, що не по їхньому. Дотепер якось ця гадина не мала сили всмоктатись у громадське життя.

В самому місті гордо пишається великий Народній Дім з такою гарною салею, що позавидувати може й і Львів. У цьому домі примістилися всі культ.-освітні і рухливково-спортові товариства. Побіч дому великий город, де вправляє місцевий „Луг", що має понад півтори сотні членів.

В неділю 20. вересня ц. р. свято в Надвірній. Старшина „Повітового Лугу" вже вдруге цього року скликує низове козацтво в місто на попис. Цим хоче більше вполїти думку в низових своїх клітинах, щоб від міста не відбігали, а чимраз ближче підходили та цікавились ним, — хоча воно покищо чуже нам своїм змістом. Зрештою „ніхто не відає, що наш отаман гадає, думає" — каже давня добра козацька пословиця.

Служби Божої та проповіди, яку виголосив о. Шевчук, вислухали „Луги" в церкві, бо на полеве богослуження дозволу не було. З церкви походом під звуки гуцульської орхестри з Дори помашерували лугові чети на чолі з своєю Старшиною на грище українського спорт. гав „Бескид". Рівно, сотня за сотнею, йшли бронзові ряди з місцевостей: Надвірної, Грабівця, Гвіздця, Старуні, Дзвиняя, Дегтятина, Пререслі, Солотвини, Молодькова, Монастирчан і Цуцилова.

Пописова частина свята почалася від піднесення прапору. Рівночасно голова „Повітового Лугу" др Банах здав звіт делегатові „Великого Лугу". Підчас цієї урочистости музика заграла луговий гимн. Гордо залопотів прапор, а на ньому... мріє наша, — герби Киева! „Слава Лугові, Батьківщині слава!" — залунало з пятьох соток грудей.

Промову про значіння Лугової Організації в теперішній час виголосив заст. голови „Великого Лугу" зі Львова Козланюк та передав голові „Повітового Лугу" д-рові Банахові від Гол. Старшини у Львові золоту медалю за повну посвяти працю в повіті. Луги перемашерували перед Повітовою Старшиною і делегатом почесним ходом.

Попис випав гарно. Публика на знак задоволення гучними оплесками нагороджувала вправляючих. Інструктори й інструкторки з надвірнянського „Лугу" повинні бути задоволені, що праця їх не йде марно. Дисципліна й послух у лугових рядах, що їх видко було на святі, це нагорода за їх працю. Новиною були вправи „Верховино" укладу голови д-ра Банаха. Молитвою „Боже великий" закінчилось офіційно це сим патичне свято бронзових рядів.

Напрограмово відбувся показ танків „чумака" луговиків з Грабівця та гагілки луговичок і „ковак" луговиків з Надвірної.

Д-р Банах подякував прибувшим „Лугам" та їх головам за труд і візвав їх до дальшої праці.

Вечором відбулися лугові вечерниці.

М. С. К.

ПОВІТОВИЙ ЛУГОВИЙ ЗДВИГ У КОПИЧИНЦЯХ

відбудеться в неділю 27. вересня ц. р. в честь Гол. Отамана військ України Симона Петлюри. В програму входить: похід „Лугів" через Копичинці, Служба Божа, пополудні в год. 2. академія з рефератом про Гол. Отамана, хорові точки, деклямації і музичні продукції орхестри Т-ва „Боян", дальше вправи луговиків і луговичок та дефіляда.

Після пяти літ праці.

Пресова конференція в Кооперативі Інжинірських Робіт (КІР).

Кооператива Інжинірських Робіт (КІР) закінчила цього року 5 літ своєї діяльности і з цієї нагоди запросила представників нашої національної преси на конференцію, яка відбулася 24. ц. м. Метою конференції було зазнайомити українську пресу з ділянками праці кооперативи та з дотеперішніми її досягненнями.

В першу чергу оглянули представники преси фабрику електричних батерій і звон „ЕКО", яку веде КІР. Дирекція кооперативи зазнайомила присутніх з тими труднощами, з якими приходилося їй боротися в перших початках цієї фабрики, заки дійшла до того повновартісного продукту, який тепер виробляє. Причинилося до видосконалення продукту головно те, що управа рішилася врешті спровадити з Німеччини спеціяліста від виробу батерій, а також один з членів Дирекції інж. Зубенко виїхав до Німеччини і там перебув практику в кількох німецьких фабриках. Тепер батерії „ЕКО" є щодо якости рівні з усіми чужими виробами, а навіть у дечому їх перевищають. Фабрика виробляє тепер 1.000 до 1.400 батерій денно, а може їх виробляти до 4.000. Працює тепер у фабриці 1 інжинір-керманич, 1 книговод, 1 технік, 1 практикант і 20 робітників. Правно виділилася фабрика у спілку з обмеженою порукою, в якій КІР має більшість уділів.

Після оглядин фабрики перейшли учасники конференції до домівки КІР-у, де член Дирекції інж. Міляняч зазнайомив їх з іншими ділянками діяльности кооперативи. І так кооператива веде в першу чергу будівельний відділ, себто виконує будівельні роботи. Працює в тім відділі постійно 7 інжинірів, 8 техніків та 5 практикантів. За пять літ виконала кооператива 47 будов, у тім 14 промислових будинків та молочарень, 9 житлових будинків, 2 Народні Доми, 2 церкви, 3 школи і 17 ремонтів. Крім того наглядала к-ва над будовою 41 будівель. Найбільшою будівлею, яку досі поклала КІР, є будинок фабрики паперців і туток „Калина" кооп. „Будучність" у Терно полі коштом понад 190 тисяч золотих. Архитектурний відділ к-ви виконав досі 239 проектів будівель. Працює в ним постійно 2 інжинірів-архитектів та 2 рисівників. Окрім того кооператива давала працю кільком інжинірам нечленам. Інсталяційний відділ працює в міру замовлень. Заняті в ньому: 1 інжинір і 3 монтери з хлопцями. Врешті к-ва вела крамницю електротехнічних та радієвих приладів „ЕКО" у Львові при вул. Сикстуській. Працює в цій ділянці 3 інжинірів, 8 монтерів і 6 хлопців-терміноторів. Позатим у бюрах централі працює в книговодстві й секретаріяті 1 інжинір і 3 канцелярійні сили.

Треба ствердити, що за пять літ праці Кооператива Інжинірських Робіт розвинулася в поважну українську установу. Свідчить про це хочби те, що дає вона працю разом 38 службовикам, у тім 15 інжинірам, 11 техніком, 6 практикантам і 4 урядовцям. Пресова конференція залишила на присутніх представниках якнайкраще враження про працю молодих інжинірів-промисловців. Бажаємо їм дальших якнайкращих успіхів.

В. Л.

Окуневський поставив у Державній Раді внесок на обвинувачення президента міністрів графа Казимира Баденього за останні кривавi вибори і зловживання органів влади.

Станувши 28. грудня 1897. р. в Галицькому Соймі, застав посол Окуневський предложений презесом „Кола" Польського Аполінарієм Яворським проект адреси до цісаря з приводу ювилею в його 50-ліття. В адресі було сказано, що вибух національних пристрастей довів до насильств і зневажливих подій у парляменті, але зате в краєвих соймах дається осягнути порозуміння, та що поляки і українці признають засаду рівноправности і є готові задоволити всі потреби обох народностей та усунути все, що розєднює в краю. І коли наші соймові посли Олександер Барвінський і товариші погодилися на таку політично шкідну для нас адресу до цісаря, то один тільки посол Окуневський мав цивільну відвагу заявити, що він рішуче протиставиться такій адресі до цісаря, бо український нарід ладить свою іншу адресу до цісаря...

І дійсно окрему адресу цісареві з нагоди його ювилею вислали галицькі українці (у травні 1898. р.) — з бажанням національної автономії і поділу Галичини.

Щоб показати свою ввічливість супроти таких послів, як Барвінський, ухвалив Сойм у тій сесії, щоби вже в 1898. р. відкрити українську гімназію в Тернополі.

Посол Окуневський заступав тоді в Галицькому Соймі і в Державній Раді думку, що справу національну і мовну можна залагодити тільки в Державній Раді та що в Галичині може зарадити лихові тільки поділ краю на округи: українські, мішані і польські.

Д-р Теофіль Окуневський був послом з темпераментом і все добрим товаришем. Він виконував свої обовязки для добра народу всюди, де того було треба

(Д. б.)

Господарська вистава „Сільського Господаря" в Самборі.

В ч. 129. „Діла" з 22. червня 1896 р. описано в довшій статті „віче господарсько-промислове, устроєне філією т-ва „Просвіта" в Самборі". Відбулося воно 18. червня 1896. р. та мало за мету розбудити зацікавлення селянства Самбірщини господарськими справами. Проводив тоді цим вічем о. Зубрицький Михайло, референтували: мандрівний учитель господарства В. Король про господарські справи (управа ріллі) та Василь Нагірний про кооперативні каси. Дискусія була дуже жива і віче закінчилося виставою господарського знаряддя, яке розлосовано між учасників.

Багато часу минуло, багато дечого змінилося за тих 40 років у Самбірщині. Та тяга до господарського знання й господарської роботи була не надто слідна. Аж в останніх роках почала живішу працю філія „Сільського Господаря" в Самборі. Веде її гурт ідейних громадських робітників, яким проводять: голова проф. І. Филипчак та проф. Стебельський врез з агрономом Кузьминим. І ось 24. вересня ц. р. виступила філія „Сіл. Господаря" в Самборі з вислідами своєї праці на Господарській Виставі, що влаштувала й своїм трудом і почином.

Вистава робить дуже гарне враження. Поділена вона на три відділи: 1) плоди сільського господарства, 2) домашній промисл та 3) хліборобське навчання. У першому відділі виставили члени кружків „Сільського Господаря" та учні Хліборобського Вишколу Молоді дуже гарні зразки збіжа, буряків, городовини, овочів, перетворів, насіння тощо. Окремий пасічничий відділ заповнило кількох пасічників та Пасічнича Спілка зразками меду, воску й пасічничим приладдям. Домашній промисл мав дуже цікаві експонати кооперативи „Шовк" у Самборі, що представила цілу працю над шовком від плекання шовкопрядки, через розмотування шовкової нитки, аж до виробу різного роду шовкових полотен та матерій. Були теж зразки пристосування рідного шовку на фелони, суконки тощо, що були осередком відділу народнього мистецтва, у якому були зразки місцевих та пристосованих вишивок, стародавні убори, різьби, гаптн і т. д. Цей відділ уложили дуже добірливо і зі смаком та зрозумінням справи панї під проводом п. Чижович-Хоминової. Хліборобське навчання заступлене хліборобською пресою та літературою, серед якої є чимало і давних видань. Окремо розміщено ч. 129. „Діла" з 1896. р., де описано перше господарське віче в Самборі. Поза цим уложено ще богато інших цікавих експонатів, як кури, живу рибу тощо. Окрема прядільниця у самбірському народньому уборі пряде на виставі.

Виставу відкрив від філії „Сільського Господаря" у Самборі голова дир. І. Филипович, витаючи присутніх делегатів установ те гостей. Потім делегат централі „Сільського Господаря" д-р Евген Храпливий перетяв стяжку і відкрив виставу. На селі привитали присутніх окремими промовами: д-р Евген Храпливий від централі „Сіл. Господаря", подаючи при цій нагоді завваги до методики праці на селі; інж. Макар Капластий від філії „С. Господаря" в Дрогобичі; м-р Сілецький від філії „Просвіти" в Самборі; інж. Стефанія Чижович від Українського Народнього Мистецтва у Львові; м-р І. Кульчицький від Окр. Союзу Кооператив у Самборі; дир. Сілецький від народньо-

го вчительства, д-р Хомин від філії Українського Гігієн. Товариства та п-на Филипчакізна від кооперативи „Шовк". Закінчив відкриття дир. І. Филипчак, згадуючи про перші почини господарської праці у Самбірщині та її теперішній стан.

Самбірщина вшанувала гідно цією виставою сорокліття починів господарської праці та дала доказ, що й тепер не забуває давно піднесених гасел, які переводить витревалою працю у життя філія „Сільського Господаря". Виставка тривтиме до дня 29. вересня ц. р. і її повинні відвідати передовсім хліборобки та школи, яким дасть вона напевно багато користи й науки.

Хлібороб.

Свята в краю.

ОБЖИНКИ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" В ХОДОРОВІ.

Дня 20. вересня ц. р. улаштувала Філія „Сільського Господаря" в Ходорові величаво „Обжинки. Вже від ранку почали до Ходорова з'їздитись фіри, переповнені дітьми, жінками та старшими й молодшими членами Кружків „С. Г." з цілої Ходорівщини. Всі вони спішили на своє свято, яке вперше по війні хотіли відбути якнайурочистіше. Велике подвіря Українбанку, де мала відбутись на початок Служба Божа, скоро переповнилося святочним натовпом. У великому порядку, зі співом обжинкових пісень, ішло окремими групами жіноцтво, несучи жовто-блакитні таблиці, прибрані квітами та вінками зі збіжжа, з написом: „Жіноцтво „Сільського Господаря" при Кружку „С. Г." в . . . .". В порядку, група за групою, розмістилось таких 17 груп. Окремо з своїми таблицями йшов Хліборобський Вишкіл Молоді „Сільського Господаря", окремо б. ученици господинського курсу в Ходорові, окремо члени „Просвіти" та інші гості.

Урочисту Службу Божу в асисті 4-ох священників відправив місцевий парох о. Довгий. Дуже гарно співав хор. Служба Божа закінчилась короткою проповіддю о. пароха та посвяченням вінців і снопів, що їх принесли учасниці обжинок.

Коло год. 1-ої вирушив з подвіря Українбанку величавий похід. На чолі йшли представники Централі „С. Г." та Філій. За ними діти у народніх строях із снопами та Хліборобський Вишкіл Молоді, далі жінки з таблицями, вінками зі збіжжа та серпами, обвиненими національними стяжками та збіжжам. Йшли, ввесь час співаючи обжинкові пісні. Гарна і барвиста була ця довга хвиля жіноцтва. За цією групою вже зорганізованого при „Сільськім Господарі" жіноцтва йшли жінки і старші і молодші, що після цього дня певно вже вступлять у ряди „С. Г.". Міцною лавою у зразковому порядку йшли господарі-члени Кружків „С. Г.". Закінчувало похід кілька алегоричних возів, сільсько-господарські машини, уквітчані і лискучі від чистоти вози з весіллям та гарний пропагандивний віз рідного промислу. Продефілювавши перед представниками „С. Г.", уставилися усі навколо трибуни і розпочалася святочна частина програми.

Відкрив свято заст. голови Філії „С. Г." коротковою промовою і потім хор дуже гарно виконав обжинкову пісню. „Княгині" кожної секції господинь склали вінки збіжжа на руки представниці Централі „С. Г." п-і д-р Х. Кононенко, а зате дістали пропамятні грамоти з датою свята. По зложенні вінків виголосила д-р Кононенко промову-привіт, у якому особливо гаряче закликала жіноцтво до організації та праці над собою в зимі, „щоб потім святкувати обжинки — духовні". Посол Троян привітав свято від „Рідної Школи" та інших організацій. По закінченні промов злучені хори відспівали кілька пісень, молодь вивела „аркана" під проводом місцевого агронома інж. Самокишина та дуже влучну інсценізацію, у якій виведено боротьбу нашого селянина з чужим капіталом, головно з жидами, що стараються обплутати і затуманити наших господарів. Все скінчилось перемогою „Просвіти" та „Сільського Господаря", які таки поборали байдужність і незаінтересованість мас. Гарно виведено також старовинне весілля з піснями й танцями та всіми звичаями.

Неохоче розходились учасники свята, а було їх разом коло семи тисяч, з площі. Ще довго більшими і меншими групами стояли люди та ділилися враженнями. Неодному мабуть глибоко запало в душу сіяне тут зерно — сили організації, яке колись таки зійде і зазеленіє буйним урожаєм.

І при домашній праці ніжні руки
Зробить це
НІВЕА

в пудельці і тубах
від зол. 0.40—2.60
10/37

Анальфабетизм у СССР.

(РО) На підставі первісного пляну (початок большевицької влади) анальфабетизм серед старших і дітвори мали зліквідувати до 1934. р. Акція ліквідації неписьменности серед старших дуже далека від успішного закінчення. Загальне навчання теж реалізується радше на словах і гаслах, ніж у дійсності. Характеристичні факти подає „Комсомольська Правда" в числах з 21. і 22. ці м. Старші „неписьменні" не хочуть ходити на курси, бо з досвіду знають, що такі курси не дають ніякої практичної користи і нікого не навчать читати. Натомість недостача шкільних приміщень і фатальна організація спричиняють те, що тисячі дітей зліпшаються поза школою. На прикл. в містах одного куйбишівського району зареєстрували ц. р. 5 тисяч підростків-робітників, які не ходили й не ходять до ніякої школи. *Багато трагічніша ситуація в республиках женщин, де культурне життя стоїть на дуже низькім рівні.* Прикінці м. р. відбулася низка зїздів жіночої, меншинної молоді, на яких ухвалила багато високопарних резолюцій. „Комсомольська Правда" повідомляє, що ні одної не перевели в життя. В Киргізії ходить до школи тільки невеличкий відсоток дівчат і то тільки до найнижчих кляс. Пізніше, 11, 12, і 13-літні дівчата виходять замуж. Боротьба з цим перестарілим звичаєм безнадійна.

Киргізи купують дівчаток від рідні, так як давніше, комсомольські організації дивляться на це байдуже і навіть самі комсомольці женяться в такий спосіб. В одній школі директор оженився з 12-літньою ученицею. Прокуратура не виступає проти цих явищ. До жінок відносяться дальше як до нижчого сотворіння. В колгоспах нікому навіть не сниться про ліквідацію неписьменности.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

М. ЮРСЬКА. 2

Серед сонця й дощу — горами.

Від гір видовжуються тіні й падуть на протилежний беріг.

На сірому тлі придорожніх скал чітко рисуються барвисті сильветки гуцулів. Стрункі постаті й легкі звинні рухи. Ні сліду отяжілости хліборобів. Постоли ледви торкаються землі у плавкій гармонійній ході, наче під такт невидних музик. Зрівнюємося з ними й від найближчого дістаємо привітне: „Дзіньдобри!" „Чи ви може поляки?"

„Ні, українці, проше пані".

„А чому здоровкаєте нас по польськи?"

„Бо ви поляки".

Стараємося переконати їх, що ми такі самі українці, але даремні зусилля.

„Як такі самі, коли пани та ще й з міста" — припечатують усі наші виводи.

Легко навязується розмова. З насолодою вслухуємося в мельодію їх мови, багатої та гарної, як вони самі й ціле окруження, повне життя та барви в кожному слові.

„Файно вівчилиси по нашому, видко дес неделеко живут" — паде комплімент у нашу сторону.

„Бо ми ваші, українці".

„Може бути" — проломлюються врешті леди.

Гуцули стають довірливими і сповідаються із своїх смутків і радощів. Поволі починають уважати нас за своїх, а не за „панів". З захопленням описують недавне свято посвячення „Нар. Дому" в Кутах.

„Зійшлося стільки народу з усяких селів. Коли-б були знали, були-б може й не позволили на це".

По румунському боці верхи ще в сонці. Це робить його близьким і таким пластичним, що можна числити галузки на смереках. Здовж Черемоша біжить така сама доріжка і йдуть такі самі люди. Над водою розмахує праником „румунська жінка, підтикавши гуцульські фоти й сорочку. Накликують на худобу пастушки та у вечірньому повітрі докладно розпізнаємо звуки їх „румунської" мови.

„Такий самий народ, як тут, лиш пани інакші тай інакші порядки" — відгадують нашу думку гуцули.

З обох боків усміхаються до себе чепурні гуцульські хатки й посилають собі мовчазні привіти чудові трибанні церкви. Чому люди не сміють пізнавати один одного, — це секрет отих маленьких білих стовпчиків, що рівно стоять здовж дороги, як жовніри на варті.

Ріка дихає прохолодою і спровола з лісових закутків підступає вечір. На нічліг бере нас одна з наших співбесідниць. Зпід узористої хустки всміхаються темні очі й шовком гладять душу слова її співної мови.

Гори купаються у сутінках. Над лісом стає блискучий місяць і вичаровує повну трепетливих тіней гуцульську ніч. В долині притишено шепоче Черемош.

На хвилі повітря хтось низає матові тони сопілки. Оксамитними струмками пливе туга й мягко торкається серця. Мельодія переливається одноманітно і крутиться в зачарованому колі кількох тонів. Шукає виходу, дрібними скоками підноситься вгору, але дорогу загороджує їй смуток і знов завертає на це саме місце. Увесь світ аж під темну сталь ночі засновується пряжею слізної скарги.

На непорочний блиск місяця находить шкляно й розповзуються під деревами ворушні тіні. У грудях стає тісно, а на горло кладе свою тяжку руку біль. Ще мить і розпука товктиме головою об камінні стіни. Не бачити завороженої місячним сяйвом гірської ночі, схвильованої переливами сопілки! Краще безокі чорні ночі, що в їх безодні, як відламки олива топляться всі почування.

На змучене цілоденним маршем тіло, всі враження й думки паде дурман міцного сну. Ранішній холод зриває нас на ноги. З горіща несемо з собою рештки ночі — стебелинки запашного сіна в одежі й волоссю. Ліси й ріка позіхають мряками. Джерельною водою зганяємо з повік гарячі дотики сну й знову ми готові до дороги. Стежку від порога до воріт вистелює чічками прощальних слів газдиня. Ображено обороняться перед заплатою.

„І не думайте, щоб від вас брала гроші. Я тішуся, що раз гостила в себе українців. Всяке крутиться, а своїх годі діждатися.

Доводиться втиснути гріш у дитячу ручку, від чого зарожевлюються щічки й радістю спалахкують чорні очинятка.

І знову почалися години маршів, величаві багатством своєї краси.

Але не всі дні були однакові. Одного ранку збудились ми від ударів тупих цвяшків об дах стрішку. Дощ! Замість щоденного блакитного вирізку дверей гляділа на нас сіро-брудна плями неба. Зникла звичайна легкість тіла й радісна готовість іти дальше. Отяжілі ноги протягнулись лінивo й у всіх мязах щось заболіло. Одноманітно тарабанить дощ. Що буде? Замотати голову коцом і переждати до зміни! По всіх кутках нашого піддашшя сонно чаїться нудьга й безнадійність. Не можна видержати. Із дна наплечників добуваємо теплу одежу й стараємося зрозуміти, як за кілька годин міг так страшенно змінитися світ. Де поділася безжурна чистота барв? Гори породілися й змаліли. Найможутніші з них поховалися у хмарах і там чешуть на сонце. На смереках куйовдяться брудні плахти мряк. Якнайгірші знаки, але ні думки, щоб довше сидіти! Треба втікати, щоб не забракло повітря під низько-навислим небом.

„Хоть курітси гори, але відав довго дожжьу не буде", — потішають гуцули. (Далі буде).

Присилайте передплату!

ОЖИЛА КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

Не раз писалося вже в „Ділі" про застрашливе малоземелля нашого селянина у Східній Галичині. Відомо теж, що закон про земельну реформу з 1924. року в першу чергу наказує при парцеляції землі доповнити карловиті місцеві господарства поруч з наділенням землею фільварочної служби. При таких фактичних та справних умовинах, здається, не може бути мови про кольонізацію наших земель зайшлим елементом.

Але дійсність виглядає зовсім інакше. Ось жмут фактів з борщівського повіту, як там виглядає парцеляція, що саме переводиться.

1) *Іване Пусте* — маєток графа Баворовського. Парцелюють увесь маєток — 620 моргів орної землі і 100 моргів ліса. Набувці — виключно кольоністи із заходу. З місцевих дістав приділ на хату лиш один залізничник з Івана, поляк Мервінський. Для дворської служби призначено за селом яких 30 моргів мокляків і неужитків. Ліс у цілости закупив якийсь полак зі Станиславова, для себе задержав 50 моргів, а решту парцелює виключно між місцевими поляками. Наших людей, що зголошувалися в інж. Заленцкого в цілі набуття землі, відправлено з нічим.

2) *Ніврі* — маєток гр. Баворовського. Парцелюють 690 моргів виключно між кольоністами зі заходу. Парцелює той сам інж. Заленцкі. У Ніврі, як і в Івану Пустім — 70 відсотків господарів малоземельних.

3) *Турильче* — маєток графа Голуховського. Парцелюють лише частину фільварку, але виключно між поляками, в більшости зайшлими та частинно місцевими.

4) *Щупарка* — маєток графа Голуховського. Парцелюють доло 600 моргів; парцеляція примусова. Проте нашим людям землі не продають, а спровадкують кольоністів із Заходу.

Такі самі вісти надходять також з *повіту* Заліщики, де напр. у маєтку *Новосілка Костюкова* землю продають виключно кольоністам з гір (Татр), а нашим відмовляють.

Таксамо в маєтку кн. Сапіги у *Ланівцях-Констанції* з 700 моргів, що призначені на парцеляцію, вже продано 400 моргів виключно полякам. Нашим людям відмовили у продажі і лише через підставлених людей поляків наші селяни встигли відкупити, очевидно по значно дорожчій ціні, коло 200 моргів землі.

Цікавий випадок був у *Синькові*, маєтку графа Голуховського. Цей маєток призначений на примусову парцеляцію. Приїздили кольоністи із Заходу, але відмовились від купівлі. Тоді парцеляцію застановили, хоч наші люди у великому числі зголошувались за купном землі.

—o—

НОВИНКИ.

— **Футра** найкраще робить Петро Карпяк, Зибликевича 4. 2772 2—3

— **Коли й де гуляємо?** Прогольошений у вчорашньому числі „Діла" данспінг, який влаштовує Т-во Українська Захоронка відбудеться **4. жовтня**, а не 27. вересня.

— **Українська авдиція в радіо.** В понеділок дня 28. вересня ц. р. в год. 6.25 вечором співатиме у львівськім радіо відома наша співачка п. Ірина Туркевич. У програмі пісні таких сучасних композиторів: В. Барвінського, М. Колесси, Ст. Людкевича, А. Нижанківського, А. Рудницького, Р. Сімовича й С. Туркевич. При фортепіяні д-р Стефанія Туркевич.

— **Проти закриття українських кооперативних установ.** В найвищому адміністраційному трибуналі знайшлася, як повідомляють з Варшави низка справ, які внесли українські кооперативні установи із Сх. Галичини проти рішень адміністраційної влади про замкнення кооперативних крамниць і підприємств у ріжних місцевостях. За причину їх закриття подано недостачу відповідних уладжень. М. ін. „Маслосоюз" заскаржив рішення воєвідських урядів. Найвищий адміністраційний трибунал оголосить своє рішення з початком жовтня ц. р.

— **Курс летунського права.** З початком нового академічного року на виділі права львівського університету розпочинається курс летунського права, що обіймати-ме перший і другий триместер. Курс доступний для студентів університету й інших академічних шкіл, дальше для старшин летунських військ, урядовців міністерства комунікацій і членів Ліги повітряної оборони зі середньою освітою. Викладатиме проф. Біго.

— **Доходовий податок від процентів.** Згідно з рішенням найвищого адміністраційного трибуналу проценти творять дохід з грошевих капіталів і підлягають оподаткованню доходовим податком не тільки, коли їх виплачено, але й тоді, коли їх допислено до капіталу за згодою сторін. Капіталізування процентів рівнозначне з їхньою виплатою.

— **Гостре стріляння на „Замарстинові".** В днях: 1, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 17; 19; 21; 22; 24, 26, 28, 29 і 31 жовтня ц. р. відбуватимуться на військовій стрільниці на Замарстинові вправи військових відділів разом із гострим стріляниям. Смуга, загрожена стрільнами і перехід межі якої є небезпекою для життя, буде обсаджена охоронними стійками. Розпорядкові цих стійок мусять підчиняватись безоглядно всі, що тоді будуть переходити.

— **Ліквідація страйків.** В Станиславові скінчився страйк транспортових робітників, що закінчився з працедавцями збірну умову, на основі якої одержали підвишку заробків від 10 до 15 проц. В подібний спосіб скінчився страйк у млині „Польонія".

— **Смерть проф. Бузка.** В Цешині помер у 63 році життя д-р Йосиф Бузек, б. професор львівського університету, опісля директор головного статистичного уряду. Був теж сенатором і сенатором. Написав кілька наукових праць, з яких на увагу заслуговує „Історія національної політики Пруссії супроти поляків".

— **Арештування.** Поліція із Синевідська Вижн. арештувала 16. ц. м. в Корчині Рустикальному 25-літнього юнака Івана Хандона і перевезла до слідчої вязниці у Стрию. Кажуть, що мають його вивезти до Картуської Берези.

— **Про бл. п. Ярослава Боженського**, що загинув недавно трагічною смертю, пишуть нам: Покійний, син адвоката в Збаражі, уражіня, дістався по укінченні правничих студій у львівському університеті до „Орбісу", завдяки своїй талановитости, працьовитости та солідности, як молодий ще 26-літній юнак, авансував швидко, а верховна влада, цінуючи його вартість, довірювала йому відповідальні начальні становища: з початку був він керовником відділу „Орбісу" в Берліні, згодом в Бидгощі, а врешті в Катовицях. Між чужими тішився великою повагою та пошаною, що завдячував виключно своїм особистим прикметам. Виїхавши в половині вересня на відпустку до Болгарій, в часі купелі в морі утонув. Покійний дописував часом до „Діла" та пробував свого пера як письменник, видавши книжку з царини кінового мистецтва п. з. „Срібні тіни".

— **Згоріло 1.300 зол.** В Городенці згорів дім Людвика Березовського. Разом з домом жертвою вогню стали коза, 40 штук дробу, гардероба, та 1.300 зол. готівкою, все власність зятя власника дому, Стефана Лотовича.

— **Краєва хроніка.** В державному лісі Зонка в Яремчу вибухла пожежа, що знищила 23 куб. метрів будівельного дерева. — При будові мосту в Тухлі б. Сколього згинув робітник Олекса Нечурух, на якого впав бальок з руштування. Подібний випадок стався в тартаку Гайнцля в Стрию, де електричний струм поразив смертельно Ілька Ковалишина, занятого чищенням кітла. — Із Станиславова виїхала ще 13. ц. м. учителька Емілія Кох і пропала без вісти.

— **Неохайне місто.** Таку назву — як читаємо в „Новій Добі" — здобув собі Луцьк в останніх двох роках. Парк забруджений, засмічений, на доріжках ями й калюжі, лавки — огида. Ягайлонська вулиця це Сагара, де по кожній фірі, особливо ззаді здіймаються хмари пороху. Новий настіл з базальтово-цементових плит страшний наслідками: розтертий возами на муку цемент засипує все довкола й сліпить людей. Пощо існує водопровід, знає хиба п. президент. Люди жлуть, як спасіння, дощу й ...кари на міський самоуряд за протисанітарний стан міста. Справді, чи не можна його покарати таксамо, як приватних господарів?

— **Смерть у суді.** В Луцьку помер нагло в салі судових розправ б. головний рабін Мойсей Ґальпік, заскаржений в цивільній справі. Був визначним суспільним діячем і заслужився для польської летунської ліги.

— **Через маєток убив 90-літнього батька.** В Кростянах рівенського повіту Пилип Черняк підчас сварки з 90-літнім батьком за маєток штовхнув його так сильно, що старець упав на землю і до кількох хвилин умер. Душогуб зголосився добровільно на поліцію і зажадав, щоби предали його судові.

— **Нагорода Нобля для ініціятора Олімпійських Ігриш.** Председник олімпійського орг. комітету д-р Левальд був цими днями в Женеві, де злożив бароновi Кумбертинові потойбіч

Рим, а не Женева...

Льондонський кореспондент „Ле Фігаро" подає немов би то Муссоліні висказав бажання, щоб замість конференції пятьох в Льондоні, відбулася в Римі конференція усіх великих потуг, у тому числі й СССР. Ця пропозиція має на цілі відібрати Женеві керму в европейських справах.

звідомлення з олімпійських ігриш у Берліні, при чому передав йому олімпійську почесну відзнаку. Навязуючи до майбутніх ігриш у Токіо, бар. Кумбертен висловив надію, що олімпійська ідея поширить на азійському континенті. На закінчення поінформував д-р Левальд бар. Кумбертена, що супроти прихильного становища відповідних чинників, олімпійський комітет сподівається добути нагороду Нобля для бар. Кумбертена.

— **Відень вимирає.** На підставі місячного звіту міського уряду в місяці липні ц. р. народилося у Відні 888 дітей (450 хлопців а 438 дівчат), а то 719 шлюбних і 169 нешлюбних. В цім самім місяці було 1699 випадків смерти (841 мужчин, а 858 жінок). 1000 померших мали поверх 60 літ. Ця статистика наочно доказує, що смертність населення збільшається й місто Відень поволи вимирає.

— **Нова метода розводу.** Один урядник міського уряду в Парижі примусом розійшовся із своєю жіночкою. Тому що вона вперто не хотіла згодитися на розвід подружжя, він розпочав голодівку. Шість днів здержувався небораг від усякої їди й пиття. Коли жінка побачила, що чоловік ослаб цілком на тілі, згодилась вкінці на розвід. Урядник, що голодівкою визволився від подружної злуки, вже по короткім часі вдруге оженився.

— **Ідеальні запаси спіжарні.** Хочу зима наближається, не потребуємо заробляться у городовину, бо навіть тоді, як світ покриє земля, можна зварити смачну зупу з городнику, каляфіорову, грибову, квасцеву або іншу, з кістки зупи КНОРР. 22 роди, в цьому знаменита рисова зупа КНОРР, це богатий вибір, який дає змогу приладити щодня іншу зупу. А коли нема соку або нема часу його приладити, тоді рятує нас із клопоту кістка грибового соку КНОРР. Зупи грибовий сок у кістках Кнорр помогають не лише Пані дому, але самотним, які собі самі варять обіди. Смачні є також зупи комбіновані напр. з одної грибової кістки та одної макаронової кістки. Просимо випробувати також інші доборові смаки. При закупах просимо виразно домагатись виробів КНОРР не приймаючи поручуваних „так само добрих", бо знак Кнорр ручить за якість товару.

—o—

З театру.

Театр „Заграва" в Коломиї: Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" в інсценізації Л. Нигрицького.

Вистава „Камо грядеши?" відомого роману Сенкевича **„Quo vadis?"**, переробленого на сцену Нигрицьким, була небезпечним під оглядом фінансовим і мистецьким експериментом театру „Заграва". Фінансовий бік вистави грозив небезпекою з огляду на дуже великі (понад 2.000 зол.) витрати на справді прегарні строї і декорації. Мистецькою проблемою перерібки роману на драму було: як передати оповідання Сенкевича драматичною дією? Повна сала в часі чотирьох вечорів переконала нас, що не слід боятись за матеріяльний бік нової вистави. А щодо драматизації, то можна назвати спробу Нигрицького назагал щасливою. Очевидно, під умовиною, що до цього сценічного видовища, яке з одного боку суперничить своїми ефектами із кіном, з другого намагається як середньовічна містерія відкрити поза людськими діями метафізичні проблеми — не будемо прикладати суворих вимог драми. Годі шукати в „Камо грядеши?" одности акції, і степенування, драматичних характерів — за винятком Хільоніда. Одинокою „дією особою" „Камо грядеши?" людська збірнота, збірна душа колишнього осередка римського світу. Місткі збірної психіки Риму має заступити ідеолього і старозавітного. Вершком цього конфлікту є зустріч Нерона і Петронія на початку другої частини. Його експозицією є історія Вінікія та Ліґії, його розвязкою — смерть Нерона.

В цьому зударі двох світів переставництво античного спочило на Петронію, Хільоніді, Нероні і Вінікію; християнського — на особі св. Петра.

Петроній залишився центральною постаттю, не тільки через сему конструкцію пєси, але теж завдяки високому рівневі актороського мистец-

Юлія з Добрянських Ковальська

з прастарої української шляхти,
громадянка Борислава,
жінка Григорія й мати докторової
Ангелини Безушко,
упокоїлася в Бозі дня 20. вересня ц. р.
В. Їй П.

тва Блавацького. Блавацький добув із ролі Петронія всі акценти гнилої іронії, аристократизму духа і погорди для плебсу та не закриваючи цих рисок усміхом скептика й естета, що мабуть теж лежало в можливостях ролі. Нерон (Боровик) зумів сполучити у сущільну і переконливу цілість жорстокість і слабість, податливість на впливи дорадників, химерність і послідовність у помсті. Деяку небезпеку для його ролі творили конечні зрештою акценти комедіянтської пози, що інколи загрожували переходом у фарсовий тон. Вінкій (Курило) захопив своїми незвичайними вальорами не тільки Лігію і Попею. Зате міг би надати своїй грі у першій частині більше стихійности, що дозволилаб краще оцінити глибину його переміни під впливом прийняття Христової науки. Хільонід (Рудакевич) сотворив незабутню креацію, гідну спочування, що глибоко зворушувала глядачів.

Добра гра решти акторів та дбайлива режисерія є запорукою, що „Кво вадіс?", зрештою не вперше перероблене на сцену, буде мати повний успіх. Ол. Кульчицький.

ДИВОГЛЯДИ.

РЕКОРД СТРИЖІЯ.

Один американський стрижій 18-літній молодець заявив, що побє дотеперішні рекорди голення бороди. За дві хвилини — коли сотні людей приглядалося його праці — оголив він свого клієнта, не зранивши його ні разу. При кінці його „осягу" найбільше голосів дістав клієнт, який не боявся наставити своє горло під бритву.

РЕКОРД ШЛЮБІВ.

Щодня читаємо про ріжних ДонЖуанів, ошуканців і „Синебородих", що женяться і розводяться десятки, інколи і кількадесять разів. Бували теж випадки останніми роками в Америці та Совітах, що та сама пара, розвівшись, брала вдруге чи втрете шлюб. Та не було здається досі чоловіка, який брав би шлюб із своєю жінкою — сто разів! Цієї штуки доказав капітан американської торговельної фльоти, що мав чудернацьку думку брати шлюб із своєю жінкою в ріжних чужинних пристанях, де зупинявся його корабель. Його цікавили шлюбні обряди ріжних екзотичних народів і з шлюбної церемонії зробив собі спорт. Таким робом він зібрав більш як сто метрик свого шлюбу і зробив з них окрему виставу.

—o—

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Повітовий зїзд „Лугів". Як „Діло" вже повідомляло, в неділю 20. ц. м. відбувся в Чорткові перший повітовий зїзд „Лугів". По кількох районових зїздах і пописах зважилася повітова лугова організація влаштувати повітовий здвиг. Коли зважити, що організування „Лугів" у Чортківщині почалося щойно кілька літ тому, то треба признати, що за тих 2—3 роки організаційної праці зроблено дуже багато. Досі засновано 26 лугових гнізд. Відразу слід зазначити, що організаційна лугова праця в Чортківщині йшла по лінії не конкуренції з „Соколом", не розбивання сокільських гнізд через закладання в тих самих місцевостях „Лугів", але по лінії доповнення цієї старої спортової організації. „Луги" засновувано лише там, де ще не було сокільського гнізда і не можна вже було його заснувати. Здається, був тільки один випадок заснування в одному селі і „Сокола" і „Луга", але і цей немилий випадок на місці скоро вирівняно. Гнізда сокільські і лугові працюють у Чортківщині в повній гармонії. На пописи „Лугів" у поодиноких селах радо приходять сусідні соколи і навпаки. Жаль тільки, що та згідна співпраця по селах не розтягнулася ще на повітову управу обох спортових товариств та що повітові здвиги обох тих організацій відбулися цього року зовсім окремо, і то так, що на повітовий попис соколів навіть не запрошено лугової організації (на повітовий здвиг „Лугів" сокільську організацію запрошено).

Нині передостанній раз на сцені Великого Театру
Марюш Машинський у пописовій ролі знаменитої комедії Дейвіса

„Всякі права застережені".

Дня 30. серпня відбувся повітовий здвиг „Сокола" при участи 400 побратимів і посестер, а дня 20. ц. м. здвиг луговиків і луговичок у числі понад 600. Оскільки гарніше та імпозантніше був би вигнав спільний здвиг при участи майже 1000 справляючих членів! Одначе мимо надію, що та співпраця, яка між обома організаціями ведеться по селах, кінець-кінців зчасом під напором низів огорне й повітові організаційні осередки, а за ними і краєві проводи тих обох братніх організацій. Щож до самого лугового здвигу, то слід іще додати, що бадьора постава луговиків та луговичок і їх пречарно виведені вправи просто імпонували. Організаторам здвигу м-рові Василеві Шкваркові і д-рові Петрові Синецькому, який так енергійно проводив дефіладою перед Нар. Домом і потім на площі, належиться повне признання за ту гарну і під кожним оглядом удатну імпрезу.

Посвячення церкви в Черкащині. Дня 30. м. м. відбулося в Черкащині, пов. Чортків, величаве посвячення церкви, що його довершив о. декан Воробкевич з Білобожниці в окруженні 10 священників. Черкащина — мале село, що належить до парохії Ягольниця Стара, де є парохом о. Романовський. Громадяни Черкащини давно мріяли про власну церкву, але щойно будова костела для кількох (дослівно!) родин латинників спонукала їх занятись енергійно тою справою. Трапилась добра нагода, бо село Тудорів вимурувало собі нову церкву і могло за дешеві гроші відступити стару деревляну церкву до Черкащини. Таким чином мешканці Черкащини прийшли в посідання гарної церкви враз зі старим оригінальним іконостасом. На посвяченні церкви вони плакали з радости, що діждалися такої радісної хвилини в житті свого села. На святі зійшлося кілька тисяч людей з сусідніх сіл, що в цих тяжких часах могли тішитись разом з місцевими людьми їх великим досягненням.

Вистава „Мотрі" в Джурині. Аматорський гурток у селі Джурині, що має славу одного з найкращих в повіті, зважився на виставу „Мотрі", пристосованої до сцени Лужницьким та Лісевичем. До вистави справив гурток нові строї за кількадесять зол. та підготовився до неї дуже солідно. Не диво, що саля читальні трищала 21. ц. м. від натовпу. І грали джуринські аматори з великим умінням та зрозумінням. В головних ролях виступали: Мотря — Анна Квасниця; Мазепа — Андрій Сисак; Любов Хведорівна — Ася Цісерська; Кочубей — Іван Коцюк; Чуйкевич — Роман Мончаковський; Марія Хведорівна — Юлія Квасниця; мати Мазепи — Анна Блажейко; дідуган — Михайло Коцюк. Підготовили виставу дуже дбайливо студ. теольогії Микола Квасниця та абітурієнт Андрій Сисак. „Мотря" пройшла з повним моральним та матеріяльним успіхом і стрінулася із щирим признанням усіх глядачів. Чи не обїхав би гурток з „Мотрею" сусідніх сіл?

З країни опію та ржу

Софії Яблонської.

Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ в КИТАЮ
з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

СКІЛЬЩИНА.

Дитячий садок. Село Корчин Рустикальний, хоч має всякі культурно-освітні й економічні організації, ставилось до такої важної виховної установи, як дитячий садок, довший час недовірливо. Аж цього року заходом місцевого кружка „Р. Школи" та пароха о. Гр. Воскреса вдалося переконати громадян про велике значіння культурного виховання найменшого дорослу та що такий садок удержиться. Спершу зголосили матері 32 дітей, але згодом це число побільшилося до 43 і вдержалось до кінця. Садок, що його вела п-а Іванна Гіщак із Стрия, почався 3. липня і тревав два і пів місяця. Треба признати, що п-а Гіщак доложила всіх зусиль, щоб перевиховати якнайкраще повірену їй дітвору і виявилася зі свого завдання дуже успішно. Дітвора в короткому часі змінилась до непізнання і дала два пописи а того, чого навчилась. Пописи випали на велике вдоволення родичів та іншої публики, що виповнила простору салю Народнього Дому по береги. Таких „садівничок", як п. Іванна Гіщак, треба нам якнайбільше. *Г. О.*

Спорт.

ПЯТИЗМАГ НА ІНШІЙ ПЛОЩІ.

Краєвий пятизмаг жінок і мужчин відбудеться, як було заповіджено, нині і завтра (субота й неділя) в год. 15, попол., але не на площі С.-Б., тільки на площі 40 п.п. при вул. Клепарівській, де давніше відбувся День Гіщів. Сталося це несподівано, а незалежних від УСС. причин. Просимо отже звернути увагу на цю зміну.

В рямках цього пятизмагу наші найкращі середньодистансовці: Гавриляк (Черник) і Ворцаба (УССК) змірюються вдруге в бігу на 1500 м. Таким участь всіх найкращих пятизмагунів запевнена.

Для глядачів вигідний доїзд трамваєм до костела св. Анни.

У рямках Краєвого Пятизмагу, який відбудеться в днях 26. і 27. вересня, відбудеться пятизмаг за мистецтво українського студента. Зголошення приймаються в неділю на площі 40. п. п. до год. 14.30. Початок змагань у суботу в год. 15-ій, в неділю в год. 9-ій рано і 15-ій.

ПРОГУЛЬКА Т-ВА „ПЛАЙ".

Українське Туристично-Краєзнавче Т-во „Плай" улаштовує в неділю 27. ц. м. прогульку з Защипівської гори Зборжа на Замарстинівській рогачці в год. 9. рано (трамвай 1). Гостям радо.

УКРАЇНА — Р. К. С.

У неділю, 27. ц. м. відбудуться в год. 10.30 рано на площі РКС (Богданівка, останній перестанок „5") змагання за мистецтво окружної ліги між Україною і Р. К. С. Змагання попередить стріча молодших дружин.

БОГУН — БУЙТУР.

В неділю 27. IX. ц. р. відбудуться на площі Сокола-Батька мячеві змагання за мистецтво У. С. С. між згаданими дружинами. Початок змагань у год. 3-15.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВІСТНИК МАРІЙСЬКИХ ТОВАРИСТВ, орган Управи Марійського Т-ва Молоді. Виходить неперіодично. — Львів 1936, ч. 2. Зміст: Вступне слово. — о. І. Назарко ЧСВВ: Сучасність і Марійські Дружини. — Діяльність Мар. Т-ва Молоді. — о. Р. Лукань ЧСВВ: Марійські Дружини на українських землях у XVII—XIX. стол. — Українські Марійські Дружини в Галичині в 1936 р. — Звіти з діяльности українських Мар. Організацій. — Рецензії. — Вістник.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ГУСЯТИН:
26. IX. Дівча з Маслосоюзу.
27. IX. Отамани Пісня.
ХОРОСТКІВ:
28. IX. Лев з Абісинії.
29. IX. Німа тещa.
З Хоростківа іде театр до Теребовлі, Гримайлова, Скалата і Тернополя.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом д. Главацького.
Надвірна: „Камо грядеши" (Quo vadis).
26. IX. Вишні і Липи.
27. IX. Смерть Нерона.
Битків: „Камо грядеши" (Quo vadis).
28. IX. Вишні і Липи.
29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Голгота".
З Биткова театр іде до Станиславова.

Великий Театр:
Субота, 26. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Різнородкостей
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Грішник проти волі".
АТЛЯНТИК: „Химери маркізи Помпадур" із Сабзіком і Чеховою.
ВАНДА: „Прокоратор Азеї".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.
КОПЕРНІК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Ширлі Темпль.
МЕТРО: „Цісарь Варшави" з Е. Бодом, Вальтером, Зічем і додатки.
МІРАЖ: „Дуждарі" обі серії.
МУЗА: „Пімалион в Монте Кардьо" з Лілліною Гарвей.
ПАКС: „Жид, вічний мандрівник".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Генрі Купером.
ПАН: Останні роки короля (вперше у Львові).
РЕКС: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.
СВІТ: „Несвячена симфонія" з Мартою Ейерт.
СТИЛЕВЕ: „Золота дівчина" ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Пострах Менсіку" і ревія.
ХІМЕРА: „Пайове в циліндрах".

ФОТОПЛАСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Нью Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 26. вересня 1936.

Відень (506,8) 19.10 „Дівча з фіялками" оп. Гельмесбергера, 22.10 Форт. реціталь, **Братислава** (298,8) 19.15 „Сестрінець із Гоголюю" оп. Кінеке, **Прага** (470,2) 15.00 Данська музика, **Париж** (1648) 11.50 І озр. концерт, 19.00 Сольо на гармоні, 20.00 Хор і соліста. 20.45 „Ля парлон де Пармель" ком. оп. Маєрбера (фрагм.), **Белград** (437,5) 13.15, 17.20 Нар. пісні, 18.20 Концерт тріо, 20.00 Оп. вечір, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика. 16.15 Пісні, 19.20 Форт. твори Шумана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.00 Музика. 18.00 Нар. пісні й танці, **Мінхен** (402,8) 11.00 Музика для села, 19.40 Капрічо на орг. Регера, **Мілянo** (368,6) 11.15 Легка музика, 12.30 Військ. орх., 20.45 „Пікн де Монті" оп. Маріяцці, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17.10 Тріо, 20.40 Розр. концерт.

Неділя, 27. вересня 1936.

Льондон (261,1) 17.20 Камеральна музика, **Відень** (506.8) 13.00 Марші орх., 18.10 Музичні різнородности, 22.20 Твори К. Франкенштайна (орх.), **Кошиці** (259,1) 18.10 Авдиція для Закарпаття, **Прага** (470,2) 9.50 Сол. музика, 12.20 Світ оперет ки — концерт, **Париж** (431,7) 20.30 Пімста диявла, оперетка Штравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безмуз. неділя, ранок, орх. акордеонів, 11.30 Концерт хору, **Брезлав** (315,8) 19.20 „Орфей" опера Глюка, **Бухарешт** (364,5) 15.00 румун. музика, **Будапешт** (549,5) 18.30 Концерт, 22.30 Циг. музика, **Рим** (420,8) „Нюрнберські співаки" оп.

ЧЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 26 вересня 1936.

6.30 Ран. авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ран. денник, 7.30 Програма на сьогодні. 7.35 Гроші інформацій, 7.45 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Мій двійник" вес. фейл., 12.13 Полудн. денник, 12.23 Орх. концерт, 13.10 Домашне господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські пістки, 15.45 Для дітей: Пятнайтьліття Черв. Хреста, 16.15 Орх. концерт, 16.45 Гутірка: „У Талмі", 17.00 Фільм. мельодії, орх., 17.30 Фільм. режисер, монольог Ю. Тувіма, 18.00 Пустинних у країні негренів, чудес і гадів, 18.10 Сідьва верум, 18.15 Оп. арій у вик. Евг. Стебельського, в супр. форт., 18.35 Львівський акт. фейлетон, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Ґенінк. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.00 „Довбушове весілля" на осн. О. Федьковича в опр. В. Ковальчука і Зб. Ліпчинського. вик. артистів м. театру, хор і гуц. орх., 19.40 Шуманова хвилина з гр. пл., 20.15 Польська нар. пісня, 20.34 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Польські й чужі пісні відсп. Ст. Драбіч у супр. форт., 21.30 „Чепець, гуси та дівчина", 24.00 Спорт, 22.15 Концерт симф. орх., 23.00 Танок, музика з гр. пл.

Неділя, 27. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Авдиція для села, 8.45 Ранішний денник, 8.55 Програма на шкіл, 9.00 Хвилинка Бізета, 10.00 Трансляція богослужения з Ченстохови. 11.00 Відслонення памятника В. Богуславського. 11.10 Стилїз. мельодії Аєї. 11.45 Відчит „Естетика склепу і виставн". 11.57 Сигнал часу, 12.03 „1000 тактів музики", орхестра і соліста. 13.00 „Московський цьокай" сцен. картина Шпотанського, 14.30 Авдиція для села, 15.00 Музика з гр. пл. 15.15 Реклямовий концерт, 15.25 Реклямова гутірка, 15.30 Популярна музика з гр. пл, 16.15 Репортаж із життя, 16.45 Концерт військ. орх. 17.30 Театр Уяви, 18.00 Підвечірок при мікрофоні. 20.25 Поетиса золот. вірш, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник. 21.00 Весела Львівська хвиля, 21.30 Пів год. форт. музики, 22.00 22.15 Спортові вісти, 22.20 Концерт.

Радіокутик.

НОВІ ЗАВДАННЯ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО РЕПОРТЕРА.

Подаємо в скороченому вигляді уваги виголошені на тему телевізійних репортажів у часі Олімпійських Змагань одним з репортерів п. Таннебергом.

„Засаднича різниця поміж репортажами радієвими і телевізійними полягає в тому, що радієвий репортер мусить доповнювати слухачам образ, а телевізійний репортер має пояснювати образ.

Напр., у випадку спортового старту, радієвому репортерові вистачить поінформувати слухачів про те, хто знаходиться на старті. Зате до осіб, які бачать змагунів на телевізійному екрані, репортер мусить звернутися з поясненим знакін, новинки тощо.

Лише під одним оглядом телевізійний репортер має завдання легше, ніж його товариш перед радієвим мікрофоном. А саме. він не змушений інформувати без перерви глядачів. Образ на екрані займає увагу сам собою, а репортер мусить тільки доповнювати його, зате слово у радієвих репортажах це одиноке знаряддя і перерви недозволені.

Телевізія повинна рахуватися з тим, що занадто швидка зміна образів не дозволяє глядачам орієнтуватися у ситуації. Однак теперішня техніка дозволяє вже на велику „рухливість" образів, як це можна було стверднти підчас телевізійних показів на Олімпійських Змаганнях.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У неділю 27. вересня год. 8.03 — „Рільнича газета". Год. 8.22 — „Перегляд ринків рільних продуктів". Год. 14.30 — бесіда п. н. „Від старих до нових метод". Год. 14.45 — бесіда п. н. „Торгівля худобою".

У понеділок 28. вересня год. 12.03 — „Рільнича скринка".
У вівторок 29. вересня год. 12.03 — практична бесіда п. н. „Про управу господарством".
У середу 30. вересня год. 12.03 — „Рільнича скринька".
У четвер 1. жовтня год. 12.03 — „Лісові довшики".
У пятницю 2. жовтня год. 12.03 — бесіда п. н. „Осінні праці на луках".
У суботу 3. жовтня год. 12.03 — „Огляд рільничої преси"

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.78—89.35, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Долари кан. 5.30.50—5.37.50, Фльорени голянд. 353.72 — 353.00, Франки фр. 35.00 — 34.85, Франки шв. 173.19—172.35, Фунти англ. 26.07 — 26.81, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.00—19.50, Корони данські 120.34, 117.98, Корони норв. 135.38—134.40, Кор. шв. 139.08—138.10, Ліри італ. 36.30—34.50 Марки фінл. 11.88—11.50, Марки нім. 138 — 133, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 100.50, 101, Ліґнопт 12.85.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 61, 3 інвест. ем. 2. 61.75 серії 76, 5 конв. 49.75, 7 стаб. 52.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 45, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—63.

Долярівки 49.50—48, 3 інвест. 1 ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

Збіжжя.

Ціни збіжжя Львів	від	до
Пшениця оди.	22.75	23.25
Пшениця зб.	22.00	22.50
Жито І	16.00	16.25
Жито ІІ	15.75	16.00
Ріпак зим.	37.50	38.50
Мука пш. гат. І. витяг	38.00	38.50
Мука пш. гат. І А	37.50	38.00
Мука пш. гат. І Б	36.50	37.00
Мука пш. гат. І Ц	35.00	35.50
Мука пш. гат. І Д	33.00	33.50
Мука пш. гат. ІІ А	32.50	33.00
Мука пш. гат. ІІ Б	32.00	32.50
Мука пш. гат. ІІ. Ц	31.75	32.25
Мука пш. гат. ІІ Д	30.00	30.50
Мука пш. гат. ІІ Е	28.50	29.00
Мука пш. гат. ІІ Ф	27.00	27.50
Мука пш. гат. ІІ Г	24.50	25.00
Висівки житні	8.50	8.75
Висівки пш. грубі	9.75	10.00
Висівки пш. середні	8.50	9.00
Висівки пш. мілкі	9.50	11.00
Висівки ячмінні	11.25	11.50

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 24. IX. 1936.

			Льоко ст. завадов.	
Пшениця зб.	750 гр/л	3%	21.50—21.75	зол.
Жито зб.	700 „	3%	14.60—14.80	„
Ячмінь зб.	623 „	4%	15.85—16.00	„
Овес л. над.	450 „	8½%	12.00—12.25	„
Гречка зб.	450 „	10½%	17.50—17.60	„
Кукурудза жовта			12.50—14.75	„

Пшениця, жито, ячмінь і кукурудза дальше подорожали 25—50 сот. на 100 гр. Тенденція дальше звишкова. Мається однак враження, що пшениця осягнула вже досить високу ціну і в найблизчих днях не надіються більшої зміни цін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 25. вересня н. р. кооперативам платим за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 шт. яєць	3.40 „

Тенденція на масло звишкова, на молоко слаба, на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 25. IX. н. р. платим своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахоінсарні „St. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки І. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята І. кл. дідо й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.90 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймаємо.

Подяка.

П. ХОМЯКОВІ НИКОЛАЄВІ, іспитованому рукодільському майстрові в Колонії вул. Ягайлонська ч. 8 пересилаю оцим заслужені слова подяки і шлю „Спаси Біг" за виконання протези до ампутованої ноги, добре й докладно, чим зменшив мені болі при ході на протезі.

Коризма Йосиф, см. асесор П.К.П.

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, провадженa паризьким моделістом Біндером приймає записи. Особиських 12. 2704 7-12

КУПНО - ПРОДАЖА

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша приємність. Фіранки, декорації кімнат за безцінь, Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 3—?

ФОРТЕПІЯН віденський, короткий, продам оказійно, Баторія 22, м. 6. 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.



Найбільший склад всіляких музичних інструментів
і духових, саксофонів, фортепіянових гармоній, грамофонів і українських плит
Львів, Городецька 57. й. Гехт, 3-3



ВИПАДАННЯ ВОЛОССЯ
усуває вчасно - запобігає випадінню
ДАЄ ГАРНУ
буйну зачіску. 2732 4-7

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикович, — Львів, Домініканська 4. 2634 17-60

ПРЯЖА ШЕВСЬКА і РИМАРСЬКА
І. КОНРАД, Львів, Гетьманська 22
ТЕЛЕФОН 219-83 — Гуртівня шпагату виключно „ЛЕНКО". 2696а 1-7

Блюзки — кассаки
по віденських моделях, гарсонки, пульовери полічкові ручні виконує
Сальон білля і постелі „Combinaison"
Сенаторська 4. Тел. 250-10.
Ціни приступні. 2772

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова тонстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 217 (14.466). Львів, неділя 27. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 229-41.
„ Дирекції: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сталін не вертається до Москви.

МОСКВА, 26. 9. ПАТ. **Сталін вернеться з відпустки аж у другій половині жовтня. Покищо сидить він дальше на Кавказі.**

Галицька Каса Ощадности
у Львові

видає ощадностеві книжечки на показчика або іменні, золотові або в зол. в золоті, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадностеві зложені в Галицькій Касі Ощадности у Львові користають з поруки Держави.

ФОНД 6/45

резервовий понад 4,200.000 золотих.

Видно, що справді щось не впорядку зі здоровлям „вождя народів". Мабуть алярмуючі вістки про смертельний стан червоного диктатора — що їх подали французькі і німецькі часописи — дуже близькі правди.

ПЕТРОВСЬКИЙ ЗАСТУПАЄ КАЛІНІНА.

МОСКВА, 26. 9. ПАТ. Председник центрального виконного комітету СССР Калінін виїхав на відпустку. Його заступає Петровський, председник Центрального Комітету Совітської України. Він теж підписав — як кажуть півофіційні кола — присуд смерти на 16 троцькістів і Зіновіївців.

НЕЯСНА СПРАВА РАДЕКА І БУХАРІНА.

МОСКВА, 26. 9. ПАТ. Слідство у справі Радека ведуть дальше. В Москві кружляють поголоски, що його вже від тижня арештували, та, що поробили йому важкі заміти. Існують теж поголоски про арештування б. редактора „Журналь де Моску" Раєвського. Офіціяльні кола відмовляють усіх пояснень щодо особи Радека і Раєвського. Бухарін дальше підписує „Ізвестія" як начальний редактор, одначе не урядує в редакції, хоч повернув уже з відпустки. Мешкає він у своїй віллі під Москвою. Офіційні кола заперечують усі вістки.

Толєдо відтяте від Мадриду.

РАВАТ, 26. 9. ПАТ. Севільська радіостація подає, що **національні війська перетяли залізничне получення Толєда з Мадридом** та перешкодили таким чином у посилці підмоги з Мадриду.

ЛЬВИ АЛЬКАЗАРУ НАСТУПАЮТЬ.

СЕВІЛЛЯ, 26. 9. ПАТ. Червоні аредукували свої частини під Альказаром, щоби скріпити оборону міста. Місцева радіостація комунікує, що „оборонці Альказару свідомі поваги хвилини, звільнили з твердині всіх жінок і дітей". З цього комунікату можна зрозуміти, що **оборонці рішені боротись на життя і смерть.**

РАВАТ, 26. 9. ПАТ. Оборонці Альказару рішились учора на ненадійний наступ у різних напрямках міста, відкинули червоних на кількасот метрів і здобули без ніяких страт велику добичу з военного матеріялу і харчів. Кольона полк. Яга підступила у напрямі Толєда. Тепер ці відділи є всього 5 км. від Толєда.

На фронті Гвідаскоа ведуться завзяті бої. **Відділи ген. Моля зайняли Айбар Мондраген.**

ЧЕРВОНІ АРЕШТУВАЛИ КОНСУЛЯ.

ПАРИЖ, 26. 9. ПАТ. „Матен" подає, що каталюнська влада увязнила італійського консула в Барселюні.

І ПОВІНЬ НЕ ПОМОГЛА.

ВАЛЯДОЛІД, 26. 9. ПАТ. Місцева радіостація комунікує, що штучна повінь долини Тайо (Тахо) не дала червоним таких успіхів, яких вони сподівались. Національні війська ідуть без стриму вперед.

РАДА ГЕНЕРАЛІВ.

СТ. ЖАН ДЕ ЛЮС, 26. 9. ПАТ. В Саляманці відбулася стріча 6 національних генералів, а саме ген. Франка, ген. Моля, Кієпо де Ляно, Кавальєроса, Салікета і Хільхуста. На цій конференції розглядали мабуть плян наступу на Мадрид.

АРЕШТУВАЛИ СЕСТРУ ГЕН. КІЄПО ДЕ ЛЯНА.

МАДРИД, 26. 9. ПАТ. Міліція арештувала панну Росарію Кієпо де Ляно, сестру відомого національного генерала. Коли її арештували, вона благала, щоб її добили. Міліція відставила її до жіночої вязниці. Арештували в Мадриді 5 тюремних сторожів, які змовилися, що випустять усіх політ. вязнів у хвилині, коли національні війська наближаться до міста.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКА ПЕРЕМОГА В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Менчестер Гардіян" обговорює ситуацію в Еспанії. Часопис стверджує, що повстанці мають краще летунство як уряд. Число німецьких і італійських літаків по боці націоналістів сягає 50-ти. Кермують ними німецькі й італійські летуни.

Важко передбачити — пише часопис — як виглядали би події, коли би не те летунство. Коли повстанці тепер перемагають, то це в дійсності німецько-італійська перемога.

Президент Азаня благає помочі.

ПАРИЖ, 26. 9. ПАТ. Агенція Аваса подає з Буенос Айрес комунікат аргентинського міністерства закордонних справ, який повідомляє, що **президент еспанської республики Азаня і кількох інших визначних політиків звернулися до аргентинської амбасади з проханням дати їм в амбасаді захист.**

Більбао збомбардоване.

БІЛЬБАО, 26. 9. ПАТ. Кореспондент Аваса повідомляє, що національні летуни бомбардували вчора Більбао від год. 9. В бомбардуванні взяло участь 8 літаків. В Більбао багато ранених і вбитих. В кількох місцях вибухли пожежі.

НЕЗАЛЕЖНА БАСКІЙСЬКА РЕПУБЛИКА.

РАВАТ, 26. 9. ПАТ. Більбао окружене з усіх сторін. Від моря стежать національні кораблі. Губернатор Більбао переслав ген. Молі умовини, що на їх підставі він погодився би піддати місто. Одначе національна команда відкинула ці умовини і надіється, що добуде місто без обстрілу артилерії і фльоти. В **Сантандер** проклямували мабуть баскійську, незалежну республику.

Велика девалюація франка.

ПАРИЖ, 26. 9. ПАТ. **На підставі нового закону, дотеперішня кількість золота у фр. франку, що висловлювалося числом 65.5 мілігр. підпаде зміні. Нова вартість золота в однім франку буде висловлюватися числом 49.43 мілігр. золота. Таким чином франк буде здевалюований на приблизно 25 відсотків.**

—o—

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ уладите собі щойно тоді, якщо обезпечите від крадежі з вломом своє домашнє уряджения, одяги, постіль і білля

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 20.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

СПЕЦІЯЛІСТ ВНУТРІШНИХ НЕДУГ

Д-р Остап Прийма

ВЕРНУВСЯ і ординує тепер від 9—11 і 16—17
ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА 37 а. Тел. 261-50
Пересвітлювання рентгеном. Радіотерапія. 2790 3—3

ПРОМИСЛОВІ ЗАВЕДЕННЯ

ВІКТОР ЛІТВІН

Львів, пл. Марійська 9., тел. 204-79

Направа динамо-машин, моторів, стартерів, магнетів і ін. — Стація обслуги „BOSCH". — Виключна продажа акумуляторів „KAW". — Ладування акумуляторів. 2789 1—4

Було би весело,

якби не було так сумно...

Львів, 26. вересня 1936.

Зїзд членів і прихильників т. зв. Фронту Національної Єдности, що відбувся минулої неділі, був на нашому терені такою подією, що — очевидно — мусів у першу чергу викликувати жарти і сміх. А проте поруч із чималим матеріялом до веселости, у своїй суті це було видовище сумне, таке сумне, що аж трагічне. Бо не в тому річ, що зїшлось і зїхалось 200—300 осіб і заявило, що від моменту тих їх сходин починається новий період української історії. Ми були вже свідками не одної ефемерної організації, яка робила довкола себе багато шуму і в свій час мала тисячі прихильників. Ми були теж свідками не одного тільки випадку мегальоманії у суспільному житті. І тому сходини кількохсот осіб та мегальоманські вигуки промовців і газетного справоздавця — це ще не єдина причина поважно підходити до цієї справи. Поважно підходимо до неї тому, що — признаємо це без ніяких обиняків — історія, яку затіяв п. Дмитро Паліїв, може в нашому громадському житті наробити чимало замішання. Так, п. Дмитро Паліїв тими методами, яких він нині вживає, може мати успіх. І ми йому не заперечуємо успіху: однак в ніякому разі не можна мовчки й бездільно придивлятися та лише підсміхатися саме з тих метод, які служать п. Паліїву здобути собі впливи у масах, персональні впливи, які є його єдиною і остаточною ціллю самою для себе.

Чому говоримо про особу, а не про організацію? Бо організація не істнує, Ф. Н. Є. як організація є фікцією, а істнує тільки п. Дмитро Паліїв. Може це для нього комплімент, може дехто добачить у цьому твердженні признання індивідуальности п. Дмитра Палієва. Так, безперечно, п. Дмитро Паліїв це індивідуальність, — з тим застереженням, що поняття індивідуальности є ду-

Вже появився! Для всіх необхідний Вже появився!

Календар „КРИНИЦЯ"

на рік 1937.

ПРЕБАГАТА, ІЛЮСТРОВАНА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.
КРІМ ЧАСТИНИ СТАТИСТИЧНОЇ, ПОДАЄ „КРИНИЦЯ" НАЙПОВНІШИЙ ОГЛЯД ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ
ДЛЯ КОЖНОГО ЗВАННЯ — КОНЕЧНІ ПРАВНІ ПОРАДИ.
ДОКЛАДНИЙ ОБРАЗ ЦІЛОРІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ І ВСЕСВІТНІХ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ.
„КРИНИЦЯ" — ЦЕ VADEMECUM КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ У ВСІХ ДІЛЯНКАХ.

же простяжне та що рід і характер індивідуальности може бути дуже ріжний. Індивідуальністю є п. Паліїв остільки, що це людина надзвичайно метка, спритна і придумчива. Його придумчивість пішла сьогодні так далеко, що він спекулює сьогодні на політичному примітивізмі українських мас і рядового громадянина та на людській наївности, що — втомлена незавидною буденщиною — тужить за чимось новим. Якуж новину приніс недільний Конгрес Ф. Н. Є.?

„... Цей перший Конгрес відбувся у виїмкових обставинах та в часі, коли щойно зароджувалася зовнішня форма ідеольогічного руху творчого націоналізму, себто його організація..." Ось авторитетне ствердження у передовій статті „Українських Вістей" про „Значіння Конгресу Ф. Н. Є." Спершу **зовнішня** форма — потім щойно зміст — досі всім нам покищо ще незнаний! Спершу організація, потім щойно праця. Зовсім навиворіт, ніж буває у кожній політичній організації у світі, зовсім навиворіт, ніж це було у нас досі, в історії галицько-українського відродження. Зміст і праця, це для творця Ф. Н. Є. річ другорядна і маловажна, — зовнішня форма і велика скількість людей, яких іменем можна жирувати, це для нього річ перша і найважніша. Довідатись про конкретний зміст політичної програми п. Д. Паліева — було завжди і є тепер дуже важко. Це ноторійно відома річ, що навіть найближчі його колишні партійні приятелі завжди розчаровувались, коли чекали ясної відповіди на ясні питання: чого ти, друже, хочеш, — як, на твою думку, треба поводитись супроти поляків, москалів, жидів, як розвязувати практично існуючий конфлікт між ріжними законами й вимогами влади та українськими національними почуваннями і звичками, як ставитись до ріжних практичних проблем українського громадянського будня? Відповідь — фрази і фрази...

Сьогодні поруч із фразами бачимо ще й жести. Театральні жести, піднесені до рівня святого організаційно-клінового церемоніялу. Піднесена вгору долоня, окрики „фронт!", гомінка титулятура організаційної єрархії. Що воно таке? Це сліпе наслідування чужинецьких взорів. І тут один із найбільш характеристичних та найприкріших покажчиків, притомих загалом для української дійсности: консервативні у своїй національній психіці галицькі українці схильні надзвичайно покватно приймати все чуже, але **тільки** те, що у тих чужинців третьорядне, найменш суттєве, найменш вартне, а то й просто найгірше! Перещіплювати на галицький грунт зовнішньо-декоративні обичаї це суща нісенітниця. Річ ясна, що порівнювати Ф. Н. Є. до італійської фашистівської чи німецької націонал-соціялістичної партії, це така диковина, як порівнювати особу лідера Ф. Н. Є. з особами нинішнього італійського премієра чи німецького канцлєра: схожість назв „дуче", „фірер" і „провідник" рішуче не вистачає... Отже помиляючи неповажне порівнання, слід таки членам недільного зїзду пригадати, що в італійських фашистів і німецьких соціялістів зовнішні маніфестаційні познаки прийшли **на самому кінці**, як завершення ідеольогічного руху, що струснув підставами держави. Італійський фашизм і німецький націонал-соціялізм перевели бушизм і німецький націонал-соціялізм перевели революцію, — в Італії кріваву, у Німеччині безкровну, але попереджену теж кріваними пучами. І тут і там був це рух проти несправедливости версайського трактату проти чужинців, — і тут і там першу ролю грали економічні мотиви, що зароджували соціяльний радикалізм, який з черги розвалював державу. Декоративність — це невідлучна частина, льогічна і природна, кожної революції. Декоративність — це комедія. Проти кого і проти чого п. Д. Паліїв робить революцію? Проти Польщі і поляків — далеко ні, — адже з усіх українських часописів його газети завжди писали на польські теми найменше і „драглівник" та з цензурного погляду небезпечних тем торкалися найрідше! (Сьогоднішнє „ІКЦ", яке нападає на п. Паліева і його групу — виявило страшенну незорієнтованість: до цієї справи ще вернемося). Отже проти рідних земляків: проти кого і з якою метою?! Революції, очевидно, ніякої не буде, — може бути тільки хаос, щоб на хаосі користати, щоб у каламутній воді рибу ловити.

Чи на такому хаосі може зискати якийсь новий рух, нова суспільна течія, що прийняла назву „фронту"? Аж надто ясно, що тут не може бути мови про течію ідеольогічного характеру. Просимо уважно перечитати відомі вже вперед гьох літ „тези" Ф.Н.Є., новопроголошений статут, голоси дискутантів на недільному зїзді, промову „самого" „провідника" та пояснюючі голоси його преси. Де там якась нова ідеольогія, де бодай якісь нові програмові гасла? Пуста фанфаронада, якої єдиний зміст — жонглювання терміном „націоналізм" та накручування дефініції поняття націоналізму. І тут знову велика небезпека: досі бачили ми монополізацію терміну націоналізм у членів О.У.Н., які задали націоналізмові характер зоольогізму. Сьогодні бачимо, що на монополь націоналізму претендує Ф.Н.Є. Лякаємося, що після цієї нової вівісекції над ідеєю націоналізму — націоналізм може стати в українському народі зовсім здискредитований. Це широка тема для окремих міркувань. Зазначимо тут тільки, що націоналізм у нас, у Галичині, **мусить** бути утотожнюваний з **патріотизмом**, — очевидно, не ідилічним і пасивним, але глибоким, впертим, тривким і конструктивно-творчим патріотизмом, тим патріотизмом, що від 1848 року по нинішній день здвигнув всі існуючі установи й організації політичного, культурного й економічно-суспільного характеру, деякі з них величаво розбудував, за екзистенцію інших веде вперту боротьбу. До чого доводить перещіплювання націоналізму деяких великих державних народів, що користуються специфічною інтерпретацією того поняття для своєї великодержавницької, імперіялістичної, експлюзивної та супроти власних меншин екстерминаційної політики, — на наш грунт, — бачили ми тільки маленькі зразки в ославленому „декальгу". Але за „декальог" ішли бодай його визнавці на смерть і вязницю, створюючи якусь легенду, створюючи капітал крови: тимчасом новоіменований „провідник" зі своїми прибічниками дуже ревно і щиро відпекується всякої нелегальщини, творючи „власний" націоналізм, чи радше надуживаючи фірму націоналізму для дурманення мас.

Усе тут блеф: ідеольогія, програма, привіти, титули. Блеф і фанфаронада, обрахована на зовнішній ефект. Рахунок добрий. Сьогоднішні часи такі, що меткі й „моцні на язик" люди можуть мати успіх. Брак явних успіхів „нормалізаційного" періоду, упадок громадської активности мас, параліж волі й енергії деяких громадянських кол, посилена комуністична робота, дурійка „людових фронтів", що дискредитують демократію, одночасно безупинний натиск режиму, — все те створює на прочуд догідне підложжя для політичної спекуляції. Недільний зїзд прихильників п. Дмитра Паліева має одну безперечну добру сторінку: п. Дмитро Паліїв перестав бути „сірою еміненцією", сховитою за маріонетами. Він проголосив себе (знаєте: його „вибрали") „провідником нації" і в організаційному статуті своєї партії виразно підкреслив диктаторський характер свого становища. Відкинув зайву вже, видно, маску. Другу маску — спасителя українського народу — зірве з нього українська дійсність.

НАСОЛОДУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ
дає срібна столова застава фабрики
Д. Л. НОЙМАН — ЛЬВІВ
Тільки **КОХАНОВСЬКОГО 21.** Тел. 266-74.
Можна дістати у всіх більших ювелерських складах 1752 у цілій Польщі, або просто у фабриці. 3-50

„Побачите ще нашу силу..."

З розмови з вождом румунських націоналістів п. Гогою.

Година пята пополудні. Затишний, вибагливо оборудуваний кабінет. Напроти мене у вигідному фотелі за широким темним бюрком сидить старший уже панок, віком коло шістьдесятки, а здобайливо виголеним, кантистим обличчам, з розумними, сірими очима. В клапі сурдута срібний значок гітлерівської свастики.

Це п. Октавіян Гога, б. міністр внутрішніх справ, лідер румунської нац.-християнської партії, найбільш зненавиджена жидами постать у Румунії.

— Отже вас цікавить наш рух?.. Що саме?.. — запитує мене перший мій співрозмовець.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. Тел. 252-54.

— Генеза, зміст і плини вашого руху, експансії. У звязку з останніми кроками вашої партії і за кордоном, і в краю, він нині спеціяльно цікавий.

— Думаєте про мої відвідини у Гітлера і конференцію з королем?

— Це також.

— Гаразд. Послухайте: Як вам відомо, націоналізм не має в собі нічого із замкненості доктрини, він не є бездушним матеріялістичним шаблоном, до якого треба нагинати життя силоміць, себто він не є незмінною стійною системою т. зв. соціольогічних і політичних правд. Він має лише засаду, а вже його структуральні норми устійнює життя, самозбережні потреби кожного народу зокрема. Тому німецький націоналізм має іншу форму, як італійський, а той зовсім непохібний до англійського чи еспанського. Вслід за цим наш румунський націоналізм має свою окрему форму, що виходить з потреб національного життя.

— Викінчену форму?

— Нині вже викінчену.

— Оригінальну?

— Оригінальну по змісту, зате ідеольогічно зближену до німецького нац.-соціялізму.

— Расизм?

— Так, расизм. Бачите, історія не була ласкава для нас. Ріжні, етнічно румунські частини були до війни відірвані від румунського свобідного ядра, себто від нашої держави.

— Які, ексцеленціє?

— Ну, якжеж! Не знаєте? Буковина, Бесарабія, Трансильванія, південна Добруджа... Національна культура цих земель розвивалася очевидно до того часу серед чужих впливів, відчужила нас і нині першим національним румунським завданням є створити назад одну велику румунську націю.

— Якими засобами?

— Румунським патріотизмом, впливом румунської культури, пропагандою національного освідомлення.

ГОГІЗМ І СПРАВА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

— Вибачте — продовжую — за моїм може надто сміливі запити, але я хотів би для повноти образу і джерельної інформації наших читачів...

— Питайте, будь ласка!

— Чи на ваш погляд Румунія є чисто національною державою?

П. Гога усміхнувся:

— Розумію вас. Ні, Румунія на мій погляд не є чисто національною румунською державою, але майже... Бо всі землі, які тепер входять у склад Великої Румунії, є етнографічно та істо

рично чисто румунськими землями. Під чужою займанщиною великі полоси наших окраїнних земель вороги і приятелі скольонізували, багато етнічно-румунського елементу зденаціоналізували.

— Вибачте, ексцеленціе, але причини не змінюють фактів...

— Безперечно. Тож ми факту існування національних меншин у Румунії не негуємо, але вимагаємо від них льояльности. Одної лише національної меншини в Румунії не признаємо..

— Українців? — питаю жартівливо.

— Ні, жидів. Жиди мусять геть з Румунії!

— Куди? Всюди їх бють. Навіть у Палестині.

П. Гога засміявся:

— До Совітів. Там їх не бють. Знаєте, коли я був у Гітлера, сказав я йому, що Румунія має велику претенсію до нього. Особисто. Здивувався. „А тому" — кажу — „бо кількасот тисяч жидів утікло через нього з Німеччини до Румунії". Гітлер засміявся і відповів: „Дуже мені прикро, але я щасливий, що їх позбувся".

І тут п. Гога майже крикнув:

— Те саме скажу я! Буду щасливий, коли ця раса пічне емігрувати від нас.

— Багато жидів живе в Румунії, ексцеленціе?

— Майже два мільони. Але ми це число зредукуємо.

— Невже на ваш погляд жиди така шкідлива раса? Я був на Мадярщині і там вони завзяті мадярські патріоти.

— Так і з патріотизму зробили там більшевицький переворот у 1919 році, так, що ми мусіли рятувати Мадярщину.

— В чому бачите шкідливість жидів для нації, серед якої живуть?

— Читали ви Чемберлена і Розенберга? Прочитайте! Там найдете відповідь. Жид, колиб навіть не хотів, то поневолі ділає все деструктивно і деморалізуюче на кожний національний організм. Так, як заржавілий цвях у тілі. Вони знищили Росію, вони розложили Австрію.

— Вернімся, якщо ласка, до справи національних меншин.

— Хіба це таке важне? Щож, кривди їм не робимо. Живуть...

— Я трохи інших поглядів на меншостеву політику теперішніх урядів, ексцеленціе.

— Можливо. Але за цю політику ми не відповідаємо. Хочете знати наше становище у цій справі?

— Попрошу.

— Отже: Національні меншини в Румунії ділимо на три категорії. До першої зараховуємо іредентистів: мадяр і болгар. З ними очевидно мусимо боротися. Чужоплемінці, які найшли кліб і захист на румунській землі, мусять бути за це хочаб льояльні. Друга категорія — це німці, поляки і турки. До них не маємо застережень. Вони добрі громадяни. Може тому, що іредента в них неможлива, бо не маємо спільних етнографічних меж. Врешті третя категорія — це жиди. Про них я вам уже сказав. Зрештою це не меншина, а якась кількість галапасів без етнічної автохтонности.

ЩО ДУМАЄ ГОГА ПРО УКРАЇНЦІВ?

— А українці, ексцеленціе — питаю здивовано.

— А, українці, правда! Вони самозрозуміло належать до другої категорії. Добрі громадяни. Але їх мало.

— Не так мало, ексцеленціе. Один мільон!

Мій співрозмовець розкрив широко очі.

— Перебільшуєте, мій пане! На основі нашої статистики всіх національних меншин маємо в Румунії на 19 мільонів населення — всього 4 мільони 200 тисяч вже з жидами. Мадярів є 1 мільон 300 тисяч, німців майже мільон.

— А на основі нашої статистики українців у Румунії є один мільон — повторив я ще раз.

Я підкреслив це, одначе водночас відчув, що ситуація стає прикра. Але вічливий господар поспішив виручати:

— Ну, щож, спорити не будемо. Запевняю вас, пане, що до українців маємо ми, румуни, щирий сентимент. І політичний рахунок. В інтересі Румунії лежить існування самостійної, неболь-шевицької, української держави. З чисто купецької калькуляції. Велика Росія нам тут під боком ніколи не була вигідна. Прочитайте вашу історію: самі шкоди від москалів, самі шкоди!...

— Але коли буде існувати самостійна Україна, то хіба мусить тоді виникнути проблема української етнографічної території?

— Так. Розуміємо це й доцінюємо. Але то сама проблема, навіть у куди більшій мірі, виникне для Польщі. Пане, я краще орієнтуюся у вашій справі, як ви думаєте.

— Отже?

— Отже думаю, що деякі граничні компроміси будуть конечні. Може навіть деякі корективи.

— Мене інформували, що ваша партія, ексцеленціе, пропагує ревіндикацію т. зв. Молдавської Совітської Соц. Республики, що її утворили большевики на території Совітської України включно з доступом Румунії до Одеси?...

— Це неактуальне.

— А на випадок війни?

— Ми не хочемо війни. Хочемо спокійно жити і відроджуватися як нація. Ми ще стільки маємо зробити!

Отже вертаючись до справи українського населення в Румунії: чи знаєте, ексцеленціе, що його положення попросту трагічне?

— Під яким оглядом?

— Під кожним. Політичним, культурним і господарським. Українського шкільництва, навіть приватного вже нема. Навіть релігії вчать уже по румунськи. Наша господарська думка в Галичині, на Волині...

Мій співрозмовець перебив мені, розвівши руками:

— Вибачте, мій пане! Румунізація, так як ви це розумієте, поняття релятивне. Не можна зрумунізувати, зґерманізувати чи змадяризувати того, хто цього не хоче. Це одне. А дальше: Я дійсно погано поінформований про життя і змагання українців у Румунії. Нераз дивуюся, чому ніхто з тамошніх українців не прийде до мене і не поговорить. Наша партія радо піде на компроміс і порозуміння з українцями з Буковини чи з Бесарабії. Дотепер маємо все лише українські оферти ріжних осіб — на партійних потанячів. Знаю навіть особисто такого пана з Чернівців (тут подав мені прізвище одного колись українського соціялістичного діяча), що водночас служить і нам і іншим. З такими людьми не будемо хіба робити порозуміння...

— Вам іде про українську фракцію вашої партії?

— Так. Скажу отверто, що так. Кооперуємо з німцями, можемо кооперувати з українцями. Українці не є іредентисти, бо силою факту не мають у чию користь ставати іредентистами. Чи для Совітів, де нищать усе, що українське? Для поляків? Все це щире, льогічне, бо українці є рішуче добрими громадянами Румунії. А завтра?... Завтра, колиб відносини змінилися, ми також погодимося. Скажу вам ще більше: коли прийдемо до влади, українці в Румунії дістануть свої школи. Нам залежить на приятелях в державі, а не на ворогах.

МІЖНАРОДНЯ ПОЛІТИКА І ГОГІСТИ.

— Ексцеленціе! Чи можете хоч загальво сказати про що ви говорили з Гітлером?

— На це ще час.

— Чи ви виступали перед ним як офіційна, чи як приватна особа?

— Одне і друге. Офіційно говорив я від нашої партії. Бачите, обєднання державних націоналізмів в Европі для спільної протибольшевицької і протижидівської акції є конечне. Мусимо створити рівноважник для Комінтерну, бо інакше доля Еспанії повториться ще в ріжних виданнях в Европі.

— Чи порозуміння вашої партії з „Румунським Фронтом" Вайди Воєводи є дійсно фактом?

— Так. Ідемо разом.

— Чи на вашу думку будуть ще цього року нові вибори в Румунії?

— Думаю, що будуть. Попередять їх мабуть уряд правої коаліції та війська. Тільки такий уряд зможе невтрально перевести вибори.

— Чи ваша партія певна перемоги у таких виборах?

— Безумовно.

— Наконець ще одно: Якими шляхами, на вашу думку, піде дальша закордонна політика Румунії.

— З Німеччиною. Лиш з Німеччиною. Це одинока рація для нас. І з Польщею, очевидно. Це тим лекше, що Польща з Німеччиною дуже близько.

— А Франція?



Від віків не могло нічого заступити маслинового олійку на гарну церу. Нині мило Пальмолів, вироблюване на маслиновім олійку, надає шкірі молодечу свіжість. Рано і вечором масуйте лице, шию і рамена багатою пною мила Пальмолів. Сполоскайте її наперед теплою, а потім зимною водою. Це все. Мило Пальмолів коштує так небогато, що мільони жінок вживають його до лиця і до купелі.



— Симпатії до Франції у нас великі, але платонічні. Ми розуміємо, що в потребі вона нам ніколи активно не допоможе. За далеко. А теперішній уряд п. Блюма викликає загалегідь велику співпрацю. Активними франкофілами в Румунії є нині лише жиди.

Ми розпрощалися.

— Може прийдете до нас на 26. вересня, на наш одвіт у Букарешті? — запрошую мене ще з порога. — Я був би дуже радий. Побачили-бо нашу силу.

— Ледви, ексцеленціе! Часу не стане.

— Так приїзджайте, коли ми будемо...

— При владі? — докінчив я.

Усміхнувся.

— Так, при владі.

Роман Голіян.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Шльойма Шварцбарт живе?

Бюлетин Польсько-Український подає за краківським жидівським „Новим Дзенніком" сенсаційну вістку, буцімто убивник Гол. Отамана Петлюри Шльойма Шварцбарт живе і кльопочеться під цю пору долею другого відомого жидівського убивника Давида Франкфуртера. Під Іруном згинув мабуть якийсь Леон Бавм з Лодзі, якого викинули з Німеччини, Бельгії і Франції за „політичну діяльність". Скільки в цій новинці правди, годі ствердити, хоч треба признати, що жиди завжди мають добрі інформації про своїх одноплемінців, хочби вони були навіть комуністами.

Нова хвиля страйків у Франції.

Французька преса бє в дзвін тривоги: Страйки, які були хвилево втихли, поширюються знову як повінь. На днях вибух страйк робітників на річних пароплавах, якими поставляють харчеві продукти до Парижа. Річна пристань в Парижі завмерла і парижанам грозить голод.

Паризькі пекарні частинно припинили через страйк роботу й у Парижі нема печива.

Свято української кооперації у Львові.

Ревізійний Союз Українських Кооператив, центральне обединання української кооперації, завізвав окремою відозвою всі совзні кооперативи відбути річне свято української кооперації в днях 26. і 30. вересня.

В порозумінні з Дирекцією РСУК свято кооперації у місті Львові орґанізує Товариство Українських Кооператорів (Міцкевича ч. 12. II). З технічних причин відбудеться воно в інших днях, а саме:

1) В середу 30. вересня, який є властивим днем свята української кооперації, в катедральній церкві св. Юра в год. 8-ій рано відбудеться торжественне богослуження і панахида по померших кооперативних робітниках.

2) В суботу 3. жовтня в салях „Народнього Дому" при вул. Рутовського ч. 22 відбудеться кооперативна вечірка за поіменними запрошеннями, на якій будуть м. ін. виведені обжинки. Початок в год. 9-ій. Ціна карти вступу 1.50 зол., для родини до 3 осіб — 3.50 зол., для шкільної молоді — 1 зол.

3) Дня 4. жовтня в салі Театру Ріжнородностей при вул. Рутовського ч. 22 в годинах 12—2. вполудне відбудеться кооперативна академія, на яку зложаться реферати Ю. Павликовського, І. Витановича, О. Луцького, переплітані хоровими продукціями мужеського хору під бетутою Ів. Охримовича. Ціни білетів вступу 2, 1.50, 1, 0.50 зол.

Дохід зі свята призначено на Товариство Українських Кооператорів у Львові і частинно на потреби кружка „Рідної Школи" ім. Г. Баранюк у Львові.

Білети на академію і карти вступу на вечірку можна дістати в Товаристві Українських Кооператорів, вул. Міцкевича ч. 12.

—o—

ДЛЯ ТВОЄГО ЛЮБИМЦЯ
тільки
пастеризоване молоко

—МАСЛОСОЮЗУ—
бо воно
СМАЧНЕ
ГАРАНТОВАНОЇ ЯКОСТИ
ПОЗБАВЛЕНЕ ВСІХ ХОРОБОТВОРЧИХ БАКТЕРІЙ.

З української преси.

Крапка, від якої починаються застереження.

Під повищим дебатальним заголовком находимо в останній „Мет!" (ч. 38. з 27-го с. м.) чергову статтю на надбільш актуальну тему — практичної вартости т. зв. нормалізаційного періоду. І з огляду на тему і з огляду на зміст статті — передаємо її майже в цілости. Ред.

Навязуючи до своєї попередньої статті („Мета" ч. 38), автор стверджує ось що:

„...Неупереджена обсервація зусиль, які для „нормалізації" проявляють самі органи влади, особливо вищої державної адміністрації, каже добачити в них багато доброї волі. З боку цих органів вложено багато енергії, щоб недостачі і недотягнення, які вносять зі собою у гущу населення оці стшельці, постерункові і т. д. — виборювати. Доказом цього ціла низка успішних інтервенцій, направа докучливих помилок, полагода дрібних справ. Це слід обективно стверджити. Не можна не признати, що в так зрозумілу „нормалізацію" (лапки ставимо без іронії) вложено дуже багато праці. Що більше! Нам відомі факти, що в тому напрямі покращання влади й обективного трактування українського населення, робили спроби навіть польські громадські організації, і то такі, як Т. Ш. Л.! Думаємо, що кожний з українців, кому все те доступне, кому доводилось працювати над усуненням неправильностей, несправедливости чи одностібчности розпорядків державної влади і виконання цих заряджень — мусить це признати.

Але тут і доходимо до крапки. Звідти, від тієї крапки, починаються вже лише відємні позиції дотеперішніх нормалізаційних спроб. Або щонайменше позиції, які викликують поважні застереження і довголитимуть ще довго до неодинаких заключень. Ось н. пр. навіть ця перша позиція, яку ми щойно проаналізували, викликує застереження. Викликує тоді, коли її з площини формального, сказавби, технічного виконування влади перекинути в площину політичної динаміки українсько-політичних взаємин. Постараємося цю думку пояснити.

Проаналізована досі „нормалізація", чи, в тому випадку, більша справність дрібних функцій державної влади, може мати політичний сенс для українсько-польських взаємин у цілому лише тоді, коли вона відбуватиметься на підставі якоїсь одностайної формуґки на цілому терені, обнятому українсько-польським питанням. Щож ми тут бачимо? Ми бачимо, що українські контрагенти нормалізації, отже УНДО й Українська Парл. Репрезентація, не мають доступу на тому звуженому відтинку нормалізації не лише на Волинь, Полісся і т. д., але навіть на Лемківщину і Гуцульщину. Тому питаємо: який — політичний — сенс має те, що український посол може, інтервеніюючи, навіть добитися зміни розпорядку напр. старости в Камінці Струмиловій, зате не може добитися того самого напр. у Космачі? Що за сенс — політичний — має те, що на терені майже цілої Сх. Галичини є не до подумання поліційна конфіската порученої посилки українських часописів, а на Поліссі це вже є **системою?** Та не тільки системою, але доменою взаємин влади і населення, яка — як сказано — для українських контрагентів „нормалізації" є просто недоступна. Вони, ці контрагенти, не мали досі впливу навіть — як бачимо — на той відтінок українсько-польських взаємин цієї території, який підпадає під просте пристосування права, права обовязуючого в цілій державі. Отже як це назвати? Чи не природне тут прикре почування, що, прикладаючи свої руки в найкращій вірі і добрій волі для нормалізації найбільш простого і звуженого відтинка українсько-поль. взаємин, саме прикладається посередньо руку до поділу української території на ріжні ступні, на яких допускальне ріжне поведення органів державної влади? І дальше, ще привріше заключення: чи тим самим не підтримується посередньо, — у дрібницях — державної політики, яку поборюється в цілости? Адже політику, яка не однаково трактує три східньо-галицькі воєвідства (без Лемківщини), Лемківщину, Волинь і т. д., **поборюємо без застереження всі.** Може бути, що, на холодно, цього висновку можнаб оминути, або ослабити. Однак у широких громадських колах, та ще й в обставинах партійницької дема гогії, це зробити незвичайно трудно.

Те саме явище, що „нормалізація" (в аналізованому вужчому розумінні) не має однородного обличча на всій території заселеній українцями, можна завважити і на вужчому терені Сх. Галичини. Моглоб видаватися, що це неможливе. Та проте ось напр. того літа камінецьке староство дозволило на ведення кількасанаїти діточих садків, зате сусідне, золочівське, далося ублагати лише на **один** дозвіл, а коломийське дозволило на одній частині своєї території на садки „Рідної Школи", на другій на якісь спільні польсько-українські „громадські" садки, а на третій віддали їхню організацію „Корпусові Охорони Погранича". Або інший приклад. В одному повіті староство дозволило на прилюдні вправи товариству, якого комунізуючий характер не може бути невідомий тому старостві, а на такі самі вправи в цій самій місцевості в тому самому дні „Рідній Школі" не дозволило. Що нагінка на мазепинки має місце в деяких повітах в дуже гострій формі, а в других ні — це загально відома річ. Так само гомінка вже і відома справа польонізації назв українських місцевостей відбулася, покищо, лише на терені трьох старостів лише одного воєвідства.*) Не хочемо томити читача ще дальшими прикладами.

Зі сказаного безсумнівно ясно ось що: добра воля й енергія вклади для привернення нормальних українсько-польських взаємин **не має ніякої практичної вартости** для даної території, **коли цих зусиль не узгіднено на цілій території.** Не можна одною рукою писати, а другою витирати. В часах радія, залізниць, газет, у політиці виходить з цього навіть не гумористика, лише трагедія.

Тут є відповідь на питання, чому серед українських широких кол поширена думка, що нормалізація принесла нам досі шкоди. Вона — кажуть ті кола — в першу чергу увязнила українську політичну верхівку при дрібних справах, так, що на більші нема вже ні часу, ані спромоги, а в дальшу чергу привела параліж активности досі активних українських одиниць. І справді, здоровий глузд не розуміє, чому в державі так дуже зцентралізованій, якою є Польща, український відтинок виказує стільки дивоглядних, неузгіднених ходів. І то саме в добі „нормалізації". Не розуміє, чому, при засновку, **що** „нормалізація" іде згори, треба аж боротися — здобувати, саме у такій зцентралізованій державі і саме за нормальне виконання найнижчих функцій влади.

Ясно, що енергія українського громадянства, яке досі боролося з надужиттями і недотягненнями влади власними силами, тепер автоматично захиталася з хвилиною, як це громадянство повірило в „нормалізацію". Повірило не лише в етимольогічний сенс цього слова, але й у політичний...

Ці висновки накидуються самі собою. Бо або треба сказати, що „нормалізація" торкається лише кількох воєвідств, чи староств, при чому лише означені функції правління є упривілеєні. А тоді ледви, чи для неї найшлися би в українському громадянстві відповідні акцептанти з незалежним політичним обличчам. Або так не є. А тоді, при незаперечений і всім реально доступній силі польського державного апарату, ця його неоднородна тактика у відношенні до українського населення викликує підозріння, що „нормалізація" має інші, старанно укривані цілі лише не... нормалізацію.

Ось так ми підійшли до парадоксу „нормалізації": вона, явище суто політичне, викликує застереження і розбіжні думки власне тоді, коли до неї підходити з боку... політичного. Цей парадокс, це одночасно провідна нитка, куди треба повести дискусію, щоби не зійти на манівці.

*) В останній хвилині довідуємося, що цей розпорядок відкликано.

Порошки для дорослих з фірби зн.
KOWALSKINA
вживається при непанічи
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

Останні новини.
на суки, комплети і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі
Галицький Маґазин Новин
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
Для прикладу кілька цін:
Вовна на суки від 1.50 | Вовна на плащі 4.75
Вовна Ангора від 3.— | Вовна на однострої від 4.50
Вовна на комплети 3.50 | Камгарн на студ. убр. 4.—
Вовна на спідничку 4.50 | Англійські шевіоти 3.50
УВАГА: Всякі товари, літні і біл на-30 прц. дешевіш.

ЧИ ГЕН. РИДЗ-СЬМІГЛИ, ПОІДЕ ДО РУМУНІЇ?

Закордонні часописи подають сенсаційні вісти про те, буцімто ген. Ридз-Сьмігли, вибирається в політичну подорож до Румунії. Варшавські політичні кола дементують цю поголоску, хоч зазначують при тім, що імовірно ген. Ридз-Сьмігли виїде до Румунії, але аж на весну.

—o—

Збори Ліги Націй.

ПРОМОВА МІНІСТРА ІДЕНА.

На повному засіданню Ліги Націй промовляв, як перший, мін. Іден. Промовець обговорив на вступі загальне політичне положення, називаючи його незавидним. На цей стан впливає передусім суперництво націоналізмів і риваліза ція поодиноких устроїв, яких форми ріжняться засадничо між собою. Крім того до загального напруження причиняється зменшення торговельних оборотів і величезні видатки на військо. Промовець заявився за більшою терпимістю у відношенні до форм інших урядів. Традиція англійського народу не має тенденцій прихилятися в сторону крайніх концепцій.

Переходячи до справ, звязаних з вдержанням мира, Іден висловився за тим, щоби Рада Л. Н. могла давати доручення негайно без згоди заінтересованої сторони.

Згадуючи про справу зброєнь, мін. Іден признав, що Англія виконує тепер широку програму зброєнь на морі й у воздусі. Англійські збро ення будуть тривати так довго, як довго не дійде до міжнароднього договору в справі обмеження зброєнь. Промовець вказав на конечність морального роззброєння, яке є конечне, як передумова матеріяльного роззброєння.

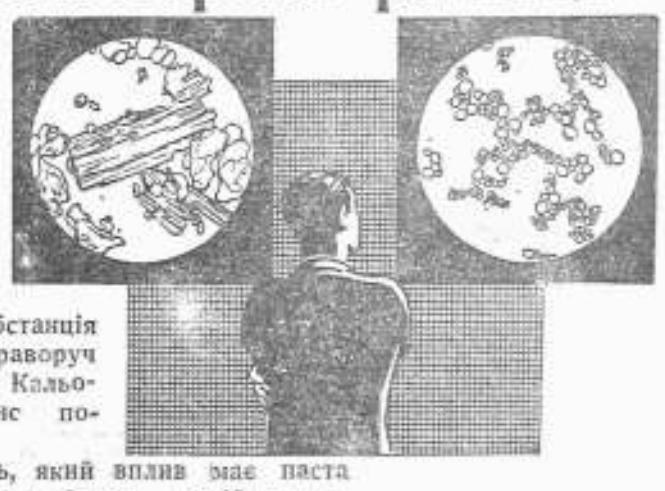
ПРЕДСТАВНИК ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ В ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА. ПАТ. Безпосередньо по мін. Ідені забрав слово делегат Еспанії мін. дель Вайо. На вступі промовець заявив, що говорить в імені цілого еспанського народу, бо, мовляв, домашню війну накинули народові проти його волі. Дальше мін. дель Вайо говорив про справу збірної безпеки, стверджуючи, що дотеперішня система завела вповні й еспанський уряд готов працювати над її ревізією. Війна майбутнього, говорив промовець, буде радше війною двох ідеольогій, двох ментальностей і доктрин і двох відмінних концепцій життя. Подібно, як у 17-му віці існували релігійні війни, сьогодні людство ділиться на підставі двох політичних ідеалів. Теперішня війна в Еспанії є вислідом ідейних ріжниць, які не є виключно внутрішньою еспанською справою і тому еспанські події є міжнароднім питанням.

Дальше промовець нарікав на те, що еспанські повстанці дістають допомогу від спорідненних устроєвою ідеольогією держав. Про те, що мадридський уряд дістає велику допомогу від Москви й комуністів інших країв, промовець промовчав.

Дальше мін. дель Вайо виступив гостро проти політики неінтервенції в еспанській справі, бо ця засада ставить нарівні повстанців і легальний уряд. Засада неінтервенції дала катастрофальні висліди для Еспанії. Вона діяє виключно на шкоду уряду, а в хосен повстанців.

Кожний спостереже ріжницю!



Ліворуч — груба субстанція звичайної пасти, праворуч делікатна субстанція Кальодонту. (Багатократне побільшене).

Якщо призадумаетесь, який вплив має паста на стан емалі, напевно будете постійно вживати Кальодонту, бо його делікатна субстанція чистить емалію, а Сульфорицинолеат, що в ньому міститься, успішно поборює назубний камінь і не дає йому творитись.

Увага! Випробуйте новий еліксір Кальодонт, освіжаючий в ужитті, сконцентрований, із значними антисептичними прикметами.

Великий флякон 3 зол.

KALODONT ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕННЯ

ІТАЛІЯ НЕ ВИСТУПИТЬ ПОКИЩО З ЛІГИ НАЦІЙ.

РИМ, 26. 9. ПАТ. Італійські політичні кола приняли холодно рішення Ліги Націй, підчеркуючи, що саме Ліга Націй сумнівається у своїм рішенні у правосильність абісинських повноластей. В кожнім разі Італія не вийде своєї делегації до Женеви та стримається у підготовчих працях до льокарненської конференції. Покищо Італія не покине Ліги Націй, але зверне всі свої зусилля на повний підбій абісинської території і тоді щойно поставить у Женеві справу остаточної ліквідації абісинської проблеми.

II. Курс господинських інструкторок „Сільського Господаря".

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові уладжує в порозумінні з українськими кооперативними централями в часі від 1. листопада 1936 р. до 30. квітня 1937 р. II. Курс Господинських Інструкторок у Львові.

Завданням Курсу є підготовити інструкторки для праці серед українського селянського жіноцтва з ділянки сільського господарства, домашнього та подвірного господарства, гігієни, сільськогосподарської кооперації, методики організаційної праці на селі, крою, шиття, трикотарства та всіх інших ділянок, які потрібні інструкторці, що працює над піднесенням рівня господинської культури.

На Курсі викладатимуть фахівці всіх згаданих ділянок; навчання буде теоретичне і практичне. Абсольвентки Курсу можуть по його закінченні працювати як інструкторки господарських, кооперативних чи інших культурно-освітніх установ.

Оплата за навчання 15.— зол. місячно, за приміщення дбають курсантки самостійно, харч можуть дістати в інтернаті Курсу.

На Курс приймають абсольвенток середніх шкіл, яких поручають Філії „Сільського Господаря", Окружні Союзи Кооператив, Філії „Союзу Українок" чи інші кооперативні або громадські установи.

Число місць на Курсі обмежене. Подання вносити на адресу: „Сільський Господар", Львів, Ринок 10, до дня 20. жовтня ц. р.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 15

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р АНДРОНИК МОГИЛЬНИЦЬКИЙ.

Син давнього посла (з першого Гал. Сойму 1861. р.) й поета о. Антона Могильницького, вийшов д-р Андроник Могильницький послом до Галицького Сойму в 1901. р. Був він незвичайним бесідником у полеміці і спритним політичним організатором, працюючи разом з д-ром Евгеном Олесницьким у Стрийщині.

Д-р Андроник Могильницький був спершу суддею, та опісля перейшов до адвокатури. Його вибрано до Ширшого Народнього Комітету національно-демократичної партії в 1899. р., а в 1901. р., як сказано, до Галицького Сойму. Там промовляв він 28. грудня тогож року при буджетовій провізорії і виказував причини, що викликали сецесію наших послів зі Сойму. Доказував теж, що польська фраза „вільні з вільними, рівні з рівними" — це пусті слова.

Ще його батько, Антін Могильницький, сказав був у Соймі 15. квітня 1861. р. до польських послів: „Покажіть, щосьте браття, щосьте щирі други; покажіть, що в 1848. році милость, єдность і вольность — не були слова, но чини, а тогда всіх обивателей облобизаєм, чи лях чи русин"... Що батько заповів, те син доповів з історії літ: 1848, 1861. і 1901.

Другий раз промовляв посол Андроник Могильницький у Галицькому Соймі 10. липня 1902. р., коли Краєвий Виділ відмовив „Просвіті" виплатити краєву підмогу на видавництва з причини політичної тенденції в книжечці під наголовком: Русь-Україна і Московщина. Він уживав усяких доказів, щоб виказати безпідставність польської цензури та вкінці сказав: ...„ми домагаємось тільки звороту незначної частини того, що наш нарід кровицею своєю придбав і зложив; відмовилибисьте ласки, — то годі би вам за це докоряти, але єли задержуєте нашу власну працю, — то допускаєтеся злочину присвоєння собі чужої річи!"

Коли Галицький Сойм зібрався знову 29. грудня 1902. р. і там порушено справу рільничих страйків, посол Могильницький представив у своїй промові образ недолі наших селян-рільників. Він сказав, що „тепер батьки по криміналах гинуть, їх діти пухнуть з голоду, а ми, сенатори, зїхалися шумно на те, аби наплести великих слів велику силу, — і більше нічого для народу?... Тут нужда економічна і політичний утиск, а ви те все хочете звести до самої політичної агітації. Від цього ми оборонимось"...

В 1903. р. йшла дальша боротьба в Галицькому Соймі при нагоді внеску наших послів у справі основання української гімназії в Станиславові. І тоді знову посол Могильницький відпарував атаки послів з „Кола Польского", проголошуючи, що наша будучність не в чужій ласці, а у власній праці, та що ми мусимо добути нашу політичну самостійність.

ОЛЕКСАНДЕР БАРВІНСЬКИЙ.

Діяльний громадянин з визначним українським характером уже в сімдесятих роках минулого століття. Визначався передовсім як автор українських шкільних книжок для середніх шкіл, відтак як просвітянський організатор Тернопільщини за ввесь час свого побуту в Тернополі на посаді професора середніх шкіл, опісля як видавець „Історичної Бібліотеки", вкінці у Львові як діяльний член Виділу Товариства ім. Шевченка і як політик.

Професор Олександер Барвінський взявся організувати наукову діяльність Товариства імени Шевченка у Львові та предложив Загальним Зборам цього Товариства в 1890. р. щоб його перетворити на наукове товариство, що сталося з початком 1893. р. По переведеній формальній реформі Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові придбало матеріяльні засоби, як також відповідних людей, що занялися науковими працями.

В цьому часі О. Барвінський живо зацікавився справою „нової ери" (в 1890. р.), сподіючись великих політичних концесій від австрійського уряду — за згодою поляків. Він найбільше підносив тоді потребу заспокоїти культурні дома-

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода — Наш XIX-ий вік — Напрямки та напрямні — Панас Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Йосип Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Лесь Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Яцків — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Гриць Чупринка — Микола Філянський — Степан Васильченко — Спиридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєпис і творч — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

Вистава металевого й електричного промислу у Варшаві.

Товариство Польських Інжинірів-Механіків улаштувало з нагоди свого десятьлітнього існування першу у Польщі виставу металевих та електротехнічних бранж. Вистава, що її відкрили 23. VIII, тревatиме до 11. X. Завдяки сильному зацікавленню уряду, зокрема військової влади, вдалося виставовому комітетові дістати від Міністерства Військових Справ величезну площу, де находились давніше військові летунські заведення. Вистава при пл. Люблинської Унії займає кругло 15000 кв. метрів. Комітет старався задержати чисто бранжовий характер виставки, тимто глядач стрічає часто експонати одної і тієї самої фірми в різних павільонах.

Вистава поділена на шість головних груп, має на меті зазнайомити широку публіку не так із сучасним станом польського металевого та електротехнічного промислу, як більше із можливостями його розвитку.

Численні рисунки-графікони та статистичні таблиці є часто по мистецьки виконані; дослівно примушують глядача звертати увагу на дотеперішні осяги польського промислу та можливости його розвою у недалекій будучині. Уважний глядач запримітить, що у деяких випадках виставці заступали брак експонатів таблицями із статистичними цифрами і так виповнювали прогалини з деяких ділянок промислу. Перший відділ це металевий промисл. В окремім павільоні бачимо машини краєвого виробу. Це переважно машини до обробу (верчення, фразування, гебльованим тощо) металів та дерева. Є тут теж машини-автомати, що розбуджують у публики велике зацікавлення. Крім цього машини до виробу металевих матриць, повітряні ковальські молоти та машини до обробу бляхи. Експонати машинового відділу це переважно продукти шлеських фабрик; є тут помпи та арматурки власного виробу, кітли, ткацькі машини, устаткування для хемічного та санітарного промислу, відливи для цілей військових, ґутничих та артистичних.

Окремо стоять частини бензинових моторів, виконаних у польських фабриках. Коли йде про складніші, прецезійні машини, то їх польський промисл не виробляє. Усе те спроваджують з чужини, переважно з Німеччини. У відділі інструментів находимо тільки інструменти менше прецизійної конструкції, як звичайні манометри, термометри та барографи. Більші осяги показує інструментальний діл, коли йде про будову інструментів для чисто військових цілей. Різнородні далеміри, артилерійські прилади до точного означення цілі, батерійні кутоміри звертають на себе загальну увагу.

Друга група присвячена електротехніці, зокрема радіотехніці. Електротехнічний промисл багатий і різнородний. Електричні машини, апарати та електричні устаткування, високої та низької напруги показують нам, що ця ділянка стоїть дійсно на відповідному рівні розвитку. Велика скількість різнородного дрібного матеріялу, електричних каблів та проводів, акумуляторів, електричних сигналізаційних апаратів виказують наглядно, що польський електротехнічний промисл чимраз більше незалежний від чужих виробів.

Радіотехніка має теж окремий відділ, в окремому павільоні разом із телеграфічним та телефонічним відділом. Крім фірм, що займаються виробом радіо-приймачів находимо багато інших, що спеціялізуються у виробі поодиноких складових частин.

Крім чисто краєвих фірм, виставляють теж свої вироби чужі концерни, що мають свої фабрики у краю. У радіотехнічній виставі взяло теж участь польське „Радіо", що побудувало в павільоні малу студію з висильною станцією. Проглядні таблиці запізнають глядача з підставовими відомостями з обсягу радіотехніки.

Третий відділ присвячений гірничому, ґутничому та відливарному промислові. Є тут усі продукти польського (переважно шлеського) ґутництва. Крім сирівців — півфабрикати, які зужи ває металевий промисл. Пластичні колірові таблиці представляють поодинокі фази продукції, почавши від металевої руди аж до витворення півфабрикату. Таблиці показують глядачам розвій, сучасний стан та плани цієї наймогутнішої ділянки промислу. Польський ґутничий промисл, подібно як і багато інших на виставі, звернений головно на виріб зброї.

На услугах військового промислу стоїть теж науково-дослідчий відділ. В окремому павільоні можна познайомитись із методами наукових досліджень над матеріялами металевого промислу. Досліди над структурою металів та стопів (аліяжів), ділання корозії, досліди над видержістю матеріялів та різнородні технольогічні поміри для військових цілей вказують нам, яку велику вагу прикладають міродайні чинники до наукових здобутків цієї ділянки. Тут не найде глядач ні одного інструменту краєвого виробу. Це все високо прецизійні, переважно оптичні інструменти з німецьких фабрик. Спеціяльні апарати дозволяють нам означити час перелету стрільна, інші означують тиск у дулах, ще інші густоту пороху у патронах, тощо.

Окремий павільон присвячений комунікаційному промислові; є тут здобутки польської техніки у будові модерних залізниць, тракторів, машин вальцевих до доріг, тощо.

Комунікаційний відділ фінансований міністерством комунікації поділений на чотири секції. Перша — залізниці. На окремих рейках уставлені парові, моторові та електричні залізниці. У другій виставляють „державні заведення інжинірії" мотоцикли, особові та вантажні авта і танки, усе власної конструкції.

Третя секція — секція водної комунікації. Поодинокі моделі кораблів та влаштування портів як теж численні діяграми дають глядачеві докладний перегляд дотеперішнього стану водної, зокрема морської комунікації Польщі.

Четверта й найбільша тут секція — летунство. У кількох павільонах різні типи літаків ілюструють публиці розвій польського летунства: шпаяки, літаки, переважно військові від найлекших аж до найтяжчих бомбових, прилади до скиду бомб, летунські машинові кріси дають образ летунської військової техніки.

В окремому павільоні вистава ЛОПП-у. Велика скількість протигазових одягів та масок, різнородних хемічних засобів, що нейтралізують гази, приписи як поводитись, коли треба дати затроєному першу поміч — усе страхіття майбутньої війни. Можна тут пробувати уявити собі, яка доля чекає нас у такій війні.

Окремий павільон займає музей воєнного промислу. Статистичні таблиці крім численних експонатів, вказують на значіння та участь металевого промислу при обороні краю. Побіч музею військового промислу находиться стрільниця для публики.

Вистава доповнена відділом домашнього господарства та бюрового устаткування. Багато місця присвячено безпеці та гігієні праці. Статистика показує, якої великої страти в людях та грошах зазнає нарід, що не доцінює засобів безпеки та гігієнічних умов життя.

У павільоні фахового шкільництва та технічної преси діяграми та статистика показують напрямні розвитку поодиноких галузей металевого та електротехнічного промислу. Бачимо теж, які ділянки промислу виказують вже або будуть виказувати брак фахівців.

Хоч є недостачі чисто організаційні у виставі, вона робить назагал корисне враження. Дарма, що зорганізована під гаслом „все для оборони", дає змогу зорієнтуватись теж і в цих ділянках польського промислу, що з військовим промислом не мають багато спільного.

Більшість павільонів це старі летунські ангари, що не цілком відповідали вимогам виставових павільонів. Брак вентиляції відчуває відвідувач сильно, тимбільше, що самі виставці і публика, не зважали на строгу заборону і курили безнастанно у замкнених павільонах. Управа вистави дозволила теж на історичний „ярмарок", де в несестетично уладжених будах дрібні купці продавали різнородні патентовані винаходи менш або більш сумнівної вартости.

Із. Роман Крохмалюк.

—o—

ВОЄВОДА Д-Р БІЛИК ВІЦЕМІНІСТРОМ?

З Варшави повідомляють, що кольпортують тут поголоски, що тернопільського воєводу д-ра Білика мають покликати на становище віцеміністра в президії ради міністрів.

гання українського народу, зокрема шкільні. Як великий прихильник „нової ери" увійшов він 1891. р. до Палати Послів Державної Ради у Відні та став членом Українського Клюбу, що проголосив, що буде заступати права й інтереси українського народу для його національного, політичного, культурного й економічного розвою як окремішньої індивідуальности.

Та коли в грудні 1892. р. по звіті посла Юліяна Романчука Загальні Збори „Народньої Ради" висказали невдоволення супроти уряду, то Український Клюб у парляменті розбився (1893.), бо посли Барвінський і Вахнянин тягнули політику за урядом, а посли Романчук і Телішевський заняли становище опозиційне. Тому поляки допустили посла Барвінського до Австрійської Делегації в 1894. р., де він промовляв за тридержавним союзом проти Росії та підніс значіння українського народу для австрійської держави. Рівночасно увійшов він до Галицького Сойму при доповняючому виборі на місце помершого о. Сірка і зараз на закінчення Сойму з кінцем грудня 1894. р. зложив подяку краєвому маршалові і намісникові. Зате посол Романчук висказав жаль, що пожадана згода обох народів не наступила, бо відтручуванням репрезентантів народу і розбиванням народньої організації не робиться діла, корисного для держави.

Ось так зачав Барвінський виломлюватися від національної солідарности і як Романчук у буджетовій дебаті в парляменті 1895. р. підніс справу виборчих зловживань пов виборах до краєвого сойму, то Барвінський назвав цю промову неполітичною. Відтак Барвінський зробив висновок зі своєї поведінки і приступив дня 14. жовтня 1896. р. до заснування політичного товариства „Католицький Руско-Народний Союз", щоб на католицьких основах дбати про релігійно-моральні, народні, політичні й економічні справи українського народу в Галичині, — як також до видавання органу „Руслан" для політичного напряму цієї партії.

Посол Олександер Барвінський промовляв іще в Австрійській Делегації у 1897. р. та висказав признання міністрові закордонних справ Агенорові Голуховському за провід закордонної політики і навязання приязних відносин з Росією. А в 1898. р. зачав виходити у Львові „Руслан" — за підмогою міністерства закордонних справ у Відні.

Отся проурядова партія була етикетою для окремішньої діяльности посла Барвінського. Партія не дуже то розвивалась, так, що він зачав наближуватись до наших послів у Галицькому Соймі і приступив до їх сецесії в дні 8. липня 1901. р. та відтак і до другої сецесії в дні 29. жовтня 1903. р. Але при повторних виборах ніхто вже не підтримував Барвінського і він стратив посольський мандат до Сойму, а в 1906. р. також мандат до Палати Послів Державної Ради.

Олександер Барвінський ділав у добрій вірі, думаючи, що його лагідна політична тактика принесе українській нації більше користи, як опозиційна засаднича політика (Далі буде).

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

Віденський сальон футер і робітня
Е. Вайнінгер, Львів. фредра 5. Тел. 286-35
напроти кавярні „Рома".
Приймає жіночі і мужеські футра на замовлення і до перерібок.
Наше гасло: „Шик—Мода—Елеганція". 2751 2—10

З польської преси.

Мусить знайтися час
на „конструктивну політику на Червоній Руси".

„Бунт Młodych" з 25. вересня ц. р. приніс велику статтю Станислава Лося на тему польсько-українських відносин під наголовком „Цетерум ценсео". Автор стверджує на вступі, що сучасна польська держава не є однонільно національною державою. І тому кожна здорова польська політика не може перейти до денного порядку над істнуванням непольських народів у межах держави. Найбільшу реальну силу з тих народів мають, на погляд автора, німці на заході та українці на сході. Свою статтю він і присвячує саме розглядові української проблеми.

Самозрозуміло, що автор обговорює новий курс української політики. Для нього не улягає сумнівові, що істнує глибокий звязок між політикою Москви на українських землях за Збручем та новим курсом нормалізаційної політики українців у Польщі. Ствердивши поважний підхід української сторони до справи нормалізації польсько-українських взаємовідносин, автор відмічує, що доля жартувала собі у цій справі, бо коли серед українців знайшлися люди, з якими можна було говорити, то по польській стороні не було такого відповідального чинника. Адже Пілсудський умер, а після його смерти розпочалася внутрішня переорганізація польського громадянства. Цим автор і поясню малі досьогочасні висліди нової української політики. Це в свою чергу викликало те, що керманичі нової політики нині непопулярні серед свого громадянства. Але — на думку автора — ця теперішня непопулярність не ослабилаб, а ще й зміцнилаб їх позицію, якщо їхня політика принесла би користи на довшу мету. Тут автор підкреслює, що керманичі українців не заломились перед непопулярністю. Крім того протикомуністичний рух, що охоплює молодий український націоналістичний відтинок, сприяє спробі наладнання польсько-українських взаємин. Отже по українському боці все ще добра ситуація: „є з ким говорити". Здається — каже автор, — що й по польській стороні є вже тепер такий відповідальний чинник.

І тому автор широко обговорює тезу, що один і той сам вождь і саме вождь армії одиноко може бути тим чинником, навколо якого зможе кристалізуватись та всесторонньо розвиватись життя однаково поляків, як і українців на територіях з мішаним населенням. Як один з аргументів для своєї тези автор підкреслює, що в процесі переміни політичної орієнтації найлекше та найбільш рішуче українці змінили своє відношення до армії. „Розум і тверезa політична калькуляція позбавлена сентименту, казали українцям, що сильна та переможна польська армія є для українців гарантією безпеки у сучасному та надій на краще будуче. Але дещо промовляє тут і сентимент. Тому нічого дивного, що українці шукають доріг наближення до того вождя армії, який рівночасно є для них близьким земляком".

Автор сподівається, що „ті спроби не будуть безплідні".

Далі С. Лось вичислює найголовніші справи, що можуть бути предметом розмов з вождом, та які вспілі розвязати успішно для обох сторін лише один вождь. Це справа вищого українського шкільництва, справа доступу українців до урядових посад, господарська співпраця та рільна справа.

Цетерум ценсео — кінчить автор, що в теперішній організаційній праці мусить знайтися час на „конструктивну політику на Червоній Руси".

—o—

Вартість аматорських знимок виступає щойно у побільшенні новочасно збудованим побільшенним апаратом, закупленим у фірмі **інж. А. ШАРФ**
2517 **Львів, Сикстуська 2.** 3-3

СОВІТСЬКА АМБАСАДА РІШАЄ ПРО ДОЛЮ ПРЕЗ. АЗАНИ.

ЕДЕЙ, 26. 9. ПАТ. Національна радіостація у Валядолід подає, що вістку про уступлення президента Азани потверджують. По уступленні Азани совітський амбасадор відбув з премієром Кабалєром телєфонічну розмову і подав йому деякі інструкції, які мали вплинути на президента Азану в тім напрямі, щоб він цофнув свою димісію. Анархісти перевели з проф-союзами розмови в справі перебрання влади у свої руки.

—o—

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоругви 5** (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 53-100

— **Килими глинянські, Федоришин, Львів, площа св. Духа.** Приймає також до направи дивани. 2752 3—10

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 7/-115

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Футра жіночі і чоловічі** та різного роду футряні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 7-?

— **Овочеві щепи і кущі** на осінній сезон вже час замовляти в найбільшій українській фірмі **А. Терпиляк** — Розсадники овочевих дерев та насінне господарство в Залукві, почта і стація Галич. Телефон: ч. 1. ПКО ч. 500.855. Щепи першорядні, здорові, 2 рази щеплені; за правдивість відмін гарантія. — Щепи і насіння є під контролею і кваліфіковані Рільничою Палатою та державною Стацією Охорони Рослин. — Жадайте цінників та оферт. 2760 3—5

— **Добрим порадником** у справах родинного і спадщинного права є **„Спадщинне право"** м-ра М. Топольницького. У книжці ряд зразків правних актів. Порадник необхідний у **парохіяльних і читальняних бібліотеках.** Стор. 160. Ціна з почт. оплатою 2.60 зол. Набувати в українських книгарнях. Книжка на вичерпанні. 2785

— **Коли й де гуляємо?** У неділю 4. жовтня в год. 5-ій попол. в жовтій салі Народнього Дому у Львові улаштовує Т-во Українська Захоронка дансінг. Дохід на доживлювання найбідніщої української дітвори 2774 2—2

М. ЮРСЬКА. 3

Серед сонця й дощу — горами.

Як не вірити в добру ворожбу, коли дощ справді переймається? Добра думка завжди найвигідніший спосіб у прикрих ситуаціях.

Але за яку годину ми сором'язливо, що були оптимістами. Знов посипало грубим дощем. Завчасу треба шукати сховища, заки ще сухо в ногах. Без віддиху вбігаємо до кривобокої придорожньої колиби. Добре, що є дах над головою. Дірою на дим ллється дощ на решти недопаленої ватри. Холодно й непривітно. Сідаємо й робимо зусилля не думати, але вміти нічого не робити це неменша штука від тяжкої праці.

По кутках валяються порозкидані тріски. Грохи, воткі, хоч можна спробувати сякласти вогонь. Та всюди треба мати досвід. Папір спалахує ясним світлом і безплідно розсипається в чорні платки паперу. Черкаємо сірник за сірником аж врешті зарожевлюються краї тріски. Дуємо так сильно, що в голові крутиться, а до очей підступають сльози. Хоч з диму не було ще нічого видко, ми знали вже, що будемо мати ватру. Під заслоною тріски ворушиться і придушеним шепотом проявляє своє життя вогонь. Кілька більших трісків, якби тріюмфальних вистрілів і нарез збоку вискакує червоне вістря. Щезає притаїтлива бездушність.

Вогонь має притяжну силу.

В короткому часі в нашій хатині не стає простору для розгомінстого сміху та гуцульської веселости.

Недалеко дороги і що хвилини заходить хтось до нас.

— Слава-Йсу! Чи можна у вас погрітися?

— А хто розкладав ватру? Цесі вані?

Дискретно ховають усмішку в кутиках уст і в боку кидають розцікавлені погляди.

— Скажіть нам, чого це вони йдуть у гори? Не краще в місті їздити самоходами? З роскоші, з добра йдете бідувати.

Стають вінком довкола вогнища і розпростовують закляклі пальці. Полумя досягає їм колін, облизує долоні. Не втікають перед шалючими доторками, бо вони в добрій дружбі з ватрою. Розгрівається кров, розвязуються язики. Довідуємося всіляких новин. На полонині Лукавець медвідь убив трилітнього вола й помандрував дальше, на Погорільці, грім положив на місці пастуха і три корови, в Устеріках для грошей вбили людину. Але це робота зайшлих, бо тут сорок літ не чув ніхто про такий злочин.

Справжня гуцульська „жива газетка".

В повітрі чути випари мокрих кожухів і сукна, а дим махорки зачинає більше дошкулювати, як дим вітри. Відпочаті ноги тужать знов до руху. Хоч пора непевна, але шкода дня. Кидаємо прощальний погляд на синій димок нашого вогнища і серед лісів лишаємо малу придорожню колибу.

Не знати, чи звичка, чи туга за тим невідомим, що криється перед нами за довгими кілометрами додає нам завзяття у марші. Щойно гора змушує звільнити темпо. До вершка куди дальше, як нам здавалося, але по кількох годинах ідемо знов по рівному.

Ліс залишився у долині, тут хіба кілька загублених, нужденних смерек. Навмання вибираємо одну зі стежок, а дальше кермуємося вже голосами овечих дзвіночків. По розлогій полонинській траві перешуміла перед нами чорнобіла маса пухких, кучерявих кожушків. Тоненькі ніжки не можуть устояти спокійно, а рухливий ротик безнастанно працює. Часом піднесена голівка кидає ликливо-наївний погляд і зі скривлених губок добувається напів тривога, напів плач розпещеної дитини.

Вже зачинало смеркати, як дорогу до стаї загородили нам два пси-вівчарики. На власній шкірі булиб ми переконалися, що в них гарячі темпераменти, якби голос хазяїна дверей не привів їх до памяти.

„Босий, Лиску! Марш! Лишіть! Адіт, йихі файні пані йдуть до нас у гості! Босий! Ти сказиси вже зовсім! Марш! — На віки слава Богу! Прошу, прошу, переночуємо, буде місце".

Заквецена сорочка й витертий сердак розхристані на кремезних грудях, усміхнені у промінчиках зморшок добрячі очі. Це ватаг. Заметушився по газдівстві, підсуває стільці, докидає полін до ватри. Крім нього у стаї ще одна людина. Якби не гуцульське вбрання, ми могліб подумати, що ця непорушна постать коло ватри, зі схрещеними на грудях руками це з'ява не з цього світу. На наше привітання ледви торкає шапки, і знов потопає в молитовній закам'янілости. Блискучі очі під луками брів і мраморно-бліде обличчя, як викуте долотом великого мистця. Одним поглядом стверджуємо, що це досконалий дар краси. Нема нічого невикінченого, нічого зайвого. Аж ніяковієш від такої близької появи. Аж лячно різким рухом, і голоснішим словом скаламутити гармонію чистих ліній.

„А цей нездужає вже два дні, — невмовкає балакун-ватаг. — Упав зі скали тай знать шось обірвав у середині, бо й світ йому немилий. Івзичіку! Вкрийси ліжником і не виходь нікуди. А може тобі чьнілдини багнеси, то й подужав би скоро?" — пробує жартувати.

Яка непоетична дійсність! Нам напів-бог, живе втілення Апольйона, якому в думці ми вже почали приписувати ролю духа пастирського вогнища, — потовкся в погоні за вівцею! Але всежтаки через це ніщо не тратить на чарі це обличчя зі закам'янілими від болю класичними рисами

(Далі буде).

Читайте „Діло"!

PHILIPS

продає
від зол. 17·- міс.



РАДІО-ВИСТАВА ЗП.З ОБ.ВІД

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 5. (МАРІЙСЬКА ГАЛЕРІЯ). ТЕЛ. 239-17.

— **Футра** найкраще робить Петро Карпяк, Зибликевича 4. 2772 3—3

— **Дво і пів-місячний диригентський курс.** Подаємо до відома, що Музич. Т-во ім. М. Лисенка у Львові в порозумінні і з поміччю Т-ва „Просвіта" у Львові улаштовує при Вищім Муз. Інституті у Львові дво і пів-місячний диригентський курс для диригентів церковних і просвітянських хорів. План навчання обіймає диригентуру, як головний предмет, загальні основи музики, слухові вправи, читання партитур, загальні відомости про інструменти, а гармонії та форм, з історії укр. музики, та укр. музич. літератури. До цих музичних предметів додається ось-які незвичайно важні предмети: режисерія для аматорських театральних гуртків, бібліотекарство і методика позашкільної освіти. — Навчання відбуватиметься два і пів місяця від 15. жовтня до 31. грудня 1936. р. щоденно від год. 9. до 13. Місячна плата за науку 20.— зол. (50.— зол. за цілий курс). Кандидати мусять подбати про своє приміщення та прохарчування на час курсу. Вписи відбудуться в середу дня 14. жовтня 1936 між 9. і 12. та 15. і 19. год. в канцелярії Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича ч. 5./II. пов. — Виклади почнуться в четвер 15. жовтня 1936 в год. 9. рано. Курс закінчиться іспитом та роздачею свідоцтв.

— **Заприсяжений перекладач** д-р Ол. Бариляк, Львів, Театинська 31. — чужомовні письма й документи. Прохаємо занотувати адресу! 2—2

— **Повна проба мішаного хору Т-ва „Львівський Боян"** відбудеться у **вівторок, 29. вересня** ц. р., в год. 7½ вечором. Просимо всіх П. Т. членів хору обовязково явитися. Нових членів хору приймає перед початком проби голова Т-ва — **Виділ.** 1—2

— **Сходини членів Міщанського Брацтва** у справі заснування українських цехів відбудуться в неділю в год. 12-ій впол. у домівці товариства, Руська 3. I. пов. Виділ просить усіх заінтересованих ремісників явитися.

„ЗОРЯ" ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 51,
Тел. 260-04. ПКО 503.811.

поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елегант" терп. і воск. у всіх красках
ПАСТУ до взуття „Елегант" люкс, в тубах у всіх красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса" (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помадкову і коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 4—?

— **В пяті роковини смерти бл. п. Михайла Галушинського**, голови й почесного члена Товариства „Просвіта", відправиться панахида в неділю 27. ц. м. в год. 12.30 вполудне в Успенській Церкві при вул. Руській, на яку всіх громадян запрошує **Рада Службовиків Товариства „Просвіта" у Львові.**

— **Зміни в станиславівському воєвідстві.** Заступника старости в Станиславові м-ра Ілясевича перенесли на таке становище до Стрия. Його м. займе коломийський б. віцестароста м-р Гонек.

— **Порядки в скарбових урядах.** Дістаємо таке письмо: 8-ий скарбовий уряд у Львові за короткий час вже тричі займав мені хатнє уладження — за чужі податки, або за вже заплачені належности. Щоб остаточно звільнитися від опіки скарбового уряду, все, що я мав у хаті, відступив я жінці і перевів це навіть судовим актом. Відітхнув, бо гадав, що врешті матиму спокій. Та де! Вчора знову прийшов скарбовий екзекутор „записувати меблі", а коли жінка заявила, що в хаті все її, а я нічого не маю, екзекутор питав, де працюю і скільки маю платні та загрозив, що коли завтра перед 8. год. рано не заплачу 400 зол. титулом стемплевої оплати до ч. 4169/31, то займе мені службові побори. На другий день рано мусів я лазити по 8-ім скарбовім уряді й уряді стемплевих оплат та доказувати їх власними квітами, що вся екзеквована належність заплачена ще в березні ц. р. Одначе цього було ще за мало. Я мусів постаратися про окрему посвідку одного уряду для другого, що „доходзеня егзекуцийне умажаєси". Мене потішали, що це нічого і таке трапляється в них частіше. А колиб я був не задержав посвідок, довіряючи **скарбовому урядові**? Ілля, тоді другий раз! — Мій сусід д-р Я. Н. заплатив податок теж на час. А проте дістав зі скарбового уряду упімнення, за яке, хоч податок заплатив правильно, мусів заплатити 1.50 зол. А на другий день прийшов до хати екзекутор і від жінки, яка про ніщо не знала, стягнув других 1.50 зол. за упімнення. Колиж опісля д-р Н. в уряді жалувався і домагався звороту неслушно стягнених кар, йому порадили внести подання зі стемплем на 3 зол.(!) Одначе згори заявили, що з того ніщо не вийде, бо що раз скарбовий уряд стягне — правильно чи неправильно — того ніколи не звертає.

— **І. Мороз**, Львів, вул. Генінга 20.

— **Банкові проценти вільні від податків.** Агенція „Іскра" заперечує вістку, подану агенцією „Всхуд", неначе би Фонд Праці задумував оподаткувати банкові вклади з процентами в користь підмоги для безробітних.

— **Береза за підвишку цін цегли.** Премієр Складковський виступив гостро проти високих цін цегли у Варшаві і загрозив цегольникам, що визначить з уряду ціни. Хто не буде їх держатися, піде до Берези.

ФУТРА жіночі і мужеські
ЛИСИ срібні, сині і красні у великім виборі
Магазини і робітня футер
Станислав СТЕМПКОВИЧ
для Пань від зол. 200.—
для Панів від зол. 300.—
Львів, пл. Капітульна 1. Тел. 248-50 1—8 2788

Дрозд Львів
ДРИГІЦІ
Галяретки овоч.
Будині, Олійки
2629 4-10

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі виграні: 100.000 зол. ч. 167622; 10.000 зол. ч. 160.095, 170463; 5.000 зол. ч. 27406, 185671; 2.000 зол. ч. 20940, 45173, 48810, 55744, 74933, 78513, 76850, 103322,100965, 128007, 131337, 134009, 164702, 172211, 179923, 191097; 1.000 зол. на ч. 3175, 10425, 29366, 30274, 34536, 39017, 53028, 52044, 54131, 72973, 74437, 79002, 83658, 83057, 88179, 94242, 94437, 97288, 108625, 109923, 123185, 139706, 146211, 147147, 158986, 161038, 162121, 169733, 170990, 77547, 180728, 184385, 185435, 186765, 192785.

ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО - ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

приймає без обмеження реченця вписи на такі студії:

1) Високошкільний Економічно-Кооперативний Відділ (8 семестрів. Підвідділи: Кооперативний та Торговельно-Промисловий).

2) Висока Школа Політичних Наук (6 семестр.).

3) Курси Українознавства (3 семестри).

4) Фахові й практичні короткоречинцеві курси: бухгальтерії, чужих мов (англійської, німецької та французької), пасічництва, садівництва, консервації й технічного перероблення садовини й городовини, обробу шкіри, миловарства, радіотехніки, фотографії.

Навчання провадиться кореспонденційною методою. Проспекти й програми — безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародню поштову марку. Звертатися на адресу: Ukrajinsky technicko-hospodářsky Institut. Poděbrady. Tchécoslovaquie.

✝ Посмертні згадки.

ІВАН ДИГДАЛЕВИЧ,

вислужений професор державної хлопячої учительської семинарії в Тернополі, організатор сокільства на Поділлі і начальний вождь першого краєвого масового сокільсько-січового здвигу у Львові 28. червня 1914. р., Усусус у часі світової війни, помер у Тернополі в пятницю 25. вересня ц. р. у 59. році життя після довшої тяжкої недуги нирок і серця. Похорони відбудуться в неділю 27. ц. м. в год. пів до третьої пополудні. В. Й. П.

ПОЗНАНСЬКА ПЕКАРНЯ З. ЗАЙДЕНА, ЛЬВІВ, КОЖЕНЬОВСЬКОГО 5,
призначила **1 нагороду по 100 зол. 2 нагороди по 50 зол. 5 нагород по 20 зол.**
та кількасот інших нагород для цих консументів



хліба Зайдена

відомого із своєї знаменитої якости

які до 10-го грудня 1936 року, зберуть найбільшу скількість наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА. — **Ті, що будуть мати найбільшу скількість наліпок дістануть найбільші нагороди.** Роздача нагород відбудеться в половині грудня 1936-го року. — У В А Г А ! Тому, що у перших місяцях 1937 року буде ще двократне преміювання хліба Зайдена, можна в кожній хвилині почати збирання наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА. ОТЖЕ ДОМАГАЙТЕСЯ ВСЮДИ ХЛІБА ЗАЙДЕНА.

Пильне збирання наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА приносить цінні нагороди.

Концерт у мешканні!

ЩО ДАЄ ВЛАСНИКОВІ РАДІЯ СТЕРЕОФОНІЧНИЙ РАДІОПРИЙМАЧ?

Характеристичною прикметою музики моделів радіо приймачів Філіпса є цілковита вірність у передачі звуків; не зрівнює їх з рядом музичних інструментів. Що треба розуміти під „цілковитою вірністю у передачі звуків"? — саме те, що радіоприймачі Філіпса мають прикмету передавати звуки у межах 30 до 800 циклів і відношення тонів високих і низьких є у них правильне.

Це число відповідає акустичним прикметам ухом людини.

Коли порівняємо це із звуковою справністю приймачів старих систем, можемо сказати, що коли давніше приймаючи тільки звуки основні, ніні чуємо повну гаму тонів, які видають музичні інструменти.

Завдяки правильному ((пластичному відтворюванні музики через приймачі Філіпса, маємо враження, що оркестра, яку слухаємо, є у кімнаті.

У ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в неділю дві вистави
пополудні востанне Марійоц Машинський
у комедії
„Всякі права застережені"
вечором: „Коріолян" Шекспіра — в інсценізації Леона Шіллєра.
В понеділок: „КОРІОЛЯН" Шекспіра. Вистава, якої не забудемо ніколи.

Хто виграє завтра міліон?

Отже 28. ц. м. в годині восьмій вечора почнеться останній день тягнення четвертої класи трицятьшостої Державної Льотерії. Число, на яке впаде перша в черзі найменша виграна, себто двісті золотих, дістане водночас головну виграну — цілий міліон золотих. Ту подію передавати будуть крізь радіо всі польські радієві станції.

Ми вже повідомляли про висліди першої половини тягнення. Минулого тижня злов знов цілий ряд більших виграних у різних дільницях краю.

І так: по сімдесятьлять тисяч золотих виграли власники поодиноких чвертьок чисел: 36051, 54738 і 128333; із них можемо відмітити пп.: Софію Фібіхову (Краківське Передмістя 7), Франца Крачкевича (Єрозолімська 19), д-ра Ф. Скібневського (Лодзь, д-ра Шперлінга 7), Франца Вітковського (X, Семпа 11), Вацлава Пеховського, ткача з Ченстохови, Войтіха Тоцького, робітника із Стшельна в пов. морським і І. Айзенберга з Ізбіци над Вепром.

По пятьдесять тисяч золотих виграли мешканці: Луцька (ч. 120811), Кракова і околиць (ч. 107750), столиці (ч. 92305), Познання (ч. 120519), Радома (ч. 34281) і Ружани Гродзенської (ч. 12091). Одна чвертка є власністю 12 пластунів з Острозця.

Вже тільки не цілих чотири тижні ділять нас від тягнення першої класи трицятьсемої Льотерії. Так, що пора подумати і придбати лос, зокрема тому, що збліжається першого жовтня, а з ним свіжий запас готівки.

Гемороїди

є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні терпіння. При гемороїдах вживаємо

Anusol Goedecke

МОЖНА ДІСТАТИ В АПТИКАХ
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол.

Текстильний склад **Рудольф Світальський - Тадей Ґаєр** Львів, Баторія 20, готель Саський

Великий вибір першорядних матеріялів: мужеських, жіночих та Всеч. Духовенства.

Ціни виняткова низькі. Т. 3 **Догідні сплати.** **Кооперативам відповідний рабат.**

Спорт.

ЧЕРНІВЦІ, ДОВБУШ — ВІКТОРІЯ (ЯССИ) 4:3 (1:2).

Змагання за мистецтво закінчилися скромною перемогою української дружини, хоч усі сподівалися високоциферного висліду. В першій половині грачі злегковажили собі противника, грали егоістично і... противник вів уже 2:1. По перерві побачили наші грачі, що не перелякі і почали грати амбітно та виборюли заслужену, хоч скромну перемогу. Останні змагання не ворожать Довбушеві великих успіхів на будуче, тимбільше, що найблищим противником у грі за мистецтво буде сильний Стадіюл із Бзкова. Цієї неділі грає Довбуш в Мунчіторулом.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Р. К. С. Год. 10 рано Україна — Р. К. С. мистецтво Окружної Ліги.

Грище „Сьвітесі" при вул. Замарстинівській. Год. 13-а в пол. Зоря — Стшелец (Перемишляни) за мистецтво Ц-кляси.

Грище 40. п. п. при вул. Клепарівській. Год. 3. попол. Краєвий пятизмаг і пятизмаг Українського Студента.

Грище Сокола-Батька. Год. 3.15 попол. Богун-Буйтур. Мистецтво У. С. С. у новім мячі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ГУСЯТИН:
27. IX. Отаманя Пісня.
ХОРОСТКІВ:
28. IX. Лев з Абісинії.
29. IX. Нїма теща.

Український Молодий Театр „Загради" під арт. проводом В. Блавацького.
Надвірна: „Камо грядеши" (Quo vadis).
27. IX. Смерть Нерона.
Битків: „Камо грядеши" (Quo vadis).
28. IX. Віниций і Лігія.
29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Голгота".
З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:
Неділя, 27. IX. год. 3.30. „Всякі права застережені"; виступ Мар. Машинського останній раз; год. 8. веч. „Коріолян".
Понеділок, 28. IX. год. 8 веч. „Коріолян".

Театр Різнородностей
Нечинний.

Найдешевше 2664
скло, порцеляна, у столітній фірмі
ЯН КВЕСТ
ЛЬВІВ, РИНОК 37. — ТЕЛ 24 737

Кіна.

АПОЛЬО: „Грішник проти волі".
АТЛЯНТИК: „Царевич" з Мартою Еггерт.
ВАНДА: „Провокатор Азеф".
РАЖИНА: „Рітмайстер фон Верфен".
КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Макдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Пісняр Варшави" з Е. Бодом, Вальтером, Зічом і додатки.
МІРАЖ: „Нуждарі" обі серії.
МУЗА: „Познайомились у Монте Карльо" з Ліліяною Гарвей.
ПАКС: „Жид, вічний мандрівник".
ПАЛЯС: „Ядзя" зі Смосарською.
ПАН: Останні роки короля (вперше у Львові).
РАЙ: „Кохаюий збиточник" з Анною Ондра.
СВІТ: „Нескінчена симфонія".
СТИЛЬОВЕ: „Золота дівчина" ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Пострах Мексику" і ревія.
ХИМЕРА: „Папове в пилюдрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Ватикан".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 27. вересня 1936.

Льондон (264,1) 17.20 Камеральна музика, **Відень** (506,8) 13.00 Марші орх., 18.10 Музичні різнородности, 22.20 Твори К. Франкенштайна (орх.). **Кошиці** (259,1) 18.00 Авдиція для Закарпаття. **Прага** (470,2) 9.50 Сал. музика, 12.20 Світ оперетки — концерт, **Парим** (431,7) 20.30 Пімста Ендиків, оперетка Штрасса. **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжур. медіт. рапок, орх. акордеонів, 11.30 Концерт хору, **Братіслява** (315,8) 19.30 „Орфей" опера Глюка, **Букарешт** (364,5) 15.00 румун. музика, **Будапешт** (549,5) 18.30 Концерт, 22.30 Циг. музика, **Рим** (420,8) „Ніренберські співаки" оп.

Понеділок, 28. вересня 1936.

Відень (506,8) 13.10 Оп. мельодії, 14.00 Форт. концерт Чайковського, 16.05 Сопран і скрипка, 21.00 Камер. музика. **Братіслява** (298,8) 14.15 Чеські танки Сметани, 16.00 Розр. концерт. **Прага** (470,2) 7.30 Концерт, 9.30 Соната ф-дур на скр. і форт. Двожака, 17.50 Орх. концерт, 19.00 „Любуша" оп. Сметани. **Парим** (1648) 12.15 Легка музика, 20.00 Пісні, 20.45 Камер. вечір, 22.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, 17.20 Популярні мельодії, 20.00 Опера. **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 19.25 Танки XVIII. ст., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.20 Скрипка, 20.10 Квартет. **Будапешт** (549,5) 13.40 Камер. хор, 18.30 Циг. музика, 22.05 Скрипка, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 „Танго опівночі" оп. Конетія. **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Віольончеля, 21.30 Орх. концерт.

Вівторок, 29. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Форт., скр., 18.05 У країні донських козаків, відч. з муз. ілюстр., 20.00 Кабарет, 22.10 Орг. музика, **Братіслава** (298,8) 17.40 Оп. арії, 19.10 Словацькі пісні, циг. орх., **Прага** (470,2) 18.25 Камер. музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Сп. ресіталь Ґні Іги, рум. прізадонни. **Парим** (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.30 Концерт симф. орх., **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 17.30 Скрипка, 18.10, 19.50 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16.20 Розр. музика, 19.15 Камер. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.45 Форт. твори Штрасса-Доганія, 18.00 Фінн. пісні, **Будапешт** (549,5) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. концерт, 20.45 „Нюрнберські співаці" оп. Вагнера. **Рим** (420,8) 13.10 Розр. музика, 22.30 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 27. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Авдиція для села, 8.45 Ранішний денник, 8.55 Програма на нині, 9.00 Хвилинка Візета, 10.00 Трансляція богослужень з Ченстохови. 11.00 Відслонення памятника В. Богуславського. 11.10 Стилів. мельодії Азії, 11.45 Відчит „Естетика складу і виставн". 11.57 Сигнал часу, 12.03 „1000 тактів музики", орхестра і солісти, 13.00 „Московський льонай" сцен. картина Шпотиського, 14.20 Авдиція для села, 15.00 Музика з гр. пл. 15.15 Рекламовий концерт, 15.25 Рекламова гутірка, 15.30 Популярна музика з гр. пл, 16.15 Репортаж із життя, 16.45 Концерт військ. орх. 17.30 Театр Умпи, 18.00 Підвечірок при мікрофоні, 20.25 Програма на завтра, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Весела львівська хвиля, 21.30 Пів год. форт. музики, 22.00 22.15 Спортові вісти, 22.20 Концерт.

Понеділок, 28. вересня 1936.

6.30 Ран. авд. 6.33 Рухавка, 6.50 Музика з гр. пл. 7.20 Ран. денник. 7.30 Програма на нині. 7.35 Кілька інформацій. 7.40 Муз. з гр. пл. 8.00 Авдиція для шкіл. 8.10 Тягнення 1 міліона. 11.30 Авд. для шкіл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Хвилинка ЛОПП. 12.08 Музика з гр. пл. з фільми „Петрусь". 12.13 Полудневий денник. 12.25 Невмірущі мельодії — муз. з гр. пл. 13.10 Хвилинка домашн. господ. 14.30 Муз. з гр. пл. 15.30 Господ. вісти. 15.45 Гутірка для старш. дітей. 16.00 Попул. концерт орх. 16.45 Гутірка про мамутробітницю. 17.00 Концерт орхестри Рамзея. 18.00 Авд. з нагоди 80-ліття проф. Бріккнера. **18.25 Спів. реціт. Ірини Туркевич (сопран), при форт. Ст. Туркевич.** 18.45 Проблема сучасної жінки в Монтеграчата. 19.00 Рекл. концерт. 19.08 Комунікат про важн. винрані П. Д. К. Львотерії. 19.10 Італійські пісні у вик. В. Лучинського (тенор). 19.30 Муз. ловецька зах. 20.30 Біробіджан — совіт. Палестина, фейл. 20.45 Варшавський денник. 20.55 Репорт. з посвяч. завед. для сліпих жовн. 21.05 Загальні спорт. вісти. 22.13 Спорт. вісти з Вильна. 22.15 Льокальні спорт. вісти. 22.20—23.00 Муз. мозаїка; в перерві Останні вісти. 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 29. вересня 1936.

6.30 Ран. авд. 6.33 Рух. 6.50 Муз. з гр. пл. 7.20 Ран. денник. 7.30 Програма на нині, 7.35 Кілька інформацій. 7.40 Гр. пл. 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Авд. для шкіл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Вальс Штрасса, гр. пл. 12.13 Полудн. денник. 12.23 Сал. тріо: Бот — скр., Тулласевич — віольонч., Савер — форт. 13.10 Хвилинка дом. господарства. 13.30 Легкі пісні, гр. пл. 15.30—16.45 Розход. вісти. 15.45 Скринька ПКО. 16.00 Гр. пл. 16.45 Відчит. 17.00 Концерт мандол. 17.20 Форт. рецітталь В. Виноградової. 17.50 „Монт Еверест" — фейл. 18.00 Сільва веруш. 18.05 Дитячі листи — тета Ада. 18.15 Гр. пл. 18.25 „День праці емерита" відч. 18.35 Програма на завтра. 18.40 Рекл. концерт. 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Розр. концерт. 20.30 Літ. шкіц І. Мирановського. 20.45 Вечірн. денник. 20.55 Акт. гутірка. 21.00 Концерт „Ормузу", 22.00 Спорт. вісти. 22.15 Веселі пісні з гр. пл. 23.00 Закінчення льок. авдицій.

Радіокутик.

РАДІО — ПРОПАГАТОРОМ КНИЖКИ.

Від 25. жовтня до 1. листопада відбудеться в Німеччині „Тиждень Книжки 1936 р.", в часі якого будуть надавати на всі радіостації промову міністра пропаганди Гебельса.

Радіо, завдяки своїм авдиціям живого слова, слуховищам і т. п., поширює постійно зацікавлення книжкою серед слухачів.

РАДІЄВІ РЕПРЕСІЇ В ГОЛЯНДІЇ.

Голяндська поліція відкрила недавно в Ротердамі 50 неправильних приймачів, яких сконфіскувала, а їх продуцентів потягла до відповідальности.

Посилено також боротьбу з радіослухачами, які слухають при відчинених вікнах або ставлять апарати на балконах.

Хоч у Голяндії нема абонаментових оплат, реєстрацію приймачів ведуть з цілою суворістю.

РАДІЄВИЙ ГУМОР.

Безвихідне становище.

— Вже мене голова болить. Це радіо кричить та кричить...

— Так чомуж не замкнеш апарату?

— Як же? А за що я заплатив абонамент?

Технічні поради.

Вона: — Ах, нарешті ми самі...

Він: (до себе) — Власне я боявся цієї хвилини. Що я маю робити?

Голос з радіоапарату: — За хвилинку ва запити радіослухачів відповість і технічні поради подасть редактор Вешель.

Жінка чи радіо?

— Я почуваюся таким самотнім, що рішив оженитися.

— Замість цього купи собі ліпше радієвий приймач. Він також добре помагає на самотність, але завжди можна його замкнути, коли забагато говорить.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.38—89.45, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50—5.27.45, Фльорени голянд. 359.17 — 353.00, Франки фр. 34.99.50 — 34.83.50, Фр. шв. 173.19—172.35, Фунти вигл. 26.93 — 26.77, Гульдени данпігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.00—19.50, Корони данські 120.14, 119.30, Корони норв. 135.23—134.05, Кор. шв. 139.05—138.10, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.87—11.50, Марки ніи. 138 — 135, Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 102, Ліліпол 19.85.

Папери.

3 інвест 1. ем. 61.50, серії 75, 5 конв. 50, 6 дол. 32, 4 преи. дол. 45, 7 стаб. 52, 8 обл. буд. БГК 1. ем. 93, 4 і пів пр. зем серія 5. 44.50—44.75, 5 Варшавчик старі 53.55—53.75, нові 53—53.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця оди.	23.55	—23.75
Пшениця зб.	22.50	—23.00
Жито І	16.50	—16.75
Жито ІІ	16.00	—16.50
Ячмінь оди.	17.75	—18.00
Ячмінь на мливо	17.00	—17.25
Овес І	14.00	—14.25
Овес І а	13.50	—13.75
Овес ІІ	12.50	—13.75
Овес ІІ а	12.75	—13.00
Мука пш. гат. І. напят	38.00	—39.00
Мука пш. гат. І А	38.00	—38.50
Мука пш. гат. І Б	37.00	—37.50
Мука пш. гат. І Ц	35.50	—36.00
Мука пш. гат. І Д	33.50	—34.00
Мука пш. гат. ІІ А	33.00	—33.50
Мука пш. гат. ІІ Б	32.50	—33.00
Мука пш. гат. ІІ Ц	32.25	—33.00
Мука пш. гат. ІІ Д	31.00	—31.50
Мука пш. гат. ІІ Е	29.00	—29.50
Мука пш. гат. ІІ Ф	27.50	—28.00
Мука пш. гат. ІІ І	25.00	—25.00
Мука пш. гат. ІІІ А	19.50	—20.00
Мука пш. гат. ІІІ Б	18.50	—19.00
Мука пш. паст.	16.50	—17.00
Мука пш. разова до 0—95 прц.	27.05	—28.00
Мука жит. гат. 0— 30 прц.	27.00	—27.50
Мука жит. гат. І. 0—30 прц.	26.00	—26.50
Мука жит. гат. ІІ 0,65 прц.	23.50	—24.00
Мука жит. ІІ. 50—65 прц.	17.50	—18.00
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	19.00	—19.50
Мука житня посл. помад 65%	14.50	—15.00

інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 25. IX. 1936.

Льоко ст. складов.

Пшениця зб. 750 гр/л.	3%	22.00—22.25	вод.	
Жито зб. 700	„	3%	15.00—15.25	„
Ячмінь зб. 625	„	4%	16.50—16.50	„
Овес д. зад. 450	„	5%	12.50—12.75	„
Овес не зад. 468	„	8%	13.00—13.25	„
Гречка зб. 450	„	10%	17.50—18.00	„
Кукурудза жовта			13.00—13.10	„
Конюш. сіна		3%	26.00	„
Сінішникове сіна		4%	27.00	„

Пшениця, жито, ячмінь і кукурудза дальше подорожали на 50 сот. на 100 гр Тенденція дальше звишкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 26. вересня ц. р. кооперативам платить за льоко Львів:

1 кг. масла десертного бльок. 1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового виключно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. виключно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 шт. яєць	5.40 „

Тенденція на масло звишкова, на молоко слаба, на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 26. IX. с. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, льоко подвірє птахомагазині „М. С." у Львові, (пл. Більчев. Свого ч. 3) такі ціни:

Кури І. кл., товсті без острігів, щойно від 1.70 кг. вгору 1.05 зол.
Курята І. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору 0.85 „
Качки товстеві І. кл. щойно від 1.50 кг. вгору 0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСЛОВ шукає лекцій з нижчих клас середніх на провінції. Зголошення з умовами: Філія „Просвіти" — Глинани Gliniany. 2763 5—5

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, провадженна паризьким модністом Біндером приймає записи, Оссолінських 12. 2704 8-12

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЛІКАР, приятільний, 32 р. шукає жінки з маєтком або дентистки. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Будучність". 2784 1—2

МЕШКАННЯ

ПОТОЦЬКОГО 49, чотири кімнати, кухня, повнекомфортові, центральне огріваннн, телефон 229-60, год. 16—18. 2787

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати з кухнею. Длугоша 35, І. пов. Комірне 100 зол. 2791

ПОКІЙ фронтовий, комфортовий без меблів, від господаря однія особі або без дітному подружжю. Тарновського 43. 2792 1—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТИ до продажі к:с та ріжних знарядів потрібні. Lublin, skrytka 173. 2801 5—20

ІНСТРУКТОРКА для гімназисток потрібна. Музикальна на фортепіяні має перше-нство. Парох. Уряд Махнівці, п. Помо-рини. 2794 1—2

ПРИЙМЕМО МЕТКИХ КАНДИДАТІВ купецького звання на практику до наших споживчих крамниць. Подати життєпис і запоруку. Письменні зголошення: „Кома". Львів, Б. Гловацького 23. 16/94 1-2

КУПНО - ПРОДАЖА

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні моделі фіранок, накидки, таблети від найдешевших до найвибагливіших за безцінь — Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 2-?

ОКАЗІЯ. З приводу виїзду продам улаштоване заведення галтів у склад якого входить американська мережарка, ендлярка, плісарка, гудзикарка, шаблями до плісування, до відбивання взорів, Корнерова, Львів, Сикстуська 12. 2749

КУПУЮ золото, срібло, заставні картки, золоті зуби, Бляхтанна, Ринок 35. 2756 2—2

ГАРНИЙ ДІМ з городчиком перед домом і садом, 3 покої, передпокій, кухня, все вільні, при трамваю, околиця Листопада продасть „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Львів, Длугоша ч. І. 2792а 1—3

РІЖНІ

ВЗОРИ до гафтів найновіші відбивае, продає готові. Пасаж Феллерів 2. 2714 3—5

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрійолього Ринок 24. 2613 8—10

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 5—10

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Цінн низькі. МАРІЯН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9, бічна Зіморовича. 2674 8—10

АДВОКАТ шукає канцелярії до спілки або сам буде провадити згідно з умовою у Львові або на провінції. Зголошення до 10. жовтня ц. р. в Адміністрації „Діла" під „Спілка". 2775 1—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2780 1—1

ОТСИМ повідомляю П. Т. давних відборців, що після довшої перерви, відкрив я варстат електромеханічний, АЛЕКСАНДЕР ЖАРСЬКИЙ, у Львові, вул. Коперника шіскаюнть і переводжу всякі направи з обсягу електротехніки, солідно, скоро і недорого. 2779 1—3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Маль, Хоцімська 1 (Городецька) 8.30—13 і 15—18. 2588 5—5

Косметичний Інститут і Лябораторія
д-ра О. Тушицького
Львів, вул. св. Софії ч. 3
усування аномалій цери, бородавок, пігменту, волосся, близн, дзюбів і плям, масажі, тривале усування морщин, жиляків і відмороження власною методою, 2675
Урядово затверджений 4-місячний курс

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і косметики
Д-р ФІШЕР б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік
у БЕРЛІНІ, ВІДНІ ТА ПРАЗІ
перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7
ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.
напр. Віденської кавярні
Тел. 251-68. Сепаратові ждальні.



ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ**
Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-68
Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3. і Солодова 14
2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 6-14

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спілки „Діло"

	почтова ціна	пересилка
Валерія О'Коннор Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.— зол.	—
Софія Яблонська: **З країни рижу та опію**	2.50 „	0.50
Д-р Василь Маковський: **Гміна**	2.00 „	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.—ІІ.**	2.80 „	0.50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1.90 „	0.30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.**	4.50 „	0.50
Окрема частина по зол 1.50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1.50 „	0.30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1.40 „	0.30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1.50 „	0.30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1.50 „	0.30
Е. Бронте: **Бурєверхи,** переклав М. Рудницький	(вичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0.95 „	0.25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1.50 „	0.30
Володимир Острозський **Сміх землі**	1.00 „	0.30
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0.80 „	0.15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0.50 „	0.15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0.50 „	0.15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0.80 „	0.15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0.50 „	0.15
	0.80 „	0.15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

Повідомляємо П.Т. Гостей, що вже від чинена в новім льокалі кімната до снідань.
РЕСТОРАН **Д. Дружбяка** Львів, Ринок 40
Поручає смачні сніданя, обіди і вечері. Буфет засоблений у добірні перекуски і всякі напитки, краєві і закордонні. — Пиво Окоцімське.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ
Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ
орд. від 15—17.
ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.
7—10 2634

АДВОКАТ
Д-р РОМАН СЕКЕЛА
оборонець в карних і військових справах
ЛЬВІВ,
ВУЛ. ХОРУЩИНИ 16, II. п. Тел. 209-07, 2762 1—4

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах
АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ,
2615 Львів, Пекарська 31, 10-25

Управнене технічно - дентистичне заведення
Сальомона Штерна
перенесене з вул. Шопена 5. на **Городецьку 53 а.**
Виконує працю на догідних умовинах. 2767 2-?

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гошковіч, — Львів, Домініканська 4. 2684 18-60

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавлять Вас напевно.
FOTO-STUDIO **„ART"**
2596 Львів, вул. Фредра 5. 5-5



ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт до Англії, Аргентини, Уругваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17. 2620а

ОГОЛОШЕННЯ.



ЛЯМПИ електричні хромовані поручає
ГАЛЬВАНІЯ
Вирібня механічних виробів
2670 **Жулінського ч. 11 а.** 4—8

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень вод. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
1 „ „ на першій сторінці „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вод. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. „ 0·10
шукаючі праці „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 вод. 480.—
„ „ 1/2 „ 250.—
„ „ 1/4 „ 130.—
„ „ 1/8 „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 218 (14.46) Львів, вівторок 29. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Постанови Центрального Комітету УНДО

приняті на засіданні дня 26. вересня 1936.

Дня 26. вересня 1936 р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання, на якому виголосив політичний реферат і звідомлення з діяльности партійного Проводу й Української Парляментарної Репрезентації голова пос. Василь Мудрий. По обширній дискусії над цим рефератом Центральний Комітет приняв таку постанову:

1) вислухавши звідомлення з діяльности партійного Проводу й УПР Центральний Комітет приймає його до одобрюючого відома.

У політичних справах взагалі приняв Ц. К. крім того такі резолюції:

2) УНДО стоячи непохитно на програмі та ідеольогічних основах, принятих на всіх дотеперішніх партійних Зіздах, вважає найкращим засобом до здійснення своїх завдань опертись на зорганізовані й незалежні сили свого народу;

3) Ц. К. УНДО стверджує, що нормалізація українсько-польських взаємин є потрібною та корисною, якщо вона приверне втрачені від 1919 р. та набуті важкими зусиллями цілого українського населення права у всіх ділянках нашого життя та дасть змогу поширити національні надбання у міру політичного, культурного і господарського розвитку українського народу. Лише так здійснювана нормалізація польсько-українських відносин може бути корисною не тільки для українського народу, але й для польської держави;

4) Центральний Комітет уважає, що максімум доброї волі Проводу партії й УПР, виявленої у справі нормалізації українсько-польських відносин, не довів досі до бажаних результатів. Предложені Українською Парляментарною Репрезентацією найпильніші постулятн полагоджено тільки в мінімальній частині, а на земельному відтинку поведено політику, яка погіршила і загострила земельні відносини на наших землях, як це вже ствердила Українська Парляментарна Репрезентація на своїх нарадах у днях 14.—15. липня 1936. р.

5) Центральний Комітет підкреслює з уваги на повище, що такі незначні висліди нормалізації доводять до того, що на національнім організмі починають жирувати деструктивні й анаціональні елєменти, які вводять заколот у зорганізоване життя нації. Тому Центральний Комітет взиває ціле наше громадянство до збільшеної активности, витривалости й організованости, бо тільки скріплена активність зорганізованих сил громадянства у рядах нашої партії і підтримка політичних змагань УНДО можуть бути запорукою їхнього успіху. Зокрема Ц.К. УНДО взиває Українську Парляментарну Репрезентацію до інтенсивної боротьби за реалізацію всіх висунених нею перед роком постулятів та доручає їй застосувати у звязку з цим відповідну тактику на парляментарній арені.

У земельних справах Ц.К. приняв таку постанову:

6) Центральний Комітет УНДО стверджує, що справа земельної реформи є найбільш життєвою для українського безземельного і дрібноземельного селянства, а аграрні відносини на українських землях у Польщі є такі жахливі, що не дозволяють у ніякому разі на якенебудь наділювання цією землею кольоністів зпоза цих територій. Тому Центральний Комітет УНДО заповідає, що в обороні найприродніших прав українського селянина до землі поведе рішучу боротьбу і закликає до неї все українське громадянство і зокрема все українське селянство.

На черзі дня Центрального Комітету були ще справи організаційні і боротьби з комуністичним наступом. Але з уваги на недостачу часу відложено ці дві справи до обговорення і вирішення на чергове засідання Центрального Комітету, яке відбудеться в найближчому часі.

ВИ ВИЇДЕТЕ НА ВАКАЦІЇ ЧИ ВІДПУСТКУ, але будете журитися постійно про Ваше мешкання, якщо не обезпечите його від крадежі-влому

в Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20. Тел. 205-47.

Чи буде в Польщі відгук девалюації франка?

Львів, 28. вересня 1936.

Телеграми в суботнішніх газетах принесли світові одну з найбільших сенсацій: *Франція проголосила девалюацію франка.* Не вважаючи на те, що доцільність чи недоцільність такої операції буде від цілих місяців, ба навіть літ, предметом пристрасних дискусій, що були вже моменти, коли „франк висів на волоску", що заграничні фінансіра, особливо англійська, при помочі своїх органів преси завзято заповідала обниження золотої вартости франка, як господарську необхідність, якої не вдасться Франції оминути, — круглий зворот французького уряду у валютовій політиці заскочив публичну опінію Франції і всього світу. Діло в тому, що цей уряд, репрезентуючи інтереси лівиці, себто інтереси умового і фізичного пролєтаріяту, постійно, ще навіть на днях, відкидав усякі помисли нарушення золотого паритету, всякі помисли експерименту на французькій валюті.

Що правда — розходились вісти про переговори з англо-саксонськими державами, дотично стабілізації фунта і доляра, були натяки, що принятя пропозиції Паризка створить пригожий грунт для девалюації франка, але хід переговорів не давав надій на успішний кінець. Ані В. Британія, ані Злуч. Д. П. Америки, що стоять саме перед виборами президента, не захоплювались перспективами остаточного оформленого курсу своїх валют і тому здавалося, що стабілізована валюта Франції може вдержатись ще довго.

Та сталось інакше.

Валютовий класицизм утримався у Франції все таки довго і пробував будувати для себе твердиню при помочі однодумців у т. зв. „золотім блоку". Одначе думка про те, що кінець кінців поверне економіці давню й високу стопу, що господарський автоматизм ділає і через те не треба хапатись за штучні засоби та між іншим маніпулювати валютою, показалась фікцією. Не помогла відвага Лявалля, ані обережність Саррота, ані врешті твердість постанови Блюма й Оріоля боронити шкурні інтереси французького світа праці, який основує свою екзистенцію на реальній вартости платень і заробітків, як також інтересів дрібних французьких рентіерів. *Льогіка господарських процесів виявила свою невблаганість.* І у висліді маємо спробу Парижа пристосувати французьку господарку при помочі девалюації франка до нових умовин, що їх приняв уже майже ввесь світ, зломити внутрішні перешкоди та стати знову до міжнароднього торговельного суперництва на низькому рівні золотих цін. Золоту вартість фр. франка обнижено на 25—35% і це потягнуло за собою *негайне рішення Швайцарії а також Голяндії покинути дотеперішні валютові позиції.* В той спосіб „золотий блок" перестав існувати і число валютових (що так скажемо) „стережемників" предуковане до полювання та позбавлене проводу могутньої Франції.

В крутому звороті у валютовій політиці помогла урядові Блюма зичливість обох англо-саксонських держав, Англії і Злуч. Д. П. Америки. Обі вони в декларації, що стала основою девалюаційного заходу Франції, зобовязались не шкодити французькій монетарній реформі, не пробувати тенденційно підважувати її успішність

Толєдо здобуте — Альказар вільний.

ВІДСІЧ НАСПІЛА В ПОРУ.

ВАЛЯДОЛІД, 28. 9. ПАТ. **Головна кватира національних військ ген. Моля подає офіціяльний комунікат про здобуття Толєда й звільнення оборонців Альказару. Всі національні радіостанції перервали свої авдиції, щоби подати вістку про здобуття Толєда.**

СЕВІЛЛЯ, 28. 9. ПАТ. Промова, що її виголосив у ночі в радіо ген. Кіепо де Ляно була дуже коротка. Генерал повідомив коротко про здобуття Толєда й Альказару та пригадав про жертвенність, терпіння та впертість оборонців, які викликали счудования в цілім світі. Свою промову закінчив генерал окликом „Хай живе Еспанія!"

ТОЛЄДО, 28. 9. ПАТ. Представник агенції Авяса повідомляє, що перші національні відділи ввійшли до Толєда в неділю в год. 15-ій крізь ворота „Вісакра" і ворота „Камерон". **В годині 15.30 національні відділи ввійшли до центру міста і рівночасно оборонці Альказару пішли у наступ та прилучилися до акції головних військ.** Місто майже не знищене, за виняткам Альказару, де північна сторона зовсім знищена. Пополудні червона артилерія обстрілювала Альказар з усіх сторін. **Червоні відступили у паніці, почали на вантажних автах у напрямі Мадриду.**

ВІДОЗВА ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 28. 9. ПАТ. Мадридський уряд проголосив відозву до населення та наклнкує в ній до організованої оборони столиці, тому що повстанці намагаються з усіх сил завоювати Мардидом, який є осередком боїв. **Відозва накликує до координації та до послуху для червоної влади.**

ВІДВОРОТ ЧЕРВОНИХ ЗПІД КОРДОВИ.

БУРҐОС, 28. 9. ПАТ. Червоні почали відступати зпід Кордови, яку вже від місяця облягали. Червоні розбиті, стратити 80 убитих. Їх відкинули 40 км. на полудне від Кордови.

Ягода вже не є шефом Ґ. П. У.

МОСКВА. 28. 9. ПАТ. Рішенням центр. викон. комітету СССР переведено осьякі зміни на становищах нар. комісарів пошт і телеґрафів та внутр. справ. Рилов уступив зі становища нар. комісаря пошт і телеґрафів. На його місце іменований дотеперішній комісар внутрішніх справ, головний начальник ҐПУ. Ягода (Єгуда), комісарем внутр. справ іменували Ніколая Єжова, секретаря компартії СССР.

Перенесення Ягоди пояснюють як його частинну ліквідацію та безпосереднє підчинення ҐПУ Сталінові та партійній контролі. Досі, як відомо, ҐПУ було майже державою в державі.

—o—

та не захитувати витвореної тепер рівноваги на міжнародньому валютовому ринку. Хоч це „монетарне вирівнання" не є рівнозначне зі стабілізацією (обі англо-саксонські держави застерегли собі право оберігати внутрішні свої інтереси), то проте має воно бути поважним кроком до такої стабілізації. Попередити її може тривке порозуміння в царині господарської політики, оживлення міжнародньої торговлі та влекшення цієї торговлі через внесення континентів і контролі девіз.

Хоч обставини, які товаришать девалюації франка, мають осолодити французьким масам ковтання гіркої в початках пігулки обезцінення гроша, то все таки годі не добачити глибокого міжнародього значіння валютового експерименту Франції. Цей *експеримент вріжується радикально в міжнародні відносини*, підготовляє завершення валютової революції при помочі тимчасового нового паритету і кладе основи під широку реформу торговельних міждержавних взаємин. Те, що декларація кличе до співпраці інші народи, вказує, як болюче відчувають усі розріст господарського націоналізму і самовистарчальні зусилля народів.

„Трактат фінансового мира" (як це назвав орган франц. соціалістів „Ле Популєр") має стати трактатом загальногосподарського мира, а може навіть підтримати на якийсь час політичне перемиря. Оптимізм творців міжнародньої господарської солідарности сягає — як бачимо — навіть так далеко...

Для нас цікаве, **яке становище заняли міродайні чинники Польщі до цього історичного акту французького уряду?** Офіціяльних даних для відповіди на це питання ще нема. Появилися, що правда, в польській пресі приватні інформації, зачерпнуті в офіційних колах, що технічна ситуація Банку Польського, а з тим і монетарні відносини в Польщі не будуть зміненні під впливом паризьких подій.

Одначе витворена нова ситуація, якої наслідків навіть у самій Франції передбачити годі, вимагає часу і застанови покликаних до цього чинників. Тому ніякі — навіть півофіціяльні заяви — не можуть остаточно засувати фактів, які згодом можуть заістнувати.

В. Несторович.

„ЗОРЯ" ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 51,
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елегант" терп. і воск. у всіх красках
ПАСТУ до взуття „Елегант" люкс, в тубах у всіх красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса" (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помадкову і коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 5—7

НАСТУП КОМУНИ І ЗРІСТ АНТИСЕМІТИЗМУ.

Від 19 літ ми свідками вимкового у всесвітній історії явища, що зрушило дотеперішні основи в економічній, соціяльній і політичній структурі та у міжнародніх взаєминах — врешті у самій психіці, етиці та моралі великої частини сучасного світа. Є ним комунізм чи пак його практична форма — московський большевизм.

Не йде річ про теоретичну сторінку згаданого явища. Соціялістичні доктрини, що стали підставою комунізму, не нові. Сягають вони часів народин т. зв. капіталістичного устрою та розроблено їх ширше у першій половині 19. віку головно у Франції, Англії і Німеччині. Свій вислів під назвою комунізму, що щойно тоді загальніше став відомий, знайшли вони у „Комуністичному Маніфесті" Маркса й Енгельса у 1848 р. Став він свого роду напрестольною книгою новішого робітничого руху, формованого опісля у ріжних політичних соціялістичних партіях, передовсім у Західній Европі. Подрібне оформлення новий соціялістичний світогляд знайшов у „Капіталі" Карла Маркса. Зродився він на англійському ґрунті в часі величезного економічного розросту Англії, що мало впливу на формування й угрунтування його теорій. Багато з тих теорій як пр. теорія про надвартість, теорія про комуляцію багатств в руках щораз меншої скількости людей не тільки у промисловій, але й хліборобській ділянці, теорія про періодичні економічні катаклізми і т. д. — показалися життєво зовсім безпідставні і давно вже під ударами річевої критики опинилися у складі зужитого крамu.

Та все ж зробили вони своє. Деякі соціялістичні партії, зокрема соціялдемократи в Німеччині, „Капітал" Маркса проголосили своїм евангелієм, не стосуючи у практиці його найважніших „правд". Зі заходу соціялістичні ідеї перейшли до напівазійської Росії з її нерозвиненим економічним життям та знайшли там чимало фанатичних прихильників. Сам Маркс був німецьким жидом і в новому соціялістичному русі дуже багато керуючих місць у всіх державах зайняли жиди. Не інакше було і в Росії. Соціялістичний рух від своїх початків мав інтернаціональне знамя, що якраз відповідало психіці жидів, розсіяних без власної держави по цілому світі.

З природи універсалісти не мали жиди багато розуміння (зокрема жиди соціялісти) до національно-культурних змагань, а тимпаче до державних змагань менших народів. Можна це прослідити на історії соціялістичних партій Росії, як і не менше на історії сучасного большевизму у Совітах, що його створив Ленін при дуже визначній, а нераз і рішальній допомозі жидів-комуністів, що вважали себе найчистішими іспоніжниками марксизму. В руках жидів опинилася теоретична пропаганда большевизму, але заняли вони у великій більшости найвидніші місця у державному апараті у центрі, на місцях і закордоном. Як верховну комуністичну установу створено Комінтерн (Комуністичний Інтернаціонал), у якому жиди грали і грають теж провідну ролю. Веде вона акцію у цілому світі, маючи на меті приготовити всесвітню революцію. У засобах не перебирає, і в ріжних державах та ріжних континентах бачили ми її диверсії. Між організаторами й провідниками бувало і буває більше жидів, ніж членів іншої нації. Це не було ніякою тайною не ва-жаючи на перемінені назвища, і не дивниця, що загрожені держави й народи гостро зареагували.

Протикомуністичну оборону на великі розміри повела перша Італія. Уведений там Мусолінієм корпоративний устрій врятував державу від руїни й загибелі. Слідом Італії пішли й інші держави — Угорщина, Туреччина, Болгарія, Португалія й Австрія, не зрівнюючи проте так різко з дотеперішнім устроєм, як це зроблено на піренейському півострові. Усюди посилився протижидівський курс, особливо у державах зі значнішим відсотком жидів.

Окрему сторінку займала в останніх роках гітлерівська Німеччина з її германським расизмом. Зломано там супрематію жидів у ріжних ділянках публичного життя (здебільша дуже брутальними засобами, з якими не можна годитися) та протижидівську акцію завершено відомими нюрнбергськими законами. Німеччина й сьогодні стоїть у проводі протикомуністичного й протижидівського руху у світі, а гітлеризм має куди більший моральний вплив на формування ідеольогії молодшого покоління, передовсім у недалеких від Німеччини державах і на Балкані, ніж має його італійський фашизм, що у практиці не багато має нагоди стрічатися з жидами з огляду на мінімальне число жидів на південь від Альп.

З акцією Комінтерну поза Совітами зростав рівнобіжно й антисемітизм. Незвичайно придатне підложжя для себе знайшов він особливо у Польщі з найвищим абсолютним і процентовим числом жидівського населення в Европі. Крім західної Польщі всі міста і місточка на її території виказують незвичайне жидівське насичення, що при відрубному вигляді і часто окремій вроді жидівських низів роблять нераз враження сутожидівських осель. Фінанси, торговля, промисл, ремесло й вільні звання часто-густо у більшій частині є там у жидівських руках. Слідний теж і великий вплив жидів на публичне й культурне життя. Одним словом — економічна і соціяльна структура далеко не здорова, що своїм корінем сягає ще історичної Польщі. Пригожий ґрунт для протижидівських настроїв.

Ті настрої й використано не лиш з господарських мотивів. Були й інші — національні, релігійні, політичні, чи навіть расові, особливо в останніх часах під впливом сусідньої Німеччини. Багато і дуже багато до небувалого зросту протижидівських настроїв серед польського громадянства, виладовуваного нерідко у кривавих протижидівських погромах у містах та містечках корінної Польщі, причинився і факт, що жиди стоять у проводі комуністичного руху й займають керуючі становища Комуністичної Партії Польщі (КПП). З приказу Комінтерну ця партія розвела тепер оживлену агітацію, що у свою чергу причинилася до скріплення й розросту антисемітизму серед поляків.

З усіх більших народів світа саме у нас, українців, комунізм, утотожнюваний у нас з московським большевизмом, має своє специфічне значіння. Історія упадку української держави над Дніпром й поневолення її большевицькою Москвою найбільш жорстокими засобами, які знає всесвітня історія та дальші знущання по нинішній день, загально відомі. Цю сумну ролю у великій мірі виконали та виконують ще й досі теж і жиди, що у наступі на нас займали нераз перші становища. Не заслужили вони собі у нашого народу на щирі спогади. Тут є збильше джерело на кожний випадок не для дрожидівських симпатій за Збручем.

Наша Галичина не знала антисемітизму. Протижидівські погроми були тут незнані. Жид у нашому селі не лиш почувався безпечним, але економічно цілковито його опановував, не даючи йому в заміну ніяких культурних надбань. Політично йшов тут з тими, що мали владу. По розпаді Австрії зайняло східногалицьке жидівство здебільша вижидаюче становище, хоч були й випадки державної співпраці з українською владою. За польських часів настали значні зміни й у нас і в жидів. Прийшло передовсім постепенне визволення зпід дотеперішньої жидівської супрематії села на економічному відтинку, що його започаткувала й переводить наша кооперація. Зросла небувало національна свідомість нашого села як і взагалі активність нашого громадянства. Робив своє й відгомін подій на Наддніпрянщині. Не без уваги осталась також акція жидів у рядах комуністичної партії (КПЗУ), що була й є у нас авангардою московського большевизму. Зродився у нас і росте антисемітизм.

Жидівським питанням цікавився я здавна, як і цікавився кожночасними настроями нашого громадянства. Слідкуючи за причинами протижидівських виступів в останніх часів з ріжних закутин Східної Галичини, старався я зясувати собі причини цього явища, досі у нас мало, або й цілком невідомого.

Причин повстання й зросту протижидівських настроїв у наших масах є кілька. У першу чергу політичні причини. Наші маси в Галичині відчувають дуже болюче страшну трагедію Наддніпрянщини у большевицькій неволі та у великій мірі винують у цьому тамошніх жидів. Майже з кожного села хтось там побував і бачив тамошні відносини та ролю жидів у червоному таборі. Нераз з власної обсервації, більше ще з часопис. вісток про судові комуністичні процеси, наші маси побачили, хто і тут керує комуністичними ячейками і комуністичною організацією взагалі. Побачили, що провідні місця займають усюди жиди і вони теж дають найбільший відсоток членів КПЗУ. Посилення у нас „роботи" цієї партії посилило очевидно і протижидівські настрої.

Другою причиною є впливи ззовні. Кордони сьогодні замкнені хіба для товарообміну, а не для ідей. Ідуть вони з Італії, а ще більше з Німеччини. Популяризують справу події у Франції і у величезній мірі громадянська війна в Еспанії, якою наші маси дуже цікавляться. Знають вони, хто режисерує людові фронти та хто йде з допомогою червоному мадридському урядові. Симпатії мас не по стороні червоних людових фронтів, з якими маси лучать жидів. Зростають націоналістичні настрої, а робить тут своє й неперебірчива демагогія деяких українських груп, а то й звичайна політична спекуляція, що використовує ці масові настрої.

Вкінці не без значіння — очевидно — є і економічні причини, бажання і у господарській ділянці висвободитися зпід жидівської переваги. Вони відомі й про них писалося не раз, а жиди це відчувають найбільше, що й слідно з сторінок їхньої преси.

Ми далекі від того, щоб кожного жида вважати комуністом чи хоч би симпатиком комуни. Це при нагоді підчеркувано й на сторінках „Діла". Знаємо, що комунізм поборює сіоністичні, себто національно-жидівські ідеали. Одинак факт, що загал жидівства, навіть з національного сіоністичного табору, ставиться якось пасивно до комуністичного наступу на нас, що жидівська преса неначе зовсім цією справою не цікавиться та ніколи не пятнувала своїх земляків, що ангажувались у політичну розкладову роботу на чужонаціональному полі, скріплює ще віру у менше критичних низах про тотожність комуни з жидівством. А якраз цього по-

винні вистерігатися самі жиди некомуністи, чи пак їх преса у власному жидівському інтересі.

Активізується у нас організована боротьба проти комуністичного наступу. Її мусимо перевести й безпощадно винищити усюди все те, що на наших землях безпосередньо чи посередньо служить інтересам червоної Москви. До такої боротьби взивав наше громадянство голова греко-кат. Церкви Митрополит Андрій Шептицький у своєму недавньому пастирському листі. Йдучи за тим покликом — мусимо бути дуже обережні, щоб не робити промахів, які можуть дуже болюче відбитись у ближчих і дальших наслідках. Ми не можемо відмовитись від гасла „свій до свого" та боротьби проти господарської супрематії жидів. Але не можемо потурати таким антисемітським проявам, як сумної слави самосуди на Маківці, покривані фірмою „народньої мести" і не можемо йти на вудку примітивних антисемітських гасел. Треба тямити, що при нинішньому нашому незавидному положенні, при обовязку боротьби за стан посідання і його розбудову, новий фронт боротьби з жидами може внести новий хаос і бути причиною для нових потрясень.

Д-р Степан Баран.

Робітники чи білі мурини?

Недоля українських лісових робітників в Скільщині. — Масовий страйк, як засіб боротьби проти визиску.

Фірма баронів Гредлів, яка є власником около 3/4 цілої земельної посілости Скільщини, має всі гори (між ними славну Маківку). Гори є вкриті смерековими лісами, у лісах виводяться вовки-хижаки, які роздирають від часу до часу корови, коні чи вівці, та дики, які нищать овес та кромплі, майже одинокий продукт бідного бойка. Від кількадесяти літ Фірма експльоатує ліси, обголює гори від кучерявих лісів, а на наслідки повені не треба довго чекати. При лісових роботах затрудновала все фірма велику скількість лісових робітників зі Скільщини, якими опікувалася та які за свою тяжку, небезпечну і 16-годинну на добу працю діставали належну заплату. Так діялось, доки Фірма для вигоди та для підержання своїх одноплемінників не віддала лісових робіт (замість лісовим робітникам впрост, як це діялось попередньо), жидам підприємцям, яких девізою стало, хочби по трупах фірманів і робітників, лише щоб якнайбільше заробити.

Від того часу почалась експльоатація лісових робітників. Брак серед них належної організації та свідомости спільного інтересу, їх нужда і примусова ситуація, здали їх на ласку підприємців. На підставі „на губу" зроблених умов, і то гурткових а не збірних, підприємці платили по 5—6 зол. за 16-годинний день праці парою коней, і то в додатку не виплачували готівкою, (що є проти закону), лише невідповідними та дорожчими товарами (зіпсута солонина — 2 зол. за кг., спухла мука і т. д.), або картками до другого жида; не робили рахунку і не виплачували належности по році від скінчення праці (знаний, головно, славний на нашім терені Мошко Ліпшиц, б. війт в Тухлі, якого потомки Захара Беркута вибрали своїм начальником). Для фірманів по лісах не було навіть колиб на мешкання, ані стаєн для коней і вони були змушені літом спати разом з кіньми у лісі під смереками. **Робітники чи мурини у XX. столітті?** Або зимою: робітники перебували у таких колибах, що вода ніччю замерзала у посудах; люди спали все вбрані, на середині горів вогонь, а смерековий дим, їдкий як газ, виїдав очі. **Працю починали в 3-ій год. рано, кінчили в 10. год. вечором.**

З робітників стягали оплати на обезпечення і Касу Хорих, однак в разі хороби чи випадку робітник нічого не одержував, бо звичайно зовсім не був обезпечений. А якщо робітника забило в лісі, то ніхто цим не переймався. І нераз питали себе ті нещасні люди, деж суспільна опіка?! Де інспекторат Праці? І коли скінчиться їх недоля, ловітня панщина і рабство? Однак літа плили, а доля не кращала, бо володарі цього світа рахуються лише зі зорганізованою силою, якої лісові робітники не представляли, бо кожний робив на власну руку.

Однак наспіли багатомовні події у Скільщині. Масове протикомуністичне віче, вибиття шиб у Захисті, відплата комуністам і протижидівські ексцеси, події у краю та на Маківці, масова акція проти жидівської експльоатації у Скільщині — все це не минулось без впливу і на лісових робітників.

Започаткували села Побук і Труханів, одні з найсвідоміших. З них найбільше рекрутують ся лісові робітники і за ними пішла майже ціла Скільщина та відразу поставила рішучі домагання: у першу чергу усунути посередників підприємців і передати лісові роботи безпосередньо робітникам, хоча підприємці переняли роботу від Фірми перед роком, а робітники поробили контракти-умови з тими підприємцями ще на весні ц. р. Через те робітникам заявили, що зробити це тепер неможливо, однак робітники вперто станули на своїм.

Ситуація приймає поважний характер; тартак не має дерева і не може працювати, грозить безробіття 500 робітникам. Фірма грозить, що спровадить чужих робітників і заскаржить лісових робітників за невиконання умов. Очевидно, що на випадок спровадження чужих робітників можна лякатися актів розпуки лісових робітників, що борються за екзистенцію.

Щоби цьому запобігти зійшлися представники робітників Побука і Труханова до Всеч. о. Мосори на спільну нараду з місцевими українськими дівчатами, які засували повагу хвилі та зажадали від робітників представити собі конкретні постуляти. Наші люди домагаються за всяку ціну усунути жидів підприємців-посередників, які для жадоби зиску перемінили їх з робітників у білих муринів, рівночасно жадають виконати умови і зобовязання, 30 прц. підвищки та платні виключно готівкою а не зіпсутими товарами чи картками.

Делегація вложена в о. Мосори, м'ра Цепка і 2-ох представників робітників пішла до Фірми на Демню, де приняв її 11-го ц. м. інж. Місьолек, як референт лісових справ. Однак з делегацією він не хотів навіть пертрактувати, ані слухати постулятів робітників, бо це — мовляв — вмішування третіх чинників у справи Фірми, делегати не є робітниками ані репрезентантами організації лісових робітників (якої до нині нема), робітники не мають збірні, лише індивідуальні умови і на випадок їх невиконання Фірма витягне всі консеквенції, Фірма не хоче ніякого

ПАНІ і ПАНОВЕ


ЗАКУПУЮТЬ ЕЛЕҐАНТНІ І СОЛІДНІ
ТЕКСТИЛЬНОЇ ГУРТІВНІ
ЛЬВІВ-РИНОК 30

М. ЮРСЬКА. 4

Серед сонця й дощу — горами.

Ватаг Василь весь час у русі й нікому не дозволяє довго задумуватися. Зазнайомлює вас з усіми ходами свого промислу і вмовляє конче покушати їх ласощів: кулеші зі сметаною, жентиці, будза. Відвдячуємося білим хлібом і цукром, бо на це гудули ласі, як малі діти.

Коли вертаються вівці з паші, Василь іде до дою і запрошує нас на це подивитися. Найневинніші з усіх тварин покірно стають у свою чергу та жертвенно віддають кілька крапель екстракту з полонинських трав. Видоєні пригулюються всі боками й поважні у свідомости добре сповненого обовязку, думають про нічний відпочинок.

Вечори знов це зовсім пусті сотворіння. Горді на свою мужеську перевагу з виразом тупої зарозумілости в широко-розставлених очах задивляються перед себе, або на суперниках пробують твердости своїх рогів, що як розкручені пружинки сторчать їм по боках голови.

Скоро западає холодна, хмарна ніч. Задубілі від зимна вертаємося до стаї і розгріваємося кипятком чаю. Василь власноручно приносить сіно і розстелює нам коло ватри. Вповні, що ліпшого нічліґу не будемо мати й дома. Сам кладеться на причі під стіною, а коло вогню з наших-прамкненими очима прилягає хорий Іван. Час до часу тихо постогнує як серце щемить, що не можна нічого зарадити, щоб втихомирити біль і хоч на хвилину викликати усмішку на цих поблідлих пречарних устах.

Безнастанно гуторять ватри та гойдаються по стінах неспокійні тіні. Рівномірно підносяться й опадають Іванові груди — вже спить. Для нас, на жаль, не сповнилися його побажання доброї ночі: про сон не може бути й мови. З бездонних прогостей влетілися хижі полонинські вітри і як голодні пси вчепилися з собою. Гаркітня, рев, божевільні свисти — жахливий концерт, справжне чортівське весілля. Тріщать стіни, подаються під напором. Нараз із лоскотом падуть двері, витручені із завіс, схлипує вовчище і корчиться під заслоною диму. Ще момент і окаянні сили понесуть нас, як іграшку в чорні безвісти.

Василь уже на ногах, докидує колій. Ватра не сміє потаснути! Червоний жар прискає дощем іскор і аж до даху викидає золоті стижки полумені.

— Що буде, як запалите стаю?

— Будемо гасити — лаконічно пояснює і знов береться продовжувати перерваний сон.

Вкінці втома починає перемагати вовче безсоння. Розшалілі витуки вітру, доходять придушені, якби на дірові стіни накинув хтось грубі котари, а ватра заходить сльозавою пламою. Щораз ближче стулюються оливяні повіки, голова опадає на груди і тілом починає заколисувати солодка дрімота.

— Сокири! Де сокира? — різкий свистливий шепіт, як електрична струя звечевя, стрясає всіми нервами.

У стаї заметушилося. Блискає лезо сокири і в поспіху вибігають усі навшпиньках. Свідомість починає поволі заводити лад у хаосі. Потрібна сокира — значить десь недалеко небезпека. Який ворог міг би тут загрожувати? Медвідь! Очевидно — нічо іншого тільки медвідь! Якби так часом лось йому заблукати до нас — жах! а все можливе. Зі зрезигнованою байдужістю приготовляємося на найгірше. Напружуємо слух. Крім вітру нічого не чути. Мовчки куняємо на теплому попелі. Вже почала пригасати ватра, як вбігли наші газди, оживлені, перемерзлі.

— Утік бісів син.

— Хто?

— Злодій. Хотів овець красти.

— Медвідь?

— Та куда — чоловік.

У усіми подробицями описують цілу нічну пригоду. Ніхто не мїг уже спати, хоч утомлені очі самі злипалися. Сіро-блідий світанок звів усіх на ноги. Утихли вітри, лишивши по собі жахливу студінь, але й не дурно віяли через цілу ніч: на стальовому небі ні одної хмаринки. Буде сонце.

Поспішно співаємо і прощаємося з новими знайомими, як із сердечними друзями. Урочисто прирікаємо загостити до них і на другий рік, як тільки випаде нам туди дорога.

У скриньки душі ховаємо ще один спомин і готовимося на нові враження. Сьогодні на закінчення мандрівки маємо перейти найкращу трасу в усіх гуцульських горах: верхами з Попа Івана до Говерлі.

Увесь час докладно обсервуємо небо й гори та ставимо діягнозу про погоду. Чим важне, який будемо мати вид. Чим вище підходимо, тим більше починаємо дивуватися, чому на дальші пасма гір сідає сиво мрячка, але це певно тільки так зранку.

Радісним зворушенням стискається серце, коли поміж гірськими масивами виринає знайома нам могутня сильветка Попа-Івана. Зимна ди-

посередництва і т. д. і т. д. Значить, Фірма не хоче полагодити домагань лісових робітників, лише хоче їх віддати напасті на поталу підприємців. Між робітниками кипить, а голод і розпука може довести навіть до заворушень.

Питаємо, що на це п. староста у Стрию? Що на це повітовий інспектор праці? Невже лишать людей на ласку підприємців, лише тому, що несвідомі і темні бойки попідписували умови, яких не вспіли дотримати, якщо хотять жити? В кожнім випадку страйку робітників тартаку на Демні оба приїзджають, пертрактують, успокоюють, а нині ніхто цим не цікавиться. Що на це У. П. Репрезентація?!

Годівельні наради у „Сільському Господарі".

Справи годівлі тварин — одні з найважніших у нашому селянському господарстві. Плекання молочної худоби, мясних та тучних безрог, дохідний хов несучок-курей — отсе ділянки, що покривають у великій мірі буджет нашого дрібноземельного селянського господарства. Томуто ці справи ставить „Сільський Господар" на перше місце у своїй праці.

Цим справам були присвячені годівельні наради, що відбулися у „Сільському Господарі" у Львові дня 26. вересня ц. р. при участи годівельників з краю та делегатів РСУК, Центросоюзу і Маслосоюзу. Наради відкрив голова „Сіль. Господаря" *Мирон Луцький*, який завізував від дотеперішніх праць над піднесенням годівлі усіх ділянок у нашій господарській організації та ствердив, що вже час обєднати цю працю в окрему організацію при „Сільському Господарі", що має перевести саме ця нарада. Після цього обрано провідника наради інж. *Ол. Зибенка*, секретарем інж. *Ліду Колтунюк*. З черги виголосив обширний реферат про працю „Сільського Господаря" у ділянці плекання рогатої худоби, овець, кіз, безрог, дробу і кріликів інж. *Роман Голод*. По рефераті, який ілюстровано картами і діяграмами, вивязалась обширна дискусія, у якій забирало слово 11 годівельників-фахівців. Опісля рішено відновити і зміцнити працю „Головної Секції годівлі і плекання тварин" при Головнім Т-ві „Сільський Господар", яка відтепер буде одиноким нашим осередком для справ годівлі усіх напрямків. Дальше обрано управу цієї Секції в такому складі: Мирон Луцький — голова, інж. Зибенко Ол., інж. Хронович Михайло, д-р Холевчук Михайло, дир. Радловський Орест, інж. Дмитренко Василь.

Для справнішої праці поділено практичну працю Секції на комісії та вибрано їх провід: 1) комісія годівлі і плекання рогатої худоби: д-р А. Холевчук голова, інж. В. Дмитренко, інж. Зибенко; 2) комісія годівлі і пл. безріг: інж. Гр. Заліняк — голова, дир. О. Радловський, інж. Я. Зайцький; 3) комісія годівлі і пл. овець та кіз: інж. М. Хронович — голова, інж. Н. Дубрівний, інж. О. Зибенко; 4) комісія год. і пл. дробу і кріликів: інж. Оксана Дучимінська — голова, дир. І. Мартюк, дир. Леонід Бачинський (Перемишль).

І Секція і поодинокі комісії намітили пляни праці, що його будуть переводити в життя. Одним з дальших етапів годівельної праці „Сіл. Господаря" буде краєвий годівельний з'їзд, що відбудеться в жовтні ц. р.

—o—

Смерть Бориса Лазаревського.

24. вересня вмер у Парижі на серцевий удар письменник Борис Лазаревський.

Борис Лазаревський, син відомого українського вченого, Олександра Лазаревського, вродився в Полтаві 1871. р. Освіту здобув у колегії Галагана і в київському та новоросійському університеті.

В літературі дебютував під кінець 90-их років оповіданнями в українській мові. Подавляючу більшість творів написав по московськи (до 1918. р. вийшло 18 томів його романів і оповідань).

По українськи видало видавництво „Дзвін" його оповідання „Святий город" (1912. р.). Багато його творів в українській мові спочиває в манускриптах.

В паризькому „Тризубі" помістив Покійник низку споминів. Незвичайно цікаво й живо написаний спомин про свого батька й Горленка помістив у календарі „Дніпро". На еміграції видав 5 томів своїх творів по московськи.

Покійник ціле своє життя писав щоденник (60 томів, з яких частина зберігається в ленінградській Академії Наук).

В. й. П.

Закарпаття.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО У СВАЛЯВІ.

Посвячення Народнього Дому в Сваляві відбулося 13. вересня ц. р. дуже урочисто. Відбулися: Служба Божа, похід, святочні збори, народня забава і театральна вистава. Службу Божу відправив о. дир. Августин Волошин у супроводі о. д-ра Людвика Міця й о. Похіля. По посвячення Нар. Дому теж довершив о. дир. А. Волошин, що в своїй промові підкреслив вагу розвитку рідної культури та закликав до любови рідного слова, рідної пісні і рідного народу. По мальовничім поході через місто на свалявській футболевій площі відбулися святочні збори при участи численних представників рідних культурних і громадських організацій з широкої околиці Підкарпаття. В численних промовах підкреслено відвагу, самопевність та охоту до праці й боротьби і непохитну віру у скору перемогу народовецької ідеї.

ПРИВАТНА УКРАЇНСЬКА СЕРЕДНЯ ШКОЛА В БИЧКОВІ.

На Підкарпатті утворилося товариство, що має на меті відкрити приватну українську гімназію у селі Вел. Бичкові. На чолі гімназії буде відомий український педагог дир. Алиськевич.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ ОРГАН.

Дня 15. вересня ц. р. появилася на Закарпатті нова українська газетка п. н. „Народня Сила", що є органом української селянської партії. Новий часопис виступає націоналістичний напрям. Як відповідальний редактор та видавець виступає Михайло Тулек.

ЗМІНА В ГРЕКО-КАТОЛ. ПАРОХІЇ У ПРАЗІ.

Пароха греко-кат. парохії у Празі о. Вас. Гопка перенесли до Пряшева на посаду спіріґуала у греко-кат. духовній семінарії. До Праги призначений священник о. Іван Чісарик, родом із Пряшівщини.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА



Свята в краю.

ДРОГОБИЧЧИНА ІВАНОВІ ФРАНКОВІ

В дні 20. вересня ц. р. Дрогобиччина святкувала 20-і роковини смерти Івана Франка. Вже від 9-ої години ранком стали залягати площу біля „Народнього Дому" і сумежні вулиці прибувші з далеких і ближчих сіл зорганізовані лави селян з таблицями своїх місцевих установ. Одначе не всі сільські організації вспіли прийти на час до міста. На всіх шляхах поліція придержувала відділи, що йшли походом та переводила особисті ревізії за зброєю і деяких осіб під ескортою відвозила до міської команди. Це незвичайне поліційне поготівля мало бути викликане чутками, що комуністи шукатимуть на святі реванжу за свою невдачу в Нагуєвичах. Наслідком тих перепон деякі сільські відділи прибули на свято зі значним опізненням, деякі розбились. М. ін. здержано в дорозі на границі стрийського повіту відділ, що йшов зі Скільщини.

В тих обставинах початок свята припізнився на 3/4 години. Та не зважаючи на ті перепони і тривожні чутки, свято Дрогобиччини в честь Івана Франка випало величаво. Перед год. 1. рушив зпід Народнього Дому ринком і дальшими вулицями міста святочний похід, у якому взяло участь вісім тисяч людей, у переважній частині молодь обох полів. Кожний відділ з поодиноких місцевостей ішов з прапорами й таблицями своїх установ, таксамо українська шкільна молодь зі своїми учителями.

На памятку тих роковин вмуровано в стіні будинку української гімназії мраморну таблицю з відповідною посвятою. Відслонення таблиці довершив іменем святочного комітету др Стефан Витвицький і після того перед таблицею та зібраними членами комітету передефілював увесь похід, проходячи на площу біля гімназії. Відділи молоді в народніх строях та відділ з Сигневідська Вижного були рясно оплескувані. Під час походу і дефіляди грала дута орхестра стрийського „Сокола".

Велика площа біля гімназії скоро виповнилась масою народу. На просторій естраді, уставленій під голим небом, убраній національними прапорами, умішено портрет Івана Франка, над ним зисоко вгорі прикріплено тризуб, заквітчаний зеленю та червоною калиною. Ще заки похід покінчився, на естраді стояли вже злучені хори 16-ти співочих установ Дрогобиччини в силі 500 осіб, які вишколив та яким проводив уміло дир. місцевого Музичного Інституту Богдан Пюрко. Академія почалась піснею: „Вічний революціонер", яка своїм виведенням та силою співу захопила зібрану публику. Вступна промова пос. дра Стефана Витвицького і гарний, основний реферат про творчість Франка, виголошений дир. гімнації п. Михайлом Барвиником, ще більше підняли настрій зібраних. П. Володимир Гумецький виголосив вірш „Каменярі", п. Антін Максимович „Прольог" до Мойсея. Обі деклямації, виголошені незрівняно, викликали могутне враження. Злучені хори відспівали: „Розвивайся лозо" у укладі Б. Пюрка і „Вкраїно Мати". Після відчитання привітів, надісланих всіми українськими центральними та місцевими повітовими установами, зложив ще устний привіт представник українських установ у Сигневідську Вижнім п. Максим Комарницький і від українського студентства п. Адольф Гладилович. Після відспівання національного гимну під звуки орхестри поодинокі відділи один за другим лавами стали розходитись домів.

Свято відбулося серед чудової погоди і серед взірцевого порядку, що його вдержували соколи з міста й повіту, та полишило у всіх учасників незабуте враження. Масова участь людей з повіту дрогобицького та участь установ зі сумежних повітів перейшла всі сподівання.

ським тілом подався в одну сторону, немов під вагою невидного тягару. Аж гнітить своїм масивом, гордий, понурий, недоступний. Боки обтулив латами кособерезний й скелями закидав вершок. Щойно коло полудня осягаємо його шпиль.

Як огидливо спрофановано тут первісну красу! Аж роїться від людської комашні. Затоптали, рованш порили землю, на порох посікли скали. Будують „фестунти", як кажуть гуцули. Хоч як радо втекліб ми від цієї ґамарні, але постановляємо заждати, бо Чорногора, що цілий рік уявлялась нам у снах, сьогодні, мов скупірка, всю свою красу вакрила млою. Похмурилися майже всі пасма й верхи. Ледви мріє стрункий Стіг і двоголовий Чевчин, зоюза густого серпанку кокетеріює вирвав граціозна Говерля, а найближчі Поторілець і Смотрич кидають жмутками вати. Діється щось несамовитого. На вітрі, як живі, починають танцювати всі мряки. Летять напроти себе, зударяються, гублять по дорозі довгі клапоті. Смотрич зник і бухає клубами диму, ляби в його нутрощах розгорівся пожежа. Дим розтягається і боком окружує Попа-Івана. Зовсім заслонив дорогу, куди маємо йти. Але не будемо вже жаловати.

Без довгої надуми спускаємося вниз і входимо в білу мрячу! Ввесь світ зникає з очей, але заблудити не у чім, бо під ногами виразно рисується стежка. Ще не дійшли ми й кільометра, як потягнуло холодом і посипало грубими крупами. Заліплює очі, ріже в лице, за комір повно кусничків леду. Аж віддих запирає. Якби так потревало довше, то збило би нас зовсім з ніг. На щастя небавком не чіпає. Зір щукає блідих привидів гір, що мрі ть по обох сторонах стежки. Може щось поба ...ю.

Докінчення буде.)

Переважна частина учасників свята — це була молодь, яка часто ще вночі вибиралася з по дальших громад до Дрогобича. Трівожні вістки, що їх розсівали комуністи перед святом, заля кування наших господарів, щоб не вибирались на свято ані не давали підвод до міста і навіть терористичні погрози виявились даремними су проти патріотичного настрою населення. Свято, як не можна краще, виявило національну свідо мість і дисципліну українського громадянства Дрогобиччини, про яку з признанням висловлю вались чужі та яка дала високий підйом духа своїм.

На організаційному фронті.

Нарада Львівського Повітового Народнього Комітету УНДО

в засадничих самоуправних справах.

З поступом осени щораз ближче підходить найважніший час у житті громадських самоуправ усіх ступнів, а саме пора ухвалювання самоуправних буджетів На жаль, не можна сказати, щоб українці-члени самоуправ, отже наші громадські й волосні радні, війти, солтиси, декуди навіть і війти, члени повітових виділів і т. д. ставали в минулому буджетовому самоуправному році вповні на висоті завдання.

Оце минає перший рік існування й діяння нового самоуправного закону на терені цілої Польщі. Цей закон вніс низку засадничих змін, передовсім через те, що створив незнану в нас дотепер інституцію збірних громад (волостей). Українське громадянство з одної сторони не зрозуміло, а другої і не доцінило ваги й основного устроєвого значіння нового самоуправного закону. Це виявилося швидко хочби з приводу минулорічних соймових виборів, у яких самоуправа мала такий визначний вплив на устален склад й характеру польських законодатних палат. Минулорічні вибори до самоуправ не зацікавили й не зактивізували нашого громадянства в такій мірі, як цього требаб собі було в інтересі нашої організованости бажати. Крім УНДО — ані одна з українських політичних організацій не вважала потрібним занятися тією справою й завдати собі труду попрацювати в терені над приготуванням і переведенням самоуправних виборів. Висліди тієї байдужности й короткозорости виявились фатальні. Ми безумовно могли здобути в самоуправі куди поважніші позиції, як їх ми ділі здобули. Сьогодні ми в самоуправах усіх ступнів понад усяку пропорцію змайоризовані. Проте цих позицій, які всетаки здобуто, не слід покидати, але навпаки, треба на них працювати якнайбільш інтенсивно. Треба стояти на становищі, що ніщо інше, але перш усього праця в самоуправах повинна бути для всього нашого громадянства великою школою політичного й державницького вишколу. Лише починаючи з найнижчих суспільних організаційних клітин, отже від громад і волостей, ми зможемо *в масі вчитися суспільно-організаційної справи* і звідтіля переходити на все вищі організаційні позиції. Занедбання самоуправної ділянки булоб одним з наших найважчих політичних промахів. На жаль, наша суспільність просто й досі ще не розуміє величезної ваги тієї справи і, як вказує практика нашого життя, лише з трудом доводиться в нас валити в самоуправній ділянці глуху стіну загальної байдужности й ігнорації.

Минулий самоуправний рік приніс цілу низку дуже цікавих досвідів з ділянки самоуправного життя. Скапіталізувати ці досвіди, зробити висновки, устійнити загальні лінії політичної та річевої поведінки на самоуправному терені — ось що є одним із наших найважніших організаційних завдань. Треба особливож для найближчого року устійнити загальну генеральну лінію поведінки українців на терені самоуправ, особливож при ухвалюванні буджетів. Треба виробити директиви й інструкції загального порядку, які малиб бути міродатні для нашої самоуправної політики на терені цілого краю.

Виробилась уже традиція, що саме Львівський Повітовий Народній Комітет УНДО й зорганізований при ньому *Клюб Українських Радних* львівського повіту є у своїй практиці тією установою, яка надає в цій справі ініціятиву й напрямок. З тією метою саме й скликано на п'ятницю 25. IX. ц. р. до Народньої Канцелярії у Львові поширену нараду П. Н К. Львівщини й обговорено тут усі самоуправні справи найближчої віденції зі засадничої перспективи. У нарадах взяли участь: голова ПНК Львівщини *о. Роман Ганас*, секретар ПНК п. *Лисий Ілько*, і далі привикані в характері референтів та знавців пп. пос. В. Целевич, д-р Корнило Троян, о. Микола Землинський, пос. Гриць Терешкевець, о. Максим Коверко, ред. Зенон Пезенський, о. Іван Кліш, о. Кость Стисловський, о. Тимотей Ковалюк, пос. І. Заваликут, п. Дацко, м-р В. Бородайко й ін.

На основній і дуже річевій кількагодинній нараді передискутовано докладно засадничі напрямні нашої самоуправної політики. Ухвалено цілу низку постанов та резолюцій, які будуть у найближчому часі опубліковані в нашій національній пресі.

Червоні воюють при помочі... заручників.

БІЛЬБАО ПІД ОБСТРІЛОМ.

БУРГОС, 28. 9. ПАТ. Повстанчі війська бомбардують Більбао. Знищили багато державних будинків, м. ін., двірець. Зістрілили два літаки червоних. Національні літаки збомбардували летовище червоних і знищили три літаки.

БАЙОНА, 28. 9. ПАТ. Втікачі з Більбао розказують, що великий рибацький човен „Ліна" наїхав на міну коло пристані в Більбао й затонув. Уся залога згинула. Дальше оповідають ті втікачі, що підчас останнього бомбардування повстанці знищили в Більбао 150 будинків. **Чер' вона влада розстріляла 90 заручників і повідомила повстанчий штаб, що розстріляє й решту заручників, якщо повстанці далі бомбардувати муть місто.**

Після девалюації французького франка.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Паріслен" пояснює причини, які вплинули на рішення уряду в справі девальоації франка. В першу чергу вплинули на це труднощі державного скарбу, які зростали з кожним днем. Під кінець місяця скарб зясовував собі справу з труднощів у звязку з виконанням усіх зобовязань. Ці труднощі збільшували ще й недостаточні впливи із субскрипцій випущених бонів.

До цього французький уряд був змушений, бо масова втеча золота з Франції і господарка уряду грозила при теперішнім курсі франка катастрофою.

Щоб осолодити французам цю болючу операцію, уряд Блюма постарався, що переведено її на підставі порозуміння з Америкою і Англією. Це значить, що ці держави зобовязалися не вступати в девальоаційні переговори з Фран-

У спільній заяві всі три держави кажуть, що це валютове порозуміння стане вихідною точкою для оживлення міжнародньої торговлі й започаткуванням економічного миру, якщо подинокі держави приступлять до цього порозуміння й усунуть обмеження у міжнародній виміні.

На основі закону **девалюація французького франка сягатиме від 25—35 відс., т. зн., новий франк матиме 65—75 відс. дотеперішньої вартости.**

Скількість золота в новій монетарній одиниці буде така: між 43 і 49 міліграмів золота 900 проби. Для вдержання паритету франка буде створений стабілізаційний фонд, який стоятиме до диспозиції Банку Франції.

Проект закону передбачує теж заборону імпорту, експорту й торговлю золотом у штабах і монетах без дозволу Франц. Банку. Уряд



предложить теж парляментові конфіскату золота по теперішнім курсі. Хто скриватиме золото, тому його сконфіскують.

Девальоація франка введе глибокі суспільно-економічні зміни у Франції.

СОВІТИ НЕ СПЕКУЛЮВАЛИ НА ЗНИЖКУ АНГЛ. ФУНТА?!

МОСКВА, ПАТ. У звязку з порозумінням Франції, Англії й Америки у справі стабілізації паритету здевальоованого франка, доляра й фунта штерлінга — розійшлися вістки, що совітський державний банк кинув на американський ринок 1 міліон фунтів штерл., щоби викликати замішання та паніку на міжнародніх грошевих ринках. Той міліон фунтів штерлінгів викуплено на доручення американського міністра фінансів Моргентава на рахунок американського стабілізаційного фонду. Совітський державний банк заявляє, що поголоски немов би Совіти мали намір обнизити курс фунта є безпідставним абсурдом. Купно долярів в Америці було звичайною фінансовою трансакцією совітського банку.

КОМУНІСТИ ПРОТИ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Проти девальоації франка виступили французькі комуністи, які заявили, що на парляментарнім терені виступлять в обороні робітничих інтересів проти девальоації, яка — так вони кажуть — не була потрібна.

ВІДГОМІН В АВСТРІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. З Відня повідомляють, що там припинили всі трансакції фр. франком. Контори виміни приймали чужу валюту тільки до висоти 20 швайцарських фр. і 10 голяндських фльоренів.

ДЕВАЛЮАЦІЯ ШВАЙЦАРСЬКОГО ФРАНКА.

БЕРН, 26. 9. ПАТ. Швайцарська Федеральна Рада на засіданні в суботу ухвалила здевальоувати швайц. франк.

Урядовий комунікат каже, що „в інтересі народнього господарства — Швайцарія мусить наблизити свою валюту до найповажніших валют світа".

І БЕЛЬГІЯ.

БРЮССЕЛЬ, 28. 9. ПАТ. Бельгія приступила до англійсько-американсько-французької декларації про монетарне порозуміння.

ГОЛЯНДІЯ ТЕЖ ПЕРЕВЕЛА ДЕВАЛЮАЦІЮ.

ПАРИЖ, 28. 9. ПАТ. Голяндський уряд теж перевів девальоацію гульдена. В суботу голяндський уряд ще заперечував усі вістки про девальоацію, одначе коли Швайцарія, яка є в кращім положенні перевела девальоацію швайцарського франка, Голяндія мусіла піти слідами Швайцарії. Девальоація франка викликала заколот у фінансовій політиці Европи. В Італії відбудеться в найближчих днях засідання президії міністрів. Покищо здержали торговельні трансакції у франках.

ГАГА, ПАТ. В неділю появився офіціяльний комунікат у пресі, що Голяндія не могтиме держатися засад дотеперішньої монетарної політики. Щоби зберегти запаси золота в голяндській емісійній інституції, заборонили вивозити металі закордон. Експорт золота дозволений тільки за дозволом голяндського банку. Голяндські біржі будуть нечинні у понеділок і вівторок.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ У СПРАВІ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

БЕРЛІН, 28. 9. ПАТ. В середу 30. ц. м. відбудеться засідання ради державного німецького банку. На цім засіданні президент банку д-р Шахт виголосить заяву у справі становища Німеччини щодо нової валютової ситуації. Зміни німецької монетарної політики — так повідомляє комунікат — не треба брати під увагу.

ОСТАННІ ВІСТИ.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ВЕРНУВСЯ ІЗ ВІДПУСТКИ.

ВАРШАВА, 28. 9. ПАТ. Премієр ген. Славой Складковський вернувся по однотижневій відпустці і почав урядувати.

—o—

ВЕЛИЧЕЗНІ ЗБРОЄННЯ ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРЛІН, 28. 9. ПАТ. „Берлінер Тагеблят" пише, що федеральний уряд рішив побудувати на вершку Юнгфрав могутні укріплення, що є найвище положеними фортифікаціями у світі. Замаскована гірська залізничка перевозитиме на вершок гори военні матеріяли і військо. Нові укріплення будуть теж знаменитою обсерваційною точкою для протилетунської оборони.

—o—

НОВИНКИ.

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 9-20

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Великa вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона поладнає Вам усякі справи у Львові, солідно і скоро. На відповідь марку. 2652 8-10

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Аполло") **поручає ковдри,** матраци, постелеве біллє і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 54-100

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Футра жіночі і чоловічі** та ріжного роду футрові шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 8-?

— **Уже появився Календарик для молоді на 1937 р. „На сліді"**, приятель та необхідний порадник кожного ученика. Ціна 40 сот., з почтовою пересилкою 50 сот. Жадайте показового числа місячника молоді „На Сліді". Річна передплата 2 зол. Адміністрація: Львів, Чарнецького 26. Конто П.К.О. кооп. Вогні 101.423 (із заміткою: для На Сліді). 2765 2—5

— **Овочеві щепи і кущі** на осінній сезон вже час замовляти в найбільшій українській фірмі **А. Терпиляк** — Розсадники овочевих дерев та насінне господарство в **Залуквї,** почта і станція Галич. Телефон: ч. 1. ПКО ч. 500.855. Щепи першорядні, здорові, 2 рази щеплені; за правдивість відмін гарантія. — Щепи і насіння є під контролею і кваліфіковані Рільничою Палатою та державною Станією Охорони Рослин. — Жадайте цінників та оферт. 2760 4—5

— **Повна проба мішаного хору Т-ва „Львівський Боян" відбудеться у вівторок, 29. вересня** ц. р., в год 7½ вечором. Просимо всіх П.Т. членів хору обовязково явитися. Нових членів хору приймає перед початком проби голова Т-ва. — **Видїл.** 2—2

— **Виставa подільських краєвидів.** В неділю. 27. ц. м. відкрито в Тернополі малярську виставу подільських краєвидів заходом подільського туристично-краєзнавчого т-ва. Виставлено 120 праць місцевих малярів, м. ін. Борачка, Гурського, Грошка, Коморовської і т. д.

— **Наплив на університети зменшився.** В краківському університеті зазначився значний спадок числа нових студентів, що вписуються на перший рік студій. В порівнанні з минулим роком у тому самому часі те число зменшилося майже на половину. Подібне явище зазначилося в інших вищих школах.

— **Хто виграв на льотерії.** В сьогоднішнім тяганині Держ. Класс. Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 1.000.000 зол. на ч. 17385. 50.000 зол. на ч. 81317. 25.000 зол. на ч. 110358. 20.000 зол. на ч. 88193. 10.000 зол. на ч. 117434 142611 150988. 5.000 зол. на ч. 132330 157404. 2.000 зол. на ч. 10684 25810 35057 39176 39413 57209 64249 100659 104126 125269 178614 185777 189441. 1.000 зол. на ч. 3138 20604 24169 24523 25552 26326 35008 38795 77653 81179 92213 122471 125057 128836 138914 147002 147170 153540 155320 161715 173528 175277 175972 179145 179873 187392 188050 190312.

— **Авантури польських студентів.** В салі Народнього Дому у Львові скликала минулої неділі студентська проурядова організація „Легіон молодих" віче, щоби забрати голос у високій державній політиці. Це віче хотіли розбити ендеки, що числом 200 осіб почали демонструвати на вулиці. Коли демонстранти пробували дістатися до середини, появилася поліція, піша й кінна, разом з мотопомпою, щоби водою вти комірити розгорячкованих. На вид поліції демонстранти розбіглися, викрикаючи по місті. В кількох місцях вибили жидівським овочарням шиби.

— **Строга кара.** Окружний суд у Львові засудив у червні ц. р. кравчиху Розу Рікер на 5 літ вязниці за те, що в часі квітневих заворушень закликала юрбу на вул. Л. Сапіги ставити барикади. Є це найвищий вимір кари, який передбачує кодекс за такий злочин. Засуджена внесла апеляційний відклик, одначе на розправі перед кількома днями львівський апеляційний трибунал цю кару затвердив.

— **Львівська хроніка.** Суд присяглих засудив Стефана Жуковського з Левандівки на 3 роки вязниці за фальшування монет. — До бюра т-ва ветеринарійних лікарів добулися злочинники і почали розбивати касу, але хтось їх сполошив. — На вул. Городецькій шофер С. Бартятинський наїхав на 46-літнього Мих. Шанину, який впав на поміст і тяжко потовкся. — Жінка львівського адвоката, 26-літня Анна Лявб, виїхала до Варшави і там отруїлася в готелі, заживши 10 таблеток вероналю.

— **Краєва хроніка.** В Губичах коло Бориславa 26-літній Гнат Варадаш виліз на стовп з електричними дротами. Коли доторкнувся рукою дроту, впав неживий на землю. — На дорозі зі Стібна до Стібенця пов. Перемишль на Нафталія Аста напало двох опришків і вдаривши його колом по голові, забрали йому з кишені готівку 1.606 зол. — В Копитові пов. Сокаль хтось убив комуніста Романа Шеремету. У звязку з тим арештовано трьох селян. В Довгому коло Мединич пов. Дрогобич побилися парубки, що вертались з відпусту у Вороблевичах. причому вбито 28-літнього Миколу Гнаткова. Учасників бійки арештовано. — В Бориславі 11-літній Михайло Михаць вискочив на ступінь вагону так нещасливо, що колеса відтяли йому одну руку й ногу. — На весіллі у Федора Титинчука в Жабю пробили ножем на смерть М. Чикалюка.

— **Страйк паперяних робітників у Станиславові** скінчився перемогою робітників, яким працедавці признали 15 до 20 пр. підвищки заробків і прирекли зберігати 8-годинний день праці.

— **Пожежі.** В Ляхівцях пов. Станиславів вибухла пожежа в загороді Дмитра Терлецького, що перекинулася на сусідні будинки Анни Кухар і цілком їх знищила. — У Викторові пов. Станиславів згоріли до знаку з причини кепської будови комина господарства Анни Осовикової й Параски Гриви. — В перемиському повіті занотовано в останніх днях цілу низку пожеж. В Коровниках згорів дім Лейби Фуса. В Бахові пішла з димом деревляна хата Прокопа Михайловича. В Болестрашичах згоріла загорода Михайла Малаховського. Вогонь перекинувся на загороду Стефана Павлишина і знищив хату з господарськими будинками і двома фірами конюшини.

— **Вовки у Сколім.** На подвірю Фердинанда Айхля в Сколім появилося в ночі кілька вовків, що кинулися на пса, привязаного в буді, й роздерли його на кусники. Чуючи скавуління пса, господар вийшов з ліхтаркою на двір, але на вид світла вовки втікли до ліса.

— **Грошеві зловживання** викрито в касі городського суду в Щирці під Львовом. Хтось украв 700 зол. Вислана зі Львова контрольна комісія вела арештувати одного урядовця і вязничного службовця. Обох арештованих відставлено до львівської слідчої вязниці. Щирець має щастя до таких афер. Недавно відбувся у львівському окружному суді процес проти кількох урядовців щирецького суду, причому засуджено їх на ріжні кари. Начальник суду, не ждучи на розправу, відобрав собі життя.

— **Ограбили потяг.** На залізничому шляху Ходорів—Галич невідомі грабіжники напали на товаровий потяг і забрали значну скількість товарів. Частину з них, а саме два ровери і баль шкіри ваги 150 кг, знайдено в околиці стації Мартинів. Злодії мусіли закрастися до потягу ще у Львові, бо потяг їхав зі швидкістю 80 км на годину і по дорозі задержався тільки в Ходорові.

— **Не бояться арабів.** Крізь граничну стацію Снятин—Залуче переїхав на днях транспорт жидівських еміґрантів з Польщі до Палестини у числі 650 осіб.

— **Загадочна справа.** Як повідомляє польська преса з доручення слідчого судді з Варшави арештовано й осаджено у превенційній вязниці директора центрального Т-ва для підтримки краєвого промислу. 41-літнього Бориса Ржепецького, що в 1919. р. був фінансовим дорадником Петлюри. Був також головою місії уряду Петлюри в Польщі. Покищо подробиці справи з огляду на слідство держаться в тайні.

— **За ограбления почтового амбулянсу.** Найвищий суд у Варшаві розглядав справу нападу на почтовий амбулянс під Карт. Березою, де загарбано кілька тисяч зол. з митовими посилками. Перші дві інстанції засудили Шильнец на кару смерти, Чижа, Биковича, Скорину і Ліщука по 15 літ а Скорину на 10 літ вязниці. Найвищий суд відкинув касаційні скарги і затвердив присуд у цілости.

— **Міністр Косцялковський оглянув Радіотехнічні Заведення Електріт.** Міністр Суспільної Опіки М. Зиндрам Косцялковський, у часі побуту у Вільні дня 23. ц. м. оглянув разом із воєводою п. полк. Боцянським і Президентом Міста п. др Малішевським, в окруженні вищих урядовців воєвідства, найбільшу промислову домівку у Вільні, перші у Польщі радіотехнічні заведення „Електріт", що дають працю приблизно 900 робітникам. Після оглядин фабрики пороблено знимки разом з ансамблем працівників і членами управи Електріт.

Зі судової салі.

ПРИСУД НА КОМУНІСТИЧНИХ ВЕРХОВОДІВ У СКОЛІМ.

Відомі скільські події (вибиття вікон в українській захороні) з яких жидівська преса намагалася силоміць зробити протижидівський погром і зовсім виразно денунціювала українців як аранжерів того погрому, найшли свій епілог перед стрийським судом. Прокуратор обвинувачував Валентого Колодзея б. постерункового, вивиненого зі служби, Антона Касіцу, Вольфа Фаєрберга і Юду Райнгарца — усіх зі Сколього у комуністичній діяльности. Розправа переведена при зачинених дверях виказала вину з підсудних і суд засудив Валентого Колодзея на 3 роки, тюрми, Касіцу Антона на 3 роки, Вольфа Фаєрберга на 1 рік, Юду Райнгарца звільнив.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЗБИРАЧ БАНКНОТІВ.

Один англійський збирач Кетлінг з міста Евонмор збирає банкноти з цілого світа, старі й нові, але тільки в одному примірнику. Найдавніші мають 600 літ; вони китайські, друковані на листях дерев. Є в тій збірці також банкноти інфляційні з останньої війни та ріжних революцій.

НІЧНИЙ ВАРТІВНИК НОВОГО ВІКУ.

Найкращого нічного вартового наняв собі краєвий банк у Шіпего. Він літає вночі над будинком на „машиновім літаку", освічує банк рефлекторами і має скорострїл.

МАЮТЬ 480 ДІТЕЙ.

В америк. стейті Кентукі, м. Джорджтавн, подружжя пара Вілїямсон має 480 дітей. З тих тільки двоє своїх, 478 адоптованих, узятих з ріжних сиротинців і захистів.

—o—

Дописи.

ГАЛИЧ.

II. Табор КАУМ на Соколі б. Галича. Мало кому із нас відомо, що цього року в днях від 4. до 26. VIII. відбувся II. Табор КАУМ над рікою Лимницею на Соколі б. Галича. Серед нашої дійсности дуже тяжко перевести табор для високошкільної молоді. Табор цей говорить про життєздатність КАУМ та про велику ї сергію і посвяту провідника табору ред. Василя Глібовицького. Це був водний табор під шатрами у чарівнім кутику над Лимницею на старій княжій землі історичного Галича. Маючи на увазі цінности традиції, провід КАУМ-у задумує на Соколі створити сами базу для таборів КАУМ-у для цілого краю. В нас нема належного зрозуміння для справи таборового виховання, а це чи не єдиний спосіб модерного перевиховання молодої людини до великих чинів. Дуже багато шкоди заподіяв таборові дощ та зимно, які утруднювали перевести замічений плян. Одначе життя серед таких несприятливих атмосферичних умовин виробляло у таборовиків видержість на труднощі та самопосвяту. Щоби краще замаркувати релігійний момент у таборі, побудовано похилу капличку, де духовник табору о. М. Гавриляк відправляв раником і вечором богослужения та виголошував гомилії. Табор відвідав також голова Аєп. Ради КАУМ-у інж. А. Мельник, який відібрав звіт від табору. Дуже цінні ідеологічні реферати, що ними старався розвивати трудящої ідеології КАУМ та намітити великий християнсько-націоналістичний ідеал, дав сам провідник. Зате практичні вказівки із терену праці КАУМ старався подати о. М. Гавриляк, що викликало живу дискусію в таборовиків. Табор залишив якнайкраще враження в учасників та дуже причинився до поглиблення праці КАУМ-у.

Таборовик.

РАВА РУСЬКА.

Обжинки кружка „Сільського Господаря" у Корчмині. Одною з направду гарних та надзвичайно цікавих (через цілічної Равщини з минулого тижня було свято на ц. р.) а. н. „І. Обжинки". Вже зранку заповідалося

свято гарно з огляду на прекрасну осінню погоду. Програма свята розпочалася в год. 13. Тоді власне відправив місцевий парох о. Д. Бахівський на церковній площі молебен і по його закінченні замалася друга точка „Обжинків": похід на площу „Нивн" за село. Трьох людей (один із прапорцем кружка по середині) отварало похід. За ними поступали члени дутої орхестри з Будинку сокальського повіту, щойно відтак ішла та частина походу, що мала за ціль представити селянську працю у всіх чотирьох порах року. Отже попереду їхала фіра, запряжена в гарно прибрані зеленю коні і на ній серед цвітів та зелені з розпущеними косами молоденька дівчина, що представляла весну. За нею їхало двох людей, везучи зі собою на фірі старе, давно забуте рало, по них візник з плугом, як новішим хліборобським знаряддям та врешті сівалка, що за нею поступали три по старому в білім давнім місцевім одязі обрані сівачі, в'язтах коні з борснами. Тепер ступило літо. На виповненій соломою фірі їхала дівчина зі збіжевим вінцем на голові, за нею гордо з косами на плечах маніжалі трьох косарів, три дівчини-громадільниики та врешті фіра повна женців, що співали обжинкові пісні і їхали поволи вперед. Зараз за ними їхала осінь. На ній вози повно плодів. Буряки, морква, гарбузи і т. п., за нею живі образи осінньої праці, а саме копальники з лопотками та копиками, фіра з двома дівчатами, що цілу дорогу тіпали на звичайних терлицях а модерною залізною терлицею, власністю місцевої кооперативи. Дві дальші дівчини, прибрані так як ходили бабуні, сиділи на возі і чесали цілу дорогу прядиво на відповідних щітках. Останньою, кінцевою частиною походу була зима. Дівчина вбрана зовсім на біло, з вінком у кожусі та імпровізованим снігом на шапці. Молотільники з ціпами (3), молотільня Філії та срядки дівчата, що пряли цілу дорогу й одна дівчина, що пряла на машині до пряження, — оце все, що належало до зими. Щойно тепер ішли інші громадяни, треба признати, в надзвичайно гарному порядку. Попереду представники Філії „С. Г." в Раві Руській п. Й. Сідальник з місцевим парохом о. Д. Бахівським та головою кружка „С. Г." у Корчмині Гадовським Іваном. В такому порядку зайшов похід аж на площу. Тут програма зачалася промовою голови кружка „С. Г.". По ній був привіт представника Філії „С. Г." в Раві, відтак письменний привіт від Головного Т-ва „Сільський Господар" у Львові. По дефіляді зачалася толока. Виступив один парубок у білому одязі, що відтанцював прекрасно „гуцулку", відтак були вправи Хліборобського Вишколу. Молоді „С. Г." (дівчат) зі серпами, потім загальна забава. Аж вечором, коли стемніло, запалахкотіло нечайно 12 смолоскипів, що їх несли хлопці з Х. В. М. „С. Г.", які під звуки орхестри виконали з горіючими смолоскипами в руках вправу. Відіграванням національного гимну закінчено програму свята, а тим, що вечором уладжено в салі „Народного Дому" вечерянці. Треба признати, що свято направду зробило вражіння, бо молодь надзвичайно гарно вміла виязатись зі свого завдання. З охотою бралися всі до праці та з усмішкою на устах виконували приготування і — що найважніше — теперішня молодь Корчмини свідомо у цей день воскресила нашу стародавню пошу й цим викликала загальне признання гостей.

КАЛУШ.

Театр Й. Стадника. Від 17. 9. ц. р. гостює в Калуші театр Йосипа Стадника. Репертуар цього нового театру вимінав драми і важкі пєси, любуючися в „легшій музі" — оперетках, муз. комедіях чи навіть ревіях. І треба признати: з цим йому до лиця. Публика хоче бачити добру оперетку чи навіть ревію, яких, на жаль, в останніх часах майже не бачимо в українських театрах. А школа. Тож якщо дир. Стадника скортіло відновити традицію свого театру з 1926—28 рр., добре робить. Публика, наша І чуже, тямить ті часи, коли йшли знаменито вирежисеровані „Княжні чардаша", „Орлови" й ін. оперетки, що мали й у Калуші свою постійну публику, для якої міг тут сидіти дир. Стадник, не боячись за касу. Тепер шина обсада пес у театрі Стадника, зокрема вимірений до оперетох дует Стефа Стадниківна і Яреми, Тося Лепківна, Пастернаківна, голосово добрий Горницький та ще декілька нових сил, кажуть сподіватися, що цей театр зможе дійсно дати нашій публиці добру оперетку чи ревію. Бо коли „Синя чічка" випала слабо (з вини лібретта, не артистів), „Запорожець" краще (хоч голосово за тяжкий), то „Мавон" і „Скампольо" могли вдоволити навіть вибагливого глядача. В ревіях (назагал не злих) режисер повинен абсолютно уникати дешевих ефектів, що часами надто разять, хоч і бавлять вуличю. Сидячи після оцих перших кроків цього молодого театру, можна сподіватися, що він після дальшої праці пошим". Тоді нічого нового не внесе в нашу театральну буденщину.

КОМАРНО.

Похорони бл. п. д-ра Ол. Пеленського. Мов громом поразила всіх, що знали покійного, у вівторок 15. IX. ц. р. в обідню пору телефонічна вістка зі Львова до Комарна на руки адв. мґра О. Утриска, що у Львові нечайно помер на удар серця д-р О. Пеленський, людина в силі віку, що ще того самого дня, спокійний та усміхнений на лиці, прощався зі знайомими в Комарні і мав вернутись пополудні того самого дня додому по полаго-



Навіть при найбільших вимогах

Chlorodont

вдоволить кожного

За правдивість пасти ручить червона голова лева на опакуванні.
Виключна продажа: „Miraculum" — Краків.

негайно рідню Покійного в Стрию і Криниці. Комітет, уложений з відпоручників усіх наших установ у Комарні, рішив спровадити його тіло зі Львова і похоронити в його родинім містечку Комарні, де він уродився, виховався і тут довгі роки працював у наших установах як голова і член їх видїлів. У гарну сонячну неділю 20. IX. ц. р. похоронили покійного на місцевім цвинтарі серед величезного здвигу народу (поверх 2000 учасників). В похороні, який вачався в год. 2. попол. з дому Українбанку і скінчився в год. 6. веч., взяло участь 17 священників з о. деканом С. Качмарем на чолі, трубна орхестра „Сокола" в Комарні, два хори; муж. хор з Комарна і міш. хор з Рімна, відпоручники всіх наших установ і т. д. Передовсім були численно заступлені всі наші читальні „Просвіти" в Комарнянщині, далі були відпоручники делегатури С. У. А. зі Самбора, товариші і знайомі покійного та численне наше міщанство і селянство з вінками. Покійного всі добре знали й любили, тому не дивно, що крім нашого взяло громадську участь у похороні польське та жидівське громадянство. Промовляли на похороні: біля Українбанку о. С. Шеремета і посол Тершаковець, біля його канцелярії місцевий адвокат д-р Рат, під домівкою читальні „Просвіти" адвокат м-р О. Утриско від усіх культурно-освітніх установ повіту і делегатури С. У. А. в Самборі, о. Ю. Кміт, проф. М. Ліщинський від б. членів У.Г.А. та З. Пеленський зі Львова від УНДО. Давно вже зайшло було сонце, як величезний здвиг народу почав розходитись домів, проспівавши ще востаннє „Вічная пямять".

—o—

Спорт.

КРАЄВИЙ ПЯТИЗМАГ

Ані дощ, що лив цілу неділю, ані пронизливе зимно не відстрашили наших змагунів і суддів від змагань. Дійсно можна подивляти тих людей, що в таких умовинах не тільки змагалися, але й осягали зовсім добрі виспіди.

До найкращих треба зачислити 24 сек. на 200 м. і 6,01 у скоку вдовжінь Мартиновича, як також мети Гнатейка 43,72 ратище і 35,40 диск. Тільки виспіди на 1500 м. дуже потерпіли через зимно.

До першого місця у загальним точкуванні претендувало багато змагунів. Остаточно переміг Мартинович (УССК) 2131 точок. 2) Шербицький (УССК) 2106 т. 3) Гнатейко (КЛК) 2079 т. 4) Соколовський (УССК) 2067 т. 5) Куровицький (Плай Стрий) 2022 т. 6) Варцаба і 7) Зілінник з УССК. Інші заголошені змагуни не стартували.

Організація змагань у руках УССК-у дуже слаба.

УКРАЇНА — Р. К. С. 1:0 (1:0).

Погода завелася на грачів, суддю і глядачів, що їх приблизно 1000 мерзло й мокло під голим небом. Гріще — не гріще, радше якесь поліське трясовиння. Суддя п. Курцвайль повинен був признати гріще незадатним до гри й заощадити здоровля грачам, тимбільше, що обі дружини, місцеві і господарі, не мали окремих великих видатків.

Очевидно, в таких умовинах змагання не могли стояти на високім рівні і дружини не могли розвинути відповідного темпа. Краще давав собі раду з болотом Р. К. С. і він теж мав не тільки в першій половині більше з гри, але й рішучу перевагу в другій половині. Недільні змагання були в значній мірі двобоєм між Р. К. Сом і Босим. Перемога Босого й одна притомний, гострий стріл Скоценя II. дали Україні два цінні мистецькі пункти. Добре теж списувалась оба оборонці Воробець та Олійник. Зате поміч без Гошовського ходила дивними дорогами — ніколи не було її там, де треба. Петрів забував про становище середущого помічника і дуже часто грав як шестий напасник. Сиротюк і Скоценьо II. грали амбітно, але не пильнували небезпечних крилових і оба грали по середині. Такий нелад у помочі відбився теж на грі напади, який чомусь намагався конче грати середущою трійкою, що безнастанно бовталась у болоті, хоч оба крила могли зовсім добре „тягнути" сухими боками гриша. Всі акції напади — короткі, приземні подання застрягали в болоті або воді. Про близький, гострий стріл не було мови. Зовсім протилежну тактику гри застосував Р. К. С. та у виспіді „тиснув" Україну майже весь час. Бо справді на таким розмоклім терені треба було грати піввисокими подачами.

Р. К. С. грав дуже амбітно й доцільно, тільки не вмів використати своєї переваги і вникнути під воротами зовсім добрих потягнень у полі. Добрі й небезпечні оба крилові, поміч працьовита, оборона не дуже мудра, але з недільним нападом України давала собі легко

Хід гри: Перші хвилини приносять небезпечний наступ Р. К. С-у. Україна не може увільнитися з перевази противника і тільки боронитьеся перед його наступами. По кількадесяти хвилинах Україна переходить у протинаступ — довший час без успіху. Під кінець першої половини Скоцень не використовує нарого і стріляє у стовп, але по кількох хвилинах направляє свою похибку і з гарного пробою стріляє едині й вирішні ворота. По перерві всі сподіються, що Україна підвищить виспід, тимбільше, що терен під воротами сухший: значить: лекше стріляти. Але Україна не змінила ні на крихітку системи гри, зате Р. К. С. грає чимраз краще. Українські глядачі відітхнули з полегшою, коли почули свисток.

Суддював без ганної поміхи п. Курцвайль.

При кінці ще кілька слів зазір під адресою команди України. Гарні дотепер'шні успіхи доказують, що Україна може грати, коли захоче і що повинна в змістецтвах Ліги добути рішуче одно з перших місць і навіть мистецтво. Тому українські спортові кола мають повне право вимагати від України великої постійної амбіції та сильної волі перемогти й бути першою між першими. Сподіємося, що недільні змагання — це тільки хвилева недиспозиція нашої дружини. Вже в найближчу неділю ждемо гарної й амбітної гри та переможного виспіду.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Огнісько 4:0 (2:0). Заслужена перемога Гасмонеї.

ЛЬВІВ. **Польонія (Перемишль) — Чорні 2:2 (1:1).** Чорні грали від 15 хв. в десятку і стратили перший пункт. Одні ворота здобули з карного.

САМБІР. Корона — Другий Сокіл 2:2 (1:1). Гарний виспід для Сокола.

ПЕРЕМИШЛЬ. Ресовія — Чувай 6:2 (3:2). Ресовія виграла високо на горішнім перемиськім грунті.

Змагання Лехії з Погонею і Б не відбулися з причини розмоклого гриша.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ВАРШАВА. **Погонь — Легія 4:2 (2:2).**
КАТОВИЦІ. **Гарбарня — Домб 2:0 (0:0).**
КАТОВИЦІ. **Рух — Шлеськ 5:2 (4:1).**
КРАКІВ. **Варшавянка — Висла 3:0 (1:0).**
ЛОДЗЬ. **Л. К. С. — Варта 0:0.**

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

КРАКІВ. **Краковія — А. К. С. 1:1 (0:0).**
ЧЕНСТОХОВА. **Бригада — Сьмігли 2:0 (1:0).**

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Чорноморці — Тризуб 2:2 (1:0). Змагання двох „вічних" претендентів до мистця стояли на низькому рівні. Обі дружини лиш тінь давніх сильних дружин. У першій половині перемога Чорноморців, у другій рівнорядна гра. Суддя п. Процінський (молод.) не вмів виробити собі відповідної поваги між грачами. У виспіді неприємні інциденти, викидування грачів і несмак між глядачами.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Креси — Поділля 2:1 (2:1).** Гра велася серед зливного дощу в доволі добрім темпі. В другій половині гостра гра з вини судді, який кривдив обі дружини, зокрема Поділля. Ворота для Поділля добув із вільного І. Чорний. У другій половині перегожше Поділля, одначе не вміє дати собі ради з обороною і... суддею і виспід залишається без зміни.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Раз Два Три 1:1 (1:0).** Зливний дощ перешкоджав у нормальній грі. Ворота для Пролому добув у першій половині Жеребецький. Суддя п. Тумідайський.

СТАНИСЛАВІВ. **Ревера — Гірка 1:1 (0:0.**
СТРИЙ. **Погонь — Покуте 5:1 (3:1).**

МИСТЕЦТВА Б і Ц-КЛЯСИ.

СТРИЙ. **Скала — ТУР 6:1 (0:1).** Ворота для Скали добув Заплатинський. Скоробогатий 3 і Павличок 2. Суддя п. Білзінський.

ДРОГОБИЧ. **Ватра — Білі 1:0 (1:0).** Ворота стрілив Фаінт. Суддя п. Гендель.

ДРОГОБИЧ. **Гапоель — Ватра II 2:1.** Мистецтво Ц-кляси.

САМБІР. **Корона II — Дністер 3:0 в. о.** При стані 1:0 Дністер зійшов із гриша, невдоволений з рішення судді.

ЛЬВІВ. **Зорн — Стшелєц (Перемишляни) 6:2 (2:2).** Змагання за мистецтво Ц-кляси. Хоч падав увесь час дощ, гра була цікава і жива. Дружина „Зорі" грала цим разом дуже амбітно, переводила гарні комбінації і багато стріляла. В першій половині гра вирівнана, в другій

половині гайтуча перевага „Зорі", яка в цьому часі стріляє 4 воріт. В українській дружині дуже добре грав напад (зокрема в другій половині). Воротами поділилися: Крушельницький (4), Юськевич і Микитин. Суддя не признав 2 воріт, стрілених „Зорею", яких не доглянув.

ЛЬВІВ. **Голь — Луг 11:3 (4:1).** Катастрофальна програша Лугу. Судив п. Кац.

ВИСЛІДИ ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

ЗЗК — Світязь 6:2. — Т. С. Л. — Зеніт 4:2. — Зоря Вічна — Білий Орел 2:0. Львовянка — Рекорд 2:2.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. **Німеччина — Чехословаччина 2:1 (0:1).** Сенсація. Перемога Німеччини над сильною Чехословаччиною. Судив Ольсон. На ці змагання приїхало 10 тисяч німців. Усіх видців понад 40.000.

ЛЮКСЕМБУРГ. Німеччина — Люксембург 7:3.

БУДАПЕШТ. Мадярщина — Австрія 5:3.

В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ ГРАЮТЬ У ЛЬВОВІ:

Україна — Погонь І Б, Степ — Льот І Зоря — Гвязда.

В мистецтвах У. С. С.: Чорноморці — Буревій.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

	гор	стр.	доб.	т. від. вор.
1. Чорні	6	11	1	20:11
2. **Україна**	5	9	1	25:3
3. Ресовія	6	9	3	24:9
4. Огнісько	7	8	6	13:18
5. Корона	7	7	7	12:12
6. Гасмонея	5	4	6	6:5
7. Лехія	4	4	4	7:7
8. Другий Сокіл	5	3	7	8:14
9. Чувай	5	2	8	10:29
10. Польонія	2	1	3	3:4
11. Погонь І б	4	1	7	10:17
12. Р. К. С.	5	1	9	5:14

ТАБЕЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

	гор	стр	доб	т. від вор.
1. Рух	14	20	5	38:26
2. Гарбарня	14	19	9	27:16
3. Варшавянка	14	17	11	24:19
4. Вісла	14	16	12	18:17
5. Погонь	14	15	13	28:23
6. Л. К. С.	14	13	15	31:28
7. Варта	14	13	15	32:28
8. Шльонськ	14	11	17	20:29
9. Домб	14	10	18	22:36
10. Легія	14	6	22	21:45

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

1. А. К. С. (Хожув)	2	3	1	4:1
2. Краковія	2	2	2	1:1
3. Бригала	2	2	2	2:3
4. Сьмігли	2	1	3	0:2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ХОРОСТКІВ:

29. IX. Нема тещі.

Теребовля:

30. IX. Циганський барон.
1. X. Муж двох жінок.
2. X. Лев в Абісинії.
3. X. Інваліди.
4. X. Вій.

З Теребовлі відвідає театр Гриміїв і Сказат

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.

Битків: „Камо грядеши" (Quo vadis).

29. IX. Смерть Нерона.
30. IX. „Голгота".

З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:

Вівторок, 29. IX. год. 8. веч. Гостинний виступ Парнелевого балету.

Середа, 30. IX. год. 8. веч. Гостинний виступ Парнелевого балету.

Театр Різнородностей

Неділинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Грішник проти волі".

АТЛЯНТИК: „Царевич" з Мартою Еггерт.

БАНДК: „Провокатор Азеф".

РАЖИНА: „Ритмайстер фон Верфен".

КАЛІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплінон.

МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Шерлі Темпль.

МЕТРО: „Шпіцяр Варшави" з Е. Бодом, Вальтером, Зічом і додатки.

МІРАЖ: „Жуждарт" обі серії.

МУЗА: „Познайомились у Монте Карло" з Лілянов Гарвей.

ПАКС: „Жид, вічний мандрівник".

ПАЛЯС: „Ядза" зі Сносарською.

ПАН: Останні роман короля (вперше у Львові.

РАЙ: „Коханий збиточник" з Анною Онора.

СВІТ: „Нескінчена симфонія".

СТИЛЬОВЕ: „Золота дівчина" ревія.

ТОН: „Пат і Патахон, як пані".

УТІХА: „Американські авантюри" й ревія.

ХИМЕРА: „Панове в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Ватикан".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 29. вересня 1936.

Відень (506,5) 17.25 Форт., скр., 18.05 У країні донських козаків, відч. з муз. ілюстр., 20.00 Кабарет, 22.10 Орг. музика, Братислава (298,8) 17.40 Оп. арій, 19.10 Словацькі пісні, цит. орк., Прага (470,2) 18.25 Камер. музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Сп. реціталь ПІ Іги, рум. прізидент. Париж (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.30 Концерт симф. орх., Білгород (437,3) 12.00 Концерт, 17.30 Скрипка, 18.10, 19.50 Пісоньки, Берлін (356,7) 16.30 Розр. музика, 19.15 Камер. музика, Кенігсвустергавзен (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.45 Форт. твори Штрауса-Доганія, 18.00 Фінл. пісні, Будапешт (549,5) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. концерт, 20.45 „Нюрнберські співці" оп. Вагнера, Рим (420,8) 13.10 Розр. музика, 22.30 Танк. музика.

Середа, 30. вересня 1936.

Відень (506,5) 14.00, Два фортеп., 17.10 Сучасна австр. музика, 19.55 „Електра" оп. Р. Штрауса, 21.45 Розр. концерт, Братислава (298,8) 19.20 Словацькі пісні, Прага (470,2) 19.20 Словацькі пісні, 19.50 Військ. орх., 22.15 Хоральні пісні, Париж (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.30 Симф. музика, 20.00 Муз. мандрівка по Європі, 20.42 „Анфан Фері" драма Кол, Білгород (437,3) 12.00 Концерт, 18.20 Пісні й мельодії, Берлін (356,7) 14.15 „Розр. муз., 20.45 „Папільон" Шумана на форт., Кенігсвустергавзен (1571) 14.00, 15.15 Розр. музика, 20.15 Соната ф-моль Брамса на форт., Будапешт (549,5) 12.05 Цит. музика, 13.30 Сл. ресіталь, 19.20 Скрипка, Мілано (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Орх. концерт, 22.00 Скрипка, Рим (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. музика, 22.00 Пісоньки.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 29. вересня 1936.

6.30 Ран. зар. 6.33 Рух. 6.50 Муз. з гр. пл. 7.20 Ран. денник. 7.30 Програма на ниві, 7.35 Кілька інформацій. 7.40 Гр. пл. 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Авд. для шкіл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Вальс Штрауса, гр. пл. 12.13 Полудн. денник. 12.23 Сал. тріо: Бот — скр., Туласевич — віольонч., Север — форт. 13.10 Хвилинка дом. господарства. 14.30 Легкі пісні, гр. пл. 15.30—15.45 Господ. вісти, 15.45 Скринька ПКО. 16.00 Гр. пл. 16.45 Відчит. 17.00 Концерт мандол. 17.20 Форт. реціталь В. Виноградової. 17.50 „Монт Еверест" — фейл. 18.00 Сільва рерум. 18.05 Дитячі листи — тета Ада. 18.15 Гр. пл. 18.25 „День праці емерита" відч. 18.35 Програма на завтра. 18.40 Рекл. концерт. 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Розр. концерт. 20.30 Літ. шкіц І. Мирославського. 20.45 Вечірн. денник. 20.55 Акт. гутірка. 21.00 Концерт „Ормузу", 22.00 Спорт. вісти. 22.15 Веселі пісні з гр. пл. 23.00 Закінчення льок. авдицій.

Середа, 30. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на ниві, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Гутірка для малих дітей: „Летять, летять, відлітають", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Культурні курйози Львова, 12.12 Полудневий денник, 12.23 Грігова хвилина, гр. пл., 13.10 Господарство господарство, 13.30 Госп. вісти, 13.45 Театр Уяви для дітей: „Незвичайні пригоди Андруся і Федя", 17.15 Попул. музика з гр. пл., 17.00 Розр. концерт, 18.00 Спогади з життя Виспянського й Реймонта, 18.10 Сільва рерум, 18.15 Воєнний хор, 18.35 Актуальні теми кон. мича, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Реклям. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Концерт симф. орх., 20.00 Сібеліюс: Симфонія, в гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Форт. квартет Роб. Шумана, с-дур оп. 47, 22.00 Спорт. вісти, 22.15 Чого вухо забажає, легка муз. авд., муз., спів.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.88—89.45, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Долари кан. 5.30.50 — 5.37.45, Фунти англ. 26.33 — 26.17, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, , Корони данські 117.54 — 116.70, Корони норв. 132.28—131.30, Корони шв. 135.68—134.70, Марки фінл. 11.61 — —11.30, Марки нім. 136 — 133, Шил. австр. 99—98. Марки нім. срібні 149—144.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 28. вересня п. р. кооперативи платитимуть у Львові:

1 кг. масла десерового бльон. і без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового виключно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. виключно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.14 „
1 к. яєць	3.40—3.50 „

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко зниткова.

Повідомляємо П.Т. Гостей, що вже від чинна в новім льокалі кімната до снідань. РЕСТОРАН **Д. Дружбяка** Львів, Ринок 40

Поручає смачні сніданя, обіди і вечері. Буфет засоблений у добірні перекуски і всякі напитки, краєві і закордонні. — Пиво Окоцімське.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 28. IX. п. р. платив своїм достанцям за і живої птиці, яйко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчев. сього ч. 3) такі ціни:

Курки І. кл., товсті без остріг, тойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята І. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

В неділю 4. жовтня 1936. р. в год. 5. поп. відбудуться у Львові звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. Тараса Шевченка у власній домівці при вул. Супінського ч. 21. зі звичайним порядком нарад. Коли в назначеній годині не зявиться потрібна кількість членів, Збори відбудуться в год. 5.30. без огляду на число членів. — **Старшина.**

На Український Город зложив Орест Домбровський, Одинка, як збірку 10 зол. і кличе В. Гнатків, Броди, о. Мирослав Горинь, Козлів 3 зол.

На Українських Інвалідів зложив Орест Домбровський, Одинка, як збірку 5 зол.

Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. Князя Льва на Личакові відбудуться 11. жовтня п. р. в год. 5. вечором у домівці школи при вул. Крупярській ч. 15 зі звичайним порядком нарад. — **Старшина Кружка.**

КУПНО - ПРОДАЖА

ЧОТИРНАЦЯТЬДНЕВНА велика дешева продажа ФІРАНОК, кап, брокатів, таблеток crochet на вагу. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 3—?

ГАРНИЙ ДІМ з городчиком перед домом і садом, 3 покої, передпокій, кухня, вже вільні, при трамваю, околиця Листопада простір „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Львів, Длугоша ч. 1. 2792 2—5

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтв, провадженa паризьким моделістом Біндером приймає записи, Оссолінських 12. 2704 9.12

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати з кухнею. Длугоша 35, І. пов. Комірне 100 зол. 2791

ПОКІЙ фронтовий, комфортовий без меблів, від господаря одній особі або бездітному подружю. Тарновського 43. 2792 2—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРИЙМЕМО МЕТКИХ КАНДИДАТІВ купецького звання на практику до наших споживчих крамниць. Подати життепис і запоруку. Письменні зголошення: „Кома". Львів, Б. Гловацького 23. 16/94 2-2

АПЛІКАНТ старший потрібний. Згодошення: „Адвокатура" Адмін. „Діла". 2795 1—2

ІНСТРУКТОРКА для гімназисток потрібна. Музикальна на фортепіяні має перше шенство. Парох. Уряд Махнівці, п. Помо ряни. 2794 2—3

РІЖНІ

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські: Коперника 26, подвірє. 2793 1-10

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андрієвого Ринок 24. 2613 9—10

АДВОКАТ шукає канцелярії до спілки або сам буде провадити згідно з умовою у Львові або на провінції. Зголошення до 10. жовтня п. р. в Адміністрації „Діла" від „Спілка". 2775 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р РОМАН СЕКЕЛА

оборонець в карних і військових справах

ЛЬВІВ,

ВУЛ. ХОРУЩИНИ 16, II. п. Тел. 209-07. 2762 2—4

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ

І. КОНРАД, Львів, Гетьманська 22, тел. 249-83. 2695 4-6



● РЯТУЄ ВОЛОССЯ усуває перхоть - запобігає випадінню ДАЄ ГАРНУ буйну зачіску. ● 2732 3-2

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикович, Львів, Домініканська 4. 2684 19-6

Вже вийшла з друку нова книжка АНДРІЯ ЛІСОВСЬКИЙ

СУЧАСНА ДОБА

(Ідеольогія „Вістника")

Ціна 0.70 зол

Можна набути у книгарнях.

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видавець Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 219 (14.468). Львів, середа 30. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — а усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Дружкові: 229-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Убрання і пальта продає просто консументам ФАБРИКА УБРАНЬ **Рот і Рудерфер** Львів, Леґіонів 3/I (над кіном Паляс)

Кат України у фільмі.

(ВУ) „Комуніст" повідомляє, що українська студія „Союзкінохроніка" в Харкові випускає в найближчих днях звукову фільму під заг. „Привітання Сталінового вождя". Фільма буде присвячена побутові маршала Ворошилова на Україні підчас останніх військових маневрів. Поробдено знимки з виступів Ворошилова, Єгорова, Будьонного і червоного ген. Якора. Фільму вигвітлюватимуть по цілій Україні, ...щоб голодні селяни й робітники задовільнилися видом „улюблених" на Україні вождів.

Меморіял поневолених націй у Женеві.

ПАРИЖ, 29. 9. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви, що на руки предсідника Зборів Ліги Націй **зложили меморіял, що його підписали представники Кавказу, Грузії, України й Азербейджану.** Підписані запевнюють у цім меморіялі, що ситуація їхніх **народів зовсім не змінилася. Згадані поневолені нації живуть дальше під терористичним режімом.**

НАСТУП НА МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 29. 9. ПАТ. Місцевий радіоклюб потверджує вістки про те, що національні війська здобули Ейбор на фронті Гвіпускоа. Літаки ген. Молі бомбардували Більбао і кораблі червоних, які стоять у пристані.

Національні війська займають на просторі кількох кільометрів дорогу, що веде з Толеда до Мадриду та вогнем скорострілів не допускають до концентрації червоних, які відступають у напрямі Мадриду. Національні кола запевняють, що през. Азаня таки уступив і що анархісти хочуть перебрати владу, щоби здержати наступ національних військ на Мадрид. Ген. Франко заявив, що *національні відділи наступатимуть тепер з найбільшою швидкістю на Мадрид*

ВТІКАЮТЬ З МАДРИДУ?

МАДРИД, 29. 9. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заперечив у радієвій промові, буцімто уряд рішив покинути Мадрид та що кількох міністрів виїхало до східних провінцій. Міністр зазначив, що на сьогоднішнім засіданні президії міністрів рішили вислати кількох міністрів у різні сторони краю. Вони вернуться до Мадриду за кілька годин. Прізвище міністрів та мету їх подорожей скривають у найбільшій тайні.

ГРАТУЛЯЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНЦІВ АЛЬКАЗАРУ.

МІНХЕН, 29. 9. ПАТ. Заступник канцлера Гітлера мін. Гес вислав до оборонців Альказару і національних військ гратуляційну депешу в імені націонал-соціялістичної партії.

РАВАТ, 29. 9. ПАТ. Італійський і німецький консуль зложили генералові Кіепо де Ліянові вислови подиву і гратуляцій з приводу героїчної оборони Альказару.

НА ВСІХ ФРОНТАХ НАСТУП.

РАВАТ, 29. 9. ПАТ. Севільська радіостація комунікує, що генералові Молі уладили у Валядоліді бурхливі овації. На фронті Толеда кольона ген. Вареля зайняла місто Рільвес. В бою за це місто згинуло по стороні червоних 100 мілїціонерів і вістрілено 5 літаків. На цім відтинку здобули ще національні війська кілька інших місцевостей. Найбільше висуненою на схід є місцевість Вілявміль.

В провінції Гвіпускоа переводять національні війська концентрацію військ і закріплюють свої становища. В Галісії пішли національні війська знову дещо вперед. На відтинку Уески зав'язався короткий, одначе завзятий бій з червоними, які стратили 40 убитих. Кольона, що веде акцію в Авіля пішла знову дальше на полудне.

Звільнені з Альказару підхорунжі беруть дальшу участь у боях.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЯЛИ В ТОЛЄДІ ВСІХ СВЯЩЕННИКІВ.

ТОЛЄДО, 29. 9. ПАТ. Дописувач Авеса подає, що червоні розстріляли усіх священників катедри в Толєді крім одного, який відправляв у підземеллях Альказару Службу Божу. Перші частини національних військ перейшли в ночі до Альказару. За ввесь час облоги Альказару оборонці зїли 97 коней і 27 мулів. У хвилині звільнення був уже тільки 1 кінь і 5 мулів. З 1200 оборонців Альказару згинуло 80, 500 ранених.

Французький сойм ухвалив проєкт девалюації.

ПАРИЖ, 29. 9. ПАТ. Палата послів ухвалила в цілости урядовий проєкт про девалюацію франка 350 голосами проти 221.

Засідання сенату почалося в год. 9.35, але тому, що палата послів не ухвалила ще в цій годині проєкту про девалюацію, засідання сенату перложили на год. 11.30.

Овсєєнко генераль-консулем у Барсельоні.

БЕРЛІН, 29. 9. ПАТ. Німецьке бюро повідомляє з Москви, що б. совітського посла у Варшаві і в останніх часах прокуратора СССР *Антонова Овсєєнка іменували генеральним консулем СССР у Барсельоні.*

—o—

Присилайте передплату!

ПРОМИСЛОВІ ЗАВЕДЕННЯ

ВІКТОР ЛІТВІН

Львів, пл. Марійська 9., тел. 204-79

Направа динамо-машин, моторів, стартерів, магнетів і ін. — Стація обслуги „BOSCH". — Виключна продажа акумуляторів „KAW". — Ладування акумуляторів. 2789 2—4

Одна аномалія нашого часу.

Хто вже не означує у нас офіціяльних польських свят та обовязку флягувати домі!

Львів, 29. вересня 1936.

Загальне флягування на приказ влади приватних будинків державними прапорами з нагоди ріжних державних, дворських і військових урочистостей заведено в Галичині вперше щойно в часі російської окупації в рр. 1914—1917. Тоді на приказ уїздного начальника чи градоначальника або просто коменданта міста ходила російська поліція (городові або стражники) перед кожною такою урочистістю від хати до хати, питаючи: „А флаг єсть?" — з приказом його негайно вивісити. Минулася світова війна, змінилася влада, але залишився і після москалів примус флягування, тільки прапори прибрали інші барви.

Законного примусу флягування приватних будинків у Польщі нема зовсім, а вводять це тільки шляхом окремих заряджень місцевої адміністрації. З початку вимагали такого флягування тільки в дні третього травня (одиноке у Польщі державне свято, означене законом), опісля в дні 11. листопада (день проголошення державної самостійности Польщі), дальше в дні 19. березня (день імянин марш. Йосифа Пілсудського), а ще дальше в днях ріжних національних обходів, яких у Польщі без ліку. Українських громадян залишали довший час у спокою, а змушувати до флягування польськими державними прапорами особливо наші установи розпочали щойно від видання права про проступки з 11. липня 1932 р. Перед, як у кожній акції, що має засвідчити публично польський характер краю, вело тернопільське воєвідство, зокрема ще тернопільське староство. Використано тут постанову статті 18. права про проступки, яка звучить:

„Хто на публичному місці демонстраційно показує нехіть або легковаження для польської держави або державних інституцій, підпадає карі арешту до двох тижнів або гривні до пятьсот золотих, якщо за вчинок не грозить строгіша кара".

В 1934 р. постерунок поліції за посередництвом громадського уряду в одному селі тернопільського повіту видав приказ голові читальні „Просвіти", що тоді вже і не був головою, з нагоди якогось польського обходу (не свята третього травня!) вивісити польський прапор на домівці читальні. Згаданий громадянин цього приказу не виконав, не будучи вже тоді в управі читальні й не уважаючи до цього ніякого обовязку — і за це тернопільське староство укарало його на основі наведеної вище 18. статті права про проступки гривною 50 золотих. Наложеної кари засуджений не приняв і справу спрямовано до окружного суду в Тернополі. На розправі в окружному суді боронив обвинуваченого посол др Степан Баран, виказуючи неслушність старостинського присуду тому, що

НОВА КНИЖКА: НОВА КНИЖКА:

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок. ЗМІСТ: Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода. — Наш XIX-ий вік. — Напрямки та напрямні. — Панас Мирний. — Михайло Старицький. — Карпенко Карий. — Іван Франко. — Агатангел Кримський. — Володимир Самійленко. — Леся Українка. — Михайло Коцюбинський. — Йосип Маковей. — Ольга Кобилянська. — Василь Стефаник. — Лесь Мартович. — Марко Черемшина. — Микола Вороний. — Богдан Лепкий. — Михайло Яцків. — Петро Карманський. — Сергій Єфремов. — Володимир Винниченко. — О. Олесь. — Грицько Чупринка. — Микола Філянський. — Степан Васильченко. — Спиридон Черкасенко. — Микола Хвильовий. — Нова доба. — нова література. — Життєписи і твори. — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла" і у всіх українських книгарнях.

обвинуваченій не мав особистого обовязку, як у критичному часі не член управи читальні, вивішувати на домівці читальні польський державний прапор, а з мериторичного огляду тому, що у Польщі законом означене є тільки одно державне свято, себто свято третього травня, установлене для вшанування конституції третього травня, і примус флягування може відноситися лиш одиноко до цього свята.

Виркуючий суддя був іншої думки, як оборонець, і вироком затвердив старостинський присуд, відносячи в мотивах, що коли влада видає приказ флягування, то такий приказ треба виконати, бо у противному випадку є це демонстраційний вияв неохоти або легковаження для польської держави або для державних інституцій, себто заходять знамена проступку зі статті 18. права про проступки з її карними санкціями.

Оборонець др Степан Баран вголосив касацію і 14. травня 1935 р. заступав справу особисто перед Найвищим Судом у Варшаві. Найвищий Суд не поділив правних поглядів касації, виведеної оборонцем д-ром Бараном і своїм вироком з 14. травня 1935 р. до № 2 К 369/35 відділив касацію з мотивів, наведених у вироку окружного суду. Цей вирок Найвищого Суду оголошено друком у публікаціях вироків Найвищого Суду і в цей спосіб дістався він до публичного відома і, як бачимо, скористала з нього і державна адміністрація. В доказ цього такий документ:

Zarząd gminy w Jastrzębowie, powiat Tarnopol. Jastrzębowo, dnia 23. IX. 1936.

Do Zarządu Czytalni Proswity na ręce przewodniczącego Iłka Mazepy w Wesnówce obok Denysowa.

Na podstawie upoważnienia Pana Wojewody Tarnopolskiego z dnia 10. IX. 1936 r. № P. W. 54. a opartego na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1935 r. № 2 K 369/35 i polecenia Pana Starosty Powiatu Tarnopolskiego z dnia 15. IX. 1936 r. № B 43 zawiadamiam, że przed każdym obchodem państwowym, względnie przed każdą oficjalną uroczystością, budynki organizacyj społecznych, kulturalno-oświatowych, gospodarczych i sportowych bez względu na narodowość, jakoteż budynki prywatne, w których znajdują się lokale instytucyj użyteczności publicznej na zasadzie najmu lub dzierżawy, były flagowane jak również w dniu obchodu względnie uroczystości chorągwiami państwowymi.

W wypadkach nieposłuszeństwa w przedmiocie flagowania budynków osoby upoważnione do reprezentowania tych instytucyj nazewnątrz będą pociągane do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 18. prawa o wykroczeniach.

Wójt gminy Józef Zajdel.

Не беремося інтерпретувати повищого розпорядку, це слід зробити у центральному уряді. Пригадуємо тільки, що в Австрії шарварки були точно означені (чотири піші дні або один тягучий у році), як теж були означені всякі офіційні обходи. У Польщі нема ні одного, ні другого, а в додатку одні і другі дуже збільшені. Слід би означити теж і в Польщі офіційні обходи, бо, як сьогодні, обовязок святкування чи флягування означає нині навіть якийнебудь вийт з якихсь там Печихвостів. На кожний випадок справою мусить занятись Українська Парляментарна Репрезентація.

ЦІКАВА ДИСКУСІЯ ПРО ВАРТІСТЬ ДОГОВОРІВ.

Прага, вересень 1936.

На сторінках чехо-словацької преси ведеться останніми днями дуже цікава дискусія, тим замітніша, що повстала вона зараз таки по конференції держав Малої Антанти в Братиславі. Йде про те, чи взаємні зобовязання Малої Антанти сягають так далеко, що на випадок, коли б Чехословаччину напала — скажім — Німеччина, дві інші членські держави, себто Румунія і Югославія, прийшли б автоматично Чехословаччині в допомогу?

Таке питання видвигнув аграрний „Венков", а з відповіддю поспішили соц.-дем. „Право Ліду" і католицькі „Лідове Лісти".

„Право Ліду" з обуренням називає таке питання найвищою і пригадує, що існує чейже Ліга Націй, яка в такому випадку проголосила б санкції в обороні Чехословаччини. Але, коли б, мовляв, навіть це і не сталося, то з допомогою прийшли б само собою малоантантські держави, бо чейже Мала Антанта „не повстала лише як засіб проти габсбурської реставрації, але й для взаємної допомоги нападеному".

Зате „Лідове Лісти" зовсім іншої думки. Там читаємо дослівно таке: „Кожний чейже знає, що так далеко малоантантські зобовязання не сягають, і то зобовязання Чехословаччини на випадок конфлікту Югославії з Італією або Румунії з Совітами, ані теж обох малоантанських держав на випадок конфлікту Чехословаччини з Німеччиною. Тому то Чехословаччина має окремий пакт з Францією і з СССР, Румунія з Польщею, а Югославія забезпечувалася балканським договором та *своєю політикою в Німеччині і в Англії*. Всіх разом мають на випадок згаданих конфліктів — запілля супроти Мадярщини — союзом Малої Антанти".

Ця дискусія, як бачимо, є не лише цікава, але й пікантна, тим більше, що показує нам великі розбіжности поглядів чільних органів двох провладових партій на пекучі питання забезпеки держави на випадок війни.

Але найцікавіше є становище самого таки ініціятора цілої тієї дискусії, аграрного „Венкова", органу премієра д-ра Годжі. „Венков" в цілому рішучісто запевнює що на випадок, коли б Німеччина напала Чехословаччину, *автоматично* прийшли б їй на допомогу лише Франція й Совіти, іншими словами ні одна з сусідніх держав, бож ані з Францією, ані з Совітами Чехословаччина спільних границь не має. Но питання, яку вартість мала би така допомога для Чехословаччини, „Венков" відповідає дослівно так: „Маємо повне довіря до сили і боєвої здатности нашої армії, але гадаємо, що треба теж щадити людським матеріялом і всіми оборонними засобами на випадок на-

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 16

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ДАМЯН САВЧАК.

Він визначився політичною організацією Бережанщини у вісімдесятих роках минулого століття, коли був судовим адюнктом у Бережанах. Не зважав на перепони влади та клав перші основи для освідомлювання народу про потребу зєднення сільського народу з інтелігенцією до боротьби за належні нам політичні права. А це він добре розумів як син селянина-лемка зпід зеленого верху...

Сміливі виступи молодого судді мали добрий успіх. Він став фактичним провідником повіту і в 1889. р. вибрало його населення послом до Сойму. В Соймі вибрали його членом Краєвого Виділу.

Замітні слова сказав тоді посол селянин Йосиф Гурик перед виборцями у Станиславові (дня 27. лютого 1890. р.): Українці мають у Краєвім Виділі лиш одного заступника д-ра Дамяна Савчака і то не з доброї волі соймової більшости, але з волі державної влади... Отсі слова селянської душі добре ілюструють тодішнє положення українців під неприродно витвореною більшістю поляків.

Як член Краєвого Виділу був Савчак також діяльний у Львові, а саме в наших центральних установах. Разом з Теофілем Бережницьким, д-ром Стефаном Федаком і Васьлем Нагірним причинився він до внесення концепції на заснування Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в 1891. р. При асекураційному Товаристві „Дністер" засновано в 1895. р. товариство взаїмного кредиту „Дністер" у Львові, де також працював д-р Дамян Савчак.

З початком 1892. р. був посол Романчук тяжко недужий і тоді виручував його д-р Дамян Савчак та в Соймі мотивував його внесок на заснування української гімназії в Коломиї.

В 1894. р. уладжено у Львові краєву виставу, в якій взяли були участь також українці. З українців займався тою виставою найбільше професор Володимир Шухевич. Він улаштував етнографічний відділ, а українські товариства виставили були окремий український павільон, при підмові заможного дідича Володислава Федоровича з Вікна. На цю виставу прибув цісар Франц Йосиф і д-р Дамян Савчак, як член Краєвого Виділу, витав цісаря іменем українців. Цісареві представлено відпоручників наших установ і він відвідав також нашу духовну семинарію, при чому висказував своє зацікавлення і вдоволення.

В часі виборів до Галицького Сойму в 1895. р. виборчий комітет посла Барвінського і товаришів поставив був своїм кандидатом до Сойму також д-ра Дамяна Савчака, щоб його приєднати до своєї угодової політики. Та проте Савчак не приступив до партії Католицького Українсько-Народнього Союзу, але належав до національно-демократичної партії. В 1899. р. вибрали його до Тіснішого Народнього Комітету тої партії.

Д-р Дамян Савчак був щирим і діяльним заступником українського народу; на кожному місці ставав в його обороні та ніколи не нарушив провідної думки української політики. Тому мав він поважання і значіння як у своїх, так і в чужих.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної власти!

ДАНИЛО ТАНЯЧКЕВИЧ.

Це був у свому часі рідкий священник, людина незвичайно діяльна і рухлива, з постійною і ясною українською ідеольогією, що її поширював без ніяких відхилів чи компромісів.

Танячкевич визначився уже у половині шістьдесятих років минулого століття як перемиський богослов, що переводив і вдержував листування зі всіми українськими громадами гімназійних учеників, піддержував їх та організував. Це його велика заслуга.

Коли став священником, то писав студії під псевдонімом: о. Обачний. У часі нагінки на українських соціялістів у 1877. р. відбулась ревізія і в нашій духовній семинарії у Львові, але без успіху. Налякана тоді духовна влада не зважала на вислід ревізії і виключила була з семинарії 18 питомців; опісля їх прийняли до семинарії на підставі посвідок льояльности дирекції поліції у Львові. Наслідком цього появилася студія: Соціялісти межи семинаристами?! Студія на нашім церковно-народнім полі, призбирана о. Обачним. Накладом Микети Борецького, Львів, 1877, з друкарні Товариства імени Шевченка. В цій студії скритикував Танячкевич відносини в духовній семинарії у Львові та виказував потребу реорганізації управи семинарії. Зокрема відносив, що ані митрополит Йосиф Сембратович. — зрештою людина правдиво побожна, але під сильними впливами офіціяла о. Михайла Малиновського і свого домашнього маршалка Сороки, — ані ті люди, яким доручено провід наших церковних справ, не спосібні до такої реформи. І тому автор домагався, щоб митрополит дібрав собі суфрагана в особі о. д-ра Сильвестра Сембратовича, професора догматики в університеті і редактора „Руского Сіона" та щоб йому передав управу дієцезії.

(Далі буде.)

Останні новини.

на сукні, комплєти і плащі, як також великий вибір матеріялів на однострої по найнижчих цінах у фірмі

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від	1.50	Вовна на плащі	4.75
Вовна Ангора від	3.—	Вовна на однострої від	1.50
Вовна на комплєти	3.50	Камґарн на студ. убр.	4.—
Вовна на спідничка	4.50	Англійські шевіоти	3.50

УВАГА: Всякі товари, літні і біл на 30 прц. дешевші.

паду. Ми добре розуміємо, чому Румунія має союз з Польщею на випадок нападу Совітів. Обі держави мають спільні границі, а тому можуть скоро створити один спільний фронт. Так само й воно зі союзом Югославії і Балканської Антанти. Але як може допомогти нам в першому заразі моменті французька армія, яка замкнена з обох сторін непрохідною лінією укріплень? Французька допомога може мати лише оборонний, а не наступний характер; вона може вязати лише якусь часть ворожих сил, але не може в перших тижнях війни прийти нам з допомогою. Теж саме є і з допомогою Совітів. Щоб злучити обі армії, треба передовсім до себе зближитися. Чи може це статися через територію Румунії? А чи вистарчить в першому моменті для приходу совітських військ вузький клаптик землі? Це все питання кожного чехословацького громадянина, який не може задовольнитися лише вірою, що на перший момент можуть нам відразу прийти в допомогу совітські літаки".

І далі „Венков" заключає:

„Ми все цінили значіння Малої Антанти. Ми цінимо теж і значіння остен. й конференції, але це ще не значить, щоби ми мовчали, коли дійсність нас ясно переконує, що вдовж своїх границь ми не маємо союзника. Покладатися лише на Лігу Націй є доброю вірою, але не є реальною дійсністю. Про це переконує нас абісинський факт. Лише непоправні оптимісти можуть ще вірити в значіння та ще й у скору поміч женевської інституції. Не треба в Лізі Націй бачити нічого більше, ніж те, що в ній на ділі є".

Основною засадою доброї дипльоматії є приготовити ліквідацію евентуального воєнного конфлікту при найменших жертвах. Держава мусить бути приготована на кожний випадок. Виходячи з цієї засади „Венков" взиває чехословацьку закордонну політику, щоб збільшила свою активність супроти сусідів. Допомоги Франції і Совітів може бути цінна щойно в дальшому етапі розвиненого вже бою, а Чехословаччині мусить залежати на допомозі вже в перших моментах нападу. І коли б чехословацька закордонна політика не зуміла такої допомоги для Чехословаччини добути, то „Венков" заявляє, що таку закордонну політику мусів би вважати для держави нездоровою.

Наші читачі бачать, що в площині теперішньої міжнародньої ситуації та в площині деякої зміни внутрішньо-політичних настроїв чехословацького громадянства, ця дискусія і це становище такого відповідального органу, яким є „Венков", дійсно дуже цікаві і замітні. Зокрема замітні вони, коли прочитаємо ще й такі слова „Венкова": „Безпека держави для нас понад усе, а все інше це річ другорядна. Не можемо бути носіями ніяких „ізмів", коли хочемо, щоби Прага говорила своєю мовою, щоби дбала про свої інтереси і щоби не говорила за посередництвом інших. Не хочемо теж, щоби Прага свої бажання виявляла аж через Париж, або через Москву, ані через Берлін чи Варшаву".

М—н.

З життя українців на Дал. Сході.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

У фоє Українського Нац. Дому в Харбіні влаштовано виставу всіх доступних українських газетних видань (крім большевицьких). Колишню українську пресу Зеленої України репрезентувало 18 різних назв. Бракували тільки 4 газети, а саме: читинські „Думи" з 1910 р., „Харбінський Вістник", „Українське Життя" і „Наша Доля" (оба останні з Микольськ Уссурійська). Газета „Манджурський Вістник" з 13. вересня ц. р., з якого беремо цю нотатку, пише: „Що торкається „Українського Життя" та „Нашої Долі" — то напевно їх уже ніде нема".

Для інформації зазначимо, що „Наша Доля", яку видавав і редагував наш економічний референт В. Несторович з призначенням для полонених (таборова газетка в Микольськ Уссурійську) є в комплєті (10 чисел) у Бібліотеці Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові.

Виставу преси будуть у Харбіні що деякий час повторяти, щоб таким чином знайомити місцеве українське громадянство з рідним друкованим словом.

У „Манджк. Вістнику" поміщено знимку з виставки преси.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

Наша кольонія в Харбіні святкує часто різні історичні події, щоб підтримати патріотичного духа серед своїх членів. У неділю 30. серпня ц. р. відсвятковано славну перемогу над большевицькими ордами 30. серпня 1919 р., коли то соборні українські армії УГА та Наддніпрянська розторощили величезні сили большевицького окупанта.

Вечором у салі У. Н. Дому зібралось українське громадянство і розпочалося свято. Після вступного слова мішаний хор відспівав „Боже Великий Єдиний", дальше „Ой у лузі червона калина", „Гей вимо хлопці до зброї", „Ми любим Рідний Край", „Мав я раз дівчиноньку", „Накрила нічка", „Вкраїно мати, кат сконав", „Наша славна Україна". З боєвим рефератом на тему: „Збройна нація" виступив п. Федорів Р. Гарно, як завжди, деклямувала п-ні М. Світ. Козацькі пісні відтворив на бандурі відомий тут артист п. П. Сніжний. Дуже вдатно вийшла жива картина, в супроводі співу мішаного хору.

Урочистим гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено офіційну частину. Після офіційної частини молодші веселилися ще танцями до півночі.



ОРГАНІЗАЦІЙНЕ І ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ ХАРБІНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ.

Дуже живу діяльність проявляє **Союз Української Молоді.** Що-тижневі вівторки збирають багато молоді, з якої частина щойно присвоює собі українську мову. Бувають виклади, сценічні або концертові виступи молодих артистів, після чого молодь забавляється танцями. Вечірки відвідують теж татарські і грузинські хлопці й дівчата.

Український Національний Хор відбуває що понеділка і пятниці проби, підготовляючи свій черговий великий виступ.

В середу і четвер відбуває проби **Драматичний Гурток.**

Цікаву діяльність проявляє **Гурток Сходознавців.** Його заходом почав п. Даниленко цикль викладів про Китай. Перший виклад відбувся 3. вересня п. н. „Походження китайської державности".

15. вересня святкувала українська кольонія **відродження манджурської державности.**

ЧЕТВЕРТИЙ РІК ПОЯВИ „МАНДЖ. ВІСТНИКА".

„М. В." з 6. вересня ц. р. пригадує свої IV. роковини. В присвяченій їм передовиці читаємо між іншим осьтаке:

„Нашою метою є дбати про дальший ступневий розвиток українського життя, про дальше скріплення ідеї української незалежности, щоб разом із дружніми народами прийти до самостійности і створити так єдиний антикомуністичний фронт проти Москви, котру ми добре знаємо й розуміємо, куди вона прямує. Її шляхи нам не потрібні й не для нас вони. Шлях українського творчого націоналізму завжди є противний її плянам.

„Починаємо пятий рік праці й віримо, що діждемося перемоги й можливости колись вести улюблену нам працю вже на рідній землі тут рядом, але вже для широких народніх мас, що зголодніли за вільним національним друкованим словом.

„Віримо, що наші друзі підтримають нас у цьому та у слідуючому році. Рівночасно гадаємо нашу працю в міру можливости поширити".

Нема сумніву, що „Мандж. Вістник" сповнює величезну національну місію на Дал. Сході. Ми з цілого серця сприяємо його роботі і бажаємо від себе, щоби в дальшому він мав ще більші успіхи між земляками, ніж досі.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Кінцевий вислід виборів
до Громадської Ради в Лодзі.

ВАРШАВА. ПАТ. На підставі офіційних вісток кінцевий вислід до Громадської Ради в Лодзі є такий: Ендеки здобули 77.919 голосів — 27 мандатів; ППС і профсоюзи 95.185 голосів — 34 мандатів; Єдинений жидівський блок 14.937 голосів — 3 мандати; Бунд і Поалей Сіон лівиця 23.692 гол. — 6 мандатів; сіоністичний блок 10.601 голосів — 2 мандати. На інші угрупування, що не здобули мандатів упало 34.233 голосів. Всіх, що мали право голосувати було 344.303. Голосувало 256.567 осіб. Ендеки, які перше мали більшість у громадській раді програли тепер виборчий двобій у користь ППС, яка співпрацювала з жидами і з ними теж творитиме в майбутній раді більшість.

З організаційного життя.

КОСІВЩИНА — ШЕШОРИ.

Дня 21. вересня ц. р., у день Богородиці, відбулася в Шешорах, косівського повіту, політична прилюдна нарада в будинку гр.-кат. приходства, бо місцеві радикали відмовили сали читальні „Просвіти", мотивуючи це тим, що така нарада, на якій буде референтувати посол округи Завалікут, внесе тільки роздор до села. До президії вибрано: п. **Василя Боринського, Василя Якібчука і Гриця Мельничука** як секретаря. Приявних на нараді було коло 200 людей.

Пос. **Завалікут** зясував слухачам міжнародне політичне положення й нашу ситуацію в Польщі, політику та працю Української Парляментарної Репрезентації, доказуючи її доцільність у теперішній ситуації. Згадав про справи шкільні, земельні, господарські та спеціяльно про польонізаційну політику ріжних приятелів Гуцульщини, які під ріжним видом прямують серед нашого населення до тої самої політичної мети.

Приявні порушували в дискусії справу військового податку, шарварків, податків взагалі, справу збірних громад та шкід, що їх роблять у горах дики осінньою порою. Запитували теж про „людовий фронт", про становище УНДО й радикальної партії до подій в Еспанії і Франції, про наше становище на випадок світового конфлікту, про політику большевиків на Україні і т. д. Пос. Завалікут давав на все основні пояснення. Забирали голос у дискусії: Василь Гарчук, Гриць Мельничук, о. Цмоць, Микола Матейчук з Шешор та ін. На нараді були і члени радикальної партії.

Відспіванням національного гимну нараду закінчено.

НАРАДА У ВЕРБІВЦІ.

На терені північної Косівщини, зокрема на полях громад Ст. Косова, Вербівця, Смодного, Черганівки і Химчина, відкрили в останніх часах джерела нафти. Справою нафти в тих околицях зацікавились, як звичайно, чужі люди і почали вертіти. На терені Вербівця вибухли весною ц. р. в часі верчення підземні гази з великою силою, що на думку знавців показує на великі джерела нафти. Працю на більшу скалю почала тепер польська фірма „Піонер", яка започаткувала покищо на грунтах скарбових у с. Вербівці реалізацію своїх плянів. Ця фірма вже винарендувала після засягнених інформацій господарські грунти громад Ст. Косів, Вербовець, Смодне, Черганівки і Химчина на 25 літ, застерігши собі в контрактах право евент. продовження у

мови на дальших 25 літ і контракти вже є Повітовім Виділі в Косові предложені до затвердження. До згаданих вище сіл заглядають ріжні чужинці та починають пертрактації з нашими селянами.

Щоб не допустити до евент. використання наших селян, які можуть легко позбутися своїх батьківських ґрунтів, віддавши їх у руки ріжних спекулянтів, скликав сеніор місцевих адвокатів д-р **Рондяк** з Косова по порозумінні з **послом Завадикутом**, як послом тієї округи, ще дня 6. вересня ц. р. в селі Вербівці нараду селян-власників ґрунтів зі сіл Вербовець, Старий Косів та Смодне, щоб тільки над тою важною справою нарадитися. До президії наради вибрано д-ра **Рондяка** як голову і Петра **Угляря** з Вербівця на заст. голови та Миколу **Пасайлюка** зі Смодного на секретаря. Пос. **Завадикут** зреферував зібраним спосіб переведення організації власників ґрунтів, вказав на евент. великі матеріяльні користи при експльоатації нафтової ропи та візвав зібраних утворити комітет у кожному селі, який беріг би інтереси всіх власників села, дібравши собі постійного правного дорадника.

Реферат викликав основну дискусію, в якій забирали голос: д-р Рондяк, кооперативний організатор Косівщини п. Зілинський, селяни Михайло Угляр, Василь Коритчук, Михайло Паселюк та ін. З дискусії вийшло, що промисловці, які в останньому часі дуже часто появляються в тих селах, розпочали переговори зі селянами та ставлять їм досить некорисні умовини.

На нараді вибрано комітет з 5-ти осіб на чолі з д-ром Рондяком. У склад комітету ввійшли Василь Костюк с. Федора, Михайло Паселюк, Юрко Гризлюк, Микола Костюк та Івон Яремин. Рішено відбути подібні наради в інших селах і вибрати для кожного села окремий комітет. Справою нафти в Косівщині повинні зацікавитись ширші круги нашого громадянства, особливо наші інжиніри-гірники та звертатися в цій справі до адв. д-ра Петра Рондяка в Косові, як голови комітету.

ФУТРА жіночі і мужеські **ЛИСИ** срібні, сині і красні у великім виборі

Магазин і робітня футер **Станислав СТЕМПКОВИЧ**

Львів, пл. Капітульна 1. Тел. 248-50

для Пань від зол. 200.—
для Панів від зол. 300.—

2—8 2788

Довірочна нарада у справі автономії Закарпаття

Як повідомляє празька преса, губернатор Грабер скликав делегатів закарпатських організацій коаліційних партій на довірочну нараду, на якій вніс на розгляд урядовий проект автономії. Цей проект визначає права губернатора, організації губернаторського уряду і дає для помочі губернатора губернаторську раду. Як уже було сказано, нарада носить покищо довірочний характер.

Морський бій біля Маляги.

ТАНЖЕР, 29. 9. ПАТ. В Танжері потверджують вістку, що літаки затопили червоний корабель „Лібертад" біля Маляги.

На підставі інформацій Райтера на захід від Тенеріфи розігрався морський бій червоної і національної фльоти. Національний крижляк „Альміранте Сельвера" затопив імовірно торпедовець червоних „Гравіна". За другим торпедовцем кинулися в погоню національні кораблі. Французький корабель „Кутобія" врятував частину залоги торпедовця „Гравіна".

—o—

Бундючна промова Літвінова в Женеві.

Літвінов Валлах — учитель народів.

ЖЕНЕВА, 29. 9. ПАТ. Комісар Літвінов виготосив у Женеві велику промову, в якій давав ментерським тоном поучення Европі. Літвінов невдоволений зі Зборів Ліги Націй, критикував всіх і вся. В першу чергу звернув він вістря своєї промови проти Гітлера й Німеччини. Недвозначно заявляв він, що Німеччина змагає до гегемонії в цілім світі, послуговуючись при тім воєнними засобами. Між іншим сказав Літвінов таке: „Держава, як це вже всім відомо, яка у держує у всіх краях свої агентури і відділи, держава, що вмішується у внутрішнє життя всіх держав, яка підбурює проти себе політичні партії, яка займається організацією і фінансуванням повстань, держава, яка зовсім явно дає повстанцям поміч".

Ці слова міг би комісар Літвінов зовсім добре скермувати до СССР, бо діяльність Комінтерну є незвичайно виразна у всіх краях. Літвінов намагався підбурити у своїй промові цілу Европу проти Німеччини та сугерував Лізі Націй потребу протифашистівської міжнародньої акції., яка зводилась би до святої війни проти Німеччини. „Товариш" Літвінов заявив ще при кінці, що Совіти скличуть окрему мирову конференцію з участю усіх тих держав, що не належать до Ліги Націй (Німеччина, Японія). Якщо вони відмовляться від участи, тоді всім буде ясне, що слід організуватися саме проти цих держав. Совіти бажають мира, — казав Літвінов, — але мають доволі засобів, щоби постояти за себе.

—o—

Примусовий викуп 27.000 гектарів землі.

В понеділок, під проводом прем. Складковського, що вернувся вже з відпустки, відбулося засідання ради міністрів. На цьому засіданні ухвалено розпорядок з поіменним виказом земельних нерухомостей, які підлягають примусовому викупові. Виказ обіймає 27.000 гектарів землі. Як відомо, декрет президента з 22. вересня ц. р., на якому спирається цей розпорядок, передбачує речинець 1. жовтня 1936 р. для оповіщення цього виказу.

ГОРОДНИЧА ВИСТАВА У ЛЬВОВІ.

Дня 26. ц. м. відкрили в 2. і 4. павільоні Східних Торгів Городничу Виставу, уладжену Малопольським Городничим Товариством з нагоди 40-ліття його істнування. Виставa скромніша, ніж минулих літ. Павільон 2-гий містить експонати Управи Плянтацій міста Львова та покази овочів, городовини, цвітів (головно далій) та городничого знаряддя поважніших фірм і заведень здебільша львівських; у павільоні 4. приміщено покази замісцевих фірм та овочі сільсько-городничої продукції.

На спеціяльну увагу заслуговує сортимент яблук, грушок та винограду, виставлений поза конкурсом Державною Городничою Школою у Львові на Замарстинові. Показ цей демонструє наглядно, що при дбайливій культурі можна нарість у менше сприятливих кліматичних умовинах виплекати високовартісні, майже вибагливі овочі, що величиною і красою дорівнюють заграничним (тирольським та американським) плодам, а подекуди перевищують їх смаком та ароматом.

Побіч павільону 2. поміщено невеличку, з огляду на дуже обмежене місце, виставу шкілкових продуктів, садівничих та декоративних. У цьому відділі на перше місце вибивається дотепним уладженням як теж красою експонатів парцелька радн. Хліборобської Палати Андрія Терпиляка з Залукви коло Галича, запрошеного до участи Комітетом Виставн. Показаний там розвій щепи від одноріч ної дички-сіянця аж до щепи готової до засадження плянтації.

Особливу увагу звертає підшуканий радн. Терпиляком між льокальними відмінами і перший раз показаний провідник для подвійного щеплення яблунь, названий „галичанкою", що побіч надзвичайної відпорности на морозн, випробованої в часі катастрофальних зим 1928/29 і 1933/34 р., визначається ще небувало сильним річним приростом та красою стовбура; ці прикмети кваліфікують цей провідник на перше, дійсно рекордове місце, між усіми досі знаними провідниками. Загалом шкілка радн. Терпиляка визначується скількістю випродукованого матеріялу як і високою вартістю і займає чільне місце в цілій державі.

Тому не диво, що цілком заслужено заведення радн. А. Терпиляка відзначено на цій виставі найвищою відзнакою — великою золотою медалею.

Виставa відкрита до 2. жовтня і хоч скромних розмірів заслуговує на те, щоб її оглянути. Вступ 30 сот.

Відгомін девалюації.

ВСЬОМУ ВИННА НІМЕЧЧИНА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" пише, що прем'єр Блюм заявив у своїй промові на засіданні парляментарної групи С. Ф. І. О., що уряд працював уже від червня ц. р. над міжнародним порозумінням і вирівнанням курсу франка з іншими валютами. На приспішення цього порозуміння вплинули — так заявив прем'єр Блюм — останні політичні події в Німеччині. Інтенсивні німецькі зброєння і заведення дволітньої військової служби викликали занепокоєння в цілому світі і вплинули на остаточне порозуміння між великими демократіями. Німецькі зброєння приневолили з черги Францію до нових видатків на дозброювання. Французький військовий буджет збільшився в останніх часах на суму 13 міліярдів франків і з цими видатками Франція мусіла боротися.

ПІДСТАВОЮ ВИМІНИ В ГРЕЦІЇ Є АНГЛІЙСЬКИЙ ФУНТ.

АТЕНИ, ПАТ. Державний банк у порозумінні з урядом рішив приняти тепер за підставу вимін не швайцарський франк як досі, тільки англійський фунт. Ціну закупу фунта визначувати ме кожночасно губернатор державного банку в міру запотребувань національної господарки в межах мінімум 540 драхм і максімум 550 драхм від 28. ц. м. Курс фунта устійнили на 546 драхм (купно) і 555 (продаж).

УСТІЙНЕННЯ КУРСУ В ЛАТВІЇ

РИГА, ПАТ. Лотиський уряд рішив пристосувати курс лата до курсу штерлінга, привертаючи курс виміни з р. 1931. Цей курс є 25,22 латів за фунта.

ЛИТВА НЕ ПРИЛУЧИТЬСЯ ДО ДЕВАЛЮАЦІЇ.

КОВНО, ПАТ. Урядово повідомляють, що литовський уряд і банки рішили не прилучуватися до держав, що переводять девалюацію та рішили не змінювати курсу літа.

І БОЛГАРІЯ ТАКОЖ.

СОФІЯ, ПАТ. Міністр фінансів Гунав заявив представникам преси, що девалюація франка не матиме ніякого впливу на курс болгарської валюти.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. В італійських урядових колах запевнюють, що не буде девалюації ліра, бо цей гріш має радше внутрішні риси щодо девізових обмежень і не підпадає флюктуаціям. Натомісць істнують можливости, що Італія піде за прикладом Німеччини і впровадить кілька родів валют при рівночасних дальших девізових обмеженнях. „Джіорнале д Італія" підчеркує, що італійський і німецький уряд має повну контролю своєї валюти і вільний вибір своєї монетарної політики.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

НОВИНКИ.

— **До української шкільної молоді.** Ідучи назустріч бажанню тих учнів, що з якихнебудь причин не здали вступного іспиту до I. кляси гімназії нового типу, а також тих, що не мали змоги правильно скінчити 6-ої і 8-ої кляси гімназії, а бажалиб завершити свою середньошкільну освіту, влаштовують фахові професорські сили від Філії Учительської Громади підготовчі лекції для молоді і дорослих, які в літнім реченці цього шкільного року мали би намір зголоситись до згаданих іспитів. Довголітня практика управителя лекцій, як також його співпрацьовників-учителів дає повну запоруку певного успіху. Оплата дуже мала, найбідніші можуть бути зовсім звільнені. Виписи на лекції починаються з днем 1-го жовтня. Лекції відбуватимуться кожного дня пополудні. Зголошення приймає Канцелярія Управи: вулиця Сикстуська 39а, партер. При зголошенні треба предявити 1) метричний витяг, 2) останнє шкільне свідоцтво.

— **Українці з Канади приїдуть до Европи.** Канадійські українці організують поїздку до Польщі й Румунії, щоби провести Різдво у „старому краю". Вони виїдуть 25. листопаду ц. р. з Монтреалу на кораблі „Дочес оф Бедфорд".

— **Клініка нервових і умових недуг** львівського університету (вул. Піярів 6) відкриває з днем 1. жовтня ц. р. амбулятоpію. Вступ щодень крім неділь і свят від 8—10 рано.

— **Настає зима.** Ріжні знаки „на небі і землі", що від довшого часу віщували цього року ско-

Вже появився! **Для всіх необхідний** **Вже появився!**

Календар „КРИНИЦЯ"

на рік 1937.

ПРЕБАГАТА, ІЛЮСТРОВАНА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Крім частини статистичної, подає „Криниця" найновіший огляд промислу і торговлі. Для кожного звання — конечні правні поради. Докладний образ цілорічного українського життя і всесвітніх політичних подій.

„КРИНИЦЯ" — ЦЕ VADEMECUM КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ У ВСІХ ДІЛЯНКАХ.

ру й гостру зиму, показались непомильними. Від кількох днів сильно похолодніло, так що годі обійтися без зимової одежі, а рівночасно наспіли вістки, що на заході настала справжня зима. Цілу Німеччину охопила велика студінь, в гористих сторонах упали сніги на 35 цм. високо, на Поморі стверджено приморозки, а в Берліні температура обнизилась до 4 ст. нижче зера. Ще більші сіги впали у Швайцарії, доходячи до 60 цм. грубости, а на верхах термометер показує 11 ст. нижче зера. Хвилі зимна посунулись на схід і сніги впали в західній, північній та середущій Польщі. В ночі на 30. ц. м. на просторі між Тарновом, Берестям і Перемишлем земля покрилася снігом, що тревав довший час. Ще трохи, а й до Сх. Галичини завитає зима. А люди ще не приготовані на її прийняття, хліборобські роботи ще не покінчені тай не всі смертники приспособили до зими хату, одіж, паливо і т. д. Потішаються тільки надією, що вернеться ще тепла осінь, яка ще не „вижилася" і по календарській справедливости має право до яких двох місяців.

— **Нові радники рільничої палати.** Доповняючі вибори радників до львівської рільничої палати відбулися 29. ц. м. в таких округах: городецькій, равській, перемиській і ряшівській. Радниками вибрані: з городецької округи Станислав Журовський, рільник з мостиського повіту і Антін Чарник з рудецького; з равської округи Василь Василина, рільник і др Валеріян Закліка, більший землевласник і соймовий посол, оба з равського повіту; з перемиської округи Йосиф Хомина, рільник з Оріховець перемиського повіту і інж. Богдан Ющинський, рільник з Ольшаниці ліського повіту. З ряшівської округи вибрані інж. Йосиф Бах, директор рільничої школи в Суходолі і Йосиф Шальони, рільник із Старої Сіняви.

— **Почтову агенцію** орухомлюється з днем 1. жовтня ц. р. в Теплицях пов. Ярослав. Нова агенція буде удержувати лучбу з почтовим урядом у Сіняві.

— **Цукор за 2 сотики.** Рафінерії цукру випустили на днях дрібні пачки цукрових кісток по 2 сотики. В одній пачці находиться дві цукрові кістки. Для бідних людей буде це велика полекша.

— **Епільог регіональної прогульки.** В Синевідську Вижньому напало кількох молодих людей на регіональну прогульку з Підгірець, що вертала із Варшавн, і кілька осіб побили. Поліція арештувала кількох напасників, а коли зібралася більша юрба і хотіла арештованих відбити, арештовано кількинадцять осіб. Всіх відставлено до Стрия.

— **Кого зголошувати до обезпечальні?** З уваги на недостаточне знання обовязуючих приписів заведення суспільних обезпечень виясняє, що працедавець повинен зголосити до суспільної обезпечальні кожного принятого працівника, робітника чи працівника умового. Зголошувати треба без огляду на те, чи працівник підлягає всім, чи тільки деяким родам обезпечення. Умових працівників, що не підлягають ніодному родові обезпечення, працедавці обовязані зголошувати на окремому формулярі. Цьому обовязкові не підлягають тільки державні влади й уряди причому державні підприемства комунікують суспільній обезпечальні загальне число працівників, що не підлягають обовязкові обезпечення, подаючи одночасно причини звільнення.

— **Катастрофа автобусу.** Пишуть нам: Автобус перевозової фірми „Барбара" з Битькова, що курсує на лінії Богородчани—Станиславів, влетів дня 27. вересня рано з цілим розгоном у придорожний рів і перевернувся. Багато подорожних потовклося, кількох є поважно поранених, м. ін. Ткачук з Лисця та Е. Когутова з Богородчан. Покликана телефонічна рятункова стація у Станиславові відмовила вислати рятункового воза, бо „рятунковий віз є тільки для міста"... Зате не відмовив помочі богородчанський нотар М. Мосора, котрого приватним автом виїхав на місце випадку лікар др Пасічняк та подав ранним першу поміч. На місце виїхала воєвідська комісія для стверджения вини випадку.

— **Асекурація коров.** Союз хліборобських і загрібково-господарських кооператив у порозумінні із заведенням взаїмних обезпечень приготовив план обезпечувати корови молочарськими кооперативами з реасекурацією в загальному заведенні взаїмних обезпечень. В цій справі держ. уряд контролі обезпечень висловив думку, що таке обезпечення дасться зреалізувати Молочарські кооперативи, що належать до Союзу хліборобських і зар.-госп. кооператив, згуртували коло міліона коров. Члени молочарських кооператив стараються виплекати як найбільш молочні корови, яких ціна йде вгору. Тому для рільника є дуже побажанним забезпечити себе перед стратами наслідком помору цінного молочного інвентаря.

— **Архитект побив ксьондза.** В Сокалі склалася скандальна подія. Архитект Оборський побив прилюдно недалеко костела римокат. пароха. На образливі слова священника архитект штовхнув його в груди, вдарив кілька разів у лице а вкінці побив шкіряною текою по голові. Бійка викликала в місті велике вражіння. Справа пішла перед суд.

— **Бузувіри.** Петро і Ян Гладишевські вертаючи з Камінки Струмилової до Ясениці Польської, знищили придорожний хрест. Коли прийшли до Ясениці, Петро відобрав собі життя, стріляючи до себе з кріса, а Ян утік і скривається досі.

— **Присуд на душогубів.** Перед судом присяжних у Перемишлі відбулася розправа проти учасників бандитського нападу в Юречковій пов. Добромиль, де вбито Мечислава Прашіля, сина львівського лікаря, управителя місцевої молочарської кооперативи. Суд засудив Петра Лаваря на кару смерти, а Казимира Дзюбяка на досмертну вязницю. З уваги на злагіднюючі обставини смертну кару, вимірену Лазареві, суд перемінив теж на досмертну вязницю. Спільничку душогубів, Анастазію Потоцьку звільнено.

М. ЮРСЬКА. 5

Серед сонця й дощу — горами.

(Докінчення.)

Хоч пора несприятлива, але в горах багато людей. Що хвилини подибуємо туристів-чехів. Перекидуємося привітами і своїми спостереженнями про погоду та взаємно бажаємо собі щасливої дороги. Мряка знов починає гуснути й знов (о, горе!) посипалися „круни". Тим разом ще більші, ще начальніші. По граді почало дощем, та це не був уже дощ, тільки одностайні плахта води, що промочують нас до нитки. На одному з верхів сідаємо під скалою і обмірковуємо ситуацію. Дальша мандрівка показується неможливою. Під дощем ожила трава і вирівняла заглубини стежки, так, що не тяжко заблукати. З мряки теж мала потіха, бо на віддаль рамена все тонеться в мряці. У таких умовинах не дібемося до Заросляка. Краще, поки ще час, вертатись до схорониша під Попом-Іваном. Не можемо довго сидіти у своєму сховищі, щоб не замерзнути. У черевиках і за плечима мокро, а вовна беретів і курток уся в тонесеньких волосинках інею. З посіхом вибіраємо з-під скелі, бо здається нам, що недалеко десь глухо гомонять людські голоси. Певно — чехи, що недавно розмовляли з нами.

На кілька кроків непроти нас із мряки виринають дві постаті. Про щось питають, але за шумом не чуємо добре. Підходимо ближче. Тепер ми ставимо питання, але знов не можемо порозумітися.

— Ви чехи? — питаємо вже по чеськи.

— Сконд? Ми поляци! — відрубує рівко голос з мряки.

Ах, так! Але на всякий випадок чогось їм треба, бо про шось питають. Довідуємося, що з Заросляка йдуть на Попа-Івана. Якто? Мають іти у протилежному напрямі, як ми, а вийшли з тої самої сторони. Пояснюємо їм це. Зденервованим рухом у цілу ширінь розтягається перед нами мапа й палець з гарним перстенем починає їздити по папері.

— Вишлісьми стонд, естесьми тутай, мами ісць в тим керунку! — скандує як з книжки.

Стараємося пояснити, що в таких умовинах мала користь з мапи, коли не маємо компасу, але даремний труд. Злід ясних віч, припорошених на кінчиках інеєм, дивляться самовпевнено сиві очі.

— Милі сен пані! Естем офіцером в резерве і мам доброн орентацен!

Цей аргумент остаточно замикає нам уста, але повідомляємо їх, що вертаємося до схорониша. Вонинж, якщо схочуть іти в тому напрямі, який уважають за правильний, вернуться на Говерлю. Лишаємо їх на дощі серед роздумувань. При такій погоді краще булоб іти в більшому гурті, але з цими людьми тяжко порозумітися. Приспішуємо ходу, щоб, борони Боже, знов не стрінутися з ними. Але ще щось більше додало скорости нашим крокам: покотився горами гуркіт грому. Мати Свята! Буде пекло, як буря зачне кидати вогненними стрілами! Не тяжко тоді за випадок! — І перший раз за ввесь час нашої мандрівки прийшов нам на думку світ, що його ми покинули на долах. Перший раз у горах, що все додавали нам крил і заспокоювали прагнення величі, відчули ми свою самотність. З усіх сторін хмари: зорана, зліва, над головою, під нами — тільки на два кроки малий кусень землі перед очима.

Збічам підносимося вгору, але не маємо часу, щоб звільнити марш. Відкись щераз узялося стільки сили. — У хмарі знов гуркотить, але під нами і по протилежній до вітру стороні. Може буря не дійде до нас. Мовчки йдемо — нема часу ділитися думками.

Нараз, якби хтось прошив мене стрілою: за плечима коротко скрикує моя товаришка і моє підкошена присідає на камені. Вмить я коло неї, уся у тривозі без думки.

— Що тобі?

— Не можу йти — каже устами, що тремтять.

Це вже не жарти, коли забракло сил цій загартованій у трудах людині.

Що тепер почати? — Передовсім відпочинок, а потім...

— Що сен стало? Длячего пане ве ідон?

Знов вони! Ще їх тут треба!

Але не реагую, коли енергійні руки без питання здіймають з ремен товаришки наплечник і обгортають її коцами. Кілька платків цитрини привертають їй усміх і румянці на лиця. І я мимоволі теж мушу всміхатися, бо з бездонних кишень сипляться щораз то нові ліки: морелі, цукор, цитрина. Требаб на це не одної, а кількох хорих. — „Можемо вже йти". Дурниця, що гремить дальше, а дощ до чередовости позбивав нам лиця та руки, байдуже, що з носа й бороди біжать струмки води. Я мало не скачу з радощів, бо моя товаришка знов, як передтим: зрівноважена, погідна, тепер дрібку збентежена надміром опіки ненадійних санітарів. Не помагають ніякі протести: її наплечник опинається на широких плечах одного з „типів".

Обережними кроками посуваємося вперед. Розмова не вяжеться З трудом видобуваємо слова. Попрощі кажучи, почуваємося упокорені до дна неприємною пригодою, що змусила нас принять поміч від перших з краю типів. Як радо втекліб ми тепер до якої стаї, бо зовсім не всміхається нам перспектива ночівлі під одним дахом, але деж шукати її у мряці? Всеж зідхаємо з полекшою на голос рога, що скликує до схорониша заблуканих туристів. Нарешті вже кінець цій без-

— **Вовки в Костопільщині.** На терені костопільського повіту появилися вовки, що перейшли із Совітів. У селі Мишаково два вовки роздерли вола на пасовиську. Також в околицях Слонима появилися вовки та дики і роблять великі шкоди в худобі та бараболях.

— **За невшанування марш. Пілсудського.** У Вильні відбулася 12. травня ц. р. на вулиці така сцена. В часі жалібної маніфестації в честь марш. Пілсудського на гук гармати всі прохожі відкрили голову і пристанули на місці. Тільки гр. Ян Дрогойовський, землевласник із Чесанова, не скинув капелюха, ідучи вулицею далі. Тоді два старшини, майор і капітан, заступили йому дорогу і зробили відповідну замітку. У відповідь на це гр. Дрогойовський заявив, що ніхто не має права змушувати його до того. Його відвели до поліційного комісаріяту, де списано з ним протокол. Епільог цієї справи розіграється недавно в старостинському суді, який засудив гр. Др. на 10 зол. гривни, з заміною на 2 дні арешту.

— **Засуджений кинув кріслом на суддю.** В апеляційному суді у Вильні відбулася тому кільканадцять днів розправа проти трьох злодіїв, засуджених за різні мешканеві крадежі на більші кари вязниці. Коли апеляційний трибунал зменшив ті кари, але все таки дав їм по 5, 6 і 7 літ вязниці, засуджений на 5 літ Козьол вхопив тяжке дубове крісло і кинув ним на председника трибуналу. Одначе крісло зачепило за оборонця засудженого і впало перед столом трибуналу, наслідком чого суддя врятувався. Козьола, що засипав председника трибуналу лайкою і потрясував йому руками, обезсилили вісьмох поліцаїв.

— **Український павільон на канадійській виставі.** В Торонті відкрито 28. м. м. канадійську виставу, на якій є окремий український павільон. Його відзначено українським та британським стягами, жовто-блакитним щитом і написом. Селя павільону має теж сцену на концертові виступи, що притягають увагу гостей, які сотками навідуються до українського павільону, щоб оглянути виставлені ручні роботи українських жінок, чудові вишивки, килими, різьби тощо. В ряді виступів на сцені павільону канадійська преса відмітила дуже вдалий виступ молодих танцюристів-дітей зі школи танків Авраменка, концерт хору Народнього Дому, „Параду Української Ноші". В місцевій пресі з нагоди українських виступів на Виставі було багато статей й ілюстрацій.

— **Відкрили гріб митрополита.** Большевицькі „Вісті" повідомляють, що підчас археольогічних тяглань у Софійському соборі в Києві, який перемінено на музей, відкрили багато гробів з 17-го і 18-го століття. М. ін. знайшли гріб митрополита Сильвестра Косова з 1657. В північній вежі собору відкрили багато фресків зі світськими темами.

— **Дентистичний кабінет на розїздах.** Адміністрація стейту Індіяна завела новину з ділянки гігієни, що стрілася з загальним признанням суспільних і лікарських кол. Є це амбулянс зі знаменито уладженим дентистичним кабінетом. Амбулянс об'їздить містечка і села стейту, а лікарі дентисти, що ним їдуть, безплатно вирівають зуби і лічуть дітей бідних родичів.

— **Мід ліком на серце.** Німецький лікар д-р Цайс пише про такий випадок: в 70-літньої кінки, якій зовсім не помагали препарати з діґіталісу (лік, що посилює діяльність серця), настало загальне поліпшення, коли вона почала вживати щоденно по кілька ложок меду. В нашому тілі — пише д-р Цайс, — є один мяз, що не знає відпочинку: це є серце. Природно, що того працівника треба добре підпомагати. Тому, що серце є мяз, йому треба давати такий карч як глікоген. Серце забитих звірят можна здержати при житті кілька днів, коли до розчину звичайної соли дамо трохи овочевого або виноградного цукру, що є в меді, та якусь частину мінеральних сполук. З того виходить, що для серця якраз підійде як лік мід. Я приписую його при слабій діяльности серця. Булоб неорозумним так напруженому в праці серцю не дати харчу і наліч. Тому я раджу всім хорим на серце перед сном випити шклянку цитринової води з медом. Це можна повторити і по пробудженню вночі. Однак не можна прирівнювати мід до цукру, що подражнює шлунок, викликує збільшене виділювання з тіла вапна, а серце потребує сім разів більше вапна, як кожний інший мяз. Мід успокоює нерви й дає спокійний сон.

Зі судової салі.

ХРЕСТИКИ У ФОРМІ ТРИЗУБА КАРИГІДНІ.

В липні 1935 р. відбувалася церковна місія у громаді Коссів, чортківського повіту, де управляє парохією молодий священник о. Михайло Вовчук. Як звичайно це діється, Місія закінчилася посвяченням памятного дубового хреста, який закопали на подвірі коло церкви, а перед закопанням того хреста вірні прочани, присутні підчас того релігійного обряду поприбивали на хресті кілька тисяч посвячених медаликів. На весну 1936 р. зайшов до о. Михайла Вовчука місцевий командант постерунку, який звернув увагу о. Вовчукові, що на місійнім хресті у віддалі 4 метрів від землі є уложені медалики в формі тризуба і візвав о. Зовчука, щоби той ті медалики усунув, бо накше постерунок зробить на о. Вовчука карне донесення до повіт. староства в Чорткові. о. Вовчук заявив згаданому постер., що медаликів усунути не може, бо це посвячена річ, що тих медаликів він до хреста не прибивав і цим не цікавився, а до усунення медаликів з хреста мусить мати дозвіл з Епископського Ординаріяту у Станиславові. В якийсь час потім повіряту у Станиславові. В якийсь час потім повіряту старосте в Чорткові покарало о. Михайла Вовчука за те, що він казав вибити на місійнім хресті тризуб як герб України і помістити його на тім хресті на публичний вид згідно з арт. 18 права про переступства гривною 50 зол. Проти того карного наказу вніс о. Михайло Вовчук через канцелярію свого оборонця д-ра Михайла Росляка, адвоката в Чорткові спротив до окружного суду у Чорткові і навів на свою оборону те, що прибиттям медаликів через віруючих прочан на хрест місійний не цікавився, що хрестні вірні самі велику скількість посвячених медаликів прибили на той хрест, що на хресті нема жадного тризубу, а тільки в однім місці є медалики так прибиті, якби у формі тримісячного свічника, який зовсім не відповідає тризубові. Окружний суд у Чорткові не взяв на увагу спротиву о. М. Вовчука, признав його винним переступства з арт. 18. права з мотивом, що обвинуваченний допустився переступства в той спосіб, що як місцевий парох у Коссові від 1935 до кінця травня 1936 потурав тому, щоб медалики поміщені на цвяшках вбитих до місійного хреста творили тризуб як герб, а коли домагались від нього, щоб він це усунув в осени 1935 р., то зробив це щойно у травні 1936. Через те обвинуваченний показав прилюдно і демонстраційно нехіть і легковаження для польської держави і за те засудив його суд на кару гривни в квоті 100 зол. з заміною на кару арешту 5 днів, та на кошти і судову оплату 10 зол. У мотивах вироку міститься такий уступ: „że umieszczenie trójzęba, który jest herbem Ukrainy na krzyżu miało na celu symboliczne przedstawienie cierpień mieszkańców dawnej t. zw. Zachodniej Ukrainy, a to w tym celu, by tem demonstracyjnie okazać niechęć Państwu Polskiemu nie może ulegać wątpliwości."

Проти того присуду заповів оборонець о. М. Вовчука касацію.

ПРОЦЕС ЗА КРЕШОВИЧІ.

В понеділок 28. ц. м. зачався перед окружним судом у Ряшеві процес за криваві події у звязку зі страйком в Крешовичах. На лаві підсудних засіло 18 осіб, а саме: А. Сопель, А. Носик, Ст. Пікула, М. Романик, П. Пашура, Й. Грущак, А. Кача, А. Лялович, К. Малях, І. Земба, І. Жида, В. Павловський, С. Тихий, І. Целєн, Б. Фудала, П. Камінський, О. Носик і І. Худи. Розправу веде о. с. др Гарновський обвинуваччує прок. Мрозек, боронять: мґр Кльоц, др Едлінський з Вілюш з Ряшева та др Гросфельд з Перемишля. До розправи покликали 100 свідків.

Прокуратор обвинуваччує Адама Сопля і тов. в тому, що в дні 2. липня брали участь у зібран

надійній крутанині, якби з завязаними очима. Почуваємо, що дійшли до вершку всяких витод, коли врешті можемо перебрати суху одіж. Відразу вступає в нас інший дух. Передовсім „не випадати з форми".

Сходимо до їдальні і замовляємо чай. Трохи дивуємося, коли з чемним поклоном підходять до нас наші нові знайомі, хоч ми вайже були на це приготовані, бо вже почали вважати їх своїм неминучим призначенням, — Вони раді, що бачать нас у добрих настроях і тішаться, що ця ціла історія прийняла такий оборот.

Дивимося та очам своїм не віримо. Чи це можливе, щоб ці всміхнені обличчя з рядами білих зубів належали до цих самих будячних завадіяк, що їх ми стрінули в дорозі?

Вони вдоволені, що могли нам зреванжуватися за те, що ми справили їх помилку.

Дивуємося щораз то більше. Як за короткий час могла зайти з людьми така зміна? Просто, якби їх хто підмінив. З ними можна навіть зовсім цікаво розмовляти, без страху, що небавком набреше теми. Скора, рубона вимова ячеська і місцями німецька фразеольогія. Значить вони зі Шлеська.

Вони прогульковці з крови та кости, ще більше знають зах. Карпати, бо самі зі Шлеська (не потребують говорити). У Чорногорі вони вперше побачили багато цікавих помічень. Дивуються, що серед тутешнього населення така висока національна свідомість. Кого не поспитали, кожний виразно зазначував свою українську приналежність. Чудовий нарід, тільки чомусь непривітний і малоговіркий (!). Їх „гураль" зовсім інакші. Зрештою вони чули, що тут бувають грабежі й напади, тому не забули узброїтися. На доказ цього появляються два бравнінги і критий фінський ніж. Чи не правда, що тут так небезпечно?

О так! І ми теж узброєні, лиш трохи скромніше, бо маємо коло себе тільки... ніж до крайання хліба.

Гутірка затягається до пізна. Увесь час крутимося коло безконечної теми: поляки—українці. Наші співбесідники стемперовують свої „курєрківські" аргументи, тому можливий пристойний тон і спокійна дискусія. Під кінець вечора тихцем признаємо, що властиво нічого не можемо закинути цим великим яснозолосим хлопцям, крім одного: вони... не українці. Безпосередні, повні життя, з природним дотепом, часами дещо первісні, зате із власним стилем.

У схороннщі аж гуде від людей. Кожному здається, що має найбільші туристичні осяги, бо це немала штука вийти цілим із сьогоднішньої погоди. Спальні переповнені вщерть. Справжнє збіговище. Годі, щоб утихомирилося, настіть годі, коли гаснуть світла.

Дві крикливі мужеські голоси, що ще в їдальні вибивалися зпоміж усіх, безцеремонно провадять дальше свій діялог, якби на салі не було більш нікого. Дехто пробує опонувати. Виявується перепалка. Сиплеться град горячих слів, пікантні епітети й не знати чому — дотинки у сторону жінок.

Хтось виясняє причину ненадійної авантури. Два геройські туристи для звеличання своїх подвигів потягли „монополки" й тепер у войовничому настрою. Поволі стихають розмови.

Але на протилежному боці знов ворушиться. Несміливий стогін переходить у болісні зойки.

— Збишек! Ратуй, умерам!

— Добже ці так! Поцо пйесь.

Витрачують свою енергію і вкоротці „хорий" хропе, як забитий. — Гидь мерзотна! Як сміє входити в людське товариство? Чи це може один з претендентів до „культуртрегерства"?

На другий день, як на побоєвищі. Найбільше пошкодовані ті, що мали вночі веселе сусідство. Короткозорий добродій находить тільки половину свого пенсне, в одна з дівчат у розпуці ломить руки над своєю вітрівкою, що вночі послужила за стирку до підлоги. Рух, порахунки, виправлання.

Не дивимось на те, що дощ паде далі і скоро покидаємо це крикливе, брудне гніздо. До нас прилучуються „хлопці із Шлеська" Зрікаємося Чорногори і в сором'язому відступі спускаємося вділ до Дземброні й Жабя. Розгулялися води! У диких підскоках біжать з гір спінені потоки та ріки. Повні вуха шуму. Сходити вділ тепер тяжче, як пнутися підгору. Ховаються по мокрому камінню підкуті обцаси. Ще більший клопіт з потоками. Не вміємо скакати, як шлеські спортовці, а кладки — Бог вість де. Скидаємо черевики і босоніж бредемо на другу сторону. Треба завзято боротися, щоб не датися неуговканим хвилям.

Промоклі і заболочені до колін доходимо до Жабя. Тут находимо в порівнянні з попереднім — королівським нічліг у туристичному схороннщі у школі. Відбиваємо собі відпочинок за дві ночі.

На другий день погода знову без змін. Хлопці намовляють заждати ще „хоч" день, але ми вже втратили віру в поправу ситуації. Маємо вже по вуха носяклої водою одежі, мокрих ніг, холоду. „Кобн скоріше з гір Карпатів"...

В Жабю розходяться наші дороги. Вони йдуть до Косова, ми на Ворохту. Прощаємо цих дивних знайомих і обіцяємо вибратися „колись" у Повібоківські праліси, цікава Лемківщина, а потім... У мріях можна думати навіть про Крим і про Кавказ.

Присилайте передплату!

них, які мали на меті побиття поліцаїв і насильне звільнення арештованих провідників страйку.

В понеділок стягнули з підсудних персоналії, відчитали акт обвинувачення та переслухали підсудних. Всі вони, крім одного, признались до закинених проступків. По переслуханню підсудних розправу відложили до вівторка. У вівторок переслухували свідків.

—o—

З кіна.

Кіно „Паляс": „Я д з я".

Польська комедія із Смосарською, про яку кажуть афіші, що вона й досі залишилася передовою зіркою польського фільмового виробництва. Комедія з легкою, дотепною інтригою, в якій мачав пальці відомий гуморист Фр. Ярощі. Дві фірми, що виробляють сигківкові ракети суперничать одна з одною. Велика фірма із грішми та впливами хоче побити свого малого, але небезпечного конкурента — інтригою. Чисто купецька інтрига перемінюється випадково у любовну, навіть у кохання з великою буквою. Амант — Жабчинський, аманткa — Смосарська, першорядний характеристичний актор — Зніч, що тримає на своїх плечах увесь гумор фільми. Помагають йому Цвіклінська та Селянський. Є у фільмі кілька веселих сцен з доброю інтригою і кілька дотепів, — зрештою все це погідне, без великих претенсій, для загального вжитку некінової публики.

УЖЕ ПОЯВИВСЯ
КАЛЄНДАРИК для молоді на 1937 р. **НА СЛІДІ**
приятель та необхідний порадник кожного учасника. Ціна **40 сот.** з почтовою пересилкою **50 сот.**
Жадайте показового числа місячника молоді „На Сліді". — Річна передплата 2 зол. — Адміністрація: Львів, Чарнецького 26. Конто П. К. О. кооп. Взаємні 101.423 (із заміткою: для На Сліді). 2765 2-5

Кіно „Апольо": „Грішник ненароком".

Афіші не брешуть: Америка відкрила нового великого коміка. Джо Браун — має гумор типового циркового кльовна у великому стилі. Це не гумор поважного Чарлі Чапліна, що сумує і витискає сльози, після сцен повних реготу. Джо Браун має саму пику так розрізану, коло уст, що коли починає усміхатися то мимохіть бачимо перед собою найкращих циркових блазнів, які справді вимирають. Сам сюжет цієї фільми банальний — історія акторської пари з малого кабаретy, що люблять одне одного і одного дня роблять несподівану карієру, перейшовши до великого театру на Бродвею. Від великих доларів починає на мить псуватися ідеальне подружжа, щоб на кінець вийти переможно. Все це може навіть нудне. Зате ті дві сцени, де Джо Браун танцює, вартні того, щоб подивляти незвичайне мистецтво ніг цього типу циркиста — гротескового і наскрізь оригінального.

ДИВОГЛЯДИ.

„РОЗРУЧИНОВІ ПЕРСТЕНІ".

В Парижі почали носити жінки перстені з тонесенької платини на малому пальці правої руки. Це знак, що вони зірвали з нареченим. Як довго треба носити такий перстень? До найближчих заручин. За кілька літ почуємо напевно про паризанку, що має збірку 200 чи 2.000 таких „розручинових" обручок.

БІДАК-МІЛІОНЕР.

У Каштеді помер у 71. р. життя відомий усім вуличний жербак Панайотіс Дофідес, грек. Коли він занедужав, не хотів кликати лікаря, кажучи, що не має за що. Його сусіди мусіли його годувати. Коли вмер найшли при ньому на 65.000 фунтів комунальних акцій.

ДЗВІН ДОБРОГО НАСТРОЮ.

Є такий американський поет — Гавельок Роб. Не всі його знають, але він таки добрий поет. Має він, як неодин поет, багато примх, але завдяки останній стане мабуть славнішим, ніж завдяки своїм віршам. Має він замок у середньовічному стилі над берегом Онтаріо. (Купив його не за свої вірші.) У цьому замку повісив він собі великий дзвін, вагою одної тонни, вартости 1.000 доларів, що має приємною мельодією вводити його у добрий настрій. Він рішив, що буде відчиняти вікна від кімнати із дзвоном, щоб теж усі прохожі могли змінити свій шкідний настрій на кращий.

ПЯТЬ ПОКОЛІНЬ НА УРОДИНАХ.

У німецькому місті Найштадті біля Кобурґ святкувала свої уродини 83-літня Іда Бауер і в той день були в неї — 11 дітей, 90 внуків, правнуків і праправнуків, разом пять поколінь, усі живі.

ПОЗНАНСЬКА ПЕКАРНЯ З. ЗАЙДЕНА, ЛЬВІВ, КОЖЕНЬОВСЬКОГО 5.
призначила **1 нагороду** по **100 зол. 2 нагороди** по **50 зол. 5 нагород** по **20 зол.**
та кількасот інших нагород для цих консументів
хліба Зайдена
відомого із своєї знаменитої якости
які до 10-го грудня 1936 року, зберуть найбільшу скількість наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА. — **Ті, що будуть мати найбільшу скількість наліпок дістануть найбільші нагороди.** Роздача нагород відбудеться в половині грудня 1936-го року. — УВАГА! Тому, що у перших місяцях 1937 року буде ще двократне премійованя хліба Зайдена, можна в кожній хвилині почати збиранни наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА. ОТЖЕ ДОМАГАЙТЕСЯ ВСЮДИ ХЛІБА ЗАЙДЕНА.
Письмо збиранни наліпок з ХЛІБА ЗАЙДЕНА приносить цінні нагороди.
ZNAK OCHRONNY

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

Перед концертом М. Дуди.

З нагоди заповідженого концерту нашого співака М. Дуди на 2. жовтня, подаємо жмут інформацій для ширшої публики.

М. Дуда, родом з Калущини, старшина У. С. С. Після війни виїхав на чужину, де попри технічні студії вишколював голос у ріжних співацьких школах, а при кінці у „Майстершуле" Б. Розенкранцової у Празі. Вже в часі студій брав участь в імпрезах у Чехословаччині з великим успіхом. Скінчивши школу виступав на ріжних сценах у Чехословаччині.

Ось виятки з головніших чужих критик.

1) Карльсбадер Тагблят", 12. 8. 1933:

...М. Дуда диспонує повної сили голосовим матеріялом, який і в найвищих позиціях не тратить нічого ані з далекосяглости, ані свого металевого блиску, ані з сили. Публика приняла його з ентузіязмом. Було би побажане, щоб відвідав Карльсбад і поза сезоном...

2) „Маріенбадер Тагблят" 1. 9. 1933:

...З запрошених на кінцевий симфонічний концерт вибився М. Дуда на перше місце завдяки свому гарному, в нинішних часах рідкої барви голосові та ще більше його темпераментній і глибокій інтерпретації арій (Кавардосі а-моль, Каня е-моль) а головно у гнучко, хоч з вервою поданій „Матінаті", яку на бажання публики заспівав без проби під умілою рукою кап. Кунца. Публика змусила мистця повторити вище згадані точки.

3) „Альгемайнер Фремденблят" 31. І. 1935:

У ферстрівському концерті вибився на перше місце М. Дуда. Його гарний металічний голос у чеських і в українських народніх піснях викликав у публики гарячі оплески. Не треба бути великим критиком, щоб М. Дуді не пророкувати велику співацьку будучність.

4) „Альг. Фремденблят" 16. 5. 1936:

На Франківському концерті відспівав знаний український тенор М. Дуда кілька пісень, з яких передовсім захопили авдиторію українські народні пісні. Але також й арією Сметани доказав М. Дуда, що він є співаком поважної школи та якости.

5) „Прагер Абендблят" 4. 4. 1936.

Концерт Дуди. У великій салі празької міської бібліотеки виступив М. Дуда з вечором пісень та арій. У повній виразу інтерпретації мистця, який розпоряджає вишколеним, теплого тембру органом, у добре і влучно вибраній програмі осягнув заслужений успіх...

6) „Нар. Політіка" 16. 4. 1936:

Важне для тих, які шукають тенорів. 3. 4. дав по добрій підготові вечір арій і пісень у великій салі міської бібліотеки М. Дуда. Є це справжній геройський італійський тенор, вирівняний у цілій ширині діяпазону. Вміла і глибоко продумана інтерпретація арій і пісень викликувала у численної публики бурю оплесків. Успіх мистця є тим цінніший, що він не завагався по ефектових оперових аріях, у першій частині програми, як українець популяризувати менше нам знані українські композиції, безперечно тяжкі для співу і інтерпретації та менше ефектовні, які в його удатній а музикального боку інтерпретації не минулись з ціллю і тим більше зміцнили загальний успіх вечора.

—o—

Дописи.

СТАНІСЛАВІВ.

З життя „Р. Ш.". Мин. неділі відбулись Заг. Збори кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича при досить численній участи членів. По звітах Старшини й ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нової Старшини, в склад якої увійшли: посол др Волянський як голова і др Бих, проф. Бойцун, п-і Грушкевичева, дир. Маєгобій та мґр Диденко як члени; їх заступники: проф. Повх, дир. Семчишин і Литвинович. Контр. Комісію вибрано в складі: дир. Вісневський, дир. Трач і п. Мазурок, заст. інж. Пиндус та інж. Дутко. Крім того вибрано делегатів на Зїзд „Р. Ш." у Львові й Заг. Збори Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.".

Заг. Збори „Базару". Мин. суботи в салі „Бесіди" відбулись Заг. Збори кооп. „Народній Базар і Українська Книгарня". На Зборах радили над одним: як ратувати кооперативу перед упадком. У дискусії виринали ріжні плани, та всеж таки зібрані нічого конкретного не дізнались. Віримо, що сама дирекція запобіжить злу, бо треба конче вдержати ту потрібну установу при житті.

Концерт Дуди. Дня 8. Х. ц. р. в салі „Сокола" виступить з одним концертом опер. співак п. М. Дуда. **Б. Л.**

—o—

Спорт.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — РАЗ ДВА ТРИ 1:1 (0:1).

Змаг. за мист. А-кл. Ворота добув Жеребецький. Суддя п. Тумілайський. Склад: Андрейшин І, Семеній, Андрейшин ІІ, Зубик, Керницевич, Демянчук, Ліськевич, Жеребецький, Данів, Урсакій ІІ, Куліба.

В других з черги змаганнях за мист. А-кл. вдалося Проломові „проломити" фатальну форму й фаму з комишівської виправи. Дружина врешті обтрусилась в А-класової тремі і зловила „другий віддих" — той необхідний у грі з кращими суперниками. Віримо, що наша молода дружина розробить ще в цьому сезоні свій пунктовий капітал так, що не муситиме боятись у весняній руплі за спадом.

Щодо самої гри, то стояла вона єдине ще під знаком переваги Пролому, що в другій частині ще зросла. Тоді було гарячо аніж задля формації як Р. Ш. Т. в атаках Пролому. Наша дефензива мерзла з безробіття. А проте вислала — ледви ремі. Причина — брак рутини у змаганнях Пролому й десперотська оборона цілого пункта. Позатим страшне озеро (читай: грище) і суддя, що, здається, міг відігнути костюм РДТ і грати проти Пролому. Не знаємо чи станісл. судді такі „обективні", чи так але суддюють? Вкінці коротка класифікація гравців. До найкращих належали: Демянчук у помочі й оборонці та воротар. Далі на одній висоті: Керницевич, Данів і дебютант Жеребецький, що дуже притомно добув ворота. Ліськевич отварає третю групу, що вміщує в собі працьовиту решту. А взагал була гра жертвенна, спокійна та продумана, — те, чого не було в Коломиї.

На цьому місці нотуємо приємний жест нашої ремісничої молоді. Т-во „Зоря" вирядило на грище свою дуту орхестру, що привітала українську дружину в екстраклясі привітальним маршом. **Осип Новицький.**

Пролом II — Раз Два Три II 5:5 (2:3). Змагання за мист. Б-кл. Воротарі обох дружин „подбали" за такий високий вислід. В Проломі добре грали: Чаплинський на оборонї, Павлюк на сер. помочі, в нападі Гриньків і часами добре загравав Кантор, що взагал є лінивий і штивний. Ворота добули: Гриньків 2, Пилипів, Федик і Лесюк. Суддя п. Квецінський взірцевий. **Б. Л.**

Ревера — Гірка 1:1. Мист. А-кл. Змагання перервані на 17 мін. перед кінцем з причини темноти.

Погонь — Покуття 5:1. Мист. А-кл. Сподівана програна Покуття.

Сьвіт (Монастирська) — Гакоат 2:1. Мист. Б-кл.

Бескид (Надв.) — Прогрес (Коломия) 3:1. Мист. Б-кл. вирішив Бескид у Коломиї певно в свою користь і тепер є на другому місці в табелі з однаковою кількістю пунктів з Бистрицею (Надв.). **Б. Л.**

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

WIADOMOŚCI LWOWSKIEJ IZBY ROLNICZEJ. Rok III. № 8. Lwów, 15. września 1936.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej. Rok III. № 26 z 27. września 1936.

SYMPOSION, przegląd piśmiennictwa związk. Lwów, sierpień 1936. R. III. zeszyt 8 (14).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

СУКНІ найновіші МОДЕЛІ поручає відома з дешевости у великім виборі ф-ма МІНЦЕР КОПЕРНИКА 17 Увага на число дому 2802 1-10

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Теребовля:

30. IX. Циганський барон.
1. X. Муж двох жінок.
2. X. Лев з Абісинії.
3. X. Інвалідн.
4. X. Вій.

З Теребовлі відвідає театр Гримайлів і Скалат.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом п. Шлапацького.

Битків: „Кажо грядеши" (Quo vadis).
30. IX. „Голгота".
З Биткова театр їде до Станиславова.

Великий Театр:

Середа, 30. IX. год. 8. веч. Гостинний виступ Паризького балету.

Театр Різнородостей

Нечинний.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ.
Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ
орд. від 15—17.
ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.
9—10 2634

Кіна.

АПОЛЬО: „Грішник проти волі".
АТЛЯНТИК: „Царевич" з Мартою Егерт.
ВІНДЗОР: „Провокатор Азев".
ГРАЖИНА: „Ритмайстер фон Верфен".
КА ІЗО: „Чабрівінг".
КОПЕРНИК: „Пишні часи" з Чарі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Ширлі Темпль.
МЕТРО: „Інспектор Варшавіан" з Е. Бодон, Вальтероп. Зичом і додатки.
МІРАЖ: „Ніч Жадрі" обі серії.
МУЗА: „Познайомились у Монте Карльо" з Жаклоно Горлен.
ПАЛАС: „Жінка, в'язень пандрівниця".
ПАЛЯС: „Жінка" зі Сьосарською.
РАЙ: Останні роздн. корсан (вперше у Львові).
РАЙ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Егерт.
СВІТ: „Недокінчена симфонія".
СТИЛЬОВА: „Люди у тумані" з ревія.
ТОН: „Шат і Шатаїн, як нівні".
УТІХА: „Американські авантюри" й ревія.
ХІМЕРА: „Шанове в шаінграх".

ФОТОПЛАСТІКОН.

(ул. Марійська 2.)

„Ватикан"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 30. вересня 1936.

Відень (506,8) 14.00. Два фортеп., 17.10 Сучасна австр. музика, 19.55 „Електра" оп. Р. Штрауса, 21.45 Розр. концерт, Братислава (298,8) 19.20 Словацькі пісні, Ліберець (490,2) 19.40 Словацькі пісні, 19.50 Пісні орк., 20.15 Хоральні пісні, Париж (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.30 Симф. музика, 20.00 Муз. пандрівка по Європі, 20.42 „Амфіон Феро" драма Кодь Вілгород (437,3) 12.00 Концерт, 18.10 Пісні й мелодії, Берлін (356,7) 14.15 „Розр. муз., 20.45 „Паяльон" Шумана на форт., Кенігсвустергавзен (1571) 14.00, 15.15 Розр. музика, 20.15 Соната ф-моль Брамса на форт., Будапешт (549,5) 15.05 Цик. музика, 17.30 Сим. рестадь, 19.20 Скрипка, піяно (305,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Орк. концерт, 22.00 Скрипка, Рим (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. музики, 22.00 Інсомнія.

Четвер, 1. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00. 13.10 Концерт, 17.20 Мадерні пісні, Левенштайн (мецосопран), 17.10 Форт. реціталь, Прага (470,3) 11.05 Розр. концерт, 17.45 Муз. анд. для дітей, 20.15, 22.20 Концерт, Париж (1648) 9.30 Орг. музика, 20.00 Спів, 20.45 Симф. концерт, Вілгород (437,3) 13.15 Інсомнія, 20.00 Симф. концерт, Берлін (356,7) 14.15 Легка музика, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Шопенівський концерт, 20.10 Віденський танковий вечір, Кенігсвустергавзен (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.05 Віольончель, 19.00 Веселі мельодії, Будапешт (549,5) 17.00 Популярні пісні, цик. орк., 22.15 Сальон, муз., піяно (305,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, Рим (420,8) 13.10 Розр. концерт, 17.15 Форт. і вок. квартет, 20.45 Марш" оп. Габоль.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 30. вересня 1936.

6.30 Ранішня вид., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на ніні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Гутірка для малих дітей: „Летять, летять, відлітають", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Культурні курйози Львова, 12.12 Полудневий денник, 12.23 Гротова хвилина, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Незвичайні пригоди Андруся і Федя", 17.15 Попул. музика з гр. пл., 17.00 Розр. концерт, 18.00 Спогади з життя Виспянського й Реймонта, 18.10 Сільва рерум, 18.15 Дитячий хор, 18.35 Актуальні теми кон. мяча, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Реклам. концерт, 19.00 Театр Уяви: „Мій синок", 19.35 Концерт нар. капели, спів, 20.35 Техн. скринька, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Забуті пісні у вик. Перхевської-Крисевичевої, сопран, у супроводі форт., 21.30 Концерт хору катедри з Познані, 22.10 Спорт у Хожові, 22.25 Спортові вістки, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

До відома кандидатам до молочарської школи „Маслосоюзу".

Подаємо до відома, що кандидати, які схочуть вступити до Молочарської Школи „Маслосоюзу" у шк. році 1937/38 мусять, згідно з постановами нового молочарського закону — відбути перед прийняттям до школи прийменше однорічну практику в одній з молочарень Маслосоюзу.

Новий шкільний рік почнеться 1. жовтня 1937 р. і до того часу кандидати мусять мати уявлену практику. Дозвіл на відбуту практику дає тільки Дирекція „Маслосоюзу".

18 94 1—2 **Дирекція „Маслосоюзу".**

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Куплено — продажа: Бельги бельг. 89.88—89.43, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.30, Доляри кан. 5.3.50 — 5.37.45, Фунти анга. 26.33 — 26.17, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони данські 117.54 — 116.70, Корони норв. 132.28—131.30, Кор. шв. 135.68—134.70, Марки фінл. 11.61 — —11.30, Марки нім. 135 — 133, Шил. австр. 99—98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 105, 105.50, Цукор 28 Вугель 15.75, 15.50, Лільпоп 14.50, 13.75 Модженя 6.75, Островець 32, 31.50, серія б, Стараховичі 37, 36.50.

Папери.

3 інвест 1. ем. 63, серії 76, 2. ем. 64, серії 78. 5 конв. 50, 6 дол. 68, 69, 65.50, 4 пром. дол. 93, 7 стаб. 45.

Заставні листи.

4 пр. І. З. Б. Г. 48—50, 4 пр. Л. З. Бк. 3 —41. 4 і пів пр. Л. З. Бк Гіп. 41— , 4 пр. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів пр. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів пр. ІБГК. 62.50—65, 4 пр. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни збіжжя Львів	від	до
Пшениця одн.	23.75	24.25
Пшениця зб.	23.00	23.50
Жито І	17.25	17.50
Жито ІІ	17.00	17.25
Ячмінь одн.	18.25	18.50
Ячмінь на мливо	17.50	17.75
Овес І	14.50	14.75
Овес І а	14.00	14.25
Овес ІІ	14.00	14.25
Овес ІІ а	13.75	13.50
Гречка паст.	16.75	17.00
Крупи гречані	32.50	33.50
Крупи ячмінні грубші	27.00	28.00
Крупи пш.	29.00	31.00
Пшеняк ч. 10	27.00	28.00
Просо яр.	15.25	15.75
Мука пш. гат. І. витяг	40.50	40.50
Мука пш. гат. І А	39.50	40.00
Мука пш. гат. І Б	38.50	39.00
Мука пш. гат. І Ц	37.00	37.50
Мука пш. гат. І Д	35.00	35.50
Мука пш. гат. ІІ А	34.50	35.00
Мука пш. гат. ІІ Б	34.00	34.50
Мука пш. гат. ІІ. Ц	33.75	34.25
Мука пш. гат. ІІ Д	32.50	33.00
Мука пш. гат. ІІ Е	30.50	31.00
Мука пш. гат. ІІ Ф	29.00	29.50
Мука пш. гат. ІІ Г	26.50	27.00
Мука пш. гат. ІІІ А	21.00	21.50
Мука пш. гат. ІІІ Б	20.00	20.50
Мука пш. паст.	18.00	18.50
Мука пш. разова до 0—95 прц.	29.00	29.50
Мука жит. вит. 0—30 прц.	28.50	29.00
Мука жит. гат. І. 0—50 прц.	27.50	28.00
Мука жит. гат. ІІ 0.65 прц.	25.00	25.50
Мука жит. ІІ. 50—65 прц.	19.00	19.50
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	20.50	21.00
Мука житня посл. понад 95%	16.0	16.50
Висівки житні	9.50	9.75
Висівки пш. середні	9.50	10.00
Висівки пш. грубі	10.75	11.00
Висівки пш. мілкі	11.15	11.50
Висівки хвилінні	12.75	13.00

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 28. IX. 1936.

			Львівсько ст. заладун.	
Пшениця зб.	750 гр/л	3%	22.75—23.25	вол.
Жито зб.	700 „	2½	15.75—16.00	„
Ячмінь зб.	623 „	3½	16.75—17.00	„
Овес л. зад. зб.	450 „	8½	12.75—13.00	„
Овес не зад.	408 „	8½	13.75—14.00	„
Гречка зб.	620 „	10½	17.50—18.00	„
Кукурудза жовта			12.75—13.00	„
Конюш. сіна		5½	26.00	„
Соняшникове сіна		5½	27.00	„

Пшениця дальше подорожіла на 25 сот. Ціни інших родів зб жита на висоті вчорашніх нотувань.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 29. вересня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.15 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боче. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.14 „
1 кг. яєць	3.40—3.50 „

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко зниження.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 29. IX. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „Al. C." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки 1. кл., товсті, без острір, щонайменше від 1.70 кг. вагу	1.05 зол.
Курята 1. кл. біло и жовтоніжки щонайменше від 0.80 кг. вагу	0.85 „
Качки тощені 1. кл. щонайменше від 1.30 кг. вагу	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Замість окремих подяк за надіслані нам письменно слова співчуття від родини, приятелів і знайомих по втраті нашого Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. Володимира Левицького, ем. начальника Скарбового Уряду у Снятині, складаємо б зол. на викуп Укр. Городу „Сокіл-Батько" у Львові. — Снятин, 28. IX. 1936. — Ольга, дружина, Роман і Ірина, діти.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЛІКАР, приятійний, 32 р. шукає жінки з маєтком або дентистки. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Будучність". 2784 2—2

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ фронтовий, комфортовий без меблів, від господаря одній особі або бездітному подружжю. Тарновського 43. 2792 3—3

ШУКАЮ двоособової кімнати з харчем. Зголошення на адресу Дилинський, Театинська 3 2805 1—1

НАУКА

ЛЕКЦІЇ за обіди, мешкання чи гонорар в усіх кляс шкіл, шукаю. Лекції скрипки та гітари безплатно. Зголош. до „Діла" під „Студент". 2773 1—1

РІЖНІ

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша приємність. Фіранки, декорації кімнат за безцінь. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 4—?

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 6—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 2803 1—1

ЖАРІВКИ від 5—25 ват, 110—220 вольт, 70 сотиків, батерії до ліхтарок по 35 сотиків, лямпи двополуменні нікльов. зол. 6.—, ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 2804 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Головна Українського Товариства Допомоги Студентам Українцям Вищих Шкіл м. Варшави цим оголошує конкурс на декілька вільних безплатних місць для найбідніших студентів в Інтернаті названого Товариства.

Прохання, з додатком до нього свідоцтва про маєтковий стан родичів чи опікунів і документу про те, що петент є дійсно студентом одної з Високих шкіл м. Варшави, подавати на імя Голови Т-ва, на адресу: Варшава, Брудновська вул. 14, пом. 25/26. Докладніші інформації про умови перебування в Інтернаті можна дістати листом, додаючи до запитань поштову марку на відповідь. 2301 4-3

Фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини
Новацький
Львів, Пілсудського 17.
Тел. 235-21.
2620 5-38



(НЕ ФАРБА)
привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ первісний КОЛІР

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гоянкович, — Львів, Домініканська 4. 2634 20-60

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Середа 1. липня 1936. Ч. 170.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Дайте українській молоді український університет!

І на Волині те саме.

Величаве „Свято Селянки" у Стрию.

Клясифікація ґрунтів і наша байдужість.

Двогодинний жидівський страйк у цілій Польщі.

З якими труднощами бореться „ЛУГ".

Розвал господарки совхозів.

Ґалісія хоче автономії.

Неґус промовить перед Л. Націй.

Повстання в Абісинії.

Німеччина готовить похід на Данціґ.

Араби не переговорюють.

Альжирські тубильці обстрілюють французькі поїзди.

Арештування таємничого китайця.

Анґльо-французьке порозуміння.